

BAYIBURU Ezaa

Ezaa 2014 Edition

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Mbùlembu.....	4	Néhumu	825
Awúfu.....	49	Habakuku.....	828
Livitikòsu	89	Zéfanaya.....	831
Ógú	117	Hágayi	834
Ditoronomi.....	159	Zakaráya.....	836
Jóshuwa	194	Malakayi	845
Ndu ikpe	219	Mátiyu.....	849
Rutu.....	242	Makù.....	887
1 Sámuwèlu.....	246	Luku	909
2 Sámuwèlu.....	275	Jònu.....	946
1 Ndu eze	301	Ozhi ndu ishi-ozhi	974
2 Ndu eze	331	Romu	1009
1 Iwhe e meru l'oge ndu eze.	360	1 Kòrintu	1027
2 Iwhe e meru l'oge ndu eze.	389	2 Kòrintu	1045
Èzura	422	Galéshiya.....	1056
Nehemaya	433	Éfesòsu	1063
Èsuta	448	Fílipyai.....	1069
Jobu	455	Kòlòsi	1074
Egvu-Òma.....	486	1 Tesalonáyika	1079
Ètu	567	2 Tesalonáyika	1083
O-zhi-iwhe	594	1 Tímoti	1086
Egvu Sólomònu	602	2 Tímoti	1092
Ayizáya.....	608	Táyitòsu	1096
Jeremáya.....	666	Fayilímònu	1098
Egvu-Áwhù	726	Híburu	1100
Izikèlu.....	733	Jémusu.....	1114
Daníyèlu.....	781	1 Pyita	1118
Hosíya	796	2 Pyita	1124
Jowèlu	804	1 Jònu.....	1128
Émòsu	808	2 Jònu.....	1133
Obedaya	816	3 Jònu.....	1134
Jona	818	Judu.....	1135
Mayíka	820	Òwhulènyà.....	1137

Mbulembu

Mbulembu

1 Lẹ mbulembu nteke Chileke meru igwe mee mg-boko, ² bẹ mgboko dabuleruwho whorochangu, to nwe ụgbugba. Ọ bụru mini bẹ jiru ẹka lile, ẹkpuroochi gbaḳḳota l'eli mini ono. Ume Chileke l'er-wuwhe l'eli mini ono.

³ Ọo ya bụ Chileke sụ: "T'iworo ngashia." Iworo bya angashia. ⁴ Chileke bya awḳ l'iworo ono dḳ ree. O wokahu iworo ono yele ọochi ono dobegee iche iche. ⁵ Chileke gḳa iworo ono eswe. Ọ gḳa ẹkpuroochi ono ẹnyashi. Chi jihu bya asahḳ. O noo bḳru mbḳku nke mbḳ.

⁶ Ọo ya bụ Chileke sụ: "T'iwhe nḳdu l'echilabḳ mini gude nḳ-buhu mini ono ẹbo." ⁷ Tḳ dḳ iya bḳ, Chileke mee iwḳḳ dobe, ọ nḳkahu mini ọwhu dḳ l'imeli yele ọwhu dḳ l'alḳ ẹbo. Ọ dḳ g'o kḳuru iya. ⁸ Chileke gḳa iwhe ono akpamigwe. Chi jihu bya asahḳ. O noo bḳru mbḳku nke ẹbo.

⁹ Chileke sụ: "Tẹ mini ọwhu dḳ lẹ mkpula akpamigwe wḳkobe ẹka lanḳ, t'eli mgboko fḳta iwhe." Ọ dḳ g'o kḳuru iya. ¹⁰ Chileke gḳa eli mgboko ono alḳ; ọ gḳa mini ono, wḳkoberu ẹka lanḳ ono eze-ẹnyimu. Chileke whḳ l'ḳ dḳ ree.

¹¹ Ọo ya bḳ, Chileke sụ t'alḳ fushia ḳnwu irwu, mbḳ iwhe l'eye mebyi mee oshi-ḳmi yele akpḳru dḳ iya nḳ; t'ḳwhunonu fushia l'ḳdu iya l'ḳdu iya. Ọ dḳ g'o kḳuru iya. ¹² Alḳ bya efushia ḳnwu irwu, mbḳ iwhe l'eye mebyi l'ḳdu iya l'ḳdu iya mee oshi-ḳmi, yele akpḳru dḳ iya nḳ l'ḳdu iya l'ḳdu iya. Chileke bya awḳ l'ḳ dḳ ree. ¹³ Chi jihu bya asahḳ. O noo bḳru mbḳku nke ẹto.

¹⁴ Chileke sụ: "T'iworo ngashia l'akpamigwe, shi nno kekahu eswe yele ẹnyashi. Whẹ egoshije nteke bḳ oge iwhe mee nteke bḳ ujiku owu mee nteke awa gbarḳ. ¹⁵ T'iworo, dḳ l'akpamigwe ono ngakḳta mg-boko." Ọ dḳ g'o kḳuru iya. ¹⁶ Chileke bya emee iworo labḳ, pageeru ẹka. Iworo ọwhu ka shii b'o meru t'o chije l'eswe; o mee iworo ọwhu ka ọlwa alḳ t'o chije l'ẹnyashi. Ọ bya emefukwaawho kpokponde. ¹⁷ Chileke bya edobe whẹ l'akpamigwe t'iworo whẹ ngakḳta mgboko. ¹⁸ Tẹ whẹ chije l'eswe mee l'ẹnyashi, gude kekahu iworo yele ẹkpuroochi. Chileke whḳ l'ḳ dḳ ree. ¹⁹ Chi jihu bya asahḳ. O noo bḳru mbḳku nke ẹno.

²⁰ Chileke sụ: "T'anḳ, nḳ ndzḳ ha l'igweligwe kḳoshia kḳru lẹ mini; ẹnu awata owhe ewhewhe l'imeli lẹ

mkpula akpamigwe." ²¹ Ọo ya bḳ, Chileke kee eze anḳ, bugee l'eze-ẹnyimu mee iwhe nḳ ndzḳ l'ejewhekaa eje-whe l'ḳdu iya l'ḳdu iya; whẹ bukotarḳ l'ime mini mee ẹnu, l'ewhe ewhewhe l'ḳdu iya l'ḳdu iya. Chileke bya awḳ l'ḳ dḳ ree. ²² O noo ya, Chileke bya agḳru ḳnu-ḳma nḳ iwhe ono g'ḳ ha sḳ: "Unu zḳa azḳzḳ ha l'igwe. Unu zḳ-jia mini eze-ẹnyimu; ẹnu azḳ-jia mgboko."

²³ Chi jihu bya asahḳ. O noo bḳru mbḳku nke ise.

²⁴ Chileke sụ: "Tẹ mgboko chḳfuta anḳ, nḳ-gee ndzḳ l'ḳdu iya l'ḳdu iya. T'elwu mee anḳ, l'awḳ l'ẹwho mee anḳ-ẹgbudu fḳshia l'ḳdu iya l'ḳdu iya." Ọ dḳ g'o kḳuru iya. ²⁵ Chileke bya emee anḳ-ẹgbudu l'ḳdu iya l'ḳdu iya; mee ẹlwḳ l'ḳdu iya l'ḳdu iya; mee anḳ, l'awḳ l'ẹwho l'ḳdu iya l'ḳdu iya. Chileke bya awḳ l'ḳ dḳ ree.

²⁶ Tḳ dḳ iya bḳ, Chileke sụ: "T'anyi mee madzḳ t'o shia anyi; dḳ g'anyi dḳ. Tẹ whẹ bḳru ishi, l'achḳ ẹma, nḳ l'eze-ẹnyimu, l'achḳ ẹnu, l'ewhe l'eli mee ẹlwḳ mee mg-boko l'owhu mee iwhe lile, l'awḳ l'ẹwho."

²⁷ Ọo ya bḳ, Chileke mee madzḳ, o shia ya.

Ọ bḳru gẹ Chileke dḳ bḳ g'o meru iya.

Ọ bḳru nwoke yele nwanyḳ b'o meru whẹ bḳru.

²⁸ Chileke gḳru ḳnu-ḳma nḳ whẹ sḳ whẹ: "Unu zḳa azḳzḳ kabaa l'igwe. Unu zḳ-jia mgboko bḳru ishi iya. Unu bḳru ishi, l'achḳ ẹma, bu l'eze-ẹnyimu mee ẹnu, l'ewhe l'eli mee iwhe lile, nḳ ndzḳ, l'ejewhe lẹ mgboko l'owhu."

²⁹ O noo ya, Chileke sụ: "Mu nḳwaru unu iwhe l'eye mebyi lẹ mgboko-o mee iwhe bḳ oshi-ḳmi yele mebyi iya t'ḳ bḳru nri unu. ³⁰ Anḳ, dḳkota lẹ mgboko-o mee ẹnu, l'ewhe l'eli mee iwhe lile l'awḳ l'ẹwho; mbḳ-zhia iwhe lile, nḳ ndzḳ e meru dobe lẹ mgboko bẹ mu meru t'irwu oshi bḳru nri whẹ." Ọ dḳ g'o kḳuru iya.

³¹ Chileke bya awḳ l'iwhe lile, o meru bẹ dḳkota-gezha ree shii. Chi jihu bya asahḳ. O noo bḳru mbḳku nke ishii.

2 O noo g'e gude kee igwe yele mgboko mee iwhe lile, dḳkota iya nḳ.

² O be lẹ mbḳku nke ẹsaa; Chileke jekotagezhiwaa ozhi, o shi gude l'ẹka eje. Ọ bḳru lẹ mbḳku nke ẹsaa ono b'ḳ tḳtaru ume iwhe lile o meshigbabaru. ³ Chileke bya agḳru ḳnu-ḳma nḳ mbḳku nke ẹsaa ono, mee ya, ọ bḳru mbḳku dḳ nsḳ nkele o noo mbḳku, ọ tḳtaru ume iwhe lile o mekotaru.

Ádamu yeġe Iifu

⁴ Ọ waa g'e gude mee igwe yeġe mgboko nteke e meru whẹ.

Nteke Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke meru mgboko yeġe igwe be ⁵ oshi te eshidu gvuru l'alj; irwu te eshi rwwaa l'egu, o noo nkele nteke ono be Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke l'eteke emedua te mini chia wushi le mgboko; madzụ ta anọhaa nteke ono nke okobe iwhe l'alj. ⁶ Ọ buru mini shi l'ime alj be shi anọduje anwufuta, shi nno agba mini l'alj. ⁷ Ọo ya bu, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke gude eja, shi l'alj kpua madzụ, bya ekuru ume ndzụ ye iya l'imi; madzụ buru onye nọ ndzụ.

⁸ Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke gbaa mgbabu le Idenu, † l'uzo ęnyanwu-awata, woru madzụ ono, ọ kpuru dobe iya t'ọ nọdu iya. ⁹ Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke mee; oshi, du-gee ree nke ole ęnya fushia l'alj ono mee oshi, du-gee ree nke eriri. Oshi, l'emeje t'a nọdu ndzụ mee oshi, l'emeje t'a maru iwhe du ree yeġe iwhe-du-ęji gvukwaruwho l'echi mgbabu ono.

¹⁰ Ọ buru l'alj Idenu be onu-iyi, l'agba mini le mgbabu ono shi asofuta. Onu-iyi ono gbakahu uzhi ęno le mgbabu ono. ¹¹ Ęwha onu-iyi nke mbu bu Pishonu. Ọ so-wheru alj Havila mgburumgburu, mbu alj mkpola-ododo. ¹² Mkpola-ododo, du l'alj ono du ree. Etse obu, l'eshi mkpọ, bu bedelomu du iya; ęwhuru, l'ere ire, bu onikusu dukwa iya whọ. ¹³ Ęwha onu-iyi nke ębo bu Gihonu. Ọ so-wheru alj Kushi l'owhu mgburumgburu. ¹⁴ Ęwha onu-iyi nke ęto bu Tigrisu. Ọ sọru laa uzo ęnyanwu-awata Ashuru. Ęwha onu-iyi nke ęno buru Yufurętis.

¹⁵ Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke duta madzụ dobe le mgbabu Idenu t'ọ koje iya iwhe leta iya ęnya. ¹⁶ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke tųaru madzụ iwu sụ iya: "Rijekwa akpuru oshi, dukota le mgbabu-a; m'i choo. ¹⁷ Ọwhu l'ii tii rijedu bu akpuru oshi, l'emeje t'a maru iwhe du ree yeġe iwhe-du-ęji nkele mboku, i riru iya be l'ji-nwuhukwa."

¹⁸ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke sụ: "Ọ tọ du-ree te madzụ nọdu nwękinyi ya. Mu l'e-metaru iya onye n-yemęka, gbarụ iya nu."

¹⁹ Ọo ya bu, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke gude eja, shi l'alj mee anumanu mee ęnu, l'ewhe l'eli bya achitaru iya Ádamu te ya maru iwhe l'oo-gushi whẹ. Ọ buru ęwha, Ádamu kuru iwhe lile ono, nọ ndzụ be whẹ wataru azaza. ²⁰ Ọo ya bu, Ádamu bya agushia ęlwu l'owhu mee ęnu, l'ewhe l'eli mee anu-ęgbudu l'owhu ęwha.

Ọle Ádamu te enwedu onye n-yemęka, gbarụ iya nu, a choataru iya. ²¹ Ọo ya bu: Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke mee; ole-urekukpe mgbęnya tsu Ádamu. L'ooku mgbęnya ono; ọ hata iya okpu-ęgara iya nnanu,

† Iwhe Idenu futaru bu ęhu-utso.

gude anu ęhu rwachitawhu iya azu. ²² Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke bya egude ęgara ono, ọ hataru l'ęhu nwoke ono mee nwanyi, dutaru iya Ádamu.

²³ Ádamu sụ:

"Nhu! Onye ọwa-a bu okpu ọwhu shi l'okpu mu, buru ogwehu ọwhu, shi l'ogwehu mu.

Iwhe l'ee-ku iya bu 'nwanyi',

o noo nkele e shi l'ęhu nwoke wofuta iya."

²⁴ O noo iwhe meru nwoke je l'a-ha nna iya haa ne iya, te yeġe nyee ya tųgba; whẹ ębo abya atuko buru onye lanu.

²⁵ Nwoke ono yeġe nyee ya ono tuko gbaru oto; iwhere te eme whẹ.

Adada madzụ

3 Agwo bu anu, shi kakota oġba ęregede l'iwhe bu anu-ęgbudu, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke meshiru. Ọ bya aji nwanyi ono sụ iya: "Ọ sọru mbu Chileke t'ọ bọ dushi akpuru oshi, du le mgbabu-a, unu l'e-rije?"

² Nwanyi ono sụ agwo ono: "Anyi l'e-rijekwa-a akpuru oshi, du-gee le mgbabu-a me anyi choo. ³ O chikwa akpuru oshi ọwhu, du l'echi mgbabu be Chileke sọru t'anyi be erikwa. Mbu t'anyi be ejekwa iya ome ęka ememe owu; l'anyi -mekwaa ya ęka be anyi l'annwuhukwa."

⁴ Agwo ono sụ nwanyi ono: "Ọ tọ dukwa anwuhu, unu l'a-nwuhu. ⁵ Iwhe mechiaru nu bu le Chileke maru l'unu -ria ya; ęnya asahu unu, unu adu g'oo Chileke, maru iwhe du ree mee iwhe-du-ęji."

⁶ Nwanyi ono bya elee ęnya l'akpuru oshi ono, whu l'ọ du ree nke eriri; du mma l'ęnya; l'ooġu ęgu t'e ria ya maru iwhe. Ọ wota iya ria bya anu ji iya, yeġe iya tuko-ru nọdu l'ęka ono; o rikwawho. ⁷ Ọo ya bu, ęnya sahu kota whẹ labo. Whẹ bya amaru le whẹ gbagee oto. Whẹ dzukobe mkpekwu figu nmaru.

⁸ Whẹ bya anu ukporo Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ge l'oojewhe le mgbabu ono le geregere urwenyashi; whẹ je edomia onwowhe l'azu oshi, du-gee le mgbabu ono te Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ba awu whẹ.

⁹ Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke bya agbaku onye nke nwoke oku sụ iya: "Ọo awe b'i nọ?"

¹⁰ Ádamu sụ iya: "Mu nukwaru ukporo ghu le mgbabu, egvu tsulaha mu nkele mu gba oto; mu je edomia onwomu." ¹¹ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Ọo onye sọru ghu l'i gba oto? Ọ riwaru akpuru oshi ono, mu sọru t'unu be eri?"

¹² Ádamu sụ iya: "Ọo nwanyi-a, i doberu mu l'ia l'ęka-a be nuru mu akpuru oshi ono; mu ria."

¹³ Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke jia nwanyi ono sụ iya: "Ọndehunu g'ọ nwuru i mee iwhe du ęgube ono?"

Nwanyi ono sụ: "Ọo agwo be duwhuru mu, mu je eria ya."

¹⁴ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke sụ agwọ ono: “Eshi-
owhu i meru iwhe dị nno bẹ:

“Iwhe bụkota élwù mée
anụ-ẹgbudu l'owhu
bulewho gụbedua b'a tūru ọnu.
Ịi-wata ọwu l'ẹwho,
ọ bụru ẹja, dị l'alị bẹ l'ii-rije,
jeye mbọku l'ji-nọ-beru.

¹⁵ Mu l'e-me tẹ gụ lẹ nwanyị-a bụru ọhogu.

Ẹpa ghu yele nke nwanyị-a
abụkwaruwho ọhogu.
Ọo-dzọpyabeje ghu ishi,
gụbedua emeka iya iwhe l'ichirukfu-ọkpa.”

¹⁶ Ọ ghachi sụ nwanyị ono:

“Mu l'e-me t'ọpa ẹwho ime
tsunukaje ghu l'ẹhu.
O noo gẹ l'ii-jenwujeedaa ẹhu
temenu gụ ezeda nwata.

Ọle emegezhia eli mee alị; ya
agule ghu-a ẹgu tẹ gụ lẹ ji ghu nọgbabeje,
ọ bụru ji ghu ono l'a-buru ishi l'ẹka i nọ.”

¹⁷ Ọ bya aghachi sụ Ádamu woo ya: “Eshi-owhu i
ngaburu nyee ghu nchị kweta ria akpuru oshi ono, ya
buchiru unu eriri bẹ:

“Mu l'e-kwobe iswi ghu tū alị ọnu.
Ii-jetaje ozhi tagbaa ọnu
temenu gụ adū ike seta nri l'ii-ri.
Ọ bụru ẹgube ono bẹ l'ii-je iya
jeye mbọku l'ji-nọ-beru.

¹⁸ Alị l'a-nọ efushiru ghu ogvu l'uke.

Ya aburu akpuru oshi, shi
l'ẹgu l'a-buje nri ghu.

¹⁹ Ii-gbubujeeda ẹwhuru l'iwhu
temenu gụ eria nri,
jeye nteke l'ii-lawhu azụ l'alị,
eshi-owhu ọ bụ l'ẹja b'i shi.

Ọo ẹja b'i bụ.
Ọ bụkwaruwho l'ẹja bẹ l'ii-lawhu azụ.”

²⁰ Tọ dị iya bụ, Ádamu gụa nyee ya ono Iifu, o noo
nkele ọo ya l'a-bụ ne ọha l'owhu.

²¹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke bya egude akpọ anụ
mee ẹkwa yebe Ádamu yele nyee ya. ²² O noo ya,
Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke sụ: “Ntaa bẹ madzụ dūwa
g'ọo anyịbedua; ọ mawarụ iwhe dị ree, marụ iwhe-dū-
ẹji. T'a ba ahakwa iya t'ọ wotafua akpuru oshi, l'emeje
t'a nọdu ndzụ; ria nọdu ndzụ tututu-mimimi.” ²³ Ọo ya
bụ, Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke chifu iya lẹ mgbabu
Idenu, t'o je akolaha iwhe l'alị, bụ ẹka e shi wota ẹja
kpua ya. ²⁴ Ọ chifu-gelewho madzụ lẹ mgbabu ono, o
dobegee ojozhi-imigwe, bụ Cherubu l'uzo ẹnyanwu-
awata mgbabu Idenu ono; dobe iya ogu-igba, l'egbu
temutemu; iwhu mē azụ t'o cheje ụzo, e shi abahụ
l'ẹka oshi ndzụ ono dị nche.

Kenu yele Ébelu

4 Ádamu yele nyee ya Iifu bya azẹ, ọ tsuta ime,
nwua Kenu. Iifu sụ: “Onye-Nwe-Ọha bẹ yewaru
mu ẹka, mu nwua nwa nwoke.” ² E megee, ọ bya an-
wutafua Ébelu, ọ bụru nwune Kenu nke nwoke.

Ébelu bụru onye l'akpa igwe aturu, Kenu bụru onye
l'akọ okfu. ³ O be nteke ọbu; Kenu shi l'iwhe ọ kotaru
l'alị hata gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja. ⁴ Ébelu shi l'aturu
ivuruzo, aturu iya nwushiru hata gbua, butagee ya ẹka
ọ nmarụ ẹba gude gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja nkiya.
Ébelu mē ẹja, ọ gbarụ dị Onye-Nwe-Ọha ree. ⁵ Ọ jįka
owhube Kenu mē ẹja, ọ gbarụ. Ọo ya bụ, Kenu voru
ọku ghua ẹhu dzukfube.

⁶ Onye-Nwe-Ọha sụ Kenu: “?Ọo gūnu meru iwhe i
voru ọku ghua ẹhu. ?Ọo gūnu meru i dzukfube nno?
⁷ Ọ -bụ l'i meru ree; ?ọo gūnu bụ lẹ mu tege emedu t'i
nwua onochi? Ọ -buru l'i tii medu ree, makwarụ l'iwhe-
dū-ẹji zẹkwa machishia onwiya l'ọnu ụlo ghu angarụ
ghu. Iwhe l'oose ẹza iya bụ tẹ ya ka ghu ike, ọle kabuk-
waa ya ike.”

⁸ Tọ dị iya bụ, Kenu sụ nwune iya Ébelu tẹ whẹ je
l'ẹgu; whẹ jeshia. Whẹ nọdu l'ẹgu l'ẹka ono, Kenu
ghakobe zụ-gude nwune iya ono gbua.

⁹ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya ajia Kenu sụ iya:
“?Ndẹhunu nwune ghu Ébelu?”

Kenu sụ iya: “Mu ta amakwa. ?Mu l'eche nwune mu
eche?”

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “?Ọo ẹgube iwhe gūnu b'i
meru nno? Gebekwa! Nwune ghu ono, i gburu bẹ
mmee ya shikwa l'alị echiku mu lẹ mkpu. ¹¹ Ntaa b'i
bụakwa onye a tūru ọnu. Alị ono je l'a-gba ghu uchi,
mbụ alị ono, sarụ ọnu ngua mmee nwune ghu ono, i
gburu. ¹² I -kọo alị bẹ l'otoo dūdua iwhe i bya l'e-meta
iya. Ịi-nọlewho agba ọso ndzụ ghu, aghawhe mgboko
ngvudangvu.”

¹³ Kenu sụ Onye-Nwe-Ọha: “Ntarama-awhūwhu, i
nuru mu bẹ karikwaru mu ẹka. ¹⁴ Ntaa b'i chifuwaru
mu l'alị-a, bya emewaa tẹ mu wohajee onwomu ewoha
l'ẹka i nọ. Temenu mu je l'a-nọ aghawhe mgboko
ngvudangvu agba ọso ejo-iwhe, mu meru. Mē onye
kpọ-lwuru mu nū l'e-gbukwa mu.”

¹⁵ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Ọ tọ dudu nno. O -nwezhi-
waru onye gburu gube Kenu, a gwata onye ọbu ụgwo
iya ugbo ẹsaa.” Onye-Nwe-Ọha bya emee Kenu iwhe-
qhubama, t'ọ bọ dū onye whuru iya nū l'e-je iya eg-
bugbu. ¹⁶ Ọo ya bụ, Kenu lufu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, je
eburu l'alị Nọdu, dū l'uzo ẹnyanwu-awata Idenu.

Ẹpa Kenu

¹⁷ Kenu yele nyee ya bya azẹ, ọ tsuta ime nwua
Ínọku. O nweru mkpukpu, Kenu l'emeta nteke ono, ọ
gụa mkpukpu ono Ínọku, bụ ẹwha nwa iya ono.

¹⁸ Ínọku nwụta Iradu. Iradu bụru nna Mehujelu. Mehujelu bụru nna Metushelu. Metushelu bụru nna Lameku.

¹⁹ Lameku lụa unwanyi labo. Onye lanu l'aza Ada, onye owhu l'aza Zila. ²⁰ Ada bya anwuta Jabalu. Jabalu bụru iya bu nna ndu l'akpojebe ulo-ekwa buru, bu iya bu ndu l'akpa elwu. ²¹ Ewha nwune iya bu Jubalu. Yebedua bu nna ndu l'akpoje une, awhu opu. ²² Zila bya anwutakwawho nwa nwoke, ewha iya bu Tubalukenu. Tubalu-kenu be gude ope mee igwe kpushia ngwa-oru, du-gee l'iche l'iche. Nwune Tubalu-kenu ono nke nwanyi bu Naama.

²³ O noo ya, Lameku su unyomu iya:

“Ada gu le Zila, unu gebe nchi!

Unube unyomu Lameku,

unu ngabe nchi l'iwhe mu l'ekfu!

Mu gburu madzu,

l'oo le o mekaru mu iwhe.

Mu gburu nwokorobia, meru

iwhe onya furu mu l'ehu.

²⁴ O -buru le Kenu b'a gwataru

ugwo ochi o gburu ugbo esaa,

be nke mbedua, bu Lameku

l'a-buru ugbo esaa esaa uzo

ukporo eto l'iri l'esaa!”

²⁵ O noo ya, Adamu yelee nyee ya bya azekwawho odo, o nwuta nwa nwoke, gu ya ya Seti su: “Chileke nywaru mu nwa nwoke odo, l'a-nq-chi enya Ebelu, eshi-owhu Kenu gburu yebedua.” ²⁶ Seti nwutakwawho nwa nwoke, gu ya Enoshi. Eshi nteke ono ndiwhe wata oku ewha Onye-Nwe-Qha.

Epa Adamu

5 O waa g'e shi deshia ewha epa Adamu ndowa.

Nteke Chileke meru madzu b'o meru iya, o du ge Chileke du. ² O meru whe nwoke le nwanyi, bya agoru onu-oma nu whe, kua whe madzu.

³ Adamu nlewhe ukporo awha ugbo ishii l'awha iri, o nwuta nwa nwoke, du g'oo ya, bya eshikwaa ya who. O gu ya Seti. ⁴ Adamu nwu-gee Seti, bya anofua unu awha ugbo labo. O nwushikwawho unwoke yelee unwanyi tsota Seti. ⁵ Mkpako awha, Adamu noru bu unu awha ugbo labo l'ukporo awha ugbo ishii l'awha iri, temenu o nwuhu.

⁶ Seti nlewhe ukporo awha ugbo ise l'awha ise, o nwua Enoshi. ⁷ O nwu-gee Enoshi, bya anofua unu awha ugbo labo l'awha esaa. O nwushikwawho unwoke yelee unwanyi tsota Enoshi. ⁸ Mkpako awha, Seti noru bu unu awha ugbo labo l'ukporo awha ugbo ise l'awha iri l'ebo, temenu o nwuhu.

⁹ Enoshi nlewhe ukporo awha eno l'awha iri, o nwua Kenanu. ¹⁰ O nwu-gee Kenanu, bya anofua unu awha ugbo labo l'awha iri l'ise. O nwushikwawho unwoke

yelee unwanyi tsota Kenanu. ¹¹ Mkpako awha, Enoshi noru bu unu awha ugbo labo l'ukporo awha ugbo ise l'awha ise, temenu o nwuhu.

¹² Kenanu nlewhe ukporo awha ugbo eto l'awha iri, o nwua Mahalalelu. ¹³ O nwu-gee Mahalalelu, bya anofua unu awha ugbo labo l'ukporo awha ugbo labo. O nwushikwawho unwoke yelee unwanyi tsota Mahalalelu. ¹⁴ Mkpako awha, Kenanu noru bu unu awha ugbo labo l'ukporo awha ugbo ise l'awha iri, temenu o nwuhu.

¹⁵ Mahalalelu nlewhe ukporo awha ugbo eto l'awha ise, o nwua Jaradu. ¹⁶ O nwu-gee Jaradu, bya anofua unu awha ugbo labo l'ukporo awha l'awha iri. O nwushikwawho unwoke yelee unwanyi tsota Jaradu.

¹⁷ Mkpako awha, Mahalalelu noru bu unu awha ugbo labo l'ukporo awha ugbo eno l'awha iri l'ise, temenu o nwuhu.

¹⁸ Jaradu nlewhe ukporo awha ugbo esato l'awha labo, o nwua Inoku. ¹⁹ O nwu-gee Inoku, bya anofua unu awha ugbo labo. O nwushikwawho unwoke yelee unwanyi tsota Inoku. ²⁰ Mkpako awha, Jaradu noru bu unu awha ugbo labo l'ukporo awha ugbo esato l'awha labo, temenu o nwuhu.

²¹ Inoku nlewhe ukporo awha ugbo eto l'awha ise, o nwua Metusela. ²² O nwu-gee Metusela, Inoku yelee Chileke bya atua oli ukporo awha iri l'ise. O nwushikwawho unwoke yelee unwanyi tsota Metusela. ²³ Mkpako awha, Inoku noru bu ukporo awha ugbo iri l'esato l'awha ise. ²⁴ Inoku be yelee Chileke turu oli. A nonyaa, a whu-beru iya; o noo le Chileke be kutaru iya nu.

²⁵ Metusela nlewhe ukporo awha ugbo tete l'awha esaa, o nwua Lameku. ²⁶ O nwu-gee Lameku, bya anofua unu awha l'ukporo awha ugbo iri le tete l'awha labo. O nwushikwawho unwoke yelee unwanyi tsota Lameku. ²⁷ Mkpako awha, Metusela noru bu unu awha ugbo labo l'ukporo awha ugbo esato l'awha tete, temenu o nwuhu.

²⁸ Lameku nlewhe ukporo awha ugbo tete l'awha labo, o nwua nwa nwoke. ²⁹ O gu nwa iya ono Nowa su: “Oo-du anyi obu le nsegbu anya-a, anyi l'esegbu onwanyj l'alj-a, Onye-Nwe-Qha turu onu-a.” ³⁰ Lameku nwu-gee Nowa, bya anofua unu awha l'ukporo awha ugbo tete l'awha iri l'ise. O nwushikwawho unwoke yelee unwanyi tsota Nowa. ³¹ Mkpako awha, Lameku noru bu unu awha l'ukporo awha ugbo iri l'esato l'awha iri l'esaa, temenu o nwuhu.

³² Nowa nlewhe unu awha l'ukporo awha ugbo ise, o nwua Shemu mee Hamu mee Jafeti.

Ugbo Nowa

6 To du iya bu, madzu wata oka shi eje eje le mgboko; l'aanwushiru whe unwu-nwada. ² Unwu

Chileke lee ɛnya wh̄u l'ụnwu-nwada madz̄u l'amakaa ụma; wh̄e je ah̄ota-gee ndu d̄u wh̄e ree l̄ulahaa.

³ Onye-Nwe-Ọha s̄u: “Ume mu ta an̄ogbuduru madz̄u l'ime jeye l̄e gbururu, o noo nkele iwhe madz̄u b̄u, b̄e b̄u an̄u ɛhu mmaan̄u. Watal̄ewho ntaa; iwhe l'ọo-n̄o-beje b̄u ụkporo awha ugbo ishii.”

⁴ Nteke ono b̄e ndu mkparawa n̄okwadu l̄e mgboko; n̄odukwa iya wh̄o kwas̄eru. Nteke ono b̄uru nteke ụnwu Chileke watar̄u an̄o alar̄u ụnwu-nwada madz̄u l'ulo, wh̄e nw̄shiaru wh̄e ụnwu. Ọgbo mkparawa b̄u ndu a mar̄u ɛwha wh̄e l'oge nd̄u-ichee l'okpehu, d̄u wh̄e n̄u.

⁵ Onye-Nwe-Ọha bya elee ɛnya wh̄u g'ejo-ememe madz̄u habe shii l̄e mgboko; l'iwhe l'agbaj̄e madz̄u l'uche ntekeneteke b̄u ọriri ome ejo-iwhe. ⁶ Onye-Nwe-Ọha ts̄o ́ah̄u l̄e ya meru madz̄u dobe l̄e mgboko; o ghua ya eghu shii l'ime obu. ⁷ Onye-Nwe-Ọha s̄u: “Mu l'e-me t̄e madz̄u ono, mu meru t̄ohu l̄e mgboko. Madz̄u l'a-t̄ohu, an̄u at̄ohu, iwhe l'aw̄u l'ɛwho at̄ohu, ɛnu l'ewhe l'eli at̄ohu; o noo nkele ọo aw̄u ts̄oru mu l̄e mu meru wh̄e.” ⁸ Ọle Nowa b̄e t̄ubaru Onye-Nwe-Ọha l'obu.

⁹ Ọ waa b̄u ak̄o ɛhu Nowa.

Nowa b̄e b̄u onye, d̄u ch̄iriri, b̄uru onye ụta l'ad̄u l̄e ndz̄u iya l̄e ndu nteke ono ȳle Chileke t̄ukwaawho ọli.

¹⁰ Nowa b̄e nw̄taru ụnwegirima unwoke ɛto, ɛwha wh̄e b̄u Shemu m̄e Hamu m̄e Jaf̄eti.

¹¹ Nteke ono b̄e mgboko mebyishihwaru l'ɛnya nke Chileke; ọ b̄uru iwhe ọkpehu b̄e jifutaru iya n̄u.

¹² Chileke bya aw̄u ḡe mgboko mebyishihuberu nkele madz̄u n̄o l̄e mgboko mebyishigewaru onwowhe. ¹³ Ọo ya b̄u Chileke s̄u Nowa: “Mu ch̄ipyawaru iya l'ime obu mu l̄e mu l'e-me t̄e madz̄u l'owhu t̄ohu, o noo nkele iwhe jiru mgboko b̄u iwhe ọkpehu; ọ b̄uru madz̄u b̄e kpar̄u iya n̄u. S̄u, mu l'e-mebyishi madz̄u; mebyishia mgboko. ¹⁴ Ọo ya b̄u, gude oshi gofa k̄u eze ụgbo, ḡu ekebushia ya ekebushi t'ọ nwegeeru ime mkpu, ḡu egude ụnw̄ dachishia ime iya m̄e az̄u iya. ¹⁵ Ọ waa ḡe l'ii-k̄u ụgbo ono nd̄wa: Ogologo iya l'a-d̄u ụkporo n̄ji-ɛka ugbo iri l'ise; ọsa iya ad̄u ụkporo n̄ji-ɛka ugbo lab̄o l̄e n̄ji-ɛka iri; eli iya ad̄u ụkporo n̄ji-ɛka ugbo lab̄o l̄e n̄ji-ɛka iri. ¹⁶ Ḡu akuchia ya akuchi; tukobefua ya iwhe d̄u n̄ji-ɛka lan̄u l'eli iya. Ii-ye iya mgbo l̄e mgbureku, k̄u ya t'ọ d̄u mkpokfu ɛto. ¹⁷ Mu l'e-me t'utso bya l̄e mgboko bya erigbushikota iwhe n̄o ndz̄u, n̄o l̄e mkpula igweli, mb̄u iwhe lile, e meru ememe, l'at̄u ume. Iwhe lile, n̄o l̄e mgboko l'a-b̄uru kpurupyata. ¹⁸ Ọle ḡubedua b̄e mu l̄e ghu l'a-gba ndz̄u; ḡu abah̄u l'ugbo ono; ḡu l'ụnwu ghu m̄e nyee ghu m̄e unyomu ụnwu ghu wh̄e. ¹⁹ Ḡu ah̄o iwhe lile, n̄o ndz̄u ɛbo-ɛbo okee l̄e nyee; wobata l'ime ụgbo ono; dobe wh̄e ndz̄u t̄e wh̄e n̄okube ghu. ²⁰ ɛnu, l'ewhe l'eli l'a-d̄u ɛbo-ɛbo l'udu iya l'udu iya byakfuta ghu; ụnwu an̄umanu ȳle an̄u, l'aw̄u l'ɛwho ad̄ukwawho ɛbo-ɛbo l'udu iya l'udu iya byakfuta ghu; ḡu edobekotagezhia wh̄e ndz̄u. ²¹ Ḡu abya

ah̄o nri l'asalaa ya l'asalaa ya dobe t'ọ b̄uru nri, unu l̄e wh̄e l'e-rije.”

²² Nowa mekotagezhia iwhe lile ono ɛgube Chileke s̄uru t'ọ mee ya.

Utso

7 O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya as̄u Nowa: “Bah̄u l'ime ụgbo ono, ḡu l̄e ndibe ghu l'owhu, o noo nkele ọo ḡubedua k̄u b̄u onye d̄u ch̄iriri, mu wh̄uwaru l'ogbo ọwa. ² H̄ota an̄u, l'ete as̄o ns̄o ɛsaa ɛsaa okee l̄e nyee; l'udu iya l'udu iya. Ḡu ah̄ota an̄u, l'aas̄o ns̄o ɛbo-ɛbo okee l̄e nyee; l'udu iya l'udu iya. ³ O nokwawho ḡe l'ii-h̄ota ɛnu ɛsaa ɛsaa oke l̄e nyee; l'udu iya l'udu iya; dobe wh̄e ndz̄u l̄e mgboko. ⁴ Ujiku ɛsaa ntaa b̄e mu l'e-me t̄e mini ch̄igba mgboko; ụkporo abal̄i ugbo lab̄o; eswe l'ɛnyashi, gude mebyishikota iwhe lile, n̄o ndz̄u, mu meru l̄e mgboko.”

⁵ Nowa bya emekotagezhia iwhe lile ono ɛgube, Onye-Nwe-Ọha s̄uru t'ọ mee ya.

⁶ Nowa b̄e n̄owaru ụnu awha l'ụkporo awha ugbo iri nteke utso ono byar̄u l̄e mgboko. ⁷ Nowa ȳle ụnwu iya m̄e nyee ya m̄e unyomu ụnwu iya wh̄e bah̄u l'ime ụgbo ono gude gbalaar̄u utso ono. ⁸ An̄u, l'ete as̄o ns̄o m̄e ọwhu, l'aas̄o ns̄o m̄e ɛnu m̄e iwhe l'aw̄u l'ɛwho; ⁹ d̄u-gee ɛbo-ɛbo okee l̄e nyee tsoru Nowa bah̄u l'ime ụgbo ono, ɛgube Chileke kfuru iya Nowa t'ọ d̄u. ¹⁰ A n̄olewho ujiku ɛsaa, utso ono bya l̄e mgboko.

¹¹ L'awha kwe Nowa ụnu awha l'ụkporo awha ugbo lab̄o, g'onwa nke ɛbo d̄ulewho l'abal̄i iri l'ɛsaa ḡedegede b̄e ọgba mini ime ime al̄i gbafushihuru; a ḡuhashia ɛnya mini, d̄u l'akpamigwe ghebekota ọnu. ¹² Igweli ch̄ia mini ebee-eb̄e l̄e mgboko; ụkporo abal̄i ugbo lab̄o, eswe l'ɛnyashi.

¹³ Nowa ȳle ụnwu iya, b̄u Shemu m̄e Hamu m̄e Jaf̄eti m̄e nyee ya m̄e unyomu ụnwu iya wh̄e ɛto t̄uko bah̄ukota l'ime ụgbo ono mb̄oku ono. ¹⁴ An̄u ɛgubudu l'udu iya l'udu iya m̄e ɛlw̄u l'udu iya l'udu iya m̄e iwhe lile, l'aw̄u l'ɛwho l'udu iya l'udu iya m̄e ɛnu l'udu iya l'udu iya, mb̄u iwhe lile, furu ɛba; tsoru wh̄e bah̄u. ¹⁵ Iwhe lile, e meru ememe, n̄o ndz̄u, l'at̄u ume d̄u-gee ɛbo-ɛbo okee l̄e nyee tsoru Nowa bah̄u l'ugbo ono. ¹⁶ Iwhe bah̄uru l'ime ụgbo ono b̄ukota okee l̄e nyee iwhe lile, n̄o ndz̄u; ɛgube ono, Chileke s̄uru Nowa t'ọ d̄u. E megee; Onye-Nwe-Ọha guchia ụgbo ono; guburu Nowa wh̄e ye l'ime iya.

¹⁷ Utso ono gbak̄ota ụkporo abal̄i ugbo lab̄o l̄e mgboko. Mini ono l'aka shii eje eje, bya etsee ha l'eli; palia ụgbo ono oroke-imeli-imeli, ụgbo ono l'ese l'eli. ¹⁸ Mini ono l'etselewho k̄ulakula l̄e mgboko; ụgbo ono l'ese-ewhe l'eli mini ono. ¹⁹ Mini ono l'etselewho aka shii eje eje l̄e mgboko; t̄uko ugwu, d̄ukota igwe l̄e mkpula gbamikota. ²⁰ Mini ono bya etsee gude nha-ọkpa iri

l'ise kakota ugvu l'eli. ²¹ Iwhe lile, nọ ndzụ, l'eme ụkporo lẹ mgboko nwụshihukota, mbụ-zhia ọnu mee ẹl-wù mee anụ-ẹgbudu mee iwhe e meru ememe, kuru lẹ mgboko yele madzụ. ²² Iwhe lile, nọkota l'eli mgboko, nọ ndzụ, l'atụ ume l'imi nwụshihukota. ²³ Iwhe lile, nọ ndzụ, nọkota lẹ mgboko bẹ Chileke meru tẹ whẹ bụru ọzara-l'ukpo, mbụ-zhia madzụ mee anụ mee iwhe l'awụ l'ewho mee ọnu, l'ewhe l'eli. Ọ bụleruwho Nowa kpụ mee iwhe tso iya nọdu l'ime ụgbo ono bẹ wafuru nụ.

²⁴ Utso ono dọru lẹ mgboko nọo ụkporo abalị ugbo ẹsaa l'abalị iri.

Alala Utso ono

8 Ọle Chileke nyataleru-a Nowa mee anụ-ẹgbudu mee ẹl-wù ono, whẹ l'iya nọkota l'ime ụgbo ono. Chileke bya emee tẹ whẹwhe wata ewhewhe lẹ mgboko; mini ono wata alabọ. ² A guchishia ọgba-mini ime ime alị, bya aguchishia ọnya-mini akpamigwe. Mini ono, l'achị nụ chị-buhu. ³ Mini ono l'alabọ-zhiewho lẹ mgboko eje eje. A nọlewho ụkporo abalị ugbo ẹsaa l'abalị iri, mini ono labọwaa shii. ⁴ Ọnwa ẹsaa dulewho l'abalị iri l'ẹsaa, eze ụgbo ono see je atukoru l'ugvu Araratu. ⁵ Mini ono l'alabọ-zhiewho eje eje jeye l'ọnwa nke iri. Ọ bụru l'abalị mbụ l'ọnwa iri b'e beberu whụa ọnunu-swongu-swongu ugvu ono ọnya.

⁶ A nọlewho ụkporo abalị ugbo labọ; Nowa bya agụhaa windo ụgbo ono, ọ kuru. ⁷ Ọ bya atụhaa egbenwọku ẹka, o whefu; je etsoru eruwhe l'imeli jeye mini ono tashihu lẹ mgboko. ⁸ Ọ bya atụhaa ndo ẹka, o whefu jeshia t'ọ marụ mini ono; ọ tahụ-gewaru l'eli mgboko. ⁹ Ndo ono ta awhụ ẹka l'ọo-dzọbe ọkpa, o noo nkele mini dukwadu-a l'eli mgboko. Ọo ya bụ, o whewhu azụ jekfu Nowa l'ugbo ono. Nowa machia ẹka nwuta ndo ono nwuba-whu azụ l'ime ụgbo ono. ¹⁰ Ọ bya anọ ujiku ẹsaa ọdo, o shikwa l'ugbo ono tūhaa ndo ono ẹka ọdo, o whefu. ¹¹ Ndo ono lwata l'urwenyashi iya takpuru mkpẹkwo olivu ọwhuu l'ọnu. Nowa marụ lẹ mini bẹ tahūwaru nụ lẹ mgboko. ¹² Ọ nọfua ujiku ẹsaa ọdo; ọ tūhaa ndo ono ọdo; o whefu. Ndo ono te ewhewhuhe azụ ọdo lwakfuta iya.

¹³ O be gẹ Nowa gbarụ unu awha l'ụkporo awha ugbo iri lẹ nnanụ; g'ọnwa mbụ dū l'abalị mbụ bẹ mini ono tahū-gewaru lẹ mgboko. Nowa bya awhūliberu iwhe e gude kuchia ụgbo ono, bya awhụ l'eli mgboko kpọwaru nkụ. ¹⁴ O be g'ọnwa ẹbo dū l'ụkporo abalị l'abalị ẹsaa; alị kpọ-gewaa nkụ ree.

¹⁵ Oo ya bụ, Chileke sụ Nowa: ¹⁶ "Unu lufuta l'ime ụgbo ono; gụ lẹ nyee ghu mee unwu ghu mee unyomu unwu ghu whẹ, bụ ndu gụ lẹ whẹ tukuroru nọdu.

¹⁷ Chifutakota iwhe lile, nọ ndzụ, tso ghu nọdu l'ẹka ono bụ iya bụ ọnu mee anụ mewarto iwhe lile, l'awụ

l'ewho. Chifuta whẹ tẹ whẹ bya azushia unwu zụ-jia mgboko shi nno kabaa l'igwe."

¹⁸ Ọo ya bụ, Nowa bya eshi l'ugbo ono lufuta yele unwu iya mee nyee ya mee unyomu unwu iya, bụ ndu whẹ l'iya tukuroru nọdu. ¹⁹ Anụ l'owhu mee iwhe lile, l'awụ l'ewho mee ọnu l'owhu mewarto iwhe lile, l'eme ụkporo lẹ mgboko shikota l'ugbo ono wufutakota l'udu iya l'udu iya.

²⁰ Nowa bya atūaru Onye-Nwe-Ọha ọnya-mgbeja. Ọ họtā anụ, l'ete asọ nsọ yele ọnu, l'ete asọ nsọ, gude gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja ọkpokota-iwhe-ọku l'owhu l'ọnya-mgbeja ono. ²¹ Onye-Nwe-Ọha bya anụ mkpọ ngwo-ẹja ono, l'atsọ g'ọo gūnu, o kfuā l'ime obu iya sụ: "Mu ta abyadū l'egudebaa okfu ẹhu madzụ tūa alị ọnu ọdo. Mu makwarū-a lẹ wata nteke madzụ bụ nwata bẹ iwhe l'ọonoje-zhiawho arị l'obu iya bulewho ejo-iwhe. Mu ta abyadū l'emebyishibaa iwhe lile, mu meru ememe, nọ ndzụ ọdo ẹgube-ẹ, mu meru iya.

²² "Jeye gẹ mgboko l'a-nọ-beru bẹ oge ọkobe iwhe l'alị l'a-dū, oge akpata iya adū. Oge oyi l'a-dū, oge okpomoku adukwawho. Ọnanwu l'a-dū, udzumi adukwawho. Eswe l'a-dū, ọnyashi adukwawho. Ọ tọ byadū l'a-nonyaa dubuhu."

Ọgbandzu Chileke yele Nowa

9 Tọ dū iya bụ, Chileke bya agọru ọnu-oma nū Nowa yele unwu iya sụ whẹ: "Unu zūa azūzū kabaa l'igwe, unu zūa zū-jia mgboko. ² Unwu anumanu, nọkota lẹ mgboko mee ọnu, l'ewhe l'eli mee iwhe lile, l'awụ l'ewho mee ẹma lile, bu lẹ mini bẹ egvu unu l'e-gudeshije, ẹhu anmakota whẹ anma nteke whẹ whuru unu. Gẹ whẹ ha b'e yekotaru unu l'ẹka. ³ Iwhe lile, nọ ndzụ, l'eme ụkporo l'a-buru unu nri, oshi-ọmi aburu unu nri. Iwhe ono g'ọ ha bẹ mu nukotaru unu.

⁴ "Ọle t'unu be erijekwa iwhe nọ ndzụ, bụ iya bụ iwhe mmee nọkwadu l'ẹhu. ⁵ Ndzụ unu bẹ mu l'a-jjị aji iya. Anumanu -gbua madzụ bẹ mu l'a-jjị iya aji iya. Madzụ -gbua madzụ ibe iya, mu ajikwaa ya whọ aji iya.

⁶ "Onye gburu madzụ bẹ bukawho madzụ l'e-gbu yebedua. O noo lẹ Chileke meru madzụ, ọ dū gẹ Chileke dū.

⁷ "A -bya l'unubedua, unu zūa azūzū ka l'igwe, unu abakashihu dzuru mgboko."

⁸ Chileke bya asụ Nowa yele unwu iya, bụ ndu whẹ l'iya tukuroru nọdukota: ⁹ "Ntaa bẹ mu l'unu mee ẹpa unu ndu ọwhu l'e-je abya l'iwu gbawarū ndzụ. ¹⁰ Iwhe nọ ndzụ, unu lẹ whẹ shi tuko nọdu bẹ mu lẹ whẹ gbakwaruwhọ ndzụ bụ iya bụ: ọnu mee ẹl-wù mee anụ-ẹgbudu. Iwhe lile ono, unu lẹ whẹ kpakoru shi l'ugbo futā, mbụ iwhe lile, nọ ndzụ, e meru eme lẹ mgboko.

¹¹ Mbēdua l'unubēdua gbaakwaru ndzụ. A ta abyadū

l'e-gudebaa utso rigbushia iwhe nọ ndzụ ọdo. Utso, l'e-mebyishi mgboko-o l'owhu ta abyahe l'agbabaa ọdo."

¹² Chileke sụ: "Ọ waa iwhe l'a-nọ egoshi ọgbandzu ono, mu l'unu gbarụ mee ọwhu mu l'iwehe nọ ndzụ, unu l'ia tukuru nọdu gbarụ, mbụ ọgbandzu ono, l'adu rwua l'ogbo ọwhu l'e-je abya l'atatiwhu: ¹³ Mu dobewaru evu-mini mu l'akpamigwe. Ọo-nọ egoshi ọgbandzu ono, mu lẹ mgboko l'owhu gbarụ. ¹⁴ Nteke mu meru t'igweli kpua ekpukpu, evu-mini futa l'urwukpu; ¹⁵ mu anyata ọgbandzu ono, mu l'unu gbarụ mee ọwhu mu l'iwehe lile, nọ ndzụ l'udu iya l'udu iya gbarụ nke ọwhu bu lẹ mini ta abya l'abyabaa utso bya erigbushia iwhe nọ ndzụ ọdo. ¹⁶ Iwehe bu-zhia nteke evu-mini futaru l'urwukpu be mu l'a-whu iya nyata ọgbandzu tututu-mimimi ono, mube Chileke mee iwhe nọ ndzụ l'udu iya l'udu iya, e meru eme lẹ mgboko-o gbarụ."

¹⁷ O noo ya, Chileke sụ Nowa: "O noo iwhe l'a-nọ egoshi ọgbandzu ono, mu l'iwehe lile, nọ ndzụ lẹ mgboko-o gbarụ."

Ụnwu Nowa

¹⁸ Ụnwu Nowa, shi l'ugbo ono lufuta bu Shemu mee Hamu mee Jafeti. Hamu bu nna Kenanu. ¹⁹ O noo unwoke eto, Nowa nwataru ndono. Ọ buru l'eka whẹ be madzụ shi bakashihu dzuru mgboko l'owhu.

²⁰ O noo ya, Nowa bu onye l'akọ iwhe l'alị. Ọ ya bu onye ivuruzo koru mgbu vayinu. ²¹ O rwua ujiku lanu, ọ ngwa mmee, shi l'akpuru vayinu iya ono. Ọ wata iya ome l'anya; ọ gbarụ ọto zee aze l'ulo-ekwa iya.

²² Hamu, bu nna Kenanu je awha nna iya l'eka ọ gba ọto. O jeje ekfuaru iya unwune iya labo ọwhu, nọ l'etezhi. ²³ Ọo ya bu, Shemu ye l'afeti chita ekwa wukobegge onwowhe l'ukuvu, kpoo l'azu l'azu je awhu-kpua ya nna whẹ ono, gba ọto. Whẹ wochagee iwhu ewocha te whẹ ba awhu nna whẹ l'eka ọ gba ọto.

²⁴ Mmee ono korohulewho Nowa l'anya, o zhilihu. Ọ bu achofuta iwhe nwa iya nke nwata meru iya. ²⁵ Ọ sụ:

"Kenanu be buakwa onye a turu onu!

Ọo-buru ohu, ọnya kagee
alwalwa l'eka unwune iya nọ."

²⁶ Ọ sukawho:

"T'e tua Onye-Nwe-Ọha, bu

Chileke nke Shemu ewha!

Tẹ Kenanu bukwaru ohu Shemu!

²⁷ Tẹ Chileke mee tẹ Jafeti saa ọsa!

Tẹ Jafeti buru l'ulo-ekwa Shemu!

Tẹ Kenanu bukwaruwho ohu iya!"

²⁸ G'utso ono byageeru be Nowa nofuaru ukporo awha ugbo iri l'esa l'awha iri. ²⁹ Mkpako awha, Nowa nọ bu unu awha ugbo labo l'ukporo awha ugbo esaa l'awha iri, temenu ọ nwuhu.

Ọpa unwu Nowa

10 Ọ waa bu ọpa unwu Nowa, bu Shemu mee Hamu mee Jafeti ndowa bu iya bu unwegirima, a nwushiru whẹ g'utso ono lageeru.

Eri Jafeti

² Ụnwu Jafeti bu Goma, Megoogu, Madayi, Javanu, Tubalu, Mesheku mee Tirasu.

³ Ụnwu nke Goma bu Ashukenazu, Rifatu mee Togarama.

⁴ Ụnwu nke Javanu bu Elisha, Tashishi, Kitu mee Rodu. ⁵ Ndu ono bukota eri Jafeti. Ọo l'eka whẹ be madzụ shi bakashihu dzuru aguga eze-onyimu. Ndu nonu l'ime whẹ be nweru obodo nkewhe mee okfu alị nkewhe mee ọnya-uwhu nkewhe.

Eri Hamu

⁶ Ụnwu Hamu bu Kushi, Ijiputu, Putu mee Kenanu.

⁷ Ụnwu nke Kushi bu Seba, Havila, Sabuta, Raama mee Sabuteka.

Ụnwu nke Raama bu Sheba mee Dedanu.

⁸ Kushi bu nna Nimurudu. Nimurudu be bu onye ojogu ivuruzo, okpehu kakota l'eliwe. ⁹ Ọ bu onye Onye-Nwe-Ọha meru l'ochi nta achishi iya ike. Ọo ya meru; a bya l'ekfu; a sụ: "Onye ọwa du g'ọo Nimurudu; onye Onye-Nwe-Ọha meru l'ochi nta achishi iya ike." ¹⁰ Eka o gbuberu ishi obu eze iya bu: Babelu mee Ereku mee Akadu mee Kalune. Eka ono dukota l'alị Shina. ¹¹ Ọo eka ono b'o shi bakashihu barwua Asiriya. Ọ nọdu iya meta mkpukpu Nive ye l'ekwa mkpukpu Rehobotu Iru mee mkpukpu Kala, ¹² mee mkpukpu Resenu. Resenu be nokahuru mkpukpu Nive ye l'ekwa mkpukpu Kala, bu oke mkpukpu.

¹³ Ijiputu bu nna ndu Ludu mee ndu Anamu mee ndu Lehabu mee ndu Nafutuhu, ¹⁴ mee ndu Paturosu mee ndu Kasuluhu, bu eka ndu Filistiya shi futa mee ndu Kafuto.

¹⁵ Kenanu bu nna Sayidonu. Ọ buru Sayidonu bu okpara iya. Kenanu bukwaruwho nna ndu Hetu, ¹⁶ mee ndu Jebusu mee ndu Amoru mee ndu Girigashu, ¹⁷ mee ndu Hevu mee ndu Aruka mee ndu Sinu, ¹⁸ mee ndu Aruvadu mee ndu Zamaru mee ndu Hamatu.

E megee, ikfu ndu Kenanu bya abakashihu dzuru eka lile. ¹⁹ Oge alị ndu Kenanu be wataru lẹ mkpukpu Sayidonu, l'uzo, e shi eje mkpukpu Gera, du lẹ mgboro mkpukpu Gaza. O shi l'eka ono machia tugburu uzo, e shi eje mkpukpu Sodomu mee Gomora mee Adama mee Zeboyimu, du lẹ mgboro mkpukpu Lasha.

²⁰ Ndu ono bukota eri Hamu. Ndu nonu l'ime whẹ be nweru ọnya-uwhu nkewhe mee okfu alị nkewhe mee obodo nkewhe mee mba nkewhe.

Eri Shemu

²¹ Shemu bẹ nwụshikwaruwho ụnwu. Ọo Shemu bụ ochee-oroke ụnwu Iba l'owhu bụ iya bụ ndu Híburu. Ọ buru iya bụ nwune Jafeti nke ọgurennya.

²² Ụnwu Shemu bụ Ílamu, Ashuru, Árufakusadu, Ludu mee Arámu.

²³ Ụnwu nke Arámu bụru Uzu, Hulu, Geta mee Mashu.

²⁴ Árufakusadu bụ nna Shela. Shela bụru nna Iba.

²⁵ Iba nwútaru unwoke labọ. Ewha onye lanụ bụ Pelẹgu; † o noo nkele a nwuru iya nteke mgboko kekashiru ekekashi. Ewha nwune iya nwoke bụru Jọkutanu.

²⁶ Jọkutanu bụ nna Alumodadu, Shẹlefu, Hazamave-tu, Jera, ²⁷ Hadoramu, Uzalú, Dikila, ²⁸ Obalu, Abyimelu, Sheba, ²⁹ Ofi, Havila mee Jobabu. Whẹ bụkota ụnwu Jọkutanu gẹ whẹ ha.

³⁰ Whẹ shi lẹ Misha bua jeye lẹ Sefa l'uzo alí ugwu ugwu ẹnyanwu-awata.

³¹ Ndu ono bụkota eri Shemu. Ndu nonu l'ime whẹ nweru ẹnya-uwu nkewhe mee okfu alí nkewhe mee obodo nkewhe mee mba nkewhe.

³² Ndu ono kpaawhuu bụkota o-shi-l'eri ụnwu Nowa. Ndu nonu l'ime whẹ bẹ nweru ẹka whẹ futaru, nweru mba ẹka whẹ. Ọo l'ẹka whẹ bẹ mba gẹ mba ha shi bakashihu dzuru mgboko l'owhu g'utso ono lageeru.

Ụlo-eli Babelu

11 Ndu mgboko l'owhu shi ekfukota okfu-alí lanụ, olu-okfu whẹ shi bụru iwhe lanụ. ² O noo ya, ndi-
whe bya ejeta rwua uzo ẹnyanwu-awata, whẹ whụa ẹka dụ barikiti l'alí Shina; whẹ je ebukobe l'ẹka ono.

³ A nonyaa whẹ sụ ibe whẹ: "Unu bya t'anyi yọo ẹja hụa ya l'ọku hụshia ya ike." Ọ bụru ẹja, a yọru ayọ bẹ nọ-chiru whẹ ẹnya ewhuru. Whẹ wụa ya korota t'ọ bụru nkwo-ẹja. ⁴ Whẹ sụ: "Unu bya t'anyi metaru onwanyi mkpụkpu. T'anyi tịa ụlo-eli, l'e-je asụ-kfuru l'igweli. Ọo ya bụ t'anyi bụru ndu a marụ ewha whẹ nke ọwhu anyi l'ẹte ejekashihu dzuru mgboko."

⁵ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha nyizeta t'ọ whụ mkpụkpu ono mee ụlo-eli ọbu, ụnwu-eliwhe l'atụ.

⁶ Onye-Nwe-Ọha sụ: "Ndu-a bụkwa nnanụ, whẹ nweru okfu-alí lanụ. Ọ wa-a, whẹ l'eme bụkwadu awata bẹ whẹ watarụ iwhe whẹ l'e-bechaa mee. Ọ tọ dụkwa iwhe whẹ tịberu ememe, whẹ l'ẹte emekota. ⁷ Unu bya t'anyi nyize je aghasweshia whẹ olu-okfu, t'iwhe ibe whẹ l'ekfu be edojehe whẹ ẹnya."

⁸ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya achikashia whẹ, whẹ dzuru mgboko, whẹ tị-buhu mkpụkpu ono. ⁹ O noo iwhe meru g'o gude e kua ya Babelu, o noo nkele ọo ẹka ono bẹ Onye-Nwe-Ọha ghasweshiru okfu ụnwu-

† Iwhe Pelẹgu futaru bụ ekekashi.

eliwhe l'owhu. Ọ bụru l'ẹka ono bẹ Onye-Nwe-Ọha shi chikashia whẹ, whẹ jekashihu dzuru mgboko l'owhu.

Wata l'ogbo Shemu jeye l'ogbo Ébiramu

¹⁰ Ọ waa bụ ẹpa Shemu.

Shemu bẹ gbarụ ụkporo awha ise temenu ọ nwụta Árufakusadu. Nteke ono b'a nọwaru awha labọ nkele utso lageeru. ¹¹ Ọ nwụ-gee Árufakusadu bya anọfua ụnu awha l'ụkporo awha ugbo ise. Ọ nwụshikwaawho unwoke yẹle ụnwanyi tsota Árufakusadu.

¹² Árufakusadu nọlewho ụkporo awha l'awha iri l'ise, ọ bụru nna Shela. ¹³ Ọ nwụ-gee Shela bya anọfua ụnu awha l'awha ẹto. Ọ nwụshikwaawho unwoke yẹle ụnwanyi tsota Shela.

¹⁴ Shela nọlewho ụkporo awha l'awha iri, ọ bụru nna Iba. ¹⁵ Ọ nwụ-gee Iba bya anọfua ụnu awha l'awha ẹto. Ọ nwụshikwaawho unwoke yẹle ụnwanyi tsota Iba.

¹⁶ Iba nọlewho ụkporo awha l'awha iri l'eno; ọ bụru nna Pelẹgu. ¹⁷ Ọ nwụ-gee Pelẹgu bya anọfua ụnu awha l'ụkporo awha l'awha iri. Ọ nwụshikwaawho unwoke yẹle ụnwanyi tsota Pelẹgu.

¹⁸ Pelẹgu nọlewho ụkporo awha l'awha iri, ọ bụru nna Rewu. ¹⁹ Ọ nwụ-gee Rewu bya anọfua ụkporo awha iri l'awha tete. Ọ nwụshikwaawho unwoke yẹle ụnwanyi tsota Rewu.

²⁰ Rewu nọlewho ụkporo awha l'awha iri l'ẹbo, ọ bụru nna Sérugu. ²¹ Ọ nwụ-gee Sérugu bya anọfua ụkporo awha iri l'awha ẹsaa. Ọ nwụshikwaawho unwoke yẹle ụnwanyi tsota Sérugu.

²² Sérugu nọlewho ụkporo awha l'awha iri, ọ bụru nna Nahọ. ²³ Ọ nwụ-gee Nahọ bya anọfua ụkporo awha iri. Ọ nwụshikwaawho unwoke yẹle ụnwanyi tsota Nahọ.

²⁴ Nahọ nọlewho ụkporo awha l'awha tete, ọ bụru nna Tera. ²⁵ Ọ nwụ-gee Tera, bya anọfua ụkporo awha ise l'awha iri lẹ tete. Ọ nwụshikwaawho unwoke yẹle ụnwanyi tsota Tera.

²⁶ Tera nọlewho ụkporo awha ẹto l'awha iri, ọ bụru nna Ébiramu mee Nahọ mee Háranu.

²⁷ Ọ waa bụ ẹpa Tera.

Tera bụ nna Ébiramu mee Nahọ mee Háranu. Háranu bụru nna Lọtú. ²⁸ Háranu bẹ vu nna iya Tera uzo nwụhu lẹ mkpụkpu ẹka a nwuru iya, bụ Uru l'alí Kaludiya. ²⁹ Ébiramu yẹle Nahọ bya atụko lụa nwanyi. Ewha nyee nke Ébiramu bụ Serayi; ewha nyee nke Nahọ bụru Milika. Onye nwuru Milika yẹle Isuka bụ Háranu. ³⁰ Serayi ta anwutadu nwa, o noo nkele ọ tọ tsudu ime.

³¹ O noo ya bụ lẹ Tera eduta nwa iya Ébiramu mee nwanwa iya Lọtú, bụ nwa nke Háranu. O dutakwawho Serayi, bụ nyee nwa iya, bụ iya bụ nyee Ébiramu. Whẹ tụko gbalihu lẹ mkpụkpu Uru, dụ l'alí Kaludiya jeshia

alì Kenanu. Whẹ jeta rwua Háranu; whẹ nọ-kirishia l'ẹka ono.

³² Tera nọlewho ọkporo awha iri l'awha ise, ọ nwụhu lẹ Háranu.

Chileke l'eku Ébiramu

12 Onye-Nwe-Ọha bya sụ Ébiramu: “Haa alì ghu; haa ndibe unu; haa ogboduwu ibe nna ghu; lashia alì, mu l'e-goshi ghu.

² “Mu l'e-me ghu gụ aburu mba, parụ ẹka apaa; mu agoru ọnu-oma nụ ghu.

Mu l'e-me t'ẹwha ghu buru oke ẹwha.

Gụ aburu onye ọnu-oma l'e-shi l'ẹhu iya erwube ndu ọdo.

³ Ndu goru ghu ọnu bẹ mu l'a-goru ọnu.

Iwhe bụ ndu turu ghu ọnu bẹ mu l'a-tụ ọnu.

Mu l'e-shi l'ẹka ghu goru ndu mgboko l'owhu ọnu.”

⁴ Ọo ya bụ, Ébiramu tųgbua ẹgube, Onye-Nwe-Ọha kfulu iya. Lọtu tsoru iya. Nteke Ébiramu shi lẹ Háranu lufu b'ọ gbawarụ ọkporo awha ugbo ẹto l'awha iri l'ise.

⁵ Tọ dụ iya bụ, Ébiramu bya eduta nyee ya, bụ Serayi yele Lọtu, bụ nwa nwune iya; gwota arya, whẹ doberu, bya eduta ndu whẹ nwe lẹ Háranu, ọ buru whẹ ọla alì Kenanu. Whẹ jezhiawho ije jeye whẹ jerwua ẹka ono.

⁶ Ébiramu whẹ bẹ tsoru alì ono jezhiawho ije jeye whẹ jerwua ẹka eze oshi More gvuru lẹ mgboro mkpukpu Shékemu. Nteke ono bẹ ndu Kenanu buk-wadu l'alì ono. ⁷ Onye-Nwe-Ọha byakfuta Ébiramu bya asụ iya: “Ọo ẹpa ghu bẹ mu l'a-nụ alì-a.” Ébiramu bya atụaru Onye-Nwe-Ọha ono, byakfutaru iya nụ ẹnya-mgbeja.

⁸ Ébiramu whẹ bya eshi l'ẹka ono jeshia alì ugvu ugvu, dụ l'ụzo ẹnyanwu-awata Bẹtelu; je akpobe ọlo-ẹkwa whẹ. Bẹtelu nọdu whẹ l'ụzo ẹnyanwu-arịba; É-ayi nọdu whẹ l'ụzo ẹnyanwu-awata. Ébiramu tųk-waaruhw Onye-Nwe-Ọha ẹnya-mgbeja l'ẹka ono, bya akpọ-kua ẹwha iya. ⁹ Ébiramu whẹ palihukwa ije; chebe iwhu l'ụzo echi-ẹgu ọhuda.

Ébiramu larụ alì Íjiputu je eburu

¹⁰ Tọ dụ iya bụ, mkpẹgu wata ememe l'alì ono; Ébiramu whẹ lashia alì Íjiputu tẹ whẹ je ebuta, o noo nkele mkpẹgu ono l'emeshi ike. ¹¹ Whẹ bya l'abahụ l'alì Íjiputu, Ébiramu sụ nyee ya, bụ Serayi: “Mu marụ l'ì bụ nwanyì l'amanụka ụma. ¹² Ndu Íjiputu -whụle ghu whọ bẹ whẹ l'a-sụkwa l'ì bụ nyee mu. Whẹ egbua mu; haa gụbedua t'ì nọdu ndzụ. ¹³ Sujekwa l'ì bụ nwune mu nwanyì, nke ọwhu whẹ l'e-meru mu ree l'okfu ẹhu ghu, mẹe tẹ whẹ kwobe iswi ẹhu ghu dobe mu ndzụ.”

¹⁴ Ébiramu whẹ bahulewho l'alì Íjiputu, ndu Íjiputu whụ lẹ yẹbe nwanyì l'amashì ụma ike. ¹⁵ Ndu ozhi Fero whụle iya whọ, whẹ je atụaru Fero ọnu iya. A bya edu-ta iya jeshia ibe Fero. ¹⁶ Fero meeru Ébiramu ree l'okfu

ẹhu Serayi, bya akpẹe ya atụru yele eswi mẹe nyee nkakfụ-igara; duru ndu ozhi, unwoke mẹe unwanyi nụ iya; kpẹkwa iya whọ inya-kamẹlu.

¹⁷ Ọle Onye-Nwe-Ọha loru ejo ẹhu-ba-dụ-mma tų Fero yele ndibe iya, l'okfu ẹhu Serayi, bụ nyee Ébiramu. ¹⁸ Ọo ya bụ, Fero kua Ébiramu sụ iya: “?Ọo ẹgube iwhe gụnu b'ì meru mu ẹgube-ẹ? ?Ọo gụnu meru t'ì karụ mu l'ọo nyee ghu? ¹⁹ ?Ọo gụnu meru iwhe ì sụru l'ọo nwune ghu nwanyì; ì haa, mu duta iya gẹ woo l'ọ bụ nyee mu? Aa, lekwa nyee ghu ndọwa. Duta iya t'unu shi ọwhu unu shi!” ²⁰ Fero bya asụ tẹ ndu ozhi iya duta Ébiramu dufu. Whẹ dufu yele nyee ya mẹe iwhe lile o nwe.

Ébiramu yele Lọtu kewaru

13 O noo ya, Ébiramu yele nyee ya mẹe iwhe lile o nwe enwe mẹe Lọtu shi l'alì Íjiputu tųgburu lashia echi-ẹgu ọhuda. ² Nteke onoya bẹ Ébiramu nwe-waru élwù; nweru mkpọla-ọcha; nweru mkpọla-ododo; nweshia ya ike.

³ Whẹ bya eshi l'echi-ẹgu ọhuda ono palihu ije. Whẹ jezhiawho gẹ whẹ l'eje jeye whẹ rwua Bẹtelu, bya adawhu azụ l'ẹka ono, whẹ vu ụzo kpọbe ọlo-ẹkwa whẹ; ẹka ọbu bẹ dụ l'echilabọ Bẹtelu yele É-ayi; ⁴ mbụ ẹka ono, Ébiramu tųru ẹnya-mgbeja, nọdu iya kpọ-kua ẹwha Onye-Nwe-Ọha.

⁵ O noo ya, ọwhube Lọtu, bụ onye yele Ébiramu l'ì ije ono bẹ nwekwaruhw igwe-atụru mẹe igwe-eswi mẹe ọlo-ẹkwa nkiya. ⁶ Alì ono ta asụhe whẹ labọ ebubu. Nkele élwù whẹ kwatarụ paa ẹka apaa nke ọwhu bụ lẹ whẹ ta anọkotahedu l'ẹka lanụ. ⁷ Ọo ya bụ, ụswo daarụ ndu l'echeru Ébiramu élwù yele ndu l'echeru Lọtu nkiya. Nteke ono bẹ ndu Kenanu mẹe ndu Pérezu shi bukwaduru l'alì ono. ⁸ Ébiramu bya asụ Lọtu: “Be ekweshinu t'ụswo daarụ mu lẹ ghu; ya eje adarụ ndu l'echeru ghu élwù yele ndu l'eche nke mbẹdua; eshi-ọwhu mu lẹ ghu bụ abụbu. ⁹ ?Ọ kwa l'ì tųkowaru alì ọbu g'ọ ha whụkota? T'anyi ba akwọkfuhuru l'ẹka lanụ. Hatazhiawho ẹkiya ọwhu dụ ghu ree je eburu. Ọ -buru l'ì hatarụ ẹka-ịcha, mu alashia ẹka-utara; nteke bụ l'ì hatarụ ẹka-utara, mu alashia ẹka-ịcha.”

¹⁰ Lọtu bya apalia ẹnya imeli whụ lẹ nsụda Jọdanu bẹ nweru mini ree-ree-ree; m'a tųgburu Zowa; ẹka ono l'owhu dulewho g'ọo mgbabu Onye-Nwe-Ọha, dųk-wawho g'ọo alì Íjiputu. Nteke ono bẹ Onye-Nwe-Ọha l'ẹteke emebyidua alì Sódomu yele Gómóra. ¹¹ Tọ dụ iya bụ, Lọtu hata nsụda Jọdanu l'owhu, bya atųgburu lashia ụzo ẹnyanwu-awata nsụda ono. Ọ buru iya bụ l'umadzu labọ ono ekewaa. ¹² Ébiramu buru l'alì Kenanu; Lọtu je eburu lẹ mkpukpu l'ime mkpukpu, dųgee lẹ nsụda ono. Ọ kpọ-zhiawho ọlo-ẹkwa iya jeye alì Sódomu. ¹³ O noo ya, ndu Sódomu bụ ndu l'eme ejo-

ememe; iwhe-dụ-ẹji, whẹ l'emegbabe Onye-Nwe-Ọha paa ẹka.

¹⁴ Gẹ Lọtụ kewafugeeru onwiya l'ẹka Ébiramu bẹ Onye-Nwe-Ọha sụru Ébiramu: "Palia ẹnya ghu imeli, shi l'ẹka ono, ị nọ lee ẹnya l'uzo isheli; gụ elee l'uzo ọhuda; gụ elee l'uzo ẹnyanwu-awata; gụ elee l'uzo ẹnyanwu-arịba. ¹⁵ Alị lile, ị whuru bẹ mu l'a-nụ gụ l'ẹpa ghu t'ọ bụru nkunu jeye lẹ gbururu. ¹⁶ Mu l'e-me t'ẹpa ghu ha g'ọo ẹja dụ l'alị, nke ọwhu bụ l'onye dụ ike guta ẹja, dụ l'alị bẹ l'a-dụ ike guta ẹpa ghu l'ọgu. ¹⁷ Jegbakota alị ono l'ogologo mée l'uswe. O noo nkele ọo ghu bẹ mu l'a-nụkota iya."

¹⁸ Ọo ya bụ, Ébiramu whọta ọlo-ẹkwa iya, je eburu lẹ mgboro eze oshi Mamure, dụ lẹ Hiburonu. Ọ nọdu l'ẹka ono tọaru Onye-Nwe-Ọha ẹnya-mgbeja.

Ébiramu l'adzọta Lọtụ

14 O be nteke ọbu, Amurafelu, bụ eze ndu Shina mée Ariyọku, bụ eze ndu Élasa mée Kedolawoma, bụ eze ndu Ílamu mée Tidalu, bụ eze ndu Goyimu chita ndibe whẹ l'ẹhu l'ẹhu jeshia ọgu. ² Ọ bụru Bira, bụ eze ndu Sódomu mée Birisha, bụ eze ndu Gómóra mée Shinabu, bụ eze ndu Aduma mée Shemi-ba, bụ eze ndu Zeboyimu mée eze ndu Bela bụ iya bụ Zowa bẹ whẹ jekfuru ọgu ọbu. ³ Ndu nke ikpazu-a bya atugba nnanụ chita ndibe nkewhe l'ẹhu l'ẹhu jekfushia ndu ọwhu ọgu lẹ nsuda Sidimu, bụ iya megeeru bụru Eze-enyimu Únú. ⁴ Iwhe kparụ ọgu ono bụ lẹ whẹ nọkotaru awha iri l'ẹbo l'ẹka Kedolawoma; o rwua l'awha nke iri l'ẹto iya, whẹ kwefuru iya ike.

⁵ O be l'awha nke iri l'ẹno iya; Kedolawoma yele ndu eze ono, whẹ l'iya tugbaru tugbua jeshia Ashiterotu Kanemu je alwu-gbua ndu Refa; jeshia Hamu je alwu-gbua ndu Zuzu; jeshia Shave Kiriyatayimu je alwu-gbua ndu Emimu. ⁶ Whẹ bya ejeshia alị ugvu ugvu ndu Siye je alwu-gbua ndu Horu, lwua whẹ jeye lẹ Élu-paranu, dụ ọwaa echi-egu. ⁷ Whẹ bya atsuwhu azụ jeshia Enu Mishipatu bụ iya bụ Kádeshi je alwutakota alị ndu Amaléku kpaa-whuu, bya alwu-gbua ndu Amoru, bu lẹ Hazazonu-tama.

⁸ Tọ dụ iya bụ, eze ndu Sódomu mée eze ndu Gómóra mée eze ndu Aduma mée eze ndu Zeboyimu mée eze ndu Bela bụ iya bụ Zowa, wufuta jeshia nsuda Sidimu tẹ whẹ lẹ ndu ọwhu kpoğba iwhe. ⁹ Ndu whẹ kporu iwhe bụ Kedolawoma, bụ eze ndu Ílamu mée Tidalu, bụ eze ndu Goyimu mée Amurafelu, bụ eze ndu Shina mée Ariyọku, bụ eze ndu Élasa. Ndu eze ẹno tso ndu eze ise ọgu. ¹⁰ Nsuda Sidimu bẹ bụ iduma korota nkuchi. O be gẹ ndu eze Sódomu yele nke ndu Gómóra yeru ọkpa l'oso agbalashj, whẹ nwulahu l'iduma ono. Ndu ọwhu whoduru nụ gbarụ lashia l'ugvu ugvu je anodu. ¹¹ Ndu eze ẹno whọ, bụ ọhogu whẹ bya atuko arya ndu Sódomu mée nke ndu Gómóra ono

mée nri whẹ gwokota tugbua. ¹² Whẹ kputakwawho Lọtụ, bụ nwa nwune Ébiramu, bu lẹ Sódomu; gwota arya iya tugburu.

¹³ Onye lanụ, gbalaru nụ bya ekfuaru iya Ébiramu onye Híburu. Ébiramu bẹ bu lẹ mgboro eze oshi Mamure. Mamure bukwanu onye Amoru bụru nwune Ẹshukolu yele Ana. Ndu ono bẹ whẹ lẹ Ébiramu tugbaru bụru nnanụ. ¹⁴ Ébiramu nulewho l'abubu iya b'a kpuru l'ọgu, o kua unwoke iya ukporo madzụ ugbo iri l'ise l'umadzụ iri l'esato, bụ ndu a nwuru l'ibe iya, e zhiru gẹ l'aalwuje ọgu. Whẹ chipyabe ndu ono gbakfu whẹ lẹ Danu. ¹⁵ O rwua l'enyashi iya Ébiramu kekashia unwoke iya ono gẹ whẹ l'e-shi lwushi ndu ono ọgu. Unwoke Ébiramu ono lwu-gbua whẹ, chia whẹ ọso jeye lẹ Hoba, dụ l'isheli Damásukosu. ¹⁶ Ébiramu shi nno natawhu arya ono, ndu ono kwataru azụ, bya edulata abubu iya ono, bụ Lọtụ mée arya iya mée unwanyi mée ndu whẹ kputakotaru.

¹⁷ Ébiramu lwu-gbugee Kedolawoma yele ndu eze ono, whẹ l'iya tugbaru; ọ lwatashia. Eze ndu Sódomu futa bya agbata iya ndzuta lẹ nsuda Shave, mbụ ẹka ono, l'eeukuje Nsuda Eze.

¹⁸ O noo ya, Melikizedeku, bụ eze ndu Sélemu wotaru Ébiramu buredi yele mme. Melikizedeku bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, bụ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu. ¹⁹ Ọ gọru ọnu-oma nụ Ébiramu sụ:

"Tẹ Chileke, bụ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu gọru ọnu-oma nụ gube Ébiramu!

Mbụ Chileke bụ iya meru igwe mee mgboko.

²⁰ T'e tua Chileke, bụ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu ẹwha! Mbụ onye ono, woru ndu ọhogu ghu ye ghu l'ẹka!" Ébiramu wota ọzo-lanụ-l'uzo-iri, shi l'iwhe lile, ọ lwutaru l'ọgu nụ iya.

²¹ Eze ndu Sódomu sụ Ébiramu t'ọ nụ yẹbedua ndu ọwhu bụ madzụ, gwota ọwhu bụ arya woru.

²² Ébiramu sụ eze ndu Sódomu: "Mu paliakwaru ẹka mu imeli ribuaru Onye-Nwe-Ọha nte, mbụ Chileke ono, bụ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu; onye meru igwe mee mgboko; ²³ l'ọ tọ dudu iwhe bụ iwhe ghu, mu l'e-wota; oberu ọ bụru oghu mmaanụ, m'ọ bụ eri akpokpa, nke ọwhu l'iji-tị sukwanu l'ọo ghu meru Ébiramu, ọ baa eze. ²⁴ Ọ tọ dudu iwhe mu bya l'e-wota mebe iya iwhe ẹka mu, gbahaa ọwhu ndu nkemu riwaru eriri. Obenu lẹ Ana mée Ẹshukolu mée Mamure bụ ndu ono tso mu jee ije ono bẹ l'a-nata oke iwhe rwuberu whẹ nụ."

Ọgbandzu Chileke yele Ébiramu

15 E megee; Ébiramu bya anodu l'owhulanya nua olu-okfu Onye-Nwe-Ọha g'ọ sụru iya:

"Ba tsukwa egvu Ébiramu.

Ọo mbedua bụ onye l'egbochitaje ghu nụ.

Obunggo ghu l'a-pa mebyi ẹka."

² Ébiramu sù iya: "Gùbe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha, ọo gụnu ọdo bẹ l'iji-nụ mu lẹ mụbe onye gba ẹka nwa. Onye l'e-megee nweru iwhe mu bụ Eliyéza, bụ onye Damásukosu?" ³ Ébiramu sùkwawho: "Ntaa gẹ l'iji-tii nwa mu nwa, ọ nụ iya bụ l'ọo ohu, a nwuru l'ibe mu l'e-bekochaa nweru iwhe mu."

⁴ Tọ dụ iya bụ, olu-okfu Onye-Nwe-Ọha bya adaaru iya ọdo sù: "Ọ tokwa Eliyéza l'e-nweru iwhe ghu. Ọ kwa nwa nwoke ọwhu shi ghu l'ẹhu l'e-nweru iwhe ghu ono." ⁵ Onye-Nwe-Ọha bya eduta Ébiramu lufu etezhi sù iya: "Paliada ẹnya imeli lee l'akpamigwe. Gụa kpokponde, dụ iya nụ ọgu, m'ọ -buru l'iji-dụ ike gụkota iya." Sù iya: "O noo g'ẹpa ghu l'a-ha ndono."

⁶ Ébiramu kweta nke Onye-Nwe-Ọha. Ọ gụaru iye ya l'ọdu chiri.

⁷ Onye-Nwe-Ọha sùkwa iya whọ: "Ọo mbédua, bụ Onye-Nwe-Ọha ono, dufutaru ghu nụ lẹ mkpukpu Uru, dụ l'alị Kaludiya tẹ mu nụ ghu alị-a t'ọ buru nkeghu."

⁸ Ébiramu sù: "Gùbe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha, 7ndẹe gẹ mu l'e-me maru l'ọo mu l'e-nweru alị-a?"

⁹ Onye-Nwe-Ọha sù iya: "Kpọtaru mu nwada eswi mée nwada egbu mée ebyila, gbageeru awha ẹto ẹto yele kparaku mée ndukfu-aka."

¹⁰ Ébiramu bya atuko iwhe ono g'ọ ha wojeru iya, kpójahugee ya ẹbo-ẹbo, woru ibiribe iya dobe whẹ chekogee iwhe. Ọle ọwhube ẹnu bẹ l'ọoto kpójahudua ẹbo. ¹¹ Ẹnu, l'erije anụ whezeta bya tẹ whẹ vukaa anụ ono, Ébiramu chifu whẹ.

¹² Ẹnyanwu ribadelewho l'ishi, mgbenya tsuru Ébiramu, o kuru mgbenya ono kumia ya ekumi. Oke ẹkpuroochi, l'eye egvu gbapyabẹ iya. ¹³ Onye-Nwe-Ọha bya asù iya: "T'o doo ghu ẹnya ree l'ẹpa ghu bẹ l'e-megee laa alị, l'abụa nkewhe je aburu mbyambya. Whẹ l'a-bụ ohu l'ẹka ono; a kpaa whẹ ẹhu unu awha gberegedegeemu. ¹⁴ Ọle mba ono, whẹ l'a-bụ ohu whẹ ono bẹ mu l'a-nụkwanu chikifu. E megekwaaro, whẹ evuru l'ishi parụ l'ẹka futa l'ẹka ono. ¹⁵ A bya lẹ gubedua; iji-ka nka kagbirihi akagbirihi. Ọo lẹ nka bẹ l'ee-li ghu, gụ alakfu ndụ-ichee ghu whẹ l'ẹhu-guu. ¹⁶ Ẹpa ghu whẹ ọgbo nke ẹno bụ whẹ l'a-lwawhu azụ l'ẹka-a nkele ntaa bẹ iwhe-dụ-ẹji, ndu Amọru l'eme teke erwudua gẹ mu l'a-chifu whẹ l'alị ono."

¹⁷ Ẹnyanwu nyihulewho, ọochi bya agba; ite ọbu, ọku l'enwu, ẹnwuru l'akpụ iya tulaa yele oryọku ọbu, l'enwu whowhowho, byalẹkwawho bya aghajaa ibe anụ ono ẹbo. ¹⁸ Onye-Nwe-Ọha yele Ébiramu gbaa ndzụ mbọku ono. Ọ sù iya: "Ọo ẹpa ghu bẹ mu nuru alị-a; watalẹwho l'enyimu Íjiputu jeye l'enyimu Yufurétisu ¹⁹ Mbụ alị ndu Kenu mée alị ndu Kenizu mée alị ndu Kadumonu; ²⁰ mée alị ndu Hetu mée alị ndu Pérezu mée alị ndu Refa; ²¹ mée alị ndu Amọru mée alị ndu Kenanu mée alị ndu Girigashu mée alị ndu Jebusu."

Hega yele Ishimelu

16 O noo ya, Serayi, bụ nyee Ébiramu tẹke anwụ-taduaru iya nwa. Serayi nwekwannuru nwamgbọko Íjiputu, bụ ohu iya, l'aza Hega. ² Ọo ya bụ, Serayi sù Ébiramu: "Eshi-ọwhu Onye-Nwe-Ọha gbochiwaru mu ọnwuta unwu, jekwa tẹ gụ l'ohu mu zẹe t'a maru mu l'e-shi iya l'ẹka nweru nwa."

Ébiramu kweta iwhe Serayi kfuru iya. ³ Ébiramu buwaru awha iri l'alị Kenanu tẹmenu nyee ya Serayi dee ya Hega t'ọ lụa, mbụ nwamgbọko Íjiputu ono, bụ ohu iya. ⁴ Ébiramu wata anọ alarụ Hega l'ulo, ọ tsuta ime.

Ọ malẹruwho lẹ ya dūwaa ime; o kolahaa nwanyi, nwe iya nụ ọkpa l'ishi. ⁵ Serayi sù Ébiramu: "T'ejo-iwhe-e, l'eeme mu tukokwaru ghu l'ishi. Mu dutaru ohu mu dee ghu; ọ malẹruwho l'ọ dū ime; t'ọ dūhe iwhe ọ gubekwaduru mu. Tẹ Onye-Nwe-Ọha kpee mu lẹ ghu ikpe."

⁶ Ébiramu sù Serayi: "Ohu ghu nọkwa ghu l'ọbochi-ẹka. Mee ya iwhe dū ghu ree." Serayi melahaa Hega mmegbu; metabe iye ya nke ọwhu a nọnyaaru Hega gbalaa.

⁷ Tọ dụ iya bụ, ojojhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha whụa Hega lẹ mgboro ọgba-mini, dū l'echi-egu, mbụ ọgba-mini, dū l'uzo ono, e shi eje Shu. ⁸ Ọ sù iya: "Hega; ohu Serayi; ?i shi awe eje awe?"

Hega sù iya: "Mu l'agbalaru nwanyi nwe mu nụ, bụ Serayi."

⁹ Ojojhi-imigwe ono, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha sù iya: "Dawhu azụ lakfu nwanyi ono, nwe ghu nụ je ewozeta onwoghu alị meje iwhe ọ sùru t'i mee." ¹⁰ Ojojhi-imigwe ono bya asù iya: "Mu l'e-me t'ẹpa ghu kabaa l'igwe buru aguta aguta."

¹¹ Ojojhi-imigwe ono, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha sù iya: "I dū ime, i je l'a-nwụ nwa nwoke.

Iwhe l'iji-gụ iya bụ Ishimelu. †

O noo nkele Onye-Nwe-Ọha nūwaru ẹkwa, l'ijirya nke iwhe-ọtsulanu byarụ ghu nụ.

¹² Ndzụ iya l'a-bụ ndzụ nkakfụ-igara ọswa.

Onyenonu bẹ l'ọo-nọ etso okfu, onyenonu etsokwawho yẹbedua okfu. Yele unwune iya aburu aghamẹhu duru onwowhe."

¹³ Hega gụa Onye-Nwe-Ọha ono, shi ekfu eyeru iya ono Ẹlu-royi bụ iya bụ Chileke, ẹnya iya dū l'ẹka iya nọ, nkele Hega bẹ sùru lẹ ya whuru onye ẹnya iya dū l'ẹka iya nọ. ¹⁴ O noo iwhe meru a gụa wẹlu, nọ iya nụ Ọ-nọ-ndzụ-ele-mu-ẹnya. †† Wẹlu ono bẹ nọ l'echilabọ Kádeshi yele Beredu.

† Iwhe Ishimelu futaru bụ Chileke l'anuje. †† Iwhe ẹwha ono bụ lẹ Hiburu bụ Byiye-lahayi-royi.

¹⁵ E megee, Hega nwụaru Ébiramu nwa nwoke. Ébiramu gwa nwata ono, Hega nwuru iya Ishimelu. ¹⁶ Ébiramu bę gbawaru ụkporo awha ugbo ęno l'awha ishii nteke Hega nwutaru iya Ishimelu.

Ọgbandzu, e gude obu ugwu gbaa

17 Ébiramu gbalęwho ụkporo awha ugbo ęno l'awha iri lę tete, Onye-Nwe-Ọha byakfuta iya bya asu iya: “Ọo mbedua bu Chileke, bu Ọkalibe-Kakota-Ike. Tsoje mu t'uta ba adu lę ndzu ghu. ² Mu l'e-me t'ogbandzu mu lę ghu vuru ire. Mu l'e-me t'i ha l'igweligwe l'onogu.”

³ Ébiramu daa kpube iwhu l'alj. Chileke su iya: ⁴ “Lee ogbandzu mu lę ghu ndowa: Ii-bu nnaji mba, ha l'igweligwe. ⁵ A ta abyadu l'e-kubaa ghu Ébiramu odo. Ewha ghu l'a-bu Ébirihamu; o noo lę mu mewaru ghu nnaji mba, ha l'igweligwe. ⁶ Mu l'e-me ghu t'i zua azuzu shii; mu eshi l'ęhu ghu meta mba, du l'iche l'iche; ndu eze eshi ghu l'ęhu futu. ⁷ Mu l'e-me t'ogbandzu ono shihu ike buru ogbandzu, l'a-no jeye lę gbururu. Ọo-bu ogbandzu mu lę ghu mee ępa ghu, bu ndu owhu l'ęje abya l'atatiwhu; lę mu l'a-bu Chileke ghu; buru Chileke ępa ghu whę ono, l'ęje abya l'atatiwhu. ⁸ Alj Kenanu l'owhu, mbu ęka ono unu bu nkwamunlwa ntaa bę mu l'a-nu gu l'ępa ghu t'o buru nkunu jeyewaro lę gbururu; mu aburu Chileke ępa ghu whę ono.”

⁹ Chileke bya asu Ébirihamu: “A bya l'ęka gubedua no, dobekwa ogbandzu mu ono gu l'ępa ghu whę ono, l'ęje abya l'atatiwhu, shi l'ogbo rwua l'ogbo. ¹⁰ Ọ waa ogbandzu mu obu, gu l'ępa ghu whę ono, l'ęje abya l'atatiwhu l'e-dobe ndowa: Iwhe bu nwoke l'ibe unu l'e-buje ugwu. ¹¹ Gubedua l'e-bu ugwu bufu akpapyi t'o buru iwhe-ohubama, l'egoshi ogbandzu ono, du l'echilabọ mu lę ghu. ¹² Iwhe bu nwa nwoke, a nwuru l'ibe ghu, o nọwaa ujiku ęsato b'e bufutaje ugwu; o je l'a-du nno shi l'ogbo rwua l'ogbo, mbu je akpakota l'onye bu ohu, a nwuru l'ibe ghu mee l'onye bu ohu e gude okpoga zuta l'oha odo, l'ęte abua ępa ghu. ¹³ Nwoke nonu b'e bufutaje ugwu; m'a nwuru iya l'ibe ghu-o; m'e gude okpoga zuta iya-o. Ọo ya bu l'oo ugwu ono, whę l'e-bu l'a-du whę l'ogwehu egoshi l'ogbandzu mu ono l'a-no jeye lę gbururu. ¹⁴ Nwoke, vu akpapyi, t'obu ugwu bufu akpapyi obu, tę ndibe whę kefukwa iya l'oke t'o bọ buhe onye nke whę; l'onye obu mebyiakwaru ogbandzu mu.”

¹⁵ Chileke bya asu Ébirihamu: “A bya l'ęka nyee ghu Serayi no, be ekuhekwa iya Serayi odo. Ewha iya l'a-bu Séra. ¹⁶ Mu l'a-goru onu-oma nu iya; mu eshi l'ęhu iya nu ghu nwa nwoke. Mu l'a-goru onu-oma nu iya; ya aburu ne mba, du l'iche l'iche; ndu eze ndiwe eshi iya l'ęhu futu.”

¹⁷ Ébirihamu daa kpube iwhu l'alj chishia ochi su onwiya: “?Ọo mube nwoke, gbawaru ụkporo awha ugbo ise gbee buru ntaa bę l'aa-gbee nwutaru mu nwa? ?to Séra who, gbawaru ụkporo awha ugbo ęno l'awha iri l'a-bya anwuta nwa ntaa?” ¹⁸ Ébirihamu su Chileke: “Byiko, tę ndzu dunu owhube Ishimelu t'i leta iya ęnya!”

¹⁹ Chileke su iya: “Mu kwetaru-a; l'o lę nyee ghu Séra l'a-nwutaru ghu nwa nwoke. Iwhe l'ji-gu iya bu Áyiziku. Mu l'e-me ogbandzu mu t'o shihu ike l'ęhu iya mee l'ęhu ępa iya, bu ndu owhu l'etso iya l'azu; mbu ogbandzu l'a-no jeye lę gbururu. ²⁰ A bya l'ęka Ishimelu no, mu nwuru iwhe i kfururu. Mu l'a-goru onu-oma nu iya mee ya t'o zua azuzu ha l'igwe l'onogu. Ọo-bu nna ndu ishi iri l'ębo; mu emee ya t'o buru mba, paru ęka. ²¹ Ọle ogbandzu mu-a bukwanu l'ęhu Áyiziku bę mu l'e-me iya, ya eshihu ike; mbu onye ono, Séra l'a-nwutaru ghu ęgube ntaa akele.” ²² Chileke yele Ébirihamu kfugbabegge, o ngu-lihu haa Ébirihamu tugbua.

²³ Mboku ono gedegede bę Ébirihamu dutaru nwa iya Ishimelu mee iwhe bu ohu, a nwuru l'ibe iya mee ndu owhu o gude okpoga iya zuta bushikota whę akpapyi, mbu iwhe bu nwoke, no l'ibe iya swijkpamu; ęgube Chileke suru iya t'o mee ya. ²⁴ Ébirihamu bę du ụkporo awha ugbo ęno l'awha iri lę tete bu akpapyi; ²⁵ nwa iya Ishimelu du awha iri l'eto bu nkiya. ²⁶ Ọo ujiku lanu ono bę Ébirihamu yele nwa iya Ishimelu tuko bu ugwu. ²⁷ Iwhe bu nwoke l'ibe Ébirihamu mee ndu a nwuru l'ibe iya mee ndu owhu a zutaru l'oha odo b'a tuko whę l'iya bukota ugwu ono.

Umadzu ęto, kpakfutaru Ébirihamu

18 O noo ya, Onye-Nwe-Ọha byakfuta Ébirihamu lę mgboro eze oshi ndu Mamure; g'o nodu anodu l'onu ulo-ekwa iya l'echi eswe. ² Ébirihamu bya apalia ęnya whu unwoke ęto, kfururu iya lę mgboro. Nteke o whuru whę, o zhilihu l'onu ulo-ekwa iya gbakfushia whę. Ọ gbakfu whę bya ewhuzeru whę iwhu l'alj.

³ Ọ bya asu: “Onye-nwe-mu nu; o -buru lę mu du ghu l'obu, ba aghatakwa mube onye ozhi ghu aghata l'j ba abata ibe mu. ⁴ T'e kutaru unu mini nwanshi t'unu gude kwoo okpa tuta ume lę mkpula oshi-a. ⁵ Tę mu choru unu nri t'unu ria ngge ike adu unu, unu ejeshiwaro iwhe unu l'ęje; eshi-owhu unu byawaru nke mube onye ozhi unu.”

Whę su iya: “Mee ya g'i kfururu.”

⁶ Ébirihamu gbakebe gburugburu kpuba l'ime ulo-ekwa jekfu Séra je asu iya: “Tuta uturutuu-iwhe ogbongu ęto gwọ-whube gude mee buredi ęwegwa ęwegwa.”

⁷ Ébirihamu gbaba l'ęka eswi iya doru je ahota nwa-da eswi, anu iya du belebele je akpee onye ozhi iya, o gbua ya shia ęwegwa ęwegwa. ⁸ Ébirihamu pata

mmanụ-era-eswi yele mini-era-eswi mee anụ nweswi ono, o shiru je asuberu whẹ. Whẹ l'eri nri ono; yẹbed-ua kfukube whẹ lẹ mkpula oshi ono.

⁹ Whẹ sụ iya: “?Ndenụ nyee ghu Séra?”

Ọ sụ whẹ: “Ọ nọkwa l'ime ụlo-ekwa.”

¹⁰ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Oge ntaa akele bẹ mu l'a-kpafutawhu azụ; nyee ghu Séra anwuta nwa nwoke.”

Séra nọdu l'azụ mgbo ụlo-ekwa ono ibeka iya ọwhu Onye-Nwe-Ọha gberu azụ ngabẹ nchị anụ iwhe ono l'ookfu. ¹¹ Nteke ono bẹ Ébirihamu yele Séra kahwaru; ọgurennya whẹ dūwaa shii; nsọ nwanị te emejehe Séra. ¹² Tọ dū iya bụ, Séra tūpyaa ọchi sụ: “?Ọo ntaa, mu kahwaru akahụ ese ẹlị; ji mu kahwaa g'ọ kahuru ẹgube whọ bẹ ẹhu ụtso emeko nwoke lẹ nwanị l'abya adu mu.”

¹³ Onye-Nwe-Ọha sụ Ébirihamu: “?Ọo gūnu bẹ Séra kwoberu chịa ọchi sụ woo ya l'a-nwutakwadu-a nwa ntaa, ya kahwaru ẹgube-ẹ? ¹⁴ ?Ọ nweru iwhe kpọru Onye-Nwe-Ọha ẹka ememe? Mu l'a-kpafutawhu azụ m'o rwua oge ntaa akele, bu nteke mu tūru ọnu lẹ mu l'a-bya; nteke ono bẹ Séra l'a-nwụ nwa nwoke.”

¹⁵ Séra gude ọtsu egvu tūa ẹgo sụ lẹ ya ta achidu ọchi.

Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Oyawho; ị chichaaru-a ọchi.”

Ébirihamu l'aryo-chita ọnu ndu Sódomu

¹⁶ Unwoke ono bya agbalihu lẹ whẹ l'alawa, whẹ chebe ụzo Sódomu. Ébirihamu tsoru whẹ tẹ ya vudoberu whẹ. ¹⁷ Onye-Nwe-Ọha sụ: “?Mu l'a-bya edomilahaaru Ébirihamu iwhe mu l'abya ememe edomi t'ọ bụru mu gūnu? ¹⁸ Ébirihamu l'e-megee bụru oke mba, ọkpehu dū. Ọ bụru l'ẹhu iya bẹ l'ee-shi ọgoru mba gẹ mba ha lẹ mgboko-o kpaa-whuu ọnu-oma. ¹⁹ O noo nkele mu họtawaru iya t'ọ bụru onye l'a-kpọ-zhiru ụnwu iya ụzo; kpọ-zhiaru ndibe iya, bụ ndu l'e-tso iya l'azụ ụzo; tẹ whẹ tsoru ụzo mụbe Onye-Nwe-Ọha, shi nno eme iwhe kfuru nhamunha mee iwhe gbarụ whẹ nū. Ọo ya bụ nggẹ mụbe Onye-Nwe-Ọha emekwanuaru Ébirihamu iwhe mu kweru iya ụkwa iya.”

²⁰ Tọ dū iya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ: “E chikuwaru mu lẹ mkpu shii l'okfu ẹka ndu Sódomu yele Gómóra. Ọdo bụ l'iwhe-dụ-ẹji, whẹ l'emegbabe bẹ panukawaru ẹka.

²¹ Mu l'e-jeedaa je awụ l'anya mu; marụ ?ọo gẹ ndu madzụ l'echibe mkpu bụ g'iwhe, whẹ l'eme habe shii? Nteke l'ọ dūa; mu amakwarūwho.”

²² Unwoke labọ ọwhu ghakọbe jeshia Sódomu. Ébirihamu yele Onye-Nwe-Ọha keshita l'ẹka lanụ. ²³ Ébirihamu bya akpilitaru Onye-Nwe-Ọha ntse sụ iya: “?Iituko ndu dū chիրiri whẹ lẹ ndu ejo-ememe mebyishia? ²⁴ ?Ọ -bụkwanuru lẹ ndu dū chիրiri bẹ rwuru ụkporo madzụ ugbo labọ l'umadzu iri lẹ mkpukpu ono? ?Ii-

mebyishikwa iya whọ? ?Tii gudedu iswi ụkporo madzụ ugbo labọ l'umadzu iri, dū chիրiri ono, bụ ndu nọ iya nū haa ya? ²⁵ Tẹ njọ kfukwaa gangu; ị tii kabekwa eme ụdu iwhe dū nno, mbụ nke t'ị kpakọ ndu dū chիրiri yele ndu ejo-ememe gbukota m'ọ bụ mee ndu dū chիրiri g'ị meru ndu ejo-ememe. Tẹ njọ kfukwaa gangu. Gube Onye-ikpe nke ndu mgboko l'owhu ?tii kabefudua eme iwhe kfuru nhamunha?”

²⁶ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Ọ -buru lẹ mu whuru ụkporo madzụ ugbo labọ l'umadzu iri, bụ ndu dū chիրiri lẹ mkpukpu Sódomu bẹ mu l'e-gudekwa iswi ẹhu whẹ hakota mkpukpu ono l'owhu.”

²⁷ Ébirihamu kfukwawho ọdo sụ: “Ọ kwa vuga vuga bẹ mu l'agba ekfu eyeru Onye-nwe-ọha l'ẹbe ọdu iwhe mu bụ gbahaa udzu-ẹja yele ntụ. ²⁸ ?Ọ -bụkwanuru lẹ ndu dū chիրiri, nọ lẹ mkpukpu ono bẹ whuduru ụmadzu ise tẹ whẹ rwua ụkporo madzụ ugbo labọ l'umadzu iri-ee?”

Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Mu -whua ụkporo madzụ ugbo labọ l'umadzu ise lẹ mkpukpu ono bẹ mu l'ete emebyikwa iya.”

²⁹ Ébirihamu bya ekfua ọdo sụ: “?Ọ -bụkwanuru ụkporo labọ damụ b'ị whuru-ee?”

Ọ sụ iya: “Mu l'e-gude iswi ụkporo ugbo labọ ono haa ya emebi.”

³⁰ Ébirihamu sụ: “Byiko, t'ẹhu be eghukwa gube Onye-nwe-ọha eghu; tẹ mu jibakwaa: ?Ọ -bụkwanuru ụkporo madzụ l'umadzu iri b'ị whuru l'ẹka ono-ee?”

Ọ sụ: “Mu te emebyikwa iya mẹ mu whua ụkporo madzụ l'umadzu iri l'ẹka ono.”

³¹ Ébirihamu sụ: “Ọ kwa vuga vuga bẹ mu l'agba ekfu eyeru Onye-nwe-ọha. ?Ọ -bụkwanuru ụkporo madzụ damụ b'ị whuru l'ẹka ono-ee?”

Ọ sụ iya: “Mu l'e-gude iswi ụkporo madzụ ono haa ya emebi.”

³² Ébirihamu sụ: “Byiko Onye-nwe-ọha, t'ẹhu be eghukwa ghu eghu; tẹ mu jifukwaa nwa aji lanu-a: ?Ọ -bụkwanuru ụmadzu iri damụ b'ị whuru l'ẹka ono-ee?”

Ọ sụ iya: “Mu l'e-gude iswi ụmadzu iri ono haa ya emebi.”

³³ Onye-Nwe-Ọha yele Ébirihamu kfugelewho; ọ swihaa ije haa Ébirihamu; Ébirihamu lashia ibe iya.

Eemebyishi Sódomu yele Gómóra

19 Nteke ndu ojojhi Onye-Nwe-Ọha ono whẹ ẹbo jerwuru Sódomu l'urwenyashi iya bẹ Lọtụ nọdu anọdu l'ọnu-abata mkpukpu ono. A whuwu, Lọtụ l'awhụ whẹ, ọ gbalihu je agbata whẹ ndzuta, bya ewhuzeru whẹ iwhu l'alị. ² Ọ sụ whẹ: “Ndu-nwe-mu nū, byiko t'unu batanụ l'ibe mụbe onye ozhi unu, bya akwochashia ọkpa unu, radu aradu. O rwua l'onma-ewa utsu, unu agbalihu jeshia iwhe unu l'ejje.”

Whẹ sụ iya: “Waawa, anyi l'e-je aradụ lẹ nggamgbo mkpukpu-a.”

³ Lọtụ rọpọyabe whẹ l'ike l'ike jeye whẹ kweta tsoru iya bahụ l'ibe iya. Ọ bya akwaaru whẹ ẹyiii; gheeru whẹ buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi whẹ taa.

⁴ Whẹ bya l'aladeshia l'ulo, unwoke mkpukpu ono bụ iya bụ unwoke Sodomu, nwata mee ọgurennya gvụ l'ezhi gvụ l'ulo; wụru bya anọ-whee ulo ono mgburumburu. ⁵ Whẹ kua Lọtụ oku sụ iya: “?Ndẹe unwoke ono, byarụ ibe ghu l'enyashi-a? Dufuta whẹ t'anyi jekfu whẹ azee!”

⁶ Lọtụ bya alufu etezhi gụ-chia ụzo jekfushia whẹ, ⁷ je asụ whẹ: “Byiko ndu mu, unu ba akabeshinu mee ẹgube ejo-ememe ọwa-a! ⁸ Sụ mu nweru ụnwumgboko labọ, whẹ lẹ nwoke l'eteke azẹbua. Tẹ mu dufutachiaru unu whẹbedua; t'unu mee gẹ dụ unu ree. T'ọ bọ dukwa iwhe unu l'e-me unwoke-e; lẹ whẹ kabekwa buru ndu byarụ ibe mu tẹ whẹ zee ndzụ whẹ.”

⁹ Whẹ sụ iya: “Kpụliberu anyi l'uzo l'eka ono! Ọo gube nlwamunlwa l'abya aturu anyi iwhe anyi l'e-me. Anyi l'e-mekwa ghu ọ-ka-njọ amame iwhe anyi l'e-me ndu ono.” Whẹ nwuliberu Lọtụ, bya akpilitaru tẹ whẹ gba-jaa mgbo ulo ono.

¹⁰ Unwoke labọ ono, nọ l'ime ulo tuchia ẹka lqbata Lọtụ l'ime ulo; gụ-chia ụzo gburumu. ¹¹ Whẹ bya emee; unwoke ono, kuru l'onu mgbo ono kpukota ishi, nwata mee ọgurennya; ọ buru ẹka bẹ whẹ l'arada arada achọ mgbo ono.

¹² Unwoke labọ ono sụ Lọtụ: “?O nweru onye ọdo, i nwebaaru l'eka-a? ?O nweru ndu i keru nwanyi; m'okwanu ụnwu ghu unwoke m'ọ bụ ụnwu ghu ụnwanyi m'ọ bụ abubu ghu whẹ ọdo, bu lẹ mkpukpu-a? Tụkokwa whẹ dufuta l'eka-a. ¹³ Anyi l'abakwaa omebyishi ẹka-a, o noo nkele e chikunukawaru Onye-Nwe-Ọha lẹ mkpu l'okfu ẹka ndu ẹka-a; o zhiwaa anyi t'anyi bya emebyishia ya.”

¹⁴ Ọo ya bụ, Lọtụ lufu je ekfuaru iya ndu ọgo iya, bụ ndu l'abya okfu ụnwada iya sụ whẹ: “Unu mekebekwa ẹgwegwa futa l'eka-a, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha l'abyakwa iya emebyishi.” Ndu ọgo iya ono wotale iya-a l'okfu njakiri.

¹⁵ O be l'ishi-nya-ngge, ozozi Onye-Nwe-Ọha ono yelharu Lọtụ ọwha sụ iya: “Mekebenu ẹgwegwa duta nyee ghu mee ụnwu ghu ụnwanyi whẹ labọ, bụ ndu ọwhu nọ l'eka-a! A nonyaa unu buru kpurupyata nteke l'aa-nụ mkpukpu-a awhu.”

¹⁶ Lọtụ jeshia ome ebebe, unwoke labọ ono wọ iya l'eka chiji; wọ nyee ya l'eka chiji mee ụnwu iya nwanyi whẹ labọ, kpufu whẹ lẹ mkpukpu ono nkele Onye-Nwe-Ọha l'awhuru whẹ imiko. ¹⁷ Whẹ kpufu-gee whẹ; ozozi-imigwe ono sụ whẹ: “Unu gbaa ọso ndzụ unu! Unu ba aghakwa ọnyaa l'azụ, unu eje akpokwaru akporu lẹ nsuda nsuda! Unu gbakwaru lashia l'ugvu ugvu! Ọdu-a bẹ unu l'a-bukwaru kpurupyata!”

¹⁸ Lọtụ sụ whẹ: “Wawakwa; byikonu ndu-nwe-mu nụ! ¹⁹ Eshi-ọwhu mube onye ozhi unu dụ unu l'obu ẹgube-ẹ, unu goshiwaa l'unu yeru mu obu, bya adzofutawa ndzụ mu; mę mu ta adukwa ike agba ala l'ugvu; ọdua bẹ iwhe-otsulanu obu l'a-byakfutakwa mu, mu anwuhu. ²⁰ Unu lekwa, o nweru mkpukpu dya ntse l'eka-a, mu l'a-gbaba. Ọ bụa nwa mkpukpu, ha nwanshi. Tẹ mu gbanuru lashia ẹka ono nke ọwhu mu l'a-nodu ndzụ.”

²¹ Ozozi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Ọha ono sụ iya: “Ọ dụ ree, mu kwetawaru iwhe i kfuru. Mkpukpu ono, l'iikfuru bẹ mu l'ete emebyidu. ²² Ọle obu, gbaful-kebekwa ẹgwegwa ẹgwegwa lashia ẹka ono! Nkele ọ tọ dudu iwhe mu bya l'e-me jeye nteke l'ii-larwu ẹka ono.” O noo iwhe meru e kua mkpukpu ono Zowa. †

²³ Lọtụ bya l'erwudeshia Zowa, ọnyanwu wawaa l'alị ono. ²⁴ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya eshi l'imigwe chia ọku nshị-egbe lẹ Sodomu yele Gómóra g'ọo mini.

²⁵ Onye-Nwe-Ọha mebyishikota mkpukpu ono mee nsuda lile, nọkota iya nụ; mebyishia iwhe bụ madzụ, bu lẹ mkpukpu ono swiikpamu mee irwu futaru efuta l'alị ono. ²⁶ Nyee Lọtụ ghaa ọnyaa l'azụ, ọ ghọo oguji unu gvuru.

²⁷ Ẹbirhamu bya anmaa ẹwa jeshia ẹka ono, yele Onye-Nwe-Ọha shi kfuru. ²⁸ O lee ọnyaa l'uzo Sodomu yele Gómóra; lee ọnyaa l'alị nsuda nsuda. Iwhe ọ whuru buleruwho g'ẹnwuru-ọku l'ekpo tumibe ala oroke-imeli-imeli g'ọo ẹnwuru-ọku, shi l'ọku, l'enwu whowhowho.

²⁹ Chileke mebyishigelewhu mkpukpu ono, dukota lẹ nsuda ono; ọ nyata Ẹbirhamu, bya edufuta Lọtụ l'ejo emerekete ono, meru nụ ono, e gude mebyishia mkpukpu ono, Lọtụ shi buru.

Lọtụ yele ụnwada iya

³⁰ Lọtụ yele ụnwada iya labọ nonyaa bya akwafu lẹ Zowa je eburu l'alị ugvu ugvu nkele egvu te ekwehedu iya t'ọ buru lẹ Zowa. Yele ụnwada iya labọ ono je eburu l'ime ọgba. ³¹ Nwa iya nwanyi nke ọgurennya nonyaa bya asụ nke nwata: “Nna anyi buakwa nwoke ọgurennya; tọ hẹ l'o nweru nwoke, bu l'uswe iya ọwa, l'a-bya t'anyi l'ia zee, bụ g'e megbaru iya lẹ mgboko kpaawhuu. ³² Bya t'anyi je echee nna anyi mmee t'ọ wata iya atsutsu. Anyi eje t'anyi l'ia zee nke ọwhu anyi l'e-shi iya l'eka mee t'epa anyi whudu.”

³³ O noo ya, o be l'enyashi iya, whẹ bya echee nna whẹ mmee. Nwa iya nwanyi nke ọgurennya jekfu iya yele iya zee; t'ọ ma nteke ọ bya azekube iya; t'ọ ma nteke ọ gbashiru.

³⁴ O rwua echile iya; nke ọgurennya ono sụ nke nwata: “Enyashi ụnyawhu bẹ mu lẹ nna anyi zekwa. T'anyi chefukwaa ya mmee ọdo l'enyashi-a nke ọwhu l'ii-je tẹ

† Iwhe Zowa futaru bụ iwhe ha nwanshi.

gụ l'iya zẹe. Ọo ya bụ nggẹ anyi eshi l'ẹka iya mee t'ẹpa anyi whudu." ³⁵ Whẹ bya echee nna whẹ mmẹe ọdo l'enyashi ono. Onye nke nwata je yele iya zẹe; t'ọ makwawhọ nteke ọ bya azẹkuba iya; t'ọ ma nteke ọ gbashiru.

³⁶ Tọ dọ iya bụ, Lọtu yeshia ụnwu iya nwanyị ono ime. ³⁷ Onye nke ọgurennya bya anwụa nwata nwoke; ọ gụa ya Moabu. Ọ bụru iya bụ nna ndu Moabu byeye ntanụ. ³⁸ Onye nke nwata bya anwụkwaawho nwata nwoke; ọ gụa ya Benu-ami. Ọ bụru iya bụ nna ndu Amọnu byeye ntanụ.

Ébirihamu yele Ábyimeleku

20 Ébirihamu shi l'ẹka o bu tųgbua ụzo echị-ẹgu ọhuda je eburu l'ẹka nọ Kádeshi yele echị-ẹgu Shuru l'echi. A nọnyaa o je ebuta nwanshị lẹ Gera. ² Ébirihamu l'asuje lẹ nyee ya Séra bụ nwune iya nwanyị. Ábyimeleku, bụ eze ndu Gera zhia, e je edutaru iya Séra.

³ O be l'enyashi ujiku lanụ, Chileke byakfuta Ábyimeleku lẹ nrọ sụ iya: "Ị bụakwa maa l'okfu ẹhu nwanyị ono, i dutaru. Ọo nyee nwoke ibe ghu ndono."

⁴ Nteke ono bẹ Ábyimeleku yele Séra tẹke azẹdua. Ọo ya bụ, ọ sụ Onye-Nwe-Ọha: "Onye-Nwe-Ọha ?ii-gbu ndu l'adụa iwhe whẹ meru? ⁵ Ọo Ébirihamu bẹ sụru mu l'ọo nwune iya nwanyị, nwanyị l'onwiya sụkwa mu whọ lẹ Ébirihamu bụ nwune iya nwoke. Iwhe mu meru bẹ mu mekwaru l'obu ọcha mée l'iswi ọdu mma."

⁶ Chileke sụ iya lẹ nrọ ono: "Mu makwaru-a l'obu dọ ghu ọcha l'iwhe i meru; ọ bụru mbẹdua bẹ gbochiru ghu nụ t'i me iwhe-dụ-ẹji l'ẹka mu nọ. Ọo ya meru g'ọ gude mu te ekwe t'i je iya ome ẹka l'ẹhu. ⁷ Ngwa, duta nwanyị ono nụ ji iya nkele ji iya bụkwa onye nkfuchiru Chileke. Oo-kfuru nụ mụbe Chileke l'iswi ẹhu ghu; gụ anọdu ndzụ. Nteke bụ l'i ti dutadu iya je anụ ji iya, makwaru lẹ gụ lẹ ndibe ghu l'a-nwushihukwa."

⁸ O rwua l'ọnmewa ụtsu iya, Ábyimeleku bya ekukoo ndu ozhi iya gẹ whẹ ha; kọkotaru whẹ iwhe lile ono; egvu baa whẹ l'ẹhu. ⁹ Ábyimeleku bya ekua Ébirihamu sụ iya: "Ọo ẹgube iwhe gụnu b'i meru whẹ ẹgube-ẹ? Ndeẹ ụzo, mu shi melwu ghu nke t'ị kpata tẹ mu lẹ ndu, nọ l'alị-eze mu mee iwhe-dụ-ẹji, ha shii ẹgube? I mekwaru mu iwhe l'ẹte adụa nke tii mee mu!" ¹⁰ Ábyimeleku jia Ébirihamu sụ iya: "Ọo gụnu b'i shi arị meru i mee iwhe dọ nno?"

¹¹ Ébirihamu sụ iya: "Mu rịru lẹ ndu ẹka-a ta atsudu Chileke egvu; whẹ je l'e-gbu mu l'okfu ẹhu nyee mu. ¹² Ọdo bụ-zhiadanu l'ọ bụ nwune mu nwanyị gẹdegede. Nkele ọo nna lanụ nwuru mu l'iya. Ọle mu l'iya te eshidu lẹ ne lanụ. Ọ bụru nyee mu, mu l'alụ alụlu. ¹³ Nteke Chileke meru tẹ mu shi l'ibe nna mu wata ejewhe, bẹ mu sụru nyee mu ono agha: Lẹ gẹ l'oo-

gude egoshi l'ọ yeru mu obu bụ l'iwhe bụ-zhia ẹka lile anyi jeru t'ọ sụjekwa lẹ mu bụ nwune iya nwoke."

¹⁴ Tọ dọ iya bụ, Ábyimeleku bya erwuta aturu; rwuta eswi; duta ohu; unwoke mée ụnwanyị nụ Ébirihamu, bya eduru nyee ya Séra dewhu iya azụ. ¹⁵ Ábyimeleku sụ Ébirihamu: "Ẹka-a l'owhu bụkota alị mu; hatazhi-awho ẹka iya ọwhu dọ ghu ree buru."

¹⁶ A bya l'ẹka Séra nọ; ọ sụ: "Mu nụakwaru nwune ghu nwoke mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ụnu shẹkelu ugbo labọ l'ụkporo shẹkelu ugbo iri. O noo iwhe mu gude asụ ghu t'ị parụ haa l'emeswe ono, anyi mesweru ghu l'iwhe ndu ono, gụ lẹ whẹ lị. Mbụ l'iswi dụkwa ghu mma."

¹⁷ Ébirihamu bya ekfuru nụ Chileke; Chileke mee Ábyimeleku mée nyee ya mée ụnwanyị, bụ ohu iya; whẹ nwulaha ụnwu ọdo. ¹⁸ O noo nkele Onye-Nwe-Ọha shi mechishia ụnwanyị ibe Ábyimeleku ẹkpa-nwa whẹ; ọ bụru l'okfu ẹka Séra, bụ nyee Ébirihamu b'ọ shi.

A nwuru Áyiziku

21 O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya emeeru Séra eze-iwhe-ọma ẹgube o kfuru. Mbụ lẹ Onye-Nwe-Ọha meru Séra iwhe o kweru iya ụkwa iya. ² Séra bya adụ ime; nwuru Ébirihamu nwa nwoke lẹ nka. Ọ bụleruwho oge nteke ono, Chileke kweru iya ụkwa iya gẹdegede b'ọ nwuru iya. ³ Ébirihamu gụa nwa nwoke ono, Séra nwutaru iya Áyiziku. ⁴ Nwa iya Áyiziku ono nọlewho abalị ẹsato, Ébirihamu bua ya ugwu; ẹgube Chileke sụru iya t'ọ meje. ⁵ Iwhe Ébirihamu gbarụ bụ ụkporo awha ugbo ise nteke a nwuru iya Áyiziku.

⁶ Séra sụ: "Chileke meekwaru tẹ mu nwụa ọnu-ọchi. Iwhe bụ onye nuru iya nụ bẹ l'e-tsoru mu nwụa ọnu-ọchi." ⁷ Ọ sụfukwaawho ọdo: "Ọo onye gẹge asụ Ébirihamu lẹ mụbe Séra l'e-megee chee nwa ẹra? Ọle e megeleru-a mu nwutaru iya nwa nwoke lẹ nka."

Ébirihamu l'achifu Hega yele Ishimelu

⁸ Áyiziku bya evuta; a nafu iya ọnu l'ẹra. Mbọku, a nafuru iya ọnu l'ẹra bẹ Ébirihamu meru eze oriri. ⁹ Séra bya awhu gẹ nwata nwoke ono Hega, bụ nwanyị Íjiputu nwuru Ébirihamu l'egvukoshi Áyiziku egvu. ¹⁰ Ọ sụ Ébirihamu: "Chifukwa ohu-a yele nwa iya; o noo lẹ nwa shi l'ohu ono bẹ yele Áyiziku, bụ nwa nke mu ta agbakwa mgba l'iwhe i nwe."

¹¹ Iwhe ono ngaa Ébirihamu ẹhu nkele Ishimelu bụkwawho nwa iya. ¹² Chileke bya asụ iya: "Tẹ nke nwata ono yele ohu ghu nwanyị ono ba anganụkashi ghu ẹhu. Iwhe Séra sụru ghu t'i mee mekwaa ya, o noo nkele ọo l'ẹka Áyiziku bẹ ẹpa ghu l'e-shi nweru ẹwha. ¹³ Mu l'e-mekwawho nwa nwoke ono, ohu ghu ono nwutaru ya aburu mba ẹka iya; eshi-ọwhu ọ bụ l'ẹhu ghu b'ọ shi futa."

¹⁴ Ébirihamu kwe bya agbeshi l'õnmewa ʊtsu echile iya, wota nri, kuru mini ye lẹ mkpuru, l'eeyeje mini pẹ Hega. Ọ parụ iya dẹe ya l'ukuvu bya achifu yele nwata ono. Whẹ tųgbua je etsoru ọma echi-ẹgu Byiyeshaba aghawhe.

¹⁵ Mini, dų lẹ mkpuru ono gvulewho, ọ parụ nwata ono tọgbo lẹ mkpula oshi lanụ. ¹⁶ O je anọcha anọcha, nọdu anọdu lẹ mgboro ẹka ono; l'ẹka bu: a -gbaa akfụ, ya erwua ya. O noo nkele ọ sųru lẹ ya ta adųdu ike ele nwata ono l'ęnya t'ọ nwųhu kwaa ya l'ẹka. Ọ nọdu lẹ mgboro ẹka ono akpọ kfụkfukfu.

¹⁷ Chileke nųa olu nwata ono l'ẹka l'ọorya ẹkwa. Ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Chileke bya eshi l'imigwe kua Hega oku sų iya: "Ọo gųnu Hega? Ba atsųshi egvu, o noo lẹ Chileke bẹ nųwaru olu nwata ono l'ẹka l'ọorya ẹkwa. ¹⁸ Gbalihu je ekulia nwata ono heru ree nkele mu l'e-me nwata ono t'ọ bųru mba, parụ ẹka."

¹⁹ Chileke bya emee, ęnya saa Hega; ọ whųa wẹlu, mini dų. O je ekujia mini lẹ mkpuru ono, bya echebe nwata ono.

²⁰ Chileke swiru nwata ono. O vuta bya eburu l'echi-ẹgu bųru onye l'eme nka l'ogba akfụ. ²¹ Ẹka o bu bų l'echi-ẹgu Paranu. Ne iya je alųaru iya nwanyị lẹ Íjiputu.

Ébirihamu yele Ábyimeleku l'agba ndzų

²² Nteke ono bẹ Ábyimeleku yele Fayıkolu, bų onye ishi ndu ojọgu iya byakfutaru Ébirihamu bya asų iya: "Chileke bẹ swikwaru ghu eswiru l'iwhe lile, l'iime. ²³ Ribunuaru mu nte l'atatiwhu Chileke l'ẹka-a; l'ị tji byadų l'a-bų ọgbarų-okpua dųru mu l'ųnwegirima mu mẹe ẹpa mu. L'iwhe, l'ii-mechia bų l'ii-goshi l'i yeru mu obu; yee mkpųkpų-a, i bu ebubu obu; ẹgube ono, mu goshiru lẹ mu yeru gųbedua obu."

²⁴ Ébirihamu sų lẹ ya l'e-ri nte ọbu.

²⁵ Ébirihamu chia Ábyimeleku ichi wẹlu mini, ndu ozhi Ábyimeleku natarų gbachibe. ²⁶ Ábyimeleku sų iya: "Mẹ mu ta amakwa onye meru iwhe dų nno; tii kfubuaru mu iya. Ọo ntanų bẹ mu beberu anų iya."

²⁷ Ébirihamu bya akpųta atųru yele eswi kpẹe Ábyimeleku. Whẹ labọ gbaa ndzų. ²⁸ Ébirihamu họta ada atųru iya ẹsaa l'ime igwe atųru iya dobe whẹ iche.

²⁹ Ábyimeleku sų Ébirihamu: "Ọo gųnu b'ọ fųtaru mbų ada atųru ẹsaa ono, ị họtaru dobe iche?"

³⁰ Ébirihamu sų: "Narų ada atųru ẹsaa ya nų, shi mu l'ẹka t'ọ bųru iwhe l'agba ẹka-ebe l'ọo mu tųru wẹlu-a."

³¹ A gube ẹka ono Byiyeshaba nkele ọo ẹka ono bẹ ųmadzu labọ ono nọdu ria nte.

³² Whẹ gbagee ndzų ono lẹ Byiyeshaba, Ábyimeleku yele Fayıkolu, bų onye ishi ndu ojọgu iya lawhushia azų lẹ Filistiya ³³ Ébirihamu bya eworu oshi Tamarisuku dzabẹ lẹ Byiyeshaba. Ọ nọdu l'ẹka ono kpọ-kua ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bų Chileke l'a-nọ jeye lẹ tututu-mịmi-

mi. ³⁴ Ébirihamu bua l'alị ndu Filistiya ono nọo ya ọdu.

Chileke l'adale Ébirihamu

22 A nọnyaa nteke ọbu, Chileke bya adalee Ébirihamu sų iya: "Ébirihamu!"

Ọ za iya: "Owee!"

² Chileke sų iya: "Duta nwa ghu, mbų nwa lanų i nwe, bų Áyiziku ono, i yeru obu jeshia alị Moriya; je egbua ya gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku l'ugvu lanų, mu l'e-goshi ghu."

³ Ébirihamu bya agbeshi l'õnmewa ʊtsu echile iya; dozhia nkakfụ-igara iya ree. O duta ndu ozhi iya ųmadzu labọ mee nwa iya Áyiziku. Ọ bya awata nkų, l'oo-gude kpọkota ngwo-ẹja ono ọku. Ọ bųru whẹ oje ẹka ono, Chileke kfuru iya okfu iya ono. ⁴ O rwua mbọku, kwe whẹ abalị ẹto l'ije ono, Ébirihamu nọdu otęnya palia ęnya imeli whųa ẹka ọbu whẹ l'ẹje. ⁵ Ọ sų ndu ozhi iya ono: "T'unu lẹ nkakfụ-igara-a nọdukwa l'ẹka-a; tẹ mu lẹ nwa mu jelibebaaru je abaarų Onye-Nwe-Ọha ẹja; anyi abyakfutawhu unu azų."

⁶ Ébirihamu bya ebo nwa iya Áyiziku nkų ono, l'ee-gude kpọkota ngwo-ẹja ono ọku. Yebedua gude ọku yele mma. Whẹ labọ jenyazhiawho; ⁷ Áyiziku ku nna iya Ébirihamu oku sų iya: "Nna!"

Ébirihamu sų iya: "Owee nwa mu!"

Áyiziku sų iya: "Ọku yele nkų bẹ nọwaa; ?ndẹhunu nwatųru, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ọbu?"

⁸ Ébirihamu sų iya: "Nwa mu; Chileke l'a-nų-a nwatųru, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku." Whẹ labọ jeru tųgbushia.

⁹ Whẹ jeta bya erwua ẹka, Chileke goshiru whẹ, Ébirihamu kpọkobe ęnya-mgbeja l'ẹka ono, bya edoo ya nkų l'eli. Ọ bya ekee nwa iya Áyiziku ẹgbu tukobe l'eli nkų ono, e doru l'ęnya-mgbeja ono. ¹⁰ Ébirihamu machja ẹka tẹ ya mịta mma gbugbua nwa iya ono.

¹¹ Ojozhi Onye-Nwe-Ọha shi l'imigwe kua ya oku sų iya: "Ébirihamu, Ébirihamu!"

Ọ sų: "Owee."

¹² Ọ sų iya: "Be ebyikwa nwata ono ẹka! Ba adųkwa iwhe l'ii-je iya ememe. Ntaa bẹ mu marų l'įitsu Chileke egvu, o noo nkele i tii seladu nwa ghu azų t'i be egbu iya, mbų nwa lanų i nwe kpų."

¹³ Ébirihamu bya apalia ęnya whų ebyila ọbu, ẹkolokfu guderu lẹ mpu. O je akpųta ebyila ono gbua l'ọzori nwa iya gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono. ¹⁴ Ọo ya bų Ébirihamu gube ẹka ono: "Onye-Nwe-Ọha, bų Ọ-kwọlemkpa." Gbururu byeye ntanų-a bẹ l'aasuje: "L'eli ugvu Onye-Nwe-Ọha bẹ l'aa-kwọ ghu lẹ mkpa."

¹⁵ Ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha bya eshi l'imigwe kua Ébirihamu nke ugbo labọ sų iya: ¹⁶ "Mųbe Onye-Nwe-Ọha gudewa onwomu eribu nte sų l'eshi ọwhu i meru iwhe dų ẹgube-ẹ, ti sela nwa ghu azų, mbų nwa lanų i nwe kpų, ¹⁷ bẹ mbẹdua gọfutajekwaru

ghu ọnu-oma; mu emee t'epa ghu z̄u az̄uz̄u ha l'igwe g'oo kpokponde, d̄u l'akpamigwe mee eja, d̄u l'ogbigbo ẹn̄yimu. Epa ghu be l'a-lw̄uta al̄i ndu ọhogu wh̄e woru. ¹⁸ Ee-shi l'epa ghu ḡoru ọnu-oma n̄u mba ge mba ha, d̄ukota le mgboko, o noo nkele i n̄uru m̄be Onye-Nwe-Q̄ha okfu."

¹⁹ Ébirihamu wh̄e byakfuta ndu ozhi iya; wh̄e t̄uko lawhushia az̄u le Byiyesheba. Ébirihamu megee buwaruro le Byiyesheba.

Ụnwu Nahọ

²⁰ O be nteke ọbu, a bya ekfuaru Ébirihamu le Milika be nw̄shiwaru nwune yebe Ébirihamu, bu Nahọ ụnwegirima. ²¹ Uzu bu ọkpara. Buzu buru nwune iya nwoke yele Kemuwelu. Kemuwelu buru nna Arámu. ²² Ndu ọdo bu K̄esedu, Hazo, Piludashu, Jidulafu mee Byituwelu. ²³ Byituwelu buru nna Ribeka. Ọo ụnwegirima esato ono be Milika nw̄taru Nahọ, bu nwune Ébirihamu. ²⁴ Nwanyị ọwhu, Nahọ l'al̄u l'okpoku nwanyị, ẹwha iya bu Ruma be nw̄takwaru iya wh̄o ụnwegirima, ẹwha wh̄e bu Tiba, Gahamu, Tahashu mee Maaka.

Ọnwu Séra

23 Séra be gbaru ụkporo awha ugbo ishii l'awha esaa. ² Eka o n̄odu nw̄hu bu le Kiriyatu-aruba bu iya bu Hiburonu, d̄u l'al̄i Kenanu. Ébirihamu gua áwhu Séra; ryaa ẹkwa iya.

³ Ébirihamu gbalihu haa odzu nyee ya ono, jekfushia ndu Hetu; je asu wh̄e: ⁴ "O kwa onye byaru abya be mu bu l'ibe unu, mbu l'oo nlwamunlwa be mu bu. Byiko, unu renu mu al̄i, mu l'ee-lije onye nw̄huru anw̄hu nke ọwhu mu l'e-li iya nyee mu."

⁵ Ndu Hetu su Ébirihamu: ⁶ "Onye-nwe-anyi, anyibe ndu Hetu be suru agha: O kwa ọnyibe, paru ẹka b'i bu l'eka anyi no. Hatalewho ilu ndibe anyi ọwhu kagezhia ghu ree je elia nyee ghu. O to nwedu onye l'a-jika t'i be elishi nyee ghu l'ilu nkiya."

⁷ Ébirihamu bya agbalihu whuzeru ndu Hetu, bu ndu nwe al̄i iw̄hu l'al̄i. ⁸ O su wh̄e: "O -buru l'oo obu unu te mu lia nyee mu, iw̄he mu l'ekfuru unu bu t'unu je ar̄ooru mu Éfuronu nwa Zoha, ⁹ t'o ree mu ọgba Makupela iya wh̄o, d̄u l'ishishi al̄i iya. T'o natakwa mu ọkpobe aswa iya l'iw̄hu unu nke ọwhu l'oo-buru nke-mu, mbu t'o buru ẹka mu l'e-lije onye nw̄huru anw̄hu."

¹⁰ Éfuronu n̄odu l'enyia iya yele ndibe wh̄e ono, bu ndu Hetu; yebe nwoke Hetu ono bya eyee ọnu; o tsua ndu Hetu byaru ọnu-abata mkp̄kp̄u ono etsu le nchi; su Ébirihamu: ¹¹ "Onye-nwe-mu n̄u; wawakwa-o. Gebeduwho nchi: le mu n̄odu l'atatiw̄hu ndibe anyi ekfu su t'i wokotaru al̄i ono l'ow̄hu mee ọgba, d̄u iya n̄u. Je je elia ya nyee ghu."

¹² Ébirihamu whuzeru ndu al̄i ono iw̄hu l'al̄i; ¹³ bya asu Éfuronu: "Gebekwa nchi; mu l'a-kfuroo aswa al̄i ono. Nata mu roo aswa iya nke ọwhu mu l'e-je elia ya nyee mu." O kfu ya ọwhu o t̄suru ndu al̄i ono etsu le nchi.

¹⁴ Éfuronu su Ébirihamu: ¹⁵ "Onye-nwe-mu n̄u; gebeduwho nchi; al̄i ono be aswa iya dzukwaru mkp̄ola-ọcha, ẹrwa iya d̄u unu sh̄ekelu. O le ọbu, ọo gunu b'o bu l'eka mu le ghu no? Je je elia ya ro nyee ghu."

¹⁶ Ébirihamu kweta iw̄he Éfuronu h̄uru iya l'aswa al̄i ono, bya eworu iw̄he ono; o h̄uru kfu ya l'iw̄hu ndu Hetu. Iw̄he o kfu iya bu mkp̄ola-ọcha, ẹrwa iya d̄u unu sh̄ekelu, a t̄uru l'ekpa, e gude az̄u aswa nteke ono.

¹⁷ O noo ya, a bya an̄u Ébirihamu al̄i Éfuronu ono, d̄u le Makupela, mbu ẹka ono, d̄u l'uzo ẹn̄yanwu-awata Mamure. A n̄uru iya al̄i ono yele ọgba, d̄u iya n̄u mee oshi, d̄u iya; je akpaa l'al̄i, n̄okota l'uswe ẹka ono.

¹⁸ Ndu Hetu, bu ndu lile, jeru ọnu-abata mkp̄kp̄u ono n̄odu wh̄ukota nteke a n̄uru Ébirihamu al̄i ono t'o buru al̄i iya. ¹⁹ E megee, Ébirihamu lia nyee ya Séra l'ogba ono, d̄u l'al̄i Makupela; l'uzo ẹn̄yanwu-awata Mamure bu iya bu Hiburonu, d̄u l'al̄i Kenanu. ²⁰ T'o d̄u iya bu, ndu Hetu woru al̄i ono yele ọgba, d̄u iya n̄u Ébirihamu t'o woru; t'o buru ẹka l'oo-lije onye nw̄huru anw̄hu.

Áyiziku yele Ribeka

24 Ébirihamu be buwa nwoke nnaji-ochee kawaru nka; Onye-Nwe-Q̄ha gowaru iya ọnu l'uzo, d̄u l'iche l'iche. ² Ébirihamu bya ekua onye ozhi iya nke ọgurenya, bu onye iw̄he lile o nweru d̄ukota l'eka; bya asu iya t'o ye iya ẹka l'ehe. ³ Gude ẹwha Onye-Nwe-Q̄ha, bu Chileke nke imigwe; buru Chileke nke mgbokoria nte, l'o t̄oo byadu l'a-luru nwa iya, bu Áyiziku nwanyị Kenanu, bu ndu wh̄e le wh̄e bu l'eka ono. ⁴ L'eka l'oo-je al̄u nwa iya Áyiziku nwanyị bu l'al̄i ẹka yebedua shi; le nke onye yele iya bu abubu.

⁵ Onye ozhi iya ono su iya: "O -bukwanuru le nwanyị ọbu te ekweddu l'oo-tso mu alwa ẹka-e; ọo te mu duta nwa ghu lawhu az̄u l'al̄i ono, i shi t̄oo?"

⁶ Ébirihamu su iya: "Be edutabukwaa nwa mu lawhu az̄u l'al̄i ono ọdo. ⁷ Onye-Nwe-Q̄ha, bu Chileke nke imigwe; onye ono, dufutaru mu l'ibe nna mu mee l'al̄i ẹka ono, a nw̄uru mu anw̄u, mbu onye ono, kfuru okfu yeru mu, bya ekwee mu ukwa ribuaru mu iya le nte su l'oo epa mu be l'oo-n̄u al̄i-a; Chileke ono l'e-zhia ojozhi iya t'o vutaru ghu uzo nke ọwhu l'ii-wh̄u nwanyị, l'ii-lutaru nwa mu l'eka ono. ⁸ Nteke bu le nwanyị ọbu te ekweddu l'ia l'e-tso ghu; nte ono agbohuru ghu. O le be dubukwaa nwa mu lawhu az̄u l'al̄i ono!" ⁹ T'o d̄u iya bu, onye ozhi iya ono bya eye Ébirihamu, bu onye-nwe-ia n̄u ẹka l'ehe; ribua nte l'ia l'e-me iya egube ono, Ébirihamu kfuru.

¹⁰ Oo ya bu, onye ozhi iya ono chita inya-kamelu onye-nwe-ia nū iri gude tugbua. O shi l'iwhe onye-nwe-ia nū ono wota okpobe iwhe du-gee ree, o buru iya oje alí Arámu-naharayimu †. O rwua bya ejeshia mkpukpu eka Nahọ bu. ¹¹ O mee t'inya-kamelu ono byishigee ikpere le mgboro welu, du l'azu mkpukpu ono nke owhu l'oo-nyizeta. Nteke ono be buwaa urwenyashi; nteke unwany l'alufuje je oose mini.

¹² To du iya bu, onye ozhi Ebirhamu ono kuru nu Chileke su iya: "Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke onye-nwe-mu nu Ebirhamu; byiko menua t'ije mu-a nweru ishi. Goshinu l'i yeru onye-nwe-mu nu Ebirhamu obu. ¹³ Oo le mgboro welu be mu kuru egube-e; unwumboko mkpukpu-a l'awu abya oseta mini. ¹⁴ Menua nke owhu bu, nwamgboko owhu mu su-zhiwaru t'o gbebenuru mu ite iya te mu nguta mini, nwamgboko owhu obu -kweta, bya asu te ya chebefua inya-kamelu mu; t'o bukwaru iya be l'ihotaru onye ozhi ghu Ayiziku. O noo iwhe l'e-me, mu amaru l'i yeru onye-nwe-mu nu obu ndono."

¹⁵ Lookfukwada anu Chileke, Ribeka tukobewaa ite iya l'ukuvu eje abya. Ribeka bu nwatibe Byituwelu. Onye nwuru Byituwelu bu Milika nyee Nahọ. Nahọ l'onwiya bukwanuru nwune Ebirhamu. ¹⁶ Nwamgboko ono l'ama uma nke etu; buru onye doberu onwiya oga nkele nwoke teke akubudua ya okpa. O je le welu ono je eseja ite iya futashia.

¹⁷ Onye ozhi Ebirhamu ono gbakfukebe iya je asu iya: "Byiko, kenu mu mini nwanshiji l'ite ghu te mu ngua."

¹⁸ Ribeka su iya: "Onye-nwe-mu nu, ngubule iya ro." O zhia ite ono paru iye ya l'eka, o nguta mini ono.

¹⁹ O nguta-gelewho mini ono, Ribeka su iya: "Mu l'esetafukwaa mini obu nke owhu inya-kamelu ghu l'angugbakota l'ehu l'ehu." ²⁰ O mekebe egwegwa wuru mini, du l'ite iya ono ye l'iwhe l'eeyeru anu mini, bya agbawhu azu le welu ono je esetafua mini, dzuru inya-kamelu ono angungu l'ehu l'ehu. ²¹ Onye ozhi Ebirhamu ono nodu-zhiawho ngguji ngguji; eleru iye ya l'enya te ya maru Onye-Nwe-Oha l'emewa ije iya t'o nweru ishi too gunu.

²² Inya-kamelu ono ngu-gelewho mini ono, nwoke ono chifuta eregede-imi, e meru le mkpirikpi mkpola-ododo yebe Ribeka, bya achifuta mgbalaka labo, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri gbabe iya. ²³ O jja Ribeka su iya: "?I bu nwatibe onye? Byiko ?oo nweru eka anyi l'a-bya aradu l'ibe nna ghu l'enyashi-a?"

²⁴ Ribeka su iya: "Mu bukwa nwatibe Byituwelu. Onye nwuru nna mu bu Milika nyee Nahọ." ²⁵ O bya asufua ya: "Anyi nweru ewu oyii, nweru eswa okponku shii, bya enweru ulo, unu l'a-radu l'enyashi."

† E tii kua iya alí Arámu-naharayimu; gu ekua ya alí Mesopotémiya.

²⁶ Nwoke ono bya ewhuzeta ishi l'alí baaru Onye-Nwe-Oha eja su: ²⁷ "T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Oha, bu Chileke onye-nwe-mu nu Ebirhamu. Mbū Onye-Nwe-Oha ono, n-yemobu iya l'ete agvu agvu, temenu o buru o-me-g'o-kfuru l'eka onye-nwe-mu nu no. A bya l'eka mbedua no, Onye-Nwe-Oha be duwaru mu l'ije-e jeye mu byarwuta l'ibe abubu onye-nwe-mu nu."

²⁸ Oo ya bu, nwamgboko ono gbaru lasha l'ulo ne iya je akokotaru ndu eka ulo whe iwhe lile ono. ²⁹ Ribeka be nwune iya nwoke, l'aza Lebanu. Lebanu gbaru jeshia le welu ono je agbata nwoke ono ndzuta.

³⁰ Nteke Lebanu whuru eregede-imi ye mgbalaka, nwune iya nwanji gba l'eka, bya anu iwhe Ribeka suru le nwoke ono kuru iya. O tugbua jekfushia onye-ozhi Ebirhamu ono l'eka o kfukube inya-kamelu iya le mgboro welu ono. ³¹ To du iya bu, Lebanu su iya: "Bata abata, gube onye Onye-Nwe-Oha goru onu. ?Oo gunu meru i kuru l'eka-a? Mu dozhiakwaru ghu ulo, l'ihodu mee eka inya-kamelu ghu l'a-doru."

³² Oo ya bu, nwoke ono bya abahu l'ulo. Lebanu bya atoshia ivu, inya-kamelu iya vu. O chitaru inya-kamelu ono eswa-akpe ye nri odo, anu l'eerije, bya apataru onye-ozhi Ebirhamu ono mee unwoke, ye iya li mini te whe kwoo okpa. ³³ A bya apashia nri sberu iya. O su le ya te erikwa nri jeye nteke ya l'e-kfu iwhe ya byaru.

Lebanu su iya: "Ngwanu; kfunua iwhe obu."

³⁴ Oo ya bu o su: "Oo onye ozhi Ebirhamu be mu bu. ³⁵ Onye-Nwe-Oha gokuwaru onye-nwe-mu nu onu shii. O buwaru onye nweru iwhe nweshia ya ike. Onye-Nwe-Oha mewaru, o nweru igwe-aturu mee igwe-eswi mee mkpola-ocha mee mkpola-ododo mee ndu l'ejeru iya ozhi unwoke l'unwanyi, bya enweru inya-kamelu mee nkafu-igara. ³⁶ Sera, bu nyee onye-nwe-mu nu be nwutaru iya nwa nwoke le nka. Onye-nwe-mu nu wowaru iwhe lile o nwe nukota nwata ono. ³⁷ Onye-nwe-mu nu ono meru mu ribuaru iya nte bya asu mu: 'I tii luduru nwa mu ono nwanji Kenanu, bu ndu alí ono, mu bu le nkewhe. ³⁸ Tugburu je l'enya-uwhu nna mu, l'ibe abubu mu je aluaru nwa mu ono nwanji.'

³⁹ "Mu jja onye-nwe-mu nu su iya: '?O -bukwanuru le nwanji obu te ekwedu l'oo-tsoru mu alwa-e?'

⁴⁰ "Iwhe o saru mu ndowa: 'Onye-Nwe-Oha ono, bu onye, mu l'etso l'e-duru oozhi iya yeru ghu nke owhu l'oo-me t'ije ghu nweru ishi. Gu aluaru nwa mu nwanji l'ibe abubu mu, mbu l'enya-uwhu nna mu. ⁴¹ I-je l'ibe abubu mu, whe jika-zhiwaa, oo ya bu, nte ono mu meru i ria agbohuru ghu.'

⁴² "O noo ya, nteke mu byaru le welu-a be mu kuru nu Onye-Nwe-Oha su iya: 'Gube Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke onye-nwe-mu nu Ebirhamu; o -buru l'oo uche ghu, byiko menua t'ije-e, mu byaru nweru ishi.

⁴³ Ntaa ge mu kuru le mgboro welu-a, o -nwezhiwaru nwamgboko, byaru oseta mini, mu su iya: "Byiko te

mu ngutanu mini nwanshi l'ite ghu." ⁴⁴ O -kweta su te mu nguta iya, bya asu l'iya l'e-chebafukwaa inya-kamelu mu, t'onye ono bukwaru onye gube Onye-Nwe-Qha hotaru nwatibe onye-nwe-mu nu ono.'

⁴⁵ "Mu l'ekfukwadua anu Chileke l'ime obu mu, Ribeka tukobewaa ite l'ukuvu eje abya. O je eseta mini le welu ono. Mu su iya: 'Byiko nunu mu mini te mu ngua.'

⁴⁶ "O pazetakebe ite ono, o pa l'ukuvu, su te mu nguta iya; te ya je esetafuaru inya-kamelu mu te whe ngua.

⁴⁷ "Mu jia ya: '?I bu nwatibe onye?'

"O su le ya bu nwatibe Byituwelu nwa Nahu, onye owhu Milika nwutaru iya.

"Mu woru eregede-imi yebe iya, bya agbabe iya mgbalaka. ⁴⁸ Mu whuzeta baaru Onye-Nwe-Qha eja. Mu jaa Onye-Nwe-Qha, bu Chileke nke onye-nwe-mu nu Ebirihamu ajaja, mbu Onye-Nwe-Qha ono, duru mu shia okpobe uzo; mu bya awhuta nwamgboko, bu nwanwa nwune onye-nwe-mu nu, mu l'a-luru nwatibe iya. ⁴⁹ Unu -je l'e-goshi l'unu yeru onye-nwe-mu nu obu, goshi l'unu bu ndu ire-lanu, unu ekfuaru mu; od-ua, unu ekfuaru mu te mu maru owhu mu tso etso."

⁵⁰ Lebanu yele Byituwelu yeeru iya onu su: "Oo Onye-Nwe-Qha be meru o du nno. O to kwa anyi l'a-su l'owaa ge l'oo-du, owaa ge l'ete odu ndowa. ⁵¹ Lee Ribeka ndowa, duta iya lashia. To buru nyee nwa onye-nwe-ghu nu, egube Onye-Nwe-Qha suru to du."

⁵² G'onye-ozhi Ebirihamu ono nuru onu ono, whe yeru iya, o whuzeta l'alj baaru Onye-Nwe-Qha eja. ⁵³ O bya achishia ngwa, e meru le mkpola-ododo mee le mkpola-ocha, bya achifuta ekwa chee Ribeka. O bya eworu iwhe du-gee l'iche l'iche, l'erekaa ire nu nwune Ribeka nke nwoke mee ne iya. ⁵⁴ Nteke ono yele ndu whe l'iya li bya atuko ria nri, ngua iwhe-angungu. Whe radu aradu l'eka ono.

O be l'utsu iya nteke whe gbalihuru l'oshi, onye-ozhi Ebirihamu ono su whe: "Unu hanua te mu laa lakfu onye-nwe-mu nu."

⁵⁵ Nwune Ribeka yele ne iya su iya: "Hanua t'anyi le nwada anyi obu ofua abali iri, unu alashiwaro."

⁵⁶ Onye-ozhi Ebirihamu ono su whe: "T'unu be esedeshinu mu, l'eka Onye-Nwe-Qha meekwaru ije mu, o nweru ishi. Unu haa te mu lakfu onye-nwe-mu nu."

⁵⁷ Whe su le whe l'e-ku nwamgboko obu jjada iya t'a maru onu l'oo-ye. ⁵⁸ Oo ya bu, whe bya ekua Ribeka jia ya su: "?I-tso nwoke-e lashia?"

O su: "Ee; mu l'e-tso iya."

⁵⁹ Oo ya bu, whe duru nwune whe nwanyi ono, bu Ribeka kee ya bya eduru nwanyi, shi ehe iya nteke o ha nwanshi yeru iya. Onye-ozhi Ebirihamu ono mee ndu whe l'iya li duta whe lashia. ⁶⁰ Whe bya l'ala, ndu nwe Ribeka vuaru iya uwha goru onu-oma nu iya, su iya:

"Nwune anyi nwanyi; zu azuzu hee ehehe.

T'epa ghu lwutajekwa ali ndu ohogu whe woru."

⁶¹ Oo ya bu, Ribeka yele unwanyi l'ejeru iya ozhi l'ulo bya kwakobe, nyikoru l'eli inya-kamelu, tsoru onye-ozhi Ebirihamu, o duru whe lashia.

⁶² Nteke ono be Ayiziku shiwa l'ogba O-nu-ndzu-ele-mu-nya abya nkele oo echi-egu ohuda b'o bu. ⁶³ O rwua l'urwenyashi, Ayiziku tsoru oma egu ono aghawhe agba mgbamego. A nonyaa o palia enya imeli whua inya-kamelu, l'awu abya. ⁶⁴ Ribeka palikwawho enya imeli whua Ayiziku, bya eshi l'eli inya-kamelu iya buru karagidimu l'alj. ⁶⁵ O jia onye-ozhi Ebirihamu su iya: "?Oo nwoke ole shi l'egu eje abya egube whu?"

Onye-ozhi Ebirihamu su iya: "Oo onye-nwe-mu nu obu ndono." Ribeka bya achita ekwa, l'oogudeje whuchia onwiya gude whu-kpua onwiya.

⁶⁶ Onye-ozhi Ebirihamu ono kokotaru Ayiziku ge ya meru iya me iya. ⁶⁷ Ayiziku bya eduta Ribeka dubata l'ulo-ekwa ne iya, bu Sera lulahaa. Ribeka buru nyee ya; Ayiziku ye iya obu. Obu kabu gu-zeta Ayiziku le nke ne iya ono, nwuhuru nu.

Onwu Ebirihamu

25 O noo ya, Ebirihamu bya alua nwanyi odo, ewha iya bu Ketura. ² O nwutaru iya Zimuranu mee Jokushanu mee Medanu mee Midiyanu mee Ishibaku mee Shuwa. ³ Jokushanu bu nna Sheba yele Dedanu. Epa Dedanu bu ndu Ashuru mee ndu Letushi mee ndu Leyumu. ⁴ Unwu Midiyanu bu Ifa mee Ifaru mee Hanoku mee Abyida mee Eludaa. Ndu ono ge whe ha bukota epa Ketura.

⁵ Ebirihamu bya atuko-gezhia iwhe lile o nweru haaru Ayiziku. ⁶ Ole nteke o nokwadu ndzu b'o hatageeru iwhe hee unwegirima, a nwushiru iya mbu unwanyi ndu owhu l'ete olua l'okpoku nwanyi. O duta whe dufu te whe le Ayiziku be ebushi l'eka lanu. O duru whe je edobekota l'alj uzo enyanwu-awata.

⁷ Mkpako awha ole, Ebirihamu noru bu ukporo awha ugbo esato l'awha iri l'ise. ⁸ Ebirihamu tua ume ikpazu iya nwuhu le nka, mbu nwoke ogurennya, kagbirihuru akagbirihu. O lakfu ndu-ichee ya whe le maa. ⁹ Unwu iya, bu Ayiziku yele Ishimelu lia ya l'ogba Makupela l'egu Efuronu nwa Zoha, onye Hetu; l'ogba ono, dukube Mamure. ¹⁰ Egu ono bu eka Ebirihamu zuru ndu Hetu. O buru l'eka ono b'e liru Ebirihamu yele nyee ya Sera. ¹¹ Ebirihamu nwuhulewho, Chileke bya agoru onu-oma nu nwa iya Ayiziku. Eka Ayiziku bu bu le mgboro welu O-nu-ndzu-ele-mu-nya.

Unwu Ishimelu

¹² O waa epa Ishimelu nwa Ebirihamu ndowa. Ishimelu l'onwiya bu nwanji Ijiputu ono, bu ohu Sera, ewha iya bu Hega nwutaru iya Ebirihamu.

¹³ O waa ewha unwu Ishimelu ndowa; e deshiru whę le g'e shi nwua whę: Okpara Ishimelu bu Nebayotu. Ndu nke otsota bu Keda, Adubelu, Mibusamu, ¹⁴ Mishuma, Duma, Masa, ¹⁵ Hedadu, Tema, Jeturu, Nafishi mee Kidema. ¹⁶ Ge whę ha bukota unwu Ishimelu. Whę zaru ewha laa le mkpukpu whę shigee mee eka whę bugee. Whę iri l'ębo ono bukota ishi l'ikfu whę l'ikfu whę. ¹⁷ Mkpako awha, Ishimelu nora bu ukporo awha ugbo ishii l'awha iri l'ęsaa. O tya ume ikpazu iya nwuhu; lakfu ndu-ichee ya whę le maa. ¹⁸ Epa iya shilewho le Havila bua jeye le Shuru; le mgboro oge alį onye le Ijiputu; l'uzo, e shi eje Asiriya. Whę bu aghamehu duru unwunna whę.

Jekopu yele Iso

¹⁹ O waa bu ako-ęhu Ayiziku, nwa Ebirihamu. Ebirihamu bu nna Ayiziku ²⁰ Ayiziku nora ukporo awha ugbo labo; o lya Ribeka, nwada Byituwelu, onye Aramu. Eka o shi gedegede bu Padanu Aramu. Ribeka ono bu nwune Lebanu nke Aramu.

²¹ Ayiziku bya ekfuru nu Onye-Nwe-Oha l'okfu ęhu nyee ya nkele o to tsudu ime. Onye-Nwe-Oha nua ekfuku ono, o kfuru nu iya, bya emee nyee ya ono, bu Ribeka o tsuta ime. ²² Unwegirima ono nodu l'ewho ne whę agaru onwowhe ęnya. Ribeka su: "?Oo gunu be l'anwuru mu egube-ę?" O jeshia njita l'ęka Onye-Nwe-Oha.

²³ Onye-Nwe-Oha su iya:
"Oo mba labo be no ghu l'ewho.
Umadzu labo, l'ji-nwu l'e-ke onwowhe ębo.
Onye lanu l'a-ka ibe iya ekuku.
Onye nke ogurenya l'a-nọ
ejeru onye nke nwata ozhi."

²⁴ O gbabele iya who l'ezeda, o chia ębo; whę bukotaru unwoke. ²⁵ Onye owhu vu uzo ye ishi futu kehulewho mmee-mmee; ęhu iya gbakota ewhuruwu du-zhiawho g'oo eji adzu. Oo ya bu, whę gya ya Iso. ²⁶ E megee, nwune iya bya eye ishi futu. O shi wo Iso eka l'ichirikfu-okpa. Oo ya bu, a gya ya Jekopu. Ayiziku be nowaru ukporo awha ugbo eto nteke Ribeka nwutaru iya unwegirima ono.

²⁷ Unwegirima ono bya evuta; Iso buru onye l'eme nka l'ochi nta; o buru iwhe shi l'ęgbudu b'o gude buru. Qwhube Jekopu buru onye l'eme aguu, l'ponoduje l'uwhu. ²⁸ Ayiziku be anu ęgu l'anoje atsọ utso; o kwobe iswi iya yee Iso obu. Ribeka yekwanu-a owhube Jekopu.

²⁹ O rwua ujiku lanu, Jekopu l'eshi ine-mgbugbu. Iso shi l'ęgbudu bata; o-da-mba l'atu iya atu. ³⁰ O su Jekopu: "Henu mu ine-mgbugbu ghu ono, neru verekete te mu ria nkele o-da-mba l'atu mu atutu." O buru iwhe ono meru ekulaha ya Edomu. †

³¹ Jekopu su iya: "Oo m'i nuda mu okpara ono, i bu te mu buru, temenu mu ahee ghu iya t'i ria."

³² Iso su: "Leenu, mu l'anwuhukwa anwuhu. ?Mu gude obu okpara eme gunu?"

³³ Jekopu su iya t'o vuru uzo riadaru iya nte. O bya eria nte woru okpara ono, o shi buru nu Jekopu o buru.

³⁴ Nteke ono Jekopu nu Iso buredi; hekwa iya who ine-mgbugbu ono, o gude azama gwoo; o ria. O rigege ya nguru mini ye iya, o buru iya atugbu.

O nokwa ge Iso meru gwoo okpara ono, o bu l'ęja.

Ayiziku yele Abyimeleku

26 A nonyaa; mkpegu bya l'ali ono odo; t'a gufukwa iya owhu mejehawaru l'oge nke Ebirihamu. Ayiziku lasha mkpukpu Gera; lakfu Abyimeleku, bu eze ndu Filistiya ² Onye-Nwe-Oha bya abyakfuta Ayiziku su iya: "Be ejekwa oia Ijiputu. Bukwaru l'ali, mu l'a-su ghu t'i buru. ³ Butafua nwanshii l'ali-a; le mu l'anodu-a swiru ghu; mu agoru onu-oma nu ghu. Oo gu l'ępa ghu be mu l'a-nukota ali-a g'oa ha; mu je l'e-mekotagezhia iwhe lile, mu riburu Ebirihamu le nte le mu l'e-meru iya. ⁴ Mu l'e-me t'ępa ghu ha l'igwe g'oo kpokponde, du l'igweli; mu anukota whę ali-a g'oa ha. Oo epa ghu be l'ee-shi l'ęka whę goru onu-oma nu mba ge mba ha le mgboko. ⁵ Ishi iya bu le Ebirihamu be nuru mube Onye-Nwe-Oha okfu; dobe okfu mu; mee iwhe mu suru t'o mee mee iwhe mu toru okpa iya, bya edobekota iwu mu." ⁶ O noo ya, Ayiziku buru le mkpukpu Gera.

⁷ Nteke unwoke eka ono kpalahaaru iya ishi nyee ya, o su whę l'oo nwune iya nwanji b'oa bu. Iwhe o kwoberu kfu nno bu l'ootsu egvu osu l'oo nyee ya. O riru le ndu eka ono l'e-gbu iya nata iya Ribeka nkele Ribeka l'ama uma shii.

⁸ Ayiziku be buwaa l'ęka ono nora odu. O be nteke obu, Abyimeleku, bu eze ndu Filistiya pyofu ęnya le windo whua Ayiziku ge l'oori Ribeka, bu nyee yębe Ayiziku etuturu. ⁹ Abyimeleku kua Ayiziku su iya: "?Oo kwa le nwanji ono bu nyee ghu? ?Oo gunu meru g'oo gude i su l'oo nwune ghu nwanji b'oa bu?"

Ayiziku su iya: "Mu rikwaru l'ee-gbu mu l'okfu ęhu iya."

¹⁰ Oo ya bu, Abyimeleku su iya: "?Oo egube iwhe gunu b'i meru anyi egube-ę? Ngge l'o nweru nwoke ibe anyi jekfuru nyee ghu ono azę mee g'eshi nno mee t'ęjo-iwhe tukoru anyi l'ishi."

† Iwhe Edomu futaru bu O-ne-verekete.

¹¹ Oo ya bu, Ábyimeleku bya alọ ndu ẹka ono ẹka le nchi sụ whẹ: “Onye kparụ nwoke-e ẹka, ọ dọ l'ọo nyee ya bẹ l'ee-gbukwa egbu!”

¹² Áyiziku bya akọbe iwhe l'alị ono, kpata iwhe ha g'ọo iwhe ono, ọ kọru uzhi ụkpọro ugbo ise l'awha ono, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha gọru ọnu-ọma nụ iya. ¹³ Ọ bya enweru iwhe; ẹku l'abyarụ iya jeye ọ bụru eze madzụ. ¹⁴ O nweru igweligwe aturu mee eswi mee ohu. A nonyaa, ndu Fílistiya whulahaaru iya ụwhu ẹnya. ¹⁵ Oo ya bu, ndu Fílistiya je atuchishia wẹlu lile, ndu ohu Ébirihamu, bu nna iya tushiru nteke nna iya nọ ndzụ, gude ẹja nwuchishikota iya kparamu.

¹⁶ Ábyimeleku bya asụ Áyiziku: “Kwata lufuru anyi, o noo nkele i kawaa anyi ẹkuku shii.”

¹⁷ Tọ dọ iya bu, Áyiziku kwafu l'ẹka ono, je akpọbe ụlo-ẹkwa iya le nsuda Gera, buru l'ẹka ono. ¹⁸ Áyiziku bya atukwashia wẹlu ono, a tūhawaru nteke nna iya Ébirihamu nọ ndzụ, mbụ wẹlu ono, ndu Fílistiya nwuchishiru gẹ nna iya nwuhu-geeru. Ọ gukwata whẹ ẹwha ono, nna iya shihawa gụa whẹ.

¹⁹ Ndu ozhi Áyiziku bya egvua wẹlu le nsuda ono gvuvu iya ẹka mini, doru risaa shi anwushi. ²⁰ Ụswo daarụ ndu l'eche élwù ndu Gera mee ndu l'eche élwù Áyiziku l'okfu wẹlu ono. Whẹ sụ le mini ono bu mini whẹbe ndu mkpukpu Gera. Áyiziku gụa wẹlu ono Iseku; † nkele a swọru iya ụswo. ²¹ Whẹ bya atụa wẹlu ọdo; whẹ swọkwaruwho ụswo ye iya. Áyiziku gụa ono Siti-na. ††²² Ọ gbalihu je atụa wẹlu ọdo; ụswo ta adahẹ l'ono. O kwe gụa ya Rehobotu sụ: “Ntaa bẹ Onye-Nwe-Ọha mewaru; anyi tūsarụ ẹhu l'alị-a; anyi je l'a-nọdu iya fua efu mịa amị g'ọo oshi-ọmi.”

²³ Áyiziku bya eshi l'ẹka ono lashia Byiyeshaba. ²⁴ Onye-Nwe-Ọha byakfuta iya l'enyashi mbọku ono sụ iya: “Ọo mbẹdua bu Chileke nke nna ghu Ébirihamu. Ba atsukwa egvu, o noo nkele mu swiru ghu eswiru. Mu l'e-gude iswi ẹhu onye ozhi mu ono, bu Ébirihamu gọru ọnu-ọma nụ ghu; mee t'ẹpa ghu ha l'igwe.”

²⁵ Oo ya bu, Áyiziku tūa ẹnya-mgbeja l'ẹka ono, bya akpọ-kua ẹwha Onye-Nwe-Ọha. Ọ kpọbewaro ụlo-ẹkwa iya l'ẹka ono. Ndu ozhi iya tūa ya wẹlu.

²⁶ Ábyimeleku bya eshi le mkpukpu Gera jekfu Áyiziku. Onye yele Ábyimeleku lị bu Ahuzatu, bu onye l'agbahiru iya égò mee Fayikolu, bu onye ishi ndu ojogu iya. ²⁷ Áyiziku jia whẹ sụ: “?Ọo gunu bẹ unu byarụ ememe le nkemu; l'ẹka mu dukwa unu ashị, unu chịa mu l'alị unu.”

²⁸ Whẹ sụ iya: “Anyi whūwaru le Onye-Nwe-Ọha swiru ghu eswiru. Ọo ya meru anyi sụ l'ọ gbarụ t'anyi le ghu ria nte nchi-ọdu-ndoo; anyi le ghu agbaa ndzụ; ²⁹ l'iji-tiji byadụ l'e-me anyi ejo-iwhe; ẹgube ono, anyi l'ete akpaa ghu ẹka, t'ọ dọ iwhe anyi meru, gbahaa odoo bẹ

anyi meru ghu; dufu unu, unu lufu l'ẹhu-guu. Onye-Nwe-Ọha byawaa agọru ọnu-ọma nụ ghu ntaa.”

³⁰ Áyiziku bya eshishiaru whẹ nri, whẹ ria ngua. ³¹ O rwua echile iya; whẹ gbalihu l'ọnmewa utsu; ria nte l'ẹhu l'ẹhu. Áyiziku dufu whẹ, whẹ lufu l'ẹhu-guu.

³² Mbọku ono bẹ ndu ozhi Áyiziku bya ekfuaru iya nke wẹlu ono, whẹ tūru sụ iya le whẹ whukwaru iya mini. ³³ Ọ gụa ya Shiba. ‡ O noo iwhe meru ẹwha mkpukpu ono bụru Byiyeshaba byeye ntanụ.

³⁴ Iso gbalẹwho ụkpọro awha ugbo labo; o je alụa Juditu, bu nwada Beri, onye Hetu. Ọ bya alukwawho Basumatu, nwada Elonu, bukawho onye Hetu. ³⁵ Whẹ bụru awhu duru Áyiziku yele Ribeka.

Jékpọ nataru ọnu-ọma l'ẹka Áyiziku

27 O be gẹ Áyiziku bụwaa nwoke ọgurennya, nka lawarụ l'ẹnya t'ọ whūhe ụzo; ọ bya ekua Iso, bu ọkpara iya nwoke sụ iya: “Nwa mu.”

Ọ za iya: “Owee.”

² Áyiziku sụ iya: “Ntaa bẹ mu buakwa ọgurennya; tọ būhe le mu maru mbọku, mu l'a-nwuhu. ³ Wotakwa iwhe l'iigudeje eje nta, mbụ ube ghu mee akfụ ghu, gude jeshia l'ẹgbudu je egbutaru mu anụ. ⁴ Gụ egude iya shiaru mu nri, l'atsọ uto, mbụ ọga nri, l'aduje mu ree pataru mu tẹ mu ria, gọru ọnu-ọma nụ ghu, tẹmenu mu anwuhude.”

⁵ Ribeka ngabekwanu nchi nteke Áyiziku l'ekfu eyeru nwa iya Iso. Iso tūgbuleruwho jeshia l'ẹgbudu ọchi nta anụ, l'oo-gbu palata, ⁶ Ribeka bya atakpeeru nwa iya Jékpọ sụ iya: “Mu nukwaru gẹ nna ghu shi ekfu eyeru nwune ghu Iso asuje iya ⁷ t'ọ je egbuta anụ l'ẹgbudu palata gude bya eshiaru iya nri, l'atsọ uto tẹ ya ria; nduge ya anọdu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha gọru ọnu-ọma nụ iya, tẹmenu ya anwuhude. ⁸ Nwa mu, nukwaaru mu okfu; mee iwhe mu sūru t'i mee. ⁹ Jeshia l'ẹka élwù dọru, je ahọtaru mu nwada egbu labo, dūgee ree, tẹ mu gude shiaru nna ghu nri, l'atsọ uto, mbụ ọga nri, l'aduje iya ree. ¹⁰ Gụ egwota iya je anụ nna ghu t'ọ ria nke ọwhu l'ọo-gọru ọnu-ọma nụ ghu, tẹmenu ya anwuhude.”

¹¹ Jékpọ sụ ne iya Ribeka: “Obenu le nwune mu Iso bẹ gbaru ẹwhuruwhu; mbẹdua buri onye ẹhu kworu tūruru. ¹² O nwekwaru gẹ l'ọo-dụ nna mu arwaa mu ẹka l'ẹhu, ya amarụ l'ọo ụgho bẹ mu l'aghọru iya; mu eshi nno meta iwhe l'ọo-tụ mu ọnu m'obeta ọwhu, l'ọo-gọru mu ọnu.”

¹³ Ne iya sụ iya: “Nwa mu, ọ -tūa ghu ọnu bẹ mu l'evuru iya. Nuleru mu whọ okfu; tūgbua je akputaru mu unwada egbu ono.”

¹⁴ Oo ya bu, ọ tūgbua je akputaru ne iya unwada egbu ono. Ne iya gude iya shia nri, l'atsọ uto, mbụ

† Iwhe Iseku futaru bu 'uswo.' †† Iwhe Sitina futaru bu ohogu.

‡ Iwhe Shiba futaru bu nte. Iwhe ọdo, ọ futaru bu ẹsaa.

oga nri, l'adu je nna Jékọpu ree. ¹⁵ Ribẹka bya achita ọkpobe uwe Iso, bu ọkpara iya nwoke, mbu uwe Iso, koru l'ulo iya bya eyee Jékọpu, bu nwa iya nke nwata. ¹⁶ O wota akpo egbu ono kwebe iya l'eka, bya ekwebe iye ya l'ibe eka iya owhu olu kworu iya tururu. ¹⁷ O pata nri ono, o shiru l'otso ntumatu mee buredi pee Jékọpu t'o je anu.

¹⁸ Jékọpu paru nri ono jekfu nna iya je asu iya: "Nna." O za iya: "Owee nwa mu. ?Oo onye?"

¹⁹ Jékọpu su nna iya: "Oo okpara ghu Iso b'o bu. Mu meekwaru iwhe i suru te mu mee. Gbeshikwa egbeshi taa anu obu, mu gburu nke owhu l'ji-goru mu onu."

²⁰ Ayiziku bya asu nwa iya ono: "I whubukwa anu obu egwegwa."

Jékọpu su iya: "Oo Onye-Nwe-Oha, bu Chileke ghu meru o nweru ishi."

²¹ Ayiziku su Jékọpu: "Nwa mu kpilitaadaru ntse te mu rwada ghu eka l'ehu maru ?i bu-a nwa mu Iso l'ezhi te ti budu?"

²² Jékọpu bya ejekube nna iya Ayiziku ntse. O rwagee ya eka l'ehu bya asu: "Olu-okfu ghu bu olu Jékọpu, ole eka ghu bu eka Iso." ²³ To hubebe iya ama, o noo nkele o gbaru ewhuruwu l'eka g'oo nwune iya bu Iso. O goru onu-oma nu iya. ²⁴ O jia ya su iya: "?i bu-a nwa mu Iso l'ezhi?"

O su iya: "Ee. Mu bukwa iya-a."

²⁵ Oo ya bu, o su iya: "Ngwanu, patanuru mu anu obu, i gburu shia te mu ria nwa mu nke owhu mu l'a-goru onu-oma nu ghu."

Jékọpu paju iye ya o ria, bya anu iya mme o ngua. ²⁶ Nna iya Ayiziku su iya: "Bya eka-a nwa mu bya etsutsua mu onu."

²⁷ Oo ya bu, Jékọpu jekube iya je etsutsua ya onu. Ayiziku nua mkpo, uwe iya l'eshi; o goru onu-oma nu iya su iya:

"Ha! Mkpọ, nwa mu l'eshi
dukwa g'oo mkpo egbudu,
Onye-Nwe-Oha mezhiru emezhi.

²⁸ Te Onye-Nwe-Oha mee t'igweli chijeeru ghu mini.

Ya emee t'alj ghu mehu emehu.

Ya emee t'i nweru nri nweru mme,
nweru iya nke etsutsu iya.

²⁹ Te ndiwe jejeeru ghu ozhi!

Te mba ge mba ha whuzejeru
ghu ishi l'alj gude yeru ghu eso!

Buru ishi unwune ghu whẹ.

T'unwu, ne ghu nwutaru
whuzejeru ghu ishi l'alj gude yeru ghu eso!

Iwhe bu onye turu ghu onu
bukwa onye a turu onu!

Iwhe bu onye goru ghu onu
bwaru onye a goru onu!"

³⁰ Ayiziku go-geleruwho Jékọpu onu-oma ono, o buk-waduru te Jékọpu shi l'iwhu nna iya lufu, nwune iya

Iso shi nta ono, o jeru buru wherekete. ³¹ O bya eshia nri nkiya, l'atsọ utso pajeru nna iya su iya: "Nna, gbeshi taa anu obu, mu gburu shiaru ghu nke owhu l'ji-goru onu-oma obu nu mu."

³² Nna iya, bu Ayiziku bya ajia ya su: "?Oo onye b'i bu?"

O su iya: "Mu bukwa nwa ghu nwoke, mbu okpara ghu Iso."

³³ Ehu nmakota Ayiziku kwekwekwe. O su: "?Oo hunu onye gburu anu wotaru mu, mbu mu rigeru-a temenu i batade? Mu gokwaru onu-oma nu onye obu, mbu l'onye obu bukwa onye a goru onu-oma nu."

³⁴ Iso nulewho okfu ono, nna iya kfuru, o chikpo eka; chilaha mkpu su nna iya: "Gofunuaru mbedu owa onu-oma nkemu; byikonu nna!"

³⁵ Ayiziku su iya: "Nwune ghu gudekwa ugho bya anata onu-oma, gbaru ghu nu."

³⁶ Iso su: "O lewho le Jékọpu ono, a guru iya b'a gutaru iya. O waa kwewaa ugbo labo, o kputaru mu. O nataru mu okpara, mu bu. O bya ntaa bya anatafu mu onu-oma, gbaru mu nu." O jia nna iya su iya: "?Too nwehezhidua onu-oma odo, whuduru nu, i gege agofuaru mu?"

³⁷ Ayiziku su Iso: "Mu meekwaru iya t'o buru ishi l'eka i no. Unwune iya lile be mu meekwaru te whẹ bukotaru ndu ozhi iya. Mu gowaru iya onu l'oo-nweru nri, nweru mme. ?Oo gnu odo be mu l'a-du ike emekwaduru ghu nwa mu?"

³⁸ Iso su nna iya: "Nna, ?oo onu-oma lanu b'i nweru? Gofunuaru mbedu owa onu-oma nkemu; byiko nu nna!" O chikpoo eka.

³⁹ Ayiziku, bu nna iya su iya:

"Eka l'ii-buru be bu eka alj l'ete emehuje iwhe.

Igweli ta abyadu la-chijeru ghu mini.

⁴⁰ Oo ogu-igba be l'ii-gude buru;

gu ejeru nwune ghu ozhi.

Ole a nonyakwanua otsude ghu l'ehu;

gu ekwefuru iya ike; gu l'iya eshikahu."

Jékọpu gbalaru lashia ibe Lebanu

⁴¹ O noo ya, Iso bya akpo Jékọpu ashj l'okfu onu-oma ono, nna iya goru nu iya. O kfua l'ime obu iya su: "O kwa le nteke l'aa-kwa nna mu l'erwuwa; o noo nteke mu l'e-gbu nwune mu Jékọpu ndono."

⁴² Ama bya agbaaru Ribeka l'owaa iwhe Iso, bu nwa iya nke ogurennya kfuru. O zhia t'e je ekua Jékọpu, bu nwa iya nke nwata. O su iya: "Iwhe nwune ghu Iso gude adu onwiya obu bukwa le ya l'e-gbu ghu. ⁴³ Oo ya bu, nwa mu, nukwa iwhe-e, mu bya l'ekfuru ghu ntaa: Gbalaa lashia ibe Lebanu, bu nwune ne ghu le mkpukpu Haranu. ⁴⁴ Te gu l'iya nota jeye nteke nwune ghu l'a-vu-buhu ovuma. ⁴⁵ Iwe gvulewho nwune ghu l'ehu, o zohaa iwhe i meru iya, mu ezhia onye l'a-bya

ezhia ghu t'i lwatashiwaro. ?Ndee ge mu l'e-shi nodu t'unu labo kpako nwushihu l'akporu enyanwu lanu?"

⁴⁶ O noo ya, Ribeka su Ayiziku: "Ike ono ndzu gvukwaru mu; iwhe kparu iya buru unwanyi Hetu-a. Jekopu -je alufua nwanyi ali-a, mbu nwanyi Hetu g'oo ndu owa, ?mu l'a-nodukwadu ndzu eme gunu?"

28 To du iya bu, Ayiziku bya ekua Jekopu, goru onu-oma nu iya, bya anmaaru iya okwa su iya: "Ba alubukwa-a nwanyi Kenanu. ² Tugbulekwaruwho jeshia Padanu-aramu, l'ibe nna ghu oche, bu Byituwelu, mbu nna, nwuru ne ghu; je alua nwanyi. Onye l'iji-lu bukwaru nwada Lebanu, bu nwune ne ghu. ³ Te Chileke, bu Okalibe-Kakota-Ike goru onu-oma nu ghu, mee t'i nwushia unwu buru ikpoto mba. ⁴ Te Chileke mekwaa t'onu-oma ono, o goru nu Ebirihamu rwube ghu aka; rwubekwawho epa ghu aka nke owhu l'ii-nweru ali ono, i bu ntaa g'oo nlwamunlwa ono, mbu ali ono, Chileke nuru Ebirihamu." ⁵ Oo ya bu, Ayiziku bya edufu Jekopu; o jeshia Padanu-aramu; ibe Lebanu nwa Byituwelu onye Aramu, mbu Lebanu ono, bu nwune Ribeka, bu ne Jekopu ye Iiso.

⁶ O noo ya, Iso maru le Ayiziku gowaru onu-oma nu Jekopu, bya edufuwa iya t'o jeshia Padanu-aramu je aluta nwanyi l'eka ono, temenu le nteke ono, o goru iya onu ono b'o nmaru iya okwa su iya t'o bo lubukwa-a nwanyi Kenanu. ⁷ O chofutakwawho le Jekopu be nuru ne iya le nna iya okfu bya ejeshiwa Padanu-aramu. ⁸ Nteke ono, Iso bya amaru l'unwanyi Kenanu du nna iya, bu Ayiziku eji. ⁹ O kwee jeshia ibe Ishimelu je alua nwanyi odo t'a gufu ndu owhu, olohawaa. Onye o luru bu Mahalatu, bu nwune Nebayotu, mbu nwada Ishimelu, bu nwa Ebirihamu.

Nro, Jekopu roru le Betelu

¹⁰ To du iya bu, Jekopu shi le Byiyeshaba tugbua; o buru iya oje mkpukpu Haranu. ¹¹ O jenyaa, chi jikfu iya l'eka lanu, o radu aradu l'eka ono. O pata ewhuru lanu, du l'eka ono swibe ishi ze-zhita kuru mgbenya. ¹² O roro g'oo whuru obebe, e gvuberu okpa iya l'ali; o je asukfuru l'imigwe. Ojoshi-imigwe, shi l'eka Chileke l'agba iya gorogoro; ndu l'enyihi enyihi; ndu l'enyizeta enyizeta. ¹³ Onye-Nwe-Oha kfu-koru iya l'eli; kfu su: "O kwa Mu bu Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke nna ghu Ebirihamu; buru Chileke nke Ayiziku. Ali ono, i zee be mu l'a-nu gu l'epa ghu. ¹⁴ Epa ghu l'a-kuru akuru g'oo eja, du l'ali. Unu l'e-bu jeye uzo enyanwu-ariba; bua jeye uzo enyanwu-awata, unu ebua jeye uzo isheli; bua jeye uzo ohuda. Mu l'e-shi l'eka gu l'epa ghu goru ndi whe l'owhu onu. ¹⁵ Saa, mu swikwaru ghu eswiru, mu je l'a-no-zhiawho eleta ghu enya l'iwhe bu aka lile, l'iije. Odo bu le mu l'e-duwhe ghu azu l'ali-a. Mu ta abyadu l'aha ghu jeye nteke mu l'e-mekota iwhe ono, mu kweru ghu ukwa iya."

¹⁶ Jekopu lwutehu le mgbenya ono; su: "Ha-e ?ya bu le Onye-Nwe-Oha no l'eka-a mu ta ama?" ¹⁷ Qsulahaa egvu su: "Akpa-jijii eka-a be pakwaru eka! O to nwekwa iwhe odo eka-a bu gbahaa ulo Chileke. Oo eka-a bu onuzo imigwe."

¹⁸ Oo ya bu, Jekopu gbalihu l'onmewa utsu echile iya, pata ewhuru ono, o shi swibe ishi kpobe g'oo itso, bya awushi iya mmanu l'eli. ¹⁹ O gu eka ono Betelu; † ole iwhe e shi ekuje iya bu Luzu. ²⁰ Jekopu bya eribua nte su: "O -buru le Chileke be l'e-swiru mu eswiru, eleta mu enya l'ije-e, mu l'eje; anu mu nri mee iwhe oye l'ehu, ²¹ nke owhu bu le mu lwaru ibe nna mu l'ehuguu, be Onye-Nwe-Oha l'a-bu Chileke mu. ²² Ewhuru-a, mu kpoberu g'oo itso-o be l'a-bu ulo Chileke, temenu iwhe bu iwhe gube Chileke nukotarumu be mu l'a-nu-je ghu uzo-lanu-l'uzo-iri."

Jekopu jerwuru ali Padanu-aramu

29 O noo ya, Jekopu palihu jeshia iwhe l'ooje; o jezhiawho jeye o jerwua ali ndu uzo enyanwu-awata. ² O jeta bya awhu welu, du l'egu obu ye aturu, doru uzo eto le mgboro welu ono nkele aturu ono bu le welu ono be l'eeshije anu whi mini. Ewhuru, e gude swichia onu welu ono ha mebyi shii. ³ Obojuje, aturu ono doshilewhe l'eka ono; ndu l'eche iya nu abya eye-ko eka swifu ewhuru ono l'onu welu ono seta mini doberu aturu whi. Whi -megee, whi eyeko eka swita ewhuru ono doberu welu azu l'onu welu ono g'o duhawa.

⁴ Jekopu bya ajia ndu ono, l'eche aturu ono su whi: "Unwune mu ?unu shi awe?"

Whi su iya le whi shi Haranu.

⁵ O su whi: "?Unu maru Lebanu, bu nwanwa Nahu?"

Whi su ee, le whi maru iya.

⁶ Jekopu su whi: "?Ehu du iya-a mma?"

Whi su iya: "Ee, ehu dukwa iya-a mma. Lekwa nwada iya, bu Rechelu g'o chi aturu eje abya."

⁷ Jekopu su whi: "?Unu te eledu l'uboku hakwadu shii? O toko rwukwa nteke l'aachibataje aturu bya awushi. Unu setanu mini doberu aturu obu te whi ngua, unu achiru whi jebaa le nri."

⁸ Whi su iya le whi te emedu iya nno t'e gude t'aturu ono lwadzuada; e swifu ewhuru ono l'onu welu ono, temenu whi anude aturu ono mini te whi ngua.

⁹ O buru ge Jekopu l'ekfukwadu eyeru whi be Rechelu chi aturu nna iya byarwuta, o noo nkele o bu nwata mgboko, l'eche aturu. ¹⁰ Nteke Jekopu whuru Rechelu, bu nwada Lebanu, bu nwune ne iya ye aturu Lebanu, o chi; o tugbua je eswifu ewhuru ono l'onu welu ono, bya eseta mini doberu aturu nwune ne iya ono, o ngua. ¹¹ Jekopu tsutsua Rechelu onu byiswee ekwa. ¹² Jekopu bya asu Rechelu le ye nna iya

† Iwhe Betelu futaru bu Ulo Chileke.

bukwa abubu, mbu le ya bukwa nwa Ribeka. Réchelu gbagbua je akporu iya nna iya.

¹³ Nteke Lebanu nuru le Jékopu, bu nwa nwune iya byaru, o gbaru jekfushia ya ndzuta je ebyia ya oma tsutsua ya onu; duta iya bahu l'ibe iya. Whé rwua ibe iya, Jékopu kokotaru iya g'iwhe lile du du. ¹⁴ Lebanu su iya: "Mu le ghu bukwa mmee lanu; buru anu-ehu lanu."

Jékopu Iuru Lii yele Réchelu

Tu du iya bu, Jékopu nlewho onwa owu le nke Lebanu, ¹⁵ Lebanu su iya: "O tu kwa l'oo le; i bu abubu mu l'a-kpata gu egeru mu ozhi ewoma. Karu mu iwhe mu l'a-kfuje ghu."

¹⁶ O noo ya, Lebanu be nwutaru unwumgboko labo. Ewha onye nke ogurennya bu Lii; ewha onye nke nwata buru Réchelu. ¹⁷ Lii be enya ghoru ughoro. Owhube Réchelu l'ama uma, bya adu uguv l'enya. ¹⁸ O buru Réchelu be du Jékopu l'obu. Jékopu su Lebanu: "Te mu jeeru ghu ozhi awha esaa, t'i kee mu Réchelu, bu nwa ghu nwanyi nke nwata."

¹⁹ Lebanu su iya: "O gbekwaa karu mu ree le mu keru ghu iya amame le mu keru iya onye odo. Ngwa, t'anyi bunuru." ²⁰ Tu du iya bu, Jékopu jee ozhi awha esaa nnta ge l'ee-shi t'e kee ya Réchelu. Awha esaa ono du l'iya-a g'oo abali olemole, o noo nkele o yeru Réchelu obu shii.

²¹ Oo ya bu, Jékopu su Lebanu: "Mu jedzuakwaru ozhi mu awha esaa obu; kewa mu ro nyee mu nke owu mu l'a-laru iya l'ulo."

²² Oo ya bu, Lebanu bya ekua ndu aka ono shishiaru whé nri. ²³ O rwua l'enyashi iya, Lebanu dutachia nwa iya nwanyi, bu Lii, bya eduru nu Jékopu; Jékopu laaru iya l'ulo. ²⁴ Lebanu duta ohu iya nwamgboko, ewha iya bu Zilipa duru nu nwa iya nwanyi ono, bu Lii t'o jejeru iya ozhi l'ulo.

²⁵ Chi sahulewho, Jékopu whu l'oo Lii b'e duru nu iya. Oo ya bu, Jékopu su Lebanu: "?Oo egube iwhe gunu be i meru mu egube-eg? ?Tu nu Réchelu be mu jeturu ghu ozhi iya? ?Ndee g'o gude i gbaaru mu egube egedede owa?"

²⁶ Lebanu su iya: "L'ali anyi be l'ete evujekwa uzo kee onye nke nwata ji, temenu e kede onye nke ogurennya. ²⁷ Taa nshi rwugedaa ebyii onye owa-a l'idzudzu-a. Idzu-a gvulewho; mu ekfua ghu onye nke nwata. Ole ii-jekwanuru mu ozhi iya awha esaa odo."

²⁸ O noo ya, Jékopu kweta bya erwua ebyii Lii idzu ono l'owhu. Idzu ono gvulewho, Lebanu bya ekfua ya nwa iya nwanyi, bu Réchelu, o buru nyee ya. ²⁹ Lebanu bya duta ohu iya nwamgboko, ewha iya bu Byiliha duru nu nwa iya nwanyi ono, bu Réchelu t'o jejeru iya ozhi l'ulo. ³⁰ Jékopu bya alakwaaruhw Réchelu l'ulo. O

ka oye Réchelu obu amame Lii. O jefuaru Lebanu ozhi awha esaa odo.

Unwu, Jékopu nwutaru

³¹ Onye-Nwe-Oha bya elee enya whu le Jékopu te eyedu Lii obu, o kpuhaa ekpa-nwa iya t'o tsuje ime; owhube Réchelu ta atsú. ³² Lii tsuta ime nwua nwa nwoke. O gu ya Rubenu nkele oo suru: "Onye-Nwe-Oha whwaru iwhe-otsulanu, mu l'eje. Ntaa b'o dowaru mu enya le ji mu bya l'e-ye mu obu."

³³ O tsutafua ime odo nwukwaawho nwa nwoke. O su: "Oo le Onye-Nwe-Oha nuru l'ete eyedu mu obu meru g'o gude o nufua mu nwa nwoke-e." Oo ya bu, o gu ya Símiyonu.

³⁴ O bya atsutafua ime odo, nwufua nwa nwoke odo. O su: "Ntaa be mu maru le ji mu l'e-kwe rwukota mu te mu l'iya buru ehu, o noo nkele mu nwutawaru iya unwoke eto-o." Oo ya bu, o gu ya Liviayi.

³⁵ O tsuta ime odo, nwua nwoke. O su: "Ogiya owa-a be mu l'e-tu Onye-Nwe-Oha ewha." Oo ya bu, o gu ya Juda. O nwu-gee Juda, o nwu-buhu nwa.

30 Réchelu whu le ya ta anwutaduru Jékopu nwa, o kolahaaru nwune iya nwanyi okoowhoo. O su Jékopu: "Yee mu ime, odua be mu l'a-nwuhukwa."

² Jékopu voru oku ghu ehu l'eka Réchelu no, su iya: "?Oo mbedua bu Chileke onye meru t'i ba anwutashi nwa?"

³ Tu du iya bu, Réchelu su iya: "Lee Byiliha, bu nwamgboko, l'ejeru mu ozhi l'ulo, duta iya lajeru iya l'ulo t'o nwutaru mu unwegirima nke owu mu l'e-shi iya l'eka nweru unwu."

⁴ Oo ya bu, Réchelu duta nwamgboko ono, l'ejeru iya ozhi l'ulo, bu Byiliha dee ya t'o lulahaa. Jékopu bya alaar Byiliha l'ulo, ⁵ Byiliha tsuta ime nwuaru Jékopu nwa nwoke. ⁶ O noo ya, Réchelu su: "Ntaa be Chileke hwaru mu enge. O nwaru iwhe mu kfuru nu iya, bya anu mu nwa nwoke." Oo ya meru o gu ya Danu.

⁷ A nonyakwaa, nwamgboko ono, l'ejeru Réchelu ozhi l'ulo, bu Byiliha bya atsuta ime odo, nwuaru Jékopu nwa nwoke nke ebo. ⁸ Tu du iya bu, Réchelu su: "Mu le nwune mu nwanyi kpawaru enya shii, ole mu kawa iya ekuku." Oo ya bu, o gu ya Nafutali.

⁹ Nteke Lii bya whu le ya ta anwuhedu nwa, o duta nwamgboko owu l'ejeru yebedua ozhi l'ulo, bu Zilipa dee Jékopu t'o lulahaa. ¹⁰ Nwamgboko ono, l'ejeru Lii ozhi l'ulo, bu Zilipa bya anwutaru Jékopu nwa nwoke. ¹¹ Tu du iya bu, Lii su: "Owa-a kwa iwhe-ekweru." Oo ya bu, o gu ya Gadu.

¹² Nwamgboko ono, l'ejeru Lii ozhi l'ulo, bu Zilipa bya anwutafuaru Jékopu nwa nwoke nke ebo. ¹³ Tu du iya bu, Lii su: "Ehu-utso jikwaru mu obu pyimu pyimu. Unwanyi l'e-kuje mu onye ehu-utso du." O gu ya Asha.

¹⁴ O rwua nteke l'eebuje witi, Rúbenu jee l'egu; o whua akpuru oshi mandureku; o wota iya wolataru ne iya, bu Lii. Réchelu su Lii: "Byiko, nunu mu akpuru mandureku ono, nwa ghu wotaru."

¹⁵ Lii su iya: "?Ji mu owhu, i nataru mu te edzuduru ghu, ?iime t'i natafua mu akpuru mandureku, nwa mu nuru mu?"

Réchelu su iya: "O du ree, ngwa t'o laaru ghu l'ulo l'enyashi-a l'ugwo akpuru mandureku nwa ghu obu."

¹⁶ Oo ya bu, Jékopu shilewho l'egu alwa l'urwenyashi mboku ono, Lii gbata iya ndzuta su iya: "Lakwaaru mu l'ulo l'enyashi-a. Mu gudekwa akpuru oshi mandureku nwa mu zuta ghu." Oo ya bu, Jékopu laaru Lii l'ulo l'enyashi ono.

¹⁷ Chileke nua ekfukfu, Lii kfuru nu iya; o tsuta ime bya anwutaru Jékopu nwa nwoke nke ise. ¹⁸ Lii su: "Chileke buakwaru mu obunggo nkele mu dutaru nwamgboko l'ejeru mu ozhi l'ulo dee ji mu Jékopu; o lulahaa." O gwa nwata obu Isaka.

¹⁹ Lii tsuta ime odo nwutaru Jékopu nwa nwoke nke ishii. ²⁰ To du iya bu, Lii su: "Chileke nuakwaru mu eguru iwhe du ree. Ntaa be mu bya l'a-no eri ugu l'eka ji mu, eshi-owhu mu nwutaru iya unwoke ishii." Oo ya bu, o gwa ya Zébulonu.

²¹ E megee, o bya anwua nwata nwanyi, gwa ya Dayina.

²² O noo ya, Chileke bya anyata Réchelu; nua ekfukfu, l'ookfu anu iya, bya ekpuhaa ekpa-nwa iya t'o tsuje ime. ²³ O tsuta ime; nwua nwoke su: "Chileke tukofuwaru mu iwhe-iwhere l'ehu." ²⁴ O gwa ya Joséfu su: "Te Onye-Nwe-Oha yekwanuru mu nwa nwoke odo l'owa-a."

Aturu Jékopu zushiru unwu ha l'igwe

²⁵ Ge Réchelu nwu-geeru Joséfu, be Jékopu jekfuru Lebanu je asu iya: "Dua mu te mu lashia ibe anyi, bu eka a nwuru mu. ²⁶ Haa te mu chita unyomu mu mee unwegirima mu, bu ndu mu jeru ghu ozhi l'ishi whe lashia. I mawaru ge mu jetaberu ghu ozhi."

²⁷ Lebanu su iya: "O -buru le mu du ghu l'obu, byiko notabanua. Le mu whuwaru l'oo iswi ghu be Onye-Nwe-Oha gude goru onu-oma nu mu egube-e." ²⁸ O sukwa iya who: "Karu mu iwhe l'a-bu ugwo orwu ghu te mu kfuje ghu iya."

²⁹ Jékopu su iya: "I mawaru ge mu jetaberu ghu ozhi mee g'elwu ghu gude zushi-be unwu ge mu l'etaru ghu iya. ³⁰ Iwhe i shi nweru ta abadunwishi nteke mu byaru. O le eshi mu le ghu bu b'o hawa shii. O noo nkele obuje, ibiya owhu mu shiru Onye-Nwe-Oha agoru onu-oma nu ghu. ?Oo hunu nteke ole ntaa be mu l'a-gba mkpu ehunke mu le ndibe mu?"

³¹ Lebanu su iya: "?Oo gunu be mu l'a-nu ghu?"

Jékopu su iya: "Ba adushi iwhe l'ji-nu mu. O chia i -kweta iwhe-e, mu l'abya ekfukfu; mu echebaaru ghu aturu ghu. ³² Haa te mu jegbakota l'elwu ghu ntanu, je ahoshikota iya aturu mee egu ndu owhu tukashiru iwhe l'ehu mee ndu owhu dengashiru iwhe l'ehu mee unwaturu, l'ejikaa uji, t'o buru aswa ozhi mu. ³³ I-megee maru le mu bu onye ire-lanu nteke l'ji-bya enyoo iwhe ono, i gude kfu mu ugwo ono. I -byalewho i whua ya egu, l'atukashia iwhe l'ehu; t'o dengashi iwhe l'ehu; o du l'oo nwaturu, l'ete eji uji; gu eku mu onye oshi."

³⁴ Lebanu su iya: "Mu kwetaakwaru. To dukwa g'i kfuruiya." ³⁵ O buru mboku ono gedegede be Lebanu tugburu je ahoshikota mkpi, dengashiru iwhe l'ehu mee ndu owhu tukashiru iwhe l'ehu mee ne egu ndu owhu dengashiru iwhe l'ehu mee aturu, l'ejikaa uji ge whe ha. O chiru iya nu unwegirima ibe iya te whe cheje. ³⁶ O chita elwu ono jee ije abali eto je edobe iche l'eka l'a-noru ye l'ehu Jékopu otanya. Jékopu chelaha elwu Lebanu ono ndu owhu, o chi-whodoru.

³⁷ Jékopu gbata ekali-oshi popula, du oyii mee oshi alumundu mee oshi pulenu. O swabatagee ekali oshi ono ugbo, bya edengashia ya iwhe ocha. ³⁸ O bya ewota ekali-oshi ono, o swashiru ugbo ono dobegee l'iwhe l'eyejeru elwu mini nke owhu elwu ono l'eleje iya enya me whe je onguta mini. L'obuje nteke elwu ono jeru ongu mini, whe gbadelwho oke, ³⁹ whe anodu l'atatiwhu ekali-oshi ono shia onwowhe. Whe abya anwushia unwu, dengashiru iwhe l'ehu mee owhu tukashiru iwhe l'ehu. ⁴⁰ Jékopu bya ahoshia unwu elwu ono dobekota iche, bya eworu ndu owhu chiru yeru ndu owhu dengashiru iwhe l'ehu mee nke oji who, bu nke Lebanu. O shi egube ono nweru elwu nke eka iya, t'o chikobeje iya le nke Lebanu. ⁴¹ L'obuje nyee elwu ono ndu owhu shihuru ike -gbadelwho okee, Jékopu eje eworu ekali-oshi ono ye l'iwhe ono, l'eyejeru elwu mini dobe l'eka whe l'a-no ele iya enya nke owhu whe l'a-nodu le mgboro ekali-oshi ono shia onwowhe. ⁴² O rwua l'anu owhu du pyago pyago, ya eje edobeheru iya ekali-oshi ono. Oo ya bu, e shiwaro egube ono, elwu ono ndu owhu du pyago pyago laaru Lebanu; ndu owhu shihuru ike laaru Jékopu. ⁴³ Jékopu shi nno kwata akwata nweru iwhe shii; nweru igweligwe elwu mee ohu; unwanyi mee unwoke, bya enweru inya-kamelu mee nkakfu-igara.

Jékopu gbaru oso l'ibe Lebanu

31 O noo ya, a nonyaa, Jékopu nulaha l'unwu Lebanu l'ata nwinwinwi, l'o tukowaru iwhe nna whe nweru chitakota. L'iwhe lile ono, o nweru be bu l'eku nna whe b'o shikota. ² Jékopu bya awu l'o to bu-

du gę Lebanu shihawa emeru iya umere bę l'oomekwadu iya.

³ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Jékọpu: “Tụgburu lashia alị nna ghu whę; lakfu ndibe unu; lę mu l'a-nọ-ọ swiru ghu.”

⁴ Tọ dụ iya bụ, Jékọpu zhia t'e je ekuaru iya Réchélu yęle Lii tę whę byakfuta iya l'ęgu ęka l'ooche élwù iya.

⁵ Ọ sụ whę: “Mu whųwaru l'ọ tọ bųhedu gę nna unu shihawa emeru mu umere bę l'oomekwadu iya. Ọle Chileke nke nna mu whę bę swilekwaru mu-a g'ọ swiru mu. ⁶ Unu l'ęhu l'ęhu makọtaru lę mu gude ike mu g'ọ ha jeeru nna unu ozhi. ⁷ E megee nna unu kputale mu-a, gbanwee aswa ozhi mu ugbo iri. Ọle Chileke te ekwedu ọwhu o merwuru mu ęhu. ⁸ Ọobuje ọ -sụ l'ọo élwù ọwhu tųkashiru iwhe l'ęhu l'a-bų aswa ozhi mu; élwù ono awata ọnwushi ụnwu, tųkashiru iwhe l'ęhu. Nteke bụ l'ọ sųru l'ọo élwù ọwhu dengashiru iwhe l'ęhu l'a-bų aswa ozhi mu; élwù ono awata ọnwushi ụnwu, dengashiru iwhe l'ęhu. ⁹ Ọo ya bụ, l'ọo Chileke l'onwiya bę rwutaru élwù nnaji unu nų mųbe Jékọpu.

¹⁰ “Nteke anų l'agbaję okee bę mu rojeru nrọ whų lę mkpi, l'eshikaa élwù ono bę ųwhodu dengashiru iwhe l'ęhu; ųwhodu tųkashia iwhe l'ęhu. ¹¹ Ojozhi-imigwe, shi l'ęka Chileke kua mu oku lę nrọ ono sų mu: 'Jékọpu' Mu za iya: 'Oweel' ¹² Ọ sụ: 'Paliadawho ęnya apali whų lę mkpi ono, l'eshikaa élwù ono bę dengashiru iwhe l'ęhu; ųwhodu tųkashia iwhe l'ęhu. Iwhe o gude dų nno bų lę mu whųwaru iwhe Lebanu l'eme ghu. ¹³ Ọo mbędua bų Chileke ono, byakfutaru ghu lę Bętelu; ęka ono, ị wųru mmanų l'eli ęwhuru, mbų ęka ono, ị nọdu kwee mųbe Chileke ųkwa. Gbalihukwa ntaantaa lųfu l'alị-a; lashia alị ęka a nwųru ghu.’”

¹⁴ Tọ dụ iya bụ, Réchélu yęle Lii bya eyeeru Jékọpu ọnu sụ iya: “?O nwekwaduru iwhe ęka anyi dų l'ibe nnaji anyi? ¹⁵ Nnaji anyi wookwaru anyi g'ọo ndu ọha ọdo. Ọ tọ bųlekwa a l'ọ reru anyi erere; o regeekwaru aswa, a kwarų iya l'ishi anyi g'ọ ha. ¹⁶ Iwhe doru anyi ęnya bų l'ęku ono, Chileke natarų nnaji anyi ono bųkotawaa nke anyi, bųru nke ụnwu anyi. Ị mazhiwaru iwhe ono, Chileke sųru ghu t'i mee; mee ya.”

¹⁷ Ọo ya bụ, Jékọpu bya ajikobe ye ụnwu iya męe unyomu iya l'eli ịnya-kamęlu. ¹⁸ Ọ bya achitakota élwù iya g'ọ ha męe ęku lile, ọ kpatarų lę Padanu Arámu, ọ bųru iya ọla ibe nna iya, bų Áyiziku l'alị Kenanu.

¹⁹ Lebanu bę jeruro ogheshi atųru iya ọza. Réchélu geta lę nna iya ta anọdu iya, o zhita ọgvu ibe nna iya ono kpakfųru. ²⁰ Ọwhube Jékọpu bę gbagburu Lebanu onye Arámu ono l'akọ nkele o to kfuduru iya lę ya l'abya agbala. ²¹ Ọ chịta iwhe lile o nweru gbalaa. Ọ dafulewho azų ęnyimu Yufurétisu, o chebe ọzo alị ugvu ugvu Giledu.

Lebanu chipyaberu Jékọpu

²² O be abalị ęto, whę lųfuru, e je ekfuru Lebanu lę Jékọpu whę gbalaakwaru. ²³ Lebanu chịta ndibe whę, chipyabe Jékọpu whę, chịta whę ọso abalị ęsaa, bya agbakfu whę l'alị ugvu ugvu Giledu. ²⁴ Chileke byakfuta Lebanu, onye Arámu ono lę nrọ l'ęnyashi iya sụ iya: “Kwabękwaru onwoghu ęnya. Ba adųbukwaa iwhe l'ikfuru yeru Jékọpu. Be ekfukwa mma; gų eje ekfu njọ!”

²⁵ Tọ dụ iya bụ, Lebanu bya agbakfu Jékọpu. Nteke ono bę Jékọpu kpọbewartu ọlo-ękwa iya l'alị ugvu ugvu Giledu ono. Lebanu yęle ndibe whę bya akwaa okpu l'ęka onokwawho. ²⁶ Lebanu sụ Jékọpu: “?Ọo gųnu b'i meru nno? ?Ndęnu g'ọ gude ị ghọoru mu ųgho chịta ụnwada mu g'ọo ndu a l#wųtaru l'ọgu tųgbushia? ²⁷ ?Ọo gųnu meru i gude ųgho pyota onwoghu epyota? ?Ọo gųnu kparų tii kfuru mu iya nke ọwhu mu gege egude ęhu-ųtso, gude egvu męe nkwa yęle une dua unu t'unu laa? ²⁸ Tii kabę haa tę mu tsutsua ụnwu nwanwa mu whę ọnu męe ụnwada mu whę sų whę tę whę tọkwa ęhu. I mekwaru umere onye eswe. ²⁹ Mu gege emekwaru goshi ghu, ọ tọ bųwa lę Chileke nke nna ghu byakfutaru mu l'ęnyashi chi sahųru bųru ntanų bya asų mu, tę mu kwabękwaru onwomu ęnya. T'ọ bọ dųkwa iwhe mu l'e-kfuru yeru gube Jékọpu, mbų tę mu be ekfukwa mma; mu eje ekfu njọ. ³⁰ Ishi alųfu, ị lųfuru bųnu l'eghoru ibe nna ghu dųwaa ghu. Ọle ọbu, ?Ọo gųnu meru i zhita ọgvu, l'echę mu lę ndibe mu ęhu?”

³¹ Jékọpu sụ Lebanu: “Ọ kwa egvu bę mu l'atsų nkele mu rịru l'iji-nata mu ụnwada ghu l'ọkpehu mę mu kfuru ghu lę mu l'alawaa. ³² Onye ị whųru ọgvu ghu l'ęka bę l'ęte anọdukwa ndzų. Nọdu l'iwhu ndibe anyi tųa ęka l'iwhe bų nkeghu, mu gude; ọwhu bų iya nkeghu gų ewota iya.” Jékọpu ta amarọo l'ọo Réchélu bę zhitartu ọgvu ono.

³³ Ọo ya bụ, Lebanu kpuba l'ọlo-ękwa Jékọpu męe l'ọlo-ękwa nke Lii męe lę nke ụnwanyi labọ ono, l'ęjeru whę ozhi l'ọlo je achọkota iya, tọ dų iwhe ọ whųru. Nteke ọ lųfutaru l'ọlo-ękwa Lii, o kpuba l'ọlo-ękwa nke Réchélu. ³⁴ Réchélu bę woru ọgvu ono nwua l'iwhe l'aanọduje anọdu l'eli ịnya-kamęlu, nọpyabe iya l'eli. Lebanu tųko iwhe dų l'ọlo-ękwa ono vọkashikota; tọ dų iwhe ọ whųru.

³⁵ Réchélu sụ nna iya: “Nna; t'ęhu be egbukwa ghu egbu lę mu ta agbashidu agbashi g'ị byarų; l'ọ kwa nsọ nwanyi bę mu l'iya l'eme.” O kwe iya, bya achọo ọgvu ono nta chọo imo, t'ọ whų iya.

³⁶ Ęhu wata oghu Jékọpu egbu; ọ sụ Lebanu: “Nđęe ęka mu meru ghu ęji? ?Ọo njọ gųnu bę mu meru kparų g'ọ gude l'ịichi mu kpakekpake nno? ³⁷ Ntaa g'ị tųkowaa iwhe mu nwe vọkashikota, ?ọo gųnu b'ị

whuru, bu iwhe ghu du iya nu? Wofuta iya l'iwhe ndibe anyi mee ndibe nkunu; te wehe buaru anyi labo ikpe.

³⁸ "Mu le ghu buwaru ukporo awha gberegede; aturu ghu yele eghe ghu ta adu owhu whejeru nwa; mu ta akpaje onu l'anu ebyila, shi l'aturu ibe ghu; ³⁹ mu te eshije eshishi palataru ghu iwhe-edobe ghu, anu-egbudu dzugburu. ?Too chidua mbedua be iyi l'agbejee nu yita? Ge l'oburu, o nweru owhu oshi zhiru l'eswe m'ofu l'enyashi, gu asu te mu kfu ghu ugwo iya.

⁴⁰ Leeda iwhe mube Jekopu jeru ejeje. Anwu shi egheje mu eghe l'eswe; oyi shi anuje mu awhu l'enyashi; mgbenya te eshitaje mu uzo enya eshita owu. ⁴¹ O noo ge mu nodu jee ya ukporo awha ono, mu bukotaru l'ibe ghu. Mu jeru ghu ozhi awha iri l'eno l'ishi unwada ghu; cheeru ghu elwu awha ishii. I mekota mu jiwhujiwhu ugbo iri l'ugwo, i gege akfu mu. ⁴² Ngege le Chileke nke nna mu Ebirhamu, mbu Chileke ono, Ayiziku l'atsi egvu ta anodu swiru mube Jekopu me gu agbabe mu aka oto nwufu mu. Ole Chileke whuru iwhe-otsulanu, mu jeru mee anya, mu segbaberu, meru go gude o baaru ghu mba l'enyashi unyawhu."

⁴³ Lebanu su Jekopu: "Unwanyi-a bukwa unwada mu; unwegirima-a buru unwegirima mu; elwu-a buru elwu mu. Iwhe lile-e, i whuru bukotakwa nkemu. ?Oo gunu be bu mu mee ya; mu eje emekata unwada mu-a mee unwegirima-a, wehe nwushiru? ⁴⁴ Ngwa, bya te mu le ghu gbaa ndzu t'ofu buru iwhe l'a-no agba mu le ghu aka-ebe."

⁴⁵ Oo ya bu, Jekopu bya apata ewhuru dobe, o gvuru go itso. ⁴⁶ O su ndibe iya te wehe pakoo ewhuru. Wehe bya apakoo ewhuru kube; o buru ikpo ewhuru. Wehe nodu le mgboro ikpo ewhuru ono ria nri. ⁴⁷ Lebanu kua aka ono Jega Sahaduta. † Jekopu kua ya Giledu. ††

⁴⁸ Lebanu su: "Ikpo ewhuru-a be l'agba mu le ghu aka-ebe ntanu" O noo iwhe kparu iwhe a guru iya Giledu. ⁴⁹ Ewha odo, l'eeke iya bu Mizupa, ‡ o noo nkele o suru: "Te Onye-Nwe-Oha kpakokwa anyi cheje nche me anyi gbakashihu-gee; t'ofu duhe onye l'awhu ibe iya enya. ⁵⁰ I -mee unwada mu eji, o du l'i je -alua unwanyi odo, t'a agufu webedua, a makwaru-a l'ete onwedu onye, anyi l'iya tuko nodu l'aka-a, ole nyatakwa le Chileke bu onye aka-ebe mu le ghu."

⁵¹ Lebanu sukawho Jekopu: "Lee ikpo ewhuru-a yele itso-ewhuru-a, mu kporo t'ofu nokahu mu le ghu l'echi. ⁵² Ikpo ewhuru-a bu iwhe l'agba aka-ebe; itso ewhuru-a bukwaruwho iwhe l'agba aka-ebe le mu ta abyadu l'a-kpoghata iya bya aka iya nkeghu bya emekata ghu. Gubedua ta abyakwawho l'a-kpoghata ikpo ewhuru ono mee itso ewhuru ono bya aka iya nkemu bya emekata mu. ⁵³ Te Chileke nke Ebirhamu

† Jega bu okfu Aramayiku; iwhe o bu l'okfu Ezaa bu ikpo, l'agba aka-ebe. †† Giledu bu okfu Hiburu; iwhe o bu l'okfu Ezaa bukwaruwho ikpo, l'agba aka-ebe. ‡ Iwhe Mizupa futaru bu Ulo-eli, l'aanoduje eche nche.

me Chileke nke Nahu, mbu Chileke nke nna wehe kpee mu le ghu ikpe."

Oo ya bu: Jekopu bya egude ewha Chileke ono, nna iya, bu Ayiziku l'atsi egvu ribuaru iya nte. ⁵⁴ Jekopu gbaa aja l'ugvu ono, bya ezhia ndu ge wehe ha buru te wehe bya eria nri, e gude mee nke aja ono. Wehe rigeer nri ono, wehe raduwaro l'eka ono l'enyashi ono.

⁵⁵ L'onma-ewa utsu iya, Lebanu bya etsutsua unwu nwanwa iya ono onu mee unwada iya ono; goru onu oma nu wehe; dakobe lasha ibe iya.

Jekopu jeru ogbata Iso ndzuta

32 Jekopu bya aswihaa ije, o buru iya atugbu. O jenyaa, ndu oozhi-imigwe, shi l'eka Chileke wukfuta iya. ² Jekopu whule wehe who; o su: "Ha, aka-a bukwa odu ndu ogbo-ogu nke Chileke!" O gua aka ono Mahanayimu, bu iya odu labo.

³ Jekopu bya eyefu ndu ozhi te wehe vuru iya uzo jekfu nwune iya Iso l'alj Siye, bu alj ndu Edomu. ⁴ Iwhe o kfuru wehe bu: "O waa iwhe unu l'e-kfuru onye-nwe-mu nu Iso ndowa. Unu su iya le mube onye ozhi iya Jekopu be suru l'oo mu le Lebanu be shi noduta nkeshi; o buru aka ono be mu nodu byeye ntaa. ⁵ Mu nweru eswi; nweru nkafu-igara; nweru aturu yele eghe; nweru ohu; unwoke mee unwanyi. Iwhe mu zhiru ndu ozhi mu-a bukwa te wehe bya ekfuaru gube onye-nwe-mu nu t'a maru ?mu l'a-du ghu l'obu?"

⁶ Ndu ozhi ono jegee bya alakfutawhu Jekopu azu su iya: "Anyi jekfukwaru nwune ghu ono, bu Iso. O chikwa unu madzu abya ghu ndzuta."

⁷ To du iya bu, egvu tsulaha Jekopu; meji tofu iya. O bya etsukahu ndu ono, wehe l'iya li uzhi labo; tsukahukwawho aturu iya mee eghe iya mee eswi iya mee inyakamelu iya uzhi ebo-ebo. ⁸ Iwhe o riru bu le Iso -bya; o tsoo uzhi lanu ugu; uzhi lanu owhu anahu gbalaa.

⁹ Jekopu bya ekfuru nu Chileke su: "Gube Chileke nke nna mu oche, bu Ebirhamu, mbu Chileke nke nna mu, bu Ayiziku; gube Onye-Nwe-Oha, bu onye ono suru mube Jekopu te mu lawhu azu l'alj ono, a nwuru mu; lakfu ndu mu le wehe bu, l'ii-me-e t'iwe duru mu le ree. ¹⁰ Obu ono, i goshiru l'i yeru mu mee ememe ono, i meru mu iwhe i kfuru be l'ete agbakwaa mube onye ozhi ghu, nkele nteke mu daru enyimu Jodanu-a be bukwa mgboro be mu gude kpu, ole ntaa be mu nwaru iwhe nke owhu mu tsukahuru iya ebo. ¹¹ Mu l'ekfu anu ghu t'i dzofutanu mu l'eka nwune mu, mbu l'eka Iso. Nkele mu l'atsi iya egvu; a nonyaa nu o bya afuaru mu l'unwanyi ibe mu mee unwegirima wehe; tuko anyi gbushikota. ¹² Obekwanu l'i kfuru su l'ii-me t'iwe duru mu le ree; gu emee t'epa mu ha go o aja, du leze-enyimu, mbu te wehe ha l'igwe buru aguta aguta."

¹³ Jékòpu radu aradu l'eka ono l'enyashi ono; o shi l'iwhe o gude hota iwhe l'oo-gude meeru nwune iya Iso iwhe-oma. ¹⁴ Iwhe obu, o hotaru bu: ne egbu, du ukporo ugbo iri mee mkpi ukporo mee aturu, du ukporo ugbo iri mee ebyila ukporo, ¹⁵ mee ne inyakamelu yele unwu iya ukporo l'iri mee ne eswi, du ukporo ugbo labo mee oke eswi iri mee ne nkakfu-igara, du ukporo mee oke nkakfu-igara iri. ¹⁶ O dokota anu ono iche iche, bya eyekaa ndu ozhi iya te whe rwua whe l'iche l'iche. O su ndu ozhi iya ono: "Unu vuru mu uzo. Unu anodu-gee onwunu tee tee; t'o bo du ndu owhu l'atugba l'ibe whe."

¹⁷ O su ndu owhu vu uzo: "Unu le nwune mu, bu Iso -dzuda, o jia unu su: 'Unu bu ndibe onye? Oo awe be unu l'eje? Oo onye nwekota anu ono, l'awu etso unu ono?' ¹⁸ Oo ya bu, unu asu iya: 'Oo onye ozhi ghu, bu Jékòpu nwekota iya. Ole oo owhu o nuru t'a nu gube onye-nwe-ia, bu Iso; le yebedua, bu Jékòpu nodukwadu l'uzo azu eje abya.'"

¹⁹ Jékòpu kfuaru ndu nke ebo mee ndu nke eto mee iwhe bu ge whe ha erwu elwu ono su whe: "O kwawho iwhe lanu ono be unu l'e-kfuru Iso me unu l'ia dzuda. ²⁰ T'unu nyatajekwa su iya l'onye ozhi iya, bu Jékòpu no l'uzo azu eje abya." Iwhe Jékòpu gude mee ya nno bu l'o riru le ya l'e-gude iwhe ono, ya nuru, e gude vuru uzo ono mee t'obu guzeta Iso nke owhu bu Iso whule iya wo ya anabata yebe Jékòpu. ²¹ Oo ya bu, e rwuta anu ono, Jékòpu nuru t'a nu Iso vuru uzo; yebedua, bu Jékòpu radu aradu l'odu ono l'enyashi ono.

Jékòpu yele Chileke l'agba mgba

²² L'enyashi ono be Jékòpu gbalihuru je eduta unyomu iya whe labo mee unwanyi labo ono, l'ejeru iya ozhi mee unwu iya whe iri le nnanu je ada onu-iyi Jaboku l'uzo eka, l'eerwuje iya erwurwu. ²³ O duta whe dughakota onu-iyi ono; o chitakota iwhe lile o nweru chighakota onu-iyi ono. ²⁴ Jékòpu kwaburu l'eka ono nwekiya. Yele nwoke lanu obu gbazhiawho mgba jeye chi sahu. ²⁵ Nteke nwoke ono whuru le Jékòpu kporu egude, rwua Jékòpu eka l'ishi nka, nka jihu iya ge yele nwoke ono l'agba mgba ono. ²⁶ Nwoke ono su iya: "Hawa mu ro te mu lasha le chi l'asahuwa!"

Jékòpu su iya: "Mu ta ahakwa ghu t'i laa; gbahaa me i goru onu-oma nu mu."

²⁷ Nwoke ono su iya: "Oo gunu bu ewha ghu?"

O su iya l'oo Jékòpu.

²⁸ Oo ya bu, nwoke ono su iya: "Ewha ghu ta abuhe-du Jékòpu odo; iwhe l'oo-bu bu Izurelu, o noo nkele gu le Chileke gharu iya; gu le madzu ghaa ya; i lwu-gbua."

²⁹ Jékòpu su iya: "Byiko konuaru mu ewha ghu."

O su iya: "I gude ewha mu eme gunu?" O nodu l'eka ono gooru Jékòpu onu.

³⁰ Oo ya bu, Jékòpu gube eka ono Penuwelu † su: "O noo le mu whuru Chileke iwhe l'iwhu, mu nodukwadu ndu."

³¹ Jékòpu bya l'aghatadeshia le Penuwelu ono; enyanwu wawaa. L'ooto nka etete nkele o kafuru iya akafu. ³² Oo iwhe ono meru, ndu Izurelu te erije akwara-anu, du l'ishi nka; eshi nteke ono byeye ntanu-a. O noo nkele oo l'ishi nka b'a rwuru Jékòpu eka.

Jékòpu yele Iso l'ahadzu

33 Jékòpu palia enya imeli whu Iso ge l'ooje abya yele unu madzu, tso iya nu. Oo ya bu, o chikahu unwegirima iya achikahu; chiru uwhodu yeru Lii; chiru uwhodu yeru Réchelu; chiru uwhodu yeru unwanyi labo ono, l'ejeru iya ozhi. ² O woru unwanyi labo ono, l'ejeru iya ozhi yele unwegirima nke whe dobe l'iwhu. Lii yele unwegirima nkiya l'etsota whe; Réchelu yele Joséfu kperu azu. ³ Yebedua, bu Jékòpu vutaru whe uzo; eje ejekfu nwune iya Iso; whuzeru iya ishi l'alj ugbo esaa gude kwabe iya ugvu jeye o jekfu iya.

⁴ O noo ya, Iso gbakfu Jékòpu je ebyia ya oma. O gbakua ya eka l'olu bya etsutsua ya onu. Whe tukwa wa ta ekwa. ⁵ Iso bya apalia enya imeli whu unwanyi ono mee unwegirima ono, bya aji iya su: "Oo ndu ole be gu le whe li egube owa?"

Jékòpu su iya: "Oo unwegirima, Chileke nuru mube onye ozhi ghu gude meeru mu eze-iwhe-oma."

⁶ Unwanyi ono, l'ejeru iya ozhi mee unwegirima whe bya ejerwua whuzeru iya ishi l'alj kele iya. ⁷ Lii ye l'unwegirima ibe iya jerwuta whuzeru iya ishi l'alj kele iya. Joséfu yele Réchelu byakpe azu, bya ewhuzekwaru iya wo ishi l'alj kele iya.

⁸ Iso jia su: "Élwu wo, anyi le whe dzuru l'uzo; whe nodu-gee l'itsutsu l'itsutsu wo bu gunu?"

O su: "Oo iwhe mu gude eme te mu du gube onye-nwe-mu nu l'obu."

⁹ Obenu le Iso suru iya: "Waawa. Woruro iwhe ghu nwune mu; l'owhu mu nwe du mu-a shii."

¹⁰ Jékòpu su: "Be ejekwa ewhowho! O -buru le mu duwa ghu l'obu; natanu iwhe ono, mu nuru ghu. Nkele owhu atatiwhu ghu dukwa g'oo onye l'eje owhu atatiwhu Chileke. Eshi-owhu i gude obu-oma nata mube Jékòpu; ¹¹ byiko; nataro iwhe ono, mu nuru t'a nu ghu, o noo nkele Chileke l'anoje emeru mu eze-iwhe-oma; mu nwekotaru iwhe mkpa iya du mu." Jékòpu ryonyaziawho Iso; o nata iya.

¹² Iso su: "Unu t'anyi jewaro. Te mu vutaru unu uzo."

¹³ Jékòpu su iya: "Onye-nwe-mu nu; i maru l'unwegirima-a be l'ete eshihudua ike. Mu l'emekwawho te mu chikobe aturu-a mee eswi-a, nwushiru nwa nke owhu. Nkele a -chia whe nke ehuka ehuka ujiku owhu, be whe l'a-nwushihukwa. ¹⁴ Oo ya bu, onye-

† Iwhe Penuwelu futaru bu iwhe Chileke.

nwe-mu nū, vutaro ụzo tẹ mụbe onye ozhi ghu l'etso ghu etsotso. Mu l'a-tọ nwehu etso élwù-a mee ụnwegirima-a jeye mu abyakfuta gube onye-nwe-mu nū lẹ Siye."

¹⁵ Iso sụ: "Tẹ mu haarū ghu ndu owhu mu l'a-harū ghu l'unwoke mu t'unu lẹ whẹ liru."

Jékọpu jja ya sụ: "?Ọo kwanū gūnu bẹ l'ii-kwoobe mee ya nno? Iwhe mu chọru kpū bụ-a tẹ mu marū lẹ mu dū gube onye-nwe-mu nū l'obu."

¹⁶ Ọo ya bụ, Iso gbalihu mbọku ono lashia Siye.

¹⁷ Jékọpu swia l'ụzo Sukọtụ; o jerwua bya akwaa uwahu l'ẹka ono; tūaru élwù iya mkpu. O noo iwhe kparū iwhe a guberu ẹka ono Sukọtụ. †

¹⁸ Jékọpu shi Padanu Arámu Iwarwuta mkpukpu Shékemu, dū l'alí Kenanu lẹ nchí-odoo, bya eburu l'iwhe mkpukpu ono. ¹⁹ O gude ukporo mkpola-ocha ugbo ise zua alí ẹka o kpoberu ụlo-ekwa ebubu iya l'ẹka ụnwu Hemọ, bụ nna Shékemu. ²⁰ Ọ tūa ẹnya-mg-beja kua ya Chileke nke Ízurelu.

Dayina yele ndu Shékemu

34 O be mbọku obu, Dayina, bụ nwa nwanyi, Lii nwutaru Jékọpu bya akparu uri jekfushia ụnwanyi ndu alí ono. ² Shékemu, bụ nwa Hemọ onye Hevu, bụ onye ishi, l'achí onu ẹgu ono bya awhū iya, o jipyabe iya gude iya l'okpehu yele iya zee, shi nno mebyishia ya. ³ Dayina, bụ nwa nwanyi Jékọpu ono laa Shékemu l'ẹhu; o ye iya obu bya emelahaaru iya onu-utso. ⁴ Shékemu sụ nna iya, bụ Hemọ t'ọ lūaru iya nwamgboko ono t'ọ buru nyee ya.

⁵ Jékọpu nūa lẹ ada iya, bụ Dayina b'e mebyishiwaru, o gude ẹka l'obu jeye ụnwu iya nke nwoke lwa, nkele nteke o nūru iya bẹ ụnwu iya nọ l'ẹgu echeru iya élwù.

⁶ Ọo ya bụ, Hemọ, bụ nna Shékemu tūgbua jeshia tẹ whẹ lẹ Jékọpu kfugbabe. ⁷ Ụnwu Jékọpu nūa iwhe meru nū, shi l'ẹgu l'watashia. Awhū ji whẹ obu; ẹhu l'eghu whẹ damudamu, o noo nkele Shékemu meru iwhe-iwhere nū ndu Ízurelu nkele o jekfuru nwada Jékọpu, bụ iwhe l'ete agbaa nke t'ọ nwua.

⁸ Hemọ sụ whẹ: "Nwa mu Shékemu bẹ obu iya dukwa lẹ nwada unu. Byiko, unu kenu iye ya t'ọ lūa.

⁹ T'anyi lẹ unu lūgbaje nū nwanyi, unu keje anyi ụnwada unu, unu alūtaje ụnwada nke anyi. ¹⁰ T'anyi l'unu tūko buru. Alí anyi bẹ daburu whorokoto l'iwhe unu. Unu buru iya; nọdu iya gbajẹ ngho, unu anọdu iya seta iwhe."

¹¹ Ọo ya bụ, Shékemu sụ nna Dayina yele unwune iya: "Unu kwenu lẹ mu dū unu l'obu; iwhe unu sū-zhiaruwho tẹ mu nū unu bẹ mu l'a-nū unu. ¹² Unu hūa aswa ishi nwada unu, unu ekfua iwhe-oma, mu l'e-meru unu g'ọ dū unu. Iwhe bụ iwhe unu sūru tẹ mu

kwaa bẹ mu l'a-kwaru unu. Ọo zhiawho t'unu kee mu nwamgboko ono t'ọ buru nyee mu."

¹³ Ụnwu Jékọpu gude akọ yeeru Shékemu yele nna iya, bụ Hemọ onu l'okfu ẹhu Dayina, bụ nwune whẹ nwanyi ono, Shékemu guderu mebyishia. ¹⁴ Whẹ sụ whẹ: "Tūswekwa! Anyi ta abyakwa l'eme iya eme; nke t'anyi kee nwada anyi nwoke, l'ebua ugwu. Ọo-bukwaru anyi iwhe-iwhere. ¹⁵ Iwhe lanū, anyi l'e-gude kweta bụ: t'unu je adū gẹ anyibedua dū; t'iwhe, bụ unwoke unu bukota ugwu. ¹⁶ Ọo ya bụ, anyi ekelahaa unu ụnwada anyi; lūtalaha ụnwada nke unu; anyi l'unu ebua ẹghirigha, bya aburu ndu lanū. ¹⁷ Ọle o -buru l'unu te ekwetadu iwhe anyi kfuru je ebushia ugwu; anyi ekuta nwada anyi, shi owhu anyi shi lashia."

¹⁸ Iwhe whẹ kfuru dū Hemọ yele nwa iya bụ Shékemu ree. ¹⁹ Nwokorọbya ono, bụ Shékemu te ejezhidua ome ebebe ilile l'iwhe whẹ kfuru nkele nwada Jékọpu ono bẹ larū iya l'ẹhu shii. Shékemu bụ iya b'a kagee okwabe ugwu l'ibe nna iya l'owhu. ²⁰ Ọo ya bụ, Hemọ yele nwa iya, bụ Shékemu jeshia onu-abata mkpukpu whẹ je ekfuru yeru unwoke mkpukpu ono. ²¹ Whẹ jerwua bya asū whẹ: "Ndu-a bẹ umere whẹ lanukakwaru anyi l'ẹhu. T'a hanūa tẹ whẹ buru l'alí-a; nọdu iya agba ngho nkele alí bẹ hanukaro ọsa. Anyi lẹ whẹ l'a-nọdu alūgbaru nwanyi. ²² Ọle ọo iwhe lanū bẹ ndu ono l'e-gude kweta t'anyi lẹ whẹ tūko buru, buru ndu lanū. Iwhe obu bụ: m'ọ -buru l'unubẹ unwoke anyi je l'ekweta bushia ugwu g'ọo whẹbedua. ²³ ?Unu ta amadū l'élwù whẹ mee iwhe whẹ setaru mee iwhe bụ anyi, whẹ nweru l'a-bukota nke anyi? Unu t'anyi kweta iwhe whẹ kfuru nggẹ anyi lẹ whẹ tūko buru."

²⁴ Unwoke lile, fūtaru onu-abata mkpukpu ono kwetakota iwhe Hemọ yele nwa iya Shékemu kfuru. Unwoke mkpukpu ono bya ebukota ugwu gẹ whẹ ha.

²⁵ A nọlewho ujiku ẹto nkele whẹ buru ugwu ono, whẹ l'anyakwadū ọnya ugwu ono; ụnwu Jékọpu ụmadzu labo ndu owhu whẹ lẹ Dayina shi l'ẹwho lanū bụ iya bụ Símiyonu mee Lívayi gbalihu mmīta nkogo whẹ bahū lẹ mkpukpu ono, mee whẹ lẹ nzirizẹhu; tūko unwoke mkpukpu ono gẹ whẹ ha gbushikota. ²⁶ Whẹ gbugee gbua Hemọ yele nwa iya, bụ Shékemu; dulia Dayina l'ulo Shékemu, o buru whẹ alala. ²⁷ Ụnwu Jékọpu ndu owhu bya abakfu ndu ono, e gburu egbugbu, mee whẹ emerekete; kwaa ivu, dū lẹ mkpukpu ono l'okfu ẹhu nwune whẹ nwanyi ono, e mebyishiru.

²⁸ Whẹ rwukoo atūru whẹ mee egbu whẹ mee eswi whẹ mee nkakfu-igara whẹ; gwotakota iwhe lile, dū lẹ mkpukpu ono mee owhu dū l'ẹgu. ²⁹ Whẹ gwotakota ẹku whẹ; chitakota ụnwanyi whẹ mee ụnwegirima whẹ; kwakota ivu lile, dū l'ulo whẹ.

³⁰ Tọ dū iya bụ, Jékọpu sụ Símiyonu yele Lívayi: "Egube nko owhu unu kpatabukwaaru kobe mu ntaa ọwa. Ntaa bẹ unu mewaru, mu l'eshi roo l'ẹka ndu Kenanu mee ndu Pérezu nọ bụ iya bụ ndu bu l'alí-a. ?Mbe

† Iwhe Sukọtụ fūtaru bụ ẹka a tūshiru mkpu.

unu maru-a l'anyi ha nwanshi? O -buru te we tu ru ike yeru onwowhe byakfutashia mu ogo be mu le ndibe mu l'a-bukwa kpurupyata."

³¹ We su iya: "?O dukwanu ree te we mee nwune anyi nwanyi g'oo nwanyi-okpara?"

Jekopu l'adawhu azu le Betelu

35 O noo ya, Chileke bya asu Jekopu: "Kwalita lashia Betelu je eburu. I -rwua aka ono, taru mube Chileke enya-mgbeja, mbu Chileke ono byakfutaru ghu nu leka ono nteke l'igbaru nwune ghu Iso oso."

² To du iya bu, Jekopu bya asu ndibe iya mee ndu lile, we l'iya bu: "Unu wofugezhia ogvu ndu oha odo, unu gude; unu asafukota onwunu mmerwu lehu; unu agbanweshia uwe unu. ³ Unu agbalihu t'anyi jeshia Betelu. Aka ono be mu l'a-turu Chileke enya-mgbeja, mbu onye ono nuru olu mu nteke ono, mu no l'awhu, bya aburu onye, nodu swiru mu nu leka lile, mu jekotaru." ⁴ Oo ya bu, we wotakota ogvu ndu oha odo, we gude woru nu Jekopu, bya eyeshikota iwhe-nchi, we yeru le nchi chiru nu iya. Jekopu gvua ali libekota iya le mkpula achi, du le mgboro Shékemu. ⁵ We gwota tugbua; ntsu-megvu, shi leka Chileke gudeshia iwhe bu mkpukpu, no-where we mgburumgburu nke owhu bu lo to dudu ndu tu ru ama je we otso ogo.

⁶ Jekopu mee ndu we l'iya li bya ejerwua Luzu bu iya bu Betelu, du l'ali Kenanu. ⁷ O rwua aka ono tu enya-mgbeja; o gaa aka ono Elu Betelu. † O noo nkele oo leka ono be Chileke goshiru iya onwiya nteke loogbaru nwune iya oso.

⁸ O noo ya, Debora, bu onye heru Ribeka nteke o bu nwata bya anwuhu; e lia ya le mkpula ukfu achi lanu, du l'uzo ohali Betelu. Oo ya meru, a gaa aka ono Alonu Bakutu. ††

⁹ Nteke Jekopu shi le Padanu-aramu lwa be Chileke byakfutaru iya odo bya agoru onu-oma nu iya.

¹⁰ Chileke be suru iya: "Ewha ghu bu Jekopu, ole ewha ghu ta abuhedu Jekopu odo. Iwhe ewha ghu l'a-buru bu Izurelu." Oo ya bu, Chileke gaa ya Izurelu.

¹¹ Chileke su iya: "Oo mbedua bu Chileke, bu Okalibekakota-ike. Je azua azuzu ha l'igweligwe l'onogu. Ii-nwuta ndu l'a-bu mba aka we; gu anwutakwawho ikpoto mba. Ndu eze l'e-shi ghu lehu futu. ¹² Ali ono, mu nuru Ebirhamu mee Ayiziku be mu l'a-nukwa ghu who; mu anukwa iya who epa ghu, bu ndu l'etso ghu lazub." ¹³ Chileke bya ahaa ya leka ono, o no kuru yeru iya, o buru iya alufu.

¹⁴ Jekopu bya egvube ewhuru leka ono, Chileke nodu kuru yeru iya ono, bya agbashu iya mee l'eli gude

gwaa ya; gbashuwa iya who mmanu l'eli. ¹⁵ Jekopu gaa aka ono, Chileke no kuru yeru iya ono Betelu.

Owu Rechelu ye Ayiziku

¹⁶ We shi le Betelu palia ije; Ifuratu dukwadu we l'iwhe; ime wata ome Rechelu. Ezeda kwata buru iwhe kporu ike. ¹⁷ Nteke ezeda bya aburu iwhe kporu ike ono be nwanyi, l'eswi iya ime suru iya: "Ba atsushi egvu. Oo nwa nwoke odo be l'ijya anwuhu." ¹⁸ Ume gabe aka agvu iya agvu; l'onwuhu anwuhu; o gaa nwa iya ono Benoni. E megee; nna iya gaa ya Benjaminu.

¹⁹ O noo ya, Rechelu nwuhu; e lia ya leka, e shi eje Ifuratu bu iya bu Betulehemu. ²⁰ Jekopu swita ewhuru gvube l'eli ilu Rechelu ono. Ewhuru ono be du leka ono byeye ntanu, egoshi l'oo ilu Rechelu ndono.

²¹ Izurelu palia ije odo, o jeta kobe ulo-ekwa iya lazub ulo-eli, du le mkpukpu Ida. ²² O buru ge Izurelu bukwalu leka ono be Rubenu jekuru Byiliha aze, mbu nwanyi, nna iya lete alua l'okpoku nwanyi. Nna iya, bu Izurelu nua ya.

Jekopu nwutaru unwoke iri l'eba.

²³ Unwu nke Lii bu Rubenu bu iya bu okpara Jekopu mee Simiyonu mee Livayi mee Juda mee Isaka mee Zebulun.

²⁴ Unwu nke Rechelu buru Josefu mee Benjaminu.

²⁵ Unwu nke Byiliha, bu onye l'ejeru Rechelu ozhi l'ulo buru Danu mee Nafutali.

²⁶ Unwu nke Zilipa, bu onye l'ejeru Lii ozhi l'ulo buru Gadu mee Asha.

O noo unwoke, a nwushiru Jekopu le Padanu-aramu ndono.

²⁷ Jekopu lwakfushia nna iya, bu Ayiziku le Mamure, du le mgboro Kiriyatu-aruba bu iya bu Hiburunu, bu aka Ebirhamu ye Ayiziku shi buru. ²⁸ Ayiziku gbaru ukporo awa ugbo tete. ²⁹ Oo ya bu, o tu-buhu ume; o buru iya anwuhu. O lakfu ndu-ichee ya we le maa. O karu nka ree, bya ano igweligwe awa. Jekopu ye Iso, bu unwu iya lia ya.

Epa Iso

36 O waa epa Iso ndowa bu iya bu Edomu.

² Iso be luru unwanyi ndu Kenanu. O luru Eda, bu nwada Elonu, onye Hetu; lu Oholibama, bu nwada Ana; buru nwanwa Zibiyonu, onye Hevu. ³ Onye odo, o luru bu Basumatu, bu nwada Ishimelu, bya aburu nwune Nebayotu.

⁴ Eda nwutaru Iso Elifazu; Basumatu nwutaru iya Ruwelu; ⁵ Oholibama nwutaru iya Jewushi mee Jalamu mee Kora. Ndu ono bukota unwu, a nwushiru Iso l'ali Kenanu.

⁶ O noo ya, Iso bya eduta unyomu iya mee unwu iya unwoke mee unwu iya unwanyi mee iwhe bu ndibe iya

† Iwhe Elu Betelu futaru bu Chileke nke Betelu. †† Iwhe Alonu Bakutu futaru bu Achi awu.

ge whẹ ha; rwuta élwù iya mee anụ ọdo, o nweru mee iwhe o setaru eseta l'alị Kenanu; whẹ tughua lashia alị Siye; je eburu otęnya l'ęka nwune iya Jękọpu bu. ⁷ Ęku, whẹ nweru bę panụkaru ęka nke ọwhu bu l'ọ kariru ge yele nwune iya l'e-me bukotarụ l'ęka lanụ. Alị ono, whẹ bu nlwamụnlwa ono ta asuhe whẹ ebubu nkele élwù, whẹ nweru bę hanụka shii. ⁸ Ọo ya bu, Iso je eburu l'alị ugwu ugwu Siye. Ọo Iso bu Edọmu.

⁹ Ọ waa bu ępa Iso, bu nna ndu Edọmu l'alị ugwu ugwu Siye.

¹⁰ Ọ waa bu ęwha, unwoke Iso nwụshiru: Elifazu bu nwa nwoke, nyee Iso ọwhu l'eeku Eda nwụtaru iya. Ruwẹlu bụru nwa nwoke, nyee ya ọwhu l'eeku Basumatu nwụtaru iya.

¹¹ Unwoke Elifazu nwụtaru bu Temanu, Omaru, Zefo, Gatamu mee Kenazu.

¹² Nwa Iso ono, bu Elifazu nweru nwanyi, l'ete ọlua l'ọkpoku nwanyi, ęwha iya bu Timuna. Nwanyi ono nwụtaru iya nwa nwoke, l'aza Amalęku. Ndu ono bukota unwu nwanwa Eda, bu nyee Iso.

¹³ Unwoke, Ruwẹlu nwụtaru bu Nahatu, Zera, Shama mee Miza. Ndu ono bukota unwu nwanwa Basumatu, bu nyee Iso.

¹⁴ Unwoke Oholibama, bu nyee Iso nwụshiru iya bu: Jewushi mee Jalamu mee Kora. Oholibama bu nwada Ana bya aburu nwanwa Zibiyọnu.

¹⁵ Ọ waa ndu bu ishi l'ępa Iso ndọwa: Ọkpara Iso, bu Elifazu bę nwụtaru unwoke, ęwha whẹ bu Temanu, Omaru, Zefo, Kenazu, ¹⁶ Kora, Gatamu mee Amalęku. Ndu ono shi l'eri Elifazu; whẹ bụru ishi l'alị Edọmu. Whẹ bu unwu nwanwa Eda.

¹⁷ Ruwẹlu, bu nwa Iso nwụtaru unwoke, ęwha whẹ bu: Nahatu, Zera, Shama mee Miza. Ndu ono shi l'eri Ruwẹlu; whẹ bụru ishi l'alị Edọmu. Whẹ bu unwu nwanwa nyee Iso, bu Basumatu.

¹⁸ Oholibama, bu nyee Iso nwụtaru unwoke, ęwha whẹ bu: Jewushi mee Jalamu mee Kora. Ndu ono bu ndu ishi; ọ bụru nyee Iso, bu Oholibama nwada Ana nwụshiru whẹ.

¹⁹ Ge whẹ hakota ono bukota unwoke, Iso bu iya bu Edọmu nwụshiru. Ọ bụru whẹ bu ndu ishi whẹ.

²⁰ Ọ waa unwoke Siye, onye Họru nwụtaru ndọwa, mbu ndu bu l'alị ono: Lotanu, Shobalu, Zibiyọnu, Ana, ²¹ Dishonu, Ęza mee Dishanu. Ndu ono bu ndu ishi ndu Họru; whẹ bụru unwu Siye ono, bu l'alị Edọmu.

²² Unwoke Lotanu nwụtaru bu: Hori mee Hemanu. Timuna bu nwune Lotanu nke nwanyi.

²³ Unwoke Shobalu nwụtaru bu: Aluvanu, Manahatu, Ebalu, Shefo mee Onamu.

²⁴ Unwoke Zibiyọnu nwụtaru bu: Aya mee Ana. Ana nke ọwaa bu iya chọ-vuru ọnu-iyi ọbu, l'evo chichichi l'echi-ęgu ge l'ooche nkakfu-igara nna iya, bu Zibiyọnu.

²⁵ Unwu, Ana nwụtaru bu: Dishonu mee Oholibama, bu nwa iya nwanyi.

²⁶ Unwoke Dishonu nwụtaru bu Hemudanu, Es-hubanu, Ituranu mee Keranu.

²⁷ Unwoke Ęza nwụtaru bu: Byilhanu mee Zavanu mee Akanu.

²⁸ Unwoke Dishanu nwụtaru bu: Uzu mee Aránu.

²⁹ Ndu bu ishi ndu Họru bu: Lotanu, Shobalu, Zibiyọnu, Ana, ³⁰ Dishonu, Ęza mee Dishanu. Ọ whẹbedua bu ishi ndu Họru l'ikfu whẹ l'ikfu whẹ l'alị Siye ono.

Ndu eze, l'achị ndu Edọmu

³¹ Ọ waa bu ndu eze, vu ọzo chia alị Edọmu, temenu eze ọdo, shi Ízurelu bya achia:

³² Bela nwa Beyo chiru lę Edọmu. Mkpukpu iya l'aza Dinuhaba.

³³ Bela nwuhulewho, Jobabu nwa Zera, onye shi Bozura nọ-chia ęnya iya chilahaa.

³⁴ Jobabu nwuhulewho, Hushamu, bu onye shi l'alị ndu Temanu nọ-chia ęnya iya chilahaa.

³⁵ Hushamu nwuhulewho; Hedadu nwa Bedadu nọ-chia ęnya iya chilahaa. Ọ lwu-gburu ndu Midiyanu l'alị Moabu. Mkpukpu nkiya l'aza Avitu.

³⁶ Hedadu nwuhulewho; Samula, bu onye shi Masureka nọ-chia ęnya iya chilahaa.

³⁷ Samula nwuhulewho, Shawulu nke Rehobotu, du lę mgboro ęnyimu nọ-chia ęnya iya chilahaa.

³⁸ Shawulu nwuhulewho; Bálu-hananu nwa Akubo nọ-chia ęnya iya chilahaa.

³⁹ Bálu-hananu nwa Akubo nwuhulewho, Hada nọ-chia ęnya iya chilahaa. Mkpukpu iya bę l'eekuje Pawu. ęwha nyee ya bu Mehetabelu, bu nwada Maturedi. Maturedi bukwanu nwada Mezahabu.

⁴⁰ Ọ waa ęwha ndu bu ishi l'ępa Iso ndọwa, l'ęnya-uwhu whẹ l'ęnya-uwhu whẹ mee ęwha ęka whẹ bugee l'azakaa: Timuna, Aluva, Jetetu, ⁴¹ Oholibama, Ela, Pinonu, ⁴² Kenazu, Temanu, Mibuza, ⁴³ Magudelu mee Iramu. Ndu ono ge whẹ ha bukota ishi ndu Edọmu mee ęka whẹ bugee l'alị ono, bu nke whẹ.

Ge whẹ ha bukota ndibe Iso, bu nna ndu Edọmu.

Nro, Jósefu roru

37 Jękọpu bu l'alị ono, nna iya lwaru je eburu bu iya bu alị Kenanu.

² Ọ waa bu akọ-ęhu ndibe Jękọpu ndọwa.

Jósefu bę nọwaru awaha iri l'ęsaa, l'ootsoje unwunna iya eche aturu, mbu unwu nke Byiliha yele Zilipa, bu unyomu nna iya. Jósefu gbalihu ya eje edooru nna iya ejo-iwhe, unwunna iya whẹ l'eme.

³ O noo ya, Ízurelu ka oye Jósefu obu karu unwu iya ndu ọwhu nkele ọ bu nwa, a nwuru iya lę nka. Ọ kwaru Jósefu uwe-mkpeelanu, nweru ęka ogologo, e

dengashiru iwhe edengashi l'ọoma ọma. ⁴ Nteke ụnwunna iya bya amarụ lẹ nna whẹ ka iya oye obu karu whẹbedua, whẹ kpọo Jófẹfu ashị; whẹ te ekfujeheru iya okfu njima.

⁵ Jófẹfu bya arọo nrọ, zeeru iya ụnwunna iya. O mee, whẹ kabaa ya ọkpo ashị. ⁶ Ọ sụru whẹ: "Unu ngabẹ tẹ mu zeeru unu nrọ, mu rọru. ⁷ Anyi nọ l'ẹgu esweshi witi l'ukfu l'ukfu. A nọnyaa, ukfu witi nkemu gbalihu kfuru pẹperepe; ukfu iya nkunu bya adọ-whee nkemu mgburumgburu; ewhuzekaaru iya ishi l'alj."

⁸ Ụnwunna iya sụ iya: "Ọ nwa iya bụ l'ii-megee achi anyi? Mbụ; ọo ya bụ l'ii-megee bụru ishi anyi?" Nrọ ono, ọ rọru yele okfu ono, o kfuru mee; whẹ kabaa ya ọkpo ashị.

⁹ Jófẹfu bya arọfua nrọ ọdo; zeeru iya ụnwunna iya ono sụ whẹ: "Mu rọkwaru nrọ ọdo g'ẹnyanwu mẹe ọn-wa mẹe kpokponde iri lẹ nnanụ bya awata anọ abarụ mu eja."

¹⁰ O je ezeeru iya nna iya g'o zeru iya ụnwunna iya; nna iya gbọ-chia ya ọnu sụ iya: "Ọo ẹgube nrọ gunu b'i rọru nno? Iwhe l'ii-kfunu bụ lẹ mbẹdua, bụ nna ghu mẹe ne ghu mẹe ụnwunna ghu l'e-megee ewhuzejeru ghu ishi l'alj abarụ ghu eja" ¹¹ Ụnwunna iya koderu iya okoowhoo; nna iya kwakọbe iwhe ono, o kfuru iya l'obu iya.

Ụnwunna Jófẹfu l'ere iya

¹² O noo ya, ụnwunna iya rwuta aturu nna whẹ jeshia echeche l'ẹka ọbu dukube mkpukpu Shékemu. ¹³ Ọo ya bụ, Ízurẹlu sụ Jófẹfu: "Mbẹ j maru-a l'ụnwunna ghu nọ lẹ mgboro Shékemu eche aturu; ngwa bya tẹ mu zhia ghu t'i je agbawhe whẹ."

Jófẹfu kweta nna iya.

¹⁴ Ọo ya bụ, ọ sụ iya t'o je agbawhe ụnwunna iya l'ẹka ono, whẹ l'echẹ aturu maru, ẹghu du-gee whẹ mma whẹ l'aturu whẹ ya alwa bya akarụ iya? Ẹka ọ nọ zhia ya ozhi ono bụ lẹ nsuda Hiburọnu.

Jófẹfu tųgbua bya ejerwua Shékemu. ¹⁵ Nwoke ọbu whụ iya l'ẹka l'ọgha-whe bedee l'ẹgu ono; nwoke ono jia ya sụ iya: "Ịicho gunu?"

¹⁶ Ọ sụ iya: "Ọo ụnwunna mu whẹ bẹ mu l'ele ẹnya whẹ. Byiko, ọ -bunuru l'i maru ẹka whẹ nọ eche aturu whẹ, tųnuru mu ọnu iya."

¹⁷ Nwoke ono sụ iya: "Whẹ lufuakwaru l'ẹka-a nkele mu shi anụ nteke whẹ shi ekfu tẹ whẹ jee Dotanu."

Ọo ya bụ, Jófẹfu lufu chọru ụnwunna iya ono jeshia je awụ whẹ lẹ Dotanu. ¹⁸ Whẹ nọdu otẹnya whụ Jófẹfu gẹ l'ooje abya. Ọ bya l'ejerwudeshia ẹka ono whẹ nọ, whẹ gbawaa ikumu tẹ whẹ gbua ya.

¹⁹ Whẹ sụ ibe whẹ: "Lekwa nwa-oro-nrọ gẹ l'ooje abya! ²⁰ Unu bya ntaa t'anyi gbua ya; parụ iya chee l'ime iduma lanụ. Iwhe anyi l'e-kfu bụ l'ọo anụ-ẹgbudu gburu iya. T'anyi mawaruro gẹ nrọ iya ọbu l'e-shi vua."

²¹ Rúbenu nwa ya bya achokashide gẹ l'oo-me dzọo ya ndzụ. Ọ sụ whẹ: "Unu t'anyi be egbushi iya egbu.

²² T'anyi be egbukwa ọchi. Iwhe anyi l'e-mechia bụ t'anyi parụ iya chee l'ime iduma lanụ l'echi-ẹgu l'ẹka-a; haa ya odenyi ẹka." Iwhe Rúbenu gude kfua ya nno bụ nduge ọ nafuta iya l'ẹka whẹ duta iya dulahuru nna iya.

²³ O noo ya, abyarwuta, Jófẹfu l'abiyarwuta ẹka ụnwunna iya ono nọ; whẹ wọo iya chii, yefu iya uwe ẹka ogologo ono, dengashiru iwhe edengashi ono, o ye l'ẹhu. ²⁴ Whẹ pata iya chee l'ime iduma lanụ. Iduma ono bụ iduma iwhoro, mini l'adua.

²⁵ Whẹ dọshia eri nri, whẹ palia ẹnya whụ ndu shi l'eri Ishimelu gẹ whẹ dzeberu kpẹe mkpẹelanu shi Giledu eje abya; inya-kamelu whẹ vugeeru mmanụ, l'eshi mkpọ mẹe ụnwu, l'eshi kwẹkwekwe mẹe mọru. Ẹka whẹ vu iya eje bụ Íjiputu.

²⁶ Juda sụ ụnwunna iya: "Ọo gunu bẹ anyi l'e-rita iya mẹ anyi gbua nwanna anyi kpochia mmee ya? ²⁷ Unu bya t'anyi ree ya eri Ishimelu. T'ẹka anyi be edenyikwa iya l'ẹhu nkele ọo nwanna anyi b'ọ bụ, tẹmenu anyi l'iya bụru ogwehu lanụ, bya aburu mmee lanụ." Ụnwunna iya narụ kweta.

²⁸ Ndu Midiyanu ono, l'agba nghọ ghatadelewo; ụnwunna Jófẹfu ono je ekufuta iya l'ime iduma ono; woru iya ree eri Ishimelu ono. Iwhe whẹ reru Jófẹfu bụ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ukporo shẹkelu. Whẹ duru iya lashia Íjiputu.

²⁹ Nteke Rúbenu bya ejee l'iduma ono, whụ lẹ Jófẹfu ta anghedu iya; o gude ẹhu-eghughu gbajaa uwe iya.

³⁰ O jekfu ụnwunna iya je asụ whẹ: "Nwata ono ta anghekwa l'ime iduma ono. Ọo awe bẹ mu l'e-chebe ntaa?"

³¹ O noo ya, whẹ chita uwe Jófẹfu, bya egbua egbu, gwọ-whua uwe Jófẹfu lẹ mmee ya. ³² Whẹ chita uwe ẹka ogologo ono, e dengashiru iwhe ono chilahuru nna whẹ; sụ iya: "Lekwa uwe, anyi whuru ndowa; leeda iya ẹnya maru ọo nke nwa ghu tọo gunu?"

³³ Jékọpu hụbelekawho uwe ono ama sụ: "Ọ kwa uwe nwa mu-o! Ejo anụ-ẹgbudu gbuakwaru iya. O doru mu ẹnya l'anụ-ẹgbudu lajashiwuru anụ Jófẹfu nwirinwiri."

³⁴ Jékọpu gude ẹhu-eghughu gbajaa uwe nkiya, bya achita uwe áwhụ yee; ryaa ẹkwa nwa iya ono igweligwe mbọku. ³⁵ Ụnwu iya unwoke mẹe ụnwu iya ụnwanyi bya tẹ whẹ dọ ya obu, ọ jika t'a ba adushi iya obu, asuje: "Unu parụ mu haa. Mu l'a-gu-zhiawho áwhụ nwa mu ono jeye mbọku mu l'a-lakfu iya lẹ maa." O noo gẹ nna Jófẹfu gude ryaa ẹkwa iya ndono.

³⁶ O noo ya, ndu Midiyanu bya eworu Jófẹfu ree nwoke, l'eeke Pọtifa l'alj Íjiputu. Pọtifa ono bụ onye lanụ lẹ ndu ozhi Fero; ọ bụ onye ishi ndu ojogu, l'echẹ Fero nche.

Juda yele Tama

38 O noo ya, nteke ono be Juda haru unwunna iya jeshia mkpukpu Adulamu, jekfushia nwoke, l'aza Hira yele iya buru. ² Juda nodu l'eka ono whuta nwada Shuwa, bu onye Kenanu. O lua ya, wata anol araru iya l'ulo. ³ O tsuta ime, nwua nwa nwoke, o gwa ya Eru. ⁴ O tsuta ime odo, nwua nwa nwoke, o gwa ya Onanu. ⁵ O nwufua nwa nwoke odo, o gwa ya Shila. Eka o nodu nwua ya bu le Kezibu.

⁶ Juda bya alaru okpara iya, bu Eru nwanyi. Ewha nwanyi obu bu Tama. ⁷ O le okpara Juda ono, bu Eru bu onye-ejo-ememe l'enya Onye-Nwe-Oha, oo ya bu, Onye-Nwe-Oha chigbua ya.

⁸ To du iya bu, Juda su Onanu: "Lajeru nwa-mbunu ono, bu nyee nwune ghu l'ulo nke owhu l'ii-meru iya iwhe gbaru nwune ji madzu l'ememe, shi nno mee te nwune ghu togbo akole mgboko." ⁹ O le Onanu be maru le nwa nwanyi ono l'a-nwuta ta abudu nkiya. L'obuje, o jekfu nyee nwune iya ono azee, ya agboshia unwuda iya l'aligee l'ee-shi te ya ba atogboru nwune iya akole. ¹⁰ Iwhe ono, Onanu l'eme du eji shii l'enya Onye-Nwe-Oha; oo ya bu Onye-Nwe-Oha chigbufua yebedua.

¹¹ To du iya bu, Juda su nyee nwa iya ono, bu Tama: "Je eburu l'ibe nna ghu buru nwa-mbunu t'e gude te nwa mu, bu Shila vufuta." Nkele o dule iya whogee woo le Shila l'a-nwuhufua g'oo unwune iya. Tama kweta bya alashia ibe nna iya je eburu.

¹² A nonyaa, nyee Juda, mbu nwada Shuwa nwuhu. Juda rwokota-gee ume anwuhu nyee ya ono, o jeshia mkpukpu Timuna ogba-whe ndu l'ebyishiru iya aturu eji. Onya iya, bu Hira, onye mkpukpu Adulamu tsoru iya whes jeshia.

¹³ Ama gbaaru Tama le nnajiko iya be l'eje Timuna obyishia aturu iya eji. ¹⁴ O yefu uwe nwanyi, no l'ulo-mkpe, o yeru; woru ekwa, du rebere rebere whu-kpua onwiya l'iwhu t'a ba ahube iya ama, je anodu l'onu-abata mkpukpu Enemu, bukwawho uzo, e shi eje Timuna. Nkele o maru le Shila vutawaru, te ekwe duru yeba Timuna nu Shila t'o lupyabe.

¹⁵ Juda whua Tama, o chebe l'oo nwanyi-okpara nkele o whu-kpuru onwiya ekwa, du rebere rebere l'iwhu.

¹⁶ To ma l'oo nyee nwa iya. O kucha iya l'aguga uzo su iya t'o bya te whes zee.

O jia ya su: "Ii-nu mu gunu me mu kweta te mu ghu zee?"

¹⁷ O su iya: "Mu l'e-shi l'elwu mu kpee ghu nwada-eghu."

Tama su iya: "Ti-subekwaru mu iya iwhe jeye nteke l'ii-kputaru mu iya."

¹⁸ Juda su iya: "Oo gunu be mu l'a-suberu ghu iya?"

O su iya: "Iwhe l'ii-suberu mu iya bu echi-mgba-l'eka, l'eegudeje ahube ghu ama mee eri, tso iya nu mee mgboro ono, i pa l'eka." O chiru iya chee ya yele iya zee; o yee ya ime. ¹⁹ Tama gbalihu tugbua, whufu ekwa ono, o shi whu-kpua l'iwhu, bya eworu uwe nwanyi, no l'ulo-mkpe ono, o shi yee yewhu azu.

²⁰ E megee, Juda kpata nwada-eghu ono kpee onya iya nke mkpukpu Adulamu t'o je akpee nwanyi ono gude chitaru iya iwhe ono, o suberu iya. O jee t'o whu nwanyi ono. ²¹ O jia ndu eka ono su whes: "Oo awe be nwanyi-okpara ono, shi nodu l'aguga uzo Emenu no?"

Whes su iya: "Nwanyi-okpara ta anojekwaru l'eka-a."

²² Oo ya bu, o dawhu azu je asu Juda: "Mu ta awhukwa iya. Odo bu le ndu eka ono suru le nwanyi-okpara ta anojeduru l'eka ono."

²³ Juda su iya: "Paru iya haa t'o woru iya, a nonyaa nu, e gude iya chia anyi ochi. Mu kpewaru ghu nwada-eghu-a, i gude je achokota iya t'i whu iya."

²⁴ A nlewhe iwhe ha g'oo onwa eto, a bya edooru Juda le nyee nwa iya, bu Tama be tsoru agbawhe okpara, o shiwa l'ogba okpara tsuta ime.

Juda su: "Unu dufuta iya t'e gude oku kegba ya."

²⁵ E dufutadele iya whogee, o zhia ozhi t'e je ezhia nna-jiko iya ono su iya: "Oo onye nwe iwhe-e bu iya yeru mu ime." Su iya: "Leledaa maru onye nwe echi-mgba-l'eka-a, l'eegudeje ahube madzu ama-a mee eri-a, tso iya nu mee mgboro-o?"

²⁶ Juda whua iwhe ono bya amaru l'oo nkiya, o su: "Ha, nwanyi-a kakwa mu odu chiriri, eshi-owhu mu sugeeru le mu l'e-duru iya nu nwa mu Shila t'o lupyabe; e megee, mu te eduhuru iya nu iya. Nwa mu ono te ejekfubua ya azee."

²⁷ O gbabele iya whogee l'ezeda, unwegirima ono du iya ebo l'ewho. ²⁸ Nteke l'oozedaa be onye lanu wofutaru eka. Nwanyi l'eswi iya ime wota eri oghu, l'eke uswe-uswe gbabele iya le nkwo-eka, bya asu: "Oo onye owa bu ivuruzo." ²⁹ O le o wobawhuru eka ono azu, nwune iya ye ishi vuru uzo futa. Nwanyi ono, l'eswi ime su: "Oo waa g'i meru kwofutakebe?" A gwa ya Perezu. ³⁰ Oo ya bu, nwune iya ono, a gbaberu eri oghu, l'eke uswe-uswe le nkwo-eka futa, a gwa ya Zera.

Josefu yele nyee Potifa

39 To du iya bu, e duru Josefu jeshia Ijiputu. Potifa zu-nweta iya l'eka eri Ishimelu ono, bu ndu du iya jee Ijiputu. Potifa bu onye Ijiputu; o buru onye lanu le ndu no l'oke-okwa Fero. O ya bu onye ishi ndu ojogu, l'eche Fero nche.

² Onye-Nwe-Oha swiru Josefu okpobe eswiru, iwhe kweru iya. O buru l'ulo nwoke Ijiputu ono, bu onye-nwe-ya. ³ Onye-nwe-ya nu ono bya awhu le Onye-Nwe-Oha swiru Josefu mee le Onye-Nwe-Oha meru eka l'atu Josefu atutu l'iwhe lile, l'ooome; ⁴ Josefu tube

iya l'anya. O mee Jósefu onye ozhi iya; mee ya onye ishi l'eleta ibe iya anya, bya eyekota iya iwhe lile o nweru l'eka. ⁵ Wata nteke Potifa meru Jósefu onye ishi, l'eleta ibe iya anya, bya eyekota iya iwhe lile o nweru l'eka be Onye-Nwe-Oha gude iswi ehu Jósefu ono wata ogo onu-oma eswibe l'ibe nwoke Íjiputu ono. Onu-oma ono, Onye-Nwe-Oha goru iya dukota je akpaa l'iwhe lile o nweru l'ibe iya mee owhu, o nweru l'egu. ⁶ Potifa hakotaru Jósefu iwhe lile o nweru t'o leta anya; to duhewaro iwhe yebedua l'akpajekwadu ishi iya; gbahaa te ya ria nri.

Jósefu be maru uma nwoke, bya adu uguv l'anya. ⁷ A notanyaa, Jósefu tuba nyee onye-nwe-ia nu l'anya. O su Jósefu t'o bya te yeke iya zee.

⁸ Jósefu jika ji-nyia anya; su nyee onye-nwe-ia nu ono: "Onye-nwe-mu nu hakotaru mu iwhe lile o nweru te mu leta anya; to duhe iwhe l'ookpakwadu ishi iya l'ibe iya. Iwhe lile o nweru g'o ha b'o yekotaru mu l'eka. ⁹ Oo ge yebedua ha bu ge mu ha l'ulo-o. O to dudu iwhe onye-nwe-mu nu wohajeru mu ewoha, t'a gufu-zhiawho gubedua, o noo nkele i bu nyee ya. ?Ndee ge mu l'a-du mee egube ejo-ememe ono, mbu mee iwhe-du-iji melwu Chileke?" ¹⁰ Mboku futaru afuta be nwanji ono l'ekfujeru Jósefu iwhe ono, ole Jósefu te ekwejedu te yeke iya zee; t'o kweje kpakube iya ntse.

¹¹ O rwua ujiku lanu, Jósefu bahu l'ime ulo te ya jee ozhi, duru iya nu. To du ndu l'eje ozhi l'ulo ono, du onye owhu no iya nu. ¹² Nyee Potifa zu iya l'uwe iya, su iya t'o bya te yeke iya zee. Jósefu yefu uwe iya ono haa ya l'eka gude oso gbafu l'ulo ono.

¹³ O whulewho le Jósefu yefuwaru uwe iya haa ya l'eka gbafu l'ulo, ¹⁴ o kushia ndu l'ejeru iya ozhi l'ulo su whu: "Unu leedawho ohu-a bu onye Hiburur, e dutaru dobe l'eka-a t'o mechishije anyi iwhe. O bakfutaru mu l'ime ulo l'eka-a su te mu l'ia zee. O kwa iya bu, mu chishia mkpu. ¹⁵ O nulewho ge mu l'echi mkpu, o haa mu uwe iya l'eka, gude oso gbafu l'ulo."

¹⁶ Nyee Potifa gude uwe ono jeye Potifa, bu onye-nwe Jósefu bata. ¹⁷ O kolahaaru iya su iya: "Ohu-a, bu onye Hiburur, i dubataru anyi l'eka-a be shi eme t'o mechia mu iwhe. ¹⁸ O whulewho ge mu chishiru mkpu, o haa mu uwe iya l'eka gude oso gbafu l'ulo."

¹⁹ Onye-nwe Jósefu nulewho iwhe ono, nyee ya kfuru iya su l'o noo ge ohu iya meru iya ndono, o voru oku ghua ehu. ²⁰ Onye-nwe Jósefu ono kpata iya je eye l'oka-mkporo, eka eze l'atu-chije ndu mkpoto iya.

Jósefu nodu l'ulo mkpoto ono, ²¹ Onye-Nwe-Oha swileru iya-a okpobe eswiru, goshi iya le ya yeru iya obu. O mee; Jósefu du onye l'echi oka-mkpoto ono l'obu. ²² Oo ya bu, onye l'echi oka-mkpoto ono mee Jósefu ishi ndu nokota l'oka-mkpoto ono. Iwhe lile, l'eemekota l'eka ono buru Jósefu b'o du l'eka. ²³ Iwhe e yeru Jósefu l'eka be onye l'echi oka-mkpoto ono ta gekfubejedu eka, o noo nkele Onye-Nwe-Oha swiru

Jósefu eswiru, nu iya eka oboroto l'akputo l'iwhe lile, l'oome.

Jósefu l'akowa nro, ndu mkpoto roro

40 A nonyaa nteke obu, onye l'agbaru eze ndu Íjiputu mmee yeke onye owhu l'egheru iya bure-di meswee eze ndu Íjiputu, bu onye-nwe-why. ² Ehu ghulaha Fero eghe l'eka umadzu labo ono, l'ejeru iya ozhi no bu iya bu: onye ishi ndu l'agbaru iya mmee mee onye ishi ndu l'egheru iya bure-di. ³ O chiru whu ye l'oka-mkpoto l'ibe onye ishi ndu ojogu, l'echi Fero nche, bu eka a tuchikwaruwho Jósefu. ⁴ Onye ishi ndu ojogu ono, l'echi Fero nche woru whu ye l'eka ono su te Jósefu jejeru whu ozhi.

Whu notanyalewho l'oka-mkpoto ono, ⁵ o rwua enyashi ujiku lanu, unwoke labo ono nodu le mkpoto ono rokota nro, mbu onye ono, l'agbaru eze ndu Íjiputu mmee yeke onye owhu, l'egheru iya bure-di. Onyenonu ro nro nkiya, nro ono nwegeeru iwhe o futaru l'ehu l'ehu. ⁶ Jósefu byakfuta whu l'utsu iya bya awhu l'ehu ta atsachafudu whu utso l'ishi. ⁷ O jia ndu ozhi Fero ono, a tuchiru whu l'ia l'ibe onye-nwe-ia ono su whu: "?Oo gunu be unu dobegeeru iwhe g'oo ndu iwe ji eka nno ntanu?"

⁸ Whu su iya le whu labo rokotaru nro, to du onye l'akoru whu iwhe nro ono futaru.

Jósefu su whu: "?To du Chileke bu onye l'akowaje nro? Byiko, unu zeedaru mu nro obu."

⁹ Oo ya bu, onye ishi ndu ono, l'agbaru Fero mmee bya ezeeru Jósefu nro nkiya su iya: "Mu roro nro ge vayinu kfuru mu l'iwhe. ¹⁰ Vayinu ono nweru ekali eto. O rwushia irwu, bya atushi-kebe igu; mishia akpuru jokfu-jokfu, chashia achashi. ¹¹ Mu paru omogo Fero l'eka, bya ewota akpuru vayinu ono pyiru mmee ya ye l'omogo ono paru dee Fero l'eka."

¹² Jósefu su iya l'owa-a iwhe nro ono futaru ndowa: "Ekali vayinu ono whu eto bu abali eto. ¹³ Abali eto ntanu be Fero l'a-tufu ghu le mkpoto dobewhu ghu azu l'onodu, i shi noduhawaa; gu agbalahaaru Fero mmee egube ono, i shi agbahawa iya nteke whu, i shi buru onye l'adajeru iya mmee. ¹⁴ Ole byiko nyatakwa mube Jósefu nteke iwhe duderu ghu le ree. Iwhe-oma, l'ii-meru mu bu t'i whotaru Fero ewha mu ngge a gbafuta mu l'oka-mkpoto-o. ¹⁵ Nkele o kwa ezhita b'e zhitaru mu l'oshi l'ali ndu Hiburur. E rwukwa eka-a, a tua mu mkpoto l'ebe odu iwhe mu metaru."

¹⁶ Onye ishi ndu l'eghejeru Fero bure-di whu ge Jósefu gude kowaa nro ono, o du ree, o su Jósefu: "Mbueda rofukwaru nro ge mu vu nkata bure-di eto. ¹⁷ Nkata owhu tukuru iya l'eli b'e yeru oga nri, du l'iche l'iche, e gheshiru te Fero ria. Unwu enu bya eberu iya l'eli atu iya."

¹⁸ Jósefu sù iya l'ọ waa iwhe nrọ ono futaru ndọwa: "Nkata ẹto ono bụ abali ẹto. ¹⁹ Abali ẹto ntanụ bẹ Fero l'a-kpufuta ghu je aswi-gbua l'eli oshi. Ụnwu ẹnu atụa anụ ghu nnanụ nnanụ."

²⁰ Tọ dọ iya bụ, o rwua abali ẹto ono; ọ gbaa l'oge mbọku, a nwuru Fero. Fero bya emeeru ndu ozhi iya oriri. A tufu onye ishi ndu, l'agbarụ iya mmee yele onye ishi ndu l'egheru iya buredi duru whẹ bya l'iwhu ndu ozhi iya ono. ²¹ O dobewhu onye ishi ndu, l'agbarụ iya mmee azụ l'ọkwa iya. Ọ gbalahaaru Fero mmee g'ọ shi agbahawa iya. ²² O je aswi-gbua onye ishi ndu l'egheru iya buredi. Ọ nwukota-gezha gẹ Jósefu sùru whẹ l'ọo-nwụ. ²³ Ọle onye ishi ndu l'agbarụ Fero mmee ono ta anyatahẹdu Jósefu, ọ nyazọ Jósefu anyazọ.

Nrọ Fero

41 A nọlewho awha labọ gberegedemu, Fero bya arọ nrọ gẹ ya kfuru l'agụga ẹnyimu Nayilu. ² A bya l'eledeshia ẹnya, eswi ẹsaa, ẹhu guru egu, hagee okporokpo okporokpo shi l'ime ẹnyimu Nayilu ono rwufuta, bya anọdu atakaa ikpo. ³ A bya l'eledeshia ẹnya; eswi ẹsaa ọdo, jọ-geeru ẹhu, dukota gangu gangu shikwawho l'ime ẹnyimu ono rwufuta, bya akfukube ndu ọwhua l'agụga ẹnyimu ono. ⁴ Eswi ẹsaa ono, jọ-geeru ẹhu dukota gangu gangu gangu ono lwekota eswi ẹsaa whọ, ẹhu guru egu, hagee okporokpo okporokpo. Tọ dọ iya bụ, Fero lwutehu lẹ mgbenya ono.

⁵ A nonyakwaa, mgbenya seru iya ọdo; ọ bya arọkwaa nrọ gẹ ishi akpe ẹsaa, hagee okporokpo okporokpo, whọtaru ishi l'oshi akpe lanụ. Ishi akpe ẹsaa ono gbakọta agbagba dọ ree. ⁶ A bya l'eledeshia ẹnya, ishi akpe ẹsaa ọdo, dọ-gee mgbapya mgbapya whọshia ishi l'oshi akpe ọdo. Ishi akpe ẹsaa ono bẹ whẹrẹwẹrẹ ọzo ẹnyanwu-awata zhipyashiru ezhipyashi. ⁷ Ishi akpe ẹsaa ono, dọ-gee mgbapya mgbapya bya elwekota ishi akpe ẹsaa whọ, hagee okporokpo okporokpo, gbakọta agbagba dọ ree. Ọo ya bụ, Fero lwutehu lẹ mgbenya ono. Ọ bya amarụ l'iwhe ono bụ lẹ nrọ.

⁸ A futa l'utsu iya, iwhe ono l'atsụ iya l'ẹhu shii. O zhia t'e je ekuaru iya ndu Íjiputu, l'emeje amamanshi mee ndu mmamagụ Íjiputu. Fero bya ezeeru whẹ nrọ ono, ọ rọru. Tọ dọ onye ọwhu dọ ike kọoru iya iwhe nrọ ono futaru.

⁹ Tọ dọ iya bụ, onye ishi ndu l'agbarụ Fero mmee sù Fero: "Ntanụ bẹ mu nyatarụ ẹji, mu meru. ¹⁰ Nteke ono, ẹhu ghujeru gube Fero egu l'ẹka ndu ozhi ghu nọ, mbụ nteke ono, i tų-chiru mu l'onye ishi ndu ono, l'eghejeru ghu buredi l'ọka-mkpọro ono, dọ l'ulo onye ishi ndu ojọgu ono, l'echẹ gube Fero nche, ¹¹ bẹ o beru l'enyashi ujiku lanụ, anyi labọ rọkota nrọ; nrọ ono nwekotaru iwhe ọ futaru l'ẹhu l'ẹhu. ¹² O nweru

nwokorọbya, bụ onye Híburu, anyi l'iya nọgbabe lẹ mkpọro ono, bụ onye ozhi onye ishi ndu ojọgu ono, l'echẹ gube Fero nche. Anyi zeeru iya nrọ ono anyi rọru, ọ kọoru anyi iwhe ọ fatakotaru. Onyenonu b'ọ kọwaru iwhe nrọ nkiya futaru. ¹³ Ọ bụru g'ọ kọwashiru iya anyi b'ọ megeeru nwụa. Mbẹdua b'e dobewhuru azụ l'ọkwa, mu nọdu; a swi-gbua onye ishi ndu l'eghejeru eze buredi."

¹⁴ Ọo ya bụ, Fero zhia t'e je ekua Jósefu. E jia ekfu; e je atufu-kebe Jósefu l'ulo-mkpọro ono. Ọ bya akpuchashia ishi, gbanwee uwe iya, bya ejeshia l'iwhu Fero.

¹⁵ Fero sù Jósefu: "Mu rọru nrọ, tọ dọ onye dọ ike kọoru mu iwhe ọ futaru. Ọle mu nuru l'ọobuje, e zeeru ghu nrọ, gụ akọoru onye ọbu iwhe nrọ ono futaru."

¹⁶ Jósefu sù Fero: "Ọ tọ kwa mu l'akọwaje iya. Ọo Chileke bẹ l'a-kọwaru gube Fero iwhe nrọ ono futaru ree-ree-ree."

¹⁷ Fero bya ezeeru Jósefu nrọ ono sù: "Mu rọru nrọ gẹ mu kfuru l'agụga ẹnyimu Nayilu, ¹⁸ eswi ẹsaa, hagee okporokpo okporokpo, ẹhu gukotaru egu shi l'ime ẹnyimu ono rwufuta, bya anọdu atakaa ikpo. ¹⁹ Eswi ẹsaa ọdo, jọ-geeru ẹhu, dukota gangu gangu shikwawho l'ime ẹnyimu ono rwufuta. Mu tẹke awhubudua eswi, dọ-be ẹji nno l'alí Íjiputu. ²⁰ Eswi ẹsaa ono, jọ-geeru ẹhu, dukota gangu gangu gangu ono lwekota eswi ẹsaa nke ivuruzo whọ, hagee okporokpo okporokpo. ²¹ Whẹ lwegee whẹ, whẹ ta aduro g'ọ whẹ lweru eswi ono, nkele whẹ dule-ẹ gangu gangu gangu ono, whẹ shihawa dọ lẹ mbụ. Mu lwutehu lẹ mgbenya ono.

²² "Mgbenya byakwa eseru mu ọdo, mu rọkwaa nrọ gẹ mu whuru ishi akpe ẹsaa, whọtaru ishi l'oshi akpe lanụ. Ishi akpe ẹsaa ono gbakọta agbagba dọ ree ²³ Ishi akpe ẹsaa ọdo, dọ-gee mgbapya mgbapya bya awhotakwawho ishi l'oshi akpe lanụ. Ishi akpe ono dọ-gee zhigazhiga; whẹrẹwẹrẹ ọzo ẹnyanwu-awata zhipyashia ya ezhipyashi. ²⁴ Ishi akpe ẹsaa ono, dọ-gee mgbapya mgbapya ono lwekota akpe ọwhu, dọ-gee ree. Mu zeeru ndu l'eme amamanshi nrọ ono, tọ dọ onye ọwhu dọ ike kọwaru mu iwhe ọ futaru." ²⁵ O noo ya, Jósefu sù Fero: "Uzhi nrọ labọ ono, gube Fero rọru bukwa iwhe lanụ. Chileke bẹ goshiru gube Fero iwhe l'ọo-bya ememe. ²⁶ Eswi ẹsaa whọ, dukota okeru l'ẹnya bụ awha ẹsaa; ishi akpe ẹsaa whọ, dukota ree bukwaruwho awha ẹsaa. Ọo ya bụ l'ọo iwhe lanụ bẹ nrọ ono bụ. ²⁷ Eswi ẹsaa whọ, jọ-geeru ẹhu, dukota gangu gangu gangu whọ, futa-kpeeru azụ, bẹ bụ awha ẹsaa. Ishi akpe ẹsaa whọ, dọ-gee mgbapya mgbapya, whẹrẹwẹrẹ ọzo ẹnyanwu-awata zhipyashiru ezhipyashi bụru awha ẹsaa ẹgu l'e-mekota.

²⁸ "Ọo ẹgube ono, mu kfuru ghu iya bụ g'ọ dọ. Ọo Chileke goshiru gube Fero iwhe yebe Chileke l'abya ememe. ²⁹ Sụa, awha ẹsaa bẹ nri l'a-kwata akwata dọ

shii l'alì Íjiputu kpaawhuu, dù iya nke anyinyi. ³⁰ Òle, awha ẹsaa ọwhu, l'etsota iya nù bẹ mkpẹgu l'e-me. Nteke ono bẹ l'aanyazọshi awha ẹsaa whọ, nri shi dù nke anyinyi l'alì Íjiputu. Mkpẹgu ono l'a-nmakọta alì ono swọkiswoki. ³¹ O to nwedu onye bya l'a-nyatak-wadù awha ono, nri shi dù nke anyinyi l'alì ono, o noo nkele mkpẹgu ono, l'e-tsota iya l'e-meshi ike. ³² Iwhe meru g'o gude Fero rọo nrọo ono ugbo labọ bẹ bụ lẹ Chileke tubuwaru lẹ ya mefutaje iwhe ono, tẹmenu tọ dūhe gẹ l'aa-nọ-bekwedu, Chileke emee ya.

³³ "Iwhe l'ii-me ntaa bukwa, tẹ gube Fero lee ẹnya họtta onye ẹnya rwuru alì, bụ onye marù águ mee ya ishi alì Íjiputu. ³⁴ Gù atụkwaawho ẹka họtta ndu l'a-nọ l'ishi iwhe l'eeme eme l'alì Íjiputu. L'ime awha ẹsaa whọ, nri l'a-dù tama tama whọ, tẹ whẹ kejee iwhe ndu Íjiputu kpatarù l'okfu ọzo ise wota ọzo lanù kwakọbe akwakọbe. ³⁵ Tẹ whẹ nakọta nri ono l'awha ẹsaa ono, l'e-je abya, bụ awha nri l'a-dù. Nteke whẹ nakọ-geeru iya, gube Fero anù whẹ ikike tẹ whẹ vuru iya je edowhaa lẹ mkpụkpu gẹ mkpụkpu ha l'alì-a. ³⁶ Nri ono l'a-dù kwabẹru awha ẹsaa whọ, mkpẹgu l'e-me l'alì Íjiputu-a nggẹ ndu alì-a ta atọhu l'ẹgu."

³⁷ Iwhe ono, Jófẹfu tufutaru t'e mee dù Fero ree yẹle ndu ozhi iya l'owhu. ³⁸ Ọo ya bụ, Fero bya ajia ndu ozhi iya sụ: "Ọ nweru onye ọdo, anyi l'a-whù, l'a-dù g'ọo Jófẹfu, bụ onye ume Chileke bu l'ẹhu ẹgube-ẹ?"

³⁹ O noo ya, Fero sù Jófẹfu: "Eshi-ọwhu ọ bụ Chileke meru ì makọtaru iwhe lile-e, ọ nù iya bụ l'o to nwedu onye ọdo, kabaa ghu ọburu onye iwhe l'edoje ẹnnya mẹe onye marù águ. ⁴⁰ Ọo gubedua bẹ l'a-buru ishi l'ibe mu. Onyenọnu l'alì-eze mube Fero bẹ bụ iwhe ì sùru t'o mee bẹ l'oo-meje. Ọo mbẹdua, bụ eze kpù bụ onye ka ghu shii."

Jófẹfu bụ onye ishi, l'achì Íjiputu l'owhu

⁴¹ O noo ya, Fero sù Jófẹfu: "Leduwho; alì Íjiputu l'owhu bẹ mu yeekwaru ghu l'ẹka." ⁴² Ọo ya bụ, Fero gbata echi, ọ gba l'ẹka gbabẹ Jófẹfu lẹ mkpụshi-ẹka, bya eyee ya eze-uwe, nyabẹ iya ákà, e gude mkpọla-ododo mee l'olu. ⁴³ Ọ bya edoberu iya ugbo-inya iya nke ẹbo ọ nọ-koru l'eli agba; ndu ọwhu vutaru iya ọzo l'atụkaa orooro asuje: "Unu whuzeru iya l'alì!" Fero shi nno woru alì Íjiputu l'owhu yekota Jófẹfu l'ẹka.

⁴⁴ Tọ dù iya bụ, Fero sù Jófẹfu: "Ọo mbẹdua bụ Fero l'ezhi, ọle madzù ọbule ta abyadù l'e-me iwhe l'alì Íjiputu-a l'owhu l'ẹbe abù iwhe ì kfulu t'e mee." ⁴⁵ Fero bya agù-nwee Jófẹfu ẹwha, gụ ya Zafunatu-paneya. O duta Asenatu, bụ nwada Pọtifera onye l'agbarù ndu mkpụkpu Ọnu ẹja kee Jófẹfu ọ bụru nyee ya. Jófẹfu bya ejegbakota alì Íjiputu kpaawhuu.

⁴⁶ Jófẹfu bẹ gbawarù ụkporo awha l'awha iri tẹmenu ọ wata ojeru Fero, bụ eze ndu Íjiputu ozhi. Jófẹfu tųg-buleruwho l'iwhe Fero, o jegbakota alì Íjiputu ono

kpaawhuu. ⁴⁷ L'awha ẹsaa ono, nri dù ono bẹ nri meru shii l'alì ono; nri dù iya tama tama. ⁴⁸ Awha ẹsaa ono, nri dù tama tama l'alì Íjiputu bẹ Jófẹfu vuru nri dobegee lẹ mkpụkpu gẹ mkpụkpu ha l'alì Íjiputu. Mkpụkpu nọnu bẹ l'oovutaje nri, a kọtaru l'ẹgu nọkota iya nù dobe lẹ mkpụkpu ọwhu ọbu. ⁴⁹ Jófẹfu vua witi kùbe, ọ dù g'ọo nveja, dù l'ogbigbo eze-ẹnyimu. Nri ono kwata paa ẹka nke ọwhu e denyaaru iya l'ẹkwo, e debuhu iya, o noo nkele ọ bụ aguta aguta.

⁵⁰ Awha ono, mkpẹgu l'e-me bya l'erwudeshia, Asenatu, nwada Potifera, onye l'agbarù ndu Ọnu ẹja, mbụ nyee Jófẹfu nwutawaru iya unwoke labọ. ⁵¹ Jófẹfu gụa onye ọwhu bụ ọkpara Manáse † sù: "Chileke bẹ mewaru mu nyazọ iwhe-ọtsulanu, mu jeru mēe ndibe nna mu whẹ gẹ whẹ ha." ⁵² Onye nke ẹbo b'ọ gụru Ífuremu; †† sù: "Chileke bẹ mewaru mu zù a zùzù l'alì-a, mu shi eje iwhe-ọtsulanu."

⁵³ Awha ẹsaa ono, nri dù tama tama l'alì Íjiputu bya agvù. ⁵⁴ Awha ẹsaa nke mkpẹgu bya awata. Ọ nwụle-who gẹ Jófẹfu kfulu iya. Mkpẹgu mekota lẹ mgboko kpaawhuu; ọ bụleruwho l'alì Íjiputu bẹ nri dù kpù. ⁵⁵ Mkpẹgu ono medelewho l'alì Íjiputu, ndu Íjiputu ryanjirihu tẹ Fero nù whẹ nri. Fero sù ndu Íjiputu l'owhu: "Unu jekfu Jófẹfu. Iwhe ọ sùru t'unu mee, unu emee ya."

⁵⁶ Mkpẹgu ono jedzuru alì ono l'owhu; Jófẹfu bya atụhashia ọlo ono, e dobekotaru nri ono; wata oore ndu Íjiputu nri nkele mkpẹgu ono l'emeshi ike lẹ Íjiputu. ⁵⁷ Mba lile l'abyajẹ Íjiputu ọzuta Jófẹfu nri nkele mkpẹgu ono l'emeshi ike lẹ mgboko kpaawhuu.

Unwunna Jófẹfu jeru Íjiputu ọzuta nri

42 Nteke Jékọpu nuru lẹ nri dù l'alì Íjiputu, ọ sù un-wu iya: "Ọo gunu bẹ unu l'elekaa onwunu nleg-bu-l'ẹnnya ono?" ² "Mu nụkwaru lẹ nri dù lẹ Íjiputu. Unu jeshia ẹka ono je azuta nri, anyi l'e-ri nọdu ndzù t'ẹgu be egbushi anyi."

³ Unwunna Jófẹfu ụmadzù iri tųgbua jeshia ọzuta nri l'alì Íjiputu. ⁴ Jékọpu te ekwe yeru whẹ Bénjaminu, bụ nwune nke Jófẹfu. O noo nkele ọotsu egvu a nọnyaa iwhe me iya. ⁵ Tọ dù iya bụ, unwu Ízurelu tsoru lẹ ndu jeru ọzuta nri, o noo nkele mkpẹgu ono l'emekwawho l'alì Kenanu.

⁶ Nteke ono bẹ Jófẹfu bụwa ọ-chì-ọha Íjiputu; ọ bụru iya l'ereje ndu shi l'alì, dù iche iche nri. Unwunna Jófẹfu byarwuta; whẹ whuzeta iwhe l'alì baarù Jófẹfu ẹja. ⁷ Jófẹfu bebelewho awụ unwunna iya ono, ọ hube-kebe whẹ ama; watarù whẹ omeru umere g'ọ tọ madù ndu whẹ bụ. O kfulahaaru whẹ okfu ikike ikike; sù whẹ: "Ọo awe bẹ unu shi bya?"

Whẹ sù iya lẹ whẹ shi alì Kenanu bya ọzuta nri.

† Iwhe Manáse fútaru bụ o-meru t'a nyazọo. †† Iwhe Ífuremu fútaru bụ ọzu azuzu.

⁸ Jósefu hube unwunna iya ama, o le whẹbedua ta ahụbedu yẹbedua ama. ⁹ Oo ya bu, Jósefu bya anyata nro ono, o rojeru ro-kuta unwunna iya, o su whẹ: "Unu bu ndu byaru ngge. Iwhe unu byaru bu t'unu whu eka ndu ali anyi pehuru!"

¹⁰ Whẹ su iya: "Waawakwa onye-nwe-anyi; anyibe ndu ozhi ghu kwa nri be anyi byaru azuta. ¹¹ G'anyi ha bukwa nna lanu nwuru anyi. O kwa ire-lanu be anyi lekfu. Anyibe ndu ozhi ghu ta abukwa ndu byaru ngge."

¹² Jósefu su whẹ: "Oo unu ejire, unu byachaaru t'unu whu eka ndu ali anyi pehuru!"

¹³ Whẹ su iya: "Iwhe anyibe ndu ozhi ghu du l'unwunna bukwa iri l'ẹbo; o buru nna lanu nwushiru anyi l'ali Kenanu. Onye nke nwata be yele nna anyi nokwa l'uwhu; onye lanu ta anọhe."

¹⁴ Jósefu su whẹ: "Oo ya bu iwhe obu, mu kfuru su l'unu bu ndu byaru ngge! ¹⁵ O waa ge l'ee-shi maru ire unu ndowa: O -buru-a le Fero no ndzu go no iya, unu ta abyadu l'ahata okpa tugburu atugburu l'eka-a l'abu le nwune unu nke nwata be byaru eka-a. ¹⁶ Unu zhia onye lanu l'ime unu t'o je eduta nwune unu ono; unubedua anodukota le mkporo. Oo ya bu, e shi nno da ta unu maru me unu lekfu ire-lanu. Nteke l'odua; Fero -nodu-a ndzu go no iya be unu bukwa ndu byaru ngge lezhi iya." ¹⁷ O chita whẹ ge whẹ ha je achiru ye l'ime mkporo, whẹ noo ujiku eto.

¹⁸ O rwua mboku nke eto iya, Jósefu su whẹ: "Unu -mewaa iwhe-e, mu l'abya ekfufu-a, mu ahaa unu t'unu nodu ndzu; o noo le mu bu onye l'atsu egvu Chileke. ¹⁹ Unu -su l'unu lekfu ire-lanu, t'unu haa nwune unu onye lanu t'o nodu le mkporo l'eka-a, ndu owhu evuru nri unu lashia nke owhu egu l'ete egbushi ndibe unu. ²⁰ O le unu dutajekwa nwune unu nke nwata t'o bya; oo ya bu, e shi nno maru l'unu kfuru ire-lanu nke owhu unu l'ete anwuhushihu." Whẹ kweta le whẹ l'e-me iya nno.

²¹ Whẹ kfulahaa l'ime onwowhe su: "Oo iwhe anyi meru nwanna anyi be anyi l'anwu onwu iya egube-e. Anyi whuru egube ahwu, o guru kpua anyi nteke o ryoru anyi t'anyi meuru iya obu-imiko, anyi te eyeru iya onu. Oo iwhe ono meru go gude ejo ahwu du egube-e byakfuta anyi."

²² Rubenu su: "?Mu ta asudu unu t'o bo dushi iwhe unu l'e-me nwata ono, unu te eyeru mu onu? Ntaa be laagwatana anyi ugwo ochi iya." ²³ Whẹ rja su l'eshi owhu l'aagbanweru Jósefu okfu agbanwe be l'otoo ndu iwhe whẹ lekfu.

²⁴ Jósefu gharu whẹ lufu je awata orya ekwa. O dawhu azu bya ekfuru yeru whẹ odo. O duta Simiyonu nodu l'iwhe whẹ kee ya egbu.

²⁵ Jósefu bya asu t'e yejishikota nri eyejishi lekpa whẹ t'o ji godogodo; e yewhuru whẹ okpoga whẹ azu lekpa whẹ l'ehu l'ehu; a nu whẹ nri, whẹ l'e-ri l'echi-uzo. E

mekotaru whẹ iwhe lile ono. ²⁶ Whẹ pata ekpa nri whẹ ono tukobegee l'eli nkakfu-igara whẹ, o buru whẹ alala.

²⁷ O rwua l'eka whẹ no-zetaru te whẹ radu, onye lanu l'ime whẹ bya atoshia ekpa iya te ya hata nri nu nkakfu-igara iya, okpoga iya noduwaa l'onu ekpa ono. ²⁸ O su unwune iya ndu owhu: "Okpoga mu b'e yewhukwaru mu azu! Unu lekwa iya go du lekpa mu!"

Meji tofu whẹ; ehụ wata whẹ anmanma. Whẹ su ibe whẹ: "?Oo egube iwhe gunu be Chileke meru anyi egube owa?"

²⁹ Whẹ lwakfutalewho nna whẹ Jekopu l'ali Kenanu, whẹ tuko iwhe lile, nwuru whẹ nu kokotaru iya su iya: ³⁰ "Onye bu iya bu ishi, l'achi ali ono be okfu iya l'adakwa ikike ikike, o mee anyi go ndu byaru ngge l'ali whẹ. ³¹ O le anyi suru iya l'anyi bu ndu ire-lanu; l'anyi ta abyadu ngge. ³² L'iwhe, anyi du l'unwunna bu iri l'ẹbo, o buru nna lanu nwuru anyi; onye lanu ta anọhe. Onye nke nwata buru yele nna anyi no l'uwhu le Kenanu.

³³ "O noo ya, onye ono bu ishi, l'achi ali ono su: 'O waa ge mu l'e-shi maru me unu bu ndu ire-lanu ndowa: t'unu haa nwune unu onye lanu t'o nodu l'eka ono; unubedua evuta nri unu vulahuru ndibe unu t'egu be egbushi whẹ. ³⁴ O le t'unu dutaru mu nwune unu nke nwata. Oo ya bu, mu amaru l'unu ta abyadu ngge, l'unu bu-a ndu ire-lanu lezhi. Nteke ono, mu eduru nwune unu nuwu unu azu, unu ejelaha ge ehụ ha unu l'ali ono.' "

³⁵ Ge whẹ l'atoshi ekpa whẹ ono, whẹ whu l'apyaru okpoga whẹ yewhukotaru whẹ azu lekpa whẹ. Ge whẹ le nna whẹ whuru okpoga ono, egvu tsuhu whẹ.

³⁶ Nna whẹ, bu Jekopu su whẹ: "Unu nashi-gewaru mu unwu mu. Jósefu ta anohedu, Simiyonu ta anọhe, unu l'emefua t'unu natafua mu Benjaminu. Ukporehu l'etsokwa mu ejo etsotso."

³⁷ Rubenu su nna iya: "Gbua unwegirima mube Rubenu whẹ labo, m'o -buru le mu te eduwhuduru ghu Benjaminu azu. Ye mu iya l'eka le mu l'e-duwhuru ghu iya-a azu."

³⁸ O le Jekopu be suru: "Waawa, nwa mu te etsokwa unu eje, o noo nkele nwune iya be nwuhwaru, o buwaru yebedua whuduru newikiya. O -nweru ejo-iwhe dakfuru iya l'ije ono be unu l'e-mekwa, mu evuru ishi ewo mu gwa ahwu lashia maa."

Unwunna Jósefu dawhuru azu l'ali Ijiputu

43 O noo ya, mkpegu ono l'emeshi ike l'ali Kenanu. ² Ndibe Jekopu rigelewho nri ono, whẹ shi l'ali Ijiputu vulata, Jekopu su unwu iya: "Unu jewhukwa azu je azutabaaru anyi nri obu."

³ Juda su iya: "Nwoke ono kfukwaru iya rwee ya anyi arwe le nchi su l'anyi ta abyakwa l'ahwu iya enya odo, gbahaa l'anyi le nwanna anyi li bya. ⁴ I -je l'e-kweta haa

t'anyi le nwanna anyi liru; anyi eje azutaru ghu nri obu. ⁵ Nteke bu l'i ti kwedu t'o tsoru anyi jee be anyi l'ete ejekwa, o noo nkele nwoke ono kfukwaru iya anyi hoo haa; l'anyi ta abyakwa l'awhu iya enya odo, gbahaa l'anyi le nwanna anyi li bya."

⁶ Izurelu su: "Ndee iwhe meru unu je asu nwoke ono l'unu nweru nwanna odo, shi nno mee, egube iwhe-ot-sulanu owaa byakfuta mu?"

⁷ Whę su iya: "Oo nwoke ono jilahaaru anyi njikponu; jia anyi aji ehu anyi mee aji ndibe anyi. O jiru anyi su: 'Nna unu nokwadu-a ndzu? Unu nwebaaru nwune odo?' Anyi kwenu, ee, shi nno yeru iya onu l'aji o jiru anyi. Anyi g'eshihunu agha maru l'oo-su t'anyi duta nwanna anyi obu byatashia eka ono?"

⁸ O noo ya, Juda su Izurelu, bu nna iya: "Duru nwata ono yeru mu t'anyi jee nke owhu anyi le ghu mee un-wu anyi l'a-nodu ndzu t'egu be egbushi anyi. ⁹ Mbędua, bu Juda l'asube ndzu mu l'ishi nwata ono su: o -nweru iwhe meru iya nu t'a jia mu aji iya. E -megee mu te eduwhuru ghu iya azu, t'o buru mbędua be l'aa-ta uta iya jeye le gbururu. ¹⁰ O to o buwaa l'anyi shi eshi ono noduta, anyi gege ejeekwa ugbo labo lwawaa nu."

¹¹ To du iya bu, nna whę bu Izurelu su whę: "O -buru l'e mefutaje iya nno, t'unu wota mebyi iwhe kacha ree, shi l'ali-a ye l'ekpa, unu l'a-nu nwoke ono gude meeru iya iwhe-oma. Unu egude mmanu bamu mee mmanu-ęnwu mee etse mee meru mee akpuru oshi pisutasho mee akpuru oshi alimondi, unu l'a-nu iya. ¹² Unu egude okpoga, ha g'oo owhu unu gudehawaa jee l'ogiya owhu ugbo labo nkele o gbaru t'unu nu-whu okpoga who, e yeru unu l'onu ekpa who azu. Onye maru odo eka je abaa whę mba, whę yeswe ya to o gunu? ¹³ Unu duta nwanna unu obu jekfuwhu nwoke ono azu. ¹⁴ Te Chileke, bu Okalibe-kakota-ike mee te imiko unu du nwoke ono nke owhu l'oo-kwe t'unu le nwune unu owhu mee Benjaminu liru lwa. A bya le mbędua, o -buru ume-nwa l'e-me mu t'o menua mu."

¹⁵ Oo ya bu, whę bya ewota iwhe ono, whę l'a-nu Jofesu, wota okpoga, ha g'oo owhu whę gudehawaa jee l'ugbo iya owhu ugbo labo, whę duta Benjaminu jeshia Ijiputu. Whę rwua je esee Jofesu l'iwhu. ¹⁶ Jofesu bya awhu ge whę le Benjaminu li. O su onye l'ejeru iya ozhi l'ulo: "Duru ndu-a je l'ulo mu. Gbua anu gude mee nri nkele mu l'unwoke-e l'a-tuko eka nri l'eswe."

¹⁷ Nwoke ono bya emee ge Jofesu kfuru, duta whę jeshia l'ulo Jofesu. ¹⁸ Egvu gudeshia unwoke ono l'e duru whę je edobe l'ulo Jofesu. Onyenonu nodu ya asu ibe iya: "Oo bukwa nke okpoga who, e yewhuru azu l'ekpa anyi l'ogiya owhu, anyi byahawaru meru iwhe a bya achiru anyi wushi l'eka-a. Iwhe l'ochochu bu owhu, l'oo-gbaru kobe anyi, shi nno mee anyi nwohuta, chita nkakfu-igara anyi woru."

¹⁹ O noo ya, whę jekfu onye ozhi Jofesu ono l'onu ulo su iya: ²⁰ "Byiko onye-nwe-anyi, anyi byahawaru eka-a

ozuta nri, ²¹ anyi tugburu ala, jeta rwua eka anyi raduru, bya atoshia ekpa anyi, okpoga anyi dukota l'onu ekpa anyi l'ehu l'ehu. Okpoga ono halewho g'o ha. Anyi gudekwa iya bya l'ogiya owa t'anyi nu-whu iya unu azu. ²² Anyi gudefukwaawho okpoga odo, anyi l'e-gude zutabaa nri. Anyi ta amadu onye bu iya yewhuru okpoga anyi ono azu l'ekpa."

²³ O su whę: "Te meji mmakfuru unu ammakfuru. T'unu ba atsushi egvu. Oo Chileke unu, mbu Chileke nke nna unu be yeru unu okpoga ono l'ekpa unu. Okpoga, unu kfuru mboku ono be mu natakwaru-a." To du iya bu, o je ekufutaru whę Simiyonu.

²⁴ Onye ozhi Jofesu ono duta whę bahu l'ulo Jofesu, kee whę mini, whę kwoo ekpa, o doberu nkakfu-igara whę nri. ²⁵ Whę kwakobe iwhe ono, whę gude, whę l'anu Jofesu, mee ya ge l'oo-du whę anu iye ya nteke o lwaru l'eswe nkele whę nru l'oo eka ono be whę l'e-ri nri.

²⁶ Jofesu lwalęwho, whę woru iwhe ono, whę gude bya ono nu iya, bya ewhuzeru iya iwhu l'ali baaru iya eja. ²⁷ O jia whę su: "Ehu du unu mma? Ehu du nna unu nwoke ogurennya ono, unu kfuru mu okfu iya mma? O nokwadu-a ndzu?"

²⁸ Whę su iya: "Onye ozhi ghu ono, bu nna anyi be ehu dukwa-a mma; o nokwa-a ndzu." Whę whuzeta ishi baaru iya eja, gude kwabe iya ugvu.

²⁹ O palia enya whu nwune iya, bu Benjaminu, onye owhu yele iya shi le ne lanu. O su whę: "Oo nwune unu nke nwata obu, unu kfuru mu okfu iya ndowa?" O su Benjaminu: "Nwa mu, te Chileke meeru ghu eze-iwhe-oma." ³⁰ Obu bya l'agbahahu Jofesu g'o whuru nwune iya ono. Jofesu lufu-kebe egwegwa, je achoo eka l'oo-nodu ryaa eka. O bahu l'ime mkpu iya je anodu ryaa eka.

³¹ O bya aswaa iwhu lufuta odo, bya egudeshia eka ike l'obu su t'e wotaru whę nri te whę ria.

³² E doberu Jofesu nri nkiya iche, doberu unwunna iya nkewhe iche, doberu ndu Ijiputu, whę l'iya l'atukoje ria nri nkewhe iche, o noo nkele ndu Ijiputu whę le ndu Hibururu te eyekojedu eka le nri nkele o buru ndu Ijiputu ahuma. ³³ Ndu ono nodu ghaaru Jofesu iwhu, doo onwowhe ge whę gude buru ogbo; wata l'onye owhu bu ogurennya jeye l'onye owhu kagezhia obu nwata. Whę nodu; onyenonu elee ibe iya enya l'iwhu nkele o du whę biribiri. ³⁴ E shi le teburu nke Jofesu hę whę nri, nke Benjaminu ka nke ndu owhu shii ugbo ise. Whę le Jofesu tuko ria nri, ngua g'o du whę.

Omogo mkpola-ocha, tuwhahuru etuwhahu

44 O noo ya, Jofesu bya asu onye l'ejeru iya ozhi l'ulo: "Je eyejishiaru ndu ono nri l'ekpa whę. Yeru whę iya ge whę l'a-du ike vu; gu eworu okpoga whę yeru whę l'onu ekpa whę l'ehu l'ehu dzu-chishia.

²Woru omogo mu ono, e meru le mkpola-ocha ye l'onu ekpa onye nke nwata dzu-chia yele okpoga, o gude bya ozuta nri ono." O bya emee ge Josefu kuru iya.

³Iwhoro chi asahu dulewho, e dufu ndu ono mee nkakfu-igara wehe, wehe lasha. ⁴Wehe ghalawho mkpukpu ono jiberu nwanshi, Josefu su onye ono, l'ejeru iya ozhi l'ulo su iya: "Tsopyabe ndu ono ntaanta; gbakfu wehe l'uzo jia wehe g'o nwuru, ?wehe gude ejo-iwhe akfu ugwo ree, e meru wehe? ⁵Su wehe, ?to du omogo, onye-nwe-ghu nu legudeje angu mini be wehe gude nno, mbu omogo, l'oogudeje awhu awhu? Iwhe unu meru ta adukwa ree."

⁶Onye ono, l'ejeru Josefu ozhi l'ulo gbakfu wehe, bya atuko iwhe ono kfukotaru wehe. ⁷Wehe su iya: "?Ndeni iwhe meru gube onye-nwe-anyi l'ekfu egube okfu owa? Tuswekwa! Anyibe ndu ozhi ghu be aka anyi l'adukwa l'egube iwhe ono! ⁸Okpoga, unu yeru l'onu ekpa anyi dzu-chishia be anyi shiro l'alj Kenanu wolataru unu. ?Ndeni g'anyi l'e-shi bya ezhitade mkpola-ododo, o du l'oo mkpola-ocha l'ibe onye-nwe-ghu nu? ⁹Iwhe du iya nu bu l'onye, a whuru omogo ono l'iwe iya l'ime anyibe ndu ozhi ghu, t'e gbua onye obu egbu, anyibe ndu owhu aburu ohu gube onye-nwe-anyi."

¹⁰O su wehe: "O du ree, t'o du g'unu kuru iya. Onye a whuru iya l'eka iya be l'a-buru ohu mu; a haa ndu owhu ewoma wehe lasha."

¹¹To du iya bu, onyenonu tu ekpa nkiya jalaa l'alj, bya atohaa ya. ¹²Onye ozhi ono wata iya achochi; o shi iya achochi le nke onye owhu kakota o bu ogurenya jeye le nke onye owhu kakota o bu nwata. O buru l'ekpa nke Benjaminu b'a whuru omogo ono. ¹³O noo ya, wehe lajashia uwe wehe gude goshi l'ehu l'eghu wehe egbu. Wehe bya apata ivu wehe tukobegge l'eli nkakfu-igara wehe, dakobe dawhushia azu le mkpukpu ono.

¹⁴Josefu nodukwadu l'ulo nteke Juda yele unwune iya bataru, bya adashia pee l'atatiwhu iya. ¹⁵Josefu su wehe: "?Ndeni g'o nwuru unu meru egube iwhe ono? Unu ta amadu l'onye gbaru g'oo mu l'awhu awhu?"

¹⁶Juda su: "?Oo gunu be anyi l'e-jeru ghu ekfuru gube onye-nwe-mu nu? ?Anyi l'e-jeru ghu okfuru gunu? Anyi l'e-mekwadu agha su l'eka anyi du ocha? Chileke be meekwaru t'iwe-du-iji ndu ozhi ghu meru futu iwhe. Anyi bukwa ohu gube onye-nwe-anyi, mbu anyibedua l'ishi onwanyi mee onye obu, a whuru omogo ono l'eka iya."

¹⁷Josefu su: "Tuswekwa! Mu ta abakwa l'e-me iya nno. Oo onye ono, a whuru omogo ono l'eka iya be l'a-buru ohu mu. Unubedua tugbukwaa lakfu nna unu le chiriri werere."

¹⁸O noo ya, Juda jekfushia Josefu bya asu iya: "Gube onye-nwe-mu nu; te mube onye ozhi ghu kfunuru yeru

ghu. T'ehu be egukwa egbu l'eka mube onye ozhi ghu nu; a makwaru le gu le Fero be bu ishi nhako.

¹⁹L'ogiya owhu be gube onye-nwe-mu nu jiru anyibe ndu ozhi ghu su: "?Anyi nweru nna m'o bu nwune odo?"

²⁰Anyi su gube onye-nwe-mu nu le nna anyi nokwa-a, ole o buwa nwoke ogurenya. L'o nweru nwata okoro, a nwuru iya le nka, ole nwune nwata ono be nwuhuwuru; o buwaru nwata ono nwekiya be whuduru l'unwegirima owhu ne nke iya nwuru, temenu nna iya yenuka iya obu.

²¹"To du iya bu, i su anyibe ndu ozhi ghu t'anyi dutaru ghu nwune anyi ono t'i whu iya enya. ²²Anyi su gube onye-nwe-mu nu le nwata ono ta ahakwa nna iya alufu nkele o -haa nna iya lufu, nna iya anwuhu.

²³Obenu l'i suru anyibe ndu ozhi ghu, l'o -budua l'anyi le nwune anyi nke nwata ono lifuta bya aka-a be anyi ta afudu whu ghu enya odo. ²⁴Nteke anyi larwurwu be anyi jekfuru onye ozhi ghu, bu nna anyi koru iya iwhe gube onye-nwe-mu nu kuru.

²⁵"Nteke onye ozhi ghu ono, bu nna anyi suru anyi t'anyi jeshia je azutafua nri odo. ²⁶Anyi su iya l'anyi te ejekwa m'o budu l'anyi le nwune anyi nke nwata be li nu nkele anyi ta afudu whu nwoke ono enya, gbahaa le nwune anyi nke nwata be anyi l'ia li.

²⁷"Onye ozhi ghu ono, bu nna anyi su anyi l'anyi maru le nyee ya Rehelu be nwutaru iya unwegirima unwoke labo. ²⁸Onye lanu be lufuru, ya whuberu iya enya eshi nteke ono, ya su l'o doru iya enya l'anu-egbudu lajashiwuru iya nwirinwiri. ²⁹Su l'anyi dutafua onye owa tugbu, o -nweru iwhe meru iya nu, be anyi l'e-mekwa iya, ya evuru ishi ewo iya gu ahwu lasha maa.

³⁰"?Mu l'e-me iya agha m'o -buru le mu le nwata ono ta alidu lakfu onye ozhi ghu ono, bu nna anyi? Nkele ndzu iya be yele nke nwata ono swekorunwowe esweko. ³¹O bya awhulewho l'anyi le nwata ono ta alidu lwa be l'oo-nwuhukwa. Anyibe ndu ozhi ghu l'e-mekwa; nna anyi evuru ishi ewo gu ahwu lasha maa.

³²Mube onye ozhi ghu subekwaru nna mu ndzu mu l'ishi nwata ono. Mu suru nna mu l'o -buru le mu te eduwuduru iye ya azu, t'a taa mbedua uta iya jeye le gbururu.

³³"Oo ya bu, byiko te mube onye ozhi ghu nodunu l'eka-a buru ohu ghu l'ozori nwata ono; haa nwata ono te yele unwunna iya ndu owhu liru lasha. ³⁴?Mu l'e-me agha lakfu nna mu m'o -buru le mu le nwata ono ta alidu? Mu ta adukwa ike anodu ele te ahwu byaru nna mu."

Josefu l'eme t'unwunna iya maru onye ya bu

45 O noo ya, Josefu ta aduhe ike kpa onwiya sede l'iwhu ndu ozhi iya, kfukube iya nu. O ryashia su

t'onyenonu shi iya l'atatiwhu lufu. Tọ dụ onye ọdo, nọ l'ẹka ono nteke Jófẹfu meru ụnwunna iya maru onye ya bụ. ² O byiswee ẹkwa, ryaa iwhe ọ ryaru nke ọwhu ndu Íjiputu nuru iya; ndibe Fero nua ya.

³ Jófẹfu sụ ụnwunna iya: "Ọ kwa mbẹdua bụ Jófẹfu. ?Nna mu nọkwadua ndzụ?" Onu kpuru ụnwunna iya ono okfu, o noo nkele ọ dụnuka whẹ biribiri.

⁴ O noo ya, Jófẹfu bya sụ ụnwunna iya: "Unu kpul-itabaaru mu ntse." Whẹ bya akpilitaru iya ntse. Ọ sụ whẹ: "Ọo mu bụ nwanna unu Jófẹfu, onye ono, unu reru ndu Íjiputu. ⁵ Sụ whẹ, t'awhụ be ejikwa unu obu; t'unu ba atakọbekwaru onwunu okfu l'unu reru mu, o noo nkele ọo Chileke bẹ zhiru mu tẹ mu vuru unu ụzo bya ẹka-a nggẹ mu a-dzọo unu ndzụ. ⁶ Ọo awha labọ bẹ mkpẹgu ono mekwaduru l'alị-a; o whudukwaduro awha ise ọdo, madzụ l'ẹte abyaa l'a-kọbe iwhe l'alị; ọwhu ọ bụro nke ọkpata iwhe shi iya nụ. ⁷ Ọo Chileke bẹ zhiru mụbe Jófẹfu tẹ mu vuru unu ụzo byatashia ẹka nke ọwhu mu l'e-me t'ẹpa unu whudu ewhudu owhu lẹ mgboko; mee t'igweligwe l'ime unu nọdu ndzụ.

⁸ "Ọo ya bụ, l'ọ tọ bụdu unu zhiru mu tẹ mu byatashia ẹka-a. Ọo Chileke bẹ zhiru mu nụ. O meru mu, mu nọdu ọnodu nna Fero; bya emee mu onye nwe ibe iya l'owhu mée onye l'achi Íjiputu kpaawhuu. ⁹ Ntaa bukwa t'unu tųgbua ẹgwegwa lashia je asụ nna mu l'owaa iwhe mube nwa iya, bụ Jófẹfu suru t'e zhia ya: Lẹ Chileke mewaru mu; ọ bụro mu nwe ndu Íjiputu l'owhu. Lwakfuta mu ntaantaa. Be ejekwa ọkpo ọkfu. ¹⁰ Unu sụ iya l'ẹka l'oo-buru bụ alị Goshenu, mbụ l'oo-bukube mu ntse yele ụnwegirima iya mée ụnwu nwanwa iya mée aturu iya mée eswi iya mewaro iwhe lile o nwe enwe g'ọ ha. ¹¹ Ọo-nọdu l'ẹka ono mu azụ iya nkele o whudukwaduro awha ise, ẹgu l'e-mefua. Ọdua bẹ ẹgu l'e-mekwa yele ndibe iya mée iwhe lile o nweru g'ọ ha, whẹ akpalahaa ọkpa mkpẹri.

¹² "Sua unubẹdua l'onwunu bẹ gudewa ẹnya unu whụ, nwune mu Bénjaminu gudewa ẹnya iya whụ l'ọ mbẹdua l'ekfu okfu-a eyeru unu. ¹³ Unu kporu nna mu ẹgube ugwu, mube Jófẹfu nweru l'alị Íjiputu mée iwhe lile, unu gude ẹnya unu whụkota. Unu lakebe ẹgwegwa je eduta nna mu t'ọ bya ẹka-a."

¹⁴ O noo ya, Jófẹfu gbakua nwune iya Bénjaminu ẹka l'olu wata ọrya ẹkwa; Bénjaminu rwukota iya ryashia ẹkwa nkiya. ¹⁵ Jófẹfu bya egude ẹnya-mini ẹkwa tsut-sukota ụnwunna iya ono onu gẹ whẹ ha. E megee yele ụnwunna iya ono kfugbalahaa okfu yeru ibe whẹ.

¹⁶ E je ekfukashia ya l'ibe Fero lẹ ụnwunna Jófẹfu bẹ byaru; ẹhu tsọo Fero ụtso yele ndu ozhi iya gẹ whẹ ha. ¹⁷ Fero sụ Jófẹfu: "Kfuru ụnwunna ghu tẹ whẹ je ekebe ivu whẹ l'eli anụ whẹ gude lashia alị Kenanu. ¹⁸ Whẹ rwua tẹ whẹ duta nna whẹ mée ndibe whẹ lwakfutashia mu. Mu l'a-nụ whẹ alị Íjiputu ẹka kakọta ọdu ree. Ẹka whẹ l'e-buru bụ ẹka alị Íjiputu mehuru eme-

hu. ¹⁹ Iwhe ọdo, gube Jófẹfu l'e-kfuru ụnwunna ghu ono bụ: Tẹ whẹ chita ụgbo-inya ndu Íjiputu, whẹ l'egude patakọta ụnwegirima whẹ yele unyomu whẹ mée nna whẹ gude byatashia. ²⁰ Tẹ whẹ be ejekwa ọyo ọshi iwhe whẹ, whẹ l'a-paru haa l'ẹka ono, o noo nkele aa-nụ whẹ iwhe kakọta ree l'alị Íjiputu tẹ whẹ woru."

²¹ Tọ dụ iya bụ, ụnwu Ízurelu bya emee ya nno. Jófẹfu bya anụ whẹ ụgbo-inya ẹgube ono Fero kfuru iya, bya anukwa whẹ whọ nri, whẹ l'e-ri l'ije whẹ ono.

²² Onyenonu l'ụnwunna iya ono b'ọ nuru uwe ọwhúú. Ọwhube Bénjaminu b'ọ nuru mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dụ ọkporo ugbo iri l'ise; nukwa iya whọ ọga uwe ise, dụ-gee iche iche. ²³ Iwhe ọ nuru t'a nụ nna iya bụ: nkakfu-igara iri, e dojigeeru iwhe kakọta ree l'alị Íjiputu edoji mée ne-nkakfu-igara iri, e dojigeeru witi edoji mée buredi mewaro iwhe ọdo, bụ iwhe nna iya l'e-ri l'echi-ụzo nteke l'ọo-nọ abya. ²⁴ Ọo ya bụ, ọ bya edufu ụnwunna iya ono sụ whẹ tẹ whẹ ba aswọkwa ụswo l'echi-ụzo.

²⁵ O noo ya, whẹ shi l'alị Íjiputu bya alwakfu nna whẹ Jékọpu l'alị Kenanu. ²⁶ Whẹ sụ iya lẹ Jófẹfu nọkwa ndzụ. Mbụ l'ọo yẹbedua bụ onye l'achi alị Íjiputu l'owhu. Ọ kpọo Jékọpu onu okfu; to kweta l'iwhe whẹ kfuru iya bụ ire-lanụ. ²⁷ Ọle whẹ bya ekfukotarua iya iwhe lile, Jófẹfu nọdu kfushikota, bya egoshi iya ụgbo-inya ono, Jófẹfu nuru t'e gude pata iya; meji bya alawhu nna whẹ Jékọpu azụ l'oru iya. ²⁸ Ízurelu sụ: "Ọ dụwa mu ree ntaa; eshi-ọwhu nwa mu Jófẹfu nọkwadu ndzụ. Mu l'e-je awhụ iya ẹnya temenu anwuhu egbua mube Ízurelu."

Jékọpu l'ala alị Íjiputu

46 O noo ya, Ízurelu bya egwokota iwhe lile o nweru palihu ije. Ọ rwua mkpukpu Byiyeshaba, ọ gbarụ Chileke nke nna iya, bụ Áyiziku ẹja.

² Tọ dụ iya bụ, Chileke bya ekfuru yeru Ízurelu l'owhulanya, ọ whuru l'enyashi ono sụ iya: "Jékọpu, Jékọpu."

Ọ sụ: "Owee." ³ Ọ sụ iya: "Ọo mbẹdua bụ Chileke, mbụ Chileke nke nna ghu." Sụ iya: "T'egwu ọla Íjiputu ba atsushi ghu, o noo nkele mu l'e-me ghu, gụ aburu mba, parụ ẹka l'ẹka ono. ⁴ Mu l'e-tsoru ghu jee alị Íjiputu ono; mu eduwhukwa ghu whọ azụ. Ọo Jófẹfu gẹdegede bẹ l'a-nọdu swiru ghu nteke l'iji-nwuhu."

⁵ O noo ya, Jékọpu shi lẹ mkpukpu Byiyeshaba palihu. Ụnwu Ízurelu gude ụgbo-inya ono, Fero nuru pata nna whẹ ono, bụ Jékọpu mée ụnwu whẹ mée unyomu whẹ. ⁶ Whẹ rwutakwawho élwù whẹ mée iwhe whẹ setaru l'alị Kenanu. Ọ bụro iya bụ lẹ Jékọpu yele ẹpa iya l'owhu alashia alị Íjiputu. ⁷ O duta ụnwu iya nwoke mée ụnwu nwanwa iya nwoke mée ụnwu iya nwanyi mée ụnwu nwanwa iya nwanyi, bya edutakota iwhe bụ ẹpa iya l'owhu, whẹ lashia alị Íjiputu.

⁸ O waa ewha unwu Ízurelu, mbu Jékopu yele epa iya, bu ndu laru alí Íjiputu ndowa:

Rúbenu, bu okpara Jékopu.

⁹ Unwu Rúbenu bu Hanoku, Palu, Hezuronu mee Kamí.

¹⁰ Unwu nke Símiyonu bu Jemuwelu, Jaminu, Ohadu, Jakinu, Zoha mee Shawulu, nwa nwanji onye Kenanu.

¹¹ Unwu nke Lívayi bu Geshonu mee Kohatu mee Merari.

¹² Unwu nke Juda bu Eru, Onanu, Shila, Pérezu mee Zera. Ole Eru yele Onanu be nwuhwaru nu l'alí Kenanu. Unwu Pérezu bu Hezuronu mee Hamulu.

¹³ Unwu nke Ísaka bu Tola, Puwa, Jobu mee Shimuronu.

¹⁴ Unwu nke Zébulonu bu Seredu mee Elonu mee Jahulelu.

¹⁵ Ndu ono ge we ha bukota unwu, Lii nwushiru Jékopu le Padanu Arámu, t'a gufukwa iya Dayina, bu nwa iya nwanji. Unwu iya nwoke ono yele nke nwanji be dukota ukporo madzu l'umadzu iri l'eto.

¹⁶ Unwu nke Gadu bu Zifonu, Hagi, Shuni, Ezubonu, Eri, Arodi mee Areli.

¹⁷ Unwu nke Asha bu Imuna, Ishiva, Ishivi mee Beriya. Nwune we nke nwanji bu Séra. Unwu Beraya bu Heba mee Milikelu.

¹⁸ Ndu ono bukota unwu, Zilipa nwushiru Jékopu, mbu onye ono Lebanu kuru nu nwa iya nwanji, bu Lii t'o jeru iya ozhi l'ulo. Iwhe webedua dukota bu umadzu iri l'ishii.

¹⁹ Unwu Réchelu, bu nyee Jékopu nwutaru iya bu Jóséfu yele Bénjaminu. ²⁰ L'alí Íjiputu b'a nodu nwutaru Jóséfu Manáse yele Ífuremu. Nwanji, nwuru Jóséfu unwegirima ono bu Asenatu, bu nwada Potifera onye l'agbajeru ndu Onu eja.

²¹ Unwu nke Bénjaminu bu:

Bela, Beka, Ashibelu, Gera, Némanu, Ehi, Roshi, Mupyimu, Hupimu mee Arudu.

²² Ndu ono ge we ha bukota unwu, Réchelu nwushiru Jékopu. Iwhe we dukota bu umadzu iri l'eno.

²³ Nwa nke Danu bu Hushimu.

²⁴ Unwu nke Náfutali bu Jahuzelu, Guni, Jeza mee Shilemu.

²⁵ Ndu ono bukota unwu, Byiliha, onye ono Lebanu duru nu nwa iya nwanji, bu Réchelu nwushiru Jékopu. Iwhe we dukota bu umadzu esaa.

²⁶ Iwhe bu ndu we le Jékopu li laa alí Íjiputu, mbu epa iya ono dukota ukporo umadzu ugbo eto l'umadzu ishii l'onogu; t'a gufukwa unyomu unwu iya we. ²⁷ A -bya eyekobe iya unwu labo ono, a nwutaru Jóséfu l'alí Íjiputu be ndibe Jékopu, laru Íjiputu dukota ukporo umadzu ugbo eto l'umadzu iri.

²⁸ O noo ya, Jékopu bya ezhia Juda t'o vuru iya uzo je ezhia Jóséfu le ya l'abyakwaa, t'o gbata iya ndzuta karu we ibe iya owhu bu alí Goshenu. We jezhiawho jeye we rwua alí Goshenu. ²⁹ Jóséfu bya edozhia ugbo-inya iya ge l'oo-du; o buru iya oje alí Goshenu te ya je agbata nna iya, bu Ízurelu ndzuta. O bya abyakfuta iya bya ewota eka rwukua ya l'olu wata ekwa; o ryaa ekwa ono noo odu.

³⁰ Ízurelu su Jóséfu: "Anwuhu je l'e-gbu mu ntaa t'o gbuwa mu ro; eshi-owhu mu whuru ghu enya; i nodukwadu ndzu."

³¹ To du iya bu, Jóséfu su unwunna iya mee ndibe nna iya l'owhu: "Mu bya l'e-jekfu Fero je karu iya l'unwunna mu mee ndibe nna mu, shi buru l'alí Kenanu be lwakfutawaru mu nu. ³² Mu l'e-kfuru iya l'unu bu ndu l'eché aturu; l'unu bu ndu l'akpa élwù; odo bu l'unu chi aturu unu mee eswi unu mee iwhe lile, unu nweru bya. ³³ Fero kulewho unu bya aji unu: '?Oo gunu bu eka-orwu unu?' ³⁴ Unu sukwa iya l'unube ndu ozhi iya be shi le nwata buru ndu l'akpa élwù; o buru iwhe nna unu oche we meru mewhodoru unu. Oo ya bu, ngge unu eburu l'alí Goshenu, o noo nkele ndu Íjiputu l'aso ndu l'eché aturu nsò."

47 Jóséfu bya ejekfu Fero je asu iya: "Nna mu yele unwunna mu mee aturu we mee eswi we mee iwhe lile, we nweru be shiakwa l'alí Kenanu byarwuta alí Goshenu." ² O hota umadzu ise l'unwunna iya ono jekfu Fero.

³ Fero jia unwunna Jóséfu ono su we: "?Oo gunu bu eka-orwu unu?"

We su Fero: "Anyibe ndu ozhi ghu bukwa ndu l'eché aturu; oo iwhe ono be nna anyi oche we meru mewhodoru anyi." ⁴ We sukwa iya wo: "Anyi byaru t'anyi buru eburu l'alí-a, o noo nkele mkpegu paru eka l'alí Kenanu; aturu anyibe ndu ozhi ghu te enwehe eka l'oo-taje nri. Byiko t'anyibe ndu ozhi ghu bunuru le Goshenu."

⁵ Fero su Jóséfu: "Nna ghu mee unwunna ghu byakfutaakwaru ghu. ⁶ Alí Íjiputu bu ghu b'o du l'eka. Chota eka kagezhia ree l'alí-a nu nna ghu yele unwunna ghu te we buru. Nu we alí Goshenu te we buru. O -buru le we nweru unwoke, ike ozhi du; gu eye ndu obu te we letaru iya élwù nkiya."

⁷ O noo ya, Jóséfu bya eduta nna iya, bu Jékopu, we jekfu Fero. Jékopu gooru Fero onu-oma. ⁸ Fero su iya: "?Oo awha ole b'i nowaru?"

⁹ Jékopu su Fero: "Awha, mu shi ghawheta mgboko bu ukporo awha ugbo ishii l'awha iri. Awha, mu nowaru be habekwa nwahabe, ole oo iwhe-otsulanu be mu jekotaru l'ime iya; tohe le mu no-rwuwaru ge ndu-ichee mu we no-rwuru le mgboko." ¹⁰ Jékopu go-geeru Fero onu-oma, o buru iya atugburu.

¹¹ To du iya bu, Jóséfu bya emee, nna iya yele unwunna iya buru l'alí Íjiputu. O nu we alí Íjiputu eka

kagezhia ree tẹ whẹ buru bụ iya bụ alị Ramísésu, bụ gẹ Fero sùru t'ò mee ya. ¹² Jósẹfù zùlahaa nna iya lẹ nri yẹle ụnwunna iya mée iwhe bụ ndibe nna iya l'owhu. Ọo gẹ ndu whẹ l'azụ habe bụ gẹ nri l'ọonuje whẹ l'aha-jẹ.

Jósẹfù yẹle mkpẹgu ono

¹³ Mkpẹgu ono bẹ parụ ẹka, o mee nri ta adùhe l'alì ono mgburumgburu. Ndu Íjiputu mée ndu Kenanu tũko anwũkaa pyalapyala; ọ bũru mkpẹgu ono meru iya. ¹⁴ Ndu Íjiputu mée ndu Kenanu tũko okpoga, dũ l'alì whẹ gude kpafũkota lẹ nri l'ẹka Jósẹfù. Jósẹfù vutakota okpoga ono je edobe l'ụlo Fero. ¹⁵ Okpoga ndu Íjiputu yẹle nke ndu Kenanu gvụlewho, ndu Íjiputu byakfutashia Jósẹfù bya asụ iya: "Nụ anyi nri! ?Ìi-nọdu ele anyi l'ẹnya; anyi anwũshihu? Okpoga, anyi nweru bẹ anyi kpafũakwaru lẹ nri."

¹⁶ Jósẹfù sụ whẹ: "Okpoga unu -gvụwa, unu akpũtaru mu eswi unu l'ụgwo nri, mu l'a-nụ unu." ¹⁷ Ọo ya bụ, whẹ kpũtalahaa élwù whẹ, mbụ ìnya mée atũru mée egħu mée eswi mée nkakfũ-ìgara l'ụgwo nri, Jósẹfù l'anũje whẹ. O noo g'ò shi nù whẹ nri jeye awħa ono kũgba ishi. Whẹ l'akpẹje iya élwù l'ụgwo nri ono.

¹⁸ O be l'awħa ọwhu tsotaru iya nù; whẹ byakfutashia ya bya asụ iya: "Nkele okpoga anyi gvũru, élwù anyi bũwaru l'ẹka għu b'ọ lakotaru bẹ anyi te emekwaru iya gũbe onye-nwe-anyi l'edomi. O to nwehekwa iwhe ọdo, anyi jì ẹka, t'a gũfu onwanyi mée alì anyi. ¹⁹ ?Ìi-nọdu ele anyi l'ẹnya, anyi anwũshihu, mbụ anyibedua l'ishi onwanyi mée ndu alì anyi? Zụa anyi nzũkota; gũ azụa alì anyi l'ụgwo nri. T'alì anyi bũwaruro nke Fero; anyibedua l'onwanyi abũru ohu iya. Nụ anyi nri, anyi l'e-ri t'anyi ba anwũshihu; gũ anụ anyi mmebyi-iwhe, anyi l'a-kũ l'alì ono t'ọ bọ dabuheru iwhoro."

²⁰ O noo ya, Jósẹfù bya azũtakotaru Fero alì lile, dũ lẹ Íjiputu. Ndu Íjiputu gude gẹ mkpẹgu ono habe shii rekota alì whẹ. Alì ono bũkotaru nke Fero. ²¹ Jósẹfù shi ishi lanũ mekota ndu Íjiputu ohu jeye ẹka whẹ beru l'alì ono. ²² Alì, l'ẹte ọzua nkwekiya bụ alì nke ndu l'agbajẹ eja nkele Fero l'ẹkeje oke nri gba whẹ. Oke nri ono, Fero l'ẹkeje nù whẹ bẹ l'asũjeru whẹ. O noo iwhe meru g'ò gude whẹ te ere alì nkewhe ere.

²³ Jósẹfù sụ whẹ: "Eshi-ọwhu mu zũwaru unu nzũkota, zũwaa alì unu t'ọ bũru nke Fero, unu lee mmebyi-iwhe, unu l'e-je akũa l'alì ono. ²⁴ O rwua l'oge akpata iya, unu ekeje ya ụzo ise nù Fero ụzo lanũ; ụzo ẹno ọwhu abũru nkunu, unu l'e-dobe akũ kọ-whu iya azụ. Ọ kwa iya whọ bẹ unu l'a-nọje eri mée ndibe unu mée ụnwegirima unu."

²⁵ Whẹ sụ iya: "Ì dzọwaru anyi ndzũ. Byiko t'ọ dũnu gũbe onye-nwe-anyi ree nke t'anyi bũru ohu Fero."

²⁶ Ọo ya bụ, Jósẹfù bya atũya ya ọ bũru iwu l'alì Íjiputu; iwu ono dũ byeye ntanũ. Iwu ọbũ bụ l'ụzo lanũ l'ụzo

ise l'iwhe a kpatarũ l'okfu bẹ l'aa-nũje Fero. Ọo lẹwhu alì ndu l'agbajẹ eja nkwekiya bẹ l'ẹte abũdu nke Fero.

²⁷ O noo ya, ndu Ízurelũ buru l'alì Goshenu, dũ lẹ Íjiputu. Whẹ buru l'ẹka ono nweru iwhe, bya azụa azụzũ kabaa l'igwe l'ọnogu.

²⁸ Jékọpu bua l'alì Íjiputu awħa iri l'ẹsaa; ọ gbaa ụkporo awħa ugbo ẹsaa l'awħa ẹsaa. ²⁹ O gbabedelewho Ízurelũ l'a-nwũhu; o kua nwa iya Jósẹfù sụ iya: "Ọ -bũru lẹ mu dũ għu l'obu; ye mu ẹka l'ehe riaru mu nte l'ì tìj byadũ l'e-li mũbe Jékọpu l'alì Íjiputu, shi nno gosħi l'ì yeru mu obu, bya abũru onye gbarũ t'e gude ire iya ẹka! ³⁰ Mu -nwũhulewho lakfu ndũ-ichee mu whẹ lẹ maa; patakwa odzu mu pafũ l'alì Íjiputu je elia mu l'ẹka e liru whẹbedua."

Jósẹfù sụ iya: "Mu l'e-mekotagezhia g'ì kfulu."

³¹ Ọ sụ iya t'ò ribuaru iya nte l'oo-me iya. Jósẹfù bya eribuaru iya nte. Ízurelũ zẹ-zħita dẹe iwħu l'ishi ugbooshi iya baarũ Chileke eja.

Jékọpu l'agoru Manáse yẹle Ífuremu ọnu

48 O noo ya, o rwua nteke ọbu, a bya ezħia Jósẹfù lẹ nna iya bẹ ẹħu l'eme. O duta ụnwu iya whẹ labọ bụ iya bụ Manáse yẹle Ífuremu whẹ jeshia. ² E je asụ Jékọpu lẹ nwa iya Jósẹfù bẹ byarũ, ọ rwokota ume bya agbashi nọdu anọdu l'eli iwhe azẹe ya.

³ Jékọpu sụ Jósẹfù: "Chileke, bụ Ọkalibe-kakotã-ike byakfutakwaru mu lẹ Luzu, dũ l'alì Kenanu, goru ọnu-oma nũ mu, ⁴ sụ mu: 'Mu l'e-me għu t'ì zũa azũzũ, mee għu t'ì kabaa l'igwe. Mu l'e-me għu t'ì bũru mba ẹka għu, mu anũ għu alì-a t'ọ bũru oke-iwhe ẹpa għu whẹ jeye lẹ tututu-mjimi.' "

⁵ Jékọpu bya asụ Jósẹfù: "Ụnwegirima labọ ono, ì nwũtaru l'alì Íjiputu temenu mu bya, mbụ Ífuremu yẹle Manáse bẹ bũwaa ụnwu mu; whẹ bũwaa ụnwu mu ẹgube ono Rúbenu yẹle Símiyọnu bụ ụnwu mu. ⁶ Ndu ọwhu l'a-bũru ụnwu nkeghu bũ ndu ọwhu, a nwũru tsota whẹ. Alì, ndu nke ono l'e-keta bẹ l'e-shi unwune whẹ, bụ Ífuremu yẹle Manáse l'ẹka. ⁷ Gẹ mu shi l'alì Padanu alwa bẹ iwhe ọnuka meru mu nteke ono Réchelu nwũhuru l'alì Kenanu g'anyi nọkwadu l'echi-uzo, mbũwaa iwhe ha nwansħì t'anyi rwua alì Ifuratu. Mu lia ya l'ẹka ono; l'uzo ono, e shi eje alì Ifuratu bụ iya bụ Bétulehemu."

⁸ Ízurelũ whũlewho ụnwu Jósẹfù ono, ọ jì iya sụ: "Ọo ndu ole dũ ẹgube-ẹ?"

⁹ Jósẹfù sụ nna iya: "Ọ kwa ụnwu, Chileke nũru mu l'ẹka-a bẹ whẹ bụ."

Ízurelũ sụ iya: "Dulitaru whẹ tẹ mu goru ọnu-oma nũ whẹ."

¹⁰ Nteke ono bẹ nka lawarũ Ízurelũ l'ẹnya tọ whũhe ụzo. Jósẹfù bya edulitaru Ízurelũ ụnwegirima ono, o tsutsua whẹ ọnu, byia whẹ ọma.

¹¹ Ízurelu sù Jófèfù: “Mu te eshikwa marù lè mu l'a-whùkwadu ghu ẹnà ọdọ; Chileke bya emee mu bya awhùfua ụnwegirima ghu.”

¹² Jófèfù bya ekufuta ụnwegirima ono l'ụtakfu Ízurelu, whuzeta iwhu l'alì baa ẹja. ¹³ O noo ya, Jófèfù bya esekputa whè labọ l'ẹka. O gude ẹka-utara sekpu-ru Ífuremu; ọ nọdu Ízurelu l'ẹka-icha, gude ẹka-icha sekpuru Manáse; ọ nọdu Ízurelu l'ẹka-utara. O gude whè nno jekube Ízurelu ntse. ¹⁴ Ízurelu bya eworu ẹka-utara iya byabẹ Ífuremu, bụ onye nke nwata l'ishi, bya abyabẹ Manáse, bụ ọkpara ẹka-icha l'ishi nkiya.

¹⁵ Ọ bya agọru Jófèfù ọnu-ọma sù:

“Tẹ Chileke ono, nna mu ochee whè,
bụ Ébirihamu mée Áyiziku tsoru ụzo iya
gọru ọnu-ọma nù ụnwegirima-a;
mbụ Chileke ono, shi cheta mu ẹhu
eshi nkeshi a nwuru mu byeye ntaa.

¹⁶ Tẹ Ojozhi-imigwe ono, nafutaru mu nù l'ejo-iwhe lile,
nọdu dakfuta mu, gọkwaru ọnu-ọma nù ụnwegiri-
ma-a.

T'e shikwa l'ẹka ụnwegirima-a mee t'ẹwha mụbe
Jékọpu

mée nke nna mu whè, bụ Ébirihamu
yèlè Áyiziku bụru echihu echihu.

Whè azùà azùzù ha l'igwe lè mgboko-o.”

¹⁷ O be gẹ Jófèfù whuru lè nna iya byabẹru Ífuremu ẹka-utara iya l'ishi; ẹhu daa ya kọo. Ọo ya bụ, ọ zụ nna iya l'ẹka ono t'ọ lọfu iya l'ishi Ífuremu lọta iya tukobe l'ishi nke Manáse. ¹⁸ Jófèfù sù nna iya: “Nna waawakwa; lee onye, bụ ọkpara ndọwa. Byabẹ iya ẹka-utara ghu l'ishi.”

¹⁹ Nna iya jìka sù iya: “Mu makwaru-a, nwa mu. Yẹbedua, bụ ọkpara bẹ l'a-jakwawho bụru mba ẹka iya; ọo-bụkwawho oke madzụ. Ọle nwune iya nke nwa-ta bẹ l'a-ka iya shii; ẹpa iya aburu ikpoto mba.” ²⁰ Ọ gọru ọnu-ọma nù whè mbọku ono sù:

“Ndu Ízurelu l'e-gudeje ẹwha unu gọo ọnu-ọma sù:
'Tẹ Chileke mekwaa ghu
t'i dọ g'ọo Ífuremu yèlè Manáse.'”

O shi ẹgube ono kparu Ífuremu vuta ụzo; Manáse l'et-so iya etso.

²¹ Tọ dọ iya bụ, Ízurelu sù Jófèfù: “Mu l'abyakwa an-wuhu. Chileke l'e-swikwaru-a unu duwhu unu azụ l'alì nna unu. ²² Mu nwaru ghu alì ono, mu gude ogu-igba mée akfù lwuta l'ẹka ndu Amọru t'ọ bụru nkeghu, gude goshi l'ì ka ụnwunna ghu nkajishi.”

Jékọpu l'agọru ụnwu iya ọnu-ọma

49 O noo ya, Jékọpu bya ekua ụnwu iya sù whè:
“Unu dzukobe tẹ mu kọoru unu iwhe l'a-nwuru
unu lè mgbe l'iwhu.

² “Unubẹ ụnwu Jékọpu.

Unu dzukobe ngabẹ nchì
l'iwhe nna unu Ízurelu l'abya ekfukfu.

³ Rúbenu, ọo gụbedua bụ
ọkpara mu, ọ bụru ghu bụ ike mu.
Ọo ghu bụ onye mbụ, vu ụzo
mee, a marù lè mu dọ l'iwhe.

Ọo gụbedua b'a kagezhia ọkwabe ugwu,
ọ bụru ghu bẹ kakọta ọkpehu.

⁴ Ìinoje atụ kperere g'ọo akpara-mini l'iwhe l'iime
eme,

Ì tji kahedu ndu ọwhu shii,
o noo nkele i jekfuru nyee
nna ghu azẹe l'iwhe azẹe
nna ghu, shi nno merwua
ugbooshi, mu l'azeje azẹe.

⁵ Símiyonu yèlè Lívayi bụ nwune lanu.

Whè l'egudeje ogu-igba whè emekashi ndu ọdo ẹhu.

⁶ Ẹka mu ta adukwa l'idzu, whè chiru,
mu lè whè ta abya l'a-nọ l'oshi lanu,
o noo nkele whè gude ẹhu-eghughu gbushia
madzụ,

gude uche nke onwowhe gbubushia
oke-eswi akwara azụ ọkpa.

⁷ Tẹhu-eghughu ono, dọ whè nù
vukwaru ejo ọnu, o noo nkele
oogbanwuhujenuka whè l'ẹhu.

T'obu-ọku, dọ whè nù vukwaru ọnu,

o noo nkele ọopanukaje whè ẹka l'ẹhu.

Mu l'a-chikashi whè, whè edzuru alì Jékọpu,
mu edokashia whè, whè edzuru alì Ízurelu l'owhu.

⁸ Juda, ụnwunna ghu l'a-nọ ekele ghu ekele.

Ẹka ghu l'a-wọ ndu ọhogu ghu l'ẹkpiri chíi.

Ụnwunna ghu gẹ whè ha bẹ l'a-nọ egbuzeru ghu.

⁹ Juda; ì bụ nwanakikpo oduu-gburu-agu

Nwa mu; ì shi l'ẹka ì jeru ogbuta iwhe l'ii-ri lwa.

Ntaa b'ọ byishiwaru ikpere zẹ-zhita

g'ọo oduu-gburu-agu.

Ọ zẹwa g'ọo ne oduu.

?Ọo onye ha nke akpatsu iya?

¹⁰ Juda ta abyadu l'abụ-buhu eze abụ-buhu.

Mkpuru onye-eze ta abyadu l'e-pyo iya mkpula aga-
da lufu,

jeye nteke l'ọo-byakfuta onye ọ kuru ishi l'ẹka,
onye ono bẹ ọha l'owhu l'a-nọ anuru okfu.

¹¹ Oolibeje nkakfù-igara iya lè vayinu.

Nwa nkakfù-igara iya bẹ l'oolibeje

l'ẹkali vayinu ọwhu, kagezhia ree.

Iwhe l'oogudeje asa uwe iya bụ mini akpuru vayinu,

ọ bụru akpuru vayinu, l'enwu kfụ

g'ọo mmee bẹ l'oogudeje asa wulawula uwe iya.

¹² Mmèe bẹ l'ọo-nguta, ẹnà acha ya vaa,

nguta mini ẹra-eswi, eze acha iya pelepele.

¹³ Zébulonu l'e-buru l'aguga eze-enyimu.

Ẹka ono l'a-buru ọdu ụgbo-mini.

Alì iya l'a-nò jeye lẹ Sáyìdonu.
¹⁴ Ísaka bụ nkakfu-igara, l'eme ęngiringaa,
 o vu ękpa labọ, a tukoberu iya
 l'okpurukpu nmakpuru anmakpuru.
¹⁵ Ọ whuru g'ęka l'ọtutaje ume dọ-be ree,
 whụ g'alì ono dọ-be ugvu;
 o kwe nwandoo whuzeta vulahaa ivu, dọru iya nọ,
 bya ejelahaa ozhi, e yebutaru iya t'ọ je.
¹⁶ Danu l'e-kpeje ndu nkiya ikpe, kfouru nhamunha,
 ęgube ono, ikfu Ízurẹlu ọwhu l'ekpeje iya.
¹⁷ Danu l'a-buru agwọ nọdu l'aguga echi-uzo.
 Ọo-buru oguji-nwaka nọdu l'ęswara-uzo,
 atawhe inya ęrwu l'ichirukfu-ọkpa.
 Inya, ọ taru ęrwu bẹ l'a-tuta onye
 l'agba iya nọ tufu, ya adaa egbẹba.
¹⁸ Gube Onye-Nwe-Ọha, mu l'elekwa ęnya
 nteke l'iji-dzofuta mube Jékọpu.
¹⁹ Gadu bẹ ndu ọlwua-ọlaa l'a-byakfuta ọgu,
 ọle ọo-ghakọbe chĩa whẹ ọkpa balibali.
²⁰ Asha bẹ l'a-nọ eri ọkpobe nri.
 Nri, l'ọo-nọ akọ bụ nri, l'atsọ ọtso, gbarụ ndu eze
 l'eriri.
²¹ Náfutali bụ ele, l'akpa l'onwiya.
 Ọonwuje nwa, l'amashị ụma ike.
²² Jósẹfu bụ eri vayinu, l'amije mebyi deru yọkoo.
 Ọ bụ eri vayinu, barụ l'aguga ọnu-iyi,
 l'amije mebyi deru yọkoo.
 Ękali iya bakashihuru dzuru mgbodo.
²³ Ndu ọ-gba-akfu byakfutaru iya ọgu l'ike l'ike,
 whẹ gbaa ya akfu, shi nno merwua ya ọkpobe ẹhu.
²⁴ Ọle akfu nkiya keleruwho jingujingu g'ọ keru iya,
 o gude ọkpu ęka lanu
 nyakwoshia akfu nke ndu ọwhu.
 Onye nuru iya ike, o gude mee ya bụ Ọkalibe nke
 Jékọpu,
 onye ono, bụ Onye-nche-aturu,
 buru Eze-ẹwhuru nke Ízurẹlu.
²⁵ Onye nuru gube Jósẹfu ike bụ Chileke nke nna ghu,
 bụ Onye ono, l'eyejeru ghu
 ęka, mbụ Onye ono, bụ Ọkalibe-kakọta-ike,
 bụ Onye l'agọjeru ghu ọnu-ọma.
 Ọ gojeru ghu ọnu-ọma ọwhu shi l'imigwe,
 męe ọnu-ọma ọwhu shi l'ime ime alì.
 L'ogogjeru ghu ọnu-ọma ẹlwù męe ọnu-ọma unwu.
²⁶ Ọnu-ọma ọwhu nna ghu gọru ghu kakwa
 ọwhu shi l'ugvu ndu-ichee,
 mbụ l'ọ kakwa iwhe-ọma shigee l'ugvu,
 shi lẹ nteke ndu-ichee nkajishi.
 T'ọnu-ọma ono g'ọ hakọta bukwaru nke Jósẹfu,
 t'ọ bukwaru nke onye ono,
 a hotaru dobe iche l'echilabọ unwunna iya.
²⁷ Bénjaminu bụ ejo nkuta-ọswa uwuruba-ẹwho.
 L'ishi ọtso bẹ l'oogbuje iwhe taa.
 Obe l'urwenyashi ya ekeshia

iwhe ọ lwutaru l'ọgu."

²⁸ Ndu ono gẹ whẹ ha bukota ikfu Ízurẹlu whẹ iri
 l'ẹbo. O noo buru iwhe nna whẹ kfuru yeru whẹ nteke
 l'ogoguru whẹ ọnu-ọma. Onyenọnu b'ọ gọru ọnu-ọma
 gbarụ iya nọ.

Anwuhu Jékọpu

²⁹ O noo ya, Jékọpu bya ekeru ekpe nọ unwu iya ono
 sụ whẹ: "Mu byawaa l'anwuhu lakfu ndu-ichee mu whẹ
 lẹ maa. Unu likwa mu l'ogba ono, e liru nna mu whẹ
 l'alì Ęfurọnu, bụ onye Hetu. ³⁰ L'ogba ono, dọ l'ęgu
 Makupela lẹ mgboro Mamure l'alì Kenanu, bụ ęka
 Ębirihamu zuru Ęfurọnu, onye Hetu t'ọ buru ęka l'ee-li-
 je odzu yẹle ęgu dọ iya nọ. ³¹ Ọo ęka ono b'e liru Ębiri-
 hamu yẹle nyee ya, bụ Séra; ọ buru ęka ono b'e liru Ầy-
 iziku yẹle nyee ya, bụ Ribęka; ọ buru ęka ono bẹ mu
 liru Lii. ³² Alì ono yẹle ọgba ono, dọ iya nọ b'a zuru l'ęka
 ndu Hetu."

³³ Jékọpu kegelewho ekpe ono nọ unwu iya, ọ chiru
 ọkpa wukobe l'iwhe azẹe, zẹ-zhita tų-buhu ume; ọ
 buru iya ọla-kfu ndu-ichee ya whẹ lẹ maa.

50 Jósẹfu bya apalita onwiya daa l'eli nna iya gbu-
 rugudu, ryarụ ękwa kpua ya, tsutsua ya ọnu. ² O
 noo ya, Jósẹfu zhia ndu dọkinta iya, whẹ bya ak-
 wakọbe odzu nna iya, bụ Ízurẹlu t'ọ bo rehu ęwegwa.
³ O woru whẹ ọkporo abalì ugbo labọ tẹ whẹ kwakọbe
 odzu Ízurẹlu ono nkele ọo ọkporo abalì ugbo labọ bẹ
 l'aakwakọbeje odzu t'ọ bo rehu. Ndu Íjiputu ryaa ękwa
 iya ọkporo abalì ugbo ẹto l'abalì iri.

⁴ A kwagele iya whọ, Jósẹfu sụ ndibe Fero: "Ọ -buru lẹ
 mu dọ unu l'obu, unu kfuru Fero sụ iya ⁵ lẹ nna mube
 Jósẹfu sukwaru tẹ mu riaru iya nte nteke ọ sọru mu lẹ
 ya bya l'anwuhu, mbụ tẹ mu riaru iya nte lẹ mu l'e-je
 elia ya l'ilu, yẹbe Ízurẹlu dozhiru onwiya l'alì Kenanu.
 Unu kfuru iya t'ọ hanu mu tẹ mu je elia nna mu ọbu,
 mu alawhuwaro azu."

⁶ Fero sụ: "Tugburu je elia nna ghu ęgube ono, i ribu-
 ru iya nte l'ii-je elia ya."

⁷ Ọo ya bụ, Jósẹfu jeshia ooli nna iya. Ndu ozhi Fero
 gẹ whẹ hakọta wuru tsoru iya, mbụ ndu bụ ọgurenya
 ibe Fero męe ndu bụ ọgurenya Íjiputu l'owhu ⁸ męe
 ndibe Jósẹfu l'owhu męe unwunna iya męe ndibe nna
 iya gẹ whẹ ha. Ndu whẹ haru l'alì Goshenu kpụ bụ un-
 wegirima whẹ męe ẹlwù whẹ. ⁹ Ugbo-inya męe ndu
 l'agba inya, tso jee bẹ parụ l'otu.

¹⁰ Whẹ rwua ęka l'eechije witi lẹ Atadu, dọ lẹ mgboro
 ęnyimu Jọdanu, whẹ ryaa ękwa Ízurẹlu ryashia ya ike;
 tsọo kurukuru. Jósẹfu nọdu l'ęka ono gwa áwhụ an-
 wuhu nna iya ono abalì ęsaa. ¹¹ Nteke ndu Kenanu
 nuru ęgube ękwa áwhụ, ndu ono l'arya l'ęka ono,
 l'eechije witi ono lẹ Atadu, whẹ sụ: "Ọ kwa ękwa áwhụ
 ndu Íjiputu bẹ l'ada nno." O noo iwhe meru g'ọ gude e

kua ẹka ono Abẹlu-mizuremu. † Ọ dọ lẹ mgboro Jódanu.

¹² O noo ya, ẹnwu Jékọpu mee g'o sọru tẹ whẹ mee.
¹³ Whẹ pata odzu iya jeshia alị Kenanu je elia l'ọgba, dọ l'ẹgu Makupela lẹ mgboro Mamure, bọ ẹka Ébirihamu zọru Éfurọnu onye Hetu t'ọ buru ẹka l'ee-lije odzu mẹe ẹgu tso iya nọ. ¹⁴ Jósẹfu ligurelẹwọ nna iya; ọ lwatashia Íjiputu yẹle ẹnwunna iya mẹe ndu gẹ whẹ ha tso Jósẹfu jee ooli nna iya ono.

Jósẹfu l'agọru ẹnwunna iya nvọ

¹⁵ ẹnwunna Jósẹfu bya awhọ lẹ nna whẹ nwọhuwaru, whẹ sọ: "Ọ -buru lẹ Jósẹfu bẹ vukwadu ejo-iwhe ono, anyi meru iya l'obu bẹ l'ọo-dakọbekwa gwata anyi ọgwo iya." ¹⁶ Ọo ya bọ, whẹ bya ezhia ozhi t'e je ezhia Jósẹfu sọ iya: "Tẹmenu nna anyi nwọhu bẹ ¹⁷ ọ sọru t'anyi kfuru gube Jósẹfu lẹ ya l'aryọ ghu t'ị gvaru anyibe ẹnwunna ghu nvọ l'ejo-iwhe ono, anyi meru ghu, shi nno meta iwhe-dọ-ẹji yẹle njọ tukobe onwanyi l'ishi. Iwhe anyi l'aryọ ghu ntaa bukwa t'ị gvaru anyi nvọ l'iwhe-dọ-ẹji ono, anyibe ndu ozhi Chileke nke nna ghu meru." Whẹ zhigelewọ Jósẹfu ozhi ono, o byiswee ẹkwa.

¹⁸ ẹnwunna iya byakfuta iya bya adarọ iya l'alị sọ iya: "Anyi bukotakwa ohu gube Jósẹfu."

† Iwhe Abẹlu-mizuremu fọtaru bọ ẹkwa áwhọ ndu Íjiputu.

¹⁹ Jósẹfu bya asọ whẹ: "Unu ba atsushi egvu nkele ọ tọ bọdu mu bọ Chileke. ²⁰ Ọo ezhi-okfu l'unu rjru t'unu mee mube Jósẹfu ejo-iwhe, ọle Chileke meru iya ọ buru iwhe-ọma nke ọwhu e shi nno dzọta ndzọ ndu ha l'igweligwe lẹge ọ dọnua ntanọ. ²¹ Ọo ya bọ, t'egvu ba atsushi unu. Mu l'a-zọ unu, zọ ẹnwegirima unu." O shi nno kfuru okfu njima yeru whẹ, bya agbaa whẹ ume.

Anwọhu Jósẹfu

²² Jósẹfu yẹle ndibe nna iya tọko buru l'alị Íjiputu. O bua ya ọkporo awha ugbo ise l'awha iri. ²³ Ọ nọdu ndzọ whọ nwanwa ẹnwu Ífuremu. Jósẹfu nọduk-wawho ndzọ, Makiru, bọ nwa Manáse nwọshia ẹnwu kuru dẹ ya l'utakfu.

²⁴ O noo ya, Jósẹfu bya asọ ẹnwunna iya: "Mu l'abyak-wa anwọhu. Ọle o doru mu ẹnya lẹ Chileke l'e-megee nyata unu bya edufuta unu l'alị-a, je edobe l'alị ono, Chileke kweru Ébirihamu mẹe Áyiziku mẹe Jékọpu ọk-wa iya, bya eribuaru whẹ iya lẹ nte." ²⁵ Jósẹfu mee, ẹnwu Ízurẹlu ribuaru iya nte lẹ nteke Chileke l'e-bekochaa bya whẹ eduta bẹ whẹ l'a-chita ọkpu yẹbe Jósẹfu gude tọgbua.

²⁶ O noo ya, nteke Jósẹfu nwọhuru bọ g'ọ nọru ọkporo awha ugbo ise l'awha iri. A kwakọbe odzu iya t'ọ bo rehu ẹgwegwa, bya eye iya l'igbe-odzu dobe l'alị Íjiputu.

Awụfu

Ndu Íjiputu l'akpa ndu Ízurelu ẹhu

1 Ọ waa ẹwha ụnwu Ízurelu, bụ ndu tso Jékọpu laa alí Íjiputu. Onyenọnu bẹ chí ndibe iya lashia ẹka ono. Ndu ono bụ: ² Rúbenu, Símiyọnu, Lívayi, Juda, ³ Ísaka Zébulọnu, Bénjaminu, ⁴ Danu, Náfutali, Gadu mee Asha. ⁵ Iwhe ẹpa Jékọpu dukota bụ ụkporo madzu ugbo ẹto l'ụmadzu iri. Jósẹfu bẹ nọhawaa anọno l'alí Íjiputu.

⁶ Tọ dọ iya bụ, Jósẹfu mee ụnwunna iya gẹ whẹ ha mee ọgbo ono bya anwushihukota. ⁷ Ọle ụnwu Ízurelu l'azụ-zhiawho azụzụ aka shii eje eje. Whẹ zùshia bya apaa ẹka apaa nke ọwhu bụ lẹ whẹ tukurọ alí ono dzuru.

⁸ O noo ya, onye eze ọwhúú, bụ onye l'ẹte amaa Jósẹfu amama owhu bya afuta chílahaa ndu Íjiputu. ⁹ Ọo ya bụ, ọ sụ ndu alí iya: “Unu lekwa lẹ ndu Ízurelu l'akaakwaa anyi shii, whẹ l'akawaa anyi ẹkuku. ¹⁰ Unu byakwa t'anyi gbagbua whẹ l'ako gude kwaberu whẹ ẹnya. Ọdua bẹ whẹ l'a-nokwa aka shii eje eje. Ọ -bụru l'o nweru g'ọgu shi dakfuta anyi bẹ whẹ l'a-tukuraru ike yeru ndu ọhogu anyi l'wushi anyi ọgu; e megee whẹ ahaa l'alí anyi l'ufu.”

¹¹ Ọo ya bụ, ndu Íjiputu bya ahọta ndu madzụ; mee whẹ udumalí sụ tẹ whẹ dzujeru ndu Ízurelu ozhi mkpọnwuru. Whẹ tọ mkpukpu Pitomu mee mkpukpu Ramísesu t'ọ bụru mkpukpu ẹka Fero l'a-kwakọbeje ẹku iya. ¹² Ọle ọobuje, aa -kpa ndu Ízurelu ẹhu eje eje, whẹ azushi eje; o nokwawho gẹ whẹ tukurọ ẹka lile dzuru. Ndu Íjiputu l'atsụ ndu Ízurelu egvu; ¹³ whẹ mee tẹ ndu Ízurelu jeje ozhi mkpọnwuru. ¹⁴ Whẹ gude ozhi mkpọnwuru mee, ndzụ whẹ bụru ndzụ áwhụ. Whẹ mee; whẹ l'ayoshi bụlọku ẹja; aghakwawho ẹja-mini; whẹ l'ejekwawho ozhi ọdo, bụ ozhi l'eejeje l'ẹgu. Iwhe bụ ozhi lile, ndu Íjiputu dzuberu whẹ bụkota ozhi mkpọnwuru.

¹⁵ Eze ndu Íjiputu sụ ụnwanyi, l'eswije ụnwanyi Híburu ime; ẹwha onye lanụ bụ Shifura; ẹwha onye ọwhu bụru Puwa: ¹⁶ “Unu -swideje ụnwanyi Híburu ime l'ẹka whẹ l'anọduje anwụ nwa, whẹ l'anwụ iya, t'unu lejee whẹ ẹnya ree. Ọ -bụru nwa nwoke, t'unu gbujee ya; nteke bụ l'ọo nwa nwanji, unu ahajẹ ya t'ọ nọdu ndzụ.” ¹⁷ Ọle ụnwanyi ono, l'eswije ime ono l'atsụ Chileke egvu; whẹ te emeje iwhe ono, eze ndu Íjiputu zhiru whẹ ememe. Whẹ l'ahajẹ ụnwegirima unwoke,

whẹ anọdu ndzụ. ¹⁸ Tọ dọ iya bụ, eze ndu Íjiputu bya ekua ụnwanyi ono, l'eswije ime ono; sụ whẹ: “?Ọo gụnu meru g'ọ gude unu mee ụdudu iwhe dọ nno, mbụ iwhe meru unu l'ahajẹ ụnwegirima unwoke; whẹ anọdu ndzụ?”

¹⁹ Ụnwanyi ono, l'eswije ime ono sụ Fero l'ụnwanyi Híburu ta adudu g'ọo ụnwanyi Íjiputu. Ọkpehu dọ whẹ nke ọwhu bụ l'ọobuje, ndu l'eswi ime -bya l'erwudeshia ẹka ono, whẹ ezedawaa nụ.

²⁰ Ọo ya bụ, Chileke meeru ụnwanyi ono, l'eswi ime ono iwhe-oma. Ndu Ízurelu l'azushibaa aka shii; akabaa l'igwe eje eje. ²¹ Chileke gude l'ụnwanyi ono, l'eswi ime ono l'atsụ iya egvu; mee t'ogboduwu whẹ saa ọsa.

²² O noo ya, Fero bya atọaru ndu nkiya gẹ whẹ ha iwu sụ: “Ọ bụru lẹ ndu Híburu bẹ nwuru nwa; ọ -bụru nwa nwoke; t'e je echee ya l'enyimu Nayilu. Nteke ọ bụ nwa nwanji t'a haa ya t'ọ nọdu ndzụ.”

A nwuru Mosisu

2 O noo ya, nwoke ọbu, shi l'ozo-ulo Lívayi bya eje alụ nwanji, shikwawho l'ozo-ulo Lívayi. ² Nwanji ono tsuta ime; nwụ nwa nwoke. Nteke ọ whuru lẹ nwata ono bẹ l'amanuka ụma; o hee ya l'edomi ọnwa ẹto. ³ A nọnyaa; t'ọ duche ike domikota iya. O gbuta ẹji gude kpaarụ iya nkata; bya echia ya ụrwa mbekee. O kuru nwata ono ye l'ime nkata ono pata je edobe l'aguga ẹnyimu Nayilu l'ẹka ẹji zeru. ⁴ Nwune iya nwanji je akfuru otẹnya t'ọ marụ iwhe l'e-me nwata ono.

⁵ Tọ dọ iya bụ, nwa Fero nke nwanji jee ọghu ẹhu l'enyimu Nayilu ono. Yẹle ụnwumboko, l'ejeru iya ozhi liru eje l'aguga ẹnyimu ono. Ọ whụ nkata ono g'ọ dọ l'ime ẹji ono, o zhia nwamgboko, bụ ohu iya t'ọ je apataadaru iye ya. ⁶ O kpuhaa ya; bya awhụ nwata ono. Nwata ono l'arya ẹkwa; imiko iya dọ iya. Ọ sụ: “Ọ kwa nwatibe onye Híburu bẹ dọ ẹgube-ẹ.”

⁷ Nwune nwata ono nke nwanji sụ nwatibe Fero ono: “?Ọo tẹ mu je ekuaru ghu nwanji Híburu, l'e-heru ghu nwata ono?”

⁸ Ọ sụ iya ngwa jenu. Nwamgboko ono tughua je ekua ne nwata ono. ⁹ Nwada Fero sụ ne nwata ono t'ọ kuta nwata ono je ehefutaru iya, tẹ ya kfụ ya ụgwọ. O noo ya, nwanji ono bya ekuta nwata ono je awata ehehe. ¹⁰ Nwata ono vutalewho, o duta iya dulahuru nwat-

ibe Fero ono, ọ bụru nwa iya. Ọ gụa ya Mósísu nkele ọ sụru l'ọo nwata, ya gútaru lẹ mini.

Mósísu gbarụ laa alị ndu Midiyanu

¹¹ O noo ya, o rwua ujiku lanụ gẹ Mósísu vutawaru; o jeshia tẹ ya whụ ndu nkiya l'ẹka ono, whẹ l'eje ozhi mkpónwuru ono. Ọ whụa onye Íjiputu gẹ l'oochi onye Híburu, bụ onye lanụ lẹ ndu nkiya iwhe. ¹² Ọ bya achíkaa ẹnya, chíkaa ẹnya, tọ dụ onye ọ whuru, o gbua onye Íjiputu ono gude ẹja kpochia ya. ¹³ O rwua echile iya; ọ túbukwaru ọdo lufu je awhụa ndu Híburu labọ l'ẹka whẹ l'alwụ ọgu. Ọ sụ onye ọwhu bụ iya l'achọ okfu: “?Ọo gụnu meru l'iichi onye Híburu ibe ghu iwhe?”

¹⁴ Onye ono sụ iya: “?Oo onye meru ghu onye ishi anyi mée onye ikpe anyi? ?Imewaa t'i gbua mu g'i gburu onye Íjiputu whọ?” Tọ dụ iya bụ, Mósísu wata ọtsu egvu, ọ rịa sụ: “Iwhe ono, mu meru b'a makọtawaru nụ-ee.”

¹⁵ Fero nulewho iwhe ono, ọ chọkashide ụzo, l'oo-shi gbua Mósísu. Ọle Mósísu bẹ gbarụ ọso l'ibe Fero gbarụ lashia alị ndu Midiyanu tẹ ya je eburu. O rwua je anọdu anọdu l'aguga wẹlu. ¹⁶ O noo ya, onye l'agwaru ndu Midiyanu iwhe nweru ụnwumgboko ẹsaa. Whẹ bya lẹ wẹlu ono tẹ whẹ kuta mini ye l'iwhe l'eejejeru anụ mini t'aturu nna whẹ ngụa. ¹⁷ O nweru ndu ọdo, l'eché aturu, byarụ bya achifu whẹ. O noo ya, Mósísu gbalihu yetaru whẹ ẹka, kuta mini doberu aturu whẹ.

¹⁸ Nteke ụnwumgboko ono lwakfuru nna whẹ, bụ Ruwẹlu, ọ sụ whẹ: “?Ọ waa unu lwaru ẹgwegwa ntanụ?”

¹⁹ Whẹ sụ iya l'o nweru nwoke Íjiputu, nafutaru whẹ l'ẹka ndu ọdo, l'eché aturu, bya esetakwawho mini doberu aturu whẹ, ọ ngụa.

²⁰ Ọ sụ ụnwada iya ono: “?Ndee nwoke ọbu? ?Ọo gụnu meru g'o gude unu parụ iya haa? Unu je ekua ya t'ọ bya eria nri.”

²¹ Mósísu kweta lẹ yẹle nwoke ono l'e-buru. Nwoke ono kuta nwa iya nwanyi, bụ Zipora kee Mósísu, ọ lụla-haa. ²² Zipora bya eyeru iya nwa nwoke. Mósísu gụa ya Geshomu nkele Mósísu bẹ sụru: “Mu bụ nlwamunlwa l'alị ndu ọha ọdo.”

²³ A nonyalewho, eze ndu Íjiputu nwuhu. Ndu Ízurẹlu wata ọtsu ude, echi mkpu, arya t'e yeru whẹ ẹka l'iwhe ẹhuka, whẹ l'eje lẹ nwohuta ono, whẹ bụ. Ẹkwa ono, whẹ l'arya bya erwua Chileke nchị. ²⁴ Chileke nụa ude ono, whẹ l'atsụ; ọ nyata ọgbandzu yẹle Ébirihamu mée Áyiziku mée Jékọpu gbarụ. ²⁵ Chileke bya aghaa ẹnya; lee ndu Ízurẹlu; ọ rịlahaa ọriri ẹhu whẹ.

Mósísu mée ọku, l'enwu l'irwu nwooshi

3 O noo ya, Mósísu l'eché aturu Jeturo, bụ nna nyee ya; bya aburu onye l'anọje agwaru ndu Midiyanu iwhe. O rwua ujiku lanụ, ọ chíta aturu ono jeshia ẹka

teru ẹnya l'echi-ẹgu, o jeta rwua l'ugvu Horẹbu bụ iya bụ ugvu Chileke. ² Ọ nọdu l'ẹka ono, Ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha gude ọku, l'enwu lẹ nwooshi nshii hee l'iwhu iya. Mósísu whụa g'ọku ono l'enwu lẹ nwooshi nshii ono t'ọ ke iya ekeke. ³ Ọo ya bụ, Mósísu sụ tẹ ya bya ejeedaa; je awhụ iwhe ọwa, tufuru ẹhu, l'eme nụ-a; tẹ ya maadarụ iwhe kpatarụ ọku ono te eke nwooshi ono ekeke.

⁴ Onye-Nwe-Ọha whulewho l'ọ kpulitawaru ntse tẹ ya whụ iwhe ono, Chileke shi lẹ nwooshi nshii ono kua ya oku sụ: “Mósísu! Mósísu!”

Mósísu za iya sụ: “Owee; lekwa mu l'ẹka-a.”

⁵ Chileke sụ iya: “Ba akpilitahekwaru ọdo! Yefu akpọkpa ghu nkele ẹka ono, ị kfuru bẹ bụ alị, dụ nsọ.” ⁶ Bya asụ iya “Ọo mbẹdua bụ Chileke nke nna ghu; bụru Chileke nke Ébirihamu; bụru Chileke nke Áyiziku; bükwaruwho Chileke nke Jékọpu.” Mósísu tsee iwhe nkele ọotsu egvu ole Chileke ẹnya.

⁷ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ: “Mu whụwaru iwhe-ọtsulanu, ndu nke mu l'eje l'alị Íjiputu. Mu nụwaru mkpu, whẹ l'echi t'a dzofuta whẹ l'ẹka ndu udumalị, tẹmenu iwhe-ọtsulanu, whẹ l'eje rwuwa mu l'ẹhu. ⁸ Mu byawaru tẹ mu nafuta whẹ l'ẹka ndu Íjiputu mée tẹ mu dufuta whẹ l'alị ono duba whẹ l'alị dụ ree bụru alị ha shii, mbụ l'alị mini-ẹra eswi yẹle mmanụ-ẹnwu jiru ejiji, bụ iya bụ alị ndu Kenanu mée nke ndu Hetu mée nke ndu Amọru mée nke ndu Pérezu mée nke ndu Hevu mée nke ndu Jebusu. ⁹ Ntaa bẹ mkpu, ndu Ízurẹlu l'echi rwuwaru mu lẹ nchị, mu whụwa gẹ ndu Íjiputu gude akpabe whẹ ẹhu. ¹⁰ Ntaa bẹ mu l'ezihi ghu t'i jekfu Fero je edufuta ndu nkemu ono, bụ ụnwu Ízurẹlu l'alị Íjiputu.”

¹¹ Ọle Mósísu bẹ sụru Chileke: “?Oo onye bẹ mu bụ nke tẹ mu je akpọ Fero iwhe, dufuta ụnwu Ízurẹlu l'alị Íjiputu?”

¹² Chileke sụ: “Mu l'e-swiru ghu eswiru. Ọdo bụ l'ọo waa l'aburu iwhe-ọhubama, l'ii-gude marụ l'ọo mu zhiru ghu. I -dufutagelewho ndu Ízurẹlu ono l'alị Íjiputu, unu abaarụ mụbe Chileke ẹja l'ugvu-a.”

¹³ Ọo ya bụ, Mósísu sụ Chileke: “Ọ -bükwanuru lẹ mu jekfuru ndu Ízurẹlu je asụ whẹ lẹ Chileke nke nna whẹ zhiru mu tẹ mu byakfuta whẹ. Whẹ -jịkwanu mu ẹwha ghu, ?mu l'a-sụ whẹ agha?”

¹⁴ Chileke sụ Mósísu: “MU BỤ ONYE MU BỤ. Iwhe l'ii-kfuru ndu Ízurẹlu bụ lẹ-a: 'MỤ BỤ bẹ zhiru ghu t'ị byakfuta whẹ.' ”

¹⁵ Chileke sụkwawho Mósísu t'ọ sụ ndu Ízurẹlu: “Ọo Onye-Nwe-Ọha, † bụ Chileke nke nna unu whẹ, mbụ Chileke nke Ébirihamu bụru Chileke nke Áyiziku mée Chileke nke Jékọpu bẹ zhiru ghu nụ t'i byakfuta whẹ. O nokwa ẹwha mụbe Chileke ndono jeye lẹ tututu-mimi-

† Onye-Nwe-Ọha bụ ẹwha Chileke kuru onwiya. Lẹ Híburu b'ọ bụ YHWH. Ezaa bẹ tsoru Bayiburu ọgbaru lẹ mbụ bụ Seputuajintu kua ya Onye-Nwe-Ọha.

mi. Mbụ l'o noo ewha l'ee-gude marụ mu shi l'ogbo rwua l'ogbo.

¹⁶ “Je je ekukobe ndu bụ ọgurenya ndu Ízurẹlu sụ whẹ agha: ‘Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna whẹ, mbụ Chileke nke Ébirihamu bụru Chileke nke Áyiziku mọe Chileke nke Jékọpu bẹ byakfutaru mu bya asụ: Mu lewaru unu ẹnya whụ ẹgube iwhe l'eeme unu l'alị Íjiputu. ¹⁷ Mu kwewaa ụkwa lẹ mu l'e-dufuta unu l'iwhe-ọtsulanu ono unu l'eje l'alị Íjiputu ono, duru unu je edobe l'alị ndu Kenanu mọe nke ndu Hetu mọe nke ndu Amọru mọe nke ndu Pẹrezu mọe nke ndu Hevu mọe nke ndu Jebusu, mbụ alị ono mini-ẹra eswi yele mmanụ-ẹnwu jiru ejiji.’

¹⁸ “Ndu bụ ọgurenya Ízurẹlu bẹ l'a-ngabẹru ghu-a nchị l'olu. Ọo ya bụ, gụbedua gụ lẹ ndu bụ ọgurenya ono atụko liru jekfu eze ndu Íjiputu je asụ iya: ‘Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Híburu bẹ byakfutaakwaru anyi. Hanụ anyi t'anyi jee ije ujiku ẹto bahụ l'echi-ẹgu je agbaa eja nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi.’ ¹⁹ Mu makwarụ-a l'eze ndu Íjiputu ono te ekwedu t'unu tųgbua; gbahaa l'e meru iya l'ẹka ike. ²⁰ Ọo ya bụ lẹ mu l'a-machị ẹka mu, gude iwhe dụ biribiri, mu l'e-me lẹ Íjiputu nua whẹ chikfu. Iwhe ono -nwụ-gelewho bẹ l'oo-kwetagezhia haa unu t'unu lashia.

²¹ “Mu l'e-me tẹ ndu Ízurẹlu dụ ndu Íjiputu l'obu nke ọwhu bụkwanu unu ladelewho bẹ unu ta agbadu ẹka ala. ²² Nwanyị nonu l'a-ryota onye obutobu iya mọe nwanji, bu l'ulo whẹ arya, e meru lẹ mkpọla-ocha mọe arya, e meru lẹ mkpọla-ododo mọe uwe, unu l'e-ye ụnwegirima unu. Ọo ya bụ, unu eshi nno gwoo iwhe ndu Íjiputu gude lashia.”

Iwhe-awhụrulenya, Mósisu l'e-meshi

4 Mósisu sụ: “?Ọ -bụkwanuru lẹ whẹ te ekwedu iwhe mu kfuru, whẹ te ekwe ngabẹru mu nchị l'olu, whẹ -sụkwanu lẹ Onye-Nwe-Ọha ta abyakfutadu mu-e?”

² Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha jia ya sụ: “?Ọo gụnu b'i gude l'ẹka ẹgube ono?”

Ọ sụ iya l'ọo mgboro.

³ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Togbooda iya l'alị.”

Ọ togbo iya. Ọ ghọo agwọ. Ọ vaa ọkpa iya mini.

⁴ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Machia ẹka ghu wọru iya lẹ mgbodzu.” Mósisu tuchia ẹka iya wọru agwọ ono. Ọ nọdu iya l'ẹka ghọ-zhia bụru mgboro g'o shi bụru.

⁵ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Iwhe ono bụ nke ọwhu whẹ l'e-kweta lẹ Onye-Nwe-Ọha bụ iya bụ Chileke nke nna whẹ, mbụ Chileke nke Ébirihamu; bụru Chileke nke Áyiziku mọe Chileke nke Jékọpu bẹ byakfutaru ghu nụ.”

⁶ Onye-Nwe-Ọha sụkwawho Mósisu ọdo: “Ye ẹka lẹ mkpuda-ewho ghu.” Mósisu bya eye ẹka lẹ mkpuda-ewho iya. O wofutadeshia ẹka, njokirehu tükowa iya ẹka nata; ọ chahụ iya sososo.

⁷ Chileke sụ iya: “Ngwa, yewhu ẹka ghu azụ lẹ mkpuda-ewho ghu.” Tọ dụ iya bụ, Mósisu bya eyewhu ẹka iya azụ lẹ mkpuda-ewho iya. O wofutadeshia ya, njokirehu ono mishihuwaa; ẹka iya bya adu g'ibe ẹhu iya ọwhu dụ.

⁸ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ: “Ọ -bụru lẹ whẹ te ekwetadu nkeghu, whẹ ta angabẹru ghu nchị l'iwhe-awhụrulenya nke mbụ whọ bẹ whẹ l'e-kweta-a l'iwhe-awhụrulenya nke ẹbo ọwaa. ⁹ Ọle ọ -bụru lẹ whẹ te ekwetadu iwhe-awhụrulenya labo ono, whẹ ta angabẹru ghu nchị l'olu, gụ eje ekuta mini l'enyimu Nayilu, wushi l'alị ọkponku. Mini ono, i kutaru l'enyimu ono l'a-gho mmee l'oma alị.”

¹⁰ Mósisu sụ Onye-Nwe-Ọha: “Byiko onye-nwe-mu nụ, mọe mu ta amakwa gẹ l'aasajẹ okfu. Eshi mbulembu byeye ntaa, l'iikfu eyeru mube onye ozhi ghu ẹgube-ẹ bẹ mu shikwa bataru onye l'ari ọnu ari, bụru onye l'atsụ ntsụ.”

¹¹ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “?Oo onye meru ọnu madzụ? ?Oo onye l'emeje madzụ, ya aburu onye l'ete ekfu okfu; ọ dya ya aburu onye nkuchi? ?Oo onye l'emeje madzụ, ya aburu onye l'awhụ ụzo, ọ dua ya aburu onye l'atsọ ishi? ?Tọ dụ mbedua, bụ Onye-Nwe-Ọha l'emeje iya? ¹² Ọo ya bụ t'i tųgbua ntaa jeshia. Mu l'e-yetaru ghu-a ẹka t'i kfu okfu, mu ezhikwaa ghu whọ iwhe l'ii-kfu.”

¹³ Ọle Mósisu bẹ sụru: “Byiko onye-nwe-mu nụ, zhia ya rọ onye ọdo t'o je.”

¹⁴ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha vọru ọku ghua ẹhu l'ẹka Mósisu nọ. Ọ sụ Mósisu: “?Nwune ghu ta anọdu, mbụ Éronu, onye shi l'eri Lívayi? Mu makwaru lẹ yebedua maru gẹ l'ekfu okfu. Ọ nọkwa l'uzo abyakfuta ghu. Obu l'a-tso iya uto m'ọ whule ghu whọ. ¹⁵ Ii-kfuje yeru iya; karu iya iwhe l'oo-kfu. Mu l'anọdu eyetaru unu labo ẹka; ezhi unu iwhe unu l'anọje eme. ¹⁶ Ọo Éronu bụ iya l'a-nọ ekfuchitaru ghu l'ẹka ndu Ízurẹlu nọ. Ọo-nọdu ọnodu ọnu l'ekfuchiru ghu. Gụbedua anọdu ọnodu Chileke l'ẹka ọ nọ. ¹⁷ Ọle ọbu; wotakwa mgboro-ọ gude l'ẹka, l'ii-gude emeshi iwhe-awhụrulenya ono.”

Mósisu l'alawhu azu lẹ Íjiputu

¹⁸ O noo ya, Mósisu bya ejekfu Jeturo, bụ nna nyee ya sụ iya: “Haa mu tẹ mu lawhu azu jekfu ndibe anyi l'alị Íjiputu je amarụ mọe ?ndzụ o dzukotaru whẹ-e?”

Jeturo kweta bya asụ iya t'ọ laa guu.

¹⁹ Nteke ono bẹ Onye-Nwe-Ọha nọduhawaa l'alị ndu Midiyanu sụ Mósisu: “Dawhu azu l'alị Íjiputu, o noo nkele ndu lile ono, shi achọ ụzo ndzụ ghu ono nwushi-huwaru.” ²⁰ Ọo ya bụ, Mósisu duta nyee ya mọe ụnwu iya; whẹ nọ-koru l'eli nkafu-igara. O wota mgboro Chileke ono gude l'ẹka; ọ bụru whẹ ọla alị Íjiputu.

²¹ Onye-Nwe-Qha sụ Mósísu: "Í -dawhulewho azụ lẹ Íjiputu; tükokwa iwhe dọ biribiri ono, mu nọru ghu ike t'i mee mekota l'iwhe Fero. Ọle mu l'a-kpochi obu iya akpochi nke ọwhu l'ẹte okwe haa ndu Ízurẹlu tẹ whẹ tųgbua. ²² Iwhe l'ii-kfuru Fero bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndọwa: Ọo Ízurẹlu bụ ọkpara mụbe Onye-Nwe-Qha. ²³ Mu kfuwaru ghu sụ t'í haa ọkpara mu ono t'ọ tųgburu nke ọwhu l'ọo-baru mu eja. Í -jika l'í tji hadu iya t'ọ tųgburu bẹ mu l'e-gbukwa ọkpara nkeghu."

²⁴ Whẹ jeta rwua l'echi-uzo l'eka whẹ raduru, Onye-Nwe-Qha byakfuta Mósísu melahaa t'o gbua ya. ²⁵ Ọo ya bụ, Zipora wota ẹwhuru, l'atsụ nkọ, gude bufu nwa iya akpapyi, bya edenyi iya Mósísu l'okpa sụ iya: "Ntaa b'í bụ nwoke l'alụ mu alulu l'ẹhu mmee." ²⁶ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Qha parụ iya haa. Nteke ono, Zipora sụru: "Í bụ nwoke l'alụ mu alulu l'ẹhu mmee" bẹ iwhe l'ookfu ama ẹka bụ obu ugwu.

²⁷ Onye-Nwe-Qha sụ Éronu: "Tųgburu jekfushia Mósísu l'echi-egu." Ọo ya bụ, Éronu jekfu Mósísu l'ugwu Chileke tsutsua ya onu. ²⁸ Mósísu kọkotaru Éronu iwhe lile Onye-Nwe-Qha zhiru iya t'ọ je ekfua mée iwhe-awhūrulenyanya ono, Chileke sụru t'o meshia.

²⁹ Mósísu yẹle Éronu je ekukobe ndu bụ ọgurenanya Ízurẹlu gẹ whẹ ha. ³⁰ Éronu tuko iwhe lile ono, Onye-Nwe-Qha kfuru Mósísu kfukotaru whẹ. O mee iwhe-awhūrulenyanya ono l'iwhe ndu Ízurẹlu; ³¹ whẹ kweta. Whẹ nulewho lẹ Onye-Nwe-Qha l'akpawa ishi whẹbe ndu Ízurẹlu mée l'ọ whụwaru iwhe-otsulanu, whẹ l'eje, whẹ whuzeta ishi l'alí baaru Chileke eja.

5 E megelewho, Mósísu yẹle Éronu jekfu Fero je asụ iya: "Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke nke Ízurẹlu bẹ sụkwaru t'í haa ndibe iya tẹ whẹ je eriaru iya oge l'echi-egu."

² Fero sụ: "Ọo onye bụ Onye-Nwe-Qha ọbu nke tẹ mu ngaberu iya nchí l'olu, haa ndu Ízurẹlu tẹ whẹ tųgbua? Mu ta amadu onye Onye-Nwe-Qha bụ, ọdo bụ lẹ mu ta ahadu ndu Ízurẹlu tẹ whẹ tųgbua."

³ Ọo ya bụ, whẹ sụ iya: "Ọ kwa Chileke ndu Híburu bẹ byakfutaru anyi. Hanu t'anyi jee ije abalí ẹto bahu l'echi-egu je agwaa Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke anyi. A nọnyaa, o gude ẹhu-ba-du-mma, m'ọbu ogu-igba gbushia anyi."

⁴ Obenu l'eze ndu Íjiputu sụru whẹ: "Mósísu gụ lẹ Éronu, ọo gunu meru g'o gude unu l'achifu ndu ono l'orwu, whẹ l'arwu? Ngwa, unu dawhu azụ l'ozhi unu l'eje!" ⁵ Fero sụkwawho: "Unu leeda. Ntaa bẹ ndu Ízurẹlu hawaa l'igweligwe, unu kposilaha whẹ ozhi, whẹ l'eje!"

⁶ Ọ bukwaruwho mbọku ono bẹ Fero kuru ndu udumali mée ndu ishi-orwu ndu Ízurẹlu sụ whẹ: ⁷ "Unu ba anujehekwa ndu Ízurẹlu ẹswa, whẹ l'e-gudeje ayọ eja. Tẹ whẹ jeje achọ ẹswa jita l'onwowhe. ⁸ Ọle t'ọ bukwaru eja ole, whẹ shi ayọtajehawaa lẹ mbụ bẹ unu l'e-

me whẹ tẹ whẹ yọtaje. Unu be ewobotakwa iwhe l'eja ole, whẹ shi ayọtajehawaa. Ẹgali l'egbu whẹ egbu, ọ buru iya meru g'o gude whẹ l'echi mkpu t'a haa whẹ tẹ whẹ je agbaaru Chileke whẹ eja. ⁹ Unu kpabẹbaa whẹ ozhi nke ọwhu whẹ l'e-whube iwhe eje iya; haa ọngabe nchí l'asulasu."

¹⁰ Tọ dọ iya bụ, ndu udumali mée ndu ishi-orwu sụ ndu Ízurẹlu: "Ọ waa iwhe Fero kfuru ndọwa: Ọ sụru t'a ba anujehe unu ẹswa. ¹¹ T'unu jeje l'onwunu je ajita ẹswa l'eka unu whuru iya. Ọle orwu unu l'arwu ta adu-du iwhe ee-wobota iya m'ọo nnanu." ¹² Ọo ya bụ, ndu Ízurẹlu bya atuko alí Íjiputu l'owhu jekashihu, tsoru achọ ẹka whẹ l'a-whu ẹswa, whẹ gude ayọ eja obu. ¹³ Ndu udumali l'eye whẹ ọwha asuje: "Unu rwudzua orwu unu l'arwu, mbụ orwu, gbaru unu lẹ mbọku, egube unu shi arwuje iya nteke e shi anuje unu ẹswa." ¹⁴ Ndu udumali Fero bya echilaha ndu ishi-orwu ndu Ízurẹlu ono iwhe, mbụ ndu ono, whẹ hotaru dobe tẹ whẹ letaje ndu Ízurẹlu ẹnya sụ whẹ: "Ọo gunu kpataru unu ta ayọ-dzu eja unu unyawhu mée ntanu, g'unu shi ayọ-dzujehawa iya?"

¹⁵ Ndu ishi-orwu ndu Ízurẹlu bya awukfuta Fero, sụ iya: "Ọo gunu bẹ l'iime anyibe ndu ozhi ghu egube-ẹ?" ¹⁶ Ọ tọ dudu ẹswa l'evutajekwaduru ndu ozhi ghu, tẹ-menu a sụkwanu anyi t'anyi yọ eja. Ntaa bẹ l'aanoje echi ndu ozhi ghu iwhe, ọ bukwaru nụ ndu nkeghu b'o shi l'eka."

¹⁷ Fero sụ: "Ọo nke mmaanụ ono, unu nọ bẹ kparu iwhe unu sụru t'a haa unu t'unu tųgbua je agbaa eja nụ Onye-Nwe-Qha. ¹⁸ Ngwa, unu tųgbua ntaantaa je arwu orwu unu. A ta abyadu l'e-vutabaaru unu ẹswa ọdo. Ọle mkpakọ iya bulewho t'unu yọ-dzujee eja ole, unu shihawaa ayọtaje."

¹⁹ Ndu ishi-orwu ndu Ízurẹlu bya amaru lẹ whẹ nọ l'iwhe-otsulanu nteke ono, a sụru whẹ l'a ta abyadu l'ewobotaru whẹ iwhe l'eja ole, whẹ l'ayọtaje lẹ mbọku. ²⁰ Whẹ lufutalewho lẹ nke Fero, whẹ whu Mósísu yẹle Éronu l'eka whẹ kfuru ngaberu whẹ, ²¹ bya asụ whẹ: "Tẹ Onye-Nwe-Qha lekwa ẹnya l'iwhe-e, unu meru, kpee unu ikpe iya. Nkele unu mewaru; anyi dụwaa Fero yẹle ndu ozhi iya ashí, unu shikwawho nno woru mma ye whẹ l'eka tẹ whẹ gude gbushia anyi."

Chileke kwere ukwa ndzofuta

²² Mósísu jekfuwhu Onye-Nwe-Qha azụ je asụ iya: "Gube Onye-nwe-ọha. Ọo gunu meru g'o gude, i wokfutaru ndu-a iwhe-otsulanu? Ọo waa bụ iya bụ ozhi ọbu, i zhiru mu? ²³ Nkele eshi mu byakfutaru Fero bya egude ẹwha ghu kfuru yeru iya b'o wotaru iwhe-otsulanu doberu ndu nkeghu. To nwe iwhe i meru ilile, gude dzofuta ndu nkeghu ono."

6 O noo ya, Onye-Nwe-Qha sụ Mósísu: "Í bya l'awhu iwhe mu l'e-me Fero. Nkele mu l'e-gude ike

ọkpehu mu mee, ya aparụ whẹ haa; mbụ lẹ mu l'e-gude ike ọkpehu mu mee, ya achịfu whẹ l'alị iya."

² Chileke sụkwawho Mósísu: "Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha. ³ Mu seru l'iwhu Ébiríhamu; mu see l'iwhu Áyízíku; mu sekwaawho l'iwhu Jékọpu; mu karụ whẹ l'ẹwha mu bụ Chileke, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike. Ọle mu te emedu tẹ whẹ marụ l'ẹwha mu bụ Onye-Nwe-Ọha. ⁴ Mu lẹ whẹ bya agbaa ndzụ lẹ mu l'a-nụ whẹ alị ndu Kenanu, bụ alị ẹka whẹ shi buru g'ọo ndu lwarụ alwa. ⁵ Ọdo bụ lẹ mu nwaru ude, ndu Ízurẹlu l'atsụ; mbụ ndu ono, ndu Íjiputu meru, whẹ bụru ohu ono. Mu ny-atawaa ọgbandzu mu ono.

⁶ "Ọo ya bụ, t'unu sụ ndu Ízurẹlu: 'Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha; mu l'a-nafuta unu l'ozhi mkpọnwuru ono, ndu Íjiputu dzuberu unu; mu emee t'unu nweru onwunu; t'unu ba abụhe ohu whẹ. Mu l'a-machị ẹka mu gude gbafuta unu; bya emeshia iwhe dụ biribiri gude nwa whẹ awhụ. ⁷ Mu l'e-me t'unu bụru ndu nkemu; mu abụru Chileke unu. Ọo ya bụ, unu amarụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke unu; onye ono, nafutaru unu l'ozhi mkpọnwuru ono, ndu Íjiputu dzuberu unu. ⁸ Mu l'e-duta unu dubata l'alị ono, mu paliru ẹka mu imeli, ribua lẹ nte lẹ mu l'a-nụ Ébiríhamu mee Áyízíku mee Jékọpu. Mu l'a-nụ iya unu t'ọ bụru oke-iwhe unu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.'"

⁹ Mósísu bya ezhia ndu Ízurẹlu iwhe ono, Chileke zhiru, ọle whẹ ta angaduru iya nchị nkele mmeji tọfuaru whẹ; temenu l'eedzuru whẹ ozhi mkpọnwuru.

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: ¹¹ "Je ekfuru Fero, bụ eze ndu Íjiputu t'ọ haa ndu Ízurẹlu tẹ whẹ gbeshi lufu l'alị iya."

¹² Ọle Mósísu bẹ sụru Onye-Nwe-Ọha: "Ọ -bụru lẹ ndu Ízurẹlu ta angaduru mu nchị, ?ndẹe gẹ Fero l'e-shi ngabẹru mu nchị lẹ mube onye l'atsụ ntsụ?" ¹³ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mósísu yẹle Éronu l'okfu ẹhu ndu Ízurẹlu mee l'okfu ẹhu Fero, bụ eze ndu Íjiputu sụ whẹ tẹ whẹ dufuta ndu Ízurẹlu l'alị Íjiputu.

Ẹpa Mósísu yẹle ẹpa Éronu

¹⁴ Ọ waa bụ ndu, bụ ishi l'ẹnya-uwhu ibe nna whẹ. Ụnwu Rúbẹnu, bụ ọkpara Ízurẹlu bụ Hanọku, Palu, Hẹzuronu mee Kami. Ndu ono bụ ndu ikfu Rúbẹnu gẹ whẹ ha.

¹⁵ Ụnwu nke Símiyọnu bẹ bụ Jemuwẹlu, Jaminu, Ohadu, Jakinu, Zoha, mee Shawulu, nwa nwanyị Kenanu. Ndu ono bụ ndu ikfu Símiyọnu gẹ whẹ ha.

¹⁶ Ọ waa bụ ẹwha ụnwu Lívayi, ẹgube e deru whẹ l'ẹkwo: Geshonu mee Kohatu mee Merari. Lívayi nọru ụkporo awha ugbo ishii l'awha iri l'ẹsaa.

¹⁷ Ụnwu Geshonu l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ bụ Libyini mee Shimeyi.

¹⁸ Ụnwu Kohatu bụ Amuramu, Izharu, Hiburonu mee Úziyẹlu. Kohatu nọru ụkporo awha ugbo ishii l'awha iri l'ẹto.

¹⁹ Ụnwu Merari bụ Mahuli mee Mushi. O noo bụ ndu ikfu Lívayi, ẹgube e deru iya l'ẹkwo.

²⁰ Amuramu bẹ luru nwune nna iya, bụ Jokebedu. Ọ nwutaru iya Éronu yẹle Mósísu. Amuramu nọru ụkporo awha ugbo ishii l'awha iri l'ẹsaa.

²¹ Ụnwu Izharu bụ Kora, Nefegu mee Zikiri.

²² Ụnwu Úziyẹlu bụ Mishẹlu mee Éluzafanu mee Sitiri.

²³ Éronu bẹ luru Elisheba, nwatibe Amínadabu nke nwanyị, bụkwaruwho nwune Nahushonu nke nwanyị. Elisheba nwutaru Éronu Nedabu, Abyihu, Eliyéza mee Itama.

²⁴ Ụnwu Kora bụ Asiru mee Élukana mee Abyiyasafu. Ndu ono bụ ndu ẹnya-uwhu Kora.

²⁵ Eliyéza, nwa Éronu bẹ luru onye lanụ l'ime ụnwada Putẹlu, ọ nwutaru iya Fínhasu.

Ndu ono bụkota ishi l'ikfu Lívayi l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ.

²⁶ Ọo Éronu yẹle Mósísu bẹ bụ ndu ọbu, Onye-Nwe-Ọha sụru: "Unu dufuta ndu Ízurẹlu gẹ whẹ ha l'alị Íjiputu." ²⁷ Ọ kwawhọ whẹ bụ ndu ọbu, kfuru Fero, bụ eze ndu Íjiputu nke odufuta ndu Ízurẹlu l'alị Íjiputu. Ọ kwawhọ Mósísu yẹle Éronu lanụ ono b'ọ bụ.

Éronu bụ ọnu, l'ekfuchiru Mósísu

²⁸ O noo ya, nteke ono, Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Mósísu l'alị Íjiputu ²⁹ bẹ Onye-Nwe-Ọha sụru iya: "Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha. Kfuru Fero, bụ eze ndu Íjiputu iwhe lile ono, mu kfuru ghu."

³⁰ Ọle Mósísu sụru Onye-Nwe-Ọha: "Nkeshi mu bụ onye l'atsụ ntsụ, ?ndẹe gẹ Fero l'e-shi ngabẹru mu nchị?"

7 Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: "Lekwa lẹ mu mewaru ghu, ì dụ g'ọo Chileke l'ẹka Fero nọ. Nwune ghu Éronu bẹ l'a-nọ ekfuchiru ghu. ² Kfukotakwa iwhe lile, mu kfuru ghu. Nwune ghu Éronu bẹ l'ekfuru Fero t'ọ haa ndu Ízurẹlu tẹ whẹ lufu l'alị iya. ³ Ọle mu l'a-kpochi obu Fero. Mu l'e-me iwhe-awhūrulenya mee iwhe dụ biribiri, ha l'igweligwe l'alị Íjiputu, ⁴ ọle Fero ta abyadụ l'a-ngaru unu nchị. O noo nteke mu l'ada ndu Íjiputu ejo ẹka l'ẹhu bya emeshia iwhe dụ biribiri gude nwa whẹ áwhụ, shi nno dufuta ndibe mu, bụ ndu Ízurẹlu gẹ whẹ ha lẹ Íjiputu. ⁵ Ndu Íjiputu l'ama l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha mē mu machilewho ẹka mu dabẹ ndu Íjiputu l'ẹhu, shi nno dufuta ndu Ízurẹlu l'echilabọ whẹ."

⁶ Mósísu yẹle Éronu mee iwhe Onye-Nwe-Ọha zhiru whẹ. ⁷ Mósísu gbawarụ ụkporo awha ugbo ẹno; Éronu gbawaa ụkporo awha ugbo ẹno l'awha ẹto nteke whẹ kfuru yeru Fero.

Mgboro Éronu ghoru agwo

⁸ Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu yele Éronu: ⁹ “Ọ -bụru lẹ Fero sūru t'unu mee iwhe dū biribiri gude goshi iwhe unu l'ekfu, ọo ya bụ gube Mosisu asụ Éronu t'ọ wota mgboro iya tọgbo l'atatiwhu Fero, t'ọ ghọo agwo.”

¹⁰ Ọo ya bụ, Mosisu yele Éronu bya ejekfu Fero je atuko iwhe lile ono, Onye-Nwe-Ọha zhiru whẹ meko-tagezhia. Éronu tọgbo mgboro iya l'atatiwhu Fero yele ndu ozhi iya, ọ ghọo agwo. ¹¹ Tọ dū iya bụ, Fero bya ekua ndu mmamagụ mee ndu l'emeje amamanshi. Ndu jibya ndu Íjiputu ono gude ụzo, whẹ l'egudeje eme amamanshi mekwaawho iwhe ono. ¹² Onyenonu gẹ whẹ ha tọgbokota mgboro nkiya l'alj; ọ ghoshia agwo. Ọle mgboro nke Éronu bẹ tukuror mgboro nke ndu ono lwekota. ¹³ Obu Fero kpochilee g'ọ kpochiru, tọ ngarụ whẹ rọo nchị bụ iya bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha kfuwaru l'ọo-dụ.

Mini ghoru mme

¹⁴ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: “Obu Fero kpochikwaru akpochi. Ọ jikaru l'ọ tọ hadu tẹ ndu Ízurẹlu tųgbua. ¹⁵ O rwua l'utsu, gụ ejekfu Fero m'ọ jede l'enyimu. Nodu l'aguga Nayilu ngaberu iya, gụ egude mgboro ono, shi ghọo agwo whẹ l'eka. ¹⁶ Ọo ya bụ, gụ asụ iya lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Híburu zhikwaru ghu t'j bya asụ iya t'ọ haa ndibe iya tẹ whẹ tųgburu nke ọwhu whẹ l'a-baru iya eja l'echi-egu. Ọle eshi nteke ono bẹ l'itii kwedua. ¹⁷ Gụ asụ iya: Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: ‘Ọ waa iwhe l'ii-gude maru l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.’ Mube Mosisu l'e-woru mgboro-ọ, mu gude l'eka-a chia lẹ mini Nayilu. Mini ono aghọo mme. ¹⁸ Ẹma, bu lẹ Nayilu l'annwshihukota. Ẹnyimu ono eshihu uwuru-uwuru; ya eje aduhe ndu Íjiputu nke ọngu mini, shi iya nụ.”

¹⁹ Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: “Kfuru Éronu t'ọ wota mgboro iya maa amama lẹ mini gẹ mini ha l'alj Íjiputu mee, ya amaa ya l'enyimu g'enyimu ha mee l'iyi g'iyi ha mee l'okpuru g'okpuru ha mee lẹ mini lile, dū nū nke ọwhu whẹ l'a-ghọ mme. Mmee l'a-tuko ẹka lile dzuru l'alj Íjiputu, mbụ je akpaa l'iwhe bụ iwhe l'aado mini, ndu ọwhu a pyiru apyipyi mee ndu ọwhu a kpuru akpukpu.”

²⁰ Mosisu yele Éronu mee iwhe Onye-Nwe-Ọha zhiru whẹ. Ọ malia mgboro ono imeli l'atatiwhu Fero yele ndu ozhi iya; bya echia ya lẹ mini, dū l'enyimu Nayilu. Iwhe bụ mini, nọ l'enyimu ono ghokota mme. ²¹ Ẹma, bu lẹ Nayilu nwshihukota. Ẹnyimu Nayilu ono shihu uwuru-uwuru nke ọwhu bụ lẹ ndu Íjiputu ta adudu ike ngua mini, shi iya nū. Mmee tuko ẹka lile dzuru l'alj Íjiputu.

²² Ndu jibya ndu alj Íjiputu bya egude ụzo amamanshi whẹ mekwaawho egube ono. Ọo ya bụ, Fero

kpochilee obu iya g'ọ kpochiru iya. T'ọ ngarụ Mosisu yele Éronu nchị, mbụ egube ono Onye-Nwe-Ọha kfuwaru l'ọo-dụ. ²³ Fero dakọbe, ọ bụru iya ọlwa ibe iya. Iwhe ono te erwu iya nū m'ọo l'ehu. ²⁴ Ndu Íjiputu gwashia nwogvu l'aguga Nayilu l'eka whẹ l'achọ mini, whẹ l'a-ngu. Nkele mini ẹnyimu ono ta adudu nke angungu.

Mbara byaru ọgu

²⁵ A nọo abalị ẹsaa gẹ Onye-Nwe-Ọha dageeru ẹka l'enyimu Nayilu.

8 Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: “Jekfu Fero je asụ iya: ‘Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Haa ndibe mu tẹ whẹ laa nke ọwhu whẹ l'a-baru mu eja. ² Ọ -bụru l'j jikaru tẹ whẹ ba alashị, mu egude mbara bya ọgu l'alj ghu l'owhu. ³ Mbara l'a-tuko ẹnyimu Nayilu naru; kposhia bya akuru l'ibe ghu mee l'ime ọlo ẹka l'ijizeje mee l'iwhe-azee ghu mee l'ulo ndu ozhi ghu mee l'ibe ndu alj ghu l'owhu mee l'onu ekfu, l'eeshijeru ghu iwhe mee l'ochi, l'egudeje agwo-whube iwhe e gude emeru ghu buredi. ⁴ Mbara ono l'a-kfukotagejee ghu l'ehu mee l'ehu ndu alj ghu mee l'ehu ndu ozhi ghu gẹ whẹ ha.’”

⁵ Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: “Kfuru Éronu t'ọ wolia mgboro iya; maa amama l'enyimu g'enyimu ha mee l'iyi g'iyi ha mee l'okpuru g'okpuru ha, shi nno mee tẹ mbara dzuru alj Íjiputu.”

⁶ Ọo ya bụ, Éronu machia ẹka iya l'uzo ẹka mini, dukota l'alj Íjiputu. Mbara wufuta bya edzuru alj Íjiputu l'owhu. ⁷ Ọle ndu jibya ono gude ụzo amamanshi whẹ mekwaawho egube ono; mbụ whẹ mekwaawho tẹ mbara wubata l'alj Íjiputu.

⁸ O noo ya, Fero kua Mosisu yele Éronu sụ: “Unu kfuuru nū Onye-Nwe-Ọha t'ọ wofuru mu lẹ ndu alj mu mbara ya nū; nduge mu ahaa ndibe unu tẹ whẹ je agbaaru Onye-Nwe-Ọha eja.”

⁹ Mosisu sụ Fero: “G'j bụ onye l'akwabẹ ugwu, tẹ mu hanu t'j karu mu nteke mu l'e-kfuru nū Chileke l'ishi ghu mee l'ishi ndu ozhi ghu mee l'ishi ndu alj ghu nke ọwhu l'ee-wofuru ghu mbara ono l'ehu mee l'ibe ghu; ya aburu l'enyimu Nayilu bẹ l'aa-ha iya kpụ.”

¹⁰ Fero sụ: “Ọo echile bẹ l'ọo-bụ.”

Mosisu sụ: “T'ọ dū lẹ g'i kfuru; ọo ya bụ, gụ eshi nno maru l'ọ tọ dudu onye dū g'ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi. ¹¹ Mbara ono l'a-ha ghu; haa ibe ghu mee ndu ozhi ghu mee ndu alj ghu. Ẹka whẹ l'a-whodu bulewhoo l'enyimu Nayilu kpụ.”

¹² Ọo ya bụ, Mosisu yele Éronu bya eshilewhu l'iwhe Fero lufu, Mosisu ryaku Onye-Nwe-Ọha l'okfu mbara ono o meru, ọ bya ọgu l'alj-eze Fero. ¹³ Onye-Nwe-Ọha meeru Mosisu iwhe o kfuru nū iya. Mbara ono nwshihukota l'ulo g'ulo ha mee l'ogboduwhu g'ogboduwhu ha mee l'egu g'egu ha. ¹⁴ A bya achikobe whẹ ọnu, whẹ

kuru l'ikpo l'ikpo. Alị ono l'owhu shihu uwuru-uwuru.
¹⁵ Ọle Fero whụleruwahoo lẹ mbara ono nwụshihuwaru; ọ kpochia obu iya; t'o kwehe ngabẹru Mósísu yẹle Éronu nchị; ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha kfuhawaru l'ọo-dụ.

Mkpurumkpu byaru ọgu

¹⁶ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: "Kfuru Éronu t'o machia mgboro iya chia l'ivovonyi, dọ l'alị nke ọwhu ivovonyi ono l'a-ghọ mkpurumkpu, dzuru alị Íjiputu l'owhu." ¹⁷ Whẹ mee nno. Éronu bya amachia mgboro ono chia l'ivovonyi, dọ l'alị. Mkpurumkpu tuko ẹhu madzụ yẹle anụ ripyabe. Eja, dọ l'alị Íjiputu l'owhu ghokota mkpurumkpu. ¹⁸ Ndu jibya bya egude ụzo amamanshi whẹ jee tẹ whẹ mekwaawho ẹgube ono, whẹ ta adụ ike mekota iya. Ọo ya bụ, mkpurumkpu tuko ẹhu madzụ yẹle anụ ripyabe.

¹⁹ Ndu jibya ono sụ Fero: "Iwhe-e bẹ ẹka Chileke dukwa." Ọle Fero kpochilerua obu iya. T'o kwe ngabẹ nchị; ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha kfuhawaru l'ọo-dụ.

Ijiji byaru ọgu

²⁰ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: "Gbalihu l'ọnmewa ụtsu je angabẹru Fero mẹ, o jedelewho l'enyimu; gụ asụ iya agha: 'Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Haa ndibe mu tẹ whẹ lasha nke ọwhu whẹ l'a-baru mu ẹja. ²¹ Ọ -buru l'ị tji hadụ ndibe mu tẹ whẹ tųgburu bẹ mu l'e-zhikwa ijiji t'o tsuru dududu wụ-kfuta ghu mẹe ndu ozhi ghu mẹe ndu alị ghu mẹe ụlo ghu g'ọ ha. Ụlo ndu Íjiputu bẹ ijiji l'e-jikota, etsu dududu mẹ-gezha l'oma alị ẹka whẹ l'adzo ọkpa.

²² "Ọle mbọku ono bẹ mu l'e-dobe alị Goshenu iche; mbụ alị ẹka ono, ndibe mu bu nke ọwhu bụ l'ijiji ono ta abyadụ l'e-tsu dududu l'ẹka ono. Ọo ya bụ nke ọwhu l'iji-marụ l'ọo mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha nọ l'alị-a.

²³ Mu l'e-me t'oge kpaarụ ndibe mu whẹ lẹ ndu nkeghu. Echile bẹ iwhe-ọhubama ono l'a-nwụ."

²⁴ Onye-Nwe-Ọha mee iwhe ono. Ijiji tsuru dududu zebata l'ulo Fero mẹe l'ulo ndu ozhi iya mẹe l'alị Íjiputu l'owhu. Ijiji ono tuko alị Íjiputu l'owhu mebyishikota.

²⁵ Fero bya ekua Mósísu yẹle Éronu sụ whẹ: "Unu je agwaa Chileke unu ọbu l'alị-a."

²⁶ Ọle Mósísu bẹ sụru: "Ọ tọ dudu ree t'anyi mee ya nno nkele ẹja, anyi l'a-gbarụ nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi bẹ l'a-buru akpamara l'anya ndu Íjiputu. Whẹ l'a-tụ-gbu anyi l'ẹwhuru mẹ anyi gbaa ẹja nụ Chileke l'uzo, bụ akpamara l'anya nkewhe! ²⁷ Anyi l'e-jekwa ije abalị ẹto jerwua l'echi-ẹgu je agbaa ẹja nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi; ẹgube ọ turu iwu; sụ t'anyi mee ya."

²⁸ Fero sụ: "Mu l'a-ha unu t'unu je agbaa ẹja nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'echi-ẹgu. Ọlewho t'unu be ejenuka otęnya. Ngwa, unu kfuru nuru mu Chileke."

²⁹ Mósísu sụ: "Mu l'atųgbuwaru alufu l'atatiwhu ghu; mu l'e-kfuru-a nụ Onye-Nwe-Ọha nke ọwhu otsu dududu ijiji ono l'a-ha gube Fero echile; haa ndu ozhi ghu mẹe ndu alị ghu. Ọlewho tẹ gube Fero ba gbawhehe ẹregede, shi nno jika tẹ ndu Ízurelu be eje agbarụ ẹja nụ Onye-Nwe-Ọha."

³⁰ Ọo ya bụ, Mósísu shi l'atatiwhu Fero tųgbua lufu je ekfuru nụ Onye-Nwe-Ọha. ³¹ Onye-Nwe-Ọha mee iwhe Mósísu kfuru nụ iya; wofu otsu dududu ijiji ono l'ẹka Fero nọ mẹe l'ẹka ndu ozhi iya nọ mẹe l'ẹka ndu alị iya nọ. To nwe m'ọo ijiji lanụ, whoduru nụ. ³² Fero bya akpochikwaawho obu iya ọdo; t'o kwe tẹ ndu Ízurelu tųgbua.

Ọnwu ẹlwù

9 O noo ya, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: "Jekfu Fero je asụ iya: 'Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Híburu l'ekfu ndowa: "Haa tẹ ndibe mu tųgburu, nduge whẹ abaarụ mu ẹja. ² Ọ -buru l'ị jikaru tẹ whẹ ba atųgbushi, i sede whẹ, ³ bẹ Onye-Nwe-Ọha l'egudekwa ejo ẹhu-ba-dụ-mma daa ẹlwù unu ẹka l'ẹhu. Mbụ l'oo-gude ejo ẹhu-ba-dụ-mma daa ịnya unu ẹka l'ẹhu mẹe nkakfụ-igara unu mẹe ịnya-kamelu unu mẹe eswi unu mẹe aturu yẹle eghu unu. ⁴ Ọle Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'oge kpaarụ ẹlwù ndu Ízurelu whẹ lẹ nke ndu Íjiputu nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu ọwhu bụ nke ndu Ízurelu bya l'a-nwụhu m'ọo nnanụ." "

⁵ Onye-Nwe-Ọha bya akaa nteke l'oo-mee iwhe ono sụ: "Echile ọwa-a bẹ mube Onye-Nwe-Ọha l'e-me iwhe ono l'alị-a." ⁶ O rwua echile iya, Onye-Nwe-Ọha mee iwhe ono. Ẹlwù ndu Íjiputu tuko nwụshihukota g'ọ ha. Obenu l'ọ tọ dudu ẹlwù nke ndu Ízurelu, nwụhuru nụ m'ọo nnanụ. ⁷ Fero ye ndu jeru je awụ l'ọ tọ dudu ẹlwù ndu Ízurelu, nwụhuru nụ m'ọo nnanụ. Fero kpochilee obu iya, t'o kwe haa tẹ ndu Ízurelu tųgbua.

Ezonwu byaru ọgu

⁸ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu yẹle Éronu: "Unu kpota ntụ, jiru ọbochi-ẹka l'ovokoku, tẹ Mósísu nọdu l'atatiwhu Fero whụkashia ya l'imeli. ⁹ Oo-tsukashihu ghọo udzu ẹja dzuru alị Íjiputu l'owhu; ya aghọo ezonwu tsekashia madzụ l'ẹhu yẹle anụ, bu l'alị ono l'owhu; bya efushihu buru ọnya l'ẹhu whẹ."

¹⁰ Whẹ bya ekpota ntụ ono l'ovokoku; whẹ kfuru l'atatiwhu Fero, Mósísu whụkashia ya l'imeli. Ọ ghọo ezonwu tsekashia madzụ l'ẹhu yẹle anụ, bya efushihu buru ọnya l'ẹhu whẹ. ¹¹ Ndu jibya ta adụ ike kfuru l'atatiwhu Mósísu; iwhe kparụ iya nụ buru l'ezonwu ono tsekashikwaru whẹ whọ ẹgube o tsekashiru ndu Íjiputu ọwhu. ¹² Ọle Onye-Nwe-Ọha kpochiru obu Fero; t'o kwe ngabẹru Mósísu yẹle Éronu nchị ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha kfuhawaru iya Mósísu l'ọo-dụ.

Aka-mini byarụ ọgu

¹³ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: “Gbalihu l'ọn-mewa ụtụsụ je akfuru l'atatiwhu Fero sụ iya: ‘Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Híburu l'ekfu ndọwa: Haa tẹ ndibe mu tųgbua nke ọwhu whẹ l'a-baru mu ẹja. ¹⁴ Nkele nke ugbo iya ọwa-a bẹ mu l'e-zhi ejo nchikarehu ọwhu l'a-lọ gụ lẹ ndu ozhi ghu whẹ mẹe ndu alị ghu ẹka lẹ meji. Ọo ya bụ nke ọwhu l'iji-ma l'ọ tọ dudu onye dụ g'ọo mbẹdua lẹ mgboko l'owhu. ¹⁵ O noo nkele ntaa bẹ mu gege amachihawa ẹka mu gude ejo ẹhu-ba-dụ-mma gbushia gụ lẹ ndu alị ghu mẹe unu aburu kpurupyata lẹ mgboko. ¹⁶ Ọle iwhe meru g'o gude mu haa ghu bụ tẹ mu goshi ghu g'okpehu mube Onye-Nwe-Ọha habe shii mẹe nke ọwhu l'ee-kfukashi ẹwha mu lẹ mgboko kpaa whuu. ¹⁷ Ntaa bẹ l'iipalikwadu onwoghu imeli l'ẹka ndibe mu nọ; i jịka l'i tji hadụ whẹ tẹ whẹ laa. ¹⁸ Sụa, oge ntaa echile bẹ mu l'a-tụ ejo aka-mini l'alị-a; mbụ ụdu iya ọwhu l'ẹte atụbua l'alị Íjiputu nkeshi ọ watarụ adụdu byeye nta-a. ¹⁹ Ọo ya bụ, t'i zhia ozhi ntaa, t'e je achibata iwhe-edobe ghu, mbụ-zhia iwhe i nwe enwe, nọ l'ẹgu g'ọ ha tẹ whẹ bya anọdu l'aguguru ẹka iwhe l'egbochita whẹ, o noo nkele aka-mini ono l'a-tụ-gbushikota iwhe bụ madzụ yele anụmanu, nọ l'ẹgu, l'ẹte achibataa l'uwu; whẹ atụko nwụshihu.’ ”

²⁰ Ọo ya bụ, ndu ọwhu, l'atsụ okfu Onye-Nwe-Ọha egvu l'ime ndu ozhi Fero bya emee ẹgwegwa chibata ohu whẹ mẹe iwhe-edobe whẹ l'ime ụlo. ²¹ Obenu lẹ ndu ọwhu l'ẹte agụbee okfu Onye-Nwe-Ọha iwhe bẹ harụ ohu whẹ mẹe iwhe-edobe whẹ l'ẹgu.

²² Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: “Machia ẹka ghu l'uzo akpamigwe nke ọwhu aka-mini l'a-wata atụtu l'alị Íjiputu l'owhu; tų-gbushia madzụ mẹe iwhe-edobe mẹe irwu, dụ l'ẹgu l'alị Íjiputu l'owhu.” ²³ Mósísu bya amachia mgboro iya l'uzo akpamigwe, Onye-Nwe-Ọha zhia egbe-igwe yele aka-mini, ọ wata atụtu. Ebe-mu l'awa whoowhoo l'oma mgboko. Onye-Nwe-Ọha chja aka-mini l'alị Íjiputu. ²⁴ Aka-mini l'atụ; ebemu gwakọbe l'aka-mini ono awa whoowhoo eje l'iwhu l'iwhu. Eze aka-mini, parụ ẹka apaa wata atụtu, mbụ ụdu aka-mini ọwhu l'ẹte atụbua l'alị Íjiputu nkeshi ọ watarụ bụru mba ẹka iya. ²⁵ Aka-mini ono tųgbushia iwhe lile, bụ iwhe nọ l'ẹgu l'alị Íjiputu ono l'owhu, mbụ l'ọ tųgbushiru madzụ mẹe iwhe-edobe; tųpyashia oshi lile, irwu dụ l'ẹgu; bya ezhijashia oshi lile, dụ l'ẹgu.

²⁶ Ẹka aka-mini ono harụ nwẹkiya atụtu bụ alị Goshenu, bụ iya bụ ẹka ndu Ízurelu bu.

²⁷ O noo ya, Fero zhia t'e je ekua Mósísu yele Éronu sụ whẹ: “Mu mewaru iwhe-dụ-ẹji ntaa. Ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ iswi dụ mma; mbẹdua, bụ Fero; mu lẹ ndu nkemu l'achọ okfu. ²⁸ Kfuru nụ Onye-Nwe-Ọha nkele

egbe-igwe ono yele aka-mini ono tųta-shiwaru. Mu l'aha unu t'unu tųgbua; t'unu ba anọduhe ọdo.”

²⁹ Mósísu sụ iya: “Mu bebelewho alufu lẹ mkpukpu-a bẹ mu l'a-chili ẹka imeli, kfuru nụ Onye-Nwe-Ọha. Egbe-igwe adabuhu, igweli atụ-buhu aka-mini. Ọo ya bụ nke ọwhu l'iji-ma lẹ mgboko-o bụ nke Onye-Nwe-Ọha. ³⁰ Ọle mu marụ-a lẹ gụbedua; gụ lẹ ndu ozhi ghu ta atsudedu-a Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke egvu.”

³¹ Òghú ono, bụ fulakusu mẹe balị bẹ aka-mini ono mebyishikwaruwho nkele balị l'eyeshiwa mebyi; òghú fulakusu bụkwaduru igu bẹ l'ootu. ³² Ọle ọwhube akpuru witi mẹe akpuru supelutu bẹ l'ootoo mebyishidua nkele ọ tọ dụ nteke ono bẹ l'ochaje.

³³ Mósísu bya eshi l'ẹka Fero nọ lufu lẹ mkpukpu ono. Ọ chiliaru Onye-Nwe-Ọha ẹka. Egbe-igwe ono mẹe aka-mini ono tų-buhu; igweli chi-buhu mini l'alị ono.

³⁴ Fero whulewho lẹ mini ono buhuwaru, aka-mini ono mẹe egbe-igwe ono tų-buhuwa, o mee iwhe-dụ-ẹji ọdo. Obu iya kpochia mẹe nke ndu ozhi iya. ³⁵ Ọo ya bụ, Fero kpọ-chia obu iya, t'o kwe haa ndu Ízurelu tẹ whẹ tųgburu, bụ iya bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha shihawa l'onu Mósísu kfua l'ọo-dụ.

Igube byarụ ọgu

10 Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: “Jekfu Fero, o noo nkele mu kpochiru iya obu; kpọ-chia ndu ozhi iya obu nke ọwhu mu l'e-goshi iwhe-ọhubama nkemu l'echilabọ whẹ; ² nduge unu akọoru unwu unu whẹ mẹe unwu nwanwa unu whẹ gẹ mu gude meshibe ndu Íjiputu iwhe ike mẹe gẹ mu gude meshia iwhe-ọhubama l'echilabọ whẹ. Ọo ya bụ, nke ọwhu unu l'a-ma l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.”

³ Ọo ya bụ, Mósísu yele Éronu bya ejekfu Fero je asụ iya: “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Híburu kfuru ndọwa: ‘?Ọo nteke ole bẹ l'ijika-beru owozeta onwoghu alị l'atatiwhu mu. Haa ndibe mu tẹ whẹ tųgbua nke ọwhu whẹ l'a-baru mu ẹja. ⁴ Ọ -bụru l'i jikaru l'i tji hadụ whẹ tẹ whẹ tųgbua bẹ mu l'e-wobata igube l'alị ghu echile. ⁵ Whẹ atụko alị unu l'owhu nyinwukota nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu ẹka l'aa-whụ ụzo l'alị ono. Whẹ atụko iwhe aka-mini mebyishiwodoru ripyakota mẹe iwhe bụ oshi, futaru l'ẹgu unu. ⁶ Whẹ atụko ụlo ghu mẹe ụlo ndu ozhi ghu whẹ nyinwua mẹe ụlo ndu Íjiputu l'owhu. Mbụ ẹgube iwhe nna unu whẹ mẹe nna unu oche whẹ l'ẹte awhubua, nkeshi whẹ lwarụ alị-a byeye ntaa.’ ” Mósísu dakọbe shi l'iwhu Fero lufu; ọ bụru iya atųgbu.

⁷ Ndu ozhi Fero bya asụ Fero: “?Ọo nteke ole bẹ nwoke-e l'a-gbanyaaruu anyi okpu akpọhu-a gbaberu? Haa ndu ono tẹ whẹ tųgbua nke ọwhu whẹ l'a-baru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ ẹja. ?Tị madụ l'alị Íjiputu bẹ bụwaa kpurupyata?”

⁸ O noo ya, a bya eduwhu Mósísu yẹlẹ́ Ẹrọnu azụ l'iwhu Fero. Ọ sụ whẹ: “Unu tųgbua je abaarụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ẹja! Ọle ọbu, ?ọo ndu ole l'e-je?”

⁹ Mósísu sụ: “Anyi l'a-tụko g'anyi ha eje; mbụ nwata mée ọgurenya mée ụnwu anyi nke nwoke mée ụnwu anyi nke nwanyi; aturu anyi mée eswi anyi bẹ anyi l'a-tụkokwawho rwuta. O noo nkele anyi l'e-meru Onye-Nwe-Ọha anyi oriri.”

¹⁰ Fero sụ whẹ: “Ọlewho m'ọ bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha swiru unu ọkpobe eswiru, ọdumeka bẹ mu ta ahakwa unu l'ụnwegirima unu t'unu lashia! O doru mu ẹnya l'o nweru ejo-iwhe, unu l'arị nke ememe. ¹¹ Wawakwa! Unu duta unwoke unu kpụ t'unu je abaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja; eshi ọ bụ iwhe ono bẹ unu shi eshi nteke l'aa-maa ryọta!” Tọ dụ iya bụ, a chifu Mósísu yẹlẹ́ Ẹrọnu l'iwhu Fero.

¹² Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: “Machia ẹka ghu maa l'alị Íjiputu nke ọwhu igube l'a-wụbata l'alị ono bya atụko oshi irwu dụ l'alị ono rifukota, mbụ iwhe lile, aka-mini mebyishiwodoru.”

¹³ Ọo ya bụ, Mósísu machia mgboro iya l'alị Íjiputu. Onye-Nwe-Ọha mee, wherewhere shi l'uzo ẹnyanwu-awata wata ewhewhe l'alị ono. Wherewhere ono whokota eswe l'enyashi l'alị ono. A bya l'afuta-deshia l'utsu, wherewhere ono vubatawa igube l'alị ono. ¹⁴ Igube ono tųko Íjiputu l'owhu nyinwua, tųko ẹka lile l'alị ono chia kpụukpuu. Akọ ẹtu ẹgube igube ono ta adụbudua, t'ọ bya l'a-dụ ọdo. ¹⁵ Nkele whẹ nyinwukotaru alị ono l'owhu nke ọwhu bụ l'ẹka lile jihuru kpaaluu. Whẹ tųko oshi lile, irwu dụ l'alị ono tapyashikota mée akpuru oshi; mbụ-zhia iwhe lile, whoduru nụ gẹ aka-mini whọ byageeru b'ọ tųkoru tapyashikota. Iwhe bụ ẹkwọ oshi mée ẹkwọ oshi irwu dụ l'ẹgu te enwedu ọwhu whoduru nụ m'ọo nnanụ l'alị Íjiputu l'owhu.

¹⁶ Fero mekebe ẹgwegwa kua Mósísu yẹlẹ́ Ẹrọnu sụ whẹ: “Mu meswewaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, bya emeswekwaawho unubedua. ¹⁷ Byiko gụfunuaru mu nvụ ugbo lanụ-a kpụ; gụ ekfuru nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu t'ọ wofuru mu ejo iwhe-ọtsulanu-a.”

¹⁸ Mósísu lufu l'ẹka Fero nọ; je ekfuru nụ Onye-Nwe-Ọha. ¹⁹ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya agbanwee wherewhere ono, mee ya ọ bụru eze wherewhere, haa shii, shi l'uzo ẹnyanwu-arịba bya ewhekotagee igube ono g'ọ ha je enwuru ye lẹ Eze-ẹnyimu Uswe-uswe. Tọ dụhe m'ọo igube lanụ, whodukwaduru l'alị Íjiputu l'owhu. ²⁰ Ọle Onye-Nwe-Ọha kpọ-chileru-a obu Fero; t'ọ kwe haa ndu Ízurelu tẹ whẹ tųgbua.

Ọochi-agbagba byarụ ọgu

²¹ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: “Machia ẹka ghu l'uzo akpamigwe nke ọwhu ẹkpuroochi l'asọ-kputa alị Íjiputu l'owhu. Ẹkpuroochi, l'e-me t'ẹka lile gbahụ tsurikiti.” ²² Ọo ya bụ, Mósísu machia ẹka iya l'uzo akpamigwe. Alị Íjiputu l'owhu gbakọta tsurikiti abalị ẹto. ²³ Tọ dụ onye whuru ibe iya; tọ dụ onye shi l'ẹka o bu lufu alufu l'ime abalị ẹto ono. Ọle ndu Ízurelu bẹ iwhoro ngashiru l'ẹka whẹ bu.

²⁴ Ọo ya bụ, Fero kua Mósísu; sụ iya: “Unu tųgbua je abaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja. Unu dutagezhia ụnwanyi m'ọo ụnwegirima unu t'unu lẹ whẹ liru. Iwhe unu l'aha nwekiya bụ aturu unu mée eswi unu.”

²⁵ Mósísu sụ iya: “Ìi-hafukwaawho t'anyi gude iwhe anyi l'e-gude nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mée ngwo-ẹja mmaanụ ọdo. ²⁶ Ọo ya bụ l'anyi l'e-rwuta iwhe-edobe anyi lashia. Anyi ta ahakwa t'ọ ka mma l'ọo ichirukfu ọkpa eswi. Anyi l'a-harụ whẹ gude abarụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi ẹja. Anyi ta amadụ-a iwhe anyi l'e-gude abarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja jeye nteke anyi l'e-jerwu ẹka ono.”

²⁷ Ọle Onye-Nwe-Ọha kpọ-chileru-a obu Fero, t'ọ kwe haa ndu Ízurelu tẹ whẹ tųgbua. ²⁸ Ọo ya bụ, Fero sụ Mósísu: “Makwarụ onwoghu. Lufu mu l'iwhu! Tẹ mu ba awhụhekwa ghu ọdo l'atatiwhu mu nkele mbọku ọdo, ì byabaaru bya akfuru mu l'iwhu bẹ l'iji-nwụhukwa.”

²⁹ Mósísu sụ iya: “Tọ dụ nụ g'i kfuru. Mu ta abyadụ l'a-byabaa bya akfuru ghu l'iwhu ọdo.”

Mósísu l'ekfu lẹ mgbu-ọnwu l'a-bya ọgu

11 O noo ya, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: “Ọo whọ-dufuaru nchikarehu lanụ, mu l'e-mefua t'ọ byakfuta Fero mée alị Íjiputu. Ọ nwụ-gelewho nno bẹ l'oo-kwechaa haa unu t'unu shi l'ẹka-a tųgbua. Ọ -kwelewho bẹ l'ọo-chishikota unu g'unu ha. ² Kfuaru ndu Ízurelu; t'iwhe bụ unwoke whẹ mée ụnwanyi whẹ jekfu onye obutobu iya je aryọta iya iwhe e meru lẹ mkpọla-ọcha mée iwhe e meru lẹ mkpọla-ododo.” ³ Onye-Nwe-Ọha bya emee, ndu Ízurelu tųba ndu Íjiputu l'ẹnya; mekwaawho tẹ ndu ozhi Fero mée ndu Íjiputu gẹ whẹ ha kwabẹ Mósísu l'onwiya eze ugwu, ha shii.

⁴ Ọo ya bụ, Mósísu sụ: “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: 'L'echi-abalị bẹ mube Onye-Nwe-Ọha l'a-tųko alị Íjiputu jegbakota. ⁵ Ndu bụ ọkpara l'alị Íjiputu gẹ whẹ ha bẹ l'a-nwushihukota; whẹ l'e-shi iya anwụhu l'ọkpara nke Fero, bụ onye nọ l'oshi-eze iya jeye l'ọkpara nwanyi, bụ ohu; onye l'anoje egweru iya iwhe mekwawhoo iwhe-edobe, bụ ivuruzo l'ewho ne iya.

⁶ Oke ụzu-ẹkwa, parụ ẹka l'a-nma l'alị Íjiputu l'owhu.

Mbụ ụdu ẹkwa, akọ ẹtu iya l'adujee; tọ bụhe l'ọ bya l'a-dubaa ọdo. ⁷ Obenu l'ẹka ndu Ízuru nọ bẹ l'ooto nwe-dua t'ọ ka mma l'ọo nkuta, bya l'a-gbọru madzụ ụja.' Nteke ono bẹ unu l'a-ma lẹ mụbe Onye-Nwe-Ọha bẹ meru, oge kpaarụ ndu Íjiputu whẹ lẹ ndu Ízuru.

⁸ Iwhe bụ ndu ozhi ghu gẹ whẹ ha bẹ l'a-wukfuta mu bya ewhuzeru mu ishi sụ: 'Unu tųgbuwaruro męe ndu lile, gụ lẹ whẹ lị.' Ọ -nwụ-gelewho nno; ya atųgbua lụ-fu." O noo ya, Mósisu gude ẹhu-eghughu lufu l'iwhu Fero.

⁹ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósisu: "Fero te ekwe-du angarụ ghu nchị. Ọo ya bụ, nke ọwhu mu l'e-shi nno meshia igweligwe iwhe dụ biribiri l'alị Íjiputu."

¹⁰ Mósisu yẹle Ẹronu tųko iwhe dụ biribiri ono mekota l'iwhu Fero. Onye-Nwe-Ọha kpọ-chile-e Fero obu; t'ọ kwe haa ndu Ízuru tẹ whẹ shi l'alị iya tųgbua.

Oge O-je-ghata

12 Onye-Nwe-Ọha sụ Mósisu yẹle Ẹronu l'alị Íjiputu: ² "Ọnwa-a bẹ l'a-bujeru unu ọnwa mbụ; ọo-bụ ọnwa mbụ l'awha unu. ³ Kfuru ndu Ízuru gẹ whẹ ha l'ọnwa-a dulewho l'abalị iri tẹ nwoke nonu kpụ-ta nwaturu lanụ nke yẹle ndibe iya dobe. ⁴ Ọ -bụru lẹ ndibe onye ọbu bẹ hanụka nwanshị nke ọwhu bụ lẹ nwaturu ọwhu kariru whẹ ẹka, whẹ ejekfu ndu ọdo, kagezhia whẹ ebukube tẹ whẹ gbarụ mgba lẹ nwaturu lanụ mę whẹ malẹruwho ole, whẹ dụ. Unu lee ẹnya marụ g'onyenonu l'a-tatabe. ⁵ Anụ, unu l'a-họta bụ igogolo, gbarụ awha, l'ete enwee ọrwu. Unu l'e-shi l'aturu họtta iya; m'ọbu unu eshi l'eghu mmaanụ họtta iya. ⁶ Unu leta iya ẹnya jeye abalị iri l'ẹno l'ọnwa-a, bụ nteke ndu nonu lẹ Ízuru l'a-tųko gbua nkewhe l'ur-wenyashi. ⁷ Whẹ aharu mmee ya nata whee lẹ mg-bureku oshi-mgbo whẹ ẹbo, mę l'eli iya l'ulo ono, whẹ nọdu ata anụ nwaturu ono. ⁸ Ẹnyashi mbọku ono bẹ whẹ l'a-hụ anụ nwaturu ono ahụ taa yẹle ẹkwo, l'atso ilu męe buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. ⁹ Unu ba atakwa iya l'oyii, unu eje eshikwa iya eshi. Ọ lẹwho ahụhu bẹ unu l'a-hụ iya taa, mbụ ishi iya męe ọkpa iya męe ime ẹwho iya. ¹⁰ Tọ bọ dukwa ọwhu unu l'a-ha t'ọ nọo futa ụtsu. Ọwhu nọru futa ụtsu, unu akpọo ya ọku. ¹¹ Ọ waa g'unu l'e-shi taa ya ndọwa: Unu gude aji kebuta uwe unu; unu eyee akpọkpa unu l'ọkpa; parụ mgboro unu l'ẹka. Unu ataa ya ẹgwegwa ẹgwegwa. Ọo oge o-je-ghata nke Onye-Nwe-Ọha.

¹² "Nkele mu l'e-jegbakota alị Íjiputu l'enyashi ono, gbushia iwhe bụ ọkpara l'alị ono; mbụ madzụ yẹle ẹl-wù. Iwhe bụ ọgvu, dụ l'alị Íjiputu bẹ mu l'a-nụ chiikfuu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha. ¹³ Mmее ono l'a-bụ iwhe-ọhubama, l'a-nọ egoshi ụlo ọwhu unu nọ. Mu -whụa mmee ono, mu aghata unu. Ọ tọ dudu ejo nchikarehu, bya l'ada unu ẹka l'ẹhu nteke ono, mu l'a-tųko ndu alị Íjiputu egbushi.

¹⁴ "Mbọku ono l'a-bụ mbọku, unu l'a-nyatajẹ anyata. Unu l'a-nọje eri iya t'ọ bụru oge, unu l'eriru Onye-Nwe-Ọha, shi l'ogbo rwua l'ogbo jeye lẹ tututu-mimimi.

¹⁵ Abalị ẹsaa bẹ unu l'a-ta buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. O belewho mbọku mbụ, unu ewofukota iwhe l'ekoje buredi l'ulo unu. O noo nkele wata lẹ mbọku mbụ jeye lẹ mbọku nke ẹsaa; iwhe bụ onye tarụ buredi, e yeru iwhe l'ekoje buredi, e kefu onye ọbu l'oke lẹ Ízuru. ¹⁶ Mbọku mbụ bẹ unu l'e-nwe ndzuko, dụ nsọ. O rwua mbọku nke ẹsaa, unu enwek-waawho ndzuko, dụ nsọ. Ọ tọ dudu ozhi, unu bya l'e-je l'ujiku labọ ono, gbahalẹwho nri, unu l'e-ri bẹ unu l'e-shije. Ọ bụru iya kpụ bụ iwhe unu l'e-meje.

¹⁷ "Unu l'e-me ori-oge mbọku, l'aatajẹ buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, o noo nkele ọo mbọku ono gędegede bẹ mu dufutaru unubẹ ndu Ízuru g'unu ha l'alị Íjiputu. Ọo ya bụ, t'unu dobe mbọku ono t'ọ bụru mbọku, unu l'e-rije oge; t'ọ bụru iwu, unu l'e-dobe shi l'ogbo rwua l'ogbo jeye lẹ tututu-mimimi. ¹⁸ Ọnwa mbụ, dụ l'abalị iri l'ẹno, o rwulewho l'urwenyashi, unu ataa buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi; o noo g'unu l'a-ta iya jeye l'urwenyashi mbọku, ọnwa ono l'a-dụ l'ukporo abalị l'abalị lanụ. ¹⁹ Abalị ẹsaa bẹ l'aata abyadụa l'awhụ iwhe l'ekoje buredi l'ulo unu. Nkele onye riru iwhe e yeru iwhe l'ekoje buredi, e kefu onye ọbu l'oke lẹ Ízuru l'owhu mę onye ọbu, ọ bụ nl-wamunlwa m'ọ bụ onye a nwuru anwụ l'alị ono. ²⁰ Tọ bọ dukwa iwhe e yeru iwhe l'ekoje buredi, l'a-kpa unu l'ọnu. Ẹka unu bu ẹka unu bu; t'unu taa buredi, l'ete ey-ee iwhe l'ekoje buredi."

²¹ Tọ dụ iya bụ, Mósisu bya ekua ndu bụ ọgurenya ndu Ízuru gẹ whẹ ha sụ whẹ: "Unu tųgbua ntaantaa je ahọtta anụ ọwhu unu lẹ ndibe unu l'e-gbu gude ria oge O-je-ghata. ²² Unu wota ẹkwo ịsopu, dụ jikfu jikfu tsee lẹ mmee nwaturu ono, a nakọberu l'efere, hua l'eli oshi-mgbo mę lẹ mgbureku iya whẹ ẹbo. Tọ bọ dukwa g'unu ha onye l'a-lufu etezhi jeye l'ụtsu. ²³ Nkele Onye-Nwe-Ọha bya l'agha je egbushia ndu Íjiputu; ọ -ghadẹlewho whụa mmee ono, e huru l'eli oshi-mgbo ono mę lẹ mgbureku iya ono whẹ ẹbo, ya aghata ọnu mgbo ono. O too kwedu tẹ mgbugbu madzụ bata l'ulo unu bya egbushia unu.

²⁴ "Unu mejekwa iwhe ono t'ọ bụru nsọ, l'a-duru unu l'o-shi-l'eri unu whẹ jeye lẹ gbururu. ²⁵ Unu -bahulewho l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-nụ unu ono, bụ iya bụ g'ọ kweru unu ụkwa iya, unu dobekwa nsọ ono. ²⁶ Ọ -bụru l'unwu unu jiru unu sụ: '?Ọo gunu bẹ nsọ ono futaru l'ẹhu unu?' ²⁷ Ọo ya bụ, unu asụ whẹ: 'Ọo ngwo-ẹja og-bu anụ oge O-je-ghata, l'eegworu Onye-Nwe-Ọha nkele ọ gharụ l'ulo ndu Ízuru l'alị ndu Íjiputu, nteke ono o je egbushia ndu Íjiputu haa ụlo nke whẹ t'ọ gbu ndibe whẹ.'" Ndu Ízuru nulewho iwhe ono, whẹ whuzeta ishi l'alị baarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja. ²⁸ Ndu Ízuru bya emee iwhe ono; gẹ Onye-Nwe-Ọha tọru

Mósisu yẹle Éronu ọkpa iya; ọ bụru nno bụ gẹ whẹ meru iya.

²⁹ O rwua l'echi-abali, Onye-Nwe-Ọha gbushikota ndu bụ ọkpara l'alị Íjiputu; shi iya egbugbu l'ọkpara nke Fero, onye nọ l'oshi-eze iya, jeye l'ọkpara onye, a lwutaru l'ogu, a tuchiru l'ọka-mkpọro mēe nwa ivuruzo iwhe-edobe nwuru. ³⁰ Fero gbalihu l'enyashi ono yẹle ndu ozhi iya gẹ whẹ ha mēe ndu Íjiputu l'owhu, ụzụ-ẹkwa swọkobewaa l'alị Íjiputu l'owhu nkele o to nwedu ọlo, dū l'alị ono l'owhu, madzū l'ẹte anwuhua.

Awụfu unwu Ízurelu lẹ Íjiputu

³¹ Fero bya ekua Mósisu yẹle Éronu l'enyashi ono; sū whẹ: "Unu gbalihu tūgbua; t'unu lẹ ndu Ízurelu parū ndu nkemu haa lufu. Unu tūgbuwaruro je abaarū Onye-Nwe-Ọha ẹja; bụ iya bụ iwhe unu shi ryota.

³² Unu rwuta aturu unu mēe eswi unu, ẹgube ono unu shi kfuwa, tūgburu. Ọle t'unu gọkwaaru mu ọnu-oma nkemu."

³³ Ndu Íjiputu l'eyeru ndu Ízurelu ọwha tẹ whẹ mekebe ẹgwegwa lufu l'alị ono nkele whẹ sūru l'odumeka bẹ whẹbe ndu Íjiputu l'a-nwushihukotakwa. ³⁴ Ndu Ízurelu kpota iwhe l'eegudeje eghe buredi ye l'ochi buredi, gude uwe whẹ kechia ya parū iya l'ukuvu; whẹ te eye iya iwhe l'ekoje buredi. ³⁵ Ndu Ízurelu mee gẹ Mósisu zhiru whẹ je aryokoo ndu Íjiputu iwhe e meru lẹ mkpọla-ọcha mēe iwhe e meru lẹ mkpọla-ododo mēe uwe. ³⁶ Onye-Nwe-Ọha mee, ndu Ízurelu tūba ndu Íjiputu l'obu nke ọwhu bụ lẹ whẹ nuru whẹ iwhe whẹ ryoru whẹ. Ọo ya bụ, whẹ gwokoo iwhe ndu Íjiputu gude tūgburu.

³⁷ Ndu Ízurelu shi lẹ mkpukpu Ramísesu jezhiawho ije jeye whẹ rwua mkpukpu Sukotu. Unwoke, gude ọkpa eje rwuru ụkporo unu ugbo ụkporo ẹto l'ụkporo unu ugbo iri l'ise; t'a gufukwa unwanyi mēe unwegiri-ma nshiji. ³⁸ Ndu ọdo, hakwawhọ l'igweligwe wuru tsoru whẹ mēkwawho ikpoto iwhe-edobe, mbụ aturu mēe eswi. ³⁹ Iwhe l'eegheje buredi, whẹ shi l'alị Íjiputu gude bẹ whẹ gude ghee akara, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. Iwhe meru g'o gude iwhe l'ekoje buredi ta adu iya bụ l'a chifuru whẹ achifu l'alị Íjiputu, ụzo ta adu whẹ nke ọkwakobe nri, whẹ l'e-ri.

⁴⁰ Iwhe ndu Ízurelu nọru l'alị Íjiputu bụ unu awha l'awha ụkporo l'iri. ⁴¹ O rwulewho lẹ mbọku, unu awha l'awha ụkporo l'iri ono gvuru gededede; ndibe Onye-Nwe-Ọha gẹ whẹ ha bụ iya bụ ndu Ízurelu, wufukota l'alị Íjiputu. ⁴² Onye-Nwe-Ọha bẹ nwuru ẹnya l'enyashi ono gẹ l'oo-shi t'o dufuta whẹ lẹ Íjiputu; ọ kwawhọ nno bẹ ndu Ízurelu gẹ whẹ ha l'a-nwujekwaruwho Onye-Nwe-Ọha ẹnya l'enyashi ono, gude kwabẹ iya ugvu shi l'ogbo rwua l'ogbo.

Gẹ l'ee-meje nke ori oge O-je-ghata

⁴³ Onye-Nwe-Ọha sū Mósisu yẹle Éronu: "Ọ waa nsọ, dū l'ori-oge O-je-ghata ndowa:

"Tọ bọ dukwa onye nlwamunlwa, l'e-rije iwhe e shiru l'oge ono. ⁴⁴ Ndu, bụ ohu, unu gbatarū agbata bẹ unu l'e-bujedaa ugvu; tēmenu whẹ eride oge ono. ⁴⁵ Ọle t'onye, byarū abyabya, ọdua l'ọo onye e butaru ozhi be etsojekwa ria oge ono.

⁴⁶ "Aa-nọduje l'ime ọlo ria oge ono. T'unu be egudejekwa anū, e gude eri oge ono futa etezhi. Ya aadukwa ọkpu iya, unu l'e-tsujaje etsuja m'ọo nnanū. ⁴⁷ Tẹ ndu Ízurelu l'owhu tūkoje gẹ whẹ ha ria oge ono.

⁴⁸ "Onye lwarū alwalwa, bu l'echilabọ unu, l'achọ tẹ ya ria oge O-je-ghata nke Onye-Nwe-Ọha ono; ya ebukota ndibe iya unwoke ugvu gẹ whẹ ha. Ọo ya bụ, ya etsoru ria oge ono ẹgube ndu a nwuru l'alị ono l'eri. Ọle t'ọ bọ dukwa nwoke, l'ebua ugvu, l'e-tso ria oge ono. ⁴⁹ Ọo iwu lanū ono dūru onye a nwuru anwū mēe onye lwarū alwalwa, bu l'echilabọ unu."

⁵⁰ Ndu Ízurelu gẹ whẹ ha mekotagezhia iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha kfurū Mósisu yẹle Éronu. ⁵¹ Ọ bụru mbọku ono gededede bẹ Onye-Nwe-Ọha dufutaru ndu Ízurelu gẹ whẹ ha l'alị Íjiputu.

Ome t'ọkpara dūru Onye-Nwe-Ọha lẹ nsọ

13 Onye-Nwe-Ọha sū Mósisu: ² "Woru iwhe bụ ọkpara doberu mu nsọ. Iwhe mbụ, vu ụzo waa ẹkpa-nwa lẹ Ízurelu, lẹ madzū mēe l'iwhe-edobe, bẹ bụ nke mube Chileke."

³ O noo ya, Mósisu sū ndu Ízurelu: "Unu nyatakwa ntanū, mbụ mbọku, unu shi lẹ Íjiputu, bụ ẹka ono, unu shi bụru ohu futa. Nkele Onye-Nwe-Ọha bụ ọkpehu b'o gude dufuta unu l'ẹka ono. Tọ bọ dukwa onye l'a-ta buredi, e yeru iwhe l'ekoje buredi. ⁴ Ọo ntanū gededede bụ iya bụ l'ime ọnwa Abibu-a bẹ unu l'a-tūgburu. ⁵ Onye-Nwe-Ọha durwulewho unu l'alị ndu Kenanu mēe nke ndu Hetu mēe nke ndu Amọru mēe nke ndu Hevu mēe nke ndu Jebusu, unu edobeje nsọ ono l'ọnwa-a, mbụ mē unu rwulewho l'alị ono o riburu nna unu oche whẹ lẹ nte lẹ ya l'a-nū unu, bụ iya bụ alị ono mini-ẹra eswi yẹle mmanū-ẹnwu jiru ejiji. ⁶ Abali ẹsaa bẹ unu l'a-takotaje buredi l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. O rwua lẹ mbọku nke ẹsaa ya unu eriaru Onye-Nwe-Ọha oge. ⁷ Unu takotaje buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi l'ime abali ẹsaa. Tọ bọ dukwa buredi, e yeru iwhe l'ekoje buredi l'aa-whū l'echilabọ unu. Tēmenu ya adukwa iwhe l'ekoje buredi, l'aa-whū l'alị unu. ⁸ Mbọku ono bẹ unu l'e-kfurū unwu unu l'iwhe meru g'o gude unu l'eme iwhe ono bẹ bụ iswi iwhe Onye-Nwe-Ọha meru unu mbọku ono, unu lufutaru l'alị Íjiputu. ⁹ Tẹ nsọ ono bukwaru iwhe-ọhubama, l'a-dū

unu g'ọo mbo-ẹka mee iwhe e deru unu l'obu, unu l'e-gudeje nyata l'iwu Onye-Nwe-Ọha be bu iwhe unu l'akpjueru l'onu, nkele ọo okpehu be Onye-Nwe-Ọha gude dufuta unu l'alị Ịjiputu. ¹⁰ Ọo ya bu, t'unu dobejekwa iwu ono mee oge, a tu-buru iya rwulewho l'awha g'awha ha.

¹¹ "Onye-Nwe-Ọha -durwulewho unu alị Kenanu ono, bya anulewho unu alị ono g'o riburu iya unu le nna unu oche whẹ le nte, ¹² ọo ya bu, unu anuje Onye-Nwe-Ọha iwhe mbu, vu ọzo waa ẹkpa-nwa. Anu mbu, bu okee, vu ọzo waa ẹkpa-nwa l'elwu unu be l'a-buru nke Onye-Nwe-Ọha. ¹³ Iwhe bu nkakfu-igara, bu ivuru-zo l'ewho ne iya be unu l'e-gudeje nwaturu gbata. Ọdu; ọ -buru l'unu ta agbatadu iya, unu aswi-kwoo ya olu aswikwo. Iwhe bu okpara unu le nwoke be unu l'agbatajekwawho agbata.

¹⁴ "O -belewho le mgbe l'iwu, unwu unu -jia unu su: 'Ọo gunu be iwhe ono futaru?' Unu asu whẹ agha: 'Onye-Nwe-Ọha gude okpehu dufuta anyi l'alị Ịjiputu; mbu l'eka ono, anyi shi buru ohu. ¹⁵ Nkele nteke Fero shi kwee kpokponyi jika le ya ta ahadu t'anyi tugbua be Onye-Nwe-Ọha tukoru iwhe bu okpara l'alị Ịjiputu gbushikota; mbu iwhe bu okpara le madzu mee l'elwu. O noo iwhe meru g'o gude anyi l'akputaje anu, bu okee, vu ọzo waa ẹkpa-nwa gbuaru Onye-Nwe-Ọha; gude iwhe gbata ndu bu okpara l'unwu anyi.' ¹⁶ Te nsọ ono bukwaru iwhe-ohubama, e byiru g'ọo mbo l'eka unu, dee ya g'ọo uryi l'iwu unu; t'ọ buru iwhe l'a-nọ egoshi le Onye-Nwe-Ọha gude okpehu iya dufuta anyi l'alị Ịjiputu."

Ndu Ịzurelu l'awuğa Eze-enyimu Uswe-uswe

¹⁷ Nteke Fero haru ndu Ịzurelu te whẹ tugbua be Onye-Nwe-Ọha te eduduru whẹ shia ọzo alị ndu Filitiya; t'a gufuro l'eka ono be ka ntse. Nkele Onye-Nwe-Ọha suru: "O nwekwaru ge l'ọo-du; ọgu adakfuta whẹ; obu whẹ agbanwee, whẹ adawhushia azu le Ịjiputu" ¹⁸ Ọo ya bu, Onye-Nwe-Ọha duru ndu Ịzurelu jee mgburumgburu, shia ọzo echi-egu, tugburu ọzo Eze-enyimu Uswe-uswe. Ndu Ịzurelu shi l'alị Ịjiputu tugbua, kwaa onwowhe ngwogu.

¹⁹ Mosisu chita okpu Jofesu gude, o noo nkele Jofesu be meru ndu Ịzurelu ribuaru iya iye ya le nte. Ọ suru whẹ: "Mu maru le Chileke be l'e-be bya eyeru unu ẹka. Nteke ono t'unu chitakwa okpu mu gude me unu lufudelewho l'eka-a."

²⁰ Whẹ palihu ije whẹ le Sukotu rwua Itamu, whẹ kpobe ọlo-ekwa whẹ l'aguga echi-egu. ²¹ Onye-Nwe-Ọha vutaru whẹ ọzo. L'eswe be Onye-Nwe-Ọha l'egudeje urwukpu, kpuru orogbodo edu whẹ ọzo. O rwua l'enyashi, ya egude oku, kpuru orogbodo mee t'iworo duru whẹ nke ọwhu bu le whẹ l'a-noje eje l'eswe mee l'enyashi. ²² Urwukpu ono, kpuru orogbodo

ono, l'oogudeje edu whẹ l'eswe mee oku ono, kpuru orogbodo ono, l'oogudeje edu whẹ l'enyashi ta alufu-jedu alufu l'atatiwhu ndu Ịzurelu.

¹⁴ Ọo ya bu, Onye-Nwe-Ọha su Mosisu: ² "Kfuru ndu Ịzurelu te whẹ dawhu azu je akpobe ọlo-ekwa whẹ l'atatiwhu mkpukpu Pyi-hahirotu; l'eka ono, du le mgbaku mkpukpu Migudolu ye eze-enyimu. Whẹ akpobe ọlo-ekwa whẹ ono t'o chebe iwu nhamunha le mkpukpu Balu-zefonu. ³ Nkele Fero l'a-su le ndu Ịzurelu be nmawaru l'eto; l'echi-egu be gbabuwaru whẹ ye. ⁴ Mu l'a-kpo-chi Fero obu, ya chikfuru whẹ. Obenu l'ee-shi l'iwhe l'a-nwu l'ehu Fero ye ndu ojogu iya, kwabe mube Onye-Nwe-Ọha ugu. Ọo ya bu, ndu Ịjiputu amaru l'ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha." Tọ du iya bu, ndu Ịzurelu mee ya egube ono.

⁵ Nteke a bya ekfuru eze ndu Ịjiputu le ndu Ịzurelu be gbalawaru nu; Fero ye ndu ozhi iya gbanwee obu whẹ l'eka ndu Ịzurelu nọ su: "Ọo gunu be anyi meru egube-e? Anyi gbee haa ndu Ịzurelu te whẹ tugbua paru ozhi, whẹ l'ejeru anyi haa?" ⁶ Ọo ya bu, Fero su t'a kwakoberu iya ugbo-inya iya ge l'ọo-du. A kwakobegge ya, ọ chita ndu ojogu iya yeru onwiya; ⁷ chita ugbo-inya, kagezhia ree l'ugbo-inya iya; unu ugbo-inya l'ukporo ugbo iri mewaroo ugbo-inya Ịjiputu g'ọ hakota. Ọ bya achiru ndu ishi-soja yekobe l'ugbo-inya ono. ⁸ Onye-Nwe-Ọha kpo-chia obu Fero, bu eze ndu Ịjiputu, ọ chikfuru ndu Ịzurelu ge whẹ l'adzo garamu garamu, awufu. ⁹ Inya Fero mee ugbo-inya iya mee ndu l'agba iya nu mee ikpoto ndu ojogu iya, mbu ndu Ịjiputu l'owhu chipyabe ndu Ịzurelu ono je agbakfu whẹ l'eka whẹ kpoberu ọlo-ekwa whẹ l'aguga eze-enyimu; mbu le mgboro Pyi-hahirotu, bu ẹka gharu iwu nhamunha le Balu-zefonu.

¹⁰ Fero byarwudelewho; ndu Ịzurelu palia enya imeli whu ge ndu Ịjiputu dzeberu awu abyakfutaakebe whẹ l'ike l'ike. Egvu gudeshia whẹ, whẹ ryaku Onye-Nwe-Ọha. ¹¹ Whẹ su Mosisu: "Ọo l'ilu ta adudu l'alị Ịjiputu meru g'o gude i dufuta anyi t'anyi bya anwushihu l'echi-egu? Ọo gunu menurua g'o gude i dufuta anyi l'alị Ịjiputu? ¹² Tọ du iwhe obu anyi kfuru ghu l'alị Ịjiputu t'i paru anyi haa; t'anyi jejeruro ndu Ịjiputu ozhi? T'ọ gege akaduru anyi mma l'anyi l'ejeru ndu Ịjiputu ozhi amame l'anyi bya anwushihu l'echi-egu?"

¹³ Mosisu su ndu Ịzurelu: "Unu ba atsushi egvu. Unu kfuru kfushia ike; whu ge Onye-Nwe-Ọha l'e-shi dzofuta unu ntanu. Nkele ndu Ịjiputu ono unu whuru ntanu be unu l'ete awhuhedu ọdo jeyewaro. ¹⁴ Onye-Nwe-Ọha l'a-lwu-chiru unu ọgu; ọ lewhoo t'unu nodu nggujinguji."

¹⁵ Ọo ya bu, Onye-Nwe-Ọha su Mosisu: "Ọo gunu be l'irya-kuru mu? Karu ndu Ịzurelu te whẹ tugbua jeshia iwhe whẹ l'eje. ¹⁶ Wolia mgboro ghu ewoli maa l'eze-enyimu te mini iya kekahu ẹbo nke ọwhu ndu Ịzurelu l'e-je ije l'alị-okponku wughaa l'enyimu ono. ¹⁷ Mu l'a-

kpọ-chi obu ndu Íjiputu nke ọwhu whẹ l'e-tsopyabe ndu Ízurelu. Ọo ya bụ, e shi l'iwhe l'a-nwuru Fero mee ndu ojogu iya mee ugbo-inya iya mee ndu l'agbaru iya inya kwabe mube Onye-Nwe-Qha uguu. ¹⁸ Ọo ya bụ, ndu Íjiputu eshi nno maru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha, mbu nteke l'ee-shi l'iwhe l'a-nwuru Fero mee ndu ojogu iya mee ugbo-inya iya mee ndu l'agbaru iya inya, kwabe mu uguu."

¹⁹ O noo ya, Ojochi-imigwe who, shi l'eka Chileke, shi vutaru ndu Ízurelu uto bya adawhu azu je anodu whẹ l'azu. Urwukpu who, kpuru orogbodo who shikwawho l'atatiwhu whẹ tsu-whu azu je anodu whẹ l'azu, ²⁰ je anokahu ndu ojogu Íjiputu mee ndu Ízurelu l'echilabo. L'enyashi ono mgburumburu be urwukpu ono gbakotaru ochi l'ibe aka lanu bya acha oku l'ibe aka lanu. Iwhe ono mee, to du ndu ọwhu jekuberu ibe whẹ ntse l'enyashi ono l'owhu.

²¹ To du iya bu, Mosisu bya amachia aka iya l'eli eze-enyimu ono. Onye-Nwe-Qha mee t'oke wherewhere, shi l'uzo enyanwu-awata whekota l'enyashi ono l'owhu; o gude oke wherewhere ono nwuwu eze-enyimu ono azu, o bya agho alj okponku. Mini ono kewaa ebo. ²² Ndu Ízurelu bahu l'echilabo eze-enyimu ono jee ije l'alj okponku ghaa eze-enyimu ono. Mini eze-enyimu ono kpua go mgbodo l'eka-utara whẹ mee l'eka-icha whẹ.

²³ Ndu Íjiputu chikfuru whẹ. Inya Fero mee ugbo-inya iya mee ndu l'agbaru iya inya tuko tsoru whẹ wuba l'echilabo eze-enyimu ono. ²⁴ O rwua l'utsu, Onye-Nwe-Qha shi l'oku ono mee l'urwukpu ono, kpuru orogbodo ono lee ndu ojogu ndu Íjiputu enya, turu eyerebeke nu whẹ, ²⁵ bya emee, okpa ugbo-inya whẹ wata ogba-whe mgburumburu nke ọwhu agbagba iya tsulahaaru whẹ l'ehu. Ndu Íjiputu su: "T'anyi hakwaa ndu Ízurelu gbalaa, o noo nkele oo Onye-Nwe-Qha l'etso anyibe ndu Íjiputu ogo l'okfu ehuru ndu Ízurelu ono."

²⁶ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Qha su Mosisu: "Machia aka l'eze-enyimu ono nke ọwhu mini ono l'a-so-kputa ndu Íjiputu mee ugbo-inya whẹ mee ndu l'agba inya whẹ."

²⁷ Mosisu bya amachia aka l'eze-enyimu ono. O rwua l'utsu, enyimu ono solahaa g'o shi aso. Ndu Íjiputu melahaa te whẹ gbafu le mini ono, Onye-Nwe-Qha zaru whẹ ye l'ime eze-enyimu ono. ²⁸ Mini ono bya asogbabe odo, rigbushia ugbo-inya ono yele ndu ono, l'agba inya ono mee iwhe bu ndu ojogu Fero ono, chiru ndu Ízurelu oso jeye l'eze-enyimu. To du t'o ka mma l'oo onye lanu, wafuru nu.

²⁹ Ole ndu Ízurelu be jeru ije l'alj okponku ghaa eze-enyimu ono. Mini eze-enyimu ono kpua g'oo mgbodo l'eka-utara whẹ mee l'eka-icha whẹ. ³⁰ To du iya bu, Onye-Nwe-Qha dzofuta ndu Ízurelu l'eka ndu Íjiputu mboku ono. Ndu Ízurelu wha g'odzu ndu Íjiputu dageeru gbaagbaa l'aguga eze-enyimu ono. ³¹ Ndu Ízurelu wha okpehu, Onye-Nwe-Qha gude lwu-gba

ndu Íjiputu, whẹ wata otsu Onye-Nwe-Qha egvu. Whẹ kweta nkiya, bya ekweta nke onye ozhi iya, bu Mosisu.

Egvu, Mosisu guru

15 O noo ya, Mosisu yele ndu Ízurelu bya agua egvu-a nu Onye-Nwe-Qha su:

"Mu l'a-gu egvu nu Onye-Nwe-Qha o noo nkele o goshiwaru l'o paru aka. Inya mee ndu l'agba iya nu b'o turu chee l'eze-enyimu. ² Ọo Onye-Nwe-Qha bu okpehu du mu nu bya aburu onye mu l'agu-ku l'egvu. Ọo yebedua bu onye dzofutaru mu nu. Ọo ya bu Chileke mu, mu l'aja iya ajaja. Ọo ya bu Chileke nke nna mu, mu l'ekutse iya ekutse.

³ Onye-Nwe-Qha bu ojogu.

Ọo Onye-Nwe-Qha bu ewha iya.

⁴ Ugbo-inya Fero yele ndu ojogu iya b'o turu chee l'eze-enyimu.

Ndu kagezhia ree le ndu ishi-ojogu Fero be mini rigbushiru le Eze-enyimu Uswe-uswe.

⁵ Ogbu-mini be rigbushiru whẹ nu.

Whẹ buru tubukungu l'ohu-mini g'oo ewhuru.

⁶ Eka-utara gube Onye-Nwe-Qha be okpehu, du iya nu du biribiri.

Eka-utara gube Onye-Nwe-Qha be gweru ndu ohogu ghu ryaaryaa.

⁷ I gude odu-biribiri ghu ono, paru aka kwatsushia ndu l'etso ghu okfu.

I haru oke ehuru-eghughu ghu, l'enwu g'oo oku, o bya atuko whẹ dzua g'oo eswa okponku.

⁸ Ọo ume b'i zhiru, eze-enyimu ko oguji.

Mini ono, l'aso gborogboro kpua orogbodo kforu. Ogbu-mini bya akpukoo l'ime eze-enyimu.

⁹ Ndu ohogu be jaru onu boo su:

'Anyi l'a-chi whẹ oso gude.

Anyi l'a-kwa iwhe whẹ l'okwata kee,

mee whẹ iwhe l'agu anyi doberu whẹ nke ememe.

Anyi l'a-mita ogu-igba anyi tuko whẹ gbushia.'

¹⁰ Ole oo ume, i turu be eze-enyimu tukoru whẹ rigbushia.

Whẹ tushia l'eze-enyimu g'oo ota-njele.

¹¹ ?Oo agwa ole l'aturu gube Onye-Nwe-Qha?

?Oo onye du g'oo ghu?

G'i du-be nso be du biribiri.

G'i du-be biribiri dukwawho egvu.

Imeshi iwhe du biribiri.

¹² Eka-utara ghu b'i machiru, mgboko tuko ndu ohogu anyi lweshia.

¹³ Ndu i gbafutaru be l'ii-gude n-yemobu ghu dua.

Ii-gude okpehu ghu durwua whẹ

ẹka ono, dụ nsọ ono, i bu.

¹⁴ Ndu mba ge mba ha, nuru iya nu be egvu l'egudeshi.

Egvu l'e-gude ndu Filistiya

¹⁵ Meji l'a-tofu ndu ishi, l'achi ndu Edomu.

Ndu ishi Moabu be ehu anmanma l'e-gude.

Ndu Kenanu eruhugee eruhu.

¹⁶ Otsu egvu mee ehu-anmanma l'e-gude whẹ.

Oo okpehu, dụ ghu l'eka-utara

be l'ii-gude mee te whẹ daa shikfungu g'oo ewhuru jeye nteke ndu nke gube Onye-Nwe-Qha l'a-wughata; mbu ndu i gbaforu l'ohu, whẹ shi buru.

¹⁷ Ii-dubata whẹ, gu adzabe whẹ g'oo oshi l'ugvu nkeghu;

mbu l'eka ono, gube Onye-Nwe-Qha hotaru t'ọ buru ibe ghu;

mbu ọlo, dụ nsọ owhu i gude eka ghu tuta.

¹⁸ Gube Onye-Nwe-Qha l'a-buru eze gbururu jeye le gbururu."

¹⁹ Nteke inya Fero mee ugbo-inya iya mee ndu l'agba inya iya bahuru l'eze-enyimu ono be Onye-Nwe-Qha meru mini ono, o so-kputa whẹ. Oke ndu Izurelu be jeru ije l'ali okponku ghaa eze-enyimu ono. ²⁰ O noo ya, Miriyamu, nwanyi, l'ekfuchiru Chileke, bu nwune Eronu pata nkwa, unwanyi l'owhu wu-tsoru iya, aku nkwa, ete egvu. ²¹ Miriyamu l'aguru whẹ egvu ono asuje:

"Unu gu egvu nu Onye-Nwe-Qha

o noo nkele o goshiwaru l'ọ paru eka.

Inya yele ndu l'agba iya nu

b'ọ turu chee l'eze-enyimu."

Mini Mara mee Elimu

²² To dụ iya bu, Mosisu dufuta ndu Izurelu le Eze-enyimu Uswe-uswe; dugburu whẹ jeye whẹ bahu l'echi-egu Shuru. Whẹ jee ije abali eto l'echi-egu ono, whẹ ta awhu mini. ²³ Whẹ rwulewho Mara, whẹ ta adu ike ngua mini iya, o noo nkele mini ono l'atsọ ilu. O noo iwhe meru g'ọ gude a gu eka ono Mara. ²⁴ Whẹ guru awhu kpua Mosisu su: "Oo gu nu be anyi l'a-ngu?"

²⁵ Oo ya bu, Mosisu ryaku Onye-Nwe-Qha. Onye-Nwe-Qha goshi iya mkpirikpi oshi. O wota iya chee le mini ono. Mini ono tsolahaa utso mini.

Oo l'eka ono be Onye-Nwe-Qha toru whẹ okpa iwhe whẹ l'a-noje eme, bya anu whẹ nsọ iya. O buru l'eka ono b'ọ dataru whẹ. ²⁶ Onye-Nwe-Qha suru whẹ: "O -buru l'unu doru enya ndo, ngabe nchi l'okfu mube Onye-Nwe-Qha, bu Chileke unu, unu l'eme iwhe kfuru nhamunha l'enya nkemu. O -buru l'unu l'angabe nchi l'iwhe iwu mu kfuru, eme iwhe ono, mu toru okpa su t'unu meje; o to dudu ejo ehu-ba-du-mma ono, mu wokfutaru ndu Ijiputu, mu bya l'e-wokfuta unubedua.

O noo nkele ọo Mu bu Onye-Nwe-Qha, onye l'emeje t'unu mehu l'iwhe l'eme unu."

²⁷ E megee, whẹ jerwua Elimu, eka enya ogba-mini iri l'ebo du; o du iya mbu ukfu nkfu ukporo ugbo eto le nkfu iri. Whẹ kpobe ọlo-ekwa whẹ le mgboro mini ono.

Mana mee okwa

16 Ndu Izurelu ge whẹ ha shi le Elimu palihu ije whẹ, bya erwua l'echi-egu Sinu, dụ le mgbaku Elimu yele ugvu Sinyinayi g'onwa nke ebo du l'abali iri l'ise; ge whẹ futa-geleruwho l'ali Ijiputu. ² Ge ndu Izurelu kpaawhuu tukoru gu awhu kpua Mosisu yele Eronu l'echi-egu ono ³ su whẹ: "O -bu le Onye-Nwe-Qha gude eka iya gbua anyi l'ali Ijiputu me ya akakwaru anyi mma! Eka ono anyi shi ano-whegejee ite-anu mgburumgburu; anyi shi erije nri, ya eji anyi ewho. Obenu l'unu dufutaru anyi bya achiru wushi l'echi-egu l'eka-a t'unu kpogbushia anyibe igwe-gha-a l'egu."

⁴ Onye-Nwe-Qha su Mosisu: "Mu l'e-shi l'imigwe chiaru unu nri g'oo mini. Ndu Izurelu l'a-lufutaje mbokumboku bya ekpota ge whẹ l'e-ri le mboku. Mu l'e-shi egube ono data whẹ, maru me whẹ l'e-kweta mejee iwhe iwu mu kfuru. ⁵ O -rwulewho le mboku nke ishii, whẹ eshia nri owhu whẹ kpotaru. Mboku ono be whẹ l'e-kpota iya t'ọ ha g'oo owhu whẹ l'ekpotaje-hawaa mboku ọdo ugbo labo."

⁶ Oo ya bu, Mosisu yele Eronu su ndu Izurelu ge whẹ ha: "Urwenyashi-a be unu l'a-ma l'oo Onye-Nwe-Qha bu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu. ⁷ O -rwua l'utsu be unu l'a-whu ọdu-biribiri Onye-Nwe-Qha, o noo nkele o nwaru awhu ono, unu l'agu ekpu yebe Onye-Nwe-Qha. Oo onye be anyibedua bu, nke t'unu gujeru anyi awhu?" ⁸ Mosisu sukawho: "Unu l'a-ma ezhi-okfu ezhi-okfu l'oo Onye-Nwe-Qha b'ọ bu. Nkele ọo-nu unu anu, unu l'a-ta l'urwenyashi-a mee nri, l'a-su unu eriri l'utsu, o noo nkele Onye-Nwe-Qha be nwaru awhu ono unu guru kpua ya. Oo onye be anyi bu? Awhu unu l'agu ta abukwa anyi be unu l'agu iya ekpu, ọo Onye-Nwe-Qha be unu l'agu iya ekpu."

⁹ Mosisu su Eronu: "Su ndu Izurelu te whẹ tuko ge whẹ ha byakota l'atatiwhu Onye-Nwe-Qha. Nkele o nwaru awhu, unu l'agu."

¹⁰ To dụ iya bu, Eronu gudekwadua iwhe ono l'onu ekfuru ndu Izurelu ge whẹ ha, whẹ lee enya l'uzo echi-egu whu g'odu-biribiri Onye-Nwe-Qha nwuru whoo l'urwukpu ono, kpuru orogbodo ono.

¹¹ Onye-Nwe-Qha su Mosisu: ¹² "Mu nwaru awhu ono, ndu Izurelu l'agu. Kfuru whẹ le mu sru l'o -rwulewho l'urwenyashi be whẹ l'a-ta anu. O -rwua l'utsu, e gude nri zu-jia whẹ ewho. Oo ya bu nke owhu whẹ l'a-ma l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha, bu Chileke whẹ."

¹³ O rwulewho l'urwenyashi ono, okwa bya atuko eka whe kpoberu ulo-ekwa whe kuru. A futa-deshia l'utsu, iji dashiwaa l'eka ono, whe kpoberu ulo-ekwa whe ono mgburumburu. ¹⁴ Iji ono kohulewho l'alì; o nweru nwa iwhe obu, wushiru l'alì l'echi-egu ono, du-gee yeriyeri, bya adu g'oo iji, oyi meru o kpukoo akpuko. ¹⁵ Ndu Ízurelu whulewho iwhe ono, whe jilaha ibe whe su: “?Oo gunu du egube-e?” O noo nkele whe ta amahadu iwhe obu.

Mosisu su whe: “Oo nri, Onye-Nwe-Qha nuru unu t'unu ria. ¹⁶ Unu lee iwu, Onye-Nwe-Qha turu ndowa: ‘Onyenonu l'e-kpotaje owhu l'a-su iya eriri. Ndu, bu l'ulo-ekwa unu be unu l'e-kpotajeru ogbongu nnanu.’”

¹⁷ Ndu Ízurelu mee g'e kfuru whe. O nweru ndu owhu kpotaru shii; o nweru ndu owhu kpotaru nwan-shi. ¹⁸ E megee, whe gbaa ya l'ogbongu; onye kpotaru shii te ekpotadu iya nke etsutsu iya; onye owhu kpotaru nwan-shi, nkiya te epehukwanu. Onyenonu be kpotaleruwho owhu suru iya eriri.

¹⁹ Mosisu su whe: “To bo dukwa onye l'e-dobe nkiya t'o futa utsu.”

²⁰ Oe o nweluru-a ndu owhu l'ete angaberu Mosisu nchi; whe hawhodo nkewhe dobe o futa utsu. A futa-deshia l'utsu, ikpiri-ehonwu jiwa iya ejiji; temenu l'ooshikwawho nshi. Iwhe ono, whe meru ghua Mosisu maa.

²¹ Utsu g'utsu ha, onyenonu ekpota owhu l'a-su yeledibe iya eriri. Anwu chishidelewho ike, ndu owhu whoduru l'alì azashihu. ²² O rwua le mboku nke ishii, whe kpota owhu ha g'oo owhu whe l'ekpotajehawaa ugbo labo. Ogbongu labo be whe kpotaru onye lanu. Ndu ishi ndu Ízurelu bya emee te Mosisu maru. ²³ O su whe: “O waa iwhe Onye-Nwe-Qha turu l'iwu ndowa: ‘Echile bu Sabatu; mbu mboku-otuta-ume, du nsu nke Onye-Nwe-Qha. Oo ya bu, unu ghee iwhe du unu nke egheghe, unu eshia iwhe du nke eshishi ntanu. Owhu nmafutaru nu be unu l'e-dobe jeye l'utsu.’”

²⁴ Whe dobe iya, o futa utsu; egube ono, Mosisu kfururu whe; t'o shi nshi; ikpiri-ehonwu ta ala iya. ²⁵ Mosisu su whe: “Unu ria ya ntanu. O noo nkele ntanu bu mboku-otuta-ume nke Onye-Nwe-Qha; unu ta awhudu nri l'oma uwhu ntanu. ²⁶ Nri ono be unu l'e-kpotaje jeye abali ishii, ole mboku nke esaa bu iya bu mboku-otuta-ume be nri ono l'ete aduhedu.”

²⁷ Obenu l'o nweluru-a ndu tugburu jeshia okpota nri ono le mboku nke esaa ono, to du owhu whe whuru. ²⁸ Onye-Nwe-Qha su Mosisu: “?Oo nteke ole be unu l'ajika-beru ome iwhe mu kfuru mee iwu mu? ²⁹ Nyatakwa l'oo Onye-Nwe-Qha be nuru unu mboku-otuta-ume. Oo ya meru g'o gude l'obuje o -rwua mboku nke ishii, mu anu unu nri, l'e-dzuru unu eriri abali labo. O -rwujee le mboku nke esaa t'onyenonu noduje-zhiawho l'eka o no. To bo dushi onye l'a-lufuje alufu.”

³⁰ Oo ya bu, ndu Ízurelu bya edzua ike le mboku nke esaa ono.

³¹ Ndu Ízurelu kuru ewha nri ono mana. Ocha ucha g'oo akpuru koriyanda; utso iya du-zhiawho g'oo utso echa-mbeke, e gude mmanu-enu mee. ³² Mosisu su: “O waa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: ‘Unu kpota mana ono ogbongu lanu doberu ogbo owhu l'abya l'atatiwhu. Nke owhu whe l'a-whu oga nri, mu gude zu unu l'echi-egu; nteke mu dufutaru unu l'alì Íjiputu.’”

³³ Oo ya bu, Mosisu su Eronu: “Wota ite kporu mana, jiru ogbongu lanu wuru ye iya. Dobe iya l'atatiwhu Onye-Nwe-Qha, t'o duru ogbo owhu l'abya l'atatiwhu.”

³⁴ Eronu woru mana ono dobe l'atatiwhu igbe ono, e yeru ekwo iwu Onye-Nwe-Qha nke owhu l'ee-dobe iya ge Onye-Nwe-Qha kfuru iya Mosisu. ³⁵ Ndu Ízurelu ria mana ono ukporo awha ugbo labo; jeye whe jerwua ali eka madzu bu ebu. Mbu le whe riru mana ono jeye nteke whe rwuru l'oge ali Kenanu.

³⁶ Ogbongu lanu bu okere lanu l'uzo iri l'iwhe jiru efere nkweka.

Mini, shi l'ewhuru

17 Ndu Ízurelu ge whe ha bya eshi l'echi-egu Sinu palihi ije whe, whe shi l'eka owa-a; whe alufu l'eka owhuu; egube Onye-Nwe-Qha kfuru whe iya. Whe je akpobe ulo-ekwa whe le Refidimu. Mini whe l'angu ta adu l'eka ono. ² Oo ya bu, whe tatso Mosisu okfu su iya: “Nu anyi mini t'anyi ngua!”

Mosisu su whe: “?Nde-zhia g'o gude unu l'etso mu okfu? ?Oo gunu meru g'o gude unu l'adata Onye-Nwe-Qha adata?”

³ Obenu l'egu mini l'agushi ndu Ízurelu ike; whe l'agu awhe ekpu Mosisu; su: “?Oo gunu meru iwhe i dufutaru anyi l'unwegirima anyi mee elwu anyi l'alì Íjiputu bya edobe t'egu mini gbushia?”

⁴ Oo ya bu, Mosisu ryaku Onye-Nwe-Qha su: “?Ndee ge mu l'e-me ndu-a? Nkele whe l'abyaakwa mu otu ewhuru.”

⁵ Onye-Nwe-Qha su Mosisu: “Vuta uzo te ndu Ízurelu l'etso ghu l'azu. Haru ndu bu ogurennya Ízurelu duta; gu ewota mgboro ono, i chiru l'enyimu Nayilu gude jeshia. ⁶ Saa, mu l'a-kfuru ghu l'atatiwhu l'eli ewhuru Horebu. I -rwua eka ono gu echia mgboro ono l'ewhuru ono. Mini l'e-shi iya soshia nke owhu ndu Ízurelu l'angu.” Mosisu mee ya egube ono l'atatiwhu ndu bu ogurennya ndu Ízurelu ono. ⁷ O gua eka ono Masa, gukwaa ya whu Meriba, o noo nkele ndu Ízurelu baru mba, bya adata Onye-Nwe-Qha su: “Onye-Nwe-Qha, ?o no l'echilabo anyi to to nodu iya?”

G'e gude lwụ-gbua ndu Amaléku

⁸ Ndu Amaléku bya etso ndu Ízurèlu ọgu lẹ Refidimu. ⁹ Mósísu sụ Jóshuwa: "Họta unwoke anyi t'unu je alushi ndu Amaléku ọgu. Echile bẹ mu l'e-gude mgboro Onye-Nwe-Ọha l'ẹka je akfuru l'eli ugvu."

¹⁰ Ọo ya bụ, Jóshuwa bya alwushi ndu Amaléku ọgu, ẹgube ono, Mósísu kfuru iya. Ọwhube Mósísu mée Éronu mée Họru nyihu je akfuru l'onunu swongu-swongu ugvu. ¹¹ O noo ya, l'ọobuje: Mósísu palia ẹka imeli, ndu Ízurèlu awata alwụ-gbu. Nteke ọ pazetaru ẹka iya, ndu Amaléku awata alwụ-gbu. ¹² A nọnyaa, ẹka tsụa Mósísu mmee; whẹ pata ẹwhuru doberu iya; ọ nọdu anọdu. Éronu yele Họru bya apalia ya ẹka imeli; onye lanu nọdu iya l'ẹka-utara; onye ọwhu nọdu iya l'ẹka-icha. Ọo ya bụ, ẹka iya nodulewho l'imeli g'ọ nọ iya jeye l'enyanywu rịba l'ishi. ¹³ Ọo ya bụ, Jóshuwa whẹ lwụ-gbua ndu Amaléku.

¹⁴ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: "Dee iwhe ono edede t'ọ bụru iwhe l'ee-gudeje anyata iya. Gụ emekwaawho tẹ Jóshuwa nua lẹ mu l'e-me tẹ ndu Amaléku chíhu lẹ mgboko; t'a ba anyatajẹhe whẹ ọdo."

¹⁵ Mósísu bya atụa ẹnya-mgbeja gụa ya Onye-Nwe-Ọha bụ iya l'emeje t'ẹka mu kangoo l'ọgu. ¹⁶ Ọ sụ: "Iwhe meru iwhe mu guberu iya ẹwha ono bụ l'a chiliru ẹka kfuru nụ Onye-Nwe-Ọha l'oshi-eze iya. Onye-Nwe-Ọha l'a-nọ-zhiawho alwushi ndu Amaléku ọgu, shi l'ogbo rwua l'ogbo."

Jeturo byakfutaru Mósísu

18 Jeturo, bụ onye l'agwajeru ndu Midiyanu iwhe bukwaruwho nna nyee Mósísu, bya anụkota-gezha iwhe lile, Chileke meshiru Mósísu mée iwhe lile o meshiru ndu Ízurèlu, bụ ndu nkiya, bya anụkwaawho gẹ Onye-Nwe-Ọha gude dufuta ndu Ízurèlu l'alị Íjiputu.

² Gẹ Mósísu duru nyee ya, bụ Zipora t'ọ je anọta l'ibe nna nyee ya, bụ Jeturo, bẹ Jeturo nabataru nyee Mósísu ono, ³ yele unwegirima iya unwoke labọ. Onye lanu bẹ ẹwha iya bụ Geshomu nkele Mósísu bẹ sụru: "Mu bụ onye lwaru alwalwa l'alị ndu ọha ọdo." ⁴ Ẹwha onye ọwhu bụru Eliyéza nkele ọ sụru: "Ọo Chileke nke nna mu bụ onye yeru mu ẹka; nafuta mu tẹ Fero be egbugbu mu."

⁵ O noo ya, Jeturo, bụ nna nyee Mósísu duru unwu Mósísu mée nyee ya ono byakfuta Mósísu l'echi-ẹgu l'ẹka ọ kpoberu ọlo-ẹkwa l'ugvu Chileke. ⁶ Jeturo bẹ zhihawaru nzhi t'e zhia Mósísu sụ iya: "Mube Jeturo, bụ nna nyee ghu bẹ l'abyakwa nkeghu. Mu lẹ nyee ghu mée unwegirima ghu lịkwa abya."

⁷ Ọo ya bụ, Mósísu lufu je agbata nna nyee ya ono ndzuta; bya ewhuzetaru iya ishi l'alị, tsutsua ya onu. Whẹ kelegee, whẹ bahu l'ọlo-ẹkwa Mósísu. ⁸ Mósísu

ko kotaru nna nyee ya ono iwhe lile Onye-Nwe-Ọha meru Fero mée ndu Íjiputu l'okfu ẹhu ndu Ízurèlu; bya akokwaaru iya whọ iwhe-otsulanu, whẹ jekotaru l'uzo mée gẹ Onye-Nwe-Ọha gude nafuta whẹ.

⁹ Ẹhu tsoo Jeturo utso g'ọ nuru iwhe-oma ono, Onye-Nwe-Ọha mekotaru ndu Ízurèlu, shi nno dzofuta whẹ l'ẹka ndu Íjiputu. ¹⁰ Ọ sụ: "T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Ọha, bụ onye nafutaru unu l'ẹka ndu Íjiputu mée l'ẹka Fero, mbụ onye nafutaru ndu Ízurèlu l'ẹka ndu Íjiputu. ¹¹ Ntaa bẹ mu mawaru lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ kakota ọgvu lile ike. O noo nkele ọo ndu ono, meru ndu Ízurèlu eriri b'ọ meru iwhe ono." ¹² Tọ dọ iya bụ, Jeturo, bụ nna nyee Mósísu bya agbaaru Onye-Nwe-Ọha ẹja ọkpokota-iwhe-ọku; gbaaru iya ẹja ọdo, dọ-gee iche iche. Éronu yele ndu bụ ọgurennya ndu Ízurèlu bya tẹ whẹ lẹ nna nyee Mósísu tuko ẹka nri l'atatiwhu Chileke.

Aahọta ndu l'e-kpeshijeru ndu Ízurèlu okfu

¹³ O rwua echile iya; Mósísu je anọdu l'oshi iya; ekperu ndu Ízurèlu ikpe. Ndu Ízurèlu shi l'utsu dọ-weene ya mgburumgburu jeye l'urwenyashi. ¹⁴ Nna nyee Mósísu whulewho iwhe Mósísu l'emeru ndu Ízurèlu; ọ sụ iya: "Ọo gunu bẹ l'iimeru ndu Ízurèlu ẹgube ono? Ọo gunu meru g'ọ gude ọ bụru ghu bẹ l'ekperu whẹ ikpe nwẹkinyi ghu; whẹ shi l'utsu dọ-weene ghu mgburumgburu jeye l'urwenyashi?"

¹⁵ Mósísu sụ iya: "Iwhe meru iya nụ bụ lẹ whẹ l'abyaje bya akpata mu ishi iwhe bụ uche Onye-Nwe-Ọha.

¹⁶ L'ọobuje okfu daaru whẹ, whẹ ewotaru mu iya; mu edoshiaru whẹ iya; karu whẹ iwhe Onye-Nwe-Ọha toru ọkpa iya sụ t'e tsoje mée iwhe iwu iya kfuru."

¹⁷ Nna nyee Mósísu ono sụ iya: "Iwhe l'iime ta adudu ree. ¹⁸ Ọo egbugbu bẹ gubedua mée ndu ono, l'awukfutaje ghu nụ l'egbu onwunu. Ozhi ono kariru ghu ẹka; ọ tọ bụdu ozhi l'iji-dụ ike jekota nwẹkinyi ghu.

¹⁹ Ngabẹ nchị tẹ mu kpọ-zhiaru ghu ọzo gẹ l'ii-me iya. Tẹ Chileke swikwaru ghu ọkpobe eswiru. Ọo gubedua l'a-nọ-chita ẹnya ndu Ízurèlu l'atatiwhu Chileke nke ọwhu l'ii-wotaje iwhe l'adaru whẹ nụ dooru Chileke.

²⁰ Gụ ezha whẹ iwhe bụ nsọ Onye-Nwe-Ọha mée iwu iya; goshi whẹ ọzo, whẹ l'e-tso mée iwhe gbaru whẹ nụ l'ememe. ²¹ Iwhe ọdo bụ tẹ g'i shi l'ime ndu Ízurèlu gẹ whẹ ha họta ndu ike dọ; mbụ ndu l'atsụ egvu Chileke, bụ ndu e gude ire whẹ ẹka; bya aburu ndu l'ete erije n-wolazu. Họta whẹ tẹ whẹ bụru ndu ishi unu madzu ugbo labọ l'ukporo iri mée ndu ishi ụmadzu ụkporo ugbo ise mée ndu ishi ụmadzu ụkporo labọ l'iri mée ndu ishi ụmadzu iri. ²² Họta whẹ tẹ whẹ kpeshijeru ndu Ízurèlu okfu nteke nteke. Ọle tẹ whẹ wotajeru ghu okfu ọwhu shihuru ike t'i kpeshia. Whẹ ekpeshije okfu ọwhu ka nwa lwaalwaa l'onwowe. Ọo ya bụ nduge ivu ọbu aka ghu ọgba-weene

ẹka; eshi-owhu gu le wẹ ɥkɔwaru evu iya. ²³ I -mee ya nno, ɔ -bɔru uche Chileke, bẹ l'ji-dɔkwa-a ike vua ivu ɛrwa ono; tẹmenu ndu-a alashia ibe wẹ l'ẹhu guu."

²⁴ Mósísu ngabẹru nna nyee ya ono nchí l'olu, mekotagezhia iwhe lile o kfulu iya. ²⁵ Mósísu bya ahọta ndu ọkpehu dọ l'echilabọ Ízurẹlu l'owhu; mee wẹ ishi ndu Ízurẹlu. Wẹ bɔru ndu ishi, l'achí unu ɔmadzu ugbo labọ l'ɔkporo iri mẹe ndu ishi, l'achí ɔmadzu ɔkporo ugbo ise mẹe ndu ishi, l'achí ɔmadzu ɔkporo labọ l'iri mẹe ndu ishi, l'achí ɔmadzu iri. ²⁶ Wẹ l'anọje ekpeshiru ndu Ízurẹlu okfu ntekenteke. Okfu, shihuru ike bẹ wẹ l'ewotajeru Mósísu t'ọ kpeshia. Okfu ọwhu ka nwa lwaalwaa; wẹ ekpeshia ya l'onwowhe.

²⁷ O noo ya, Mósísu bya ahaa nna nyee ya, ɔ lashia alí wẹ.

Ugву Sáyinayi

19 Ọ bɔru mbọku, kwe ndu Ízurẹlu ọnwa ẹto nkeshi wẹ fɔta-geeru l'alí Íjiputu, mbọku ono gẹdegede bẹ wẹ byarwuru echi-ẹgu Sáyinayi. ² Nteke ndu Ízurẹlu shi le Refidimu tɔgburu, bya erwua echi-ẹgu Sáyinayi ono, bẹ wẹ kọberu ɔlo-ẹkwa wẹ l'echi-ẹgu l'ẹka ono. Ọ bɔru l'ọkpa ugву ono bẹ wẹ kọberu ɔlo-ẹkwa wẹ ono.

³ Mósísu nyihu eli ugву ono jekfu Chileke. Onye-Nwe-Ọha shi l'ugву ono gbakushi iya oku sọ: "Ọ waa iwhe l'ii-kfulu ọnu-ɔlo Jékọpu ndọwa, mbọ l'ọ waa iwhe l'ii-kfulu ndu Ízurẹlu: ⁴ 'Unubẹdua l'ime onwunu bẹ whɔwaru iwhe mu meru ndu Íjiputu mẹe gẹ mu gude hee unu g'ọo ugo, he nwa iya, hekfuta onwomu. ⁵ Ọo ya bọ, ɔ -bɔru l'unu l'a-nɔjeru mu okfu; edobe ọg-bandzu mu bẹ unu l'a-bɔru ndu mu nwe enwe, gbarɔ iche l'echilabọ mba gẹ mba ha. A makwaru-a le mg-boko l'owhu bẹ bọ mu nwe iya, ⁶ ọle unubẹdua l'a-bɔru mu alí-eze ndu l'agbajẹru mu ẹja, unu abɔru mu mba, dọ nsọ.' O noo iwhe l'ii-kfulu ndu Ízurẹlu ndono."

⁷ Ọo ya bọ, Mósísu bya alawhu azọ; bya ekukoo ndu bọ ọgurennya ndu Ízurẹlu, bya atọko iwhe lile ono, Onye-Nwe-Ọha zhiru iya t'ọ kfuwa ono kfulotarw wẹ. ⁸ Ndu Ízurẹlu gẹ wẹ ha zọa mgbede sọ: "Iwhe lile Onye-Nwe-Ọha kfulu bẹ anyi l'e-mekotagezhia." Ọo ya bọ, Mósísu je akọoru Onye-Nwe-Ọha ọnu, ndu Ízurẹlu yeru.

⁹ Onye-Nwe-Ọha sọ Mósísu: "Mu l'a-nọdu l'urwukpu, l'ẹji kpaaluu byakfuta ghu nke ọwhu ndu Ízurẹlu l'a-nu gẹ mu l'ekfu eyeru ghu, wẹ akpọru obu yeru ghu jeyewaroya."

Ọo ya bọ, Mósísu bya akọoru Onye-Nwe-Ọha ọnu, wẹ yeru.

Odobе ndu Ízurẹlu nsọ

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha sọ Mósísu: "Jekfu ndu Ízurẹlu je egude ntanu yele echile doo wẹ nsọ. Gu asu wẹ tẹ wẹ saa uwe wẹ asa. ¹¹ O -bedeshia mbọku nke ẹto iya, tẹ wẹ kwakọbe-gewaa; nkele ọo mbọku nke ẹto iya ono bẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-nyizeta bya anọdu l'eli ugву Sáyinayi, ndu Ízurẹlu gẹ wẹ ha awɔkọta iya. ¹² Ii-mee t'oge kpaaru wẹ le ugву ono mgburumgburu. Gu asu wẹ: 'Unu kwabekwaru onwunu ẹnya t'ọkpa unu ba atọ le mgboro ugву ono; ọwhu l'eewhoru l'unu nyihuru iya enyihu. Onye ẹhu iya chiru l'ugву ono bẹ l'ee-gbu egbu. ¹³ Onye ọbu bẹ l'aa-tugbu l'ẹwhuru m'ọ bọ gbagbua ya l'akfu; e te edenyikwa iya ẹka. M'ọ -bọ madzọ m'ọ bọ anu; t'e be edobekwa iya ndzọ.' Nteke wẹ l'e-bebe jekube ugву ono bọ m'e gbulewho opu."

¹⁴ Tọ dọ iya bọ, Mósísu shi l'eli ugву ono nyizeta byakfutashia ndu Ízurẹlu. O dobe wẹ nsọ nke ọwhu wẹ l'a-duru Chileke nsọ; wẹ sashia uwe wẹ. ¹⁵ Mósísu sọ wẹ: "O -rwudeshia mbọku nke ẹto iya t'unu kwakọbe-gekwa onwunu. Unu be ejekfukwa nwanyí azẹe."

Mósísu l'enyikfu Chileke l'ugву Sáyinayi

¹⁶ O belewho l'utsu mbọku nke ẹto ono; egbe-igwe wata adada; ebemu l'awa whoowhoo; urwukpu, l'ẹji kpaaluu sọ-kputa eli ugву ono. Opu, ɔda iya ha shii l'ada nke ọwhu bọ le ndu Ízurẹlu, nọ l'ɔlo-ẹkwa wẹ bẹ ẹhu nmakotaru anma. ¹⁷ Mósísu dufuta wẹ l'ẹka wẹ kọberu ɔlo-ẹkwa wẹ tẹ wẹ jekfu Chileke. Wẹ je akfuru l'ọkpa ugву ono. ¹⁸ Ẹnwuru-ọku rwachikota ugву Sáyinayi ono, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha gude ọku nyizeta bya anọdu l'ugву ono. Ẹnwuru-ọku ono l'akpu-zhiawho tɔtutu g'ọo ẹka a kọberu ọku icheku. Ugву ono l'owhu l'anma jijiji; anmashi iya ike. ¹⁹ G'ɔda opu ono l'adalẹwho adashí ike bẹ Mósísu kfulu okfu; a nọa olu Chileke ẹka l'ookfu eyeru Mósísu.

²⁰ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha nyizeta bya anọdu l'eli ugву Sáyinayi ono, mbọ l'ọnunu swongu-swongu ugву ono. Ọo ya bọ, Chileke kua Mósísu t'ọ nyikfuta iya l'eli ugву ono. Mósísu nyihu eli ugву ono. ²¹ Onye-Nwe-Ọha sọ Mósísu: "Nyizeta l'alí je anmaaru ndu Ízurẹlu ọkwa tẹ wẹ haa ọkpa-whe ɔzo gẹ wẹ l'e-shi whọa Onye-Nwe-Ọha; ọdua bẹ igweligwe l'ime wẹ l'a-bukwaru kpurupyata. ²² Mẹ-gezha ndu ono, l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, bọ ndu l'eme tẹ wẹ byakube mube Onye-Nwe-Ọha ntse; tẹ wẹ dobekota onwowhe nsọ nke ọwhu wẹ l'a-duru mu nsọ; ọdua bẹ mu l'a-gwakwa wẹ ọchi."

²³ Mósísu sọ Onye-Nwe-Ọha: "Ndu Ízurẹlu te enyikotakwa eli ugву Sáyinayi, o noo nkele í turu iya anyi

I'iwu sụ: 'T'oge kpaarụ anyi lẹ ugwu ono mgburumgburu mee t'anyi dobe iya nsọ.' "

²⁴ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Nyizeta l'alị je eduta Éronu tẹ gụ l'iya liru nyikota l'eli ugwu-a. Ọle be ekwekwa tẹ ndu ono, l'agbajẹ eja nụ Chileke mee ndu Ízurelu ọdo kpoghata nyikfuta mụbe Onye-Nwe-Ọha; ọdua bẹ mu l'a-gwakwa whẹ ọchi."

²⁵ Ọo ya bụ, Mosisu nyizeta je ekfuaru ndu Ízurelu iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru whẹ.

Iwu iri, shi l'ẹka Chileke

20 Onye-Nwe-Ọha bya ekfua okfu lile-e sụ:
² "Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, mbụ onye ono, dufutaru unu l'alị Íjiputu; l'alị ẹka ono, unu shi bụru ohu.

³ "Tọ bọ dukwa iwhe ọdo, unu l'a-bajeru eja, gbahaa mụbe Chileke kpụ.

⁴ "Unu be emetakwaru onwunu ntekpe e meru, ọ dọ g'ọ iwhe nọ l'imigwe m'ọ bụ iwhe nọ lẹ mgboko m'ọ bụ iwhe nọ lẹ mini-ime-alị. ⁵ Unu be ebujekwaru whẹ iwhu l'alị m'ọ bụ baarụ whẹ eja. O noo nkele mụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ekoje okoowhoo. Mu l'ahùje ndu kpọru mu ashị àhùhù iwhe dọ ẹji, whẹ meru mu; kwobe iya hùà ụnwu whẹ mee ụnwu nwanwa whẹ mee ụnwu nwanwa-nwanwa whẹ àhùhù. ⁶ Obenu l'iwhe bụ ndu yeru mu obu; eme iwhe iwu mu kfuru bẹ mu l'emeje tẹ n-yemobu mu bụru o-je-lẹ-nwanwa l'ẹhu whẹ.

⁷ "Unu be ekujekwa ẹwha mụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ụzo, l'akfuaru nhamunha. Nkele mụbe Onye-Nwe-Ọha ta abyakwa l'a-ha ndu l'ekuje ẹwha mu l'ụzo, l'akfuaru nhamunha tẹ mu ba anụ whẹ awhụ.

⁸ "Unu nyatajekwa mee mbọku Sabatụ bụ iya bụ mbọku-otuta-ume t'ọ dọ nsọ. ⁹ Ọo abalị ishii bẹ unu l'e-seje anya, gude jekota ozhi unu. ¹⁰ Ọle mbọku nke ẹsaa, bụ mbọku-otuta-ume nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu. Tọ bọ dukwa ozhi, unu l'e-jeje mbọku ono. Unu be ekwejekwa t'ụnwu unu mee ndu unu gbarụ ohu mee élwù unu mee ndu lwarụ alwa, bu lẹ mkpukpu unu; jee ozhi mbọku ono. ¹¹ O noo nkele ọo abalị ishii bẹ mụbe Onye-Nwe-Ọha meru igwe, mee mgboko yẹle eze-enyimu mee iwhe lile, dukota iya nụ. O belewho lẹ mbọku nke ẹsaa ya, mu tuta ume. Ọ bụru iwhe ono meru g'ọ gude mụbe Onye-Nwe-Ọha gọru ọnu-ọma nụ mbọku-otuta-ume ono; bya emee ya; ọ dọ nsọ.

¹² "Unu kwabẹje ne lẹ nna, nwuru unu ugwu. Ọo ya bụ, nke ọwhu ndzụ unu l'a-dụ ogologo l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'abya unu anunu.

¹³ "Unu be egbukwa ọchi.

¹⁴ "Unu be erikwa ogori.

¹⁵ "Unu be ezhijekwa oshi.

¹⁶ "Unu ba atukobejekwa madzụ ibe unu iwhe l'oomee.

¹⁷ "T'ulo madzụ ibe unu mee nyee ya mee ohu, ọ gbataru agbata mee élwù iya mee iwhe o nwe enwe g'ọ ha ba adujekwa unu nke t'a sụ l'ọo unu nwe iya."

¹⁸ O noo ya, ndu Ízurelu gẹ whẹ ha whulewho g'egbe-igwe ono l'ada mee g'ebemu ono l'awa whoowhoo, whẹ nukwaawho ụda opu ono, bya awhu g'ugwu ono l'akpushi ẹnwuru ọku, ẹhu wata whẹ anmanma l'ẹka whẹ l'atsụ egwu. Whẹ je akfuru otęnya, ¹⁹ sụ Mosisu: "Kfujeru yeru anyi gubedua; l'anyi l'angabẹe nchị. Ọle tẹ Chileke be ekfukwa yeru anyi l'on-wiya; a nonyaa anyi nwushihu."

²⁰ Mosisu sụ ndu Ízurelu: "Unu ba atsushi egwu. O noo nkele Chileke bẹ byarụ t'ọ data unu nke ọwhu unu l'a-noje atsụ Chileke egwu haa ome iwhe-dụ-ẹji."

²¹ Ndu Ízurelu je akfuru otęnya; ọwhube Mosisu jeshia lẹ mgboro ẹka ono, gbarụ tsurikiti ono, bụ ẹka Chileke nọ.

Ọtu ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha

²² Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: "Ọ waa iwhe l'ii-kfuru ndu Ízurelu ndọwa: Unubedua l'onwunu whuraru gẹ mu shi l'imigwe kfuru yeru unu. ²³ T'ọ bọ dukwa agwa, unu l'e-meta swikube mu. Unu be egudekwa mkpọla-ọcha, ọdua l'ọo mkpọla-ododo meta agwa doberu onwunu.

²⁴ "Unu gudeje eja, shi l'alị tųaru mu ẹnya-mgbeja, unu egbujeeru mu aturu l'eli iya mee eghu mee eswi, gude gbaarụ mu eja ọkpokota-iwhe-ọku mee eja ẹhugu. Ẹka lile, mu meru t'a nyataje ẹwha mu bẹ mu l'abyakfutaje unu bya agọru ọnu-ọma nụ unu. ²⁵ Ọ -bụru l'unu gude ẹwhuru aturu mu ẹnya-mgbeja, unu be egudekwa ẹwhuru, a waru awa tųa ya. O noo nkele unu -tsua ya ọngu bẹ unu merwuwaru iya. ²⁶ Unu ba atujekwa ẹnya-mgbeja ono t'ọ ha l'eli; unu be eyekwa iya iwhe l'aa-gbakojeru agbakoru enyihuje iya enyihu; a nonyaa, unu ghebe onwunu ọnu l'ẹnya-mgbeja ono.

Ndu Híburu, a gbarụ ohu

21 "Ọ waa bụ iwhe l'ji-tọru whẹ ọkpa iya tẹ whẹ meje:

² "Ọ -bụru l'ị gbarụ onye Híburu ohu, iwhe l'oo-jeru ghu ozhi bụ awha ishii. O -belewho lẹ nke ẹsaa, ya enweru onwiya; ya adụ ụgwo, l'aa-kfụ l'ishi iya. ³ Ọ -bụru l'ọ byarụ ibe ghu nkunyi iya; ya alashia nkunyi iya. Ọ -bụru l'ọolu nwanyị nteke ọ byarụ, nyee ya etsoru iya lashia. ⁴ Ọ -bụru lẹ nna-iya-ukfu luru iya nwanyị, ọ nwutaru iya ụnwegirima, nyee ya ono yẹle ụnwegiri-ma iya ono l'a-tụko bụru nke nna-iya-ukfu ono. Nwoke ono agbarụ ẹka lashia nwẹkiya.

⁵ "Ọle ọ -bụru l'ohu ono bẹ kfujaru iya ekfuja sụ lẹ ya yeru nna-iya-ukfu obu, ye nwanyị, ono, l'ọolu obu mee

unwegirima iya, ya ta achọ tẹ ya lashia je enweru on-wiya, ⁶ t'onye nna-ia-ukfu duta iya je l'iwu ndu ikpe. Ya eduru iya je l'onu-mgbo m'ọ bụ l'okpa-mgbo gude aga kpofua ya nchị. Ya aburu ohu iya jeye gẹ l'oo-nọ-beru.

⁷ "Ọ -buru lẹ nwoke bẹ reru nwa iya nwanyị t'ọ bụru ohu, ta aba ahakwa iya t'ọ lashia gẹ l'aahaję ndu owhu bụ ohu l'unwoke whẹ alashia. ⁸ Ọ -buru l'e reru iya onye l'arị lẹ ya l'alụ iya, a nonyaa t'ọ dūhe iya ree t'ọ hakwaa t'a gbata nwamgboko ono agbata. Ọ tọ gbakwa tẹ nna-ia-ukfu ono ree ya ndu oha-odo nkele o to meduru ohu iya ono iwhe o kweru iya l'ukwa. ⁹ Ọ -buru l'oo nwa iya nwoke b'ọ gbarụ iya doberu, t'ọ mejekwa nwamgboko ono g'ọ bụ nwa iya nwanyị. ¹⁰ Ọ -buru lẹ nwoke ono bẹ luru nwanyị odo, t'ọ nujekwa nyee ya nke mbụ nri, nmajeru iya ekwa, nukwa iya whọ on-odu, rwuberu iya nụ g'oo nyee ya; t'ọ bọ dukwa iwhe ono dū owhu l'oo-tugbe ẹka ememe. ¹¹ Ọ -buru l'o too meduru iya ụzo iwhe ẹto ono, tẹ nwanyị ono lufu, ọle tọ bọ dukwa m'oo afu, l'aa-kfu nwoke ono.

Omeka onye odo iwhe

¹² "Onye chiru madzụ iwhe chigbua ya, t'ọ lakwaa l'ochi, o gburu. ¹³ Ọle ọ -buru l'ọ tọ kwabedu ẹnya chigbua ya; ọ -buru l'oo Chileke bẹ haru iya t'ọ nwua nno, b'o nweru ẹka mu l'e-goshi unu, onye obu l'a-gbaru lashia. ¹⁴ Ọle ọ -buru lẹ madzụ kwabere ẹnya gude ẹregede, gbua madzụ ibe iya, unu kpata onye obu kpufu l'ẹnya-mgbeja Chileke, je egbua ya l'eka odo.

¹⁵ "Onye chiru nna iya, odua l'oo ne iya iwhe bẹ l'ee-gbu egbu.

¹⁶ "Onye pataru madzụ ibe iya je eree m'ọ bụ l'ọ nokwadu iya l'eka nteke e guderu iya, t'e gbua onye obu egbu meru nno egbu.

¹⁷ "Onye whuru nna iya, odua l'oo ne iya iwu bẹ l'ee-gbu egbu.

¹⁸ "Ọ -buru l'unwoke labo bẹ okfu l'adaru, onye lanu tya onye owhu ewhuru m'ọ bụ kfu kfube ẹka tsua ya, onye obu ta anwuhu; ọ buri l'o meru; ọ zereu iya azee, t'ọ bọ dukwa iwhe l'ee-me onye ono, merwuru iya ehu ono; ¹⁹ m'ọ -buru l'onye obu bẹ megeru gbalihu, l'ooduje ike gude mkpuru ejewhe l'etezhi. Ọle onye ono, merwuru iya ehu ono l'a-kfukwanu iya ugwo azee ono, o shi zeta nke mmaanụ, ya aghakwaa ya whọ jeye nteke l'oo-kagezhia mma ree.

²⁰ "Ọ -buru l'o nweru onye chiru ohu iya iwhe, ohu iya nke nwoke m'ọ bụ nke nwanyị, ohu obu shi l'iwhe ono e chiru iya nwuhu, t'a nukwaa onye obu, chigburu iya nụ awhu. ²¹ Ọle ọ -buru l'a nora abali labo eje lẹ nke ẹto, ohu ono bya agbakerehu, t'ọ bọ dukwa iwhe l'ee-me onye ono, chiru iya iwhe ono, eshi-owhu ohu ono bụ ẹku iya.

²² "Ọ -buru l'o nweru unwoke, l'alwu odu, whẹ meka nwanyị, dū ime iwhe, mee nke owhu ewho lufuru iya, to nwe ẹka odo, a kwataru meka iya iwhe; t'e retakwa onye obu mekaru iya iwhe obu nre, egube dū ji nwanyị obu ree mee gẹ ndu ikpe kpetaru. ²³ Nteke bụ l'e mekaru iya iwhe obu shii, ọo ya bụ; tẹ ndzụ laaru ndzụ. ²⁴ O -mee; ẹnya pyahu iya, t'e mekwawho t'ẹnya pyahulata onye meru iya nụ. Nteke bụ l'o chikwofuru iya eze; t'e chikwofulatakwa iya eze nkiya. Nteke bụ l'oo ẹka b'o chikworu iya, t'e chikwolatakwa iya ugwo iya. Ọ -buru okpa b'o chijiru iya, t'e chijilatakwa onye obu ugwo iya. ²⁵ Ọ -buru oku b'ọ huru iya, t'a hulatakwa iya. Nteke bụ l'o mefuru iya onya l'ehu, t'e melatakwa iya whọ ugwo iya. Ọ -buru l'oo mkpukpu-mmee b'o tsuru ye iya l'ehu; t'e tsukwaruwho mkpukpu-mmee ye iya l'ehu nkiya.

²⁶ "Ọ -buru l'o nweru onye chiru ohu iya iwhe l'ẹnya nke owhu bụ l'o chipyaru iya ẹnya lanu, t'onye obu hakwaa ohu iya ono t'ọ lashia je enweru onwiya l'ugwo ẹnya ono, o chipyaru iya. ²⁷ Ọ -buru l'o chikwofuru ohu iya ono eze lanu, t'ọ hakwaa ya t'ọ lashia je enweru onwiya l'ugwo eze ono.

²⁸ "Ọ -buru l'oke-eswi gude mpu dū-gbua madzụ, t'a tū-gbukwaa oke-eswi obu l'ewhuru, t'a ba atakwa anu iya ata, ọle t'ọ bọ dukwa iwhe l'ee-me onye nwe eswi obu. ²⁹ Ọle ọ -buru l'oke-eswi ono l'emehawaa ẹnu, e kfu hawaru iya onye nwe iya nụ, t'o kwe tū-chia ya l'uwoko, ọ -dū-gbua madzụ, t'a tugbua oke-eswi obu l'ewhuru, gbukwawho onye obu nwe iya nụ. ³⁰ Ọle ọ -buru l'o nweru iwhe a sūru t'onye obu nwe eswi ono kfu, t'ọ kfu kotakwa iwhe lile, e gbeberu iya t'ọ kfu, shi nno gbata onwiya. ³¹ Iwu ono bukawhoo iwhe lanu, m'ọ -buru l'oke-eswi dū-gburu nwa nwoke madzụ m'ọ bụ nwa nwanyị madzụ. ³² Ọ -buru l'oke-eswi ono bẹ dū-gburu ohu, t'onye nwe eswi ono kfu onye nwe ohu ono mkpola-ocha, ẹrwa iya dū ukporo shẹkelu lẹ shẹkelu iri; tẹmenu a tū-gbukwawho eswi ono l'ewhuru.

³³ "Ọ -buru lẹ madzụ kpufuru iwhe lẹ nsu ghebe iya onu, odua lẹ madzụ bẹ tūru nsu t'o kpuchi iya iwhe; oke-eswi m'ọ bụ nkakfu-igara dalahu iya, ³⁴ t'onye nwe nsu ono kfu kwaa ugwo anu ono, mbu t'onye obu kfu kwaa onye nwe anu ono, dalahuru lẹ nsu ono ugwo iya, pata odzu anu ono, nwuhuru nū woru.

³⁵ "Ọ -buru l'oke-eswi madzụ bẹ mekaru oke-eswi onye odo iwhe, ọ nwuhu, t'umadzu labo ono gba mgba ree oke-eswi owhu nọ ndzụ kee okpoga iya eke, whẹ ekee oke-eswi owhu nwuhuru anwuhu ishi nhako. ³⁶ Nteke bụ l'onye nwe oke-eswi ono maru l'oke-eswi iya l'emehawa ẹnu, t'ọ tū-chi iya l'uwoko, t'onye nwe oke-eswi ono kpee onye owhu nkiya nwuhuru anwuhu oke-eswi odo, pata odzu iya owhu, nwuhuru anwuhu woru.

Okwaberu ẹku ẹnya

22 “Ọ -bụru l’o nweru onye kpuru eswi m’ọ bu aturu onye ọdo l’oshi gbu, m’okwanu ree ya ere, t’onye ọbu gude eswi ise kfu ụgwọ eswi lanu ono, o zhitaru; ya egude aturu ẹno kfu ụgwọ aturu lanu ono, o zhitaru.

² “Ọ -bụru l’e guderu onye oshi l’eka l’ootsufu ụlo onye ọdo tẹ ya bahụ, e chia ya iwhe, ọ nwuhu, bẹ ikpe-ochi l’anmadu onye ọbu, chigburu iya nụ. ³ Ọle, ọ -bụru l’ẹnyanwu wataadaru temenu ọ nwua nno bẹ ikpe-ochi nmaru onye ọbu, chigburu iya nụ.

“Onye oshi kfu futaje ụgwọ iwhe o zhitaru. Ọ -bụru l’ọ tọ dudu iwhe o nweru; e ree yẹbedua gude aswa iya kfu ụgwọ iwhe ọbu, o zhitaru.

⁴ “Ọ -bụru l’iwhe ọbu, o zhitaru b’a whuru iya l’eka, ọ ndudukwadu-a ndzu m’ọ bu oke-eswi-o m’ọ bu nkakfu-igara m’ọ bu aturu, onye oshi ọbu akfu ụgwọ iya nkfu kwase.

⁵ “Ọ -bụru lẹ madzu bẹ chiru ẹlwu iya ye, o je ataa iwhe e meberu l’okfu onye ọdo m’ọ bu lẹ mgbu vayinu onye ọdo, m’ọ kwanu l’ọ haru whẹ ẹka; whẹ je anodu ata iwhe e meberu l’okfu onye ọdo, t’onye ọbu wota iwhe kagezhia ree, shi l’okfu nkiya m’ọ bu lẹ mgbu vayinu iya gude kfu ụgwọ iya.

⁶ “Ọ -bụru l’oku nahuru madzu bahụ l’egbudu, woko-ta ẹwu nke ọwhu bu l’ọ dzuru bali, e gburu egbu, m’ọ bu ọwhu kfu akfu m’ọ bu l’ọ dzuru okfu ọbu l’owhu, t’onye ọbu toru ọku ọbu kfu ụgwọ iya.

⁷ “Ọ -bụru lẹ madzu bẹ nuru ibe iya okpoga, m’ọ kwanu iwhe ọdo t’o doberu iya, e zhita iya l’ulo onye ọbu, ọ -bụru l’e guderu onye ọbu, zhitaru iya nụ; ya akfu nkfu kwase tukobe iya. ⁸ Nteke bu l’e te egudedu onye ọbu, zhitaru iya nụ, t’onye ono, nwe ụlo ono futa l’atatiwhu ndu ikpe, bya egude ẹwha Onye-Nwe-Ọha gwa ẹnwa t’a maru l’ete ọdu iya kpamiru iya. ⁹ Ọ -bụru l’o nweru iwhe l’aachọ achọ; a whua ya onye ọdo l’eka, mbu iwhe du g’ọ eswi m’ọ bu nkakfu-igara m’ọ bu aturu m’ọ bu iwhe l’ewe l’ukfu m’ọ bu iwhe ọdo, l’eenweje enwenwe. T’e duta ụmadzu labọ, l’adzo iwhe ono bya l’atatiwhu Chileke. Onye ọwhu ikpe nmaru l’a-kfu onye ọwhu nkfu kwase.

¹⁰ “Ọ -bụru lẹ madzu bẹ doberu onye ọdo nkakfu-igara m’ọ bu oke-eswi m’ọ bu aturu m’ọ bu anu ọdo, ọ nwuhu, ọdua l’e mekaru iya iwhe, m’ọ kwanu l’o whuhuru ewhuhu, tọ du onye ndu l’eka o meru, ¹¹ ge l’ee-shi doshia okfu ono bu t’onye ono, e doberu iwhe ono je l’atatiwhu Onye-Nwe-Ọha je eria nte l’eka iya ta adudu l’iwhe meru ẹku ono. T’onye nwe iya nụ kwetakwa nno, t’ọ bọ kfu kwa ụgwọ iya. ¹² Ọle, ọ -bukwanuru l’a kpuru iya l’oshi l’ibe onye ono, e doberu iya; t’onye ọbu kfu kwaa onye nwe iya nụ ụgwọ iya. ¹³ Ọ -bụru l’ọ anu-egbudu tagburu iya, ya ewota anu iya ọwhu ọ

tawhodoru bya egoshi, t’a maru l’ọ anu tagburu iya. T’a ba asukwa iya t’ọ kfu ụgwọ iya.

¹⁴ “Ọ -bụru lẹ madzu bẹ ryotaru ẹlwu onye ọdo, iwhe meka iya, m’ọ -bu l’ọ nwuhuru anwuhu, onye nwe iya nụ ta anọ l’eka ono, t’onye ọbu, ryotaru iya nụ kfu kwaa ụgwọ iya kfu-dzua ya akfu-dzu. ¹⁵ Ọle, ọ -bụru l’onye nwe iya nụ nọ l’eka ono nteke ono, t’onye ono ba akfushi ụgwọ iya. Ọ -bụru l’ọ kfu ụgwọ, nguta eswi ono, t’okpoga ọbu, ọ kfu nọ-chiwaro ẹnya usu ono.

Iwhe gbaru l’ememe

¹⁶ “Ọ -bụru lẹ nwoke kparu lẹ nwamgboko, l’adua onye l’aje okfu iya yele iya zee, t’ọ kwakwaa aswa l’ishi iya duta iya je aluru. ¹⁷ Ọ -bụru lẹ nna nwamgboko ono jikaru jinyia ẹnya lẹ ya te ekedu iye ya, ya akwakwaawho aswa, ha g’ọ aswa l’aakwaje l’ishi nwamgboko, nwoke l’ete akubua okpa, nụ nna iya.

¹⁸ “Unu ba ahakwa nwanyi, l’eme amamanshi t’ọ ndu ndzu.

¹⁹ “Onye jekfuru anu azee bẹ l’ee-gbu egbu.

²⁰ “Onye gbaru ẹja nụ agwa ọdo l’abu mbẹdua, bu Onye-Nwe-Ọha kpọ bẹ l’ee-gbu egbugbu shi nno woru iya nụ Chileke t’e mebyishia kpamu kpamu.

²¹ “Unu ba akpajekwa ndu lwaru alwa ẹhu, unu ba anjekwa eme whẹ mmegbu, o noo nkele unu shi buru ndu lwaru alwa l’ali Ijiputu.

²² “Unu be emejekwa unwanyi-mbunu mee unwu-og-bee mmegbu. ²³ Nteke unu meru whẹ mmegbu, whẹ -wolia olu ryaku mube Onye-Nwe-Ọha bẹ mu l’a-nukwa olu whẹ. ²⁴ Oke ẹhu-eghughu mu l’a-v-ohukwa, mu egude ogu-igba bya atuko unu gbushikota. Unyomu unu aburu unwu-mbunu, unwegirima unu aburu ndu nna whẹ l’anọhee.

²⁵ “Ọ -bụru l’unu jeru ndu nke mube Onye-Nwe-Ọha, mkpa byaru ụgwọ l’echilabọ unu, unu be emekwa g’ọ ndu l’agbeje mkpu okpoga tukwase iya onwuru nwa l’eli. Unu ba asukwa tẹ whẹ kfu ọnwurunwa yeru iya unu. ²⁶ Ọ -bụru lẹ madzu ibe unu bẹ suseru uwe, l’ooye l’ẹhu gude naa onwiya mkpalẹka, t’unu wolahuru iye ya temenu ẹnyanwu ariba l’ishi. ²⁷ O noo nkele ọdo uwe ono bu iwhe l’oogude egbochita ẹhu iya. ?Ọo hunu gunu ọdo bẹ l’oo-gudeje kuru mgbenya? Ọ -ryaku mube Onye-Nwe-Ọha bẹ mu l’a-nukwa olu iya. O noo nkele mu l’awhije imiko.

²⁸ “Unu be ekfubyishijekwa Chileke; unu be ewhukwa ndu l’achị alj unu iwhe.

²⁹ “Unu ba ahakwa ogworu mube Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja, shi l’akpuru iwhe unu kpataru l’okfu mee ọwhu shi lẹ mme, unu pyitaru apyita.

“Unwoke, bu okpara unu bẹ unu l’e-kujeru nụ mu.

³⁰ O nokwawho g’unu l’emeje iya l’eswi unu mee l’aturu unu ndono. Unu hajekwaa tẹ whẹ lẹ ne whẹ nọ abali

esaa. O -rwua mbọku nke esato, unu akpụta iya wotaru mu.

³¹ “Unu l'a-bụ ndu duru mụbe Onye-Nwe-Ọha lẹ nsọ. Ọo ya bụ, t'unu ba atajekwa iwhe anụ-egbudu gburu. Unu togbojeru iya nkuta t'ọ taa.

Iwu nke okpe ikpe, kfulu nhamunha mee nke obu-imiko

23 “Ba asujekwa asulasu. Ba agbajekwa ejo ekaebe gude turu ike yeru onye ejo-ememe.

² “Be etsojekwa igwe-oha ye eka l'ome iwhe l'adua ree. Nteke i kfulu l'iwhu ikpe, be egudekwa l'iime t'i kfuwa iwhe l'a-du oha ree, gwaa igwaswe okfu. ³ Be egudekwa l'ọo lẹ madzụ bụ onye ukpa agbachiru iya l'iwhu ikpe.

⁴ “I -whua oke-eswi onye ohogu ghu m'ọ bụ nkakfu-igara iya l'eka l'ootuwahahu etuwahahu; kpatakwa iya kpujeru iya. ⁵ I -whua nkakfu-igara onye kporu ghu ashị l'eka ivu, o vu dapyaberu iya, ba ahakwa iya. Jekwa je eyeru iya eka t'ọ gbeshi kfulu.

⁶ “Ba anafukwa onye ukpa iswi-odu-mma, rwuberu iya nū l'ulo-ikpe. ⁷ Swakwa eka ghu; swaa okpa ghu tukobe odzu ejire adzugude madzụ. Be egbukwa onye l'adua iwhe o meru m'ọ bụ onye-du-chiriri. O noo nkele onye l'eme ejo-ememe bẹ mu l'ete ahadu tẹ mu ba anma iya ikpe.

⁸ “Be erijekwa n-wolazu, o noo nkele n-wolazu l'ekpuchiye madzụ eka l'enya, l'oomejekwawho t'a nmaa onye iswi du mma ikpe.

⁹ “Unu be emejekwa ndu lwaru alwa mmegide; unu mawaru gẹ l'oduje m'a buru onye lwaru alwa, o noo nkele unu shi buru ndu lwaru alwa l'alijijiputu.

Iwu nke otuta-ume

¹⁰ “Awha ishii bẹ unu l'a-koje alij unu kpata iya iwhe o metaru. ¹¹ O -belewho l'awha nke esaa, unu ahaa ya t'odzua ike nke owhu ndu bụ ndu ukpa lẹ Izuru l'e-je akpaa akpa l'eka ono. Iwhe whẹ kpawhodoru, anụ-egbudu eria ya. O nokwawho g'unu l'e-meje iya lẹ mgbu yayinu unu mee lẹ mgbu olivu unu.

¹² “Abalij ishii bẹ unu l'e-jeje ozhi unu, o -belewho lẹ mbọku nke esaa, unu ahaa oje ozhi. Ọo ya bụ nke owhu oke-eswi unu mee nkakfu-igara unu l'edzuta ike; ohu, a nwuru l'ibe unu mee onye obu lwaru ibe unu alwa atutakwawho ume.

¹³ “Unu kwabekwa enya mekota iwhe lile ono, mu gushiru unu. Ba adukwa iwhe bụ agwa l'aagwa agwagwa, unu l'a-kpo-kuje. Unu be ewhotajekwa iya ewhota ilile.

Oge eto, l'eerije

¹⁴ “Ugbo eto l'awha bẹ unu l'e-rijeru mu oge.

¹⁵ “Unu l'e-rije oge ono, l'aatajẹ buredi, l'ete eyee iwhe l'ekoje buredi. Abalij esaa bẹ unu l'a-tajẹ buredi ono, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, egube mu turu iya l'iwu t'unu meje iya. Unu rije oge ono nteke ono, l'eerije iya l'onwa Abyibu, nke l'ọo l'onwa ono bẹ unu lufutaru l'alijijiputu.

“T'ọ b'ọ dukwa onye l'a-gbajẹ eka bya l'atatiwhu mu.

¹⁶ “Unu gudeje mebyi iwhe mbu, unu metaru l'alij unu, gude ria Oge Mebyi-Iwhe-Mbu, shi l'alij unu.

“O -rwujelewho lẹ ngvucha awha, unu eria Oge Imemkpu mẹ unu kpatadewho iwhe unu meberu l'alij.

¹⁷ “Ugbo eto l'awha bẹ unwoke unu gẹ whẹ ha l'akpakojẹ bya l'atatiwhu Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha.

¹⁸ “Ba adukwa iwhe e yekoberu iwhe l'ekoje buredi, unu l'e-yekobeje lẹ mmee anu, unu gude agbaru mu eja.

“T'ọ b'ọ dukwa eba anu ono, e gude gbaarū mu eja, l'aa-hajẹ t'ọ nọo futa utsu.

¹⁹ “Mebyi iwhe mbu, vu ọzo kaa l'okfu unu bẹ unu l'e-gudeje bya l'ulo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu.

“Unu be egudejekwa mini-era ne egwu shia nwa iya.

Ojozhi-imigwe, shi l'eka Chileke bẹ l'a-suru ndu Izuru ọzo

²⁰ “Sua, mu l'e-zhi ojozhi-imigwe, l'a-bya evutaru unu ọzo, eche unu ehu l'uzo, unu l'eshi, ya edurwua unu eka ono, mu kwakobewaru akwakobe. ²¹ Unu ngabekwaru ojozhi-imigwe ono nchij'olu, meje iwhe lile, o suru t'unu mee. Unu be ekwefukwaru iya ike, o noo nkele o tọo gukwaru unu nvu l'emeswe, unu mesweru, nkele ọo ewha mube Onye-Nwe-Ọha b'ọo gude eje. ²² O -buru l'unu jiru obu oyi, ngaberu iya nchij'olu, eme iwhe lile, mu suru t'unu mee bẹ mu l'a-bu ohogu ndu ohogu unu; ndu unu du ashij adu mu ashij. ²³ Ojozhi-imigwe mu l'e-vutaru unu ọzo, duru unu bahij l'alij ndu Amoru mee nke ndu Hetu mee nke ndu Pẹrezu mee nke ndu Kenanu mee nke ndu Hevu mee nke ndu Jebusu; nteke ono mu atuko ndu ono mee tẹ whẹ tohu l'alij ono. ²⁴ Ole t'unu be ebujekwaru agwa whẹ iwhe l'alij; unu ba abajekwaru whẹ eja; unu be etsojekwa whẹ eme gẹ whẹ l'eme. Unu mebyishikota agwa whẹ ono, unu etsua ewhuru-alobu whẹ irigiri irigiri. ²⁵ Unu bajeru mube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu eja. Mu l'e-meru unu iwhe-oma nū unu nri, nū unu mini; bya ewofu ehu-ba-du-mma l'echilabo unu. ²⁶ O tọo dudu nwanyi, ewho bya l'a-lufu alufu l'alij unu, t'ọo dū onye eka-nwa iya bya l'echihu echihu. Mu l'a-nū unu ndzu ogologo.

²⁷ “Mu l'e-me tẹ ntsu-megwu, shi l'eka mu nodu unu l'atatiwhu, shi nno turu eyerebeke nū ndu unu, l'al-wushi ogu. Mu emee tẹ ndu ohogu unu lile gbakotaru unu oso. ²⁸ Mu l'e-zhi evu t'ọo vuru unu ọzo je achikashiaru unu ndu Hevu mee ndu Kenanu mee ndu

Hetu. ²⁹ Ọle mu te egudedu awha lanụ achifu-ge whe l'atatiwhu unu, ọdua bẹ alị ono l'a-bya aburu okorobo-egu; anụ-egbudu apanukaru iya unu ẹka. ³⁰ Mu l'e-gudelewho nwayọo nwayọo achishi whe l'atatiwhu unu, jeye unu akabaa shii nke ọwhu unu l'a-dụ ike nweru alị ono g'ọ ha.

³¹ "Mu l'e-me t'oge alị unu shi lẹ Eze-enyimu Uswe-uswe dụ jeye l'eze-enyimu ndu Filistiya, shi l'echi-egu dụ jeye l'enyimu Yufurétisu. Nkele mu l'e-woru ndu bu l'alị ono ye unu l'ẹka, unu achia whe l'atatiwhu unu. ³² Unu lẹ whe ba agbakwa ndzụ, unu l'agwa whe eje agba ndzụ. ³³ Unu be ekwekwa tẹ whe buru l'alị unu, ọdua bẹ whe l'a-kpatakwa t'unu mee iwhe-dụ-ẹji l'ẹka mụbe Onye-Nwe-Ọha nọ. Nkele ọ buru l'unu barụ agwa whe ẹja bẹ l'ọo-buru igbudu nmata unu."

Eeme ọgbandzu t'o shihu ike

24 Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósisi: "Gụbedua, gụ lẹ Éronu mee Nedabu mee Abyihu mee ndu bu ọgurennya Ízurelu ụmadzu ụkpоро ẹto l'iri, t'unu nyikfuta mụbe Onye-Nwe-Ọha bya anọdu otęnya baarụ mu ẹja. ² Mósisi nwękiya bụ onye l'a-bya mụbe Onye-Nwe-Ọha ntse tẹ ndu ọwhua ba abyakwa ntse. Tẹ ndu Ízurelu be etsokwaru Mósisi nyikota imeli."

³ Mósisi bya akọru ndu Ízurelu iwhe lile Onye-Nwe-Ọha kfuru mee iwu, ọ nọdu tushia. Whe tuko gude olu lanụ sụ: "Iwhe lile Onye-Nwe-Ọha kfuru bẹ anyi l'e-mekota." ⁴ Mósisi bya atuko iwhe lile Onye-Nwe-Ọha kfuru dekota l'ekwo.

Ọ gbalihu l'ọnmewa ụtsu, tịa ęnya-mgbeja l'okpa ugvu ono, bya akpobe ẹwhuru iri l'ẹbo, nọ-chiru ęnya ikfu iri l'ẹbo, dụ lẹ Ízurelu. ⁵ Ọo ya bụ, o zhia ụnwu okoro-roya ndu Ízurelu, whe je agbaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, bya egbushia ụnwu oke-eswi gude gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja ẹhu-guu. ⁶ Mósisi bya ekee mmee anụ ono ẹbo wota ụzo lanụ wuru ye l'efere; wota ụzo lanụ ọwhu whe l'ęnya-mgbeja ono. ⁷ Ọ bya ewota ẹkwo Ọgbandzu gụaru ndu Ízurelu. Whe zụa mgbede sụ lẹ whe l'a-noje anuru Onye-Nwe-Ọha okfu, emekota iwhe lile o kfuru.

⁸ Mósisi wota mmee anụ ono wheshi ndu Ízurelu l'ẹhu sụ: "Ọ waa bụ mmee, l'egoshi ọgbandzu, Onye-Nwe-Ọha gbarụ l'ẹka unu nọ nteke ọ nuru unu iwu-a."

⁹ Ọo ya bụ, Mósisi mee Éronu mee Nedabu mee Abyihu mee ndu bu ọgurennya Ízurelu ụmadzu ụkpоро ugbo ẹto l'ụmadzu iri nyihu eli ugvu ono. ¹⁰ Whe bya awhua Chileke nke Ízurelu. Iwhe o kfukoru l'eli iya bụ iwhe ọbu, e meru l'ẹwhuru Safaya; o dolewho rịsaa g'ọo akpamigwe. ¹¹ Chileke ta adudu iwhe o meru ndu bu ọgurennya Ízurelu ono. Whe whụ Chileke bya eria nri ngwa iwhe-angungu.

¹² Onye-Nwe-Ọha sụ Mósisi: "Nyikfuta mu l'ugvu-a, gụ anọdu l'ẹka-a tẹ mu nụ ghu ẹwhuru, dụ balibali, mu

deru iwu mee iwhe mu sụru t'e meje, bụ iwhe l'a-noje akpọ-zhiru whe ụzo."

¹³ Mósisi yele Jóshuwa, bụ onye l'eyejeru iya ẹka gbalihu, Mósisi nyihu ugvu Chileke ono. ¹⁴ Ọ sụ ndu bu ọgurennya ono: "Unu nọdu l'ẹka-a ngaberu anyi jeye nteke anyi l'a-byakfuta unu ọdo. Éronu yele Họru bẹ unu lẹ whe nọ-o l'ẹka-a; onye okfu dakfutaru, ya ejekfu whe."

¹⁵ Ọo ya bụ, Mósisi nyihu eli ugvu ono, urwukpu sọ-kputa iya. ¹⁶ Ọ-dụ-biribiri Onye-Nwe-Ọha nọdu l'ugvu Sáyinayi ono. Urwukpu ono sọ-kputa ugvu ono abalị ishii. O rwua lẹ mbọku nke ęsaa, Onye-Nwe-Ọha shi l'urwukpu ono kua Mósisi oku. ¹⁷ L'ęnya ndu Ízurelu bẹ ọ-dụ-biribiri Onye-Nwe-Ọha ono dulẹwho g'ọo ọku, l'eke ekeke l'eli ugvu ono. ¹⁸ Ọ buru gẹ Mósisi l'enyiliberu ugvu ono bụ gẹ l'ọobahubaa l'ime urwukpu ono. Ọ nọo ụkpоро abalị ugbo labọ l'eli ugvu ono, eswe l'ęnyashi.

Ọtu utu iwhe l'ee-gude mee ụlo-ẹkwa

25 Onye-Nwe-Ọha sụ Mósisi: ² "Kfuru ndu Ízurelu tẹ whe wota iwhe bya anụ mụbe Onye-Nwe-Ọha. Iwhe l'iji-nata bụ iwhe onye turu obu iya ama bya anụ. ³ Iwhe whe l'a-nụ bụ mkpọla-ododo, mkpọla-ọcha, ope, ⁴ oghu, dụ urwukpu-urwukpu mee ọwhu l'eke mmee-mmee, mee ọwhu dụ uswe-uswe, ọkpobe oghu ọcha, ẹji egbu, ⁵ akpọ ebyila, a tseru l'uswe, akpọ umoro-enyimu, oshi akeshiya, ⁶ mmanụ ólivu, l'ee-gudeje anwụ ọku, iwhe l'eeeyeje lẹ mmanụ, l'aawụ l'ishi t'o shi mkpọ mee ọwhu l'eeeyeje l'ụnwù-isęnsu t'o shi kwękwękwe, ⁷ ẹwhuru onikusu męwaro ẹwhuru ọdo l'erekaa ire. ẹwhuru ono bẹ l'ee-megee gbapyabẹ l'uwe ifọdu † mee l'uwe l'ooyeje gude gbochita obu iya.

⁸ "Tẹ whe tükwaaru mụbe Onye-Nwe-Ọha ụlo, dụ nsọ nke ọwhu mu l'e-buru l'echilabọ whe. ⁹ Unu mekwaa ụlo-ẹkwa ono yele iwhe lile, dụ l'ime iya t'ọ dulẹwho l'ugbugba, mu l'e-goshi ghu.

Igbe-ọgbandzu

¹⁰ "Tẹ whe gudekwa oshi akeshiya kua igbe, ogologo iya l'a-dụ nji-ẹka labọ lẹ mkpirikpi. Uswe iya adụ nji-ẹka lanụ lẹ mkpirikpi. Eli iya adụkwawho nji-ẹka lanụ lẹ mkpirikpi. ¹¹ Rwu ya ọkpobe mkpọla-ododo l'ime iya mee l'azụ iya. Gụ egudekwawho mkpọla-ododo rwu-wheta mgburęku iya mgburumgburu. ¹² Gụ akputa echi mkpọla-ododo ęno hebegee l'okpa igbe ono whe ęno. Hebe ẹbo l'ibęka lanụ, gụ ehebe ẹbo ọdo l'ibęka iya ọwhu. ¹³ Gude oshi akeshiya pyita mkpara labọ rwa ya mkpọla-ododo. ¹⁴ Gụ ewota mkpara labọ ono pyokafu l'ęnya echi ono, e hebegeeru lẹ mgburęku

† Uwe ifọdu bẹ bụ uwe ukuvu, onye l'agbaję ẹja nụ Chileke l'eyeje ya ejebe iya l'ukuvu. Iwhe l'aakwajęru ye iya bụ nwękpa ọbu, l'eeeyeje iwhe ono, l'eegeje atụ ido, bụ Urimu yele Tumimu.

igbe ono t'ọ bụru iwhe l'ee-gudeje apa iya. ¹⁵ Mkpara ono l'a-dugbuwaruro l'echi igbe ono. T'e be ewofuhekwa iya ewofu ọdo. ¹⁶ Ọo iwu ono, mu l'e-megee nụ ghu bẹ l'ii-ye l'ime igbe ono.

¹⁷ "Gude ọkpobe mkpọla-ododo meta okfu igbe ono, ẹka l'aakfuje ugwo iwhe-dụ-ẹji, madzụ meru. Ogologo iya l'a-dụ nji-ẹka labọ lẹ mkpirikpi. Uswe iya adụ nji-ẹka lanụ lẹ mkpirikpi. ¹⁸ Gụ egude mkpọla-ododo mee cherubu labọ, l'a-nọdu-gee l'ishi okfu igbe ono. T'ọ bụkwaru mkpọla-ododo, e tsusaru ọsa bẹ l'ii-gude mee ya. ¹⁹ Meta cherubu lanụ dobe l'ishi lanụ, gụ edobe cherubu ọdo dobe l'ishi iya ọwhu. Ii-me tẹ cherubu labọ ono, nọ-gee l'ishishi igbe ono whẹ ẹbo bụru iwhe lanụ. ²⁰ Cherubu ọbu bẹ akwẹka iya l'ajakashihu ajakashihu laa imeli, gude kpuchita okfu igbe ono. Cherubu ono bẹ l'ee-dobe tẹ whẹ ghaaru onwowhe iwhu, tuko ele ẹnya l'eli okfu igbe ono. ²¹ Gụ ewota okfu igbe ono kpuchia ya; woru iwhe ono, e deru iwu mu ono, bụ iwhe mu l'e-megee nụ unu ono, yekwawho l'ime igbe ono. ²² Ọ bụru l'eli okfu igbe ono, mbụ lẹ mgbakụ cherubu labọ ono, dụ l'eli igbe ono bụ iya bụ ẹka e doberu iwhe e deru iwu mu bẹ mu l'abyakfuta ghu, bya akarụ ghu iwhe lile, ndu Ízurelu l'e-meje.

Teburu

²³ "Gude oshi akeshiya meta teburu, ogologo iya l'a-dụ nji-ẹka labọ; ọsa iya adụ nji-ẹka lanụ. Eli iya adụ nji-ẹka lanụ lẹ mkpirikpi. ²⁴ Gụ awụya ya ọkpobe mkpọla-ododo, bya egudekwawho mkpọla-ododo wụ-wheta mgburẹku iya mgburumgburu. ²⁵ Gụ ewota oshi, dụ wẹrere, ọsa iya ha g'ọo ọbochi-ẹka swebe lẹ mgburẹku iya mgburumgburu; bya egudekwawho mkpọla-ododo wụ-whete oshi ono mgburumgburu. ²⁶ Kpụta echi mkpọla-ododo ẹno hebegee lẹ mgburẹku ọkpa teburu ono whẹ ẹno. ²⁷ Echi ono l'a-dụkuba oshi ono, dụ wẹrere nke ọwhu l'oo-gudepyabe mkpara ono, l'ee-gudeje apa teburu ono. ²⁸ Ii-gude oshi akeshiya pyishia mkpara ono, rwụya ya mkpọla-ododo t'ọ bụru mkpara, l'ee-gudeje apa teburu ono. ²⁹ Gụ egude ọkpobe mkpọla-ododo meshia efere mée agọ mée omogo mée ọkwa, l'aa-tụ-kobeje l'eli teburu ono. Iwhe lile ono bẹ l'ee-gudeje agbarụ mu ngwo-ẹja-mmee. ³⁰ Buredi, l'ee-dobeje l'iwhu mube Onye-Nwe-Ọha bẹ l'aa-tụ-kobeje l'eli teburu ono t'ọ nọduje mu l'iwhu nteken-teke.

Iwhe l'aadọbeje oryọku

³¹ "Gude ọkpobe mkpọla-ododo, e tsusaru ọsa, mee iwhe l'aa-dọbeje oryọku. Mee ya t'ọ nweru mkpara mée njakata. Ya enweru efere mée nkwo mée iwhe dụ g'ọo nwopu igu ooshi məkawho iwhe dụ g'ọo igu ooshi, jarụ ajaja. Tụkokwa iwhe lile ono g'ọ ha mee tẹ

yele iwhe ono, l'aadọbeje oryọku ono dzekfuru bụru nnanụ. ³² Mkpara iya ono l'e-nwe njakata ishii: ẹto l'ẹka iya ọwhu; ẹto l'ẹka iya ọwhu. ³³ Njakata iya lanụ l'enweru iwhe dụ g'ọo omogo ẹto, l'ee-me t'ọ dụ g'ọo igu ooshi alụmondu. Whẹ l'enweru iwhe dụ g'ọo nwopu igu ooshi; nweru iwhe dụ-gee g'ọo igu ooshi, jarụ ajaja l'ẹhu l'ẹhu. Ọo ẹgube ono bẹ l'ọo-dugbakota lẹ njakata iwhe l'aadọbeje oryọku ono, dzekfugeeru lẹ mkpara iya ono. ³⁴ Iwhe l'aadọbeje oryọku ono l'onwiya l'enweru iwhe dụ g'ọo omogo uzhi ẹno e meru, ọ dụ g'ọo igu ooshi alụmondu. Ya enweru iwhe dụ g'ọo nwopu igu ooshi mée iwhe dụ g'ọo igu ooshi, jarụ ajaja. ³⁵ Nwopu igu ooshi ono nnanụ bẹ l'ee-me t'ọ nọdu lẹ mkpula njakata labọ l'uzo alj. Nke ẹbo anọdu lẹ mkpula njakata labọ ọdo l'echi. Nke ẹto anọdu lẹ mkpula njakata labọ ọdo l'imeli. Mbụ l'ọo-nọdu-gee lẹ mkpula njakata iya ono whẹ ishii. ³⁶ Nwopu igu ooshi ono yele njakata njakata iya ono bẹ l'ee-me tẹ yele mkpara iya dzekfuru. Ọ bụru ọkpobe mkpọla-ododo, e tsusaru ọsa bẹ l'ee-gude mee ya.

³⁷ "Meta oryọku ẹsaa, dọbe-gee l'eli iwhe ono, l'aadọbeje oryọku ono. Ee-dobe oryọku ono nke ọwhu iwhoro iya l'a-ngashije atatiwhu ẹka ọ dụ. ³⁸ Ákpà iya mée iwhe l'aagujeru ọku iya ye bụkwa ọkpobe mkpọla-ododo bẹ l'ee-gude mekota iya. ³⁹ Iwhe l'aadọbeje oryọku ono yele ngwa iya g'ọo hakota bụ ọkpobe mkpọla-ododo, ẹrwa iya dụ talentu lanụ bẹ l'ee-gude mee ya. ⁴⁰ Letakwa ẹnya mee iwhe lile ono t'ọ dụ lẹ g'e goshiru ghu iya l'eli ugwu ono.

Mkpuumkpu-ẹkwa

26 "Ii-meta mkpuumkpu-ẹkwa. Gude oghu ọcha, a swiru g'ọo ọdo mée oghu, dụ urwukpu urwukpu mée oghu, l'eke uswe-uswe mée ọwhu l'eke mmee-mmee, kwee ẹkwa kweta iya ukfu iri. T'onye marụ ome nka gude oghu ono kpata cherubu ye l'ukfu ẹkwa ono. ² Ogologo ukfu-ẹkwa ono nnanụ l'a-dụ nji-ẹka ụkporo l'ẹsato. Uswe iya adụ nji-ẹka ẹno. Ukfu-ẹkwa ono g'ọ ha l'a-ha ishi nhakọ. ³ Wota ukfu-ẹkwa ise gbagbabe t'ọ bụru ogologo lanụ; g'i wota ukfu-ẹkwa ise ọwhu gbagbabe kwawho t'ọ bụru ogologo lanụ. ⁴ Gude oghu, dụ urwukpu-urwukpu yeshia ukoloba l'ogboromonu ukfu-ẹkwa nke ikpazụ l'ogologo ẹkwa ono nnanụ. O nokwawho gẹ l'ii-yeshikwawho ukoloba l'ogboromonu ukfu-ẹkwa nke ikpazụ l'ogologo ẹkwa lanụ ọwhu. ⁵ Ukoloba ụkporo labọ l'iri bẹ l'ii-ye l'ishishi ogologo ẹkwa lanụ, gụ eyekwawho ukoloba ụkporo labọ l'iri l'ishishi ogologo ẹkwa lanụ ọwhu. Ukoloba ono be l'ee-me nke ọwhu whẹ l'a-gharụ onwowhe iwhu. ⁶ Gude mkpọla-ododo meta iwhe kweru nko ishi labọ uzhi ụkporo labọ l'iri. Gụ egude iya dzegbabe ogologo ẹkwa ono whẹ labọ nke ọwhu mkpuumkpu-ẹkwa ono l'a-ragbabe ọnu bụru nnanụ.

⁷“Gude ẹ́jì eg̃hu kwee ẹ́kwa; kweta iya ukfu iri lẹ́ nnanụ́, gude whụ́-chia eli mkpuumkpu-ẹ́kwa ono. ⁸Ogologo ukfu ẹ́kwa ono nnanụ́ l'a-dụ́ nji-ẹ́ka ụ́kporo l'iri. Uswe iya adụ́ nji-ẹ́ka ẹ́no. Ukfu ẹ́kwa ono g'ọ́ ha l'a-hakọ́ta ishi nhakọ́. ⁹Wota ukfu-ẹ́kwa ono uzhi ise gbagbabẹ́ t'ọ́ bụ́ru ogologo lanụ́; gụ́ ewota ụ́zo ishii ọ́whuu gbagbabẹ́ t'ọ́ bụ́ru ogologo lanụ́. Ukfu-ẹ́kwa nke ishii l'ogologo ẹ́kwa ọ́whuu bẹ́ l'iji-pyaji ẹ́bo t'ọ́ gboru l'atatiwhu mkpuumkpu-ẹ́kwa ono. ¹⁰Ukoloba ụ́kporo labọ́ l'iri bẹ́ l'ii-ye l'ishishi ogologo ẹ́kwa lanụ́; gụ́ eyekwawho ukoloba ụ́kporo labọ́ l'iri l'ishishi ogologo ẹ́kwa lanụ́ ọ́whu. ¹¹Gude ope meta iwhe kweru nko ishi labọ́ uzhi ụ́kporo labọ́ l'iri. Gụ́ egude iya kotagee ukoloba ogologo ẹ́kwa ono whẹ́ labọ́; gude iya dzegbabe mkpuumkpu-ẹ́kwa ono t'ọ́ rwagbabe ọ́nu bụ́ru nnanụ́. ¹²A bya l'ukfu ẹ́kwa, tsufuru lẹ́ mkpuumkpu-ẹ́kwa ono, ọ́kara ukfu ẹ́kwa ono, whuduru nụ́ bẹ́ l'ee-me t'ọ́ wuzeta awuzeta l'azụ́ mkpuumkpu-ẹ́kwa ono. ¹³Ogologo ẹ́kwa ono, e gude whụ́-chia mkpuumkpu-ẹ́kwa ono bẹ́ l'e-gude nji-ẹ́ka nnanụ́ nnanụ́ ka ogologo ibẹ́ka ibẹ́bo. Ọ́whu whuduru nụ́ bẹ́ l'aa-ha t'ọ́ wuzeta awuzeta l'uzo alị́ t'e gude iya kwechia mgbureku mkpuumkpu-ẹ́kwa ono. ¹⁴Wota akpọ́ ebyila, e meru l'ooke uswe uswe gude whụ́-chia ụ́lo-ẹ́kwa ono. Gụ́ abya ewota akpọ́ umoro-ẹ́nyimu gude kwechia ya. ¹⁵“Gude oshi akeshiya meta oshi, l'ee-gudeje kpọ́be mkpuumkpu-ẹ́kwa ono. ¹⁶Oshi ono bẹ́ l'ee-me t'ogologo iya adụ́ nji-ẹ́ka iri. Uswe iya adụ́ nji-ẹ́ka lẹ́ mkpirikpi iya. ¹⁷Oshi ono l'ẹ́hu l'ẹ́hu bẹ́ l'aa-pyita-gee ọ́kpa labọ́ ye ibẹ́ka ibẹ́bo. Ọ́ bụ́ru nno bụ́ gẹ́ l'ii-megbakota iya l'oshi, l'ee-gude kpọ́be mkpuumkpu-ẹ́kwa ono. ¹⁸A bya l'uzo ọ́huda mkpuumkpu-ẹ́kwa ono bẹ́ l'ji-ruta oshi ụ́kporo gude kụ́a ya. ¹⁹Gude mkpọ́la-ọ́cha meshia ẹ́nya ẹ́ka l'ee-gvubegee oshi ono. Gụ́ emeta iya uzhi ụ́kporo ugbo labọ́. Oshi ọ́whu nọ́nu l'e-nwegee ẹ́ka l'ee-gvubeje iya. ²⁰A bya l'ibẹ́ka iya ọ́whuu, mbụ́ ibẹ́ka iya ọ́whu dụ́ laa ụ́zo isheli bẹ́ l'ji-rutakwawho oshi ụ́kporo gude kụ́-chia ya. ²¹Gude mkpọ́la-ọ́cha meshia ẹ́nya ẹ́ka l'ee-gvubegee oshi ono. Gụ́ emeta iya uzhi ụ́kporo ugbo labọ́. Oshi ọ́whu nọ́nu l'e-nwegee ẹ́ka l'ee-gvubeje iya. ²²A bya l'uzo azụ́ mkpuumkpu-ẹ́kwa ono, mbụ́ l'uzo iya nke ẹ́nyanwu-arị́ba bẹ́ l'ji-kuta oshi ishii gude kụ́-chia ya. ²³Gụ́ akuta oshi ẹ́bo-ẹ́bo gude kụ́-chia aguga aguga mkpuumkpu-ẹ́kwa ono l'uzo okotazụ́ iya. ²⁴Oshi labọ́ ono bẹ́ l'aa-jigbabe-gee ẹ́bo-ẹ́bo. Oo-shi l'uzo alị́ jı́gbabe ẹ́bo jeye l'imeli. Ọ́ bụ́ru echi lanụ́ bẹ́ l'aa-kube iya. Whẹ́ ẹ́bo atụ́ko dükota ẹ́gube ono. ²⁵Ọ́o-dụ́ oshi ẹ́sato l'okotazụ́ mkpuumkpu-ẹ́kwa ono. E gude mkpọ́la-ọ́cha meshia ẹ́nya ẹ́ka l'ee-gvubegee oshi ono. Gụ́ emeta iya uzhi iri l'ishii. Oshi ọ́whu nọ́nu l'e-nwegee ẹ́ka l'ee-gvubeje iya.

²⁶“Gude oshi akeshiya meshia wẹ́rere oshi, l'ee-swebushi l'oshi ono. Ise bẹ́ l'ee-swebushi l'oshi, e gude akpọ́be mkpuumkpu-ẹ́kwa ono ibẹ́ka lanụ́. ²⁷E swe-

bushia ise ọ́do l'oshi, e gude akpọ́be mkpuumkpu-ẹ́kwa ono ibẹ́ka iya ọ́whuu. Ise ọ́do abụ́ru nke iku okotazụ́ mkpuumkpu-ẹ́kwa ono l'uzo ẹ́nyanwu-arị́ba. ²⁸Wẹ́rere oshi ọ́whu l'ee-swebu l'echilabọ́ oshi ono bẹ́ l'ee-dobe t'ọ́ shi l'ishi lanụ́ lufu l'ishi iya ọ́whuu. ²⁹Gụ́ arwụ́a mkpọ́la-ododo l'oshi ono, e gude akpọ́be mkpuumkpu-ẹ́kwa ono. Gụ́ egudekwawho mkpọ́la-ododo kpushia echi, l'e-gudepyabe wẹ́rere oshi ono. Gụ́ awụ́kwaawho mkpọ́la-ododo lẹ́ wẹ́rere oshi ono.

³⁰“Mee mkpuumkpu-ẹ́kwa ono t'ọ́ dụ́ g'a tų́ru ghu ọ́nu iya l'eli ugvu Sáyinayi.

³¹“Gude oghu, dụ́ urwukpu urwukpu mẹ́e ọ́whu l'eke uswe uswe mẹ́e ọ́whu l'eke mme e mme mme oghu ọ́cha, a swı́ru gẹ́ l'aaswije ụ́do gude kwee ẹ́kwa. T'onye marụ́ ome nka gude oghu ono kparụ́ cherubu ye l'ẹ́kwa ono. ³²Gụ́ egude oshi akeshiya pyita itso ẹ́no; g'ı́ rwụ́a ya mkpọ́la-ododo. Gụ́ eworu itso ono kpọ́be-gee l'ẹ́nya ẹ́ka e meshiru lẹ́ mkpọ́la-ọ́cha. Gụ́ egude iwhe kweru nko, e gude mkpọ́la-ododo mee kobe ẹ́kwa ono l'itso ono ³³nke ọ́whu l'ọ́o-dụ́ lẹ́ mkpula iwhe whọ́, kweru nko ishi labọ́ whọ́, e gude dzegbabe ogologo ẹ́kwa whọ́, e gude whụ́-chia mkpuumkpu-ẹ́kwa ono. Gụ́ ewota Igbe Iwu bya asube l'ime ẹ́ka ono, e gebutaru ẹ́kwa ono. Ẹ́kwa ono bẹ́ l'ee-gude kekahu Ẹ́ka-dụ́nsọ́ ye Ẹ́ka-kakọ́ta-ọ́du-nsọ́. ³⁴Wota okfu igbe ono, ẹ́ka l'aakfuje ụ́gwo iwhe-dụ́-ẹ́jì, madzụ́ meru; kpube l'eli Igbe Iwu ono, a sụ́beru lẹ́ Ẹ́ka-kakọ́ta-ọ́du-nsọ́. ³⁵Gụ́ apata teburu whọ́ dobe l'iwhu ẹ́kwa ono, e gude gebuta Ẹ́ka-kakọ́ta-ọ́du-nsọ́ ono. Teburu ono bẹ́ l'iidobe l'uzo isheli mkpuumkpu-ẹ́kwa ono; gụ́ abya edobe iwhe whọ́, l'aadọ́beje oryọ́ku l'uzo ọ́huda mkpuumkpu-ẹ́kwa ono tẹ́ whẹ́ lẹ́ teburu ono cheberu onwowhe iwhe.

³⁶“T'onye marụ́ ọ́kpa ẹ́kwa ree gude oghu, dụ́ urwukpu urwukpu mẹ́e ọ́whu l'eke uswe uswe mẹ́e ọ́whu l'eke mme e mme ye ọ́ghu ọ́cha, a swı́ru gẹ́ l'aaswije ụ́do gude kpata ukfu ẹ́kwa kobe l'ọ́nu ẹ́ka l'ee-shije abahụ́ l'ụ́lo-ẹ́kwa ono. ³⁷Gude oshi akeshiya pyita itso ise, l'ee-gude kobe ẹ́kwa ono; gụ́ awụ́a ya mkpọ́la-ododo. Iwhe kweru nko, l'ee-gude kobe ẹ́kwa ono bụ́ mkpọ́la-ododo bẹ́ l'ee-gude mee ya. Gụ́ egude ope wuta ẹ́nya ẹ́ka l'aa-kpọ́be itso ono ise.

Ẹ́nya-mgbeja ọ́kpokota-iwhe-ọ́ku

(Awufu. 38:1-8)

27 “Gude oshi akeshiya meta ẹ́nya-mgbeja. Ogologo iya l'a-dụ́ nji-ẹ́ka ise. Ọ́sa iya adụ́ nji-ẹ́ka ise. Ẹ́nya-mgbeja ono l'e-nwe mgbureku ẹ́no, ha ẹ́nya nhamunha. Eli iya l'a-dụ́ nji-ẹ́ka ẹ́to. ²Gụ́ akpuru mpu ye l'aguga ẹ́nya-mgbeja ono whẹ́ ẹ́no. Mpu ono ye ẹ́nya-mgbeja ono l'a-gba mgbalanụ́. Gụ́ abya awụ́a ya ope. ³Gude ope meshia iwhe lile, l'ee-gudeje eje ozhi l'ẹ́nya-mgbeja ono, bụ́ iya bụ́ ite ọ́nakobe ntụ́ mẹ́e iwhe l'ee-gudeje ekpo ntụ́ eye l'ite ono mẹ́e efere mẹ́e

oleji mee iwhe l'aa-gujeru oku ye. ⁴ Gude ope kpata iwhe du nggarafu nggarafu g'oo ugbu, nweru mg-bureku eno dobe l'enya-mgbeja ono. Gu egude ope meta echi eno nmabe-gee le mgbureku iwhe ono a kparu, o du ngarafu ngarafu ono. ⁵ Do be iwhe ono t'oo nodu le mkpula mkpula enya-mgbeja ono mgburumg-buru. T'iwhe ono a kparu, o du g'oo ugbu ono nodu l'echilabo enya-mgbeja ono. ⁶ Gude oshi akeshiya pyita mkpara labo, l'ee-gudeje apa enya-mgbeja ono. Gu ar-wua ope le mkpara ono. ⁷ Mkpara ono be l'ee-pyokafu t'oo ghaa l'enya echi who ya nu. Nke owhu mkpara ono whe labo l'a-tukoru l'eli enya-mgbeja ono ibeka labo; m'a padele iya who. ⁸ Swofua uzo l'echilabo enya-mg-beja ono. Gudekwa ibiribe oshi swofua ya uzo obu. T'oo bukwaru le g'e goshiru ghu iya l'eli ugvu bu ge l'ee-me iya.

Oma ogboduwhu

(Awu. 38:9-20)

⁹ "Meta oma ogboduwhu leka ono, a turu mkpu-umkpu-ekwa ono. A bya l'uzo ohuda t'e gude oghu ocha, a swiru ge laaswije udo, du nji-eka ukporo ugbo ise l'ogologo gude gebuta oma ogboduwhu ono.

¹⁰ Gude ope kpata itso ukporo yele okpa itso ono ukporo, l'aa-kpobe l'oma ogboduwhu ono. Gu egude mkpola-ocha kpata ukoloba, l'ee-gude kota ekwa ono yele iwhe l'ee-swebe l'itso ono. ¹¹ Uzo isheli iya buk-wawho ekwa, du nji-eka ukporo ugbo ise l'ogologo be l'ee-gude gebuta iya. E gude ope kpata itso ukporo yele okpa itso ono ukporo, kpobe l'uzo isheli ono. Gude mkpola-ocha kpashia ukoloba, l'ee-gude kota ekwa ono yele iwhe l'ee-swebe l'itso ono.

¹² "A -bya l'uswe uzo enyanwu-ariba bukwa ekwa, du ukporo nji-eka labo le nji-eka iri l'ogologo be l'ee-gude gebuta iya. Kpata itso iri yele okpa itso ono uzo iri, l'aa-kpobe l'oma ogboduwhu uzo enyanwu-ariba ono.

¹³ Uswe oma ogboduwhu uzo enyanwu-awata l'a-du ukporo nji-eka labo le nji-eka iri l'ogologo. ¹⁴ Gude ekwa, du nji-eka iri l'ise gebuta onu eka l'ee-shije abata l'oma ogboduwhu ono ibeka lanu. Gu akpata itso eto yele okpa itso ono uzo eto, l'aa-kpobe iya. ¹⁵ A bya l'ibeka iya owhu, l'eeshijekwawho abata l'oma ogboduwhu ono; t'oo bukwaruwho ekwa, du nji-eka iri l'ise be l'ee-gude gebuta iya. Aakpata itso eto yele okpa itso ono uzo eto, l'aa-kpobe iya.

¹⁶ "A bya l'onu eka, l'ee-shije abata l'oma ogboduwhu ono; t'e gude ekwa, du nji-eka ukporo gebuta iya. Mbụ ekwa, e gude oghu, du urwukpu urwukpu mee oghu ododo mee nke uswe-uswe mee oghu ocha, a swiru ge laaswije udo be l'ee-gebuta iya. T'oo bukwaru onye maru okwe ekwa ree be l'e-kwe iya nu. A kpata itso eno yele okpa itso ono uzo eno, l'aa-kpobe l'onu eka ono, l'ee-shije abata l'oma ogboduwhu ono. ¹⁷ Itso, l'ee-gude kpobuta oma ogboduwhu ono mgburumg-

buru yele ukoloba, l'ee-kobegge l'itso ono bukota mkpola-ocha be l'ee-gude kpata iya. Okpa itso ono buru ope be l'ee-gude kpashia ya. ¹⁸ Oma ogboduwhu ono l'a-du nji-eka ukporo ugbo ise l'ogologo; du nji-eka ukporo ugbo labo le nji-eka iri l'uswe. Eli iya adu nji-eka ise. Ee-gude ekwa ocha, a kparu okpobe akpakpa gebuta iya. Okpa itso oma ogboduwhu ono bu ope be l'ee-gude kpukota iya. ¹⁹ Arya lile, l'ee-gudeje eje ozhi le mkpuumkpu-ekwa who bu ope be l'ee-gude mekota iya; o beru o buru udu ozhi gunu be l'ee-gude iya eje, je akpaa l'abara, l'ee-libegge eri mkpuumkpu-ekwa ono mekwawho nke oma ogboduwhu ono.

Mmanu oryoku

²⁰ "Kfuru ndu Izuru le t'e whe wotaru ghu okpobe mmanu olivu, a tsuru l'otumu, l'ee-yeje l'oryoku t'oku oryoku ono nwuje ntekenteke. ²¹ T'e Eronu yele unwu iya yeje oku l'oryoku ono l'atatiwhu Onye-Nwe-Oha l'ime Ulo-ekwa-ndzuko ono, mbu l'okotazu ekwa who, e gude gebuta Igbe Iwu who. T'e whe mejekwaa oryoku ono t'oo shi l'urwenyashi nwu-zhiawho l'atatiwhu Onye-Nwe-Oha jeye l'utsu. T'e ndu Izuru do be kwa nsọ ono shi l'ogbo rwua l'ogbo.

Uwe, ndu l'agbaje aja nu Chileke l'ee-yeje

(Awu. 39:1-31)

28 "Shi l'echilabo ndu Izuru leta nwune ghu, bu Eronu yele unwu iya, bu Nedabu mee Abyihu mee Eliyeza mee Itama, t'e whe bya aburu ndu l'agbajeru mube Onye-Nwe-Oha aja. ² Kwaarụ nwune ghu Eronu uwe, du nsọ nke owhu l'oo-du ugvu, ama uma l'enya. ³ Oo ndu maru ome nka, mbu ndu ono, mu nuru mmamagu t'e whe maru ome iwhe l'uzo, du nno be l'ii-kfuru t'e whe kwaarụ Eronu uwe, l'ee-gude doo ya nsọ nke owhu l'oo-bu onye l'agbajeru mube Onye-Nwe-Oha aja. ⁴ O waa egube uwe, whe l'a-kwashiru iya ndowa: ekwa, l'eegudeje ekwechi obu, uwe ifodu, uwe mkpeelanu, uwe ime-ehu, okpu-ekwa, werere-ekwa mee l'eekeje l'ukfu. T'e whe kwaarụ nwune ghu Eronu mee unwu iya uwe ono, du nsọ nke owhu whe l'a-bu ndu l'agbajeru mube Onye-Nwe-Oha aja. ⁵ Kfuru whe t'e whe gude mkpola-ododo, a turu g'oo oghu mee oghu, du urwukpu-urwukpu mee oghu l'eke mmee-mmee mee nke uswe-uswe mee oghu ocha, a swiru g'oo udo kpa uwe ono.

Uwe Ifodu

⁶ "T'e ndu l'eme nka gude oghu mkpola-ododo mee oghu, du urwukpu-urwukpu mee oghu, l'eke mmee-mmee mee nke uswe-uswe mee oghu ocha, a swiru g'oo udo, kpata uwe ifodu. ⁷ Uwe ifodu ono be l'aa-kpata werere ekwa labo ye l'ukuvu iya ishi labo. E gudeje werere ekwa ono whe labo ligbabe nke atati-

whu yele nke azụ. ⁸ Onye l'eme nka ekwetakwawho wẹrere ẹkwa, l'ee-gudeje kebuta iya l'ukfu ye iya. Wẹrere ẹkwa ono bẹ yele uwe ifọdu ono l'a-tuko buru iwhe lanu. T'e gude mkpọla-ododo, a turu g'ọo oghu mee oghu, du urwukpu-urwukpu mee oghu, l'eke mmee-mmee mee nke uswe-uswe mee oghu ocha, a swiru g'ọo udo kwee ya.

⁹ "Wota ewhuru onikusu labo, deshia ewha unwu Izurelu l'eli iya. ¹⁰ Dee ewha unwu Izurelu ono ishii l'eli ewhuru lanu; gu edee ewha ishii owhuu l'eli ewhuru lanu owhu. Deshikwaa ewha ono le g'e gude nwushia whẹ. ¹¹ Oo g'onye maru owa ewhuru, l'ere ire l'awaje iya, kaa ya iwhe-ohubama, bu ge l'ji-ka ewha unwu Izurelu l'eli ewhuru labo ono. Gu awua mkpọla-ododo l'ogboromonu ewhuru ono mgburumgburu. ¹² Dzuru ewhuru labo ono ye l'ukfumeke uwe ifodu ono whẹ labo nke owhu mube Onye-Nwe-Oha l'e-gudeje iya anyata unwu Izurelu. Ewha unwu Izurelu ono l'a-no l'ukuvu Eronu whẹ labo; t'o buru iwhe mu l'e-gudeje anyata whẹ. ¹³ Rwa mkpọla-ododo l'ogboromonu ewhuru ono. ¹⁴ Gu egude oghu okpobe mkpọla-ododo swia gwogirigwo labo, swia ya t'o gangashia agangashi g'ọo udo. Gu elikfube gwogirigwo ono le mkpọla-ododo ono, a wuru l'ogboromonu ewhuru ono.

Ekwa, l'eegudeje ekwechi obu

¹⁵ "T'onye l'eme nka kwee ekwa, l'eegudeje ekwechi obu, l'ee-gudeje achọ iwhe bu uche Chileke. T'e gude iwhe ono, e gude kwee uwe ifodu whọ kwee ya; bu iya bu mkpọla-ododo, a turu g'ọo oghu mee oghu, du urwukpu-urwukpu mee oghu, l'eke mmee-mmee mee nke uswe-uswe mee oghu ocha, a swiru g'ọo udo. ¹⁶ T'e kwee ya t'o nweru mgbureku eno, hakota ishi nhako, ya enweru mpyaji labo. T'ogologo iya du obochi-eka eto; uswe iya adukwawho obochi-eka eto.

¹⁷ "Dzupyabe ewhuru, l'erekaa ire t'o kpee giriri uzhi eno l'ekwa ono. Ewhuru, l'ere ire, l'a-nodu l'ogiri nke mbu bu ruyi yele topazu mee berilu. ¹⁸ A bya l'ogiri nke ebo; bu tokwasu yele safaya mee emeraludu be l'ii-do iya. ¹⁹ Ogiri nke eto aburu jasintu yele agetu mee amitisutu be l'ii-do iya. ²⁰ Ogiri nke eno aburu kirisolayitu yele onikusu mee jasupa be l'ii-do iya. Gu awua mkpọla-ododo l'ogboromonu ewhuru ono. ²¹ Iwhe ewhuru ono l'a-du bu iri l'ebo. Ge whẹ ha nnanu nnanu no-chiru enya unwu Izurelu. T'e deshia ewha unwu Izurelu l'eli ewhuru ono t'o du g'ọo iwhe-ohubama, l'anochi enya ikfu iri l'ebo ndu Izurelu.

²² "Gude okpobe mkpọla-ododo swishia gwogirigwo, l'ee-likfubegee l'ekwa obu, l'eegudeje ekwechi obu. Swishia ya t'o gangashia agangashi g'ọo udo. ²³ Gude mkpọla-ododo kpata echi labo ye l'ishi ekwa ono, l'eegudeje ekwechi obu ono. ²⁴ Gu elibe gwogirigwo

mkpọla-ododo ono whẹ labo l'echi ono, e yeru l'ishi ekwa ono, l'eegudeje ekwechi obu ono. ²⁵ Wota ishishi gwogirigwo ono, a gangashiru, o du g'ọo udo ono whẹ labo likfubegee le mkpọla-ododo whọ, a wuru l'ogboromonu ewhuru labo whọ, e likfuberu l'ukfumeke uwe ifodu whọ. ²⁶ Gude mkpọla-ododo kpata echi labo odo likfube l'ishi ekwa ono, l'eegudeje ekwechi obu l'uzo uzo ali iya. Likfubekwa iya l'ime ekwa ono, l'eegudeje ekwechi obu ono, mbu l'ibe iya owhu tukoru l'eli uwe ifodu ono. ²⁷ Gude mkpọla-ododo kpatafua echi labo odo likfubegee l'uzo ali; l'iwhe ukfumeke uwe ifodu ono whẹ labo. Likfubekwa iya l'eli eka ono, a gbagaberu wẹrere ekwa ono, l'eekebutaje l'ukfu l'uwe ifodu ono. ²⁸ Te whẹ wota eri, e gude oghu, du urwukpu-urwukpu swia gude keta echi ono, e likfuberu l'ekwa ono, l'eegudeje ekwechi obu ono kegbabe l'echi owhu e likfuberu l'uwe ifodu ono nke owhu l'ootukoru l'eli wẹrere ekwa ono, l'eekebutaje l'ukfu l'uwe ifodu ono, t'ekwa ono, l'eegudeje ekwechi obu ono ba anọ aku jilajila l'eli uwe ifodu ono.

²⁹ "Oo ya bu, Eronu -bahudeje le Eka-du-nsọ, ewha unwu Izurelu atukoru iya l'obu; mbu l'ewha unwu Izurelu l'a-tukoru l'ekwa ono, l'eegudeje ekwechi obu, mbu ekwa ono, l'eegudeje achọ iwhe bu uche Chileke, shi nno mee t'ewha unwu Izurelu buru iwhe l'a-du l'atatiwhu Onye-Nwe-Oha t'o buru iwhe Onye-Nwe-Oha l'e-gude anyata whẹ ntekenteke. ³⁰ Ekwa ono, l'eegudeje ekwechi obu ono be l'ii-yekwawho ido Urimu mee Tumimu. Whẹ l'a-tukojeru Eronu l'obu nteke o jedejeru l'atatiwhu Onye-Nwe-Oha. Oo ya bu l'oo Eronu be l'oo-tukoru l'obu, mbu iwhe ono, l'eegudeje achọ iwhe bu uche Chileke l'ehu ndu Izurelu l'atatiwhu Onye-Nwe-Oha ntekenteke.

Uwe odo, ndu l'agbaje eja nu Chileke l'eyeje

³¹ "Gude ekwa, du urwukpu-urwukpu kwee uwe mkpeelanu, l'ee-ye yepyabe iya uwe ifodu ono l'eli. ³² Kwee ya t'eka l'eepyoje iya ishi du l'echilabo. E swia ya ogboromonu ge l'eeswije olu uwe; t'o bo lakahu. ³³ Gude oghu, du urwukpu-urwukpu mee oghu, l'eke mmee-mmee mee nke uswe-uswe, kpata iwhe du-gee g'ọo akpuru itorokuma, dowhee l'ogboromonu uwe ono mgburumgburu l'uzo ali. Gudekwawho mkpọla-ododo kpata atangu, l'a-du iya l'echilabo mgburumgburu. ³⁴ Atangu ono, e gude mkpọla-ododo mee mee iwhe ono, e meru, o du g'ọo akpuru itorokuma ono be l'a-no-whegee ogboromonu uwe ono mgburumgburu. Dongashia whẹ edongashi l'onu uwe ono. ³⁵ Eronu l'eyeje iya nteke l'ooje ozhi. Atangu ono be l'aa-nuje uda iya me o -bahudeje le Eka-du-nsọ yele nteke o shi l'atatiwhu Onye-Nwe-Oha alufuta nke owhu l'ootoo nwuhu.

³⁶ “Gude ọkpobe mkpọla-ododo kpụta iwhe dụ g'ọo okpekpu, dee ya iwhe gẹ l'eedeje iwhe-ọhubama. Iwhe l'ii-de iya bụ: Onye-e dūru Onye-Nwe-Ọha nsọ. ³⁷ Wota eri, e gude oghu, dū urwukpu-urwukpu swja libe l'iwhe ono, dū g'ọo okpekpu ono; lipyabe iya l'atatiwhu okpu-ekwa whọ. ³⁸ Éronu -kpuru okpu ono, e gude ekwa kwaa, iwhe ono akụda nọdu iya l'egedege iwhe. Ọo Éronu bẹ l'ọo-tụ-koru l'ishi, mbụ mmerwu, e merwuru iwhe-dụ-nsọ, mbụ iwhe ono, ndu Ízurelu doberu nsọ t'ọ bụru iwhe whẹ nūru mube Onye-Nwe-Ọha, o beru iwhe ọbu, whẹ doberu mu nsọ ọbu dū ọdu agha. Iwhe ono, dū g'ọo okpekpu ono l'a-kudaje nọdu Éronu l'egedege iwhe; nduge iwhe ono, ndu Ízurelu doberu nsọ adukwanu mube Onye-Nwe-Ọha ree anata.

³⁹ “Gude oghu ọcha kwee uwe-ime-ẹhu whọ mee okpu-ekwa whọ. T'ọ bukwaru onye maru okwe ekwa ree bẹ l'a-kpata wẹrere-ekwa whọ, l'eekeje l'ukfu. ⁴⁰ A bya l'eka unwu Éronu nọ, gụ ekwetaru whẹ uwe-ime-ẹhu yele wẹrere-ekwa, l'eekeje l'ukfu mee okpu ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke nke ọwhu whẹ l'a-dụ ugwu l'anya, ama ụma. ⁴¹ I -yegelewho nwune ghu Éronu mee unwu iya uwe ono, gụ awụa whẹ mmaanụ l'ishi, shi nno mee tẹ whẹ bụru ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke. Gụ edobe whẹ nsọ nke ọwhu whẹ l'a-nọ ejeru mube Onye-Nwe-Ọha ozhi g'ọo ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke.

⁴² “Gụ egude ekwa ọcha kpatarụ whẹ nwịba, whẹ l'e-yeje, gude yechia ime ẹhu whẹ. Nwịba ono l'e-shi whẹ l'ukfu be whẹ l'utakfu. ⁴³ Tẹ Éronu yele unwu iya yejekwa nwịba ono mẹ whẹ bahudeje lẹ Ụlo-ekwa-ndzuko m'ọ bụ nteke whẹ jederu ẹnya-mgbeja, dū lẹ Ẹka-dụ-nsọ tẹ whẹ jeeru mu ozhi, nke ọwhu whẹ l'ete emeta iwhe-uta tukobe onwowhe l'ishi, shi nno nwushihu.

“T'iwu ono dūru Éronu yele ẹpa iya jeye lẹ tututu-mimimi.

Odobe ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke nsọ

29 “Lee iwhe l'ii-me gude dobe whẹ nsọ ndowa nke ọwhu whẹ l'a-buru ndu l'agbaru mu ẹja. Kpụta nwa oke-eswi lanu yele ebyila labọ, l'ete enwee ọrwu. ² Gụ ewota buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi mee akara, l'eete eyee iwhe l'ekoje akara, a gwokoberu mmanu mee ẹcha-mbeke, a gbashiru mmanu l'eli. Gude ọkpobe uturutuu-witi ghesia ya. ³ Gworu iwhe ono g'ọ ha ye lẹ nkata, t'ọ dū l'ime nkata ono pataru mu iya. Kputakwawho oke-eswi whọ yele ebyila labọ whọ ye iya wotaru mu. ⁴ Duta Éronu yele unwu iya byatashia l'onu-abata Ụlo-ekwa-ndzuko; gude mini ghua whẹ ẹhu. ⁵ Chita uwe ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke whọ gude kwaa Éronu ngwa. Vuru ụzo yee ya uwe ime-ẹhu whọ, temenu gụ eyede iya uwe mkpeelanu whọ, l'ee-ypyabe uwe ifodu l'eli. Nteke ono gụ eyee ya uwe ifodu ọbu l'onwiya mee ekwa-nkwechi-ọbu whọ; gude wẹrere ekwa whọ, a kparu t'e gudeje kebuta uwe ifodu

ono gude kebuta iya, mbụ wẹrere ekwa ono, onye maru okpa ekwa kparu. ⁶ Kpube iya okpu-ekwa whọ, woru okpu nsọ nke onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke whọ tųkwase l'eli okpu-ekwa ono. ⁷ Wota mmanu whọ, l'aawuje l'ishi wua ya l'ishi gude mee ya onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke. ⁸ Nteke ono gụ abya eduta unwu iya yekota whẹ uwe mkpeelanu, ⁹ woru okpu ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke kpubegge whẹ l'ishi. Wotakwawho ekwa-okebuta-l'ukfu whọ kebe Éronu yele unwu iya l'ukfu. Whẹ l'a-buru ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke nkele o noo iwhe mu tọru okpa iya shi lẹ gbururu jeye lẹ gbururu. O nokwa gẹ l'ii-shi mee Éronu yele unwu iya tẹ whẹ bụru ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke ndono.

¹⁰ “Kpụta oke-eswi whọ gude bya l'atatiwhu Ụlo-ekwa-ndzuko, tẹ Éronu yele unwu iya byabẹ iya ẹka l'ishi. ¹¹ Nọdu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha gbua oke-eswi ono l'onu-abata Ụlo-ekwa-ndzuko ono. ¹² Haru mmee ya nata gude mkpushi-eka ghu hugbakota iya lẹ mpu ono, dū l'anya-mgbeja ono. Ọwhu wuduru nū lẹ mmee oke-eswi ono bẹ l'ii-wheka l'okpa-alị ẹnya-mgbeja ono. ¹³ Kweshikota iya ẹba, nọkota iya l'ewho g'ọ ha. Bọtakwawho anya iya mee akuru iya whẹ labọ yele ẹba, nọkota iya nū, kpọo oku l'anya-mgbeja ono. ¹⁴ Anu oke-eswi ono mee akpọ iya mee nshị iya bẹ l'ii-je akpọ oku l'azu ẹka ndu Ízurelu kpọberu ụlo-ekwa ebubu whẹ, o noo nkele iwhe ọ bụ bụ ngwo-ẹja, iwhe-dụ-ẹji.

¹⁵ “Kputakwawho ebyila whọ nnanu gude bya tẹ Éronu yele unwu iya byabẹ iya ẹka l'ishi. ¹⁶ Gbua ebyila ono; nata mmee ya whegbakota lẹ mgburuku ẹnya-mgbeja ono mgburumgburu. ¹⁷ Bọkashia anu ebyila ono ibiribe ibiribe, chita ewho iya yele okpa iya saa asasa. Woru ewho iya ono yele okpa iya chigbabe l'ibiribe iya ono yele ishi iya. ¹⁸ Kpọkota ebyila ono oku l'owhu l'anya-mgbeja ono. Iwhe ọ bụ bụ ngwo-ẹja, a kpọkotaru oku l'owhu nū Onye-Nwe-Ọha, mbụ ngwo-ẹja, mkpọ iya dū ree; bụru ngwo-ẹja, a kpọru oku nū Onye-Nwe-Ọha.

¹⁹ “Kputafua ebyila ọwhu bya tẹ Éronu yele unwu iya byabekwa iya whọ ẹka l'ishi. ²⁰ Gbua ya; haru mmee ya nata hua Éronu yele unwu iya l'ogboromonu nchi ẹka-utara mee l'ezeke mkpushi-ekwa ẹka-utara mee l'ezeke mkpushi-okpa okpa-ekwa-utara. Ọwhu wuduru nū lẹ mmee ono bẹ l'ii-wheka l'aguga aguga ẹnya-mgbeja ono mgburumgburu. ²¹ Meta mmee anu ono, sūru l'anya-mgbeja ono; metakwawho mmanu ono, l'aawuje l'ishi wheshi Éronu l'ẹhu mee l'uwe iya; gụ ewheshikwa iya whọ unwu Éronu mee l'uwe whẹ, shi nno mee tẹ Éronu yele uwe iya mee unwu iya yele uwe whẹ dukota nsọ.

²² “Wota ẹba ebyila ono, mbụ ẹba, dū lẹ mgbodzu iya mee ẹba, nọkota iya l'ewho g'ọ ha, bọtakwawho anya iya mee akuru iya whẹ labọ yele ẹba, nọkota iya nū; gụ eworu utakfu okpa-ekwa-utara iya tųkwase iya. Nkele

ebyila ono bu ebyila, e gude eme Eronu yele unwu iya te whe buru ndu l'agbaje aja nu Chileke. ²³ Je le nkata, e yeru buredi who, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, no l'iwhu Onye-Nwe-Qha, wota iya ishi buredi lanu mee ishi akara lanu l'akara ono, a gwokoberu mmanu ghee yele ishi echa-mbeke lanu. ²⁴ Tuko iwhe ono g'o ha dee Eronu yele unwu iya l'eka te whe maa ya amama l'atatiwhu Onye-Nwe-Qha t'o buru ngwo-eja-amama. ²⁵ Natawhu whe iya azu, tuko yele ngwo-eja, l'aakpo oku kpogbabe oku l'enya-mgbeja ono; t'o buru ngwo-eja, mkpo iya du iya ree, buru ngwo-eja, a kporu oku nu Onye-Nwe-Qha. ²⁶ E -megee, gu ewota ndu ebyila ono, e gude mee Eronu t'o buru onye l'agbaje aja nu Chileke maa amama l'iwhu Onye-Nwe-Qha t'o buru ngwo-eja-amama. O noo l'a-buru oke iya nkeghu.

²⁷ "Woru anu ebyila ono, e gude mee Eronu t'o buru onye l'agbaje aja nu Chileke dobe nsu, mbu eka ono, rwuberu Eronu yele unwu iya bu iya bu ndu iya who, a maru amama mee utakfu iya who, e doberu mube Onye-Nwe-Qha nsu. ²⁸ Ndu Izurelu -gude iwhe bya ogba aja, te ndu anu yele utakfu iya bujeru oke, rwuberu Eronu yele unwu iya. O noo bu oke-iwhe, rwuberu ndu l'agbaje aja nu Chileke l'iwhe ndu Izurelu gude bya ogba aja ehuguu. O je l'a-buru ngwo-eja, whe doberu Onye-Nwe-Qha nsu. Iwhe ono l'a-buru iwhe a toru okpa iya dobe.

²⁹ "Uwe, du nsu Eronu be l'a-buru nke epa iya, bu ndu owhu l'etso iya l'azu. Oo ya be whe l'e-yeje nteke l'aawu whe mmanu l'ishi gude mee whe te whe buru ndu l'agbaje aja nu Chileke. ³⁰ Nwa Eronu onye owhu nodu l'ozori iya l'ogba aja Chileke l'e-ye uwe ono abali esaa me o bahude le Ulo-ekwa-ndzuko t'ia jee ozhi le Eka-du-nsu.

³¹ "Woru anu ebyila ono, e gude mee Eronu o buru onye l'agbaje aja nu Chileke ono shia l'eka du nsu. ³² Te Eronu yele unwu iya nodu l'onu-abata Ulo-ekwa-ndzuko taa anu ebyila ono mee buredi who, e yeru le nkata who. ³³ Oo whebedua l'a-ta anu, e gude gbaa aja ono, e gude kfu a ugwo iwhe-du-aji whe, mbu ono, e gude mee te whe buru ndu l'a-wu mmanu l'ishi dobe whe nsu nke owhu whe l'a-buru ndu l'agbaje aja nu Chileke. Ba adukwa onye odo, l'e-je iya atata, l'o kwa iwhe du nsu b'o bu. ³⁴ O -buru l'anu ono, e gude mee Eronu o buru onye l'agbaje aja nu Chileke be wuduru nu m'o bu l'oo buredi who b'a tawhodoru; o du futu ut-su, t'a kpokwaa uwhudu iya ono oku. Ba adukwa onye l'e-je iya atata; l'o kwa iwhe du nsu b'o bu.

³⁵ "Sua, t'o bukwaru ge mu suru ghu t'i mee ya be l'iimeru iya Eronu yele unwu iya. Gude abali esaa mee whe te whe buru ndu l'agbaje aja nu Chileke.

³⁶ Mbokumboku be l'ii-gbu oke-eswi l'ime abali esaa ono gude gbaa aja iwhe-du-aji, shi nno kfu a ugwo iwhe-du-aji. O nokwawho ge l'ii-gba aja iwhe-du-aji, du l'enya-mgbeja ono kfu a ugwo iwhe-du-aji, du iya nu,

wua ya mmanu gude mee ya t'o buru eka du nsu.

³⁷ Gude abali esaa gbaa aja, e gude akfu ugwo iwhe-du-aji, du l'enya-mgbeja ono, mee ya t'o buru eka du nsu. Oo ya bu ngge enya-mgbeja ono aburu eka kakota odu nsu; iwhe denyiru iya nu aburu iwhe du nsu.

³⁸ "Iwhe l'ii-gudeje agba aja mbokumboku l'enya-mgbeja ono bu nwaturu labo, gbageeru awha. ³⁹ I gbua nnanu l'utsu, gu egba nnanu l'urwenyashi. ⁴⁰ Iwhe l'ii-yekobe le nwaturu nke mbu who gbaa bu nkere iri ogbongu uturutuu-witi, a gwokoberu nkere eno ekpemu mmanu olivu, a tsuru l'otumu yele nkere eno ovara mme l'a-buru ngwo-eja-mmee. ⁴¹ Nwaturu owhu be l'ii-gba l'urwenyashi. Iwhe l'ii-yekobe iya gbaa bu ngwo-eja-nri mee ngwo-eja-mmee g'oo nke utsu who, t'o buru ngwo-eja, mkpo iya du ree; buru ngwo-eja a kporu oku nu Onye-Nwe-Qha.

⁴² "T'a gbajekwa aja okpokota-iwhe-oku-a ntekenteke shi l'ogbo rwua l'ogbo l'onu-abata Ulo-ekwa-ndzuko l'atatiwhu Onye-Nwe-Qha, bu eka mu l'a-byakfutaje unu bya ekfuru yeru ghu. ⁴³ Oo eka ono be mu l'a-byakfuta ndu Izurelu; ogbu zaaza mu emee ya t'o du nsu.

⁴⁴ "Mu l'e-me te Ulo-ekwa-ndzuko ono yele eka ono, l'aakpoje ngwo-eja oku du nsu; mekwaawho te Eronu yele unwu iya du nsu ngge whe ejeru mu ozhi nke ndu l'agbaje aja nu Chileke. ⁴⁵ Mu l'e-buru l'echilabo ndu Izurelu buru Chileke whe. ⁴⁶ Oo ya bu ngge whe amaru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha, bu Chileke whe; onye dufutaru whe nu l'alijiputu nke owhu mu l'e-buru l'echilabo whe. Oo Mu bu Onye-Nwe-Qha, bu Chileke whe.

Enya-mgbeja unwu-isensu

30 "Gude oshi akeshiya kua enya-mgbeja, bu eka l'aa-kpoje unwu-isensu oku. ² Ogologo iya l'a-du nji-eka lanu; uswe iya adu nji-eka lanu bu iya bu le mgbureku iya whe eno l'a-ha enya nhamunha. Eli iya adu nji-eka labo. Te mpu, l'ee-chiibegee l'eka ono yele enya-mgbeja ono l'onwiya rwagbabe kua buru nnanu. ³ Woru okpobe mkpola-ododo rwukota eli iya mee mgbureku iya mee mpu iya ono g'o ha. Gudekwawho mkpola-ododo kpu-wheta mgbureku iya mgburumgburu. ⁴ Kputa echi mkpola-ododo ebo-ebobebegge le mgbureku iya ibeka ibebo. Hebekwa iya t'o nodu-gee le mkpula iwhe ono, a kpu-where iya mgburumgburu ono. Oo l'echi ono be l'ee-pyoje mkpara, l'ee-gudeje apa iya. ⁵ Gude oshi akeshiya pyita mkpara ono, rwukota iya mkpola-ododo. ⁶ Eka l'ii-dobe enya mgbeja isensu ono bu l'iwhu eka who, e gude gebuta Igbe Iwu, mbu okfu igbe ono, l'aa-noduje akfu ugwo iwhe-du-aji who, e gude kpuchia Igbe Iwu ono, bu eka mu l'a-byakfutaje ghu.

⁷ "Te Eronu kpojekwa unwu-isensu, l'eshi kwekwekweku oku l'enya-mgbeja ono l'utsu g'utsu ha me o jelewho

odozhi oryọku. ⁸ O -rwujee l'urwēnyashi mē o je oye ọku l'oryọku ono, t'ọ kpọjekwawho ụnwù-isensu ono ọku l'ēnya-mgbeja ono kwawhọ. Ụnwù-isensu ono bē l'aa-kpọje ọku l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha shi l'ọgbo rwua l'ọgbo gbururu jeyewaroya. ⁹ Unu be egudekwa ụnwù-isensu ọdo, l'adụa nsọ bya akpọ ọku l'ēnya mgbeja isensu ono. Ya adụkwa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, m'ọbu ngwo-ẹja-nri, m'ọbu ngwo-ẹja-mmee, unu l'egudeje bya l'ēnya-mgbeja-a. ¹⁰ Ugbo lanụ l'awha bē Éronu l'e-teje mmee lē mpu ẹnya-mgbeja ono gude kfula ụgwo iwhe-dụ-ẹji, dụ iya nū. Ọ kwa mmee anụ, a gbarụ ẹja iwhe-dụ-ẹji, e gude akfụ ụgwo iwhe-dụ-ẹji bē l'oo-teje lē mpu ono awha g'awha ha, shi l'ọgbo rwua l'ọgbo. Ẹka ono bụkwa ẹka kachaa ọduru Onye-Nwe-Ọha nsọ."

Ụtu Ụlo-ẹkwa-ndzuko

¹¹ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: ¹² "Nteke l'iji-gụ ndu Ízurelụ ọgu t'ị marụ gē whē ha, t'onye a gụjeru kfulkwaa aswa ishi onwiya nū Onye-Nwe-Ọha gude gbata onwiya. Ọo ya bụ nke ọwhu nchikarehu l'ete abyakfuta whē nteke l'iji-gụ whē ọgu ọbu. ¹³ Ọ waa iwhe onye a gụjeru ọgu ono l'a-kfujie ndowa; ọo-kfujie nkere labọ shẹkelu mkpọla-ọcha. T'erwa mkpọla-ọcha ọbu bụkwaru iwhe lanụ yele shẹkelu ụlo-nsọ. Mkpọla-ọcha ono bē l'ee-butu ụkporo m'e bude iya ebu. Nkere labọ shẹkelu mkpọla-ọcha ono bē l'ee-doheru mube Onye-Nwe-Ọha nsọ. ¹⁴ Iwhe bụ onye a gụru ọgu ono, bụ onye gbawarụ ụkporo awha tūgbua bē l'a-nū iwhe ono t'e doheru mube Onye-Nwe-Ọha nsọ. ¹⁵ Tē ndu nweru iwhe ba anughatakwa nkere labọ shẹkelu mkpọla-ọcha; ndu-ụkpa eje anụ-petekwa iya; nteke unu l'a-nū iwhe ono t'e doheru Onye-Nwe-Ọha nsọ gude kfula ụgwo iwhe-dụ-ẹji, unu meru. ¹⁶ Nata ndu Ízurelụ okpoga ono, whē tūru, e gude akfụ ụgwo iwhe-dụ-ẹji, whē meru; woru iya ye l'ozhi Ụlo-ẹkwa-ndzuko. Ọo ya bē mube Onye-Nwe-Ọha l'e-gude anyata ndu Ízurelụ l'atatiwhu mu; ọ bụru iya bē l'ee-gude kfula ụgwo iwhe-dụ-ẹji, unu meru."

Eze efere (Awụ. 38:8)

¹⁷ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: ¹⁸ "Gude ope mee eze efere, l'ee-gudeje aghụ ẹhu. Gudekwawho ope mee ọkpa iya. Sube iya lē mgbaku Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono yele ẹnya-mgbeja ono, kuru mini ye iya. ¹⁹ T'ọ bụru mini, Éronu yele ụnwu iya l'a-kwoje ẹka yele ọkpa. ²⁰ Whē -bahudejekwa lē Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono, tē whē vujedaru ụzo kwọo ẹka yele ọkpa lē mini ono nke ọwhu whē l'ete anwūshihu. Tē whē kwọjekwawho ẹka yele ọkpa mē whē l'eje l'ēnya-mgbeja ono ọkporu Onye-Nwe-Ọha ẹja ọku, nke ọwhu whē l'ete anwūshihu. ²¹ Tē whē kwọjekwaa ẹka whē yele ọkpa whē nke

ọwhu whē l'ete anwūshihu. O noo bụ iwu, dūru Éronu yele ẹpa iya, shi l'ọgbo rwua l'ọgbo jeye lē gbururu."

Mmanụ ọowu l'ishi

²² O noo ya, Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: ²³ "Wota ọkpobe iwhe l'eshikaa kwẹkwẹkwe, ọ dū g'ọ bụ Meru, dū mini-mini, ọwhu ẹrwa iya dū unu shẹkelu l'ụkporo ugbo ise mēe sīnamonu, l'eshi mkpọ, ọwhu ẹrwa iya dū ụkporo shẹkelu iri l'ẹbo lē shẹkelu iri bụ iya bụ nkerẹbo mēru whọ mēe oshi ẹchara-mbeke, l'eshi mkpọ ọwhu ẹrwa iya dū ụkporo shẹkelu ugbo iri l'ẹbo lē shẹkelu iri, ²⁴ mēe kasiya ọwhu ẹrwa iya dū unu shẹkelu l'ụkporo ugbo iri. T'erwa iwhe ono g'ọ ha yele shẹkelu ụlo-nsọ mube Chileke bụkwaru iwhe lanụ. Gụ ewotakwawho mmanụ ólivu, jiru ekpemu ẹsato. ²⁵ T'onye marụ ome mmanụ-mbeleke gwakọbe iwhe lile ono t'ọ bụru mmanụ, dū nsọ l'eshi kwẹkwẹkwe, l'aawuje l'ishi. Ọo-buru mmanụ, dū nsọ, l'aa-wuje l'ishi. ²⁶ Gude mmanụ ono wụgbakota Ụlo-ẹkwa-ndzuko mēe Igbe Iwu, ²⁷ mēe teburu yele ngwa lile, dūkota iya nū mēe iwhe l'aatukobeje oryọku yele ngwa, dūkota iya nū g'ọ ha mēe ẹnya-mgbeja ụnwù-isensu, ²⁸ mēe ẹnya-mgbeja, bụ ẹka l'aa-gbaję ẹja ọkpokota-iwhe-ọku yele ngwa, dūkota iya nū g'ọ ha mēe eze efere yele ọkpa iya. ²⁹ Dobekota iwhe lile ono nsọ, t'ọ bụru iwhe kakọta nsọ nke ọwhu bụ iwhe denyiru iya nū; iwhe ọbu adụkwawho nsọ.

³⁰ "Wua Éronu yele ụnwu iya mmanụ l'ishi; dobe whē nsọ nke ọwhu whē l'a-nọ ejeru mube Onye-Nwe-Ọha ozhi g'ọo ndu l'agbaję ẹja nū Chileke. ³¹ Kfuaru ndu Ízurelụ lē mmanụ ono bụ mmanụ mu, dū nsọ, l'aa-wuje l'ishi, shi l'ọgbo rwua l'ọgbo. ³² T'a ba awujekwa iya madzụ mmaanụ l'ẹhu. T'ọ bọ dūkwa mmanụ ọdo, l'aa-gwaję t'ọ dū g'ọo ono. Mmanụ ono bē dūkwa nsọ. Ọo ya bụ t'unu dobekwa iya t'ọ bụru iwhe dūru unu nsọ. ³³ Onye gwarụ mmanụ ọdo, ọ dū g'ọo mmanụ ono, ọdu l'o nweru onye wūru iya madzụ mmaanụ l'ishi, l'abua onye l'agbaję ẹja nū Chileke, t'e kefwkwawho onye ọbu l'oke l'echilabọ ụnwunna iya."

Ụnwù-Isensu

³⁴ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: "Wota iwhe l'eshi mkpọ, dū g'ọo etse yele onika mēe galubanumu yele furankisensu, guru egu, tūa ya l'iwhe l'eegudeje atụ ẹrwa iwhe t'ọ hakọta ishi ẹnya nhamunha. ³⁵ T'onye marụ ome mmanụ-mbeleke gwakọbe iwhe lile ono t'ọ bụru ụnwù-isensu, l'eshi kwẹkwẹkwe. T'a pyashị iya únú; mee ya t'ọ gua egugu; mekwa ya whọ t'ọ dū nsọ. ³⁶ Harụ iya gwee egwegwe dobe l'atatiwhu Igbe Iwu, nọ lē Ụlo-ẹkwa-ndzuko bụ iya bụ ẹka ono, mu l'a-byakfuta unu ono. T'ụnwù-isensu bụkwaru unu iwhe kakọta ọdu nsọ. ³⁷ Unu be emekwa ụnwù-isensu nke unu t'ọ dū g'ọo ono. Unu doheru iya mube Onye-

Nwe-Ọha nsọ. ³⁸ Onye meru ùnwù-isensu ọdo, dọ g'ọo bụ ono, doberu onwiya g'ọo mmanụ-mbeleke, t'e ke-fukwa onye ọbu l'oke l'echilabọ ùnwunna iya."

Bezalelu yele Oholiyabu

31 O noo ya, Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: ² "Lekwa, lẹ mu họtawaru Bezalelu nwa Uri mbụ nwanwa Họru, onye ikfu Juda, ³ bya emewaa, t'ume mụbe Chileke ji iya ẹhu, nke ọwhu l'ọo-buru onye marụ mmamagụ, buru onye kwarụ ẹnya, ya aburu onye iwhe l'edoje ẹnya ree l'uzo ome nka, dọ l'iche l'iche; ⁴ t'ọ marụ gẹ l'ee-shije gude mkpọla-ododo yele mkpọla-ọcha mee ope ememashi iwhe ememashi; ⁵ makwaruwho gẹ l'aawajẹ ẹwhuru, l'ere ire mee gẹ l'aawuje mkpọla-ododo l'ogboromonu iya; bya amakwaruwho gẹ l'aapyije iwhe apyipyi mewartoo gẹ l'eeshije eme nka ọdo, dọ l'iche l'iche. ⁶ Sụ, mu họtafukwaaruwho Oholiyabu nwa Ahisamaku, onye ikfu Danu t'ọ yeru iya ẹka, bya anụkotakwawho ndu marụ ome nka gẹ whẹ ha ike tẹ whẹ mekota iwhe lile, mu sụru t'unu mee, ⁷ bụ iya bụ, Ụlo-ẹkwa-ndzuko mee Igbe Iwu yele okfu igbe ono, l'aanọduje akfụ ugwo iwhe-dụ-ẹji mewarto iwhe lile ọdo, l'eegudeje eje ozhi l'ime ụlo-ẹkwa ono; ⁸ mbụ teburu yele arya, dukota iya nụ mee iwhe l'aadọbeje oryoku, e meru l'ọkpobe mkpọla-ododo yele ngwa iya g'ọ ha mee ẹnya-mgbeja ùnwù-isensu, ⁹ mee ẹnya-mgbeja ọkpokota-iwhe-ọku yele ngwa, nọkota iya nụ mee eze efere yele ọkpa iya, ¹⁰ mee uwe, a kparụ akpakpa, mbụ uwe, dọ nsọ, Éronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke l'e-yeje yele uwe, ùnwu iya l'e-yeje gude eje ozhi nke ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke; ¹¹ mee mmanụ ọowu l'ishi mee ùnwù-isensu, l'eshi kwẹkwẹkwe nke Ẹka-dụ-nsọ. Iwhe dule iya whọ bụ tẹ whẹ mee ya gẹ mu sụru ghu t'e mee ya."

Mbọku-ọtuta-ume, bụ Sabatụ

¹² O noo ya, Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: ¹³ "Kfuru ndu Ízurelu tẹ whẹ dobeje mbọku-ọtuta-ume nke mụbe Onye-Nwe-Ọha. Nkele ọo-buru iwhe-ọhubama, l'a-nọdu l'echilabọ mu l'unu shi l'ogbo rwua ọgbo. Ọo ya bụ nggẹ unu amarụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ onye l'emeje unu t'unu dọ nsọ.

¹⁴ "Unu dobeje mbọku-ọtuta-ume, o noo nkele mbọku ono dọru unu nsọ. Onye dosweru iya nụ, t'e gbukwaa onye ọbu egbu. Iwhe bụ onye jeru ozhi mbọku ono bẹ l'ee-kefu l'oke l'ime ùnwunna iya. ¹⁵ Ọo abalị ishii bẹ unu l'e-jeje ozhi unu. Mbọku nke ẹsaa bụ mbọku Sabatụ bụ iya bụ mbọku ọtuta-ume, buru mbọku, dọru mụbe Onye-Nwe-Ọha nsọ. Iwhe bụ onye jeru ozhi mbọku-ọtuta-ume t'e gbukwaa onye ọbu egbugbu. ¹⁶ Tẹ ndu Ízurelu dobeje mbọku-ọtuta-ume; meje iwhe iwu mbọku ono kfuru shi l'ogbo rwua l'ogbo; t'ọ buru iwhe l'a-nọdu egoshi ọgbandzu mu l'unu

jeye lẹ gbururu. ¹⁷ Ọo-buru iwhe-ọhubama, l'a-dụ l'echilabọ mu lẹ ndu Ízurelu jeye lẹ tututu-mimimi, o noo nkele ọo abalị ishi bẹ mụbe Onye-Nwe-Ọha gude mee igwe yele alị. O be lẹ mbọku nke ẹsaa, mu haa oje ozhi tuta ume."

¹⁸ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha kfugelewho okfu ono yeru Mosisu l'eli ugwu Sáyinayi; o woru okpekpu ẹwhuru labọ, e deru Iwu Onye-Nwe-Ọha nụ iya. Ẹwhuru ono bụ Chileke gude mkpushi-ẹka iya dee ya iwhe nwẹkiya.

Nweswi, a kpuru lẹ mkpọla-ododo

32 Nteke ndu Ízurelu leri ẹnya lẹ Mosisu l'a-kponukawa ọkfu l'eli ugwu ono, whẹ dzukobe byakfutashia Éronu bya agbaa ya mgburumgburu; sụ iya: "Gbalihu metaru anyi agwa, l'a-nọ edu anyi. Nkele Mosisu-a, bụ onye ono, bụ iya dufutaru anyi l'alị Íjiputu bẹ anyi l'ete amakwaa iwhe meru iya nụ."

² Éronu sụ whẹ: "Unu yeshia iwhe-nchi, e meru lẹ mkpọla-ododo, unyomu unu yeru lẹ nchi mee nke ùnwu unu unwoke mee ùnwu unu ùnwanyi, chitaru mu."

³ O noo ya, ndu ono gẹ whẹ ha yeshia iwhe-nchi, whẹ yeru chi-jeru Éronu. ⁴ Ọ chita iwhe ono, whẹ nuru iya gude meta agwa; kpua ya, ọ dọ g'ọo nweswi, bya egude ngwa ọrwu memashia ya ememashi. O noo ya, whẹ sụ: "Unubẹ ndu Ízurelu, ọ waa Chileke unu ndọwa, mbụ onye dufutaru unu l'alị Íjiputu!"

⁵ Éronu whulewho iwhe ono, ọ tya ẹnya-mgbeja l'atatiwhu nweswi ono; ryaa ya aryarya sụ: "Echile bẹ l'e-riru Onye-Nwe-Ọha iwhe-o." ⁶ Tọ dọ iya bụ, o rwua l'ishi ọtsu echile iya, ndu Ízurelu gbeshi gwoo ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, wota ngwo-ẹja ẹhu-guu nụ. E megee, whẹ nọdu ria eri ngwa angụ, bya awu-lihu wata ọrwu urwu-alị.

⁷ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: "Nyize l'alị, o noo nkele ndu nkeghu, bụ ndu ono, i dufutaru l'alị Íjiputu bẹ merwushiwaru onwowhe. ⁸ Whẹ hakebeekwaru nụ ọzo ono, mu tọru whẹ ọkpa iya ono. Whẹ metawaru onwowhe agwa, whẹ kpuru, ọ dọ g'ọo nweswi. Whẹ whuzewaa ishi l'alị baaru iya ẹja, gwawa iya agwagwa sụ: 'Ọ waa agwa unubẹ ndu Ízurelu ndọwa; mbụ onye dufutaru unu l'alị Íjiputu!' "

⁹ Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: "Mu whuraru lẹ ndu-a bunuka ndu kpokponyi. ¹⁰ Parụ mu haa ntaa t'oke ẹhu-eghughu mu nwua whuruwhuru l'ẹhu whẹ nke ọwhu mu l'e-repyashi whẹ. Gụbedua, bụ Mosisu bẹ mu l'eme t'ị buru mba, parụ ẹka."

¹¹ Mosisu ryolahaa Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke iya sụ: "Byiko Onye-Nwe-Ọha, t'oke ẹhu-eghughu ghu be enwushinu whuruwhuru l'ẹka ndu nkeghu nọ, mbụ ndu ono, i gude ọkpehu ghu mee ike ẹka ghu dufuta l'alị Íjiputu. ¹² Ndu Íjiputu l'a-sukwa l'iwhe meru g'ọ gude i dufuta whẹ bụ t'ị bya egbushia whẹ l'ugwu ugwu-a, tẹ whẹ chihu lẹ mgboko. Byiko, t'obu jinua ghu oyi nggẹ i

wofu oke ẹhu-eghughu ghu ono, l'enwu whuruwhuru ono; g'ị haa owokfuta ndu nkeghu ọla-l'iyi ono. ¹³ Nyatanụ Ẹbirihamu mee Áyiziku mee Ízurẹlu, bụ ndu ozhi ghu; mbụ ndu ono, i gude onwoghu ria nte sụ 'l'ii-me t'ẹpa whẹ ha g'ọo kpokponde, dụ l'igweli; temenu l'alị lile ono, i kwekotaru whẹ ụkwa iya bẹ l'ji-nụ ẹpa whẹ, ya abụru oke-iwhe whẹ jeye lẹ tututu-mimimi.' " ¹⁴ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya akpowhulata ẹgò azụ, t'o wokfutahe whẹ ọla-l'iyi ono, o shi arị lẹ ya l'e-wokfuta whẹ.

¹⁵ Mósísu dakọbe, ọ bụru iya enyizeta l'eli ugwu ono yele okpekpu ẹwhuru labọ ono, e deru iwu, o gude l'ẹka. Ẹwhuru ono b'e deru iwhe l'iwhu mee l'azụ.

¹⁶ Okpekpu ẹwhuru ono bụ ẹka ọrwu Chileke. Iwhe ono, e deru iya bụru Chileke gude ẹka iya dee ya l'eli ẹwhuru ono.

¹⁷ Nteke Jóshuwa nuru ẹwhu, l'awhụ l'ẹka ndu lẹ mkpu ndu Ízurẹlu l'echi, ọ sụ Mósísu: "Ẹwhu ọgu l'awhụkwa l'ẹka ono, anyi kpọberu ụlo-ẹkwa anyi."

¹⁸ Mósísu sụ iya:

"Ọ tọo dakwa g'ọo ẹwhu ndu lwụ-gburu l'ọgu, tọo da g'ọo ẹwhu ndu, a lwụ-gburu l'ọgu. Iwhe mu l'anụ bụkwa ụda egvu."

¹⁹ Erwurwu, Mósísu l'erwu mgboro ẹka ono, ndu Ízurẹlu kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ ono, bya awhụ nweswi ono mee ndu ono l'ẹka whẹ l'ete egvu, ọ voru ọku ghụa ẹhu. Ọ tūhaa ẹwhuru ono, o gude l'ẹka, ọ tū-jashihu l'ọkpa ugwu ono. ²⁰ O bya ewota nweswi ono, whẹ kpuru ono kpọo ọku; gwee ya, ọ dụ g'ọo ntụ, bya awuru iya ye lẹ mini, gude ndu Ízurẹlu whẹ ngụ ya.

²¹ Mósísu sụ Ẹronu: "Ọo gụnu bẹ ndu-a meru ghu, meru g'o gude i duru whẹ ye l'ome iwhe-dụ-ẹji, ha ẹgube ya nụ?"

²² Ẹronu sụ iya: "Byiko onye-nwe-mu nụ; ba avoshinuru ọku ghụa ẹhu. I mahawarụ ndu whẹ bụ; lẹ whẹ bụ ndu ome ejo-iwhe kwọwaru ẹhu. ²³ Whẹ sụru mu tẹ mu metaru whẹ Chileke, l'e-vutaru whẹ ụzo. O noo nkele Mósísu, bụ onye dufutaru whẹ l'alị Íjiputu bẹ whẹ ta amadụ iwhe meru iya nụ. ²⁴ Ọo ya bụ, mu sụ whẹ: 'T'onye nweru iwhe e meru lẹ mkpọla-ododo yefuta iya.' Tọ dụ iya bụ lẹ whẹ achitaru mu mkpọla-ododo ono, mu chiru ye l'ọku. Iwhe ọdo shi iya futa bụru nweswi-a."

²⁵ Mósísu whụlewho lẹ ndu Ízurẹlu bụwaa o-kwe-l'ẹka-nwe whẹ nkele Ẹronu hawarụ whẹ, whẹ nashihu; whẹ shi nno bụwaru ndu, ndu ọhogu whẹ l'eme iwhe-ọchi; ²⁶ ọo ya bụ, Mósísu kfuru l'ọnu ẹka l'eeshije abata l'ẹka ono, ndu Ízurẹlu kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ ono kfua sụ: "Ọnye marụ l'ọ bụ nke Onye-Nwe-Ọha; t'onye ọbu byakfuta mu!" Ndu Lívayi gẹ whẹ ha zelihi wụ-kfu iya.

²⁷ O noo ya, Mósísu sụ whẹ: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Ízurẹlu kfuru: 'T'onyenonu tu-ru ogu-igba iya l'ukfu, unu ejegbakota ọdu ụlo-ẹkwa

ono, shi l'ishi iya ọwaa lufu l'ishi iya ọwhu. T'onyenonu gbua nwanna iya mee ọnya iya mee obutobu iya.' "

²⁸ Ndu Lívayi mee gẹ Mósísu zhiru whẹ. Ndu nwụshihuru nụ mbọku ono bẹ rwuru iwhe dụ g'ọo unu ụmadzu ugbo ẹsaa l'ụkporo iri. ²⁹ O noo ya, Mósísu sụ: "Ntanụ b'a họtawaru unu doberu Onye-Nwe-Ọha iche, o noo nkele unu tsoru unu unu mee unwune unu ọgu. Onye-Nwe-Ọha gowaru ọnu-oma nụ unu ntanụ."

³⁰ O rwua echile iya, Mósísu sụ ndu Ízurẹlu: "Iwhe-dụ-ẹji, unu meru pakwarụ ẹka. Ntaa bẹ mu l'ejekfuwaa Onye-Nwe-Ọha je amarụ, ?mu l'a-dụ ike ryọ-butu iya t'ọ gụaru unu nvụ l'iwhe-dụ-ẹji ono, unu meru?"

³¹ Tọ dụ iya bụ, Mósísu jekfuwhu Onye-Nwe-Ọha azụ je asụ iya: "Owaa, iwhe-dụ-ẹji, ndu-a meru pakwarụ ẹka. Whẹ gudewaa mkpọla-ododo metaru onwowhe agwa. ³² Ọle byiko gụaru whẹ rọ nvụ l'iwhe-dụ-ẹji ono, whẹ meru, ọdumeka hufukwa ẹwha mụbe Mósísu l'ẹkwo, i deru ẹwha ndu nkeghu."

³³ Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: "Ọo onye mesweru mu nụ bẹ mu l'e-hufu ẹwha iya l'ẹkwo mu. ³⁴ Ọle tųgbua ntaa je eduta ndu Ízurẹlu jeshia ẹka ono, mu kfuru ghu okfu iya; lẹ Ojozhi-imigwe mu l'e-vutaru unu ụzo l'ije ono. Oge nteke mu l'a-nụ whẹ áwhụ rwulewho, mu anụ whẹ áwhụ iwhe-dụ-ẹji ono, whẹ meru."

³⁵ Onye-Nwe-Ọha zhia nchikarehu t'ọ byakfuta ndu Ízurẹlu, l'iswi iwhe ono, whẹ gude nweswi ono, Ẹronu kpuru mee.

33 Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: "Shi l'ẹka-a tųgbua, gụ lẹ ndu ono, i dufutaru l'alị Íjiputu.

Unu tųgbua jeshia alị ono, mu riburu Ẹbirihamu mee Áyiziku mee Jékọpu lẹ nte sụ: 'Ọo ẹpa unu bẹ mu l'a-nụ alị ono.' ² Mu l'e-zhi ojozhi-imigwe t'o duru unu je; je achikashiaru unu ndu Kenanu mee ndu Amọru mee ndu Hetu mee ndu Pérezu mee ndu Hevu mee ndu Jebusu. ³ Unu tųgburu jeshia alị ono, mini-ẹra eswi yele mmanụ-ẹnwu jiru ejiji. Ọle mu l'unu ta alikwa eje, a nọnyaa nụ mu gbushia unu l'ụzo, o noo nkele unu bụnuka ndu kpọkponyi."

⁴ Ndu Ízurẹlu nulewho ejo-nzhi ono whẹ tsọlahaa áwhụ, t'ọ dụ onye kwarụ ngwa gude memaa onwiya emema. ⁵ Mkpata iya bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha sụru Mósísu: "Kfuru ndu Ízurẹlu agha: 'Unu bụnuka ndu kpọkponyi. Ọ -bụru l'ọo tẹ mu je unu etsotso ilile bẹ mu l'e-gbushikwa unu. Ọo ya bụ, t'unu yeshia ngwa ono, unu kwarụ gude memashia onwowhe ntaantaa tọgbo tẹ mu rịa ọriri marụ iwhe mu l'e-me unu.'" ⁶ O noo ya, ndu Ízurẹlu yeshia ngwa ono, whẹ kwarụ gude memashia onwowhe l'ugwu Horẹbu.

Ụlo-ẹkwa Ndzuko

⁷ Mósísu shi awhọtaje mkpuumkpu-ẹkwa je akpọbe otẹnya l'azụ ẹka, ndu Ízurẹlu kpọbe-geeru ụlo-ẹkwa nkewhe kua ya "Ụlo-ẹkwa Ndzuko". Iwhe bụ onye l'je

okpata Onye-Nwe-Qha ishi iwhe l'ejeje le Ụlo-ekwa Ndzuko ono, du l'azu eka ono, ndu Izurelu no. ⁸ L'obuje, Mosisu -tugbua eje le Mkpu-ekwa Ndzuko ono, ndu Izurelu ge we ha agbalihu; onyenonu eje akfuru l'onu Ụlo-ekwa nkiya dazhibe Mosisu enya jeye ya abahu le Ụlo-ekwa Ndzuko ono. ⁹ Mosisu -bahulewho le mkpu-umkpu-ekwa ono, urwukpu ono, kpuru orogbodo alwazeta bya anochia onu mkpuumkpu-ekwa ono nteke Onye-Nwe-Qha l'ekfu anu Mosisu. ¹⁰ L'obuje, ndu Izurelu whulewho urwukpu ono, kpuru orogbodo ono g'o keru l'onu mkpuumkpu-ekwa ono, we atuko ge we ha wu-lishihu, baaru Onye-Nwe-Qha eja. Onyenonu l'anoduje l'onu Ụlo-ekwa nkiya; baaru Onye-Nwe-Qha eja ono. ¹¹ O buru iya bu le Onye-Nwe-Qha l'anoje ekfu okfu eyeru Mosisu l'iwhu l'iwhu egube madzu l'anoje ekfuru eyeru onya iya. E megee, Mosisu alwawhu azu l'eka ono, ndu Izurelu no. O le nwokorobya ono, l'eyeru iya eka, mbu Joshuwa nwa Nunu ta alufujedu alufu le mkpuumkpu-ekwa ono.

Mosisu yele o-du-biribiri Onye-Nwe-Qha

¹² Mosisu su Onye-Nwe-Qha: "Tinoje ekfuru mu te mu dua ndu-a, ole i tii mezhidua te mu maru onye l'ii-yeru mu te mu l'iya tuko dua we obu. I suru l'i maru mube Mosisu ree-ree-ree, mu du ghu l'obu. ¹³ Ngwa, o -buru whu l'oo ezhi-okfu le mu du ghu l'obu, kanuru mu uche ghu nke owhu mu l'a-maru ghu, mu adu ghu l'obu tugbuwaruro. Nyatakwa le mba-a bukwa ndu nkeghu."

¹⁴ Onye-Nwe-Qha su Mosisu: "Mu l'e-tsoru-a unu eje l'onwomu, temenu mu l'e-me te meji nmakfuru ghu anmakfuru."

¹⁵ O noo ya, Mosisu su iya: "O -buru l'i tii tsodu anyi eje l'onwoghu, be ekwekwa t'anyi hata okpa ahata shi eka-a tugburu. ¹⁶ ?Ndenu ge l'ee-shi maru le mbedua mee ndu nkeghu du ghu l'obu; gbahaa l'i tso anyi? ?O hunu gunu odo l'e-goshi le mbedua mee ndu nkeghu gbaru iche l'eka ndu mgboko l'owhu no?"

¹⁷ Oo ya bu, Onye-Nwe-Qha su Mosisu: "Mu l'e-mezhiawho iwhe ono, i suru te mu meeru ghu, o noo nkele i duwa mu l'obu, mu makwaru ghu whu ree-ree-ree."

¹⁸ Mosisu su iya: "Byiko, goshinu mu o-du-biribiri ghu."

¹⁹ To du iya bu, Onye-Nwe-Qha su iya: "Mu l'e-me t'i whu ge mube Onye-Nwe-Qha du-be ree; mu anodu ghu l'iwhu kua onwomu ewha. Oo onye o du mu nke te mu meeru eze-iwhe-oma be mu l'e-meru iya; onye o du mu nke te mu whuru imiko be mu l'a-whuru iya. ²⁰ Ole i tii whudu mu atatiwhu, o noo nkele o to nwedu onye gude enya iya whu mu, bya l'a-nodu ndzu."

²¹ Onye-Nwe-Qha su: "O nweru ewhuru dukube eka-a mu no, l'ii-gbakoru l'eli. ²² O-du-biribiri mu ono

ghatadelewho; mu eye ghu l'eka ewhuru ono gbaru uwa; gude eka mu kwechia ghu; jeye mu aghatagee. ²³ Nteke ono mu ewofu eka, gu awhu azu mu. Ole owhube iwhe mu be l'ete awhujedu awhuwu owhe."

Okpekpu Ewhuru nke ebo

34 Onye-Nwe-Qha su Mosisu: "Wata okpekpu ewhuru labo odo t'o du g'oo nke mbu whu. Mu l'e-de iya iwhe e shi dee le nke mbu whu, i tujashiru. ² Kwakobe l'utsu echile, nyikota ugvu Sayinayi; bya egoshi mu onwoghu l'eli ugvu ono. ³ Ba adukwa onye gu l'iya l'a-li bya, to bo dukwa onye l'aa-whu l'ugvu ono l'owhu l'owhu; ya adukwa aturu, odua l'oo eswi, l'a-nodu l'okpa ugvu ono ata nri."

⁴ O noo ya, Mosisu wata okpekpu ewhuru labo odo, du g'oo nke mbu whu; o gbalihu l'onmewa utsu nyihu ugvu Sayinayi, egube Onye-Nwe-Qha zhiru iya. O paru okpekpu ewhuru labo ono l'eka. ⁵ Oo ya bu, Onye-Nwe-Qha nodu l'urwukpu nyizeta, bya akfukube Mosisu l'eka ono; bya agbakushi onwiya ewha iya ono, bu Onye-Nwe-Qha. ⁶ Onye-Nwe-Qha ghata l'iwhu Mosisu gbakushi onwiya ewha su: "Oo mu bu Onye-Nwe-Qha. Oo mu bu Onye-Nwe-Qha, mbu Chileke, l'awhujere imiko, buru Chileke l'emeje eze-iwhe-oma. Mu bu onye ehu l'ete eghukebeje eghe egwegwa, mu buru onye nyemobu iya nyiberu anyibe, bukwaruwho o-me-g'okfuru. ⁷ Unukurunu madzu be mu l'egoshije le mu yeru obu. O nokwawho ge mu l'agujeru we nu l'ejo-iwhe, we meru, guaru we nu l'ike, we kwefuru mu mee l'iwhe-du-eji, we meru mu. Ole mu ta ahajedu onye ikpe nmaru te mu ba ahu iya ahuhu. Ndu l'eme iwhe-du-eji be mu l'ahuje ahuhu iwhe-du-eji ono, we l'eme hu-rwua ya l'eka unwu nwanwa we mee nwanwanwanwa we no jeye l'ogbo nke eno."

⁸ Mosisu whuzetakebe iwhe l'al'i nteke ono who, baaru Onye-Nwe-Qha eja. ⁹ O su: "Gube Onye-Nwe-Qha, o -buru le mu duwa ghu l'obu ntaa, byiko te gube Onye-Nwe-Qha tsonuru anyi. A makwaru-a le ndu a bunuka kpokponyi, ole byiko gunuaru anyi nu ejo-iwhe ono, anyi l'eme mee nke iwhe-du-eji ono, anyi megbaberu. G'i wota anyi t'anyi bururo oke-iwhe ghu."

¹⁰ To du iya bu, Onye-Nwe-Qha su: "Sua, mu le ghu l'a-gba ndzu. L'atatiwhu ndu nkeghu l'owhu be mu l'eme oke iwhe du biribiri, mbu udu iwhe l'ete emebua l'eliwhe l'owhu; to meje le mba ge mba ha. Ndu ono, unu le we bukota eghirigha be l'a-whu g'iwhe, mube Onye-Nwe-Qha meru du-be egvu. ¹¹ Unu ngabe nchi mee iwu-a, mu l'aturu unu ntanu. Sua mu l'a-chifuru unu ndu Amoru mee ndu Kenanu mee ndu Hetu mee ndu Perezu mee ndu Hevu mee ndu Jebusu. ¹² Oo zhiawho t'unu kwaberu onwunu enya t'unu le ndu bu l'al'i ono, unu l'ala ba agba ndzu, odua be we l'e-megek-waa buru onya nmata unu. ¹³ Unu mebyishia enya-mg-

beja whẹ, unu etsukposhia ẹwhuru, whẹ doberu nsọ. Unu egbukwoshia itso, e doberu agwa whẹ, bu Ashera. ¹⁴ Tọ bọ dukwa iwhe ọdo, unu l'a-bajẹru ẹja gbahazhiawho mube Onye-Nwe-Ọha. O noo nkele mube Onye-Nwe-Ọha, ẹwha mu bu Okoowhoo bẹ buk-wa Chileke, l'ekoje okoowhoo.

¹⁵ "Unu kwabekwa ẹnya t'unu lẹ ndu bu l'alị ono ba agba ndzụ. O noo nkele whẹ gwadẹlewho agwa whẹ bẹ whẹ l'e-zhikwa unu t'unu bya, unu eje eria iwhe whẹ gude gwaa agwa whẹ. ¹⁶ Ọ -buru l'unu haru un-wada whẹ lutaru unwu unu nwoke tẹ whẹ buru uny-omu whẹ, bẹ whẹ l'e-me unwu unu ono, whẹ eje ekwe-he nkemu; whẹ abalahaaru agwa whẹ ono ẹja.

¹⁷ "Unu ba akputakwa ntekpe, unu l'a-nọ agwa agwa.

¹⁸ "Unu rijekwaa oge ono, l'aatajẹ buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. Abalị ẹsaa bẹ unu l'a-tajẹ buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, ẹgube ono, mu sọru t'unu meje iya. Unu rije oge ono nteke ono, e doberu t'e rije iya l'onwa Abyibu, o noo nkele ọo l'onwa Abyibu ono bẹ unu wufutaru l'alị Ịjiputu.

¹⁹ "Iwhe mbụ, vu ọzo waa ẹkpa-nwa bu nke mube Onye-Nwe-Ọha. Iwhe bu anụ, vugezhia ọzo futa l'ẹwho ne iya, bu okee bu nkemu; mbụ eswi m'ọ bu aturu m'ọ bu eghu. ²⁰ Unu gudeje nwaturu gbata nkakfu-igara, vu ọzo futa l'ẹwho ne iya. Ọ -buru l'unu ta agbatadu iya agbata, unu aswi-kwoo ya olu. Unwoke lile, bu ọkpara unu bẹ unu l'agbatajẹ agbata.

"Tọ bọ dukwa onye l'a-gbajẹ ẹka bya l'atatiwhu mu.

²¹ "Abalị ishii bẹ unu l'e-jeje ozhi unu; o -rwua mbọku nke ẹsaa, unu edzua ike. Unu be ejejekwa ozhi lẹ mbọku nke ẹsaa, o beru ọ buru nteke l'aakọbe iwhe akọbe, ọdua l'ọo nteke l'aakpata iwhe e meberu l'alị.

²² "Ọo witi mbụ, unu vu ọzo kpata bẹ unu l'e-gudeje ria Oge-Idzu. Unu erijee oge iwhe a kpatarụ l'okfu lẹ ishi ngvucha awha. ²³ Ugbo ẹto l'awha bẹ unwoke unu l'a-kpakọje gẹ whẹ ha byakọta l'atatiwhu Nnaji-Ọha, bu Onye-Nwe-Ọha, mbụ Chileke nke Ịzurẹlu. ²⁴ Mu l'a-chishiru unu ndu mba gẹ mba ha; mee t'alị unu sabaa ọsa. Ọ tọ dudu onye bya l'ẹje unu ọnata alị unu ono, nteke ono, unu l'e-jeje l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu ugbo ẹto l'awha.

²⁵ "Tọ bọ dukwa iwhe e yeru iwhe l'ekoje buredi, unu l'e-yekobe lẹ mmee anụ, unu gude agbaru mu ẹja.

"Tọ bọ dukwa anụ, e gude gbaa ẹja oge O-je-ghata, l'aa-hajẹ t'ọ dọ futa utsu.

²⁶ "Iwhe mbụ, vu ọzo kaa l'iwhe unu meberu l'alị bẹ unu l'e-gudeje bya l'ulo Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu.

"Unu be egudejekwa mini-ẹra ne eghu shia nwa iya."

²⁷ Tọ dọ iya bu, Onye-Nwe-Ọha sọ Mosisu: "Dee okfu ono g'ọ ha l'ẹkwo. O noo nkele ọo okfu ono bẹ mu lẹ ghu mee ndu Ịzurẹlu gude gbaa ndzụ." ²⁸ Mosisu yele Onye-Nwe-Ọha nọo ọkporo abalị ugbo labọ l'ẹka ono; eswe l'enyashi; Mosisu te eri nri, t'ọ ngu mini. O dee

okfu ọgbandzu ono bu iya bu iwu iri, shi l'ẹka Chileke l'eli okpekpu ẹwhuru ono.

Iwhe Mosisu l'egbu zaazaa

²⁹ Nteke Mosisu shi l'ugvu Sáyinayi nyizeta, parụ okpekpu ẹwhuru labọ ono, e deru iwu Onye-Nwe-Ọha l'ẹka, bẹ l'ẹte ọmadua l'iwhu l'egbu iya zaazaa, eshi yele Onye-Nwe-Ọha shi ekfugba okfu. ³⁰ Ẹronu yele ndu Ịzurẹlu whụ g'iwhu l'egbu Mosisu zaazaa, whẹ tsuhu egvu gẹ whẹ l'eshi jekube iya ntse. ³¹ Mosisu bya ekua whẹ oku, Ẹronu mee ndu ishi edzudzu-ọha ono gẹ whẹ ha tugbua jekfushia ya; Mosisu kfuru yeru whẹ. ³² E megee; ndu Ịzurẹlu l'owhu byakube iya ntse, ọ tushikotarụ whẹ iwu ono, Onye-Nwe-Ọha nuru iya l'ugvu Sáyinayi.

³³ Mosisu kfugee okfu yeru whẹ, o woru ẹkwa kwechia onwiya atatiwhu. ³⁴ Ọle ọobuje, Mosisu bahụ lẹ mkpuumkpu-ẹkwa ono, Onye-Nwe-Ọha nọ tẹ yele iya kfugba, ya ekwefu ẹkwa ono l'atatiwhu iya jeye ya alufuta. Ọ -lufutalewho, ya ekfukotarụ ndu Ịzurẹlu iwhe e zhiru iya; ³⁵ whẹ abya awhukwawho g'iwhu l'egbu Mosisu zaazaa. Mosisu abya ekwechiwhu ẹkwa ono azu l'iwhu, ya dọ iya nno jeye l'oo-je tẹ yele Onye-Nwe-Ọha kfugbabe.

Mbọku-ọtuta-ume

35 Mosisu bya ekukobe ndu Ịzurẹlu gẹ whẹ ha sọ whẹ: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha sọru t'unu mee ndọwa: ² Ọ sọru l'ọo abalị ishii bẹ unu l'e-jeje ozhi unu; o -be mbọku nke ẹsaa, unu edobe iya nsọ; t'ọ buru mbọku-ọtuta-ume nke Onye-Nwe-Ọha. Iwhe bu onye jeru ozhi mbọku ono; t'e gbukwaa onye ọbu egbugbu. ³ T'ọ bọ dukwa onye l'a-whunwu ọku l'ibe iya mbọku-ọtuta-ume."

Iwhe l'ee-gude mee Mkpuumkpu-ẹkwa

⁴ Mosisu sọ ndu Ịzurẹlu gẹ whẹ ha: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha sọru t'e mee ndọwa: ⁵ Ọ sọru t'unu shi l'iwhe unu nweru hata iwhe bya anụ yẹbe Onye-Nwe-Ọha. Onye l'ọowho l'obu t'ọ nụ yẹbe Onye-Nwe-Ọha iwhe bẹ iwhe l'oo-gude bya anụ iya bu mkpọla-ododo mee mkpọla-ọcha mee ope, ⁶ mee oghu dọ urwukpu-urwukpu mee ọwhu l'eke uswe-uswe mee ọwhu l'eke mmee-mmee mee ọkpobe ẹkwa ọcha yele eji eghu, ⁷ mee akpọ ebyila, a tseru l'uswe mee akpọ umoro-onyimu mee oshi akeshiya, ⁸ mee mmanụ olivu, l'eegudeje anwụ ọku mee iwhe l'eeyeje lẹ mmanụ, l'aawu l'ishi t'ọ shia mkpọ mee ọwhu l'eeyeje l'ụnwu-isensu, l'eshi kwẹkwẹkwe, ⁹ mee ẹwhuru onikusu mewardoo ẹwhuru ọdo, l'erekaa ire. Ẹwhuru ono bẹ l'ee-megee dzuppyabe l'uwe ifodu onye ishi ndu l'agba-je ẹja nụ Chileke yele ẹkwa-nkwechi-obu iya.

¹⁰ "T'iwhe bu onye l'eme nka l'ime unu futa bya emekota iwhe lile ono, Onye-Nwe-Qha suru t'e mee, ¹¹ mbu mkpuumkpu-ekwa ono mee ekwa, l'ee-kwebe iya l'eli mee iwhe l'ee-gude kwechia ya mee iwhe l'ee-gude kota ukoloba, du le mkpuumkpu-ekwa ono mee oshi, e gude akpobe mkpuumkpu-ekwa ono mee owhu l'eswebushi le mgbo iya mee enya aka l'aa-kporu iya ye, ¹² mee igbe-ogbandzu yele mkpara, l'ee-gudeje apa iya mee okfu igbe ono, l'aa-noduje akfu ugwo iwhe-du-aji mee ekwa ono, l'ee-gude gebuta iya, ¹³ mee teburu yele mkpara, l'ee-gudeje apa iya mee arya, l'etsoje iya yele buredi ono, l'ee-dobeje l'iwhe Onye-Nwe-Qha, ¹⁴ mee iwhe ono, l'aatukobeje oryoku ono, l'e-meje t'iworo iya ngashia yele ngwa, du iya nu mee oryoku iya l'onwiya mee mmanu, l'ee-gudeje anwu oku ono, ¹⁵ mee enya ngwo-eja unwu-isensu yele mkpara, l'ee-gudeje apa iya mee mmanu, l'aa-wuje l'ishi yele unwu-isensu, l'eshi kwekwekwe mee ekwa, l'ee-gobutaje onu-abata mkpuumkpu, ¹⁶ mee enya-mgbeja ono, bu aka l'aa-gbaje aja okpokota-iwhe-oku yele iwhe ono, du g'oo ugbo, e gude ope kpaa mee mkpara, l'ee-gudeje apa enya-mgbeja ono yele arya iya g'oo ha mekwawho eze efere ono, l'ee-gude ope mee yele okpa iya, ¹⁷ mee ekwa ono, l'ee-gude gebuta oma-ogboduwu mkpuumkpu-ekwa ono mee itso oma-ogboduwu ono yele enya aka l'aa-kpobe-gee itso ono mee ekwa ono, l'ee-gude gebuta onu-abata oma-ogboduwu ono, ¹⁸ mee abara mkpuumkpu-ekwa ono yele nke oma-ogboduwu iya mee eri iya, ¹⁹ mee uwe ono, a kparu akpakpa, l'ee-yeje gude eje ozhi l'ulo-nsu, mbu uwe, e doberu nsu te Eronu, bu onye l'agbaje aja nu Chileke yele unwu iya yeje gude jeje ozhi nke ndu l'agbaje aja nu Chileke."

²⁰ To du iya bu, ndu Izurelu ge we ha wukashihu l'atatiwhe Mosisu. ²¹ Iwhe bu ndu l'owho l'obu mee onye o rwuru l'ehu t'o nu Onye-Nwe-Qha iwhe, gudegee iwhe bya anu iya, mbu iwhe l'ee-gude mee nke Ulo-ekwa-ndzuko obu mewaro iwhe l'ee-gude eje ozhi l'ime iya mekwawho owhu l'ee-gude kwee uwe, du nsu. ²² Iwhe bu ndu o zuru nkwe l'obu, unwoke mee unwanyi; gudegee iwhe e meru le mkpola-ododo bya anu Onye-Nwe-Qha, mbu iwhe du g'oo aga nkochi mee eregede-nchi mee echi mewaro iwhe odo, du-gee l'iche l'iche, e meru le mkpola-ododo. We woru mkpola-ododo we ono bya anu Onye-Nwe-Qha.

²³ Ndu owhu nweru oghu wotakotakwa iya who, mbu oghu, du urwukpu-urwukpu mee nke ododo mee nke uswe-uswe mee okpobe ekwa ocha mee eji eghu mee akpo ebyila, a tseru l'uswe mee nke umoro-enyimu.

²⁴ Ndu ike du onu mkpola-ocha, m'obu ope wotakwa iya who bya anu Onye-Nwe-Qha. Ndu owhu nweru oshi akeshiya, du ree t'e gude iya rwua orwu nukwa iya who. ²⁵ Iwhe bu unwanyi maru ome nka gude aka we kpata iwhe bya anu. Uwhodu gude oghu du urwukpu-

urwukpu mee oghu ododo mee nke uswe-uswe kpaa nke we; uwhodu gude ekwa ocha kpaa nke we bya anu. ²⁶ Unwanyi, o whoru l'obu, bu ndu l'eme nka, bu eji eghu be we gude kpaa nkewe. ²⁷ Owhube ndu ishi wota ewhuru onikusu mewaro ewhuru odo, l'erekaa ire, t'a dzupyebe l'uwe ifodu onye ishi ndu l'agbaje aja nu Chileke yele l'ekwa-nkwechi-obu iya. ²⁸ We nufukwawho iwhe l'eshi mkpo yele mmanu olivu, l'ee-gudeje anwu oku; bya anu owhu l'ee-yeje le mmanu l'aawu l'ishi mee nke unwu-isensu, l'eshi kwekwekwe. ²⁹ Ndu Izurelu l'owhu, unwoke mee unwanyi be wotakotaru iwhe zuru we nkwe l'obu, mbu ndu o whoru l'obu te we wota iwhe l'ee-gude rwua orwu ono, Onye-Nwe-Qha shi l'onu Mosisu kfu t'a rwua.

³⁰ O noo ya, Mosisu su ndu Izurelu: "Unu lekwa le Onye-Nwe-Qha be hotaakwaru Bezaletu nwa Uri, bu nwanwa Horu, onye ikfu Juda, ³¹ bya emewaa, ume yebe Chileke ji iya ehu, nke owhu l'oo-buru onye maru mmamagu; buru onye kwaru enya mee t'iwhe dojee ya enya ree nke owhu l'oo-ma ome nka l'uzo, du l'iche l'iche, ³² ya amaru ge l'ee-shije gude mkpola-ododo yele mkpola-ocha mee ope ememashi iwhe ememashi, ³³ makwaruwho ge l'aawa ewhuru, l'ere ire mee ge l'aawuje mkpola-ododo l'ogboromonu iya, bya amakwaruwho ge l'aapyije iwhe apyipyi mewaro ge l'eeshije eme nka odo, du-gee iche iche. ³⁴ O nokwawho g'oo nuru yele Oholiyabu nwa Ahisamaku, onye ikfu Danu mmamagu nke ozhi ndu odo ge l'eeme nka obu. ³⁵ O mekwaru te mmamagu, e gude eme nka l'uzo, du l'iche l'iche mee mmamagu, e gude ememashi iwhe ememashi rwube we aka mee te we maru ge l'eegudeje oghu du urwukpu-urwukpu yele oghu ododo mee nke uswe-uswe mee ekwa ocha dengashia iwhe edengashi. We labo bu ndu makotaru ge l'eemeje nka l'iwhe t'o maa uma.

36 "Oo Bezaletu yele Oholiyabu mee iwhe bu ndu maru ome nka, ndu Onye-Nwe-Qha nuru mmamagu; bya emee t'iwhe doo we enya bu iya bu iwhe lile, kuberu otu ulo-nsu ono; oo we bu ndu l'arwu orwu ono, mee ya ge Onye-Nwe-Qha suru t'e mee ya."

² Oo ya bu, Mosisu kua Bezaletu yele Oholiyabu mee iwhe bu ndu lile maru ome nka; ndu Onye-Nwe-Qha nuru mmamagu, buru ndu l'owho l'obu te we jee ozhi ono. ³ Mosisu chiru iwhe ono, ndu Izurelu tukotaru t'e gude mee nke otu ulo-nsu ono chiru chee we. L'utsu mboku mboku be ndu Izurelu l'anoje atuko iwhe ono anu Mosisu le g'oo zuru we nkwe l'obu. ⁴ Iwhe bu ndu maru ome nka, l'atu ulo-nsu ono pakotaru orwu lile, we shihawa arwu haa, ⁵ tugbua je asu Mosisu: "Ndu-a tutaakwaru iwhe suru t'e gude iya rwua orwu obu, Onye-Nwe-Qha suru t'a rwua; gbee tawaru nke etsutsu iya ye iya."

⁶ Mosisu bya atua iwu su: "T'o bo dukwa nwoke, odua l'oo nwanyi, l'a-dubaa iwhe odo, l'oo-me su l'oo iwhe ya

gude eyeta eka t'e gude mee nke ulo-nsọ ono." A ryaa iwhe ono, Mosisu kfuru aryarya ryadzuru iya odu-ulo-ekwa ndu Izurelu. E shi nno kposhia ndu Izurelu t'ọ bọ duche iwhe whẹ l'e-wotabaa; ⁷ o noo nkele iwhe a tų-taru t'e gude rwua ọrwu ono dzuwaru gẹ l'ee-gude iya rwu-gee ọrwu ono tsufu etsufu.

Mkpuumkpu-ekwa

⁸ Iwhe bu ndu maru ome nka le ndu ọrwu ono gude ukfu ekwa iri mee mkpuumkpu-ekwa ono. Ukfu ekwa iri ono bu ọkpobe ekwa, e gude oghu ọcha kpa ree mee oghu du urwukpu urwukpu mee nke uswe-uswe mee nke mmee-mmee. Onye maru ome nka gude oghu ono kpata cherubu ye l'ukfu ekwa ono. ⁹ Ukfu ekwa ono be hakota ishi nhako. Ogologo iya du nji-eka ukporo l'esato; ọsa iya du nji-eka eno. ¹⁰ Whẹ bya ewota ukfu ekwa ono uzhi ise gbagbabe agbagbabe, ọ buru ogologo ekwa lanu; whẹ wotafua uzhi ise ọwhu gbagbabe kwawho, ọ buru ogologo ekwa lanu. ¹¹ Ogologo ekwa ono nke mbu be whẹ gude oghu, du urwukpu-urwukpu yeshia ukoloba l'ogboromonu ukfu ekwa nke ikpazu iya. Whẹ bya emekwaa ya wọ nno l'ukfu ekwa nke ishishi iya le ogologo iya nke ebo.

¹² Ukoloba ukporo labo l'iri be whẹ yeru l'ishishi ogologo ekwa lanu; whẹ yekwawho ukoloba ukporo labo l'iri l'ishishi ogologo ekwa lanu ọwhu. Ukoloba ono tuko ghaaru onwowhe iwhe. ¹³ Whẹ gude mkpola-ododo meta iwhe nweru ukoloba ishi labo uzhi ukporo labo l'iri, gude iya dzegbabe ogologo ekwa ono whẹ labo, ọ liko onu.

¹⁴ Whẹ bya egude eji eghe kpata ukfu ekwa iri le nnanu, l'ee-gude kwechia eli mkpuumkpu-ekwa ono. ¹⁵ Ukfu ekwa iri le nnanu ono be hakota enya nhamunha. Ogologo iya du-gee nji-eka ukporo l'iri iri. Ọsa iya du-gee nji-eka eno eno. ¹⁶ Whẹ bya achita ukfu ekwa ono ise gbagbabe; ọ buru ogologo ekwa lanu, chita ukfu ekwa ishii ọwhu gbagbabe fua, ọ buru nnanu. ¹⁷ Ukoloba ukporo labo l'iri be whẹ yeru l'ishishi ogologo ekwa lanu; yekwawho ukoloba ukporo labo l'iri l'ishishi ogologo ekwa lanu ọwhu. ¹⁸ Whẹ gude ope meta iwhe nweru ukoloba l'ishi labo uzhi ukporo labo l'iri, gude iya kotagee ukoloba ogologo ekwa ono whẹ labo; gude iya dzegbabe mkpuumkpu-ekwa ono, ọ buru nnanu. ¹⁹ E megee; whẹ gude akpo ebyila, a tseru l'uswe, mee iwhe l'ee-gude kwechia eli mkpuumkpu-ekwa ono, bya egudekwawho akpo umoro-enyimu mee iwhe l'ee-gude kwechia eli akpo ebyila ono.

²⁰ Whẹ gude oshi akeshiya meta oshi, e gude akpobe mkpuumkpu-ekwa ono. ²¹ Oshi, e gude akpobe mkpuumkpu-ekwa ono b'e meru, ọ du-gee nji-eka iri iri l'eli. Ọsa iya du-gee nji-eka le mkpirikpi. ²² Oshi ono be whẹ pyiru ọkpa labo yekota l'ibeke ebo-ebo. O noo gẹ whẹ mekotaru oshi, e gude akpobe mkpuumkpu-ekwa ono

g'ọ ha. ²³ A bya l'ibeke iya ọwhu mkpuumkpu-ekwa ono cheru iwhe l'uzo ọhuda, ọ buru ukporo oshi-akpobe iya be whẹ meru t'e ye iya. ²⁴ Whẹ gude mkpola-ọcha meshia enya eka l'aa-kporu oshi-akpobe iya nke uzo ọhuda ono ye, meta iya uzhi ukporo labo. Oshi, e gude akpobe mkpuumkpu-ekwa ono g'ọ ha nwegeeru enya eka labo, l'aa-kporu ọkpa iya yekota. ²⁵ A bya l'ibe iya ọwhu; bu iya bu ibiyi ọwhu cheru iwhe l'uzo isheli, ọ bukwaruwho oshi-akpobe iya, du ukporo be whẹ metaru t'e ye iya. ²⁶ Whẹ gude mkpola-ọcha meshia enya eka l'aa-kpo-geeru oshi-akpobe iya ono ye, meta iya uzhi ukporo labo. Oshi-akpobe iya ono g'ọ ha nwegeeru enya eka labo, l'aa-kporu ọkpa iya yekota. ²⁷ A bya l'okotazu mkpuumkpu-ekwa ono, mbu ibiyi ọwhu cheru iwhe l'uzo enyanwu-ariba, ọ buru oshi, e gude akpobe iya, du ishii be whẹ metaru t'e ye iya. ²⁸ Iku okotazu mkpuumkpu-ekwa ono whẹ labo bu oshi-akpobe iya labo be whẹ metaru t'e ye iya. ²⁹ Oshi-akpobe iya labo ono, l'ee-ye le mgbureku iya ono be whẹ meru, ọ du ebo-ebo, watalẹwho l'uzo alị iya jeye l'uzo imeli iya. E gude echi lanu kupyabe whẹ labo. Whẹ labo b'a meru, ọ dukota egube ono. ³⁰ Ọo ya bu l'ọo esato be oshi, e gude akpobe mkpuumkpu-ekwa ono du l'azu mkpuumkpu-ekwa ono. E gude mkpola-ọcha meshia enya eka l'aa-kporu ọkpa oshimngbo ono yekota uzhi iri l'ishii. Oshi, e gude akpobe mkpuumkpu-ekwa ono g'ọ ha nweru enya eka labo, l'aa-kporu ọkpa iya yekota.

³¹ Whẹ gude oshi akeshiya washia werere oshi, l'ee-swebushi iya. Uzhi ise be whẹ l'e-swebu l'oshi, e gude akpobe mkpuumkpu-ekwa ono le mgbureku iya lanu; ³² swebekwawho uzhi ise ọdo le mgbureku iya ọdo. Uzhi ise ọdo buru l'okotazu mkpuumkpu-ekwa ono be whẹ l'e-swebe iya, l'eka iya ọwhu cheru iwhe l'uzo enyanwu-ariba. ³³ Werere oshi ọwhu l'ee-swebe l'echi iya be whẹ meru nke ọwhu l'oo-shi l'ishi lanu dafu l'ishi iya ọwhu. ³⁴ Whẹ rwuru mkpola-ododo l'oshi, e gude akpobe mkpuumkpu-ekwa ono; bya egudekwawho mkpola-ododo meshia echi, l'e-sedekota werere oshi ono, l'ee-swebushi iya. Whẹ bya awukwaawho mkpola-ododo le werere oshi ono.

³⁵ Whẹ gude oghu, du urwukpu-urwukpu mee ọwhu l'eke uswe-uswe mee oghu, l'eke mmee-mmee yele ọkpobe ekwa ọcha, a kparu, ọ du ree; gude iya kwee ukfu ekwa. Onye maru ome nka bya egude oghu ono kpa cherubu ye l'ukfu ekwa ono. ³⁶ Whẹ gude oshi akeshiya meta itso eno, rwua ya mkpola-ododo, bya egudekwawho mkpola-ododo meshia iwhe nweru ukoloba, l'ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono. Whẹ bya egude mkpola-ọcha kpushia enya eka l'aa-kpobe-gee itso ono uzhi eno. ³⁷ Whẹ gude oghu, du urwukpu-urwukpu mee ọwhu l'eke uswe-uswe mee ọwhu l'eke mmee-mmee yele ọkpobe ekwa ọcha, a kparu, ọ du ree, gude iya kwee ekwa, l'ee-gude gbobuta onu-abata

mkpuumkpu-ekwa ono, ọ bụru onye maru odengashi iwhe edengashi meru iya. ³⁸ Whẹ gude oshi akeshiya meta itso ise, bya emetakwawho iwhe nweru ukoloba, l'ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono. Ishi itso ono yele iwhe l'ee-swebe l'itso ono be whẹ rwuru mkpola-ododo, bya egude ope meshia enya aka l'aa-kpobe itso ono uzhi ise.

Igbe-ogbandzu

37 Bezalelu gude oshi akeshiya kua igbe. Ogologo iya du nji-eka labo le mkpirikpi. Osa iya du nji-eka lanu le mkpirikpi. Eli iya dukwawho nji-eka lanu le mkpirikpi. ² O bya arwu ya okpobe mkpola-ododo l'ime iya mee l'azu iya. O gudekwawho mkpola-ododo kpụ-whee mgbureku iya mgburumgburu. ³ O gude mkpola-ododo kputa echi eno wupyaabe l'okpa iya ono whẹ eno. O wupyaaberu ebo l'ibe aka lanu; wupyaabe ebo owhua l'ibe iya owhua. ⁴ O gude oshi akeshiya ono pyita mkpara labo, rwa ya mkpola-ododo l'eli. ⁵ O wota mkpara ono whẹ ebo pyokafu l'echi ono, a wupyaabegeeru le mgbureku igbe ono t'ọ bụru iwhe l'ee-gudeje apa iya.

⁶ O gude okpobe mkpola-ododo meta okfu igbe, l'aanoduje akfu ugwo iwhe-du-aji. Ogologo iya du nji-eka labo le mkpirikpi. Osa iya du nji-eka lanu le mkpirikpi. ⁷ O gude mkpola-ododo, e tsusaru osa mee cherubu labo dobegee l'ishishi okfu igbe ono whẹ labo. ⁸ Cherubu lanu b'o doberu l'ishi lanu, dobe nnanu l'ishi iya owhua, bya emee, cherubu labo ono dobegee l'ishishi igbe ono whẹ labo yele igbe ono gbaa mgbala lanu. ⁹ Cherubu ono b'o meru, o gbasaa akwaka iya agbasa l'imeli, shi nno mee akwaka iya ono gbobuta igbe ono. Cherubu ono b'e meru whẹ chebekota onwowhe iwhe, dazhibe-gee enya l'eli igbe ono.

Teburu

¹⁰ O gudekwawho oshi akeshiya pyia teburu. Ogologo iya du nji-eka labo. Osa iya du nji-eka lanu. Eli iya du nji-eka lanu le mkpirikpi. ¹¹ O rwa ya okpobe mkpola-ododo; bya egudekwawho mkpola-ododo kpụ-whee eli iya mgburumgburu. ¹² O wota werere oshi, osa iya ha g'oo obochi-eka swia mgbureku iya mgburumgburu, bya egudekwawho mkpola-ododo kpụ-whee werere oshi ono. ¹³ Whẹ kputa echi mkpola-ododo eno rwapyabe-gee le mgbureku okpa teburu ono. ¹⁴ Echi ono b'e dokubegeeru werere oshi ono nke owhu l'oo-du ike gbagide mkpara ono, l'ee-gudeje apa teburu ono. ¹⁵ Mkpara ono, l'ee-gudeje apa teburu ono bu oshi akeshiya b'o gude pyishia ya, bya arwu ya mkpola-ododo. ¹⁶ O gude okpobe mkpola-ododo meshia ngwa l'a-du le teburu ono, mbu eze efere mee agọ mee okwa mee uwaka, l'aa-tukobe l'eli teburu

ono. Iwhe lile ono bu iwhe l'ee-gudeje gbaaru Onye-Nwe-Oha ngwo-aja-mmee.

Iwhe o-tukobe oryoku

¹⁷ O gudekwawho okpobe mkpola-ododo, e tsusaru osa mee iwhe l'aatukobeje oryoku. O meru iya, o nweru oshi yele njakata. O bya enweru ochi, nweru iwhe du g'oo igu ooshi mee iwhe du g'oo igu, jaru ajaja. O meru iwhe ono whẹ le iwhe ono, l'aatukobeje oryoku ono gba mgbala lanu. ¹⁸ Oshi iya ono nweru njakata ishii. Njakata eto du le mgbureku iya lanu; eto odo du le mgbureku iya owhua. ¹⁹ Njakata iya lanu nweru omogo eto. Omogo ono b'e meru; o dukota g'oo igu ooshi alumundu, bya enweru nkwo yele iwhe a kpuru o du g'oo igu ooshi, jaru ajaja. O noo g'oo dukota le njakata iya ono whẹ ishii, jakashihuru l'oshi iya ono. ²⁰ Oshi iya ono nweru omogo eno, e meru o du g'oo igu ooshi alumundu, bya enweru nkwo yele iwhe a kpuru; o du g'oo igu ooshi jaru ajaja. ²¹ Nkwo iya lanu b'a kpuru, o nodu le mkpala njakata labo ono, du l'uzo ali iya. Nke ebo nodu le mkpala njakata labo nke eechi. Nke eto nodu le mkpala njakata labo nke imeli. O nodukota le mkpala ekali iya ono whẹ ishii. ²² Nkwo iya ono yele njakata iya ono b'e meru yele oshi iya gbaa mgbala lanu. O buri okpobe mkpola-ododo, e tsusaru osa b'e gude mee ya. ²³ O gudekwawho okpobe mkpola-ododo meta oryoku esaa, l'aa-tukobegee l'eli iwhe ono, l'aatukobeje oryoku, bya emetakwawho akpa iya mee mbeji, l'aaguje oku ye iya. ²⁴ Iwhe ono, l'aatukobeje oryoku ono yele arya, tso iya nu g'oo hakota bu okpobe mkpola-ododo, erwa iya du talentu lanu b'e gude mee ya.

Enya-mgbeja unwu-isensu

²⁵ O gude oshi akeshiya kua enya-mgbeja, l'aa-kpoje unwu-isensu oku. Ogologo iya yele uswe iya hakota enya nhamunha. Iwhe o du-gee bu nji-eka nnanu nnanu. Eli iya du nji-eka labo. Mpu iya yele enya-mgbeja ono b'e meru o gbakota mgbala lanu. ²⁶ O bya arwu okpobe mkpola-ododo l'eli iya mee le mgbureku iya mee le mpu iya. O gudekwawho mkpola-ododo kpụ-whee mgbureku iya mgburumgburu. ²⁷ O gude mkpola-ododo meta echi labo rwapyabe-gee le mgbureku iya whẹ ebo-ebo. A rwapyabe-geeru iya, o nodukota le mkpala iwhe ono, a kpụ-wheru iya mgburumgburu. O buri echi ono be l'ee-yeje mkpara, l'ee-gudeje apa iya. ²⁸ O gude oshi akeshiya pyita mkpara ono, rwa ya mkpola-ododo.

²⁹ O mekwaawho mmanu ono, du nsọ, l'eshi mkpo, l'aawuje l'ishi mee unwu-isensu, guru egugu eshi kwekwekwe; o buri aka orwu onye maru ome mmanu-mbeleke b'o bu.

Enya-mgbeja ọkpokota-iwhe-ọku

(Awụ. 27:1-8)

38 O gude oshi akeshiya kua enya-mgbeja. Eli iya du nji-eka eto. Ogologo iya yele osa iya hakota ishi nhako. Iwhe o du-gee bu nji-eka ise ise. ² O kpuru mpu yekota l'aguga iya whẹ eno. O mee; mpu ono yele enya-mgbeja ono gbaa mgbala lanu. O bya eworu ope rwua ya. ³ O gude ope meshia arya lile, l'ee-gudeje eje ozhi l'enya-mgbeja ono bu iya bu ite okpo ntu mee eku mee eze efere mee oleji mee mbeji, l'ee-gudeje agu oku. ⁴ O gude ope kpaawhe du nggarafu nggarafu g'oo ugbu, nweru mgburu eno, gude iya kwechia uzo ali mgburu enya-mgbeja ono. O shi l'echilabo iya kwechia ya jeye l'eli iya. ⁵ O gude ope kpua echi eno rwapayabeg-gee le mgburu iwhe ono, du nggarafu nggarafu g'oo ugbu ono, e meru l'ope; t'o buru enya eka l'ee-pyokafuje mkpara, l'ee-gudeje apa enya-mgbeja ono. ⁶ O gude oshi akeshiya pyita mkpara labo, rwua ya ope, ⁷ woru mkpara ono pyokafu l'enya echi ono ibeka ibebo. Mkpara ono whẹ ebo l'a-nodu-gejee le mgburu enya-mgbeja ono whẹ labo mee l'aapa iya. O meru enya-mgbeja ono, uzo du iya l'echi; o buru ibiribe oshi b'o gude mee ya.

Eze efere

(Awụ. 30:17-21)

⁸ O gude ope mee eze efere yele okpa iya. Ope ono, o gude mee ya shi l'onyo unwanyi, l'anoje eje ozhi l'onu Ulo-ekwa-ndzuko.

Ọma-Ogboduwhu

(Awụ. 27:9-19)

⁹ O bya emeeru mkpuumkpu-ekwa ono oma-ogboduwu. O gude ekwa ocha, a kparu ree kwee ekwa, du ukporo nji-eka ugbo ise l'ogologo; t'e gude gebuta uzo ohuda oma-ogboduwu ono. ¹⁰ O gude ope meta itso ukporo, l'aa-kpobe iya yele enya eka l'aa-kpobekota itso ono, bya egude mkpola-ocha meshia iwhe nweru ukoloba, l'ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono yele iwhe l'ee-swebeg- l'itso ono. ¹¹ Uzo isheli iya bukwawho ekwa, du ukporo nji-eka ise l'ogologo b'e kweru; gude gebuta iya. Itso, l'aa-kpobe l'uzo isheli ono be du ukporo; enya eka l'aa-kpobe itso ono dukwawho ukporo. O buru ope b'e gude mekota iya, gude mkpola-ocha meshia iwhe ono, nweru ukoloba, l'ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono yele iwhe ono, l'ee-swebeg- l'itso ono.

¹² A bya l'osa oma-ogboduwu ono l'uzo enyanwuariba; o buru ekwa, du ukporo nji-eka ugbo labo le nji-eka iri l'ogologo b'e kweru, gude gebuta iya. O bya emeta itso iri, l'aa-kpobe l'uzo enyanwuariba ono, meta enya eka l'aa-kpobe-gee itso ono uzhi iri. O bya egude mkpola-ocha meshia iwhe nweru ukoloba, l'ee-

gude kobe ekwa ono l'itso ono yele iwhe l'ee-swebeg- l'itso ono. ¹³ Osa oma-ogboduwu ono l'uzo enyanwuariba iya dukwawho ukporo nji-eka ugbo labo le nji-eka iri l'ogologo. ¹⁴ O bya ekwee ekwa, du nji-eka iri l'ise l'ogologo t'e gude gebuta mgburu onu-abata oma-ogboduwu ono ibeka lanu. Itso, l'aa-kpobe iya du eto; enya eka l'aa-kpobe-gee itso ono dukwawho eto. ¹⁵ A bya le mgburu onu-abata oma-ogboduwu ono ibe iya owhua, o bukwawho ekwa, du nji-eka iri l'ise l'ogologo b'o kweru t'e gude gebuta iya. Itso, l'aa-kpobe iya du eto; enya eka l'aa-kpobe-gee itso ono dukwawho eto.

¹⁶ Ekwa lile, l'ee-gude gebuta oma-ogboduwu ono mgburumgburu bukota okpobe ekwa ocha, a kparu o du ree. ¹⁷ Enya eka l'aa-kpobe-gee itso, e gude akpoheta oma-ogboduwu ono mgburumgburu bu ope be whẹ gude meshia ya. Iwhe nweru ukoloba, l'ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono yele iwhe l'ee-swebeg- l'itso ono buru mkpola-ocha b'e gude meshia iya. Ishi itso ono b'a rwuru mkpola-ocha. Iwhe l'ee-swebeg- l'itso ono, l'ee-gude kpoheta oma-ogboduwu ono mgburumgburu buru mkpola-ocha b'e gude meshia ya. ¹⁸ O oghu, du urwukpu-urwukpu mee oghu ododo mee nke uswe-uswe yele okpobe ekwa ocha, a kparu o du ree b'e gude kwee ekwa, du nji-eka ukporo l'ogologo, t'e gude gebuta onu-abata oma-ogboduwu ono; o buru eka orwu onye maru odengashi iwhe edengashi b'o bu. ¹⁹ Onu-abata oma-ogboduwu ono b'e metaru itso eno yele enya eka l'aa-kpobe-gee itso ono uzhi eno. Iwhe nweru ukoloba, l'ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono mee iwhe l'ee-swebeg- l'itso ono b'e mekotaru le mkpola-ocha. E gudekwawho mkpola-ocha rwukota l'eli itso ono. ²⁰ Iwhe bu abara, l'ee-libe eri mkpuumkpu-ekwa ono mee nke oma-ogboduwu ono bu ope b'e gude mekota iya.

Iwhe e gude je ozhi

²¹ O waa mkpakọ iwhe e gude mee mkpuumkpu-ekwa ono bu iya bu mkpuumkpu-ekwa Iwu ono. Oo Mosisu suru te o-shi-l'epa Lívayi dekota iwhe lile ono l'ekwo. Onye ishi whẹ bu Itama nwa Eronu, bu onye l'agbaje eja nu Chileke. ²² Bezalelu nwa Uri, bu nwanwa Horu, bu o-shi l'ikfu Juda mekotaru iwhe lile Onye-Nwe-Oha turu Mosisu l'iwu t'e mee. ²³ Onye yele iya gba mgbala mee ya bu Oholiyabu nwa Ahisamaku, o-shi l'ikfu Danu; o bu onye l'eeme nka, buru onye maru omemashi iwhe ememashi; temenu o makwaruwho ge l'eegudeje oghu, du urwukpu-urwukpu mee oghu ododo mee nke uswe-uswe yele okpobe ekwa ocha, a kparu o du ree edengashi iwhe edengashi. ²⁴ Mkpola-ododo, a tutaru le ngwo-eja-amama, a nuru t'e gude mee nke ulo-nsọ ono be dukota ukporo talentu le

talentu tete; ọwaa ụnu shẹkelu l'ụkporo shẹkelu iri l'ishii lẹ shẹkelu tete. Ẹrwa mkpọla-ododo ono bẹ yẹle shẹkelu ụlo-nsọ ha ẹnya nhamunha. ²⁵ Mkpọla-ọcha, ndu a gụru ọgu tataru nteke ono, a gụru ndu Ízurẹlu ọgu bẹ ẹrwa iya dọ ụkporo talentu ise; ọwaa ụnu shẹkelu ẹno l'ụkporo shẹkelu ẹsato lẹ shẹkelu iri l'ise. Ẹrwa mkpọla-ọcha ono bẹ yẹle shẹkelu ụlo-nsọ ha ẹnya nhamunha. ²⁶ Iwhe mkpọla-ọcha ono gbarụ whẹ l'ẹhu l'ẹhu bụ nkere shẹkelu labọ. Ẹrwa mkpọla-ọcha ono bẹ yẹle shẹkelu ụlo-nsọ hakọta ẹnya nhamunha. Ndu a gụru ọgu nteke ono, a gụru ndu Ízurẹlu ọgu ono bụ wata l'unwoke gbarụ ụkporo awha tughushia. Iwhe whẹ dukota bụ ụkporo ụnu madzụ ugbo ụkporo ẹto l'ụkporo ụnu ụzo iri l'ise; l'ụnu madzụ ẹsato l'ụkporo madzụ iri l'ẹsaa l'umadzu iri. ²⁷ Ọo mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ụkporo talentu ugbo ise b'e gude kpushia ẹnya ẹka l'aa-kpọbe-gee ọkpa mgbo ono, l'ee-gude kụchia mkpuumkpue-ẹkwa ono uzhi ụkporo ugbo ise. Ọ bụru mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ talentu lanụ b'e gude kpua ẹnya lanụ. ²⁸ E gude mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ụnu shẹkelu ugbo ẹno l'ụkporo shẹkelu ẹsato lẹ shẹkelu iri l'ise kpushia iwhe nweru ukoloba, l'ee-gude kobe ẹkwa ono l'itso ono; gudekwawhọ mkpọla-ọcha ono rwukota l'ishi itso ono, bya egude iya meshia iwhe l'ee-swebegee l'itso ono. ²⁹ Ope, a tataru lẹ ngwo-ẹja-amama ono bẹ ẹrwa iya dọ nụ dọ ụkporo talentu ugbo ẹto lẹ talentu iri, ọwaa ụnu shẹkelu ishii. ³⁰ E gude iya kpushia ẹnya ẹka l'aa-kpọbe-gee itso ọnu-abata Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono, bya egudekwa iya whọ kpushia ẹnya-mgbeja ono, bụ ẹka l'aa-gbajẹ ẹja ọkpokota-iwhe-ọku yẹle iwhe ono, dọ-gee nggarafu nggarafu g'ọo ụgbu ono mée arya, l'a-duje l'ẹnnya-mgbeja ono g'ọ ha. ³¹ Whẹ gudekwa iya whọ kpushia ẹnya ẹka l'aa-kpọbe-gee itso, l'ee-gude kpọ-wheta ọma-ogboduwu ono məkawho nke ọnu-abata iya yẹle abara, l'ee-libegeee eri mkpuumkpue-ẹkwa ono mée nke ọma-ogboduwu iya.

Uwe ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke

(Awụ. 28)

39 Whẹ gude oghu, dọ urwukpu-urwukpu mée oghu ododo mée nke uswe-uswe; kweeru ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke uwe, whẹ l'e-yeje gude eje ozhi l'ụlo-nsọ ono. Whẹ kwekwaruwho Ẹrọnu uwe, dọ nsọ, l'ụzo Onye-Nwe-Ọha tọru Mósisu iwu t'e mee ya.

Uwe ifọdu

² Whẹ gude oghu mkpọla-ododo yẹle oghu, dọ urwukpu-urwukpu mée oghu ododo mée nke uswe-uswe mée ọkpobe ẹkwa ọcha, a kparụ ọ dọ ree; kwee uwe ifọdu. ³ Whẹ woru mkpọla-ododo kysaa akysa mee ya; ọ dọ kụwhẹkuwhe, bya ebyishia ya ọ dọ g'ọo eri agwara; whẹ gude iya tųngashia atųngashi lẹ mg-

baku oghu urwukpu-urwukpu ono yẹle oghu ododo ono mée nke uswe-uswe ono mée ọkpobe ẹkwa ọcha ono, a kparụ ọ dọ ree, ọ bụru ẹka ọrwu onye marụ ome nka b'ọ bụ. ⁴ Whẹ bya eworu wẹrere ẹkwa labọ gbarụ ye l'ukfumeka uwe ifọdu ono ishi labọ; t'e gudeje wẹrere ẹkwa ono whẹ ẹbo ligbabe nke atatiwhu yẹle nke azụ. ⁵ Whẹ bya emetakwawho wẹrere ẹkwa, l'ee-gudeje kebuta iya l'ukfu woru ye iya. Wẹrere ẹkwa ono bẹ yẹle ifọdu ono tųko bụru iwhe lanụ. Iwhe e gude kwee ya bụ oghu mkpọla-ododo mée oghu urwukpu-urwukpu mée oghu ododo mée nke uswe-uswe yẹle ọkpobe ẹkwa ọcha, a kparụ ọ dọ ree; ọ bụru gẹ Onye-Nwe-Ọha tọru iya Mósisu l'iwu bụ g'e meru iya. ⁶ Ẹwhuru onikusu bẹ whẹ gude mkpọla-ododo ono, a kparụ akpa swia ogboromọnu iya mgburumgburu. Ọ bụru ẹgube ono, onye l'apyije ẹwhuru, l'ere ire l'akashije ẹwha l'iwhe-ọhubama bụ gẹ whẹ kakọtaru ẹwha ụnwu Ízurẹlu l'ẹwhuru ono. ⁷ Whẹ bya adzupyabe ẹwhuru labọ ono l'ukfumeka uwe ifọdu ono whẹ labọ nke ọwhu Onye-Nwe-Ọha l'e-gudeje iya nyata ụnwu Ízurẹlu; bụ iya bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha tọru iya Mósisu l'iwu t'e mee ya.

Ẹkwa-nkwechi-obu

⁸ Whẹ bya ekwee ẹkwa-nkwechi-obu, l'ee-gudeje achọ iwhe bụ uche Onye-Nwe-Ọha. Whẹ kweru iya ọ dọ g'ọo uwe ifọdu whọ, e kweru l'oghu mkpọla-ododo mée oghu, dọ urwukpu-urwukpu mée oghu ododo mée nke uswe-uswe yẹle ọkpobe ẹkwa ọcha, a kparụ ọ dọ ree, mbụ ẹka ọrwu onye marụ ome nka. ⁹ O nweru mgburẹku ẹno, dọ nkwere labọ. Mgburẹku iya whẹ ẹno bẹ hakọta ishi nhakọ. Ogologo iya dọ ntụ-ẹka lanụ, ọsa iya dukwawho ntụ-ẹka lanụ. ¹⁰ Whẹ bya adzupyabe ẹwhuru, l'erekaa ire; ọ kpẹe giriri uzhi ẹno l'ẹkwa ono. Ẹwhuru, nọ l'ogiri nke mbụ bụ rubyi yẹle topazu mée berilu. ¹¹ Ẹwhuru, nọ l'ogiri nke ẹbo bụ tọkwasu yẹle safaya mée emeraludu. ¹² Ẹwhuru, nọ l'ogiri nke ẹto; bụ jasintu yẹle agetu mée amitisutu. ¹³ Ẹwhuru, nọ l'ogiri nke ẹno; bụ kirisolayitu yẹle onikusu mée jasupa. Ẹwhuru ono g'ọ ha bẹ whẹ doru; ọ nọdu l'ime mkpọla-ododo ono, a kparụ akpakpa. ¹⁴ Iwhe ọ dọ bụ ẹwhuru iri l'ẹbo. Whẹ nwegeeru ẹwha l'iche l'iche, nọ-chiru ẹnnya ẹwha ụnwu Ízurẹlu. E deshuru ẹwha ụnwu Ízurẹlu ono l'ẹwhuru ono; ọ dọ g'ọo iwhe-ọhubama nọ-chia ẹnnya ikfu iri l'ẹbo ndu Ízurẹlu. ¹⁵ Whẹ gude oghu ọkpobe mkpọla-ododo swishia ẹgbirigba, l'ee-likfubeggee l'ẹkwa-nkwechi-obu ọbu. A swishiru iya, ọ dọ g'ọo onye swiru ụdo. ¹⁶ Whẹ gude mkpọla-ododo kpaawhe-akpakpa labọ yẹle echi labọ, woru echi labọ ono ye l'ishishi ẹkwa-nkwechi-obu ono, ¹⁷ bya eworu ẹgbirigba mkpọla-ododo whọ ligbabegee l'echi ono, e yeru l'ishishi ẹkwa-nkwechi-obu ono. ¹⁸ Whẹ wota ishishi ẹgbirigba ono whẹ labọ lig-

babe lẹ mkpọla-ododo whọ, a kparụ akpakpa; bya eworu iya tųgbabe lẹ wẹrere ẹkwa whọ, a gbarụ ye l'ukfumẹka uwe ifọdu whọ lẹ nke atatiwhu iya. ¹⁹ Whẹ bya egude mkpọla-ododo meta echi labọ ọdo, ligbabe l'ishishi ẹkwa-nkwechi-obu ono l'uzo alị iya. Whẹ lig-baberu iya l'ime ẹkwa-nkwechi-obu ono, ibiya ọwhu tukoru l'eli uwe ifọdu whọ. ²⁰ Whẹ bya egude mkpọla-ododo metafua echi labọ ọdo, woru iya libegege l'ishishi wẹrere ẹkwa labọ whọ l'uzo alị iya, mbụ wẹrere ẹkwa ono, e liberu l'ukfumẹka uwe ifọdu ono. Whẹ liberu iya ọ nọkuba ẹka ono, e yeru wẹrere ẹkwa ono, e gude ekebuta ukfu uwe ifọdu ono. ²¹ Whẹ gude eri, e gude oghu dų urwukpu-urwukpu swia litachaa echi nke ẹkwa-nkwechi-obu ono yẹle echi nke uwe ifọdu whọ, nke ọwhu l'ọo-nọdu lẹ mgboro wẹrere ẹkwa ono, e gude ekebuta ukfu uwe ifọdu whọ, nduge ẹkwa-nkwechi-obu whọ ta anoje akụ pẹpepe l'eli uwe ifọdu ono, bụ iya bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha tųru iya Mosisu l'iwu t'e mee ya.

Uwe ọdo, ndu l'agbajẹ ẹja nų Chileke l'eyeje

²² Whẹ gude ẹkwa, dų urwukpu-urwukpu mee uwe mkpẹelanu, l'ee-yeje uwe ifọdu ono l'eli iya; ọ bųru ẹka ọrwu onye marụ okwe ẹkwa ree b'ọ bụ. ²³ Whẹ kweru iya, ẹka l'eepyoje iya ishi nọdu iya l'echilabọ; bya eswia ogboromonu iya eswiswi gẹ l'eeswiye olu uwe mmaanụ, t'ọ bọ lakahụ. ²⁴ Whẹ gude oghu, dų urwukpu-urwukpu mee oghu ododo mee nke uswe-uswe mee ẹkwa, a kparụ ọ dų ree, meta iwhe ọbu, dų-gee g'ọo akpuru itorokuma, dowhee ọnu uwe ono mgburumgburu. ²⁵ Whẹ bya egude ọkpobe mkpọla-ododo meshia atangụ dowhee ogboromonu uwe ono mgburumgburu lẹ mgbaku iwhe ono, dų-gee g'ọo akpuru itorokuma ono. ²⁶ Atangụ ono yẹle iwhe ono, e meru ọ dų g'ọo akpuru itorokuma ono bẹ nọ-wheru ogboromonu uwe ono mgburumgburu. E dongashiru whẹ edongashi l'ọnu uwe ono, l'ee-yeje ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi, bụ iya bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha tųru iya Mosisu l'iwu t'e mee ya. ²⁷ Whẹ gude ọkpobe ẹkwa ọcha kweeru Éronu yẹle ụnwu iya uwe mkpẹelanu; ọ bųru ẹka ọrwu onye marụ okwe ẹkwa ree b'ọ bụ. ²⁸ Whẹ gudekwawho ọkpobe ẹkwa ọcha kwee okpu-ẹkwa mee okpu ndu l'agbajẹ ẹja nų Chileke; gude ọkpobe ẹkwa ọcha, a kparụ ọ dų ree kwee nwịba. ²⁹ Whẹ gude ọkpobe ẹkwa ọcha, a kparụ ọ dų ree mee oghu, dų urwukpu-urwukpu mee oghu ododo mee nke uswe-uswe mee ẹkwa-okebuta-l'ukfu; ọ bụ ẹka ọrwu onye marụ odengashi iwhe edengashi; bya aburu gẹ Onye-Nwe-Ọha tųru iya Mosisu l'iwu t'e mee ya. ³⁰ Whẹ gude ọkpobe mkpọla-ododo meta iwhe dų g'ọo okpekpu; ọ bųru okpu-dų-nsọ; bya edee ya iwhe gẹ l'eedeje l'iwhe-ọhubama. Iwhe whẹ deru iya bụ: IWHE, DURU ONYE-NWE-ỌHA NSỌ. ³¹ Whẹ wota eri, e gude

oghu, dų urwukpu-urwukpu swia, libe l'iwhe ono, dų g'ọo okpekpu ono; woru iya lipyabe l'atatiwhu okpu-ẹkwa whọ; bụ iya bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha tųru iya Mosisu l'iwu t'e mee ya.

Mosisu jeru ọgba-whe Mkpuumkpu ono

³² Tọ dų iya bụ, ọrwu lile, e gude l'ẹka arwụ lẹ mkpu-umkpu-ẹkwa ono, mbụ Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono bya agvukota. Ndu Ízurelu mekotawaa gẹ Onye-Nwe-Ọha sųru Mosisu t'e mee. ³³ O noo ya, whẹ vutaru Mosisu mkpuumkpu-ẹkwa ono g'ọ ha; bụ iya bụ ẹkwa, l'ee-kpu iya mee ngwa tso iya nų mee iwhe ono, nweru ukoloba, e yeru iya mee oshi, l'ee-gude kpọbe iya mee wẹrere oshi ono, l'ee-swebushigee lẹ mgbo iya mee itso iya mee ọkpa mgbo iya, ³⁴ mee akpọ ebyila ono, a tsẹru l'uswe, l'ee-gude kpua mkpuumkpu-ẹkwa ono mee akpọ umoro-ẹnyimu ono mee ẹkwa ono, l'ee-gude gbobuta Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ ono, ³⁵ mee Igbe Iwu ono mee mkpara ono, l'ee-gudeje apa iya mee okfu igbe ono, l'aa-nọduje akfu ụgwọ iwhe-dų-ẹji, ³⁶ mee teburu ono yẹle arya, tso iya nų mee buredi ono, l'eedobeje l'iwu Onye-Nwe-Ọha, ³⁷ mee iwhe ono, l'aatukobeje oryọku ono, e meru l'ọkpobe mkpọla-ododo mee oryọku iya yẹle ngwa, tso iya nų mee mmanụ ono, l'ee-gudeje anwụ ọku, ³⁸ mee ẹnya-mgbẹja ono, e meru lẹ mkpọla-ododo mee mmanụ ono, l'aa-wụ l'ishi ono mee ụnwù-isensu ono, l'eshi kwẹkwewekwe mee ẹkwa ono, l'ee-gebuta ọnu-abata mkpu-umkpu-ẹkwa ono, ³⁹ mee ẹnya-mgbẹja ono, bụ ẹka l'aa-gbajẹ ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, e gude ope mee mee iwhe iya ono, a kparụ ọ dų nggarafu nggarafu g'ọo ụgbu ono mee mkpara iya yẹle arya, tso iya nų g'ọ ha mee eze efere ono yẹle iwhe ono, l'aa-sụbeje iya ono, ⁴⁰ mee ẹkwa ono, l'ee-gude gebuta ọma-ogboduwu ono yẹle itso iya mee ẹnya ẹka, l'aa-kpọbe-gee itso ono g'ọ ha mee ẹkwa, l'ee-gude gebuta ọnu-abata ọma ogboduwu ono mee eri iya mee abara iya yẹle iwhe lile, l'ee-gude eje ozhi lẹ mkpuumkpu-ẹkwa ono, mbụ Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono, ⁴¹ mee uwe ono, e kweru ekwekwe, l'ee-yeje gude eje ozhi l'ụlo-nsọ ono, mbụ uwe, dų nsọ nke Éronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nų Chileke yẹle nke ụnwu iya, whẹ l'e-yeje nteke whẹ l'eje ozhi g'ọo ndu l'agbajẹ ẹja nų Chileke. ⁴² Ndu Ízurelu mekotaru iwhe lile ono gẹ Onye-Nwe-Ọha tųru iya Mosisu l'iwu t'e mee ya. ⁴³ Mosisu bya elee ẹnya l'ọrwu ono, whẹ rwuru, whụ lẹ whẹ mekotaru iya gẹ Onye-Nwe-Ọha sųru t'e mee ya. Ọo ya bụ, ọ bya agoru ọnu-ọma nų whẹ, gude kele whẹ ekele ozhi ono, whẹ jeru.

Aakpọbe mkpuumkpu-ẹkwa ono

40 Nteke ono, Onye-Nwe-Ọha bya asụ Mosisu: ² "Ọo l'abalị mbụ l'ọnwa mbụ bẹ l'iji-kpọbe Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono. ³ Parụ igbe iwu ono sụbe iya l'ime;

gụ eworu ẹkwa ono gude gebuta iya. ⁴ Gụ apabata teburu ono, doo ya ngwa, l'etsoje iya nù g'ò gbarụ. Pa-batakawhò iwhe ono, l'aatukobeje oryòku ono, woru oryòku iya tukobegee ya. ⁵ Pata ẹnya-mgbeja ùnwù-isensu ono, e meru lẹ mkpòla-ododo dobe l'atatiwhu igbe iwu ono; gude ẹkwa whò gebuta ọnu-abata mkpuumkpu-ẹkwa ono.

⁶ "Dobe ẹnya-mgbeja ono, bụ ẹka l'aa-gbajẹ mgbeja-òkpokota-iwhe-òku l'atatiwhu ọnu-abata mkpuumkpu-ẹkwa ono bụ iya bụ Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono. ⁷ Pata eze efere ono sùbe lẹ mgbaku Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono yẹle ẹnya-mgbeja ono, bụ ẹka l'aa-gbajẹ ẹja ọkpokota-iwhe-òku, kuru mini ye iya. ⁸ Chìta ẹkwa ọma-ogboduwu gude gebuta ọma-ogboduwu ono mgburumgburu; chítakwawhò ẹkwa ọnu-abata ọma-ogboduwu ono gebuta ọnu-abata iya. ⁹ Nteke ono gụ ewota mmanụ ono, l'aa-wù l'ishi, wụa lẹ mkpuumkpu-ẹkwa ono yẹle iwhe lile, nòkota iya nù, shi nno doo mkpuumkpu-ẹkwa ono yẹle iwhe lile ono, nòkota iya nù nsò, t'ò dù nsò. ¹⁰ O nokwawhò gẹ l'iji-wù ẹnya-mgbeja ono, bụ ẹka l'aa-gbajẹ ẹja ọkpokota-iwhe-òku mmanụ mée l'arya iya g'ò ha, shi nno doo ya nsò, t'ò bụru iwhe kakòta ọdu nsò. ¹¹ Wùkwaawhò eze efere ono yẹle ọkpa iya mmanụ, shi nno doo ya nsò.

¹² "Gụ eduta Ẹrọnu yẹle ụnwu iya byatashia l'ọnu-abata Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono, ghụa whẹ ẹhu. ¹³ Chìta uwe ono, dù nsò yee Ẹrọnu; wụa ya mmanụ l'ishi gude doo ya nsò, nke ọwhu l'ọo-nọ ejeru mu ozhi g'ọo onye l'agbajẹ ẹja nù Chileke. ¹⁴ Dutakwawhò ụnwu iya yeshia whẹ uwe mkpèelanu whò. ¹⁵ Wụa whẹ mmanụ l'ishi g'ì wùru iya nna whẹ tẹ whẹ jejeru mu ozhi g'ọo ndu l'agbajẹ ẹja nù Chileke. Mmanụ ono, l'iji-wù whẹ l'ishi ono l'e-me whẹ, tẹ whẹ bụru ndu l'agbajẹ ẹja Chileke shi l'ogbo rwua l'ogbo jeyewaroya." ¹⁶ O noo ya, Mòsisu tũko iwhe lile mekota gẹ Onye-Nwe-Ọha tũru iya iwu t'o mee ya.

¹⁷ O rwulewhò l'abalì mbụ l'ọnwà mbụ l'awha nke ẹbo, a kpòbe mkpuumkpu-ẹkwa ono. ¹⁸ Mòsisu bya akpòbe mkpuumkpu-ẹkwa ono. O ye iya ẹnya ẹka, l'aakpòbe ọkpa iya, gvube oshi, e gude akpòbe iya, bya eye iya iwhe ono, l'ee-swebushi lẹ mgbo iya, ọ kpòbekwa iya whò itso. ¹⁹ Ọ bya awhụ-kpua ẹkwa l'eli mkpuumkpu-ẹkwa ono; chìta iwhe kwechia ụlo-ẹkwa ono, ọ bụru gẹ Onye-Nwe-Ọha sùru t'e mee ya. ²⁰ O woru iwu ono ye l'ime igbe-ogbandzu ono, bya eworu mkpara iya pyoo l'igbe ono; ọ pata okfu igbe ono, l'aa-nọje akfù ụgwò iwhe-dù-ẹji ono; sùbe iya l'eli. ²¹ Ọ pabata igbe ono l'ime mkpuumkpu-ẹkwa ono, bya eworu ẹkwa ono gebuta igbe iwu ono; ọ bụru gẹ Onye-Nwe-Ọha tũru iya l'iwu t'o mee ya. ²² Mòsisu bya apata teburu ono sùbe lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono l'ụzo isheli, l'okotazụ ẹk-

wa, e gude gebuta Ẹka-kakòta-ọdu-nsò ono. ²³ O woru buredi ono dobe l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha; ọ bụru gẹ Onye-Nwe-Ọha tũru iya l'iwu t'o mee ya. ²⁴ Ọ pata iwhe ono, l'aatukobeje oryòku ono gvube lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono l'ụzo ọhuda yẹle teburu ono chegbabe iwhe, ²⁵ bya anọdu l'iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ẹka ono dozhia oryòku, dù iya nù; ọ bụru gẹ Onye-Nwe-Ọha tũru iya l'iwu t'o mee ya. ²⁶ Ọ patakawhò ẹnya-mgbeja ono, e meru lẹ mkpòla-ododo ono sùbe l'atatiwhu ẹkwa ono, e gude gebuta Ẹka-kakòta-ọdu-nsò. ²⁷ Ọ kpò ùnwù-isensu ọku l'ẹnya-mgbeja ono; ọ bụru gẹ Onye-Nwe-Ọha tũru yẹbe Mòsisu l'iwu t'o mee ya. ²⁸ O wota ẹkwa ono gude gebuta ọnu-abata mkpuumkpu-ẹkwa ono. ²⁹ Ọ bya edobe ẹnya-mgbeja ono, bụ ẹka l'aa-gbajẹ ẹja ọkpokota-iwhe-òku lẹ mgboro ọnu-abata Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono, ọ gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja ọkpokota-iwhe-òku ono yẹle ngwo-ẹja-nri l'ẹnya-mgbeja ono, ọ bụru gẹ Onye-Nwe-Ọha tũru iya yẹbe Mòsisu l'iwu t'o mee ya. ³⁰ Ọ bya apata eze efere ono sùbe lẹ mgbaku Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono yẹle ẹnya-mgbeja ono, bụ ẹka l'aa-gbajẹ ẹja ọkpokota-iwhe-òku ono. ³¹ Ọ bụru eze efere ono bẹ Mòsisu mée Ẹrọnu yẹle ụnwu iya; gude akwòchashi ẹka yẹle ọkpa. ³² Nteke whẹ bya l'abahù lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono m'ò bụ lẹ whẹ l'ejekube ẹnya-mgbeja ono, bụ ẹka l'aagbajẹ ẹja ọkpokota-iwhe-òku ono ntse, whẹ akwòchashiada ẹka yẹle ọkpa, ọ bụru gẹ Onye-Nwe-Ọha tũru iya Mòsisu l'iwu tẹ whẹ meje iya. ³³ Mòsisu bya achítakwawhò ẹkwa ọma-ogboduwu ono gude gebuta ọma-ogboduwu mkpuumkpu-ẹkwa ono mgburumgburu, wotakwawhò ẹkwa ọnu-abata ọma-ogboduwu ono gebuta ọnu-abata iya. Ọ bụru iya bụ lẹ Mòsisu arwù-gee ọrwo ono.

Ọdu-biribiri Onye-Nwe-Ọha

³⁴ O noo ya, urwukpu bya asò-kputa Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono, ọdu-biribiri Onye-Nwe-Ọha tũko mkpuumkpu ono narù. ³⁵ Mòsisu ta adù ike ye ishi lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono, o noo nkele urwukpu ono bẹ sò-kputaru iya nù, tẹmenu ọdu-biribiri nke Onye-Nwe-Ọha tũkokwawhò Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono narù. ³⁶ Nteke ono, ndu Ízurẹlu nọkwadu l'ije b'ò shi abuje, urwukpu ono wùkahu l'eli mkpuumkpu-ẹkwa ono, whẹ apalihu tũgbua. ³⁷ Urwukpu ono nọdu l'eli mkpuumkpu-ẹkwa ono g'ò nọ iya, whẹ anọdu l'ẹka whẹ nọ jeye mbòku, urwukpu ono l'a-tũgbu. ³⁸ L'ije whẹ l'owhu bẹ urwukpu Onye-Nwe-Ọha l'ekejeru jingujingu l'eli mkpuumkpu-ẹkwa ono g'ò keru iya l'eswe, o rwulewhò l'enyashi ya abùru ọku nwulaha enwunwu l'ẹnya ọzo-ulo ndu Ízurẹlu l'owhu.

Livitikosu

Ngwo-eja okpokota-iwhe-oku

1 Onye-Nwe-Qha bya agbaku Mosisu oku bya eshi le Ulo-ekwa-ndzuko kfuru yeru iya su: ² "Kfuru un-wu Izurelu su whe agha: 'Onye l'ime unu l'ewota ngwo-eja abya onu Onye-Nwe-Qha, t'onye obu kputakwa eswi iya, odua l'oo aturu iya m'o bu egbu iya bya anu iya.

³ "O -buru l'oo eswi be onye obu l'anu t'o buru ngwo-eja okpokota-iwhe-oku, t'onye obu kputakwa oke-eswi l'adu eka orwu du iya l'ehu, bya anu l'onu Ulo-ekwa-ndzuko ngge Onye-Nwe-Qha anata iya. ⁴ T'onye obu byabe anu obu, o nuru t'o buru ngwo-eja okpokota-iwhe-oku ono eka l'ishi. Aa-nata iya t'o kfu ru l'ozori onye obu buru iwhe l'ee-gude kfu ugwo iwhe-du-egi onye obu metagbaberu. ⁵ Ya anodu l'iwhu Onye-Nwe-Qha gbua oke-eswi ono. Unwu Eronu, bu ndu l'agbaje eja nu Chileke ewhegbakota mme ya mgburumgburu l'anya-mgbeja, du l'onu Ulo-ekwa-ndzuko ono. ⁶ T'o swakwaa anu ono akpo, bushia anu iya nwirinwiri. ⁷ Unwu Eronu, bu onye l'agbaje eja nu Chileke abya akpo be oku l'anya-mgbeja ono, doo ya nkuru rinaa. ⁸ Unwu Eronu ono, bu ndu l'agbaje eja nu Chileke eworu mbubu anu ono mee ishi iya mee eba iya doo rii le nkuru, e yeru l'oku ono, a kpoberu l'anya-mgbeja ono. ⁹ Ewho anu ono ye eka iya mee okpa iya be onye ono l'ee-gude mini saa asa. Onye l'agbaje eja nu Chileke atuko anu ono l'owhu kpo oku l'anya-mgbeja ono, t'o buru mgbeja a kpokotaru oku, mbu mgbeja, a kporu oku, mkpo iya du Onye-Nwe-Qha ree.

¹⁰ "Nteke bu l'oo egbu, odua l'oo aturu be onye obu gude abya oga eja okpokota-iwhe-oku, t'owhu l'oo-gude gbaa ya bukwaru oke ya, l'adu eka orwu du iya l'ehu. ¹¹ T'o gbukwaa ya l'uzo isheli anya-mgbeja ono l'atatiwhu Onye-Nwe-Qha. Unwu Eronu, bu ndu l'agbaje eja nu Chileke ewhegbakota mme anu ono l'anya-mgbeja ono mgburumgburu. ¹² T'onye ono bushia anu ono nwirinwiri. Onye l'agbaje eja nu Chileke abya achiru ye ishi iya mee eba iya doo ya rii l'eli nkuru, e yeru l'oku ono, a kpoberu l'anya-mgbeja ono. ¹³ Ewho anu ono ye eka iya mee okpa iya be onye ono l'ee-gude mini saa asa. Onye l'agbaje eja nu Chileke atuko anu ono l'owhu kpokota oku l'anya-mgbeja ono, t'o buru mgbeja, a kpokotaru oku, mbu mgbeja, a kporu oku, mkpo iya du Onye-Nwe-Qha ree.

¹⁴ "O -buru l'oo nwenu be onye obu gude abya oga baru Onye-Nwe-Qha eja okpokota-iwhe-oku ono, t'o bukwaru ndo, odua ya aburu kparaku be l'oo-gude bya. ¹⁵ T'onye l'agbaje eja nu Chileke nwuta iya bya l'anya-mgbeja ono, swi-bufu iya ishi, kpo ya oku l'anya-mgbeja ono. Ya ahaa mme ya t'o lashia l'aguga anya-mgbeja ono. ¹⁶ Ya ewofu ekpala iya ye nkeke le mbyambya, du iya nu wushia le mgoro anya-mgbeja ono, du l'uzo anyanwu-awata, mbu l'eka ono, l'aawushije ntutu. ¹⁷ T'o shi l'akweka iya labo lafua ya t'o gheru onu. O le t'o bo lajahukwa iya ebo t'o nodu iche iche. Onye l'agbaje eja nu Chileke akpo ya oku l'anya-mgbeja, mbu l'eli nkuru ono, e yeru l'oku ono, t'o buru mgbeja, a kpokotaru oku, mbu mgbeja, a kporu oku, mkpo iya du Onye-Nwe-Qha ree.

Ngwo-eja-nri

2 "Nteke madu wotaru ngwo-eja-nri bya te ya gbaaru Onye-Nwe-Qha, t'onye obu gude uturu-tuu-witi gbaa ye be eja. Ya agbashi mmanu l'eli ngwo-eja ono, ye iya unwu-isensu. ² Ya ewota iya wojeru un-wu Eronu, bu ndu l'agbaje eja nu Chileke. T'onye l'agbaje eja nu Chileke ono hata uturutuu-witi ono mkpoji eka mee mmanu mee unwu-isensu lile, tso iya nu, kpo ya oku l'anya-mgbeja ono, t'o kfu ru l'ozori ngwo-eja nri ono; t'o buru ngwo-eja, a kporu oku, mkpo iya du Onye-Nwe-Qha ree. ³ Iwhe whuduru nu le ngwo-eja nri ono l'a-buru nke Eronu ye unwu iya. Ngwo-eja ono dukwa nsu shii, nkele o shi le ngwo-eja, a kporu oku nu Onye-Nwe-Qha.

⁴ "Nteke bu l'oo ngwo-eja nri, e gheru le ntutu-oku b'i wotaru, t'o bukwaru akara, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, e meru l'uturutuu-balj, a gwokoberu mmanu, odua ya aburu echa-mbeke, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi e meru mmanu. ⁵ O -buru le ngwo-eja ghu bu ngwo-eja-nri, e gheru le mbeji, t'o bukwaru uturutuu-witi, a gwokoberu mmanu; mbu witi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. ⁶ Gu egwepyashia ya egwepyashi, gbashia iya mmanu l'eli. O kwa ngwo-eja-nri b'o bu. ⁷ O -buru le ngwo-eja ghu bu ngwo-eja-nri, e shiru l'ite, t'o bukwaru uturutuu-witi, e yeru mmanu be l'ee-gude mee ya. ⁸ Oo ngwo-eja nri, e meru o du nno be l'ii-wotajeru Onye-Nwe-Qha. Nteke i gwotaru iya bya anu onye l'agbaje eja nu Chileke, ya ewota iya bya l'anya-mgbeja ono. ⁹ Onye l'agbaje eja nu Chileke ono eshi le ngwo-

ėja-nri ono wota ọwhu l'a-nọdu l'ọzori ngwo-ėja ono je akpọo ọku l'ẹnya-mgbeja ono, t'ọ bụru ngwo-ėja, a kpọru ọku, mkpọ iya dụ Onye-Nwe-Ọha ree. ¹⁰ Iwhe whuduru nụ lẹ ngwo-ėja nri ono l'a-buru nke Ẹronu yele unwu iya. Ngwo-ėja ono dukwa nsọ shii, nkele o shi lẹ ngwo-ėja, a kpọru ọku nụ Onye-Nwe-Ọha.

¹¹ “T'ọ bọ dukwa ngwo-ėja nri, unu gude abya ọgwa Onye-Nwe-Ọha, unu l'e-yeje iwhe l'ekoje buredi. Unu be eyejekwa iwhe l'ekoje buredi, ọdua l'ọo mmanụ-ẹn-wu lẹ ngwo-ėja, unu l'akpọ ọku anụ Onye-Nwe-Ọha. ¹² Unu wota ngwo-ėja ono bya anụ Onye-Nwe-Ọha t'ọ bụru ngwo-ėja mebyi iwhe mbụ, unu kpatarụ l'okfu unu. Ọle t'unu ba akpọkwa iya ọku l'ẹnya-mgbeja gẹ l'aakpọje iya ngwo-ėja, mkpọ iya dụ Onye-Nwe-Ọha ree. ¹³ T'a pyashijekwa únú l'iwhe bụ-zhia ngwo-ėja-nri. Be ekwejekwa t'únú ọgbandzu ono, gụ lẹ Chileke gbarụ dụ ọko lẹ ngwo-ėja-nri ghu. T'a pyashijekwa únú lẹ ngwo-ėja-nri ono.

¹⁴ “Ọ -bụru l'unu gude mebyi iwhe mbụ, unu kpatarụ l'okfu unu gude abya t'unu gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ngwo-ėja-nri, unu gbutakwa ishi witi, dukwadu oyii, hụa ahụhu gude gbaa ngwo-ėja-nri ọbu; unu etsua ya etsu. ¹⁵ Unu gbashikwa iya mmanụ l'eli, ye iya ụnwù-isensu nkele ọ bukwa ngwo-ėja-nri. ¹⁶ T'onye l'agbajẹ ėja nụ Chileke hata nwa iya ọwhu l'a-nọdu l'ọzori ngwo-ėja ono kpọo ọku; mbụ iwhe shi lẹ witi ono, e tsuru etsu gbashị iya mmanụ mmee ụnwù-isensu lile, e yeru iya. Ọ kwa ngwo-ėja, a kpọru ọku nụ Onye-Nwe-Ọha b'ọ bụ.

Ngwo-ėja-ẹhu-guu

3 “Ọ -bụru l'ọo ngwo-ėja ẹhu-guu bẹ madzụ l'abya te ya gbaa, anụ, o gude bya iya agbagba -bụru oke-eswi, ọdua l'ọo ne-eswi; t'ọwhu l'oo-gude gbaa ya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha bukwaru ọwhu l'adụa ẹka ọrwu dụ iya l'ẹhu. ² T'onye ọbu byabẹ ngwo-ėja ono ẹka l'ishi, woru iya gbua l'ọnu Ụlo-ẹkwa ndzuko. Unwu Ẹronu, bụ ndu l'agbajẹ ėja nụ Chileke ewhegbakota mmee ya l'ẹnya-mgbeja mgburumgburu. ³ T'o shi l'anụ ono, e gude gbaa ėja ẹhu-guu ono wofuta ẹka l'aa-kpọ ọku nụ Onye-Nwe-Ọha. Ẹka l'oo-wofuta bụ, ẹba, kwechiru ẹwho anụ ono mее ẹba, dụ l'ẹwho anụ ono g'ọ ha. ⁴ Ya ewofukwawho àkpùrù iya whẹ labọ mее ẹba, dụ l'uzo ose iya, bya atuko anyi iya yele àkpùrù iya wofukota. ⁵ Ọo ya bụ, unwu Ẹronu eworu iya kpọo ọku l'ẹnya-mgbeja l'eli ngwo-ėja ọkpokota-iwhe-ọku ono, e doru l'eli nkụ, e yeru l'ọku ono. Ya aburu ngwo-ėja, a kpọru ọku, mkpọ iya dụ Onye-Nwe-Ọha ree.

⁶ “Nteke bụ l'ọo eghu m'ọ bụ aturu, okee m'ọ bụ nyee b'ọ gude agba ėja ẹhu-guu ono anụ Onye-Nwe-Ọha, t'ọ bukwaru ọwhu l'adụa ẹka ọrwu dụ iya l'ẹhu. ⁷ Ọ -bụru nwaturu bẹ onye ọbu kpụ bya ọgba ėja ọbu, t'ọ kpukwaru iya bya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ⁸ T'onye

ọbu byabẹ ngwo-ėja ono ẹka l'ishi, woru iya gbua l'ọnu Ụlo-ẹkwa-ndzuko. E -megee, unwu Ẹronu ewhegbakota mmee anụ ono l'ẹnya-mgbeja mgburumgburu. ⁹ Ya bya eshi l'anụ ngwo-ėja ẹhu-guu ono buta ẹka l'ee-gude gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ėja, l'aa-kpọ ọku nụ iya. T'o heshia ẹba iya l'owhu; ya eshi lẹ mgboro ọkpụ ukfu iya buta ukfumọdzu iya l'owhu, bụ ẹka ẹba l'aduje. Ẹba, kwechiru ẹwho anụ ono mее ẹba, dụ l'ẹwho iya bẹ l'ee-hetafua. ¹⁰ Ya ebutakwawho àkpùrù iya whẹ labọ mее ẹba, dụ l'uzo ose iya, bya atuko anyi iya yele àkpùrù iya ono wofukota. ¹¹ Onye l'agbajẹ ėja nụ Chileke eworu iya kpọo ọku l'ẹnya-mgbeja nkele ọ bụ nri, mbụ ngwo-ėja, a kpọru ọku nụ Onye-Nwe-Ọha.

¹² “Ọ -bụru l'ọo eghu bẹ onye ọbu gude agba ėja ọbu, t'ọ kpukwaru iya bya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ¹³ T'onye ọbu byabẹ eghu ono ẹka l'ishi woru iya gbua l'atatiwhu Ụlo-ẹkwa-ndzuko. Unwu Ẹronu ewhegbakota mmee ya l'ẹnya-mgbeja mgburumgburu. ¹⁴ Iwhe l'oo-wofuta l'anụ ono gude gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ėja, ọkpọ ọku bụ ẹba, kwechiru iya ẹwho mее ẹba, dụ l'ẹwho anụ ono. ¹⁵ Ya ewofutakwawho àkpùrù iya whẹ labọ mее ẹba, dụ l'uzo ose iya, bya atuko anyi iya yele àkpùrù iya ono wofuta. ¹⁶ Onye l'agbajẹ ėja nụ Chileke eworu iya kpọo ọku l'ẹnya-mgbeja, t'ọ bụru nri, e gworu ngwo-ėja, a kpọru ọku, mkpọ iya dụ Onye-Nwe-Ọha ree. Ẹba anụ l'owhu bụ nke Onye-Nwe-Ọha.

¹⁷ Iwhe ono bụ iwhe a tọru ọkpa iya t'ọ dụ jeyewaroya shi l'ogbo rwua l'ogbo l'iwhe bụ ẹka unu bu ebu bụ iya bụ t'unu ba atajekwa ẹba iwhe; ọdua l'ọo mmee iwhe.' ”

Ngwo-ėja iwhe-dụ-ẹji

4 Onye-Nwe-Ọha bya asụ Mosisu: ² “Kfuru ndu Ịzurẹlu sụ whẹ agha: O nweru onye meru iwhe-dụ-ẹji l'amagama, mbụ mee iwhe Onye-Nwe-Ọha turu l'iwu sụ t'e be emeshi.

³ “Ọ -bụru l'ọo onye l'agbajẹ ėja nụ Chileke, a wuru mmanụ l'ishi meru iwhe-dụ-ẹji ọbu, shi nno meta ikpe-anmanma tukobe ọha l'owhu, t'ọ kpụtakwa oke-eswi l'adụa ẹka ọrwu dụ iya l'ẹhu bya anụ Onye-Nwe-Ọha t'ọ bụru ngwo-ėja iwhe-dụ-ẹji, l'ee-gude safu iwhe-dụ-ẹji ono, o meru. ⁴ T'ọ kpuru oke-eswi ono bya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha l'ọnu Ụlo-ẹkwa-ndzuko, ya abyabẹ oke-eswi ono ẹka l'ishi woru iya gbua l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ⁵ Onye ono, l'agbajẹ ėja nụ Chileke, a wuru mmanụ l'ishi l'a-harụ mmee oke-eswi ono wuta wobata lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko. ⁶ Onye l'agbajẹ ėja nụ Chileke ono atsee mkpushi-ẹka lẹ mmee anụ ono whee ugbo ẹsaa l'iwhu Onye-Nwe-Ọha; mbụ l'atatiwhu ẹkwa ono, e geberu l'ẹka dụ nsọ. ⁷ Ya aharụ mmee anụ ono wuta ye lẹ mpu anụ, a nmabẹ-geeru l'ẹnya-mgbeja ụnwù-isensu, mbụ ẹnya-mgbeja ono, dụ l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko. Mmee anụ ọwhu

whuduru nū bē l'ọ-wuru ye l'ukfu ẹnya-mgbeja ọkpokota-iwhe-ọku, dū l'ọnu Ụlo-ẹkwa-ndzuko. ⁸ Ẹba anụ oke-eswi ono, e gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji ono bē l'oo-heshikota; mbụ ẹba, kwechiru ẹwho iya mē ẹba, dū l'ẹwho iya. ⁹ Ya ebufu àkpùrù iya whẹ labọ mē ẹba, dū l'uzo ose iya; bya atuko anyị iya yele àkpùrù iya ono wofukota. ¹⁰ Ọo ẹgube ono, l'eeshijie ẹba l'oke-eswi, e gude agba ẹja ẹhu-guu bụ gẹ l'ee-heshikwa iya who. Onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke akpọo ya ọku l'ẹnya-mgbeja ọkpokota-iwhe-ọku. ¹¹ Akpọ oke-eswi ono mē urumanụ iya jeye l'ishi iya mē ẹka iya, l'okpa iya mē ẹwho iya mē nshị iya; ¹² mbụ anụ eswi ono l'owhu bē l'oo-vuta lufu alufu l'azụ ẹka ndu Ízurelu kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ l'ẹka mmerwu l'adụ; mbụ l'ẹka ono, l'aawushijie ntụ, je akpọo ya ọku l'eli ntụ ono.

¹³ “Ọ -buru l'ọo ndu Ízurelu l'owhu bē meru iwhe-dụ-ẹji l'amagama, mbụ mee iwhe Onye-Nwe-Ọha tūru l'iwu sụ t'e be emeshi, m'o beru whẹ ta ama iwhe meru nū, bē ikpe nmakwaru whẹ. ¹⁴ Nteke bụ l'iwhe-dụ-ẹji, whẹ meru bē whẹ bya amarụ, tẹ ndu Ízurelu kpụtakwa nwa oke-eswi l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji ono bya l'iwu Ụlo-ẹkwa-ndzuko. ¹⁵ Ndu bụ ọgurennya Ízurelu abyabẹ oke-eswi ono ẹka l'ishi l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, gbua ya l'ẹka ono. ¹⁶ Onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke, a wuru mmanụ l'ishi aharu mmee oke-eswi ono meta gude bya lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko, ¹⁷ ya atsee mkpushi-ẹka lẹ mmee anụ ono whee ugbo ẹsaa l'iwu Onye-Nwe-Ọha, mbụ l'iwu ẹkwa ono. ¹⁸ Ya emetakwawho mmee ono wuru ye lẹ mpu, a nmabẹ-geeru l'ẹnya-mgbeja, mbụ ẹnya-mgbeja ono, dū l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko. Mmee ọwhu whuduru nū bē l'ọo-wuru ye l'ukfu ẹnya-mgbeja ọkpokota-iwhe-ọku, dū l'ọnu Ụlo-ẹkwa-ndzuko. ¹⁹ Ẹba anụ ono l'owhu bē l'oo-heshikota kpọo ọku l'ẹnya-mgbeja ono. ²⁰ Ọo g'o meru oke-eswi whọ, e gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji bụ gẹ l'oo-me oke-eswi ono. Ọo ẹgube ono bē onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke ono l'e-shi kfuaru whẹ ugwo iwhe-dụ-ẹji ọbu, whẹ meru; a gvaru whẹ nvụ. ²¹ Anụ oke-eswi ono bē l'ọo-pata lufu alufu l'azụ ẹka ndu Ízurelu kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ je akpọo ọku g'ọ kpọru nke mbụ whọ. Ọo ngwo-ẹja iwhe-dụ-ẹji ọha l'owhu b'ọ bụ.

²² “Onye ishi -mee iwhe-dụ-ẹji l'amagama, mbụ mee iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke iya tūru l'iwu t'e be emeshi, bē ikpe nmaakwaru onye ọbu. ²³ Ọ -buru l'iwhe-dụ-ẹji ono, o meru b'e meru ọ marụ, iwhe l'oo-wota bụ mkpi, l'adụ ẹka ọrwu dū iya l'ẹhu t'ọ buru ngwo-ẹja iya. ²⁴ Ya abyabẹ mkpi ono ẹka l'ishi gbua l'ẹka l'eegbuje anụ, e gude agba ẹja ọkpokota-iwhe-ọku l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha. Ọo ngwo-ẹja iwhe-dụ-ẹji b'ọ bụ. ²⁵ T'onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke tsee mkpushi-ẹka lẹ mmee anụ ono hua lẹ mpu anụ, a nmabẹ-geeru l'ẹnya-mgbeja ọkpokota-iwhe-ọku. Ya awuta mmee anụ ọwhu whuduru nū wuru ye l'ukfu ẹnya-mgbeja ono. ²⁶ Ẹba anụ ono l'owhu bē l'oo-heshikota kpọo ọku

l'ẹnya-mgbeja, g'a kpọru ẹba anụ whọ, e gude gbaa ẹja ẹhu-guu. O noo g'onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke l'e-shi kfua ugwo iwhe-dụ-ẹji ono, onye ono meru, a gvaru iya nvụ.

²⁷ “Nteke bụ l'ọ dū onye Ízurelu mmaanụ ọdo, meru iwhe-dụ-ẹji l'amagama, mbụ mee iwhe Onye-Nwe-Ọha tūru l'iwu t'e be emeshi, bē ikpe nmaakwaru onye ọbu. ²⁸ Ọ -buru l'iwhe-dụ-ẹji ono, o meru b'e meru ọ marụ, iwhe l'ọo-kputa bụ ada egbu, l'adụ ẹka ọrwu dū iya l'ẹhu t'ọ buru ngwo-ẹja iwhe-dụ-ẹji ono, o meru. ²⁹ T'ọ byabẹ anụ ono, o gude agba ẹja iwhe-dụ-ẹji ono ẹka l'ishi gbua l'ẹka l'aakpoje ngwo-ẹja ọku. ³⁰ T'onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke tsee mkpushi-ẹka lẹ mmee anụ ono hua lẹ mpu anụ, a nmabẹ-geeru l'ẹnya-mgbeja ọkpokota-iwhe-ọku. Ya awuta mmee anụ ono whuduru nū wuru ye l'ukfu ẹnya-mgbeja ono. ³¹ Ẹba anụ ono l'owhu bē l'oo-heshi ẹgube ono, l'eeshijie iya l'anụ, e gude agba ẹja ẹhu-guu. Onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke akpọo ya ọku l'ẹnya-mgbeja, t'ọ buru ngwo-ẹja, mkpọ iya dū Onye-Nwe-Ọha ree. O noo g'onye ono, l'agbajẹ ẹja nū Chileke l'e-shi kfua ugwo iwhe-dụ-ẹji ono, onye ono meru, a gvaru iya nvụ.

³² “Ọ -buru l'ọo nwaturu bē onye ọbu wotaru t'ọ buru ngwo-ẹja-iwhe-dụ-ẹji ono, t'onye ọbu kpụtakwa nwada aturu, l'ete enwee ẹka ọrwu dū iya l'ẹhu. ³³ T'ọ byabẹ anụ ono ẹka l'ishi gbua, t'ọ buru ngwo-ẹja iwhe-dụ-ẹji. Ẹka l'ọo-nọdu gbua ya bụ ẹka l'eegbuje anụ, e gude agba ẹja ọkpokota-iwhe-ọku. ³⁴ T'onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke tsee mkpushi-ẹka lẹ mmee anụ ono hua lẹ mpu anụ, a nmabẹ-geeru l'ẹnya-mgbeja ọkpokota-iwhe-ọku. Ya awuta mmee anụ ọwhu whuduru nū wuru ye l'ukfu ẹnya-mgbeja ono. ³⁵ Ẹba anụ ono l'owhu bē l'oo-heshi ẹgube ono, l'eeshijie iya l'anụ, e gude agba ẹja ẹhu-guu. Onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke akpọo ya ọku l'ẹnya-mgbeja, t'ọ buru ngwo-ẹja, mkpọ iya dū Onye-Nwe-Ọha ree. O noo g'onye ono, l'agbajẹ ẹja nū Chileke l'e-shi kfua ugwo iwhe-dụ-ẹji ono, onye ono meru, a gvaru iya nvụ.

Iwhe bụ madzụ -mee ya, ya agbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji

5 “Ọ -buru lẹ madzụ meru iwhe-dụ-ẹji okfu l'ọ whuru iwhe meru nū, ọdua l'e meru t'ọ marụ iwhe ono, a bya aryaa ya l'edzudzu-ọha t'onye mazhiaru ọgha iya bya agbaa ẹka-ebe, onye ono ta afuta bya ekfua iwhe ọ marụ, ejo-iwhe ono, o meru kwa l'ishi iya b'ọ tukoru.

² “Ọdua lẹ madzụ bē ẹka iya denyiru l'iwhe l'aasọ nsọ m'ọ bụ odzu anụ-egbudu, l'aasọ nsọ m'ọ bụ odzu élwù, l'aasọ nsọ m'ọ bụ odzu anụ, l'awu l'ẹwho, l'aasọ nsọ, onye ọbu buakwa onye l'aasọ nsọ; m'o beru t'ọ ma ama, ọ buakwa onye ikpe nmaru.

³ “Ọdua l'ẹka iya denyiru l'iwhe l'aasọ nsọ, shi l'ẹhu madzụ, o beru ọ buru iwhe l'aasọ nsọ, dū ọdu-agma,

mbụ iwhe l'emeje, madzụ abụru onye l'aasọ nsọ, m'ọ beru t'ọ ma ama; ọ bụakwa onye ikpe nmaru mę ọ maleruwuho.

⁴“Onye kfu-burihuru gbahaleketengu ribua nte iwhe l'oo-me m'ọ bụ ejo-iwhe m'ọ bụ iwhe dū ree, o beru ọ bụru ụdu nte dū ọdu-agma bę madzụ kfu-burihuru ria, lę b'ọ vuadaa ụzo rja ya ariri, onye ọbu bụakwa onye ikpe nmaru m'ọ maleruwuho.

⁵“Ọ -būru l'ọ nweru onye meru iwhe ono, a gushiru, shi nno mee t'ikpe nma iya, t'onye ọbu dushikwaa iwhe-dū-ęji ọbu, o meru. ⁶T'onye ono, meru iwhe-dū-ęji shi l'eghu iya męe aturu iya kputa ada aturu m'ọ bụ ada egu t'ọ bụru ngwo-ęja iwhe-dū-ęji l'ogbaru Onye-Nwe-Ọha. Onye l'agbaję ęja nū Chileke eshi nno kfu ụgwwo iwhe-dū-ęji ọbu, onye ọbu meru.

⁷“Ọ -būru l'ęka onye ọbu te erwudu lę nwaturu, ya anwataru Onye-Nwe-Ọha ndo labo m'ọ bụ kparaku labo nke iwhe-dū-ęji ono, o meru. Nnanu l'a-buru ngwo-ęja iwhe-dū-ęji; nnanu aburu ngwo-ęja okpokota-iwhe-oku. ⁸T'onye ọbu nwuta unwu-enu ono wojeru onye l'agbaję ęja nū Chileke. Onye l'agbaję ęja nū Chileke ono evuru ụzo gbaa ọwhu bụ ngwo-ęja iwhe-dū-ęji. T'ọ ghaa ya ęka l'olu, ọle t'ọ bo swibufukwa iya ishi. ⁹Ya emeta mmee ngwo-ęja iwhe-dū-ęji ono whee l'aguga ęnya-mgbeja ono; haa mmee ya ọwhu whuduru nū t'ọ lashị l'ukfu ęnya-mgbeja ono. Ọo ngwo-ęja iwhe-dū-ęji b'ọ bụ. ¹⁰Ya abya nteke ono bya egude ęnu nke ębo who gbaa ęja okpokota-iwhe-oku; mee ya gę l'emeje iya. O noo g'onye ono, l'agbaję ęja nū Chileke l'e-shi kfu ụgwwo iwhe-dū-ęji, onye ono meru; a gvaru iya nvu.

¹¹“Nteke bụ l'ęka onye ọbu te erwufudua lę ndo labo m'ọ bụ lę kparaku labo, t'onye ọbu wota uturutuu-witi, jiru nkere iri nkweka, t'ọ bụru ngwo-ęja iwhe-dū-ęji, l'ee-gude safu iwhe-dū-ęji o meru. T'ọ bo yekwa iya mmanu, too ye iya unwu-isensu nkele ọo ngwo-ęja iwhe-dū-ęji b'ọ bụ. ¹²T'ọ wojeru iya onye l'agbaję ęja nū Chileke. Onye l'agbaję ęja nū Chileke ono ahajia ya ęka t'ọ kfu l'ozori ngwo-ęja ono; woru iya kpo ọku l'ęnya-mgbeja, l'eli ngwo-ęja, l'aakpo ọku anu Onye-Nwe-Ọha. Ọo ngwo-ęja iwhe-dū-ęji b'ọ bụ. ¹³Ọo l'uzo, dū nno bę onye l'agbaję ęja nū Chileke l'e-shi kfu ụgwwo iwhe-dū-ęji, onye ono meshiru; a gvaru iya nvu. Iwhe whuduru nū lę ngwo-ęja ono l'a-buru nke onye l'agbaję ęja nū Chileke ono; ęgube ono, ọ dū lę ngwo-ęja nri.”

Ngwo-ęja okfu-ugwo

¹⁴ Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu su iya:

¹⁵“O -nweru onye mesweru nū, mbu l'ọ meru iwhe-dū-ęji l'amagama t'ọ nū Onye-Nwe-Ọha iwhe gbaru iya nū, t'onye ọbu shi l'eghu iya męe aturu iya kputa ebyila, l'adua ęka ọrwu dū iya l'ęhu bya anu Onye-Nwe-

Ọha t'ọ buri ngwo-ęja okfu-ugwo. T'e gudekwa shekelu mkpola-ọcha ulo-nsọ maru aswa ebyila ono. Ọo ngwo-ęja okfu-ugwo b'ọ bụ. ¹⁶T'onye ọbu meshia iwhe ono, o mesweru l'onodu iwhe ono, dū nsọ ono. T'ọ yekwa nkere ise l'iwhe ono, woru je anu onye l'agbaję ęja nū Chileke. Onye l'agbaję ęja nū Chileke ono egude ebyila who gbaa ęja okfu-ugwo, shi nno kfu ụgwwo iwhe-dū-ęji, onye ono meru; a gvaru iya nvu.

¹⁷“O -nweru onye meru iwhe-dū-ęji, mee iwhe Onye-Nwe-Ọha turu l'iwu t'e be emeshi, t'ọ ma ama; onye ọbu bę ikpe nmaakarū. Ọ buri iya bę vu ejo-iwhe, dū iya nū. ¹⁸T'onye ọbu shi l'aturu iya yele egu iya kputa ebyila, l'adua ęka ọrwu dū iya l'ęhu, t'ọ buri ngwo-ęja okfu-ugwo, m'ọ bụ ya ewota iwhe aswa yele ebyila ono bụ iwhe lanu. T'ọ nū iya onye l'agbaję ęja nū Chileke t'ọ gude iya kfu ụgwwo iwhe ọbu, o meru l'amagama, a gvaru iya nvu. ¹⁹Ọo ngwo-ęja okfu-ugwo b'ọ bụ, nkele onye ono bę ikpe nmaru l'iwu Onye-Nwe-Ọha.”

6 T'ọ dū iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu su iya: ²“Madzụ -mee iwhe-dū-ęji, shi nno meswee Onye-Nwe-Ọha nkele ọ dzuru ibe iya ejire l'iwhe a nuru iya t'ọ dobe m'ọ bụ t'ọ leta ęnya, ọdua l'ọ naru iwhe madzụ ibe iya kerafu ęnya, m'ọ bụ l'ọ riru madzụ ibe iya urwu, ³m'ọ bụ l'ọ turturu iwhe tuwhahuru etuwhahu, to kwe lę ya maru ọgha iya, ọdua l'ọ kpapyaberu iwhe o meru gva ęnwa, ọdua l'onye ọbu bę meru iwhe dū ęgube ono, shi nno mee iwhe-dū-ęji. ⁴Onye ono, meru iwhe-dū-ęji ono, shi nno meta iwhe ikpe nmaru iya bę iwhe l'oo-me bụ t'ọ wolahu iwhe ọbu, ọ nataru madzụ kerafu ęnya, m'ọ bụ iwhe ọbu, o riru madzụ urwu iya, m'ọ bụ iwhe ọbu, a nuru iya t'ọ dobe, o ria ya, m'ọ bụ iwhe ọbu, tuwhahuru etuwhahu, ọ turturu, ⁵m'ọ bụ iwhe bụ-zhiawho iwhe o meru ọ kpapyabę iya gva ęnwa. T'onye ọbu kfuokotakwa ụgwwo iwhe ono g'ọ ha, ya atukobefua ya iwhe ha ęgube ono nkere ise woru nū onye nwe iwhe ono. Mboku, l'ọo-kfu ụgwwo iwhe ono bụ mboku, l'oo-wota ngwo-ęja okfu-ugwo bya anunu. ⁶Ngwo-ęja ikpe-anmanma, l'ọo-gbaru Onye-Nwe-Ọha bę l'oo-wotaru onye l'agbaję ęja nū Chileke. T'ọ shi l'eghu iya męe l'aturu iya kputa ebyila, l'adua ęka ọrwu dū iya l'ęhu, m'ọ ya anu iwhe aswa yele ebyila ono bụ iwhe lanu. ⁷Onye l'agbaję ęja nū Chileke ono anodu l'iwu Onye-Nwe-Ọha kfu ụgwwo iwhe-dū-ęji, onye ono meru; a gvaru iya nvu l'iwhe g'iwhe ha, o meru, ikpe iya nmaru iya.”

Ngwo-ęja okpokota-iwhe-oku

⁸ Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu su iya:

⁹“Kfuru ęronu yele unwu iya su whę l'ọ waa iwu, dū lę ngwo-ęja okpokota-iwhe-oku: Tę mgbeja okpokota-iwhe-oku nokotajekwa l'oku, dū l'ęnya-mgbeja ęnyashi owhu jeye l'utsu. Oku, dū l'ęnya-mgbeja ono l'a-nle-

who enwule iya whọ mkpürudumalanu l'eli. ¹⁰ O -rwua l'utsu, t'onye l'agbaję eja nų Chileke ono chįta uwe iya ono, e meru l'oghu ọcha yele nwiba iya weru. Ya abya ekpota ntų, shi le ngwo-eja ọkpokota-iwhe-ọku ono, bų ọwhu ọku kepyashiru l'ęnya-mgbeja ono kporu wua l'aguga ęnya-mgbeja ono. ¹¹ Nteke ono bę l'oo-yefu uwe ono; chįta uwe ọdo yee; pata ntų ono lufu azų ęka ndu İzurelu kpọbe-geeru ọlo-ękwa whę; l'ęka mmerwu l'adua. ¹² Ọku ono, dų l'ęnya-mgbeja ono bę l'ee-me t'ọ nwulewho gę l'oonwu; t'ọ bọ nyihukwa anyihu. T'onye l'agbaję eja nų Chileke yejekwa iya nkų l'utsu mbọku mbọku. Ya ewojeru anų ngwo-eja ọkpokota-iwhe-ọku doo ya rii l'eli, ya akpọjekwawho ęba, shi l'anų ngwo-eja ęhu-guu ọku l'eli iya. ¹³ T'ọku nwujekwawho mkpürudumulanu l'eli ęnya-mgbeja ono, t'ọ bọ nyihujekwa anyihu.

Ngwo-eja nri

¹⁴ “Ọ waa bų iwu, dų le ngwo-eja nri: Ọo ọnwu Éronu l'a-nọduje l'iwhu Onye-Nwe-Ọha gbaa eja ono l'atatiwhu ęnya-mgbeja. ¹⁵ T'onye l'agbaję eja nų Chileke ha-ta ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanų ọwhu jiru mkpoji-ęka, wotakwawho ọnwù-isęnsu lile, e yeru le ngwo-eja nri ono, je akpọo ọku l'ęnya-mgbeja ono t'ọ kfųru l'ozori ngwo-eja nri ono, bųru ngwo-eja, mkpọ iya dų Onye-Nwe-Ọha ree. ¹⁶ Uwhudu iya bų Éronu yele ọnwu iya l'e-rije iya. Ọle tę whę be eyejekwa iya iwhe l'ekoje buredi. Éka whę l'a-nọduje ria ya bų l'ęka dų nsọ. Éka whę l'a-nọduje eri iya bų l'oma ogboduwu ọlo-ękwa ndzuko. ¹⁷ T'e be eyekobejekwa iya iwhe l'ekoje buredi m'e ghedele iya whọ. Mu nųru whę iya t'ọ bųru oke iya nkewhe le ngwo-eja, a kpọru ọku nų mu. Ngwo-eja ono bę dų nsọ shii g'ọo ngwo-eja iwhe-dų-eji yele ngwo-eja ikpe-anmanma. ¹⁸ Iwhe, bų nwoke, bų ępa Éronu bę l'e-rije oke iwhe, shi le ngwo-eja ono, a kpọru ọku nų Onye-Nwe-Ọha. O noo bų iwhe a tọru ọkpa iya doberu ępa Éronu l'owhu jeyewaroya shi l'ogbo rwua l'ogbo. Onye ęka iya denyiru le ngwo-eja ono bųwa onye dų nsọ.”

¹⁹ Onye-Nwe-Ọha bya asų Mosisu woo ya: ²⁰ “Ọ waa bų ngwo-eja, ępa Éronu l'e-gwoje nų Onye-Nwe-Ọha mbọku, a wųru whę mmanų l'ishi: Iwhe whę l'e-gudeje bų ọturutuu-witi, jiru nkere iri nkweka, t'ọ bųru ngwo-eja nri, l'ee-gwoje ntekenteke. Nkerębo iya bę l'ee-gwoje l'utsu, gwoo nkere ębo iya ọwhua l'urwenyashi. ²¹ T'e ye iya le mbeji, gwọkobe iya mmanų ree, ghee ya egheghe pabata. Gų eworu iya gwepiyashia egwepiyashi gude bya egwooru Onye-Nwe-Ọha, t'ọ bųru ngwo-eja nri, mkpọ iya dų Onye-Nwe-Ọha ree. ²² Ọo onye bų ępa Éronu ono, a wųru mmanų t'ọ nọ-chia ęnya iya bųru onye l'agbaję eja nų Chileke l'a-gba eja ono l'onwiya. Éja ono bų Onye-Nwe-Ọha bę nweru iya nų. Iwhe ono bų iwhe a tọru ọkpa iya t'ọ dų jeye-

waroya. T'a kpọkotajekwa iya ọku g'ọ ha. ²³ Iwhe bų ngwo-eja nri, onye l'agbaję eja nų Chileke gworu bę l'aa-kpọ ọku g'ọ ha; e te eridu iya eriri.”

Ngwo-eja iwhe-dų-eji

²⁴ Tọ dų iya bų, Onye-Nwe-Ọha bya asų Mosisu: ²⁵ “Kfuru Éronu yele ọnwu iya sų whę: Ọ waa bų iwu, dų le ngwo-eja iwhe-dų-eji. Ọo l'ęka l'eegbuje anų, e gude agba eja ọkpokota-iwhe-ọku bę l'ee-gbuje anų, e gude agba eja iwhe-dų-eji; mbų l'aa-nọduje l'iwhu Onye-Nwe-Ọha gbua anų ọbu. Ngwo-eja ono dųkwa nsọ shii. ²⁶ Onye l'agbaję eja nų Chileke, gbarų eja iwhe-dų-eji ono bų iya l'e-ri iya. T'ọ nọdukwa l'ęka dų nsọ ria ya. Éka l'ọo-nọdu ria ya bų l'oma ogboduwu ọlo-ękwa ndzuko. ²⁷ Onye ęhu iya chiru l'anų ono dųakwa nsọ. Ọ -bųru le mmee anų ono kfųkashiru kpua l'uwe iya, t'a nọdukwa l'ęka dų nsọ saa uwe ọbu, ọ kfųkashiru kpua. ²⁸ Ọ -bųru l'ọo ite, a kpųru l'urwa b'e gude shia anų ono, t'a tųkpokwaa ya atųkpo; nteke bų l'ọo ite-igwe t'e huchakwaa ya ehucha, gude mini nmasaa ya anmasa. ²⁹ Iwhe bų nwoke le ndu l'agbaję eja nų Chileke l'e-ri iya. Ngwo-eja dųkwa nsọ shii. ³⁰ Ọle t'e be erikwa anų, a gbarų eja iwhe-dų-eji, e wobataru mmee ya le ọlo-ękwa-ndzuko t'e gude kfųa ọgwọ iwhe-dų-eji le Éka-dų-nsọ. T'a kpọkwa anų ọbu ọku.

Ngwo-eja ọkfu-ųgwọ

7 “Ọ waa iwu, dų le ngwo-eja-ọkfu-ųgwọ. Ngwo-eja ono dųkwa nsọ shii. ² Ọo l'ęka l'eegbuje anų, e gude agba eja ọkpokota-iwhe-ọku bę l'ee-gbuje anų, e gude agba eja ikpe-anmanma. E whęgbakota mmee ya l'ęnya-mgbeja ono mgburumgburu. ³ Éba anų ono l'owhu bę l'aa-gbakotaje mgbeja; mbų ęba, shi l'uk-fumọdzu iya męe ọwhu kwechiru iya ęwho, ⁴ męe ąkpųrų iya whę labọ męe ęba, dų l'uzo ose iya, e wofukota anyi iya yele ąkpųrų iya. ⁵ Onye l'agbaję eja nų Chileke akpọkota iya ọku l'ęnya-mgbeja, t'ọ bųru ngwo-eja, a kpọru ọku nų Onye-Nwe-Ọha. Ọo ngwo-eja ọkfu-ųgwọ b'ọ bų. ⁶ Iwhe bų nwoke le ndu l'agbaję eja nų Chileke l'e-ri iya. Éka l'aa-nọduje ria ya bų l'ęka dų nsọ. Ngwo-eja ono dųkwa nsọ shii.

⁷ “Ọo iwu, dų le ngwo-eja ikpe-anmanma bę dų le ngwo-eja iwhe-dų-eji. Ọo iwu lanų bę ji whę nų l'agbaję eja nų. Onye l'agbaję eja nų Chileke, gude iya akfų ųgwọ iwhe-dų-eji bę l'e-nwe iya nų. ⁸ Ọ bųru onye l'agbaję eja nų Chileke, gbarų madų eja ọkpokota-iwhe-ọku bę l'e-wota akpọ anų, o gude gbaa eja ono. ⁹ Iwhe bų ngwo-eja nri, e gheru le ntų-ọku m'ọ bų ọwhu e shiru l'ite m'ọ bų ọwhu e gheru le mbeji bųkwa onye l'agbaję eja nų Chileke, gbarų eja ono nwe iya. ¹⁰ Iwhe bų ngwo-eja nri, a gwọkoberu mmanų m'ọ bų nke ọkponku bųkotakwa ọnwu Éronu gę whę ha nwe iya. Ọo g'onye ọwhua ketaru bų g'onye ọwhua l'e-keta.

Ngwo-eja ẹhu-guu

¹¹ “Ọ waa iwu, ọ lẹ ngwo-eja ẹhu-guu, madzọ l'anụ Onye-Nwe-Ọha. ¹² Ọ -bụru l'onye ọbu l'anụ iya t'ọ bụru iwhe o gude iya ekele Onye-Nwe-Ọha ekele, iwhe l'oo-ye lẹ ngwo-eja ono bụ akara, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, a gwọkoberu mmanụ mee ẹcha-mbeke, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, e meru mmanụ mee akara, e meru l'uturutuu-bali, a gwọkoberu mmanụ ree-ree-ree. ¹³ Oo-yekobekwawhọ akara, e yeru iwhe l'ekoje buredi lẹ ngwo-eja ẹhu-guu ono, o gude ekele Onye-Nwe-Ọha. ¹⁴ Ọo nnanụ nnanụ bẹ l'oo-wotagee l'uzhi akara ẹto ono l'ẹhu l'ẹhu t'ọ bụru ngwo-eja, a nūru Onye-Nwe-Ọha. Onye nwe iya nū bụ onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke, bụ iya bẹ wheru mmee ngwo-eja ẹhu-guu ono l'ẹnya-mgbeja. ¹⁵ Anụ, e gude gbaa ẹja ẹhu-guu ono, o gude ekele Onye-Nwe-Ọha ekele bẹ l'aa-takọta mbọku, a nūru iya Onye-Nwe-Ọha. T'ọ bọ ọdukwa ọwhu l'a-dụ futa ọtsu.

¹⁶ “Ọle ọ -bụru l'ọo ngwo-eja, o gude emedzu iwhe o riburu lẹ nte m'ọ bụ l'ọo ngwo-eja, madzọ tūru obu iya ama bya anūnu, ya ataa anū ono mbọku, a gbarụ iya. O -whudu, ya atafua ya echile iya. ¹⁷ Ọle anū ono -whudu jeye mbọku nke ẹto iya t'a kpọo ya ọku. ¹⁸ Ọ -bụru l'o nweru anū, e gude gbaa ẹja ẹhu-guu, a taru lẹ mbọku nke ẹto iya bẹ l'aa-jikakwa ngwo-eja ọbu, t'a bya l'a-gu iya yeru onye gworu iya nū. Ọo ahuma b'ọ bụ, temenu onye riru iya nū bụ iya l'e-vu iwhe dū iya nū.

¹⁹ “Anū ono ọwhu denyiru l'iwhe l'aasọ nsọ t'a ba atakwa iya ata; t'a kpọkwaa ya ọku. Ọle ọ -bụkwanuru l'ọo anū ọdo, t'onye l'aata asọ nsọ takwaa ya. ²⁰ Onye l'aasọ nsọ -taa anū, e gude gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja ẹhu-guu, t'e kefukwa onye ọbu l'oke l'ẹka ndibe whẹ nọ. ²¹ Ọ -bụru lẹ madzọ bẹ ẹhu iya denyiru l'iwhe l'aasọ nsọ m'ọ bụ iwhe l'aasọ nsọ, shi l'ẹhu madzọ m'ọ bụ anū, l'aasọ nsọ m'ọ bụ unwu iwhe ọdo, l'aasọkaa nsọ, o -megee bya ataa anū, e gude gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja ẹhu-guu, t'e kefukwa onye ọbu l'oke l'ẹka ndibe whẹ nọ.”

²² Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sụ iya: ²³ “Kfuru ndu Ízurelu sụ whẹ agha: T'unu be erijekwa ẹba iwhe, mbụ ẹba eswi m'ọ bụ ẹba aturu m'ọ bụ ẹba egbu. ²⁴ Ẹba anū, nwuhuru l'onwiya m'ọ bụ ọwhu anū-egbudu dzugburu, t'unu gudekwa iya mee iwhe, ọle t'ọ bọ kpakwa unu l'ọnu. ²⁵ Iwhe bụ onye taru ẹba anū, e gude gbaa ẹja, a kpọkotaru ọku nū Onye-Nwe-Ọha, t'e kefukwa onye ọbu l'oke l'ẹka ndibe whẹ nọ. ²⁶ Unu lahudia awe je eburu, t'unu be erijekwa mmee iwhe, mbụ mmee ẹnu, ọdua l'ọo mmee anū. ²⁷ Onye riru mmee iwhe t'e kefukwa onye ọbu l'oke l'ẹka ndibe whẹ nọ.”

²⁸ Tọ dū iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sụ iya: ²⁹ “Kfuru ndu Ízurelu sụ whẹ agha: Onye l'e-wotaru Onye-Nwe-Ọha ngwo-eja ẹhu-guu, t'o wotakwa ibe iya ọwhu, rwuberu Onye-Nwe-Ọha gbaarụ iya; ³⁰ mbụ t'o gude ẹka iya wota ngwo-eja, l'aa-kpọ ọku nū Onye-Nwe-Ọha. Oo-wota ẹba iya mee ndú iya, woru ndú iya ono maa amama l'iwhu Onye-Nwe-Ọha t'ọ bụru ngwo-eja amama. ³¹ Onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke l'a-kpọ ẹba iya ọku l'ẹnya-mgbeja. Ndú iya aburu nke Éronu yele unwu iya. ³² Ụtakfu ọkpa ẹka-utara anū ngwo-eja ẹhu-guu unu bẹ unu l'a-kweje onye ono, l'agbajẹ ẹja nū Chileke t'ọ bụru utu, a tūru nū iya. ³³ Nwa Éronu onye ọwhu gude mmee anū ono yele ẹba iya je agbaa ẹja ẹhu-guu ọbu bẹ l'aa-nū ụtakfu ọkpa-ẹka-utara iya, t'ọ bụru oke iwhe rwuberu iya nū ³⁴ nkele mu shiwaa lẹ ngwo-eja ẹhu-guu ono, ndu Ízurelu l'agbajẹru mu wota ndú iya ono, l'aamajẹ amama yele ụtakfu anū ono, a tūru l'utu, woru nū onye ono, l'agbajẹ ẹja nū Chileke, bụ Éronu yele unwu iya, t'ọ bụru oke, rwuberu whẹ nū jasụ lẹ tututu-mimimi. ³⁵ Ọ waa bụ oke, rwuberu Éronu yele unwu iya lẹ ngwo-eja, l'aakpọ ọku anū Onye-Nwe-Ọha, eshi mbọku, e wofutaru whẹ dobe iche tẹ whẹ bụru ndu l'agbaru Onye-Nwe-Ọha ẹja. ³⁶ Ọo mbọku, a wuru whẹ mmanụ l'ishi bẹ Onye-Nwe-Ọha tūru iwu sụ tẹ ndu Ízurelu nūje whẹ oke anū ono t'ọ bụru oke-iwhe, rwuberu whẹ nū, ya abukwaruwho egube ono bẹ l'aa-nūje unwu whẹ shi l'ogbo rwua l'ogbo jeye lẹ tututu-mimimi.”

³⁷ Iwu ono g'ọ ha bụ iwu, dū lẹ ngwo-eja ọkpokota-iwhe-ọku mee ngwo-eja nri mee ngwo-eja iwhe-dụ-ẹji mee ngwo-eja ọkfu-ugwo mee ngwo-eja, e gude eme madzọ t'ọ bụru onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke mee ngwo-eja ẹhu-guu. ³⁸ Onye-Nwe-Ọha bụ iya tūru iwu ono nū Mosisu l'ugvu Sáyinayi mbọku ono, ọ sūru tẹ ndu Ízurelu wotaru yẹbe Onye-Nwe-Ọha ngwo-eja l'echi-egu Sáyinayi.

Ome tẹ Éronu yele unwu iya bụru ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke

(Awụ. 29:1-37)

8 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sụ iya:

² “Duta Éronu yele unwu iya, gu achita uwe ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke, wota mmanụ ọowu l'ishi, gu akpata oke-eswi l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji mee ebyila labọ yele nkata buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. ³ Gu ekua edzudzu-ọha ndu Ízurelu tẹ whẹ dzukobe l'ọnu Ụlo-ẹkwa ndzuko.”

⁴ Mosisu mee lẹge Onye-Nwe-Ọha zhiru iya t'o mee. Edzudzu-ọha ono bya edzua l'ọnu Ụlo-ẹkwa ndzuko ono. ⁵ Mosisu sụ edzudzu-ọha ono: “Unu lekwa iwhe Onye-Nwe-Ọha sūru t'e mee ndowa.”

⁶ Mosisu bya edufuta Éronu yele unwu iya, gude mini ghua whẹ ẹhu. ⁷ Ọ chita uwe ime ẹhu yee Éronu, wota iwhe oke l'ukfu kebuta iya. Ọ bya achita okpo-wulawu-

la uwe yepyabe iya, bya ewota uwe ifodu yekwase iya, gude werere ekwa, a kparu t'e gudeje kebuta ifodu ono gude kebuta iya. ⁸ O chita ekwa nkwechi obu yekwaa ya who, bya ewota ido urimu yele tumimu ye l'ekwa nkwechi obu ono. ⁹ O bya ewota okpu-ekwa kpube iya l'ishi, bya ewota iwhe e meru le mkpola-ododo, o chia balibali tukwase l'okpu-ekwa ono l'uzo onu iwhe, mbu okpu ono, du nsu, egube Onye-Nwe-Oha suru Mosisu t'o mee ya.

¹⁰ To du iya bu, Mosisu wota mmanu owu l'ishi wukota le mkpuumkpu ono yele iwhe lile, du iya nu, mee ya o du nsu. ¹¹ O whee mmanu ono ugbo esaa l'anya-mgbeja ono, shi nno wua mmanu l'anya-mgbeja ono mee l'arya, du iya nu mee l'eze efere yele iwhe l'aatukobeje iya; mee ya o du nsu. ¹² O bya ewota mmanu owu l'ishi ono wua Eronu l'ishi, mee ya o du nsu. ¹³ Mosisu byakwawho bya edufuta unwu Eronu, chita uwe-mkpeelanu yee whe, kebegee whe iwhe oke l'ukfu, bya ewota okpu-ekwa kpubegeee whe, egube Onye-Nwe-Oha suru Mosisu t'o mee ya.

¹⁴ O bya akpufuta oke-eswi l'ee-gude gbaa eja iwhe-du-iji, Eronu yele unwu iya chiru eka byabe oke-eswi ono l'ishi. ¹⁵ Mosisu gbua oke-eswi ono, bya emeta mme ya le mkpushi-eka hugbakota le mpu anu, a nmaberu l'anya-mgbeja ono mgburumgburu, shi nno mechaa enya-mgbeja ono emecha. O wota mme owu whuduru nu whekaa l'ukfu enya-mgbeja ono, mee ya o du nsu, shi nno kfu ugwo iwhe-du-iji, du iya nu. ¹⁶ Mosisu bya eheshia eba, du iya l'ewho mee anyi iya mee akpuru iya whe labo yele eba, du iya nu kpoo oku l'anya-mgbeja ono. ¹⁷ O vuta oke-eswi ono, mbu akpo iya mee anu iya mee nshi iya je akpoo oku l'azu eka ndu Izurelu koberu ulo-ekwa ebubu whe, bu ge Onye-Nwe-Oha turu Mosisu iwu t'o mee ya.

¹⁸ Nteke ono, o bya akpufuta ebyila, l'ee-gude gbaa eja okpokota-iwhe-oku. Eronu yele unwu iya chiru eka byabe ebyila ono l'ishi. ¹⁹ Mosisu gbua ebyila ono, woru mme ya whegbakota l'anya-mgbeja ono mgburumgburu. ²⁰ O bushia anu ebyila ono ibiribe ibiribe mbu Mosisu bya ewota ishi iya yele ono, e bushiru ebushi mee eba iya kpoo oku. ²¹ O gude mini sachashia ewho iya yele okpa iya. Mosisu bya akpoo ebyila owu ono oku l'anya-mgbeja ono t'o buru ngwo-eja, a kpokotaru oku, mkpo iya du ree; mbu ngwo-eja, a kpoo oku nu Onye-Nwe-Oha, bu ge Onye-Nwe-Oha turu Mosisu iwu t'o mee ya.

²² O bya akpufuta ebyila owhua, bu ebyila, e gude eme Eronu yele unwu iya te whe buru ndu l'agbaje eja nu Chileke. Eronu yele unwu iya chiru eka byabe ebyila ono l'ishi. ²³ Mosisu gbua ebyila ono, meta mme ya hua Eronu l'oba-nchi eka-utara mee l'ezeke-mkpushi-eka eka-utara mee l'ezeke-mkpushi-okpa eka-utara. ²⁴ Mosisu bya edufuta unwu Eronu, woru mme anu ono hua whe l'oba-nchi eka-utara mee l'ezeke-

mkpushi-eka eka-utara mee l'ezeke mkpushi-okpa eka-utara. Mosisu whegbakota mme anu ono l'anya-mgbeja ono mgburumgburu. ²⁵ To du iya bu, o wota eba iya; mbu eba shi l'ukfumozdu iya mee owu du iya l'ewho g'o ha mee anyi iya mee akpuru iya whe labo yele eba, du iya nu, wotakwawho utakfu okpa eka-utara iya. ²⁶ O je le nkata, e yeru buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, du l'atatiwhe Onye-Nwe-Oha, o wota iya echa-mbeke lanu, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi mee ishi buredi lanu, e yeru mmanu mee echa balibali lanu. O wota iya tukwase l'eba anu ono yele utakfu okpa eka-utara anu ono. ²⁷ O tuko iwhe ono g'o ha dee Eronu yele unwu iya l'eka, whe bya amaa ya amama l'iwhu Onye-Nwe-Oha t'o buru ngwo-eja amama. ²⁸ Mosisu bya anata whe iya kpoo oku l'eli ngwo-eja ono, a kpokotaru oku, du l'anya-mgbeja, t'o buru ngwo-eja, e gude eme madzu t'o buru onye l'agbaje eja nu Chileke; ngwo-eja, mkpo iya du ree, a kpoo oku nu Onye-Nwe-Oha. ²⁹ Mosisu wota ndu anu ono maa amama l'iwhu Onye-Nwe-Oha t'o buru ngwo-eja amama. Ndu anu ono bu oke, rwuberu Mosisu l'ebyila ono, e gude mee Eronu yele unwu iya te whe buru ndu l'agbaje eja nu Chileke; bu ge Onye-Nwe-Oha turu Mosisu iwu t'o meje iya.

³⁰ To du iya bu, Mosisu bya emeta mmanu owu l'ishi ono, metakwawho mme anu ono, du l'anya-mgbeja ono whe Eronu yele unwu iya l'ehu, whekwa ya who l'uwe whe. Oo ya bu, o mee Eronu yele unwu iya mee uwe whe, whe dukota nsu.

³¹ Mosisu su Eronu yele unwu iya: "Unu je eshia anu ono l'onu Ulo-ekwa ndzuko. Unu anodu l'eka ono taa ya yele buredi ono, du le nkata ono, e yeru ngwo-eja, e gude eme madzu t'o buru onye l'agbaje eja nu Chileke ono, egube ono mu turu iya l'iwu su te Eronu yele unwu iya rije iya. ³² Iwhe whuduru l'anu ono yele buredi ono be unu l'a-kpo oku. ³³ Unu ba alufukwa alufu l'onu Ulo-ekwa ndzuko ono abali esaa jeye nteke l'e-me unu t'unu buru ndu l'agbaje eja nu Chileke ono mefuta. Oo kwa abali esaa be l'oo-whu t'e mee unu t'unu buru ndu l'agbaje eja nu Chileke ono. ³⁴ Iwhe-e, e meru ntanu-a bukwa iwhe Onye-Nwe-Oha turu iwu su t'e mee, shi nno kfu ugwo iwhe-du-iji, unu meru. ³⁵ T'unu nodukwa l'onu Ulo-ekwa ndzuko ono eswe l'enyashi abali esaa meje iwhe Onye-Nwe-Oha suru t'e mee nke owu onwu l'ete egbu unu. O nokwa g'a turu iya l'iwu ndono."

³⁶ Eronu yele unwu iya mekota iwhe lile Onye-Nwe-Oha shi l'onu Mosisu su te whe mee.

Ndu l'agbaje eja nu Chileke wataru ozhi whe

9 Le mboku nke esato iya be Mosisu kuru Eronu yele unwu iya mee ndu bu ogurennya Izurelu. ² O su Eronu: "Kputa nwa oke-eswi l'ii-gude gbaa eja iwhe-

dụ-ẹji yele ebyila, l'ii-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, mbụ ọwhu l'adụ ẹka ọrwu dụ iya l'ẹhu, kpuru iya bya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ³ Kfuru ụnwu Ízurẹlu sụ whẹ agha: Unu kputa mkpi, l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, unu akputa nwa eswi mee nwa ọrwu, nọ-geeru mgbarawha, l'adụ ẹka ọrwu dụ iya l'ẹhu, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku. ⁴ Unu akputakwawho oke-eswi mee ebyila, l'ee-gude gbaa ẹja ẹhu-guu, t'e gude gbaa ẹja l'iwhu Onye-Nwe-Ọha mekwawho ngwo-ẹja-nri, a gwọkoberu mmanụ. O noo nkele Onye-Nwe-Ọha l'e-goshi unu onwiya ntañ."

⁵ Whẹ wota iwhe ono, Mosisu gushiru bya l'atatiwhu Ụlo-ẹkwa-ndzuko. Ndu Ízurẹlu gẹ whẹ ha wufuta bya akuru l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ⁶ Mosisu sụ whẹ: "Unu lekwa iwhe Onye-Nwe-Ọha sụru t'unu mee ndọwa ngẹ ọdu-biribiri iya enwuaru unu whoo." ⁷ Tọ dụ iya bụ, Mosisu sụ Ẹronu: "Tugburu je l'ẹnya-mgbeja je agbaa ngwo-ẹja iwhe-dụ-ẹji ghu ọbu yele ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ghu ọbu, gude kfua ụgwọ iwhe-dụ-ẹji, i metagbaberu mee nke ndu Ízurẹlu. Wota ngwo-ẹja ndu Ízurẹlu ono bya agbaa gude kfua ụgwọ iwhe-dụ-ẹji, whẹ metagbaberu, ẹgube Onye-Nwe-Ọha sụru t'e mee ya."

⁸ Ọo ya bụ, Ẹronu je l'ẹnya-mgbeja ono je egbuga nwa oke-eswi ono, l'oo-gude gbaa ngwo-ẹja iwhe-dụ-ẹji ono, bụ nke onwiya. ⁹ Ụnwu iya pata mmee nwa oke-eswi ono pajeru iya, ọ tsee ya mkpushi-ẹka meta hua lẹ mpu, a nmabe-geeru l'ẹnya-mgbeja ono. O woru uwhudu mmee ono wụa l'ukfu ẹnya-mgbeja ono.

¹⁰ Ẹba anụ ono, e gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji ono yele àkpùrù iya whẹ labọ mee anyi iya b'ọ kpọru ọku l'ẹnya-mgbeja ono ẹgube Onye-Nwe-Ọha sụru Mosisu t'e mee ya. ¹¹ Anụ iya yele akpọ iya b'ọ kpọru ọku l'azụ ẹka ndu Ízurẹlu kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ.

¹² Ẹronu bya egbuga anụ ono, l'oo-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku. Ụnwu iya pata mmee ya pajeru iya, o whębakota iya l'ẹnya-mgbeja ono mgburumgburu. ¹³ Whẹ woru anụ ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono nụ iya lẹ mbubu lẹ mbubu yele ishi iya, ọ kpọo ya ọku l'ẹnya-mgbeja ono. ¹⁴ O gude mini sachashia ẹwho iya mee ẹka iya mee ọkpa iya, woru iya kpọo ọku l'eli ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono, dughawa l'ẹnya-mgbeja ono.

¹⁵ Nteke ono Ẹronu bya ewofuta ngwo-ẹja ndu Ízurẹlu, kputa eghu, l'oo-gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, ọwhu l'ogba l'ishi ndu Ízurẹlu ono gbua, gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji ẹgube ono, ọ gbarụ nke mbụ whọ. ¹⁶ Ọ bya akpufuta anụ ono, l'oo-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono, bya egude iya gbaa ẹja ọbu g'a sụru t'a gbajẹ iya. ¹⁷ O wofutakwawhọ ngwo-ẹja nri ono bya ekpoja ya ẹka, woru kpọo ọku l'ẹnya-mgbeja, t'a gufukwa ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, l'agbajẹ l'utsu. ¹⁸ Ọ bya egbuga oke-eswi whọ yele ebyila whọ, gude gbaarụ ndu Ízurẹlu ẹja ẹhu-guu. Ụnwu iya pata mmee

anụ ono pajeru iya, o whębakota iya l'ẹnya-mgbeja ono mgburumgburu. ¹⁹ Ẹba oke-eswi ono yele nke ebyila ono, mbụ ẹba, shi l'ukfumọdu iya mee ẹba, kwechiru iya ẹwho mee àkpùrù iya whẹ labọ mee anyi iya ²⁰ bẹ whẹ woru tukobe lẹ ñdú anụ ono. Ẹronu woru ẹba anụ ono kpọo ọku l'ẹnya-mgbeja ono, ²¹ ọle ñdú iya ono mee ụtakfu ọkpa ẹka-utara iya b'o marụ ama l'iwhu Onye-Nwe-Ọha t'ọ buru ngwo-ẹja amama, bụ iya bụ gẹ Mosisu sụru t'e meje iya.

²² Tọ dụ iya bụ, Ẹronu chilia ẹka iya imeli l'uzo ẹka ndu Ízurẹlu nọ, bya agọru ọnu-oma nụ whẹ. O shi l'eli ẹka ono, ọ nọdu agba ngwo-ẹja-iwhe-dụ-ẹji ono yele ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono mee ngwo-ẹja ẹhu-guu ono nyizeta. ²³ Mosisu yele Ẹronu liru bahụ l'ime Ụlo-ẹkwa-ndzuko. Whẹ jeege futa bya agọru ọnu-oma nụ ndu Ízurẹlu. Ọdu-biribiri Onye-Nwe-Ọha nwuaru ndu Ízurẹlu l'owhu whoo. ²⁴ Ọku, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ buru wharamu kepyashia ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono yele ẹba anụ ono, a tukoberu l'eli ẹnya-mgbeja ono. Nteke ndu Ízurẹlu whuru iwhe ono, whẹ tya ụzu ẹhu-utso, dashia kpubegge iwhe l'alị.

Anwuhu Nedabu yele Abyihu

10 Nedabu yele Abyihu, bụ ụnwu Ẹronu bya ewota iwhe whẹ l'agujeru ọku ye l'ẹhu l'ẹhu, bya aguru ọku ye iya, yekwa iya whọ ụnwù-isensu. Obenu l'ọku ono whẹ gude bya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha ono bụ ọku l'adụ nsọ, mkpata iya bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha ta asudu tẹ whẹ gude iya bya l'iwhu iya. ² O noo ya, ọku shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ buru whaa bya ekegbushia whẹ, whẹ nwushihu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha l'ẹka ono. ³ Tọ dụ iya bụ, Mosisu sụ Ẹronu: "Ọo ya bụ iwhe ọbu, Onye-Nwe-Ọha shi ekfu ama ẹka nteke ono, ọ sụru: 'Tẹ ndu l'abya mu ntse kwabeje mu ugwu lẹ mu dụ nsọ, mu je l'e-me tẹ ndu Ízurẹlu l'owhu whukota ọdu-biribiri nke-mu.'" Ẹronu dalewho shiikfuu.

⁴ Mosisu bya ekua Mishelu yele Ẹluzafanu, bụ ụnwu Úziyelu. Úziyelu ono bụ nwune nna Ẹronu. Ọ sụ whẹ: "Unu kpokilitaru ntse bya apata odzu abubu unu whẹ pafu l'atatiwhu ụlo-nsọ, parụ je l'azụ ẹka ndu Ízurẹlu kpọberu ụlo-ẹkwa." ⁵ Ọo ya bụ, whẹ je awọ ẹka l'uwe mkpeelanu whẹ pata whẹ pafu l'azụ ẹka ono, ndu Ízurẹlu kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ ẹgube Mosisu sụru tẹ whẹ mee ya.

⁶ Mosisu sụ Ẹronu yele ụnwu iya, bụ Eliyẹza mee Itama: "Unu ba ahakwa ẹgbushi, dụ unu l'ishi t'ọ ya-gashihu ayagashihu, unu eje alakakwa uwe unu, ọdua bẹ unu l'a-nwuhukwa, Onye-Nwe-Ọha atukoshi ndu Ízurẹlu l'owhu oke ẹhu-eghughu iya. Ọo ụnwunna unu bụ iya bụ ọzo-ulo Ízurẹlu gẹ whẹ ha l'a-rya ẹkwa ndu ono ọku ono, Onye-Nwe-Ọha kegbushiru. ⁷ Unu ba alufukwa alufu l'ọnu Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono, ọdua bẹ

unu l'a-nwushihukwa nkele Onye-Nwe-Qha wuru unu mmanu l'ishi." Whe mee ge Mosisu kfuru whe.

Nso ndu l'agbaje aja nu Chileke

⁸ Onye-Nwe-Qha bya ekfuru yeru Eronu su iya: ⁹ "Te gubedua l'ishi onwoghu gu l'unwu ghu ba angujekwa mme e m'o bu iwhe-angungu odo, l'eme l'anya nteke unu l'abahụ le Ulo-ekwa ndzuko, odua be unu l'a-nwushihukwa. O noo ge l'oo-du ndono buru iwhe a toru unu okpa iya jeyewaro, shi l'ogbo rwua l'ogbo.

¹⁰ Unu wokahujekwa iwhe du nso ye iwhe l'adua nso. Unu ewokahuje iwhe l'aaso nso ye iwhe l'ete aso nso.

¹¹ Unu ezhije unwu Izurelu iwhe bu iwu ono g'o ha, bu owhu Onye-Nwe-Qha shi l'eka Mosisu tularu whe."

¹² To du iya bu, Mosisu bya ekfuru yeru Eronu ye unwu iya ndu owhu whuduru nu, bu Eliyeza ye Itama; su whe: "Unu wota ngwo-eja nri, whuduru nu le ngwo-eja ono, a kporu oku nu Onye-Nwe-Qha. Unu anodu le mgboro enya-mgbeja ria ya. O le t'unu be eyekwa iya iwhe l'ekoje buredi, nkele o ngwo-eja, du nso shii b'o bu. ¹³ Unu nodukwa l'eka du nso ria ya, o noo nkele o oke, rwuberu ghu nu, bya erwube unwu ghu le ngwo-eja ono, a kporu oku nu Onye-Nwe-Qha. O kwa nno bu g'a turu mu iya l'iwu. ¹⁴ Gubedua gu l'unwu ghu unwoke mee unwu ghu unwanyi l'a-taje ndu anu ono, e gude gbaa aja amama ye utakfu okpa iya ono, a nuru unu anunu. Eka unu l'a-noduje ata iya bu l'eka mmerwu l'adua. O iwhe a nuru unu t'o buru oke, rwuberu ghu nu, rwube unwu ghu; mbu iwhe shi l'iwhe unwu Izurelu gude gbaa aja ehu-guu.

¹⁵ Utakfu anu ono, a nuru unu ye ndu iya ono, a maru amama be whe l'e-yekobeje eba anu ngwo-eja ono, l'aakpo oku wota t'a maa amama l'iwu Onye-Nwe-Qha t'o buru ngwo-eja amama. Oo-buru nke gu l'unwu ghu, buru oke, rwuberu unu jeyewaro egube Onye-Nwe-Qha kfuru iya."

¹⁶ Mosisu bya akpaa ishi g'e meru egu who, e gude agba aja iwhe-du-eji, o chofuta l'a kporu iya oku. Ehu ghulaha ya egu l'eka Eliyeza ye Itama no bu iya bu unwu Eronu owhu nokwadu ndu. O su whe: ¹⁷ "Oo gunu meru unu ta anodu l'ulo-nso taa anu ono, e gude gbaa aja iwhe-du-eji ono, eshi o bu iwhe du nso shii, temenu o buru iwhe a nuru unu t'unu gude vufu ejo-iwhe, igwe-oha meru, shi nno kfua ugwo iwhe-du-eji whe l'iwu Onye-Nwe-Qha? ¹⁸ Eshi-owhu mme anu ono l'ete abahua l'ulo-nso be unu gege anodu l'ulo-nso taa anu ono ge mu suru t'e meje iya."

¹⁹ Eronu su Mosisu: "Leduwho l'oo ntanu-a be whe gbaru Onye-Nwe-Qha aja iwhe-du-eji whe ye ngwo-eja okpokota-iwhe-oku whe, egube iwhe-e bya adakfutawa mu. O bukwanu le mu taru anu, e gude gbaa aja iwhe-du-eji ono ntanu-a; Onye-Nwe-Qha ?o

g'anata mu-a?" ²⁰ Mosisu nulewho iwhe ono, o kfuru, ewho ji iya.

Nri, l'aaso nso ye nri, l'ete aso nso (Dit. 14:3-21)

¹¹ O noo ya, Onye-Nwe-Qha bya ekfuru yeru Mosisu ye Eronu su whe: ² "Unu kfuru ndu Izurelu su whe agha: O waa bu anu, unu l'e-rije l'iwhe bu anu, no le mgboko: ³ Unu taje iwhe bu anu, nweru njakata-okpa buru anu, l'anwafutaje nri tawhu azu l'iwhe bu anu l'owhu. ⁴ O nwekwaruwho ndu owhu l'anwafutaje nri tawhu azu, o le whe te enwedu njakata-okpa, bya enwekwaruwho ndu owhu nweru njakata-okpa, o le whe ta anwafutajedu nri tawhu azu. Unu ba atajekwa ndu ono. Unu ba atajekwa anu inya-kamelu, o noo nkele onwafutaje nri tawhu azu, o le o to nweu njakata-okpa. Unu sojekwa iya nso. ⁵ Unu ba atajekwa anu nchi-ogba, o noo nkele onwafutaje nri tawhu azu, o le o to nweu njakata-okpa. Unu sojekwa iya nso. ⁶ Unu ba atajekwa anu nggama, o noo nkele onwafutaje nri tawhu azu, o le o to nweu njakata-okpa. Unu sojekwa iya nso. ⁷ Unu ba atajekwa anu ezhi, o noo nkele o nweru njakata-okpa, obenu l'oo to nwafutajedu nri tawhu azu. Unu sojekwa iya nso. ⁸ Anu ono g'o ha be unu l'ete atajedu anu whe, ehu unu te edenyi l'odzu whe. Unu sojekwa whe nso.

⁹ "O waa owhu unu l'a-taje l'iwhe bu anu, bu le mini ndowa: Unu taje iwhe bu le mini, nweru mkpo ye owhu nweru ekiri, m'o bu l'eze-enyimu; m'o bu l'onuyi. ¹⁰ O le iwhe bu l'eze-enyimu mee l'onuyi, mbu-zhia iwhe no ndu, bu le mini, to nwe mkpo, to nwe ekiri; g'o ha bukwaru unu iwhe l'aaso oyi. ¹¹ Eshi-owhu o buru unu iwhe l'aaso oyi, t'unu ba atajekwa anu iya, odzu iya abukwaruwho unu iwhe l'aaso oyi. ¹² Iwhe lile, bu le mini, to nwe mkpo, to nwe ekiri t'unu sojekwa iya oyi.

¹³ "O waa bu enu owhu unu l'a-no aso oyi. Unu ba atajekwa anu whe ata nkele o bu iwhe l'aaso oyi. Anu obu bu ugo, udele, udele-ojii, ¹⁴ egbe, agu-ivu l'udu iya l'udu iya, ¹⁵ uwhegu l'udu iya l'udu iya, ¹⁶⁻¹⁸ mgbashijiku l'udu iya l'udu iya, enu golu, ukpo-ngwere l'udu iya l'udu iya, iyi-kpororo, ugo-mini, ¹⁹ eze-okwesi-uda, apyaru-n-whoko l'udu iya l'udu iya, ovu mee utsu-nwankuta.

²⁰ "Iwhe bu ugu, furu eba gude okpa eno eje ije, t'unu sojekwa iya oyi. ²¹ O le a bya l'ogu ono, furu eba, gude okpa eno eje ije ono, owhu unu l'a-taje bu owhu nweru ogbatingu, l'oogudeje akfu nkfu. ²² Owhu unu l'a-taje l'ime whe bu igube l'udu iya l'udu iya, okee-mkpakparatsu l'udu iya l'udu iya, egidi l'udu iya l'udu iya mee mkpakparatsu l'udu iya l'udu iya. ²³ Iwhe bu ugu odo, furu eba gude okpa eno eje ije, t'unu sojekwa iya oyi.

²⁴ “Unwu iwhe ono l'e-me, unu aburu ndu l'aasọ nsọ. Onye ẹka iya denyiru l'odzu iya l'a-buru onye l'aasọ nsọ jeye ọchi abya. ²⁵ Onye patarụ odzu iya l'a-sa uwe iya asa, buru onye l'aasọ nsọ jeye chi ejihu. ²⁶ Iwhe bụ anụ, nweru akọkpa to nwe njakata-ọkpa mee anụ, l'ete anwafutaje nri tawhu azụ, t'unu sojekwa iya nsọ. Onye ẹka iya denyiru l'odzu iya l'a-buru onye l'aasọ nsọ. ²⁷ Iwhe bụ anụ, nweru ọkpa ẹno, l'akọbeje nvọ akọbe eje ije t'unu sojekwa iya nsọ. Onye ẹka iya denyiru l'odzu iya l'a-buru onye l'aasọ nsọ jeye chi ejihu. ²⁸ Onye patarụ odzu iya l'a-sa uwe iya asa, ya aburu onye l'aasọ nsọ jeye chi ejihu. Unu sojekwa anụ ono g'ọ ha nsọ.

²⁹ “A -bya l'anụ, l'awụ l'ewho, ndowa bụ ndu ọwhu unu l'a-nọ asọ nsọ: ụwhegu, okerekfu, ngwere l'udu iya l'udu iya, ³⁰ agulo, awala, aghu, oruvuru mee ogu-ba-mbalamba. ³¹ Unu sojekwa anụ ono g'ọ ha nsọ l'iwhe bụ anụ, l'awụ l'ewho. Onye ẹka iya denyiru iya nteke ọ nwuhuru anwuhu l'a-buru onye l'aasọ nsọ jeye chi ejihu. ³² Iwhe bụ iwhe ọ dapyaberu nteke ọ nwuhuru anwuhu buakwa iwhe l'aasọ nsọ m'ọ bụ iwhe e gude oshi mee m'ọ bụ uwe m'ọ bụ akpọ anụ m'ọ bụ ẹda ukpo, mbụ-zhia iwhe bụ arya, e gude eme iwhe. T'e dekwaa arya ọbu edee lẹ mini, ya aburu iwhe l'aasọ nsọ jeye chi ejihu, temenu a turwua ya. ³³ O -nweru ọwhu dabarụ l'ime ite-urwa, iwhe lile, dū l'ime ite ono l'a-bukotakwa iwhe l'aasọ nsọ, t'e tsukposhia ite ọbu etsukposhi. ³⁴ Nri, mini shi l'ite ono denyiru buakwa nri, l'aasọ nsọ. Iwhe l'aangụ angụ shi l'ite ono buru iwhe l'aasokwawho nsọ. ³⁵ Iwhe ọ dapyaberu mbụ odzu anụ ono buakwa iwhe l'aasọ nsọ. M'oberu ọ -buru l'ite-ọku m'ọ bụ l'ekfu, l'eeshi ite b'ọ darụ t'e tsukposhia ya etsukposhi. Whẹ buakwa iwhe l'aasọ nsọ, unu je l'a-nọ asọ iya nsọ. ³⁶ Ẹnya ẹka mini l'eshije anwushi m'ọ bụ nwogvu, mini ha shii bẹ l'ete asọdu nsọ, ọle onye ẹka iya denyiru l'odzu, dabarụ iya nū bẹ l'a-buru onye l'aasọ nsọ. ³⁷ O nweru akpuru iwhe l'aaku akụ, odzu ono darụ bẹ akpuru iwhe ono ta abukwa iwhe l'aasọ nsọ. ³⁸ Ọle ọ -buru l'e yeri mini l'akpuru iwhe ono, odzu ono daba iya, t'unu sojekwa iya nsọ.

³⁹ “O -nweru anụ, nwuhuru nū l'anụ ọwhu unu l'erije, onye ẹhu iya chiru l'odzu iya l'a-buru onye l'aasọ nsọ jeye chi ejihu. ⁴⁰ Onye riru odzu iya l'a-sa uwe iya asa, buru onye l'aasọ nsọ jeye chi ejihu. O nokwawho g'onye patarụ odzu iya apata l'a-sakwawho uwe iya asa, buru onye l'aasọ nsọ jeye chi ejihu.

⁴¹ “Iwhe l'awụ l'ewho l'a-buru iwhe l'aasọ oyi, t'e be erijekwa iya eri. ⁴² Iwhe lile, l'awụ l'ewho mee ọwhu l'eje l'okpa ẹno mee ọwhu nweru igweligwe ọkpa, mbụ-zhia iwhe l'awụ-whe awụ-whe l'alị ta adudu ọwhu unu l'e-rije, nkele whẹ bụ iwhe l'aasọ oyi. ⁴³ Unu be egudekwa unwu iwhe ono, l'awụ-whe nno mee onwunu t'unu buru ndu dū oyi. Unu be egudekwa whẹ mee onwunu ndu l'aasọ nsọ nggẹ unu te eshi nno

buru ndu mmerwu dū l'ẹhu. ⁴⁴ Nkele ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha buru Chileke unu. Ọo ya bụ, unu sachaa onwunu, unu adū nsọ nkele mbedua dū nsọ. Unu be egudekwa iwhe ono, l'awụ-whe awụ-whe, bụ ọwhu l'awụ l'ewho merwua onwunu. ⁴⁵ Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, onye shi l'alị Íjiputu dufuta unu tẹ mu buru Chileke unu. Ọo ya bụ, unu dukwa nsọ nkele mbedua dukwa nsọ.”

⁴⁶ “O nokwa iwu, a turu swibe anụ mee ẹnu mee iwhe nọ ndzụ, bu lẹ mini mee iwhe l'awụ l'ewho, bụ ọwhu l'awụ-whe l'alị. ⁴⁷ A turu iya t'e gude marụ iwhe l'aasọ nsọ yele iwhe l'aata asọ nsọ, marụ iwhe nọ ndzụ, l'ee-rije eri yele ọwhu l'eete eri eri.”

Ọsacha nwanyi, nwuru nwa, mee ya t'ọ dū nsọ

12 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sụ iya: ² “Kfuru yeru unwu Ízurelu sụ whẹ agha: Nwanyi -tsuta ime nwua nwa nwoke, t'ọ nọ abalị ẹsaa buru onye l'aasọ nsọ egube ono, e shi asọ iya nsọ nteke ọ nọ lẹ nsọ nwanyi. ³ Lẹ mbọku nke ẹsato t'e bua nwata ono ugwu bufu iya akpapyi. ⁴ Nteke ono nwanyi ono abya anọ ukporo abalị l'abalị iri l'eto t'e gude turwua ya mmee, larụ iya nū. T'ọ bọ dukwa iwhe e doberu nsọ, ẹka iya l'e-denyi, ya eje abahukwa lẹ Ụlo-nsọ jeye mbọku l'aaturwu-ge iya.

⁵ “O -buru l'ọo nwa nwanyi b'ọ nwuru tẹ nwanyi ọbu nọ abalị iri l'eno buru onye l'aasọ nsọ egube ono, e shi asọ iya nsọ nteke ọ nọ lẹ nsọ nwanyi. Ọo-nọ ukporo abalị ugbo ẹto l'abalị ishii t'e gude turwua ya mmee, larụ iya nū.

⁶ “Mbọku, a turwu-geru iya lẹ nwa nwoke ono m'ọ bụ nwa nwanyi ono, ọ nwuru, tẹ nwanyi ono kputa nwaturu, gbarụ awha t'e gude gbaa eja ọkpokota-iwhe-ọku, ya anwuta nwa ndo m'ọ bụ kparakụ t'e gude gbaa eja iwhe-dụ-ẹji. T'ọ gude iya bya l'onu Ụlo-ekwandzuko bya anụ onye l'agbajẹ eja nū Chileke. ⁷ Onye ono l'agbajẹ eja nū Chileke eworu ngwo-eja ono gbaarụ Onye-Nwe-Ọha gude kfua ugwo iwhe-dụ-ẹji, nwanyi ono meru. Ya abya aburu onye l'aata asọhe nsọ nke mmee ono, larụ iya nū. O nokwa iwu nke nwanyi, nwuru nwa nwoke m'ọ bụ nwa nwanyi ndono.

⁸ “O buru l'ẹka iya te ekfubedu lẹ nwaturu, ya anwuta kparakụ labọ m'ọ bụ ndukfu labọ, nnanụ anọ-turu ngwo-eja ọkpokota-iwhe-ọku, nnanụ ọwhua anọ-turu ngwo-eja iwhe-dụ-ẹji. Onye l'agbajẹ eja nū Chileke egude iya kfua ugwo iwhe-dụ-ẹji o meru, ya abya aburu onye l'aata nsọ nsọ.”

Onye ẹhu l'eme l'akpọ ẹhu

13 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu yele Ẹronu sụ whẹ: ² “O -buru l'onya dū madzụ l'ẹhu m'ọ bụ iwhe dū g'ọo ẹkpa m'ọ bụ l'ọo iwhe tukashiru

iya ppopoo l'ehu, bu iwhe nweru ike ya aghoo ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe, no onye ono l'akpo-ehu, t'e dutakwa onye obu jekfu Eronu, bu onye l'agbaje aja nu Chileke, odua e duta iya jekfu onye lanu l'ime unwu Eronu, bu onye l'agbakwawho aja Chileke. ³ T'onye l'agbaje aja nu Chileke ono lelee aka-iwhe-du iya ono elele. O -buru l'aji, du l'eka-iwhe-du iya ono be ghowaru aghogho, aka-iwhe-du iya ono damihu iya adamihu, a maru l'oo ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe du onye obu l'akpo-ehu. Onye l'agbaje aja nu Chileke ono -leleee ya t'o gua onye obu l'onye laaso nsu.

⁴ Nteke bu l'eka-iwhe-du iya ono l'acha iya kpalakpala, to damihu iya adamihu; eji du iya nu ta agho aghogho, t'onye l'agbaje aja nu Chileke ono gu-chia onye obu l'ulo abali esaa. ⁵ O -be le mboku nke esaa, t'onye l'agbaje aja nu Chileke lelee ya elele. O -buru l'o leri iya enya, ehu ono du g'o du, to bajahu abajahu, oo ya bu, onye l'agbaje aja nu Chileke ono agu-chibaa ya l'ulo abali esaa odo. ⁶ O -bekwa le mboku nke esaa t'onye l'agbaje aja nu Chileke ono lerwubakwaa ya who enya. O -buru l'eka-iwhe-du iya ono rwakputawaru arwakputa; to bajahu abajahu, t'onye l'agbaje aja nu Chileke ono gukwaa onye ono l'onye laata aso nsu. Oo ekpa mmaka b'o bu. T'o saa uwe iya asa buru onye laata aso nsu. ⁷ O -buru l'iwhe ono megeeru bajahu abajahu nteke ono, onye l'agbaje aja nu Chileke ono lelegeru iya su l'o bu onye laata aso nsu ono, t'o jekfuwukwa onye l'agbaje aja nu Chileke ono azu.

⁸ Nteke onye l'agbaje aja nu Chileke ono leri iya enya, o whua l'iwhe ono be bakahuru abakahu nke bu ezhiokfu, oo ya bu, onye l'agbaje aja nu Chileke ono agua ya l'onye laaso nsu. Oo ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe du onye ono l'akpo-ehu.

⁹ "O -buru le madzu be iwhe l'eme iya l'akpo-ehu, bu iwhe l'eswe nswe, t'e dukwaru onye obu jekfu onye l'agbaje aja nu Chileke. ¹⁰ T'onye l'agbaje aja nu Chileke lelee ya, nteke o nweru onya, du onye obu l'ehu, l'acha iya kpalakpala, eji, du iya nu ghoo aghogho, temenu o nweru iwhe du g'oo aji, du iya nu, ¹¹ b'o kwa ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe, tawaru iya aku l'ehu. T'onye l'agbaje aja nu Chileke su l'onye ono bu onye laaso nsu. T'o bo gu-chikwa iya l'ulo, oo onye laaso nsu.

¹² "O -buru l'ejo ehu-ba-du-mma ono be voru madzu l'akpo-ehu nke owhu bu l'o tukoru ehu onye l'oome dzuru, shi l'ishi jeye l'okpa, bu aka enya tsuru onye l'agbaje aja nu Chileke, ¹³ t'onye l'agbaje aja nu Chileke ono lerwukwaa ya enya elerwu. O -buru l'ejo ehu-ba-du-mma ono dzuwaru iya ehu, t'o su onye obu, l'oome l'o bu onye laata aso nsu. Eshi-owhu akpo-ehu iya l'achakota kpalakpala b'o bu onye laata aso nsu.

¹⁴ Nteke o bu l'a nonyaaru, aji futa iya l'ehu, b'o buakwa onye laaso nsu. ¹⁵ Onye l'agbaje aja nu Chileke -whulewho aji ono, t'o gua onye obu l'onye laaso nsu nkele aji bukwaa iwhe laaso nsu. Oo ejo ehu-ba-du-

mma, l'eswe nswe du onye obu l'akpo-ehu. ¹⁶ O -buru l'aji ono nonyaaru gbanwee chalahaa kpalakpala, t'onye obu jekfuwuhu onye l'agbaje aja nu Chileke azu. ¹⁷ T'onye l'agbaje aja nu Chileke ono lelee ya elele, o -buru l'ejo ehu-ba-du-mma ono bya aghoo chalahaa kpalakpala, t'onye ono, l'agbaje aja nu Chileke gua onye obu, ehu ono l'eme l'onye laata aso nsu. Nteke ono b'o buwa onye laata aso nsu.

¹⁸ "Onye ezonwu shi tseta l'ehu o kpohuwa iya, ¹⁹ aka ono, ezonwu ono shi tseta onye ono bya eswita iya eswita acha iya ucha m'o bu aka-iwhe-du iya ono l'acha iya kpalakpala ekekawho nwa uswe-uswe, t'onye l'oome jekwa egoshi iya onye l'agbaje aja nu Chileke. ²⁰ T'onye ono, l'agbaje aja nu Chileke lelee ya elele. O -buru l'eka ono be damihuru iya adamihu l'ehu, eji, du iya nu ghoo aghogho acha ucha, t'onye ono, l'agbaje aja nu Chileke gua onye ono l'onye laaso nsu. Iwhe ono bukwaa ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe, chafuhuru iya l'eka ono, ezonwu ono shi tseta iya. ²¹ O -buru l'onye ono, l'agbaje aja nu Chileke be leri iya enya, eji, du iya nu ta agho aghogho, to damihu iya adamihu l'ehu, o rwakputawa arwakputa, t'onye ono, l'agbaje aja nu Chileke gu-chia onye obu l'ulo abali esaa. ²² O -buru l'eka-iwhe-du iya ono bakahuru abakahu, t'onye ono, l'agbaje aja nu Chileke gukwaa onye obu l'onye laaso nsu; o kwa ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe be yele iya l'eme. ²³ Nteke bu l'eka ono, iwhe-du-ya ono dulewho g'o du iya, to bakashihu abakashihu, oo ya bu l'oo ichi ezonwu who be du iye ya nu. Onye l'agbaje aja nu Chileke ono agua onye ono l'onye laata aso nsu.

²⁴ "O -buru l'oku huru madzu l'akpo-ehu; aka ono, oku huru iya bua ya otsu eke iya gbogbogbo, acha iya kpalakpala. ²⁵ T'onye l'agbaje aja nu Chileke lelee ya elele, o -buru l'aji, du iya nu ghoo aghogho, temenu aka ono tua ya enu l'ehu, oo ya bu l'oo ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe be chafutaru l'eka ono, oku ono huru onye ono. T'onye l'agbaje aja nu Chileke ono sukwa l'onye obu bu onye laaso nsu, o kwa ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe be l'eme iya l'akpo-ehu. ²⁶ Nteke bu l'onye l'agbaje aja nu Chileke be leleru iya nu, eji, du iya nu ta agho aghogho, to tu iya enu l'ehu, aka ono du iya akpohu akpohu, t'onye l'agbaje aja nu Chileke ono gu-chia ya l'ulo abali esaa. ²⁷ T'onye l'agbaje aja nu Chileke lelee onye ono le mboku nke esaa ono. O -buru l'o bakashihuru dzuru iya ehu, t'onye l'agbaje aja nu Chileke ono su l'onye obu bu onye laaso nsu, o kwa ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe be l'eme iya l'akpo-ehu. ²⁸ Nteke bu l'eka-iwhe-du iya ono be du iya g'o du iya, to bakashihu dzuru iya akpo-ehu, aka ono gbekchia du iya akpohu akpohu, oo ya bu l'oo eswita mmaanu be aka ono, oku huru onye obu switaru iya. T'onye l'agbaje aja nu Chileke su l'onye

obu ta abudu onye laaso nsọ nkele iwhe ono bu ichi oku ono, huru iya nu.

²⁹ "O -buru le nwoke, odua l'oo nwanyi be onya du l'ishi m'ọ bu l'agba. ³⁰ T'onye l'agbaje eja nu Chileke leleka onya obu elele. O -buru l'ọ turu iya enu l'ehu, eji, du iya nu l'acha mmanu mmanu, du zhigazhiga, t'onye l'agbaje eja nu Chileke ono su l'onye obu bu onye laaso nsọ; o kwa ejo ekuruba b'ọ bu, mbu l'oo ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe, l'eme l'ishi m'ọ bu l'agba be yele iya l'eme. ³¹ Nteke bu l'onye l'agbaje eja nu Chileke ono lelegeru ekuruba ono, to du iya l'anya g'oo iwhe turu onye obu enu l'ehu, temenu eji, du iya nu te eji uji, t'onye l'agbaje eja nu Chileke ono gu-chia onye ono l'ulo abali esaa. ³² Onye l'agbaje eja nu Chileke ono elele ehu ono le mboku nke esaa ono, o -buru l'ekuruba ono ta abakashihu abakashihu, eji, du iya nu ta acha mmanu mmanu, ekuruba ono ta adu iya l'anya g'oo iwhe turu iya enu l'ehu, ³³ oo ya bu, a kpushia ya egbushi l'ishi, kpu-wheta aka ekuruba ono du akpu-wheta. Onye l'agbaje eja nu Chileke agu-chia onye obu, ekuruba ono l'eme l'ulo abali esaa odo. ³⁴ Le mboku nke esaa, onye l'agbaje eja nu Chileke ono elele ekuruba ono. O -buru l'ekuruba ono ta abakashihu iya l'ehu, to du iya l'anya g'oo iwhe turu iya enu l'ehu, t'onye l'agbaje eja nu Chileke su l'onye obu bu onye laata aso nsọ. T'onye obu saa uwe iya buru onye laata aso nsọ. ³⁵ Ole o -buru l'ekuruba ono megeru bakashihu iya l'ehu nteke a suru l'ọ bu onye laata aso nsọ, ³⁶ t'onye l'agbaje eja nu Chileke ono lelebakwa ya. O -buru l'ekuruba ono bakashihuru iya l'ehu nke bu ezhi-okfu, be onye ono buakwa onye laaso nsọ, t'onye l'agbaje eja nu Chileke be ejekwa ole enya eji mmanu mmanu. ³⁷ O -buru l'ekuruba obu be du g'ọ du l'anya iya, eji ojii du iya, oo ya bu l'ekuruba obu kpohuwaru, onye obu buakwa onye laata aso nsọ. T'onye l'agbaje eja nu Chileke su l'ọ bu onye laata aso nsọ.

³⁸ "O -buru le nwoke; odua l'oo nwanyi be iwhe tukashiru popoo l'akpo-ehu; iwhe obu l'achakaa ucha, ³⁹ t'onye l'agbaje eja nu Chileke leleka onye obu elele. O -buru l'iwhe obu, tukashiru iya l'ehu ta achadu okpobe ucha, oo ya bu l'oo ugwo be nwufutaru onye obu l'ehu; onye obu buakwa onye laata aso nsọ.

⁴⁰ "Egbushi rishihu onye nwoke l'ishi, be nwoke obu buakwa ishi-onma, ole o to budu onye laaso nsọ. ⁴¹ O -buru l'oo onu-iwhu be egbushi rishihuru iya, be onye obu buakwa onye ishi-onma onu-iwhu, ole o to budu onye laaso nsọ. ⁴² Ole, o -buru l'onya, l'eke gbogbogbo be du iya l'ishi-onma ono m'ọ bu l'ishi-onma nke onu-iwhu ono, oo ya bu l'oo ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe be chafutaru iya l'ishi-onma obu m'ọ bu l'ishi-onma nke onu-iwhu ono. ⁴³ T'onye l'agbaje eja nu Chileke lelee ya elele. O -buru l'onya ono be nyifutaru iya

anyifuta eke iya gbogbogbo l'ishi-onma ono m'ọ bu l'ishi-onma nke onu-iwhu ono egube ono, ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe l'anoje eke l'akpo-ehu, ⁴⁴ oo ya bu l'onye obu bu onye loome, mbu ejo ehu-ba-du-mma ono, l'eswe nswe, l'eme madzu l'akpo-ehu, o buru onye laaso nsọ. T'onye l'agbaje eja sukwa l'onye ono bu onye laaso nsọ. Ejo ehu-ba-du-mma nkiya be du iya l'ishi.

⁴⁵ "T'onye ono lakakwaa uwe iya alaka, ya ahaa egbushi iya t'ọ yagashihu ayagashihu, ya eworu iwhe kpuchia ugbo onu iya ryalaha sụ: 'Onye laaso nsọ, onye laaso nsọ.' ⁴⁶ Oo g'iwhe ono no-beru iya l'ehu be l'oo-bu-beru onye laaso nsọ. Oo-buru onye laaso nsọ, ya eburu nkunyi iya l'azu aka ndu Izurelu kpoberu ulo-ekwa ebubu whe.

Iwu nke iwhe tsuru evu

⁴⁷ "O -buru l'o nweru uwe tsuru evu m'ọ bu uwe eji anu m'ọ bu uwe ekwa, ⁴⁸ m'ọ bu uwe, a kparu l'oghu m'ọ bu owhu e gude eji anu kpa m'ọ bu uwe akpo m'ọ bu iwhe odo, e meru l'akpo, ⁴⁹ o -buru l'o meru uwe ono, o kehu oyiru-oyiru m'ọ bu uswe-uswe, mbu uwe akpo ono m'ọ bu uwe eji anu ono m'ọ bu uwe ekwa ono m'ọ bu iwhe odo, e meru l'akpo, oo ya bu l'oo ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe be du l'uwe obu. T'e jekwa egoshi iya onye l'agbaje eja nu Chileke. ⁵⁰ T'onye l'agbaje eja nu Chileke lelee aka ono, tsuru evu ono, ya eworu iwhe obu, tsuru evu gu-chia l'ulo abali esaa. ⁵¹ Orwua le mboku nke esaa, t'onye l'agbaje eja nu Chileke ono lelee evu ono odo. O -buru l'evu obu be bakashihuru dzuru uwe ono, oo ya bu l'oo ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe be du l'uwe ono, m'ọ bu owhu nke akpakpa, m'ọ bu nke eji anu, m'ọ bu nke akpo, m'ọ bu iwhe odo, e meru l'akpo anu. Yebe iwhe buakwa iwhe laaso nsọ. ⁵² T'ọ kpokwa uwe ono oku m'ọ bu uwe akpakpa m'ọ bu uwe eji anu m'ọ bu owhu a kparu l'oghu m'ọ bu owhu e gude eji anu kpa m'ọ bu iwhe e meru l'akpo, bu owhu tsuru evu. T'a kpokwaa ya oku nkele o bu ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe.

⁵³ "Nteke bu l'onye ono, l'agbaje eja nu Chileke be leleru iya, evu obu ta abakashihu dzuru uwe ono, ⁵⁴ t'onye l'agbaje eja nu Chileke ono zhia t'a saa iwhe ono, tsuru evu ono asa, ya eworu iya gu-chia l'ulo abali esaa odo. ⁵⁵ A sagee ya, t'onye l'agbaje eja nu Chileke ono lelee evu obu. O -buru l'eka obu, iwhe ono tsuru evu ta agbanwedu kelaha l'udu odo, be iwhe ono buakwa iwhe laaso nsọ, m'oberu evu obu ta abakashihu abakashihu. T'a kpokwaa ya oku me ejo ehu-ba-du-mma obu du iya l'uzo iwhu m'ọ bu iya l'uzo azu. ⁵⁶ O -buru l'onye l'agbaje eja nu Chileke be leleru iya g'a sageeru iya, evu obu du echihu echihu l'anya, t'ọ lakafu aka obu, tsuru evu l'uwe ono m'ọ bu l'akpo ono m'ọ bu l'uwe akpakpa ono m'ọ bu l'uwe eji anu

ono. ⁵⁷ Ọle, ọ -buru l'ọ tsu-whuru evu azu, mbu uwe ono m'ọ bu iwhe ono, e kweru ekwe m'ọ bu ọwhu a kparu akpa m'ọ bu iwhe ono, e gude akpo anu mee, a maru l'ọo iwhe l'abakashihu abakashihu. T'a kpokwaa iwhe lile ono, evu ono du oku. ⁵⁸ Evu ono mishihu l'uwe ono, bu uwe, a kparu l'oghu m'ọ bu ọwhu e gude eji anu kpa m'ọ bu iwhe e gude akpo mee nteke a sageeru iya, ọo ya bu a saa ya nke ugbo labo t'ọ buru iwhe l'aata aso nsọ."

⁵⁹ O noo bu nke ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe, du l'uwe eji anu m'ọ bu ọwhu du l'uwe, a kparu l'oghu, mbu uwe, e gude eji anu kpa m'ọ bu ọwhu e gude akpo mee t'e gudeje iya maru ọwhu l'aata aso nsọ mee ọwhu l'aaso nsọ.

Ogoshi l'onye iwhe l'eme l'akpo-ehu mehuwaru

14 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu su iya: ² "O waa bu iwu, l'ee-tsoje mboku, l'aa-turuw onye njokirehu shi eme t'a ba sohe iya nsọ. T'e duru iya jekfu onye l'agbaje eja nu Chileke. ³ Onye l'agbaje eja nu Chileke ono alufu l'eka ndu Izurelu kpoberu ulo-ekwa ebubu whẹ je elelee onye obu elele. O -buru l'ejo ehu-ba-du-mma ono be gvwaru l'ehu onye obu, njokirehu shi eme, ⁴ t'onye l'agbaje eja nu Chileke ono zhia ozhi t'e wotaru onye obu enu labo, no-gee ndzu, l'aata aso nsọ mee oshi sida mee ekwa uswe-uswe mee ewu isopu t'e gude turwua ya t'a ba sohe ya nsọ. ⁵ Onye l'agbaje eja nu Chileke ono asu t'e gbua enu lanu l'eli ite, a kparu l'uruwa, e yeru mini, doru risaa. ⁶ Ya abya anwuta enu ọwhu no ndzu, wota oshi sida whọ mee ekwa uswe-uswe whọ mee ewu isopu whọ, woru tsee le mme e enu ono, e gburu l'eli mini ono, doru risaa ono. ⁷ Ya abya ewhee ya onye ono, l'eeme t'a turwua njokirehu ono ugbo esaa. Ya asu l'onye ono buwa onye l'aata asohe nsọ, ya ewehaa enu ọwhu, no ndzu t'o whewheje l'oma egu. ⁸ Onye ono, l'eeme t'a turwua ejo-ehu ono l'a-sa uwe iya asa, kpushikota eji, du iya l'ehu, ya aburu onye l'aata aso nsọ. E -megee, ya abata l'eka ndu Izurelu kpoberu ulo-ekwa ebubu whẹ. Ọle t'ọ nodukwa l'azu ulo-ekwa iya abali esaa. ⁹ O -belewho le mboku nke esaa, ya akpa egbushi, kpa eji agba, kpa eji mbuburenya mee iwhe bu eji, du iya l'ehu. Ya abya asaa uwe iya asa; gude mini ghua ehu, ya abya aburu onye l'aata aso nsọ.

¹⁰ "O -belewho le mboku nke esato, t'onye obu kputa unwu ebyila labo, l'adu eka orwu du iya l'ehu mee ada aturu, gbaru awha, l'adu eka orwu du iya l'ehu. Ya ewota nkereto efere-nkweka uturutuu-witi, a gwokoberu mmanu, t'e gude gbaa eja nri. Ya ewotakwawo mmanu, jiru ekpemu ejiji tukobe iya. ¹¹ Onye l'agbaje eja nu Chileke ono, l'eme te ya turwua ejo-ehu ono eduta onye obu, l'aaturwu iwhe ono yele iwhe ono, o gude, bya edobe l'iwhu Onye-Nwe-Ọha l'onu

Ulo-ekwa-ndzuko. ¹² Onye l'agbaje eja nu Chileke ono akputa ebyila ono nnanu, ye iya ekpemu mmanu whọ, gwoo ngwo-eja okfu-ugwo. Ya amaa ngwo-eja ono l'iwhu Onye-Nwe-Ọha t'ọ buru ngwo-eja amama. ¹³ Ya abya egba ebyila ono le Eka-du-nsọ, mbu l'eka ono, l'eegbuje anu, e gude agba eja iwhe-du-eji yele ọwhu e gude agba eja okpokota-iwhe-oku. Ngwo-eja okfu-ugwo ono be bu onye l'agbaje eja nu Chileke nwe iya egube ono, ọ bukwa iya whọ nwe ngwo-eja iwhe-du-eji. Ngwo-eja ono be du nsọ shii. ¹⁴ T'onye l'agbaje eja nu Chileke ono meta mme anu ono, e gude gbaa eja okfu-ugwo ono hua onye ono, l'aaturwu iwhe ono l'oba-nchi eka-utara mee l'ezeke mkpushi-eka eka-utara mee l'ezeke mkpushi-okpa eka-utara iya. ¹⁵ Onye l'agbaje eja nu Chileke ono ewota mmanu ono, du le ekpemu ono, bya emeru ye onwiya l'obochi-eka eka-icha. ¹⁶ Ya atsee mkpushi eka-utara iya le mmanu ono meta iya whee ugbo esaa l'iwhu Onye-Nwe-Ọha.

¹⁷ Mmanu ọwhu whuduru iya l'obochi-eka be l'oo-hu onye obu, l'aaturwu ejo-ehu ono l'oba-nchi eka-utara mee l'ezeke mkpushi-eka eka-utara mee l'ezeke mkpushi-okpa eka-utara, yeru iya mme anu ono, e gude gbaa eja okfu-ugwo. ¹⁸ Mmanu, whuduru nu be l'oo-wu onye ono, l'aaturwu ejo-ehu ono l'ishi, gude iya kfu ugwo iwhe-du-eji onye obu metaru l'iwhu Onye-Nwe-Ọha.

¹⁹ "T'onye l'agbaje eja nu Chileke ono gbaa eja iwhe-du-eji ono, gude kfu ugwo iwhe-du-eji, onye ono, l'aaturwu ejo-ehu ono metaru. E -megee, ya egba anu ono, l'ee-gude gbaa eja okpokota-iwhe-oku ²⁰ woru ngwo-eja okpokota-iwhe-oku ono yele ngwo-eja nri, tso iya nu gbaa l'enya-mgbeja, shi nno kfu ugwo iwhe-du-eji, onye ono metaru, nke ọwhu l'oo-buru onye l'aata sohe nsọ.

²¹ "Ọle ọ -buru l'onye obu bu onye ukpa, eka iya te ekfube l'iwhe ono, a gushiru, onye obu akputa ebyila lanu nu t'a gbaa eja ikpe-anmanma, a maa ya amama t'ọ buru ngwo-eja amama, e gude akfu ugwo iwhe-du-eji, onye obu metaru. Ya ewotakwawo nkere iri efere-nkweka uturutuu-witi, a gwokoberu mmanu t'ọ buru ngwo-eja nri mee ekpemu mmanu, ²² mee ndo labo mee kparaku labo, ọwhu kfu beru iya eka. Nnanu be l'ee-gude gbaa ngwo-eja iwhe-du-eji, e gude nnanu gbaa ngwo-eja okpokota-iwhe-oku. ²³ Iwhe ono be l'oo-gude byakfuta onye l'agbaje eja nu Chileke le mboku nke esato l'onu Ulo-ekwa-ndzuko l'iwhu Onye-Nwe-Ọha t'e gude turwua ya ejo-ehu obu. ²⁴ Onye l'agbaje eja nu Chileke ono akputa nwaru ono yele ekpemu mmanu ono, ya amaa ya amama l'iwhu Onye-Nwe-Ọha t'ọ buru ngwo-eja amama. ²⁵ Ya abya egba nwaru ono, meta mme ya hua onye obu, l'aaturwu ejo-ehu ono l'oba-nchi eka-utara mee l'ezeke mkpushi-eka eka-utara mee l'ezeke mkpushi-okpa eka-utara. ²⁶ Onye l'agbaje eja nu Chileke ono abya emeta

mmanu ono meru ye onwiya l'obochi-eka eka-icha, ²⁷ ya egude mkpushi-eka eka-utara iya whee mmanu ono ugbo esaa l'iwu Onye-Nwe-Oha. ²⁸ Onye l'agbaje eja nu Chileke ono abya emeta mmanu ono, du iya l'obochi-eka ono hua l'eka ono, o huru mmee anu ono, e gude gbaa eja okfu-ugwo, bu iya bu l'oba-nchi eka-utara onye ono, l'aaturwu ejo-ehu ono mee l'ezeke mkpushi-eka eka-utara iya mee l'ezeke mkpushi-okpa eka-utara iya. ²⁹ Mmanu whuduru iya l'obochi-eka be l'oo-woru nyia onye obu, l'aaturwu ejo-ehu ono l'ishi gude kfua ugwo iwhe-du-eji o metaru l'iwu Onye-Nwe-Oha. ³⁰ Ya anwuta ndo m'o bu kparaku, bu owhu eka onye obu kfuheru gude gwoo ngwo-eja. ³¹ Nnanu be l'oo-gude gwoo ngwo-eja iwhe-du-eji; gude nnanu owhua gwoo ngwo-eja okpokota-iwhe-oku yeke ngwo-eja-nri. O buru nno be onye l'agbaje eja nu Chileke ono l'e-shi kfua ugwo iwhe-du-eji, onye ono, l'aaturwu ejo-ehu ono megbaberu l'iwu Onye-Nwe-Oha. ³² O noo iwu, duru onye l'oome, mbu ejo ehu-ba-du-mma ono, l'eswe nswe, l'eme madzu l'akpo-ehu, eka iya te ekfube le ngwo-eja, l'ee-gude turwua ya."

Mgbodo tsuru evu

³³ To du iya bu, Onye-Nwe-Oha bya ekfuru yeru Mosisu yeke Eronu su whe: ³⁴ "Unu rwulewho ali Kenanu, bu eka mu l'eme te mu nu unu t'o buru oke-iwhe unu, o -buru l'o nweru ulo, du l'ali ono, mu meru o tsua evu, ³⁵ t'onye nwe ulo obu jekwa akooru onye l'agbaje eja nu Chileke le ya whuru iwhe du g'oo evu l'ulo iya. ³⁶ Onye l'agbaje eja nu Chileke ono l'a-su t'e gwoshikota iwhe du l'ulo obu, temenu ya abahu je awhu evu obu o tsuru, odua be iwhe lile, du l'ulo obu l'a-bukwa iwhe l'aaso nsu. E -gwoshigelewho iwhe l'ulo ono, t'onye l'agbaje eja nu Chileke ono bahu iya je elelee ya. ³⁷ T'o lelee eka mgbodo ono, tsuru evu ono elele. O -buru l'evu obu be l'eke oyiru-oyiru m'o bu l'ooke uswe-uswe, temenu eka obu milahu emilahu, ³⁸ oo ya bu, onye l'agbaje eja nu Chileke ono alufuta l'ulo ono, gu-chia ya aguchi t'o noo abali esaa. ³⁹ O -rwua le mboku nke esaa, t'onye l'agbaje eja nu Chileke ono dawhu azu l'ulo ono je elelee ya. O -buru l'evu obu bakahuru le mgbodo ulo ono, ⁴⁰ ya asu t'a whofu ewhuru, tsuru evu l'ulo ono je etuwaha l'eka l'aaso nsu l'azu mkpukpu. ⁴¹ Ya asu t'a kpuchashia mgbodo ime ulo ono akpuchashi mgburumgburu, kpota iwhe a kpuchiru iya je awushia l'eka l'aaso nsu l'azu mkpukpu. ⁴² T'e wota ewhuru odo dochia ewhuru ono, a whofutaru l'ulo ono, a kuta epoto odo gude rwachiwhu ulo ono azu. ⁴³ "A whofu-gee ewhuru ono, kpuchashi-gee ulo ono bya echihw iya azu, ulo tsu-whu evu azu, ⁴⁴ oo ya bu, onye l'agbaje eja nu Chileke eje elelee ya. O -buru l'evu obu bakahuru l'ulo ono, oo ya bu, l'oo evu, l'abakahu abakahu du l'ulo obu, ulo obu l'a-buru ulo, l'aaso nsu.

⁴⁵ T'e nwutsua ulo obu enwutsu, vuta ewhuru ulo obu mee oshi iya mee eja, e gude chia ya je awushia l'eka l'aaso nsu l'azu mkpukpu. ⁴⁶ Onye bahuru l'ulo ono nteke ono, a gu-chikwaduru iya aguchi be l'a-buru onye l'aaso nsu jeye chi ejihu. ⁴⁷ Onye zee l'ulo ono kua mgbenya l'a-sa uwe iya asa. Onye nodu l'ulo ono ria nri asakwawho uwe iya asa.

⁴⁸ "Ole o -buru l'onye l'agbaje eja nu Chileke be bya elelee ulo ono nteke e chigeeru iya, ulo ono ta atsuhu evu, oo ya bu, ya asu l'ulo ono be l'aata sodu nsu nkele evu ono b'e wofuwaru iya. ⁴⁹ Iwhe l'oo-gude mechaa ulo obu emecha bu t'o wota enu labo, oshi sida, eka uswe-uswe mee ewu isopu. ⁵⁰ Ya egbua enu lanu l'eli ite, a kpuru l'urwa, e yeru mini, doru risaa ⁵¹ Ya ewota oshi sida who mee ewu isopu who mee eka uswe-uswe who yeke enu owhu no ndzu tsee le mmee enu ono, e gburu egbu mee le mini ono, doru risaa, je ewhee l'ulo ono ugbo esaa. ⁵² Oo-gude mmee enu ono mee mini ono, doru risaa mee enu ono, no ndzu ono mee oshi sida ono mee ewu isopu ono mee eka uswe-uswe ono, mechaa ulo ono emecha. ⁵³ Ya ewehaa enu ono, no ndzu t'o whofu azu mkpukpu je ewehewehe l'oma egu. Oo egube ono be l'oo-shi kfua ugwo iwhe-du-eji, shi nno safu mmerwu, du l'ulo ono, ulo ono abya aburu ulo, l'aata aso nsu."

⁵⁴ O noo bu iwu, a turu swibe ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe, l'eme madzu l'akpo-ehu yeke ejo ekuruba, ⁵⁵ mee evu, tsuru l'uwe yeke owhu du l'ulo, ⁵⁶ mee onye onya du l'ehu m'o bu iwhe du g'oo eka mee onye iwhe tukashiru ppopoo l'ehu, ⁵⁷ t'e gude iya goshi nteke iwhe bu iwhe l'aaso nsu mee nteke iwhe bu iwhe l'aata aso nsu. O nokwa iwu, a turu swibe ejo ehu-ba-du-mma, l'eswe nswe, l'eme madzu l'akpo-ehu ndono.

Onye iwhe l'alashi l'ehu

15 To du iya bu, Onye-Nwe-Oha bya ekfuru yeru Mosisu yeke Eronu su: ² "Unu kfuru yeru ndu Izurelu su whe agha: Nteke iwhe l'alashi nwoke l'ehu, be iwhe ono, l'alashi iya l'ehu ono bukwa iwhe l'aaso nsu. ³ Onye iwhe l'alashi l'ehu bu onye l'aaso nsu. Ehu iya l'alashi iwhe ge l'oolashi iya m'o bu l'e gbobutaru iya to lashih b'o meekwaru iya, o buru onye l'aaso nsu. ⁴ Iwhe bu oshi-azee, onye iwhe l'alashi l'ehu zee l'a-buru iwhe l'aaso nsu, iwhe bu iwhe o nodu anodu aburu iwhe l'aaso nsu. ⁵ Onye ehu iya chiru l'oshi-azee onye obu l'a-sa uwe iya asa ghua ehu, ya aburu onye l'aaso nsu jeye chi ejihu. ⁶ Onye tsuru ike l'iwhe o shi nodu anodu, mbu onye iwhe l'alashi l'ehu, l'a-sa uwe iya asa ghua ehu, ya aburu onye l'aaso nsu jeye chi ejihu. ⁷ Onye ehu iya chiru l'ehu onye iwhe l'alashi l'ehu l'a-sa uwe iya asa ghua ehu, ya aburu onye l'aaso nsu jeye chi ejihu. ⁸ O -buru l'onye iwhe l'alashi l'ehu gbushiru onye l'aata aso nsu onu-mini, t'onye obu sak-

waa uwe iya asa ghua ehu, ya aburu onye l'aaso nsọ jeye chi ejihu. ⁹ Iwhe l'aagbaję agbagba, onye iwhe l'alashį l'ęhu nọ-koru l'eli gbaa l'a-buru iwhe l'aaso nsọ. ¹⁰ Iwhe bu onye chiru ehu l'iwhe o shi nọ-koru l'eli l'a-buru onye l'aaso nsọ jeye chi ejihu. Onye pataru iwhe obu, o shi nọ-koru l'eli be l'a-sa uwe iya asa ghua ehu, ya aburu onye l'aaso nsọ jeye chi ejihu. ¹¹ Onye o byiru eka, mbu onye iwhe l'alashį l'ęhu l'ębe o kwọ eka akwọ, t'onye obu sakwaa uwe iya asa, gude mini ghua ehu, ya aburu onye l'aaso nsọ jeye chi ejihu. ¹² Ite urwa, ehu onye iwhe l'alashį l'ęhu denyiru be l'ee-tsukposhi etsukposhi. Nteke bu l'ọo iwhe e gude oshi mee, t'e gudekwa mini saa iwhe obu asa.

¹³ "Onye ono, iwhe l'alashį l'ęhu -kalewho mma, t'ọ guta abalı ęsaa nokota t'e gude turwua ya, ya asa uwe iya asa, ghua ehu le mini doru rįsaa, ya abya aburu onye l'aata asọ nsọ. ¹⁴ O -belewho le mbọku nke ęsato, ya anwuta kparaku labọ m'ọ bu unwu ndo labọ byatashia l'iwhe Onye-Nwe-Ọha l'onu Ọlo-ękwa-ndzuko, bya anu iya onye l'agbaję eja nu Chileke. ¹⁵ Onye l'agbaję eja nu Chileke egude iya gbaa eja. Nnanu be l'oo-gude gbaa eja iwhe-du-ęji, gude ọwhua gbaa eja ọkpokota-iwhe-ọku. O noo g'onye ono, l'agbaję eja nu Chileke l'e-shi kfua ugwo iwhe-du-ęji onye ono, iwhe l'alashį l'ęhu meru l'iwhe Onye-Nwe-Ọha.

¹⁶ "Nteke bu le nwoke gbọru unwuda, t'ọ ghugbakota ehu iya g'ọ ha; ya buru onye l'aaso nsọ jeye chi ejihu. ¹⁷ Iwhe bu ekuwa m'ọ bu akpọ, unwuda ono tashiru be l'ee-gude mini saa asasa, ya aburu iwhe l'aaso nsọ jeye chi ejihu. ¹⁸ Nwoke yele nyee ya -zee, nwoke obu gbọo iwhe, te whę labọ gudekwa mini ghua ehu; whę aburu ndu l'aaso nsọ jeye chi ejihu.

Nwanyį nsọ l'eme

¹⁹ "Nteke nsọ l'eme nwanyį be l'ọo-nọ abalı ęsaa buru onye l'aaso nsọ. Onye chiru iya ehu l'a-buru onye l'aaso nsọ jeye chi ejihu. ²⁰ Iwhe bu iwhe o zee azee nteke ono, nsọ l'eme iya l'a-buru iwhe l'aaso nsọ. Iwhe o nọdu anọdu be l'a-bukwaruwho iwhe l'aaso nsọ. ²¹ Onye ehu iya denyiru l'iwhe-azee ya, l'a-sa uwe iya asa ghua ehu, ya aburu onye l'aaso nsọ jeye chi ejihu. ²² Onye ehu iya denyiru l'iwhe o nọdu anọdu l'a-sa uwe iya asa ghua ehu, ya aburu onye l'aaso nsọ jeye chi ejihu. ²³ Onye ehu iya denyiru l'iwhe-azee ya m'ọ bu l'iwhe o nọdu anọdu be buakwa onye l'aaso nsọ jeye chi ejihu. ²⁴ Nwoke -jekfu nwanyį, nsọ l'eme azee, mmee ono, l'ala nwanyį ono -rwua ya l'ęhu, ya aburu onye l'aaso nsọ abalı ęsaa. Iwhe nwoke ono zee azee l'a-bukotaru iwhe l'aaso nsọ.

²⁵ "O -buru le nwanyį be mmee laru laghata nteke nsọ nwanyį l'emeje iya, ọdua le nsọ nwanyį meghataru iya nteke o gbaru t'o meberu iya, ya aburu onye l'aaso nsọ ge l'aasoje iya mee nsọ l'eme iya. ²⁶ Iwhe-azee, o

zee jeye mbọku mmee ono laburu iya, be l'a-buru iwhe l'aaso nsọ g'ọo iwhe-azee, l'ọozeje me nsọ l'eme iya. Iwhe o nọdu anọdu abukwaruwho iwhe l'aaso nsọ ge l'aasoje iya me nsọ l'eme iya. ²⁷ Onye ehu iya denyiru l'iwhe ono l'a-buru onye l'aaso nsọ, ya asaa uwe iya asa ghua ehu, ya aburu onye l'aaso nsọ jeye chi ejihu. ²⁸ Mmee obu, l'ala nwanyį obu labuhulewho, t'ọ guta abalı ęsaa nokota. O -nọ-gee ya, ya aburu onye l'aata sọhe nsọ. ²⁹ O -belewho le mbọku nke ęsato; ya anwuta kparaku labọ m'ọ bu unwu ndo labọ wotaru onye l'agbaję eja nu Chileke l'onu Ọlo-ękwa-ndzuko. ³⁰ Onye l'agbaję eja nu Chileke ono egude ęnu lanu gbaa eja iwhe-du-ęji, gude nnanu gbaa eja ọkpokota-iwhe-ọku. O noo g'onye ono, l'agbaję eja nu Chileke l'e-shi kfua ugwo iwhe-du-ęji nwanyį ono meru l'iwhe Onye-Nwe-Ọha le nke mmee ono, laru iya nu ono, shi nno mee ya, o buru onye l'aaso nsọ.

³¹ "O nokwa g'unu l'e-shije dokahu unwu Ịzuręlu l'iwhe l'e-me te whę buru ndu l'aaso nsọ, nke ọwhu whę l'ęte evuta mmerwu vubata le mkpuumkpu-ękwa ono, du l'echilabọ whę ono, a nọnyaa whę buru ndu l'aaso nsọ nwuhu."

³² O noo bu iwu, a turu swibe nwoke, iwhe l'alashį l'ęhu mee nwoke, gbọru unwuda, shi nno buru onye l'aaso nsọ. ³³ Iwu ono dukwaruwho nwanyį, nsọ l'eme, duru nwoke m'ọ bu nwanyį, iwhe l'alashį l'ęhu mee nwoke, jekfuru nwanyį, l'aaso nsọ azee.

Mbọku Ọkfu-ugwo iwhe-du-ęji

16 Onye-Nwe-Ọha be kfuru okfu nu Mosisu g'unwu Ẹronu whę labọ jegeeru l'iwhe Onye-Nwe-Ọha megee nwuhu. ² Onye-Nwe-Ọha su Mosisu: "Kfuru nwune ghu, bu Ẹronu su iya t'ọ bọ bujelekwawho nteke du iya mma, ya abahu le Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ; mbu eka ono, e gude ekuwa gebuta, du l'iwhe eka l'aakfuje ugwo iwhe-du-ęji, bu ọwhu tukoru l'eli igbe-ogbandzu nke ọwhu l'otoo nwuhu. O noo nkele mu l'anọduje l'urwukpu bya l'eli eka ono, l'aakfuje ugwo iwhe-du-ęji ono.

³ "Ge Ẹronu l'e-shije bahu le Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ ono ndọwa: Oo-gude nwa oke-eswi l'oo-gude gbaa eja iwhe-du-ęji, ya egude ebyila, l'oo-gude gbaa eja ọkpokota-iwhe-ọku. ⁴ Uwe, l'oo-ye l'ęhu bu uwe ime-ęhu ọcha, e meru o du nsọ mee nwiba ọcha, l'oo-gude yechia ehu iya, ya ewota ekuwa-okebuta-l'ukfu, l'acha ọcha gude kebuta onwiya l'ukfu, bya ewota okpu-ękwa ọcha kpuru l'ishi. Uwe ono g'ọ ha be dukota nsọ. Oo-gude mini ghua ehu temenu ya akwaa onwiya ngwa ono. ⁵ Ẹronu l'a-nata ndu Ịzuręlu mkpi labọ l'oo-gude gbaa eja iwhe-du-ęji yele ebyila lanu, l'oo-gude gbaa eja ọkpokota-iwhe-ọku.

⁶ "Te Ẹronu kputa oke-eswi whọ gbaa eja iwhe-du-ęji nke onwiya, shi nno kfua ugwo iwhe-du-ęji o metag-

babaru yeḗ nke ndibe iya l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha.⁷ Ọo-kpụta mkpi labo who bya l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha l'onu Ụlo-ekwa-ndzuko.⁸ Tẹ Ẹronu t̄aru mkpi labo ono ido. Ido lanu l'a-buru nke Onye-Nwe-Ọha, ido lanu aburu nke ogvu Azazelu.⁹ Mkpi owhu a t̄uru ido o dabaru Onye-Nwe-Ọha be Ẹronu l'a-kputa gbaa eja iwhe-du-ẹji.¹⁰ Owhu a t̄uru ido o dabaru Azazelu be l'aa-kputa l'ono ndzu bya l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha t'e gude iya kfua ugwo iwhe-du-ẹji, a kp̄tawaa iya ro je ewehaa l'echi-egu t'o lakfu ogvu Azazelu.

¹¹ "Ẹronu l'a-kputa oke-eswi who, l'oo-gude gbaa eja iwhe-du-ẹji, shi nno kfua ugwo iwhe-du-ẹji o metag-baberu yeḗ nke ndibe iya. Ya eworu oke-eswi ono gbua gude gbaa eja iwhe-du-ẹji nke onwiya ono.¹² Ya ewota iwhe l'aagujeru oku ye gude vota icheku-oku, l'enwu kfukfukfu l'anya-mgbeja ono, du l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha t'o ji eji. Ya ahata unwu-isensu, l'e-ji mkpoji-eka labo, e gwerweru egwerwe gude bahu l'eka ono, e gebutaru ekwa.¹³ Ya abya eworu unwu-isensu ono tukobe l'oku, du l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, nke owhu enwuru-oku isensu ono l'a-rwachi eka ono, l'aakfuje ugwo iwhe-du-ẹji ono, du l'eli igbe-ogbandzu ono, nke owhu l'oto nwuhu.¹⁴ Ya emeta mmee oke-eswi ono, gude mkp̄shi-eka whee ya l'eli eka ono, l'aakfuje ugwo iwhe-du-ẹji ono, ya egudekwawho mkp̄shi-eka whee mmee anu ono ugbo esaa l'iwhu eka ono, l'aakfuje ugwo iwhe-du-ẹji ono.

¹⁵ "Ya eworu mkpi who, o gude gbaa eja iwhe-du-ẹji ndu Ịzuru lu gbua egbu, gude mmee ya bahu l'ime eka ono, e gebutaru ekwa, mee ya g'o meru mmee oke-eswi who; mbu whee ya l'eli eka ono, l'aakfuje ugwo iwhe-du-ẹji mee l'iwhu eka ono, l'aakfuje ugwo iwhe-du-ẹji.¹⁶ O kwa nno bu ge l'oo-shije kfua ugwo iwhe-du-ẹji nke Ẹka-kakota-odu-nso ono nkele ndu Ịzuru lu be buwa ndu l'aaso nsu, owaa nkele whẹ meswewaru iwhe; eka o shi bu l'iwhe-du-ẹji, whẹ megbaberu. O nokwawho ge l'oo-me iya le Ụlo-ekwa-ndzuko, bu owhu du l'echilabo whẹ nteke ono, whẹ bu ndu l'aaso nsu.¹⁷ Tẹ madzu ba anodukwa l'ime Ụlo-ekwa-ndzuko ono me Ẹronu bahulewho le Ẹka-kakota-odu-nsu ono je okfu ugwo iwhe-du-ẹji, jeye ya akfu-gee ugwo iwhe-du-ẹji nke onwiya yeḗ nke ndibe iya mee nke ndu Ịzuru lu l'owhu futu.¹⁸ E -megee, ya ejeshia l'anya-mgbeja ono, du l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha je akfu ugwo iwhe-du-ẹji nke eka ono. Ya emeta mmee oke-eswi who yeḗ mmee mkpi who ye le mpu, a nmabe-geeru l'anya-mgbeja ono.¹⁹ Ya emeta mmee ono gude mkp̄shi-eka iya whee ya l'anya-mgbeja ono ugbo esaa, shi nno t̄urwua iwhe-du-ẹji ono, ndu Ịzuru lu wobataru iya, dobe iya nsu odo.

Mkpi, vu iwhe-du-ẹji, ndu Ịzuru lu meru

²⁰ "Ẹronu -kfu-gelewho ugwo iwhe-du-ẹji ono, du le Ẹka-kakota-odu-nsu mee nke Ụlo-ekwa-ndzuko ono mee nke enya-mgbeja ono, ya abya akp̄futa mkpi who l'ono ndzu.²¹ Ya eworu eka labo byabe iya l'ishi l'ono ndzu, bya adushikota ejo-iwhe, ndu Ịzuru lu meg-baberu mee emeswe, whẹ mesweru mee iwhe-du-ẹji, whẹ metagbaberu g'o ha, guru byabe egu ono l'ishi. Ya akpuru iya kp̄e onye a t̄uru eka t'o je ewehaa ya l'echi-egu.²² Mkpi ono evuta ejo-iwhe whẹ g'o ha vufu laa l'echi-egu eka l'adu onye bu iya nu. Eka l'oo-je ewehaa mkpi ono bu l'echi-egu.

²³ "Ẹronu abahu le Ụlo-ekwa-ndzuko je eyefu uwe ocha ono, o ye bahu le Ẹka-kakota-odu-nsu ono, yefu iya wushi l'eka ono.²⁴ Ya anodu l'eka du nsu ghua ehu, chita uwe iya ye futu bya agbaa eja okpokota-iwhe-oku nke onwiya mee nke ndu Ịzuru lu gude kfua ugwo iwhe-du-ẹji nkiya mee nke ndu Ịzuru lu ono.²⁵ Ya eworu eba anu, e gude gbaa eja iwhe-du-ẹji who kp̄o oku l'anya-mgbeja.

²⁶ "Onye who, je ewehaa mkpi who t'o lakfu ogvu Azazelu be l'a-sa uwe iya asa ghua ehu, temenu ya batade l'ime eka ndu Ịzuru lu kp̄oberu ulo-ekwa ebubu whẹ.²⁷ Oke-eswi who yeḗ mkpi who, e gude gbaa eja iwhe-du-ẹji, mbu ono, e wobataru mmee ya le Ẹka-kakota-odu-nsu gude kfua ugwo iwhe-du-ẹji, be l'aa-pata lufu l'azu eka ndu Ịzuru lu kp̄oberu ulo-ekwa ebubu whẹ, nodu l'eka ono woru akpo iya mee anu iya mee nshi iya kp̄o oku.²⁸ T'onye bu iya kp̄oru iya oku sakwaa uwe iya asa ghua ehu, temenu ya abatade l'eka ndu Ịzuru lu kp̄oberu ulo-ekwa ebubu whẹ.

Iwu mboku okfu ugwo iwhe-du-ẹji

²⁹ "Iwhe l'a-buru iwhe a t̄uru unu okpa iya t'unu meje jeyewaro ya ndowa. O -rwujee l'abaliri l'onwa esaa t'unu swijee egu. To bo dukwa ozhi, unu l'ejeje mboku ono, mbu unube ndu a nwuru le Ịzuru lu mee ndu lwaru alwa, bu l'echilabo unu,³⁰ nkele odo mboku ono be l'aa-kfu ugwo iwhe-du-ẹji, unu meru, safu unu iwhe-du-ẹji, unu meru g'o ha, nke owhu unu l'a-buru ndu l'aata aso nsu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha.³¹ Mboku ono l'a-buru unu mboku Sabatu, bu mboku-otuta-ume; unu aswia egu. Iwhe ono, bu iwhe Chileke t̄uru okpa iya t'unu meje jeyewaro ya.³² Onye l'a-kfuje ugwo iwhe-du-ẹji obu be bu onye l'agbaje eja nu Chileke, a wuru mmanu l'ishi dobe iya nsu t'o buru onye l'agbaje eja nu Chileke l'ozori nna iya. Oo-yeje uwe ocha ono, du nsu.³³ Ọo-kfu ugwo iwhe-du-ẹji, du le Ẹka-kakota-odu-nsu mee nke Ụlo-ekwa-ndzuko mee nke enya-mgbeja. Ya akfukwawho ugwo iwhe-du-ẹji nke ndu l'agbaje eja nu Chileke mee nke ndu Ịzuru lu l'owhu.

† Azazelu l'okfu Hiburu be l'aari l'oo ejo-ogvu, bu l'echi-egu.

³⁴“Iwhe ono l'a-buru unu iwhe a toru unu okpa iya t'unu meje jeyewaro ya t'ọ buru ugbo lanu l'awha be l'aa-kfujẹ ugwo iwhe-du-ẹji, unwu Ịzuru Ịl'owhu meg-baberu.”

Ọ buru ge Onye-Nwe-Ọha kfu ru iya be Mosisu meru iya.

Ori mmee anu du le nsọ

17 Tọ du iya bu, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu su iya: ²“Kfuru yeru Ẹronu ye le unwu iya mee unwu Ịzuru ge whẹ ha su whẹ, l'ọ waa iwu, Onye-Nwe-Ọha turu dobe ndowa: ³ Onye, bu onye ozo-ulo Ịzuru -gbua eswi m'ọ bu nwaturu m'ọ bu egu l'ime ẹka whẹbe ndu Ịzuru kpobe-geeru ọlo-ekwa ebubu whẹ m'ọ bu l'azu iya, ⁴ onye ọbu te egude iya bya l'onu Ọlo-ekwa ndzuko bya agbaaru Onye-Nwe-Ọha ngwo-eja l'iwhu mkpuumkpu-ekwa Onye-Nwe-Ọha ono, onye ọbu be bukwa onye ikpe ochi nmaru, ọ kwa ochi b'ọ gburu. Onye du nno be l'ee-kefu l'oke l'echilabo ndibe whẹ. ⁵ Iwhe kpataru g'ọ gude a tu iwu-a bu te ndu Ịzuru wotaje eja ono, whẹ l'anoje agba l'oma egu bya agbaaru Onye-Nwe-Ọha l'onu Ọlo-ekwa-ndzuko; mbu te whẹ byaje anu iya onye l'agbaje eja nu Chileke t'ọ woru iya gbua t'ọ buru ngwo-eja ẹhu-guu, a gbaru nu Onye-Nwe-Ọha. ⁶ Onye l'agbaje eja nu Chileke ono ewhee mmee anu ono l'anya-mgbeja l'iwhu Ọlo-ekwa-ndzuko, ya akpo ẹba iya oku t'ọ buru ngwo-eja, mkpo iya du Onye-Nwe-Ọha ree. ⁷ Ndu Ịzuru ta agbaheduru agwa, a kpuru ọ du g'oo egu eja ọdo, mbu agwa ono, whẹ le whẹ l'eri ogori ono. Iwu-a bu iwhe a toru whẹ okpa iya te whẹ meje jeyewaroya, shi l'ogbo ruwa l'ogbo.

⁸“Iwhe l'ii-kfuru whẹ bu l'onye bu onye ozo-ulo Ịzuru m'ọ bu onye lwaru alwa, bu l'echilabo whẹ, bu onye l'agba ngwo-eja okpokota-iwhe-oku m'ọ bu ngwo-eja ọdo, ⁹ onye ọbu te egude iya bya l'onu Ọlo-ekwa-ndzuko bya agbaaru iya Onye-Nwe-Ọha, onye ọbu be l'ee-kefu l'oke l'eka ndibe whẹ nọ.

¹⁰“Onye bu onye ozo-ulo Ịzuru m'ọ bu onye lwaru alwa, bu l'echilabo whẹ, bu onye riru mmee iwhe, onye ọbu, riru mmee iwhe be mu l'a-tanwube iwhu etso ogu, e kefu iya l'oke l'echilabo ndibe whẹ. ¹¹ O noo nkele ẹka ndzu iwhe lile, nọ ndzu du bu le mmee. Ọo ya be mu nuru unu t'unu gudeje kfu ugwo iwhe-du-ẹji unu meru l'anya-mgbeja. Ọ buru mmee be l'egudeje akfu ugwo ndzu madzu. ¹² Ọo ya kpataru g'ọ gude mu su unube ndu Ịzuru: T'ọ bo dukwa g'unu ha onye l'e-rije mmee iwhe, ya adukwa onye lwaru alwa, bu l'echilabo unu, l'e-rije mmee iwhe.

¹³“Onye Ịzuru m'ọ bu onye lwaru alwa, bu l'echilabo unu, l'akpa l'egbudu, o -gbua anu m'ọ bu enu, l'aata aso nsọ, t'onye ọbu wushikwaa mmee ya kpochia ya eja. ¹⁴ O noo nkele ẹka ndzu iwhe lile, nọ ndzu du bu le

mmee. Ọo ya kpataru mu su ndu Ịzuru: t'ọ bo dukwa mmee iwhe whẹ l'e-rije, l'ọ kwa mmee bu ẹka ndzu du iwhe lile, nọ ndzu, l'iwhe bu onye riru iya nu be l'ee-kefu l'oke.

¹⁵“Iwhe bu madzu, bu onye a nwuru le Ịzuru m'ọ bu onye lwaru alwa, bu onye taru anu, nwuhuru anwuhu m'ọ bu anu, anu ọdo dzugburu, t'onye ọbu sakwaa uwe iya asa ghua ẹhu, ya aburu onye l'aaso nsọ jeye chi ejihu; temenu ya abya aburu onye l'aata sohe nsọ. ¹⁶ Ọle ọ buru l'onye ọbu ta asadu uwe iya asa, to ghua ẹhu, be kwa iya nu ejo-iwhe, o meru.”

Azee nwoke le nwanyi owhu du le nsọ

18 Tọ du iya bu, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu su iya: ²“Kfuru nu unwu Ịzuru su whẹ agha: Ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha buru Chileke unu. ³ Unu be emekwa umere, l'eemeje le Ịjiputu, bu ẹka unu shi buru. Unu eje emekwa umere, l'eemeje le Kenanu, bu ẹka mu l'edu unu ala. Unu ba awotakwa ẹka whẹ. ⁴ Unu dobejekwa iwhe mu turu l'iwu mee iwhe mu toru okpa iya su t'e tsoje. Ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha buru Chileke unu. ⁵ Unu dobejekwa iwhe mu toru okpa iya su t'e tsoje, unu edobejekwa iwhe mu turu l'iwu. Ndu l'a-du onye l'eme iya nu. Ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha.

⁶“Ba adukwa onye l'e-jekfu onye ye le iya bu abubu azee. Ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha. ⁷ Be ejekfuwa ne ghu azee, shi nno mechia nna ghu iwhu. Ọo ne ghu b'ọ bu, be ejekfuwa iya azee. ⁸ Be ejekfuwa nyee nna ghu azee nkele ọ kwa omechi nna ghu iwhu b'ọ bu. ⁹ Be ejekfuwa nwune ghu m'ọ bu nwanna ghu azee, m'a nwuru gu l'ia l'uwhu lanu, m'a nwuru iya l'eka ọdo. ¹⁰ Be ejekfuwa nwanwa ghu azee m'ọ bu nwa ghu nwoke m'ọ bu nwa ghu nwanyi nwuru iya, o noo bukwa omechi onwogu iwhu. ¹¹ Be ejekfuwa nwa nyee nna ghu azee, mbu onye a nwuru nna ghu, ọ kwa nwanna ghu b'ọ bu. ¹² Be ejekfuwa nwune nna ghu azee, ọ kwa nwanyi, ye le nna ghu bu abubu. ¹³ Be ejekfuwa nwune ne ghu azee, ọ kwa nwanyi, ye le ne bu abubu. ¹⁴ Be ejekfuwa nyee nwune nna ghu azee, shi nno mechia nwune nna ghu iwhu. Ọ kwa nyee nwune nna ghu b'ọ bu. ¹⁵ Be ejekfuwa nyee nwa ghu azee, ọ kwa nyee nwa ghu b'ọ bu. Be ejekfuwa iya azee. ¹⁶ Be ejekfuwa nyee nwune ghu azee nkele ọ kwa omechi nwune ghu iwhu b'ọ bu. ¹⁷ Be ejekfuwa nwanyi ye le nwa iya azee, be ejekfuwa nwanwa nwanyi ono azee m'ọ bu onye owhu nwa iya nwoke nwuru m'ọ bu onye owhu nwa iya nwanyi nwuru, ndu ono bukwa abubu ghu. Ọo ejo-ememe be onye l'eme nno l'eme. ¹⁸ Be ejekwa aluta nwune nyee ghu bya edobe te ye le nwune iya kpalahaa enya l'ibe ghu, ejekfu iya azee l'eka nyee ghu nokwadu ndzu.

¹⁹“Be ejekfukwa nwanji aze nteke nsọ l'eme iya, mbu nteke l'aasokwadu iya nsọ nke nsọ-nwanji ono, l'eme iya nu. ²⁰ Be ejekfukwa nyee nwoke ibe ghu aze, shi nno merwua onwogu. ²¹ Ba adukwa nwa ghu, l'ii-woru nu t'a kpoo oku nu agwa Moleku, shi nno merwua ewha Chileke ghu. Oo Mu bu Onye-Nwe-Oha. ²² Be ejekfukwa nwoke ibe ghu aze nwoke le nwanji, o kwa ahuma b'o bu. ²³ Be ejekfukwa anu aze, i mee nno be l'ii-merwukwa onwogu. Te nwanji be ewokwaru onwiya jabaru anu te ye le iya ze, o noo kwa ome eja-agvu-l'ali.

²⁴“Unu be egudekwa iwhe ono merwushia onwunu nkele oo udu iwhe ono be mba ge mba ha ono, mu l'achifuru unu l'iwhe gude merwushia onwowhe. ²⁵ Oo iwhe ono be ali ono gude buru eka e merwuru emerwu, mu gude nke ejo-iwhe ono, whe meru gwaa ndu bu iya nu ochi, mee ali ono o gboo whe g'oo onye gboru egbo. ²⁶ T'unubedua l'onwunu dobekwa iwhe ono, mu toru okpa iya su t'e tsoje mee iwhe ono, mu turu l'iwu. Unu be ejekwa oye eka l'iwhe ono, bu ahuma ono m'oo nnanu, mbu unube ndu a nwuru le Izurelu m'o bu ndu lwaru alwa, bu l'echilabo unu; ²⁷ nkele oo ahuma ono g'o ha be ndu vu unu uzo bua l'ali ono meru, ali ono buru eka mmerwu du. ²⁸ Unu -merwua ali ono emerwu be l'oo-gboshikwa unu g'o gboshiru mba ono, vu unu uzo bua ya. ²⁹ Onye meru ahuma ono m'oo nnanu be l'ee-kefukwa l'oke l'echilabo ndibe whe.

³⁰“Oo ya bu, t'unu meje iwhe ono, mu kfuru unu. Ba adukwa ejo omelali ono, e shi emeje temenu unu lwa du owhu unu l'e-ye eka unu; unu be egudekwa iya merwushia onwunu. Oo Mu bu Onye-Nwe-Oha buru Chileke unu.”

Unwu iwu, a turu dobe

19 To du iya bu, Onye-Nwe-Oha bya ekfuru yeru Mosisu su iya: ²“O waa iwhe l'ii-kfuru unwu Izurelu lile ndowa: T'unu dukwa nsọ nkele mbedua, bu Onye-Nwe-Oha, mbu Chileke unu dukwa nsọ. ³ T'onyenonu l'ime unu kwabeje ne iya le nna iya ugvu. Unu edobeje iwu mboku-otuta-ume nkemu. Oo Mu bu Onye-Nwe-Oha buru Chileke unu.

⁴“Unu ba aghachikwa gwalahaa agwa, unu ba kpukwaru onwunu agwa. Oo Mu bu Onye-Nwe-Oha buru Chileke unu.

⁵“Nteke unu l'agbaru Onye-Nwe-Oha eja ehuguu, t'unu gbajekwa iya l'uzo, l'oo-nata iya unu. ⁶ Oo mboku, unu gbaru eja ono m'o bu echile iya be unu l'ataje anu, e gude gbaa eja ono. Owhu a tawhodoru futu le mboku nke eto iya, t'a kpoo ya oku. ⁷ A -taa ya ilile le mboku nke eto ono; ya aburu ome ahuma, mu ta anatahekwa iya. ⁸ Iwhe bu onye taru iya nu be kwa iya vu ejo-iwhe, du iya nu nkele o merwuru iwhe duru

Onye-Nwe-Oha le nsọ. Onye obu be l'ee-kefukwa l'oke l'echilabo ndibe whe.

⁹“Unu -kpadekwa iwhe unu meberu l'ali, t'unu kpatajekwa iya kpawhodo owhu du l'oge ali, t'unu be ejejekwa okpa mkpakwa iwhe unu kpawhodoru l'eka unu kpataru iwhe. ¹⁰ Unu be ejejekwa mkpakwa akpuru vayinu le mgbabu vayinu unu, unu ba atutujukwa owhu dashiru l'ali. Unu haa ono t'o buru nke ndu ukpa mee ndu lwaru alwa. Oo Mu bu Onye-Nwe-Oha buru Chileke unu.

¹¹“Unu be ezhikwa oshi, unu ba adukwa ejire, unu ba aghokwaru ibe unu ugho. ¹² Unu be egudekwa ewha mu gua enwa l'uzo eregede, shi nno merwua ewha Chileke unu. Oo Mu bu Onye-Nwe-Oha.

¹³“Be erikwa madzu ibe ghu urwu, ba anakwa iya iwhe iya l'eka ike. T'aswa ozhi onye jeru ghu ozhi ba adukwa ghu l'eka futu utsu. ¹⁴ Be ewhukwa onye l'ada nkuchi iwhe; be edochijekwa onye l'atsọ ishi iwhe l'uzo t'o vukota daa. Tsuje chia Chileke ghu egvu. Oo Mu bu Onye-Nwe-Oha.

¹⁵“Unu be ekpejekwa ikpe, l'akfuru nhamunha. Unu be elejekwa onye ukpa enya l'iwhe kpee ya ikpe, l'oo le o bu onye ukpa, unu ba atsujukwa eze madzu egvu. Iwhe unu l'e-mejehia bu t'unu kpejee madzu ibe unu ikpe, kfuru nhamunha. ¹⁶ Ba asukwa asulasu su-gude ibe ghu; be ekfutakwa iwhe ndu madzu ibe ghu l'etseru l'onu ogu. Oo Mu bu Onye-Nwe-Oha.

¹⁷“Be evukwaru nwune ghu iwhe l'obu. Jekfue onye gu l'iya du l'okfu t'unu kpeshia, ti bi tsoru keta oke iwhe-du-egi, onye obu meru. ¹⁸ Ba agwatajekwa ugwo iwhe ndibe unu meru ghu, be evujukwaru whe iwhe l'obu. Gbechia yee madzu ibe ghu obu g'i yeru onwogu. Oo Mu bu Onye-Nwe-Oha.

¹⁹“Unu mejekwa iwhe mu toru okpa iya. Be ekwekwa telwu ghu shije elwu odo, ye le iya l'ete abua udu anu lanu. Ba akujukwa uzhi mebyi iwhe labo l'okfu ghu, be eyejekwa uwe, e gude uzhi ekwa labo kwaa.

²⁰“Nwoke -jekfu nwamgboko, a gbaru ohu aze, mbu onye nwoke odo doberu nke alulu, bu onye l'ete agbataa t'o nweru onwiya, t'e nyochakwa ya enyocha nu whe awhu, rwuberu whe nu. O le t'e be egbukwa whe egbugbu, eshi-owhu nwamgboko ono l'eteke enweeru onwiya. ²¹ Te nke nwoke kpata ebyila gude bya l'onu ulo-ekwa-ndzuko, t'e gude gbaa eja okfu-ugwo nu Onye-Nwe-Oha. ²² Oo ebyila ono, e gude gbaa eja okfu-ugwo ono be onye l'agbaje eja nu Chileke l'egude kfua ugwo iwhe-du-egi, onye ono meru l'iwhe Onye-Nwe-Oha, a gbaru iya nvu l'iwhe-du-egi ono, o meru.

²³“Unu bahulewho l'ali ono, yeshia oshi-omi, du l'iche l'iche, l'eeri mebyi iya eri, t'unu sokwaa mebyi iya nsọ. Awha eto gberegedengu be unu l'a-sokota iya nsọ haa ya eriri. ²⁴ O belewho l'awha nke eno iya, t'unu doo akpuru, oshi ono mitaru nsọ, gude iya gbaaru Onye-

Nwe-Ọha eja ekele. ²⁵ O -belewho l'awha nke ise, unu awata rilahaa akpuru oshi ono nke ọwhu oshi ono l'a-nọ eyeru unu mebyi jọkfu-jọkfu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu.

²⁶ “Unu ba atajekwa anụ, vu mmee l'ẹhu. Unu be emekwa amamanshi, unu ta adakwanụ lẹ mgbashi.

²⁷ Unu ba akpụbatajekwa ẹgbushi l'agụga ishi, unu be esebotajekwa eji-agba unu agụga agụga. ²⁸ Unu be ebyibatajekwa onwunu ọnya l'ẹhu l'iswi onye nwuhuru anwuhu, t'unu be egvujekwawho onwunu mbo l'ẹhu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha ọbu.

²⁹ “Be emekwa nwa ghu nwanyị t'ọ bụru ọkpara, shi nno merwua nwa ghu ọbu, ọdua bẹ alị unu l'owhu l'a-bụkwa ọkpara bẹ l'aa-nọ agba iya; ya aburu alị, ejo-ememe jiru eji. ³⁰ Unu dobeje iwu mbọku-ọtuta-ume nkemu, unu akwabeje ụlo-nsọ nkemu ugwu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.

³¹ “Unu be ejejekwa njita l'ẹka ndu l'awhụ awhụ m'ọ bụ l'ẹka ndu l'eme amamanshi, o noo lẹ whẹ l'e-merwukwa unu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu.

³² “Unu gbashijeru ndu bụ ọgurennya l'oshi, unu kwabeje ndu bụ unu ọgurennya ugwu, unu atsu Chileke unu egwu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.

³³ “Onye lwaru alwa -buru l'alị unu, t'unu be emejekwa iya mmegide. ³⁴ Onye lwaru alwa, bu l'echilabọ unu bẹ unu l'a-nọje eme g'unu l'eme onye a nwuru lẹ Ízurelu. Unu yee onye ọbu obu g'unu yeru onwunu, o noo nkele unubedua shikwa bụru ndu nlwamunlwa l'alị Íjiputu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu.

³⁵ “Unu be emejekwa ụgho l'iwhe unu gude atụ ogol-ogo iwhe mee ọwhu unu gude atụ ẹrwa iwhe mee ọwhu unu gude atụ iwhe t'unu maru g'ọ habe l'urwu.

³⁶ Unu gudejekwa iwhe e gude atụ ẹrwa iwhe bụ ọkpobe iya mee efere-nkwẹka, bụ ọkpobe iya mee ekpemu, bụ ọkpobe iya gude atụ iwhe. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu, onye dufutaru unu l'alị Íjiputu. ³⁷ Ọ kwa iya bụ t'unu dobekotakwa iwhe bụ iwhe mu tọru ọkpa iya mee iwhe mu turu l'iwu g'ọ ha, unu eme iya eme. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.”

Ọhù onye meru iwhe-du-ẹji àhùhù

20 Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mósisu sụ iya: ² “Kfuru yeru unwu Ízurelu sụ whẹ agha: Iwhe bụ madzu, bụ onye Ízurelu m'ọ bụ onye lwaru alwa, bu l'alị Ízurelu, wotaru nwa iya je anụ agwa Molẹku, be l'ee-gbu egbu. Ndu alị ono gẹ whẹ ha l'a-tugbu onye ọbu l'ẹwhuru. ³ Mụbe Onye-Nwe-Ọha l'onwomu l'a-tanwube iwhe nwa onye ọbu awhụ, kefu iya l'oke l'echilabọ ndibe whẹ nkele nteke o woru nwa iya nwa agwa Molẹku b'ọ merwuaru ụlo-nsọ nkemu;

merwukwaawho ẹwha mu ono, dụ nsọ. ⁴ Ndu mkpukpu ono -mee iwhe gẹ whẹ ta awhudu iwhe onye ono, wotaru nwa iya nwa agwa Molẹku ono meru, haa ya egbugbu, ⁵ mu atanwube iwhe nwa onye ono awhụ yele ndibe iya gẹ whẹ ha, kefu whẹ l'oke l'echilabọ ndibe whẹ, mbụ onye ọbu l'ishi onwiya yele ndu ono, tso iya agwa Molẹku, shi nno bụru ndu l'eri ogori.

⁶ “Onye l'ejeje njita l'ẹka ndu l'awhụ awhụ m'ọ bụ l'ẹka ndu l'eme amamanshi bẹ tsookwa whẹ dụ ghele-ghele-ghele. Mu l'a-tanwubekwa iwhe nwa onye ọbu áwhụ, kefu iya l'oke l'ẹka ndibe whẹ nọ.

⁷ “Unu dobekwa onwunu nsọ, bụru ndu dụ nsọ nkele ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu. ⁸ Unu dobekwa iwhe mu tọru ọkpa iya, meje iya eme nkele ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, l'emeje t'unu dụ nsọ.

⁹ “Onye whuru nna iya m'ọ bụ ne iya iwhe, bẹ l'ee-gbu egbu. Ọ kwa onye ọbu vu ọchi onwiya, eshi-ọwhu ọ bụ nna iya m'ọ bụ ne iya b'ọ whuru iwhe.

¹⁰ “Nwoke yelee nyee nwoke ibe iya -zẹe shi nno ria ogori, t'a kpakokwa nwoke ọbu yelee nwanyị ọbu gbua.

¹¹ “Nwoke jekfuru nyee nna iya azẹe bụkwa nna iya b'ọ mechiru iwhe. Nwoke ọbu yelee nyee nna iya ọbu bẹ l'aa-kpakọ gbua, whẹ evuru ọchi onwowhe.

¹² “Nwoke jekfuru nyee nwa iya azẹe; t'a kpakokwa whẹ gbua, ọ kwa eja-agvu-l'alị bẹ whẹ meru, whẹbedua l'e-vuru ọchi onwowhe.

¹³ “Nwoke jekfuru nwoke ibe iya azẹe nwoke lẹ nwanyị bẹ yelee nwoke ibe iya mekwara ahuma. T'a kpakokwa whẹ gbua; whẹ evuru ọchi onwowhe.

¹⁴ “Nwoke luru nwanyị, bya alwa ne nyee ya bụkwa ejo-ememe b'ọ meru. T'a kpakokwa nwoke ono yelee unwanyi labọ ono kpọo ọku, nke ọwhu ejo-ememe, dụ nno l'ete adu l'echilabọ unu.

¹⁵ “Nwoke jekfuru anụ azẹe bẹ l'ee-gbu egbu, gbukwawho anụ ọbu.

¹⁶ “Nwanyị woru onwiya jaburu anụ, anụ ọbu jekfu iya azẹe, t'e gbua nwanyị ọbu yelee anụ ọbu, whẹ evuru ọchi onwowhe.

¹⁷ “Nwoke luru nwune iya nwanyị m'ọ bụ nwanna iya nke nwanyị, bya ejekfu iya azẹe, b'ọ kwa iwhe-iwhere. T'a nọdukwa l'edzudu-ọha ndibe whẹ gbua whẹ nkele ọo nwune iya b'ọ mechiru iwhe. Ọ kwa iya vu ejo-iwhe, o metaru.

¹⁸ “Nwoke jekfuru nwanyị, nsọ l'eme azẹe bẹ meekwaru t'enu ẹka mmee l'eshije alwa nwanyị ono gheru iya ọnu, yebe nwanyị bẹ kpuhawaru ẹnu ẹka mmee l'eshije alwa iya o gheru ọnu. T'a kpakokwa nwoke ono yelee nwanyị ono kefu l'oke l'echilabọ ndibe whẹ.

¹⁹ “Be ejekfukwa nwune ne ghu azẹe m'ọ bụ nwune nna ghu. Onye meru nno bẹ bụkwa onye yelee iya bụ ọkpobe abubu b'ọ mechiru iwhe. Ọ kwa unu l'e-vuru ejo-iwhe, unu metaru.

²⁰ “Nwoke jekfuru nyee nwune nna iya azẹe m'ọ bụ jekfu nyee nwune ne iya azẹe, bẹ mechiru nwune nna

iya ono m'ò bụ nwune ne iya ono iwhe. Ọ kwa whẹ l'e-vuru ejo-iwhe, whẹ metaru. Whẹ labọ l'a-gbarụ ẹka nwa nwushihu.

²¹ “Nwoke luru nyee nwune iya bẹ mekwaru iwhe l'aasọ nsọ, ọo nwune iya ono b'ò mechiru iwhe. Whẹ labọ l'a-gbarụ ẹka nwa nwushihu.

²² “Unu dobekota iwhe mu tọru ọkpa iya mẹe iwhe mu turu l'iwu g'ò ha, meje iya eme nke ọwhu alị ọbu, mu l'edu unu ala l'ẹte agboshi unu. ²³ Unu be etsokwa ẹka ndu mba ono, mu l'achifuru unu l'iwhe, ọo iwhe ono g'ò ha bẹ whẹ meru, meru g'ò gude mu l'asọ whẹ oyi. ²⁴ Mu kfuhawaru unu sụ l'unu l'e-woru alị whẹ, mbụ lẹ mu l'a-nụ iya unu t'ò bụru nkunu, bụ iya bụ alị ono, mini-ẹra eswi yele mmanụ-ẹnwu jiru ejiji. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu onye hofutaru unu dobe iche l'echilabọ ndiwhe.

²⁵ “Ọ kwa iya bụ, unu mejekwa iya t'ò doo ẹnya, mbụ ọdu l'iche dụ l'anụ l'aasọ nsọ yele anụ l'aata asọ nsọ mẹe l'enu l'aasọ nsọ yele ẹnụ l'aata asọ nsọ. Unu be egudekwa anụ m'ò bụ ẹnụ m'ò bụ iwhe l'awụ l'ẹwho merwua onwunu, mbụ ụnwu anụ ono mu doberu iche t'unu sọje nsọ. ²⁶ Unu dukwaru mu nsọ, o noo nkele mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha dụ nsọ. Mu hofutawaru unu l'echilabọ ndiwhe t'unu bụru nkemu.

²⁷ “Nwoke, ọdua l'ọo nwanyi, l'akpatajẹ ndu maa ishi iwhe, m'ò bụ onye bụ nwa jibya, t'e gbua onye ọbu egbu. T'e gude ẹwhuru tugbua whẹ, whẹbedua evuru ọchi onwowhe.”

Iwu, a turu ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke

21 Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya asụ Mosisu: “Kfuru yeru ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bụ iya bụ ụnwu Ẹronu sụ whẹ t'ò bọ dukwa onye ẹhu iya l'echiru l'odzu onye nwuhuru anwuhu l'ibe whẹ, shi nno mee onwiya onye l'aasọ nsọ, ² gbahakwa l'onye ọbu, nwuhuru anwuhu bẹ yele iya bụ ọkpobe abubu; mbụ l'ọo ne iya, ọdua l'ọo nna iya m'ò bụ nwa iya nwoke m'ò bụ nwa iya nwanyi m'ò bụ nwune iya nwoke, ³ m'ò bụ nwune iya nwanyi, bukwa du nwamgboko, nọ iya l'ẹka tọko ọlua ji, odzu ẹgube onye ono gbakwaru t'ò gude iya mee onwiya onye l'aasọ nsọ. ⁴ Ọle t'ẹhu iya be echikwaru l'odzu onye yele iya gbarụ ọgo, shi nno merwua onwiya.

⁵ “Tẹ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ba aswashijekwa ishi whẹ, tẹ whẹ be esebotajekwa ẹji-agba whẹ aguga aguga m'ò bụ gvujashia onwowhe ẹhu l'iswi onye nwuhuru anwuhu. ⁶ Tẹ whẹ dukwaru Chileke whẹ nsọ, bụru ndu l'ete emerwu ẹwha Chileke whẹ emerwu nkele ọo whẹ l'akpoje ngwo-ẹja ọku nụ Onye-Nwe-Ọha; bụru whẹ l'anuje Chileke whẹ nri. Ọo ya meru whẹ je l'a-dụ nsọ.

⁷ “Tẹ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ba alukwa nwanyi-ọkpara, merwushiwaru onwiya, tẹ whẹ ba alukwa

nwanyi, ji iya chifuru achifu, o noo nkele onye l'agbaru Chileke ẹja bẹ duru Chileke iya nsọ. ⁸ Unu wotakwa onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke g'òo onye dụ nsọ, nkele ọo ya l'ewojeru nri Chileke unu nụ iya. T'ò bukwaru onye dụ nsọ l'ẹhu nkunu nkele mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ onye doberu unu nsọ bukwa onye dụ nsọ.

⁹ “Nwa nwanyi onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke wata ọg-ba ọkpara, shi nno merwua onwiya bukwa nna iya b'ò merwuru. T'a kpokwaa nwa iya nwanyi ono ọku.

¹⁰ “T'onye bụ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke l'ime ụnwunna iya, mbụ onye a wuru mmanụ l'ishi, bụru onye e doberu nsọ t'ò yeje uwe ndu l'agbajẹ Chileke ẹja, t'onye ọbu ba ahajekwa ẹgbushi, dụ iya l'ishi t'ò yagashihu iya ayagashihu, ya eje eyejekwa ẹka l'uwe iya dojaa. ¹¹ T'onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ba abahujekwa l'ẹka odzu zee. T'ò bọ bahukwa iya je emerwua onwiya, m'ò beru ọ bụru odzu nna iya m'ò bụ odzu ne iya. ¹² T'ò bọ hajekwa ọlo-nsọ lufu alufu, t'ò bo merwukwa ọlo-nsọ emerwu, o noo nkele ọo mmanụ Chileke iya b'a wuru iya l'ishi. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.

¹³ “Tẹ nwanyi, l'ọo-lụ bukwaru nwanyi, nwoke l'ete akpa ọkpa. ¹⁴ T'ò bọ lukwa onye bụ nwanyi-mbunu m'ò bụ nwanyi, ji iya chifuru achifu m'ò bụ nwanyi-ọkpara, mebyishiwaru onwiya. Tẹ nwanyi, l'ọo-lụ bukwaru nwanyi, nwoke l'ete akpa ọkpa, t'ò bukwaru nwanyi Ẫzurelu gedegede ¹⁵ nggẹ ụnwegirima iya ta abụ ndu e merwuru emerwu l'echilabọ ndibe whẹ. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha meru iya ọ dụ nsọ.”

¹⁶ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sụ iya: ¹⁷ “Kfuru Ẹronu sụ iya: Iwhe bụ onye shi l'ẹpa ghu bụ onye ọrwu dụ l'ẹhu ba abyakwa lẹ ya l'anụ Chileke iya nri. O noo gẹ l'ọo-dụ shi l'ogbo rwua l'ogbo. ¹⁸ T'iwhe bụ onye ọrwu dụ l'ẹhu ba abyakwa ntse m'ò bụ onye l'atsọ ishi m'ò bụ onye ngvuru m'ò bụ onye e mebyiru emebyi ¹⁹ m'ò bụ onye iwhe lonwuru ọkpa m'ò bụ onye iwhe lonwuru ẹka ²⁰ m'ò bụ onye okpurukpu-azụ hufuru ahufu m'ò bụ ọ-ha-egirima m'ò bụ onye iwhe meru l'ẹnya m'ò bụ onye iwhe l'eme l'akpo-ẹhu m'ò bụ onye a hāru ahāhā. ²¹ T'ò bọ dukwa onye bụ ẹpa Ẹronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, ọrwu dụ l'ẹhu l'abya ọgbaru Onye-Nwe-Ọha ẹja, laakpo ọku. T'onye ọrwu dụ l'ẹhu ba abyakwa lẹ ya l'anụ Chileke iya nri. ²² T'onye ọbu rijekwaro nri, a nuru Chileke iya, mbụ nri ọwhu dụ nsọ mẹe ọwhu dụ nsọ shii. ²³ Ọle t'ò bo jekubekwa mgboro ẹkwa ono, e gebutaru Ẹka-kakota-odu-nsọ. T'ò bo jekubekwa ẹnya-mgbeja nggẹ to merwu ọlo-nsọ, nkele ọrwu dụ iya l'ẹhu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, onye doberu whẹ nsọ.”

²⁴ Tọ dụ iya bụ, Mosisu bya eworu iwhe lile ono kfuaru Ẹronu yele ụnwu iya mẹe ndu Ẫzurelu gẹ whẹ ha.

Gę ndu l'agbaję ęja nų Chileke l'e-meje nke iwhe dų nsọ

22 Tọ dų iya bų, Onye-Nwe-Ọha bya asų Mosisu: ²“Kfuru Ẹronu yele ụnwu iya tẹ whẹ kwabejekwaru iwhe ono, ndu Ízurelu doberu mu nsọ ęnya nggẹ whẹ te egude iya merwua ęwha mu ono, dų nsọ. Ọo Mu bų Onye-Nwe-Ọha.” ³Sų whẹ agha: “Shi l'ogbo rwua l'ogbo, iwhe bų ępa unu, bų onye l'aasọ nsọ, jekuberu iwhe dų nsọ, ndu Ízurelu doberu mųbe Onye-Nwe-Ọha nsọ, onye ọbu bẹ l'ee-kefukwa l'oke l'iwhu mu. Ọo Mu bų Onye-Nwe-Ọha.

⁴“Onye shi l'eri Ẹronu, ẹhu-ba-dų-mma, l'eswe nswe l'eme l'akpọ-ẹhu, ọdua l'ọo onye iwhe l'alwashi l'ẹhu, t'onye ọbu be erikwa iwhe dų nsọ jeye nteke l'aa-sọ-buhu iya nsọ. Onye bų ępa Ẹronu ẹhu iya chiru l'iwhe chiru ẹhu l'odzu shi nno bųru iwhe l'aasọ nsọ m'ọ bų l'o chiru nwoke, gbọru ụnwuda ẹhu, ⁵m'ọ bų onye ẹhu iya denyiru l'iwhe l'awų l'ẹwho, bų iwhe l'ee-me iya t'ọ bųru onye l'aasọ nsọ, m'ọ bų l'ẹhu iya denyiru l'onye l'aasọ nsọ m'ọ bų l'o nweru iwhe ọdo, meru iya, ọ bųru onye l'aasọ nsọ, b'ọ bųakwa onye l'aasọ nsọ. ⁶Onye ẹhu iya denyiru l'ụdu iwhe ono l'a-bųru onye l'aasọ nsọ jeye chi ejihu. T'o bo rikwa iwhe dų nsọ, gbahaa l'o gude mini ghųa ẹhu. ⁷Ẹnyanwu rịbade l'ishi bẹ onye ọbu l'a-bųru onye l'aata sọhe nsọ, ya eria iwhe dų nsọ, o noo nkele ọo nri gbarų iya nų ndono. ⁸T'o bo rijekwa iwhe nwụhuru anwụhu m'ọ bų iwhe anų dzugburu, oo-vutakwa mmerwu m'ọ ria ya. Ọo Mu bų Onye-Nwe-Ọha.

⁹“Tẹ ndu l'agbaję ęja nų Chileke mejekwa iwhe mu sųru tẹ whẹ meje; ọdua bẹ ikpe iya l'a-nmakwa whẹ, whẹ anwụhu. Ọo Mu bų Onye-Nwe-Ọha, onye doberu whẹ nsọ.

¹⁰“T'onye l'abųa onye shi l'eri ndu l'agbaję ęja nų Chileke be erijekwa iwhe dų nsọ. T'onye bų ẹbyii l'ibe onye l'agbaję ęja nų Chileke m'ọ bų onye o butaru ozhi be erikwa iwhe dų nsọ. ¹¹Ọle ọ -bųru l'onye l'agbaję ęja nų Chileke gude okpoga iya gbata ohu m'ọ bų l'a nwųru iya ohu l'uwhu, tẹ ndu ono rijekwaa nri ono. ¹²Nwa nwanyị onye l'agbaję ęja nų Chileke, lųru onye l'abųa eri ndu l'agbaję ęja nų Chileke te erikwa iwhe ono, dų nsọ, l'aanųje ndu l'agbaję ęja Chileke. ¹³Ọle ọ -bųru lẹ nwa nwanyị ono, l'agbaję ęja nų Chileke ono tẹke anwụtadua nwa, ji iya nwụhu m'ọ bų l'a chifuru iya achifu, ọ laa ibe nna iya, t'o rijekwaa nri nna iya, g'o shi erije iya nteke ọ bų nwata. Ọle t'onye l'abųa onye eri ndu l'agbaję ęja nų Chileke be erikwa iya.

¹⁴“Onye riru iwhe dų nsọ l'amagama, t'onye ọbu kfụkwaa ụgwọ iya nų onye l'agbaję ęja nų Chileke, kfųru nkere ise tukobe iya. ¹⁵Tẹ ndu l'agbaję ęja nų Chileke be emerwukwa iwhe ono, dų nsọ, shi l'ẹka ndu Ízurelu, bų ọwhu whẹ nųru Onye-Nwe-Ọha. ¹⁶T'a ba

ahakwa tẹ ndu l'ẹte agbaa ria iwhe ono, dų nsọ, shi nno mee tẹ ndu ọbu vuru ejo-iwhe dų iya nų, bųru ndu ikpe nmarų, nkele ọo Mu bų Onye-Nwe-Ọha, onye doberu whẹ nsọ.”

¹⁷Tọ dų iya bų, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sų iya: ¹⁸“Kfuru Ẹronu yele ụnwu iya mee ndu Ízurelu gẹ whẹ ha sų whẹ agha: Onye bų onye Ízurelu, m'ọ bų onye lwarų alwa, bu ebu lẹ Ízurelu gude iwhe bya t'e gude iya gbaarų Onye-Nwe-Ọha ęja ọkpokota-iwhe-ọku, l'onodu ụgwọ ụkwa, onye ọbu kweru, m'ọ bų l'ọo iwhe zųru iya nkwe l'obu, ¹⁹t'onye ọbu kpụtakwa anų, bų okee ya, l'adųa ẹka ọrwu dų iya l'ẹhu bya. Iwhe l'oo-gude bya bų oke-eswi m'ọ bų ebyila m'ọ bų mkpi nggẹ a nafų iya unu l'ẹka. ²⁰Unu ba anųkwa iwhe ọrwu dų l'ẹhu nkele a ta anafųkwa iya unu l'ẹka.

²¹Onye l'anų Onye-Nwe-Ọha ngwo-ęja ẹhu-guu shi nno emedzu ụkwa m'ọ bų l'ọonu iya g'ọ zųru iya nkwe l'obu, ọ -bųru eswi m'ọ bų atųru m'ọ bų eghu, t'ọ bųkwaru ọwhu ẹhu dzuru oke, l'adųa ẹka ọrwu dų iya l'ẹhu nggẹ a nafų iye ya l'ẹka. ²²Unu ba anųkwa Onye-Nwe-Ọha anų, l'atsọ ishi m'ọ bų ọwhu l'ete ọkpa m'ọ bų ọwhu iwhe mekaru m'ọ bų ọwhu iwhe l'alwashi l'ẹhu m'ọ bų ọwhu iwhe l'eme l'akpọ-ẹhu. Unu be egudekwa anų, dų ẹgube ono je akpọoru Onye-Nwe-Ọha ọku l'ęnya-mgbęja. ²³A bya l'iwhe zųru unu nkwe l'obu, unu nwekwaru ike unu anų eswi m'ọ bų atųru, ọrwu dų l'ẹhu. Ọle ẹgube iya ono bẹ l'aata anatadų l'ụgwọ ụkwa, onye kweru. ²⁴Unu ba anųjekwa Onye-Nwe-Ọha anų, e mekaru iwhe l'ẹkwoku-akpųraku m'ọ bų ọwhu a gbapyaru ẹkwoku-akpųraku m'ọ bų ọwhu iwhe lajarų ẹkwoku-akpųraku m'ọ bų ọwhu e bufuru nkiya ebufu. Unu be emejekwa iwhe dų ẹgube ono l'alị unu. ²⁵Unu ba anųjekwa anų, shi l'ẹka onye ọha ọdo t'ọ bųru nri, unu l'anų Chileke unu. Eshi-ọwhu ẹgube anų ono dų g'ọo anų, ọrwu dų l'ẹhu, bẹ l'aata anatakwa iya unu l'ẹka.”

²⁶Tọ bųdu iya bų, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sų iya: ²⁷“A nwųa oke-eswi m'ọ bų atųru m'ọ bų eghu, a hajęe ya tẹ yele ne iya nọo abalị ęsaa. Wata lẹ mbọku nke ęsato tųgburu bẹ l'aa-nata iya t'ọ bųru ngwo-ęja, l'aakpọ ọku anų Onye-Nwe-Ọha. ²⁸Unu ba akpakọjekwa ne eswi yele nwa iya m'ọ bų atųru yele nwa iya gbua abalị lanų.

²⁹“Ọ -bųru l'unu l'agbarų Onye-Nwe-Ọha ęja ekele, t'unu mejekwa iya l'ụzo, dų ree nke ọwhu l'aa-nafų iya unu l'ẹka. ³⁰T'ọ bųkwaru abalị lanų bẹ l'ee-rikota iya; ba adųkwa ọwhu unu l'e-riwhodo eriwhodo t'ọ fųta ụtsu. Ọo Mu bų Onye-Nwe-Ọha.

³¹“Unu dobekwa iwu mu, meje iya ememe. Ọo Mu bų Onye-Nwe-Ọha. ³²Unu be emerwukwa ęwha mu ono, dų nsọ. Tẹ ndu Ízurelu hųbekwa mu ama g'ọo onye dų nsọ. Ọo Mu bų Onye-Nwe-Ọha onye meru, unu dų nsọ. ³³Ọ kwa mu whọ dufutaru unu l'alị Íjiputu tẹ mu bųru Chileke unu. Ọo Mu bų Onye-Nwe-Ọha.”

Ori-oge Onye-Nwe-Ọha

23 Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sụ iya: ² “Kfuru ndu Ízurelu sụ whẹ agha: Ọ waa bụ oge, Onye-Nwe-Ọha tų-buru atų-bu t'e rije ndọwa; mbụ oge, unu l'a-ryaję aryarya t'ọ bųru ndzuko dų nsọ. ³ Abalı ishii bę unu l'e-jeje ozhi; mbọku nke ęsaa abųru mbọku Sabatų, bụ mbọku-ọtuta-ume. Mbọku ono l'a-bųru ndzuko, dų nsọ. T'unu be ejejekwa ozhi mbọku ono, ọ kwa mbọku-ọtuta-ume nke Onye-Nwe-Ọha l'iwhe bụ ęka unu bu. ⁴ Ọ waa bụ oge, Onye-Nwe-Ọha tų-buru atų-bu t'e rije, bụ nteke l'ee-nweje ndzuko, dų nsọ. Unu l'a-ryaję iya arya m'o rwua nteke a tų-buru iya.

Ori-oge O-je-ghata

(Ọgú 28:16-25)

⁵ “Mbọku, l'ee-rije oge O-je-ghata Onye-Nwe-Ọha bụ mę ọnwa mbụ dų l'abalį iri l'ęno; l'urwęnyashi mbọku ono. ⁶ L'abalį iri l'ise l'ọnwa ono bę unu l'e-rijeru Onye-Nwe-Ọha oge buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. Abalı ęsaa bę unu l'a-ta buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. ⁷ Mbọku mbụ, l'eeri-oge ono bę unu l'e-nwe ndzuko, dų nsọ. T'ọ bọ dųkwa ozhi, unu l'e-je mbọku ono. ⁸ Abalı ęsaa bę unu l'a-nọdulewho gbakọtaru Onye-Nwe-Ọha ęja, l'aakpọ ọku. Mbọku nke ęsaa ono bę l'ee-nwe ndzuko, dų nsọ. Ba adųkwa ozhi, l'eejeje eje, unu l'e-je mbọku ono l'owhu.”

Ori-oge Mebyi Iwhe mbụ

⁹ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sụ iya: ¹⁰ “Kfuru ndu Ízurelu sụ whẹ agha: Unu -bahųlewho l'alį ono, mu l'eme tę mu nų unu, unu -kpata iwhe unu meberu l'alį, t'unu wotakwaru onye l'agbaję ęja nų Chileke ukfu lanų l'iwhe mbụ, unu l'e-vu ųzo kpata. ¹¹ T'onye l'agbaję ęja nų Chileke ono maa ukfu iwhe ono amama l'iwhu Onye-Nwe-Ọha nggę Chileke anata iya unu l'ęka. Mbọku, l'ọo-ma iya bụ mbọku l'etsota mbọku-ọtuta-ume. ¹² Mbọku, unu l'a-ma ukfu iwhe ono l'iwhu Onye-Nwe-Ọha bę unu l'a-nųkwawho Onye-Nwe-Ọha ebyila, gbarų awha, ọrwu l'adų l'ęhu t'ọ bųru ngwo-ęja ọkpokota-iwhe-ọku. ¹³ Ngwo-ęja nri, l'e-tso iya bụ ųzo labọ l'ime nkere iri efere nkweka ųturutuu-witi, a gwọkoberu mmanų t'ọ bųru ngwo-ęja, a kpọru ọku nų Onye-Nwe-Ọha, mkpọ iya dų ree, e ye iya mmęe, jiru ekpemu labọ t'ọ bųru ngwo-ęja mmęe. ¹⁴ Unu ba atakwa buredi męe witi, a hųru ahų męe ọwhu dų oyiru jeye mbọku ono gędegede, bụ mbọku unu l'e-wotaru Chileke unu ngwo-ęja ono. Ọo iwhe mu tọru ọkpa iya t'ọ dų jeyewaroya ndono, shi l'ọgbo rwua l'ọgbo l'iwhe bụ ęka unu bu.

Ori-Oge Idzu

(Ọgú 28:26-31)

¹⁵ “A bya lę mbọku ono, l'etsota mbọku-ọtuta-ume ono, unu gbarų ęja amama whọ, unu shi mbọku ono nọ-dzua idzu ęsaa kperegedemu. ¹⁶ Unu gųa ųkporo abalı ugbo labọ l'abalį iri dobe, unu nọ-dzulewho mbọku-ọtuta-ume ęsaa, lę mbọku ọwhu l'etsota mbọku-ọtuta-ume nke ęsaa ono; t'unu nų Onye-Nwe-Ọha ngwo-ęja nri ọwhuu. ¹⁷ Tę ndu nọnu shi l'ibe whę wota ishi buredi ębo-ębo t'ọ bųru ngwo-ęja amama. Buredi ono bụ ųzo labọ l'ime nkere iri efere nkweka ųturutuu-witi, e yeru iwhe l'ekoje buredi bę l'ee-gude ghee ya, unu anų iya t'ọ bųru mebyi iwhe mbụ, unu nųru Onye-Nwe-Ọha. ¹⁸ Iwhe unu l'e-yekobefua l'ishi buredi ono bụ ųnwu ebyila ęsaa, gbagewaru awha, l'adų ęka ọrwu dų whę l'ęhu męe nwa oke-eswi lanų męe ebyila labọ, t'ọ bųru ngwo-ęja ọkpokota-iwhe-ọku, l'aanų Onye-Nwe-Ọha yele ngwo-ęja nri męe ngwo-ęja mmęe, tso iya nų t'ọ bųru ngwo-ęja, a kpọru ọku, mkpọ iya dų Onye-Nwe-Ọha ree. ¹⁹ Ọo ya bụ, unu abya akpųta mkpi lanų gbaa ęja iwhe-dų-ęji, bya akpųta ųnwu ebyila labọ, gbageeru awha t'ọ bųru ngwo-ęja ęhu-guu. ²⁰ T'onye l'agbaję ęja nų Chileke wota ųnwu ebyila labọ ono maa amama l'iwhu Onye-Nwe-Ọha t'ọ bųru ngwo-ęja amama yele buredi ono, e meru lę mebyi iwhe mbụ. Ngwo-ęja ono g'ọ ha bę dųru Onye-Nwe-Ọha nsọ. Onye ọ bụ nkiya bụ onye ono l'agbaję ęja nų Chileke. ²¹ Mbọku ono bę unu l'e-nwe ndzuko, dų nsọ. T'ọ bọ dųkwa ozhi, unu l'e-je mbọku ono l'owhu. Iwhe ono bụ iwhe a tọru ọkpa iya sụ t'unu tsoje jeyewaroya, shi l'ọgbo rwua l'ọgbo l'iwhe bụ ęka unu bu ebu.

²² “Unu -kpadekwa iwhe unu meberu l'alį, t'unu kpatajekwa iya kpawhodo ọwhu dų l'oge alį. Unu be ejejekwa ọkpa mkpakwa iwhe unu kpawhodoru l'ęka unu kpatarų iwhe. Unu haję ono t'ọ bųru nke ndu ųkpa męe ndu lwarų alwa. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bųru Chileke unu.”

Ori Awha-Ọwhúú

(Ọgú 29:1-9)

²³ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sụ iya: ²⁴ “Kfuru ųnwu Ízurelu sụ whẹ agha: Mbọku mbụ l'ọnwa ęsaa, nwųtaru anwųta l'a-bųjeru unu mbọku-ọtuta-ume, mbọku ono bę unu l'e-nweje ndzuko, dų nsọ. Mbọku ono bę l'ee-gbu opyi-ọku gude karų iya ọha-l'eze. ²⁵ T'ọ bọ dųkwa ozhi, unu l'e-jeje mbọku ono l'owhu, unu gbajęru Onye-Nwe-Ọha ęja, l'aakpọ ọku mbọku ono.”

Mbọku ọkfu ụgwọ iwhe-dụ-ẹji

(Ọgú 29:7-11)

²⁶ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sụ iya: ²⁷ "Abalı iri l'ọnwá ẹsaa ono l'a-buje mbọku ọkfu ụgwọ iwhe-dụ-ẹji. Mbọku ono bẹ l'a-buru unu ndzuko dụ nsọ. Unu l'a-swị ẹgu, unu agbaa ẹja, l'aakpọ ọku nụ Onye-Nwe-Ọha. ²⁸ Ba adụkwa ozhi, unu l'e-je mbọku ono nkele mbọku ono bụkwa mbọku ọkfu ụgwọ iwhe-dụ-ẹji; mbọku ono l'aa-nọdu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke kfua ụgwọ iwhe-dụ-ẹji unu metagbaberu. ²⁹ Onye nọdu tọ swị ẹgu mbọku ono bẹ l'ee-kefu l'oke l'ẹka ndibe whẹ nọ. ³⁰ Onye jekwanuru ozhi mbọku ono bẹ mu l'e-me t'ọ tọhu l'echilabọ ndu nkewhe. ³¹ T'ọ bọ dụkwa ozhi, unu l'e-je. Ọ kwa iwhe a tọru ọkpa iya doberu unu jeyewaro ya ndono, shi l'ọgbo rwua l'ọgbo l'iwhe bụ ẹka unu bu. ³² Mbọku ono l'owhu bụkwaru unu mbọku-ọtuta-ume. Unu swị ẹgu, unu eshi l'urwẹnyashi abalı tete l'ọnwá ono tuta ume ono rwua l'urwẹnyashi mbọku, ọnwá l'agba abalı iri."

Ori-oge Ime-Mkpu

(Ọgú 29:12-40)

³³ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sụ iya: ³⁴ "Kfuru ụnwu Ízuru ẹlụ sụ whẹ agha: Abalı iri l'ise l'ọnwá ẹsaa l'a-buru ori oge Ime-Mkpu nke Onye-Nwe-Ọha. Unu l'e-ri oge ono abalı ẹsaa. ³⁵ Mbọku nke mbụ bẹ l'a-buru unu ndzuko, dụ nsọ. T'ọ bọ dụkwa ozhi, unu l'e-je mbọku ono l'owhu. ³⁶ Abalı ẹsaa ono bẹ unu l'a-nuje Onye-Nwe-Ọha ẹja, l'aakpọ ọku. Lẹ mbọku nke ẹsato, unu enweru ndzuko, dụ nsọ, bya anụkwawho Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja, l'aakpọ ọku. Mbọku ono l'a-buru ndzuko, dụ nsọ, ba adụkwa ozhi, unu l'e-je mbọku ono l'owhu. ³⁷ "O noo bụ ori-oge, Onye-Nwe-Ọha tų-buru atų-bu, mbụ oge, unu l'a-ryajẹ aryarya t'ọ bụru ndzuko, dụ nsọ. T'a nụkwa Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja, l'aakpọ ọku; mbụ ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mẹe ngwo-ẹja nri mẹe ngwo-ẹja mmẹe mẹe ngwo-ẹja ọdo, ọwhu nọnu bẹ l'aa-nuje mbọku, gbarụ iya nụ. ³⁸ A gụfukwa iya rọ mbọku-ọtuta-ume, a gụfu iya iwhe unu l'a-nuje Onye-Nwe-Ọha, gụfu iya ọkfu ụgwọ ụkwa onye kweru, gụfu iya iwhe anụnu ọwhu unu tųru obu unu ama anụ Onye-Nwe-Ọha.

³⁹ "L'abalı iri l'ise l'ọnwá ẹsaa nteke unu kpatagewaru iwhe unu meberu l'alı chibata, t'unu rikwaa oge Onye-Nwe-Ọha abalı ẹsaa. Mbọku nke mbụ iya yẹle mbọku nke ẹsato iya bẹ l'a-buje mbọku odzuta ike. ⁴⁰ Mbọku nke mbụ bẹ unu l'e-wotaje akpuru oshi, dụ ree mẹe igu ooshi mẹe ẹkali oshi, ẹkwo dụ jikfu jikfu mẹe ẹkali oshi wilo, unu egude iya je ete ẹsua l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu abalı ẹsaa. ⁴¹ Unu rijee ya abalı ẹsaa l'ẹwha Onye-Nwe-Ọha t'ọ bụru oge, l'eeri eri

awha g'awha ha. Iwhe ono bụ iwhe a tọru ọkpa iya t'ọ dųru unu jeyewaroya shi l'ọgbo rwua l'ọgbo. Unu rijee ya l'ọnwá ẹsaa. ⁴² Ẹka unu l'e-bujeru l'abalı ẹsaa ono bụ l'ime mkpuumkpu. T'iwhe bụ onye a nwuru lẹ Ízuru ẹlụ bụkwaru lẹ mkpuumkpu nteke ono. ⁴³ Ọo ya bụ, nggẹ ẹpa unu amarụ lẹ mu meru t'ụnwu Ízuru ẹlụ buru lẹ mkpuumkpu nteke ono, mu dufutaru whẹ lẹ Íjiputu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu."

⁴⁴ Mosisu bya atọgboru ndu Ízuru ẹlụ ọkpa ori-oge ono, Onye-Nwe-Ọha tų-buru atų-bu.

Oleta oryọku ẹnya

(Awụ. 27:20-21)

24 Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu sụ iya: ² "Kfuru ndu Ízuru ẹlụ tẹ whẹ wotaru ghu ọkpobe mmanụ ólívú, a tsuru l'ọtumu, l'ee-yeje l'oryọku t'iwhoro ngajẹe ntekenteke. ³ Tẹ Éronu yẹle ụnwu iya yeje ọku l'oryọku ono l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha l'ime Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono, mbụ l'okotazụ ẹkwa whọ, e gude gebuta Igbe Iwu whọ. Tẹ whẹ mejekwaa oryọku ono t'ọ shi l'urwẹnyashi nwuje ntekenteke l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha jeye l'utsu. Tẹ ndu Ízuru ẹlụ dobekwa nsọ ono shi l'ọgbo rwua l'ọgbo. ⁴ Tẹ Éronu letakwa oryọku ono ẹnya, mbụ oryọku ono, tukuru l'eli iwhe ono, e meru l'ọkpobe mkpọla-ododo, l'aadọbeje oryọku, mee ya t'ọ nwuje enwu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha ntekenteke.

Buredi, e doberu Chileke nsọ

⁵ "Gude ụturutuu-witi gheeta ishi buredi iri l'ẹbo, t'iwhe, l'a-la lẹ nnanụ bụru nkere labọ l'ime nkere iri efere nkweka ụturutuu-witi. ⁶ Woru buredi ọbu doo l'ogiri labọ, ishi buredi ishii ishii l'ogiri nnanụ nnanụ l'eli teburu ono, dụ l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, e gude ọkpobe mkpọla-ododo mee. ⁷ Woru ụnwù-isensu, guru egugu ye l'ogiri buredi ono l'ẹhu l'ẹhu, t'ọ nọchia ẹnya buredi ono bụru ngwo-ẹja, l'aakpọ ọku anụ Onye-Nwe-Ọha. ⁸ Mbọku-ọtuta-ume, futaru ishi l'igwe bẹ Éronu l'e-dozhije iya gẹ l'ọo-dụ l'iwhu Onye-Nwe-Ọha l'ẹwha ndu Ízuru ẹlụ; t'ọ bụru ọgbandzu, l'a-nọ tųgburu. ⁹ Buredi ono bụ Éronu yẹle ụnwu iya nwe iya, tẹ whẹ nọdujekwa l'ẹka dụ nsọ taa ya, o noo nkele o tso l'òkè, dụ nsọ shii l'iwhe bụ ngwo-ẹja, l'aakpọ ọku anụ Onye-Nwe-Ọha."

Onye kfubyiru ẹwha Onye-Nwe-Ọha

¹⁰ O nweru nwoke ọbu, ne iya bụ onye Ízuru ẹlụ, nna iya bụru onye Íjiputu, whẹ lẹ ndu Ízuru ẹlụ l'alije eje iwhe. A nọnyaa, ọgu tsuru yẹle onye Ízuru ẹlụ l'ẹka whẹ kpọberu Ụlo-ẹkwa eburu whẹ. ¹¹ Nwa nwanyị Ízuru ẹlụ ono kfubyishilaha ẹwha Onye-Nwe-Ọha. A kputa iya jekfu Mosisu. Ẹwha ne iya bụ Shelomiti, bụ nwada

Dibiyiri onye ikfu Danu. ¹² A kpụta iya je atụ-chia t'ọ nọ du jeye tẹ whẹ marụ iwhe bụ uche Onye-Nwe-Ọha.

¹³ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mósí-su sụ iya: ¹⁴ "Kpụfu onye ọbu, kfubiyiri ewha mu ọbu l'azụ ẹka unu kpọberu ọlo-ẹkwa eburu unu. Tẹ ndu lile, nūru nteke l'ookfubiyi ewha mu ọbu byabẹ iya ẹka l'ishi, t'edzudzu-ọha gude ewhuru tų-gbua ya. ¹⁵ Iwhe l'ii-kfuru ndu Ízurẹlu aburu: Onye kfubiyiri ewha Chileke iya bụkwa onye ọbu l'e-vuru iwhe-dų-ẹji, dų iya nų. ¹⁶ Onye kfubiyiri ewha Onye-Nwe-Ọha bẹ l'ee-gbu egbu. T'edzudzu-ọha l'owhu gudekwa ewhuru tų-gbua onye ọbu. Onye ọbu onye ọbu m'ọ bụ onye lwarụ alwa m'ọ bụ onye a nwuru lẹ Ízurẹlu, o -kfubiyia ewha Onye-Nwe-Ọha, t'e gbua ya egbu.

¹⁷ "Onye gburu madzụ, t'e gbukwa yẹbedua. ¹⁸ Onye gburu anụ onye ọdo dochikwaa ẹnya iya, t'o gudekwa ọwhu nọ ndzụ dochia ẹnya iya ọwhu nwuhuru anwuhu.

¹⁹ "Onye meru madzụ ibe iya iwhe ọrwu dų iya l'ẹhu, bẹ l'ee-mekwawho t'ọrwu dų l'ẹhu nke yẹbedua.

²⁰ Onye gbajiru madzụ ibe iya ọkpụ t'a gbajilatakwa iya ọkpụ nkiya. Onye meru ẹnya pyahụ ibe iya t'e mekwaawho t'ẹnya pyahụ yẹbedua. Nteke bụ l'ọo eze b'ọ chikwofuru onye ọdo, t'e chikwofukwa nkiya. Ọo ẹgube ọrwu, madzụ kẹru ibe iya bẹ l'aa-kẹe yẹbedua.

²¹ Onye gburu anụ onye ọdo; t'o dochikwaa ẹnya iya. Onye gburu madzụ t'e gbukwaa yẹbedua. ²² Unu mee t'iwu ono bụru nnanụ l'ẹhu ndu a nwuru anwụ lẹ Ízurẹlu mee l'ẹhu ndu lwarụ alwa. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu."

²³ Mósí-su kfugelewho yeru ndu Ízurẹlu, whẹ kpụfu onye ono, kfubiyiri ewha Onye-Nwe-Ọha azụ ẹka whẹ kpọberu ọlo-ẹkwa ebubu whẹ, bya atụ-gbua ya l'ewhuru. Ọo ya bụ, ndu Ízurẹlu mee iwhe Onye-Nwe-Ọha tųru Mósí-su iwu tẹ whẹ mee.

Awha Ọtuta-ume

(Dit. 15:1-11)

25 Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mósí-su l'eli ugwu Sáyinayi sụ iya: ² "Kfuru unwu Ízurẹlu sụ whẹ agha: Unu bahulewho l'alị ono, mu l'eme tẹ mu nų unu, t'unu hakwa alị ono t'ọ tųta ume, shi nno kwabẹ Onye-Nwe-Ọha ugwu. ³ Awha ishii bẹ unu l'a-kọje alị unu, awha ishii unu akọchashia mgbu vayinu unu akọchashi, wọo akpuru iya. ⁴ L'awha nke ẹsaa l'owhu, alị ono atụta ume. O noo bụ awha ọtuta-ume nke Onye-Nwe-Ọha. Unu ba akọkwa alị unu, unu eje akọcha mgbu vayinu unu akọcha l'awha ono. ⁵ Unu be emetakwa iwhe dashiru ẹda. Unu ba awotakwa akpuru vayinu, l'ẹte akọchaa akọcha; awha ono bụkwa awha, alị l'atụta ume. ⁶ Iwhe shi l'alị awha ono, alị l'atụta ume l'a-buru nri unu mee nke ohu unu mee nke ndu unu buru ozhi mee nke ndu lwarụ alwa, unu lẹ

whẹ bu. ⁷ Élwù unu mee anụ-ẹgbudu, bu l'alị unu bẹ iwhe shi l'alị ono l'a-bụkwaruwho nri nkewhe.

Awha Ẹhu-utso

⁸ "Gya awha ọtuta-ume awha ẹsaa bụ iya bụ awha ẹsaa ẹsaa ugbo ẹsaa. Iwhe awha ọtuta-ume ẹsaa ono l'a-dụkota bụ ụkporo awha ugbo labọ l'awha tete.

⁹ L'abalị iri l'ónwa ẹsaa bụ iya bụ mbọku ọkfu ugwo iwhe-dų-ẹji bẹ l'ii-zhi t'e gbudzuru opyi-ọku l'alị unu l'owhu. ¹⁰ Awha ọwhu l'e-kwe iya ụkporo awha ugbo labọ l'awha iri ono bẹ unu l'e-dobe nsọ, unu aryaa ya arya t'onyenonu nweru onwiya l'alị ono kpaa-whuu.

Awha ono bụru unu awha ẹhu-utso; nteke onyenonu l'a-la je anọdu l'alị iya; onyenonu alakfu ndibe whẹ.

¹¹ T'awha nke ụkporo ugbo labọ l'awha iri ono bụkwaru unu awha-ẹhu-utso. L'awha ono bẹ unu ta akọdu iwhe l'alị, unu ta akpata iwhe darụ ẹda, unu ta awọta akpuru vayinu, l'ẹte akọchaa akọcha. ¹² Eshi-ọwhu awha ono bụru unu awha ẹhu-utso bẹ unu l'e-me iya t'ọ dų nsọ. Ọo iwhe darụ ẹda l'alị ono bẹ unu l'e-ri l'awha ono.

¹³ "L'awha ẹhu-utso bẹ onyenonu l'a-la je anọdu l'alị iya. ¹⁴ Ọ -buru l'i reru madzụ ibe ghu alị m'ọ bụ l'ị zųtaru alị azụta l'ẹka onye ọdo, t'unu mekwaa ya t'ọ bọ dų onye l'e-ri ibe iya urwu. ¹⁵ Madzụ l'azụ alị onye ọdo, t'e dobekwa aswa iya ele ẹnya awha ole, alị ọbu nọwaru nke l'a fųtaru l'awha ẹhu-utso. Onye ọwhu l'ere alị ọbu ere iya ele ẹnya l'awha ole, alị ọbu l'e-mefua iwhe temenu ya alawhu iya azụ l'ẹka. ¹⁶ Awha -paa l'igwe aswa, l'ji-sụ t'a kfya l'alị ọbu ahaa shii. Nteke bụ l'awha parụ nwanshị, aswa, l'ji-sụ t'a kfya l'alị ọbu aha nwanshị, nkele iwhe l'oole ẹnya ere ghu iya bụ iwhe l'ii-meta l'alị ọbu. ¹⁷ T'ọ bọ dųkwa onye ọwhu l'e-ri ibe iya urwu. Iwhe unu l'e-mechia bụ t'unu tsuje Chileke unu egwu. Nkele ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu.

Iwhe-ọtsulanu l'a-dų l'awha nke ẹsaa

¹⁸ "Ọo ya bụ, t'unu mejekwa iwhe mu tọru ọkpa iya, unu edobe iwhe mu tųru l'iwu; eme iya ememe nke ọwhu unu l'e-buru l'alị ono tųsaru ẹhu. ¹⁹ Alị ono bẹ iwhe e meberu iya l'a-nọ emehu emehu, unu eriji ewho, buru tųsaa ẹhu. ²⁰ Ọ -buru l'unu jiru sụ: 'Ọo gunu bẹ anyi l'e-ri l'awha nke ẹsaa ono, m'ọ dųa iwhe anyi kọberu, tọ dų iwhe anyi kpatarụ l'okfu?' ²¹ L'awha nke ishii bẹ mu l'e-me t'onu-oma nkemu sọ-kputa unu ẹhu, nke ọwhu alị l'e-meta iwhe l'a-suru unu awha ẹto. ²² L'awha nke ẹsato bẹ unu l'a-kọbe iwhe l'alị, eri akahụ iya ọwhu unu metahawaru; ria ya jeye l'awha nke tete; nteke unu l'a-kpata iwhe ọwhuu nke awha ono.

Ogbata iwhe e reru erere

²³ "T'e be erejekwa alì nre-lanụ, nkele alì bukwa mbe-
dua nwe iya. Unubedua bu abyabya be unu byaru, o
buru anunu be mu nuru iya unu t'unu buru. ²⁴ Unu ha-
jekwaa t'onye nwe alì gbata alì iya l'eka onye o sberu
iya l'iwhe bu alì unu g'ò ha.

²⁵ "O -buru le nwune ghu be ukpa byaru, o buta alì
iya ree; t'ò bukwaru onye yele iya bu okpobe abubu l'a-
gbata alì ono, o reru. ²⁶ O -buru l'onye obu te enwedu
onye l'a-gbata iya, e megee eka bya atulaha yebedua
atutu, o shi nno nweta iwhe dzuru ge l'òo-gbata iya,
²⁷ t'ò gbakoo awha ole, a nowaru nke l'ò reru alì ono,
kfu onye o reru alì obu ugwo awha owhu l'otoko
okoo ya, t'alì ono lwawhu iya azu l'eka. ²⁸ Nteke bu
l'onye obu te enwedu iwhe l'oo-gude gbata iya, t'alì
obu, o reru dukwa l'eka onye zuru iya nu jeye awha
ehu-utso. Nteke o beru l'awha ehu-utso t'onye zuru alì
ono haa ya, t'ò lwawhu azu l'eka onye nwe iya nu.

²⁹ "O -buru le madzu be reru ulo ebubu le mkpukpu,
a tu-whereu mgbodo mgburumgburu, t'ò gbatakwa iya
l'ime mgarawha, o reru iya. Oo l'ime mgarawha ono
be ike iya beru nke agbata iya. ³⁰ O -buru l'ò t'ò
gbatadu iya jeye awha gbaa, be ulo ono, du le
mkpukpu ono, a tu-whereu mgbodo mgburumgburu
l'a-buwaruro nke onye zuru iya nu yele epa iya jeye-
waroya. T'a ba ahakwa ulo ono l'awha ehu-utso t'ò
lwawhu azu l'eka onye nwe iya nu. ³¹ Obenu l'ulo owhu
du l'ime mkpukpu, l'ete atu-where mgbodo mgbu-
rumgburu bu ge meru eka bu egu be l'ee-me iya. T'a
gbataje iya agbata, onye zuru iya nu ahajekwaa ya
whò t'ò lwawhu azu l'eka onye nwe iya nu me o rwule-
who l'awha ehu-utso.

³² "A byakwanu le mkpukpu owhu bu nke ndu Lìvayi
mee ulo, du le mkpukpu whè, te ndu Lìvayi gbatajek-
wa iya nteke du whè ree. ³³ O -buru l'onye Lìvayi ta
adudu ike gbata ulo iya l'eka onye o reru iya, o -rwule-
who l'awha ehu-utso t'ulo obu, o reru le mkpukpu whè
lawhukwa iya azu l'eka. Nkele ulo lile, du le mkpukpu
ndu Lìvayi bukwa iwhe whè nwe l'eka ndu Ízurelu nò.
³⁴ O le t'ò b'ò dukwa iwhe l'e-me te whè ree alì eka élwù
whè l'ataje nri, du le mkpukpu whè, o noo nkele eka
ono bu eka whè nwe enwe jeyewaroya.

Ojee ndu ukpa ugwo

³⁵ "O -buru l'onye Ízurelu ibe ghu, gu l'iya bukube be
ukpa byaru, t'ò du ike ozu onwiya; jejeru iya eka egube
ono, l'eejejeru onye lwaru alwalwa m'ò bu onye byaru
abyabya nke owhu l'oo-bukube ghu g'ò bukube ghu.
³⁶ Ba asujekwa iya t'ò tukoberu ghu iwhe l'iwhe i nuru
iya, tsujekwa Chileke ghu egvu ngge onye Ízurelu ibe
ghu ono ebukube ghu g'ò bukube ghu. ³⁷ Be ejekwa
iya ugwo okpoga su iya t'ò tukwaseru ghu iya iwhe

l'eli, ba anukwa iya nri lee enya urwu, l'ii-rita iya. ³⁸ Oo
Mu bu Onye-Nwe-Oha buru Chileke unu, bu onye
dufutaru unu l'alì Íjiputu te mu nu unu alì Kenanu, mu
aburu Chileke unu.

Oha ohu t'ò nweru onwiya

³⁹ "O -buru l'onye Ízurelu ibe ghu, gu l'iya bukube be
ukpa byaru, o woru onwiya ree ghu, be emekwa iya t'ò
jejeru ghu ozhi g'òo ohu. ⁴⁰ Dobe iya l'onodu onye i bu-
ru ozhi ebu m'ò bu onye byaru abya, t'ò jeeru ghu ozhi
jeye awha ehu-utso. ⁴¹ O -rwua nteke ono te yele unwu
iya haa ghu, lakfu ndibe whè je anodu-whu azu l'oke-
alì nna iya. ⁴² Nkele ndu Ízurelu bu ohu mube Onye-
Nwe-Oha, mu shi l'alì Íjiputu dufuta, t'e be erekwa whè
te whè buru ohu. ⁴³ Ba adukwaru onye Ízurelu ibe ghu
ehuka, tsujekwa Chileke ghu egvu.

⁴⁴ "Te ndu unu l'a-gbaje ohu bukwaru ndu oha odo,
bu unu mgburumgburu, mbu unwoke mee unwanyi.
O nokwa ndu unu l'a-gbaje ohu ndono. ⁴⁵ Ndu odo,
unu l'a-gbajefua ohu bu ndu byaru abya, bu l'echilabo
unu m'ò bu ndibe whè, unu le whè bukwawho, bu ndu
a nò l'alì unu nwushia, whè aburu ndu unu nwe enwe.
⁴⁶ Ndu ono be unu l'e-me te whè buru oke-iwhe, duru
unwu unu letso unu l'azu, t'ò buru ndu whè nwe enwe
jeyewaroya. A -bya l'unwune unu, bu unwu Ízurelu,
t'unu ba adukwaru whè ehuka.

⁴⁷ "O -buru l'onye lwaru alwa m'ò bu onye byaru
abya, unu l'iya bu be nweru iwhe, onye Ízurelu ibe
ghu, yele iya bukube -daa ukpa, o woru onwiya ree
onye ono, lwaru alwa, bukube ghu nu m'ò bu woru on-
wiya ree onye ibe onye ono, lwaru alwa ono, ⁴⁸ e
-reege ya be l'aa-gbatale iya-a agbata. Te nwune iya
lanu gbatakwa iya. ⁴⁹ Nteke l'òo dua, nwune nna onye
obu m'ò bu nwa nwune nna iya m'ò bu onye odo, yele
whè bu abubu agbata iya. O -buru l'onye obu be non-
yaru bya enweru iwhe, t'ò gbatakwa onwiya. ⁵⁰ Te
yebedua yele onye gbaru iya ohu nodukwa gbakoo
awha ole, o bu eshi nteke o reru onwiya rwua l'awha
ehu-utso. T'aswa, l'òo-kfu gude gbata onwiya bukwaru
iwhe lanu yele awha ole, wuduru nu. T'e lekwa enya
l'ugwo, l'aa-kfu l'ozhi ujiku owhu gude gbakoru iye ya.
⁵¹ Awha, wuduru nu -hakwadu shii, t'onye ono lee enya
g'awha obu hatabe, keta okpoga, o reru onwiya kfu
gude gbata onwiya. ⁵² Nteke bu l'awha, wuduru nu
habewaa nwahabe t'ò rwua l'awha ehu-utso, te yele
iya tuko gbakoo iwhe l'òo-kfu l'awha ole, wuduru nu
gude gbata onwiya. ⁵³ T'ò bukwaru ge l'ee-meje onye
ozhi, e butaru ebuta awha g'awha ha bu ge l'ee-meje
onye obu. T'onye o nò l'eka ba adukwaru iya ehuka.

⁵⁴ "O -buru l'a taa gbatadu iya l'uzo, du egube ono; t'a
hakwaa yele unwegirima iya te whè lashia me o rwule-
who l'awha ehu-utso. ⁵⁵ O noo l'unwu Ízurelu bu ohu

mbèdua. Whẹ bụ ohu mu, mu dufutaru l'alì Íjiputu. Ọ Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu.

Onu-oma, l'aa-goru onye l'emeje iwhe a sụru t'o mee
(Dit. 7:12-24; 28:1-14)

26 “T’ò bọ òkwá agwá, unu l'e-meta doberu onwunu; t'unu be edobekwa ntèkpe, a pyiru apyi m'ò bụ ẹwhuru gvuru egvuru g'ò itso m'ò bụ ẹwhuru, a pyiru apyi l'alì unu abarụ iya ẹja. Ọ Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu.

² “Unu dobeje mbọku ọtuta-ume nkemu, unu akwabeje ọlo-nsọ mu ugwu. Ọ Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.

³ “Ọ -bụru l'unu l'etso iwhe mu tọru ọkpa iya, edobe iwu, mu tųru, eme iya ememe, ⁴ bẹ mu l'e-meje tẹ mini chjaru unu l'oge iya, iwhe e meberu l'alì emehu emehu, oshi dų l'ẹgu amishi mebyi. ⁵ Iwhe l'a-nọ emehuru unu shii nke ọwhu unu l'a-nọ echi witi jeye oge ọwo akpuru vayinu erwua, unu awọ akpuru vayinu jeye oge omebe iwhe l'alì erwua. Unu l'a-nọ eri nri eriji ẹwho, unu eburu l'alì unu tųsaru ẹhu.

⁶ “Mu l'e-me t'unu buru l'ẹhu-ọdu-guu l'alì ono unu l'a-zeje eku mgbenya; ọ tọ dudu onye l'eye unu egvu. Mu l'a-chishi ejo-anụ-ẹgbudu l'alì ono; t'a bya l'alwụ ọgu l'alì unu. ⁷ Unu l'a-chi ndu ọhogu unu ọso gbushia whẹ. ⁸ Unu l'a-dų ise achị ụmadzu ụkporo ugbo ise ọso, ụmadzu ụkporo ugbo ise achị ụkporo ụnu madzụ l'ụnu ise ọso, unu egude ogu-igba unu gbushia ndu ọhogu unu.

⁹ “Mu l'a-gha iwhe l'ẹka unu nọ, mee unu t'unu zụa azụzụ kabaa l'igwe. Mu emee t'ogbandzu mu l'unu keru. ¹⁰ Unu l'e-rije akahụ iwhe unu kpatarụ jeye unu akpata nke ọwhuu, mbụ a -nonyaa unu achishilaha akahụ iya wobatalaha nke ọwhuu. ¹¹ Mu l'a-kwata uwhe buru l'echilabọ unu, unu ta aduhedu mu oyi oyi. ¹² Mu l'a-nọ ejewhe l'echilabọ unu, mu aburu Chileke unu, unu aburu ndibe mu. ¹³ Ọ Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu, bụ onye dufutaru unu l'alì Íjiputu t'unu ba abụhe ohu ndu Íjiputu. Mu mebyiwaru ike ono, whẹ shi gude mee t'unu bụru ohu whẹ ono, shi nno mee unu t'unu whafuta ishi.

Awhụ, l'aa-nụ onye l'ete emeje iwhe a sụru t'o mee

¹⁴ “Ole, ọ -bụru l'unu ta angabeduru mu nchi, unu te eme iwhe mu sụru t'unu meje g'ò ha, ¹⁵ mbụ ọ -bụru l'unu lesweru ẹnya l'iwhe mu tọru ọkpa iya, iwhe mu tųru l'iwu dų unu oyi oyi, unu te emeje iwhe mu sụru t'unu meje g'ò ha, shi nno mebyia ọgbandzu mu l'unu gbarụ ¹⁶ bẹ iwhe mu l'e-me unu ndọwa: Mu l'e-me t'ọt-su egvu zụ unu kfụu mẹe ụkwaranta mẹe ẹwhoku, l'agbapyashi unu ẹnya mee tẹ ndzụ unu laa mmaka. Unu l'a-kobe iwhe l'alì, ya aburu unu nrimawhụ, o noo nkele ọo ndu ọhogu unu l'e-ri iya. ¹⁷ Mu l'a-gharụ unu iwhe meshia unu iwhe ike, ndu ọhogu unu alwụ-gbua

unu l'ọgu. Ndu kpọru unu ashị l'a-buru ishi unu, unu agbalahaa ọso nteke l'adụ onye l'achi unu.

¹⁸ “Ọ -bụru l'iwhe ono megeeru unu, unu ta angaberu mu nchi, mu emee unu iwhe ha g'ò ono ugbo ẹsaa gude nụ unu awhụ iwhe-dų-ẹji unu. ¹⁹ Mu l'e-me t'unu kubuhu onwunu ekuku. Mu emee t'igweli ba achisheru unu mini, mee t'alì nmaa agbidigba. ²⁰ Ike, unu wofutaru see anya l'a-buru unu nke mmaka, o noo nkele alì unu ta adudu iwhe l'oo-meta, oshi, dų l'alì ono ta adụ iwhe l'ọo-mita.

²¹ “Ọ -bụru l'unu l'eme iwhe mu sụru t'unu be emejeshi, jika l'unu ta angaduru mu nchi, mu ewotaru unu iwhe-ọtsulanu, ha g'ò ono ugbo ẹsaa gude nụ unu awhụ iwhe-dų-ẹji unu. ²² Mu l'a-chiru anụ-ẹgbudu ye t'ò bya alwụ unu ọlwu-ochi, tųko ụnwegirima unu nashia l'okpehu, tųkokwawho élwù unu tagbushia, mee t'unu ba abahẹ nwishi, ọma echi-uzo unu adaburu karawhongu.

²³ “Ọ -bụru l'iwhe ono ta ahudu unu àhùhù nke t'unu gbanwee, unu l'emelee iwhe mu sụru t'unu be emejeshi ²⁴ bẹ mu l'e-mekwa unu iwhe unu l'ete agbaa ẹnya iya, mbụ lẹ mu l'e-me unu iwhe ha g'ò ono ugbo ẹsaa gude nụ unu awhụ iwhe-dų-ẹji unu. ²⁵ Mu l'a-ha t'ọgu dakfuta unu, gude iya gwata unu ụgwọ ọgbandzu ono unu mebyiru. Unu -dzukobe lẹ mkpukpu unu, mu ezhia ejo ẹhu-ba-dų-mma t'ò dakfuta unu, mee nke ọwhu unu l'a-daba ndu ọhogu unu l'ẹka. ²⁶ Mu l'e-gbuchi ụzo, nri l'eeshije abarụ unu, ụnwanyi adulaha iri eshi nri l'ọnu ekfu lanụ. Whẹ l'a-noje atubashiru unu nri atubashi, unu rigee ya ẹwho te ejidu unu.

²⁷ “Ole iwhe ono -megee unu, unu ta angaberu mu nchi, unu l'emelee iwhe mu sụru t'unu be emejeshi ²⁸ bẹ mu l'e-gude ẹhu-eghughu mee unu iwhe mu l'ete agbaa ẹnya iya, mee unu iwhe l'a-ha g'ò ono ugbo ẹsaa gude nụ unu awhụ iwhe-dų-ẹji unu. ²⁹ O noo nteke unu l'a-wata ori anụ ụnwu unu unwoke, mbụ ria anụ ụnwegirima unu ụnwanyi. ³⁰ Mu l'e-mebyishi ẹka unu l'agwajẹ iwhe, nwutsushia ẹnya-mgbẹja ẹka unu l'akpoje ụnwù-isensu ọku. Mu atụkaa odzu unu l'eli ntèkpe unu ono, bụkwawho odzu l'onwiya, unu adulaha mu oyi oyi. ³¹ Mu l'e-mee mkpukpu unu t'ò daburu iwhoro, mu emee ọlo-nsọ unu t'ò bụru okorobo ọlo. O noo gẹ mkpọ ngwo-ẹja, unu gbarụ l'ete abyaa l'adụ mu ree. ³² Alì unu bẹ mu l'e-me t'ò bụru ochuwu nke ọwhu ndu ọhogu unu, bu iya nu bẹ l'ọo-nwụ ishi kpa. ³³ Mu l'a-chikashi unu nnanụ nnanụ lẹ mba gẹ mba ha, mu amita ogu-igba mu tsota unu ọso. Alì unu aburu ochuwu, mkpukpu unu abukotaru ẹka daburu iwhoro. ³⁴ O noo nteke ẹhu l'a-wata ọtso alì ono lẹ ya l'atuta ume, mbụ nteke ono, ọ daburu iwhoro bụ iya bụ nteke unubèdua l'a-buru ndu a kpuru lẹ ndzụ laa alì ndu ọhogu unu. Mbụ l'ọo nteke ono bẹ alì ono l'e-te ẹswa lẹ ya l'atuta ume. ³⁵ Nteke ono, alì ono daburu

iworo bẹ l'ọtuta ume, o noo nkele o to shidu atụtaje ume l'awha ọtuta-ume unu nteke unu shi buru iya.

³⁶ "A bya lẹ ndu ọwhu whuduru nụ l'ime unu, mu l'e-me tẹ meji tọfu whẹ atọfu l'alị ndu ọhogu whẹ, nke ọwhu bụ lẹ mkpẹekwo, a nmaru yikayika l'e-me whẹ avuta ọso, gbalahaa g'oo ndu ọgu l'achị, whẹ adaa l'ẹbe adu onye l'achị whẹ ọso. ³⁷ Whẹ l'e-vukotaje ibe whẹ daa ndatewo g'oo ndu l'agba t'ogu be eri whẹ l'ẹbe adu onye l'achị whẹ nụ. Tọ bụ l'unu bya l'a-dukwadu ike akfuru akpọ ndu ọhogu unu iwhe. ³⁸ Unu l'annwushihu l'alị ndu ọha ọdo, alị ndu ọhogu unu eria ishi unu. ³⁹ Ndu ọwhu whuduru ewhodu l'ime unu l'annọ l'alị ndu ọhogu unu yifu eyifu. Ọ buru ejo-iwhe, whẹ megbaberu mee ejo-iwhe, nna whẹ oche megbaberu bẹ l'a-kpata whẹ eyifu.

⁴⁰ "Ọle, ọ -buru lẹ whẹ dushiru ejo-iwhe, whẹ meru mee ejo-iwhe, nna whẹ oche meru mee emeswe, whẹ mesweru mu yele ememe ono, whẹ l'emeje iwhe mu sọru tẹ whẹ be emeshi, ⁴¹ bụ iwhe meru, mu mee whẹ iwhe whẹ l'ete agbaa ẹnaya iya, shi nno chiru whẹ ye l'alị ndu ọhogu whẹ. Ọ -buru lẹ whẹ l'e-wozeta onwowhe alị l'ejo obu ono dū whẹ nụ, bya akfua ugwo ejo-iwhe, whẹ megbaberu ⁴² bẹ mu l'a-nyatakwa ogbandzu mu lẹ Jékọpu, nyata ogbandzu mu lẹ Áyiziku mee ogbandzu mu lẹ Ébirihamu, mu anyatakawhọ alị ono. ⁴³ Obenu l'alị ono bẹ whẹ l'a-ha t'ọ daburu iworo, bya egude ẹhu-utso tuta ume; whẹ akfua ugwo ejo-iwhe, whẹ meru, o noo nkele whẹ lesweru ẹnaya l'iwhe mu turu l'iwu, whẹ tuko iwhe mu tọru ọkpa iya sọkota oyi. ⁴⁴ Ọle g'ọ dule-zhia bẹ nteke ono, whẹ l'annọdu l'alị ndu ọhogu whẹ ono bẹ mu l'ete eleswekwa whẹ ẹnaya, mu ta abya l'asọ whẹ oyi nke tẹ mu lakota whẹ l'iyi kpamu, mebyia ogbandzu mu lẹ whẹ, nkele ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha buru Chileke whẹ. ⁴⁵ Mu l'egude iswi ẹhu whẹ nyata ogbandzu ono, mu lẹ ocheeroke whẹ gbarụ bụ iya bụ ndu ono, mu shi l'alị Ijiputu dufuta l'ẹnaya ndu mba gẹ mba ha nke ọwhu mu l'aburu Chileke whẹ. Ọ kwa Mu bụ Onye-Nwe-Ọha."

⁴⁶ O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha tọru ọkpa iya ndono mee nsọ iya mee iwu, ọ turu l'ugvu Sáyinayi dobe l'echilabọ yele ndu Ízurẹlu, ọwhu shi l'ẹka Mósisu.

Okweta Onye-Nwe-Ọha ukwa madzụ

27 Tọ dū iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mósisu sụ iya: ² "Kfuru unwu Ízurẹlu sụ whẹ agha: O -buru lẹ madzụ bẹ kweru Onye-Nwe-Ọha ukwa lẹ ya l'a-nụ iya madzụ, t'ọ kfukwaa ugwo l'ishi onye ọbu.

³ "Ọ -buru nwoke, nọwaru ukporo awha rwua l'ukporo awha ugbo ẹto, bẹ iwhe l'aa-kfụ l'ishi iya bụ mkpọla-ọcha, ẹrwa dū ukporo shẹkelu ugbo labọ lẹ

shẹkelu iri. T'ẹrwa mkpọla-ọcha ono yele shẹkelu ọlo-nsọ bukwaru iwhe lanụ.

⁴ "Ọ -buru nwanyi, iwhe l'aa-kfụ l'ishi iya bụ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dū ukporo shẹkelu lẹ shẹkelu iri.

⁵ "Ọ -buru nwokoro, nọwaru awha ise rwua l'ukporo awha, iwhe l'aa-kfụ l'ishi iya bụ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dū ukporo shẹkelu. Ọ -buru nwamgboko, iwhe l'aa-kfụ l'ishi iya aburu mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dū shẹkelu iri.

⁶ "Ọ -buru nwata nwoke nshiji, nọwaru ọnwa lanụ rwua l'awha ise, iwhe l'aa-kfụ l'ishi iya bu mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dū shẹkelu ise. Ọ -buru nwata nwanyi nshiji; iwhe l'aa-kfụ l'ishi iya aburu mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dū shẹkelu ẹto.

⁷ "Nwoke, nọru ukporo awha ẹto tųgbua, iwhe l'aa-kfụ l'ishi iya bụ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dū shẹkelu iri l'ise, nteke bụ l'ọo nwanyi a kfua mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dū shẹkelu iri.

⁸ "Ọ -buru l'onye kweru ukwa ọbu bẹ l'akpa nri, tọ dū ike kfua iwhe a sọru t'ọ kfua, t'ọ duru onye ọbu, o kweru ukwa iya dukfu onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke. Onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono elee ẹnaya g'ẹka onye ọbu, kweru ukwa ono hatabe hụa aswa ishi onye ọbu, o kweru ukwa iya.

Okweta Onye-Nwe-Ọha ukwa anumanu

⁹ "Ọ -buru l'ọo anụ bẹ madzụ kweru ukwa lẹ ya l'a-nụ, mbụ anụ gbarụ t'a nụ iya Onye-Nwe-Ọha, bẹ iwhe bụ anụ, a nuru Onye-Nwe-Ọha egube ono dukotakwa nsọ. ¹⁰ T'onye ọbu be egudekwa anụ ọdo gbaa ya inwe m'ọ bụ dochia ẹnaya iya, tẹ bo gudekwa anụ ọwhu ka ree gbaa anụ ọwhu dū ẹji inwe, to gudehunu anụ ọwhu ka ẹji gbaa anụ ọwhu dū ree inwe. Ọ -bukwanuru l'e gude anụ ọdo gbaa anụ ono inwe, t'anụ ọwhu a gbarụ inwe yele ọwhu e gude gbaa ya inwe dukotakwa nsọ. ¹¹ Ọ -buru l'anụ, o kweru ukwa iya bụ anụ, l'asọ nsọ, bụ anụ l'ete agbaa t'a nụ iya Onye-Nwe-Ọha, t'onye ọbu kpatakwa anụ ọbu kpujeru onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke. ¹² T'onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono lee ya ẹnaya maru m'ọ dū ree t'ọ dū ẹji, hụa aswa iya. Ọo aswa, onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke huru iya bẹ l'a-buru aswa iya. ¹³ Ọle onye ọbu -chọo ya agbata, t'ọ kfua nkere ise tukobe l'aswa iya.

¹⁴ "Ọ -buru lẹ madzụ bẹ doberu Onye-Nwe-Ọha ọlo iya nsọ, t'onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke lee ya ẹnaya maru m'ọ dū ree t'ọ dū ẹji, hụa aswa iya. Ọo aswa, onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke huru iya bẹ l'a-buru aswa iya.

¹⁵ Onye, bụ iya doberu Onye-Nwe-Ọha ọlo ono nsọ -chọo ya agbata, t'ọ kfua nkere ise tukobe l'aswa iya, ọlo ono abụ-whuru nkiya azụ.

¹⁶ "Ọ -buru lẹ madzụ bẹ butaru alị ndibe whẹ nụ t'ọ buru nke Onye-Nwe-Ọha, gẹ l'ee-gude hụa aswa iya bụ lẹ g'iwhe, e meberu l'alị ọbu habe. Alị, witi, jiru eferere nkweka iri lakotaru bẹ aswa iya l'a-buru ukporo

mkpola-ocha ugbo labo le mkpola-ocha iri. ¹⁷ O -buru l'oo awha ehu-utso b'ọ nuru Onye-Nwe-Qha alị iya obu, be l'aa-kfu-dzu aswa, a huru iya akfu-dzu. ¹⁸ Nteke bu l'awha ehu-utso ghatawaru temenu o nde Onye-Nwe-Qha alị ono, t'onye l'agbaje eja nu Chileke gbakoo awha ole, whoduru nu temenu awha ehu-utso odo erwua huru onye obu aswa iya. T'e wobotakwa iwhe l'aswa iya obu. ¹⁹ Onye nuru Chileke alị ono -choo ya agbata, t'ọ kfu nkere ise tukobe l'aswa iya. O -megee ya nno, alị ono abụ-whuru nkiya azu. ²⁰ O -buru l'onye obu ta agbatadu alị ono, o woru iya ree onye odo, o to gbatahedu iya odo. ²¹ O -rwulewho l'awha ehu-utso be alị ono l'a-duru Onye-Nwe-Qha nsọ, o buru ndu l'agbaje eja nu Chileke be l'oo-du l'eka; eshi-owhu o bu alị, e dobehawaru Onye-Nwe-Qha nsọ.

²² "Madzu -woru alị, o zuru azu nu Onye-Nwe-Qha, l'ete abua alị iya, o shi l'eka nna iya whẹ keta, ²³ t'onye l'agbaje eja nu Chileke gbakoo awha ole, whoduru nu temenu ya erwua awha ehu-utso, shi nno huru onye obu aswa iya. T'onye obu kfukwaa aswa iya mboku ono t'ọ buru iwhe duru Onye-Nwe-Qha nsọ. ²⁴ O -rwua l'awha ehu-utso, alị ono alawhu azu l'eka onye reru iya nu, mbu onye nwe iya nu gedegede.

²⁵ "T'iwhe bu aswa, l'aakfu akfu hajekwa g'oo aswa shekelu ulo-nsọ. Mkpola-ocha, erwa iya du shekelu lanu b'e bude iya ebu, e buta iya ukporo gera.

²⁶ "Anu, vu uzo waa ne iya ekpa-nwa bukwa nke Onye-Nwe-Qha. T'ọ bo dukwa onye l'a-kputaje iya bya

anu t'e doberu Onye-Nwe-Qha nsọ m'ọ bu eswi, odua l'oo aturu, o noo l'anu ivuruzo bukwa nke Onye-Nwe-Qha. ²⁷ O -buru anu, l'aasọ nsọ; t'onye obu kfu aswa, a huru iya gude gbata iya, ya atukobe nkere ise l'aswa iya ono kfu. Nteke bu l'a ta agbatadu iya agbata, t'e ree ya aswa, a huru iya.

²⁸ "Ole obu, t'ọ bo dukwa iwhe madzu nwe enwe, bu iwhe o goru nu Onye-Nwe-Qha t'e mebyishikota kpamu kpamu, l'ee-reje ere m'ọ bu gbata iya gbata, mbu madzu m'ọ bu anu m'ọ bu alị, o nwe enwe. Iwhe lile, a goru nu Onye-Nwe-Qha dukwaru Onye-Nwe-Qha nsọ shii. ²⁹ T'ọ bo dukwa onye a goru nu Onye-Nwe-Qha l'aa-gbata agbata; t'e gbugbukwaa onye obu egbugbu kpamu kpamu, shi nno woru iya nu Chileke.

³⁰ "Uzo lanu l'uzo iri l'iwhe e metaru l'alị, m'oberu o buru mebyi iwhe shi l'alị m'ọ bu akpuru oshi, bukotakwa nke Onye-Nwe-Qha, o dukwaru Onye-Nwe-Qha nsọ. ³¹ Onye choru te ya gbata uzo-lanu-l'uzo-iri nkiya, t'onye obu kfukwaa nkere ise tukobe l'iwhe bu aswa iya. ³² Uzo lanu l'uzo iri l'iwhe bu eswi mee eghu mee aturu, mbu anu, onye l'azu elwu guru ogo o buru anu nke iri be l'a-duru Onye-Nwe-Qha nsọ. ³³ T'e bo jejekwa iya enyocha t'a maru, o du ree t'ọ du eji, t'ọ bo gbakwa iya inwe. Nteke bu l'ọ gbaru iya inwe agba, t'owhu obu, o gbaru inwe yele owhu o gude gbaa ya inwe obu dukotakwa nsọ, t'a ba agbatakwa iya agbata."

³⁴ O nokwa iwu, Onye-Nwe-Qha turu nu Mosisu l'ugvu Sáyinayi t'ọ nu ndu Ízurelu.

Ógú

Aagụ ndu Ízurelu ogu

1 L'abalị mbụ l'ọnwa ẹbo l'awha kwe ndu Ízurelu awha labọ whẹ shi l'alị Íjiputu futa bẹ Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Mósísu lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko, l'echi-ẹgu Sáyinayi sụ iya: ² "Gụa ndu Ízurelu ogu gẹ whẹ ha. Gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. Ndu l'ji-gụ bụ unwoke lile, gụ edeshia ẹwha whẹ l'ishi onye l'ishi onye. ³ Tẹ gube Mósísu gụ lẹ Éronu tuko iwhe bụ unwoke nọ lẹ Ízurelu gụkota ogu, mbụ ndu gbawarụ ụkporo awha tųgbua, bụru ndu sụwaru oje ogu. ⁴ Unu họtá nwoke lanụ l'ikfu l'ikfu t'ọ yetaru unu ẹka. Ndu unu l'a-họtá bụ ndu bụ-gee ishi l'ibe nna whẹ. ⁵ Ọ waa ẹwha ndu unu l'a-họtá tẹ whẹ yeru unu ẹka ọbụ ndọwa:

"Onye unu l'a-họtá l'ikfu Rúbenu bụ Elizuru nwa Shediyo.

⁶ "Onye unu l'a-họtá l'ikfu Símiyọnu bụru Shelumelu nwa Zurishadayi.

⁷ "Onye unu l'a-họtá l'ikfu Juda bụru Nahushonu nwa Amínadabu.

⁸ "Onye unu l'a-họtá l'ikfu Ísaka bụru Netanelu nwa Zúwa.

⁹ "Onye unu l'a-họtá l'ikfu Zébulonu bụru Eliyabu nwa Helonu.

¹⁰ "A -bya l'ikfu nke unwu Jósefu, onye unu l'a-họtá l'ikfu Ífuremu bụ Elishama nwa Amihudu. Unu ahọtá Gamáliyelu nwa Pedazo l'ikfu nke Manáse.

¹¹ "Onye unu l'a-họtá l'ikfu Bénjaminu bụ Abidanu nwa Gídiyọnu.

¹² "Onye unu l'a-họtá l'ikfu Danu bụru Ahiyeza nwa Amishadayi.

¹³ "Onye unu l'a-họtá l'ikfu Asha bụru Pagelu nwa Ọkuranu.

¹⁴ "Onye unu l'a-họtá l'ikfu Gadu bụru Ẹliyasafu nwa Diyuwelu.

¹⁵ "Onye unu l'a-họtá l'ikfu Náfutali bụru Ahira nwa Enanu."

¹⁶ Ndu ono bẹ bụ unwoke a họtaru lẹ Ízurelu kpaá whuu. Whẹ bụ ndu ishi l'ikfu ndụ-ichee whẹ bya abụru ishi l'ẹnya-uwhu g'ẹnya-uwhu ha lẹ Ízurelu.

¹⁷ Mósísu yele Éronu bya achita ndu ono a gushiru ẹwha whẹ. ¹⁸ O rwua l'abalị mbụ l'ọnwa nke ẹbo ono, whẹ kukobe ndu Ízurelu gẹ whẹ ha deshia ẹwha whẹ l'ẹkwo. Whẹ deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ

l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. Iwhe bụ unwoke alị ono, gbawarụ ụkporo awha tųgbua b'e dekotaru ẹwha whẹ l'ishi onye l'ishi onye ¹⁹ lẹge Onye-Nwe-Ọha sụru Mósísu t'ọ mee ya. Ọo ya bụ, Mósísu gụa ndu Ízurelu ogu l'echi-ẹgu Sáyinayi.

Ọnu-ogu, a gutaru l'ikfu nonu

²⁰ A -bya l'ẹpa Rúbenu bụ ọkpara Ízurelu, iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua, mbụ ndu sụwaru oje ogu b'a gụkotaru deshia ẹwha whẹ l'ishi onye l'ishi onye. E deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ²¹ Ọnu-ogu ndu ikfu Rúbenu bẹ dụ ụkporo unu madzụ ugbo ise l'unu iri l'ishii l'ụkporo ise.

²² Ẹpa Símiyọnu b'a gụkotaru iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua bụ ndu sụwaru oje ogu bya edeshia ẹwha whẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ²³ Ọnu-ogu ndu ikfu Símiyọnu bẹ dụ ụkporo unu madzụ ugbo ẹsaa l'unu ẹsato l'ụkporo ise.

²⁴ Ẹpa Gadu b'a gụkotaru iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua bụ ndu sụwaru oje ogu bya edeshia ẹwha whẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ²⁵ Ọnu-ogu ndu ikfu Gadu bẹ dụ ụkporo unu madzụ ugbo ise l'unu iri l'ẹno l'ụkporo labọ l'iri.

²⁶ Ẹpa Juda b'a gụkotaru iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua bụ ndu sụwaru oje ogu bya edeshia ẹwha whẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ²⁷ Ọnu-ogu ndu ikfu Juda bẹ dụ ụkporo unu madzụ ugbo tete l'unu ishii l'ụkporo iri.

²⁸ Ẹpa Ísaka b'a gụkotaru iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua bụ ndu sụwaru oje ogu bya edeshia ẹwha whẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ²⁹ Ọnu-ogu ndu ikfu Ísaka bẹ dụ ụkporo unu madzụ ugbo ishii l'unu iri l'ishii.

³⁰ Ẹpa Zébulonu b'a gụkotaru iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua bụ ndu sụwaru oje ogu bya edeshia ẹwha whẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe

I'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ³¹ Onu-ogu ndu ikfu Zébulonu bẹ dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo ẹsaa l'ụnu ẹto l'ụkporo iri.

³² A -bya l'ẹpa Jófẹfu; ẹpa nke Ífuremu b'a gụkotaru iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua bụ ndu sụwaru oje ọgu bya edeshia ẹwha whẹ. E deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ³³ Onu-ogu ndu ikfu Ífuremu bẹ dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo ise l'ụnu madzụ l'ụkporo ise.

³⁴ Ẹpa nke Manáse b'a gụkotaru iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua, bụ ndu sụwaru oje ọgu; bya edeshia ẹwha whẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ³⁵ Onu-ogu ndu ikfu Manáse bẹ dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo ẹno l'ụkporo iri.

³⁶ A -bya l'ẹpa Bénjaminu b'a gụkotaru iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua bụ ndu sụwaru oje ọgu bya edeshia ẹwha whẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ.

³⁷ Onu-ogu ndu ikfu Bénjaminu bẹ dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo ẹno l'ụnu ẹsato l'ụkporo iri.

³⁸ Ẹpa Danu b'a gụkotaru iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua bụ ndu sụwaru oje ọgu bya edeshia ẹwha whẹ l'ẹkwo. E deshiru whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ³⁹ Onu-ogu ndu ikfu Danu bẹ dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo ẹsaa l'ụnu iri l'ishii l'ụkporo iri l'ise.

⁴⁰ Ẹpa Asha b'a gụkotaru iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua bụ ndu sụwaru oje ọgu bya edeshia ẹwha whẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ⁴¹ Onu-ogu ndu ikfu Asha bẹ dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo ise l'ụnu ẹto l'ụkporo iri l'ise.

⁴² Ẹpa Náfutali b'a gụkotaru iwhe bụ unwoke lile, gbawarụ ụkporo awha tųgbua bụ ndu sụwaru oje ọgu bya edeshia ẹwha whẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹwha whẹ lẹge whẹ ha, a gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ⁴³ Onu-ogu ndu ikfu Náfutali bẹ dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo ishii l'ụnu iri l'ẹto l'ụkporo iri.

⁴⁴ Ndu ono bụ ndu Mósisu yẹle Éronu gụru ọgu. Ndu yetaru whẹ ẹka gụa ọgu ono bụ ndu ishi ndu Ízurelu ụmadzụ iri l'ẹbo, nọ-chiru ẹnya ẹnya-uwhu g'ẹnya-uwhu ha. ⁴⁵ Iwhe bụ unwoke Ízurelu l'owhu, gbawarụ ụkporo awha tųgbua bụ ndu sụwaru ojeru ndu Ízurelu ọgu b'a gụkotaru l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ⁴⁶ Mkpakọ ọnu-ogu whẹ gẹ whẹ ha bẹ bụ ụkporo ụnu madzụ ụkporo ugbo ẹto l'ụkporo ugbo iri l'ise l'ụnu ẹsato l'ụkporo iri l'ẹsaa l'ụmadzụ iri.

A ta agụdu ikfu Lívayi ọgu

⁴⁷ Ọle ikfu Lívayi b'a ta agụdu nteke a gụru ndu Ízurelu ọwhua. ⁴⁸ O noo nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ sụru Mósisu: ⁴⁹ "Ndu l'iji tji gụdu kpụ bụ ikfu Lívayi. Ba agụkobekwa whẹ mẹ i gude ndu Ízurelu ọwhua. ⁵⁰ Iwhe l'ii-mechia bụ t'ị tịa ndu Lívayi ono ẹka tẹ whẹ letaje mkpuumkpu-ẹkwa, l'eedobeje ẹkwo-iwu Chileke ẹnya, whẹ eleta arya dụ iya nụ mẹe iwhe lile bụ iwhe l'aduje lẹ mkpuumkpu-ẹkwa ono ẹnya. Ọo whẹ l'a-nọje apa mkpuumkpu-ẹkwa ono mẹe iwhe bụ arya dụ iya nụ. Ọ bụru whẹ l'a-nọje eje ozhi dụ lẹ mkpuumkpu-ẹkwa ono, whẹ egude ụlo-ẹkwa ebubu whẹ kpọ-whẹ mkpuumkpu-ẹkwa ono mgburumgburu. ⁵¹ Iwhe bụ nteke mkpuumkpu-ẹkwa ono l'abya atųgburu, t'ọ bụru ndu Lívayi l'a-whọtsutaje iya. Iwhe bụ nteke l'aakpọbe mkpuumkpu-ẹkwa ono t'ọ bụkwaruwho ndu Lívayi bẹ l'a-kpọbe iya. Onye ọdo l'ẹte abụa onye Lívayi, jekuberu iya ntse bẹ l'ee-gbu egbu. ⁵² Ndu Ízurelu l'a-kpọbe ụlo-ẹkwa whẹ l'itsutsu l'itsutsu. Iwhe bụ nwoke nọnu l'a-kpọbeje ụlo-ẹkwa nkiya t'ọ gbakfuru lẹ nke ikfu iya mẹe t'ọ gbakfuru l'ẹkwa-ọhubama ikfu iya. ⁵³ Obenu l'owhubu ndu Lívayi l'e-gude ụlo-ẹkwa nkewhe kpọ-wheta mkpuumkpu-ẹkwa ono, l'eedobeje ẹkwo-iwu Chileke mgburumgburu, nke ọwhu Chileke l'ẹte atųkoshi edzudzu-ọha Ízurelu oke ẹhu-eghughu iya. Ọo ndu Lívayi l'a-nọ eleta mkpuumkpu-ẹkwa ẹka l'eedobeje ẹkwo-iwu Chileke ono ẹnya."

⁵⁴ Tọ dụ iya bụ, ndu Ízurelu bya emekotagezhia iwhe lile ono ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha tọru Mósisu ọkpa iya t'e mee ya.

Eekeshia ẹka ndu ikfu nọnu l'a-kpọbe ụlo-ẹkwa whẹ

2 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mósisu yẹle Éronu sụ whẹ: ² "Tẹ ndu Ízurelu kpọbe ụlo-ẹkwa ebubu whẹ t'ọ chebegee iwhe lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko mgburumgburu. Ndu nọnu l'a-kpọbe ụlo-ẹkwa nkewhe t'ọ gbakfuru l'ẹkwa-ọhubama ikfu whẹ, dobe iya mgbama e gude marụ ẹnya-uwhu whẹ.

Ikfu, l'a-kpọbe ụlo-ẹkwa ebubu whẹ laarụ ụzo ẹnyanwu-awata

³ "Ndu l'a-kpọbe ụlo-ẹkwa ebubu whẹ l'ụzo ẹnyanwu-awata bẹ bụ ndu gba l'itsutsu ikfu Juda. Whẹ l'a-kpọbe iya t'ọ gbakfugeeru l'ẹkwa-ọhubama ikfu nkewhe. Onye bụ ishi l'ẹpa Juda bụ Nahushonu nwa Amínadabu. ⁴ Onu-ogu ndu a gụru l'ikfu Juda bẹ dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo tete l'ụnu ishii l'ụkporo iri.

⁵ "Ndu l'a-kpọbe ụlo-ẹkwa ebubu nkewhe tsota ikfu Juda bụ ndu ikfu Ísaka. Onye bụ ishi l'ẹpa Ísaka bụ Netanelu nwa Zuwa. ⁶ Onu-ogu ndu a gụru l'ikfu Ísaka bẹ dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo ishii l'ụnu iri l'ishii.

⁷“Ndu ọdo, l'a-kpọbe nkewhe tsota whẹ bẹ bụ ndu ikfu Zébulọnu. Onye bụ ishi l'ẹpa Zébulọnu bụ Eliyabu nwa Helọnu. ⁸Ọnu-ọgu ndu a gụru l'ikfu Zébulọnu bẹ dọ ụkporo ọnu madzụ ugbo ẹsaa l'ọnu ẹto l'ụkporo iri.

⁹“Ikfu lile ono a họtaru tẹ whẹ l'ikfu Juda kpogbaru ọlo-ẹkwa ebubu l'itsutsu l'itsutsu bẹ dukota ụkporo ọnu madzụ ugbo ụkporo l'ẹto l'ọnu ishii. Ọo whẹ l'e-vutaje ọzo palihu ije tųgburu.

Ikfu, l'a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkewhe laarụ ọzo ọhuda

¹⁰“A -bya abya lẹ ndu ọwhu l'a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkewhe laarụ ọzo ọhuda bẹ bụ ndu gba l'itsutsu ikfu Rúbẹnu. Whẹ l'a-kpọbe iya t'ọ gbakfugeeru l'ẹkwa-ọhubama ikfu nkewhe. Onye bụ ishi l'ẹpa Rúbẹnu bụ Elizuru nwa Shediyo. ¹¹Ọnu-ọgu ndu a gụru l'ikfu Rúbẹnu bẹ dọ ụkporo ọnu madzụ ugbo ise l'ọnu iri l'ishii l'ụkporo ise.

¹²“Ndu l'a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkewhe tsota ikfu Rúbẹnu bẹ bụ ikfu Símiyọnu. Onye bụ ishi l'ẹpa Símiyọnu bụ Shelumẹlu nwa Zurishadayi. ¹³Ọnu-ọgu ndu a gụru l'ikfu Símiyọnu bẹ dọ ụkporo ọnu madzụ ugbo ẹsaa l'ọnu ẹsato l'ụkporo ise.

¹⁴“Ndu ọdo, l'a-kpọbe nkewhe tsota whẹ bẹ bụ ikfu Gadu. Onye bụ ishi l'ẹpa Gadu bụ Ẹliyasafu nwa Diyuwẹlu. ¹⁵Ọnu-ọgu ndu a gụru l'ikfu Gadu bẹ dọ ụkporo ọnu madzụ ugbo ise l'ọnu iri l'ẹno l'ụkporo labọ l'iri.

¹⁶“Ikfu lile ono a họtaru tẹ whẹ l'ikfu Rúbẹnu kpogbaru ọlo-ẹkwa l'itsutsu l'itsutsu bẹ dukota ụkporo ọnu madzụ ugbo iri l'ẹsato l'ọnu iri l'ẹsato l'ụkporo iri l'ẹbo l'iri. Ọo whẹ bụ ndu nke ẹbo, l'a-palihuje ije tųgburu.

¹⁷“Nteke ono; eri Lívayi evuta Ọlo-ẹkwa-ndzuko ono nọdu ndu ikfu ọwhua l'echi l'ije whẹ ono. Ọo lẹge whẹ kpọru ọlo-ẹkwa whẹ bụ gẹ whẹ l'e-gudeje palihu ije whẹ. Ikfu nọnu l'a-nọduje l'ọnodu, gbarụ whẹ nų; pageeru ẹkwa-ọhubama whẹ.

Ikfu, l'a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkewhe laarụ ọzo ẹnyanwu-arịba

¹⁸“A -bya abya lẹ ndu ọwhu l'a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkewhe laarụ ọzo ẹnyanwu-arịba bẹ bụ ndu gba l'itsutsu ikfu Ífuremu. Whẹ l'a-kpọbe iya t'ọ gbakfuru l'ẹkwa-ọhubama ikfu nkewhe. Onye bụ ishi l'ẹpa Ífuremu bụ Elishama nwa Amihudu. ¹⁹Ọnu-ọgu ndu a gụru l'ikfu Ífuremu bẹ dọ ụkporo ọnu madzụ ugbo ise l'ọnu madzụ l'ụkporo ise.

²⁰“Ndu l'a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkewhe tsota ikfu Ífuremu bẹ bụ ikfu Manáse. Onye bụ ishi l'ẹpa Manáse bụ Gamáliyelu nwa Pedazo. ²¹Ọnu-ọgu ndu a gụru l'ikfu Manáse bẹ dọ ụkporo ọnu madzụ ugbo ẹno l'ụkporo iri.

²²“Ndu ọdo, l'a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkewhe tsota whẹ bẹ bụ ndu ikfu nke Bénjaminu. Onye bụ ishi l'ẹpa Bénjaminu bụ Abidanu nwa Gidiyoni. ²³Ọnu-ọgu ndu a gụru l'ikfu Bénjaminu bẹ dọ ụkporo ọnu madzụ ugbo ẹno l'ọnu ẹsato l'ụkporo iri.

²⁴“Ikfu lile ono a họtaru tẹ whẹ l'ikfu Ífuremu kpogbaru ọlo-ẹkwa ebubu l'itsutsu l'itsutsu bẹ dukota ụkporo ọnu madzụ ugbo iri l'ẹto l'ọnu iri l'ụkporo ise. Ọo whẹ bụ ndu nke ẹto, l'a-palihuje ije tųgbua.

Ikfu, l'a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkewhe laarụ ọzo isheli

²⁵“A -bya abya lẹ ndu ọwhu l'a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkewhe laarụ ọzo isheli bẹ bụ ndu gba l'itsutsu nke ikfu Danu. Whẹ l'a-kpọbe iya t'ọ gbakfuru ẹkwa-ọhubama ikfu nkewhe. Onye bụ ishi l'ẹpa Danu bụ Ahiyeza nwa Amishadayi. ²⁶Ọnu-ọgu ndu a gụru l'ikfu Danu bẹ dọ ụkporo ọnu madzụ ugbo ẹsaa l'ọnu iri l'ishii l'ụkporo iri l'ise.

²⁷“Ndu l'a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkewhe tsota ikfu Danu bẹ bụ ikfu Asha. Onye bụ ishi l'ẹpa Asha bụ Pagẹlu nwa Ọkuranu. ²⁸Ọnu-ọgu ndu a gụru l'ikfu Asha bẹ dọ ụkporo ọnu madzụ ugbo ise l'ọnu ẹto l'ụkporo iri l'ise.

²⁹“Ndu ọdo, l'a-kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu nkewhe tsota whẹ bẹ bụ ndu ikfu Náfutali. Onye bụ ishi l'ẹpa Náfutali bụ Ahira nwa Enanu. ³⁰Ọnu-ọgu ndu a gụru l'ikfu Náfutali bẹ dọ ụkporo ọnu madzụ ugbo ishii l'ọnu iri l'ẹto l'ụkporo iri.

³¹“Ikfu lile ono, a họtaru tẹ whẹ l'ikfu Danu kpogbaru ọlo-ẹkwa l'itsutsu l'itsutsu bẹ dukota ụkporo ọnu madzụ ugbo iri lẹ tete l'ọnu iri l'ẹno. Ọo whẹ l'e-kpejeru azụ l'ije whẹ, pageeru ẹkwa-ọhubama whẹ.”

³²Ndu ono bụ ndu Ízurelu, ẹgube e gude gụa whẹ ọgu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu. Iwhe bụ ndu nọ l'ẹka ndu Ízurelu kpọberu ọlo-ẹkwa ebubu whẹ, bụ ndu a gụru ọgu l'itsutsu l'itsutsu bẹ ọnu-ọgu whẹ l'owhu dukota ụkporo ọnu madzụ ụkporo ugbo ẹto l'ụkporo ugbo iri l'ise l'ọnu ẹsato l'ụkporo ugbo iri l'ẹsaa l'umadzu iri. ³³Ọle ikfu Lívayi bẹ l'aagụdua nteke l'aagụ ndu Ízurelu ọwhua, ọ bukwanuru ẹgube ono bẹ Onye-Nwe-Ọha sụru Mósisu t'ọ mee ya.

³⁴Tọ dọ iya bụ, ndu Ízurelu mekotagezhia iwhe lile Onye-Nwe-Ọha tųru Mósisu l'iwu. O noo ya, whẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu whẹ, ọ gbakfugeeru l'ẹkwa-ọhubama ikfu whẹ l'ẹhu l'ẹhu. O nokwawhọ gẹ whẹ l'eshije palihu ije whẹ tųgbua, ndu nọnu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ mee ibe nna whẹ.

Eri Lívayi

3 Ọ waa bụ ẹpa Ẹronu yẹle Mósisu nteke ono Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Mósisu l'ugvu Sáyinayi: ²Ẹwha ọnuwụ Ẹronu bẹ bụ Nedabu bụ iya bụ ọkpara iya ọwaa Abyihu mẹe Eliyéza mẹe Itama. ³O noo bụ ẹwha

unwu Ẹronu bụ ndu a wụru mmanụ l'ishi, mbụ ndu a họtaru dobe tẹ whẹ bụru ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke. ⁴ Ọle Nedabu yẹle Abyihu bẹ daru gbaa nwụshihu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha nkele whẹ gude ọku, l'adụa nsọ kpọoru Onye-Nwe-Ọha ngwo-eja ọku l'echi-ẹgu Sáyinayi. Whẹ nwuhuru whẹ te edobe akọ. Ọ bụru ọwhube Eliyẹza yẹle Itama bẹ megeeru bụru ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke nteke ono Ẹronu, bụ nna whẹ nọkwadu ndzụ.

⁵ Onye-Nwe-Ọha bya asụ Mosisu: ⁶ “Chịta ikfu Lívayi je eye whẹ l'ẹka Ẹronu bụ onye l'agbajẹ eja nụ Chileke, nke ọwhu whẹ l'a-nọ ejeru iya ozhi. ⁷ Whẹ l'a-nọ ejeru Ẹronu ozhi, ejeru ndu Ízurelụ l'owhu ozhi lẹ Ụlo-ẹkwandzuko, mbụ lẹ whẹ l'a-nọ eje ozhi gbarụ whẹ nụ lẹ Mkpuumkpu-ẹkwa. ⁸ Whẹ l'a-nọ eleta iwhe bụ arya, dụ lẹ Ụlo-ẹkwandzuko ono ẹnya, shi nno ejeru ndu Ízurelụ ozhi gbarụ whẹ nụ lẹ Mkpuumkpu-ẹkwa. ⁹ Tẹ gube Mosisu chịta ndu Lívayi l'owhu ye Ẹronu yẹle unwu iya l'ẹka. A họtawaru whẹ gẹ whẹ ha l'echilabọ ndu Ízurelụ l'owhu tẹ whẹ nọdu iya l'ẹka. ¹⁰ Gụ atụa Ẹronu mee unwu iya ẹka tẹ whẹ gbajẹ eja nụ Chileke. Iwhe bụ onye ọdo, jekuberu mgboro ụlo-nsọ ono bẹ l'ee-gbu egbu.”

¹¹ Onye-Nwe-Ọha byakwa asụ Mosisu ọdo sụ iya: ¹² “Sụa, mu shiwaal'echilabọ ndu Ízurelụ wota ndu Lívayi tẹ whẹ nọ-chia ẹnya iwhe bụ nwoke, vu ụzo waa ne iya ẹkpa-nwa lẹ Ízurelụ. Ọo ya bụ l'ẹpa Lívayi bụ nkemu. ¹³ O noo nkele iwhe bụ ọkpara lile bụ nkemu. Mbọku ono mu gbushiru ọkpara ndu Íjiputu bẹ mu wotaru iwhe bụ ọkpara ndu Ízurelụ doberu onwomu, wata lẹ madzụ jeye l'anụmeworo. Whẹ bụ nkemu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.”

Ọgu eri Lívayi ọgu

¹⁴ Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu l'echi-ẹgu Sáyinayi sụ iya: ¹⁵ “Gụa ikfu Lívayi ọgu, gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mee l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. Ndu l'iji-gụ bẹ bụ unwoke nọwaru ọnwa lanụ tųgbua.” ¹⁶ Tọ dụ iya bụ, Mosisu bya agụa whẹ lẹge Onye-Nwe-Ọha kfuru.

¹⁷ Ẹwha unwu Lívayi bụ: Geshonu, Kohatu mee Merari. ¹⁸ Ẹwha unwu Geshonu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu bụ: Libyini mee Shimeyi. ¹⁹ Unwu nke Kohatu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu bụ: Amuramu, Izuha, Hiburonu mee Úziyelụ. ²⁰ Unwu nke Merari l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu bụ: Mahuli mee Mushi. Ndu ono bukota eri Lívayi ẹgube whẹ dụ-gee l'ibe nna whẹ.

²¹ Unwu Geshonu bụ whẹ nwuru ndu Libyini mee ndu Shimeyi. Ọ bụru ndu ono bụ eri Geshonu. ²² Onu-ọgu iwhe bụ unwoke, nọwaru ọnwa lanụ tųgbua l'eri Geshonu bẹ dụ unu madzụ iri l'ẹsato l'ụkporo ugbo iri l'ise. ²³ Eri Geshonu bụ whẹ l'a-kpọbeje ụlo-ẹkwa ebubu whẹ l'ụzo ẹnyanwu-arịba l'ẹka iya ọwhu larụ

ụzo azụ mkpuumkpu-ẹkwa. ²⁴ Onye bụ ishi ndu ibe o-shi-l'eri Geshonu bụ Ẹiyasafu nwa Layelu. ²⁵ Ozhi e yeru unwu Geshonu ono l'ẹka tẹ whẹ jeje lẹ Ụlo-ẹkwandzuko bụ oleta mkpuumkpu-ẹkwa ẹnya yẹle ẹkwa, e kpuru iya l'eli mee oleta ẹkwa, e gude gebuta ọnu-abata Ụlo-ẹkwandzuko ẹnya ²⁶ mee oleta ẹkwa, e gude gbobuta ọma ogboduwhu, ọwaa ẹkwa e gude gebuta ọnu mgbo ọma ogboduwhu ono, nọ-wheru mkpuumkpu-ẹkwa ono mee ẹnya-mgbeja mgburumgburu mee oleta eri, e gude gebe ẹkwa ono, ọwaa iwhe bụ ozhi g'ozhi ha, gbarụ whẹ nụ.

²⁷ Unwu nke Kohatu bụ whẹ nwuru ndu Amuramu mee ndu Izuha mee ndu Hiburonu mee ndu Úziyelụ. Ọ bụru ndu ono bụ eri Kohatu. ²⁸ Onu-ọgu iwhe bụ unwoke, nọwaru ọnwa lanụ tųgbua l'eri Kohatu dụ ụkporo unu l'unu madzụ l'ụkporo iri. Ndu ono gẹ whẹ ha b'ọ dụ l'ẹka, mbụ ozhi, l'eeje eje l'ụlo-nsọ. ²⁹ Eri Kohatu bụ whẹ l'akpọbeje ụlo-ẹkwa ebubu whẹ l'ụzo ọhuda ẹka mkpuumkpu-ẹkwa Chileke dụ. ³⁰ Onye bụ ishi o-shi-l'eri Kohatu bụ Elízafanu nwa Úziyelụ. ³¹ Ozhi e yeru whẹ l'ẹka ejeje bụ oleta igbe-ogbandzu Chileke ẹnya mee teburu mee iwhe l'aadọbeje oryọku mee ẹnya-mgbeja mee arya, l'aduje l'ụlo-nsọ, ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke l'egudeje eje ozhi mee ẹkwa e gude gebuta Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ, ọwaa iwhe bụ ozhi ọdo gbarụ whẹ nụ. ³² Onye ishi ndu bụ ishi, l'achị ikfu Lívayi l'owhu bụ Eliyẹza nwa Ẹronu, bụ onye l'agbajẹ eja nụ Chileke. Ọo ya b'a họtaru t'ọ bụru onye ishi ndu l'eleta ụlo-nsọ.

³³ Unwu nke Merari bụ whẹ nwuru ndu Mahuli mee ndu Mushi. Ọ bụru ndu ono bụ eri Merari. ³⁴ Onu-ọgu iwhe bụ unwoke nọwaru ọnwa lanụ tųgbua l'eri Merari dụ unu madzụ iri l'ise l'ụkporo ugbo iri. ³⁵ Onye bụ ishi ndu ibe o-shi-l'eri Merari bụ Zuriyelụ nwa Abyihelu. Eri Merari bụ whẹ l'akpọbeje ụlo-ẹkwa ebubu whẹ l'ụzo isheli ẹka mkpuumkpu-ẹkwa dụ. ³⁶ Ozhi e yeru unwu Merari l'ẹka bụ: oleta mgbo mkpuumkpu-ẹkwa ẹnya mee oshi, e swebushiru iya eswebushi mee itso iya mee ọkpa mgbo iya mee iwhe bụ ngwa, l'adukotaje iya nụ, ọwaa ozhi lile ọdo gbarụ nke ejeje l'ọnodu ono. ³⁷ Ozhi ọdo e yeru whẹ l'ẹka nke ejeje bụ: oleta itso e gude kpọ-wheta ọma ogboduwhu ono mgburumgburu mee ọkpa iya mee abara, a kpọberu l'alị gude keta mkpuumkpu-ẹkwa ono kua mee eri, e gude gebe ẹkwa iya.

³⁸ Ndu bụ whẹ l'a-kpọbeje ụlo-ẹkwa ebubu nkewhe t'o chebe iwhu lẹ Ụlo-ẹkwandzuko bụ iya bụ l'ụzo ẹnyanwu-awata mkpuumkpu-ẹkwa bẹ bụ Mosisu yẹle Ẹronu mee unwu Ẹronu. Ọo whẹ bẹ ozhi lile, l'eejeje eje l'ụlo-nsọ kwakọtaru l'ẹka. Whẹ l'ejechiru iya iwhe bụ ndu Ízurelụ l'owhu. Onye ọdo, jekuberu mgboro ụlo-nsọ bẹ l'ee-gbu egbu. ³⁹ O noo ya, iwhe bụ ndu a guru ọgu l'ikfu Lívayi, mbụ ndu ono Mosisu yẹle Ẹronu guru l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu lẹge Onye-Nwe-Ọha

tọru whẹ ọkpa iya, mbụ unwoke, nọwaru ọnwa lanụ tųgbua bẹ kpakọru dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo labọ l'ụnu iri l'ise.

⁴⁰ Onye-Nwe-Ọha bya asụ Mosisu: "Gụa unwoke lile, bụ ọkpara l'alị Ízurẹlu l'owhu ọgu, mbụ unwoke, nọwaru ọnwa lanụ tųgbua, gụ edeshia ẹwha whẹ.

⁴¹ Wofuta eri Lívayi doberu mụbe Onye-Nwe-Ọha l'ọnodu ọkpara l'alị Ízurẹlu l'owhu. Gụ ewota anụ, bụ iwhe-edobe ndu eri Lívayi dobe l'ọnodu anụ ivuruzo l'echilabọ anụ, bụ iwhe-edobe l'alị Ízurẹlu l'owhu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha." ⁴² Tọ dụ iya bụ, Mosisu gụa iwhe bụ ọkpara l'alị Ízurẹlu l'owhu ọgu ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha sụru t'o mee ya. ⁴³ Mkpakọ ọnu-ọgu ndu bụ ọkpara l'iwhe bụ unwoke l'alị Ízurẹlu l'owhu, mbụ unwoke nọwaru ọnwa lanụ tųgbua dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo labọ l'ụnu iri l'ise l'ụkporo ugbo iri l'ẹto l'ụmadzụ iri l'ẹto. A gụru whẹ ọgu deshia ẹwha whẹ.

⁴⁴ Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: ⁴⁵ "Wofuta eri Lívayi doberu mu l'ọnodu ọkpara l'alị Ízurẹlu l'owhu, gụ ewota anụ, bụ iwhe-edobe ndu eri Lívayi dobe l'ọnodu anụ ivuruzo l'anụ, bụ iwhe-edobe l'alị Ízurẹlu l'owhu. Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha. ⁴⁶ A -bya abya l'ụkporo ụmadzụ ugbo iri l'ẹto l'ụmadzụ iri l'ẹto whọ, ọnu-ọgu ndu ọkpara l'Ízurẹlu gude ghata ọnu-ọgu eri Lívayi, iwhe l'aa-kfụ gude gbata whẹ bẹ bụ: ⁴⁷ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dụ shẹkelu ise. T'ẹrwa mkpọla-ọcha ono l'ẹhu l'ẹhu bụkwaru iwhe lanụ yele shẹkelu ụlo-nsọ. Ẹrwa shẹkelu ono bụ ụkporo gera. Aa-kfụ iya l'ishi onye l'ishi onye. ⁴⁸ Ọo Ẹronu yele ụnwu iya bẹ l'ji-nụ okpoga ono, l'ee-gude gbata ndu ono, ọnu-ọgu whẹ gude ghata ọnu-ọgu nke eri Lívayi." ⁴⁹ Ọo ya bụ, Mosisu nakọo okpoga ono, l'ee-gude gbata ndu ono l'ẹka ndu ono, ọnu-ọgu whẹ gude ghata ọnu-ọgu ẹpa Lívayi ono. ⁵⁰ Iwhe Mosisu natakotaru l'ẹka ndu bụ ọkpara l'alị Ízurẹlu bụ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dụ ụnu shẹkelu ugbo ẹto l'ụkporo shẹkelu ugbo ẹsato lẹ shẹkelu ise. Ẹrwa mkpọla-ọcha ono bẹ yele shẹkelu ụlo-nsọ bụ iwhe lanụ. ⁵¹ Mosisu wota okpoga, l'ee-gude gbata ndu ono nụ Ẹronu yele ụnwu iya ẹgube Onye-Nwe-Ọha tųru iyẹ ya l'iwu.

Ẹpa Kohatu

4 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru Mosisu yele Ẹronu sụ whẹ: ² "Unu gụa ụnwu Kohatu, bụ ndu shi l'ikfu Lívayi ọgu. Unu gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mẹe l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ³ Ndu unu l'agụ bẹ bụ iwhe bụ unwoke, gbawaru ụkporo awha l'awha iri jeye l'ụkporo awha ugbo labọ l'awha iri, mbụ ndu sụwaru oje ozhi lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko.

⁴ "Ozhi, ụnwu Kohatu l'a-nọ eje lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko bụ oleta iwhe kakọta ọdu nsọ ẹnya. ⁵ Ndu Ízurẹlu -bya-jẹ l'awhọta ụlo-ẹkwa ebubu whẹ tųgbua, Ẹronu yele ụnwu iya abahụ l'ime Ụlo-ẹkwa-ndzuko je atọfuta ẹkwa, l'ee-gudeje gebuta Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ, gude iya

kwechia igbe iwu. ⁶ Ọo ya bụ, whẹ ewota akpọ umoro-ẹnyimu kwechita iya, gude ẹkwa, dụ urwukpu-urwukpu whụ-kpua ya l'eli, bya eworu mkpara, l'aakụbeje ẹka apa iya ye iya.

⁷ "L'eli teburu ono, l'eedobeje buredi ono, l'aduje l'iwhe Onye-Nwe-Ọha bẹ l'ee-kwebeje ẹkwa dụ urwukpu-urwukpu, e wota efere tukobe iya l'eli mẹe agọ mẹe ọkwa mẹe omogo, ngwo-ẹja iwhe-angungu l'aduje. A tukobekwa iya whọ buredi ọbu, l'aduje l'atatiwhu Chileke ntekenteke. ⁸ Whẹ abya eworu ẹkwa uswe-uswe tųsaa l'eli iwhe lile ono, kwechita iya akpọ umoro-ẹnyimu, wota mkpara, l'aakụbeje ẹka apa iya ye iya.

⁹ "Whẹ egude ẹkwa, dụ urwukpu-urwukpu kwechia iwhe l'aatukobeje oryọku, e gude anwụ ọku, gude iya kwechia oryọku l'onwiya mẹe iwhe l'apa oghu mẹe efere, l'aagujeru ọku ye mẹe iwhe lile, l'eejeje mmanụ, e gude anwụ ọku. ¹⁰ Ọo ya bụ, whẹ egude akpọ umoro-ẹnyimu kwechita iwhe lile ono mẹe arya, dụ iya nụ woru dọbe l'eli iwhe l'aa-dọbeje iya gude apa iya.

¹¹ "A -bya abya l'ẹnya-mgbeja ono, e meru lẹ mkpọla-ododo, whẹ l'a-tųsa iya ẹkwa, dụ urwukpu-urwukpu, kwechia ya akpọ umoro-ẹnyimu, woru mkpara, l'aakụbeje ẹka apa iya ye iya.

¹² "Whẹ ewotakota iwhe bụ arya, l'ee-gudeje eje ozhi l'ụlo-nsọ, gude ẹkwa, dụ urwukpu-urwukpu kekobe iya ọnu, bya ekwechita iya akpọ umoro-ẹnyimu woru iya tukobe l'eli iwhe l'aadọbeje iya gude apa iya.

¹³ "A -bya l'ẹnya-mgbeja ono, tẹ whẹ kpofu iya ntụ, dụ iya nụ tųsaa ya ẹkwa uswe-uswe l'eli. ¹⁴ Ọo ya bụ, whẹ ewota iwhe bụ arya, l'ee-gudeje eje ozhi l'ẹnya-mgbeja ono, tukobe l'eli ẹkwa uswe-uswe ono. Mbụ lẹ whẹ l'atukobe iya efere, l'aagujeru ọku ye mẹe oleji mẹe eze agọ mẹe efere. Iwhe lile ono bẹ l'ee-kwechita akpọ umoro-ẹnyimu woru mkpara, l'aakụbeje ẹka apa iya ye iya.

¹⁵ "Ẹronu yele ụnwu iya -kwechishigelewhọ ụlo-nsọ ono mẹe arya, dụ iya nụ, nteke ono, ndu Ízurẹlu l'awhọta ụlo-ẹkwa whẹ atųgburu, ọo ya bụ, ụnwu Kohatu abya evuta iwhe ono. Ọle t'ẹka whẹ be edenyikwa l'iwhe ono, dụ nsọ, nkele whẹ -denyi iya ẹka bẹ whẹ l'a-nwụshihu. Ọo ụnwu Kohatu l'e-vutaje iwhe ono, dụ lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko.

¹⁶ "Eliyẹza nwa Ẹronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke b'ọ dụ l'ẹka, mbụ mmanụ, l'ee-gudeje anwụ ọku mẹe ụnwù-isensu, l'anoje eshi mkpọ mẹe ngwo-ẹja nri, l'ee-gwoje mbọkumboku mẹe mmanụ, l'aawujẹ l'ishi. Ọo ya l'eleta mkpuumkpụ-ẹkwa Onye-Nwe-Ọha l'owhu mẹe iwhe lile, dụ iya nụ, mbụ ẹka dụ nsọ mẹe arya, dụ iya nụ."

¹⁷ Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu yele Ẹronu: ¹⁸ "Unu be ekwekwa t'ikfu ndu ẹnya-uwhu Kohatu chihu l'echilabo ndu Lívayi. ¹⁹ Ọ waa bụ iwhe unu l'e-meru whẹ nke ọwhu whẹ l'a-nọdu ndzụ tẹ whẹ ba anwụshihu mẹ

whẹ jekube ẹka iwhe kakọta-ọdu-nsọ dụ ndọwa: T'ọ bọru Éronu yẹle ọnwu iya l'a-bahuje l'ime ọlo-nsọ je akarọ onyenọnu ozhi ọwhu l'oo-je mée ivu, l'oo-vuta. ²⁰ Ọle t'ẹpa Kohatu ba abahukwa je ole ẹnya l'iwhe dụ nsọ, mbụ-a m'ọo jashị iya ẹnya ajashị, ọdua bẹ whẹ l'awushihukwa."

Ọnwu Geshonu

²¹ Onye-Nwe-Ọha bya asụ Mósisu: ²² "Gụkwawho ọnwu Geshonu ọgu. Gụa whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mée l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ²³ Ndu l'iji-gụ bụ iwhe bụ unwoke, gbawarụ ọkporo awha l'awha iri jeye l'ọkporo awha ugbo labọ l'awha iri, mbụ ndu sụwaru oje ozhi lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko.

²⁴ "Ọwaa iwhe l'a-bụ ozhi ẹpa Geshonu ndọwa l'iwhe bụ ozhi, l'eeje eje yẹle ivu l'eevu evu l'ọlo-ẹkwa ndzuko: ²⁵ Ọo whẹ l'e-vuta ẹkwa, e gude mee mkpuumkpu-ẹkwa, vuta Ọlo-ẹkwa-ndzuko ono, mée ẹkwa, e kpuru iya l'eli mée akpọ umoro-ẹnyimu, e kwekpuru iya mée ẹkwa, l'eegudeje gebuta ọnu ọlo-ẹkwa ndzuko ²⁶ mée ẹkwa, l'eegebutaje ọma ogboduwu ono, nọ-whereu mkpuumkpu-ẹkwa ono mée ẹnya-mgbeja ono mgburumgburu, ọwaa ẹkwa, l'eegebutaje ọnuzo mée eri, e gude gebe iya mée iwhe bụ ngwongwo, l'eegudeje eje ozhi, dụ iya nụ. Ọo ndu Geshonu l'e-gude iwhe ono g'ọ ha mee iwhe gbarụ t'e gude iya mee. ²⁷ Iwhe bụ ozhi, ọnwu Geshonu l'eje, mbụ ovu ivu, ọdua l'ọo oje ozhi ọdo, bẹ bụ Éronu yẹle ọnwu iya l'e-goshi whẹ gẹ whẹ l'a-nọ eje iya. Ọo unu l'e-goshije whẹ ivu, gbarụ whẹ l'evuvu. ²⁸ O noo ozhi ndu ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu ọnwu Geshonu l'a-nọ eje lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko ndono. Ọ bọru Itama nwa Éronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke l'e-goshi whẹ gẹ whẹ l'e-shije eje ozhi ono.

Ọnwu Merari

²⁹ "A -bya abya l'ọnwu Merari; gụa whẹ ọgu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mée l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ³⁰ Ndu l'iji-gụ bụ iwhe bụ unwoke, gbawarụ ọkporo awha l'awha iri jeye l'ọkporo awha ugbo labọ l'awha iri, mbụ ndu sụwaru oje ozhi lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko. ³¹ Ọ waa bụ iwhe gbarụ ọnwu Merari l'ememe nteke whẹ l'eje ozhi lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko. Whẹ l'e-vutaje mgbo mkpuumkpu-ẹkwa mée oshi, e swebushiru iya eswebushi mée itso mée ọkpa itso ono. ³² Whẹ evutajekwawhọ itso, nọ-whereu ọma ogboduwu mgburumgburu mée ọkpa itso ono mée abara, e gude keta mkpuumkpu ono mée eri iya męwaro arya, l'aduje lẹ mkpuumkpu ono g'ọ ha, ọwaa iwhe lile, e gude eje ọdu ozhi ono. Unu ketaru onyenọnu iwhe gbarụ iya l'evuvu. ³³ O noo bụ ozhi, o-shi-l'eri ọnwu Merari l'a-nọ eje lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko ndono. Ọ bọru Itama nwa Éronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke l'e-goshi whẹ gẹ whẹ l'e-shije eje ozhi ono."

Mkpakọ ọnu-ọgu ikfu Lívayi

³⁴ O noo ya, Mósisu yẹle Éronu mée ndu ishi, l'achị Ízurelu bya agụkota ẹpa Kohatu ọgu. Whẹ gụru whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mée l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ³⁵ Ndu whẹ gụru bẹ bụ iwhe bụ unwoke, gbawarụ ọkporo awha l'awha iri jeye l'ọkporo awha ugbo labọ l'awha iri, mbụ ndu sụwaru oje ozhi lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko. ³⁶ Ndu whẹ gụru l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu ọnwu Kohatu bẹ ọnu-ọgu whẹ dụ ọnu madzụ ugbo ishii l'ọkporo ugbo iri l'ẹsaa l'umadzu iri. ³⁷ O noo mkpakọ ọnu-ọgu iwhe bụ unwoke, shi l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu ọnwu Kohatu ndono, mbụ ndu jeru ozhi lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko, ndu Mósisu yẹle Éronu gụru l'ọzo, Onye-Nwe-Ọha tọru Mósisu ọkpa iya.

³⁸ Ọnwu Geshonu b'a gụkwawuwhu ọgu l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ mée l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ³⁹ Iwhe bụ unwoke, gbawarụ ọkporo awha l'awha iri jeye l'ọkporo awha ugbo labọ l'awha iri, bụ ndu sụwaru oje ozhi lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko ⁴⁰ b'a gụru ọgu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mée l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. Ndu a gútaru bẹ ọnu-ọgu whẹ dụ ọnu madzụ ugbo ishii l'ọkporo ugbo iri lẹ nnanụ l'umadzu iri. ⁴¹ O noo mkpakọ ọnu-ọgu iwhe bụ unwoke, shi l'ẹnya-uwhu ọnwu Geshonu, mbụ ndu jeru ozhi lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko, ndu Mósisu yẹle Éronu gụru l'ọzo, Onye-Nwe-Ọha tọru ọkpa iya.

⁴² O-shi-l'ẹpa ọnwu Merari b'a gụkwawuwhu ọgu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mée l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ⁴³ Iwhe bụ unwoke, gbawarụ ọkporo awha l'awha iri jeye l'ọkporo ugbo awha labọ l'awha iri, bụ ndu sụwaru oje ozhi lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko ⁴⁴ b'a gụru ọgu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu. Ndu a gụru bẹ ọnu-ọgu whẹ dụ ọnu madzụ ẹsato. ⁴⁵ O noo mkpakọ ọnu-ọgu iwhe bụ unwoke, shi l'ẹnya-uwhu ibe Merari; ndu Mósisu yẹle Éronu gụru l'ọzo, Onye-Nwe-Ọha tọru Mósisu ọkpa iya.

⁴⁶ O noo ya, Mósisu yẹle Éronu mée ndu ishi, l'achị Ízurelu bẹ gụru ndu ikfu Lívayi l'owhu ọgu. Whẹ gụru whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu mée l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ. ⁴⁷ Ndu whẹ gụru bẹ bụ iwhe bụ unwoke, gbawarụ ọkporo awha l'awha iri jeye l'ọkporo awha ugbo labọ l'awha iri, bụ ndu sụwaru oje ozhi lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko mée ovu ivu. ⁴⁸ Mkpakọ iwhe whẹ dukota l'ọnu-ọgu bẹ bụ ọkporo ọnu l'ọnu madzụ l'ọkporo ugbo tete. ⁴⁹ Ndu nọnu l'ẹhu l'ẹhu b'e goshigeeru ozhi, whẹ l'a-nọ eje mée ivu, whẹ l'a-nọ evu l'ọzo, Onye-Nwe-Ọha tọru Mósisu ọkpa iya.

Tọ dụ iya bụ, a gụa whẹ ọgu l'ọzo, Onye-Nwe-Ọha tọru Mósisu ọkpa iya.

Odobe ẹka ndu Ízurelu kpoberu ọlo-ẹkwa ebubu whẹ nsọ

5 Onye-Nwe-Ọha bya asụ Mósísi: ² “Kfuru ndu Ízurelu tẹ whẹ chishia iwhe bụ ndu njokirehu l'eme l'ẹka ono, whẹbe Ízurelu kpoberu ọlo-ẹkwa ebubu whẹ ono, whẹ achishia ndu iwhe l'alwashí l'ẹhu. Whẹ achishikwaawho ndu denyiru ẹka l'odzu, shi nno merwua onwowhe. ³ Unu chífukota whẹ m'ọ bụ nwoke m'ọ bụ nwanyi. Unu chishia whẹ l'ẹka ono, unu kpoberu ọlo-ẹkwa ebubu unu tẹ whẹ be emerwu iya, mbụ l'ẹka ono, mu bu l'echilabọ whẹ ono.” ⁴ Ndu Ízurelu mee ya ẹgube ono; bya achishikota ndu ono l'ẹka ono, whẹ kpoberu ọlo-ẹkwa ebubu whẹ ono. Ọ bụru ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha kfuru iya Mósísi bẹ whẹ meru iya.

Nke ọkfu ụgwo iwhe e mebyiru

⁵ Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísi: ⁶ “Kfuru ndu Ízurelu sụ whẹ lẹ nteke madzụ, mbụ nwoke, ọdua l'ọo nwanyi mejeru ibe iya iwhe dụ ẹji ẹgube ono, ndiwhe l'emeje, shi nno meswee Onye-Nwe-Ọha, bẹ ikpe nmaakwarụ onye ọbu. ⁷ Onye ọbu l'e-kfufuta iwhe dụ ẹji ono o meru, ya akfụ-dzua ụgwo ejo-iwhe ono, o meru g'ọ ha, yekwa iya whọ ụzo lanụ l'ụzo ise l'oke-iwhe iya nụ onye ọbu, o mesweru. ⁸ Nteke bụkwanu l'onye ọbu, e mesweru te enwedu abubu, bụ onye l'aa-kfụ ụgwo iwhe ono, ọo ya bụ, ụgwo ono alaaru Onye-Nwe-Ọha. Onye l'aa-kfụ iya nụ bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, a kpuru ebyila yeru iye ya t'ọ gbua gude kpeshia okfu ono. ⁹ Iwhe lile, bụ iwhe ndu Ízurelu doberu nsọ tẹ whẹ nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ iwhe whẹ wotaru bya anụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bụkota onye ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono nwe iya. ¹⁰ Iwhe onye doberu nsọ tẹ ya nụ Chileke bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bẹ nwe iya nụ, mbụ l'iwhe onye nuru onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bẹ bụ onye ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono bẹ nwe iya nụ.”

Nke nwanyi, ji iya l'ele ẹnya ogori

¹¹ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya asụ Mósísi: ¹² “Kfuru ndu Ízurelu sụ whẹ agha: Ọ -bụru lẹ nwoke bẹ nyee ya l'akpa korikori, ji iya te egudehe ire iya ẹka, ¹³ mbụ l'ọ -bụru lẹ nwanyi l'ẹjeje yele nwoke ọdo azẹe, shi nno merwua onwiya, ji iya ta ama, t'e gudepyabe iya l'ẹka nteke l'oome iya, t'ọ dụ onye gbarụ ẹka-ebe iya, nkele e te egudepyabedu iya nteke l'oome udu iwhe dụ nno. ¹⁴ Ọ -bụru lẹ nwoke ono bẹ nọnyaaru, o koderu nyee ya ono okoowhoo, lede iya ẹnya onye merwuru onwiya nteke nyee ya ono merwuru onwiya ọbu eviya, ọ dọ l'a nọnyaaru, o koderu nyee ya ono okoowhoo, lede iya ẹnya onye merwuru onwiya l'ẹbe o merwu onwiya. ¹⁵ Ọo ya bụ, nwoke ono eduta nyee ya

ono jekfushia onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke. Ya egude ụzo-lanụ-l'ụzo-iri efere nkweka ọturutuu-witi, l'ee-gude gwoo ẹja l'ishi nyee ya ono. T'ọ bọ wụkwa mmanụ l'ọturutuu-balí ono, e jee eye iya ụnwù-isensu, o noo nkele ọo ngwo-ẹja nri, e gworu l'okowhoo, mbụ ngwo-ẹja, e gude anyata ejo-iwhe.

¹⁶ “Onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono l'e-dulitaru nwanyi ono ntse kfube iya l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha. ¹⁷ Ọo ya bụ, onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono ekuta mini, e doberu nsọ l'ite, a kpuru l'urwa, kpota ivovonyi, shi lẹ mkpuumkpu-ẹkwa wuru ye lẹ mini ono. ¹⁸ Onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono -kfubelewho nwanyi ono l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, ya atọfu iya iwhe o ke l'ishi, pata ngwo-ẹja nri ono, e gude anyata ejo-iwhe ono nụ iya t'ọ parụ l'ẹka, mbụ ngwo-ẹja nri ono, e gworu l'okowhoo. Ọwhube onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono l'onwiya aparụ mgbilu mini ono, l'emeje tẹ madzụ bụru onye vu ejo-ọnu. ¹⁹ Nteke ono onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono anụ iya nte t'ọ ria sụ: 'Ọ -bụru l'ọ tọ dụ- du nwoke ọdo, gụ l'iya zẹbuwaa, tji kpa korikori, shi-waa nno merwua onwoghu l'ẹka nwoke ọdo, l'ẹte abụa ji ghu, tẹ mgbilu mini-a, l'emeje tẹ madzụ bụru onye vu ejo-ọnu ba adukwa iwhe l'oo-me ghu. ²⁰ Nteke bụ l'i ọ l'ẹka ji ghu, l'jikpa korikori, gụ lẹ nwoke ọdo zẹbuwaa, i shiwaa nno merwua onwoghu, ²¹ tẹ Onye-Nwe-Ọha mekwaa t'ẹkpa-nwa chihu ghu, mbụ t'j ba atụ nwa l'iwhu ụtakfu, gụ aburu onye l'aa-kpọ l'iwhu, bya aburu onye l'anma l'ejo ẹtu l'ibe unu.' O noo nteke onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono l'a-pẹ nwanyi ono nte ono t'ọ ria gude tọ onwiya ọnu. ²² Tẹ mgbilu mini-a, l'emeje tẹ madzụ bụru onye vu ejo-ọnu-a bahụ ghu l'ẹwho nduge ẹkpa-nwa echihu ghu, gụ eje aatụ nwa l'iwhu ụtakfu.”

Nteke ono, nwanyi ono asụ: “O noo g'ọ dụ, t'ọ dụ nno.”

²³ “Ọo ya bụ, onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono abya edekota ejo-ọnu ono, ọ turu onwiya l'ẹkwo bya asaa ya asasa sarụ ye lẹ mgbilu mini ono. ²⁴ Nteke ono, ya eworu mgbilu mini ono nụ nwanyi ono t'ọ ngua. Ọ -ngule iya whọ bẹ mgbilu mini ono l'a-bahụ nwanyi ono l'ẹwho wokfuta iya ejo ụkpazhi-ọnwu-ọnu.

²⁵ Nteke ono, onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono anata nwanyi ono ngwo-ẹja nri ono, e gworu l'okowhoo ono, ọ pa l'ẹka maa ya amama l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, je edobe l'ẹnnya-mgbeja. ²⁶ Ọo ya bụ, onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono ahajia ngwo-ẹja nri ono ẹka, kpọo ya ọku l'ẹnnya-mgbeja ono. Ngwo-ẹja ono l'a-bụ ngwo-ẹja, e gude anyata ejo-iwhe ono. O -megelewho nno, ya anụ nwanyi ono mini ono t'ọ ngua. ²⁷ Ọ -bụrua woo l'ọ merwuru onwiya, mbụ l'ọ bụ onye ji iya l'ẹte egudee ire iya ẹka, nteke a nuleru iya whọ mini ono ọ ngua, ọ bahụ iya l'ẹwho bẹ l'oo-wokfuta iya ejo ụkpazhi-ọnwu-ọnu. Oo-me t'ẹkpa-nwa iya chihu mọe t'ọ bọ tọ nwa l'iwhu ụtakfu; tẹmenu a kpọ iya l'iwhu l'ibe whẹ. ²⁸ Nteke bụ

woo l'o to merwudu onwiya, ọ b̄uru-a l'ẹka iya d̄u ọcha b̄e l'ọoto d̄udu iwhe bya l'e-me iya n̄u, ya anw̄ushi ẗn-wegirima.

²⁹ "O noo iwu, a t̄uru l'ishi nwanyi, ji iya l'ekoru okoowhoo, mb̄u nwanyi, n̄o l'ẹka ji iya akpa korikori, emerwushi onwiya, ³⁰ ọ d̄u l'a n̄onyaaruu nwoke koderu nyee ya okoowhoo, lede iya ejo ẹnya. T'onye l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke k̄f̄ube nwanyi ọbu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha mekotagezhia ya iwhe lile ono, a t̄uru l'iwu. ³¹ Nwoke ono l'onwiya ta ad̄ukwa ejo-iwhe, l'a-tukoru iya l'ishi. Ọo nwanyi ono l'e-vuru ejo-iwhe, o metaru."

Nke onye doberu Onye-Nwe-Ọha onwiya ns̄o

6 Onye-Nwe-Ọha s̄u M̄osisu: ² "Kfuru yeru ndu Ízur̄el̄u s̄u wh̄e agha: O -nweru nwoke ọdua l'ọo nwanyi kweru ẗkwa, d̄u iche s̄u l'iya l'a-d̄uru Onye-Nwe-Ọha ns̄o, mb̄u l'iya l'e-dobe onwiya t'iya b̄uru onye gbar̄u iche l'ẹka Onye-Nwe-Ọha n̄o, ³ t'onye ọbu ba anḡujekwa mm̄e m'ọ b̄u iwhe-anḡungu ọdo l'eme l'ẹnya. T'onye ọbu ba anḡujekwa mm̄e l'anw̄u ọnu, shi l̄e vaȳinu m'ọ b̄u iwhe-anḡungu ọdo l'eme l'ẹnya. T'ọ b̄o nḡujekwa mini akp̄uru vaȳinu, ya eje erije akp̄uru vaȳinu oyii m̄e nke ọkponku. ⁴ T'ọ bo rijekwa iwhe shi l̄e vaȳinu m'ọ b̄u akp̄uru vaȳinu ọbu l'onwiya m'ọ b̄u ẹgbo vaȳinu ọbu jeye ya an̄o-gee b̄uru onye d̄uru Onye-Nwe-Ọha ns̄o.

⁵ "Akwo ta abyad̄u l'e-rwu iya l'ishi jeye ya an̄o-gee b̄uru onye doberu onwiya iche. Ọo-d̄ulewho ns̄o l̄ege ọ d̄u iya jeye oge ono, o doberu onwiya iche ono l'ẹka Onye-Nwe-Ọha n̄o edzua. Ya ahaa t'ẹgbushi iya rwuchia erwuchi ha wugala wugala. ⁶ Ọ t̄o byad̄u l'ejekube mgboro ẹka odzu d̄u jeye ya an̄o-gee b̄uru onye doberu onwiya iche l'ẹka Onye-Nwe-Ọha n̄o. ⁷ Mb̄u, o beru ọ -b̄uru l'ọo nna iya nw̄uhuru, ọdua l'ọo ne iya nw̄uhuru, ọdua l'ọo nwune iya nwoke nw̄uhuru m'ọ b̄u nwune iya nwanyi b̄e nw̄uhuru, o too kwobedu iswi iya jekube odzu iya ntse, shi nno merwua onwiya. Nkele ọo ishi b̄e l'ee-gude mar̄u l'o doberu onwiya ns̄o l'ẹka Chileke n̄o. ⁸ Jeye ya an̄o-gee b̄uru onye d̄u iche ono b'ọ b̄u onye d̄u ns̄o l'ẹka Onye-Nwe-Ọha n̄o.

⁹ "O -nweru onye gbakwohuru nw̄uhu l̄e mgboro ẹka ọ n̄o, o shi nno merwua ẹgbushi ono, o doberu ns̄o, o rwulewho abal̄i ẹsaa, ya erwushia ẹgbushi ono, shi nno t̄urwua mmerwu ono. ¹⁰ O rwua l'abal̄i nke ẹsato, ya ewota ndo lab̄o, ọdua ya ewota ẗnwu kparak̄u lab̄o wojeru onye l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke l'ọnu ẗlo-ẹkwandzuko. ¹¹ Ọo ya b̄u, onye l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke ono ewota nnan̄u gbaa ẹja iwhe-d̄u-ẹji, ya ewota nnan̄u ọwhua gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku gude kf̄ua ẗgwo iwhe-d̄u-ẹji ono, o meru, iswi l'ọ n̄odu l'ẹka madz̄u nw̄uhuru anw̄uhu. Ọ b̄uru mb̄oku onookwawho b̄e l'oo-me t'ishi iya d̄u-whu ns̄o az̄u. ¹² Oo-dobe onwiya iche l'ẹka Onye-Nwe-Ọha n̄o jeye ya an̄o-gezhia b̄uru

onye d̄u iche. Ya ewota igogolo, gbar̄u awha n̄u t'e gude gbaa ẹja ikpe-anmanma. Oge ọwhu, ọ n̄ohawaru b̄e l'ete aḡuduru eye iya, o noo nkele o merwuru onwiya nteke ono, o shi dobe onwiya ns̄o.

¹³ "Ọ waa iwu, d̄uru onye doberu onwiya iche l'ẹka Onye-Nwe-Ọha n̄o nd̄owa m̄e nteke o doberu onwiya iche ono dzulewho. Ee-duru iya bya l'ọnu ẗlo-ẹkwandzuko. ¹⁴ Ya an̄odu l'ẹka ono woru iwhe l'ọo-n̄u Onye-Nwe-Ọha n̄u iya. Ọo-n̄u iya igogolo, gbar̄u awha, l'ete enwe ẹka ọrwu d̄u iya l'ẹhu, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku; ya an̄u nwada at̄uru, gbar̄u awha, l'ete enwee ẹka ọrwu d̄u iya l'ẹhu, l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-d̄u-ẹji; ya an̄u ebyila, l'ete enwee ẹka ọrwu d̄u iya l'ẹhu, l'ee-gude gbaa ẹja ẹhu-guu. ¹⁵ Iwhe ọdo, l'oo-yefua ya b̄u nkata buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi m̄e akara, e meru l̄e witi, e gweru egwegwe gw̄okobe iya mman̄u m̄e ẹcha-mbeke, a w̄uru mman̄u l'eli m̄e ngwo-ẹja nri ȳle ngwo-ẹja mm̄e, l'etsoje iya n̄u.

¹⁶ "Iwhe ono g'ọ ha b̄e onye l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke l'a-n̄ukota Onye-Nwe-Ọha. Ya agbaa ẹja iwhe-d̄u-ẹji ono m̄e ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono. ¹⁷ Onye l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke ono abya an̄u Onye-Nwe-Ọha nkata buredi ono, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, gbua ebyila wh̄o gude gbaar̄u Onye-Nwe-Ọha ẹja ẹhu-guu; ya eye-kobekwa iya wh̄o ngwo-ẹja nri ȳle ngwo-ẹja mm̄e, l'etsoje iya n̄u. ¹⁸ Ọ b̄uru l'ọnu ẗlo-ẹkwandzuko b̄e onye ono, d̄uru Onye-Nwe-Ọha ns̄o ono l'a-n̄odu rwushia ẹgbushi ono, o doberu ns̄o. Ya ekpota ẹgbushi ono ch̄iru ye l'ọku, e gude akp̄o an̄u ngwo-ẹja ẹhu-guu wh̄o ọku.

¹⁹ "Onye ono, d̄uru Onye-Nwe-Ọha ns̄o ono -rwushigelewho ẹgbushi ono, o doberu ns̄o; ọo ya b̄u; onye l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke eworu ẹka ebyila ono, e shiru eshi d̄e ya l'ẹka t'ọ par̄u m̄e akara lan̄u, l'eete eyee iwhe lekoje buredi, shi l̄e nkata wh̄o m̄e ẹcha-mbeke lan̄u, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. ²⁰ Nteke ono, onye l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke ono abya amaa ya amama l'iwhu Onye-Nwe-Ọha t'ọ b̄uru ngwo-ẹja amama. Iwhe ono g'ọ ha b̄e d̄ukotakwa ns̄o, ọ b̄uru onye l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke b̄e nwe iya n̄u ȳle ñd̄u ebyila ono, a mar̄u amama m̄e ẗtakfu iya ono, a n̄uru Onye-Nwe-Ọha. E megee ya nno b̄e onye ono, d̄uru Onye-Nwe-Ọha ns̄o ono nweru ike ya anḡua mm̄e.

²¹ "O noo b̄u iwu d̄uru onye doberu onwiya ns̄o l'ẹka Onye-Nwe-Ọha n̄o ndono b̄u iya b̄u onye kweru ẗkwa l̄e ya l'e-dobe onwiya ns̄o l'ẹka Onye-Nwe-Ọha n̄o m̄e iwhe l'ọo-n̄u Onye-Nwe-Ọha nteke oge iya dzuleruwho, t'a ḡufukwa iya iwhe ọdo, l'ọo-n̄u l̄ege ẹka iya beru. Ọle o medzufutaje iwhe o kweru ẗkwa iya ẹgube iwu onye d̄uru Onye-Nwe-Ọha ns̄o d̄u d̄u."

Gẹ ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke l'e-shije agọ ọnu-ọma anọ ndu Ízurẹlu

²² Onye-Nwe-Ọha bya asọ Mósísu: ²³ “Kfuru Éronu yẹle unwu iya sọ whẹ l'ọ waa bọ gẹ whẹ l'e-shije agọru ndu Ízurẹlu ọnu-ọma ndọwa: Gẹ l'ii-kfuru whẹ tẹ whẹ kfuje iya bọ:

²⁴ “Tẹ Onye-Nwe-Ọha goru

ọnu-ọma nọ unu, ya echekwaa unu.

²⁵ Tẹ Onye-Nwe-Ọha mee t'atatiwhu iya

nwujeeru unu, ya emejeeru unu eze-iwhe-ọma.

²⁶ Tẹ Onye-Nwe-Ọha cheberu unu iwhe,

ya emee t'unu buru guu.

²⁷ “O noo gẹ whẹ l'e-shi dobe ẹwha mu l'ẹka ndu Ízurẹlu nọ ndọge mu agọru whẹ ọnu-ọma.”

Odobe Mkpuumkpu-ẹkwa Onye-Nwe-Ọha nsọ

7 Tọ dọ iya bọ, Mósísu gvubegewho mkpu-umkpu-ẹkwa, ọ wọya ya mmanọ bya edobe iya nsọ, dobekwawho iwhe bọ ọya mkpuumkpu-ẹkwa ono g'ọ ha nsọ. O nokwawho g'ọ wọru mmanọ l'ẹnya-mgbeja dobe iya nsọ, bya edobekwawho iwhe bọ ọya ẹnya-mgbeja ono g'ọ ha nsọ. ² Ọo ya bọ, ndu ishi ndu Ízurẹlu, bọ ndu bọ-gee ishi l'ibe nna whẹ, mbọ ndu bọ ishi l'ikfu g'ikfu ha, bọ iya bọ ndu ishi ono, yeru ẹka a gọa ndu Ízurẹlu ọgu; bya eworu iwhe nọ. ³ Iwhe whẹ nọru Onye-Nwe-Ọha bẹ bọ ọgba-kperekpere ishii, e kpuchiru iwhe mẹe oke-eswi iri l'ẹbo. Ndu ishi ono bẹ nọru oke-eswi nnanọ nnanọ l'ẹhu l'ẹhu. Whẹ dọ ẹbo-ẹbo nọ ọgba-kperekpere lanọ. O noo iwhe whẹ wotaru bya anọ l'iwhe mkpuumkpu-ẹkwa ndono.

⁴ Onye-Nwe-Ọha sọ Mósísu: ⁵ “Nata whẹ iwhe lile ono, whẹ nọru nke ọwhu l'ee-gude iya eje ozhi lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko. Gọ eworu iya nọ ndu ikfu Lívayi. Onyenọnu bẹ l'iji-nọ lẹge ozhi iya gbarọ.”

⁶ Ọo ya bọ, Mósísu bya ewota ọgba-kperekpere ono mẹe oke-eswi ono nọ ndu ikfu Lívayi. ⁷ Ẹpa Geshonu b'ọ nọru ọgba-kperekpere labọ mẹe oke-eswi ẹno tẹ whẹ gude jeje ozhi, gbarọ whẹ nọ. ⁸ Ọ nọ ẹpa Merari ọgba-kperekpere ẹno mẹe oke-eswi ẹsato tẹ whẹ gude jeje ozhi, gbarọ whẹ nọ. Ndu ono gẹ whẹ ha bẹ nọkota l'ẹka Itama nwa Éronu, bọ onye l'agbajẹ ẹja nọ Chileke eje ozhi whẹ. ⁹ Obenu l'ẹpa Kohatu bẹ l'adudua ọwhu ọ nọru whẹ nkele ọo whẹbedua b'ọ dọ l'ẹka, mbọ oleta iwhe dọ nsọ ẹnya bọ iya bọ ovu iwhe dọ nsọ l'ukuvu.

¹⁰ Mbọku, a wọru mmanọ l'ẹnya-mgbeja Chileke t'e gude woru iya ye Chileke l'ẹka bẹ ndu ishi ono, l'achị Ízurẹlu wotageeru iwhe bya anọ l'ẹnya-mgbeja ono.

¹¹ Onye-Nwe-Ọha bya asọ Mósísu: “Mbọku, fútaru nọ bẹ onye ishi lanọ, l'e-wotaje iwhe nkiya bya anọ t'e gude ye ẹnya-mgbeja ono l'ẹka Chileke.”

¹² Onye wotaru iwhe nkiya bya anọ lẹ mbọku nke mbọ bẹ bọ Nahushonu nwa Amínadabu, bọ onye ishi, l'achị ikfu Juda. ¹³ Iwhe ọ nọru bẹ bọ: efere lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ shẹkelu ọkpọro ugbo ishii lẹ shẹkelu iri, bya anọkwawho ọkwa lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ shẹkelu ọkpọro ugbo ẹto lẹ shẹkelu iri. Ẹrwa mkpọla-ọcha ono bẹ yẹle shẹkelu ọlo-nsọ bọ iwhe lanọ. Ọwhunonu b'e yejishikotaru eyejishi lẹ witi, e gweru egwegwe gwọkobe iya mmanọ, t'e gude gwoo ngwo-ẹja nri.

¹⁴ Iwhe ọdo, ọ nọru bẹ bọ ite lanọ, e meru lẹ mkpọla-ododo iri, iwhe jiru iya nọ bọ unwù isensu; ¹⁵ bya anọ nwa oke-eswi lanọ mẹe ebyila lanọ mẹe igogolo lanọ, gbarọ awha, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, ¹⁶ ọwaa mkpi lanọ, l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-dọ-ẹji, ¹⁷ mẹe oke-eswi labọ mẹe ebyila ise mẹe mkpi ise mẹe igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gude gbaa ẹja ẹhu-guu. O noo bọ iwhe Nahushonu nwa Amínadabu wotaru bya anọ ndono.

¹⁸ A bya abya lẹ mbọku nke ẹbo, Netanẹlu nwa Zúwa, bọ onye ishi, l'achị ikfu Ísaka wota iwhe nkiya bya anọ.

¹⁹ Iwhe ọ nọru bẹ bọ: efere lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkpọro shẹkelu ugbo ishii lẹ shẹkelu iri, bya anọkwawho ọkwa lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkpọro shẹkelu ugbo ẹto lẹ shẹkelu iri. Ẹrwa mkpọla-ọcha ono bẹ yẹle shẹkelu ọlo-nsọ bọ iwhe lanọ. Ọwhunonu b'e yejishikotaru eyejishi lẹ witi e gweru egwe, gwọkobe iya mmanọ, t'e gude gwoo ngwo-ẹja nri. ²⁰ Iwhe ọdo, ọ nọru bẹ bọ ite lanọ, e meru lẹ mkpọla-ododo, ẹrwa iya dọ shẹkelu iri, iwhe jiru iya nọ bọ unwù isensu, ²¹ bya anọ nwa oke-eswi lanọ mẹe ebyila lanọ mẹe igogolo lanọ, gbarọ awha, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, ²² ọwaa mkpi lanọ, l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-dọ-ẹji, ²³ mẹe oke-eswi labọ mẹe ebyila ise mẹe mkpi ise mẹe igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gbaa ẹja ẹhu-guu. O noo iwhe Netanẹlu nwa Zúwa wotaru bya anọ ndono.

²⁴ A bya abya lẹ mbọku nke ẹto, Eliyabu nwa Helonu, bọ onye ishi, l'achị ikfu Zébulonu wota iwhe nkiya bya anọ. ²⁵ Iwhe ọ nọru bẹ bọ: efere lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkpọro shẹkelu ugbo ishii lẹ shẹkelu iri, bya anọkwawho ọkwa lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkpọro ugbo ẹto lẹ shẹkelu iri. Ẹrwa mkpọla-ọcha ono bẹ yẹle shẹkelu ọlo-nsọ bọ iwhe lanọ. Ọwhunonu b'e yejishikotaru eyejishi lẹ witi, e gweru egwegwe gwọkobe iya mmanọ, t'e gude gwoo ngwo-ẹja nri. ²⁶ Iwhe ọdo, ọ nọru bẹ bọ ite lanọ, e meru lẹ mkpọla-ododo, ẹrwa iya dọ shẹkelu iri, iwhe jiru iya nọ bọ unwù isensu, ²⁷ bya anọ nwa oke-eswi lanọ mẹe ebyila lanọ mẹe igogolo lanọ, gbarọ awha, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, ²⁸ ọwaa mkpi lanọ, l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-dọ-ẹji, ²⁹ mẹe oke-eswi labọ mẹe ebyila ise mẹe mkpi ise mẹe igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gude gbaa ẹja ẹhu-guu. O

noo bu iwhe Eliyabu nwa Helonu wotaru bya anu ndono.

³⁰ A bya abya le mboku nke eno, Elizuru nwa Shediyo, bu onye ishi, l'achi ikfu Rubenu wota iwhe nkiya bya anu. ³¹ Iwhe o nuru be bu: efere lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya du ukporo shekelu ugbo ishii le shekelu iri, bya anukwawho okwa lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya du ukporo ugbo eto le shekelu iri. Erwa mkpola-ocha ono be ye shekelu ulo-nsọ bu iwhe lanu. Qwhunonu b'e yejishikotaru eyejishi le witi, e gweru egwegwe gwokobe iya mmanu, t'e gude gwoo ngwo-aja nri. ³² Iwhe odo, o nuru be bu ite lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iwhe jiru iya nu bu unwu isensu, ³³ bya anu nwa oke-eswi lanu mee ebyila lanu mee igogolo lanu, gbaru awha, l'ee-gude gbaa aja okpokota-iwhe-oku; ³⁴ owaa mkpi lanu, l'ee-gude gbaa aja iwhe-du-aji, ³⁵ mee oke-eswi labo mee ebyila ise mee mkpi ise mee igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gude gbaa aja ehuguu. O noo bu iwhe Elizuru nwa Shediyo wotaru bya anu ndono.

³⁶ A bya abya le mboku nke ise, Shelumelu nwa Zurishadayi, bu onye ishi, l'achi ikfu Simiyonu wota iwhe nkiya bya anu. ³⁷ Iwhe o nuru be bu: efere lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya du ukporo shekelu ugbo ishii le shekelu iri, bya anukwawho okwa lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya du ukporo shekelu ugbo eto le shekelu iri. Erwa mkpola-ocha ono be ye shekelu ulo-nsọ bu iwhe lanu. Qwhunonu b'e yejishikotaru eyejishi le witi, e gweru egwegwe gwokobe iya mmanu, t'e gude gwoo ngwo-aja nri. ³⁸ Iwhe odo, o nuru be bu ite lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri, iwhe jiru iya nu bu unwu isensu, ³⁹ bya anu nwa oke-eswi lanu mee ebyila lanu mee igogolo lanu, gbaru awha, l'ee-gude gbaa aja okpokota-iwhe-oku, ⁴⁰ owaa mkpi lanu, l'ee-gude gbaa aja iwhe-du-aji ⁴¹ mee oke-eswi labo mee ebyila ise mee mkpi ise mee igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gude gbaa aja ehuguu. O noo bu iwhe Shelumelu nwa Zurishadayi wotaru bya anu ndono.

⁴² A bya abya le mboku nke ishii, Eliyasafu nwa Diyuwelu, bu onye ishi, l'achi ikfu Gadu wota iwhe nkiya bya anu. ⁴³ Iwhe o nuru be bu: efere lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya ukporo shekelu ugbo ishii le shekelu iri, bya anukwawho okwa lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya du ukporo shekelu ugbo eto le shekelu iri. Erwa mkpola-ocha ono be ye shekelu ulo-nsọ bu iwhe lanu. Qwhunonu b'e yejishikotaru eyejishi le witi, e gweru egwegwe, gwokobe iya mmanu, t'e gude gwoo ngwo-aja nri. ⁴⁴ Iwhe odo, o nuru be bu ite lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri, iwhe jiru iya nu bu unwu isensu, ⁴⁵ bya anu nwa oke-eswi lanu mee ebyila lanu mee igogolo lanu, gbaru awha, l'ee-gude gbaa aja okpokota-iwhe-oku,

⁴⁶ owaa mkpi lanu, l'ee-gude gbaa aja iwhe-du-aji, ⁴⁷ mee oke-eswi labo mee ebyila ise mee mkpi ise mee igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gude gbaa aja ehuguu. O noo bu iwhe Eliyasafu nwa Diyuwelu wotaru bya anu ndono.

⁴⁸ A bya abya le mboku nke esaa, Elishama nwa Amihudu, bu onye ishi, l'achi ikfu Ifuremu wota iwhe nkiya bya anu. ⁴⁹ Iwhe o nuru be bu: efere lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya du ukporo shekelu ugbo ishii le shekelu iri, bya anukwawho okwa lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya du ukporo shekelu ugbo eto le shekelu iri. Erwa mkpola-ocha ono be ye shekelu ulo-nsọ bu iwhe lanu. Qwhunonu b'e yejishikotaru eyejishi le witi, e gweru egwegwe, gwokobe iya mmanu, t'e gude gwoo ngwo-aja nri. ⁵⁰ Iwhe odo, o nuru be bu ite lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya shekelu iri; iwhe jiru iya nu bu unwu isensu, ⁵¹ bya anu nwa oke-eswi lanu mee ebyila lanu mee igogolo lanu, gbaru awha, l'ee-gude gbaa aja okpokota-iwhe-oku, ⁵² owaa mkpi lanu, l'ee-gude gbaa aja iwhe-du-aji, ⁵³ mee oke-eswi labo mee ebyila ise mee mkpi ise, igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gude gbaa aja ehuguu. O noo bu iwhe Elishama nwa Amihudu wotaru bya anu ndono.

⁵⁴ A bya abya le mboku nke esato, Gamaliyelu nwa Pedazo, bu onye ishi, l'achi ikfu Manase wota iwhe nkiya bya anu. ⁵⁵ Iwhe o nuru be bu: efere lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya du ukporo shekelu ugbo ishii le shekelu iri, bya anukwawho okwa lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya du ukporo shekelu ugbo eto le shekelu iri. Erwa mkpola-ocha ono be ye shekelu ulo-nsọ bu iwhe lanu. Qwhunonu b'e yejishikotaru eyejishi le witi, e gweru egwegwe, gwokobe iya mmanu, t'e gude gwoo ngwo-aja nri. ⁵⁶ Iwhe odo, o nuru be bu ite lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iwhe jiru iya nu bu unwu isensu, ⁵⁷ bya anu nwa oke-eswi lanu mee ebyila lanu mee igogolo lanu, gbaru awha, l'ee-gude gbaa aja okpokota-iwhe-oku, ⁵⁸ owaa mkpi lanu, l'ee-gude gbaa aja iwhe-du-aji, ⁵⁹ mee oke-eswi labo mee ebyila ise, mee mkpi ise mee igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gude gbaa aja ehuguu. O noo bu iwhe Gamaliyelu nwa Pedazo wotaru bya anu ndono.

⁶⁰ A bya abya le mboku nke tete, Abidanu nwa Gidiyoni, bu onye ishi, l'achi ikfu Benjaminu wota iwhe nkiya bya anu. ⁶¹ Iwhe o nuru be bu: efere lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya du ukporo shekelu ugbo ishii le shekelu iri, bya anukwawho okwa lanu, e meru le mkpola-ocha, erwa iya ukporo shekelu ugbo eto le shekelu iri. Erwa mkpola-ocha ono be ye shekelu ulo-nsọ bu iwhe lanu. Qwhunonu b'e yejishikotaru eyejishi le witi, e gweru egwegwe, gwokobe iya mmanu, t'e gude gwoo ngwo-aja nri.

⁶² Iwhe odo, o nuru be bu ite lanu, e meru le mkpola-

ododo, ẹrwa iya dọ shẹkelu iri, iwhe jiru iya nọ bọ ̀n-wù isensu, ⁶³ bya anọ nwa oke-eswi lanọ mee ebyila lanọ mee igogolo lanọ, gbarọ awha, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, ⁶⁴ ọwaa mkpi lanọ, l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-dọ-ẹji, ⁶⁵ mee oke-eswi labọ mee ebyila ise mee mkpi ise mee igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gude gbaa ẹja ẹhu-guu. O noo bọ iwhe Abidanu nwa Gidiyoni wotaru bya anọ ndono.

⁶⁶ A bya abya lẹ mbọku nke iri, Ahiyeza nwa Amishadayi, bọ onye-ishi, l'achị ikfu Danu wota iwhe nkiya bya anọ. ⁶⁷ Iwhe ọ nuru bẹ bọ: efere lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkporo shẹkelu ugbo ishii lẹ shẹkelu iri, bya anọkwawho ọkwa lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkporo shẹkelu ugbo ẹto lẹ shẹkelu iri. Ẹrwa mkpọla-ọcha ono bẹ yẹle shẹkelu ọlo-nsọ bọ iwhe lanọ. Ọwhunonu b'e yejishikotaru eyejishi lẹ witi, e gweru egwegwe gwọkobe iya mmanọ, t'e gude gwoo ngwo-ẹja nri. ⁶⁸ Iwhe ọdo, ọ nuru bẹ bọ ite lanọ, e meru lẹ mkpọla-ododo, ẹrwa iya dọ shẹkelu iri; iwhe jiru iya nọ bọ ̀n-wù isensu, ⁶⁹ bya anọ nwa oke-eswi lanọ mee ebyila lanọ mee igogolo lanọ, gbarọ awha, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, ⁷⁰ ọwaa mkpi lanọ, l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-dọ-ẹji, ⁷¹ mee oke-eswi labọ mee ebyila ise mee mkpi ise mee igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gude gbaa ẹja ẹhu-guu. O noo bọ iwhe Ahiyeza nwa Amishadayi wotaru bya anọ ndono.

⁷² A bya abya lẹ mbọku nke iri lẹ nnanọ; Pagẹlu nwa Ọkuranu, bọ onye ishi, l'achị ikfu Asha wota iwhe nkiya bya anọ. ⁷³ Iwhe ọ nuru bẹ bọ: efere lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha ẹrwa iya dọ ọkporo shẹkelu ugbo ishii lẹ shẹkelu iri, bya anọkwawho ọkwa lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkporo shẹkelu ugbo ẹto lẹ shẹkelu iri. Ẹrwa mkpọla-ọcha ono bẹ yẹle shẹkelu ọlo-nsọ bọ iwhe lanọ. Ọwhunonu b'e yejishikotaru eyejishi lẹ witi, e gweru egwegwe, gwọkobe iya mmanọ, t'e gude gwoo ngwo-ẹja nri. ⁷⁴ Iwhe ọdo, ọ nuru bẹ bọ ite lanọ, e meru lẹ mkpọla-ododo, ẹrwa iya dọ shẹkelu iri, iwhe jiru iya nọ bọ ̀n-wù isensu, ⁷⁵ bya anọ nwa oke-eswi lanọ mee ebyila lanọ mee igogolo lanọ, gbarọ awha, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, ⁷⁶ ọwaa mkpi lanọ, l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-dọ-ẹji, ⁷⁷ mee oke-eswi labọ mee ebyila ise mee mkpi ise mee igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gude gbaa ẹja ẹhu-guu. O noo bọ iwhe Pagẹlu nwa Ọkuranu wotaru bya anọ ndono.

⁷⁸ A bya abya lẹ mbọku nke iri l'ẹbo; Ahira nwa Enanu, bọ onye ishi, l'achị ikfu Náfutali wota iwhe nkiya bya anọ. ⁷⁹ Iwhe ọ nuru bẹ bọ: efere lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkporo shẹkelu ugbo ishii lẹ shẹkelu iri, bya anọkwawho ọkwa lanọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkporo shẹkelu ugbo ẹto lẹ shẹkelu iri. Ẹrwa mkpọla-ọcha ono bẹ yẹle shẹkelu ọlo-nsọ bọ iwhe lanọ. Ọwhunonu b'e

yejishikotaru eyejishi lẹ witi, e gweru egwegwe, gwọkobe iya mmanọ, t'e gude gwoo ngwo-ẹja nri. ⁸⁰ Iwhe ọdo, ọ nuru bẹ bọ ite lanọ, e meru lẹ mkpọla-ododo, ẹrwa iya dọ shẹkelu iri; iwhe jiru iya nọ bọ ̀n-wù isensu, ⁸¹ bya anọ nwa oke-eswi lanọ mee ebyila lanọ mee igogolo lanọ, gbarọ awha, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, ⁸² ọwaa mkpi lanọ, l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-dọ-ẹji; ⁸³ mee oke-eswi labọ mee ebyila ise mee mkpi ise mee igogolo ise, gbageeru awha, l'ee-gbushi gude gbaa ẹja ẹhu-guu. O noo bọ iwhe Ahira nwa Enanu wotaru bya anọ ndono.

⁸⁴ Ọ waa bọ iwhe g'iwhe ha ndu ishi, l'achị Ízurẹlu wotaru bya anọ t'e gude ye ẹnya-mgbeja ono l'ẹka Chileke, mbọ nteke ono, a wuru iya mmanọ. Iwhe whẹ nuru bẹ bọ: efere iri l'ẹbo, e meru lẹ mkpọla-ọcha mee ọkwa iri l'ẹbo, e meru lẹ mkpọla-ọcha mee ite iri l'ẹbo, e meru lẹ mkpọla-ododo. ⁸⁵ Efere lanọ b'e meru lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkporo shẹkelu ugbo ishii lẹ shẹkelu iri, mee ọkwa lanọ lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkporo shẹkelu ugbo ishii lẹ shẹkelu iri. Ẹrwa mkpọla-ọcha, e gude mekota aya ono l'owhu bẹ ẹrwa iya dọ ọnu shẹkelu ugbo ishii. Ẹrwa mkpọla-ọcha ono bẹ yẹle shẹkelu ọlo-nsọ bọ iwhe lanọ. ⁸⁶ Ite iri l'ẹbo ono, e meru lẹ mkpọla-ododo, e yejishikotaru ̀nwù isensu eyejishi bẹ mkpọla-ododo, e gude mee ya bẹ ẹrwa iya dọ shẹkelu iri, bọ gẹ l'ọohaje mbọ ẹrwa mkpọla-ododo ẹka-dọ-nsọ. Ẹrwa mkpọla-ododo, e gude mekota aya ono l'owhu bẹ dukota ọkporo shẹkelu ugbo ishii. ⁸⁷ Iwhe bọ mkpakọ anọ, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku dukota bẹ bọ, ̀nwu oke-eswi iri l'ẹbo mee ebyila iri l'ẹbo mee igogolo iri l'ẹbo, gbageeru awha yẹle ngwo-ẹja nri, tso iya nọ, ọwaa mkpi iri l'ẹbo, l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-dọ-ẹji. ⁸⁸ Anọ lile, l'ee-gbu gude gbaa ẹja ẹhu-guu bẹ dukota oke-eswi ọkporo l'ẹno mee ọkporo ebyila ugbo ẹto mee ọkporo mkpi ugbo ẹto mee ọkporo igogolo ugbo ẹto, gbageeru awha. O noo bọ iwhe a nuru t'e gude ye ẹnya-mgbeja ono ye l'ẹka Chileke, mbọ nteke ono, a wuru iya mmanọ.

⁸⁹ Nteke Mósisu bya abahọ tẹ yẹle Onye-Nwe-Ọha kfugbabe l'ime Ọlo-ẹkwa-ndzuko b'ọ nuru olu-okfu g'o shi l'okfu igbe l'aa-noje akfọ ugwo iwhe-dọ-ẹji, mbọ ono, tukoru l'eli igbe-iwu, olu okfu ono l'ekfu eyeru iya; lẹ mgbakọ cherubu labọ. Olu-okfu ono bẹ kfuru yeru iya.

Odo be oryọku

8 Onye-Nwe-Ọha sọ Mósisu: ² "Kfuru Ẹronu sọ iya l'ọ bya l'a-dọbe oryọku, t'ọ dọbe oryọku ẹsaa ono nke ọwhu iworo iya l'a-ngashi atatiwhu iwhe ono, a tukoberu iya." ³ Ẹronu mee ya ẹgube ono, a sọru t'ọ mee ya bya adọbe oryọku ono nke ọwhu iworo iya ngashiru atatiwhu iwhe ono, a tukoberu iya, bukwanu

gẹ Onye-Nwe-Ọha t̄uru iya Ḿosisu l'iwu. ⁴ Ọ waa b̄u g'e gude mee iwhe ono, l'aatukobeje oryọku ono: Ọo mkpọla-ododo, e tsusaru ọsa b'e gude mekota iya watalẹwho l'ike iya jeye lẹ nchị iya. Iwhe ono, l'aatukobeje oryọku ono b'e meleruwho l'ụdudu, Onye-Nwe-Ọha goshiru Ḿosisu.

Ọsafu ndu Lívayi mmerwu

⁵ Onye-Nwe-Ọha s̄u Ḿosisu: ⁶ "Wofuta ndu Lívayi l'echilabọ ndu Ízurẹlu safu whẹ mmerwu l'ẹhu. ⁷ Ọ waa gẹ l'ii-shi safu whẹ mmerwu ono ndọwa: Wota mini l'eegudeje aturwu iwhe whee whẹ l'ẹhu, whẹ akp̄ushikota iwhe b̄u ẹji, d̄u whẹ l'ẹhu, bya asashia uwe whẹ shi nno safu onwowhe mmerwu. ⁸ Whẹ ewo-ta nwa oke-eswi yẹle ngwo-ẹja nri, tso iya n̄u, mb̄u ọkpobe ụturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu. Ọo ya b̄u, ḡu ewotafua nwa oke-eswi ọdo, l'ee-gude gbaa ẹja iwhe-d̄u-ẹji. ⁹ Ḡu eduru ndu Lívayi bya l'iwu Ụlo-ẹkwa-ndzuko; kua iwhe b̄u Ízurẹlu l'owhu tẹ whẹ byakọta ẹka ono. ¹⁰ Nteke i duru ndu Lívayi bya l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, tẹ ndu Ízurẹlu byibe whẹ ẹka l'ishi.

¹¹ Ẹronu abya eworu ndu Lívayi ono n̄u Onye-Nwe-Ọha tẹ whẹ b̄uru iya ngwo-ẹja amama, shi l'ẹka ndu Ízurẹlu nke ọwhu whẹ l'a-nọ ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi.

¹² Nteke ono, ndu Lívayi abya ebyibegee oke-eswi ono ẹka l'ishi, ḡu egude nnanu gbaa ẹja iwhe-d̄u-ẹji, gude nnanu gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku n̄u Onye-Nwe-Ọha, shi nno kfua ụgwọ iwhe-d̄u-ẹji ndu Lívayi meg-baberu.

¹³ "Tẹ ndu Lívayi nọdu l'atatiwhu Ẹronu yẹle unwu iya, ḡu eye whẹ l'ẹka Onye-Nwe-Ọha tẹ whẹ b̄uru iya ngwo-ẹja amama. ¹⁴ O noo ụzo, l'ii-shi dobe ndu Lívayi iche l'ẹka ndu Ízurẹlu ọwhu nọ. Ndu Lívayi l'a-b̄u ndu nkemu. ¹⁵ I -safu-gelewho ndu Lívayi mmerwu l'ẹhu, bya eworu whẹ n̄u Onye-Nwe-Ọha g'ọo ngwo-ẹja amama ono, ọo ya b̄u, whẹ ejelaha ozhi lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko. ¹⁶ Ọo whẹbedua bẹ l'aa-paru ọpa-l'owhu n̄u mu l'echilabọ ndu Ízurẹlu. Mu wotawaru whẹ tẹ whẹ b̄uru ndu nkemu nọ-chia ẹnya iwhe b̄u ọkpara l'alị Ízurẹlu l'owhu, mb̄u iwhe b̄u unwoke mb̄u, vu ụzo waa ẹkpa-nwa l'alị Ízurẹlu l'owhu. ¹⁷ Ndu b̄u ọkpara l'alị Ízurẹlu l'owhu, mb̄u madz̄u m̄e anumanu bẹ b̄ukota nkemu. Nteke ono, mu gbushikotaru iwhe b̄u ọkpara l'alị Íjiputu bẹ mu doberu whẹ iche tẹ whẹ b̄uru nkemu. ¹⁸ Ntaa bẹ mu wotawaru ndu Lívayi tẹ whẹ nọ-chia ẹnya ndu b̄u ọkpara l'alị Ízurẹlu l'owhu. ¹⁹ L'echilabọ ndu Ízurẹlu l'owhu bẹ mu wotawaru ikfu Lívayi woru n̄u Ẹronu yẹle unwu iya, tẹ whẹ jejeru ndu Ízurẹlu ozhi lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko, whẹ akf̄ujee ụgwọ iwhe-d̄u-ẹji unwu Ízurẹlu meru, nke ọwhu mgbu-ọnwu l'ete egbu whẹ m̄e whẹ kp̄okilitaru ẹka-d̄u-nso ntse."

²⁰ Ḿosisu m̄e Ẹronu m̄e iwhe b̄u ndu Ízurẹlu l'owhu bya emeru yeru ndu Lívayi ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha

t̄uru iya Ḿosisu l'iwu t'e meeru ndu Lívayi. ²¹ Ndu Lívayi safu onwowhe mmerwu, shi l'iwhe-d̄u-ẹji, whẹ metag-baberu, bya asaa uwe whẹ asa. Ọo ya b̄u, Ẹronu woru whẹ n̄u Onye-Nwe-Ọha tẹ whẹ b̄uru iya ngwo-ẹja amama, bya akf̄ua ụgwọ iwhe-d̄u-ẹji, whẹ metagbaberu, shi nno sachaa whẹ mmerwu, d̄u whẹ l'ẹhu. ²² E megee, ndu Lívayi nọdu Ẹronu yẹle unwu iya l'ẹka wata oje ozhi lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko. Ọ b̄uru lẹge Onye-Nwe-Ọha t̄uru iya Ḿosisu l'iwu b̄u gẹ whẹ meru ndu Lívayi ono.

²³ Onye-Nwe-Ọha bya asu Ḿosisu: ²⁴ "Iwhe-e bẹ b̄u ndu Lívayi b'ọ d̄uru: Onye gbaru ụkporo awha l'awha ise t̄ugbua bẹ l'a-nọ eje ozhi lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko.

²⁵ Onye jetawaru rwua ụkporo awha ugbo labọ l'awha iri bẹ l'a-t̄uta ume ozhi, jebuhu ozhi l'ooje lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko. ²⁶ Ọle ọ -d̄ukwa onye ọbu t'o yeru unwunna iya ẹka l'ozhi Ụlo-ẹkwa-ndzuko ono, t'o yetakwa iya rọ, obenu l'onye ọbu bẹ jebuhuwaru ozhi. O noo ụzo, l'ii-shi n̄u ndu Lívayi ozhi, whẹ l'a-nọ eje ndono."

Oge O-je-ghata

9 L'onwa mb̄u l'awha kwe ndu Ízurẹlu awha labọ nkele whẹ shi l'alị Íjiputu f̄uta bẹ Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Ḿosisu l'echi-ẹgu Sáyinayi s̄u iya: ² "Tẹ ndu Ízurẹlu rikwaa oge O-je-ghata l'oge, a t̄u-buru t'e rije iya. ³ Onwa-a d̄ulewho l'abalị iri l'eno t'unu ria oge O-je-ghata ono lẹ nteke ono, a t̄u-buru t'e rije iya. Nteke unu l'a-wata iya eriri bẹ b̄u m̄e ẹnyanwu lad̄elewho l'ishi. Unu rikwaa oge ono lẹge iwu iya m̄e nso iya d̄u." ⁴ O noo ya, Ḿosisu bya ekfuru ndu Ízurẹlu tẹ whẹ ria oge O-je-ghata ono. ⁵ O rwulewho g'onwa mb̄u ono d̄u l'abalị iri l'eno, whẹ ria oge O-je-ghata ono. Whẹ riru iya g'ẹnyanwu l'abyawaa ariba l'echi-ẹgu Sáyinayi. Ndu Ízurẹlu mekota iwhe lile ono ẹgube Onye-Nwe-Ọha kfuru iya Ḿosisu.

⁶ Ọle o nwekwanuru ndu ọwhu l'ete etsoo ria oge O-je-ghata ono mb̄oku ono, e riru iya nkele mmerwu d̄u whẹ l'ẹhu iswi lẹ whẹ byiru onye nwuhuru anwuhu ẹka. Ndu ono byakfuta Ḿosisu yẹle Ẹronu mb̄oku ono ⁷ bya asu Ḿosisu lẹ mmerwu d̄ukwa whẹ l'ẹhu nkele whẹ byiru onye nwuhuru anwuhu ẹka. S̄u; ?nd̄e g'o gude t'e kwe t'anyi tsoru ndu Ízurẹlu ọwhu n̄u Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja anyi l'oge nteke ono, a t̄u-buru at̄u-bu?

⁸ Ḿosisu s̄u whẹ: "Unu ngabẹ tẹ mu maru iwhe Onye-Nwe-Ọha l'e-kfu l'iswi ẹhu unu."

⁹ Tọ d̄u iya b̄u, Onye-Nwe-Ọha s̄u Ḿosisu: ¹⁰ "Kfuru ndu Ízurẹlu s̄u whẹ agha: O -nweru onye l'ime unu, m'ọ b̄u ẹpa unu, byiru ẹka l'odzu, shi nno merwua onwiya, ọdua l'onye ọbu bẹ jeru iwhe ọdo, bẹ onye ọbu l'e-rilekwa-a oge O-je-ghata nke Onye-Nwe-Ọha.

¹¹ Nteke whẹ l'e-ri iya bẹ b̄u l'abalị iri l'eno l'onwa nke ẹbo iya m̄e ẹnyanwu bya lad̄elewho l'ishi. Iwhe whẹ l'e-

gude ria ya bu buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi mee mkpèekwo, l'atsòkaa ilu. ¹² T'ò bọ òkwa iwhe ono, ọwhu whẹ l'a-ha t'ò futa ọtsu echile iya, ya eje adùkwa ọkpu, whẹ l'e-tsupyashi etsupyashi. Whẹ ridekwa oge O-je-ghata ono tẹ whẹ dobekwa nsọ lile, dù l'ori oge ono. ¹³ Ọle onye l'ete abụa l'aasọ iya nsọ t'ò dù iwhe ọdo, o jeru, onye ọbu te eri oge O-je-ghata ono, t'e kefukwa onye ọbu l'oke l'ẹka ndibe whẹ nọ nkele ọ tọ nọdu Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja iya l'oge nteke a tu-buru atụ-bu. Onye ono bẹ iwhe-dụ-ẹji, o meru l'a-tukokwaru l'ishi.

¹⁴ "A -bya abya l'ẹka onye nkwamunlwa nọ, bu onye unu l'iya bu. Ọ -bụru l'onye dù nno bẹ chọru t'ò tsoria oge O-je-ghata nke Onye-Nwe-Ọha, t'onye ọbu tsokwaru iwu, dù l'ori oge ono mee nsọ iya ria ya. Ọ nsọ duru onye ọwhu a nwuru anwunwu l'alị-a bẹ òkwaruwho onye ọwhu lwaru alwa."

Urwukpu l'asọ-kputa Mkpuumkpu-ẹkwa

(Awụ. 40:34-38)

¹⁵ Mbọku, a kpọberu Mkpuumkpu-ẹkwa, bu iya bu Ụlo-ẹkwa, l'eedobeje ẹkwo-iwu Onye-Nwe-Ọha bẹ urwukpu sọ-kputaru iya. L'urwenyashi iya bẹ urwukpu ono òkwa g'ò ọku l'eli mkpuumkpu-ẹkwa ono, dù nno futa ọtsu. ¹⁶ O nozhiawho g'ò dù ndono tųgburu. L'eswe bẹ urwukpu ono l'asọ-kputaje mkpuumkpu-ẹkwa ono, o be l'enyashi ya adu g'ò ọku. ¹⁷ L'ọbuje nteke urwukpu ono shi l'eli ụlo-ẹkwa ono palita imeli imeli, ndu Ízurelu apalita ije whẹ tųgbua. Ẹka whẹ jetaberu, o keshita, whẹ akpọbe ụlo-ẹkwa ebubu whẹ l'ẹka ọbu noshita. ¹⁸ O noo ya, l'ọbuje, Onye-Nwe-Ọha sụ ndu Ízurelu tẹ whẹ palia ije whẹ tųgbua, whẹ apalia tųgbua, nteke bu l'ọ sụru whẹ tẹ whẹ nọdu, whẹ akpọbe ụlo-ẹkwa ebubu whẹ nọ-kirishia. Ọ bụru g'urwukpu ono nọ-beru l'eli mkpuumkpu-ẹkwa ono bu gẹ whẹ l'anọ-bejeru l'ẹka whẹ kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ ono. ¹⁹ Nteke urwukpu ono nọru ọdu l'eli mkpuumkpu-ẹkwa ono, nọ igweligwe mbọku, ndu Ízurelu anọ-kirishia, whẹ ta atųgbudu, ọ bụru gẹ Onye-Nwe-Ọha kfuru whẹ iya bu gẹ whẹ l'emeje iya. ²⁰ O nweru nteke urwukpu ono l'anọje l'eli mkpuumkpu-ẹkwa ono, nọ ya nwujiku olemole, Onye-Nwe-Ọha -sụ tẹ whẹ nọdu, whẹ akpọbe ụlo-ẹkwa ebubu whẹ nọ-kirishia, nteke bu l'ọ sụru whẹ tẹ whẹ palia ije whẹ tųgbua, whẹ apalia tųgbua. ²¹ O nweru nteke urwukpu ono l'eshije l'urwenyashi nọ jeye ọtsu; o rwua l'ọtsu ọ palihu imeli imeli, whẹ apalita ije whẹ tųgbua. Mbụ o beru ọ bụru m'ọ l'eswe bẹ urwukpu ono palihuru imeli, ọdua l'ọ ẹnyashi; nteke ọ bụ-zhiawho, nteke ọ bụ-zhiawho, ndu Ízurelu apalia ije whẹ tųgbua. ²² Nteke bukwanu l'urwukpu ono bẹ nọdu l'eli mkpuumkpu-ẹkwa ono nọ ya abalị labọ, ọdua ọ nọ ya ọnwa owu m'ọ bu awha owu, ndu Ízurelu anoshia l'ẹka whẹ kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ gẹ whẹ nọ iya; whẹ ta abya l'atųgburu

atųgburu. Obenu lẹ nteke bu l'a nọnyaaruru urwukpu ono palihu imeli, whẹ apalita tųgbushia. ²³ O noo ya bu l'ọbuje, Onye-Nwe-Ọha sụ whẹ tẹ whẹ nọdu, whẹ akpọbe ụlo-ẹkwa ebubu whẹ nọ-kirishia, nteke bu l'ọ sụru whẹ tẹ whẹ tųgburu, whẹ apalihu ije whẹ tųgbua. Iwhe lile Onye-Nwe-Ọha kfuru whẹ bẹ whẹ mekotaru ẹgube ọ tųru iya l'iwu nọ Mósisu.

Opyi-ọku labọ, e meru lẹ mkpọla-ọcha

10 Onye-Nwe-Ọha sụ Mósisu: ² "Gude mkpọla-ọcha, e tsusuru ọsa meta opyi-ọku labọ nke ọwhu l'ii-gudeje iya eku ndu Ízurelu ndzuko, gụ egudeje iya karu whẹ nteke whẹ l'a-whọta ụlo-ẹkwa ebubu whẹ tųgburu. ³ Nteke e gburu opyi-ọku labọ ono l'ugbo lanu; iwhe l'oogoshi bu t'iwhe, bu ndu Ízurelu l'owhu dzukobe l'iwu ghu l'onu Ụlo-ẹkwa-ndzuko. ⁴ Ọ -bụru l'ọ opyi-ọku lanu kpọ b'e gburu, iwhe l'oogoshi bu t'iwhe, bu ndu ishi, l'achị nọ dzukobe l'atatiwhu ghu, mbụ ndu ishi, l'achịkaa ikfu g'ikfu ha lẹ Ízurelu. ⁵ Nteke opyi-ọku ono daru nda lanu; iwhe l'oogoshi bu t'iwhe, bu ikfu g'ikfu ha, kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ l'uzo ẹnyanwu-awata palihu ije tųgburu. ⁶ Ọ -daa nke ẹbo, tẹ ndu ọwhu kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu nkewhe l'uzo ọhuda palihu ije tųgbua. Ee-gbuje opyi-ọku ono t'ọ daa ọda gude goshi lẹ whẹ bya l'apalihu tųgbua. ⁷ Unu -byajẹ l'eku edzudzu-ọha tẹ whẹ dzukobe, unu egbuja opyi-ọku ono, ọle t'uda iya ba abukwa iwhe lanu. ⁸ Ọo unu Ẹronu, bu ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke bẹ l'e-gbuje opyi-ọku ono. O noo gẹ l'ọ-dụ jeye lẹ gbururu. Nsọ ono bẹ l'a-dụ shi l'ogbo rwua l'ogbo. ⁹ Nteke bu l'ọ ọgu bẹ unu l'ẹje otso ndu ọhogu, nọ l'alị unu akpa unu ẹhu, t'unu gbua opu-ọgu unu t'ọ daa ọda nke ọwhu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu l'anyata unu, bya adzọfuta unu l'ẹka ndu ọhogu unu ono. ¹⁰ O nokwawho g'unu l'e-gbuje opyi-ọku nteke unu nọ l'ẹhu-ọtsu mee nteke unu l'eri oge unu mee nteke unu l'eri iwhe ọnwa ọwhuu unu; unu -gbagejee ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mee ẹja ẹhu-guu, unu egburu opyi-ọku ono ye iya nke ọwhu Chileke l'e-gude iya nyata unu. Ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke unu."

Ndu Ízurelu l'alufu l'echi-ẹgu Sáyinayi

¹¹ O rwua g'onwa ẹbo dù l'ukporo abalị l'awha nke ẹbo iya, urwukpu ono bya eshi l'eli mkpuumkpu-ẹkwa ono, bu ẹka ẹkwo-iwu l'aduje palihu oroke-imeli-imeli. ¹² Tọ dù iya bu lẹ ndu Ízurelu abya eshi l'echi-ẹgu Sáyinayi gbalihu tųgbushia. Whẹ jeta rwua echi-ẹgu Paranu, urwukpu ono keshita l'ẹka ono. ¹³ O noo bu mbụ, whẹ l'atųgbu l'ije whẹ ono ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha tųru iya Mósisu l'iwu. ¹⁴ Ọ bụru ndu ono, whẹ l'ikfu juda gba l'itsutsu bẹ vu ọzo palita tųgbua, gude ẹkwa-ọhubama ikfu whẹ, ọ bụru whẹ atųgbu. Ọ bụru Nahushonu nwa Aminadabu bu onye

ishì ndu ikfu Juda onó. ¹⁵ Netanelu nwa Zúwa búru onye ishì ndu ikfu nke Ísaka. ¹⁶ Eliyabu nwa Helonu búru onye ishì ndu ikfu nke Zébulonu.

¹⁷ Oo ya bú, a whọ-tsuta mkpuumkpu-ékwa, épa Geshonu mee épa Merari pata iya o búru whẹ atugbu.

¹⁸ Ikfu odo, l'etsota l'atugbu onó bẹ bú ndu onó, whẹ l'ikfu nke Rúbenu gba l'itsutsu lanu. Whẹ gude ékwa-ohubama ikfu whẹ o búru whẹ atugbu. O búru Elizuru nwa Shediyo bú onye ishì ndu ikfu Rúbenu onó.

¹⁹ Shelumelu nwa Zurishadayi búru onye ishì ndu ikfu Símiyonu. ²⁰ Éliyasafu nwa Diyuwelu búru onye ishì ndu ikfu Gadu.

²¹ To dú iya bú, épa Kohatu vuta iwhe dú nsọ palita tsoru whẹ. Whẹ bya l'ejerwudeshia, a gbee gvubewaa nu mkpuumkpu-ékwa.

²² Ikfu odo, l'etsota nu bẹ bú ndu onó, whẹ l'ikfu Ífuremu gba l'itsutsu lanu. Whẹ gude ékwa-ohubama ikfu whẹ o búru whẹ atugbu. O búru Elishama nwa Amihudu bú onye ishì ndu ikfu Ífuremu onó.

²³ Gamáliyelu nwa Pedazo búru onye ishì ndu ikfu Manáse. ²⁴ Abidanu nwa Gidiyoni búru onye ishì ndu ikfu Bénjaminu.

²⁵ Ikfu odo, l'etsota bya aburu ikfu, l'ekpejeru azu l'ije onó bú ndu onó, whẹ l'ikfu Danu gba l'itsutsu lanu.

Whẹ gude ékwa-ohubama whẹ o búru whẹ atugbu. O búru Ahiyeza nwa Amishadayi bú onye ishì ndu ikfu Danu onó. ²⁶ Pagelu nwa Okuranu búru onye ishì ndu ikfu Asha. ²⁷ Ahira nwa Enanu búru onye ishì ndu ikfu Náfutali. ²⁸ O noo gẹ ndu Ízurelu l'anoje l'itsutsu l'itsutsu palihu ije whẹ ndono.

²⁹ Mosisu bya ekfuru yeru Hobabu nwa Ruwelu, bú onye Midiyanu, bya aburu nwune nyee ya su iya: "Ntaa bẹ anyi l'abakwa t'anyi tugburu jeshia alí éka onó, Onye-Nwe-Oha kfuru anyi okfu iya su lẹ ya l'a-nu anyi. Tsonuru anyi nke owhu anyi l'e-meru ghu iwhe-oma, nkele Onye-Nwe-Oha bẹ kwewaru ndu Ízurelu ukwa oma."

³⁰ Hobabu su iya: "Waawa, mu te ejedu; mu l'alawhuwaa azu l'alí mu, mu l'alwakfuwaa abubu mu whẹ."

³¹ Obenu lẹ Mosisu suru iya: "Byiko ba ahashi nu anyi lashia. Eshi-owhu i mawaru éka anyi l'a-kpobe ulo-ekwa ebubu anyi l'echi-egu, nodunu t'anya ghu du l'eka anyi no. ³² I -tsoru anyi bẹ anyi lẹ ghu l'a-gba mgba l'iwhe-oma lile onó, Onye-Nwe-Oha l'e-meru nu anyi."

Igbe-ogbandzu mee urwukpu

³³ O noo ya, whẹ palihu ije tugbua, shi l'ugvu Onye-Nwe-Oha jezhiawho ije abali eto. Igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Oha nodu whẹ l'uzo iwhu l'ime abali eto onó achọ éka whẹ l'a-nodu tuta ume. ³⁴ L'obuje, o belewho l'eswe, urwukpu, shi l'eka Onye-Nwe-Oha no

abya atukoru whẹ l'ishi, mbu nteke onó, whẹ shi l'eka whẹ kpoberu ulo-ekwa ebubu whẹ onó tugburu.

³⁵ E -vutalewho igbe-ogbandzu onó tugbua, Mosisu asu: "Zhilihunu byiko Onye-Nwe-Oha, te ndu ohogu ghu gbaa nnanu nnanu. Te ndu onó, kpore ghu ashí vya okpa whẹ mini l'iwhu ghu." ³⁶ Éka e jetaberu zhia igbe-ogbandzu onó, Mosisu asu: "Dawhunu azu byiko Onye-Nwe-Oha; lwakfuta anyibe unukurunu ndu Ízurelu-a."

Oku, shi l'eka Onye-Nwe-Oha

11 To dú iya bú, ndu Ízurelu wata oku walaa ekfu lẹ whẹ no l'iwhe-otsulanu. Walaa onó, whẹ l'aku bya erwua Onye-Nwe-Oha lẹ nchi shi nno kpatsua ya ehu-eghughu. Oku, shi l'eka Onye-Nwe-Oha bya ekegbushikota ndu Ízurelu ndu owhu kpoberu ulo-ekwa ebubu whẹ l'uzo ishì ishì. ² Ndu Ízurelu bya aryaku Mosisu, o kfuru nu Onye-Nwe-Oha; oku onó nyishihu. ³ Oo ya bú, e kulahaa ewha éka onó Tabera, † nkele oku, shi l'eka Onye-Nwe-Oha bya ekegbushia whẹ.

Nri, l'eeke Mana

⁴ Ikpoto ndu onó whẹ lẹ ndu Ízurelu gwaru ogwamogwa tsoru l'ije onó wata orya orya egu nri. Ndu Ízurelu wata orya ékwa odo asuje: "Oo onye l'a-nu anyi anu t'anyi taa? ⁵ Anyi nyataru nteke anyi no l'alí Íjiputu, mbu nteke anyi shi anoje ata anu ema, anyi ta akfu ugwo iya, eri kukumba, eri ugboma-mini, eri liku mee alibasa mee galiku. ⁶ Ole ntaa bẹ l'aduhedua iwhe l'agujekwadu anyi egu eriri, to dú iwhe odo, anyi l'awhujekwadu ria, gbahaa mana-a."

⁷ Nri onó, bú mana bẹ ugbugba iya du g'oo akpuru koriyanda, i -lee ya enya ya adu g'oo etse bedelomu. ⁸ Ndu Ízurelu l'ejeje je ekpokoo ya gwee egwegwe, m'o kwanu tsua etsutsu l'otumu. Whẹ l'ahajeru shia ya eshi,, haru ghee ya eghe. Utso iya l'aduje g'oo iwhe e gude mmanu olivu ghee. ⁹ Nteke mana onó l'adajeru whẹ bú me iji dadalewho l'eka whẹ kpoberu ulo-ekwa ebubu whẹ l'enyashi.

Mosisu l'edoru Onye-Nwe-Oha edo

¹⁰ Mosisu bya anu gẹ ndu Ízurelu wushi-geeru l'onu ulo-ekwa ebubu whẹ aryakaa ékwa, ndu nonu l'ozo-ulo nkewhe, Onye-Nwe-Oha voru oku ghua ehu l'eka whẹ no, o tsulahaa Mosisu l'ehu. ¹¹ O jia Onye-Nwe-Oha su iya: "Oo gunu kpataru iwhe i wokfutaru mube onye ozhi nkeghu udu iwhe-otsulanu, du egube-e? Oo gunu meru, mu ta adu ghu l'obu meru g'o gude i paru ivu ehu ndu-a gẹ whẹ ha byabe mu l'ishi te mu vuru? ¹² Oo mbedua bẹ yeru ime ndu-a gẹ whẹ ha, to mu nwushiru whẹ? Ndee iwhe meru g'o gude i su te mu heru whẹ g'oo onye l'ehe nwata jeye nteke mu l'e-heru

† Iwhe Tabera futaru bẹ bu oku-ekeke.

whẹ rwua alì ẹka ono, i kweru ụkwa iya bya eribuaru nna whẹ oche lẹ nte sụ l'ji-nụ whẹ? ¹³ ?Oo awe bẹ mu l'a-whụ anụ, mu l'a-nụgbabe ndu-a? Ntekenteke bẹ whẹ l'anọje arya ẹkwa ekpu mu asuje tẹ mu nụ whẹ anụ tẹ whẹ taa! ¹⁴ Mu ta adụkwa ike ehokota ndu-a nwẹkinyi mu, ivu ẹhu whẹ l'anyi-gbukwa mu anyi-gbu. ¹⁵ O bekwa nke t'i shi nno mee mu iya, gbẹ-chia gbule mu whọ mgbu lanụ ntaa, m'ọ -bụru lẹ mu dụ ghu l'obu, nke ọwhu mu l'ete anọdu ndzụ gude ẹnya mu whụ gẹ l'ọdua."

¹⁶ Onye-Nwe-Ọha bya eyeeru Mosisu ọnu sụ iya: "Chịta ndu bụ ọgurennya Ízurẹlu ụkporo madzụ ugbo ẹto l'ụmadzụ iri tẹ whẹ byakfuta mu, mbụ ndu ì hụberu ama lẹ whẹ bụwho ndu bụ ọgurennya, bụru ndu ishi whẹ. Chìta whẹ tẹ gụ lẹ whẹ tụko bya akfuru lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko. ¹⁷ Mu l'e-nyizeta byakfuta ghu l'ẹka ono, mu lẹ ghu ekfugba okfu, mu aharu ume, dụ ghu l'ẹhu habọta woru ye ndu ono l'ẹhu nkewhe nke ọwhu whẹ l'e-yeta ẹka evubude ghu ivu ono, t'i be evuhe iya nwẹka ghu. ¹⁸ Gụ ekfuru ndu Ízurẹlu tẹ whẹ doo onwowhe nsọ m'ogvu echile, l'o -rwua echile bẹ whẹ l'a-ta anụ. Nkele mụbe Onye-Nwe-Ọha bẹ nụwaru ẹkwa ono, whẹ shi aryakaa asuje woo: 'Ọo onye l'a-nụ anyi anụ t'anyi taa? Nteke whẹ shi nọdu lẹ Íjiputu bẹ kakwarụ whẹ mma.' Ntaa bẹ Onye-Nwe-Ọha byawa l'anụ unu anụ t'unu taa. ¹⁹ Anụ ono, mu bya l'anụ unu ono bẹ unu l'ete atagedu l'ujiku owu, unu ta atage iya l'ujiku labọ, unu ta atage iya l'ime ujiku ise, unu ta atage iya l'ime ujiku iri, unu ta atage iya l'ime ụkporo abali. ²⁰ Unu l'a-ta anụ ono ọnwá owu; tata iya jeye ya eshi unu l'imi ebushihu ebushihu, mbụ jeye ya alaa unu ashì, o noo nkele unu jìkaru Onye-Nwe-Ọha, onye swiru unu, ryarụ ẹkwa kpua ya sụ: 'Nde-zhia iwhe meru anyi shi l'alì Íjiputu futa?'"

²¹ Tọ dụ iya bụ, Mosisu sụ Onye-Nwe-Ọha: "Ì whụanaru-a l'ọo ụkporo unu madzụ ụkporo ugbo ẹto, l'ụkporo unu madzụ ugbo iri l'ise bẹ mu lẹ whẹ gude ọkpa eje ẹgube-e. Ọ bụru whẹ b'ì sụru l'ji-nụ anụ, whẹ l'a-ta ọnwá owu. ²² ?Oo gụnu bẹ l'aa-nụ whẹ bya l'e-dzuru whẹ, e -gbua m'ọ beru e gbua enyi m'ọ bụ atsụ patarụ whẹ; ?ọ bya l'e-dzuru whẹ, o beru e -gbushiaru whẹ ẹma, nọkota l'eze-enyimu ?ọ bya l'e-dzuru whẹ?"

²³ Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: "Ẹka mụbe Onye-Nwe-Ọha ?ọ dụ mkpụrumkpụ tọ? Ntaa b'ì bya l'awhụ mẹ iwhe mu kfuru l'oo-medzu tẹ too medzudu."

Ndu bụ ọgurennya Ízurẹlu l'ekfuchiru Chileke

²⁴ O noo ya, Mosisu bya alufu je akarụ ndu Ízurẹlu iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru. Ọ chita ndu bụ ọgurennya ụkporo madzụ ugbo ẹto l'ụmadzụ iri ono, whẹ bya akfụ-wheta Ụlo-ẹkwa ono mgburumgburu. ²⁵ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha gude urwukpu nyizeta bya ekfuru yeru Mosisu, harụ ume, dụ Mosisu l'ẹhu habọta woru ye

ndu bụ ọgurennya ụkporo ugbo ẹto l'ụmadzụ iri ono l'ẹhu. Nteke ume ono byaleru whẹ whọ l'ẹhu, whẹ awata anọ ekfuchiru Chileke. Obenu lẹ whẹ te ekfuchiduru iya tųgbuwaruro.

²⁶ Ọle o nweru ụmadzụ labọ ọdo, kwaburu l'ulo-ẹkwa ebubu whẹ, ẹwha onye lanụ bụ Ẹludadu, ẹwha onye ọwhua bụru Medadu. Whẹ tso lẹ ndu bụ ọgurennya, e deshuru ẹwha whẹ, ọle whẹ te etsodu jee lẹ Ụlo-ẹkwa ono. Obenu l'ume ono byaleru-a bya eji whẹbedua ẹhu, whẹ nọdu l'ẹka whẹ kpọberu ulo-ẹkwa ebubu whẹ kfuchilahaaru Chileke. ²⁷ Nwata nwokoro ọbu gbagbua je asụ Mosisu: "Ẹludadu yele Medadu nọdukwa l'ẹka whẹ kpọberu ulo-ẹkwa ebubu whẹ ekfuchiru Chileke."

²⁸ Jóshuwa nwa Nunu, onye shi nkeshi nteke ọ bụ nwata jetaru Mosisu ozhi tųfulekwawho ọnu sụ: "Onye-nwe-mu nụ Mosisu, kfuru whẹ tẹ whẹ dobe ọnu ndoo."

²⁹ Mosisu sụ iya: "?Oo ọdzori bẹ l'igbarụ mu ẹgube ono tọ? Ọ gẹga adụ mu ree, ọ -bụ l'ọ dụ g'e shi ndu nke Onye-Nwe-Ọha gẹ whẹ ha bụkotaru ndu nk-fuchiru, m'okwanu ọ dụ g'e shi Onye-Nwe-Ọha yekota whẹ ume iya l'ẹhu." ³⁰ E megee, Mosisu mẹe ndu bụ ọgurennya Ízurẹlu ono lawhu azụ l'ẹka whẹ kpọberu ulo-ẹkwa ebubu whẹ.

Onye-Nwe-Ọha wotaru ọkwa t'ọ bụru anụ atata

³¹ O noo ya, whẹrewhere bya eshi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ whelaha, o shi l'eze-enyimu chikashia ọkwa, whẹ dashia lẹ mgboro mgboro ẹka whẹ kpọberu ulo-ẹkwa ebubu whẹ ono. Whẹ tụko ẹka ono g'ọ ha dzuru rwua iwhe ha g'ọo ẹka madzụ l'adụ ike jee l'okpa ujiku lanụ, ewhekaa iwhe rwuru nha-okpa ẹto watalẹwho l'oma-alì. ³² Mbọku ono l'owu mẹe ẹnyashi ono l'owu mękwawho echile iya bẹ whẹ tsoru je anwukoo ọkwa ono. Onye nwutanukaru nwanshì bẹ nwụ-jiru efere-nkwẹka ụkporo ugbo ise. Whẹ kpasaa ya t'ọ kpọo nkụ, ọ tụko ẹka ono, whẹ kpọberu ulo-ẹkwa ebubu whẹ ono dzuru mgburumgburu. ³³ Gẹ whẹ kpụkwadua anụ ono l'ọnu ata, tẹmenu whẹ tagee ya bẹ ẹhu-eghughu volihuru Onye-Nwe-Ọha l'ẹhu l'ẹka ndu Ízurẹlu nọ, ọ tųru ejo mgbu-ọnwu nụ whẹ. ³⁴ O noo ya, e kulaha ẹwha ẹka ono Kiburotu Hatava, † nkele ọo ẹka ono b'e liru iwhe bụ ndu whụru kpakekpake nri.

³⁵ Whẹ shi lẹ Kiburotu Hatava l'ẹka ono tųgbua jeshia Hazerotu je anọshia.

Miriyamu yele Ẹronu l'ekfulwu Mosisu

12 Tọ dụ iya bụ, Miriyamu yele Ẹronu wata okfulwu Mosisu l'okfu nwanyì Kushi, ọ luru. Nkele Mosisu bẹ luru onye Kushi. ² Whẹ sụ: "?O futaru l'ọlewho Mosisu bẹ Onye-Nwe-Ọha l'eshije l'ọnu iya ekfu okfu kpụ?"

† *Iwhe Kiburotu Hatava futaru bẹ bụ ilu ndu ẹkpiri nri.*

?T'o shijedu l'ònu nke anyịbedua ekfu okfu tọ?" Onye-Nwe-Ọha nwa iwhe ono, whẹ kfulu. ³ Sụ, nwoke ono, bu Mósísu bẹ bụnuka onye odo. Ọo ya kagezhia ome odo lẹ ndu mgboko l'owhu.

⁴ E jia ekfu, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu mee Éronu mee Miriyamu sụ whẹ: "Unu ẹto tuko lufuta byatashia lẹ Ụlo-ẹkwa-ndzuko." Whẹ ẹto ono bya afuta tugbua jeshia. ⁵ Ọo ya bu, Onye-Nwe-Ọha nọdu l'urwukpu, kpuru orogbodo nyizeta bya akfuru l'ònu ụlo-ẹkwa ndzuko ono, gbakushi Éronu yele Miriyamu oku. Nteke whẹ labọ tugburu eje ọza oku ono bẹ ⁶ Onye-Nwe-Ọha sụru whẹ: "Unu ngabẹ nchị nụ iwhe-e, mu l'ekfuru unu: Ọobuje, onye nkfuchiru Onye-Nwe-Ọha -nọdu l'echilabọ unu, mụbe Onye-Nwe-Ọha egoshi iya onwomu l'owhulanya bya ekfu yeru iya lẹ nrọ. ⁷ Obenu l'ọ tọ dudu nno l'ẹka onye ozhi mu Mósísu nọ. Ọo ya b'e yeru ndibe mu gẹ whẹ ha l'ẹka. ⁸ Mu l'iya l'ekfugbaje okfu l'iwhu l'iwhu, mbụ l'anyi l'ekfuje okfu doru ẹnya yeru onwanyi, ọ tọ bụdu okfu-etu. Ọowhuje gẹ mụbe Onye-Nwe-Ọha gbarụ ụgbugba. Ọo ya bu, ọo gunu meru g'o gude egvu ta atsụ unu nke t'unu kfulwua nwozhi mu ono, bu Mósísu?"

⁹ Onye-Nwe-Ọha bya atukoshi whẹ ẹhu-eghughu iya swịhaa ije haa whẹ. ¹⁰ Nteke urwukpu ono shi l'eli ụlo-ẹkwa ono palia imeli imeli, a bya l'eledeshia ẹnya, njokirehu tukowaa Miriyamu ẹhu nata, ẹhu nwuhule iya whọ whoo. Éronu ghachi bya elee Miriyamu ẹnya whụ gẹ njokirehu tukoru iya ẹhu. ¹¹ Éronu sụ Mósísu: "Gube onye-nwe-mu nụ, ba anụshinu anyi áwhụ l'ọo l'anyi gude ome eswe mee iwhe-dụ-ẹji. ¹² Be ekweshinu tẹ nwanyi-a dụ g'ọo nwata, bya l'afuta-deshia l'ewho ne iya, ọ nwụhuwa anwụhu; ibe ẹhu iya rekashihuwa erekashihu."

¹³ Tọ dụ iya bu, Mósísu bya aryaku Onye-Nwe-Ọha sụ: "Byiko gube Chileke, menua t'o mehu."

¹⁴ Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: "Ọ -bụ lẹ nna nwanyi-a vuru ọnu-mini koo ya l'iwhu, ?iwhere iya g'ekwee t'ọ futa afuta jeye abalị ẹsaa? Nwuru iya ye l'azụ ẹka ono, ndu Ízurelu kpọru ụlo-ẹkwa ebubu whẹ gbaburu iya ye t'ọ nọo ujiku ẹsaa; ọ -nọ-gelewho ujiku ẹsaa ono e dufutawhu iya azụ." ¹⁵ Tọ dụ iya bu, a bya enwufu Miriyamu gbaburu iya ye l'azụ ẹka ono ndu Ízurelu kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ ono, ọ nọo ujiku ẹsaa. Ndu Ízurelu ta ahalịbejeru ọkpa jeye nteke e duwhutaru iya azụ. ¹⁶ E megee, whẹ shi lẹ Hazerotu l'ẹka ono lufu je akpọbe ụlo-ẹkwa ebubu whẹ l'echi-ẹgu Paranu.

E yeru ụmadzu iri l'ẹbo tẹ whẹ jee ngge l'alị Kenanu

13 Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: ² "Yee ndu l'e-je alị Kenanu je egee ya ngge, mbụ alị ono, mu l'eme tẹ mu nụ ndu Ízurelu. Shi l'ikfu g'ikfu ha, bu ikfu ndụ-ichee whẹ họtá-gee onye lanụ, l'e-je nụ. Ndu l'iji-họtá

bẹ bu unwoke, bu ishi l'ikfu nọnu." ³ Mósísu bya eyefu whẹ ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha kfulu, whẹ shi l'echi-ẹgu Paranu tugburu jeshia. Ndu ono, o yeru bụkota ndu ishi lẹ Ízurelu.

⁴ Ọ waa ẹwha whẹ ndọwa:

Onye shi l'ikfu Rúbenu bu Shamuwa nwa Zakuru,

⁵ onye shi l'ikfu Símiyọnu bụru Shafatu nwa Hori,

⁶ onye shi l'ikfu Juda bụru Kálebu nwa Jefune,

⁷ onye shi l'ikfu Ísaka bụru Igalu nwa Jósefu,

⁸ onye shi l'ikfu Ífuremu bụru Hoshiya nwa Nunu,

⁹ onye shi l'ikfu Bénjaminu bụru Paluti nwa Rafu,

¹⁰ onye shi l'ikfu Zébulọnu bụru Gadíyelu nwa Sodi.

¹¹ Onye shi l'ikfu Manáse bu iya bu ikfu Jósefu bẹ bu Gadi nwa Susi,

¹² onye shi l'ikfu Danu bụru Amiyelu nwa Gemali,

¹³ onye shi l'ikfu Asha bụru Setu nwa Máyikelu,

¹⁴ onye shi l'ikfu Náfutali bụru Nahubi nwa Vofusi,

¹⁵ onye shi l'ikfu Gadu bụru Geyuwelu nwa Maki.

¹⁶ O noo ẹwha unwoke ono, Mósísu yeru tẹ whẹ jeshia ngge l'alị Kenanu ndono. Mósísu gụ-nwee Hoshiya nwa Nunu ẹwha gụ ya Jóshuwa.

¹⁷ Mósísu bya ezhia whẹ tẹ whẹ jeshia ngge l'alị Kenanu sụ whẹ: "Unu tsogburu echi-ẹgu, dụ l'ọhuda bahụ l'alị ugwu ugwu ẹka ono. ¹⁸ Unu je awhụ g'alị ono dụ dụ mee gẹ ndu bu iya nụ dụ dụ, mbụ t'unu marụ mẹ ọkpehu dụ ndu bu iya nụ, tẹ whẹ bu ndu ume-ngvụ, unu amarụ mẹ whẹ ha l'igwe, tẹ whẹ dya nwole-mole. ¹⁹ Unu amarụ ẹgube alị whẹ bu ebu, unu marụ m'ọo alị dụ ree, tọo alị, dụ ẹji. Unu amarụ ẹgube mkpukpu, whẹ bugee, unu marụ m'ọo mkpukpu, l'ete atụa mgbodo mgburumgburu; tọo mkpukpu, a tųru mgbodo mgburumgburu. ²⁰ Unu amarụ g'alị whẹ dụ, unu marụ m'ọo alị l'emehuje iwhe e meberu iya, tọo alị, uchi gbarụ, unu amarụ m'ọo alị oshi oshi, tọo tọ dụ iya. T'obu shihu unu ike, unu egude akpuru oshi, shi alị ono lwa." Nteke ono bu nteke, akpuru vayinu ọnumbu l'anọje achashika.

²¹ O noo ya, whẹ tugbua jeshia je egekotagezhia alị ono l'owhu ngge, shizhiawho l'echi-ẹgu Zinu je akpaa lẹ Rehobu, m'a nọdu eje Hámatu. ²² Whẹ tsogburu echi-ẹgu, dụ l'ọhuda jeye whẹ rwua Hiburọnu, bu ẹka Ahimanu mee Sheshayi mee Talumayi, bu ndu shi l'eri Anaku bu ebubu. A tųru mkpukpu Hiburọnu, ọ nọo awha ẹsaa tẹmenu a tųa mkpukpu Zowanu ọwhu dụ l'alị Íjiputu. ²³ Nteke whẹ byarwuru nsụda Ẹshukolu, whẹ gbukwota ẹkali vayinu lanụ, akpuru jọkfuru ajọk-furu. Whẹ pyokafu iya l'oshi, dụ ogologo, ụmadzu labọ parụ iya; onye lanụ parụ iya l'ishi lanụ, onye ọwhua parụ iya l'ishi lanụ. Whẹ wọkokwaawho akpuru itorokuma mee akpuru figu wolata. ²⁴ A gube ẹka ono nsụda Ẹshukolu, † nkele ọo ẹka ono bẹ ndu Ízurelu

† *Iwhe Ẹshukolu fytaru bu ojokfutu.*

gbukwotaru ẹkali vayinu, akpuru jọkfulu ajọkfulu vula.

²⁵ Whẹ nọru ọkporo abali ugbo labo ge whẹ jeru ngge l'ali ono temenu whẹ lwa. ²⁶ Whẹ lwakfuta Mosisu mee Eronu mee ndu Izurelu l'owhu l'echi-egu Paranu, du le mkpukpu Kadeshi. Whẹ bya edooru Mosisu mee Eronu mee ndu Izurelu l'owhu edo ije whẹ, goshi whẹ akpuru oshi, shi ali ono. ²⁷ O waa iwhe whẹ kfulu Mosisu ndowa: "Anyi jewaru je awhu ali obu i suru t'anyi je awhu. Ali ono be mini-era eswi yele mmanu-enuwuru jiru ejiji. O waa akpuru oshi shi l'ali ono ndowa. ²⁸ O le ndu bu l'ali ono be okpehu du, mkpukpu, du iya nu hagee shii buru mkpukpu, a tuwheru mgbodo mgburumgburu. Anyi whu-gekwaaru whua ndu shi l'eri Anaku l'eka ono. ²⁹ Ndu Amaleku bu l'echi-egu, du l'ohuda, ndu Hetu mee ndu Jebusu mee ndu Amoru buru l'ali uguvuru uguvuru eka ono, owhube ndu Kenanu bua kube ehuru l'eze-enyimu, bukwaruwho l'aguga enyimu Jodanu."

³⁰ To du iya bu, Kalebura bya emee; ndu Izurelu daa shijikfuu l'iwhe Mosisu sọ whẹ: "Unu t'anyi je alwuta ali ono to buru nke anyi nkele anyi l'a-du ike lwuta iya."

³¹ Obenu le ndu ono, whẹ le Kalebura li jee ije ono be suru: "Anyi ta adukwa ike eje olwushi ndu ono ogu, o noo nkele okpehu, du whẹ nu be kakwa nke anyibedua shii." ³² Ozhi ono buru ejo ozhi be whẹ bya agbasaaru ndu Izurelu le nke ali ono, whẹ jeru ngge iya ono. Iwhe whẹ kfulu bu l'ali ono, whẹ jeru ngge iya ono be l'egbushikwa ndu bu iya nu. Le ndu lile, whẹ whuru l'eka ono be hagee gagvuru gagvuru. ³³ Le whẹ whuru ndu mkparawa l'eka ono. Ndu shi l'eri Anaku bu l'ehuru ndu mkparawa ono be whẹ shi futu. Mbule whẹ darwehugeeru ndu ono adarwehu l'enya du-gee whẹ g'oro unwu ogu. O buru nno be whẹ du-gee l'enya ndu ono nke bu ezhi-okfu.

Joshuwa yele Kalebura l'ekfu l'ali Kenanu du ree

14 To du iya bu, ndu Izurelu l'owhu ryakota ekwa l'enyashi ono ryashia ya ike. ² Whẹ tukoko ge whẹ ha gura awhu kpua Mosisu yele Eronu. Whẹ l'ekfukaa sọ: "O gege akakwaru anyi mma, o -bu l'anyi nwushihuru l'ali Ijiputu m'o bu l'echi-egu-a! ³ ?Oo gunu meru, Onye-Nwe-Oha l'eme to duru anyi je edobe l'ali ono t'e gbushia anyi? Unyomu anyi mee unwegirima anyi l'abukwa ndu e gudeshiru le ndu. ?To gege akaduru anyi mma me anyi lwawhu azu l'ali Ijiputu?" ⁴ Whẹ kfulahaaru onwowhe sọ: "T'anyi hota onye lanu mee ya ishi to duru anyi lwawhu azu l'ali Ijiputu."

⁵ Mosisu yele Eronu daa kpube iwhe l'ali l'atatiwhe edzudzu-oha Izurelu ono. ⁶ Joshuwa nwa Nunu mee Kalebura nwa Jefune, bu ndu whẹ le ndu ono tso jee ngge l'ali Kenanu gude iwe lajashia uwe, whẹ yeru l'ehuru. ⁷ Whẹ bya ekfulu yeru edzudzu-oha Izurelu ono

sọ whẹ: "Ali ono, anyi ghajaru, bya egee ya ngge be bu ali du ree dushia ya ike. ⁸ O buru-a l'anyi du Onye-Nwe-Oha ree l'obu be l'oo-duru anyi bahu l'ali ono nu iya anyi, nkele ali ono bu ali, mini-era eswi yele mmanu-enuwuru jiru ejiji. ⁹ Iwhe du iya nu kpuru bulewho t'unu be ekwefuru Onye-Nwe-Oha ike. Iwhe odo bu t'unu ba atsukwa ndu bu l'ali ono egvuru, o noo nkele anyi l'a-nma whẹ otsu lanu lwee. O to dudu onye l'egbobuta whẹ, o le anyibedua be Onye-Nwe-Oha swiru eswiru. Oo ya bu, t'unu ba atsushi whẹ egvuru." ¹⁰ Obenu le ndu Izurelu ge whẹ ha be suru t'a tu-gbushia whẹ l'ewhuru. To du iya bu, o-du-biribiri Onye-Nwe-Oha bya enwuuru ndu Izurelu ge whẹ ha whoo le Ulo-ekwa-ndzuko ono.

Mosisu l'agochitaru ndu Izurelu l'eka Onye-Nwe-Oha no

¹¹ Onye-Nwe-Oha sọ Mosisu: "?Oo nteke ole be ndu-a l'a-kponyaa mu ebo-ebo l'afu-a kpoburu? ?Oo nteke ole be bu whẹ jikanyaa okweta le nkemu whẹ ajikaberu, t'a gufukwaro oke iwhe-awhurulenya lile ono, mu nọdu meshigbabe l'eka whẹ no? ¹² Mu l'e-gude ejo ehuru-ba-du-mma gbuchafu whẹ, mu alaa whẹ l'iyi. O le gbubedua l'onwoghu be mu l'e-shi l'eka ghu mee mba, paru eka apaa mee mba, okpehu du amame whubedua."

¹³ Mosisu sọ Onye-Nwe-Oha: "Oowa. Ndu Ijiputu l'anukwa iya me i -mee ya nno. Nyatakwa l'i gude okpehu ghu dufuta ndu-a l'echilabo ndu Ijiputu ono. ¹⁴ Whẹ l'ekfukwaru iya ndu bu l'ali-a nkele whẹ nukotawaru ge gube Onye-Nwe-Oha gude eswi whẹ, nuwaa le whẹ l'egudeje enya whẹ whuru gube Onye-Nwe-Oha mee l'urwukpu nkeghu l'atukojeru whẹ l'eli mee l'obujuje, o -rwua l'eswe, gu egude urwukpu, kpuru orogbodo edu whẹ; o -rwua l'enyashi gu egude oku, kpuru orogbodo ndudukwa whẹ whuru l'uzo iwhe. ¹⁵ O -buru l'i gbushiru ndu-a l'ugbo lanu ntaa be mba ge mba ha, nujewaru otu onu ghu l'a-sukwa woo: ¹⁶ 'L'oo ike be gube Onye-Nwe-Oha l'aduhedua durwua whẹ l'ali ono, i kweru whẹ ukwa iya ribua le nte l'iji-nu whẹ, i kwee gbushia whẹ l'echi-egu.' ¹⁷ Oo ya bu, gube Onye-nwe-oha, mu l'aryo ghu t'i goshinu l'i bu onye ike paru eka, mbu egube ono, i kfujeru nteke ono, i suru: ¹⁸ 'Onye-Nwe-Oha be ehuru l'ete eghujedu eghu egwegwa, buru onye n-yemobu iya nyiberu anyibe; bya aburu onye l'aguje nvuru l'iwhe-du-egi mee l'emeswe, e mesweru iya. O le o bukwa who onye l'ete ahaje onye ikpe nmaru ewoma. Oogwaje unwegirima ochi iwhe-du-egi, ndu nwuru whẹ nu metegbaberu jeye le nwanwa-nwanwa whẹ mee nwanwa-nwara-nwa whẹ.' ¹⁹ O bekwanu l'iwhe mu l'aryo ghu bu t'i gudenu obu-imiko ghu ono, nyiberu anyibe guaru ndu-a nvuru l'ejo-iwhe, whẹ meru ghu, egube ono, i shiro l'ali Ijiputu gutaru whẹ nvuru ono byeye ntaa."

²⁰ Onye-Nwe-Ọha bya asụ Mósísu: “Mu gụwaru whẹ nnyị lẹ g'i kfurú. ²¹ Ọlẹ eshi-ọwhu mu nọ-ọ ndzụ gẹ mu nọ iya, ọ-dụ-biribiri mụbe Onye-Nwe-Ọha tũko mg-boko swechita g'ọ swechitaru iya ẹgube-ẹ, ²² bẹ l'ọoto dũdua onye gudewaa ẹnya iya whụ ọ-dụ-biribiri nke-mu, mẹe iwhe-awhụrulenya ono, mu meshigbaberu l'alị Íjiputu, mẹe ọwhu mu meshigbaberu l'echi-ẹgu, mbụ megee data mu nkwere nkwere ugbo iri-a, tọ ngabẹru mu nchị; ²³ mbụ l'ọ tọ dũdu m'ọo onye lanụ l'ime whẹ bya l'e-gude ẹnya iya whụ alị ono, mu riburu lẹ nte kweta nna whẹ l'ụkwa. Tọ dũ iwhe bụ ndu kporu mu ẹbo-ẹbo l'afụ bya l'a-whụ iya. ²⁴ Ọlẹ a -bya l'onye ozhi mu ono, bụ Kálẹbu nọ; eshi-ọwhu ọ bụ onye obu iya gbarụ iche, tẹmenu ọ bụru onye gude obu iya g'ọ ha etso ụzo nkemu bẹ mu l'e-duru iya bahụ l'alị ono, o tso jee ngge iya ono, ọ bụru ẹpa iya l'e-nweru alị ono. ²⁵ Ọo ya bụ, eshi ndu Amalẹku mẹe ndu Kenanu bu lẹ nsũda nsũda, o rwua echile t'unu ghachi tũgbua ụzo echi-ẹgu ono, dũ l'ụzo, e shi eje Eze-ẹnymu Uswe-uswe.”

²⁶ Onye-Nwe-Ọha bya asụ Mósísu yẹlẹ Éronu: ²⁷ “?Ọo nteke ole bẹ ndu ejo-ememe-e l'a-gụnyaaru mu áwhụ gụ-beru? Mu nũkotawaru awhụ lile, ndu Ízurẹlu-a l'agụshi ekpu mu. ²⁸ Iwhe unu l'e-kfurú whẹ bụ lẹ mụbe Onye-Nwe-Ọha sũru agha: ‘Mu vuru-a ishi mu gẹ vu iya, bẹ mu l'a-tũko iwhe lile ono, mu nũru, mbụ iwhe ono, unu kfurú mee unu. ²⁹ Ọo l'echi-ẹgu-a bẹ odzu unu l'a-dakọta gbaa gbaa, mbụ iwhe bụ ndu ono, gbarụ ụkporo awha tũgbua ono, bụ ndu a gũru ọgu nteke l'aagụ ọgu, bụ ndu tso gụa áwhụ kpua mu. ³⁰ Ọ tọ dũdu m'ọo onye lanụ l'ime unu bya l'a-bahụ l'alị ono, mu woliru ẹka mu imeli kweta lẹ mu l'a-nụ unu t'unu buru, gbahalẹwho Kálẹbu nwa Jefune mẹe Jóshuwa nwa Nunu. ³¹ A bya abya l'ụnwegirima unu ono, unu sũru l'ee-gudeshi lẹ ndzụ, whẹbedua bẹ mu l'e-duru bahụ tẹ whẹ je amarụ alị ono, unu jikaru. ³² Ọlẹ unubẹdua l'onwunu bẹ odzu unu l'a-dakọta gbaa gbaa l'echi-ẹgu-a. ³³ Ụnwegirima unu l'e-che atũru ụkporo awha ugbo labọ l'echi-ẹgu, whẹ ejee iwhe-ọtsulanu nkele unu bụ ekwegekwe, jeye nteke odzu unu l'a-dakọta gbaa gbaa l'echi-ẹgu-a je akpaa l'onye ikpazụ. ³⁴ Unu l'e-je iwhe-ọtsulanu ụkporo awha ugbo labọ l'iswi iwhe-dụ-ẹjị ono, unu meru. Iwhe-ọtsulanu, unu l'e-je awha owu l'a-nọ-chi ẹnya abalị lanụ l'ime ụkporo abalị ugbo labọ ono, unu nọru g'unu jeru ngge l'alị ono. Ẹgube ono bẹ unu l'e-je iwhe-ọtsulanu ono nke ọwhu unu l'a-makwanũru iwhe ọ fũtaru, mbụ lẹ Onye-Nwe-Ọha bụ onye okfu unu. ³⁵ Mụbe Onye-Nwe-Ọha bẹ kfuakwaru nkemu, mu mefutajekwanụ iwhe lile ono l'ẹka ndu ejo-ememe ono nọ, mbụ ndu ono, tũru ike ituwhu etso mu okfu. Whẹ l'a-tũko gẹ whẹ ha bũru kpurupyata l'echi-ẹgu-a, mbụ l'ọo l'ẹka-a bẹ whẹ l'a-nwũshihukota.’”

³⁶ O noo ya, iwhe bụ ndu ono, Mósísu yeru, whẹ jee ngge l'alị ono lwa bya ekfua g'alị ono l'adụa, shi nno mee, ndu Ízurẹlu l'owhu gũru áwhụ kpua Mósísu. ³⁷ Ndu ọwhu tũru ọnu alị ono ẹjị ẹjị bẹ Onye-Nwe-Ọha wokfutaru ejo ẹhu-ba-dụ-mma, shi nno mee whẹ nwũshihu. ³⁸ Ọ bũru Jóshuwa nwa Nunu yẹlẹ Kálẹbu nwa Jefune bụ ndu wafũru nụ l'iwhe bụ ndu ono, e yeru tẹ whẹ jee ngge l'alị ono.

A lwu-gburu ndu Ízurẹlu lẹ Horama

(Dit. 1:41-46)

³⁹ Mósísu bya ekfuaru ndu Ízurẹlu iwhe ono, whẹ tsokota gbũdagbuda gẹ whẹ ha. ⁴⁰ O rwua l'ọnmewa ụtsu ọwhu l'etsota mbọku ono, whẹ tũgbua jeshia l'alị ugwu ugwu Kenanu je anọdu asuje: “Anyi mewaru iwhe-dụ-ẹjị. T'anyi tũgbua jeshia ẹka ọbu, Onye-Nwe-Ọha kweru anyi ụkwa iya.”

⁴¹ Mósísu sụ: “?Ọo gũnu meru unu l'e-me t'unu mebyia iwhe iwu Onye-Nwe-Ọha kfurú? Ọ tọo dũkwaru unu lẹ ree. ⁴² T'unu be ejekwa nkele Onye-Nwe-Ọha ta anọhekwa swiru unu. Unu -jee bẹ ndu ọhogu unu l'e-gbushikwa unu. ⁴³ Nkele ndu Amalẹku mẹe ndu Kenanu bẹ nọdu unu l'ụzo atatiwhu l'ẹka ono. Whẹ l'e-gude ogu-igba gbugbushia unu. Onye-Nwe-Ọha te eswihekwaru unu nkele unu gbakũtaru iya azụ.”

⁴⁴ Obenu lẹ whẹ rwuchileru-a obu tũgbua jeshia l'alị ugwu ugwu ono, ọlẹ Mósísu mẹe igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha te etsodu whẹ lufu l'ẹka ono, whẹ kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ. ⁴⁵ Tọ dũ iya bụ, ndu Amalẹku mẹe ndu Kenanu, bu l'alị ugwu ugwu ono byakfuta whẹ ọgu bya alwụ-gbua whẹ chia whẹ je akpaa lẹ mkpũkpu Horama.

Nke ngwo-eja, ndu Ízurẹlu l'a-gbaje

15 Onye-Nwe-Ọha bya asụ Mósísu ² t'ọ kfurú yeru ndu Ízurẹlu sụ whẹ agha: “Unu -lwalẹwho je eburu l'alị ono, mu l'eme tẹ mu nụ unu, ³ unu -gbadẹlewho ẹja anụ Onye-Nwe-Ọha, unu eshi l'igwe élwù unu họtá anụ gbua kpọo ọku gude gbaa ẹja ọbu t'ọ bũru ngwo-eja, mkpọ iya dũ Onye-Nwe-Ọha ree. Unu l'e-meje iya nno l'ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mẹe nteke unu l'anụ mu iwhe gude emedzu ụkwa, unu kweru mu mẹe nteke unu l'anụ mu iwhe shi unu l'obu m'ọ bụ nteke unu l'agba ẹja l'ori oge. ⁴ Onye wotaru ngwo-eja ono l'e-yekobeje iya ngwo-eja nri bya anụ Onye-Nwe-Ọha, mbụ nkere iri nkweka witi, e gweru egwegwe gwokobe iya nkereno ekpemu mmanụ.

⁵ “Iwhe bụ nwaturu, e gude agba ẹja ọkpokota-iwhe-ọku m'ọ bụ ẹja mmaanụ ọdo bẹ unu l'e-yekobeje ngwo-eja mmẹe, mbụ nkereno ọvara mmẹe.

⁶ “A bya l'iwhe bụ ebyila, e gude agba ẹja, unu eye-kobeje iya ngwo-eja nri, mbụ ụzo labọ l'ime nkere iri

nkweka witi, e gweru egwegwe gwokobe iya nkereto ekpemu mmanu. ⁷ Ngwo-eja mme e ono be unu l'e-gude nkereto ovara mme gwoo. T'unu meje iya t'o buru ngwo-eja, mkpo iya du Onye-Nwe-Oha ree.

⁸ "Nteke bu l'unu gude nwa oke-eswi agbaru Onye-Nwe-Oha eja okpokota-iwhe-oku m'o bu eja mmaanu odo, shi nno medzua ukwa, unu kweru Onye-Nwe-Oha m'o bu gude iya gbaa eja ehu-guu, ⁹ t'onye l'agba eja ono yekobekwa iya ngwo-eja nri, mbu uzo eto l'ime nkere iri nkweka witi, e gweru egwegwe gwokobe iya ugvu ekpemu mmanu. ¹⁰ O nokwawho g'unu l'e-wotaje ugvu ovara mme gude gwoo ngwo-eja mme. Ngwo-eja ono be l'a-buru ngwo-eja, a kporu oku, mkpo iya du Onye-Nwe-Oha ree.

¹¹ "O buru nno be unu l'e-megbaru iya l'iwhe bu oke-eswi m'o bu ebyila m'o bu nwaturu m'o bu nwa-eghu, unu gude agba eja. ¹² O noo g'unu l'e-megbaru iya l'iwhe bu eja, unu l'agba agba, m'o ha agha m'o ha agha. ¹³ Iwhe bu onye a nwuru anwunwu le Izurelu be bu l'uzo, du nno be l'oo-meje ngwo-eja, l'oogwo anu Onye-Nwe-Oha, mbu ngwo-eja, a kporu oku shi nno mee te mkpo iya du Onye-Nwe-Oha ree. ¹⁴ E shi l'ogbo nkunu je akpaa le ndu owhu l'a-bya l'atatiwhu, onye bu onye lwaru alwa, bu l'echilabo unu -wota eja bya te ya gbaaru Onye-Nwe-Oha, mbu eja, a kpokotaru oku, shi nno mee te mkpo iya du Onye-Nwe-Oha ree, t'o bukwaru egube unu l'emeje be onye obu l'e-me. ¹⁵ Oo nsọ lanu ono duru unube ndu Izurelu l'owhu mee iwhe bu ndu lwaru alwa, bu l'echilabo unu. Nso ono l'a-nolewho shi l'ogbo nkunu rwua l'ogbo odo jeye le gbururu. Oo g'unu du l'atatiwhu Onye-Nwe-Oha bu ge ndu lwaru alwa dukwawho. ¹⁶ O buru iwu lanu yele nsọ lanu duru unu le ndu lwaru alwalwa, bu l'echilabo unu."

Onu Onye-Nwe-Oha iwhe mbu

¹⁷ Onye-Nwe-Oha bya asu Mosisu ¹⁸ t'o kfuru ndu Izurelu su whe agha: "Unu -rwulewho ali ono, mu l'edu unu eje ono, ¹⁹ unu ridelewho nri, shi l'ali ono, unu wofukwa oke iya nke Onye-Nwe-Oha bya anu iya. ²⁰ Unu gude uturutuu-iwhe, shi l'akporu iwhe mbu, unu metaru l'ali ono gmeta buredi nu Onye-Nwe-Oha t'o buru ngwo-eja, shi l'eka l'eechije witi. ²¹ Ngwo-eja uturutuu-iwhe mbu, unu metaru l'ali ono be unu l'a-nuje Onye-Nwe-Oha jeyewaro, shi l'ogbo rwua l'ogbo.

**Ngwo-eja iwhe-du-iji,
e meru l'amaga ama**

²² "O -buru l'unu ta amadu ama haa odobekota iwu-a, Onye-Nwe-Oha tushiru ye Mosisu l'eka, ²³ mbu iwu ono g'o ha, Onye-Nwe-Oha shi l'eka Mosisu nukota unu t'o nowaro shi l'ogbo rwua l'ogbo; watalewho mboku, Onye-Nwe-Oha turu iya nu unu. ²⁴ O -buru le

ndu Izurelu l'owhu ta amadu ama, mbu le whe ta akwabedu enya mebyia iwu ono, oo ya bu, unube ndu Izurelu ewota nwa oke-eswi gude gbaa eja okpokota-iwhe-oku, mbu ngwo-eja e meru, mkpo iya du Onye-Nwe-Oha ree. Unu eyekobe iya ngwo-eja nri mee ngwo-eja mme, l'etsoje iya nu yele mkpi, l'ee-gude gbaa eja iwhe-du-iji. ²⁵ T'onye l'agbaje eja nu Chileke gbaa eja ono gude kfua ugwo iwhe-du-iji ndu Izurelu ono l'owhu; nduge a guaru whe nu l'iwhe-du-iji ono, whe meru, o noo nkele whe ta amadu ama mee ya; bya egwowaru ngwo-eja nu Onye-Nwe-Oha l'iswi iwhe-du-iji ono, whe meru, mbu ngwo-eja, a kporu oku mee ngwo-eja iwhe-du-iji. ²⁶ Ndu Izurelu l'owhu mee ndu lwaru alwa, bu l'echilabo whe be l'aa-gukotaru nu, o noo nkele whe ta amadu ama mee iwhe-du-iji ono.

²⁷ "Ole o -buru l'oo onye lanu ta amadu ama mee iwhe-du-iji, onye obu ewota nwada egbu, gbaru awha t'e gude gbaa eja iwhe-du-iji obu, o meru. ²⁸ Onye l'agbaje eja nu Chileke be l'a-nodu l'iwu Onye-Nwe-Oha kfua ugwo iwhe-du-iji, onye obu meru l'amaga ama. A -kfulewho ugwo iwhe-du-iji ono, onye ono meru, a guaru iya nu. ²⁹ Iwu lanu ono bu iya duru iwhe bu onye l'amaa ama mee iwhe-du-iji m'o bu onye a nwuru anwunwu le Izurelu m'o bu onye lwaru alwa.

**Ngwo-eja iwhe-du-iji,
a maru ama mee**

³⁰ "Obekwanu l'onye maru ama mee iwhe-du-iji, m'a nwuru onye obu anwu le Izurelu m'o bu onye lwaru alwa be onye obu kfubiyakwaru ewha Onye-Nwe-Oha. Onye du nno be l'ee-kefu l'oke l'echilabo ndibe whe. ³¹ Nkeshi owhu onye ono l'adua iwhe o guberu okfu Onye-Nwe-Oha, o mebyiwa iwhe iwu Onye-Nwe-Oha kfuru b'e kefuje onye obu l'oke, iwhe-du-iji o metaru atukoru iya l'ishi."

Onye dosweru nsọ mboku-otuta-ume be l'ee-gbu

³² Nteke ndu Izurelu nokwadu l'echi-egu b'o nweru nwoke obu, e guderu ge l'ookpa nkụ le mboku-otuta-ume. ³³ Ndu whuru iya l'eka l'ookpa nkụ ono kputa iya kpu-kfu Mosisu yele Eronu mee ndu Izurelu l'owhu. ³⁴ Whe kputa iya tu-chia atu-chi nkele e teke ekfukahudua iwhe l'ee-me iya ekfukahu. ³⁵ Oo ya bu, Onye-Nwe-Oha su Mosisu: "Nwoke ono be l'ee-gbu egbu. Te ndu Izurelu l'owhu kpufu iya azu eka whe kporu ulo-ekwa ebubu whe je atu-gbu ya l'ewhuru." ³⁶ To du iya bu, ndu Izurelu bya kputa iya kpufu azu eka ono, whe kporu ulo-ekwa ebubu whe ono tu-gbu ya l'ewhuru ge Onye-Nwe-Oha kfuru Mosisu.

Iwhe a kparu akpakpa dzugbabe l'uwe

³⁷ Onye-Nwe-Oha bya asu Mosisu ³⁸ t'o kfuru ndu Izurelu su whe agha: "Unu kpaa iwhe-akpakpa l'og-

boromonu uwe unu. Unu adzuru oghu, du urwukpu-urwukpu ye l'eli oghu ono, unu kpangashiru dzupyabe l'uwe ono. O noo g'unu l'e-meje iya shi l'ogbo rwua l'ogbo. ³⁹ Iwhe-akpakpa ono be unu l'ejeje enya gude nyata iwu mube Onye-Nwe-Qha, nke owhu unu l'a-n-je eme iya ememe haa urwu-alì ono, ololikpakpa ejo-iwhe, l'anoje agukaa obu unu mee enya unu l'enwujeru unu ye t'unu mee. ⁴⁰ Oo ya bu, nke owhu unu l'anyataje iwhe lile, iwu mu kfulu eme iya ememe, shi nno, unu edobe onwunu nsò l'eka Chileke unu no. ⁴¹ Oo Mu bu Onye-Nwe-Qha buru Chileke unu, mbu onye ono, dufutaru unu l'alì Íjiputu; te mu buru Chileke unu. Oo Mu bu Onye-Nwe-Qha buru Chileke unu."

Kora, Detanu mee Abyiramu

16 O rwua nteke obu, Kora nwa Izuha, bu nwanwa Kohatu, onye eri Lìvayi, yebedua mee Detanu mee Abyiramu, bu unwu Eliyabu mee Onu nwa Peletu, bu ndu ikfu Rúbenu bya achita madzu yeru onwowhe, ² whè wulihu wata okwefuru Mòsisu ike. Ndu otu whè ono bu-gee ndu a hotaru te whè buru ndu ishi, l'achì ndu Ízurelu, bya aburu ndu a maru ewha whè lè Ízurelu kpaawhuu. Iwhe whè du bu ukporo umadzu ugbo iri l'èbo l'umadzu iri. ³ Whè kpakobe onwowhe onu byakfutashia Mòsisu ye l'Éronu sù whè: "Unu metawaru iwhe obu, o kabè tsobe! Ndu Ízurelu l'owhu be unu maru lè whè du nsò l'eka Onye-Nwe-Qha no, mbu l'onyenonu l'ime whè dukota nsò l'èhu l'èhu. Onye-Nwe-Qha l'onwiya nodu l'echilabo whè. ?Oo gunu meru g'o gude unu woru onwunu kpobe l'ishi ndu nke Onye-Nwe-Qha?"

⁴ Mòsisu nulewho iwhe ono, whè kfulu, o daa kpupyabe iwhe l'alì.

⁵ O sù Kora ye l'ndu otu iya whè sù: "O -rwua l'utsu Onye-Nwe-Qha egoshi nu onye bu onye nkiya mee onye du nsò, onye o hotaru be l'oo-me t'o byakube iya ntse. ⁶ O waa iwhe unu l'e-me ndowa: Te gubedua, bu Kora gu lè ndu otu ghu whè wota efere, l'aagujeru oku ye. ⁷ O -be echile, unu aguru oku ye iya, bya eye iya isensu l'atatiwhu Onye-Nwe-Qha. Onye bu onye Onye-Nwe-Qha hotaru l'a-bu onye du nsò. Unube eri Lìvayi metawaru iwhe obu, o kabè tsobe!"

⁸ Mòsisu nodukwawho l'eli iya sù Kora: "Unu ngabe nchì, unube eri Lìvayi! ⁹ ?Too dzuduru unu l'oo unu be Chileke nke Ízurelu hotaru dobe iche lè Ízurelu kpaawhuu mee t'unu nodu iya ntse eje ozhi, du lè mkpu-umkpu-ekwa Onye-Nwe-Qha mee t'unu kfujeru l'atatiwhu ndu Ízurelu l'owhu ejeru whè ozhi? ¹⁰ O meru te gube Kora mee eri Lìvayi, bu unwunna unu nodu iya ntse, ntaa be unu l'achofua uzo, unu l'e-shi buru ndu l'agbaje eja nu Chileke. ¹¹ Oo Onye-Nwe-Qha be gu lè

ndu otu ghu lile tugbaberu etso okfu. ?Oo onye bukwanu Éronu nke t'unu gube áwhu kpu iya?"

¹² Oo ya bu, Mòsisu bya ezhia t'e je ekua Detanu mee Abyiramu, bu unwu Eliyabu. Whè sù lè whè ta abyadu.

¹³ Sù: "M'o du g'o to dzuduaru ghu, mbu edufuta owhu i dufutaru anyi l'alì ono mini-èra eswi ye l'emmanu-enwu jiru ejiji ono, t'i bya eworu anyi megbushia l'echi-egu l'eka-a? I nodukwaro l'eli iya bya akpobe onwoghu l'ishi l'eka anyi no? ¹⁴ O-ka-njo bu l'i ti durwudua anyi alì obu, mini-èra eswi ye l'emmanu-enwu jiru ejiji, tì nua anyi alì eka anyi l'a-kobeje iwhe mee eka anyi l'e-me mgbabu vayinu. ?Iiri nke t'i duswee ndu-a to? Waawa! Anyi ta abyadu!"

¹⁵ Oo ya bu, iwe bya Mòsisu shi l'èhu; o sù Onye-Nwe-Qha: "T'o bu dukwa ngwo-eja, ndu-a gworu bya ghu anunu, l'ji-nata. O to dukwa iwhe whè m'oo iwhe ha g'oo nkakfu-igara, mu natajebuwaru whè, t'o duhununu onye l'ime whè, mu mekatajeru ilile."

¹⁶ Mòsisu sù Kora: "Te gubedua mee ndu otu ghu futakota l'iwhu Onye-Nwe-Qha echile. Te gubedua mee whèbedua owaa Éronu tuko byakota. ¹⁷ T'onyenonu gudekwa efere, l'aagujeru oku ye, ye iya unwu-isensu gude bya l'atatiwhu Onye-Nwe-Qha. Iwhe l'oo-du, mbu efere ono, l'aagujeru oku ye ono bu ukporo ugbo iri l'èbo l'efere iri. Gubedua, bu Kora l'onwoghu l'e-gudekwawho nkeghu, Éronu egude nkiya bya." ¹⁸ To du iya bu, onyenonu wota efere ono, l'aagujeru oku ye bya aguru oku ye iya; ye iya unwu isensu je akfu-geeru l'onu ulo-ekwa-ndzuko ono. Whè lè Mòsisu mee Éronu kfulu l'eka ono. ¹⁹ Kora bya achikobe igwe-oha Ízurelu ono l'onu ulo-ekwa-ndzuko ono te whè melwu Mòsisu ye l'Éronu. O-gbu-zaaza Onye-Nwe-Qha bya enwuaru igwe-oha ono whoo. ²⁰ Onye-Nwe-Qha sù Mòsisu ye l'Éronu: ²¹ "Unu shi l'echilabo igwe-oha ono futate te mu bya atuko whè lakota l'iyi lè nji-enya lanu."

²² Mòsisu ye l'Éronu dashja kpube iwhe l'alì chishia sù: "Oowa, gube Chileke, mbu Chileke bu ishi ndu iwhe bu madzu l'owhu, ?ii-kwobe iswi iwhe-du-eji, onye lanu metaru tufuru igwe oha-a ehu-eghughu nkeghu?"

²³ Onye-Nwe-Qha bya asu Mòsisu ²⁴ t'o kfulu igwe-oha Ízurelu ono te whè shi l'ibiya owhu ulo-ekwa Kora mee nke Detanu mee nke Abyiramu no lufu.

²⁵ Mòsisu gbalihu ye l'ndu bu ogurennya Ízurelu tsoru jekfushia Detanu mee Abyiramu. ²⁶ O sù igwe-oha ono: "Unu lufuta l'ulo-ekwa ndu ejo-ememe ono. T'unu be edenyikwa eka l'iwhè bu nkewhe, odua be Onye-Nwe-Qha l'e-kwobekwa iswi iwhe-du-eji lile, whè meru lakota unu l'iyi." ²⁷ Oo ya bu, whè shi l'ibiya owhu ulo-ekwa Kora mee nke Detanu mee nke Abyiramu no lufu.

Detanu ye l'Abyiramu bya afuta kfulu l'onu ulo-ekwa ebubu whè, whè l'unyomu whè mee unwu whè nke unwoke mewaro unwegirima whè. ²⁸ Mòsisu sù: "Oo ntaa be unu bya l'ama l'oo Onye-Nwe-Qha zhiru mu ome iwhe lile ono, l'o to du iwhe gbataru mu l'uche be

mu l'eme. ²⁹ Ọ -bùru lẹ ndu-a bẹ nwùhuru anwùhu ugbooshi, mbù ọ -bùru l'ọo gẹ l'oonwujeru madzù igbalekoma bụ g'ọ nwùru whẹ; ọo ya bụ t'a marù l'ọ tọ dọ Onye-Nwe-Ọha bẹ zhiru mu iwhe ono, mu l'emegbabe. ³⁰ Ọle ọ -bùru lẹ Onye-Nwe-Ọha meru t'iwhe l'ẹte emebua mee, alì saa ọnu lweshia whẹ, bya elweshia iwhe lile, whẹ nwe enwe, mbù whẹ bụru ndu wùbaru alì-maa lẹ ndzù. O noo nteke unubẹ ndiwe l'a-marù l'ọ tọ dọdu iwhe whẹ gùberu Onye-Nwe-Ọha."

³¹ Ekfuge, Mósìsù l'ekfuge okfu ono; alì ono, Detanu whẹ kfuru kejahu ẹbo. ³² Alì saa ọnu whalaa lweshikota whẹ mẹe ndibe whẹ mẹe ndu nke Kora mẹe ngwongwo whẹ. ³³ Whẹ wùbakota l'alì-maa lẹ ndzù mẹe iwhe lile, whẹ nwe enwe, alì huchita kpupyabe whẹ l'eli, whẹ tũko gẹ whẹ ha lakọta l'iyi l'echilabọ ndu Ízurẹlu. ³⁴ Ọ bụru aswọ-ji, whẹ l'aswọ-ji meru; ndu Ízurẹlu ọwhua, nọ-whereu ẹka ono mgburumgburu tsu l'ọso aryajẹ sù: "Alì l'abyakwa anyi elweshi-o!"

³⁵ O noo ya bụ l'ọku, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha abya ekegbushia ọmadzù ọkporo ugbo iri l'ẹbo l'ọmadzù iri ono, shi akpọ ùnwù-isensu ọku.

Efere dọ nsọ, l'aagujeru ọku ye

³⁶ Onye-Nwe-Ọha sù Mósìsù ³⁷ t'ọ kfuru Eliyẹza nwa Éronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nù Chileke t'ọ lọshia efere ono, l'aagujeru ọku ye l'ime ọku ono, vọshia icheku-ọku, dọ iya nù tũkaa nnanù nnanù, o noo nkele iwhe ono dọ nsọ, ³⁸ mbù efere ono, l'aagujeru ọku ye nke ndu ono, meru iwhe-dù-ẹji shi nno tuwhaa ndzù whẹ. Ọ -lọshi-gee ya, t'a kùsaa ya akùsa t'ọ chia balìbali, kpube iya l'eli ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha. O noo nkele a nùwaru iya Onye-Nwe-Ọha, ọ bụru iya bụ l'ọ dọ nsọ. Iwhe ono l'a-bù iwhe-ọhubama l'ẹka ndu Ízurẹlu nọ. ³⁹ Ọo ya bụ, Eliyẹza, onye l'agbajẹ ẹja nù Chileke bya achikoo efere ono, l'aagujeru ọku ono ye, bụ ope b'e gude mee ya, mbù iwhe ono, ndu ono, ọku kegbushiru gude bya akpọ ùnwù-isensu ọku, a kùsaa ya ọsa nke ọwhu l'ee-kpubeje iya l'eli ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha ⁴⁰ t'ọ bụru iwhe ndu Ízurẹlu l'e-gudeje anyata l'ọ tọ dọdu onye l'ẹte abụa ẹpa Éronu, bya l'akpùlitajeru bya ọkpo ùnwù-isensu ọku l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha shi l'ẹka Mósìsù kfua ya, onye ọdo -mekwanua ya eme, ya adùru onye ọbu ẹgube ọ dọru Kora yẹle ndu otu iya whẹ.

Mgbu-ọnwu l'egbushi ndu Ízurẹlu

⁴¹ O rwulewho echile iya, ndu Ízurẹlu l'owhu wata ọguru Mósìsù yẹle Éronu áwhù asùje: "Unu gbushiwaru ndibe Onye-Nwe-Ọha." ⁴² Nteke ndu ono byarù tẹ whẹ tatso Mósìsù yẹle Éronu okfu, whẹ ghaa ẹnya l'ùzo Ọlo-ẹkwa-ndzuko, bya awhù g'urwukpu sọpyaberu iya mẹe g'ọ-gbu-zaazaa nke Onye-Nwe-Ọha

nwuru whoo l'ẹka ono, ⁴³ Mósìsù yẹle Éronu byatashia l'atatiwhu Ọlo-ẹkwa-ndzuko ono, ⁴⁴ Onye-Nwe-Ọha sù Mósìsù: ⁴⁵ "Unu shi l'echilabọ igwe-ọha ono futa nke ọwhu mu l'a-lakọta whẹ l'iyi lẹ nji-ẹnya lanù." Whẹ dashia kpube iwhe l'alì.

⁴⁶ Tọ dọ iya bụ, Mósìsù sù Éronu: "Wota efere, l'ìjigujeru ọku ye, shi l'ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha gùru ọku ye iya. Gù eworu isensu ye iya mee ẹgwegwa ẹgwegwa jekfu igwe-ọha ono gude iya kfua ọgwọ iwhe-dù-ẹji, whẹ meru. Nkele oke ẹhu-eghughu shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ bẹ tukoshiakwaru whẹ, mgbu-ọnwu watawa whẹ egbugbu." ⁴⁷ Ọo ya bụ, Éronu wota efere ono gẹ Mósìsù kfuru iya bya agbagbua bahù l'echilabọ igwe-ọha ono. O rwudeshia, mgbu-ọnwu ono l'egbushiwaa ndu ono, ọ bya akpọru Onye-Nwe-Ọha isensu ono ọku, bya akfua ọgwọ iwhe-dù-ẹji, whẹ meru. ⁴⁸ Ọ kfuru l'echilabọ ndu ọwhu nwùshihuwaru anwùshihu mẹe ndu ọwhu nọkwadu ndzù, mgbu-ọnwu ono gbubuhu. ⁴⁹ Ndu mgbu-ọnwu ono gburu bẹ dọ ọkporo ọnu ọmadzù l'ọnu iri l'ishii, l'ọkporo ọmadzù iri l'ise, t'a gùfukwa ndu ọwhu tsohawa Kora nwùshihu. ⁵⁰ Éronu megee bya ejekfushia Mósìsù l'ọnu Ọlo-ẹkwa-ndzuko nteke mgbu-ọnwu ono gbubuhuwaru.

Mgboro Éronu bẹ rwutaru irwu

17 Onye-Nwe-Ọha sù Mósìsù: ² "Kfuru ndu Ízurẹlu tẹ whẹ chẹe ghu mgboro iri l'ẹbo. Tẹ ndu ishi, l'achì ikfu g'ikfu ha nù ghu mgboro nnanù nnanù. Onye nùru ghu mgboro nkiya, gù edee ẹwha onye ọbu l'eli iya. ³ Onyenọnu l'ime ndu ishi ono, l'achìkaa ikfu ono l'e-nwe mgboro lanù. A bya lẹ mgboro nke ndu ikfu Lívayi bẹ l'ii-de iya ẹwha Éronu l'eli. ⁴ Chìta mgboro ono je awùshi lẹ Ọlo-ẹkwa-ndzuko l'iwhu igbe-iwu, bụ ẹka ono, mu l'abyakfutaje unu. ⁵ Onye mgboro nkiya kpofutaru ome, a marù l'ọ noo onye mu họtaru ndono. Ọo ya bụ nduge mu eshi nno mee tẹ ndu Ízurẹlu wofu mube Onye-Nwe-Ọha ọnu l'ẹhu l'awhù ono, whẹ l'anọje agùshi ekpu unu ntekenteke." ⁶ Tọ dọ iya bụ, Mósìsù bya ekfuru yeru ndu Ízurẹlu. Ndu ishi, l'achì ikfu nọnu nù iya mgboro nnanù nnanù. Iwhe ọ dọ bụ mgboro iri l'ẹbo. Mgboro nke Éronu tsoru iya. ⁷ Mósìsù chìta iya je edobe l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha lẹ Ọlo-ẹkwa ẹka ono, igbe-iwu Chileke l'aduje. ⁸ O rwua echile iya, Mósìsù bahù lẹ Ọlo-ẹkwa ẹka ono, igbe-iwu Chileke l'aduje bya awhua gẹ mgboro nke Éronu, bükwanu onye nọ-chiru ẹnya ikfu Lívayi kpofushiru ome rwushia irwu, tushikwawho igu, bya amìshia akpuru alùmondu, gbee chashiwaa nù achashì. ⁹ Ọo ya bụ, Mósìsù bya achìta mgboro ono g'ọ ha l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha chijeru ndu Ízurẹlu. Whẹ lee ya ẹnya, onyenọnu wota mgboro ọwhu bụ nkiya.

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha sù Mósìsù: "Woru mgboro nke Éronu dobewhu azù l'igbe-iwu ono t'ọ dọ l'ẹka ono

buru iwhe-ohubama l'eka ndu ono, l'ekwefuje ike no, t'ò buru iwhe l'eegudeje alò whẹ ẹka lẹ nchi tẹ whẹ haa oḡu-whẹ áwhụ ekpu mube Onye-Nwe-Oha, a nonyaa whẹ nwushihu." ¹¹ Ọ buru gẹ Onye-Nwe-Oha sọru tẹ Mosisu mee ya bụ g'o meru iya.

¹² Ndu Ízurẹlu sọ Mosisu: "Anyi laakwaru l'iyi, anyi whuhuakwaru-o! Anyi whuhuakwaru g'anyi ha-o! ¹³ Ntaa bụ, onye tujeru ama tẹ ya jekube mgboro mkpuumkpu-ekwa Onye-Nwe-Oha, onye obu anwuhu. ?Anyi l'a-lakotawaro l'iyi g'anyi ha tọ gunu?"

Ozhi, duru ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke mée eri Lívayi

18 Onye-Nwe-Oha sọ Éronu: "Gubedua l'onwoghu mée ẹpa ghu mée iwhe bụ ozo-ulo nna ghu l'owhu b'ò tukoru l'ishi, mbụ ejo-iwhe, e meru l'eka-dụ-nsọ nkemu. Ọ buru gubedua l'onwoghu mée ẹpa ghu b'ò tukokwaruwho l'ishi, mbụ ejo-iwhe, e meru lẹ nke obu onye l'agbajẹru mu ẹja. ² Duta unwunna ghu whẹ, bụ ikfu Lívayi bụ iya bụ ikfu nna ghu t'unu lẹ whẹ nọdu tẹ whẹ yejeru ghu ẹka l'ozhi. Gubedua gụ l'ẹpa ghu whẹ l'a-nọdu l'atatiwhu Ụlo-ekwa ẹka igbe-iwu Chileke l'aduje eje ozhi. ³ Whẹ l'a-nọ eje ozhi, i zhiru whẹ mée ozhi, dukota lẹ Ụlo-ekwa. Ọlẹ tẹ whẹ be ejekubekwa ẹka arya ẹka-dụ-nsọ dọ. Tẹ whẹ be ejekubekwa mgboro ẹnya-mgbeja Chileke, ọ dọ bẹ gụ lẹ whẹ l'a-tukokwa nwushihu. ⁴ Gụ lẹ whẹ l'a-tugba nnanu, whẹ eje ozhi, dọ lẹ Ụlo-ekwa-ndzuko, mbụ iwhe bụ ozhi lile, dọ l'ulo-ekwa ono. Onye ọdo, l'abụa onye ikfu Lívayi ta abyadụ l'abakube unu ntse. ⁵ Ọo unubedua l'a-nọ eje ozhi, dọ l'ulo-nsọ mée ozhi nke ẹnya-mgbeja Chileke, nke owhu Chileke l'ete ewokfutahe ndu Ízurẹlu oke ẹhu-eghughu iya ọdo. ⁶ Sụa, mu shiwaa l'echilabọ ndu Ízurẹlu họtá ndu Lívayi, bụ unwunna unu nọ unu tẹ whẹ buru ndu e yeru mube Onye-Nwe-Oha l'eka tẹ whẹ jeje ozhi, dọ lẹ Ụlo-ekwa-ndzuko. ⁷ Gubedua l'onwoghu gụ l'ẹpa ghu bẹ ozhi nkunu l'a-buru oḡbaru Chileke ẹja, mbụ l'unu l'a-nọ eje ozhi dọ l'ẹnya-mgbeja Chileke, eje ozhi, dọ l'ime ẹka ekwa-mgbochi dọ. O noo ozhi, unu l'a-nọ eje. Mu yeru unu oḡba ẹja l'eka t'ò buru iwhe-oma, mu nuru unu. Onye ọdo, l'abụa onye ikfu Lívayi, byaru lẹ mgboro ulo-nsọ bẹ l'a-nwuhukwa."

Oke iwhe rwuberu ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke

⁸ O noo ya, Onye-Nwe-Oha sọ Éronu: "Ntaa bẹ mu wowaru iwhe lile, bụ iwhe l'aanuje mu anụ eye ghu l'eka. Iwhe lile, bụ iwhe ndu Ízurẹlu dobejeru nsọ nọ mu bẹ mu sọwaru t'ò buru oke-iwhe gụ l'ẹpa ghu jeye lẹ gbururu. ⁹ Ọ waa l'a-bufua oke-iwhe ọdo, rwuberu unu l'iwhe kakota ọdu nsọ, bụ owhu l'ete akpọ oku: Iwhe lile, whẹ gude bya ogwo ngwo-ẹja mée iwhe shi lẹ ngwo-ẹja nri, whẹ gworu nọ mu mée iwhe shi lẹ ngwo-ẹja iwhe-dụ-ẹji, whẹ gworu nọ mu mée owhu shi lẹ ngwo-ẹja ikpe-anmanma, whẹ gworu nọ mu, mbụ

iwhe lile ono, whẹ nuru mu t'ò buru ngwo-ẹja iwhe kakota ọdu nsọ ono. O noo oke-iwhe, rwuberu gube Éronu mée ẹpa ghu whẹ ndono. ¹⁰ Unu nọduje l'eka, kakota ọdu nsọ ria ya. Ọo unwoke kpọ bẹ l'e-rije iya. Ọo iwhe dọ nsọ b'ò buru unu.

¹¹ "Iwhe ọdo, bụ oke, rwuberu unu bẹ bụ iwhe ndu Ízurẹlu doberu mu iche, mbụ ngwo-ẹja amama. O noo bụ oke, rwuberu ghu nọ, rwube ẹpa ghu nke nwoke, rwube ẹpa ghu nke nwanyi jeye lẹ gbururu. Iwhe bụ ndibe ghu bụ ndu l'ete asọ nsọ bẹ l'e-tsoje ria oke iwhe ono. ¹² Iwhe ndu Ízurẹlu nujeru Onye-Nwe-Oha l'ọo iwhe mbụ, shi l'iwhe whẹ metaru l'alị bẹ bụ ghu nwe iya, mbụ mmanụ olivu, kakota-gezhi ree mée mmee owhúú, kakota-gezhi ree mée akpuru iwhe kakota-gezhi ree. ¹³ Iwhe bụ-zhia iwhe ndu Ízurẹlu nujeru Onye-Nwe-Oha l'ọo mebyi iwhe mbụ, whẹ metaru l'alị whẹ bụ nkeghu. Iwhe bụ ndibe ghu, bụ ndu l'aata asọ nsọ bẹ l'e-tsoje ria ya.

¹⁴ "Iwhe bụ iwhe e yeru Onye-Nwe-Oha l'eka l'alị Ízurẹlu bẹ bụ nkeghu.

¹⁵ "Iwhe vugezhia ọzo waa ẹkpa nwa iwhe nọ ndzụ bẹ l'ee-woru nọ mube Onye-Nwe-Oha, mu aburu nkeghu, mbụ madzụ m'ò bụ anumanu. Obenu l'aa-kfujẹ ọgwo gude gbata iwhe bụ okpara, shi l'ẹhu madzụ, o nokwawho gẹ l'aa-kfujẹ ọgwo gude gbata iwhe bụ anụ mbụ, shi l'ẹhu anụ lile, l'aasọ nsọ futa. ¹⁶ Whẹ -nọwaa onwa owhu bẹ l'aa-kfujẹ mkpola-ocha, ẹrwa iya dọ shẹkelu ise gude gbata whẹ, mbụ mkpola-ocha, ẹrwa dọ iya nọ yele shẹkelu ulo-nsọ bụ iwhe. ¹⁷ Obenu lẹ nweswi mée nwaturu mée nwa-eghu, bụ ivuruzo bẹ l'iti gbatadụ agbata, ndu onoya bẹ dọ-gee nsọ. T'unu whejee mmee whẹ l'eli ẹnya-mgbeja, unu akpoje ẹba iya oku gude gbaa ẹja okpokota-iwhe-oku, mbụ ngwo-ẹja, mkpọ iya dọ Onye-Nwe-Oha ree. ¹⁸ Anụ iya l'a-buru nkeghu ẹgube ono, ndú anụ, e gude gbaa ẹja amama mée utakfu okpa ẹka-utara anụ bụ nkeghu.

¹⁹ "Iwhe lile, ndu Ízurẹlu doberu nsọ bya anụ Onye-Nwe-Oha bẹ mu sọwaru t'ò buru nkeghu mée nke ẹpa ghu whẹ; unwoke mée unwanyi jeye lẹ gbururu. O noo bụ oḡbandzu, mbedua, bụ Onye-Nwe-Oha gbarụ l'eka i nọ mée l'eka ẹpa ghu nọ. Oḡbandzu ono te enwedu echihu, ọo-dọ jeye lẹ gbururu."

²⁰ Onye-Nwe-Oha bya asụ Éronu: "Unu tee etsokwa ndu Ízurẹlu awata alị tọ dọ oke, unu l'e-tso whẹ keta. Ọo mube Onye-Nwe-Oha bẹ bụ oke, unu nwe, ọ buru mu bụ oke-iwhe, unu l'eketa l'eka ndu Ízurẹlu nọ.

Ụzo lanụ l'uzo iri bụ oke, duru eri Lívayi

²¹ "A -bya abya l'eka eri Lívayi nọ, eshi whẹ l'eje ozhi, dọ lẹ Ụlo-ekwa-ndzuko bẹ mu nukotawaru whẹ iwhe ndu Ízurẹlu l'anuje Onye-Nwe-Oha l'ọo ọzo-lanụ-l'uzo-iri t'ò buru oke-iwhe whẹ. ²² Watalewho ntaa tugburu bẹ l'odudua onye Ízurẹlu ọdo, l'e-jekube mgboro Ụlo-

èkwa-ndzuko; ọdua bẹ iwhe-dụ-ẹji onye ọbu l'a-tukokwaru iya l'ishi; ya anwụhu. ²³ Obenu l'ọo eri Lívayi bẹ oje ozhi, dụ lẹ Ụlo-èkwa-ndzuko dụ l'èka; ọ bụru whẹ bẹ ejo-iwhe, e meru l'èka ono tukoru l'ishi. Iwhe ono, l'a-bụ nsọ, l'a-dụ jeye lẹ gbururu, shi l'ogbo rwua l'ogbo. Whẹ te enwedu oke l'echilabọ ndu Ízurelu. ²⁴ Iwhe ndu Ízurelu nuru mube Onye-Nwe-Ọha l'ọo ụzo-lanụ-l'ụzo-iri bẹ mu nuru ndu Lívayi t'ọ bụru oke-iwhe whẹ. Ọo ya meru g'ọ gude mu kfuwa okfu ẹhu whẹ sụ: 'Whẹ te eketadu oke l'echilabọ ndu Ízurelu.'

Eri Lívayi l'e-shije l'ụzo-lanụ-l'ụzo-iri nụkwawho Onye-Nwe-Ọha ụzo-lanụ-l'ụzo-iri

²⁵ Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu ²⁶ t'ọ kfuaru eri Lívayi sụ whẹ agha: "Ọ -bụru l'unu natajeru ụzo-lanụ-l'ụzo-iri ono, mu sụru t'unu natajẹ l'èka ndu Ízurelu t'ọ bụru oke-iwhe unu, unu eshije l'ime iya woru ụzo-lanụ-l'ụzo-iri nụkwawho Onye-Nwe-Ọha. ²⁷ Iwhe unu nuru bẹ l'aa-gụjeru unu g'ọo akpuru iwhe shi l'èka l'eechi witi, a gụkwaa ya whọ g'ọo mmẹe, shi l'èka l'aadzoshi mmẹe. ²⁸ O noo ya, t'unu shije l'ụzo-lanụ-l'ụzo-iri ono, unu l'anatajẹ l'èka ndu Ízurelu woru ụzo-lanụ-l'ụzo-iri iya nụkwawho Onye-Nwe-Ọha; ọ bụru l'ụzo-lanụ-l'ụzo-iri ono bẹ unu l'e-shi woru nke Onye-Nwe-Ọha nụ Éronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke. ²⁹ T'unu wojekwaru iwhe gbarụ mube Onye-Nwe-Ọha nụ mu l'iwhe lile, a nuru unu; unu shije l'ọwhu bụ iya kakọta-gezhia ree nụ mu mẹe l'ọwhu kakọta-gezhia ọdu nsọ. ³⁰ Ọo ya bụ t'i kfulu eri Lívayi sụ whẹ lẹ nteke whẹ wojeru iwhe kakọta-gezhia ree nụ Onye-Nwe-Ọha bẹ l'aa-guru whẹ iya g'ọo iwhe shi l'èka l'eechije witi, a gụkwaa ya whọ g'ọo mmẹe, shi l'èka l'aadzoshije mmẹe. ³¹ Unu l'a-noje l'èka dụ unu mma ria ya, mbụ unu lẹ ndibe unu nkele ọo obunggo ozhi, unu l'ẹje lẹ Ụlo-èkwa-ndzuko. ³² Ọ tọ dudu iwhe-dụ-ẹji, bya l'a-tukoru unu l'ishi m'ọ bụru l'unu wotaru iwhe ono ọwhu kagezhia ree nụ mu. T'unu be emerwukwa iwhe ono, ndu Ízurelu doberu nsọ bya anụ mu nke ọwhu unu l'ète anwụshihu."

Ọturwu iwhe aturwu

19 Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu yẹle Éronu: ² "Ọ waa bụ iwu, Onye-Nwe-Ọha turu sụ: Kfulu ndu Ízurelu tẹ whẹ kputaru unu nwada eswi, dụ uswe-uswe, ọwhu l'ète enwee ọrwu l'ẹhu, ntupo ta adu iya l'ẹhu, t'e gudebua ya rwua ọrwu. ³ Unu kputa nwada eswi ono kpẹe Eliyéza, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, t'a kpufu iya l'azụ ẹka ndu Ízurelu kpọberu ụlo-èkwa ebubu whẹ je egbua ya l'atatiwhu iya. ⁴ Tẹ Eliyéza, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke tsee mkpushi-ẹka iya lẹ mmee ya whee ya l'ụzo atatiwhu Ụlo-èkwa-ndzuko ugbo ẹsaa. ⁵ Nwada eswi ono bẹ l'aa-kpọ ọku l'atatiwhu iya, kpọo akpọ iya ọku, kpọo anụ iya ọku, kpọo mmee ya ọku, kpọo nshị iya ọku. ⁶ Onye l'agbajẹ ẹja nụ

Chileke ono ewota oshi sida mẹe ẹwu isopu mẹe oghu uswe-uswe turu chee l'echilabọ ọku ono, e gude akpọ nwada eswi ono ọku. ⁷ Nteke ono bẹ onye ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono l'e-gude mini saa uwe iya asa, gude mini ghua ẹhu. O -megele iya whọ nno, ya abata l'ime ẹka ono, a kpọberu ụlo-èkwa. Ọle ọo-nọdu bụru onye l'aasọ nsọ jeye l'urwenyashi mbọku ono. ⁸ Onye bụ iya kpọru nwada eswi ono ọku bẹ l'e-gudekwawho mini saa uwe iya asa; gude mini ghua ẹhu, ya anọduk-wawho bụru onye l'aasọ nsọ jeye l'urwenyashi mbọku ono. ⁹ Onye l'ète asọ nsọ bẹ l'e-kpota ntụ, shi l'ọku ono, e gude kpọo nwada eswi ono ọku. Oo-kpota iya je awushi l'èka l'ète asọ nsọ l'azụ ẹka ono, ndu Ízurelu kpọberu ụlo-èkwa ebubu whẹ. Ọ bụru l'èka ono bẹ l'aa-wushiru ndu Ízurelu ntụ ono tẹ whẹ gude meje nke mini, l'eegudeje aturwu madzụ mmerwu, gude iya eme nke ọsafu iwhe-dụ-ẹji. ¹⁰ Onye bụ iya kpotaru ntụ ono bẹ l'a-sa uwe iya asa; nọdu bụru onye l'aasọ nsọ jeye l'urwenyashi mbọku ono. Iwhe ono l'a-bụ nsọ ndu Ízurelu jeye lẹ gbururu. Ọo-duru ndu Ízurelu duru ndu lwaru alwa, bu l'echilabọ whẹ.

Odenyi odzu ẹka

¹¹ "Onye denyiru odzu onye nwuhuru anwụhu ẹka bẹ l'a-buru onye l'aasọ nsọ jeye abali ẹsaa. ¹² Onye ọbu bẹ l'e-gude mini ono, l'eegudeje aturwu iwhe turwua onwiya mmerwu ono lẹ mbọku nke ẹto iya mẹe lẹ mbọku nke ẹsaa ya, temenu a sọ-buhu iya nsọ. Ọle ọ -buru l'ọ tọo turwudu iya onwiya l'ẹhu mbọku nke ẹto iya ono mẹe lẹ mbọku nke ẹsaa ya ono bẹ l'ète asọ-buhudu iya nsọ. ¹³ Iwhe bụ onye meru odzu onye nwuhuru anwụhu ẹka, onye ọbu ta aturwu iya onwiya l'ẹhu bẹ kwa mkpuumkpue-èkwa Onye-Nwe-Ọha bẹ l'oomerwu. Onye ọbu bẹ l'ee-kefu l'oke l'èka ndu Ízurelu nọ. Ọo-buru onye l'aasọ nsọ, o noo nkele e teke ewheshidua ya mini ono, l'eegudeje aturwu iwhe; mmerwu ono bẹ dukwa iya-a l'ẹhu g'ọ dụ iya.

¹⁴ "Ọ waa bụ iwu, dụ lẹ nke onye nọdu l'ulo-èkwa nwuhuru. Iwhe bụ onye bahuru l'ime ụlo-èkwa nteke ono mẹe iwhe bụ onye nọdu iya l'ime nteke ono bẹ l'a-bụ onye l'aasọ nsọ jeye abali ẹsaa. ¹⁵ Iwhe bụ arya, dụ l'ulo-èkwa ono, e gheberu ọnu, t'e kpube iya iwhe bẹ l'aa-sokwawho nsọ. ¹⁶ Iwhe bụ onye nọ l'ọma ẹgu denyi ẹka l'odzu onye e gburu lẹ mma m'ọ bụ l'odzu onye nwuhuru anwụhu mmaanụ, ọ dya l'ọ denyiru ẹka l'okpu onye nwuhuru anwụhu m'ọ bụ l'ilu, bẹ l'a-bụ onye l'aasọ nsọ jeye abali ẹsaa.

¹⁷ "A -bya l'èka ndu l'aasọ nsọ nọ, tẹ whẹ kpota ntụ, shi l'ọku, e gude kpọo ngwo-ẹja iwhe-dụ-ẹji ọku ye l'iwhe, whẹ eje l'èka mini, l'asọ asọ dụ kuta mini, doru rịsaa ye iya. ¹⁸ Ọo ya bụ, onye l'ète asọ nsọ ewota ẹwu isopu tsee l'ime mini ono whee ya l'eli ụlo-èkwa ono mẹe l'eli arya, dụ l'ulo-èkwa ono mẹe l'ẹhu ndu nọ

I'ime ọlọ-ẹkwa ono. O nokwawho gẹ l'oo-whe iya iwhe bụ onye denyiru ẹka l'ọkpu onye nwụhuru anwụhu mee l'iwhe bụ onye denyiru ẹka l'odzu onye e gburu lẹ mma m'ọ bụ onye denyiru onye nwụhuru anwụhu mmaanụ ẹka m'ọ bụ onye denyiru ẹka l'ilu. ¹⁹ Onye ọbu, l'ẹte asọ nsọ l'e-whe onye ono, l'aasọ nsọ mini ono lẹ mbọku nke ẹto mee lẹ mbọku nke ẹsaa. O -rwua lẹ mbọku nke ẹsaa ono, ya aturwu ya mmerwu ono. Onye ono, a turwuru mmerwu ono abya asaa uwe iya asa, gude mini ghua ẹhu, ya abya aburu onye l'ẹte asọhe nsọ l'urwenyashi mbọku ono. ²⁰ Obenu l'onye l'aasọ nsọ t'ọ turwu iya onwiya l'ẹhu bẹ l'ee-kefu l'oke l'echilabọ ndu Ízurẹlu nkele o merwuwaru ọlọ-nsọ nke Onye-Nwe-Ọha. Eshi-ọwhu l'ete ewhee ya mini ono, l'eegudeje aturwu madzụ mmerwu b'ọ bụ onye l'aasọ nsọ. ²¹ O noo bụ iwu, l'a-dụ jeye lẹ gbururu l'ẹka whẹ nọ. Onye ono, bụ iya l'ewheje mini ono, l'eegudeje asafu madzụ nturwu ono bẹ l'a-sakwawhọ uwe nkiya asa. Onye meru ẹka lẹ mini ono, l'eegudeje aturwu mmerwu bẹ l'a-buru onye l'aasọ nsọ jeye l'urwenyashi mbọku ono. ²² Iwhe onye l'aasọ nsọ byiru ẹka bẹ buk-wawho iwhe l'aasọ nsọ; onye mekwanuru ẹka l'iwhe ọbu bẹ l'aa-nọ asọ nsọ jeye l'urwenyashi mbọku ono."

Anwụhu Miriyamu

20 Tọ dụ iya bụ, o rwua l'ọnwaa mbụ l'awha, ndu Ízurẹlu l'owhu jerwua echi-ẹgu Zinu. Whẹ je anọ lẹ Kádeshi. Miriyamu nọdu l'ẹka ono nwụhu; e lia ya l'ẹka onokwawhọ.

Mini, shi l'ẹwhuru

² Nteke onoya bẹ l'adụdua mini, dụ nụ, ndu Ízurẹlu l'a-ngụ; whẹ chikobe onwowhe tatso Mósísu yẹle Éronu okfu. ³ Whẹ wata ọbaru Mósísu mba sụ: "Ọ gẹge akarụ anyi mma, ọ bụ l'anyi nwụshihuru nteke whọ, ndibe anyi nwụshihuru l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ⁴ Ọo gụnu meru g'ọ gude i chita anyibe ndu nke Onye-Nwe-Ọha bya awushi l'echi-ẹgu l'ẹka-a t'anyi l'élwù anyi nwụshihu? ⁵ ?Ndee iwhe meru g'ọ gude i dufuta anyi l'alí Íjiputu bya eduru dobe lẹ mkpọkoro ẹka-a, l'adua witi, dụ iya nụ, figu ta adu iya, vayinu ta adu iya, itorokuma ta adu iya, t'ọ dụ iya mbụ mini, anyi l'a-ngụ?" ⁶ Tọ dụ iya bụ, Mósísu yẹle Éronu lufushia l'ẹka ono, ndu Ízurẹlu dọru tugburu jeshia l'ọnu Ọlọ-ẹkwan dzuko je adaa kpupyabegge iwhe l'alí. O-gbu-zaazaa Onye-Nwe-Ọha nwuaru whẹ.

⁷ Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: ⁸ "Wota mgboro whọ tẹ gụ lẹ nwune ghu Éronu chikobe ndu Ízurẹlu onu. Gụ ekfuru okfu yeru ẹwhuru l'ẹka whẹ l'anọ ele ghu ẹnya tẹ mini shi iya gbafuta. O noo ọzo, l'ii-shi mee t'ẹwhuru ono gbafutaru whẹ mini ndono. Ọ bukwaruwho nno bẹ l'ii-shi mee tẹ ndu Ízurẹlu mee élwù whẹ ngua mi-

ni." ⁹ Tọ dụ iya bụ, Mósísu bya ewota mgboro ono l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha g'ọ kfuru iya.

¹⁰ Mósísu yẹle Éronu bya achikobe ndu Ízurẹlu l'iwhu ẹwhuru ono, Mósísu sụ whẹ: "Unu ngabẹ nchị ntaa un-ubẹ ndu okwefu ike ono. ?Unu l'ekfu t'anyi kuta mini l'ẹwhuru-a nụ unu?" ¹¹ Ọo ya bụ, Mósísu halia ẹka imeli chia mgboro ono ugbo labọ l'eli ẹwhuru ono. Mini shi l'ẹwhuru ono nwushihu agbọ jojojo, ndu Ízurẹlu mee élwù whẹ ngua ya.

¹² Ọle Onye-Nwe-Ọha bẹ sụru Mósísu yẹle Éronu: "Eshi-ọwhu unu l'enwee ekweta l'ẹka mu nọ nke t'unu dobe mu nsọ l'ẹnya ndu Ízurẹlu bẹ unu l'ẹte edur-wuhekwa whẹ l'alí ono, mu nuru whẹ."

¹³ Mini ono bụ mini Meriba, † nkele ọo l'ẹka ono bẹ ndu Ízurẹlu nọdu swọru Onye-Nwe-Ọha ọswo, Onye-Nwe-Ọha goshi whẹ lẹ ya dụ nsọ.

Ndu Edomu te ekwedu tẹ ndu Ízurẹlu ghata l'alí whẹ

¹⁴ Mósísu bya eshi lẹ Kádeshi zhia ozhi t'e je zhia eze ndu Edomu sụ: "Ọ waa iwhe Ízurẹlu, bụ nwune ghu l'ekfu ndọwa: Unu mawarụ ẹgube iwhe-ọtsulanu lile, byakfutaru anyi. ¹⁵ Unu mawarụ gẹ nna anyi ochee whẹ gude jeshia alí Íjiputu, anyi bua lẹ Íjiputu nọo ọdu. Ndu Íjiputu kpaa nna anyi whẹ ono ẹhu shii, bya akpakwaawhọ anyibedua. ¹⁶ Obenu lẹ nteke anyi ryakuru Onye-Nwe-Ọha b'ọ nuru olu anyi, bya ezhia ojozhi, ọ bya edufuta anyi lẹ Íjiputu. Ntaa bẹ anyi nọwa lẹ Kádeshi, bụ mkpukpu, unu lẹ whẹ narụ onu ẹgu. ¹⁷ Byiko hanua t'anyi shi l'alí unu ghata. Anyi te eshidu l'ẹgu unu aghata, anyi te eshi l'ẹka unu meru mgbabu vayinu aghata, tọ dụ wẹlu unu, anyi bya l'e-kuta mini ngua. Anyi l'e-tsoleruwho ogborogbo echi-uzo ghata. Anyi ta abyadu l'a-swiba aswiba l'uzo ẹka-utara m'ọ bụ l'uzo ẹka-icha jeye anyi aghatagezhia ree l'alí unu."

¹⁸ Ọle eze ndu Edomu yeru iya onu sụ: "Unu ba abyakwa ọgha l'alí anyi; ọdua bẹ mu l'e-gudekwa ogu-igba byakfutashia unu ọgu."

¹⁹ Ndu Ízurẹlu sụ iya: "Anyi l'e-shia ogborogbo echi-uzo ghata, ọ -buru l'anyi nguru mini unu, ọdua l'ọo él-wù anyi bẹ nguru mini unu, anyi akfua unu ugwo iya. Haarọ t'anyi gude ọkpa ghata, ọ tọ dukwa iwhe ọdo."

²⁰ Ọle eze ndu Edomu bẹ sụru tẹ whẹ ba aghatashí. Ọo ya bụ, ndu Edomu chita igweligwe unwoke whẹ, bụ ndu ọkpehu dụ jekfushia ndu Ízurẹlu ọgu. ²¹ Eshi-ọwhu ndu Edomu jikaru tẹ ndu Ízurẹlu ba aghatashí l'alí whẹ, ndu Ízurẹlu kwe ghachi l'ẹka whẹ nọ.

Anwụhu Éronu

²² Ndu Ízurẹlu l'owhu gbalihu lẹ Kádeshi tugburu jeye whẹ jerwua l'ugvu Họru. ²³ Ọo l'ugvu Họru dukube oge alí ndu Edomu bẹ Onye-Nwe-Ọha nọdu sụ Mósísu yẹle Éronu: ²⁴ "Éronu bẹ bya l'anwụhu lakfu ndu-ichee ya

† Iwhe Meriba futaru bụ ọswo.

whẹ. Oo-to jerwudu alì ono, mu n̄uru ndu Ízurèlu nkele unu kwefuru ike l'iwu, mu t̄uru lẹ nke mini Meriba. ²⁵ Duta Éronu yẹle Eliyéza, bu nwa iya t'unu nyihu eli ugvu H̄oru, ²⁶ gu eyeshia Éronu uwe iya yee Eliyéza, bu nwa iya nkele Éronu l'a-n̄odu l'ẹka ono nw̄uhu lakfu ndu-ichee ya whẹ." ²⁷ M̄osisu mee iwhe Onye-Nwe-Ọha s̄uru t'o mee. Ndu Ízurèlu l'ele whẹ ẹn̄ya; whẹ nyihu eli ugvu H̄oru ono. ²⁸ M̄osisu yeshia Éronu uwe iya yee Eliyéza, bu nwa iya. Éronu nw̄uhu l'eli ugvu l'ẹka ono. M̄osisu yẹle Eliyéza shi l'eli ugvu ono nyizeta. ²⁹ Ndu Ízurèlu l'owhu wh̄ulewho lẹ Éronu bẹ nw̄uhuwaru, iwhe bu ọzo-ọlo Ízurèlu ryak̄ota ẹkwa iya ụkporo abali l'abalì iri.

Ndu Ízurèlu lw̄u-gburu ndu Áradu

21 Nteke onye eze Kenanu ono, l'achì mkp̄ukpu Áradu, mb̄u onye ono, bu l'echi-ẹgu, du l'ohuda n̄uru lẹ ndu Ízurèlu bẹ shi l'uzo Atarimu abya, o kwe tso ndu Ízurèlu ọgu, kp̄uta ndu ọwhu ọ kp̄utaru lẹ ndzu. ² Ndu Ízurèlu ribuaru Onye-Nwe-Ọha nte s̄u: "Ọ-b̄uru l'ii-woru ndu-a ye anyi l'ẹka bẹ anyi l'e-meby-ishikota mkp̄ukpu whẹ g'ọ ha kpaṃu kpaṃu shi nno woru iya n̄u ḡube Chileke." ³ Onye-Nwe-Ọha ngaberu ndu Ízurèlu nchì l'olu, bya eworu ndu Kenanu ye whẹ l'ẹka. Whẹ t̄uko ndu ono mee mkp̄ukpu whẹ meby-ishikota kpaṃu kpaṃu shi nno woru whẹ n̄u Chileke. Ọo ya bu, e kulahaa ẹka ono H̄oruma. †

Agwọ, e meru l'ope

⁴ Ndu Ízurèlu bya eshi l'ugvu H̄oru palita ije t̄ugbua, whẹ je etsota ọzo ọwhu lar̄u Eze-ẹn̄yimu Uswe-uswe nke ọwhu whẹ l'a-gbango alì Ed̄omu. Whẹ jenyaa l'echi-uzo, whẹ ta ad̄uhe ike tak̄ota nshi. ⁵ Whẹ wata okfulwu Chileke yẹle M̄osisu s̄u: "Nd̄ee g'e meru unu dufuta anyi lẹ Íjiputu bya aw̄ushi l'echi-ẹgu-a t'anyi nw̄shihu? Ẹka nri l'ad̄u, mini ta ad̄u iya. Ejo nri-a, anyi tsoru eriwhẹ bẹ laakwaru anyi ashì." ⁶ T̄o du iya bu, Onye-Nwe-Ọha zhia ejo agwọ t'ọ bya l'echilabọ ndu Ízurèlu, agwọ ono taa ndu Ízurèlu nke ọwhu bu l'igweligwe l'ime whẹ bẹ nw̄shihuru. ⁷ Ndu Ízurèlu byakfuta M̄osisu bya as̄u iya: "Anyi mewaru iwhe-du-ẹjì nkele anyi kfulwuru Onye-Nwe-Ọha mee ḡubedua l'onwoghu. Kfunuru n̄u Onye-Nwe-Ọha nke ọwhu l'oo-wofuru anyi agwọ ono." Ọo ya bu, M̄osisu bya ekfuru n̄u Onye-Nwe-Ọha l'iswi ndu Ízurèlu ono. ⁸ Onye-Nwe-Ọha s̄u M̄osisu: "Meta ejo agwọ tukobe l'eli itso lanu nke ọwhu bu onye agwọ wh̄o taj̄eru ẹrwu, o-lee ya ẹn̄ya, ya an̄odu ndzu." ⁹ Ọo ya bu, M̄osisu gude ope meta agwọ bya atukobe iya l'eli itso lanu. L'obuje, onye agwọ wh̄o taru, o-lewa ẹn̄ya l'agwọ ono, e meru l'ope, ya an̄odu ndzu.

Ndu Ízurèlu n̄o l'ije whẹ eje Moabu

¹⁰ Ndu Ízurèlu palihu ije t̄ugbukwaru rwua Obotu, whẹ kp̄obe ọlo-ẹkwa ebubu whẹ. ¹¹ Whẹ shi lẹ Obotu palihu t̄ugbua, je akp̄obe ọlo-ẹkwa ebubu whẹ lẹ Iye Abarimu l'echi-ẹgu ono, du chee iw̄hu lẹ Moabu l'uzo ẹka ẹn̄yanwu l'eshije awata. ¹² Whẹ shi l'ẹka ono palita t̄ugbua rwua ns̄uda Zer̄edu, whẹ kp̄obe ọlo-ẹkwa ebubu whẹ l'ẹka ono. ¹³ Whẹ shikwa l'ẹka ono palita t̄ugbua, kp̄obe ọlo-ẹkwa ebubu whẹ l'az̄u ẹn̄yimu An̄onu az̄u iya ọwhu l'ẹka ono, du l'echi-ẹgu ono, du watalewho l'oge-alì onye lẹ ndu Am̄oru nkele ọo ẹn̄yimu An̄onu bu oge onye lẹ ndu Moabu. Ọ n̄okahuru ndu Moabu whẹ lẹ ndu Am̄oru. ¹⁴ Ọo ya meru g'ọ gude e kfu l'ẹkwo, e deru nke ọḡu, Onye-Nwe-Ọha lw̄uru s̄u: "Mkp̄ukpu Wahebu du lẹ Sufa yẹle ns̄uda ns̄uda ẹn̄yimu An̄onu ¹⁵ mee lẹ n-weze, du lẹ ns̄uda ns̄uda ono, n̄o je akpaa lẹ mkp̄ukpu Áru. Ọ du nno je agbakfuru l'oge-alì ndu Moabu."

¹⁶ Whẹ palihu l'ẹka ono kwas̄eru ije whẹ; rwua Byiye bu iya bu w̄elu ono, Onye-Nwe-Ọha s̄uru M̄osisu: "Ch̄ikobe ndu Ízurèlu l'ẹka lanu t̄e mu n̄u whẹ mini t̄e whẹ ngua." ¹⁷ T̄o du iya bu, ndu Ízurèlu ḡua egvu-a s̄u: "Ḡube w̄elu, nw̄ufuta mini!

T'a ḡuru egvu n̄u iya.

¹⁸ Ndu gvuru w̄elu ono bu ndu ishi, mb̄u l'ọo ndu a maru ẹwha whẹ lẹ Ízurèlu bẹ gvuru iya. Iwhe whẹ gude gvua ya bu mgboro ndu eze mee mgboro nkewhe."

T̄o du iya bu, whẹ shi l'echi-ẹgu ono, ọ b̄uru whẹ oje Matana. ¹⁹ Whẹ shi lẹ Matana lufu lẹ Nahal̄elu, shi lẹ Nahal̄elu lufu lẹ Bamotu, ²⁰ shi lẹ Bamotu lufu lẹ ns̄uda, du l'alì Moabu lẹ mgboro ugvu Pisiga, bu ẹka, l'aan̄oduje ele alì, daburu mgbegere.

Ízurèlu lw̄u-gburu Sáyihonu, bu eze ndu Am̄oru
(Dit. 2:26-37)

²¹ T̄o du iya bu, ndu Ízurèlu zhia ozhi t'e je zhia Sáyihonu, bu eze ndu Am̄oru s̄u iya: ²² "Han̄u t'anyi ghata l'alì unu. Anyi ta asw̄ibakwa l'ẹgu unu, anyi ta asw̄iba lẹ mgbabu vaȳinu unu. T̄o du w̄elu unu, anyi bya l'e-kuta mini ngua, ọolewho l'oji mbeke bẹ anyi l'e-tsogburu jeye anyi alufu-gee l'alì unu." ²³ Obenu lẹ Sáyihonu j̄ikaru t̄e ndu Ízurèlu ba aghatashì l'alì iya. Ọ ch̄ikobe ndu nkiya ḡe whẹ ha, whẹ jekfushia ndu Ízurèlu ọgu l'echi-ẹgu. Whẹ rwulewho mkp̄ukpu Jahazu, ọ tatso ndu Ízurèlu ọgu. ²⁴ Ndu Ízurèlu gude ogu-igba gbua ya, shizhiawho l'ẹn̄yimu An̄onu nata iya alì iya ono je akpaa l'ẹn̄yimu Jab̄oku, jeyewaro l'alì ndu Am̄onu. Oge alì ndu Am̄onu b'a t̄uru agbarara mgburumgburu, o shihu ike. ²⁵ Ndu Ízurèlu lw̄utakota mkp̄ukpu ndu

† Iwhe H̄oruma f̄utaru bu emebyi.

Amọru g'ọ ha buchikota, whẹ lwutakwawho mkpukpu Hẹshibonu mẹe mkpukpu, nọ-wheru iya nọ mgburumburu. ²⁶ Hẹshibonu bẹ bụ mkpukpu Sáyihonu, eze ndu Amọru. Yẹle eze, shihawa achị ndu Moabu bẹ lwujeru ọgu, Sáyihonu lwutakota alị iya je akpaa l'enyimu Anonu. ²⁷ Ọo ya kparụ iwhe ndu nkuku l'awajẹ nkuku kfuwa sụ:

"Bya mkpukpu Hẹshibonu, t'a tų-whu iya azụ, mbụ t'a tų-whu mkpukpu Sáyihonu azụ, tųa ya t'o shihu ike.

²⁸ O noo nkele ọku shi lẹ Hẹshibonu lufu, mbụ l'ire-ọku shi lẹ mkpukpu Sáyihonu lufu. O kegbushiwaru mkpukpu Arụ nke ndu Moabu, mbụ ndu nwe ugvu, dų lẹ mgboro ẹnnyimu Anonu.

²⁹ Nshọbukwa unubẹ ndu Moabu! A lawarụ unu l'iyi, unubẹ ndu l'agwa agwa Kemoshi! Ụnwegirima unu unwoke b'o mewaru, whẹ gbalakọta lashia alị ọdo. Ụnwegirima unu unwanyi b'o mewaru, whẹ bụwaru ndu a kpuru lẹ ndzụ nų Sáyihonu, bụ eze ndu Amọru.

³⁰ Anyi meru, whẹ buru kpukpuru-swoo. Mkpukpu Hẹshibonu bụwa kpurupyata je akpaa lẹ mkpukpu Dibonu. Anyi meru whẹ ọzara-l'ukpo jeye lẹ mkpukpu Nofa, mbụ jeye lẹ mkpukpu Medeba."

Ndu Ízurelu lwu-gburu Ọgu, bụ eze ndu Báshanu
(Dit. 3:1-11)

³¹ Tọ dų iya bụ, ndu Ízurelu buru l'alị ndu Amọru. ³² Mósisu zhia ndu l'e-je ngge lẹ mkpukpu Jaza, whẹ jegelewho, ndu Ízurelu je alwuta mkpukpu, dų iya nų chikashia ndu Amọru, shi buru l'ẹka ono. ³³ Ọo ya bụ, ndu Ízurelu ghachi tųgburu ụzo ọwhu shiru jeshia alị Báshanu. Ọgu, bụ eze, l'achị ndu Báshanu chita ndu nkiya gẹ whẹ ha jekfushia whẹ ọgu lẹ mkpukpu Edereyi. ³⁴ Onye-Nwe-Ọha sụ Mósisu: "Ba atsukwa iya egvu nkele mu yewaru ghu iya l'ẹka mẹe ndu nkiya mẹe alị iya. Mekwaa ya iwhe i meru Sáyihonu, bụ eze, bu lẹ Hẹshibonu achị ndu Amọru." ³⁵ O noo ya, ndu Ízurelu gbua Ọgu, gbushia unwegirima iya mẹe ndu nkiya gẹ whẹ ha nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu onye wafuru nų l'ime whẹ. Ndu Ízurelu nata alị iya.

Bélaku zhiru t'e je ekua Bélamu

22 Ndu Ízurelu palihu tųgbua, whẹ rwua whorokoto alị ndu Moabu, whẹ kpọbe ụlo-ẹkwa ebubu whẹ l'aguga ẹnnyimu Jódanu, dų chee iwhe lẹ mkpukpu Jériko.

² Bélaku nwa Zipo whụa iwhe lile, ndu Ízurelu meru ndu Amọru. ³ Ẹhu rwurwushihu ndu Moabu l'okfu ẹhu ndu Ízurelu nkele whẹ hanụka l'igwe. Egwu ndu Ízurelu

gudeshia ndu Moabu. ⁴ Ndu Moabu jekfu ndu bụ ọgurenya ndu Midiyanu je asụ whẹ: "Ntaa bẹ ikpoto ndu Ízurelu-a l'a-tụko iwhe gbarụ anyi mgburumburu lwukota g'eswi, l'atụkoje ẹwu, dų l'ẹgu lwukota." Ọo ya bụ, Bélaku nwa Zipo, bụ eze, l'achị ndu Moabu nteke ono ⁵ bya ezhia t'e je ekua Bélamu nwa Beyo, onye nọ lẹ mkpukpu Petọ l'alị Amawu, dų lẹ mgboro ẹnnyimu Yufurétisu. Bélaku zhiru iya sụ: "O nweru ndu shi l'alị Íjiputu futa bya atụko mgboko l'owhu dzuru. Ntaa bẹ whẹ nọkwa mu lẹ mgboro. ⁶ Iwhe mu l'aryọ ghu ntaa bụkwa t'ị bya atụaru mu ndu ono ọnu, o noo nkele whẹ ka mu ẹkuku. O nwekwaru gẹ l'ọo-dų, mu alwugbua whẹ chĩa whẹ l'alị-a. Mu marụ l'onye ị gọru ọnu-oma nų bẹ ọnu-oma l'etsoje; onye ị tųru ọnu bẹ ejo ọnu l'etsoje."

⁷ Ọo ya bụ, ndu bụ ọgurenya ndu Moabu mẹe ndu bụ ọgurenya ndu Midiyanu gude ụgwo, l'aakfufe t'a gbaa ẹja tųgbua jekfushia Bélamu, je ezhia ya ozhi, Bélaku zhiru iya. ⁸ Bélamu sụ whẹ: "Unu radụ aradụ l'ẹka-a l'enyashi-a nke ọwhu mu l'a-karu unu iwhe Onye-Nwe-Ọha l'e-kfuru yeru mu." Ọo ya bụ, Bélamu whẹ lẹ ndu ishi Moabu ono tųko nọdu.

⁹ Chileke byakfuta Bélamu bya aji iya sụ: "Ọo ndu ole bẹ gụ lẹ whẹ nọdu nno?"

¹⁰ Bélamu sụ Chileke: "Bélaku nwa Zipo, bụ eze ndu Moabu bẹ zhiru mu ozhi sụ ¹¹ l'o nweru ndu shi l'alị Íjiputu futa bya atụko mgboko l'owhu dzuru. Tẹ mu bya eburu ọnu nuru iya ndu ono, l'o nweru gẹ l'ọo-dų, ya alwugbua whẹ chishia whẹ l'alị whẹ."

¹² Chileke sụ Bélamu: "Be etsobukwaa whẹ jee, be ebukwaru ọnu nų ndu ono nkele whẹ bụkwa ndu a gọru ọnu-oma nų."

¹³ O rwua l'utsu iya, Bélamu futa bya ekfuru ndu ishi ono, l'ejeru Bélaku ozhi sụ whẹ: "Unu lashia alị unu lẹ Onye-Nwe-Ọha te ekwedu tẹ mu tsoru unu jee." ¹⁴ Ọo ya bụ, ndu ishi Moabu tųgbua lashia je asụ Bélaku: "Bélamu jikakwaru lẹ ya te etsodu anyi abya."

¹⁵ Bélaku bya ezhifu ndu ishi ọdo, kabaa l'igwe, mbụ ndu a ka ọkwabe ugvu amamẹ ndu nke mbụ whọ. ¹⁶ Whẹ byakfuta Bélamu sụ iya: "Ọ waa bụ iwhe Bélaku nwa Zipo kfuru: T'ọ bọ dükwa iwhe l'ii-kwe t'ọ kposhia ghu ọbya nkemu. ¹⁷ Nkele mu l'a-kwabẹ ghu ugvu, parụ ẹka, mu emeeru ghu iwhe ị sụru tẹ mu meeru ghu. Byarọ bya ebuaru ndu-a ọnu."

¹⁸ Bélamu sụ ndu ozhi Bélaku ono: "O -beru Bélaku je l'a-nų mu ụlo iya ono, mkpọla-ododo mẹe mkpọla-ọcha jiru eji, mu te emeghatadu iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu kfuru. Mu te ewofudu iya iwhe ewofu, mu te eyekwa iya iwhe eyekwa. ¹⁹ Ngwa, t'unu radụ l'ẹka-a lẹ gẹ ndu nke ọwhua raduru tẹ mu marụ mẹ o nweru iwhe Onye-Nwe-Ọha l'e-kfubaaru yeru mu."

²⁰ Chileke byakfuta Bélamu l'enyashi bya asụ iya: "Ọ -buru l'ọo oku bẹ ndu-a byarụ ghu ekuku, gbalihu tsoru whẹ, ọle ọo iwhe mu sụru t'i mee bẹ l'ii-me kpụ."

Nkakfụ-ìgara Bèlamu l'ekfu okfu

²¹ Bèlamu gbalihu l'ùtsu dozhia nkakfụ-ìgara iya tsoru ndu ishi Moabu ono, whẹ tųgburu. ²² Òle ẹhu ghuru Chileke egbu shii g'ò tųgburu jeshia. Ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha je akfuru kwachia ya ọzo. Nteke ono bẹ Bèlamu nọdu l'eli nkakfụ-ìgara iya agba eje yele ndu ozhi iya ọmadzu labọ liru. ²³ Nkakfụ-ìgara ono whụa ojozhi Onye-Nwe-Ọha ono g'ò kfuru l'echi-uzo, mifuta ogu-igba iya gude l'ẹka, ọ ghakọbe l'uzo swija l'egbudu. Bèlamu chia nkakfụ-ìgara ono iwhe t'ò gọ-zhia ya batawhu azụ l'echi-uzo. ²⁴ Ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha ono je akfuru lẹ nwẹswara ọzo, dọ lẹ mgbakọ mgbabu vayinu labọ ọbu, mgbodo dọ ibẹka ẹbo-ẹbo. ²⁵ Nteke nkakfụ-ìgara ono whuru ojozhi Onye-Nwe-Ọha ono, o nwuta onwiya je gba bẹ lẹ mgbodo ono, nwuta Bèlamu ọkpa hua lẹ mgbodo ono; Bèlamu chia ya iwhe ọdo. ²⁶ Ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha ono tųgbukwaru je akfuru l'ẹka ọbu, dọ kpagu. Ẹka ono te enwedu ọzo, l'ee-shi swija l'ẹka-utara, t'ò nwe ọzo, l'ee-shi swija l'ẹka-icha. ²⁷ Nteke nkakfụ-ìgara ono whuleruwho ojozhi Onye-Nwe-Ọha ono; ọ nmakpuru lẹ mkpula Bèlamu, iwe bya Bèlamu l'ẹhu, o chilahaa ya mgboro iya.

²⁸ Onye-Nwe-Ọha kụhaa nkakfụ-ìgara ono ọnu, o kfuru okfu yeru Bèlamu sụ iya: "Ọo gunu bẹ mu meru ghu, meru g'ò gude i chia mu iwhe ugbo ẹto?"

²⁹ Bèlamu sụ nkakfụ-ìgara ono: "Iwhe mu kwoberu echi ghu iwhe bụ l'iime mu eswe. Ọ -bụ lẹ mu gude ogu-igba l'ẹka mẹ mu egbugbua ghu ntaa."

³⁰ Nkakfụ-ìgara ono sụ Bèlamu: "Mu ta abudu nkakfụ-ìgara, i nwe enwe ọto? I shi eshi bụ gunu gbata mu jeye ntanụ. Mu mejehawaru ghu ẹgube umere-e?"

Bèlamu sụ iya: "Waawa."

³¹ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya emee tẹ Bèlamu saa ẹnya, ọ whụa ojozhi Onye-Nwe-Ọha ono g'ò kfuru l'echi-uzo mifuta ogu-igba iya gude l'ẹka. Bèlamu whuzeta ishi ewhuzeta daa kfube iwhu l'alị. ³² Ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha ono jja ya sụ: "Ọo gunu meru iwhe i chiru nkakfụ-ìgara ghu iwhe ugbo ẹto? Mu byaru tẹ mu kwachia ghu ọzo nkele ọzo, i cheberu bẹ gbagoro agbagọ l'ẹnya nkemu. ³³ Ugbo ẹto bẹ nkakfụ-ìgara-a whuru mu tochakotaru mu l'uzo. Ọ -bụ l'ò tọ tocharu mu l'uzo mẹ mu egbuwa ghu togboto nteke onowho, haa yẹbedua t'ò nọdu ndzụ."

³⁴ Bèlamu sụ ojozhi ono, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha: "Mu mewaru iwhe-dụ-ẹji nkele mu ta amadu l'i kfuru kwachia mu ọzo. Ọo ya bụ, ọ -buru l'ò tọ dudu ghu ree tẹ mu je, mu adawhu azụ."

³⁵ Ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha ono sụ Bèlamu: "Tsururo ndu ono jeshia, ọle t'ò bukwaru iwhe mu suru t'i kfu bẹ l'ii-kfu nwẹkiya." Ọo ya bụ, Bèlamu

yele ndu ishi ono, l'ejeru Bèlaku ozhi tųgburu, ọ buru whẹ ejeje.

Bèlamu nọ l'ibe Bèlaku

³⁶ Nteke Bèlaku nuru lẹ Bèlamu l'abyawaa, ọ lufu gbaje iya ndzuta lẹ mkpukpu, dọ l'alị Moabu l'oge ẹnyimu Anonu, mbụ l'ẹka oge-alị ono beru. ³⁷ Bèlaku sụ Bèlamu: "Mu zhiru ozhi t'a bya ekua ghu ọku-ọku t'i bya. Ọo hunu gunu meru t'i bya eshi ono? Ọo lẹ mu ta adudu ike ebu ghu obunggo ha shii ọto?"

³⁸ Bèlamu sụ Bèlaku: "Ọ dọ ree, mu byawaru-a. Ọo nweru iwhe mu l'adu ike ekfu ntaa ọwhulabukwa? Ọo okfu, Chileke yeru mu l'onu bẹ mu l'e-kfu." ³⁹ Ọo ya bụ, Bèlamu tsoru Bèlaku, whẹ jeshia Kiriyatu Huzotu.

⁴⁰ Bèlaku gbushia eswi mẹe aturu gude gba eja, bya aharu nọ Bèlamu yele ndu ishi ono, whẹ l'ia lị.

Okfu mbụ, Bèlamu nataru l'ẹka Onye-Nwe-Ọha

⁴¹ O bẹ l'ùtsu echile iya, Bèlaku duta Bèlamu, whẹ tųgbua jeshia Bamotu-bálu. Bèlamu shi l'ẹka ono haru ndu Ízurelu ọwhodu whụ.

23 Bèlamu sụ Bèlaku: "Turu mu ẹnya-mgbeja ọzo ẹsaa. Gụ akputaru mu oke-eswi ẹsaa mẹe ebyila ẹsaa."

² Bèlaku mee ya ẹgube ono, Bèlamu suru t'ò mee ya. Bèlaku yele Bèlamu gbua oke-eswi ono mẹe ebyila ono nnanu nnanu l'ẹnya-mgbeja ono whẹ ẹsaa. ³ Bèlamu sụ Bèlaku: "Kfuru lẹ mgboro ngwo-eja ono, a kpokotaru ọku tẹ mu tųgbua. O nweru gẹ l'ọo-dy; Onye-Nwe-Ọha abyakfuta mu. Iwhe bụ-zhia iwhe o goshiru mu bẹ mu l'a-koru ghu." Ọ tųgburu jeshia l'eli nwugvu ọbu, l'adua iwhe dọ iya nọ. ⁴ Chileke byakfuta Bèlamu. Bèlamu sụ Chileke: "Mu dozhiwaru ẹnya-mgbeja ọzo ẹsaa, mu gbuwa oke-eswi yele ebyila nnanu nnanu l'ẹnya-mgbeja ono whẹ ẹsaa."

⁵ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha ye Bèlamu okfu l'onu sụ iya: "Jekfuwhu Bèlaku azụ je ezhia ya ozhi-a." ⁶ O jekfushia Bèlaku, ọ whụa ya g'ò kfuru lẹ mgboro ngwo-eja ono, a kpokotaru ọku yele ndu ishi Moabu gẹ whẹ ha.

⁷ Bèlamu kfulahaa sụ:

"Bèlaku bẹ bya eduta mu l'alị Arámu.

Eze ndu Moabu bẹ bya eduta mu l'ugvu ugvu ọzo ẹnyanwu-awata.

Ọ suru mu: 'Bya eburu onu nuru mu unwu Jékọpu.

Bya ago-whuaru mu unwu Ízurelu ago-whu!'

⁸ ?Ndee gẹ mu l'e-shi buru onu nọ

ndu Chileke l'ebuaru onu nọ?

?Ndee gẹ mu l'e-shi gọ-whua

ndu Onye-Nwe-Ọha l'ago-whua ago-whu?

⁹ Ọo l'elikoro eze-ẹwhuru bẹ mu l'akfujeru whụ whẹ.

Ọo l'eli ugvu bẹ mu l'anọduje ele whẹ ẹnya.

Mu l'awhujẹ ndu ono, buru onwowhe iche.

Whẹ ta agujedu onwowhe yeru ndu ọha ọdo.
¹⁰ Ọo onye bẹ l'a-dụ ike gụta ụnwu Jékọpu l'ọgu,
 mbụ ndu ha g'ọo nveja.

?Ọo onye l'a-dụ m'ọo ike agụta nkere ẹno ụnwu
 Ízurelu l'ọgu?

Tẹ mu nwụkwa ọnwu onye dụ chիրiri!
 Tẹ mu lakwa lẹ gẹ ndu dụ chիրiri larụ!"

¹¹ Bέλaku sụ Bέλamu: "Ọo gụnu b'i meru mu ẹgube
 ono? Mu sụru ghu t'j bya eburu ọnu nụ ndu ọhogu
 mu; ọ buru ọnu b'i gbee agọru whẹ."

¹² Bέλamu sụ: "Ọo tẹ mu be ekfushi iwhe Onye-Nwe-
 Ọha yeru mu l'ọnu tẹ mu kfu?"

Okfu nke ẹbo, Bέλamu natarụ l'ẹka Onye-Nwe-Ọha

¹³ Bέλaku sụ Bέλamu: "Tsuru mu t'anyi je ẹka ọdo, l'ji-
 nọdu whụ whẹ. Ọo ụwhodu l'ime whẹ bẹ l'ji-harụ whụ,
 j tji whụkotadu whẹ gẹ whẹ ha. Gụ eshi l'ẹka ono
 buaru whẹ ọnu." ¹⁴ Bέλaku duta Bέλamu whẹ jeshia lẹ
 mgboko-ẹgu Zofimu, dụ l'eli ugwu Pisiga, ọ tụa ẹnya-
 mgbeja ụzo ẹsaa. Whẹ gbua oke-eswi yẹle ebyila
 nnanụ nnanụ l'ẹnya-mgbeja ono whẹ ẹsaa.

¹⁵ Bέλamu sụ Bέλaku: "Kfụkwaru lẹ mgboro ngwo-ẹja,
 a kpọkotaru ọku tẹ mu jekfu Onye-Nwe-Ọha l'ẹka
 whọ."

¹⁶ Onye-Nwe-Ọha byakfuta Bέλamu, bya eye iya okfu
 l'ọnu sụ iya: "Jekfu Bέλaku ọdo je ezhia ya ozhi-a."

¹⁷ Bέλamu jekfushia Bέλaku, ọ whụya ya g'ọo kfuru lẹ mg-
 boro ngwo-ẹja ono, a kpọkotaru ọku ono yẹle ndu ishi
 Moabu, whẹ l'iya nọ. Bέλaku sụ Bέλamu: "Ọo gụnu bẹ
 Onye-Nwe-Ọha kfuru?" ¹⁸ Bέλamu kfushilaha sụ:

"Gube Bέλaku; gbalihu agbalihu ngabẹ nchi.

Nya iwhe mu l'ekfu, gube nwa Zipo.

¹⁹ Chileke ta abụkwa madzụ, nke t'ọ bya adzua ejire.

T'ọ dụ g'ọo ụnwu eliwhe, nke t'ọ gbanwee uche iya.

?O kfujewaru okfu, t'o me lẹ g'ọo kfuru iya?

?O kwejeru ụkwa, t'o medzu ụkwa ọbu?

²⁰ Sụa, iwu, mu natarụ bụkwa tẹ mu gọoru ndu ono
 ọnu.

Chileke gọwaru ọnu-ọma nụ whẹ.

Mu ta ahakwa tẹ mu ba agọru whẹ ọnu-ọma ọbu.

²¹ Ọ tọ dudu ejo-iwhe, o levuru l'ẹhu ụnwu Jékọpu.

Tọ dụ iwhe l'adụa ree, ọ whuru l'ẹhu ụnwu Ízurelu.

Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ swiru whẹ ọkpobe
 eswiru.

Whẹ l'atụ orooroo asuje l'ọ ya bụ eze whẹ.

²² Chileke bẹ dufutaru whẹ l'alj Íjiputu,
 bya emee whẹ, whẹ nweru ọkphehu g'ọo atsu.

²³ A ta abyadụ l'e-keta ụnwu Jékọpu l'oswe.

T'a bya l'e-meta ụnwu Ízurelu l'ogvu.

Ntaa bẹ l'ee-kfu okfu ẹhu ụnwu Jékọpu,

kfu okfu ẹhu ụnwu Ízurelu sụ:

'Ledaanu iwhe Chileke meshiru whẹ!

²⁴ Sụa, ndu Ízurelu l'angalihuje angalihi g'ọo ne
 oduu.

Whẹ l'anoje ebu gadagada g'ọo oduu-gburu-agu,
 mbụ oduu, l'ete etsukfujeru ike etsukfuru jeye ya
 eria anụ, o gburu,

mbụ jeye ya angụa mmee iwhe o guderu."

²⁵ Ọo ya bụ, Bέλaku sụ Bέλamu: "Be ebuhekwaru whẹ
 ọnu lẹ whuu; gụ agohekwaru whẹ ọnu ilile. Ba
 aduhekwaro ọwhu l'ii-je ememe ilile."

²⁶ Bέλamu sụ Bέλaku: "Mu ta adudu mbụ kfuru ghu
 l'ọo iwhe Onye-Nwe-Ọha sụru tẹ mu mee bẹ mu l'e-
 me?"

Okfu nke ẹto, Bέλamu natarụ l'ẹka Onye-Nwe-Ọha

²⁷ Tọ dụ iya bụ, Bέλaku sụ Bέλamu: "Bya tẹ mu duru
 ghu jee ẹka ọdo. O nweruwho gẹ l'ọo-dụ Chileke eme
 t'i shi l'ẹka ono buru ọnu nụ whẹ." ²⁸ Bέλaku duta Bέλ-
 amu, whẹ nyihu ugwu Peyọ, mbụ ugwu ono, dụ chee
 iwhe l'alj mgbegere. ²⁹ Bέλamu sụ Bέλaku: "Tụaru mu
 ẹnya-mgbeja uzhi ẹsaa l'ẹka-a, gụ akputaru mu oke-
 eswi ẹsaa mee ebyila ẹsaa." ³⁰ Bέλaku mee ya lẹge
 Bέλamu sụru t'o mee ya. Whẹ gbua oke-eswi ono yẹle
 ebyila ono nnanụ nnanụ l'ẹnya-mgbeja ono whẹ ẹsaa.

24 Bέλamu whulewho l'iwhe dụ Onye-Nwe-Ọha ree
 bụ tẹ ya gọru ọnu-ọma nụ ndu Ízurelu, to jehe-
 waro njita gẹ l'oojejhawa. Iwhe o meru bụ l'ọ gharụ
 iwhe l'uzo echi-ẹgu. ² Bέλamu bya apalia ẹnya imeli
 whụ ndu Ízurelu gẹ whẹ kpọbe-geeru ụlo-ẹkwa ebubu
 whẹ l'ikfu whẹ l'ikfu whẹ. Ume Chileke bya iya l'ẹhu, ³ o
 kfushilaha sụ:

"Ọ waa bụ iwhe Bέλamu nwa Beyo l'ekfu.

Ọ kwa onye ono, e meru ẹnya doo rịsaa l'ekfu okfu
 onoya.

⁴ Ọ waa bụ okfu, onye ono,

l'anuje okfu, shi l'ẹka Chileke l'ekfu,

mbụ onye ono, l'anoje awhụ

iwhe Ọkalibe-Kakọta-Ike l'egoshi,

mbụ onye ono, l'adajẹ kpurumu

l'alj, bya aburu onye ono, e meru nsarasa-ẹnya nụ.

⁵ Ọ waa g'ulo-ẹkwa gube Jékọpu

l'amabe ụma, mbụ ẹka gube Ízurelu bu ebubu!

⁶ Ọo gẹ nsuda nsuda l'aduje bụ g'ọo daburu gbadaa.

Ọ dụ g'ọo mgbabu, a gbarụ l'aguga ẹnyimu.

Ọ dụ g'ọo oshi alowe, Onye-Nwe-Ọha yeru l'onwiya,

bya adụ g'ọo oshi sida, gvuru l'aguga ẹnyimu.

⁷ Mini l'e-shije l'ite-mini Ízurelu asoshi asoshi.

Ẹpa whẹ l'e-nwe mini nweru nke etsutsu iya.

Eze whẹ l'a-ka eze Agagu shii.

Alj-eze whẹ bẹ l'aa-noje ekutse ekutse.

⁸ Chileke dufutaru whẹ l'alj Íjiputu,

bya emee whẹ, whẹ nweru ọkphehu g'ọo atsu.

Whẹ l'e-ripya mba gẹ mba ha, whẹ dụ

ashj, tsua ọkpu whẹ yọgiri-yọgiri.

Whẹ l'e-gude arwa whẹ nmafushia whẹ anmafushi.
⁹ Ízurèlu nmakpuru anmakpuru,
 bya azẹe l'alì g'ọo oduu-gburu-agụ.
 Whẹ dụ g'ọo ne oduu, ?ọo onye l'a-dụ ike kpatsua
 whẹ?

T'iwhe bụ ndu ọ́ru ụnwu Ízurèlu ọnu-ọma
 bụkwaru ndu a ọ́ru ọnu-ọma nụ.
 T'iwhe bụ ndu l'atụ ụnwu Ízurèlu ọnu
 bụkwaruwho ndu a tūru ọnu."

¹⁰ Tọ dụ iya bụ, iwe bya Bélaku l'ẹhu l'ẹka Bélamu nọ,
 ọ kua ẹka pyamu. Ọ sụ Bélamu: "Ntaa bẹ mu kuru ghu
 t'ì bya eburu ọnu nụ ndu ọhogu mu-a, ọ bụ-chiaru
 ọnu-ọma b'ì ọkọtaru nụ whẹ ugbo ẹto-ọ ya nụ. ¹¹ Ng-
 wa, vuta ọso gbagbụru lashia ibe unu ntaantaa! Mu
 shi rja lẹ mu g'ebu ghu obunggo parụ ẹka apaa, obe-
 nu lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ nafuwaru ghu obunggo ono."

¹² Bélamu sụ Bélaku: "Mu dukwa mbụ sụ ndu i zhiru
 tẹ whẹ bya mu ekuku sụ whẹ: ¹³ 'Ọ -buru m'ọo lẹ
 Bélaku l'a-nụ mu ụlo iya ono, mkpọla-ododo mee
 mkpọla-ọcha jiru pyimu bẹ mu te emeghatadu iwhe
 Onye-Nwe-Ọha sūru tẹ mu mee, nduge t'ọ buru lẹ mu
 meru ree m'ọ bụ lẹ mu meru ẹji l'uche nkemu. Ọo zhi-
 awho iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru bẹ mu l'e-kfu.' ¹⁴ Ntaa
 bẹ mu l'alwakfuwa ndibe anyi. Ọle bya tẹ mu nmaa ọk-
 wa iwhe ndu-a l'e-bekochaa mee ndibe unu lẹ mgbe
 l'iwhe ye ghu l'ẹka."

Okfu nke ẹnọ, Bélamu nataru l'ẹka Onye-Nwe-Ọha

¹⁵ Ọo ya bụ, Bélamu kfushilaha sụ:
 "Ọ waa bụ iwhe Bélamu nwa Beyo l'ekfu,
 mbụ okfu onye e meru ẹnya doo rịsaa l'ekfu.

¹⁶ Ọ waa bụ okfu, onye ono,
 l'anuje okfu, shi l'ẹka Chileke l'ekfu,
 mbụ onye maru iwhe shi
 Ọkalibe-Kangokotaru-Nu l'ẹka,
 mbụ onye ono, l'awhujẹ
 iwhe Ọkalibe-kakọta-ike l'egoshi,
 onye ono, daru kpurumu,
 bya aburu onye, e meru nsarasa-ẹnya nụ.

¹⁷ Mu whuru onye ọbu, ọle ọ tọ dụ ntaa.
 Mu l'ele onye ọbu ẹnya, ọle ọ tọ ndu ntse.
 Onye l'a-nọ echi g'ọo kpokponde
 l'e-shi l'ozo-ulo Jékọpu futa,
 onye eze eshi Ízurèlu l'ẹhu lufuta.
 Moabu bẹ l'ọ-tụko egedege iwhe gwee ryaaryaa.
 Mu atuko ụnwu Shetu l'owhu lakọta l'iyi.

¹⁸ Ndu Edomu bẹ l'aa-lwuta l'ọgu,
 O nokwawho gẹ l'aa-lwuta
 ndu Siye, bụ ndu ọhogu Ízurèlu.
 Ọle ọwhube ndu Ízurèlu l'a-nọ aka ike aka eje eje.
¹⁹ Ọchi-ọha l'e-shi l'ozo-ulo Jékọpu futa,
 bya alaa ndu wafuru nụ lẹ mkpukpu ono l'iyi."

²⁰ Bélamu bya awhu ndu Amaléku, o kfushilaha sụ:

"Ndu Amaléku bụ mba ivuruzo lẹ mba gẹ mba ha,
 ọle whẹ l'a-buru kpurupyata l'ikpazu."

²¹ Ọ whụ ndu Kenu, o kfushilaha sụ:

"Eka unubẹ ndu Kenu bu ebubu
 b'e meru o shihu ike nke gbagbaradi.
 Ekfuke unu bẹ unu tūru l'elikoro ewhuru.

²² Ọle unubẹ ndu Kenu bẹ l'ee-melekwa
 t'unu buru kpukpuru-swoo.

Ndu Asiriya l'a-kpụ-zhiawho unu
 lẹ ndzụ jeye ike dụ ẹbo agvụ."

²³ Tọ dụ iya bụ, o kfushilaha sụ:

"Oowa, ?ọo onye l'a-nọdu ndzụ
 nteke Chileke l'e-me iwhe ono?

²⁴ Ụgbo-mini l'e-shi l'alì ndu Kítu bya,
 bya emeshia ndu Asiriya ye lẹ ndu Iba ike.

Ọle whẹbedua
 l'a-bụkwaruwho kpurupyata."

²⁵ Tọ dụ iya bụ, Bélamu kfugee nno ọ gbalihu, ọ buru
 iya ọla ibe iya, Bélaku tūgbua shi ọwhu o shi lashia.

Ndu Moabu dusweru ndu Ízurèlu

25 A nonyaa nteke ọbu gẹ ndu Ízurèlu bu lẹ nsuda
 oshi Shitimu, whẹ l'ụnwu-ada ndu Moabu wata
 anọ awharwushi onwowhe. ² Ụnwanyi Moabu ono
 l'ekuje ndu Ízurèlu tẹ whẹ tsoru whẹ jee agwaa agwa
 whẹ. Ndu Ízurèlu l'anoje eri iwhe e shiru l'agwa ono;
 abaarụ agwa ndu Moabu ẹja. ³ O noo ya, ndu Ízurèlu
 woru onwowhe tūgbabe l'agwa Bálu, dụ lẹ Peyọ. Eshi
 nno; iwe bya Onye-Nwe-Ọha l'ẹhu l'ẹka ndu Ízurèlu nọ.
⁴ Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: "Chitakota ndu bụ ishi,
 l'achi ndu Ízurèlu je anọdu lẹ mbarachacha gbushia
 whẹ, gụ etsebegee whẹ etsebe l'oshi kpọbe l'iwhe
 Onye-Nwe-Ọha nke ọwhu Onye-Nwe-Ọha l'e-wofu ọta-
 chichichi ẹhu-eghughu iya l'ẹhu ndu Ízurèlu." ⁵ Mosisu
 bya asụ ndu ọgbo-ikpe ndu Ízurèlu: "T'onyenonu lẹge
 unu ha l'ẹhu l'ẹhu gbushia ndu nkiya, bụ ndu woru on-
 wowhe tūgbabe l'agwa Bálu, dụ lẹ Peyọ."

⁶ Gẹ ndu Ízurèlu wushiru l'ọnu Ụlo-ẹkwa ndzuko
 aryaka ẹkwa, bẹ nwoke Ízurèlu lanu dutaru nwanyi
 Midiyanu dubata iya l'ẹnnya Mosisu mee l'ẹnnya ndu
 Ízurèlu l'owhu. ⁷ Nteke Finihasu nwa Eliyéza, mbụ
 nwanwa Éronu, onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke whuru
 iwhe ono; ọ gbalihu l'ẹka igwe-ọha ono dọru je
 aduchata arwa iya. ⁸ O tsopyabe nwoke Ízurèlu ono
 bahụ l'ime mkpu dụ l'ulo-ẹkwa iya; woru arwa ono
 nmaa ye lẹ nwanyi ono, o shi l'ẹhu nke nwoke fo nke
 nwanyi ono l'ẹhu nkiya. Ọo ya bụ, nchikarehu ono haa
 ndu Ízurèlu. ⁹ Ọle ndu nchikarehu ono gburu egbu bẹ
 dụ ụkporo unu madzụ ugbo ẹto.

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha sụ Mosisu: ¹¹ "Finihasu nwa Eliyéza,
 mbụ nwanwa Éronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke
 bẹ mewaru, mu wofu ẹhu-eghughu mu l'ẹka ndu
 Ízurèlu nọ. O noo nkele o wotaru okoowhoo, mu

g'ekoru ndu Ízurelu kooru whẹ, shi nno mee mu te egudehe okoowhoo laa ndu Ízurelu l'iyi. ¹² Ọo ya bụ t'i kfulu Fínihasu lẹ mu l'iya bẹ gbawarụ ndzụ ẹhu-ọdu-guu. ¹³ Ọgbandzu ono l'a-bụ nkiya mée nke ẹpa iya whẹ, bụ ndu ọwhu l'etso iya etso. Ọgbandzu ono bụ lẹ whẹ l'a-ọ agbarụ mu ẹja jeye lẹ gbururu nkele o gude iswi ẹhu Chileke iya koo okoowhoo, shi nno kfula ụgwọ iwhe-dụ-ẹji, ndu Ízurelu meru."

¹⁴ Ẹwha nwoke Ízurelu ono, e gburu yẹle nwanyi Midiyanu bẹ bụ Zimiri nwa Salu. Nna iya, bụ Salu onye ishi l'ẹnya-uwhu, dụ l'ikfu Símiyọnu. ¹⁵ Ẹwha nwanyi Midiyanu ono, e gbukwaruwho bụ Kozubyi nwada Zuru. Nna iya, bụ Zuru onye ishi l'ẹnya-uwhu ndu Midiyanu.

¹⁶ Onye-Nwe-Ọha sụ Mósisu: ¹⁷ "Kpaa ndu Midiyanu ẹhu, gụ egbushia whẹ. ¹⁸ O noo nkele whẹ gude ẹregede kpaa unubedua ẹhu, whẹ shi nno duswee unu l'okfu agwa Bálu ono, dụ lẹ Peyọ mée l'okfu ẹhu Kozubyi, bụ nwada onye ishi ndu Midiyanu, bya aburu nwune ndu Midiyanu nke nwanyi; onye e gburu nteke ono nke Peyọ meru nchikarehu bya."

Aagụ ndu Ízurelu ọgu nke ugbo labọ

26 Ọ bya ebe gẹ nchikarehu ono megeeru, Onye-Nwe-Ọha sụ Mósisu yẹle Eliyéza nwa Ẹronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke: ² "Unu gụa ndu Ízurelu l'owhu ọgu; unu shi iya agụgu lẹ ndu gbawarụ ụkporo awha tųgbua, mbụ ndu sụwaru oje ọgu lẹ Ízurelu. Unu gụa whẹ l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ." ³ Ọ bụru lẹ whorokoto alị Moabu, dụ l'agụga ẹnyimu Jódanu lẹ mgboro mkpụkpu Jériko bẹ Mósisu yẹle Eliyéza, onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke nọdu kfulu yeru ndu Ízurelu sụ whẹ agha: ⁴ "Unu gụa ndu Ízurelu l'owhu ọgu; unu shi iya agụgu lẹ ndu gbawarụ ụkporo awha tųgbua lẹge Onye-Nwe-Ọha tųru iya Mósisu l'iwu."

Ndu ọwaa bụ ndu Ízurelu shi l'alị Íjiputu futa:

⁵ Ẹpa Rúbenu, bụ ọkpara Ízurelu bụ: Hanọku, onye metaru ẹnya-uwhu Hanọku mée Palu, onye metaru ẹnya-uwhu Palu; ⁶ mée Hẹzuronu, onye metaru ẹnya-uwhu Hẹzuronu mée Kami, onye metaru ẹnya-uwhu Kami. ⁷ Ẹnya-uwhu ono kpaa-whuu bẹ bụkota ikfu Rúbenu. Ndu ọwhu a gụru ọgu bẹ dụ ụkporo unu madzụ ugbo ise l'unu ugbo tete l'ụkporo ụmadzụ ugbo ishii l'ụmadzụ iri. ⁸ Nwa Palu nke nwoke bụ Eliyabu. ⁹ Ụnwu nke Eliyabu unwoke bụru: Nemẹlu mée Detanu mée Abyiramu. Ọo Detanu-a, mée Abyiramu-a b'a họtajeru tẹ whẹ bụru ishi lẹ Ízurelu; whẹ tsoru otu Kora kwefuru Mósisu yẹle Ẹronu ike, mbụ nteke ono, whẹ kwefujeru Onye-Nwe-Ọha ike. ¹⁰ Alị saa ọnu tųko whẹ lẹ Kora lwekota, ndu otu iya whẹ nwụshihu. Ọ bụru nteke ono bẹ ọku kegburu ụkporo ụmadzụ ugbo iri l'ẹbo l'ụmadzụ iri. Iwhe ono bụru ọlo-ẹka-lẹ-nchị.

¹¹ Ọle unu Kora ta anwụhudu.

¹² Ẹpa Símiyọnu l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ bụ: Nemẹlu, onye metaru ẹnya-uwhu Nemẹlu mée Jaminu, onye metaru ẹnya-uwhu Jaminu mée Jakinu, onye metaru ikfu Jakinu ¹³ mée Zera, onye metaru ẹnya-uwhu Zera mée Shawulu, onye metaru ẹnya-uwhu Shawulu. ¹⁴ Ẹnya-uwhu ono kpaa-whuu bẹ bụkota ẹnya-uwhu Símiyọnu. Ndu ọwhu, a gụru ọgu dụ ụkporo unu ụmadzụ ugbo labọ l'unu iri l'ise l'ụkporo ụmadzụ ugbo iri.

¹⁵ Ẹpa Gadu l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ bụ: Zefonu, onye metaru ẹnya-uwhu Zefonu mée Hagi, onye metaru ẹnya-uwhu Hagi mée Shuni, onye metaru ẹnya-uwhu Shuni ¹⁶ mée Ozuni, onye metaru ẹnya-uwhu Ozuni mée Eri, onye metaru ẹnya-uwhu Eri ¹⁷ mée Arodi, onye metaru ẹnya-uwhu Arodi mée Areli, onye metaru ẹnya-uwhu Areli. ¹⁸ Ẹnya-uwhu ono kpaa-whuu bẹ bụkota ikfu Gadu. Ndu ọwhu a gụru ọgu dụ ụkporo unu madzụ ugbo ise l'unu madzụ l'ụkporo ise.

¹⁹ Juda bẹ nwutaru unwoke labọ, ẹwha whẹ bụ Ẹru mée Onanu. Ọle whẹ labọ bẹ nwụshihuru l'alị Kenanu. ²⁰ Ẹpa Juda l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ bụ: Shela, onye metaru ẹnya-uwhu Shela mée Pérezu, onye metaru ẹnya-uwhu Pérezu mée Zera, onye metaru ẹnya-uwhu Zera. ²¹ Ẹpa nke Pérezu bụ: Hẹzuronu, onye metaru ẹnya-uwhu Hẹzuronu mée Hamulu, onye metaru ẹnya-uwhu Hamulu. ²² Ẹnya-uwhu ono kpaa-whuu bẹ bụkota ikfu Juda. Ndu ọwhu, a gụru ọgu bẹ dụ ụkporo unu madzụ ugbo tete l'unu iri lẹ nnanụ l'ụkporo ụmadzụ ugbo ise.

²³ Ẹpa Ísaka l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ bụ: Tola, onye metaru ẹnya-uwhu Tola mée Puwa, onye metaru ẹnya-uwhu Puwa ²⁴ mée Jashubu, onye metaru ẹnya-uwhu Jashubu mée Shimurọnu, onye metaru ẹnya-uwhu Shimurọnu. ²⁵ Ẹnya-uwhu ono kpaa-whuu bẹ bụkota ikfu Ísaka. Ndu ọwhu a gụru ọgu dụ ụkporo unu madzụ ugbo ẹsato l'ụkporo madzụ ugbo iri l'ise.

²⁶ Ẹpa Zébulọnu l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ bụ: Sẹredu, onye metaru ẹnya-uwhu Sẹredu mée Elọnu, onye metaru ẹnya-uwhu Elọnu mée Jahulelu, onye metaru ẹnya-uwhu Jahulelu. ²⁷ Ẹnya-uwhu ono kpaa-whuu bẹ bụkota ikfu Zébulọnu. Ndu ọwhu a gụru ọgu dụ ụkporo unu madzụ ugbo ẹsaa l'unu ugbo iri lẹ nnanụ l'ụkporo ụmadzụ ugbo ise.

²⁸ Ẹpa Jósefu l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu bụ Manáse mée Ífuremu.

²⁹ Ẹpa Manáse bụ: Makiru, onye metaru ẹnya-uwhu Makiru. Makiru bụ nna Giledu. Giledu meta ẹnya-uwhu Giledu. ³⁰ Ẹpa Giledu bụ: Iyeza, onye metaru ẹnya-uwhu Iyeza mée Helẹku, onye metaru ẹnya-uwhu Helẹku ³¹ mée Asurelu, onye metaru ẹnya-uwhu Asurelu mée Shékemu, onye metaru ẹnya-uwhu Shékemu ³² mée Shemida, onye metaru ẹnya-uwhu Shemida mée Hefa, onye metaru ẹnya-uwhu Hefa.

³³ Hefa bụkwa iya whọ nwuru Zelofehadu. Ọle Zelofe-

hadu ta anwütadu unwoke. Oo unwanyi b'ò nwùshiru. Èwha unwu iya unwanyi bu Mahula, Nowa, Hògula, Milika mee Tiza. ³⁴ Ènya-uwhu ono kpaa-whuu be bukota ikfu Manáse. Ndu owhu a guru ogo du ukporo unu umadzu ugbo ishii l'unu ugbo iri le nnanu l'ukporo umadzu ugbo iri l'ise.

³⁵ Èpa nke Ífuremu l'ènya-uwhu whè l'ènya-uwhu whè bu: Shutela, onye metaru ènya-uwhu Shutela mee Beka, onye metaru ènya-uwhu Beka mee Tahanu, onye metaru ènya-uwhu Tahanu. ³⁶ Èpa Shutela bu Er-anu, onye metaru ènya-uwhu Eranu. ³⁷ Ènya-uwhu ono kpaa-whuu be bukota ikfu Ífuremu. Ndu owhu a guru ogo du ukporo unu madzu ugbo eno l'unu madzu l'ukporo madzu ugbo ise.

Ndu ono ge whè ha be bukota epa Jósefu l'ènya-uwhu whè l'ènya-uwhu whè.

³⁸ Èpa Bénjaminu l'ènya-uwhu whè l'ènya-uwhu whè bu: Bela, onye metaru ènya-uwhu Bela mee Ashibèlu, onye metaru ènya-uwhu Ashibèlu mee Ahiramu, onye metaru ènya-uwhu Ahiramu ³⁹ mee Shefufamu, onye metaru ènya-uwhu Shefufamu mee Hufama, onye metaru ènya-uwhu Hufamu. ⁴⁰ Èpa Bela bu: Arudu mee Némanu. Arudu, bu iya metaru ènya-uwhu Arudu, Némanu buru iya metaru ènya-uwhu Némanu. ⁴¹ Ndu ono ge whè ha be bukota epa Bénjaminu l'ènya-uwhu whè l'ènya-uwhu whè. Ndu owhu a guru ogo du ukporo unu madzu ugbo ise l'unu madzu iri l'èno.

⁴² Èpa Danu l'ènya-uwhu whè l'ènya-uwhu whè bu: Shuhamu, onye metaru ènya-uwhu Shuhamu. Ènya-uwhu ono kpaa-whuu be bukota ikfu Danu. ⁴³ Ndu ono bukota ènya-uwhu unwu Shuhamu ge whè hakota. Ndu owhu a guru ogo du ukporo unu madzu ugbo esato l'unu madzu.

⁴⁴ Èpa Asha bu: Imuna, onye metaru ènya-uwhu Imuna mee Ishivi, onye metaru ènya-uwhu Ishivi mee Beríya, onye metaru ènya-uwhu Beríya. ⁴⁵ Èpa Beríya bu: Heba, onye metaru ènya-uwhu Heba mee Malikèlu, onye metaru ènya-uwhu Malikèlu. ⁴⁶ Oo nwa nwanyi lanu be Asha nwütaru, ewha iya bu Séra. ⁴⁷ Ènya-uwhu ono kpaa-whuu be bukota ikfu Asha. Ndu owhu a guru ogo du unu ukporo ugbo ishii l'unu ugbo iri l'èto l'ukporo madzu ugbo iri.

⁴⁸ Èpa Náfutali l'ènya-uwhu whè l'ènya-uwhu whè bu: Jahuzèlu, onye metaru ènya-uwhu Jahuzèlu mee Guni, onye metaru ènya-uwhu Guni ⁴⁹ mee Jeza, onye metaru ènya-uwhu Jeza mee Shilemu, onye metaru ènya-uwhu Shilemu. ⁵⁰ Ènya-uwhu ono kpaa-whuu be bukota ikfu Náfutali, a gua whè l'ènya-uwhu l'ènya-uwhu. Ndu owhu a guru ogo du ukporo unu madzu ugbo ise l'unu ugbo iri l'èto l'ukporo umadzu ugbo iri.

⁵¹ O noo ya, iwhe ndu Ízurelu dukota bu ukporo unu madzu ugbo ukporo èto l'ukporo unu ugbo iri l'ise l'unu madzu eno l'ukporo ugbo ishii l'umadzu iri.

Gè Ízurelu l'e-shi washia alì ono, whè l'ala

⁵² Onye-Nwe-Oha su Mósisu: ⁵³ "Oo ndu-a be l'aa-washiru alì ono t'ò buru oke-iwhe, whè ketaru. Ndu nonu l'e-keta le ge whè ha l'onogu. ⁵⁴ Ndu ha shii be l'ji-wee alì ha shii, ndu owhu ha nwanshii gu awee whè alì, ha nwanshii. Ndu nonu l'e-keta le ge whè ha l'onogu. ⁵⁵ Alì ono be bu ido be l'aa-tu gude washia ya. Aa-wa iya l'ikfu l'ikfu, ndu nonu eketa oke iya nkewhe l'ikfu eka whè shi. ⁵⁶ Oo ido be l'aa-tu gude waa alì ono nu ndu nonu mee ndu ha shii mee ndu ha nwanshii."

Aagú ikfu Lívayi ogo

⁵⁷ O waa bu epa Lívayi ndowa mee g'e gude gua whè ogo l'ènya-uwhu whè l'ènya-uwhu whè: Geshonu, onye metaru ènya-uwhu Geshonu mee Kohatu, onye metaru ènya-uwhu Kohatu mee Merari, onye metaru ènya-uwhu Merari. ⁵⁸ Ènya-uwhu o-shi-l'èpa Lívayi odo bu: Ènya-uwhu Libyini mee ènya-uwhu Hiburonu mee ènya-uwhu Mahuli mee ènya-uwhu Mushi mee ènya-uwhu Kora. Kora bu nna Amuramu. ⁵⁹ Amuramu be luru nwada Lívayi, ewha iya bu Jokebedu. Jokebedu bu nwa nwanyi, a nwuru Lívayi l'alì Íjiputu. Ndu o nwütaru Amuramu bu Éronu mee Mósisu mee Miriyamu. Miriyamu buru nwune whè nwanyi. ⁶⁰ Éronu bu nna Nedabu, Abyihu, Eliyéza mee Itama. ⁶¹ Nedabu yele Abyihu be nwuhuru nteke whè gude oku, l'adua nso kporu Onye-Nwe-Oha ngwo-eja oku. ⁶² Ndu a guru ogo l'ikfu Lívayi, mbu unwoke whè, gbaru onwa lanu tugbu be dukota ukporo unu umadzu ugbo labo l'unu ugbo iri l'èsa l'ukporo umadzu ugbo iri. A ta agudu whè nteke a guru ndu Ízurelu owhua nkele e te eketaduru whè oke l'echilabo ndu Ízurelu.

⁶³ O noo ya, ndu ono bu ndu Mósisu yele Eliyéza, bu onye l'agbaje eja nu Chileke guru ogo, mbu ndu ono, guru ndu Ízurelu ogo le whorokoto alì Moabu l'aguga enyimu Jòdanu le mgboro Jéríko. ⁶⁴ Ndu ono ta adudu ge whè ha, tso le ndu owhu Mósisu yele Éronu, onye l'agbaje eja nu Chileke guru ogo nteke ono, whè guhawaru ndu Ízurelu ogo l'echi-egu Sáyinayi. ⁶⁵ Nkele Onye-Nwe-Oha suru ndu Ízurelu ono le whè nwuhufu-taje l'echi-egu ono. O to dudu t'ò ka mma l'òo onye lanu, whoduru nu l'ime ndu ono, t'a gufulewho Kálebu nwa Jefune yele Jóshuwa nwa Nunu.

Unwada Zelofehadu l'ekfu t'a nu whè oke alì nna whè

27 Unwada Zelofehadu byatashia l'onu Ulo-ekwa ndzuko. Zelofehadu l'onwiya be bu nwa Hefa, Hefa buru nwa Giledu, Giledu buru nwa Makiru, Makiru buru nwa Manáse. Ndu ono bukota epa Manáse. Manáse buru nwa Jósefu. Èwha unwada Zelofehadu bu: Mahula, Nowa, Hògula, Milika mee Tiza. ² Unwada Zelofehadu ono bya akfuru l'atatiwhu

Mósisu mee l'atatiwhu Eliyéza, onye l'agbaję eja nų Chileke mee l'atatiwhu ndu ishi mee l'atatiwhu ndu Ízurelu l'owhu l'onu Ụlo-ękwa ndzuko kfulahaa sų: ³“Nna anyi bę nwųhuru l'echi-ęgu. Ọle o to tsodu l'otu Kora, bų otu ono, chikoberu onwowhe tatso Onye-Nwe-Ọha okfu. Ọo iswi iwhe-dų-ęji o meru b'ọ gude nwųhu, t'ọ nwųta unwoke. ⁴?Ee-kwobewaro lę nna anyi ta anwųtadu nwa nwoke, ęwha iya echihu l'ęnya-uwhu, o shi tọ? Unu hęe anyi oke g'unu hęru ndibe nna anyi.”

⁵ Ọo ya bų, Mósisu pata okfu ụnwada Zelofehadu ono pakfu Onye-Nwe-Ọha. ⁶ Onye-Nwe-Ọha sų Mósissu: ⁷“Unwada Zelofehadu kfuru iwhe gbarų nų. Unu warų alį nų whę g'unu nųru ndibe nna whę t'ọ bųru oke-iwhe whę. Unu nų whę oke-alį, rwuberu nna whę t'ọ bųru nke whę. ⁸ Kfuru yeru ndu Ízurelu sų whę: Ọ -bųru lę nwoke bę nwųhuru t'ọ nwųta nwa nwoke, t'e wota oke-alį, rwuberu iya nų nų ụnwu iya nwanyi t'ọ bųru nke whę. ⁹ Ọ -bųru l'onye ọbu ta anwųtafudua nwa nwanyi, e wota oke-alį ọbu, rwuberu iya nų woru nų unwune iya nke nwoke t'ọ bųru nke whę. ¹⁰ Nteke -bų l'o to nwefudua unwune nwoke, e woru oke-alį ọbu, rwuberu iya nų woru nų nwune nna iya whę nke nwoke t'ọ bųru nke whę. ¹¹ Ọ -bųru lę nna, nwųru onye ọbu te enwedu unwune nwoke, e woru oke-alį ọbu, rwuberu iya nų woru nų ndu whę l'iya bų ọkpobe abųbu t'ọ bųru nke whę. Iwhe ono bų iwhe a tọru ọkpa iya mee nsọ, e doberu ndu Ízurelu, ęgube Onye-Nwe-Ọha tųru iya Mósisu l'iwu.”

Aahọta Jóshuwa t'ọ nọ-chia ęnya Mósisu

(Dit. 31:1-8)

¹² Tọ dų iya bų, Onye-Nwe-Ọha sų Mósisu: “Nyihu eli ugwu Abarimu-a je anọdu whųkota alį ọbu, mu l'eme tę mu nų ndu Ízurelu. ¹³ I -whų-gele iya whọ bę l'iji-nwųhu lakfushia ndibe unu lę maa g'ọo nwune ghu nwoke, bų Éronu. ¹⁴ Iwhe kparų iya nų bų l'unu kwefuru ike l'okfu mu nteke whọ, ndu Ízurelu swojeru ųswo lę mgboro mini ono, dų l'echi-ęgu Zinu. Unu ta adų ike dobe mu nsọ.” Mini ono bų mini Meriba, dų lę Kádeshi l'echi-ęgu Zinu.

¹⁵ Mósisu sų Onye-Nwe-Ọha: ¹⁶ “Tę Onye-Nwe-Ọha, mbų Chileke ọwhu gude ndzų madzų l'owhu hotanu onye l'a-nọ achį ndu Ízurelu. ¹⁷ Onye l'a-nọ eje eje alwa alwa l'atatiwhu whę, mbų onye l'a-nọ edu whę eje eje alwa alwa, tę ndibe gube Onye-Nwe-Ọha ba adų g'ọo atųru, l'ęte enwee onye nche.”

¹⁸ Ọo ya bų, Onye-Nwe-Ọha sų Mósisu: “Duta Jóshuwa nwa Nunu, onye Ume nke mųbe Onye-Nwe-Ọha bu l'ęhu, gų ebyibe iya ęka l'ishi. ¹⁹ Duru iya t'ọ je akfuru l'atatiwhu Eliyéza, bų onye l'agbaję eja nų Chileke mee l'atatiwhu ndu Ízurelu l'owhu, gų anọdu l'atatiwhu ndu ono ye iya ozhi ono l'ęka. ²⁰ Harų ike ono, dų ghu l'ęka nų iya nke ọwhu iwhe bų Ízurelu

l'owhu l'a-nọje eme iwhe ọ sųru tę whę mee. ²¹ Tę Jóshuwa kfuru l'atatiwhu Eliyéza, onye l'agbaję eja nų Chileke. Eliyéza egude ido, bų urimu jee mkpata ishi l'iwu Onye-Nwe-Ọha t'ọ marų iwhe o kpeburu l'okfu ęhu iya. Ọo iwhe Jóshuwa sųru tę ndu Ízurelu mee bę whę l'e-meje. Ọ -sų tę Ízurelu tųgburu whę atųgburu, ọ -sų tę whę bata whę abata.”

²² Mósisu mee lęge Onye-Nwe-Ọha kfuru iya. O duta Jóshuwa kfube l'atatiwhu Eliyéza, onye l'agbaję eja nų Chileke mee l'atatiwhu edzudzu-ọha Ízurelu. ²³ Ọo ya bų, o byibe Jóshuwa ęka l'ishi woru ozhi ono ye iya l'ęka gę Onye-Nwe-Ọha shi l'ęka Mósisu kfua.

Ęja, l'aagbaję mbọku lę mbọku

(Awų. 29:38-46)

28 Onye-Nwe-Ọha sų Mósisu: ² “Tųaru ndu Ízurelu iwu sų whę: ‘Unu leta ęnya nųje mu ngwo-ęja, rwuberu mu nų, mbų nri, e gude egworu mu ngwo-ęja, mbų ngwo-ęja ono, a kpọru ọku, shi nno mee tę mkpọ iya dų mu ree. Unu nųjekwa mu iya lę mgbe iya.’ ³ Gų ekfuru whę sų whę: ‘Ọ waa ngwo-ęja, unu l'a-kpọje ọku nų Onye-Nwe-Ọha ndọwa: igogolo labọ, gbageeru awha, ọrwu l'adųa l'ęhu. Unu gbajęe ya mbọku mbọku t'ọ bųru ęja ọkpokota-iwhe-ọku, unu l'agbaję ntekenteke. ⁴ Unu gbujee igogolo lanų l'ųtsu, unu egbua igogolo lanų l'urwęnyashi. ⁵ Unu eyeje iya ęja nri gbaa, mbų ųzo lanų l'ime nkere iri nkweka ọkpobe ųturutuu-witi, a gwọkoberu nkere ęno ekpe-mu mmanų ólivu, a tsųru l'ọtumu. ⁶ Ngwo-ęja ono bų ngwo-ęja ọkpokota-iwhe-ọku, l'aagbaję ntekenteke, bų iya bų g'e meru iya dobe l'ugwu Sáyinayi, mbų ngwo-ęja ono, a kpọru ọku, mkpọ iya dų Onye-Nwe-Ọha ree. ⁷ Unu -gbua igogolo lanų, unu eyekobe iya ngwo-ęja mmęe gbaa, mbų nkere ęno ọvara mmęe. Ọo l'ųlo-nso bę unu l'a-gbashijeru Onye-Nwe-Ọha ngwo-ęja mmęe ono, mbų mmęe, shihuru ike. ⁸ Unu egbufua igogolo lanų l'urwęnyashi yekobekwa iya whọ ngwo-ęja nri mee ngwo-ęja mmęe g'ọo nke ųtsu whọ. Unu akpọo ngwo-ęja ono ọku gbaarų Onye-Nwe-Ọha t'ọ bųru ngwo-ęja, mkpọ iya dų Onye-Nwe-Ọha ree.

Ęja, l'aagbaję mbọku ọtuta-ume

⁹ “A -bya lę mbọku ọtuta-ume, unu gbujee igogolo labọ, gbageeru awha, ọrwu l'adųa l'ęhu gude gbaa ęja mbọku ono. Unu egude ųzo labọ l'ime nkere iri nkweka ọkpobe ųturutuu-witi, a gwọkoberu mmanų, unu l'e-gudeje gbaa ęja nri. Unu eyekobe iya ngwo-ęja mmęe, l'etsoje iya nų. ¹⁰ O noo bų iya bų ęja ọkpokota-iwhe-ọku, unu l'a-gbaję mbọku ọtuta-ume; t'a gųfukwa ęja ọkpokota-iwhe-ọku, l'aagbaję ntekenteke yele ngwo-ęja mmęe, l'etsoje iya nų.

Eja, l'aagbajẹ l'ọ̀nwa ọ̀whúú

¹¹ “O -rwujee abali mbụ l'ọ̀nwa lile, unu agbajẹeru Onye-Nwe-Ọha ẹja ọkpokota-iwhe-ọku. Unu gudeje unwu oke-eswi labọ mee ebyila lanu mee igogolo ẹsaa, gbageeru awha, ọrwu l'adụa l'ẹhu gude gbaa ẹja ono. ¹² Unu -gbua oke-eswi ono nnanu, unu eyekobe iya ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ọzo ẹto l'ime nkere iri nkweka ọkpobe ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu. Unu -gbua ebyila ono, unu eyekobe iya ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ọzo labọ l'ime nkere iri nkweka ọkpobe ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu. ¹³ Unu -gbua igogolo ono nnanu, unu eyekobe iya ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ọzo lanu l'ime nkere iri nkweka ọkpobe ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu. O noo bu ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, mkpọ iya du Onye-Nwe-Ọha ree bu iya bu ngwo-ẹja, a kpọru ọku nu Onye-Nwe-Ọha. ¹⁴ O nokwawho ge bu: unu -gbua oke-eswi, unu eyekobe iya ngwo-ẹja mmee gbaa, mbụ nkerẹbo ọvara mmee. Ọ -buru l'ọo ebyila be unu gburu, unu eyekobe iya nkere ẹto ọvara mmee gbaa. Unu -gbua igogolo, unu eyekobe iya nkere ẹno ọvara mmee gbaa. O noo nke ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, unu l'a-gbajẹ l'ọ̀nwa l'ọ̀nwa, mbụ l'ọ̀nwa lile, du l'ime awha. ¹⁵ Unu gbujee mkpi lanu gude gbaa ẹja iwhe-du-ẹji nu Onye-Nwe-Ọha. T'a gufukwa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, l'aagbajẹ ntekenteke yele ngwo-ẹja mmee, l'etsoje iya nu.

Oge O-je-ghata
(Liv. 23:5-14)

¹⁶ “Abali iri l'eno l'ọ̀nwa mbụ be bu oge O-je-ghata nke Onye-Nwe-Ọha. ¹⁷ Abali iri l'ise l'ọ̀nwa mbụ ono be bu ori oge. Abali ẹsaa owu be unu l'a-takọtaje buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. ¹⁸ Mbọku mbụ, unu wataru ori oge ono be unu l'e-nweje ndzuko, du nsọ. Ba adukwa ozhi, l'eejeje eje, unu l'e-jeje mbọku ono l'owhu. ¹⁹ Sụa, unu gbajẹru Onye-Nwe-Ọha ẹja, a kpokotaru ọku, mbụ ẹja ọkpokota-iwhe-ọku. Unu gbua unwu oke-eswi labọ mee ebyila lanu mee unwu igogolo ẹsaa, gbageeru awha, ọrwu l'adụa l'ẹhu gude gbaa ya. ²⁰ Ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nu bu ọkpobe ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu be l'ee-gude agba iya. Unu -gbua oke-eswi lanu, unu eyekobe iya ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ọzo ẹto l'ime nkere iri nkweka ọkpobe ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu. Unu -gbua ebyila lanu, unu eyekobe iya ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ọzo labọ le nkere iri nkweka ọkpobe ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu. ²¹ Ọ buru ọzo lanu le nkere iri be unu l'a-gbajẹ l'ishi igogolo ono nnanu l'ime whẹ ẹsaa. ²² O nokwawho g'unu l'e-gbu mkpi lanu gude gbaa ẹja iwhe-du-ẹji, shi nno kfua ugwo iwhe-du-ẹji, unu metagbaberu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ²³ Unu l'a-tuko ẹja ono gbakota, t'a gufukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku

ono, l'aagbajẹ l'utsu bu iya bu ẹja ono, l'aagbajẹ ntekenteke. ²⁴ Ọo l'uzo, du nno be unu l'a-noje agba ẹja ono mbọku mbọku jeye abali ẹsaa ono. Unu mejee nri, e gude eme nke ngwo-ẹja, a kpọru ọku ono, mkpọ iya du Onye-Nwe-Ọha ree. Unu gbajẹ ẹja ono, t'a gufukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono, unu l'agbajẹ ntekenteke mee ngwo-ẹja mmee, l'etsoje iya nu. ²⁵ O -rwujee mbọku nke ẹsaa ya, unu enwejee ndzuko, du nsọ. Ba adukwa ozhi, l'eejeje eje, unu l'e-je mbọku ono l'owhu.

Oge Idzu
(Liv. 23:15-22)

²⁶ “Mbọku, unu l'eri oge mebyi iwhe mbụ unu, t'unu nwejekwaa ndzuko, du nsọ, t'ọ bọ dukwa ozhi, l'eejeje eje, unu l'e-jeje mbọku ono l'owhu. Mbọku ono be unu l'a-gbajẹ ẹja mebyi iwhe ọ̀whúú unu nu Onye-Nwe-Ọha l'ori oge Idzu unu. ²⁷ Unu gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, mbụ ẹja, mkpọ iya du Onye-Nwe-Ọha ree. Unu gbujee unwu oke-eswi labọ mee ebyila lanu mee unwu igogolo ẹsaa, gbageeru awha gude gbaa ẹja ono. ²⁸ Ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nu be bu ọkpobe ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu. Unu -gbua oke-eswi lanu, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ọzo ẹto l'ime nkere iri nkweka ọkpobe ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu. Unu -gbua ebyila, unu eyekobe iya ngwo-ẹja nri gwoo, mbụ ọzo labọ le nkere iri nkweka ọkpobe ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu. ²⁹ Ọ buru ọzo lanu le nkere iri nkweka ọkpobe ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu be unu l'e-yekobeje l'igogolo ono gbaa ngwo-ẹja ono. ³⁰ Unu egbua mkpi lanu gude gbaa ẹja iwhe-du-ẹji, shi nno kfua ugwo iwhe-du-ẹji, unu metagbaberu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ³¹ Unu tukoje ẹja ono g'ọ ha gbakota, t'a gufukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono, unu l'agbajẹ ntekenteke mee ngwo-ẹja nri ono, l'etsoje iya nu mee ngwo-ẹja mmee ono, l'etsoje iya nu. Ọle t'unu kwabekwa ẹnya t'ọ bọ du anu lile ono, unu l'e-gbu du ọwhu l'e-nwe ọrwu.

Ori oge opyi-ọku
(Liv. 23:23-25)

29 “L'abali mbụ l'ọ̀nwa ẹsaa be unu l'e-nweje ndzuko, du nsọ. T'ọ bọ dukwa ozhi, l'eejeje eje, unu l'e-jeje mbọku ono l'owhu. Mbọku ono bu mbọku, unu l'e-gbuje opyi-ọku. ² Unu l'a-gba ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, mbụ ẹja, mkpọ iya du Onye-Nwe-Ọha ree. Unu l'e-gbu nwa oke-eswi lanu mee ebyila lanu mee igogolo ẹsaa, gbageeru awha, l'adụa ge whẹ ha, ọrwu du l'ẹhu gude gbaa ẹja ono. ³ Ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nu be unu l'e-gudeje ọkpobe ọturutuu-witi, a gwọkoberu mmanu gbaa. Unu -gbua oke-eswi ono, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ọzo ẹto l'ime nkere iri nkweka ọturutuu-witi, a gwọkoberu

mmanụ. Unu -gbua ebyila ono, unu eyekobeje iya ụturu-tuu-witi gbaa, mbụ ụzo labọ ọ nkere iri nkweka ụturu-tuu-witi, a gwọkoberu mmanụ. ⁴ A -bya l'igogolo ẹsaa whọ, unu -gbua nnanụ, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ụzo lanụ ọ nkere iri nkweka ụturu-tuu-witi, a gwọkoberu mmanụ. ⁵ Unu egbua mkpi lanụ gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, shi nno kfuà ụgwọ iwhe-dụ-ẹji, unu metagbaberu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha. ⁶ Unu l'a-tụko ẹja ono g'ọ ha gbakọta, t'a gụfukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku whọ, l'aagbajẹ l'ọnwa l'ọnwa mee ọ mbọku ọ mbọku yele ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ mee ngwo-ẹja mmee, l'etsojekwa iya whọ; bụ ọ ge nsọ iya dụ, mbụ ngwo-ẹja ono, mkpọ iya l'aduje ree bụ iya bụ ngwo-ẹja ono, a kpọru ọku nụ Onye-Nwe-Ọha.

Mbọku ọkfu ụgwọ iwhe-dụ-ẹji

(Liv. 23:26-32)

⁷ " 'Sua, l'abalị iri l'ọnwa ẹsaa bẹ unu l'e-nweje ndzuko, dụ nsọ. Mbọku ono l'owhu bẹ unu l'a-swikotaje ẹgu shi nno taa ndzụ unu awhụwhu. T'ọ bọ dükwa ozhi, l'eejeje ẹje, unu l'eejeje mbọku ono l'owhu. ⁸ Unu l'agba ẹja ọkpokota-iwhe-ọku nụ Onye-Nwe-Ọha mbọku ono, mbụ ẹja, mkpọ iya dụ ree. Unu gbua nwa oke-eswi lanụ mee ebyila lanụ mee igogolo ẹsaa, gbageeru awha, l'adụ ọ ge whẹ ha, ọrwu dụ l'ẹhu gude gbaa ẹja ono. ⁹ Ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ bụ ọkpobe ụturu-tuu-witi, a gwọkoberu mmanụ bẹ unu l'e-gudeje agba iya. Unu -gbua nwa oke-eswi ono, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ụzo ẹto ọ nkere iri nkweka ọkpobe ụturu-tuu-witi, a gwọkoberu mmanụ. Unu -gbua ebyila ono, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri gwoo, mbụ ụzo labọ ọ nkere iri nkweka ọkpobe ụturu-tuu-witi, a gwọkoberu mmanụ. ¹⁰ A -bya l'igogolo ẹsaa whọ, unu -gbua nnanụ, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ụzo lanụ ọ nkere iri nkweka ọkpobe ụturu-tuu-witi, a gwọkoberu mmanụ. ¹¹ Unu egbua mkpi lanụ gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, t'a gụfukwaroya ẹja iwhe-dụ-ẹji, l'aagbajẹ gude kfuà ụgwọ iwhe-dụ-ẹji mee ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono, l'aagbajẹ ntekenteke yele ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ mee ngwo-ẹja mmee, l'etsojekwa iya whọ.

Ori oge Ime-mkpu

¹² " 'L'abalị iri l'ise l'ọnwa ẹsaa bẹ unu l'e-nweje ndzuko, dụ nsọ. T'ọ bọ dükwa ozhi, l'eejeje ẹje, unu l'eejeje mbọku ono l'owhu. Unu riaru Onye-Nwe-Ọha oge abalị ẹsaa. ¹³ Unu l'a-gbarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, mbụ ẹja, a kpọkotaru ọku, mkpọ iya dụ Onye-Nwe-Ọha ree. Unu gbua ụnwu oke-eswi iri l'ẹto mee ebyila labọ mee igogolo iri l'ẹno, gbageeru awha, l'adụ ọ ge whẹ ha, ọrwu dụ l'ẹhu gude gbaa ẹja ono. ¹⁴ Ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ bụ ọkpobe ụturu-tuu-witi, a gwọkoberu mmanụ bẹ unu l'e-gudeje agba

iya. Ụnwu oke-eswi ono nnanụ whẹ iri l'ẹto bẹ unu l'eyekobeje ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ụzo ẹto ọ nkere iri nkweka ọkpobe ụturu-tuu-witi, a gwọkoberu mmanụ. A -bya l'ụnwu ebyila labọ whọ, nnanụ iya bẹ unu l'eyekobe ngwo-ẹja nri gbaa, ụzo labọ ọ nkere iri nkweka ọkpobe ụturu-tuu-witi, a gwọkoberu mmanụ. ¹⁵ A -bya l'igogolo iri l'ẹno whọ, nnanụ iya bẹ unu l'eyekobeje ngwo-ẹja nri gbaa, mbụ ụzo lanụ ọ nkere iri nkweka ọkpobe ụturu-tuu-witi, a gwọkoberu mmanụ. ¹⁶ Unu egbua mkpi lanụ gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, t'a gụfukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku whọ, unu l'agbajẹ ntekenteke yele ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ mee ngwo-ẹja mmee, l'etsojekwa iya whọ.

¹⁷ " 'O -rwua mbọku nke ẹbo, unu egbua ụnwu oke-eswi iri l'ẹbo mee ebyila labọ mee igogolo iri l'ẹno, gbageeru awha, l'adụ ọ ge whẹ ha, ọrwu dụ l'ẹhu gude gbaa ẹja ono. ¹⁸ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yele ebyila ono mee igogolo ono ọ ge whẹ ha, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ mee ngwo-ẹja mmee, l'etsoje iya nụ gbaa. ¹⁹ Unu egbua mkpi lanụ gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, t'a gụfukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku whọ, unu l'agbajẹ ntekenteke yele ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ mee ngwo-ẹja mmee, l'etsojekwa iya whọ.

²⁰ " 'O -rwua mbọku nke ẹto, unu egbua ụnwu oke-eswi iri ọ nkere iri l'ẹno, gbageeru awha, l'adụ ọ ge whẹ ha, ọrwu dụ l'ẹhu gude gbaa ẹja ono. ²¹ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yele ebyila ono mee igogolo ono ọ ge whẹ ha, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ mee ngwo-ẹja mmee, l'etsoje iya nụ gbaa. ²² Unu egbua mkpi lanụ gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, t'a gụfukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku whọ, unu l'agbajẹ ntekenteke yele ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ mee ngwo-ẹja mmee, l'etsojekwa iya whọ.

²³ " 'O -rwua mbọku nke ẹno, unu egbua ụnwu oke-eswi iri mee ebyila labọ mee igogolo iri l'ẹno, gbageeru awha, l'adụ ọ ge whẹ ha, ọrwu dụ l'ẹhu gude gbaa ẹja ono. ²⁴ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yele ebyila ono mee igogolo ono ọ ge whẹ ha, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ mee ngwo-ẹja mmee, l'etsoje iya nụ gbaa. ²⁵ Unu egbua mkpi lanụ gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, t'a gụfukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku whọ, unu l'agbajẹ ntekenteke yele ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ mee ngwo-ẹja mmee, l'etsojekwa iya whọ.

²⁶ " 'O -rwua ọ ge whẹ ha, unu egbua ụnwu oke-eswi tete, gbua ebyila labọ; gbua igogolo iri l'ẹno, gbageeru awha, l'adụ ọ ge whẹ ha, ọrwu dụ l'ẹhu gude gbaa ẹja ono. ²⁷ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yele ebyila ono mee igogolo ono ọ ge whẹ ha, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nụ mee ngwo-ẹja mmee, l'etsoje iya nụ gbaa. ²⁸ Unu egbua mkpi lanụ gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, t'a gụfukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-

ọku whọ, unu l'agbajẹ ntekenteke yẹle ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nù mée ngwo-ẹja mmée, l'etsojekwa iya whọ.

²⁹ "O -rwua mbọku nke ishii, unu egbua ụnwu oke-eswi ẹsato mée ebyila labọ mée igogolo iri l'ẹno, gbageeru awha, l'adua gẹ whẹ ha, ọrwu dọ l'ẹhu gude gbaa ẹja ono. ³⁰ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yẹle ebyila ono mée igogolo ono gẹ whẹ ha, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nù mée ngwo-ẹja mmée, l'etsoje iya nù gbaa. ³¹ Unu egbua mkpi lanụ gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, t'a gụfukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku whọ, unu l'agbajẹ ntekenteke yẹle ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nù mée ngwo-ẹja mmée, l'etsokwa iya whọ.

³² "O -rwua mbọku nke ẹsaa, unu egbua ụnwu oke-eswi ẹsaa mée ebyila labọ mée igogolo iri l'ẹno, gbageeru awha, l'adua gẹ whẹ ha ọrwu dọ l'ẹhu gude gbaa ẹja ono. ³³ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yẹle ebyila ono mée igogolo ono gẹ whẹ ha, unu eyekobeje iya ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nù mée ngwo-ẹja mmée, l'etsoje iya nù gbaa. ³⁴ Unu egbua mkpi lanụ gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, t'a gụfukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku whọ, unu l'agbajẹ ntekenteke yẹle ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nù mée ngwo-ẹja mmée, l'etsojekwa iya whọ.

³⁵ "O -rwua mbọku nke ẹsato, unu enwee ndzuko, dọ nsọ. Ba adukwa ozhi, l'eejeje eje, unu l'e-je lẹ mbọku ono l'owhu. ³⁶ Unu l'a-gba ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, mbụ ẹja, a kpokotaru ọku, mkpọ iya dọ Onye-Nwe-Ọha ree. Unu gbua nwa oke-eswi lanụ mée ebyila lanụ mée igogolo ẹsaa, gbageeru awha, l'adua gẹ whẹ ha, ọrwu dọ l'ẹhu gude gbaa ẹja ono. ³⁷ Nwa oke-eswi ono mée ebyila ono mée ụnwu aturu ono gẹ whẹ ha bẹ unu l'e-yekobe ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nù mée ngwo-ẹja mmée, l'etsoje iya nù gbaa. ³⁸ Unu egbua mkpi lanụ gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, t'a gụfukwaroya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku whọ, unu l'agbajẹ ntekenteke yẹle ngwo-ẹja nri, l'etsoje iya nù mée ngwo-ẹja mmée, l'etsojekwa iya whọ.

³⁹ "Eja lile ono bẹ unu l'a-gbajẹ nù Onye-Nwe-Ọha nteke unu l'eri oge unu; t'a gụfukwaroya iwhe unu kweru Onye-Nwe-Ọha ukwa iya mée iwhe unu turu obu unu ama anụ Onye-Nwe-Ọha mée ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mée ẹja nri mée ẹja mmée mefua ẹja ehuguu." ⁴⁰ Mosisu bya atuko iwu ono, Onye-Nwe-Ọha turu ye iya l'ẹka kfukotaru ndu Ízurelu.

Okwe Onye-Nwe-Ọha ukwa

30 Mosisu bya ekfuru yeru ndu ishi, l'achi ikfu g'ikfu ha lẹ Ízurelu sụ whẹ: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha turu l'iwu ndowa: ² Nwoke -kweta Onye-Nwe-Ọha ukwa m'ọ bụ l'ọ nweru iwhe o riburu lẹ nte lẹ ya te emedu, tẹ nwoke ọbu be emebyikwa okfu ọnu iya. T'ọ medzukwa iwhe lile, shi iya l'ọnu futa.

³ "Nteke nwamgbọko, bukwadu l'ibe nna iya, l'ete alaa ji kwetaru Onye-Nwe-Ọha ukwa, m'ọ bụ l'ọ nweru iwhe o riburu lẹ nte lẹ ya te emedu, ⁴ nna iya -nua ukwa ono, o kweru mée nke iwhe ono, o riburu lẹ nte lẹ ya te emedu ono, tọ dọ iwhe nna iya ono kfuru yeru iya, ọo ya bụ l'ukwa ono, o kweru l'e-keru; iwhe ono, o riburu lẹ nte lẹ ya te emedu ekekwaruwho. ⁵ Nteke bụ lẹ nna iya nù-geeru nke ukwa ono; ọ jika sụ waawa mbọku ono, ọ nuru iya; ọo ya bụ l'ọ tọ dudu ukwa ono, o kweru; tọ dọ iwhe ono, o riburu lẹ nte lẹ ya te emedu ono, dọ ọwhu l'e-keru. Sụa, Onye-Nwe-Ọha bẹ l'aguru nwamgbọko ono nvu, o noo nkele ọo nna iya bẹ jikaru t'ọ bo medzushi iya.

⁶ "Nteke bụ lẹ nwamgbọko ono bẹ kweedaru ukwa ono temenu ọ lya ji, mbụ l'ọ nweru iwhe o gudewa ọnu iya ribua lẹ nte lẹ ya te emedu ⁷ ji iya ono -nua ya, tọ dọ iwhe o kfuru yeru iya mbọku ono, ọ nuru iya, ọo ya bụ l'ukwa ono, o kweru l'e-keru, iwhe ono, o riburu lẹ nte lẹ ya te emedu ekekwaruwho. ⁸ Ọle ọ -buru lẹ ji iya ono bẹ nù-geeru nke ukwa ono, ọ nọdu mbọku ono, ọ nuru iya jika sụ waawa, ọo ya bụ l'ukwa ono, o kweru mée iwhe ono, o gude ọnu iya ribua lẹ nte lẹ ya te emedu tee ekeduru. Onye-Nwe-Ọha l'aguru nwamgbọko ono nvu.

⁹ "Nwanyị-mbunu m'ọ bụ nwanyị, ji iya chifuru -kwe Onye-Nwe-Ọha ukwa, m'ọ bụ l'ọ nweru iwhe o kweru bya eribua ya lẹ nte lẹ ya te emedu, bẹ iwhe ono tuko-ru iya l'ishi.

¹⁰ "Ọ -buru l'ọo nwanyị, nọ l'ibe ji iya bẹ kweru Onye-Nwe-Ọha ukwa m'ọ bụ l'ọ nweru iwhe o kweru bya eribua ya lẹ nte lẹ ya te emedu, ¹¹ ji iya bya anua ya, tọ dọ iwhe o kfuru yeru iya, mbụ t'ọ jika sụ waawa, ọo ya bụ l'ukwa ono, nwanyị ono kweru l'e-keru, iwhe lile o riru nte lẹ ya te emedu ekekwaruwho. ¹² Ọle ọ -bukwanuru lẹ ji iya ono bẹ nù-geeru iya, ọ jika mbọku ono, ọ nuru iya sụ t'ọ bo vushiru ire; ọo ya bụ l'iwhe lile, shi nwanyị ono l'ọnu futa lẹ nke ukwa ono, o kweru mée lẹ nke iwhe ono, o riru nte lẹ ya te emedu ono te ekeheduru. Onye-Nwe-Ọha l'aguru nwanyị ono nvu nkele ọo ji iya bẹ jikaru sụ t'ọ bo vushiru ire. ¹³ Iwhe bụ ukwa lile, nwanyị ono kweru mée iwhe lile o kweru bya eribua lẹ nte lẹ ya te emedu bụ ji iya b'ọ dọ l'ẹka. Ji iya -sụ t'ọ keru ya ekeru, ọ -sụ t'ọ bo vushiru ire, o too vuduru ire. ¹⁴ Ọ -buru lẹ ji iya bẹ nù-geeru iya t'ọ dọ iwhe l'ookfujeru yeru iya mbokumboku, ọo ya bụ l'ukwa lile ọbu, o kweru l'e-keru, iwhe lile ọbu, o riru nte lẹ ya te emedu ekekwaruwho. Ji nwanyị ono bẹ suru t'ọ keru, o noo nkele ọ tọ dudu iwhe o kfuru mbọku, ọ nuru iya. ¹⁵ Ọle ọ -nù-gekwanua ya bya emee t'ọ bo vushi ire, yẹbedua evuru ejo-iwhe, nwanyị ono gẹge evu."

¹⁶ O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha turu Mosisu ọkpa iya sụ t'e tsoje ndono, t'ọ buru iwhe l'a-dụ l'echilabọ nwoke yẹle nyee ya mée l'echilabọ nna yẹle nwa iya

nwanyi, mbụ nwata-mgbọko, bukwadu l'ibe nna iya, tọko laa ji.

Aagwata ndu Midiyanu ugwo iwhe whẹ mejeru ndu Ízurẹlu

31 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru Mósísu sụ: ² “Gwata ndu Midiyanu ugwo iwhe ono, whẹ mejeru ndu Ízurẹlu. Í -gwatagelewho ugwo iwhe ono bẹ l'ji-lakfụ ndụ-ichee unu whẹ l'alí maa.”

³ Ọo ya bụ, Mósísu sụ ndu Ízurẹlu: “Unu kwaa ụwho-du l'ime unu ngwọgu tẹ whẹ jekfụ ndu Midiyanu ọgu je agwataru Onye-Nwe-Ọha ugwo iwhe ono, whẹ mejeru ndu Ízurẹlu. ⁴ Unu l'eshi l'ikfụ nonu lẹ Ízurẹlu họtá ụnu madzụ ugbo labọ l'ụkporo ụmadzụ ugbo iri tẹ whẹ jeshia ọgu ono.”

⁵ O noo ya, a bya eshi l'ikfụ g'ikfụ ha lẹ Ízurẹlu họtá ụnu madzụ ugbo labọ l'ụkporo ụmadzụ ugbo iri. Ọ bụru ụkporo ụnu madzụ l'ụnu madzụ ugbo iri bẹ bụ ndu a họtakotaru kwaa whẹ ngwọgu. ⁶ Mósísu zhifu whẹ tẹ whẹ jeshia ọgu ono. Ikfụ nonu bẹ họtaru ụnu madzụ ugbo labọ l'ụkporo ụmadzụ ugbo iri nke ọgu ono. Whẹ lẹ Fínihasu nwa Eliyéza, onye l'agbajẹ eja nụ Chileke liru. Fínihasu gude arya, shi l'ẹka-dụ-nsọ mee opyi-ọku, l'ee-gbuje gude agbarụ whẹ ama. ⁷ Whẹ jekfushia ndu Midiyanu ọgu egube Onye-Nwe-Ọha turu iya Mósísu l'iwu, tuko iwhe bụ unwoke ndu Midiyanu gbukota. ⁸ Whẹ gbukwaawho ndu eze ise, l'achị ndu Midiyanu, mbụ Evi mee Rẹkemu mee Zuru mee Họru mee Reba, yekwaru iya ndu ọdo, e gburu egbu. O nokwawho gẹ whẹ gude ogu-igba gbua Bẹlamu nwa Be-yo.

⁹ Ndu Ízurẹlu kpukoo ụnwanyi ndu Midiyanu lẹ ndzụ mee ụnwegirima whẹ. Whẹ kwaa eswi whẹ mee aturu whẹ mee egbu whẹ mee iwhe lile, whẹ nweru l'ọkwata ¹⁰ tọshia ọku l'iwhe bụ mkpukpu ẹka ndu Midiyanu bugee mee ẹka whẹ kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ g'ọ ha, ọku dzukota iya. ¹¹ Whẹ chítakota iwhe lile ono, whẹ kwarụ l'ọkwata mee iwhe lile, whẹ lwuataru l'ọgu, mbụ madzụ mee iwhe-edobe. ¹² Whẹ chíta ndu ono, whẹ kpukoru lẹ ndzụ mee iwhe lile ono, whẹ lwuataru l'ọgu mee iwhe whẹ kwarụ l'ọkwata; whẹ wolataru iya Mósísu yẹle Eliyéza, onye l'agbajẹ eja nụ Chileke męwaro ndu Ízurẹlu l'owhu l'ẹka whẹ kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ lẹ whorokoto alí Moabu l'agụga ęnyimu Jódanu lẹ mgboro mkpukpu Jéríko.

Iwu, Mósísu turu nteke ndu Ízurẹlu shi ọgu Midiyanu Iwa

¹³ Tọ dọ iya bụ, Mósísu mee Eliyéza, bụ onye l'agbajẹ eja nụ Chileke mee ndu ishi, l'achị ndu Ízurẹlu l'owhu wuru je agbata ndu Ízurẹlu ono, jeru ọgu Midiyanu ndzuta l'azụ ẹka ono, whẹ kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ. ¹⁴ Iwe bya Mósísu l'ẹhu l'ẹka ndu ishi, l'achị ndu

ojọgu ono, jeru ọgu ono nọ, mbụ ndu ishi, l'achị ụnu ndu ojọgu ugbo labọ l'ụkporo ugbo iri mee ndu ishi, l'achị ụkporo ndu ojọgu ugbo ise. ¹⁵ Mósísu sụ whẹ: “?Ọ kwa l'unu harụ t'ụnwanyi-a nọdu ndzụ? ¹⁶ Ọo ụnwanyi-a bẹ Bẹlamu zhiru; whẹ mee tẹ ndu Ízurẹlu meswee Onye-Nwe-Ọha l'okfụ ẹhu agwa, dọ lẹ Peyọ; eshi nno; nchikarehu bya l'echilabọ ndu nke Onye-Nwe-Ọha. ¹⁷ Ngwa, unu tuko ụnwegirima unwoke whẹ gbushikota gẹ whẹ ha, unu egbushikota iwhe bụ nwanyi, yẹle nwoke zẹbuwa l'ime whẹ. ¹⁸ Ndu unu l'aha bụlewho ụnwumgboko, nwoke l'ẹte akubua ọkpa, unu dobe whẹ ndzụ tẹ whẹ nọdu-turu unu. ¹⁹ A -bya abya lẹ ndu g'unu ha, gburu madzụ l'ọgu ono mee ndu denyiru onye e gburu egbu ẹka, t'unu nọdukwa l'azụ ẹka ono ndu Ízurẹlu kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ ono jeye abali ẹsaa. O -rwulewho lẹ mbọku nke ẹto iya mee lẹ mbọku nke ẹsaa ya, unu awharwua ọchi ono, wharwua mmerwu dọ ndu ono, unu kpuru lẹ ndzụ ono l'ẹhu. ²⁰ Unu wharwua uwe unu, unu awharwua iwhe e gude akpọ mee mee iwhe e meru l'ẹji egbu mee iwhe a pyiru l'oshi.”

²¹ Eliyéza, bụ onye l'agbajẹ eja nụ Chileke sụ ndu ojọgu, jeru ọgu ono: “Ọ waa nsọ, dọ l'iwu ono, Onye-Nwe-Ọha turu nụ Mósísu ndọwa: ²² Iwhe unu l'e-wota kpụ bụ mkpọla-ododo, mkpọla-ọcha, ope, igwe, gbamugbamu mee opu. ²³ Unu wota iwhe l'ẹte adazehu adazehu mee a hụ ya l'ọku, hụ ahụhu t'ọku nuchaa ya anucha, nduge ọ dọ o gbuchafu dọ samụ. Ọle e gundefutaje mini ono, e gude aturu iwhe turwua ya. Nteke bụ l'ọo iwhe bụ: a -hụ ya l'ọku ya adazehu, unu eye iya lẹ mini ono, l'eegudeje aturu iwhe gude turwua ya. ²⁴ O -rwua lẹ mbọku nke ẹsaa, unu asaa uwe unu asa, mee onwunu t'a ba asọhe unu asọ. Unu -megee nno, unu abata l'ẹka ono ndu Ízurẹlu kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ.”

Eekeshi iwhe ono, a lwuataru l'ọgu Midiyanu

²⁵ Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísu: ²⁶ “Tẹ gubedua mee Eliyéza, bụ onye l'agbajẹ eja nụ Chileke mee ndu bụ ishi l'ibe nna whẹ lẹ Ízurẹlu tuko iwhe lile ono, a lwuataru l'ọgu gụkota ọgu, mbụ madzụ mee iwhe-edobe, tso iya nụ. ²⁷ Unu ekekahu iwhe ono, a lwuataru l'ọgu ono uzhi labọ. Unu kekahuru iya ndu ono, jeru ọgu ono whẹ l'igwe-ọha Ízurẹlu. ²⁸ Unu eshi l'ime ndu ọwhu, unu keru nụ ndu ono, jeru ọgu ono mee iwhe-edobe ọwhu, unu keru nụ whẹ wofuta ọwhu unu l'aturu Onye-Nwe-Ọha utu. Onye lanụ bẹ unu l'e-wofuta l'ime ụnu madzụ l'ụkporo ugbo ise, unu ewofuta iwhe-edobe lanụ l'ime ụnu iwhe-edobe l'ụkporo ugbo ise, mbụ eswi mee nkakfụ-igara mee aturu mee egbu. ²⁹ Unu shi l'oke iya nkewhe ono wota iya nụ Eliyéza, bụ onye l'agbajẹ eja nụ Chileke t'ọ bụru iwhe l'aa-nụ Onye-Nwe-Ọha. ³⁰ Unu eshikwawho l'iwhe ono, unu

keru nù ndu Ízurelu wofutachaa nnanù nnanù l'ime ùkporo labọ l'iri, mbù lẹ madzù mee l'eswi mee lẹ nkakfù-ìgara mee l'atùru mee l'eghu mee l'anù ọdo. Unu eworu iya nù ikfu Lívayi, bụ ndu mkpuumkpu-ẹkwa Onye-Nwe-Ọha dọ l'ẹka." ³¹ Ọo ya bụ, Mósìsù yẹle Eliyéza, onye l'agbajẹ ẹja nù Chileke mee lẹge Onye-Nwe-Ọha tọru Mósìsù l'iwu.

³² Iwhe whuduru nù l'iwhe ono, ndu ono, jeru ọgu Midiyanu l'wutaru l'ọgu bẹ bụ: Atùru, whọduru iya nù bụ ùkporo unu atùru ugbo ùkporo ẹno l'ùkporo unu ẹno l'unu ẹsaa l'ùkporo iri. ³³ Eswi, whọduru iya nù bụru ùkporo unu eswi ugbo tete. ³⁴ Nkakfù-ìgara, whọduru iya nù bụru ùkporo unu nkakfù-ìgara ugbo ẹsaa l'unu iri l'ẹbo l'ùkporo iri. ³⁵ A -bya lẹ madzù; unwanyi, nwoke l'ẹte akubua ọkpa dọ ùkporo unu unwanyi ugbo ẹno. ³⁶ Ọ waa bụ g'iwhe ono, e keru nù ndu ono, jeru ọgu Midiyanu ono ha: Atùru dọ ùkporo unu ugbo ùkporo labọ l'ùkporo unu ugbo labọ l'unu ẹto l'ùkporo ugbo iri l'ise. ³⁷ L'ime atùru ono, ọwhu bụ iya utu, l'aatù anù Onye-Nwe-Ọha bụ unu atùru l'ùkporo ugbo iri l'ẹto l'atùru iri l'ise. ³⁸ Eswi dọ ùkporo unu ugbo ẹno l'unu iri. L'ime eswi ono, ọwhu bụ iya utu, l'aatù anù Onye-Nwe-Ọha bụ ùkporo eswi ugbo ẹto l'eswi iri l'ẹbo. ³⁹ Nkakfù-ìgara dọ ùkporo unu ugbo ẹto l'unu iri l'ishii l'ùkporo ugbo ise. L'ime nkakfù-ìgara ono, ọwhu bụ iya utu, l'aatù anù Onye-Nwe-Ọha dọ ùkporo nkakfù-ìgara ugbo ẹto lẹ nkakfù-ìgara lanù. ⁴⁰ A bya lẹ madzù, iwhe whẹ dọ bụ ùkporo unu madzù ugbo labọ. Iwhe bụ ndu e gude atù utu anù Onye-Nwe-Ọha l'ime whẹ bụ ùkporo madzù l'umadzu iri l'ẹbo. ⁴¹ Tọ dọ iya bụ, Mósìsù bya eworu utu ono, a tọru nù Onye-Nwe-Ọha nù Eliyéza, bụ onye l'agbajẹ ẹja nù Chileke t'ọ bụru iwhe l'aanù Onye-Nwe-Ọha; ẹgube Onye-Nwe-Ọha tọru iya Mósìsù l'iwu.

⁴² Ọ waa g'iwhe ono, e keru nù ndu Ízurelu ha ndọwa, mbù iwhe ono, Mósìsù kewafuru iche l'ọwhu e keru nù ndu ono, jeru ọgu Midiyanu ono. ⁴³ Iwhe e keru nù edzudzu-ọha Ízurelu ono bẹ atùru dọ iya ùkporo unu ùkporo ugbo labọ l'ùkporo unu ugbo labọ l'unu ẹto l'ùkporo iri l'ise. ⁴⁴ Eswi dọ iya ùkporo unu ugbo ẹno l'unu iri. ⁴⁵ Nkakfù-ìgara dọ iya ùkporo unu ugbo ẹto l'unu iri l'ishii l'ùkporo ugbo ise. ⁴⁶ Ndu madzù, e ketaru whẹ dọ ùkporo unu madzù ugbo labọ. ⁴⁷ Mósìsù bya eshi l'iwhe ono, e keru nù ndu Ízurelu wotagee iwhe nnanù nnanù l'ime ùkporo ugbo labọ l'iri, lẹ madzù mee l'iwhe-edobe, o woru iya nù ikfu Lívayi, bụ ndu mkpuumkpu-ẹkwa Onye-Nwe-Ọha dọ l'ẹka, ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha tọru iya Mósìsù l'iwu.

⁴⁸ O noo ya, ndu ishi, l'achì ndu ojọgu ono, mbù ndu ishi, l'achì unu ndu ojọgu ugbo labọ l'ùkporo iri mee ndu ishi, l'achì ùkporo ndu ojọgu ugbo ise wùru byakfutashia Mósìsù. ⁴⁹ Whẹ sù Mósìsù: "Anyìbe ndu ozhi ghu bẹ guakwaru ndu ojọgu ono, anyi chì jee ọgu ono ọgu; tọ dọ m'ọo onye lanù, l'aachọ achọ l'ime whẹ.

⁵⁰ Ọ waa bụ iwhe anyi l'ewota t'a nù Onye-Nwe-Ọha. Onyenọnu l'a-nù iwhe ọ l'wutaru l'ọgu, mbù iwhe e meru lẹ mkpọla-ododo bụ iya bụ iyagba-ukfu, echi mgbalẹka, echi mkpùshi-ẹka, iwhe-nchì mee iyagba-olu. Anyi wotaru iya t'e gude iya kfua ugwo iwhe-dù-ẹji, anyi metagbaberu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha."

⁵¹ Mósìsù yẹle Eliyéza, bụ onye l'agbajẹ ẹja nù Chileke nata whẹ iwhe ono, e meshiru lẹ mkpọla-ododo ono, mbù ọla lile ono, whẹ gude bya. ⁵² Iwhe ono, e meru lẹ mkpọla-ododo ono, ndu ishi, l'achì unu ndu ojọgu ugbo labọ l'ùkporo iri mee ndu ishi, l'achì ùkporo ndu ojọgu ugbo ise nùru Onye-Nwe-Ọha bẹ dọ ùkporo shẹkelu mkpọla-ododo ugbo ẹsato lẹ shẹkelu ẹsaa l'ugvu iya. ⁵³ Ndu ojọgu ono l'ẹhu l'ẹhu gude iwhe whẹ kwataru l'ọgu lwa. ⁵⁴ Mósìsù yẹle Eliyéza, bụ onye l'agbajẹ ẹja nù Chileke nata iwhe ono, e meru lẹ mkpọla-ododo ono l'ẹka ndu ishi, l'achì unu ndu ojọgu labọ l'ùkporo iri mee l'ẹka ndu ishi, l'achì ùkporo ndu ojọgu ugbo ise. Whẹ nataru whẹ iya je edobe lẹ Ụlo-ẹkwandzuko l'ẹka l'ọo-dù l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, ndu Ízurelu l'e-gudeje anyata ọgu ono, whẹ lẹ ndu Midiyanu l'wuru.

Ikfu Rúbẹnu mee ikfu Gadu l'ekfu tẹ whẹ je eburu l'alì Giledu

(Dit. 3:12-22)

³² Unwu Rúbẹnu mee unwu Gadu bẹ nweru iwhe-edobe, ha l'igweligwe. Whẹ bya awhù l'alì Jaza mee alì Giledu bẹ dọ ree ọkpa iwhe-edobe. ² Ọo ya bụ, unwu Gadu mee unwu Rúbẹnu ono bya ejekfu Mósìsù mee Eliyéza, bụ onye l'agbajẹ ẹja nù Chileke mee ndu ishi, l'achì ndu Ízurelu l'owhu je asù whẹ: ³ "Alì mkpukpu Atarotu mee mkpukpu Dibonu mee mkpukpu Jaza mee mkpukpu Nimura mee mkpukpu Heshibonu mee mkpukpu Eleyale mee mkpukpu Sebamu mee mkpukpu Nebo mee mkpukpu Beyonu; ⁴ mbù alì ono, Onye-Nwe-Ọha meru tẹ ndu Ízurelu l'wuta bẹ bukwa alì, dọ ree ọkpa iwhe-edobe. Anyìbe ndu ozhi unu bẹ nweru iwhe-edobe. ⁵ Sù, ọ -bùru l'anyi dọ unu l'obu, unu nùnu anyìbe ndu ozhi unu alì ono t'ọ bụwaruro oke alì nke anyi. Unu hakwaa t'anyi ba adashì azù ẹnyimu Jódanu azù iya ọwhu."

⁶ Mósìsù sù unwu Gadu mee unwu Rúbẹnu: "Ọo t'unwunna unu jeje ọgu; t'unubedua nọ-kirishia l'ẹka-a? ⁷ Ọo gunu meru unu l'eme t'ume ba aduhe ndu Ízurelu nke tẹ whẹ je anata alì ono, Onye-Nwe-Ọha nùru whẹ? ⁸ Ọo nno bụ gẹ nna unu whẹ meru nteke mu zhiru whẹ tẹ whẹ shi lẹ Kádeshi Baneya je awhù alì ono. ⁹ Nkele whẹ jegeeru je awhù alì ono je akpaa lẹ nsuda Ẹshukolu, whẹ mee t'ume ba aduhe ndu Ízurelu nke tẹ whẹ bahù l'alì ono, Onye-Nwe-Ọha nùru whẹ.

¹⁰ Whẹ shi nno kpatsua Onye-Nwe-Ọha iwe mbọku ono, o ribuaru whẹ iya lẹ nte sù: ¹¹ "Ọ tọ dọdu onye nwoke Ízurelu, shi lẹ Íjiputu futa, wata l'onye, gbaru

ụkporo awha tųgbua bya l'e-gude ęnya iya whų alį ono, mbų alį ono, mu riburu lę nte lę mu l'a-nų Ẹbirihamu męe Ȁyiziku męe Jękọpu, o noo nkele whę te egudedu obu whę g'ọ ha tsoru ųzo nkemu. ¹² Ọ tọ dųdu onye ọdo, t'a gųfulewho Kálębu nwa Jefune onye shi l'eri Kenazu męe Jọshuwa nwa Nunu nkele whę gude obu whę g'ọ ha tsoru ųzo nke Onye-Nwe-Ọha.' ¹³ Onye-Nwe-Ọha dobe ọta-chįchichi iwe iya l'ęhu ndu Ȁzurelu, o mee whę, whę tsoru echi-ęgu ghawhee jeye ụkporo abalı ugbo labọ, jeye nteke ọgbo ono, meru ejo-iwhe ono l'ęnya Onye-Nwe-Ọha gvųkotaru. ¹⁴ O rwukwaa ntaa, unubę ųnwu-a, ndu l'eme iwhe-dų-ęji nwųshiru-a bya akfųkwaru l'ọzori iwhe ono nna unu whę meru, eme t'unu mee t'iwe Onye-Nwe-Ọha kabaa onwu ọku l'ęka ndu Ȁzurelu nọ. ¹⁵ Unu -gbakųta iya azų sų l'unu te etsohedu iya bę l'ọo-pakwaru whę haa l'echi-ęgu, ya abųru l'ọo ęka unu b'ọ shi ọla-l'iyi byakfuta ndu Ȁzurelu."

¹⁶ Tọ dų iya bų, ųnwu Gadu ono męe ųnwu Rúbęnu ono byakfutashia Mọsisu bya asų iya: "Ọo-dų anyi ree t'anyi meta ęka iwhe-edobe anyi l'a-nọdu męe t'anyi tųshia mkpųkpu ęka ųnwegirima anyi l'a-nọdu. ¹⁷ Ọle anyịbedua l'ime onwanyi bę kwakọbewaru ęhu nke ọchita ngwọgu vutaru ndu Ȁzurelu ųzo jeshia, jeye nteke anyi l'e-durwu whę ęka ono, whę l'e-buru ono. Ȁnwu anyi bę l'e-buru lę mkpųkpu-a, a tųru o shihu ike, m'ọgvu ndu bu l'alį-a. ¹⁸ Anyi ta abyadų l'a-lwa ibe anyi jeye nteke ndu Ȁzurelu l'a-watakọta oke-alį, gbaru whę nų gę whę ha. ¹⁹ Nkele anyi te etsodu whę ahata oke-alį l'azų ęnyimu Jọdanu azų iya ọwhu, iwhe kparų iya nų bų l'oke nke anyi bę dų l'azų Jọdanu azų iya ọwa l'ųzo ęnyanwu-awata Jọdanu."

²⁰ Ọo ya bų, Mọsisu sų whę: "Ọ -bųru l'unu l'e-me iya ęgube ono, unu kfuru; ọ -bųru l'unu l'a-chįta ngwọgu unu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha vuta ųzo ọgu ono; ²¹ ọ -bųru lę g'unu ha bę l'a-chį ngwọgu daa ęnyimu Jọdanu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, unu tsoru lwųa ọgu ono jeye nteke Onye-Nwe-Ọha chįfuru ndu ọhogu iya ono l'atatiwhu iya. ²² Mbų a -lwųtalewho alį ono l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, ọo ya bų, unu alwatashia bya enweru onwunu, nkele unu mewaru iwhe a chọru t'unu mee l'ęka Onye-Nwe-Ọha nọ, męe l'ęka ndu Ȁzurelu nọ. Alį-a bę l'a-bų oke alį unu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha. ²³ Ọle ọ -bųru l'unu te emedu iwhe unu kfuru, ọo ya bų l'unu meru iwhe-dų-ęji l'ęka Onye-Nwe-Ọha nọ; t'ọ dokwaa unu ęnya l'iwhe-dų-ęji, unu meru l'a-pafųta unu iwhe. ²⁴ T'unu tųshia mkpųkpu, ųnwegirima unu whę l'a-nọdu, unu emeta ęka iwhe-edobe unu l'a-nọdu, nteke ono unu emedzua iwhe shi unu l'ọnu fųta."

²⁵ Ȁnwu Gadu męe ųnwu Rúbęnu sų Mọsisu: "Anyịbe ndu ozhi ghu l'e-me iya gę gube onye-nwe-anyi kfuru. ²⁶ Ȁnwegirima anyi męe unyomu anyi męe iwhe-edobe anyi bę l'a-nọdu lę mkpųkpu lę mkpųkpu, dų l'alį Giledu. ²⁷ Ọle anyịbedua, bų ndu ozhi ghu bę l'a-da ęny-

imu, anyi l'a-chį ngwọgu l'ęhu l'ęhu nke ọgu ono l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha ęgube ono, gube onye-nwe-anyi kfuru."

²⁸ O noo ya, Mọsisu bya atųa iwu nų Eliyęza, bų onye l'agbaję ęja nų Chileke męe Jọshuwa nwa Nunu męe ndu bų-gee ishi l'ibe nna whę l'ikfu Ȁzurelu l'okfu ęhu ųnwu Gadu męe l'okfu ęhu ųnwu Rúbęnu. ²⁹ Ọ sų whę: "Ọ -bųru l'ųnwu Gadu męe ųnwu Rúbęnu bę chįtaru ngwọgu l'ęhu l'ęhu kwakọbe ọgu ono l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, whę tsoru unu daa ęnyimu Jọdanu; a -lwųta-gelewho alį ono l'atatiwhu unu, unu anų whę alį Giledu t'ọ bųru oke-alį whę. ³⁰ Ọle ọ -bųru lę whę ta achįtadu ngwọgu tsoru unu daa ęnyimu, whę etsoru unu wata alį lę Kenanu."

³¹ Ȁnwu Gadu męe ųnwu Rúbęnu ono sų: "Ọo gę Onye-Nwe-Ọha kfuru anyịbe ndu ozhi ghu bų g'anyi l'e-me iya. ³² Anyi l'a-chį ngwọgu daa ęnyimu Jọdanu bahų l'alį Kenanu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, ọle oke alį anyi bę l'a-dų l'azų Jọdanu azų iya ọwa."

³³ Tọ dų iya bų, Mọsisu bya eworu alį-eze ęka ono, Sųyihọnu, bų eze ndu Amọru shi achį męe alį-eze ęka ono, Ọgu, bų eze ndu Báshanu shi achį woru nų ųnwu Gadu męe ųnwu Rúbęnu męe nkerebo ikfu Manáse, bų nwa Jósefu. Ọ nųru whę alį ono l'owhu męe mkpųkpu, dų iya nų g'ọ ha męe alį, dų iya nų g'ọ ha, mbų mkpųkpu lę mkpųkpu, dų l'alį ono mgburumgburu. ³⁴ Ȁnwu Gadu tųa mkpųkpu Dibọnu męe Atarotu męe Arowa ³⁵ męe Atarotu-shofanu męe Jaza męe Joguboha; ³⁶ męe Betu-nimura męe Betu-haranu. Whę tųkotaru mkpųkpu ono; o shihu ike. Whę metagee ęka iwhe-edobe whę l'a-nọduje. ³⁷ Ȁnwu nke Rúbęnu tųa mkpųkpu Hęshibonu męe Eleyale męe Kiriayatayimu ³⁸ męe Nebo męe Bálu-meyọnu. A gbanweshikota ęwha mkpųkpu ono g'ọ ha. Whę tųa mkpųkpu Sibuma. Whę gų-nwee mkpųkpu lę mkpųkpu ono, whę tųshiru ęwha ọdo.

³⁹ Ȁnwu Makiru, bų nwa Manáse jee ọgu l'alį Giledu, whę lwųta iya; chįshia ndu Amọru, bu l'ęka ono. ⁴⁰ Ọo ya bų, Mọsisu woru alį Giledu nų Makiru, bų nwa Manáse o buru l'ęka ono. ⁴¹ Jayi, bųkwawho o-shi-l'ępa Manáse tųgburu je alwųta ųnwu mkpųkpu mkpųkpu, dų iya nų, ọ gųa ęwha mkpųkpu ono Havọtu-jayi. ⁴² Noba tųgburu je alwųta mkpųkpu Kenatu męe nwa mkpųkpu, dų-whereu iya mgburumgburu. Ọ gųa ęwha mkpųkpu ono Noba, bų iwhe yębedua l'aza.

Gę ndu Ȁzurelu shi jee ije whę

33 Ọ waa bų gę ndu Ȁzurelu shi jee ije whę nteke whę fųtaru l'alį Ȁjiputu. Whę dzeberu l'itsutsu l'itsutsu, ọ bųru Mọsisu yęle Ẹronu l'edu whę l'ije ono. ² Mọsisu bę deshiru ęka ndu Ȁzurelu jeberu palita ije whę l'ękwo ęgube Onye-Nwe-Ọha kfuru iya. Ọ waa bų

ge wẹ gude jee ije wẹ, mbụ ẹka wẹ jeberu bya apalia ije wẹ.

³ Ndu Ízurẹlu bẹ gbalihuru ije l'ọnwá mbụ l'abalí iri l'ise l'ọnwá mbụ ono, lẹ mbọku, l'etsota mbọku o-jeghata nke Onye-Nwe-Ọha. Wẹ kpọtaru ishi ije wẹ lẹ mkpụkpu Ramísesu; dzọru garamu garamu wụru tųgbua; ndu Íjiputu l'elekaa wẹ ẹnya wẹ l'atųgbu. ⁴ Ndu Íjiputu l'elíkaa odzu ndu bụ ọkpara wẹ ono, Onye-Nwe-Ọha chigbushiru l'echilabọ wẹ. O nokwawho ge Onye-Nwe-Ọha wokfutaru iwhe bụ agwa alí ono ikpe nkiya, goshi l'agwa wẹ ta adųdu iwhe ọ bụ.

⁵ O noo ya, ndu Ízurẹlu palita ije lẹ Ramísesu, wẹ rwua Sukọtu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ⁶ Wẹ palita lẹ Sukọtu rwua kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ lẹ Ítamu, dų l'agųga echi-ẹgu. ⁷ Wẹ palita lẹ Ítamu, kpọwhuta azụ bya atųgburu jerwua Pyi-hahirotu, dų l'ųzo ẹnyanwu-awata Bálu-zefonu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ lẹ mgboro Migudolu. ⁸ Wẹ palita lẹ Pyi-hahirotu, daa eze-ẹnymu bata l'echi-ẹgu. Wẹ jelewho ije l'echi-ẹgu Ítamu jeye abalı ẹto, wẹ rwua Mara, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ⁹ Wẹ palita lẹ Mara rwua Elimu. Lẹ Elimu l'ẹka ono b'ọ nweru uzhi ẹka iri l'ẹbo, mini l'eshije l'alí anwųfuta, dų iya nų, o nweru nkfu, dų ųkporo ẹto l'iri, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ l'ẹka ono.

¹⁰ Wẹ palita lẹ Elimu rwua agųga Eze-ẹnymu Uswe-uswe, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ¹¹ Wẹ palita lẹ Eze-ẹnymu Uswe-uswe rwua echi-ẹgu Sinu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ¹² Wẹ palita l'echi-ẹgu Sinu rwua Dọfuka, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ¹³ Wẹ palita lẹ Dọfuka rwua Alushi, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ¹⁴ Wẹ palita lẹ Alushi rwua Refidimu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. Ẹka ono bẹ mini l'adųdua ọwhu ndu Ízurẹlu l'a-ngų.

¹⁵ Wẹ palita lẹ Refidimu rwua echi-ẹgu Sáyinayi, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ¹⁶ Wẹ palita l'echi-ẹgu Sáyinayi rwua Kiburotu Hatava, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ¹⁷ Wẹ palita lẹ Kiburotu Hatava rwua Hazerotu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ¹⁸ Wẹ palita lẹ Hazerotu rwua Ritima, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ¹⁹ Wẹ palita lẹ Ritima rwua Rimọnu Pérezu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ²⁰ Wẹ palita lẹ Rimọnu Pérezu rwua Libuna, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ²¹ Wẹ palita lẹ Libuna rwua Risa, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ²² Wẹ palita lẹ Risa rwua Kehelata, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ²³ Wẹ palita lẹ Kehelata rwua ugwu Shefa, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ²⁴ Wẹ palita l'ugwu Shefa rwua Harada, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ²⁵ Wẹ palita lẹ Harada rwua Makelotu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ²⁶ Wẹ palita lẹ Makelotu rwua Tahatu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ²⁷ Wẹ palita lẹ Tahatu rwua Tera, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ²⁸ Wẹ palita lẹ Tera rwua Mitika, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ²⁹ Wẹ

palita lẹ Mitika rwua Hashimona, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ³⁰ Wẹ palita lẹ Hashimona rwua Moserotu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ³¹ Wẹ palita lẹ Moserotu rwua Bene-jáakanu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ³² Wẹ palita lẹ Bene-jáakanu rwua Họru-hagidigadu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ³³ Wẹ palita lẹ Họru-hagidigadu rwua Jotubata, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ³⁴ Wẹ palita lẹ Jotubata rwua Aburona, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ³⁵ Wẹ palita lẹ Aburona rwua Eziyọnu-geba, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ³⁶ Wẹ palita lẹ Eziyọnu-geba rwua Kádeshi, dų l'echi-ẹgu Zinu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ³⁷ Wẹ palita lẹ Kádeshi rwua ugwu Họru, dų l'oge alí ndu Edọmu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ.

³⁸ Ọ bụru l'ẹka ono bẹ wẹ nọ; Onye-Nwe-Ọha sų Éronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nų Chileke t'ọ nyihu eli ugwu Họru ono. Éronu nyihu ugwu ono nọdu iya nwųhu, l'abalí mbụ l'ọnwá ise l'awha kwe ndu Ízurẹlu ųkporo awha ugbo labọ nkele wẹ shi l'alí Íjiputu futa. ³⁹ Éronu bẹ gbarų ųkporo awha ugbo ishii l'awha ẹto nteke ọ nwųhuru l'ugwu Họru.

⁴⁰ Onye eze Kenanu ono, l'achí mkpụkpu Áradu, mbụ onye ono, bu l'echi-ẹgu, dų l'ọhuda alí Kenanu bya anų lẹ ndu Ízurẹlu l'awų abya.

⁴¹ Ndu Ízurẹlu palihu l'ugwu Họru rwua Zalumona, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ⁴² Wẹ palihu lẹ Zalumona rwua Punọnu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ⁴³ Wẹ palita lẹ Punọnu rwua Obotu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ⁴⁴ Wẹ palita lẹ Obotu rwua Iye Abarimu, l'oge alí Moabu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ⁴⁵ Wẹ palita lẹ Iye Abarimu rwua Dibọnu nke ndu Gadu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ⁴⁶ Wẹ palita lẹ Dibọnu nke ndu Gadu rwua Alumọnu Dibulatayim, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ. ⁴⁷ Wẹ palita lẹ Alumọnu Dibulatayim rwua ugwu ugwu Abarimu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ l'atatiwhu ugwu Nebo. ⁴⁸ Wẹ palita l'ugwu ugwu Abarimu rwua whorokoto alí Moabu, wẹ kpọbe ọlo-ẹkwa ebubu wẹ l'agųga ẹnymu Jódanu lẹ mgboro mkpụkpu Jéríko. ⁴⁹ Wẹ kpọberu ọlo-ẹkwa ebubu wẹ l'agųga ẹnymu Jódanu, shi lẹ Betu-jeshimotu kpọo ya je akpaa lẹ nsuda oshi akeshiya lẹ whorokoto alí Moabu.

⁵⁰ Ọ bụru lẹ whorokoto alí Moabu ono l'agųga ẹnymu Jódanu lẹ mgboro Jéríko bẹ Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Mósísu sų: ⁵¹ "Kfuru ndu Ízurẹlu sų wẹ: Unu -dalẹwho ẹnymu Jódanu bahų l'alí Kenanu; ⁵² unu atųko ndu bu l'alí ono ge wẹ ha chíshikota l'atatiwhu unu. Unu emebyishia iwhe bụ ųnwu ntẹkpe wẹ mẹe iwhe bụ agwa, wẹ kpųshiru doberu onwowhe. Unu atųko ẹka wẹ l'agwajẹ iwhe nwutsushia. ⁵³ Unu anata alí ono buru nkele mu nųwaru iya unu t'ọ bụru oke-alí unu. ⁵⁴ Unu l'a-tų ido washía alí ono l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu. Ikfu ọwhu ha shii, unu awẹe wẹ alí, ha shii, ik-

fu ọwhu ha nwanshiji, unu awẹe whẹ alì, ha nwanshiji. Ẹka a t̄uru ido ọ dabar̄u ndu ọwhu ọ dabar̄u, whẹ eworu ẹka ọbu. Onyen̄onu l'a-wata oke-alì nkiya l'ikfu nna iya. ⁵⁵ Ọle ọ -b̄uru l'unu ta achifudu ndu bu l'alì ono l'atatiwhu unu bẹ ndu ono, unu har̄u l'e-bekochaa b̄uru ikpowhu-mkp̄o kp̄olahaa unu l'ẹnya, whẹ ab̄uru amì-ogvu dzulahaa unu lẹ mgbur̄eku. Whẹ l'a-n̄o-zhi-awho akpa unu ẹhu l'alì ono, unu l'e-bu. ⁵⁶ Nteke ono mu emee unu iwhe mu doberu unu nke ememe."

Oge alì Kenanu

34 Onye-Nwe-Ọha s̄u M̄osisu: ² "Kfuru ndu Ízurelu s̄u whẹ agha: Nteke unu bahuru l'alì Kenanu, b̄u alì ọbu, unu l'eje anata t'ọ b̄uru oke-alì unu. Ọ waa oge alì iya nd̄owa: ³ Ụzo ọhuda unu l'a-wata l'echi-ẹgu Zinu, l'ogologo oge onye lẹ Edomu. L'uzo ẹnyanwu-awata bẹ oge alì ụzo ọhuda unu l'a-wata l'ẹka Eze-ẹnyimu Únú jeberu. ⁴ Oge alì unu ono l'e-shi l'uzo ọhuda jee mgburumgburu mgburumgburu lufuta elikoro Akurabyimu, ya eshi l'ẹka ono t̄ugburu nno futa l'echi-ẹgu Zinu. Ya abya eje nno futa l'uzo ọhuda Kádeshi Baneya. Ya eshikwa nno lufuta lẹ Hazarada; ghata l'ẹka ono rwua Azumonu. ⁵ Oge alì ụzo ọhuda unu ono l'e-shi lẹ Azumonu jee mgburumgburu mgburumgburu futa l'onu-iyi Íjiputu. Ẹka l'oo-jebe, mb̄u oge alì ono b̄u l'eze-ẹnyimu.

⁶ "A -bya l'oge alì ụzo ẹnyanwu-arìba unu, oge iya l'a-b̄u l'oke eze-ẹnyimu. O noo ẹka l'a-b̄u oge alì ụzo ẹnyanwu-arìba unu ndono.

⁷ "A -bya l'oge alì ụzo isheli unu, unu shi l'oke eze-ẹnyimu kpaa oge alì ono jeye l'ugvu H̄oru. ⁸ Unu eshikwa l'ugvu H̄oru kpaa oge alì ono jeye l'ẹka l'eeshije abah̄u H̄amatu. Oge alì ono at̄ugbukwaru rwua Zedadu. ⁹ Ya eshi l'ẹka ono rwua Zifur̄onu. Ẹka oge alì ụzo isheli unu ono l'e-beru b̄u lẹ Hazaru Enanu. O noo ẹka l'a-b̄uru oge alì ụzo isheli unu ndono.

¹⁰ "A -bya l'oge alì ụzo ẹnyanwu-awata unu, unu shi lẹ Hazaru Enanu kpaa oge alì ono jeye lẹ Shefamu. ¹¹ Oge alì ono l'e-shikwawho l'ọhali Shefamu lufuta lẹ Hab̄elu l'uzo ẹnyanwu-awata Ayinu. O -rwua ẹka ono, ya at̄ugbuleruwho ụzo ọhali futa l'ugvu ugvu, d̄u l'uzo ẹnyanwu-awata eze-ẹnyimu Kíneretu. ¹² Oge alì ono at̄ugbukwaruwho ọhali futa l'ẹnyimu J̄odanu. Ẹka l'oo-beru ab̄uru lẹ Eze-ẹnyimu Únú.

"O noo ẹka l'a-b̄u alì unu ndono m̄ee oge iya gbaa mgburumgburu."

¹³ M̄osisu bya ekfuaru ndu Ízurelu s̄u whẹ: "O noo alì ọbu, unu l'a-t̄u ido gude washja t'ọ b̄uru oke-alì unu. Ọo ya b̄u alì ọbu, Onye-Nwe-Ọha s̄uru t'a n̄u ikfu tete yele nker̄ebo ikfu. ¹⁴ Nkele ikfu ụnwu Rúb̄enu m̄ee ikfu ụnwu nke Gadu bẹ natawaru oke-alì nkewhe ẹgube whẹ ha l'ibe nna whẹ l'ibe nna whẹ m̄ekwawho nker̄ebo ikfu Manáse. ¹⁵ Ikfu lab̄o ono m̄ee nker̄ebo ik-

fu Manáse bẹ natar̄u oke-alì nkewhe l'uzo ẹnyanwu-awata l'az̄u ẹnyimu J̄odanu az̄u iya ọwhu lẹ mgboro mkp̄ukpu Jérìko l'uzo ẹka ẹnyanwu l'eshije awata."

Unwoke, a h̄otaru tẹ whẹ washja alì ono

¹⁶ Onye-Nwe-Ọha s̄u M̄osisu: ¹⁷ "Ọ waa ẹwha unwoke, l'a-washjuru unu alì ono t'ọ b̄uru oke-alì unu nd̄owa: Eliyéza, b̄u onye l'agbajẹ ẹja n̄u Chileke m̄ee J̄oshuwa nwa Nunu. ¹⁸ H̄ota onye ishi lan̄u l'ikfu g'ikfu ha tẹ whẹ yeta ẹka t'a washja alì ono. ¹⁹ Ẹwha unwoke ọbu nd̄owa: Kál̄ebu nwa Jefune nke ikfu Juda ²⁰ m̄ee She-muw̄elu nwa Amihudu nke ikfu Símiyonu ²¹ m̄ee Elidadu nwa Kisul̄onu nke ikfu Bénjaminu ²² m̄ee Buki nwa Joguli, onye ishi, l'ach̄i ikfu Danu ²³ m̄ee Haniyel̄u nwa If̄odu, onye ishi, l'ach̄i ikfu Manáse, b̄u nwa J̄osefu ²⁴ m̄ee Kemuw̄elu nwa Shifutanu; onye ishi, l'ach̄i ikfu Ífuremu, b̄ukwawho nwa J̄osefu ²⁵ m̄ee Elízafanu nwa Panaku, onye ishi, l'ach̄i ikfu Zébul̄onu ²⁶ m̄ee Palu-tiyel̄u nwa Azanu, onye ishi, l'ach̄i ikfu Ísaka ²⁷ m̄ee Ahihudu nwa Shelomi, onye ishi, l'ach̄i ikfu Asha ²⁸ m̄ee Pedah̄elu nwa Amihudu, onye ishi, l'ach̄i ikfu Náfutali."

²⁹ O noo ẹwha unwoke ọbu, Onye-Nwe-Ọha s̄uru tẹ whẹ washja alì ono t'ọ b̄uru oke-alì ndu Ízurelu l'alì Kenanu.

Mkp̄ukpu ndu ikfu Lívayi l'e-buru

35 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru M̄osisu lẹ whorokoto alì Moabu, l'aguga J̄odanu ẹka ono, d̄u lẹ mgboro Jérìko s̄u iya: ² "Kfuru ndu Ízurelu tẹ whẹ shi l'oke-alì, whẹ n̄u ikfu Lívayi mkp̄ukpu mkp̄ukpu, whẹ l'e-buru. Unu an̄u ikfu Lívayi ono alì ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri lẹ mgburumgburu mkp̄ukpu ḡe mkp̄ukpu ha ọbu, l'aa-n̄u whẹ. ³ Mkp̄ukpu ḡe mkp̄ukpu ha ono l'a-b̄uru ẹka ikfu Lívayi l'e-buru eburu, alì ono ab̄uru ẹka eswi whẹ m̄ee at̄uru whẹ m̄ee eghu whẹ l'a-noje ata nri, mb̄u iwhe b̄u élwù, whẹ nwe enwe. ⁴ Alì ẹka ono, unu l'a-n̄u ikfu Lívayi t'iwhe-edobe whẹ tajẹ nri ono bẹ l'a-wata l'az̄u mgbodo mkp̄ukpu ono n̄o mgburumgburu mgburumgburu je akpaa l'ẹka ha g'ọo ụnu nha-ọkpa ugbo ẹto l'ụkporo iri l'ise. ⁵ Ụzo ẹnyanwu-awata az̄u mkp̄ukpu ono bẹ unu l'a-t̄uta ụnu nha-ọkpa ugbo ẹsaa l'ụkporo iri, unu at̄uta ụnu nha-ọkpa ugbo ẹsaa l'ụkporo iri l'uzo ọhuda az̄u mkp̄ukpu ono. Unu at̄uta ụnu nha-ọkpa ugbo ẹsaa l'ụkporo iri l'uzo ẹnyanwu-arìba az̄u mkp̄ukpu ono, t̄uta ụnu nha-ọkpa ugbo ẹsaa l'ụkporo iri l'uzo isheli mkp̄ukpu ono. Mkp̄ukpu ẹka ikfu Lívayi l'e-bu ebubu l'a-n̄odu l'echilab̄o. Ẹka ono b̄u ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri l'az̄u mkp̄ukpu ḡe mkp̄ukpu ha ono. ⁶ Mkp̄ukpu ishii l'ime mkp̄ukpu ḡe mkp̄ukpu ha ono, unu l'a-n̄u ikfu Lívayi tẹ whẹ buru bẹ l'a-b̄u mkp̄ukpu ẹka l'aa-n̄oduje ezeru ndz̄u. Onye gburu ọchi, ya ag-

barụ laa lẹ mkpụkpu ono je anọdu zeeru ndzụ. Unu nufua whẹ ụkporo mkpụkpu ugbo labọ lẹ mkpụkpu labọ ọdo yeru whẹ lẹ mkpụkpu ishii ono. ⁷ Mkpụkpu, unu l'a-nụ ikfu Lívayi l'a-dụkota ụkporo mkpụkpu ugbo labọ lẹ mkpụkpu ẹsato yẹle alị ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. ⁸ Mkpụkpu gẹ mkpụkpu ha ono bẹ l'ee-shi l'oke-alị ono, ụnwu Ízurelụ watarụ nụ ikfu Lívayi. Ikfu ọwhu alị whẹ ha shii bẹ unu l'e-shi lẹ nke whẹ nụ whẹ mkpụkpu, ha l'igweligwe; ikfu ọwhu alị whẹ ha nwan-shii, unu eshi lẹ nke whẹ nụ whẹ mkpụkpu olemole. Ikfu nọnu l'a-nụ ikfu Lívayi mkpụkpu lẹge oke iya nke whẹ hatabe.”

Mkpụkpu l'aa-nọduje ezeru ndzụ

(Dit. 19:1-13; Jósh. 20:1-9)

⁹ Onye-Nwe-Ọha sụ Mósísi: ¹⁰ “Kfuru ndu Ízurelụ sụ whẹ agha: Unu -dalewho ẹnyimu Jódanu bahụ l'alị Kenanu; ¹¹ unu ahọta mkpụkpu, ẹka unu l'a-noje ezeru ndzụ. Mbụ ẹka bụ onye gbua ọchi l'amagama, ya agbarụ laa ẹka ono je anọdu zeeru ndzụ. ¹² Mkpụkpu ono l'a-buru unu ẹka unu l'a-noje ezeru ndzụ l'ẹka onye-ogwata-ugwo nọ, nke ọwhu onye gburu ọchi l'ete anwụhu jeye nteke l'ọ-ọfuta bya akfuru l'iwhu edzudzu-ọha t'e kpee ya ikpe. ¹³ Mkpụkpu ishii ono, unu nuru l'a-buru mkpụkpu ẹka l'aa-gbabajẹ je ezeeru ndzụ.

¹⁴ Mkpụkpu o-zeru-ndzụ ono l'a-dụ ẹto l'azụ ẹnyimu Jódanu azụ iya ọwa, ẹto ọdo adụ l'alị Kenanu.

¹⁵ Mkpụkpu ono whẹ ishii l'a-buru mkpụkpu ẹka ndu Ízurelụ mee ndu l'abụa ndu Ízurelụ mee ndu nli-wamunlwa, bu l'echilabọ whẹ l'a-gbabajẹ je ezeeru ndzụ whẹ. Onye gburu ọchi l'amagama l'a-gbabajẹ l'ẹka ono je anọdu zeeru ndzụ.

¹⁶ “Onye -chiru madzụ iwhe-igwe chigbua ya, onye ọbu bụkwa ogbu-ọchi. Ogbu-ọchi ono b'e gbufutaje egbu. ¹⁷ Ọ -dụa l'o -nweru onye tųru madzụ ẹwhuru tųgbua ya, onye ọbu bụkwa ogbu-ọchi. Ogbu-ọchi ono b'e gbufutaje egbu. ¹⁸ Ọ -dụa l'o -nweru onye chiru madzụ oshi chigbua ya, onye ọbu bụkwa ogbu-ọchi. Ogbu-ọchi ono b'e gbufutaje egbu. ¹⁹ Onye bụ iya l'agwata ugwo ọchi ono bẹ l'e-gbu onye ono, gburu ọchi ono l'onwiya. Nteke onye ono, bụ iya l'agwata ugwo ọchi ono jekfuru iya, t'o gbukwaa ya.

²⁰ “Onye kwoberu lẹ madzụ bẹ dụ iya ashi, o nwutsua ya, ọ nwụhu; ọ dụa l'ọ kwabẹru ẹnya tųa ya iwhe shi nno tų-gbua ya, ²¹ m'ọ bụ o kwobe lẹ yẹle onye ọbu ta adudu lẹ mma, o je echisweru iya ẹka chigbua ya. Ọo ya bụ l'onye ono, chigburu madzụ b'e gbufutaje nkele ọ bụ ogbu-ọchi. Onye bụ iya l'agwata ugwo ọchi ono l'e-gbu onye ono, gburu ọchi ono nteke o jekfuru iya.

²² “Ọle ọ -buru l'o nweru onye nwutsuru madzụ lẹ mberegede l'ẹbe ọ bụ lẹ yẹle onye ọbu bẹ dụ l'okfu, ọ nwụhu, ọ dụa l'ọ iwhe b'ọ tųru iya lẹ mberegede t'ọ ma ama, ọ tų-gbua ya, ²³ m'ọ kwanụ l'o too letadu ẹnya, ọ tųa ẹwhuru o je atų-gbua madzụ. Nkeshi ọwhu

onye ono, ọ tų-gburu bẹ yẹle iya l'adudua l'okfu, t'ọ gba ẹnya lẹ ya l'e-meka iya iwhe; ²⁴ ọo ya bụ, t'edzudzu-ọha kpeshiaru iya onye ono, gburu ọchi ono yẹle onye l'eje ogwata ugwo ọchi ono, o gburu. Ọ waa ọzo, l'ee-shi kpeshiaru whẹ iya ndọwa: ²⁵ T'edzudzu-ọha nafuta onye ono, gburu ọchi ono l'ẹka onye bụ iya l'agwata ugwo ọchi ono, o gburu, whẹ eduru iya je edobewhu azụ lẹ mkpụkpu ono, l'aa-nọduje ezeru ndzụ, bụ ẹka ọ gbabaru. Ya anọdu lẹ mkpụkpu o-zeru-ndzụ ono jeye nteke onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke nke nteke ono l'a-nwụhu, mbụ onye ono, a wuru mmanụ, dụ nsọ l'ishi gude mee ya onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke. ²⁶ Ọle ọ -buru l'onye ono, gburu ọchi ono bẹ nweru nteke ọ nọnyaru, ọ kpoghata oge mkpụkpu o-zeru-ndzụ ono akpoghata, mbụ mkpụkpu ono, ọ gbabaru je anọdu, ²⁷ onye ono, bụ iya l'agwata ugwo ọchi ono -whụa ya l'oge azụ mkpụkpu o-zeru-ndzụ ono, ọ -buru l'onye ono, bụ iya l'agwata ugwo ọchi ono bẹ gburu iya nụ, bẹ ikpe ọchi ta anmadu iya. ²⁸ O noo nkele onye ono, gburu ọchi ono nọdufutaje lẹ mkpụkpu o-zeru-ndzụ jeye nteke onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke nke nteke ono l'a-nwụhu. Ọ zhiawho nteke onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono nwụhuadaru bẹ l'ọ-lashi alị ono, ọ watarụ. ²⁹ O noo bụ nsọ, unu dobefutaje bụ iya bụ iwhe unu l'a-nọ etso shi l'ogbo rwua l'ogbo l'ẹka lile, unu bu.

³⁰ “Ọo ya bụ l'onye gburu madzụ bẹ bụ ogbu-ọchi. Ogbu-ọchi b'e gbufutaje egbu, m'o nweru ndu l'agba ẹka-ebe ọchi ọbu, o gburu. E te egbudu onye bụ onye lanụ kpụ l'agba ẹka-ebe l'o gburu ọchi. ³¹ Ogbu-ọchi b'e gbufutajekwa. T'ọ bọ dükwa iwhe ogbu-ọchi l'a-nụ l'ugwo ndzụ iya, unu l'a-nata, mbụ onye ono, a nmarụ ikpe ọnwu. ³² Onye gbarụ laa lẹ mkpụkpu o-zeru-ndzụ, bya eworu iwhe nụ l'ugwo t'a haa ya t'ọ laa alị whẹ tẹmenu onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke anwụhu, t'unu ba anatakwa iya iwhe ọbu. ³³ Unu be emerwushikwa alị ono, unu l'eje ebubu ono emerwushi, nkele mmee ọchi e gburu egbu l'emerwujekwa alị. Ọ tọ dudu awharwụ, l'aa-wharwụ alị ẹka e gburu ọchi ọdo nke iche, gbahalẹwho l'ogbu-ọchi ọbu bẹ l'ee-gbu l'ugwo ọchi, o gburu. ³⁴ Unu be emerwukwa alị ono, unu l'eje ebubu ono, o noo nkele mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha bẹ bu ebubu l'echilabọ ndu Ízurelụ.”

Oke-alị ụnwada Zelofehadu

36 Ndu bụ-gee ishi l'ibe nna whẹ l'ẹnya-uwhu ụnwu Giledu bya abyakfuta Mósísi mee ndu bụ-gee ishi l'ibe nna whẹ lẹ Ízurelụ. Giledu bụ nwa Makiru, Makiru buru nwa Manáse. Manáse l'onwiya bẹ shi l'ọzo-ulo Jósẹfu. ² Whẹ byakfuta whẹ sụ: “Onye-Nwe-Ọha bẹ sụru tẹ gube onye-nwe-anyi, bụ Mósísi tųa ido gude washia alị ono keeru ndu Ízurelụ t'ọ buru oke-alị whẹ. Onye-Nwe-Ọha sụkwawho tẹ gube onye-

nwe-anyi woru oke-alì ọwhu rwuberu Zelofehadu, bụ nwune anyi woru nù ụnwada iya tẹ whẹ woru. ³ Ọle o -nweru onye shi l'ikfu ọdo, dọ lẹ Ízurẹlu, bya alua whẹ, ọo ya bụ, a gụfu oke-alì whẹ l'ime oke-alì nna anyi whẹ, je eyekobe lẹ nke ikfu ono, whẹ larụ ji ono, e shi nno, wofu iwhe l'oke-alì anyi ketaru. ⁴ O rwulewho l'awha ẹhu-ụtso nke ndu Ízurẹlu, e wota oke-alì whẹ yekoberu ikfu ono, whẹ larụ ji ono. E shi nno gụfu oke-alì whẹ l'oke-alì ikfu nna anyi whẹ.”

⁵ Tọ dọ iya bụ, Mósísi bya ekfuru yeru ndu Ízurẹlu ẹgube Onye-Nwe-Ọha kfurú iya sụ: “Ikfu ụnwu Jósẹfu bẹ iwhe whẹ l'ekfu kfurúwaru nhamụnha. ⁶ Unu lekwa iwhe Onye-Nwe-Ọha kfurú l'okfu ẹhu ụnwada Zelofehadu ndọwa. Ọ sụru woo: T'ụnwu-ada Zelofehadu lụa onye whẹ sụru l'ọ bụ whẹ iya. Ọle ẹka whẹ l'a-lụ ji bụ l'ẹnya-uwu ikfu nna whẹ. ⁷ Oke-alì ndu Ízurẹlu te eshikwa l'ikfu dasweru ikfu. Iwhe bụ ndu Ízurẹlu l'e-

gudeshia ẹka ike l'oke-alì, whẹ ketaru l'ikfu nna whẹ. ⁸ Iwhe bụ nwa nwanyị, ketaru oke l'ikfu Ízurẹlu bẹ lụfuta je ji l'ikfu nna iya. Nke ọwhu l'ee-shi nno, ndu Ízurẹlu enwekotaru oke-alì nna whẹ. ⁹ Ọo ya bụ l'oke-alì te eshidu l'ikfu dasweru ikfu ọdo nkele ikfu nọnu lẹ Ízurẹlu l'e-gudeshi ẹka ike l'oke-alì nkewhe.”

¹⁰ Ụnwada Zelofehadu bya emee ẹgube Onye-Nwe-Ọha kfurú Mósísi. ¹¹ Nkele ụnwada Zelofehadu ono, ẹwha whẹ bụ Mahula mẹe Tiza mẹe HỌgula mẹe Mili-ka mẹe Nowa bẹ bụ ụnwu nwune nna whẹ luru whẹ.

¹² A luru whẹ l'oshi-ụwho lụbata l'ikfu ụnwu Manáse, bụ nwa Jósẹfu, oke-alì whẹ dọ lẹ g'ọ dọ l'ikfu nna whẹ.

¹³ O noo bụ iwu, Onye-Nwe-Ọha turu mẹe nsọ, o yeru Mósísi l'ẹka t'ụnwu Ízurẹlu dobeje. Ọo lẹ whorokoto alì Moabu, l'agụga ẹnyimu Jódanu lẹ mg-boro Jéríko bẹ Onye-Nwe-Ọha nọdu nù Mósísi iwu ono.

Ditoronomi

A tūru iwu tẹ ndu Ízuruḷu lufu l'ugvu Horẹbu

1 Ọ waa bụ okfu, Mósíṣu kḷuru nū ndu Ízuruḷu l'owhu. O kḷuru whẹ iya l'echi-ẹgu ọzo ẹnyanwu-awata ẹnyimu Jódanu. Nteke ono bẹ whẹ kpọbek-waduru ọlo-ẹkwa ebubu whẹ lẹ nsuda Araba, chebe iwhe l'uzo Sufu. Ẹka ono bẹ nọ lẹ mgbakụ Paranu mẹe Tofẹlu mẹe Lebanu mẹe Hazerotu mẹe Dizahabu. 2 Ọo abalị iri lẹ nnanụ bẹ l'eejeje ije wata l'ugvu Horẹbu rwua Kádeshi Baneya mẹ e shia l'uzo ugvu Siye. 3 O bụru g'ónwa iri lẹ nnanụ dū l'abalị mbụ l'awha kwe whẹ ụkporo awha ugbo labọ bẹ Mósíṣu kḷuru ndu Ízuruḷu iwhe lile Onye-Nwe-Ọha tūru iya l'iwu t'ọ kḷuaru whẹ. 4 Nteke ono b'ọ l'wụ-gbuwaru Sáyihonu, bụ eze ndu Amọru, shi buru lẹ Hẹshibonu achi, nọduk-wawho lẹ mkpukpu Edereyi l'wụ-gbua Ọgu, bụ eze ndu Báshanu, shi buru lẹ Ashitarotu achi. 5 Ọ bụru l'uzo ẹnyanwu-awata Jódanu l'alị ndu Moabu l'ẹka ono bẹ Mósíṣu nọdu kọwashiaru whẹ iwu ono sụ:

6 Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi bẹ kḷuru anyi okfu l'ugvu Horẹbu sụ: "Unu nọnukaakwaru ọdu l'ugvu-a. 7 Unu whọshia ọlo-ẹkwa ebubu unu tūgburu jeshia alị ugvu ugvu ndu Amọru mẹe alị ndu ono, bukubegge whẹ nū lẹ nsuda Araba mẹe alị ugvu ugvu mẹe ọkpa-ugvu, dū l'uzo ẹnyanwu-ariba mẹe ọzo echi-ẹgu ọhuda mẹe aguga eze-ẹnyimu, unu jeshia alị ndu Kenanu mẹe ugvu ugvu Libanonu je akpaa l'oke ẹnyimu ono, bụ ẹnyimu Yufurétíṣu. 8 Lekwaa, mu wookwaru alị ono gbungobe unu l'iwhe. Unu bahụ l'alị ono je anata iya t'ọ bụru nkunu, mbụ alị ono, Onye-Nwe-Ọha riburu lẹ nte lẹ ya l'a-nụ nna unu whẹ, bụ Ébirihamu mẹe Áy-iziku mẹe Jékọpu yẹle ẹpa whẹ, bụ ndu l'etso whẹ l'azu."

Mósíṣu l'ahọta ndu ikpe

(Awụ. 18:13-27)

9 Ọo nteke ono bẹ mu sūru unu: "Mu ta adukwa ike evukota ivu-ẹhu unu nwẹka mu. 10 Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu meekwaru unu kabaa l'igwe, mbụ lẹ ntaa bẹ unu hawaa g'ọo kpokponde, dū l'igweli. 11 Mu l'ek-fukwawho tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna unu whẹ mebakwaa t'unu kabaa l'igwe ugbo ụkporo l'unu amamẹ g'unu ha ntaa, ya agọkwaruwho ọnu-ọma nū unu ẹgube ono, o kweru unu ụkwa iya. 12 Ọle ọbu, ?ndẹ-zhia gẹ mu l'e-me dū ike vukota ivu-ẹhu unu

nwẹkinyi mu bụ iya bụ mkpa-ẹhu unu, mu edoshik-waruwho unu okfu? 13 Unu shikwa l'ikfu l'ikfu unu họtagee ndu marụ mmamagụ mẹe ndu iwhe l'edoje ẹnya mẹe ndu a marụ ẹwha whẹ; tẹ mu mee whẹ tẹ whẹ bụru ndu ishi unu."

14 Ọnu, unu yeru mu bụ l'iwhe mu kḷuru bẹ dū ree, l'unu l'e-me iya. 15 Ọ kwa iya bụ, mu bya ewofutakota ndu bụ ishi l'ikfu l'ikfu unu, mbụ ndu marụ mmamagụ mẹe ndu a marụ ẹwha whẹ dobe whẹ tẹ whẹ bụru ndu ishi unu. O nweru ndu ọwhu mu meru whẹ bụru ndu ishi, l'achị unu madzụ ugbo labọ l'ụkporo ugbo iri, o nweru ndu l'achị ụkporo madzụ ugbo ise; o nweru ndu l'achị ụkporo madzụ ugbo labọ l'umadzu iri; ndu l'achị madzụ iri, tẹmenu whẹ bụkwaruwho ndu ishi, l'achị ikfu g'ikfu ha. 16 Mu tūaru ndu ikpe unu iwu nteke ono sụ whẹ: Unu ngabejekwa nchị nū okfu, l'adarụ unwune unu whẹ. Unu edoshiaru whẹ okfu ọbu l'uzo kḷuru nhamunha, mbụ okfu, l'adarụ onye Ízuruḷu yẹle onye Ízuruḷu ibe iya m'ọ bụ onye Ízuruḷu yẹle nlwamunlwa, bu l'echilabọ whẹ. 17 Unu be ekpejekwa ikpe lee madzụ ẹnya l'iwhe. Unu ngabejekwa nchị nū okfu l'adarụ madzụ l'ibe iya m'ọ bụ onye nta m'ọ bụ onye ukfu bẹ l'ọdaru. Unu ba atsujekwa madzụ egvu nkele onye nwe ikpe bụkwa Chileke. Okfu, kariru unu ẹka, t'unu pakfutaje mu iya tẹ mu nū. 18 Tẹmenu mu tūkokwawho iwhe lile, unu l'e-meje kḷukotaru unu nteke ono.

Eezhifu ndu ngge

(Ọgú 13:1-33)

19 O noo ya, ọ bụru gẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi kḷuru iya anyi bụ g'anyi meru iya, bya atugbua l'ugvu Horẹbu shia ọzo echi-ẹgu ono, parụ ẹka dū egvu, mbụ ẹka ono unu whuru l'uzo, e shi eje alị ugvu ugvu ndu Amọru, anyi jezhiawho jeye anyi futa lẹ Kádeshi Baneya. 20 Mu kḷuru unu sụ: "Ntaa bẹ unu rwuakwaru alị ugvu ugvu ndu Amọru, bụ alị, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi l'eme t'ọ nū anyi. 21 Unu lekwa lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nūakwaru unu alị ono. Unu bahukwa l'alị ono je anata iya lẹge Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna unu whẹ kḷuru unu. Unu ba atsukwa egvu, mbụ t'obu be etekwa unu ete."

22 Tọ dū iya bụ l'unu atuko wụ-kfuta mu bya asụ mu: "T'anyi zhia ndu l'e-vuru ọzo je egeeru anyi ngge l'alị

ono, nke ọwhu whẹ l'a-bya akarụ anyi ụzo ẹka anyi l'e-shi mee mkpụkpu, anyi l'e-shigbabe."

²³ Okfu ono, unu kfuru dụ mu ree shii, ọo ya bụ, mu wofuta ụmadzu iri l'ẹbo, onye lanụ l'ikfu g'ikfu ha.

²⁴ Whẹ tųgbua jeshia alị ugvu ugvu ono, byarwuta nsụ-da Ẹshukolu, je egegbakota alị ono ngge. ²⁵ Whẹ harụ iwhe shi l'alị ono gude wolataru anyi sụ anyi: "Alị ọbu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi l'eme tẹ ya nụ anyi bụkwa alị, dụ ree."

Ndu Ízurẹlu l'ekwefuru Onye-Nwe-Ọha ike

²⁶ Obenu l'unu jikaru l'unu te ejedu, unu kwefu ike l'unu te emedu iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi sụru t'unu mee. ²⁷ Unu nọdu l'ulo-ẹkwa unu agushi áwhụ asuje: "Ọo lẹ Onye-Nwe-Ọha kpọru anyi ashị bẹ meru iwhe o dufutaru anyi l'alị ndu Íjiputu tẹ ya woru anyi ye ndu Amọru l'ẹka tẹ whẹ gbushia anyi. ²⁸ Ọo awe bẹ anyi cheberu ntaa, g'ụnwunna anyi mewaru meji tọfu anyi? Whẹ l'ekfu sụ: 'Ndu bu l'alị ono bẹ ka anyi ọkpehu, kagee anyi ogologo, tẹmenu mkpụkpu whẹ bụ-geeru oke mkpụkpu, mgbodo iya l'etsu l'ig-weli. Ọ-ka njo bụ l'anyi whuru ndu shi l'eri Anaku l'ẹka ono.' "

²⁹ Mu sụ unu: "Unu ba anmashi jijiji. T'egvu whẹ ba atsushi unu. ³⁰ Lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ono, vutaru unu ụzo bẹ l'a-lwụ-chitaru-a unu ọgu, ẹgube ono o meru iya unu l'alị ndu Íjiputu, unu gude ẹnya unu whụ iya. ³¹ O meru iya unu l'echi-ẹgu, unu whụ gẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kutaru unu heru gẹ nna l'eheje nwa iya; o hee unu, unu jekota g'unu jeru jeye unu rwua ẹka-a." ³² Ọle okfu ono te emedu unu t'unu kweta nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu; ³³ onye ono, bụ iya vutaru unu ụzo l'ije unu, eleru unu ẹnya ẹka unu l'a-kpọbe ụlo-ẹkwa ebubu unu. L'enyashi bẹ l'oogudeje ọku egoshi unu ụzo unu l'e-shi, l'eswe bẹ l'oogudeje urwukpu edu unu.

Onye-Nwe-Ọha l'anụ ndu Ízurẹlu awहु

(Ógú 14:20-45)

³⁴ Onye-Nwe-Ọha bya anụ okfu unu kfuru, ẹhu ghua ya eghu, o ribua nte sụ: ³⁵ "Ọ tọ dukwa m'ọo onye lanụ l'ime ọgbo ndu ejo-obu-a, bya l'e-gude ẹnya iya whụ ẹguru alị ono, mu riburu lẹ nte sụ lẹ mu l'a-nụ nna unu whẹ, ³⁶ gbahaa Kálẹbu nwa Jefune. Yẹbedua l'a-whụ iya, iwhe bụ-zhia ẹka ọ dzọru ọkpa l'alị ono bẹ mu l'a-nụ iya yẹle ụnwu iya. O noo nkele o gude obu iya g'ọ ha etso ụzo nke Onye-Nwe-Ọha." ³⁷ Ọ kwawhọ l'okfu ẹhu unu bẹ ẹhu ghulaharu Onye-Nwe-Ọha eghu l'ẹka mu nọ. O kfu lẹ mbẹdua l'ishi onwomu ta abahụkwa iya whọ. ³⁸ Sụ l'ọo onye ono, l'eyejeru mu ẹka, bụ Jóshuwa nwa Nunu bẹ l'a-bahụ iya. Sụ: "Mek-waa t'obu shihu iya ike nkele ọo ya l'e-duru ndu Ízurẹlu tẹ whẹ je anata ẹka ono t'ọ bụru nkewhe. ³⁹ A bya lẹ

ndu ọwhu ha nwanshị l'ime unu, bụ ndu unu sụru l'aa-kpụ lẹ ndzụ, whẹbedua l'a-bahụ l'alị ono. Mu anụ whẹ iya t'ọ bụru oke-iwhe whẹ, mbụ ụnwegirima unu ono, l'ete adụ iwhe whẹ mawarụ, whẹ ta amadụ iwhe dụ ree, whẹ ta ama iwhe dụ ẹji. ⁴⁰ T'unubẹdua l'onwunu ghachikwa shia ụzo echi-ẹgu ono, e shi eje Eze-ẹnyimu Uswe-uswe."

⁴¹ Tọ dụ iya bụ l'unu eyeeru mu ọnu sụ: "Anyi mek-warụ iwhe-dụ-ẹji l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ. Anyi l'e-jew-aro alwụa ọgu ọbu, ẹgube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi sụru t'anyi mee." Ọo ya bụ, unu tųko g'unu ha kwakọbe nke ooje ọgu, rịa l'ọbahu l'alị ugvu ugvu ono bụ iwhe dụ ntse.

⁴² Onye-Nwe-Ọha sụ mu: "Kakwarụ whẹ tẹ whẹ be ejekwa abahụ, mbụ tẹ whẹ be ejekwa ọlwu ọgu, lẹ mu ta anọkwa swiru whẹ. Ọdua bẹ ndu ọhogu whẹ l'a-lwụ-gbukwa whẹ."

⁴³ Mu kfuaru iya unu, unu ta angarụ mu rọo nchi, unu kwefu ike l'iwhe Onye-Nwe-Ọha sụru t'unu mee, gude ekuku l'eku onwunu jeshia l'alị ugvu ugvu ono.

⁴⁴ Ndu Amọru, bu l'alị ugvu ugvu ono wufuta tsokfuru unu ọgu. Whẹ ripyabe unu g'ọo ẹnwu, l'agba agba, shi lẹ Siye chia unu ọso egbushi unu jeye lẹ Họruma.

⁴⁵ Unu lwawhu azụ bya aryaaru Onye-Nwe-Ọha ẹkwa, Onye-Nwe-Ọha te eyeru unu ọnu, tọ ngarụ unu nchi.

⁴⁶ Ọ bụru iwhe ono meru, unu nọo ọdu lẹ Kádeshi.

Awha, ndu Ízurẹlu nọgbaberu l'echi-ẹgu

2 Anyi bya atsuwhu azụ tsoru echi-ẹgu shia ụzo Eze-ẹnyimu Uswe-uswe; ẹgube Onye-Nwe-Ọha sụru mu t'anyi mee ya. Anyi nọo ọdu; tsoru aghawhe ngvudangvu l'ugvu ugvu Siye l'ẹka ono.

² Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ mu: ³ "Unu ghawhetashiwaru l'alị ugvu ugvu-a. Iwhe unu l'eme ntaa bụ t'unu ghachi shia ụzo isheli. ⁴ Iwhe l'ii-kfuru ndu Ízurẹlu bụ: 'Ntaa bẹ unu byakwa l'awughata ẹka ụnwunna unu bu, mbụ ẹpa Iso, bụ ndu ono, bu l'alị Siye. Whẹ l'a-nọkwa atsụ unu egvu, ọle t'unu sakwaa ẹnya lẹ mini. ⁵ Unu ba akpatsukwa whẹ ọgu, nkele mu ta abyakwa l'anụ unu alị whẹ m'ọo ẹka lanụ, m'o beru ọ bụru ẹka ha g'ọo ntụ-ọkpa lanụ. Ọo Iso bẹ mu nuru alị ugvu ugvu Siye ono t'ọ bụru nkiya. ⁶ Ọo okpoga bẹ unu l'e-gudeje zuta whẹ nri ria, mini bụkwaruwho okpoga bẹ unu l'e-gudeje zuta whẹ iya ngụa.' "

⁷ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu gọokwaru unu ọnu-oma l'iwhe lile, bụ iwhe unu l'eme l'ẹka unu. Ọ makotaru g'ije unu dụ dụ l'echi-ẹgu-a, parụ ẹka-a. Ụkporo awha ugbo labo-ọ bẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nọkota swiru unu, tọ dụ iwhe ụko iya dujeru unu.

⁸ Ọo ya bụ, anyi ghajaa ẹka ụnwunna anyi whẹ ono bu bụ iya bụ ẹpa Iso ono bu l'alị Siye. Anyi gbangoo echi-ụzo Araba ọwhu shiru lufu Elatu; anyi gbangok-wawho ụzo Eziyọnu-geba. Anyi je agbaa mgbango

uzo; shia uzo owhu lufuru l'echi-egu ndu Moabu.

⁹ Onye-Nwe-Qha bya asu mu: "Unu ba achokwa ndu Moabu okfu. Unu ba akpatsukwa whę ogu nkele mu ta abyakwa l'anu unu alı whę m'oo eka lanu; oo epa Lotu be mu nuru mkpukpu Aru t'o buru nkewhe."

¹⁰ Ndu shi buru l'eka ono bu ndu Emimu. Whę bu ndu okpehu du; whę ha l'urwu temenu whę tsefugee etsefu g'oo ndu Anaku. ¹¹ Ndu Emimu be l'eekuje epa Refa; egube ono, l'eekuje iya ndu Anaku. Ole ndu Moabu l'ekuje whę ndu Emimu. ¹² Ndu Horu shikwawho buru l'alı Siye. Ole epa Iso be nataru whę alı ono mee whę, whę buru kpurupyata l'iwhu whę, bya ebuchia alı whę ono, egube ono, ndu Izurelu meru l'alı ono, Onye-Nwe-Qha nuru whę t'o buru nkewhe.

¹³ To du iya bu, Onye-Nwe-Qha su: "Unu wu-lihu je adaa onu-iyi Zeredu." Whę wu-lihu je adaa onu-iyi Zeredu ono. ¹⁴ Watalewho nteke anyi gbalihuru le Kadeshi Baneya rwua nteke anyi daru onu-iyi Zeredu be bu ukporo awha l'awha iri l'esato. O bya l'ebedeshia nteke ono, ogbo, l'eje ogu le Izurelu nwushihukotawaa egube Onye-Nwe-Qha riburu le nte l'oo-du whę. ¹⁵ Oo Onye-Nwe-Qha be daru whę ejo eka l'ehu gude chigbushia whę l'echilabo unwu Izurelu jeye whę gvukota.

¹⁶ Oo ya bu, onwu gbugelewho ndu, dzuru oje ogu l'ime ndu Izurelu, ¹⁷ Onye-Nwe-Qha bya asu mu: ¹⁸ "Ntanu be unu l'a-ghata Aru, du l'alı ndu Moabu. ¹⁹ Unu -jeta rwua alı ndu Amonu, unu ba achokwa whę okfu, unu ejee akpatsukwa whę ogu nkele mu ta abyakwa l'anu unu alı ndu Amonu m'oo eka lanu. Oo epa Lotu be mu nuru alı ono t'o buru nkewhe."

²⁰ Eka ono be l'aanojekwawho eku alı epa Refa. Epa Refa be shi buru l'eka ono. Ndu Amonu l'anoje eku whę ndu Zamuzumimu. ²¹ Whę shi buru ndu okpehu du, whę hakwawho l'urwu; temenu whę tsefugee etsefu g'oo ndu Anaku. Ole Onye-Nwe-Qha be meru, whę buru kpurupyata l'iwhu ndu Amonu. Ndu Amonu nata whę alı whę buchia ya. ²² O kwawho egube ono be Onye-Nwe-Qha meru iya ndu epa Iso ono, shi buru l'alı Siye. O gbushiru whę ndu Horu, shi buru l'eka ono, ndu epa Iso bya achishia whę buchia ibe whę jeye ntanu. ²³ O buru nno bu g'o du ndu Ava, mbu ndu ono, shi bukotaru l'unwu mkpukpu, no jeye le mkpukpu Gaza. Whębedua be bu ndu Kafuto, ndu shi l'alı Kafuto be meru whę, whę buru kpurupyata buchia alı whę.

Ndu Izurelu l'alwu-gbu eze Sáyihonu (Ogu 21:21-30)

²⁴ Onye-Nwe-Qha su mu: "Ngwa, t'unu gbalihu palia ije, je adaa nsuda Anonu. Lekwa le Sáyihonu, bu eze, no le Heshibonu achı ndu Amoru yele alı iya l'owhu be mu yeekwaru unu l'eka. Unu tso whę ogu, wata whę onashi alı whę. ²⁵ Shizhiawho ntanu be mu l'e-me t'iwhe, bu mbakeshi no le mkpula igweli l'owhu wata

unu otsu egvu, whę anmakwawho jijiji. Ndu nuru ako etu unu be ehu l'a-nmakota anma, meji atofu whę."

²⁶ Oo ya bu, mu shi l'echi-egu Kedemotu zhia ndu ozhi te whę je ezhia Sáyihonu, bu eze ndu Heshibonu ozhi nchi-odu-ndoo su iya: ²⁷ "Byiko te mu ghatanu l'alı ghu. Eka mu l'a-kwaseru bulewho oma oji kpu. Mu ta ahakwa oma oji swia ya l'uzo odo. ²⁸ Nri, mu l'e-ri eri mee mini, mu l'a-ngu angu bu okpoga be mu l'a-kfuje ghu gude zuta iya. Iwhe mu l'aryo ghu nwekiya bu te mu gude okpa ghata l'alı unu ²⁹ jeye mu adaa enyimu Jodanu bahu l'alı ono, Onye-Nwe-Qha, bu Chileke anyi l'anu anyi. Mbu egube ono, unwu Iso, bu l'alı Siye mee ndu Moabu, bu le Aru haru, mu ghata l'alı whę." ³⁰ Ole Sáyihonu, bu eze ndu Heshibonu be jikaru t'anyi ba aghatahi l'alı iya. O noo le Onye-Nwe-Qha, bu Chileke unu meru t'obu nmaa ya mkpigbi, o meru t'obu kpochia ya akpo-chi nke owhu l'ee-shi nno ya eworu iya ye unu l'eka, bunua g'o du ntau-a.

³¹ Onye-Nwe-Qha su mu: "Lekwa, le mu wataakwaru ome te Sáyihonu yele alı iya lwakota unu l'eka. Unu watakwa iya anashi, nke owhu alı ono l'e-megee buru oke-iwhe unu."

³² To du iya bu, Sáyihonu yele ndu nkiya l'owhu wukfuta anyi ogu le mkpukpu Jahazu. ³³ Onye-Nwe-Qha, bu Chileke anyi woru iya ye anyi l'eka, anyi l'wu-gbua ya yele unwu iya mee ndu nkiya iya l'owhu. ³⁴ Anyi natakota mkpukpu lile, bu nkiya nteke ono mebyishikota, tuko iwhe bu unwoke mee unwanyi mee unwegirima gbugbushikota kpamu kpamu shi nno woru whę nu Chileke, t'o du onye wafuru iya nu m'oo onye lanu. ³⁵ Oo elwu be anyi chitaru, gwotakwawho aya, du le mkpukpu ono, anyi lwutaru o buru nke anyi.

³⁶ Wata le Arowa, du l'aguga nsuda Anonu mee wata le mkpukpu ono, du l'ime nsuda Anonu je akpaa l'alı Giledu ta adudu mkpukpu owhu kpojeru anyi eka m'oo nnanu. Mkpukpu ono g'o ha be Onye-Nwe-Qha, bu Chileke anyi nukotaru anyi. ³⁷ Ole anyi te ejekubedu alı ndu Amonu mee alı, du l'aguga mini Jaboku mee mkpukpu, dukota l'alı ugvu ugvu, mbu-zhia eka lile ono, Onye-Nwe-Qha, bu Chileke anyi buchiru anyi t'anyi be eje.

Ndu Izurelu l'alwu-gbu eze ndu BASHANU, bu OGU (Ogu 21:31-35)

3 "Anyi tsuwu azu nteke ono jeshia uzo BASHANU. Ogu, bu eze ndu BASHANU chita ndu alı iya byakfuta anyi ogu le mkpukpu Edereyi. ² Onye-Nwe-Qha su mu: 'Unu ba atsukwa iya egvu nkele mu mewaru te yele ndu alı iya l'owhu mee alı iya lwakota unu l'eka. Unu mee ya iwhe unu meru Sáyihonu, bu eze ndu Amoru, bu le Heshibonu.'

³ "Oo ya bu, Onye-Nwe-Qha, bu Chileke anyi woru Ogu, bu eze ndu BASHANU yele ndu alı iya l'owhu ye anyi l'eka. Anyi l'wua whę olwu-ochi nke owhu bu l'o to

dudu onye wafuru nụ l'ime whẹ. ⁴ Anyi natakota mkpukpu lile, bụ nkiya nteke ono. Ọ tọ dudu mkpukpu iya, dụ ọwhu anyi natawhodoru l'ime ukporo mkpukpu ugbo ẹto, o nweru, mbụ alị Agọbu l'owhu; bụ iya bụ alị Báshanu, bụ ẹka Ọgu shi bụru eze. ⁵ Mkpukpu ono l'owhu b'a tų-whekotaru mgbodo mgburumgburu, tų mgbodo iya ọ hakota l'eli, e yekota mgbo-igwe l'onu ẹka l'eeshije abahụ iya mee iwhe l'eegudeje atuchi iya atuchi. T'a gụfukwaro igweligwe unwu mkpukpu ọdo, dų-gee ya nų, l'ete atų-whee mgbodo mgburumgburu, anyi natakwarųwho. ⁶ Anyi gbugbushiru whẹ kpamų kpamų, shi nno woru whẹ nų Chileke ẹgube ono, anyi gburu Sáyhonu, bụ eze ndu Hẹshibonu, mbụ tųko unwoke mee unwanyi mee unwegirima mkpukpu ono l'owhu gbushikota kpamų kpamų, shi nno woru whẹ nų Chileke. ⁷ Élwù whẹ mee arya, dųkota lẹ mkpukpu ono bẹ anyi gwotakotaru l'ọgu ono t'ọ bụru nke anyi.

⁸ "Ọ bụru nteke ono bẹ anyi natarų ndu eze ndu Amọru labọ ono alị ono, dų l'azų ẹnyimu Jọdanu azų iya ọwhu, wata lẹ nsụda Anọnu naa whẹ iya jeye l'ugvu Hemonu. ⁹ Iwhe ndu Sáyidonu l'ekuje Hemonu bụ Siriyonu, ndu Amọru l'ekuje iya Seniru. ¹⁰ Anyi natakota mkpukpu lẹ mkpukpu ono, tukoru atukoru mee alị Giledu l'owhu mee alị Báshanu l'owhu jeye lẹ mkpukpu Saleka yele Edereyi, bụkotakwawho mkpukpu, dų l'alị Báshanu ẹka Ọgu shi bụru eze."

¹¹ Ọo Ọgu, bụ eze ndu Báshanu bẹ shi whọdu l'ẹpa Refa kpelekengu-kpų. Iwhe-azẹe ya bụ igwe b'e gude mee ya. Ududu iwhe-azẹe ono bẹ dų lẹ mkpukpu Raba l'alị unwu Amonu. Ogologo iya bẹ kariru nha-ọkpa iri l'ẹto. Uswe iya karia nha-ọkpa ishii.

Eekeshi alị ono

(Ọgú 32:1-42)

¹² "Anyi lwųta-gelewho alị ono nteke ono, mu woru ọzo isheli mkpukpu Arowa, bụ ọwhu dų l'aguga nsụda Anọnu yele nkerẹbo alị ugvu ugvu Giledu mee mkpukpu, dųkota iya nų, nų ikfu Rúbenu mee ikfu Gadu. ¹³ Mu nų nkerẹbo ikfu Manáse alị Giledu ibiya ọwhu wuduru nų mee alị Báshanu l'owhu, bụ alị-eze Ọgu."

Alị Agọbu l'owhu, dų l'alị Báshanu bẹ l'eejuje alị ẹpa Refa. ¹⁴ Jayi, bụ ẹpa Manáse bẹ l'wųtakotaru alị Agọbu l'owhu, bụ iya bụ alị Báshanu je akpaa l'oge alị ndu Geshuru mee nke ndu Maaka. Ọ gụa mkpukpu gẹ mkpukpu ha, bụ ọwhu dų l'alị Báshanu, Havọtu-jayi, bụ ẹwha iya. Ọ bụru iwhe ono bẹ l'ọzoa byeye ntanų-a. ¹⁵ Makiru bẹ mu nųru alị ndu Giledu. ¹⁶ A bya l'ikfu Rúbenu yele ikfu Gadu, mu nų whẹ alị, shi lẹ Giledu nọo jeye lẹ nsụda onu-iyi Anonu. Echilabọ nsụda ono bụru oge iya. Mu nųkwa whẹ whọ alị ọwhu shi l'ẹka ono je akpaa l'onu-iyi Jabọku bụ iya bụ oge alị ndu Amonu. ¹⁷ Mu nųkwa whẹ whọ alị nsụda Araba, wata lẹ Kíneretu nọo jeye l'eze-ẹnyimu Araba bụ iya bụ Eze-

ẹnyimu Únú, dų l'ọkpa-ugvu Pisiga nke ọzo ẹnyanwu-awata. Ọ bụru ẹnyimu Jọdanu bụ oge iya.

¹⁸ Mu kfulu iya unu nteke ono sụ: "Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nųakwaru unu alị-a t'ọ bụru nke unu. T'unwoke unu, ndu ọwhu dzuru oje ọgu, kwaa onwowhe ngwọgu, whẹ evutaru unwune unu, bụ ndu Ízurelu ọzo daa ẹnyimu Jọdanu. ¹⁹ T'unyomu unu mee unwegirima unu mee élwù unu nọdukwa lẹ mkpukpu unu ono, mu nųru unu. Nkele mu makwarų-a l'unu nweru ikpoto élwù. ²⁰ Unu tsokwaru whẹ je ọgu jeye nteke Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'unwune unu tukfulu ume g'ọo unubedua, mbụ nteke whẹ l'a-nata alị ono, Onye-Nwe-Ọha l'abya whẹ anųnu l'azų ẹnyimu Jọdanu azų iya ọwhuu. E megee, onyenonu lẹge unu ha alawhuwaro azų l'oke-alị nkiya, bụ ẹka mu nųru unu."

²¹ Mu kfulu Jọshuwa nteke ono sụ iya: "I gudewaa ẹnya ghu whųkota iwhe lile Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu meru ndu eze labọ-ọ. Ọo nno bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-mekota iwhe bụ alị-eze ono, unu l'eme t'unu daa ẹnyimu bahụ. ²² Unu ba atsųkwa whẹ egvu nkele ọ kwa Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'onwiya l'a-lwų-chiru unu ọgu."

Mósisu b'a sųru t'ọ bọ bahųshi lẹ Kenanu

²³ Mu bya aryo Onye-Nwe-Ọha nteke ono sụ iya: ²⁴ "Gube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha, ọo awata b'ị watakwadųru ogoshi mbẹ onye ozhi ghu g'ị habe shii mee g'ọkpehu ghu habe. ?Ndee agwa, dų l'ime igwe m'ọ bụ ọwhu dų lẹ mgboko, l'adų ike eme iwhe parų ẹka, l'iimegbabe? ²⁵ Byiko, hanų mu tẹ mu daa ẹnyimu-a je awhų ẹguru alị ono, dų l'azų ẹnyimu Jọdanu azų iya ọwhuu, mbụ ẹguru alị ugvu ugvu ono yele ugvu ugvu Libanonu ono."

²⁶ Ọle ọo ofku ẹhu unu bẹ meru iwhe Onye-Nwe-Ọha tukoshiru mu ẹhu-eghughu iya, to kwe ngaberu mu nchị. Onye-Nwe-Ọha sụ mu: "Tọ hakwa ghu nno l'onu! Be ekfufutahakwa iwhe ono ọdo l'ẹka mu nọ! ²⁷ Nyihu ugvu Pisiga, lee ẹnya l'ọzo ẹnyanwu-arịba; gų elee ẹnya l'ọzo isheli, lee ẹnya l'ọzo ọhuda mee l'ọzo ẹnyanwu-awata. Lekota ẹnya l'alị ono, nkele ị tị dakwa ẹnyimu Jọdanu-a alųfu azų iya ọwhuu. ²⁸ Kpọ-zhikwaru Jọshuwa ọzo iwhe l'oo-me, gų emee t'obu shihu iya ike nkele ọo yebedua l'a-noduru ndu-a l'ishi tẹ whẹ dafų azų iya ọwhuu. Ya eworu alị ono, l'iji-whų nų whẹ t'ọ bụru nkewhe."

²⁹ Ọo ya bụ, anyi nọshia lẹ nsụda ono, dųkubẹ mkpukpu Betu-peyo.

Mósisu l'ekfu tẹ ndu Ízurelu meje iwhe a tųru whẹ l'iwu

4 Unubẹ ndu Ízurelu, unu ngabekwa nchị l'iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha tọru ọkpa iya yele nsọ ono, mu l'ezhi unu. Unu mekwaa ya ememe nke ọwhu unu

l'a-nọdu ndzụ bahụ je anata alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna unu oche whẹ l'eme tẹ ya nụ unu t'ọ bụru nke unu. ² Unu be eyekwakwa iwhe l'okfu ono, mu l'ekfuru unu, unu eje ewofukwa iya iwhe. Unu meje iwu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, bụ iwhe ono, mu l'ekfuru unu.

³ Unu gudewaa ọnya unu whụ iwhe Onye-Nwe-Ọha meru l'okfu ọhu agwa Bálu-peyo, mbụ gẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu meru whẹ, whẹ yifukota bụ iya bụ ndu lile, nọ l'echilabọ unu, bụ ndu tsoru agwa Bálu-peyo ono. ⁴ Obenu l'unubẹ ndu ọwhu chiru ọka unu kfulkwee lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bẹ nọkota ndzụ byeye ntanụ ọwa.

⁵ Unu lekwa, mu zhiakwaru unu iwhe Onye-Nwe-Ọha tọru ọkpa iya yele nsọ iya; ẹgube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu sūru tẹ mu zhia ya unu, nke ọwhu unu l'a-nọ eme iya eme l'alị ono, unu l'eje anata. ⁶ Unu dobekwa iya, unu eme iya ememe, ọo ya l'e-goshi unu ọzo mmamagụ, bụru iya l'e-me t'iwhe doje unu ọnya l'ẹka mba gẹ mba ha nọ, bụ ndu l'e-bekochaa nwa iwhe lile ono, Onye-Nwe-Ọha tọru ọkpa iya ono kfulahaa sụ: "Nke bụ ezhi-okfu bụ lẹ mba-a, parụ ọka-a bụkwa mba, manụkaru ágụ, bụru mba, iwhe l'edoje ọnya!" ⁷ Sụa, ?ndehunu mba ọdo, parụ ọka, agwa whẹ nọkubẹ ntse gẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi l'anọkubẹje anyi nteke anyi ryakuru iya? ⁸ Tẹ ?ndee mba ọdo, parụ ọka, nweru iwu yele nsọ, kfulu nhamunha g'ọo iwu-a, mu l'atushiru unu ẹgube-ẹ ntanụ?

⁹ Ọo lẹwhọ t'unu kwabẹru onwunu ọnya, nwụberu ndzụ unu ọkpobe ọnya. Unu ba anyọhakwa iwhe ono, unu gude ọnya unu whụa, mbụ t'ọ bọ lufukwa unu alufu l'obu jeye gẹ unu l'a-nọ-beru ndzụ. Ọ chia t'unu zhia ya unu unu mee unu nwanwa unu whẹ.

¹⁰ Mbọku ono, unu kfulu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ugvu Horẹbu bẹ Onye-Nwe-Ọha sụkwaru mu: "Kua ndu Ízurelu ndzuko l'atatiwhu mu tẹ mu mee t'okfu mu rwua whẹ lẹ nchi, nke ọwhu whẹ l'a-nwuta mu ọtsu egvu jeye gẹ whẹ l'a-nọ-beru l'alị ono, tẹmenu whẹ ezhiakwa ya whọ unu whẹ." ¹¹ Tọ dọ iya bụ, unu bya ntse bya akfulu l'okpa-ugvu ono; ọku l'enwu whowhowho l'eli ugvu ono ebulihuje ebulihu ala lẹ nhamunha igweli. Urwukpu sọ-kputa; ọka lile gbakota ọochi. ¹² Onye-Nwe-Ọha shi lẹ nhamunha ọku ono kfulu yeru unu. Ọ bụru olu-okfu bẹ unu l'anụ, unu ta awhụ onye l'ekfu iya nụ. Ọ bụleruwho olu-okfu bẹ unu nuru kpụ. ¹³ Ọ tųkashiaru unu ọgbandzu iya sụ t'unu dobe iya, bụ iya bụ Iwu iri ono, o deru unu l'okpekpu ẹwhuru labọ. ¹⁴ Onye-Nwe-Ọha nọdu nteke ono sụ mu tẹ mu zhia unu iwhe ọ tọru ọkpa iya yele nsọ nkiya nke ọwhu unu l'a-nọ eme iya l'alị ono, unu l'ada azụ iya ọwhuu eje anata.

Eebuchi ọbaru agwa eja

¹⁵ Ọ kwa iya bụ t'unu kwabẹkwaru onwunu ọnya; eshi-ọwhu l'ọ tọ dọ ọgbugba iwhe unu whuru mbọku ono, Onye-Nwe-Ọha shi lẹ nhamunha ọku kfulu okfu yeru unu l'ugvu Horẹbu. ¹⁶ Unu kwabẹkwaru onwunu ọnya t'unu be egude l'unu l'apyi ntẹkpe merwua onwunu; ntẹkpe ọbu je m'ọo l'adụ ọdu agha, o beru e je l'a-pyi iya t'ọ dọ g'ọo nwoke, ọdua l'ọo nwanyi. ¹⁷ M'okwanu t'a pyia ya t'ọ dọ g'ọo anụ, dọ lẹ mgboko-o, ọdua l'ọo ọnu, l'ewhe l'eli, ¹⁸ ọdua l'ọo iwhe l'awụ l'ewho, m'okwanu ọma, bu lẹ mini. ¹⁹ Unu kwabẹru onwunu ọnya t'ọ bọ bụkwa, unu -palia ọnya imeli whụ ọnyanwu m'ọ bụ ọnwa m'ọ bụ kpokponde męwaro iwhe lile, dųkota l'igweli, ya alọru unu ye t'unu balahaaru iya eja, jelahaaru iya ozhi, mbụ iwhe lile ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu meru, keshiaru ndu lile, nọkota lẹ mkpula igweli-a l'owhu. ²⁰ Obenu lẹ Onye-Nwe-Ọha lọfutawaru unu l'alị Íjiputu ono, bụ ovo-chichichi ọku, l'adazeje igwe ono, t'unu bụru iya ndu o ketaru l'oke, ẹgube ono, unu bụ iya ntanụ.

²¹ Tẹmenu, Onye-Nwe-Ọha kwobe okfu ọhu unu tukoshi mu ọhu-eghughu iya bya eribua nte sụ lẹ mu ta abyadụ l'ada ọnyimu Jọdanu mee lẹ mu ta abyadụ l'abahụ l'ẹguru alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tẹ ya nụ unu t'ọ bụru oke iwhe unu, ²² sụ lẹ mu nwuhufutaje l'alị ọwa-a; lẹ mu ta abyadụ l'ada ọnyimu Jọdanu. L'ọo unubedua l'a-da iya je anata ẹguru alị ono. ²³ Unu kwabẹkwaru onwunu ọnya t'unu ba anyazọ ọgbandzu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, mbụ ono, unu l'iya gbarụ. Unu ba anyazọkwa iya je akputa ntẹkpe, m'o beru ọ dọ ọdu agha, mbụ iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu buchiru unu t'unu ba abashiru eja. ²⁴ O noo nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bụkwa ọku, l'eke eke, bụru Chileke, l'eko okoowhoo.

²⁵ Ọ -bụru l'unu buru l'alị ono nọo ya ọdu; nwushia unwegirima bya enwegeeru unu nwanwa, unu nọdu nteke ono mebyishilaha onwunu, mbụ je akputa ntẹkpe, m'o beru ọ dọ ọdu agha, mbụ unu melahaa ejo-iwhe l'ọnya Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, shi nno kpatsua ya ọhu-eghughu; ²⁶ mu l'ekukwa igwe kua alị oku tẹ whẹ bya agbaa unu ọka-ebe ntanụ-a l'ọ tọ dudu gẹ l'aa-nọ-beru, unu abụkotaru kpukpuru-swoo l'alị ono, unu l'ada ọnyimu Jọdanu eje anata ono. Unu te ebukwa iya anọ ọdu, unu abụkotaru kpurupyata.

²⁷ Onye-Nwe-Ọha l'a-tųkashi unu nnanụ nnanụ lẹ mba gẹ mba ha, ya aburu nwa ọmadzu olemole l'a-wafu lẹ mba gẹ mba ha ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-chikashi unu t'unu laa. ²⁸ Ya aburu l'ẹka ono bẹ unu l'a-baru agwa, madzụ gude ọka mee eja, mbụ agwa, e meru l'ẹwhuru yele oshi, tọo whụ ọzo; tọo nụ iwhe too ri nri, tọo nụ nshishi iwhe. ²⁹ Ọle, unu -nọdu l'ẹka ono chọo Onye-

Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bẹ unu l'a-chọtakwa iya-a, mbụkwa m'ọ -bụru l'unu gude obu unu g'ọ ha mee ndzụ unu g'ọ ha chọ ya. ³⁰ Unu jedelewho iwhe-ọtsu-lanu ono, nteke iwhe lile-e byakfutaru unu l'ikpazụ iya bẹ unu l'a-dakọbe lwakfuta Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, bya emelaha okfu iya. ³¹ L'eshi-ọwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bụ Chileke, l'awhụje imiko, bẹ l'ọto byakwa l'a-jika unu, tọ bya l'a-la unu l'iyi, tọ bya l'a-nyazọ ọgbandzu ono, yele nna unu oche whẹ gbarụ; o riru nte tukoberu whẹ iya.

Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke

³² Unu kpaadaa ishi iwhe meru l'oge ndụ-ichee, tẹhenu a nwụa unu. Unu shi iya akpakpa lẹ nteke Chileke meru madzụ dobe lẹ mgboko. Unu kpaadaa ishi iwhe ono jeye l'ẹka igwe beru alị beru t'unu marụ, o nweru oke iwhe ha ẹgube-ẹ, mejehawaru nụ, m'ọ bụ l'akọ ẹtu iya dọjeru. ³³ Ọ nweru ndu nọjeru olu Chileke l'ẹka o shi lẹ nhamunha ọku ekfu okfu ẹgube unu nuru iya, unu nọdule-ẹ ndzụ? ³⁴ T'ọ nweru agwa, tọjeru ama je anafuta mba nọdu mba ọdo l'ẹka bya edoberu onwiya? Mbụ-a gude iwhe-adata mee iwhe-awhūrulenyā mee iwhe dọ biribiri mee ọgu, gude ike mee ọkpehu iya mee oke n-yemegvu; ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu meru unu l'alị Ịjiputu, unu gude ẹnya unu whẹ? ³⁵ E goshiru unu iwhe ono nke ọwhu unu l'a-marụ l'ọo Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke, l'ọ tọ dọhedu Chileke ọdo, dọ nụ gbahaa yẹbedua. ³⁶ O shi l'imigwe mee t'unu nua olu iya, shi nno lọo unu ẹka lẹ nchị. O goshi unu eze ọku nkiya l'eliwhe, unu nua olu-okfu iya g'ọ shi lẹ nhamunha ọku ono ekfu. ³⁷ Ọo l'ọ yeru nna unu whẹ obu, bya ahọta ẹpa whẹ; b'ọ gude bya l'onwiya bya egude ọkpehu iya ono, parụ ẹka dufuta unu l'alị Ịjiputu, ³⁸ bya achifukotarū unu mba gẹ mba ha ono, ka unu shii, ka unu ọkpehu, shi nno dubata unu l'alị whẹ nū iya unu t'ọ bụru oke-iwhe unu ẹgube, ọ dọ ntanụ-a.

³⁹ Iwhe unu l'a-marụ ntanụ, ya adụkwawho unu l'obu bụ l'ọo Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke l'imigwe ọwhu dọ l'imeli, bụru iya lẹ mgboko ọwhu nọ iya lẹ mkpula, l'ọ tọ dọhedu Chileke ọdo dọ nū. ⁴⁰ Ọo ya bụ, t'unu mejekwa iwhe ọ tọru ọkpa iya yele iwhe ọ sụru t'e meje, bụ iwhe mu l'ekfuru unu ntanụ-a, nduge iwhe aduru unu lẹ ree duru unu unu, bụ ndu ọwhu l'etso unu etso mękwawho nke ọwhu ndzụ unu l'a-kpọliberu l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tẹ ya nū unu t'ọ bụru nke unu jeye lẹ gbururu.

Mkpukpu, onye gburu madzụ l'a-gbabajẹ je ezeeru ndzụ

(Ọgú 35:9-34; Dit. 19:1-13; Jósh. 20:1-9)

⁴¹ Tọ dọ iya bụ, Mósisu wofuta mkpukpu ẹto dobe iche l'uzo ẹnyanwu-awata ẹnnyimu Jódanu, ⁴² ẹka onye

gburu madzụ l'a-gbajẹru laa, mbụ onye gburu madzụ ibe iya l'amaga ama, l'ẹbe abụ lẹ yele onye ọbu dọhawaa l'okfu. Onye ọbu -gbawarụ laa mkpukpu lanu l'ime mkpukpu ẹto ono, ya ezeeru ndzụ iya.

⁴³ Mkpukpu ọbu bụ: Beza, dọ l'echi-ẹgu alị ono, dọ whosaa. Ẹka ono bụ ẹka ikfu Rúbenu l'a-gbajẹru laa. Mkpukpu ọdo bụ Ramótu, dọ l'alị Giledu, bụ ẹka ikfu Gadu l'a-gbajẹru laa. Ọdo bụ Golanu, dọ l'alị Báshanu, bụ ẹka ikfu Manáse l'a-gbajẹru laa.

Mósisu tọkashiru iwu t'ọ doo ẹnya

⁴⁴ Ọ waa bụ iwu, Mósisu tọru doberu ndu Ízurelu. ⁴⁵ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha tọru l'iwu mee iwhe ọ tọru ọkpa iya mee nsọ iya, Mósisu doberu unu wu Ízurelu gẹ whẹ lufuta-geeru l'alị Ịjiputu, ⁴⁶ mbụ nteke whẹ nọ lẹ nsuda, dọ lẹ mgboro mkpukpu Betu-peyo, l'uzo ẹnyanwu-awata ẹnnyimu Jódanu l'alị Sáyhonu, bụ eze ndu Amọru, onye shi buru lẹ mkpukpu Heshibonu, mbụ onye ono, Mósisu yele unu wu Ízurelu lwu-gburu nteke whẹ lufutaru l'alị Ịjiputu. ⁴⁷ Whẹ nata alị Sáyhonu ono mee alị Ọgu, bụ eze ndu Báshanu. Ndu eze labọ ono bụ ndu eze ndu Amọru, shi buru l'uzo ẹnyanwu-awata ẹnnyimu Jódanu. ⁴⁸ Alị, dọkota lẹ mkpukpu Arowa l'aguga ọnu-iyi Anonu bẹ tsokotakwa iya, je akpaa l'ugvu Siriyonu, bụ iya bụ ugvu Hemonu. ⁴⁹ Nsuda Araba l'owhu l'uzo ẹnyanwu-awata Jódanu tsokwaru iya whọ; jeye l'eze-ẹnnyimu Araba, mbụ lẹ n-wezeta ọkpa-ugvu Pishiga.

Iwu iri

(Awụ. 20:1-17)

5 Mósisu bya ekua Ízurelu l'owhu ndzuko sụ whẹ: "Unubẹ ndu Ízurelu, unu nụkwa iwhe Onye-Nwe-Ọha tọru ọkpa iya yele nsọ, o doberu t'e tsoje, bụ iwhe mu l'eme t'ọ ghaa unu ọhu lẹ nchị ntanụ-a. Unu nwụa ya ọnwu-ẹkwo, unu edoo ẹnya ndo eme iya ememe. ² Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi bẹ anyi l'iya gbakwaru ndzụ l'ugvu Horebu. ³ Ọ tọ bụkwa nna anyi oche whẹ bẹ whẹ lẹ Onye-Nwe-Ọha gbarụ ndzụ ono, ọo anyibedua, mbụ anyibedua g'anyi ha, bụ ndu nọ ndzụ ntanụ-a. ⁴ Onye-Nwe-Ọha bẹ shi lẹ nhamunha ọku kfuru okfu yeru unu l'iwu l'iwu l'eli ugvu. ⁵ Mbẹdua kfukahu unu lẹ Onye-Nwe-Ọha l'echi nteke ono, ekfuru unu iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru nkele egvu ọku ono guderu unu, unu te enyihu ugvu ono. Iwhe o kfuru bụ: ⁶ "Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, bụru Chileke unu, mbụ onye ono, dufutaru unu l'alị Ịjiputu, l'alị ẹka ono, unu shi bụru ohu.

⁷ "T'ọ bọ dọkwa iwhe ọdo, unu l'a-bajẹru ẹja, gbahaa mube Chileke kpụ.

⁸ "Unu be emetakwaru onwunu nteke, e meru ọ dọ g'ọ iwhe nọ l'imigwe, m'ọ bụ iwhe nọ lẹ mgboko, m'ọbu iwhe nọ lẹ mini ime-alị. ⁹ Unu ba abajekwaru

whẹ eja m'ọ bụ jeeru whẹ ozhi. O noo nkele mụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ekoje okoowhoo. Mu l'ahụje ndu kpọru mu ashi àhùhù iwhe-dụ-ẹji, whẹ meru mu; kwobe iya hụa ụnwu whẹ mee ụnwu nwanwa whẹ mee ụnwu nwanwa-nwanwa whẹ àhùhù.

¹⁰ Ọle iwhe bụ ndu yeru mu obu, eme iwhe iwu mu kfulu bẹ mu l'emeje tẹ n-yemobu mu bụru o-je-lẹ-nwanwa l'ẹhu whẹ.

¹¹ “Unu be ekujekwa ẹwha mụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'uzo l'akfuaru nhamunha. Nkele mụbe Onye-Nwe-Ọha ta abyakwa l'a-ha ndu l'ekuje ẹwha mu l'uzo l'akfuaru nhamunha tẹ mu ba anụ whẹ awhụ.

¹² “Unu nyatakwa mee mbọku Sabatụ, bụ mbọku ọtuta-ume t'ọ dụ nsọ, ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu tūru iya unu ọ bụru iwu. ¹³ Ọo abalị ishii bẹ unu l'e-seje anya gude jekota ozhi unu. ¹⁴ Ọle mbọku nke ẹsaa bụ mbọku ọtuta-ume nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu. Tọ bọ dukwa ozhi, unu l'e-jeje mbọku ono. Unubedua l'ishi onwunu mee ụnwu unu mee ndu unu gbarụ ohu mee élwù unu mee ndu lwarụ alwa, bu lẹ mkpukpu unu be ejejekwa ozhi mbọku ono, ọchikwa ume bẹ unu l'a-tụtaje mbọku ono. ¹⁵ Unu nyatakwa l'unu shi bụru ohu l'alị Íjiputu, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bya egude ike iya mee ọkpehu iya dufuta unu l'ẹka ono. O noo g'ọ gude Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'atūru iya unu l'iwu sụ t'unu tụtaje ume mbọku ọtuta-ume.

¹⁶ “Unu kwabeje nna unu lẹ ne unu ugwu, ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu tūru iya unu ọ bụru iwu. Ọo ya bụ, nke ọwhu ndzụ unu l'a-kpọliberu akpọliberu, iwhe aduru unu lẹ ree l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'abya unu anunu.

¹⁷ “Unu be egbujekwa ọchi.

¹⁸ “Unu be erijekwa ogori.

¹⁹ “Unu be ezhijekwa oshi.

²⁰ “Unu ba atukobejekwa madzụ ibe unu iwhe l'oomee.

²¹ “Tẹ nyee madzụ ibe unu m'ọ bụ ụlo iya m'ọ bụ alị iya m'ọ bụ ohu, ọ gbatarụ agbata m'ọ bụ élwù iya, mbụ-zhia iwhe madzụ ibe unu nwe enwe ba adukwa unu nke t'a sụ l'ọo unu nwe iya.'

²² “Ọo okfu ono bẹ Onye-Nwe-Ọha kfulu unu l'eli ugwu nteke ono, unu dzukoberu. O shi l'ime ọku mee l'urwukpu yele ẹkpuroochi gude olu, l'ede edede kfulu yeru unu. Ọ tọ dudu iwhe ọdo, o yekoberu iya. O dee ya ede l'eli okpekpu ẹwhuru labọ parụ nụ mu.”

Egwu guderu ndu Ízurelu l'ugwu Sáyinayi

(Awụ. 20:18-21)

²³ O be g'unu nuru olu-okfu ono g'ọ shi l'ime ẹkpuroochi ekfu eyeru unu, temenu ọku l'adzụ l'eli ugwu ono, whẹ byakfuta mu mbụ ndu bụ ishi l'ikfu unu l'owhu mee ndu bụ ọgurennya unu ²⁴ bya asụ mu: “Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi bẹ goshiwaru anyi ọ-

dụ-biribiri iya mee g'ọ habe shii. Temenu anyi nukwaawho olu-okfu iya g'ọ shi lẹ nhamunha ọku ono ekfu. Ntanụ bẹ anyi whuru lẹ Chileke kfulu okfu yeru madzụ, madzụ obu nodule-ẹ ndzụ. ²⁵ ?Ndee g'anyi l'eshi whụa ọnwu je adaba iya? Nkele eze ọku-a l'e-keg-bushikwa anyi mē anyi kwaa nūgburu olu-okfu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi. ²⁶ O noo nkele ọ tọ dudu madzụ mmaanụ, nujewaru olu-okfu Chileke, nọ ndzụ, megee nọdu ndzụ, ẹgube-ẹ, anyi nuru iya g'ọ shi lẹ nhamunha ọku ekfu eyeru anyi. ²⁷ Iwhe unu kfulu mu bụ tẹ mu jekubechia Onye-Nwe-Ọha ntse, je anutakota iwhe lile Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'e-kfu. E-megee, mu ekfulu unu iwhe lile Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kfulu. L'unu l'a-ngabe-ẹ nchị mee ya eme.”

²⁸ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha nua okfu unu kfulu nteke ono, unu l'ekfu eyeru mu, Onye-Nwe-Ọha sụ mu: “Okfu, ndu a kfulu ghu bẹ mu nukotawaru. Iwhe lile, whẹ kfulu dukwa ree. ²⁹ Ngge l'ọo iwhe l'obu whẹ l'a-dugburu ẹgube-ẹ, shi nno atsụ mu egwu, edobe iwhe lile, mu tūru l'iwu mē iwhe aduru whẹ lẹ ree, duru ụnwu whẹ jeye lẹ gbururu. ³⁰ Tugba je asụ whẹ tẹ whẹ lawhukota azụ l'ulo-ekwa ebubu whẹ. ³¹ Ọle, tẹ gubedua nọkuba mu l'ẹka-a nke ọwhu mu l'a-karu ghu iwhe lile, mu sūru t'e meje mee iwhe mu tōru ọkpa iya mee nsọ, mu doberu t'e tsoje, bụ iwhe l'ii-zhi whẹ nke ọwhu whẹ l'a-nọ eme iya l'alị ono, mu l'eme tẹ mu nū whẹ t'ọ bụru nkewhe.”

³² Ọo ya bụ, unu dokwaa ẹnya ndo, meje iya gẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu sūru t'unu mee ya. Unu ba ahakwa iya, melahaa iwhe ọdo. ³³ Unu tūkokwa ụzo ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu sūru t'unu shi ono shije, nke ọwhu unu l'a-nọdu ndzụ, iwhe aduru unu lẹ ree, temenu ndzụ unu etsee ogologo l'alị ono, l'a-buru nke unu ono.

Iwhe e kwoberu tūru iwu

6 Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha tūru l'iwu yele iwhe ọ tōru ọkpa iya mee nsọ, o doberu t'e tsoje bụ iya bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu sūru tẹ mu zhia unu t'unu meje l'alị ono, unu l'eme t'unu daa ẹnyimu Jọdanu, je anata, t'ọ bụru nke unu ono, ² nke ọwhu unu l'a-nọ atsụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu egwu, mbụ unubedua l'onwunu mee ụnwu unu mee ụnwu nwanwa unu whẹ, eme iwhe ọ tōru ọkpa iya mee iwhe ọ tūru l'iwu bụ iya bụ iwhe mu l'ekfulu unu t'unu meje jeye gẹ unu l'a-nọ-beru nke ọwhu ndzụ unu l'a-kpọliberu. ³ Unubẹ ndu Ízurelu, unu nukwaa ya. Unu edokwaa ẹnya ndo mee ya eme, nke ọwhu l'ọo-duru unu lẹ ree, unu asaa ọsa ka l'igwe l'alị ono, mini-era eswi yele mmanụ-ẹnwu jiru ejiji, bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke nke nna unu whẹ kwere unu ụkwa iya.

⁴ Unubẹ ndu Ízurelu, unu nua ya, lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi bẹ bụ iya bụ Onye-Nwe-Ọha lanu, dū nū kpụ. ⁵ Unu ye Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu obu unu g'ọ ha. Unu gude obu unu g'ọ ha mēe ndzū unu g'ọ ha mēe ike unu g'ọ ha ye iya obu ono. ⁶ T'okfu-a, mu l'ekfuru unu ntanū-a bukwaru unu eburu l'obu. ⁷ Unu zhije iya unwegirima unu okpobe ezhizhi. Unu boje iya l'uja nteke unu nọdu anọdu l'ulo unu mēe nteke unu l'eje l'echi-uzo mēe nteke unu zēe azēe mēe nteke unu kfuru akfuru. ⁸ Unu gbarū iya l'ẹka t'ọ bụru iwhe-ọhubama, unu ekebeje iya ekebe l'egedege-iwhe nke ọwhu unu l'a-nyataje iya. ⁹ Unu dee ya ede l'okpa mgbo ọlo unu mēe l'onu-abata mkpukpu unu.

¹⁰ Nteke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu du-bataleruwhe unu l'alị ono, o riburu nna unu oche whẹ, bụ Ébirihamu mēe Áyiziku mēe Jékọpu lẹ nte lẹ ya l'a-nū unu yele oke mkpukpu mēe eguru mkpukpu mkpukpu ono, l'ete abua unu tūru iya l'onwunu; ¹¹ nūkwawho unu ọlo, eguru iwhe jiru eji, l'ete abua unu kwarū iya ye iya, nū unu okpuru, a tūru atū, l'ete abua unu tūru mēe mgbabu vayinu yele oshi ólivu, l'ete abua unu yeru, mbū nteke ono, unu l'a-nọ eri g'ẹhu ha unu ono; ¹² unu kwabekwa ẹnya t'unu ba anyazọ Onye-Nwe-Ọha, onye ono, bụ iya dufutaru unu l'alị Íjiputu, bụ ẹka unu shi bụru ohu. ¹³ Unu tsuje Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu egvu; ọo ya kpụ bẹ unu l'abajeru ẹja bya aburu ewha iya bẹ unu l'e-gudeje gwa ẹnwa. ¹⁴ Unu be etsokwa agwa ọdo, mbū agwa ndu ono, buwheru unu mgburumgburu. ¹⁵ Lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ono, unu l'ia nọ bukwa Chileke, l'eko okoowho. Unu -mee nno bẹ ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ono l'a-wu-kputakwa unu, mee unu t'unu tọhu lẹ mgboko-o.

¹⁶ Unu be ejekwa ọdata Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, egube ono, unu dataru iya lẹ Masa. ¹⁷ Iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu tūru l'iwu mēe iwhe ọ sūru t'e meje yele iwhe ọ tọru okpa iya, bụ iwhe ọ sūru t'unu meje; t'unu dobejekwa iya doreshia ya ike.

¹⁸ Unu mejee iwhe kfuru nhamunha yele iwhe dū ree l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha, nke ọwhu l'oo-duru unu lẹ ree mēe nke ọwhu unu l'a-bahū je anata eguru alị ono, Onye-Nwe-Ọha riburu lẹ nte lẹ ya l'a-nū nna unu oche whẹ, ¹⁹ chishikota ndu ohogu unu whẹ l'iwhe unu bụ iya bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha kweru ukwa iya.

²⁰ Lẹ mgbe l'iwhe nteke unu unu l'a-ji unu sū: "Ọo gūnu b'ọ futaru mbū iwu ono yele iwhe ono, a tọru okpa iya ono mēe nsọ ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi doberu t'anyi tsoje?" ²¹ Iwhe unu l'e-kfuru unu unu ono bụ ọwaa: "Anyi shi bụru ohu Fero l'alị Íjiputu, Onye-Nwe-Ọha gude okpẹhu iya dufuta anyi l'alị Íjiputu ono. ²² Anyi gude ẹnya anyi whua iwhe-awhuru lenya mēe oke iwhe dū biribiri, harū kpaa kpaa, Onye-Nwe-Ọha meru kpua alị Íjiputu yele Fero mēe ndu alị iya l'owhu. ²³ O dufuta anyi l'ẹka ono, nke ọwhu l'oo-

dubata anyi l'alị ono, o riburu nna anyi oche whẹ lẹ nte lẹ ya l'a-nū whẹ. ²⁴ Onye-Nwe-Ọha bụru iya bẹ sūru t'anyi mekotaje iwhe ono, ọ tọru okpa iya ono, t'unu tsuje Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi egvu, nke ọwhu l'oo-duru anyi lẹ ree ntekenteke mēe nke ọwhu l'oodobe anyi ndzū, egube ọ dū ntanū-a. ²⁵ Ọo-buru anyi ọdu chiriiri mēe anyi doo ẹnya ndo emekota iwhe lile Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi tūru l'iwu, egube ono, ọ sūru t'anyi meje iya."

Ndibe Onye-Nwe-Ọha

(Awu. 34:11-16)

7 Nteke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu du-bataleruwhe unu l'alị ono, unu l'eje anata t'ọ bụru nkunu ono, bya achifukwaruwhe unu igweligwe mba, mbū ndu Hetu mēe ndu Girigashu mēe ndu Amọru mēe ndu Kenanu mēe ndu Pẹrezu mēe ndu Hevu mēkwawho ndu Jebusu bụ iya bụ mba ẹsaa ono, kagee unu shii, kagekwaawhọ unu okpẹhu; ² nteke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu -meleruwhe tẹ whẹ lwakota unu l'ẹka, t'unu gbushigekwaa whẹ. Unu gbug-bushikota whẹ kpamū kpamū shi nno woru whẹ nū Chileke. T'unu lẹ whẹ ba agbakwa ndzū, unu eje awhuru whẹ imiko. ³ T'unu ba alugbakwaru nwanyị. Be ekutakwa nwa ghu nwanyị kee nwa whẹ nwoke, gū eje alutakwa nwa whẹ nwanyị dee nwa ghu nwoke.

⁴ Nkele whẹ l'e-mekwa nwa ghu nwoke, ya aha mu et-sotso wata ọbaru agwa ọdo ẹja. Nteke ono ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha anmaa ghu swokiswoki, mee t'ị tọhu l'ugbo lanu. ⁵ Iwhe unu l'e-mechia whẹ bụ ọwa: Unu nwutsushikota ẹnya agwa whẹ, unu egwee ewhururu, whẹ doberu nsọ ryaaryaa, gbukwoshia itso Ashera whẹ; kpokota ntẹkpe whẹ oku. ⁶ Nkele unu bụ mba, duru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nsọ. Mbū lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bẹ hotawaru unu dobe iche t'unu bụru nkiya. O doberu unu t'unu kakota iwhe bụ ndu mgboko l'owhu.

⁷ Iwhe Onye-Nwe-Ọha kwoberu dobe n-yemobu iya l'ẹka unu nọ hota unu ta abukwa l'unu ka ndu ọdo l'igwe, ọ gbechia bụru unu kagee ba aba nwishi l'ẹka ndiwhẹ l'owhu nọ. ⁸ Ọo lẹ Onye-Nwe-Ọha yeru unu obu, eme t'ia mee iwhe o riburu nna unu whẹ lẹ nte l'ia l'e-me bẹ meru g'ọ gude Onye-Nwe-Ọha gude okpẹhu dufuta unu, bya agbafuta unu l'ẹka ono, unu shi bụru ohu, mbū l'ẹka Fero, bụ eze ndu Íjiputu. ⁹ Ọo ya bụ t'unu makwarū lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bukwa Chileke b'ọ bụ; mbū l'ọ bụ Chileke bụ o-me-g'okfururu, bụru Chileke, l'edobeje ogbandzu, l'oogoshije lẹ n-yemobu iya ta agvudu agvū l'ẹhu unukurunu ogbo, yeru iya obu, eme iwhe ọ sūru t'e meje. ¹⁰ Ọle ndu kpọru iya ashị bẹ l'ohuje ahuhù, mee whẹ, whẹ aburu kpurupyata. Ọ tọ kpọjedu ukfu ya ahua ndu kpọru iya ashị ahuhù. ¹¹ Ọo ya bụ, unu sakwaa ẹnya lẹ mini meje iwhe Onye-Nwe-Ọha tūru l'iwu mēe iwhe ọ tọru okpa

iya mee nsọ, o doberu t'e tsoje, bụ iwhe mu l'aturu unu ntanụ-a.

Onu-oma, dị l'ome iwhe a sọru t'e meje
(Dit. 28:1-14)

¹² Ọ -buru l'unu ngaberu nchị l'iwu-a, unu dobe iya eme iya eme, bę Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu l'e-dobekwa oğbandzu iya, temenu n-yemobu iya ta agvụ agvụ l'ẹhu unu, bụ iwhe o riburu ndụ-ichee unu whę lę nte l'oo-me. ¹³ Oo-ye unu obu, gọru ọnu-oma nụ unu; bya emee t'unu kabaa l'igwe. Ụnwu unu bę l'ọo-gọk-waruwuho ọnu-oma nụ mee iwhe unu meberu l'alị, mbụ witi lę balị unu mee mmee unu mee mmanụ unu, bya emee t'eswi unu yele aturu unu mee egwu unu zų-je azųzu l'alị ono, o riburu nna unu oche whę lę nte lę ya l'a-nụ unu. ¹⁴ Onu-oma, l'aa-gọru nụ unu l'a-kan-gokota nke ndu ọdo. Nwoke, l'adụ l'iwhe; m'ọbu nwanjị, l'ete atsụ ime ta abyadụ l'a-dụ l'ẹka unu nọ mee l'ẹka iwhe-edobe unu nọ. ¹⁵ Onye-Nwe-Ọha l'a-tųko iwhe bụ ẹhu-ba-dų-mma wofukota unu l'ẹhu, ọ tọ dųdu ejo o-me-l'ẹhu ndu Ịjiputu ono, unu marų, ọ bya l'ekwe t'o mee unu. Ndu l'oo-wokfuta iya bụ ndu kpọru unu ashị. ¹⁶ Unu tųkokwa mba gę mba ha ono, Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu l'e-ye unu l'ẹka gbushia. Unu ba awhųkwaru whę imiko. Unu ba abakwarų agwa whę ẹja, ọdua bę unu l'a-nmakwa l'ọnya.

¹⁷ Ike kwe unu ekfu l'ime obu unu sų: "Mba gę mba ha-a kakwa anyi l'ọtu. ?Anyi l'e-me agha nafų whę alị whę?" ¹⁸ Ọle-a, unu ba atsųkwa whę egwu. Unu nyatakwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu meru Fero yele ndu Ịjiputu l'owhu. ¹⁹ Oke iwhe adata bę unu gude ęnya unu whųkota mee iwhe-awhųrulenya mee iwhe dų biribiri mękwawho gę Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu gude ike iya yele ọkpehu iya dufuta unu. O nokwa gę Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu l'e-me ndu lile ono, unu l'a-tsų egwu. ²⁰ Ọdokwa bụ lę Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu l'e-ye evu t'ọ bya l'echilabọ whę bya ag-bagbushia whę jeye nteke l'ọo-gbagbushikota ndu ono, nahuru unu je edomia onwowhe.

²¹ T'ẹhu ba anmakwa unu anma l'ẹka whę nọ, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu nọkwa l'echilabọ unu, mbụ Chileke ono, parų ẹka dų egwu. ²² Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu l'e-gubezhiawho nwehu chishia mba gę mba ha ono l'iwu unu. Unu ta adųk-wa ike egbushikota whę l'ugbo lanų, ọdua bę ejo anų-ęgbudu l'a-zųshikwa ụnwu bya aburu ọgu duru unu. ²³ Ọle Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu l'e-me tę whę lwa unu l'ẹka, ųtsuruku atsų l'echilabọ whę jeye whę abųkotaru kpurupyata. ²⁴ Ndu eze whę bę l'oo-me tę whę lwakọta unu l'ẹka, unu emee t'ẹwha whę chihu echihu lę mkpula igweli-a. Ọ tọ dųdu onye ha nke akwachi unu ųzo jeye nteke unu l'e-gbushikota whę. ²⁵ Agwa whę, bụ ntekpe, a pyiru apyi bę unu l'a-kpọkota ọku. Tę mkpọla-ọcha; m'ọbu mkpọla-ododo, a rwuru

lę ntekpe ono ba agųjekwa unu agųgu owhu. Unu be ewotajekwa iya woru, ọdua bę l'ọo-bųkwaru ọnya nmata unu, o noo nkele ọ bụ akpamara l'iwu Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu. ²⁶ Unu be ewobatajekwa ejo akpamara ono l'ụlo unu; a nọnyakwa nų unu buru ndu a tųru ọnu g'ọ bụ. Iwhe unu l'e-mejehia bụ t'unu kpọ-jeru iya tuu, soje iya oyi nkele ọo iwhe a tųru ọnu b'ọ bụ.

Obu-imiko Onye-Nwe-Ọha l'echi-ęgu

8 Unu kwabękwaru onwunu ęnya meje iwhe ono, mu tųru unu l'iwu ntanų nke ọwhu unu l'a-nọdu ndzų zųa azųzų ka l'igwe, unu abahų je anata alị ono, Onye-Nwe-Ọha kweru ųkwa ribua ya lę nte sų lę ya l'a-nų nna unu whę. ² Unu nyatakwa gę Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu gude dua unu ųkporo awha ugbo labọ l'ogologo echi-ęgu, shi nno gọ-zeta unu, bya adata unu tę ya marų iwhe dų unu l'obu, mbụ tę ya marų, ?unu l'e-meje-e iwhe ono, ọ tųru l'iwu t'unu te emedu iya? ³ Ọ gọ-zetaru unu mee t'ęgu gųa unu, bya anų unu nri ono, bų mana, bų ọga nri unu l'ete amahaa, nna unu oche whę ta amahawa iya. Iwhe o kwoberu mee ya nno bų t'unu marų l'ọ tọ bųdu nri kpų bę madzų l'egudeje nọdu ndzų. L'iwhe, madzų gude nọdu ndzų bų iwhe bų-zhia okfu, shi Onye-Nwe-Ọha l'ọnu. ⁴ L'ime ųkporo awha labọ ono bę uwe unu ta akahųdu akahų, ọkpa ta abya unu ęrwa. ⁵ Iwhe unu l'e-gude iwhe ono nwųta bų l'ọo gę madzų l'ahųje nwa iya ahųhų bų gę Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu l'ahųje unu.

⁶ O noo g'ọ gude unu je l'edobe iwhe Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu tųru l'iwu etso ųzo iya, atsų iya egwu. ⁷ O noo nkele Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu l'edu unu ala l'ęguru alị, mbụ alị, ọnu-iyi dų iya nų l'anọje asọ gborogboro, buru alị, ishi ngele l'eshije lę nsųda mee l'ugvu anwųshi mini l'ime alị. ⁸ Alị ọbu bųkwawho alị witi mee balị l'emeje ree; buru alị vayinu mee figu mee oshi itorokuma jiru eji, bųkwaruwuho alị, oshi ọlivu mee mmanų-ęnwu dų shii. ⁹ Ọo alị, unu l'e-rije nri, ųko iya ta adųdu unu. Ọ tọ dų-zhidua iwhe ųko iya l'a-dų unu l'alị ọbu m'ọo nnanų. Alị, ẹwhuru, dų iya nų bųko-ta mkpųrumkpų-igwe, temenu ugwu ugwu, dų-gee ya nų buru ẹka l'ęegvutaje ope.

¹⁰ Iwhe ẹhu unu chọru bę unu l'a-nọ eri eriji ẹwho, unu etukwawho Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu ẹwha ęguru alị ono, ọ nuru unu.

Unu be ekukwa onwunu eku nyazọ Onye-Nwe-Ọha

¹¹ Unu kwabękwaru onwunu ęnya t'unu ba anyazọ Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu, mbụ t'unu ba ahaję ome iwhe ọ sųru t'e meje yele nsọ, o doberu t'e tsoje mee iwhe ọ tọru ọkpa iya bų iya bų iwhe ono, mu l'aturu unu l'iwu ntanų-a. ¹² Unu kwabękwaru onwunu

enya t'ọ bọ bụ, unu -ridelewho iwhe ẹhu unu chọru, tushia ọlo, dụ ugwu l'enya buru l'ime iya, ¹³ mbụ t'ọ bọ bụ eswi unu yele aturu unu mee egwu unu watalewho azushi, mkpola-ocha unu mee mkpola-ododo unu mewaro iwhe lile, unu nweru halewho shii, ¹⁴ unu anyalahaa ndu kiti kiti nyazoo Onye-Nwe-Oha, bụ Chileke unu, onye ono, bụ iya dufutaru unu l'alị Ijiputu l'eka ono, unu shi buru ohu ono. ¹⁵ Mbụ onye ono, duru unu ghakota oke echi-egu, l'eye egwu, bụ eka ejo-agwo mee akpi bukota; temenu alị iya kpokota nku, mini ta adu iya, ọ buru l'ewhuru, kporu gbengu b'o shi kee unu mini. ¹⁶ Oo ya be ndu l'echi-egu nu unu nri ono, bụ mana, bụ oga nri, nna unu oche whẹ l'ete amaa. O buru nnta ge l'eeshi t'ọ go-zeta unu, data unu adata nke owhu l'oo-duru unu ree l'ikpazu. ¹⁷ Unu kwabekwaru onwunu enya ba asu l'eku, unu kpataru bụ ike eka unu mee okpehu unu be unu gude kpata iya. ¹⁸ Unu nyatajeka Onye-Nwe-Oha, bụ Chileke unu, l'ọ kwa iya be nuru unu ike, unu gude akpata eku, shi nno eme t'ogbandzu iya keru g'o keru ntanu, mbụ ono, o riru nna unu oche whẹ nte iya.

¹⁹ O -buru l'unu menyazia emenya nyazoo Onye-Nwe-Oha, bụ Chileke unu, wata otso agwa odo, ejeru iya ozhi; abaru iya eja, be ama, mu lagbaru unu ntanu bụ l'ọ to dudu iwhe l'e-me t'unu ba alakota l'iyi m'oo nnanu. ²⁰ Oo ge mba ge mba ha ono, Onye-Nwe-Oha nọ l'iwhu unu mebyishia dụ bụ g'unubedua l'a-lakota l'iyi nkele unu te emedu iwhe Onye-Nwe-Oha, bụ Chileke unu kfulu.

O to bukwa le ndu Izurelu dunuka Chiriri

9 Unu ngabe nchi unube Izurelu. Ntanu be unu l'eme t'unu je adaa enyimu Jodanu je anata mba ge mba ha ono, kagee unu shii, kagee unu okpehu yele oke mkpuku le mkpuku ono, a tu-where mgbo-do mgburumgburu o je asu-kfulu l'igweli. ² Ndu unu l'ejekfu bụ ndu paru eka mee ndu bu-gee kphasoroko, mbụ ndu Anaku, bụ ndu unu maru, temenu unu l'anujehawa etu ono, l'aanmaję su: "Oo onye suru ge l'okpo unwu Anaku iwhu?" ³ Oke iwhe unu l'a-maru ntanu bụ l'oo Onye-Nwe-Oha, bụ Chileke unu be bụ onye l'evutaru unu ọzo je eke whẹ whuruwhuru g'oo oku, l'enwu enwu. Oo-lwu-gbu whẹ l'iwhu unu nke owhu unu l'a-chifu whẹ, mee te whẹ buru kpurupyata egwegwa, egube ono Onye-Nwe-Oha kweru unu ukwa l'oo-du.

⁴ Nteke Onye-Nwe-Oha, bụ Chileke unu chifu-geeru whẹ l'iwhu unu, unu ba arinuwho l'ime obu unu su: "Oo l'unu dụ chiriri be meru iwhe Onye-Nwe-Oha dubataru unu t'unu bya eworu alị-a." Ochikwa ejo-ememe, mba ge mba ha ono l'emegbabe meru iwhe Onye-Nwe-Oha chifuru whẹ l'iwhu unu. ⁵ O to bukwa nke chiriri, unu dụ, odua l'oo nke obu guru unu iwhoro meru iwhe unu l'eję onata alị whẹ ono t'ọ buru nke

unu. O kwa ejo-ememe, mba ge mba ha ono l'emegbabe meru g'o gude Onye-Nwe-Oha, bụ Chileke unu l'achifu whẹ l'iwhu unu, temenu ọ bukwaruwho ge l'ee-me t'oo ree mbụ okfu ono, o kfulu ribuaru iya nna unu oche whẹ, bụ Ebirhamu mee Ayiziku mee Jekopu le nte. ⁶ Oo ya bụ, t'oo dokwaa unu enya le Onye-Nwe-Oha, bụ Chileke unu ta abukwa l'oo l'unu dụ chiriri b'o kwoberu anu unu eguru alị-a t'ọ buru nkun nkele a bya l'eka unubedua nọ be unu bụ ndu kpokponyi.

Nweswi, a kpuru le mkpola-ododo

⁷ Unu nyatakwa iwhe-e ya, unu ba anyazokwa g'unu gude kpatsua Onye-Nwe-Oha, bụ Chileke unu oke ehu-eghughu l'echi-egu. Eshi mboku, unu futaru l'alị Ijiputu jeye nteke unu rwuru eka-a be unu shi kwefutaru Onye-Nwe-Oha ike. ⁸ L'ugwu Horębu be unu kpat-sukwaruwho Onye-Nwe-Oha oke ehu-eghughu, ehu ghutabe Onye-Nwe-Oha egwu nke owhu ọ jikoberu te ya mebyishia unu. ⁹ Nteke mu nyihuru ugwu ono te mu je anata okpekpu ewhuru, mbụ ewhuru ono, e deru ogbandzu ono, unu le Onye-Nwe-Oha gbaru, be mu nuru ukporo abalı ugbo labo l'eli ugwu ono eswe l'enyashi, mu te eri nri, mu ta angu mini. ¹⁰ Onye-Nwe-Oha nu mu okpekpu ewhuru labo ono, bụ Chileke l'onwiya gude eka iya dee ya iwhe. Iwhe o deru l'ewhuru labo ono bukataru iwhe ono, Onye-Nwe-Oha kfulu yeru unu l'eli ugwu, mbụ okfu ono, o shi le nhamunha echilabo oku kfulu yeru unu mboku ono, unu dzukoberu l'eka ono.

¹¹ Ukporo abalı labo, eswe l'enyashi ono gwulewho, Onye-Nwe-Oha woru okpekpu ewhuru labo ono nu mu, mbụ ewhuru ono, e deru ogbandzu ono. ¹² Nteke ono Onye-Nwe-Oha su mu: "Gbalihu, shi l'eka-a nyize egwegwa, le ndibe ghu ono, i dufutaru l'alị Ijiputu be rwakwaru alị kpaa ntụ l'enya. Whẹ mekebekwaru egwegwa gbakuta azu l'uzo ono, mu suru whẹ te whẹ shije, bya akputawaru onwowhe ntekepe."

¹³ Onye-Nwe-Oha byakwawho bya asu mu: "Mu whuwaru ndu-a maru le whẹ bunuka kpokponyi!" ¹⁴ Paru mu haa te mu laa whẹ l'iyi; huchafu ewha whẹ le mkpula igweli. Mu emee ghu g'i buru mba, ka whẹ okpehu, ka whẹ l'igwe."

¹⁵ Oo ya bụ, mu dakobe shi l'eli ugwu ono, oku l'enwu whowhowho ono nyizeta. Mu paru okpekpu ewhuru labo ono, e deru ogbandzu ono l'eka labo. ¹⁶ Mu lee enya whu l'unu meswewaru Onye-Nwe-Oha, bụ Chileke unu, mbụ l'unu kputawaru onwunu ntekepe, e meru ọ dụ g'oo nweswi, bya emekebe egwegwa gbęeru ọzo ono, Onye-Nwe-Oha suru unu t'unu shije ono azu. ¹⁷ To dụ iya bụ, mu palia ewhuru labo ono, mu pa l'eka labo byia l'alị gbaa, tujashia ya l'atatiwhu unu.

¹⁸ Mu daa kpube iwhe l'alì l'iwhe Onye-Nwe-Ọha ẹgube mu dahawaru, mu nọo ụkporo abalì ugbo labọ eswe l'enyashi, mu te eri nri, mu ta angụ mini, ọ bụru iwhe-dụ-ẹji, unu meru bẹ kparụ iya nụ, mbụ ejo-iwhe ono, unu megbaberu l'iwhe Onye-Nwe-Ọha, shi nno kpatsua ya ẹhu-eghughu. ¹⁹ Iwe l'onuma dụ Onye-Nwe-Ọha bẹ meru egvu tsulahaa mu nkele ẹhu ghutaberu iya egbu nke ọwhu ọ jikoberu tẹ ya mebyishia unu. Ọle nteke ono bẹ Onye-Nwe-Ọha ngaberu mu nchì l'ekfufu, mu kfuru nụ iya. ²⁰ Onye-Nwe-Ọha bẹ ẹhu ghuru egbu l'ẹka Ẹronu nọ ghutabe iya nke ọwhu ọ jikoberu tẹ ya mebyia ya. Mu kfukwaruwho nụ iya l'iswi ẹhu Ẹronu nteke ono. ²¹ Mu bya eworu iwhe ono, unu gude mee iwhe-dụ-ẹji ono bụ iya bụ nweswi ono, unu kpuru kpọo ọku, bya avụ ya ryaaryaa, gwee ya ọ dụ g'ọo ntụ. Mu kpota ntụ iya ono wụru ye lẹ ngele, shi l'ugvu ono asofuta.

²² Unu kpatsukwaruwho Onye-Nwe-Ọha ẹhu-eghughu lẹ Tabera mee lẹ Masa mękwawho lẹ Kiburotu Hatava.

²³ O be gẹ Onye-Nwe-Ọha zhiru unu t'unu shi lẹ Kádeshi Baneya jeshia je anata alì ono, ọ nuru unu, unu kwefu ike jika ome iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu sūru t'unu mee. Unu jika okweta nke iya, jika ọngabe nchì l'olu iya. ²⁴ Nkeshi mu maru unu bẹ unu shi kwefutaru Onye-Nwe-Ọha ike.

²⁵ Mu daru kpube iwhe l'alì l'iwhe Onye-Nwe-Ọha ụkporo abalì ugbo labọ eswe l'enyashi nkele Onye-Nwe-Ọha sūru lẹ ya l'e-mebyishi unu. ²⁶ Mu kfuru nụ Onye-Nwe-Ọha sū: "Gube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha, byiko be emebyishinu ndu nkeghu, mbụ oke-iwhe ghu ono, i gude eze ike ghu gbafuta, bya egude ọkpehu ghu dufuta whẹ l'alì Íjiputu. ²⁷ Nyatanu ndu ozhi ghu, bụ Ẹbirihamu mee Áyiziku mee Jékọpu. Be eleshinu ẹnya gẹ ndu-a bụ-be kpọkponyi mee gẹ whẹ l'emebe ejo-ememe mee iwhe-dụ-ẹji. ²⁸ Ọdua bẹ ndu ono, i dufutaru anyi l'alì whẹ l'a-sụkwa l'ọo ike bẹ Onye-Nwe-Ọha l'aduhedua durwua anyi alì ono, o kweru anyi ụkwa iya ono, ọdo bụ l'ọo ashì b'ọ kpọru anyi, l'ọo ya meru iwhe o dutaru anyi bya egbushia l'echi-ẹgu. ²⁹ Ọle anyi bụ ndu nkeghu, bụru oke-iwhe ghu, i gude eze ike ghu mee ọkpehu ghu dufuta."

Okpekpu ẹwhuru nke ẹbo

(Awụ. 34:1-10)

10 Nteke ono bẹ Onye-Nwe-Ọha sūru mu: "Wata okpekpu ẹwhuru labọ g'ọo nke mbụ whọ gude nyikfuta mu l'eli ugvu. Gudekwawho oshi meta igbe. ² Ọo iwhe e shi dee l'okpekpu ẹwhuru nke mbụ whọ, i tujashiru bẹ mu l'e-de l'okpekpu ẹwhuru ono. Gụ achiru whẹ labọ ye l'ime igbe ono."

³ O noo ya, mu gude oshi akeshiya meta igbe ono, bya awata okpekpu ẹwhuru labọ ono ọ dụ g'ọo nke mbụ whọ. Mu gude okpekpu ẹwhuru labọ ono l'ẹka

nyihu eli ugvu ono. ⁴ Onye-Nwe-Ọha bya eworu iwhe o deru lẹ nke mbụ whọ dee l'okpekpu ẹwhuru ono bụ iya bụ iwu iri ono, ọ tūru unu l'eli ugvu nteke ono, o shi l'ime ọku kfu mbọku ono, unu dzukoberu, bya eworu iya nụ mu. ⁵ Mu dakọbe shi l'eli ugvu ono nyizeta, woru okpekpu ẹwhuru ono ye l'ime igbe ono, mu meru; bụ iya bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha tūru mu iwu tẹ mu mee ya. Okpekpu ẹwhuru ono nọkwaa l'ime igbe ono ntaa.

⁶ Ndu Ízurelu bẹ shi lẹ wẹlu ụnwu Jakanu jerwua Mosera. Ọ bụru l'ẹka ono bẹ Ẹronu nwuhuru, e lia ya l'ẹka onokwawho. Nwa iya nwoke, bụ Eliyéza nọ-chia ẹnya iya bụru onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke. ⁷ Whẹ shi l'ẹka ono jeshia Gudugoda. Whẹ shi lẹ Gudugoda ọ bụru whẹ oje Jotubata. Alì ono bụ ẹka ngele jiru ẹji.

⁸ Ọo nteke ono bẹ Onye-Nwe-Ọha họtaru ikfu Lívayi dobe iche, tẹ whẹ pajẹ igbe-ogbandzu yẹbe Onye-Nwe-Ọha mee tẹ whẹ kfujeru l'iwhe yẹbe Onye-Nwe-Ọha ejeru iya ozhi yẹle tẹ whẹ gudeje ẹwha iya gọo ọnu-oma. Ọ bụru nno bẹ whẹ l'eme iya byeye ntanụ.

⁹ O noo iwhe meru g'o gude ẹpa Lívayi te enwe oke-iwhe l'ẹka ụnwunna whẹ ndu ọwhua nọ. Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ oke-iwhe whẹ nweru bụ iya bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kfuru whẹ iya.

¹⁰ Mu nọru ụkporo abalì ugbo labọ eswe l'enyashi l'eli ugvu ono, gẹ mu nọru iya lẹ nke mbụ. Onye-Nwe-Ọha ngabekwaru mu whọ nchì g'ọ ngaberu mu iya l'ogiya ọwhu. Tọ bụhe uche Onye-Nwe-Ọha tẹ ya mebyishia unu. ¹¹ Onye-Nwe-Ọha sū mu: "Gbalihu je aduru ndu Ízurelu l'ishi ije whẹ nke ọwhu whẹ l'e-je anata alì ono, mu riburu lẹ nte lẹ mu l'a-nụ nna whẹ oche."

Tsujẹ Onye-Nwe-Ọha egvu

¹² A bya ntaa, unubẹ Ízurelu, ọo gūnu ọdo bẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ele ẹnya iya l'ẹka unu, l'ete abụa t'unu tsujẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu egvu, etso ụzo iya g'ọ ha, unu eye iya obu, gude obu unu g'ọ ha yẹle ndzụ unu g'ọ ha ejeru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ozhi, ¹³ yẹle t'unu meje iwhe lile Onye-Nwe-Ọha sūru t'e meje mee iwhe ọ tọru ọkpa iya, bụ ọwhu mu l'ekfuru unu ntanụ-a, nke ọwhu l'ọo-duru unu lẹ ree.

¹⁴ Unu lekwa, ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bẹ nwe imigwe yẹle imigwe ọwhu, kakọta imigwe. Mg-boko yẹle iwhe lile, dụ iya nụ bụkotakwawho nkiya. ¹⁵ Ọle Onye-Nwe-Ọha wotaleru-a obu iya dobe l'ẹka nna unu oche whẹ nọ, yetabe whẹ obu nke ọwhu ọ haru ndu mba gẹ mba ha ọdo, họtta ẹpa nkewhe bụ iya bụ unubedua, ẹgube ọ dụ ntanụ. ¹⁶ Unu bua obu unu ugvu, bufu ejo-ememe, kpọ-chiru obu unu g'ọo akpapyi, t'unu ba abụhe ekfu-ba-anụ. ¹⁷ Nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bụkwa Chileke, kakọta iwhe lile, bụ agwa shii, bụru Onye-nwe-ọha, kakọta iwhe

lile, bụ ndụ-nwe-ọha shii. Ọ bụ Chileke, parụ ẹka dị biribiri, dị egwu l'anya, onye l'adụ onye l'oolaje ọnya l'iwhu, to ri n-wolazu. ¹⁸ Ọo yẹbedua l'ahajeru ndu nna whẹ l'anọhee yele ụnwu-mbunu enge. Ndu bụ nli-wamunlwa bẹ l'oooyeje obu, azụ whẹ lẹ nri yele iwhe oye l'ẹhu. ¹⁹ Ọo ya bụ, t'unu yejekwa ndu lwaru alwa obu, o noo nkele unubedua shikwawho buru ndu lwaru alwa l'alijiputu. ²⁰ Unu tsuje Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu egwu, bajeru iya ẹja. Unu chiru ẹka kwẹe ya, ya aburu ẹwha iya bẹ unu l'e-gudeje agụ ẹnwa. ²¹ Ọo yẹbedua bẹ unu l'a-nọje aja ajaja. Ọo ya bụ Chileke unu, onye meru unu eze iwhe dị egwu-a, bụ ọwhu unu gude ọnya unu whụ. ²² Ndu-ichee unu whẹ bẹ dị ụkporo ẹto l'umadzu iri nteke whẹ larụ Ijiputu, ntaa bẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu mewaru unu, unu ha l'igwe g'ọo kpokponde, dị l'igweli.

**Yee Onye-Nwe-Ọha obu,
nujeru iya okfu**

11 Ọo ya bụ, unu yee Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu obu, meje iwhe ọ tumberu t'e meje mee iwhe ọ tọru ọkpa iya mee nsọ, o doberu t'e tsoje mee iwu iya ntekenteke. ² Unu makwaru ọwaa ntanụ, lẹ ndu mu l'ekfuru ta abukwa ụnwu unu, nkele whẹ ta amadụ nke àhùhù ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu hùrù unu mee ọ-dụ-biribiri iya yele ike mee ọkpehu iya, whẹ te egudeje ọnya whẹ whụ iya. ³ Whẹ ta awhuje iwhe-ọhubama iya yele iwhe o megbaberu l'alijiputu, mbụ iwhe o megbaberu Fero, bụ eze ndu Ijiputu mee ndu alijiputu, ⁴ mee iwhe o meru ndu ojogu ndu Ijiputu mee jinya whẹ mee ụgbo-inya whẹ; mbụ g'ọo gude mee tẹ Eze-onyimu Uswe rigbushia whẹ nteke ono, whẹ l'achi unu ọso yele gẹ Onye-Nwe-Ọha gude mee whẹ, whẹ buru kpurupyata byeye ntanụ, ⁵ mekwawho iwhe o meru unu l'echi-egu jeye nteke unu byarwutaru ẹka-a, ⁶ mee iwhe ono, o meru Detanu yele Abyiramu, bụ ụnwu Eliyabu, bụ nwa Rúbenu, nteke ono, alijiputu ọnu l'echilabọ ndu Ízuru l'wekota whẹ lẹ ndibe whẹ mee ọlo-ẹkwa whẹ mee iwhe nọ ndzụ, bụ nkewhe. ⁷ Unubedua l'onwunu bẹ gude ọnya unu whụkota eze iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha megbaberu.

⁸ Ọo ya bụ, unu tuko iwu lile-e, mu l'aturu unu ntanụ-a dobekota, nke ọwhu ike l'a-dụkwanu unu t'unu je anata alijiputu, unu l'eme t'unu daa ọnyimu Jódanu je nata t'ọo buru nkunu ono, ⁹ yele nke ọwhu ndzụ unu l'etse ogologo l'alijiputu Onye-Nwe-Ọha riburu nna unu whẹ lẹ nte lẹ ya l'a-nụ whẹ yele ẹpa whẹ, mbụ alijiputu, mini-ẹra eswi yele mmanụ-ẹnwu jiru ejiji. ¹⁰ Nkele alijiputu, unu l'eme t'unu bahụ je anata ono ta adukwa g'ọo alijiputu, bụ ẹka unu shi futa; buru, ẹka unu shi akoje iwhe, gude ọkpa unu je agbaa ya mini gẹ l'aag-bajẹ l'oru-ewa. ¹¹ Ọle alijiputu, unu l'eme t'unu daa ọnyimu je anata ono bẹ bụ ugwu nkuchi, buru nsuda

nkuchi, temenu mini, shi l'igwe l'emeje iya, ya angụ ọfofo. ¹² Ọo alijiputu, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nwuberu ọnya b'ọo bụ. Mbụ l'anya Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'aduje l'alijiputu ono ntekenteke, wata lẹ og-bube ishi-awha jeye lẹ ngvucha iya.

¹³ Iwhe o gude dị nno bụ nke ọwhu bụ, ọ -buru l'unu l'eme iwu-a, mu l'aturu unu ntanụ-a, bụ iya bụ oye Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu obu mee ogude obu unu g'ọo ha mee ndzụ unu g'ọo ha ejeru iya ozhi, ¹⁴ bẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-me tẹ mini chijee l'alijiputu unu lẹ mgbe iya; mini ishi-awha mee mini ebuhu achiru unu nke ọwhu unu l'e-metaje witi lẹ balijiputu unu, kua mme unu, mekwawho mmanụ unu. ¹⁵ Ọo-me t'irwu ẹwu rwua l'egu unu nke ọwhu eswi unu l'a-tajije ẹwho; temenu unu aburu ndu l'a-nọdu eri nri eriji ẹwho. ¹⁶ Unu kwabekwaru onwunu ọnya; t'e be eduswe unu ọzo t'unu dakobe wata ojeru agwa ọdo ozhi balahaaru iya ẹja. ¹⁷ Unu -mee ya nno, bẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-tukoshikwa unu oke ẹhu-eghughu iya, mee tẹ mini ba achijeheru unu, mee t'alijiputu unu be emehujehe iwhe e meberu iya. E jia ekfu, unu aburu kpurupyata l'eguru alijiputu ono, Onye-Nwe-Ọha l'eme tẹ ya nụ unu. ¹⁸ Ọo ya bụ, t'unu woru okfu mu-a gbua giriri l'ime obu unu mee l'ime ndzụ unu. Unu gbarụ iya l'ẹka, t'ọo buru iwhe-ọhubama, unu ekebejekwa iya whẹ l'egedege-iwhu. ¹⁹ Unu zhije iya ụnwegirima unu. Unu akoje iya l'ako nteke unu nọdu l'ulo unu mee nteke unu l'eje l'echi-uzo mee nteke unu zẹe azẹe mee nteke unu kfururu akfururu. ²⁰ Unu dekwaa ya ede l'oshi mgbo ulo unu mee l'onu-abata mkpukpu unu. ²¹ Ọo ya bụ nke ọwhu unu l'ụnwegirima unu l'a-ka nka l'alijiputu ono, Onye-Nwe-Ọha riburu nna unu whẹ lẹ nte lẹ ya l'a-nụ whẹ, tẹ whẹ buru jeye nteke mgboko l'a-nọberu.

²² O noo nkele, ọ -buru l'unu doru ọnya ndo, emekota iwhe-e, mu sụru t'unu meje, bụ iwhe ono, mu l'ekfuru unu t'unu meje bụ iya bụ oye Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu obu mee anọ etso ọzo iya l'owhu yele ọchiru ẹka kwẹe ya ²³ bẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-chifukwa mba gẹ mba ha l'iwhu unu, mbụ mba gẹ mba ha ono, kagee unu shii, ka unu ọkpehu, unu eburu l'alijiputu whẹ. ²⁴ Iwhe bụ-zhia ẹka, unu dzọru ọkpa l'a-bukota nke unu. Alijiputu unu l'e-shizhiawho l'echi-egu nọ je akpaa l'ugwu ugwu Libanonu, shikwawho l'onyimu Yufurétisu nọ je akpaa l'eze-onyimu ọzo ọnyanwu-ariba. ²⁵ Ọ tọ dudu onye l'a-dụ ike akpọ unu iwhu. Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'e-me t'a tsuje unu egwu, ẹhu anmanma unu egudeshia whẹ l'iwhe bụ ẹka unu tọru ọkpa l'alijiputu ono l'owhu, ẹgube, o kweru unu ụkwa iya.

²⁶ Unu lekwa, ntanụ bẹ mu l'edoberu unu ọnu-oma yele mburonu. ²⁷ Ọnu-oma l'a-duru unu m'ọo buru l'unu l'eme iwu ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu sụru t'unu meje, bụ iwu-a, mu l'aturu unu ntanụ-a.

²⁸ Mburonu l'a-duru unu m'ọo -buru l'unu jikaru ome iwu ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu tọru unu

t'unu meje, parụ ụzo ono, mu sụru t'unu shije haa, tso-lahaa agwa ọdo, bụ ọwhu unu l'ete amahaa. ²⁹ Sụ, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu -dubatalewho unu l'alị ono, unu l'eje anata t'ọ bụru nkunu ono, unu ryakwaa ọnu-oma ono aryarya l'ugvu Gerizimu, unu aryakwawho mburọnu ono aryarya l'ugvu Ebalu. ³⁰ Ugwu labọ ono bẹ unu mahawarụ l'ọ tukurọ dụ l'azụ ọnyimu Jódanu azụ iya ọwhu l'ụzo ọnyanwu-arịba, mbụ l'alị ndu Kenanu ono, bu lẹ nsụda Araba, ẹka ono, cheberu iwhe lẹ mkpụkpu Gílugalụ, lẹ mgboro oshi More. ³¹ Unu l'abyawa ọda ọnyimu Jódanu je anata alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tẹ ya nụ unu t'ọ bụru nkunu. Unu -natagele iya whọ buru, ³² unu dokwaa ọnya ndo, mekotaje iwhe lile Onye-Nwe-Ọha tọru ọkpa iya mée nsọ, o doberu, bụ ọwhu mu l'atụru unu ntanụ-a.

Ọnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha

12 Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha tọru ọkpa iya mée nsọ, o doberu t'unu doo ọnya ndo meje l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna unu whẹ l'eme tẹ ya nụ unu t'ọ bụru nkunu jeye g'unu l'a-nọberu l'alị ono. ² Iwhe bụ-zhia ẹka mba gẹ mba ha ono, unu l'eje ọnata alị whẹ ono shi agwajẹ agwa whẹ bẹ unu l'a-tụko-gezhia g'ọ ha mebyishikota, mbụ agwa ono, whẹ shi agwajẹ l'eze ugwu mée lẹ nwugvu nshiji mée lẹ mkpula oshi, jakashihuru ajakashihu. ³ Unu tükö-gezhia ọnya-mgbeja whẹ nwukposhia, unu avụa ẹwhuru, whẹ doberu nsọ yọgiri-yọgiri, tsua itso Ashera whẹ ọku. Unu atükokwawho ntẹkpe agwa whẹ gbu-jishia egbujishi, t'e be ewhotahe ẹwha iya ewhota l'ẹka ono.

⁴ T'ọ b'ọ bükwa gẹ whẹ l'egudeje abarụ agwa whẹ eja bẹ unubedua l'e-gudeje abarụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu eja. ⁵ Iwhe unu l'e-mechia bụ t'unu chọo ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-họta l'ikfu unu l'owhu t'ọ bụru ẹka l'ee-dobe ẹwha iya, ya eburu iya eburu. Ọo ẹka ono bẹ unu l'e-jeje. ⁶ Ọ bụru ẹka ono bẹ unu l'e-wojeje ngwo-eja ọkpokota-iwhe-ọku mée ngwo-eja mmaanụ ọdo mée ụzo-lanụ-l'ụzo-iri unu mée iwhe ọdo, dụ iche, unu l'a-nụ iya mée iwhe unu kweru ụkwa anụnu mée iwhe onye tọru obu iya ama nke anụnu mée eswi yele atụru, bụ ivuruzo l'ẹwho ne iya. ⁷ Ọo l'ẹka ono bẹ unu lẹ ndibe unu l'a-nọduje l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ria iwhe. Unu etee ẹswa l'iwhe lile, unu kuberu ẹka nke ememe, nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bẹ gowaru ọnu-oma nụ unu.

⁸ T'ọ b'ọ bükwa g'anyi l'eme l'ẹka-a ntanụ bẹ unu l'emeje l'ẹka ono. L'ẹka-a bẹ onyenọnu l'atüköjekwa eme iwhe dụ iya ree l'ọnya nkiya. ⁹ Nkele unu teke erwudua ẹka unu l'e-dzuta ike, mbụ ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke l'eme tẹ ya nụ unu t'ọ bụru oke-iwhe unu.

¹⁰ Ọle unu -dalewho ọnyimu Jódanu je eburu l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tẹ ya nụ unu t'ọ bụru oke-iwhe unu ono, mbụ o -melewho unu nweru onwunu l'ẹka iwhe bụ ndu ọhogu unu, bụ ndu buwheru unu mgburumgburu nke ọwhu bụ l'unu bu lẹ ntusaru-ẹhu; ¹¹ ọo nteke ono bẹ unu l'e-wotaje iwhe ono, mu tọru unu iwu iya gude bya l'ẹka ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-họta t'e dobe ẹwha iya, t'ọ buru eburu bụ iya bụ ngwo-eja ọkpokota-iwhe-ọku mée ngwo-eja mmaanụ ọdo mée ụzo-lanụ-l'ụzo-iri unu mée iwhe ọdo, dụ iche, unu l'aa-nụ iya mée iwhe kagee ree l'iwhe unu nwe enwe, bụ iwhe unu kweru ụkwa l'unu l'a-nụ Onye-Nwe-Ọha. ¹² Ọ bụru l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bẹ unu l'a-nọduje ete ẹswa. Unubedua l'onwunu; l'unwu unu unwoke mée unwu unu unwanyi mée ohu unu unwoke mée ohu unu unwanyi mée ndu Lívayi ono, bu lẹ mkpụkpu unu, bụ ndu l'adụa alị, rwuberu whẹ nụ, t'ọ dụ iwhe whẹ ke-taru t'ọ bụru oke-iwhe whẹ. ¹³ Unu kwabekwaru onwunu ọnya t'ọ b'ọ bụlewho ẹka unu whuru, unu eje je anọdu iya gbaa eja ọkpokota-iwhe-ọku. ¹⁴ Ọo ẹka Onye-Nwe-Ọha l'a-họta l'ikfu unu nnanụ bẹ unu l'a-nọduje agba eja ọkpokota-iwhe-ọku ono. Ọ bụru l'ẹka ono bẹ unu l'a-tüköje iwhe lile-e, mu l'atụru unu l'iwu-a mekota.

¹⁵ Ọle ọbu, unu gbujukwa anụ, dụ unu ree taa lẹ mkpụkpu ẹka unu bu, mbụ iwhe bụ anụ, guru unu ẹgu atata. Ọo zhiawho gẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu gọ-beru unu ọnu-oma bụ g'unu l'e-gbuberu iya taa. Ndu l'aasọ nsọ mée ndu l'ete asọ nsọ nwekwaru ike whẹ ataa ya gẹ l'aatajẹ anụ mgbada, m'ọbu anụ umoro. ¹⁶ Ọo zhiawho t'unu ba atajẹ mmee ya, unu wushijekwaa ya awushi l'alị gẹ l'aawushije mini. ¹⁷ Unu ba anọdujekwa lẹ mkpụkpu unu ria ụzo-lanụ-l'ụzo-iri l'iwhe bụ akpuru iwhe unu, m'ọ bụ mmee unu, m'ọbu mmanụ unu, m'ọ bụ eswi yele atụru unu, bụ ivuruzo l'ẹwho ne iya, m'ọ bụ iwhe onye kweru ụkwa anụnu, m'ọ bụ iwhe madzụ tọru obu iya ama nke anụnu, m'ọ bụ iwhe dụ iche, a nuru anụnu. ¹⁸ Ọo l'iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bẹ unu l'aa-nọduje ria ya, mbụ l'ẹka ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-họta ono, bụ iya bụ unubedua mée unwu unu nwoke mée unwu unu nwanyi mée ohu unu nwoke mée ohu unu nwanyi mée ndu Lívayi, bu lẹ mkpụkpu unu. Unu nọdujekwa l'iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu tee ẹswa l'iwhe lile, unu kuberu ẹka nke ememe. ¹⁹ Unu kwabekwa ọnya t'unu ba akwasweru ndu Lívayi ọnya jeye g'unu l'a-nọberu l'alị unu ono.

²⁰ Nteke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu meru t'oge alị unu saa ọsa ẹgube ono, o kweru unu ụkwa iya ono, o -nweru onye ẹgu anụ gutaru, onye ọbu sụ l'anụ l'agu iya, t'ọ takwaa ya g'ọ guru iya. ²¹ Ọ -buru l'ẹka ọbu, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-họta t'ọ bụru ẹka l'oo-dobe ẹwha iya bẹ tenukaru ọnya, ọo ya bụ, unu

egbua eswi unu ọbu, m'ọ bu egbu unu ọbu, m'ọ bu aturu unu ọbu, bu iwhe Onye-Nwe-Ọha nuru unu egube ono, mu turu iya unu l'iwu nọdu le mkpukpu unu taa ya g'ọ guru unu. ²² Unu taa ya ge l'aataje anu mgbada; m'ọbu anu umoro. Ndu l'aaso nso mee ndu l'ete aso nso nwekwaru ike whẹ ataa ya. ²³ Ọo zhiawho t'unu kwaberu onwunu ọnya t'unu be eri mmee ya, nkele mmee bu ndzụ. Ọo ya bu, unu be erikwa ndzụ iwhe taa anu iya. ²⁴ Unu be erijekwa mmee iwhe. Unu wushijekwaa ya awushi g'ọo mini. ²⁵ Unu be erijekwa iya nke ọwhu iwhe l'a-duru unu le mma, duru unu unu, bu ndu l'etso unu etso; eshi-ọwhu unu l'eme iwhe kfulu nhamunha l'ọnya Onye-Nwe-Ọha. ²⁶ Ọle iwhe unu doberu Onye-Nwe-Ọha nso yele iwhe unu kweru iya ukwa iya be unu l'e-gudeje je l'eka, Onye-Nwe-Ọha l'a-hota. ²⁷ Eka unu l'a-gbaje eja okpokota-iwhe-oku, mbu anu ọbu l'onwiya yele mmee ya be bu l'ọnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu. Mmee anu ono be unu l'a-gbashije l'ọnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu ono, unu eworu anu iya taa. ²⁸ Unu dokwaa ọnya ndo, mekota okfu lile-e, mu l'ekfuru unu egube-e, mbu iwhe-e, mu l'atushiru unu l'iwu-a nke ọwhu l'ọo-duru unu le mma, duru unu unu, bu ndu l'etso unu etso jeye le gbururu, eshi-ọwhu unu l'eme iwhe kfulu nhamunha l'ọnya Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu.

²⁹ Nteke Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu l'e-me te whẹ chihu l'atatiwhu unu, mbu mba ge mba ha ono, unu l'eje onata ali whẹ ono, unu -natagele whẹ whọ ali ono buchia ya, ³⁰ unu kwabekwaru onwunu ọnya me a lagelewho ndu ono l'iyi l'atatiwhu unu, nke ọwhu l'ete akwaru unu ye l'onwu eka whẹ, mbu t'unu be ejejekwa okpa ishi agwa whẹ jilaha sụ: "Ndenu ge mba ge mba ha-a l'eshije abaru agwa whẹ eja, t'anyibedua wata ome ge whẹ l'emeje." ³¹ Unu ba abajekwaru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu eja egube whẹ l'abajeru agwa whẹ nkele ọo ejo akpamara ono, Onye-Nwe-Ọha kpọru ashị ono be whẹ l'emejeru agwa whẹ, mbu l'unwu whẹ unwoke mee unwu whẹ unwanyi be whẹ l'akpo-gejee oku nu agwa whẹ.

³² Sụa, unu dokwa ọnya risaa, mekotaje iwhe lile-e, mu l'aturu unu l'iwu-a. Unu be eyekwakwa iya iwhe, unu eje ewofu iya iwhe.

Ọbaru agwa ọha ọdo eja

13 Ọ -buru l'a nonyaaru, onye shi l'echilabo unu futa bya aburu onye nkfuchiru, m'ọbu nworo-nro, bya emelharu unu iwhe-ohubama, m'ọbu iwhe-awhuruleny; ² e megee, iwhe-ohubama ono mee iwhe-awhuruleny ono vua g'o kfulu iya, ọ bya ekfula haaru unu t'unu wata otso agwa ọdo jelahaaru iya ozhi, mbu agwa, unu l'ete amahawa; ³ unu ba angakwa nchi l'okfu onye nkfuchiru ono, m'ọbu nworo-nro

ono nkele ọ kwa adata be Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu l'adata unu te ya maru; unu gude-e obu unu g'ọ ha mee ndzụ unu g'ọha ye Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu obu? ⁴ Ọo Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu be bu onye unu l'a-nọ etso, buru iya kpu be unu l'a-nọ atsu egvu. Unu edobeje iwhe ọ turu l'iwu, eme iwhe o kfulu, unu ejeru iya ozhi, chiru ukfu kwee ya. ⁵ T'e gbukwaa onye nkfuchiru ono, m'ọbu nworo-nro ono egbu, o noo nkele iwhe o zhiru unu bu t'unu kwefu ike haa otso Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu, bu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu, gbafuta unu l'eka ono, unu shi buru ohu. Onye ono be iwhe l'ooome bu t'ọ kposhia unu t'unu be etso ọzo ono, Onye-Nwe-Ọha turu unu l'iwu t'unu tsoje. Ọ kwa egube ono be unu l'e-shi chigbua mgbashi l'igbo, o beru t'odo be eberu iya.

⁶ Ọ -buru l'ọo nwune ghu, mbu onye gu l'iya shi l'ewho lanu, m'ọbu l'ọo nwa ghu nwoke, ọdua l'ọo nwa ghu nwanyi, ọdua l'ọo nyee ghu ono, du ghu l'obu, ọdua l'ọo eguru ọnya ghu ono, gu l'iya nọ le ndzụ, be byakfutaru ghu nu le mpya bya emelaha te ya rata ghu t'unu je abalahaaru agwa ọdo eja, mbu agwa, l'itii mahawa, nna ghu whẹ ta amahawa iya, ⁷ bu iya bu agwa ndu ono buwheru unu mgburumgburu, mbu ndu ọwhu bu unu ntse mee ndu ọwhu bu unu otęnya, jeye l'eka, igwe beru ali beru. ⁸ Unu be ekwetakwa iwhe o kfulu, unu ba angakwaru iya nchi. Unu ba awbukwaru iya imiko. Unu be edobekwa iya ndzụ, unu eje edomikwa onye ọbu edomi. ⁹ Unu gbukwaa onye ọbu egbugbu. Te gubedua vuru ọzo dabẹ iya eka onwuu l'ehu, temenu ndu ọwhua ge whẹ ha abya eripyabewa iya ro. ¹⁰ Unu gude ewhuru tu-gbua ya, o noo nkele ọ choru ọzo, l'oo-shi mee t'unu gbereu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu azu, bu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu, bu eka, unu shi buru ohu. ¹¹ Ọo ya bu, nke ọwhu ndu Izurelu l'owhu l'a-nu iya tsulaha egvu, ya eje aduhe onye, l'e-mebaa njọ, du egube ono ọdo l'echilabo unu.

¹² Ọ -buru l'unu shi le mkpukpu lanu l'ime mkpukpu le mkpukpu ono, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu l'eme te ya nu unu t'unu buru ono nua ¹³ l'o nweru ndu ejo-madzụ, shi l'echilabo unu je achita ndu, bu le mkpukpu ono asuje: "Unu bya t'anyi je abalahaaru agwa ọdo eja," mbu agwa, unu l'ete amahawa, ¹⁴ unu kpakwaa ishi, nyochaa ya okpobe enyocha, dee ọnya le mini jia aji. Ọ -buru whọ l'ọo ezhi-okfu, mbu l'akpamara, du egube ono be meru nu l'echilabo unu, ¹⁵ ọo ya bu, unu egude ogu-igba gbushikota ndu bu le mkpukpu ono, unu gbugbushia ndu mkpukpu ono kpamu kpamu, shi nno woru whẹ nu Chileke. Iwhe lile, nọ iya nu je akpaa l'elwu be unu l'e-gude ogu-igba gbukota. ¹⁶ Iwhe lile, du le mkpukpu ono be unu l'avukota avuvu, bya akube le nggamgbo ọha. Unu atuko mkpukpu ono yele iwhe lile, nọ iya nu kpokota oku, t'ọ buru ngwo-eja okpokota-iwhe-oku, a nuru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu. Mkpukpu ono l'a-buru ikpozu

jeye lẹ gbururu, t'a bya l'atụ-whu iya azụ ọdo. ¹⁷ T'ọ bọ dụkwa iwhe ono, e doberu nke emebyishi, l'aa-whụ madzụ l'ẹka m'ọo nnanụ, nduge Onye-Nwe-Ọha ese-whu ọta-chịchichi ẹhu-eghughu iya azụ, meeru unu obu-imiko, mbụ nke ọwhu imiko unu l'a-dụ iya, ya emee unu t'unu kabaa l'igwe; ẹgube ono, o riburu iya nna unu whẹ lẹ nte, ¹⁸ m'ọ -bụkwaru l'unu meru iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kfulu; dobekota iwhe ọ tūru l'iwu t'e meje bụ iya bụ iwu-a, mu l'atūru unu ntanụ-a, bya emekwawho iwhe kfulu nhamunha l'enyā Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ono.

Nri, l'aasọ nsọ yẹle nri, l'aata asọ nsọ
(Liv. 11:1-47)

14 Ọo unu bụ unwu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu. Unu be ebyijekwa onwunu ọnya l'ẹhu, unu eje akpūshijekwa onwunu ẹgbushi l'ọnu iwhe, nteke unu l'akwa onye nwuhuru anwuhu. ² Nkele unu bụ mba, dūru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nsọ, tē-menu Onye-Nwe-Ọha họtawaa unu dobe t'unu buri mba, ya nwe enwe l'iwhe bụ ndu mgboko l'owhu.

³ Unu be erijekwa iwhe l'aasọ nsọ. ⁴ Ọ waa bụ anụ, unu l'e-rije anụ iya: eswi, atūru, egghu, ⁵ ele, anyigo, egghu-ọswa, atsū mēe atūru-ọswa. ⁶ Unu riye iwhe bụ anụ, nweru njakata-ọkpa, buri anụ, l'anwafutaje nri tawhu azụ. ⁷ Ọle ọbu, ọwhu unu l'ẹte erijedu l'ime anụ ono, l'anwafutaje nri tawhu azụ ono m'ọ bụ ọwhu nweru njakata-ọkpa ono bē bụ: inya-kamelu, nggama mēe nchi-ògbà. Whẹ bụ anụ, l'anwafutaje nri tawhu azụ, ọle whẹ te enwedu njakata-ọkpa. Unu je l'a-nọ asọ whẹ nsọ ⁸ Ezhi bē nweru njakata-ọkpa, ọle ọ tōo nwafutajedu nri tawhu azụ. Unu jekwawho l'a-nọ asọ iya nsọ. Unu ba atajekwa anụ iya, unu eje ebyijekwa ẹka l'odzu iya.

⁹ Iwhe bu lẹ mini, unu l'e-rije bụ iwhe nweru mkpọ yẹle ẹkiri. ¹⁰ Ọwhu mkpọ yẹle ẹkiri l'adua, unu be erikwa iya, unu sojekwa iya nsọ.

¹¹ Iwhe bụ ẹnu l'ẹte asọ nsọ bē unu l'e-rije. ¹² Ọle ọwhu unu l'ẹte erijedu bụ: ugo, udele, udele-ojii, ¹³ egbe, agụ-ivu l'udu iya l'udu iya, ¹⁴ uwhegu l'udu iya l'udu iya, ¹⁵⁻¹⁷ mgbashi-ujiku, udukufuku, golu, ukpongwere l'udu iya l'udu iya, ugo-mini, iyi-kpororo, ¹⁸ eze ọku-eswi-uda, apyarū-n-whoko, ovu mēe utsu-nwankuta.

¹⁹ Iwhe bụ ogu, furu ẹba bē unu l'a-nọ asokota nsọ, unu be erijekwa iya. ²⁰ Ọle iwhe bụ iwhe furu ẹba, l'ẹte asọ nsọ bē unu l'e-rije.

²¹ Unu be erijekwa iwhe nwuhuru anwuhu. Ndu unu l'a-nuje iya bē bụ ndu lwarū alwa, bu lẹ mkpukpu unu tē whẹ ria. Ọdua, unu eree ya ndu ọha ọdo. Nkele un-ubedua bukwa ndu dūru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nsọ.

Unu be egudejekwa mini-ẹra ne egghu shia nwa iya.

Ụzo lanụ l'ụzo iri

²² Unu nujekwa ụzo-lanụ-l'ụzo-iri l'iwhe lile, unu kpatarū l'okfu unu awha g'awha ha. ²³ Ọo l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ẹka ono, l'ọo-hota dobe ẹwha iya, buru iya eburu bē unu l'a-nọduje ria ụzo-lanụ-l'ụzo-iri ono, bụ ọwhu unu nūru l'akpuru iwhe unu mēe lẹ mēe unu mēe lẹ mmanū unu mēe anū ivuruzo, shi l'eswi unu mēe l'eghu yẹle l'atūru unu, nke ọwhu unu l'e-shi nno nwuta ọtsu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu egvu ntekenteke. ²⁴ Ọ -buri l'ụzo bē tenukaru unu ẹnya nke ọwhu bụ lẹ nteke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu gōru ọnu-oma nū unu, unu ta adū ike gudekota ụzo-lanụ-l'ụzo-iri ono jerwua ẹka ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-hota dobe ẹwha iya nkele o teru unu ẹnya ²⁵ ọo ya bụ, unu eree ya ere, reta iya okpoga, pyipyabe iya l'ẹka gude jeshia ẹka ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-hota. ²⁶ Unu rwulewho ẹka ono, unu egude okpoga ọbu mee iwhe dū unu ree, nmaa ya eswi, m'ọbu zūa ya atūru, m'ọbu gaa ya mēe, m'ọbu zūa ya iwhe-angungu ọdo, l'atsū atsū mēe iwhe bụ-zhiawho iwhe dū unu ree. Unu nōdu l'iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ẹka ono ria ya tee ẹswa unu lẹ ndibe unu. ²⁷ Unu ba akwaswekwaru ndu Lívayi, bu lẹ mkpukpu unu ẹnya, eshi-ọwhu l'odua ali, rwuberu whẹ nū, t'ọ dū iwhe whẹ ketaru t'ọ buri oke-iwhe whẹ. ²⁸ Lẹ ngvucha awha ẹto, futaru nū, unu chitakotaje ụzo-lanụ-l'ụzo-iri l'iwhe shi l'iwhe unu meberu l'ali l'awha ono bya akube l'ẹka, l'aa-kwakobegge ya lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu unu, ²⁹ nke ọwhu whẹ l'a-byaję bya erijishia ẹwho, mbụ ndu Lívayi, bụ ndu l'adua ali, rwuberu whẹ nū, t'ọ dū iwhe whẹ ketaru t'ọ buri oke-iwhe whẹ mēe ndu lwarū alwa mēe ndu nna whẹ l'anọhee mēe unwanyi-mbunu, bụ ndu bukota lẹ mkpukpu unu. Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu agōru ọnu-oma nū unu l'iwhe lile, unu kuberu ẹka nke ememe.

Awaha o-nweru-onwonye
(Liv. 25:1-7)

15 Lẹ ngvucha awaha ẹsaa, futaru nū, unu hajekwaa ugwo, e ji eji t'ọ laa nno. ² Gẹ l'ee-shije eme nke ọha ugwo ọbu t'ọ laa bụ ọwa: T'onye jeru ibe iya ugwo hajekwaaru iyę ya. T'ọ bọ natajekwa onye Ízurelu ibe iya; m'ọbu nwune iya ugwo ono nkele iwhe e kuru awha ono bụ awaha, Onye-Nwe-Ọha sūru t'ugwo laa. ³ Ugwo onye ọha ọdo ji ghu bē l'ii-nata, ọle ọwhu nwune ghu ji ghu bē l'ii-ha t'ẹka ghu lufu iya.

⁴ Ọ t'ọ dükwa onye bya l'a-buru onye ukpa l'echilabo unu nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-gōru ọnu-oma nū unu l'ali ono, l'oome tē ya nū unu t'ọ buri oke-iwhe unu ono, ⁵ m'ọ -bụkwaru l'unu l'emeje iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kfulu, dee ẹnya lẹ mi-

ni emekota iwhe o tūru l'iwu t'e meje bụ iya bụ iwhe-e, mu l'atūru unu ntanū-a. ⁶ O noo nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-gōru ọnu-oma nū unu egube ono, o kweru iya unu l'ụkwa. Unu l'e-jeje ikpoto mba ụgwō, ọle unubēdua te ejitadu ụgwō. Unu l'a-būru ishi chja ikpoto mba, ọle whēbedua ta abūdu ishi achī unubēdua.

⁷ Ọ -būru l'o nweru nwune unu, bụ onye ụkpa, unu l'iya tūkoru buru lē mkpūkpu lanū l'alī ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tē ya nū unu; t'obu ba anmakwa unu mkpigbi, unu be ekekwaru nwune unu ono, bụ onye ụkpa ono ẹka unu ngvu. ⁸ Iwhe unu l'e-mechia bụ t'unu sajēru iya ẹka asa jee ya ụgwō, l'asūru iya ome mkpa iya; o beru mkpa iya ọbu ha ọha agha. ⁹ Unu kwabēkwaru onwunu ẹnya t'oriri l'abēe l'iwhe ba agbatajē unu l'uche, nke t'unu sū woo l'awha nke ẹsaa bụ iya bụ awha, l'aa-ha ụgwō t'ọ laa dūakwa ntse, shi nno tachiaru nwune unu ono, nọ lē mkpa ono iwhe, jī-ka l'unu ta anūdu iya iwhe. Ọo-ryakukwa Onye-Nwe-Ọha tuku unu, ya abūru unu ome iwhe-dū-ēji. ¹⁰ Unu gudejekwa obu unu nū iya iwhe o sūru t'unu nū iya, unu ba agūjekwa áwhū nteke unu l'anū iyē ya nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'e-kwobekwa nke iwhe ono, unu nūru iya gōru ọnu-oma nū unu l'iwhe lile, unu l'eme eme mēe l'iwhe lile, unu yeru ẹka unu nke ememe. ¹¹ O noo lē ndu ụkpa ta abyakwa l'agvū agvū l'alī-a. Ọ būru iya meru, mu l'atūru iya unu l'iwu asuje, unu sajēkwaaru unwune unu ẹka asa ye lē ndu nọ lē mkpa mēe ndu bụ ndu ụkpa l'alī unu ono.

O-nweru-onwonye nke ndu bụ ohu

(Awụ. 21:1-11)

¹² Ọ -būru l'o nweru onye Híburu ibe ghu, i gbarū ohu, mbū nwoke ọdua l'ọo nwanyj, o jewaru ghu ozhi awha ishii, o -bekwa lē nke ẹsaa hakwaa ya t'ọ laa je enweru onwiya. ¹³ I halē iya whō o nweru onwiya ono, ba agbabēkwa iya ẹka ọto t'ọ laa. ¹⁴ Kwatakwa saa ẹka asa, shi l'elwu ghu mēe lē balī ghu mēe lē mmēe ghu, nū iya iwhe. Ọo gē Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu gude gō-beru ọnu-oma nū ghu bē l'iji-nū iya iwhe. ¹⁵ Unu nyatakwa l'unu shi būru ohu l'alī Íjiputu, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bya agbafūta unu. Ọo ya meru g'o gude mu l'atūru unu iwu-a ntanū.

¹⁶ Ọle ọ -būkwanuru l'ohu ono sūru ghu lē ya ta alū-fudu ghu l'ẹka nkele o yeru ghu obu; yee ndibe ghu obu, tēmenu ọnodu dūru gū l'iya lē ree ¹⁷ ọo ya bụ, gū ewota oleji dobe iya nchī lē mgbo kpō-fua, ya abūru ohu ghu jeyewaroya. Ọ kwawhō nno bē l'ii-me onye bụ ohu ghu lē nwanyj. ¹⁸ T'ọ bō tsūkwa ghu l'ēhu gē l'ii-me haa ya t'o nweru onwiya nkele ozhi, o jeru ghu awha ishii bē kakwa shii ugbo labō amamē ozhi onye e butaru ebuta gege ejeru ghu. Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu l'a-gōkwaru ọnu-oma nū ghu l'iwhe lile, l'iime eme.

Anū, vu ụzo waa ẹkpa-nwa

¹⁹ Ọwhu, bụ okee ya l'iwhe bụ nwa eswi unu mēe atūru ye lē eghu unu nwūru, bē unu l'e-dobekotaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nsō. Unu be egudejekwa oke-eswi vu ụzo waa ẹkpa-nwa ne iya l'eswi unu eje ozhi l'ēgu. Unu be eghebushijekwa atūru, vu ụzo waa ẹkpa-nwa l'atūru unu ēji l'ēhu. ²⁰ Awaha g'awha ha t'unu lē ndibe unu tajēkwa anū iya l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ẹka ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-hōta. ²¹ Ọle, ọ -būkwaru l'orwu dū anū ono l'ēhu, mbū l'ọ bụ ngvūru, m'obu l'ọtso ishi, m'ọ kwanū l'o nweru ẹka ọdo, orwu dū iya l'ēhu nke ēji ēji, unu be egudekwa iya gbaarū Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ngwo-ēja. ²² Unu nọdukwa l'ibe unu taa anū ono. Onye l'aasō nsō ye lē onye l'ēte asō nsō nwekwaru ike whē ataa ya. Unu tajēe ya egube ono, l'aatajē anū mgbada m'obu anū umoro. ²³ Unu be erijekwa mmee ya. Unu wūshijekwaa ya awūshi l'alī g'ọo mini.

Oge O-je-ghata

(Awụ. 12:1-20)

16 Unu rijee oge O-je-ghata nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'onwa Abyibu, o noo nkele ọo l'onwa Abyibu bē Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu dufutaru unu l'alī Íjiputu l'enyashi. ² Unu gbajēkwaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ngwo-ēja O-je-ghata. Unu gbujee atūru, m'obu eghu, m'obu eswi gude gbaa ẹja ono l'ẹka Onye-Nwe-Ọha l'a-hōta dobe ẹwha iya buru iya eburu. ³ Unu be egudejekwa buredi, e yeru iwhe l'ekoje buredi taa ya. Abalī ẹsaa bē unu l'a-tajē buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, bụ iya bụ buredi iwhe-ọtsulanu. O noo nkele ọo ẹwhuru-ọku bē unu gude fūta l'alī Íjiputu. Unu meje ya nno jeye gē unu l'a-nō-beru, shi nno anyatajē mbōku ono, unu shi lē Íjiputu fūta. ⁴ T'a ba awhūkwa iwhe l'ekoje buredi l'ẹka unu l'alī unu l'owhu l'ime abalī ẹsaa ono. O nokwawho g'anū whō, unu gburu l'urwēnyashi abalī mbū whō l'ēte adūje fūta ụtsu.

⁵ Unu ba anōdujekwa lē mkpūkpu lē mkpūkpu unu, bụ ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-nū unu gbaa ẹja O-je-ghata ono. ⁶ T'ẹka, unu l'anōduje gbaa ya bükwaru ẹka ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-hōta dobe ẹwha iya buru iya eburu. Ọo l'ẹka ono bē unu l'a-nōduje gbaa ẹja O-je-ghata ono l'urwēnyashi, mē ẹnyanwu ladēlewho l'ishi, l'oge nteke ono, unu shi l'alī Íjiputu fūta. ⁷ Ọo ahūhu bē unu l'a-hūje anū iya taa l'ẹka ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-hōta. O -rwua l'utsu iya, unu ajīkobe lashia ibe unu. ⁸ Abalī ishii bē unu l'a-tajē buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, o -rwua lē mbōku nke ẹsaa, unu edzukoo l'iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu. Unu be ejejekwa ozhi mbōku ono l'owhu.

Ori-oge idzu

(Awụ. 34:22; Liv. 23:15-21)

⁹ Unu gụtaję idzu † ęsaa dobe. Nteke unu l'a-wataję ọgu idzu ęsaa ono bụ nteke ono l'aawataję obu witi. ¹⁰ O noo nteke unu l'e-rijeru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu Oge-Idzu. Unu ewotaję iwhe zụru unu nkwe l'obu bya anụ lęge Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu gọ-beru unu ọnu-ọma. ¹¹ Unu nọdujekwa l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu tee ęswa l'ęka ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-họta dobe ęwha iya, buru iya eburu, mbụ unu l'ụnwęgirima unu unwoke męe ụnwanyi męe ohu unu unwoke męe ụnwanyi męe ndu Lívayi, bu lę mkpụkpu unu męe ndu n-lwamụnlwa męe ndu l'ete enwe nna męe ụnwanyi-mbunu, bụ ndu nọ l'echilabọ unu. ¹² Unu nyatajękwa l'unu shi bụru ohu l'alí Íjiputu, unu asajękwaa ęnya lę mini mekotaję iwhe-e, mu tọru ọkpa iya-a.

Ori-Oge Ime-Mkpu

(Liv. 23:33-43)

¹³ Abalí ęsaa bę unu l'e-rije oge-ime-mkpu mę unu chifutagelewho balí unu, kụta-gee mmęe unu. ¹⁴ Unu tejekwaa ęswa nteke unu l'eri oge ono, unubędua męe ụnwęgirima unu unwoke męe ụnwanyi męe ohu unu unwoke męe ụnwanyi męe ndu Lívayi męe ndu n-lwamụnlwa męe ndu l'ete enwee nna męe ụnwanyi-mbunu, bụ ndu nọ l'echilabọ unu. ¹⁵ Abalí ęsaa bę unu l'e-rijeru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu oge ono l'ęka Onye-Nwe-Ọha l'a-họta. Nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-gọru ọnu-ọma nụ unu l'iwhe unu setaru eseta g'ọ ha męe iwhe lile, unu kụberu ęka nke ememe. Nke ọwhu ęhu l'a-tso unu ụtso tsofu iya unu l'ishi.

¹⁶ Ugbo ęto l'awha bę unwoke unu l'owhu l'a-byaję l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ęka ono, l'ọ-họta. Whę l'a-byaję l'ori Oge buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi męe l'ori Oge idzu męe l'ori Oge ime-mkpu. Tę whę ba agbajękwa ęka bya l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha. ¹⁷ Onye nọnu l'e-wotaję iwhe lęge ike beru iya bya anụ. Ọo gę Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu gọta-beru unu ọnu-ọma bę unu l'a-nụ-bejeru.

Ọhota ndu ikpe

¹⁸ Unu họtakwa ndu l'a-bụ ọgbo-ikpe męe ndu l'a-bụ ishi ikfu g'ikfu unu ha, unu họo whę lę mkpụkpu gę mkpụkpu ha ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tę ya nụ unu. Ndu ono, l'a-buru ndu l'e-kpejeru ndu Ízurelu ikpe, kfuru nhamunha. ¹⁹ Unu be ekpejekwa ikpe l'ụzo gberu nggọ, unu be ebujekwa madzụ ęnya l'iwhu ekpe iya ikpe. Unu be erikwa n-wọlazụ lę n-wọlazụ l'ekpuchijekwa onye marụ ágụ ęka l'ęnya,

† Ọo abalí ęsaa bę bụ idzu owhu lę Híburu.

l'oomejekwawho t'okfu onye dụ chiriri dụ ghajọ-ghajọ-ghajọ. ²⁰ T'ikpe, kfuru nhamunha bụkwaru iwhe unu l'a-nọduje l'ozo iya kpelekengu-kpau nke ọwhu unu l'a-nọdu ndzụ, keta alí ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tę ya nụ unu.

Ọbaru agwa ęja

²¹ Unu ba akpọbejekwa itso Ashera lę mgboro ęnya-mgbeja, unu doberu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu. ²² Ya adubukwa ęwhuru, unu l'e-dobeje nsọ wata agwagwa, bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kpọru ashí.

17 Unu be egudejekwa oke-eswi, m'ọbu aturu, ọruwu dụ l'ęhu, ọdua l'ọo ọwhu nweru ntupo bya ọgbaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ęja nkele ọo akpamara b'ọ bụ l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu.

² O -nweru nwoke; ọdua l'ọo nwanyi, unu l'iya bu lę mkpụkpu lę mkpụkpu ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tę ya nụ unu ono, bụ onye a whuru l'ęka l'oome ejo-iwhe l'ęnya Chileke, mbụ onye mebyiru ọgbandzu Chileke ³ onye ọbu shi nno gwalahaa agwa ọdo balahaaru iya ęja, abaru ęnyanwu ęja, ọdua l'ọo ọnwa, ọdua l'ọo kpokponde, bụ iwhe mu buchiru ebuchi, ⁴ a -bya ekfuaru iya unu, unu nụ ya, unu kparwekwaa ishi iya akparwe. Ọ -buru l'ọo ezhi-okfu, tęmenu a kata iya ęka kata iya ọkpa l'ęgube akpamara ono b'e meru l'alí Ízurelu ⁵ ọ kwa iya bụ, unu akpata onye ọbu, meru ejo-iwhe ọbu, m'ọbu nwoke, m'ọbu nwanyi kpufu l'ọnu-abata mkpụkpu unu gude ęwhuru tų-gbua ya t'ọ nwuhu. ⁶ Tęmenu e kpee madzụ nkfugbu bę l'aa-duje ębo m'ọbu ęto gbaa ya ęka-ebe. Tọ bọ dukwa onye l'ee-gbu m'ọ bụru onye lanu l'agba iya ęka-ebe. ⁷ Ọo ndu ęka-ebe ọbu l'e-vu ụzo daa ya ęka ọnwu l'ęhu, tęmenu ndu ọwhua gę whę ha eripyabewa iya rọ. Ọo ęgube ono bę unu l'e-shi chigbua mgbashí l'igbo, o beru t'odo be eberu iya.

Ụlo-ikpe

⁸ Ọ -buru l'okfu bę dafutaru nụ, mbụ okfu l'e gburu ọchi t'e gbu, m'ọ bụ okfu l'e tsuru madzụ iwhe t'e tsu, ọ -buru okfu l'ada l'ibe unu, ọ -karia unu ęka ekpekpe, unu tųgbukwaa je l'ęka ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-họta, ⁹ jekfu ępa Lívayi, bụ ọgbo l'agba-je ęja nụ Chileke męe onye ikpe, nọ l'okwa nteke ono, kpata whę ishi iya tę whę kaa gę l'ee-bu ikpe ono.

¹⁰ T'onye e kperu ikpe iya mekwaa ęgube a nọdu l'ęnya ęka ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-họta ono kpebua. Unu sakwaa ęnya lę mini mee iwhe whę sụru t'e mee.

¹¹ Unu tųkokwa iwu, whę turu unu męe ikpe, whę kperu unu mekota. Ba adukwa okfu, whę kfuru unu, unu l'a-ha melahaa iwhe ọdo. ¹² Onye jikaru iwhe onye l'agbaję ęja nụ Chileke ono, nọ l'ęka ono ejeru Onye-Nwe-

Ọha, bụ Chileke unu ozhi kfuru iya yele iwhe onye ikpe ono kperu bę l'ee-gbu egbu. Ọo egube ono bę unu l'eshi chigbua mgbashị l'igbo, o beru t'odo bę eberu iya l'alị Ízurẹlu. ¹³ Nke ọwhu ndu ọdo l'a-nụ iya tsuhu egvu, ya aduhe onye bya l'e-mebaa iwhe dụ egube ono ọdo.

Ọhota Eze

¹⁴ Unu rwulewho l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tẹ ya nụ unu, unu natalẹ iya whọ buru, unu kfulahaa sụ: "Unu t'anyi họtta eze, l'a-chị anyi g'ọo mba gę mba ha ono, nọ-whokotaru anyi mgburumgburu." ¹⁵ T'onye unu l'a-tụ ẹka bụbukwaaru onye Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu họtaru. T'ọ bụkwaru onye lanụ l'echilabọ ndu Ízurẹlu ibe unu bę unu l'a-họtta t'ọ buru eze unu. Unu ba atụkwa onye ọha ọdo ẹka t'ọ chije unu, mbụ onye l'ete abụa onye Ízurẹlu. ¹⁶ T'ọ bụkwaru onye l'ete achiko inya akuberu onwiya, buru onye l'ete eme tẹ ndu Ízurẹlu dawhu azụ lẹ Íjiputu, nduge o nwebaaru inya, eshi-ọwhu Onye-Nwe-Ọha kfuwaru iya unu sụ: "Unu ba adawhuhekwa azụ l'ẹka ono ọdo." ¹⁷ Ya bụkwaruwho onye l'ete alushi igwe nwanyi, a nonyakwaa nụ ẹgò swee ya. T'ọ bụkwaru onye l'ete achiko mkpọla-ododo mee mkpọla-ọcha kuberu onwiya. ¹⁸ Ọ -nọdulewho l'oshi-eze buru eze ono, t'ọ wotakwa ẹkwo, a gwọru agwọ tuko iwhe dụ l'iwu-a dekotaru onwiya, bụ ọwhu shi l'ekwo ono, dụ l'ẹka ẹpa Lívayi, bụ ọgbo l'agbaję eja nụ Chileke. ¹⁹ Oo-dokubeje iya onwiya, ya aguje iya mbọku mbọku jeye nteke l'ọo-nọberu, shi nno nwuta ọtsu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke iya egvu, edobekota iwhe lile iwu ono kfuru yele iwhe ọ tọru ọkpa iya t'e tsoje. ²⁰ Nke ọwhu l'ootoo nọ anyaru unwune iya ekemeke mee nke ọwhu l'ootoo parụ iwu ono haa melahaa iwhe ọdo. Nke ọwhu ọbu eze iya l'akpọliberu akpọliberu yele unwegirima iya l'alị Ízurẹlu.

Oke, rwuberu ndu Lívayi, bụ ọgbo l'agbaję eja nụ Chileke

18 Ndu Lívayi, bụ ọgbo l'agbaję eja nụ Chileke, mbụ ikfu Lívayi l'owhu bę l'ete ahędu oke-alị, tọ dụ oke-iwhe, l'e-rwube whę nụ l'alị Ízurẹlu. Iwhe whę l'e-gude buru bę bụ iwhe e gude agbarụ Onye-Nwe-Ọha ngwo-eja, a kpọru ọku, ọo ya bụ oke-iwhe whę. ² Whę te enwedu oke-iwhe g'ọo unwunna whę, ọo Onye-Nwe-Ọha bę bụ oke-iwhe whę nweru, lę g'ọo kweru whę iya l'ụkwa.

³ Oke, l'e-rwubeje ndu l'agbaję eja nụ Chileke nteke ndu Ízurẹlu gude oke-eswi m'ọ bụ aturu bya ọgbaru Onye-Nwe-Ọha eja bụ: ẹka iya mee agba iya mee okfuru iya. ⁴ Iwhe ọdo, unu l'a-nuje whę bụ akpuru iwhe unu vu ọzo buta mee mmęe ọwhuu mee mmanụ unu yele ẹji mbụ, unu ghebushiru l'aturu unu. ⁵ Nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu shiwaal'ikfu unu l'owhu họtta whę, whę l'ẹpa whę tẹ whę kfujeru l'iwu

Onye-Nwe-Ọha gude ẹwha iya jejeru iya ozhi nteken-teke.

⁶ Ọ -buru l'onye Lívayi bę shi l'ẹka o bu l'ibe unu l'alị Ízurẹlu l'owhu, gude g'ọo gururu iya byatashia ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke l'a-họtta, ⁷ t'ọ gudekwa ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke iya jee ozhi g'ọo ndu Lívayi ibe iya, bụ ndu l'eje ozhi l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha l'ẹka ono. ⁸ T'oke whę bụjekwaru iwhe lanụ l'iwhe gbarụ whę nụ, t'a gufukwa iya iwhe yębedua nataru l'iwhe e retaru l'oke-iwhe nna iya whę.

Unu be etsokwa ẹka ndu l'ete amaa Chileke

⁹ Unu -bahulewho l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tẹ ya nụ unu ono, t'unu ba anwukwa ome akpamara ono, ndu mba gę mba ha ono l'eme. ¹⁰ T'a ba awhukwa onye l'akpọ nwa iya nwoke m'ọ bụ nwa iya nwanyi ọku gude agba eja l'echilabọ unu. T'ọ bọ dukwa onye l'a-nọ agba eja m'ọ bụ onye l'eme amamanshi, m'ọbu onye l'agba eja, m'ọbu onye l'ada lę mgbashị. ¹¹ T'ọ bọ dukwa onye l'e-keje oswe, ya adukwa onye l'e-jeje njita l'ẹka maa, ya adukwa onye l'a-bụ jibya, ya adukwawho onye l'e-jeje l'ọnu-ụwa. ¹² Nkele onye mekwaru egube iwhe ono bę kwa akpamara bę l'ooome l'iwu Onye-Nwe-Ọha. Ọo egube akpamara ono bę meru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'achifu mba gę mba ha ono l'iwu unu. ¹³ Unu bụkwaru ndu ọta l'adua lę ndzụ whę l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nọ.

Onye nkfuchiru, dụ g'ọo Mosisu

¹⁴ Mba gę mba ha ono, unu l'eme t'unu nata alị whę ono l'anoje anuru ndu l'eme amamanshi mee ndu l'agba eja okfu. Ọle unubedua bę Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu te ekwedu t'unu mee nno. ¹⁵ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'e-shi l'echilabọ unu, mbụ l'echilabọ unwunna unu gędegede hofutaru unu onye nkfuchiru, l'a-dụ g'ọo mu. Ọo onye ono bę unu l'a-nujeru okfu.

¹⁶ Ọo zhiawho iwhe ono bę unu kfuru nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ugvu Horebu mbọku ono, unu dzuru edzumedzu, nteke ono, unu sụru: "Byiko t'anyi ba anuhenu olu-okfu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi, anyi awhuhenu eze ọku-a ọdo nke ọwhu anyi l'ete anwushihu." ¹⁷ Onye-Nwe-Ọha sụ mu: "Whę kfuzhikwaru ekfuzhi l'iwhe whę kfururu. ¹⁸ Mu l'e-wofutaru whę onye nkfuchiru, dụ g'ọo gubedua l'echilabọ unwunna whę. Mu eworu okfu mu ye iya l'ọnu, ya atuko iwhe mu kfururu iya kfukotaru whę. ¹⁹ Iwhe bụ-zhia onye l'ete angabę nchị l'okfu mu ono, l'oo-gude ẹwha mu ekfu, bę mu l'a-ji oji nkwenkwe. ²⁰ Ọle, onye nkfuchiru wata ọkpa ngganga gude ẹwha mu kfulahaa okfu, mu l'ete ekfua, m'ọbu gude ẹwha agwa ọdo kfulahaa, onye nkfuchiru ọbu bę l'ee-gbukwa egbu."

²¹ Unu nwekwaru ike unu ajia onwunu sụ: “?Ndehunu g'anyi l'e-shi maru nkfuchiru owhu l'ete abua Onye-Nwe-Oha kfulu iya?” ²² Onye nkfuchiru -gude ewha Onye-Nwe-Oha ekfu iwhe, o -buru l'iwhe ono, l'ookfu te eredu, m'okwanu l'o to dudu le g'o kfulu iya, o ya bu l'okfu ono ta abudu Onye-Nwe-Oha be kfulu iya nu. Oo onye nkfuchiru ono be gude ngganga kfu ya. Unu ba atsujekwa egube onye ono egvu.

Mkpukpu, onye gburu madzu l'a-gbabaje zeeru ndzu
(Ogu 35:9-28; JOSH. 20:1-9)

19 Nteke Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu meleruwho te mba ge mba ono chihu, mbu ndu ono, l'oome te ya nu unu ali whe ono, unu -natagele whe who ali ono buchishia mkpukpu ge mkpukpu whe ha mee ulo g'ulo whe ha, ² unu hofutakwa mkpukpu eto dobe iche l'echilabo ali ono, Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu l'eme te ya nu unu t'o buru nkunu ono. ³ Unu gude aka unu kee ali ono, Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu l'eme te ya nu unu t'o buru nkunu uzhi eto. Oke ali ono whe eto l'e-nwekota mkpukpu, l'a-buru a-gbabe-e-zeeru-ndzu nnanu nnanu. Unu kpakwaa oji t'o lufu l'eka ono, nduge onye gburu madzu agbajeru laa ya.

⁴ O waa g'onye gburu ochi gbaru laa l'eka ono l'e-me dzota ndzu iya ndowa: O -buru le madzu be gburu ibe iya l'amaga ama l'ebe abu le yele onye obu be duhawaa l'okfu, ⁵ du ge le madzu yele ibe iya li eje l'oswa owata nkụ, o halia ogbunku gbua nke kpongu te ya gbutsua oshi, ire ogbunku ono kofu l'ishi iya nahu je atugbua onye ono yele iya li ono, t'onye obu gbaru l'ashia mkpukpu lanu l'ime mkpukpu eto ono je adzota ndzu iya. ⁶ Odumeka be onye ogwata ugwo ochi l'e-gudekwa ovuma tsokfuru onye ono, gburu ochi ono gbaru iya je egbua ya, nkele uzo teru enya, l'ebe abu l'onye ono be gbaru t'o nwuhu, eshi l'abua le yele onye owhu duhawaa l'okfu. ⁷ Oo ya meru g'o gude mu l'aturu iya unu otu iwu t'unu hofuta mkpukpu eto dobe iche.

⁸ O -buru le Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu be meru t'oge ali unu saa osa egube ono, o riburu iya nna unu whe le nte, bya anukota unu iwhe bu ali ono, o kweru ukwa le ya l'a-nu nna unu whe ono, ⁹ m'o -buruwho l'unu l'e-dobekota iwu lile-e, mu l'aturu unu ntanu-a, shi nno ye Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu obu, etso uzo iya ntekenteke, oo ya bu, unu eyekwaba mkpukpu eto odo le mkpukpu ono, ¹⁰ nke owhu ndu l'adua iwhe whe meru l'ete alaje l'ochi l'ali unu ono, Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu l'a-nu unu t'o buru oke-iwhe unu, shi nno mee t'ikpe ochi tukoru unu l'ishi.

¹¹ Oe o -buru le madzu be okfu duru yele ibe iya, o je akwaberu iya l'uzo, tsoo iya ugu, merwua ya ehu nke owhu bu l'o nwuhuru anwuhu, onye ono gbalaa lashia

mkpukpu ono nnanu, ¹² te ndu bu ogurenya mkpukpu iya zhikwaa t'e je akputa iya l'eka ono kpee onye ogwata ugwo ochi t'o gbua. ¹³ Unu ba awhukwaru iya imiko, unu wofukwa ikpe ochi onye l'adua iwhe o meru l'ali Izurelu nke owhu l'oo-duru unu le mma.

Iwhe e gude kpa ali

¹⁴ Unu be ewofujekwa ewhuru, e gude kpaaru unu le madzu ibe unu oge ali, mbu iwhe ono, ndu-ichee meru l'ali ono, Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu l'a-nu unu t'o buru oke-iwhe unu.

Ogba aka-ebe

¹⁵ Unu be egudejekwa aka-ebe onye lanu gbaru nmaa madzu ikpe iwhe du eji, a suru l'o meru; m'obu okfu, a suru l'o kpataru. T'o bukwaru aka-ebe, umadzu labo; m'obu umadzu eto gbaru be l'ee-gudeje bua ikpe onye obu. ¹⁶ O -buru le madzu gude eregede gbalahaa ibe iya aka-ebe ugho, shi nno tukobe iya iwhe du eji, l'ete omee, ¹⁷ t'uzhi madzu labo ono, okfu l'adaru lufutakwa bya akfuru l'iwu Onye-Nwe-Oha mee l'iwu ndu l'agbaje aja nu Chileke mee ndu ikpe, bu ndu no l'okwa nteke ono. ¹⁸ Te ndu ikpe ono kparwekwaa ishi akparwe. O -buru l'ekebe ono bu ejire, mbu l'oo ejo ntukobe b'o tukoberu ibe iya l'iwhe l'ete omee, ¹⁹ t'o bukwaru iwhe ono, o gbaru l'ego l'ee-me ibe iya ono be l'ee-me yebedua. Oo egube ono be unu l'e-shi chigbua mgbashi l'igbo, o beru t'odo be eberu iya. ²⁰ Nke owhu ndu odo l'a-nu iya tsuhu egvu, ya aduhe onye l'e-mebaa egube ejo-iwhe ono odo l'echilabo unu.

²¹ Unu ba awhujekwa imiko l'udu iwhe ono. Iwhe du iya nu bu l'onye gburu madzu, t'e gbua yebedua. Onye meru enya pyahu madzu, t'e mekwawho t'enya pyahu yebedua. Onye chikwofuru madzu eze, t'e chikwofukwa eze nkiya. Onye chijiru madzu aka, t'e chijia yebedua aka nkiya. Onye gbajiru madzu okpa; t'a gbajia yebedua okpa nkiya.

Oje ugu

20 Nteke unu jekfuru ndu ohogu unu ugu, unu je akpo-lwu inya mee ugbo-inya mee ndu ojogu, ka nke unu shii, t'egvu ba atsukwa unu. O noo nkele Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu be nokwa swiru unu eswiru, mbu onye ono, dufutaru unu l'ali Ijiputu. ² Nteke unu l'abya owata ugu ono, t'onye l'agbaje aja nu Chileke futakwa bya ekfuru okfu yeru ndu ojogu unu. ³ T'o su whe: “Unube ndu Izurelu, unu ngabekwa nchi. Ntanu be unu l'ejekfu ndu ohogu unu ugu. Te meji ba atofukwa unu, t'egvu ba atsukwa unu. T'obu be etekwa unu ete, t'ehu ba anmakwa unu anma l'iwu whe. ⁴ Nkele oo Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu be unu l'iya li eje t'o lwu-chitaru unu ugu l'eka ndu ohogu unu no, mee t'unu lwu-gbua.”

⁵ Tẹ ndu ishi kfukwaruwho yeru ndu ojogu unu su whẹ: “?O nweru onye turu ọlo ọwhúú, toko wooru iya ye l'ẹka Chileke? T'onye ọbu dawhukwa azu lashia ibe iya a nonyakwa ọ nwuhu l'ogu, onye ọdo je eworu ọlo ono ye l'ẹka Chileke. ⁶?O nweru onye gbaru mgbabu vayinu, toko ria iwhe shi iya nu? T'onye ọbu dawhukwa azu lashia ibe iya, a nonyakwa ọ nwuhu l'ogu, onye ọdo je eria ya. ⁷?O nweru onye l'ejekwadu okfu nwanyị toko lu-bua ya? T'onye ọbu dawhukwa azu lashia ibe iya, a nonyakwa ọ nwuhu l'ogu; onye ọdo je alua ya.”

⁸ Tẹ ndu ishi ono kfukwaruwho yebaaru ndu ojogu ono su whẹ: “?O nweru onye l'atsi egvu, m'ọbu onye meji l'atofu atofu? T'onye ọbu dawhukwa azu lashia ibe iya; a nonyakwa meji tofulahaa ibe iya g'ọ tofuru yẹbedua.” ⁹ Ndu ishi ono kfugelewho okfu ono nu ndu ojogu ono, t'a hota ndu l'a-buru ndu ishi ojogu tẹ whẹ l'edu ndu ojogu ono.

¹⁰ Nteke unu wufutaru eje ogu lẹ mkpukpu, t'unu vukwaru ọzo choo gẹ l'ee-shi kpeshia tẹ nchi du ndoo. ¹¹ Ọ -buru lẹ whẹ kwetaru tẹ nchi du ndoo, bya egheberu unu onuzo whẹ onu, ọo ya bu, iwhe bu ndu bu lẹ mkpukpu ono l'owhu abukotaru ndu unu l'a-nodu edzuru ozhi mkponwuru. ¹² Nteke bu lẹ whẹ jikaru nke nchi-odu-ndoo, mbu whẹ tsokfuru unu ogu, t'unu yebuta mkpukpu ono mgburumgburu. ¹³ Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu yelewho mkpukpu ono l'ẹka unu, unu egude ogu-igba gbushikota unwoke, nokota iya nu gẹ whẹ ha. ¹⁴ Ọle unwanyi whẹ mee unwegirima whẹ mee elwu whẹ mekota iwhe lile ọdo, du lẹ mkpukpu ono je akpa l'arya, a vutaru l'ogu, du iya nu g'ọ hakota, be unu l'e-gwotakota t'ọ buru nke unu. Unu eripya iwhe unu gwotaru l'ẹka ndu ohogu unu ono, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu nuru unu. ¹⁵ Ọ kwa nno bu g'unu l'e-mekotaje mkpukpu gẹ mkpukpu ha l'owhu, nokota unu otanya otanya, bu ọwhu l'ete abua mkpukpu mba gẹ mba ha ono, du l'ẹka-a.

¹⁶ A bya lẹ mkpukpu gẹ mkpukpu ha nke ndu-a, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu l'eme tẹ ya nu unu alị whẹ t'ọ buru oke-iwhe unu, t'ọ bọ dukwa iwhe l'atụ ume, unu l'a-ha t'ọ nodu ndu. ¹⁷ Unu gbugbushikota whẹ kpamu kpamu, shi nno woru whẹ nu Chileke, bu iya bu ndu Hetu mee ndu Amoru mee ndu Kenanu mee ndu Pérezu mee ndu Hevu mee ndu Jebusu, egube ono Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu turu iya unu ọtu iwu. ¹⁸ Nke ọwhu whẹ l'ete ezhi unu ome akpamara ono, whẹbedua l'anọje eme, mbu iwhe ono, whẹ l'anọje eme gude agwa agwa whẹ, unu eshi nno meswee Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu.

¹⁹ Nteke unu yebutaru mkpukpu mgburumgburu nọo ọdu, l'ẹka unu l'etso iya ogu t'unu lwa ya lwa, t'unu ba adabekwa ogbunku l'oshi, kfu akfu lẹ mkpukpu ono mebyishia. Unu wotaje akpu iya ria, unu be egbutsukwa iya egbutsu. Oshi, kfu l'egbudu ?ọ bu madu nke t'unu yebutafua ya mgburumgburu?

²⁰ Oshi, unu l'emebyije kpu bu oshi, unu maru l'ọ to bu-du oshi-omi. Unu gbutsujee ya gude tuta iga-ogu lwushi mkpukpu ono, l'etso unu ogu ono ogu jeye nteke unu l'alwu-gbu iya.

Nke onye e gburu t'a ma onye gburu iya nu

21 Ọ -buru l'a whuru odzu onye e gburu egbu l'ẹka ọ daburu l'egu l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu l'a-nu unu t'ọ buru nke unu, t'a ma onye gburu iya nu, ² tẹ ndu bu ogurenya unu whẹ mee ndu ikpe unu whẹ futakwa, bya eshi l'ẹka onye ono, e gburu ono zẹ, tuta iwhe atutu jeye lẹ mkpukpu, nọ-where nu iya mgburumgburu. ³ Tẹ ndu bu ogurenya, shi lẹ mkpukpu ọwhu ka onokube ntse l'ẹka ono, onye ono e gburu zẹ, kputa nwada eswi, l'ete egudebua jee ozhi l'egu, t'a tugbabebua ya l'ibe iya, ⁴ kpu je lẹ nsuda, mini l'aso asoso, mbu ẹka l'ete akobua akoko, t'ọ du iwhe e mebejeru iya. Whẹ anodu lẹ nsuda ono kukuwo nwada eswi ono olu. ⁵ Ndu l'agbaje aja nu Chileke, bu unu Lívayi afuta bya akfu l'uzo atatiwhu. Nkele Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu bu whẹ b'ọ hotaru tẹ whẹ jejeru iya ozhi, whẹ egudeje ewha Onye-Nwe-Ọha ago onu-oma anu madu. Ọ buru whẹ be l'ekpeshije okfu, duru madu ye lẹ iya mee okfu lẹ madu mekaru ibe iya iwhe. ⁶ Tẹ ndu bu ogurenya ono, shi lẹ mkpukpu ọwhu ka onokube ntse l'ẹka ono, onye ono, e gburu ono zẹ kwokwaa ẹka whẹ l'eli nwada eswi ono, a kukuwo olu lẹ nsuda ono. ⁷ Whẹ ekfua su: “Eka anyi ta adukwa l'ochi onye-e, anyi ta awhu nteke l'egbu iya. ⁸ Byiko Onye-Nwe-Ọha natanu ugwo-ọ, l'aakfu l'ishi ndu nkeghu, bu ndu Izurelu l'onodu iwhe-du-aji, whẹ meru, mbu ndu ono, i gbafutaru. T'ochi onye, l'adu iwhe o meru ba atukokwaru ndu nkeghu, bu ndu Izurelu l'ishi. Ọo ya bu, e shi nno kfu ugwo ochi onye ono, e gburu egbu.” ⁹ Ọ egube ono be unu l'e-shi wofu ikpe ochi onye ono l'adu iwhe o meru l'echilabo unu, eshi-ọwhu unu mewaru, iwhe kfu nhamunha l'anya Onye-Nwe-Ọha.

Nke ọlu nwanyị, a lwutaru l'ogu

¹⁰ Nteke unu jekfuru ndu ohogu unu ogu, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu woru whẹ ye unu l'ẹka, unu kpu whẹ lẹ ndu, ¹¹ bya awhu nwanyị, l'ama uma l'ime ndu ono, unu kpu lẹ ndu ono, o nweru onye ọ du ree, mbu onye, ọ du nke t'ọ duta iya t'ọ buru nyee ya, ¹² t'ọ onye ọbu dutakwa iya latashia ibe iya, rwushia ya egbushi l'ishi, beshia ya nvo iya. ¹³ Ya eyefu uwe, o yeru nteke a kpu iya lẹ ndu, nodu l'ulo onye ọbu ryaa ekwa nna iya ye lẹ nke ne iya onwa owu. E-megee ye lẹ onye ọbu awata azẹze, onye ọbu aburu ji iya, yẹbedua aburu nyee ya. ¹⁴ Ọ -buru l'e megeeru, nwanyị ono ta aduhe onye ọbu ree, t'ọ pakwaru iya haa t'ọ je njere iya. Be erekwa iya ere gude reta ok-

poga, be emekwa iya g'oo ohu; eshi-owhu i mewaru iya iwhe-iwhe.

Iwhe rwuberu okpara

¹⁵ Nwoke -lɔa ɔnwanyi labo, o yee onye lanu obu kpoo onye lanu ashi, whɛ tuko nwutaru iya unwegiri-ma, mbu onye ono, o yeru obu ono yele onye owhua o kpuru ashi who, o -buru l'oo onye owhu o kpuru ashi be nwutaru iya okpara; ¹⁶ mboku, l'oo-ke ekpe gude keeru unwu iya iwhe o nwe, t'o bo wotakwa nwa nke onye owhu o yeru obu who dobe l'onodu okpara hachia nwa nke onye ono, o kpuru ashi who, gbɛ-chia buru iya bu okpara. ¹⁷ T'o mebukwaa nyata l'onye bu okpara iya bu nwa nke nwanyi ono, o kpuru ashi ono, ya ekeru oke labo nu iya l'iwhe lile, o nweru nkele oo nwata ono bu nwa mbu, goshiru l'o du l'iwhe. Iwhe rwuberu okpara bukwa iya nwe iya.

Nwa, bu ekfu-ba-anu

¹⁸ Nwoke -nwuta nwa, bu ekfu-ba-anu, buru okaria-eka, mbu nwata, l'ete anuru nna iya okfu, t'o nuru ne iya okfu; whɛ huwa ya nta hɔa imo o buru nchi nwak-paa, ¹⁹ te nna iya yele ne iya kpatakwa iya kpufuru ndu bu ogurennya l'onu-abata mkpukpu eka o bu. ²⁰ Whɛ asu ndu bu ogurennya mkpukpu ono: "Nwa anyi-a be bukwa ekfu-ba-anu, buru okaria-eka, o to nujeduru anyi okfu. Ekpiri be paru iya eka, temenu o buru onye l'angunuka ikike mmeɛ." ²¹ T'unwoke mkpukpu ono l'owhu tu-gbukwa nwata ono l'ewhuru t'o nwuhu. Oo egube ono be unu l'e-shi chigbua mgbashi l'igbo o beru t'odo be eberu iya. Nke owhu ndu Izuru l'owhu l'a-nu iya tsuhu egvu.

Iwu, du l'iche l'iche

²² Madzu -meta iwhe o gbaru t'o nwuhu, e woru iya gbua, unu kobe odzu iya l'eli oshi, ²³ t'odzu iya ono be ekokwaru l'eli oshi ono jeye te chi sahu. Unu likwaa ya mboku ono gedegede nkele onye koru l'eli oshi bukwa onye Chileke turu onu. Unu be emerwukwa alu ono, Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu l'a-nu unu t'o buru oke-iwhe unu emerwu.

22 I -whua eswi madzu ibe ghu, m'obu aturu iya l'eka l'ookpawhuhu akpawhuhu; be emekwa enya ge-woo l'i ti whudu iya. Kebekwa ehuru kputa iya kpu-whuru iya azu. ² O -buru l'onye obu te ebukubedu ghu ntse, m'obu l'i ti madu onye obu, kputakwa iya lashia ibe ghu t'o nodu jeye nteke onye obu l'a-choru iya bya, gu akpuru iya kpee ya. ³ O nokwawho ge l'ii-me iya m'o -buru l'oo nkakfu-igara iya, o buru nno ge l'ii-me iya m'o -buru l'oo uwe iya, o noo ge l'ii-meje l'iwhe madzu ibe ghu, tuwhahuru etuwhahu, mbu iwhe iya tuwhahuru nu, i whua ya. Be emekwa enya g'i ti whudu iya.

⁴ I -whua nkakfu-igara madzu ibe ghu m'o bu eswi iya l'eka o daru l'aguga echi-uzo, be emekwa enya ge-woo l'i ti whudu iya. Kebekwa ehuru yeru onye obu eka t'o kpu-lia ya.

⁵ Te nwanyi ba akwajekwa ngwa nwoke. Te nwoke be eyejekwa uwe nwanyi, nkele onye l'eme nno be l'emekwa akpamara l'enya Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu.

⁶ O -buru l'ighata aghata, i whua ekfunu, enu kparu l'eli oshi, m'obu l'oma alu, unwu enu nodu iya, m'obu l'oo ekwa iya du iya, ne iya kpuru l'eli unwu iya ono, m'obu l'eli ekwa iya ono, ba anwuppyabekwa ne iya yele unwu iya. ⁷ Kebekwa ehuru kpatsua ne iya t'o whefu, g'i nwuta unwu iya nke owhu l'oo-duru ghu le mma mee nke owhu l'ii-noliberu ndzu.

⁸ O -buru l'jitu ulo owhuu, nteke i wataru iya ekpukpu, kpusakwaa ya asa swia ya onu mgburumgburu, t'o bo du onye l'e-shi l'eka ono wefu bya adaa, shi nno wobata ochi l'ulo ghu ono.

⁹ Ba akukwa iwhe eghirigha le mgbabu vayinu ghu, odu be l'aa-natakwa ghu mebyi iwhe ono, i kuru yele akpuru, o mitaru mbu vayinu ghu ono je edobe l'ulonso.

¹⁰ Be eligbabejekwa eswi yele nkakfu-igara eligbabe gude atupya alu ugbo lanu.

¹¹ Be eyejekwa uwe, a kwaru eghirigha, gude ekwa eji eji kwagbabe l'ekwa, du rebere rebere.

¹² Kpajekwaru iwhe oghu, du yagiriya giri ye l'onu-monu uwe mkpeelanu ghu mgbureku eno.

Iwhe l'emebyi alulu

¹³ Nwoke -luta nwanyi yele nwanyi obu ze-gelewho, o bya adu iya eji, ¹⁴ o wata iya obo ibo kolahaa ya l'ejo eko asuje: "Mu luru nwanyi-a, bya ejekfu iya azee, t'o du iwhe l'egoshi le yele nwoke teke azebudua." ¹⁵ Te nna nwamgboko obu yele ne iya wotakwa iwhe l'egoshi le nwamgboko ono shi buru onye yele nwoke l'eteke azebua je egoshi ndu bu ogurennya l'onu-abata mkpukpu. ¹⁶ Nna nwamgboko ono asu ndu bu ogurennya ono: "Mu kutaru nwa mu nwanyi-a kee nwoke-e t'o buru nyee ya; o bya aduwa iya eji ntaa, ¹⁷ nke owhu bu l'oobowa iya ibo asuje: 'Le nwa mu nwanyi-a ta adukwa iwhe l'egoshi le yele nwoke teke azebudua.' O le t'unu lekwa iwhe l'egoshi le nwa mu nwanyi obu be yele nwoke teke azebudua." Whɛ abya eworu ekwa ono tusaa l'iwu ndu bu ogurennya mkpukpu ono. ¹⁸ Te ndu bu ogurennya mkpukpu ono gude nwoke ono taru iya utu echachi. ¹⁹ Whɛ ereta iya nre ukporo mkpola-ocha ise woru nu nna nwamgboko ono nkele nwoke ono koru nwamgboko Izuru l'ejo eko. Nwamgboko ono aburu nyee ya g'o bu iya. T'o bo chifukwa nwanyi ono achifu jeye ge l'oo-noberu.

²⁰ Ọle ọ -bụkwanuru l'ibo ono, e boru iya bụ ire-lanụ, t'ọ dū iwhe l'egoshi lẹ nwamgbọko ono bẹ yele nwoke tẹke azẹbudua, ²¹ tẹ whẹ kpụfutakwa nwamgbọko ono l'ọnu nwụlo nna iya, t'ụnwoke mkpụkpu, ẹka a nwuru iya gude ẹwhuru tū-gbua ya t'ọ nwụhu nkele o meru iwhe iwhe iya dū l'alị Ízurelụ, nkele o shi nọdu l'ibe nna iya agba ọkpara. Ọo ẹgube ono bẹ unu l'e-shi chigbua mgbashị l'igbo, o beru t'odo be eberu iya.

²² Ọ -bụru l'e guderu nwoke l'ẹka chiji l'ẹka yele nyee onye ọdo zẹe, t'e gbukwaa nwoke ono, jekfuru nwanyị ono yele nwanyị ọbu, o jekfuru egbugbu. Ọo ẹgube ono bẹ unu l'e-shi chigbua mgbashị l'igbo, o beru; t'odo be eberu iya l'alị Ízurelụ.

²³ Ọ -bụru lẹ nwamgbọko yele nwoke l'ẹte azẹbua, mbụ nwamgbọko, nwoke l'ejekwadu okfu iya eje bẹ nwoke ọdo whuru lẹ mkpụkpu jekfu iya azẹe, ²⁴ t'unu tūkokwa whẹ kpụfuta l'ọnu-abata mkpụkpu ono gude ẹwhuru tū-gbua whẹ tẹ whẹ nwụhukota. T'a tū-gbua yẹbe nwamgbọko, o noo nkele ọ nọ lẹ mkpụkpu ono tó chi mkpu t'a gbataru iya. A tū-gbua yẹbe nwoke, o noo nkele o mebyishiru nyee madzụ ibe iya. Ọo ẹgube ono bẹ unu l'e-shi chigbua mgbashị l'igbo, o beru t'odo be eberu iya.

²⁵ Ọle, ọ -bụkwaru l'ọo l'ẹgu bẹ nwoke jekfuru nwamgbọko, l'eejekwadu okfu iya eje, gude iya l'ọkpehu yele iya zẹe. T'ọ bụkwaru nwoke ono bẹ l'ee-gbu nwẹkiya. ²⁶ T'ọ bọ dūkwa iwhe unu l'e-me nwamgbọko ono. Nwamgbọko ono ta adūkwa iwhe-dụ-ẹji o metaru nke t'e gbua ya. Ishi iya aburu l'ẹgube iwhe ono dūkwa g'ọo nke onye je afuaru madzụ ibe iya gbuta iya tūa. ²⁷ O noo nkele ọo abagude bẹ nwoke ono baguderu iya l'ẹgu, tẹmenu nwamgbọko ono, l'eejekwadu okfu iya eje chia mkpu t'a gbataru iya, t'ọ dū onye jeru iya anafuta.

²⁸ Ọ -bụru lẹ nwoke bẹ jekfuru nwamgbọko, l'ẹte ejedee okfu iya gude iya l'ọkpehu jekfu iya azẹe, a whua whẹ, ²⁹ tẹ nwoke ono kfukwaa nna nwamgbọko ono ụkporo mkpọla-ọcha ugbo labọ lẹ mkpọla-ọcha iri. Tẹ nwoke ono lụkwaa ya, o noo nkele o mebyishiruaru iya. T'ọ bọ chifukwa nwamgbọko ono achifu jeye gẹ l'ọo-nọ-beru.

³⁰ Tẹ nwoke ba alụkwa nyee nna iya, shi nno mechia nna iya iwhe.

Okefu madzụ l'oke

23 T'onye e chipyaru ẹkwoku-akpuraku m'ọ bụ onye e gbubufuru ishi-atụ ba abatajẹkwa l'ẹka ndu nke Onye-Nwe-Ọha dzukoberu.

² T'ọ bọ dūkwa onye a gbataru l'ọkpara, l'abatajẹ lẹ ndzuko ndu nke Onye-Nwe-Ọha. T'ẹpa iya jeye l'ogbo nke iri ba abatajẹkwa l'ẹka ndu nke Onye-Nwe-Ọha dzukoberu.

³ T'ọ bọ dūkwa onye Amonu, m'ọbu onye Moabu l'abatajẹ lẹ ndzuko ndu nke Onye-Nwe-Ọha. T'ẹpa whẹ jeye l'ogbo nke iri ba abatajẹkwa l'ẹka ndu nke Onye-Nwe-Ọha dzukoberu jeye lẹ gbururu. ⁴ O noo nkele whẹ te egudedu nri yele mini gbata unu ndzuta g'unu shi l'alị Íjiputu afuta. Ọ gbechia bụru Bẹlamu nwa Be-yo, shi lẹ mkpụkpu Petọ nke alị Arámu-naharayimu † bẹ whẹ je ebuta t'ọ bya atụa unu ọnu. ⁵ Ọle Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ta akpadu Bẹlamu ishi, o mee mburọnu ono ọ ghọo ọnu-ọma nkele o yeru unu obu mbụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu. ⁶ Unu ba achọkwa ụzo gẹ l'ee-shi t'ẹhu dū whẹ guu, m'ọbu gẹ l'ee-shi t'ọ dūru whẹ lẹ mma jeyewaro ya g'unu l'a-nọ-beru.

⁷ Unu ba akpojekwaru ndu Edomu tuu, o noo nkele whẹ bụ unwune unu. Unu ba akpojekwaru ndu Íjiputu tuu, o noo nkele unu shi bụru nlwamunlwa l'alị whẹ. ⁸ T'ụnwegirima o-shi-l'ẹpa whẹ ogbo nke ẹto batajẹkwa l'ẹka ndu nke Onye-Nwe-Ọha dzukoberu.

Odobe ọdu-ọgu ọcha

⁹ Nteke unu jekfuru ndu ọhogu unu ọgu, unu nọdu l'ọdu-ọgu unu, t'unu jikwaru ụba yeru ejo-iwhe. ¹⁰ Ọ -bụru l'onye lanụ l'ime unu bẹ gbọru unwuda kpua on-wiya l'enyashi, shi nno bụru onye l'aasọ nsọ, t'onye ọbu lufukwa je anọdu l'azụ ọdu-ọgu ono, t'ọ bọ nọdukwa l'ime iya. ¹¹ O -bedelewho l'urwenyashi t'ọ ghua ẹhu. Ẹnyanwu -ribalewho l'ishi ya abata l'ọdu-ọgu ono.

¹² T'unu nwekwaru ẹka lanụ l'azụ ọdu-ọgu ono, bụ ẹka unu l'e-jeje ụboku. ¹³ Unu yekobeje nsụ-l'obyi lẹ ngwọgu unu; unu bya l'ẹje ụboku, unu egude nsụ-l'obyi ono gvua alị egvu, nyiru iya yee kpochiwhu azụ. ¹⁴ Nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'anọjekwa ejewhe l'ọma ọdu-ọgu unu tẹ ya dzọo unu ndzụ, woru ndu ọhogu unu ye unu l'ẹka. Ọo ya meru g'ọ gude, ọdu-ọgu unu je l'a-dụ nsọ. Nke ọwhu l'ọ tọ whụ iwhe dū oyi oyi l'echilabọ unu dakọbe parụ unu haa.

Unwu iwu ọdo

¹⁵ Ohu -shi l'ẹka nna iya ukfu gbalaa gbakfuta ghu, ba akpụtakwa iya kpụ-whuru nna-iya-ukfu ono azụ.

¹⁶ Hakwaa ya t'ọ buru l'echilabọ unu l'ẹka dule iya whọ ree; l'ime mkpụkpu unu ono, bụ ẹka ọ hatarụ. Unu ba akpakwa iya ẹhu.

¹⁷ Tọ bọ dūkwa unwada Ízurelụ m'ọ bụ unwoke Ízurelụ l'a-nọ agbaru agwa ọkpara. ¹⁸ Unu be egudejekwa ụgwọ, a kfuru nwanyị-ọkpara, m'ọbu iwhe a kfuru nwoke, bụ nkuta-urwali bya l'ulo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bya akfua ụgwọ iwhe unu riburu lẹ nte l'unu l'e-me nkele whẹ labọ tūkokwa bụru akpamara l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nọ.

† Ẹ tii kua iya alị Arámu-naharayimu; gu ekua ya alị Mesopotémiya.

¹⁹ Unu be ejejekwa onye Ízurelu ibe unu ugwo, kporu onwurunwa tukobe iya, l'okpoga, m'obu le nri, m'obu l'iwhe bu-zhia ugwo, l'eejeje madzu. ²⁰ Onye unu l'e-jeje ugwo kporu onwurunwa tukobe iya be bu onye oha odo. O le onye, bu nwune unu be unu l'ete ejedu ugwo kporu onwurunwa tukobe iya, nke owhu Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu l'a-goru onu-oma nu unu l'iwhe lile, unu kuberu eka nke ememe l'alj ono, unu l'a-bahu je anata t'o buru nke unu.

²¹ O -buru l'o nweru iwhe unu riburu Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu le nte l'unu l'e-me, unu ba akpokwa ukfu l'ememe, iya nkele Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu jifutajekwa unu aji iya, o je l'a-buru unu ome iwhe-du-aji. ²² Nteke bu l'o to du iwhe unu riburu le nte l'unu l'e-me, be l'otoo bukwaru unu ome iwhe-du-aji.

²³ Unu sajekwaa enya le mini mekotaje iwhe shi unu l'onu futa. O noo nkele o o g'o zuru unu nkwe l'obu be unu gude onu unu ribuaru Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu nte iwhe ono.

²⁴ Nteke unu bahuru le mgbabu vayinu madzu ibe unu, unu ritakwa akpuru vayinu ike unu lege o du unu ree, o le t'o bo dukwa owhu unu l'e-ye le nkata unu.

²⁵ Nteke unu bahuru l'eka madzu ibe unu meberu iwhe, o -du unu nke t'unu wota akpuru iya, unu wotakwa iya. Unu be egudekwa mma gbutsua ukfu iwhe ono.

Ochifu nwanyi

24 Nwoke -lwa nwanyi, nwanyi ono ta aduhe iya l'obu, nkele o whuru iwhe l'adua ree le ndzu nwanyi ono, o deru ekwo nu nwanyi ono le ya ta aluhedu, bya achifu iya l'ibe iya, ² nwanyi ono -lufu je alwa ji odo, ³ ji ono, lu-kperu iya azu bya akpo ya ashi, dekwaruwho ekwo nu iya le ya ta aluhedu, bya achifukwa iya who l'ibe iya, m'obu l'oo anwuhu be ji iya nke ikpazu ono nwuhuru bu iya bu nwoke ono luru iya nu, ⁴ te ji iya nke mbu who, bu onye chifuru iya nu ba aluwhuhakwa iya azu odo, l'eka e merwushigewaru iya nkele iwhe ono bukwa akpamara l'iwhe Onye-Nwe-Oha. T'unu be emekwaru akpamara kpube alj ono, Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu l'a-nu unu t'o buru oke-iwhe unu.

Iwu, du l'iche l'iche

⁵ Nteke nwoke luru nwanyi nke owhu, t'e be eyekwa iya t'o tsoru jee ogo, ya adukwawho ozhi odo, l'ee-zhije iya. T'onye obu noo mgbarawha l'uwhu noduru onwiya, gude te ye ye nwee ya ono, o luru swaaruru onwowe.

⁶ Te madzu ba apatakwa ewhuru-nri, m'obu nggu-ewhuru sibe gude naa onwiya mkpaleka. O noo dukwa g'oo onye gude ishi madzu owhu naa onwiya mkpaleka.

⁷ Eka -kparu madzu l'eka o pataru onye Ízurelu ibe iya, o -dobe iya g'oo ohu, odua l'o reru iya ere, t'e gbukwaa onye opaleda ono egbu. Oo egube ono be unu l'e-shi chigbua mgbashi l'igbo, o beru t'odo be eberu iya.

⁸ Unu kwabekwaru onwunu enya m'ogvu onye njokirehu byaru, nke owhu unu l'a-sa enya le mini mekotagezhia g'epa Livayi tu-zhiru unu eka t'unu mee. T'unu saa enya le mini mekotagezhia ya ge mu kfuru whe iya. ⁹ Unu nyatakwa iwhe Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu meru Miriyamu l'echi-uzo g'unu shi l'alj Ijiputu futa.

¹⁰ Nteke i gberu madzu ibe ghu mkpu; m'o beru o buru udu mkpu gnu, ba abahukwa l'ulo iya jee owota iwhe o gude naa onwiya mkpaleka. ¹¹ Nodukwa l'etezhi t'onye obu, i gberu mkpu wofutaru ghu iwhe obu, o gude ana onwiya mkpaleka. ¹² O -buru l'onye obu be bu onye ukpa, be egudekwa iwhe obu, o siberu ghu gude naa onwiya mkpaleka te chi sakfu iya. ¹³ Enyanwu ribadekwa l'ishi, wowhukwaru iya ukpo ono azu, mbu ukpo ono, o siberu ghu gude naa onwiya mkpaleka nke owhu l'oo-zee ya aze kua mgbanya, gooru ghu onu-oma. Onye-Nwe-Oha bu Chileke ghu be l'aguru ghu iya l'o-du-chiriri.

¹⁴ Onye ukpa, l'adua g'o haru iya -byaru ghu ozhi; be emekwa iya mmegbu, m'obu onye Ízurelu ibe ghu, m'obu onye lwaru alwa, bu le mkpukpu unu. ¹⁵ Kfukwaa ya aswa ozhi iya le mboku, temenu enyanwu aribade l'ishi nkele onye ono l'akpakwa nri akpa, o buru aswa ozhi iya ono b'o gbaru ye. Odua be l'ookpokukwa Onye-Nwe-Oha l'okfu eka ghu, ya aburu ghu ome iwhe-du-aji.

¹⁶ T'e be egbukwaa nna ye l'iwhe nwa iya metaru, e jee gbujukwaa nwa ye l'iwhe nna iya metaru. Onyenonu be l'a-nwuje onwu iwhe-du-aji o metaru l'onwiya.

¹⁷ Unu ba anafujukwaa madzu iswi-oduma iya l'oo le o bu onye lwaru alwa, m'obu onye lenwee nna, unu eje anatajekwa ekwa nwanyi-mbunu le mkpaleka. ¹⁸ Unu nyatajekwa l'unubedua shikwa buru ohu l'alj Ijiputu, Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu bya agbata unu l'eka ono. Oo ya meru g'o gude mu l'aturu unu iwhe-e l'iwu t'unu meje.

¹⁹ Nteke unu l'akpata iwhe unu meberu l'okfu unu, o -nweru ukfu iya owhu unu zoharu, unu ba adawhuhakwa azu je iya egbuta. Unu hakwaa ya t'o duru ndu lwaru alwa ye ndu nna whe l'anohere mee unwanyi-mbunu, nke owhu Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu l'agoru onu-oma nu unu l'iwhe lile, unu kuberu eka nke ememe. ²⁰ Nteke unu l'awo akpuru olivu unu, unu ba awojekwa iya n-wo labo. Unu hajekwaa owhu whoduru nu t'o duru ndu lwaru alwa ye ndu nna whe l'anohere mee unwanyi-mbunu. ²¹ Nteke unu l'awo akpuru vayinu le mgbabu vayinu unu, unu be ejekwa mkpakwa iya m'e megee. Unu hakwaa owhu whoduru

nụ t'ọ dọru ndu lwarụ alwa mēe ndu nna whẹ l'anọhee mēe ụnwanyi-mbunu. ²² Unu nyatajẹkwa l'unubẹdua shikwa buru ohu l'alị Íjiputu. Ọo ya meru g'ọ gude mu l'atọru unu iwhe-e l'iwu t'unu meje.

Iwu nke ochi madzụ iwhe

25 Ọ -buru l'okfu l'adarụ ụmadzụ labọ, tẹ whẹ gude iya je l'ulo-ikpe tẹ ndu ikpe kpeeru whẹ iya, haarụ onye ọwhu iswi dọ mma enge, nmaa onye ọwhu l'achọ okfu ikpe. ² Ọ -buru l'ọ gbarụ t'e chia onye ono, ikpe nmarụ iwhe, t'onye ikpe mekwaa ya t'ọ zẹe azẹe t'e chia ya iwhe ọbu l'iwu iya, chia ya ọnu ẹchachi ole, yẹle iwhe o meru hakọ. ³ T'e chia ya ọnu ẹchachi ụkporo ugbo labọ. T'e be echighatakwa iya ẹgube ono. E -chighata iya nno b'ọ bukwa ome nwune ghu ono gẹwo l'ete ọdudu iwhe ọ bu l'ẹka ị nọ.

⁴ Unu be ekechijekwa eswi ọnu mēe l'oochiru unu balị.

Ozhi, dọru onye nwune iya nwuhuru haa nyee ya

⁵ Unwune labọ -buru l'ẹka lanụ, onye lanụ nwuhuru, t'ọ dobe akọ, tẹ nyee ya ba alụkwa nwoke ọdo, shi l'uwhu ọdo. Tẹ nwune ji iya dutakwa iya luru lajeru iya l'ulo. Nwune ji iya ono eshi nno medzukota iwhe gbarụ iya nọ l'ẹka nwanyi ono nọ. ⁶ Nwa nwoke mbụ, nwanyi ono l'a-nwuta l'a-zarụ ẹwha laa l'ẹwha nwune iya ono, nwuhuru anwuhuru nke ọwhu ẹwha iya l'ete huchafu ehuchafu l'alị Ízurelu. ⁷ Ọle, ọ -buru lẹ nwoke ono ta achọdu ọlu nyee nwune iya ono, tẹ nwanyi ono jekfukwa ndu bu ọgurennya l'ọnu-abata mkpukpu ono je asụ whẹ: "Nwune ji mu jikawaru ome tẹ nwune iya nweru ẹwha l'alị Ízurelu jeyewaro. O to kwedu lẹ ya l'emedzuru mu iwhe gbarụ tẹ nwune ji madzụ meeru iya." ⁸ Tẹ ndu bu ọgurennya mkpukpu ono kukwa nwoke ono oku, kfuru okfu maberu iya. Ọ -buru l'ọ kweru gagari-ga lẹ ya ta achọdu iya alulu, ⁹ tẹ nyee nwune iya ono jekfukwa iya l'atatiwhu ndu bu ọgurennya ono je eyeta iya akpokpa iya nnanụ, vuru ọnu-mini koo ya l'iwu sụ iya: "O noo ẹgube iwhe l'eemeje onye l'ete achọ t'ozo-ulo nwune iya keru ndono." ¹⁰ Iwhe l'ee-ku ibe nwoke ono lẹ Ízurelu bu Ibe Onye e Yetaru Akpokpa iya.

¹¹ Ọ -buru lẹ nwoke yẹle nwoke ọdo l'alwụ ọgu, nyee onye lanụ l'ime whẹ byatashia ọgbaru ji iya ọdzori, je awọru nwoke ọwhu-a l'ẹhu-nwoke, ¹² t'e gbujifukwa nwanyi ọbu ẹka, t'a ba awuhkwaru iya imiko.

¹³ Be eyejekwa iwhe l'eegudeje atụ ẹrwa iwhe ụzo labọ l'eda ghu, ọkpobe iya mēe adigboroja iya. ¹⁴ Be enwekwa iwhe l'eegudeje ama iwhe amama ụzo labọ l'ulo ghu, ọkpobe iya mēe adigboroja iya. ¹⁵ Gudejekwa ọkpobe iwhe dzuru edzu tūa ẹrwa iwhe. Gudeje ọkpobe iwhe dzuru edzu maa iwhe amama, nke ọwhu ndzụ ghu l'a-kpọliberu l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha bu Chileke ghu l'a-nụ ghu; ¹⁶ nkele iwhe bu-zhia onye,

l'eme ẹgube iwhe ono, mbụ onye l'eme iwhe l'ụzo ụgho bukwa akpamara bẹ l'oomo l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu nọ.

A tọru iwu t'e gbushia ndu Amalẹku

¹⁷ Unu nyatakwa iwhe ndu Amalẹku meru unu l'echi-uzo g'unu futaru lẹ Íjiputu, ¹⁸ mbụ gẹ whẹ shi byakfuta unu ọgu l'uzo nteke ono, ike gvushiru unu, ẹhu tsushi-gewa unu mme. Whẹ shi l'uzo azụ unu bya afuaru unu, gbushia ndu ọwhu kpe azụ, t'ọ buhe nke tẹ whẹ tsua Chileke egvu. ¹⁹ Ọo ya bu lẹ nteke Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu meleruwho t'unu nweru ndzumike l'ẹka ndu ọhogu unu l'owhu nọ, bu ndu buwheru unu mgburumgburu l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu l'a-nụ unu t'ọ buru oke-iwhe, unu nwe enwe, unu mekwaa t'akọ ndu Amalẹku ba aduhe lẹ mkpula igweli. Unu ba anyazokwa iya ememe.

Mebyi iwhe mbụ

26 Ị -bahulewho l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu l'a-nụ unu t'ọ buru oke-iwhe unu, unu -natalẹ iya whọ buru, ² hatakwa mebyi iwhe mbụ l'iwhe lile, ị kọtaru l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-nụ unu chiru ye lẹ nkata, vuru je l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu l'a-hota dobe ẹwha iya, buru iya eburu. ³ Jekfu onye l'agbajẹ ẹja nọ Chileke nke nteke ono je asụ iya: "Ntanu-a bẹ mu l'ekfuru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu lẹ mu rwuwaru alị ọbu, Onye-Nwe-Ọha riburu nna anyi whẹ lẹ nte lẹ ya l'a-nụ anyi."

⁴ Onye l'agbajẹ ẹja nọ Chileke ono l'a-nata ghu nkata ono sibe l'alị l'iwu ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu. ⁵ Gubedua anọdu l'iwu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu kfu sụ: "Nna mu shi buru onye Aramu, l'aghawhe aghawhe. O gude ụmadzụ olemole laa Íjiputu je aburu onye lwarụ alwa l'ẹka ono. Ọ buru l'ẹka ono b'ọ nọdu buru oke mba, nweru ọkphehu, bya aha l'igwe. ⁶ Obenu lẹ ndu Íjiputu meru anyi iwhe ịnyi-girinyi, dobe anyi l'iwhe-otsulanu, bya edzuberu anyi ozhi mkponwuru. ⁷ Tọ dọ iya bu, anyi chiku Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke nna anyi whẹ lẹ mkpu ẹkwa. Onye-Nwe-Ọha nua olu anyi, whua Iwhe-otsulanu, anyi l'eje yẹle ozhi, anyi l'ejegbu onwanyi mēe mmegbu, l'eeme anyi. ⁸ Onye-Nwe-Ọha gude eze ike mēe ọkphehu iya mēe oke n-yemegvu yẹle iwhe-ohubama mēe iwhe dọ biribiri gude dufuta anyi l'alị Íjiputu. ⁹ O dubata anyi l'ẹka-a, bya anụ anyi alị-a, bu alị mini-ẹra eswi yẹle mmanụ-ẹnwu jiru ejiji. ¹⁰ Lekwa, ntaa bẹ mu wotawaru mebyi iwhe mbụ shi l'alị ono gube Onye-Nwe-Ọha nuru mu." Gụ eworu iya dobe l'iwu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu baaru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu ono ẹja. ¹¹ Tekwaa ẹswa l'ẹguru iwhe lile ono, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu nuru gụ lẹ ndibe

ghu. Ndu Lívayi mée ndu lwaru alwa, unu lẹ whẹ bu etekwawho ẹswa.

Ụzo lanu l'uzo iri nke awha nke ẹto

¹² I -kfu-gelewho ụzo-lanu-l'uzo-iri l'iwhe i setaru l'awha nke ẹto bu iya bu awha, l'aakfufe ụzo-lanu-l'uzo-iri, i nu-gele iya whọ ndu Lívayi mée ndu lwaru alwa mée ndu nna whẹ l'anọhee mée unwanyi-mbunu, nke owhu whẹ l'a-nọdu lẹ mkpukpu unu eriji ewho, ¹³ gu anọdu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu kfu sụ: "Mu wofuakwaru iwhe ono, du nsọ l'ulo mu, woru nu ndu Lívayi mée ndu lwaru alwa mée ndu nna whẹ l'anọhee mée unwanyi-mbunu, egube ono, i turu iya l'iwu sụ t'i meje. O to dukwa owhu mu meswejeru l'iwhe lile ono, i turu l'iwu, to du owhu mu nyazọjeru anyazọ. ¹⁴ Mu te erijekwaru ụzo-lanu-l'uzo-iri ono nteke mu nọ l'awhu, to du owhu mu wofujeru nteke mu bu onye l'aasọ nsọ, to du owhu mu nujeru ndu maa. Mu nuru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke mu okfu, mee iwhe lile, o suru te mu mee. ¹⁵ Shinu l'eka ono du nsọ ono i bu, bu iya bu l'imigwe lezhita ẹnya, goru onu-oma nu ndibe ghu bu ndu Ízurelu mée alí ono i nuru anyi, egube ono i riburu iya nna anyi whẹ lẹ nte, mbu alí mini-ẹra eswi yele mmanu-ẹnwu jiru ejiji."

¹⁶ Ntanu be Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu tuwaru unu iwu sụ t'unu meje iwhe-e, ya toru okpa iya mée nsọ-o, ya doberu. Oo ya bu, t'unu dokwaa ẹnya ndo gude obu unu g'o ha mee ndu unu g'o ha meje iwhe ono. ¹⁷ Ntanu be unu kfuwaru nke Onye-Nwe-Ọha hooaha sụ l'oo ya bu Chileke unu; l'oo ụzo iya be unu l'a-nọ etso, eme iwhe o toru okpa iya mee iwhe o kfu mée nsọ iya, anukwaru iya whọ okfu. ¹⁸ Onye-Nwe-Ọha l'onwiya bya ekfukwawho okfu ẹhu nkunu ntanu hooaha sụ l'unu bu ndibe iya, gbaru iche, ya nwe, egube ono, o kwehawaru iya unu l'ukwa, bya asu t'unu mejekwa iwu iya. ¹⁹ O kfuwaru iya whọ hooaha sụ lẹ ya l'e-dobe unu l'onodu, ha l'eli karia mba ge mba ha odo, ya meru, mbu lẹ ya l'e-dobe unu l'onodu, l'aa-ka unu oja ama, unu aka whẹ onweru ewha, a ka unu okwabe ugvu. Unu aburu mba, duru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu nsọ, egube ono, o kfu hawaru iya.

Ẹnya-mgbeja, du l'ugvu Ebalu

27 O noo ya, Mosisu yele ndu bu ogurennya Ízurelu bya ekfuru yeru ndu Ízurelu sụ whẹ agha: "Unu dobekotakwa iwu lile-e, mu l'aturu unu ntanu-a. ² Unu -dalewho ẹnyimu Jodanu bahu l'alí ono, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu l'eme te ya nu unu, unu patakwa ewhuru, hagee shii kpobe-gee, unu egude urwa chia ya echichi. ³ Unu eworu iwu-a g'o ha dekota l'eli iya me unu dagelewho ẹnyimu ono bahu l'alí ono Onye-Nwe-Ọha bu Chileke unu l'eme t'ia nu unu, mbu alí ono mini-ẹra eswi yele mmanu-ẹnwu jiru ejiji ono, egube

ono Onye-Nwe-Ọha bu Chileke nke nna unu whẹ kweru unu ukwa iya. ⁴ Nteke unu daru ẹnyimu Jodanu ono, unu kpobekwa ewhuru-a, mu l'ekfuru unu okfu iya ntanu-a l'eli ugvu Ebalu. Unu egude urwa chia ya echichi. ⁵ Oo l'eka ono be unu l'a-turu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu ẹnya-mgbeja. Ya aburu ewhuru be unu l'e-gude tu ẹnya-mgbeja ono, mbu ewhuru, l'adu iwhe-igwe, denyijeru iya nu. ⁶ T'o bukwaru ewhuru, l'ete awajaa awaja be unu l'e-gude taru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu ẹnya-mgbeja ono. Ya aburu l'eli iya be unu l'a-gbareru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu ngwo-ẹja okpokota-iwhe-ok. ⁷ Unu gbajekwawho ẹja ẹhu-guu l'eka ono. Unu atuko nodu l'eka ono ria ya, tee ẹswa l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu. ⁸ Unu dekotakwa iwu-a g'o ha l'eli ewhuru ono t'o shia uryi."

Mburonu, a nọ l'ugvu Ebalu dobe

⁹ Mosisu yele ẹpa Lívayi, bu ndu l'agbaje ẹja nu Chileke bya ekfuru yeru ndu Ízurelu l'owhu sụ whẹ: "Unu daa jii unube ndu Ízurelu, unu ngabe nchi. Ntanu be unu bukwa ndibe Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu. ¹⁰ Oo ya bu, unu nukwaaru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu okfu. Unu edobekota iwu iya mee iwhe o toru okpa iya, bu iwhe mu l'aturu unu l'iwu ntanu-a."

¹¹ Mosisu bya atukwaaruwho ndu Ízurelu iwu mboku ono sụ whẹ agha: ¹² Unu dalewho ẹnyimu Jodanu, ndu ikfu, l'a-kfuru l'eli ugvu Gerizimu goru onu-oma nu ndu Ízurelu bu: ikfu Símiyonu, ikfu Lívayi, ikfu Juda, ikfu Ísaka, ikfu Jósefu mee ikfu Bénjaminu. ¹³ Ndu ikfu owhu l'a-kfuru l'eli ugvu Ebalu bua mburonu bu: ikfu Rúbenu, ikfu Gadu, ikfu Asha, ikfu Zébulonu, ikfu Danu mee ikfu Náfutali. ¹⁴ Ndu Lívayi ewolia olu ryaaru iya unwoke Ízurelu l'owhu aryarya sụ:

¹⁵ "Mburonu duru onye doberu nteke, a pyiru apyi, m'obu owhu a kpuru akpu. Iwhe ono bukwa akpamara l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, mbu iwhe ono ndu l'eme nka gude ẹka mee dobe agwa lẹ mpya."

Ndu Ízurelu l'owhu azu mgbede sụ: "T'o du nno-o!"

¹⁶ "Mburonu duru onye l'ete akwabẹ nna iya yele ne iya ugvu."

Ndu Ízurelu l'owhu azu mgbede sụ: "T'o du nno-o!"

¹⁷ "Mburonu duru onye wofuru ewhuru oge alí madu ibe iya."

Ndu Ízurelu l'owhu azu mgbede sụ: "T'o du nno-o."

¹⁸ "Mburonu duru onye kpọ-zhiru onye l'atsọ ishi t'o shia ẹka l'abu ụzo."

Ndu Ízurelu l'owhu azu mgbede sụ: "T'o du nno-o!"

¹⁹ "Mburonu duru onye l'anafufe madu iswi-oduma, rwuberu iya nu l'oo l'o bu onye lwaru alwa m'o bu onye nna iya l'anọhee m'o bu unwanyi-mbunu."

Ndu Ízurelu l'owhu azu mgbede sụ: "T'o du nno-o!"

²⁰ "Mburonu duru onye jekfuru nyee nna iya azee, nkele oo nna iya b'o mechiru iwhu."

Ndu Ízurelu l'owhu azua mgbede sụ: "T'ò dụ nno-o!"

²¹ "Mburonu duru onye jekfuru anumanu azee."

Ndu Ízurelu l'owhu azua mgbede sụ: "T'ò dụ nno-o!"

²² "Mburonu duru onye jekfuru nwune iya nwanyi azee m'ò bụ nwanna iya, m'òbu nwune iya."

Ndu Ízurelu l'owhu azua mgbede sụ: "T'ò dụ nno-o!"

²³ "Mburonu duru onye jekfuru ne nyee ya azee."

Ndu Ízurelu l'owhu azua mgbede sụ: "T'ò dụ nno-o!"

²⁴ "Mburonu duru onye gburu madzụ ibe iya lẹ mpya."

Ndu Ízurelu l'owhu azua mgbede sụ: "T'ò dụ nno-o!"

²⁵ "Mburonu duru onye nataru n-wolazu tẹ ya je eg-bua onye l'adua iwhe o meru."

Ndu Ízurelu l'owhu azua mgbede sụ: "T'ò dụ nno-o!"

²⁶ "Mburonu duru onye l'ete eme iwu-a g'ò ha."

Ndu Ízurelu l'owhu azua mgbede sụ: "T'ò dụ nno-o!"

Onu-oma, a goru nu ndu l'edobe iwu

(Liv. 26:3-13; Dit. 7:12-24)

28 Ọ -buru l'unu l'anuru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu okfu, leta ọnya eme iwhe ọ turu l'iwu, bụ iya bụ iwhe-e, mu l'ekfuru unu ntanụ-a, bẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'e-dobekwa unu l'on-odu, ha l'eli karia mba gẹ mba ha ọdo, dụ lẹ mgboko-o. ² Onu-oma-a g'ò ha l'a-byakfuta unu, mbukwa ya etso unu puchipuchi, m'ò -buruwho l'unu l'a-nọ anuru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu okfu.

³ Onu-oma l'a-nọ etso unu lẹ mkpukpu, etso unu l'egu.

⁴ Onu-oma l'a-nọ etso unu unu; etso iwhe unu meberu l'ali, etso unu ewu elwu unu zushiru, mbu eswi unu yele egbu unu mee aturu unu.

⁵ Onu-oma l'a-nọ etso nkata, unu l'evuje eje l'egu mee otumu nri unu.

⁶ Onu-oma l'a-nọ etso unu nteke unu l'abata abata mee nteke unu l'alufu alufu.

⁷ Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'unu lwu-gbua ndu ohogu unu ono, l'etso unu ugu. Whe l'e-dzebe edzebe byakfuta unu ugu, ole whe l'emegee gbaa nnanu nnanu gbakashihu.

⁸ Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'onu-oma iya tso oba unu mee iwhe lile, unu kuberu aka nke ememe. Ya agoru onu-oma nu unu l'ali ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-nu unu.

⁹ Onye-Nwe-Ọha l'a-kfube unu t'unu shihu ike, buru ndu duru iya nsọ, egube ono, o riburu iya lẹ nte m'ò bukwaruwho l'unu l'e-dobe iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kfu etso uzo iya. ¹⁰ Ndu mgboko l'owhu l'a-whu gẹ l'ee-ku ewha unu alaru Onye-Nwe-Ọha, whe atalahaa unu egvu. ¹¹ Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'unu nweru iwhe nweru iya nke etsutsu, unu anwushia unu nwua ya nke etsutsu; elwu unu azushia unu zu ya ya nke etsutsu; iwhe unu meberu l'ali emehu emehu mehu nke etsutsu l'ali ono, Onye-Nwe-Ọha riburu nna

unu whe lẹ nte lẹ ya l'a-nu unu. ¹² Onye-Nwe-Ọha l'aguharu unu ọlo aka l'oodobeje eku iya l'imigwe mee tẹ mini chia wushi l'ali unu lẹ mgbe iya, ya agoru onu-oma nu anya, unu seru l'eka unu. Unu aburu ndu l'ano ejee ikpoto mba ugwo, unu te ejitadu l'eka ndu ọdo.

¹³ Onye-Nwe-Ọha l'e-me unu t'unu buru ishi, unu ta abudu ndu ọnya whe lwaru. Unu l'a-nọ-zhiawho aka shii eje eje, unu ta akadụ olwa ali, m'ò bukwaru l'unu l'eme iwu, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bụ iya bụ iwhe-e, mu l'ekfuru unu ntanụ-a, leta ọnya emekota iya. ¹⁴ Yele m'ò buru l'unu ta agbedu azu l'iwu, mu l'aturu unu ntanụ ilile. Unu ba ahakwa iya, melahaa iwhe ọdo, tsolahaa agwa ọdo, balahaaru iya eja.

Onu, a turu onye kwefuru ike

¹⁵ Ọle, ọ -buru l'unu ta anuduru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu okfu, unu te eleta ọnya eme iwu iya mee iwhe ọ turu okpa iya, bụ iya bụ iwhe-e, mu l'ekfuru unu ntanụ-a, bẹ mburonu-a g'ò ha l'a-byakfutakwa unu; ọo-nọ etso unu puchipuchi.

¹⁶ Mburonu l'a-nọ etso unu lẹ mkpukpu, etso unu l'egu.

¹⁷ Mburonu l'a-nọ etso nkata, unu l'evuje eje l'egu mee otumu nri unu.

¹⁸ Mburonu l'a-nọ etso unu unu, etso iwhe unu meberu l'ali, etso unu ewu elwu unu zushiru, mbu eswi unu mee egbu unu mee aturu unu.

¹⁹ Mburonu l'a-nọ etso unu nteke unu l'abata abata mee nteke unu l'alufu alufu.

²⁰ Onye-Nwe-Ọha l'a-tu unu onu, bya atụ unu eyere-beke, mee tẹ n-ghogeka byakfuta unu l'iwhe lile, unu kuberu aka nke ememe. Ya adu nno jeye nteke unu l'a-buru kpurupyata, e jia ekfu-a, unu alakotawaa l'iyi nkele unu bụ ndu ejo-ememe, paru Chileke haa.

²¹ Onye-Nwe-Ọha l'e-gude ejo ehu-ba-du-mma gbushia unu jeye nteke l'oo-me t'unu chihu l'ali ono, unu l'abahụ t'ò buru nkunu. ²² Onye-Nwe-Ọha l'e-gude ehu, l'amj madzụ mini mee ewhoku mee ehu-ekoko mee oke okpomoku mee anwu akpobe mee ugu-igba gbushia unu. Iwhe unu meberu l'ali awata ohashi mmanu. Iwhe ono g'ò ha l'a-tuko akpa unu ehu jeye nteke unu l'a-buru kpukpuru-swoo. ²³ Igweli, bụ owhu unu vu l'ishi l'a-buru ope, ali aka unu dzoberu okpa aburu mgboro-igwe. ²⁴ Onye-Nwe-Ọha l'e-me tẹ mini, gega anọ achị l'ali unu buru otsu-dududu mee ivovonyi. Oo-shi l'igweli achị, ekpu unu jeye nteke unu l'a-buru kpurupyata.

²⁵ Onye-Nwe-Ọha l'e-me tẹ ndu ohogu unu lwu-gbua unu. Unu l'e-dzebe edzebe byakfuta whe ugu, ole unu l'e-megee gbaa nnanu nnanu gbakashihu. Unu l'a-buru ndu, ali-eze ndu mgboko l'owhu l'a-nọ aso oyi.

²⁶ Odzu unu l'a-buru nri, unu-enu, l'ewhe l'eli yele anu-egbudu nọ mgboko l'a-nọ eri, ya eje adu onye l'a-

gbọru whẹ ụja. ²⁷ Onye-Nwe-Ọha l'a-tụ unu ezonwu ndu Ịjiputu mee ntụ mee ọnya, l'aba wowowo mee ẹkpa-ebyi, mbụ ọwhu l'a-buru agwọta agwọta. ²⁸ Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'ogvu bya unu, ishi abya unu, égò eswehu unu. ²⁹ Unu l'a-nọ arwada ẹka arwada l'echi eswe labọ, ẹgube ono, ndu l'atsọ ishi l'anọje arwada ẹka l'ọochi. Iwhe unu l'eme ta adudu ọwhu bya l'a-buru ụpete. Mkpamehu ye ọna nfu aburu iwhe l'a-dụ swiru unu nteke nteke, ya eje adu onye l'agbaru unu mkpu.

³⁰ Madzụ l'e-je okfu nwanyi jebua, ya aburu onye ọdo l'a-nọ alaru iya l'ulo. Ya atua ulo, ọle ọ tọ byadu l'e-bu iya ebu. Ya akoo mgbu vayinu, ọle ọ tọ byadu l'a-wota mebyi iya. ³¹ Aa-nodu l'iwhu madzụ gbua oke-eswi iya, ọle ọ tọ byadu l'ata anu iya. A kpua nkakfu-igara madzụ l'ike; a ta akpulata-whuduru iye ya azu. Aturu madzụ be l'ee-rwuta nu ndu ọhogu iya, ya eje adu onye l'agbaru iya mkpu. ³² Unwu unu be l'aa-chita nu ndu ọdo te whẹ buru ohu whẹ. Unu akaru ọnya ye l'uzo mboku mboku jeye ọnya agbakota unu ọochi l'eka unu l'ele ọnya whẹ. Ọ tọ dudu iwhe unu l'a-dụ ike eme. ³³ Ndu mba, unu l'ete amahawa l'e-ripya iwhe unu meberu l'alị mee iwhe unu seru anya iya. Mkpamehu ye aryaka-eryune aburu iwhe l'a-dụ swiru unu nteke nteke, ³⁴ nke ọwhu bu l'iwhe unu l'e-gude ọnya unu whua l'e-me unu, unu emehu ogvu ogvu. ³⁵ Onye-Nwe-Ọha l'e-gude ezonwu, l'awhu ejo uwhu chia unu ikpere ye ọkpa pyaapya, mbụ ezonwu, bu agwota agwota. Ya atuko unu ẹhu tsekashia, shizhi-awho l'obochi-okpa jeye l'ishi.

³⁶ Onye-Nwe-Ọha l'a-chifu unu l'onye unu hotaru t'ọ buru eze unu laa mba, unu l'ete amahawa, nna unu whẹ ta amahawa iya, unu anodu l'eka ono balahaaru agwa ọdo ẹja, mbụ agwa e meru l'oshi ye ọwhu ẹwhuru. ³⁷ Unu aburu ndu l'anwu whẹ ishi kpa, buru ndu l'aanma l'ejo etu mee ndu l'aatu le ntọnu l'eka ndu ẹka ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-chiru unu laa ono nọ.

³⁸ Unu l'e-mebe iwhe ha shii l'alị, ya aburu iwhe l'ete abaa nwishi be unu l'a-kpata iya, o noo nkele igube l'e-ripyashi iya. ³⁹ Unu l'a-kọ mgbu vayinu, ọle unu ta angudu mme, shi ya nu, unu ta awota mebyi, shi iya nu, o noo nkele erwu l'e-rikota iya. ⁴⁰ Oshi olivu l'a-tuko alị unu nakota, ọle mmanu iya te erwudu unu l'ehu, o noo nkele akpuru iya l'e-rishihu dashia. ⁴¹ Unu l'annwushi unwoke mee unwanyi, ọle whẹ ta abeduru unu l'iwhe, o noo nkele aa-kpu whẹ le ndzu laa ọha ọdo. ⁴² Oshi, nọ l'alị unu ye mebyi iwhe unu meberu l'alị be igube l'a-tapyashikota.

⁴³ Ndu lwaru alwa, bu l'echilabo unu be l'a-nọ aka unu shii eje eje, unubedua aka olwa alị eje eje. ⁴⁴ Whẹ l'e-jeje unu ugwo, unu te ejedu whẹbedua. Whẹ l'a-buru ishi, unubedua aburu ndu ọnya lwaru.

⁴⁵ Mburonu-a g'ọ ha l'a-byakfuta unu chia unu lawu lawu, gude unu mee, unu aburu kpukpuru-swoo. Mk-

pata iya bu l'unu ta anuduru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu okfu, eme iwhe ọ turu l'iwu mee iwhe ọ toru okpa iya, bu iwhe ọ turu unu l'iwu. ⁴⁶ Mburonu ono l'a-dụ unu l'ehu buru iwhe-ohubama ye iwhe dọ biribiri, dukwawho ẹpa unu l'ehu jeye le tututu-mimi-mi. ⁴⁷ Eshi-owhu unu l'ete egudee ẹhu-utso mee obu-utso jeeru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu ozhi nteke iwhe shi duru unu le mma shii, ⁴⁸ be unu l'e-jeeru ndu ohogu unu ono, Onye-Nwe-Ọha l'e-zhi te whẹ bya etso unu ogu ono ozhi, unu aswi ẹgu, ẹkpiri akpo unu nkụ, unu agbaa oto, uko iwhe lile aduru unu. Oo-woru odogoro igwe nyabe unu l'olu jeye nteke unu l'a-buru kpukpuru-swoo. ⁴⁹ Onye-Nwe-Ọha l'e-duta ndu mba, shi otanya byakfuta unu ogu. Whẹ l'e-shi l'eka mgboko beru zhiru whawhawha g'ọgo ugo, l'ewhe ewhe bya ezhiokfuru unu. Mba obu l'a-nọ ekfu okfu, l'ete anu. ⁵⁰ Mba obu be iwhu l'a-dukwa onwu-onwu. Whẹ te emedu nke l'onye ọwa bu ogurenya, whẹ ta awhuru unwegirima imiko. ⁵¹ Whẹ l'e-ripya elwu unu mee iwhe unu meberu l'alị, jeye unu aburu kpukpuru-swoo. Whẹ ta alwu-whododuru unu balị unu ye mme ọwhu unu mee mmanu unu mee unwu eswi unu mee unwu aturu unu jeye unu aburu ọla l'iyi. ⁵² Whẹ l'e-yechi unu le mkpukpu unu l'owhu, jeye nteke mgbodo unu ono, ha l'eli ono, a tushiru ike, bu ọwhu unu chiru ukfu kwe l'alị unu gbaa mgburumgburu l'a-whofu buru gwoo l'alị. Whẹ l'e-yechi unu le mkpukpu unu l'owhu, dukota l'alị unu gbaa mgburumgburu, bu alị, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu nuru unu.

⁵³ Iwhe-otsulanu, unu l'e-je nteke ono ndu ohogu unu l'e-yechi unu mee oke mkpamehu, whẹ l'a-kpa unu, be l'e-me unu awata ori onwunu l'onu, mbu l'unu l'a-talaha anu unwegirima unu unwoke mee unwanyi, bu unwu, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu nuru unu; ⁵⁴ nke ọwhu bu le nwoke, kagezhia onwe obu-imiko, buru onye dọ agu l'echilabo unu l'ewelaha ọnya ọvu l'eka nwune iya nọ mee l'eka nyee ya, o yeru obu nọ mee l'eka unwu iya, bu ndu whuduru nu nọ. ⁵⁵ O too butadu anu nwa iya ono, l'oota bee m'oo onye lanu le ndu ono. O noo nkele ọ tọ dudedu ọdo, whoduru iya l'eka. Iwhe kparu iya nu buru iwhe-otsulanu, unu l'e-je nteke ono ndu ohogu unu l'e-yechi unu ye oke mkpamehu, whẹ l'a-kpa unu. ⁵⁶ Nwanyi, kagezhia ọdu belebele, buru onye dọ agu l'ime unu, mbu nwanyi, dutabe belebele, dutabe agu nke ọwhu bu l'oonoje aryọ alị te ya dzobe, be l'a-nọ edomiru ji iya, o yeru obu iwhe, edomiru iya unwegirima iya unwoke mee unwanyi. ⁵⁷ Eze, l'eshije iya l'ehu dafu nteke ọ nwuru nwa nke ọwhuu mee anu unwegirima, l'oonwushi be l'oto-taje nwekiya le mpya t'ọ bọ dọ onye l'ama nu. O noo nkele ọ tọ dudedu iwhe ọdo, whoduru iya l'eka. Iwhe l'a-kpata iya nu aburu iwhe-otsulanu ono, unu l'e-je nteke ono ndu ohogu unu l'e-yechi unu ye oke mkpamehu, whẹ l'a-kpa unu.

⁵⁸ Ọ -bụru l'unu te eletadu ęnya eme okfu lile, e kfulu l'iwu-a, e deru l'ękwo-ọ, shi nno akwabę ęwha-a, bụ ęwha, dụ biribiri, dụ egvu-a ugvu, bụ iya bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, ⁵⁹ bę Onye-Nwe-Ọha l'e-wotakwa oke iwhe-ọtsulanu, akọ-ętu iya l'ęte adujee bya edoberu unu l'ępa unu, mbụ oke iwhe-ọtsulanu, l'a-pa ęka, temenu alala iya aburu ọgu ye ęhu, l'eme eme, l'anwu ọnu, temenu alala iya aburu ọgu. ⁶⁰ Ya ewokfuta unu ęhu-ba-dụ-mma nke ndu Íjiputu, mbụ ono, unu shi atsụ egvu iya ono, ęhu ono abya arakuru unu arakuru l'ęhu. ⁶¹ Ęhu-ba-dụ-mma ye iwhe-ọtsulanu ọwhu, l'ęte edeeru ye l'ękwo iwu-a bę Onye-Nwe-Ọha l'e-vuru byabę unu l'ishi jeye nteke unu l'a-buru kpukpuru-swoo. ⁶² Ndu l'a-whodu l'ime unu l'a-buru akpuru ımadzu olemole, l'unubę ndu shi ha l'igwe g'ọo kpokponde, dụ l'igweli. Mkpata iya bụ l'unu ta anuduru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu okfu. ⁶³ Ọo g'o shi atsọ-be Onye-Nwe-Ọha ıtso tę ya mee t'iwhe duru unu lę mma, mee t'unu ka l'otu, bükwawho gę l'ọo-tsọ Onye-Nwe-Ọha ıtso tę ya mee t'unu buri kpukpuru-swoo, buri ọla l'iyi. Unu aburu ndu e whetaru ewheta whetu l'alı ono, unu l'a-bahu t'ọ buri nkunu ono.

⁶⁴ Onye-Nwe-Ọha l'a-chikashi unu nnanu nnanu l'eliwhe l'owhu, watalęwhu l'ęka mgboko wataru jeye l'ęka o jeberu. Unu anodu l'ęka ono abaru agwa ọdo ęja, mbụ agwa e meru l'oshi ye ọwhu e meru l'ęwhuru, bụ iwhe unu l'ęte amahaa, nna unu whę ta amahawa iya. ⁶⁵ Unu ta abyadu l'enwe ntusaru-ęhu l'echilabo mba gę mba ha, ọkpa ta abya l'e-dzuru unu ike. Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'obu tsuje unu otsu owhe l'ęka ono, ęnya l'agbakota unu ọochi, áwhu eji unu obu. ⁶⁶ Ndzu unu l'a-nọ awa awa l'ęnya unu. Eswe l'ęnyashi bę unu l'a-nọ l'ęhu-anmanma, temenu unu tee egudedu ndzu unu ęka. ⁶⁷ L'utsu bę unu l'a-sụ: "Nggę l'ọ dụ g'e shi ọ buri urwenyashi!" Nteke o beru l'urwenyashi, unu asu: "Nggę l'ọ dụ g'e shi ọ buri utsu!" Mkpata iya bụ l'obu l'a-nọ achi unu whoowho lę ntsu-megvu, l'a-dụ unu l'ęhu ye iwhe unu l'e-gude ęnya unu awhugbabe. ⁶⁸ Onye-Nwe-Ọha l'e-ye unu l'ugbo-mini, kpọ-whu unu azu l'alı Íjiputu, mbụ udu ije ono, mu suru l'unu te ejehedu ọdo. Ọ waro l'ęka ono bę unu l'a-kpobe onwunu nke erere, tę ndu ọhogu unu zua unu t'unu buri ohu whę unwoke mę ınwanyi, ọle ọ tọ dudu onye l'e-kwe unu aswa nke azuta.

Ọgbandzu, Chileke ye ę ndu Ízurelu gbaru l'alı ndu Moabu

29 Ọ waa bụ okfu, e kfulu l'ogbandzu ono, Onye-Nwe-Ọha turu Mosisu iwu sụ tę ye ę ndu Ízurelu gbaa l'alı ndu Moabu, t'a gufukwa ogbandzu ọwhu ye ę whę gbaru l'ugvu Horebu.

² Mosisu bya ekukobe ndu Ízurelu gę whę ha sụ whę: Unu whęwaru iwhe lile Onye-Nwe-Ọha meru l'iwhe unu l'alı Íjiputu, mbụ iwhe o meru Fero ye ę ndu ozhi iya l'owhu mę alı iya l'owhu. ³ Unu gude ęnya unu whukota oke iwhe-adata ye iwhe-awhurulenya mę iwhe dụ oke biribiri, meru nụ. ⁴ Ọle, byeyekwaa mę oge dụ g'ọo ntanu bę Onye-Nwe-Ọha ta anudu unu uche, l'e-me t'iwhe doo unu ęnya; t'ọ nụ unu ęnya, l'e-me t'unu wha ızo, t'ọ nụ unu nchi, l'e-me t'unu nua iwhe. ⁵ Ụkporo awha ugbo labo bę mu duru unu l'echi-ęgu, uwe unu ta akahu unu l'ęhu, akpokpa unu ta akahu unu l'okpa. ⁶ Unu ta ata buredi, unu ta angu mmę, m'obu iwhe-angungu ọdo, l'eme l'ęnya, ọle mu nwubeleru-a unu ęnya nke ọwhu unu l'a-makwanu l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha buri Chileke unu. ⁷ Anyi bya erwua ęka-a, eze Sáyihonu nke Hęshibonu mę eze Ọgu nke Báshanu futa bya etso anyi ọgu, anyi lwu-gbua whę. ⁸ Anyi nata alı whę woru nụ ınwu Rúbenu mę ınwu Gadu mę nkerebo ikfu Manáse t'ọ buri oke-iwhe whę.

⁹ Ọ kwa iya bụ, unu dokwaa ęnya ndoo, dobekota okfu, e kfulu l'ogbandzu-a, unu eme iya eme nke ọwhu iwhe lile, unu l'eme l'a-buru unu ıpete. ¹⁰ G'unu ha bę kfulu l'iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ntanu, mbụ ndu bụ ishi l'ikfu unu mę ndu bụ ọgurenya unu mę ndu ishi unu mę unwoke Ízurelu l'owhu, ¹¹ mę ınwegirima unu mę unyomu unu whę mę ndu lwaru alwa, bugee l'ulo-ękwa unu, bụ ndu l'awaru unu nkụ, ekuru unu mini. ¹² Unu kfuwaru l'ęka-a t'unu lę Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu gbaa ndzu, unu ekweta lę nte ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu riburu gude agba ndzu ono ntanu, ¹³ nke ọwhu l'oo-me unu ntanu t'unu buri ndibe iya, yebedua aburu Chileke unu; ęgube ono, o kweru unu ukwa iya, buri iwhe o riburu nna unu whę, bụ Ébirihamu mę Áyiziku mę Jékọpu lę nte. ¹⁴ Ọgbandzu-a, mu l'unu l'agba ntanu-a ye ę nte-e, mu l'eri eswibe iya ta abukwa unu b'ọ duri nwękinyi unu. ¹⁵ Ọ dukwaruwho ndu anyi lę whę l'ęte akfuaru l'ęka-a ntanu, duri ndu anyi lę whę l'ęte anọ l'iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi l'ęka-a ntanu.

¹⁶ Unubędua l'onwunu bę maru g'anyi shi bua l'alı Íjiputu mę g'anyi shi ghatakota l'alı ndu mba gę mba ono, anyi ghataru, rwuta ęka-a. ¹⁷ Unu whęwaru akpamara ono, whę meru, mbụ ntekepe ono, whę dobegeeru, bụ ọwhu e meru l'oshi mę l'ęwhuru mę lę mkpola-ọcha mę lę mkpola-ododo. ¹⁸ Unu kwabękwaru onwunu ęnya t'ọ bọ dụ nwoke, ọdua l'ọo nwanyi, ọdua l'ọo ndu ęnya-uwhu, ọdua l'ọo ndu ikfu, nọ l'ime unu, obu whę l'a-lufu l'ęka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi nọ ntanu, je abalahaaru agwa ndu mba ono ęja. Unu be ekwekwa t'ogbaragbu, nwe iwhe l'egbu madzu, nweru iwhe l'atsọ ilu kpofuta l'echilabo unu.

¹⁹ T'ọ bọ dukwa onye l'a-nu-gee okfu mburonu-a, ọgoru onwiya ọnu-oma sụ: "Ęhu l'a-dụ mu guu,

m'oberu mu b̄uru ekfu-ba-an̄. 19 Ɛgube iwhe ono l'e-mekwa t'onye l'eme ree l'onye l'eme eji t̄uko b̄uru kpurupyata. 20 Onye-Nwe-Ọha ta abyakwa l'aguru onye ọbu nv̄u. Ọ gb̄e-chikwa b̄uru ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha ȳele okoowhoo ya b̄e ẹnwuru-ọku iya l'a-rwachi onye ọbu ẹhu. Mbur̄onu ono, e deshiru l'ẹkwo-ọ arakuru iya arakuru l'ẹhu, Onye-Nwe-Ọha ehufu ẹwha onye ọbu l̄e m̄kpula igweli. 21 Onye-Nwe-Ọha l'a-hofu onye ọbu dobe iche l'ikfu Ízurel̄u l'owhu t̄e ȳele ojo ndakfu mee, ẹgube ọ d̄u l̄e mbur̄onu ono, e kfuru okfu iya l'ogbandzu ono, e deru l'ẹkwo iwu-a.

22 Ọgbo ọwhu l'abya n̄u, mb̄u ụnwu unu, b̄u ndu ọwhu l'etsota unu m̄e ndu ọha ọdo, b̄u ndu shi ot̄enya l'a-wh̄u iwhe-ot̄sulanu, l'anw̄u l'al̄i ono m̄e ẹhu-ba-d̄u-mma, Onye-Nwe-Ọha gude kpakaa al̄i ono. 23 Al̄i ono l'owhu b̄e l'a-b̄ukota ọku nsh̄i-egbe m̄e ́n̄u m̄e onwu-whuruwhuru, nke ọwhu b̄u l'a ta akodu iwhe l'al̄i ono, t̄o d̄u iwhe l'emehu iya n̄u; ẹwu te efu iya. Mb̄u l'aa-gha iya igharawhu g'ọo Sódomu m̄e Gómóra m̄e Adama ȳele Zeboyimu, b̄u ẹka Onye-Nwe-Ọha gude iwe l'ọnuma ghaa igharawhu. 24 Mba ḡe mba ha l'e-bu mkpu s̄u: "Ọo ḡunu b̄e kpatar̄u Onye-Nwe-Ọha mee al̄i-a ẹgube-ẹ? Ọo ḡunu b̄e kpatar̄u ọ v̄oru ọku gh̄ua ẹhu ẹgube-ẹ?"

25 Ndu madz̄u l'a-s̄u wh̄e: "Iwhe kpar̄u iya n̄u b̄u l̄e wh̄e par̄u ọgbandzu Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke nke nna wh̄e haa, mb̄u ono, wh̄e l'iya gbar̄u nteke ono, o dufutaru wh̄e l'al̄i Íjiputu. 26 Wh̄e je awata ojeru agwa ọdo ozhi, abar̄u iya ẹja, mb̄u agwa wh̄e l'ete amahawa, t̄emenu t'ọ b̄u Chileke doberu wh̄e iya. 27 Ọo ya meru ẹhu-eghughu gbanwuhu Onye-Nwe-Ọha l'ẹka al̄i-a n̄o, o woru mbur̄onu lile ono, e deshiru l'ẹkwo-ọ tukobe al̄i-a. 28 Onye-Nwe-Ọha gude iwe l'ọnuma m̄e oke ẹhu-eghughu iya v̄ua wh̄e l'ogvu l'al̄i ono, ch̄ita wh̄e ghakaa l'al̄i ọdo, b̄u ẹka wh̄e n̄o ntan̄u."

29 Iwhe e domiru edomi b̄e d̄uru Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke anyi; obenu l'iwhe e meru ọ f̄uta iwhe b̄e d̄uru anyi bedua m̄e ụnwu anyi jeye l̄e tututu-m̄imimi, nke ọwhu anyi l'e-meje okfu lile, e kfuru l'iwu-a.

Urwu, onye nzhiman̄u lwar̄u az̄u l'e-rita

30 Iwhe lile ono redelewho g'e kfuru iya l'ẹhu unu, mb̄u ọnu-ọma ono ȳele mbur̄onu ono, mu doberu unu, unu bya egude ori-l'ichicho unu nyata iya l'echilab̄o ndu mba ḡe mba ha ono, Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu ch̄ikashiru unu je edobe, 2 bya al-wakfutawhu Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu az̄u, unu gude obu unu g'ọ ha m̄e ndz̄u unu g'ọ ha, n̄lahaaru iya okfu, unu l'ụnwegirima unu, eme iwhe lile, mu t̄uru unu l'iwu ntan̄u-a, 3 b̄e Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu l'e-dobewhu unu az̄u l'ọnodu unu, meeru unu obu-imiko, ya erwukobewhu unu az̄u watazhiawho l'ọhamoha ono, Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu

ch̄ikashiru unu je edobe. 4 Ọ -beru ọ b̄uru l'a ch̄iru unu je edobe l'ẹka igwe beru al̄i beru; Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu l'e-jele-e l'ẹka ono je ach̄ilatawhu unu az̄u, mb̄u l'oo-je l'ẹka ono je erwulata unu. 5 Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu l'e-dulata unu l'al̄i ono, b̄u nke nna unu oche wh̄e, ya ab̄uru nkunu. Ya emee t'iwhe d̄uru unu l̄e mma m̄e t'unu ka l'ot̄u kar̄u nna unu oche wh̄e. 6 Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu l'e-bu unu ugvu l'ime obu, bukwaawho ẹpa unu ugvu l'ime obu, nke ọwhu unu l'e-ye Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu obu, gude obu unu g'ọ ha m̄e ndz̄u unu g'ọ ha ye iya obu nke ọwhu ndz̄u l'a-d̄u unu. 7 Ọo ya b̄u, Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu eworu mbur̄onu ono tukobe ndu ọhogu unu l'ishi m̄e ndu ono, l'etso unu l'ehenu l'akpa unu ẹhu. 8 Nteke ono b̄e unu l'a-wata ọnuru Onye-Nwe-Ọha okfu ọdo dobelahaa iwhe lile, ọ t̄uru l'iwu b̄u iya b̄u iwhe-e, mu l'ekfuru unu ntan̄u-a. 9 Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu l'e-me t'ẹka t̄uje unu at̄utu l'iwhe lile, unu k̄uberu ẹka nke ememe, unu anw̄ushi ụnwu, ẹlw̄u unu az̄ushi ụnwu, iwhe unu meberu l'al̄i emehu emehu. O noo nkele ọotsolahaa Onye-Nwe-Ọha ụtso ọdo t̄e ya meje t'ẹka t̄uje unu at̄utu, ẹgube ono, o shi anoje at̄so iya ụtso t'ẹka t̄uje nna unu wh̄e at̄utu, 10 m̄e ọ -b̄ukwaru l'unu l'an̄uru Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu okfu, edobe iwhe ọ t̄uru l'iwu m̄e iwhe ọ t̄oru ọkpa iya, b̄u iwhe e deshiru l'ẹkwo iwu-a, mb̄u m'ọ -b̄uru l'unu gude obu unu g'ọ ha m̄e ndz̄u unu g'ọ ha dakobe lwakfuta Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu.

Okfu mkpochi-ishi

11 Iwu-a, mu l'at̄uru unu ntan̄u-a ta angan̄ukakwa unu ẹhu ememe, t̄o kari unu ẹka. 12 Iwu ono ta an̄okwa l'imigwe nke ọwhu unu l'a-s̄u woo: "Ọo onye l'e-nyihuru anyi imigwe je ewota iya, bya aryaaru iya anyi ar-ryara nke ọwhu anyi l'e-me iya eme?" 13 T̄emenu t'ọ n̄o l'az̄u eze-ẹnyimu az̄u iya ọwhuu, ọwhu unu l'a-s̄u woo: "Ọo onye l'a-dar̄u anyi eze-ẹnyimu je ewota iya, bya aryaaru iya anyi aryaaru nke ọwhu anyi l'e-me iya eme?" 14 Obenu l'okfu ọbu n̄okwa unu nd̄ende, n̄odu unu l'ọnu, n̄odu unu l'obu nke ọwhu unu l'a-n̄o eme iya eme.

15 Unu lekwa, iwhe mu doberu unu l'iwu ntan̄u b̄u, ndz̄u ȳele ẹka-at̄utu, doberu unu ọnwu ȳele ọla-l'iswi. 16 Ọ -b̄uru l'unu yeru Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu obu, etso ụzo iya, edobe iwhe ọ t̄uru l'iwu m̄e iwhe ọ t̄oru ọkpa iya m̄e ns̄o iya b̄u iya b̄u iwhe-e, mu l'ekfuru unu ntan̄u-a, b̄e ndz̄u l'a-d̄ukwa unu, unu az̄u az̄uz̄u ka l'ot̄u, Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu aḡokwaruwho ọnu-ọma n̄u unu l'al̄i ono, unu l'abah̄u eje anata t'ọ b̄uru nkunu. 17 Ọle, ọ -b̄uru l'obu unu l̄ufuru l'ẹka Onye-Nwe-Ọha n̄o, unu j̄ika l'unu ta angab̄edu nch̄i, bya apar̄u onwunu haa, t'a kwak̄ota unu ye t'unu balahaaru agwa ọdo ẹja, ejeru iya ozhi 18 b̄e iwhe mu

l'akarụ unu ntanụ bụ l'unu l'a-bụkwa ọla l'iyi. Ndzụ unu tee etsekwa ogologo l'alị ono, unu l'a-da ẹnymu Jódanu je anata t'ọ bụru nkunu ono. ¹⁹ Mu l'ekukwa igwe mee alị t'ọ bya agbaa unu ẹka-ebe ntanụ; lẹ mu doberu unu ndzụ mee ọnwu, doberu unu ọnu-oma mee mburọnu. Ọo ya bụ, unu hatakwa ndzụ, nduge unu l'ẹpa unu anọdu ndzụ. ²⁰ Unu yee Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu obu, nujeru iya okfu, unu achiru ụkfu kwẹe ya. O noo nkele ọo Onye-Nwe-Ọha bụ ishi ndzụ unu, bụru iya bụ l'unu nọliberu nke ọwhu unu l'e-buru l'alị ọbu, Onye-Nwe-Ọha riburu lẹ nte lẹ ya l'a-nụ nna unu whẹ, bụ Ébirhamu mee Áyiziku mee Jékọpu.

Jóshuwa l'anọ-chi ẹnya Mósisu

31 O noo ya, Mósisu l'ekfu okfu ono gẹ l'ookfu iya anụ ndu Ízurẹlu gẹ whẹ ha ² sụ whẹ: “Mu gbawarụ ụkporo awha ugbo ishii ntanụ, ike, mu l'e-gude edu unu eje eje alwa alwa ta aduhedu mu. Onye-Nwe-Ọha bẹ kfuhawaru mu lẹ mu ta adadụ azụ ẹnymu Jódanu azụ iya ọwhuu. ³ Ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'onwiya l'e-vutaru unu ụzo, unu adaa ẹnymu ono. Ọo-lakọta mba gẹ mba ha ono l'iyi l'atatiwhu unu, mee t'unu nata whẹ alị whẹ t'ọ bụru nkunu. Ọ bụru Jóshuwa l'a-nọduru unu l'ishi, t'unu daa ẹnymu ono ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha kfuru iya. ⁴ Onye-Nwe-Ọha l'e-me whẹ iwhe o meru ndu eze ndu Amọru, bụ Sáyihonu yẹle Ọgu, nteke ono, ọ larụ whẹ l'alị whẹ l'iyi. ⁵ Onye-Nwe-Ọha l'e-woru whẹ ye unu l'ẹka. Unu emekota whẹ iwhe ono, mu tųru unu l'iwu t'unu mee whẹ. ⁶ T'obu shihukwa unu ike, t'egvu ba atsukwa unu. Ba adukwa iwhe l'e-ye unu egvu, ya eje adukwa nteke unu l'a-la azụ azụ l'ẹka whẹ nọ. O noo nkele ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bẹ unu l'iya lị eje. Ọ tọ byakwa l'a-tụ unu owheleka, t'ọ bya l'a-parụ unu haa.”

⁷ Mósisu bya ekua Jóshuwa, nọdu l'atatiwhu ndu Ízurẹlu l'owhu sụ iya: “T'obu shihukwa ghu ike, t'egvu ba atsukwa ghu nkele ọo gụbedua bẹ gụ lẹ ndu-a l'a-lị eje alị ọbu, Onye-Nwe-Ọha riburu lẹ nte lẹ ya l'a-nụ nna whẹ oche. Ọ bụru ghu l'e-me tẹ whẹ lwụta alị ono t'ọ bụru nke whẹ. ⁸ Ọo Onye-Nwe-Ọha l'onwiya l'e-vutaru ghu ụzo; ọo-nọdu swiru ghu eswiru. Ọ tọ byakwa l'a-tụ ghu owheleka, t'ọ bya l'a-parụ ghu haa. Tẹ egvu ba atsukwa ghu, obu eje etekwa ghu etete.”

Gẹ l'ee-shije agụ iwu Onye-Nwe-Ọha

⁹ O noo ya, Mósisu bya edee iwu ono ede, parụ nụ ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke, bụ ụnwu Lívayi, mbụ ndu ono, l'apajẹ Igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha, nụkwa iya whọ ndu bụ ọgurennya Ízurẹlu l'owhu. ¹⁰ Mósisu tųaru whẹ iya l'iwu sụ: “O -rwujelewho lẹ ngvucha awha ẹsaa, mbụ l'awha ono, l'eemeje t'ugwo laa, bụ iya bụ nteke ono, l'eerije oge Ime-mkpu. ¹¹ Ndu Ízurẹlu byajelewho l'iwu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ẹka

ono, l'ọo-họta, unu agụa iwu-a l'atatiwhu ndu Ízurẹlu l'owhu t'ọ tsua whẹ etsu lẹ nchị. ¹² Kua ndu Ízurẹlu ndzuko, unwoke mee ụnwanyi mee ụnwegirima mee ndu mbyambya, bu l'ibe unu, tẹ whẹ bya angabẹ nchị, nwụta ọtsu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu egvu, whẹ eleta ẹnya emekota okfu, dụ l'iwu-a g'ọ ha. ¹³ Ụnwu whẹ, bụ ndu l'ẹteke amahaa ya bẹ l'a-nụkwa iya whọ, nwụta ọtsu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu egvu jeye g'unu l'e-buberu l'alị ono, unu l'a-da ẹnymu Jódanu je anata.”

Onye-Nwe-Ọha l'anma ọkwa lẹ ndu Ízurẹlu l'e-megechaa kwefuru yẹbe Chileke ike

¹⁴ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Mósisu sụ iya: “Mbọku, l'iji-nwụhu l'erwuakwa ntse. Kua Jóshuwa t'unu lịru je akfuru lẹ Ụlo-ẹkwa ndzuko tẹ mu nụ iya ozhi, l'ọo-nọ eje.” Mósisu yẹle Jóshuwa bya alịru je akfuru lẹ Ụlo-ẹkwa ndzuko ono. ¹⁵ Onye-Nwe-Ọha gude urwukpu, kpuru orogbodo bya lẹ Ụlo-ẹkwa ono. Urwukpu ono kpụa orogbodo keshita l'ọnu mgbo Ụlo-ẹkwa ndzuko ono.

¹⁶ Onye-Nwe-Ọha sụ Mósisu: “Ntaa b'ị byakwa l'alakfu nna ghu whẹ lẹ mma. Ndu-a bẹ bya l'a-wata ọwha onwowhe kutukutu g'ọo ụnwanyi ọkpara l'ẹka whẹ l'etso agwa ndu alị ono, whẹ l'e-je ebubu lẹ nke whẹ. Whẹ l'a-parụ mu haa; mebyia ọgbandzu mu, bụ ọwhu mu lẹ whẹ gbarụ. ¹⁷ O noo nteke ẹhu-eghughu l'a-gbanwuhu mu l'ẹhu l'ẹka whẹ nọ. Mu aparụ whẹ haa, wohaarụ whẹ iwhe mu; a vụa whẹ kpatakpata. Ejo-iwhe yẹle iwhe-ọtsulanu, ha l'igweligwe l'a-dakfuta whẹ nke ọwhu whẹ l'a-nọdu mbọku ono kfua sụ: 'Iwhe meru ejo-iwhe-e dakfuta anyi bụkwa l'ọo lẹ Chileke anyi ta anọhedu l'echilabọ anyi.' ¹⁸ Mbọku ono bẹ mu l'e-woha iwhe mu ewoha. Mkpata iya bụ lẹ whẹ woru iwhe ghaarụ agwa ọdo, shi nno mee ejo-iwhe.

¹⁹ “Ngwa, unu woru egvu-a dee edede t'ọ dųru unu. Unu zhia ndu Ízurẹlu egvu ono t'ọ weru whẹ l'ọnu, nke ọwhu l'ọo-buru iwhe mu l'e-gude gbaa whẹ ẹka-ebe. ²⁰ O noo nkele nteke mu l'e-durwu whẹ alị ono mini-ẹra eswi yẹle mmanụ-ẹnwu jiru ejiji, bụ iya bụ alị ono mu riburu lẹ nte lẹ mu l'a-nụ nna whẹ ono, whẹ rwulewho ẹka ono, rijilaha ẹwho dalaha ẹwẹkfu ẹwẹkfu, bẹ whẹ l'a-gharụ agwa ọdo iwhe jelahaaru iya ozhi, shi nno kolaha mu ọkpa l'ishi, mebyilaha ọgbandzu mu. ²¹ Nteke ejo-iwhe yẹle iwhe-ọtsulanu, ha l'igweligwe l'a-dakfuta whẹ, bẹ egvu-a l'a-buru iwhe ẹka-ebe, maa whẹ ejo ẹka nkele ẹpa whẹ ta abyadụ l'agụ-buhu iya agụ-buhu. Tẹmenu mu dutade whẹ eje l'alị ono, mu riburu lẹ nte lẹ mu l'a-nụ whẹ, bẹ mu mahawarụ iwhe whẹ l'arị nke ememe.”

²² Ọo ya bụ, Mósisu bya edee egvu ono mbọku ono, bya ezhia ya ndu Ízurẹlu.

²³ Onye-Nwe-Ọha bya eye Jóshuwa nwa Nunu ozhi, l'ọo-nọ eje l'ẹka sụ iya: "T'obu shihukwa ghu ike, t'egvu ba atsukwa ghu, nkele ọo gụbedua l'e-duru ndu Ízurẹlu laa alì ono, mu riburu lẹ nte lẹ mu l'a-nụ whẹ. Mu l'a-nọdu swiru ghu eswiru."

²⁴ Mósísu bya edekota iwu ono l'ẹkwo defu iya l'ishi. ²⁵ Ọ bya ekfuaru ndu Lívayi, l'apajẹ Igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha sụ whẹ: ²⁶ "Unu nata ẹkwo iwu-a woru ye l'agụga igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, t'ọ dụ l'ẹka ono bụru iwhe l'agba unu ẹka-ebe, ²⁷ nkele mu makotaru g'unu gude ekwefube ike mée g'unu gude bụ-beru kpokponyi. Ọ -bụru l'unu shiwa ntaa, mu nọkwadu ndzụ swiru unu-a bұtaru ndu l'ekwefuru Onye-Nwe-Ọha ike, lewaro gẹ l'ọo-dụ mẹ mu nwụhulewho! ²⁸ Unu kukoberu mu ndu bụ ọgurenya ikfu unu gẹ whẹ ha mée ndu bụ ishi unu, tẹ mu kfuru okfu-a ye whẹ lẹ nchi, kua igwe mée alì t'ọ bya agbaa whẹ ẹka-ebe, ²⁹ nkele mu mawarụ lẹ mu -nwụhulewho bẹ unu l'a-wata ome ejo umere, rehuru erehu, haa ụzo ono, mu tūru unu l'iwu sụ t'unu tsoje. O rwua lẹ mgbe l'iwu, bẹ ejo-iwhe l'a-zụ-gude unu, nkele unu l'a-nọ eme ejo-iwhe l'anya Onye-Nwe-Ọha, gude iwhe unu metaru l'ẹka unu kpatsua ya ẹhu-eghughu."

Egву, Mósísu gүru

³⁰ Tọ dụ iya bụ, Mósísu shilewho ishi lanụ gụa egvu ono jeye ọ gụfu iya l'ishi. Edzudzu-ọha ndu Ízurẹlu ono gẹ whẹ ha nụkota iya.

32 Gube igwe, ngabekwa nchị l'iwhe mu l'ekfu. Gube alì, nụkwaa okfu, shi mu l'ọnu.

² T'iwhe, mu l'ezhi chikwaa g'ọo mini.

T'okfu, shi mu l'ọnu dakwaa g'ọo iji.

T'ọ chikwaa g'ọo yeshiyeshi mini, l'anma ekpu irwu ẹwu.

T'ọ chikwaa g'ọo eze mini, l'anma l'irwu oshi.

³ Mu l'a-ryakashì ẹwha Onye-Nwe-Ọha aryakashì.

Unubedua, jakwaa ẹwha

Chileke anyi ono ajaja nkele ọ parụ ẹka.

⁴ Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ Eze Ẹwhuru.

Iwhe lile, l'ooome dükota ree.

Ụzo iya g'ọ ha kfikotaru nhamunha.

Chileke bụ o-me-g'ọ-kfuru,

bұru onye l'adụa ejo-iwhe, l'ooomeje.

Ọ bụ onye kfuru nhamunha; bұru onye dụ chiriri.

⁵ Whẹ watawaru ome ejo umere, rehuru erehu l'ẹka ọ nọ.

Orwu, dụ whẹ l'ẹhu bẹ mewaru, whẹ ta abuhe unwu iya.

Whẹ bụ ọgbo, menukaru ejo-iwhe,

bұru ọgbo, ụzo whẹ gberu nggọ.

⁶ Ọo iwhe-e bẹ unu gude akfụ Onye-Nwe-Ọha ụgwo, unubẹ ndu-a, bұru ndu eswe, bұru ndu l'ẹte amaa agụ?

?Tọ dụ iya bụ nna unu, tẹmenu ọ bұru iya keru unu?

?Tọ dụ iya meru unu dobe,

bya eme unu, unu kpọo g'ọo abara?

⁷ Unu nyatakwa nteke ndu-ichee.

Unu rịa ọriri, nyata ikpoto ọgbo, ghatawaru nụ.

Unu jia nna unu whẹ tẹ whẹ kooru iya unu.

Unu ajikwaa ya whọ ndu bụ ọgurenya unu,

tẹ whẹ kọkwaaru iya whọ unu.

⁸ Nteke Ọkalibe-Kangokotaru-Nu wotaru oke-iwhe,

rwuberu mba gẹ mba ha woru nụ whẹ,

nteke o kekashiru madzụ dokashia iche iche,

b'ọ kpaburu ẹka oge-alì mba gẹ mba ha l'a-kpagee,

ọ kparụ oge-alì ono lẹ g'unwu Ízurẹlu ono hatabe

l'ọtu.

⁹ Oke-iwhe ọwhu Onye-Nwe-Ọha nweru bẹ bụ ndibe iya.

Mbụ l'ọo Jékọpu bụ oke-iwhe ọwhu ọ hatarụ.

¹⁰ Ọo l'echi-ẹgu b'ọ chọ-vuru whẹ,

mbụ l'alì ono, daburu mgbegere,

bұ njọ ọrya l'anoje ada iya.

Ọ nọ-where whẹ mgburumgburu eleta whẹ ẹnya.

Ọ nwụberu whẹ ẹnya gẹ

l'aanwụbejeru nwanggi ẹnya.

¹¹ Ọo ẹgube ono, ugo l'anoje ewhewhe l'ẹkfunu iya,

eruwuhe l'eli unwu iya,

mbụ ẹgube ono, l'ootusaje akwẹka iya gude rwukoo

unwu iya,

mbụ gude ọnumonu akwẹka iya heru whẹ,

¹² o noo gẹ Onye-Nwe-Ọha duru whẹ nwẹkiya,

o to nwedu agwa ndu ọha ọdo,

yẹle iya gba mgba dua whẹ.

¹³ O doberu whẹ l'ẹka, ha l'eli lẹ

mgboko-o, tẹ whẹ bұru ishi.

Ọ bұru mebyi iwhe shi l'ẹgu b'ọ gude zụ-jia whẹ

ẹwho.

Ọ nұru whẹ mmanụ-ẹnwu shi l'ẹwhuru, whẹ mja,

yẹle mmanụ, shi l'alì, dụ ekfu ekfu.

¹⁴ O gudekwawhọ mmanụ-ẹra-eswi yẹle mini-ẹra

aturu,

mẹe unwaturu, gbarụ ẹba yẹle ebyila,

mẹe élwù, shi l'alì Báshanu mée eghu,

mẹe ọkpobe witi zụ-jia whẹ ẹwho.

Whẹ ngụkwaawhọ mmẹe l'eke

uswe-uswe, shi l'akpuru vayinu.

¹⁵ Ọle, Jeshurunu bẹ datageeru

okporokpo, o kwefulahaa ike.

Ọ darụ okporokpo, ha rwẹkfu rwẹkfu.

Ẹba nmachia ya ẹhu.

Ọ bұru nteke ono b'ọ jikaru

Chileke, keru iya nụ, melahaa

Eze Ẹwhuru ono, dzofutaru iya nụ kpakpa-wewe.

¹⁶ Whẹ gude agwa ndu ọha ọdo kpatsua ya okoowhoo,

mbụ lẹ whẹ gude agwa ono, bugee akpamara mee,

ẹhu ghulaha ya ẹghu.
 17 Whẹ gbarụ ọgvu, l'ẹte abụa Chileke ẹja,
 mbụ agwa, whẹ l'ẹte amahawaa.
 Agwa ono bụ agwa, whẹ doberu nke ọwhúú,
 mbụ agwa, nna unu whẹ l'ẹte agwajee.
 18 Eze Ẹwhuru ono, zụfutaru unu bẹ unu l'ẹte arịtajehedu,
 Chileke ono, bụ iya nwuru
 unu anwu bẹ unu nyazoru.
 19 Onye-Nwe-Ọha bẹ whuru iwhe ono,
 whẹ l'eme, ọ sọlaha whẹ oyi,
 nkele unwu iya ono, unwoke l'unwanyi
 bẹ kpatsuru iya ẹhu-eghughu.
 20 Ọ sụ: Mu l'e-wofu whẹ ẹnya,
 whụdaa iwhe whẹ l'e-mekochaa bụru.
 Nkele whẹ bụ ọgbo, ọzo whẹ gberu nggo,
 bụru unwegirima, l'ẹte
 akfushije ike l'iwhe whẹ kfulu.
 21 Whẹ gude iwhe l'abụa
 Chileke mee t'okowhoo bya mu l'ẹhu.
 Whẹ gude agwa, l'adụa
 iwhe ọ lị kpatsua mu ẹhu-eghughu.
 Mbẹdua l'e-gudekwanu mba,
 l'abụa mba mee t'okowhoo bya whẹ l'ẹhu.
 Mu egude mba, l'eme
 eswe kpatsua whẹ ẹhu-eghughu.
 22 O noo nkele ẹhu-eghughu bẹ
 gbanwuhwaru mu ọku l'ẹhu.
 O je l'e-ghu mu ẹgube ono jeye lẹ wurukutu alij-maa.
 Ẹhu-eghughu mu ono l'e-kepyashikota mgboko,
 kepyashia iwhe a kọberu akọbe l'ime iya,
 kparụ ọku chee l'ẹka uguvufutaru dzupyashikota iya.
 23 "Mu l'a-byabẹ whẹ ejo iwhe-ọtsulanu abyabẹ l'ishi.
 Akfụ mu alakọta whẹ l'ẹhu.
 24 Oke mkpẹgu l'e-me whẹ, whẹ ajọo ẹhu wufu,
 okpomoku erebushia whẹ anụ erebushia,
 ejo ẹhu-ba-dụ-mma abya egbushia whẹ.
 Mu l'e-zhi ejo-anụ-ẹgbudu
 t'ọ gude ẹpyi iya bya
 angujashia whẹ angujashi,
 zhia ejo agwọ, l'awụ l'alị,
 t'ọ bya atagbushia whẹ.
 25 Ee-gude ogu-igba gbua whẹ pyaapya l'oma
 mkpukpu,
 whẹ anọdu l'ibe whẹ, ntsụ-megvu egudeshia whẹ.
 Unwu okorobyaa mee
 unwumgboko, mee ndu l'angu ẹra
 mee ndu ẹwo dọ l'ishi atuko bụru kpurupyata.
 26 Mu shi sụ lẹ mu l'a-chikashi whẹ nnanụ nnanụ,
 mee t'unwu-eliwhe ba anyatahe whẹ ọdo.
 27 Obenu l'iwhe mu l'ezeru bụ ejo okfu
 ndu ọhogu whẹ l'e-kfu,
 nke ọwhu, ndu ọhogu whẹ l'ẹte ekfu
 iwhe whẹ l'amaa l'uje, whẹ ta ama iya l'ulwa sụ:

'Ọ kwa anyi l'wụ-gburu,
 ọ tọ bụkwa Onye-Nwe-Ọha meru iwhe lile ono.'"
 28 Ndu Ízurelu bụ mba, ẹgò sweru,
 tẹmenu iwhe te edojezhia whẹ ẹnya ilile.
 29 Ọ -bụ lẹ whẹ bụ ndu marụ ọgu
 mẹ ya edoo whẹ ẹnya mbụ iwhe ono.
 Mbụ mẹ whẹ adu ike marụ gẹ l'ọo-duru whẹ l'ik-pazụ.
 30 ?Ndee g'onye lanụ l'e-shi achi
 unu ọmadzu ugbo labọ
 l'ukporo madzu ugbo iri ọso?
 ?Ndee g'umadzu labọ l'e-shi mee
 t'unu ọmadzu ugbo ise tsu l'oso,
 t'a gufu l'onye ono, bụ Eze Ẹwhuru whẹ bẹ woru
 whẹ reshi ndu ọhogu whẹ,
 mbụ t'a gufu lẹ Onye-Nwe-Ọha
 bẹ turu whẹ owheleka nụ ndu ọhogu whẹ?
 31 Oke ẹwhuru nkewhe ta adukwa g'ọo Eze Ẹwhuru
 nke anyibedua.
 Ndu ọhogu anyi makwaru-a l'o noo g'ọ dọ.
 32 Vayinu whẹ bẹ ẹka o shi bụ lẹ vayinu ndu Sódomu,
 yele ẹgu ndu Gómóra.
 Akpuru vayinu whẹ l'egbu egbu.
 Ọjokfutu iya bụru age nkuchi.
 33 Mmẹ whẹ bụkwa nshi, shi ejo agwọ l'ọnu,
 bụru ẹvuma, shi óghù l'ọnu.
 34 "Iwhe ono g'ọ ha bẹ mu kwakọberu ree,
 bya anmachia ya anmachi dobe
 l'ẹka mu l'akwakọbeje ẹku mu.
 35 Ọgwata ọgwọ iwhe bụ mbẹdua b'ọ dọ l'ẹka.
 Ọkfu ọgwọ bụru mu b'ọ dọ l'ẹka.
 Nteke ọkpa l'e-chiswahu whẹ bẹ dukwa-a.
 Nkele mbọku, ejo ndakfu l'a-
 dakfu whẹ rwuakwaru ntse.
 Njọ l'ezhiwaa whawhawha abya whẹ ọtso ọnu."
 36 Onye-Nwe-Ọha l'a-harụ ndibe iya enge.
 Ọo-whuru ndu ozhi iya imiko,
 m'ọ -whulewho l'ike ta aduhedu whẹ,
 tẹmenu tọ dọhe onye whuduru nụ, ohu mēe amadu.
 37 Nteke ono bẹ l'ọo-sụ whẹ:
 ?Ndeu agwa whẹ ọbu, mbụ oke-ẹwhuru ọbu,
 whẹ gbabaru l'ime iya je anodu ezeru ndzụ?
 38 Mbụ agwa ono, taru ẹbà iwhe whẹ gbarụ ẹja,
 ngwa mmēe, whẹ gude gbaa ẹja mmēe.
 Tagwa ọbu gbalihunu bya eyeru unu ẹka!
 T'ọ gbochitanu unu!
 39 "Unu lee ya ntaa, ọo mbẹdua
 kpelekengu-kpụu bụ Chileke.
 Ọ tọ dūhedu Chileke ọdo, dọ nụ t'a gufu mbẹdua.
 Ọo mbẹdua l'emeje t'a nwuhu anwuhu,
 ọ bụru mu l'emeje t'a nọdu ndzụ.
 Ọo mbẹdua l'emeje t'iwhe meka madzụ,
 ọ buru mu l'emeje t'ọ kpọhu.
 Onye mu guderu ta adudu onye

l'a-dụ ike anafụ mu iya l'ẹka.
⁴⁰ Mu paliru ẹka mu mabẹ l'imigwe, ria nte sụ:
 Eshi-ọwhu mu nọ ndzụ
 gẹ mu nọ iya jeye lẹ tututu-mimimi,
⁴¹ bẹ bụ, mu -balẹwho ogu-igba mu ono,
 l'egbu zaazaa ono ababa,
 mu egude iya l'ẹka kpelahaa ikpe,
 mbụ mu agwata ndu ọhogu mu ụgwo iwhe whẹ
 meru,
 kfula ndu kpọru mu ashị ụgwo iwhe whẹ meru mu.
⁴² Mu l'e-me tẹ mmee madzụ ngugoo akfụ mu angu-
 go,
 mbụ mmee ndu e gburu egbu yẹle ndu a kpọru lẹ
 ndzụ.
 Ogu-igba mu l'e-gbu madzụ pyaapya,
 taa ishi ndu bụ ishi ọhogu mu whẹ."
⁴³ Unu tee ẹswa, unubẹ mba lile.
 Unu tsoru ndibe Chileke tee ẹswa.
 O noo nkele ọo-gwata ụgwo ọchi ụnwu iya.
 Ndu ọhogu anyi bẹ l'oo-melata ụgwo iwhe whẹ meru.
 Ya akfula ụgwo iwhe-dụ-ẹji, ndu nkiya meru l'alị iya.
⁴⁴ Mósísu yẹle Jósíhuwa nwa Nunu lịru bya, bya agwa
 egvu ono g'ọ ha ye ndu Ízurẹlu lẹ nchị.
⁴⁵ Nteke Mósísu kfugeeru okfu ono yeru ndu Ízurẹlu,
⁴⁶ ọ sụ whẹ: "Unu vukwaru okfu-a, mu kfuru unu ntanụ
 l'obu. Nke ọwhu unu l'e-kfuru iya ụnwegirima unu tẹ
 whẹ doo ẹnya ndo meje iwhe lile, e deru lẹ iwu-a.
⁴⁷ Unu be ewokwa iya lẹ mkpọkoro okfu nkele ọ kwa
 iya bẹ ndzụ unu dụ. Ọ bụru iya l'e-me tẹ ndzụ unu tsee
 ogologo l'alị ono, unu l'a-da ẹnyimu Jọdanu eje anata
 t'ọ bụru nkunu."

Okfu anwụhu Mósísu

⁴⁸ O noo ya, ọ bụru mbọku ono gẹdegede bẹ Onye-
 Nwe-Ọha kfuru yeru Mósísu sụ iya: ⁴⁹ "Nyihu ugvu
 ugvu ono Abarimu, nyikota eli ugvu Nebo, dụ l'alị
 Moabu, mbụ ono cheru iwhe lẹ mkpụkpu Jériko, nọdu
 iya whụkota alị Kenanu ono, mu l'eme tẹ mu nụ ndu
 Ízurẹlu t'ọ bụru nkewhe. ⁵⁰ Ọo l'eli ugvu ono, l'ii-nyiko-
 ru bẹ l'ii-nọdu nwụhu lakfu ndibe unu whẹ lẹ maa,
 ẹgube ono, nwune ghu Éronu nwụhuru l'ugvu Họru
 lakfu ndibe whẹ lẹ maa. ⁵¹ Iwhe kparụ iya nụ bụ l'unu
 nọ l'echilabọ ndu Ízurẹlu kwefuru mu ike, lẹ mini Meri-
 ba dụ lẹ Kádeshi l'echi-ẹgu Zinu, unu te edobe mu nsọ
 l'echilabọ ndu Ízurẹlu. ⁵² Ii-nọdu otẹnya whụa alị ono,
 ọle i tji byadụ l'atụ iya ọkpa ghu, bụ iya bụ alị ono, mu
 l'a-nụ ndu Ízurẹlu."

Mósísu ọru ọnu-ọma nụ ikfu Ízurẹlu l'ẹhu l'ẹhu

33 Ọ waa bụ ọnu-ọma, Mósísu, bụ onye nke
 Chileke ọru nụ ụnwu Ízurẹlu tẹmenu ọ
 nwụhude. ² Ọ sụru:
 Onye-Nwe-Ọha bẹ shi l'ugvu Sáyinayi bya.

O shi l'alị Siye waaru anyi whoo g'ọo ẹnyanwu ụtsu.
 O shi l'ugvu Paranu nwua swee.
 Ndu, whẹ l'iya lị bụ ụnukurunu ndu dụ nsọ;
 ọ parụ ọku, l'enwu enwu l'ẹka-utara iya.
³ Sụa, ndiwhe b'o yeru obu.
 Ndu dọru Onye-Nwe-Ọha lẹ nsọ bẹ nọkota iya l'ẹka.
 Whẹ l'adajẹ lẹ mgboro ọkpa iya, whuzetaru iya iwhe
 l'alị.
 Ọ bụru iwhe o kfuru bẹ whẹ l'emeje.
⁴ Mósísu tọru iwu doberu anyi,
 ọ bụru iya bụ oke-iwhe ẹpa Jékọpu l'owhu ketaru.
⁵ Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ eze ndu Jeshurunu
 nteke ono, ndu ishi ndu Ízurẹlu,
 mēe ikfu ndu Ízurẹlu l'owhu dzukoru.
⁶ "Tẹ ndzụ dukwa ikfu Rúbẹnu,
 t'o bo chihukwa echihu.
 Ọo l'ezhi l'ẹpa iya ta abadụ nwishi."
⁷ Iwhe o kfuru l'ẹhu ikfu Juda bụ:
 "Gụbe Onye-Nwe-Ọha, nụkwaa olu Juda.
 Dulatakwa iya t'ọ lwakfuta ndu nkiya.
 Mekwaa t'ẹka shia ya ike l'ọgu.
 Yejenuru iya ẹka t'ọ lwụ-gbua ndu ọhogu iya."
⁸ Ikfu Lívayi b'o kfuru okfu ẹhu whẹ sụ:
 "Gụbe Onye-Nwe-Ọha, menua t'ikfu Lívayi gudeje ido,
 bụ tumimu yẹle urimu ghu,
 marụ iwhe bụ uche-obu ghu,
 mbụ ndu ono, i dataru lẹ Masa,
 bụru ndu okfu darụ gụ lẹ whẹ lẹ mini Meriba.
⁹ Ọo whẹ bẹ kfuru nke nna whẹ yẹle nke ne whẹ sụ:
 'Ọ tọ dukwa iwhe anyi guberu whẹ.'
 Ụnwegirima, whẹ nwụru anwụnwu
 bẹ whẹ sweru ẹnya, whẹ ta
 ama ndu unwune whẹ bụ.
 Ọ bụru okfu gụbe Onye-Nwe-Ọha bẹ whẹ letaru ẹnya
 eme,
 bya edobe ọgbandzu ghu.
¹⁰ Ndibe Jékọpu bẹ whẹ l'e-zhi nsọ, i doberu.
 Whẹ ezhia ndu Ízurẹlu iwu ghu.
 Ọo whẹ l'a-kpọjeru ghu ụnwụ-isensu ọku.
 Ọ bụru whẹ l'a-gbajẹ eja ọkpokota-iwhe-ọku l'ẹnya-
 mgbeja ghu.
¹¹ Gụbe Onye-Nwe-Ọha, gọkwaru
 ọnu-ọma ye l'anya, whẹ l'ese.
 Natakwa ozhi, whẹ gude ẹka whẹ jee.
 Nyakakwaa ndu wulihuru etso whẹ okfu ishi-nka,
 mēe nke ndu kpọru whẹ ashị,
 nke ọwhu whẹ l'ẹte apalihe ishi apali ọdo."
¹² Ikfu Bénjaminu b'o kfuru okfu ẹhu nke whẹ; sụ:
 "Onye Onye-Nwe-Ọha yeru obu
 bẹ l'a-nọdu iya lẹ mgboro túsaa ẹhu,
 nkele ọo Onye-Nwe-Ọha
 l'egbochitaje iya eswe l'enyashi.
 Onye ono, Onye-Nwe-Ọha yeru obu
 bẹ Onye-Nwe-Ọha l'akwojeru l'azụ."

¹³ Ikfu Jósefu b'o kfuru okfu ẹhu nke whẹ sụ:
 "T'alị whẹ bukwaru alị, Onye-Nwe-Ọha ọru ọnu.
 T'o mekwaa t'iji ọma, shi l'imigwe dashijeru whẹ,
 ya emee t'ime alị nwujeru whẹ mini ọfofo.
¹⁴ Tẹ Onye-Nwe-Ọha mekwaa t'o chijeeru whẹ,
 mbụ anwụ, l'emeje t'iwhe,
 e meberu l'alị mehu ọkpobe emehu.
 T'iwhe, kagezhia ree rwujekwa
 whẹ ẹka l'ọnwa l'ọnwa.
¹⁵ T'iwhe, kagezhia ree, shi l'ugvu ndụ-ichee rwubek-
 wa whẹ ẹka,
 yẹle ẹguru iwhe shikota lẹ nwa ugwu ono, l'a-nọ jeye
 lẹ gbururu.
¹⁶ T'iwhe, kagezhia ree lẹ mgboko-o,
 yẹle iwhe jiru iya nụ rwubekwa whẹ ẹka.
 T'ikfu Jósefu túbakwa onye ono l'ẹnya
 mbụ onye ono, nọ lẹ nwooshi
 nshii ono, ọku l'enwu enwu.
 T'ọnu-ọma-a l'owhu dọkotakwa l'ishi ikfu Jósefu,
 mbụ onye ono bụ iya bụ ishi l'unwune iya.
¹⁷ Ọ-dụ-biribiri iya dụ g'ọo nke
 oke-eswi ne iya vu ọzo nwụa,
 mpu iya dụ g'ọo mpu atsu.
 Ọo ya bẹ l'oo-gudeje adụ-tsushi ndiwhe,
 mbụ je akpaa l'ẹka mgboko beru.
 O noo gẹ ụnukurunu ẹpa Ífuremu dụ ndono,
 mbụ l'o noo gẹ agụta agụta ẹpa Manáse dụ ndono."
¹⁸ Ikfu Zébulọnu b'o kfuru okfu ẹhu nke whẹ sụ:
 "Zébulọnu, t'ẹhu tsoje unu ọtso nteke unu lụfuru alụ-
 fu.
 Ísaka, t'ẹhu tsoje unu ọtso nteke unu nọdu l'ibe unu.
¹⁹ Whẹ l'e-ku ụnwu eliwhe tẹ whẹ dzukoo l'ugwu whẹ.
 Whẹ anọdu l'ẹka ono gbaa ẹja, dụ chiriiri.
 Whẹ l'e-gude iwhe-ọma, jiru eze-ẹnyimu,
 mẹe ẹku, domigeeru onwiya l'alị nveja buru."
²⁰ Ikfu Gadu b'o kfuru okfu ẹhu nke whẹ sụ:
 "T'ajaja bụru nke onye meru alị Gadu t'ọ saa ọsa.
 Ikfu Gadu tọlewhoo nwẹhu
 nmaa pyataa g'ọo
 oduu-gburu-agụ nọdu l'ẹka ono.
 Iwhe lile, whẹ whuru bẹ whẹ
 l'ezhijashije ẹka iya yẹle ishi iya.
²¹ Ọo alị ẹka, kakọta ree bẹ whẹ họtaru doberu on-
 wowhe,
 mbụ l'ẹka, a nuru whẹ bẹ bụ oke, gbarụ ndu bụ ishi.
 Nteke ono, ndu ishi ndu Ízurelu dzukojeru,
 bẹ bụ whẹbedua meru iwhe kfuru nhamunha l'ẹnya
 Onye-Nwe-Ọha,
 ọo whẹ bẹ meru iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha sụru tẹ
 ndu Ízurelu mee."
²² Ikfu Danu b'o kfuru okfu ẹhu nke whẹ sụ:
 "Ikfu Danu bẹ bụ nwa oduu-gburu-agụ,
 shi lẹ Báshanu akfụ garamu garamu eje abya."
²³ Ikfu Náfutali b'o kfuru okfu ẹhu nke whẹ sụ:

"Ikfu Náfutali bẹ túbakwaru Onye-Nwe-Ọha l'ẹnya.
 Ọnu-ọma Onye-Nwe-Ọha jiakwaru iya ẹka ẹbo-ẹbo.
 T'oke-alị iya shikwa l'ọzo
 eze-ẹnyimu Gálili dụ je akpaa l'ọzo ọhuda."
²⁴ Ikfu Asha b'o kfuru okfu ẹhu nke whẹ sụ:
 "T'ọnu-ọma, duru ụnwu Asha kakọtakwa nke ụnwu
 ndu ọdo shii.
 T'ọ túbakwa unwune iya l'ẹnya.
 T'ọkpa iya dekwaru ederu lẹ mmanụ.
²⁵ Ọo igwe yẹle ope bẹ unu l'e-gudeje aswọ-chi ọnuzo
 unu.
 Ọ bụru g'unu l'a-nọ-beru bụ g'ike unu l'e-jeberu."
²⁶ "Ọ tọ dọkwa onye dụ g'ọo Chileke nke Jeshurunu,
 onye l'aghajajẹ igweli, bya agbaarụ unu mkpu,
 tẹmenu l'oogudeje ọ-dụ-biribiri iya gbaghata l'ur-
 wukpu.
²⁷ Ọo Chileke ono, shi l'edenwede
 bẹ bụ onye unu l'a-nọ l'ime iya ezeru ndzụ.
 Oo-woru ẹka dẹe unu adẹe lẹ mkpula jeye lẹ gburu-
 ru gude gbẹe unu ọkpu-ike.
 Ndu ọhogu unu bẹ l'ọochije baa whẹ ẹbaa l'atatiwhu
 unu sụ:
 'Unu gbunyia whẹ ẹnya!'
²⁸ Ọo ya bụ, ndu Ízurelu eburu l'ẹhu-guu.
 Eri Jékọpu akpalahaa lẹ ntusaru-ẹhu l'alị, witi lẹ balị
 dụ, mmẹe dụ iya.
 Iji eshi l'igweli adashiru whẹ.
²⁹ Ẹhu-ọtso bukwa nke unu, unubẹ ndu Ízurelu.
 ?Ọo onye dụ g'ọo unu, unubẹ
 ndu Onye-Nwe-Ọha dzọfutaru?
 Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ onye mgbochi, l'eyeru unu ẹka.
 Ọ bụru iya bụ ogu-igba, unu gude eku onwunu.
 Ndu ọhogu unu l'a-whuru godogodo byakfuta unu,
 unu adzọo whẹ okpurukpu futu-futu."

Anwụhu Mósisu

34 O noo ya, Mósisu shi lẹ nsụda Moabu nyihu
 ugwu Nebo bụ iya bụ ugwu kagezhia l'eli l'ugwu
 Pisiga ono dụ chee iwhe lẹ mkpukpu Jériko. Onye-
 Nwe-Ọha bya egoshikotagezhia ya alị ono g'ọ ha, mbụ
 alị Giledu je akpaa l'alị ndu Danu, ² yẹle alị ndu Náfutali
 l'owhu mẹe alị ndu Ífuremu mẹe alị ndu Manáse mẹe
 alị ndu Juda l'owhu jeye l'eze-ẹnyimu ọzo ẹnyanwu-arị-
 ba, ³ mẹe alị echi-ẹgu ọhuda mękwawho whorokoto alị
 ono, dụ lẹ nsụda Jériko, mbụ ndu Ọha-nkfụ, je akpaa
 lẹ mkpukpu Zowa.
⁴ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Lekwa alị ọbu,
 mu riburu lẹ nte sụ Ébirhamu mẹe Áyiziku mẹe
 Jékọpu lẹ mu l'a-nụ ẹpa whẹ. Mu hawarụ ghu t'i gude
 ẹnya ghu whụ iya, ọle i tiji tudu iya ọkpa ghu." ⁵ Ọo ya
 bụ, Mósisu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha nọdu l'ẹka
 ono nwụhu; l'alị ndu Moabu, ẹgube Onye-Nwe-Ọha
 kfuru iya. ⁶ Onye-Nwe-Ọha lia ya lẹ nsụda, dụ l'alị ndu

Moabu; l'eka dụ chebe iwhe lẹ mkpukpu Betu-peyo. Obenu l'ọ tọ dudu onye maru ebedebe eka ilu iya dụ byeye ntanu. ⁷ Mosisu be gbaru ukporo awha ugbo ishii temenu o nwuhu, ole enya iya ta whujedu inyoki-inyoki, temenu okpu dụ iya l'ehu shihugekwawho ike. ⁸ Ndu Izuru ndu lẹ nsuda Moabu ryaa eka Mosisu ukporo abali l'abali iri. O buru nteke ono be eka, l'aarya lẹ nke anwuhu Mosisu yele mgbe, l'eerwurwu iya gvuru.

⁹ Joshuwa nwa Nunu buru onye Ume mmagụ jiru ehu nkele Mosisu be byiberu iya eka l'ishi. Ndu Izuru

melahaa iwhe o kfurū; whẹ shi nno mee iwhe ono, Onye-Nwe-Oha turu Mosisu iwu iya. ¹⁰ Onye nkfuchiru, dụ g'oo Mosisu ta afutajeduru odo l'alị Izuru eshi ono, mbu onye Onye-Nwe-Oha maru iwhe l'iwu. ¹¹ O tọ dudu onye dụ g'oo ya l'ome iwhe-awhurulenya yele iwhe dụ biribiri, bu owhu Onye-Nwe-Oha zhiru iya, o je emeshia l'alị Ijiputu, meeru iya Fero mee ndu ozhi iya l'owhu mee ndu alị iya l'owhu. ¹² Tọ dukwawho onye dụ g'oo ya l'okpu-eka yele ome oke iwhe dụ egvu, bu owhu Mosisu mekotaru l'enya ndu Izuru l'owhu.

Jóshuwa

Okwa, Onye-Nwe-Ọha nmaru Jóshuwa

1 Tọ dụ iya bụ lẹ Mósísu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha anwụhu, Onye-Nwe-Ọha sụ Jóshuwa nwa Nunu, bụ onye shi anọje eyeru Mósísu ẹka sụ iya: ²“Mósísu, bụ onye ozhi mu nwụhuwaru. Gbalihukwa ntaa tẹ gụ lẹ ndu-a je adaa ẹnyimu Jódanu-a bahụ l'alì ono, mu l'eme tẹ mu nụ whẹ, mbụ whẹbe Ízurẹlu. ³ Ẹka lile, unu l'a-hata ọkpa unu dzọo bẹ mu l'a-nụkota unu, ẹgube ono, mu kweru iya Mósísu l'ụkwa. ⁴ Alì unu l'a-nọ watalewho l'echi-ẹgu jeye l'ugvu ugvu Libanonu. Ya eshi l'oke ẹnyimu, mbụ ẹnyimu Yufurétísu nọ-zhi-awho je akpaa l'oke eze-ẹnyimu, dụ l'ụzo ẹnyanwu-arịba. Alì ndu Hetu l'owhu etsokwaru iya whọ. ⁵ Ọ tọ dụdu onye bya l'a-dụ ike kpọ ghu iwhe jeye gẹ l'iji-nọ-beru. Ọo gẹ mu shi swiru Mósísu, o nokwawho gẹ mu l'e-swiru ghu ndono. Mu ta abyakwa l'a-jika ghu, mu ta abya l'a-ha ghu. ⁶“T'obu shia ghu ike, t'egvu ba atsụkwa ghu, o noo nkele ọo gụbedua bẹ l'e-du ndu-a tẹ whẹ je anata alì ono, mu riburu nna whẹ oche lẹ nte lẹ mu l'a-nụ whẹ. ⁷ Ọo zhiawho t'obu shia ghu ike, egvu eje atsụ ghu atsutsu owhe. Ochia t'ì kwabekwa ẹnya mekota iwhe o kfulu mbụ iwu ono, Mósísu, bụ onye ozhi mu nuru ghu. Ba agbekwaru iya azụ, gụ eje apakwa iya ẹka lanụ nke ọwhu ẹka l'a-nọ atụ ghu atutu l'ẹka lile, i jeru. ⁸ Ba ahakwa Ẹkwo Iwu-a t'ọ gbaswehu ghu l'ọnu. Rije iya l'oriri eswe l'enyashi, gụ akwabẹ ẹnya nke ọwhu l'ii-mekotaje iwhe lile, e deru l'ime iya. Ọo ya bụ, nke ọwhu bụ iwhe lile, l'iime ememe l'a-buru ghu akputo-l'ọboroto, ẹka atụkwa ghu whọ atutu. ⁹ Iwhe mu kfulu ghu bụ, t'obu shia ghu ike, t'egvu ba atsụkwa ghu. Ba adukwa iwhe l'e-ye ghu egvu, ya adukwa nteke l'iji-kpọ laa azụ. O noo nkele mụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu swiru ghu ọkpobe eswiru l'ẹka lile, l'iije.” ¹⁰ Tọ dụ iya bụ, Jóshuwa bya ezhia ndu ishi l'achì ndu Ízurẹlu sụ whẹ: ¹¹ “Unu jekota ẹka ndu Ízurẹlu kpoberu ụlo-ekwa ebubu whẹ, je ekfulu whẹ tẹ whẹ kwakọbe nri whẹ, l'e-ri ree nkele ọ whọduru abalì ẹto ntaa, whẹ eje adaghaa ẹnyimu Jódanu je anata alì ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ l'eme tẹ ya nụ whẹ, t'ọ buru nkewhe.” ¹² A bya l'ikfu Rúbenu mee ikfu Gadu mee nkerẹbo ikfu Manáse bẹ Jóshuwa suru: ¹³ “Unu nyatakwa okfu ono, Mósísu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha tọgboru

unu sụ: ‘Lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tẹ ya nụ unu ẹka unu l'e-dzuta ike. Ọo-nụ unu alì-a t'ọ buru nkunu.’ ¹⁴ Unyomu unu whẹ mee unwegirima unu whẹ mee élwù unu bẹ l'a-nọdu l'alì ono, Mósísu nuru unu l'azụ ẹnyimu Jódanu azụ iya ọwanalanu. Ọle ndu ojogu unu, ẹka karu akaka l'ogu l'a-kwa ngwogu vutaru un-wunna unu-a ụzo je adaghaa ẹnyimu ono lufu azụ iya ọwhu, je eyeru whẹ ẹka, ¹⁵ jeye nteke Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'unwunna unu whẹ ono dzuta ike, g'o meru un-ubedua, mekwaawho tẹ whẹ nata alì ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'eme tẹ ya nụ whẹ t'ọ buru nke-whe ono. Nteke ono, unu alwawhuwaro azụ l'alì nkunu, mbụ alì ono, Mósísu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha nuru unu l'azụ ẹnyimu Jódanu azụ iya ọwa t'ọ buru nkunu, l'uzo ẹnyanwu-awata.”

¹⁶ Whẹ zuru yeru Jóshuwa sụ: “Iwhe lile, i suru t'anyi mee bẹ anyi l'e-mekota. Ẹka i suru t'anyi je bẹ anyi l'e-je. ¹⁷ Ọo zhiawho g'anyi shi anuru Mósísu okfu eme iwhe lile o kfulu bụ g'anyi l'a-nujeru ghu iya. Ọo lẹwho tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu swiru ghu ọkpobe eswiru, g'o shi swiru Mósísu. ¹⁸ Iwhe bụ onye kwefuru ike l'iwhe i kfulu, jika lẹ ya ta anuduru ghu okfu, o -beru ọ buru gunu b'i suru t'e mee, onye ọbu bẹ l'ee-gbu egbu. Ọo zhiawho t'obu shia ghu ike, t'egvu ba atsụ ghu.”

Jóshuwa zhiru ndu ngge tẹ whẹ je mkpukpu Jéríko

2 Jóshuwa nwa Nunu bya eshi lẹ nsuda oshi Shitimu zhifu umadzu labọ l'edomi tẹ whẹ jeshia ngge, bya asụ whẹ: “Unu je agbawhee alì ono. Ẹka unu l'a-kagezhia agbawhe bụ mkpukpu Jéríko.” Tọ dụ iya bụ, whẹ tųgbua jeshia, whẹ bahụ l'ulo nwanyi-ọkpara, ẹwha iya bụ Réhabu je aradụ. ² Ama bya agbaaru eze ndu Jéríko l'o nweru unwoke Ízurẹlu bataru lẹ mkpukpu ono l'enyashi ono tẹ whẹ gee alì ono ngge. ³ Ọo ya bụ, eze ndu Jéríko zhia t'e je asụ Réhabu t'ọ dufuta unwoke ono, byaru nkiya, mbụ ndu ono, bataru l'ulo iya, nkele whẹ byaru tẹ whẹ gee alì ono l'owhu ngge. ⁴ Ọle nwanyi ono bẹ dutawaru unwoke labọ ono domia. Nwanyi ono sụ: “Ọ kwa ezhi-okfu l'o nweru unwoke, byaru nkemu, ọle mu ta amadu ẹka whẹ shi bya. ⁵ Ọ buru g'ọochi kpuwaru ẹhu bẹ whẹ tųgburu lụ-fu, mbụ l'oge nteke ono, l'aagu-chije mgbo ọnu-abata

mkpukpu ono. Eka unwoke ono shiru be mu l'ete amahakwa-a. Unu -chipyabe whẹ ntaantaa be unu l'agbakfukwa whẹ-e l'echi-uzo." ⁶ Obenu l'o dutaru whẹ je edobe l'eli ụlo ono, domia whẹ lẹ mkpula oghu ọcha, a kpasaru akpasa l'eli ụlo ono. ⁷ Tọ dọ iya bụ, unwoke ono chipyabe ndu ngge ono tųgburu ụzo ono, l'eeshije rwua ẹnyimu Jódanu erwurwu. Ndu ono, l'achị whẹ nọ ono bebelewho alufu tẹ whẹ chigburu whẹ, a gụ-chia mgbo ọnu-abata mkpukpu ono gụ-buru whẹ ye.

⁸ Tẹmenu ndu ngge ono zẹ-zhita tẹ whẹ kuru mgbenya, nwanyị ono byakfuta whẹ l'eli ụlo ono, ⁹ bya asụ whẹ: "Mu marụ lẹ Onye-Nwe-Ọha nwaru unu alị-a. Akpa-jijii unu be gudeshiwaru anyi, ndu lile, bu l'alị-a be gudewaa okfu ẹhu unu zashihu g'ọo ẹbà-eke. ¹⁰ Anyi nuru gẹ Onye-Nwe-Ọha gude mee tẹ mini eze-ẹnyimu Uswe tashihuru unu nteke ono unu shi l'alị Íjiputu futa, anyi nukwaawho g'unu gude gbug-bushikota eze labọ ono, l'achị ndu Amọru, bụ Sáyi-honu mee Ọgu l'uzo ẹnyanwu-awata ẹnyimu Jódanu kparamụ kparamụ, shi nno woru whẹ nọ Chileke. ¹¹ Nteke anyi nuru iwhe lile ono be anyi gude ọtsu egvu mejị tọfuru anyi. Okfu ẹhu unu mewaru tọ dọhe onye ume dukwadu, o noo nkele ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu be bụ iya bụ Chileke l'imigwe, bya aburu Chileke l'eliwhe. ¹² Ngwa t'unu gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha ribuaru mube Réhabu nte l'ọo ẹgube ono, mu meru unu iwhe-ọma bụ g'unu l'e-meru mu, meeru iya ndibe nna mu l'owhu. Unu anụ mu iwhe l'e-goshi l'ọo ire-lanụ be unu l'ekfuru mu, ¹³ l'unu l'e-dobe nna mu mee ne mu ndzụ mee unwune mu nwoke mee unwune mu nwanyị mee ndu lile, bụ ndibe whẹ; unu adzọfuta ndzụ whẹ l'eka ọnwu."

¹⁴ Unwoke ono sụ iya: "Anyi l'e-gude iswi ndzụ, i dzọru anyi dzọo gubedua. Ọ -buru l'ọ tọ dudu onye, i kfuru iwhe anyi byarụ ememe be anyi l'e-meru unu iwhe-ọma, goshi unu l'anyi gbarụ t'unu gude ire anyi ẹka mee, Onye-Nwe-Ọha nulewho anyi alị-a."

¹⁵ Ọo ya bụ, nwanyị ono pyofu eri lẹ windo, whẹ kua ya ẹka akuku lufu azụ iya ọwhu, o noo nkele ụlo, nwanyị b'a turu, ọ kúbe ẹhu lẹ mgbodo, e gude tų-wheta mkpukpu ono mgburumgburu. ¹⁶ Nwanyị ono sụ whẹ: "Unu tųgbukwaa je edomia onwunu l'ugvu tẹ ndu ono, l'achị unu ba awhụ unu. Unu nọo abalị ẹto l'eka ono t'e gude tẹ ndu ono, l'achị unu lwawhuada azụ, unu atųgbuwaruro jeshia iwhe unu l'eje nteke ono."

¹⁷ Unwoke ono sụ iya: "Anyi te emedzukwa nte ono, i meru anyi ribuaru ghu, ¹⁸ gbahaa l'anyi batadeshiaru l'alị-a, i libewaa eri, dọ uswe-uswe lẹ windo ono, i meru anyi pyoo gude nyizeta. Ọdo bụ l'ii-duta nna ghu mee ne ghu mee unwune ghu mee ndibe nna ghu whẹ gẹ whẹ ha bya edobe l'ulo ghu. ¹⁹ Onye ọwhu shi l'ulo ghu tųgburu lufu, bahụ l'ime mkpukpu, iwhe me iya, buk-wa iya be ọchi onwiya tukoru l'ishi, ikpe ọchi iya ta an-

makwa anyi. Ọle o nweru onye nọ l'ulo ghu gẹdegede, e -denyi iya ẹka, be ọchi iya tukokwaru anyi l'ishi. ²⁰ Ọle ọ -bukwanuru l'i je edokashia iwhe anyi byarụ ememe be nte ono, i sụru t'anyi ribuaru ghu te egudekwa anyi."

²¹ Nwanyị ono sụ whẹ: "Tọ dọ lẹge unu kfuru." Ọo ya bụ, o dufu whẹ, whẹ tųgbua. O wota eri uswe-uswe ono libe lẹ windo ono.

²² Whẹ tųgbua je anọo abalị ẹto l'ugvu ono jeye nteke ndu ono, shi achị whẹ nọ lwawhuru azụ gẹ whẹ chọkotaru whẹ l'uzo ono, whẹ ta awhụ whẹ. ²³ Tọ dọ iya bụ, unwoke labọ ono bya enyizeta l'ugvu ono. Whẹ daa ẹnyimu lakfu Jóshuwa nwa Nunu. Whẹ kọkotaru iya iwhe lile, nọdu nwugbaberu whẹ. ²⁴ Whẹ sụ Jóshuwa: "Iwhe doru ẹnya bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha wowaru alị ono g'ọ ha yekota anyi l'eka. Ndu lile, bu l'alị ono be ẹhu anmanma gudeshiru l'okfu ẹhu anyi."

Ndu Ízurelu l'awughu ẹnyimu Jódanu

3 O rwua l'onmewa-utsu iya Jóshuwa yele ndu Ízurelu gẹ whẹ ha shi lẹ nsuda oshi Shitimu gbali-hu, ọ buri whẹ atųgbu. Whẹ jetabe rwua ọnu ẹnyimu Jódanu, whẹ kpọbe ụlo-ẹkwa ebubu whẹ l'eka ono dọshia, tẹmenu whẹ ghade ẹnyimu ono. ² A nọlewho abalị ẹto, ndu ishi ndu ojọgu bya ejegbakota ẹka ono, ndu Ízurelu kpọberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ ono, ³ bya asụ whẹ: "Nteke unu whụleruwho igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, lẹge ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, bụ ndu ikfu Lívayi pa iya, unu eshi l'eka unu nọ wụ-lihu tsoru iya. ⁴ Ọo ya bụ nke ọwhu unu l'amarụ ụzo ọwhu, unu l'e-tsoru nkele unu ta aghatabudua l'uzo ẹka-a. Ọle t'unu nọdubukwaa igbe-ogbandzu ono otẹnya. Unu l'a-kparụ unu nji-ẹka labọ l'ukporo iri yeru iya. T'unu be etsokebekwa iya l'ọku l'ọku."

⁵ Jóshuwa sụ ndu Ízurelu ono: "Unu dobe onwunu nsọ, o noo nkele, o rwua echile be Onye-Nwe-Ọha l'e-me iwhe dọ biribiri l'echilabọ unu."

⁶ Jóshuwa sụ ndu ono, l'agbajẹ ẹja nọ Chileke: "Unu pata igbe-ogbandzu ono ghata ndu Ízurelu vuru ụzo." Whẹ pata igbe-ogbandzu ono ghata vuta ụzo.

Ụkwa, Onye-Nwe-Ọha kweru Jóshuwa

⁷ Onye-Nwe-Ọha sụ Jóshuwa: "Ntanụ be mu l'a-wata anọ ewoli ghu imeli l'ẹnya ndu Ízurelu gẹ whẹ ha, nke ọwhu whẹ l'a-marụ l'ọo gẹ mu shi swiru Mosisu bụ gẹ mu l'e-swiru gubedua. ⁸ Iwhe l'ii-kfuru ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, bụ whẹ pa igbe-ogbandzu ono bụ: 'Nteke unu rwuru l'ọnukoro mini Jódanu, unu erwuba l'ime mini ẹnyimu ono je akfuru.'"

⁹ Jóshuwa sụ ndu Ízurelu: "Unu bya ẹka-a bya anụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'ekfu."

¹⁰ Jóshuwa kfukwaawho ọdo sụ: "Ọ waa g'unu l'e-shi marụ lẹ Chileke ọwhu nọ ndzụ nọ l'echilabọ unu, ọdo

bụ l'ò to onwedụ iwhe l'a-kpòshi t'ò bọ chifuru unu ndu Kenanu mee ndu Hetu mee ndu Hevu mee ndu Pérezu mee ndu Girigashu mee ndu Amọru mee ndu Jebusu. ¹¹ Unu lekwa l'igbe ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ọwhu bụ iya nwe mgboko l'owhu bẹ l'e-vutaru unu ụzọ bahu l'enyimu Jódanu. ¹² Ọo ya bụ, t'unu họtá unwoke iri l'ẹbọ l'ikfu ndu Ízurelu ntaa, onye lanụ onye lanụ l'ikfu nọnu. ¹³ Nteke ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono, bụ whẹ pa igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono, mbụ Onye-Nwe-Ọha ọwhu bụ iya nwe mgboko l'owhu yeleruwho ọkpa lẹ Jódanu, mini Jódanu ono asọ-buhu asọso. Mbụ lẹ mini ono, shi l'ụzọ imeli asọ abya l'a-sọ-buhu nyiru l'ikpo l'ikpo."

¹⁴ Ọo ya bụ, ndu Ízurelu bya eshi l'ulo-ekwa ebubu whẹ tųgbua tẹ whẹ je adaa enyimu Jódanu ono, ndu ono l'agbajẹ ẹja nụ Chileke parụ igbe-ogbandzu ono vuta ụzọ. ¹⁵ Nteke ono bụ oge l'aakpata iwhe e meberu l'alị. Enyimu Jódanu byawaa utso gẹ l'ọobyaje nteke l'aakpata iwhe; utso ono gbakọta ọnu enyimu ono. Ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono, bụ whẹ pa igbe-ogbandzu ono byarwulewho Jódanu; erwurwu, ọkpa whẹ l'erwu lẹ mini ono, ¹⁶ mini ọwhu, shi l'ụzọ imeli asọ abya sọ-buhulekwawho. Mini ono bya enyiru l'ikpo l'ikpo l'ụzọ otęnya lẹ mkpụkpu Ádamu, dụ lẹ mgboro Zaretanu; mini ọwhu l'asọ ala Eze-enyimu Araba bụ iya bụ Eze-enyimu Únú sọ-buhukwawho kperegedemu. Ọo ya bụ, ndu Ízurelu wughata l'enyimu ono dafu l'azụ iya ọwhu chebe iwhe lẹ mkpụkpu Jériko. ¹⁷ Ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono, bụ whẹ pa igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono parụ iya kfishiaru ike lẹge whẹ kfuru l'alị ọkponku l'echilabọ enyimu Jódanu ono; ndu Ízurelu l'awughashi l'alị ọkponku. Whẹ kfuru l'ẹka ono jeye mba ono l'owhu wughatakota lẹ Jódanu ono.

Ewhuru iri l'ẹbọ, ndu Ízurelu l'e-gudeje anyata iwhe Chileke meru whẹ

4 Gẹ mba ono, bụ Ízurelu ghatageleruwho l'enyimu Jódanu ono bẹ Onye-Nwe-Ọha sụru Jóshuwa: ² "Họtá ụmadzu iri l'ẹbọ l'echilabọ ndu Ízurelu. Ikfu g'ikfu ha bẹ l'iji-họtá onye lanụ. ³ Gụ ezhia whẹ tẹ whẹ pata ewhuru iri l'ẹbọ l'echilabọ enyimu Jódanu, l'enyoru ono, ndu ono l'agbajẹ ẹja nụ Chileke shi kfuru gẹdegede. Tẹ whẹ gude ewhuru ono daa enyimu ono, whẹ rwua ẹka whẹ l'a-radụ, whẹ edobe iya."

⁴ Ọo ya bụ, Jóshuwa bya ekua unwoke iri l'ẹbọ l'echilabọ ndu Ízurelu. Ndu ono b'ọ họtáru onye lanụ onye lanụ l'ikfu g'ikfu ha. ⁵ Jóshuwa sụ whẹ: "Unu ghata je l'atatiwhu igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, unu je l'echilabọ Jódanu ono. T'onyenonu lẹ g'unu ha pata ewhuru nnanụ nnanụ tukobe l'ukuvu, jeye unu apadzua ya ole ikfu ndu Ízurelu dụ. ⁶ Nke ọwhu l'oo-buru unu iwhe l'agba ama. Nteke unwegirima unu jiru unu lẹ mgbe l'iwhe sụ: '?Ọo gunu bẹ ewhuru ono fụ-

taru?' ⁷ Unu asụ whẹ lẹ nteke e gude igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha rwuba l'enyimu Jódanu bẹ mini iya sọ-buhuru asọso. Mbụ lẹ nteke e gude igbe ono ada enyimu Jódanu bẹ mini iya sọ-buhuru asọso. Ọo ya bụ l'ewhuru ono l'a-buru iwhe ndu Ízurelu l'e-gudeje anyata iwhe ono, nwuru nụ jeye lẹ tututu-mimimi."

⁸ Ọo ya bụ, ndu Ízurelu bya emee gẹ Jóshuwa zhiru whẹ. Whẹ je apata ewhuru iri l'ẹbọ l'echilabọ enyimu Jódanu ono. Whẹ pata iya jeye whẹ padzua ya ole ikfu ndu Ízurelu dụ, egube Onye-Nwe-Ọha kfuru Jóshuwa. Whẹ parụ ewhuru ono daa enyimu Jódanu je edobe l'ẹka whẹ raduru. ⁹ Jóshuwa bya akpọkobe ewhuru iri l'ẹbọ l'echilabọ Jódanu, l'enyoru ono, ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono, bụ whẹ pa igbe-ogbandzu Chileke ono shi kfuru. Ewhuru ono dukwa-a l'ẹka ono jeye ntañu.

¹⁰ Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono, bụ whẹ pa igbe-ogbandzu ono bẹ kfuru l'echilabọ enyimu Jódanu ono jeye ndu Ízurelu mekotagezhia iwhe Onye-Nwe-Ọha sụru Jóshuwa tẹ whẹ mee. Whẹ mekotaru iya gẹ Mósisu tųru Jóshuwa iwu t'e mee ya. Ndu Ízurelu wughakebe egwegwa. ¹¹ Ndu Ízurelu wughata-gelewho, whẹ l'ele igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono mee ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono ęnya, whẹbedua wughatakawho. ¹² Unwoke, shi l'ikfu Rúbenu mee l'ikfu Gadu mee lẹ nkerębo ikfu Manáse kwaa onwowhe ngwọgu l'atatiwhu ndu Ízurelu wughata l'enyimu ono egube Mósisu kfuru whẹ. ¹³ Iwhe rwuru unwoke, dụ ụkporo unu ugbo ise kwaru onwowhe ngwọgu, kwakọbe nke ọgu, bya awughata l'enyimu Jódanu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha bahu lẹ barikiti alị, dụ lẹ mgboro Jériko.

¹⁴ Mbọku ono bẹ Onye-Nwe-Ọha woliru Jóshuwa imeli l'ęnya ndu Ízurelu. Whẹ wata oyeru Jóshuwa ęso, egube whẹ shi eyeru iya Mósisu jeye lẹ g'ọ nọ-beru.

¹⁵ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha sụ Jóshuwa: ¹⁶ "Kfuru ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono, bụ whẹ pa igbe iwu ono tẹ whẹ shi l'enyimu Jódanu ono rwufuta." ¹⁷ Ọo ya bụ, Jóshuwa bya kfuru ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono sụ whẹ agha: "Unu shi l'enyimu Jódanu ono nyikofuta."

¹⁸ Gẹ ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono, bụ whẹ pa igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono shilewho l'echilabọ enyimu ono futa. E wofuta, whẹ l'ewofuta ọkpa whẹ adzọbe l'eli mgboko, mini enyimu Jódanu ono sọgbabe-whu azu, bya utso je akpaa l'ọnu iya g'ọ dųhawa.

¹⁹ Ọo mbọku, ọnwá mbụ dụ l'abalị iri bẹ ndu Ízurelu shi l'enyimu Jódanu ono wughata, whẹ je akpọbe ụlo-ekwa ebubu whẹ lẹ mkpụkpu Gílugalú l'oge alị mkpụkpu Jériko l'ụzọ ęnyanwu-awata. ²⁰ Ewhuru iri l'ẹbọ ono, whẹ patarụ l'enyimu Jódanu bẹ Jóshuwa kpọberu lẹ mkpụkpu Gílugalú. ²¹ Ọ sụ ndu Ízurelu: "O-rwulewho l'atatiwhu nteke unwu unu l'a-ji nna whẹ sụ: '?Ọo gunu bẹ ewhuru ono futaru?' ²² Unu asụ whẹ lẹ ndu Ízurelu gharu enyimu Jódanu l'alị ọkponku.

²³ Nkele Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu mishiuru unu mini l'enyimu Jódanu, ọ kpoo nkụ jeye unu ghatakota iya. Ọ buru nno be Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu meru le Enyimu Uswe-uswe, nteke ono ọ mishiuru mini l'enyimu ono jeye anyi ghatagee ya. ²⁴ Iwhe meru g'o gude o mee ya nno bu nke owhu unwu eliwhe l'a-marụ le Onye-Nwe-Ọha nweru okpehu, ọo ya bu nduge unu atsuje Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu egvu."

5 Ndu eze, l'achị ndu Amoru, bu l'azụ enyimu Jódanu azụ iya owhua l'uzo enyanwu-ariba mee ndu eze, l'achị ndu Kenanu, bu le mgboro eze-enyimu bya anulewho le Onye-Nwe-Ọha mishiuru mini l'enyimu Jódanu, ọ kpoo nkụ l'atatiwhu ndu Ízurelu, jeye whẹ wughashikota, meji tofu whẹ, ẹhu veshihu whẹ l'okfu ẹhu unwu Ízurelu.

Unwoke Ízurelu l'ebu ugwu le Gílugalú

² Nteke ono be Onye-Nwe-Ọha sụru Jóshuwa: "Gude ẹwhuru meta nwa mma gude bushia unwu Ízurelu ugwu. O noo nke ẹbo l'eebu whẹ ụdu ugwu ono." ³ Ọo ya bu, Jóshuwa bya egude ẹwhuru meta nwa mma gude bushia unwu Ízurelu úgvù l'eli úgvù, l'aza Úgvù Akpapyi.

⁴ Ọ waa iwhe meru g'o gude Jóshuwa bushia whẹ ugwu ono ndowa: Unwoke lile shi l'alì Íjiputu futa, mbụ unwoke lile, sụwaru oje ọgu be onwu gbushikotaru l'echi-uzo l'oma echi-egu ge whẹ futa-geeru l'alì Íjiputu. ⁵ Ndu lile, tso futa l'alì Íjiputu be bukotaru ugwu. Ọle ndu a nwushiru l'echi-uzo l'echi-egu ge whẹ futa-geeru l'alì Íjiputu be l'ete ebudua ugwu. ⁶ Ndu Ízurelu be jeru ije l'echi-egu ukporo awha ugbo labo jeye onwu gbushikota unwoke Ízurelu ono sụwaru oje ọgu, bu ndu tso futa l'alì Íjiputu. Iwhe meru g'o gude whẹ nwushihu bu le whẹ te ekwedue mee iwhe Onye-Nwe-Ọha kfulu. Ọo whẹ be Onye-Nwe-Ọha riru nte sụ le whẹ ta abyadu l'e-gude enya whẹ whụ alì ono ya kweru nna whẹ ochee ukwa le ya l'a-nụ whẹ, mbụ alì ono mini-era eswi ye le mmanụ-enwu jiru ejiji. ⁷ Ọ buru unwegirima whẹ, o hefutaru dobe l'onodu whẹ, mbụ Jóshuwa b'o bushiru ugwu ono. Whẹ shi vugeeru akpapyi, o noo nkele e te ebuhadua whẹ ugwu l'echi-uzo. ⁸ E bugelewho mba ono, bu Ízurelu ugwu ono, whẹ ndu l'ulo-ekwa whẹ nyaa ya jeye onya ugwu ono kposhihu whẹ.

⁹ Ọo ya bu, Onye-Nwe-Ọha sụ Jóshuwa: "Ntanụ owaa be mu swifuwaru onodu iwhere ono, unu shi ndu le Íjiputu ono. Mu swifuwaru iya l'ẹhu unu egube ono l'eeswifuje ẹwhuru!" Ọo ya bu, e kulahaa ẹka ono Gílugalú † byeye ntanụ.

Ndu Ízurelu riru oge O-je-ghata le Gílugalú

¹⁰ Nteke ndu Ízurelu kpoberu ulo-ekwa ebubu whẹ le Gílugalú be whẹ riru oge O-je-ghata. Mboku, whẹ riru iya bu l'urwenyashi mboku, onwa ono gbarụ abalì iri l'eno. Ọ buru le barikiti alì, du le mkpukpu Jériko be whẹ ndu ria ya. ¹¹ O rwua echile iya ge whẹ rigeeru oge O-je-ghata ono, mboku ono gedegede be whẹ riru iwhe shi l'alì ono. Whẹ taru buredi, l'ete eyee iwhe l'ekoje buredi ye le balì, a hụru ahụhu. ¹² O rwua echile iya ge whẹ rigeeru iwhe shi l'alì ono; mana dabuhu. Mana dabuhuru ndu Ízurelu. Ọ buru nri, shi l'alì Kenanu be whẹ rikotaru awha ono l'owhu.

Jóshuwa ye le onye pa nkogo

¹³ Nteke Jóshuwa ndu le mgboro mkpukpu Jériko b'ọ paliru enya imeli, whụ nwoke obu g'o mifutaru nkogo l'obo parụ l'eka kfulu iya l'atatiwhu. Jóshuwa jekfu iya je asụ iya: "Ị turu ike yeru anyi? t'ọo ndu ohogu anyi b'ì turu ike yeru?"

¹⁴ Ọ sụ iya: "Wawa, mu byarụ g'ọo onye ishi, l'achị ndu ojogu Onye-Nwe-Ọha." Jóshuwa bya adaa kpube iwhe l'alì baarụ iya ẹja sụ iya: "Ọo nweru ozhi gube Onye-nwe-ọha guderu onye ozhi ghu?"

¹⁵ Onye ishi, l'achị ndu ojogu Onye-Nwe-Ọha ono sụ Jóshuwa: "Yeshia akpokpa ghu nkele ẹka ono, ị kfulu dukwa nsọ." Jóshuwa mee g'o kfulu.

Mkpukpu Jériko dakposhihuru

6 O noo ya bu le ndu Jériko egude ọtsu egwu ndu Ízurelu guchishia onu ẹka l'eeshije abata mkpukpu Jériko ono, gbachishikota iya nke kpukpu-rukpu, ime mee azụ. Tọ du onye l'abata abata, tọ du onye l'alufu alufu.

² Ọo ya bu, Onye-Nwe-Ọha sụ Jóshuwa: "Lekwa le mu yeekwaru ghu mkpukpu Jériko l'eka mee eze whẹ mee ndu ojogu whẹ. ³ Chita ndu ojogu t'unu dzọ-whee mkpukpu ono mgburumgburu ugbo lanu. Egube ono be unu l'e-me iya abalì ishii. ⁴ Ndu l'agbaje ẹja nụ Chileke, umadzu esaa l'e-gude opyi-oku esaa, e meru le mpu ebyila ndu l'atatiwhu igbe-ogbandzu. O rwulewho le mboku nke esaa, unu adzo-whee mkpukpu ono mgburumgburu ugbo esaa. Ndu ono, l'agbaje ẹja nụ Chileke egbu opyi-oku ono. ⁵ Whẹ -gbulewho opyi-oku ono, ọ dashja ụda ike, unu nulewho ụda opyi-oku ono, t'unu lile tuko chia eze mkpu ọgu. O noo nteke mgbo-do mkpukpu ono l'e-zekposhihu, ndu Ízurelu awuba le mkpukpu ono, onyenonu echebezhiawho iwhe le g'o cheberu iya bahụ."

⁶ Ọo ya bu, Jóshuwa nwa Nunu kua ndu ono, l'agbaje ẹja nụ Chileke sụ whẹ: "Unu pata igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha, tẹ ndu l'agbaje ẹja nụ Chileke,

† Iwhe Gílugalú futaru bu eswifu.

umadzu ɛsaa gudegbaa opyi-oku, e meru lẹ mpu ebyila kfuru l'atatiwhu igbe Onye-Nwe-Qha ono." ⁷ Q bya asu ndu Izurelu: "Unu tugbua dzo-whee mkpukpu ono mgburumgburu. Te ndu chi ngwogu vuru uzo, t'a paru igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha tsoje whe etso."

⁸ Jóshuwa kfugee yeru ndu Izurelu, ndu l'agbaje eja nu Chileke ono, umadzu ɛsaa ono, gude opyi-oku ɛsaa ono, e meru lẹ mpu ebyila tugburu, whe nodu l'atatiwhu Onye-Nwe-Qha egbu opyi-oku ono. Igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha l'etso whe etso. ⁹ Ndu ojogu owhu, chi ngwogu bya awughata ndu l'agbaje eja nu Chileke ono, l'egbu opyi-oku ono vuta uzo. Ndu ojogu, l'anoje l'azu l'etso igbe-ogbandzu etso. Ndu l'agbaje eja nu Chileke l'egbu opyi-oku ono mgbupyabe. ¹⁰ Qle Jóshuwa sɔru ndu Izurelu: "Unu be echikwa mkpu ogu, unu eje aya oya, ya aadukwa okfu, l'e-shi unu l'onu futa jeye mboku, mu l'a-su unu t'unu chia mkpu ogu, unu echia ya." ¹¹ Qo ya bu, o su t'a paru igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono jewhee mkpukpu ono mgburumgburu, whe jewhee ya ugbo lanu. Qo ya bu, whe dawhu azu l'eka whe kpobe-geeru ulo-ekwa ebubu whe, raduwaro l'eka ono l'enyashi iya.

¹² To du iya bu, Jóshuwa gbalihu l'onmewa-utsu iya, ndu l'agbaje eja nu Chileke pata igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono. ¹³ Ndu l'agbaje eja nu Chileke, umadzu ɛsaa ono gude opyi-oku ɛsaa ono nodu l'atatiwhu igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono, whe l'egbu opyi-oku ono mgbupyabe. Ndu chi ngwogu vuta uzo, ndu ojogu, l'anoje l'azu l'etso igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono etso. Ndu l'agbaje eja nu Chileke l'egbu opyi-oku ono mgbupyabe. ¹⁴ Mboku nke ebo, whe wufuta bya adzo-whee mkpukpu ono mgburumgburu ugbo lanu; whe dawhu azu l'eka whe kpoberu ulo-ekwa ebubu whe. O noo ge whe meru iya jeye abali ishii.

¹⁵ O rwua lẹ mboku nke ɛsaa, whe gbalihu l'ishi ɛnyangge utsu bya adzo-whee mkpukpu ono mgburumgburu ge whe l'adzo-whejehawa iya, whe dzo-whe ya ugbo ɛsaa. Qo mboku ono kpɔ be whe dzo-whereu mkpukpu ono mgburumgburu ugbo ɛsaa. ¹⁶ O rwulewho ge whe l'adzo-whe nke ugbo ɛsaa ono, ge ndu l'agbaje eja nu Chileke ono gburu opyi-oku ono, Jóshuwa sɔru ndu Izurelu: "Unu chiwaro mkpu ogu, o noo nkele Onye-Nwe-Qha yewaru unu mkpukpu ono l'eka. ¹⁷ Mkpukpu ono ye l'iwhe lile, nokota iya nu be unu l'e-mebyishikota kpaɔ kpaɔ, shi nno woru iya nu Onye-Nwe-Qha. Qo zhiawho nwanyi-okpara ono, bu Réhabu kpɔ mee ndu whe l'iya no l'ulo be unu l'aha te whe nodu ndu, nkele o domiru ndu anyi zhiru te whe jee ngge. ¹⁸ Qle t'unu kwabekwa ɛnya t'o bo du iwhe ono, e doberu nke emebyishi ono, unu l'e-je ewota. Unu -wotakwa iya be l'ee-gbugbushikotakwa unubedua kpaɔ kpaɔ, unu eshi nno wota iwhe-otsulanu dobe l'eka ndu Izurelu kpoberu ulo-ekwa ebubu whe. ¹⁹ Mkpola-ocha mee mkpola-ododo mee aya, e

meru l'ope mee owhu e meru l'igwe be dukwaru Onye-Nwe-Qha lẹ nsọ. Iwhe lile ono l'a-bahukota l'ulo ɛku Onye-Nwe-Qha."

²⁰ Qo ya bu, ndu Izurelu chia mkpu ogu g'e gburu opyi-oku ono. Anunu, ndu Izurelu nuru uda opyi-oku ono, whe tukọ ge whe ha chia eze mkpu ogu, mgbodo mkpukpu ono zeshihu buru gworogodongu l'alj. Qo ya bu ndu Izurelu wuba l'ime mkpukpu ono, onyenonu chebezhiawho iwhu lẹ g'o cheberu iya, whe je aluta iya. ²¹ Whe tukọ iwhe lile, du lẹ mkpukpu ono mebyishikota kpaɔ kpaɔ, shi nno woru whe nu Onye-Nwe-Qha. Whe gude ogu-igba gbugbushia unwoke mee unwanyi mee nwata mee ogurenaya mee eswi mee aturu mee nkakfu-igara.

Aadzọ Réhabu

²² O noo ya, Jóshuwa bya asu unwoke labo ono, jeru ngge l'alj ono: "Unu bahu l'ulo nwanyi-okpara ono je edufuta iya mee ndu nkiya ge whe ha egube ono, unu riburu iya lẹ nte." ²³ Qo ya bu, unwoke labo ono, jeru ngge ono bya abahu l'ulo Réhabu je edufuta iya mee nna iya mee ne iya mee unwune iya nwoke mee ndu nkiya ge whe ha. Whe dufuta ndu whe l'iya bu ge whe ha je edobe whe l'azu eka ndu Izurelu kpoberu ulo-ekwa ebubu whe.

²⁴ Whe toru oku ye lẹ mkpukpu ono, o dzukota iya mee iwhe lile, du iya nu. Qo lewho mkpola-ocha mee mkpola-ododo mee aya, e meru l'ope mee owhu e meru l'igwe be whe vutaru je edobe l'eka l'eedobeje ɛku l'ulo Onye-Nwe-Qha. ²⁵ Qle Réhabu, bu nwanyi-okpara ono ye ndibe nna iya mee ndu nkiya ge whe ha be Jóshuwa dzoru ndu, o noo nkele o domiru ndu ono, Jóshuwa yeru te whe je egee ngge lẹ mkpukpu Jériko. Nwanyi ono buru l'echilabo ndu Izurelu byeye ntanu.

²⁶ Nteke ono be Jóshuwa meru whe ria nte su: "Onye gbalihuru te ya tukwaa mkpukpu Jériko-o buakwa onye a turu onu l'iwhu Onye-Nwe-Qha.

"Onye ono be l'oo-whu ishi

okpara iya t'o gude tua ukfu mgbodo ono.

Ya ewhua ya ishi mbuhu-ime iya t'o gude ye iya mgbobo."

²⁷ Qo ya bu, Onye-Nwe-Qha swiru Jóshuwa okpobe eswiru, ude iya ngakota alj ono.

Iwhe-du-aji Ekanu meru

7 Qle ndu Izurelu te emehedu iya g'a sɔru te whe mee l'iwhe ono, e doberu nke emebyishi kpaɔ kpaɔ, shi nno woru iya nu Onye-Nwe-Qha. O noo nkele Ekanu be haru chita iwhe ono wohaa. Ekanu-a be bu nwa Kami, mbu nwanwa Zabudi, buru nwanwa nwanwa Zera onye shi l'ikfu Juda. Qo ya bu, Onye-Nwe-Qha doberu ndu Izurelu ɛhu-eghughu iya.

² Jóshuwa shi lẹ mkpukpu Jéríko zhifu unwoke tẹ whẹ jeshia mkpukpu É-ayi, mbụ mkpukpu ono, dukube mkpukpu Bẹtu-avenu, l'uzo ẹnyanwu-awata mkpukpu Bẹtelu. Ọ sụ whẹ: "Unu tųgbua je egee ngge l'uswetuma alị ono." Unwoke ono tųgbua jeshia ngge lẹ mkpukpu É-ayi.

³ Whẹ lwakfuta Jóshuwa bya asụ iya: "Tẹ ndu Ízurelu ba awụhu-gekwa gẹ whẹ ha jeshia ọlwushi ndu É-ayi ọgu. T'ọ bukwaru unwoke, rwuru ọnu ugbo ise l'e-je m'ọ bụ unwoke, rwuru ọnu ugbo ẹsaa l'ụkporo iri bẹ l'aa-ha tẹ whẹ je alwuta mkpukpu ono. Ba ahakwa tẹ ndu Ízurelu gẹ whẹ ha jeshia omeswashi ẹka, o noo nkele ndu ono bụa nwa ụmadzu olemole." ⁴ Ọo ya bụ, a bya ezhia unwoke, rwuru ọnu ugbo ẹsaa l'ụkporo iri, whẹ jekfushia ndu É-ayi ọgu. Whẹ rwua, ndu É-ayi chĩa whẹ baa whẹ ẹbaa. ⁵ Ndu É-ayi bẹ gburu whẹ nụ iwhe rwuru ụkporo madzụ l'ụmadzu iri l'ishii. Whẹ shi l'ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ É-ayi chị-zhiawho ndu Ízurelu ọso gẹ whẹ l'achị whẹ iya jeye ẹka l'aaku ẹwhuru, gbushia whẹ lẹ nsuda nsuda. Obu mekota ndu Ízurelu wharuwharu, whẹ zashihu g'ọo ẹbà-eke.

⁶ Ọo ya bụ, Jóshuwa gbajaa uwe iya, bya adaa kpube iwhe l'alị l'atatiwhu igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha. Ọ nọduwaro l'ẹka ono jeye l'urwenyashi yele ndu bụ ọgurenya Ízurelu; whẹ wụa onwowhe ntụ l'ishi.

⁷ Jóshuwa kpọo mkpu sụ: "Oowa, gube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha, ọo gunu meru i dughata ndu-a l'enyimu Jọdanu ilile, t'ị bya eye anyi l'ẹka ndu Amọru tẹ whẹ laa anyi l'iyi? Anyi gege anọduroo l'azụ ẹnyimu Jọdanu azụ iya ọwhu! ⁸ Byiko Onye-Nwe-Ọha, ọo gunu bẹ mu l'e-je ekfukfu l'ẹka ndu Ízurelu whuru ndu ọhogu tsu l'ọso ẹgube-ẹ? ⁹ O noo nkele ndu Kenanu mee ndu ọdo, bu l'alị ono l'a-nukwa iya bya anọ-whee anyi mgburumgburu mee t'ẹwha anyi chihu lẹ mgboko. Ọ -buru l'ọ dụ nno ọo gunu bẹ l'ii-me l'okfu ẹwha ghu ono, parụ ẹka?"

¹⁰ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Jóshuwa: "Gbalihu! Ọo gunu meru g'ọ gude, ị daa kpube iwhe l'alị? ¹¹ Ndu Ízurelu bẹ meru iwhe-dụ-ẹji. Whẹ mebyiru ọgbandzu mu ono, mu sụru tẹ whẹ dobe. Whẹ wotaru ụwhodu l'iwhe ono, mu sụru t'e dobe nke emebyishi ono. Whẹ zhiwaru oshi, dzụa ejire, temenu iwhe ono bẹ whẹ wotawaru je achikobe l'ẹku whẹ. ¹² Ọo ya meru g'ọ gude ndu Ízurelu ta adụ ike kpọ ndu ọhogu whẹ iwhe. Whẹ whuru ndu ọhogu whẹ tsuwu azụ, o noo nkele e dobewaru whẹ nke emebyishi. Mu te eswiheduru unu ọdo, gbahaa l'unu tųkoru iwhe ono, e doberu nke emebyishi ono, unu chitaru doberu onwunu, mebyishikota kpamụ kpamụ, shi nno woru whẹ nụ Onye-Nwe-Ọha.

¹³ "Tųgbua, je emee ndu Ízurelu tẹ whẹ dụ nsọ. Sụ whẹ agha: 'Unu dobe onwunu nsọ ngaberu echile. Lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu bẹ sụkwaru l'iwhe ono, e doberu nke emebyishi ono bẹ unu chị

doberu onwunu, unube ndu Ízurelu. Unu ta abyakwa l'a-dụ ike kpọ ndu ọhogu unu iwhe, gbahaa l'unu wofuru iwhe ono l'echilabọ unu.

¹⁴ " 'O rwua l'utsu, t'unu kpọo l'ikfu l'ikfu futa. Ikfu ọwhu Onye-Nwe-Ọha hotaru l'a-futa l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu. Ẹnya-uwhu ọwhu Onye-Nwe-Ọha hotaru afuta l'uwhu l'uwhu. Ndu uwhu ọwhu Onye-Nwe-Ọha hotaru afuta l'onye l'onye. ¹⁵ Onye ọwhu bụ iya b'a whuru iwhe ono, e doberu nke emebyishi l'ẹka bẹ l'aa-kpọ ọku, kpọo iwhe lile bụ nkiya ọku. Iwhe meru o je l'a-dụ nno bụ l'o mebyiru ọgbandzu Onye-Nwe-Ọha, ọdo bụ l'o meru iwhe iwhere iya dụ l'alị ndu Ízurelu! "

Aatụ-gbu Ekanu l'ẹwhuru

¹⁶ Jóshuwa gbalihu l'onmewa-utsu bya achifuta ndu Ízurelu, whẹ tsoru l'ikfu l'ikfu fushia. Ọ bụru ikfu Juda b'a hotaru. ¹⁷ Ndu ikfu Juda bya afushia l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu; ọ bụru ẹnya-uwhu Zera b'a hotaru. Ndu ẹnya-uwhu Zera bya afushia l'uwhu l'uwhu, ọ bụru ndu uwhu Zabudi b'a hotaru. ¹⁸ Ndu uwhu Zabudi bya afushia l'onye l'onye, ọ bụru Ekanu b'a hotaru. Ekanu bụ nwa Kami, Kami bụru nwa Zabudi, Zabudi bụru nwa Zera, onye shi l'ikfu Juda.

¹⁹ Tọ dụ iya bụ, Jóshuwa sụ Ekanu: "Nwa mu, kwabẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu ugwu, kfuaru mu ire-lanụ. Kfufutaru mu iwhe i meru ntaa, ba adụkwa ọwhu l'ji-ghọ-chiru mu aghọ-chi."

²⁰ Ekanu sụ Jóshuwa: "Ọo ezhi-okfu b'ọ bụ, mu meru-a iwhe-dụ-ẹji l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu nọ. Iwhe mu meru ²¹ bụ lẹ mu whuru uwe mkpẹlanu, l'ama ụma l'ime iwhe ono, a kwarụ l'okwata. Uwe ono b'e meru l'alị Bábýilọnu, ọwaa mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dụ ụkporo shẹkelu ugbo iri mee ugwu mkpọla-ododo, ẹrwa iya dụ ụkporo shẹkelu ugbo labọ lẹ shẹkelu iri, ọ gụlahaa mu ẹgu tẹ mu woru iya, mu je ewota iya. Mu tya nsụ l'ime ọlo-ẹkwa mu, bya eworu mkpọla-ọcha ono doo l'ike nsụ ono."

²² Ọo ya bụ, Jóshuwa bya ezhifu ndu ozhi, whẹ gbaba l'ọlo-ẹkwa Ekanu je awhụa iwhe ono l'ẹka o domiru iya l'ọlo-ẹkwa ono, doo ya mkpọla-ọcha l'ike iya. ²³ Whẹ voshia iwhe ono l'ọlo-ẹkwa ono wotaru Jóshuwa yele ndu Ízurelu gẹ whẹ ha. Whẹ wushi iya l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha l'ẹka ono.

²⁴ Ọo ya bụ, Jóshuwa yele ndu Ízurelu gẹ whẹ ha bya akputa Ekanu nwa Zera mee ọnwu iya nwoke mee nwanyi, chita mee mkpọla-ọcha ono mee uwe mkpẹlanu ono mee mkpọla-ododo ono, whota ọlo-ẹkwa iya, bya akputa eswi iya mee nkakfu-igara iya mee aturu iya mee iwhe o nwe enwe g'ọ ha, chiru whẹ jeshia lẹ Nsuda Akọru. ²⁵ Jóshuwa sụ Ekanu: "Ọo gunu meru g'ọ gude i wokfuta anyi iwhe-otsulanu? Ntanụ bẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'iwhe-otsulanu byakfuta gubedua."

Tò dù iya bụ, ndu Ízurelu wụpyaberu Ekanu ẹwhuru tugbuwa ya, tugbushikwawho ndibe iya whẹ ono, bya akpọo whẹ ọku. ²⁶ Ẹwhuru, whẹ tųpyaberu Ekanu l'eli bẹ dù g'ọo ẹka a kọru igbo. Ọ dukwa-a nno byeye ntanụ. Tò dù iya bụ, Onye-Nwe-Ọha wofu ẹhu-eghughu iya ono. Ọo ya bụ, e kulahaa ẹka ono Nsụda Akọru, † l'eeukuwa iya roo byeye ntanụ.

Ndu Ízurelu l'alwụ-gbu ndu É-ayi

8 Tò dù iya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Jóshuwa: “Ba at-sụkwa egvu, t'obu be etekwa ghu ete. Chịta ndu ojọgu gẹ whẹ ha t'unu gbalihu jekfu ndu É-ayi ọgu. Lekwa l'eze ndu É-ayi mee ndu nkiya mee mkpụkpu iya mee alị iya l'owhu bẹ mu yewaru ghu l'ẹka. ² Unu l'e-me ndu É-ayi mee onye eze whẹ g'unu meru ndu Jériko mee onye eze whẹ. Iwhe unu l'e-gwota t'ọ bụru nkunu bụ iwhe a lwutaru l'ọgu mee iwhe-edobe whẹ. Unu je ekpuru ekpuru domia onwunu l'azụ mkpụkpu ono.”

³ Ọo ya bụ, Jóshuwa yele ndu ojọgu ndu Ízurelu l'owhu gbalihu jeshia ọgu lẹ É-ayi. Jóshuwa họtá ndu ojọgu, ike dù l'ọgu, ụkporo ụnu ugbo ẹto l'ụnu iri l'ise bya eyefu whẹ l'enyashi. ⁴ Ọ sụ whẹ: “Unu je ekpuru ekpuru domia onwunu l'azụ mkpụkpu ono. Unu ba anọdunukakwa mkpụkpu ono otẹnya. Ọle ọbu t'unu nwụkwaru ẹnya kwakọbe ẹhu. ⁵ Mbẹdua mee ndu mu lẹ whẹ lị l'e-me g'anyi l'ejekube mkpụkpu ono ntse. Whẹ byalẹwho tẹ whẹ lwushi anyi ọgu gẹ whẹ meru iya l'ọgu iya ọwhu, anyi eye ọkpa l'oso gbalaa. ⁶ Whẹ l'a-nọ-zhiawho achị anyi ọso jeye anyi edefutakota whẹ lẹ mkpụkpu ono, nkele whẹ l'a-sụ l'anyi l'a-gbarụ whẹ ọso g'anyi gbarụ whẹ iya nteke ọwhu. Ọo ya bụ, l'anyi l'a-nọ agbarụ whẹ ọso. ⁷ Nteke ono, unubẹdua eshi l'ẹka ono, unu kpuru bya anata mkpụkpu ono. O noo nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'e-ye unu mkpụkpu ono l'ẹka. ⁸ Unu natalẹwho mkpụkpu ono, unu aturu ọku chee ya. Unu mekotakwa iwhe lile Onye-Nwe-Ọha sụru t'e mee. O nokwa iwhe mu l'ekfuru unu ndono.”

⁹ Ọo ya bụ, Jóshuwa zhifu ndu ono, whẹ tugbuwa jeshia ẹka ọbu, whẹ l'e-kpuru domia onwowhe. Whẹ je ekpuru lẹ mgbaku Bẹtelu yele É-ayi, l'uzo ẹnyanwu-arịba É-ayi. Ọle Jóshuwa bẹ yele ndu Ízurelu raduru l'enyashi ono.

¹⁰ O rwua l'ọnmewa-utsu, Jóshuwa gbalihu bya achikobe ndu nkiya. Ọ chịta ndu bụ ọgurennya ndu Ízurelu whẹ vutaru ndu ọwhu ụzo, ọ bụru whẹ ojeshi mkpụkpu É-ayi. ¹¹ Ndu ojọgu, whẹ l'iya nọ wutsoru iya gẹ whẹ ha, bya ejerwua atatiwhu mkpụkpu ono. Whẹ dobe ọdu whẹ l'uzo isheli mkpụkpu É-ayi ono. Nsụda nọkahu whẹ lẹ mkpụkpu ono l'echilabọ. ¹² Jóshuwa duta unwoke, rwuru ụnu ugbo iri l'ẹbo l'ụkporo iri je edo-

mia lẹ mgbaku mkpụkpu Bẹtelu yele mkpụkpu É-ayi, l'uzo ẹnyanwu-arịba mkpụkpu ono. ¹³ Whẹ doberu ọdu whẹ l'uzo isheli mkpụkpu ono, ọ bụru ẹka ono bẹ whẹ doberu ndu ojọgu whẹ. Ndu ọwhu kpuru ekpuru nọdu l'uzo ẹnyanwu-arịba mkpụkpu ono. Ọle Jóshuwa l'on-wiya bẹ raduru lẹ nsụda l'enyashi ono.

¹⁴ Eze ndu É-ayi whulewho iwhe ono, o rwua l'ọnmewa utsu yele ndu É-ayi mekebe ẹgwegwa lufuta lẹ mkpụkpu ono tugbuwa tẹ whẹ jekfu ndu Ízurelu ọgu l'uzo nsụda Araba. T'ọ ma l'o nweru ndu ọdo, kpuru ekpuru domia onwowhe l'azụ mkpụkpu ono.

¹⁵ Jóshuwa yele ndu Ízurelu melahaa t'a sujekwa lẹ ndu É-ayi bẹ ka whẹ ẹkuku, whẹ wata ọgba ọso, agba ala ụzo echi-ẹgu. ¹⁶ E kua ndu lile, bu lẹ mkpụkpu É-ayi tẹ whẹ wufuta bya eyeta ẹka t'a chĩa ndu Ízurelu. Whẹ chĩ-zhiawho Jóshuwa whẹ jeye whẹ lufutakota lẹ mkpụkpu ono. ¹⁷ Unwoke mkpụkpu ono gẹ whẹ ha bẹ lufutakotaru jeshia ọchi ndu Ízurelu ọso, nke ọwhu bụ l'ete onweddu m'ọo nwoke lanụ whoduru nụ lẹ mkpụkpu É-ayi mee lẹ mkpụkpu Bẹtelu. Whẹ haa mkpụkpu ono o gheru ọnu l'ẹka whẹ l'achị ndu Ízurelu.

¹⁸ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Jóshuwa: “Machia arwa ono, i gude l'uzo É-ayi nkele mu l'e-ye ghu mkpụkpu ono l'ẹka.” Jóshuwa machia arwa ono l'uzo mkpụkpu É-ayi. ¹⁹ Ewoli, Jóshuwa l'ewoli arwa ono, ndu whọ, kpuru ekpuru shi l'ẹka ono, whẹ kpuru fushikebe ẹgwegwa wuba lẹ mkpụkpu ono je alwuta iya, bya atụ-keberu ọku chee ya.

²⁰ Unwoke É-ayi ghaa ẹnya l'azụ bya awhụ g'ẹnwuru ọku shiwaa lẹ mkpụkpu whẹ akpụ tulaa ala l'ak-pamigwe, whẹ ta amahẹ ẹka iya ọwhu whẹ l'a-gbarụ shia nkele ndu Ízurelu ono, whẹ shi chigburu ụzo echi-ẹgu ono bẹ kpọ-whutawaru azụ tsopya whẹ iya.

²¹ Nteke Jóshuwa mee ndu Ízurelu bya awhụ lẹ ndu whọ, shi kpuru ekpuru domia onwowhe bẹ lwutawaru mkpụkpu É-ayi, whẹ whụkwaawho g'ẹnwuru ọku shi lẹ mkpụkpu ono akpushi, whẹ dakọbe gbushilaha unwoke É-ayi. ²² Ndu ono, shi kpuru ekpuru bya eshikwawho l'ime mkpụkpu É-ayi wufuta lwushilaha unwoke É-ayi ono ọgu. Ọo ya bụ lẹ whẹ nọ l'echilabọ ndu Ízurelu. Ndu Ízurelu nọdu whẹ ibẹka ibẹbo, egbushi whẹ. Tò dù m'ọo onye lanụ wafuru nụ l'ime whẹ, tò dù onye gbalaru nụ. ²³ Ọle whẹ kpuru eze ndu É-ayi lẹ ndzụ kpulataru Jóshuwa.

²⁴ Ndu Ízurelu gbushigelewho ndu É-ayi l'echi-ẹgu l'ẹka ono, ndu É-ayi ono chiru whẹ shia. Whẹ whulewho lẹ whẹ gbugbushigewaru whẹ lẹ mma gẹ whẹ ha, ndu Ízurelu wụ-whu azụ lẹ mkpụkpu É-ayi je egbugbushikota ndu whoduru iya nụ. ²⁵ Ndu É-ayi, e gburu egbu mbọku ono rwuru ụnu madzụ ugbo ụkporo l'iri l'unwoke mee l'unwanyi. ²⁶ Jóshuwa te esewhudu ẹka azụ l'arwa ono, ọ machiru jeye o gbugbushikota ndu bu lẹ mkpụkpu É-ayi kpamụ kpamụ, shi nno woru whẹ

† Iwhe Akọ futaru bụ iwhe-ọtsulanu.

nụ Chileke. ²⁷ Ọọ lẹwhọ iwhe-edobe mēe iwhe a kwataru l'ọgu lẹ mkpukpu ono bẹ ndu Ízurelu doberu onwowhe egube Onye-Nwe-Ọha kfulu Jóshuwa.

²⁸ Ọọ ya bụ, Jóshuwa tịa mkpukpu É-ayi ọku, mee ẹka ono ọ bụru ikpọzu, l'a-nọ jeyewaro. Ẹka ono bẹ egbara kfulu jeye ntanụ. ²⁹ Jóshuwa kpụta eze ndu É-ayi je aswị-gbua l'eli oshi, ọ haa ya, o koru l'ẹka ono jeye l'urwenyashi. Ẹnyanwu nyihudelewho, ọ sụ t'e je ekota odzu iya l'eli oshi ono je atọgbo l'ọnu ẹka l'eeshije abata lẹ mkpukpu ono, kùbe iya ẹwhuru l'eli t'ọ kuru l'ikpo l'ikpo. Ọ bụru nno b'ọ dọ byeye ntanụ.

Jóshuwa tịru Onye-Nwe-Ọha ẹnya-mgbeja l'ugvu Ebalu

³⁰ Tọ dọ iya bụ, Jóshuwa bya atọaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu ẹnya-mgbeja l'eli ugvu Ebalu, ³¹ egube Mosisu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha tịru iya ndu Ízurelu l'iwu, mbụ egube ono, e deru iya l'ẹkwọ iwu Mosisu sụ: "Ẹnya-mgbeja bụ ẹwhuru kpukoru owu bẹ l'ee-gudeje atọ iya, mbụ ẹwhuru l'adụ onye kọjeru iya ọngu." Whẹ gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku l'eli iya, bya agbakwawhọ ngwo-ẹja ẹhu-guu l'eli iya. ³² Jóshuwa nọdu l'atatiwhu ndu Ízurelu l'ẹka ono deta iwu Mosisu ono l'eli ẹwhuru, mbụ iwu ono, o dehawaru. ³³ Ndu Ízurelu gẹ whẹ ha, je akpaa lẹ ndu nlwamunlwa mee ndu a nwuru anwu lẹ Ízurelu mee ndu bụ ọgurenya whẹ mee ndu ishi whẹ mee ndu ikpe whẹ bya akfụ-geeru lẹ mgburẹku igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha, cheberu ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, shi l'ikfu Lívayi iwhu; mbụ ndu ono, bụ whẹ pa igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono. Nkerẹbo ndu Ízurelu ono kfulu chee iwhu l'ugvu Gerizimu, nkerẹbo ọdo kfulu chee iwhu l'ugvu Ebalu egube ono, Mosisu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha sọru tẹ whẹ kfulu nteke ono, ọ sọru t'a gọru ọnu-oma nọ whẹbe ndu Ízurelu.

³⁴ E megee, Jóshuwa bya agufuta iwu ono g'ọ ha. Ọ gufuta ọnu, a gọru ye iya mee ọnu, e buru ye iya, mbụ gụkota iwhe lile, e deru l'ẹkwọ iwu ono g'ọ ha. ³⁵ Ọ tọ dọdu tọ ka mma l'ọo akpuru okfu lanu, tso l'iwhe Mosisu tịru l'iwu, Jóshuwa l'ẹte agufutaaru ndu Ízurelu gẹ whẹ ha, je akpa l'unwanyị mee unwegirima mee ndu nlwamunlwa, bu l'echilabọ whẹ.

Ndu Gibiyọnu l'agbaru ndu Ízurelu ẹregede

9 Tọ dọ iya bụ, ndu eze lile, bu l'azụ ẹnymu Jọdanu azụ iya ọwa bya anụ iwhe ono nwuru nọ; mbụ ndu eze ono, bu l'ugvu ugvu mee lẹ nsụda nsụda mee l'agụga agụgu oke eze-ẹnymu l'ụzo Libanọnu. Mbụ ndu eze ndu Hetu mee nke ndu Amọru mee nke ndu Kenanu mee nke ndu Pérezu mee nke ndu Hevu mee nke ndu Jebusu. Nteke whẹ nuru iya, ² whẹ gude obu

lanu tuga tẹ whẹ je alwushi Jóshuwa yele ndu Ízurelu ọgu.

³ Nteke ndu bu lẹ mkpukpu Gibiyọnu nuru iwhe Jóshuwa meru ndu Jériko mee ndu É-ayi, ⁴ whẹ je agbaa ẹregede, melahaa gẹ woo l'eezhiru whẹ ezhizhi. Whẹ je achịta nkiriba ẹda-ukpo mee akahụ ẹda, l'eeeye-je mmee, lakashihuru alakashihu, mbụ ẹda, a dzukwa-geeru adzukwa doo l'eli nkakfụ-igara whẹ. ⁵ Whẹ chịta nkiriba akpokpa, a dzukwanyawaru, ike dọ ẹbo gvụ, yee l'okpa, bya eyee nkiriba uwe, gude buredi ọkponku, tsuru evu. ⁶ Ọọ ya bụ, whẹ jekfu Jóshuwa yele ndu Ízurelu l'ẹka whẹ kọberu ọlo-ẹkwa ebubu whẹ lẹ Gílugal, bya asụ whẹ: "Anyi shikwa alị teru ẹnya abya t'anyi l'unu gbaa ndzụ."

⁷ Ndu Ízurelu sụ ndu Hevu ono: "Unu te ebukubedu nọ anyi l'ẹka? Ọ -buru l'anyi l'unu bukube? Nde g'anyi l'unu l'e-shi gbaa ndzụ?"

⁸ Whẹ sụ Jóshuwa: "Anyi bukwa ndu ozhi ghu."

Jóshuwa sụ whẹ: "Ọọ ndu ole bẹ unu bụ? Unu shi awe?"

⁹ Whẹ sụ iya: "Anyibe ndu ozhi ghu bẹ shikwa alị, teru ẹnya bya. Anyi byarụ l'iswi ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nkele anyi nwaru akọ iya mee iwhe lile o meru l'alị Íjiputu, ¹⁰ mee iwhe lile o meru ndu eze labọ ono, l'achị ndu Amọru, bu l'azụ ẹnymu Jọdanu azụ iya ọwhua, mbụ Sáyihonu, bụ eze ndu Heshibonu mee Ọgu, bụ eze ndu Báshanu, bu lẹ mkpukpu Ashitarotu. ¹¹ Ọọ ya meru iwhe ndu bụ ọgurenya anyi mee ndu lile, bu l'alị anyi gude sụ t'anyi gude iwhe anyi l'e-ri l'echi-uzo, byakfutashia unu bya asụ unu l'anyi bukwa ndu ozhi unu; t'anyi l'unu gbanụ ndzụ. ¹² Ọ waa bụ buredi anyi gude anyi l'a-ta l'echi-uzo. Mbọku anyi gbalihuru l'ibe anyi abya ẹka-a bẹ l'oovo ọku, ọle t'unu lewaru ntaa gẹ whẹ kọ-geeru nkụ tsushia evu. ¹³ Ẹda-a, l'eeeyeje mmee bẹ shi bụru nke ọwhúú nteke anyi gbajiru iya mmee. Ọle t'unu lewaro g'ọ lakashihuru. Uwe-e anyi ye mee akpokpa anyi bụ l'echi-uzo b'ọ nọdu kashihu l'ẹka anyi jeru ogologo ije."

¹⁴ Tọ dọ iya bụ, ndu Ízurelu tsoru ria iwhe eriri ono, whẹ gude, l'ẹbe akpata Onye-Nwe-Ọha ishi. ¹⁵ Whẹ lẹ Jóshuwa gbaa ndzụ nchị-ọdu-ndoo lẹ ya l'e-dobe whẹ ndzụ. Ndu ishi, l'achị ndu Ízurelu riru nte tukoberu whẹ iya.

¹⁶ A nọlewho abalị ẹto nkele whẹ lẹ ndu mkpukpu Gibiyọnu gbarụ ndzụ ono, ndu Ízurelu nua lẹ whẹ lẹ whẹ bu l'ọnu ẹgu, mbụ lẹ ndu ono bukube whẹ. ¹⁷ Ọọ ya bụ, ndu Ízurelu bya atugburu jeshia mkpukpu whẹ, a nọlewho abalị ẹto, whẹ jerwua mkpukpu ono. Mkpukpu ọbu bụ: Gibiyọnu, Kefira, Beerotu ọwaa Kiriyatu-jeyarimu. ¹⁸ Ọle ndu Ízurelu te egbudu whẹ, o noo nkele ndu ishi, l'achị ndu Ízurelu gudewaa ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu ribuaru whẹ nte.

Ndu Ízurelu gę whę ha l'agụ áwhụ ekpu ndu ishi, l'achị whę nụ. ¹⁹ Ndu ishi ono, l'achị ndu Ízurelu sụ whę: "Anyi gudeekwaa ęwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu ribuaru whę nte. Ntaa bę ęka anyi te edenyikwa whę l'ęhu. ²⁰ Iwhe anyi l'e-me bụ l'anyi l'aha whę tę whę nọdu ndzụ, nke ọwhu Onye-Nwe-Ọha l'ęte atukoshi anyi oke ęhu-eghughu iya l'okfu nte ono, anyi riburu whę." ²¹ Ndu ishi ono, l'achị ndu Ízurelu sụkwawho: "T'anyi haa whę tę whę nọdu ndzụ, ọle whę l'a-nọje awaru anyi nkụ ekuru anyi mini." O noo ya bụ lę ndu Ízurelu emedzua ụkwa, whę kweru whę.

²² Jóshuwa bya ekukobe ndu mkpụkpu Gibiyọnu sụ whę: "Ọo gụnu meru unu ghọru anyi ughu sụ anyi l'unu bu anyi otęnya, l'ęka unu bukubekwa anyi?"

²³ Ntaa bę unu bụakwa ndu a tųru ọnu. Unu l'a-bųru ųnwu ohuta hutushia, awa nkụ, eku mini ewobata l'ụlo Chileke mụbe Jóshuwa."

²⁴ Whę sụ Jóshuwa: "Iwhe meru iya nụ bụ l'aakọru anyibe ndu ozhi ghu lę Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu tųru Mosisu, bụ onye ozhi iya iwu t'ọ nụ unu alị-a l'owhu; ya atụko ndu bu l'alị-a lakọta l'iyi l'atatiwhu unu. Ọo ya bụ egvu tsųshidenu anyi ike l'ęka unu nọ l'iswi ndzụ anyi. Ọo iwhe ono, meru, anyi mee iwhe ono, anyi meru. ²⁵ Ntaa bę anyi nọwa l'ęka ghu. Mee anyi iwhe dų ghu ree, mbụ iwhe gbarụ nke t'i mee anyi."

²⁶ Ọo ya bụ, Jóshuwa nafuta whę l'ęka ndu Ízurelu, whę te egbu whę. ²⁷ Mbọku ono bę Jóshuwa meru ndu Gibiyọnu, whę bųru ndu l'awa nkụ ekuru ndu Ízurelu mini. O nokwawho gę whę l'awa nkụ eku mini, l'ee-gudeje eme iwhe l'ęka Onye-Nwe-Ọha l'a-họta t'ọ bųru ęka l'aa-tųru iya ęnya-mgbeja. Ọ bųru nno bụ gę whę l'eme iya byeye ntanụ.

Ęnyanwu keshitaru l'ęka lanụ

10 Tọ dų iya bụ, Adoni-zędeku, bụ eze ndu Jerúsalemụ bya anụa gę Jóshuwa gude nata mkpụkpu É-ayi, mebyishikota iya kpamụ kpamụ. Mbụ l'o meru ndu É-ayi męe onye eze whę iwhe o meru ndu Jériko męe onye eze whę. Ọ nụkwaawho gę ndu mkpụkpu Gibiyọnu whę lę ndu Ízurelu gude gbaa ndzụ nchị-ọdu-ndoo, shi nno whę buru. ² Iwhe ono mee, egvu gudeshia whę ike nkele mkpụkpu Gibiyọnu bụ mkpụkpu, nweru ọkpehu shii, bųru mkpụkpu, a marụ ęwha iya g'ọo mkpụkpu lanụ lę mkpụkpu ęka ndu eze bu. Ọ bųru mkpụkpu, ka mkpụkpu É-ayi shii, unwoke mkpụkpu Gibiyọnu ono bųru ndu ike dų l'ọgu. ³ Ọo ya bụ, Adoni-zędeku, bụ eze ndu Jerúsalemụ zhia nzhi t'e je ezhia Hohamu, bụ eze ndu Hiburọnu męe Pyramu, bụ eze ndu Jamutu męe Jafiya, bụ eze ndu Lakishi męe Debyi, bụ eze ndu Ęgulonu sụ whę: ⁴ "Unu bya bya eyetaru mu ęka t'anyi je alwųshi ndu mkpụkpu Gibiyọnu ọgu nkele whę

tųgburu jekfu Jóshuwa męe ndu Ízurelu, whę gbaa ndzụ nchị-ọdu-ndoo."

⁵ Tọ dų iya bụ, ndu eze ise ono, l'achịkaa ndu Amọru bya atųgba chita ndu ojọgu whę, whę je akwa okpu l'atatiwhu mkpụkpu Gibiyọnu wata whę ọlwushi ọgu. Ndu eze ndu Amọru, ụmadzu ise ono bụ, eze ndu Jerúsalemụ męe eze ndu Hiburọnu męe eze ndu Jamutu męe eze ndu Lakishi męe eze ndu Ęgulonu.

⁶ Ndu Gibiyọnu zhia ozhi t'e je zhia Jóshuwa l'ęka ndu Ízurelu kpọberu ụlo-ękwa ebubu whę lę Gílugalu sụ iya: "Ba atugbekwa ęka l'ęhu anyibe ndu ozhi ghu. Byakebekwa ęwegwa bya adzọo anyi. Bya agbaarụ anyi mkpu, o noo nkele ndu eze ndu Amọru gę whę ha, mbụ ndu ono bu l'alị ugwu ugwu bę tųgbawaru alwųshi anyi ọgu."

⁷ Ọo ya bụ, Jóshuwa chita ndu ojọgu iya gę whę ha męe ndu ike dų l'ọgu, whę shi lę Gílugalu wųfu jeshia mkpụkpu Gibiyọnu. ⁸ Onye-Nwe-Ọha sụ Jóshuwa: "Ba atsụkwa whę egvu, o noo nkele mu yewaru whę l'ęka ghu. Ọ tọ dųdu onye l'ime whę bya l'a-dų ike kpọ ghu iwhu."

⁹ Jóshuwa whę shi lę Gílugalu jezhiawho ije jeye ęnyashi owu, bya afųaru whę lę mberegede. ¹⁰ Onye-Nwe-Ọha tųru ęyerebeke nụ whę l'atatiwhu ndu Ízurelu. Ndu Ízurelu gbu whę bya emee whę ọzara-l'ukpo lę Gibiyọnu. Whę chia whę tųgburu ọzo, e shi ęnyihu mkpụkpu Betu-horonu, gbule whę whọ gę whę l'egbu whę jeye lę mkpụkpu Azeka, mbụ je akpaa lę mkpụkpu Makeda. ¹¹ Gę whę l'agbarụ ndu Ízurelu ọso, nteke whę shi lę mkpụkpu Betu-horonu agbazeta bę Onye-Nwe-Ọha shi l'akpamigwe atųru whę eze aka-mini gude atugbushi whę, tųle whę iya whọ jeye lę mkpụkpu Azeka. Ndu aka-mini ono tų-gbushiru bę kakwa shii amamę ndu ọwhu ndu Ízurelu gude ogu-ig-ba gbushia.

¹² Mbọku ono, Onye-Nwe-Ọha yeru ndu Amọru l'ęka ndu Ízurelu bę Jóshuwa kfųru l'iwhu ndu Ízurelu sụ Onye-Nwe-Ọha:

"Ęnyanwu, keshita l'ęka lanụ lę mkpụkpu Gibiyọnu.

Ọnwa, gụ ekeru lę nsụda Ayjalonu."

¹³ Ọo ya bụ, ęnyanwu keshita l'ęka-lanụ, ọnwa jeta kfųru jeye mba ono, bụ Ízurelu gwata ndu ọhogu whę ono ųgwo iwhe whę meru whę. O noo g'e deru iya l'ękwo Jasha ndono: L'ęnyanwu keshitaru l'ęchi akpamigwe nọ iwhe dų g'ọo ujiku owu, t'ọ rịba arịba. ¹⁴ Ọ tọ dųdu mbọku dųjeru g'ọo mbọku ono lę mbụ, t'ọ dų mbọku dųjeru nno eshi mbọku ono; mbụ mbọku, Onye-Nwe-Ọha ngabęru madzụ nchị. Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ iya lwų-chiru ndu Ízurelu ọgu ono.

¹⁵ Jóshuwa yele ndu Ízurelu bya alashiwhu azụ l'ęka ono, whę kpọberu ụlo-ękwa ebubu whę lę Gílugalu.

Eegbu ndu eze ndu Amọru ụmadzu ise

¹⁶ O noo ya, ndu eze ise ono, l'achikaa ndu Amọru gbaa ọso je edomishia onwowhe l'ogba, dụ lẹ Makeda. ¹⁷ A bya ekfuru Jóshuwa l'a whuru ndu eze ise ono l'ẹka whẹ domishiru onwowhe l'ogba, dụ lẹ mkpukpu Makeda. ¹⁸ Jóshuwa sụ: "T'a gbuta eze-ewhuru, hagee shii gude swichia ọnu ogba ono, dobe ndu l'a-nodu eche iya nche. ¹⁹ Ọle t'unubedua ba anọ-kirishikwa nke mmaanụ, unu chigbukwaru ndu ohogu unu, unu eshi whẹ l'uzo azụ ada whẹ ẹka l'ẹhu. Unu be ekwekwa tẹ whẹ gbaba lẹ mkpukpu whẹ nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu yewaru whẹ l'ẹka unu."

²⁰ Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu megee whẹ ọzara-l'ukpo ono, nke owhu bụ lẹ whẹ gbuchafugedewaru whẹ-e, o nweleru-a nwa ndu owhu wafuru nụ gbabaru lẹ mkpukpu whẹ, e gude mgbodo tuwhee mgburumgburu. ²¹ Ndu Ízurelu lakfushia Jóshuwa l'ẹhu guu l'ẹka whẹ kpoberu ọlo-ekwa ebubu whẹ lẹ mkpukpu Makeda, t'ọ dụ onye whoberu ndu Ízurelu ọnu.

²² Tọ dụ iya bụ, Jóshuwa sụ: "Unu swifu ewhuru ono, e gude swichia ọnu ogba ono, kpufutaru mu ndu eze ise ono." ²³ Ọo ya bụ, whẹ bya eswifu ewhuru ono l'ọnu ogba ono bya akpufuta ndu eze ise ono kpụ-jeru iya. Ndu eze ise ono bụ: eze ndu Jerúsalem, eze ndu Hiburonu, eze ndu Jamutu, eze ndu Lakishi ọwaa eze ndu Egulonu. ²⁴ Nteke whẹ kpụ-jegeeru Jóshuwa ndu eze ono, ọ bya ekukobe unwoke Ízurelu, bya ekfuru yeru ndu ishi ndu ojogu ono, whẹ l'iya lị jee ogu ono sụ whẹ: "Unu bya ẹka-a bya adzobe-gee ndu-a ọkpa l'ẹkpiri." Ọo ya bụ, whẹ futa bya dzobe-gee ndu ono ọkpa l'ẹkpiri.

²⁵ Jóshuwa sụ whẹ: "Unu ba atsukwa egvu, t'obu be etekwa unu ete. T'obu shihu unu ike, unu eje atsukwa egvu. Nkele ọo egube ono bẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-me ndu lile, bụ ndu ohogu unu, unu lẹ whẹ l'alwu." ²⁶ E megee, Jóshuwa gbushia ndu eze ono kobegge odzu whẹ l'eli oshi ise l'iche l'iche. Whẹ koru l'eli oshi ono jeye l'urwenyashi.

²⁷ O rwulewho l'enyanywu ọriba l'ishi, Jóshuwa sụ t'e je ekofuta whẹ l'eli oshi ono, je echee l'ime ogba ono, whẹ shi domia onwowhe. A pata oke-ewhuru hagee shii swichia ọnu ogba ono. Ewhuru ono dukwa l'ọnu ogba ono byeye ntanụ.

²⁸ Ọo mbọku ono bẹ Jóshuwa nataru mkpukpu Makeda, gude ogu-igba gbugbushia ndu mkpukpu ono mee onye eze whẹ. Mkpukpu ono l'owhu mee iwhe bụ madzụ, bu iya nụ b'ọ gbugbushikotaru kpamụ kpamụ. Ọ tọ dudu onye, bu lẹ mkpukpu ono, wafuru nụ m'oo onye lanụ. O meru eze ndu Makeda iwhe o meru eze ndu Jériko.

Ndu Ízurelu l'alwu-gbu mkpukpu, dụ l'uzo ọhuda

²⁹ Tọ dụ iya bụ, Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu gẹ whẹ ha shi lẹ mkpukpu Makeda lufu jeshia mkpukpu Libyina, whẹ lwushi mkpukpu ono ogu. ³⁰ Onye-Nwe-Ọha yekwawho mkpukpu ono mee onye eze mkpukpu ono l'ẹka ndu Ízurelu. Jóshuwa nata mkpukpu ono gude ogu-igba gbugbushia ndu bu lẹ mkpukpu ono gẹ whẹ ha. Ọ tọ dudu onye wafuru nụ lẹ mkpukpu ono t'ọ ka mma l'oo onye lanụ. O meru eze ndu Libyina iwhe o meru eze ndu Jériko.

³¹ Tọ dụ iya bụ, Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu gẹ whẹ ha shi lẹ mkpukpu Libyina lufu jeshia mkpukpu Lakishi, je anọ-whee whẹ mgburumgburu yebuta whẹ lwushi whẹ ogu. ³² Onye-Nwe-Ọha ye ndu Ízurelu mkpukpu Lakishi l'ẹka. Jóshuwa nata mkpukpu ono lẹ mbọku nke ẹbo iya gude ogu-igba gbugbushia ndu bu lẹ mkpukpu ono gẹ whẹ ha g'ọ gbugbushiru ndu mkpukpu Libyina. ³³ Nteke ono bẹ Horam, bụ eze, l'achi mkpukpu Gaza byaru tẹ ya yetaru ndu mkpukpu Lakishi ẹka, Jóshuwa gbua yẹle ndu ojogu iya, tọ dụ onye wafuru nụ t'ọ ka mma l'oo onye lanụ.

³⁴ Tọ dụ iya bụ, Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu gẹ whẹ ha bya eshi lẹ mkpukpu Lakishi lufu jeshia mkpukpu Egulonu, je anọ-whee whẹ mgburumgburu yebuta whẹ lwushi whẹ ogu. ³⁵ Whẹ nata mkpukpu ono mbọku ono bya egude ogu-igba gbugbushia ndu bu iya nụ egube whẹ meru mkpukpu Lakishi, bya atuko whẹ gbugbushikota kpamụ kpamụ.

³⁶ Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu gẹ whẹ ha bya eshi lẹ mkpukpu Egulonu lufu jeshia mkpukpu Hiburonu je alwushi whẹ ogu. ³⁷ Jóshuwa nata mkpukpu ono mee mkpukpu, nọ-where iya nụ, bya egude ogu-igba gbugbushia ndu bu iya nụ mee eze whẹ. Ọ tọ dudu onye wafuru nụ t'ọ ka mma l'oo onye lanụ, egube whẹ meru mkpukpu Egulonu. Whẹ tuko mkpukpu ono l'owhu mee ndu bu iya nụ mebyishikota kpamụ kpamụ.

³⁸ Tọ dụ iya bụ, Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu gẹ whẹ ha bya adakobe jeshia mkpukpu Debyi je alwushi whẹ ogu. ³⁹ Jóshuwa nata mkpukpu ono mee onye eze whẹ mee mkpukpu, nọ-where iya mgburumgburu, bya egbugbushia ndu bu iya nụ gẹ whẹ ha. Whẹ tuko ndu bu iya nụ gẹ whẹ ha mebyishikota kpamụ kpamụ. Ọ tọ dudu onye wafuru nụ t'ọ ka mma l'oo onye lanụ. Ọo gẹ Jóshuwa meru mkpukpu Hiburonu mee mkpukpu Libyina yẹle eze whẹ bụ g'ọ meru mkpukpu Debyi yẹle eze whẹ.

⁴⁰ Ọo ya bụ, Jóshuwa lwu-gbukota ọnu-egu ono l'owhu, mbụ alị ugwu ugwu mee ọzo ọhuda mee nsuda nsuda mee ọkpa ugwu, ọ lwu-gbukwaawho ndu eze whẹ gẹ whẹ ha. Ọ tọ dudu onye wafuru nụ t'ọ ka mma l'oo onye lanụ. Iwhe lile, l'atụ ume bẹ Jóshuwa gbug-

bushikotaru kpamụ kpamụ, ẹgube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu t̄uru iya l'iwu. ⁴¹ Jóshuwa shilewho lẹ mkpụkpu Kádeshi Baneya lwua whẹ jeye lẹ mkpụkpu Gaza, bya eshi l'alị lile, d̄u lẹ Goshenu lwua whẹ je akpaa lẹ mkpụkpu Gibiyonu. ⁴² Jóshuwa natakota ndu eze ono mee alị whẹ l'ugbo lanu, o no nkele ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu bẹ lwu-chiru ndu Ízurẹlu ọgu ono.

⁴³ Tọ d̄u iya bụ, Jóshuwa yeke ndu Ízurẹlu gẹ whẹ ha bya alwatashia l'ẹka whẹ kpoberu ụlo-ẹkwa ebubu whẹ lẹ mkpụkpu Gílugalu.

Ndu Ízurẹlu l'alwu-gbu ndu eze isheli

11 Tọ d̄u iya bụ, Jabyinu, bụ eze ndu mkpụkpu Hazo bya anua nke alwu-gbu ono, ndu ojogu Ízurẹlu lwu-gburu, o zhia ozhi t'e je ezhia Jobabu, bụ eze ndu mkpụkpu Madonu mee t'e je ezhia eze ndu mkpụkpu Shimuronu mee eze ndu mkpụkpu Akushafu ² mee ndu eze, bu l'alị ugwu ugwu l'uzo isheli mee ndu eze, bu lẹ barikiti alị Araba, d̄u l'uzo ọhuda eze-enyimu Kíneretu mee ndu eze ọwhu bu lẹ nsuda nsuda mee ndu eze ọwhu bu lẹ Nafotu-doru l'uzo ẹnyanwu-arịba. ³ O zhikwaawho ozhi t'e zhia ndu Kenanu, bu l'uzo ẹnyanwu-awata mee ndu ọwhu bu l'uzo ẹnyanwu-arịba mee ndu Amoru mee ndu Hetu mee ndu Pérezu mee ndu Jebusu, mbụ ndu ono bukota l'alị ugwu ugwu mee ndu Hevu, bu l'okpa ugwu Hemonu l'alị Mizupa. ⁴ Ndu eze ono gẹ whẹ ha chita ndu ojogu whẹ fushia. Whẹ chị ikpoto ndu ojogu, onu-ogu whẹ ha g'oo nveja, d̄u l'ogbigbo eze-enyimu. Whẹ chiru okpo-rutu-rutu inya mee ugbo-inya. ⁵ Ndu eze ono gẹ whẹ ha bya achigbabe ndu ojogu whẹ ono, whẹ je akwagee okpu lẹ mgboro mini Miromu tẹ whẹ lwushi ndu Ízurẹlu ọgu.

⁶ Onye-Nwe-Ọha sụ Jóshuwa: “Ba atsukwa whẹ egwu nkele oge ntaa echile bẹ mu l'e-woru whẹ lile ye ndu Ízurẹlu l'ẹka tẹ whẹ gbushia. Unu egbubushia inya whẹ akwara azu okpa, kposhia ugbo-inya whẹ oku.”

⁷ Ọo ya bụ, Jóshuwa yeke ndu ojogu Ízurẹlu bya afuru whẹ lẹ mberegede lẹ mgboro mini Miromu l'ẹka ono, whẹ doru. ⁸ Onye-Nwe-Ọha woru whẹ ye ndu Ízurẹlu l'ẹka, whẹ lwu-gbu whẹ, bya achia whẹ tugburu ụzo eze mkpụkpu Sáyidonu mee ụzo mkpụkpu Misurefotu Mayimu, bya achigburu whẹ ụzo ẹnyanwu-awata, mbụ chia whẹ je akpaa lẹ nsuda Mizupa. Whẹ gbu whẹ, tọ d̄u onye whẹ gbuwhodoru m'oo onye lanu. ⁹ Tọ d̄u iya bụ, Jóshuwa mee whẹ gẹ Onye-Nwe-Ọha suru iya t'o mee whẹ. O gbubushikota inya whẹ akwara azu okpa, bya akpoo ugbo-inya whẹ g'ọ ha oku.

¹⁰ Jóshuwa bya adakobe je alwuta mkpụkpu Hazo, gbu onye eze l'achị mkpụkpu ono lẹ mma. Hazo bụ iya shi buru ishi alị-eze lile ono tugbaru bya alwushi

Ízurẹlu ọgu. ¹¹ Iwhe bụ ndu bu lẹ mkpụkpu ono bẹ whẹ gbukotaru egbu. Whẹ gbubushikotaru whẹ kpamụ kpamụ shi nno woru whẹ nụ Chileke. O tọ d̄u onye nọ ndzụ atụ ume, a haru lẹ mkpụkpu ono m'oo onye lanu. Whẹ tokota oku lẹ mkpụkpu ono.

¹² O nokwawho gẹ Jóshuwa lwutakotaru mkpụkpu ẹka ndu eze ono shigee yeke ndu eze ono l'onwowhe, bya atuko whẹ gbushikota lẹ mma. O gbubushiru whẹ kpamụ kpamụ, shi nno woru whẹ nụ Chileke, ẹgube Mosisu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha t̄uru iya l'iwu. ¹³ Ọle o to nwedu mkpụkpu, tukoru l'eli mkpomkpo ụlo, nweru ọwhu ndu Ízurẹlu t̄oru oku, t'a gufu-zhiawho mkpụkpu Hazo kpụ, bụ ọwhu Jóshuwa t̄oru oku. ¹⁴ Ndu Ízurẹlu vuta iwhe a kwataru lẹ mkpụkpu ono mee iwhe-edobe whẹ je edoberu onwowhe. Ọle madzụ l'owhu bẹ whẹ gude ọgu-igba gbukota jeye nteke whẹ meru, whẹ buru kpukpuru-swoo, nke ọwhu bụ l'ọ tọ d̄udu onye nọ ndzụ atụ ume, whẹ haru m'oo onye lanu. ¹⁵ Ọo ẹgube Onye-Nwe-Ọha t̄uru iya Mosisu, bụ onye ozhi iya l'iwu bụ gẹ Mosisu t̄uru iya nụ Jóshuwa, Jóshuwa mee ya nno. Iwhe lile Onye-Nwe-Ọha t̄uru Mosisu l'iwu t'e mee ta adudu ọwhu Jóshuwa l'ete emee.

¹⁶ Ọo ya bụ, Jóshuwa lwutakota alị ono g'ọ ha: mbu alị lile, d̄u l'ugwu ugwu mee alị lile, d̄u l'uzo ọhuda mee alị lile, d̄u lẹ Goshenu mee alị lile, d̄u lẹ nsuda nsuda mee alị, d̄u lẹ Araba mee alị ugwu ugwu Ízurẹlu yeke nsuda nsuda, d̄u iya nụ. ¹⁷ Whẹ shi l'ugwu Halaku, d̄u l'uzo Siye, lwuta alị ono jeye lẹ mkpụkpu Bálu-gadu, d̄u lẹ nsuda Libanonu lẹ mgbazeta ugwu Hemonu. O kpütakota ndu eze whẹ lẹ ndzụ gbushia, whẹ nwushihu.

¹⁸ Jóshuwa bẹ lwuru ọgu nọo ọdu whẹ lẹ ndu eze ono.

¹⁹ O tọ d̄udu mkpụkpu, whẹ lẹ ndu Ízurẹlu nọ lẹ nchị-odu-ndoo t'a gufu-zhiawho mkpụkpu ndu Hevu, mbu ndu bu lẹ mkpụkpu Gibiyonu. Mkpụkpu ọwhua gẹ whẹ ha bẹ ndu Ízurẹlu lwutakotaru l'ogu. ²⁰ Nkele ọo Onye-Nwe-Ọha l'onwiya kpọ-chiru whẹ obu tẹ whẹ byakfuta ndu Ízurẹlu ọgu nke ọwhu l'ee-shi nno mebyishikota whẹ kpamụ kpamụ, shi nno woru whẹ nụ Chileke, mekwaawho t'a ba whuru whẹ imiko; gbahaa t'e mee whẹ tẹ whẹ buru kpurupyata, ẹgube Onye-Nwe-Ọha t̄uru iya Mosisu l'iwu.

²¹ Ọo kwawho nteke ono bẹ Jóshuwa meru ndu Anaku bụ iya bụ ndu mkparawa, whẹ buru kpukpuru-swoo, mbu Anaku ono, shi l'alị ugwu ugwu mee ndu ọwhu shi lẹ mkpụkpu Hiburonu mee ndu ọwhu shi lẹ mkpụkpu Debyi mee ndu ọwhu shi lẹ mkpụkpu Anabu mee ndu ọwhu shi l'alị ugwu ugwu ndu Juda l'owhu mee ndu ọwhu shi l'alị ugwu ugwu Ízurẹlu l'owhu. Jóshuwa gbubushiru whẹ kpamụ kpamụ, mebyishikota mkpụkpu whẹ, shi nno woru whẹ nụ Chileke.

²² O tọ d̄udu onye Anaku m'oo onye lanu, whoduru nụ l'alị Ízurẹlu. O lẹ mkpụkpu Gaza mee lẹ mkpụkpu Gatu mee lẹ mkpụkpu Ashidodu bẹ whẹ haru whudu.

²³ O noo ya, Jóshuwa lwutakota alí ono g'ò ha egube Onye-Nwe-Ọha kfulu Mósísu l'òo-dù. Jóshuwa bya awashia alí ono nù ndu Ízurelu lẹ gẹ whẹ dù l'ikfu l'ikfu t'ò buru oke-alí whẹ.

Tò dù iya bụ, alí ono kabẹ daa jii lwu-buhu ogu.

**Ndu eze, ndu Ízurelu lwu-gburu
l'uzo enyanwu-awata**

12 Ọ waa ewha ndu eze alí ono, ndu Ízurelu lwu-gburu nata alí whẹ buru l'azụ enyimu Jòdanu azụ iya ọwhua l'uzo enyanwu-awata ndọwa. Alí ono bẹ shi lẹ nsụda ọnu-iyi Anọnu je akpaa l'ugvu Hemọnu mekwawho barikiti alí Araba lile, dù l'uzo enyanwu-awata. Ndu eze ọbu bụ:

² Sáyihonu, bụ eze ndu Amọru. Eka o shi buru bụ lẹ mkpukpu Heshibonu. Alí-eze iya bụ nkerẹbo alí Giledu l'owhu. Ndu o shi achí bụ mkpukpu Arowa, dù l'aguga nsụda ọnu-iyi Anọnu mee mkpukpu, dù l'echilabọ nsụda ọnu-iyi Anọnu ono je akpaa l'enyimu Jaboku, mbụ oge alí ndu Amọnu. ³ Ndu ọdo, o shikwawho achí bụ mkpukpu, dù l'alí Araba je akpaa l'eze-enyimu Kineretu l'uzo enyanwu-awata, shi nno lufu l'eze-enyimu alí Araba bụ iya bụ Eze-enyimu Unú l'uzo enyanwu-awata, eka e shi eje Betu-jeshimotu, bya agojia nno lufuta ọzo ọhuda lẹ mgbazeta ugvu Pisiga.

⁴ Onye eze ọdo bụ Ogu, bụ eze ndu Báshanu. Alí iya tsokwawho l'alí, a lwutaru. Ogu bẹ tso lẹ ndu ikpazụ, wafuru nù l'eri ndu Refa, bụ iya ndu mkparawa. Eka o shi buru bụ lẹ mkpukpu Ashitarotu mee lẹ mkpukpu Edereyi. ⁵ Ndu o shi achí bụ ndu ugvu Hemọnu mee mkpukpu Saleka mee alí Báshanu l'owhu, je akpaa l'oge-alí ndu Geshuru mee nke ndu Maaka, l'achí nkerẹbo Giledu je akpaa l'oge-alí Sáyihonu, bụ eze mkpukpu Heshibonu.

⁶ Ọo Mósísu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha mee ndu Ízurelu bẹ lwu-gburu ndu eze labọ ono. Mósísu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha ono bya eworu alí ndu ono washiaru ikfu Rúbenu mee ikfu Gadu mee nkerẹbo ikfu Manáse t'ò buru oke-alí whẹ.

Ndu eze, Jóshuwa lwu-gburu l'uzo enyanwu-aríba

⁷ Ọ waa ndu eze alí ono, Jóshuwa yele ndu Ízurelu lwu-gburu l'uzo enyanwu-aríba enyimu Jòdanu ndọwa. Whẹ shi lẹ mkpukpu Bálu-gadu, dù lẹ nsụda Libanọnu lwu-gbuwa whẹ je akpaa l'ugvu Halaku, dù l'uzo, e shi eje Siye. Jóshuwa bya eworu alí ndu ono washiaru ndu Ízurelu egube whẹ dù l'ikfu l'ikfu t'ò buru oke-alí whẹ. ⁸ Alí ono bụ alí ugvu ugvu mee nsụda nsụda mee alí Araba mee alí, dù lẹ n-weze n-weze mee echi-egu mee alí, dù l'ọhuda. Mbụ alí ndu Hetu mee nke ndu Amọru mee nke ndu Kenanu mee nke ndu Pẹrezu mee nke ndu Hevu mee nke ndu Jebusu. Ndu eze ọbu, Jóshuwa lwu-gburu bụ:

⁹ Onye eze, l'achí mkpukpu Jériko, onye lanụ, onye eze, l'achí mkpukpu É-ayi, dukube mkpukpu Bételu, onye lanụ,

¹⁰ onye eze, l'achí mkpukpu Jerúsalemu, onye lanụ,

onye eze, l'achí mkpukpu Hiburonu, onye lanụ,

¹¹ onye eze, l'achí mkpukpu Jamutu, onye lanụ,

onye eze, l'achí mkpukpu Lakishi, onye lanụ,

¹² onye eze, l'achí mkpukpu Egulonu, onye lanụ,

onye eze, l'achí mkpukpu Gaza, onye lanụ,

¹³ onye eze, l'achí mkpukpu Debyi, onye lanụ,

onye eze, l'achí mkpukpu Geda, onye lanụ,

¹⁴ onye eze, l'achí mkpukpu Horama, onye lanụ,

onye eze, l'achí mkpukpu Áradu, onye lanụ,

¹⁵ onye eze, l'achí mkpukpu Libyina, onye lanụ,

onye eze, l'achí mkpukpu Adulamu, onye lanụ,

¹⁶ onye eze, l'achí mkpukpu Makeda, onye lanụ,

onye eze, l'achí mkpukpu Bételu, onye lanụ,

¹⁷ mee onye eze, l'achí mkpukpu Tapuwa, onye lanụ,

mee onye eze, l'achí mkpukpu Hefa, onye lanụ,

¹⁸ mee onye eze, l'achí mkpukpu Afeku, onye lanụ,

mee onye eze, l'achí mkpukpu Lasharonu, onye lanụ,

¹⁹ onye eze, l'achí mkpukpu Madonu, onye lanụ,

mee onye eze, l'achí mkpukpu Hazo, onye lanụ,

²⁰ mee onye eze, l'achí mkpukpu Shimuronu

Meronu, onye lanụ,

mee onye eze, l'achí mkpukpu Akushafu, onye lanụ,

²¹ onye eze, l'achí mkpukpu Tanaku, onye lanụ,

onye eze, l'achí mkpukpu Megido, onye lanụ,

²² onye eze, l'achí mkpukpu Kédeshi, onye lanụ,

onye eze, l'achí mkpukpu Jokuneyamu, dù l'ugvu

Kamelu, onye lanụ,

²³ onye eze, l'achí mkpukpu Dọru, dù lẹ Nafotu-dọru,

onye lanụ,

onye eze, l'achí mkpukpu Goyimu, dù l'alí Gílugalu,

onye lanụ,

²⁴ onye eze, l'achí mkpukpu Tiza, onye lanụ.

Iwhe whẹ kpakọru dù bụ ụkporo ndu eze lẹ ndu eze iri lẹ nnanụ.

Alí ọwhu l'ee-megekwawhọ je alwuta

13 Ntaa bẹ Jóshuwa bụwa nwoke nnaji-ochee kahuru akahụ, Onye-Nwe-Ọha bya asụ iya: "Ị bụwaa nwoke nnaji-ochee kahuru akahụ, temenu alí, l'aa-lwuta alwuta pakwadua eka.

² "Alí whoduru nù, l'ee-je alwutafua bụ: Ọnu-egu ndu Fílistiya l'owhu mee nke ndu Geshuru l'owhu, ³ mbụ alí ono, dù watalewho l'enyimu Shihọ l'uzo enyanwu-awata alí Íjiputu je akpaa l'oge mkpukpu Ekuronu l'uzo isheli. Alí ono b'a gụkotaru yeru alí ndu Kenanu, bụ iya bụ alí ono, ndu ishi ndu Fílistiya ise l'achí, mbụ alí Gaza mee alí Ashidodu mee alí Ashikelonu mee alí Gatu mee alí Ekuronu mekwawho alí ndu Ava, ⁴ dù l'uzo

ohuda mee alì ndu Kenanu l'owhu, alì ono dù lẹ mkpukpu Meyara, bu alì ndu Sáyìdonu je akpaa lẹ mkpukpu Afẹku, bu oge-alì ndu Amọru, ⁵ mee alì ndu Gebalu mee alì ugvu ugvu Libanọnu l'owhu l'uzo ẹnyanwu-awata, wata lẹ mkpukpu Bálu-gadu, mbụ mkpukpu, dù lẹ n-weze n-weze ugvu Hemọnu je akpaa l'ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpukpu Hámatu.

⁶ "A bya bya lẹ ndu lile, bu l'alì ugvu ugvu, wata lẹ mkpukpu Libanọnu jeye lẹ mkpukpu Misurefotu Mayimu, bu iya bu alì ndu Sáyìdonu l'owhu bẹ mbedua, bu Onye-Nwe-Qha l'a-chifukota l'atatiwhu ndu Ízurẹlu. Iwhe gubedua l'a-nọ-zhiawho eme bu t'ì tụa ido gude washjaru iya ndu Ízurẹlu t'ọ buru oke-alì whẹ ẹgube ono, mu turu ghu iya l'iwu. ⁷ Ngwa woru alì-a waaru ikfu tete owhu whoduru nù mee nkerẹbo ikfu Manáse owhua t'ọ buru oke-alì whẹ."

Aawashì alì, dù l'uzo ẹnyanwu-awata ẹnyimu Jọdanu

⁸ Ikfu Rúbẹnu mee ikfu Gadu bẹ tsowa nkerẹbo ikfu Manáse owhua wata oke-alì l'azụ ẹnyimu Jọdanu azụ iya owhu l'uzo ẹnyanwu-awata, ọ buru Mósìsu, bu onye ozhi Onye-Nwe-Qha washjuru whẹ iya.

⁹ Oke-alì ọbu, whẹ nataru bẹ wataru lẹ mkpukpu Arowa, dù l'aguga nsuda ọnu-iyi Anọnu, shikwawho lẹ mkpukpu ono, dù l'echilabọ nsuda ọnu-iyi Anọnu ono mee lẹ barikiti alì, tukoru lẹ mkpukpu Medeba nọ je akpaa lẹ mkpukpu Dibonu. ¹⁰ Mkpukpu mkpukpu Sáyihonu, onye shi buru lẹ mkpukpu Heshibonu buru eze l'achì ndu Amọru bẹ tsokotakwawho l'oke-alì ono, ikfu ono wataru, o nokwawho g'ọ dù je akpaa l'oge onye lẹ ndu Amọnu. ¹¹ Alì ọdo, tso iya nù bu alì ndu Giledu mee alì ndu Geshuru mee alì ndu Maaka mee ugvu Hemọnu l'owhu mee alì Báshanu l'owhu je akpaa lẹ mkpukpu Saleka, ¹² mbụ alì Báshanu bu iya bu alì-eze Ọgu l'owhu, bu onye shi buru lẹ mkpukpu Ashitarotu mee mkpukpu Ederayi achì. Ọgu tso lẹ ndu wafuru nù l'eri Refa bu iya bu eri ndu mkparawa. Alì ono g'ọ ha bẹ bu Mósìsu l'wụ-gburu iya chifu ndu bu iya nù. ¹³ Ọle ndu Ízurẹlu ta achifudu ndu Geshuru mee ndu Maaka. Ndu Geshuru mee ndu Maaka buru l'echilabọ ndu Ízurẹlu byeye ntanu.

¹⁴ Ọo ikfu Lívayi kpelekengu-kpụu bẹ Mósìsu l'ete awedua oke-alì, oke-iwhe whẹ bu anu, a kporu ọku nù Onye-Nwe-Qha, bu Chileke nke Ízurẹlu, ẹgube o kweru whẹ l'ukwa.

Alì ikfu Rúbẹnu ketaru

¹⁵ Mósìsu bẹ waru alì nù ikfu Rúbẹnu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu t'ọ buru oke-alì whẹ.

¹⁶ Ẹka alì ikfu Rúbẹnu wataru bu lẹ mkpukpu Arowa, dù l'aguga nsuda ọnu-iyi Anọnu mee mkpukpu ono, dù l'echilabọ nsuda ọnu-iyi Anọnu mee barikiti alì lile,

tukoru lẹ mkpukpu Medeba. ¹⁷ Ẹka ọdo, tsofukwaa ya whọ bu mkpukpu Heshibonu mee mkpukpu mkpukpu, dukota lẹ barikiti alì, tukoru l'eli ugvu, bu iya bu: Dibonu, Bamotu-bálu, Betu-bálu-meyonu, ¹⁸ Jahazu, Kedemotu, Mefatu, ¹⁹ Kiriayatayimu, Sibuma, Zeretu Shaha, bu mkpukpu, dù l'eli nwugvu, dù l'ime nsuda, ²⁰ mee mkpukpu Betu-peyo mee n-weze ugvu Pishiga mee mkpukpu Betu-jeshimotu. ²¹ Mkpukpu mkpukpu, dukota lẹ barikiti alì, tukoru l'eli ugvu bẹ tsokwa iya whọ mee alì-eze ẹka Sáyihonu shi achikota, mbụ eze ndu Amọru ono, shi buru lẹ mkpukpu Heshibonu achì. Mósìsu bya alwu-gbua Sáyihonu mee ndu ishi ndu Midiyanu, bu iya bu Evi mee Rẹkemu mee Zuru mee Họru mee Reba. Ndu ono gẹ whẹ ha bẹ shi buru ishi l'ẹka Sáyihonu, whẹ buru l'alì ono. ²² Onye ọdo, ndu Ízurẹlu gude ogu-igba gbua bu Bẹlamu nwa Beyo, bu nwajibya. Yẹbedua bu onye lanu l'ime ndu Ízurẹlu gburu egbu. ²³ Oge alì ikfu Rúbẹnu bu l'aguga aguga ẹnyimu Jọdanu. O noo bu alì, a waru nù ikfu Rúbẹnu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu ndono t'ọ buru oke-alì whẹ mee mkpukpu lẹ mkpukpu, dukota iya nù.

Alì, ikfu Gadu ketaru

²⁴ Mósìsu wakwaruwho alì nù ikfu Gadu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu t'ọ buru oke-alì whẹ.

²⁵ Alì whẹ bu mkpukpu Jaza mee mkpukpu mkpukpu, dukota l'alì Giledu mee nkerẹbo alì ndu Amọnu jeye lẹ mkpukpu Arowa, mbụ mkpukpu ono, dù l'uzo ẹnyanwu-awata mkpukpu Raba. ²⁶ Alì whẹ ono bya eshikwawho lẹ mkpukpu Heshibonu nọ jeye lẹ mkpukpu Rematu Mizupa mee mkpukpu Betonimu, bya eshikwawho lẹ mkpukpu Mahanayimu nọ jeye l'oge alì Lodebi. ²⁷ Alì whẹ, dù lẹ nsuda bu Betu-haramu mee Betu-nimura, Sukotu, Zafonu mekwawho uwhudu alì-eze ẹka Sáyihonu shi achì, mbụ Sáyihonu ono, shi buru eze lẹ mkpukpu Heshibonu. Ẹka bu oge alì ikfu Gadu bu ọzo ẹnyanwu-awata ẹnyimu Jọdanu azụ iya owhu je akpaa l'eze-ẹnyimu Kíneretu, bu iya bu eze-ẹnyimu Gálili. ²⁸ O noo bu alì, a waru nù ikfu Gadu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu ndono t'ọ buru oke-alì whẹ mee mkpukpu lẹ mkpukpu, dukota iya nù.

Alì, nkerẹbo ikfu Manáse ketaru

²⁹ Mósìsu waru alì nù nkerẹbo ikfu Manáse l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu t'ọ buru oke-alì whẹ.

³⁰ Alì nkewhe shi lẹ mkpukpu Mahanayimu nọ jeye l'alì Báshanu l'owhu, nọkwaawho nno kpaa ẹka l'alì-eze ẹka Ọgu l'achikota, mbụ eze Báshanu mekwawho mkpukpu mkpukpu, dukota nke Jayi bu iya bu ukporo mkpukpu ugbo ẹto, dukwawho l'ime alì Báshanu.

³¹ Nkerẹbo alì Giledu tsokwaru iya whọ mee mkpukpu Ashitarotu mee mkpukpu Ederayi, mbụ mkpukpu mkpukpu onye eze Ọgu ono, l'achì alì Báshanu.

Mkpukpu ono g'ọ ha b'a waru nụ ụnwu Makiru nwa Manáse, mbụ nkerębo ụnwu Makiru. A washịru whẹ iya l'ęnya-uwhu l'ęnya-uwhu.

Iwhe e doberu ikfu Lívayi

³² O noo bụ alí ọbu, Mósísu washịru nụ ndu ikfu g'ikfu ha t'ọ bụru oke-alí whẹ. Ọ bụru lẹ baríkiti alí ndu Moabu l'azụ ęnyimu Jódanu azụ iya ọwhu, l'uzo ęnyanwu-awata mkpukpu Jéríko bẹ Mósísu nọdu washia ya nụ whẹ. ³³ Ọle a bya l'ikfu Lívayi bẹ Mósísu l'ęte awędu-ua whẹ oke-alí. Ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu bụ oke-iwhe nkewhe, ęgube ono o kfurú whẹ.

Aawashí alí ọzo ęnyanwu-aríba ęnyimu Jódanu

14 Ọwaa bụ oke-alí, ndu Ízurẹlu ketaru l'alí ndu Kėnanu. Alí ono bụ Eliyęza, bụ onye l'agbaję ęja nụ Chileke męe Jóshuwa nwa Nunu męe ndu bụ ishi l'ibe nna whẹ l'ikfu g'ikfu ha lẹ Ízurẹlu bẹ washịru whẹ iya. ² Oke-alí whẹ ono bụ ido b'a tųru gude washiaru whẹ iya, ęgube Onye-Nwe-Ọha tųru iya Mósísu l'iwu. Ọ bụru ikfu tete lẹ nkerębo ikfu lanụ bẹ ketaru iya. ³ Nkele Mósísu wẹhawaru ikfu labọ lẹ nkerębo ikfu lanụ oke-alí nkewhe l'azụ ęnyimu Jódanu azụ iya ọwhu. Ọo zhiawho ikfu Lívayi bẹ l'ọoto wędu oke-alí lẹ g'ọ wẹru ikfu ndu ọwhu. ⁴ Ụnwu Jósęfu bẹ ikfu nkewhe dų ębo, bụ iya bụ ikfu Manáse męe ikfu Ífuremu. Ọ tọ dųdu oke, a nųru ikfu Lívayi l'alí ono. Nwẹka, a nųru whẹ bụ mkpukpu ęka whẹ l'e-buru eburu yele alí, dų iya nụ, bụ ęka iwhe-edobe whẹ l'a-taję nri męe ęka iwhe whẹ nwe enwe l'a-duje. ⁵ Ndu Ízurẹlu meru lęge Onye-Nwe-Ọha tųru iya Mósísu l'iwu, bya awashia alí ono.

Kálẹbu ketaru mkpukpu Hiburọnu

⁶ Tọ dų iya bụ, ndu ikfu Juda byakfuta Jóshuwa lẹ mkpukpu Gílugalú. Kálẹbu nwa Jefune, bụ onye shi l'eri Kenazu sụ iya: "Mbẹ ị manųru-a iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha kfurú Mósísu, bụ onye nke Chileke lẹ mkpukpu Kádęshi Baneya l'okfu ęhu nkeghu męe l'okfu ęhu nke mbędua, bụ Kálẹbu. ⁷ Mu gbawarų ụkporo awha ugbo labọ nteke ono, Mósísu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha shi lẹ mkpukpu Kádęshi Baneya zhifu mu tẹ mu bya ngge l'alí-a. Mu wofuta obu mu g'ọ ha kọkotaru iya iwhe mu whųru. ⁸ Ụnwunna mu whẹ, bụ ndu mu lẹ whẹ lị l'ije ono bẹ meru obu chifu ndu Ízurẹlu. Ọle mbędua, bụ Kálẹbu gudezhiawho obu mu g'ọ ha tsoru ọzo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu. ⁹ Ọo ya bụ, Mósísu nọdu mbọku ono gędegede ribua lẹ nte sụ: 'Tẹ mu kfukwaa ya t'ọ doo ęnya l'alí ono, ị dzọru ọkpa l'a-bųru oke-alí ghu gų l'ụnwu ghu jeye lẹ tututu-mímimi, o noo nkele i gude obu ghu g'ọ ha etso Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Mósísu.'

¹⁰ "Ntaa, ọ bųru gę Onye-Nwe-Ọha kweru mųbe Kálẹbu ụkwa ono bụ g'ọ meru iya, bya edobe mu ndzų,

mu nọo ụkporo awha ugbo labọ l'awha ise watalẹwho nteke ono, Onye-Nwe-Ọha kfurú Mósísu okfu ono, mbųro nteke ono, ndu Ízurẹlu shi tsoru aghawhe l'echi-ęgu. Sụa, ntanų bẹ mųbe Kálẹbu gbawarų ụkporo awha ugbo ęno l'awha ise. ¹¹ Ọkpu shihulekwaru mu-a ike ntaa g'ọ shi shihu mu iya nteke ono, Mósísu zhifuru mu, ọo g'ike dų-be mu nteke ono bụ g'ọ dų mu ntaa, nke ọwhu bụ l'ọ tọ dųdu m'oberu ọ bųru ọgu mu l'ęte agbalihu jeshia ya, m'a sųru tẹ mu jeje eje; m'a sųru tẹ mu lwaję alwa. ¹² Ọ kwa iya bụ t'í nų mu alí ugvu ugvu-a, bụ alí ono, Onye-Nwe-Ọha kfurú mu okfu iya mbọku ono. Nteke ono b'í nųru l'eri Anaku bẹ bu l'ęka ono, ị nųkwaawho lẹ mkpukpu whẹ hagee shii męe l'eegude mgbodo tų-wheta iya mgburumgburu o shihu ike, ọle nų mu iya rọo lẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-nọdu-a swiru mu, mu achifų whẹ nata whẹ alí ono, ęgube ono Onye-Nwe-Ọha kfurú iya."

¹³ Tọ dų iya bụ, Jóshuwa gọru ọnu-ọma nụ Kálẹbu nwa Jefune, bya anų iya Hiburọnu t'ọ bųru oke-alí iya. ¹⁴ Ọo ya bụ, mkpukpu Hiburọnu bųru oke-alí Kálẹbu nwa Jefune; onye shi l'eri Kenazu jeye ntanų, o noo nkele o gude obu iya g'ọ ha tsoru ọzo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu. ¹⁵ Ẹwha, a dų mbų eku Hiburọnu bụ Kiriyatu-aruba. Aruba ono bụ nwoke, shi kagezhia ọ bųru oke madzų l'eri Anaku.

O noo ya bụ l'ọgu adabuhu l'alí ono.

Alí, ikfu Juda ketaru

15 Alí a tųru ido, ọ dabarų ikfu Juda l'ęnya-uwhu l'ęnya-uwhu bẹ nọ jeye l'oge alí Edọmu l'uzo ọhuda, bya anọo jeye l'echi-ęgu Zinu l'ishi ngvųcha alí, dų l'uzo ọhuda.

² Oge alí whẹ l'uzo ọhuda watarų l'agųga Eze-ęnyimu Únú, l'ọnu mini, dų l'atatiwhu ọzo ọhuda ³ bya anọo tųgburu ọzo ọhuda ugvu Akurabyimu bụ iya bụ ugvu Akpí. O shi l'ęka ono nọo jeye l'echi-ęgu Zinu. Ọ tųgbukwaruwho nno lųfu l'uzo ọhuda mkpukpu Kádęshi Baneya. Ọ ghajarų mkpukpu Hęzuronu bahų lẹ mkpukpu Adaru, gojia l'uswe bahų lẹ mkpukpu Karaka. ⁴ O shikwawho l'ęka ono nọo jeye lẹ mkpukpu Azųmonu, bya alųfuta l'ọnu mini ndu Íjiputu, je asųchia ishi l'eze-ęnyimu. O noo oge alí whẹ l'uzo ọhuda ndono.

⁵ Oge alí whẹ l'uzo ęnyanwu-awata bẹ dų lẹ Eze-ęnyimu Únú, nọo jeye l'ęka ęnyimu Jódanu sọbaru lẹ Eze-ęnyimu Únú ono.

Oge alí whẹ l'uzo isheli shi l'ęka ono ⁶ nọo jeye lẹ mkpukpu Betu-họgula, je aghajaa l'uzo isheli mkpukpu Betu-araba, bya anọo jeye lẹ Ẹwhuru Bohanu. Bohanu bụ nwa Rúbenu. ⁷ Oge-alí ono bya eshi lẹ Nsųda Akọru tųgburu ọzo mkpukpu Debyi, bya eshi l'ęka ono tųgburu ọzo isheli gojia l'uzo mkpukpu Gílugalú, dų chebe iwhu l'ugvu Ádumimu l'uzo ọhuda nsų-

da ọnu-iyi, dū l'ẹka ono. O shi l'ẹka ono ghajaa tūgburu ọzo mini Enu Shemeshi, shi nno lufu ẹ Enu Rogelu. ⁸ Ọo ya bụ, oge alị ono bya atūgbukwaru ọdo shia nsūda nwa Hīnomu l'ọzo ọhuda ugvu mkpūkpu Jebusu, bụ iya bụ Jerúsalemu, bya eshikwawho l'ẹka ono nyikota l'ugvu, dū l'ọzo ẹnyanwu-arịba nsūda Hīnomu, mbụ l'ọzo isheli nsūda Refayimu. ⁹ Oge alị ono bya eshi l'eli ugvu ono nọo jeye l'ẹnya-mini Nefutowa, bya eshi l'ẹka ono lufuta ẹ mkpūkpu, dūkota ẹ mgboro ugvu Ẹfuronu, o gojia futa ẹ mkpūkpu Bela bụ iya bụ Kiriyatu-jeyarimu. ¹⁰ O shi l'ọzo ẹnyanwu-arịba mkpūkpu Bela jee mgburumgburu bahụ l'ugvu Siye, shiwaro l'ẹka ono je aghajaa ọzo isheli ugvu Jerimu bụ iya bụ ugvu Kesalonu, bya eshi l'ẹka ono gbazeta mkpūkpu Betu-shemeshi, bya aghajaa mkpūkpu Timuna. ¹¹ O shi l'ẹka ono lufu ugvu, dū l'ọzo isheli mkpūkpu Ẹkuronu, bya agojia bahụ ẹ mkpūkpu Shikeronu, je aghajaa ugvu Bela, bya ejezhiawho nno futa Jabunélu. Ọo ya bụ, oge alị ono je asū-chia ishi l'eze-ẹnyimu.

¹² Oge alị whẹ l'ọzo ẹnyanwu-arịba bụ oke Eze-ẹnyimu mee agūga agūga iya.

O noo g'e gude kpaarū ikfu Juda oge alị whẹ ndono l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu.

Alị, Kálẹbu ketaru

¹³ Jóshuwa bẹ shi l'oke-alị ikfu Juda wẹe Kálẹbu nwa Jefune alị, ọ bụru ẹgube ono bẹ Onye-Nwe-Ọha tūru iya Jóshuwa l'iwu t'ọ mee ya. Alị, ọ waru nū iya bụ mkpūkpu ndu Aruba bụ iya bụ Hiburonu. Aruba bụ nna Anaku. ¹⁴ Kálẹbu bya achifū eri Anaku whẹ ẹto ẹ mkpūkpu Hiburonu l'ẹka ono, bụ iya bụ ụnwu Sheshayi mee ụnwu Ahimanu mee ụnwu Talumayi. Ndu ono bụ ẹpa Anaku. ¹⁵ O shi l'ẹka ono jekfushia ndu, bu ẹ mkpūkpu Debyi ọgu. Iwhe e shi ekuje mkpūkpu Debyi ẹ mbụ bụ Kiriyatu Sefa. ¹⁶ Kálẹbu kfua sū: "Onye gbalihuru je alwūshi mkpūkpu Kiriyatu Sefa ọgu l'wuta iya bẹ mu l'e-kee Akusa, bụ nwa mu nwanyị t'ọ bụru nyee ya." ¹⁷ E megee, ọ bụru Ọtuniyelu nwa Kenazu, mbụ nwune Kálẹbu bẹ l'wutaru mkpūkpu ono. Ọo ya bụ, Kálẹbu kee ya nwa iya nwanyị ono, bụ Akusa t'ọ bụru nyee ya.

¹⁸ Nteke Akusa larū ibe Ọtuniyelu b'ọ rwuru ujiku lanū, ọ sū Ọtuniyelu t'ọ je ekfuru nna iya, bụ Kálẹbu t'ọ wẹe ya alị. Akusa shi l'eli nkakfū-igara iya nyizeta, Kálẹbu sū iya: "Ọo gūnu bẹ mu l'e-meru ghu?"

¹⁹ Ọ sū iya: "Mebaaru mu iwhe-ọma. Eshi-ọwhu i doberu mu l'alị echi-ẹgu ọhuda, nūfunua mu ẹnya mgba mini." Tọ dū iya bụ, Kálẹbu woru ẹnya mgba mini nke ọzo imeli mee nke ọzo alị woru nū iya.

Mkpūkpu ikfu Juda

²⁰ Ọ waa alị, a wẹru ẹnya-uwhu nnonu l'ikfu Juda t'ọ bụru oke-alị whẹ ndowa: ²¹ Mkpūkpu mkpūkpu, a nūru

ikfu Juda l'ishi ngvūcha alị ọzo ọhuda ẹ mgboro oge alị ndu Edomu bụ: Kabuzelu, Ida, Jagu, ²² Kina, Dimona, Adada, ²³ Kédeshi, Hazo, Itunanu, ²⁴ Zifu, Telemu, Beyalotu, ²⁵ Hazo Hadata, Keriyotu Hẹzuronu bụ iya bụ Hazo, ²⁶ Amamu, Shema, Molada, ²⁷ Haza Gada, Heshimonu, Betu Peletu, ²⁸ Hazaru-shuwalu, Byiyeshiba, Byiziyotiya, ²⁹ Bela, Imu, Ezemu, ³⁰ Elutoladu, Kesilu, Hōruma, ³¹ Zikulagu, Madumana, Sanūsana, ³² Lebayotu, Shilihimu, Ayinu mee Rimonu. Iwhe ọ dū bụ ọkporo mkpūkpu ẹ mkpūkpu tete mee ụnwu mkpūkpu, nọ-wheru iya mgburumgburu.

³³ Mkpūkpu mkpūkpu, a nūru ikfu Juda ẹ nsūda ọzo ẹnyanwu-arịba bụ: Ẹshutawolu, Zora, Ashuna, ³⁴ Zanowa, Enu-ganimu, Tapuwa, Inamu, ³⁵ Jamutu, Adulamu, Soko, Azeka, ³⁶ Shaarayimu, Aditemu, Gederera mee Gederotemu. Iwhe ọ dū bụ mkpūkpu iri l'ẹno mee ụnwu mkpūkpu, nọ-wheru iya mgburumgburu.

³⁷ Mkpūkpu mkpūkpu ọdo, dū ẹ nsūda ẹnyanwu-arịba, a nūru ikfu Juda bụ: Zenanu, Hadasha, Migudalu Gadu, ³⁸ Dileyanu, Mizupa, Jokutelu, ³⁹ Lakishi, Bōzukatu, Ẹgulonu, ⁴⁰ Kabonu, Lahumasu, Kitulishi, ⁴¹ Gederotu, Betu-degonu, Naama mee Makeda. Iwhe ọ dū bụ mkpūkpu iri l'ishii yele ụnwu mkpūkpu, nọ-wheru iya mgburumgburu.

⁴² Mkpūkpu mkpūkpu ọdo, dū ẹ nsūda ẹnyanwu-arịba, a nūru ikfu Juda bụ: Libyina, Eta, Ashanu, ⁴³ Ifuta, Ashuna, Nezibu, ⁴⁴ Keyila, Akuzibu mee Maresha. Iwhe ọ dū bụ mkpūkpu tete yele ụnwu mkpūkpu, nọ-wheru iya mgburumgburu.

⁴⁵ Ẹka ọdo bụ alị Ẹkuronu mee mkpūkpu mkpūkpu, dū-gee ẹ mgboro ẹka ono yele ụnwu mkpūkpu, nọ-wheru iya mgburumgburu. ⁴⁶ Ẹka ọdo bụ mkpūkpu lile, dū ẹ mgboro Ashidodu ẹ mgbaku ọzo ẹnyanwu-arịba mkpūkpu Ẹkuronu yele eze-ẹnyimu. ⁴⁷ Ẹka ọdo bụ alị Ashidodu l'onwiya mee mkpūkpu, dū-gee ẹ mgboro ẹka ono yele ụnwu mkpūkpu, nọ-wheru iya mgburumgburu. Ẹka ọdo bụru alị Gaza mee mkpūkpu mkpūkpu, dū-gee ẹ mgboro ẹka ono yele ụnwu mkpūkpu, nọ-wheru iya mgburumgburu je akpa l'ọnu-iyi ndu Ẫjiputu mee eze-ẹnyimu yele oge-alị iya.

⁴⁸ Mkpūkpu mkpūkpu, a nūru ikfu Juda l'alị ugvu ugvu bụ: Shamiru, Jatiru, Soko ⁴⁹ Danahu, Kiriyatusana bụ iya bụ mkpūkpu Debyi, ⁵⁰ Anabu, Eshutemo, Animu, ⁵¹ Goshenu, Holonu mee Gilo. Iwhe ọ dū bụ mkpūkpu iri ẹ nnanū yele ụnwu mkpūkpu, nọ-wheru iya mgburumgburu.

⁵² Mkpūkpu mkpūkpu ọdo, a nūru ikfu Juda l'alị ugvu ugvu bụ: Arabu, Duma, Eshanu, ⁵³ Janimu, Betu-tapuwa, Afika, ⁵⁴ Humuta, Kiriyatu-aruba bụ iya bụ mkpūkpu Hiburonu mee Ziyu. Iwhe ọ dū bụ mkpūkpu tete yele ụnwu mkpūkpu, nọ-wheru iya mgburumgburu.

⁵⁵ Mkpūkpu mkpūkpu ọdo, a nūru ikfu Juda l'alị ugvu ugvu bụ: Mawonu, Kamelu, Zifu, Juta, ⁵⁶ Jezerelu,

Jokudeyamu, Zanowa, ⁵⁷ Kayinu, Gibyiya mee Timuna. Iwhe o du bu mkpukpu iri yeke unwu mkpukpu, no-whereu iya mgburumgburu.

⁵⁸ Mkpukpu mkpukpu odo, a nuru ikfu Juda l'alij ugvu ugvu bu: Haluhulu, Betu-zuru, Gedo, ⁵⁹ Maratu, Betu-anotu mee Elitekonu. Iwhe o du bu mkpukpu ishii yeke unwu mkpukpu, no-whereu iya mgburumgburu.

⁶⁰ Mkpukpu mkpukpu odo, a nuru ikfu Juda l'alij ugvu ugvu bu: Kiriyatu-balu bu iya bu Kiriyatu-jeyarimu mee Raba. Iwhe o du bu mkpukpu labo yeke unwu mkpukpu, no-whereu iya mgburumgburu.

⁶¹ Mkpukpu mkpukpu, a nuru ikfu Juda l'echi-egu bu: Betu-araba, Midinu, Sekaka, ⁶² Nibishanu, mkpukpu Unu mee Enu-gedi. Iwhe o du bu mkpukpu ishii yeke unwu mkpukpu, no-whereu iya mgburumgburu.

⁶³ Oke ndu Juda ta adudu ike chifu ndu Jebusu, bu le Jerusalemu. Oo ya bu le ndu Jebusu be whe le ndu Juda bu eghirigha le Jerusalemu byeye ntanu.

Alij, epa Josefu ketaru

16 Alij a turu ido, o dabaru epa Josefu be wataru le Jodanu le mgboro Jeriko, mbu l'uzo enyanwu-awata mini, du le mkpukpu Jeriko noo lufu l'echi-egu, shi le mkpukpu Jeriko ono bahu l'ugvu Betelu. ² O shi l'ugvu Betelu lufu mkpukpu Luzu, bya aghajaa mkpukpu ono lufu mkpukpu Atarotu, bu iya bu alij ndu Aku. ³ O bya eshi l'eka ono kpoo-zhita l'uzo enyanwu-ariba lufu l'oge alij ndu Jafuleti, nowaro egube ono jeye l'uzo alij mkpukpu Betu-horonu. O shi l'eka ono noo jeye le mkpukpu Gaza, o je asu-chia ishi l'eze-enyimu. ⁴ O noo alij, epa Josefu ketaru, mbu ikfu Manase yeke ikfu Ifuremu t'o buru oke-alij whe ndono.

Oke-alij, ikfu Ifuremu ketaru

⁵ O waa g'oge alij, a weru ikfu Ifuremu l'enya-uwhu l'enya-uwhu jeru ndowa: Oge alij whe l'uzo enyanwu-awata be wataru le mkpukpu Atarotu Ada noo jeye le Betu-horonu, bu mkpukpu tukoru l'eli nwugvu. ⁶ Oge alij ono shi l'eka ono noo-zhiawho jeye l'eze-enyimu, bya alufuta l'uzo isheli mkpukpu Mikumetatu. O rwua l'uzo enyanwu-awata, oge alij ono gojia shia uzo mkpukpu Tanatu Shilo, bya eshi l'eka ono ghajaa jeshia uzo enyanwu-awata mkpukpu Janowa. ⁷ O shi le mkpukpu Janowa kpoo-zhita futa le mkpukpu Atarotu mee le mkpukpu Naara, bya echiru ehuru le mkpukpu Jeriko, shi l'eka ono je asu-chia ishi l'enyimu Jodanu. ⁸ Oge alij ono bya eshi le mkpukpu Tapuwa noo futa uzo enyanwu-ariba jeye l'onu-iyi Kena, je asuchia ishi l'eze-enyimu. O noo bu alij, a nuru ikfu Ifuremu l'enya-uwhu l'enya-uwhu t'o buru oke alij whe, ⁹ t'a gufukwa iya mkpukpu mkpukpu mee unwu mkpukpu mkpukpu, e wofuru unwu Ifuremu iche l'ime oke-alij, a weru ikfu Manase.

¹⁰ Oke whe ta achifudu ndu Kenanu, bu le mkpukpu Gaza. Oo ya bu le ndu Kenanu be whe le ndu Ifuremu bu eghirigha byeye ntanu. Ndu Ifuremu l'edzuru ndu Kenanu ozhi mkponwuru.

Alij, a weru ikfu Manase

17 To du iya bu, a bya atua ido gude wee ikfu Manase alij nkewhe. Manase bu okpara Josefu. Okpara Manase, bu Makiru bu iya bu nna Giledu b'a weru alij Giledu mee alij Bashanu l'uzo enyanwu-awata enyimu Jodanu, nkele o bu onye ike du l'ogu. ² A bya atua ido odo gude washiaru ikfu Manase ndu owhu whoduru nu alij nkewhe l'enya-uwhu l'enya-uwhu. Mbu unwu Abyiyeza mee unwu Heleku mee unwu Asiriyelu mee unwu Shékemu mee unwu Hefa mee unwu Shemida. Ndu ono bu unwoke, o nwushiru mbu Manase, bu nwa Josefu mee enya-uwhu whe.

³ Zelofehadu ta nwutadu nwa nwoke. Oo unwanyi b'o nwushiru kpu. Zelofehadu bu nwa Hefa, Hefa buru nwa Giledu, Giledu buru nwa nke Makiru, Makiru buru nwa nke Manase. Ewha unwanyi obu, Zelofehadu nwushiru bu: Mahula, Nowa, Hogula, Milika owaa Tiza. ⁴ Unwegirima iya unwanyi ono bya awuru jekfu Eliyeza, bu onye l'agbaje eja nu Chileke mee Josefu nwa Nunu mee ndu ishi ndu Izurelu je asu whe: "Onye-Nwe-Oha sukwaru Mosisu t'o wee anyi oke-alij egube a weru unwunna anyi." Oo ya bu, Josefu mee ya ge Onye-Nwe-Oha kfulu iya, bya awee whe oke-alij egube a weru unwune nna whe. ⁵ O noo g'e shi, o buru uzo alij iri be dabaru ikfu Manase, t'a gufukwa alij Giledu mee alij Bashanu, bu owhu du l'azu enyimu Jodanuazu iya owhu. ⁶ Iwhe meru iya nu bu l'epa Manase l'unwanyi be ketaru oke-alij egube unwoke whe ketaru. Alij Giledu l'owhu b'a wakotaru nu unwu Manase ndu owhu whoduru nu.

⁷ Alij ikfu Manase be no watazhiawho l'oge alij ikfu Asha, je akpaa le mkpukpu Mikumetatu l'uzo enyanwu-awata mkpukpu Shékemu. Oge alij ono bya eshi l'eka ono tugburu uzo ohuda je agbakfube ndu bu le Enu Tapuwa. ⁸ Alij, du le mkpukpu Tapuwa mgburumgburu bu nke ikfu Manase, oke mkpukpu Tapuwa gedegede, du l'oge-alij ikfu Manase bu unwu Ifuremu be nwe iya nu. ⁹ Oge alij ono bya eshi l'eka ono kpoo-zeta lufu le nsuda onu-iyi Kena. O nweru mkpukpu, dugge l'uzo ohuda onu-iyi Kena ono, bu ikfu Ifuremu nwe iya. Oke mkpukpu mkpukpu ono be yeke nke ikfu Manase nogbaberu. Oge alij ikfu Manase be no-zhiawho lufu l'uzo isheli onu-iyi ono, je asuchia ishi l'eze-enyimu. ¹⁰ Alij, du l'uzo ohuda onu-iyi ono be bu ikfu Ifuremu nwe iya. Alij du l'uzo isheli onu-iyi buru ikfu Manase be nwe iya. O buru eze-enyimu kparu whe oge. L'uzo isheli be alij ikfu Manase no jeye l'oge alij ikfu

Asha, bya anọ jeye l'oge alí ikfu Ísaka l'uzo ẹnyanwu-awata.

¹¹ L'ime alí ikfu Ísaka mee nke ikfu Asha be Manáse nwegeeru mkpukpu, dụ l'iche l'iche: O nweru mkpukpu Betu-shanu mee unwu mkpukpu, nọ-wheru iya mgburumgburu, bya enweru mkpukpu Ibulemu mee unwu mkpukpu, nọ-wheru iya mgburumgburu, bya enweru mkpukpu ndu Dóru mee unwu mkpukpu, nọ-wheru iya mgburumgburu, nweru mkpukpu ndu Ẹndo mee unwu mkpukpu, nọ-wheru iya mgburumgburu, nweru mkpukpu ndu Tanaku mee unwu mkpukpu, nọ-wheru iya mgburumgburu, bya enweru mkpukpu ndu Megido mee unwu mkpukpu, nọ-wheru iya mgburumgburu. Mkpukpu owhu kwe iya ẹto le mkpukpu ono, a gushiru bu Nafotu.

¹² Oke unwu Manáse ta adudu ike chifu ndu Kenanu buchia mkpukpu mkpukpu ono, nkele ndu Kenanu kweru gagariga le whẹ bufutaje l'alí ono. ¹³ Oke nteke ndu Ízurelu bya aka ndu Kenanu ekuku, be whẹ wataru whẹ odzuru ozhi mkponwuru. Obenu le whẹ ta chifu-gedu whẹ kpaa-whuu.

Okfu ikfu Jósefu kuru ye l'alí, a wẹru whẹ

¹⁴ Ikfu Jósefu jekfu Jóshuwa sụ iya: “?Oo gunu meru o buru ido lanu kpọ b'i turu anyi, bya awẹ anyi uzhi alí lanu t'ọ buru oke-alí anyi, l'anyibe ndu Onye-Nwe-Ọha goru onu-oma, mee, anyi ha l'igwe?”

¹⁵ Jóshuwa sụ whẹ: “Ọ -buru l'unu ha l'igwe nke owhu bu l'alí ugvu ugvu Ífuremu kpanukaru unu mkpa, unu bahụ l'oswa, dụ l'alí ndu Pérezu mee l'alí ndu Refa je asukatabaa alí yeru nkunu.”

¹⁶ Ikfu Jósefu sụ Jóshuwa: “Alí ugvu ugvu ono, a wẹru anyi ta asukwa anyi. Ndu Kenanu, bu le nsuda nsuda, dụ le mgboro ẹka ono nwegeeru ugbo-inya, e meru l'igwe, mbụ je akpaa le ndu owhu bu le Betu-shanu mee unwu mkpukpu nọ-wheru iya mgburumgburu mee ndu owhu bu le nsuda Jezerelu.”

¹⁷ Oo ya bu, Jóshuwa sụ ndu ozo-ulo Jósefu, mbụ ndu Ífuremu mee ndu Manáse: “Unu ha l'igwe shii, okpehu dụ unu shii, o tọ bụdu oke-alí lanu kpọ be l'aa-wẹ unu. ¹⁸ Alí ugvu ugvu l'owhu l'a-buru nkunu, a makwaru-a l'ọo ka l'oswa oswa. Unu sụ ya jeye ẹka oge iya beru t'ọ buru nkunu. A makwaru-a le ndu Kenanu be nweru ugbo-inya, e meru l'igwe, okpehu dụ whẹ. Oke unu l'a-dụ-a ike chifu whẹ l'ẹka ono!”

Aawashifua alí owhu whoduru nu

18 Tọ dụ iya bu, ndu Ízurelu ge whẹ ha bya edzukobe le mkpukpu Shilo, whẹ kpobe Ulo-ekwa ndzuko whẹ l'ẹka ono. Alí ono l'owhu be whẹ natawaru, o dụ whẹ l'ẹka. ² Obenu l'o nweru ikfu ẹsaa l'ime ndu Ízurelu, l'ete anataa oke-alí nkewhe.

³ Oo ya bu, Jóshuwa sụ ndu Ízurelu: “?Oo nteke ole be unu l'a-nọ-beru, tẹhenu unu eje anata alí ono, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke nna unu oche whẹ nuru unu? ⁴ Ngwa, unu họtá unwoke ẹto ẹto l'ikfu g'ikfu ha, tẹ mu zhia whẹ tẹ whẹ je agbawhee alí ono nke owhu whẹ l'e-de g'ọ gbaru l'ekwo mee ge l'ee-shi washia alí ono t'ọ buru oke-iwhe whẹ. Whẹ megele-who egube ono, whẹ ewotaru mu iya. ⁵ Whẹ l'a-wa alí ono uzhi ẹsaa. Ikfu Juda l'e-buru ge whẹ bu l'uzo ohuda, ozo-ulo Jósefu ebua ge whẹ bu l'uzo isheli. ⁶ Unu dekota ge uzhi oke-alí ẹsaa ono gbaru l'ekwo, wotaru mu iya tẹ mu nọdu l'ẹka-a tẹaru unu ido l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke anyi. ⁷ Ikfu Lívayi te etsodu unu ahata oke-alí, o noo nkele oo ogba ẹja Onye-Nwe-Ọha bu oke-iwhe nkewhe. Ikfu Gadu mee ikfu Rúbenu mee nkerẹbo ikfu Manáse be natakwaruwho oke-alí nkewhe l'azu ẹnyimu Jodanu azu iya owhu l'uzo ẹnyanwu-awata. Mosisu, bu onye ozhi Onye-Nwe-Ọha bu iya nuru whẹ alí ono.”

⁸ Oo ya bu, unwoke ono wulihu tẹ whẹ je edeshia g'alí ono gbaru, Jóshuwa bya ekfushiaru whẹ okfu ike sụ whẹ: “Unu tugba jekota alí ono mgburumgburu, unu edee g'alí ono gbaru l'ekwo, wotaru mu tẹ mu tẹaru unu ido l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha le mkpukpu Shilo l'ẹka-a.” ⁹ Oo ya bu, unwoke ono tugba, bya atuko alí ono jegbakota. Whẹ kee alí ono uzhi ẹsaa le mkpukpu le mkpukpu dekota g'ọ gbaru l'ekwo. Whẹ gude iya byakfuta Jóshuwa l'ẹka ndu Ízurelu kpoberu ulo-ekwa ebubu whẹ le mkpukpu Shilo. ¹⁰ Jóshuwa bya atẹaru whẹ ido l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha le mkpukpu Shilo l'ẹka ono. Jóshuwa nọdu l'ẹka ono washiaru ndu Ízurelu alí ono l'ikfu l'ikfu.

Alí, ikfu Bénjaminu ketaru

¹¹ A turu ido, o vuru ọzo dabaru ikfu Bénjaminu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu. Alí obu, a turu ido, o dabaru whẹ be dụ le mgbaku alí ikfu Juda mee le mgbaku alí ikfu Jósefu.

¹² Oge alí whẹ l'uzo isheli be wataru l'enyimu Jodanu, nọ jeye l'uzo isheli mkpukpu Jériko, bya anokwaa jeye l'alí ugvu ugvu ọzo ẹnyanwu-ariba alí ono, je asuchia ishi l'echi-egu, dụ le mgboro mkpukpu Betu-avenu.

¹³ Oge alí ono shi l'ẹka ono je aghajaa bahụ l'uzo ohuda ugvu mkpukpu Luzu bu iya bu Betelu, oge alí ono shikwa l'ẹka ono kpọ-zeta bahụ le mkpukpu Atarotu Ada, mbụ mkpukpu ono, tukoru l'eli ugvu, dụ l'uzo ohuda mkpukpu Betu-horonu, dụ le nsuda nsuda.

¹⁴ Oge alí ono shi le nwugvu obu, cheberu iwhu le mkpukpu Betu-horonu l'uzo ohuda, gojia ọzo ohuda, tugburu ọzo ẹnyanwu-ariba ugvu ono bya alufuta le Kiriyatu Bálu bu iya bu Kiriyatu-jeyarimu, bu mkpukpu ndu Juda. O noo oge alí ikfu Bénjaminu l'uzo ẹnyanwu-ariba ndono.

¹⁵ Alì wḥẹ l'ụzo ọhuda bẹ watarụ l'agụga Kiriyatu-jeyarimu. Oge alì ono nọ-zhiawho watalẹwho l'ẹka ono jeye l'ụzo ẹnyanwu-arịba, bya eshikwa l'ẹka ono lufuta lẹ mgboro ọnu-iyi Nefutowa. ¹⁶ Oge alì ono bya eshi l'ẹka ono kpọ-zhita bahụ l'ọkpa ugwu, dọ chee iwhe lẹ nsụda nwa Hịnomu; mbụ ono, dọ l'ụzo isheli nsụda Refayimu. Ọ tųgbuleruwho nsụda Hịnomu ono l'ụzo ọhuda ugwu mkpụkpu Jebusu, jeye ọ lufu lẹ Enu Rogelu. ¹⁷ O gojia l'ẹka ono tųgburu ụzo isheli lufu l'ụzo mkpụkpu Enu Shẹmeshi, o shi l'ẹka ono nọ jeye lẹ mkpụkpu Gelilotu, bụ mkpụkpu dọ chebe iwhe l'ugwu Ádumimu; bya eshi l'ẹka ono kpọ-zeta lẹ Ẹwhuru Bohanu. Bohanu bụ nwa Rúbẹnu. ¹⁸ O shikwawho l'ẹka ono nọ jeye l'ụzo isheli nsụda Betu-araba, bya akpọ-zhita bahụ lẹ nsụda nsụda Araba ono. ¹⁹ Oge alì ono bya eshi l'ẹka ono tųgburu futa ụzo isheli ugwu mkpụkpu Betu-hogula, je asuchia ishi l'ụzo isheli Eze-ẹnyimu Únú, mbụ l'ẹka ẹnyimu Jódanu l'asọba l'eze-ẹnyimu ono l'ụzo ọhuda. O noo oge alì ikfu Bénjaminu l'ụzo ọhuda ndono.

²⁰ Ọo ẹnyimu Jódanu bẹ kparụ oge alì wḥẹ l'ụzo ẹnyanwu-awata. O noo bụ oge ẹka alì ikfu Bénjaminu kparụ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu gbaa mgburumgburu.

²¹ Mkpụkpu mkpụkpu, a nuru ikfu Bénjaminu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu bụ: Jériko, Betu-hogula, Emeku Kezizu, ²² Betu-araba, Zemarayimu, Bẹtelu, ²³ Avimu, Para, Ọfura, ²⁴ Kefaru, Amoni, Ọfuni mee Geba. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu iri l'ẹbo yele ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu.

²⁵ Mkpụkpu mkpụkpu ọdo, a nuru ikfu Bénjaminu bụ: Gibiyọnu, Rema, Beerotu, ²⁶ Mizupa, Kefira, Moza, ²⁷ Rẹkemu, Irupelu, Tarala, ²⁸ Zela, Helefu mee mkpụkpu ndu Jebusu bụ iya bụ Jerúsalemu mee Gibiyi mee Kiriyatu. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu iri l'ẹno yele ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu.

O noo oke-alì, a nuru ikfu Bénjaminu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu ndono.

Alì, ikfu Símiyọnu ketaru

19 A bya atụa ido nke ẹbo, ọ dabarụ ikfu Símiyọnu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu. Oke-alì, a wẹru wḥẹ bẹ nọ l'ime oke-alì ikfu Juda.

² Mkpụkpu mkpụkpu, dọ l'oke-alì ọbu, a wẹru wḥẹ bụ: Byiyeshaba, Sheba, Molada, ³ Hazaru-shuwalu, Bala, Ezemu, ⁴ Elutoladu, Betulu, Họruma, ⁵ Zikulagu, Betu-makabotu, Haza Susa, ⁶ Betu-lebawotu mee Sharuhenu. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu iri l'ẹto yele ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu.

⁷ Mkpụkpu mkpụkpu ọdo, tsokwawho l'alì ikfu Símiyọnu bụ Ayinu, Rimọnu, Eta mee Ashanu. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu ẹno yele ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu, ⁸ mẹwaro ụnwu mkpụkpu ọdo, nọ-whereu mkpụkpu ono, a gụshiru mgburumgburu je

akpaa lẹ Bálatu-biyiye bụ iya bụ Rema, dọ l'ụzo ọhuda.

O noo alì, a wẹru ikfu Símiyọnu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu t'ọ buru oke-alì wḥẹ ndono. ⁹ E shi l'oke-alì ikfu Juda wata alì nọ ikfu Símiyọnu, o noo nkele alì ikfu Juda bẹ parụ mebyi ẹka nke ọwhu bụ lẹ wḥẹ te ebuchikotadu iya. O noo iwhe meru g'ọ gude a wabuta alì ikfu Juda nọ ikfu Símiyọnu t'ọ buru oke-alì wḥẹ.

Alì, ikfu Zébulọnu ketaru

¹⁰ A bya atụa ido nke ẹto, ọ dabarụ ikfu Zébulọnu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu. Oge alì, a wẹru wḥẹ t'ọ buru oke-alì wḥẹ bẹ nọ je akpaa lẹ Saridu. ¹¹ Oge alì wḥẹ ono bẹ dọ bahụ l'ụzo ẹnyanwu-arịba, rwua lẹ mkpụkpu Marala, bya echiru mkpụkpu Dabeshetu ẹhu, nọ jeye l'ọnu-iyi, dọ chebe iwhe lẹ mkpụkpu Jokuneyamu. ¹² Oge alì ono shi lẹ mkpụkpu Saridu tųgburu ụzo ẹnyanwu-awata jeye l'oge alì ndu mkpụkpu Kisolotu-tebọ, o shiwaro l'ẹka ono nọ jeye lẹ mkpụkpu Daberatu, bya agbakota mkpụkpu Jafiya.

¹³ Ọo ya bụ, o shi l'ẹka ono tųgburu ụzo ẹnyanwu-awata lufu lẹ mkpụkpu Gatu-hefa mee lẹ mkpụkpu Etukazinu, o bufuta lẹ mkpụkpu Rimọnu, bya agojia tųgburu ụzo mkpụkpu Neya. ¹⁴ O rwua ẹka ono, oge alì ono jee mgburumgburu tųgburu ụzo isheli lufu lẹ mkpụkpu Hanatọnu, je asuchia ishi lẹ nsụda Ifutahẹlu. ¹⁵ Mkpụkpu ọdo, tso l'alì ikfu Zébulọnu bụ Katatu, Nahalalu, Shimurọnu, Idala mee Bétulehemu. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu iri l'ẹbo yele ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu.

¹⁶ Mkpụkpu mkpụkpu ono yele ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu bụ alì, a wẹru ikfu Zébulọnu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu t'ọ buru oke-alì wḥẹ.

Alì, ikfu Ísaka ketaru

¹⁷ A bya atụa ido nke ẹno; ọ dabarụ ikfu Ísaka l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu. ¹⁸ Mkpụkpu mkpụkpu, dọ l'alì, a wẹru wḥẹ bụ:

Jezerẹlu, Kesulotu, Shunemu, ¹⁹ Hafarayimu, Shiyọnu, Anaharatu, ²⁰ Rabyitu, Kishọnu, Ẹbezu, ²¹ Remetu, Enu-ganimu, Enu-hadahu mee Betu-pazezu. ²² Oge alì ikfu Ísaka bẹ chiru ẹhu l'ugwu Tebọ mee Shahazuma mee Betu-shẹmeshi, oge alì ono suchia ishi l'ẹnyimu Jódanu. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu iri l'ishii yele ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu.

²³ Mkpụkpu mkpụkpu ono yele ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu bụ alì, a wẹru ikfu Ísaka l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu t'ọ buru oke-alì wḥẹ.

Alì, ikfu Asha ketaru

²⁴ A bya atụa ido nke ise, ọ dabarụ ikfu Asha l'ènya-uwhu l'ènya-uwhu. ²⁵ Mkpụkpu mkpụkpu, dọ l'alì, a wèrụ ikfu Asha bụ:

Hèlukatu, Hali, Betenu, Akụshafu, ²⁶ Alameleku, Amadụ mée Mishalu. Oge alì whẹ l'ụzo ọnyanwu-arịba bẹ chiru ẹhu l'ugvu Kamèlu mée lẹ mkpụkpu Shihọ-libyinatụ. ²⁷ Ọ bya agojia l'ụzo ọnyanwu-awata lufu lẹ Betu-degọnu, o jezhiawho nno jeye o chiru ẹhu l'alì Zébulọnu mée lẹ nsụda Ifuta-hèlu, bya eshi l'èka ono tųgburu ụzo isheli jeye lẹ mkpụkpu Betu-emeku mée mkpụkpu Niyèlu; bya aghajaa mkpụkpu Kabulu l'ụzo ẹka-ìcha. ²⁸ Ọ tųgburu ẹgube ono shi lẹ mkpụkpu Eburonu mée Rehobu mée Hamọnu mée Kena, jeye o rwua oge mkpụkpu ono, bụ Sáyìdonu. ²⁹ Oge alì ono bya eshi l'èka ono dawhu azụ tųgburu ụzo mkpụkpu Rema, nọo byeye lẹ mkpụkpu Taya, bụ mkpụkpu, a tų-whereu mgbodo mgburumgburu o shihu ike. Oge alì ono shikwa l'èka ono gojia l'uswe lufu mkpụkpu Hosa, je asuchia ishi l'eze-ènyimu. Mkpụkpu mkpụkpu, nọ l'ime alì ono bụ Mahalabu Akuzibu, ³⁰ Uma, Afèku ọwaa Rehobu. Iwhe ọ dọ bụ ụkporo mkpụkpu lẹ mkpụkpu labọ yèlè ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu.

³¹ Mkpụkpu mkpụkpu ono yèlè ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu bụ alì, a wèrụ ikfu Asha l'ènya-uwhu l'ènya-uwhu t'ọ bụrụ oke-alì whẹ.

Alì, ikfu Náfutali ketaru

³² A byakwa atụa ido nke ishii, ọ dabarụ ikfu Náfutali l'ènya-uwhu l'ènya-uwhu.

³³ Oge alì whẹ shi lẹ mkpụkpu Helefu mée lẹ mgboro eze oshi Zananimu je aghata mkpụkpu Adami Nekebu mée mkpụkpu Jabunélu, shi l'èka ono lufu mkpụkpu Lakumu, je asuchia ishi l'ènyimu Jódanu. ³⁴ Oge alì ono bya aswì-zhia ụzo ọnyanwu-arịba je aghajaa mkpụkpu Azụnotu-tabọ, shi l'èka ono futa lẹ mkpụkpu Hukoku. Ọ bya echiru alì Zébulọnu ẹhu l'ụzo ọhuda mée alì Asha l'ụzo ọnyanwu-arịba mée alì ndu Juda l'ụzo ọnyanwu-awata ẹnyimu Jódanu. ³⁵ Mkpụkpu mkpụkpu, dọ l'alì ikfu Náfutali ono, a tų-whereu mgbodo mgburumgburu, o shihu ike bụ Zidimu, Zèru, Hámatu, Rakatu, Kíneretu, ³⁶ Adama, Rema, Hazọ, ³⁷ Kédeshi, Edereyi, Enu-hazọ, ³⁸ Yironu, Migudalu Élu, Horemu, Betu-anatụ mée Betu-shèmeshi. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu iri lẹ tete yèlè ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu.

³⁹ Mkpụkpu mkpụkpu ono yèlè ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu bụ alì, a wèrụ ikfu Náfutali l'ènya-uwhu l'ènya-uwhu t'ọ bụrụ oke-alì whẹ.

Alì, ikfu Danu ketaru

⁴⁰ Tọ dọ iya bụ, a bya atụa ido nke ẹsaa, ọ dabarụ ikfu Danu l'ènya-uwhu l'ènya-uwhu. ⁴¹ Mkpụkpu mkpụkpu, dọ l'alì, a wèrụ ikfu Danu bụ:

Zora, Ẹshutawolu, Ịru-shèmeshi, ⁴² Shalabyinu, Ayì-jalonu, Itula, ⁴³ Elọnu, Timuna, Ẹkuronu, ⁴⁴ Eluteke, Gibetonu, Bèlatu, ⁴⁵ Jehudu, Bene-beraku, Gaturimọnu, ⁴⁶ Mejakọnu, Rakọnu mée alì ọwhu dọ ghaa iwhe lẹ Jọpa.

⁴⁷ Ọ tsuru ikfu Danu l'èhu gẹ whẹ l'ee-shi lwụta alì nkewhe. Ọo ya bụ, whẹ gbalihu je alwushi ndu mkpụkpu Leshemu ọgụ lwụ-gbua whẹ, bya atụko whẹ gbushia nata alì whẹ buru. Whẹ je eburu lẹ mkpụkpu Leshemu; whẹ gụa mkpụkpu ono ẹwha nna whẹ oche, bụ Danu.

⁴⁸ Mkpụkpu mkpụkpu ono yèlè ụnwu mkpụkpu, nọ-whereu iya mgburumgburu bụ alì, a wèrụ ikfu Danu l'ènya-uwhu l'ènya-uwhu t'ọ bụrụ oke-alì whẹ.

Alì, Jóshuwa ketaru

⁴⁹ A tų-gelewho ido gude washịaru ndu Ízurèlu alì ono t'ọ bụrụ oke-alì whẹ; ndu Ízurèlu bya eshi l'oke iya nkewhe wẹe Jóshuwa nwa Nunu alì t'ọ bụrụ oke-alì iya.

⁵⁰ Ọ bụrụ gẹ Onye-Nwe-Ọha tųru iya l'iwu bẹ whẹ meru iya, bya anụ iya mkpụkpu, ọ tųru ẹka t'a nụ iya. Alì, whẹ nuru iya bụ Timinatu Séra, bụ mkpụkpu, dọ l'alì ugwu ugwu Ífuremu. Jóshuwa bya atụkwaa mkpụkpu ono buru.

⁵¹ Alì ono g'ọ ha bẹ bụ alì, Eliyéza, bụ onye l'agbajè ẹja nụ Chileke mée Jóshuwa nwa Nunu mée ndu bụ ishi l'ibe nna whẹ l'ikfu g'ikfu ha lẹ Ízurèlu bẹ tųru ido gude washịaru ndu Ízurèlu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha lẹ mkpụkpu Shilo, l'ọnu ẹka l'eeshije abata lẹ Ụlo-ẹkwa ndzuko. Ọ bụrụ ẹgube ono bụ gẹ whẹ waru alì ono g'ọ hakọta jeye whẹ washì-gee ya.

Mkpụkpu ishii, l'aagbabajè je ezeeru ndzụ

20 Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya asụ Jóshuwa: ² "Kfuru ndu Ízurèlu tẹ whẹ hofuta mkpụkpu mkpụkpu, l'aa-gbabajè je ezeeru ndzụ, mbụ ẹgube ono, mu shi l'ọnu Mósìsu kfuaru iya unu, ³ nke ọwhu bụ: onye -gbua madzụ l'amagama, t'ọ kwabẹ ẹnya gbua onye ọbu, ya agbarụ lashia ẹka ono je ezeeru ndzụ. Ọo mkpụkpu ono bẹ unu l'a-gbabajè je ezeeru ndzụ unu nahụ onye l'eme tẹ ya gwata ụgwọ ọchi, unu gburu.

⁴ "Onye ono, gburu ọchi l'a-gbarụ lashia mkpụkpu lanụ l'ime mkpụkpu mkpụkpu ono, l'aagbabajè je ezeeru ndzụ ono. Ọ gbatalèwho rwua ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpụkpu ono; ya akfuru l'èka ono kọwaaaru ndu bụ ọgurennya mkpụkpu ono iwhe dakfutaru iya nụ. Ndu bụ ọgurennya ono abya eduta iya duba l'ime

mkpukpu ono je anụ iya ọnodu, mbụ ẹka l'oo-buru l'echilabọ whẹ. ⁵ Ọ -buru l'onye ono, l'eme tẹ ya gwata ụgwọ ọchi ono bẹ l'achị iya ọso tẹ ya gwata iya ụgwọ iya, tẹ ndu bụ ọgurennya mkpukpu ono be ekwekwa t'ọ gbua onye ono, gburu ọchi ono, o noo nkele ọ tọ madụ ama gbua onye ono, t'ọ bụ l'okfu dūhawaa mbụ dūru yẹle onye ọbu. ⁶ Onye ono, gburu ọchi ono l'a-nọ-du-zhiawho lẹ mkpukpu ono, ọ gbarụ laa jeye nteke l'ọo-futa bya akfuru l'edzudzu-ọha t'e kpee ya ikpe. Onye ono l'a-nọdukawwho jeye nteke onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke nke nteke ono l'a-nwūhu. Nteke ono bẹ onye ono, gburu ọchi ono nweru ike ya alashia mkpukpu ẹka o shi gbaa ọso ono, mbụ ibe whẹ gẹdegede.”

⁷ Mkpukpu ọbu, whẹ hofutaru, l'aa-gbabajẹ je ezeeru ndzụ bụ: mkpukpu Kédeshi, dū l'alị Gálili l'alị ugwu ugwu Náfutali mée mkpukpu Shékemu, dū l'alị ugwu ugwu Ífuremu mée mkpukpu Kiriyatu-aruba bụ iya bụ Hiburọnu, dū l'alị ugwu ugwu Juda. ⁸ A bya l'azụ Jódanu azụ iya ọwhu l'uzo ẹnyanwu-awata Jériko, whẹ hofuta mkpukpu Beza, bụ mkpukpu, tukoru lẹ barikiti alị, dū l'echi-ẹgu alị ikfu Rúbenu, bya ahọta mkpukpu Ramótu, dū l'alị Giledu l'alị ikfu Gadu, họtta mkpukpu Golanu, dū l'alị Báshanu l'alị ikfu Manáse. ⁹ Ọo mkpukpu gẹ mkpukpu ha ono b'e doberu tẹ ndu Ízurelu mée ndu bụ nlwamunlwa, bu l'echilabọ whẹ gbabajẹ je ezeeru ndzụ. T'onye gburu madzụ l'amagama gbabajẹ l'ẹka ono nke ọwhu l'ọo-tọo nwūhu l'ẹka onye l'achị iya t'ọ gwata iya ụgwọ ọchi ono o gburu, ya anọdu l'ẹka ono jeye nteke l'ọo-futa bya akfuru l'atati-whu edzudzu-ọha t'e kpee ya ikpe.

Mkpukpu ikfu Lívayi l'e-buru

21 Tọ dū iya bụ, ndu bụ ishi l'ibe nna ndu Lívayi bya abyakfuta Eliyéza, bụ onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke mée Jóshuwa nwa Nunu mée ndu bụ ishi l'ibe nna whẹ l'ikfu g'ikfu ha lẹ Ízurelu. ² Ọ bụru lẹ mkpukpu Shilo l'alị Kenanu bẹ whẹ byakfutaru whẹ bya asụ whẹ: “Onye-Nwe-Ọha shikwa l'ọnu Mósisi tūa iwu sụ t'a nū anyi mkpukpu ẹka anyi l'e-buru yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe anyi l'a-noje ata nri.” ³ Ọo ya bụ, ndu Ízurelu bya emee gẹ Onye-Nwe-Ọha tūru l'iwu, bya eshi l'oke-iwhe whẹ buta mkpukpu mée alị ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri nū ndu Lívayi.

⁴ A tūa ido, o vuru ụzo dabarụ ẹnya-uwhu Kohatu. Whẹbe ndu Lívayi ono, shi l'ẹpa Éronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke b'a tūru ido nū mkpukpu iri l'ẹto l'ime mkpukpu ikfu Juda mée nke ikfu Símiyọnu mée nke ikfu Bénjaminu. ⁵ Ndu ẹnya-uwhu Kohatu ndu ọwhu whoduru nū b'a tūru ido nū mkpukpu iri l'ime mkpukpu ikfu Ífuremu mée nke ikfu Danu mée nke nkerẹbo ikfu Manáse.

⁶ Ndu shi l'ẹpa Geshonu b'a tūru ido nū mkpukpu iri l'ẹto l'ime mkpukpu ikfu Ísaka mée nke ikfu Asha mée nke ikfu Náfutali mée nke nkerẹbo ikfu Manáse ọwhuu, bu l'alị Báshanu.

⁷ Ndu shi l'ẹpa Merari b'a tūru ido nū mkpukpu iri l'ẹbo l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu l'ime mkpukpu ikfu Rúbenu mée nke ikfu Gadu mée nke ikfu Zébulonu.

⁸ Mkpukpu gẹ mkpukpu ha ono yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe l'a-noje ata nri bẹ ndu Ízurelu tūru ido nū ikfu Lívayi, ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha shi l'ẹka Mósisi tūa ya l'iwu.

⁹ Ọ waa ẹwha mkpukpu gẹ mkpukpu ha ọbu, a nūru whẹ lẹ mkpukpu ikfu Juda mée lẹ mkpukpu ikfu Símiyọnu ndọwa. ¹⁰ Ndu a nūru mkpukpu ono bụ ẹpa Éronu, bụ ndu shi l'ẹnya-uwhu Kohatu nke ikfu Lívayi nkele ọo whẹbedua bẹ ido nke mbụ dabarụ.

¹¹ Mkpukpu gẹ mkpukpu ha ọbu, a nūru whẹ bụ: Kiriyatu-aruba, bụ iya bụ Hiburọnu yẹle alị, nọ-wheru iya mgburumgburu, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Hiburọnu ono bụ alị ugwu ugwu ndu Juda. Aruba bụ nnaji oche ndu Anaku. ¹² Ọle ẹgu mkpukpu ono yẹle unwu mkpukpu, nọ-wheru iya mgburumgburu bẹ bụ Kálebu nwa Jefune b'a nūru iya t'ọ bụru nkiya.

¹³ Mkpukpu, a nūru ndu shi l'ẹpa Éronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke bụ mkpukpu Hiburọnu yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Mkpukpu Hiburọnu ono bẹ tso lẹ mkpukpu, onye gburu ọchi l'agbabajẹ je ezeeru ndzụ. Mkpukpu ọdo, a nūru whẹ bụ mkpukpu Libyina yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri; ¹⁴ mée mkpukpu Jatiru yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpukpu Eshitemowa yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe l'a-noje ata nri, ¹⁵ mée mkpukpu Holonu yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpukpu Debyi yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri; ¹⁶ mée mkpukpu Ayinu yẹle alị, dū iya, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée Juta yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée Betushemeshi yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Mkpukpu tete b'e shi lẹ mkpukpu ikfu labọ ono nū whẹ.

¹⁷ A bya lẹ mkpukpu ikfu Bénjaminu, a nū whẹ mkpukpu Gibiyọnu yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpukpu Geba yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri, ¹⁸ mée mkpukpu Anatotu yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpukpu Alumonu yẹle alị, dū iya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Iwhe ọ dū bụ mkpukpu ẹno.

¹⁹ Mkpukpu gẹ mkpukpu ha, a nūru ndu shi l'ẹpa Éronu, bụ onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke bẹ dukota iri l'ẹto yẹle alị, dū-gee ya nū, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri.

²⁰ A bya bya lẹ ndu ọwhu whọduru nọ l'ẹnya-uwhu Kohatu nke ikfu Lívayi, mkpụkpu a tọru ido, ọ dabarụ whẹ bụ mkpụkpu, shi lẹ mkpụkpu ikfu Ífuremu.

²¹ Mkpụkpu ọbu, a nuru whẹ bụ: mkpụkpu Shékemu, dọ l'alị ugwu ugwu Ífuremu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Mkpụkpu Shékemu ono tso lẹ mkpụkpu, onye gburu ọchi l'agbabajẹ je ezeeru ndzụ. Mkpụkpu ọdo, a nuru whẹ bụ mkpụkpu Gaza yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri, ²² mée mkpụkpu Kibuzayimu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée Betuhoronu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu ẹno.

²³ Mkpụkpu, e shi lẹ mkpụkpu ikfu Danu nọ whẹ bụ: mkpụkpu Eluteke yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Gibetonu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri, ²⁴ mée mkpụkpu Ayijalonu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu ẹno.

²⁵ Mkpụkpu, e shi lẹ mkpụkpu nkerẹbo ikfu Manáse nọ whẹ bụ: mkpụkpu Tanaku yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Gaturimọnu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu labọ.

²⁶ Mkpụkpu, a nuru ndu ẹnya-uwhu, whọduru nọ l'ẹpa Kohatu ono dọ mkpụkpu iri yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri ono.

²⁷ A bya lẹ ndu shi l'ẹnya-uwhu Geshonu, bụkwawho ndu ikfu Lívayi; mkpụkpu, a nuru whẹbedua bụ mkpụkpu, shi lẹ mkpụkpu nkerẹbo ikfu Manáse.

Mkpụkpu ọbu, a nuru whẹ bụ: mkpụkpu Golanu, dọ l'alị Báshanu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Mkpụkpu Golanu ono tso lẹ mkpụkpu, onye gburu ọchi l'agbabajẹ je ezeeru ndzụ. Mkpụkpu ọdo, a nuru whẹ bụ: mkpụkpu Be-eshutara yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu labọ.

²⁸ Mkpụkpu, e shi lẹ mkpụkpu ikfu Ísaka nọ whẹ bụ mkpụkpu Kishonu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Daberatu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri, ²⁹ mée mkpụkpu Jamutu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Enuganimu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu ẹno.

³⁰ A bya eshi lẹ mkpụkpu ikfu Asha nọ whẹ mkpụkpu Mishalu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Abudonu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri, ³¹ mée mkpụkpu Hẹlukatu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Rehobu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu ẹno.

³² Mkpụkpu, e shi lẹ mkpụkpu ikfu Náfutali nọ whẹ bụ mkpụkpu Kédeshi, dọ l'alị Gálili yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Mkpụkpu Kádeshi ono tso lẹ mkpụkpu, onye gburu ọchi l'agbabajẹ je ezeeru ndzụ. Mkpụkpu ọdo, a nuru whẹ bụ mkpụkpu Hamotu Doo yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Katanu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu ẹto.

³³ Mkpakọ mkpụkpu, a nuru ẹnya-uwhu Geshonu dọ iri l'ẹto yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri.

³⁴ A bya lẹ ndu ikfu Lívayi ndu ọwhu whọduru nọ bụ iya bụ ẹnya-uwhu Merari, mkpụkpu, e shi lẹ mkpụkpu ikfu Zébulonu nọ whẹ bụ:

Mkpụkpu Jokuneyamu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Kata yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri, ³⁵ mkpụkpu Dimuna yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Nahalalu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu ẹno.

³⁶ Mkpụkpu, e shi lẹ mkpụkpu ikfu Rúbenu nọ whẹ bụ mkpụkpu Beza yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Jahazu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri, ³⁷ mée mkpụkpu Kedimotu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Mefatu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu ẹno.

³⁸ Mkpụkpu, e shi lẹ mkpụkpu ikfu Gadu nọ whẹ bụ mkpụkpu Ramótu, dọ l'alị Giledu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Mkpụkpu Ramótu ono tso lẹ mkpụkpu, onye gburu ọchi l'a-gbabajẹ je ezeeru ndzụ. Mkpụkpu ọdo, a nuru whẹ bụ mkpụkpu Mahanayimu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri, ³⁹ mée mkpụkpu Hẹshibonu yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri mée mkpụkpu Jaza yẹle alị, dọ iya nọ, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. Iwhe ọ dọ bụ mkpụkpu ẹno.

⁴⁰ Mkpakọ mkpụkpu, a tọru ido nọ ẹnya-uwhu Merari, mbụ ndu ono, whọduru nọ l'ikfu Lívayi bẹ dọkota iri l'ẹbo.

⁴¹ Mkpakọ mkpụkpu, a nuru ikfu Lívayi l'ime alị ndu Ízurelu dọ ụkporo mkpụkpu ugbo labọ lẹ mkpụkpu ẹsato yẹle alị, dọ iya, bụ ẹka iwhe-edobe whẹ l'a-noje ata nri. ⁴² Mkpụkpu mkpụkpu ono g'ọ ha nwekotaru alị, gbarụ iya mgburumgburu l'iche l'iche, bụ ẹka iwhe-edobe l'a-noje ata nri.

⁴³ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bẹ nọkotaru ndu Ízurelu alị lile ono, o riburu lẹ nte lẹ ya l'a-nu ndu-ichee whẹ; ndu Ízurelu l'wụtakota alị ono je eburu. ⁴⁴ Onye-Nwe-Ọha bya emee tẹ nchị dọ whẹ ndoo l'uzo lile ẹgube o

riburu iya ndu-ichee whẹ lẹ nte. Ndu ọhogu whẹ ta aduhe gẹ whẹ ha, l'akpojekwadu whẹ iwhu, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha yekotawaru whẹ ndu ọhogu whẹ ono l'ẹka. ⁴⁵ Ọ tọ dudu ụkwa ọma ono, Onye-Nwe-Ọha kweru ọzo-ulo Ízuru, l'ootoo medzuaru whẹ. Ụkwa ono g'ọ ha b'o medzukotaru.

**Ikfu ẹto, a nuru alị l'azu ẹnyimu
Jódanu azu iya ọwhu lawhuru
azu l'alị whẹ ono**

22 Tọ dọ iya bụ, Jóshuwa bya ekua ikfu Rúbenu mee ikfu Gadu mee nkerẹbo ikfu Manáse, ² sụ whẹ: "Ntaa bẹ unu mekotawaru iwhe lile, Mósísi, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha turu unu l'iwu, unu ngabekotakwawho nchị l'iwhe lile, mụbe Jóshuwa turu unu l'iwu. ³ Unu te ebuhadu unwanu unu eshi nteke bụ gunu byeye ntanụ, unu leta ẹnya jee ozhi lile Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke yeru unu l'ẹka. ⁴ Ntaa bẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu mewaru tẹ nchị dọ unwanu unu ndoo, ẹgube o kweru whẹ l'ụkwa; ọo ya bụ t'unu tẹwaro azu lashia ibe unu l'alị ono, Mósísi, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha nuru unu l'azu ẹnyimu Jódanu azu iya ọwhu t'ọ bụru nkunu. ⁵ T'unu kwabekwaru onwunu ẹnya meje iwhe o kfulu, mbụ iwu ono, Mósísi, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha turu nụ unu, bụ iya bụ t'unu yee Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu obu, unu etso ụzo iya, unu eme iwhe o kfulu, mbụ iwu iya, bya achiru ụkfu kwẹ l'ẹka ọ nọ, gude obu unu g'ọ ha mee ndzụ unu g'ọ ha abarụ iya ẹja."

⁶ Ọo ya bụ, Jóshuwa gọru ọnu-ọma nụ whẹ, o dufu whẹ, whẹ lashia ibe whẹ.

⁷ Nkerẹbo ikfu Manáse uzhi lanụ bẹ Mósísi wẹhawaru alị lẹ mgboro ẹka ọ wẹru unwane whẹ alị l'azu ẹnyimu Jódanu azu iya ọwhu l'uzo ẹnyanwuarịba. Nteke Jóshuwa l'edufu whẹ tẹ whẹ lashia b'ọ gọru ọnu-ọma nụ whẹ ⁸ sụ whẹ: "Unu vuru ẹku, parụ ẹka lashia ibe unu. Unu chiru iwhe-edobe, ha l'urwuturwu mee mkpọla-ọcha mee mkpọla-ododo mee ope mee iwhe-igwe mee ẹkwa gude lashia. T'unu l'unwanu unu kee iwhe ndu ọhogu unu, unu kwataru l'ọgu."

⁹ Ọo ya bụ, ikfu Rúbenu mee ikfu Gadu mee nkerẹbo ikfu Manáse latashia ibe whẹ. Whẹ lẹ ndu Ízuru ọwhu gbakahụ lẹ mkpukpu Shilo, dọ l'alị Kenanu, whẹ lashia alị Giledu, bụ alị nkewhe bụ iya bụ alị ono, Onye-Nwe-Ọha turu iwu sụ tẹ Mósísi nụ whẹ t'ọ bụru nkewhe.

¹⁰ Whẹ jetalesho rwua mkpukpu Gelilotu, dukube ẹnyimu Jódanu l'alị Kenanu, ikfu Rúbenu mee ikfu Gadu mee nkerẹbo ikfu Manáse tịa ẹnya-mgbeja l'ẹka ono, mbụ ẹnya-mgbeja, parụ ẹka shii. ¹¹ Ndu Ízuru bya anụ l'ikfu Rúbenu mee ikfu Gadu mee nkerẹbo ikfu Manáse bẹ turu ẹnya-mgbeja lẹ mkpukpu Gelilotu,

bụ oge-alị Kenanu l'alị, dukube ẹnyimu Jódanu, l'azu iya nke ndu Ízuru. ¹² Nteke ndu Ízuru nuru iya, whẹ dzukobe lẹ mkpukpu Shilo tẹ whẹ je alwushi whẹ ọgu.

¹³ Ọo ya bụ, ndu Ízuru bya ezhia Fínihasu, bụ nwa Eliyẹza, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke t'ọ jekfu ikfu Rúbenu mee ikfu Gadu mee nkerẹbo ikfu Manáse l'alị Giledu. ¹⁴ E yeru iya ndu ishi, umadzu iri tẹ whẹ l'iya liru. Ndu ishi ono l'ẹhu l'ẹhu bẹ shikota l'ẹnya-uwhu g'ẹnya-uwhu ha l'ikfu ndu Ízuru. Ndu ono l'ẹhu l'ẹhu bụkota ishi l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu ndu Ízuru.

¹⁵ Tọ dọ iya bụ, ndu ono bya abyakfuta ikfu Rúbenu mee ikfu Gadu mee nkerẹbo ikfu Manáse l'alị Giledu sụ whẹ: ¹⁶ "Ndibe Onye-Nwe-Ọha l'owhu sụkwaru: 'Ndenụ g'ọ nwuru unu mebyia iwu, Chileke nke Ízuru turu, mbụ unu gbakuta Onye-Nwe-Ọha azu je aturu onwunu ẹnya-mgbeja ntaa, shi nno kwefuru Onye-Nwe-Ọha ike? ¹⁷ Tọ sụdu anyi, mbụ iwhe-dụ-ẹji ọwhu anyịbe ndu Ízuru meru lẹ mkpukpu Peyo? Nkeshi ono jeye ntaa ta abudu l'anyi sachagewaru onwanyi. Ọo l'iwhe-dụ-ẹji ono bẹ ejo nchikarehu gude byakfuta ndibe Onye-Nwe-Ọha. ¹⁸ Ọ bụru iya bẹ unubedua byaakwaru bya agbakuta Onye-Nwe-Ọha azu ntaa.

"Unu maru-a l'unu -kwefuru Onye-Nwe-Ọha ike ntanụ b'a nọo rwua echile bẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-tukoshi Ízuru l'owhu ẹhu-eghughu iya. ¹⁹ Ọ -buru l'alị nkunu b'e merwushiru emerwushi, unu afuta lwatashia alị nke Onye-Nwe-Ọha, mbụ ẹka mkpu-umkpu Onye-Nwe-Ọha dọ, unu eburu l'echilabọ anyi. Ọo zhiawho t'unu be kwefuru Onye-Nwe-Ọha mee anyịbedua ike je aturu onwunu ẹnya-mgbeja, t'a gufu ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha. ²⁰ Nteke Ekanu nwa Zera mesweru ọnodu iwhe e doberu Chileke nke emebyishi, bẹ Chileke tukoshikwaru ndu Ízuru l'owhu oke ẹhu-eghughu nkiya. Ọo tọ lekawho Ekanu nwẹkiya bẹ nwuhuru nụ l'iswi iwhe-dụ-ẹji ono, o meru.'"

²¹ Tọ dọ iya bụ, ikfu Rúbenu mee ikfu Gadu mee nkerẹbo ikfu Manáse bya eyeeru ndu ishi ẹnya-uwhu ndu Ízuru ono ọnu sụ whẹ: ²² "Onye ono, bụ Okalibe-kakota-ike, bụ Chileke bụru Onye-Nwe-Ọha! Mbụ l'onye ono, bụ Okalibe-kakota-ike, bụ Chileke bụru Onye-Nwe-Ọha makotawaru iwhe lile! T'unubẹ ndu Ízuru makwaru iya whọ! Ọ -buru l'ọo nnta gẹ l'ee-shi t'anyi kwefuru Onye-Nwe-Ọha ike m'ọ bụ l'ọo nnta gẹ l'ee-shi t'anyi meswee Onye-Nwe-Ọha bẹ anyi gude tịa ẹnya-mgbeja ono, ọo ya bụ t'unu be edobekwa anyi ndzụ ntanụ. ²³ M'okwanu l'ọo t'anyi gbakuta Onye-Nwe-Ọha azu bẹ anyi kwoberu tịa ẹnya-mgbeja ono. Nteke bụ l'iwhe anyi kwoberu tịa ẹnya-mgbeja ono bụ nke ọwhu anyi l'a-gba iya ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mee ngwo-ẹja nri mee ngwo-ẹja ẹhu-guu; ọ kwa iya bụ tẹ Onye-Nwe-Ọha l'onwiya gwatakwa anyi ụgwo iya."

²⁴ Sù: “Waawakwa! Iwhe anyi kwoberu mee ya nno bu l'anyi l'atsù egvu l'oge, dù l'atatiwhu bẹ ẹpa unu nweru ike whẹ ebufu ẹpa nke anyibedua sù l'ọ tọ dudu iwhe anyi lẹ Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke Ízurelu jig-ba. ²⁵ Mbù, whẹ ekfulahaa sù lẹ Onye-Nwe-Ọha mewaru, oge kpaarù anyi l'unu l'enyimu Jòdanu; lẹ anyibe ikfu Rúbenu mée ikfu Gadu ta agbadù lẹ Onye-Nwe-Ọha. Ọo ya bu l'e nweru ike, ẹpa unu eshi l'ụzo, dù nno mee t'ẹpa nke anyi haa ọbaru Onye-Nwe-Ọha ẹja.”

²⁶ “Ọo iwhe ono meru, anyi sù t'anyi tịa ẹnya-mgbeja dobe. Ọ tọ kwa t'anyi gbajẹ iya ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, tọ bu t'anyi gbajẹ iya ngwo-ẹja ọdo meru anyi tịa ya. ²⁷ Iwhe anyi kwoberu tịa ẹnya-mgbeja ono bu nke ọwhu l'ọo-bùru iwhe ẹka-ebe l'echilabọ anyi l'unu mée l'echilabọ ọgbo ọwhu l'abya nù l'atatiwhu. Ọo-nọ agba ẹka-ebe l'anyi l'e-gudeje ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mée ngwo-ẹja ẹhu-guu mée ngwo-ẹja ọdo bya abaarù Onye-Nwe-Ọha ẹja l'ùlo ẹka o doberu nsọ. Nke ọwhu l'ẹte ọdu nteke ẹpa unu l'a-nọ-du, whẹ asù l'ẹpa nke anyi ta agbadù lẹ Onye-Nwe-Ọha.

²⁸ “Anyi bya arja sù, l'ọ -bùru l'ẹpa unu nọnyaaru l'oge, dù l'atatiwhu kfuaru anyi iwhe ono m'ọ bu l'ọ ẹpa anyi bẹ whẹ kfurù iya, ọo ya bu anyi asù whẹ: ‘Unu lekwa ẹnya-mgbeja ọwhu yẹle nke Onye-Nwe-Ọha gba mgba lanù, mbù ọwhu nna anyi oche tìru l'onwowhe. Anyi ta atùkwa iya t'a gbajẹru iya Onye-Nwe-Ọha ẹja ọkpokota-iwhe-ọku m'ọ bu ngwo-ẹja ọdo, iwhe anyi tị-turu iya bu t'ọ bụru iwhe l'a-nọ agbarù anyi l'unu ẹka-ebe.’

²⁹ “Tùswekwa! Tẹ Chileke be ekwekwa t'anyi kwefuru Onye-Nwe-Ọha ike, mbù t'anyi gbakùta Onye-Nwe-Ọha azù je atùa ẹnya-mgbeja ọdo, l'aa-gbajẹ ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku m'ọ bu ngwo-ẹja nri m'ọ bu ngwo-ẹja ọdo, t'a gùfu ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke whẹ, dù l'atatiwhu mkpuumkpu-ẹkwa iya.”

³⁰ O noo ya, Fínihasu, bu onye l'agbajẹ ẹja nù Chileke mée ndu ishi ndu Ízurelu mée ndu ono, bu ishi l'ẹnya-uwhu ndu Ízurelu bya anùlewho iwhe ono, ikfu Rúbenu mée ikfu Gadu mée ikfu Manáse kfurù, ọ dù whẹ ree l'obu. ³¹ Fínihasu, bu nwa Eliyéza, bu onye l'agbajẹ ẹja nù Chileke bya asù ikfu Rúbenu mée ikfu Gadu mée ikfu Manáse ono: “Ntanù bẹ anyi marù lẹ Onye-Nwe-Ọha nọ l'echilabọ anyi, nkele unu te emebyidu iwu Onye-Nwe-Ọha lẹ g'anyi rìru. Ntaa bẹ unu nafutawaru ndu Ízurelu l'ẹka Onye-Nwe-Ọha.”

³² Ọo ya bu, Fínihasu, bu nwa Eliyéza, bu onye l'agbajẹ ẹja nù Chileke mée ndu ishi ono shi l'alì Giledu l'ẹka ono, whẹ l'ikfu Rúbenu mée ikfu Gadu shi nọdu lashia alì Kenanu je akọoru ndu Ízurelu gẹ whẹ jeru. ³³ Ẹhu tsoo ndu Ízurelu uto gẹ whẹ nù-geeru ozhi, whẹ wolataru. Ndu Ízurelu bya etua Chileke ẹwha, whẹ kfubuhu okfu ojekfu ikfu Rúbenu mée ikfu Gadu ọgu,

mbù ono, whẹ shi ekfu lẹ whẹ l'e-je emebyishia alì whẹ.

³⁴ Ikfu Rúbenu mée ikfu Gadu bya agua ẹnya-mgbeja ono, whẹ tìru ẹwha. Iwhe whẹ gùru iya bu: “Iwhe l'agbarù anyi ẹka-ebe lẹ Onye-Nwe-Ọha bu Chileke”.

Okfu ikpazù, Jóshuwa kfurù nù ndu Ízurelu

23 A nọta anọta gẹ Onye-Nwe-Ọha megeeru, nchì dù ndu Ízurelu ndoo l'ẹka ndu ọhogu whẹ, gbarù whẹ mgburumgburu nọ, nteke ono bẹ Jóshuwa bụwaa nwoke nnaji-ochee kahùwaru akahù. ² Jóshuwa bya ekua ndu Ízurelu gẹ whẹ ha. O kuru ndu bu ọgurennya whẹ, kua ndu ishi whẹ mée ndu ọgbo-ikpe whẹ, bya ekua ndu a marù ẹwha whẹ sù whẹ: “Ntaa bẹ mu bụwaa nwoke nnaji-ochee, kahùwaru akahù. ³ Unu whùwaru iwhe lile Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu meru ndu mba gẹ mba ha l'okfu ẹhu unu. Ọo Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu bu iya lwù-chiru unu ọgu. ⁴ Sù, mu tìwaru ido gude washìaru unu alì l'ikfu l'ikfu t'ọ bùru oke-iwhe unu; mbù alì ndu mba gẹ mba ha ono, l'ẹteke alwùtaa l'ọgu mée ọwhu mu lwùtawaru, watazhiawho l'enyimu Jòdanu je akpaa l'oke ẹnyimu ono, nọ l'ụzo ẹnyanwu-arìba. ⁵ Ọo Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu l'a-chìfurù unu ndu ono l'alì ono. Oo-nwufu whẹ l'atatiwhu unu, unu anata alì whẹ woru, ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu kweru iya unu l'ùkwa.

⁶ “Ọle ọbu, t'unu kpọo onwunu g'ọo abara dobekota iwhe lile, e deru l'ẹkwo iwu Mósìsu, unu eme iya eme. T'unu ba anọnyakwaa gbakùta iya azù chiru laa ụzo ẹka-utara m'ọ bu ụzo ẹka-ìcha. ⁷ T'unu lẹ ndu mba gẹ mba ha ono, whọduru nù ba atùgbakwa bùru nnanù, mbù ndu ono bu l'echilabọ unu. Unu be ewhotajekwa ẹwha agwa whẹ ewhota, unu eje egudejekwa whẹ gù ẹnwa. Unu ba abajẹkwaru agwa whẹ ẹja, unu eje ewhuzetajekwaru whẹ ishi l'alì. ⁸ Ọle t'unu chìru ụkfu kwẹ lẹ Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu, ẹgube ono, unu shi meta iya byeye ntanù.

⁹ “Nkele ọo Onye-Nwe-Ọha chìfurù unu ndu mba gẹ mba ha ono, hagee shii, nwegeeru ọkphehu, bya emee t'ọ dù ndu dùjeru ike kfuchia unu ụzo byeye ntanù.

¹⁰ Onye lanù l'ime unu bẹ unukurunu madzù l'egudeje okfu ẹhu iya gbakashìhu, o noo nkele ọo Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu l'alwùru unu ọgu, ẹgube ono, o kweru unu ụkwa iya. ¹¹ Ọo ya bu, t'unu kwabẹru onwunu ọkpobe ẹnya yee Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke obu.

¹² “Nkele ọ -bùru l'a nọnyaaru, unu gbakùta iya azù, unu lẹ ndu mba gẹ mba ha ono, whọduru nù bya atùgba, mbù ndu ono, bu l'echilabọ unu, unu lẹ whẹ lùgbade nwanyì, shi nno unu lẹ whẹ wata omegba iwhe, ¹³ iwhe l'e-do unu ẹnya bu l'ọo-dù nno bẹ Onye-

Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ta abyadu l'a-chifukwadu ndu mba ge mba ono l'atatiwhu unu odo. Whẹ l'e-gbe buru ọnya mee igbudu nmata unu. Whẹ aburu echachi, l'ee-gude anu unu áwhu, buru ogvu, l'a-nọ akpọ unu mkpọ l'anya, jeye nteke unu l'a-bukota kpurupyata l'alị oma ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nuru unu.

¹⁴“Ntaa be mu l'abyawaa anwuhu, bụ iwhe duru ndu mgboko l'owhu. G'unu ha be gude uche unu mee obu unu maru, l'ọ tọ dudu ukwa oma ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kweru unu, dū ọwhu l'o to medzua m'ọo nnanu. Ukwá ono g'ọ ha b'ọ medzukotarú. Ọ tọ dudu ọwhu l'o to medzua t'ọ ka mma l'ọo nnanu. ¹⁵ Ọle ọ kwa egube ono, iwhe oma ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kweru unu ukwa iya vukotarú, o nokwawho ge Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'ejo-iwhe, o kfulu unu okfu iya vukota, jeye nteke l'oo-me t'unu buru kpurupyata l'alị oma ono, yebe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu nuru unu, ¹⁶ m'ọ -buru l'unu mebyiru iwu, dū l'ogbandzu ono, unu le Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu gbaru. Ọ -buru l'unu bya abalahaaru agwa ndu odo eja, ewhuzeru iya ishi l'alị be Onye-Nwe-Ọha l'a-tu-koshikwa unu ẹhu-eghughu iya. Ọ tọ dudu g'unu l'a-nọ-beru, unu aburu kpurupyata l'alị-oma ono, Onye-Nwe-Ọha nuru unu t'unu buru.”

Ozhi ikpazu, Jóshuwa zhiru ndu Ízurelu

24 Tọ iya bụ le Jóshuwa bya ekua ikfu g'ikfu ha le Ízurelu, whẹ dzukota le mkpukpu Shékemu. O kuru ndu bụ ogurennya, kua ndu ishi mee ndu ogbo-ikpe mee ndu a maru ewha whẹ le Ízurelu, whẹ dzua l'iwhu Chileke.

² Jóshuwa sụ ndu Ízurelu ono ge whẹ ha: “Unu lekwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu kfulu ndowa: ‘Oge ndu-ichee be nna unu oche whẹ shi buru l'azu enyimu Yufurétisu azu iya ọwhu mee-gezha Tera, bụ nna Ébirhamu le Nahọ. Whẹ shi nọdu l'eka ono abaru agwa ndu odo eja. ³ Tọ dū iya bụ, mube Chileke bya edufuta nna unu, bụ Ébirhamu l'azu enyimu azu iya ono, bya eduru iya jekota alị Kenanu g'ọ ha, mee t'epa iya ha l'igweligwe. Mu meru ọ nwuta Áyiziku.

⁴ Mu bya emee te Áyiziku nwuta Jékọpu yele Iso. Iso be mu nuru alị ugvu ugvu Siye t'ọ buru alị iya. Ọwhube Jékọpu yele unwu iya lashia alị Íjiputu.

⁵ “Tọ dū iya bụ, mu zhia Mosisu yele Éronu, bya emee te nchikarehu byakfuta ndu Íjiputu. E megee mu dufuta unu l'alị Íjiputu ono. ⁶ Nteke mu dufutaru nna unu whẹ l'alị Íjiputu be whẹ rwuru eze-enyimu, ndu Íjiputu gbee gude ugbo-inya mee ndu l'agba inya achi whẹ ọso, chja whẹ jeye le Eze-enyimu Uswe. ⁷ Nteke whẹ ryakuru Onye-Nwe-Ọha b'ọ wotaru ẹkpuroochi gude dokahu nna unu whẹ, whẹ le ndu Íjiputu, bya emekwaawho te mini eze-enyimu rigbushia ndu

Íjiputu. Unube ndu Ízurelu be gude ọnya unu whukota iwhe mu meru ndu Íjiputu. Unu bya ebua nọo odu l'echi-egu.

⁸ “Mu dua unu jeye unu bata l'alị ndu Amoru, bụ iya bụ ndu ono, shi buru l'azu enyimu Jọdanu azu iya ọwhu. Whẹ lwushiru unu ọgu, ọle mu woru whẹ ye unu l'eka, unu lwuta alị whẹ, ọ buru nkunu, mu laa whẹ l'iyi l'atatiwhu unu. ⁹ Nteke ono, Bélaku nwa Zipo, bụ eze ndu Moabu gbalihuru te ya lwushi ndu Ízurelu ọgu, b'ọ zhiru t'e je ekuaru iya Bélamu nwa Beyo t'ọ bya atua unu ọnu. ¹⁰ Ọle mu ta angaduru Bélamu nchi, o gbee buru ọnu-oma b'ọ goru unu, ọ gọ-gee ya agọbaa, mu shi nno nafuta unu l'eka iya.

¹¹ “Tọ dū iya bụ, unu bya adaa enyimu Jọdanu bahu le mkpukpu Jériko. Ndu mkpukpu Jériko lwushi unu ọgu, o nokwawho ge ndu Amoru mee ndu Pérezu mee ndu Kenanu mee ndu Hetu mee ndu Girigashu mee ndu Hevu mee ndu Jebusu lwushiru unu ọgu; mu woru whẹ yekota unu l'eka. ¹² Mu yeru evu t'ọ bya achifu whẹ l'atatiwhu unu, mbu je akpaa l'eze labo ono, shi achị ndu Amoru. Alwu-gbu ono, unu lwu-gburu ta abudu l'ogu-igba unu b'ọ shi, t'ọ bụ l'uta unu b'ọ shi unu lwu-gbu. ¹³ Mu nuru unu alị, unu l'ete esee anya iya ese, bya anu unu mkpukpu, l'ete abua unu gude eka unu tua ya. Unu buru l'ime iya eri iwhe shi l'akpuru vayinu, l'abua unu kuru, bya eri iwhe shi l'oshi olivu, l'abua unu yeru.’

¹⁴ “Ọo ya bụ t'unu shi ntaa tsuje Onye-Nwe-Ọha egvu bageru iya eja okpobe abaru, unu egudekwawho irelanu abaru iya eja obu. Unu tuwhashikota agwa ono, nna unu oche whẹ shi abaru eja l'azu enyimu Yufurétisu azu iya ọwhu mee l'alị Íjiputu, unu abalahaaru Onye-Nwe-Ọha eja. ¹⁵ Nteke bụ l'ọ dū unu eji, mbu ọbaru Onye-Nwe-Ọha eja, ọo ya bụ, t'unu nọdu ntanu hotaru onwunu onye unu l'a-bageru eja. Ọ -buru l'ọo agwa ọwhu, nna unu whẹ shi abaru eja l'alị ono, dū l'azu enyimu azu iya ọwhu m'ọ bụ l'ọo agwa ndu Amoru, bụ ndu-a, unu bu l'alị whẹ ka unu ree, unu ahota iya. Ọle mbedua, bụ Jóshuwa mu le ndibe mu g'anyi ha bukwa Onye-Nwe-Ọha be anyi l'a-nọ abaru eja.”

Ndu Ízurelu kweru ukwa le whẹ l'a-nọ abaru Onye-Nwe-Ọha eja

¹⁶ Tọ dū iya bụ, ndu Ízurelu tuko zua mgbede sụ: “Tuswekwa! Te Chileke be ekwekwa t'anyi haa Onye-Nwe-Ọha balahaaru agwa ndu odo eja. ¹⁷ Nkele ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke l'onwiya be dufutaru anyi mee nna anyi whẹ l'alị Íjiputu, mbu eka ono, anyi shi buru ohu. Ọo ya meshiru iwhe awhurulenya, dū iche iche l'atatiwhu anyi. Ọ buru iya bụ onye gbochitaru anyi l'eka mba ge mba ha, anyi ghatakotarú nteke ono, anyi nọ l'ije. ¹⁸ Ọo Onye-Nwe-Ọha ono be chifuru

anyi mba gę mba ha ono męe ndu Amọru, bụ iya bụ ndu shi buru l'alị-a. Ọo ya bụ l'anyịbedua l'a-bak-warụwho Onye-Nwe-Ọha ẹja, o noo nkele ọo ya bụ Chileke anyi."

¹⁹ Jóshuwa bya asụ whę: "Unu ta abakọtakwaru Onye-Nwe-Ọha ẹja nkele ọ bụ Chileke, dụ nsọ, bya abụru Chileke l'ekoje okoowhoo. Ọ tọo hakwa unu ẹwoma mę unu kwefuru iya ike eme iwhe-dụ-ẹji. ²⁰ Ọ -bụru l'a nọnyaaru, unu haa Onye-Nwe-Ọha balahaaru agwa ndu ọdo ẹja bę Onye-Nwe-Ọha l'a-dakọbekwa mee unu ivu l'ẹhu, mee t'unu chihu, ọo ezhi-okfu l'o meru unu ree."

²¹ Ndu Ízurẹlu sụ Jóshuwa: "Wawa, anyi l'a-nọ-ọ abarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja."

²² Tọ dụ iya bụ, Jóshuwa sụ whę: "Unu bụakwaa ndu l'agba onwunu ẹka-ebe l'unu họtaru l'unu l'a-nọ abarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja."

Whę tuko zụa sụ: "Ee, anyi bụwaa ndu l'agba onwanyi ẹka-ebe."

²³ Jóshuwa sụ whę: "Ngwa t'unu tuwhashia agwa ono unu doberu, unu akpọru obu unu yee lę Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu."

²⁴ Ndu Ízurẹlu sụ Jóshuwa: "Anyi l'a-nọ abarụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi ẹja, ọ bụru iwhe ọ sụru t'anyi mee bę anyi l'e-meje."

²⁵ Jóshuwa yęle ndu Ízurẹlu gbaa ndzụ mbọku ono, ọ nọdu lę mkpụkpu Shékemu tịa iwu doberu whę, bya edoberu whę nsọ, whę l'a-nọ etso. ²⁶ Jóshuwa bya atụko okfu ono dekota l'ẹkwo iwu Chileke; ọ pata

ẹwhuru, ha shii gvube lę mkpula ukfu achị dükube ụlo-nsọ Onye-Nwe-Ọha.

²⁷ Jóshuwa sụ ndu Ízurẹlu: "Unu lekwa ẹwhuru l'a-bụru ẹka-ebe anyi, o noo nkele ọ nụkotaru okfu lile Onye-Nwe-Ọha kfururu anyi. Ọ -bụru l'e megeeru unu te emehe iwhe ono, unu kweru Onye-Nwe-Ọha l'ụkwa, ẹwhuru ono agbaa unu ejo ẹka-ebe."

Anwụhu Jóshuwa

²⁸ Ọo ya bụ, Jóshuwa haa ndu Ízurẹlu whę lashia. Onye nọnu lashia ẹka a wẹru iya alị.

²⁹ E megee iwhe lile ono, Jóshuwa nwa Nunu, bụ onye l'ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi nwụhu g'ọ nọleruwho ụkporo awha ugbo ise l'awha iri. ³⁰ E lia ya l'ẹka a wẹru iya alị lę mkpụkpu Timinatu Séra, dụ l'alị ugvu ugvu ndu Ífuremu l'ụzo isheli ugvu Gáshi.

³¹ Ndu Ízurẹlu bakọtaru Onye-Nwe-Ọha ẹja nteke Jóshuwa nọ ndzụ męe nteke ndu bụ ọgurenya, whuru iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha mekotaru ndu Ízurẹlu nọkwadu ndzụ, mbụ ndu ono, nọ ndzụ gę Jóshuwa nwụhu-geeru.

³² Ndu Ízurẹlu shi l'alị Íjiputu chíru ọkpu Jósefu bya elia lę mkpụkpu Shékemu l'alị ono, Jékọpu zụru ụnwu Hemọ, bụ nna Shékemu mkpọla-ọcha ise. Alị ono megeeru bụru oke-alị ẹpa Jósefu.

³³ Eliyéza, bụ nwa Éronu bya anwụhukwawho, e lia ya lę mkpụkpu Gibyiya, bụ mkpụkpu ẹka a wẹru nwa iya ono, bụ Fínihasu alị l'alị ugvu ugvu Ífuremu.

Ndu ikpe

Ndu Ízurelu l'alwushi ndu Kenanu owhu whoduru nu ogu

1 Ge Jóshuwa nwuhu-geeru be ndu Ízurelu jeru nji-ta l'eka Onye-Nwe-Oha su iya: “?Oo ndu ikfu ole l'e-vutaru anyi uzo je alwushi ndu Kenanu ogu?”

² Onye-Nwe-Oha su: “Oo ndu ikfu Juda be l'e-vuru uzo jee. Lekwa le mu wookwaru ali ono ye wehe l'eka.”

³ O noo ya, ndu ikfu Juda bya asu unwune wehe, bu ndu ikfu Símiyonu: “Unu bya t'anyi liru je l'ali ono, a weru anyi, t'anyi je alwushi ndu Kenanu ogu. E megee, anyi l'unu aliru je l'ali owhu a weru unubedua.” Oo ya bu, ndu ikfu Símiyonu tsoru wehe jeshia. ⁴ To du iya bu, ndu ikfu Juda gbalihu jeshia. Onye-Nwe-Oha woru ndu Kenanu mee ndu Pérezu ye wehe l'eka; wehe lwu-gbua wehe, gbua wehe ukporo unu madzu l'unu ise le mkpukpu Bezeku. ⁵ Wehe wuhu Adoni-bezeku le mkpukpu Bezeku ono bya etso iya ogu. Wehe lwu-gbua ndu Kenanu mee ndu Pérezu. ⁶ Adoni-bezeku ye okpa l'oso. Wehe chja ya gude, bushia ya ezeke-mkpushi-eka ye ezeke-mkpushi-okpa. ⁷ Adoni-bezeku su: “Ndu eze ukporo l'iri, e bushiru ezeke-mkpushi-eka ye ezeke-mkpushi-okpa be shikwa atutuje unu onu nri, dashiru le mkpula teburu mu. O le ntaa be Chileke gwatawaru mu ugwo iya.” Wehe kpuru iya jeshia Jerúsalemu, o nodu l'eka ono nwuhu.

Ndu Juda l'alwuta Jerúsalemu mee Hiburonu

⁸ Ndu Juda lwukwaawho ogu l'obodo Jerúsalemu lwuta iya. Wehe gude ogu-igba gbuchafu ndu obodo ono, nwuru oku ye iya. ⁹ Ndu Juda megee bya ejek-fushia ndu Kenanu, bu l'ali ugu ugu ogu mee ndu owhu bu l'echi-egu ohuda mee ndu owhu bu l'ali okpa-ugvu, du l'uzo enyanwu-ariba. ¹⁰ Ndu Juda jekfuk-wawho ndu Kenanu ono, bu le mkpukpu Hiburonu ogu. Ewha Hiburonu le mbu shi buru Kiriyatu-aruba. Wehe lwu-gbua epa Sheshayi mee epa Ahimanu mee epa Talumayi.

Qtuniyelu l'alwuta mkpukpu Debyi

(Jósh. 15:13-19)

¹¹ Wehe shi l'eka ono wufu, jekfushia ndu bu le mkpukpu Debyi ogu. Ewha Debyi le mbu shi buru Kiriyatu Sefa. ¹² O noo ya, Kálebu su: “Onye gbashiru je alwushi mkpukpu Kiriyatu Sefa ogu lwuta iya, be mu

l'e-kee Akusa, bu nwa mu nwanyi to buru nyee ya.” ¹³ E megee, o buru Qtuniyelu nwa Kenazu, mbu nwune Kálebu nke nwata be lwutaru mkpukpu ono. Kálebu kee ya nwa iya nwanyi ono, bu Akusa to lu.

¹⁴ O be mboku, e keru Qtuniyelu Akusa to buru nyee ya, Akusa su Qtuniyelu to je ekfuru nna iya, bu Kálebu to wehe ya ali. Akusa shi l'eli nkakfu-igara iya nyizeta, Kálebu su iya: “?Oo gunu be mu l'e-meru ghu?”

¹⁵ O su iya: “Mebanuaru mu iwhe-oma. Eshi-owhu i doberu mu l'ali no l'echi-egu ohuda, nufunua mu enya mgba mini.” To du iya bu, Kálebu woru enya mgba mini nke uzo imeli mee nke uzo ali woru nu iya.

Ndu ikfu Juda mee ndu ikfu Bénjaminu lwu-gburu

¹⁶ Epa nna nyee Mosisu, bu onye Kenu, be tso ndu Juda, wehe shi le mkpukpu ebo-nkfu wuru jeshia l'echi-egu ndu Juda, mbu l'eka ono, du l'echi-egu ohuda, le mgboro mkpukpu Áradu. Wehe je wehe le wehe buru l'eka ono. ¹⁷ Ndu Juda wufuta bya etsoru unwune wehe, bu ndu ikfu Símiyonu, wehe je alwu-gbua ndu Kenanu ono, bu le mkpukpu Zéfatu; mebyishikota mkpukpu ono kpamu kpamu, shi nno woru iya nu Chileke. Oo ya meru e kulaha mkpukpu ono Horama. ¹⁸ Ndu Juda lwutakwawho mkpukpu Gaza mee ali, dukota iya nu, bya alwuta mkpukpu Ashikelonu mee ali, dukota iya nu, lwuta mkpukpu Ekuronu mee ali dukota iya nu. ¹⁹ Onye-Nwe-Oha swiru ndu Juda, wehe natakota ali ugu ugu. O le wehe ta adudu ike chifu ndu bu le nsuda nsuda. O noo nkele ndu ono be nweru ugbo-inya ogu, e gude igwe mee. ²⁰ E woru mkpukpu Hiburonu nu Kálebu, ge Mosisu kfuru iya. Kálebu bya achifu unu Anaku wehe eto, bu ndu bu iya nu. ²¹ Owhube ndu ikfu Bénjaminu ta chifudu ndu Jebusu, bu le Jerúsalemu. Ndu Jebusu, wehe le ndu ikfu Bénjaminu tuko bua eghirigha le Jerúsalemu byeye ntanu.

Ndu Ífuremu mee ndu Manáse lwutaru Betelu

²² O noo ya, ndu ozo-ulo Jósefu tugbua jekfu mkpukpu Betelu ogu. Onye-Nwe-Oha swiru wehe.

²³ Ndu ozo-ulo Jósefu ono bya ezhifu ndu l'e-je egee mkpukpu Betelu ono ngge. Ewha mkpukpu ono shi buru Luzu. ²⁴ Ndu ngge ono bya awhu nwoke, shi le

† *Iwhe Horama futaru bu emebiyi.*

mkpukpu ono afuta afuta, whę sụ iya: "Byiko, goshinu anyi ụzo, anyi l'e-shi bahụ lę mkpukpu ono nggę anyi meeru ghu iwhe-oma." ²⁵ O noo ya, o goshi whę ụzo, e shi abahụ lę mkpukpu ono. Whę gude ogu-igba mee ndu mkpukpu ono emerekete. Obenu lę nwoke ono yęle ndibe iya l'owhu ndokota ndzụ. ²⁶ Nwoke ono tųgbua jeshia alį ndu Hetu je emeta mkpukpu, kua ya Luzu. Ọ buru ewha ono bę mkpukpu ono l'aza byeye ntanụ.

Ndu owhu ndu Ízurelu l'ęte achifua

²⁷ Ndu ikfu Manáse ta chifudu ndu bu lę Betu-shanu męe unwu mkpukpu, dų-gee ya nų, męe ndu bu lę Tanaku męe unwu mkpukpu, dų-gee ya nų, męe ndu bu lę Dóru męe unwu mkpukpu, dų-gee ya nų męe ndu bu lę Ibulemu męe unwu mkpukpu, dų-gee ya nų, męe ndu bu lę Megido męe unwu mkpukpu, dų-gee ya nų. Ndu Kenanu kwee kpokponyi buru l'alį ono. ²⁸ A nonyaa, ndu Ízurelu bya akabaa onwe okpehu, whę dzuberu ndu Kenanu ozhi mkponwuru. Ọle whę ta achifu-gedu ndu Kenanu ono kpaawhuu.

²⁹ Ndu ikfu Ífuremu ta achifukwawho ndu Kenanu owhu bu lę mkpukpu Gaza. Ndu Kenanu męe ndu Ífuremu tųko bua eghirigha lę mkpukpu Gaza.

³⁰ Ndu Zébulonu ta achifukwawho ndu Kenanu owhu bu lę mkpukpu Kitironu męe ndu owhu bu lę mkpukpu Nahalolu. Ndu Kenanu męe ndu Zébulonu tųko bua eghirigha. Whę dzuberu ndu Kenanu ozhi mkponwuru.

³¹ Ndu ikfu Asha ta achifukwawho ndu owhu bu lę mkpukpu Akọ męe ndu owhu bu lę mkpukpu Sáyi-donu męe ndu owhu bu lę mkpukpu Ahulabu męe ndu owhu bu lę mkpukpu Akuzibu męe ndu owhu bu lę mkpukpu Hęluba męe ndu owhu bu lę mkpukpu Afęku męe ndu owhu bu lę mkpukpu Rehobu. ³² Ndu ikfu Asha bua eghirigha whę lę ndu Kenanu, bu ndu bu l'alį ono nkele ndu ikfu Asha ta achifudu whę.

³³ Ndu ikfu Náfutali ta achifukwawho ndu owhu bu lę mkpukpu Betu-shęmeshi męe ndu owhu bu lę mkpukpu Betu-anatụ. Ndu Náfutali bua eghirigha whę lę ndu Kenanu, bu ndu bu l'alį ono. Ọle ndu Betu-shęmeshi męe ndu Betu-anatụ bę whę dzuberu ozhi mkponwuru.

³⁴ Ndu Amọru bę nwuru ndu Danu ęka, whę je awhakfua onwowhe l'alį ugwu ugwu. Ndu Amọru te ekwebata ekwebata tę whę wų-kfuta whę lę nsuda. ³⁵ O noo ya, ndu Amọru kwee kpokponyi buru l'ugwu Heręsu męe lę mkpukpu Ayijalonu męe lę mkpukpu Shalubyimu. Obenu lę ndu ozo-ulo Jósefu bę ęka whę kangoru nkewhe, ndu Amọru jelahaaru whę ozhi mkponwuru.

³⁶ Oge alį ndu Amọru bę wataru l'ugwu Akurabyimu je aghajaa Sela, mabęwaro imeli imeli nno.

Ojzhi-imigwe, shi l'ęka Onye-Nwe-Ọha bę byaru mkpukpu Bokimu

² Tọ dų iya bų, ojzhi-imigwe, shi l'ęka Onye-Nwe-Ọha bya atųgbua lę mkpukpu Gílugalu, ọ buru iya oje mkpukpu Bokimu. Ọ sụ: "Mu dufutaru unu l'alį ndu Íjiputu, dubata unu l'alį ono, mu riburu lę nte lę mu l'anụ nna unu whę. Mu kfukwaru sụ lę mu ta abyadu l'emeyi ogbandzu mu l'unu gbarụ. ² T'unubędua l'onwunu ba adųkwa ndu bu l'alį-a, unu lę whę l'a-gba ndzụ. Unu mebyishikwaa ęnya agwa whę emeyishi. Ọle unu ta anųduru mu okfu. ?Ọo gunu bę kparu iya nų? ³ Iwhe mu l'ekfuru unu ntaa bų, lę mu ta achifuhekwa ndu mba gę mba ha ono ọdo l'iwhu unu. Whę l'a-buru aghamęhu duru unu, agwa whę aburu igbudu tų unu." ⁴ Nteke Ojzhi-imigwe, shi l'ęka Onye-Nwe-Ọha kfugeeru okfu ono nų ndu Ízurelu gę whę ha, whę byiswee ękwa. ⁵ O noo ya, whę kua ewha ęka ono Bokimu †. Whę ndu iya gbaa ęja nų Onye-Nwe-Ọha.

Anwuhu Jóshuwa

⁶ Jóshuwa gbasaa ndu Ízurelu ono, onyenonu nyibe, ọ buru whę ọla ęka a węru whę alį. ⁷ Ndu Ízurelu baaru Onye-Nwe-Ọha ęja nteke Jóshuwa nọ ndzụ męe nteke whę nọ ndzụ mbụ ndu bų ogurennya ono, kaghataru Jóshuwa lę nka bų iya bų ndu ono whųgbaberu eze iwhe Onye-Nwe-Ọha megbaberu ndu Ízurelu. ⁸ Onye ozhi Onye-Nwe-Ọha ono, bų Jóshuwa nwa Nunu bya anwuhu g'ọ gbaru ukporo awha ise l'awha iri. ⁹ Whę lia ya l'alį iya lę mkpukpu Timinatu Heręsu, dų l'alį ugwu ugwu Ífuremu, mbụ l'ụzo isheli ugwu Gáshi. ¹⁰ Gę ogbo ono nwushihuru lakfugee nna whę lę maa, bę ogbo ọdo bya afuta tsota whę, mbụ ogbo owhu l'ęte amaa onye Onye-Nwe-Ọha bų, whę ta ama iwhe o megbaberu nų ndu Ízurelu.

Ndu Ízurelu haru otso Onye-Nwe-Ọha

¹¹ Tọ dų iya bų, ndu Ízurelu bya emee ejo-iwhe l'ęnya Onye-Nwe-Ọha, balahaaru Bálu ęja. ¹² Whę paru Onye-Nwe-Ọha, bų Chileke nke nna whę haa bų iya bų onye ono, dufutaru whę nų l'alį ndu Íjiputu. Whę tsolahaa agwa ọdo l'ime agwa ndu buwheru whę nų mgburumgburu, abaru whę ęja. Whę shi nno kpatsua Onye-Nwe-Ọha ęhu eghughu. ¹³ Whę paru Onye-Nwe-Ọha haa, balahaaru Bálu męe Ashitarotu ęja. ¹⁴ Ọo ya bų, Onye-Nwe-Ọha vọru ọku ghua ęhu l'ęka ndu Ízurelu nọ, o woru whę ye l'ęka ndu ọlwua-ọlaa, whę gwoo whę tųtua. O nwuru whę nų ndu ọhogu whę, buwheru whę mgburumgburu, whę ta adų ike kpọo ndu ọhogu whę ono iwhu. ¹⁵ O noo ya, l'ọobuje nteke ndu Ízurelu jeru ọhata ọkpa, Onye-Nwe-Ọha adaa whę ęka l'ęhu

† Iwhe Bokimu futaru bų: Nwọrya ękwa.

mee whẹ ejo-iwhe. Iwhe ono b̄uru iwhe Onye-Nwe-Ọha l̄ohawaru whẹ ẹka lẹ nchị iya, ribuhawaru whẹ iya lẹ nte. Whẹ n̄odu l'iwhe-ọtsulanu, l'anwụ ọnu.

¹⁶ T̄o d̄u iya b̄u, Onye-Nwe-Ọha bya ewofuta ndu ikpe, b̄u ndu dz̄oru whẹ n̄u l'ẹka ndu ono, shi egwo whẹ at̄utu ono. ¹⁷ Obenu lẹ whẹ ta angad̄uru ndu ikpe whẹ ono nchị, whẹ l'etso agwa ọdo, awha onwowhe kutukutu, abar̄u whẹ ẹja. Whẹ mekebe ẹgwegwa dak̄obe haa ẹka ụzo ono, nna whẹ tsoru, b̄u iya b̄u ụzo ome iwhe Onye-Nwe-Ọha t̄uru l'iwu. Whẹ jika iya ememe. ¹⁸ L'ọbuje nteke Onye-Nwe-Ọha wofutaru whẹ onye ikpe, Onye-Nwe-Ọha eswiru onye ikpe ono eswiru, adz̄okwawho ndu Ízurelu l'ẹka ndu ọhogu whẹ jeye g'onye ikpe ono l'a-n̄o-beru. Imiko whẹ b̄e l'ad̄uje Onye-Nwe-Ọha l'ude whẹ, l'ats̄u l'ẹka ndu ono, l'eme whẹ ome-l'iwe ono, akpapyashi whẹ ishi. ¹⁹ Ọle ọbuje, nteke onye ikpe ono nw̄uhuru, whẹ adak̄obe metoshi-lahaa onwowhe kar̄u ḡe nna whẹ shi emeje, etso agwa ọdo, ejeru whẹ ozhi, abakwar̄u whẹ wh̄o ẹja. Whẹ te esefu ẹka esefu l'ome ejo-iwhe yele okwe kp̄okponyi. ²⁰ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha v̄oru ọku gh̄ua ẹhu l'ẹka ndu Ízurelu n̄o s̄u: "Eshi-ọwhu ndu a mebyiwaru ọg-bandzu ono, mu doberu nna whẹ, jika lẹ whẹ ta an̄-duru mu okfu, ²¹ b̄e mu ta abyad̄u l'a-chifukwaduru whẹ ndu mba ḡe mba ha ono, J̄oshuwa har̄u nw̄uhu. ²² Mu l'e-shi whẹ l'ẹka data ndu Ízurelu, mar̄u m̄e whẹ l'a-n̄o etso ụzo Onye-Nwe-Ọha g'ọo nna whẹ, t̄o ḡunu." ²³ Ọo ya meru, Onye-Nwe-Ọha par̄u mba ḡe mba ha ono haa, t̄o chif̄u-ge whẹ l'ugbo lan̄u, to yeko-ta whẹ l'ẹka J̄oshuwa.

Mba, Onye-Nwe-Ọha har̄u t̄e whẹ dalee ndu Ízurelu

3 Ndu ọwa, b̄u mba ḡe mba ha, Onye-Nwe-Ọha har̄u, t̄e ya gude whẹ dalee ndu Ízurelu, mb̄u ndu Ízurelu l'owhu, b̄u ndu ọwhu l'ete amaa nke ọgu, a lw̄ugbaberu l'al̄i Kenanu. ² Iwhe kpar̄u iya nw̄ekiya b̄u ngḡe ọgbo ụnwu Ízurelu amar̄u ẹnya ọgu, mb̄u t̄e ya shi nno zhia ndu ono, l'ete amahawaa nke ọgu ḡe l'aal-wuje iya. ³ Ọ waa mba ọbu nd̄owa: Ishi obodo ise nke ndu F̄ilistiya m̄e ndu Kenanu l'owhu m̄e ndu S̄áyidonu m̄e ndu Hevu ono, bu l'ugvu Liban̄onu; watazhiewho l'ugvu B̄álu Hem̄onu je akpaa l'onu ẹka l'eeshije abah̄u l̄e H̄ámatu. ⁴ Ahaha, Onye-Nwe-Ọha har̄u whẹ b̄u t̄e whẹ dalee ndu Ízurelu, t'a mar̄u, whẹ l'e-meje iwhe Onye-Nwe-Ọha t̄uru l'iwu, mb̄u iwu ono, o shi l'ẹka M̄osisu t̄uru nna whẹ. ⁵ T̄o d̄u iya b̄u, ndu Ízurelu bua ẹghirigha whẹ l̄e ndu Kenanu m̄e ndu Hetu m̄e ndu Am̄oru m̄e ndu P̄érezu m̄e ndu Hevu m̄e ndu Jebusu. ⁶ Ndu Ízurelu wata ọolushi ụnwada ndu ono, ekekawho ụnwada nkewhe an̄u ụnwu ndu ono, bya agwalahaa agwa whẹ.

Nteke Ọtuniyelu l'ekperu ndu Ízurelu ikpe

⁷ O noo ya, ndu Ízurelu mee ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. Whẹ nyaz̄o Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke whẹ, gwalahaa B̄álu m̄e Ashera. ⁸ T̄o d̄u iya b̄u, Onye-Nwe-Ọha v̄oru ọku gh̄ua ẹhu l'ẹka ndu Ízurelu n̄o. O woru whẹ ye l'ẹka Kushanu-rishatayimu, b̄u eze ndu Arámu-naharayimu †. Ndu Ízurelu n̄odu l'ẹka Kushanu-rishatayimu awha ẹsato. ⁹ Ndu Ízurelu bya aryaku Onye-Nwe-Ọha. Onye-Nwe-Ọha bya ewofutaru whẹ onye ọgbata, b̄u Ọtuniyelu nwa Kenazu, mb̄u nwune Kál̄ebu nke nwata, ọ bya anaf̄uta whẹ. ¹⁰ Ume Onye-Nwe-Ọha bya iya l'ẹhu, ọ b̄uru onye l'ekperu ndu Ízurelu ikpe. Ọ palihu jeshia ọgu, Onye-Nwe-Ọha woru Kushanu-rishatayimu, b̄u eze ndu Arámu ye iya l'ẹka, ẹka iya kangoo nke Kushanu-rishatayimu. ¹¹ Nchị bya ad̄u ndoo l'al̄i ono, ụkporo awha ugbo lab̄o. Ọtuniyelu nwa Kenazu bya anw̄uhu.

Ehudu l'ekperu ndu Ízurelu ikpe

¹² O noo ya, ndu Ízurelu byakwa emee ejo-iwhe ọdo l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. Onye-Nwe-Ọha bya agb̄ee Ẹgulonu, b̄u eze ndu Moabu ọkp̄u-ike, ọ b̄uru ọgu d̄uru ndu Ízurelu nkele ndu Ízurelu b̄e meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. ¹³ Ọo ya b̄u, Ẹgulonu je ach̄ita ụnwu Am̄onu m̄e ụnwu Amal̄eku, whẹ w̄u-kfu ndu Ízurelu ọgu lw̄u-gbua whẹ, nata mkp̄ukpu ẹbo-nkf̄u. ¹⁴ Ndu Ízurelu n̄odu l'ẹka Ẹgulonu, b̄u eze ndu Moabu awha iri l'ẹsato.

¹⁵ Ndu Ízurelu bya aryaku Onye-Nwe-Ọha. Onye-Nwe-Ọha bya ewofutaru whẹ onye ọgbata, b̄u Ehudu nwa Gera, onye B̄énjaminu. Ehudu l'eme ẹka-icha. Ndu Ízurelu bya at̄ukoo iwhe n̄u iya t'o wojeru Ẹgulonu, b̄u eze ndu Moabu. ¹⁶ T̄o d̄u iya b̄u, Ehudu bya emeta ogu-igba, l'ats̄u akpata iwhe lab̄o, ogologo iya d̄u nji-ẹka lan̄u. O tube iya l'ib̄eka ụtakfu ọkpa-ẹka-utara iya, yepyabe iya uwe. ¹⁷ O woru iwhe ono, a t̄ukoru je an̄u Ẹgulonu, b̄u eze ndu Moabu ono. Ẹgulonu l'onwiya b̄u onye dar̄u okporokpo ha rw̄ekfu rw̄ekfu. ¹⁸ Ehudu n̄ugele iya wh̄o iwhe ono vudoberu ndu shi vuru iwhe ono. ¹⁹ Whẹ jeta rwua l'ẹka a pyishiru ụnwu nt̄ekpe l̄e mgboro mkp̄ukpu Ḡílugalu, yebe Ehudu ghachi, dawhu az̄u je as̄u eze: "Ḡube eze, o nwekwaru ozhi, mu l'e-zhi ghu l'edomi."

Eze s̄u t'a daa jii. Ọo ya b̄u, ndu ozhi iya, whẹ l'iya n̄o haa ya w̄ukashihu.

²⁰ O noo ya, Ehudu bya abyakfuta iya, g'ọ n̄o nw̄ekiya l'ime mkpu nke imeli, b̄u ẹka jiru oyi. Ehudu s̄u iya: "O nwekwaru ozhi, shi l'ẹka Chileke, mu byar̄u ghu ezhizhi." Ẹgulonu kwolihu l'oshi, ọ n̄odu an̄odu.

²¹ Ehudu gude ẹka-icha m̄ifuta ogu-igba ono l'ib̄eka ụtakfu ọkpa-ẹka-utara iya, s̄ua ya l'ewho kf̄u. ²² Ishi

† Ẹ tii kua iya Arámu-naharayimu, ḡu ekua ya Mesopot̄emiya.

ogu-igba ono tsoru ugu-igba ono bahụ iya l'ewho. Eba iya zachia ugu-igba ono, nkele Ehudu ta amifutadu iye ya l'ewho. Akuri-ewho iya tsushia. ²³ Tọ dọ iya bụ, Ehudu bya eshi l'iwu ọlo ono mifu tughua, woru ọzo gu-chia, guburu iya ye l'ime mkpu nke imeli ono gbachia ya agbachi. ²⁴ Gẹ Ehudu tughu-geeru bẹ ndu ozhi Egulonu byaru, bya awu g'a gbachiru mgbo mkpu nke imeli ono agbachi, wẹ rja l'ọ nọ l'ime ime mkpu ẹka ono jiru oyi ono eje ọboku. ²⁵ Wẹ ngataru iya jeye ọdu tsuru wẹ. Nteke wẹ whuru l'eze ta aguhadu mgbo mkpu nke imeli ono, wẹ wota irigodo tūhaa ya, bya awu onye nwe wẹ nọ g'ọ daburu l'oma ọlo ono, bwaru onye nwuhuru anwu.

²⁶ Ehudu bẹ gbalawaru nọ nteke ono, ndu ozhi eze ono shi angaru iya. Ọ gharu ẹka ono, a pyishiru unwu ntẹkpe ono, gbalaa lashia mkpukpu Seyira. ²⁷ O rwulewho l'alj ugu ugu Ifuremu, o gbua opyi-oku. Ndu Izuru shi l'alj ugu ugu ono wufuta bya etsoru iya, yebedua duru wẹ l'ishi ije. ²⁸ Ọ sọ wẹ: "Unu wutsoru mu, lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ wookwaru ndu ọhogu unu, bụ ndu Moabu ye unu l'eka." Ọo ya bụ, wẹ wutsoru iya. Wẹ je anọ-chishia ẹka ono, l'eerwuje erwu l'enyimu Jodanu tẹ ndu Moabu be eshi iya ghata. T'ọ dọ onye wẹ kweru t'ọ ghata iya. ²⁹ Wẹ gbua ndu Moabu, iwhe rwuru ukporo unu madu l'unu ise nteke ono, bụ ndu bukota unwoke mkparawa, buru ndu okpehu dọ, tọ dọ t'ọ ka mma l'ọo nwoke lanu, nahuru nọ. ³⁰ Ọ buru iya bụ lẹ Moabu alwa ndu Izuru l'eka mboku ono. Nchj bya adu ndoo l'alj ono, awa ukporo ugu eno.

Shamuga l'ekperu ndu Izuru ikpe

³¹ Onye ọdo, l'etsota Ehudu bẹ bụ Shamuga nwa Anatu. Ọo ya bẹ gude mkpuru, e gude achj eswi chigbushia ndu Filistiya, unu madu l'ukporo iri. Yebedua bukwhawho onye ogbata ndu Izuru.

Nteke Debora ye l'ekperu ndu Izuru ikpe

4 O noo ya, ndu Izuru byakwa emee ejo-iwhe ọdo l'enyanya Onye-Nwe-Ọha gẹ Ehudu nwuhu-geeru.

² Onye-Nwe-Ọha woru wẹ ye l'eka Jabyinu, bụ eze ndu Kenanu, onye shi nọdu lẹ mkpukpu Hazo achj. Onye ishi ndu ojogu iya bụ Sisera. Eka o bu bụ lẹ mkpukpu Haroshetu Hagoyimu. ³ Jabyinu bẹ nweru ugu-inya igwe, dọ unu ugu labo l'ukporo ise, ọ kpa ndu Izuru ẹhu shii ukporo awa. Tọ dọ iya bụ, ndu Izuru aryaku Onye-Nwe-Ọha lẹ mkpu ẹkwa.

⁴ Nwanyj, l'ekfuchiru Chileke, l'aza Debora, bụ nyee Lapyidotu bẹ bụ iya shi ekperu ndu Izuru ikpe nteke ono. ⁵ Eka o shi anoduje bụ lẹ mkpula nkfu, l'eeuku nkfu Debora. Nkfu ono bẹ nọ l'echilabo mkpukpu Rema ye l'ekperu l'alj ugu ugu Ifuremu. Ndu Izuru l'ejek-

fuge iya t'ọ kpeshiaru wẹ okfu. ⁶ Ọo ya bụ, o zhia t'e je ekua Bėraku nwa Abyinowamu t'ọ shi lẹ mkpukpu Kėdeshi, dọ l'alj ndu Nafutali byatashia. Debora sọ iya: "Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Izuru bẹ zhiru ghu t'j tughua je achita unwoke ndu Nafutali mee unwoke ndu Zėbulonu ukporo unu madu l'unu ugu ise yeru onwogu, t'unu jeshia ugu Tebo. ⁷ Mu l'a-łofuta Sisera, bụ onye ishi ndu ojogu Jabyinu, ya achiru ugu-inya iya ye lẹ ndu ojogu iya byakfutashia ghu l'aguga enyimu Kishonu, mu eworu Sisera ye ghu l'eka."

⁸ Bėraku sọ iya: "Ọ -buru l'ii-tso mu eje bẹ mu l'e-je, ọ -buru l'i tii tsodu mu eje bẹ mu l'ete ejekwa."

⁹ Debora sọ iya: "Mu l'e-tsozhia ghu wọo eje, ọle ọzo, i gude etso iwhe obu bẹ ugu iya ta abuhakwa nkeghu. Ishi iya bụ l'ọo nwanj bẹ Onye-Nwe-Ọha l'emegee woru Sisera ye l'eka." O noo ya, Debora gbalihu tsoru Bėraku, wẹ jeshia Kėdeshi. ¹⁰ Bėraku kukoo ndu Zėbulonu mee ndu Nafutali wẹ kpakoo lẹ Kėdeshi. Ukporo unu unwoke l'unu ugu ise tsoru iya, wẹ jeshia, Debora tsokwaru iya wọo.

¹¹ Nteke ono bẹ Heba, bụ onye Kenu bofuwaru onwiya l'ikfu Kenu, bụ eri Hobabu, bụ nwune nyee Mosisu, je akpobe ọlo-ekwa iya otanya l'ukfu achj dọ lẹ mkpukpu Zanimu lẹ mgboro mkpukpu Kėdeshi.

¹² Nteke a bya ekfuru Sisera lẹ Bėraku nwa Abyinowamu bẹ jeshiwaru l'ugu Tebo, ¹³ Sisera chita ugu-inya iya l'owhu, dọ ukporo unu ugu-inya igwe ugu labo l'ukporo ugu ise mee ndu ojogu iya l'owhu, wẹ shi lẹ mkpukpu Haroshetu Hagoyimu jeshia enyimu Kishonu.

¹⁴ Debora bya asu Bėraku: "Gbalihu! Nkele ọo ntanu bẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-me tẹ ya woru Sisera ye ghu l'eka. Onye-Nwe-Ọha bẹ vutaakwaru ghu ọzo." Ọo ya bụ, Bėraku ye l'ekperu ukporo unu ndu ojogu ugu labo l'ukporo iri ono, l'etso iya nọ tuko shi l'ugu Tebo ono nyizeta. ¹⁵ Onye-Nwe-Ọha yetaru wẹ ugu-igba, shi nno mee Sisera ye l'ekperu ugu-inya iya l'owhu mee ndu ojogu iya l'owhu gbahj yabayaba l'iwu Bėraku. Sisera nyizeta l'ugu-inya iya ye okpa l'oso. ¹⁶ Bėraku chikfuru ndu ojogu Sisera mee ugu-inya wẹ jeye lẹ Haroshetu Hagoyimu. Ogu-igba takota ishi ndu ojogu Sisera gẹ wẹ ha, tọ dọ m'ọo onye lanu, ọ haru.

Eegbu Sisera

¹⁷ O noo ya, Sisera ye okpa l'oso gbaba l'ọlo-ekwa Jayelu, bụ nyee Heba onye Kenu. Nkele Jabyinu, bụ eze ndu Hazo bẹ ye l'ekperu Heba onye Kenu nọ lẹ nchj-odundoo. ¹⁸ Jayelu bya afuta gbata Sisera ndzuta sọ iya: "Bata abata, onye-nwe-mu-nu. Bata abata t'anyi nodu, ba atsushi egvu." Ọo ya bụ, ọ bya abahj ye l'ekperu l'ime ọlo-ekwa iya. O wota ukpo whukpua ya. ¹⁹ Ọ sọ Jayelu: "Byiko, kenu mu mini nwanshi tẹ mu ngua l'ekpiri kpokwaru mu nk." Ọo ya bụ, o kpuaa iwhe

l'oooyeje mini-era-eswi gbata iya nū iya t'ọ ngwa. Ọ bya ewotakwa ukpo ono whukpua ya. ²⁰ Ọ sū Jayelu: "Kfukwaru l'ọnu ọlo-ekwa ono, o -nweru onye bya ajia ghu sū: 'Madzū ọ nọ l'ẹka-a?' Gū asū iya: 'Waawa.' "

²¹ Jayelu, bụ nyee Heba bya ewota nturu, e gude kpọbe ọlo-ekwa ono, bya apata ọngu, tọ nwehu pyaa apyapya jekfu Sisera. O rwua yele mgbenya l'emewa l'ẹka ike gvushiru iya agvushi. Ọ kpọbe iya nturu ono l'ishi-nchị jeye nturu ono kuru l'alị. Ọo ya bụ, ọ nwūhu. ²² A bya l'ele ẹnya Béraku l'achiwaa Sisera eje abya. Tọ dū iya bụ, Jayelu jekfu iya ndzuta je asū iya: "Bya tẹ mu goshi ghu nwoke ono, l'ijicho." Ọo ya bụ, ọ bya abahū l'ọlo-ekwa Jayelu, whū Sisera g'ọ daburu l'odzu, nturu ọlo-ekwa ono kpọwaru iya l'ishi-nchị.

²³ O noo mbọku Chileke meru Jabyinu, bụ eze ndu Kenanu lwa l'ẹka ndu Ízurelu. ²⁴ Ẹka ndu Ízurelu l'aka nke Jabyinu, bụ eze ndu Kenanu shii eje eje, jeye whẹ laa ya l'iyi.

Egву, Debora yele Béraku guru

5 Mbọku ono bẹ Debora yele Béraku nwa Abyinowamu guru egvu sū:
² "Ndu bụ ishi lẹ Ízurelu bẹ vutaru ọzo ọgu, ndu Ízurelu gude obu whẹ wofuta onwowhe. Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja!
³ Unu nukwaa ya, unubẹ ndu eze. Unu ngabekwa nchị, unubẹ ndu ishi. Mu l'a-guru Onye-Nwe-Ọha egvu. Mu l'a-gu egvu gude jaa Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu ajaja.
⁴ Onye-Nwe-Ọha, nteke i palitaru l'alị Siye, mbụ lẹ nteke i shi l'alị ndu Edọmu lufu bẹ mgboko tehuru nmekenmeke, igweli chia ọbaru-ugbo, mbụ l'urwukpu yoru mini ayoyo.
⁵ Ugву bẹ nmakotaru jijiji l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. Mbụ l'ugvu Sáyinayi bẹ nmakotaru jijiji l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu.
⁶ Nteke Shamuga nwa Anatu nọ ndzụ mee nteke Jayelu nọ ndzụ, b'e shibuhuru ogborogbo echi-uzo, ndu ije shilahaa ẹswara-uzo.
⁷ Ụnwu mkpukpu mkpukpu, dū l'alị Ízurelu ta aduhedu ọwhu e bu ebu. Ọ tọ dudu ọwhu e bu ebu jeye nteke Debora futaru, mbụ jeye nteke ọ futaru bya aburu ne ndu Ízurelu.
⁸ Nteke ndu Ízurelu hataru ọgwa agwa ọwhuu, o noo nteke ọgu wataru adada l'ọnu-abata mkpukpu whẹ ndono. Tọ dū iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye, ọdua l'ọo arwa, a whuru l'echilabọ ukporo unu madzụ ugbo ise l'alị Ízurelu.

⁹ Obu mu bẹ dukwa l'ẹka ndu bụ ishi lẹ Ízurelu nọ, mbụ ndu ono, gude obu whẹ wofuta onwowhe l'echilabọ ndu Ízurelu.

Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja!

¹⁰ Unu kfukwaa meka iya, unubẹ ndu, l'agba l'eli nkakfu-igara ọcha, mbụ unubẹ ndu ono, l'anokojeru l'ukpo, a wukoberu l'eli nkakfu-igara, mee unubẹ ndu l'eje l'uzo.

¹¹ Unu gebedaa nchị l'olu-egvu ono, l'aagu l'ẹka l'eeikutaje mini.

Whẹ nokwa l'ẹka ono agu iwhe dū chiri ono, Onye-Nwe-Ọha megbaberu l'egvu, mbụ iwhe dū chiri ono, o megbaberu ndibe iya, bu l'unwu mkpukpu, dukota l'alị Ízurelu.

Tọ dū iya bụ, ndibe Onye-Nwe-Ọha wuru jeshia l'ọnu-abata mkpukpu ono.

¹² Tehu etehu! Tehu etehu Debora!

Tehu etehu! Tehu etehu, kpọ-swee egvu! Gbalihu agbalihu, Béraku!

Chita ndu i kpuru lẹ ndzụ tugbua, gube nwa Abyinowamu.'

¹³ Tọ dū iya bụ, ndu whoduru nū l'ime ndu ono, a maru ewha whẹ lẹ Ízurelu wuru byatashia. Ndibe Onye-Nwe-Ọha wuru byatashia ọlwushi ndu okpehu dū ọgu.

¹⁴ Ndu Ifuremu, bụ ndu gbaru ogbaragbu lẹ Amalẹku bẹ

wufutaru bya etsoru gube Benjaminu mee ndibe unu.

Ndu shi l'ẹka iya nke unwu Makiru bya bẹ bụ ndu ishi-ọjogu, ndu ọwhu shi l'ẹka iya nke ndu Zébulonu bya aburu ndu pa mgboro onye ishi-ọjogu.

¹⁵ Ndu ishi ndu Ísaka bẹ tso Debora bya, egube ono bẹ ndu Ísaka tsokwawho Béraku. Whẹ wuru gidigidi tsopyabe iya bahu lẹ nsuda. Ndu Rúbenu bẹ obu ta anodu l'ẹka lanu.

¹⁶ ?Ọo gunu meru unu kwaburu lẹ mkpu aturu? ?Unu l'eme t'unu nua orwube ndu l'eche aturu l'akpo?

Ndu Rúbenu bẹ obu ta anodu l'ẹka lanu.

¹⁷ Ndu Giledu bẹ nodu l'azu ẹnymu Jodanu. A bya lẹ ndu Danu, ?oo gunu meru whẹ kukee ike nodu l'ugbo-mini?

Ndu Asha bẹ wushiru l'aguga eze-ẹnymu, mbụ lẹ whẹ kwaburu l'aguga ọwara-mini nke eze-ẹnymu ono.

¹⁸ Ndu Zébulonu bẹ haru ndzụ kweta onwu.

O nokwawho ge ndu Náfutali hakwaruwho ndzụ kweta onwu l'egu ọgu ono.

¹⁹ Ndu eze bẹ byaru, bya alwu ọgu.

Ndu eze ndu Kenanu bẹ lwuru ọgu lẹ mkpukpu Tanaku,

Ię mgboro mini mkpukpu Megido,
 whę ta alwuta t'ọ ka mma l'ọo mkpola-ọcha.
²⁰ Kpokponde bę shi l'igweli lwa ọgu,
 mbụ lę whę shigee l'ęnya ęka whę sworu sweshihu
 bya alwushi Sisera ọgu.
²¹ Ęnyimu Kishonu tuko whę kpotu,
 mbụ ęnyimu ndu-ichee ono bu iya bu ęnyimu
 Kishonu.
 Gube obu mu, dzoru je l'iwhu! Gu eshihu ike!
²² O noo ya, inya bę l'awu ọso wugelengu wugelengu,
 akakpo-okpa iya l'ada kakkomu kakkomu l'alj.
²³ Ojzhi imigwe, shi l'ęka Onye-Nwe-Ọha bę suru:
 'Unu tuta mkpukpu Mirozu onu.
 Unu tuta ndu bu iya nu ejo onu,
 nkele whę ta agbataduru Onye-Nwe-Ọha
 mkpu eyemęka l'ogu ono,
 mbụ lę whę ta agbataduru Onye-Nwe-Ọha
 mkpu eyemęka gude lwushi ndu okpehu ọgu.'
²⁴ Tę Jayelu bukwaru onye a kagee ọgoru onu-oma nu
 l'unwanyi kpa-whuu, mbụ nyee Heba, bu onye
 Kenu.
 T'ọ buru iya bę l'aa-kagee ọgoru onu-oma nu
 l'iwhę bu unwanyi, bu l'ulo-ękwa.
²⁵ Sisera bę kuru iya ọku mini, ọ nu iya mini-ęra-eswi,
 bya eye mmanu-ęra-eswi,
 l'iwhę gbaru ndu eze paru nu iya.
²⁶ O wotaru nturu, e gude kpobe ulo-ękwa,
 o gude ęka-utara pata ongu, e gude akụ iwhe,
 bya egude ongu ono kpobe Sisera nturu ono,
 mbụ kpobe iyę ya l'ishi. Nturu ono fo iya l'ishi-nchi,
 tuko iya ishi-nchi gbaa vuu vuu.
²⁷ O mee nno gwoshita lę mgbakụ okpa iya,
 ọ daa daburu l'ęka ono.
 Ọo lę mgboro okpa iya b'ọ gwoshitaru daa.
 Ọ buru l'ęka ono, ọ gwoshitaru b'ọ nọdu nwuhu.
²⁸ Ne Sisera bę shi lę windo tufu ęnya.
 O shi l'azu windo ryashia ękwa sụ:
 'Ọo gunu meru iwhe ugbo-inya Sisera noru ọdu t'ọ
 lwa?
 Ọo gunu meru t'a nu igidi
 okpa ugbo-inya iya nkeshi ono?'
²⁹ Ndu mmamagu nkewhe kagee
 l'unwanyi, l'ęjeru iya ozhi bę l'ekfu eyeru iya,
 yębedua l'ekfkwawho eyeru onwiya.
³⁰ Whę l'ekfuru iya sụ: 'Tọ budu arya bę whę l'e-vuko
 l'ogu,
 ekekawho nke ekeke?
 Nwoke lanu bę nwamgboko lanu,
 m'obu unwumgboko labo l'e-rwube.
 Whę l'e-ke uwe, l'ama uma, tukashiru iwhe pọpoo
 gude gbata Sisera.
 Whę l'e-ketaru mu ękwa, e memaru emema,
 tukashiru iwhe, mu l'a-tukuje l'olu.
 Iwhe ono g'ọ ha bukotakwa iwhe a lwutaru l'ogu.'

³¹ Gube Onye-Nwe-Ọha, t'ọ bukwaru nno
 bę l'ji-lakota ndu ohogu ghu l'iyi.
 Ọle tę ndu yeru ghu obu gbujekwa zaazaa
 g'ọo ęnyanwu, l'awata awata."
 Tọ du iya bu, nchi du ndoo l'alj ono, ukporo awha ug-
 bo labo.

Ndu Midiyanu l'akpa ndu Izurelu ęhu

⁶ Ndu Izurelu bya emee ejo-iwhe l'ęnya Onye-Nwe-
 Ọha. Onye-Nwe-Ọha woru whę ye l'ęka ndu
 Midiyanu awha ęsaa. ² Ęka ndu Midiyanu kangoo nke
 ndu Izurelu. Ndu Izurelu kwobe iswi ndu Midiyanu
 gbaru lashia l'ugvu je eburu lę mgbakụ ęwhuru; uwhodu
 je eburu l'ogba; uwhodu je eburu l'ęka a turu o shi-
 hu ike. ³ O noo ya, l'obuje nteke ndu Izurelu meberu
 iwhe l'alj, ndu Midiyanu mee ndu Amaleku mee ndu
 uzo ęnyanwu-awata abyakfutashia whę ọgu. ⁴ Whę
 l'abyaje bya akwaa okpu l'alj ono, tuko iwhe e meberu
 l'alj mebyishikota, mbụ je akpaa lę mkpukpu Gaza. Ọ
 tọ dudu iwhe whę l'ahajęru ndu Izurelu tę whę gude
 buru, mbụ t'ọ ka mma l'ọo aturu, ọdua l'ọo eswi,
 m'obu nkakfu-igara. ⁵ Whę l'achije elwu whę mee ulo-
 ękwa whę, zeru gbigbigbi g'ọo igube, whę l'inya-
 kamelu whę, bu aguta aguta bya eripyabe alj ono vua
 ya kpatapata. ⁶ Ndu Midiyanu mee ndu Izurelu, whę
 kpalahaa ukpa mkperi. Whę bya aryaku Onye-Nwe-
 Ọha t'ọ gbaru whę mkpu.
⁷ Nteke ndu Izurelu ryakuru Onye-Nwe-Ọha l'iswi
 iwhe ndu Midiyanu l'eme whę, ⁸ b'ọ zitaru whę onye
 nkfuchiru, bu onye suru whę: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-
 Ọha, bu Chileke ndu Izurelu l'ekfu: Ọo mu bu onye
 ono, dufutaru unu l'alj Ijiputu, mbụ l'alj ono, unu shi
 buru ohu. ⁹ Mu nafutaru unu l'ęka ndu Ijiputu mee
 l'ęka ndu ono, shi akpa unu ęhu, bya achifu whę l'iwhu
 unu, woru alj whę nu unu. ¹⁰ Mu kfuaru unu sụ l'ọo Mu
 bu Onye-Nwe-Ọha buru Chileke unu, t'unu ba ak-
 wabekwa agwa ndu Amoru, bu ndu unu bu lę nkewhe
 ugvu. Obenu l'unu ta anuduru mu okfu."

Nteke Gidiyonu l'ekperu ndu Izurelu ikpe

¹¹ O noo ya, Ojzhi-imigwe, shi l'ęka Onye-Nwe-Ọha
 bya anodu l'ukfu achj, du lę mkpukpu Ofura. Onye
 nwe achj ono bu Jowashi, onye shi l'eri ndu Abyiyeza.
 Nwatibe iya, l'aza Gidiyonu nodu l'ęka l'aadzoshije
 mmę l'akpuru vayinu echishi ęsua lę witi, nke ọwhu
 ndu Midiyanu l'ęte awhu iya. ¹² Ojzhi-imigwe ono, shi
 l'ęka Onye-Nwe-Ọha byakfuta Gidiyonu bya asu iya:
 "Onye-Nwe-Ọha nokwa swiru ghu, gube ojogu ike du."
¹³ Gidiyonu sụ iya: "Byiko Onye-nwe-mu nu, ọ -buru
 lę Onye-Nwe-Ọha bę nọ swiru anyi, ọo gunu meru
 ęgube iwhe-e dakfuta anyi? Ndehunu iwhe-awhuru-
 lenya iya obu, nna anyi whę koru anyi akọ iya sụ l'ọo
 Onye-Nwe-Ọha bę dufutaru anyi l'alj Ijiputu? O bele-

who ntaa, Onye-Nwe-Ọha ono buhaa anyi, woru anyi ye l'ẹka ndu Midiyanu."

¹⁴ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya adakọbe sụ iya: "Gude ike ono, i nweru je anafuta ndu Ízurelu l'ẹka ndu Midiyanu. Ọo mbedua bẹ zhiru ghu iya nụ."

¹⁵ Gídiyọnu sụ iya: "Byiko Onye-Nwe-Ọha, ?mu l'e-me agha dzọfuta ndu Ízurelu. Sụ ọ kwa ẹnya-uwhu nke anyi bẹ ẹnya kagee alwalwa l'iwhe bụ ikfu Manáse, tẹhenu ọ bụru mbedua bẹ kagee ọlwa alí l'ibe anyi?"

¹⁶ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Mu l'a-nọdua swiru ghu, gụ atụko ndu Midiyanu gbushikota l'ugbo lanụ."

¹⁷ Gídiyọnu sụ iya: "Ọ -bụru lẹ mu dụ ghu l'obu, goshinu mu iwhe-ọhubama, l'e-goshi mu l'ọo gubedua bẹ l'ekfu eyeru mu. ¹⁸ Byiko, ba alufukwa l'ẹka tẹ mu bya. Tẹ mu je ewota iwhe mu l'a-nụ ghu bya edoberu ghu l'iwhu."

Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Mu l'a-nọdu-a jeye gụ adawhu azụ."

¹⁹ Tọ dụ iya bụ, Gídiyọnu bya abahụ l'ụlo iya je akpụta nwa egbu gbu shia, bya ekpota ụturutuu-iwhe, l'eegudeje eme buredi, jiru efere nkweka gude gheba buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. Ọ gushia anụ ono ye lẹ nkata, wuta mini iya ye l'itoshi. O gwota iya wojeru Onye-Nwe-Ọha l'ukfu achí ono, rwua je anụ iye ya. ²⁰ Ojochi Chileke ono bya asụ iya: "Wota anụ ono ye lẹ buredi ono, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi dobe l'eli ewhuru-a, gụ apata mini anụ ono wụa l'eli iya." Gídiyọnu bya eme ya egube ono. ²¹ Tọ dụ iya bụ, Ojochi-imigwe ono, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha bya amachia onunu mgboro, ọ pa l'ẹka rwua l'anụ ono ye lẹ buredi ono, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. Ọku shi l'ewhuru ono bụru purumu, bya atụko anụ ono ye lẹ buredi ono, kepyashikota. Ojochi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha ono mihi t'ọ whụhe iya.

²² Gídiyọnu bya amarụ l'ọo Ojochi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha b'ọ bụ, o chishia sụ: "Nshọbukwa mu nshọ gube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha. Ọo Ojochi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha bẹ mu whuru iwhe l'iwhu!"

²³ Ọle Onye-Nwe-Ọha bẹ sụru iya: "Tẹhu dukwa ghu guu. Ba atsushi egvu. I tji nwuhudu." ²⁴ Tọ dụ iya bụ, Gídiyọnu bya atụaru Onye-Nwe-Ọha ẹnya-mgbeja l'ẹka ono, gube iya: Onye-Nwe-Ọha bụ Ehu-guu. Ẹnya-mgbeja ono bẹ dụ lẹ Ọfura, bụ mkpukpu ndu Abyiyeza byeye ntanụ.

Gídiyọnu l'emebyishi ẹnya agwa Bálu

²⁵ L'enyashi ono bẹ Onye-Nwe-Ọha sụru Gídiyọnu: "Kpụta oke-eswi nna ghu, mbụ oke-eswi nke ẹbo, gbawarụ awha ẹsaa. Je enwutsushia ẹnya agwa Bálu ono, nna ghu shi dobe, gụ egbukwoshia itso Ashera ono, dukube iya. ²⁶ Tụaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu ẹnya-mgbeja l'elikoro mgbogidi-a. Gụ akpụta oke-

eswi ono gbua, gude itso Ashera ono, i gbukwoshiru mee nkụ gude kpọo ya ọku t'ọ bụru eja ọkpokota-iwhe-ọku." ²⁷ Ọo ya bụ, Gídiyọnu chita ndu ozhi iya unwoke iri, whẹ mekota lẹge Onye-Nwe-Ọha kfuru iya t'ọ mee. Ọle o gude ọtsu ndibe whẹ egvu ye lẹ ndu mkpukpu whẹ; ọ bụru l'enyashi b'ọ meru iwhe ono, t'ọ me iya l'eswe.

²⁸ Ndu mkpukpu ono lufuta l'utsu iya, bya awụ g'e mebyishiru ẹnya agwa Bálu mee g'e gbukwoshiru itso Ashera, dukube iya nụ, whukwawho g'a kpọru oke-eswi nke ẹbo whọ ọku l'eli ẹnya-mgbeja ono, a tūru nke ọwhuu. ²⁹ Whẹ jilaha ibe whẹ sụ: "?Oo onye meru egube iwhe ọwa?" Whẹ chokashinyaa ụzo iya, kpakashinyaa ishi, whẹ kfulaha l'ọo Gídiyọnu nwa Jowashi bẹ meru iya nụ. ³⁰ Tọ dụ iya bụ, ndu mkpukpu ono bya ekfuru Jowashi sụ iya: "Dufuta nwa ghu t'ọ laa l'iwhe o meru, nkele ọo ya nwutsushiru ẹnya agwa Bálu, bya egbukwoshia itso Ashera, dukube iya nụ."

³¹ Ọnu, Jowashi yeru ndu ono, ripyaberu iya nụ ono bụ: "?Unu l'alwụ ọgu ẹhu Bálu? ?Unu l'eme t'unu dzọo ya? Iwhe bụ onye l'alwụ ọgu ẹhu Bálu bẹ l'ee-gbu tẹmenu ya erwua l'utsu. Ọ -bụru lẹ Bálu bụ ọkpobe agwa, t'unu haa ya t'ọ lwua ọgu onwya l'okfu ẹnya-mgbeja iya ono, e nwutsushiru." ³² O noo mbọku, a guberu Gídiyọnu Jerubálu bụ iya bụ, tẹ Bálu lwushi iya ọgu, nkele o nwutsushiru ẹnya agwa Bálu.

³³ Tọ dụ iya bụ, ndu Midiyanu l'owhu mee ndu Amaléku mee ndu ụzo ẹnyanwu-awata gẹ whẹ ha nmagba nnanụ, je adaa ẹnyimu Jódanu, je akwaa okpu lẹ nsuda Jezerelu. ³⁴ Ume Onye-Nwe-Ọha bya eji Gídiyọnu ẹhu, o gbua opyi-ọku gude kua unwu Abyiyeza tẹ whẹ bya etsoru iya. ³⁵ O zhifukwawho ndu ozhi tẹ whẹ jedzuru alí ndu Manáse mgburumburu, ndu Manáse ono wufutakwawho bya etsoru iya. O zhia ndu ozhi, whẹ je ekua ndu Asha mee ndu Zébulonu mee ndu Náfutali, whẹ wuru byakfuta whẹ.

³⁶ Gídiyọnu bya asụ Chileke: "Ọ -bụruwho l'ọo l'ẹka mu bẹ l'ii-shi dzọfuta ndu Ízurelu lẹ g'i kfuru, ³⁷ lekwa gẹ mu l'a-wushi eji aturu l'ẹka-a, l'eechije ereshi-a. Ọ -bụru l'iji dashiru kpua l'ẹji aturu ono nwekiya, ọma alí l'owhu kpokota nkụ, ọo ya bụ, mu amarụ l'ọo l'ẹka mu bẹ l'ii-shi dzọfuta ndu Ízurelu lẹ g'i kfuru." ³⁸ E megee, ọ dụ gẹ Gídiyọnu kfuru iya. Ọ gbalihu l'onmewa utsu echile iya je apyia ẹka l'ẹji aturu ono, ọ pyishia ya mini iji ono pyi-jia ya eze-efere. ³⁹ Gídiyọnu bya sụ Chileke: "T'iwe ghu ba adukwa ọku. Tẹ mu ryofunua ghu iwhe lanụ. Hanụ tẹ mu gude eji aturu ono mefua iwhe adata ugbo lanụ. Mee t'ẹji aturu ono bụru iya l'a-kpọ nkụ nwekiya, iji adashia l'oma alí l'owhu." ⁴⁰ Chileke mee ya egube ono l'enyashi ono. Eji aturu ono kpọhu nkụ nwekiya, iji dashia l'oma alí l'owhu.

Gídiyọnu l'alwụ-gbu ndu Midiyanu

7 O rwua l'ọnmewa ụtụ, Jerubálu bụ iya bụ Gídiyọnu yẹle ndu nkiya l'owhu wụ-lihu je akwaa okpu lẹ mgboro ọnya-mgba-mini Harọdu. Ndu Midiyanu kwaa okpu nkewhe lẹ nsụda, dụ l'ụzo isheli ẹka ndu nke Gídiyọnu nọ, mbụ lẹ mgboro ugwu More. ² Onye-Nwe-Ọha bya asụ Gídiyọnu: "Ndu nkeghu bẹ hanụkakwa l'igweligwe nke tẹ mu woru ndu Midiyanu ye whẹ l'ẹka. Nkele ọ dū nno bẹ ndu Ízurelụ l'a-nọkwa anyarụ mu ndụ kiti kiti, kfulahaa l'o shita ọ bụru whẹ gude ẹka whẹ dzọfuta onwowhe. ³ Iwhe l'ii-mekwa bụ t'ị rya ya aryarya t'o tsua whẹ nchị etsu sụ whẹ agha: 'Onye marụ l'egvu l'atsụ iya, ẹhu l'anma iya anma t'onye ọbu shikwa l'ugwu Giledu-a lashia.'" O noo ya, ụkporo ụnu madzụ ugbo labọ l'unu iri l'ise hahụ lashia, ndu whuduru nụ bụru ụkporo ụnu madzụ l'unu ise.

⁴ Onye-Nwe-Ọha sụ Gídiyọnu: "Ndu ono bẹ hanụkalekwaa l'igwe. Chịta whẹ je lẹ mini tẹ mu nọdu l'ẹka ono gude ẹka mu họo whẹ nụ ghu. Onye mu sụru ghu l'oo-tso ghu jee bẹ l'e-je nụ. Onye mu sụkwana nuru ghu l'o too tsodu ghu eje, te ejedu." ⁵ Ọo ya bụ, Gídiyọnu bya achịta ndu ono jeshia lẹ mini. Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Ndu gude ire angụ mini g'ọo nkuta bẹ l'ii-dobe iche. Ndu byishiru ikpere angụ nkewhe bẹ l'ii-dobekwawho iche." ⁶ Ọ bụru ụkporo madzụ ugbo iri l'ise bẹ gude ẹka kwọta mini ono ye l'ọnu ngụ. Ndu ọwhua gẹ whẹ ha byishikota ikpere ngụ mini ono. ⁷ Onye-Nwe-Ọha sụ Gídiyọnu: "Ọo ụkporo madzụ ugbo iri l'ise ono, kwọtaru mini l'ẹka ngụ bẹ mu l'e-gude dzọo unu, mu eworu ndu Midiyanu ye ghu l'ẹka. Tẹ ndu ọwhua lashichaa ibe whẹ l'ẹhu l'ẹhu." ⁸ Ọo ya bụ, Gídiyọnu sụ tẹ ndu Ízurelụ ọwhua lashia ibe whẹ, ọ haa ụkporo madzụ ugbo iri l'ise whọ whẹ nọdu. Whẹ vuta nri nke ndu ọwhua mee opu-ọgu whẹ. Ẹka ndu Midiyanu kwarụ okpu bụ lẹ nsụda, dụ l'ụzo alị ẹka ndu nke Gídiyọnu nọ.

⁹ O noo ya, ọ bụru l'enyashi mbọku ono bẹ Onye-Nwe-Ọha sụru Gídiyọnu: "Gbalihu jeshia ọgu l'ọdu-ọgu ndu Midiyanu nkele mu wowaru whẹ ye ghu l'ẹka. ¹⁰ Ọ bụru l'ịtsu egvu ejeje, tẹ gụ l'onye ozhi ghu, bụ Pura liru jeshia l'ọdu-ọgu ono. ¹¹ I -rwua bẹ l'ii-nụ iwhe whẹ l'ekfu. Iwhe whẹ l'ekfu l'e-me t'obu shihu ghu ike, nke ọwhu l'ii-tugburu jeshia ọgu l'ọdu-ọgu ono." Tọ dū iya bụ, yẹle onye ozhi iya, bụ Pura bya aliru jerwua ọnu ẹka ndu ojọgu, l'eché ọdu-ọgu ndu Midiyanu ono nche nọ. ¹² Ndu Midiyanu mee ndu Amalẹku mee ndu ụzo ọnyanwu-awata tuko nmaa ẹrukfu g'ọo igube lẹ nsụda ono. Inya-kamẹlu whẹ bụru agụta agụta kuru g'ọo ẹja, dū l'ogbigbo ọnyimu.

¹³ Nteke Gídiyọnu jerwuru ẹka ono bẹ bụ nteke nwoke lanụ l'ezeru ọnya iya nrọ, ọ rọru asụje: "Mu rọru

nrọ g'ishi buredi, wekoru eweko, e meru lẹ balị weru owe kperekpere webata l'ọdu-ọgu ndu Midiyanu. O weru kperekpere bya azushi onwiya l'ulo-ẹkwa, ulo-ẹkwa ono daa. Ishi buredi ono mee ulo-ẹkwa ono ọ daa kpọo ishi akụ."

¹⁴ Ọnya iya ono sụ iya: "Ọ tọ dukwa iwhe ọdo, l'oo-kfu ama ẹka, gbahaa ogu-igba Gídiyọnu nwa Jowashi, bụ onye Ízurelụ. Chileke bẹ wookwaru ndu Midiyanu mee ndu ojọgu whẹ l'owhu ye iya l'ẹka."

¹⁵ Gídiyọnu nulewho nrọ ono, e zeru mee g'e gude kọwaa ya, ọ baarụ Chileke ẹja. Ọ bụru iya ọla ọdu-ọgu ndu Ízurelụ je asụ whẹ: "T'unu wulihu-o lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ wowaru ndu ojọgu ndu Midiyanu ye unu l'ẹka."

¹⁶ Gídiyọnu bya ekee ụkporo madzụ ugbo iri l'ise ono uzhi ẹto, bya anụkota whẹ opu-ọgu l'ẹhu l'ẹhu mee ite-oshi iworo, ọku ogowa dukota l'ime. ¹⁷ Ọ sụ whẹ: "Unu leje mu ọnya meje iwhe mu meru. Mu byalẹwho l'ọnu ọdu-ọgu ono, iwhe mu meru unu etsoru mu mee iwhe ọbu. ¹⁸ Nteke mu lẹ ndu ono, mu lẹ whẹ lị gburu opu-ọgu, t'unubedua nọdukwa l'ẹka lile, unu nọ l'ọdu-ọgu ono mgburumgburu gbua opu-ọgu nkunu, chishia mkpu sụ: 'Anyi bụ nke Onye-Nwe-Ọha, bụru nke Gídiyọnu!' "

¹⁹ O noo ya, Gídiyọnu yẹle ụkporo madzụ ugbo ise, whẹ l'iya lị bya ejerua l'ọnu ọdu-ọgu ndu Midiyanu ono g'abalị dalẹruwho ẹbo. Nteke ono bẹ ndu nche ọwhuu watawaru echeche. Whẹ gbua opu-ọgu ono, vujashia ite-oshi ono, whẹ pagee l'ẹka. ²⁰ Itsutsu ẹto ono gbukota opu-ọgu whẹ, tujashia ite-oshi whẹ. Whẹ gude ẹka-icha parụ ọku ogowa ono, gude ẹka-utara parụ opu-ọgu, whẹ l'a-nọ egbu, chishia sụ: "Anyi bụ nke Onye-Nwe-Ọha, bụru nke Gídiyọnu!" ²¹ Onyenọnu kfurụ gedomu l'ẹka ọ kfurụ; whẹ nọ-whee ọdu-ọgu ndu Midiyanu ono mgburumgburu. Ọdu-ọgu ono l'owhu gbahụ yabayaba, ndu Midiyanu l'agba ọso echi mkpu. ²² Ụkporo madzụ ugbo iri l'ise ono gbudzulewho opu-ọgu whẹ ono, Onye-Nwe-Ọha mee t'onyenọnu lẹ ndu ojọgu nke Midiyanu ono gude ogu-igba wata ogbu ibe iya l'ọdu-ọgu ono l'owhu. Ndu ojọgu Midiyanu ye ọkpa l'ọso gbarụ lashia mkpukpu Betu-shita, l'ụzo mkpukpu Zerera, jeye whẹ gbarwua oge mkpukpu Abẹlu-mehola, dū lẹ mgboro mkpukpu Tabatu.

²³ E je ekua ndu Ízurelụ, shi l'ikfu Náfutali mee l'ikfu Asha mee l'ikfu Manáse, whẹ wufuta chikfuru ndu Midiyanu ono. ²⁴ Gídiyọnu zhia ndu ozhi, whẹ jegbakota alị ugwu ugwu ndu Ífuremu g'ọ ha je ezhia whẹ tẹ whẹ wufuta bya etso ndu Midiyanu ọgu, whẹ eje anọ-chishia ẹka mini dukota je akpaa lẹ Betu-bara mee ọnyimu Jọdanu l'onwiya, nke ọwhu whẹ l'ete eshi iya. Ndu Ífuremu bya agbadzua je anọ-chishia ẹka mini dukota je akpaa lẹ Betu-bara mee ọnyimu Jọdanu l'onwiya. ²⁵ Ẹka whẹ kparụ ndu ishi ndu Midiyanu labọ, bụ Orẹbu yẹle Zeyebu. Orẹbu bẹ whẹ gburu l'ẹwhuru

Orebu, gbuha Zeyebu l'eka l'eeku Zeyebu, bu eka l'aano-je adzoshi mmee l'akporu vayinu. Whe chigburu ndu Midiyanu ge whe l'achi whe, bya apataru Gidiyonu ishi Orebu mee nke Zeyebu l'azu enyimu Jodanu azu iya owhua.

Gidiyonu l'alwu-gbufua ndu Midiyanu owhu whoduru nu

8 O noo ya, ndu Ifuremu su Gidiyonu: “?Oo gunu meru i mee ya anyi egube-e? ?Mbụ, iwhe kpatarụ tii ku anyi nteke l'ijje olwushi ndu Midiyanu ogu?” Whe kfuaru iya okfu obu nke onwu onwu.

2 Gidiyonu su whe: “?Oo gunu be mu meru, l'ee-gude tberu owhu unubedua meru? ?To kadu ree mbu okpa mkpakwa akporu vayinu owhu ndu Ifuremu l'akpa, amame owo akporu vayinu unwu Abyizeza l'awo?”

3 Chileke be woru ndu ishi ndu Midiyanu, bu Orebu ye Zeyebu ye unu l'eka. ?Oo ole be mu du ike mee, bu owhu l'ee-gude tberu ono, unu meru?” Okfu ono, o kfu ru whe mee, obu jizeta whe.

4 Nteke ono be Gidiyonu ye ukporo madzu ugbo iri l'ise ono, whe l'iya li jerwuwaru enyimu Jodanu, gbee dawa iya lufu azu iya owhua. Ume l'ebuhu whe ebuhu l'eka whe l'achi ndu Midiyanu oso, whe l'achikwa whe who ge whe l'achi whe. 5 Whe rwua mkpukpu Sukotu, Gidiyonu su ndu mkpukpu ono: “Byiko t'unu nnu ndu-a, mu le whe li buredi te whe taa le whe l'avehukwa avehu. Ndu mu l'achi oso be bu Zeba ye Zalumuna, bu ndu eze ndu Midiyanu.”

6 Ndu ishi mkpukpu Sukotu su iya: “?Eka ghu kfubewaru Zeba ye Zalumuna obu owhu anyi l'a-nu ndu ojogu ghu buredi?”

7 To du iya bu: Gidiyonu su whe: “O du ree, Onye-Nwe-Oha ye mu who Zeba ye Zalumuna l'eka, mu eje alata ogvu mee agarambo l'echi-egu gude lajashia anu unu ibiribe ibiribe.” 8 O shi l'eka ono jeshia mkpukpu Penuwelu, bya aryokwa whe who iwhe lanu ono. O buru onu, ndu Sukotu yeru be ndu Penuwelu yekwaruwho. 9 Gidiyonu su ndu Penuwelu: “Mu lwa l'ehu-guu, mu enwutsushia ulo-eli unu-a.”

10 Zeba ye Zalumuna be nodu le mkpukpu Kako whe le ndu ojogu whe, rwuru ukporo unu madzu l'unu iri l'esa l'ukporo madzu iri, bu ndu whoduru le ndu ojogu ndu uzo enyanwu-awata. Ndu e gbuwaru egbu le ndu l'apa ogu-igba be bu ukporo unu madzu ugbo iri l'ise. 11 Gidiyonu shia echi-uzo ndu ije l'eshije l'uzo enyanwu-awata mkpukpu Noba mee mkpukpu Jogubeha, je afuaru ndu ojogu ono nteke whe nyazoru eh. 12 Zeba ye Zalumuna, bu ndu eze ndu Midiyanu tsu l'oso; o chia whe gude. O mee ndu ojogu whe gbahu yabayaba.

13 Nteke Gidiyonu nwa Jowashi l'alwa ogu ono b'o shiru ugu Heresu. 14 O gude nwata nwokoro lanu, bu

onye mkpukpu Sukotu jilaha ya aji. Nwokoro ono deshiaru iya ewha ndu bu ishi mee ndu bu ogurenya mkpukpu Sukotu. Iwhe o detaru bu ukporo madzu ugbo eto l'umadzu iri l'esa. 15 Gidiyonu bya ejekfu ndu mkpukpu Sukotu ono su whe: “T'unu lekwa Zeba ye Zalumuna ndowa, mbu ndu obu, unu shi ekfuru mu jolajola asuje: ?Eka ghu kfubewaru Zeba ye Zalumuna owhu anyi l'a-nu ndu nkeghu, ume l'ebuhu ebuhu buredi te whe taa?” 16 O chita ndu bu ogurenya mkpukpu Sukotu ono, bya aloa ogvu mee agarambo l'echi-egu gude hua whe ahuhu. 17 O je etsukposhia ulo-eli ndu mkpukpu Penuwelu, gbukwaawho ndu mkpukpu ono.

18 To du iya bu, Gidiyonu su Zeba ye Zalumuna: “?Oo egube ndu ole be unu gburu l'ugvu Tebo?”

Whe su iya: “Oo egube ono, i du be whe du-gee. Whe dukota g'oo unu onye eze.”

19 Gidiyonu su whe: “Ndu ono bukwa unu ne mu, mbu le whe bukota unwoke, ne mu nwushiru. Eshiowhu Onye-Nwe-Oha no ndu g'oo no iya-a, mu tege egbukwa unu, o -bu l'unu doberu whe ndu.” 20 O su okpara iya, bu Jeta: “Gbalihu gbushia whe.” Ole nwata ono ta adudu ike milia ogu-igba iya nkele o bukwadu nwata, temenu l'ootsu egvu.

21 Zeba ye Zalumuna su iya: “Gbalihu l'onwoghu gbuha anyi. O noo nkele oo ge nwoke ha bu g'ike iya l'ahaje.” Gidiyonu zhilihu gbugbua Zeba ye Zalumuna. O bya anyafu-gee iwhe obu, e memaru emema, a nyabe-geeru inya-kamelu whe l'olu.

Gidiyonu jikaru obu eze

22 To du iya bu, ndu Izurelu su Gidiyonu: “Te gule nwa ghu mee nwanwa ghu wata anyi achichi nkele oo ghu be dzofutaru anyi l'eka ndu Midiyanu.”

23 Gidiyonu su whe: “Mu ta achikwa unu, nwa mu ta achu unu. Oo Onye-Nwe-Oha l'a-chi unu.” 24 Gidiyonu su whe: “Te mu ryoo unu iwhe. T'onyenonu nu mu iwhe-nchi, tso l'iwhe a nataru l'ogu.” Ndu Midiyanu be l'eyeje iwhe-nchi, e meru le mkpola-ododo nkele whe bu eri Ishimelu.

25 Whe su iya: “Anyi l'ee-gude eh-utso nu ghu iya.” Whe bya atusaa ekwa, onyenonu bya atogbo iwhe-nchi, tso l'iwhe whe nataru l'ogu ono l'eli ekwa ono. 26 Erwa, du l'iwhe-nchi mkpola-ododo ono, o suru te whe nu iya be dukota unu shekelu ugbo eno l'ukporo shekelu ugbo ise, t'a gufukwa iwhe odo, e ememaru emema mee iyagba-olu mee uwe ododo, ndu eze ndu Midiyanu l'eyeje mee gwogirigwo, l'aanyabeje inya-kamelu whe l'olu. 27 Gidiyonu gude iwhe-nchi ono kpua nwukpata ifodu, † bya eje eworu iya edobe le mkpukpu iya, bu Ofura. O du l'eka ono, ndu Izurelu ge whe ha

† Ifodu owhu l'eeke okfu iya l'eka bu nwukpata, l'aagwa agwagwa (18.14, 18.17, 18.18, 18.20.)

balahaaru iya eja gude iya awaha onwowhe kutukutu. E bechaa ọ bụru igbudu tị Gídiyọnu yẹle ndibe iya.

²⁸ O noo gę ndu Ízurelu shi kakputa ndu Midiyanu l'ęnya. Ndu Midiyanu te eselitahe ishi ọdo. Nchị bya adụ ndoo l'alị ono ụkporo awaha ugbo labọ l'oge nke Gídiyọnu.

Anwụhu Gídiyọnu

²⁹ Jerubálu bụ iya bụ Gídiyọnu nwa Jowashi tųgbua lashia je eburu l'ibe iya. ³⁰ Gídiyọnu bę nwutaru unwoke ụkporo ugbo ęto l'unwoke iri nkele ọ luru igwe nwanyị. ³¹ O nwekwaruwho nwanyị, l'ọto ọlua l'ọkpoku nwanyị, o doberu lę mkpụkpu Shékemu. Ọ nwutaru iya nwa nwoke lanụ. Ọ gụa ya Ábyimeleku. ³² Gídiyọnu nwa Jowashi bę nwuhuru nteke ọ kahwaru ọkpobe akahụ, e lia ya l'ilu nna iya, bụ Jowashi lę Ọfura, bụ mkpụkpu ndu Abyiyeza.

³³ Anwụhu, Gídiyọnu l'anwụhu, ndu Ízurelu dawhu azụ wata anọ awharwushi onwowhe l'ęka Bálu nọ, whę dobe Bálu-beritu t'ọ bụru chi whę. ³⁴ Ndu Ízurelu ta anyatahe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whę, onye ono, bụ iya nafutaru whę l'ęka ndu ọhogu whę ono, shi nọdu whę ibęka ibębo. ³⁵ Whę te emejeru ndibe Jerubálu bụ iya bụ Gídiyọnu iwhe-ọma l'ọzori iwhe dụ ree, o megbaberu ndu Ízurelu.

Eeme Ábyimeleku onye ishi l'achị nụ

9 Tọ dụ iya bụ, Ábyimeleku nwa Jerubálu tųgburu jeshia ibe ndu ne iya whę lę mkpụkpu Shékemu. Ọ sụ ndu ono mee ndu ne iya whę gę whę ha: ² "Unu jia ndu Shékemu gę whę ha sụ whę agha: 'Ọo ole bę ka unu ree? Ọo ka unu ree t'unwu Jerubálu ụkporo madzụ ugbo ęto l'umadzu iri l'achị unu? Tọ ka unu ree t'onye lanụ chije unu?' Unu nyatanuwho lę mu l'unu bụkwa mmee lanụ bụru ogwehu lanụ." ³ Ndu ne iya ono je ekfuaru ndu Shékemu iwhe lile ono, o kfuru whę, obu whę bụru tę whę tsoru Ábyimeleku, nkele whę kfuru sụ: "Ọo nwune anyi b'ọ bụ." ⁴ Whę bya eshi l'ulo agwa whę, bụ Bálu-beritu wofuta mkpọla-ọcha, ęrwa iya dụ ụkporo shękelu ugbo ęto lę shękelu iri woru nụ iya. Ábyimeleku gude mkpọla-ọcha ono je egoo ọ-ga-lę-mkpa madzụ whę mee obukobuko whę, whę wata iya etsotso. ⁵ Ọ tųgbua jeshia ibe nna iya lę Ọfura je achịta unwunna iya bụ iya bụ unwu Jerubálu, ụkporo madzụ ugbo ęto l'umadzu iri je egbushia l'eli ęwhuru lanụ. Onye nahuru nụ bụ Jótamu bụ iya bụ nke nwata l'unwu Jerubálu nkele o je edomia onwiya. ⁶ Ndu Shékemu mee ndu Betu-milo zafuta gę whę ha, je emee Ábyimeleku eze lę mgboro ukfu achị, dükube itso agwa, dụ lę Shékemu.

Ętu, Jótamu nmaru

⁷ O noo ya, nteke e kfuru Jótamu nke iwhe ono meru nụ, ọ tųgburu je akfuru l'eli ugwu Gezirimu, ryaaru whę iya aryarya sụ: "T'unu ngaberu mu nchị, unubę ndu Shékemu, nggę Chileke angaberu unubędua nchị.

⁸ Sụa, o nweru nteke ọbu oshi wulihuru je ọhota oshi ọdo, l'a-buru eze whę. Whę sụ oshi ólivu: 'Bunuru eze anyi.'

⁹ "Oshi ólivu sụ whę: 'Mu l'a-paru mmanu mu haa, bụ iwhe l'eegudeje akwabę Chileke mee madzụ ugwu bya akulahaa eregede lę mu bụ eze l'achị oshi ọdo?'

¹⁰ Oshi bya awukfu figu sụ iya: 'Byanu aburu eze anyi.'

¹¹ Oshi figu sụ whę: 'Mu l'a-paru ęguru akpuru ono, mu l'amije l'anoje atsọ rengu-rengu ono paru haa bya akulahaa eregede lę mu bụ eze l'achị oshi ọdo?'

¹² "Tọ dụ iya bụ, oshi sụ vayinu: 'Byanu aburu eze anyi.'

¹³ "Vayinu sụ whę: 'Mu l'a-paru mmee mu paru haa, bụ iwhe l'emeje t'obu tsọ Chileke mee madzụ rikporikpo bya akulahaa eregede lę mu bụ eze l'achị oshi ọdo?'

¹⁴ "Tọ dụ iya bụ, oshi gę whę ha sụ uke: 'Byanu aburu eze anyi.'

¹⁵ "Uke sụ whę: 'Ọ -buru l'unu gude ire-lanụ eme mu eze unu, ngwa t'unu bya anodu mu lę mkpula zee ndzụ. Nteke l'ọdua t'ọku shikwa l'uke bya ekepyashia oshi sida, dụ l'ugwu Libanonu.'

¹⁶ "O noo ya, Jótamu sụ whę: Ọ -buru l'iwhe unu meru bę unu gude ire-lanụ mee, unu mee ya l'uzo, gbaru t'a kwabę unu ugwu, mbụ nke eze ono, unu meru Ábyimeleku; ọ -buru l'ọo iwhe dụ ree bę unu meru Jerubálu yẹle ndibe iya, mbụ woo ya l'ọo iwhe o metaru bụ unu gude mee ya nno; ¹⁷ nna mu bę lwuru ọgu ęhu unu, tsebe ndzụ iya l'onu ogu, shi nno nafuta unu l'ęka ndu Midiyanu, ¹⁸ ọ bụru iya bę unu gbalihuru ntanụ bya atatso ibe nna mu ọgu, gbua unwu iya ụkporo madzụ ugbo ęto l'umadzu iri l'eli ęwhuru lanụ. Unu bya emee Ábyimeleku eze t'ọ chije ndu Shékemu, mbụ nwa nwanyị ono, bụ ohu nna mu nkele ọ bụ nwune unu. ¹⁹ Ọ -buru l'iwhe ono, unu meru Jerubálu yẹle ndibe iya ntanụ-a bę unu gude ire-lanụ mee, unu mee ya l'uzo, ọ gbaru t'a kwabę unu ugwu; ọ kwa iya bụ, tę Ábyimeleku bükwaru unu iwhe ęhu-utso, unu abükwaru iya whọ iwhe ęhu-utso. ²⁰ Nteke l'ọdua, t'ọku shikwa l'ęka Ábyimeleku bya ekegbushia unubę ndu Shékemu mee ndu Betu-milo, ọku eshikwawho l'ęka unubę ndu Shékemu mee ndu Betu-milo bya ekegbua Ábyimeleku."

²¹ Jótamu megee bya eye ọkpa l'oso gbaru lashia mkpụkpu Byiye je eburu l'ęka ono, nkele ọotsu nwan-na iya ono, bụ Ábyimeleku egwu.

Ndu Shékemu l'ekwefuru Ábyimeleku ike

²² Ábyimeleku chĩa ndu Ízurelu awha ẹto, ²³ Chileke bya eworu ejo maa ye l'echilabọ Ábyimeleku yele ndu Shékemu. Ndu Shékemu melahaa oghata-oghachi l'ẹka Ábyimeleku nọ. ²⁴ Ọ buru gẹ l'ee-shi t'a gwata ugwo ejo-iwhe ono, o meru unwu Jerubálu, dọ ukporo madzọ ugbo ẹto l'umadzu iri, mbọ tẹ mme wẹ tuko-ru nwanna wẹ ono, bọ Ábyimeleku l'ishi bọ iya bọ onye gbushiru wẹ nọ, ya atukokwaruwho ndu Shékemu l'ishi, mbọ ndu ono, ẹka wẹ dọ l'egbugbu ono, o gburu unwunna iya ono. ²⁵ O noo ya, ndu Shékemu zhia ndu madzọ, wẹ je akwaaru Ábyimeleku l'eli ugvu l'eli ugvu. Onye ghataderu wẹ nọ bẹ wẹ l'egudeje naa ya nfu. Ama je agbaarú Ábyimeleku.

²⁶ Galu nwa Ebedu gbalihu chĩa unwunna iya, wẹ jeshia Shékemu. Ndu Shékemu tuzooru wẹ ẹhu.

²⁷ Wẹ jeshia l'egu je owota akpuru vayinu lẹ mgbabu vayinu wẹ. Wẹ dzoshia mme l'akpuru vayinu ono, bya emelaha oriri. Wẹ wuba l'ulo agwa wẹ je anodu eri l'angu, akọ Ábyimeleku onu. ²⁸ Galu nwa Ebedu su: "Oo onye bọ Ábyimeleku obu? Oo egube ndu gunu bẹ anyibe ndu Shékemu bọ nke t'anyi buru ohu iya? Tọ bọdu nwa Jerubálu b'ọ bọ? Mbọ tọ bunua Zebulu bẹ l'etsota iya l'ishi? Unu jechiaru Hemọ, bọ nna Shékemu ozhi. Oo gunu l'a-kpata anyi aburu ohu Ábyimeleku? ²⁹ T'a sunu l'oo mbedua bẹ ndu-a nọ l'ẹka, mu gẹge ewofuhawaa Ábyimeleku. Mu gẹge asu Ábyimeleku, o maru ndu l'oo-chĩa yeru ndu ojogu iya t'ọ yekobe wẹ iya futa."

³⁰ Nteke Zebulu, bọ onye ishi mkpukpu ono nuru iwhe ono, Galu nwa Ebedu kfuru, iwe bya iya l'ehu. ³¹ O zhifu ndu ozhi l'edomi tẹ wẹ jekfu Ábyimeleku je asu iya: "Lenu lẹ Galu nwa Ebedu bẹ yele unwunna iya byakwaru Shékemu. Wẹ bya akutsuta ndu mkpukpu-a tẹ wẹ tso ghu okfu. ³² Oo ya bọ, tẹ gọ lẹ ndu nkeghu gude ẹnyasi je edomishia onwunu l'egbudu. ³³ O -belewho l'utsu, mẹ anwu walẹwho, unu agbalihu je afuraru mkpukpu ono. Nteke Galu yele ndu nkiya futaru tẹ wẹ tso unu ogu, t'unu mee wẹ iwhe ẹka unu gbakfuru nteke ono."

³⁴ O noo ya, o be l'enyashi, Ábyimeleku yele ndu nkiya gbalihu je edomishia onwowhe kwaru ndu Shékemu kekereke uzhi ẹno. ³⁵ Galu nwa Ebedu tugburu je akfuru l'onu ẹka l'eeshije abahu lẹ mkpukpu ono, Ábyimeleku mẹ ndu nkiya shi l'ẹka ono, wẹ domishiru onwowhe ono wufuta. ³⁶ Nteke Galu whuru wẹ; o sọ Zebulu: "Lekwa, o nwekwaru ndu shi l'eli ugvu awu abya."

Zebulu sọ iya: "Oo inyonyo ugvu ono b'i whuru o dọ ghu g'ọo madzọ."

³⁷ Galu kfukwaawho ọdo sọ: "Owhu t'i leduwho ndu shi l'echilabọ alẹ ono awu abya. Uzhi lanu bẹ shi l'uzo ukfu achị ndu jibya awu abya."

³⁸ Zebulu sọ iya: "Ndehununu onu obu, i shi gude ekfu sọ: 'Oo onye bọ Ábyimeleku nke t'anyi buru ohu iya? Tọ bọdu ndua b'i shi ekfutoshi?' Ngwa tugbunua ntaa je alwushi wẹ ogu!" ³⁹ Galu chĩa ndu Shékemu, wẹ jekfu Ábyimeleku ogu. ⁴⁰ Ábyimeleku rwuta Galu oso, o gbaa maa maa. E meka igweligwe ndu nke Galu iwhe, wẹ dashia gbaa gbaa jeye l'onu ẹka l'eeshije abahu lẹ mkpukpu ono. ⁴¹ Ábyimeleku megee lashia mkpukpu Aruma je anodu. Zebulu chĩa Galu yele unwunna iya, wẹ te ebuhe lẹ Shékemu. ⁴² O bya ebe echile iya, ndu Shékemu bya ejeshia l'egu. E je ekfuaru iya Ábyimeleku. ⁴³ O chĩa ndu nkiya tsukahu wẹ uzhi ẹto. Wẹ je edomishia onwowhe l'egbudu. O palia ẹnaya bya awhua ndu Shékemu gẹ wẹ shi l'ime mkpukpu awufuta, o gbalihu tso wẹ ogu, gbushia wẹ. ⁴⁴ Ábyimeleku yele ndu owhu wẹ l'iya lẹ bya ezehu je akfuru l'onu ẹka l'eeshije abahu lẹ mkpukpu ono. Uzhi labọ owhua zehu je eripyabe ndu Shékemu owhu nọ l'egu gbugbushia wẹ. ⁴⁵ Ábyimeleku lwukota ogu lẹ mkpukpu ono mbọku ono l'owhu. O lwuta mkpukpu ono, gbushia ndu nọ iya nọ, mee ya o kpua iwhu l'ali, bya agharu unu kpua ya.

⁴⁶ Gẹ ndu nwe ọlo-eli lẹ Shékemu nuru iwhe ono, bẹ wẹ wubakotaru l'ime ẹka a turu o shihu ike l'ulo agwa, bọ ẹlu-beritu. ⁴⁷ E je ekfuaru Ábyimeleku lẹ ndu nwe ọlo-eli lẹ Shékemu bẹ kpakokwaru onu l'ẹka lanu. ⁴⁸ Ábyimeleku mẹ ndu nkiya wuru jeshia l'ugvu Zalumu. Ábyimeleku bya apata ogbunku gude washia ẹkali nkọ, bya achikoo ya wukobe l'ukuvu. O sọ ndu ono, wẹ l'iya lẹ: "Iwhe unu whuru, mu meru, t'unu mee iwhe obu egwegwa." ⁴⁹ Oo ya bọ, ndu ono bya awata nkọ nkewhe l'ehu l'ehu chĩa tsoru Ábyimeleku. Wẹ je akube iya l'aguga ọlo ono, a turu o shihu ike, nwuru oku ye iya l'ẹka ndu ono nọdu iya l'ime o dzua wẹ. Nke owhu bọ lẹ ndu lile ono, nweru ọlo-eli lẹ Shékemu bẹ nwushihuru nọ, ndu rwuru unu madzọ ugbo labọ l'ukporo madzọ ugbo iri, unwoke mẹ unwanyi.

Anwuhu Ábyimeleku

⁵⁰ Tọ dọ iya bọ, Ábyimeleku bya ejeshia mkpukpu Tebezu, je anọ-whee mkpukpu ono mgburumgburu, lwuta iya. ⁵¹ O lẹ o nweru ọlo-eli, a turu o shihu ike lẹ mkpukpu ono. O buru l'ẹka ono bẹ unwoke mẹ unwanyi ndu mkpukpu ono gbakotaru laa. Wẹ gbachia onwowhe l'ime iya, bya awuru je anoshia l'okpotsu ọlo-eli ono. ⁵² Ábyimeleku byatashia ogu l'ulo-eli ono, bya ejekube onu ọlo-eli ono ntse t'ọ tọ ya oku.

⁵³ Nwanyi lanu halia ewhuru uswe tọ Ábyimeleku l'ishi kpoo, tųpyashia ya okpu-ishi atųpyashi. ⁵⁴ Oo ya

bụ, o kukebe nwokorọbya, l'apajeru iya ngwọgu sụ iya: "Mịta ogu-igba ghu gbugbua mu, nke ọwhu ndiwe l'ete asụ: 'Ọ kwa nwanyi ụnwanyi bẹ gburu iya nū.'" Nwokoro ono sụ ya ogu-igba ono, ọ nwụhu. ⁵⁵ Nteke ndu Ízurelu whuru lẹ Ábyimeleku bụwaa onye nwụhu-anwụhu, whẹ wụkashihu onyenonu lashia ibe iya.

⁵⁶ O noo gẹ Chileke shi gwata Ábyimeleku ụgwọ ejo-iwhe ono, o meru nna iya, l'egbugbu ono, o gburu ụnwanna iya whẹ ụkporo madzụ ugbo ẹto l'umadzụ iri. ⁵⁷ Chileke mekwaawho t'ejo-iwhe ono, ndu Shékemu meru dawhu azụ bya atukoru whẹ l'ishi. Ọnu ono, Jóta-mu nwa Jerubálu tūru whẹ bụru iwhe megeeru ree l'ẹhu whẹ.

Nteke Tola l'ekperu ndu Ízurelu ikpe

10 Gẹ Ábyimeleku nwụhu-geeru bẹ nwoke, l'eeku Tola futaru t'ọ dzọfuta ndu Ízurelu. Tola bụ nwa Puwa bụru nwanwa Dodo. Ọ bụ onye shi l'ikfu Ísaka. Ẹka o bu bụ lẹ mkpụkpu Shamiru l'alị ugwu ugwu ndu Ífuremu. ² O kperu ndu Ízurelu ikpe ụkporo awha l'awha ẹto. Ọ nwụhu, e lia ya lẹ mkpụkpu Shamiru.

Jayi l'ekperu ndu Ízurelu ikpe

³ Tola nwụhulewho, onye ọdo ẹwha iya bụ Jayi onye Giledu bya afuta kpee ndu Ízurelu ikpe ụkporo awha l'awha labọ. ⁴ Ọ nwutaru unwoke dū ụkporo l'iri. Ụnwu iya whẹ ụkporo l'iri ono gbagbakota nkfakfu-igara l'ẹhu l'ẹhu. Whẹ nweru ụkporo mkpụkpu lẹ mkpụkpu iri l'alị Giledu. Mkpụkpu ono g'ọ ha bẹ l'eekukota Havotu-jayi byeye ntanu. ⁵ Jayi bya anwụhu, e lia ya lẹ mkpụkpu Kamonu.

Jéfuta l'ekperu ndu Ízurelu ikpe

⁶ O noo ya, ndu Ízurelu byakwa emee ejo-iwhe ọdo l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. Whẹ balahaaru Bálu ẹja mee Ashitoretu mee agwa ndu Arámu mee agwa ndu Sáyidonu mee agwa ndu Moabu mee agwa ndu Amonu mee agwa ndu Filistiya Whẹ parụ Onye-Nwe-Ọha haa, jika iya ọbaru ẹja. ⁷ Onye-Nwe-Ọha bya avọru ọku ghua ẹhu l'ẹka ndu Ízurelu nọ, o woru whẹ ye l'ẹka ndu Filistiya mee l'ẹka ndu Amonu. ⁸ Whẹ shi l'awha ono wata ogwe ụnwu Ízurelu aryaka-eryune, akpa whẹ ẹhu. Awha iri l'ẹsato bẹ whẹ kpakotaru ndu Ízurelu ẹhu, mbụ ndu Ízurelu ono, bukota l'azụ ẹnyimu Jódanu azụ iya ọwhua l'alị ndu Amoru, mbụ l'alị Giledu. ⁹ Ndu Amonu daa Jódanu lufu azụ iya ọwhua je alwushi ndu Juda mee ndu Bénjaminu mee ọzo-ulo Ífuremu ọgu. O mee nke ọwhu bụ lẹ ndu Ízurelu bẹ nọ l'oke iwhe-ọtsulanu.

¹⁰ Tọ dū iya bụ, ndu Ízurelu bya aryaku Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Anyi mewaru iwhe-dụ-ẹji l'ẹka ị nọ, o noo nkele anyi parụ gube Chileke anyi haa, balahaaru Bálu ẹja."

¹¹ Onye-Nwe-Ọha sụ ndu Ízurelu: "Tọ bunu mu-a bẹ gbafutaru unu l'ẹka ndu Íjiputu mee l'ẹka ndu Amoru mee l'ẹka ndu Amonu mee l'ẹka ndu Filistiya? ¹² Nteke ndu Sáyidonu mee ndu Amaléku mee ndu Mawonu shi akpa unu ẹhu bẹ unu ryakuru mu, mu nafuta unu l'ẹka whẹ. ¹³ E megee, unu paleru mu-a haa, balahaaru agwa ọdo ẹja. Eshi-ọwhu ọ dū nno bẹ mu l'ete anafutahekwa unu ọdo. ¹⁴ Unu je aryaru kpua agwa ọbu, unu hataru tẹ whẹ gbafutaje unu nteke unu l'ẹje iwhe-ọtsulanu." ¹⁵ Ndu Ízurelu sụ Onye-Nwe-Ọha: "Anyi mewaru iwhe-dụ-ẹji. Mee anyi iwhe dū ghu mma. Ọle ọbu byiko, nafutaro anyi ntanu." ¹⁶ Ọo ya bụ, whẹ woshia agwa ndu ọha ọdo ono, whẹ dobegeeru l'echilabọ whẹ, bya abalahaaru Onye-Nwe-Ọha ẹja. Ọ bya erwua Onye-Nwe-Ọha l'ẹhu mbụ ejo ọnodu ono ndu Ízurelu nọ, t'ọ dūhe ike takotaru iya nshi.

¹⁷ Ndu Amonu bya akwakọbe nke ọgu, whẹ je akwaa okpu l'alị Giledu. Ọwhube ndu Ízurelu bya edzukobe, je akwaa okpu lẹ mkpụkpu Mizupa. ¹⁸ Ndu ishi, l'achị alị Giledu kfulahaaru ibe whẹ sụ: "Tọ nwoke ole bẹ l'e-vuru ụzo je alwushi ndu Amonu ọgu? Ọo onye ono l'e-megee bụru onye ishi ndu bu l'alị Giledu l'owhu."

Jéfuta l'ekperu ndu Ízurelu ikpe

11 O noo ya, Jéfuta onye Giledu bẹ bụ ojogu ike dū. Ọle ọ bụ nwa nwanyi-ọkpara. Nna Jéfuta bụ Giledu. ² Nye Giledu bẹ nwushiru iya ụnwegirima ọdo. Ụnwegirima ono vutalewho, whẹ chifu Jéfuta sụ iya: "I tii nwekwa oke l'ibe nna anyi, o noo nkele ị bụ nwa nwanyi ọdo." ³ Tọ dū iya bụ, Jéfuta gbafu l'ẹka ụnwanna iya nọ lashia alị Tobu je eburu. Ọ nọdu l'ẹka ono gbata ndu bụ ọ-ga-lẹ-mkpa, whẹ tsoru iya ebu kẹe.

⁴ A nonyaa nteke ọbu, ndu Amonu byakfuta ndu Ízurelu ọgu. ⁵ Nteke ndu Amonu byakfutaru ndu Ízurelu ọgu bẹ ndu bụ ọgurennya alị Giledu jeru tẹ whẹ duta Jéfuta l'alị Tobu. ⁶ Whẹ sụ iya: "Bya aduru anyi l'ishi ọgu nke ọwhu anyi l'e-je alwushi ndu Amonu ọgu."

⁷ Jéfuta yeeru ndu bụ ọgurennya Giledu ọnu sụ whẹ: "Tọ kwa l'unu kpọru mu ashị nwufu mu l'ibe nna mu? Ụnu kwoberu gūnu byakfutashia mu ntaa, iwhe-ọtsulanu byakfutaru unu?"

⁸ Ndu bụ ọgurennya Giledu ono sụ Jéfuta: "Ọo iwhe ono meru anyi ghaaru ghu iwhe ntaa, t'i tsoru anyi je alwushi ndu Amonu ọgu nggẹ ị bụru onye ishi anyibe ndu lile, bu lẹ Giledu."

⁹ Jéfuta sụ ndu bụ ọgurennya Giledu ono: "Unu -duru mu lawhu azụ l'ibe anyi tẹ mu je alwushi ndu Amonu ọgu? mu l'a-budunu onye ishi unu ọbu mę Onye-Nwe-Ọha melewho tẹ whẹ lwa mu l'ẹka?"

¹⁰ Ndu bụ ọgurennya Giledu ono sụ Jéfuta: "Ọo Onye-Nwe-Ọha l'a-buru anyi lẹ ghu onye ẹka-ebe, l'ọ tọ dū-

du iwhe l'a-kpata t'anyi be eme lẹ g'i kfulu." ¹¹ Ọo ya bụ, Jéfuta tsoru ndu bụ ọgurenya Giledu ono. Ndu ono mee ya onye ishi whẹ mee onye ishi ojogu whẹ. Jéfuta bya anọdu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha lẹ Mizupa kfushikota iwhe ono, o kfuluhawaru.

Jéfuta yele eze ndu Amonu

¹² Tọ dọ iya bụ, Jéfuta bya ezhia ndu ozhi tẹ whẹ jekfu eze ndu Amonu je asụ iya: "Ọo gunu bẹ l'iji-guru nọ anyi, meru iwhe i byarụ otso alị anyi ọgu?"

¹³ Eze ndu Amonu bya ekfuru yeru ndu ozhi Jéfuta ono sụ whẹ: "Iwhe kparụ iya nọ bụ lẹ nteke ndu Ízurẹlu shi l'alị Íjiputu futa bẹ whẹ shi l'enyimu Anonu swechita alị mu jeye l'enyimu Jaboku, mbụ je akpaa l'enyimu Jodanu. Unu nuwhukwa mu alị ọbu azụ lẹ nchị ọdu ndoo."

¹⁴ Jéfuta bya eye ndu ozhi ọdo tẹ whẹ jekfu eze ndu Amonu ¹⁵ je asụ iya agha: "Ọ waa iwhe Jéfuta l'ekfu ndowa: Ndu Ízurẹlu ta anatakwa ndu Moabu alị whẹ, whẹ ta anata ndu Amonu alị whẹ. ¹⁶ Iwhe mechiaru nọ bụ lẹ nteke ndu Ízurẹlu shi l'alị Íjiputu futa bẹ whẹ shiru echi-egu futa lẹ Eze-enyimu Uswe-uswe, shiwa iya rọ futa lẹ Kádeshi. ¹⁷ Ndu Ízurẹlu ye ndu ozhi tẹ whẹ je ezhia eze ndu Edomu sụ iya: 'Byiko t'anyi ghatanu l'alị ghu.' Ọle eze ndu Edomu ta angaduru whẹ nchị. Whẹ zhikwaawho eze ndu Moabu egube ono, ọ jika. Ọ bụru iya bụ lẹ ndu Ízurẹlu akwaburu lẹ Kádeshi.

¹⁸ "Tọ dọ iya bụ, whẹ shia echi-egu jewhee alị ndu Edomu mee alị ndu Moabu mgburumgburu. Whẹ bya l'afuta afuta whẹ futa l'uzo ẹnyanwu-awata alị ndu Moabu. Whẹ kpọbe ọlo-ekwa ebubu whẹ l'azụ ẹnyimu Anonu azụ iya ọwhu, whẹ ta abahụ l'alị ndu Moabu, g'ọ bụ ẹnyimu Anonu ono bụ oge whẹ lẹ Moabu.

¹⁹ "Ndu Ízurẹlu bya ezhia ndu ozhi tẹ whẹ je ezhia Sáyhonu onye bu lẹ mkpukpu Heshibonu bụru eze ndu Amoru sụ iya: 'Byiko t'anyi ghatanu l'alị ghu lashia alị anyi.' ²⁰ Ọle Sáyhonu ta anọdu ndu Ízurẹlu mgbahẹka tẹ whẹ ghata l'alị iya. Ọ chita ndu nkiya gẹ whẹ ha, whẹ je akwaa okpu lẹ mkpukpu Jahazu gude lwushi ndu Ízurẹlu ọgu.

²¹ "Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Ízurẹlu woru Sáyhonu mee ndu nkiya ye ndu Ízurẹlu l'ẹka. Ndu Ízurẹlu lwu-gbua whẹ, natakota alị ndu Amoru ono, shi buru l'alị ono kpaawhu. ²² Whẹ natakota alị ndu Amoru g'ọ ha, whẹ shi iya anana l'enyimu Anonu jeye lẹ Jaboku, o shi l'echi-egu nọ jeye lẹ Jodanu.

²³ "Eshi-ọwhu ọ bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu bẹ nataru ndu Amoru alị ọbu nọ ndibe iya, bụ ndu Ízurẹlu, ọndehunu g'ọ gude i je l'a-natawhu alị ọbu azụ? ²⁴ Tọ dọ iwhe agwa ghu, bụ Kemoshi nuru ghu bẹ l'ii-woru? O nokwaawho g'ọ bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha,

bụ Chileke anyi nuru anyi bẹ anyi l'e-woru. ²⁵ ?I ka eze ndu Moabu, bụ Bélaku nwa Zipo ree? Ọ tsojeru ndu Ízurẹlu okfu, t'ọ jekfujeru whẹ ọgu? ²⁶ Ụkporo awha ugbo iri l'ise bẹ ndu Ízurẹlu buru lẹ Heshibonu mee lẹ Arowa yele unwu mkpukpu, nọkota iya mgburumgburu, bukwaawho l'unwu mkpukpu ọdo, nọkota l'aguga ẹnyimu Anonu. Ọo gunu meru t'iji nata alị ono nteke ono? ²⁷ Ọ tọ dọdu ẹka mu meswewaru ghu. Ọo gubedua gbẹ-chia achọ mu okfu l'ọgu i byarụ mu etsotso. Tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ onye ikpe kpekwa ikpe l'echilabo ndu Ízurẹlu mee ndu Amonu ntanụ." ²⁸ Ọle eze ndu Amonu ta angaduru nchị l'ozhi ono, Jéfuta zhiru iya.

Ụkwa, Jéfuta kweru

²⁹ Ume Onye-Nwe-Ọha bya eji Jéfuta ẹhu, ọ ghajaa alị Giledu mee alị ndu Manáse. Ọ ghaa lẹ mkpukpu Mizupa, dọ l'alị Giledu. O shi lẹ mkpukpu Mizupa, dọ l'alị Giledu ghaa bahụ l'alị ndu Amonu. ³⁰ Jéfuta bya ekwee Onye-Nwe-Ọha ukwa sụ iya: "I -woru ndu Amonu ye mu l'ẹka, ³¹ ọo ya bụ, onye ivuruzo, l'e-shi l'ulo mu gbafuta bya mu ọgbata ndzuta nteke mu l'a-lwu-gbuwaa ndu Amonu alwawaa alwa bẹ l'a-buru nke Onye-Nwe-Ọha. Mu l'e-gude onye ọbu gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku."

³² O noo ya, Jéfuta nyighata jekfushia ndu Amonu ọgu. Onye-Nwe-Ọha woru whẹ ye iya l'ẹka. ³³ O shi lẹ Arowa gbua whẹ gẹ l'ooogbu whẹ jeye l'uzo shi lufu lẹ mkpukpu Minitu. Ụkporo mkpukpu b'ọ meru emerekete, mbụ gbua whẹ ebee-ebée jeye lẹ mkpukpu Abelu-keramimu. Ọo ya bụ, ndu Ízurẹlu lwu-gbua ndu Amonu.

Jéfuta nuru Onye-Nwe-Ọha nwa iya nwanji

³⁴ E megee Jéfuta latashia ibe iya lẹ Mizupa. A bya l'eledeshia ẹnya nwa iya nwanji l'akwaa nkwa ete egvu abya iya ọgbata ndzuta. Ọ ya bụ nwa lanu, ọ nwataru kpụ, a -gufuwa yẹbedua bẹ l'ooto nwehedu nwa nwoke ọdo, ọdua l'ọo nwa nwanji ọdo, o nweru.

³⁵ Nteke Jéfuta whuru iya, o ye ẹka l'uwe iya laa tarara, ryashia sụ: "Haa, ada mu! I wokfutunu mu iwhe-otsulanu ọbu! I mewaru t'eze iwhe-otsulanu byakfuta mu nkele mu sawarụ onu kwee Onye-Nwe-Ọha ukwa, mu ta abya l'e-wowhu iya azụ." ³⁶ Ada iya sụ iya: "Nna mu, ọ -buru l'iji sawarụ onu kweta Onye-Nwe-Ọha ukwa, mekwa mu iwhe shi ghu l'onu futa, eshi-ọwhu Onye-Nwe-Ọha mewaru ghu i gwata ndu ohogu ghu, bụ ndu Amonu ugwo iwhe whẹ meru ghu." ³⁷ Ọ sụ nna iya: "Iwhe l'ii-meru mu bụ t'iji haaru mu onwa labọ lẹ whuu tẹ mu lẹ ndu onya mu je aghawhe l'ugvu, ryaa ẹkwa lẹ mu l'a-nwuhu l'ẹbe alu ji." ³⁸ Nna iya sụ iya t'ọ jeshia. Ọ haa ya o je anọo onwa labọ l'ugvu. Yele ndu onya iya jeshia l'ugvu je aryaa ẹkwa l'ọobyaa anwuhu

l'èbe alù jì. ³⁹ Ọnwa labọ ono gvùlewho, ọ lakfushia nna iya. O mee ya iwhe o kwetaru ụkwa iya. Nwamgbọko ono bẹ yẹle nwoke ta azejedu. E mewa iya rọ, ọ bụru omelali ndu Ízurẹlu ⁴⁰ l'ụnwumgboko ndu Ízurẹlu l'ufutaje awha g'awha ha je anọ abali ẹno ryaa ẹkwa ada Jéfuta ono, bụ onye Giledu.

Jéfuta yẹle ndu Ífuremu

12 Unwoke Ífuremu bya akwakọbe nke ọgu. Whẹ daa ẹnyimu Jọdanu jeshia mkpụkpu Zafonu je ajia Jéfuta sụ iya: “?Ọo gunu bẹ meru i kpoghata anyi je alwushi ndu Amonu ọgu, t'i ku anyi t'anyi tsoru ghu jee? Anyi l'a-nwuru ọku ye l'ulo ghu t'ọ dzụ dzụpyabe ghu.”

² Jéfuta sụ whẹ: “Nteke okfu, parụ ẹka shi adarụ ndu Amonu whẹ lẹ ndibe anyi bẹ mu kuru unu, unu te ekwe bya anafuta mu l'ẹka whẹ. ³ Nteke mu whuru l'unu ta agbataduru mu, mu kwee tịa ya ishi mu, bya adaa ẹnyimu Jọdanu jekfu ndu Amonu ọgu. Onye-Nwe-Ọha megee woru whẹ ye mu l'ẹka. ?Ọo hunu ole bụ nke abyatashia mu otso ọgu?” ⁴ Tọ dụ iya bụ, Jéfuta chita unwoke Giledu l'owhu, whẹ jekfushia ndu Ífuremu ọgu. Ndu Giledu lwụ-gbua ndu Ífuremu. Iwhe kparụ iya nụ bẹ lẹ ndu Ífuremu l'asuje whẹ: “Unubẹ ndu Giledu, unu bụ ndu gbarụ ọso ọgu l'echilabọ ndu Ífuremu mee ndu Manáse.” ⁵ Ndu Giledu je anọ-chishia ẹka l'eerwuje erwu l'enyimu Jọdanu tẹ ndu Ífuremu be eshi iya ghata. L'ọbuje, onye Ífuremu, l'agba ọso ọgu rwua ẹka ono sụ: “Tẹ mu rwughatakwa.” Ndu Giledu ajia ya: “?I bụ onye Ífuremu?” Nteke ọ sụru whẹ: “Waawa.”

⁶ Whẹ asụ iya: “Ọ dụ ree, kuada: ‘Shiboletu.’” O -je iya ekuku t'o kuta iya ree, o kua ya: “Siboletu”, whẹ egude iya gbua l'ẹka ono, l'eeruje ẹnyimu Jọdanu erwu. Ndu Ífuremu, e gburu egbu nteke ono bẹ dụ ụkporo unu madzụ ugbo ise l'unu ise.

⁷ Jéfuta bẹ kperu ndu Ízurẹlu ikpe awha ishii. Ọ nwụhu mbụ Jéfuta, bụ onye Giledu, e lia ya lẹ mkpụkpu iya lẹ Giledu.

Nteke Ibuzanu l'ekperu ndu Ízurẹlu ikpe

⁸ Jéfuta nwụhulewho, Ibuzanu, bụ onye Bétulehemu bya ekpelahaaru ndu Ízurẹlu ikpe. ⁹ Ọ nwutaru unwoke ụkporo l'iri, nwuta unwanyi ụkporo l'iri keshia whẹ ji l'anya-uwhu ndu ọdo, je alushairu unwegirima iya unwoke whẹ ụkporo l'iri unwanyi ẹka ọdo. Ibuzanu kpee ndu Ízurẹlu ikpe awha ẹsaa. ¹⁰ Ọ nwụhu, e lia ya lẹ Bétulehemu.

Nteke Elonu l'ekperu ndu Ízurẹlu ikpe

¹¹ Ibuzanu nwụhulewho, Elonu, bụ onye Zébulonu kpelaharu ndu Ízurẹlu ikpe. O kperu ndu Ízurẹlu ikpe awha iri. ¹² Tọ dụ iya bụ, ọ nwụhu, mbụ Elonu onye

Zébulonu, e lia ya lẹ mkpụkpu Ayijalonu, dụ l'alì ndu Zébulonu.

Nteke Abudonu l'ekperu ndu Ízurẹlu ikpe

¹³ Elonu nwụhulewho, Abudonu nwa Hilelu, bụ onye mkpụkpu Pyiratonu bya ekpelaharu ndu Ízurẹlu ikpe. ¹⁴ Ọ nwutaru ụkporo unwoke ugbo labọ, nwanwa iya dụ ụkporo unwoke l'unwoke iri. Whẹ tuko agbakota l'eli nkakfu-igara l'ẹhu l'ẹhu, mbụ whẹ ụkporo ugbo ẹto l'umadzu iri ono. Abudonu kpee ndu Ízurẹlu ikpe awha ẹsato. ¹⁵ Ọ nwụhu mbụ Abudonu nwa Hilelu, bụ onye Pyiratonu; e lia ya lẹ mkpụkpu Pyiratonu, dụ l'alì ndu Ífuremu l'alì ugwu ugwu ndu Amalẹku.

Aanwụ Sámusinu

13 Ndu Ízurẹlu byakwa emee ejo-iwhe ọdo l'anya Onye-Nwe-Ọha. Onye-Nwe-Ọha woru whẹ ye ndu Fílistiya l'ẹka ụkporo awha ugbo labọ.

² O nweru nwoke ọbu, bụ onye mkpụkpu Zora, ẹwha iya bụ Manowa. O shi l'ikfu Danu. Nyee ya bẹ ẹkpanwa iya chihuru echihu, tọ nwuta nwa. ³ Ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha byakfuta nwanyị ono bya asụ iya: “Ekpa-nwa ghu bẹ chihuru echihu, tị nwuta nwa. Ọlẹ ji-tsuta ime nwua nwa nwoke. ⁴ Ọo ya bụ, t'i kwabekwaru onwoghu ẹnya ba angụ mmee, m'ọbu iwhe-angungu ọdo, l'eme l'anya. Gụ eje erikwa iwhe l'aasọ nsọ. ⁵ O noo nkele ji-tsuta ime nwua nwa nwoke. Nwata ono bẹ akwọ l'ete abyakwa l'e-rwu l'ishi nkele oo-shi l'ewho ne iya bụru onye duru Chileke lẹ nsọ. Ọo-nafuta ndu Ízurẹlu l'ẹka ndu Fílistiya.”

⁶ Tọ dụ iya bụ, nwanyị ono je ekfuru iya ji iya sụ: “Onye nke Chileke bẹ byakfutakwaru mu, ụgbugba iya dulewho g'ọo Ojozhi imigwe, shi l'ẹka Chileke, mbụ l'ọ dụ egwu l'anya. Mu ta ajikwa iya ẹka o shi, yẹbedua ta akarụ mu ẹwha iya. ⁷ Obenu l'ọ sụru mu lẹ mu l'a-tsuta ime nwua nwa nwoke. Sụ mu tẹ mu ba angukwa mmee, m'ọbu iwhe-angungu ọdo, l'eme ẹnya, mu eje erikwa iwhe l'aasọ nsọ, lẹ nwata ọbu l'e-shikwa l'ewho bụru onye duru Chileke lẹ nsọ jeye mbọku, l'ọ-nwụhu.”

⁸ Tọ dụ iya bụ, Manowa bya aryọo Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Byiko Onye-Nwe-Ọha, t'onye nke Chileke ono, i zhiru byakfutanu anyi ọdo bya ezhia anyi g'anyi l'e-mewata ono, l'aa-nwụ.”

⁹ Chileke nua olu Manowa, Ojozhi imigwe, shi l'ẹka Chileke ono byakfuta nwanyị ono ọdo g'ọ nọ l'ẹgu. Ọlẹ yẹle ji iya, bụ Manowa ta atukodu nọdu l'ẹka ono.

¹⁰ Nwanyị ono gbakebe je ekfuru iya ji iya sụ: “Nwoke whọ, byakfutaru mu mbọku whọ bẹ rwuakwaru ọdo.”

¹¹ Manowa gbalihu tsoru nyee ya jekfu nwoke ono bya ajia ya sụ: “?Ọo ghu bụ nwoke ọbu, kfujeru okfu nụ nwanyị-a?”

Ọ sụ iya: “Ọ kwa mu-a.”

¹² Manowa sụ iya: “Nteke iwhe ono, i kfulu vuru, ?ndenu iwhe l'a-bụ urwehu nwata ono. ?Oo gunu be l'oo-meje?”

¹³ Ojozhi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Qha ono sụ Manowa: “Tę nwanị-a kwabekwaru onwiya enya mekota iwhe lile, mu kfulu iya. ¹⁴ T'o bo rikwa iwhe shi le vayinu, ya eje angukwa mme, m'obu iwhe-angungu odo l'eme l'enya, ya eje erikwa iwhe l'aasọ nsọ. T'o dobekwa iwu lile, mu turu iya.”

¹⁵ Manowa bya asụ Ojozhi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Qha ono: “Byiko kponuaru anyi ukfu t'anyi gbuaru ghu nwa egghu.”

¹⁶ Ojozhi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Qha ono sụ Manowa: “I -mee mu kpoo ukfu be mu l'ete erikwa nri ghu. Q -buru l'i kwakoberu ngwo-eja, l'aa-kpokota oku, gu agbaarụ iya Onye-Nwe-Qha.” Manowa ta ama l'onye ono bụ Ojozhi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Qha.

¹⁷ Manowa sụ Ojozhi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Qha ono: “?Oo gunu bụ ewha ghu nke owhu bụ, iwhe ono, i kfulu vulewho, anyi akwabeghu uggu?”

¹⁸ Ojozhi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Qha ono sụ iya: “?Oo gunu meru l'iji mu aji ewha mu? Ewha mu dukwa biribiri.”

¹⁹ Oo ya bụ, Manowa kpata nwa egghu yekobe iya ngwo-eja nri gbaarụ Onye-Nwe-Qha l'eli ewhuru, mbu Onye-Nwe-Qha ono, l'emeje iwhe dū biribiri. Manowa yele nyee ya nodu ele iya l'enya. ²⁰ Nteke ire oku shi l'eka l'aakpo ngwo-eja ono oku bulihuru imeli ala l'igwe, Ojozhi-imigwe shi l'eka Onye-Nwe-Qha ono tsoru ire oku ono bahu l'ime igwe. Manowa yele nyee ya l'ele iya l'enya, whę dashia kpubege iwhe l'alị. ²¹ Ojozhi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Qha ono ta abyakfutahe Manowa yele nyee ya odo. Manowa bya amarū l'oo Ojozhi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Qha.

²² Manowa sụ nyee ya: “Anyi nwuhujukwa, o noo nkele anyi whuru Chileke.”

²³ Obenu le nyee ya suru iya: “Q -bule Onye-Nwe-Qha choru te ya gbua anyi, o togo anatadu anyi ngwo-eja ono, a kpokotaru oku mee ngwo-eja nri ono, shi anyi l'eka. Q togo egoshikwawho anyi iwhe lile ono, o goshiru anyi, togo ekfuru anyi iwhe lile ono, o kfulu anyi.”

²⁴ O noo ya, nwanị ono bya anwua nwa nwoke, gu ya Samsunu. Nwata ono bya evuta, Onye-Nwe-Qha goru onu-oma nu iya. ²⁵ Ume Onye-Nwe-Qha wata iya ome ire l'ehu g'o no le mkpukpu Mahane-danu, du l'echilabo mkpukpu Zora yele Eshutawolu.

Samsunu l'eye olu nwamgboko Filistiya

14 O be ujiku lanu, Samsunu jeshia mkpukpu Timuna. Q nodu l'eka ono whuta nwamgboko Filistiya lanu. ² Q lashia ibe whę je asu nna iya yele ne iya: “O nwekwaru nwamgboko Filistiya, mu whutaru le

mkpukpu Timuna. Unu je aluru mu iya t'o buru nyee mu.”

³ Nna iya yele ne iya sụ iya: “?To du-zhidua nwanị, du ghu ree l'ime unwada ndu gu le whę bu abubu mee le ndibe anyi l'owhu nke t'i je aluru nwanị l'ibe ndu Filistiya ono, l'ete ebuje uggu?”

Samsunu sụ nna iya: “Je aluru mu iya roo l'o du mu-a ree.”

⁴ Nna iya yele ne iya ta ama l'oo Onye-Nwe-Qha be iwhe ono shi l'eka. Nkele Onye-Nwe-Qha l'achọ ụzo, l'oo-shi tso ndu Filistiya ogo. Nteke ono be ndu Filistiya bu ishi l'achị ndu Izurelu.

⁵ To du iya bu, Samsunu yele nna iya mee ne iya bya aluru jeshia mkpukpu Timuna. Whę jeta rwua eka e nweru mgbabu vayinu le Timuna, lekwa nwa oduu-gburu-agu ge l'oooba hanyi-hanyi eje abyakfuta Samsunu. ⁶ Ume Onye-Nwe-Qha bya iya l'ehu l'ike l'ike, o zu oduu ono l'eka gbamu lajahu ebo g'oo onye lajahuru nwa-egghu nshii ebo. Ole o to kfuluru nna iya yele ne iya iwhe o meru.

⁷ Oo ya bụ, Samsunu jekfu nwamgboko ono yele iya dzua idzu. Nwamgboko ono du iya ree. ⁸ A nota anota, Samsunu je te ya luta nwamgboko ono. Q swiba l'eka ono, odzu oduu-gburu-agu whọ daburu, o whua g'enwu yewaru nyinwua oduu ono l'ehu, mmanu-enwu dukwa iya whọ. ⁹ Q hajia enwu ono eka labo tsoru echi-uzo ogologo ami iya. Q byakfuta nna iya yele ne iya nu whę, whę mja. Ole o to kfuluru whę l'oo l'odzu oduu whọ b'o hataru enwu ono.

Ilu, Samsunu turu

¹⁰ To du iya bu, nna iya bya ejeshia nke nwamgboko ono. Samsunu bya emee nri eswa nwanị l'eka ono, bukwanu lege unwokoroby l'emeje. ¹¹ O noo ya, ndu Filistiya whulewho Samsunu, whę ye ukporo madzu l'umadzu iri te whę noduru iya l'oshi ndu onya. ¹² Samsunu sụ whę: “Tę mu taru unu ilu. Onye du-zhiwa ike kota iya l'ime abali esaa-a, l'eeme oriri-a, mu achę unu ukfu eka ukporo l'iri yele ukporo uwe mkpe-lanu l'uwe iri, l'e-dzu unu nnanu nnanu. ¹³ Nteke bu l'unu ta adudu ike kota iya, unu achę mbedua ukfu eka ukporo l'iri yele ukporo uwe mkpe-lanu l'uwe iri.”

Whę sụ iya: “Tudada ilu obu t'anyi nu.”

¹⁴ Q sụ whę:

“Iwhe l'erije iwhe be iwhe l'eeri eri shi l'ehu futa.

Iwhe nweru okpehu be iwhe l'atsọ rengu-rengu shi futa.”

A noo abali eto, ndu Filistiya ta adu ike koo iwhe ilu ono futaru.

¹⁵ O be mboku nke esaa, whę sụ nyee Samsunu: “Je anwuta ji ghu onu t'o karu anyi iwhe ilu ono futaru, oduu be anyi l'a-gbakwa ghu oku, gbaa ndibe nna ghu

ọku. ?Iwhe unu gude kua anyi oku bu t'unu nachata anyi nwowhu anyi nweru tya anyi ukpa?"

¹⁶ Tọ dọ iya bu, nyee Sámusínú bya anọdu iya l'iwhe wata ẹkwa sọ iya: "I kporu mu ashi. I tii yedu mu obu. I turu ndibe anyi ilu, ti kporu mu iwhe ilu ono futaru."

Sámusínú sọ iya: "Mu ta akọduru iya nna mu yele ne mu, ?o gubedua be mu l'a-kochiaru iya?" ¹⁷ Nyee ya ono nọdu iya l'iwhe ryaa ẹkwa abali ẹsaa ono, e riru oriri ono. O dowhube Sámusínú jeye o kporu iye ya le mbọku nke ẹsaa ya. Oo ya bu, nyee ya je akọru ndibe whẹ iwhe ilu ono futaru. ¹⁸ Le mbọku nke ẹsaa ono, te-menu ẹnyanwu ribade l'ishi, unwoke mkpukpu ono je asu Sámusínú:

"?Oo gunu ka mmanu-enu otso rengu-rengu?"

?Oo gunu ka oduu-gburu-agu okpehu?"

Sámusínú sọ whẹ:

"O to buwa l'unu je akulahu le nwada eswi mu, unu tege adukwa ike kota ilu mu ono."

¹⁹ Tọ dọ iya bu, Ume Onye-Nwe-Oha bya iya l'ehu l'ike l'ike, o jeshia mkpukpu Ashikelonu je egbu ukporo madu l'umadzu iri, gwoo aya whẹ tutua. O chi-ta uwe mkpẹlanu nu ndu ono, kotaru ilu ono. O gude g'ehu l'eghube iya damudamu lashia ibe nna iya. ²⁰ E kuta nyee Sámusínú kee onya iya, bu onye duru iya l'ishi ẹsua nwanyi ono.

Sámusínú toru oku l'iwhe ndu Filistiya meberu l'ali

15 A notalewho rwua nteke l'eebuje witi, Sámusínú sọ te ya kpafu ibe nyee ya whẹ, o jede kpuru iya nwada egbu. O rwua ẹka ono sọ: "Mu l'e-je te mu le nyee mu zee l'ime ulo iya."

Nna nyee ya jika t'o bo jeshi. ² Nna nyee ya sọ iya: "Mu gbekwanu sọ l'i kporu nyee ghu ashi jeye ẹka o dzoru okpa meru g'o gude mu kuru iya kee onya ghu. Nwune iya nke nwata be kakwa iya oma uma. Dutachia yebedua."

³ Sámusínú sọ whẹ: "Ntaa be mu nwewaru iwhe mu l'a-gbabe okpa meshia ndu Filistiya ike, uta eje aduru mu iya." ⁴ O tugbua je egudeshia uwhegu, gude iya ukporo ugbo iri l'ise. O gbaa uwhegu ono ẹbo-ẹbo, wota iya mgbodzu le mgbodzu ligbabe l'ibe iya. O woru ogowa lipyabege l'echilabo mgbodzu whẹ ono. ⁵ O nwuru oku ye l'ogowa ono, wehaa whẹ te whẹ wuba l'eka ndu Filistiya koro witi. E shi nno oku dzua witi owhe e buwaru ebu mee owhe l'eteke ebua ebu, dzukwaawho mgbabu vayinu mee oshi olivu whẹ.

⁶ Tọ dọ iya bu, ndu Filistiya sọ: "?O onye meru egube iwhe owa?" A sọ whẹ l'oo Sámusínú ji nwa nwanyi onye Timuna be meru iya nu. Nkele nna nyee ya be kutaru nyee ya kee onya yebe Sámusínú.

Oo ya bu, ndu Filistiya jelekwawho je egude nyee Sámusínú mee nna iya kpo oku.

⁷ Sámusínú sọ whẹ: "Eshi-owhu unu meru iya egube ono be mu l'ete ahadu unu jeye nteke mu l'e-melata unu." ⁸ O tso whẹ ogo l'ike l'ike, gbua whẹ ebee-ebee. O tugbua je anodu l'ogba ewhuru, du le Etamu.

Sámusínú l'alwu-gbu ndu Filistiya

⁹ Tọ dọ iya bu, ndu Filistiya je akwaa okpu le Juda, lwushi ndu Lehi ogo. ¹⁰ Ndu Juda sọ whẹ: "?Oo gunu meru unu bya anyi olwushi ogo?"

Whẹ sọ: "Anyi byaru t'anyi kee Sámusínú egbu melata iya ugwo iwhe o meru anyi." ¹¹ Tọ dọ iya bu, unwoke ndu Juda, du unu ugbo ẹsaa l'ukporo iri wuru jekfushia Sámusínú l'ogba ewhuru ono, du le Etamu je asu iya: "?I maru-a l'oo ndu Filistiya l'achi anyi? ?Oo gunu b'i meru anyi egube-e?"

O sọ whẹ: "Oo iwhe whẹ meru mu be mu melataru whẹ."

¹² Whẹ sọ iya: "Iwhe anyi byaru bu t'anyi kee ghu egbu, kpata je anu ndu Filistiya."

Sámusínú sọ whẹ: "Unu ribuaru mu nte l'unu ta abyadu l'e-gude ẹka unu gbua mu."

¹³ Whẹ sọ iya: "Waawaa. Oo egbu be anyi l'e-ke ghu nwekiya, kpata ghu je anu whẹ. Anyi te egbukwa ghu egbu." Whẹ bya egude udo labo, dukota owahu owahu kee ya egbu, kpufuta l'ewhuru ono.

¹⁴ O rwulewho mkpukpu Lehi, ndu Filistiya wata otu okoo eje abyakfuta iya. Ume Onye-Nwe-Oha bya iya l'ehu l'ike l'ike, udo ono, du iya l'eka gbabushihu g'oo eri oghu, oku daru. Egbu ono tofu iya l'eka daa. ¹⁵ O whua okpu-agba nkakfu-igara, du owahu owahu, o turuta iya gude chigbua unu unwoke ugbo labo l'ukporo iri. ¹⁶ Sámusínú sọ:

"Oo okpu-agba nkakfu-igara be mu gude mee, whẹ kua l'ikpo l'ikpo.

Oo okpu-agba nkakfu-igara be mu gude gbua unu unwoke ugbo labo l'ukporo iri."

¹⁷ O kfugee nno, o tuwhaa okpu-agba nkakfu-igara ono. E kua ẹka ono Rematu-lehi bu iya bu uguv okpu-agba.

¹⁸ Oo ya bu, egu-mini wata ogo Sámusínú agushi ya ike, o ryaku Onye-Nwe-Oha sọ iya: "Oo ghu be shi l'eka mube onye ozhi ghu dzofuta ndu nkeghu l'uzo paru ẹka apaa. ?Oo egu-mini l'e-gbu mu? ?Mu l'a-daba ndu-a, l'ete ebua uguv-a l'eka?" ¹⁹ Chileke bya emee t'eka iduma du le mkpukpu Lehi gheru onu, mini shi iya agbash. Sámusínú nguta-gee mini ono, ume bya aduwu iya azu, o jakerehu. E kua ẹka ono Enu Hako-re. ẹka ono dukwa le mkpukpu Lehi byeye ntanu. ²⁰ Sámusínú be kperu ndu Izurelu ikpe ukporo awaha nteke ndu Filistiya shi buru ishi l'achi whẹ.

**Sámusínu whọtaru mgbo,
e yeru l'ọnu mkpụkpu Gaza**

16 Tọ dụ iya bụ, Sámusínu bya ejeshia mkpụkpu Gaza. Ọ nọdu l'ẹka ono whụa nwanyi-ọkpara obu, o je yele iya zẹe. ² E je ekfuru ndu Gaza lẹ Sámusínu bẹ byarụ nụ. Whẹ je anọ-whee ẹka ono mgburumgburu kwabẹru iya l'ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpụkpu ono l'enyashi ono l'owhu. Whẹ daa nwajii l'enyashi ono l'owhu. Iwhe whẹ kfuru bụ: "T'anyi kwabẹ jeye tẹ chi sahu, anyi egbu ya." ³ Sámusínu zẹe l'ẹka ọ zẹe jeye l'echi-abali. Ọ gbalihu l'echi abali ono je awọ ẹka lẹ mgbo, e yeru l'ọnu abata mkpụkpu ono yele itso labọ, dụ iya nụ, whọ-lia ya mee mgboro-igwe, l'eegudeje agbachii iya pata dẹe l'ukuvu. O vuta iya jeshia l'eli ugwu, dụ l'atatiwhu mkpụkpu Hiburọnu.

Sámusínu yele Delayila

⁴ Sámusínu megee bya eye nwanyi, ẹwha iya bụ Delayila obu lẹ nsuda Sorẹku. ⁵ Ndu l'achi Fílistiya byakfuta nwanyi ono sụ iya: "Nwutunu iya ọnu t'ọ karu ghu ẹka eze ike ọkpehu iya ono shi mee ọzo, anyi l'e-shi ka iya ẹkuku, nggẹ anyi ekee ya ẹgbu kapyabẹ iya l'ẹnya. Onyenonu lẹge anyi ha l'a-nu ghu mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dụ unu shẹkelu ugbo labọ l'ụkporo shẹkelu ugbo iri l'ise."

⁶ Delayila bya eje asụ Sámusínu: "Byiko, kanuru mu ẹka eze ike ọkpehu ghu ono shi ghu mee ọzo, l'ee-shi kee ghu ẹgbu kapyabẹ ghu l'ẹnya."

⁷ Sámusínu sụ iya: "E -gude ọdo ẹsaa, dụkota ọwhuu ọwhuu, l'ete akpọo nkụ kee mu, mu aburu urweke-ngwọpya, mbụ mu abya adu g'ọo ndu ọdo."

⁸ Tọ dụ iya bụ, ndu l'achi Fílistiya chítaru Delayila ọdo ẹsaa, dụkota ọwhuu ọwhuu, l'ete akpọo nkụ, o gude iya kee Sámusínu ẹgbu. ⁹ O nweru ndu madzụ Delayila domiru l'ime mkpu. Ọ sụ: "Sámusínu! Ndu Fílistiya l'abakwa ghu abagude!" Sámusínu gbasushia ọdo ono ẹgube-ẹ eri-oghu l'agbabujuje m'ọ rwua l'ọku. Ọ bụru iya bụ l'a ta amadu ẹka ike ọkpehu iya shi.

¹⁰ Delayila sụ Sámusínu: "Iime mu jiwu jiwu, adzuru mu ejire. Byiko kanuru mu gẹ l'ee-shi kee ghu ẹgbu."

¹¹ Ọ sụ iya: "E -gude eri ọwhuu, l'adua iwhe e gudewa iya mee kee mu, mu aburu urweke-ngwọpya bya adu g'ọo ndu ọdo."

¹² Delayila bya achita eri ọwhuu gude kee ya ẹgbu. O nweru whọ ndu domiru onwowe edomi l'ime mkpu. Delayila sụ: "Sámusínu! Ndu Fílistiya l'abakwa ghu abagude!" Sámusínu gbasushia eri ono, dụ iya l'ẹka g'ọo eri-oghu. ¹³ Delayila sụ Sámusínu: "Byasụ ntaa bẹ l'ijiwhukwadu mu-a ajiwhu, adzuru mu ejire. Kanuru mu gẹ l'ee-shi kee ghu ẹgbu."

Ọ sụ iya: "Ọ -buru l'i jikahuru mu ẹgbushi uzhi ẹsaa, gude eri, e gude ekwe ẹkwa kegbabe iya, bya ewota aga gbapyabẹ iya t'ọ shihu ike, mu aburu urweke-ngwọpya, bya adu g'ọo ndu ọdo."

¹⁴ Ọo ya bụ, Sámusínu kuleruwho mgbenya, Delayila lọta iya ukfu ẹgbushi ẹsaa ono kegbabe l'eri, e gude ekwe ẹkwa, bya egude aga gbapyabẹ iya, o shihu ike. Ọ sụ iya: "Sámusínu! Ndu Fílistiya l'abakwa ghu abagude!" O zhilihu lẹ mgbenya ono mifu aga ono, lafụ eri ono mee iwhe ẹkwa ono. ¹⁵ Delayila sụ iya: "Ndee gẹ l'ii-shi sụ l'i yeru mu obu, lẹ gube onye obu ghu l'adua l'ẹka mu nọ? Ọwaa l'ekwewaa ugbo ẹto, i meru mu jiwu jiwu, ti kwe kọoru mu ẹka eze ike ọkpehu ghu ono shi." ¹⁶ Mbọku mbọku bẹ l'oodowhubeje Sámusínu; ọ kpabenyaa ya okfu, obu bya l'agbawahụ Sámusínu, ọ dụ iya nke tẹ ya nwuhu. ¹⁷ Ọo ya bụ, o kfukotaru iya obu iya g'ọ ha sụ iya: "Akwo tẹ erwujekwa mu l'ishi, o noo nkele mu shi l'ewho ne mu duru Chileke lẹ nsọ. A -kpushia mu ẹgbushi, ọkpehu adu-buhu mu, mu aburu urweke-ngwọpya bya adu g'ọo ndu ọdo."

Eegude Sámusínu

¹⁸ O noo ya, Delayila maru l'ọ kfuwaru iya obu iya g'ọ ha. O zhia t'e kua ndu l'achi Fílistiya sụ whe: "Unu byafua ugbo lanu-a l'ọ kfuwaru mu obu iya g'ọ ha." Tọ dụ iya bụ, ndu l'achi Fílistiya ono gude okpoga byakfuta iya. ¹⁹ Delayila gboru Sámusínu ye lẹ mgbenya l'utakfu iya. O kua nwoke lanu sụ iya t'ọ kpufu Sámusínu ukfu ẹgbushi ẹsaa ono, dụ iya l'ishi. Delayila wata omekashi Sámusínu ẹhu, ike ọkpehu ta aduhe iya. ²⁰ Ọ sụ iya: "Sámusínu! Ndu Fílistiya l'abakwa ghu abagude!" O tehu sụ tẹ ya jee gẹ ya l'ejegehawaa je anyaa onwii kpurukutu gude nahu. Tọ ma lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ hawaru iya. ²¹ Ndu Fílistiya gude iya swoshia ya akpuru ẹnya, kpuru iya jeshia mkpụkpu Gaza. Whẹ gude ẹgbirigba labọ, e meru l'ope kee ya ẹgbu, kpuru je edobe l'ulo mkpọro t'ọ gweje iwhe egwegwe. ²² A nonyaa ẹgbushi iya wata erwuchiwhu azu g'a kpushigeeru iya.

Anwuhu Sámusínu

²³ Ndu l'achi Fílistiya bya edzukobe tẹ whẹ gbaa eja, parụ ẹka nụ agwa whẹ, bụ Degonu. Whẹ l'ete ẹsaa asuje: "Agwa anyi bẹ yewaru anyi onye ọhogu anyi, bụ Sámusínu l'ẹka." ²⁴ Ndu ono whulewho Sámusínu, whẹ tulaha agwa whẹ ẹwha sụ: "Agwa anyi bẹ yewaru anyi onye ọhogu anyi l'ẹka, mbụ onye ono, meru alị anyi ọ bụru ochuwu, gbua igweligwe l'ime anyi."

²⁵ Emereme bya eji whẹ obu, whẹ sụ: "Unu kua Sámusínu t'ọ bya emetaru anyi iwhe-ozhi-ochi." Ọo ya bụ, whẹ bya edufuta iya l'ulo mkpọro, o melahaaru whẹ iwhe-ozhi-ochi. Ẹka whẹ meru ọ kfuru bụ l'echil-

abọ itso labọ, bụ iya gude ọlo ono. ²⁶ Sámusínú sụ nwata okoro, kpụ iya l'ẹka: "Mee t'ẹka mu rwua l'itso gude ọlo ono nke ọwhu mu l'a-dawhube iya adawhube." ²⁷ Ọlo ono bẹ ụnwọke mēe ụnwanyi jiru atsụ iya rwụkfurwukfu. Ndu l'achị Fílistiya gẹ whẹ ha nọdukotakwa iya whọ. Ndu ọwhu nọ l'eli okpotsu-ọlo ono awhụta iwhe-ozhi-ochi ono, Sámusínú l'eme bẹ dọ ụnu ugbo ẹsaa l'ụkporo iri, unwoke mēe ụnwanyi.

²⁸ Tọ dọ iya bụ, Sámusínú bya akpoku Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Gube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha, byiko nyatanụ mu. Nụfunua mu ike ọkpehu ọdo gube Chileke nke ọwhu mu l'a-gwata ndu Fílistiya ụgwọ ẹnya labọ, whẹ swọshiru mu l'ugbo lanụ." ²⁹ Sámusínú wọ ẹka l'itso labọ ono, gvuru l'echilabọ ọlo ono, bụ iya gude ọlo ono. O gude ẹrwa ẹhu iya g'ọ ha nwubeshia ẹka-utara iya ike lẹ nnanụ, nwubeshia ẹka-icha iya ike lẹ nnanụ ọwhu. ³⁰ Sámusínú sụ: "Tẹ mu lẹ ndu Fílistiya kpakọ nwụshihu." O gude ọkpehu iya g'ọ ha whuzeta, ọlo ono bụru gburugudungu dapyabẹ ndu ono, l'achị Fílistiya mēe ndu lile, nọkota l'ime ọlo ono. Ndu Sámusínú gburu nteke l'ọnwuhu bẹ ka ndu o gburu nteke ọ nọ ndzụ.

³¹ Tọ dọ iya bụ, ụnwune iya mēe ndibe whẹ l'owhu je apata iya je elia l'echilabọ mkpụkpụ Zora yẹle mkpụkpụ Ẹshutawolu l'ilu nna iya, bụ Manowa. Sámusínú bẹ kperu ndu Ízurẹlu ikpe ụkporo awha.

Ntẹkpe Mayịka

17 O nweru nwoke, bụ onye alị ugwu ugwu Ífuremu, ẹwha iya bụ Mayịka. ² Nwoke ono bẹ sụru ne iya: "Okpoga mkpọla-ọcha ghu, dọ ụnu shẹkelu ugbo labọ l'ụkporo shẹkelu ugbo iri l'ise, e wotajeru, mbụ ono, mu nuru nteke ono, l'iiburu onye wotaru iya nọ ọnu bẹ bụkwa mu gude iya. Ọo mbẹdua bẹ wotaru iya nụ."

Ne iya sụ iya: "Tẹ Onye-Nwe-Ọha gọru ọnu-ọma nọ ghu, nwa mu." ³ O woru okpoga mkpọla-ọcha ono, dọ ụnu shẹkelu ugbo labọ l'ụkporo shẹkelu ugbo iri l'ise nọ-whu ne iya azụ. Ne iya sụ: "Mu gude ẹka mu edoberu Onye-Nwe-Ọha mkpọla-ọcha ono nsọ tẹ nwa mu gude iya pyja ntẹkpe, ya akpụta nke akpụta. Ntaa bẹ mu l'anụ-whu ghu iya azụ." ⁴ Ọo ya bụ, o woru okpoga ono nọ-whu ne iya azụ. Ne iya shi l'iya wota mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ụkporo shẹkelu ugbo iri je anụ onye l'akpụje ụzu mkpọla-ọcha. O gude iya meta ntẹkpe, a pyjiru apyi mēe ọwhu, a kpuru akpụ. E je edobe iya l'ọlo Mayịka. ⁵ Nwoke ono, bụ Mayịka bẹ nweru ọlo agwa. Ọ kpuru nwụkpata ifodu mēe ụnwu agwa ọdo, bya edobe nwa iya nwoke lanụ t'ọ gwajeru iyẹ ya. ⁶ Nteke ono bẹ l'ete enwedua eze lẹ Ízurẹlu. Onyenọnu l'anọje eme gẹ dọ iya ree. ⁷ O nweru nwokorọbya, shi buru l'ẹnya-uwhu ndu Juda lẹ mkpụkpụ Bétulehemu nke alị Juda. Ọ bụ onye Lívayi.

⁸ Nwoke ono bya alufu lẹ mkpụkpụ Bétulehemu nke alị Juda ono jeshia ọcho ẹka ọdo, l'oo-buru. O jenyaa bya erwua alị ugwu ugwu ndu Ífuremu; ọ bahụ l'ibe Mayịka. ⁹ Mayịka sụ iya: "Ọo awe b'i shi?"

Ọ sụ iya: "Mu bụkwa onye Lívayi. Ẹka mu shi bya bụ lẹ Bétulehemu l'alị Juda, mu l'achọ ẹka mu l'e-buru."

¹⁰ Mayịka sụ iya: "Tẹ mu lẹ ghu nọdunu, t'ị bụru nna mu, bụkwaruwho onye l'agwaru mu iwhe. Mu l'a-nuje ghu mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ shẹkelu iri l'awha, anmaru ghu uwe, anụ ghu nri." ¹¹ Onye Lívayi ono kweta yẹle Mayịka buru. Nwokorọbya ono dọ Mayịka g'ọo nwa iya nwoke lanụ. ¹² Mayịka dobe onye Lívayi ono, ọ bụru onye l'agwaru iya iwhe. Ọ nọduwaro l'ọlo Mayịka. ¹³ Tọ dọ iya bụ, Mayịka sụ: "Ntaa bẹ mu maru lẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-nọ eme t'iwhe duru mu lẹ ree, eshi-ọwhu mu nweru onye Lívayi l'agwaru mu iwhe."

Ndu Danu l'achọ alị, whẹ l'e-buru

18 Nteke ono bẹ l'ete enwedua eze lẹ Ízurẹlu. Nteke ono bụ nteke ikfu Danu shi achọ alị, whẹ l'e-buru. Nkele nteke ono bẹ l'ete onwedua alị, bụwaa nkewhe l'echilabọ ikfu ndu Ízurẹlu. ² Ọo ya bụ, ndu Danu bya eshi l'ẹnya-uwhu, dọ l'ikfu whẹ họtta mkparawa unwoke ise, shi lẹ mkpụkpụ Zora mēe mkpụkpụ Ẹshutawolu tẹ whẹ je egee alị ono ngge, nyochaa ya maru g'ọ dọ. A sụ whẹ: "Unu je enyochaa alị ono enyocha maru g'ọ dọ." Whẹ bya ejerwua alị ugwu ugwu ndu Ífuremu bahụ l'ibe Mayịka je aradụ. ³ Nteke whẹ nọkuba ọlo Mayịka ntse bẹ whẹ nuru olu-okfu nwokorọbya ono, bụ onye Lívayi, whẹ hube iya ama. Whẹ swịba l'ẹka ono jja ya sụ: "Ọo onye du ghu bya ẹka? Ọo gunu bẹ l'iime l'ẹka? Ọo gunu bẹ gbaberu ghu l'ẹka?"

⁴ Ọ sụ whẹ l'o nweru iwhe yẹle Mayịka jigba. Lẹ Mayịka bẹ goru iya ego tẹ ya gwajeru iya iwhe.

⁵ Whẹ sụ iya: "Byiko jitaadaru anyi Chileke t'anyi maru mēe ije-e, anyi l'ẹje ọo nweru-a ishi?"

⁶ Onye ono, l'agwajẹ iwhe sụ whẹ: "T'unu jee guu. Onye-Nwe-Ọha bẹ nwuberu unu ẹnya l'ije unu ono."

⁷ Tọ dọ iya bụ, unwoke ise ono lufu. Whẹ jerwua mkpụkpụ Layishi, whẹ whụa gẹ ndu bu l'ẹka ono túsaru ẹhu g'ọo ndu Sáyidonu. Nchị dọ whẹ ndoo, tọ dọ iwhe egwu iya l'atsụ whẹ. Tọ dọ iwhe ụko iya duru whẹ, tọ dọ iwhe whẹ l'achọ achọ l'alị ono. Whẹ bu otẹnya lẹ Sáyidonu, tọ dọ onye whẹ lẹ whẹ l'emegba. ⁸ Whẹ megee bya alakfuwhu ụnwunna whẹ azụ lẹ Zora mēe Ẹshutawolu. Ụnwunna whẹ jja whẹ sụ: "Ndege g'ije unu dọ?" ⁹ Whẹ sụ: "Unu wulihu t'anyi je etso whẹ ọgu nkele anyi whụwaru alị ọbu, ọ bụru alị, dọ ree shii. Ọunu te emedu ụkporo? T'okpa ba atsukwa unu mmeje nke ejeje, unu tųgbukwaru je anata alị ono t'ọ bụru nkunu. ¹⁰ Unu rwulewho ẹka ono, unu awhụa gẹ ndu bu iya nọ túsaru ẹhu. Alị ono bẹ saru ọsa. Sụa, Chileke

wookwaru iya ye unu l'eka, mbu ali, l'ete adu iwhe du le mgboko-o, du iya uko."

¹¹ To du iya bu, unu unwoke l'ukporo unwoke iri, bu ndu ikfu Danu ono bya akwaa ngwogu shi le Zora mee Eshutawolu tugbua. ¹² Whe tugbua je edobe odu-ogu le mkpukpu Kiriya-tu-jeyarimu, du l'ali Juda. Oo ya meru iwhe l'eeke eka ono Mahane Danu byeye ntau bu iya bu odu-ogu ndu Danu. Eka o du bu l'uzo enyanwu-ariba Kiriya-tu-jeyarimu. ¹³ Whe shi l'eka ono jeshia ali ugwu ugwu Ifuremu, whe bahu l'ulo Mayika.

Ndu Danu l'apata ogvu Mayika

¹⁴ To du iya bu, umadzu ise ono, jeru ngge l'ali Layishi bya asu unwunna whe ono: "Unu maru-a l'ulo-o b'e nweru nwukpata ifodu, nweru iya unwu agwa odo mee nteke, a pyiru apyi mee owhu a kpuru akpu? Unu lekwa enya maru iwhe unu l'e-me." ¹⁵ Whe swiba l'eka ono bahu l'ulo nwokorobya ono, bu onye Liviayi, mbu onye ono, bu l'ibe Mayika. Whe l'iya bya ajia. ¹⁶ Unu unwoke l'ukporo iri ono, shi l'ikfu Danu, kwaa ngwogu kuru l'onoguzo. ¹⁷ Owhube unwoke ise ono, jeru ngge l'ali ono bahu l'ulo ono je apata nteke ono, a pyiru apyi mee nwukpata ifodu ono mee unwu agwa odowaro mee nteke owhu a kpuru akpu, du iya nu. Onye l'agwaje iwhe kuru l'onoguzo ye unu unwoke l'ukporo unwoke iri ono, kwaru ngwogu.

¹⁸ Ge ndu ono bahu l'ulo Mayika je achikoo nteke ono, a pyiru apyi mee nwukpata ifodu ono mee unwu agwa odo ono mee nteke ono, a kpuru akpu be onye ono, l'agwaje iwhe ono jiru whe su: "Oo gnu be unu l'eme nno?"

¹⁹ Whe su iya: "Mechia onu! Kfuchia eka l'onu. Bya et-soru anyi buru nna anyi mee onye l'agwaru anyi iwhe. O gbechia ka ghu ree t'o buru onye lanu be l'ii-no agwaru iwhe l'ibe iya, amame t'i gwajeru ikfu ndu Izuru l'owhu mee enya-uwhu whe iwhe?" ²⁰ Ehu tsolaha onye ono l'agwaje iwhe ono utso. O chita nwukpata ifodu ono mee unwu agwa odo ono mee nteke ono, a pyiru apyi tsoru whe.

²¹ Oo ya bu, whe dakobe tugbua, kparu unwegirima whe mee elwu whe mee ivu whe vuru uzo. ²² Nteke whe jemihuru nodu ibe Mayika otanya, a bya ekushia ndu ibe whe dukube ibe nke Mayika, whe je agbabua ndu Danu iwhu. ²³ Whe chiru mkpu kpu ndu Danu ono. Ndu Danu ghakobe su Mayika: "Oo gnu be byaru ghu nu, meru g'o gude i chiru eze ndu owa byakfuta anyi?"

²⁴ Mayika su whe: "Unu wotaru ogvu mu, data onye l'agwaru mu iwhe tugbua. Oo gnu odo be mu tog-bokwaduru? Ndenu g'unu shi bya ajilaha mu iwhe byaru mu nu?"

²⁵ Ndu Danu su iya: "T'anyi ba anhekwa olu ghu odo, odu be ndu obu l'enwu oku l'a-byakwa gu le

ndibe unu l'ehu, unu etuwhaa ndu unu." ²⁶ To du iya bu, ndu Danu tugburu jeshia iwhe whe l'eje. Mayika whua le whe kariru iya eka, o dakobe dawhu azu lasha ibe iya.

Ndu Danu l'ato oku le mkpukpu Layishi

²⁷ Ge whe wotageeru agwa ono, Mayika meshiru, duta onye l'agwajeru iya iwhe ono be ndu Danu tugburu jeshia Layishi. Whe jekfu ndu ono, nchi du ndoo mee ndu ono, tsaru ehuru ono, gude ogu-igba gbugbushia whe, bya anwuru oku ye le mkpukpu ono, o dzukota iya. ²⁸ O to du du onye gbaru whe mkpu nkele mkpukpu ono be teru enya le Saiyidonu, to buhe l'o nweru ndu odo, whe le whe l'emegba. Eka mkpukpu ono du bu le nsuda Betu-rehobu. Ndu Danu bya atuk-wa-zhia mkpukpu ono buru iya. ²⁹ Iwhe whe guru mkpukpu ono bu Danu bu iya bu ewha onye metaru whe nu. Danu bu nwa, a nwataru Izuru. Iwhe mkpukpu ono shi aza le mbu bu Layishi. ³⁰ Ndu Danu bya emobe nteke ono, a pyiru apyi. Jonatanu nwa Geshomu, bu nwa Mosisu mee unwu iya be shi agbaru ikfu Danu eja jeye nteke a kpuru ndu ali ono le ndu. ³¹ Oo ya bu, whe dobe nteke Mayika ono, a pyiru apyi; o nodu l'eka ono whe l'agwa iya jeye g'ulo Chileke nberu le mkpukpu Shilo.

Nwoke Liviayi ye le nwanyi, l'oto olua l'okpoku nwanyi

19 Nteke ono, l'eete enwee eze le Izuru be nweru unwoke Liviayi, shi buru le wuru-wuru ali ugwu ugwu Ifuremu. Nwoke ono be dutaru nwanyi le mkpukpu Betulehemu l'ali Juda, mbu nwanyi l'oto olua l'okpoku nwanyi. ² Nwamgboko ono nnyaa wata anokpa le nwoke odo, bya agbafu lasha ibe nna iya le Betulehemu l'ali Juda. O nlewho onwa eno l'ibe nna iya, ³ ji iya gbalihu jeshia te ya kuru okfu njima yeru iya t'o lawhu azu. O jede duru onye ozhi iya ye nkakfu-igara labo. O bya erwua l'ulo nna nwamgboko ono, nna nwamgboko ono whua ya gude ehuru-utso byakfuta iya. ⁴ Ogo iya nwoke ono, bu nna nwamgboko ono sepyabe iya ye iya no abali eto. Whe ria ngwa, radu l'eka ono. ⁵ Le mboku owhu kwe iya eno, whe nmaa ewa gbalihu. Nwoke Liviayi ono jikobe nke alashi, nna nwamgboko ono su nwoke Liviayi ono, bu ogo iya: "Kpo okpuchi nke owhu ume l'a-du ghu, i kpo-gee okpuchi gu alashiwara."

⁶ Oo ya bu, whe labo bya atuko ria ngwa. Nna nwamgboko ono su nwoke ono: "Byiko nfunu enyashi owa, t'obu tsoo ghu utso."

⁷ Nwoke ono gbalihu t'iya lasha, ogo iya ono byakole iya whu jeye o radufua l'enyashi mboku ono. ⁸ Le mboku owhu kwe iya ise, o nmaa ewa gbalihu te ya

lashia, nna nwamgboko ono sụ iya: “Kpoo okpuchi nke owhu ume l'a-dụ ghu, gụ anodu uboku gbadalewho gụ alashia.” Whẹ labo bya atuko ria nri.

⁹ Nwoke ono jikobelewho tẹ yele nwamgboko ono, l'ete olua l'okpoku nwanyi mee onye ozhi iya tugbua, ogo iya, bu nna nwamgboko ono sụ iya: “Lenu, uboku gvakwaru, o buakwa urwenyashi. Byiko radufukwaa l'enyashia-a. Uboku be gvakwaru, radu l'eka-a t'obu tsoo ghu utso. O be echile gu anma ewa gbalihu lashia ibe ghu.”

¹⁰ Nwoke ono jika aradu l'enyashi ono. O gbalihu, o buru iya atugbu. O jeta rwua iwhu mkpukpu Jebusu bu iya bu Jerusalemu. Iwhe o gude bu nkafu-igara iya labo, vugee ivu yele nwamgboko ono, l'ete olua l'okpoku nwanyi ono. ¹¹ Nteke whẹ no Jebusu ntse be uboku jemihuwaru; onye ozhi ono sụ nna-ia-ukfu: “Bya t'anyi swiba le mkpukpu Jebusu-a je aradu.”

¹² Nna-ia-ukfu sụ iya: “Anyi ta aswibadu le mkpukpu ndu oha odo, l'ete abua ndu Izurelu. Anyi l'a-ghata aghata jerwua mkpukpu Gibyiya.” ¹³ O sụ onye ozhi iya ono: “Bya t'anyi kebe ehu jerwua mkpukpu Gibyiya m'obu mkpukpu Rama je aradu.” ¹⁴ Oo ya bu, whẹ ghatta tugburu; whẹ rwua mkpukpu Gibyiya, du l'alij Benjaminu chi jikfu whẹ l'eka ono. ¹⁵ Whẹ swiba bahu le mkpukpu Gibyiya tẹ whẹ radu. Nwoke Lívayi ono je anodu le nggambo mkpukpu ono, to du onye suru whẹ tẹ whẹ bya aradu l'ibe iya.

¹⁶ O whua nwoke ogurenya, shi ozhi l'egu alwa l'urwenyashi ono. Nwoke ono bu onye alij ugvu ugvu Ifuremu, bu ebu le Gibyiya. Ndu nwe eka ono bu ndu Benjaminu. ¹⁷ Nwoke ogurenya ono palia enya whua onye ije ono go no le nggambo mkpukpu. Nwoke ogurenya ono jja ya sụ: “?I shi awe, eje awe?”

¹⁸ O sụ iya: “Anyi shikwa Bétulehemu, du l'alij Juda ala wuru-wuru alij ugvu ugvu Ifuremu, bu eka mu shi. Mu jeru Bétulehemu, du l'alij Juda, mu l'alawa ulo Onye-Nwe-Oha, ole o to dudu onye suru tẹ mu bata l'ibe iya. ¹⁹ Anyi gudekwaru nkafu-igara anyi eswa okponku mee nri, l'oo-ri, bya egudekwawho buredi mee iwhe-angungu, bu nke mu le nwamgboko-o, bu onye ozhi ghu mee nwokoro-o, anyi l'ia li, mbu anyibe ndu ozhi ghu. O to dudu iwhe anyi l'ako uko iya.”

²⁰ Nwoke ogurenya ono sụ iya: “Unu tokwa ehu. Mu l'e-mekotaru unu iwhe l'akpa unu mkpa, t'unu ba aradukwa le nggambo.” ²¹ Oo ya bu, o dulia ya whẹ jeshia ulo iya. O nu nkafu-igara nwoke ono nri. Whẹ kwoo okpa ria nri ngua iwhe-angungu.

Akataka, meru le mkpukpu Gibyiya

²² Ge whẹ l'eme t'obu tsoo whẹ utso be unwoke mkpukpu ono, bu ndu ejo obu wubataru bya aso-
whee ulo ono mgburumgburu, wata otsu eka gbaag-

baa le mgbo asuje nwoke ogurenya ono, nwe ulo ono: “Dufutaru anyi nwoke ono, byaru ulo ghu t'anyi l'ia zee azee nwoke le nwanyi.”

²³ Nwoke ono, nwe ulo ono kpufu etezhi je asu whẹ: “Wawakwa ndu mu, unu be emeshi ejo-ememe. Eshiowhu nwoke-e batawaru l'ulo mu, t'unu be emekwa egube akataka ono. ²⁴ Unu lee nwa mu nwanyi, nwoke l'ete akubua okpa, owaa nwanyi, nwoke ono l'ete alua l'okpoku nwanyi ndowa. Tẹ mu dufuta whẹ nu unu, t'unu whaa whẹ kutukutu mee whẹ ge du unu mma. O le t'unu be emekwa egube akataka ono kpua nwoke-e.” ²⁵ Obenu l'unwoke mkpukpu ono ta angaduru iya nchi. Nwoke Lívayi ono tufu eka sulita nwanyi ono, l'oto olua l'okpoku nwanyi ono tufuru whẹ l'etezhi. Whẹ l'ia zee, whẹ shi l'enyashi whaa ya kutukutu jeye l'utsu. Chi bya l'asahu whẹ nwuhaa ya t'o tugbua.

²⁶ Chi sahulewho, nwanyi ono pata onwiya chia l'onu ulo nwoke ono, nna-ia-ukfu no, o daburu l'eka ono jeye iwhoro du. ²⁷ Nna-ia-ukfu bya agbalihu l'utsu, guhaa uzo futu eme t'o bya atugburu, o whua nwanyi ono, l'ete olua l'okpoku nwanyi go daburu l'onu mgbo ono wushi eka iya le mgboko onu-ulo. ²⁸ O sụ iya: “Gbashi t'anyi la.” O buru kpil rigbidingu. O gwoli-ia ya tukobe l'eli nkafu-igara iya dzolia, o buru iya alala. ²⁹ O larwua ibe iya, o wota mma, bya azu nwanyi ono, l'ete olua l'okpoku nwanyi l'eka sajishia ya nkwo le nkwo sata iya uzhi iri l'ebo. O chita anu iya keshikota l'alij Izurelu kpaa-whuu. ³⁰ Iwhe bu ndu whuru iya nu sụ: “Udu iya owaa te emebukwa, t'a whubua ya eshi nteke ndu Izurelu futaru l'alij Ijiputu jeye mboku, du goo ntanu. Unu rikwa ya ari, unu achia ya idzu, kfua ge l'ee-me iya.”

Ndu Izurelu l'akwakọ nkwakọ ogo

20 To du iya bu, ndu Izurelu l'owhu wata le mkpukpu Danu jeye le mkpukpu Byiyeshaba mee l'alij Giledu kpofuta. Edzudzu-oha ono dzukobe nmagba go onye lanu l'iwhu Onye-Nwe-Oha le mkpukpu Mizupa. ² Ndu ishi ndu Izurelu, bu ndu l'achikfu lile, du le Izurelu dzukotaru edzu le ndzuko ndu nke Chileke ono. Iwhe whẹ du bu ukporo unu ukporo ugbo labo l'ukporo unu ugbo iri, bukotaru ndu ojogu o-je-l'okpa, l'egudeje ogu-igba. ³ Ndu Benjaminu bya anua le ndu Izurelu be jeru Mizupa.

Ndu Izurelu sụ: “Unu karu anyi egube akpamara ono, meru nu shi mee.” ⁴ Nwoke Lívayi, bu ji nwanyi ono, e gburu bya eyeeru whẹ onu sụ: “Mu le nwanyi, mu l'ete alua l'okpoku nwanyi be rwuru mkpukpu Gibyiya, du l'alij Benjaminu, anyi sụ t'anyi radu. ⁵ O be l'enyashi, unwoke ndu Gibyiya zeru gbigbigbi byakfuta mu, bya aso-whee ulo, mu no mgburumgburu. Iwhe whẹ tiberu bu tẹ whẹ gbua mu. Whẹ gude nwanyi ono, mu l'ete alua l'okpoku nwanyi l'okpehu whaa ya

kutukutu ɔgbo, ọ bụru iya anwūhu. ⁶ Mu pata nwanị ono gbukashia anụ iya egbukashi, kekota anụ iya ono l'alị Ízurẹlu gbaa mgburumgburu, nkele iwhe whẹ meru l'alị Ízurẹlu bẹ bụ akpamara yele ụtsuruku. ⁷ Unubẹ ndu Ízurẹlu, t'unu lile kfua okfu iya, chịa idzu gẹ l'ee-me iya."

⁸ Ndu Ízurẹlu gẹ whẹ ha zelihi l'ugbo lanụ sụ: "Ọ tọ dudu g'anyi ha bya l'a-la l'uwhu m'ọo onye lanụ, mbụ l'ọ tọ dudu g'anyi ha bya l'a-la ibe anyi m'ọo onye lanụ. ⁹ Iwhe anyi l'e-me ndu Gibiyi bụ l'anyi l'a-tụ ido gude jekfu whẹ ọgu. ¹⁰ L'ikfu Ízurẹlu l'owhu bẹ anyi l'a-họta unwoke iri l'ime ndu dụ ụkporo ugbo ise, họtta ụkporo ugbo ise l'ime ndu dụ unu labọ l'ụkporo iri, họtta unu labọ l'ụkporo iri l'ime ndu ọwhu dụ ụkporo unu l'unu ise. Ndu ono l'a-buru ndu l'e-wojejeru ndu ojogu anyi nri. Nke ọwhu bụ, ndu ojogu jerwua Gibiyi, whẹ agwata ndu Gibiyi nke alị Bénjaminu ụgwọ mkpamkpa ono, whẹ kparụ l'alị Ízurẹlu." ¹¹ Ọo ya bụ, unwoke Ízurẹlu bya edzua gẹ whẹ ha nmagbabe dụ g'ọo onye lanụ tẹ whẹ tso mkpukpu ono ọgu.

Ndu Bénjaminu l'akwakọ nkwaọ ọgu nkewhe

¹² O noo ya, ikfu Ízurẹlu bya ezhia ozhi t'e je ezhibakota l'ikfu Bénjaminu sụ whẹ: "Ejo akpamara ọwa, e meru l'echilabọ unu bụ g'unu? ¹³ Ntaa bukwa t'unu dufutaru anyi ndu, bụ ndu ejo obu lẹ mkpukpu Gibiyi t'anyi gbushia whẹ gude hufu ejo-iwhe ono lẹ Ízurẹlu." Ọle ndu Bénjaminu ta angadụ nchị l'iwhe ono, unwanwa whẹ, bụ ndu Ízurẹlu kfuru. ¹⁴ Ndu Bénjaminu zefuta lẹ mkpukpu whẹ je edzukoo lẹ mkpukpu Gibiyi tẹ whẹ wọta ndu Ízurẹlu ọgu. ¹⁵ Ndu Bénjaminu, shi lẹ mkpukpu whẹ wufuta mbọku ono bẹ dụ ụkporo unu madzụ ugbo ẹto l'unu ise, bukotaruru ndu l'egudeje ọgu-igba, t'a gufukwa iya ndu ọwhu bu lẹ mkpukpu Gibiyi, dụ unu unwoke l'ụkporo ugbo iri l'ise, bụ ndu a họtaru ahọtta. ¹⁶ L'ime ndu ono b'e nweru unu unwoke l'ụkporo unwoke iri l'ise, bụ ndu a họtaru ahọtta, l'emekaa ẹka-icha. Whẹ l'a-dụ ike gude mgbeka gbata madzụ egbushi l'ishi, whẹ ta agbaswedu iya agbaswe. ¹⁷ Unwoke Ízurẹlu l'ete abukwaa ndu Bénjaminu bya agbadzua onwowhe ụkporo unu unwoke ụkporo ugbo labọ l'ụkporo unu ugbo iri, bukota ndu l'egudeje ọgu-igba. Ndu ono gẹ whẹ bukota unwoke marụ nke ọgu.

Ndu Bénjaminu lwụ-gburu ndu Ízurẹlu

¹⁸ Ndu Ízurẹlu zelihi jeshia mkpukpu Bẹtelu je ajita Chileke sụ: "Ọo ndu ole l'ime anyi l'e-vuta ụzo je etso ndu Bénjaminu ọgu?"

Onye-Nwe-Ọha sụ whẹ: "Ọo ndu Juda l'e-vuru ụzo je."

¹⁹ Ndu Ízurẹlu bya agbalihu l'utsu iya je akwa okpu lẹ mkpukpu Gibiyi. ²⁰ Ndu Ízurẹlu wufu jeshia otso ndu Bénjaminu ọgu. Whẹ je akwaa kekereke ngaberu ndu

Bénjaminu l'atatiwuhu Gibiyi. ²¹ Ndu Bénjaminu shi lẹ Gibiyi wufuta bya egbutsua ndu Ízurẹlu ụkporo unu unwoke ugbo labọ l'unu iri l'ise mbọku ono. ²² Obenu lẹ ndu Ízurẹlu bẹ obu shihulerua ike; whẹ bya akwaa kekereke ọdo l'eka ono whẹ shi kwahawa iya lẹ mbọku nke mbụ whọ. ²³ Ndu Ízurẹlu tųgbua je aryaa ẹkwa l'iwhu Onye-Nwe-Ọha jeye l'urwenyashi. Whẹ jekfu Onye-Nwe-Ọha njita sụ iya: "Ọo t'anyi jebaa je alwushi unwanwa anyi, bụ ndu Bénjaminu ọgu ọdo?"

Onye-Nwe-Ọha sụ whẹ: "Unu je alwushi whẹ ọgu."

²⁴ Ọo ya bụ, o be mbọku nke ẹbo iya, ndu Ízurẹlu tųgbukwa jekfu ndu Bénjaminu ọgu. ²⁵ Ndu Bénjaminu shi lẹ mkpukpu Gibiyi wufuta lẹ mbọku nke ẹbo ono tẹ whẹ lẹ ndu Ízurẹlu wogba. Ndu Bénjaminu gbutsua ndu Ízurẹlu ụkporo unu unwoke ugbo labọ l'unu ise, bukota ndu l'egudeje ọgu-igba. ²⁶ Tọ dụ iya bụ, ndu Ízurẹlu gẹ whẹ ha, mbụ igwe-ọha ono wufu jeshia Bẹtelu je aryaa ẹkwa. Whẹ nọdu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha l'eka ono, swia ẹgu mbọku ono jeye l'urwenyashi. Whẹ gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mee ẹja ẹhu-guu nụ Onye-Nwe-Ọha. ²⁷ Ndu Ízurẹlu jekfu Onye-Nwe-Ọha njita. Nkele ọ ẹka ono bẹ igbe-ogbandzu Chileke dụ nteke ono. ²⁸ Ọ bụru Fínihasu nwa Eliyéza, mbụ nwanwa Éronu bẹ l'eje ozhi, dụ iya nụ nteke ono. Whẹ jia Onye-Nwe-Ọha sụ: "Ọo t'anyi jebaa je alwushi unwanwa anyi, bụ ndu Bénjaminu ọgu ọdo, tọo t'anyi be ejehe?"

Onye-Nwe-Ọha sụ whẹ: "Unu jeshia nkele echile bẹ mu l'e-woru whẹ ye unu l'eka."

Ndu Ízurẹlu lwụ-gburu ndu Bénjaminu

²⁹ Ọo ya bụ, ndu Ízurẹlu bya eye ndu madzụ, whẹ je edomishia onwowhe lẹ mkpukpu Gibiyi mgburumgburu. ³⁰ Ndu Ízurẹlu wufu jekfushia ndu Bénjaminu ọgu lẹ mbọku nke ẹto. Whẹ doo onwowhe giriri gẹ whẹ l'a-dụ tso ndu Gibiyi ọgu gẹ whẹ mehawaru nteke ọwhua. ³¹ Ndu Bénjaminu wufuta tẹ whẹ lẹ ndu Ízurẹlu wogba. Whẹ wufuta lẹ mkpukpu whẹ. Whẹ wata ochitsushi ndu Ízurẹlu, egbu whẹ gẹ whẹ l'egbujehawa whẹ l'oji ono, e shi eje Bẹtelu mee l'oji ono, e shi eje Gibiyi, gbukwawho m'ọo ndu nọ l'egu, bụ ndu Ízurẹlu, rwuru ụkporo madzụ l'umadzu iri. ³² Ndu Bénjaminu kfulahaa sụ: "Anyi mewaru whẹ emerekete g'anyi mehawaru whẹ iya lẹ mbụ."

Ndu Ízurẹlu sụ: "T'anyi ye ọkpa l'oso gude lofuta whẹ lẹ mkpukpu ono futa l'oji." ³³ O noo ya, unwoke Ízurẹlu gẹ whẹ ha shi l'eka whẹ nọ wulihu je akwaa kekereke lẹ mkpukpu Bálu Tama. Unwoke Ízurẹlu ono, domiru onwowhe edomi shi l'eka whẹ nọ l'uzo ẹnyanwu-arịba mkpukpu Gibiyi wufuta. ³⁴ Ndu Ízurẹlu dụ ụkporo unu unwoke l'unu ise bụru ndu a họtaru ahọtta, whẹ bakfu ndu Gibiyi ọgu. Ọgu ono shihu ọkpobe ike. Ndu Bénjaminu ta marọ l'ọla-l'iyi bẹ nọwa whẹ

ndēende. ³⁵ Onye-Nwe-Ọha l'wụ-gbua ndu Bénjaminu l'iwhu ndu Ízurẹlu. Mbọku ono bẹ ndu Ízurẹlu gburu ndu Bénjaminu ụkporo ụnu unwoke ugbo ẹto l'ụnu labọ l'ụkporo unwoke ugbo iri l'ise, bụkota ndu l'egudeje ogu-igba. ³⁶ Ọo ya bụ, ndu Bénjaminu whua l'a l'wụ-gbuwaru whẹ.

Ndu Ízurẹlu bya akpọlaa azụ l'ẹka ndu Bénjaminu nọ nkele whẹ kpọru obu yeru ndu ono, whẹ yeru tẹ whẹ domia onwowhe lẹ mgboro Gibiyiia ono. ³⁷ Ndu ono, domiru onwowhe ono zhia whaa bya ezhihfuru ndu Gibiyiia, tuko ndu mkpukpu ono l'owhu gbushikota l'ogu-igba. ³⁸ Iwhe ndu Ízurẹlu whẹ lẹ ndu ono, domiru onwowhe edomi ono chihawaru t'ọ bụru iwhe l'a-gbarụ whẹ ama bụ lẹ ndu ono, domiru onwowhe edomi ono l'e-me t'oke ẹnwuru-ọku kpụshia lẹ mkpukpu ono, ³⁹ nteke ono bẹ ndu Ízurẹlu l'a-dakọbe l'wushi ndu Bénjaminu ọgu.

Nteke ono bẹ ndu Bénjaminu watarụ ogbu ndu Ízurẹlu, gbuwa whẹ ụkporo madzụ l'umadzu iri, whẹ kfulahaa sụ: "Anyi l'egbushiakwa whẹ g'anyi gburu whẹ lẹ nke mbụ." ⁴⁰ Ọle ẹnwuru-ọku ono, l'agba ama ono bẹ kpuru orogbodo wata akpushi lẹ mkpukpu ono. Ndu Bénjaminu ghaa ẹnya l'uzo azụ whẹ whua g'ẹnwuru-ọku l'akpụ tütutu lẹ mkpukpu ono ala l'igwe. ⁴¹ Nteke ono ndu Ízurẹlu dakọbe tsota iya ndu Bénjaminu, ọwhube ndu Bénjaminu nmalahaa byiibiyi, nkele whẹ marụ l'ọla-l'iyi nọwa whẹ ndēende. ⁴² Whẹ ye ọkpa l'oso gẹ whẹ whuru ndu Ízurẹlu, gbagburu ụzo echi-ẹgu. Ọgu ono l'etso whẹ l'ike l'ike. Ndu Ízurẹlu, shigee l'ime mkpukpu ono wufuta wata whẹ egbushi l'uzo azụ. ⁴³ Whẹ yebuta ndu Bénjaminu mgburumgburu chia whẹ ọso, dzọo whẹ pyaapya l'ẹka whẹ l'edzuta ike l'uzo ẹnyanwu-awata mkpukpu Gibiyiia. ⁴⁴ Ndu Bénjaminu, e gburu egbu bẹ dọ ụkporo ụnu unwoke ugbo labọ l'ụnu ise, ndu bụkota mkparawa l'ẹhu l'ẹhu. ⁴⁵ Nteke whẹ dakọberu agba ala l'echi-ẹgu l'ẹka eze-ẹwhuru, bụ Rimonu dọ bẹ ndu Ízurẹlu nọdu l'echi-uzo gbutsua ụnu unwoke iri l'ẹbo l'ụkporo unwoke iri. Whẹ chipyabe ndu Bénjaminu ono l'ike l'ike jeye lẹ mkpukpu Gidomu, gbua whẹ ụnu unwoke ugbo ise. ⁴⁶ Ndu Bénjaminu, e gburu egbu mbọku ono bẹ dukota ụkporo ụnu unwoke ugbo ẹto l'ụnu labọ l'ụkporo unwoke ugbo iri, bụ ndu l'egudeje ogu-igba bụru mkparawa.

⁴⁷ Ọle ụnu unwoke l'ụkporo iri lẹ ndu Bénjaminu ono bẹ tsuwuru azụ nahụ gbarụ laa l'echi-ẹgu ono l'ẹka eze-ẹwhuru, bụ Rimonu dọ, je anọ l'ẹka ono ọnwa ẹno. ⁴⁸ Ndu Ízurẹlu dawhu azụ jekfu ndu Bénjaminu je egbushia whẹ l'ogu-igba. Whẹ gburu madzụ, gbua élwù, mbụ je akpaa l'iwhe ẹka whẹ gbakfuru l'obodo ono. Whẹ tọkota ọku lẹ mkpukpu, whẹ jekfuru.

Ndu Ízurẹlu tsọru áwhụ ndu Bénjaminu

21 Ndu Ízurẹlu bẹ nọhawa lẹ Mizupa ribua nte sụ: "Ọ tọ dudu onye l'ime anyi l'e-kee onye Bénjaminu nwa iya nwanyị." ² O noo ya, ndu Ízurẹlu bya atugburu jeshia Bẹtelu, je anọdu l'iwhu Chileke l'ẹka ono jeye l'urwenyashi, ryaa ẹkwa ryashia ya ike. ³ Whẹ sụ: "Oowa gube Onye-Nwe-Ọha, ọo ghu bụ Chileke nke ndu Ízurẹlu. ?Ọo gunu meru ẹgube iwhe ọwa nwua lẹ Ízurẹlu. Ntaa bẹ ikfu anyi nnanụ l'a-buru ndu l'aachọ achọ lẹ Ízurẹlu?"

⁴ O be echile iya, ndu Ízurẹlu nmaa ẹwa gbalihu tya ẹnya-mgbeja l'ẹka ono. Whẹ gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mee ẹja ẹhu-guu l'eli iya. ⁵ Ndu Ízurẹlu sụ: "?Ọ nweru ikfu ndu Ízurẹlu, l'ete abyaa ndzuko-o l'iwhu Onye-Nwe-Ọha? Nkele whẹ ribuhawaru iya lẹ nte lẹ ndu l'ete abyaa l'iwhu Onye-Nwe-Ọha lẹ Mizupa bẹ l'ee-gbu egbu." ⁶ O noo ya, ẹhu laa ndu Ízurẹlu ashị l'okfu ẹhu ụnwunna whẹ, bụ ndu Bénjaminu. Whẹ kfulahaa sụ: "Ikfu lanụ l'ime ndu Ízurẹlu bẹ whuduakwaru nwanshi t'ọ chihu. ⁷ Sụ: ?Ndẹe g'anyi l'e-me l'ushiaru ndu whuduru nụ nwanyị, g'anyi gbee gudewa ẹwha Onye-Nwe-Ọha ribua nte l'anyi te ekedu ndu Bénjaminu nwada anyi."

Eeke ndu Bénjaminu ụnwada mkpukpu Jabeshi l'alị Giledu

⁸ Whẹ byakwa ajia sụ: "?Ọo ndu ole l'ikfu Ízurẹlu ta abyadi l'iwhu Onye-Nwe-Ọha lẹ Mizupa?"

Whẹ bya achọfuta l'ọ tọ dudu onye shi lẹ mkpukpu Jabeshi-giledu bya ọdu-ndzuko ono m'ọo onye lanụ. ⁹ O noo nkele nteke agbadzuru ndu byarụ nụ b'a whuru l'ọ tọ dudu onye shi mkpukpu Jabeshi-giledu nọ l'ẹka ono m'ọo onye lanụ.

¹⁰ Ọo ya bụ, edzudzu-ọha ono bya ezhia ụkporo ụnu unwoke l'ụnu ugbo iri, bụ ndu kagezhia ọbu mkparawa sụ whẹ tẹ whẹ je egbukota ndu bu lẹ mkpukpu Jabeshi-giledu ono lẹ mma, je akpaa l'ụnwanyị mee ụnwegirima. ¹¹ Bya asụ whẹ: "Ọ waa iwhe unu l'e-me ndọwa: Unu tuko iwhe bụ nwoke mee nwanyị, yele nwoke zebuwa gbugbushikota kpamụ kpamụ, shi nno woru whẹ nụ Chileke." ¹² Ụnwumgboko, whẹ lẹ nwoke l'eteke azẹbua, whẹ whuru lẹ mkpukpu Jabeshi-giledu bẹ dọ ụnu ụnwumgboko. Whẹ duta whẹ je l'ọdu, dọ lẹ mkpukpu Shilo l'alị Kananu.

¹³ Tọ dọ iya bụ, edzudzu-ọha ono l'owhu bya ezhia ozhi t'e zhia ndu Bénjaminu l'eze ẹwhuru ono, bụ Rimonu sụ tẹ nchị dukwa whẹ ndoo. ¹⁴ Ndu Bénjaminu lwatashia nteke ono, ndu Ízurẹlu bya eduta ụnwanyị ndu Jabeshi-giledu ono, whẹ doberu ndzụ kee ndu Bénjaminu tẹ whẹ bụru nyee whẹ. Ọle whẹ te edzugbakotadu whẹ l'ẹhu l'ẹhu. ¹⁵ O noo ya, imiko ndu Bén-

jaminu dụ ndu Ízurèlu nkele Onye-Nwe-Ọha mewaru ikfu Ízurèlu o kewaa ẹbo.

Ụnwanyi ọdo, a luru ndu Bénjaminu

¹⁶ Tọ dụ iya bụ, ndu bụ ọgurennya edzudzu-ọha ono sụ: “?Ndee g'anyi l'e-me lushiaru ndu Bénjaminu ọwhu whuduru nụ nwanyi, g'e gbugewaru ụnwanyi ndu Bénjaminu?” ¹⁷ Whẹ sụ: “E nwefutajekwa ndu l'a-hata okeiwhe ndu Bénjaminu ono, whuduru nụ nke ọwhu l'oto to dụ ikfu l'e-chihu echihu lẹ Ízurèlu. ¹⁸ Ọle anyi te ekekwanu whẹ ụnwada anyi.” Iwhe kparụ iya nụ bụ lẹ ndu Ízurèlu bẹ riburu iya lẹ nte l'onye keru onye Bénjaminu nwanyi bụkwa onye aturu ọnu.

¹⁹ Whẹ sụ: “E nwenuru-a oge, l'eerijeru Onye-Nwe-Ọha awha g'awha ha lẹ mkpụkpu Shilo ono, dụ l'ụzo isheli Bẹtelu, mbụ l'ụzo ẹnyanwu-awata echi-ụzo ono, shi Bẹtelu lufu Shékemu mee ọhuda mkpụkpu Lebona.” ²⁰ Whẹ sụ ndu Bénjaminu: “Unu je edomishia onwunu lẹ mgbabu vayinu. ²¹ Unu eleta ọnya. Nteke

ụnwumgboko Shilo ono wufutaru bya ote egvu, unu eshi lẹ mgbabu vayinu ono pyoshia, onyenọnu egude onye l'ọo-lụ l'ụnwumgboko Shilo ono lashia alị ndu Bénjaminu. ²² Nteke nna whẹ m'ọbu unwune whẹ byarụ lẹ whẹ l'abya anyi ochi ichi, anyi asụ whẹ tẹ whẹ meeru anyi iwhe-ọma parụ ụnwumgboko ono haarụ anyi, l'anyi ta adụdu ike lushia nwanyi t'o dzugbaru nwoke nọnu nteke anyi lwuru ọgu; temenu iswi dụkwa unu mma nkele ọ tọ dụ unu gude ẹka unu kee ya anyi.”

²³ Ndu Bénjaminu mee ya ẹgube ono. Whẹ hatakọta ụnwumgboko ono, l'ete egvu ono l'ẹhu l'ẹhu gbalaa je alụlahaa. E megee whẹ lashia alị whẹ bya atụkwa-zhia mkpụkpu gẹ mkpụkpu ha, dụ iya nụ buru. ²⁴ Ndu Ízurèlu wụkashihu l'ẹka ono nteke onowho. Onyenọnu lakfu ikfu nkiya yele ọnya-uwhu whẹ. Whẹ shi l'ẹka ono tųgbua, ọ buru whẹ ọla alị whẹ l'ẹhu l'ẹhu.

²⁵ Nteke ono bẹ l'ete enwedua eze lẹ Ízurèlu. Onyenọnu l'anoje eme gẹ dụ iya ree.

Rutu

Nawomi yele Rutu

1 Nteke ndu ogbo-ikpe shi achị ndu Ízurelu bẹ mkpẹgu byaru l'alị ono. Nteke ono b'o nweru nwoke lanụ, bụ onye mkpụkpu Bétulehemu, dụ l'alị ndu Juda. Nwoke ono duta nyee ya mēe ụnwegirima iya unwoke labọ, whẹ lashia alị ndu Moabu je aburu mbyambya. ² Ẹwha nwoke ono bụ Elimeleku, ẹwha nyee ya bụru Nawomi, ẹwha ụnwegirima iya unwoke labọ ono bụru Mahulonon yeke Kiliyonu. Whẹ bụ ẹpa Ifurata, shi lẹ mkpụkpu Bétulehemu nke alị Juda. Whẹ tųgburu lashia alị ndu Moabu je eburu l'ẹka ono.

³ A nọtanyaa, Elimeleku, bụ ji Nawomi bya anwụhu, haa nwanyị ono yeke ụnwegirima iya unwoke labọ ono. ⁴ Ụnwegirima unwoke labọ ono bya alụkota ụnwanyi ndu Moabu. Nyee onye lanụ l'aza Opa, nyee onye ọwhua l'aza Rutu. Obe iwhe rwuru awha iri, whẹ bu l'ẹka ono, ⁵ Mahulonon yeke Kiliyonu bya anwụshihu. Nawomi gbarụ ẹka nkele ụnwegirima iya unwoke labọ ono nwụshihuru, ji iya nwụhukwawho.

⁶ O nọdu l'alị ndu Moabu nwa lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ gbatawaru ndibe whẹ, bya emewa tẹ whẹ nweru nri. Tọ dụ iya bụ, Nawomi duta unyomu ụnwu iya, whẹ gbalihu l'alị ndu Moabu tųgbua, ọ bụru whẹ alala. ⁷ O palihu l'ẹka ono, o shi buru, duta unyomu ụnwu iya ono whẹ labọ tųgburu echi-uzo, whẹ l'e-shi larwua alị ndu Juda.

⁸ O noo ya, Nawomi bya asụ unyomu ụnwu iya ono whẹ labọ: "Unu dawhu azụ tųgbua lakfu ne unu l'ẹhu l'ẹhu. Tẹ Onye-Nwe-Ọha meeru unu iwhe-oma ẹgube ono, unu meru iya ndu ọwhu nwụhuwaru anwụhu mēe mbẹdua. ⁹ Tẹ Onye-Nwe-Ọha dobekwa unu l'ẹka meji l'a-nmakfuru unu anmakfuru l'ibe nwoke ọdo, unu l'a-lụ l'ẹhu l'ẹhu."

Nawomi tsutsua whẹ ọnu. Whẹ chikpoo ẹkwa ¹⁰ sụ iya: "Wawa, anyi l'e-tso ghu lakfushia ndibe unu."

¹¹ Obenu lẹ Nawomi sụru whẹ: "Ụnwu mu, unu dawhu rọ azụ. ?Unu l'a-bya etsoru mu lẹbe ọbu lẹ mu l'a-nwụtakwadu unwoke ọdo tẹ whẹ futa bụru ji unu? ¹² Ụnwu mu, unu dawhu azụ lashia ibe unu, o noo nkele nka mu ghatawaru gẹ mu l'aluta ji ọdo. O -buru tẹ mu bya asụ lẹ mu levuru ẹnya lẹ mu l'a-luta ji l'enyashi-a bya anwụshia unwoke, ¹³ ?unu l'a-nọdule-who jeye tẹ whẹ vushia? ?Unu l'a-nọdu-zhiawho l'unu l'angarụ whẹ, haa ọolu ji? Waawa ụnwu mu. O kakwa

mu atsutsu karụ unubẹdua nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ ngụfuwaru ẹka iya daa mu l'ẹhu."

¹⁴ Whẹ chikpoo ẹkwa ọdo. Opa tsutsua nniko iya ọnu sụ iya t'ọ tọkwehu. Obenu lẹ Rutu bẹ gbakushiru nniko iya ono, bụ Nawomi ẹka ike.

¹⁵ Nawomi sụ iya: "Lekwa nyee nwune ji ghu gẹ l'ọo-lakfuwaa ndibe whẹ, alakfuwaa agwa whẹ. Tsokwaru iya lashia."

¹⁶ Obenu lẹ Rutu bẹ yeru iya ọnu sụ: "Ba aryoshi mu aryọ tẹ mu haa ghu, m'okwanu tẹ mu haa ghu etsotso dawhu azụ lashia ibe anyi. Oo ẹka i cheberu bẹ mu l'e-chebe, ọ bụru ẹka i jeberu buru bẹ mu l'e-buru. Ndibe unu l'a-buru ndibe mu, Chileke ghu aburu Chileke nke-mu. ¹⁷ Ẹka i nwụhuru bẹ mu l'a-nwụhu, ọ bụru ẹka ọbu bẹ l'ee-li mu. Tẹ Onye-Nwe-Ọha nwa mu awhụ, mbụ mee mu ọ-ka-njọ m'ọ dụ iwhe ọdo, kewafuru mu lẹ ghu gbahaa anwụhu!" ¹⁸ Nawomi bya awhụ lẹ Rutu bẹ kfuwaru iya kepya ya akụ lẹ ya l'e-tso iya ala, ọ ha ya, t'ọ dūhe iwhe ọdo o kfuru iya.

¹⁹ Oo ya bụ, whẹ labọ kwaseru jeye whẹ jerwua Bétulehemu. Nteke whẹ bataru lẹ Bétulehemu, mkpụkpu ono l'owhu whụhu ẹwhu l'iswi ẹhu whẹ. Ụnwanyi l'ebukaa mkpu asuje: "?! sụ l'ọo Nawomi bẹ dụ ẹgube-ẹ?"

²⁰ O sụ whẹ: "Ndu mu, unu haa mu oku Nawomi. Unu kujechia mu 'Mara' nkele Ọkalibe-Kakota-Ike bẹ mewaru ndụ mu, ọ bụru nwọtso-ilu. ²¹ Nteke mu l'atųgburu bẹ ẹka jiru mu eji, ọle Onye-Nwe-Ọha bẹ gbaḅewaru mu ẹka duwhu mu azụ. ?Unu l'e-shi agha eku mu Nawomi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nwaru mu chijikfuu? Mbụ lẹ Ọkalibe-Kakota-Ike bẹ wokfutaru mu ejo ụdudu."

²² O noo ya bụ lẹ Nawomi eshi l'alị ndu Moabu lwata. Yeke Rutu, bụ nyee nwa iya, mbụ nwanyị Moabu bẹ lị lwa. Nteke whẹ lwarwutaru Bétulehemu bụ g'a watawaru obu balị.

Rutu yeke Bóazu l'edzuda

2 O noo ya, Nawomi bẹ nweru nwoke lanụ bụ onye abụbu ji iya Elimeleku, mbụ onye yeke Elimeleku bụ ẹnya-uwhu lanụ. Nwoke ọbu nweru iwhe shii, bụru oke amadụ. Ẹwha iya bụ Bóazu.

² O rwua ujiku lanụ, Rutu, nwanyị Moabu sụ Nawomi: "Hanwa tẹ mu jee l'ẹgu ẹka a kpatawaru iwhe je akpaa

akpa. Mbụ tẹ mu marụ, o nweru onye l'e-kwe haa mu tẹ mu kpaa mkpakwa balị l'ẹgu iya."

Nawomi sụ iya: "Ada mu, jeshia." ³ Ọ bya atụgburu jeshia ọkpa akpa l'ẹgu, l'ootso ndu l'emeta iwhe e meberu l'alị ono l'azụ l'azụ akpa mkpakwa iya. Ọ dafu-ta l'ọo l'ẹgu nke Bóazu, bụ onye ọnya-uwhu Elimẹleku b'ọ jeru.

⁴ Ọ bụleruwho nteke ono bẹ Bóazu shi lẹ Bétulehe-mu bụru whẹrekete. Ọ bya ekele ndu ono, l'emeta iwhe e meberu l'alị ono sụ whẹ: "Tẹ Onye-Nwe-Ọha swiru unu ọkpobe eswiru!"

Whẹ sụ iya: "Tẹ Onye-Nwe-Ọha ọọru ghu ọnu-ọma."

⁵ Tọ dụ iya bụ, Bóazu bya ajia onye l'ejeru iya ozhi, bụkwa iya whọ bụ onye ishi ndu ono, l'emeta iwhe e meberu l'alị ono sụ iya: "Ọo nwamgboko ibe onye bẹ dụ ẹgube whọ?"

⁶ Onye ozhi iya ono bụ iya bụ onye ishi ndu ono, l'emeta iwhe ono, e meberu l'alị ono sụ iya: "Ọo nwamgboko, shi Moabu, onye yele Nawomi lị shi l'alị ndu Moabu lwa. ⁷ Ọ byarụ bya asụ: 'Byiko, hanụ tẹ mu tsoje ndu-a, l'ebu balị-a l'azụ l'azụ akpa mkpakwa iya, ekpoko ndu ọwhu rishihuru erishihu l'ime iya ndu ọwhu e sweshiru esweshi.' Ọ kwa iya bụ l'ọ bya. Eshi ụtụ, ọ byarụ bẹ l'ooto sefudua ẹka esefu l'ọruw byeye ntaa. T'a gụfu-zhiawho nwume, ọ tụturu nwanshị lẹ nwulo-ẹgu."

Rutu l'atụba Bóazu l'ẹnya

⁸ Bóazu bya asụ Rutu: "Ada mu, gebe nchị: Be ejekwa l'iije mkpakwa balị l'ẹgu onye ọdo, gụ eje alufukwa alufu l'ẹka-a. Nọpýabelekwawho l'ẹka-a, gụ akpakubeje ụnwumgboko, l'ejeru mu ozhi. ⁹ T'ẹnya ghu tsulekwaruwho l'ẹka whẹ l'ebu balị ono. Gụ etso ụnwumgboko ono l'azụ l'azụ. Mu kfuakwaru unwokoro-bya-tẹ whẹ ba anonyakwaa chọo ghu okfu. Nteke ẹgu mini gutaru ghu, gụ eje je anguta iya l'ite ono, unwokoro-bya ono, sejishiru mini sụbe."

¹⁰ O noo ya, Rutu daa kpube iwhu l'alị sụ iya: "ỌNdẹ-zhia gẹ mu meru tuba-kebe ghu l'ẹnya ẹgube ọwa, nke anyata mu, lẹ mụbe onye ọha ọdo?" ¹¹ Bóazu sụ iya: "A kọkotakwaru mu iwhe lile, i shi metaru nniko ghu nkele ji ghu nwuhuru mẹ lẹ g'i gude haa nna ghu yele ne ghu mẹ alị ẹka a nwuru ghu anwụ lwakfutashia ndu l'itii mahawaa. ¹² Tẹ Onye-Nwe-Ọha bua ghu obunggo iwhe ono, i meru. Tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízuru, mbụ onye ono, i gbabaru lẹ mkpula akwẹka iya bya anọdu ezeru ndzụ kfu ghu ụgwọ iya kfu-dzua ghu iya akfu-dzu!"

¹³ Rutu bya asụ: "Onye-nwe-mu nụ, tẹ mu tubalekwa ghu whọ l'ẹnya ẹgube ono, mu tubaru ghu iya jeyewaro. O noo nkele i dūwaru mu obu, bya ekfuwaru okfu njima nụ mụbe nwozhi ghu nwanyi, l'ẹka mu l'ẹte

adụkwa nụ g'ọo ẹka ụnwumgboko, l'ejeru ghu ozhi dzọru ọkpa m'ọo onye lanụ."

¹⁴ Ọ bya agbabe l'ori nri, Bóazu sụ iya: "Kpilitaru ẹka bya eria nri. Narụ buredi tsutaje lẹ mmẹe taa." Ọo ya bụ, o je anokube ndu ono, l'ebu balị ono. Bóazu wezhiaru iya balị, a huru ahụ, ọ tata ike iya jeye ẹwho ji iya, uwhudu whudukwadro. ¹⁵ O megee bya agbalihu tẹ ya je akpakwaa mkpakwa balị, l'ọokpakwa; Bóazu kfuru unwokoro-bya iya sụ: "Unu hakwaa ya t'ọ kpataje balị ono l'ẹka ọ whọru ishi, t'unu ba agbọkwa iya mgbojo. ¹⁶ Iwhe unu l'e-mechia bụ t'unu haru jishiaru iya ọwhu unu swewaru esweswe t'ọ kpokoo. Unu ba abakwaru iya mba."

¹⁷ Ọo ya bụ, Rutu nọdu l'ẹgu akpakwazhiawho mkpakwa balị ono jeye urwenyashi bya. Ọ bya echishia akpuru balị ono, ọwhu ọ kpakwataru, o ji efere nkweka. ¹⁸ O vulia ya, ọ bụru iya ọbahu l'ime mkpukpu. Ọ larwua bya egoshi nniko iya gẹ ọwhu ọ kpatarụ habe. Ọ bya ewofutakwawho nri whọ, o ritaru riwhodo erihwodo woru nụ nniko iya ono. ¹⁹ Nniko iya ono sụ iya: "Ọo awe b'i jeru mkpakwa ntanụ? Ọo awe b'i jeru ọkpa akpa ọwa? T'onye ọwhu nataru ghu ẹgube ọwa bükwaru onye a ọru ọnu-ọma nù!"

Tọ dụ iya bụ, Rutu bya akọru nniko iya ono nke onye ya nọdu kpaa mkpakwa akpuru balị ono sụ iya: "Ewha onye mu jeru l'ẹgu iya ntanụ bụ Bóazu."

²⁰ Nawomi sụ nyee nwa iya ono: "Tẹ Onye-Nwe-Ọha ọọru onye ọbu ọnu-ọma! Mbụ Onye-Nwe-Ọha, bụ onye l'ẹte egoshibuhuje ndu nọ ndzụ mẹe ndu nwuhuwuru anwụhu lẹ ya yeru whẹ obu. Nwoke ono bẹ anyi l'iya bükwa abubu, o tsokwa lẹ ndu anyi lẹ whẹ bụ ọkpobe abubu."

²¹ Rutu, nwanyi ono, shi Moabu sụ iya: "Iwhe ọdo, o kfufuaru mu bụ tẹ mu kuje ndu l'ejeru iya ozhi ẹhu jeye nteke whẹ l'e-buge balị iya ọbu."

²² Nawomi sụ nyee nwa iya ono, bụ Rutu: "Ada mu; ọ kakwaru ghu mma, t'i tsoje ụnwumgboko, l'ejeru iya ozhi nkele i -jee l'ẹgu onye ọdo bẹ l'aa-chọ ghu okfu."

²³ Tọ dụ iya bụ, Rutu wata ọku ụnwumgboko ono, l'ejeru Bóazu ozhi ẹhu, o tsoru whẹ akpa mkpakwa balị jeye e bugee balị mẹe witi. Rutu yele nniko iya ono buru gẹ whẹ bu.

Rutu jekfuru Bóazu l'ẹka l'echishi balị

3 O be ujiku lanụ, Nawomi, bụ nniko Rutu sụ iya: "Ada mu, mu byakwa l'eleru ghu ẹnya ji, l'a-lụ ghu nụ, bụ onye l'e-me t'obu rwua ghu alị, bụru onye l'e-le-ta ghu ẹnya. ² Ntaa b'ọ dowaru ghu ẹnya lẹ Bóazu bẹ anyi l'iya bụ ọkpobe abubu, mbụ onye ono, gụ l'ụnwumgboko, l'ejeru iya ozhi shi tsoru achiko balị iya. L'enyashi ntanụ bẹ l'ọo-nọ awhuchashi mkpaba lẹ balị iya l'ẹka ono, l'aanoje echishi balị. ³ Iwhe l'ii-me bụ t'i jẹ agha ẹhu, gụ ehua mmanụ-mbeleke, chita uwe ghu

owhu kagezhia ree yee, tughuru jeshia eka ono, l'eechishije balị ono. Olee be emekwa t'ọ maru l'i nọ l'eka ono jeye ya erigezhia nri, bya ngua iwhe-angungu. ⁴ Lezhita enya ree maru eka o zee azee. Nteke o kuleruwho mgbenya, gu atugbua je awhuliberu iya iwhe l'uzo okpa zekube iya. Oo-karu ghu-a iwhe l'iime."

⁵ Rutu su iya: "Iwhe lile, i suru te mu mee be mu l'emekotagezhia g'ọ ha." ⁶ Oo ya bu, o tughuru jeshia eka ono, l'eechishije balị ono je emekota iwhe ono, nniko iya suru iya t'o mee g'ọ ha.

⁷ Nteke Bóazu rigeeru nri, bya ngua iwhe-angungu be ehu kpeneshihuru iya, o tughua je aze-zhita l'iku eka ono, a kuberu balị. Rutu to nwehu pyaa apyapya je awhuliberu iya iwhe l'uzo okpa zekube iya. ⁸ O rwua le nderi, Bóazu lubirihu, ghaa aghagha, bya awhu le nwanji zee ya l'uzo okpa.

⁹ O jia su: "I bu onye?"

O su: "Oo mu bu Rutu, nwanji l'ejeru ghu ozhi, lupyabenu mube onye ozhi ghu nkele i bu abubu anyi, gbaru t'o leta anyi enya."

¹⁰ O su iya: "Te Onye-Nwe-Oha goru ghu onu-oma, ada mu. Ree owa kakwa owu i vuhawaa uzo mee shii nkele i ti kpadu ishi t'i whetsoru unwokoro nweru iwhe mee unwokoro daru ukpa. ¹¹ Ada mu; ba atsushi egvu, mu l'emekotaru ghu iwhe i suru te mu meeru ghu nkele ndu mkpukpu anyi l'owhu makotawaru l'i bu nwanji, umere iya du ree. ¹² Oo ezhi-okfu b'i kfu ru le mu l'unu bu okpobe abubu. Obenu l'o nweru abubu odo, unu l'ia ka abulitaru karu mbedua. ¹³ Nodu l'eka-a l'enyashi-a t'a futu utsu, te mu maru, o -buru l'ọ bu obu onye ono t'o meeru ghu iwhe gbaru te abubu madzu meeru iya, b'ọ dukwa ree t'o mee ya. Nteke bu l'ọ to chodu te ya meeru ghu iwhe gbaru te abubu madzu meeru iya, oo ya bu, le Onye-Nwe-Oha vuru-a ishi iya g'o vu iya, be mu l'e-meru ghu iya. Zee nwan-doo t'a futu utsu."

¹⁴ O noo ya, Rutu zee ya l'uzo okpa jeye a futu l'utsu. Chi teke asahu-ree nteke madzu l'a-whu ibe iya hube iya ama, Rutu gbalihu. O noo nkele Bóazu be kfu ru iya su t'o bo mekwa te madzu maru le nwanji byaru eka ono l'eechishije akpuru balị.

¹⁵ Bóazu bya asu iya: "Tofuta ekwa ono, i gude whukpua onwoghu ono tusaa ya atusa." O bya atusaa ya, Bóazu gude iwhe l'atuje balị tuta iya ishii yeru iya l'ekwa ono; kekobe iya bo iya. O tughua bahu l'ime mkpukpu.

¹⁶ Nteke Rutu lakfuru nniko iya, bu Nawomi, o jia ya su: "Ada mu, ?ndee g'i jezhiaru iya?" To du iya bu, Rutu bya akokotaru iya iwhe nwoke ono meru iya g'ọ ha, ¹⁷ sukwa iya who, l'o gude iwhe tuta balị-a ugbo ishii nu iya su te ya ba agbashi eka lakfu nniko iya.

¹⁸ Nawomi bya asu iya: "Takwaa nshi ada mu, t'i maru iwhe l'e-bekochaa mee nkele Bóazu ta abyadu l'anmakfuru anmakfuru jeye ya awhu ishi iya ntanu."

Bóazu Iuru Rutu

4 O noo ya, Bóazu bya atughuru jeshia onu-abata mkpukpu ono je anọ-zeta l'eka ono. O bya l'eledeshia enya, abubu abulitaru whe ono, o kfuru Rutu okfu iya l'ejewa abya. Oo ya bu, Bóazu kua ya oku su iya: "Onya mu bya bya anodu anodu l'eka-a." Oo ya bu, o tughuru jekfushia ya je anọ-zeta.

² Bóazu bya ekua unwoke iri, bu ndu bu ogurenya mkpukpu ono su whe: "Unu bya anodu anodu l'eka." Whe bya anodu. ³ To du iya bu, o su abubu whe ono: "O kwa l'i maru Nawomi, bu onye ono shi alị ndu Moabu lwa? Oobyakwa te ya ree alị abubu anyi Elimeleku. ⁴ Mu rja l'ọ du ree te mu mee t'i maru, ekfukwawho t'i zua alị ono. O -buru l'i choru alị ono, oo ya bu t'i nodu l'iwhu ndu-a, nọ l'eka-a mee l'iwhu ndu bu ogurenya anyi-a zua ya. O -buru l'ọ agbata be l'igbata iya, gu agbata iya. Nteke bu l'i tji gbatadu iya, gu akarụ mu te mu maru nkele o to dudu onye odo, o gbaru l'agbata iya, t'a gufu-zhiawho gubedua; mbedua l'etsona ghu-a."

Abubu whe ono bya asu: "Mu l'a-gbata iya-a."

⁵ Bóazu su iya: "O du mma, i -zua alị ono l'eka Nawomi be l'ii-lupyabekwawho Rutu, mbu nwanji-mbunu ono, shi Moabu nke owu l'oo-nwuta unwu, l'a-bya enweru alị ono t'ewha onye ono, nwuhwaru be echihu."

⁶ Abubu whe ono su: "O -dunu nno be mu l'ete agbatadu alị ono nkele mu -gbata iya be mu tseberu oke-alị mu l'onu ogu. Gbatashia ya gubedua le mu ta agbatadu."

⁷ Omelalị ndu Izurelu l'oge ndu-ichee shi abuje, o -buru l'o nweru onye l'eme te ya gbata iwhe agbata m'ọ bu te ya gbanweta iwhe agbanweta l'eka onye odo, iwhe l'eegudeje mee ya t'o shihu ike bu l'onye ono l'eyetaje akpokpa iya woru nu onye owhua t'o gude. O noo uzo, e shi egudeje eme t'iwhu vuru ire l'alị ndu Izurelu.

⁸ Oo ya bu, abubu whe ono bya eyefuta akpokpa iya su Bóazu: "Zua ya ro gubedua."

⁹ To du iya bu, Bóazu bya asu ndu bu ogurenya ono mee ndu nokota l'eka ono su whe: "Ntanu-a be unu buwaa ndu eka-ebe le mu zuwaru Nawomi iwhe lile, bu nke Elimeleku mee nke Kiliyonu mee nke Mahlonu. ¹⁰ O nokwawho ge mu lupyaberu Rutu, bu nwanji-mbunu, shi Moabu, mbu nyee Mahlonu nke owu l'oo-doheru nwoke ono, nwuhuru anwuhu ono ako; t'ewha iya ba atohu atohu l'ozo-ulo unwanu iya mee le mkpukpu, a nwuru iya anwu. Unu buwaa ndu eka-ebe ntanu-a."

¹¹ Tọ dọ iya bụ, ndu bụ ọgurenya ono męe ndu ono, nọkọta l'ọnu ẹka ono tọko zọ mgbede sụ: "Anyi bụ ndu ẹka-ebe. Tę Onye-Nwe-Ọha mekwaa nwanyi ono, l'abata ibe ghu t'ọ dọ g'ọo Réchelu yele Lii, ndu bụ whę metakotaru ọzo-ọlo ndu Ízurelu. Bụkwaru onye ẹka atutu l'alị Ifurata, gụ aburu onye a maru ẹwha iya lę mkpukpu Bétulehemu. ¹² T'ụnwegirima, Onye-Nwe-Ọha l'e-shi l'ẹka nwogbaga-a nụ ghu mekwa t'ozo-ọlo ghu dọ g'ọo nke Pérezu ono, Tama nwutaru Juda."

Eri Dévidi

¹³ Ọo ya bụ, Bóazu duta Rutu, ọ bụru nyee ya. O jekfu iya azęe, Onye-Nwe-Ọha bya emee ọ tsuta ime nwua nwa nwoke. ¹⁴ Ụnwanyi kfulahaaru Nawomi sụ: "T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Ọha, onye meru t'i nweru abubu, l'e-leta ghu ęnya. Tę nwata ono bükwaru onye a hụberu ama l'alị Ízurelu. ¹⁵ Nyee nwa ghu bę yeru ghu obu, bya emewaru ghu iwhe ụnwegirima unwoke ęsaa

l'ętege emeru ghu. Ntaa b'ọ nwutawaru ghu nwanwa, bụ onye l'e-me t'i tsefu nwępa, bya aburu onye l'e-le ghu nka."

¹⁶ Tọ dọ iya bụ, Nawomi bya ekuta nwata ono tọ l'utakfu, ọ bụwaru iya rọ l'ehe iya. ¹⁷ Ụnwanyi obutobu whę bya asuje: "A nwutawaru Nawomi nwa nwoke." Whę gụ ya Óbędu. Óbędu ono megee bụru nna Jesi, Jesi megee bụru nna Dévidi.

¹⁸ Ọ waa bụ eri Pérezu:

Pérezu bụ nna Hęzuronu,

¹⁹ Hęzuronu bụru nna Ramu,

Ramu bụru nna Amínadabu,

²⁰ Amínadabu bụru nna Nahushonu,

Nahushonu bụru nna Sálumonu,

²¹ Sálumonu bụru nna Bóazu,

Bóazu bụru nna Óbędu,

²² Óbędu bụru nna Jesi,

Jesi bụru nna Dévidi.

1 Sámuwèlu

1 O nweru nwoke lanu obu, shi le mkpukpu Rama l'alì ugvu ugvu Ifuremu. Ewha nwoke ono bu Òlukana. O shi l'eri Zufu. Òlukana bu nwa Jerohamu, buru nwanwa Elihu. Elihu buru nwa Tohu, Tohu buru nwa Zufu onye Ifuremu. ² Òlukana luru unwanyi labo, onye lanu l'aza Hana, onye owhu l'aza Penina. Penina be nwushiru unwegirima, ole owhube Hana ta anwutadu ilile.

³ Awaha g'awha ha be nwoke ono l'eshije le mkpukpu iya jeshia mkpukpu Shilo te ya baaru Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu eja, gbakwaaru iya who eja. Ndu l'agbaje eja nu Chileke l'eka ono bu unwu Elayi umadzu labo ono, ewha wha bu Hofini yele Finihasu. ⁴ L'obuje mboku Òlukana gbaru eja ono, ya eworu oke anu rwuberu nyee ya Penina yele unwu iya unwoke mee unwu iya unwanyi nu wha. ⁵ Ole owhube Hana be l'onmeje anu anmee nkele o yeru iya obu, odo bu le Onye-Nwe-Oha be mechiru ekpa nwa iya, t'o tsu ime. ⁶ O buru ba anu atsui ime ono, shi l'eka Onye-Nwe-Oha be kpataru, onye obu yele iya l'anoje arwa iya eka l'ichi onya gude akpatsushi iya awahu. ⁷ O buru nno bu ge l'onnoje aanwu awaha g'awha ha. L'obuje, Hana -jee eze-ulo Onye-Nwe-Oha, nyee ji iya Penina akpatsui iya awahu nke owhu bu l'oryataje ekwa, jika oori nri. ⁸ Òlukana, bu ji iya abya asu iya: "Hana, ?o zhia gunu be l'jiryaru? Oo gunu bu nke be eri nri? ?o gunu bu ishi awahu, l'itso? Mu ta akadui ghu mkpa karu unwu iri?"

⁹ O be ujiku lanu obu ge wha rigeeru ngwa le Shilo, Hana bya agbalihu. Nteke onoya be Elayi, bu onye l'agbaje eja nu Chileke nodu anodu l'oshi, du l'onu eze-ulo Onye-Nwe-Oha. ¹⁰ Hana gude obu awahu yele enya-mini kfuru nu Onye-Nwe-Oha. ¹¹ O ribua nte su: "Gube Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu, o -buru l'enya ghu l'e-rwu l'iwha-otsulanu, byaru mube onye ozhi ghu nwanyi, i anyata mu, ti zoha mu, i mezhiwaa mu nwata nwa nwoke be mu l'a-nu-whukwa iya gube Onye-Nwe-Oha azu. Oo-jekotaru ghu ozhi le ndzu iya l'owhu. Akwo ta abya l'e-rwu iya l'ishi."

¹² Ge l'ookfu anu Onye-Nwe-Oha, Elayi chiru enya ye iya l'onu. ¹³ Hana gude obu iya ekfu anu Chileke l'ime onu, t'a nuhunu iwhe l'ookfu. O buru onu l'eme iya kapokapo. Elayi rilahaa l'oo mee l'eme iya l'enya. ¹⁴ O bya asu Hana "?o nteke ole be mee l'e-mebezhiaru ghu l'enya? Jinuru uba yeru mee!"

¹⁵ Hana su iya: "O to dukwa nno onye-nwe-mu nu. Oo nwanyi, awahu jiru obu be mu bu. Me mu ta angukwa mee, owhu l'eewhoro owhu l'eme l'enya. O kwa g'o haru mu l'obu be mu shi atokashiru Onye-Nwe-Oha.

¹⁶ Be ewotakwa mube onye ozhi ghu g'oo ejo nwanyi. Nkeshi ono bukwa lege awahu ono hatabe mu l'obu be mu l'agushi iya ekpu Chileke."

¹⁷ Elayi su iya: "Laa guu! Te Chileke nke Izuru mekwaaru ghu iwhe i kfuru iya okfu iya."

¹⁸ Hana bya asu: "Te mube onye ozhi ghu nwanyi dukwa ghu l'obu." Oo ya bu, Hana tugbuwa je eria nri tu-werehu.

¹⁹ O rwua ishi enyangge echile iya, wha gbalihu bya abaru Onye-Nwe-Oha eja tugbuwa lawhushia azu l'ibe wha le Rama. Òlukana jekfu nyee ya Hana azee. Onye-Nwe-Oha bya anyata iya. ²⁰ O rwua le mgbe iya, Hana meta ewho bya anwu nwata nwoke. O guya ya Samuwelu su: "Iwhe meru g'o gude mu guya ya ewha ono bu le mu suru Onye-Nwe-Oha t'o nu mu iya."

Hana l'eworu Samuwelu eye Chileke l'eka

²¹ O rwua nteke nwoke ono, bu Òlukana yele ndibe iya tugburu jeshia ogbaru Onye-Nwe-Oha eja mee onu Chileke ukwa iwhe wha kweru iya, bu ge l'ooomeje iya awaha g'awha ha, ²² Hana te etso jee nkele o suru ji iya: "E -hefutagelewo nwata-a be mu l'abya eworu iya nu Onye-Nwe-Oha, ya ebugbuwaruro l'eka ono."

²³ Òlukana, bu ji iya su iya: "Mezhia ya who l'uzo, l'okagezhia ghu ree. Nodu jeye nteke l'ii-hefuta iya. Oo te Onye-Nwe-Oha mee t'okfu iya kfushiaru ike." Oo ya bu, Hana no-kirishia l'uwhu, hee nwata iya jeye o hefuta iya.

²⁴ O rwua nteke o hefutageeru nwata ono, o kuta iya le dedeede kujeru Onye-Nwe-Oha l'ulo iya, du le Shilo; o kpuru oke-eswi gbaru awaha eto, kpota witi, e gweru egwegwe, jiru efere nkweka, pata eda mee † lanu gude kujeru iye ya. ²⁵ Wha gbugee oke-eswi ono, wha duta nwata ono dukfushia Elayi. ²⁶ Hana bya asu Elayi: "Onye-nwe-mu, nkeshi-owhu i no-ndzu g'i no iya. O kwa mbedu bu nwanyi-a, kfukubeje ghu nu l'eka-a, ekfu anu Onye-Nwe-Oha. ²⁷ Mu kfuru nu Onye-Nwe-Oha t'o nu mu nwata-a, Onye-Nwe-Oha bya emewaru mu iya lege mu kfuru iye ya. ²⁸ Mu l'ekwaru iya

† Ndu Izuru l'eyeje mee l'eda, e gude akpo-anu mee. Eda mee nkewhe be yele mbo mee nke anyi bu iwhe lanu.

nta-a anụ Onye-Nwe-Ọha. Ọo-bụ nke Onye-Nwe-Ọha jeye awha l'ọo-nọ beru." Whẹ baaru Onye-Nwe-Ọha ẹja l'ẹka ono.

Hana l'ekfu anụ Chileke

2 Tọ dụ iya bụ, Hana kfuru nụ Onye-Nwe-Ọha sụ:
 "Obu l'atsọ mu uto l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ.
 Onye-Nwe-Ọha ono bụ iya meru ike dụ mu.
 Mu l'asawaa okfu kaakaa l'iwhu ndu ọhogu mu.
 O noo nkele ẹhu l'atsọ mu uto l'ị dzọru mu ndzụ.
 2 Ọ tọ dudu onye dụ nsọ g'ọo Onye-Nwe-Ọha.
 To nwe onye l'aturu ghu nụ.
 To nwe oke-ẹwhuru ọdo, dụ g'ọo Chileke anyi.
 3 Ba akwabukwaa l'ọtu onu onwoghu gẹ l'ijhaa.
 Be egudekwa onu emechashi onwoghu.
 O noo nkele ọo Onye-Nwe-Ọha
 bẹ bụ Chileke, ọo ya maru g'ị gbaru
 ọ bụru iya l'enyochaje umere, madzụ l'eme eme.
 4 Akfụ ndu ọkpehu b'a
 nyakwoshiwaru anyakwoshi.
 Ọle ndu ike gvuru b'a kwawaru ọkpehu
 g'ọo onye kwaru ngwogu.
 5 Ndu ẹwho shi ji bẹ wowaru onwowhe sùbe l'okfu
 nri.
 Ẹgu te emehe ndu ọwhu ẹgu shi aguhawaa.
 Nwanyi, l'ete atsụ ime nwutawaru unwu ẹsaa.
 Ọle onye ọwhu zushiru unwu
 l'igwe bẹ zūwaru gbaru ẹka.
 6 Ọo Onye-Nwe-Ọha l'emeje t'a nwuhu anwuhu,
 ọ bụru iya l'emeje t'a nọdu ndzụ.
 Ọo ya l'ekubaje madzụ l'alị-maa,
 ọ bụru iya l'emeje t'e shi l'onwu teta nọdu ndzụ.
 7 Ọo Onye-Nwe-Ọha l'emeje madzụ ya adaa ụkpa,
 ọ bụru iya l'emeje madzụ ya enweru iwhe.
 Ọo ya l'ewozetaje madzụ alị,
 ọ bụru iya l'ewolije madzụ eli.
 8 Ọo ya l'ekulije onye ụkpa l'ivovonyi,
 bya apalia onye l'adụa g'ọ haru iya l'eli ikpo ntụ.
 Owojeru whẹ dobe l'okwa ndu ishi,
 mbụ l'oodobeje whẹ l'ẹka whẹ l'a-nọ eri ugwu.
 Itso, gude mgboko bụ nke Onye-Nwe-Ọha.
 L'eli iya b'ọ gvugaberu ụwa l'owhu.
 9 Ọkpa ndu duru iya nsọ bẹ l'okwabejeru ẹnya.
 Ọle ndu ejo-ememe bẹ l'ooemeje tẹ
 whẹ tabuhu onu l'ekpuroochi.
 E te emetakwa ọva l'okpehu.
 10 Ndu l'achọ Onye-Nwe-Ọha okfu
 bẹ l'aa-nyakwoshi nwirinwiri.
 Oo-shi l'imigwe gude egbe-igwe byakfuta whẹ.
 Ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ l'e-kpe
 ụwa l'owhu ikpe jeye ẹka o jeberu.
 Oo-woru ọkpehu nụ onye eze iya.
 Ya agbẹe onye nkiya ono,

a wuru mmanu l'ishi t'ọ buri eze okpu-ike."

11 Tọ dụ iya bụ, Ẹlukana whẹ tugbua, ọ buri whẹ ọla ibe whẹ lẹ Rama. Nwata ono, bụ Sámuwèlu nọdu l'ẹka Elayi, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi.

Unwegirima ejo-ememe ibe Elayi

12 Unwegirima ibe Elayi bukota ndu mkpa whẹ l'adụa, tọ dụ iwhe whẹ guberu Onye-Nwe-Ọha. 13 Iwhe ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke l'emeje bụ, l'ọ -nweru onye gude ngwo-ẹja bya ọgbaru Chileke, anụ, e gburu l'iwhe shikfukwadurua l'ọku, bẹ onye ozhi onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono l'egude oleji, a kpuru o nweru onu ẹto bya. 14 Ya abya egvua ya l'ite-ọku ono m'ọ bụ lẹ nwrite nshii ono m'ọ bụ l'eze ite ono m'ọ bụ l'ite pọtụ ono, e gude eshi anụ ono. Iwhe oleji ono rwupya beru, ya etselia ya woru nụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke. O noo gẹ whẹ l'emegbajeru iya ndu Ẹzurelu lile, gude ngwo-ẹja bya Shilo. 15 O nweru ọwhu l'abuje, tẹmenu a kpọ ẹba anụ ono, e gude agba ẹja ono ọku, nwozhi onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono abyakfutashia onye ọbu, l'agba ẹja bya asụ iya: "Wonuru anụ nke onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke woru nụ iya t'ọ hua, l'ọ tọ nafukwa ghu ọwhu e shiru eshishi l'ẹka gbahaa nke oyii."

16 Ọ -buri l'onye ono, byaru ọgba ẹja ono tuzhiwa ama sụ: "T'e vuada ụzo kpọ ẹba anụ ono ọku, gu ewotawaro lẹ g'ọ charu ghu l'obu." Nwozhi ono asụ: "Wawa, t'e ye mu iya l'ẹka, ọ dū mu ewota iya l'okpehu." 17 Iwhe-dụ-ẹji, unwu-okorọbya ono l'eme kwata paa ẹka apaa l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ. O noo nkele whẹ gude iwhe a nuru Onye-Nwe-Ọha eme jolajola.

Sámuwèlu l'ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi

18 Sámuwèlu bụ nwata nwokoro nshii, l'ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi. Iwhe l'ooeweje l'ukfu bụ ifọdu ọcha l'ebeje iya l'utakfu. 19 Awaha g'awha ha bẹ ne iya l'adzuru iya uwe mkpẹelanu yele iya ha, chitaru iya mẹ yele ji iya jelewho ọgba ẹja, whẹ l'ejeje agbagba awaha g'awha ha. 20 Elayi agoru onu-oma nụ Ẹlukana yele nyee ya sụ: "Tẹ Onye-Nwe-Ọha mee tẹ nwanyị-a nwutaru ghu unwegirima, l'a-nọ-chi ẹnya Sámuwèlu, onye ono, nwanyị-a rọru Onye-Nwe-Ọha arọ iya, o megeeru kuru nū-whu iya azu." L'ọbuje whẹ megee, whẹ atugburu lwashia ibe whẹ.

21 Onye-Nwe-Ọha bya emeeru Hana eze-iwhe-oma nụ iya unwegirima unwoke ẹto yele unwanyi labọ. Ọwhube nwata ono, bụ Sámuwèlu nọduwaro l'iwhu Onye-Nwe-Ọha tsefuta.

22 Ntaa bẹ Elayi kahwaru ọkpobe akahụ, l'ọnukotaje iwhe lile, unwegirima ibe iya l'eme ndu Ẹzurelu l'owhu mẹe gẹ whẹ l'ejekfuje unwanyi, l'eje ozhi l'iwhu Ụlo-ẹkwa ndzuko azẹ. 23 Ọo ya bụ, ọ sụ whẹ: "Nde"

g'o gude unu l'eme egube iwhe dū nno? Nchị jiakwaru mu eji l'ejo-ememe, unu l'emegbabe. ²⁴ Wawakwa ụnwu mu, l'iwhe mu l'anụgbabe l'ọnu ndu nke Onye-Nwe-Ọha l'okfu ẹhu unu bụkwa ejo-anụnu. ²⁵ Ọ -buru lẹ madzū meru ibe iya iwhe-dū-ẹji bẹ bụkwa Chileke l'e-kpeshiru whẹ iya, ọle ọ -bụkwanuru l'ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ madzū meru iwhe-dū-ẹji, ọ ọ dū unu g'ọo onye l'e-kpeshi iya?" Ụnwegirima ibe Elayi nyilee nchị mmaanụ l'okfu nna whẹ ono, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha tūbehawaru l'iya l'e-gbushi whẹ.

²⁶ Nwata nwokoro nshii ono, bụ Sámuwèlu l'evuzhi-awho ivu eje eje. Ọ dū Onye-Nwe-Ọha l'obu, dūkwawho ndu iwhe.

A gbarū ama ejo akpamara, l'a-dakfuta ẹnya-ulo Elayi

²⁷ O nweru onye nke Chileke ọbu byakfutaru Elayi bya asụ iya: "Lekwa-a iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Mu woru onwomu goshi ẹnya-ulo nna ghu ree-ree-ree nteke whẹ nọ Fero l'ẹka l'alị ndu Íjiputu. ²⁸ Mu lee ẹnya l'ikfu lile, dū l'alị ndu Ízurèlu mgburumgburu họtá nna ghu t'ọ yeje uwe ifọdu nọdu mu l'iwhu agba ẹja anụ mu, ya eje l'ẹnya-mgbeja mu akpọkwaru mu whọ ụnwù isensu ọku. Mu mekwaawho t'ẹnya-ulo nna ghu ketaje ngwo-ẹja lile, bụzhia ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, ndu Ízurèlu gude gbaarū mu ẹja, t'ọ bụru oke-iwhe whẹ. ²⁹ Ọo gūnu meru unu ta agube ngwo-ẹja mu iwhe mẹe iwhe-anụnu mmaanụ ọdo l'aanụje mu, mbụ iwhe ono mu tūru l'iwu t'e mejee l'eze-ulo ẹka mu bu? Ọo gūnu meru i ka ọso ụnwegirima ibe ghu ẹnya amame mbedua, kpatarū iwhe ọ bụ iwhe ndu nkemu ono, bụ ndu Ízurèlu nūru mu anụnu bẹ unu l'ahọtaje ọwhu kakọtá ree eri agbavụ?"

³⁰ "Ọo ya bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Ízurèlu l'ekfu sụ: 'Mu kweru ụkwa l'ọo ọzo-ulo ghu mẹe ọzo-ulo nna ghu bụ whẹ l'a-nọ eje eje alwa alwa l'iwhu mu jeye lẹ tututu-mimimi.' Ọle ntaa bẹ mube Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: 'T'e be ewhotahekwaru mu iya ọdo! L'ọ kwa ndu l'akwabẹ mu ugvu bẹ mu l'a-kwabẹ ugvu, ọle ndu ọwhu l'akpọ mu ẹbo-ẹbo l'afụ bẹ mu l'ẹte agụbedu iwhe ilile. ³¹ Tūbekwa nvo l'ọo-gbabeekwaa nteke mu l'e-kefu ndibe ghu mẹe ọzo-ulo nna ghu l'oke nke ọwhu bụ l'o to onwedu onye bya l'a-ka nka ọdo l'eri unu jeye lẹ gbururu. ³² Ii-gude ẹnya ghu whẹ ẹbo-ẹbo whụ iwhe-ọtsulanu l'a-byarū unu. Iwhe-oma mu l'e-meru ndu Ízurèlu l'a-buru ghu ọwhu l'ẹnya-erige-eri. Ẹpa ghu ta adudu onye bya l'a-kabaa nka. ³³ Onye l'ime unu, mu l'ẹte egbua l'ẹnya-mgbeja mu bẹ l'a-nọkwa-a ndzū, ọle onye ọbu l'a-buru iwhe áwhụ, bụru iwhe ọdu ẹka l'ẹnya swiru unu. Iwhe bụ ẹpa ghu bẹ l'a-zụ-buhuje nwụhu l'oyii.'

³⁴ "Iwhe bya l'a-nwụ l'ẹhu ụnwegirima unwoke ghu ono whẹ labọ, bụ Hofini yeke Fínihasu l'a-buru ghu

iwhe-ọhubama iya, o noo nkele whẹ l'a-nwụhukota ujiku lanụ. ³⁵ Mu l'e-gude ẹka mu wofuta onye l'a-gbajẹ ẹja nū Chileke, mbụ onye l'ee-gudekwanu ire iya ẹka bya aburu onye l'e-meje uche obu mu. Mu l'e-me t'ozo-ulo onye ọbu kfushiaru ike, o je l'a-nọ ejeru mu ozhi l'iwhu onye nkiya, ya wuru mmanụ l'ishi t'ọ buri eze jeyewaroya. ³⁶ E -megee, onye wuduzhiaru nū l'eri ghu bẹ l'a-bya awushihuru onye ono l'alị ryọo ya mkpirikpi mkpọla-ọcha lanụ yeke ishi buredi lanụ. Ọo-ryọkwa iya whọ sụ: 'Yenu mu l'orwu, gbarū onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke nke ọwhu mu l'a-whuje iwhe mu l'e-ri.' "

Onye-Nwe-Ọha l'eku Sámuwèlu oku

3 Nwata nwokoro ono, bụ Sámuwèlu nọdu l'ẹka Elayi ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi. Nteke ono bẹ Onye-Nwe-Ọha l'ẹte akwatadua ekfu eyeru ndu nkiya, t'a kwatahunu awhụ ọwhulanya.

² O rwua l'enyashi lanụ, Elayi zẹe l'ẹka l'ọozeje. Nteke ono bẹ l'oto kwatahẹdu awhụ-rwe ụzo, nkele nka lawarū iya l'ẹnya. ³ Oryọku, dū l'eze-ulo Chileke teke anyihua nteke ono, Sámuwèlu zẹewho l'ime eze-ulo Onye-Nwe-Ọha l'ẹka igbe-ogbandzu Chileke dū.

⁴ Onye-Nwe-Ọha bya agbaku Sámuwèlu oku. Sámuwèlu za iya: "Owee." ⁵ O gude ntutu ọso gbakfushia Elayi je asụ iya: "Ọ kwa l'i kuru mu oku? Lekwaa mu." Elayi kwee sụ iya: "Mu te ekukwa ghu oku, jekwa je aze-whu azụ." Ọo ya bụ, ọ tūgburu je aze-whu azụ.

⁶ Onye-Nwe-Ọha bya agbakukwa iya oku ọdo sụ: "Sámuwèlu!" Sámuwèlu gbalihukwa jekfushia Elayi sụ iya: "Ọ kwa l'i kuru mu oku? Lekwaa mu." Elayi sụ iya: "Nwa mu, mu te ekukwa ghu oku, jekwa je aze-whu azụ." ⁷ Nteke ono bẹ Sámuwèlu teke amadua Onye-Nwe-Ọha, Onye-Nwe-Ọha te ekfubua yeru iya. ⁸ Onye-Nwe-Ọha bya agbaku Sámuwèlu oku nke ugbo ẹto, Sámuwèlu zhilihukwa jekfushia Elayi bya asụ iya "Ọ kwa l'i kuru mu oku? Lekwaa mu." Ọ bya erwua Elayi l'ẹhu l'ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ l'eku nwata ono oku. ⁹ Ọo ya bụ, Elayi sụ Sámuwèlu: "Je azẹe azẹe, o -kule ghu whọ ọdo, gū asụ iya: 'Kfulashia, Onye-Nwe-Ọha, nkele nwozhi ghu ngabẹru ghu nchị l'olu.'" Sámuwèlu bya atūgburu je aze-whu azụ l'ẹka ọ zẹe.

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha bya bya akfuru l'ẹka ono kulahaa ya g'o shihawa eku iya nteke ọwhu sụ: "Sámuwèlu! Sámuwèlu!" Sámuwèlu bya asụ: "Kfulashia, nkele mube nwozhi ghu ngabẹru ghu nchị l'olu." ¹¹ Onye-Nwe-Ọha bya asụ Sámuwèlu: "Lenu, iwhe mu l'abya ememe l'alị ndu Ízurèlu bẹ l'a-gba nchị, nūru iya nū ẹnwirinwa.

¹² Mbọku, mu l'e-me iwhe ono bẹ mu l'e-shi ishi lanụ mee Elayi t'iwhe ono, mu kfuhawaru lẹ mu l'e-gude mekata ọzo-ulo iya futa iwhe. ¹³ Mu kfuwaru Elayi lẹ watalewho ntaa tūgburu bẹ mu l'a-nụ ọzo-ulo iya awhụ ejo-iwhe ono, ọ machacharū-a l'ụnwu iya l'eme, mbụ ẹbo-ẹbo l'afụ ono, ụnwegirima ibe iya kpọru

mùbe Onye-Nwe-Ọha, tọ hẹ l'ọ loru whẹ ẹka l'ọkpa. ¹⁴ Ọo ya kparụ, mu ribuaru ọzo-ulo Elayi nte sụ: 'Ejo-iwhe, ọzo-ulo Elayi metaru kpua onwowe bẹ ngwo-ẹja l'ẹte asafukwa asafu, t'a nùha iya l'iwhe-anunu jeyewaroya.'

¹⁵ Sámuwèlu zẹwaro jasụ l'ụtsu nteke ọ gbashiru je agụhaa ụlo Onye-Nwe-Ọha. Sámuwèlu l'atsukwanu egvu okfuru Elayi iwhe ono, ọ whuru l'owhulanya ono. ¹⁶ Ọle Elayi bẹ kuru iya oku bya asụ iya: "Nwa mu Sámuwèlu!" Sámuwèlu za iya: "Owee." ¹⁷ Ọ jia Sámuwèlu sụ: "Ọo gunu bẹ Onye-Nwe-Ọha kfuru ghu? Ba aduk-wa ọwhu l'ii-domiru mu edomi. Nteke bukwanu l'o nweru ọwhu i domiru edomi t'i kfuru mu iya, Chileke agwaa ghu ọchi, mbụ l'oo-mekwa ghu ọ-ka-njọ!" ¹⁸ Ọo ya bụ, Sámuwèlu tuko iwhe lile ono kfushikotaru iya, to nwe ọwhu o domiru iya edomi. Elayi bya asụ: "Ọo ya bụ Onye-Nwe-Ọha, iwhe dọ iya mma ya emee."

¹⁹ Sámuwèlu l'evu evu eje eje, Onye-Nwe-Ọha swileru iya whọ, tọ dọ okfu shi iya l'onu l'alajẹ mmaanụ. ²⁰ Ndu Ízurèlu kpaawhuu, wata lẹ mkpukpu Danu rwua lẹ mkpukpu Byiyeshaba maleruwu lẹ Sámuwèlu bụ ọkpobe onye nkfuchiru Chileke, shi l'ẹka yẹbe Onye-Nwe-Ọha bya. ²¹ Onye-Nwe-Ọha goshigbuwaruro onwiya lẹ Shilo, l'oogudejekwawho okfu onu yẹbe Onye-Nwe-Ọha egoshi Sámuwèlu onwiya.

Ẹka ndu Filistiya kparụ Igbe-Ọgbandzu

4 Tọ dọ iya bụ, Sámuwèlu kfulahaa yeru ndu Ízurèlu gẹ whẹ ha. O be nteke ọbu, ndu Ízurèlu wufuta tẹ whẹ lwushi ndu Filistiya ọgu. Ndu Ízurèlu je akwaa okpu lẹ Ebeniza, ọwhube ndu Filistiya kwaa okpu nkewhe lẹ mkpukpu Afẹku. ² Ndu Filistiya bya akpọo ndu ojọgu whẹ giriri wu-kfushia ndu Ízurèlu tẹ whẹ lẹ whẹ wogba. Ọgu ono shihulewho ike, ndu Filistiya lwu-gbua ndu Ízurèlu; gbua iwhe rwuru unu madzụ ugbo iri l'iwhu ọgu. ³ Nteke ndu ojọgu unwu Ízurèlu lwawhuru azụ l'odu whẹ, ndu bụ ọgurennya ndu Ízurèlu jì whẹ sụ: "Ọo gunu mezhiaru iwhe Onye-Nwe-Ọha kweru tẹ ndu Filistiya lwu-gbua anyi l'ọgu ntanụ? T'anyi je apata igbe-ọgbandzu Onye-Nwe-Ọha lẹ Shilo nke ọwhu l'oo-tso anyi je adzọo anyi l'ẹka ndu ọhogu anyi." ⁴ Ọo ya bu, whẹ zhifu ndu madzụ; whẹ jeshia Shilo je apata igbe-ọgbandzu Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, mbụ onye nọ l'oshi-eze iya, dọ l'echilabọ cherubu. Unwegirima Elayi whẹ labọ, bụ Hofini yẹle Fínihasu bụru whẹ pa igbe-ọgbandzu Chileke.

⁵ Nteke a parwutaru igbe-ọgbandzu Onye-Nwe-Ọha ono l'odu ndu Ízurèlu, ụzu bụru yoyoyo, nke bụ l'alì nmahuru jijiji. ⁶ Ndu Filistiya nua gẹ ndu Ízurèlu l'atu ụzu; whẹ jilaha sụ: "Ọke ụzu ọwa, l'ada l'odu ndu Híburu bẹ bụ-zhia nke gunu?" Nteke whẹ bya amaru l'ọo igbe-ọgbandzu Onye-Nwe-Ọha bẹ a pabataru

l'odu ndu Ízurèlu; ⁷ egvu ba ndu Filistiya ono l'ẹhu. Whẹ kfulahaa sụ: "Agwa batakwaru l'odu ndu Ízurèlu! Nshobukwa anyi nshọ! Ụdu iwhe dọ egube-ẹ tẹke anwubukwa!" ⁸ Nshobukwa-a anyi nshọ! Ọo onye l'anafuta-zhia anyi l'ẹka ọkalibe agwa ọwa? Ọ kwa whẹ bụ agwa ọbu, gude iwhe-nchikarehu, dọ l'iche l'iche chigbushia ndu Íjiputu l'echi-ẹgu. ⁹ T'anyi rwukota onwanyi; anyibe ndu Filistiya! Mee g'ọo unwoke, ọdume-ka bẹ anyi bukwa unwu-ohuta ndu Híburu lẹge whẹ shihawa bụru iya unu. T'anyi takeru lwushi whẹ ọgu g'ọo unwoke!"

¹⁰ Ọo ya bụ, ndu Filistiya lwushi whẹ ọgu; bya alwugbua whẹ nke ọwhu onyenonu yeru ọkpa l'oso gbabachaa l'ibe iya. Ndu e gburu egbugbu kwata paa ọkpobe ẹka, nke bụ l'unu madzụ ugbo ukporo ẹto l'iri l'ise, bụ ndu ojọgu o-je-l'ọkpa ndu Ízurèlu bẹ ọgu ono taru ishi whẹ. ¹¹ Ẹka ndu Filistiya kparụ igbe-ọgbandzu Chileke ono, unwegirima ibe Elayi whẹ labọ, mbụ Hofini yẹle Fínihasu tuko nwuhukota.

Anwuhu Elayi

¹² Ujiku lanu onokwawho bẹ nwoke ọbu, bụ onye Bénjaminu gude ekwokwo ọso shi l'iwhu ọgu ono jeshia Shilo, gude iwe lajashia uwe iya; kporu ẹja ghaa l'ishi. ¹³ Nteke ọ bataru bẹ Elayi nọduwho anọdu lẹ nggada iya elefu ẹnya l'oji, o noo nkele obu l'ete iya ete nke igbe-ọgbandzu Chileke ono. Nteke nwoke ono bataru l'ime mkpukpu ono bya ekfua iwhe nwuru nụ; ụzu ẹkwa bụru wọ lẹ mkpukpu ono g'ọ ha. ¹⁴ Elayi bya anulewho ụzu ẹkwa ono; ọ jilaha sụ: "Ishi wọwowa ọwa, l'aatu bụ ole?" Nwoke ono mee ọsiso jekfushia Elayi. ¹⁵ Elayi bẹ gbawaru ukporo awha ugbo eno l'awha iri l'esato. Ọ tọ kwatahedu awhu-rwe ụzo nkele nka lawaru iya l'ẹnya. ¹⁶ Nwoke ono sụ Elayi: "Ọ kwa ntaa bẹ mu shi l'iwhu ọgu; ntanụ-a bẹ mu gbalaru l'ẹka ono." Elayi bya aji iya: "Nde-zhia g'ọ nwuru, nwa mu?" ¹⁷ Nwoke ono, byaru ozhi ozhi ono sụ iya: "Ndu Ízurèlu bẹ gbakwaru ndu Filistiya ọso. Ọgu taru ishi ndu Ízurèlu shinene. Ọdo bụ l'unwegirima ibe ghu whẹ labọ, mbụ Hofini yẹle Fínihasu bẹ nwunyiru ẹnya, whẹ natakawahọ igbe-ọgbandzu Chileke." ¹⁸ Nteke o beberu kfutsuta igbe-ọgbandzu Chileke; Elayi shi lẹ nggada ono befụ je adaa egbẹba l'aguga onu-abata ẹka ono. Ọ daa nno gvukwoo olu; ọ bụru iya anwuhu nkele ọ bụ nwoke ọgurennya, l'anyikwawho onwiya ẹrwa. Nwoke ono bụ ishi l'alì ndu Ízurèlu ukporo awha ugbo labọ.

¹⁹ Nye Fínihasu, bụ nyee nwa iya, dọ ime b'ọ gbabewaru l'ezeda. Nteke nwanyi ono nuru l'igbe Chileke bẹ a nataru; nnajiko iya yẹle jì iya nwuhuwa, ukfu melahaa ya ẹhuka; o zeda, ọle ime megharu iya ẹka. ²⁰ G'ike gvụ-gedewaru iya bẹ unwanyi, l'eswi iya nụ suru iya: "Gudeshia obu ghu ẹka ike, ọo nwa nwoke b'ì nwuru."

Obenu l'o to yedu onu, tọ ngahụnuru whẹ nchị.

²¹ Nwanyị ono bya agwa nwata ono Ikabọdu sụ l'ọdu-biribiri Chileke bẹ lufuwaru l'alị ndu Ízurelu. O noo nkele a nawarụ igbe-ogbandzu Chileke mēfua nke anwuhu nnajiko iya yele ji iya. ²² O bya asụ: "Odu-biribiri Chileke bẹ lufuwaru l'alị ndu Ízurelu nkele igbe-ogbandzu Chileke b'a natawaru."

Ndu Fílistiya whẹ l'igbe ogbandzu Chileke

⁵ Nteke ndu Fílistiya natageeru igbe-ogbandzu Chileke ono, whẹ pafuta iya lẹ Ebeniza je edobe lẹ mkpukpu Ashidodu. ² Whẹ bya aparụ iya je edobe l'ime ụlo agwa whẹ, bụ Degonu, woru iya dokube Degonu l'onwiya. ³ O bya ebe gẹ ndu Ashidodu tehuru l'ishi ụtsu iya, Degonu dawaa kpube iwuhu l'alị, o bukwanuru l'iwuhu igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono gēdegede. Whẹ bya apalia yēbe Degonu dobewhu azu g'ọ dūhawa. ⁴ O rwukwa l'ishi ụtsu owhu l'etso mboku nke ono, whẹ tehudeshia, Degonu dawa kpube iwuhu l'alị l'iwuhu igbe Onye-Nwe-Qha lẹ g'ọ dahawaru. Ishi iya mēe ẹka iya whẹ labo kakwoshihu daburu l'onulo, o buru ogwēhu iya whoduru. ⁵ Oo ya kpatarụ, ndu l'agbajẹ eja nū agwa Degonu ono lẹ mkpukpu Ashidodu mēwaro ndu l'abahuje l'ulo ẹka e doberu iya ta adzoje okpa l'ogbo onu-ulo ono rwua ntanụ.

⁶ Onye-Nwe-Qha l'ada ndu Ashidodu ejo ẹka l'ẹhu mēwaro ndu whẹ lẹ whẹ narụ onu-egu. O mee whẹ ozara-l'ukpo, bya alọru oke ezonwu tū whẹ gude nyia whẹ ikpakfu. ⁷ Unwoke Ashidodu bya awhụ gẹ l'onwuru whẹ, whẹ sụ: "Igbe Chileke nke Ízurelu ta adukwa eswiru anyi l'ẹka-a, o noo nkele Onye-Nwe-Qha gude iya daa anyibedua mēe agwa anyi, bụ Degonu ejo ẹka l'ẹhu." ⁸ Oo ya bụ, whẹ zhia ozhi kukoo ndu ishi whēbe ndu Fílistiya bya ajilahaa whẹ sụ: "Oo zhia agha bẹ anyi l'e-me igbe-ogbandzu Chileke ndu Ízurelu?" Whẹ sụ: "T'a pafu iya je edobe lẹ mkpukpu Gatu." Oo ya bụ, whẹ pata igbe-ogbandzu Chileke nke Ízurelu ono je edobe l'ẹka ono. ⁹ Whẹ dobegele iya whọ lẹ mkpukpu Gatu, Onye-Nwe-Qha wata oda mkpukpu ono ejo ẹka l'ẹhu, alọ ejo otsu egvu atụ whẹ, gude oke ezonwu tseshikota ndu mkpukpu ono, mbụ nwata mēe ogurenaya. ¹⁰ Oo ya bụ, whẹ gulia igbe-ogbandzu Chileke ono buru lẹ mkpukpu Ekoronu wuu. G'igbe Chileke l'abahụ lẹ mkpukpu Ekoronu, ndu Ekoronu chishia sụ: "Whẹ pataakwaru igbe-ogbandzu Chileke ndu Ízurelu l'ẹka-a t'o gbushia anyi lẹ ndu nke anyi." ¹¹ Oo ya bụ, whẹ zhia ozhi kukoo ndu ishi ndu Fílistiya bya asụ whẹ: "Unu wofuru anyi igbe-ogbandzu Chileke nke ndu Ízurelu l'alị, t'ọ lwawhu azu l'ẹka o shi; o -dụa bẹ l'oo-gbushikwa anyi." Egvu mgbu-onwu l'egbu lẹ mkpukpu ono l'owhu gudeshia whẹ nkele Chileke bẹ l'ada whẹ ejo ẹka l'ẹhu. ¹² Ndu owhu o

gbuw horu bẹ iwhe dū g'ọo oke ezonwu l'etsekashi, ẹkwa ndu mkpukpu-a l'arya rwua imigwe.

Igbe-ogbandzu Chileke lwawhuru azu l'alị ndu Ízurelu

⁶ Igbe Onye-Nwe-Qha ono nọru onwa ẹsaa l'alị ndu Fílistiya. ² Ndu Fílistiya bya ekukoo ndu l'agbajẹ eja mēe ndu jibya bya aji whẹ sụ: "Anyi l'e-me igbe Onye-Nwe-Qha-a agha? Unu karu anyi iwhe anyi l'e-gude wolahu iya ẹka o shi."

³ Ndu l'agbajẹ eja mēe ndu jibya ono, e kukoru sụ: "Unu be ewolahukwa iya l'ẹka gbamụ. T'unu kebekwa ẹhu gworu ngwo-ẹja ikpe-anmanma yeru iye ya. O kwa nno bẹ unu l'e-shi mehu l'ẹhu, l'eme unu, tēmenu iwhe o gude daa unu ẹka l'ẹhu abya edoo unu ẹnya."

⁴ Ndu Fílistiya bya aji whẹ: "Oo gunu gbaru nke t'a nū iya lẹ ngwo-ẹja ikpe-anmanma obu?"

Whẹ sụ whẹ: "Eshi-owhu nchikarehu ono kparu unu lẹ ndu ishi ndu Fílistiya umadzu ise mekota, oo ya bụ t'unu gude mkpola-ododo kpua iwhe dū g'ọo oke ezonwu; unu kpata iya ise, unu egude mkpola-ododo kpua unwu okerekfu ise. ⁵ T'unu kpua iwhe ono, dū g'ọo oke ezonwu ono yele unwu okerekfu ono, l'eyi alị unu iyi woru nū gude kwabẹ Chileke nke ndu Ízurelu ugwu. O nweru gẹ l'ee-me; ya ekwobe nke iwhe ono haa anọ adawhe unu l'agwa unu mēe alị unu ejo ẹka l'ẹhu. ⁶ Ndē-zhia g'ọ gude unu nmanyiru gẹ ndu Íjiputu whẹ l'eze whẹ, bụ Fero shi nmanyiru? Tọ dū gẹ Chileke meedaru whẹ iwhe obu nke kpanjanga bẹ whẹ hacharu ndu Ízurelu whẹ lashia?

⁷ "Oo ya bụ, t'unu mee ogba-kperekpere owhuu. Unu akpata ne eswi labo, he unwu, mbụ owhu l'ete gude-bua jee ozhi. Woru ne eswi labo ono libe l'ogba-kperekpere ono nke owhu whẹ l'a-nọ alokpu iya alokpu l'azu. O lẹ t'unu chī-whukwa unwu eswi ono azu l'uwoko. ⁸ Unu aparụ igbe Onye-Nwe-Qha ono tukobe l'ogba-kperekpere ono bya eworu iwhe ono, unu gude mkpola-ododo kpushia, mbụ ngwo-ẹja ikpe-anmanma ono ye l'ime okpoko, dū l'aguga igbe Onye-Nwe-Qha. Unu wehaa ya t'ọ lwa ẹka o shi. ⁹ O lẹ t'unu gejelekwa iya whọ. O -buru l'ọ tūgburu, chebe iwuhu l'ẹka o shi, l'uzo mkpukpu Betu-shemeshi, anyi amarụ l'ọo Onye-Nwe-Qha bẹ oke ejo-iwhe ono shi l'ẹka. Nteke l'oodua, anyi amarụ l'ọ tọ bụdu iya meru anyi l'iwe ono, l'o keru eke byakfuta anyi."

¹⁰ Oo ya bụ, whẹ mee ya nno. Whẹ woru ne eswi labo ono libe l'ogba-kperekpere ono g'a tūru whẹ onu iya, bya achī-whukota unwu eswi ono azu l'uwoko tuchia.

¹¹ Whẹ parụ igbe Onye-Nwe-Qha tukobe l'ogba-kperekpere ono, parụ okpoko, a chīru okerekfu mkpola-ododo ono yele unwu iwhe ono, dū g'ọo oke ezonwu, a kpushikwaruwho akpushi lẹ mkpola-ododo ye. ¹² Oo ya bụ, ne eswi labo ono tūgburu ụzo Betu-shemeshi ogologo. Whẹ machibe l'abọ-zhiawho erwu-

mu l'oji ono, t'o nwehunu ẹka whẹ swjru aswi. Ndu ishi ndu Fílistiya l'etso whẹ azu azu jeye l'oge whẹ lẹ mkpukpu Betu-shẹmeshi. ¹³ Nteke ono bẹ ndu Betu-shẹmeshi l'akpata akpuru witi lẹ nsuda nsuda alí whẹ. Whẹ bekwadua palia ẹnya, whẹ tufu ẹnya whua igbe-ogbandzu Chileke; ẹhu tsomahu whẹ lẹ gẹ whẹ whuru iya. ¹⁴ Ogba-kperekpere ono rwua l'egu ukabyi Jóshuwa nke Betu-shẹmeshi. O jeta kfuru l'aguga eze-ewhuru, du l'eka ono. Ndu Betu-shẹmeshi gbujashia oshi, e gude kua ogba-kperekpere ono egbujashi, bya eworu ne eswi labo ono gbua kpokota iya oku nu Onye-Nwe-Qha. ¹⁵ Ndu Lívayi bya apazeta igbe Onye-Nwe-Qha yele okpoko ono, e yeru iwhe ono, a kpshiru lẹ mkpola-ododo, bya eworu iya tukobekota l'eli eze-ewhuru ono. Ndu Betu-shẹmeshi bya agbaru Onye-Nwe-Qha ẹja okpokota-iwhe-oku; gbak-waarūwho Onye-Nwe-Qha ẹja odo mboku ono gededede. ¹⁶ Ndu ishi ndu Fílistiya whẹ ise ono whuko-ta g'o nwuru, bya alwawhukota azu lẹ mkpukpu Ẹkuronu mboku ono.

¹⁷ Qwaa bẹ bu mkpola-ododo ono, a kpshiru g'oo iwhe obu, du-gee g'oo oke ezonwu, ndu Fílistiya gudekwanu gwooru Onye-Nwe-Qha ẹja ikpe-anmanma. Ndu Ashidodu mee ndu Gaza mee Ashikelonu mee ndu Gatu, qwaa ndu Ẹkuronu nukotaruru nnanu nnanu l'ehu l'ehu. ¹⁸ Okerekfu mkpola-ododo bẹ du ise egube o du ise mbu mkpukpu ono, ndu ishi ise who shigee futu lẹ Fílistiya, mbu mkpukpu ono, a tu-whẹgeeru mgbodo mgburumgburu yele unwu mkpukpu du iya nu. Oke ewhuru ono du l'ukabyi Jóshuwa nke Betu-shẹmeshi, a tukoberu igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono, bẹ dukwa g'o du rwua ntanu, buru iwhe ẹka-ebe.

¹⁹ Qle Chileke haru chigbushia unwoke mkpukpu Betu-shẹmeshi. Ukporo madzu ugbo eto l'umadzu iri whẹ nwunyihu ẹnya nkele whẹ nyoru igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha enyo. Ndu Ízuru tsoo áwhu nkele ndu Chileke chigbushiru kwataru paa ẹka apaa. ²⁰ Ndu Betu-shẹmeshi su: "Qo onye l'a-du ike kfuru Onye-Nwe-Qha, bu Chileke, du nsọ l'iwhe? Qo onye bẹ l'aapalajeru igbe-ogbandzu Chileke ono ntaa?" ²¹ Whẹ zhi-fu ndu ozhi tẹ whẹ jekfu ndu mkpukpu Kiriyatu-jeyarimu je ezhia whẹ su: "Ndu Fílistiya bẹ palataakwaru igbe Onye-Nwe-Qha. Unu bya apata iya palahu ibe unu!"

7 Qo ya bu, unwoke mkpukpu Kiriyatu-jeyarimu je apata igbe Onye-Nwe-Qha ono. Whẹ paba iya l'ulo Abyinadabu, tukoru l'eli ugwu; bya edobe nwa iya Eliyéza nsọ t'o letaje igbe ono ẹnya eche iya nche.

Ozhi, Sámuwèlu l'ezhi ndu Ízuru

² O tewaru ẹnya; nke bu l'iwhe o kpakoru du bu ukporo awha; igbe-ogbandzu Chileke noru lẹ Kiriyatu-jeyarimu.

yarimu. Ndu Ízuru tukokota achọ Onye-Nwe-Qha l'ẹnya-mini.

³ Sámuwèlu bya ekfuru yeru ozo-ulo Ízuru su whẹ: "O -bu l'unu gudewaa obu unu g'o ha alwakfutawhu Onye-Nwe-Qha azu, unu sefu ẹka unu l'agwa ndu oha odo yele agwa Ashitarotu. Unu kpuru obu unu ye l'eka Onye-Nwe-Qha no; t'o buru iya kpu bẹ unu l'a-no abaru ẹja nke owhu l'oo-nafuta unu l'eka ndu Fílistiya" ⁴ Qo ya bu, ndu Ízuru wofukota unwu agwa Balu yele nke Ashitarotu whẹ dobegeeru bya ewhuchi tsolahaa Onye-Nwe-Qha nweka iya.

⁵ Sámuwèlu bya asu: "T'unu tuko dzukobe lẹ mkpukpu Mizupa, unube ndu Ízuru, tẹ mu ryoo Onye-Nwe-Qha l'iswi ẹhu unu." ⁶ Nteke whẹ dzukobegeeru lẹ Mizupa, whẹ tuta mini lẹ welu wushia l'alí l'iwhe Onye-Nwe-Qha. Whẹ swia egu kfuru nu Chileke l'eka ono lẹ mboku ono, adushika ejo-iwhe, whẹ meru su: "Anyi mewaru iwhe-du-ẹji l'eka Onye-Nwe-Qha no." O buru Sámuwèlu bu onye ogbo-ikpe ndu Ízuru lẹ Mizupa.

⁷ O bya ebe gẹ ndu Fílistiya nuru lẹ ndu Ízuru dzukoberu lẹ mkpukpu Mizupa, ndu ishi ndu Fílistiya rwuta ndu ojogu whẹ byakfutashia ndu Ízuru ogu. Egvu ndu Fílistiya ba whẹ l'ehu gẹ whẹ nureru iya who. ⁸ Ndu Ízuru su Sámuwèlu: "Ba atugbekwa ẹka l'oryaku Onye-Nwe-Qha, bu Chileke anyi l'iswi ẹhu anyi nke owhu l'oo-gbafuta anyi l'eka ndu Fílistiya!" ⁹ Sámuwèlu kwee wota nwaturu, l'angukwadu era gbaaru Onye-Nwe-Qha ẹja, a kpokotaru oku. O ryakulahaa Onye-Nwe-Qha l'iswi ẹhu ndu Ízuru, Onye-Nwe-Qha megee za iya oku. ¹⁰ Sámuwèlu gudekwadua ẹja ono l'eka agba, ndu Fílistiya zeru gbibigbi byakfutashia ndu Ízuru ogu. Onye-Nwe-Qha bya egude egbe-igwe baaru ndu Fílistiya zhigazhiga mboku ono, turu eyerebeke nu whẹ, ndu Ízuru lwu-gbua whẹ. ¹¹ Ndu Ízuru wufuta lẹ Mizupa tsoo ndu Fílistiya ono oso, egbutsushi whẹ l'echi-uzo jeye lẹ mgboro mkpukpu Betu-karu.

¹² Qo ya bu, Sámuwèlu woru ewhuru dobe l'echilabo mkpukpu Mizupa yele Shenu. O gube ẹka ono Ebeniza † su: "Onye-Nwe-Qha yezhiaruwho anyi ẹka rwua ntaa." ¹³ Qo ya bu, ndu Ízuru nyipyaa ndu Fílistiya, whẹ ta alwushihe ndu Ízuru ogu odo. Onye-Nwe-Qha wata oda ndu Fílistiya ẹka l'ehu jeye Sámuwèlu no-gee kahụ. ¹⁴ Shizhiawho lẹ mkpukpu Ẹkuronu rwua lẹ mkpukpu Gatu, bukota mkpukpu, ndu Fílistiya nafuru ndu Ízuru l'ogu bẹ a nafuta-whuru whẹ azu. Ndu Ízuru nafutaru ndu whẹ lẹ whẹ naru onu-egu l'eka ndu Fílistiya Nchi bya adu doo l'echilabo ndu Ízuru whẹ lẹ ndu Amoru.

¹⁵ Sámuwèlu buru onye ogbo-ikpe ndu Ízuru jeye g'o no-beru. ¹⁶ Awaha g'awha ha ya eshizhiawho lẹ

† *Iwhe Ebeniza futaru bu ewhuru n-yemeka.*

mkpukpu Bètelu jeye lẹ Gílugalú lufu lẹ Mizupa edoshiru ndu Ízurelu okfu l'ẹka lile ono. ¹⁷ Ọlẹ o jegee g'o jeru; ya alwawhu azu lẹ mkpukpu Rama, bu ẹka ibe iya du. Ọ buru l'ẹka ono be l'onoje edoshiru ndu Ízurelu okfu. Ọ tɔ́aru Onye-Nwe-Ọha ẹnya-mgbeja l'ẹka ono.

Ndu Ízurelu l'achọ onye, l'a-bu eze whẹ

8 O be nteke Sámuwèlu kahuru, ọ tɔ́a unwegirima iya unwoke ẹka tẹ whẹ buru ndu ogbo-ikpe, l'a-chi ndu Ízurelu. ² Ẹwha ọkpara Sámuwèlu bu Jowelu, ẹwha otsota iya buru Abáyija. Whẹ tuko buru ndu ogbo-ikpe lẹ mkpukpu Byiyeshaba. ³ Ọlẹ unwu iya ono ta awotadu ẹka iya. Whẹ chee iwhe ichewhu eriwhe urwu, shi l'uzo wuru-wuru, anawhe n-wolazu, agwawhe igwaswe okfu.

⁴ Ọo ya bu, ndu bu ogurennya ndu Ízurelu bya edzuko byakfuta Sámuwèlu lẹ Rama. ⁵ Whẹ sɔ́ iya: "Í kahɔ́waru ntaa; unwu ghu ta abu lẹ whẹ wotaru ẹka ghu. Tɔ́aru anyi ẹka l'onye l'a-bu eze, l'a-chi anyi lẹ g'ọ dukota lẹ mba gẹ mba ha ọdo." ⁶ Ekfukfu, whẹ kfutsutaru tẹ Sámuwèlu goshi whẹ eze, l'a-nọ achị whẹ nɔ́, ọ du Sámuwèlu ẹji. O kfuru nɔ́ Onye-Nwe-Ọha. ⁷ Onye-Nwe-Ọha sɔ́ Sámuwèlu: "Ngakwaaru ndu ono nchị l'iwhe whẹ l'aryo ghu, l'ọ tọ bukwa ghu be whẹ jikaru, l'ọ gbẹchikwaa buru mube Onye-Nwe-Ọha be whẹ jikaru tẹ mu ba abuhe eze whẹ. ⁸ Ọo ẹgube ono be whẹ shi meta mu iya nkeshi mboku ono, mu dufutaru whẹ l'alị ndu Íjiputu rwua ntanọ owa, mbu lẹ whẹ haru mu, balahaaru unwu agwa, du iche iche ẹja, o nokwawho gẹ whẹ l'eme ghu iya ndono. ⁹ Ọlẹ-a, mekwaaru whẹ iwhe whẹ l'aryo ghu, gɔ́ anmaaru whẹ okwa kfuaru iya whẹ iya hooaha, gɔ́ emee tẹ whẹ maru g'eze, l'a-nọ achị whẹ l'e-gude eme whẹ."

¹⁰ Sámuwèlu bya atuko iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru iya dooru ndu ono l'ekfu nke eze, l'a-nọ achị whẹ. ¹¹ Ọ sɔ́ whẹ: "T'unu lee g'eze, l'a-nọ achị unu l'e-gude eme unu ndowa. Oo-rwuko unwegirima unwoke unu tẹ whẹ gbajeru iya ugbo-inya mee inya l'onwiya gude ejeru iya ozhi, mbu whẹ je l'e-vutajeru ugbo-inya iya ono uzo. ¹² Ndu be l'oo-haru tɔ́a ẹka tẹ whẹ buru ndu ishi, l'achị unu ndu ojogu ugbo labo l'ukporo ugbo iri, ndu aburu ndu ishi, l'achị ukporo ndu ojogu ugbo labo l'iri, owaa ndu l'a-nọ atupyaruru iya alị mee ndu l'anọ akpataru iya iwhe o meberu l'alị, ndu ọwhua eme ngwogu yele ngwa, l'etsoje ugbo-inya. ¹³ Ọo-chiru unwada unu ye tẹ whẹ meje mmanu, l'eshi kwẹkwẹkwe. Ya aharu whẹ mee ndu l'eshi nri mee ndu l'eghe iwhe egheghe. ¹⁴ Ọo-nashi unu ukabyi unu, owaa mgbabu vayinu unu yele mgbabu olivu unu, kakota-gezha ree, bya eworu iya nukota ndu l'ejeru iya ozhi. ¹⁵ Oo-vuko witi unu yele akpuru vayinu unu uzo lanu iya l'ime uzo

iri woru nɔ́ ndu ishi-ozhi iya mee ndu ozhi iya. ¹⁶ Ohu unu unwoke mee unwanyi, yeru unwu-okoro unu ndu ọwhu ike ọrwu kakota-gezha mee nkakfu-igara unu be l'oo-tuko woru mebe iwhe ẹka iya tẹ whẹ jejeru iya ozhi. ¹⁷ Oo-rwuko aturu unu mee eghe unu uzo lanu l'ime uzo iri unu, ya atuko unu g'unu ha gbakota nwohuta. ¹⁸ O -rwulewho nteke ono, unu aryangurihu t'a nafuta unu l'ẹka eze obu, unu gude ẹka unu hota t'ọ chije unu, ọlẹ Onye-Nwe-Ọha be l'ete abyadua l'angaru unu nchị nteke ono."

¹⁹ Obenu lẹ ndu ono jikaru ọngaberu Sámuwèlu nchị. Whẹ sɔ́ iya: "Waawa-o! Anyi choru onye l'a-bu eze anyi. ²⁰ O noo nteke anyi l'a-du g'oo ndu mba gẹ mba ha ọdo, nweru eze. Mbụ anyi enweru eze ọwhu l'a-nọ achị anyi, ya evutajeru anyi uzo l'iwhe bu ọgu, anyi l'alwu alwu." ²¹ O rwua gẹ Sámuwèlu nukobe-geeru iwhe lile, ndu ono kfuru, ọ kọ-whuru iya Onye-Nwe-Ọha azu. ²² Onye-Nwe-Ọha sɔ́: "Meeru whẹ rọo iwhe whẹ l'aryo ghu, goshi whẹ eze, l'a-nọ achị whẹ." O noo nteke Sámuwèlu sɔ́ unwoke Ízurelu: "T'onyenonu lashia mkpukpu ẹka o shi."

Solu l'eye ibe Sámuwèlu

9 O nweru nwoke obu, shi l'ikfu Bénjaminu, ẹwha iya bu Kishu, nwa Abyiyelu. Abyiyelu bu nwa Zerọ, Zerọ buru nwa Bekoratu, Bekoratu buru nwa Afaya onye Bénjaminu. Kishu be bu onye nweru ẹku, bya aburu onye nweru ẹnya. ² O nwutaru nwata nwoke, ẹwha iya bu Solu, mbu nwokoro, mataru uma, nke ọwhu bu l'ooto nwedu onye l'aturu iya l'alị ndu Ízurelu. Onye vutanukaru evuta be l'anọje ebe iya l'ukfumeka.

³ O be gẹ nkakfu-igara Kishu, bu nna Solu tuwashihuru, Kishu sɔ́ nwa iya ono, bu Solu: "Duta nwozhi lanu tẹ gɔ́ l'iya je achọo nkakfu-igara ono, whushihuru ewhushihu." ⁴ Ọo ya bu, whẹ tugbua ghajaa ẹka uguvugu jiru ẹji l'alị ndu Ifuremu, rwua mgboro alị Shalisha, tọ du iwhe whẹ whuru. Whẹ bya atugburu uzo alị ndu Shalimu, tọ dɔ́hununu nkakfu-igara ono, ọwhu whẹ whuru l'ẹka ono. Whẹ tuko ẹka iya nke Bénjaminu jekota, whẹ ta awhu iya. ⁵ Whẹ bya erwulewho ẹka iya nke Zufu, Solu sɔ́ nwozhi ono, yele iya lị: "Bya t'anyi dawhu azu, odumeka be nna mu l'e-gbekwa cholaha anyi, haakwaro ọwhu l'ekfu lẹ nke nkakfu-igara."

⁶ Nwozhi ono sɔ́: "Ngabekwawho, lẹ mkpukpu-a be onye nke Chileke bukwa. Ọ bu onye l'aakwabẹ uguvugu shii nkele iwhe o kfuru l'ereje lẹ g'ọ kfuru iya. T'anyi bahada l'ẹka ono. O nweru gẹ l'ee-me, ya akaru anyi uzo, anyi l'e-tso iya."

⁷ Solu bya asu iya: "Ndekwaanu iwhe anyi l'a-nu nwoke obu me anyi jee? Gẹ nri, du lẹ nweda, anyi pa gvwaru, tọ hẹ l'o nweru iwhe anyi l'a-nyako onye nke Chileke obu? Nde iwhe anyi gude eje?"

⁸ Nwozhi ono sụ iya: “Ọ kwa mkpọla-ọcha lanụ, ẹrwa iya dụ nkereno shẹkelu bẹ mu gude. Mu l'e-woru iya nụ onye nke Chileke ono nduge ọ karụ anyi ụzo ọwhu anyi l'e-shi iya.” ⁹ L'oge mbụ l'alị ndu Ízurelu bẹ l'abuje: madzụ l'achọ ọjita Chileke iwhe, ya asụ: “Unu bya t'anyi jekfu onye l'awhụ awhụ.” O noo l'ọo ndu nk-fuchiru Chileke nke nteke ono bẹ whẹ shi ekuje ndu l'awhụ awhụ.

¹⁰ Sọlu sụ nwozhi ono: “Ọ dụ mma, bya t'anyi je!” Ọo ya bụ, whẹ jibe iya, ọ bụru whẹ oje mkpụkpu ono, onye nke Chileke ono bu.

¹¹ Gẹ whẹ l'enyikwadia ugwu abahụ lẹ mkpụkpu ono, whẹ l'ụnwumboko, l'eje oseta mini hadzu, whẹ jia whẹ sụ: “?Onye l'awhụ awhụ, ọ nọ l'ẹka-a?” ¹² Ụnwumboko ono sụ whẹ: “Ọ nọkwa iya-a. Ọ nọ unu l'uzo atatiwhu. T'unu jeshia ike ntaa, l'ọ bụ-wo ntanụ b'ọ byarụ mkpụkpu-a, o noo nkele ndu ibi ya nke anyi l'agbarụ Chileke eja l'elikoro ẹka, l'aagwajẹ iwhe.

¹³ Unu -bebe abahụ l'ime mkpụkpu ono bẹ unu l'a-whụ iya, temenu ya ejeshia ori nri l'eli ẹka ono, l'aagwajẹ iwhe. Lẹ ndu dọru l'ẹka ono te eridu nri jeye ya abya, nkele ọ gọfutajedaru ọnu-ọma ye l'ẹja ono, a gbarụ, e megee, temenu ndu e kuru oku abya eria nri. Unu tųgbua je ntaa, l'unu l'a-whụ iya!” ¹⁴ Whẹ tųgbushia bahụ lẹ mkpụkpu ono. Abahụ, whẹ l'abahụkwadu iya, lekwa Sámuwèlu g'ọ shi l'uzo atatiwhu whẹ abya eje l'eli ẹka ono, l'aagwajẹ iwhe.

¹⁵ Ọle ụnyawhu iya temenu Sọlu bya bẹ Onye-Nwe-Ọha goshihaakwaru Sámuwèlu iwhe ono sụ: ¹⁶ “Oge ntaa echile bẹ mu l'e-zhi nwoke, shi l'alị ndu Bénjaminu t'ọ byakfuta ghu. Ọ -byarwulewho, wụa ya mmanụ l'ishi nke t'ọ bụru iya bụ onye ishi, l'a-nọ achị ndu nkemu, bụ Ízurelu. Ọo-nafuta whẹ l'ẹka ndu Filistiya Mu lewaru ndu nkemu ẹnya whụ iwhe whẹ nọ l'ime iya, ẹkwa whẹ l'arya rwuwa mu nchị.”

¹⁷ Awhụwhu, Sámuwèlu whụru Sọlu, Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Lekwa nwoke-e, mu kfuru ghu okfu iya, ọo ya l'a-chị ndu nkemu, bụ ndu Ízurelu.” ¹⁸ Sọlu bya ejekfu Sámuwèlu lẹ mgboro ọnu ẹka l'eeshije abata lẹ mkpụkpu ono bya aji iya sụ: “Byiko kanuru mu ẹka ọlo onye ono, l'awhụ awhụ dụ.”

¹⁹ Sámuwèlu sụ iya: “Ọo mu bụ onye l'awhụ awhụ ọbu.” Ọ sụkwa iya whọ: “Vuru mu ụzo nyihu eli ẹka ono, l'aagwajẹ iwhe je angaberu mu. O noo lẹ ntanụ ọwa bẹ mu lẹ ghu l'a-tụko ria nri, anyi anọ futa ọtsu, mu akakwanuru ghu iwhe dụ ghu l'obu. ²⁰ L'iwhẹ, gbasaru nke nkakfụ-igara unu ono, tuwhashihuru nkeshi abalị ẹto, garụ agaga; t'ị b'ị ch'ịhe uche l'ẹka, o noo l'a whụkotawaru iya. Sụ: ?Tọ nụ ghu-a bẹ iwhe ono, ndu Ízurelu tųkoru achoshi ike kwarụ l'ẹka? ?mbụ tọ b'ụnua l'ozo-ọlo nna ghu?”

²¹ Sọlu sụ iya: “Ọle ọ kwanụ l'ikfu Bénjaminu, mbụ ikfu kakọta ọlwa alị lẹ Ízurelu bẹ mu shi. Ọdo bụru l'ẹnya-uwhu nke anyi bụ iya kakọta-gezha nwanshij

l'ikfu Bénjaminu. ?Ọo gunu kparụ l'i kfuru mu ẹgube iwhe-e?”

²² Ọo ya bụ, Sámuwèlu bya eduta Sọlu yẹle nwozhi iya bahụ l'ime whorokoto ọlo, dụ l'ẹka ono, l'aagwajẹ iwhe, bya eworu whẹ dobe tẹ whẹ nọdu l'ishi ndu ono, rwukwaru ọkporo madzụ l'umadzu iri, e kuru oku nke iche. ²³ Sámuwèlu bya asụ onye l'eshi nri, e gude eme iwhe l'ẹka ono: “Wotaru mu nụ anụ ono, mu nuru ghu, mbụ onona, mu suru t'i wofu dobe iche!” ²⁴ Ọo ya bụ, onye ono, l'eshi nri wolía ọtakfu anụ ono yẹle iwhe tųkoru iya nụ, bya edoberu iya Sọlu l'iwhu. Sámuwèlu sụ: “O nokwa iwhe e doberu ghu. Ria ya, o noo nkele e dobehawaru ghu iya kwaberu ori iwhe ọwa tẹhenu anọ anọ mu kfude sụ lẹ mu kukwaru ndu madzụ ẹbyii.”

Sọlu yẹle Sámuwèlu tųgba ria nri mbọku ono. ²⁵ E megezhiawho, whẹ tųko shi l'eli ẹka ono, l'aagwajẹ iwhe ono lufuta bahụ-shia l'ime mkpụkpu. Sámuwèlu yẹle Sọlu laa idzu l'eli ọlo.

²⁶ Whẹ gbashị l'uzo chi asahụ, Sámuwèlu kua Sọlu l'eli ọlo ẹka, ọ nọ. Ọ sụ iya: “Kwakọbe tẹ mu vudoru ghu t'ị lashia.” Nteke Sọlu kwakọbe-geeru yẹle Sámuwèlu tųko lufushia etezhi. ²⁷ O be lẹ gẹ whẹ l'alufu-gewa lẹ mkpụkpu ono, Sámuwèlu bya asụ Sọlu: “Sụ nwozhi ono, gụ l'iya l'ị t'o vuta ụzo tųgbua! Gụbedua angabẹ nwanshij nke ọwhu mu l'e-zhi ghu ozhi, Chileke zhiru.” Nwozhi ono bya emee iwhe e zhiru iya.

Sámuwèlu l'awụ Sọlu mmanụ nke ọbu eze

10 Ọo ya bụ, Sámuwèlu woru mmanụ, dụ lẹ nwa ekpemu wụa Sọlu l'ishi bya etsutsua ya ọnu sụ: “Ọo Onye-Nwe-Ọha wuru ghu mmanụ l'ishi t'ị b'uru onye ishi, l'a-nọ edu ndu nkiya, bụ ndu Ízurelu. Ịi-nọdu achị ndu nke Onye-Nwe-Ọha bya adzofuta whẹ l'ẹka ndu ọhogu whẹ ono, nọ-where whẹ mgburumgburu. Ọwaa l'a-buru iwhe-ọhubama l'e-goshi l'ọo Onye-Nwe-Ọha wuru ghu mmanụ l'ishi họtá ghu t'ị b'uru onye ishi, l'a-nọ edu ndu ono, bụ oke-iwhe yẹbe Onye-Nwe-Ọha: ² Nteke mu lẹ ghu l'a-sw'ikahulewho ntanụ-a bẹ gụ l'unwoke labọ l'e-dzu lẹ Zẹluzá lẹ mgboro ilu Réchélu, l'oge alị ndu Bénjaminu. Whẹ l'a-sụ ghu: ‘Ụnwu nkakfụ-igara, i jeru achọcho b'a whụkotawaru. Nnaji unu ta ar'hekwa iya, o gbeekwanu b'uru uche ẹhu ghu bẹ chiru iya ẹhu. Iwhe l'ọo-nọje ekfu bukwa: “?Ndẹ-zhia gẹ mu l'e-me iya lẹ nke nwa mu nwoke?”’ ³ Ii-shiwaro ẹka ono lufu l'ukfu oke oshi, dụ lẹ Tebọ. Gụ l'unwoke ẹto, l'eje mkpụkpu Betelu ọbaru Chileke eja l'e-dzuda l'ẹka ono. Onye lanụ bẹ l'a-kpụ ụnwu-eghu ẹto, onye ọwhu ach'iru ishi buredi ẹto, onye ọwhu aparụ ẹda mmẹe.

⁴ “Whẹ l'e-kele ghu ekele, bya ach'iru ishi buredi labọ chẹe ghu, gụ anata whẹ iya. ⁵ I -megee, gụ abyarwua lẹ Ugwu Chileke, dụ lẹ mgboro mkpụkpu Gibiyia, mbụ

èka ono, ndu Fílistiya kwaru okpu. I -rwudelewho mkpukpu ono bẹ l'ji-whu ndu nkfuchiru Chileke l'èka whẹ kpọru giriri shi l'eli èka, l'aagwajẹ iwhe chiru ogu-mogu mẹe nkwa mẹe opu mẹfua une akụ eje l'uzo, ekfuchiru Chileke. ⁶ Ume Onye-Nwe-Ọha l'a-bya ghu l'èhu nke ikelike, gụ etsoru whẹ kfuchilahaaru Chileke bya agbanwee nteke ono ghọo onye dọ iche. ⁷ Iwhe-ọhubama-a -medzulewho, gụ emelahaaw iwhe èka ghu gbakfuru, o noo nkele Chileke l'a-nọdu swiru ghu. ⁸ Ọo ya bụ, gụ evuru mu ọzo tughburu jeshia Gílugalu. E -megee bẹ mu l'a-byakfuta ghu l'èka ono, bya agbaa eja ọkpokota-iwhe-ọku, gbakwaawhọ ngwo-eja ẹhu-guu nọ Chileke. Ọle ọi-ngabẹru mu jeye ujiku ẹsaa, nteke mu l'a-byakfuta ghu bya egoshi ghu iwhe l'ime."

⁹ O be gẹ Sọlu tughachiru tẹ ya gharu Sámuwèlu l'èka ono, Chileke gbanwee obu Sọlu, iwhe-ọhubama ono nwukota mbọku ono. ¹⁰ Whẹ bya erwua mkpukpu Gibiyia ọbu, ndu nkfuchiru Chileke gbua giriri byakfuta iya, Ume Chileke bya iya l'èhu l'ikelike yẹle whẹ kfuchilahaaru Chileke. ¹¹ Nteke ndu lile, mahawaru iya nọ whuru iya gẹ yẹle ndu nkfuchiru Chileke tukuru ekfuchiru Chileke, whẹ jilahaaw onwowhe sụ: "Ndeẹ g'ọ nwu-zhiaru nwatibe Kishu? Sọlu tsofua lẹ ndu nkfuchiru Chileke tọ?" ¹² Nwoke, bu l'èka ono sụ: "Ọo onye bụ nna whẹ?" Ọo ya bụ, a kpọchalahaa okfu ono akpọcha asuje: "Sọlu tsofua lẹ ndu nkfuchiru Chileke tọ?" ¹³ Sọlu kfuchigeleruwho Chileke, ọ tughua jeshia l'eli èka, l'aagwajẹ iwhe.

¹⁴ Nwune nna Sọlu bya aji yẹle nwozhi ono sụ: "Ọo awe bẹ unu shi jee?"

Sọlu sụ: "Ọ kwa nkakfụ-igara ọbu bẹ anyi shi achọ. Anyi chonyaa ya, anyi ta awhu iya, anyi chọru Sámuwèlu jeshia ya njita."

¹⁵ Nwune nna Sọlu sụ iya: "Karụ mu iwhe Sámuwèlu kfuru unu."

¹⁶ Sọlu sụ iya: "O kfujaru iya anyi ekfujia l'a whụwaru yẹbe nkakfụ-igara ọbu." Ọle ọ tọ kfukwanuru iya iwhe Sámuwèlu kfuru iya nke ọbu eze l'alị ndu Ízurelu.

Eeme Sọlu eze ndu Ízurelu

¹⁷ Sámuwèlu kukobe ndu Ízurelu lẹ mkpukpu Mizupa, tẹ whẹ bya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ¹⁸ Ọ sụ ndu Ízurelu: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndọwa: 'Mu dufutaru unubẹ ndu Ízurelu l'alị Íjiputu bya anafuta unu l'èka ndu Íjiputu ono, nafutakwawho unu l'èka ndu alị-eze lile ono, shi akpa unu ẹhu.' ¹⁹ Ọle nta-a bẹ unu nyazọwaru Chileke unu, dzọfutaru unu l'ime oke iwhe-ẹhuka yẹle iwhe-nnaakwaa. Unu gudezhia ọnu unu ono jika sụ: 'Waawa-o, l'unu chọru eze nke èka unu.' Ọo ya bụ, t'unu byakfuta Onye-Nwe-Ọha l'ikfu l'ikfu unu mẹe l'ènya-uwhu l'ènya-uwhu unu."

²⁰ Sámuwèlu bya achikobe ndu Ízurelu l'èka lanu; a tya ido; ọ bụru ikfu Bénjaminu b'ọ daru. ²¹ Ọ bya achikobe ikfu Bénjaminu ono l'ènya-uwhu l'ènya-uwhu l'iwhu Chileke; a tya ido; ọ bụru ẹnya-uwhu nke Matiri b'ọ daru. Ọ bya achikobekwawho ẹnya-uwhu nke Matiri l'ishi onye l'ishi onye; a tya ido; ọ bụru Sọlu nwa Kishu b'ọ daru. A bya achode onye ọwhu ọ bụ gẹdegede; t'a whu iya. ²² Whẹ jebaa njita l'iwhu Onye-Nwe-Ọha sụ: "Onye ọbu; ọ byawaru èka-a?"

Onye-Nwe-Ọha sụ: "Ee; o domiru onwiya l'èka ngwongwo dọ."

²³ Whẹ gude ọso je akpufuta iya l'ime èka ono, o domiru onwiya. Ọ bya akfukube ndu ọwhu; ọ kakota whẹ nkajishi. ²⁴ Sámuwèlu bya asu ndu nọkota l'èka ono: "Unu whụwaru onye ọbu, Onye-Nwe-Ọha họtaru? O to nwedu onye dọ g'ọo ya l'ime ndu Ízurelu."

Ọo ya bụ, ndu ono ryashia sụ: "Ndzụ ghu ndzụ ogol-ogo gube eze!"

²⁵ Sámuwèlu bya ekfuaru ndu Ízurelu iwhe gbaru onye eze mẹe ozhi, gbaru iya l'ejeje. Ọ tuko iya dekota edede l'ekwo bya eworu iya dobe l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. Ọo ya bụ, Sámuwèlu gbasaa whẹ; onyenonu lashia ibe iya. ²⁶ Sọlu lashikwaawho ibe iya lẹ mkpukpu Gibiyia; mkparawa unwoke, Chileke jeru l'obu tsoru iya. ²⁷ Ndu mkpaka bya asu "Nde-zhia g'unu leri ẹnya sụ lẹ nwoke-e l'a-dzọ ndu Ízurelu?" Whẹ tuko kpọ iya ẹbo l'afu; t'ọ dọ iwhe whẹ nuru iya. Sọlu te enwehunu iwhe o kfuru.

Sọlu l'anafuta mkpukpu Jabeshi

11 Ọo ya bụ, Nahashi, bụ eze ndu Amonu bya achita ndu ojogu iya tughua je eyebuta mkpukpu Jabeshi-giledu. Ndu Jabeshi byakfuta Nahashi bya asu iya: "T'anyi lẹ ghu gbaa ndzụ nchị-ọdu-ndoo nke ọwhu anyi l'a-nọ ejeru ghu ozhi."

² Obenu lẹ Nahashi, bụ eze ndu Amonu bẹ suru whẹ: "Onodu, mu l'e-gude kweta tẹ mu l'unu gbaa ndzụ bulewho mẹ mu swoshiru unu akpuru-ẹnya èka-utara l'èhu l'èhu, shi nno meru iwhe iwhe nọ ndu Ízurelu l'owhu."

³ Ndu bụ ọgurenya ndu Jabeshi sụ iya: "Yeru anyi abalị ẹsaa t'anyi gude zhigbakota ozhi l'alị ndu Ízurelu. Ọ -buru l'o to nwedu onye gbataru anyi; anyi ahaa ghu ọwota ọgu wu-kfuta ghu; gụ emee anyi gẹ dọ ghu mma."

⁴ Nteke ndu ono, e zhikashiru ozhi rwuru mkpukpu Gibiyia, bụ mkpukpu èka Sọlu shi; whẹ bya ekfutaru ndu èka ono nke iwhe ono, whẹ tuko chishia mkpu-ekwa. ⁵ Ọ buleruwho nteke ono bẹ Sọlu l'erwulata eswi, e gude atupyaru iya alị eje abata. Ọ ji sụ: "Ọo gunu kparu ndu madzụ ọya ẹgube ẹkwa ọwa?" Ọo ya bụ, whẹ bya ekfua iwhe ndu Jabeshi kfuru. ⁶ Nteke Sọlu nọ-geleruwho iwhe ono, whẹ kfuru; Ume Chileke bya

iya l'èhu l'ike l'ike; èhu-eghughu gbanwuhu iya l'èhu. ⁷ Ọ kpúta oke-eswi labọ, e ligbaberu eligbabe gbua; bya ebushia anụ iya ebushi chíru nụ ndu ozhi tẹ whẹ goshidzuru iya ndu Ízurèlu l'owhu; sụ: “Ọo egube-ẹ bẹ l'ee-megbaru oke-eswi onye ọwhu l'ète afútaa bya et-soru Sọlu yẹle Sámuwèlu jee ọgu ọwa.”

Onye-Nwe-Ọha mee t'egvu gudeshia madzụ lile; whẹ tuko gẹ whẹ ha wufuta l'ugbo lanụ. ⁸ Sọlu bya achikobe whẹ gụkota whẹ ọgu lẹ mkpukpu Bèzeku. Unwoke ndu Ízurèlu dukota ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'ugbo iri l'èsa l'unu madzụ iri; ndu nke Juda dụ ukporo unu unwoke ugbo ẹto l'unu madzụ iri l'ise. ⁹ Whẹ bya ezhia ndu ozhi ono, byarụ nụ sụ whẹ: “Unu je ezhia unwoke mkpukpu Jabeshi-giledu l'aa-nafuta whẹ echile mẹ anwụ kalèwho ose.” O rwua gẹ ndu ozhi ono jeleruwho je ezhia ndu Jabeshi ozhi ono; èhu tsomahu whẹ. ¹⁰ Ndu Jabeshi ono bya asụ ndu Amọnu: “O -rwua echile; anyi awụ-kfuta unu, unu emee anyi gẹ dụ unu mma.”

¹¹ Ọ bya erwua echile iya ono; Sọlu tsukahụ ndu nkiya uzhi ẹto. Ọ bya ebe l'aghagha mgbenya ikpazụ l'ime ẹnyashi; whẹ wụba l'ime ọdu ndu Amọnu je egbuzhia whẹ who iwhe whẹ l'egbu whẹ jeye nteke anwụ karụ ose. Ndu ọwhu wafuru nụ gbaa nnanụ nnanụ; nke bụ l'o to nwedụ onye yẹle ibe iya gbarụ ẹka lanụ.

¹² E -megee; ndu Ízurèlu sụ Sámuwèlu: “?Ndee ndu ono, jiru sụ ?mẹ Sọlu l'a-dụa ike chíja whẹ? Chífutaru anyi ndu ọbu t'anyi gbushia whẹ.”

¹³ Sọlu bya asụ: “O to nwedụ onye l'ee-gbu egbu ntanụ nkele ọo ntanụ-a bẹ Onye-Nwe-Ọha nafutaru ndu Ízurèlu.” ¹⁴ Sámuwèlu bya asụ ndu Ízurèlu: “Unu bya t'anyi jeshia Gílugalụ je emee tẹ nke ọbu eze iya ono kabaa ọfuta iworo l'ẹka ono.” ¹⁵ Ọo ya bụ, whẹ tuko gẹ whẹ ha jeshia Gílugalụ je ekfushia ya ike l'iwhu Onye-Nwe-Ọha l'ọo Sọlu bụ eze whẹ. Whẹ bya agbarụ Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja èhu-guu l'ẹka ono. Sọlu mée ndu Ízurèlu l'owhu tuko mee oke èhu-utso.

Okfu, Sámuwèlu kfuru yeru ndu Ízurèlu

12 Sámuwèlu sụ ndu Ízurèlu gẹ whẹ ha: “Iwhe lile, unu kfuru bẹ mu ngabèru unu nchị, bya ewofutaru unu eze, l'a-nọ achị unu. ² Ntaa bẹ unu nwewa eze, l'a-nọ edu unu. Mbèdua l'onwomu bẹ kahụwaru, ishi bụwaru mu ẹwo, unu l'unwu mu unwoke tükowa nọdu. Mu shiwa lẹ nwata dua unu jeye mu beru egube-ẹ. ³ Unu lee mu ndọwa; t'unu nọdu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha mée l'iwhu onye ọ wuru mmanụ l'ishi t'ọ bụru eze gbaada ẹka-ebe iwhe dụ ẹji, mu yejeru ẹka. ?Ọo eswi onye bẹ mu natajeru iya? ?Tọo inya-ivu onye bẹ mu kpútajeru? ?Tọo onye bẹ mu tuwhutajeru iwhe iya? ?Ọo onye bẹ mu mejeru mmegbu? ?Tẹ mu natajeru onye n-wólazu mee ẹnya gẹ to nwedụ iwhe mu whuru? Ọ -bụru l'o nweru iwhe lile ono ọwhu mu

yejeru ẹka, t'a gbaa ẹka-ebe iya ntaa nduge mu wota iwhe ọbu bya nụ-whu onye ọbu azụ.”

⁴ Whẹ sụ iya: “I ti tuwhutajekwa iwhe anyi, ti megbutaje anyi, to nwehunu onye i natajeru iwhe iya.”

⁵ Sámuwèlu sụ whẹ: “Onye-Nwe-Ọha bụ onye ẹka-ebe. Onye Onye-Nwe-Ọha wuru mmanụ l'ishi t'ọ bụru eze bụru onye ẹka-ebe ntanụ l'o to nwedụ ejo-iwhe, unu l'a-guru nụ mu lẹ mu yeru ẹka.”

Whẹ zụa sụ: “Ọo iwhe meru eme; ọo ya bụ onye ẹka-ebe ọbu.”

⁶ Sámuwèlu bya asụ whẹ: “Ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ tūru Mósísu yẹle Éronu ẹka, whẹ dufuta ochee-oroke unu whẹ l'alị ndu Íjiputu. ⁷ Ọo ya bụ, t'unu kfukwaru g'unu kfuru, tẹ mu nyataru unu iwhe bụkota iwhe Onye-Nwe-Ọha meshiru unu l'ochee-oroke unu whẹ gude dzofuta unu. ⁸ Nteke Jékọpu whẹ lageeru je eburu l'alị Íjiputu bẹ whẹ ryakuru Onye-Nwe-Ọha. Onye-Nwe-Ọha bya ezhifu Mósísu yẹle Éronu, bụ ndu dufutaru nna unu oche whẹ ono l'alị ndu Íjiputu ono bya edobe whẹ tẹ whẹ buru l'ẹka-a. ⁹ Obenu lẹ whẹ nyazọru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ; o nwuru whẹ ye l'ẹka Sisera, bu onye ishi ndu ojọgu mkpukpu Hazọ mée l'ẹka ndu Filistiya mée l'ẹka eze ndu Moabu, bụ ndu ono, lwushiru whẹ ọgu. ¹⁰ Whẹ ryakua Onye-Nwe-Ọha sụ: ‘Anyi mewaru iwhe-dụ-ẹji nkele anyi hawarụ Onye-Nwe-Ọha bya awata ọbaru Bálu mée Ashitarotu ẹja. Ọle ọbu, nafutaro anyi ntaa l'ẹka ndu ọhogu anyi whẹ ono nke ọwhu anyi l'a-balaharu ghu ẹja.’ ¹¹ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha zhi Jerubálu, bụ onye l'eejukewawho Gídiyọnu mée Béraku mée Jéfuta, ọwaa Sámuwèlu, whẹ bya anafuta unu l'ẹka ndu ọhogu unu, nọ-where unu anọ-whe, unu buru guu. ¹² O be g'unu bya awhụ lẹ Nahashi, bụ eze ndu Amọnu l'eye ije gẹ l'oo-shi megbuta unu, unu sụ mu: Waawakwa, l'unu chokwaru onye eze, l'a-nọ achị unu nke iche, l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bükwa-a eze unu.

¹³ “Unu lee eze ọbu, unu hataru t'ọ chíje unu bụ iya bụ onye ọbu, unu l'aji aji iya. T'unu lee ya; lẹ Onye-Nwe-Ọha mebewaru unu eze. ¹⁴ Ọ -bụru l'unu l'a-nọ at-sụ Onye-Nwe-Ọha egvu, ejeru iya ozhi, unu l'anuru iya okfu, unu te ekwefuje ike l'iwhe ọ tūru unu l'iwu t'unu mee, mbụ unu l'eze ọbu, e meru t'ọ chíje unu l'etso Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, bẹ l'ọo-dukwa ree.

¹⁵ Obenu l'ọ -bụru l'unu ta anuru Onye-Nwe-Ọha okfu, mbụ unu kwefu ike l'iwhe ọ tūru unu l'iwu bẹ l'oo-byi unu ẹka l'èhu; egube o byiru iya nnaji unu whẹ.

¹⁶ T'unu kfuru g'unu kfuru whụ eze iwhe Onye-Nwe-Ọha bya l'eme unu l'iwu! ¹⁷ ?Tọ nya oge, l'aakpataje witi dụ egube? Mu l'a-kpoku Onye-Nwe-Ọha t'ọ tụa egbe-igwe chíja mini nke ọwhu unu l'a-makwanuru, bya awhụ l'ejo-ememe, unu meru parụ ẹka l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha l'okfu t'e meeru unu eze.”

¹⁸ Ọo ya bụ, Sámuwèlu ryaku Onye-Nwe-Ọha. Nteke ono whọ Onye-Nwe-Ọha mee egbe-igwe gbalahaa, mi-

ni chilàhaa. Akpa-jijii Onye-Nwe-Ọha mée nke Sámuwèlu tuko ndu ono gudekota. ¹⁹ Ndu Ízurelu ile sù Sámuwèlu: “Kfuru nuru anyibe ndu ozhi ghu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu, nke ọwhu anyi l'ẹte anwushihu. O noo nkele anyi shiwaa l'ejo-iwhe-e, anyi metaru mee t'iwhe-dụ-ẹji, anyi metagbaberu kabaa shii l'okfu t'a nụ anyi eze!”

²⁰ Sámuwèlu sù ndu Ízurelu: “Unu ba atsushi egvu! Ọ kwa unu bẹ meru ejo-iwhe ono g'ọ ha, ọle t'unu be echekwa iwhu ichewhu ọdo l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ. T'unu gbechia gude obu unu g'ọ ha baje ru Onye-Nwe-Ọha ẹja. ²¹ T'unu ba achikwaru ẹka yee l'ogwa agwa, bu iwhe mmaanụ; mbụ agwa ono l'ẹte akwọ unu lẹ mkpa, t'ọ bya l'a-nafuta unu, o noo nkele whẹ bukota iwhe mmaanụ. ²² Nkele Onye-Nwe-Ọha ta abyadi l'ebuha ndibe iya ẹka l'iswi ẹwha iya ono, parụ ẹka. O noo nkele ọ dụ Onye-Nwe-Ọha ree l'obu t'unu buru ndibe iya. ²³ A -bya l'ẹka mbedua nọ, t'iwhe ọwhu l'eme tẹ mu ba anọ ekfu anụ Onye-Nwe-Ọha l'iswi ẹhu unu jekwa njere iya. Nkele ono kwa mu ome Onye-Nwe-Ọha iwhe-dụ-ẹji. Mu l'e-zhi unu ụzo, gbarụ nụ mée ụzo, kfurụ nhamunha. ²⁴ Iwhe dụ iya nụ kpụ bu t'unu tsuje Onye-Nwe-Ọha egvu, unu egude ire-lanụ, wofuta obu unu baarụ iya ẹja, unu nyatakwa eze iwhe o megbaberu unu. ²⁵ Ọle unu ye ẹka l'ejo-ememe, unu te esefu iya ẹka bẹ unu l'eze unu ọbu l'e-bekochaa buru ntụ ekpofu.”

Ndu ojogu Sọlu lẹ nke ndu Filistiya l'alwụ ọgu

13 Sọlu bẹ gbarụ ụkporo awha l'awha iri temenu ọ buru eze l'achị ndu Ízurelu. Ọ rwua g'ọ chị-geeru ndu Ízurelu awha labọ, ² ọ hofuta ndu Ízurelu unu unwoke ugbo ẹsaa l'ụkporo iri. Ọ chita unu unwoke ugbo ise swibe onwiya lẹ mkpukpu Mikumashi mée l'alị ugwu ugwu mkpukpu Bẹtelu, bya achita unu unwoke labọ l'ụkporo iri ndu ọwhua yeru Jonatanu lẹ mkpukpu Gibyiya, dụ l'alị ndu Bénjaminu. O sù unwoke ọwhu wuduru nụ tẹ whẹ lwashichaa ibe whẹ.

³ Jonatanu lwụ-gbua ndu Filistiya, kwarụ okpu lẹ mkpukpu Geba. Ndu Filistiya ono nua l'a lwụ-gburu ndu nke whẹ. Sọlu gbugbakota opyi-ọku l'alị ono l'owhu sù: “Tẹ ndu Híburu nukwaa ya.” ⁴ Ndu Ízurelu gẹ whẹ ha bya anụbakota lẹ Sọlu bẹ lwụ-gburu ndu Filistiya ono, kwarụ okpu lẹ Geba. Ntaa bẹ Ízurelu l'eshiwa ndu Filistiya tūbaa l'imi. A kpakọo ndu Ízurelu ọnu lẹ Gílugalu whẹ tsoru Sọlu.

⁵ Ndu Filistiya bya akpakọbe ọnu tẹ whẹ lwushi ndu Ízurelu ọgu. Whẹ gude ugbo-inya-ọgu, dụ ụkporo unu ẹto l'unu iri l'ise, ọwaa ndu l'egudeje inya ono alwụ ọgu, dụ unu madzụ ugbo iri l'ise. Ndu ojogu mmaanụ dụ g'ọ nvụ-ẹja, dụ l'ogbigbo eze-enyimu. Whẹ wulihu je akwaa okpu lẹ mkpukpu Mikumashi l'ụzo ẹnyanwu-

awata nke mkpukpu Bẹtu-avenu. ⁶ Nteke ndu Ízurelu chofutaru l'alị rwuhwaru arwuhu, nke bu lẹ ndu nke whẹ b'a kariru ẹka, whẹ domishia onwowhe l'ime ọgba mée l'ime ẹtsukala mée lẹ mkpula oke-ẹwhuru mée l'ime iduma mée l'ime wèlu-mini. ⁷ Ndu ọdo l'ime ndu Híburu ono bẹ harụ dafụ ẹnyimu Jọdanu azụ iya ọwhu lwaa alị ndu Gadu mée alị Giledu.

Sọlu noshwaro lẹ Gílugalu; ndu ojogu ọwhu whẹ l'iya lị nma hụ kwekwekwe l'otsu egvu. ⁸ Sọlu nọ l'ẹka ono abalị ẹsaa, bu abalị ole, yele Sámuwèlu kfutaru, Sámuwèlu ta abyahụnu Gílugalu; ndu whẹ lẹ Sọlu nọ gbakashihulaha. ⁹ Ọo ya bu, Sọlu sù: “Unu wotaru mu nụ anụ, l'ee-gude gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mée ọwhu l'ee-gude gbaa ẹja ẹhu-guu.” Sọlu bya egbua anụ gude gbarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono. ¹⁰ Ọ kwadụ agbage, l'ogba-ge ẹja ono, Sámuwèlu buru wherekete l'ẹka ono; Sọlu kwee gbashi tẹ ya gbata iya ndzuta kele iya. ¹¹ Sámuwèlu habuhu jị ya: “?Ọo gụnu b'i meru?”

Sọlu sù iya: “Mu byakwa elee ẹnya lẹ ndu mu lẹ whẹ lị bẹ l'agbakashihu agbakashihu; t'ị byahẹ nteke mu lẹ ghu tataru ọnu, ndu Filistiya dzuwaa lẹ Mikumashi, ¹² mu kwee sù: ‘Mẹ ndu Filistiya l'a-wukfutakwa anyi ọgu lẹ Gílugalu l'ẹka-a l'ẹbe ọbu lẹ mu ryowaru Onye-Nwe-Ọha tẹ mu dụ iya l'obu.’ Iwhe ono nwukobe mu, mu kwee woru anụ gbua gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku nụ Onye-Nwe-Ọha.”

¹³ Sámuwèlu sù iya: “Ọo eswe b'i meru. I ti dobedu iwu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu tūru. Ọ -bụ l'i dobedzuru iya mē Onye-Nwe-Ọha emee t'abubu i bu eze l'achị ndu Ízurelu shihu ike jeyewaroya. ¹⁴ Obenu lẹ nta-a bẹ l'iti bughbuduru eze nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ chowaru chota nwoke lanụ, dụ iya ree l'obu; hotawa iya t'ọ buru iya bẹ bu onye l'a-nọ edu ndu nkiya, o noo l'i ti dobedu iwu Onye-Nwe-Ọha.”

¹⁵ Ọo ya bu, Sámuwèlu shi lẹ Gílugalu lasha mkpukpu Gibyiya, dụ l'alị ndu Bénjaminu. Sọlu bya agwa unwoke, whẹ l'iya tso ọgu. Whẹ tükota dụ unu madzụ l'ụkporo iri. ¹⁶ Sọlu yele nwa iya Jonatanu mée unwoke, whẹ l'iya lị kpakọru nọdu lẹ Geba l'alị Bénjaminu. Ndu Filistiya kwaa okpu lẹ mkpukpu Mikumashi. ¹⁷ Ndu ọlwua-ọlaa shi l'ọdu ndu Filistiya futa tsukahu onwowhe ụzo ẹto. Ụzo lanụ wuru ghaa iwhu l'ụzo, shiru mkpukpu Ọfura, dụ l'alị Shuwalu. ¹⁸ Ụzo lanụ ọdo tūgbua kwasewaruro ụzo mkpukpu Betuhoronu, ọwhube ndu kwe whẹ ẹto wughuru oge-alị ono, dụ chee iwhu lẹ nsuda Zeboyimu, l'ụzo echi-ẹgu.

¹⁹ O to nwedu onye l'akpụ ụzu ilile l'alị ndu Ízurelu gbaa mgburumgburu nkele ndu Filistiya bẹ sùru woo: “A nonyaadanu ndu Híburu-a meshilharu onwowhe ogu-igba mée arwa!” ²⁰ Ọ buru l'alị ndu Filistiya bẹ ndu Ízurelu l'ejeje je abaa iwhe whẹ, l'ee-gudeje atupya alị mée ọswiga mée ogbunkụ mée mma whẹ. ²¹ Ụgwọ, whẹ l'akfuje gude baa iwhe ono, l'ee-gudeje atupya alị

ono mée oswiga ono bu mkpòla-òcha, ẹrwa iya du mkpirikpi shẹkelu labọ l'ime uzhi ẹto. Iwhe whẹ l'aak-fuje gude baa ọwhube ogbunku mée iwhe l'eegudeje achikwa eswi, l'atupya alị atupya bu mkpòla-òcha, ẹrwa iya du mkpirikpi lanu l'ime nkereto shẹkelu. ²² O be mbọku ọgu ono rwuru, t'o nwe m'ọo onye lanu l'ime ndu ojogu, yele Sọlu mée Jonatanu li ọwhu gude ogu-igba ọdua l'ọo arwa l'ẹka. Ọ bu-zhiaruwho Sọlu yele nwata ibe iya Jonatanu be gude iya.

²³ Ndu Filistiya bya ahakata ndu ojogu whẹ l'ẹka ono, whẹ kwaru okpu te whẹ je anọ-chia n-whakata ugvu Mikumashi.

Jonatanu l'alwushi ndu Filistiya ọgu

14 O be ujiku lanu, Jonatanu nwa Sọlu su nwokorọbya, chiru iya ngwogu: "Bya t'anyi je azu iya ọwhu l'ẹka ndu Filistiya dọru." Ọle o to kfukwanuru iya nna iya. ² Sọlu nọdu l'ukfu oshi itorokuma ọbu, du le mkpukpu Miguronu, du l'aguga aguga mkpukpu Gibyiya. Ndu tso iya nu be rwuru unu madzu l'ukporo iri. ³ Onye ọdo tso iya nu bu Ahayija nwa Ahitubu, bu onye l'eyeje uwe ifodu. Ahitubu, bu nwune Ikabodu nke nwoke be bu iya nwuru Ahayija. Ọ buru Finihasu be nwuru Ahitubu l'onwiya. Temenu Elayi, bu onye l'agbaje ẹja nu Onye-Nwe-Ọha le Shilo buru iya nwuru Finihasu. T'o nwe onye maru le Jonatanu be jewaru hutushia.

⁴ L'ọobuje ibe iya ọwhu Jonatanu whẹ l'achọ eshishi le n-whakata ugvu ono bahu l'ẹka ono, ndu Filistiya dọru, eze-ẹwhuru, kfuru nmororo anọ-chia ya. O shia ibe iya ọwa, eze-ẹwhuru ono anọ-chia ya; nteke o shiru ibe iya ọwhu ya anọ-chia ya. Ẹwhuru ono nnanu l'aza Bozezu, nnanu l'aza Sene. ⁵ Ẹwhuru nmororo ono nnanu gvugaru l'isheli l'uzo mkpukpu Mikumashi. Ọwhua gvugaru l'ohuda l'uzo mkpukpu Geba.

⁶ Jonatanu bya asu nwokorọbya ono, chiru iya ngwogu: "Bya t'anyi daa azu n-whakata ugvu ono azu iya ọwhu l'ẹka ndu ono, l'ebua ugvu onoya dọru, l'o nweru-a ge l'ee-shi, Onye-Nwe-Ọha alwu-chitaru anyi ọgu. O to nwedu iwhe l'a-kposhi te Onye-Nwe-Ọha ba adzofuta anyi, m'a shii m'a ha nwanshii."

⁷ Onye ono, chi ngwogu iya su: "Mezhiawho iwhe gbataru ghu l'uche. Iwhe l'iji-makahu bu le mu kfu ghu l'azu; ọ buru uche ghu bu nkemu."

⁸ Jonatanu su iya: "Ọ nu iya bu t'i bya t'anyi je; l'anyi l'enyighata jekfu ndu ono nduge whẹ whu-zhiada anyi ẹnya. ⁹ Ọ -buru le whẹ suru anyi t'anyi ngabe l'ẹka ono te whẹ byakfuta anyi abyakfuta, anyi anọ-kirishia; anyi ejee ejekfuhe whẹ l'ẹka ono. ¹⁰ Ọ -buru le whẹ sukwanu t'anyi byakfuta whẹ l'ẹka ono; anyi enyikfushia whẹ nkele ọo ya l'e-goshi su le Onye-Nwe-Ọha chiwaru whẹ ye anyi l'ẹka."

¹¹ Ọo ya bu, whẹ labọ goshi ndu Filistiya onwowhe l'ẹka ono, whẹ dọru. Ndu Filistiya ono su: "Leedawho, ndu Híburu be l'akabafuta-geekwa l'ime ẹnu ono, whẹ shi domishia onwowhe." ¹² Unwoke ono, nọ l'ẹka ndu Filistiya kwataru okpu ryaaru Jonatanu yele onye chiru iya ngwogu ọrya su: "T'unu kpulitakaruro ẹka-a nduge anyi emeru goshi unu!"

Ọo ya bu, Jonatanu su onye ono, chiru iya ngwogu: "Nyije tso mu l'azu le Onye-Nwe-Ọha sewaru whẹ ye ndu Ízurelu l'ẹka!" ¹³ Jonatanu gude ọkpa yele ẹka enyi ugvu ono, onye ono, chi ngwogu iya tsopyabezhia ya whọ l'azu. Ndu Filistiya l'adashi l'iwhu Jonatanu; onye chi ngwogu iya l'etso iya azu azu egbushia whẹ.

¹⁴ Iwhe Jonatanu yele onye chiru iya ngwogu gburu l'onu ọgu mbu ono bu ukporo madzu. Ogologo alị ẹka e tsopyaberu ndu ono gbushia hakwa g'ọo nkerẹbo ẹka e gude eswi tva ogveja abali lanu. ¹⁵ Akpa-jijiji gudeshia ndu Filistiya ono l'ẹka whẹ kwaru okpu mée ndu ọwhu dọru l'egu mée ndu ọwhu nọ le n-whakata ugvu ono mée ndu ọlwua-ọlaa whẹ. Alị nmahu jijiji. Ọ buru Chileke be meru t'akpajijiji gudeshia whẹ ike.

Ndu Ízurelu l'erwukashi ndu Filistiya

¹⁶ Ndu ojogu Sọlu ndu ọwhu nọ le nche le mkpukpu Gibyiya, du l'alị ndu Bénjaminu whua ndu ojogu ndu Filistiya ono ge whẹ l'aza nza g'ọo ẹbà-eke ibeka ibebo mée ge whẹ l'akutsushi onwowhe. ¹⁷ Sọlu bya asu ndu whẹ l'iya li: "Gbadzuada ndu ojogu ono t'a maru onye ọwhu lufuru nu." A bya agbadzua whẹ, ọ buru Jonatanu yele onye l'achijeru iya ngwogu be l'anohedua ya. ¹⁸ Sọlu su Ahayija: "Patanu igbe-ogbandzu Chileke!" Nkele mboku ono be igbe-ogbandzu Chileke du swiru ndu Ízurelu. ¹⁹ Sọlu kpukwaduru-a iwhe ono l'onu ekfu eyeru onye l'agbaje ẹja nu Chileke ono, ẹwhu, l'awhu l'odu ndu Filistiya l'aka shii ejeje. Ọo ya bu, Sọlu su onye ono, l'agbaje ẹja nu Chileke ono su iya: "Sewhu ẹka ghu azu." ²⁰ Sọlu yele ndu ojogu iya whẹ bya edzukoo, ọ buru whẹ oje ọgu. Whẹ bya awhu le ndu Filistiya mehuru okpobe bonaa, gudegee ogu-igba whẹ egbushi ibe whẹ. ²¹ Ndu Híburu ono, whẹ le ndu Filistiya shi swiko ike nnanu shi nno tugbua lwakfu whẹ l'ẹka whẹ kwaru okpu; ghaa rii lwakfutawhu ndu Ízurelu ọwhu whẹ le Sọlu mée Jonatanu whẹ li azu. ²² O be nteke ndu Ízurelu ono, domishiru onwowhe l'ugvu ugvu, du l'alị Ífuremu nuru le ndu Filistiya l'agbawa ọso, whẹ fushia rwua whẹ baa whẹ ẹba. ²³ Whẹ lwuru ọgu ono tugbua jeye whẹ ghata mkpukpu Betu-avenu. Ọo ya bu, Onye-Nwe-Ọha nafu-ta ndu Ízurelu mboku ono.

Jonatanu l'amị mmanu ẹnwu

²⁴ Ndu Ízurelu be jenwuru ẹhu mboku ono nkele Sọlu guderu whẹ, whẹ ribua nte su: "Onye a go-whuru ago-

whu b'ò bụ, mbụ onye ono, l'e-wota nri ye l'ònu tẹ-menu ya erwua urwenyashi, nke ọwhu mụbe Sọlu l'agwatakwanu ndu ọhogu mu whẹ ụgwọ iwhe whẹ meru mu." Ọo ya kpatarụ, to nwe onye lanụ lẹ ndu Ízurelu ọwhu riru nri. ²⁵ Ndu Ízurelu lile ono tuko wuhu wuba l'oswa. Mmanụ ẹnwu dukwanu l'alị l'ẹka ono. ²⁶ Whẹ wuba-gelewho l'ime ọswa ono. Whẹ whua gẹ mmanụ ẹnwu ono l'asoshi, to nwehunu onye kparụ ẹka l'ònu nkele whẹ l'atsụ egvu nte ono whẹ riru. ²⁷ Ọle Jonatanu tẹke anụhadua lẹ nna iya guderu ndu Ízurelu whẹ ribua nte; o gbenu je eworu ishishi nwooshi, o gude l'ẹka iya rwua l'ubakala-ẹnwu ono, bya akpa iya ẹka kpa l'ònu; ẹnya bụru iya sarikiti. ²⁸ Onye lanụ lẹ ndu ono sụ iya: "Nna ghu guderu anyi, anyi ribua nte sụ: 'Ọo onye, a gọ-whuru ago-whu b'ò bụ, mbụ onye wotazhiwaru nri kpa l'ònu ntanu!' Ọo ya meru, ndu Ízurelu dashia mba."

²⁹ Jonatanu sụ: "Nna mu kpkashiakwaru alị-a. Lewaro g'ẹnya bya asaa mu ntaa lẹ nwedede-e, mu deru mmanụ-ẹnwu-a l'ònu. ³⁰ Sụ, ọo l'iwhe tẹge akadụ mma nggẹle a hafuru ndu Ízurelu ẹka, whẹ haru iwhe whẹ kwataru l'ọgu l'ẹka ndu ọhogu whẹ ria? Whẹ tẹge akadụ ogbushi ndu Fílistiya ọbu l'igweligwe?"

³¹ Ndu Ízurelu dashia mba mbọku ono gẹ whẹ gbushigeleruwho ndu Fílistiya shitalewho lẹ mkpukpu Mikumashi jeye lẹ mkpukpu Ayijalonu. ³² Whẹ bya avụpyabe iwhe a kwaru l'ọgu, tsoru egbutsushi egwu mēe aturu, ọwaa eswi yele unwu iya l'alị, tuko atawaru yele mee ya. ³³ Tọ dọ iya bụ, whẹ sụ Sọlu: "Leedanu lẹ ndu ono l'emekwa iwhe-dụ-ẹji l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ lẹ nke anụ ono, whẹ l'eri yele mmee ya ono."

Sọlu sụ: "Unu gbawaru ejo ẹregede, unu gbụlitaru mu eze-ẹwhuru ntaantaa! ³⁴ Sụ: Unu eje l'echilabọ ndu a sụ whẹ: 'Unu wotagee eswi l'aturu unu l'ẹhu l'ẹhu bya egbushia l'ẹka-a, unu ahaa ori anụ, mmee dọ, bụ ọwhu unu riru meswee Onye-Nwe-Ọha.'" Ọo ya bụ, onyenonu kpata eswi nke iya l'enyashi ono bya egbua l'ẹka ono. ³⁵ Sọlu bya akpuru Onye-Nwe-Ọha ẹnya-mgbēja. Ono bụru nke mbụ, Sọlu turu Onye-Nwe-Ọha ẹnya-mgbēja.

³⁶ Sọlu sụ: "Unu t'anyi tsopyabe ndu Fílistiya l'enyashi; anyi egwo whẹ tụtua jeye l'ishi ẹnyangge; ya eje adu onye anyi l'e-dobe ndu l'ime whẹ."

Whẹ sụ: "Mezhia ya whọ l'uzo, l'ọo-kagezhia ghu ree."

Onye l'agbajẹ ẹja nọ Chileke sụ: "T'anyi kpalekwaa Chileke ishi iya l'ẹka-a."

³⁷ Sọlu bya aji Chileke sụ: "Ọo tẹ mu chipyabewaro ndu Fílistiya ono? Ọi-seru whẹ ye ndu Ízurelu l'ẹka tọ?" Chileke te eyeru iya ọnu mbọku ono l'owhu.

³⁸ Sọlu sụ: "Unubẹ ndu bụ ishi Ízurelu byakota ndeende g'unu ha t'anyi chofuta ọzo, anyi shi mee iwhe-dụ-ẹji l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ ntanu. ³⁹ Eshi

Onye-Nwe-Ọha ono, l'adzofutaje ndu Ízurelu nọ ndzu lẹge ọ nọ iya, obeta ọ buru ọkpara nwa mu, bụ Jonatanu b'ò nmaru, b'ò bụwa maa." To nwehunu onye tufuru iya ọnu l'ime ndu lile ono. ⁴⁰ Sọlu bya ekfuru yeru ndu Ízurelu l'owhu sụ: "Unu kfuru l'ẹka ono tẹ mu lẹ ọkpara mu, bụ Jonatanu kfuru l'ẹka-a."

Unwoke Ízurelu zukota mgbede sụ: "Mezhia ya whọ l'uzo, l'ọo-kagezhia ghu ree." ⁴¹ Sọlu bya ekfuru nọ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Ízurelu sụ iya: "Yenuaru mu ọkpobe ọnu." A bya atụa ido, ọ nma Sọlu yele Jonatanu. Ẹhu bụru ndu ọwhua whororo. ⁴² Sọlu sụ: "Unu tūaru mu lẹ nwa mu, bụ Jonatanu ido ono." A tūa ya, ọ nmaa Jonatanu. ⁴³ Sọlu bya asụ Jonatanu: "Kfuadaru mu iwhe ọbu, i meru."

Ọo ya bụ, Jonatanu sụ iya: "Ọ kwa nwa mmanụ-ẹnwu, mu denyiru ishishi oshi, mu gude l'ẹka bẹ mu kparu l'ònu. Ọ bụru iya bụ lẹ mu lafutajenu maa ntaa?"

⁴⁴ Sọlu sụ iya: "Tẹ Chileke gwakwa mu ọchi, mbụ t'ọ mekwa mu ọ-ka-njọ; m'ọ -bụru l'ị tji ladu maa ọbu Jonatanu."

⁴⁵ Ndu Ízurelu bya asụ Sọlu: "Ọ gbaru tẹ Jonatanu laa maa, mbụ onye ono, tọru ndu Ízurelu l'uli? Tụswekwa! Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'ọ vu iya, o to nwe-du m'ọ ẹgbushi, shi iya l'ishi, bya l'a-dafu rwua alị, o noo nkele ọo Chileke b'ò nọ l'ẹka mee iwhe-e, o meru ntanu." Ndu Ízurelu shi nno nafuta Jonatanu t'e gbuhe iya.

⁴⁶ Sọlu te ejehe ọchi ndu Fílistiya ọso; ndu Fílistiya dawhushia azu lashia alị whẹ.

Ọgu, Sọlu lwushiru ndu mba gẹ mba ha

⁴⁷ Sọlu nọkwa-gelewho chilahaa ndu Ízurelu, ọ tuko ndu ọhogu, nọ iya mgburumgburu lwushikota ọgu, mbụ ndu Moabu mēe ndu Amonu mēe ndu Edomu mēe ndu eze, l'achị ndu Zoba yele ndu Fílistiya Ndu ọwhu ọ ghachiru jekfu ọgu, ya anụ whẹ kpakudu. ⁴⁸ Ọ lwuru ọgu mkparawa lwu-gbua ndu Amalaku, shi nno nafuta ndu Ízurelu l'ẹka ndu kwaru iwhe whẹ l'okwata.

⁴⁹ Unwoke, Sọlu nwataru bụ: Jonatanu, Ishivi ọwaa Malukishuwa. Ẹwha nwa iya nwanyị nke ọgurenya bụ Merabu; ẹwha nke nwata bụru Mikalu. ⁵⁰ Ẹwha nyee ya bụ Ahinowamu, bụ nwada Ahimaazu. Ẹwha onye ishi ndu ojogu Sọlu bu Abuna nwa Naa. Naa bukwanuru nwune nna Sọlu. ⁵¹ Kishu bụ nna nke Sọlu; Naa bụru nna nke Abuna. Nna Abuna yele nna Sọlu bẹ shikota lẹ nna lanu, bụ Abyiyelu.

⁵² Nteke Sọlu l'achị bulewho ọgu l'ọgu takfuru whẹ lẹ ndu Fílistiya L'obujelewho Sọlu -sata ẹnya whu mkparawa m'ọbu onye l'akpa ike, ya eduta iya yeru onwiya.

Aalwụ-gbu ndu Amaléku

15 Sámuwèlu tughua je asụ Sọlu: “Ọo mbedua bẹ bụ onye Onye-Nwe-Ọha zhiru tẹ mu bya awụa ghu mmanụ l'ishi t'ị bụru eze ndibe iya, bụ ndu Ízurèlu. Sụ: Ngabẹ nchị l'ozhi, Onye-Nwe-Ọha zhiru tẹ mu zhia ghu. ² Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu sụ: ‘Mu l'a-nụ ndu Amaléku áwhụ iwhe ono, whẹ meru ndu Ízurèlu nteke ono, whẹ je akwaaru whẹ l'uzo gẹ whẹ shi l'alị ndu Íjiputu afuta. ³ Sụ: Tughua je al-wushi ndu Amaléku ono ọgu; tuko iwhe bụ iwhe whẹ nweru gbugbushikota kparamụ kparamụ shi nno woru whẹ nụ Chileke. T'uwuhudu be ewhudukwa mée nwoke mée nwanyị mée unwegirima mée ndu e he l'ẹka mée eswi mée aturu mée nkakfụ-igara mée inya-kamèlu bẹ l'aa-lakota l'iyi.’”

⁴ Ọo ya bụ, Sọlu kpakodzua ndu Ízurèlu lẹ mkpukpu Telayimu. Ọ gwa whẹ ọgu; ndu ojogu o-je-l'okpa bẹ dukota ukporo unu ugbo ukporo l'ise; unwoke ndu Ju-da dọ ukporo unu l'unu ise. ⁵ Sọlu whẹ tughuru jeshia mkpukpu ndu Amaléku; je edomishia onwowe kwabèru whẹ lẹ nsuda. ⁶ Sọlu bya asụ ndu Kenu: “Unu shi l'echilabọ ndu Amaléku futa nke ọwhu mu l'ete alakota unu lẹ whẹ l'iyi, o noo nkele unu meru ndu Ízurèlu l'owhu odoo nteke ono, whẹ shi l'alị Íjiputu futa.” Ọo ya bụ lẹ ndu nke Kenu eshi l'ime ndu Amaléku wufu.

⁷ Sọlu bya eshitalewho lẹ Havila tsoo ndu Amaléku ọgu jasụ l'echi-ẹgu Shuru, dọ l'uzo ẹnyanwu-awata alị ndu Íjiputu. ⁸ Ọ kpata Agagu, bụ eze ndu Amaléku lẹ ndzụ. O gude mma gbugbushikota ndu nke Agagu ono kparamụ kparamụ. ⁹ Obenu lẹ Sọlu yele ndu nkiya doberu Agagu ndzụ. Iwhe bụ anụ, kagezhia ree l'aturu yele eswi mée unwu eswi, ẹba dọ-gee mée unwu aturu; je akpawarọ l'iwhe lile ọdo, dọ ree bẹ whẹ te emebyishikotadu kparamụ kparamụ. Ọo unwu jojojo iwhe mée iwhe l'adụ nke oleshi ẹnya bẹ bụ ọwhu whẹ mebyishikotaru kparamụ kparamụ.

**Onye-Nwe-Ọha l'ajika
tẹ Sọlu ba bụhe eze**

¹⁰ Ozhi Onye-Nwe-Ọha bya erwua Sámuwèlu nchị sụ: ¹¹ “Ọ bụ áwhụ tsọru mu lẹ mu meru Sọlu t'ọ bụru eze nkele o chewaru iwhe ichewhu l'ẹka mu nọ; haa ome iwhe mu zhiru iya ememe.” Ọ tsua Sámuwèlu l'anụ; ọ ryaaru Onye-Nwe-Ọha ẹkwa l'enyashi ono l'owhu. ¹² O be l'ọnmewa-utsu iya; Sámuwèlu gbalihu jekfushia Sọlu. A sụ iya: “Sọlu bẹ jeshiakwaru mkpukpu Kamèlu. Ọ kpwaru iwhe-akpukpu doberu onwiya l'ẹka ono, megee dakobe, ọ bụru iya oje mkpukpu Gílugalu.” ¹³ Nteke Sámuwèlu jekfuleru iya whọ; Sọlu sụ iya: “Tẹ Onye-Nwe-Ọha ọgoru ghu ọnu-oma. Mu meekwaru iwhe Onye-Nwe-Ọha zhiru mu ememe.”

¹⁴ Sámuwèlu sụ iya: “?Ọo ọya aturu, e gude eme ọnu bẹ mu l'anụ ẹgube whọ? Ọya eswi-a, mu l'anụkaa dọ ọdu-agha?”

¹⁵ Sọlu sụ iya: “Ọo ndu ojogu anyi bẹ shi lẹ Amaléku gude whẹ lwa. Ndu ọwhu kagezhia ree l'ime aturu whẹ mée eswi whẹ b'e dobekotaru ndzụ, l'ee-gude gbaaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu ẹja, obenu ndu ọwhu bẹ anyi mebyishikotaru kparamụ kparamụ.”

¹⁶ Sámuwèlu sụ Sọlu; “T'o jeberu ghu nno! Tẹ mu karụ ghu iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru mu l'enyashi.”

Sọlu sụ iya: “Ngwa, karụ mu iya.”

¹⁷ Sámuwèlu sụ: “Ta gufuro l'i shi ha onwoghu nwan-shii l'ẹnya. ?Tọ dọ ghu bekocharu bya aburu ishi l'ikfu iri l'ẹbo ndu Ízurèlu? Onye-Nwe-Ọha wuru ghu mmanụ l'ishi t'ị bụru eze ndu Ízurèlu. ¹⁸ Onye-Nwe-Ọha zhifu ghu sụ: ‘Tughuru je ebugbushia ndu ejo-ememe ono bụ ndu Amaléku kparamụ kparamụ. Lwushi whẹ ọgu jeye nteke l'ii-me whẹ ọzara-l'ukpo.’ ¹⁹ ?Ọo ọnu kpataru tị nuru Onye-Nwe-Ọha okfu? Unu kworu gbaragbara je awụpyabe ọkwa iwhe l'okwata, mbụ shi nno mee iwhe-dụ-ẹji l'iwhe Onye-Nwe-Ọha.”

²⁰ Sọlu bya gbazhita sụ Sámuwèlu: “Mu nkwaru-a Onye-Nwe-Ọha okfu jee ozhi ono, o yeru mu l'ẹka tẹ mu jee. Mu lakotawaru ndu Amaléku l'iyi bya akpatawa Agagu, bụ eze ndu Amaléku ono. ²¹ Ọle ndu nkemu bẹ shi l'iwhe ono, a kwataru l'ọgu kpukoo aturu mée eswi, mbụ iwhe bụ iwhe kagezhia ree, e doberu nke t'e mebyishikota kparamụ kparamụ nke ọwhu l'ee-gude iya gbaaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu ẹja lẹ Gílugalu.”

²² Sámuwèlu yeru iya ọnu sụ:

“?I doberu sụ lẹ ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku,
mée ngwo-ẹja mmaanụ ọdo bẹ dọ Onye-Nwe-Ọha ree
ẹgube ono, ọnuru Onye-Nwe-Ọha okfu dọ iya ree?
Ome iwhe lẹge e kfuru iya kakwa ree amame ọgwo
ngwo-ẹja.

Ọnuru Onye-Nwe-Ọha okfu ka ree karụ ogude ẹba ebyila gbaaru Onye-Nwe-Ọha ẹja.

²³ Okwefu ike bụ ome iwhe-dụ-ẹji g'ọo ọgwo ọgwo.

Oku onwonye eku dọ-be ẹji g'ọo lẹ madzụ doberu iwhe l'agwa iya agwa.

Sụ, eshi-ọwhu i jikaru iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru ghu bẹ Onye-Nwe-Ọha jikaakwaru t'ị ba bụhe eze.”

²⁴ Ọo ya bụ, Sọlu bya asụ Sámuwèlu: “Mu mewaru iwhe-dụ-ẹji. Mu doswewaru iwu Onye-Nwe-Ọha yele iwhe i zhiru mu. Ọo egwu bẹ mu tsuhuru ndu nkemu; mu kwepyabe ọnu mee uche whẹ. ²⁵ Mu l'aryowa ghu aryọ ntaa. Gwaru mu nvụ l'iwhe-dụ-ẹji ono, mu meru; gụ etsoru mu dawhu azụ lẹ Gílugalu tẹ mu je abaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja.”

²⁶ Sámuwèlu sụ Sọlu: “Mu te etsodu ghu adawhu azụ. Nkele i jikaru ome iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru ghu;

Onye-Nwe-Ọha l'onwiya jikawa t'ị ba abụhe eze ndu Ízurelu!"

²⁷ Sámuwèlu bya atẹe azụ tẹ ya tughua; Sọlu wọo ẹka l'ogboromọnu uwe-mgbalanụ iya; ọ lakahu. ²⁸ Sámuwèlu sụ iya: "Ntanụ-a bẹ Onye-Nwe-Ọha lakaakwaru aị-eze ndu Ízurelu l'ẹka ghu. O wowaru iya ye onye ọdo, ka ghu ọbu ọkpobe madzụ l'ẹka. ²⁹ Onye-Nwe-Ọha, bụ ọdu-biribiri ndu Ízurelu ta adzujedu ejire; t'ọ gbanweje iwhe o kfuru nkele ọ tọ bụdu madzụ mmaanụ owu l'ọo-gbanwe iwhe o kfuru."

³⁰ Sọlu sụ iya: "Mu mewaru iwhe-dụ-ẹji. Ọle byiko kwabẹ mu ugwu l'iwhu ndu bụ ọgurenya ndu nkemu mēe l'iwhu ndu Ízurelu. Tso ru mu rọ dawhu azụ tẹ mu je abaarụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu ẹja." ³¹ Sámuwèlu kwe bya etsoru Sọlu dawhushia azụ; Sọlu baarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja.

³² Sámuwèlu bya asụ: "Kpọtaru mu Agagu ọbu, bụ eze ndu Amalẹku l'ẹka-a!" Agagu gude ẹhu-utso jekfushia ya rịa l'obu iya asuje: "O doru mu ẹnya lẹ nke egbugbu b'a pawarụ haa." ³³ Tọ dụ iya bụ, Sámuwèlu bya asụ: "Egube ono, i gude ogu-igba mee unwanyị, nwutaru unwu; whẹ gbarụ ẹka nwa; bukwa who gẹ mu l'e-me tẹ ne, nwuru ghu nụ gbarụ ẹka nwa l'ẹka unwanyị nọ." Sámuwèlu gbu Agagu pyaapya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha lẹ Gílugalụ.

³⁴ Ọo ya bụ, Sámuwèlu tughuru lasha mkpukpu Rama; ọwhube Sọlu lasha ibe iya, dụ lẹ mkpukpu Gibyia. ³⁵ Sámuwèlu te ejebahee tẹ ye Sọlu whugba jeye mbọku, yebe Sámuwèlu nwuhuru. Obekwanu lẹ Sámuwèlu tsoru áwhụ ẹhu Sọlu. Tẹmenu ọ bụru áwhụ tsoru Onye-Nwe-Ọha lẹ ya meru Sọlu t'ọ bụru eze ndu Ízurelu.

Sámuwèlu l'awụ Dévidi mmanụ l'ishi t'ọ bụru eze

16 Onye-Nwe-Ọha sụ Sámuwèlu: "Ọo nteke ọle bẹ l'iji-tso-bezhiaru áwhụ Sọlu, l'ẹka mu jikawaru t'ọ bọ bụhe eze ndu Ízurelu. Gbajia mmanụ l'upyi ghu, gụ atughua tẹ mu zhi ghu ibe Jesi nke mkpukpu Bétulehemu. Nkele mu hotawaru onye lanụ l'unwu iya unwoke t'ọ bụru eze."

² Sámuwèlu sụ iya: "Mu l'e-me agha jee? Sọlu l'egbukwa mu mē ọ nwa ya."

Onye-Nwe-Ọha sụ: "Je akpota nwada eswi, gụ asụ l'ị byarụ t'ị gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja. ³ Zhia Jesi t'ọ bya l'ẹka l'aagba ẹja ono. Mu l'e-goshi ghu-a iwhe l'ii-me. Ọo onye ọwhu mu kfuru ghu bẹ l'iji-wụ mmanụ t'ọ bụru eze ọbu."

⁴ Sámuwèlu bya emee iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha kfu ru iya. O rwulewho mkpukpu Bétulehemu, ẹhu-anmanma gudeshia ndu bụ ọgurenya mkpukpu ono, whẹ byakfuta iya bya asụ iya: "Ọ dụ-a lẹ mma ọwhu ị byarụ?"

⁵ Sámuwèlu sụ whẹ: "Ee, ọ dukwaa lẹ mma. Mu byarụ ọgbaru Onye-Nwe-Ọha ẹja. Unu je emee onwunu t'unu duru Chileke nsọ, unu abya etsoru mu je agbaa ẹja ọbu." Ọo ya bụ, ọ bya emee Jesi ye l'unwu iya unwoke, whẹ dụ nsọ. O kua whẹ tẹ whẹ bya ọgba ẹja ọbu.

⁶ Whẹ rwulewho, Sámuwèlu whua Eliyabu, ọ rịlahaa sụ: "O doru mu ẹnya l'onye ọbu, Onye-Nwe-Ọha hotaru t'a wua mmanụ l'ishi bụ iya kfuru l'iwhu Onye-Nwe-Ọha l'ẹka-a." ⁷ Onye-Nwe-Ọha sụ Sámuwèlu: "Be eleshiro ẹnya l'ugbugba, ọ gbarụ, m'okwanu g'ọ hatabe l'eli, o noo lẹ mu jikaru iya. Ọ tọ dụ gẹ madzụ l'eleje ẹnya l'iwhu bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha l'eleje ẹnya l'iwhu nkiya. Madzụ l'anoje ele ugbugba eli ẹhu, obenu lẹ Onye-Nwe-Ọha l'anoje ele ime obu."

⁸ Ọo ya bụ, Jesi bya bya ekua ọwhube Abyinadabu, ọ bya aghaja l'iwhu Sámuwèlu. Sámuwèlu sụ: "Ọ tọ bukwa m'ọo onye ọwa bẹ Onye-Nwe-Ọha hotaru." ⁹ Jesi bya emee tẹ Shama ghajaa, Sámuwèlu sụ: "Ọ tọ bụdu onye ọwa bẹ Onye-Nwe-Ọha hotaru." ¹⁰ Jesi mee t'unwu iya unwoke umadzu ẹsaa ghajakota l'iwhu Sámuwèlu. Sámuwèlu sụ l'o to nwedu onye ọwhu Onye-Nwe-Ọha hotaru l'ime whẹ. ¹¹ Sámuwèlu bya aji Jesi: "Ọo ndu-a bụ mkpakọ unwegirima unwoke, i nweru?" Jesi sụ iya: "O wudukwaduru onye ọwhu bukota nwa-ta l'ime whẹ, ọle oochekwanu aturu."

Sámuwèlu sụ iya: "Ye madzụ t'e je ekua ya; anyi ta anodudu anodu jeye ya abya." ¹² Ọo ya bụ, o zhia, e je ekua ya, ọ bya. Ọ bụ nwata, neru zhirikiti dụ ugwu l'agwehu, ama ụma. Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ Sámuwèlu: "Gbalihu wua ya mmanụ l'ishi t'ọ bụru eze, o noo nkele ọo ya bụ onye ọbu, mu l'ekfuru." ¹³ Sámuwèlu bya ewota upyi mmanụ ono bya awua ye ya l'ishi l'iwhu unwune iya. Ume Onye-Nwe-Ọha shi mbọku ono dụ Dévidi l'ẹhu l'ike l'ike. Sámuwèlu bya atughua lasha mkpukpu Rama.

Dévidi l'akporu Sọlu une

¹⁴ Ntaa bẹ ume Onye-Nwe-Ọha lufuwaru Sọlu l'ẹhu; Onye-Nwe-Ọha bya ezhia ejo maa t'o mekashije iya ẹhu.

¹⁵ Ndu l'ejeru Sọlu ozhi sụ iya: "Lenu g'ejo maa, Chileke zhiru l'emekashi ghu ẹhu. ¹⁶ Tẹ gube onye-nwe-anyi zhia anyibe ndu ozhi ghu t'anyi je achọo onye marụ ọkpo une nke ọwhu bụ, ejo maa ono, Chileke zhiru kparwutale ghu whọ l'ẹhu, ya akporu ghu iya, gụ aka mma."

¹⁷ Ọo ya bụ, Sọlu sụ ndu l'ejeru iya ozhi: "Unu chọo onye l'a-kpota une ree t'ọ bya."

¹⁸ Onye lanụ lẹ ndu ozhi ono sụ iya: "Mu marụ nwata lanụ, ọkpo une doru ẹnya. Ọo nwata ibe Jesi nke mkpukpu Bétulehemu. Ọ bụ mkparawa madzụ; ọ bụru onye nweru ẹnya. Ọ bụru onye ike dụ l'ọgu, bya amak-

wawho ụma, buru onye Onye-Nwe-Oha swiru eswiru.”
¹⁹ Sọlu bya eyefu ndu l'oozhije ozhi tẹ whẹ jee ibe Jesi je asụ iya; “Denu mu nwa nwoke ghu ono, bu Dévidi, bu iya bu onye owhu l'eche aturu.”²⁰ Oo ya bu, Jesi bya akpota nwada egwu, owaa eda mmee lanu yele buredi gworu kebe l'eli nkakfu-igara, bya eduru nwatibe iya ono, bu Dévidi yeru whẹ sụ tẹ whẹ dee ya Sọlu.²¹ Dévidi lakfutashia Sọlu jelahaaru iya ozhi. Sọlu kwata ye Dévidi obu shinene; o shi nno mewaro Dévidi onye l'achijeru iya ngwogu.²² Sọlu bya ezhia ozhi t'e zhiaru iya Jesi sụ: “Hanụ tẹ Dévidi jegbuwaru mu rọ ozhi nkele o dọ mu l'obu.”²³ L'obuje, ejo maa ono, Chileke zhiru kparwutalewho Sọlu l'ehu, Dévidi akpolahaaru iya une. Iwhu abya edoo Sọlu, ya aka mma, ogvu ono aparụ iya haa.

Dévidi yele Goliyatu

17 Ndu Filistiya bya agbadzua ndu ojogu whẹ kwakobe whẹ nke ogu. Whẹ dzua lẹ mkpukpu Soko, dọ l'alị ndu Juda. Whẹ bya akwaa okpu lẹ mkpukpu Efesu Damimu, dọ lẹ mgbaku Soko yele mkpukpu Azeka.² Sọlu yele ndu Ízurèlu dzukobe bya akwaa okpu lẹ nsuda Ela, bya akpoo giriri kwaberu ndu Filistiya nke ogu.³ Ndu Filistiya ndu l'eli ugwu lanu, ndu Ízurèlu ndu l'eli ugwu lanu owhu. O buru nsunsu ugwu labo ono bẹ dubutaru whẹ.

⁴ Oka-ibe obu, shi lẹ mkpukpu Gatu, ewha iya bu Goliyatu shi l'odu ndu Filistiya nyifuta. Ogologo iya dọ nha-okpa tete.⁵ Okpu-igwe, o kpuchiru ishi bu ope b'e gude mee ya. O yee uwe ope obu, dọ kpakiri kpakiri g'oo ekiri ema, erwa iya bu unu shekelu ugbo iri l'ebọ l'ukporo shekelu iri.⁶ O woru iwhe obu, e gude ope mee kechia ogboro, bya ewofuaru arwa ope nyaru ye l'azu.⁷ Oshi arwa iya owhu o gude l'eka dọ-zhiawho g'oo iwhe l'eegudeje akpa ekwa. Igwe, e gude pyia onu arwa ono bẹ erwa, dọ iya nọ bu unu shekelu ugbo labo l'ukporo shekelu ugbo iri. Onye l'apajeru iya iwhe l'oogbobeje ezeru onwiya vuta ụzo.⁸ Goliyatu bya egvuru, ryaaru ndu ojogu ndu Ízurèlu orya sụ: “?Nde-zhia g'o gude unu fushia kpoo giriri abya ogu? Mu bukwa onye Filistiya, unubedua buru ndu ozhi Sọlu. Unu hota onye lanu l'ime unu t'ọ bya akpoo mu iwhu!⁹ O -buru l'oo-dọ ike lwushi mu ogu, gbua mu, anyi aburu ndu unu l'a-nọ achị, ole o -bukwanuru lẹ mbedua mekputaru iya, owhu mu gburu iya egbu, unu aburu ndu anyi l'a-nọ achị, unu ejekwaruwho anyi ozhi!”¹⁰ Nwoke Filistiya ono sụ: “Ntanu bẹ mu lewheru ndu ojogu ndu Ízurèlu! Yeru mu nwoke lanu l'ime unu tẹ mu l'ia mee!”¹¹ Anunu, Sọlu yele ndu Ízurèlu nuru iwhe shi onye Filistiya ono l'onu, obu chifu whẹ; ehu nmalahaa whẹ anmanma.

¹² Dévidi bẹ bu nwatibe onye Ifurata obu, ewha iya bu Jesi, shi lẹ mkpukpu Bétulehemu, dọ l'alị ndu Juda.

Jesi bẹ nwutaru unwoke esato, nke bu l'ọ katawaru nka gwugwohu l'oge, Sọlu l'achị.¹³ Unwu Jesi umadzu eto nke ogurennya bẹ tsoru Sọlu jee ogu. Ewha unwu iya ono, jeru ogu ono bu Eliyabu, onye bu okpara iya mee Abyinadabu, bu otsota mee Shama, bu onye nke eto.¹⁴ Dévidi bukota nwata l'ime whẹ. Umadzu eto nke ogurennya tsoru Sọlu.¹⁵ Dévidi l'eshije l'ibe Sọlu je echeeru nna iya aturu lẹ Bétulehemu. E -megee, ya alawhushia azu l'ibe Sọlu.

¹⁶ Onye Filistiya ono l'afutaje l'utsu mee l'enyashi mboku mboku bya akfuru anaru whẹ nkemu jeye o medzua ya nno ukporo abali ugbo labo.

¹⁷ Tọ dọ iya bu, Jesi bya asu nwa iya Dévidi: “Woru efere nkweka bali, a huru ahuhu yele ishi buredi iri-a wokeru unwune ghu l'eka ndu ojogu kwaru okpu egwegwa.¹⁸ Gu ewota iwhe-eriri-a, bu chiizu whẹ iri woru nu owhube onye ishi ndu ojogu whẹ. Maru mee ehu dọ whẹ mma; gu ewolata iwhe l'e-goshi sụ l'ehu dukwa whẹ guu.¹⁹ Whẹ lẹ Sọlu mee ndu Ízurèlu l'owhu tukọ ndu lẹ nsuda Ela alwushi ndu Filistiya ogu.”

²⁰ O be l'ishi enyangge, Dévidi gbashi paru aturu iya haru onye nche-aturu odo, bya akwakoo arya iya tug-bua jeshia lege nna iya Jesi zhiru iya. Nteke o rwuru l'odu whẹ buru nteke ndu ojogu l'azu egwu ogu awufu eje l'iwhu ogu.²¹ Ndu Ízurèlu whẹ lẹ ndu Filistiya bya akpoo giriri chebegeeru onwowhe iwhu.²² Dévidi tukọ iwhe ono, o gude bya haru onye l'eche ngwongwo ndu ojogu nche, gude ntutu oso jekfu unwune iya l'iwhu ogu je ekele whẹ.²³ Ge yele whẹ l'ekfukwadua, oka-ibe ndu Filistiya, bu Goliyatu, onye shi lẹ mkpukpu Gatu bya eshi l'eka whẹ kporu giriri futa. O bya ekfua okfu ge l'ookfujehawa; Dévidi nua ya.²⁴ Awhuwu, ndu Ízurèlu l'awhu nwoke ono, whẹ gude otsu egwu tsu l'oso.²⁵ Unwoke ndu Ízurèlu l'ekfuka asuje: “?Unu whuru-a ge nwoke-e l'afutaje ntekenteke atujoshi ndu Ízurèlu? Onye menyazhiaru gbua ya bẹ eze l'a-dekwa eku adde. Eze l'e-kekwa onye obu ada iya nwanyi, ya agufu ozo-ulo nna onye obu l'utu akiriko l'alị Ízurèlu.”

²⁶ Dévidi bya aji ndu kfukube iya nọ sụ: “?O zhia gunu bẹ l'ee-meru onye gburu nwoke Filistiya ono, shi nno mefu Ízurèlu iwhere l'iwhu? ?Onye Filisitayinu-a, l'ebua ugwu l'ekuzhiaru onwiya gunu nke otujoshi ndu ojogu Chileke, nọ ndu?”²⁷ Whẹ bya ekfuwhuru iya iwhe ono, whẹ shihawaa ekfu sụ iya: “?O iwhe ono bẹ l'ee-meru onye menyazhiaru gbua ya.”

²⁸ O be ge Eliyabu, bu nwune Dévidi nke ogurennya nuru ge yele ndu madzu l'ekfu, o voru oku ghua ehu l'eka Dévidi nọ sụ: “?Oo gunu b'i byaru ememe l'eka-a? ?Oo onye b'i haru aturu olemole whọ l'echi-egu? Mu makwaru-a l'iibunuka kee-kee, temenu obu l'awhu ghu sasasa, kpataru iwhe i byatashiaru t'i whu ge l'aalwu ogu-a alwu iya.”

²⁹ Dévidi sụ iya: “?Nde-zhia iwhe mu meru ntaa? Oo tẹ mu be ekfufushia okfu?”³⁰ O tẹ azu lufu l'eka o nọ,

cheberu onye ọdo bya awatakwa okfu iwhe ono ọdo. A bya ekfukwaa iwhe ono, e kfuhawaru iya.

³¹ Ndu ọdo nwa ọnu, Dévidi yeru tughua je edooru iya Sọlu; Sọlu zhia t'ọ bya. ³² Dévidi byarwua sụ Sọlu: "Tọ bọ dukwa onye obu l'e-te ete l'okfu ẹhu onye Filistayinu-a nkele mube nwozhi ghu bya l'e-je alwushi iya ọgu."

³³ Sọlu sụ iya: "Ị tị hadu nke oje ọlwushi onye Filistiya ono ọgu; ị bukwa du nwata nwokoro nshiji, obekwanu lẹ yebedua bwa onye wataru oje ọgu l'okoro bya."

³⁴ Dévidi sukwanu Sọlu: "Mube nwozhi ghu bẹ bụ aturu nna mu bẹ mu shi cheta. O nweru nteke oduu-gburu-agu l'abyaje, m'ọ bụ ejo-nkuta-ọswa, bya apata nwaru mu lanu l'ime ikpoto aturu ono, ³⁵ mu etsopyabe iya, avu iya iwhe, shi nno nafu iya nwaru ono l'onu. O -ghakwanu rii zhikfuru mbedua, mu azu iya l'iji, avu iya iwhe, shi nno gbua iya. ³⁶ Mube nwozhi ghu gbugewaru gbua oduu-gburu-agu yele ejo-nkuta-ọswa, o je l'a-dufua onye Filistayinu-a, l'ete ebua ugwua egube ono, o noo nkele o tujoshiwaru ndu ojogu nke Chileke, no ndu." ³⁷ Dévidi bya asu: "Onye-Nwe-Oha ono, nafutaru mu lẹ nvo oduu-gburu-agu mee lẹ nvo ejo-nkuta-ọswa l'a-nafuta mu l'eka onye Filistiya ono."

Sọlu sụ Dévidi: "Laa egwa. Tẹ Chileke swilekwaru ghu whọ." ³⁸ Sọlu bya achita uwe iya kwaa Dévidi. O bya eworu okpu-ọgu obu, e meru l'ope kpube iya l'ishi; chita uwe-ọgu iya yefua ya. ³⁹ Dévidi kwee bya eworu ogu-igba iya kepyabe l'uwe-ọgu iya ono jee tẹ ya gude iya jewhee ejewhe nkele o tọ kwoduaru iya ẹhu, mbu egube ngwa ono. O sụ Sọlu: "Mu ta adukwa ike eye egube iwhe ọwa eje, nkele o tọ kwoduaru mu ẹhu." O ya bụ, o kwee yeshikota iya. ⁴⁰ O bya ewota mgboro iya, hota ewhuru ogbenu ise, kworu tururu l'onu iyi. O chiru iya ye l'ime ekpa iya; mgbenu iya dvanu iya l'eka, o jekfushia onye Filistiya ono.

⁴¹ Onye Filistiya ono kpawaru onye l'apajeru iya iwhe l'eegbobeje gude ezeru onwonye vuru ọzo eje abyakfuta Dévidi. ⁴² O bya elerwua Dévidi ọnya bya awhu l'ọ bụ nwata nwokoro nshiji, neru zhirikiti, ama uma, o lewhee ya ọnya elewhe. ⁴³ O sụ Dévidi: "?Mu bu nkuta kpataru ị chiru oshi abyakfuta mu?" Onye Filistiya ono gude agwa ibe whẹ eburu Dévidi ọnu. ⁴⁴ O sụ Dévidi: "T'okpa ghu gbanu ẹka-a ngge anu-egbudu yele udele eria ghu!"

⁴⁵ Dévidi sụ onye Filistiya ono: "I gude ogu-igba mee arwa, du l'iche l'iche abyakfuta mu ọgu, obenu lẹ mbedua gude ewha Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ọgu, mbu Chileke nke ndu ojogu ndu Izurelu bu iya bu onye ono, ị tujoshiwaru. ⁴⁶ Ntanu-a bẹ Onye-Nwe-Oha l'e-me g'i daba mu l'eka, mu avu-tsua ghu l'ali, gbuta ghu ishi. Ntanu-a bẹ mu l'e-me t'anu-egbudu yele udele ria odzu ndu ojogu ndu Filistiya, mgboko l'owhu amakwanuru lẹ Chileke du lẹ Izurelu. ⁴⁷ Ndu lile, no l'eka-a bẹ l'oo-do ọnya l'ọ tọ du ogu-igba yele arwa bẹ

Onye-Nwe-Oha l'egudeje dzofuta madzu, nkele ọgu-a bẹ bu nke Onye-Nwe-Oha, o je l'a-chikotaru unu ye anyibe ndu Izurelu l'eka."

⁴⁸ O be g'onye Filistiya ono l'ejekfu iya ntse nke ọgu, Dévidi gudekebe ntutu ọso agba eje tẹ yele iya whugba l'iwhe ọgu ono. ⁴⁹ Eka, Dévidi l'eye l'ekpa iya, o wofuta ewhuru lanu ye lẹ mgbenu iya, whuaru iya. Ewhuru ono dalekwawho onye Filistiya ono l'egedege onu-iwhe, buru iya gumu l'onu-iwhe ono. O behu daa gbii kpube iwhe. ⁵⁰ O ya bu, Dévidi gude ewhuru yele mgbenu lwu-gbua onye Filistiya ono, gbua ya, to gude mma l'eka. ⁵¹ Dévidi gude ọso je akfukota iya l'eli. O wo ẹka l'ogu-igba onye Filistiya ono, mifu iya l'obo iya, gbua ya, gbubufu iya ishi egbubufu.

O be ge ndu Filistiya whuru l'oka-ibe whẹ ono nwuhuru, whẹ tee azu ye okpa l'oso. ⁵² Unwoke Izurelu whẹ lẹ ndu nke juda wulihu atu okoo, achu ndu Filistiya, chita whẹ rwua mkpukpu Gatu mee l'eka l'eeshije abahu lẹ mkpukpu Ekuronu. Ndu Filistiya dalewho gbaagba l'echi ọzo, e shi eje mkpukpu Shaarayimu je akpawaro lẹ mkpukpu Gatu yele Ekuronu. ⁵³ Ndu Izurelu chi-gelewho ndu Filistiya ono lwawhuta azu, whẹ je akwaa ivu l'odu whẹ. ⁵⁴ E megee, Dévidi pata ishi onye Filistiya ono je edobe lẹ Jerusalemu. O bya achikoo ngwogu onye Filistiya ono dobe l'ulo-ekwa nkia gedegede.

Eedefutaru Sọlu Dévidi

⁵⁵ Sọlu dazhibelewho Dévidi ọnya nteke ono, l'oojekfu onye Filistiya ono ọgu. Sọlu bya aji onye ishi-ogogu iya, bu Abuna sụ: "?Nwata nwokoro ono bunua nwatibe onye?"

Abuna sụ iya: "Ndu dukwa ghu gube eze, me mu ta amakwa."

⁵⁶ Eze sụ iya: "Kpataada ishi nwatibe onye o bu."

⁵⁷ Alwalwa, Dévidi l'alwakwadu ogbu onye Filistiya ono, Abuna duta iya dukfutashia Sọlu lẹ ge Dévidi pakwadu ishi onye Filistiya ono l'eka. ⁵⁸ Sọlu bya aji ya sụ: "Nwokoro, ?i bunua nwata ibe onye?"

Dévidi sụ iya: "Mu bukwa nwata ibe nwozhi ghu Jesi nke mkpukpu Betulehemu."

Odu lẹ mma Dévidi yele Jonatanu

18 O be ge Dévidi yele Sọlu kfugeleruwho nno, obu Jonatanu je atugba lẹ nke Dévidi, Jonatanu yelekwawho Dévidi obu lẹ g'o yeru onwiya. ² Wata mboku ono bẹ Sọlu kutawhuru Dévidi azu swibe onwiya, t'o kwehe t'ọ lwawhu azu l'ibe nna iya. ³ Dévidi yele Jonatanu bya agbaa ndu nkele o yeru Dévidi obu lẹ g'o yeru onwiya. ⁴ Jonatanu yefu uwe-mgbalanu, o ye l'ehu ches Dévidi yele uwe iya ọdo mee ogu-igba iya mee akfu iya mee aji, l'ookeje l'uwe. ⁵ Iwhe lile, Sọlu zhiru Dévidi t'o mee, ya emele iya who ree-ree-ree,

kparụ iwhe Sọlu meru iya onye ishi ndu ojogu iya. O dukota ndu Ízurelu ree, lufu le ndu ozhi Sọlu.

Sọlu l'atajiru Dévidi ẹnya

⁶ Nteke ndu ojogu l'eje alwa ge Dévidi gbugeleruwho onye Fílistiya whọ, ụnwanyi shi l'ime mkpukpu, dukota l'alí ndu Ízurelu wufuta chiru nkwa mee une, azu egvu ẹhu-utso, ete iya ete ejekfu eze whẹ, bu Sọlu. ⁷ Whẹ l'agụ egvu, ete iya ete asuje: "Sọlu gbuwaru ụnukurunu ndu ojogu, ọwhube Dévidi gbua ụnukurunu ndu ojogu ugbo iri." ⁸ Iwhe whẹ l'ekfu du Sọlu ẹji. Ẹhu ghulaha ya egbu shii. O bya arja sụ: "Dévidi be l'ekfu l'o gburu ụnukurunu ugbo iri, mbedua buru ụnukurunu kpụ. ?O zhia gụnu ọdo wudufuaru, gbahaa t'e mee ya eze ndu Ízurelu?" ⁹ Eshi nkeshi mboku ono Sọlu tajila-haarú Dévidi ẹnya.

¹⁰ O rwua echile iya, Chileke zhia ejo maa, o bya adu Sọlu l'ẹhu l'ike l'ike. O nodu eme ungara l'ime ulo iya. Ọwhube Dévidi l'akporu iya une bu ge l'ooimehawa eme ntekenteke. Sọlu gudekwawho arwa l'eka. ¹¹ Sọlu tya arwa ono nkele o riru sụ le ya l'e-gude iya kpopyabe Dévidi le mgbodo. Dévidi zekota iya ugbo labo, o turu iya.

¹² Sọlu l'atsụ Dévidi egvu, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha hawarụ Sọlu je eswiru Dévidi. ¹³ Oo ya bu, Sọlu bya achifu Dévidi l'iwhu iya, bya emee ya ishi unu ndu ojogu labo l'ukporo iri. Dévidi l'eduje ndu ojogu iya eje ogu duru whẹ alwa alwa. ¹⁴ L'ọobuje iwhe lile Dévidi yeru ẹka, ya adabarụ iya. O noo nkele Onye-Nwe-Ọha be nodu swiru iya. ¹⁵ Sọlu whulewho lege iwhe kwetaberu Dévidi, o tsulaha ya egvu. ¹⁶ Obenu l'iwhu bu ndu Ízurelu mee ndu Juda l'owhu yekotaru Dévidi obu nkele ooje eje alwa alwa l'eka whẹ no.

Dévidi luru nwatibe Sọlu

¹⁷ Sọlu bya asụ Dévidi: "Lee Merabu, bu nwa mu nwanyi nke ogurennya. I -gudezhiwa ike ghu g'o ha ejeru mu ozhi alwu-chiru Onye-Nwe-Ọha ogu, mu ekee ghu iya, ya aburu nyee ghu." O noo le Sọlu l'ari l'ime obu iya sụ: "Mu ta asataduro ẹka edenyi Dévidi. T'o bururu ndu Fílistiya l'e-do iya imo!"

¹⁸ Dévidi sụ Sọlu; "?Oo onye be mu bukwanu? ?Te ndibe anyi mee ẹnya-uwhu ibe nna mu bukwanu gunu le Ízurelu, nke te mu bya agbata ogo l'ibe eze?" ¹⁹ O bya erwua nteke o gbaru t'e kee Dévidi nwa nwanyi Sọlu, bu Merabu, e gbechianu kuru iya kee Adurelu nke mkpukpu Mehola.

²⁰ Mikalu, bu nwa nwanyi Sọlu bya eye Dévidi obu. O be g'e je edooru iya Sọlu, ẹhu tsolahaa Sọlu utso. ²¹ Sọlu rilaha sụ: "Te mu kuru iya kee ya shi nno gbaru iya nggonggo nke ọwhu l'oo-shi l'eka ndu Fílistiya konwua ẹhu." Oo ya bu, Sọlu bya asụ Dévidi: "Owaa kwe ghu ugbo labo, uto duru ghu nke t'i gbata mu ogo."

²² Oo ya bu, Sọlu zhia ndu l'ejeru iya ozhi sụ: "T'unu kucha Dévidi ekucha zhia ya sụ iya l'ẹhu l'atsọ mube eze utso l'eka o no. O noo le g'o dukota ndu l'ejeru mu ozhi ree, t'o gbatawa mu roo ogo obu ntaa."

²³ Whẹ l'anoje ekfuru Dévidi iwhe ono, ọle Dévidi l'asujekwanu whẹ: "?Unu l'ari l'o bu iwhe-ntse, mbu ogbata eze ogo? Mu bu nwa nwogbee, to he l'o nweru ẹka a maru mu."

²⁴ O be lege ndu ozhi Sọlu kfugeleru iya whọ iwhe Dévidi kfuru, ²⁵ Sọlu sụ: "Unu zhiaru mu Dévidi sụ iya: 'Eze ta achoduro t'a kwaru iya aswa odo l'ishi nwanyi ono t'a gufulewho ukporo akpapyi ndu Fílistiya ugbo ise, t'o buru uto, mu l'e-shi melata ndu ohogu mu ono.'" O buru ge l'ee-shi te Dévidi daba ndu Fílistiya l'eka be bu nggonggo ono, Sọlu l'agba. ²⁶ Unwu ozhi eze ono kfugeleruwho Dévidi iwhe eze kfuru, o nabatalaha le ya l'a-bu ogo eze. Oo ya bu, oge nteke, whẹ kfuburu teke agvua, ²⁷ Dévidi gbashi yele ndu l'etsoje iya nu, je egbu ndu Fílistiya ukporo madzu ugbo iri. O bushia whẹ akpapyi chilata bya aguru ole, eze choru guru nu iya, nduge yele eze gbaa ogo. Sọlu bya ekuru nwa iya nwanyi ono, bu Mikalu kee ya t'o buru nyee ya.

²⁸ Sọlu bya amaluruwho le Onye-Nwe-Ọha nodu swiru Dévidi, temenu nwa iya nwanyi, bu Mikalu yekwa iya whọ obu, ²⁹ Sọlu bya akabaa ya nu otsu egvu. Dévidi bugbuwaruro ohogu Sọlu jeyewaro.

³⁰ Ndu ojogu ndu Fílistiya l'anoje ejekfu ndu Ízurelu ogu njepyabe, Dévidi ka okwa ẹnya l'iwhu amame ndu ọwhua, Sọlu meshiru ndu ishi-ogogu. Eshiwaro nno, ewha Dévidi debarahu.

Sọlu l'eme t'o gbua Dévidi

19 Sọlu zhia nwa iya Jonatanu yele ndu l'ejeru iya ozhi ge whẹ ha te whẹ je egbu Dévidi. Ọle Jonatanu be yeru Dévidi obu shii. ² Jonatanu je je edooru Dévidi sụ iya: "Nna mu Sọlu l'achokwa uto, l'oo-shi gbua ghu. O kwa iya bu, kwabekwaru onwoghu ẹnya l'utsu echile. Chokwaa ẹka ducharu aducha je edomia onwoghu. ³ Mu l'e-tso nna mu je anodu l'egu l'eka ono, i no, mu edzushi iya idzu ẹhu ghu, chofuta iya okfu l'onu, mu abya edooru ghu iwhe o kfuru."

⁴ Jonatanu kfushiaru Sọlu, bu nna iya okfu oma ẹhu Dévidi asuje: "Gube eze, be emebukwaa nwozhi ghu Dévidi ẹji. Mu ta awhukwa ẹka, o meswewaru ghu, iwhe o megbaberu b'i ritaru okpobe urwu. ⁵ I maru-a l'o whu-goberu ndzu iya awhu-gobe nteke ono, o jeru je je egbu onye Fílistiya whọ. Onye-Nwe-Ọha shi l'eka iya kwata dzoo ndu Ízurelu shii, whẹ l'wu-gbu ndu Fílistiya l' whukwaru iya, temenu i tee eswa iya. ?Ndehunu g'o gude i je l'e-melwu Dévidi gbua iya l'ebe o du iwhe o meru?"

⁶ Sòlu nàru Jonatanu okfu bya eribulekwawho nte sù: “Eshi-òwhu Onye-Nwe-Òha nò-ò ndzù g'ò nò iya bẹ a ta abyadù l'egbu Dévidi.” ⁷ Ọo ya bụ, Jonatanu kua Dévidi bya atùko iwhe ono shi ishi lanù kòkotaru iya. O megee duta Dévidi dutashiaru Sòlu, whẹ tùko nòdu lẹge whẹ dùhawa mbù nòdu.

⁸ Ọgu bya adabarahù ọdo; Dévidi gbashikwa je al-wùshi ndu Fílistiya ọgu. Ọ tsua whẹ ọtsu ẹkfu, whẹ gbakashìju.

⁹ Onye-Nwe-Òha bya ezhia ẹjọ ọgvu, ọ bya adù Sòlu l'ẹhu lẹ g'ò nò l'ime ọlo iya ujiku lanù parù arwa l'ẹka. Gẹ Dévidi gudekwadù a une iya l'ẹka akpọ, ¹⁰ Sòlu chọ tẹ ya gude arwa ono kpọpyabe Dévidi lẹ mgbodo, Dévidi zee ya. Arwa ono je ekuru lẹ mgbodo. Dévidi nahù gbalaa l'enyashi ono.

¹¹ Sòlu zhia ndu l'ejeru iya ozhi tẹ whẹ jee l'ọlo Dévidi je eche ya nche, whẹ eyebuta iya gbua ya l'ùtsu. Mikalu, bụ nyee Dévidi je ekfuru iya sù: “Ọ -buru l'ì tìi gbadù ọso ndzù ghu l'enyashi-a bẹ whẹ l'e-gbukwa ghu echile.” ¹² Ọo ya bụ, Mikalu shi lẹ windo kuzeta Dévidi, ọ nahù whẹ gbafù gbalaa. ¹³ Mikalu bya ewota nwùkpata nyebe l'oshi-azẹe, bya achìru ẹkwà whukpua ya, bya egude ẹji egbu meta iwhe gude swilia ya l'ishi. ¹⁴ O belewhọ gẹ Sòlu zhiru t'e je egude Dévidi, Mikalu sù whẹ: “Èhu ta adùkwa iya mma.” ¹⁵ Sòlu bya ezhiwhu ndu ono azù ọdo tẹ whẹ je nke Dévidi sù whẹ: “Unu pata yẹle iwhe-azẹe ọbu bya nke ọwhu mu l'e-gbuwa iya rọ.” ¹⁶ Obenu lẹ ndu ono bya abata, ọ buru nwùkpata b'e nyeberu l'oshi-azẹe gude ẹji egbu meta iwhe e gude swilia ya ishi. ¹⁷ Sòlu sù Mikalu: “?Ndee g'ò gude l'ìghoru mu ọgho, ì tọ nwèhu dofu ọhogu mu ono t'ọ gbafù?”

Mikalù sù Sòlu: “Ọ kwa l'ọ sùru mu tẹ mu haa ya t'ọ lufu, woo ?mu l'eme tẹ ya gbua mu?”

¹⁸ Dévidi nahùlewhọ gbalaa nno, o swebewaro jek-fushia Sámuwèlu lẹ mkpùkpù Rama je akòkotaru iya g'ò nwùru yẹle Sòlu. Ọo ya bụ, yẹle Sámuwèlu l'iru jeshia mkpùkpù Nayọtu je anọ-kirishiaro l'ẹka ono. ¹⁹ Ozhi bya erwua Sòlu nchì lẹ Dévidi bẹ nò lẹ Nayọtu, dù lẹ mkpùkpù Rama. ²⁰ O zhia ndu madzù t'e je egude Dévidi; whẹ jeshia. Whẹ bya awhù ọgbo ndu nkfuchiru Chileke ọbu l'ẹka whẹ l'ekfuchiru Chileke, Sámuwèlu nòdukwanu ọnodu onye ishi whẹ. Ndu ono, Sòlu zhiru ozhi gbee kfuchilahaaru Chileke gẹ ume Chileke byaru whẹ l'ẹhu. ²¹ A bya l'angabẹ iwhe ono rwuwanu Sòlu nchì, o zhifu ndu ọdo; whẹ rwua bya ekfuchilahak-waruwu Chileke. Sòlu bya ezhi ndu nke ẹto, whẹ kfuchilahakwaruwu Chileke. ²² O kwe tųgburu l'on-wiya jeshia Rama bya erwua l'eze wèlu ono, dù lẹ Seku. Ọ jja sù: “?Ọo awe bẹ Sámuwèlu yẹle Dévidi nọ?” Whẹ sù iya l'ọo lẹ Nayọtu, dù lẹ mkpùkpù Rama. ²³ Ọo ya bụ, Sòlu tųgbua jeshia Nayọtu nke Rama ono. Ume Chileke gbeenu bya iya l'ẹhu, l'ookfuchiwaruro Chileke mbadùzo mbadùzo jeye o rwua Nayọtu. ²⁴ Ọ lafù uwe

ugwèhu iya kfuchilahaaru Chileke l'iwu Sámuwèlu. Ọ gbarù ọto daburu l'ẹka ono, eswe mee ẹnashi owu. Ọo ya kpatarù l'aanoje ekfu sù: “?Sòlu tsofua lẹ ndu nkfuchiru Chileke?”

Jonatanu l'eyeru Dévidi ẹka

20 Dévidi bya eshi lẹ Nayọtu nke mkpùkpù Rama gbalaa jekfushia Jonatanu je asù iya: “?Nde-zhia iwhe mu meru? ?Ọo ẹgube ejo-iwhe gùnu bẹ mu mezhiaru? ?Ọo ọzo, dù agha bẹ mu shi mee nna ghu iwhe-dù-ẹji kpatarù l'ọocho tẹ ya kpawhua mu ishi?”

² Jonatanu sù iya: “Tùswekwa! Ishi ghu ta alakwa iya. Malẹruwhọ lẹ nna mu ta adùdu iwhe ọ bya l'e-me; m'ọ ha shii, m'ọ ha nwanshii, t'ọ bọ chì-koshi mu iya l'idzu. ?Nde-zhia g'ò gude o je l'e-domiru mu ọwa? Ọ tọ dudu nno!”

³ Dévidi bya eribuaru iya nte sù: “Eshi-òwhu bụ lẹ Onye-Nwe-Òha nò-ò ndzù lẹ g'ò nò iya, gùbedua nòdu ndzù lẹ g'ì nò iya bẹ ndzù nkemu whugokwaru awhugo l'ọnu nwọgwa. Nkele o doru nna ghu ẹnya ree lẹ mu lẹ ghu dù lẹ mma. Ọ chìwaru iya l'ime onwiya sù lẹ Jonatanu ta abyadù l'a-ma ọwaa, o noo nkele áwhù l'a-tsọru iya.”

⁴ Jonatanu sù Dévidi: “Iwhe ì sù-zhiwaru tẹ mu meeru ghu bẹ mu l'e-meru ghu.”

⁵ Ọo ya bụ, Dévidi sù Jonatanu: “Sua, echile bukwa ori oge ọnwà ọwhuu; ọ tọ dudu iwhe l'e-me lẹ mu l'eze te eyekodu ẹka ria nri. Ọle haa mu tẹ mu je edomia onwomu l'ẹgu jeye l'urwényashi nwarechi. ⁶ Ọ -buru lẹ nna ghu bẹ chọru mu, tọ dù, sù iya lẹ Dévidi bẹ rọru ghu gbeeru ghu l'ikpere t'ì haa ya tẹ ya jee Bétulehemu, bụ mkpùkpù whẹ, l'o nweru mgbeja, l'aagbajeru ndu ikfu whẹ kpaa-whuu awha g'awha ha. ⁷ Ọ -buru l'ọ sùru l'ọ dọ ree, gù amarù lẹ mube nwozhi ghu awafù iya. Nteke bukwanu l'ọ vọru ọku ghua ẹhu, gù amarù l'ọ kpebuwaru tẹ ya merwua mu ẹhu. ⁸ A -bya l'ẹkiya nke ghu bẹ mu sùru: Mejekwaru mube nwozhi ghu odo, o noo nkele mu lẹ ghu nòdu l'iwu Onye-Nwe-Òha gbaa ndzù. O -nweru ejo-iwhe, mu meru, gudekwa ẹka ghu gbua mu, o noo lẹ mu ta awhùdu iwhe l'ii-gude kpuru mu je anù nna ghu.”

⁹ Jonatanu sù: “Tùswekwa! O -nwezhiwa ejo-iwhe, mu makahuru lẹ nna mu l'e-gude mekata ghu, ?ọo lẹ mu te ekfuduru ghu iya tọ?”

¹⁰ Dévidi sù Jonatanu: “?Ọo onye l'e-kfukwanuru mu iya m'ọ buru lẹ nna ghu yeru ghu iya ọnu ọnwu ọnwu?”

¹¹ Jonatanu sù Dévidi: “Bya t'anyi je l'ẹgu.” Ọo ya bụ, whẹ bya akpakọ jeshia l'ẹgu ọbu. ¹² Jonatanu sù Dévidi: “Tẹ Onye-Nwe-Òha, bụ Chileke nke Ízuru bukwaru onye ẹka-ebe; mu l'a-jita nna mu iwhe ono oge ntaa echile m'ọ bụ nwarechi. Ọ -buru l'ọ cheru ghu nke ọma, mu ezhia ghu iya t'ì marù. ¹³ E -bekochakanu-a,

o b̄uru uche obu nna mu t̄e ya meka ghu iwhe, ọo ya mu emee t'ì mar̄u. Mu l'a-ha ghu t'ì gbalaa l'èhu-guu. Ọ -d̄ua nno, t̄e Chileke gwakwaa m̄ube Jonatanu ọchi, mb̄u t'o mekwaa mu ọ-ka-njọ! T̄e Onye-Nwe-Ọha swikwaru ghu l̄e g'o shi swiru nna mu. ¹⁴ Ọle goshijekwa l'ì yeru mu obu ọkpobe iya, ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha yeru anyi obu, gbururu jeye nteke mu l'anọ-beru, nd̄ugero madz̄u te egbu mu. ¹⁵ T'obu ono, i yeru mu ono be ebuhukwa ebuhu l'ọzo-ọlo mu, o beruroo Onye-Nwe-Ọha je l'e-wofukota ọhogu ḡube Dévidi l'eli mgboko-o." ¹⁶ Ọo ya b̄u Jonatanu ȳele ọzo-ọlo Dévidi gbaa ndz̄u s̄u: "T̄e Onye-Nwe-Ọha j̄ikwaa ndu ọhogu Dévidi aji iwhe wh̄e meru."

¹⁷ Jonatanu mee t̄e Dévidi ribuaru iya nte ọdo, gude goshi iya l'o yeru iya obu, o noo nkele Jonatanu b̄e yeru Dévidi obu l̄e g'o yeru iya onwiya. ¹⁸ Jonatanu bya as̄u Dévidi: "Èchile b̄e b̄u ori oge ọnwa ọwhuu. Oshi l'ìj̄inoduje l'e-gheru ọnu, o noo nkele ì t̄i byad̄u. ¹⁹ O belewho echile l'ùzo urw̄enyashi, ḡu eje anọdu l'ẹka wh̄o, i domiru onwoghu nteke iwhe-e watar̄u adada. Ngaberu mu l̄e mgboro ẹwhuru ono, b̄u Ázelu. ²⁰ Mu -bya b̄e mu l'a-gba ọnu akf̄u ẹto t'o shia aḡuga ẹwhuru ono ḡe woo l'o nweru iwhe mu t̄uberu agbagba. ²¹ Nteke ono b̄e mu l'ezhi nwata nwokoro s̄u iya: 'Gbagba je ach̄ọru mu n̄u akf̄u mu ono.' O jeshilewho, mu as̄u iya t'o shia ọzo ẹka ono, ì n̄o je ach̄ọ ya. Nteke ono ḡu af̄uta makwan̄uru l'eshi ọwhu b̄u l̄e Onye-Nwe-Ọha n̄o-ọ ndz̄u g'ọ n̄o iya b'ì waf̄uwaru, l'o to nwehedu iwhe l'e-mekwadu ghu. ²² Nteke b̄ukwanu l̄e mu s̄uru nwata nwokoro ono s̄u iya: 'T̄ugbua, l'ọ d̄ukwadu l'ùzo atatiwhu!' Ọo ya b̄u, ḡu at̄ugburu l̄ufu, l̄e Onye-Nwe-Ọha s̄uwaru t'ì l̄ufu. ²³ A -bya abya l'iwhe ọwhu anyi shi k̄fua, nyatakwa l̄e Onye-Nwe-Ọha b̄u onye ẹka-ebe mu l̄e ghu jeyewaro l̄e gbururu."

²⁴ Ọo ya b̄u, Dévidi domia onwiya l'ẹgu. Ọ bya ebe ḡe ori oge ọnwa ọwhuu ono rwuru, eze bya anọdu t̄e ya ria nri. ²⁵ Eze n̄odu l'ẹka l'ọnonoduje l̄e mgboro mgbodo. Jonatanu n̄odu cheberu iya iwhu. Ab̄una n̄okube S̄olu l̄e mgbur̄eku, ọwhube ọnodu nke Dévidi daburu iwhoro. ²⁶ S̄olu te enwe iwhe o kfuru mb̄oku ono nkele ọ r̄ikwanuru s̄u: "Oonweh̄o g'ọ nw̄uru Dévidi ta n̄o iya. Ọo b̄u l'ọ t̄o d̄udu ns̄o nke t'ọ f̄uta bya ori oge-e. Iwhe doru ẹnya b̄u l'ọ t̄o d̄udu ns̄o." ²⁷ O be mb̄oku ọwhu kwe iya ẹbo l'ọnwa ono, ọnodu Dévidi dabukwaruwho iwhoro ọdo. Ọo ya b̄u, S̄olu s̄u nwatibe iya Jonatanu: "?Ọo ḡunu meru nwatibe Jesi ta abya ori nri ọnyawhu ȳele ntan̄u?"

²⁸ Jonatanu s̄u iya: "Dévidi gburu l'ikpere rȳo mu t̄e ya jee B̄étulehemu. ²⁹ Ọ s̄uru t̄e ya jee nkele ndibe wh̄e l'eme nke ẹja l̄e mkp̄ukpu wh̄e; nwune iya s̄u t̄e ya n̄o-dubukwaa l'ẹka ono; ọ -b̄uru l'ọo-d̄u mu ree l'obu t̄e ya jenua t̄e ȳele unwune iya j̄ia! O noo g'ọ gude t'ọ bya oyeko ẹka nri onye l'eze."

³⁰ Nteke ono S̄olu t̄ufuru Jonatanu oke ẹhu-eghughu s̄u iya: "Ḡube nwa nwanyi, l'eme iwhe-d̄u-ẹji, mb̄u nwa ọ-karia-ẹka nke nwanyi, ?ọ d̄u ghu ḡe mu ta amad̄u l'ì t̄uru ike yeru nwatibe Jesi, ḡu l̄e ne ghu l'eme iwhe-iwhere ekpu onwunu? ³¹ Nwatibe Jesi -n̄odua ndz̄u l̄e g'ọ n̄o iya l̄e mgboko, ẹhu ghu m̄ee ẹka, ì b̄u eze ta abyad̄u l'e-keru ekeru. Zhilekwawho t'e je ekuaru mu iya ntaa nkele ọ nw̄uhufutaje!"

³² Jonatanu bya aji nna iya S̄olu s̄u: "?Nd̄ee ishi iwhe l'oo-gude nw̄uhu? ?Ọo ḡunu b'o mezhiaru?"

³³ S̄olu wolilekwawho arwa, o gude l'ẹka t̄uru Jonatanu t̄e ya nmagbua ya. Jonatanu mal̄ekwaruwho l̄e nna iya r̄ikotawaru l̄e ya gbuje Dévidi. ³⁴ Jonatanu gude ẹhu-eghughu kwolihu l'oshi, ọ n̄odu l̄ufu. O gude ẹhu-eghughu iwhe-iwhere ono, nna iya l'eme ekpu Dévidi, to ri nri eriri owu l̄e mb̄oku nke ẹbo l'ọnwa ono. ³⁵ O be l'ùtsu iya, Jonatanu gbeshi jekfushia Dévidi l'ẹgu t̄e wh̄e wh̄u l̄e ḡe wh̄e t̄utahawaru ọnu; o jede ȳele nwata nwokoro nsh̄ii tsoru. ³⁶ Ọ s̄u nwata ono: "Gbar̄u je at̄utuaru mu akf̄u ono, mu gbash̄iru." Nwata l'agbagb̄ukwadua, ọ gbaa akf̄u l'atatiwhu nwata.

³⁷ Nwata rwulewho l'ẹka Jonatanu gbahawar̄u akf̄u, ọ daa, o gbaku nwata oku s̄u: "Akf̄u ono dar̄u ghu l'atatiwhu!" ³⁸ Jonatanu ryash̄iaru nwata ono s̄u: "Mee ẹgwegwa! Gude ọso! Ba akf̄ukwaru akf̄uru!" Nwata ono t̄utukoo akf̄u ono, byakfutashia onye nwe iya n̄u.

³⁹ Nwata ta ama iwhe l'ak̄o ak̄o, gbahalewho Jonatanu ȳele Dévidi mar̄u iwhe l'anw̄u. ⁴⁰ Ọo ya b̄u, Jonatanu ch̄iru ngw̄ogu iya ch̄ee nwata s̄u iya: "Dawhuwaro az̄u l̄e mkp̄ukpu, ḡu evulahuru mu ngw̄ogu-a."

⁴¹ At̄ugburu, nwata ono l'at̄ugburu, Dévidi shi l̄e mgboro ẹwhuru ono f̄uta bya adaa buaru Jonatanu iwhu l'al̄i ugbo ẹto. Wh̄e bya etsutsua onwowhe ọnu ekele, t̄uko kwashi onwowhe ẹnya-mini; ọle Dévidi kakwan̄u aryarya. ⁴² Jonatanu s̄u Dévidi: "Laa l'èhu-guu nkele anyi gudewaa ẹwha Onye-Nwe-Ọha ribua nte l̄e mu l̄e ghu l'a-b̄uru ọnya, bya ekfu s̄u: 'Ọo Onye-Nwe-Ọha b̄e b̄u onye ẹka-ebe mu l̄e ghu bya ab̄uru onye ẹka-ebe ẹpa ghu m̄ee ẹpa nkemu jeye l̄e gbururu.'" Ọo ya b̄u, Dévidi t̄ugbushia, ọwhube Jonatanu lwawhushia az̄u l'uwu.

Dévidi l'ata buredi e doberu Chileke ns̄o

21 Dévidi t̄ugburu jekfushia Ahim̄eleku, onye l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke l̄e mkp̄ukpu Nobu. Ẹhu nmaa Ahim̄eleku anmanma g'ọ gbatar̄u Dévidi ndzuta. Ọ s̄u Dévidi: "?Ọo ḡunu meru, ì l̄iru nw̄ekinyi ghu? ?Ọo ḡunu meru to nwe onye ḡu l'iya l̄i?"

² Dévidi s̄u Ahim̄eleku, b̄u onye l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke: "Eze b̄e nweru iwhe o zhiru mu ememe. Ọ s̄u t'ọ b̄o d̄ubukwaa onye mu l'e-me t'ọ mar̄u iwhe ọbu, o zhiru mu ememe. Ndu ọwhu mu l̄e wh̄e l'al̄ije b̄e mu t̄yakwaru ọnu ẹka wh̄e l'a-byakfuta mu. ³ S̄ua, ?o

nweru iwhe i doberu? Nñnu mu ishi buredi ise m'ò kwanụ iwhe ọdo, dụ ghu nụ."

⁴ Onye l'agbaję ęja nụ Chileke ono sụ Dévidi: "Buredi mmaanụ ta adụkwa mu, gbahaa buredi ọwhu e doberu nsọ m'ò bụru-a lę ndu ọbu, gụ lę whę lị te ejekfudu nwanjị azęę."

⁵ Dévidi sụ onye l'agbaję ęja nụ Chileke ono: "Nke bụ ezhi-okfu bụ l'anyi l'ụnwanyi teke emekokwa eshi anyi gbashiru ije, ọ bụru gę l'ọduje nteke anyi l'ęje iwhe ndono. Ishatụ unwokoro ono bę l'adụkotaje nsọ lufu lę nteke anyi l'eme iwhe l'ęte akwatarọo dụ nsọ, ọwhu ọ bñnu ntanụ!"

⁶ Ọo ya bụ, onye l'agbaję ęja nụ Chileke ono woru buredi ono, e doberu nsọ woru nụ iya, nkeshi ọwhu l'ọduhe buredi ọdo, dụ nụ, gbahalęwho buredi, e doberu nsọ l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, bụ ọwhu e wofukwadurua, wota ọwhu l'evo ọku dochia ya mbọku ono, e wofuru iya.

⁷ Onye lanụ lę ndu l'ęjeru Sọlu ozhi nọ l'ęka ono mbọku ono. Ọ bụru esede b'e sederu iya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. Ęwha iya bụ Dowęgu; ọ bụ onye Edọmu, bụru onye ishi ndu nche-atụru Sọlu.

⁸ Dévidi jį Ahimęleku: "T'i nwedu arwa m'ò bụ ogu-igba l'ęka-a? O noo nkele mu te egudedu ogu-igba mu, m'ò bu ngwọgu ọdo, nkeshi ozhi ọbu bụ iwhe l'aa-lọvuru ọku jee."

⁹ Onye l'agbaję ęja nụ Chileke ono sụ: "Ọo ogu-igba Goliyatu, onye Fílistiya ono, i gburu lę nsụda Ela bę dụ l'ęka-a. E kechiru iya l'ękwa dobe l'azụ uwe ifọdu. Ọ -bụru l'įichoo, e ewotaru ghu iya, nkeshi l'ọduhe ogu-igba ọdo, dụ l'ęka-a, l'abụhe ono."

Dévidi sụ: "O to nwedu iwhe kabaa onona lanụ ree, t'e je ewotaru mu iya."

Dévidi l'agba ala Gatu

¹⁰ O be mbọku ono, Dévidi gbafụ l'iwhu Sọlu lwakfushia Akishi, bụ eze l'achį mkpụkpu Gatu. ¹¹ Ndu ozhi Akishi sụ iya: "Tọ nụ iya bụ Dévidi, bụ eze ndu alį ono? Tọ nụ ya yębedua bę whę kpọjeru ye l'ęgvu sụ: 'Sọlu gbuwaru ụnukurunu ndu ojọgu, ọwhube Dévidi gbua ụnukurunu ndu ojọgu ugbo iri.'" ¹² Okfu ono rwua Dévidi l'ęhu, ọ tsulaha Akishi, bụ eze ndu Gatu ęgvu. ¹³ Ọ bya akwabę ęnya ghaa umere l'atatiwhu whę. Ọ nọduwa whę rọ l'ęka melahaa alį-alį, akakashį mgbo, e yeru lę mkpubu ọnoguzo, agüşhi onwiya ọnu-mini l'ęji agba. ¹⁴ Akishi sụ ndu ozhi iya: "Unu lee l'iwhu ta adụkwa iya whoo! Unu kwoberu gñnu dutashiaru mu iya? ¹⁵ Mu l'achọ ndu ọgvu achọ kpatarụ unu dutashiaru mu onye ọwa t'ọ bya emechishi mu iwhe, t'ọ futaru l'onye ọwa bę byafutaje ọlo mu?"

Sọlu l'ęgbushi ndu l'agbaję ęja nụ Chileke

22 Dévidi shi lę mkpụkpu Gatu gbafụ gbarụ laa l'ọgba ọbu, dụ lę mgboro mkpụkpu Adulamu. O be g'unwune iya męę ndibe nna iya nñru iya, whę wụ-kfushia ya l'ęka ono. ² Ndu lile, iwhe l'atsụ l'ęhu męę ndu jį ụgwo, ọwaa ndu iwhe l'ęte atsuję l'ęnya tųko wụ-kfuta iya bya adọ-whee ya mgburumgburu. Ọ bya abụru onye ishi whę. Unwoke whę l'iya nọdu rwuru unu madzụ.

³ Dévidi shiwaro l'ęka ono jeshia mkpụkpu Mizupa, dụ l'alį ndu Moabu. O rwua je asụ eze, l'achį ndu Moabu: "T'i-kwe tę ne mu lę nna mu lwakfuta ghu tę gụ lę whę nọdu jeye nteke mu l'a-chọfuta iwhe Chileke l'e-meru mu?" ⁴ Ọo ya bụ, ọ parụ whę haarụ eze ndu Moabu, whę l'iya bukota lę mgbadagba nteke ono Dévidi tsoru ejewhe ezeru ishi iya l'ọgba.

⁵ Onye nkfuchiru Chileke, bụ Gadu bya asụ Dévidi: "Ba atsụ-mihe onwoghu l'ọgba nno. Lufu lashia alį ndu Juda." Ọo ya bụ, Dévidi shi l'ęka ono palihu laa l'ọswa Hęretu.

⁶ Sọlu nųlewho l'a whųwaru Dévidi yęle ndu l'etso iya nụ. Nteke ono bę Sọlu nọdu lę mkpula oshi tamarisuku ọbu, dụ l'eli ugvu, dụ lę mkpụkpu Gibyiya. Sọlu gudewho arwa l'ęka, ndu ozhi iya tųko kfụ-whee ya mgburumgburu. ⁷ Sọlu sụ whę: "T'unu gebeedawho, unubę ụnwu Bénjaminu, ọo-nụ unu ụk-abyi yęle ęka unu l'a-kọ vayinu unu, mbụ nwatibe Jesi? Ọo-me unu ndu ishi, l'achį unu ndu ojọgu ugbo labọ l'ųkporo iri męę ndu ishi, l'achį ųkporo ndu ojọgu ugbo ise? ⁸ Mu sñru: Ọo ya bụ ishi iwhe meru g'ọ gude unu l'agbarụ mu ejo ikumu? O to nwedu g'unu ha onye ọwhu kfuru mu iwhe l'akọ akọ nteke ọkpara mu jekfuru nwatibe Jesi, whę gbaa ndzụ. To nwe g'unu ha onye ọwhu kparụ mu ishi. Tọ dụ onye byarụ bya akarụ mu l'ọkpara mu tųgbuwaru je je eye nwozhi mu, bụ Dévidi okfu lę nchį t'ọ je akwaa kękereke ngaberu mu, bụ g'ọ kwanñru iya-a ntaa ngaberu mu."

⁹ Ọo ya bụ, Dowęgu onye Edọmu yęle ndu ishi-ozhi Sọlu tųkoru kfuru l'ęka ono sụ: "Mu whųkwaru nwatibe Jesi g'ọ byakfutaru Ahimęleku nwa Ahitubu lę mkpụkpu Nobu. ¹⁰ Ahimęleku jee njįta l'ęhu iya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. O gwokwaruwho iwhe-eriri gworu nụ iya, woru ogu-igba Goliyatu, onye Fílistiya whọ woru nñfua ya."

¹¹ Eze bya ezhi t'e je ekuaru iya onye ono, l'agbaję ęja nụ Chileke, bụ Ahimęleku nwa Ahitubu męę ndibe nna iya lile, l'anoje agba ęja anụ Chileke lę Nobu. Whę tųko wụ-kfutashia eze. ¹² Sọlu bya asụ: "Ngabę nchį ntaa nwa Ahitubu!"

Ahimęleku kwe iya: "Hm, onye-nwe-mu nụ."

¹³ Sọlu sụ iya: "Ọo gñnu meru, unu lę nwatibe Jesi gbaarụ mu ejo ikumu; jį nụ iya buredi yęle ogu-igba; i

jeeru iya njita l'iwhu Chileke meru g'o gude o kwefuru mu ike, je akwaaru mu kèkerekere l'uzo ngabèru mu g'o ngabènururu mu ntanụ?"

¹⁴ Ahimeleku sụ Sọlu: "ʔNde-zhia onye ọdo, gbarụ t'e gude ire iya ẹka lẹ ndu l'ejeru ghu ozhi g'oo Dévidi, bụ ọgo eze, mbụ onye ishi lẹ ndu l'eche ghu nche, bya abụru onye a kakọta ọkwabe ugvu lẹ ndibe ghu lile?"

¹⁵ Mu sụru: ʔOo mbọku ono bụ mbụ, mu jeru njita l'okfu ẹhu iya l'iwhu Chileke? Wawakwa! Be ejekwa ọsu lẹ mụbe nwozhi ghu m'ọ bụ ụnwu nna mu l'eme eze kpakpa-wewe, nkele nwozhi ghu ta amadụ iwhe l'ada, l'abụa gẹ mu kfuberu ghu iya ẹgube-ẹ."

¹⁶ Eze bya asụ: "Gube Ahimeleku, ị nwuhufutaje, mbụ gubedua l'ishi onwozhi mee ndu shikota ọzo-ulo nna ghu." ¹⁷ Eze sụ ndu l'eche iya nche, nọkube iya nụ:

"T'unu ghakọbe gbushia ndu l'agbajẹ ẹja nụ Onye-Nwe-Ọha ono, o noo nkele whẹ jewaru je aturu ike yeru Dévidi. Whẹ marụ-a nteke Dévidi l'agbala, whẹ te ekfuru iya mụbe eze." Ọle ndu ozhi eze ta adudu onye ọwhu ọ dū uwhere tẹ ya wolia ẹka denyi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Onye-Nwe-Ọha. ¹⁸ Eze bya sụ Dowègu: "Ngwa, ghakọbe gbushia ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono!" Ọo ya bụ, Dowègu onye Edomu bya aghaa rii gbushilahaah whẹ. O gbua ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono, ụkporo madzụ ugbo ẹno l'umadzu ise, bụ ndu ye uwe ifodu.

¹⁹ Ọ tųkokwawho ndu Nobu, bụ mkpukpu ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke gbufu l'ogu-igba, mbụ unwoke, bu iya nụ mee ụnwanyi mee ụnwegirima, je akpaa lẹ ndu ọwhu l'angu ẹra mee eswi mee nkakfụ-igara mee aturu.

²⁰ Ọle ọwhube Abyata, bụ onye lanụ l'ime ụnwegirima unwoke, Ahimeleku nwa Ahitubu nwataru bẹ nahuru whẹ gbatsoru Dévidi. ²¹ Abyata dooru Dévidi lẹ Sọlu bẹ tųkwaru ndu l'agbajẹ ẹja nụ Onye-Nwe-Ọha gbushikota. ²² Dévidi bya sụ Abyata: "Mu malẹru-a mbọku ono sụ lẹ Dowègu, bụ onye Edomu kfufutajeru iya Sọlu, nkeshi ọwhu ọ nọ l'ẹka ono. Egbugbu ono, e gbushikotaru ndu ọzo-ulo nna ghu bẹ bụ mbedua b'o shi l'ẹka. ²³ Be ejeshi ọtsu egvu; nodulekwawho l'ẹka-a. Onye l'achọ ishi ghu bẹ bụ nke mbedua, bụ Dévidi bẹ l'ọcho. Ị -nọdu l'ẹka mu b'o to nwedu iwhe l'e-me ghu nụ."

Dévidi dzọru ndu mkpukpu Keyila

23 Ọo ya bụ, a bya edooru Dévidi nteke ọbu sụ iya: "Leedawho lẹ ndu Fílistiya bẹ tsopyaberu ndu mkpukpu Keyila ọgu, anashị whẹ ẹka, whẹ l'echije balị whẹ." ² Dévidi bya ejekfu Onye-Nwe-Ọha njita sụ: "ʔOo tẹ mu je etso ndu Fílistiya ono ọgu?"

Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Je je alwushi ndu Fílistiya ono ọgu, shi nno dzọfuta ndu Keyila."

³ Ndu whẹ lẹ Dévidi l'alije sụ Dévidi: "Alị ndu Juda l'ẹka-a bẹ anyi bebezhiada nụ atsu egvu. ʔNde gẹ

l'oo-dụ-zhia ntaa, m'ọ -buru l'anyi wụ-kfushiaru ndu Fílistiya ọgu lẹ Keyila!" ⁴ Dévidi byakwa ejekfu Onye-Nwe-Ọha njita ọdo, Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Tųgburu bahụ lẹ Keyila, o noo nkele mu l'e-me tẹ ndu Fílistiya lwa ghu l'ẹka." ⁵ Ọo ya bụ, Dévidi yele ndu l'etso iya nụ tųgbua jeshia Keyila je alwushi ndu Fílistiya ọgu, kpukoo élwù whẹ. Dévidi whẹ tsua ndu Fílistiya ọtsu ẹkfu bya adzọfuta ndu bu lẹ Keyila. ⁶ Nteke ono, Abyata nwa Ahimeleku gbalaru gbakfushia Dévidi lẹ Keyila b'ọ chikwanu uwe ifodu.

⁷ E je edooru Sọlu lẹ Dévidi bẹ nọ lẹ Keyila. Sọlu sụ: "Chileke mewaru tẹ Dévidi daba mu l'ẹka, nkeshi ọ bahuru lẹ mkpukpu, e gude mgbodo tų-wheta mgburumgburu ye iya mgbo, l'eegudefua mkpukurumkpu igwe gude atụ-chi iya, shi nno yebuta onwiya l'ẹka ono." ⁸ Sọlu bya atuko ndu ojogu iya gẹ whẹ ha kukoo tẹ whẹ je Keyila je eyechia Dévidi yele ndu l'etso iya nụ.

⁹ O be gẹ Dévidi nuru lẹ Sọlu l'agbakowaru iyẹ ya, ọ sụ Abyata, bụ onye l'agbajẹ nụ Chileke: "Chitaru mu nụ uwe ifodu!" ¹⁰ Dévidi bya asụ: "Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Ízurelu; mụbe nwozhi ghu b'o tsuwaro nchị etsu lẹ Sọlu gbakobewaru gẹ l'oo-shi bya Keyila bya alaa mkpukpu-a l'iyi l'okfu ẹhu mu. ¹¹ Ndu Keyila, ʔwhẹ l'a-kpuru mu kpẹ tẹ Sọlu mee mu g'ọ dū iya mma? Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Ízurelu, kfururo yeru mụbe nwozhi ghu tẹ mu marụ: ʔSọlu l'a-bya ẹka-a lẹ gẹ mụbe nwozhi ghu nuru?"

Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Oo-bya."

¹² Dévidi bya aji iya ọdo: "ʔOo lẹ ndu Keyila l'a-kpuru mu lẹ ndu-a, l'etsoje mu nụ kpẹ Sọlu?"

Onye-Nwe-Ọha sụ: "Ee, whẹ l'a-kpuru unu kpẹ ya."

¹³ Ọo ya bụ, Dévidi yele ndu l'etso iya nụ, rwukwaru unu madzụ lẹ ụkporo iri gbashi lufushia lẹ mkpukpu Keyila tsoru aghawhe l'ẹka sọru whẹ nụ. A bya edooru Sọlu lẹ Dévidi gbafuwaru lẹ Keyila, o kwee hawarọ oje ẹka ono.

Dévidi nọ l'echi-egu

¹⁴ Dévidi nọ-kirishiaro l'ime ọgba l'echi-egu alị ugvu ugvu, dū lẹ mgboro mkpukpu Zifu. L'ọobuje mbokumboku Sọlu etsoru achọ-whe iya, obenu lẹ Chileke te ekwedu tẹ Dévidi daba Sọlu l'ẹka.

¹⁵ Ọ buru gẹ Dévidi nọ l'alị Horeshi, nọ l'echi-egu, dū lẹ mgboro Zifu b'ọ nuru lẹ Sọlu l'abya t'ọ gbua ya.

¹⁶ Ọwhube Jonatanu, bụ nwatibe Sọlu gbashi jekfushia Dévidi lẹ Horeshi. Ọ bya eyeta ẹka gbẹbaa ya ọkpu ike l'ẹka Chileke nọ. ¹⁷ Ọ sụ Dévidi: "Ba atsu-zhikwaa egvu. L'ẹka nna mu, bụ Sọlu ta abyakwa l'e-rwu ghu l'ẹhu. Ọo ghu l'a-bụ eze ndu Ízurelu, mbedua ekwe ghu ẹbo. Nna mu Sọlu bẹ marụ l'onoo g'ọ dū." ¹⁸ Whẹ labọ bya agbaa ndzụ l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. E megee, Dévidi nọ-kirishiaroya l'alị Horeshi, ọwhube Jonatanu lashia ibe whẹ.

¹⁹ Ndu Zifu wu-kfushia Sòlu lẹ mkpukpu Gibyiya je asụ iya: “Dévidi domikwaru onwiya l'alị anyi. Ọ nọ l'ogba, dọ l'alị Horeshi, mbụ l'eli ugwu Hakila, dọ l'uzo ọhuda Jeshimonu. ²⁰ Nteke so-zhiaru ghu whọ, gụ abya gube eze. Ọo anyịbedua b'ọ dọru gẹ l'ee-shi t'ọ lwa gube eze l'ẹka.”

²¹ Sòlu sụ whẹ: “Tẹ Onye-Nwe-Ọha gọoru unu ọnuoma nkele okfu ẹhu mu l'erwu unu l'ẹhu! ²² T'unu je akwakobebaaaru iya ẹhu, unu achọfuta whụkwanu ẹka l'ọnonoduje, mbụ Dévidi ọbu, unu amarụ onye ọwhu gudewa ẹnya iya ẹbo-ẹbo whụ iya l'ẹka ọbu, nkele mu nuru l'eregede bẹ parụ iya ẹka l'ẹhu. ²³ Unu je elerweta ẹka ọbu, ọ kwatarụ okpu edomije onwiya ọbu, unu adawhu azụ bya ezhia mu ozhi, nweru ishi. Unu -bya, mu l'unu alịwaruro; ọ -buru l'ọ nọ l'alị ẹka ono bẹ mu l'a-chọ iya l'ẹnya-uwhu lile, dọ l'ikfu Juda mgburumgburu.”

²⁴ Whẹ tųgbua vuru Sòlu ụzo jeshia mkpukpu Zifu. Ọwhube Dévidi yele ndu l'etso iya nụ nọduwaa l'echi-ẹgu, dọ lẹ mgboro mkpukpu Mawonu, mbụ lẹ nsụda Araba, dọ l'uzo ọhuda Jeshimonu. ²⁵ Sòlu męe ndu yele iya tso wata ọchokashi Dévidi. A bya edooru iya Dévidi, ọ tųgbushia ụzo mgbogoro ẹwhuru ono, dọ l'echi-ẹgu, dọ lẹ mgboro Mawonu je anọdu. Sòlu bya anụ iya, o je achipyabe Dévidi l'ẹka ono. ²⁶ Sòlu l'ẹje l'azụ ibẹka ugwu ọwhu, ọwhube Dévidi yele ndu l'etso iya nụ l'ẹje l'azụ ibẹka ugwu ọwhu, agba tẹ whẹ gbalaa Sòlu. O be gẹ Sòlu yele ndu ọjogu iya l'eme tẹ whẹ gbaa Dévidi whẹ mgburumgburu tẹ whẹ gude iya, ²⁷ onye l'eezhije ozhi rwua bya asụ Sòlu: “Bya ẹgwegwa-o. Ndu Filistiya zebataakwaru alị anyi alwushi anyi ọgu.” ²⁸ Sòlu ghakobelekwaru hawarọ ochi Dévidi, ọ buru iya ojekfu ndu Filistiya Ọo ya kparụ l'eejuje ẹka ono Sela Hamahulekotu. ²⁹ Dévidi bya akwalihu l'ẹka ono je eburu l'ogba, dọ lẹ mkpukpu Enu-gedi.

Dévidi harụ Sòlu ndzụ

24 E megelewho, nteke Sòlu chifu-geeru ndu Filistiya lwawhu azụ. A bya edooru iya lẹ Dévidi nọkwa l'echi-ẹgu, dọ lẹ mkpukpu Enu-gedi. ² Ọo ya bụ, Sòlu bya achita unu unwoke ugbo ẹsaa l'ukporo unwoke ugbo iri, bụ ndu a họtaru ahọt a l'ime ndu Ízurelu lile. Whẹ wufu chọru Dévidi yele ndu l'etsoje iya nụ jeshia ụzo ẹka l'aza mgbogoro ẹwhuru eghu-ọsua. ³ Sòlu bya erwua ẹka ọbu, a tųru nwụlo atųru lẹ whororo ụzo, o nweru ọgba dọ lẹ mgboro nwụlo atųru ono, Sòlu bahụ l'ogba ono tẹ ya jee ụboku. Dévidi męe ndu yele iya lị nọduro l'ime ọkpurohu ọgba ono. ⁴ Ndu ono, l'etso Dévidi sụ iya: “Lelewho l'ọo ntanụ bụ mbọku ọbu Onye-Nwe-Ọha kfuru ghu okfu iya sụ l'iya l'eme t'onye ọhogu ghu laa ghu l'ẹka, gụ emee ya iwhe sọru ghu nụ.” Ọo ya bụ, Dévidi bya epyofuta tọlewho

nwehu byibuta ụpyi ogboromonu uwe mgbalanụ Sòlu tọ dọ onye marụ. ⁵ E megelewho, obu wata ọnma Dévidi ikpe nke ire ogboromonu uwe Sòlu ono, o byibutaru. ⁶ Ọ sụ ndu ono, l'etsoje iya nụ: “Tẹ Onye-Nwe-Ọha be ekwekwa tẹ mu mee onye-nwe-mu nụ ẹgube iwhe ono, mbụ onye Onye-Nwe-Ọha wuru mmanụ l'ishi. T'ọ bo kwekwa tẹ mu halia ẹka denyi iya nkele ọ bụ onye Onye-Nwe-Ọha wuru mmanụ l'ishi.” ⁷ Dévidi gude okfu ono kpowhu ndu l'etsoje iya nụ azụ, tọ hahe whẹ tẹ whẹ jekfu Sòlu ọgu.

Sòlu shi l'ogba ono lufushia jeshia mkpa iya. ⁸ Dévidi bya eshi l'ime ọgba ono lufuta kushilaha Sòlu oku sụ: “Onye-nwe-mu nụ, bụ eze!” Sòlu bya aghaa ẹnya l'azụ. Dévidi kwee daa kpube iwhe l'alị whuzeta iwhe l'alị nno sechia onwiya, ⁹ sụ Sòlu: “Ndee ishi iwhe l'iikwobeje angarụ ndu madzụ nchị mę whẹ nọdu edoru ghu sụ lẹ Dévidi l'achokwa ghu omeru ẹhu? ¹⁰ I gudewa ẹnya ghu ẹbo-ẹbo ntanụ whụ gẹ Onye-Nwe-Ọha meru, i daba mu l'ẹka l'ime ọgba. O nwegeeru ndu sụru tẹ mu gbua ghu, ọle mu halẹru ghu-a ndzụ. Mu kfua sụ lẹ mu ta abyakwa l'ahali ẹka denyi onye-nwe-mu nụ, o noo nkele ọ bụ onye Onye-Nwe-Ọha wuru mmanụ l'ishi. ¹¹ Nna mu; leedawho whụwaro iwhe uwe-mgbalanụ ghu gẹ mu gude iya l'ẹka! Mu byibutaru ụpyi ogboromonu uwe ghu, mu te egbu ghu. T'ọ dow a ghu rọ ẹnya nta-a, gụ egudekwanu iya ẹka lẹ mu te edoswedu ghu, mu te ekwefuru ghu ike. O to nwed uwe-dụ-ẹji, mu meru ghu, kpatarụ l'ijichi mu t'i gbua mu. ¹² Tẹ Onye-Nwe-Ọha leeri iya mu lẹ ghu ẹnya, mbụ Onye-Nwe-Ọha agwatakwanu ghu ụgwọ ejo-iwhe ono, i meru mube Dévidi, ọle mu ta abyakwanụ bya l'edenyi ghu ẹka. ¹³ Ọ dọ g'ọo ẹtu ndu-ichee, sụru l'ejo-ememe shi l'ẹka ejo-ududu. Ọle mbẹdua ta abyadụ bya l'edenyi ghu ẹka. ¹⁴ Sụ ?Ọ nụ onye bẹ eze ndu Ízurelu lefutaru ẹnya iya? ?O zhia onye bẹ l'ijichi ọso? ?Iitu mu odzu nwankuta, tọo nwoogu, l'ete akpaa ẹbà? ¹⁵ Tẹ Onye-Nwe-Ọha kpeeru mu lẹ ghu ikpe, marụ onye ọwhu iswi l'adụ mma. T'ọ leeri iya mu lẹ ghu ẹnya, ya ahakwanụaru mu enge nafuta mu l'ẹka ghu l'iswi ọdu mma.”

¹⁶ Dévidi kfugelewho nno, Sòlu jja ya sụ: “?Ọo gubedua l'ekfu nno, nwa mu Dévidi?” Sòlu chishia mkpu ẹkwa. ¹⁷ Ọ bya asụ Dévidi: “Oowa! Mę i kakwa ọdu chiriri karụ mube Sòlu, o noo l'i ti mejedu mu ẹji, ọle mbẹdua l'anọje eme ghu iwhe ọjoo. ¹⁸ I goshiwaru mu ntanụ-a l'i meru mu ree nkele Onye-Nwe-Ọha meru, mu daba ghu l'ẹka, t'i gbu mu. ¹⁹ ?Madzụ -whuje-zhiaru ọhogu iya haa ya ẹwoma? Ọo ya bụ, tẹ Onye-Nwe-Ọha kfukwa ghu ụgwọ iwhe-oma ono, i meru mu ntanụ-a! ²⁰ Ọle nta-a b'ọ dowaru mu ẹnya l'i bífutaje eze, tẹ-menu ọchichi ndu Ízurelu je l'a-lwa ghu l'ẹka ọkpobe alwalwa. ²¹ Gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha ribuaru mu nte ntaa sụ l'i tị byadụ l'akpabufu ẹpa mu akpabufu l'okotazụ mu, tẹmenu tị bya l'eme t'ẹwha mu chihu echihu

† *Iwhe ọ futuru bụ mgbogoro ẹwhuru ebukahu.*

l'ozo-ulo nna mu!"²² Oo ya bu, Dévidi bya eribuaru Sòlu nte egube ono, Sòlu lashia ibe iya.

Owhube Dévidi yele ndu l'etsoje iya nù wugburu lashia l'ogba.

Nebalu l'aswaru Dévidi uswara

25 Oo ya bu, Sámuwèlu bya anwuhu, ndu Ízurelu kpakoo dzua ryaa ekwa iya. Whè bya elia ya l'ibe iya lè mkpukpu Rama.

Dévidi bya atugbua lwashia echi-egu Paranu.² O nweru nwoke obu lè mkpukpu Mawonu, eku iya kuru lè mkpukpu Kamèlu. Nwoke ono bu onye nweru iwhe shii. Aturu, o nwe enwe dù unu ugbo esaa l'ukporo iri. Eghu iya dù unu labo l'ukporo iri. O nodu lè Kamèlu eseboshi aturu iya eji l'èhu.³ Ewha nwoke ono bu Nebalu, ewha nyee ya buru Abyigelu. Nyee ya bè nweru uche l'ama uma, owhube ji iya buru onye ejo obu, temenu umere iya dù eji. Eka o shi bu l'eri Kálebu.

⁴ Dévidi noduro l'echi-egu nua lè Nebalu bè l'eseshi aturu iya eji l'èhu.⁵ O bya ezhihu umadzu iri l'ime unwokorobia, l'etso iya nù sù whè: "Unu jekfu Nebalu lè mkpukpu Kamèlu, unu ekeleru mu iya.⁶ T'unu sù iya: 'Tè ndzu dukwa ghu, èhu adu ghu guu dù ndibe ghu; lufu l'iwhe lile, i nwe enwe!' Mu nwaru l'iiseshibota aturu ghu eji. Nteke anyi lè ndu l'echeru ghu aturu nodukota l'èka lanu bè anyi l'ète emelwujekwa ndu nkeghu, to nwe iwhe whè, whuhjeru nù jeye whè nokota lè Kamèlu lufu.⁸ Kua ndu ozhi ghu jia whè iya, whè akooru ghu. Oo ya bu, t'obu ghu dunu l'èka unwokorobia mu-a nò nkeshi owhu anyi l'abya ori oge. Mu l'aryo ghu byiko t'ì nuro ndu ozhi ghu mée Dévidi, bu nwa ghu iwhe eka ghu gbakfuru.'"

⁹ Ndu ozhi Dévidi ono rwulewho, whè bya eworu ozhi ono, Dévidi zhiru bya ezhia Nebalu, bya angabè iya nchì l'onu.¹⁰ Nebalu bya asu ndu ozhi Dévidi ono "Oo onye bu Dévidi? Mu sùru: ?Nwa Jesi obu bu onye? Unwu ntaa l'anashihunukakwa ndu nwe whè nù agbakashihu.¹¹ ?Ndee iwhe mu l'e-woru nri mu, mée mini, mée anu, mu gburu ndu l'eseshiru mu aturu mu eji l'èhu woru nù o-shi-awe o-shi-awe whè?"

¹² Unwu okorobia Dévidi dawhushia azu je je edoru iya onu, Nebalu yeru.¹³ Dévidi sù whè: "T'onyenonu tu-ta ogu-igba iya turu!" Whè chikoo ogu-igba whè tua onwowhe, Dévidi bya etua nkiya. Ndu owhu tso Dévidi ono rwuru unu madzu, owhube umadzu ukporo iri owhua nodu swiru ngwo ngwo whè.

¹⁴ Nwokorobia lanu l'ime ndu ozhi Nebalu je edooru nyee ya Abyigelu sù: "Dévidi bè nò l'echi-egu zhi ndu ozhi iya tè whè bya ekeleru iya onye nwe anyi, bu Nebalu, o gbee meru iwhe-iwhere kpua whè.¹⁵ Ole ndu ono mekwanuru anyi ree shii, to nwe eka whè melwujeru anyi, iwhe anyi te ewhuhuje nkeshi nteke ono, anyi lè whè kpakoru nodu l'echi-egu tuko ehe on-

wanyi.¹⁶ Eswe mée enyashi mbokumboku bè whè l'agbabutaje anyi mgburumgburu nteke lile ono, anyi nokube whè eche aturu.¹⁷ Rìada iya ariri ntaa maru iwhe o dù ghu nke l'ee-me, o noo nkele ejo-iwhe bya l'adakfuta onye-nwe-anyi yele ndibe iya nkele o kwataru buru ejo madzu, to dù onye l'ekfu eyeru iya."

¹⁸ Abyigelu te eme ebebe; o je achita ishi buredi ukporo iri, owaa eda mmee labo, owaa aturu ise, e gburu huchaa bya aja ajaja dobe, owaa witi, a huru gbajia ogbongu ise, owaa echa-mbeke obu, e gude akpuru vayinu ghee, dù ukporo ise, owaa echa-mbeke owhu e gude akpuru figu ghee, dù ukporo iri. O gwokoo ya tukobegèe l'eli nkakfu-igara.¹⁹ O bya asu ndu ozhi iya: "Unu tugbua vuta uzo, mu etso unu l'azu." Ole o to kfukwanuru iya ji iya Nebalu.

²⁰ G'ò nò l'eli nkakfu-igara agba eje, o bya erwua nwhakata ugwu, o whua Dévidi yele ndu nkiya gè whè l'agbazeta iya l'iwhe. O jekfu whè.²¹ O buru nteke ono bè Dévidi kfuworu-a sù: "Echeche, mu shi echeru nwoke-e eku iya l'echi-egu, to bò dù owhu l'e-whuhu bè bu mu ola-l'iyi. O buru ejo-iwhe b'ò gude kfu mu ugwo ree, mu meru iya.²² Sù: Tè Chileke gwakwaa mu ochi, mbu t'ò mekwaa mu o-ka-njo mè o nwezhiwaru iwhe takfu eshi l'ibe iya, mu haru t'ò nodu jeye l'iworo chi asahu."

²³ O bya ebe gè Abyigelu whuleruwho Dévidi, o nyize-takebe l'eli nkakfu-igara ono, l'ogoba, bya ewhuzeta l'iwhe Dévidi kele iya.²⁴ Nwanyì ono daa l'iwhe Dévidi sù iya: "Onye-nwe-mu nù, t'ò buru mu rò bè l'aa-ta uta iya nwèkiya. Byiko jishiro ike ngabè mu nchì l'olu, gu anukwanua iwhe mube nwozhi ghu nwanyì l'ekfuru ghu.²⁵ Onye-nwe-mu nù, ba angazhikwaaru ejo nwoke ono, bu Nebalu nchì. O lèwho gè l'ooza ewha bu lè g'ò dù. Ozoa Onye-eswe l'ewha, l'emekwawho eswe eswe. Obenu lè mube nwozhi ghu nwanyì l'onwomu ta awhudu ndu ozhi ono, gube onye-nwe-mu nù zhiru.

²⁶ "Obekwanu ntaa owaa bè Onye-Nwe-Oha meru tè gube onye-nwe-mu nù ba adu l'ogbu ochi mée t'ì ba agwata ugwo iwhe e meru ghu. Onye-Nwe-Oha vuru-a ishi iya g'ò vu iya, gubedua vuru-a ishi ghu g'ì vu iya; t'ò buleruwho lè g'ò dakfuru ohogu ghu whè mée ndu l'achò gè whè l'e-shi gbaberu gube onye-nwe-mu nù iwhe-dù-eji bu lègè l'òo-dakfu Nebalu.²⁷ T'e woruro iwhe-e, mube nwozhi ghu nwanyì guderu gube onye-nwe-mu nù, nù unwu okorobia, gu lè whè l'ì.²⁸ Byiko guaruro mube nwozhi ghu nvu l'èka mu mesweru ghu, o noo nkele a makahwaru lè Onye-Nwe-Oha l'e-me nke owhu bu; ì chì-gee, epa ghu achì-tsota ghu jeyewaroya, nkele o ogo Onye-Nwe-Oha bè l'ìilwu. To dù ejo-iwhe, l'e-tekuru ghu l'èhu jeye nteke l'ìi-nò-beru.

²⁹ Madzu, l'achì ghu nke egbugbu bè Onye-Nwe-Oha bu Chileke ghu l'e-woleruwho ndzu gube onye-nwe-mu nù ye l'òbogvu. Ole ndzu ndu ohogu ghu whè bè l'aagbawhu gè l'aagbawhuje ewhuru, e yeru lè mg-

bènu. ³⁰ Ọ -bùru lẹ Onye-Nwe-Ọha meleruwho gùbe onye-nwe-mu nù iwhe-ọma lile ono, ọ nọdu kwetag-babe ghu ụkwa iya; bya eme ghu ishi l'alì Ízùrèlu, ³¹ nteke ono bẹ mejì ta adabahèdu ghu l'ọhu ẹwho gùrumu, obu ta anmahẹ gùbe onye-nwe-mu nù ikpe l'ì gburu ọchi ìnyigirinyi m'ọ bụ l'ì gwataru ụgwo iwhe e meru ghu. Ọle nteke iwhe-ọdu-guu nke Onye-Nwe-Ọha l'akpọlewho gùbe onye-nwe-mu nù iwhe, nyatak-wa mụbe nwozhi ghu nwanyì."

³² Dévidi sù Abyigelu: "T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízùrèlu, onye zhiru ghu t'ì byakfuta mu ntanụ-a. ³³ Tẹ nke ọma tsokwa mmamagụ ghu ono, i gude lọ-whu mu azụ l'ogbuta ọchi ye onwomu l'ẹka ntanụ yẹle ogude ẹka mu gwata ụgwo iwhe e meru mu. ³⁴ Ọdumeka bẹ mu ribuakwaru nte sù lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Ízùrèlu vuru-a ishi iya g'ọ vu iya, mbụ onye ono, kparu, mu te emekahe ghu iwhe ono, mu tūberu ghu nke emeka; iwhe g'e-menu bụ nggẹ l'ìjiti gbatakebe mu ndzuta mẹ o rwudeshia l'ùtsu bọ tọ g'enwehedu iwhe takfụ eshi m'ọo nnanụ g'ewhudu l'ùlo Nebalu." ³⁵ Ọo ya bụ, Dévidi bya anata iya iwhe ono, o gwotaru iya sù iya: "Tọkwa ẹhu. Lẹ mu nūwaru iwhe i kfulu, mu kwetawaa."

³⁶ Abyigelu lwashilewho, Nebalu nọduro l'ùlo iya ẹka l'ooome oriri l'ibe iya, ẹgube onye eze l'emeje. Ẹhu l'atsọ Nebalu ụtsọ nkele ọ ngụ-jiru mmẹe ẹwho. Abyigelu te enwehe iwhe o kfulu iya jeye chi sahu. ³⁷ O rwua l'ùtsu iya, nteke ẹnya doru Nebalu, mmẹe te emehe iya l'ẹnya. Nyee ya bya eseta iwhe lile ono dooru iya, mejì tọfu iya, ọ kpọo kerere g'ọ ẹwhuru. ³⁸ Iwhe dọ g'ọo abalì iri bya agaa; Onye-Nwe-Ọha chigbua Nebalu; ọ bụru iya anwụhu.

³⁹ O be nteke Dévidi nūru lẹ Nebalu bẹ nwụhuru, ọ sù: "T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Ọha, onye gwataru ụgwo iwhe-iwhere ono, mu nataru l'ẹka Nebalu. Onye-Nwe-Ọha bẹ kpọshiwaru mu ome ejo-iwhe, mu gege emeta kpua onwomu, ọ bya emee t'ejo ememe, Nebalu meru kota Nebalu ọbu ishi l'onwiya."

Ọo ya bụ, Dévidi zhiya t'e je ezhiya Abyigelu t'ọ bya tẹ ya luru iya. ⁴⁰ Ndu ozhi Dévidi jeshia mkpukpu Kamèlu je ezhiya Abyigelu sù iya: "Dévidi bẹ zhikwaru anyi t'anyi bya t'anyi lẹ ghu liru, t'i lwakfuta iya tẹ ya lura ghu."

⁴¹ Abyigelu gbashi bya ewhuzeta iwhe iya l'alì l'iwhu ndu ozhi Dévidi sù: "Lekwa mụbe nwozhi unu nwanyì; ọo mu l'a-nọjekwa-a akwọcha ndu ozhi onye-nwe-mu nù ọkpa." ⁴² Abyigelu jikobe ẹgwegwa duta unwumboko ise, l'ejeru iya ozhi l'ùlo yeru onwiya, o nyikota eli nkakfụ-igara tsoru ndu ono, Dévidi zhiru ozhi, o je aluru Dévidi.

⁴³ Dévidi bẹ l'aluhawa Ahinowamu, onye shi lẹ mkpukpu Jezerèlu yẹle Abyigelu bya aburu unyomu Dévidi. ⁴⁴ Sọlu bẹ kutahawaruro nwa nwanyì iya Mikalu, Dévidi dọ mbụ alu kee nwatibe Layishi; onye shi lẹ mkpukpu Galimu, l'aza Paluti.

Dévidi bẹ haru Sọlu ndzụ ọdo

26 Ndu mkpukpu Zifu tūgburu je edooru Sọlu lẹ mkpukpu Gibiyia sù: "Dévidi domiru onwiya l'ugvu Hakila, dọ l'ẹnyanwu-awata Jeshimonu." ² Sọlu bya atūgburu jeshia l'echi-ẹgu ono, dọ lẹ mgboro mkpukpu Zifu yẹle unu unwoke ugbo ẹsaa l'ukporo iri ono, a họtaru ahọtà l'alì ndu Ízùrèlu; ọcho Dévidi. ³ Sọlu bya akpọbe ọdu-ọgu iya l'aguga ụzo, dọ l'ugvu Hakila ono. Ẹka ono dọ chebe iwhe lẹ Jeshimonu, ọwhube Dévidi nọduro l'echi-ẹgu. Ọ whụlewho lẹ Sọlu chọwaru iya byatashia ẹka ono, ⁴ Dévidi ye ndu ọgaluzo, whẹ je amarụ lẹ Sọlu nọ l'ẹka ono ire-lanụ. ⁵ Ọo ya bụ, Dévidi gbeshi jeshia ẹka ono, Sọlu kwaru okpu. O rwua je awhu ẹka Sọlu yẹle Abuna nwa Naa, bụ onye ishi ndu ojogu iya zeshi. Sọlu zẹe l'ime ọdu-ọgu ono, ọwhube ndu ojogu iya dọ-whee ya mgburumgburu.

⁶ Dévidi bya ekua Ahimeleku, bụ onye Hetu yẹle Abyishayi nwa Zeruya, bụ nwune Jowabu jì whẹ: "Ọo onye ole l'e-tso mu t'anyi jekfu Sọlu l'ọdu-ọgu?"

Abyishayi sù: "Ọo mu l'e-tsoru ghu eje."

⁷ Ọo ya bụ lẹ Dévidi yẹle Abyishayi bya atūgbua jekfushia ndu ojogu ono l'enyashi. Whẹ rwua bya awhu Sọlu l'ẹka ọ zẹe eku mgbenya l'ime ọdu-ọgu ono; arwa iya kuru l'alì l'uzo ishi iya. Abuna yẹle ndu ojogu ono dọ-whee ya mgburumgburu. ⁸ Abyishayi sù Dévidi: "Ntanụ-a bẹ Chileke mewaru t'ohogu ghu daba ghu l'ẹka. Hanụ ntaa tẹ mu gude arwa-a nmapyabẹ iya l'ọhu alì; ọo ụgbo lanụ bẹ mu l'a-nma iye ya, mu ta anmakwa iyẹ ya nma labọ."

⁹ Dévidi gbeenu sù Abyishayi: "Be ejekwa iya egbugbu! Ọ dọ ghu g'ọo onye ha nke odenyi onye Onye-Nwe-Ọha wuru mmanu l'ishi ẹka t'ikpe ba anma iya?" ¹⁰ Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'ọ vu iya, bẹ bụ Onye-Nwe-Ọha l'onwiya l'e-gude ẹka iya kpaheta iya, mbụ l'ọ tọ nwụhudu anwụhu ugbooshi, ọwhua bụ l'oge iya rwukeberu ọ nwụhu; ọ dọ ya aburu l'ogu bẹ ishi iya l'a-la. ¹¹ Tẹ Onye-Nwe-Ọha be ekwekwa tẹ mu seta ẹka mu denyi onye Onye-Nwe-Ọha wuru mmanu l'ishi. Iwhe l'ee-me nù bụ t'ì mịta arwa ono, dọ iya l'uzo ishi, gụ eseta iwhe ọngu mini iya ono t'anyi lufu." ¹² Ọo ya bụ, Dévidi wolía arwa ono yẹle iwhe ọngu mini ono, dọ l'uzo ishi Sọlu, ọ bụru whẹ alufu. Iwhe ono nwua, tọ hẹ l'ọ nweru onye whuru iya, tọ duro onye maru, mbụ tọ dūhunu onye l'ime whẹ, tehuru etehu. Whẹ tukuruzẹe lẹ mgbenya nkele Onye-Nwe-Ọha loru ole-urekukpe nke mgbenya tū whẹ.

¹³ Dévidi bya adafu azu iya ọwhua, je akfukoru l'eli ugvu, nọ otẹnya l'ẹka ono; opoto, dọ l'echilabọ whẹ kwata paa ẹka apaa. ¹⁴ Dévidi nọdu l'ẹka ono gbaku ndu ojogu ono oku mẹe Abuna nwa Naa sù: "T'ì zadu mu oku Abuna?"

Abuna jì iya: “?Ì bɔnua onye, gube onye ono, l'eku eze oku?”¹⁵ Dévidi sù Abuna: “?Tì bɔnua nwoke? ?Oo onye dɔ g'òo ghu l'alì ndu Ízurèlu? Ndeè g'òo gude, tì kwabèru onye-nwe-ghu nù, bɔ eze ɛnya, o noo nkele o nweru onye byarù tɛ ya gbua onye-nwe-ghu nù, bɔ eze.”¹⁶ Iwhe ono, i meru ta adùkwa ree. Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'òo vù iya, iwhe rwuberu unu bɔ anwùhu, o noo nkele unu ta akwabèduru onye Onye-Nwe-Ọha wùru mmanù l'ishi ɛnya bɔ iya bɔ onye-nwe-unu. Chìkaada ɛnya goshi mu arwa eze yèlè iwhe ɔngu mini iya, o shi dobe lè mgboro ishi iya.”

¹⁷ Sọlu hùbelewho olu Dévidi ama; ọ sù: “?Oo ghu l'ekfu nno nwa mu Dévidi?”

Dévidi sù iya: “Ee; ọ kwa mu-a onye-nwe-mu nù, bɔ eze.”¹⁸ Ọ sùkwawho ọdo: “Onye-nwe-mu nù, ?ìchìhunuru mube nwozhi ghu gunu? ?O zhia gunu bɛ mu meru? ?Oo ọzo, dɔ agha bɛ mu shi melwu ghu?”¹⁹ Mu l'aryo gube onye-nwe-mu nù, bɔ eze sù t'ì ngabè mube nwozhi ghu nchì l'olu. Ọ -bùru l'ọo Onye-Nwe-Ọha bɛ kpaliru ghu t'ì chì-wheje mu nno, ọo ya bɔ t'ò nata iwhe mu gude aryo iya, nteke bɔ l'ọo ndu madzù l'eye ghu okfu lè nchì, tɛ Onye-Nwe-Ọha tɔkwa onye ọbu ejo-ọnu. Ntaa bɛ whè chífwaru mu l'echilabò ndibe Onye-Nwe-Ọha sù tɛ mu je ejejeru agwa ọdo ozhi!²⁰ Ọlè-a, tɛ mmee mu be egedabukwa l'alì l'èka gbùliberu agbùlibe l'iwhe Onye-Nwe-Ọha. Lè gube eze ndu Ízurèlu lefutakwaru ɛnya nwoogu, l'ète akpaa èbà, mbù g'òo onye l'achì nta ọkwa l'egbudu.”

²¹ Sọlu bya asù: “Mu mesweekwaaru. Dawhu azù nwa mu Dévidi. Mu ta atùbahedua ama omeka ghu iwhe ọdo, o noo nkele ì gùberu ndzù mube Sọlu iwhe ntanù-a. Ọo eswe bɛ mu shi eme; mu kwatarù mewa èjì ọkpobe iya.”

²² Dévidi sù: “Lekwa arwa gube eze l'èka-a. Tɛ nwata okorọbya lanù l'ime unu tusweta bya ewota iya.”²³ Tɛ Onye-Nwe-Ọha kfua onyenọnu ọgwò ọdu-chìriri iya, yèlè nke ọkfushi ike l'iwhe onye kfuru. Ntanù bɛ Onye-Nwe-Ọha meru, ì daba mu l'èka, ọlè mu ta achọkwanu oseta èka mu denyi onye Onye-Nwe-Ọha wùru mmanù l'ishi.²⁴ Ọlè-a, gè mu woru ndzù ghu kporu iwhe ntanù-a, bɔ gè mu l'ekfu tɛ Onye-Nwe-Ọha wokwaru ndzù nke mbèdua kporu iwhe gude nno nafuta mu l'iwhe-ọtsu-l'èhu lile, byakfutaru mu nù.”

²⁵ Ọo ya bɔ, Sọlu bya asù Dévidi: “T'ọnu-ọma tsokwa ghu, nwa mu Dévidi; ii-me iwhe nyìberu anyìbe, gù e-mekota iya!”

Ọo ya bɔ lè Dévidi bya atùgbushia, ọwhube Sọlu lwawhushia azù l'ibe iya.

Dévidi gbarù lakfushia ndu Fílistiya

27 Dévidi bya arìja l'ime onwiya sù: “M'a nonyaa ujiku lanù ntaa bɛ mu l'e-shikwa l'èka Sọlu laa l'iyi. O to nwedu ọzo ntse ọdo, mu l'e-tso iya l'abua tɛ

mu gbarù laa alì ndu Fílistiya Ọo ya bɔ Sọlu akabè haa anọ achọ-whe mu l'alì ndu Ízurèlu, mu eshikwanu nno nahù iya.”² Dévidi yèlè unwoke ono, dɔ unu madzù l'ùkporo iri ono, bɔ ndu yèlè whè l'alije gbashi lakfushia nwatibe Mawọku, bɔ eze, l'achì mkpùkpù Gatu. Èwha nwatibe Mawọku ono bɔ Akishi.³ Dévidi whè lakfushia Akishi je je eburu lè Gatu; onyenọnu yèlè èka-ọlò nkiya buru. Ọwhube Dévidi yèlè unyomu iya labò buru, mbù Ahinowamu nke Jezerèlu mée Abyigelu nke Kamèlu, bɔ nwanyì ono, jì iya, bɔ Nebalu l'anọhee.⁴ O be lè g'è doleruwho Sọlu lè Dévidi gbalawaru lashia Gatu, o kwe nteke ono chọ-buhu iya.

⁵ Ọo ya bɔ, Dévidi bya asù Akishi: “Ọ -bùru lè mu dɔ ghu l'obu, wofutanu mkpùkpù lanù l'alì-a nù mu tɛ mu buru. Sù: ?Ndeè iwhe ọ bɔ mube nwozhi ghu b'ì harù tɛ mu lè ghu tɔko buru lè mkpùkpù lanù, èka eze bu?”

⁶ Ọo ya bɔ, Akishi woru mkpùkpù Zikulagu woru nù iya mbòku ono. Ọ bɔ iya meru, Zikulagu bɔru mkpùkpù ndu eze ndu Juda byeye ntanù.⁷ Dévidi nọ-dzua awha owhe l'ọnwa ẹno l'alì ndu Fílistiya.

⁸ Dévidi yèlè ndu ọlì iya je aba ndu Geshuru mée ndu Gizu mée ndu Amalèku ọgu. Ndu-a shizhiawho nteke teru ɛnya bua l'alì ono je akpa l'echi-ègu Shuru mée l'alì ndu Íjiputu.⁹ L'ọobuje-zhiawho, ndu ọwhu Dévidi bakfwaru ọgu, ya egbushia whè. Ọ tọ dudu oke l'anya, l'oodobeje ndzù. Ọ bɔ chia atùru mée eghe mée eswi mée nkafù-igara mée ìnya-kamèlu mée uwe bɛ l'ọochikoje. E -megee, ya alakfushia Akishi.

¹⁰ L'ọobujekwanu, Akishi jì iya: “?Oo ndu ole b'ì bakfuru ọgu ntanù?” Dévidi asù iya: “Mu bakfuru iya ndu Juda, bu l'ọzo ọhuda mɛwaro ndu Jerahumelu, bu l'ọzo ọhuda mée ndu Kenu, bu l'ọzo ọhuda.”¹¹ O to nwedu oke l'anya, Dévidi l'edobeje ndzù kpùru bya Gatu nkele ọorije sù: “Mè whè l'e-jekwa je agbafushia anyi ẹwhò sù l'owakwa iwhe Dévidi meru ndọwa.” O noo lè gè Dévidi shi emeje jeye g'òo nọ-beru l'alì ndu Fílistiya.¹² Akishi zọru Dévidi èhu, asùjero l'ime onwiya lè Dévidi l'a-bùwaruro nwozhi iya tɔgburu, o noo nkele ndibe whè, bɔ ndu Ízurèlu kporu iya ashì jasù l'èka a nuchiru anuchi.

28 Ọ bya ebe nteke ọbu, ndu Fílistiya bya erwukoo ndu ojogu whè tɛ whè lwùshi ndu Ízurèlu ọgu. Akishi je asù Dévidi: “T'ò dokwaa ghu ɛnya ree lè gù lè ndu ọlì ghu whè l'e-duje mu ọgu ono.”

² Dévidi sù: “Ọ nù iya bɔ gù awhùwaro iwhe anyìbe ndu ozhi ghu whè l'a-dù ike mee.”

Akishi sù Dévidi: “Ọ dulewho ree; mu l'e-mewa ghu rọ t'ì bɔru onye l'a-nọ eche mu nche jeye ndzù mu agvù.”

Sọlu lè nwanyì l'awhù awhù, bu lè Èndo

³ Ntaa bɛ Sámuwèlu nwùhuwaru, ndu Ízurèlu lile tɔko ryaa èkwa iya, bya elia ya lè mkpùkpù iya lè Ra-

ma. Sòlu bẹ t̀kòwaru ndu l'awh̀u awh̀u m̀e ndu l'eme amamanshi rwushikota l'alì onò.

⁴ Ndu Fìlistiya dzua bya akpòbe òdu-ògu whẹ lẹ mkp̀kpu Shunemu. Ọwhube Sòlu bya akpakòo ndu Ízurèlu l'owhu whẹ kpòbe òdu-ògu nkewhe l'ugvu Gilubowa. ⁵ O be gẹ Sòlu wh̀leruwho ndu ojògu ndu Fìlistiya, egvu bya iya l'èhu; obu ta adùhe iya l'òrwu iya. ⁶ O jekfu Onye-Nwe-Ọha njita; Onye-Nwe-Ọha ta adù iwhe ọ sarù iya lẹ nrọ, m'òbu l'ido urimu yẹle tumimu, m'òbu l'ònu ndu nkfuchiru iya. ⁷ Sòlu bya asù ndu l'ejeru iya ozhi: "T'unu leeda ẹnya nwanjì, l'awh̀u awh̀u nke ọwhu mu l'e-jekfu iya njita."

Whẹ sù iya l'ò nweru onye lanù, bu lẹ mkp̀kpu Ẹndo.

⁸ Sòlu bya aghaa onwiya ughara, ch̀ita uwe mmaanù yee. O rwua l'enyashi Sòlu duta unwoke labọ yeru onwiya, whẹ jekfushia nwanjì onò. Sòlu rwua sù iya: "Kpòkuaru mu nù ọwa onye mu l'e-ku ẹwha."

⁹ Nwanjì onò sù iya: "Ọ kwa l'ò dorwu ghu-a ẹnya, mbù iwhe Sòlu meru; lẹ ndu lile l'awh̀u awh̀u m̀e ndu l'eme amamanshi bẹ Sòlu ch̀shikotawuru l'alì-a? Ọndẹe g'ò gude ì bya ekweberu mu ọnya nggẹ ishi mu alaa ya?"

¹⁰ Sòlu gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha ribuaru iya nte sù: "Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'ò vu iya, bẹ l'òotoo d̀d̀dua iwhe a bya l'e-me ghu m'ò buru-a l'okfu iwhe-e."

¹¹ Nwanjì onò bya aji iya: "Ọo onye bẹ mu l'a-kpòkuaru ghu?"

Ọ sù iya: "Ọo Sámuwèlu bẹ l'ì-kpòku."

¹² Nwanjì onò bya awh̀a Sámuwèlu, o chishia sù Sòlu: "Ọndẹe g'ò gude ì gbaarù mu ẹregede? Ọ kwa l'òo ghu b̀ Sòlu!"

¹³ Eze Sòlu bya asù nwanjì onò: "Be ejeshi ọtsu egvu, Ọndẹe iwhe ì wh̀uru?"

Nwanjì onò sù iya: "Mu wh̀uru ọwa onye ọbu g'ò shi l'alì af̀ta."

¹⁴ Ọ jì iya sù: "Ọ d̀kwanu ọdu agha?"

Nwanjì onò sù iya: "Ọo akahù nwoke ọgurennya, ye uwe-mgbalanù bẹ l'af̀ta."

Sòlu malẹkwaruwho l'òo Sámuwèlu, o whuzeru iya bya ekpuyabe iwhu l'alì.

¹⁵ Sámuwèlu kfuru okfu yeru Sòlu sù iya: "Ọo g̀nu bẹ l'iikuru mu, i gude akpòshi mu ike, mu l'edzuta?"

Sòlu sù iya: "Mu nọ l'òke iwhe-ọtsulanu. Lẹ ndu Fìlistiya l'alẁshi mu ọgu, Chileke bya agbẹfuaru mu azù. To shijehenu l'ònu ndu nkfuchiru iya yeru mu ọnu, m'òbu lẹ nrọ. Ọo ya kpatarù, mu l'eku ghu t'ì karù mu ọzo, mu l'e-shi iya."

¹⁶ Sámuwèlu sù iya: "Ọndẹe iwhe i kwoberu achọ mu ntaa, Onye-Nwe-Ọha wofuwaru iwhu l'èka ì nọdu; ọ ghọwa onye okfu ghu? ¹⁷ Ọo iwhe onò, Onye-Nwe-Ọha shi mu l'ònu gbaarù ghu ama iya bẹ l'av̀kòta nno. Lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ naf̀waru ghu ọbu eze onò wochiaru iya nù onye ọdo, b̀ Dévidi. ¹⁸ Ishi iya bẹ b̀ l'ì

tì ǹduru Onye-Nwe-Ọha okfu, tii kwe gbushikota ndu Amalèku t'òke ẹhu-eghughu iya l'èka whẹ nọ f̀ta iwhoro. O noo iwhe meru g'ò gude o mee ghu iwhe onò, o meru ghu ntanù. ¹⁹ Ọdo bẹ b̀ lẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-ch̀ru gù lẹ ndu Ízurèlu ye ndu Fìlistiya l'èka, mbù l'echile ọwa bẹ gù l'unwu ghu unwoke l'alakfuta m̀be Sámuwèlu lẹ maa. O nokwawho gẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-ch̀ru ndu ojògu ndu Ízurèlu ch̀ru ye ndu Fìlistiya l'èka."

²⁰ Akpa-jìjìjì iwhe onò, Sámuwèlu kfuru gude Sòlu, ọ ngabuhu daa l'alì nteke onò who. Ike gvù iya nkele o to ridu nri eswe m̀e nke ẹnyasi mbòku onò l'owhu.

²¹ Nwanjì onò bya bya awh̀u g'èhu l'anmashì-be Sòlu anmanma ike, ọ sù iya: "Sù lẹ m̀be nwozhi ghu nwanjì bẹ ǹkwaru ghu okfu mee iwhe i zhiru mu ememe. Ọ kwa ishi ndzù mu bẹ mu t̀ru gude meeru ghu iwhe onò. ²² Mu l'aryọ ghu ntaa tẹ g'ì ǹkwaaru m̀be nwozhi ghu nwanjì okfu; s̀nu mu tẹ mu jenu je eshiaru ghu nri t'ì ria nggẹ ọ gbẹe ghu ọkpù-ike t'ì gude lasha."

²³ Sòlu gbẹe jìka sù lẹ ya te eridu. Unwoke onò, whẹ lẹ Sòlu t̀ko l̀ru bya etsoru ryọlahaa Sòlu, tẹmenu o kweta nteke onò. Ọ bya agbashi l'èka, ọ zẹe l'alì bya anokoru l'oshi-azẹe.

²⁴ Nwanjì onò nweru nweswi ọbu, nmachiru anmachi, nọ l'ùlo iya, o gburu nteke onò whọ. Ọ bya ewota ̀turutuu-iwhe gwọo agwọgwọ gude ghee buredi, l'eyee iwhe l'ekoje buredi. ²⁵ Nwanjì onò bya egwoshiaru Sòlu whẹ iwhe onò, whẹ ria. E megee, whẹ t̀gburu l'enyashi onò lasha.

29 Ndu Fìlistiya bya akpakodzua ndu ojògu whẹ lẹ mkp̀kpu Afèku. Ọwhube ndu Ízurèlu je akpòbe òdu-ògu whẹ lẹ mgboro ẹka mini, l'anoje anwù lẹ nsùda Jezerèlu. ² O be gẹ ndu ishi ndu Fìlistiya keshiru ndu ojògu whẹ, whẹ l'awughashi, ̀kporo ugbo ise ise; ndu ̀nu labọ l'̀kporo ugbo iri iri. Dévidi yẹle ndu ọli iya l'awù etso whẹ azù azù whẹ lẹ Akishi. ³ Ndu ishi ndu Fìlistiya bya aji sù: "Ndu Híburu ọwaa, l'awù etso anyi d̀ ọdu-agma?"

Akishi sù whẹ: "Ọo Dévidi ọwhu shi buru nwozhi Sòlu, b̀ eze ndu Ízurèlu. Mu l'ìya shiakwa iwhe ka awha owu nọduta, ọle nkeshi ọ gbaf̀taru l'ibe Sòlu lwakfutashia mu bẹ l'ad̀kwaa ejo-òru, mu wh̀taru iya l'èhu."

⁴ Ẹhu ghulaha ndu ishi ndu Fìlistiya onò eghughu, whẹ sù: "Sù whẹ tẹ whẹ lwawushia azù je anòduro l'èka a nùru whẹ tẹ whẹ buru. Ba ad̀kwa iwhe l'e-me t'ò tsoru anyi jee ọgu, ọ -d̀a bẹ b̀kwa, a -watalẹwho ọgu, ya aghakòbe tso anyi ọgu. Ọto kalèduwho mma lẹ yẹle onye-nwe-ìya nù doshiru iwhe l'adarù whẹ amamẹ l'ìshi anyi jeru iya? ⁵ Tọ b̀du iya bẹ b̀ Dévidi-a, whẹ k̀ru ye l'egvu-a, whẹ l'anoje agù sù: 'Sòlu gbuwaru ̀nukurunu ndu ojògu, ọwhube Dévidi gbua ̀nukurunu ndu ojògu ugbo iri.'"

⁶ Oo ya bu lẹ Akishi abya ekua Dévidi sù iya: “Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g’o vu iya, b’i bu-zhiawho onye obu iya g’uru iw’horu, tẹmenu ọ d’uhukwa mu whọ nke tẹ mu lẹ g’hu yeko ẹka ozhi l’ẹhu ndu ojogu-a, o noo lẹ nkeshi mbọku ono, i lakfutaru mu byeye ntan-a bẹ l’o nwedua iwhe mu l’a-ta g’hu ọta iya. Oo ndu ishi, l’achị n’ụ bẹ jikaru t’i be etsoshi. ⁷ Dawhu azụ l’ashia l’ẹhuguu, ya eje ad’ukwa iwhe-eghughu l’ii-je ome ndu ishi, l’achị ndu Filistiya.”

⁸ Dévidi jì Akishi sù: “?Ndekwani iwhe mu meru? ?Nde-zhia iwhe l’ji-ta m’be nwozhi g’hu ọta iya, shizhiawho nkeshi mbọku ono, mu lwakfutaru g’hu byeye ntaa? ?Ndee iwhe bu lẹ mu te ejedu alw’ushi ọhogu g’ube onye-nwe-mu n’ụ, bu eze ọgu?”

⁹ Akishi sù iya: “Mu mar-à l’ọo g’ẹ ojozhi-imigwe, shi l’ẹka Chileke dukota ree l’umere bu g’i d’u iya l’ẹnya, ọle ndu ishi ndu Filistiya kfuwaru iya sù l’i t’i tsodu anyi eje ọgu ono. ¹⁰ Ọle-a, nmaa ẹwa g’u lẹ ndu shi ejeru onye-nwe-g’hu n’ụ, bu Sọlu ozhi, mb’u ndu ono, g’u lẹ whẹ t’ukoru tsoru t’unu t’ug’bu l’iw’horu g’eregere ọt-su.”

¹¹ Oo ya bu, Dévidi yele ndu ọli iya gbashi l’ishi ọtsu lwawhushia azụ l’al’i ndu Filistiya, ọwhube ndu Filistiya t’ug’bu ọ b’uru whẹ oje Jezer’elu.

Dévidi l’alw’ushi ndu Amal’eku ọgu

30 Ọ bya ebe g’ẹ Dévidi yele ndu ọli iya rwuru mkp’ukpu Zikulagu lẹ mbọku ọwhu kwe iya ẹto, whẹ gbashiru, ndu Amal’eku je abakfuwa ndu bu l’uzo echi-ẹgu ọhuda whẹ lẹ ndu Zikulagu ọgu. Whẹ naa Zikulagu t’oru ọku ye iya. ² Ndu Amal’eku ono kp’ukokota ọnwanyi, n’o lẹ Zikulagu ono lẹ ndz’u; ndu ukfu m’ee nta. To nwehunu m’oo onye lan’u whẹ g’buru egbu gbahal’ewho lẹ whẹ ch’ikoru whẹ n’wandoo g’ẹ whẹ l’aw’u alwa. ³ G’ẹ Dévidi yele ndu ọli iya bya abyarwunua Zikulagu bya awh’u g’ẹ gude ọku laa ya l’iyi, a kp’ukoo unyomu whẹ m’ee ọnwegirima whẹ lẹ ndz’u; ⁴ Dévidi yele ndu ọli iya chia mkpu ẹkwa, ryata iya jeye whẹ te enwehe ume aryarya iya. ⁵ Unyomu Dévidi whẹ lab’o bu iya bu Ahinowamu nke Jezer’elu m’ee Abyigelu, ọwhu jì iya, bu Nebalu nke Kam’elu har’u nw’uhu tsoru lẹ ndu a kp’uta-geeru.

⁶ Iwhe-e ts’ushia Dévidi l’ẹhu ike nkele ndu ọli iya ono l’agbak’owa nke ọtu-g’buheta iya l’ẹwhuru. Onyen’onu l’ime whẹ bẹ iw’hu b’ohuwaru nke ọnw’u whẹ, a kp’utaru. Ọle Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke Dévidi gb’eleru iya ọkp’u-ike. ⁷ Dévidi bya as’u Abyata nwa Ahim’eleku ọwhu l’ag’baj’ẹja n’u Chileke: “Ch’itaru mu n’u if’odu!” Abyata ch’ita iya ch’i-jeru iya. ⁸ Dévidi bya ejekfu Onye-Nwe-Ọha nj’ita sù: “?Oo tẹ mu ch’ikfuru ndu ọlwua-ọlaa ono? ?Mu l’a-g’bakfu whẹ-e?”

Ọ sù iya: “Ch’ipyabe whẹ, l’ji-g’bakfu whẹ-e; naf’uta ndu ono, whẹ kp’u ono.”

⁹ Dévidi yele ndu ọli iya ono, d’u ọnu unwoke l’unwoke ọkporo iri ono rwua ọnu-iyi Bes’o; ndu har’u n’oshia l’ẹka ono. ¹⁰ Ọnu madz’u l’ime ndu ono bẹ whẹ lẹ Dévidi ghataru ọnu-iyi ono, ọwhube ọkporo ọmadz’u l’ọmadz’u iri ọwhua ta ad’uhe ike ghata nkele ike gv’ushiru whẹ ọkp’obe iya. Oo ya bu ndu ọwhu ghataru n’u whẹ lẹ Dévidi ch’iru ndu ono t’ug’buru. ¹¹ Whẹ gbata je awh’u onye I’jiputu ọbu l’oma echi-ẹgu; whẹ dukfu iya Dévidi. Whẹ bya eworu nri n’u iya; o ria. Whẹ chebe iya mini, ọ ng’ua. ¹² Whẹ woru ibiribe ẹcha-m’beke, e gude akp’uru figu mee m’efua ọwhu e gude akp’uru vay’inu mee n’u iya. Ọ bya eria ya gbakerehu, nkele o to ridu nri, t’o ng’u mini nkeshi abal’i ẹto, eswe m’ee ẹnyashi. ¹³ Dévidi jì iya sù: “?Oo onye ibe onye b’i bu? Ọdo bu, ?oo awe bẹ i shi?”

Nw’okor’o bya ono sù iya: “Mu bukwa nwohuta onye Amal’eku, ọle mu bukwanu onye I’jiputu. Onye-nwe-mu n’u nwuharu mu nkeshi abal’i ẹto gar’u aga nkele ẹhu ta ad’udu mu mma. ¹⁴ Anyi jekfuru ndu Keretu, bu l’uzo echi-ẹgu ọhuda ọgu m’ee ndu bu l’ẹka iya nke ndu Juda m’ee ndu Kál’ebu, bu l’uzo echi-ẹgu ọhuda. Anyi t’u mkp’ukpu Zikulagu ọku.”

¹⁵ Dévidi jì iya: “?Ii-d’u ike duru mu je egoshi mu ikpo-to ndu ọlwua-ọlaa ono?”

Ọ sù: “Gude ẹwha Chileke ribuaru mu nte l’i t’i byad’u l’e-g’bu mu m’o bukwanu kp’uru mu kp’-whu onye-nwe-mu n’u ono az’u. I mezhiwa iya bẹ mu l’e-duru g’hu je egoshi g’hu ẹka whẹ n’o.” ¹⁶ O duru Dévidi rwua.

Ndu Amal’eku ono gharab’ẹ l’al’i ono, eri, ang’u, aswa nke igbudu iwhe ono, whẹ gwokoru l’al’i ndu Filistiya m’ee l’al’i ndu Juda. ¹⁷ Dévidi shi l’urw’enyashi mbọku ono lw’ushi-zhia whẹ ọgu g’ẹ l’oolwu iya jeye l’urw’enyashi echile iya. Whẹ lw’ua ọgu, to nwe m’oo onye lan’u gbalar’u agbala t’a g’ufulewho ọnu unwokor’o bya ono, nyihuru eli in’ya-kam’elu whẹ g’bala. ¹⁸ Dévidi t’ukokwanu iwhe lile ono kpam’u, ndu Amal’eku gwokoru natawhu az’u, l’ufu l’unyomu iya whẹ lab’o. ¹⁹ To nwe iwhe whẹ, ọwhu whuhuru n’u; onye ukfu l’onye nta, unwooro l’unwumgboko, iwhe a kwatar’u l’ọgu m’ewaro ọnw’u iwhe mmaan’u ọdo, whẹ wotaru ta ad’udu ọwhu whuhuru n’u. Dévidi t’uko iya nawhu whẹ az’u. ²⁰ O rwukoo at’uru ndu Amal’eku m’ee eghu whẹ m’ee eswi whẹ. Ndu ọli Dévidi kpar’u ẹlw’u ono vuru ọzo as’u-je: “Ọwaa bu iwhe Dévidi kwatar’u l’ọgu.”

²¹ Oo ya bu, Dévidi bya abyakfuta ọkporo ọmadz’u ugbo iri whẹ, ndu ono ike gv’ushiru l’echi-uzo, whẹ ta ad’uhe ike etso Dévidi, buk’wawho ndu ono, a ghar’u l’onu-iyi Bes’o. Whẹ w’ufuta tẹ whẹ gbata Dévidi yele ndu ọwhu yele iya l’i ndz’uta. Dévidi l’erwu, ọ t’uko kele whẹ ekele. ²² Ndu bu ejo madz’u m’ee ọdu-ọwhu-ọli whẹ l’ime ndu l’etso Dévidi bya as’u: “Nkeshi ọwhu anyi lẹ whẹ l’ete etsoo bẹ anyi te eketakwa iwhe ono, anyi kwatar’u l’ọgu g’baa whẹ. Iwhe l’ee-me n’u bu l’onyen’onu l’e-duta nyee nkiya m’ee ọnw’u iya lwashia.”

²³ Dévidi sù whẹ: “Waawakwa ụnwunna mu, t'unu be ejekwa ogude iwhe Onye-Nwe-Ọha nuru anyi je ome nno. Onye-Nwe-Ọha chewaru anyi, iwhe te eme anyi. Ọ bya emee ikpoto ndu ọlwua-ọlaa ono, whẹ dabakọta anyi l'ẹka. ²⁴ Ọ dū unu g'oo onye l'a-nga nchị l'iwhe ono, unu l'ekfu? Ọ kwa g'onye nọdu swiru ngwongwo ketaru, bụ g'onye tso je ọgu l'e-keta. Oke whẹ l'a-bụ iwhe lanụ.” ²⁵ Dévidi tịa ya, ọ bụru iwu, l'achị ndu Ízurelu eshi mbọku ono rwua ntanụ.

²⁶ Dévidi bya alwarwulewho Zikulagu, ọ harụ iwhe ono, whẹ kwataru l'ọgu nụ t'e je anụ ndu ọnya iya, bụ ndu bụ ọgurenya ndu Juda. Ọ sù t'a sù whẹ: “Ọ waa bụ iwhe mu l'anụ unu l'iwhe anyi nataru ndu ọhogu Onye-Nwe-Ọha l'ọgu.” ²⁷ Ọ nuru t'a nụ ndu ọwhu bu lẹ mkpụkpu Betelu mēe ndu ọwhu bu lẹ mkpụkpu Rama, dū l'ụzo echi-ẹgu ọhuda mēe ndu nke mkpụkpu Jatiru, ²⁸ mēe ndu nke mkpụkpu Arowa mēe ndu nke mkpụkpu Sifimotu mēe ndu nke mkpụkpu Eshite-mowa, ²⁹ mēe ndu nke mkpụkpu Rakalu mēe ndu nke mkpụkpu ndu Jerahumelu mēe ndu nke mkpụkpu ndu Kenu, ³⁰ mēe ndu nke mkpụkpu Hōruma mēe ndu nke mkpụkpu Bōrashanu mēe ndu nke mkpụkpu Ataku, ³¹ mēe ndu nke mkpụkpu Hiburōnu mē-gezhiwaro ndu ẹka Dévidi l'onwiya mēe ndu ọli iya gvugbaberu ọkpa.

Anwụhu Sọlu

31 O be nteke ndu Fílistiya l'wụshiru ndu Ízurelu ọgu, ndu Ízurelu gbaarụ whẹ ọso. A harụ whẹ gbua, whẹ dabugeeru l'ugvu Gilubowa. ² Ndu Fílistiya l'abya nyikanyika etso Sọlu yele ụnwu iya. Whẹ bya eg-bua ụnwu iya, bụ Jonatanu mēe Abyinadabu yele Malukishuwa. ³ L'aalwụ ọgu ono ọnwu ọnwu yeburu Sọlu ye l'echilabọ; ndu akfụ gbaa Sọlu akfụ, o merwua ya ọkpobe ẹhu. ⁴ Sọlu kwe sù onye chịru iya ngwọgu:

“Mífuta ogu-igba ghu nmagbua mu, a nọnyadawho ndu akpapyi-a rwua bya emee mu iwhe-iwhere, nmagbua mu.”

Ọle onye chị ngwọgu iya l'atsushi egvu ike, to kwe gbua ya. Ọo ya bụ, Sọlu woru ogu-igba nkiya gbua onwiya. ⁵ Onye chị ngwọgu Sọlu ono whulewho lẹ Sọlu nwụhuwaru, o yefuaru onwiya ogu-igba, whẹ tuko nwụshihu. ⁶ Ọo ya bụ lẹ yele ụnwu iya unwoke whẹ ẹto mēe onye chị ngwọgu iya mēe ndu ọli iya gẹ whẹ ha tuko nwụhukota ujiku lanụ ono. ⁷ O be nteke ndu Ízurelu ọwhu bu l'azụ nsuda Jezerelu azụ iya ọwhuu mēe ndu ọwhu bu l'aguga ẹnyimu Jōdanu whuleruwho lẹ ndu ọjogu Ízurelu gbarụ ndu Fílistiya ọso mēe lẹ Sọlu yele ụnwu iya unwoke tükowaru nwụshihu, whẹ tuko haa mkpụkpu whẹ gbalashia, ndu Fílistiya bya eburu iya.

⁸ O belewho echile iya, ndu Fílistiya bya ejee tẹ whẹ yeshia ndu ono, e gburu l'ọgu iwhe whẹ ye l'ẹhu, whẹ whua odzu Sọlu yele nke ụnwu iya unwoke whẹ ẹto l'ugvu Gilubowa. ⁹ Whẹ kwe gbuta Sọlu ishi, yeshikota iya ngwọgu, ọ kwaru onwiya, bya eyefu ndu ozhi tẹ whẹ je aryaa ya aryarya l'alị Fílistiya l'owhu t'agwa whẹ mēe ndu madzụ nụ-dzuru iya. ¹⁰ Whẹ woru ngwọgu iya ono dobe l'ụlo-agwa Ashitarotu; bya eworu ogwẹhu iya kepyabe lẹ mgbodo, a tū-whetaru mkpụkpu Betu-shanu mgburumgburu.

¹¹ O be gẹ ndu bu lẹ mkpụkpu Jabeshi nke alị Giledu nuleruwho iwhe ndu Fílistiya meru Sọlu, ¹² unwoke ọkpehu dū lẹ mkpụkpu whẹ tuko wufu l'enyashi jeshia Betu-shanu. Whẹ tọ-zeta odzu Sọlu yele nke ụnwu iya lẹ mgbodo Betu-shanu pata jeshia Jabeshi je akpọshia whẹ ọku. ¹³ Whẹ bya atụtukobe ọkpu whẹ lia l'ukfu os-hi tamarisuku, dū lẹ Jabeshi. Whẹ tuko swjaru iya ẹgu abalị ẹsaa.

2 Sámuwèlù

Anwùhu Sọlu rwuru Dévidi nchi

1 Gẹ Sọlu nwùhu-geeru, bẹ Dévidi shi l'ọgu ono, o gbushiru ndu Amaléku lwa, bya anọo abali labọ lẹ mkpukpu Zikulagu. ² O rwua mbọku ọwhu kwe iya ẹto, a bya l'eledeshia ẹnya, nwoke ọbu shiwaal'ọdu-ọgu Sọlu rwua, yeru uwe, a lajashiru alajashi, kporu ivovonyi wua onwiya l'ishi. Ọ byakfutalewho Dévidi, ọ bẹdeshihuru iya l'alì gude kwabẹ iya ugvu. ³ Dévidi jia ya sù: "Ọo awe b'i shi?"

Ọ sù Dévidi: "Ọo l'ọdu ndu Ízurelù bẹ mu shi gbalaa."

⁴ Dévidi sù iya: "Ndeẹ g'ọ nwuru? Kọdaru mu lẹ g'ọ nwuru."

Ọ sù Dévidi: "Ndu Ízurelù gbakashihuru l'iwhu ọgu. Ndu haru dashia nwushihu, nke bu lẹ Sọlu yele nwa iya Jonatanu tukoru nwuhukota."

⁵ Dévidi bya asù nwokorọbya ono, bya akọoru iya iwhe ono: "Nde-zhia g'i shi maru lẹ Sọlu yele nwa iya Jonatanu bẹ nwuhuru?"

⁶ Nwokorọbya ono, bya akọoru Dévidi iwhe ono sù: "O nweleruwho g'o meru, mu nọdu l'ugvu Gilubowa, Sọlu l'onwiya nọdu l'ẹka ono bewhube arwa iya. Lekwa g'ugbo-inya yele ndu l'agba inya ọgu nọduwa iya ndeende. ⁷ Nteke Sọlu gharu ẹnya l'azu bya awhu mu, ọ ryakulahaa mu. Mu jì iya sù: 'Tẹ mu mee agha?' ⁸ Ọ jia mu: 'Tì bu onye?' Mu sù iya lẹ mu bu onye Amaléku. ⁹ Ọ bya asù mu tẹ mu bya akfukube iya gbua iya nkele ọo ndzù, ọnwu ka mma bẹ ya nọdu. ¹⁰ Mu kwee bya eje akfukube iya, gbua ya, o noo nkele o doru mu ẹnya l'o -menyazhiwaa darwua alì b'ọ bụwa iya ọnwu. Mu bya ekputa iya okpu-eze ono, o kpu l'ishi yele echi, ọ gba l'ẹka. Ọo ya bẹ mu wotaru gube onye-nwe-mu nù l'ẹka-a."

¹¹ Ọo ya bụ, Dévidi yele ndu lile ono, tso iya nù lajashikota uwe whẹ. ¹² Whẹ tuko ryaa ẹkwa, tsọo áwhu, swia ẹgu jeye l'urwenyashi l'okfu ẹhu Sọlu mee nwa iya nwoke, bu Jonatanu mee ndu ojogu Onye-Nwe-Ọha, bu ọzo-ulo Ízurelù ono e gburu lẹ mma.

¹³ Dévidi sù nwokorọbya ono, byaru iya okoru iwhe ono: "Ọo awe b'i shi?"

Ọ sù: "Mu bu nwatibe onye mbyambya, shi Amaléku."

¹⁴ Dévidi jì iya: "Ọo gunu meru tì tsù egvu nke ọhali ẹka daa onye Onye-Nwe-Ọha wuru mmanu l'ishi, shi nno gbua ya?" ¹⁵ Dévidi bya ekua onye lanu l'unwu-

okorọbya iya sù: "Je egbuta nwoke ono tuta." Ọo ya bụ, o je egbuta iya tuta, ọ nwùhu. ¹⁶ Dévidi bya asù iya: "T'ochi ghu tukokwaru ghu l'ishi. O noo l'i gudewa ọnu ghu gbaa onwoghu ama sù l'ọo ghu gburu onye Onye-Nwe-Ọha wuru mmanu l'ishi."

Dévidi l'atsọ áwhu Sọlu yele Jonatanu

¹⁷ Dévidi bya agua egvu áwhu ẹhu Sọlu yele nwa iya Jonatanu, ¹⁸ bya asù t'e zhia ndu Juda ọgu egvu áwhu ono. Ẹwha egvu ono bu akfù. Ẹka e deru iya bu l'ẹkwo Jasha.

¹⁹ "Ugvù ono, ì dọ gube Ízurelù b'e gbuwaru togbo l'eli ugvu!

Gẹ ndu nweru okpehu

dashibukwaaru gbaagbaa!

²⁰ T'e be ewhotakwa iya ewhota lẹ mkpukpu Gatù.

E je aryakabukwaa ya aryaka

lẹ mbaduzo mkpukpu Ashikelonu.

A nonyaanu, ẹhu tsolahaa unwada Filistiya utso,

mbu a nonyaanu, unwada

ndu ono, l'ete ebua ugvu ono tulahaa okoo.

²¹ Unube ugvu ugvu Gilubowa,

t'iji ba adahakwa kpua unu ọdo; mini eje achisheru

unu ọdo.

T'unu be enwehekwa ali, l'emehu iwhe!

Nkele ọo l'eli unu b'a nọdu

merwua iwhe ndu okpehu l'egudeje ezeru onwowhe

l'ọgu.

Mbu l'iwhe Sọlu l'egudeje ezeru onwiya l'ọgu

bẹ l'abuhedua iwhe a nyiru mmanu.

²² Akfù Jonatanu te egvujeduru

egvuru l'abua nteke o retaru gbua ndu ha l'igwe.

Ogu-igba Sọlu ta gbajẹ ẹka lwa

l'abua nteke o gburu ndu

kagee ike lẹ ndu okpehu dọ.

²³ Sọlu lẹ Jonatanu,

unu bu ẹguru onya mu nweru,

bya aburu ndu mu yeru obu.

Nteke unu nọ ndzù bẹ unu l'ete ebukahudua

ebukahu, unu ta abya l'e-bukahu l'onwu.

Unu kagee ugo ome korokoro.

Unu kagee oduu-gburu-agu okpehu.

²⁴ Unube unwanyi Ízurelù,

t'unu tsọo áwhu ẹhu Sọlu.

Onye ono, yeberu unu uwe

uswe-uswe, l'amashì ỳma ike.
Onye ono, gude mkpọla-ododo memashia uwe,
unu ye l'èhu ememashi.

²⁵ Gẹ ndu ọkpehu gudebukwaa
dashia gbaagbaa laa l'ọgu.

E gburu Jonatanu l'eli ugwu, ọ daburu.

²⁶ Mu l'atsọ áwhụ ẹhu ghu, nwune mu Jonatanu.
Mu yenukaru ghu obu.

N-yemobu ghu l'ẹka mu nọ bẹ dọ omilomi shii.

Ọ dọ omilomi amanẹ obu ụnwanyi yeru ji whẹ.

²⁷ Gẹ ndu ọkpehu gudebukwaa dashia gbaagbaa!
Ngwọgu, whẹ l'egudeje eje
ọgu kpukotawaru iwuhu l'oguri!"

Eeme Dévidi eze ndu Juda

2 A nọnyaa nteke ọbu, Dévidi jekfu Onye-Nwe-Ọha njita sụ iya: "Ọo tẹ mu tųgbua bahụ lẹ mkpųkpu lanụ, dọ lẹ Juda?"

Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Tųgbua je."

Dévidi jì iya: "Ọo awe bẹ mu l'e-je?"

Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Tųgburu jeshia Hiburọnu."

² Ọo ya bụ, Dévidi tųgbua jeshia Hiburọnu yele uny-omu iya whẹ labọ, mbụ Ahinowamu nke Jezerẹlu mẹe Abyigelu nke Kamẹlu. Abyigelu bẹ bụ nwanyi ono, jì iya, bụ Nebalu l'anọhee. ³ Dévidi bya achitakwawho unwoke ono, whẹ l'iya lị, onyenọnu duta ndibe iya, whẹ je eburu lẹ mkpųkpu Hiburọnu mẹe nwa mkpųkpu mkpųkpu, dọ-gee ya nụ. ⁴ Ọo ya bụ, ndu Juda byatashia Hiburọnu; whẹ nọduwaro l'ẹka ono wụa Dévidi mmanụ l'ishi t'ọ bụru eze, l'achị ndu Juda.

A bya ekfuru Dévidi l'ọ kwa ndu Jabẹshi nke alị Giledu bụ whẹ liru Sọlu. ⁵ Dévidi bya eyefu ndu ozhi tẹ whẹ je ezhia unwoke mkpųkpu Jabẹshi-giledu ono sụ whẹ: "Tẹ Onye-Nwe-Ọha gọru ọnu-ọma nụ unu nke ugwu ọwa, unu kwabẹru Sọlu, bụ onye-nwe-unu, shi nno pata odzu iya lia. ⁶ Tẹ Onye-Nwe-Ọha goshikwa unu n-yemobu iya, ya egoshikwawho lẹ ya bụ o-me-g'o-kfuru l'ẹka unu nọ. Mbẹdua, bụ Dévidi l'onwomu l'e-meru unu ree eshi-ọwhu unu marụ mee ẹgube iwhe ọwa. ⁷ Ọo ya bụ t'ẹka shia unu ike, unu abụru ndu ike dọ, o noo l'onye-nwe-unu, bụ Sọlu bẹ nwụhuwaru, ndu ọzo-ọlo Juda byawaa bya awụa mu mmanụ l'ishi tẹ mu bụru eze whẹ."

Eeme Ishiboshetu eze ndu Ízurelu

⁸ Obenu lẹ Abuna Naa, bụ onye ishi ndu ojọgu Sọlu dufutaru nwatibe Sọlu, bụ Ishiboshetu mkpųkpu Mahanayimu. ⁹ Ọ bya emee ya eze ndu alị Giledu mẹe ndu Ashuru mẹe ndu Jezerẹlu mẹwaro ndu Ífuremu mẹe ndu Bénjaminu mẹwaro ndu Ízurelu l'owhu.

¹⁰ Nwatibe Sọlu ono, bụ Ishiboshetu gbarụ ụkporo awha ugbo labọ nteke ọ watarụ ọchi ndu Ízurelu. Ọ bya achia awha labọ sefu ẹka.

Ọle ndu ọzo-ọlo Juda bụ Dévidi bẹ whẹbedua l'awụ etso. ¹¹ Dévidi buru lẹ mkpųkpu Hiburọnu bụru eze ndu ọzo-ọlo Juda. Iwhe ọ chịru bụ awha ẹsaa l'ọnwa ishii.

Ọgu l'adarụ ndu nke Dévidi whẹ lẹ ndu nke Ishiboshetu

¹² Abuna nwa Naa yele ndu l'ejeru Ishiboshetu, bụ nwa Sọlu ozhi shi lẹ Mahanayimu tųgbua jeshia mkpųkpu Gibiyọnu. ¹³ Jowabu nwa Zeruya yele ndu l'ejeru Dévidi ozhi tųgbua jekfushia whẹ l'okpuru, dọ lẹ Gibiyọnu. Ndu ọwhu dọru l'ibẹka azụ okpuru lanụ; ndu ọwhu dọru l'azụ iya ọwhu. ¹⁴ Abuna bya asụ Jowabu: "T'ụnwu okorọbya-a haadaru gbalihu je akpasweru ibe whẹ t'anyi whụ."

Jowabu sụ: "Ngwanụ, tẹ whẹ lọbaru."

¹⁵ Whẹ wụ-lishihu; a bya agbaa whẹ agbagba, ụmadzu iri l'ẹbo l'ẹka iya nke ndu Bénjaminu yele Ishiboshetu, bụ nwatibe Sọlu; ụmadzu iri l'ẹbo l'ẹka iya nke Dévidi. ¹⁶ Ọo ya bụ, onyenọnu bya ekwota ibe iya l'ishi woru ogu-igba sụa ibe iya lẹ mgburẹku, whẹ tųko dashia nwụshihu l'ugbo lanụ. O noo g'ọ gude e kula-haa ẹka ono ẹgu Ogu-igba. Ẹka ono dọ lẹ mkpųkpu Gibiyọnu.

¹⁷ Ọgu mbọku ono bẹ karụ mebyi ose. Ndu nke Dévidi lwụ-gbua Abuna yele unwoke Ízurelu. ¹⁸ Ụnwegiri-ma unwoke Zeruya whẹ ẹto nọkota l'ẹka ono, mbụ Jowabu mẹe Abyishayi yele Asahẹlu. Ọkpa ọwhube Asahẹlu dọ korokoro g'ọo nke mgbada. ¹⁹ Asahẹlu rwuchata iya Abuna tsonwua ya nke ba agha ẹnya l'azụ. ²⁰ Abuna bya aghaa ẹnya whụ iya. Ọ jja ya sụ: "Asahẹlu; ọo gbẹdua?"

Ọ sụ iya: "Ọo mbẹdua."

²¹ Ọo ya bụ, Abuna bya asụ iya: "Swia l'ẹka-utara ghu m'ọ bụ l'ẹka-icha ghu chipyabe onye ọdo. Gude onye lanụ l'ime ụnwu okorọbya ono nata ya ngwọgu iya." Ọle Asahẹlu te ekwekwanu haa ya achichi. ²² Abuna bya anmaaru Asahẹlu ọkwa ọdo sụ iya: "Haa mu! Ba achị-whehe mu nno! Mu -gbunuru ghu-a tųa l'alị ntaa, ?mu l'eshi agha palia iwuhu apali l'ẹka nwune ghu Jowabu nọ?" ²³ Asahẹlu nyilee nchị mmaanụ, achị iya. Ọo ya bụ, Abuna bya eworu ishishi arwa iya sụa Asahẹlu l'ẹwho, o fo iya l'okpurukpu. Ọ daa nwụhu l'ẹka ono. L'ọobuje, onye jetaru bya akpolwu ẹka ono, Asahẹlu daburu nwụhu, ya akpọo beru.

²⁴ Obenu lẹ Jowabu yele Abyishayi bẹ chigbuleru-a Abuna. Whẹ chirwudeshiwa iya ugwu Ama, dọ chebe iwuhu lẹ mkpųkpu Giya l'echi ụzo, l'eeshije eje echi-ẹgu mkpųkpu Gibiyọnu, ẹnyanwu l'aadawa. ²⁵ Unwoke Bénjaminu tųko kpakọo kfuru l'azụ Abuna. Whẹ kpọbe onwowhe itsutsu lanụ, kfuru l'eli ugwu lanụ. ²⁶ Abuna mabẹ olu kua Jowabu sụ: "Ọo warọo mma bẹ anyi l'egudewaro alwụ-gbushi onwanyị? Ikpazụ iya l'a-bụkwa

anyi ọdu ẹka l'ẹnya. ?Oo nteke ole bu a -no-be, gu ekfuru ndu nkeghu te whẹ haa ọchi unwunna whẹ?"

²⁷ Jowabu za iya oku su: "Chileke vuru-a ishi iya g'o vu iya, ndu-a gege anodulewho achị unwunna whẹ-e ge whẹ l'achị whẹ jeye l'utsu nggele o to bu okfu-a, i kfu-ru." ²⁸ Oo ya bu, Jowabu bya egbua opyi-oku, ndu ojogu ono tuko kfushikota. Whẹ ta chibahee ndu Ízurelu ọso ọdo, ọwhu l'eewhoro lẹ whẹ lwubaaru ọgu ọdo.

²⁹ Abuna yele ndu nkiya jefu ẹnyashi mboku ono l'ije. Whẹ ghajaa nsuda Araba, jeye whẹ daa ẹnyimu Jodanu l'onwiya. Whẹ jekotawaro ije l'utsu iya futa lẹ mkpukpu Mahanayimu.

³⁰ Oo ya bu Jowabu bya eshilewho ọchi Abuna Iwa, o kpakodzua ndu nkiya. Umadzụ iri lẹ tete buru ndu l'achọ achọ lẹ ndu nke Dévidi t'a gufukwaro Asahelu.

³¹ Ole ndu nke Dévidi ono gbukwanuru ukporo madzụ ugbo iri l'esato bu ndu ikfu Bénjaminu mee ndu whẹ lẹ Abuna l'alije. ³² Whẹ pata Asahelu je elia l'ilu nna iya, du lẹ Bétulehemu. Oo ya bu Jowabu yele ndu nkiya tugbushiaruroya l'ẹnyashi ono jeye o buru lẹ chi asahụ bẹ whẹ rwuru Hiburonu.

3 Ogu dazhiaruwho ndu nke Sọlu lẹ ndu nke Dévidi. Whẹ lwua ọgu ono noo okpobe ọdu. Okpehu nke Dévidi l'aka shii eje eje; ọwhube ike l'agvụ ndu nke Sọlu agvugvu.

Unwegirima, a nwushiru Dévidi lẹ Hiburonu

² A nwushiru Dévidi unwoke nteke o bu lẹ Hiburonu. Okpara iya bu Amunonu. Onye nwuru iya nu bu Ahinowamu, nwanyi, shi lẹ Jezerelu. ³ Abyigelu, shi buru nyee Nebalu nke Kamelu bya anwuru iya otsota okpara iya, bu Kiliyabu. Maaka, bu nwa Talumayi, bu eze ndu Geshuru bya anwuru iya onye nke eto, bu Abusalomu. ⁴ Hagitu nwuru iya onye nke eno, bu Adonayija. Abyitalu nwuru iya onye nke ise, bu Shefataya. ⁵ Nyee ya, bu Egula nwuru iya onye nke ishii, bu Ituremu. Ndu-a b'a nwushikotaru Dévidi nteke o bu lẹ Hiburonu.

Abuna wataru otso Dévidi

⁶ G'ogu ono l'adaru ndu ẹnya-ulo Sọlu whẹ lẹ ndu ẹnya-ulo nke Dévidi bẹ Abuna nodu l'eka ulo nke Sọlu akpa ike. ⁷ Sọlu bẹ nweru nwanyi obu, l'oto olua l'okpoku nwanyi, ewha iya bu Rizupa. Nwanyi ono bu nwa Aya. O be ujiku lanu, Ishiboshetu bya ekua Abuna su iya: "?Ndee ishi iwhe meru, i duta nwanyi, nna mu l'ete alua l'okpoku nwanyi gu l'iya l'azee?" ⁸ Ehu l'eghushi Abuna egu ike l'okfu ono, Ishiboshetu kfuru iya. O su Ishiboshetu: "?O noo ge mu dubewaa jolajola l'eka ndu Juda no? Nkeshi ono byeye ntanu-a bẹ mu shi gudeta obu mu g'o ha turu ike yeru nna ghu Sọlu mee ndibe iya mee ndu yele iya l'eshi onya; mu shi

lwua ọgu ehu unu te ndu nke Dévidi ba alwu-gbu unu. O buru ntaa b'i bya ekobe mu okfu lẹ nwanyi suru, nwanyi ta asu. ⁹ Ntaa bẹ mu l'e-meru Dévidi iwhe ono, Onye-Nwe-Oha riburu lẹ nte, kwee ya ukwa iya. O-dua nno, te Chileke gwakwaa mube Abuna ọchi, mbu t'o whukwaa mu awhuhu. ¹⁰ Mu l'a-nafu ẹnya-ulo Sọlu ọchichi, woru iya nu Dévidi, Dévidi aburu eze ndu Ízurelu mee ndu Juda, wata lẹ Danu rwua Byiyesheba." ¹¹ Ishiboshetu ta asahẹ onu je okfu okfu ọdo yeru Abuna nkele ọotsu iya egvu.

¹² Oo ya bu, Abuna bya eyefu ndu ozhi te whẹ jeeru iya ibe Dévidi je asu ya: "?Oo onye bẹ al-a du l'eka? Te mu lẹ ghu gbaa ndu nke ọwhu mu l'e-yeta ẹka chitakota ndu Ízurelu l'owhu ye ghu l'eka."

¹³ O noo ya, Dévidi su: "O du ree. Mu lẹ ghu l'a-gba ndu. Ole mu l'ele ẹnya iwhe lanu l'eka ghu; iwhe ono bu t'i be eshita ẹka mu no l'abua l'i dulataru mu Mikalu, bu nwa nwanyi Sọlu m'i byadelewho." ¹⁴ Dévidi bya eyefu ndu ozhi iya te whẹ jekfu Ishiboshetu, nwa Sọlu je asu: "Kee mu nyee mu Mikalu, mu gude ukporo akpapyi ndu Filistiya ugbo ise lua." ¹⁵ Ishiboshetu zhia, e je anata Mikalu ji iya, bu Palutiyelu nwa Layishi. ¹⁶ Ji nwanyi ono tsolahaa áwhu iya, arya ekwa etso iya l'azu l'azu jeye whẹ bahu lẹ mkpukpu Bahurimu. Abuna bya asu ji nwanyi ono: "Tugbua, dawhu azu l'uwhu!" Oo ya bu, o dawhushia azu.

¹⁷ Abuna kua ndu bu ogurennya ndu Ízurelu idzu su whẹ: "Unu shiwa nteke teru ẹnya seta g'unu l'e-shi mee Dévidi eze. ¹⁸ Ngwa, unu mee ye ya ntaa. O noo nkele Onye-Nwe-Oha kwewaru iya Dévidi l'ukwa su: 'Oo l'eka nwozhi mu Dévidi bẹ mu l'e-shi dzoo ndu nke-mu, bu ndu Ízurelu l'eka ndu Filistiya mee l'eka ndu ohogu whẹ lile.' " ¹⁹ Abuna l'onwiya bya ekfukwaruwho yeru ndu ikfu Bénjaminu. O bya atugburu jeshia Hiburonu je edooru Dévidi iwhe lile, ndu Ízurelu mee ndu ikfu Bénjaminu gbaru egò lẹ whẹ l'e-me.

²⁰ O belewho nteke Abuna yele unwoke ukporo, o chi rwuru ibe Dévidi lẹ mkpukpu Hiburonu, Dévidi shishiaru whẹ nri. ²¹ Abuna bya asu Dévidi: "Te mu bya eje ntaa je akpakooru gube eze, bu onye-nwe-mu nu ndu Ízurelu l'owhu te gu lẹ whẹ gbaa ndu nke ọwhu l'ji-bu eze ndu ono, obu ghu nataru." Oo ya bu, Dévidi vudoru Abuna bya asu iya tokwa ehu; o tugbua l'ehuguu.

Jowabu gbugburu Abuna

²² O buru nteke ono who bẹ ndu ozhi Dévidi whẹ lẹ Jowabu shi ọgu ndu olwua-olaa, whẹ jeru bata, vuru iwhe paru ẹka, whẹ kwataru l'ogu ono lwa. Ole Abuna ta anohedu l'ibe Dévidi lẹ Hiburonu nkele o shiwa ibe Dévidi tugbua l'ehuguu. ²³ O be ge Jowabu yele ndu ojogu yele whẹ li bataru, e kfuru iya lẹ Abuna nwa Naa bẹ shikwa byakfuta eze, o lashiwaa l'ehuguu. ²⁴ Oo ya

bụ, Jowabu jekfushia eze je asụ iya: “?Ọ nwa ọnu b'ị meru nno? Ọo ọnu meru g'o gude, Abuna byakfuta ghu, ị haa ya, ọ lashia? Ntaa b'ọ laghawaru. ²⁵ Mbẹ ị marwuru-a Abuna nwa Naa ono ime. Ọ kwa ẹregede b'ọ gbarụ bya ibe ghu tẹ ya gerwua ghu ẹhu makọtaru g'ị harụ ọkpa ha iya, mę tẹ ya amakọtaru iwhe lile, l'iime eme.”

²⁶ Jowabu bya atụgbua lufu l'iwhu Dévidi. Ọ bya ezhi ndu ozhi iya tẹ whẹ gbakfu Abuna l'echi ụzo. Whẹ gbakfu Abuna lẹ wèlu ọbu, l'aza Sira je ekuwhu iya azụ, Dévidi ta ama. ²⁷ Ọ bya ebe gẹ Abuna dawhuleruwho azụ lẹ Hiburonu, Jowabu kucha iya ekucha l'ogoguzo gẹ woo l'o nweru iwhe l'ooome tẹ ya kfuru iya l'edomi. Jowabu nmafua ya ẹwho l'ẹka ono, ọ nwụhu. O shi nno gwata ụgwo nwune iya Asahelu, Abuna gbujeru l'ogu. ²⁸ E megee, Dévidi bya anụa g'ọ nwuru. Ọ sụ: “Shi lẹ gbururu jeye lẹ gbururu bẹ ẹka mu lẹ ndu alị-eze mu dukwa ọcha l'iwhu Onye-Nwe-Ọha l'egbugbu, e gburu Abuna nwa Naa. ²⁹ T'ọ bukwaru l'ishi Jowabu męe ọzo-ulo nna iya l'owhu bẹ l'aa-jita mmee ọchi Abuna! T'onye atashị ba agvukwa agvụ l'ozo-ulo Jowabu męe onye njokirehu l'eme męe onye ọkpa l'ete edzua oke męe onye e gburu l'ogu-igba męe onye l'akpa nri akpa!” ³⁰ O noo ya, Jowabu yele nwune iya nwoke Abyishayi gbnua Abuna nke l'ọo ya gburu Asahelu, bụ nwune whẹ l'ogu lẹ mkpukpu Gibiyonu.

Eeli Abuna

³¹ Dévidi bya asụ Jowabu męe ndu whẹ l'iya nọ: “Unu lajashia uwe unu, unu achita uwe áwhụ yee, ryaa ẹkwa Abuna”. Eze, bụ Dévidi l'etso igbe-odzu ono l'azụ.

³² Whẹ lia Abuna lẹ Hiburonu; eze chia mkpu ẹkwa l'ilu Abuna. Ndu lile, nọ l'ẹka ono ryakota ẹkwa. ³³ Eze, bụ Dévidi bya agụa áwhụ ẹhu Abuna sụ:

“?Ọ gbarụ l'ọo Abuna l'a-nwụhu anwụhu onye eswe-e?

³⁴ E te ekedu ghu ẹka eke, t'a tị ghu mkpọro l'ọkpa. Ị larụ l'ike g'ọo onye dabarụ ndu ejo-iwhe l'ẹka.”

Ndu lile, nọ l'ẹka ono tuko ryabaa ẹkwa iya ọdo.

³⁵ Whẹ bya atuko gẹ whẹ ha ryọo Dévidi t'ọ gbashi ria nri gẹ nteke ono bukwadua eswe. Obenu lẹ Dévidi ribuwuru nte sụ: “Tẹ Chileke gwakwaa mu ọchi, mbụ t'o mekwaa mu ọ-ka-njọ mę mu wota nri kpa l'onu m'ọ buro iwhe-eriri ọdo mmaanụ jeye nteke ẹnyanwu l'ada!” ³⁶ Ẹhu tsọo ndu lile, nọ l'ẹka ono utso; whẹ tịbe nvọ l'iwhe ono, Dévidi meru; iwhe lile, Dévidi meru dukota whẹ ree. ³⁷ Ndu lile, nọ l'ẹka ono je akpa lẹ ndu Ízurèlu l'owhu marụ l'eze, bụ Dévidi bẹ ẹka iya ta adudu l'egbugbu ono, e gburu Abuna nwa Naa. ³⁸ E-megezhiawho, eze je asụ ndu ozhi iya: “?Unu ta amazhidua l'onye ishi, mbụ oke amadụ bẹ ishi iya whuhuru ntanụ l'alị ndu Ízurèlu? ³⁹ T'a gufuro l'a wuru mu mmanụ l'ishi tẹ mu buru eze, obenu l'ume ta adu-

du mu ntanụ, o noo nkele unwegirima Zeruya bẹ nabarụ mu ẹka. Tẹ Onye-Nwe-Ọha kfua ndu l'eme ẹji ụgwo lẹge ejo-ememe whẹ hatabe!”

E gburu Ishiboshetu

⁴ O belewho nteke Ishiboshetu nwa Sọlu nuru lẹ Abuna bẹ nwuhuwuru nụ lẹ Hiburonu, ọ gvụ iya ike, egvu bya ndu Ízurèlu l'owhu l'ẹhu. ² Nwa Sọlu ono bẹ nweru unwoke labọ, bụ ndu ishi ọlwua-ọlaa. Ẹwha onye lanụ bụ Bána; ẹwha onye ọwhua buru Rekabu. Whẹ tuko buru unwu Rimonu onye ikfu Bénjaminu bya aburu onye mkpukpu Beerotu. Mkpukpu Beerotu ono b'a ọnu yeri ikfu Bénjaminu, ³ nkele ndu Beerotu gbarụ ọso laa mkpukpu Gitayimu je ebuwaruro l'ẹka ono g'ọo nlwamunlwa byeye ntanụ-a.

⁴ Nwatibe Sọlu, bụ Jonatanu nweru nwatibe iya nke nwoke, darụ ngvuru l'ọkpa labọ. Ọo nteke nwata ono gbarụ awha ise b'e shi lẹ nsuda Jezerelu bya edoo nke anwụhu Sọlu yele Jonatanu. Anunu, onye nwanyi, l'ehe nwata ono nuru iwhe ono, o kworu gbaragbara jeshia tẹ ya kuta nwata ono gbalaa, nwata ngufu daa l'alị, ọ buwaru iya roo ọda ngvuru. Ẹwha nwata ono bu Mefiboshetu.

⁵ Unwu nwa nwoke ibe Rimonu nke Beerotu, mbụ Rekabu yele Bána tūgbua mbọku ọbu, ọ buru whẹ oje ulo Ishiboshetu. Ọ bukeruwho l'echilabọ oke-eswe nteke yẹbe Ishiboshetu nọdu atuta ume bẹ whẹ rwuru. ⁶ Whẹ bya abahụ bamia l'ime ulo iya gẹ woo lẹ whẹ l'eye ọhata akpuru witi. Whẹ nmafua ya ẹwho l'ime ẹka ono. Ọo ya bụ, Rekabu yele nwune iya Bána pyofu gbalaa. ⁷ Ọ buru nteke Ishiboshetu zẹe azẹe l'iwhe-azẹe ya bẹ whẹ bakfutaru iya l'ime mkpu ẹka l'ọozeje l'ime ulo iya. Whẹ nmaa ya mma, nmagbua ya; bya egbuta iya ishi. Whẹ pata ishi iya ono tūgbua ụzo nsuda Araba l'enyashi mbọku ono l'owhu. ⁸ Whẹ pata ishi iya ono pakfutashiaru Dévidi lẹ Hiburonu bya asụ iya: “Ọwaa bụ ishi nwa Sọlu, bụ Ishiboshetu, mbụ ọhogu ghu ono, l'achọ ọkpawhu ndzụ ghu. Ntanụ-a bẹ Onye-Nwe-Ọha gwataru Sọlu yele ẹpa iya ụgwo iwhe ono whẹ, meru ghu, gube onye-nwe-anyi, bụ eze.”

⁹ Dévidi bya asụ Rekabu yele nwune iya nwoke, bụ Bána, unwu Rimonu, onye Beerotu, sụ whẹ: “Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'o vu iya, mbụ onye ono, nafutaru mu nụ l'iwhe-otsulanu, ¹⁰ bẹ l'ọo-nwuru unu lẹ g'ọ nwuru onye ono nteke ọ bya bya asụ mu lẹ Sọlu bẹ nwuhuwuru, gbeenu arị lẹ ya byarụ mu ozhi ozhi, dū ree. Mu gabelewho ẹka zugude iya gbua lẹ mkpukpu Zikulagu. O noo buru obunggo, mu buru iya l'ozhi ono, ọ byarụ ezhizhi. ¹¹ Tọo kabaadarọ njọ nteke ọ bụ ndu ejo-iwhe jeru je egbua nwoke, l'adua iwhe o meru l'ime ulo iya, l'eli oshi-azẹe ya. Tọ lẹduwho tẹ mu gwalata unu ụgwo mmee ọchi iya l'ishi unu ntaa, wofu unu lẹ mgboko-o.” ¹² Dévidi bya ezhi unwu-okorọbya,

whẹ gbushia whẹ. Whẹ kwashia whẹ ẹka yẹle ọkpa bya apakọo ogwẹhu whẹ je ekobe lẹ mgboro okpuru, dọ lẹ Hiburọnu ono. Whẹ bya apata ọwhube ishi Ishi-boshetu je elia l'ilu Abuna, dọhukwawho lẹ Hiburọnu.

**Eeme Dévidi eze,
l'achị ndu Ízurelu l'owhu**

5 Ikfu g'ikfu ha lẹ Ízurelu byakfuta Dévidi lẹ Hiburọnu bya sọ iya: "Anyi lẹ ghu tukurọ buru mmee lanu mọe anu-ẹhu lanu. ² Lẹ nteke gbaharu nu, nteke Sọlu shi buru eze, l'achị anyi bẹ bukwa gubedua shi anọje edu ndu Ízurelu eje eje alwa alwa l'ọgu. Tẹ-menu ọ buru ghu bẹ Onye-Nwe-Ọha sọru l'ọo ghu l'anọ eche ndu nkiya, bu ndu Ízurelu gẹ l'eecheje aturu; e-megee ya abukwaru ghu whọ l'a-nọ achị whẹ." ³ O belewhọ nteke ndu bu ọgurenya ndu Ízurelu tukurọ byakfuta eze, bu Dévidi lẹ Hiburọnu, whẹ l'iya gbaa ndzọ l'iwhu Onye-Nwe-Ọha; whẹ bya awuwa Dévidi mmanu l'ishi t'ọ buru eze ndu Ízurelu. ⁴ Dévidi gbaru ukporo awha l'awha iri nteke e meru iya eze. Ọ chĩa ukporo awha ugbo labọ. ⁵ Nteke o bu lẹ Hiburọnu b'ọ chiru ndu Juda awha ẹsaa l'onwa ishii. Ọ bya anọdu lẹ Jerúsalemu chĩa ndu Ízurelu l'owhu yẹle ndu Juda ukporo awha l'awha iri l'eto.

⁶ Eze, bu Dévidi yẹle ndu nkiya bya awuwa lẹ Jerúsalemu wu-kfu ndu Jebusu, bu l'ẹka ono ọgu. Ndu Jebusu bya asu Dévidi: "I ti byadu l'a-bata ẹka-a, nkele ọo ndu l'atsọ ishi mọe ndu ngvuru bẹ anyi l'e-ye tẹ whẹ chiwhu ghu azu." Whẹ rija lẹ Dévidi ta abyazhidua l'a-bata ẹka ono. ⁷ Ọle e megeleru-a, Dévidi naghale whẹ-ẹ ẹka ọbu, whẹ turu o shihu ike, dọ l'eli ugwu Záyọnu, megeeru buru mkpukpu Dévidi.

⁸ Mbọku ono bẹ Dévidi sọru: "Onye ono, l'a-du ike lwu-gbua ndu Jebusu l'e-tsoru ọswa-mini bakfu ndu l'atsọ ishi mọe ndu ngvuru ono, Dévidi kpọru ashị." Ọo ya bu iwhe ono, l'eekfufe sọ: "Ndu l'atsọ ishi mọe ndu ngvuru ta abyadu l'a-bahu l'ulo eze."

⁹ Dévidi bya akwata uwhu l'ẹka ono, a tushiru ike ono, dọ l'eli ugwu Záyọnu. Ọ gwa ya mkpukpu Dévidi. Ọ tya mgbodo lẹ mkpukpu ono mgburumgburu. O shi l'agbarike mgbodo mkpukpu ono tya ya bahu l'ime.

¹⁰ Dévidi l'akaba ike eje eje nkele Onye-Nwe-Ọha, mbu Chileke, bu Okalibe-kakota-ike nọdu swiru iya.

¹¹ Hiram, bu eze ndu Taya ye ndu ozhi iya tẹ whẹ vutaru Dévidi oswebe oshi sida, yekwaru iye ya whọ ndu kapinta mọe ndu l'edo ọlo, whẹ tuko liru. Whẹ tularu Dévidi ọlo. ¹² Dévidi bya amaru lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ mewaru tẹ ya kpọru g'ọo abara l'ọbu eze ndu Ízurelu mọe lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ kutsewaru ọbu eze iya l'iswi ẹhu ndu nkiya ono, bu ndu Ízurelu.

¹³ Lẹ gẹ Dévidi lufu-geeru lẹ Hiburọnu bya Jerúsalemu b'ọ lushibaaru igweligwe unwanyi, mọe ndu ọwhu l'oto ọlua l'okpoku nwanyi. O nokwawho lẹ g'a nọdu

nwushibaaru iya unwegirima unwoke mọe unwegirima unwanyi. ¹⁴ Ọ waa bu ẹwha unwegirima, a nwushiru iya lẹ Jerúsalemu l'ẹka ono: Shamuwa, Shobabu, Nétanu, Sólomonu, ¹⁵ Ibuha, Elishuwa, Nefegu, Jafiya, ¹⁶ Elishama, Elyada mọe Elifeletu.

**Dévidi l'alwu-gbu ndu Filistiya
(1 Iwhe. 14:8-17)**

¹⁷ O be nteke ndu Filistiya nuru l'a wuwaru Dévidi mmanu l'ishi t'ọ buru eze ndu Ízurelu, whẹ tuko gẹ whẹ ha jeshia ọcho ọzo tẹ whẹ kpawhua Dévidi ishi. Dévidi bya anu ya anu, ọ nyifu laa l'ẹka a tushiru ike.

¹⁸ Ndu Filistiya bya bya awu-rwua je atukashia onwowhe, whẹ dzuru nsuda Refayimu. ¹⁹ Dévidi kwee bya ejekfu Onye-Nwe-Ọha njita sọ: "Ọo tẹ mu jekfu ndu Filistiya ọgu? ?I-chiru whẹ ye mu l'ẹka?"

Onye-Nwe-Ọha yeru iya ọnu sọ iya: "Ee, jero, lẹ mu l'a-chiru-a ndu Filistiya ye ghu l'ẹka."

²⁰ Ọo ya bu, Dévidi jeshia mkpukpu Bálu-perazimu; je alwu-gbua whẹ l'ẹka ono. Ọ sọ: "Ọo lẹge ukporo-mini l'ekpoje bu gẹ Onye-Nwe-Ọha shiwa l'ẹka mu kpota ndu ọhogu mu whẹ." Ọo ya meru, a gwa ẹka ono Bálu-perazimu. ²¹ Ndu Filistiya gbaghashia ntekepe whẹ l'ẹka ono, Dévidi yẹle ndu ọli iya chikoo ya nyibe.

²² Ndu Filistiya bya abyawhutashia azu ọdo, bya ejekashihu dzuru nsuda Refayimu. ²³ Dévidi byakwa ajia Onye-Nwe-Ọha gẹ l'ọojije iya, Onye-Nwe-Ọha sọ iya: "Be eshikwa whẹ atatiwhu nhamunha, shichia okotazu gbaa whẹ mgburumgburu l'iwhu ẹka ono, oshi balusamu gvugeeru lwushi whẹ ọgu. ²⁴ Unu bebelewhọ anu ọda iwhe l'ada g'ọo igidi ọkpa l'eli oshi balusamu ono, unu emekebe garagara, nkele ọo nteke ono bẹ Onye-Nwe-Ọha vutawaru unu ọzo t'unu je egbugbushia ndu ojogu ndu Filistiya" ²⁵ O noo ya, Dévidi melewhọ lẹge Onye-Nwe-Ọha zhiru iya. O shilewhọ lẹ mkpukpu Geba gbua whẹ mkpurudumulanu jasu lẹ mkpukpu Gaza.

**Eevulata igbe-ogbandzu Chileke
lẹ Jerúsalemu**

6 Dévidi bya akpakodzua ndu a maru ẹwha whẹ lẹ ndu ojogu ndu Ízurelu. Iwhe whẹ dukota bu ukporo unu umadzu ugbo eto l'unu iri l'ise. ² Dévidi yẹle ndu lile, tso iya nu jeshia mkpukpu Bela, dọ l'alị ndu Juda nyibe jeshia opalata igbe-ogbandzu Chileke, mbu igbe ono, a guru ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-oggu; onye ono, oshi-eze iya dọ lẹ mgbaku cherubu. ³ Whẹ pafuta igbe-ogbandzu Chileke ono l'ulo Abyinadabu paru tukobe l'eli ogba-kperekpere, dọ ọwhúú ọwhúú. Ọlo Abyinadabu ono, tukurọ l'eli ugwu. Ọ buru Uza mọe Ahiyo, bu unwu Abyinadabu nke nwoke bẹhunu l'anga ogba-kperekpere ono. ⁴ Whẹ ngaru yẹbe ogba-kperekpere, a tukoberu igbe-og-

bandzu Chileke ono fúta l'ibe Abyinadabu l'eli ugvu ono; ọwhube Ahiyo vutaru igbe-ogbandzu ono ọzo. ⁵ Dévidi yèlè ndu Ízurèlù lile gudekota ike whẹ g'ọ ha gude ete ẹswa l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. Whẹ l'azụ egvu etso igbe-ogbandzu ono; akpọ ogumogu mée une, akụ nkwa, ayọ ayiyo, akụ ogele.

⁶ Ọ bya ebe nteke whẹ rwuru ẹka l'eechishije ẹswa lẹ balí; ẹka ono l'aza Nekonu, Uza tufu ẹka tẹ ya wọkobe igbe-ogbandzu Chileke ono g'eswi, l'alọkpụ ogba-kperekpere ono, a tukoberu iya kpokutaru iwhe.

⁷ Onye-Nwe-Ọha tufuru iya ẹhu-eghughu, chita iya tya, ọ nwuhu lẹ mgboro igbe-ogbandzu Chileke l'ẹka ono, o noo nkele o meru iwhe, l'ẹte agbaa ya l'ememe.

⁸ Ẹhu dalẹwho Dévidi kọo, nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ wokfutaru Uza ejo ndakfu. A gya ẹka ono Pérezu Uza; ọ bụru iwhe ono bẹ l'eeke iya byasụ ntanụ.

⁹ Ẹgvù Onye-Nwe-Ọha bya Dévidi l'ẹhu mbọku ono; ọ sụ: “?Nde-zhia g'igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha l'e-me rwua mu ẹka?” ¹⁰ To whehe Dévidi uwhere ọpalata igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono lẹ mkpukpu Dévidi. O gbetchia pafu iya je edobe l'ibe nwoke, l'aza Óbèdu-edomu nke Gatu. ¹¹ Igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono dụwaro l'ibe Óbèdu-edomu nke Gatu ono ọnwa ẹto, Onye-Nwe-Ọha gọlahaaru ọnu-ọma nụ Óbèdu-edomu ono mée ndibe iya l'owhu.

¹² O noo ya, a bya edooru Dévidi, bụ eze sụ: “Onye-Nwe-Ọha gudeekwa iswi igbe-ogbandzu Chileke ono gowaru ọnu-ọma nụ Óbèdu-edomu yèlè ndibe iya mée iwhe lile o nwe enwe.” Ọo ya bụ, Dévidi teru ẹswa je apafuta igbe-ogbandzu Chileke ono l'ibe Óbèdu-edomu, palahụ mkpukpu Dévidi. ¹³ L'ọobuje ndu pa igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono yelewho n-ye-ọkpa ishii, Dévidi egbua eswi yèlè nweswi, ẹba dụ, gude gbaarụ Chileke ẹja. ¹⁴ Dévidi weru ẹkwa ọcha l'ukfu. O teta egvu ike iya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ¹⁵ O noo ya, Dévidi yèlè ndu Ízurèlù lile chịru opyi-ọku egbu, taru wọwowo vulia igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono.

¹⁶ E vuru igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono abatak-wadua lẹ mkpukpu Dévidi, ada Sọlu ono, ẹwha iya bụ Mikalu pyofu ẹnya lẹ windo ele iya. Ọ whya eze Dévidi gẹ l'ọokfuda-whe ete egvu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, ọ dụ iya nde l'ẹnya. ¹⁷ Whẹ pabata igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono, bya edobe iya l'ẹka rwuberu iya nụ l'ime ọlo-ẹkwa, Dévidi kpọberu t'e dobe iya. Dévidi bya egwoshia ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mée ngwo-ẹja ẹhu-guu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ¹⁸ Dévidi gwogelewho ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono yèlè nke ẹhu-guu ono, o gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu gọoru ndu Ízurèlù ọnu-ọma. ¹⁹ Ọ bya ekeeru ndu ono l'ẹhu l'ẹhu ishi buredi nnanụ nnanụ mée akara, e meru l'akpuru oshi detu mée akara, e meru l'akpuru vayinu, kedzuru iya ndu Ízurèlù ono l'owhu; unwoke mée unwanyi. E megee, igweligwe ndu ono wukashihu lashigee ibe whẹ l'ẹhu l'ẹhu.

²⁰ O be nteke Dévidi larwuleruwho uwhu tẹ ya kele ndibe iya, ada Sọlu, bụ Mikalu, bụkwawho nyee Dévidi ono gbata iya ndzuta bya asụ iya: “G'eze ndu Ízurèlù dúbukwaa ugvu nke ntanụ, megee gbabẹ onwiya ọto l'iwhu unwumgboko, ndu ozhi iya whẹ gbaru ohu, ẹgube-ẹ mkpọkoro madzụ l'egudeje iwhere ogvu l'iwhu eme onwiya.”

²¹ Dévidi bya asụ Mikalu: “Ọo l'iwhu Onye-Nwe-Ọha bẹ mu l'ete ẹswa, mbụ onye ono, haru nna ghu mée onye ọdo shi l'ozo-ulo nna ghu hotachia mbèdua tẹ mu bụru onye ishi ndu nke Onye-Nwe-Ọha ono, bụ ndu Ízurèlù, mu je l'a-ọ ete ẹswa l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. ²² Mu l'a-kabakwaanụ ome onwomu l'okpulokpu. Ọ tọ dudu iwhe mu bụ l'ẹnya nkemu; obenu l'unwu-ohuta unwumgboko ono, l'iikfuru bẹ l'e-gbenu akwabe mu ugvu.”

²³ Ọo ya bụ, ada Sọlu ono, bụ Mikalu ta nwuta nwa jeye l'awha nka-ezekuna iya.

Ozhi, Nétanu zhiru Dévidi

(1 Iwhe. 17:1-15)

7 Ọ bya ebe nteke eze nokfuleruwho anokfuru l'ibe iya, mbụ gẹ Onye-Nwe-Ọha kabẹ mee t'ọ tukfuru ume l'ẹka ndu ọhogu iya lile, nọ-where iya mgburumgburu, ² eze bya asụ onye nkfuchiru Chileke, bụ Nétanu: “Lee lẹ ntaa bẹ mu bu l'ulo, a turu l'oshi sida, igbe-ogbandzu Chileke bụru l'ulo-ẹkwa b'ọ dụ.”

³ Nétanu sụ iya: “Iwhe bụ iwhe gbatarụ ghu l'uche, l'obaruro mee ya; lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ swiru ghu.” ⁴ Ọ bya ebe l'ẹnyashi ono, Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Nétanu sụ iya: ⁵ “Je ezhia nwozhi mu, bụ Dévidi l'ọ waa iwhe mube Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Ọ tọ bụdu ghu l'a-turu mu ọlo, mu l'e-bu. ⁶ Nkeshi mbọku ono, mu dufutaru ndu Ízurèlù l'alị ndu Íjiputu rwua ntanụ-a, bẹ mu l'eebukwaaru l'ulo. Mu shi jewheta ejewhe, ekpuwhe l'ulo-ẹkwa. ⁷ L'ẹka lile ono, mu lẹ ndu Ízurèlù shi tuko jeta, ?o nweru nteke mu sụje-zhiaru ndu bụ ishi l'ikfu Ízurèlù, mbụ ndu ono, mu suru tẹ whẹ cheje ndibe mu, bụ ndu Ízurèlù g'ọo onye l'eché aturu sụ: “?Ọo gunu meru unu ta aturu mu ọlo sida?”

⁸ “Kfuru nwozhi mu Dévidi agha: ‘Mube Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu sụru lẹ mu dufutaru ghu l'ẹgu, ẹka élwù l'akpa nri, t'i be etsowhehe élwù, t'i bya aburu onye l'achị ndu nkemu, bụ ndu Ízurèlù. ⁹ Mu shi swiwheta ghu l'ẹka lile, l'iije; mu tuko ndu ọhogu ghu gẹ whẹ ha lwu-gbua l'iwhu ghu. Mu l'e-me ẹwha ghu t'ọ paa ẹka g'ọo ẹwha ndu oke amadu, e nwegeeru lẹ mgboko. ¹⁰ Mu l'a-nụ ndibe mu, bụ ndu Ízurèlù alị nke ẹka whẹ. Mu adzabẹ whẹ g'ọo oshi l'alị ono nke ọwhu ẹka ono l'a-bụ alị nke ẹka whẹ. Ẹka ono te enwedu onye bya l'a-chọbaa whẹ okfu ọdo. Ndu ejo obu ta abyadu l'emekpabaa whẹ ẹhu g'e shi emekpa whẹ iya lẹ mbụ, ¹¹ mbụ g'e shi emekpa whẹ iya shitaro nteke mu hotaru ndu ogbo-ikpe tẹ whẹ chije ndibe mu, bụ

ndu Ízurelu. Mu l'e-mekwawho t'i tukfuru ume l'eka ndu ohogu ghu lile. Mube Onye-Nwe-Qha be gbafulwaru onu su ghu le mu l'e-me t'i buru ozo-ulo eka ghu. ¹² Nteke ndzu ghu gvuleruwho, i lakfushia ndu-ichee ghu whe, be mu l'e-shi l'unwu ghu wofuta onye l'a-no-chi enya ghu, mbu onye l'e-shi ghu l'ehu gedegede. Mu emee t'obu eze onye obu kporu akporu. ¹³ Oo onye obu l'a-turu mube Chileke ulo, mu l'e-bu; mu emee t'oshi-eze ochichi iya kporu akporu jeye le tututu-mimimi. ¹⁴ Mu l'a-buru nna iya, yebdua aburu nwa mu. O -mee ejo-iwhe, mu egude echachi hua ya ge laahuje madzu, mbu chia ye ya g'oo madzu. ¹⁵ Mu ta abyadu l'e-wofu n-yemobu mu l'eka o no, egube ono, mu wofuru iya l'ehu Solu; onye ono, mu wofuru woru ghu dochia enya iya. ¹⁶ Ozo-ulo ghu ye eze, i bu ta abyadu l'e-chihu echihu l'iwhu mu jeye le tututu-mimimi. O nokwawho ge mu l'e-me t'oshi-eze ghu kporu akporu jeye le tututu-mimimi.' "

¹⁷ O noo ya, Nétanu kokotaru Dévidi iwhe ono le ge kfu iye ya mee le g'o whuru iya l'owhulenyaa.

Dévidi l'ekale Chileke ekele

(1 Iwhe. 17:16-27)

¹⁸ Oo ya bu, eze, bu Dévidi gbeshi bahu l'ime ulo je anodu l'iwhu Onye-Nwe-Qha su:

"Gube Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha, ?oo onye be mu bu, tehenu ozo-ulo mu o bu gunu, nke t'i wolia mu kfu be l'eka ha l'eli egube-e? ¹⁹ L'enya nkeghu b'o ha ghu nwanshi, gube Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha. I kfuwaru okfu eh u ozo-ulo onye ozhi ghu ge mgbe l'iwhu whe l'a-du. ?Oo egube eka ono be l'iigudeje ehe madzu, gube Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha?

²⁰ "O zhia gunu odo be mube Dévidi l'e-kfubaaru ghu? O noo nkele i mahawaru ge mube onye ozhi ghu gbaru gba, gube Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha. ²¹ I kwoberu iswi okfu-onu ghu mee le g'o shi buru obu ghu, mee eze iwhe ha egube-e, bya ekfuru iya mube onye ozhi ghu.

²² "G'i hatabekwanu shii gube Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha. O to dudu Chileke odo, du nu gbahaa gubedua, mbu egube ono, anyi nuru iya le nchi anyi. ²³ ?Nde-zhia ndu odo, duba g'oo ndu nkeghu, bu ndu Ízurelu, mbu mba lanu le mgboko-o, gube Chileke jeru je agbafuta te whe buru ndu nkeghu, bya egude whe mee t'a maru ewha ghu amaru, bya emee iwhe pageeru eka du biribiri l'iwhu ndu nkeghu, bu ndu ono, i gbafulwaru l'eka ndu Ijiputu; i chikashikwaawho mba ge mba ha odo ye unwu agwa, whe l'agwakaa l'iwhu ndibe ghu ono. ²⁴ I mewaru te ndu nkeghu, bu ndu Ízurelu kporu akporu buru ndu nkeghu gedegede jeyewaroya; gube Onye-Nwe-Qha bya abwaru whe Chileke.

²⁵ "Gube Onye-Nwe-Qha, bu Chileke, mekwa t'o vu-ru ire, mbu ukwa ono, i kweru l'ehu mube onye ozhi

ghu mee l'ehu ozo-ulo mu. T'o rekwa le g'i kfu jeye le tututu-mimimi; ²⁶ nke owhu ewha ghu l'a-pa eka apaa jeye le tututu-mimimi. Oo nteke ono be l'aa-su l'oo gube Onye-Nwe-Qha, bu Onye-ishi-igwe-ogu bu Chileke nke Ízurelu. Ozo-ulo mube onye ozhi ghu Dévidi je l'a-kporu g'oo abara l'iwhu ghu. ²⁷ Eshi-owhu o bu gube Onye-Nwe-Qha, bu Onye-ishi-igwe-ogu, bya aburu Chileke nke Ízurelu be goshiru mube onye ozhi ghu iwhe-e su l'ii-metaru mu ozo-ulo eka mu. Oo ya kpataru g'o gude, onu du mube onye ozhi ghu nke an o ekfu anu ghu. ²⁸ 'Gube Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha, oo ghu be bu Chileke obu. Okfu ghu b'e gudekotta eka l'oo okpobe okfu; i kweshiwa mube onye ozhi ghu ukwa iwhe-oma, du-gee egube-e. ²⁹ Ntaa bukwa t'o du ghu ree t'i goru onu-oma obu nuwaro ozo-ulo onye ozhi ghu nke owhu whe l'a-no eje eje l'iwhu ghu. Nkele oo ghu b'o shi l'onu gube Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha. Onu-oma ghu ono l'a-du ozo-ulo onye ozhi ghu l'ehu jeye le tututu-mimimi.' "

Ndu Dévidi l'wugbugbaberu l'ogu

8 A nota nke nwa nteke ono, Dévidi bya bya alwugbua ndu Filistiya mee, whe nodu iya le mkpula. O nata ndu Filistiya ono mkpukpu Metegama.

² Dévidi l'wugbukwaawho ndu Moabu. O meru, whe zeshia aze, kpo onwowe giriri l'alj. O bya ewota ogologo eri tuta whe le ge whe zeshi giriri ono. O tuta uzhi labo je je egbushia whe. O bya atuta nke eto dobe whe ndzu; whe l'ejeru iya ozhi, atukwawho utu anu iya.

³ Dévidi l'wugbukwaawho Hadadeza nwa Rehobu, bu eze ndu Zoba nteke Hadadeza jeru te ya mee t'alj ono, du je akpaa l'enyimu Yufurétisu lwakota iya l'eka. ⁴ Dévidi nata iya ndu ojogu, l'agba inya-ogu, du unu labo l'ukporo iri, bya anatakwa iya whu ndu ojogu o-je-l'okpa, du ukporo unu ugbo labo l'unu iri. Dévidi tuko inya ono, l'anoge alokpu ugbo-inya gbubushikota whe akwara azu okpa, bya eworu ukporo ugbo ise doberu on-wiya.

⁵ O be ge ndu Aramu, bu le Damasukosu byaru te whe yetaru eze ndu Zoba, bu Hadadeza eka, Dévidi gbua whe unu ukporo labo l'iri l'ise. ⁶ Dévidi bya emeta odu ndu ojogu l'alj ndu Aramu nke Damasukosu haru ndu ojogu iya chita dobe iya. Ndu Aramu ono nodu Dévidi le mkpula; whe l'atu akiriko anu iya. Onye-Nwe-Qha l'emeje te Dévidi tuta okoo l'eka lile, o jeru. ⁷ Dévidi chikoo iwhe ndu ozhi Hadadeza l'egbobeje gude ezeru onwowe owhu e gudege mkpola-ododo mee chilata le Jerúsalem. ⁸ Dévidi shi le mkpukpu Beta mee le mkpukpu Berotayi, bukota mkpukpu, du l'alj, Hadadeza l'ach i vukoo ope, ha shii.

⁹ O be ge Toyi, bu eze ndu Hamatu nuru le Dévidi be l'wugbukotawaru ndu ojogu Hadadeza, ¹⁰ o yefu nwa iya nwoke, ewha iya bu Joram t'o je ekele eze Dévidi

ekele, jaa ya ajaja lẹ yele Hadadeza kpogbaru; ọ lwu-gbua ya. Nkele Hadadeza bẹ yele Toyi shi anọje alwu ọgu ntekenteke. Joramuno ono bẹ gude arya, dọ iche iche, e meru lẹ mkpọla-ododo mee nke mkpọla-ocha mee nke ope bya. ¹¹ Eze Dévidi woru unwu arya ono doberu Onye-Nwe-Oha nsọ lẹ g'o dobehawaru mkpọla-ocha yele mkpọla-ododo, shikota l'ẹka mba gẹ mba ha, ọ lwu-gburu, ¹² mbu ndu Edomu mee ndu Moabu mee ndu Amonu mee ndu Filistiya, owaa ndu Amalẹku. O nokwawho g'o chikoru iwhe ọ nashiru eze ndu Zoba, bu Hadadeza Rehobu l'ogu doberu Onye-Nwe-Oha nsọ.

¹³ Dévidi bya aburu ọ-ngaa-mba g'o shilewho Nsuda Unu lwa, mbu ẹka ono, ọ ndu lwu-gbua ndu Edomu ukporo unu madzu ugbo labo l'unu madzu ise. ¹⁴ Ọ bya emeta ọdu ndu ojogu l'alị ndu Edomu l'owhu, chita ndu ojogu iya yekota iya. Ndu Edomu l'owhu ndukota Dévidi lẹ mkpula. Onye-Nwe-Oha l'emeje tẹ Dévidi tẹ ọoko l'ẹka lile o jeru.

¹⁵ Ọo ya bu, Dévidi buru eze ndu Izurelu l'owhu; l'ochi whẹ l'uzo, dọ ree mee l'uzo, kuru nhamunha. ¹⁶ Jowabu nwa Zeruya buru iya bu onye ishi ndu ojogu Dévidi. Jehoshafatu nwa Ahiludu buru onye l'akwakobeje iwhe meru eme. ¹⁷ Zedoku nwa Ahitubu yele Ahimeleku nwa Abyata buru ndu l'agbaje ẹja nu Chileke; Seraya buru onye l'ederu eze ekwo. ¹⁸ Benaya nwa Jehoyada buru onye ishi ndu Keretu whẹ lẹ ndu Peletu, bu ndu l'anọje eche eze nche. Unwu Dévidi unwoke buru ndu l'agbaru Chileke ẹja.

Iwhe-oma, Dévidi meru Mefiboshetu

9 Ọo ya bu, Dévidi bya ajia sọ: “?O nwekwaduru-a onye shi l'ozo-ulo Sọlu, mu l'a-whu gude iswi ẹhu Jonatanu meeru iwhe-oma?”

² O nweruwho nwozhi ndu ozo-ulo Sọlu obu, ewha iya bu Ziba. Whẹ kua ya, ọ bya l'iwu Dévidi, eze, bu Dévidi jja ya: “?Oo gubedua bẹ bu Ziba?”

Ziba sọ iya: “Ee, ọo mube nwozhi ghu bu iya.”

³ Eze ji iya sọ: “?O nwekwaduru-a onye whoru nu l'ozo-ulo Sọlu, mu l'e-mekoshi iwhe-oma, shi l'ẹka Chileke?”

Ziba bya asu eze: “O nweru nwa nwoke obu, okpa labo nwuhuru anwuhu, Jonatanu nwuru, ndukwadu-a.”

⁴ Eze ji iya sọ: “?Oo awe b'ọ nọ?”

Ziba sọ l'ọ nokwa l'ibe Makiru nwa Amiyelu lẹ mkpukpu Lodeba. ⁵ Dévidi zhia t'e je Lodeba l'ibe Makiru nwa Amiyelu je eduta iya.

⁶ Nwanwa Sọlu ono, bu Mefiboshetu nwa Jonatanu byarwulewho l'iwu Dévidi, ọ daa l'alị whuzeru Dévidi gude kwabe iya ugu. Dévidi bya eku iya sọ: “Mefiboshetu!” Ọ za iya sọ: “O kwa nwozhi ghu bẹ mu bu.”

⁷ Dévidi sọ iya: “Be ejekwa ọtsu egvu, o noo lẹ mu l'ekwobe iswi ẹhu nna ghu, bu Jonatanu meeru ghu iwhe-oma. Mu l'a-nu-whukota ghu alị nna ghu oche, bu Sọlu azu, temenu i jekwawho l'a-nọ eri nri l'okwanri mu.”

⁸ Mefiboshetu whuzeta iwu l'alị sọ: “?Oo gunu bẹ mube nwozhi ghu bukwanu, mbu nke t'i nyata odzu nwankuta, dọ g'ọo mu?”

⁹ Ọo ya bu, eze bya ekua Ziba, bu nwozhi Sọlu bya asu iya: “Mu wowaru iwhe bu iwhe nke Sọlu lufu lẹ nke ndu ozo-ulo iya gedegede woru nu nwanwa onye-nwe-ghu nu Sọlu. ¹⁰ Ọo ya bu, tẹ gọ l'unwu ghu mee ndu ozhi ghu kojeru iya alị iya ono, kotaje nri nke owu nri l'a-duru onye-nwe-ghu. Ọdo bu lẹ nwanwa onye-nwe-ghu nu ono, bu Mefiboshetu l'a-nọje-zhiawho eri nri l'okwanri nke mbẹdua, bu Dévidi”. Nteke ono bẹ Ziba nwataru unwoke iri l'ise; o nweru ndu ozhi, dọ umadzu ukporo.

¹¹ Ziba bya bya asu eze: “Mube nwozhi ghu l'e-mekotagezhia iwhe gube onye-nwe-mu nu, bu eze zhiru mu ememe.”

O noo ya, Mefiboshetu rilaha nri l'okwanri Dévidi g'ọ bu nwatibe eze. ¹² Mefiboshetu nweru nwata nwoke nshii obu, ewha iya bu Mayika. Ndibe Ziba l'owhu bukotawaruro ndu ozhi Mefiboshetu. ¹³ Ọo ya bu lẹ Mefiboshetu buru lẹ Jerusalemu, l'ọ-nọje eri nri l'okwanri eze, bu Dévidi ntekenteke. Ọ daru ngvuru l'okpa labo.

Eeme ndu Dévidi zhiru ozhi iwhe-ochi

(1 Iwhe. 19:1-19)

10 A nonyaa nteke obu, eze ndu Amonu bya anwuhu. Nwa iya nwoke, bu Hanunu bya aburu eze nọ-chia enya iya. ² Dévidi bya ekua sọ: “Mu l'emeru Hanunu nwa Nahashi odoo, egube nna iya meru mbẹdua, bu Dévidi.” O zhia ndu ozhi tẹ whẹ je awuhuru Hanunu imiko anwuhu nna iya.

O be gẹ ndu ozhi ono rwuru alị ndu Amonu, ³ ndu bu ishi ndu Amonu sọ Hanunu, bu onye-nwe-whẹ nu: “?Iiri l'ọo ugu bẹ Dévidi l'akwabe nna ghu nno meru, o zhia t'a bya imiko anwuhu nna ghu? ?Tọ budo ezhizhi bẹ Dévidi zhiru tẹ whẹ bya anwu mkpukpu-a chiru l'ẹka, mbu tẹ whẹ bya egerwua ya ẹhu, nata iya anyi?”

⁴ Ọo ya bu, Hanunu gudeshia ndu ono, Dévidi zhiru ozhi dabata whẹ ẹji-agba adabata, bya eshi l'ike chabushia uwe-mgbalanu whẹ, nwufu whẹ tẹ whẹ lwa. ⁵ O be g'e kuru iya Dévidi, o zhia t'a gbata whẹ ndzuta nkele e menukaru whẹ iwhe iwhe. Eze zhia ozhi sọ whẹ: “Unu ndu lẹ Jeriko jeye nteke ẹji-agba unu l'erwudzuwuhu azu; temenu unu alwatashiwaro.”

⁶ O be gẹ ndu Amonu maleruwho lẹ whẹ l'eshiwa tūbaa l'imi Dévidi, whẹ je ebuta ndu ojogu ndu Aramu, bu lẹ Betu-rehobu mee ndu nke Zoba. Whẹ tuko buru ndu ojogu, l'ẹje l'okpa. Iwhe whẹ dukota bu ukporo

unu unwoke ugbo labo l'unu unwoke iri. Whẹ butafua eze ndu Maaka yele ndu ojogu, du unu labo l'ukporo iri, bya ejefukwawho l'alì Tobu je ebuta unu unwoke ukporo l'iri yeru onwowhe. ⁷ Anunu, Dévidi l'anụ iya, o yefu Jowabu yele ndu ojogu iya ge whẹ ha. ⁸ Ndu Amonu wushia bya akpo giriri nke ogo l'iwhu eka l'eeshije abahu le mkpukpu ono. Ndu nke Arámu whọ, shi le Zoba mee Rehobu mee ndu shi l'alì Tobu, owafua ndu nke Maaka nodu l'oma egu.

⁹ Jowabu whulewho l'e gburu iya giriri nke ogo iwhu me azu; o hokoo ndu Izurelu ndu owhu kagee okwa enya l'ogu te whẹ lwushi ndu nke Arámu ono ogo. ¹⁰ O chita ndu owhua dobe te whẹ nodu nwune iya, bu Abyishayi l'eka te whẹ lwushi ndu nke Amonu ogo. ¹¹ Jowabu su: "O -buru le ndu Arámu-a karideru mu eka, unu abya eyetaru mu eka, nteke bukwanu l'oo ndu nke Amonu be karideru unu eka, anyi abyatashia bya eyetaru unu eka. ¹² T'obu shihu unu ike, unu t'anyi lwua ogo ehu ndibe anyi g'oo mkparawa nwoke, anyi alwua ogo ehu mkpukpu nke Chileke. Le Onye-Nwe-Oha l'e-me iwhe du iya ree l'enya."

¹³ Oo ya bu, Jowabu yele ndu nkiya tuko wufuta nke ogo. Ndu Arámu ye okpa l'oso gbalashia. ¹⁴ Ndu nke Amonu whulewho le ndu Arámu be gbaru oso; whẹbedua ye okpa nkewhe l'oso l'atatiwhu Abyishayi wuba l'ime mkpukpu whẹ. Oo ya bu le Jowabu eshi l'ogu whẹ le ndu Amonu ono lwatashia Jerúsalem.

¹⁵ O bya ebe ge ndu Arámu maleruwuwho le ndu Izurelu lwu-gbuwaru whẹ, whẹ kwe kpakoo onwowhe onu. ¹⁶ Hadadeza zhia, ndu Arámu, no l'azu enyimu Yufurétisu whẹ bya. Whẹ le Shobaku, bu onye ishi ndu ojogu Hadadeza wuru laa mkpukpu Helamu. ¹⁷ O be g'e kfuleru iya whọ Dévidi, o kpakoo ndu Izurelu l'owhu, daa azu enyimu Jodanu jeshia Helamu. Qwhube ndu Arámu kpo giriri kwe Dévidi whẹ ogo. ¹⁸ Ndu Arámu bya agbaarụ ndu Izurelu oso. Dévidi gbua unu unwoke l'ukporo ugbo iri l'ise le ndu l'egudeje ugbo-inya alwu ogo; owaa ukporo unu unwoke ugbo ise, bu ndu l'egudeje inya mmaanụ alwu. Dévidi whẹ gbukwaruwuwho Shobaku, bu onye ishi ndu ojogu whẹ taa, o nwuhu l'eka ono. ¹⁹ Nteke ndu eze ono, whẹ le Hadadeza tugbaru alwushi Dévidi ogo whuru le ndu Izurelu lwu-gbuwaru whẹ, whẹ byakfuta ndu Izurelu, whẹ doshia bya eburu le nchi-odu-ndoo. Whẹ nodu ndu Izurelu le mkpula. Ndu Arámu tsulahaa egvu jika oyetaru ndu Amonu eka odo.

Dévidi l'anata Yuriya nyee ya

11 O rwulewho l'oge mini-ishi-awha; nteke ono, ndu eze l'ejeje ogo. Dévidi bya eyefu Jowabu yele ndu ozhi iya mee ndu Izurelu lile, whẹ je alaa ndu Amonu l'iyi, yebuta mkpukpu Raba. Dévidi l'onwiya nodukwanu le Jerúsalem.

² O be l'urwenyashi ujiku lanu, Dévidi gbashi l'oshi-azee ya te ya kpawhe akpawhe l'elikoro ulo ibe eze iya. O nodu l'eli eka ono tufu enya whua nwanyi, l'aghu ehu. Nwanyi ono l'amakwanu uma shii. ³ Dévidi zhifu madzu t'o kpaaru iya ishi onye nwanyi ono bu. Onye o zhiru su iya: "Oo Betisheba, bu ada Eliyamu. Ewha ji iya bu Yuriya onye Hetu." ⁴ Dévidi bya eyefu ndu ozhi iya te whẹ je edutaru iye ya. Betisheba byalawho, Dévidi duta iya yele iya zee. Oo nteke ono be Betisheba shi l'ome nsọ, l'eemeje me nwanyi shi le nsọ nwanyi futagee. E megee, nwanyi ono tugbua lashia ibe whẹ. ⁵ Nwanyi tsuta ime, bya ezhia Dévidi su iya: "Mu dukwa ime."

⁶ Oo ya bu, Dévidi bya ezhia Jowabu su iya t'o zhiaru iya nu Yuriya onye Hetu t'o bya. Jowabu bya ezhia Yuriya t'o je aza Dévidi oku. ⁷ Yuriya bya erwua, Dévidi jia ya aji Jowabu mee ndu ojogu iya mee ge whẹ l'ogu l'eje eje. ⁸ Oo ya bu, Dévidi bya su Yuriya: "Lashiwaro ulo ghu je edzuta ike." Oo ya bu, Yuriya bya agbashi l'ibe eze tugburu. Eze bya egworu iwhe nu t'e wolahuru iya. ⁹ Obenu le Yuriya megeru radu l'ejeta-akpo-iwhu ibe eze yele ndu l'ejeru eze ozhi radu, to larwuhe uwhu. ¹⁰ A bya ekfuaru Dévidi le Yuriya ta lashihekwa. O kua ya jia ya su: "?To nua eka teru enya b'i shiwoo lwa? Su, ?oo gunu meru ti larwu uwhu?"

¹¹ Yuriya su Dévidi: "Igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Oha yele ndu Izurelu mee ndu Juda mee onye-nwe-mu nu, bu Jowabu mee ndu ozhi iya whẹ tukoru wushiru l'egu ogo. ?Ndenu ge l'ee-shi, mbedua alashia l'uwhu je anodu eri angu g'ehu ha mu, alaru nyee mu l'ulo? I -nodu-a ndzu le g'i no iya be mu ta abyakwa l'e-me egube iwhe ono!"

¹² Dévidi kwee bya asu iya: "Ngwa nufua ntanu, o -rwua echile, mu ezhi ghu, gu adawhushia azu." Oo ya bu, Yuriya noduwaro le Jerúsalem mboku ono mee echile iya, to jehe. ¹³ Dévidi bya ekua ya; o bya yele iya tuko ria ngua, mbu Dévidi kwata chee ya mme. O rwua l'enyashi iya, Yuriya gbashikwa je azee l'eka o raduru unyawhu iya yele ndu l'ejeru eze ozhi, Yuriya ta alarwu ibe iya.

¹⁴ O be l'utsu, Dévidi bya edeeru Jowabu ekwo woru nu Yuriya t'o nu iya. ¹⁵ O dee l'ekwo ono su: "Duru Yuriya dobe l'atatiwhu eka ogo l'ekpo oku. I -doru iya ye, unu akpo-whu azu nke owhu l'ee-gbu iya t'o nwuhu." ¹⁶ E megee, o buru nteke Jowabu chiru ndu ojogu iya gbaa mkpukpu ono mgburumgburu b'o duru Yuriya dobe l'eka o maru l'oo eka ono be ndu ohogu iya whẹ ndu owhu ike du l'ogu no. ¹⁷ O be ge ndu mkpukpu ono wufutaru wu-kfu Jowabu whẹ ogo; a haru ndu ojogu Dévidi gbua. Yuriya onye Hetu tsoru le ndu nwuhuru nu.

¹⁸ Jowabu bya ezhia ozhi kooru Dévidi g'ogu ono jeru je. ¹⁹ Jowabu su onye ono, o zhiru su iya: "I -do-geleruwuwho eze g'ogu obu jeru je, ²⁰ be ehu nweru ike

gbanwuhu iya oku, ya aji ghu sù: 'Ndènu g'o gude unu je anòdunuka mkpukpu obu ndèende alwù ogu? Unu ta amahadua lè whè l'a-nò l'eli mgbodo, whè gude kpwheta mkpukpu whè mgburumgburu agba akfù?

²¹ Unu ta amanua g'ò nwùru Ábyimeleku nwa Jerubálu? Tò nua nwanyì nòdu l'eli mgbodo mkpukpu Tebezu gude ewhuru, l'eegudeje egwe nri tų-gbua ya, ọ nwùhu? Ndènu ishi iwhe unu gude je anòdu mgbo- do obu ndèende? Sù, ọ -bùru l'ọ jia ghu nno, gù asù iya lè nwozhi iya Yuriya onye Hetu bè nwùhufuk- waruwho."

²² Nwozhi ono kwee jìbe iya tųgbua. O rwua, ọ tųko iwhe Jowabu zhiru iya zhikota Dévidi. ²³ Nwozhi ono sù iya: "Ndu ono bè kpatarù ọzo l'ẹka anyi nọ, wùru wù- kfuta anyi ogu l'oma ẹgu. Ọle anyi tsoru whè ọso jeye anyi rwuwu whè azù l'ònu ẹka l'eeshije abahù lè mkpukpu whè. ²⁴ Ọo ya bụ, ọwhube ndu chí arwa nọ- du l'eli mgbodo atųru ndu ozhi ghu arwa, whè harù nwùshihu. Ọdo bụ lè Yuriya onye Hetu, bụ nwozhi ghu tsokwa nwùhufua."

²⁵ Dévidi bya ezhia nwozhi ono sù iya: "Iwhe l'ii-kfuru nù Jowabu bụ lè mu sùru t'ẹhu be ejekwa iya arwù- wuhu nkele ọo gè nkogo tarù ishi onye lanù bụ gè l'ọ- ta nke onye ọdo. Tsopyabeshia mkpukpu ono ogu ike; lwùta iya. Je ekfuru Jowabu ẹgube ono gude gbata iya meji."

²⁶ O be gè nyee Yuriya nùleruwho lè jì iya nwùhuwaru, o ryaa ẹkwa iya. ²⁷ Betisheba nọ-gelewho l'ùlo-mkpe ono fùta, Dévidi je eduta iya lùlahaa. Ọ nwàru iya nwata nwoke. Ọle iwhe ono, Dévidi meru onoya bè dų Onye-Nwe-Ọha ẹjì.

Nétanu l'avọru Dévidi ẹka l'ejo-iwhe, o meru

12 Onye-Nwe-Ọha bya ezhifu Nétanu t'ò je ibe Dé- vidi. Nétanu jerwua bya asù iya: "O nweru un- woke labọ obu, bu lè mkpukpu lanù. L'ime unwoke labọ ono bè onye lanù nweru iwhe, onye lanù bųru onye ọkpa. ² Onye ọwhu nweru iwhe bè eswi yèle atųru iya parù ẹka apaa. ³ Ọwhube onye ọkpa whọ te enwe iwhe ọ tọgboru, gbahaa nwada atųru obu, ọ zų- taru azùta. O chezhia ya whọ jeye ọ nọdu yèle ọnwè- girima ibe iya l'ẹka vuta. Nwoke ono yèle atųru iya ono l'anoje eriko nri l'arya nri lanù, angùkokwawho mini l'omogo mini lanù, jeye nke bụ l'oohejeru nwatųru ono l'ẹhu, ya ekuru iya mgbenya l'ẹka. Atųru ono nọdu ọn- odu nwa iya nwanyì. ⁴ Ọ kwa iya bụ l'ẹbyii abyarù nwoke ono, nweru iwhe ono, ọ haa ọkputa atųru iya ono nnanù m'ọ bụ eswi iya ono nnanù gbua gude shiaru onye ono, byarù ibe iya nri, gbè-chia kpùta nwatųru nke onye ọkpa whọ gbua gude shiaru onye ono byarù nù nri."

⁵ Dévidi vọru oku ghua ẹhu g'ò kfugeeru iwhe ono. Ọ sù Nétanu: "Eshi-ọwhu Onye-Nwe-Ọha nọ-ọ ndzù g'ò

nọ iya, iwhe gbarù onye meru ẹgube iwhe ono bụ an- wùhu. ⁶ Ọ kfùfutaje ọgwo atųru ono ugbo ẹno, o noo nkele ọ gbaberu obu mee ọdu iwhe ono; imiko onye ọkpa ono ta adù iya."

⁷ Nétanu gbazhita bya asù Dévidi: "Ọo gùbedua bụ onye obu, mu l'ekfu okfu iya. Ọ waa iwhe Onye-Nwe- Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndọwa: 'Mu wùru ghu mmanù l'ishi t'ì buru eze, l'a-nọ achì ndu Ízurelu, mu bya anafùta ghu l'ẹka Sọlu. ⁸ Mu woru ọlo Sọlu, bụ onye-nwe-ghu nù woru ye ghu l'ẹka, mbù je akpaa l'unyomu iya. Mu woru alì-eze ndu Ízurelu mee nke Ju- da woru ye ghu l'ẹka. Mbù ọ -bù l'iwhe lile ono bè pe- huru nù, bè mu g'eyeru ghu iya ro iwhe. ⁹ Ndènu g'ò gude, ọ bųru okfu Onye-Nwe-Ọha b'ì huru l'alì, shi nno mee iwhe dų iya ẹjì l'ènya? I gude ogu-igba gbua Yuriya onye Hetu, duta nyee ya lùlahaa. Ọ bųru ogu-ig- ba ndu Amọnu b'ì gude gbua ya. ¹⁰ Iwhe l'ìi-marù bụ l'ọchi ta abyadù l'agvù agvù l'ibe ghu jeyewaro. O noo nkele o to nwedu iwhe ì gùberu mu, bya anata Yuriya onye Hetu nyee ya lùlahaa.' ¹¹ Ọ waa iwhe Onye-Nwe- Ọha l'ekfu agha ndọwa: 'Mu bya l'e-shi l'ùlo ghu vọfuta ejo-iwhe dobe ghu l'ẹhu. Ìi-nọdu kpọrofu ẹnya, mu anashia ghu unyomu ghu whè woru nù onye gù l'ia bụ obutobu lanù, mbù ya ejekfu unyomu ghu whè ono azèe lè mbarachacha echilabọ eswe. ¹² I meru nkeghu lè mpya, ọle mu l'e-me ghu nkeghu lè mbarachacha echilabọ eswe l'atatiwhu ndu Ízurelu lile.'"

¹³ Dévidi sù Nétanu: "Mu meekwaru iwhe-dų-ẹjì l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ."

Nétanu sù iya: "Onye-Nwe-Ọha bè gùwaru ghu nvù. Ì tìi nwùhudu l'iswi iya. ¹⁴ O bekwanu l'iwhe ono bè bụ ejo iwhe iwhe b'ì meru kpua Onye-Nwe-Ọha. Ọ bųru iya meru g'ò gude nwata ono, a nwùru je l'a-nwùhu."

¹⁵ E megee, Nétanu tųgburu lashia ibe iya.

Nwata ono, a nwùru Dévidi nwùhuru

Onye-Nwe-Ọha bya atųfu ẹka ọnwuu daa nwata ono, nyee Yuriya nwàtaru Dévidi l'ẹhu, ẹhu-ba-dų-mma gude nwata ono. ¹⁶ Dévidi ryọlahaa Chileke l'okfu ẹhu nwata ono. Ọ swiàru Chileke ẹgu, bahù l'ime ọlo iya zèe l'oma ọlo l'enyashi ono l'owhu. ¹⁷ Ndu ọwhu ka obu ọgurenya lè ndu ozhi iya bya akfùkube iya tẹ whè kpù- lia ya l'oma alì ono, ọ zèe; to kwe gbalihu, to kwe tsoru whè ria nri. ¹⁸ Ọ bya erwua mbọku nke ẹsaa, nwata ono nwùhu. Ndu ono, l'ejeru Dévidi ozhi wata ọtsu egvu gè whè l'e-me kfuru iya lè nwata ono nwùhuwaru nkele whè sùru: "Ọ waa g'anyi kfuru yeru iya nteke nwata ono nọkwaduro ndzù, to leshi anyi ẹnya, ?ndè- zhia g'anyi l'e-dobe ọnu kfuru iya l'ọ nwùhuru? Oo-jek- wa je emerwua onwiya ẹhu."

¹⁹ Dévidi bya awhù gè ndu ozhi iya l'achì-whyè nwirin- wiri l'ime onwowe, ọ chọfuta lè nwata ono bè

nwùhuwaru. Dévidi jì whẹ sù: “Nwata ọbu nwùhuwaru?”

Whẹ sù iya: “Ee, ọ nwùhuwaru.”

²⁰ Ọo ya bụ, Dévidi bya ekwe gbashi l'oma-alì ẹka ọ zẹe je aghụa ẹhu, hua mmanụ. Ọ bya agbanwee uwe iya bahụ l'ime ọlo Onye-Nwe-Ọha je abaarụ iya ẹja. O megee, ọ lashia ọlo iya sù t'a nù iya nri, a nù iye ya, o ria. ²¹ Ndu ozhi iya bya aji iya sù: “?Nde-zhia g'ọ nwuru, i meru ẹgube umere ọwaa? Mbụ lẹ nteke nwata ono nọdukwadu ndzụ b'i gbee aya ẹkwa, akpọ onwoghu ẹgu. Ọ bụru nta-a, ọ nwùhu-chiaru b'i gbashiru ria nri.”

²² Dévidi bya asụ whẹ: “Mu ryarụ ẹkwa, kpọo onwomu ẹgu gẹ nwata ono nọdukwadu nkele mu sùru: ‘?Oo onye marụ mẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-meru mu eze-iwhe-oma dobe nwata ono ndzụ?’ ²³ Ọle ntaa g'ọ nwùhuru, ?mu l'e-kwobe gunu aswì ẹgu? Mu l'e-wowhukwadu iya azụ ọdo? Mu l'e-megee jekfu iya, ọle yẹbedua ta alakfutahedu mu ọdo.”

A nwuru Sólomọnu

²⁴ Ọo ya bụ, Dévidi je adụa nyee ya Betisheba obu. Ọ lakfu iya yele iya zẹe. Ọ nwuru iya nwa nwoke. Dévidi gụa nwata ono Sólomọnu. Onye-Nwe-Ọha bya eye nwata ono obu. ²⁵ Onye-Nwe-Ọha kwobe n-yemobu ono, o yeru Sólomọnu zhia onye nkfuchiru iya, bụ Né-tanu t'o je agụa ya Jedidiya. Iwhe Jedidiya fútakwanuru bụ onye Onye-Nwe-Ọha yeru obu.

Jowabu l'alwụta mkpụkpu Raba

(1 Iwhe. 20:1-3)

²⁶ L'ime nwa nteke ono whọ bẹ Jowabu lwùshiru mkpụkpu Raba, dụ l'alì ndu Amọnu ọgu, nata whẹ mkpụkpu ono, onye eze alì whẹ bu. ²⁷ Jowabu bya ezhi-fu ndu ozhi iya sù t'e zhia Dévidi sù: “Mu lwù-gbuwaru mkpụkpu Raba, bya anaghaa whẹ ẹka whẹ shì angụ mini. ²⁸ Ọo ya bụ, t'ì kpakọo ndu ojọgu ọwhu wuduru nù bya eyebuta ndu mkpụkpu ono, nata iya. Nteke l'ọo-dua, mu eje anata iya, woru ẹwha mu gụa mkpụkpu ono.” ²⁹ Ọo ya bụ lẹ Dévidi abya achikobe ndu ojọgu ono gẹ whẹ ha, bya achiru whẹ jeshia mkpụkpu Raba. O rwua bakfu whẹ ọgu, nata whẹ mkpụkpu ono. ³⁰ O kputa eze whẹ okpu-eze, o kpu l'ishi. Ẹrwa mkpọla-ododo, e gude mee okpu-eze ono bẹ dụ talentu lanụ; ọ bụru ẹwhuru, vu oke ọnu aswa b'e dongashiru iya edongashi. E woru okpu-eze ono kpube Dévidi l'ishi. Dévidi kwakwaawhọ ivu, parụ ẹka lẹ mkpụkpu ono vulata.³¹ O rwukoo ndu mkpụkpu ono dobe tẹ whẹ gude soya mẹe ọgu, e meru l'igwe mẹe ogbunkụ igwe eje ozhi, whẹ akpùshi ẹja ọlo. Ọ bụru nno b'o megbakotaru mkpụkpu lile, dụ l'alì ndu Amọnu. E megee, Dévidi yele ndu ojọgu iya l'owhu wuru lawhu azụ lẹ Jerúsalemụ.

Amụnonu l'emerwu nwanna iya Tama

13 Abụsalomu nwa Dévidi nweru nwune nwanyị ọbu, l'ama ụma, ẹwha iya bụ Tama. A nọnyaa, obu nwa nwoke Dévidi ọdo, l'aza Amụnonu bya adụ l'ẹka Tama nọ. ² Iwhu bọhu Amụnonu l'okfu ẹhu nwan-na iya ono, bụ Tama nkele o yenukaru iya obu nke ọwhu bụ l'ẹhu-ba-dụ-mma guderu iya l'iswi iya. Ọ kpọkwana gẹ Amụnonu l'e-me tẹ yele iya megba, o noo nkele Tama bụ nwamgbọko, yele nwoke l'ete azẹbua. ³ Amụnonu bẹ nweru ọnya iya, ẹwha iya bụ Jonadabu nwa Shimeya, mbụ nwa nwune Dévidi; tẹ-menu ọ bụru onye akọ jiru ishi eji. ⁴ Ọ bya aji Amụnonu sù: “?Ọo gunu kpatarụ, ọ bụru nnata gube nwatibe eze l'abuje ọtsu g'utsu ha, gụ anwụpyashihu ẹgube-ẹ? ?Tì kaduru mu iwhe ọbu?”

Amụnonu sù iya: “Mu yeru Tama obu, mbụ nwune Abụsalomu, bụ nwanna mu.”

⁵ Jonadabu sù iya: “Je azẹe azẹe l'oshi-azẹe ghu, meje gẹ woo l'ẹhu ta adudu ghu mma. Nna ghu -byalẹ ghu whọ agbawhe, gụ asụ iya l'ìryo iya t'ọ haa Tama, bụ nwanna ghu t'ọ byanụ anụ ghu nri. T'ọ nọdukwanu ghu l'iwhu mee nri ọbu gude ẹka iya nù ghu iya t'ì ria.” ⁶ Ọo ya bụ, Amụnonu kwe je azẹe g'ọo onye ẹhu l'adụa mma.

O belewhọ g'eze byakfutaru iya, Amụnonu sù iya: “Byiko tẹ nwanna mu Tama byanụ bya anọdu mu l'iwhu gheeru mu akara nù mu tẹ mu ria.”

⁷ Dévidi zhi t'e zhia Tama l'ẹka ọ nọ l'ibe eze sù iya t'o je l'ọlo nwanna iya bụ Amụnonu je emee nri nù iya t'o ria. ⁸ Tama bya atugburu jeshia ọlo nwanna iya Amụnonu, o rwua, Amụnonu zẹwaa azẹe. Tama bya ekpota ọturutuu-iwhe, e gude eme akara bya agwọo agwogwo gude mee akara l'iwhu iya, bya eghekpo ya eghekpo. ⁹ Ọ bya achiru akara ono ye l'efere woru nù iya. O gbeenu jìka iya eriri. Amụnonu sù: “T'onyenọnu lufukota.” Onyenọnu bya alufushia. ¹⁰ Ọo ya bụ, Amụnonu bya asụ Tama: “Wobata nri ọbu l'ime mkpu gude ẹka ghu nuje mu iya tẹ mu ria.” Ọo ya bụ, Tama pata akara ono, o meru wojeshiaru nwanna iya Amụnonu l'ime mkpu. ¹¹ Tama bya ewoleruwho nri ono nù iya t'o ria, Amụnonu kwe zükobe iya sù iya: “Nwanna mu, bya tẹ mu lẹ ghu zẹe.”

¹² Tama sù iya: “Nwanna mu, waawakwa. Be egudek-wa mu l'ike. E te egudejekwa madzụ l'ike l'udu iwhe ono l'alì Ízurẹlu! Be ejebukwaa ome ẹgube iberibe ono. ¹³ A -bya l'ẹka mbẹdua nọ, ?ọo awe bẹ mu l'a-nọ-du t'o deeru mu mẹe iwhe l'e-gbukwa mu? Tẹmenu mẹe gubedua bẹ l'aa-gukwa onye eswe kakọta l'ẹhu l'alì ndu Ízurẹlu. Byiko kfunuru yeru eze, o to nwedu iwhe l'e-me t'ọ jìka t'ì ba alụ mu.” ¹⁴ O kfua nta kfua imo, Amụnonu ta anga nchì yeru iya, o gude iya l'ike yele iya zẹe, nkele ọ ka iya ẹkuku.

¹⁵ E megee, Tama bya adu Amunonu ashị nke ba ama ge l'ee-me iya. Mbụ ọ kpọta-be iya ashị nke bụ l'e-kfude iya ekfu a sụ l'ashi, ọ kpọru iya nteke ono dangoru obu, o shi ye iya. Ọ bya asụ Tama: "Gbashi lufu!"

¹⁶ Tama jịka sụ iya: "Nwanna mu, waawa. Achichi ọwaa, l'ijichi mu tẹ mu lufu kakwa mu eji l'ẹhu amame iwhe ọwhu i meru mu." Amunonu ta angaru iya ọ nchị. ¹⁷ O kua onye l'ejeru iya ozhi l'ulo sụ iya: "Kpufuru mu nwanyi-a l'iwu, guburu iya ye l'uzo, gụ aswobe iwhe lẹ mgbo ono." ¹⁸ Ọo ya bụ, nwozhi iya ono nwufu iya, guburu iya ye l'etezhi swobe iwhe lẹ mgbo ono. Tama bẹ yeru uwe mkpeelanu obu, nweru ẹka ogologo nkele ọo egube uwe ono bẹ unwada eze ndu ọwhu bukwa du unwumgboko, nwoke l'eteke ejekfubua l'eyeje. ¹⁹ Tama kwe kpota ntụ wukobe onwiya l'ishi, l'ashia uwe mkpeelanu ono, o ye. Ọ chiru ẹka kwee l'ishi, ryarụ ẹkwa l'ashia.

²⁰ Nwune iya bụ Abusalomu whua ya, ọ jia ya sụ: "Ọ du ge nwanna ghu Amunonu mebyishiwaru ghu? Nọwaro nwandoo nwune mu. Ọo nwanna ghu b'ọ bụ, be edobekwa iwhe ono l'obu." Ọo ya bụ, Tama je eburu l'ulo nwune iya bụ Abusalomu nọdu g'ọo nwanyi, a bọfuru abọfu.

²¹ O belewho g'eze Dévidi nuru iwhe lile, nwuru nụ, ẹhu ghulaha ya eghughu shinene. ²² Abusalomu gbagbua ya lẹ nkuchi, to kfu mma, to kfuje njo yeru Amunonu. Ọ kpoo Amunonu ashị nkele o guderu nwune iya nwanyi, bụ Tama l'ike jekfu iya azẹ.

Abusalomu gburu Amunonu

²³ Awha labo gaa g'iwhe ono nwu-geeru. O be nteke ndu l'ebyishijeru Abusalomu aturu iya eji nọ lẹ mkpukpu Bálu Hazo, dukube oge whẹ l'alị ndu Ifuremu. Abusalomu zhia iwhe bụ unwu nwa nwoke eze ozhi tẹ whẹ byakota ẹka ono. ²⁴ Abusalomu jekfu eze l'onwiya je asụ iya: "Mube nwozhi ghu bẹ ndu l'ebyishi-je aturu eji byakwaru ọrwu. Mu l'aryo gube eze sụ tẹ gụ lẹ ndu ozhi ghu linuru bya ẹka ono."

²⁵ Eze sụ iya: "Waawa, nwa mu. Anyi ta atukodu abya nkele anyi l'a-bya aburu ivu-erwa duru ghu." Ọ ryoo ya eli ryoo ya alị, t'ọ kweta lẹ ya l'e-tso eje. Ọ buru onu-oma b'ọ goru nụ iya.

²⁶ Abusalomu bya asụ iya: "Ọ -buru l'ị tji byadu, tẹ nwanna mu Amunonu byiko byabukwaa."

Eze jị iya sụ: "Ọ nwuru agha l'iikfu t'ọ byabukwaa?" ²⁷ Abusalomu ryoshilaha ya ike, ọ bya ekweta tẹ Amunonu yele unwu nwa nwoke eze Dévidi ndu ọwhu tsoru iya je.

²⁸ Nteke ono bẹ Abusalomu bya atụa iwu togboru ndu ozhi iya sụ: "T'unu tonwuta ẹnya maru nteke Amunonu ngutaru mmeje l'ọome iya l'ẹnya. Nteke ono, mu l'a-sụ t'unu chitsua Amunonu, ọo ya bụ, unu egbua ya egbugbu. T'unu ba atsukwa egvu. Ọo mbedua zhiru

iya unu. T'obu be ejekwa unu etete." ²⁹ Ndu ozhi Abusalomu mee Amunonu iwhe o zhiru tẹ whẹ mee ya. Ọo ya bụ, unwu nwa nwoke eze Dévidi wu-lihu, onyenonu kfukotachaa inya-mulu, whẹ gudegee, gbalashia.

³⁰ Whẹ nọdukwadia l'echi-uzo, ozhi gbee eruwuanu Dévidi nchị lẹ Abusalomu chigbushigewaru unwu nwa nwoke eze Dévidi, to nwe onye ọwhu wuduru nụ.

³¹ Eze zhilihu, ye ẹka l'uwe iya gbajashia. Ọ gwoshita l'alị zẹ. Ndu ozhi iya, kfuru l'ẹka ono tuko uwe whẹ l'ashikwaawho. ³² Jonadabu nwa Shimeya, mbụ nwa nwune Dévidi bya asụ: "Onye-nwe-mu nụ, be ejeshi ọri l'unwu okorobyia ibe ghu b'e gbushikotawaru. Ọo Amunonu nwekinyi iya bẹ nwuhuru. Iwhe ono bụ iwhe Abusalomu gbahawaru ẹnya iya nkeshi mboku who, Amunonu guderu nwune iya nwanyi, bụ Tama l'ike jekfu iya azẹ. ³³ Sụ, t'onye-nwe-mu nụ, bụ eze ba atushi uche yeru l'a suru l'unwu nwa nwoke iya nwushi-hukotawaru. Ọo Amunonu nwekinyi iya bẹ nwuhuru."

³⁴ A nonyaa, Abusalomu ye okpa l'oso gbalaa.

Ọo ya bụ, nwoke obu, kfuru eche nche palia ẹnya whua ikpoto ndu obu l'echi uzo, ge whẹ shi l'aguga ugwu gbafuta. ³⁵ Jonadabu bya asụ eze sụ iya: "Lee unwu nwa nwoke ghu whẹ l'ẹka-a. Ọo lẹwho ge mube nwozhi ghu kfuru ghu bụ g'ọ nwuru." ³⁶ Ọo ya bụ, o kfugelewho nno, unwu iya unwoke ono wubata, chilaha mkpu ẹkwa. Eze yele ndu ozhi iya ge whẹ ha tuko chia mkpu ẹkwa, mbụ rya ẹkwa obu onwu onwu.

³⁷ Abusalomu gbalaa lakfushia Talumayi nwa Amihudu, mbụ eze ndu Geshuru. Dévidi l'anoje arya ẹkwa nwa iya mboku mboku. ³⁸ Nteke Abusalomu gbakfuru Geshuru, ọ nọ awha ẹto l'ẹka ono. ³⁹ A nonyaa, eghoro Abusalomu bya adushia eze Dévidi ike nkele anwuhu Amunonu rifuwaru iya l'ẹhu.

Abusalomu l'alwawhu azu lẹ Jerúsalemu

14 O noo ya, Jowabu nwa Zeruya bya amaru l'eghoro Abusalomu bẹ dushi eze ike. ² Ọo ya bụ, ọ bya eyefu madzụ t'ọ je mkpukpu Tekowa je ekuaru iya nwanyi mmamagu obu, sụ iya: "Mee umere g'ọo onye nọ lẹ mkpe. Gụ eworu uwe onye nọ lẹ mkpe ye. Be ehukwa mmanu mbeleke. Mee ge woo l'ị bụ nwanyi, shi nteke teru ẹnya nọduta l'ulo-mkpe l'iswi onye nwuhuru anwuhu. ³ Gụ ejekfu eze je ekfuru okfu yeru iya." Ọo ya bụ, Jowabu bya ataru okfu ye iya l'onu.

⁴ O be nteke nwanyi Tekowa ono jekfuleruwu eze tẹ ya kfuru yeru iya, ọ daa l'iwu iya kpube iwu l'alị gude kwabẹ iya ugwu. Temenu ọ bya asụ eze: "Gube eze, byiko yenuru mu ẹka!"

⁵ Eze jị iya: "Ọo gunu bẹ l'akpa ghu nụ?"

Ọ sụ iya: "Mu bụ nwanyi-mbunu, mbụ lẹ jị mu nwuhuwaru. ⁶ Mube nwozhi ghu nwanyi buru unwoke

labo bẹ mu togboru. Unwegirima ono lwuya ogo l'egbudu, to nwe onye no l'eka ono owhu egbokahuru whẹ. Onye lanu l'ime whẹ chitsua ibe iya, o nwuhu. ⁷ O noo ya, ndibe anyi l'owhu wu-lihu ripyabe mube nwozhi ghu nwanyi su te mu kpufutaru whẹ onye owhua, chigburu nwune iya nwoke te whẹ gbu gude gwata ugwo ochi nwune iya nwoke ono, o gburu. O buru ge whẹ l'e-shi lafa nwa mu nwoke ono l'iyi. Whẹ l'e-me te whẹ shi nno menyia nwa akpuru icheku-oku lanu ono, mu togboru enya nke owhu ewha ji mu l'echihu nkele o to nwedu onye no-chiru enya iya le mgboko-o."

⁸ Eze bya asu nwanyi ono, su iya: "Lashia ibe ghu, mu l'a-tu iwu nu whẹ l'okfu ehu ghu."

⁹ Nwanyi Tekowa ono bya asu iya: "Gube onye-nwe-mu nu, bu eze, t'ejo-iwhe, l'a-futa iya tukokwaru mu l'ishi mee l'ishi ozo-ulo nna mu. T'a ba atakwa eze yele ochichi iya uta."

¹⁰ Eze su iya: "O -nwezhiaru onye whotaru ghu onu, gu eduru onye obu bya l'iwu mu, onye obu aparu ghu haa."

¹¹ Oo ya bu, nwanyi ono su: "Te gube eze byiko kpo-kunua Onye-Nwe-Oha, bu Chileke ghu ewha nke owhu onye o du l'eka, mbu ogwata ugwo ochi ono l'ete ejehe ola nwa mu nwoke ono l'iyi."

Eze su iya: "Eshi-owhu Chileke no-o ndzu g'o no iya, egbushi, du nwa ghu l'ishi ta abyadu l'erifu m'oo nnanu daa l'ali."

¹² O noo ya, nwanyi ono bya asu: "Te mube nwozhi ghu nwanyi kfunuru akpuru okfu lanu yeru gube onye-nwe-mu nu, bu eze."

O su iya: "Kfulashia."

¹³ Nwanyi ono su iya: "?Nde-zhia g'o gude gube eze dobe ndibe Chileke l'egube onodu-a? T'o budu ikpe be gube eze l'anma onwogu l'iwhe ono, l'iikfu nta-a? O noo nkele nwa ghu whu, a chifuru achifu be gube eze l'ekwedua t'o lwawhu azu. ¹⁴ G'anyi ha nwuhufutaje anwuhu. Anyi du g'oo mini, a wushiru l'ali, l'ete onwe ge l'ee-shi kukobe iya l'iwhe odo. O to nwedu onye Chileke gufuru anwuhu l'ehu iya. Oo ya bu t'eze tu etomu ge l'ee-me t'onye a chifuru achifu lwawhuta azu. ¹⁵ Su, mu byawaru te mu kfuru iya gube onye-nwe-mu nu, bu eze nkele ndu madzu mewaru otsu egvu nu mu. Mube nwozhi ghu nwanyi rja le mu l'abya ekfuru yeru gube eze nkele o nweru ge l'oo-du, gu emee iwhe onye l'ejeru ghu ozhi l'aryo ghu t'i meru iya. ¹⁶ Mbụ le gube eze l'a-nuru mu okfu nafuta mube nwozhi ghu l'eka nwoke ono, l'achọ ụzo, l'oo-shi laa yele nwa mu l'iyi nafu anyi oke-iwhe, Chileke doberu anyi. ¹⁷ Mube nwozhi ghu nwanyi kfuru l'ime obu mu su l'okfu gube onye-nwe-mu nu, bu eze be l'e-me; mu atukfuru ume. O noo nkele onye-nwe-mu nu, bu eze du g'oo Ojochi-imigwe shi l'eka Chileke, l'amaje iwhe

du ree l'iwhe du eji. Te Onye-Nwe-Oha, bu Chileke ghu swiru ghu okpobe eswiru."

¹⁸ O noo ya, eze bya asu nwanyi ono: "Ba agho-chikwaru mu iwhe-e, mu l'eme te mu jja ghu."

Nwanyi ono su iya: "Jinua mu iwhe obu, onye-nwe-mu nu."

¹⁹ Eze bya aji iya su: "?O kwa l'eka Jowabu du l'iwhe lile-e, l'iikfu?"

Nwanyi ono su iya: "Gube onye-nwe-mu nu, bu eze, o -buru-a l'i no ndzu le g'i no iya b'o to nwedu onye l'aminga iwhe gube eze kfuru aminga. Su, ee, l'o waa Jowabu be bu onye zhiru mu ije-e, o bukwaru iya wo yeru mube nwozhi ghu okfu l'onu te mu kfua. ²⁰ Oo nwozhi ghu Jowabu be meru iwhe lile ono nke owhu onodu-a, a no ntaa l'a-gbanwe. Gube onye-nwe-mu nu be mmamagu ghu haro g'oo nke ojochi-imigwe, shi l'eka Chileke nke owhu bu l'i makotaru iwhe lile, l'agba le mgboko."

²¹ O noo ya, eze bya asu Jowabu: "O du mma; mu l'eme iya le g'i choru. Je je edulata nwokorobya ono, bu Abusalomu t'o lwawhu azu."

²² Jowabu daa kpube iwhe l'ali gude kwabe iya ugvu, bya etua eze ewha. O kfua su: "Oo ntanu-a be mube nwozhi ghu marwetaru le mu du gube onye-nwe-mu nu, bu eze l'obu, o noo nkele i meru mu iwhe mu ryoru ghu t'i meeru mu." ²³ Oo ya bu, Jowabu tugburu jeshia ali ndu Geshuru je je edulata Abusalomu; o lwawhutashia Jerusalemu azu. ²⁴ Oe eze sukwanuru-a t'o jelekawho je eburu l'ulo eka iya. T'o bo dukwa nteke l'oo-me te ya sata enya iya whu iya. O noo ya, Abusalomu je je eburu l'ulo nkiya; to sataje enya iya whẹ ebo-ẹbo whu eze.

Abusalomu yele Dévidi l'ekpeshi

²⁵ Oe, a byakwanu l'ali ndu Izurelu kpaawhu b'o to nwedu nwoke odo, l'ama uma, l'aaja ama g'oo Abusalomu. Shi l'ishi rwua ya l'obochi-okpa b'o to nwedu eka iwhe turu iya. ²⁶ Oobuje, o -kpushia egbushi, du iya l'ishi ge l'okpujenu iya-a awha g'awha ha m'o nyila-haa ya erwa, ya abya ewota iya tu atutu maru ge l'onyibe erwa. Erwa egbushi iya be bu ukporo shekelu ugbo iri, m'e gude iwhe eze l'egudeje atu erwa iwhe tu ya. ²⁷ Unwegirima unwoke eto, owaa nwata nwanyi lanu be a nwutaru Abusalomu. Ewha nwa iya nwanyi ono bu Tama, o buru nwanyi, l'ama uma.

²⁸ Abusalomu noo awha labo le Jerusalemu, to whuje eze enya. ²⁹ Oo ya bu, Abusalomu zhi t'e zhiaru iya Jowabu t'o bya nduge ya zhi iya ibe eze. Obekwanu le Jowabu megeru jika iya oza oku. Oo ya bu, o zhia ya nke ugbo labo, o jikakawho oje azaza. ³⁰ O kwe nteke ono bya ezhia unwu ozhi iya whẹ su whẹ: "Unu lee egu eka ono, Jowabu koru balu dukube nkiya. T'unu je an-

wuru oku ye iya." Unwu ozhi Abusalomu jeshia je anwuru oku ye iya.

³¹ Oo ya bu, Jowabu kwenu bya ejekfushia Abusalomu l'ulo iya je asu iya: "Ndehunu ishi iwhe meru g'o gude unwu ozhi ghu je je anwuru oku ye l'egu eka mu meberu iwhe?"

³² Abusalomu su Jowabu: "Mu zhiru ozhi t'e zhia ghu su t'i bya te mu zhia ghu t'i jekfushia eze su iya: 'Ndehu iwhe mube Abusalomu kwobenuru-a shi l'alj ndu Geshuru lwatashia? O gege akaru mu mma ng-gele a haru mu, mu no-kirishiaro l'eka mu nodu.' O noo g'o gude, mu lekfu ntaa t'i mee te mu le eze whugba iwhu l'iwhu. Nteke bu l'e megeru, o buru le mu meru iwhe du eji, t'o gbua mu ro egbugbu."

³³ O noo ya, Jowabu tugburu jekfushia eze je kfuru iya nno. Oo ya bu, owhube eze kwe bya ekua Abusalomu, o byatashia. O byalawho, o whuzeru eze iwhu l'alj l'atatiwhu iya. Eze kwe bya etsutsua Abusalomu onu.

Ejo ikumu, Abusalomu gbaru Dévidi

15 To du iya bu, e megee, Abusalomu bya emetaru onwiya ugbo-inya, nweru inya agbagba mee ukporo unwoke labo l'unwoke iri, bu ndu l'evutajeru iya uzo me o nweru eka l'ooje. ² L'obuje, o rwua l'ishi ut-su, Abusalomu agbashi je akfuru l'aguga echi uzo, le mgboro eka l'eeshije bahu l'ime mkpukpu ono. Nteke bu l'o nweru onye l'eje oku madzu ikpe l'ibe eze, Abusalomu ekua ya ji iya su: "Oo mkpukpu awe b'i shi?" Ya asu iya: "Nwozhi ghu shikwa ikfu lanu l'ikfu ndu Izurelu." ³ Onye obu kfulewho nno, Abusalomu asu iya: "Iwhe i kfuru du ree, buru iwhe kfuru nhamunha. Obekwanu l'o to nwedu onye l'e-kwe eze onye ebo kpeshiaru unu iwhe l'adaru unu." ⁴ Iwhe odo, Abusalomu lekfuje bu: "Nggele o du g'e shi, o buru mu b'a hotaru te mu buru onye ikpe l'alj-a. O -bu l'o du nno me iwhe bu onye wotaru mu okfu m'o bu onye bya echia mu ichi, be mu gege ekpejeru ikpe, kfuru nhamunha." ⁵ O nokwawho ge l'obuje, o nweru onye byakfutaru iya te ya bua iwhu l'alj kele iya ekele, ya egbeenu rwukota onye obu tsutsua ya onu. ⁶ O noo ge Abusalomu shi emeje iwhe bu ndu Izurelu, gude ikpe abya ibe eze. O shi nno mee, o buru yebedua be ndu Izurelu yeru obu.

⁷ Awha eno ghatalawho, Abusalomu su eze: "Byiko; mu l'aryo ghu t'i hanu te mu jee mkpukpu Hiburonu je emedzua ukwa, mu kweru Onye-Nwe-Qha. ⁸ O noo le nteke ono, mube nwozhi ghu nokwadu le mkpukpu Geshuru, du l'alj ndu Aramu be mu kweru ukwa su: 'Onye-Nwe-Qha -mezhiwa, mu lwawhu azu le Jerusalemu be mu l'e-je abaru Onye-Nwe-Qha eja.' "

⁹ Eze su iya: "Jekwaa guu." O noo ya, o buru iya oje Hiburonu. ¹⁰ Abusalomu bya ezhifu ndu ozhi, l'e-je anodu le mpya l'ikfu g'ikfu ha le Izurelu su whu: "Unu

-bebe anu da opyi-oku, t'unu ryashia suje: 'Abusalomu bu eze le Hiburonu.' " ¹¹ Ndu whu le Abusalomu shi le Jerusalemu liru l'ije ono du ukporo unwoke ugbo iri. Ndu ono be nodu onodu ndu e kuru oku, du iche te whu bya. Whu gude obu guru iwthoro jeshia le ba ama iwhe l'ako nu. ¹² Abusalomu gude ngwo-eja ono l'eka egwo, o zhi t'e kuaru iya Ahitofelu, onye mkpukpu Gilo t'o bya. Ahitofelu ono be bu onye l'agbaziheru Dévidi egò. O noo ya, ejo ikumu ono, l'aagbaru Dévidi l'aso nyabanyaba, ndu l'awu awu-kfuta Abusalomu l'aka shii aka eje eje.

Dévidi chitaru ndibe iya ye okpa l'oso

¹³ O bya enweru nwozhi obu, gbaru nu bya asu Dévidi su iya: "I maru-a l'obu ndu Izurelu lile nowaa le Abusalomu?"

¹⁴ Dévidi bya ekfuru yeru ndu ozhi iya ge whu ha, bu ndu whu l'iya nokota le Jerusalemu su whu: "Unu wu-lihukwa t'anyi gbalashia ntaa, o -du b'o to nwekwa onye bya l'a-nahu Abusalomu. Unu mekebe egwegwa t'anyi tugbua, a nonyaanu o fu-kfuta anyi le nzirizehu l'eka-a bya emee anyi ejo-iwhe, gude ogu-igba gbugbushia ndu mkpukpu-a."

¹⁵ Ndu ozhi eze tuko su iya: "Iwhe gube onye-nwe-anyi, bu eze suru t'anyi mee be anyibe ndu ozhi ghu l'e-mekota iya jja ya ogvu." ¹⁶ Oo ya bu, eze tugbua, ndibe iya l'owhu tsoru iya. Eze bya ahaa umadzu iri, bu unwanyi, l'ete olua l'okpoku nwanji te whu leta uwhu.

¹⁷ Eze tugbua mee ndu whu l'iya li, whu jetabe rwua l'uwhu ikpazu, du le mkpukpu ono, whu kpoo beru.

¹⁸ Ndu ozhi iya bya awughakota iya, mbu ndu Keretu mee ndu Peletu mee unu madzu l'ukporo madzu ugbo iri ono, shi le mkpukpu Gatu tsoru iya. Whu ghata eze vuta uzo. ¹⁹ To du iya bu, eze bya aghachi l'eka Itayi onye Gatu no su iya: "Ndee g'o gude i tsoru anyi? Dawhukwa azu lakfu eze, bu Abusalomu. Nkele i bu onye oha odo, bya aburu onye l'agba oso ogu l'ibe unu. ²⁰ Le gube onye byaworua unyawhu, ndee ge mu l'e-shi mee t'i bya etsoru anyi aghawhe ririri-a l'eka l'abukwaanu le mu maru eka anyi cheberu echebe. Chita ndibe unu dawhu azu. Te Onye-Nwe-Qha goshikwa le ya yeru ghu obu, bya aburu o-me-g'o-kfuru."

²¹ Oo ya bu, Itayi gbeenu su eze: "Onye-Nwe-Qha vuru-a ishi iya g'o vu iya, gube onye-nwe-mu nu, bu eze vuru-a ishi ghu g'i vu iya, oo eka gube onye-nwe-mu nu, bu eze cheberu be mube nwozhi ghu l'e-chebe, m'o bu anwuhu be l'iije anwuhu, m'o bu ndu be l'iije anono."

²² Dévidi su Itayi su iya: "Ngwa ghata vuta uzo tugbua." Oo ya bu, Itayi onye Gatu bya aghata mee ndu whu l'iya tso, owaa unwegirima, whu chi. ²³ O noo ya, uzu ekwa tu l'alj ono ge ndu ono tukoru l'awughashi.

Eze yeḗle ndu ono, whẹ l'iya lị je aghajaa ọnu-iyi Kidirọnu, whẹ wughata chebe ụzo echi-ẹgu ẹka ono.

²⁴ Abyata bya bya aghata; Zédọku ghatakawwhọ mee ndu ọgbo Lívayi whẹ, pa igbe-ogbandzu Chileke. Whẹ bya apazeta igbe-ogbandzu Chileke ono dobe l'alị jeye nteke ndu ono tukurọ wufutakota lẹ mkpụkpu ono.

²⁵ Eze bya asụ Zédọku: "Pawhu igbe-ogbandzu Chileke ono azụ lẹ mkpụkpu. Ọ -bụruwho lẹ mu dụ Onye-Nwe-Ọha l'obu bẹ l'oo-dulatawahu mu-a azụ, mu awụ igbe-ogbandzu Chileke ono ẹnya, whụkwawho ẹka ono, l'ọduje. ²⁶ Nteke bụ l'ẹhu ta atsođu Chileke ụtsọ l'ẹka mu nọ, t'o mele mu whọ gẹ dụ iya ree." ²⁷ Eze sụkwawho onye ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, bụ Zédọku sụ iya: "Leeduwho, tųgbua dawhu azụ lẹ mkpụkpu l'ẹhu-guu, gụ lẹ nwa ghu, bụ Ahimaazu mee Jonatanu nwa Abyata. ²⁸ Mu l'a-kpọ ụkfu l'ọkpa ẹnymu Jódanu, ibe iya ọwhu l'eerwuje erwu l'ụzo echi-ẹgu, gude ngabẹ t'unu wolataru mu ozhi." ²⁹ O noo ya, Zédọku yeḗle Abyata pata igbe-ogbandzu Chileke ono dawhushia azụ lẹ Jerúsalemụ je anọ-kirishia l'ẹka ono.

³⁰ Dévidi tųgbuleru-a g'ọ tųgburu arya ẹkwa eje enyikota eli ugwu Ólivu. Dévidi kwebe iwhe l'ishi gbaru ọkpa ọto eje. O noo gẹ ndu l'etso iya nụ kwechishikwaruwho iwhe l'ishi awụ etso iya, arya ẹkwa echi ụzo echi ụzo. ³¹ A bya ekfuaru Dévidi sụ iya: "Ahitofẹlu bẹ tsokwa Abusalomu gbaa ejo ikumu ono." O noo g'ọ gude Dévidi kfuru nụ Chileke sụ: "Byiko Onye-Nwe-Ọha, menua tẹ mgbazhi ono, Ahitofẹlu gbazhiru bụru iwhe eswe."

³² O noo ya, Dévidi nyirwulewho ọnunu swọngu-swọngu ugwu ono, bụ ẹka l'aabajẹru Chileke ẹja, lekwa Hushayi, bụ onye Akụ g'ọ byarụ tẹ ya gbata Dévidi ndzuta, uwe iya gbajashịhu agbakashịhu, ntụ wukoru iya l'ishi. ³³ Dévidi sụ iya: "I -tsowaru mu bẹ l'iji-bụkwa ivu ẹrwa duru mu. ³⁴ Ọ ka ree t'ị dawhushia azụ lẹ Jerúsalemụ je asụ Abusalomu l'iji-bụ nwozhi nkiya, l'i shihaakwa bụru nwozhi nna iya Dévidi nteke mbụ, ọle nta-a bẹ l'iji-bụ nwozhi nkiya. Sụ, ọo ya bụ nteke ono gụ eyeru mu ẹka chibyishiaru iya ejo idzu ono, Ahitofẹlu l'achị. ³⁵ Zédọku yeḗle Abyata, bụ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bẹ gụ lẹ whẹ l'a-tụkonu-a nọdu l'ẹka ono. Gụ ekfukotaru whẹ iwhe lile, ị nutaru l'ibe eze. ³⁶ Ụnwu whẹ whẹ labọ, mbụ Ahimaazu nwa Zédọku yeḗle Jonatanu nwa Abyata bẹ whẹ lẹ whẹ nọduanaa l'ẹka ono. Gụ ezhia whẹ tẹ whẹ bya ekfuru mu iwhe ị nutaru."

³⁷ O noo ya, erwurwu, ọnya Dévidi, bu Hushayi l'erwu Jerúsalemụ, ọwhube Abusalomu l'abatalewho abata l'ime mkpụkpu.

Dévidi yeḗle Ziba

16 O be gẹ Dévidi jelibeleruwho nwanshiji l'ọnunu swọngu-swọngu ugwu ono, lekwa nwozhi Mefi-

boshetu l'aza Ziba g'ọ whẹshihuru l'ẹka ono achọ Dévidi. Ọ chịru nkakfụ-igara olemole, a kwakọru ụkporo ishi buredi iri, ọwaa ụkporo ẹcha-mbeke ugbo ise, e gude akpuru vayinu ghee, ọwaa akpuru oshi-ọmi ụkporo ugbo ise mee ẹda mmee lanụ bo. ² Eze bya aji Ziba sụ iya: "Ọ waa ivu ẹgube-ẹ b'i vu ovu agha?"

Ziba sụ iya: "Nkakfụ-igara ono bụ iwhe ndibe eze l'anokojeru agbawhe. Ọwhube buredi yeḗle akpuru oshi-ọmi whọ bẹ bụ iwhe unwoke, tso ghu nụ l'a-nọduje ata. Aa-gbatajẹ ọwhube mmee whọ chebe ndu mba turu l'echi-ẹgu."

³ Eze ị iya sụ: "Ndẹhunu Mefiboshetu, bụ nwanwa onye-nwe-ghu nụ, bụ Sọlu?"

Ziba sụ iya: "Ọo lẹ Jerúsalemụ b'ọ nọ. Ọ nọ l'ẹka ono ekfu sụ lẹ ntanụ ọwa bẹ ndu Ízurelu l'e-woru ọkwa-eze nna iya oche nụ-whu iya azụ."

⁴ Ọo ya bụ, eze bya asụ Ziba sụ iya: "Iwhe lile, shihawa bụru iwhe Mefiboshetu bẹ bụwa nkeghu nta-a."

Ziba sụ iya: "Ọo ghu bẹ mu l'awushihuru l'alị ẹgube-ẹ; tẹ mu tųbajekwa ghu l'ẹnya, byiko onye-nwe-mu nụ, bụ eze."

Shimeyi l'akpọru Dévidi iwhe

⁵ Ọ bya ebe gẹ eze, bụ Dévidi l'erwu mkpụkpu Bahurimu, lekwa nwoke ọbu, whẹ lẹ Sọlu shi l'ẹnya-ulo lanụ, ẹwha iya bụ Shimeyi nwa Gera, l'ọkpo iwhe eje abya. ⁶ Ọ tųlahaaru Dévidi yeḗle ndu ozhi iya ẹwhuru gẹ whẹ ha, l'ẹka ndu whẹ l'iya lị mee ndu ojọgu iya bẹ nọ-whẹkwaru iya rọ ibẹka ibẹbo. ⁷ Shimeyi l'akpọ iwhe ono asuje: "Tųgbua, tųgbua, gube ogbu-ọchi onoya, onye obu mgbashị! ⁸ Onye-Nwe-Ọha gwatawaru ghu whọ ụgwo ọchi ndu ị nọdu gbushia l'ọzo-ulo Sọlu, onye ono, i nọ-chiru ẹnya iya achị. Onye-Nwe-Ọha natawaru ghu ọkwa-eze ghu ono woru nụ nwa ghu Abusalomu. Lee l'ejo-iwhe byakfutawaru ghu nkele ị bụ o-gbu-ọchi."

⁹ Ọo ya bụ, Abyishayi nwa Zeruya bya aji eze sụ iya: "Ndenua g'ọ gude, odzu nwankuta-a je l'anọ ewhu gube onye-nwe-mu nụ, bụ eze iwhe? Mu l'aryọ t'ị haa mu tẹ mu je egbubufu iya ishi."

¹⁰ Ọle eze sụru iya: "Ndenua iwhe mu l'unu jigba, unubẹ unwegirima Zeruya? Ọ -bụru l'ọo Onye-Nwe-Ọha zhiru iya t'ọ whuje mu iwhe ọbu, ndenu onye l'ajibaa ya sụ: "Ndẹe iwhe i kwoberu eme nno?" ¹¹ Dévidi bya asụ Abyishayi yeḗle ndu ozhi iya gẹ whẹ ha: "Lewaro ẹka ọwhu ọ bụ nwa mu, bụ iwhe shi mu l'ẹwho l'achọ ụzo, l'oo-shi kpawhua ndzụ mu. Njọ ta akadụ nụ njọ l'onye ọwa, bụ onye ikfu Bénjaminu-a! T'unu parụ iya haa t'o whuje mu iwhe ọbu, o noo l'ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ zhiru iye ya nụ. ¹² O nweruro gẹ l'ọo-dụ, Onye-Nwe-Ọha elee ẹnya whụ ẹgube ejo-iwhe, byakfutaru mu nụ, ya emeeru mu iwhe-ọma gude kfu a mu ụgwo iwhe-a, l'eewhu mu ntanụ-a." ¹³ O noo ya,

Dévidi yèle ndu ono, l'awu etso iya nu ono wugburu echi uto, owhube Shimeyi tsoru aguga ugwu, du l'ibe-ka echi uto ono. L'oje akporu iya iwhu; aturu iya ewhuru, awhuru iya ntu. ¹⁴ Eze yèle ndu ono, l'awu etso iya jeta rwua eka wè l'eje, ike gvushiwa wè, wè bya anodu budzua ume.

Ahitofèlu l'ezhi Abusalomu ejo nzhi

¹⁵ L'ime nteke ono be Abusalomu yèle ndu wè l'iya li l'owhu, mbu unwoke Izurelu wuru gidigidi wubata le Jerúsalemu. Ahitofèlu tsokwaru wè whò. ¹⁶ Oo ya bu, Hushayi, bu onye Aku, bu onya Dévidi jekfu Abusalomu je asu iya: "Ndzu ghu ndzu ogologo, gube eze! Ndzu ghu ndzu ogologo, gube eze!"

¹⁷ Abusalomu bya asu Hushayi: "O waa obu obu, i yeru onya ghu? Oo gunu meru, gu l'onya ghu ta ali?"

¹⁸ Hushayi su Abusalomu: "Waawa, nkele oo onye owhu Onye-Nwe-Oha yèle ndibe iya mee ndu Izurelu l'owhu yekoru eka hota be mu l'a-bu nkiya. O buru iya be mu l'a-nodu swiru jeyewaro. ¹⁹ Oo onye b'o gbaru te mu jejeru ozhi? Oo le mu te ejeheduru gube nwa onye-nwe-mu nu ozhi ge mu shi ejehawaru iya nna ghu? Oo ya bu le mu l'a-nò ejeru ghu ozhi."

²⁰ Abusalomu bya asu Ahitofèlu su iya: "Chikoshi mu idzu iwhe anyi l'e-me."

²¹ Ahitofèlu bya asu Abusalomu: "Jekfukota unwanyi ono, nna ghu l'ete alua l'okpoku nwanyi azee, mbu ndu ono, o haru te wè leta ibe eze enya. Nteke ono be ndu Izurelu l'owhu l'a-nu l'i mewaru onwoghu, i du nna ghu ogvulenya, temenu obu eshikwawho ndu ono, l'awu etso ghu nu ono ike." ²² Oo ya bu, a bya akporu Abusalomu ulo-ekwa l'eli okpotsu-ulo ibe eze, Abusalomu lakfu unwanyi ono, nna iya l'ete alua l'okpoku nwanyi azee l'enya ndu Izurelu lile.

²³ L'ime nteke ono be mgbazhi Ahitofèlu l'adujezhiawho g'oo egube-e, l'eejeje Onye-Nwe-Oha njita. Mbu o buru nno be Dévidi yèle Abusalomu l'ewotaje nzhi Ahitofèlu.

Hushayi l'eduswe Abusalomu

17 Ahitofèlu bya ekua Abusalomu su iya: "Haa te mu hota unu unwoke ugbo ukporo l'iri t'anyi tugbua je achia Dévidi oso l'enyashi-a. ² Mu l'a-furu iya nteke ike gvushiru iya, o dahu ugboli. Mu l'a-nmarwu iya anmarwu te ndu lile ono, yèle iya li gbackashihu; nteke ono mu eje egbugbua eze nwekinyi iya. ³ Mu l'ewuwhukotaru ghu ndu ono azu te wè bya etsoru ghu, egube ono, wè shi etso Dévidi, bu onye ono, l'ijicho ishi ndzu iya. O to nwedu onye bya l'e-denyi wè eka." ⁴ Abusalomu yèle ndu bu ogurennya ndu Izurelu lile nabatakota okfu iya ono ree.

⁵ Abusalomu gbee bya asu: "Unu kufua Hushayi onye Aku t'anyi nua onu-mini okfu nkiya." ⁶ Hushayi

byalewho, Abusalomu su iya: "Lekwa idzu, Ahitofèlu chikoshiru anyi ndowa. Oo t'anyi mee iwhe o kfuru? To o nweru onu, gubedua l'e-ye?"

⁷ Hushayi bya asu Abusalomu su iya: "Idzu ono, Ahitofèlu chikoshiru ghu l'ogiya-a ta adukwa ree. ⁸ I mahawaru ge nna ghu gbaru mee ndu wè l'iya tso. Wè bukota ndu ike du l'ogu, eme ungara g'oo ejonkuta-oswa, a chitaru unwu iya. A gufukwaro ono; nna ghu bu onye nke ogu doru enya, yèle ndu odo ta abyadu l'aradu l'eka lanu l'enyashi-a. ⁹ Lee le ntaa be l'oo-domiwa onwiya l'ime ogba m'o bu l'eka odo. O -fu-ta bya alwushi unu ogu ugbo lanu, maleruwu le nchi, nuru iya nu l'a-su: 'E gbuwaru madzu shii l'echilabo ndu tso Abusalomu.' ¹⁰ Je akpagezhia ndu bu mkparawa l'ogu, mbu ndu ono, kporu obu wè adidaa g'oo oduu-gburu-agu be l'e-gude otsu-egwu rwushihu. Ishi iya bu le ndu Izurelu lile maru le nna ghu be bu onye ike du l'ogu; temenu ndu wè l'iya li bu-geeru mkparawa l'ogu. ¹¹ Iwhe bu idzu nkemu bu te ndu Izurelu kpaawhuu, shizhiawho le Danu rwua le Byiyeshaba, te wè kporu rwuturwutu g'oo nveja, du l'aguga eze-enyimu, kpakodzua l'eka lanu. Gu abya achita wè l'onwoghu jeshia ogu obu. ¹² Oo ya bu nteke ono, anyi ejekfu iya ogu l'eka anyi cho-vuru iya, anyi ezepyabe iya egube-e, iji utsu l'anoje adashi l'ali. Yèbedua l'onwiya mee ndu lile, wè l'iya li be uwudu ta abyadu l'e-wudu. ¹³ O -nwezhiaru mkpukpu, o pyofuru gbaba, oo ya bu, ndu Izurelu l'owhu atua utu eri t'e gude lo-tsushia mgbodo, e gude tu-wheta mkpukpu obu mgburumgburu. Aa-lo-zhiawho mgbodo obu kpurukpuru jeye ya ezekwoshihu wulahu le nsuda nsuda, no-whereu iya mgburumgburu, nke bu l'a ta abyadu l'awhu m'oo okfukfumara eja lanu l'eka obu."

¹⁴ Abusalomu mee ndu Izurelu l'owhu zu nkwe su: "Idzu nke Hushayi, onye Aku be kakwa nke Ahitofèlu ree." O noo le Onye-Nwe-Oha tiberu te ya shi nno rwukashia idzu oma Ahitofèlu chikoshiru nke owhu ejo-iwhe l'a-dakfu Abusalomu.

Hushayi l'anmaru Dévidi okwa t'o nahu

¹⁵ To du iya bu, Hushayi bya akaru Zedoku yèle Abyata, bu ndu l'agbaje eja nu Chileke idzu ono, Ahitofèlu chikoshiru Abusalomu yèle ndu bu ogurennya ndu Izurelu mee owhu yèbedua l'onwiya chikoshiru wè. ¹⁶ Su: "T'unu mee egwegwa zhia ozhi t'o rwua Dévidi nchi su iya: 'Ba aradukwa aradu l'okpa enyimu Jodanu ono, l'eerwuje erwu l'echi-egu. Ba adukwa iwhe l'e-me l'i tji dafudu azu iya owhu, odua be l'aa-nmakwa gube eze mee ndu gu le wè li otsu lanu lwee.'"

¹⁷ Nteke ono be Jonatanu yèle Ahimaazu l'anoduje le Enu Rogelu nkele wè ta atudu ama obahu le mkpukpu Jerúsalemu. O buru nwata nwamgboko, l'eje ozhi be l'eezhije t'o je ezhi wè ozhi, wè eje ezhi ya

eze, bụ Dévidi. ¹⁸ Ọle o nweru nwata nwokorọbya ọbu whuru whẹ nụ; ọ tūruta iya je edooru Abusalomu. Whẹ labọ lufu-kebe l'ẹka ono tųgbua jeshia ibe nwoke ọbu lẹ mkpụkpu Bahurimu. Nwoke ọbu nweru wèlu l'ogbo-duwhu iya, whẹ kwee nyiba l'ime iya. ¹⁹ Nyee nwoke ono je je achita iwhe kwesaa l'ọnu wèlu ono je achita witi iya kpasaa ya rwuheta iwhe. To nwe onye maru iwhe l'akọ akọ. ²⁰ O be gẹ ndu ozhi Abusalomu wukfuru nwanji ono l'ulo; whẹ ji iya sụ: "Ọo awe bẹ Ahi-maazu yẹle Jonatanu nọ?"

Nwanji ono sụ whẹ lẹ whẹ daakwaru azu iyi ọwhu tųgbua.

Whẹ chọ-gee whẹ tọ dụ; whẹ dawhushia azu lẹ Jerúsalem. ²¹ Ọ bya ebe nteke ndu onoya lashigeeru, Ahimaazu yẹle Jonatanu shi lẹ wèlu ono nyifuta tųgburu jeshia ozhi eze, bụ Dévidi ozhi ono. Whẹ rwua bya akọoru iya ẹgube idzu, Ahitofelu chiru iya bya asu iya t'ọ tųgbulekwaruwho ntaa dafu azu ẹnyimu ọwhu. ²² O noo ya, Dévidi yẹle ndu lile, yẹle iya li nyifu je je adaa ẹnyimu Jodanu. Chi sahu-deshiwa, to nwehe onye ọwhu wuduru, whẹ dakotawa azu ẹnyimu Jodanu ọwhu.

²³ Ahitofelu whulewho l'ọ tọ budu idzu nkiya b'e tsoru; o nyikota eli nkakfu-igara iya nyibe, ọ buru iya ọla ibe iya lẹ mkpụkpu, o shi. Ọ bya edozhikota ibe iya gẹ l'ọo-dụ; o je akfu-gbua onwiya. Ọo ya bụ, ọ nwuhu, e lia ya l'ilu nna iya.

²⁴ Dévidi tųgbua mkpụkpu Mahanayimu, ọwhube Abusalomu yẹle ndu Ízurelu lile daa ẹnyimu Jodanu kwaseru. ²⁵ Abusalomu wowaru Amasa mee onye ishi ndu ojogu iya l'ugwo Jowabu. Amasa ono bẹ bụ nwati-be onye Ízurelu ọbu, ẹwha iya bụ Itura. ẹwha ne Amasa bụ Abyigelu. Abyigelu bụ nwa nwanji Nahashi bya aburu nwune Zeruya, bụ ne Jowabu. ²⁶ Abusalomu yẹle ndu Ízurelu je je akwaa okpu l'alj Giledu.

²⁷ O be gẹ Dévidi byarwuru Mahanayimu, Shobyi nwa Nahashi nke mkpụkpu Raba, dụ l'alj ndu Amonu mee Makiru nwa Amiyelu nke mkpụkpu Lodeba mee Bazilayi nke mkpụkpu Rogelimu, dụ l'alj Giledu, ²⁸ vukoo iwhe-azee mee eze efere mee unwu iwhe a kpushiru l'ēja mee witi mee balj mee akpuru iwhe e gweru egwegwe mee ọwhu a huru ahụ mee azama; ²⁹ mee mmanu-enu mee mmanu, e meru l'era-eswi mee aturu mee nri ọdo, e meru l'era-eswi, bụ chiizu; vutaru Dévidi yẹle ndu tso iya nụ tẹ whẹ rije. Nkele whẹ suru lẹ Dévidi yẹle ndu otu iya bẹ ẹgu mee ike ọogvu mee ẹkpiri ọkponku mewaru shii l'echi-egu.

Anwuhu Abusalomu

18 Tọ dụ iya bụ, Dévidi bya agbadzua ndu ono, whẹ l'iya li, gbaa whẹ l'itsutsu l'itsutsu. Ndu bụ unu labọ l'ukporo iri iri, ndu buru ukporo ise ise. Ọ bya edobe ndu bụ ishi ndu ono, ọ kpọshiru l'itsutsu l'itsut-

su ono l'iche l'iche. ² Dévidi bya eyefu ndu ojogu ono tẹ whẹ tųgbua. Nkereto lẹ ndu ojogu ono bụ Jowabu bụ ishi whẹ, nkereto ọdo buru Abyishayi nwa Zeruya mbu nwune Jowabu, bụ ishi whẹ, nkereto ọdo buru Itayi onye Gatu bụ ishi whẹ. Eze sụ ndu ono: "Mbẹdua l'onwomu l'a-futakwawho bya etsoru unu jeshia."

³ Obenu lẹ ndu ono suru iya: "Gube eze te etsodu anyi eje. O noo nkele ọ -buru lẹ whẹ nabaru anyi ẹka, anyi tsukashiho l'oso bẹ whẹ ta akpadu anyi ishi. Ọ -buru lẹ nkerelabọ l'ime anyi nwushihuru bẹ whẹ ta abyadi l'akpa anyi ishi. Ọle gubedua l'onwoghu ha g'ọo anyibedua ukporo unu madu l'unu ise. Iwhe kachia mma bụ t'i nodu lẹ mkpụkpu-a gbechia nuje anyi nkwardo."

⁴ Eze sụ whẹ: "Iwhe unu suru tẹ mu mee l'ọo ya kakota ree bẹ mu l'e-me." Ọo ya bụ, eze bya akfucha l'aguga ẹka l'eeshije abahu lẹ mkpụkpu ono, ndu ono nodu l'itsutsu l'itsutsu awughashi, ndu ukporo ugbo ise ise, ndu unu labọ l'ukporo ugbo iri iri. ⁵ Eze nmaru okwa nụ Jowabu mee Abyishayi mee Itayi sụ: "Unu kwobekwaro iswi mbẹdua be eje ome nwokorọbya ono, bụ Abusalomu iwhe kpanganga." Ndu ono l'owhu nukota g'eze nmaru okwa ẹhu Abusalomu ye ndu ishi ndu ojogu ono nnanu nnanu l'ẹka.

⁶ Ọo ya bụ, ndu ono wuru wu-kfu ndu Ízurelu ọgu. Ọ buru l'oswa Ífuremu b'a nodu lwua ọgu ono. ⁷ Ndu nke Dévidi nodu l'ẹka ono lwu-gbua ndu ojogu ndu Ízurelu. Ndu ọwhu, e gburu egbugbu mboku ono paa ẹka apaa. Whẹ dụ ukporo unu madu ugbo labọ l'unu iri. ⁸ Ọgu ọbu tatsuhu dzuru alj ono l'owhu. Ndu nwuhuru nụ l'ime ọswa mboku ono ka ndu ọwhu e gburu l'ogugba.

⁹ L'alwu ọgu ono, Abusalomu yẹle ndu ojogu Dévidi je ahadzu. Abusalomu l'agbakwanu l'eli inya-mulu. Inya-mulu ono gbata je agbalahu lẹ mkpula iboki iboki oke achj. Achj ono kota Abusalomu ishi, ọ wharu lẹ nwhakata ekali achj ono akụ eregede l'ewhekerewhe. Inya-mulu ono, l'ogba gbagburu. ¹⁰ Nwoke lanu jeta je awhua ya, o je je edooru iya Jowabu sụ: "Unu lekwa lẹ mu whukwaru Abusalomu g'ọ whagaru akụ eregede l'achj."

¹¹ Jowabu sụ nwoke ono: "Gunu? ?I whuru iya l'anya tọo? ?Ọo gunu meru g'o gude ti kutsu iya l'alj kugbua, nke ọwhu mu gege eworu shẹkelu mkpola-ocha iri yẹle aji, l'eekebutaje l'ukfu nụ ghu."

¹² Nwoke ono sụ Jowabu: "E -beru m'ọo a bya aparu mkpola-ocha, ẹrwa iya bụ unu shẹkelu ugbo labọ l'ukporo shẹkelu iri dẹ mu l'ẹka, mu tege ahalikwa ẹka gbugbua nwati-be eze l'ẹka anyi nukwaru-a okwa, eze nmaru ye gu lẹ Abyishayi mee Itayi l'ẹka sụ: 'Unu kwobekwaro iswi mube eze ba adu iwhe unu l'e-me nwokorọbya ono, bụ Abusalomu.' ¹³ Ọ -bụ lẹ mu meru kpua onwomu je egbua Abusalomu bẹ eze gege

amanụ-a l'ọo mu gburu iya, unu ezeeru onwunu me mu evuru iya."

¹⁴ Jowabu kwe sụ: "Mu ta akwahèdu angarụ ghu." O kwe chita arwa ẹto l'ẹka je je anmaa Abusalomu l'obu l'ono ndzụ. Arwa ono kukotaru iya ekuru l'ẹhu l'achi ono. ¹⁵ Unwu okorọbya iri, ndu l'achijeru Jowabu ngwogu nọ-whee Abusalomu mgburumgburu gbugbua ya; ọ nwụhu.

¹⁶ O noo ya, Jowabu bya egbua opyi-ọku gude ryawhu whẹ azụ; ndu ono lwawhutashia azụ gwọbe ọochi ndu Ízuru ono. ¹⁷ Whẹ kwe bya apata odzu Abusalomu chee l'eze iduma ọbu, dọ l'oswa l'ẹka ono; kwaa ikpo ẹwhuru zube iya. L'ime nteke ono be ndu Ízuru tukoru tsukashihu; onyenonu lashia ibe iya.

¹⁸ Abusalomu nọduroo ndzụ kpaa ogiji lẹ Nsuda Eze t'ọ bụru iwhe l'ee-gudeje anyata iya nkele ọ riru sụ: "Gẹ mu l'ete edobee nwa nwoke, l'ee-gudeje anyata ẹwha mu." O woru ẹwha nkiya gube ogiji ono; l'eeukuwa iya ro ala lẹ Abusalomu rwu ntanụ.

E doru Dévidi lẹ Abusalomu larụ l'ọgu

¹⁹ Ahimaazu nwa Zédoku kwe bya sụ: "Tẹ mu gudenu ntutu ọso gbarụ je ezhia eze lẹ Onye-Nwe-Ọha be nafutawaru iya l'ẹka ndu ọhogu iya whẹ."

²⁰ Jowabu sụ iya: "Ba adushi ozhi, l'ii-je ezhezhi ntanụ. Ọo mbọku ọdo be l'ii-je ezhia ya. Obenu lẹ ntanụ b'ọ tọ gbadu t'i je ezhia ozhi ọbule nkele nwatibe eze be nwuhuru." ²¹ Ọo ya bụ, Jowabu sụ nwoke ọbu, shi l'alị ndu Kushi sụ iya: "Jee akọoru eze iwhe i whuru." Nwoke ono whuzeru Jowabu iwhe l'alị gbagbua; ọ bụru iya ejeje.

²² Ahimaazu nwa Zédoku bya asukwa Jowabu ọdo sụ iya: "Haarọ tẹ mu gbatsoru onye Kushi ono azụ azụ, iwhe ọ dataru mu evuru iya."

Ọle Jowabu be yeru ọnu sụ iya: "Nwa mu, ?i kwoberu gunu ese ẹza t'i je? O to nwedu obunggo, l'ee-bu ghu l'ozhi ono."

²³ Ọ sụ iya: "Iwhe ọ dataru, ya adata, mu l'a-gbarụ jee."

Ọo ya bụ, Jowabu sụ iya: "Gbagbua." Ahimaazu kwe bya agbagbua ọzo nsuda ẹnyimu Jodabu shi nno gbaghata onye Kushi ono.

²⁴ Nteke ono be Dévidi nọduro l'ebedebe ẹka dọ lẹ mgbakụ ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpukpu ono ọwhu dọ lẹ nfuata mee ọwhu dọ l'ime. Onye nche nyihu eli mgbodo, e gude taya ọnu ẹka ono je akfuru l'amagoro mgbodo ono. Onye nche ono l'ewolikwada ẹnya, ọ whu nwoke ọbu, l'agba ọso, to nwe onye l'etso iya nọ. ²⁵ Onye nche ono kushilaha eze oku, kfuru iye ya. Eze sụ: "Ọ -buru l'onye ọbu be lị nwẹkinyi iya, gu amarụ l'ọo ozhi, dọ ree be l'ọoby ezhizhi." Nwoke ono l'agbakwarọ abya ntse.

²⁶ Ọo ya bụ, onye nche ono tufu ẹnya whu nwoke ọdo, l'agba ọso abyakwawho. O kushia onye nche ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpukpu ono sụ: "Unu lee l'onye ọdo l'agbaakwa ọso nwẹkinyi iya abya!"

Eze sụ: "Ọo ozhi, dọ ree be l'ọobyakwawho ezhizhi."

²⁷ Onye nche ono sụ: "Onye nke mbu whọ be ọso iya gbee dọ mu g'ọo nke Ahimaazu nwa Zédoku."

Eze sụ: "Ọ -dunu nno, t'a maru l'ọo ọkpobe ozhi be l'ọoby ezhizhi, nkele ọ bụ ọkpobe madzụ."

²⁸ O noo ya, Ahimaazu kushilaha eze asuje iya: "Iwhe lile dukotalekwawho ree-o!" O whuzeta buaru eze iwhe l'alị sụ: "T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu! Onye woru ndu kwefuru ghu ike yee gube onye-nwe-mu nọ, bụ eze l'ẹka."

²⁹ Eze jị sụ: "To nwedunu iwhe meru nwokorọbya ono, bụ Abusalomu?"

Ahimaazu sụ iya: "Mu whuru gẹ l'aatu orooro nteke ono, Jowabu l'eme t'ọ zhia mube nwozhi gube eze ozhi-a. Ọle mu ta amakwa ishi orooro ọbu, l'aatu."

³⁰ Eze sụ iya: "Kfuchaada l'ẹka-a." O kwe bya akfucha l'ẹka ono.

³¹ Ọo ya bụ, onye Kushi ono bya erwua bya asụ: "Gube onye-nwe-mu nọ, bụ eze, ọkpobe ozhi abya-o! Lẹ ntanụ-a be Onye-Nwe-Ọha nafutawaru ghu l'ẹka ndu lile ono, wu-lihuru etso ghu okfu."

³² Ọo ya bụ, eze jị onye Kushi ono sụ iya: "To nwedunu iwhe meru nwokorọbya ono, bụ Abusalomu?"

Onye Kushi ono sụ iya: "T'ọ buleru whọ g'ọ nwuru Abusalomu bụ gẹ l'ọo-dakfukota ndu ọhogu ghu lile mee iwhe bụ ndu wu-lihuru etso gube onye-nwe-mu nọ, bụ eze okfu."

³³ Iwhe ono rwua eze l'ẹhu shii, ọ nyigobe jeshia l'ulo ọwhu a kpuru l'eli ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpukpu ono je anọdu ryalaha ẹkwa. Ọ nọdu eje asuje: "Gube nwa mu Abusalomu, nwa mu-ee, nwa mu Abusalomu! Nggonu mu nwuhuru l'ishi onwomu, gubedua nọduroya. Gube nwa mu Abusalomu, nwa mu-ee, nwa mu-ee!"

Jowabu l'abarụ Dévidi mba

19 E je edooru Jowabu sụ iya: "Eze l'atsokwa áwhu, arya ẹkwa Abusalomu." ² O noo ya, ndu ojogu Dévidi nua ya mbọku ono gẹ l'aasuje l'áwhu jiru iya obu nke nwa iya ono, nwuhuru nọ, alwu-gbu ono, whẹ lwu-gburu mbọku ono gbee ghaa igharawhu buru iwhe-ntsomawhu l'ẹhu whẹ. ³ Whẹ tọ nwẹhu pyokashihu pyobachaa l'ime mkpukpu mbọku ono g'ọo ẹgube-ẹ, iwhere l'egudeje madzụ m'ọ pyafu l'iwhu ogu gbalaa. ⁴ Eze bya ekwechia onwiya iwhe l'iwhu chia mkpu-ẹkwa sụ: "Gube nwa mu Abusalomu! Oowa Abusalomu nwa mu, nwa mu-ee!"

⁵ O noo ya, Jowabu kwe bya abakfushia eze l'ulo je asụ iya: "Ntaa bụ nnata ndu nkeghu, dzoru ghu ndzụ

dzọ ụnwu ghu mēe unyomu ghu mēe ụnwanyi ono, l'jiti lya l'ọkpoku nwanyi b'i tukuru mechishia iwhu ntanụ-a. ⁶ Ọo ndu kpọru ghu ashị b'i yeru obu, gbee kpọ ndu yeru ghu obu ashị. Umere ghu ntanụ meru t'a makahụ l'o to nwedu iwhe i guberu ndu ishi ndu ojogu ghu, whẹ lẹ ndu ozhi ghu whẹ. Mu mawarụ l'ẹhu gēge anọdu atsọ ghu pyoo nggēle Abusalomu nọ ndzụ, anyibedua tuko g'anyi ha nwuhushikota ntanụ. ⁷ Tug-bulekwaruwho jekfu ndu ozhi ghu obu ntaa je agbaa whẹ ume. Mu gude ewha Onye-Nwe-Ọha aguru ghu ẹnwa l'ọ -buru l'i tii jedu, o to nwedu onye l'ime anyi bya l'a-noduba swiru ghu l'enyashi-a. O noo l'a-bu ọ-ka-njọ l'ẹhu ghu amamẹ ejo-iwhe, shi dakfutata ghu eshi i bu nwokorọbya byeye ntaa." ⁸ O noo ya, eze bya agbashi pata oshi iya je je anọdu l'onu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpukpu ono. A bya akọoru ndu ono sụ whẹ: "Unu lekwa l'eze bẹ nọdukwa l'onu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpukpu-a." Ndu ono tuko gẹ whẹ ha wu-kfu iya.

Dévidi l'alawhu azụ lẹ Jerúsalemu

Nteke ono bẹ ndu Ízurèlu gbakashihuwaru, onyenonu lashichawa ibe iya. ⁹ Ndu Ízurèlu gẹ whẹ ha wata ọswo ọswo l'ikfu g'ikfu ha, whẹ l'ekfuka asuje: "Ọo eze bẹ nafutaru anyi l'ẹka ndu ọhogu anyi, bya adzofuta anyi l'ẹka ndu Fílistiya Ọle o kwoberu iswi Abusalomu gbafu l'alị-a. ¹⁰ Abusalomu-a, bu onye anyi wuru mmanụ l'ishi t'ọ buru eze anyi byawa bya an-wuhu l'ogu. Sụ, ?ndehunu g'o gude t'e ye onu gẹ l'eeshi t'eze lwawhu azụ?"

¹¹ Eze, bu Dévidi bya ezhia ozhi t'e zhia Zédọku yele Abyata, bu ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke sụ: "Unu jitaada ndu bu ọgurenya ndu Juda sụ whẹ: ?Ọo gunu meru, ọ buru unubedua l'eme t'unu rekpe azụ l'ome t'eze lwawhu azụ l'ibe iya? Nkele iwhe lile, ndu Ízurèlu l'ekfu bẹ ruwaru mube eze nchi. ¹² Unubedua bẹ bu un-wunna mu gēdegede, mbụ lẹ mu l'unu bu an-ẹhu lanụ buru mmee lanụ. ?Nde-zihunua g'o gude, ọ buru unubedua l'erekepegezhia azụ l'ome t'eze lwawhu azụ?" ¹³ Unu asụ Amasa lẹ mu suru agha: ?Anyi ta abudu an-ẹhu lanụ lẹ mmee lanụ tọ? Ọo gubedua bẹ mu l'e-gude dochia ẹnwa Jowabu t'i buru ishi ndu ojogu mu wata ntanụ-a tugbuwaruro, ọ -dụ nno, tẹ Chileke gwakwaa mu ọchi, mbụ t'o mekwaa mu ọ-ka-njọ!" ¹⁴ O noo ya, ọ buru iya bu l'ookfubuta ndu Juda. Whẹ zụ nkwe turu ike yeru iya. Whẹ bya ezhi sụ t'e zhia eze sụ iya: "Chitakota ndu nkeghu gẹ whẹ ha latashia."

¹⁵ Ọo ya bu, eze bya alatashia, lwabe ẹnimu Jódanu. Nteke ono bẹ ndu Juda nọduwa lẹ mkpukpu Gílugalu tẹ whẹ gbata iya ndzuta, whẹ edughatawa iya ro lẹ Jódanu. ¹⁶ Nwatibe Gera, l'aza Shimeyi, bu onye Bén-jaminu nke mkpukpu Bahurimu bya emekebe gburug-buru tsoru ndu Juda, whẹ jeshia ọgbata eze, bu Dévidi

ndzuta. ¹⁷ Ndu ikfu Bénjaminu, whẹ l'iya lị dọ ụnu labọ l'ukporo iri, ọwaa onye ozhi ẹnwa-ulo Sọlu, bu Ziba yele ụnwu iya unwoke, dọ iri l'ise, ọwaa ndu ozhi iya ụmadzu ukporo. Whẹ mee gburugburu jekfu eze lẹ Jódanu l'ẹka ọ nọ. ¹⁸ Whẹ kwee daghaa Jódanu nke ọwhu whẹ l'e-dughashi ndibe eze, bya emeeru eze iwhe ọ chọru t'e meeru iya.

Dévidi l'aguru Shimeyi nvu

O bẹ gẹ Shimeyi nwa Gera dalẹruwho Jódanu, ọ daa pẹe l'atatiwuhu eze, ¹⁹ sụ iya: "Pakwaru haa, byiko onye-nwe-mu nụ l'ẹka mu mesweru ghu. Be ejekwaro oleg-babe iwhe-dụ-ẹji, mube nwozhi ghu meru gube onye-nwe-mu nụ, bu eze mbọku ono, i shi Jerúsalemu tug-bua. Eze, byiko wofukwa iya l'uche ghu. ²⁰ O noo nkele mube nwozhi ghu maru-a lẹ mu meru ghu iwhe-dụ-ẹji, ọle ọo mu bukwanu onye mbụ l'onulo Jósẹfu l'owhu, byaru ntanụ-a sụ tẹ mu gbata gube onye-nwe-mu nụ, bu eze ndzuta."

²¹ Ọo ya bu, Abyishayi nwa Zeruya sụ: "Ọ gbaru t'e kwobe iwhe-e gbua Shimeyi, o noo nkele ọo iwhe b'ọ whuru onye Onye-Nwe-Ọha wuru mmanụ t'ọ buru eze."

²² Dévidi sụ: "Nde-zhinua iwhe mu l'unu jigba, unubẹ ụnwu Zeruya, meru g'o gude unu jelee l'a-bu ọhogu swiru mu ntanụ-a? Ọ tọ gbadu t'o nweru onye l'ee-gbu egbugbu ntanụ lẹ ndu Ízurèlu. ?Ọo lẹ mu ta amadu l'ọo mbedua bu eze ndu Ízurèlu ntanụ-a?" ²³ Ọo ya bu, ọ sụ Shimeyi: "E te egbudu ghu rọo ya." Eze kwe iya ukwa ribua ya nte.

Dévidi meru Mefiboshetu iwhe-ọma

²⁴ Nwanwa Sọlu, bu Mefiboshetu gbajekwawho eze ndzuta. O too leshijeduru ọkpa iya ẹnwa, tọ chabọta-jeru ẹji agba iya achabọta, tọ sajeru uwe iya asa, nkeshi mbọku ono, eze palihuru tugbua, jeye mbọku, ọ lawhuru azụ l'ẹhu-guu. ²⁵ O be nteke o shi Jerúsalemu bya tẹ ya gbata eze ndzuta, eze jị iya sụ: "?Ọo gunu meru g'o gude, tị gbatsoru mu, Mefiboshetu?"

²⁶ Ọ sụ: "Gube onye-nwe-mu nụ, bu eze, i maru-a lẹ mu bu nwa ngvuru. Mu suru nwozhi mu t'o dozhiaru mu nkakfu-igara mu tẹ mu nọ-koru iya l'eli gbaru tsoru gube eze. Obekwanu lẹ nwozhi mu, bu Ziba dowhuru mu. ²⁷ Tẹmenu ọ byawaru bya ekfudeshia mube nwozhi ghu ẹhu, l'ẹka gube onye-nwe-mu nụ, bu eze nọ. Ọle gube onye-nwe-mu nụ, bu eze dọ-a g'ọo ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Chileke. Iwhe dọ-zhia ghu whọ ree mee ya. ²⁸ Iwhe shi gba ndu ọzo-ulo nna mu l'owhu bu tẹ whẹ nwushihu l'iwhe onye-nwe-mu nụ, bu eze. Ọle e megeeru i woru mube Mefiboshetu, bu nwozhi ghu dobe tẹ mu tsoru lẹ ndu whẹ l'eze l'eyeko ẹka l'okwa-nri lanụ. Sụ, ?ndehunua iwhe ọdo, gbaru nụ nke tẹ mu ryakubaa gube eze?"

²⁹ Eze sù iya: “?Ọọ gúnú meru, ì kwèwaro ọnu l'okfu ẹhu ghu? Tẹ gù lẹ Ziba kekahu alì onol!”

³⁰ Mefiboshetu sù eze: “Haa tẹ Ziba wokotagezhia ya g'ọ ha, nkeshi e megezhiaru gùbe onye-nwe-mu nù, bụ eze lwata ibe ghu, tọ dù iwhe meru ghu nù.”

Dévidi meru Bazilayi iwhe-ọma

³¹ Bazilayi nke Giledu bẹ shi lẹ mkpụkpu Rogelimu bya tẹ ya tsoru eze daa ẹnyimu Jódanu, mbụ tẹ ya vudoru iya rwua ẹka ono sù iya t'ọ tọkwa ẹhu. ³² Bazilayi bẹ kawaru nka shii. Nteke ono b'ọ gbarụ ụkporo awha ugbo ẹno. O nweru iwhe shii nke ọwhu bụ l'ọ shi anụje eze nri nteke ọ nọ lẹ Mahanayimu. ³³ Eze sù Bazilayi sù iya: “Tsolu mu daa ẹnyimu, t'anyi je anọdu lẹ Jerúsalem mu nke ọwhu mu l'e-leta ghu ẹnya ree.”

³⁴ Bazilayi bya asù eze: “?Mu l'a-nọfua awha ole ntaa nke tẹ mu bya etsoru gùbe eze lashia Jerúsalemù?”

³⁵ Iwhe mu gbarụ ntaa bụ ụkporo awha ugbo ẹno. ?Mu makwaduru l'iwhe dù ree ọdua l'ọ dù ẹji; tẹ mu makwaduru ụtso iwhe mu l'eri, m'ọbu ọwhu mu l'angụ angụ, tẹ mu l'anụjekwadu olu-egvu onye nwoke, ọdua l'ọ nke onye nwanyì? ?Ndehunu iwhe mube nwozhi ghu l'abya aburu oke ivu swiru gùbe onye-nwe-mu nù, bụ eze? ³⁶ Mube nwozhi ghu bụ tẹ mu duliberu ghu nwanshiji l'azụ Jódanu azụ iya ọwhu. Mu ta agbadu ọnata obunggo, ha nno. ³⁷ Haarọ tẹ mube nwozhi ghu laa nke ọwhu mu l'a-nọdu lẹ mkpụkpu ẹka mu shi nwụhu, mbụ ẹka dù ntse l'ilu nna lẹ nke ne mu. Lee nwozhi ghu, bụ Kimuhamu ndọwa; t'ọ tsoru gùbe onye-nwe-mu nù, bụ eze daa azụ iya ọwhua lashia, meeru iya iwhe dù-zhia ghu whọ ree.”

³⁸ Eze bya asù iya: “Kimuhamu l'etsoru mu-a daa azụ iya ọwhu, ọ bụru iwhe duzhia ghu whọ ree bẹ mu l'e-meru iya. Ọdo bụ l'ọ iwhe ì chọ-zhiaruwho tẹ mu meeru ghu bẹ mu l'e-meru ghu.” ³⁹ Ndu nke Dévidi l'owhu dafukota azụ Jódanu azụ iya ọwhu, eze l'onwiya dafukwawho. Eze kwee bya etsutsua Bazilayi ọnu, gọru ọnu-ọma nù iya; Bazilayi dawhushia azụ lashia ibe iya.

Ndu Ízurèlu l'ekoru ndu Juda okoowhoo

⁴⁰ Eze bya aghata ẹnyimu ono jerwua mkpụkpu Gílu-galu, Kimuhamu tsokwaru iya whọ. Ndu Juda l'owhu mọe nkerelabọ lẹ ndu Ízurèlu tsoru bya evudoru eze.

⁴¹ O noo ya, ndu Ízurèlu gẹ whẹ ha zarụ byakfutashia eze bya asù eze sù iya: “?Ndehunu iwhe ụnwunna anyi, bụ ndu Juda kwoberu bya eduta ghu lẹ mpya, mbụ duru gùbe eze, gù lẹ ndibe ghu yele ndu gù lẹ whẹ lị l'owhu dafuta azụ ẹnyimu Jódanu azụ iya ọwa?”

⁴² Ndu Juda lile tuko gẹ whẹ ha yeeru ndu Ízurèlu ọnu sù whẹ: “Ishi iwhe kpatarụ iya nù bẹ bụ l'anyi l'eze ka abubu amamẹ unubedua. Sù, ?ndehunu iwhe ẹhu

gude egbu unu egbu l'ẹka ono? ?Anyi rijewaru iwhe shi eze l'ẹka? ?O nweru iwhe anyi natarụ iya nke iche?”

⁴³ Ọọ ya bụ, ndu nke Ízurèlu yee ọnu sù ndu Juda sù whẹ: “Nggẹ l'ọ iwhe t'a bya ekee eze, bụ Dévidi ekeke ntaa bẹ oke anyi dukwa iya ọzo iri. Ọdo bụ l'anyi ka iya unu enwenwe. Sù ?ndehunu g'ọ gude, tọ dù iwhe unu gùberu anyi? Tọ bụnua anyibedua vu ọzo wata okfu gẹ l'ee-shi t'e dulatawhu eze azụ?”

O noo ya, ndu nke Juda kabaanụ oyeru iya ndu nke Ízurèlu ọnu ọonwu ọonwu.

Sheba l'ekwefuru Dévidi ike

20 O noo ya, l'ẹka ono b'ọ nweru ọga-lẹ-mkpa madzụ ọbu, ẹwha iya bụ Sheba nwa Byikiri, onye ikfu Bénjaminu. O woru opyi-ọku gbua ryashia sù:

“Anyi te enwedu oke l'ẹka Dévidi.

O to nwedu oke-iwhe, anyi nwe l'ẹhu nwa Jesi. Unubẹ Ízurèlu, t'onyenonu chọo ọzo lashia ibe iya-o!”

² Ọọ ya bụ, ndu Ízurèlu lile zahụ l'ẹka Dévidi nọ wụ-kfushia Sheba nwa Byikiri. Ọle ndu nke Juda nọpya-beleruwho eze whẹ mkpụrudumulanu, shi l'ẹnyimu Jódanu rwua Jerúsalemù.

³ O be nteke eze, bụ Dévidi larwuleruwho ibe iya lẹ Jerúsalemù, ọ bya achita ụnwanyi ono l'ọoto ọlua l'ọkpoku nwanyì whẹ iri, bụ ndu ono, ọ harụ tẹ whẹ nọdu leta uwhu ẹnya, chiru ye l'ụlo ẹka l'aa-nọdu eche whẹ eche. Ọ nọdu azụ whẹ lẹ nri, ọle ọ tọ lajeduru whẹ l'ụlo. E wuchia whẹ l'ime ụlo, whẹ nọdu ọnodu ụnwanyi-mbunu jeye whẹ nwụshihu.

⁴ O noo ya, eze bya bya ezhia Amasa sù iya: “Gude ujiku ẹto kpakọru mu ndu Juda tẹ gù lẹ whẹ tuko wụ-kfuta mu l'ẹka-a.” ⁵ Ọ bya ebe nteke Amasa jeru tẹ ya je akpakọo ndu Juda, o jeje anọghata oge nteke eze tūburu iya t'ọ lwa. ⁶ Dévidi bya asù Abyishayi: “Ejo-iwhe, Sheba nwa Byikiri bya l'e-me anyi bẹ nke Abusalomu l'a-bụkwa iwhe-ahata. Chita ndu ozhi mube onye-nweghu nù chipyabe iya, ọdua bẹ l'ọo-bahukwa lẹ mkpụkpu, a tū-whereu mgbodo mgburumgburu gbalaa, ẹka anyi ta abya l'ekfube iya ọdo.” ⁷ O noo ya, Abyishayi chita ndu ojogu Jowabu mọe ndu Keretu mọe ndu Peletu mọe ndu lile, bụ ndu ike dù l'ogụ, whẹ wụfu lẹ Jerúsalemù tẹ whẹ chikfuru Sheba nwa Byikiri. ⁸ O be gẹ whẹ nọdukwadu-a l'oke ẹwhuru ọbu, dù lẹ mkpụkpu Gibyiyonu, Amasa byakfutashia whẹ. Nteke ono bẹ Jowabu keru onwiya uwe ojogu iya, o gude aji, o we l'ukfu kebuta nwa-mma-ntụpyi-ọnu ọbu, a tsuru l'ọbo. O jee tẹ ya haa ọkpa, mma ono shi l'ọbo iya mifu bya adaa. ⁹ Jowabu bya aji Amasa sù iya: “?Nwune mu, ẹhu dù ghu-a mma?” Ọ bya eworu ẹka-utara dẹe Amasa l'ẹji agba tẹ ya tsutsua ya ọnu. ¹⁰ Amasa te elezhitahunu ẹnya whẹ nwa-mma-ntụpyi-ọnu ono, ọ kpapyabẹ l'ẹka ọwhu. Ọọ ya bụ, o woru iya nmaa ya

I'ishi ewho, akiri-ewho iya tsushia l'alj. O buru iya anwuhu le n-nma mma lanu ono.

Oo ya bu, Jowabu ye le nwune iya Abyishayi chig-buwaruro Sheba nwa Byikiri tugburu. ¹¹ Onye lanu le ndu ojogu Jowabu je akfuru le mgboro aka Amasa daburu asuje: "Onye suru le Jowabu du iya l'obu, mbu onye suru le ya bukwa-du-a nke Dévidi, t'onye obu gbalihulekwawho nta-a tsoru Jowabu." ¹² O noo ya, Amasa daburu l'echilabo okpa-woroworo echi uzo l'eka ono arwaswi onwiya le mmee. L'obuje, onye ojogu jetaruru rwa aka ono, ya akpo beru. Nwoke ono whu l'obuje, onye jetaruru rwa aka ono, ya akpo beru; o kwe lota Amasa locha l'egbudu, chita okpo-wulawula uwe kwekpua ya. ¹³ O buru g'a pafuleru iya whu l'echi uzo ono be ndu ojogu lile ono tukoru wulahaa rii tsoru Jowabu ach Sheba nwa Byikiri oso.

¹⁴ Sheba ghajakota ikfu lile, du l'alj ndu Izurelu je akpaa le mkpukpu Abelu-betu-maaka. Ndu shi l'ikfu Byikiri ge we ha kpakodzua wu-tsoru iya. ¹⁵ Jowabu mee ndu ojogu iya we bya bya an-whee Abelu-betu-maaka mgburumgburu, yebuta Sheba l'eka ono. We bya akube aja gude kpubuta mkpukpu ono, aja ono gbaru le mgbodo mkpukpu ono. We wata okwak-poshi mgbodo mkpukpu ono nke owhu l'oo-ze. ¹⁶ O nweru nwanyi mmagwu obu, bu le mkpukpu ono, ryalahaaru su: "Unu ngabedawhoya-o! T'e zhiaru mu Jowabu t'o bya te mu kfuru yeru iya." ¹⁷ Jowabu kwe bya atugburu jekfushia ya. O jekfule iya whu, nwanyi ono ji iya su iya: "?Oo gubedua be bu Jowabu?"

O su iya: "Ee."

Nwanyi ono su iya: "Ngakwaaru mu nchi l'iwe-e, mube nwozhi ghu nwanyi l'e-kfu."

Jowabu su iya: "Kfulashia le mu ngabewaru ghu nchi."

¹⁸ O su: "Nteke ndu-ichee b'e shi asuje: 'T'e jekwa akpata ishi le mkpukpu Abelu.' O buwaruro le Abelu be l'eejeje okpata ishi iwe gude dozhia okfu l'ada ada. ¹⁹ Su, anyi bu odomodoo; anyi buru ndu e gude ire we aka l'alj ndu Izurelu. Nta be l'iime t'i laa mkpukpu, nodu onodu ishi mkpukpu l'alj ndu Izurelu l'iyi. ?Ndena g'o gude l'iime t'i lwua iwe Onye-Nwe-Qha meberu iwe aka iya?"

²⁰ Jowabu su: "Tuswekwa! Te njo ba abushikwa mu nke te mu lwua mkpukpu unu m'o bu laa ya l'iyi. ²¹ O to dukwaro egube ono. O le o nwekwanuru nwoke lanu, ewha iya bu Sheba nwa Byikiri, shi l'alj ugwu ugwu ndu Ifuremu, onye kwefuru eze, bu Dévidi ike. Unu -kpata-zhiwaa nwoke ono kpuru ye mu l'eka, mu alufu le mkpukpu-a."

Nwanyi ono su Jowabu: "Ee-shi l'eli mgbodo tufuru ghu ishi nwoke obu." ²² Nwanyi ono kwe gude mmagwu iya jekfuchaa ndu mkpukpu ono, we gbuta ishi Sheba nwa Byikiri tufuru Jowabu l'azu mkpukpu. O kwee gbua opyi-oku, ndu ojogu wufu le mkpukpu ono

lashichaa ibe we nteke ono. Jowabu lakfushiwhu eze azu le Jerusalemu.

Ndu ishi Dévidi

²³ Oo Jowabu be bu ishi iwe bu-zhia ndu ojogu l'alj ndu Izurelu. Benaya nwa Jehoyada buru onye ishi ndu Keretu mee ndu Peletu. ²⁴ Adoniramuru buru onye ishi ogbo orwu. Jehoshafatu nwa Ahiludu buru onye l'akwakobeje iwe meru eme. ²⁵ Sheva buru onye l'ederu eze ekwo. Owhube Zedoku ye Abyata buru ndu l'agbaje aja nu Chileke. ²⁶ Ira nke mkpukpu Jayi bukwaruwho onye l'agbaje aja nu Chileke l'ewha Dévidi.

E gbushiru unu Solu

21 O nweru nteke unu byajeru l'alj ndu Izurelu awa eto kperegedemu nteke Dévidi l'achi. Dévidi bya akpaa Onye-Nwe-Qha ishi iwe ono. Onye-Nwe-Qha su: "Iwe kpataru g'o gude l'onwu egube-e be bu l'ikpe ochi tukoru Solu ye ozo-ulo iya l'ishi. O noo nkele o gbushiru ndu Gibiyonu." ² Ndu Gibiyonu ono ta bukwa ndu Izurelu gedegede. We kwa ndu wafuru nu l'ime ndu Amoru; ndu owhu ndu Izurelu riburu nte le we l'e-dobe ndu. Solu gudekwanu nkwenya ndu Izurelu le ndu Juda bya l'egbushige we. O noo ya, eze, bu Dévidi kwe bya akpakodzua ndu Gibiyonu kfuru yeru we. ³ O jia we su: "?Oo gunu be mu l'e-meru unu? Nde-zhia iwe mu l'e-me nta ngge obu jizeta unu nke owhu unu l'a-goru ndu ono, bu oke-iwe Onye-Nwe-Qha onu-oma?"

⁴ Ndu Gibiyonu ono su iya: "O to nwe du iwe anyi gude mkpola-ocha m'o bu mkpola-ododo, shi Solu l'eka eme; odu l'oo owhu shi l'eka ndibe iya. T'o he l'o du anyi l'eka, mbu ogbu madzu l'alj Izurelu."

O bya asu we: "?Ndekwanu iwe unu suru te mu meeru unu?"

⁵ We bya asu eze: "Nwoke ono, bu iya nodu gbushia anyi, bya atua etomu ge l'ee-shi t'anyi buru kpurupya nke owhu anyi l'ete enwe ozo l'alj Izurelu kpaawhuu, ⁶ be l'aa-chita unwegirima iya unwoke esaa chifutaru anyi t'anyi je aswi-gbua l'iwhu Onye-Nwe-Qha le Gibiya, bu mkpukpu Solu; onye Onye-Nwe-Qha hotaru."

Oo ya bu, eze bya asu we: "Mu l'a-chita we nu unu."

⁷ Obenu l'eze be doberu Mefiboshetu nwa Jonatanu, bya aburu nwanwa Solu ndu l'iswi nte ono, Dévidi ye Jonatanu, bu nwa Solu nodu l'iwhu Onye-Nwe-Qha ribua, o buru iwe nodu l'echilabo we. ⁸ O buru Amoni ye Mefiboshetu, bu unwoke labo, nwanyi ono, l'aza Rizupa be eze kpuru kpee we. Rizupa bu nwa nwanyi ono, Aya nwataru Solu. O kpufukwaawho unwoke ise, nwa nwanyi Solu, l'aza Mikalu nwataru kpee we. Ewha ji nwanyi ono be bu Adurelu Bazilayi.

Bazilayi ono shi lẹ mkpukpu Mehola. ⁹ Dévidi kpuru whẹ ẹsaa kpẹe ndu Gibyiyonu, whẹ je je aswi-gbushia whẹ l'eli ugvu l'iwu Onye-Nwe-Qha. Whẹ ẹsaa ono lakota l'ugbo lanu. O buru mboku mbu l'oge nteke l'aawatajẹ okpata iwhe e meberu l'alj b'e gbushiru whẹ, l'oge nteke l'aawatajẹ ogbuta balj.

¹⁰ O noo ya, Rizupa, bu nwa nwanyj Aya je achita ek-wa-mkpe kwesaa l'eli oke-ewhuru lanu obu. Nwanyj ono shi l'oge nteke ono l'aawatajẹ okpata iwhe e meberu l'alj nodu l'eli ekwa ono swiru odzu unwu iya ono jeye mini awha daa. T'o kwe t'o nweru ejo enu m'o bu anu egbudu l'e-gvu odzu whẹ onu eswe l'enyashi.

¹¹ O be g'e kfuleruwho Dévidi iwhe nwada Aya ono, l'aza Rizupa, bu nwanyj, Solu l'ete alja l'okpoku nwanyj meru, ¹² o kwee tugbua je achita okpu Solu ye nke nwa iya Jonatanu l'eka ndu mkpukpu Jabeshi-giledu wushiru iya. Whẹ jeru lẹ mpya je je achita iya l'eze nggamgbo, du lẹ mkpukpu Betu-shanu. Oo l'eka ono be ndu Filistiya koberu okpu whẹ nteke ono, whẹ gburu Solu l'eli ugvu Gilubowa. ¹³ Dévidi tuko okpu Solu mee nke nwa iya Jonatanu g'o ha chilata l'eka ono, je akpaa lẹ nke ndu owhu whẹ swi-gburu aswi-gbu. ¹⁴ E megee, whẹ chita okpu Solu ye nke nwa iya Jonatanu je je elia lẹ mkpukpu Zela, du l'alj ndu Benjaminu l'ilu Kishu, bu nna Solu. Whẹ tukokota iwhe eze nmaru whẹ okwa tẹ whẹ mee mekota. E megee, Chileke meeru whẹ iwhe whẹ kfuru nu iya l'iswi alj ono.

Ogu odo, ndu Izurelu whẹ lẹ ndu Filistiya nodu lwug-babe

(1 Iwhe. 20:1-3)

¹⁵ A nonyakwaa odo, ogu tsuru ndu Filistiya whẹ lẹ ndu Izurelu. O kwa iya bu lẹ Dévidi etsoru ndu ojogu iya, whẹ jekfushia ndu Filistiya ogu. A nonyaa, ike gvushia Dévidi. ¹⁶ Ishibyibenobu, bu onye lanu l'epa Refa rja lẹ Dévidi dabawaru iya l'eka nke egbugbu. Nwoke ono be erwa ope, o ruru l'arwa, o gude l'eka be bu ukporo shekelu ugbo iri l'ise, o tuwhee onwiya ogu-igba owhuu mgburumgburu. ¹⁷ Oje Abyishayi nwa Zeruya be gbataru Dévidi bya echitsua onye Filistiya, woru iya gbua. Oo ya bu, ndu ojogu Dévidi bya kpoo uru su iya: "I tji byadu l'e-tsobaa anyi jee ogu odo, e menyaanu i mee, oryoku ndu Izurelu nyihukota kpamu kpamu."

¹⁸ A nota-bekwa odo, ogu odo tsuru whẹ lẹ ndu Filistiya lẹ mkpukpu Gobu. Sibekayi onye mkpukpu Husha gbua Safu, bu onye lanu l'enyu-ulo Refa.

¹⁹ Ogu odo bya adakwaaruu whẹ lẹ ndu Filistiya lẹ mkpukpu Gobu, Eluhananu nwa Jayi, bu onye mkpukpu Betulehemu gbua Goliyatu onye Gatu, mbu onye ono, igbi du l'arwa, o pa be du g'oo nke oshi, l'eegudeje akpa ekwa.

²⁰ O bekawho l'ogu odo, daru whẹ nu lẹ mkpukpu Gatu. L'eka ono b'o nweru nwoke lanu obu, halawho

gbawhugbawhu. O fua mkpushi-eka ishii ishii l'eka iya whẹ ebo-ebo, owaa mkpushi-okpa ishii ishii l'okpa iya whẹ ebo-ebo; o tukota du ukporo l'eno. Nwoke ono shikwawho l'enyu-ulo Refa. ²¹ O be nteke obu, nwoke ono futa bya awata oko ndu Izurelu onu, nwa nwune Dévidi, l'aza Jonatanu nwa Shimeyi gbua ya.

²² Ndu a whẹ eno bukota epa Refa onye mkpukpu Gatu, whẹ lakota l'eka Dévidi ye nke ndu ozhi iya.

Egva ajaja, Dévidi guru

(Egva. 18)

22 Dévidi guru egva-a nu Onye-Nwe-Qha lẹ mboku, o nafutakotaru iya l'eka ndu ohogu iya l'owhu; kekelele nke Solu.

² O guru su:

"Oo Onye-Nwe-Qha bu oke-ewhuru nkemu, buru onye mgbafuta mu.

Oo l'eka iya be mu kwachiru ndzu mu.

³ Oo Chileke mu bu oke-ewhuru, mu l'agbabaje je edomia onwomu.

Oo ya l'egbochije mu t'o bu du iwhe l'e-me mu nu.

O buru iya bu onye l'egudeje okpehu iya dzoo mu.

Oo l'ime iya be mu l'agbabaje je anodu zeeru ndzu.

O buru iya bu onye ndzota mu;

oo yebedua l'adzoje mu l'eka ndu l'eme mu iwhe kpanganga.

⁴ Oo Onye-Nwe-Qha be mu l'aryakuje; ya adzofuta mu l'eka ndu ohogu mu.

O gbaru t'a jaje iya ajaja.

⁵ Anwuhu shiwa tu mu egbirigba l'olu.

O-la-l'iswi l'aso gborogboro g'oo mini aso-kfuta mu.

⁶ Ekpa-oyi alj-maa swia mu gbulaa.

Anwuhu shiwa gbaberu mu onya.

⁷ Oje nteke mu l'eje iwhe-otsulanu

be mu kpokuru Onye-Nwe-Qha,

mu kuru Chileke mu oku;

O shi l'eze-ulo iya nu olu mu;

mkpu, mu chiru chiku iya rwua ya nchi.

⁸ O noo ya bu, eliwhe l'owhu tehu kpakpakpa nmakota jijiji.

Iwhe gude igweli l'owhu nmawokota anmawo,

nkele Chileke be ehu l'eghu eghu.

⁹ Enwuru oku shi iya l'imi l'akpu tututu.

Oku shi iya l'onu afushi

tukolewho iwhe lile ekepyashi.

Icheku iwhe o keyashiru tuko eka lile ata kfukfukfu.

¹⁰ O dojahuru akpamigwe tarakata, o buru iya alufuta.

Ekpuroochi, gbahuru tsukiriti nodu iya lẹ mkpula okpa.

¹¹ O nodu l'eli Cherubu whefu.

O buru wherewhere bu akwaka, o gude ewhe ewhe-whe.

¹² O woru ochi gbawhua onwiya g'oo ukpo,

urwukpu, mini jiru ejiji nọ-whee ya mgburumgburu.
¹³ Urwukpu mée icheku-ọku, l'ata kfukfukfu
 shi l'ogbu-zaazaa ya agushihu.
¹⁴ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha shi l'akpamigwe tọ
 egbe-igwe.
 A nọa olu onye ono, bụ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu.
¹⁵ Ọ gbarụ akfụ gude chikaa ndu ọhogu iya.
 Ebemu-igwe b'ọ kuru whoo, whẹ zekota l'oso gbal-
 ashja.
¹⁶ Oke ẹnymu sọkahuru ẹbo
 nke ọwhu a whukotaru ọhu-ẹnymu l'anya,
 kpuhakota ẹka, a turu ukfu mgboko ghebe ọnu.
 Ọ bụru ẹka Onye-Nwe-Ọha gude oke whẹrewere,
 shi iya l'imi baarụ ndu ọhogu iya mba.
¹⁷ Onye-Nwe-Ọha shi l'imigwe tufu ẹka
 selita mu gụfuta mu l'ogbu-mini.
¹⁸ Ọ nafutakwaru mu whọ l'ẹka ndu ọhogu mu
 mée l'ẹka iwhe bụ ndu mu dọ ashị,
 o noo nkele whẹ kariru mu ẹka.
¹⁹ Mbọku ono, mu nọ l'iwhe-ọtsulanu ono
 bẹ whẹ tųgburu je agbabua mu iwhe,
 obenu l'ọo Onye-Nwe-Ọha gbẹru mu ọkpui-ike.
²⁰ Ọo yẹbedua kutaru mu dobe l'ẹka sahuru iwhe.
 O yeru mu ẹka nafuta mu l'ọgu nkele mu dọ iya
 l'obu.
²¹ Onye-Nwe-Ọha buru mu obunggo
 nkele mu dọ chիրiri,
 mbụ nkele mu bụ onye iswi dọ mma.
²² Mkpata iya bụru l'ọo ọzo, Onye-Nwe-Ọha tọru
 bẹ mu l'anọje etso.
 Mu te egudejedu ome ejo-iwhe gbaқта Chileke azụ.
²³ Iwu Onye-Nwe-Ọha turu bẹ mu nwubekotaru ẹnya
 g'ọ ha.
 Iwhe ọ tọru ọkpa iya t'e tsoje bẹ mu ta agbaқтаjedu
 azụ.
²⁴ Ọ tọ dudu ẹka ọta dọ mu l'ẹhu l'atatiwhu iya.
 Mu kparụ onwomu sede,
 mu te eyeje onwomu l'ome iwhe-dụ-ẹji.
²⁵ Mu dọ chիրiri, iswi dọ mu mma.
 O noo iwhe meru g'ọ gude Onye-Nwe-Ọha bua mu
 obunggo.
²⁶ Ndu yeru gube Onye-Nwe-Ọha obu bẹ l'iyeje obu.
 Ndu dukota ree bẹ l'idukotajeru ree.
²⁷ Ndu obu whẹ guru iworo bẹ l'idobejeru obu
 iworo.
 Ọle ndu ntuwu bẹ l'iigbagbuje l'akọ.
²⁸ Ndu wozeru onwowhe alị bẹ l'idzofutaje.
 Obenu lẹ ndu l'eku onwowhe eku bẹ l'iile ẹnya tẹ
 whẹ daa.
²⁹ Ọo gube Onye-Nwe-Ọha bụ ọyọku, mu gude awu
 ọzo.
 Ọ bụru gube Chileke mu l'emeje
 t'iwhoro duru mu l'ẹka gbarụ ẹkpuroochi.
³⁰ Ọo ike j nuru mu bẹ mu l'e-gude gwee

ikpoto ndu ọjọgu aryaka-eryune.
 Ọ bụru ghu l'e-me mu enyia mgbodo mkpukpu whẹ
 je anwukoo whẹ lẹ ndzụ.
³¹ Ọzo Chileke bẹ ntupo l'adudua ilile,
 Okfu Onye-Nwe-Ọha bụ ọkpobe okfu.
 Yẹbe Chileke l'egbochitaje ndu
 gbabaru l'ime iya je anọdu ezeru ndzụ.
³² ?Oo onye ole ọdo bụ Chileke t'a gufu Onye-Nwe-
 Ọha?
 ?Oo onye ole ọdo bụ Eze Ẹwhuru
 t'a gufu Chileke anyi?
³³ Ọo yẹbe Chileke bụ agbarara, mu kwachiru ndzụ
 mu.
 Ọ bụru iya meru ọzo mu bụru chիրiri werere.
³⁴ O meru, mu l'awụ ọso awuwu g'ọo mgbada;
 mekwaawho mu kfuru chimu l'eli ugu.
³⁵ Ọ zuru mu, mu maru ẹnya ọgu,
 nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu m'oberu ọ bụru akfụ,
 e kweru l'igwe, mu adule-ẹ ike gbaa ya.
³⁶ Ọo ghu Onye-Nwe-Ọha bẹ gbochitaru mu nụ,
 shi nno dzofuta mu.
 Abyabya, j bya eyetaru mu ẹka bẹ
 mewaru, mu bụru oke amadu.
³⁷ Ọzo mu l'eshi b'i mesaru ọsa, t'ọkpa mu be echifu.
³⁸ Ndu ọhogu mu b'i chիրu baa whẹ ẹba.
 Mu ta atsụ-whu azụ jeye mu mee whẹ emerekete.
³⁹ Mu meru whẹ emerekete, gude ogu-igba gbua whẹ
 pyaapya nke ọwhu whẹ l'ete aduhe ike palia ishi
 ọdo.
 Whẹ zeshia pyataa lẹ mkpula ọkpa mu.
⁴⁰ Ọo ghu gbẹru mu ọkpui ike, mu gude eje ọgu.
 Ọ bụru ghu bẹ meru iwhe ndu
 l'etso mu okfu lwakotaru mu lẹ mkpula.
⁴¹ Ndu ọhogu mu b'i meru, whẹ ye ọkpa l'oso tsuwu
 azụ.
 Ndu kpọru mu ashj bẹ mu gbushikotaru.
⁴² Whẹ chiru mkpu, tọ dọ onye gbataru whẹ nụ.
 Whẹ ryakuru Onye-Nwe-Ọha, t'o yeru whẹ ọnu.
⁴³ Mu gweru whẹ ryaaryaa mee whẹ,
 whẹ dọ g'ọo udzu-ẹja, dọ l'alị.
 Mu tsu whẹ ọtsu ẹkfu, dzọ whẹ tilitoli
 g'ọo ẹpoto, dọ l'echi-ọzo.
⁴⁴ I nafutaru mu l'ẹka ndu l'etso mu uswo.
 I meru mu, mu bụru ishi mba lile, ndu mu l'eshia
 maru bya
 alwakota mu lẹ mkpula ejeru mu ozhi.
⁴⁵ Ndu bụ ndu ọha ọdo l'abyaje awuzeru mu.
 Whẹ -nua l'owa-a iwhe mu suru t'e mee,
 whẹ eme ya ẹgwegwa.
⁴⁶ Whẹ nyihuwaru g'ọo ọku.
 Whẹ l'eshije l'ẹka whẹ shi wohaa onwowhe
 whuru gorigori byakfuta mu.
⁴⁷ Onye-Nwe-Ọha nọkwa ndzụ, unu tua ya ẹwha,
 l'oo ya bụ oke-ẹwhuru ọwhu domiru mu nụ.

Unu kutsee Chileke, l'ọọ ya bụ onye l'adzọfutaje mu nụ.

⁴⁸ Ọọ Chileke l'agwatajẹ ụgwọ iwhe ndu ọhogu meru mu.

O meru, eliwhe nọdu mu lẹ mkpula.

⁴⁹ Ọ nafutaru mu l'ẹka ndu ọhogu mu.

Ọ paliru mu imeli mee mu kangoo ndu l'etso mu okfu;

ọ nafuta mu l'ẹka ndu l'emeje madzụ iwhe kpangan-ga.

⁵⁰ O noo g'ọ gude mu je l'a-kfuru l'iwhu ndu ọha ọdo tua ghu ẹwaha gube Onye-Nwe-Ọha, mu je l'a-gụ egwu gude jaa ẹwaha ghu ama.

⁵¹ Onye eze, ị họtaru bẹ l'iimeje t'anya bụru nkiya l'iwhu ọgu.

N-yemobu ghu bẹ l'iigoshije onye i wụru mmanụ l'ishi;

mbụ Dévidi yele eri iya jeye lẹ tututu-mimimi."

Ọnu-mini okfu ikpazụ Dévidi

23 Ọ waa bụ ọnu-mini okfu ikpazụ Dévidi:

"Ọ waa okfu, Dévidi nwa Jesi kfuru, mbụ okfu nwoke ono, Chileke woliru eli kfuru, mbụ nwoke ono, Chileke nke Jékọpu wụru mmanụ l'ishi t'ọ bụru eze,

onye ono, bụ iya l'agujeru ndu Ízurelu ẹguru egwu-oma l'atsọ ụtso.

² Ume Onye-Nwe-Ọha bẹ shi l'ọnu mu ekfu okfu.

Okfu iya bẹ beru mu eberu l'ọnu.

³ Chileke nke Ízurelu bẹ kfuwaru okfu.

Eze Ẹwhuru ndu Ízurelu bẹ sụru mu agha:

'Nteke eze l'achị l'ụzo, kfuru nhamunha;

nteke o gude ntsụ-megvu Chileke achị;

⁴ bẹ l'ọduje g'ọo iworo mbọ-muchi,

l'ọduje g'ọo ẹgube-ẹ ẹnyanwu l'eketa nke ọwhuu, mbọku igweli dụ kororo.

Ọduje g'ọo anwụ, l'emeje t'ẹwu nwuje kịri-kịri l'anya nteke mini chị-geeru.'

⁵ Mu sụru l'ọ noo gẹ ọnodu ndibe mu whẹ lẹ Chileke dụ.

O noo nkele o meru, mu l'iya gbaa ndzụ, l'a-nọ jeye lẹ gbururu.

Ọgbandzu ono b'e doru lẹ nkwo lẹ nkwo,

bya emee ya o shihu ike nke ọwhu bụ l'ọ to nwedu emebi.

Chileke l'e-me tẹ ndzọfuta mu dzua oke,

o nokwawho gẹ l'oo-meru mu iwhe lile, l'agụ mu nụ.

⁶ Obenu lẹ ndu ono l'ẹte amaa Chileke bẹ l'aa-chịta l'ẹka tuwhaa g'ọo onye tuwharu amị-ogvu.

Ọ tọ dudu onye l'e-gude ẹka gbamụ eje ọchiko amị-ogvu ono.

⁷ Onye l'achịko iya nụ gudefutaje iwhe igwe m'ọbu os-hi arwa

gude kpota iya je akpọshia ọku."

Ndu ike dụ l'ọgu, Dévidi nwegbaberu

⁸ Ọ waa bụ ẹwaha ndu ọjọgu, ike kakọta lẹ ndu ọjọgu, Dévidi shi nweru: Jashobeyamu ẹpa Tahukemonu. Ọọ ya shi bụru ishi ụmadzu ẹto, kagezhia mkparawa. O gude arwa jekfu ndu ọjọgu, dụ ọnu labọ ọgu, je egbukota whẹ l'akpuru ẹnyanwu lanụ.

⁹ Onye nke ẹbo, l'etsota iya nụ bụ Eliyéza nwa Dodo; onye shi l'eri Ahowa. Yẹbedua tsokwawho l'ime ụmadzu ẹto ono. O tso Dévidi kfubyishia ndu Fílistiya nteke whẹ byarụ ọgu ono, ndu Ízurelu tsuwuru azụ.

¹⁰ Ọ takeru gbua ndu Fílistiya gẹ l'ogbu whẹ jeye ẹka ono, o gude parụ ọgu-igba ono nwuru iya iwo, t'ọ duche ike tọgbo iya. Onye-Nwe-Ọha mee, ọ lwụ-gbua ndu Fílistiya ọkpobe alwụ-gbu mbọku ono. E megee ndu ọjọgu ọwhu wụ-whuta azụ bya egwo arya ndu Fílistiya tụtua.

¹¹ Onye nke ẹto, l'etsota iya nụ bẹ bu Shama nwa Agee, onye Hararu. Ujiku lanụ bẹ ndu Fílistiya kpakodzuru onwowhe nke ọgu lẹ Lehi. O nweru ẹgu ọbu, a kuru azama l'ẹka ono. Ndu ọjọgu ndu Ízurelu whya whẹ tsukashihu gbalashia. ¹² Obenu lẹ Shama bẹ takeleru-a l'echilabọ ẹgu ono alwushi ndu Fílistiya ono ọgu, gbushia whẹ natawhu whẹ ẹgu ono azụ. Onye-Nwe-Ọha mee, ndu Ízurelu shi nno lwụ-gbua whẹ ọkpobe alwụ-gbu.

¹³ O rwua l'oge ọkpata iwhe e meberu l'alị, ụmadzu ẹto l'ime ọkporo madzụ l'ụmadzu iri, bụ-gee ndu ishi ọgu wụru wụ-kfuta Dévidi l'ogba, dụ lẹ mgboro mkpukpu Adulamu. Nteke ono bẹ ikpoto ndu Fílistiya wufutaru bya adọru lẹ nsuda Refayimu. ¹⁴ Dévidi nọdu l'ime ẹka ọ turu o shihu ike. O nweru ẹka ndu ọjọgu ndu Fílistiya kwarụ okpu lẹ mkpukpu Bétulehemu.

¹⁵ Ẹgu-mini gushilaha Dévidi ike, ọ sụ: "Owaa nggẹ ọ dụ-zhia g'e shi kutaru mu mini lẹ wẹlu ono, dukube ẹka ono, l'eeshije abahụ lẹ Bétulehemu tẹ mu ngụ!"

¹⁶ O noo ya, unwoke ẹto ono, ike dụ l'ọgu ono kpata ọzo ghata ọdu ndu ọjọgu ndu Fílistiya ono, je ekuta mini lẹ wẹlu ono, dukube ẹka ono, l'eeshije abahụ lẹ Bétulehemu ono wojeshiaru Dévidi. E megee, Dévidi ta ngụ mini ono; ọ wushiaru iya Onye-Nwe-Ọha, ¹⁷ bya asụ: "Tụswekwa! Byiko Onye-Nwe-Ọha, be ekwekwa tẹ mu mee ẹgube iwhe ọwa-a. Mu ta agbabekwa obu angụ mini-a dụ-a g'ọo mmee ndu-a, woru ndzụ whẹ tsebe l'ọnu ọgu gẹ l'ee-shi t'e kuta iya." Ọọ ya bụ, tọ ngụ mini ono. O noo ike, unwoke ẹto ono, ike dụ l'ọgu kparụ.

¹⁸ L'ime ọkporo unwoke l'unwoke iri ono, bụ ndu ishi ọgu ono bẹ bụ Abyishayi, bụ nwune Jowabu nwa Zeruya gbee bụru ishi whẹ. Abyishayi bẹ gudeje arwa iya jekfu ọkporo madzụ ugbo iri l'ise ọgu. O megee

gbukota whẹ l'ọgu ono. Eshiwaro nno, ẹwha iya l'ede ude g'ọo nke ụmadzu ẹto whọ. ¹⁹ Ọo yẹbedua bẹ ẹwha iya kagezhia edede l'ime ụkporo madzụ l'ụmadzu iri ono. Ọ bụru iya bụ ishi whẹ, l'ẹka l'ẹte abụkwanu m'ọo l'a gụru iya ye l'ụmadzu ẹto whọ.

²⁰ Benaya nwa Jehoyada bụ onye ọkpehu parụ ẹka; ẹka o shi bụ Kabuzelu. Ọ kparụ ejo ike. Ọo yẹbedua gburu unwoke Moabu labọ ono, l'akpa ike g'ọo oduu-gburu-agụ. Ọ kwa iya whọ jejeru je egbua oduu-gburu-agụ l'ime iduma mbọku ọbu, aka-mini tūru. ²¹ Benaya gbujekwaruwho oke mkparawa onye Íjiputu ọbu, pa arwa byakfuta iya ọgu. Iwhe yẹbedua gudekwanu bụru mgboro. Whẹ l'iya wọgba, ọ nyichata nwoke Íjiputu ono arwa ono, o gude l'ẹka, gude iya nmagbua ya. ²² O noo ike, Benaya nwa Jehoyada kparụ ndono. Eshiwaro nno, ẹwha iya l'ede ude g'ọo nke ụmadzu ẹto whọ, bụ ndu ike dọ l'ọgu. ²³ Ọ bụ onye l'aakwabẹ ugvu l'ime ụkporo madzụ l'ụmadzu iri whọ; l'ẹka l'ẹte abụkwanu m'ọo l'a gụru iya ye l'ụmadzu ẹto whọ. Ọo ya bụ, Dévidi mee ya onye ishi lẹ ndu ojọgu, l'eché iya nche.

²⁴ Ndu tso l'ime ụkporo madzụ l'ụmadzu iri ono bụ: Asahẹlu, bụ nwune Jowabu.

Ndu ọdo bụ Ẹluhananu nwa Dodo nke Bétulehemu,

²⁵ ọwaa Shama nke Harọdu,

ọwaa Elika nke Harọdu,

²⁶ ọwaa Helezu nke Pelẹti,

ọwaa Ira nwa Ikeshi nke Tekowa,

²⁷ ọwaa Abyiyeza nke Anatotu,

ọwaa Mebunayi nke Husha,

²⁸ ọwaa Zalūmonu, bụ onye shi l'eri Ahowa,

ọwaa Maharayi nke Netofa,

²⁹ ọwaa Helebu nwa Bána nke Netofa,

ọwaa Itayi nwa Ribayi nke Gibiyi, dọ l'alị ndu Bénjaminu,

³⁰ ọwaa Benaya nke Pyiratonu,

ọwaa Hidayi, shi lẹ nsụda nsụda ugvu Gáshi,

³¹ ọwaa Abyiyalūbonu nke Araba,

ọwaa Azūmavetu nke Bahurimu,

³² ọwaa Ẹliyahuba nke Shalūbonu,

ọwaa ụnwu Jashenu; ọwaa Jonatanu,

³³ ọwaa Shama nke Hararu,

ọwaa Ahiyamu nwa Shararu nke Hararu,

³⁴ ọwaa Elifeletu nwa Ahasūbayi nke Maaka,

ọwaa Eliyamu nwa Ahitofẹlu nke Gilo,

³⁵ ọwaa Hezuro nke Kamẹlu,

ọwaa Parayi nke Arabu,

³⁶ ọwaa Igalu nwa Nétanu nke Zoba,

ọwaa Baní; onye ikfu Gadu,

³⁷ ọwaa Zeleku, bụ onye Amọnu,

ọwaa Naharayi nke Beerotu, bụ onye l'achijeru

Jowabu nwa Zeruya ngwọgu,

³⁸ ọwaa Ira nke Itiru,

ọwaa Garebu nke Itiru kwawhọ,

³⁹ mẹfua Yuriya, bụ onye Hetu.

Iwhe whẹ dọkota bụ ụkporo madzụ l'ụmadzu iri l'ẹsaa.

Dévidi l'agụ ndu Ízurelu lẹ ndu Juda ọgu

(1 Iwhe. 21:1-30)

24 O be nteke ọbu, Onye-Nwe-Ọha voru ọku ghua ẹhu l'ẹka ndu Ízurelu nọ, ọ kpatsua Dévidi t'ọ wota iwhe-ọtsulanu doberu whẹ. Ọ bya asụ Dévidi: “Tugbua je agụ ndu Ízurelu mée ndu Juda ọgu maru ole, whẹ dọ.” ² Ọo ya bụ, eze, bụ Dévidi zhia Jowabu mée ndu ishi ndu ojọgu, whẹ l'iya nọdu sụ: “Unu jegbakota ikfu lile, dọ lẹ Ízurelu, shi lẹ mkpukpu Danu je akpaa lẹ mkpukpu Byiyeshaba gụkota whẹ ọgu nke ọwhu mu l'a-marụ ole, whẹ dọ.”

³ Obenu lẹ Jowabu bẹ sụru eze: “Tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu mekwaa tẹ ndu ono kabaa l'igwe ugbo ụkporo ise amame gẹ whẹ ha ntaa, gube onye-nwe-mu nụ, bụ eze egudekwawho ẹnya ghu whẹ ẹbo-ẹbo whụ whẹ l'ọno ndzụ. ?Ọle ndekwanu iwhe gube onye-nwe-mu nụ, bụ eze kwoberu eme t'i mee ụdudu iwhe ono?” ⁴ E megee, okfu eze dagbunua nke Jowabu yele nke ndu ishi ndu ojọgu iya ono. Ọo ya bụ, Jowabu mée ndu ishi ndu ojọgu ono shi l'iwhu eze lufu tugbua jeshia ọgu ndu Ízurelu ọgu ono.

⁵ Whẹ bya adalẹwho ẹnyimu Jọdanu, whẹ meta ọdu lẹ mgboro mkpukpu Arowa, mbụ l'uzo ọhuda mkpukpu ono, dọ lẹ nsụda ọbu, dọ l'alị ndu Gadu. Whẹ megee shi lẹ Gadu l'ẹka ono jerwua mkpukpu Jaza. ⁶ Whẹ bufuta l'alị Giledu mée l'alị Tahutimu-hodushi. Whẹ tugbuwaruroo mkpukpu Danu, whẹ shi lẹ Danu gbujia ụzo ẹnyanwu-arịba jeshia mkpukpu Sáyi-donu. ⁷ Whẹ bya eshi nno chebewaro mkpukpu ono, a tushiru ike, bụ Taya je akpaa lẹ mkpukpu, dọkota l'alị ndu Hevu yele ndu Kenanu. Whẹ megee sụ-chia ya ishi l'ọhuda alị ndu Juda, mbụ lẹ mkpukpu Byiyeshaba. ⁸ O be gẹ whẹ jegbaleruwho alị ono l'owhu; whẹ lwawhutashia azụ lẹ Jerúsalemu g'onwa tete l'ụkporo abalị gagelerwho. ⁹ Jowabu bya akọru eze, bụ Dévidi ụmadzu ole, whẹ gutaru l'ọgu ono. Lẹ Ízurelu bẹ whẹ gutaru ụkporo ụnu unwoke ụkporo ugbo ise, bụ ndu ojọgu, ike dọ l'ọgu; guta ụkporo ụnu unwoke ụkporo ugbo ẹto l'unu unwoke ugbo ụkporo labọ l'iri lẹ Juda.

¹⁰ O be gẹ Dévidi gụ-geleruwho ndu nkiya ono ọgu, obu tsulaha ya otsu owhe. Ọo ya bu, ọ sụ Onye-Nwe-Ọha: “Mu mewaru iwhe-dọ-ẹji, parụ ẹka l'iwhe-e, mu meru. Ọle mu l'aryọ ghu t'i wofunu ejo-iwhe ono, onye ozhi ghu meru nkele ọo eswe bẹ mu meru nno.”

¹¹ Dévidi bya l'etehudeshiwaa l'ụtsu, Onye-Nwe-Ọha kfuwaru okfu yeru Gadu, bụ onye nkfuchiru Chileke, mbụ onye l'awhụ ọwhulanya, Dévidi doberu nke ẹka iya. Okfu ono bẹ sụru: ¹² “Je je asụ Dévidi agha: ‘Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu kpọberu ghu

uzhi iwhe ẹto; ghaa nnanu hata, bu owhu l'e-meru ghu.'"

¹³ O noo ya, Gadu jekfushia Dévidi je asu iya: "Ọ ka ghu mma t'unwu bya l'alij ghu awha ẹto? Ọo t'ij gbaa ọso ọgu ọnwa ẹto? Ọo t'ejo ẹhu-ba-du-mma bya l'alij ghu abalij ẹto? Jekwa arija ya ariri bya akarū mu iwhe i ritaru ngge mu amarū iwhe mu l'e-je ezhia onye zhiru mu nu."

¹⁴ Dévidi bya asu Gadu: "Iwhe-otsulanu, byaru mu nu hakwa shii. Ọle o kakwaru mu mma t'anyi daba l'eka Onye-Nwe-Ọha amame l'anyi dabaru madzu l'eka, o noo nkele obu-imiko Onye-Nwe-Ọha be paru mebyi ẹka." ¹⁵ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha loru nchikarehu tu ndu Ízurelu l'utsu mboku ono, nchikarehu ono mee whẹ jeye mboku, a kpaburu akpabu. Ụkporo unu madzu ugbo ẹsato l'unu madzu ugbo iri l'ise bu ndu shi le nchikarehu ono nwushihu; shizhiewho le mkpukpu Danu jasū le mkpukpu Byiyeshaba. ¹⁶ Nteke oozhi-imigwe ono machiru ẹka te ya daa mkpukpu Jerúsalem laa ya l'iswi, o rwua Onye-Nwe-Ọha l'ehu, mbu ejo-iwhe ono, dakfuru whẹ nu. Ọ su oozhi-imigwe ono, l'egbu ndu Ízurelu mgbu-onwu ono su iya: "Ọ duwa ree. Sewhu ẹka ghu azu paru whẹ haa." Nteke ono be oozhi-imigwe ono shi l'eka Onye-Nwe-Ọha ono nowa l'oma ẹka Arawuna onye Jibusu l'anoduje echishi ẹswa le balij iya.

¹⁷ Nteke Dévidi whuru ge oozhi-imigwe ono gude egbushi madzu, o su Onye-Nwe-Ọha: "Oowa, o kwa mbẹdua meru iwhe-du-ẹji, mbu le mu mewaru iwhe l'adua ree. Ọunwu aturu-a mehunuru ole? T'o bunuru mbẹdua mee ndibe nna mu be l'ji-dabe ẹka l'ehu."

¹⁸ Gadu bya abyakfutashia Dévidi mboku ono gededede su iya: "Tugbua je aturu Onye-Nwe-Ọha

enya-mgbeja l'oma ẹka Arawuna onye Jibusu l'anodu-je echishi ẹswa le balij iya." ¹⁹ Ọo ya bu, Dévidi tugbua jeshia le ge Onye-Nwe-Ọha zhiru iya Gadu t'o bya ezhia ya ²⁰ O be ge Arawuna tufuru enya whu eze, bu Dévidi yele ndu ozhi iya ge whẹ l'eje abyakfuta iya, o gbaru je ewhuzeru eze iwhe l'alij kwabe iya ugu.

²¹ Arawuna su: "Ọo olekwa be onye-nwe-mu nu, bu eze gude byakfuta onye ozhi iya?"

Dévidi su iya: "Mu byaru te mu zu ghu ẹka ono, l'jinduje echishi ẹswa le balij ghu, nduge mu taru Onye-Nwe-Ọha enya-mgbeja nke owhu ejo ẹhu-ba-du-mma ono l'e-buhu l'ehu ndu Ízurelu." ²² Arawuna su Dévidi: "Te gube onye-nwe-mu nu, bu eze lee enya wotazhi-awho iwhe du ghu ree gude gbaa ẹja obu. Ọ waa bu eswi, l'ee-gude gbaaru Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja okpokota-iwhe-oku; o waa buru iwhe l'eegudeje echishi ẹswa le balij mee odogoro, l'eegudeje tugbabe eswi ono; gude iya mee nkū. ²³ Gube eze, iwhe lile ono g'o ha bu mube Arawuna nuru ghu iya." Arawuna bya asukwa iya who: "Te Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu natakwa ngwo-ẹja ghu."

²⁴ Eze Dévidi su Arawuna: "Waawa, mu kfufutaje ghu ugwo iya. Mu te egudedu iwhe l'adua iwhe o whuru mu agbaru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke mu ẹja okpokota-iwhe-oku." O noo ya, Dévidi bya azu o ma ẹka ono, l'anoduje echishi ẹswa le balij ono azuzu; zukwaawho eswi ono azuzu. Iwhe o kfuru iya bu okpoga mkpola-ocha, du ukporo shekelu ugbo labo le shekelu iri.

²⁵ Dévidi bya aturu Onye-Nwe-Ọha enya-mgbeja l'eka ono; bya agbaa ngwo-ẹja okpokota-iwhe-oku mee ngwo-ẹja ẹhu-guu l'eli iya. Ọo ya bu, Onye-Nwe-Ọha bya angaberu iya nchi l'iwhe ono, o kfuru nu l'iswi alij ono; ejo ẹhu-ba-du-mma ono buhu l'ehu ndu Ízurelu.

1 Ndu eze

Nteke Dévidi lawarụ l'ọgurennya

1 O noo ya, eze bụ Dévidi bę katawaru nka gwụgwohu. L'ọbuje a -whụ-kpua ya m'o beru ọ bụru ukpo, oyi atsule iya. ²Tọ dụ iya bụ, ndu ozhi iya bya asụ iya: "T'anyi lenuaru gube onye-nwe-anyi, bụ eze ęnya nwamgboko, t'ọ bya eswiru gube eze eleta ghu ęnya. T'ọ zekubeje ghu meje t'ęhu vo gube onye-nwe-anyi, bụ eze ọku."

³Ọo ya bụ, whę tuko alị Ízurelu l'owhu ghakota vulavula l'ęka whę l'achọ nwamgboko l'ama ụma, bya awhụa nwamgboko, ęwha iya bụ Abyishagu onye mkpukpu Shunemu. Whę dutaru iya eze. ⁴Nwamgboko ono bę l'ama ụma shii. L'ooleta eze ęnya, ejeru iya ozhi. Ọle eze ta akujedu iya ọkpa.

Ádonayija l'achọ ụzo, l'oo-shi bụru eze ndu Ízurelu

⁵O noo ya, Ádonayija nwatibe nwanyị ono, bụ Hagitu bya awata anọ apagobe onwiya imeli asuje: "Ọo mu l'a-buru eze." Ọ bya edozhiaru onwiya ugbo-inya męe ndu l'agba inya, bya ahota ukporo madzụ ugbo labọ l'umadzu iri tę whę vutaru iya ụzo. ⁶Nna iya ta abajęru iya mba l'iwhe ono, l'ooome; tọ jije iya sụ: "Ọo gunu meru l'iime iwhe dụ nno?" Ádonayija bę l'ama ụma nwoke amashị iya ike. Ọ bụru iya b'a nwuru tsota Abusalomu.

⁷Ádonayija je achị-koshi Jowabu nwatibe nwanyị ono, bụ Zeruya yele Abyata, bụ onye l'agbaję ęja nụ Chileke idzu iya; whę kweta turu ike yeru iya. ⁸Ọle Zédoku, bụ onye l'agbaję ęja nụ Chileke, męe Benaya nwa Jehoyada, męe Nétanu, bụ onye nkfuchiru Chileke, męe Shimeyi, męe Reyi, męe ndu ojogu, l'echę Dévidi ta adudu gę whę ha, onye ọwhu kweru turu ike yeru Ádonayija.

⁹Ádonayija je anodu lę mgboro ęwhuru Agwọ, bụ ọwhu dụ ọwaa Enu Rogelu gbushia aturu, męe oke-eswi, męe eswi nmajigeeru anmaji. Ọ bya ekua un-wunna iya l'owhu bụ iya bụ unwu eze; kukwaawho un-woke ndu Juda, bụ ndu l'ęje ozhi l'ibe eze tę whę bya l'eriri ono. ¹⁰Ọle o to kudu ọwhube Nétanu, bụ onye nkfuchiru Chileke; to ku Benaya; to ku ndu ojogu, l'echę eze nche; to ku Sólomonu, bụ nwanna iya.

Betisheba jekfuru Dévidi l'okfu ęhu Ádonayija

¹¹Tọ dụ iya bụ, Nétanu bya asụ Betisheba, bụ ne Sólomonu sụ iya: "Tii nūdua lę Ádonayija nwata ọlo Hagitu bę bụwaa eze l'ębe abụ l'onye-nwe-anyi Dévidi bę maru nų? ¹²Byalękwawho ntaa tę mu karu ghu iwhe l'ii-me dzota ishi ndzụ ghu yele nke nwa ghu Sólomonu. ¹³Tugbulewho ntaa bakfu eze bụ Dévidi je asụ iya: 'Onye-nwe-mu nų, bụ eze, ?ti ribunuru-a mube nwozhi ghu nte l'ọo nwa ghu Sólomonu l'a-buru eze m'i chį-gelewho, mbụ l'ọo-nodu l'oshi-eze ghu? Ọo nwuhunuru agha o gbee bụwaru nų Ádonayija gbee bụwaru eze ọbu?' ¹⁴Sụ nteke ono, gụ l'ęze l'akpukwadu okfu ono l'onu ekfu bę mu l'a-bata bya agbaru ido yeru ghu l'okfu ono."

¹⁵Ọo ya bụ, Betisheba bya atugbua bakfu eze l'ọlo iya. Eze l'onwiya bụwaa ọkpobe nwoke ọgurennya. Abyishagu, nwanyị Shunemu bụru iya l'eleta iya ęnya. ¹⁶Betisheba whuzeta l'alị byishi ikpere l'iwhe eze gude kwabę eze ugwu.

Eze jį iya sụ: "Ọo gunu b'i choru tę mu meeru ghu?"

¹⁷Betisheba sụ iya: "Onye-nwe-mu nų; i gude ęwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu ribuaru mube nwozhi ghu nwanyị nte sụ l'ọo nwa ghu Sólomonu l'a-buru eze m'i chį-gelewho, mbụ l'ọo ya l'a-nodu l'oshi-eze ghu.

¹⁸Ọle, whudunu lę Ádonayija gbee bụwaru nų eze ọbu ntaa, gube onye-nwe-mu nų, bụ eze ta ama iwhe l'akọ nų. ¹⁹O gbushiwaru ikpoto oke-eswi, męe eswi nma-jigeeru anmaji, męe aturu, bya ekuwa unwegirima eze l'owhu, kua Abyata, bụ onye l'agbaję ęja nų Chileke męe Jowabu, bụ onye ishi ndu ojogu. Ọle ọwhube nwa ghu Sólomonu bę l'ooto kudu-a l'eriri ono. ²⁰Gube onye-nwe-mu nų, bụ eze, ntaa bę ndu Ízurelu l'owhu nọduakwaa eleeru ghu iya l'ęnya, tę whę maru onye l'ii-mege sụ t'ọ nodu l'oshi-eze ghu m'i chį-gelewho.

²¹Nteke l'ọduwa bę bukwa, i lakfulewho nna ghu whę lę maa, a wata ome mu lę nwa mu Sólomonu g'ọo ndu meru iwhe alị."

²²O noo ya, Betisheba yele eze kpukwaduru-a okfu ono l'onu ekfu, Nétanu, bụ onye nkfuchiru Chileke baa-ta. ²³A bya ezhia eze lę Nétanu onye nkfuchiru Chileke bę byaru nų. Ọ bata whuzetaru eze iwhe l'alị kele iya.

²⁴Nétanu bya asụ: "Gube onye-nwe-mu nų, bụ eze, ọo dų g'i sụwaru l'ọo Ádonayija l'a-buru eze m'i chį-gelewho, mbụ l'ọo ya l'a-nodu l'oshi-eze ghu? ²⁵Ntanu-

a b'o jewaru je gbushia oke-eswi, mee eswi, nma-jigeeru anmaji, mee aturu, ha l'igweligwe. O kuwaa unwegirima gube eze l'owhu, kua ndu ishi ndu ojogu mee Abyata, bu onye l'agbaje aja nu Chileke te whe bya l'eriri ono. Mbụ le ntaa be whe l'ia nodukwa eri angu, whe l'ekfuje su: 'Ndzụ ghu ndzụ ogologo, eze Ádonayija!' ²⁶ O le mbedua, bu onye ozhi ghu, mee Zédoku, bu onye l'agbaje aja nu Chileke, mee Benaya nwa Jehoyada be l'ooto kudu-a, to ku onye ozhi ghu Sólomonu. ²⁷ ?Oo gube onye-nwe-mu nu, bu eze be iwhe du nno shi l'eka, ti kabę mee t'anyibe ndu ozhi ghu maru l'o waa onye l'a-nodu l'oshi-eze ghu m'i chi-gelewho?"

Dévidi l'eme Sólomonu eze

²⁸ Tọ du iya bu, eze bu Dévidi su: "Kuaru mu nu Betisheba." Oo ya bu, o bata bya akfuru l'iwhu eze.

²⁹ Eze ribua nte su: "Eshi-owhu Onye-Nwe-Oha no-od ndzụ g'o no iya, mbụ onye ono, gbafutaru ndzụ mu l'iwhe-otsulanu lile mu jeru, ³⁰ nte ono, mu gude ewha Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke Ízuręlu ribuaru ghu be mu l'e-medzu ntanụ, mbụ nte ono, mu riburu su l'oo nwa ghu nwoke, bu Sólomonu l'a-buru eze me mu chi-gelewho, mbụ l'oo ya l'a-nodu l'oshi-eze mu l'ozori mu."

³¹ Tọ du iya bu, Betisheba whuzeta kpube iwhu l'alj gude kwabe eze ugvu bya asu: "T'onye-nwe-mu nu, bu eze Dévidi nodukwa ndzụ jeye le gbururu!"

³² Eze, bu Dévidi su: "Kuaru mu Zédoku, bu onye l'agbaje aja nu Chileke, mee Nétanu, bu onye nkfuchiru Chileke, mee Benaya nwa Jehoyada." Oo ya bu, whe byatashia l'iwhu eze. ³³ Eze su whe: "T'unu le ndu ozhi mube onye-nwe-unu liru. Te Sólomonu, bu nwa mu nwoke nodu l'eli inya-mulu nke mbedua t'unu duru iya jeshia l'anya-mini Gihonu. ³⁴ Unu rwulewho eka ono, te Zédoku, bu onye l'agbaje aja nu Chileke ye le Nétanu, bu onye nkfuchiru Chileke wua ya mmanu l'ishi t'o buru eze ndu Ízuręlu. Nteke ono, unu egbua opyi-oku ryashia su: 'Ndzụ ghu ndzụ ogologo, eze Sólomonu!' ³⁵ E megee unu awuru tsoru iya t'o bya anodu l'oshi-eze mu buru eze l'ozori mu, nkele mu twardu iya eka t'o buru iya l'a-no achị Ízuręlu mee Juda."

³⁶ Benaya nwa Jehoyada zua mgbede su: "O noo g'o du! Te Onye-Nwe-Oha, mbụ Chileke nke gube onye-nwe-mu nu, bu eze kfukwaa g'i kfu. ³⁷ T'o bukwaru ge Onye-Nwe-Oha swiru gube onye-nwe-mu nu, bu eze be l'oo-swiru Sólomonu, bya emee t'eka ochichi iya kangoo nke onye-nwe-mu nu, bu eze Dévidi."

³⁸ Oo ya bu, Zédoku, bu onye l'agbaje aja nu Chileke, mee Nétanu, bu onye nkfuchiru Chileke, mee Benaya nwa Jehoyada mewaro ndu Keretu mee ndu Peletu dozhiaru Sólomonu inya-mulu eze bu Dévidi, o nodu iya l'eli agba, whe duru iya jeshia Gihonu.

³⁹ Whe jerwulewho eka ono, Zédoku, bu onye l'agbaje aja nu Chileke shi l'ulo-ekwa wota upyi mmanu du, wua Sólomonu l'ishi. Tọ du iya bu, whe bya egbua opyi-oku, ndu ono ge whe ha ryakota su: "Ndzụ ghu ndzụ ogologo, eze Sólomonu!"

⁴⁰ Ndu ono ge whe ha l'awu etso iya l'azu. Whe l'awhu opu, atụ uzu ehu-utso alwa. Alj l'ekējahu ekejahu l'uzu, whe l'atu.

Ádonayija l'atsụ Sólomonu egvu

⁴¹ Ádonayija ye le ndu o kuru le nri buru ge whe l'erigewaa nri ono be whe nuru uzu, l'aatu. Jowabu bya anu uda opyi-oku, l'eegbu, o jide su: "?Oo uzu gunu be l'ada egube who l'ime mkpukpu?"

⁴² O kpukwaduru iya l'onu ekfu, Jonatanu nwa Abyata, bu onye l'agbaje aja nu Chileke buru wherekete. Ádonayija su: "Bata, ezhi madzụ; mu maruwho l'i gude ozhi oma bya."

⁴³ Jonatanu su iya: "Owhu bu ezhi-okfu bu l'onye-nwe-anyi, bu eze Dévidi be mewaru Sólomonu eze. ⁴⁴ Eze be yeru Zédoku, bu onye l'agbaje aja nu Chileke, mee Nétanu, bu onye nkfuchiru Chileke, mee Benaya nwa Jehoyada, mee ndu Keretu mee ndu Peletu, whe mee Sólomonu o nodu l'eli inya-mulu eze agba. ⁴⁵ O buru le Gihonu l'eka ono be Zédoku, bu onye l'agbaje aja nu Chileke ye le Nétanu, bu onye nkfuchiru Chileke wuru iya mmanu l'ishi t'o buru eze. Whe shiwa l'eka ono wufuta atụ uzu ehu-utso nke owu bu le mkpukpu be whuhuru ewhu. O kwa iya bu ishi uzu ono, unu l'anu nno. ⁴⁶ Odo buru le Sólomonu gbee noduwaa nu l'oshi-eze obu. ⁴⁷ Ndu ozhi eze byakwawho bya etu onye-nwe-anyi, bu Dévidi ewha asuje: 'Te Chileke ghu mekwaa ewha Sólomonu t'o ka nke ghu edede, ya emekwawho ochichi iya t'o kalibe nke ghu.' Eze l'onwiya noduwaa l'iwhe-azee ya whuzeta baaru Chileke aja, ⁴⁸ bya asu: 'T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke Ízuręlu, onye doberu mu ndzụ, mu gude enya mu whe ebo-ebowhu onye no-chiru enya mu l'oshi eze mu ntanụ owa.' "

⁴⁹ Egvu gudeshia ndu ono, Ádonayija kuru le nri ono. Onyenonu jia eka l'ike, o buru whe awukashihu.

⁵⁰ Ádonayija gude otsu egvu, l'otsu Sólomonu gbagba je akwee eka le mpu, a nmaberu l'anya-mgbeja Onye-Nwe-Oha. ⁵¹ Ama bya agbaaru Sólomonu le Ádonayija be gude otsu egvu iya je akwee eka le mpu, a nmaberu l'anya-mgbeja Onye-Nwe-Oha, ekfuje su: "Teze bu Sólomonu ribaru mu nte l'o to byadu l'egbu mube onye ozhi iya le mma."

⁵² Sólomonu su: "O -buru l'oo-goshi le ya bu okpobe madzụ be egbushi, du iya l'ishi ta abyakwa l'a-dafu m'oo nnanu. O le o -buru l'o yeru eka l'ejo-iwhe, o kwa iya bu l'ishi iya laje iya." ⁵³ Oo ya bu, eze bu Sólomonu bya eye ndu jeru je edufuta iya l'anya-mgbeja ono.

Ádonayija bya ewhuzetaru eze bụ Sólomõnu l'alì.
Sólomõnu sụ iya: "Tụgburu lashia ibe ghu."

Dévidi l'eke ekpe anụ Sólomõnu

2 Ọ gbabelewho Dévidi l'anwụhu, o keru ekpe nụ nwa iya Sólomõnu sụ: "Ọ gbabewaru mu l'anwụhu, bụ iwhe duru ndu mgboko l'owhu. Shihukwa ike, gụ egoshi l'ì bụ nwoke. ³ Mejekwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu l'ele ọnya iya, mbụ t'ì tsoru ụzo iya, gụ emeje iwhe ọ tọru ọkpa iya, mee iwhe ọ tọru l'iwu. Gụ edobe nsọ iya, mee iwhe o kfulu egube ono, e deru iya l'ẹkwo iwu Mosisu, nke ọwhu bụ, l'iwhe lile i yeru ẹka ghu nke ememe, mee ẹka lile i tọru ọkpa ghu l'a-bujeru ghu ụpete. ⁴ Nke ọwhu Onye-Nwe-Ọha l'emedzu okfu ono, o kfuleru yeru mu, nteke ọ sụru mu: 'Ọ -bụru l'ụnwu ghu kwaburu onwowe ọnya, gude obu whẹ g'ọ ha mee ndzụ whẹ g'ọ ha kfulushia ike l'et-sotso ono, whẹ l'etso mu, bẹ nwa ghu nwoke ta abyadụ l'a-nọ-buhu l'oshi-eze ndu Ízurelu.'

⁵ "Ọdo bụ, l'ì marụ iwhe Jowabu nwa Zeruya meru mu. Mbụ g'ọ gude mekata ụmadzu labọ ono, bụ ndu ishi ndu ojọgu Ízurelu, bụ Abuna nwa Naa yele Amasa nwa Jeta. O gburu whẹ nteke nchị dụ ndoo gude gwata ụgwọ ọchi, whẹ gburu nteke l'aalwụ ọgu. Ndu ono b'ọ gburu bya ehua ẹka mmee whẹ l'iwhe o keru l'ukfu, hukwawho ẹka mmee whẹ l'akpọkpa o ye l'ọkpa. ⁶ Gude mmamagụ ghu marụ iwhe l'ii-me iya, ọle be ekwekwa t'ọ kaa nka nwụhu anwụhu ugbooshi.

⁷ "A -bya l'ụnwu Bazilayi nke mkpukpu Giledu, mejeru whẹ ree. Tẹ whẹ tsokwaru lẹ ndu l'a-nọ eri nri lẹ teburu ghu, nkele o noo gẹ whẹ mekwaruwho mbedua ree nteke ono, mu gbarụ nwanna ghu Abusalomu ọso.

⁸ "Onye ọdo bụ Shimeyi nwa Gera, onye mkpukpu Bahurimu, dụ l'alì ndu Bénjaminu. Ọo ya whuru mu ejo iwhe mbọku, mu jeru Mahanayimu. O be g'ọ byakfutaru mu lẹ Jódanu, mu gude ewha Onye-Nwe-Ọha ribuaru iya nte lẹ mu te egbudu iya lẹ mma. ⁹ Ọle ọbu, ba ahakwa iya ewoma ntaa t'ì ba anụ iya áwhụ. Ì bụ onye marụ águ. Makwarụ iwhe l'ii-me iya, t'ọ vuru ishi mee laa maa."

Anwụhu Dévidi

¹⁰ Tọ dụ iya bụ, Dévidi bya anwụhu lakfushia ndu-ichee ya whẹ lẹ maa, e lia ya lẹ mkpukpu Dévidi.

¹¹ Dévidi bẹ chiru ndu Ízurelu ụkporo awaha ugbo labọ. Ọ chiru awaha ẹsaa lẹ Hiburõnu, chĩa ụkporo awaha l'awha iri l'eto lẹ Jerúsalem. ¹² Ọo ya bụ, Sólomõnu bya anọdu l'oshi-eze nna iya, bụ Dévidi. Ọchichi bya ala iya l'ẹka ọkpobe alala.

E gburu Ádonayija

¹³ Tọ dụ iya bụ, Ádonayija nwata ụlo Hagitu bya ejekfu Betisheba, bụ ne Sólomõnu. Betisheba jja ya sụ: "Ọo bụ nke ọma b'ì byarụ?"

Ádonayija sụ: "Ee, ọ kwa-a nke ọma." ¹⁴ Ọ bya asụ: "O nweru iwhe mu byarụ ghu ekfuru."

Betisheba sụ iya: "Kfua iwhe ọbu."

¹⁵ Ádonayija bya awata ekfukfu sụ: "Ì marụ l'ọo mbedua b'ọ gbarụ tẹ mu bụru eze. Ndu Ízurelu l'owhu bẹ bụ mu bẹ whẹ shi ele ọnya l'ọo mu l'a-bụ eze. Ọle, e megeeru ọ swia iche, ọ bụru nwanna mu b'ọ lwarụ l'ẹka, ọ bụru Onye-Nwe-Ọha meru ọ lwa iya l'ẹka ọbu.

¹⁶ O nwekwaru iwhe lanụ, mu l'eme tẹ mu ryota ghu ntaa. Ba ajikakwa l'ì tii meduru mu iya."

Betisheba sụ iya: "Kfua iwhe ọbu."

¹⁷ Ádonayija sụ iya: "Byiko, kfunuru eze bụ Sólomõnu t'ọ dee mu Abyishagu, nwamgboko ono, shi Shunemu t'ọ bụru nyee mu. Ọ tọo jikadu m'ì kfulu iye ya."

¹⁸ Betisheba sụ: "Ọ dụ ree. Mu l'e-kfua yeru eze l'iswi ẹhu ghu."

¹⁹ Ọo ya bụ, Betisheba tụgbua jekfu Sólomõnu tẹ ya kfuaru iya okfu ẹhu Ádonayija. Eze gbalihu je agbata iya ndzuta, bya ewhuzeta l'alì kele iya. Ọ nọduwu azụ l'oshi-eze iya, bya eye, e je apata oshi bya edoberu ne iya ono; ọ nọdu anọdu l'uzo ẹka-utara iya.

²⁰ Tọ dụ iya bụ, Betisheba sụ: "O nwekwaru iwhe ha nwanshi, mu l'eme tẹ mu ryoo ghu. Ba ajikakwa l'ì tii meduru mu iya."

Eze sụ iya: "Ryoo mu iwhe ọbu ne mu. Mu ta ajikadu ghu iya emeru."

²¹ Betisheba sụ iya: "T'e dunuru Abyishagu, nwanyị Shunemu kee nwanna ghu Ádonayija t'ọ bụru nyee ya."

²² Eze, bụ Sólomõnu yeru ne iya ọnu sụ: "Ọo gụnu b'ì kwoberu sụ t'e duru Abyishagu, nwanyị Shunemu kee Ádonayija? Ì gẹge asufunua t'a haarụ iya alì-eze-e; a sùhunuru iya agha ọwhu bụ nwanna mu nke ọgurenya, bụru onye Abyata, bụ onye l'agbajẹ eja nụ Chileke yele Jowabu nwa Zeruya tọru ike yeru!"

²³ O noo ya, eze bụ Sólomõnu bya egude ewha Onye-Nwe-Ọha ribua nte sụ: "Tẹ Chileke gwakwaa mu ọchi mee mu ọ-ka-njọ, m'ọ -bụru l'ishi Ádonayija ta aladụ l'okfu ono! ²⁴ Ádonayija ọbu bẹ l'ee-gbu ntanụ ọwa, me Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'ọ vu iya, mbụ onye ono, meru, mu kporu g'ọ abara l'oshi-eze nna mu, bụ Dévidi, bya eme tẹ mu nweru eri, ndu eze l'e-shije futa, egube ono, o kweru ụkwa iya." ²⁵ Ọo ya bụ, eze bụ Sólomõnu zhifu Benaya nwa Jehoyada, o je egbugbua Ádonayija.

G'e gude chifu Abyata mee g'e gude gbua Jowabu

²⁶ A bya l'owhube Abyata, bu onye l'agbaje eja nu Chileke, eze su iya: "Lashia aka i shi le mkpukpu Anatu. Iwhe gbaru ghu nu bu t'i nwuhu anwuhu, ole mu te egbudu ghu ntaa. Iwhe kparu mu je l'a-ha ghu ntaa bu l'oo ghu pataru igbe-ogbandzu Nnaji-Oha, bu Onye-Nwe-Oha l'oge nke nna mu Dévidi, odo bu l'i tsoru nna mu jekota iwhe-otsulanu lile ono, byakfutaru iya nu."

²⁷ O noo ya, Sólomonu chifu Abyata t'ọ bọ buhe onye l'agbaje eja nu Chileke. Eshi nno, okfu ono, Onye-Nwe-Oha kfujeru le mkpukpu Shilo l'ishi ozo-ulo Elayi megee vua.

²⁸ Jowabu bya anulewho iwhe nwuru nu, o gbalahu l'ulo-ekwa Onye-Nwe-Oha je akwee aka le mpu, a nmaberu l'enya-mgbeja Onye-Nwe-Oha. Nkele Jowabu be shi turu ike yeru Ádonayija, o to tujeduru ike yeru Abusalomu.

²⁹ A bya ekfuru eze bu Sólomonu le Jowabu be gbaru je anodu l'ulo-ekwa Onye-Nwe-Oha, mbu l'ọ kfuru le mgboro enya-mgbeja. Oo ya bu, Sólomonu zhifu Benaya nwa Jehoyada t'o je egbugbua ya.

³⁰ Oo ya bu, Benaya jeshia l'ulo-ekwa Onye-Nwe-Oha ono je asu Jowabu: "Eze suru t'i lufuta l'eka ono!"

Jowabu su: "Waawa, mu l'a-nọ l'eka-a nwuhu."

Benaya dawhushia azu je akaru eze iwhe Jowabu kfu ru yele onu, o yeru.

³¹ Eze su iya: "Je emee ya g'o kfuru. Gbugbua ya; gu elia ya. Oo ya bu nke owhu mu l'ozo-ulo nna mu l'ete evuhe ikuku ochi ndu ono, l'adua iwhe whe meru, Jowabu gburu. ³² Onye-Nwe-Oha l'e-me t'ugwo ochi ono, o gburu tukoru iya l'ishi. Mbu ochi umadzu labo ono, o tsoru ogo gbugbua, nna mu Dévidi t'a ma. Bu iya bu egbugbu ono, o gburu Abuna nwa Naa, bu onye ishi ndu ojogu Izurelu mee Amasa nwa Jeta, bu onye ishi ndu ojogu Juda. Ndu ono be ka iya odu chiriri, bya aka iya mma. ³³ T'ochi whe tukokwaru Jowabu l'ishi, ya atukoru epa iya l'ishi jeye le tututu-mimimi. Ole Onye-Nwe-Oha l'a-nu Dévidi, mee epa iya, mee ozo-ulo iya, mee oshi-eze iya ehu-guu shi le gbururu jeye le gbururu."

³⁴ To du iya bu, Benaya nwa Jehoyada tugbua je egbugbua Jowabu, e lia ya l'ibe iya l'echi-egu. ³⁵ O noo ya, eze wota Benaya nwa Jehoyada dochia enya Jowabu t'ọ buru onye ishi ndu ojogu, woru owhube Zedoku, bu onye l'agbaje eja nu Chileke dochia enya Abyata.

³⁶ To du iya bu, eze bya ezhia ozhi, e je ekuaru iya Shimeyi. O su iya: "Tua ulo le Jerusalemu buru. Ba atukwa ama lufu alufu l'eka ono jee eka odo. ³⁷ Mboku, i lufuru daa onu-iyi Kidironu be ishi ghu lajekwa iya, ochi ghu atukoru ghu l'ishi."

³⁸ Shimeyi su eze: "Iwhe i kfuru du ree. Mube onye ozhi ghu bu egube ono, gube eze bu onye-nwe-mu nu

kfuru iya be mu l'e-me iya." Oo ya bu, Shimeyi bya eburu le Jerusalemu, o bua ya noo odu.

³⁹ A bya anoo awha eto, ohu Shimeyi, du umadzu labo gbaful gbalahuru Akishi nwa Maaka, bu eze ndu Gatu. A bya ekfuru Shimeyi su: "Ohu ghu whe nookwa le Gatu." ⁴⁰ Shimeyi gbalihu bya edozhia nkakfu-igara iya gbagburu, o buru iya oje ibe Akishi le Gatu te ya je elee enya ohu iya whe ono. O je eduta ohu iya whe ono le Gatu.

⁴¹ E je edooru Sólomonu le Shimeyi shi lufu le Jerusalemu jee Gatu bya alawhuwaa azu. ⁴² Eze zhia nzhi, e je ekuaru iya Shimeyi. O su iya: "?Mu te emenu ghu-a t'i ria nte l'ewha Onye-Nwe-Oha, l'ọ to dudu mboku, i bya l'eshi le Jerusalemu hata okpa lufu alufu. Temenu mu loo ghu eka le nchi su: 'Mboku, i turu ama lufu alufu jee eka odo be ishi ghu lajekwa iya.' ?Ti gud-edu onu ghu kweta su l'ọ dukwa ghu-a ree, mbu l'ii-mekwa iya nno? ⁴³ ?Oo gunu meru g'o gude t'i mehe iwhe i riburu Onye-Nwe-Oha le nte yele iwhe mu suru ghu t'i mee?"

⁴⁴ Eze bya asukwawho Shimeyi: "L'ime obu ghu b'i makotaru ejo-iwhe lile, i meru nna mu Dévidi. Ntaa be Onye-Nwe-Oha bya l'atukobe ghu ejo-iwhe ono l'ishi. ⁴⁵ Ole eze bu Sólomonu be l'aa-goru onu oma nu, oshi-eze Dévidi akporu g'oo abara l'iwhe Onye-Nwe-Oha jeye le tututu-mimimi."

⁴⁶ To du iya bu, eze bya ezhifu Benaya nwa Jehoyada, o je egbugbua Shimeyi.

Ochichi bya kwata laa Sólomonu l'eka okpobe alala.

Sólomonu l'ekfu t'a nu iya mmamagu

3 Sólomonu be luru nwatibe Fero, bu eze ndu Ijiputu, shi nno yele iya tugba buru nnanu. O duta nwatibe Fero ono bya edobe le mkpukpu Dévidi, bu eka l'oo-nodu t'o gude tu-gee ibe-eze iya mee ulo Onye-Nwe-Oha mee mgbodo, l'a-gbawhe Jerusalemu mgburumgburu. ² Eka ndu Izurelu shi ejeje oga eja nteke ono bu l'eka l'aagwaje iwhe, nkele e teke atudua ulo Onye-Nwe-Oha nteke ono. ³ Sólomonu be yeru Onye-Nwe-Oha obu. Tehenu l'ootsozhiewho okpa iwhe ono, Dévidi bu nna iya toru iya. Ole o shi ejeje oga eja mee okpo unwu isensu oku l'eka ono, l'aagwaje iwhe.

⁴ Eze, bu Sólomonu bya ejeshia oga eja le Gibiyonu, bu ishi eka l'aagwaje iwhe, o gbua unu anu ugbo labo l'ukporo iri gude gbaa eja okpokota-iwhe-oku l'enya-mgbeja, du l'eka ono. ⁵ O rwua l'enyashi, Onye-Nwe-Oha byakfuta Sólomonu le nro le Gibiyonu l'eka ono bya asu iya: "Ryoo mu iwhe i choru te mu nu ghu."

⁶ Sólomonu su: "I goshiwaru l'i yeru nwozhi ghu Dévidi, bu nna mu obu shii, nkele o bu onye gbaru t'e gude ire iya eka, buru onye du chiriri, bukwaruwho onye

obu guru iworo l'iwu ghu. I yeru iya obu shii, bya anu iya nwa nwoke, ndu l'oshi-eze iya ntanu.

⁷“Gube Onye-Nwe-Oha, bu Chileke mu, ntaa b'i mewaru mube onye ozhi ghu te mu buru eze l'ozori Dévidi, bu nna mu, le mube nwonolali nshii, l'adu iwhe mu ma. ⁸Mube nwozhi ghu be nduwaa l'echil-abo ndu ono, bu ndu i hotaru; ndu paru eka apaa, buru aguta aguta. ⁹Oo ya bu t'i nu mube nwozhi ghu ori-l'ichicho te mu gude achii ndibe ghu, mee te mu majeru iwhe du ree l'iwhe du eji. Nkele o to dudu onye suru ochikota ikpoto ndibe ghu-a.”

¹⁰Oo ya bu, o du Onye-nwe-oha mma l'obu, mbu iwhe ono, Solomonu suru iya t'o meeru iya. ¹¹Chileke su Solomonu: “Eshi-owhu o bu iwhe ono b'i suru te mu meeru ghu, ti su te mu nu ghu ndzu ogologo, ti su te mu nu ghu eku, ti su te mu mee t'ohogu ghu whe nwushihu, o bu-chiaru ori-l'ichicho, l'ii-gude achii l'uzo, kuru nhamunha b'i suru te mu nu ghu. ¹²Sua, mu l'emeru ghu iwhe ono, i suru te mu meeru ghu. Mu l'anu ghu mmagbu bya anu ghu uche, nke owhu bu l'o to nwe du onye l'a-du g'oo ghu dujeru nu, to he l'o nweru onye l'a-du g'oo ghu bya l'a-futa odo. ¹³Mu l'anukwa ghu wo iwhe l'i ti sua te mu nu ghu, mbu le mu l'e-me ghu t'i nweru iwhe, mee t'a kwabeje ghu ugu nke owhu bu l'o to dudu eze odo, bya l'a-turu ghu jeye ge l'ii-no-beru. ¹⁴O -buru l'i tsoru uzo nkemu, eme iwhe mu toru okpa iya t'e meje, mee iwhe iwu mu kuru egube ono nna ghu Dévidi meru be mu l'e-me ndzu ghu akpobiberu.” ¹⁵O noo ya, Solomonu lwutehu le mgbanya ono, bya awu l'oo nro be ya l'aro.

To du iya bu, o lwatashia Jerusalemu, o je akuru l'iwu igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Oha gbaa eja okpokota-iwhe-oku, mee ngwo-eja ehu-guu, bya emeeru ndu ozhi iya ge whe ha oriri.

Solomonu gude mmagbu kpee ikpe

¹⁶O noo ya, unwanyi okpara labo obu, byakfuta eze bya akuru iya l'iwu. ¹⁷Onye lanu su: “Onye-nwe-mu nu, mu le nwanyi-a be gba mba buru l'ulo lanu, mbe-dua zeda nwata. O buru iya no nteke mu zedaru nwata ono. ¹⁸A nlewhe abali eto ge mu zedageeru, yebedua bya ezedakwawho nwata nkiya. O buru anyi no l'ulo nwekanyi; o to dudu onye odo, anyi l'iya no l'ulo ono; o zhiawho anyi ebo ono be no iya nu.

¹⁹“O rwua l'enyashi, o gude njo azee ze-gbua nwata nkiya. ²⁰O belewhe l'echi-abali ge mgbanya tsuru mube nwozhi ghu, o gbalihu pata odzu nwata iya ono nyekube mu, kuta nwata nke mbe-dua nyekube onwe iya. ²¹A futa l'utsu iya, mu bya agbalihu te mu chebe nwata mu era utsu, o buwaru nu odzu. Chi sahwewho ree, mu to nwehu gbua nwata ono nke ree, to bu nwa-ta nkemu.”

²²Nwanyi owu swo-lihu su: “Waawa, nwata owu no ndzu be bu nwa mu, nwata owu nwuhuru anwuhu buru nwa nkeghu.”

Nwanyi nke ivuruzo wo su: “Waawakwa, nwata owu nwuhuru anwuhu bu nwata nkeghu, nwata owu no ndzu buru nwata nkemu.” Whe l'atukashi iya nno l'iwu eze.

²³To du iya bu, eze bya asu: “Onye owaa be suru le nwa no ndzu bu nkiya, onye owu nwuhuru anwuhu buru nwa nke onye owu. Onye owu su: ‘Waawa! Oo nwa nkeghu be nwuhuru anwuhu, o buru nwa nkemu no ndzu.’”

²⁴Eze bya asu t'e wotaru iya ogu-igba. Oo ya bu, a bya ewotaru eze ogu-igba. ²⁵O su: “Sakahu nwata owu, no ndzu ebo, woru ibeka lanu nu onye lanu, gu eworu ibeka lanu owu nu onye owu.”

²⁶To du iya bu, nwanyi ono, o bu nwata nkiya be no ndzu yekpeshihu l'okfu ehu nwata iya ono. O chishia mkpu su eze: “Byiko, onye-nwe-mu nu, kururo nwata ono, no ndzu kee ya, be egbukwa iya egbugbu!”

Nwanyi owu su: “O to dudu onye owu l'e-nwe nwa ono l'eka mu le ghu labo. T'a sakahu iya ebo!”

²⁷To du iya bu, eze bya ebua okfu ono su: “Be egbukwa nwata ono; kuru iya nu nwanyi ivuruzo wo, l'oo ya bu ne, nwuru iya.”

²⁸Ndu Izuru l'owu nu ge eze shi kpee ikpe ono, whe gude otsu egwu kwabelahaa ya ugu, nkele whe maru l'oo Chileke be nru iya udu mmagbu, o gude kpee ikpe, kuru nhamunha nno.

Ndu ishi-ozhi Solomonu

4 O noo ya, eze Solomonu bya aburu eze l'achii ndu Izuru l'owu. ²O waa bu ndu ishi-ozhi iya: Azariya nwa Zedoku be bu onye l'agbaje eja nu Chileke.

³Elihorefu yele Ahayija, bu unwu Shisha be bu ndu l'ederu eze ekwo.

Jehoshafatu nwa Ahiludu buru onye l'akwakobeje iwhe meru eme.

⁴Benaya nwa Jehoyada bu onye ishi ndu ojogu. Zedoku mee Abyata buru ndu l'agbaje eja nu Chileke.

⁵Azariya nwa Netanu bu onye ishi ndu o-chi-oha. Zabudu nwa Netanu buru onye l'agbaje eja nu Chileke,

mekwawho onye l'agbaziheru eze idzu.

⁶Ahisha bu onye ishi ibe-eze.

Adoniram nwa Abuda buru onye ishi ogo orwu.

Ndu o-chi-oha Solomonu mee uswetuma, whe l'achii

⁷Solomonu be nweru ndu o-chi-oha iri l'ebo, l'achii Izuru l'owu. O buru ndu o-chi-oha ono l'anoge ewotaru eze yele ndibe iya nri, whe l'erije. Onyenu

l'ewotaje nkiya l'õnwa lanu l'awha. ⁸ O waa ewha ndu o-chi-õha ono:

Nwa Hõru l'achì ndu alì ugvu ugvu Ífuremu.

⁹ Nwa Deka l'achì ndu Makazu, mee ndu Shalubyimu, mee ndu Betu-shemeshi, mee ndu Elõnu-betuhananu.

¹⁰ Nwa Hesedu l'achì ndu Arubotu. Soko mee alì Hefa l'owhu bukota nkiya.

¹¹ Nwa Abyinadabu, bu iya l'alì nwa Sólomõnu ono, ewha iya bu Tafatu l'achì ndu Nafõtu-dõru.

¹² Bána nwa Ahiludu l'achì ndu Tanaku, mee ndu Megido, mee ndu Betu-shanu l'owhu, mbu eka ono du owaa Zaretanu, bya adukwawho l'uzo uzo alì Jezerele, mbu eka ono shi le Betu-shanu nõdu je akpaa le Abelu-mehola mee Jokumeyamu.

¹³ Nwa Geba l'achì ndu Ramõtu, du l'alì Giledu. Mkpukpu eka Jayi nwa Manase shi buru l'alì Giledu l'owhu bukota nkiya mee mkpukpu ono, du l'uswetuma Agõbu l'alì, du Báshanu, mbu oke mkpukpu ukporo eto ono, a tu-whereu mgbodo mgburumgburu; gude igodo ope tuchia õnuzo iya.

¹⁴ Ahinadabu nwa Ido l'achì ndu Mahanayimu.

¹⁵ Ahimaazu owu l'alukwawho nwa Sólomõnu ono, ewha iya bu Basematu l'achì ndu Náfutali.

¹⁶ Bána nwa Hushayi l'achì ndu Asha mee ndu Beyalotu.

¹⁷ Jehõshafatu nwa Paruwa l'achì ndu Ísaka.

¹⁸ Shimeyi nwa Ela l'achì ndu Bénjaminu.

¹⁹ Geba nwa Uri l'achì ndu Giledu, bu iya bu alì eka a nwuru eze bu Sáyhõnu, onye shi buru eze ndu Amõru, buru alì eka a nwuru eze bu Ogu onye shi buru eze ndu Báshanu. Oo yebedua kpõ bõ shi buru o-chi-õha, l'achì alì ono.

Iwhe l'ewotajeru Sólomõnu le mbõku

²⁰ Ndu Juda mee ndu Ízurelu bõ ha l'igweligwe g'õo nveja, du l'ogbigbo enyimu. Whe l'eri angõ, õhu l'atso whe utso. ²¹ Sólomõnu buru eze, l'achì alì ono l'owhu watalõwho l'enyimu Yufurétisu futa l'alì ndu Filistiya, je akpaa l'oge onye le ndu Íjiputu. Ndu ono bu whe l'atõ akiriko anõ Sólomõnu, whe nõdu iya le mkpula jeye g'õ nõ-beru.

²² Iwhe l'ewotajeru Sólomõnu le mbõku bõ bu eka witi, e tsuru gbojigboji, ukporo eka l'eka iri, owaa eka uturutuu-witi, ukporo eka ugbo eto, ²³ mee eswi iri nmajigeeru anmaji, mee ukporo eswi l'akpa l'onwiya, mee ukporo aturu ugbo ise, mekwawho ele, mee mgbada, mee anyigo, mee õku tsuru l'enya.

²⁴ Sólomõnu l'achì alì, dukota l'uzo enyanwu-ariba enyimu Yufurétisu l'owhu; watazhiawho le Tifusa je akpaa le Gaza. O bukwaru iya whõ bu ishi, l'achì ndu eze, bukota l'azõ enyimu azõ iya owa, nchì dukwa iya whõ ndoo ibõka ibõbo.

²⁵ Nteke Sólomõnu nõ ndu bõ ndu Juda mee ndu Ízurelu tukõru buru le ntõsaru-õhu, wata le Danu je akpaa le Byiyeshõba. Ndõnonu nwegeeru mgbabu vayinu mee ebo figu eka whe.

²⁶ Sólomõnu bõ nwekwaruwho ulõ, du ukporo unu ugbo ise, bu eka l'oodõbeje inya, l'akpõ ugbo-inya iya, bya enweru ukporo unu madzõ ugbo iri, bu ndu l'agba inya.

²⁷ O noo ya, ndu o-chi-õha ono l'ewotaje nri, Sólomõnu yele ndu l'õonu nri l'erije, onyenõnu l'ewotaje nkiya l'õnwa owu rwuberu iya nu. O tõ dudu iwhe whe l'ekweje t'ukõ iya dõru iya. ²⁸ O nokwawho gõ whe l'ewotaje akpõru balì mee eswa balì ono, inya l'akpõ ugbo-inya yele inya mmaanõ õdo l'atajõ bya edõbe l'eka gbarõ iya nu. Onyenõnu l'ewotaje iwhe gbarõ iya nu l'ewota.

Mmamagõ Sólomõnu

²⁹ Chileke bõ nõru Sólomõnu mmamagõ, mee t'iwhe doje iya enya, mbu owu kpõru gõ l'aatõ õnu iya, bya achiru ori-l'ichicho, ha g'õo eja, du l'agõga enyimu ye iya l'õhu. ³⁰ Sólomõnu bõ mmamagõ iya dangõru mmamagõ ndu uzo enyanwu-awata l'owhu, dangõkwawho mmamagõ ndu Íjiputu l'owhu. ³¹ Nkele õõ mmamagõ nkiya kagezhia l'iwhe bu madzõ l'owhu. Mmamagõ iya ka nke Etanu onye Zera, bya aka nke Hemanu mee nke Kalukõlu mee nke Dada, bu unu Mahõlu. Ude Sólomõnu dekõta le mba gõ mba ha, nõ-whereu iya mgburumgburu.

³² O nmarõ unu etõ esaa l'ukporo etõ ugbo iri, gõ unu egvu labõ l'ukporo egvu iri l'egvu ise. ³³ Otuje õnu ugbugba oshi, du l'iche l'iche, je akpaa l'ugbugba oshi sida Libanõnu, mee ewu isõpu l'anoje aba le mgbodo. O kwawhõ nno bõ l'õõtuje õnu ugbugba anõ g'anõ ha, mee ugbugba enu, mee ugbugba anõ, l'awõ l'ewho, mee ugbugba ema.

³⁴ Ndu eze, l'achì mba gõ mba ha le mgboko-o nõkõtaru nke mmamagõ Sólomõnu ono, whe l'ezhifuge ndu l'e-je anõta õlu-okõu mmamagõ iya õbu.

Sólomõnu l'akwakõ nkwakõ õtu eze-ulo Onye-Nwe-õha

5 Hiramõ, bu eze ndu Taya bõ yele Dévidi shi buru õnya. O nõlewho le Sólomõnu b'a wõwaru mmanõ l'ishi t'õ buru eze, l'õzõri nna iya, o zhifu ndu ozhi iya tõ whe byakfuta Sólomõnu. ² Sólomõnu l'onwiya bya ezhi Hiramõ ozhi sù: ³ "I mawarõ le Dévidi, bu nna mu ta atõduru Onye-Nwe-õha, bu Chileke iya ulõ, mkpata iya buru õgu ono, ndu õhõgu iya shi alwõshi iya ibõka ibõbo, jeye nteke Onye-Nwe-õha meru ndu õhõgu iya ono whe lwakõta iya le mkpula õkpa. ⁴ Obenu le nta bõ Onye-Nwe-õha, bu Chileke mu mewaru, nchì dõ mu ndoo ibõka ibõbo. O tõ dudu

onye okfu dūru mu l'iya, tọ dū ejo-iwhe, dakfutaru mu nū. ⁵ Ọ būru iya meru mu l'arị tẹ mu tūaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu ọlo, egube ono Onye-Nwe-Ọha kfurū iya Dévidi, bụ nna mu sụ: 'Ọo nwa ghu ono, mu l'e-dobe t'ọ nọdu l'oshi-eze ghu l'ọzori ghu bẹ l'a-tūru mu ọlo.'

⁶ "Ntaa bụkwa t'i zhia ndu l'e-je egbuaru mu oshi sida ono, dū lẹ Libanonu. Ndu ozhi mu bẹ whẹ lẹ ndu nkeghu l'a-tūko yekota ẹka l'orwu, dū iya nū. Mu l'a-kfū ghu aswa ozhi ndu nkeghu ono, iwhe i sūru tẹ mu kfū. Nkele i marū l'ọ tọ dūdu onye l'ime anyi marū ẹnya gẹ l'eegbuje oshi g'ọo ndu Sáyidonu."

⁷ Hiramū natalẹwho ozhi ono, Sólomonu zhiru, ẹhu tsomahu iya. Ọ sụ: "T'ajaja būru nke Onye-Nwe-Ọha ntanū, onye nūru Dévidi nwa, marū ágū egube-ẹ t'ọ būru ishi oke mba, ha egube ọwa."

⁸ Hiramū bya ezhia Sólomonu sū iya:

"Mu nūwaru ozhi, i zhiru mu. Mu l'e-mekotagezhia iwhe lile, i sūru tẹ mu mee l'okfu oshi sida mēe oshi payinu. ⁹ Ndu ozhi mu bẹ l'e-shi lẹ Libanonu vua oshi ono vufutakota l'onu eze-ẹnymu. Mu esweshia ya esweshi mee t'ọ ghaa eze-ẹnymu je edobe l'ẹka, i tūru ẹka t'e dobe iya. Ọ warọ l'ẹka ono bẹ l'ee-dokashi iya, unu abya evutawa iya rọ. Iwhe mu chọru t'i meeru mu bụ l'iji-nūje ndibe mu nri."

¹⁰ Tọ dū iya bụ, Hiramū nūkota Sólomonu oshi sida mēe oshi payinu lile, ọ chọru l'ẹka iya. ¹¹ Sólomonu l'anūje Hiramū unu ẹkpa witi ugbo ụkporo labọ l'unu iri t'ọ būru nri ndibe iya l'e-rije, bya eye iya unu ite-mkpa mmanū ólivu, a tsūru l'ọtumu ugbo ụkporo labọ l'unu iri. Sólomonu l'anūje Hiramū iwhe ono awha g'awha ha. ¹² Onye-Nwe-Ọha bya anū Sólomonu mma-magū, egube ono, o kweru iya ụkwa iya. Sólomonu yele Hiramū tūko nọdu lẹ nchị ọdu ndoo, whẹ labọ gbaa ndzū.

Ndu ọgbo ọrwu Sólomonu

¹³ Eze, bụ Sólomonu bya ahọo ndu ọgbo ọrwu l'alị Ízurẹlu l'owhu. Iwhe ndu ọgbo ọrwu ono dūkota bụ ụkporo unu unwoke ugbo ẹto l'unu iri l'ise. ¹⁴ Ọ abya agbaa whẹ agbagba, l'oozhifuje whẹ ụkporo unu unwoke l'unu ise ise tẹ whẹ jee Libanonu nọo ya ọnwa owhu, whẹ alwa bya anọo ọnwa labọ l'ibe whẹ. Ọ būru Adoniramū bẹ bụ onye ishi ndu ọgbo ọrwu ono.

¹⁵ Sólomonu nwekwaruwho ụkporo unu unwoke ugbo ẹsato l'unu iri l'ise, bụ ndu l'evu iwhe e gude eme ọlo ono. Bya enweru ụkporo unu unwoke ugbo iri, l'awa ẹwhuru l'ugvu ugvu alị ono. ¹⁶ T'a gūfukwa ụkporo unu unwoke ugbo ẹsato l'ụkporo ugbo ise, bụ ndu ishi, l'eleta ọrwu ono ẹnya, mbụ ndu nọ l'ishi ndu l'arwū ọrwu ono. ¹⁷ Eze bya atūa iwu sū tẹ whẹ gbakpota oke-ẹwhuru, vu aswa kwachashia t'e gude gbube ukfu ọlo Onye-Nwe-Ọha. ¹⁸ Tọ dū iya bụ, ndu l'emere Sólomonu

nka, mēe ndu l'emere Hiramū nka, mēe ndu Gebalu bya awashia oshi, gbakposhia ẹwhuru, l'ee-gude tūa ọlo ono.

Sólomonu l'atū eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha

⁶ Sólomonu bya awata ọtu eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha l'awha kwe ndu Ízurẹlu unu awha l'ụkporo awha ugbo ẹno, whẹ fūtaru l'alị ndu Íjiputu, mbụ awha, kwe Sólomonu awha ẹno, ọ watarū ọbu eze, l'achị ndu Ízurẹlu, l'ọnwa Zivu, bụ iya bụ ọnwa ẹbo.

² Eze-ọlo ono, eze bụ Sólomonu tūru Onye-Nwe-Ọha bẹ ogologo iya dū nha-ọkpa ụkporo ẹno l'iri; uswe iya dū nha-ọkpa ụkporo l'iri; eli iya dū nha-ọkpa ụkporo labọ l'ise. ³ Nwūlo, a tūru gbakfube l'atatiwhu eze-ọlo ono bẹ ogologo iya dū nha-ọkpa ụkporo l'iri, uswe iya yele nke eze-ọlo ono l'onwiya bụ iwhe lanū. Iwhe nwūlo ono dū bụ nha-ọkpa iri l'ise l'uswe.

⁴ Eze-ọlo ono b'ọ yeru windo, dū-gee wẹrere wẹrere. ⁵ Ọ tūta nwūlo ọdo gude gbawhee mgbodo eze-ọlo ono yele ime ọlo-nsọ mgburumgburu. Nwūlo ono b'ọ tūru ọ dū mkpokfu ẹto, bya eyeshia ya mkpu, ọ nọ- whee ọlo ono mgburumgburu. ⁶ Ọlo nke alị iya bẹ ọsa iya dū nha-ọkpa ẹsaa lẹ mkpirikpi, ọsa iya nke echilabọ dū nha-ọkpa tete, ọsa iya nke eli iya dū nha-ọkpa iri lẹ mkpirikpi. Ọ kpūshia itso-ẹja l'azụ eze-ọlo ono gude gbawhe ya mgburumgburu. Ọ būru l'eli itso-ẹja ono b'ọ tukobegeeru osweru, nke ọwhu osweru ono l'ete egvufu mgbodo eze-ọlo ono.

⁷ Nteke l'aatū eze-ọlo ono, ẹwhuru, e gude tūa ya bẹ bụ ẹwhuru, a nọdu l'ẹka l'aagbakposhi ẹwhuru washia nke ọwhu bụ l'ẹte anūdu ụda ọngu, t'a nū ụda og-bunkū, t'ọ dū iwhe igwe, a nūru ụda iya nteke l'aatū eze-ọlo ono.

⁸ Ọnu ẹka, l'eeshije abahū l'ọma ọlo ono nke alị bẹ nọ laarū ụzo ọhuda eze-ọlo ono. A kpūshiru ẹka l'eegoje ego gude nyiba lẹ mkpokfu ọlo ono nke echilabọ, e shi lẹ nke echilabọ ono nyihu mkpokfu nke ẹto.

⁹ O noo ya, Sólomonu tūa eze-ọlo ono tutsee. O gude osweru oshi sida, mēe oshi sida, a washirū awashī kuchia eli iya. ¹⁰ Ọ tūru nwūlo whọ, dū mkpokfu ẹto, ọ gbakfuru l'eze-ọlo ono mgburumgburu. Eli iya b'ọ tūru, ọ dū-gee nha-ọkpa ẹsaa ẹsaa lẹ mkpirikpi, ọ būru oshi sida b'e gude gbakfube iya l'eze-ọlo ono.

¹¹ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya ekfurū yeru Sólomonu sụ: ¹² "T'iji whūdu eze-ọlo-ọ l'jitu, ọ -būru l'ii-tsoje iwhe mu tọru ọkpa iya t'e tsoje, bya edobe nsọ mu, eme iwhe iwu mu kfurū, mbụ dobekota iya eme iya eme, ọo ya bụ, mu eshi l'ẹka ghu mee t'okfu ono, mu kfurū nna ghu Dévidi vūkota. ¹³ Mbụ lẹ mu l'e-buru l'echilabọ ndu Ízurẹlu, mu ta abya l'aha ndibe mu ono, bụ ndu Ízurẹlu."

Ègube e memashiru ime eze-ulo ono; o du

¹⁴ Oo ya bu, Sólomõnu bya atua eze-ulo ono tutsee. ¹⁵ O gude oshi sida, a washiru awashi kwechishia mg-bodo ime eze-ulo ono; wata l'oma iya jeye l'eli iya aka a kuchiru akuchi. Oma iya buru oshi payinu b'o gude kwechishia ya. ¹⁶ O gude oshi sida, a washiru awashi kubuta aka du nha-okpa ukporo l'iri l'iku eze-ulo ono gude meta mkpu Eka-kakota-odu-nsõ. E shi l'oma iya kua ya oshi sida ono jeye l'eli iya. ¹⁷ Nwulo owhu du l'iwahu Eka-kakota-odu-nsõ ono be ogologo iya du nha-okpa ukporo eto. ¹⁸ Ime eze-ulo ono be bu oshi sida b'e gude kwechishikota iya g'õ ha, nke owhu bu l'õ to dudu ewhuru, e gude tua ulo ono, du owhu a whuru enya. A pyishiru iwhe du g'õo mbo mee fulawa jaru aja l'oshi sida ono.

¹⁹ O turu ulo-nsõ ye l'ime ime eze-ulo ono t'õ buru aka l'aa-dõbe igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Oha. ²⁰ Ulo-nsõ ono be du nha-okpa ukporo l'iri l'ogologo. Uswe iya du nha-okpa ukporo l'iri; eli iya du nha-okpa ukporo l'iri. O gude okpobe mkpõla-ododo kwechishia ya. O gudekwawho oshi sida meta enya-mgeja.

²¹ Sólomõnu gude okpobe mkpõla-ododo kwechishia ime eze-ulo ono l'owhu, swebushia gwõgigigwo, e gude mkpõla-ododo mee l'õnu ime mkpu ulo-nsõ, bya arwu ya mkpõla-ododo gude kwechia ya. ²² Eze-ulo ono l'owhu b'o kwechikotaru mkpõla-ododo l'ime iya. O nokwawho g'õ gude mkpõla-ododo kwechia enya-mgeja ono, du l'eka-kakota-odu-nsõ.

²³ O gude oshi olivu meta cherubu labõ, eli iya du-gee nji-aka iri l'ise, kfube l'eka ono, du nsõ. ²⁴ Akwaka cherubu ono nnanu be du nji-aka esaa le mkpirikpi; nnanu owhu du nji-aka esaa le mkpirikpi. Watalewho l'ishishi akwaka cherubu ono nnanu jeye l'ishishi akwaka iya owhu be du nji-aka iri l'ise. ²⁵ Cherubu nke ebo be dukwawho nji-aka iri l'ise l'eli. Cherubu ono whe labõ be kakota enya nhamunha; gbakota ugbugba lanu. ²⁶ Cherubu ono nnanu du nji-aka iri l'ise l'eli, o buru nno be cherubu owhu du. ²⁷ O kfubekotaru cherubu ono l'ime Eka-kakota-odu-nsõ l'eze-ulo ono. Akwaka whe jakashihu ajakashihu, nke owhu bu l'akwaka cherubu ono nnanu nõ je asu-kfuru le mgbodo eze-ulo ono ibe lanu, akwaka nnanu je asu-kfuru le mgbodo ono ibe lanu; o rwua l'echi ulo ono, whe tsug-babegge l'ibe whe. ²⁸ O buru mkpõla-ododo b'o kweru l'eli cherubu ono.

²⁹ A pyishiru cherubu, pyishia nkfu, mee fulawa jaru aja l'eli mgbodo ime ulo ono, mee nke azu iya mgburumgburu gude memashia ya ememashi ³⁰ Oma eze-ulo ono b'o kwechishiru mkpõla-ododo ime mee azu. ³¹ L'õnu Eka-kakota-odu-nsõ b'o yeru mgbo, du njigba labõ. Mgbo ono bu oshi olivu b'e gude pyia ya. Okpa mgbo ono nke imeli yele nke mgburuku be nweru mg-

buruku ise. ³² O pyishiru Cherubu, mee nkfu, mee fulawa jaru aja l'eli mgbo labõ ono, e gude oshi olivu pyia ono, bya ekwekota whe mkpõla-ododo. O woru mkpõla-ododo wua l'eli cherubu ono yele nkfu ono. ³³ O nokwawho g'õ meru okpa mgbo, nweru mgburuku eno, e gude oshi olivu mee ye l'õnu eze-ulo ono gedegede. ³⁴ O bya egude oshi payinu pyia mgbo labõ. Mgbo ono be l'aagu-gejeru aguru tukobe l'ibe iya. ³⁵ O pyishikwaawho cherubu, mee nkfu, mee fulawa jaru aja l'eli mgbo ono, bya egude mkpõla-ododo kwechishia eli iwhe ono, o pyishiru le mgbo ono chibegge ya echibe.

³⁶ O tu-butaru oma ogboduwu ye l'ime eze-ulo ono. Mgbodo, o gude tu-butu iya l'abuje, a tua mkpokfu ewhuru eto, a kwacharu akwacha, a tukobe iya osweru oshi sida lanu l'eli.

³⁷ Sólomõnu gbuberu ulo Onye-Nwe-Oha ono l'awha kwe iya awha eno, o wataru obu eze, mbu l'onwa Zivu.

³⁸ O tua ulo ono tutsekota l'awha kwe iya awha iri le nnanu, o wataru obu eze, l'onwa Bulu bu iya bu onwa esato. O turu ulo ono egube, a gbaru enya t'õ tua ya. O buru awha esaa be Sólomõnu gude tua ulo ono.

Sólomõnu l'atõ ulo ibe-eze iya

7 Sólomõnu be gude awha iri l'eto tua ulo ibe-eze iya tutsee. ² Ulo ibe-eze ono b'o gude oshi sida, shi l'õswa ugu ugu Libanõnu tua. Ogologo ulo ono du nha-okpa ukporo esaa le nha-okpa iri, uswe iya du nha-okpa ukporo eto l'iri l'ise, eli iya du nha-okpa ukporo labõ l'ise. Ulo ibe-eze ono b'e gvuberu itso osweru sida giriri uzhi eno, bya eworu osweru oshi sida ono gbaa agbagba l'eli itso ono gude wua ya awuwu. ³ A bya aturu ulo, du mkpokfu eto tukobe l'eli itso ono. Ulo ono nwegeeru mkpu iri l'ise l'ehu l'ehu. O buru oshi sida b'e gude kpuchia ya. ⁴ Windo, e yeru iya be kporu giriri uzhi eto. E yeru windo obu, whe chegbabegge iwhe. ⁵ Mgbo, e yekotaru l'ulo ono, mee windo, e yeru iya b'e meru okpa iya o nweru mgburuku eno eno. Windo ono b'a kporu giriri uzhi eto, whe chegbabegge windo ibe whe iwhe.

⁶ O bya emeta ulo owhu l'eejuje Ulo Itso. Ogologo iya du nha-okpa ukporo eto l'iri l'ise, uswe iya du nha-okpa ukporo labõ l'ise. O nweru nwulo obu, a turu dukfube l'õnu aka l'eeshije abahu iya, bya ekpua ya iwhe l'eli gude itso gbagudeshia ya ike.

⁷ O meta ulo, l'eejuje ulo Oshi-eze, bu aka l'õo-noje ekpe ikpe. Ulo ono be l'eejukwawho Ulo Ikpe. O buru oshi sida b'e kweru iya, wata l'oma iya jeye l'eli iya.

⁸ Owhube ulo ebubu Sólomõnu be gvuru l'ogboduwu ono l'eka iya owhu du l'uzo Ulo Ikpe ono. Ulo ono b'e meru, o gbaa ugbugba lanu. O kwawho ududu

ulo lanu ono b'ọ turu nyee ya, mbu nwa Fero, bu eze ndu Ijiputu who, o luru.

⁹ Ulo ono g'ọ hakota bu ewhuru, vu oke onu aswa b'e gude tukota iya, watalewho l'ukfu iya rwua l'eli iya, mee azu iya je akpaa l'eze oma ogboduwhu iya. Ewhuru ono b'a washiru egube l'oo-ha, bya egude soya kwachashia ya iwhe me azu.

¹⁰ Ewhuru, e gude tu ukfu ulo ono be vugee oke onu aswa, hagee bogiribogiri. O nweru ndu owhu du nji-eka iri l'ise, nweru ndu owhu du nji-eka iri l'ebo. ¹¹ E doru ewhuru, vugee onu aswa, a washiru ge l'oo-ha, mee osweru oshi sida l'eli ulo ono.

¹² A tu-whereu mgbodo mgburumburu gude meta eze oma ogboduwhu. Mgbodo ono l'abuje, a tu mkpokfu ewhuru eto, a tukobe iya osweru oshi sida lanu l'eli gude wua ya awuwu, egube ono, e meru iya le mgbodo, e gude tu-wheta oma ogboduwhu eze-ulo Onye-Nwe-Oha who ye nwulo ono, l'eeshije abahu l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha ono.

Iwhe e yegbaberu l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha

¹³ Eze, bu Solomonu bya ezhia t'e je ekuaru iya Hiram le mkpukpu Taya. ¹⁴ Hiram be bu nwatibe nwanjimbunu, shi l'ikfu Nafutali, nna iya buru onye Taya. Nna iya shi egudeje ope eme nka. Hiram l'onwiya be nweru mmagwu, maru enya ope, l'oogudekwawho ope eme nka. O bya ibe Solomonu bya arwukota orwu lile, o kuru iya t'ọ bya arwu.

¹⁵ O dazeru ope gude wua itso labo gvube l'onu eze-ulo Onye-Nwe-Oha. Itso ono l'ehu l'ehu du nha-okpa ukporo lesaa l'eli, mee nji-eka iri lesato mgburumburu. ¹⁶ O gudekwawho ope, a dazeru adaze wua ishi itso labo, l'aa-tukobe l'eli itso ono. Ishi itso ono l'ehu l'ehu be du nji-eka esaa le mkpirikpi l'eli. ¹⁷ O bya akpaa iwhe du g'ọ ugbu ye iwhe du g'ọ gwogirigwo yekota l'ishi itso ono gude memashia ya ememashi. Iwhe o du bu esaa esaa l'ishi itso lanu. ¹⁸ O bya emeta iwhe du g'ọ akpuru itorokuma doo giriri uzhi labo l'eli ishi itso ono gude dowhetagee iwhe-akpakpa ono mgburumburu gude memashia ya ememashi. ¹⁹ Ishi itso, a tukoberu l'eli itso ono, a kpoberu l'onu nwulo ono, l'eeshije abahu l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha b'ọ kpuru; ugbugba iya du-gee g'ọ nkashiyi. O buru nji-eka ishii be eli iya du-gee. ²⁰ O l'eli ishi itso labo ono l'eka e meru, o gwaa kokoroko, du owaa iwhe ono, a kparu akpakpa b'e doru iwhe ono, du g'ọ akpuru itorokuma ono giriri uzhi labo. Ishi itso ono l'ehu l'ehu b'e doru ukporo akpuru itorokuma ugbo iri mgburumburu. ²¹ O bya egvube itso ono whe labo l'iwhe nwulo ono, l'eeshije abahu l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha. Itso owhu o gvuberu l'uzo ohuda b'ọ gvuberu Jakinu. Owhu o gvuberu l'uzo isheli b'ọ gvuberu Bóazu. ²² Ishi

itso ono g'ọ hakota b'ọ meru o du g'ọ nkashiyi. O noo ya bu l'orwu itso ono agvu.

²³ To du iya bu, Hiram bya adaze ope gude wua abaravuma, du mgburumburu. Ogboromonu iya mgburumburu du nji-eka iri l'ise. Eli iya du nji-eka esaa le mkpirikpi. Mgburumburu iya du nji-eka ukporo labo l'ise. ²⁴ L'iku ogboromonu iya b'a wuppyaberu iwhe du-gee g'ọ mbo, iri l'enya nji-eka lanu, woru iya kpee giriri uzhi labo. E meru iya ye abaravuma ono liko.

²⁵ Abaravuma ono b'a doberu l'okpurukpu oke-eswi iri l'ebo, a kpuru l'ope. Oke-eswi ono eto b'a gharu iwhe l'uzo isheli, ghaa eto odo iwhe l'uzo enyanwu-ariba, ghaa eto odo iwhe l'uzo ohuda, ghaa eto odo iwhe l'uzo enyanwu-awata, ghakota whe ike ye l'ime.

²⁶ Abaravuma ono be igbidigbi iya ha g'ọ ukfumeke. Ogboromonu iya b'ọ meru, o du g'ọ ogboromonu omogo, mbu l'o meru iya, o g'ọ agogo g'ọ nchi nkashiyi. Mini, l'alaje iya nu be l'e-rwu iwhe du g'ọ unu galonu ugbo ukporo l'ise.

²⁷ O gudekwawho ope meta ogba-kperekpere iri. Ogba-kperekpere ono l'ehu l'ehu du nji-eka ishii l'ogologo, mee nji-eka ishii l'uswe, eli iya du nji-eka eno le mkpirikpi. ²⁸ O waa g'ọ gude mee ogba-kperekpere ono: O meru iya, o nweru mgbureku eno, o swebushia ya mkpulumkpu ope. ²⁹ O pyia oduu, mee oke-eswi, mee cherubu l'eli mkpulumkpu ope ono, o swebushiru iya. O bya ewota iwhe ope gude ongu tsua ya jeye o du g'ọ iwhe a kparu akpakpa, hebe iya l'eli oduu ono, mee oke-eswi ono, hebekwa iya who le mkpula iya.

³⁰ Ogba-kperekpere ono nweru okpa eno l'ehu l'ehu, e meru l'ope, bya enweru iwhe l'emeje t'okpa iya ono wewheje ewewhe, bu ope b'e gude mee ya. O gude ope meta iwhe l'aadobeje eze-efere le mgbureku iya whe eno, bya emeta iwhe-akpakpa gude memashia ya ememashi. ³¹ Eli ogba-kperekpere ono b'a kporu uzo. Uzo ono, a kporu iya be du nji-eka lanu le mkpirikpi mgburumburu. A kporu iya uzo ono mgburumburu, bya eye iya iwhe le mkpula gude gbata iya. Onu iya ye iwhe ono, e yeru iya le mkpula ono dukota nji-eka labo le mkpirikpi. A pyishia iwhe obu, du mgburumburu l'iche l'iche l'eka ono, a kporu uzo ono. A kuru ogba-kperekpere ono, o nweru mgbureku eno; a ta kudu iya mgburumburu. ³² E meru okpa iya whe eno ye le mkpula iwhe ono, e gude kua ogba-kperekpere ono, owhube iwhe ono, l'emeje okpa iya ewewhe ewewhe b'e meru o likfugeeru elikfuru l'ogba-kperekpere ono. Okpa iya nnanu be du nji-eka labo le mkpirikpi l'eli. ³³ Okpa iya ono b'e meru, o du g'ọ okpa ugbo-inya. O buru ope b'a dazeru adaze gude yota iwhe ono, l'emeje okpa iya ono ewewhe ewewhe, gude iya meta rimu okpa iya, mee supoku, mee iwhe l'aagajeru supoku ye.

³⁴ Ogba-kperekpere ono nweru iwhe l'aadobeje eze-efere uzo eno l'ehu l'ehu. Iwhe ono be du nnanu

nnanụ lẹ mgburẹku iya. Iwhe ono b'e meru yele ogba-kperekpere ono likota ọnu. ³⁵ L'eli ogba-kperekpere ono b'e yeru iwhe dọ mgburumgburu, dọ nji-ẹka ẹto l'ime nkereno. Iwhe ono, l'aadọbeje eze-efere mee iwhe e gude kọ ọgba-kperekpere ono b'e meru, ọ likota ọnu. ³⁶ A bya apyishia cherubu, mee oduu, mee nkfu l'eli iwhe ono, l'aadọbeje eze-efere, pyishikwaa ya whọ l'eli iwhe ono, e gude kọ ọgba-kperekpere ono, mbụ l'ẹka l'adụ iwhe nọ-chiru iya nụ, bya akpaa iwhe-akpakpa l'eli iya gude memaa ya emema. ³⁷ O noo gẹ Hiram gude mee ogba-kperekpere ono whẹ iri. Ọ wuru iya awuwu, ọ buru iwhe lanụ, whẹ hakọta ẹnya nhamunha, gbakọta ugbugba lanụ.

³⁸ Ọ bya egude ope mee eze-efere iri. O meru iya nke ọwhu iwhe dọ g'ọ ọkporo galonu mini ugbo iri lẹ nnanụ lẹ galonu iri l'alakọtaje iya l'ẹhu l'ẹhu. Efero ono l'ẹhu l'ẹhu bẹ dọ nji-ẹka ishi l'ọsa. Aa-dọbe efero ono nnanụ nnanụ l'ogba-kperekpere ono whẹ iri. ³⁹ Ọ bya akfube ogba-kperekpere ono. Ise b'ọ kfuberu l'uzo ọhuda eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, kfube ise ọdo l'uzo isheli eze-ulo ono. Ẹka ọ dọberu abaravuma whọ bụ lẹ mgburẹku eze-ulo ono l'uzo ọhuda ẹnyanwu-awata ọdo ono. ⁴⁰ Iwhe ọdo, Hiram mefuaru bụ ite, mee eze-agọ, mee eze efero.

Mkpakọ iwhe Hiram meshiru ye l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha

Tọ dọ iya bụ, Hiram rwukota-gezhia ọrwu lile, l'oor-wuru eze bụ Sólomonu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ọ gvụ.

Ọ waa bụ iwhe o meshiru l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono:

⁴¹ Itso labọ, mee ishi itso labọ, gwageeru kokoroko, ọ tukobegeeru l'eli itso ono, mee iwhe-akpakpa labọ, ọ kparụ gude memashia ishi itso labọ ono, dọ kokoroko,

⁴² mee iwhe ono, dọ g'ọ akpuru itorokuma, dukota unu, o dọ-wheru iwhe-akpakpa ono mgburumgburu. O doru iya giriri uzhi labọ gude memashia ishi itso ono, dọ-gee kokoroko ono, a tukobegeeru l'eli itso ono;

⁴³ mee ogba-kperekpere iri yele eze efero iri, a dọbegeeru iya l'eli,

⁴⁴ mee abaravuma, mee oke-eswi iri l'ẹbo, a dọberu abaravuma ono l'eli,

⁴⁵ mee ite mee eze-agọ mee efero.

Arya eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono, Hiram meshiru eze bụ Sólomonu bẹ bụ ope, l'egbu zhizhii b'ọ gude mekota iya. ⁴⁶ Eze bẹ zhiru t'a dazee ope ono adaze wua iwhe lile ono l'alị urwa, dọ lẹ mgbaku Sukotu yele Zaretanu, mbụ lẹ whorokoto alị Jódanu. ⁴⁷ Sólomonu ta atudu ẹrwa aria ono atutu, nkele ọ hanuka l'igwe. Arya ono bẹ l'ete atudua ẹrwa iya atutu gude maru ole, ọ daru.

⁴⁸ Sólomonu meshikwaruwho aria lile, l'aduje l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ye iya. Bụ iya bụ:

Enya-mgbeja, e gude mkpọla-ododo mee, mee teburu, e gude mkpọla-ododo mee, l'eedobeje buredi, dọ nsọ l'iwhu Onye-Nwe-Ọha,

⁴⁹ mee iwhe l'aadọbeje oryọku, e gude ọkpobe mkpọla-ododo mee. Ise b'ọ doberu l'ẹka-utaru, dobe ise ọwhu l'ẹka-icha l'iwhu mkpu Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ, mee iwhe ọbu, dọ g'ọ fulawa, e gude mkpọla-ododo mee,

mee oryọku, e gude mkpọla-ododo mee, mee iwhe l'eegudeje akpata iwhe e gude mkpọla-ododo mee,

⁵⁰ mee omogo, e gude ọkpobe mkpọla-ododo mee, mee iwhe l'apa oghu oryọku, mee eze-efere, mee agọ, mee iwhe l'aagujeru ọku ye, mee ẹnya ọkpamgbo ime mkpu, bụ iya bụ mkpu Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ yele ẹnya ọkpamgbo eze-ulo ono l'onwiya, e gude mkpọla-ododo mee.

⁵¹ O noo ya, ọrwu lile, eze bụ Sólomonu gude l'ẹka arw l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono gvukota. Ọ bya ewobatakota iwhe ono, Dévidi, bụ nna iya shi dobe nsọ bya edobe l'ẹka l'eedobeje ẹku l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono, mbụ mkpọla-ọcha mee mkpọla-ododo, mee aria, dọ l'iche l'iche.

Aapabata igbe-ogbandzu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha

8 Tọ dọ iya bụ, Sólomonu bya ekua ndu bụ ọgurenya ndu Ízurẹlu ndzuko, mbụ ndu lile bụ ishi l'ikfu, mee ndu bụ ishi l'ẹnya-uwhu ndu Ízurẹlu, tẹ whẹ byakfuta iya lẹ Jerúsalemu, nke ọwhu whẹ l'apafuta igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha l'ugvu Záyonu, bụ mkpukpu Dévidi. ² O rwulewho nteke whẹ l'erije oge l'onwa Etanimu, bụ iya bụ ọnwa ẹsaa, unwoke Ízurẹlu ono tuko gẹ whẹ ha dzukota l'iwhu Sólomonu.

³ Nteke ndu bụ ọgurenya ndu Ízurẹlu l'owhu dzuru, ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke pata igbe-ogbandzu ono.

⁴ Whẹ pataru igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha, bya awhọta Ụlo-ẹkwa-ndzuko, gwota iwhe lile, e doberu nsọ l'ime iya. Ọ buru ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ndu Lívayi pataru iya. ⁵ Eze, bụ Sólomonu mee edzudzu-ọha ndu Ízurẹlu ono, whẹ l'iya dzukoberu l'ẹka ono tuko nọdu l'iwhu igbe-ogbandzu ono egbushi aturu mee eswi. Whẹ gbua ikpoto anụ, bụ aguta aguta.

⁶ O noo ya, ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke pata igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono je edobe l'ẹka, e metaru iya ọru l'ime mkpu eze-ulo ono bụ iya bụ Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ. Ẹka whẹ doberu iya bụ lẹ mkpula akwẹka cherubu. ⁷ Cherubu ono bẹ tushiru akwẹka lẹ nwọru ẹka ono, e doberu igbe-ogbandzu ono, shi nno gbobuta igbe ono mee mkpara, l'eegudeje apa iya.

⁸ Mkpapa ono bẹ tseru ogologo nke ọwhu l'aaṅduje lẹ Ẹka-dụ-Nsọ ono, dụ l'iwhu Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ ele ishishi iya g'ọ tsefutaru. Ọle a ta aṅdujedu l'ẹka ọdo whua ya. Whẹ dukwa-a l'ẹka ono rwua oge dụ g'ọo ntanụ. ⁹ Ọ tọ dudu iwhe dụ l'igbe ono, gbahaa okpekpu ẹwhuru labọ ono, Mosisu yeru iya l'ugvu Horebu l'ẹka ono Onye-Nwe-Ọha yele ndu Ízurelu nọ-du gbaa ndzụ gẹ whẹ futaru l'alị ndu Íjiputu.

¹⁰ Gẹ ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke shi lẹ Ẹka-dụ-nsọ lufuta bẹ urwukpu bya asọ-chia eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono. ¹¹ Urwukpu ono mee, ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ta aduhe ike kfulu jee ozhi, whẹ l'eje, nkele ọ-dụ-biribiri Onye-Nwe-Ọha sọ-kputaru eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono.

¹² Tọ dụ iya bụ, Sólomọnu sụ: "Onye-Nwe-Ọha, i sụru l'ii-buru l'urwukpu, gbarụ tsurikiti. ¹³ Ntaa bẹ mu tųwaru ghu agaga-gvuragvu eze-ulo, l'ii-buru jeye lẹ tututu-mjmimi."

Okfu, Sólomọnu kfulu

¹⁴ Edzudzu-ọha ndu Ízurelu ono kfulu l'ẹka ono, Sólomọnu bya aghachiru whẹ iwhe, gọru whẹ ọnu-oma ¹⁵ sụ:

"T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu, o noo nkele o gudewaa ẹka iya medzua ụkwa ono, o kweru Dévidi, bụ nna mu, mbụ ụkwa ono, o gude ọnu iya kweta iya nteke ono ọ sụru: ¹⁶ 'Nkeshi mbọku, mu dufutaru ndibe mu, bụ ndu Ízurelu l'alị Íjiputu bẹ l'ọto dudu mkpukpu, dụ l'alị ikfu Ízurelu, mu họtaru t'ọ buru ẹka l'aa-tụ eze-ulo, ẹwha mu l'a-nọ-du ere ire. Ọle mu họtaru Dévidi t'ọ chíje ndibe mu ono, bụ ndu Ízurelu.'

¹⁷ "Nna mu Dévidi bẹ shikwa vuru iya l'obu tẹ ya tųa eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu. ¹⁸ Ọle Onye-Nwe-Ọha bẹ sụru nna mu Dévidi: 'Eshi-ọwhu i vu l'obu t'ị tųaru mu eze-ulo, ẹwha mu l'a-nọ ere ire b'ị meru iya ree. ¹⁹ Ọle ọbu, ọ tọ dụ gubedua l'a-tụ ọlo ọbu. Onye l'a-tụ iya nụ bụ nwa ghu nwoke, ị nwuru anwu. Ọo nwa ghu l'a-turu mu eze-ulo ọbu, ẹwha mu l'a-nọ ere ire.'

²⁰ "Ntaa bẹ Onye-Nwe-Ọha medzuwaru ụkwa ono, o kweru nkele mu futawaru bya aṅ-chia ẹnya nna mu, bụ Dévidi, mu nọduwa l'oshi-eze ndu Ízurelu ẹgube Onye-Nwe-Ọha kweru ụkwa iya; mu bya atuwaa eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu ọbu.

²¹ L'eze-ulo ono bẹ mu metaru nwọru igbe-ogbandzu, mbụ igbe ono, e yeru ogbandzu ono, Onye-Nwe-Ọha yele nna anyi whẹ gbarụ nteke ono, o dufutaru whẹ l'alị Íjiputu."

Sólomọnu l'ekfu anụ Onye-Nwe-Ọha

²² Tọ dụ iya bụ, Sólomọnu kfulu l'iwhu ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha l'iwhu edzudzu-ọha ndu Ízurelu ono,

chilia ẹka iya labọ imeli ²³ kfulahaa nụ Onye-Nwe-Ọha sụ:

"Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu, ọ tọ dudu Chileke ọdo, dụ nụ gbahaa gubedua, l'imigwe mee l'eliwhe, mbụ gube onye l'edobeje ogbandzu, gụ lẹ ndibe ghu gbarụ, buru onye n-yemobu ghu l'ete agvụ agvụ l'ẹka ndu gude obu whẹ g'ọ ha etso ghu nụ nọ. ²⁴ Gube onye medzuru ụkwa, i kweru nụ onye ozhi ghu ono, bụ nna mu Dévidi. I gude ọnu ghu kweta iya ụkwa, bya egude ẹka ghu medzua ya, ẹgube ọ dụ ntanụ-a.

²⁵ "Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu, ntaa bukwa t'ị medzufua ụkwa ono, i kweru onye ozhi ghu ono, bụ nna mu Dévidi, mbụ ono, i kweru iya sụ: 'Ọ tọ dudu iwhe bya l'e-me t'unwu ghu nọ-buhu l'oshi-eze ndu Ízurelu m'ọ buru-a l'unwu ghu ọbu l'a-kwaberu onwowhe ẹnya, etso ọzo mu, ẹgube ono, gubedua tsoru.' ²⁶ Byiko Chileke nke Ízurelu, t'okfu ono, i kfulu yeru onye ozhi ghu, bụ nna mu Dévidi vukotakwa lẹge i kfulu iya.

²⁷ "Ọle ọbu, ?Chileke l'e-bukota l'eliwhe tọ? Igwe, mbụ igwe ọwhu kakọta l'eli te edzudu ghu aṅdu, ọwhu l'ee-whoro eze-ulo ọwaa, mu tųru. ²⁸ Ọle-a, nukwaa ekfukfu ono, mube onye ozhi ghu l'ekfu anụ ghu, mee nryọ ono, mu l'aryọ ghu. Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu ngabẹ nchị lẹ mkpu ono, mube ozhi ghu l'echiku ghu, mee l'ekfukfu ono, mu nọdu l'iwhu ghu ekfu anụ ghu ntanụ. ²⁹ T'ẹnya ghu dųjenu l'eze-ulo-ọ eswe mee ẹnyashi. Mbụ ẹka-a ị sụru l'ẹwha ghu l'a-nọ ere ire. Ọo ya bụ, nke ọwhu bụ nteke mube onye ozhi ghu cheberu iwhe l'eze-ulo-ọ kfulu nụ ghu, gụ angaberu mu nchị. ³⁰ Ngabẹje nchị lẹ nryọ, onye ozhi ghu, mee ndibe ghu, bụ ndu Ízurelu, nteke whẹ cheberu iwhe l'ẹka-a ekfu anụ ghu. Nodukwa l'imigwe, bụ ẹka i bu nua ya. Nteke ị nuru iya, gụkwaru whẹ nvụ l'iwhe-dụ-ẹji, whẹ metagbaberu.

³¹ "Ọ -buru l'o nweru onye mesweru ibe iya, a kpuru iya bya l'ẹnya-mgbeja ghu, dụ l'eze-ulo-ọ, bya anụ ya nte, o ria, ³² shikwa l'imigwe nua ya, gụ eme iwhe gbarụ ghu nụ. Kpee ndu ozhi ghu ono ikpe l'onwoghu. Onye ọwhu ikpe nmarụ, nma iya ikpe, gụ atukobe iya iwhe o metaru l'ishi t'ọ vuru. Onye ọwhu iswi dụ mma, haarụ iya enge, gụ emeru iya iwhe rwuberu iya nụ, nkele ọ bụ onye dụ chíri.

³³ "Ọ -buru l'ohogu lwụ-gburu ndibe ghu, bụ ndu Ízurelu nkele whẹ mesweru ghu, ọo ya bụ whẹ ghaa umere lwakfutawhu ghu azụ, bya ekulahaa ẹwha ghu; whẹ nọdu l'eze-ulo-ọ kfulu nụ ghu ryọ ghu, ³⁴ shikwa l'imigwe nua ya, gụ aguru ndibe ghu ono, bụ ndu Ízurelu nvụ l'emeswe ono, whẹ mesweru. Gụ eduwhukwa whẹ whọ azụ l'alị ono, i nuru nna whẹ ono.

³⁵ "Nteke bụ l'igweli gụ-chiru agụ-chi, mini chí-buhu, l'iswi lẹ whẹ meru iwhe dụ ghu ẹji; ọo ya bụ, whẹ

chebe iwuhu l'uzo eka-a kfuru nu ghu, kulahaa ewha ghu, bya aghaa umere haa ome iwhe-du-iji ono nkele i chiwaru wɛ ɔnu l'ali, ³⁶ shikwa l'imigwe nua ya, gɔaru ndu ozhi ghu ono, bu ndu Izurelu nvu iwhe-du-iji ono. Gu ezhia wɛ ɔwu ka ree, wɛ l'a-no et-so. Gu emee te mini chia gbashi l'ali ono, i nuru ndibe ghu ono t'o buru oke-ali wɛ.

³⁷ "O -buru le mkpegu byaru l'ali-a, m'obu ehu, l'eme eme, m'obu iwhe l'egbuje nri, a koru ako, m'o bu ɔwu l'emeje t'o du dzukpo dzukpo, m'obu igube, m'obu ɔvu, l'adaje ada be byaru nu. Nteke bu l'ohogu bya eyebuta wɛ le mkpukpu, du l'ali wɛ. Mbɔ, o -beru ɔ buru udu nchikarehu gɔnu, o -beru ɔ buru ehu-ba-du-mma, du ɔdu-agma be byaru nu, ³⁸ o nweru onye machiru eka iya l'uzo eka-a kfuru nu ghu nkele onyenonu maru eka ɔ ka iya atsutsu, m'obu l'oo ndibe ghu ono, bu ndu Izurelu ge wɛ hakota be kfuru nu ghu, bya aryoo ghu aryoo, ³⁹ shikwa l'imigwe, eka ono, i bu nua ya, gɔaru wɛ nvu. Mee iwhe gbaru ghu nu, gu emekoshi onyenonu le g'onyenonu gude eme, nkeshi i maru obu onyenonu. O noo nkele oo gubedua kpelekengu kpɔu be marwataru obu unwu-eliwhe l'owhu. ⁴⁰ Oo ya bu, nke ɔwu wɛ l'a-no atsɔ ghu egvu mbokumboku, jeye ge wɛ l'a-no-beru l'ali-a, i nuru nna anyi wɛ.

⁴¹ "A bya l'onye bu onye oha odo, mbɔ onye l'abua onye Izurelu, bu ndibe ghu, mbɔ onye kwoberu iswi ewha ghu shi eka teru enya bya. ⁴² Nkele aa-nu-dzuru ewha ghu ono, paru eka apaa, mee ike ghu mee nke iwhe du biribiri, l'iimegbabe. Nteke onye obu byaru bya echebe iwuhu l'eze-ulo-o kfuru nu ghu, ⁴³ nodukwa l'imigwe eka ono, i bu nua ya, meeru onye oha odo ono iwhe lile o gude kpokua ghu, nke ɔwu ndu mgboko l'owhu l'a-madzuru ewha ghu shi nno atsɔ ghu egvu, g'oo ndibe ghu, bu ndu Izurelu. Wɛ amakwaruwho l'eze-ulo-o, mu tɔru bu l'iswi ewha ghu be mu gude tɔa ya.

⁴⁴ "O -buru le ndibe ghu je alwushi ndu ohogu wɛ ɔgu l'eka bu-zhia eka i zhiru wɛ, wɛ -chebewaa iwuhu le mkpukpu-a, i hotaru mee l'eze-ulo-o, mu tɔru ghu kfuru nu gube Onye-Nwe-Oha, ⁴⁵ nodukwa l'imigwe nua ekfukfu ono, wɛ kfuru nu ghu mee iwhe wɛ sɔru t'i meeru wɛ, gu agbataru wɛ.

⁴⁶ "Nteke bu l'oo iwhe-du-iji be wɛ meru ghu nkele ɔ tɔ dudu onye l'ete emeje eji. Oo ya bu, ehu-eghughu bya ghu l'ehu, i woru wɛ ye ndu ohogu l'eka nke ɔwu bu l'ohogu kpuru wɛ le ndzu laa ali wɛ, m'o teru enya m'o du ntse, ⁴⁷ wɛ -nodu l'ali ono, a kpuru wɛ le ndzu laa, ego lwawhu wɛ azu, wɛ daa onwowhe ɔta, nodu l'ali ndu ono, kpuru wɛ le ndzu ono ryoo ghu sɔ: 'Anyi mewaru iwhe-du-iji, bya emewaa iwhe l'ete akfuaru nhamunha, temenu anyi mewaa ejo-ememe.' ⁴⁸ O -buru le wɛ nodu l'ali ndu ohogu wɛ ono, kpuru wɛ le ndzu ono gude obu wɛ g'o ha

mee ndzu wɛ g'o ha lwakfutawhu ghu azu, wɛ chebe iwuhu l'ali-a, bu ali, i nuru nna wɛ, mbɔ le mkpukpu-a, i hotaru, mee l'eze-ulo-o mu tɔru ghu, ⁴⁹ nodukwa l'imigwe eka, i bu nua ekfukfu, wɛ kfuru nu ghu mee iwhe, wɛ sɔru t'i meeru wɛ, gu agbaaru wɛ mkpu. ⁵⁰ Gɔaru ndibe ghu ono, meru ghu iwhe-du-iji ono nvu. Gɔaru wɛ nvu l'emeswe ono, wɛ mesweru ghu. Gu emee te ndu ono, lwɔtaru wɛ nu mejeeru wɛ obu-imiko. ⁵¹ O noo nkele wɛ bu ndibe ghu, bya aburu oke-iwhe nkeghu ono, i dufutaru le Ijiputu, mbɔ l'ejo ɔta-chichichi oku ono, l'a-daze igwe.

⁵² "T'enya ghu dunu l'iwhe nwozhi ghu mee ndibe ghu ono, bu ndu Izurelu l'aryoo ghu, gu angabejeru wɛ nchi nteke bu nteke wɛ ryakuru ghu. ⁵³ O noo nkele, wɛ bu ndu i wofutaru dobe iche le mba ge mba ha, du le mgboko-o, te wɛ buru oke-iwhe ghu; egube, i shi l'onu onye ozhi ghu Mosisu kfua ya, mbɔ nteke ono, gube Nnaji-Oha, bu Onye-Nwe-Oha dufutaru nna anyi wɛ le Ijiputu."

⁵⁴ O noo ya, Solomonu bya ekfugelewho nu Onye-Nwe-Oha, ryoo-gele iya wo iwhe lile ono, ɔ gbalihu l'enya-mgbeja Onye-Nwe-Oha ono, o byishiru ikpere chilia eka labo imeli. ⁵⁵ O gbalihu kfuru akfuru wolialu ewoli goro edzudzu-oha Izurelu ono ɔnu-oma sɔ:

⁵⁶ "Tajaja buru nke Onye-Nwe-Oha, onye meru te ndu Izurelu tɔta ume, egube o kweru ukwa iya. Ukwaa oha ono, o shi l'eka onye ozhi iya Mosisu kwee ta adudu m'oo nnanu, laru mmaanɔ. ⁵⁷ Te Onye-Nwe-Oha, bu Chileke anyi swiru anyi eswiru, egube ono, o swiru nna anyi wɛ. T'o bo pakwaru anyi haa, ya eje ebuhakwa anyi. ⁵⁸ T'o mekwaa t'anyu kpuru obu anyi yeru iya, tsoje uzo iya l'owhu, edobe iwhe iwu iya kfuru, mee iwhe ɔ tɔru okpa iya t'e meje, mee nsɔ iya bu iya bu iwhe o kfuru nna anyi wɛ. ⁵⁹ T'okfu owa-a, mu nodu l'iwu Onye-Nwe-Oha kfuru nu iya rwukwaa yebe Onye-Nwe-Oha, bu Chileke anyi ntse eswe mee enyashi. T'o gba-jekwaarɔ nwozhi iya mee ndibe iya, bu ndu Izurelu mkpu le mkpa kparɔ wɛ nu le mboku. ⁶⁰ Nke ɔwu ndu mgboko l'owhu l'a-marɔ l'oo Onye-Nwe-Oha be bu Chileke obu, l'o tɔ dudu Chileke odo, du nu. ⁶¹ Sɔa t'unu wotakota obu unu g'o ha ye l'eka Onye-Nwe-Oha, bu Chileke no, unu emeje iwhe ɔ sɔru t'e meje, edobe iwhe iwu iya kfuru, mbɔ g'o du ntanu."

Eeye eze-ulo ono l'eka Onye-Nwe-Oha

⁶² Tɔ iya bu, eze ye ndu Izurelu lile ono, wɛ l'iya no, gbaa eja l'iwu Onye-Nwe-Oha. ⁶³ Anɔ, Solomonu gburu gude gbaaru Onye-Nwe-Oha ngwo-eja ehu-guu be du, ukporo unu eswi ugbo labo l'unu iri l'ise, mee ukporo unu aturu ugbo iri l'ise. Oo ya bu, eze ye ndu Izurelu ono ge wɛ ha tugba woru eze-ulo Onye-Nwe-Oha ono doberu iya nsɔ.

⁶⁴ Ọ kwawhọ mbọku ono bẹ eze doberu echilabọ og-boduwhu ono, dọ l'iwhe eze-ulo Onye-Nwe-Ọha nsọ. Ọ nọdu iya gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, mee ngwo-ẹja ọturutuu-iwhe, mee ẹba-anụ, e gude gbaa ẹja ẹhu-guu. O noo nkele ẹnya-mgbeja ono, e gude ope mee ono, dọ l'iwhe Onye-Nwe-Ọha ono bẹ ha nwanshii, nke ọwhu bụ l'iwhe ọgba ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono mee ẹja ọturutuu-iwhe ono mee ẹba-anụ, e gude gbaa ẹja ẹhu-guu ono ta alakọtadu iya.

⁶⁵ Ọo ya bụ, Sólomọnu yele ndu Ízurelu lile ono, whẹ l'iya nọ l'ẹka ono, mee ikpoto edzudzu-ọha ono, wata l'ọnu ẹka, l'eeshije abahụ Hámatu je akpaa l'ọnu-iyi Íjiputu tuko nọdu nteke ono ria oge. Whẹ nọdu l'iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi ria oge ono abalị iri l'eno. ⁶⁶ O rwua l'abalị ẹsato iya, o gbasaa whẹ, whẹ wụkashihu lashia. Whẹ ọrụ ọnu-ọma nụ eze, bya egude ẹhu-utso, mee obu-utso iwhe-ọma lile ono Onye-Nwe-Ọha meru gude lashia ibe whẹ; mbụ iwhe-ọma ono, o meru nụ onye ozhi iya Dévidi yele ndu Ízurelu, bụ ndibe iya.

Onye-Nwe-Ọha l'ekfu eyeru Sólomọnu

9 Nteke Sólomọnu tọ-geru eze-ulo Onye-Nwe-Ọha mee ibe-eze iya, bya emekota iwhe lile, ọ chọru ememe, ² bẹ Onye-Nwe-Ọha byakfutaru iya nke ugbo labọ, lẹ g'ọ byakfutahawaru iya lẹ Gibiyọnu. ³ Onye-Nwe-Ọha bya asụ iya:

“Mu nwaru ekfukfu, i kfulu nụ mu, mee iwhe ị sụru tẹ mu meeru ghu. Mu dobewaru eze-ulo-ọ, ị tọru nsọ, bya emewa iya t'ọ bụru ẹka ẹwha mu l'a-nọ ere ire jeye lẹ gbururu. Ẹnya mu mee obu mu l'a-duje l'ẹka ono ntekenteke.

⁴ “A bya lẹ gụbedua, ọ -bụru l'ii-gude obu, dọ samụ yele ire-lanụ etso mu, g'ọo Dévidi, bụ nna ghu, bya eme iwhe mu tọru l'iwu, edobe iwhe mu tọru ọkpa iya mee nsọ mu, ⁵ bẹ mu l'e-me t'ọnodu ghu l'oshi-eze ndu Ízurelu bụru echihu echihu jeye lẹ gbururu, ẹgube ono mu kweru iya nna ghu Dévidi l'ụkwa nteke ono, mu sụru iya: ‘O to nwedu iwhe bya l'e-me t'ụnwu ghu nọbuhu l'oshi-eze ndu Ízurelu.’

⁶ “Ọle, ọ -bụru lẹ gụbedua m'ọ bụ ụnwegirima ghu nọnyaaru bya aghafu l'unu te etsohedu mu, haa odobe iwhe iwu mu kfulu mee iwhe mu tọru ọkpa iya tọgboru unu, bya eje awata ọgwa agwa, abarụ iya ẹja, ⁷ ọo ya bụ, mu ewofu Ízurelu l'alị ono, mu nuru whẹ, swee ẹnya l'eze-ulo ono, mu doberu nsọ t'ẹwha mu re-je ire. Ízurelu aburu ndu, ndu ọdo l'a-nọ anma l'ejo ẹtu, bụru ndu l'aa-nọ atụ lẹ ntọnu. ⁸ Eze-ulo-ọ bụ agagagvuragvu-a aburu ẹka bụ onye l'aghata iya nụ, ishi anwua ya kpaa, ya akpọ-yia ẹhu sụ: ‘?Ọo gunu meru Onye-Nwe-Ọha mee ọdudu iwhe ọwaa l'alị-a mee l'eze-ulo-ọ?’ ⁹ Ndu madzụ asụ: ‘Ọ kwa lẹ whẹ haru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ, onye dufutaru nna whẹ l'alị

Íjiputu, woru obu whẹ kpọru yeru agwa gwalahaa ya, abarụ iya ẹja; o noo iwhe meru g'ọ gude Onye-Nwe-Ọha wokfuta whẹ ọdu ejo-iwhe-e.’”

Iwhe ọdo, Sólomọnu meshiru

¹⁰ O noo ya, o be lẹ ngvucha ọkporo awha, bụ nteke Sólomọnu gude tọ ọlo labọ whọ, mbụ eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono yele ọlo ibe-eze, ¹¹ eze bụ Sólomọnu bya eworu mkpukpu ọkporo, dọ lẹ Gálili nụ Hiram, bụ eze ndu Taya. Nkele ọo Hiram bẹ nọkotaru iya oshi sida, mee oshi payinu, mee mkpọla-ododo lile, dọ iya mkpa. ¹² Hiram shi lẹ Taya bya tẹ ya whụ mkpukpu ono, Sólomọnu nuru iya, tọ dọ iya ree. ¹³ Tọ dọ iya bụ, ọ sụ Sólomọnu: “Nwune mu, ?ọo ọdu mkpukpu gunu b'ị nuru mu ẹgube-ẹ?” Ọ kwee gube mkpukpu ono alị Kabulu. † E kulahaa ya iwhe ono byeye ntanụ. ¹⁴ Iwhe Hiram nuru eze bụ mkpọla-ododo, ẹrwa iya dọ ọkporo talentu ugbo ishii.

¹⁵ Ọ waa bụ iwhe ndu ọgbo-ọrwu ono, eze Sólomọnu họtaru rwuru, mbụ ndu ọ họtaru tẹ whẹ tọ eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, mee ọlo nkiya, ọwaa tẹ whẹ tọ ẹka l'eedomije onwonye, mee mgbodo Jerúsalem, mee mkpukpu Hazọ, mee mkpukpu Megido, mee mkpukpu Gaza. ¹⁶ Fero, bụ eze ndu Íjiputu bẹ jeru ọgu lẹ mkpukpu Gaza je alwuta iya, nwuru ọku ye iya, gbushia ndu Kenanu, bụ whẹ bu lẹ mkpukpu ono, bya eworu iya nụ nwa iya nwanyị ono, Sólomọnu l'alụ t'ọ bụru iwhe o gude kee ya ji. ¹⁷ Ọo ya bụ, Sólomọnu bya atukwaa mkpukpu Gaza ono. Ọ tọ mkpukpu Betuhoronu nke ọzo alị, ¹⁸ mee mkpukpu Bélatu, bya atụ mkpukpu Tama l'echi-ẹgu alị Juda, ¹⁹ tükwaawho mkpukpu, l'ọkwakobeje iwhe, mee mkpukpu, ịnya-agbagba iya, mee ndu l'agbarụ iya ịnya l'anọduje. Sólomọnu tọru iwhe lile, l'aatu atụ, ọ chọru atutu lẹ Jerúsalem, mee l'ugvu ugvu Libanọnu, mee ẹka lile, alị-eze iya beru.

²⁰ A bya lẹ ndu whuduru nụ lẹ ndu Amọru, mee ndu Hetu, mee ndu Pérezu, mee ndu Hevu, mee ndu Jebusu, mbụ ndu ono, l'ete abụa ndu Ízurelu, ²¹ ẹpa ndu ono, whuduru nụ l'alị ono, ndu ọwhu ndu Ízurelu l'ete egbushia bẹ Sólomọnu meru tẹ whẹ bụru ohu l'ẹje ozhi mkpọnwuru jeye ntanụ. ²² A bya l'owhube ndu Ízurelu bẹ l'oto dọdua onye Sólomọnu meru ohu. Whẹbedua b'ọ meru ndu ojọgu iya, mee ndu ishi-ozhi iya, mee ndu ishi ndu ojọgu iya, mee ndu ishi ugbo-ịnya iya, mee ndu l'agbarụ iya ịnya. ²³ Ọo whẹ bụ ndu ishi l'iwhe Sólomọnu gude l'ẹka eme, whẹ dọ ọnu ọmadzụ l'ọkporo madzụ ugbo ẹsaa l'iri achị-zhi ndu ono l'orwu.

²⁴ Ọo gẹ nwa Fero whọ, l'ọolu shilewho lẹ mkpukpu Dévidi latashia bya eburu l'ulo ono, ọ tọru iya, bẹ Sólomọnu tọru ẹka ono, l'eedomije onwonye.

† *Iwhe Kabulu futaru lẹ Hibururu bụ alị, ọchi gbaru.*

²⁵ Ugbo ẹto l'awha bẹ Sólomọnu l'agbajẹ eja ọkpokota-iwhe-ọku mée eja ẹhu-guu l'eli ẹnya-mgbeja ono, ọ tųru Onye-Nwe-Ọha. L'ọokpoje ụnwù isensu ọku l'iwhu Onye-Nwe-Ọha; emedzukota iwhe lile, l'eemeje eme l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha.

²⁶ Eze, bụ Sólomọnu kushiru ụgbo-mini lẹ Eziyọnu-geba ono, dukube mkpukpu Elatu ọwhu dọ l'alị ndu Edomu l'aguga Eze-ẹnyimu Uswe. ²⁷ Hiram yeri ndu nkiya, maru ẹnya ụgbo-mini, bụ ndu mahawaru eze-ẹnyimu ono tẹ whẹ tsoru ndu nke Sólomọnu meje nke ụgbo ono. ²⁸ Whẹ l'ẹjeje alị Ofi, whẹ l'eshije l'ẹka ono wolata mkpọla-ododo, ẹrwa iya dọ unu talentu lẹ talentu ụkporo bya akuberu Sólomọnu.

Eze-nwanyị ndu Sheba l'akpafuta ibe Sólomọnu

10 Nteke eze-nwanyị ndu Sheba bya anụ akọ Sólomọnu mée gẹ yele Onye-Nwe-Ọha gude nọdu, o gude aji, shihuru ike bya iya adata. ² Ọ chī ikpoto madzụ bya Jerúsalemu, chīru jnya-kamelu, vugbaa mmanụ, vu aswa, bya egude igweligwe mkpọla-ododo mée ẹwhuru, l'erekaa ire. Nteke ọ byarwutaru b'ọ tųkoru iwhe lile o vu l'uche kfukotaru Sólomọnu. ³ Sólomọnu sakota aji lile, ọ jiru iya. Ọ tọ dudu aji, ọ jiru eze, kpọru iya ẹka asasa. ⁴ Eze-nwanyị Sheba whulewho udu mmamagu, Sólomọnu nweru mée ẹgube o doberu ẹka tọ ulo ibe-eze, ⁵ mée ọga nri l'oorije, mée udu oshi ndu ozhi iya l'anọduje anodu, mée gẹ ndu ozhi iya gude eje ozhi yele udu uwe, whẹ l'eyeje l'ẹhu, mée ndu l'agbaru iya mme, mée ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, l'oggbaje l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha. Nteke ọ whuru iwhe ono, ọ tųfu iya ẹhu.

⁶ Ọ bya asụ eze: "Akọ, mu nuru l'alị anyi l'okfu iwhe i meshiru, mée nke mmamagu ghu bẹ bukota ezhi-okfu. ⁷ Mu te eshidu kweta l'akọ ono bụ ezhi-okfu, jeye gẹ mu byaru ntaa bya egude ẹnya mu whukota iya. Lee-da, a ta akọjahuduru mu iya ẹbo. Mmamagu ghu, mée ẹku ghu ka shii amame g'a tųru ọnu iya. ⁸ O zhiawho lẹ ndibe ghu bẹ iwhe kwenukaru. Iwhe kwenukaru ndu ozhi ghu whẹ, bụ ndu l'anọje l'iwhu ghu ntekeneteke anuta olu-okfu mmamagu ghu! ⁹ T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu, onye ono, goshiru l'i dọ iya ree, shi nno dobe ghu l'oshi-eze ndu Ízurelu. Ọ nkele Onye-Nwe-Ọha yeri ndu Ízurelu obu, mbụ nyemobu, l'a-nọ jeye lẹ tututu-mimimi bẹ meru g'ọ gude, o mee ghu eze whẹ, nke ọwhu l'ii-kpejeru whẹ ikpe, kfuru nhamunha, eme iwhe dọ chīriri."

¹⁰ Ọo ya bụ, eze-nwanyị ono bya eworu ẹkpa mkpọla-ododo, dọ ụkporo ugbo ishii nọ eze, bya anụ iya mmanụ, parụ ẹka apaa, l'eshi mkpọ, mée ẹwhuru, l'erekaa ire. Mmanụ, eze-nwanyị ndu Sheba ono nuru eze bụ Sólomọnu bẹ parụ mebyi ẹka, nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu mmanụ, a nujeru iya habe nno.

¹¹ Ugbo-mini Hiram l'eshije l'alị Ofi evulata mkpọla-ododo. O nokwawho gẹ l'ooshije l'ẹka ono evulata oshi alumugu, ha l'igweligwe, mée ẹwhuru, l'erekaa ire. ¹² Ọ buru oshi alumugu ono bẹ eze gude meta agbarara ye l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, mée l'ulo ibe-eze, bya egude iya mee une, mée ogumogu, ndu egvu l'egudeje agvu egvu. Oshi alumugu, dọ nno tẹke abyabudua, tẹke awhubua udu iya ono ọdo byeye ntanụ.

¹³ Eze, bụ Sólomọnu nukota eze-nwanyị ndu Sheba iwhe lile, dọ iya ree, ọ ryọru iya t'ọ nọ iya, t'a gufukwaro ẹbyii, ọ sahawaru ẹka asasa kwaarụ iya. Ọo ya bụ, eze-nwanyị ono lashia alị whẹ yele ndu ozhi iya.

Ẹku Sólomọnu

¹⁴ Mkpọla-ododo, l'abyajeru Sólomọnu awha g'awha ha bẹ ẹrwa iya l'aduje unu talentu l'ụkporo talentu ugbo iri l'ẹto lẹ talentu ishii, ¹⁵ t'a agufukwaro iwhe l'eshije l'ẹka ndu l'agba ngho, mée l'ẹka ndu ikike ngho, mée ọwhu l'eshije l'ẹka ndu eze ndu Arabu, mée ọwhu l'eshije l'ẹka ndu ọ-chi-ọha alị ono.

¹⁶ Eze, bụ Sólomọnu bẹ gude mkpọla-ododo, e tsusaru ọsa meta iwhe l'egudeje egbobuta onwonye nke eze iya, dọ ụkporo ugbo iri. Mkpọla-ododo, larụ lẹ nnanụ iya bẹ dọ unu shekelu mkpọla-ododo l'ụkporo iri. ¹⁷ O gudekwawho mkpọla-ododo, e tsusaru ọsa meta iwhe ono, l'egudeje egbobuta onwonye nke nshii, dọ ụkporo ugbo iri l'ise. Mkpọla-ododo, larụ lẹ nnanụ iya ono bẹ l'e-rwu ẹkpa lanụ l'ugvu. Ẹka eze doberu iya bụ l'ulo ono, e gude oshi, shi l'oswa ugvu ugvu Libanonu tọ.

¹⁸ O nokwawho g'eze gude ọkpu-enyi mee oshi-eze, ha shii; bya ekwekota iya ọkpobe mkpọla-ododo l'eli. ¹⁹ Oshi-eze ono nweru ndzokpa ishii, ẹka l'eebewhubeje iya ebewhube bẹ eli iya gbaru kokoroko. E meru iya ẹka l'aatukobeje ẹka ibeka labo, kpua oduu labo kfukube iwhe ono, l'aatukobeje ẹka ono whẹ labo. ²⁰ A kpuru oduu iri l'ẹbo kfube l'eli ndzokpa ishii ono. Nnanụ kfuru l'ishi lanu, nnanụ ọwhu kfuru l'ishi lanu ọwhu. Akọ ẹtu udu oshi-eze ono ta adujedu l'alị-eze ọdo. ²¹ Omogo lile, eze l'egudeje angu iwhe-angungu bụ lẹ mkpọla-ododo b'e meru iya. Arya lile, dukota l'ulo ono, e gude sida, shi l'oswa ugvu ugvu Libanonu tọ buru l'okpobe mkpọla-ododo b'e meru iya. Ọ tọ dudu iwhe ono, dọ ọwhu e meru lẹ mkpọla-ọcha, o noo nkele ọ tọ dudu iwhe a guberu mkpọla-ọcha l'oge nke Sólomọnu. ²² Eze nweru igweligwe ụgbo-mini, shi Tashishi, e gude agbaru iya ngho, yele ụgbo-mini Hiram tuko agbagbabe l'eze-ẹnyimu lanu. Ọ buru ugbo lanu l'awha ẹto, futaru nọ bẹ ụgbo-mini ono l'alwaje, vulata mkpọla-ododo, mée mkpọla-ọcha, mée ọkpu-enyi, mée adaka, mée enwe.

²³ Ọo eze bụ Sólomọnu bẹ kagezhia onwe ẹku, buru iya kagezhia onwe mmamagu l'iwhe bụ ndu eze ndu

mgboko l'owhu. ²⁴ Eliwhe l'owhu l'abyaję l'iwhu Sólomõnu ònuta olu-okfu mmamagụ, Chileke n̄uru iya. ²⁵ Awha g'awha ha l'abuje: onye -byata, ya egude iwhe bya anụ iya; mbụ iwhe e meru lę mkpõla-õcha, mee õwhu e meru lę mkpõla-ododo, mee uwe mkpõe-lanu, mee ngwõgu, mee mmanụ, l'eshi mkpõ mee ñnya mee ñnya-mulu. Iwhe l'aanuje iya bę l'apaję ęka.

²⁶ Sólomõnu bę dokoberu onwiya ugbo-ñnya mee ndu l'agba ñnya. O nweru unu ugbo-ñnya ugbo ęto l'ukporo iri mee ukporo unu ndu l'agba ñnya l'unu iri. Ndu bę eze harụ dobe lę mkpukpu, l'eedobeje ugbo-ñnya, dobe uwhodu lę Jerúsalemụ swibe onwiya. ²⁷ Eze bę meru tę mkpõla-õcha kuru g'õo ęwhuru lę Jerúsalemụ, mee t'oshi sida dzuru ęka lile g'õo oshi sikamo, tukoru alį ọkpa-ugvu, dụ l'uzo ęnyanwu-ariba nata. ²⁸ O l'alį Íjiputu yele alį Kuwe b'e shi anmajęru Sólomõnu ñnya. O buru ndu l'agbarụ iya nghõ shi anmarụ iya ñnya õbu. ²⁹ Iwhe whę shi egudeje azụ ugbo-ñnya lę Íjiputu bụ unu shękelu mkpõla-õcha l'ukporo iri, gude ukporo shękelu mkpõla-õcha ęsaa lę shękelu iri nmaa ñnya. Ndu ono, l'agbarụ eze nghõ shikwawho evujejeru ndu eze ndu Hetu mee ndu eze ndu Arámu iwhe shi l'alį nkewhe.

Sólomõnu luru igwe nwanyị

11 O noo ya, Sólomõnu bya eye igweligwe unwanyi ndu õha õdo obu. O je alushia unwanyi, shi Moabu, mee Amõnu, mee Edõmu, mee Sáyidonu, mee Hetu, yeru nwa Fero whõ, l'õoluhawaa. ² Ndu ono shikota mba ono, Onye-Nwe-Õha nmarụ unwu Ízurelu ọkwa iya sụ: "Unu lę whę be ekegbakwaru nwanyị, o noo nkele whę l'a-kpõkwaru obu unu ye l'otso agwa whę." Sólomõnu kwata ye whę obu yeshia whę iya ike. ³ Unyomu iya dụ unu unwanyi l'ukporo ugbo iri l'ise. Whę bukõtaru ada-eze. O bya enweru unwanyi õwhu l'õoto lụa l'õkpoku nwanyị, dụ ukporo unwanyi ugbo iri l'ise. Unyomu iya whę ono bya emee, obu iya lufu l'ęka Onye-Nwe-Õha nõ. ⁴ O buru gę Sólomõnu kahwaru bę unyomu iya whę kpõru iya obu ye l'otso agwa, obu iya l'owhu ta aduhe l'ęka Onye-Nwe-Õha, bụ Chileke iya nõ, ęgube ono, obu nna iya, bụ Dévidi shi dụ. ⁵ Sólomõnu tsolahaa Ashitarotu, bụ agwa ndu Sáyidonu mee Molęku, bụ ejo agwa ndu Amõnu. ⁶ Tõ dụ iya bụ, Sólomõnu mee ejo-iwhe l'ęnya Onye-Nwe-Õha, t'õ gudehe obu iya g'õ ha etso Onye-Nwe-Õha, ęgube nna iya Dévidi tsoru iya.

⁷ L'ugvu ụzo ęnyanwu-awata Jerúsalemụ bę Sólomõnu turu ęka l'aagwaję agwa Kemõshi, bụ ejo agwa ndu Moabu mee Molęku, bụ ejo agwa ndu Amõnu. ⁸ O nokwawho g'õ tushiru unyomu iya whę ono, shi õha õdo ono ęka whę l'a-kpõje unwù isensu ọku, agwa agwa whę.

⁹ Onye-Nwe-Õha bya edoberu Sólomõnu ęhu-ęghughu, nkele obu iya bę lufuwaru l'ęka yebe Onye-Nwe-Õha, bụ Chileke nke Ízurelu nõ; mbụ Chileke ono, byakfutajeru iya ugbo labõ. ¹⁰ Onye-Nwe-Õha bę nma-hawarụ ọkwa ye Sólomõnu l'ęka, t'õ bõ gwakwa agwa. Obenu l'õ jikaru odobe iwhe Onye-Nwe-Õha turu iya l'iwu. ¹¹ Oo ya bụ, Onye-Nwe-Õha sụ Sólomõnu: "Eshi-õwhu ñ meru iwhe dụ nno, jika odobe õgbandzu mu mee iwhe mu tõru ọkpa iya, mbụ iwhe ono, mu turu ghu l'iwu, bę mu nafujekwa ghu alį-eze ono, ye iya onye ozhi ghu l'ęka. ¹² O lę mu l'e-kwobe iswi nna ghu Dévidi haa ya ememe ntaa, ñ nõ ndzụ. Mu l'a-nafu iya l'ęka nwa ghu nwoke. ¹³ Mu ta anafu-gekwa alį-eze ono g'õ ha kpamụ kpamụ. Mu l'e-kwobe iswi onye ozhi mu, bụ Dévidi mee iswi Jerúsalemụ, bụ ęka mu hotaru, woru ikfu lanụ nụ nwa ghu nwoke."

Ndu õhogu Sólomõnu

¹⁴ Tõ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Õha bya edobe Hedadu, bụ onye Edõmu t'õ buru onye l'etso Sólomõnu okfu. Hedadu bę shi l'eri ndu eze ndu Edõmu. ¹⁵ Iwhe kparụ okfu bụ lę nteke Dévidi yele ndu Edõmu lwuru õgu bę Jowabu, bụ onye ishi ndu ojõgu jeru ooli, ndu e gbushiru l'õgu ono, rwua je atũko unwoke Edõmu gbushia. ¹⁶ Jowabu bę yele ndu Ízurelu nõru õnwa ishii l'ęka ono, jeye whę gbushikota unwoke ndu Edõmu gę whę ha. ¹⁷ O lę Hedadu bę nweru ndu Edõmu, shi ejeru nna iya ozhi, õ harụ tsoru gbalaa lashia alį ndu Íjiputu. Nteke ono bę Hedadu bukõwadu nwata nshiji. ¹⁸ Whę palihu lę Midiyanu, bufuta lę Paranu. Whę shi lę Paranu chĩa unwoke, whę lę whę liru jeshia Íjiputu, whę jekfu Fero bụ iya bụ eze ndu Íjiputu. O nụ Hedadu ulõ; nụ iya alį; anụ iya nri.

¹⁹ Hedadu bya atũba Fero l'ęnya shii, nke õwhu bụ lę Fero keru iya nwune nyee ya t'õ lụa, mbụ nwune eze-nwanyi ono, bụ Tahupenesu. ²⁰ Nwune Tahupenesu ono bę nwutaru iya nwa nwoke, ęwha iya bụ Genubatu. Tahupenesu, bụ eze-nwanyi hee nwata ono jeye o hefuta iya l'ibe-eze. Genubatu nõdu l'ibe Fero yele unwu nke Fero tũko tsee.

²¹ Hedadu bya anõdu lę Íjiputu nua lę Dévidi lak-fuwaru nna iya whę lę maa; õwaa lę Jowabu, bụ onye ishi ndu ojõgu bę nwuhwaru nụ. O sụ Fero: "Haa tę mu tugbua lashia obodo mu."

²² Fero sụ iya: "Oo gũnu bę ũko iya l'akõru ghu l'ęka mu nõ meru g'õ gude l'iiicho ụzo gę l'ii-shi lashia obodo unu?"

Hedadu sụ iya: "Haa mu rõ tę mu lashia."

²³ Chileke bya edobefua onye õdo, ęwha iya bụ Rezonu nwa Ғliyada, t'õ tsoje Sólomõnu okfu. Rezonu bę gbafujeru lę nke onye-nwe-ia nụ, bụ Hadadeza, bụ eze ndu Zoba. ²⁴ Nteke Dévidi gbushiru ndu ojõgu ndu Zoba bę Rezonu chikoberu ndu madzụ mee tę whę

kwefuje ike, ọ bụru iya bụ onye ishi whẹ. Whẹ tughua jeshia Damásukọsu je eburu, Rezonu bụru eze lẹ Damásukọsu l'ẹka ono. ²⁵ Rezonu bẹ tsoleruwho ndu Ízurelu okfu jeye gẹ Sólomọnu nọ-beru, yeru iya ejo-iwhe, Hedadu shi eme whẹ. Rezonu bụru eze, l'achi ndu Arámu; ndu Ízurelu dọ iya ashị.

Jerobowamu l'ekwefuru Sólomọnu ike

²⁶ Jerobowamu nwa Nebatu watakawhọ anọ ekwefuru Sólomọnu ike. O shi bụru onye lanu l'ime ndu ozhi Sólomọnu. Ọ bụ onye ikfu Ífuremu, ẹka o shi bụ mkpukpu Zereda. Ne iya bẹ bụ nwanyị-mbunu, ẹwha iya bụ Zeruya. ²⁷ Ọ waa g'o shi kwefuru Sólomọnu ike ọbu ndọwa: Lẹ Sólomọnu bẹ tọru ẹka l'eedomije onwonye, bya atụ-chishia ẹka gbarụ ọruw lẹ mgbodo, e gude tų-wheta mkpukpu Dévidi, bụ nna iya. ²⁸ Jerobowamu bukwanuru nwoke dọ ike. Tọ dọ iya bụ, Sólomọnu bya awụ lẹ nwokorọbya ono bụ onye l'ejeshi ozhi ike, o mee ya t'ọ bụru ishi ndu ọgbo ọruw ọzo-ulo Joséfu l'owhu.

²⁹ O rwua nteke ọbu, Jerobowamu shi lẹ Jerúsalemụ eje iwhe ọdo, Ahayija, bụ onye nkfuchiru Chileke, shi mkpukpu Shilo whua ya lẹ mbaduzo. Ahayija yeru uwe ọwhuu. Ọ bụru whẹ labọ nọ nwẹka whẹ l'echi-egu ono. ³⁰ Ọo ya bụ, Ahayija ye ẹka l'uwe ọwhuu ono, o ye zhijahu uzhi iri l'ẹbo, ³¹ sụ Jerobowamu: "Wota mpekala uwe-e iri. O noo nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu sụru agha: 'Mu bya l'anafu alị-eze ono l'ẹka Sólomọnu nọ ghu ikfu iri. ³² Ọle mu l'e-kwobe iswi onye ozhi mu, bụ Dévidi mēe iswi Jerúsalemụ, bụ mkpukpu, mu họtaru l'ikfu ndu Ízurelu l'owhu, haaru iya ikfu lanu kpụ. ³³ Iwhe mu l'e-kwobe mee ya nno bẹ bụ lẹ whẹ haru mbẹdua, balahaaru Ashitarotu, bụ agwa ndu Sáyidonu eja, mēe Kemoshi, bụ agwa ndu Moabu, mēe Molẹku, bụ agwa ndu Amọnu, jịka lẹ whẹ te etsodu mbẹdua, jịka ome iwhe kfuru nhamunha l'ẹnya mu, bya ajika odobe iwhe mu tọru ọkpa iya mēe nsọ mu, ẹgube ono, nna iya Dévidi shi emekota.

³⁴ " Ọle ọbu, mu ta anafu-gekwa iya alị-eze ono l'owhu l'ẹka. Mu l'e-kwobe iswi onye ozhi mu, bụ Dévidi, bụ onye mu họtaru, bụru onye doberu iwhe iwu mu kfuru, mēe iwhe mu tọru ọkpa iya, haa ya t'ọ bụru onye ishi jeye gẹ l'ọo-nọ-beru. ³⁵ Ọo l'ẹka nwa iya nwoke bẹ mu l'a-nafu alị-eze ono, woru ikfu iri l'ime iya nọ ghu. ³⁶ Nwa iya bẹ mu l'a-nu ikfu lanu, nke ọwhu onye ozhi mu, bụ Dévidi l'e-nweru onye l'a-nọ achị lẹ Jerúsalemụ, bụ mkpukpu, mu họtaru dobe t'ọ bụru ẹka ẹwha mu l'a-nọ ere ire. ³⁷ Gụbedua l'onwoghu bẹ mu l'e-wota t'ị chije ẹka dọ ghu mma, gụ aburu eze ndu Ízurelu. ³⁸ Ọ -buru-a l'iji-ngaberu mu nchị l'iwhe lile, mu tọru ghu iwu, etso ọzo nkemu, bya emee iwhe kfuru nhamunha l'ẹnya mu, etso iwhe mu tọru ọkpa iya mēe iwhe iwu mu kfuru ẹgube onye ozhi mu, bụ

Dévidi meru, bẹ mu l'e-swiru ghu eswiru, mee t'alị-eze ghu bụru echihu echihu, g'ọo nke Dévidi. Mu eworu Ízurelu nukota ghu. ³⁹ Mu l'e-gude iswi emeswe ono, Sólomọnu mesweru nua unwu Dévidi chijikfuu. Ọle chijikfuu ono, mu l'a-nu whẹ ta adugbuduru jeyewaro.' "

⁴⁰ Tọ dọ iya bụ, Sólomọnu chokashide ọzo l'oo-shi gbu Jerobowamu, Jerobowamu gbalaa lashia Íjiputu, lakfushia Shishaku, bụ eze ndu Íjiputu. Ọ nọduwara lẹ Íjiputu jeye nteke Sólomọnu nwuhuru.

Anwuhu Sólomọnu

⁴¹ Iwhe ọdo, nwuru nteke Sólomọnu bụ eze, mēe iwhe lile o meshiru, mēe mmamagu iya b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iwhe meru l'oge Sólomọnu. ⁴² Sólomọnu nọdu lẹ Jerúsalemụ bụru eze ndu Ízurelu ukporo awha ugbo labọ. ⁴³ Ọ lakfushia nna iya whẹ lẹ maa. E lia ya lẹ mkpukpu Dévidi, bụ nna iya. Nwa iya, bụ Rehobowamu bya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Ndu Ízurelu l'ekwefuru Rehobowamu ike

12 Tọ dọ iya bụ, Rehobowamu tughua jeshia Shékemu nkele ndu Ízurelu l'owhu wuwaru jeshia ẹka ono tẹ whẹ mee ya eze. ² Nteke ono bẹ Jerobowamu nwa Nebatu nọkwaduro lẹ Íjiputu, bụ ẹka ọ gbarụ lashia nteke ọ gbarụ Sólomọnu ọso. Ọ nọdu lẹ Íjiputu nua nke Rehobowamu ono; ọ lwatashia. ³ A bya e zhia t'e je iya ekuku. Jerobowamu yele edzudzu-ọha ndu Ízurelu bya awu-kfu Rehobowamu sụ iya: ⁴ "Nna ghu boru anyi ivu, l'anyi ẹrwa. Menua t'ozhi áwhu ono, nna ghu dzuberu anyi, mēe ivu ono, o boru anyi kabaa ọlwa alị, ọo ya bụ anyi aburu ndu ozhi ghu."

⁵ Rehobowamu sụ whẹ: "Unu lashia je anọ abalị ẹto, unu adawhu azu." Ọo ya bụ, whẹ wukashihu.

⁶ Tọ dọ iya bụ, eze bụ Rehobowamu jeshia njita l'ẹka ndu bụ ọgurenya ono, shi ejeru nna iya Sólomọnu ozhi nteke ọ nọ nduzi; ọ jia whẹ sụ: "?Nde g'unu sụru tẹ mu yeeru ndu-a ọnu?"

⁷ Whẹ sụ iya: "Ọ -buru l'iji-buru onye ozhi ndu-a ntanu, i je l'a-nọ ejeru whẹ ozhi, i je l'e-dobe ọnu ree ekfuru whẹ okfu, ọ kwa iya bụ lẹ whẹ l'a-buru ndu ozhi ghu jeye lẹ gbururu."

⁸ Obenu lẹ Rehobowamu jikaru ọnu ono, ndu bụ ọgurenya yeru iya. O jekfushia unwokorọbya, bụ ndu eburi iya, l'ejeru iya ozhi tẹ ya jita whẹ. ⁹ Ọ jia whẹ sụ: "?Nde g'unubẹdua sụru tẹ mu yeru whẹ ọnu? Ọo gunu bẹ anyi l'e-kfuru ndu-a, sụru tẹ mu mee ivu, nna mu boru whẹ t'ọ kabaa ọlwa alị?"

¹⁰ Unwokoro ono, bụ unwu-eburi iya ono sụ iya: "Iwhe l'ii-kfuru ndu ono, sụru ghu lẹ nna ghu boru whẹ ivu, dọ ẹrwa, t'i mee ya t'ọ kabaa ọlwa alị bụ agha: ezeke-mkpushi-ẹka ghu bẹ ka ukfu nna ghu ọdu igbi.

¹¹ L'eshi ọwhu nna ghu boru whẹ ivu, dọ ẹrwa bẹ l'ii-

me t'ivu obu kabaa whẹ anyinyi. L'eshi-owhu ọ bu ẹchachi mmaanụ bẹ nna ghu shi echije whẹ bẹ l'iburu akpị agbakashi whẹ ẹhu."

¹² Ọo ya bụ, ọ bya erwulewho abalị ẹto ono, Jerobowamu męe ndu Ízurelu l'owhu byakfutawhu Rehobowamu azụ, ẹgube ono, o kfuru whẹ tẹ whẹ bya lẹ mbọku nke ẹto ono. ¹³ Eze kpacha idzu ono, ndu bụ ọgurennya whọ chikoshiru iya, salaha ndu ono okfu kpaakpaa. ¹⁴ O je etsoru idzu, unwokoro whọ chikoshiru iya sụ: "Nna mu boru unu ivu, dọ ẹrwa, ọle mbẹdua l'e-me t'ivu obu kabaa unu anyinyi. Nna mu bụ ẹchachi mmaanụ b'o shi echije unu, ọle mbẹdua l'aburu akpị agbakashi unu ẹhu." ¹⁵ Ọo ya bụ, eze ta angarụ ndu Ízurelu ono nchị. Ọ bụkwanuru Onye-Nwe-Ọha b'o shi l'ẹka ọ dọ nno nke ọwhu iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha shi l'ọnu Ahayija nke mkpụkpu Shilo kfuaru Jerobowamu nwa Nebatu l'a-vukota.

¹⁶ Gẹ ndu Ízurelu ono l'owhu bya achọfuta l'eze ta an-gaduru whẹ nchị; whẹ sụ iya:

"?Ọo gụnu bẹ anyi lẹ Dévidi jigba?

?Ọo gụnu bụ oke-iwhe, anyi nwe l'ẹhu nwa Jesi.

Unube ndu Ízurelu; t'onyenonu lashia l'ulo-ẹkwa iya!

Letawaro ọzo-ulo nkeghu ẹnya gube Dévidi!"

Ọo ya bụ, ndu Ízurelu wụkashihu; lashia ulo-ẹkwa whẹ. ¹⁷ Ọ bụwaruro ndu Ízurelu onona, bu lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu, dọ l'alị ndu Juda bẹ Rehobowamu bụ eze whẹ.

¹⁸ Eze, bụ Rehobowamu zhifu Adoniram, bụ onye ishi ọgbo ọrwu t'o jekfu ndu Ízurelu; o rwua whẹ gude ẹwhuru tų-gbua ya. Eze, bụ Rehobowamu bya enyihukebe ụgbo-inya iya gbalaa; ọ bụru iya ọla Jerúsalem. ¹⁹ Nkeshi nteke ono bẹ ndu Ízurelu kwefuru ọzo-ulo Dévidi ike byeye ntanụ.

²⁰ Nteke ndu Ízurelu l'owhu nuru lẹ Jerobowamu bẹ lwawarụ nụ, bẹ whẹ yeru t'e je kua ya. Ọ bya lẹ ndzuko whẹ, whẹ mee ya eze, l'achị ndu Ízurelu l'owhu. Ọ tọ dudu ndu ọdo, whẹ l'ozo-ulo Dévidi tų-baru, gbahaa ikfu Juda kpụ.

Ozhi, Shemaya zhiru Rehobowamu

²¹ Rehobowamu larwulewho Jerúsalem, ọ chikobe ndu ojogu ndu ẹnya-ulo Juda męe ndu ikfu Bénjaminu, ụkporo unu unwoke ugbo ụkporo l'unwoke labọ l'unu unwoke ugbo iri, bụ ndu a hotaru ahota, tẹ whẹ je alwushi ndu Ízurelu ọgu, nduge whẹ anatawhu alị-eze ono azụ bya anụ Rehobowamu, bụ nwa Sólomonu.

²² Obenu lẹ Chileke bẹ kfuru yeru Shemaya, bụ onye nke Chileke sụ: ²³ "Je akarụ Rehobowamu nwa Sólomonu, mbụ eze ndu Juda, gụ akarụ ndu ẹnya-ulo Juda, męe nke Bénjaminu l'owhu, męwaroya ndu ọwhu gẹ whẹ ha, ²⁴ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Unu be ejekwa l'unu l'eje ọlwushi unwunna unu, bụ ndu Ízurelu ọgu. T'onyenonu lashia ibe iya, o

noo nkele mbẹdua bẹ iwhe ono shi l'ẹka." Ọo ya bụ, whẹ nwa iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru wụkashihu, ọ bụru whẹ alashi ẹgube Onye-Nwe-Ọha kfuru iya.

Jerobowamu kpuru unwu eswi labọ

²⁵ Tọ dọ iya bụ, Jerobowamu bya atụa mkpụkpu Shékemu l'ugvu ugvu Ífuremu tushia ya ike; o je eburu l'ẹka ono. O shi l'ẹka ono je atụa mkpụkpu Penuwelu.

²⁶ Jerobowamu bya arịa l'ime obu iya sụ: "Alị-eze-e bẹ l'a-lwawhukwa ọzo-ulo Dévidi azụ l'ẹka, ²⁷ m'ọ -buru lẹ ndu-a l'ejeje ọgba ẹja l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono, dọ lẹ Jerúsalem. Nteke ọ dọ nno bẹ obu whẹ l'a-lawhukwa azụ l'ẹka onye-nwe-whẹ nụ nọ, mbụ Rehobowamu, bụ eze ndu Juda. Whẹ ẹgbua mu lakfushia Rehobowamu, bụ eze ndu Juda."

²⁸ Ọo ya bụ, eze bya ejegee njita, o gude mkpọla-ododo kpua unwu eswi labọ sụ whẹ: "Unu jenukawaru Jerúsalem. Unubẹ ndu Ízurelu, unu lee chi unu ndowa, mbụ onye ono, dufutaru unu l'alị Íjiputu." ²⁹ O woru nnanụ dobe lẹ mkpụkpu Bételu, dobe nnanụ ọwhu lẹ mkpụkpu Danu. ³⁰ Iwhe ono bụru iwhe-dụ-ẹjị o mee ya. Whẹ l'ejeje ọbaru unwu eswi ono ẹja je akpaa l'owhu dọ lẹ Danu.

³¹ Jerobowamu tushikwaawho nwulo-agwa l'ẹka l'aagwajẹ iwhe, bya eshi lẹ ndu Ízurelu hota ndu l'a-nọ-je agba ẹja l'ẹka ono. Mbụ ndu l'ete abua ndu shi l'eri Lívayi. ³² O dobe oge, l'ee-rije mę ọnwa ẹsato dọ l'abalị iri l'ise, bụkwawho gẹ l'eerije iya l'alị ndu Juda. O gbushia anụ gude gbaa ẹja l'ẹnya-mgbeja. O nokwawho g'o meru iya lẹ Bételu, ọ gbalahaa ẹja nụ unwu eswi ono, ọ kpushiru. O dobe ndu l'a-nọ agba ẹja lẹ Bételu l'ẹka ono, l'aagwajẹ iwhe ono, ọ tųru. ³³ O rwulewho g'ọnwa ẹsato dọ l'abalị iri l'ise bụ iya bụ mbọku, ọ hofutaru l'obu iya, o doberu ndu Ízurelu oge, whẹ l'a-nọ eri. Ọ bya eje l'ẹnya-mgbeja ono, ọ tųru lẹ Bételu; nọdu iya kpọo unwù-isensu ọku.

Onye nke Chileke, shi l'alị ndu Juda

13 O noo ya, onye nke Chileke shi l'alị Juda gude okfu, shi Onye-Nwe-Ọha l'ọnu byatashia Bételu. Jerobowamu kfuru lẹ mgboro ẹnya-mgbeja ono tẹ ya kpọo unwù isensu ọku. ² Onye ono ryaa okfu ono, Onye-Nwe-Ọha kfuru iya aryarya, ryarụ iya kpua ẹnya-mgbeja ono sụ: "Gube ẹnya-mgbeja-a, ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: 'Ee-megee nwua nwa nwoke l'ẹnya-ulo Dévidi, ẹwha iya l'a-buru Josáya. Nwata obu l'a-nodu ghu l'eli gbushia ndu ono, l'agbajẹ ẹja l'eli ẹka ono, l'aagwa iwhe, mbụ ndu ono, l'anọje ghu l'elikoro akpọ unwù isensu ọku. Ọkpụ madzụ bẹ l'aa-kpọ ọku l'eli ghu.'" ³ Onye nke Chileke ono goshi iwhe-ọhubama bya asụ: "Ọ waa iwhe-ọhubama, Onye-Nwe-Ọha kfuru okfu iya sụ: 'Ẹnya-mgbeja-a bẹ l'adaposhihu, ntụ, dọ iya nụ ekpokashihu!'"

⁴ Eze, bụ Jerobowamu nulewho iwhe ono, onye nke Chileke ono l'arya ekpu ęnya-mgbeja ono, dū lę mkpukpu Bętelu. O shi l'ęnya-mgbeja ono machia ęka sụ: "Unu gude iya!" ęka ono, ọ maberu iya nwua ya ryamaa, nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu ike sewhu iya azu. ⁵ ęnya-mgbeja ono buru gwoo dakposhihu, ntụ iya kpkashihu, bụ iya bụ iwhe-ohubama obu, onye nke Chileke dūhawaa mbu kfu lę Onye-Nwe-Ọha suru l'oo-me.

⁶ Eze sụ onye nke Chileke ono: "Ryonia Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu, gụ ekfunuru nū iya l'iswi mu, nke ọwhu ęka mu l'a-dū g'o shihawaa dū." Onye nke Chileke ono bya aryoo Onye-Nwe-Ọha, o mee, ęka eze dū-whu azu g'o shihawa dū lę mbu.

⁷ Eze sụ onye nke Chileke ono: "Tsuru mu t'anyi je l'uwhu nduge i ria nri; mu ebuwa ghu ọo obunggo ozhi ghu."

⁸ Onye nke Chileke ono sụ eze: "O beru i -jee l'e-ke iwhe dū l'ulo ghu ębo nū mu uzhi lanu, bę mu l'ete et-sodu ghu abahu. Mu ta abyadu l'e-ri nri l'ęka-a, mu ta abya l'a-ngu iya mini. ⁹ Nkele Onye-Nwe-Ọha nmaru mu okwa iya anma sụ: 'Be erikwa nri, gụ eje angukwa mini, ya eje abukwa ọzo ọwhu i shiru bya bę l'ii-shi lwa.' " ¹⁰ Ọo ya bụ, o tsuru ọzo ọdo; tọ buhe ọzo ọwhu o shiru gę l'obyabę Bętelu b'o shiru l'alala.

Onye nkfuchiru Chileke, shi Bętelu

¹¹ O nweru nwoke ọgurenya obu, bụ onye nkfuchiru Chileke, bu lę Bętelu. Unwu nwoke ono bya ekfushikotaru iya iwhe lile, onye nke Chileke ono, shi Juda bya emee lę Bętelu mboku ono. Okfu lile, ọ nodu kfgubaberu eze bę whę kọkotaru nna whę. ¹² Nna whę jja whę sụ: "Ọo ọzo ole b'o shiru?" Ọo ya bụ, unwegirima iya ono bya egoshi iya ọzo ọwhu onye nke Chileke ono, shi Juda ono shiru. ¹³ Ọ sụ unwegirima iya ono: "Ngwa, t'unu dozhiaru mu nkakfu-igara." Ọo ya bụ, whę dozhiaru iya nkakfu-igara ono, o nyikota iya ¹⁴ gbagbua chipyabe onye nke Chileke ono. Ọ gbata bya awhua iya g'ọ nodu anodu l'ukfu achị obu, ọ jį iya sụ: "Ọo gubedua bụ onye nke Chileke obu, shi Juda?"

Ọ sụ iya: "Ee, ọo mbędua."

¹⁵ Ọ sụ iya: "Tsuru mu je l'uwhu nduge i ria nri."

¹⁶ Onye nke Chileke ono sụ iya: "Mu te etsokwa ghu adawhu azu, mu te etso ghu abahu l'uwhu, mu ta abya l'e-ri nri l'ęka-a, mu ta abya l'a-ngu iya mini. ¹⁷ Nkele Onye-Nwe-Ọha suru mu tę mu be erikwa nri l'ęka-a, mu eje angukwa iya mini, ya eje abukwa ọzo ọwhu mu shiru bya bę mu l'e-shi lashia."

¹⁸ Ọ sụ iya: "Mbędua l'onwomu bukawho onye nkfuchiru Chileke lę g'į bụ iya. Ojoshi, shi l'ęka Onye-Nwe-Ọha bę kfu yeri mu sụ tę mu bya eduwhu ghu azu tę mu lę ghu je ibe mu, nduge i ria nri ngua mini."

Ọ buru ejire b'ọ dzuru ęgube ono. ¹⁹ Ọo ya bụ, onye nke Chileke ono tsuru iya, whę je eria ngua l'ibe iya.

Oduu dzu-gburu onye nke Chileke ono, shi Juda

²⁰ Gę whę gudekwadu nri ono l'ęka eri bę Onye-Nwe-Ọha kfu yeri onye nkfuchiru ono, dubataru iya nū. ²¹ Ọ ryasharu onye nke Chileke ono, shi Juda sụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: "Eshi-ọwhu l'itii mee iwhe Onye-Nwe-Ọha kfu ghu, t'i dobe iwu ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu turu ghu. ²² I dawhuwaa azu bya eria nri, ngua mini l'ęka ono, ọ suru ghu: Be erikwa nri, gụ eje angukwa mini. Eshi-ọwhu ọ dūwaa nno bę l'aata abyadua l'eli odzu ghu l'ilu nna ghu whę."

²³ O rizeghawho nri ono ngua mini, o je edozhiaru onye nkfuchiru Chileke ono, o dubataru l'ibe iya ono nkakfu-igara iya. ²⁴ A tugburu ọ tugburu, yele oduu-gburu-agu hadzu l'uzo. Oduu ono dzu-gbulekwa iya whọ, paru odzu iya togbo l'oma oji; nkakfu-igara iya, mee oduu ono kfu kuba iya lę mgboro. ²⁵ Ndu madzu ghatadę bya akpolwu odzu iya g'ọ togboru l'uzo, bya awhu oduu ono, kfu iya lę mgboro. Whę bahu l'ime mkpukpu ono, nwoke ọgurenya whọ, bụ onye nkfuchiru Chileke bu je edoo ya.

²⁶ Nteke onye nkfuchiru Chileke ono, bụ iya dubataru iya l'ibe iya nuru iwhe meru nū; ọ sụ: "Ọ kwa onye nke Chileke whọ, l'ete emee iwhe Onye-Nwe-Ọha kfu yeri. Onye-Nwe-Ọha wookwaru iya nū oduu-gburu-agu; ọ dzu-gbua ya; ęgube ono Onye-Nwe-Ọha kfu yeri l'oo-me iya."

²⁷ Ọ sụ unwegirima iya: "Unu dozhiaru mu nkakfu-igara." Whę bya edozhia ya. ²⁸ Ọ gbagbua je akpo-lwu odzu ono g'ọ togboru l'uzo. Nkakfu-igara mee oduu kfu iya lę mgboro. Nkele oduu ono teke eridua anu iya, toko ọdzu-gbua nkakfu-igara ono. ²⁹ Tọ dū iya bụ, onye nkfuchiru Chileke ono kwe pata odzu onye nke Chileke ono tukobe l'eli nkakfu-igara, vulahu lę mkpukpu whę bya elia, rya ękwa iya. ³⁰ Ọ buru l'ilu nkiya b'o liru iya. Whę rya ękwa iya sụ: "Oowa, nwune nkemu!"

³¹ O ligele iya whọ; ọ sụ unwegirima iya: "Mu nwuhulewho, t'unu lia odzu mu l'ilu ono, e liru onye nke Chileke ono, unu achita okpu mu dokuba okpu nkiya. ³² O noo nkele ozhi ono, Onye-Nwe-Ọha zhiru iya, ọ bya araru kpua ęnya-mgbeja ono, dū lę mkpukpu Bętelu mee ulo-agwa ono, a turu l'ęka l'aagwaję iwhe lę mkpukpu, dukota l'alį Sameriya bę wufutajekwa."

³³ Iwhe ono meru, ọle Jerobowamu ta aghadu umere haa ome ejo-iwhe, l'ooome. Iwhe gbee mechia bụ l'ọ yeri ndu l'a-nọ agba ęja l'ęka ono l'aagwaję iwhe. Onye shi ęka o shi achọ tę ya gbaję ęja bę l'oonabataje doo ya nsọ t'ọ buru onye l'agba ęja l'ęka ono l'aagwa

iwhe ono. ³⁴ Iwhe ono buru iwhe-dụ-ẹji bata l'ozo-ulo Jerobowamu, ọ buru iya meru e kefu whẹ l'oke, whẹ buru kpurupyata lẹ mgboko.

Ozhi, Onye-Nwe-Ọha zhiru Ahayija l'ishi Jerobowamu

14 Nteke ono bẹ ẹhu-ba-dụ-mma guderu nwa Jerobowamu, ẹwha iya bụ Abáyija. ² Jerobowamu sụ nyee ya: "Gbeshi mee onwoghu t'ọ bọ dụ onye l'ahube ghu ama l'ị bụ nyee mube Jerobowamu. Tugburu jeshia mkpukpu Shilo. I rwua ẹka ono bẹ l'iji-whụ onye nkfuchiru Chileke, bụ Ahayija, mbụ onye ono sụru lẹ mu l'a-buru eze ndu Ízurẹlu. ³ Gude ishi buredi iri, mẹ ẹcha-mbeke, mẹ ite mmanụ ẹnwu. Ọo-karụ ghu iwhe l'e-megee nwua l'ẹhu nwata-a." ⁴ Nyee Jerobowamu mee ya nno, bya gbeshi tugbua, ọ buru iya oje mkpukpu Shilo. O jeta bya erwua l'ibe Ahayija.

Ahayija bẹ nka lawarụ l'anya nteke ono, tọ whụ-rwehe ụzo. ⁵ Ọle Onye-Nwe-Ọha bẹ kfuhawaru Ahayija sụ: "Nyee Jerobowamu bẹ l'abyakwa ghu njita l'okfu ẹhu nwa iya, ẹhu l'adụ mma. Ọ waa iwhe l'ii-kfuru iya ndowa." Nteke ọ byarụ bẹ l'oo-melahaa gẹ-woo ya bụ onye ọdo nke iche.

⁶ Ahayija bya anulewho igidi ọkpa iya gẹ l'ooje abya l'ọnu ụlo, ọ sụ: "Bata-o, nyee Jerobowamu. Ọo ọnu meru l'iime t'a sụjekwa l'ị bụ onye ọdo? E zhiwaru mu ozhi, dụ ẹji tẹ mu zhia ghu. ⁷ Laa je ezhia Jerobowamu sụ iya l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu l'ekfu ndowa: 'Mu wofutaru ghu l'echilabọ ndu Ízurẹlu mee ghu t'ị buru ishi ndu nkemu, bụ Ízurẹlu. ⁸ Mu kewafu alị-eze ono l'ẹka ẹnya-ulo Dévidi woru nụ ghu. Ọle ị tị dudu g'ọo nwozhi mu Dévidi, bụ onye doberu iwhe iwu mu kfuru, gude obu iya g'ọ ha tsoru ụzo nkemu, ọ buru iwhe kfuru nhamunha kpụ bẹ l'ooomeje l'anya nkemu. ⁹ Ejo-iwhe, i meru bẹ kakọta nke ndu ọwhu vu ghu ụzo. I meshiru onwoghu agwa, gude igwe kpushia ụnwu ntẹkpe, shi nno kpatsua mu ẹhu-eghughu, tẹmenu i wowaru mu docha edocha l'ụzo azụ.

¹⁰ "Sụ, nkeshi ọwhu ọdu nno bẹ mu l'e-wobata mgbu-ọnwu l'ibe Jerobowamu. Iwhe bụ nwa nwoke l'ibe iya, m'ọ bụ ohu, m'ọ bụ amadụ lẹ Ízurẹlu bẹ mu l'e-bufu ebufu. Ọo gẹ l'eekepofuje ntụ bụ gẹ mu l'e-kpochafu ndibe Jerobowamu jeye ibe iya l'owhu echihu. ¹¹ Onye ibe Jerobowamu, nwuhuru lẹ mkpukpu bẹ bụ nkuta l'a-ta anụ iya, onye ibe iya nwuhuru l'oma ẹgu aburu udele l'a-vụ anụ iya l'akpaa. Mube Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu.'

¹² "A bya lẹ gubedua, tugbua lasha ibe ghu. I-be-bezhiawho atụ ọkpa lẹ mkpukpu unu bẹ nwata ono l'awuhu. ¹³ Ízurẹlu l'owhu l'a-rya ẹkwa nwata ono lia ya. Ọo ya kpụ l'iwhe bụ ụnwu Jerobowamu bẹ l'ee-li eli,

nkele ọo ya bụ onye ụlo Jerobowamu, Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu chọtaru iwhe dụ ree l'ẹka iya.

¹⁴ "Ọdo bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha bya l'ewofutaru onwiya onye l'a-buru eze ndu Ízurẹlu, onye l'a-bya emee ndibe Jerobowamu tẹ whẹ tọhu ntanụ, mbụ-a ntaa. ¹⁵ Onye-Nwe-Ọha l'e-nwunga ndu Ízurẹlu enwunga ẹgube ono, wherewhere l'anoje enwunga ikpo, kfuru lẹ mgboro mini. Oo-wheshi whẹ l'alị oma ono, ọ nuru nna whẹ; tųkashia whẹ nnanụ nnanụ l'azụ ẹnyimu Yufurétisu. O noo nkele whẹ gudewaa itso Ashera ono, whẹ kpọberu kpatsua Onye-Nwe-Ọha ẹhu-eghughu. ¹⁶ Oo-gude iswi iwhe-dụ-ẹji ono, Jerobowamu meru mẹ iswi iwhe-dụ-ẹji ono, o meru ndu Ízurẹlu, whẹ ye ẹka whẹ, swee ndu Ízurẹlu ẹnya."

¹⁷ Tọ dụ iya bụ, nyee Jerobowamu gbalihu, ọ buru iya ọla Tiza. Abahụ, l'ọobahu l'uwhu, rwua ọnu ụlo, nwata ono nwuhu. ¹⁸ Ízurẹlu l'owhu lia ya, rya ẹkwa iya ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha shi l'ọnu onye ozhi iya, bụ Ahayija, onye nkfuchiru Chileke kfuhawaa ya.

Anwuhu Jerobowamu

¹⁹ O noo ya, iwhe ọdo, nwuru nụ nteke Jerobowamu bụ eze, mẹ ọgu ọ lwuru, mẹ g'ọ gude chia b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurẹlu. ²⁰ Jerobowamu bẹ chiru ụkporo awha l'awha labọ. Ọ lakfushia nna iya whẹ lẹ maa. Nedabu, bụ nwa iya bya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Nteke Rehobowamu bụ eze ndu Juda

²¹ Rehobowamu nwa Sólomonu bẹ bụ eze lẹ Juda. Ọ gbarụ ụkporo awha ugbo labọ l'awha lanụ nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chiru bụ awha iri l'esa lẹ Jerúsalem, bụ iya bụ mkpukpu ono, Onye-Nwe-Ọha hofutaru l'ikfu Ízurẹlu l'owhu t'ọ buru ẹka ẹwha iya l'ano ere ire. Ẹwha ne iya bụ Naama onye Amonu.

²² Ndu Juda bẹ meru ejo-iwhe l'anya Onye-Nwe-Ọha. Iwhe-dụ-ẹji, whẹ meru kpatsua Onye-Nwe-Ọha okoowho. Whẹ meru iwhe-dụ-ẹji, ka ọwhu nna whẹ meru. ²³ Nkele whẹ tųkwaruwho ẹka l'aa-gwajẹ iwhe doberu onwowhe, dobegee ẹwhuru-nsọ, mẹ itso Ashera l'ugvu, dụ-gee l'eli, mẹ lẹ mkpula mkpula oshi, kpuru gayii. ²⁴ Whẹ nwekwaruwho unwoke, l'agba ọkpara l'ulo agwa whẹ l'alị ono l'owhu. Ụrwu-alị lile, ndu mba gẹ mba ha ono, Onye-Nwe-Ọha chifuru l'alị whẹ nụ ndu Ízurẹlu meru bẹ whẹ yekotaru ẹka whẹ.

²⁵ O rwua l'awha kwe Rehobowamu awha ise, ọ watarụ ọbu eze, Shishaku, bụ eze ndu Íjiputu byatashia ọgu lẹ Jerúsalem. ²⁶ O bya evukoo ẹku, dụ l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha mẹ ẹku, dụ l'ulo-eze. O vutakota iwhe lile. Ọ chitakwawho iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye, Sólomonu kpushiru lẹ mkpọla-ododo. ²⁷ Eze, bụ Rehobowamu bya egude ope kpwhukota iwhe ono azụ gude dochia ẹnya iya ọwhu,

woru iya ye l'eka ndu ishi ndu l'eche onu eka l'eeshije abahu l'ibe-eze nche; te whẹ leta iya enya. ²⁸ L'obuje nteke eze l'eje eze-ulo Onye-Nwe-Qha, ndu nche ono aparụ iwhe ogbobuta onwonye ono. E -megee, whẹ ewowhuta iya azụ bya edobe l'ulo-nche.

Anwụhu Rehobówamu

²⁹ Iwhe odo, nwuru nụ nteke Rehobówamu bụ eze, mee iwhe lile o mekotaru b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshuru iwhe meru l'oge ndu eze ndu Juda. ³⁰ Rehobówamu yele Jerobowamu ta lwu-bujedu ogu alwu-bu. ³¹ Rehobówamu bya alakfushia nna iya whẹ lẹ maa. E lia ya l'eka e liru nna iya whẹ lẹ mkpukpu Dévidi. Ewha ne iya bụ Naama, onye Amonu. Abáyijamu, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze nọ-chia enya iya.

Nteke Abáyijamu bụ eze ndu Juda

15 L'awha kwe Jerobowamu nwa Nebatu awha iri l'eshato, o wataru obu eze ndu Ízurelu bẹ Abáyijamu wataru obu eze ndu Juda. ² Iwhe o chiru bụ awha eto lẹ Jerúsalem. Ewha ne iya bụ Maaka nwa Abyshalomu.

³ Abáyijamu wataru eka nna iya, mekota iwhe-dụ-ẹji lile, nna iya mehawaru. O tọ kpoduru obu iya g'ọ ha ye l'eka Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke iya nọ g'ọ Dévidi, bụ nna iya oche. ⁴ O buri l'iswi Dévidi bẹ Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke iya gude nụ iya nwa t'ọ nọ-chia enya iya lẹ Jerúsalem, bya emee te Jerúsalemu kfushia ike. ⁵ Mk-pata iya bụ lẹ Dévidi bẹ meru iwhe kfuru nhamunha l'enya Onye-Nwe-Qha; o tọ hajedu ome iwhe Onye-Nwe-Qha turu iya l'iwu jeye g'ọ nọ-beru, t'a gufu-zhiawho l'okfu ehu Yuriya, bụ onye Hetu.

Anwụhu Abáyijamu

⁶ Ogu dazhiaruwho Rehobówamu yele Jerobowamu jeye ge Abáyijamu nọ-beru. ⁷ Iwhe odo, nwuru nụ nteke Abáyijamu bụ eze ndu Juda, mee iwhe lile o meru b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshuru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda. Ogu dazhiaruwho Abáyijamu yele Jerobowamu ⁸ Abáyijamu bya alakfushia nna iya whẹ lẹ maa, e lia ya lẹ mkpukpu Dévidi. Asa, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze nọ-chia enya iya.

Nteke Asa bụ eze ndu Juda

⁹ L'awha kwe Jerobowamu ukporo awha, o wataru obu eze ndu Ízurelu bẹ Asa wataru obu eze ndu Juda. ¹⁰ Iwhe o chiru bụ ukporo awha ugbo labo l'awha lanu lẹ Jerúsalem. Ewha ne iya oche bụ Maaka, nwa Abyshalomu.

¹¹ Asa bẹ meru iwhe kfuru nhamunha l'enya Onye-Nwe-Qha egube Dévidi, bụ nna iya meru. ¹² O chishikotaru iwhe bụ unwoke, l'agba okpara l'ulo agwa alị ono l'owhu, bya ewofukota erishi lile, nna iya whẹ doberu.

¹³ O nokwawho g'ọ nafuru Maaka, bụ ne iya oche okwa eze-nwanyi ono, o bụ, nkele o doberu ejo agwa Ashera. Asa bẹ gbukwoshuru itso Ashera ono je akpoo oku l'onu-iyi Kidironu. ¹⁴ Ole o to wofudu eka ono, l'aagwaje iwhe. Obenu lẹ Asa bẹ kpuru obu iya g'ọ ha ye l'eka Onye-Nwe-Qha nọ jeye g'ọ nọ-beru. ¹⁵ O wota iwhe nna iya doberu nsọ, mee iwhe yebedua doberu nsọ bya edobe l'eze-ulo Onye-Nwe-Qha, mbụ mkpola-ochia, mee mkpola-ododo, mee arya odo.

Ogu ndu Juda whẹ lẹ ndu Ízurelu lwuru.

¹⁶ Ogu dazhiaruwho Asa yele Básha, bụ eze ndu Ízurelu jeye ge whẹ nọ-beru. ¹⁷ Básha, bụ eze ndu Ízurelu bya atatso ndu Juda ogu, wata otu mkpukpu Rema t'ọ shihu ike, nke owhu l'ooto kwe t'ọ dọ onye l'e-shi l'eka iya nke Asa, bụ eze ndu Juda gbafu, m'ọ kwanu bata iya abata.

¹⁸ Tọ dọ iya bụ, Asa vutakota mkpola-ochia, mee mkpola-ododo lile, whuduru nụ l'eku eze-ulo Onye-Nwe-Qha, mee l'eku ulo-eze, woru ye ndu ozhi iya l'eka. O bya ezhia whẹ te whẹ je ibe Benu-hadadu nwa Taburimonu, mbụ nwanwa Heziyonu, bụ eze ndu Aramu. Eka o bu bụ lẹ Damásukosu; te whẹ je ezhia ya sụ: ¹⁹ "Te mu lẹ ghu tugba nụ buru nnanu ge nna mu yele nna ghu shi tugba buru nnanu. Lekwa mkpola-ochia yele mkpola-ododo, mu l'anụ ghu ndowa. Tugburu je emebyia atugba ono gu lẹ Básha, bụ eze ndu Ízurelu tugbaru nke owhu l'oo-paru mu haa."

²⁰ Benu-hadadu nabata iwhe eze bụ Asa kfuru. O yefu ndu ishi ndu ojogu iya, whẹ jeshia ogu lẹ mkpukpu, dọ-gee lẹ Ízurelu. Whẹ lwuta mkpukpu Ijonu, mee mkpukpu Danu, mee mkpukpu Abelu-betu-maaka, mee Kineretu, mekota alị ndu Náfutali l'owhu. ²¹ Básha nulewho iwhe meru nụ, o buhaa mkpukpu Rema ono, l'ootu t'ọ shihu ike, lashia Tiza. ²² Tọ iya bụ, eze bụ Asa bya aturu ndu Juda l'owhu iwu sụ te whẹ je evushikota ewhuru ono yele oshi ono, Básha shi gude atụ mkpukpu Rema t'ọ shihu ike ono. Iwu ono, o turu ta adudu onye, o gufuru iya m'oo nnanu. O buri iya bẹ eze bụ Asa gude tuta mkpukpu Geba, dọ l'alị ndu Bénjaminu, o shihu ike, mee mkpukpu Mizupa.

Anwụhu Asa

²³ Iwhe odo, nwuru nụ nteke Asa bụ eze, mee ike lile, o kparu, mee iwhe lile o meru, mee mkpukpu, o turu o shihugee ike b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshuru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda. Oo lẹ g'ọ buwa nwoke akahụ bẹ iwhe meru iya l'okpa. ²⁴ Asa bya alakfushia nna iya whẹ lẹ maa, e lia ya l'eka e liru nna iya whẹ lẹ mkpukpu Dévidi, bụ nna iya. Jehóshafatu, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze nọ-chia enya iya.

Nteke Nedabu bu eze ndu Ízurelu

²⁵ Nedabu, bu nwa Jerobowamu be wataru obu eze ndu Ízurelu l'awha kwe Asa, bu eze ndu Juda awha labo. Iwhe Nedabu chiru ndu Ízurelu bu awha labo.

²⁶ O meru ejo-iwhe l'enya Onye-Nwe-Oha, nkele o wotaru aka nna iya, bya emee iwhe-du-aji ono, nna iya meru ndu Ízurelu whẹ ye aka whẹ.

²⁷ Básha nwa Ahayija nke enya-ulo Ísaka bya agbaaru Nedabu ejo-ikumu, gbu ya le mkpukpu Gibetonu, du l'alj ndu Filistiya nteke ono, Nedabu ye ndu Ízurelu l'owhu yebutaru aka ono. ²⁸ O buru l'awha kwe Asa awha eto, o bu eze ndu Juda be Básha gburu Nedabu, bya anochia enya iya buru eze.

²⁹ Básha bebelewho aburu eze, o gbushikota ndibe Jerobowamu ge whẹ ha. O to dudu onye o haru t'o tu-fu ume l'ibe Jerobowamu jeye o lakota whẹ l'iyi, egube ono Onye-Nwe-Oha shi l'onu onye ozhi iya, bu Ahayija nke Shilo kfu l'odo-du. ³⁰ Iwhe kparu iya nu bu iwhe-du-aji ono, Jerobowamu meru, mee owhu o meru ndu Ízurelu ye aka whẹ, mee ehu-eghughu ono, o kpatsuru Onye-Nwe-Oha, bu Chileke Ízurelu.

Anwuhu Nedabu

³¹ Iwhe odo, nwuru nu nteke Nedabu bu eze, mee iwhe lile o meru b'e dekotaru l'ekwo-ako, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu. ³² Ogu dazhiaruwho Asa yele Básha, bu eze ndu Ízurelu l'oge nkewhe l'owhu.

Nteke Básha bu eze ndu Ízurelu

³³ L'awha kwe Asa awha eto, o wataru obu eze ndu Juda be Básha nwa Ahayija wataru obu eze nke ndu Ízurelu le mkpukpu Tiza. Iwhe o chiru bu ukporo awha l'awha eno. ³⁴ O meru ejo-iwhe l'enya Onye-Nwe-Oha, nkele o wotaru aka Jerobowamu, bya emee iwhe-du-aji ono, o meru ndu Ízurelu ye aka whẹ.

16 To du iya bu, Onye-Nwe-Oha bya ekfuru nu Jehu nwa Hanani l'ishi Básha su: ² "Eshi-owhu mu shi l'ivovonyi kulita ghu, mee ghu t'i buru onye ishi ndibe mu, bu ndu Ízurelu. Temenu i wotawaa aka Jerobowamu, bya emewaa te ndibe mu, bu ndu Ízurelu ye aka l'ome aji; whẹ shiwa l'iwhe-du-aji ono, whẹ meru kpat-sua mu ehu-eghughu, ³ be mu l'e-me te Básha mee ndibe iya buru ozara-l'ukpo swiikpamu. Mu l'e-me ndibe ghu ge mu meru ndibe Jerobowamu nwa Nebatu. ⁴ Onye ibe Básha nwuhuru le mkpukpu bu nkuta l'a-ta anu iya. Onye ibe iya nwuhuru l'oma egu aburu udele l'a-vu anu iya l'akpaa."

Anwuhu Básha

⁵ Iwhe odo, nwuru nu nteke Básha bu eze, mee iwhe o meru, mee ike, o kparu b'e dekotaru l'ekwo-ako, e

deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu.

⁶ Básha bya alakfushia nna iya whẹ le maa, e lia ya le mkpukpu Tiza. Ela, bu nwa iya nwoke bya aburu eze nochia enya iya.

⁷ Okfu ono, Onye-Nwe-Oha shi l'onu onye nkfuchiru iya, bu Jehu nwa Hananayi kfu l'ishi Básha ye ndibe iya be bu l'iswi ejo-iwhe lile, Básha megbaberu l'enya Onye-Nwe-Oha, shi nno kpatsua ya ehu-eghughu l'iwhe o meru, odo bu l'o meru g'odo ndibe Jerobowamu, l'eka o bukwa iya nu laru whẹ l'iyi.

Nteke Ela bu eze ndu Ízurelu

⁸ L'awha kwe Asa ukporo awha l'awha ishii, o wataru obu eze ndu Juda be Ela nwa Básha wataru obu eze ndu Ízurelu. Iwhe o chiru bu awha labo le Tiza.

⁹ Onye ozhi iya, ewha iya bu Zimiri, bu onye ishi nkerabo ugbo-inya iya be gbaru iya ejo-ikumu. Nteke ono be Ela nodu l'ulo Aruza, bu onye ishi l'ibe-eze le Tiza angu-sweshi iwhu. ¹⁰ Zimiri bakfu iya kutsua ya l'alj, gbugbua ya. O buru l'awha kwe Asa ukporo awha l'awha esaa nkele o wataru obu eze ndu Juda be Zimiri gburu iya, bya aburu eze nochia enya iya.

¹¹ Zimiri bu leruwho eze, nokwa-gelewho ree l'oshi-eze iya, o gbushikota ndibe Básha ge whẹ ha. O to dudu nwa nwoke, o gbuhodoru m'odo onye lanu. O gbukotaru m'odo abubu iya whẹ, mee ndu lile, whẹ l'iya l'eshi onya. ¹² Zimiri bya alakota ndibe Básha l'iyi ge whẹ ha. Eshi nno, o vu mbu okfu ono, Onye-Nwe-Oha shi l'onu Jehu, bu onye nkfuchiru iya kfu l'ishi Básha. ¹³ Mkpata iya buru iwhe-du-aji ono, Básha yele nwa iya Ela megbaberu, mbu ono, whẹ meru ndu Ízurelu, whẹ ye aka whẹ, yele agwa l'ete aga le mkpa ono whẹ l'agwa, shi nno kpatsua Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke Ízurelu ehu-eghughu.

¹⁴ Iwhe odo, nwuru nu nteke Ela bu eze, mee iwhe lile o meru b'e dekotaru l'ekwo-ako, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu.

Nteke Zimiri bu eze ndu Ízurelu

¹⁵ L'awha kwe Asa ukporo awha l'awha esaa, o wataru obu eze ndu Juda be Zimiri wataru obu eze ndu Ízurelu. Iwhe o chiru bu abali esaa le Tiza. Nteke ono be ndu ojogu ndu Ízurelu kwaru okpu le mkpukpu Gibetonu ono, du alj ndu Filistiya ¹⁶ Ndu ojogu ono, kwaru okpu ono bya anu le Zimiri be gbaru eze ejo-ikumu gbu ya. Whẹ nodu mboku ono mee Omiri, bu onye ishi ndu ojogu ono t'o buru eze ndu Ízurelu. ¹⁷ Oo ya bu, Omiri ye ndu Ízurelu lile ono, whẹ l'iya no le Gibetonu, shi l'eka ono wufuta jeshia je eyebuta mkpukpu Tiza. ¹⁸ Zimiri whulewho l'aabyawaa onata mkpukpu ono, o bahu l'ime ulo, du l'ibe-eze, bu aka l'aanoduje zeeru ndzu, nodu iya l'ime nwuru oku ye l'ulo-eze ono, o nwuhu. ¹⁹ Mkpata iya buru iwhe-du-aji

ono, o megbaberu. O meru ejo-iwhe l'anya Onye-Nwe-Ọha, bya anata ẹka Jerobowamu, mee iwhe-dụ-ẹji ono, o meru tẹ ndu Ízurẹlu ye ẹka whẹ.

²⁰ Iwhe ọdo, nwuru nụ nteke Zimiri bụ eze męe ejo-ikumu, ọ gbarụ b'e dekotaru l'ẹkwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurẹlu.

Nteke Omiri bụ eze ndu Ízurẹlu

²¹ Tọ dụ iya bụ, ndu Ízurẹlu bya ekekahu onwowhe ẹbo. Ndu lanụ tūru ike yeru Tibuni nwa Ginatu, ndu ọwhu tūru ike yeru Omiri. ²² Ndu ọwhu tūru ike yeru Omiri bẹ ka ndu ọwhu tūru ike yeru Tibuni nwa Ginatu ẹkuku. Ọo ya bụ, Tibuni nwuhu, Omiri bya aburu eze.

²³ Ọ bụru l'awha kwe Asa ụkporo awha l'awha iri lẹ nnanụ, ọ wataru ọbu eze ndu Juda bẹ Omiri wataru ọbu eze nke ndu Ízurẹlu. Iwhe ọ chiru bụ awha iri l'ẹbo. Ọ chiru awha ishii lẹ mkpukpu Tiza. ²⁴ Ọ zuru ugwu Samériya l'ẹka onye l'aza Shemeru. Ọ bụru mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dụ talentu labo b'ọ zuru iya. Ọ bya atụa mkpukpu l'eli ugwu ono, ọ gụa mkpukpu ono Samériya, bụkwawho ẹwha Shemeru ono, shi nweru ugwu ono.

²⁵ Omiri bẹ meru ejo-iwhe l'anya Onye-Nwe-Ọha. Ejo-iwhe ono, o meru bẹ ka ọwhu ndu vuhawa iya ụzo meru. ²⁶ Nkele ọ wotaru ẹka Jerobowamu nwa Nebatu, bya emee iwhe-dụ-ẹji ono, o meru tẹ ndu Ízurẹlu ye ẹka whẹ, gude ọgwa-whe agwa ono l'ete aga lẹ mkpa, shi nno kpatsua Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu ẹhu-eghughu.

Anwuhu Omiri

²⁷ Iwhe ọdo, nwuru nụ nteke Omiri bụ eze, męe iwhe o meru, męe ike ọ kparu b'e dekotaru l'ẹkwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurẹlu.

²⁸ Omiri bya alakfushia nna iya whẹ lẹ maa. E lia ya lẹ Samériya. Éhabu, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze nọchia ẹnya iya.

Nteke Éhabu bụ eze ndu Ízurẹlu

²⁹ L'awha kwe Asa ụkporo awha l'awha iri l'ẹsato, ọ wataru ọbu eze ndu Juda bẹ Éhabu nwa Omiri wataru ọbu eze ndu Ízurẹlu. Iwhe ọ chiru bụ ụkporo awha l'awha labo lẹ Samériya. ³⁰ Éhabu nwa Omiri bẹ meru ejo-iwhe l'anya Onye-Nwe-Ọha ka ọwhu ndu vuhawa iya ụzo meru. ³¹ Ọ tọ bụlekwa l'o meru iwhe-dụ-ẹji ono, Jerobowamu nwa Nebatu meru kpụ, ọ lụkwaruwho Jézebelu nwa-nwanyị Etubálu, bụ eze ndu Sáyidonu, agwakwawho Bálu, abaru iya ẹja. ³² Ọ tūru Bálu ẹnya-mgbeja l'ulo Bálu, ọ tūru lẹ mkpukpu Samériya. ³³ O dobekwawho ntẹkpe Ashera. Éhabu mebaaru iwhe ọdo gude kpatsua Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu ẹhu-eghughu. ẹhu-eghughu, ọ

kpatsuru iya ka ọwhu ndu vuhawa iya ụzo kpatsuru iya.

³⁴ Ọo l'oge nke Éhabu bẹ Hiyelu nke Bẹtelu tūru mkpukpu Jériko. O whuru iya ishi ọkpara iya nwoke, ẹwha iya bụ Abyiramu t'o gbube ukfu mkpukpu ono, bya ewhua ya ishi mbuhu-ime iya, bụkwawho nwoke, ẹwha iya bụ Segubu t'o ye ọnu ẹka, l'ee-shije abahụ lẹ mkpukpu ono. Iwhe ono bẹ Onye-Nwe-Ọha dūhawa mbụ shi l'ọnu Jóshuwa nwa Nunu kfuwa l'oo-me.

Ụwhegu l'anụ Eláyija nri

17 O noo ya, Eláyija, bụ onye mkpukpu Tishibe, dụ l'alj Giledu bya asụ Éhabu: “Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu vuru-a ishi iya g'o vu iya, mbụ onye ono, mu l'ejeru ozhi, bẹ iji ta abyadu l'a-da, mini ta abya l'a-chi l'ime awha olemole ntaa, gbahaa mę mu sataru ọnu mu sụ t'ọ dụ nno.”

² Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu nụ Eláyija sụ: ³ “Tugburu lufu l'ẹka-a, swija ụzo ẹnyanwu-awata je edomia onwoghu lẹ mgboro ọnu-iyi Keritu, dụ l'uzo ẹnyanwu-awata Jódanu. ⁴ Ọo l'ọnu-iyi ono bẹ l'ii-nguje mini, tẹmenu mu kfuwaru ụwhegu t'o wotajeru ghu nri l'ẹka ono.”

⁵ Ọo ya bụ, Eláyija tugbuja je emee gę Onye-Nwe-Ọha sūru iya t'o mee. Ọ tugbuja je anodu lẹ mgboro ọnu-iyi Keritu ono, dụ l'uzo ẹnyanwu-awata Jódanu. ⁶ Ụwhegu l'ewojejeru iya nri yele anụ l'utsu, ewojekwaru iya whọ nri yele anụ l'urwenyashi. Ọ bụru l'ọnu-iyi ono bẹ l'ongu mini.

⁷ A nonyaa, ọnu-iyi ono tahụ nkele mini ta achihedu l'alj ono.

Eláyija yele nwanyị-mbunu, bu lẹ Zárefatu

⁸ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru Eláyija sụ: ⁹ “Gbalihulekwawho jeshia mkpukpu Zárefatu ono, dụ lẹ Sáyidonu je anodu l'ẹka ono. O nweru nwanyị-mbunu, bu l'ẹka ono, mu kfuwaru t'ọ nuje ghu nri.”

¹⁰ Ọo ya bụ, Eláyija tugbuja, ọ bụru iya oje mkpukpu Zárefatu. O rwulewho ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpukpu ono, ọ whụa nwanyị-mbunu ọbu g'ọ nodu l'ẹka ono erwukota nkụ. Eláyija kua ya sụ: “Byiko, kutanu mini ye l'iwhe wotaru mu tẹ mu ngua.” ¹¹ Nwanyị ono tugburu tẹ ya je ekutaru iya mini ọbu, Eláyija kua ya sụ: “Byiko, wotafukwaaru mu nwibiribe buredi.”

¹² Nwanyị ono sụ: “Oowa! Mę mu te enwekwa buredi; mu gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, nọ ndzụ ekfuru ghu iya. Iwhe dụ mu l'ulo kpụ bụkwa nwochi-l'ẹka ụturutuu iwhe l'eegudeje eme buredi, dụ l'efere męe mmanụ, l'ete edzua kaa, dụ l'ite-mkpa. Ọo ya bẹ mu l'erwutaru nkụ-a tẹ mu bahụ je emepya ya tẹ mu lẹ nwa mu ria. Anyi -riwa iya bụwaa t'anyi zẹe ẹgu nwuhu.”

¹³ Eláyija sụ iya: “Ba atsushi egvu. Lashia je emee ya egube ono, i kfulu. Olee vuadaru ụzo ghetaru mbèdua buredi, ha nwanshì lẹ nwuturutuu iwhe ono gude wotaru mu, e megee gụ eghetawaro owhu gụ lẹ nwa ghu l'e-ri. ¹⁴ Nkele Onye-Nwe-Ọha, mbụ Chileke nke Ízurèlu kfulu sụ: ‘Uturutuu-iwhe, e gude eme buredi ta abyadụ l'a-gvụ agvụ l'efere ono; mmanụ ta abya l'a-gvụ agvụ l'ite-mkpa ono jeye mbokwu Onye-Nwe-Ọha l'e-me tẹ mini chĩa lẹ mgboko.’”

¹⁵ Nwanyị ono tughulekwaruwho je emee gẹ Eláyija kfulu iya. O noo ya, nwanýi ono yẹle ndibe iya mee Eláyija bya enweru nri, whẹ l'erije mbokumboku.

¹⁶ Uturutuu-iwhe ono, l'egudeje eme buredi ta agvuje agvụ l'efere ono, mmanụ ta agvuje agvụ l'ite-mkpa ono egube ono Onye-Nwe-Ọha shi l'ọnu Eláyija kfula.

¹⁷ A notanyaa nteke obu, ehu gude nwatibe nwanýi ono, nwe ụlo ono. Nwata l'aka njọ aka eje l'ehu ono, nke owhu ume buhuru iya. ¹⁸ Nwanyị ono sụ Eláyija: “Onye nke Chileke, ọo gunu bẹ l'iji-guru nụ mu l'ọo iwhe mu meru ghu? Ọo iwhe i byarụ bụ t'i nyataru mu lẹ mu l'eme iwhe-dụ-eji, shi nno gbua nwatibe mu.”

¹⁹ Eláyija sụ iya: “Kee mu nwata ghu obu.” Eláyija bya ekuta iya l'utakfu nwanýi ono kuba l'ime mkpu nke imeli, eka l'oonoje, je enyebe iya l'iwhe-azee ya. ²⁰ O ryarụ kpua Onye-Nwe-Ọha sụ: “Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu, ọndee g'o gude i mee t'ejo-ndakfu owaa dakfu nwa-mbunu-a, mu nọ lẹ nkiya-a, mbụ nke t'i gbua nwa iya?”

²¹ Tọ dụ iya bụ, Eláyija dakoru nwata ono l'eli ugbo eto machia onwiya, ryaku Onye-Nwe-Ọha sụ: “Byiko Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu, menua tẹ ndzụ nwata-a lawhuru iya azụ.”

²² Onye-Nwe-Ọha nua olu Eláyija. Ndzụ nwata ono bya alawhuru iya azụ, o whekorohu. ²³ Eláyija dulia nwata ono, whẹ shi l'ulo-eli ono gbazhita lẹ nke ali, o duru iya dee ne iya sụ: “Lee lẹ nwa ghu nowaa ndzụ.”

²⁴ Nwanyị ono sụ Eláyija: “Ọo ntaa bẹ mu maru l'i bụ okpobe onye nke Chileke, temenu okfu, Onye-Nwe-Ọha shi l'ọnu ghu ekfu buru ire-lanụ.”

Eláyija yẹle Obedaya

18 A notaaada odu, bya erwua awha eto, Onye-Nwe-Ọha kfulu okfu nụ Eláyija sụ: “Je tẹ Éhabu whụ ghu enya, mu l'e-me tẹ mini chĩa lẹ mgboko.” ² Ọo ya bụ, Eláyija jeshia tẹ Éhabu whụ iya enya.

Nteke ono bẹ mkpegu, dụ lẹ Samériya kabaa njọ. ³ Éhabu kua Obedaya, bụ onye ishi l'ibe iya. Obedaya bẹ bụ onye Onye-Nwe-Ọha duru lẹ nsọ shii. ⁴ Nteke Jézebèlu shi egbushi ndu nkfuchiru Onye-Nwe-Ọha bẹ bụ Obedaya chitaru ndu nkfuchiru Onye-Nwe-Ọha ono ukporo madzụ ugbo ise je edomishia l'ogba. O dobegeru whẹ ukporo madzụ ugbo labọ l'umadzu iri

iri l'ogba lanụ, azụ whẹ lẹ nri, ekuru whẹ mini. ⁵ Éhabu bya asụ Obedaya: “T'anyi jegbakotadaa alì-a ghaa ya vulavula jekota l'enya mini mee lẹ nsuda dukota iya nụ, o nwekwaru gẹ l'ọo-dụ anyi awụ eka irwu-ewu dụ, shi nno dzota inya anyi mee inya-mulu anyi ndzụ t'elwu anyi l'owhu bẹ anwushihu.” ⁶ Ọo ya bụ, whẹ bya ekee alì ono eke gẹ whẹ l'e-shi jegbakota iya. Éhabu tsogburu eka lanụ, Obedaya tsogburu eka lanụ.

⁷ Gẹ Obedaya tsogburu eka iya nkiya, bẹ yẹle Eláyija dzudaru. Obedaya hubelekwa iya whọ ama, bya ewhuzetaru iya iwhe l'alì kele iya sụ: “Onye-nwe-mu nụ Eláyija. Ọo ghu bẹ dụ egube-e?”

⁸ Eláyija sụ iya: “Ọo mbèdua b'ọ bụ. Tughuru je akarụ onye-nwe-ghu nụ lẹ Eláyija nọ l'eka-a.”

⁹ Obedaya sụ: “Ọo ejo-iwhe gunu bẹ mu meru, meru g'o gude l'iime t'i nwuru mube nwozhi ghu ye l'eka Éhabu, t'o gbua mu? ¹⁰ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu vuru-a ishi iya g'o vu iya, iwhe mu l'ekfulu ghu bụ l'ọ tọ dukwa mba gẹ mba, m'ọ bụ alì-eze, onye-nwe-mu nụ yewhodoru madzụ t'e je achọo ghu. Mba gẹ mba mba ha, m'obu alì-eze owhu suru l'i tị nọdu lẹ nkewhe bẹ l'otonuje nte tẹ whẹ ria lẹ whẹ ta awụdu ghu. ¹¹ O buru iya b'i byarụ ntaa bya asụ tẹ mu tughuru je akarụ onye-nwe-mu nụ lẹ Eláyija bẹ nọ l'eka-a.

¹² Mu ta amadụ eka Ume Onye-Nwe-Ọha l'a-paru ghu je edobe mę mu hale ghu whọ tughua. Mu -jelowho je ekfulu iya Éhabu, o bya, tọ whụ ghu, ya egbua mu. Lẹ mube onye ozhi ghu, Onye-Nwe-Ọha shi eshi mu bụ nwokoro dutaru lẹ nsọ. ¹³ Onye-nwe-mu nụ, ọt'i nujebudua iwhe mu meru nteke ono, Jézebèlu shi egbushi ndu nkfuchiru Onye-Nwe-Ọha, mbụ gẹ mu shi domia ndu nkfuchiru Onye-Nwe-Ọha ono ukporo ugbo ise l'ogba? Mu domigeeru whẹ ukporo labọ l'umadzu iri l'ogba lanụ, azụ whẹ lẹ nri, ekuru whẹ mini. ¹⁴ O buru iya b'i byarụ ntaa bya asụ tẹ mu tughua je akarụ onye-nwe-mu nụ lẹ Eláyija nọ l'eka. Aa, oo-gbukwa mu-o.”

¹⁵ Eláyija sụ: “Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ogu vuru-a ishi iya g'o vu iya, mbụ onye ono, mu l'ejeru ozhi, bẹ mu mejekwa tẹ Éhabu whụ mu ntanụ.”

Éhabu l'ejekfu Eláyija

¹⁶ Ọo ya bụ, Obedaya tughua jekfu Éhabu je ezhia ya ozhi ono, Éhabu jekfushia Eláyija. ¹⁷ Éhabu bya awụ Eláyija sụ iya: “Ọo kwa ghu dụ nno, gube onye ono, bụ onye okfu-l'uka ndu Ízurèlu?”

¹⁸ Eláyija sụ: “O tọ kwa mbèdua bẹ kpatarụ okfu-l'uka lẹ Ízurèlu. Ọo gubèdua gụ lẹ ndibe nna ghu bụ ndu ishi okfu-l'uka, o noo nkele unu haru ome iwhe iwu Onye-Nwe-Ọha kfulu, gwalahaa Bálu. ¹⁹ Ngwa zhia t'e je kua ndu Ízurèlu l'owhu tẹ whẹ byakfuta mu l'ugwu Kamèlu. Chita unu madzụ l'ukporo ugbo labọ l'iri, bụ ndu l'ekfuchiru Bálu mee unu madzụ, bụ ndu l'ek-

fuchiru Ashera, mbụ ndu Jézebelu l'anụ nri tẹ whẹ bya."

Eláyija yẹle ndu l'ekfuchiru Bálu

²⁰ Ọo ya bụ, Éhabu bya ezhia nzhi, e kua ndu Ízurelu l'owhu mée ndu l'ekfuchiru Bálu, whẹ dzukota l'ugvu Kamelu. ²¹ Eláyija bya akfuru ndu Ízurelu ono l'iwhu gẹ whẹ ha sụ: "Ọo nteke ole bẹ unu l'a-nonyaa nggada labọ nọ-beru? Ọ -buru l'ọo Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke, unu bajenuru iya ẹja. Nteke bụ l'ọo Bálu bụ Chileke, t'unu abajeru iya ẹja."

Whẹ te ekfu okfu yeru iya.

²² Tọ dụ iya bụ, Eláyija sụ ndu ono: "Ọo mbèdua kpụ bẹ whuduru nụ lẹ ndu l'ekfuchiru Onye-Nwe-Ọha. Ọle ndu l'ekfuchiru Bálu dụ unu madzụ l'ụkporo labọ l'iri. ²³ T'a kpụturu anyi oke-eswi labọ. Tẹ whẹ hata oke-eswi lanụ gbua bọkashia anụ iya doo l'eli nkụ, ọle tẹ whẹ ba anwụkwaru ọku ye iya. Mbèdua a bya egbua oke-eswi lanụ ọwhu bọkashia anụ iya doo l'eli nkụ, mu eje anwuru ọku eye iya. ²⁴ Unu akpọ-kua ẹwha agwa unu, tẹ mbèdua kpọ-kua ẹwha Onye-Nwe-Ọha. Onye ọwhu gude ọku za, a marụ l'ọo ya bụ Chileke."

Ndu Ízurelu ono gẹ whẹ ha zụkota mgbede sụ: "Iwhe i kfulu dụ ree."

²⁵ Eláyija sụ ndu l'ekfuchiru Bálu: "Unu vuru ụzo hata oke-eswi lanụ gbua, nkeshi ọwhu unu ha l'igwe. Unu akpọ-kua ẹwha agwa unu, ọle t'unu ba anwụkwaru ọku ye iya." ²⁶ Whẹ bya akpụta oke-eswi lanụ l'ime oke-eswi a nuru whẹ gbua.

Whẹ kpọ-kua ẹwha Bálu wata l'ụtsu jeye l'eswe asuje: "Gube Bálu, zanụ anyi oku!" Tọ dụ ọwhu, meru nụ, tọ dụ onye yeru whẹ ọnu. Whẹ tsoru ẹnya-mgbeja ono, whẹ meru etewhe egvu mgburumgburu.

²⁷ O be l'eswe, Eláyija jalahaa whẹ ewenu sụ: "Unu ryafua ya aryafu, nkele ọo agwa b'ọ bụ. O nweru ike ya aburu l'ọ nọ l'oke ọriri, m'ọbu l'oome iwhe ọdo, m'ọbu l'ọ jeru iwhe. O nweru ike ya aburu mgbenya bẹ l'ooku, t'unu tee ya." ²⁸ Whẹ ryashia ya ike, gude mma mée arwa egvujashi onwowhe l'ụzo omelalị whẹ jeye mmee, shi whẹ l'ẹhu l'asọ gborogboro. ²⁹ Echi-eswe bya aghata gẹ whẹ chiwhenyaaru okorobo mkpu ono, whẹ l'echi, rwua oge nteke l'aagbajẹ ẹja urwenyashi, tọ dụ ọwhu meru nụ, t'e yeru whẹ ọnu, tọ dụ onye ngarụ whẹ nchị.

Onye-Nwe-Ọha gude ọku bya eripyaa ngwo-ẹja Eláyija

³⁰ Tọ dụ iya bụ, Eláyija sụ ndu Ízurelu ono gẹ whẹ ha: "Unu bya mu ntse." Whẹ jekube iya ntse. Eláyija bya edozhia ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha, e nwutsushiru enwutsushi. ³¹ Ọ bya apata ẹwhuru iri l'ẹbo. Ẹwhuru iri l'ẹbo ono nọ-chiru ẹnya ikfu iri l'ẹbo, bụ unwu Jékọpu, mbụ Jékọpu ono, Onye-Nwe-Ọha kfujeru sụ: "Ẹwha ghu l'a-bụ Ízurelu." ³² O gude ẹwhuru ono kpọkoberu

Onye-Nwe-Ọha ẹnya-mgbeja. Ọ bya egvua ose mgburumgburu l'ẹnya-mgbeja ono, gvuta iya shii, nke ọwhu tinu balị labọ l'a-lage iya. ³³ Ọ bya edoo ya nkụ gẹ l'ọo-dụ, bya egbua oke-eswi ono bọkashia anụ iya doo l'eli nkụ ono. Ọ sụ: "Unu je ekujishia mini l'ite njakonu ẹno, bya awụa l'eli ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku-a mée lẹ nkụ-a."

³⁴ Ọ sụ whẹ: "Unu je ekutafua nke ugbo labọ" Whẹ je ekutafua nke ugbo labọ.

Ọ sụ whẹ: "Unu je ekutafua nke ugbo ẹto" Whẹ je ekuta nke ugbo ẹto. ³⁵ Mini ono l'asọ l'eli ẹnya-mgbeja ono mgburumgburu awụ ala l'ose ono jeye o ji pyitiko-mu.

³⁶ Oge nteke l'aagbajẹ ẹja urwenyashi rwulewho, Eláyija, bụ onye l'ekfuchiru Onye-Nwe-Ọha bya akpùlitaru ntse sụ: "Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ébirihamu, mée nke Áyiziku, mée nke Ízurelu, menua t'a marụ ntanụ l'ọo ghu bụ Chileke lẹ Ízurelu mée t'a marụ lẹ mu bụ onye ozhi ghu, ọwaa l'iwhe-e, mu meru bẹ bụ iwhe i sụru tẹ mu mee. ³⁷ Zanụ mu oku byiko Onye-Nwe-Ọha, zanụ mu oku, nke ọwhu ndu-a l'a-marụ l'ọo gube Onye-Nwe-Ọha bẹ bụ Chileke, ọ bụru ghu l'e-me t'obu whẹ lwawhu azụ l'ẹka i nọ."

³⁸ Tọ dụ iya bụ, ọku shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha bụru whaa, bya eripyaa ngwo-ẹja ono, mée nkụ ono, mée ẹwhuru ono, mée ẹja, dụ l'alị, mịchakota mini ono, dụ l'ose ono.

³⁹ Nteke ndu Ízurelu ono gẹ whẹ ha whuru iya, whẹ dashia kpube iwhe l'alị ryashia sụ: "Ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ bụ Chileke-o! Ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ bụ Chileke-o!"

⁴⁰ Eláyija sụ whẹ: "Unu gudeshia ndu l'ekfuchiru Bálu. Tọ bọ dukwa onye l'ime whẹ l'e-pyofu m'ọo onye lanụ gbalaa." Whẹ gudeshia whẹ; Eláyija chita whẹ jeshia lẹ nsuda Kishonu je egbushikota whẹ l'ẹka ono.

Mini l'achi

⁴¹ O noo ya, Eláyija sụ Éhabu: "Tugburu je eria ngwa, nkele ẹwhu mini l'awhụwaa." ⁴² Éhabu tugburu tẹ ya je eria ngwa. Eláyija nyihu ọnnunu swongu-swongu ugvu Kamelu, whuzeta kpupyabe iwhe lẹ mgbakụ ikpere ọku-ya.

⁴³ Ọ sụ nwozhi iya: "Tugbua ntaa je eleedaa ẹnya l'ụzo eze-ẹnyimu."

Nwozhi iya ono je elee ẹnya, bya asụ iya: "Ọ tọ dukwa iwhe mu whuru."

Ọ sụ iya t'ọ je ya nno ugbo ẹsaa.

⁴⁴ O be lẹ nke ẹsaa, nwozhi iya ono sụ: "Mu whuru urwukpu, habelewho g'ọo ẹka madzụ g'ọ shi l'eze-ẹnyimu ono ahụ-lita."

Eláyija sụ iya: "Tugburu je akarụ Éhabu sụ iya: 'Dozhia ụgbo-inya ghu gude gbazeta, a nonyaa mini nmaburu ghu ye.'"

⁴⁵ A nọlewho nwanshi, igweli darwube, urukpu jihu kpaaluu, wherewhere welahaa, oke mini chilahaa. Éhabu gbarụ lashia mkpukpu Jezerelu. ⁴⁶ Ike Onye-Nwe-Ọha bya Eláyija l'ẹhu, ọ rwụkota iwhe o ye l'ẹhu nyibe, gbagbua je agbaghata Éhabu rwua ẹka l'eeshije abahụ lẹ Jezerelu.

Eláyija l'agbarụ Jézebelu ọso

19 Éhabu bya akọkotaru Jézebelu iwhe lile, Eláyija meru mee g'o gude gbushikota ndu l'ekfuchiru Bálu lẹ mma. ² Ọo ya bụ, Jézebelu zhia nzhi t'e je ezhia Eláyija sụ: "Ọ bya l'erwudeshia oge ntaa echile bẹ mu mewaru ndzụ ghu g'i meru nke ndu ono, l'ekfuchiru Bálu. Ọ -dụ nno, t'agwa gwaa mu ọchi, mbụ t'o mekwaa mu ọ-ka-njọ."

³ Eláyija tsulahaa egvu, o kwee gbaa ọso ndzụ iya. O rwulewho mkpukpu Byiyeshaba, dụ l'alị ndu Juda, ọ haa nwozhi iya l'ẹka ono. ⁴ Yẹbedua l'onwiya jee ije ujiku owahu bahụ l'echi-egu. O rwua l'ukfu oshi junipa ọbu, ọ nọ-zeta l'alị, kfude nggẹ l'ọ dụ g'e shi ya nwuhu. Ọ sụ: "Ọ dụwaa mu ree, byiko Onye-Nwe-Ọha wotanu ndzụ mu, lẹ mu ta akadụ ndụ-ichee mu whẹ mma." ⁵ O kfugee nno, zẹ-zhita l'ukfu oshi ono, mgbenya rwekota iya.

E jia ekfu, oozhi-imigwe lanụ bya akpa iya ẹka sụ: "Gbeshi ria iwhe." ⁶ Eláyija bya achikaa ẹnya whụ ishi buredi, e gheru l'ovokoku yele ite-mini, a sụberu iya l'ụzo ishi. Ọ bya eria ngua zẹ-zhita ọdo.

⁷ Oozhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha ono byawhu azụ nke ugbo labọ, bya akpa iya ẹka sụ: "Gbeshi ria iwhe, ọdua bẹ ije ọbu l'anyikwa ghu anyi"

⁸ Ọ bya agbalihu ria ngua. O gude ike nri ono, o riru jee ije ụkporo abalị ugbo labọ, eswe l'enyashi jeye o jerwua ugwu Horẹbu, bụ iya bụ ugwu Chileke.

Nteke Eláyija nọ l'ugwu Horẹbu

⁹ O rwulewho ugwu Horẹbu, ọ bahụ l'ogba je aradụ l'enyashi iya. Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru iya sụ: "Ọo gụnu b'ị nọ l'ẹka-a eme Eláyija?"

¹⁰ Eláyija sụ: "Okfu ẹhu gube Onye-Nwe-Ọha, mbụ Chileke, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike l'enwu mu ọku l'ẹhu. Nkele ndu Ízurelu bẹ hawarụ ọgbandzu ghu, whẹ nwutsushiwaa ẹnya-mgbeja ghu, tuko ndu nkfuchiru ghu gbugbushia lẹ mma, ọ bụwaru mbẹdua nwẹka mu bẹ whoduru nụ. Ntaa bẹ whẹ l'achowaa ishi ndzụ mu."

¹¹ Onye-Nwe-Ọha sụ: "Ngwa, lufu je akfuru l'iwhu Onye-Nwe-Ọha l'eli ugwu, nkele Onye-Nwe-Ọha l'abya aghata."

Tọ dụ iya bụ, uburu-aga bya aghaa gbawashia ugwu ono, gbakpọshia eze-ewhuru, dụ-gee l'ugwu ono irigiri irigiri l'iwhu Onye-Nwe-Ọha ono. Ọle Onye-Nwe-Ọha ta anọdu l'uburu-aga ono. Uburu-aga ono ghagele-

who, alị-ọnma-jijiji wata, Onye-Nwe-Ọha ta anọ l'alị-ọnma-jijiji ono. ¹² Alị-ọnma-jijiji ono nmabulewho, ọku bya nkiya; Onye-Nwe-Ọha ta anọ l'ọku ono. Ọku ono nyihulewho, nwa olu-okfu, ha ringu ringu daa. ¹³ Eláyija nua ya, o gude uwe iya kwechia onwiya iwhu, lufuta bya akfuru l'ọnu ọgba ono.

Olu-okfu lanụ bya asụ iya: "Ọo gụnu b'ị nọ l'ẹka-a eme Eláyija?"

¹⁴ Eláyija sụ: "Okfu ẹhu gube Onye-Nwe-Ọha, mbụ Chileke, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike l'enwu mu ọku l'ẹhu. Nkele ndu Ízurelu bẹ hawarụ ọgbandzu ghu, whẹ nwutsushiwaa ẹnya-mgbeja ghu, tuko ndu nkfuchiru ghu gbugbushia lẹ mma, ọ bụwaru mbẹdua nwẹka mu bẹ whuduru nụ. Ntaa bẹ whẹ l'achowa ishi ndzụ mu."

¹⁵ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Dawhu azụ shia ụzo ọwhu i shiru jeshia echi-egu Damásukọsu. Nteke i rwuru, wụa Hazelu mmanụ l'ishi t'ọ bụru eze ndu Arámu. ¹⁶ Gụ awụa Jehu nwa Nimishi mmanụ l'ishi t'ọ bụru eze ndu Ízurelu, gụ awụa Eláyisha nwa Shefatu nke mkpukpu Abẹlu-mehola mmanụ l'ishi t'ọ nọ-chia ẹnya ghu bụru onye nkfuchiru Chileke. ¹⁷ Onye gbalaru tẹ Hazelu be egbu iya lẹ mma, Jehu egbua ya. Onye gbalaru tẹ Jehu be egbu iya lẹ mma, Eláyisha egbua ya. ¹⁸ Ọle mu doberu unu madzụ ugbo iri l'ẹsaa, l'ụkporo madzụ ugbo iri l'alị Ízurelu, bụ ndu l'ete ewotabua ikpere whẹ byishiru Bálu lẹ whẹ l'abarụ iya ẹja, whẹ te etsutsubua ya ọnu."

Eláyija yele Eláyisha

¹⁹ Ọo ya bụ, Eláyija shi l'ẹka ono lufu. Ọ whụa Eláyisha nwa Shefatu l'ẹka o gude oke-eswi iri l'ẹbo, a jigbaru ẹbo-ẹbo atụ ogveja, ọ nọdu l'ọwhu meru whẹ iri l'ẹbo akpụ whẹ. Eláyija jekfushia ya, wota ukpo iya wukobe iya l'ẹhu. ²⁰ Eláyisha hakọta oke-eswi ono, gbatsoru Eláyija. Eláyisha sụ: "Tẹ mu tsutsua ne mu lẹ nna mu ọnu, mu abyawarọ bya etsoru ghu." Eláyija sụ iya: "Dawhu azụ. Ọo gụnu bẹ mu meru ghu?"

²¹ Eláyisha tsuwu azụ, je egbushikota oke-eswi iya whọ. O gude oshi ono, e gude jigbabe-gee whẹ shia anụ iya kekashiaru ndu madzụ, whẹ taa. Ọ palihu nteke ono tsopyaa Eláyija jelahaaru iya ozhi.

Benu-hadadu jekfuru ndu Samériya ọgu

20 Benu-hadadu, bụ eze ndu Arámu bya achikobe ndu ojogu iya l'owhu. Ọ chita ndu eze ụkporo l'iri l'ẹbo whẹ l'iya liru, whẹ chiru inya mee ugbo-inya. Whẹ je eyebuta mkpukpu Samériya, lwushi whẹ ọgu. ² O zhia ndu l'a-bahụ lẹ mkpukpu je ezhia Éhabu, bụ eze ndu Ízurelu sụ iya l'ọ waa iwhe Benu-hadadu l'ekfu ndowa: ³ Mkpọla-ọcha ghu yele mkpọla-ododo ghu bukọtaakwaa nkemu, unyomu ghu ndu ọwhu ka ọma ụma mee unwegirima ghu bukwaruwho nkemu.

⁴ Eze ndu Ízurelu sụ: “Gùbe eze bụ onye-nwe-mu nù, ọg'ọ k'furu bụ g'ọ d'ụ, mbụ lẹ mbèdua mée iwhe lile, mu nweru bẹ b'ukota nkeghu l'ezhi.”

⁵ Ndu ozhi ono dawhu azụ ọdo je asụ iya: “Benu-hadadu bẹ s'uru agha: ‘Mu zhihawaru t'ị ch'ita mkp'ola-ọcha ghu, mée mkp'ola-ododo ghu, mée unyomu ghu whẹ, mée unwegirima ghu nù mu. ⁶ Ọle oge ntaa echile bẹ mu l'e-ye ndu ozhi mu tẹ whẹ bya etsoru ọlo ghu mée ọlo ndu l'ejeru ghu ozhi ghaa vulavula. Iwhe ẹka whẹ gbakfuru, ọ d'ụ whẹ ree l'ènya, whẹ ewota iya.’”

⁷ Tọ d'ụ iya bụ, eze ndu Ízurelu bya ekukobe ndu bụ ọgurennya al'ị ono l'owhu sụ whẹ: “?Unu wh'uru-a gẹ nwoke-e l'ach'ọ mu okfu? O zhiru ozhi tẹ mu nù iya unyomu mu, mée unwegirima mu, mée mkp'ola-ọcha mu, mée mkp'ola-ododo mu, mu ta ajika iya.”

⁸ Ndu bụ ọgurennya ono gẹ whẹ ha mée ndu Ízurelu l'owhu sụ: “Ba angash'iru iya nch'ị, be ekwetakwa iwhe o k'furu.”

⁹ Ọo ya bụ, Éhabu zhiwhu ndu ono, Benu-hadadu zhiru ozhi azụ sụ: “Unu kar'ụ onye-nwe-mu nù, bụ eze sụ iya: ‘Iwhe lile, i vu ụzo ry'ọo m'ube onye ozhi ghu bẹ mu l'e-mekotaru ghu. Ọle nke ikpaz'ụ-a bẹ mu l'ète ad'udu ike eme.’” Ndu ono, byar'ụ ozhi ono l'ufu je ezhia Benu-hadadu iwhe e zhiru whẹ.

¹⁰ Benu-hadadu bya ezhia Éhabu ozhi ọdo sụ: “T'agwa gwakwa mu ọchi, mbụ t'ọ mekwaa mu ọka-njọ, mée ivovonyi, d'ụ lẹ mkp'ukpu Samériya whudukwa ọwhu l'eji ndu mu lẹ whẹ l'ị mkp'oji ẹka l'èhu l'èhu.”

¹¹ Eze ndu Ízurelu sụ: “Unu kar'ụ iya l'onye tu nkogo l'ukfu ta angaj'èdu ụnga, m'ọ t'oko l'w'ụ-gbua l'ọg'u.”

¹² Ọ b'uru gẹ Benu-hadadu n'odu lẹ mkpu ang'ụ m'ée y'ele ndu eze ono, whẹ l'iya n'ọ, b'a bya ezhia ya ozhi ono. Ọ sụ ndu nkiya: “Unu kwak'ọbe ọg'u.” Whẹ kwak'ọbe onwowhe tẹ whẹ je al'w'ushi ndu mkp'ukpu Samériya ọg'u.

Éhabu l'al'w'ụ-gbu Benu-hadadu

¹³ Ọo ya bụ, o nweru onye nk'fuchiru Chileke, byak'futaru Éhabu, bụ eze ndu Ízurelu bya as'ụ iya l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ek'fu nd'owa: ?I wh'uru-a ikpoto ndu-a? Mu l'e-woru whẹ ye ghu l'ẹka ntan'ụ, g'ụ amar'ụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.

¹⁴ Éhabu sụ: “?Ọo onye bẹ l'e-me iya n'ụ?”

Onye nk'fuchiru Chileke ono sụ: “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ek'fu nd'owa: ‘Ọo unwokoro oj'ọg'u ndu ọ-ch'ị-ọha, l'ach'ị obodo bẹ l'e-me iya n'ụ.’”

Tọ d'ụ iya bụ: Éhabu sụ: “?Ọo ndu ole l'e-vu ụzo wata ọg'u ọbu?”

Onye nk'fuchiru Chileke ono sụ: “Ọo unubèdua.”

¹⁵ Tọ d'ụ iya bụ, ọ ch'ikobe unwokoro oj'ọg'u ndu ọ-ch'ị-ọha, l'ach'ị obodo ono. Iwhe whẹ d'ụ bụ ụkporo madz'ụ ugbo iri lẹ nnan'ụ l'umadzu iri l'èbo. E megee, ọ bya

ach'ikobe ndu Ízurelu, ụnu madz'ụ iri l'èşaa l'ụkporo iri. ¹⁶ Ọ b'uru l'eswe bẹ whẹ t'ugburu jeshia mbụ nteke Benu-hadadu n'odu lẹ mkpu ng'utawaa m'ée l'ọotsu iya ats'ụ y'ele ndu eze ụkporo l'iri l'èbo wh'ọ, whẹ l'iya t'ugbaru. ¹⁷ Unwokoro oj'ọg'u ndu ọ-ch'ị-ọha, l'ach'ị obodo ono vuru ụzo t'ugbua.

Benu-hadadu bẹ yefuhawaru ndu bya agbaar'ụ iya ama sụ: “O nwekwaru unwoke shi lẹ Samériya eje abya.”

¹⁸ Benu-hadadu sụ: “Ọ -b'uru lẹ whẹ byar'ụ lẹ nch'ị-ọdu-ndoo, t'unu kp'ukoo whẹ lẹ ndz'ụ, nteke bụ lẹ whẹ byar'ụ ọg'u, t'unu kp'ukoo whẹ lẹ ndz'ụ.”

¹⁹ Unwokoro oj'ọg'u ono vuru ụzo w'ufuta lẹ mkp'ukpu; ndu oj'ọg'u ọdo l'etso whẹ etso. ²⁰ Onyen'onu gbua onye y'ele iya l'al'w'ụ ọg'u. Ndu Arámu gbalash'ia, ndu Ízurelu chipyabe whẹ. Ọle Benu-hadadu, bụ eze ndu Arámu bẹ n'odu l'eli ñnya gbalaa y'ele ndu l'agba ñnya. ²¹ Eze ndu Ízurelu l'eje l'ike l'ike, egudeshi ñnya whẹ, mée ụgbo-inya whẹ, gbua ndu Arámu nke ẹtu.

²² E megelewho, onye nk'fuchiru Chileke ono byak'futa eze ndu Ízurelu ono bya as'ụ iya: “Ts'ukwaa onwogh'u ike ats'utsu l'èhu, mar'ụ iwhe l'ii-me. O noo nkele aw'ha k'ugba ishi lẹ nwune iya bẹ eze ndu Arámu l'a-bya al'w'ushi ghu ọg'u ọdo.”

²³ Ndu ishi-ozhi eze ndu Arámu kfulahaaru iya sụ: “Iwhe meru g'ọ gude ndu Ízurelu ka anyi ọk'pehu bẹ bụ l'agwa whẹ bụ agwa eli-nwugvu. Ọ -b'uru l'anyi lẹ whẹ l'w'uru ọg'u ono l'ẹka d'ụ bar'ikiti, bẹ anyi l'a-ka whẹ ọk'pehu. ²⁴ Iwhe l'ii-me bụ t'ị woshia ndu eze wh'ọ l'on-odu whẹ, wotachia ndu ishi ndu oj'ọg'u dochia ẹnya whẹ. ²⁵ G'ụ ag'ufuta ndu oj'ọg'u, ha g'ọo ndu ọwhu e gburu egbu, mée ñnya ha g'ọo ọwhu tuw'hashihuru etuw'hashihu, mée ụgbo-inya ha g'ọo ọwhu tuw'hashihuru n'ụ, t'anyi jek'fu whẹ ọg'u l'ẹka d'ụ bar'ikiti. Anyi kaf'utaje whẹ ọk'pehu.” Benu-hadadu kweta, mee iwhe whẹ k'furu iya.

²⁶ Aw'ha k'ugbalewho ishi lẹ nwune iya, Benu-hadadu g'ufuta ndu Arámu whẹ jeshia mkp'ukpu Af'eku, tẹ whẹ je al'w'ushi ndu Ízurelu ọg'u. ²⁷ A bya ag'ufuta ndu Ízurelu kwak'ọbe whẹ ree, whẹ w'ụ-k'fushia whẹ. Ndu Ízurelu kwaa okpu uzhi lab'ọ g'ọo ụnwu nd'okobe eg'hu, haa nwans'hi, chebegeeru ndu Arámu iw'hu, ọwhube ndu Arámu t'uko ow'horoto-ẹg'u dzuru.

²⁸ Onye nke Chileke bya as'ụ eze ndu Ízurelu: “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ek'fu nd'owa: ‘Eshi-ọwhu ndu Arámu gude ọnu whẹ s'ụ lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ b'ụ chi l'ere-je ire l'eli-nwugvu, l'ọ t'ọ b'udu chi l'ereje ire lẹ ns'uda ns'uda, bẹ mu l'a-ch'ita ikpoto ndu-a gẹ whẹ ha ye ghu l'ẹka, g'ụ amakwan'uru l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.’”

²⁹ Whẹ kwegeeru ibe whẹ gagar'iga abal'ị ẹşaa chebegeeru onwowhe iw'hu. O rwua mb'oku nke ẹşaa whẹ w'ogbabe ọg'u ono. Ndu Ízurelu gbua ndu Arámu ụkporo ụnu unwoke ugbo iri l'èbo l'ụnu iri, b'ụ ndu oj'ọg'u o-je-l'okpa l'ujiku lan'ụ. ³⁰ Ndu e gbuw'hodoru bẹ

gbabaru lẹ mkpukpu Afeku; mgbodo mkpukpu ono zeshihu tugbuwa ukporo unu madzu ugbo eto l'unu esaa, l'ukporo madzu ugbo iri. Benu-hadadu gbalaa je edomia onwiya l'ime ime ulo, du lẹ mkpukpu ono.

Éhabu l'adzọ Benu-hadadu

³¹ Ndu ozhi Benu-hadadu bya asu iya: "Leduwho, anyi nuru lẹ ndu eze ndu Izurelu be l'emeje madzu obu-imiko. Unu t'anyi kee anuma ntsomawhu l'ukfu, rwukua onwanyi eri l'ishi, jekfushia eze ndu Izurelu. O nweru ge l'oo-du ya edobe ghu ndzu."

³² Oo ya bu, whẹ bya ekee anuma ntsomawhu l'ukfu, rwukua eri l'ishi jekfushia eze ndu Izurelu je asu iya: "Onye ozhi ghu Benu-hadadu sūru agha: 'Byiko hanu te mu ndu ndzu.'"

Eze jia su: "?O nokwadu-a ndzu? Oo nwune mu b'o bu."

³³ Ndu ozhi Benu-hadadu l'egezhiawho iwhe l'e-shi iya l'onu futu. Whẹ natakebe iya okfu l'onu su: "Ee, oo nwune ghu Benu-hadadu."

O su whẹ: "Unu je eduta iya t'o bya." Benu-hadadu byalewho, Éhabu su iya t'o nyikota l'ugbo-inya iya.

³⁴ Benu-hadadu su iya: "Mkpukpu ono, nna mu nataru nna ghu be mu l'a-nu-whukota ghu azu; gu emeta eka l'aa-no azuru ghu aswa lẹ Damasukosu egube ono, nna mu meru lẹ Sameriya."

Éhabu su: "Mu l'e-gude iswi ogbandzu-a haa ghu ewoma." Oo ya bu, yele iya gbaa ndzu, Éhabu haa ya t'o lashia.

Aanma Éhabu ikpe l'o haru Benu-hadadu

³⁵ Onye-Nwe-Oha bya ekfuru yeru onye lanu lẹ ndu nkfuchiru Chileke, o jekfu onye nkfuchiru ibe iya je asu iya: "Byiko chinua mu iwhe!" Onye ono jika lẹ ya te echidu. ³⁶ To du iya bu, onye nkfuchiru Chileke ono su iya: "I whuru ghu-a, nkeshi i jikaru ome iwhe Onye-Nwe-Oha kfuru, i bebezhiawho ghaa mu l'eka-a lufu, oduu-gburu-agu egbuwa ghu." Alufu, nwoke ono gharu iya lufu yele oduu dzuda, oduu ono gbuwa ya.

³⁷ Onye nkfuchiru Chileke ono bya awhu onye odo, o su iya: "Byiko chinua mu iwhe!" Onye ono wota iwhe chia ya, chibashia ya ehu echibashi. ³⁸ Onye nkfuchiru Chileke ono lufu je akfuru l'aguga oji kwaberu eze. O gude iwhe kechia onwiya iwhe t'a ba ama l'o ya. ³⁹ Eze ghatadelewho, onye nkfuchiru Chileke ono kushia ya oku su: "Mube onye ozhi ghu be bahuru l'echilabo ogu, nwoke lanu ghakobe duru onye o kputaru lẹ ndzu bya asu mu te mu cheje onye-e nche, l'o -gbalaa agbala be ishi mu l'a-la iya, odua mu akfua mkpola-ocha, erwa iya du talentu lanu. ⁴⁰ To du iya bu, mube onye ozhi ghu gbee whube iwhe eme iwhe odo, nwoke ono nahu gbalaa."

Eze ndu Izurelu su iya: "I kpewaru onwoghu ye. Oo ghu b'o shi l'onu."

⁴¹ Oo ya bu, onye nkfuchiru Chileke ono bya awhufu-kebe iwhe ono, o gude kechia onwiya iwhe, eze ndu Izurelu bya amaru l'oo onye lanu lẹ ndu nkfuchiru Chileke b'o bu.

⁴² O su eze: "O waa iwhe Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: 'Eshi-owhu i haru onye mu doberu t'a laa l'iyi o laa ewoma, be ishi ghu l'a-la iya egube ono, ishi iya gege ala iya, ndu nkeghu alaa ya egube ono, ndu nkiya gege ala iya.'"

⁴³ Eze ndu Izurelu gude iwe l'onuma tugbuwa lashia ibe iya lẹ Sameriya.

Mgbabu vayinu Nebotu

21 O nweru mgbabu vayinu, du lẹ mkpukpu Jezerelu lẹ mgboro ibe Éhabu, bu eze lẹ Sameriya.

Onye nwe iya nu bu Nebotu, onye mkpukpu Jezerelu. ² O be nteke obu, Éhabu su Nebotu: "Nunu mu mgbabu vayinu ghu te mu mee ya oru-ewa, eshi-owhu o dukube ibe mu. Mu l'a-nu-chia ghu mgbabu vayinu owhe ka ree l'ugwo iya, nteke bu l'o karu ghu ree, mu akfua ghu aswa iya l'okpoga."

³ Nebotu su Éhabu: "Te Onye-Nwe-Oha be ekwekwa iwhe ojoo, nke te mu woru oke-alu nna mu whẹ woru nu ghu."

⁴ Éhabu tsoru gbudagbuda, gude iwe lashia ibe iya, nkele Nebotu onye Jezerelu be sūru lẹ ya te ewotadu oke-alu nna iya whẹ anu iya. O jee azee l'iwhe-azee ya, dzukfube woru iwhe ghaa l'utso jika ori nri. ⁵ Jézebelu, bu nyee ya bya abyakfuta iya su iya: "?Oo gunu be ehu l'eghuru ghu nke be eri nri?"

⁶ Éhabu su iya: "Iwhe kparu iya nu bu lẹ mu kfuru Nebotu onye Jezerelu t'o nu mu mgbabu vayinu iya te mu kfuwa ya aswa iya l'okpoga, odua te mu gbechia nu iya mgbabu vayinu odo l'ugwo iya m'o du iya ree. O jika su lẹ ya ta anudu mu mgbabu vayinu iya."

⁷ Nyee ya ono, bu Jézebelu su iya: "?O kwadu ghu-a be l'achu Izurelu to? Gbalihu ria nri, t'obu tsoro ghu utso. Mu l'a-nataru ghu mgbabu vayinu Nebotu onye Jezerelu ono."

⁸ O noo ya, Jézebelu gude ewha Éhabu deshia ekwo-ozhi, gude iwhe-ohubama, Éhabu l'egudeje anyachishi ekwo nyachishia ya, keshiaru iya ndu bu ogurennya mee ndu a ma ama, whẹ lẹ Nebotu tuko buru lẹ mkpukpu.

⁹ Iwhe o deru l'ekwo-ozhi ono bu:

"Unu tuwa onu mboku l'aa-swu egu. O be mboku ono, t'unu dobe Nebotu l'onodu, ha shii l'echilabo ndu Izurelu. ¹⁰ Unu eyeru iya ndu ejo obu labo, l'a-nodu iya l'iwhu. Te ndu ono boo ya ibo su l'ookfubyiru Chileke, kfubyia eze. Nteke ono unu akpufu iya azu mkpukpu je atu-gbuwa ya l'ewhuru."

¹¹ Tọ dọ iya bụ, ndu bụ ọgurennya ono, mbụ ndu ono, a ma ama, bu lẹ mkpụkpu Nebotu whẹ mee gẹ Jézebelu kfulu whẹ l'ekwo-ozhi ono, o deru keshiaru whẹ. ¹² Whẹ bya atụa ọnu mbọku l'aa-swi ẹgu, woru Nebotu dobe l'ọnodu, ha shii l'echilabọ ndu Ízurelu. ¹³ Ndu ejo obu labọ bata bya anọdu iya l'iwhu bolahaa ya ibo sụ: "Nebotu bẹ kfubyishiru Chileke, kfubyishia eze." Ọo ya bụ, whẹ kpụfu iya azụ mkpụkpu, je atụ-gbua ya l'ewhuru. ¹⁴ Tọ dọ iya bụ, whẹ zhia Jézebelu sụ: "A tųgbuakwaru Nebotu l'ewhuru, ọ nwụhuwaa." ¹⁵ Anụnu, Jézebelu l'anụ l'a tųgbuwaru Nebotu l'ewhuru, ọ nwụhuwaa, ọ sụ Éhabu: "Tųgburu je anata mgbabu vayinu Nebotu onye Jezerelu whọ, mbụ ono, ọ jikaru lẹ ya ta anọdu ghu l'okpoga. Jee anata iya ntaa lẹ Nebotu ta anọhedu ndzụ, ọ nwụhuwaru." ¹⁶ Tọ dọ iya bụ, Éhabu nulewho lẹ Nebotu bẹ nwụhuwaru nụ, o kwee jeshia lẹ mgbabu vayinu Nebotu, bụ onye Jezerelu ono tẹ ya nata iya.

Eláyija l'ekfu iwhe l'e-me Éhabu

¹⁷ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru Eláyija onye Tishibe sụ: ¹⁸ "Gbalihu jekfu Éhabu, bụ eze ndu Ízurelu, onye nọ lẹ Samériya achi. Ẹka ọ nọ ntaa bụ lẹ mgbabu vayinu Nebotu, eme tẹ ya naa ya t'ọ bụru nkiya. ¹⁹ Je akarụ iya l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: ?I-gbugeeru madzụ, je ana iya iwhe iya t'ọ bụru nkeghu? Sụ iya l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Ọo ẹnyoru ono, nkuta rịcharu mmee Nebotu bẹ nkuta l'a-richa mee nkeghu."

²⁰ Éhabu sụ Eláyija: "??I chọwaru mu bya, gube ọhogu mu-a?"

Eláyija sụ iya: "Ee, lẹ mu chọwaru ghu bya, o noo nkele i wowaru onwoghu tọgboru ome ejo-iwhe l'anya Onye-Nwe-Ọha. ²¹ Lee lẹ mu bya l'e-dobe ghu ejo-iwhe l'ẹhu, ya aburu gẹ l'eekepoje ntụ bẹ mu l'e-kpofu ẹpa ghu, lakọta iwhe bụ nwoke l'iyi l'ibe Éhabu, m'ọ bụ ohu m'ọ bụ amadụ l'alị ndu Ízurelu. ²² Mu l'e-me ọzo-ulo ghu g'ọo nke Jerobowamu nwa Nebatu, mee nke Básha nwa Ahayija, o noo l'i kpatsuru mu ẹhughu, bya emee tẹ ndu Ízurelu ye ẹka l'ome iwhe-dụ-ẹji.

²³ "A bya l'ishi Jézebelu, Onye-Nwe-Ọha kfukwawho sụ: 'Ọo nkuta bẹ l'a-ta anụ Jézebelu l'ime mkpụkpu Jezerelu.'

²⁴ "Onye ibe Éhabu nwụhuru lẹ mkpụkpu bụ nkuta l'a-ta anụ onye ọbu. Onye ibe iya nwụhuru l'oma ẹgu, udele eria anụ iya."

²⁵ Ọ tọ dọdu nwoke, dọjeru g'ọo Éhabu, onye nyee ya Jézebelu nwuru ye, ọ parụ onwiya tọgboru ome ejo-iwhe l'anya Onye-Nwe-Ọha. ²⁶ O meru akpamara, parụ ẹka, nkele ọogwa agwa g'ọo ndu Amọru ono, Onye-Nwe-Ọha chifuru l'iwhu ndu Ízurelu.

Éhabu l'ada onwiya ụta

²⁷ O noo ya, Éhabu nụ-gelewho okfu ono, ọ lajashia uwe iya, yeta uwe áwhụ swilaha ẹgu. Ọ futa, ya eye uwe áwhụ ono zẹe, arị-whe gologolo.

²⁸ Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu nụ Eláyija onye Tishibe sụ: ²⁹ "??I whụwaru gẹ Éhabu wozetaberu onwiya alị l'iwhu mu? Nkeshi ọwhu o wozetaru onwiya alị l'iwhu mu bẹ mu l'ete ewotaduru iya ejo-iwhe ono l'ono ndzụ. Mu l'e-wota ejo-iwhe ono doberu ọzo-ulo iya l'oge nke nwa iya."

Mayikaya gude nkfuchiru alọ Éhabu ẹka lẹ nchị

22 A nọru awha ẹto kperagedemu, ndu Arámu mee ndu Ízurelu ta alwụ ọgu. ² L'ime awha nke ẹto iya bẹ Jehóshafatu, bụ eze ndu Juda jeru nke Éhabu, bụ eze ndu Ízurelu.

³ Eze ndu Ízurelu bya asụ ndu ozhi iya: "??Unu marụ-a l'ọo anyi nwe mkpụkpu Ramótu, dọ l'alị Giledu; anyi gba nkuchi, t'ọ dọ iwhe anyi meru gẹ l'ee-shi t'anyi je anafuta iya l'ẹka eze ndu Arámu?"

⁴ Ọo ya bụ, ọ jilaha Jehóshafatu sụ: "??I-tso mu jee ọgu lẹ mkpụkpu Ramótu, dọ l'alị Giledu?"

Jehóshafatu sụ eze ndu Ízurelu ono: "Mu lẹ ghu bunu nnanụ. Ndibe mu mee ndibe ghu bụru nnanụ, inya mu mee inya ghu bụru nnanụ." ⁵ Jehóshafatu sụ iya: "Vuakwaru ọzo marụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'e-kfu."

⁶ Tọ dọ iya bụ, eze ndu Ízurelu bya achikobe ndu nkfuchiru, rwuru unu madzụ, jja whẹ sụ: "??Ọo tẹ mu je alwushi ndu mkpụkpu Ramótu, dọ l'alị Giledu ọgu, tọo tẹ mu be ejeshi?"

Whẹ sụ iya: "Jeshia lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ l'e-woru-a mkpụkpu ono ye gube eze l'ẹka."

⁷ Jehóshafatu sụ: "??Tọ dọhedu onye nkfuchiru Onye-Nwe-Ọha ọdo, nọ l'ẹka-a, anyi l'a-jitabaa?"

⁸ Eze ndu Ízurelu sụ Jehóshafatu: "O nwefukwaru onye lanụ ọdo, anyi l'e-shi l'ẹka iya jita Onye-Nwe-Ọha. Onye ọbu bụ Mayikaya nwa Imula. Ọle ọ dọ mu ashị, o noo nkele o too kfubudua okfu ọma l'ẹhu mu gbahaa ejo okfu."

Jehóshafatu sụ: "Eze, be ekfuhakwa ẹgube ono ọdo."

⁹ Tọ dọ iya bụ, eze ndu Ízurelu bya ekua onye ozhi iya lanụ sụ iya: "Je ekua Mayikaya nwa Imula t'ọ bya ntaantaa."

¹⁰ O noo ya, eze ndu Ízurelu yẹle Jehóshafatu, bụ eze ndu Juda yegee uwe eze whẹ, sọgaru l'oshi-eze whẹ l'ọnu ẹka l'eeshije abahụ Samériya; ndu nkfuchiru ono gẹ whẹ ha nọdu whẹ l'iwhu ekfukaa iwhe whẹ l'ekfu.

¹¹ Zedekaya, bụ nwa Kenana bẹ gude iwhe igwe meshia ụpyi, bya asuje: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Ọo ụpyi-a bẹ l'ii-gude dukoshia ndu Arámu jeye whẹ alakọta l'iyi.' "

¹² Ndu nkfuchiru ono gę whę ha tųko ekfukota iwhe lanų asuje: "Jeshia ęgu lę mkpųkpu Ramótu, dų l'alį Giledu, je atųru okoo kpua whę, nkele Onye-Nwe-Ọha l'e-woru-a mkpųkpu ono ye gųbe eze l'ęka."

¹³ Onye ono, jeru oku Mayikaya ono bya asų iya: "Lekwa lę ndu nkfuchiru ędo bę okfu whę bųkwa nnanų; whę tųkoru ekfu lę nke ęma l'e-meru eze. T'okfu gų lę whę bųkwaru iwhe lanų, kfubukwaa okfu, dų mma."

¹⁴ Mayikaya sų: "Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'ọ vu iya, bę bųlewho iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru mu bę mu l'e-kfu."

¹⁵ Nteke Mayikaya bya erwua lę nke eze, eze sų iya: "Mayikaya, ęo t'anyi jee ęgu lę mkpųkpu Ramótu, dų l'alį Giledu, tọ t'anyi be ejeshi?"

Mayikaya sų iya: "Aa, jekwa je atųru okoo kpua whę. Onye-Nwe-Ọha l'e-wokwaru-a mkpųkpu ono ye gųbe eze l'ęka."

¹⁶ Eze bya asų iya: "ęo ugbo ole bę mu l'a-ryę ghu t'ọ bọ dųshi iwhe ędo, l'ii-kfuru mu, gbahaa t'i gude ęwha Onye-Nwe-Ọha kfuaru mu ire-lanų?"

¹⁷ Mayikaya kfulahaa sų: "Mu whųru gę ndu Ízurelu l'owhu gbakashihuru nnanų nnanų l'ugvu g'ọ atųru, l'ete enwe onye nche, Onye-Nwe-Ọha sų: 'Ndu-a b'e te enwedu l'ęka, t'onyenonu lashia ibe iya l'ęhu-guu.' "

¹⁸ Eze ndu Ízurelu sų Jehóshafatu: "ęMu ta asųdu ghu l'ọ tọ byadų l'ekfu mma l'ishi mu, l'abųhe ejo iya?"

¹⁹ Mayikaya l'ekfu iwhe l'ookfu sų: "Ngwa ngabę nchį nų iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: Mu whųru Onye-Nwe-Ọha g'ọ nọdu l'oshi-eze iya, ndu ojọgu-imigwe kfų-whee ya mgburumgburu; ndu kfųru iya l'ęka-ųtara; ndu kfųru iya l'ęka-įcha. ²⁰ Onye-Nwe-Ọha sų whę: 'ęo onye l'e-je ekfubuta Éhabu t'ọ jeshia ęgu lę mkpųkpu Ramótu, dų l'alį Giledu, nke ęwhu ishi iya l'e-whuhu?"

"Onye lanų fųta bya ekfua iwhe lanų; onye ędo fųta bya ekfua iwhe ędo. ²¹ E megee, ojozhi lanų fųta bya akfųru l'iwhu Onye-Nwe-Ọha sų: 'ęo mu l'e-kfubuta iya.'

²² "Onye-Nwe-Ọha sų iya: 'ęo l'ųzo dų ędu agha bę l'ii-shi kfubuta iya?"

"ę sų: 'Mu l'e-je je abųru nwamaa ejire beru l'onu ndu nkfuchiru ono, l'ekfuchiru Éhabu.'

"Onye-Nwe-Ọha sų iya: 'Je l'ii-kfubuta iya-a; je eme ya nno.'

²³ "ęo ya bų, manųru whọ lę Onye-Nwe-Ọha yewaru nwamaa ejire, o beru ndu nkfuchiru-a l'onu, temenu Onye-Nwe-Ọha kfuwaa ejo okfu swibe ghu."

²⁴ Tọ dų iya bų, Zedekaya nwa Kenana je erepyaa Mayikaya ęka l'ishi nchį pyaa sų: "ęNdeę gę Ume Onye-Nwe-Ọha shi lųfu mbędua l'ęhu, bya ekfu eyeru ghu?"

²⁵ Mayikaya sų: "Mbọku, l'įi-marų bų mbọku ono, l'ii-je edomia onwoghu l'ime ime mkpu."

²⁶ Eze ndu Ízurelu bya asų: "Unu kpųta Mayikaya kpų-kfu Amonu, bų ę-chį-ęha mkpųkpu męe Jowashi, bų

nwa eze. ²⁷ Unu asų whę l'ọ waa iwhe eze l'ekfu ndọwa: Unu tuchia onye-e l'ọka-mkpọro, tųbataje buredi atų-bata yele mini nų iya jeye mu ejee guu lwa guu."

²⁸ Mayikaya sų: "į-jekwaa guu lwa guu, marų l'ọ tọ dų Onye-Nwe-Ọha bę shi l'onu mu kfua okfu." ę bya asų ndu lile nọ l'ęka ono: "Unu tųbe nvọ l'okfu mu ono."

E gburu Éhabu l'ęgu ęgu lę mkpųkpu Ramótu

²⁹ O noo ya, eze ndu Ízurelu yele Jehóshafatu, bų eze ndu Juda tųgbua jeshia mkpųkpu Ramótu ono, dų l'alį Giledu. ³⁰ Eze ndu Ízurelu bya asų Jehóshafatu: "Mu l'eme onwomu t'a ba ama onye mu bų bahų l'ęgu ono. Gųbedua eyeru uwe mkpęelanu ghu." Eze ndu Ízurelu bya emee onwiya t'a ba ama l'ọ yebedua bahų l'ęgu ono.

³¹ Eze ndu Arámu bę sųhawaru ndu ishi ųgbo-įnya iya, dų ųkporo madų l'iri l'ębo sų whę: "Unu ba al-wųshikwa onye ukfu, m'ọ bų onye nta ęgu; onye unu l'a-lwųshi ęgu kpų bų eze ndu Ízurelu." ³² Ndu ishi ųgbo-įnya ono whųlewho Jehóshafatu, whę sų: "Lekwa eze ndu Ízurelu ębu." ęo ya bų, whę dakọbe tsopyabe iya ęgu. Jehóshafatu chishia mkpu. ³³ Nteke ono whę bya amarų l'ọ tọ bųdu eze ndu Ízurelu, whę dakọbe haa ya achįchi.

³⁴ O nweru onye ęwhu ębu, l'atųlewho arwa iya whukuku, arwa ono ngųfu je adaa eze ndu Ízurelu l'ęhu lę mgbaku ęka ngwọgu, ọ kwarų onwiya dzekfuru edzekfuru. Eze ryashįaru onye l'angarų iya ųgbo-įnya sų: "Kpọo l'azų l'azų, pafų mu l'ęgu-a nkele e mer-wuwaru mu ọkpobe ęhu." ³⁵ ęgu ono bya akaa ose mbọku ono, a gbagide eze agbagide l'ųgbo-įnya ono, whę lę ndu Arámu l'alwų ęgu ono. Mmee, shi l'ęka ono, a tųru iya arwa ono l'akwa patapata alashį l'ọma ųgbo-įnya ono. O be l'urwęnyashi iya, ọ nwųhu.

³⁶ ęnyanwu rįbadelewho l'ishi, mkpu da l'ęka ndu ojọgu ono nọ sų: "T'onyenonu lashia mkpųkpu iya-o, t'onyenonu lashia alį iya-o!"

³⁷ Tọ dų iya bų, eze nwųhu; a palata odzu iya lę mkpųkpu Samériya bya elia. ³⁸ Whę je asaa ųgbo-įnya ono l'okpuru, dų lę mkpųkpu Samériya, bų ęka ndu l'agba ọkpara l'aghųje ęhu. Nkųta rįchaa mmee ya ęgube ono Onye-Nwe-Ọha kfuhawaru iya.

³⁹ A bya l'iwhę ędo, nwųru nų nteke Éhabu bų eze ndu Ízurelu l'achi, męe iwhe lile o meru, męe ųlo-eze ọ tųru gude ọkpų-enyi memaa ya, męe mkpųkpu ọ tųkotaru, b'e dekotaru l'ękwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu. ⁴⁰ O noo ya, Éhabu lakfushia nna iya whę lę maa. Ahazaya, bų nwa iya nwoke bya abųru eze nọ-chia ęnya iya.

Nteke Jehóshafatu bụ eze ndu Juda

⁴¹ Jehóshafatu nwa Asa wataru obu eze ndu Juda l'awha kwe Éhabu awha eno, o wataru o bu eze ndu Ízurelu. ⁴² Jehóshafatu gbaru ukporo awha l'awha iri l'ise nteke o wataru obu eze. O chiru ukporo awha l'awha ise le Jerúsalemu. Ewha ne iya bu Azuba nwa nwanyị Shilihi. ⁴³ Jehóshafatu be wotaru aka nna iya Asa. O to dudu owhu o haru m'oo nnanu. O meru iwhe kfulu nhamunha l'enya Onye-Nwe-Oha. O le o to wofudu aka l'aagwaje iwhe. Ndu Ízurelu l'ejeje ogba aja, mee okpo unwu isensu oku l'eka ono. ⁴⁴ O nokwawho ge Jehóshafatu meru yele eze ndu Ízurelu nodu le nchi-odu-ndoo.

⁴⁵ A bya l'iwhe odo, nwuru nu nteke Jehóshafatu bu eze ndu Juda, mee ike o kparu, mee g'o gude l'wua ogu b'e dekotaru l'ekwo-akwo, e deshuru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda. ⁴⁶ Unwoke, l'agba okpara l'ulo agwa, bu ndu owhu whuduru nu l'oge nke nna iya Asa b'o chifukotaru l'alij ono. ⁴⁷ Nteke ono be ndu Edomu l'ete enwedia eze, l'achij whenu; o buru o-tsota eze be no-odonu eze, l'achij whenu.

⁴⁸ O noo ya, Jehóshafatu be nweru ugbo-mini shi Tashishi, l'ejeje alij Ofi je evuta mkpola-ododo. O le ugbo-mini ono be kpuru le Eziyonu-geba, to jejehe.

⁴⁹ L'oge onoya be Ahazaya nwa Éhabu suru Jehóshafatu: "Te ndu ozhi mu whenu le ndu ozhi ghu l'jenuru l'ugbo-mini ono." Jehóshafatu jika.

⁵⁰ O noo ya, Jehóshafatu lakfushia nna iya whenu le maa, e lia ya l'eka e liru nna iya whenu le mkpukpu Dévidi, bu nna iya. Jehóramu, bu nna iya nwoke bya aburu eze no-chia enya iya.

Nteke Ahazaya bụ eze ndu Ízurelu

⁵¹ Ahazaya nwa Éhabu wataru obu eze ndu Ízurelu l'awha kwe Jehóshafatu awha iri l'esaa, o wataru o bu eze ndu Juda. O chiru ndu Ízurelu awha labo le Samériya. ⁵² O meru ejo-iwhe l'enya Onye-Nwe-Oha. O wotaru aka nna iya mee nke ne iya, wota aka Jerobowamu nwa Nebatu, onye meru te ndu Ízurelu ye aka l'ome iwhe-du-aji. ⁵³ O baru Balu aja, buaru iya iwhe l'alij, shi nno kpatsua Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke Ízurelu ehughe egube ono, nna iya meru.

2 Ndu eze

Ahazaya zhiru t'e jeru iya l'ogvu Bálu-zebubu

1 Tọ dụ iya bụ, Éhabu nwụhulewho, ndu Moabu wata anọ ekwefuru ndu Ízurelu ike.

² O rwua nteke obu, Ahazaya shi lẹ mgboko onulo-eli iya lẹ Samériya kabarahụ bya adaa merwua ẹhu. O zhia ndu ozhi sụ whẹ: "Unu jeshia njita lẹ Bálu-zebubu, bụ ogvu ndu Ẹkuronu t'a marụ ?mu l'a-kaa mma l'ẹhu-a, mu merwuru?"

³ Ojochi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha bya asụ Eláyija onye mkpụkpu Tishibe: "Gbalihu jekfu ndu ozhi eze ndu Samériya whọ je asụ whẹ: '?Ọo lẹ Chileke ta anọdu l'alị ndu Ízurelu meru g'o gude unu l'ẹje njita lẹ Bálu-zebubu, bụ ogvu ndu Ẹkuronu?' ⁴ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Ị tị byakwa l'agbalihu agbalihu l'oshi-azẹe ono, i daburu nno. Ị nwụhufutajekwa.'" Ọo ya bụ, Eláyija jeshia.

⁵ E mege, ndu ozhi ono dawhu azụ byakfuta eze; ọ sụ whẹ: "Ọo gñu meru, unu dawhu azụ?"

⁶ Whẹ sụ iya: "O nweru nwoke, byakfutaru anyi bya asụ anyi t'anyi dawhu azụ byakfuta eze bụ iya zhiru anyi bya asụ iya l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: '?Ọo lẹ Chileke ta anọdu l'alị ndu Ízurelu meru g'o gude i zhia t'e jeru ghu njita lẹ Bálu-zebubu, bụ ogvu ndu Ẹkuronu? Ị tị byakwa l'agbalihu agbalihu l'oshi-azẹe ono, i daburu nno; ị nwụhufutajekwa.'"

⁷ Eze sụ whẹ: "?Ọo dụ ọdu agha, mbụ nwoke obu, byakfutaru unu bya ekfuru unu iwhe ono?"

⁸ Whẹ sụ iya: "O yeru uwe, e gude eji anụ kpa; aji, o keru l'ukfu bụru akpọ."

Ahazaya sụ: "Ọo Eláyija nke Tishibe b'ọ bụ."

Ahazaya zhiru t'e je egude Eláyija

⁹ Tọ dụ iya bụ, eze zhia onye ishi, l'achị ndu ojọgu ụkporo labọ l'iri; bya eyeru iya ndu ojọgu iya ono, dụ ụkporo labọ l'iri tẹ whẹ je egude Eláyija. Whẹ rwua, onye ishi ndu ojọgu ono jekfu Eláyija l'onunu swongu-swongu ugwu l'ẹka ọ nọdu, je asụ iya: "Gube onye nke Chileke; eze sụkwaru t'i nyizeta!"

¹⁰ Eláyija sụ onye ishi ndu ojọgu ụkporo labọ l'iri ono: "Ọ -bụru whọ lẹ mu bụ onye nke Chileke l'ezhi, t'ọku shi l'imigwe bya ekegbua ghu, kegbukwaawho ndu ojọgu ụkporo labọ l'iri ono, gụ lẹ whẹ lị." Tọ dụ iya bụ, ọku shi l'imigwe bya ekegbua yẹle ndu ojọgu ụkporo labọ l'iri ono.

¹¹ Eze byakwa ezhia onye ishi ndu ojọgu ụkporo labọ l'iri ọdo; bya eyeru iya ndu ojọgu iya ono, dụ ụkporo labọ l'iri tẹ whẹ je egude Eláyija. Whẹ rwua, onye ishi ndu ojọgu ono jekfushia Eláyija je asụ iya: "Gube onye nke Chileke, eze sụru t'i nyizeta ẹgwegwa!"

¹² Eláyija sụ: "Ọ -bụruwho lẹ mu bụ onye nke Chileke l'ezhi-okfu, t'ọku shi l'imigwe bya ekegbua ghu, kegbukwaawho ndu ojọgu ụkporo labọ l'iri ono, gụ lẹ whẹ lị." Tọ dụ iya bụ, ọku Chileke shi l'imigwe bya ekegbua yẹle ndu ojọgu ụkporo labọ l'iri ono.

¹³ Eze byakwa ezhia onye ishi ndu ojọgu ụkporo labọ l'iri nke ẹto iya, bya eyeru iya ndu ojọgu ono, dụ ụkporo labọ l'iri. Whẹ rwua, onye ishi ndu ojọgu ụkporo labọ l'iri nke ẹto iya ono nyikota, bya ejekfu Eláyija; je adaa byishi ikpere l'iwhe iya, ryọlahaa ya sụ: "Gube onye nke Chileke, byiko gubenu ndzụ mu iwhe, gụ agubenu ndzụ ụmadzu ụkporo labọ l'iri-a, bụ ndu ozhi ghu iwhe l'ẹnya nkeghu. ¹⁴ Lewaro g'ọku shi l'imigwe bya ekegbushia ndu ishi ndu ojọgu labọ whọ, vuhawaa ụzo bya mẹe ndu ojọgu ụkporo labọ l'iri iri whọ, whẹ lẹ whẹ lị-gee l'ẹhu l'ẹhu. Ọle agha, gubero ndzụ mu iwhe l'ẹnya nkeghu."

¹⁵ Tọ dụ iya bụ, ojochi-imigwe shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha sụ Eláyija: "Tsuru iya nyize. Ba atsushi egvu!" Ọo ya bụ, Eláyija gbalihu tsuru iya nyizeta; whẹ jekfushia eze.

¹⁶ Eláyija bya asụ eze: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: '?Ọo lẹ Chileke ta anọdu l'alị ndu Ízurelu bẹ meru g'o gude i zhifu ndu ozhi tẹ whẹ jeru ghu njita lẹ Bálu-zebubu, bụ ogvu ndu Ẹkuronu? Eshi-ọwhu i meru iya nno bẹhunu l'iji-byadụa l'agbalihu agbalihu l'oshi-azẹe ono, i daburu nno; ị nwụhufutajekwa.'" ¹⁷ O noo ya, eze bụ Ahazaya nwụhu ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha shi l'ọnu Eláyija kfu ya.

Ahazaya ta anwutadu nwa nwoke; ọ bụru Jóramu bẹ nọ-chiru ẹnya iya bụru eze l'awha kwe Jehóramu, bụ nwa Jehóshafatu awha labọ, ọ wataru obu eze ndu Juda.

¹⁸ Iwhe ọdo, nwuru nụ nteke Ahazaya bụ eze mẹe iwhe o meru b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshuru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu.

Onye-Nwe-Ọha kubaru Eláyija l'imigwe

2 Nteke Onye-Nwe-Ọha l'eme tẹ ya gude uburu-aga kuba Eláyija l'imigwe bẹ Eláyija yẹle Eláyisha

shi lẹ mkpukpu Gílugalu eje ẹka whẹ l'eje. ² Eláyija sụ Eláyisha: “Nọdukwa l'ẹka, lẹ Onye-Nwe-Ọha zhikwaru mu mkpukpu Bẹtelu.”

Eláyisha sụ iya: “Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'o vu iya, gụbedua vuru-a ishi ghu g'i vu iya; mu ta abyakwa l'aha ghu.” Ọo ya bụ whẹ liru jeshia Bẹtelu.

³ Ndu ọgbo nkfuchiru Chileke, bu lẹ Bẹtelu wụ-kfuta Eláyisha bya asụ iya: “?Ị marụ-a lẹ Onye-Nwe-Ọha l'abya okuta onye-nwe-ghu nụ ntanụ-a?”

Eláyisha sụ: “Ee, mu makwarụ-a, ọle t'unu hakwadụa ono.”

⁴ Eláyija sụ Eláyisha: “Nọdukwa l'ẹka Eláyisha, lẹ Onye-Nwe-Ọha zhikwaru mu mkpukpu Jériko.”

Eláyisha sụ iya: “Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'o vu iya, gụbedua vuru-a iya ghu g'i vu iya; mu ta abyakwa l'aha ghu.” Ọo ya bụ, whẹ liru jeshia Jériko.

⁵ Ndu ọgbo nkfuchiru Chileke, bu lẹ Jériko wụ-kfuta Eláyisha bya asụ iya: “?Ị marụ-a lẹ Onye-Nwe-Ọha l'abya okuta onye-nwe-ghu nụ ntanụ-a?”

Eláyisha sụ: “Ee, mu makwarụ-a, ọle t'unu hakwadụa ono.”

⁶ Tọ dụ iya bụ, Eláyija sụ Eláyisha: “Nọdukwa l'ẹka, lẹ Onye-Nwe-Ọha zhikwaru mu ẹnyimu Jódanu.”

Eláyisha sụ: “Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'o vu iya, gụbedua vuru-a ishi ghu g'i vu iya; mu ta abyakwa l'aha ghu.” Ọo ya bụ, whẹ labọ kpọchibe iya, ọ bụru whẹ ejeje.

⁷ Ụkporo madzụ ugbo labọ l'ụmadzu iri lẹ ndu ọgbo nkfuchiru Chileke tsoru whẹ, je akfuru otẹnya eleru iya Eláyija yẹle Eláyisha gẹ whẹ kfuru l'agụga ẹnyimu Jódanu ono. ⁸ Eláyija yefuta uwe mkpẹelanu iya, whụkoo ya awhụko chia lẹ mini ono, mini ono kekahu ẹbo; ọwhu wụru laa l'ibe iya ọwhu, ọwhu wụru laa l'ibe iya ọwhu; whẹ labọ ghajaa l'alị ọkponku.

⁹ Whẹ ghatagelewho lufu azụ iya ọwhu, Eláyija sụ Eláyisha: “Ryọo mu iwhe mu l'e-meru ghu tẹmenu e kutade mu kufu l'ẹka ị nọ?”

Eláyisha sụ: “Tẹ mu wnenuru Ume ono, dụ ghu l'ẹhu oke labọ.”

¹⁰ Eláyija sụ: “?Ị ryọkwaru iwhe shihuru ike l'ememe. Ọle ọ bụru l'ị -whuru mu mẹ Chileke kutadele mu who kufu l'ẹka ị nọ, bẹ l'ọo-dụkwaru ghu nno; nteke l'ịiti whụa mu bẹ l'ọoto dükwa nno.”

¹¹ O noo ya, whẹ l'eje; whẹ l'edzushi idzu. A bya l'eledeshia ẹnya, ụgbo-inya, l'enwu ọku mẹe inya, l'enwukaa ọku se whẹ l'echilabọ, bya ekewaa whẹ. Eláyija tsoru uburu-aga bahụ l'imigwe. ¹² Eláyisha whụa ya, o chishia sụ: “Nna mu-e! Nna mu-e! Gụbe ụgbo-inya Ízurelu; gụbe ọ-gba l'inya Ízurelu!” Ọ whụ-beru iya. Eláyisha ye ẹka l'uwe, o ye l'ẹhu zhihaju ẹbo.

Eláyisha l'awata oje ozhi iya

¹³ O noo ya, Eláyisha chita uwe Eláyija, dafuru nụ dawhu azụ je akfuru l'ọnu ẹnyimu Jódanu. ¹⁴ O woru uwe Eláyija ono, dafuru nụ chia lẹ mini sụ: “?Ndeẹ Onye-Nwe-Ọha, mbụ Chileke nke Eláyija?” O chilewho uwe ono lẹ mini ono, mini ono kekahu ẹbo; ọwhu wụru laa ibe iya ọwhu, ọwhu wụru laa ibe iya ọwhu. Eláyisha ghata.

¹⁵ Ndu ọgbo nkfuchiru Chileke whọ, shi Jériko bụ iya bụ ndu whọ, shi kfuru otẹnya ele whẹ, whụlewho Eláyisha, whẹ sụ: “Ume ono, shi dụ Eláyija l'ẹhu dükwa Eláyisha l'ẹhu!” Whẹ wufuta je iya ndzuta, bya ewhuze-ta l'iwhu iya. ¹⁶ Whẹ sụ iya: “Lenu, anyibe ndu ozhi ghu bẹ nweru ụkporo madzụ ugbo labọ l'ụmadzu iri, ọkpehu dükota. Byiko, tẹ whẹ jenu achọo onye-nwe-ghu nụ. Nkele e nweru ike, Ume Onye-Nwe-Ọha apata iya je atọgbo l'ugvu lanụ, m'ọbu l'ẹka dụ lẹ nsụda.”

Eláyisha sụ whẹ: “Waawakwa, unu be ezhiakwa.”

¹⁷ Whẹ ryọta iya jeye iwhe iya gude iya; ọ sụ whẹ: “Ngwa, unu zhinua whẹ iya.” Ọo ya bụ, whẹ zhia ụkporo madzụ ugbo labọ l'ụmadzu iri, whẹ chọo ya abalị ẹto whẹ ta awhụ iya. ¹⁸ Whẹ dawhu azụ byakfuta Eláyisha l'ẹka ọ nọ lẹ mkpukpu Jériko. Ọ sụ whẹ: “?Mu ta asunua unu t'unu be ejeshi?”

Iwhe a whurulenya, Eláyisha meshigbabaru

¹⁹ Unwoke Jériko byakfuta Eláyisha bya asụ iya: “Onye ukfu-l'ọha; mkpukpu-a bẹ dụ ree, ẹgube ị manuru-a, ọle mini, dụ iya nụ bẹ dụ ẹji; alị iya bụru alị, uchi gbarụ.”

²⁰ Eláyisha sụ whẹ: “Unu je ewotaru mu efere ọwhuu, unu eye iya únú wota.” Ọo ya bụ, whẹ je ewotaru iya ya.

²¹ Ọ tųgbua jeshia l'ẹnya-mini je agharụ únú ono ye iya sụ: “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: ‘Mu mewaru mini-a, ọ dụ ree. Ọ tọo byadụ l'e-gbubaa egbugbu ọdo, tọ bya l'e-mebaa t'alị-a bụru alị, uchi gbarụ ọdo.’” ²² Mini ono bya adụ ree jeye oge, dụ g'ọo ntanụ, ẹgube ono, Eláyisha kfuru.

²³ Eláyisha shi l'ẹka ono jeshia Bẹtelu. L'ooje l'echi-uzo, unwokoro shi l'ime mkpukpu wufuta, bya akọla-haa ya ọnu asuje: “Gbala l'ẹka-a, gụbe ishi nkwocha ono! Gbala l'ẹka-a, gụbe ishi nkwocha ono!” ²⁴ Eláyisha ghachi bya adazhịbe whẹ ẹnya, o gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha tų whẹ ọnu. Ejo nkuta-ọswa labọ shi l'ọswa futa bya afuru unwokoro ono ụkporo madzụ ugbo labọ l'ụmadzu labọ nmabushia anụ whẹ nnanụ nnanụ.

²⁵ Eláyisha shi l'ẹka ono tųgbua, ọ bụru iya oje l'ugvu Kamẹlu, o shiwaro ẹka ono lashia Samériya.

Ọgu, ndu Ízurẹlu whẹ lẹ ndu Moabu lwuru

3 Jehóramu nwa Éhabu wataru ọbu eze ndu Ízurẹlu l'awha kwe Jehóshafatu awha iri l'ẹsato, ọ bu eze ndu Juda. Ẹka Jehóramu ndu achị bu lẹ Samériya. Ọ chiru awha iri l'ẹbo. ² O meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha, ọle o too merwudu iya gẹ nna iya mee ne iya meru. Ọ whọfuru itso Bálu ono, nna iya kọberu. ³ Ọle o yeleru-a ẹka l'iwhe-dụ-ẹji ono, Jerobowamu nwa Nebatu meru, mbụ iwhe-dụ-ẹji ono, o meru ndu Ízurẹlu whẹ mee ono. Ọ tọ dudu ọwhu ọ haru ememe.

⁴ O noo ya, Meshu, bu eze ndu Moabu be l'azu aturu. Awha g'awha ha be l'ọokputaje unwu aturu, du ukporo unu ugbo iri l'ẹbo l'unu iri kpee eze ndu Ízurẹlu, nukwa iya whọ ẹji, shi l'ebyila, du ukporo unu ugbo iri l'ẹbo l'unu iri. ⁵ Éhabu nwuhulewho, eze ndu Moabu wata anọ ekwefuru eze ndu Ízurẹlu ike. ⁶ Ọo ya bu, eze bu Jehóramu lufu lẹ Samériya je akpakọo ndu Ízurẹlu gẹ whẹ ha. ⁷ Ọ bya ezhia Jehóshafatu, bu eze ndu Juda su iya: "Eze ndu Moabu be kwefuakwaru mu ike. ?Ii-tsoru mu t'anyi jee etso ndu Moabu ọgu?"

Jehóshafatu su: "Mu l'e-tso ghu eje. Mbẹdua be dūwaa g'ọo gubedua, ndibe mu dūwaa gẹ whẹ bu ndibe nkeghu, inya mu dukwawho g'ọo inya nkeghu."

⁸ Jehóshafatu jia su: "?Ọo ọzo ole be anyi l'e-tsoru jeshia?"

Jehóramu su: "Anyi l'e-tsoru echi-ẹgu ndu Edomu."

⁹ Ọo ya bu, eze ndu Ízurẹlu whẹ l'eze ndu Juda, mee eze ndu Edomu tsoru jeshia. Whẹ jee alị ono mgburumgburu abalị ẹsaa gbango ya agbango, mini whẹ gvụ; tọ dūhe ọwhu ndu ojogu ono mee élwù, whẹ chị l'a-ngu.

¹⁰ Eze ndu Ízurẹlu chishia su: "Haa! Onye-Nwe-Ọha kuwaru anyibe ndu eze ẹto-ọ tẹ ya chiru anyi ye ndu Moabu l'ẹka." ¹¹ Jehóshafatu su: "?Too nwedu onye nkfuchiru Onye-Nwe-Ọha, nọ l'ẹka-a t'anyi shi l'ẹka iya jekfu Onye-Nwe-Ọha njita?"

Onye lanu l'ime ndu ozhi eze ndu Ízurẹlu su: "Eláyisha nwa Shefatu nọkwa l'ẹka-a, bu onye shi eyeru Eláyija ẹka."

¹² Jehóshafatu su: "?Ọo onye l'ekfufe iwhe Onye-Nwe-Ọha kfu." Ọo ya bu, eze ndu Ízurẹlu, mee Jehóshafatu, mee eze ndu Edomu jekfushia Eláyisha.

¹³ Eláyisha su eze ndu Ízurẹlu: "?Ọo gunu be mu lẹ ghu jigba? Jekfukwa ndu nkfuchiru ono, nna ghu mee ne ghu shi ejekfufe."

Eze ndu Ízurẹlu su iya: "Waawakwa, ?tị madu lẹ Onye-Nwe-Ọha kuwaru anyibe ndu eze ẹto-ọ tẹ ya chiru anyi ye ndu Moabu l'ẹka."

¹⁴ Eláyisha su: "Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ọgu vuru-a ishi iya g'o vu iya, mbụ onye mu l'ejeru ozhi, ọ tọ bụwaa lẹ mu l'eyeru Jehóshafatu, bu eze ndu Juda ẹso, mu tege eledu ghu ẹnya elele owu, ọwhu

l'eewhoro lẹ mu whuru ghu awuwhu owu. ¹⁵ Ọle ọbu, je ekuaru mu onye l'akpoje une t'ọ bya." Onye ono, l'akpoje une ono bya awatalẹ iya whọ akpokpo, ike Onye-Nwe-Ọha bya Eláyisha l'ẹhu.

¹⁶ Eláyisha su: "?Waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: 'Unu gwashia nwogvu t'ọ ji nsuda nsuda-a.'

¹⁷ Nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: 'Unu ta abyadu l'a-whu ẹka wherewhere l'ewhe, unu ta awu ẹka mini l'achị, ọle mini l'e-jikota nsuda ono pyimu. Ọo ya bu nduge unubedua mee eswi unu mee élwù unu angua mini.' ¹⁸ Ọ dūa ntse ememe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. Oo-wokwaruwho ndu Moabu ye unu l'ẹka. ¹⁹ Iwhe bu mkpukpu, a turu mgbodo, o shihu ike be unu l'a-natakota, mee mkpukpu lile, meperu ẹnya. Unu egbutsushikota iwhe bu oshi, du ree, tuko ẹnya ẹka mini l'eshije anwufuturu whẹ nwuchishia, vuta ewhuru kụ-jia akụ-ji l'okpobe alị whẹ."

²⁰ O be l'utsu echile iya, l'oge nteke l'aagbaje ẹja utsu, mini shi l'uzo iya nke Edomu aso gborogboro jeye alị ono bukotaru mini.

²¹ Nteke ndu Moabu nuru lẹ ndu eze ono byaru whẹ otso ọgu, whẹ kukota unwoke lile, l'a-dụ ike kwaa ngwogu, wata lẹ ndu ha nwanshi kua whẹ je akpaa lẹ ndu ha shii, whẹ je akfu-geeru l'oge alị whẹ. ²² Whẹ tehu l'onmewa utsu echile iya, anwu l'echiwaa lẹ mini ono. Ndu Moabu ndu l'azu iya ọwhu whu mini ono gẹ l'ooke whẹ uswe-uswe l'ẹnya g'ọo mmee. ²³ Whẹ su: "Ọ kwa mmee dū nno. Ndu eze ono lwakwaru ọgu gbushia onwowhe. Unube ndu Moabu, ngwa t'anyi je avu aya whẹ avu."

²⁴ O be gẹ whẹ bahuru l'odu ndu Ízurẹlu ono, ndu Ízurẹlu wu-lihu tsoo ndu Moabu ọgu jeye whẹ ye okpa l'oso. Ndu Ízurẹlu zebata l'alị ono gbushilaha whẹ.

²⁵ Whẹ tuko mkpukpu lẹ mkpukpu ndu ẹka ono mebyishikota. Onyenonu kwata ewhuru togbo l'iwhe buzhia okpobe alị, du l'ẹka ono, jeye whẹ kụ-jia ewhuru l'alị ono. Whẹ nwuchishia ẹnya ẹka mini l'eshije anwufuturu whẹ, gbutsushia oshi lile, du ree lẹ mkpukpu ono. Ẹka whẹ haru t'ewhuru, du iya nu ndu l'ẹka ọ nọ be bu mkpukpu Kiru-harsetu kpu. Ọle ndu l'agbaje mgbeka nọ-whewhanuru iya mgburumgburu lwuta iya.

²⁶ Eze ndu Moabu whulewho l'ọgu ono nabawaru iya ẹka, ọ chita unu madu l'ukporo madu ugbo iri l'ise, bu ndu chigbaa ogu-igba tẹ whẹ kpata ọzo jekfushia ọwhube eze ndu Edomu. Ọle whẹ ta adudu ike kpata ọzo ọbu. ²⁷ Tọ dū iya bu, ọ kpata okpara iya nwoke, bu onye g'anọ-chi ẹnya iya buru eze gbua l'eli mgbodo mkpukpu ono gude gbaa ẹja okpokota-iwhe-oku. A tukoshi ndu Ízurẹlu oke ẹhu-eghughu, paru ẹka, whẹ tsuwu azu lashia alị whẹ.

Mmanụ nwanyị-mbunu

4 O nweru nwanyị ọbu, bụ onye lanụ l'ogbo ndu nkfuchiru Chileke shi alụ iya. Ọ byakfuta Eláyisha bya aryaku iya sụ: "Onye ozhi ghu bụ iya bụ ji mu bẹ nwụhuakwaru nụ. O doru ghu ọnya l'onye ozhi ghu ono bẹ Onye-Nwe-Ọha shi dūru lẹ nsọ. Ọle ntaa bẹ onye o ji ụgwo bẹ byawaru t'ọ nata mu ụnwegirima unwoke mu labọ l'ụgwo ono, tẹ whẹ bụru ohu iya."

² Eláyisha sụ nwanyị ono: "Ọo gūnu b'i chọru tẹ mu meeru ghu? Ọo gūnu b'i nwe l'ụlo? Karụ mu iya."

Nwanyị ono sụ: "Nwozhi ghu nwanyị ta adụkwa iwhe ọ tọgboru l'ụlo, gbahaa nwite-mkpa mmanụ lanụ."

³ Tọ dụ iya bụ, Eláyisha sụ: "Je aryokoo ndu gụ lẹ whẹ bụ obutobu ite, iwhe l'adụ. Ryọta iya igweligwe. ⁴ E megee tẹ gụ l'ụnwu ghu bahụ l'ụlo gbachia onwunu l'ụzo. Unu wụ-jishia ite ono g'ọ hakọta lẹ mmanụ, ọwhu jiru nụ, unu edocha iya edocha."

⁵ Ọo ya bụ, nwanyị ono haa Eláyisha lufu. O je agbachia onwiya mēe ụnwegirima iya l'ụlo. Whẹ l'apēe ya ite ono, l'ọwuu mmanụ ono eye. ⁶ Ite ono jigelewho g'ọ ha, ọ sụ nwa iya: "Wotabaaru mu ite ọdo." Nwata ono sụ iya: "Ite ọdo ta adụhekwa." Tọ dụ iya bụ, mmanụ ono wụ-buhu.

⁷ Nwanyị ono tųgbua je ekfuru iya onye nke Chileke, bụ Eláyisha.

Eláyisha sụ iya: "Tųgburu je ereshia mmanụ ono gude kfua ụgwo ọbu. Gụ l'ụnwu ghu egude ọwhu whuduru nu buru."

Nwa nwanyị Shunemu tetaru ndu ndzụ ọdo

⁸ O be ujiku lanụ, Eláyisha jeshia mkpukpu Shunemu. O nweru nwanyị ọbu, nweru iwhe bu l'ẹka ono. O kua Eláyisha lẹ nri. L'ọobujewaro, Eláyisha l'aghata l'ẹka ono, ya abahụ je eria nri.

⁹ Tọ dụ iya bụ, nwanyị ono sụ ji iya: "Sua ntaa bẹ mu whụwaru lẹ nwoke-e, l'anọje abya ẹka-a ntekenteke bẹ bụ onye dū nsọ, bụru onye nke Chileke. ¹⁰ T'anyi metanu nwụlo, ha nwanshiji l'eli iya nke anyi, doberu iya iwhe-azēe, mēe teburu, mēe oshi anọdu, mēe oryọku, nke ọwhu bụ ọ byaję ya anọdu iya."

¹¹ O be ujiku lanụ gę Eláyisha byarụ ẹka ono, ọ bahụ lẹ nwụlo ono je azēe. ¹² Ọ sụ nwozhi iya, bụ Gehazi: "Je ekuaru mu nụ nwanyị Shunemu ono." O je ekua ya, ọ bata bya akfuru iya l'iwu.

¹³ Eláyisha sụ nwozhi iya t'ọ sụ nwanyị ono: "Ọo gūnu bẹ l'ee-meru ghu l'ụgwo ẹhu-a, l'iimekashi onwoghu l'iswi ẹhu anyi? Ọo t'anyi kfuru okfu ẹhu ghu yeru eze, m'ọ bụ onye ishi ndu ojogu?"

Nwanyị ono sụ: "Mę iwhe lile mkpa iya dūru mu bẹ ndibe anyi l'emejekwaru mu."

¹⁴ Eláyisha jia sụ: "Ọo gūnu b'e l'e-meru nwanyị ono?"

Gehazi sụ: "Nke bụ ezhi-okfu bụ lẹ nwanyị ono ta anwutadu nwa, ji iya kahụwaa akahụ."

¹⁵ Eláyisha sụ: "Kua ya t'ọ bya." O je ekua ya, nwanyị ono jeta kfuru l'ọnu mgbo.

¹⁶ Eláyisha sụ: "Egube ntaa akele bẹ l'ii-hewaru nwa nwoke l'ẹka."

Nwanyị ono sụ: "Waawaa, onye-nwe-mu nụ; ba ak-abeshinu dzuru onye ozhi ghu nwanyị ejire gube onye nke Chileke."

¹⁷ E megee, nwanyị ono tsuta ime. O rwulewho oge nteke ono, Eláyisha kfuru iya okfu iya l'awha ọwhu l'et-so iya nu, ọ nwua nwa nwoke.

¹⁸ O be ujiku lanụ gę nwata ono vutawaru, ọ tųgbua jekfushia nna iya l'egu ẹka yele ndu l'akpata iwhe o meberu l'alj nọdu. ¹⁹ A nọnyaa ọ ryangirihu sụ nna iya: "Ishi mu-e! Ishi mu-e!"

Nna iya sụ onye ozhi iya: "Duta iya dulahuru ne iya." ²⁰ Onye ozhi iya ono bya eduta nwata ono dulahuru ne iya, ne iya heru iya l'utakfu jeye o rwua l'echi-eswe, nwata ono nwụhu. ²¹ O je enyebe iya l'iwhe-azēe onye nke Chileke ono, bụ Eláyisha, gbachia ya l'ime ụlo ono lufushia.

²² Tọ dụ iya bụ, ọ bya ekushia ji iya sụ: "Yenuru mu onye ozhi lanụ mēe nkakfụ-igara lanụ tẹ mu gbagbụ-kebe je ibe onye nke Chileke, dawhu azụ."

²³ Ji iya sụ: "Ọo gūnu b'i kwoberu eje nkiya ntanụ, l'ẹka ntanụ l'ete abukwa mbọku l'eeri ọnwa ọwhuu, tọ bụ mbọku-otuta-ume?"

Nwanyị ono sụ: "Ọo dükwaa lẹ mma."

²⁴ Ọo ya bụ, o dozhia nkakfụ-igara ono sụ nwozhi ono: "Gbagbūru iya t'anyi je; be ejekwa iya ejizeta gba-haa lẹ mu sūru t'i jizeta iya." ²⁵ Nwanyị ono gbagbū, bya abyakfuta onye nke Chileke l'ugvu Kamelu.

Onye nke Chileke bya awhua ya g'ọ nọ otęnya eje abya, ọ sụ Gehazi, bụ onye ozhi iya: "Lekwa nwanyị Shunemu gę l'ooje abya. ²⁶ Gbagbūru je agbata iya ndzuta, gụ ajia ya mę ẹhu dū iya-a mma? ẹhu dūa ji iya mma yele nwata iya?"

Nwanyị ono sụ iya: "Ọ dükwa-a lẹ mma."

²⁷ Nwanyị ono jetalewho bya ejekfu onye nke Chileke ono, bụ Eláyisha l'ugvu ono, ọ wọru iya l'okpa chii. Gehazi byatashia ya enwufu, onye nke Chileke ono sụ: "Parụ iya haa. ?Tji whudu l'áwhu jiru iya obu? Onye-Nwe-Ọha ta hę l'o meru tẹ mu marụ, to kfuru mu iya."

²⁸ Tọ dụ iya bụ, nwanyị ono sụ: "Onye-nwe-mu nụ; ?mu yoru ghu ęyo nwa? ?Mu ta asunu ghụ-a t'i be ekobeshi mu obu l'imeli?"

²⁹ Eláyisha sụ Gehazi: "Rwukota onwoghu, wota mgboro mu whọ gude jeshia. Gụ lẹ madzụ dzuda l'echi-uzo be ekekwa iya ekele, nteke bụ lẹ madzụ keleru ghu be ekwekwe iya. I -rwulewho, gụ atụ-kobe nwata ono mgboro mu ono l'egedege-iwuhu."

³⁰ Ne nwata ono sụ: “Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'o vu iya, gụbedua vuru-a ishi ghu g'i vu iya, mu ta abyakwa l'aha ghu.” Ọo ya bụ, Eláyisha gbalihu tsoru iya jeshia. ³¹ Gehazi vuta ụzo tughua je atụ-kobe nwata ono mgboro ono l'egedege-iwuhu, nwata ono ta atụ pụ, to me ụkporo. Ọo ya bụ, Gehazi dawhu azụ jekfu Eláyisha je asụ iya: “Nwata ọbu ta agbalihukwa.”

³² Nteke Eláyisha bataru l'ụlo ono, ọ whụ g'odzu nwata ono tughoru l'iwe-azẹe ya. ³³ Ọ bahu l'ime ụlo gbachia ụzo, ọ bụru yẹle nwata ono whẹ labo bẹ nọ l'ụlo ono, o wata okfu anụ Onye-Nwe-Ọha. ³⁴ Ọo ya bụ, ọ gbalihu je azẹ-koru nwata ono l'eli, woru ọnu dukfube iya l'ọnu nkiya, woru ẹnya dazhibe iya l'ẹnya nkiya, woru ẹka tushia l'ẹka nkiya. G'ọ machiru onwiya l'eli nwata ono, ẹhu wata ovo nwata ono ọku. ³⁵ Eláyisha bya agbalihu, jewhee l'ụlo ono, bya adawhu azụ je azẹe machia onwiya l'eli nwata ono. Nwata ono bya ezee uze, zedzua ya ugbo ẹsaa, ọ saa ẹnya.

³⁶ Tọ dọ iya bụ, Eláyisha kua Gehazi sụ iya: “Kuada nwanyị Shunemu-a t'ọ bya.” Ọo ya bụ, o kua ya. Nwanyị ono bya abya, Eláyisha sụ iya: “Lee nwa ghu duta.” ³⁷ Nwanyị ono bata bya adaa Eláyisha rweringu lẹ mgboro ọkpa, whuzetaru iya iwuhu l'alị. O kuta nwa iya lufu.

Ine-mgbugbu, e yeru iwhe l'egbu egbu

³⁸ Eláyisha bya alashia mkpukpu Gilugalu, mkpẹgu l'eme l'alị ono. Ndu ọgbo nkfuchiru Chileke l'abyajẹ bya adọru iya l'iwuhu, ọ sụ nwozhi iya: “Wota eze ite whọ shiberu ndu ọgbo nkfuchiru Chileke ono ine-mgbugbu tẹ whẹ ria.”

³⁹ Onye lanu lẹ ndu ono tughua bahu l'egbudu tẹ ya kpata ẹkwo, l'ee-gude shia mgbugbu ono, bya eje awhu vayinu ọswa, ọ wọkoo mebyi iya, whukobe uwe mkpẹelanu iya chiru iya yejia ya. Ọ lwa bya egbujashia ya chiru ye l'ite ono, e shiberu ine-mgbugbu ono, t'ọ dọ onye maru ẹgube iwhe ọbu. ⁴⁰ E megelewho bya awufuta iya yeru ndu ono tẹ whẹ ria. Whẹ bebe eme ọnu l'ine-mgbugbu ono, whẹ chishia sụ: “Onye nke Chileke, ọnwu dukwa l'ite-ol!” Whẹ ta aduhe ike riba iya ẹwho.

⁴¹ Eláyisha sụ: “Kpotaada ọturutuu-bali!” Ọ bya ekpota ọturutuu-bali ono wuru ye l'ite ono sụ: “Wufutawaru whẹ iya rọ tẹ whẹ ria.” To nwehe iwhe l'egbu egbu dukwadu lẹ nri ono.

Eláyisha l'anụ ụkporo madzụ ugbo ise nri

⁴² O noo ya, nwoke ọbu, shi lẹ mkpukpu Bálu-shelisha wotaru onye nke Chileke, bụ Eláyisha ishi buredi ụkporo, e gude ọturutuu-bali mbụ, a kpataru l'awha ghee mée ishi akpe, e gbutaru nke ọwhuu, dọ l'ẹkpa. Eláyisha sụ nwozhi iya: “Woru iya nụ ndu ono tẹ whẹ ria.”

⁴³ Nwozhi iya ono sụ: “?Ndee gẹ mu l'e-shi doberu ụkporo madzụ ugbo ise iwhe-e l'iwuhu?”

Eláyisha sụ iya: “Woru iya nụ whẹ tẹ whẹ ria, o noo lẹ ọwaa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: ‘Whẹ l'e-rita iya riwhodo eriwhodo.’” ⁴⁴ Ọo ya bụ, ọ bya edoberu whẹ iya l'iwuhu, whẹ rita iya riwhodo eriwhodo, ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha kfuru.

Némanu mehuru lẹ njokirehu, l'eme iya nụ

5 Némanu bụ onye ishi ndu ojogu eze ndu Arámu. Ọ bụ oke amadu l'ẹnya onye-nwiya-nụ; ọ bụru onye laakwabẹ oke ugwu nkele ọo l'ẹka iya bẹ Onye-Nwe-Ọha shi mee ndu Arámu whẹ l'alwu-gbuje ndu ọhogu whẹ. Némanu bụ onye ojogu, ike dọ l'ogu, ọlẹ njokirehu l'eme iya.

² O nweru nteke ndu ojogu ọlwua-ọlaa, shi l'alị ndu Arámu jeru ọgu l'alị ndu Ízurelu. Whẹ kpata nwamgboko lanu lẹ ndzụ bya edobe l'oojeru nyee Némanu ozhi. ³ O rwua ujiku lanu, nwamgboko ono sụ ne iya ukfu: “Ọo g'adukwa ree t'onye-nwe-mu nụ jekfu onye nkfuchiru Chileke, nọ lẹ Samériya. Ọ gege eme iya, ya emehu lẹ njokirehu ono, l'eme iya nụ.”

⁴ Ọo ya bụ, Némanu jekfu eze bụ onye-nwe-ia nụ je ekfuaru iya sụ: “Lekwa iwhe nwamgboko whọ, shi alị ndu Ízurelu kfuru ndowa.” ⁵ Eze ndu Arámu sụ: “Jeshia. Mu l'e-zhijeru eze ndu Ízurelu ẹkwo-ozhi.” Ọo ya bụ, Némanu tughuru jeshia. Iwhe o gude bụ mkpola-ọcha, ẹrwa iya dọ talentu iri yẹle mkpola-ododo, ẹrwa iya dọ unu shẹkelu ugbo iri l'ise, ọwaa ukfu ẹkwa iri. ⁶ O woru ẹkwo-ozhi ono je anụ eze ndu Ízurelu. ẹkwo-ozhi ono bẹ sụru: “Mu gude ẹkwo-ozhi-a ezhi onye ozhi mu, bụ Némanu t'ọ byakfuta ghu, nduge i mee ya t'ọ mehu lẹ njokirehu, l'eme iya nụ.”

⁷ Eze ndu Ízurelu bya agwa ẹkwo-ozhi ono, ọ dojashia uwe iya tarara, chishia mkpu sụ: “?Ọo mu bụ Chileke, onye ike ndzụ mée ike ọnwu dọ l'ẹka; meru g'ọ gude eze ndu Arámu zhia onye-e t'ọ bya tẹ mu mee ya t'ọ mehu lẹ njokirehu, l'eme iya nụ? Leeda nụ gẹ l'ọcho mu okfu l'ọnu.”

⁸ Eláyisha, onye nke Chileke bya anụ l'eze ndu Ízurelu bẹ dojashiru uwe iya, o zhia eze nzhi sụ: “?Ọo gunu meru iwhe i dojashiru uwe ghu? Tẹ Némanu ọbu byakfuta mu ntaa nke ọwhu l'ọo-maru l'onye nkfuchiru Chileke nọ lẹ Ízurelu.” ⁹ Ọo ya bụ, Némanu chiru inya iya mée ugbo-inya iya byarwuta ọnu-ulo Eláyisha, ọ kfushi. ¹⁰ Eláyisha zhia onye ozhi iya t'ọ je asụ iya: “Je je aghu ẹhu ugbo ẹsaa l'enyimu Jódanu. Ọo ya bụ, akpẹhu ghu abya adu g'ọ shi dọ, gụ emehu.”

¹¹ Iwe bya Némanu l'ẹhu, ọ tughua asuje: “Mu gbekwa nụ rịa l'ọ gege afuta afuta byakfuta mu, bya akfuru kpokua ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke iya, whuwhẹ ẹka iya lẹ nhamunha ẹka ọbu, njokirehu ọbu

l'eme mu, shi nno mee mu tẹ mu mehu. ¹² Ọ fútaru lẹ Abana mée Farupa, bụ ẹnyimu dọ-gee lẹ Damásukọsu ta akakọtadu mini lile, dọ lẹ Ízurẹlu ree? Mu tege ejenua je aghua ẹhu ọbu l'ẹka ono mehuwaro." Ọo ya bụ, ọ dakọbe gude iwe-l'onuma tųgbua.

¹³ Ndu ozhi Némanu ono jekfu iya je asụ iya: "Nna, ọ -bụ l'onye nkfuchiru Chileke ono sụru t'i mee iwhe ọdo, kaba ono shii, ti g'emedu iya tọo? Ọo gunu bụ l'i tii jedu je aghua ẹhu ono, o kfulu ghu, nduge i mehu?" ¹⁴ Ọ kwa iya bụ lẹ Némanu atųgbua je egvuda l'enyimu Jọdanu ụgbo ẹsaa, ẹgube onye nke Chileke kfulu, akpẹhu iya bya adụ g'ọo nke nwata nshii, ọ bụru iya emehu.

¹⁵ Tọ dọ iya bụ, Némanu yele ndu ozhi iya liru jekfuwu onye nke Chileke ono, bụ Eláyisha azụ. Némanu rwua bya akfuru iya l'iwhu sụ: "Ntaa bẹ mu kabewa marụ l'ọ tọ dudu ẹka ọdo Chileke nọbaa lẹ mgboko-o l'owhu, gbahaa lẹ Ízurẹlu. Jiko natanụ iwhe mụbe nwozhi ghu l'anụ ghu."

¹⁶ Eláyisha sụ: "Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'o vu iya, mbụ onye ono, mu l'ejeru ozhi, ọ tọ dukwa iwhe ono, dọ ọwhu mu l'a-nata." Némanu ryọo ya nta ryọo imo t'ọ nata iya, Eláyisha jika iya.

¹⁷ Némanu sụ: "Ọ -bụru l'i tii natadu iya, byiko tẹ mụbe onye ozhi ghu kpota ẹja, inya-mulu labọ l'a-dụ ike vu. O noo nkele wata ntaa tųgburu bẹ mụbe onye ozhi ghu ta abyadụ l'agbabaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ọdo, mu ta abya l'agbabaa ẹja ọdo nụ agwa ọdo, gbahaa Onye-Nwe-Ọha. ¹⁸ Ọle tẹ Onye-Nwe-Ọha gụkwaru mụbe onye ozhi ghu nvụ l'iwhe lanụ-a: Iwhe ọbu bụ; nteke onye-nwe-mu nụ, bụ eze l'anọ eje l'ụlo agwa Rimonu t'ọ baarụ iya ẹja, ọ -bụru l'ọo mbedua b'ọ nọ l'ẹka eje, mu -rwua bya ewhuzeta ishi l'ụlo agwa Rimonu ono, tẹ Onye-Nwe-Ọha gụkwaaru mụbe onye ozhi ghu nvụ mę mu whuzeta ishi l'ụlo agwa Rimonu ono."

¹⁹ Eláyisha sụ iya: "Tọkwa ẹhu-o."

Némanu bya atųgbua ala bya akpọliberu otęnya nwanshii, ²⁰ Gehazi, bụ onye ozhi onye nke Chileke, bụ Eláyisha kfulahaa l'ime onwiya sụ: "Ntaa bẹ onye-nwe-mu nụ harụ Némanu onye Arámu ẹwoma tọ dọ iwhe o gude bya, ọ natarụ iya. Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'o vu iya, mu l'a-gbatsoru iya je anata iya iwhe."

²¹ Ọo ya bụ, Gehazi gbatsoru Némanu. Nteke Némanu whuru onye l'agba agbakfuta iya, o kwee shi l'ụgbo-inya iya nyizeta jekfushia ya ndzuta sụ iya: "Ọ dọ-a lẹ mma?"

²² Gehazi sụ "Ee, ọ dukwa-a lẹ mma. Ọo Onye-nwe-mu nụ bẹ zhiru mu tẹ mu bya asụ ghu l'o nweru unwokoro labọ, bụ ndu shi l'ọgbo ndu nkfuchiru Chileke, shi l'alí ugwu ugwu ndu Ífuremu bya ibe iya ntaantaa. Sụ byiko t'i nunu ndu ono mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ talentu lanụ yele ukfu ẹkwa labọ."

²³ Némanu sụ: "Natachia rọ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ talentu labọ." Ọ ryọlahaa Gehazi t'ọ nata iya rọ. O woru mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ talentu labọ kekoo l'ẹkpa labọ, ye iya ukfu ẹkwa labọ ono bo ndu ozhi iya ụmadzu labọ tẹ whẹ vulahuru iya Gehazi. ²⁴ Gehazi rwulewho l'ugwu ono, ọ nata whẹ iwhe ono paba l'ụlo. Ọ bya evudoberu ndu ono, whẹ lashia. ²⁵ Gehazi bya abahụ l'ụlo je akfuru onye-nwe-ya nụ, bụ Eláyisha l'iwhu, Eláyisha jilahaa ya sụ:

"Gehazi, ọo awe b'i jeru?"

Gehazi sụ: "Ọ tọ dukwa ẹka mụbe onye ozhi ghu jeru."

²⁶ Eláyisha sụ iya: "Ọ dọ ghu gę maa mu te eshidu etso ghu nteke ono, Némanu shi l'ụgbo-inya iya nyizeta gba ghu ndzuta? Ọo ntaa b'ọ gbarụ t'a nata okpoga, mę ẹkwa, mę mgbabu ólivu, mę mgbabu vayinu, mę igwe aturu, mę eswi, mę ndu ozhi unwoke mę unwanyi? ²⁷ Njọkirehu ono, shi eme Némanu l'e-tekuru gụ l'ẹpa ghu l'ẹhu jeye lẹ gbururu." Ọo ya bụ, Gehazi shi l'iwhu Eláyisha lufu, njọkirehu ono dzuru iya ẹhu. Ọ vọhu kpọrikpori acha sososo.

Ire ogbunkụ l'ese l'eli mini

6 O rwua ujiku lanụ, ọgbo ndu nkfuchiru Chileke sụ Eláyisha: "Leeda nụ l'ẹka-a anyi lẹ ghu l'enweje ndzuko bẹ hanụkakwa anyi nwanshii. ² T'anyi jenu ẹnyimu Jọdanu t'onyenonu gbuta osweru, anyi l'e-gude meta ẹka anyi l'e-dzukoje."

Eláyisha sụ whẹ: "Unu jenu."

³ Tọ dọ iya bụ, onye lanụ l'ime whẹ bya asụ: "Byiko tsonuru anyibe ndu ozhi ghu jee."

Eláyisha sụ: "Mu l'e-tsoru-a unu jee." ⁴ Ọo ya bụ, o tsoru whẹ jeshia.

Whẹ rwulewho Jọdanu, whẹ wata anọ egbutsushi oshi. ⁵ G'onye lanụ l'egbuta osweru nkiya, ire ogbunkụ o gude kpọfu bụru lẹ mini chọngu. O chishia sụ: "Oowa-e! Onye-nwe-mu nụ-e. Ọ kwa anguta bẹ mu ngutaru iya."

⁶ Ọo ya bụ, onye nke Chileke, bụ Eláyisha sụ: "Ọo l'awe b'ọ dabarụ?" O goshi iya ẹka ọ dabarụ. Eláyisha gbuta oshi tuba lẹ mini ono lẹ nhamunha ẹnyoru ono, ire ogbunkụ igwe ono selia imeli. ⁷ Ọ sụ: "Guta iya." Ọo ya bụ, ọ machia ẹka guta iya.

Ndu ojogu ndu Arámu kpukotaru ishi

⁸ O rwua nteke ọbu, eze ndu Arámu wata otso ndu Ízurẹlu ọgu. Yele ndu ishi ojogu iya bya achia idzu sụ: "Mu l'e-dobe ọdu ọgu mu l'ẹka whọ, dobe iya l'ẹka ọwhu." ⁹ Onye nke Chileke, bụ Eláyisha bya ezhia eze ndu Ízurẹlu sụ: "Kwabekwaru onwoghu ęnya t'i be eje ọgha l'ẹka ono, o noo nkele ndu Arámu l'ejekwa iya odobe ọdu ọgu whẹ." ¹⁰ Ọo ya bụ, eze ndu Ízurẹlu bya zhia t'e je agbawheda ẹka ono, Eláyisha, bụ onye nke

Chileke kfurū iya okfu iya. Eláyisha bya anmarū eze ọk-wa ẹka ono, ọ nmagee ya anmabaa, nke ọwhu ndu ojogu iya l'akwaberu onwowhe ẹnya tẹ whẹ be eje ẹka ono farara.

¹¹ Iwhe ono bya atsua eze ndu Arámu l'ẹhu shii. Ọ bya ekua ndu ozhi iya sụ whẹ: "Unu karū mu onye l'ime anyi, tūru ike yeru eze ndu Ízurelu."

¹² Onye lanū lẹ ndu ozhi iya ono sụ: "Onye-nwe-mu nū, bụ eze, ọ tọ dukwa. Ọ kwa Eláyisha onye kfuchiru Chileke ono, bu l'alí Ízurelu bẹ l'ekfukotajeru iya iwhe lile ị nọdu l'ime mkpu azẹe ghu kfua."

¹³ Eze ndu Arámu sụ: "Unu je achọ ẹka Eláyisha ọbu nọ, nke ọwhu mu l'e-ye ndu l'e-je egude iya." A bya ekfurū iya l'ọ nọ lẹ mkpukpu Dotanu. ¹⁴ Ọ bya eyefu ikpoto ndu ojogu, whẹ chigbaaru inya mee ugbo-inya. Whẹ gude ẹnyashi je eyebuta mkpukpu ono mgburumgburu.

¹⁵ O be gẹ nwozhi onye nke Chileke ono gbashiru l'ẹnya-ngge utsu iya tẹ ya lufu etezhi. O jeshia ole ẹnya bya awhū ikpoto ndu ojogu mee inya whẹ yele ugbo-inya whẹ gẹ whẹ yebutawaru mkpukpu ono mgburumgburu. Onye ozhi ono chishia sụ: "Oowa-e! Onye-nwe-mu nū-e. ?Ndee g'anyi l'e-me iya?"

¹⁶ Eláyisha sụ: "Ba atsushi egvu. Lẹ ndu ọwhu nọ swirū anyi bẹ ka ndu ọwhu nọ swirū whẹbedua nkajishi."

¹⁷ Eláyisha bya ekfurū nū Chileke sụ: "Byiko Onye-Nwe-Ọha menua t'ẹnya saa nwozhi mu-a, nke ọwhu l'ọo-whu ọzo." Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya emee ẹnya saa nwokoro ono, ọ whū l'iwhe jiru ugwu ono gbawhee Eláyisha mgburumgburu bụ inya mee ugbo-inya, l'enwukaa ọku.

¹⁸ Gẹ ndu ojogu Arámu ono l'abyakfuta Eláyisha ọgu, b'ọ kfurū nū Onye-Nwe-Ọha sụ: "Byiko menua tẹ ndu-a kpukota ishi." Onye-Nwe-Ọha tūru ishi nū whẹ, ẹgube Eláyisha kfurū nū iya.

¹⁹ Tọ dū iya bụ, Eláyisha sụ whẹ: "Ẹka-a ta akwa ọzo, tọ bụ mkpukpu, unu l'achọ dū ẹgube-ẹ. Unu tsoru mu tẹ mu duru unu jekfu onye unu l'achọ." O duru whẹ jeshia Samériya.

²⁰ Abahū, whẹ l'abahū lẹ Samériya, Eláyisha kfurū nū Onye-Nwe-Ọha sụ: "Gube Onye-Nwe-Ọha, menua tẹ ndu-a saa ẹnya whūlahaa ọzo." Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha mee whẹ saa ẹnya. Whẹ bya elee ẹnya whū l'ọo l'echilabọ Samériya bẹ whẹ nọ.

²¹ Nteke eze ndu Ízurelu whūru whẹ, ọ sụ Eláyisha: "Nna mu, ọo tẹ mu gbushia whẹ? Ọo tẹ mu gbushia whẹ?"

²² Eláyisha sụ: "Be egbugbushikwa whẹ. Ọo ndu ị whūru l'i gudewaa ogu-igba ghu mee akfu ghu kpukoo lẹ ndzụ bẹ l'ibya egbushia? Iwhe l'ii-mechia bụ t'i nū whẹ nri tẹ whẹ ria, gū anū whẹ mini tẹ whẹ ngua lwakfuwhu onye nwe whẹ nū azụ." ²³ Ọo ya bụ, eze ndu Ízurelu bya emeeru whẹ eze oriri. Whẹ rijishia

ewho, ngu-jishia ewho; o dua whẹ, whẹ lwakfushia onye nwe whẹ nu. Ndu ojogu ọlwua-ọlaa, bụ ndu Arámu byabuhu ọgu l'alí ndu Ízurelu.

Mkpẹgu dū lẹ Samériya

²⁴ Ọ bya ebe nteke ọbu, Benu-hadadu, bụ eze ndu Arámu kpakodzua ndu ojogu iya l'owhu, chita whẹ, whẹ jeshia je eyebuta ndu Samériya. ²⁵ Eyebuta ono whẹ yebutaru ndu Samériya mee ejo mkpẹgu bya lẹ mkpukpu ono. O metabe jeye nteke e relahaaru ishi nkakfu-igara lanū, ọkporo mkpọla-ọcha ugbo ẹno, relahaa nshị ndo, habe nwahabe mkpọla-ọcha ise.

²⁶ O be g'eze ndu Ízurelu l'aghata l'eli mgbodo, e gude tū-wheta mkpukpu ono mgburumgburu, nwanyị lanū ryaku iya sụ: "Onye-nwe-mu nū bụ eze, gbanūaru mu mkpu."

²⁷ Eze sụ: "Ọ -būru lẹ Onye-Nwe-Ọha ta agbaduru ghu mkpu, Ọo awe bẹ mu l'e-shi gbaaru ghu mkpu? ?Mu l'e-shi iya l'ẹka l'eechije balí, tẹ mu l'e-shi iya l'ẹka l'aadzoshije mmẹe?"

²⁸ Eze bya aji iya sụ: "?Ọo gūnu l'atsū ghu lanū?"

Nwanyị ono sụ iya: "Ọo nwanyị-a bẹ sūru tẹ mu duta nwa mu t'anyi taa anū iya ntanū, o rwua echile yẹbedua eduta nwa nkiya, anyi ataa anū iya. ²⁹ Ọo ya bụ, anyi woru nwa nkemu shia anū iya taa. O be echile iya, mu sụ iya t'ọ duta nwa nkiya t'anyi taa anū iya, o je ewohaa ya."

³⁰ Eze nulewho iwhe ono, nwanyị ono kọru, ọ dokashia uwe iya. Nteke l'ọoghata l'eli mgbodo ono bẹ ndu nọ l'ẹka ono leri ẹnya whū g'ọ yeru uwe áwhū l'ime ẹhu.

³¹ Eze sụ: "Tẹ Chileke gwakwaa mu ọchi, mbū t'ọ mekwa mu ọ-ka-njọ m'ọ būru l'ishi kpokfurū Eláyisha nwa Shefatu ntanū."

³² Nteke ono bẹ Eláyisha yele ndu bụ ọgurennya nọkwadu l'ibe iya. Eze bya eyefu madzū t'ọ vuru iya ọzo jee. Tẹhenu t'onye ọbu, e zhiru jerwudeshia bẹ Eláyisha kfuhawaru ndu bụ ọgurennya ono sụ: "?Unu ta awhūdu o-gbu-ọchi-a g'ọ yeru onye l'a-bya egbuta mu ishi? Unu lenu; onye ono, o zhiru ono -byalẹwho, unu agū-chia ọzo swọ-chia ya iwhe t'ọ bọ batashí. ?Tọ dū igidi ọkpa onye-nwe-mu nū bẹ l'ada mu l'ọzo azụ ẹgube whọ?"

³³ Gẹ Eláyisha kpukwadia iwhe ono l'ọnu ekfu, onye ono e zhiru būru whẹreketẹ; eze tsoonaru iya-a l'azū bata bya asụ: "Iwhe-ọtsulanu-a bukwa Onye-Nwe-Ọha b'ọ shi l'ẹka. ?Mu l'e-kwobe gūnu nọdu angabaaru Onye-Nwe-Ọha ọdo?"

7 O noo ya, Eláyisha sụ: "Unu nūkwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu. Onye-Nwe-Ọha bẹ sūru agha: 'Oge ntaa echile bẹ l'ee-re ogbongu ọturutuu-witi l'ọnu shẹkelu mkpọla-ọcha lanū; e ree ogbongu balí labọ

l'ọnu shẹkelu mkpọla-ọcha lanu l'ọnu ẹka l'eeshije abata Samériya.' "

² Onye ishi ọwhu kakọta ọno eze ntse bya asu onye nke Chileke ono, bu Eláyisha: "Lenu, ọ tọ dukwa m'ọ beru Onye-Nwe-Ọha -kpofushia ọzo l'imigwe ghebe ọnu, ọ bya l'anwu ẹge i kfulu."

Eláyisha sọ iya: "Ii-bu ọwhu-l'ẹnya-erige-eri."

Ndu ojogu Arámu l'agbalashi

³ O nweru ọmadzu ẹno ọbu, njokirehu l'emekaa, l'anọduje l'ọnu ẹka l'eeshije abahu ẹ Samériya. Whẹ sọ ibe whẹ: "Ọo gunu meru, anyi je l'anọ l'ẹka-a nwushihu?" ⁴ Anyi -sọ t'anyi bahu l'ime mkpukpu be anyi l'anyiwushihu nkele mkpegu du l'ẹka ono. Nteke bu l'anyi nọdu l'ẹka-a, anyi anwuhukwawho. T'anyi jechia l'ọdu-ọgu ndu Arámu je eworu onwanyi nu whẹ. Whẹ -haa anyi, ọo ya bu anyi anọdu ndzụ, nteke bu ẹ whẹ gburu anyi, ọo ya bu anyi anwushihu nu."

⁵ O be g'ochi l'abya okpu ẹhu, whẹ gbalihu jeshia l'ọdu-ọgu ndu Arámu ono. Whẹ rwulewho l'aguga ọdu-ọgu ono, tọ du onye nọkwadu l'ẹka ono, ⁶ o noo nkele Onye-Nwe-Ọha meru tẹ ndu ojogu ndu Arámu nua igidi ikpoto ugbo-inya, mee nke inya, mee igidi ikpoto ndu ojogu, nke ọwhu bu ẹ whẹ sọru ibe whẹ: "Lekwa, eze ndu Ízurelu be butaakwaru eze ndu Hetu mee eze ndu Íjiputu gude abyakfuta anyi ọgu." ⁷ Ọo ya bu, ọochi kpudelewho ẹhu, whẹ gbalashia, gbaghashia ọlo-ẹkwa whẹ mee inya whẹ, mee nkakfu-igara whẹ. Whẹ haa ọdu-ọgu whẹ ono ọ du g'ọ duhawaa, gbaa ọso ndzụ whẹ.

⁸ Unwoke ẹno ono, njokirehu l'eme rwulewho l'aguga ọdu-ọgu ono, whẹ bahu l'ọlo-ẹkwa lanu, ria ngua, bya evukoo mkpọla-ọcha, mee mkpọla-ododo, mee ẹkwa; whẹ je eworu iya domia. Whẹ bya adawhu azu, bahu l'ime ọlo-ẹkwa ọdo, vukoo iwhe du iya nu je edomikwaawho.

⁹ Tọ du iya bu, whẹ sọ ibe whẹ: "Anyi te emekwa ree. Ntanu buru anyi ozhi oma, anyi gbee nọ-kirishia. Ọ -buru l'anyi nọru jeye l'utsu, t'ọ du iwhe anyi meru be l'aa-gwakwa anyi ọchi iya. Unu byakwa ntaa t'anyi je ekfua ya l'ibe eze."

¹⁰ Ọo ya bu, whẹ tųgbua bya ekua ndu l'eche nche l'ọnu-abahu mkpukpu ono sọ whẹ: "Anyi jeru l'ọdu-ọgu ndu Arámu, tọ du t'ọ ka mma l'ọo onye lanu nọ l'ẹka ono, anyi ta anu ọkporo madzụ. Ọ buru inya mee nkakfu-igara b'e libegeeru l'ẹka ono kpu, ọlo-ẹkwa whẹ dulewho g'ọ du." ¹¹ Ndu nche ono bya aryaa ozhi ono arya; e je ekfua ya l'ibe eze.

¹² Eze gbalihu l'enyashi ono, bya asu ndu ozhi iya: "Mu l'a-karu unu iwhe ndu Arámu tųberu tẹ whẹ mee anyi. Whẹ maru l'egu l'eme anyi. Ọo ya meru, whẹ lufu l'ọdu-ọgu whẹ je edomishia onwowhe l'oma ẹgu. Ọriri

whẹ bu l'anyi futa ẹ mkpukpu anyi, whẹ akpuko anyi ẹ ndzụ zebata l'ime mkpukpu."

¹³ Onye lanu ẹ ndu ozhi eze ono sọ: "Iwhe mbẹdua l'aryo t'e mee bu: T'a haru zhia unwoke, l'e-gude inya ise, whuduru ẹ mkpukpu-a je amaru g'iwhẹ du du. Ẹ mee eli mee alı be ọnodu whẹ l'a-dulekwa-a g'ọo nke ikpoto unwu Ízurelu ọwhu a haru l'ẹka-a. Mbụ ẹ whẹ l'a-nwuhulekwa-a ẹgube unwu Ízurelu ọdo nwushihuru. T'anyi zhia whẹ, tẹ whẹ je awhu l'ẹnya whẹ."

¹⁴ Ọo ya bu, whẹ bya ewofuta ugbo-inya labọ mee inya lọkpu iya nu. Eze zhia whẹ tẹ whẹ ọoru ndu ojogu ndu Arámu ono jeshia sọ whẹ: "Unu je awhu l'ẹnya." ¹⁵ Whẹ ọoru whẹ jeshia rwua ẹnyimu Jọdanu, whẹ whu g'oji kpalwuberu l'uwe mee ivu, ndu Arámu tuwashiru l'ẹka whẹ l'eme gburugburu tẹ whẹ gbafu. Ọo ya bu, ndu ono, jeru ozhi ono dawhushia azu bya ekfuru iya eze. ¹⁶ Tọ du iya bu, ndu Ízurelu tųgbua je egwo iwhe l'ọdu-ọgu ndu Arámu ono. O noo ya, e megee ree ogbongu ọturutuu-witi l'ọnu shẹkelu mkpọla-ọcha lanu, bya eree ogbongu balı labọ l'ọnu shẹkelu mkpọla-ọcha lanu, ẹgube Onye-Nwe-Ọha kfulu l'ọo-du.

A dzo-gburu onye ishi-ozhi kakọta ọno eze ntse l'okpa

¹⁷ O noo ya, eze ndu Ízurelu bya eye onye ishi-ozhi ono kakọta iya ọno ntse t'ọ leta ẹnya l'ọnu ẹka l'eeshije abahu mkpukpu ono. Ọ buru l'ẹka ono be ndu l'akpa nri dzo-gburu iya l'okpa, ọ nwuhu, ẹgube ono, onye nke Chileke, bu Eláyisha kfuhawaru nteke ono, eze jeru ibe iya. ¹⁸ Nkele nteke ono onye nke Chileke kfulu eze sọ: "Oge ntaa echile be l'ee-re ogbongu ọturutuu-witi l'ọnu shẹkelu mkpọla-ọcha lanu, bya eree ogbongu balı labọ l'ọnu shẹkelu mkpọla-ọcha lanu l'ọnu ẹka l'eeshije abahu Samériya" ¹⁹ be onye ishi-ozhi ono, kakọta ọno eze ntse sọru: "Ọ tọ byakwa l'anwu, e behuduru ọ -buru ẹ Onye-Nwe-Ọha kpofushiru ọzo l'imigwe ghebe ọnu." Eláyisha sọkwanu iya: "Ii-bu ọwhu-l'ẹnya-erige-eri." ²⁰ Ọ buru nno b'ọ nwuru iya. Mbụ l'ọo okpa b'e gude dzo-gbua ya, ọ nwuhu l'ọnu-abata mkpukpu ono.

Aanu-whu nwanyi Shunemu alı iya azu

8 O nweru nteke Eláyisha sọru nwanyi ono, o mejeru nwa iya, nwuhuru anwuhu, o teta nọdu ndzụ sọ: "Gbeshi ọita ndibe ghu t'unu lufu je anọdu l'ẹka unu l'e-je anọdu, nkele Onye-Nwe-Ọha be kuwaru mkpegu oku t'ọ bya l'alı-a. Mkpegu ono je l'e-me awha ẹsaa." ² Ọo ya bu, nwanyi ono gbeshi mee iwhe onye nke Chileke ono kfulu, bya achiita ndibe iya whẹ lufu, je anọ awha ẹsaa l'alı ndu Filistiya.

³ O be ẹ ngvucha awha ẹsaa ono, nwanyi ono shi l'alı ndu Filistiya lwawhu azu. O jekfu eze je aryolaha ya

t'a nụ-whu iya ụlo iya mēe alị iya azụ. ⁴ Nteke ono bē eze lekfu eyeru Gehazi, bụ onye ozhi onye nke Chileke asuje: "Kọodaru mu eze iwhe a whurulenya, Eláyisha meshigbaberu g'ọ ha." ⁵ Gehazi l'akọru eze gē Eláyisha meru t'onye nwuhuru anwuhu teta nọdu ndzụ ọdo, a bya l'eledeshia ẹnya, nwanyị ono, Eláyisha meru nwa iya o teta nọdu ndzụ ono bata bya aryọlahaa eze t'a nụ-whu iya ụlo iya yēle alị iya azụ.

Tọ dụ iya bụ lē Gehazi abya asụ eze: "Gụbe onye-nwe-mu nụ, bụ eze, lekwa nwanyị ọbu ndọwa yēle nwa iya ọbu, Eláyisha mejeru o teta nọdu ndzụ." ⁶ Eze bya ajia nwanyị ono iwhe ono, ọ kọkotaru iyē ya.

Ọo ya bụ, eze bya eduru onye ozhi lanụ yeru iya sụ: "Woru iwhe bụ nke nwanyị-a g'ọ ha nụ-whukota iya azụ. Gụ anụkota iya iwhe lile, shi l'alị iya futa, watalēwho mbọku, ọ lufuru l'alị-a jeye ntaa."

Hazēlu gburu Benu-hadadu

⁷ O noo ya, Eláyisha bya atugburu jeshia Damásukọsu. Nteke ono bụ nteke ẹhu-ba-dụ-mma guderu Benu-hadadu, bụ eze ndu Arámu. A bya ekfuru iya l'onye nke Chileke bē byarụ nụ. ⁸ Eze sụ Hazēlu: "Wota iwhe l'ii-nyako onye nke Chileke ono jekfu iya, gụ eshi iya l'ẹka jita Onye-Nwe-Ọha sụ: 'Mu l'e-mehu-a l'ẹhu-a, l'eme mu nụ?' "

⁹ Ọo ya bụ, Hazēlu bya ewota iwhe dụ iche iche, kakọta ree, shi lē Damásukọsu dojia l'eli jnya-kamēlu, dū ụkporo ugbo labọ gude jekfushia Eláyisha. O rwua bya akfuru iya l'iwhu sụ: "Nwa ghu, bụ Benu-hadadu onye bụ eze ndu Arámu bē zhikwaru mu tē mu bya ajita ghu mē ya l'e-mehu l'ẹhu, l'eme iya nu."

¹⁰ Eláyisha sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha goshikwaru mu l'ọo-nwuhufutaje, ọle je asụ iya rọ l'oo-mehu-a." ¹¹ Eláyisha woru ẹnya dazhịbe Hazēlu tatata jeye iwhe gude iya. Onye nke Chileke ono, bụ Eláyisha ryashia ẹkwa.

¹² Hazēlu sụ: "Onye-nwe-mu ọo gūnu bē l'jiryaru?"

Eláyisha sụ: "Ishi ẹkwa mu bụ lē mu mawarụ ejo-iwhe, l'ii-me ndu Ízurelu. Ii-yekota ọku l'ẹka lile, whē tūru o shihu ike, i je l'e-gbushi unwokoro whē l'ogu-ig-ba gwee ụnwegirima whē ryaaryaa, bya akpafushia unyomu whē, dū ime ẹwho."

¹³ Hazēlu sụ: "Ọo gūnu bē mūbe onye ozhi ghu bụ nke adū ike mee eze iwhe ha nno, lē nwēche dū g'ọ mu?"

Eláyisha sụ: "Onye-Nwe-Ọha bē goshiwaru mu l'ọo ghu l'a-buru eze ndu Arámu."

¹⁴ Tọ dụ iya bụ, Hazēlu haa Eláyisha lakfu onye-nwe-iyā, bụ Benu-hadadu. Benu-hadadu jia ya sụ: "Ọo gūnu bē Eláyisha kfuru ghu?" Hazēlu sụ: "Iwhe o kfuru bụ l'ii-mehu-a." ¹⁵ O be echile iya, Hazēlu wota ukpo tsee l'ime mini, ọ ngugoo ya angugo; o wota iya

kwechia Benu-hadadu iwhu, ọ nwuhu. Hazēlu bya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Nteke Jehóramu bụ eze ndu Juda

¹⁶ L'awha kwe Jóramu nwa Éhabu awha ise, ọ wataru ọbu eze ndu Ízurelu bē Jehóramu nwa Jehóshafatu wataru ọbu eze ndu Juda. Onye shi bụhawaru eze ndu Juda bē bụ Jehóshafatu. ¹⁷ Jehóramu bē gbaru ụkporo awha l'awha iri l'ẹbo nteke ọ wataru ọbu eze. Iwhe ọ chiru bụ awha ẹsato lē Jerúsalem. ¹⁸ Ọ wotaru ẹka ndu eze ndu Ízurelu mee gē ndibe Éhabu meru, nkele ọ luru ada Éhabu. O meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. ¹⁹ Ọle Onye-Nwe-Ọha kwoberu iswi onye ozhi iya, bụ Dévidi haa Juda t'ọ laa iya l'iyi, nkele o kwewaruru Dévidi ụkwa l'unwu iya mēe ẹpa iya ta abyadu l'achibuhu jeye lē gbururu.

²⁰ L'oge nke Jehóramu bē ndu Edomu kwefuru ndu Juda ike, bya edoberu onwowhe eze, l'achị whē nụ. ²¹ O noo ya, Jehóramu chita ugbo-inya iya g'ọ ha jeshia mkpukpu Zayi. Ndu Edomu bya eyebuta whē mgburumgburu l'ẹka ono. O be l'enyashi, Jehóramu yēle ndu ishi ugbo-inya iya zukafu je alwushi ndu Edomu ono ọgu. Ọle ndu ojogu iya gbaru nnanụ nnanụ lashia ibe whē. ²² Ndu Edomu bē kwefuru ndu Juda ike eshi nteke ono jeye ntanụ. Nteke ono bē ndu Libyina kwefukwaruwho ike.

²³ Iwhe ọdo, nwuru nteke Jehóramu bụ eze, mēe iwhe lile o meru b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshuru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda. ²⁴ Ọo ya bụ, Jehóramu lakfushia nna iya whē lē maa; e lia ya l'ẹka e liru nna iya whē lē mkpukpu Dévidi. Nwa iya nwoke, bụ Ahazaya bya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Nteke Ahazaya bụ eze ndu Juda

²⁵ L'awha kwe Jóramu nwa Éhabu awha iri l'ẹbo, ọ bụ eze ndu Ízurelu bē Ahazaya nwa Jehóramu wataru ọbu eze ndu Juda. ²⁶ Ahazaya bē gbaru ụkporo awha l'awha labọ nteke ọ wataru ọbu eze. Iwhe ọ chiru bụ awha lanụ lē Jerúsalem. Ẹwha ne iya bụ Atalaya, bụ nwanwa Omiri onye ono, bụjeru eze ndu Ízurelu. ²⁷ Ọ wotakwaruwho ẹka ndibe Éhabu, mee ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha gē ndibe Éhabu meru. Yēle ndibe Éhabu gbaru ọgo nkele ọ luru nwanyị l'uwhu ono.

²⁸ Ahazaya bē yēle Jóramu nwa Éhabu tugbaru jee tē whē lwushi Hazēlu, bụ eze ndu Arámu ọgu lē mkpukpu Ramótu, dū l'alị Giledu. Ndu Arámu merwua Jóramu ẹhu. ²⁹ Eze, bụ Jóramu latashia mkpukpu Jezerelu tē ya nọdu nyaa ẹhu ono, ndu Arámu merwuru iya lē mkpukpu Rama nteke whē jeru ọlwushi Hazēlu, bụ eze ndu Arámu ọgu.

Ahazaya nwa Jehóramu, bụ eze ndu Juda jeshia tē ya jia Jóramu nwa Éhabu lē mkpukpu Jezerelu l'ẹhu ọbu, e merwuru iya.

Aawụ Jehu mmanụ l'ishi t'ọ bụru eze ndu Ízurelu

9 Tọ dū iya bụ, onye nkfuchiru Chileke, bụ Eláyisha bya eku a onye lanụ lẹ ndu ọgbo nkfuchiru Chileke sụ iya: "Jíkobe wota ekpemu mmanụ ólívú-a bya atụgburu jeshia mkpụkpu Ramótu, dū l'alí Giledu. ² Nteke i rwuru ẹka ono, lee ẹnya Jehu nwa Jehóshafatu, mbụ nwanwa Nimishi. Kucha iya ekucha t'unu lufu l'ẹka ndu otu iya nọ. Duta iya duba l'ime ime ụlo. ³ Gụ ewota ekpemu mmanụ ólívú ono wụa ya mmanụ, dū iya nū l'ishi sụ iya l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu wụru ghu mmanụ l'ishi t'ị bụru eze ndu Ízurelu. I megee ya nno, gụ agụhaa ụzo gbagbụ, ba akpọkwa ụkfu!"

⁴ Ọo ya bụ, nwokorọbya ono, bụ onye nkfuchiru ono tųgbua ọ bụru iya oje mkpụkpu Ramótu, dū l'alí Giledu. ⁵ O rwulewho, ọ whụa ndu ishi ndu ojọgu gẹ whẹ nọ ndzuko, ọ sụ: "Onye ishi ojọgu, o nwekwaru ozhi, mu byarụ ghu ezhizhi."

Jehu jì iya sụ: "Ọo onye ole bẹ l'ii-kfuru l'ime anyi?"

Ọ sụ iya: "Ọo gụbedua, onye ishi ojọgu."

⁶ Ọo ya bụ, Jehu gbalihu bahụ l'ime ụlo. Nwokorọbya ono wụa ya mmanụ ono l'ishi sụ: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndọwa: 'Mu wụwaru ghu mmanụ l'ishi t'ị bụru eze, l'achị ndibe Onye-Nwe-Ọha, mbụ t'ị bụru eze ndu Ízurelu. ⁷ Ị-tụko ndibe Éhabu l'owhu, bụ onye nwe ghu nū lakọta l'iyi, nke ọwhu mu l'e-shi nno gwata Jézebelu ụgwo ọchi ndu ozhi mu ono, bụ ndu nkfuchiru, o gbushiru mee ụgwo ọchi iwhe bụ ndu ozhi Onye-Nwe-Ọha ono, o gbushiru. ⁸ Ndibe Éhabu l'owhu l'a-buru kpurupyata. Mu l'a-bọfu iwhe bụ-zhia nwa nwoke l'ọzo-ulo Éhabu l'alí ndu Ízurelu, m'ọ bụ ohu, m'ọ bụ amadụ. ⁹ Mu l'eme ibe Éhabu t'ọ dū g'ọo ibe Jerobowamu nwa Nebatu, mee ya t'ọ dū g'ọo ibe Básha nwa Ahayija. ¹⁰ Jézebelu bẹ bụ nkuta l'a-ta anụ iya l'alí, dū lẹ Jezerelu. A ta abyadụ l'eli iya eli.'" O kfugee nno gụhaa ụzo gbafu.

¹¹ O noo ya, Jehu lufu jekfushia ndu ishi ndu ojọgu ọwhua. Onye lanụ jì iya sụ: "Ọo dū-a lẹ mma? Ọo gụnu bẹ onye ọgvu ono chọru ghu bya?"

Jehu sụ: "Unu mahawarụ-a ụdu onye ọbu marụ gẹ l'ookfuje okfu."

¹² Whẹ sụ iya: "Ọo ejire! Karụ anyi iwhe ọbu ntaa."

Jehu sụ whẹ: "Unu lee iwhe o kfuru mu: 'Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu wụwaru ghu mmanụ l'ishi t'ị bụru eze ndu Ízurelu.'" "

¹³ Whẹ mekebe ẹgwegwa je achikoo uwe whẹ bya atọru iya l'alí t'ọ dzoje ọkpa. Whẹ l'egbu opyi-ọku asụje: "Jehu bụ eze."

Jehu gburu Jóramu

¹⁴ O noo ya, Jehu nwa Jehóshafatu, mbụ nwanwa Nimishi bya agbaarụ Jóramu ejo ikumu. Nteke ono bẹ Jóramu yele ndu Ízurelu l'owhu shi egbochita mkpụkpu Ramótu ono, dū l'alí Giledu tẹ Hazelu, bụ eze ndu Arámu be eje iya ọgu. ¹⁵ Ọle Jóramu bẹ larụ mkpụkpu Jezerelu tẹ ya je anyaa ẹhu ono, ndu Arámu merwuru iya gẹ yele Hazelu, bụ eze ndu Arámu l'alwụ ọgu. Ọo ya bụ, Jehu sụ: "Ọ -bụru l'ọo uche unu tẹ mu bụru eze, t'ọ bọ dükwa onye l'e-shi lẹ mkpụkpu-a py-ọfu jeshia ya ekfukfu lẹ mkpụkpu Jezerelu." ¹⁶ Tọ dū iya bụ, Jehu nyihu ụgbo-inya iya gbagbụru jeshia mkpụkpu Jezerelu, nkele o noo ẹka Jóramu zẹe anyaa ẹhu ono, l'eme iya nū. Ahazaya, bụ eze ndu Juda jee ya ajiji.

¹⁷ O noo ya, onye nche kfuru l'ulo eli dū lẹ mkpụkpu Jezerelu ono whụa Jehu yele ndu l'awụ etso iya gẹ whẹ dzeberu abya, o chishia sụ: "O nwekwaru ndu mu whuru, l'awụ abya-o!"

Jóramu sụ iya: "Chọo onye l'agba inya zhia ya t'ọ gbata whẹ ndzuta je ajia whẹ sụ: 'Ọ bụ-a nke ọma?' "

¹⁸ Onye l'agba inya gbagbụa je agbata Jehu ndzuta sụ iya: "Eze sụru: 'Ọ bụ-a nke ọma?' "

Jehu sụ iya: "Ọ gude nke ọma eme gụnu? Ghachi tsoje mu l'azụ l'azụ."

Onye nche ono sụ eze: "Onye e zhiru jekfuakwaru whẹ, ọle ọ t'ọ dawhuhekwa azụ."

¹⁹ Ọo ya bụ, eze bya ezhia onye ọdo, l'agba inya t'ọ jekfu whẹ. Onye ono bya ejekfu whẹ sụ: "Eze bẹ sụru agha: 'Ọ bụ-a nke ọma?' "

Jehu sụ iya: "Unu gude nke ọma eme gụnu? Ghachi tsoje mu l'azụ l'azụ."

²⁰ Onye nche ono sụ eze: "O jekfuakwaru whẹ, ọle ọ t'ọ dawhuhekwa azụ. G'onye ọbu gude agba b'ọ dükwa g'ọo Jehu nwa Nimishi, nkele ọogbanuka njiji-ọnwu njiji-ọnwu."

²¹ Jóramu sụ: "Dozhiaru mu ụgbo-inya mu." A bya edozhiaru iya ụgbo-inya ono, Jóramu, bụ eze ndu Ízurelu yele Ahazaya, bụ eze ndu Juda gbagbụa jekfushia Jehu. Onyenonu nọdu l'ụgbo-inya nkiya. Ẹka whẹ gbakfuru iya bụ l'alí Nebotu, bụ onye Jezerelu. ²² Jóramu whụa Jehu bya ajì iya sụ: "Ọ bụ-a nke ọma Jehu?"

Jehu sụ: "Ọndẹe gẹ nke ọma l'e-shi dū l'ẹka ụrwu-alí yele ọda-lẹ-mgbashì ono, shi ne ghu bụ Jézebelu l'ẹka buwa iwhe jegbaru ẹka lile?"

²³ Tọ dū iya bụ, Jóramu tsuwu azụ gbagbụru echiku Ahazaya lẹ mkpu asụje: "Ahazaya, l'ọ bụ ọgu-o l'ọ bụ ọgu-o!"

²⁴ Jehu gude ike iya g'ọ ha seta akfụ iya jijiji gbaa ya, ọ je aburu Jóramu l'okpurukpu azụ paa, o fo iya l'obu, ọ daa dakoru l'eli ụgbo-inya iya. ²⁵ Ọo ya bụ, Jehu sụ

onye ishi ugbo-inya iya, ewha iya bu Byidika su iya: "Pata iya je etuwaha l'alij Nebotu onye Jezerelu who. Nyatakwa le nteke who mu le ghu kpakoru gude ugbo-inya agbatso nna iya, bu Ehabu l'azu be Onye-Nwe-Qha kfu okfu ehu iya su: ²⁶ 'Unyawhu be mu whuru mme e Nebotu ye mme unwegirima iya e gburu egbu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono.' Mu je l'a-gwata ghu ugwo iya l'alij-a. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono. Oo ya bu, t'i pata iya je etuwaha l'alij ono egube ono Onye-Nwe-Qha kfu iya."

E gburu Ahazaya

²⁷ Nteke Ahazaya, bu eze ndu Juda whuru ge l'onwu, o gbagburu tsoru uzo shiru bahu mkpukpu Betu-haganu. Jehu chikfuru iya asuje: "Gbagbufua yebedua!" Whu geta iya l'ugbo inya iya gbaa ya akfu shi nno merwua ya ehu l'uzo ono, e shi eje mkpukpu Guru, du le mgboro mkpukpu Ibulemu. O gbaru laa mkpukpu Megido je anodu l'eka ono nwuhu. ²⁸ Ndu ozhi iya gude ugbo-inya pata iya jeshia Jerusalemu je elia l'ilu iya l'eka e liru nna iya whu le mkpukpu Davidi. ²⁹ O buru awaha, kwe Joram nwa Ehabu awaha iri le nnanu, o wataru obu eze ndu Izurelu be Ahazaya wataru obu eze ndu Juda.

E gburu Jezebel

³⁰ O noo ya, Jehu tugbua jeshia mkpukpu Jezerelu. Jezebel nua l'o byaru, o tee pensuru enya, memaa egbushi iya emema je akfuru le windo pyokafu enya. ³¹ Jehu bya erwua l'onu-abata, Jezebel su: "O bu-a nke oma, Zimiri; mbu gube onye ono, gburu onye-nwe-ghu nu?" ³² Jehu palia enya l'uzo windo ono su: "Oo onye ole be turu ike yeru mu? Oo onye ole?" To du iya bu l'iwhe du g'oo umadzu labo m'o bu umadzu eto, bu ndu a haru ah shi le windo lee enya. ³³ Jehu su whu: "Unu shi l'eka ono tufuta Jezebel." Oo ya bu, whu tufuta iya mme ya kufukashihu kpua le mgbodo mee inya, ngege l'eka ono. Jehu gude inya gbaa ya l'eli dzo ya toli-toli. ³⁴ Jehu bahu l'ime uo je eria ngua su: "Unu pata nwanyi ono, vu onu ono je elia; o waakwaa nkele o bu ada-eze." ³⁵ Whu lufulewho te whu je elia ya, iwhe whu whuru nkunyi ya buru okpokoro-ishi iya, mee okpu okpa iya, mee okpu eka iya. ³⁶ Whu dawhu azu je ekfuru iya Jehu, o su: "Oo ya bu iwhe obu Onye-Nwe-Qha shi l'onu onye ozhi iya, bu Elaiya nke Tishibe kfu su l'oo l'egu, du le mkpukpu Jezerelu be nkuta l'a-ta anu Jezebel. ³⁷ Jezebel be odzu iya l'a-du g'oo nshi a nyiru tukaa atuka l'oma-egu, du le Jezerelu, nke owhu bu l'o to dudu onye bya l'a-hube iya ama nke t'onye obu su l'oo Jezebel ndowa."

E gburu ndibe Ehabu

¹⁰ Ehabu be unwu iya du ukporo ugbo eto l'umadzu iri le Sameriya. Oo ya bu, Jehu bya edee ekwo-ozhi keshiaru ndu l'achi achu le mkpukpu Jezerelu, mee ndu bu ogurennya, mee ndu bu whu zufutaru unwu Ehabu. Ekwo-ozhi ono b'o deru su: ² "Eshiowhu unu l'unwegirima ibe onye-nwe-unu tukoru nodu, tshenu unu nweru ugbo-inya, nweru inya bya enweru ngwogu, nweru mkpukpu, a tushiru ike, ekwo-ozhi-a -bebezhiawho erwu unu eka, ³ unu ahta onye kagezhia ree, mbu onye o gbaru t'unu hta l'unwegirima onye-nwe-unu ono, mee ya eze t'o nodu l'oshi-eze nna iya, unu alwua ugu ehu ozo-ulo onye-nwe-unu ono."

⁴ Ole whu tsuhuru egvu su: "Leduwho, ndu eze labo who ta adudu ike kpo Jehu iwhe. ?Ndee g'anyibedua l'e-shi du ike kfu?"

⁵ To du iya bu, onye bu ishi l'ibe eze, mee onye bu ishi mkpukpu, mee ndu bu ogurennya, mee ndu bu whu zufutaru unwu Ehabu zhia Jehu ozhi su iya: "Anyi bukwa ndu ozhi ghu, o buru iwhe i suru t'anyi mee be anyi l'e-me. O to nwekwa onye anyi l'eme eze. Mezhiawho iwhe du ghu ree l'enya nkeghu."

⁶ Jehu bya edeeru whu ekwo-ozhi nke ugbo labo su: "O -buru l'unu turu ike yeru mu, unu je l'a-no eme iwhe mu suru t'unu mee, oo ya bu t'unu gbukoo ishi iwhe bu unwegirima ibe onye-nwe-unu ono vutaru mu le mkpukpu Jezerelu oge ntaa echile."

Unwegirima ibe Ehabu ono bu iya bu ukporo ugbo eto l'umadzu iri ono be bu whu le ndu oke amadu le mkpukpu ono shi nodu, o buru ndu ono zufutaru whu.

⁷ Ekwo-ozhi ono rwulewho ndu ono eka, whu kpata unwu eze ono gbushia, mbu ukporo ugbo eto l'umadzu iri ono. Whu chiru ishi whu ye le nkata-ivu, vulahuru Jehu le mkpukpu Jezerelu. ⁸ Onye ozhi bya ezhia Jehu su iya: "E vulataakwaru ishi unwu Ehabu obu."

Jehu su iya: "Kube whu l'ikpo labo l'onu eka l'eeshije abata le mkpukpu te whu du l'eka ono jeye l'utsu."

⁹ O be l'utsu, Jehu lufu je akfuru l'iwhe ndu no l'eka ono ge whu ha su: "Eka unu ta adukwa iya. O kwa mbedua be gbaru onye-nwe-mu nu ejo-ikumu gbua ya. Ole obu, ?o kwanu onye be gbushiru ndu owa?"

¹⁰ Oo ya bu t'unu maru l'o to dudu okfu, Onye-Nwe-Qha kfu l'ishi ndibe Ehabu bya l'a-gwo le ntu. Onye-Nwe-Qha mewaru iwhe o shi l'onu onye ozhi iya, bu Elaiya kfu. ¹¹ Oo ya bu Jehu gbukota iwhe bu ndibe Ehabu, whuduru le mkpukpu Jezerelu. O gbukotaru ndu oke amadu, o nweru, mee ndu whu l'iya du le mma, mee ndu o hotaru te whu buru ndu l'agba eja, o to dudu t'o ka mma l'oo onye lanu, o haru, o nodu ndu l'ime whu.

Jehu gbushiru ndu whẹ l'eze Ahazaya bụ abubu

¹² O noo ya, Jehu bya apalia jeshia mkpukpu Samériya, o jetabe rwua ẹka ndu nche aturu l'adokobeje, ¹³ yele ndu abubu Ahazaya ono, shi buru eze ndu Juda bya edzuda. O jia whẹ sụ: “?Unu bụ ndu ole?”

Whẹ sụ iya: “Anyi bukwa abubu Ahazaya. Iwhe anyi l'abya bụ t'anyi lẹ ndibe eze, mbụ unwegirima ibe eze-nwanyi jia.”

¹⁴ Jehu zhia ndu nkiya sụ whẹ: “Unu kpukoo whẹ l'ono ndzụ.” Whẹ bya akpukoo whẹ l'ono ndzụ je eg-bushia l'iduma, dụ l'ulo ndu nche aturu ono. Iwhe whẹ dụ ukporo ugbo labo l'umadzu labo e gbushia whẹ, tọ dụ onye a haru t'ọ nọdu ndzụ m'ọo onye lanu.

Egbufua ndibe Éhabu, whoduru nụ

¹⁵ Jehu bya alufu l'ẹka ono, o whua Jehonadabu nwa Rekabu gẹ l'ooje abyakfuta iya. Jehu kele iya ekele sụ: “Obu ghu, ?ọ dọ nhamunha l'ẹka mu nọ, egube obu nkemu dụ l'ẹka gubedua nọ?”

Jehonadabu sụ iya: “O dukwa-a nno.”

Jehu sụ iya: “O -buru l'ọ dụ nno, machiaru mu ẹka ghu.” O bya amachiaru iya ẹka, Jehu seta iya l'ẹka loba-ta l'ugbo-inya. ¹⁶ Jehu sụ iya: “Tsonu mu nduge i whu gẹ nke Onye-Nwe-Oha l'enwube mu oku l'ehu.” O pata iya l'ugbo-inya, whẹ gbagbua. ¹⁷ Whẹ rwulewho Samériya, Jehu tuko iwhe bụ ndibe Éhabu, whoduru nụ l'ẹka ono gbushikota. O mee whẹ, whẹ bukotaruru kpurupyata gẹ whẹ ha, egube ono Onye-Nwe-Oha shi l'onu Eláyija kfu.

E gbushiru ndu l'abarụ Bálu ẹja

¹⁸ Jehu bya akpakodzua ndu Ízurelu l'owhu sụ whẹ: “Éhabu bẹ barụ Bálu ẹja, ọle o bapetaru iya. Ọle Jehu l'a-baru iya ẹja owhu ka shii. ¹⁹ Ngwa unu kukota ndu nkfuchiru Bálu gẹ whẹ ha, mee ndu lile, l'abarụ Bálu ẹja, mee ndu lile, l'agbarụ iya ẹja. T'ọ bọ dukwa onye, l'aa-chọ achọ m'ọo onye lanu. O noo nkele mu bya l'agbarụ Bálu eze ẹja. Onye a chọru achọ bẹ l'ete anodukwa ndzụ.” Obenu lẹ Jehu bẹ gude akọ eme tẹ ya laa ndu ono, l'abarụ Bálu ẹja l'iyi.

²⁰ Jehu sụ: “Unu kua ndzuko l'ẹwha Bálu.” Whẹ bya aryaa ya aryarya t'e ndzukoo. ²¹ Jehu bya atuko alí Ízurelu l'owhu zhikota ozhi, ndu lile, l'abarụ Bálu ẹja byakota gẹ whẹ ha, tọ dụ m'ọo onye lanu l'ete abyaa. Whẹ wubakota l'ime ulo Bálu ji iya pyimu, watalẹwho l'ishi lanu je akpaa l'ishi iya owhu. ²² Jehu kfulu onye l'eleta ulo, l'eedobeje uwe sụ: “Chitaru ndu a l'abarụ Bálu ẹja uwe tẹ whẹ yee.” O chitaru whẹ iya.

²³ Tọ dụ iya bụ, Jehu yele Jehonadabu nwa Rekabu bahu l'ime ulo Bálu ono. Jehu sụ ndu ono, l'abarụ Bálu ẹja: “Unu lerwee ẹnya maru, tọ dudu nụ onye nke

Onye-Nwe-Oha tso unu nọdu l'ẹka-a. Ndu a chọru tẹ whẹ nọdu iya nwẹkiya bụ ndu l'abarụ Bálu ẹja.”

²⁴ Oo ya bụ, whẹ bahu jeshia ogha ẹja mee ogha ẹja okpokota-iwhe-oku.

Jehu dūwaa mbụ ye ukporo madzụ ugbo ẹno tẹ whẹ nọdu l'azụ ulo Bálu ono bya asu whẹ: “Onye hazhiwaru m'ọo onye lanu lẹ ndu-a, mu l'eme tẹ mu ye unu l'ẹka, o gbalaa, ishi onye obu alaa ya.”

²⁵ A gbage, Jehu l'agbage ẹja ono, mbụ ẹja okpokota-iwhe-oku ono, o sụ ndu nche mee ndu ishi: “Unu wubawaro je egbushikota whẹ. T'ọ bọ dukwa onye owhu l'a-nahụ.” Oo ya bụ, whẹ gude ogu-igba gbug-bushikota whẹ. Ndu nche ono mee ndu ishi ono tushia odzu whẹ l'etezhi. Whẹ bya abahụ l'ime ime ulo Bálu ono ²⁶ je apafuta itso agwa, dụ l'ulo Bálu ono kpo ya oku. ²⁷ Whẹ bya etsukposhia agwa Bálu, nwutsushia ulo Bálu ono. Ẹka ono ghọo ẹka l'eeje uboku byeye oge dụ g'ọo ntanụ.

²⁸ O buru iya bụ lẹ Jehu emebyia oharu Bálu ẹja l'alí Ízurelu l'owhu. ²⁹ Ọle o tọ hadu ome iwhe dụ ẹji ono, Jerobowamu nwa Nebatu wobataru, mbụ iwhe dụ ẹji ono, o kpatarụ ndu Ízurelu whẹ mee. Mbụ ẹja ono, whẹ barụ unwu-eswi whọ, o kpuru lẹ mkpola-ododo dobe lẹ mkpukpu Bẹtelu mee lẹ mkpukpu Danu.

³⁰ Onye-Nwe-Oha sụ Jehu: “Eshi-owhu i meru iwhe dū ree, mee iwhe kfulu nhamunha l'ẹnya nkemu, bya emee ndibe Éhabu iwhe dū mu l'obu t'e mee whẹ, bẹ ẹpa ghu l'a-nọdu l'oshi-eze ndu Ízurelu jeye l'ogbo nke ẹno.” ³¹ Ọle Jehu te ededu ẹnya lẹ mini gude obu iya g'ọ ha, dobe iwhe iwu Onye-Nwe-Oha, bụ Chileke nke Ízurelu kfulu. O tọ hadu ome iwhe dū ẹji ono, Jerobowamu meru, mbụ ono, o kpatarụ ndu Ízurelu whẹ mee ono.

Anwuhu Jehu

³² Nteke ono bẹ Onye-Nwe-Oha wataru ohaboshi ndu Ízurelu iwhe. Hazelu bya alwutakota ndu alí Ízurelu l'owhu; ³³ ẹka o shi iya alwulwu bụ l'uzo ẹnyanwu-awata ẹnymu Jodanu, mbụ alí Giledu l'owhu, mee alí ndu Gadu, mee nke ndu Rúbenu, mee nke ndu Manáse wata lẹ mkpukpu Arowa, dū lẹ mgboro nsuda Anonu je akpaa lẹ Giledu mee Báshanu.

³⁴ Iwhe ọdo, nwuru nụ nteke Jehu bụ eze ndu Ízurelu, mee iwhe lile o meru, mee ike, o kparu b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu.

³⁵ Tọ dụ iya bụ, Jehu nwuhu lakfushia nna iya whẹ lẹ maa; e lia ya lẹ mkpukpu Samériya. Jehowahazu, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze nọ-chia ẹnya iya. ³⁶ Iwhe Jehu chiru ndu Ízurelu lẹ Samériya bụ ukporo awha l'awha ẹsato.

Atalaya, bu eze-nwanyị
ndu Juda yele Jowashi

11 O noo ya, Atalaya, bu ne Ahazaya whulewho le nwa iya nwuhwaru, o gbashi je atuko ndibe eze l'owhu gbushikota, shi nno mee whe emerekete. ² O le Jehosheba, bu ada eze Joram, bya aburu nwune Ahazaya nke nwanji be to nwehu duta Jowashi dufu l'echilabo ndibe eze nteke l'eeme t'e gbushia whe. O duta iya yele onye l'ehe iya nu je edomia le mkpu aze, shi nno wohaa ya leka Atalaya no t'o bo gbu iya. ³ E domia Jowashi yele onye l'ehe iya nu l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha awha ishii ge Atalaya l'achi ali ono.

⁴ O rwua l'awha nke esaa, Jehoyada bya ezhia t'e je ekua ndu ishi, l'achikaa ndu ojogu ukporo ugbo ise, shi l'ali Kari mee ndu nche te whe byakfuta iya l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha. Yele whe gbaa ndzu, o mee, whe ndu l'ulo Onye-Nwe-Oha ono ribuaru iya nte. O goshi whe Jowashi, bu nwa eze. ⁵ O bya atuaru whe iwu su: "Iwhe unu l'e-me ndowa: Unu kee onwunu uzhi eto unubegbe ndu ono, l'anoje le nche mboku-otuta-ume. T'uzhi lanu je echeje ibe eze, ⁶ uzhi lanu eje eche onuzo Suru, uzhi lanu owhu eche onuzo, du l'azu ndu nche owhu. O noo g'unu l'e-shi chee ulo ono, nke owhu l'ete enwutsu iya. ⁷ Unubegbe itsutsu labo, oge nche l'ete erwubee mboku-otuta-ume be l'eche eze-ulo Onye-Nwe-Oha gude gbobuta eze. ⁸ Unu paru ngwogu unu leka gbaa eze Jowashi mgburumgburu. Iwhe bu-zhia onye shitaru aka unu no, t'unu egbu onye obu. Unu swiru eze eswiru l'ejeje l'alwalwa."

⁹ Ndu ishi, l'achi ukporo ndu ojogu ugbo ise ono mee ge Jehoyada, bu onye l'agbajegbe nnu Chileke kfuru whe. Onyenonu je achita ndu nkiya, mbu ndu l'eche nche mboku-otuta-ume, mee ndu owhu l'afuta le nche, whe byakfutashia Jehoyada, bu onye l'agbajegbe nnu Chileke. ¹⁰ Onye l'agbajegbe nnu Chileke ono chita arwa mee iwhe ogbobuta onwonye ono, shi buru nke Dévidi, e doberu l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha woru nu ndu ishi ndu ojogu ono. ¹¹ Ndu nche ono kfu-geeru paru ngwogu whe l'ehu l'ehu gbawhee eze mgburumgburu, watalewho l'uzo ohuda eze-ulo ono jeye l'uzo isheli eze-ulo ono; bya akfuru le mgoro enya-mgbeja Onye-Nwe-Oha mee eze-ulo ono.

¹² Jehoyada bya edufuta nwatibe eze ono, bya ekpube iya okpu-eze l'ishi, woru ekwo ogbandzu Chileke dee ya leka. Whe mee ya eze, wua ya mmanu obu eze l'ishi, bya akuru iya aka pyatapyatapyata wata otu uzu asuje: "Ndzu ghu ndzu ogologo eze!"

¹³ Nteke Atalaya nuru wowowo, ndu nche mee ndu odo l'atukaa l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha, o jekfushia whe leka ono. ¹⁴ O bya elee enya wu g'eze ono kfuru le mgoro itso, bu gomelali whe du, o whukwaawho ge ndu ishi ndu ojogu mee ndu l'anoje egbu opyi-oku

kfukube-geeru iya mee ge ndu ali ono l'owhu tukoru etekaa eswa, egbu opyi-oku, o lajashia uwe iya chishia su: "Njo anwua-o! Njo anwua-o!"

¹⁵ O noo ya, Jehoyada, bu onye l'agbajegbe nnu Chileke bya atuaru ndu ishi ndu ojogu ukporo ugbo ise ono iwu su: "Unu kpufuta nwanji ono l'echilabo ndu nche ono. Iwhe bu-zhia onye tso iya nu t'unu gbu ya le mma." O noo nkele onye l'agbajegbe nnu Chileke ono begbu su: "T'e be egbukwa iya l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha." ¹⁶ Oo ya bu, whe kparu Atalaya aka kpata iya rwua onu aka inya l'eshije abahu l'ibe eze, whe gbu ya.

¹⁷ Jehoyada bya emee t'onye eze ono mee ndu Juda whe le Onye-Nwe-Oha gbaa ndzu. Ishi ogbandzu obu bu le whe l'a-buru ndibe Onye-Nwe-Oha. O bya edobekwa iya wu l'echilabo eze yele ndu Juda. ¹⁸ Ndu ali ono l'owhu jeshia eze-ulo Balu je enwutsushia ya, whe tuko iwhe bu enya-mgbeja Balu, mee iwhe bu agwa, du iya nu tsua ryaaryaa. Whe gbu Matanu, bu onye l'agbaru Balu eja l'iwhu enya-mgbeja Balu.

Oo ya bu, Jehoyada, bu onye l'agbajegbe nnu Chileke ye ndu nche, whe chelaha eze-ulo Onye-Nwe-Oha ono. ¹⁹ O chita ndu ishi ndu ojogu ukporo ugbo ise ono, shi l'ali Kari, bya achita ndu nche mee ndu ali ono l'owhu, whe dufuta eze ono l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha ono dzoru gidigidi duba iya l'ibe-eze. Eka whe shiru bahu bu l'onuzo ndu nche. Eze je anodu l'oshi ndu eze. ²⁰ Ehu tsomahu ndu ali ono l'owhu. Nchi bya adu ndoo le mkpukpu ono, g'e gbugeeru Atalaya le mma l'ibe-eze.

²¹ Jehowashi gbaru awha esaa nteke o wataru obu eze.

Nteke Jehowashi bu eze ndu Juda

12 O noo ya, l'awha kwe Jehu awha esaa, o wataru obu eze be Jehowashi wataru obu eze. Iwhe o chiru le Jerusalemu bu ukporo awha ugbo labo. Ewha ne iya bu Zibaya. Eka ne iya shi bu mkpukpu Byiyeshiba. ² Jehowashi be meru iwhe kfuru nhamunha l'enya Onye-Nwe-Oha jeye le go no-beru, o noo le Jehoyada, bu onye l'agbajegbe nnu Chileke shi anoje akpo-zhiru iya uzo. ³ O le aka ono, l'agwajegbe iwhe be l'ete ewofudua; ndu Juda l'anojelee agba eja akpo unwu isensu oku l'elikoro aka ono.

⁴ Jehowashi bya ekfuru ndu l'agbajegbe nnu Chileke su whe: "Unu nakota iwhe bu okpoga, du nsu, l'eewobataje l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha, mbu okpoga, l'atuje l'utu, mee okpoga, e ketaru onyenonu t'o kfuje, mee okpoga, madzu gude obu iya nu t'e gude meje iwhe l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha. ⁵ Te ndu l'agbajegbe nnu Chileke l'ehu l'ehu nakota okpoga ono leka onye l'edobe okpoga t'e gude iya mekwashia iwhe du nke emekwashi l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha."

⁶ Ọle a nọru jeye awha, kwe Jehowashi ụkporo awha l'awha ẹto, ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono ta adu iwhe whẹ mekwaru l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono. ⁷ Tọ dọ iya bụ, eze bụ Jehowashi bya ekua onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, bụ Jehoyada mee ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ọdo jia whẹ sụ: "Ọo gunu meru unu te emekwahe eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ọbu? Ngwa t'ọ bọ dukwa okpoga ọdo, unu l'anatakwadu l'ẹka ndu l'edobe okpoga. Iwhe unu l'e-mechia bụ t'unu tuko iwhe bụ okpoga unu natawaru anata nụ t'e gude mekwaa eze-ulo ọbu." ⁸ Ọo ya bụ, ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono kweta lẹ whẹ ta anakohedu okpoga l'ẹka ndu madzụ ọdo, suk-wawho lẹ whẹ te egudedu ẹka whẹ emekwa eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono.

⁹ Tọ dọ iya bụ, onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, bụ Jehoyada bya apata okpoko, swofua ya ọzo l'okfu iya; dokube iya ọnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha l'ẹka-utara mę l'aabahụ l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono. Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, l'echi ọnu ẹka l'eeshije abahụ l'eze-ulo ono tuko okpoga, e wobataru l'eze-ulo ono ye l'okpoko ono. ¹⁰ L'ọbuje, okpoga ono -halẹwho shii l'okpoko ono, onye l'ederu eze ẹkwo, mee onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke abya agua ya ọgu, chiru ye l'ẹkpa lichia; mbụ iwhe bụ okpoga bataru l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha. ¹¹ L'ọbuje whẹ pyazhigee okpoga ono gę l'ọo-dụ, whẹ eworu iya nụ ndu bụ ishi ọrwu ọbu, l'aarwụ l'eze-ulo ono. Whẹ l'eshije l'okpoga ono kfua ndu l'arwụ ọrwu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono ụgwọ, mbụ ndu kapinta mee ndu l'atụ ọlo atutu, ¹² mee ndu l'edo ọlo edodo, mee ndu l'akwacha ẹwhuru. Ọ bụru l'okpoga ono bę whẹ l'eshije zushia oshi mee ẹwhuru, a gbakposhiru agbakposhi, e gude emekwa eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono. Ọ bụru okpoga ono bę whẹ l'ereje gude mekwashia iwhe lile l'emekwa emekwa l'eze-ulo ono. ¹³ Ọle ọ tọ bükwa okpoga ono, e wobataru b'e gude meshia efere mkpọla-ọcha mee iwhe l'anoje apa oghu ọyọku mee ọkwa mini mee opyi-ọku męwaro iwhe ọdo, l'eegudeje mkpọla-ododo mee mkpọla-ọcha mee dobe l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono. ¹⁴ Ọ zhiawho ndu l'arwụ ọrwu l'eze-ulo ono bę l'aanuje okpoga ono tẹ whẹ gude mekwaa eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono. ¹⁵ A ta asujedu ndu a nuru okpoga ono tẹ whẹ bya anụ mpyazhi gę whẹ gude mewhushia okpoga ono, nkele whẹ gude ire-lanụ eje ozhi ọbu.

¹⁶ Okpoga, shi lẹ ngwo-ẹja ikpe-anmanma mee lẹ ngwo-ẹja ejo-iwhe bę l'ete ewobatajedu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, ndu nwe iya nụ bụ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke.

¹⁷ Ọ bụru l'oge ono bę Hazẹlu, bụ eze ndu Arámu je alwua ọgu lẹ mkpukpu Gatụ lwuta iya. Ọ bya adakobe jeshia ọgu lẹ Jerúsalem. ¹⁸ Jehowashi, bụ eze ndu Juda wota iwhe lile, nna iya whẹ, bụ Jehóshafatu mee Jehóramu mee Ahazaya, bụ ndu shi bụru eze ndu Juda doberu Onye-Nwe-Ọha nsọ mee ọwhu yẹbedua

doberu Onye-Nwe-Ọha nsọ, mee mkpọla-ododo lile, dọ l'ẹka l'eedobeje ẹku l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, mee mkpọla-ododo lile, dọ l'ẹka l'eedobeje ẹku l'ulo ibe eze, wolahuru Hazẹlu, bụ eze ndu Arámu. Hazẹlu bya atug-bua lufu lẹ Jerúsalem nteke ono.

¹⁹ Iwhe ọdo, nwuru nụ l'oge nke Jowashi, mee iwhe lile o meru b'e dekotaru l'ẹkwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda.

²⁰ Ndu ozhi Jowashi bya agbaarụ iya ejo-ikumu; gbua ya l'ulo, dọ lẹ Milo, l'echi ọzo, e shi eje Sila. ²¹ Ndu ozhi iya ọbu, gburu iya nụ bụ Jozaka nwa Shimeyatu yele Jehozabadu nwa Shoma. Tọ dọ iya bụ Jowashi nwuhu, e lia ya l'ẹka e liru nna iya whẹ lẹ mkpukpu Dévidi. Amazíya, bụ nwa iya bya aburu eze nọ-chia ọnya iya.

Nteke Jehowahazu bụ eze ndu Ízurelu

13 L'awha kwe Jowashi nwa Ahazaya ụkporo awha l'awha ẹto, ọ wataru ọbu eze ndu Juda bę Jehowahazu nwa Jehu wataru ọbu eze ndu Ízurelu. Iwhe ọ chiru bụ awha iri l'ẹsaa lẹ Samériya. ² Jehowahazu bę meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. O tsoru iwhe-dụ-ẹji ono, Jerobowamu nwa Nebatu meru, mbụ ono, o meru ndu Ízurelu whẹ mee. Ọ tọ hadu ẹka aha l'ome iwhe-dụ-ẹji ono. ³ Onye-Nwe-Ọha vọru ọku ghua ẹhu l'ẹka ndu Ízurelu nọ. Ntekenteke bę l'oowojeru whẹ ye l'ẹka Hazẹlu, bụ eze ndu Arámu mee l'ẹka nwa iya, bụ Benu-hadadu.

⁴ Jehowahazu bya ekfuru nụ Onye-Nwe-Ọha t'ọ gbaarụ whẹ mkpu, ọ ngaberu iya nchị l'olu nkele ọ whuru g'eze ndu Arámu gude akpabe ndu Ízurelu ẹhu. ⁵ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya anụ ndu Ízurelu onye dzofutaru whẹ nụ; whẹ nahụ l'ẹka ndu Arámu. Ndu Ízurelu buru guu gę whẹ shihawaa buru. ⁶ Obenu lẹ whẹ ta ahadụ ẹka l'ome iwhe-dụ-ẹji ono, ndibe Jerobowamu meru, mbụ ono, o meru ndu Ízurelu whẹ mee. Iwhe lile ono b'ọ yekotaru ẹka l'ememe. O nok-wawho g'itso Ashera dọ lẹ Samériya g'ọ dọ.

⁷ Ọ tọ dudu ndu ojogu Jehowahazu whuduru nụ, t'a gufulewho nwa ndu ojogu ụkporo ugbo labọ l'iri, bụ ndu l'agba inya, mee ugbo-inya iri, ọwaa unu ndu ojogu ugbo ụkporo l'ise, bụ ndu ojogu o-je-l'okpa nkele eze ndu Arámu bę meru whẹ bụru kpurupyata, bya adzọ whẹ pyaapya l'okpa g'ọo ẹja.

Anwuhu Jehowahazu

⁸ O noo ya, iwhe ọdo, nwuru nụ nteke Jehowahazu bụ eze, mee iwhe lile o meru mee ike o kparu b'e dekotaru l'ẹkwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu. ⁹ Jehowahazu nwuhu lakfushia nna iya whẹ lẹ maa, e lia ya lẹ mkpukpu Samériya. Jowashi, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze nọ-chia ọnya iya.

Nteke Jehowashi bụ eze ndu Ízurelu

¹⁰ L'awha kwe Jowashi ukporo awha l'awha iri l'èşaa, ọ wataru ọbu eze ndu Juda bę Jehowashi nwa Jehowahazu wataru ọbu eze ndu Ízurelu. Iwhe ọ chiru bụ awha iri l'ishii lę Samériya. ¹¹ Jehowashi bę meru ejo-iwhe l'ęnya Onye-Nwe-Ọha. Ọ tọ hadu ome iwhe-dụ-ęji ono, Jerobowamu nwa Nebatu meru, mbu ono, o meru ndu Ízurelu, whę mee. Iwhe-dụ-ęji ono bę l'oto hadu ęka aha.

Anwuhu Jehowashi

¹² Iwhe ọdo, nwuru nu l'oge nke Jehowashi, mę iwhe lile o meru, mę ike o kparu, gude lwushi eze Amaziya nke alį ndu Juda ọgu b'e dekotaru l'ękwo-akọ, e deshuru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu. ¹³ Tọ dų iya bụ, Jowashi nwuhu lakfushia nna iya whę lę maa, e lia ya l'ęka e liru ndu eze ndu Ízurelu lę Samériya. Jerobowamu, bụ nwa iya bya anodu l'oshi-eze iya.

Anwuhu Eláyisha

¹⁴ O noo ya, ęhu-ba-dụ-mma, bụ iya megeeru gbua Eláyisha bya egudeshia ya ike. Jowashi, bụ eze ndu Ízurelu jee ya ajiji; o rwua ryashia ękwa l'iwhe iya sụ: "Nna mu-e! Nna mu-e! Gube ugbo-inya Ízurelu, gube ọ-gba-l'inya Ízurelu!"

¹⁵ Eláyisha sụ iya: "Je ewota ube yele akfu." Jehowashi bya ewota iya. ¹⁶ Eláyisha sụ eze ndu Ízurelu ono: "Seta akfu ono." O seta iya. Eláyisha tukobe eze ono ęka l'ęka nkiya.

¹⁷ Eláyisha sụ: "Guhaa windo ọwhu dų chee iwhe l'uzo ęnyanwu-awata." Ọ guhaa ya. Eláyisha sụ iya: "Gbaa akfu ono." Ọ gbaa ya. Eláyisha sụ: "Ọ waa bụ akfu, Onye-Nwe-Ọha l'e-gude lwu-gbua l'ogu. Ọ waa bụ akfu, l'ee-gude lwu-gbua ndu Arámu. İi-lwu-gbu ndu Arámu lę mkpukpu Afęku gbugbushikota whę kpamu kpamu."

¹⁸ Eláyisha sụkwa iya whọ: "Wota akfu ono." O wota iya. Ọ sụ eze ndu Ízurelu ono: "Sua ya l'alį." Ọ sua ya ugbo ęto haa ya. ¹⁹ Iwe bya onye nke Chileke ono l'ęhu l'ęka ọ nọ, ọ sụ iya: "I gege asu iya ugbo ise m'obu ugbo ishii, nke ọwhu i gege alwu-gbukwanu ndu Arámu mee tę whę buru kpukpuru-swoo. Ọle ntaa bụ ugbo ęto nwekiya bę l'ii-lwu-gbu whę."

²⁰ Tọ dų iya bụ, Eláyisha nwuhu, e lia ya.

Ndu ojogu ọlwua-ọlaa, shi alį ndu Moabu bę shi eze-bataje alį Ízurelu l'awha ọwhuu. ²¹ O be nteke ọbu, o nweru ndu l'ęje ooli odzu, whę whu ndu ojogu ọlwua-ọlaa ono, whę paru odzu nwoke ono tų l'ilu Eláyisha. Odzu nwoke ono je edenyi l'okpu Eláyisha, o teta ndu-whu ndu azu kfu l'okpa iya labo.

Ọgu ndu Ízurelu whę lę ndu Arámu

²² Hazelu, bụ eze ndu Arámu bę kparu ndu Ízurelu ęhu l'oge nke Jehowahazu l'owhu. ²³ Ọle Onye-Nwe-Ọha l'anọje emeru ndu Ízurelu eze-iwhe-oma, awuru whę imiko, tẹhenu o cheberu whę iwhe. Mkpata iya buru ọgbandzu ono, yele Ébirhamu mę Áyiziku mę Jékọpu gbaru. Byeye oge, dų g'oo ntanu bę l'oto bud-ua uche iya tę ya laa whę l'iyi m'ọ bụ tę ya chiru whę l'atatiwhu iya.

²⁴ G'eze Hazelu nke Arámu nwuhuru, nwa iya Benu-hadadu bya aburu eze nọ-chia ęnya iya. ²⁵ Ọ buru nteke ono bę Jehowashi nwa Jehowahazu natawhukotaru Benu-hadadu nwa Hazelu mkpukpu lę mkpukpu ono azu, mbu mkpukpu ono, Hazelu shi natakota nna iya, bụ Jehowahazu l'ogu. Jowashi bę lwu-gbukotaru iya ugbo ęto, shi nno natawhukota mkpukpu ndu Ízurelu azu.

Nteke Amaziya bụ eze ndu Juda

14 L'awha kwe Jehowashi nwa Jehowahazu awha labo, ọ wataru ọbu eze ndu Ízurelu bę Amaziya nwa Jowashi wataru ọbu eze ndu Juda. ² Ọ gbaru ukporo awha l'awha ise nteke ọ wataru ọbu eze. Iwhe ọ chiru bụ ukporo awha l'awha tete lę Jerúsalem. Ewha ne iya bụ Jehowadinu. Eka ne iya shi bụ Jerúsalem. ³ Amaziya bę meru iwhe kfu nhamunha l'ęnya Onye-Nwe-Ọha. Ọle o to merudu iya ge ochee-oroke iya Dévidi meru. O tsoru okpa nna iya, bụ Jowashi l'iwhe lile, o meru. ⁴ Obenu l'o to wofudu ęka l'aagwaje iwhe, ọ buru l'elikoro ęka ono bę ndu Juda l'anọje agba ęja, akpo unwu isensu oku.

⁵ Nteke ochichi Iwaru Amaziya l'ęka okpobe alwalwa b'o gbushia ndu ozhi iya ono, bụ whę gburu nna iya nteke ọ bụ eze. ⁶ Ọle o to gbudu unwegirima ndu mgbugbu madu ono nkele o tsoru iwhe ono, e deru l'ękwo iwu Mosisu l'ęka ono, Onye-Nwe-Ọha suru woo lę: "Ndu nwuru nwa bę l'eete egbudu l'ugwo iwhe unwu whę metaru, t'e gbu unwu l'ugwo iwhe ndu nwuru whę nu metaru, onyenonu l'a-nwuhu l'iwhe-dụ-ęji, o metaru l'ęka iya."

⁷ Ọo ya bę gburu ndu Edomu unu ugbo ukporo l'ise lę Nsuda Únú, lwuta mkpukpu Sela l'ogu, gu ya Jokutelu; ọ buru ewha ono bę l'ozza jeye ntanu.

⁸ Tọ dų iya bụ, Amaziya bya ezhia ozhi t'e je ezhia eze Jehowashi nke Ízurelu, mbu nwa Jehowahazu, buru nwanwa Jehu sụ iya: "Byaada t'anyi kpoğa."

⁹ Jehowashi, bụ eze ndu Ízurelu ziwhe Amaziya, bụ eze Juda ozhi azu sụ: "Oshi uke, dų l'ugvu ugvu Libanonu bę zhuru oshi sida, dukwawho l'ugvu ugvu Libanonu sụ iya: 'Tę nwa mu nwoke lunua nwa ghu nwanyi.' Ọo ya bụ, anu-ęgbudu, bu l'ugvu ugvu Libanonu ono ghatadelewo, ọ dzo oshi uke ono

pyaapya. ¹⁰ I lwụ-gbuanaru ndu Edomu, i gudewa iya anga l'unga. Owhu t'ewho ji ghu l'owhu i meru, gu anodu jii. ?Oo gunu b'i kwoberu achoru onwogu okfu-l'uka, bu owhu l'eri ghu ishi, ria ishi ndu Juda?"

¹¹ Olee Amaziya ta angaduru iya nchi. Oo ya bu, Jehowashi, bu eze ndu Izuru chita ndu ojogu iya jeshia yele Amaziya kpogba le mkpukpu Betu-shemeshi nke ali ndu Juda. ¹² Ndu Izuru lwu-gbua ndu Juda, onyenonu ye okpa l'oso gbalaa lasha ibe whe. ¹³ Jehowashi, bu eze ndu Izuru gude eze Amaziya nke Juda, mbu nwa Jowashi buru nwanwa Ahazaya le mkpukpu Betu-shemeshi. O jeshia Jerusalemu je enwutsushia mgbodo Jerusalemu, watalewho l'onu-abahu ndu Ifuremu jeye l'onu-abahu Ngoji. Eka, o nwutsuru le mgbodo ono be ogologo iya rwuru unu ntu-okpa. ¹⁴ O chitakota mkpola-ododo, mee mkpola-ochala lile, mewaro arya lile odo, du l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha, mee owhu du l'eka l'eedobeje eku l'ibe-eze. O chitakwawho ndu e guderu l'ogu lasha Sameriya.

Anwuhu Jehowashi

¹⁵ Iwhe odo, nwuru nu l'oge nke Jehowashi, mee iwhe o meru, mee ike, o kparu mewaro g'o gude lwushi eze Amaziya nke Juda ugu b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Izuru. ¹⁶ To du iya bu, Jehowashi nwuhu lakfushia nna iya whe le maa, e lia ya l'eka l'eelije ndu eze ndu Izuru le mkpukpu Sameriya. Jerobowamu, bu nwa iya bya aburu eze no-chia enya iya.

Anwuhu Amaziya

¹⁷ Eze Amaziya nke Juda, mbu nwa Jowashi be noru awha iri l'ise g'eze Jehowashi nwa nke Izuru, bu nwa Jehowahazu nwuhu-geeru. ¹⁸ Iwhe odo, nwuru nu l'oge nke Amaziya b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda.

¹⁹ Oo le Jerusalemu b'a no gbaaru Amaziya ejo-ikumu, o gbalaa lasha mkpukpu Lakishi. Whe yefu ndu jekfuru iya le Lakishi l'eka ono je egbua ya. ²⁰ Whe gude inya palata iya bya elia le Jerusalemu l'eka e liru nna iya whe le mkpukpu Davidi.

²¹ Ndu Juda l'owhu wofuta Azariya, onye gbaru awha iri l'ishii mee ya eze l'ozori nna iya, bu Amaziya. ²² Oo Azariya be tukwaru mkpukpu Elatu woru iya nu-whu ndu Juda azu ge Amaziya nwuhu-geeru lakfushia nna iya whe le maa.

Nteke Jerobowamu nke ebo bu eze ndu Izuru

²³ L'awha kwe Amaziya nwa Jowashi awha iri l'ise, o wataru obu eze ndu Juda be Jerobowamu nwa Jehowashi wataru obu eze ndu Izuru. Iwhe o chiru bu ukporo awha ugbo labo l'awha lanu le Sameriya. ²⁴ O meru ejo-iwhe l'enya Onye-Nwe-Oha; to ha eka l'ome

iwhe-du-eji ono, Jerobowamu nwa Nebatu meru, mbu ono, o meru ndu Izuru whe mee. ²⁵ Oo ya b'e shi l'eka, a natawhukota oge ali ndu Izuru azu, watalewho l'eka l'eeshije abahu le mkpukpu Hamatu jeye l'eze-enyimu Araba, o shi nno vaa, mbu iwhe ono, Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke ndu Izuru shihawa l'onu onye ozhi iya, bu Jona nwa Amityai kfu, mbu onye nkfuchiru Chileke, shi le mkpukpu Gatu-hefa.

²⁶ Nkele Onye-Nwe-Oha be whuru g'iwhe-otsulanu ndu Izuru l'eje habe shii, mbu le ge whe ha b'o rwukotaru l'ehu, watalewho l'ohu je akpaa le amadu, to du onye l'agbaru whe mkpu. ²⁷ Olee eshi Onye-Nwe-Oha l'ete asu le ya l'ehuchafu ewha ndu Izuru le mgboko-o, iwhe o meru bu l'o shi l'eka Jerobowamu, bu nwa Jowashi dzofuta whe.

²⁸ Iwhe odo, nwuru nu l'oge nke Jerobowamu, mee iwhe lile o meru, mee ike, o kparu mee nke ugu, o lwugbaberu, mewaro g'o shi natawhu mkpukpu Damasukosu mee mkpukpu Hamatu azu l'eka ndu Juda nu ndu Izuru b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Izuru. ²⁹ To du iya bu, Jerobowamu nwuhu lakfushia nna iya whe le maa, mbu ndu eze ndu Izuru. Zakariya, bu nwa iya nwoke bya aburu eze no-chia enya iya.

Nteke Azariya bu eze ndu Juda

15 L'awha kwe Jerobowamu ukporo awha l'awha esaa, o wataru obu eze ndu Izuru be Azariya nwa Amaziya wataru obu eze ndu Juda. ² O gbaru awha iri l'ishii nteke o wataru obu eze. Iwhe o chiru bu ukporo awha ugbo labo l'awha iri l'ebo le Jerusalemu. Ewha ne iya bu Jekoliya. Eka ne iya shi bu Jerusalemu. ³ Azariya be meru iwhe kfuru nhamunha l'enya Onye-Nwe-Oha egube nna iya Amaziya meru. ⁴ Olee eka l'aagwaje iwhe be l'ooto wofudua; o buru eka ono be ndu Juda l'anoje agba eja, akpo unwu isensu oku.

⁵ To du iya bu, Onye-Nwe-Oha loru njokirehu tu eze Azariya, njokirehu ono mezhiya ya woho jeye o nwuhu. Ulo, o shi buru be nocharu anocha. O buru nwa eze ono, bu Jotamu shi buru ishi l'ibe eze, o buru iya shi achu ndu Juda.

⁶ Iwhe odo, nwuru nu l'oge nke Azariya, mee iwhe lile o meru b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda. ⁷ To du iya bu, Azariya nwuhu lakfushia nna iya whe le maa, e lia ya l'eka e liru nna iya whe le mkpukpu Davidi. Jotamu, bu nwa iya nwoke bya aburu eze no-chia enya iya.

Nteke Zakariya bu eze ndu Izuru

⁸ L'awha kwe Azariya ukporo awha l'awha iri l'esato, o wataru obu eze ndu Juda be Zakariya nwa Jerobowamu wataru obu eze ndu Izuru. Iwhe o chiru bu onwa ishii le Sameriya. ⁹ Zakariya be meru ejo-iwhe l'enya

Onye-Nwe-Ọha g'ọo nna iya whẹ. Ọ tọ hadụ ẹka l'ome iwhe-dụ-ẹji ono, Jerobowamu nwa Nebatu meru, mbụ ono, o meru ndu Ízurelu whẹ mee.

¹⁰ O noo ya, Shalumu nwa Jabeshi bya agbaarụ Zakaráya ejo-ikumu nọdu l'iwhe ndu Ízurelu gbua ya, bya anọ-chia ẹnya iya bụru eze. ¹¹ Iwhe ọdo, nwuru nụ l'oge nke Zakaráya b'e dekotaru l'ẹkwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu. ¹² Eshi nno, iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha kfuru Jehu vụa, mbụ iwhe ono, o kfuru iya sụ: "Epa ghu bụ whẹ l'a-nọdu l'oshi-eze ndu Ízurelu achị jeye l'ogbo nke ẹno."

Nteke Shalumu bụ eze ndu Ízurelu

¹³ Shalumu nwa Jabeshi watarụ ọbu eze l'awha kwe Uzáyá ụkporo awha l'awha iri lẹ tete, ọ watarụ ọbu eze ndu Juda. Iwhe ọ chíru bụ ọnwala lanụ lẹ Samériya.

¹⁴ Nteke ono bẹ Menahemu nwa Gadi shi lẹ mkpụkpu Tiza jeshia Samériya. Ọ nọdu lẹ Samériya l'ẹka ono l'wushi Shalumu nwa Jabeshi ọgu gbua ya, bya anọ-chia ẹnya iya bụru eze.

¹⁵ Iwhe ọdo, nwuru nụ l'oge nke Shalumu mée ejo-ikumu, ọ gbarụ b'e dekotaru l'ẹkwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu.

¹⁶ Nteke onoya bẹ Menahemu shi lẹ mkpụkpu Tiza je alwushi ndu mkpụkpu Tifusa ọgu, lakọta whẹ l'iyi yele ndu bukube whẹ nụ nkele whẹ shi jịka iya anabata. Ọ bọ-fushia ụnwanyi, dụ ime ẹwho.

Nteke Menahemu bụ eze ndu Ízurelu

¹⁷ L'awha kwe Azaríya ụkporo awha l'awha iri lẹ tete, ọ watarụ ọbu eze ndu Juda bẹ Menahemu nwa Gadi watarụ ọbu eze ndu Ízurelu. Iwhe ọ chíru bụ awha iri lẹ Samériya. ¹⁸ Memahemu bẹ meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. Nteke l'ọochi bẹ l'ọoto hadụ ẹka aha l'ome iwhe-dụ-ẹji ono, Jerobowamu nwa Nebatu meru, mbụ ono, o meru ndu Ízurelu whẹ mee.

¹⁹ Eze ndu Asiriya, bụ Pulu bya achiru ndu ọgu zebata l'alị ndu Ízurelu. Menahemu nụ iya ụnu talentu mkpọla-ọcha ugbo labọ l'ụkporo l'iri. Iwhe o kwoberu nụ iya mkpọla-ọcha ono bụ nduge Pulu eyetaru iya ẹka mee t'ẹka shihu iya ike l'ọchichi. ²⁰ Okpoga ono bụ l'ẹka ndu Ízurelu bẹ Menahemu natarụ iya. Ọo ndu nweru iwhe b'o keshiru utu; onyenonu b'o ketaru utu ụkporo shẹkelu mkpọla-ọcha ugbo labọ lẹ shẹkelu iri, l'aa-nụ eze ndu Asiriya. Eze ndu Asiriya ono megee tųgbua lawhu azụ l'alị iya, tọ nọduhe l'alị ono.

²¹ Iwhe ọdo, nwuru nụ l'oge nke Menahemu, mée iwhe lile o meru b'e dekotaru l'ẹkwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu. ²² Tọ dụ iya bụ, Menahemu nwuhu lakfushia nna iya whẹ lẹ maa. Pekahaya, bụ nwa iya bya anọ-chia ẹnya iya bụru eze.

Nteke Pekahaya bụ eze ndu Ízurelu

²³ L'awha kwe Azaríya ụkporo awha ugbo labọ l'awha iri, ọ watarụ ọbu ndu Juda bẹ Pekahaya nwa Menahemu watarụ ọbu eze ndu Ízurelu. Iwhe ọ chíru bụ awha labọ lẹ Samériya. ²⁴ Pekahaya bẹ meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. Ọ tọ hadụ ẹka aha l'ome iwhe-dụ-ẹji ono, Jerobowamu nwa Nebatu meru, mbụ ono, o meru ndu Ízurelu whẹ mee. ²⁵ Onye ishi ndu ojogu Pekahaya, ẹwha iya bụ Peka nwa Remalaya bya agbaarụ iya ejo-ikumu; gbata ụkporo madzụ ugbo labọ l'umadzu iri lẹ Giledu, whẹ tsoru iya je alwushi Pekahaya ọgu l'ẹka a tųru, o shihu ike l'ibe-eze, dụ lẹ Samériya, whẹ gbua ya, gbukwawho Agọbu mée Ariye yeru iya. Ọo ya bụ, Peka gbua Pekahaya nọ-chia ẹnya iya bụru eze.

²⁶ Iwhe ọdo, nwuru nụ l'oge nke Pekahaya, mée iwhe lile o meru b'e dekotaru l'ẹkwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu.

Nteke Peka bụ eze ndu Ízurelu

²⁷ L'awha kwe Azaríya ụkporo awha ugbo labọ l'awha iri l'ẹbo, ọ watarụ ọbu eze ndu Juda bẹ Peka nwa Remalaya watarụ ọbu eze ndu Ízurelu. Iwhe ọ chíru bụ ụkporo awha lẹ Samériya. ²⁸ Peka meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. Ọ tọ hadụ ẹka aha l'ome iwhe-dụ-ẹji ono, Jerobowamu nwa Nebatu meru, mbụ ono, o meru ndu Ízurelu whẹ mee.

²⁹ Nteke Peka bụ eze ndu Ízurelu bẹ eze Tigulatu-py-ilesa nke Asiriya natarụ mkpụkpu Ijonu, mée mkpụkpu Abẹlu-bẹtu-maaka, mée mkpụkpu Janowa, mée mkpụkpu Kédeshi, mée mkpụkpu Hazọ. Ọ natak-wawhọ alị Giledu mẹwaroya alị Gálili, bụ iya bụ alị ndu Náfutali l'owhu; kpukoo ndu ẹka ono lẹ ndzụ lashia Asiriya. ³⁰ O be l'awha kwe Jótamu nwa Uzáyá ụkporo awha, ọ watarụ ọbu eze ndu Juda, Hoshiya nwa Ela gbaarụ eze Peka nwa Remalaya ejo-ikumu gbua ya, bya anọ-chia ẹnya iya bụru eze.

³¹ Iwhe ọdo, nwuru nụ l'oge nke Peka, mée iwhe lile o meru b'e dekotaru l'ẹkwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Ízurelu.

Nteke Jótamu bụ eze ndu Juda

³² L'awha kwe Peka nwa Remalaya awha labọ, ọ watarụ ọbu eze ndu Ízurelu bẹ Jótamu nwa Uzáyá watarụ ọbu eze ndu Juda. ³³ Ọ gbarụ ụkporo awha l'awha ise nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chíru bụ awha iri l'ishii lẹ Jerúsalem. ẹwha ne iya bụ Jerusha nwa-nwanyị Zédọku. ³⁴ Jótamu bẹ meru iwhe kfuru nhamunha l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha ẹgube nna iya Uzáyá meru. ³⁵ Ọle o to wofudu ẹka l'aagwajẹ iwhe. Ndu Juda bụru l'ẹka ono bẹ whẹ l'anọduje agba eja, akpọ ụnwù isensu ọku. Jótamu bụ iya tųkwaru ọnu ẹka l'eeshije

abahụ l'eze-ulo Onye-Nwe-Qha bụ iya bụ Onu-uzo Imeli.

³⁶ Iwhe odo, nwuru nụ l'oge nke Jótamu, mee iwhe o meru b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda. ³⁷ Oo nteke ono bę Onye-Nwe-Qha wataru ozhi eze Rezinu nke Arámu, mee Peka nwa Remalaya tẹ whẹ je alwushi ndu Juda ogu. ³⁸ Jótamu bya anwuhu lakfushia nna iya whẹ lẹ maa, e lia ya l'eka, e liru nna iya whẹ lẹ mkpukpu Dévidi, bụ ochee-oroke iya. Éhazu, bụ nwa iya bya aburu eze nọ-chia ęnya iya.

Nteke Éhazu bụ eze ndu Juda

16 L'awha kwe Peka nwa Remalaya awha iri l'ęsaa, o wataru obu eze, bę Éhazu nwa Jótamu wataru obu eze ndu Juda. ² Éhazu bę gbaru ukporo awha nteke o wataru obu eze. Iwhe o chiru bụ awha iri l'ishii lẹ Jerúsalem. Éhazu te emedu iwhe křuru nhamunha l'ęnya Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke iya ęgube ochee-oroke iya Dévidi meru. ³ O wotaru ęka ndu eze ndu Ízurelu. O kpọru nwa iya nwoke oku gude gbaa ęja. O yeru ęka l'ejo urwu-alị ono, ndu mba gę mba ha ono, Onye-Nwe-Qha chifuru ndu Ízurelu l'anoje arwu. ⁴ O gbaru ęja; o kpọo unwu isensu oku l'ęka l'aagwaje iwhe, mee l'ugvu ugvu, mee lẹ mkpula mkpula oshi jakashihuru ajakashihu.

⁵ Tọ dụ iya bụ, eze Rezinu nke Arámu mee eze Peka nwa Remalaya nke Ízurelu bya ejee ogu lẹ Jerúsalem, whẹ yebuta Éhazu, ọle whẹ ta alwu-gbudu iya. ⁶ O buru nteke ono bęhununu Rezinu, bụ eze ndu Arámu lwuta-whuru mkpukpu Elatu azu nụ ndu Arámu. O chiru ndu Juda lẹ mkpukpu Elatu ono, ndu Arámu bya ebuchia ya byeye ntanụ.

⁷ Oo ya bụ, Éhazu bya ezhia ndu ozhi tẹ whẹ je ezhia Tigulatu-pyilesa, bụ eze ndu Asiriya ozhi sụ: "Mu bụ onye ozhi nkeghu, bya aburu nwa ghu, byanu bya anafuta mu l'ęka eze ndu Arámu, mee l'ęka eze ndu Ízurelu, bụ ndu l'etso mu ogu." ⁸ Éhazu chita mkpola-ocha mee mkpola-ododo, dụ l'eze-ulo Onye-Nwe-Qha, mee owhu dụ l'ulo ęku ibe eze nụ t'e je anụ eze ndu Asiriya ono. ⁹ Eze ndu Asiriya bya ekweta iwhe Éhazu rọru iya, chita ndu ojogu iya whẹ wuru jeshia Damásukosu je alwuta iya, kpukoo ndu bu l'ęka ono lẹ ndzu lashia alị Kiru, gbua Rezinu.

¹⁰ O noo ya, eze Éhazu tugbua jeshia Damásukosu tẹ ya je awu Tigulatu-pyilesa, bụ eze ndu Asiriya. O rwua Damásukosu whua ęnya-mgbeja obu, o see owhu dụ g'oo ya l'ekwo wolahuru Yuriya, bụ onye l'agbaje ęja, dekota ugbugba iya mee ęgube, l'ee-gude tẹ ya woru nụ iya. ¹¹ Yuriya, bụ onye l'agbaje ęja ono bya atya ęnya-mgbeja owhu dụ-zhiawho g'oo ono, Éhazu shi Damásukosu wolataru iya. Uráya, bụ onye l'agbaje ęja bę turu ęnya-mgbeja ono tẹ-gee temenu eze bụ

Éhazu shi Damásukosu lwa. ¹² Eze lwalęwho Damásukosu, o je agbawhee ęnya-mgbeja ono. O jekube ęnya-mgbeja ono ntse je agbaa ya ngwo-ęja. ¹³ O gbaru ęja okpokota-iwhe-oku, mee ngwo-ęja nri, mee ngwo-ęja mmęe, whee ya mmee anụ, o gburu gude gbaa ęja ęhu-guu. ¹⁴ ęnya-mgbeja ono, e gude ope mee, shi nọdu l'iwhu Onye-Nwe-Qha b'ọ pafuru l'atatiwhu eze-ulo ono, mbu lẹ mgbaku ęnya-mgbeja ono, a turu nke owhuu ye eze-ulo Onye-Nwe-Qha, o woru iya je edobe l'uzo isheli ęnya-mgbeja ono, o turu.

¹⁵ O noo ya, eze bụ Éhazu bya aturu iwu nụ Yuriya, bụ onye l'agbaje ęja sụ: "Oo l'eli ęnya-mgbeja-a, ha shii-a, a turu nke owhuu bę l'ji-gbaje ęja, mbu ęja okpokota-iwhe-oku, l'aagbaje l'utsu, mee ngwo-ęja nri, l'aagbaje l'urwenyashi, mee ęja okpokota-iwhe-oku ye eze ngwo-ęja nri, shi eze l'ęka, mee ęja okpokota-iwhe-oku, shi ndu alị-a l'ęka, mee ngwo-ęja nri whẹ, mee ngwo-ęja mmęe whẹ. O nokwawho gę l'ii-wheje iya mmee anụ, e gburu gbaa ęja okpokota-iwhe-oku, mee mmee anụ, e gburu gbaa ęja odo. ęnya-mgbeja ono, e meru l'ope bę mu l'e-jeje njita." ¹⁶ Yuriya, bụ onye l'agbaje ęja ono mekota iwhe eze Éhazu turu iya l'iwu.

¹⁷ Eze bụ Éhazu bya akpokashia iwhe ono, e swebushiru lẹ mgburęku oğba-kperekpere whọ, pashia eze-efere, e shi dọbe-gee ya l'eli. O pafukwawho abaravuma mini whọ, a tukoberu l'eli oke-eswi whọ, a kpushiru l'ope, mbu ono, shi nọdu iya lẹ mkpula woru iya tukobe l'eli okpa ęwhuru. ¹⁸ O kwobe iswi tẹ ya mee iwhe l'a-dụ eze ndu Asiriya ree l'obu pafu ęka oshi-eze l'atukojeru, bya agụ-chia ęka eze l'eeshije abahụ l'eze-ulo Onye-Nwe-Qha.

¹⁹ Iwhe odo, nwuru nụ l'oge nke Éhazu, mee iwhe o meru b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda. ²⁰ Tọ dụ iya bụ, Éhazu nwuhu lakfushia nna iya whẹ lẹ maa, e lia ya l'ęka e liru nna iya whẹ lẹ mkpukpu Dévidi. Hezekáya, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze nọ-chia ęnya iya.

Nteke Hoshiya bụ eze ndu Ízurelu

17 L'awha kwe Éhazu awha iri l'ębo, o wataru obu eze ndu Juda bę Hoshiya nwa Ela wataru obu eze ndu Ízurelu. Iwhe o chiru bụ awha tete lẹ Samériya. ² Hoshiya bę meru ejo-iwhe l'ęnya Onye-Nwe-Qha, ọle ejo-iwhe, o meru te erwudu g'oo owhu ndu vuhawa iya ọzo buru eze l'alị Ízurelu meru.

³ Shalumanesa, bụ eze ndu Asiriya bya ejekfu eze Hoshiya ogu je alwu-gbua ya. Hoshiya lwa iya l'ęka, bya atulahaa akiriko nụ iya. ⁴ Hoshiya bya ezhia ozhi t'e je zhia So, bụ eze ndu Íjiputu t'o yetaru iya ęka, o tẹbuhu akiriko nụ eze ndu Asiriya g'o shi atuje iya awha g'awha ha. Nteke eze ndu Asiriya ono bya achofuta ęgube akọ Hoshiya gbaru, o gude Hoshiya tẹ-chia lẹ

mkpọrọ. ⁵ O noo ya, eze ndu Asiriya bya achita ndu ojogu iya whẹ zebata l'alị Ízurelu l'owhu, whẹ wụbata lẹ Samériya yechia ya awha ẹto. ⁶ Ọ buru l'awha kwe Hoshiya awha tete, ọ wataru ọbu eze bẹ eze ndu Asiriya l'wataru Samériya, kpukoo ndu Ízurelu chita lashia Asiriya je edobe whẹ, whẹ buru lẹ mkpukpu Hala, mee l'uzo enyimu Habo nke mkpukpu Gozanu; dobe ụwhodu lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, du l'alị Midiya.

Iwhe-dụ-ẹji, ndu Ízurelu mee ndu Juda megbaberu

⁷ Iwhe meru g'o gude ọ nwụaru ndu Ízurelu nno bu lẹ whẹ meru iwhe-dụ-ẹji l'eka Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke whẹ nọ, mbụ onye ono, dufutaru whẹ nụ l'alị ndu Íjiputu l'eka Fero, bu eze ndu Íjiputu. Whẹ balahaaru agwa ẹja, ⁸ bya etsor melahaa gẹ ndu mba gẹ mba ha ono, Onye-Nwe-Ọha chifuru l'iwhu ndu Ízurelu meru, melahaa iwhe ono, ndu eze ndu Ízurelu wobataru l'alị ono. ⁹ Ndu Ízurelu l'anoje l'edomi mee Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke whẹ iwhe l'akfuaru nhamunha. Lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu whẹ bẹ whẹ tushiru ẹka l'aa-gwajẹ iwhe doberu onwowhe. Whẹ turu iya l'onu-egu l'onu-egu, tya ya lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu a turu, o shihu ike. ¹⁰ L'ugvu ugu l'alị ono mee lẹ mkpula mkpula oshi, jakashihuru ajakashihu bẹ whẹ dobekotaru agwa, kpobe-gee itso Ashera.

¹¹ Whẹ l'anoje akpo ụnwu isensu oku l'elikoro ẹka ono, l'aagwajẹ iwhe, egube ono ndu mba gẹ mba ha ono, Onye-Nwe-Ọha chifuru whẹ shi akpoje. Whẹ meru ejo-ememe gude kpatsua Onye-Nwe-Ọha ẹhu-eghughu.

¹² Whẹ baaru agwa ẹja, mbụ iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha sụru whẹ: "Unu be emekwa iwhe du nno." ¹³ Onye-Nwe-Ọha bẹ shi l'onu ndu nkfuchiru iya l'owhu, mee ndu l'awhu awhu loto ndu Ízurelu mee ndu Juda ẹka lẹ nchị sụ: "Unu haa ome ejo-iwhe ono, unu l'emegbabe. Unu dobe iwu mu mee iwhe mu toru okpa iya, mbụ iwu lile ono, mu turu nụ ndụ-ichee unu whẹ, mbụ ono, mu shi l'eka ndu ozhi mu, bu ndu nkfuchiru nụ unu."

¹⁴ Ọle whẹ swochileru-a akụ lẹ nchị, kwefu ike g'oo ndụ-ichee whẹ ono, l'ete ekwetaa nke Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke whẹ. ¹⁵ Whẹ jikaru ome iwhe ọ toru okpa iya mee ogbandzu ono, yele ndụ-ichee whẹ gbaru, whẹ bya ekwefu ike l'iwhe ọ loru whẹ ẹka lẹ nchị tẹ whẹ be emeshi. Whẹ tsoru abawheru agwa l'adua iwhe ọ lị ẹja, whẹbedua l'onwowhe ta aduhe iwhe whẹ lị. Whẹ wotaru ẹka ndu mba, buwheru whẹ nụ mgburumburu, mbụ ndu ono, Onye-Nwe-Ọha sụru tẹ whẹ be emekwa gẹ whẹ l'eme.

¹⁶ Iwhe lile Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke whẹ turu l'iwu bẹ whẹ jikakotaru. Whẹ kpataru onwowhe agwa labo, du g'oo unwu oke-eswi, metaru onwowhe itso Ashera, balahaaru kpokponde mee Bálu ẹja. ¹⁷ Whẹ kpọru unwu whẹ nwoke mee unwu whẹ nwanji oku gude gbaa ẹja. Whẹ l'anoje eje l'ẹja, eme amamanshi. Whẹ woru

onwowhe togboru ome ejo-iwhe l'anya Onye-Nwe-Ọha, shi nno akpatsu iya ẹhu-eghughu.

¹⁸ To du iya bu, ẹhu ghushia Onye-Nwe-Ọha egbu ike l'eka ndu Ízurelu nọ, o kwee chifu whẹ l'iwhu iya. Ndu ọ haru nwekiya bu ikfu Juda. ¹⁹ Ndu Juda te edobekwawho iwu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke whẹ. Whẹ yeru ẹka l'ome iwhe ono, ndu Ízurelu wobataru. ²⁰ Onye-Nwe-Ọha jikakota iwhe bu ẹpa Ízurelu nya whẹ chijik-fuu bya eworu whẹ nụ ndu l'wuru whẹ olwu-ochi, jeye ọ chifukota whẹ l'iwhu iya.

²¹ Nteke Onye-Nwe-Ọha kewafugeeru Ízurelu l'eka ozo-ulo Dévidi nọ bẹ whẹ meru Jerobowamu nwa Nebatu eze whẹ. Jerobowamu mee ndu Ízurelu whẹ haa otso Onye-Nwe-Ọha, bya akpata tẹ whẹ mee iwhe-dụ-ẹji, parụ ẹka. ²² Ndu Ízurelu bẹ yeru ẹka l'ome iwhe-dụ-ẹji ono Jerobowamu meru, whẹ te esefu iya ẹka esefu, ²³ jeye nteke Onye-Nwe-Ọha chifuru whẹ l'iwhu iya egube ono, o shihawaa l'onu ndu ozhi iya, bu ndu nkfuchiru kfua l'oo-du. O noo ya, a bya erwukoo ndu Ízurelu l'alị whẹ chiru lashia Asiriya byeye ntanụ.

Ndu Asiriya bya ebuchia Samériya

²⁴ Eze ndu Asiriya je achita ndu madzu l'alị Bábyilonu, mee lẹ Kuta, mee lẹ Ava, mee lẹ Hámatu, mee lẹ Sefavemu je edobe tẹ whẹ buru lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, du l'alị Samériya l'ugwo ndu Ízurelu. Whẹ natakota alị Samériya l'owhu, tuko mkpukpu, du iya nụ buchishikota. ²⁵ Nteke mbụ, whẹ wataru obu l'eka ono bẹ whẹ l'ete abajeduru Onye-Nwe-Ọha ẹja. Ọo ya bu Onye-Nwe-Ọha zhia oduu-gburu-agu ọ nodu l'echilabo whẹ haru whẹ tagbushia. ²⁶ E je ekfuru iya eze ndu Asiriya sụ: "Ndu i chitaru dobe tẹ whẹ buru lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, du l'alị Samériya ta amadu nsọ Chileke alị ono. O yewaru oduu-gburu-agu ọ nodu l'echilabo whẹ atagbushi whẹ, nkele whẹ ta amadu nsọ Chileke alị ono."

²⁷ Eze ndu Asiriya bya atya iwu sụ: "Unu duta onye lanu lẹ ndu ono, a kpataru l'eka ono, bu onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke t'o je eburu eburu l'eka ono, zhia whẹ nsọ Chileke alị ono." ²⁸ Ọo ya bu, onye lanu lẹ ndu ono, whẹ shi lẹ Samériya kpata, bu onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bya eburu lẹ mkpukpu Betelu, zhilaha whẹ gẹ whẹ l'e-shi abaru Onye-Nwe-Ọha ẹja.

²⁹ Ọle mba nonu bẹ metageeru agwa alị whẹ swibe onwowhe lẹ mkpukpu, whẹ bugee. Whẹ dobe agwa ono lẹ nwulo-agwa, ndu Samériya tushiru l'eka whẹ l'agwajẹ iwhe. ³⁰ Ndu ọwhu shi alị Bábyilonu metaru agwa Sukotu Benotu, ndu owu shi alị Kuta meta agwa Negalu, ndu ọwhu shi alị Hámatu meta agwa Ashima, ³¹ ndu owu shi Ava meta agwa Nibuhazu yele Tatak. Ndu ọwhu shi alị Sefavemu meta agwa Adrameleku yele Anameleku. Ndu Sefavemu bẹ l'akpoje unwu whẹ oku gude gbaaru agwa whẹ ẹja.

³² Whẹ l'anojekwawho abarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja. Ọ bụru ndu nkewhe bẹ whẹ ọtaru tẹ whẹ gbajẹru whẹ ẹja lẹ nwulo-agwa, dọ l'ẹka l'aagwajẹ iwhe. ³³ Whẹ l'anoje abarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja, agwakwawhọ agwa whẹ l'uzo ndu alị ẹka whẹ shi l'anoje agwa agwa.

³⁴ Whẹ kwẹru ẹka l'ome gẹ whẹ l'emejehawaa jeye ntanụ. Whẹ jika lẹ whẹ ta abaduru Onye-Nwe-Ọha ẹja, whẹ te eme iwhe ọ tọru ọkpa iya, whẹ te edobe nsọ iya mẹe iwu iya, ọwaa iwhe ọ sọru t'e meje; mbụ iwu ono, ọ tọru nọ ẹpa Jékọpu, bụ onye ono, ọ gụberu Ízurẹlu. ³⁵ Nteke Onye-Nwe-Ọha yẹle ndu Ízurẹlu gbarụ ndzụ b'ọ sọru whẹ: "Ba adukwa agwa ọdo, unu l'a-baru ẹja, m'ọbu whuzetaru iya l'alị, m'ọbu ejeru iya ozhi, m'ọ bụ agba ẹja anụ iya. ³⁶ T'ọ bụlekwaruwu Onye-Nwe-Ọha, bụ onye gude ike iya, parụ ẹka mẹe ọkpehu iya dufuta unu l'alị Íjiputu bẹ unu l'a-bajẹru ẹja. Ọo yẹbedua bẹ unu l'e-whuzejeru l'alị, ọ bụru iya bẹ unu l'a-gbajẹru ẹja nụ. ³⁷ Unu kwabekwaru onwunu ẹnya t'unu ba atugbe ẹka l'ome iwhe mu tọru ọkpa iya, unu eje atugbe ẹka l'odobe nsọ nkemu, mẹe iwu mu, ọwaa iwhe mu sọru t'e meje ono, mu deru doberu unu t'unu meje ntekeneteke. T'unu ba abakwarụ agwa ẹja. ³⁸ Unu eje azọhajekwa ọgbandzu ono, mu l'unu gbarụ. Unu ba abakwarụ agwa ẹja. ³⁹ Ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu bẹ unu l'a-bajẹru ẹja. Ọo ya bụ onye l'anafuta unu l'ẹka ndu ọhogu unu l'owhu."

⁴⁰ Ọle whẹ swochileru-a akụ lẹ nchị, kwẹe ẹka l'ome gẹ whẹ l'emejehawaa. ⁴¹ O noo ya, mba gẹ mba ha ono l'abarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja, abakwaruwu agwa nkewhe ẹja. Unwu whẹ je akpaa lẹ nwanwa whẹ bụru gẹ nna whẹ meru bụ gẹ whẹbedua l'eme byeye ntanụ.

Nteke Hezekáya bụ eze ndu Juda

18 L'awha kwe Hoshiya nwa Ela awha ẹto, ọ watarụ ọbu ndu Ízurẹlu bẹ Hezekáya nwa Éhazu watarụ ọbu eze ndu Juda. ² Hezekáya gbarụ ụkporo awha l'awha ise nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chiru bụ ụkporo awha l'awha tete lẹ Jerúsalemu. Ẹwha ne iya bụ Abyi nwa nwanyị Zakaráya. ³ Hezekáya bẹ meru iwhe kẹfuru nhamunha l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha gẹ ochee-oroke iya, bụ Dévidi meru. ⁴ O wofuru ẹka l'aagwajẹ iwhe, mebyishia agwa, whẹ doberu, bya egbukashia it-so Ashera. O tsujishia agwọ ono, Mósisu mejeru l'ope nwirinwiri, o noo nkele ndu Ízurẹlu shi anoje akpọ ụnwù isensu ọku anụ iya jeye nteke ono. Agwọ ono b'e shi ekuje Nehushutanu.

⁵ Hezekáya bẹ kpọru obu ye lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu. Ọ tọ dudu onye eze ọdo, dọ g'ọo ya lẹ ndu eze ndu Juda gẹ whẹ ha, lẹ ndu vu iya ọzo mẹe ndu l'etso iya l'azụ. ⁶ Nkele o woru onwiya g'ọ ha tọgboru Onye-Nwe-Ọha. O too tsonyadua Onye-Nwe-Ọha tsobuhu. O dobekotaru iwu ono, Onye-Nwe-Ọha tọru nụ Mósisu. ⁷ Onye-Nwe-Ọha swiru iya ọkpobe

eswiru, nke ọwhu bụ l'iwhe lile, o yeru ẹka l'abujeru iya ọpete. O kwefuru eze ndu Asiriya ike; jika lẹ ya te ejeduru iya ozhi. ⁸ Ọ lwu-gburu ndu Fílistiya, watalẹwhọ l'onu-ẹgu, dọ-gee ya nụ je akpaa lẹ mkpukpu whẹ, a tọru, o shihu ike, mẹe mkpukpu Gaza yẹle mkpukpu, gbawheru iya mgburumgburu.

⁹ L'awha kwe Hezekáya awha ẹno, ọ watarụ ọbu eze ndu Juda bụ iya bụ awha, kwe Hoshiya nwa Ela awha ẹsaa, ọ watarụ ọbu eze ndu Ízurẹlu bẹ Shalumanesa, bụ eze ndu Asiriya jeru ọgu lẹ Samériya je eyechia ya mgburumgburu. ¹⁰ A nọlewhọ awha ẹto eze ndu Asiriya naa mkpukpu ono. Nteke ndu Asiriya natarụ Samériya bụ awha, kwe eze Hezekáya awha ishii, bụru awha kwe eze Hoshiya nke Ízurẹlu awha tete. ¹¹ Eze ndu Asiriya ono chita ndu Ízurẹlu lashia Asiriya, je edobe whẹ lẹ mkpukpu Hala, mẹe l'uzo ẹnymu Habọ mkpukpu Gozanu, mẹe lẹ mkpukpu mkpukpu, dọ l'alị Midiya. ¹² Iwhe kparụ ọ dọ nno bụ lẹ ndu Ízurẹlu jikaru ome iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ sọru tẹ whẹ mee, mebyia ọgbandzu Chileke ono. Iwhe lile, Mósisu bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha tọkotaru whẹ l'iwu bẹ whẹ l'angadua nchị, whẹ te eme iya.

Senakeribu l'eye ndu Jerúsalemu egvu

(2 Iwhe. 32:1-19; Aza. 36:1-22; 37:8-38)

¹³ Tọ dọ iya bụ, o be l'awha kwe eze Hezekáya awha iri l'ẹno, Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya bya ọgu l'alị ndu Juda, bya anatakọta iwhe bụ mkpukpu, a tọru, o shihu ike l'alị ono. ¹⁴ Hezekáya, bụ eze ndu Juda bya ezhia ozhi t'e zhia eze ndu Asiriya l'ẹka ọ nọ lẹ mkpukpu Lakishi sụ: "Mu mewaru ghu eji. Parụ mu rọ haa. Iwhe ị sọru tẹ mu nụ ghu bẹ mu l'a-nụ ghu." Eze ndu Asiriya sụ eze Hezekáya nke Juda t'ọ nụ iya mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ụkporo talentu ugbo iri l'ise, ọwaa mkpọla-ododo, ẹrwa iya dọ ụkporo talentu lẹ talentu iri. ¹⁵ Hezekáya chitakota mkpọla-ọcha, dọ l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha mẹe l'ulo ẹku ibe eze woru nụ eze ndu Asiriya ono.

¹⁶ Nteke ono bẹ Hezekáya heshiru mkpọla-ododo ono, yẹbe Hezekáya onye Juda kwere lẹ mgbo mẹe ọwhu o kwere l'ọkpa mgbo eze-ulo Onye-Nwe-Ọha woru nụ eze ndu Asiriya ono.

¹⁷ O noo ya, eze ndu Asiriya bya anọdu lẹ mkpukpu Lakishi zhia ụmadzu ẹto, bụ ndu ishi ndu ojogu iya, yeru whẹ igweligwe ndu ojogu tẹ whẹ jee nke eze Hezekáya lẹ Jerúsalemu. Whẹ jeta rwua Jerúsalemu, whẹ kẹfuru l'ishi mgba-mini okpuru ọzo imeli, dọ l'uzo ono, l'eeshije eje ẹka l'aasajẹ uwe. ¹⁸ Whẹ zhia t'e je ekuaru whẹ eze. Ọ bụru Elíyakimu nwa Hilikaya, bụ onye ishi l'ibe eze, mẹe Shebuna, onye o-de-ẹkwo, mẹe Jowa nwa Asafu, bụ onye nkwakọbe bẹ lufutaru byakfutashia whẹ.

¹⁹ Onye ishi ndu ojogu ono sụ whẹ: "Unu je akarụ Hezekáya agha: Lẹ Ọkalibe eze, mbụ eze ndu Asiriya

sūru agha: ?Qo gūnu b'i dakoberu zōhaa ẹhu g'ị zōharu iya ẹgube-ẹ? ²⁰ Ị sūru woo l'ị maru akọ, e gude alwu ọgu, i nweru ọkpehu, e gude alwu ọgu. Ọle okfu ono bu okfu, l'ete enwee ishi. ?Oo onye b'i dakoberu ekwefuru mube eze ndu Asiriya ike? ²¹ Leedaa, ọ kwa ndu Ịjiputu b'i dakoberu, mbu Ịjiputu ono, bu mg-bawa-ẹchara, bu: onye dakoberu iya nu; ya eyijashia ya ẹka meka iya iwhe. Ọo ẹgube ono be Fero, bu eze ndu Ịjiputu du l'ẹhu ndu dakoberu iya nu. ²² Nteke bu l'ị sūru mu l'ọo Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu be unu dakoberu, ?tọ budu Onye-Nwe-Ọha ọbu bu ọwhu Hezekáya wofuru ẹka l'aagwaje iya, bya emebyishia ẹnya-mgbeja iya, bya asu ndu Juda mee ndu Jerúsalemu te whẹ byaje abaa ẹja l'ẹnya-mgbeja, du le Jerúsalemu.

²³ "Bya ntaa te gu l'onye-nwe-mu nmaa ẹka, mbu gu l'eze ndu Asiriya. Mu l'a-kpuru unu inya ise kpee ghu m'i je l'a-du ike ye iya ndu l'a-nodu agba iya. ²⁴ ?Ndeno g'ị riru l'ị-du ike t'ọ buru onye ishi ndu ojogu, ẹnya kagee alwalwa le ndu ishi ndu ojogu onye-nwe-mu nu be l'ijibya l'iwu l'ẹka ọ kwanu ndu Ịjiputu be unu dakoberu te whẹ nu unu ugbo-inya mee ndu l'agba inya-ogu? ²⁵ Ọdo bu, ?i doberu su le mu gba ẹka Onye-Nwe-Ọha byatashia ọgu l'al'i-a te mu laa ya l'iyi? Ọo Onye-Nwe-Ọha l'onwiya be sūru mu te mu bya ọgu l'al'i-a bya alaa ya l'iyi."

²⁶ Tọ du iya bu, Elíyakimu nwa Hilikaya, mee Shebuna, mee Jowa bya asu onye ishi ndu ojogu ono: "Byiko gudenu okfu Arámayiku kfuru yeru anyibe ndu ozhi ghu, nkele ono l'akaje anyi odo ẹnya. Be egudeshi okfu ndu Juda kfuru yeru anyi, nkele ndu no l'eli mgbodo be l'a-no anu iya."

²⁷ Onye ishi ndu ojogu ono su whẹ: "Ọ du unu g'ọo unu l'onye-nwe-unu nwekiya be onye-nwe-mu nu sūru te mu bya ezhia ozhi-a? Ọo unu le ndu ono, no l'eli mgbodo ono, mbu ndu unu le whẹ l'e-megee ria nshi unu l'onu, ngua nwamini, unu gbọru be mu l'ekfu okfu-a eyeru." ²⁸ Nteke ono onye ishi ndu ojogu ono bya akfuru gude okfu ndu Juda ryashia ya ike su: "Unu nukwaa okfu okalibe eze, bu eze ndu Asiriya l'ekfu! ²⁹ Eze be sūru agha: 'Ọwhu t'unu ba ahashi Hezekáya ẹka t'o dusweshi unu. Ọ tọ dukwa ike adzo unu. ³⁰ Unu ba ahashi Hezekáya t'o deru unu ye t'unu kpọru obu ye le Onye-Nwe-Ọha, l'ẹka l'ookfuru unu su le Onye-Nwe-Ọha ta adudu iwhe l'e-me t'ọ bọ dzota unu, ọdo bu le mkpukpu-a ta aladu l'ẹka eze ndu Asiriya.'

³¹ "Unu ba angakwaru Hezekáya nchi nkele eze ndu Asiriya be sukwaru agha: 'Unu wu-kfuta mu te mu l'unu kpeshia, nke ọwhu onyenonu le g'unu ha l'e-ri iwhe shi le vayinu iya, ria akpuru, shi l'oshi figu iya, ngua mini, du le welu iya, ³² jeye nteke mu l'a-bya eduta unu lashia alí, du g'ọo nkunu; mbu alí witi yele balí du, mme ọwhuu du iya, mbu alí nri du, mgbabu

vayinu du iya, alí mmanu olivu du, mmanu ẹnwu du iya, nke ọwhu unu l'a-nodu ndu haa anwuhu.'

"Unu ba angashiru Hezekáya nchi l'ẹka l'oduwhu unu asuje unu le Onye-Nwe-Ọha l'a-dzota unu. ³³ ?O nwejeru ndu mba ọwhu ọguv alí whẹ dzotajewaru l'ẹka eze ndu Asiriya? ³⁴ ?Qo awe be ọguv ndu Hámatu yele nke ndu Apadu no? ?Qo awe be ọguv ndu Sefavemu, mee nke ndu Hena, mee nke ndu Iva no? ?Whẹ du-a ike dzofuta ndu Samériya l'ẹka mube eze ndu Asiriya? ³⁵ ?Qo ọguv ole l'ime ọguv ndu alí ono be du ike dzota ndu alí iya l'ẹka mu? ?Ndee ge Onye-Nwe-Ọha l'e-me du ike dzota ndu Jerúsalemu l'ẹka mu?"

³⁶ Ndu Juda ono, l'ookfu eyeru nodulewho nggujung-guji, t'ọ du iwhe whẹ kfuru yeru iya nkele eze Hezekáya turu iwu su t'ọ bọ dukwa onye l'e-yeru iya onu.

³⁷ Tọ du iya bu, Elíyakimu nwa Hilikaya, bu onye ishi l'ibe eze, mee Shebuna, bu onye o-de-ekwo, mee Jowa nwa Asafu, bu onye nkwakobe tugbuwa jekfu Hezekáya. Whẹ lajashia uwe whẹ alajashi, bya akọru iya iwhe onye ishi ndu ojogu ono kfuru.

Eekfu l'aa-dzofuta Jerúsalemu

19 Nteke eze bu Hezekáya nuru iwhe ono, ọ lajashia uwe iya, bya achita uwe-áwhu yee, ọ buru iya oje l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha. ² O zhia Elíyakimu, bu onye ishi l'ibe eze, mee Shebuna, bu onye o-de-ekwo, ọwaa ndu bu ishi le ndu l'agbaje ẹja nu Chileke te whẹ jekfu onye nkfuchiru Chileke ono, bu Ayizáya nwa Émọzu. Whẹ tuko yee uwe-áwhu jeshia. ³ Whẹ je asu iya: "Hezekáya be sūru agha: 'Ntanu bu mboku iwhe-otsulanu byaru anyi, buru mboku l'aahụ anyi àhùhù, bukwaruwho mboku, iwhere jiru anyi iwu. Ọ du g'ọo nwanji, ime l'eme, t'ọ du ike nyia ọnyi nwua nwata ọbu. ⁴ Ikekwe, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu anuwaa iwhe Rabushake kfuru, mbu onye ono, onye-nwe-iyana nu, bu eze ndu Asiriya yeru t'ọ bya ekfutoshia Chileke no ndu, nke ọwhu bu le Onye-Nwe-Ọha l'abarụ iya mba l'okfu ono, yebe Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu nuru. Ọo ya bu, kfuru nu Chileke l'iswi ẹhu ndu ọwhu wafuru nu.'

⁵ O be nteke ndu ono, Hezekáya zhiru byakfutaru Ayizáya, ⁶ Ayizáya su whẹ: "Unu je asu onye-nwe-unu l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Ba atsushi egvu l'okfu ono, i nuru, mbu okfu ono, ndu ozhi eze ndu Asiriya gude bya ekfutoshia mu. ⁷ Lekwa le mu l'e-ye iya nwa-maa lanu l'ẹhu, nke ọwhu l'ọo-nu kekfukfu l'ada nu, ya alashia alí whẹ, mu emee t'e gude ogu-igba sakashia ya asakashí l'alí whẹ gedegede."

⁸ Ọ bya ebe nteke Rabushake nuru l'eze ndu Asiriya lufuwaru le Lakishi, ọ tsu-whu azu jekfushia eze ono l'ẹka l'oolwushi ndu Libyina ọgu.

⁹ O noo ya, Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya nata ozhi lẹ Tirihaka, bụ eze ndu Itiyópiya bẹ l'abyakfuta iya oḡu. O zhia ndu ozhi tẹ whẹ je ezhia Hezekáya sụ: ¹⁰ "Iwhe unu l'e-kfuru Hezekáya, bụ eze ndu Juda bụ ọwaa: Be ekwekwa tẹ Chileke ghu, bụ onye ono, i kpọru obu yeru duwhua ghu, l'ẹka l'ookfu lẹ Jerúsalemu ta al-wadụ l'ẹka mụbe eze ndu Asiriya. ¹¹ Ọwhu doru ẹnya bụ l'ị nụwaru iwhe ndu eze ndu Asiriya meru ndu alị ọdo, mbụ gẹ whẹ gude lakọta whẹ l'iyi. Gụbedu-a, ?jinahụdu nụ? ¹² Ndu mba gẹ mba ha ono, nna mu oche whẹ larụ l'iyi, ?agwa whẹ nafutaru whẹ-e? Mbụ agwa ndu Gozanu mēe nke ndu Háraru mēe nke ndu Reze-fu mēe nke ndu Idenu, bụ ndu shi nọdu lẹ Telasa. ¹³ ?Ọo awe bẹ eze ndu Hámatu nọ ntaa, mēe eze ndu Apadu, mēe eze ndu mkpụkpu Sefavemu, mēe eze ndu Hena, mēe eze ndu Iva?"

Hezekáya l'ekfu anụ Onye-Nwe-Ọha

¹⁴ Tọ dụ iya bụ, Hezekáya nata ẹkwó-ozhi ono l'ẹka ndu ozhi ono bya agwa. Ọ bahụ l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha je atụsaa ẹkwó-ozhi ono l'iwhe Onye-Nwe-Ọha. ¹⁵ Hezekáya bya ekfuru nụ Onye-Nwe-Ọha sụ: "Gụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ndu Ízurẹlu, onye sụgaru l'oshi-eze iya l'echilabọ cherubu. Ọo ghu kpelekengukpụ bụ Chileke, nwekota alị-eze, dụ lẹ mgboko mgburumgburu. Ọo ghu meru igwe mee mgboko. ¹⁶ Ngabenu nchị gube Onye-Nwe-Ọha, nụ iwhe mu l'ekfu. Sanụ ẹnya whụduwho. Ngabeduwhe nchị l'okfu ono g'ọ ha, mbụ okfu, Senakeribu zhiru t'e gude bya ekfutoshia gube Chileke, nọ ndzụ. ¹⁷ "Gụbe Onye-Nwe-Ọha, ọ kwa ezhi-okfu lẹ ndu eze ndu Asiriya bẹ mewaru ndu mba gẹ mba ono ọzara-l'ukpo mēe alị whẹ. ¹⁸ Whẹ chīwaru agwa ndu ono ye l'ọku, o kepyashia, nkele agwa whẹ ọbu ta adụdu iwhe ọdo, ọ bụ, gbahaa nkụ mēe ẹwhuru, bụ madzụ gude ẹka whẹ mee ya. ¹⁹ Ọo ya bụ tẹ gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi, dzọfuta nụ anyi l'ẹka eze ndu Asiriya ono, nke ọwhu alị-eze lile, dükota lẹ mgboko l'owhu l'a-marụ l'ọo gụbedu-a kpụ, mbụ gube Onye-Nwe-Ọha bẹ bụ Chileke."

Ayizáya whuru ọwhulanya gẹ Senakeribu l'e-gude daa

²⁰ Tọ dụ iya bụ, Ayizáya nwa Émọzu zhia Hezekáya ozhi sụ: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ndu Ízurẹlu l'ekfu ndọwa: Iwhe i kfuru nụ mu l'okfu ẹhu Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya bẹ mu nụwaru. ²¹ Ọ waa bụ okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi Senakeribu ndọwa:

"Nwamgboko ono Záyonu
ta agụbedu ghu iwhe, tẹhenu l'ọoja ghu ewenu.
Nwada Jerúsalemu l'ewhuwhe ishi ewhuwhe
l'ẹka l'igba ejo ọso agbala agbala.
²² ?Ọo onye bụ onye ono,

i shi ewhu iwhe ekfutoshi nno?
?Ọo onye b'i shi atụ ụzu ekpu,
bya egude oku onwoghu akọ madzụ ẹnya?
Ọ kwa Onye nsọ nke Ízurẹlu!
²³ I zhiru ndu ozhi ghu, whẹ bya
eburu iwhe nyabẹ Onye-Nwe-Ọha.
Ị sụru l'i gude ikpoto ụgbo-inya-ogụ ghu
nyirwuwa ọnunu-swongu-swongu ugwu
Mbụ l'i nyirwuwaru ọnunu-swongu-swongu
ẹka ugwu ugwu Libanonu jeberu.
Bya egbutsushiwaa oshi sida,
dụ iya nụ, kagezhia otse ogologo,
mēe oshi payinu iya ọwhu kagezhia ọdu ugwu l'ẹnya.
Mbụ l'i jerwuwaru ẹka ọ kakọta ọbu ẹtsukala,
mēe ẹka ọswa iya kagezhia ree.
²⁴ Mbụ l'ị tųwaru wẹlu l'alị ndu mba ọdo, ngwa ya mi-
ni.
Bya egudekwawho ọbochi-ọkpa ghu nmakọta iwhe
bụ ọnu-iyi, dụ l'alị Íjiputu agbídigba, ọ tahukota.
²⁵ Sụ, ?ọ dụ g'ị tji nụbudua
lẹ mu tųbehawaru t'ọ dụ nno nteke tehawaru ẹnya.
L'oge ndụ-ichee bẹ mu chīru iya dobe.
O be ntaa mu mee ya ememe,
mbụ mee, ị laa mkpụkpu,
a tųru o shihu ike l'iyi, ọ bụru ikpo ẹwhuru.
²⁶ Ọo ya meru, ndu bu iya nụ bụru ndu ike gvuru,
bya aburu ndu i meru ọtsu egwu nụ,
bụru ndu i meru iwhe-iwhere kpua.
Whẹ bya adụ g'ọo iwhe a kuru l'okfu,
g'ọo iwhe rwutaru irwu nke ọwhuu.
Mbụ dụ g'ọo ẹwu, furu l'okpotsu ụlo, anwụ chig-
bushiru
l'ẹbe adụ g'o vutaberu l'eli.
²⁷ Obenu lẹ gụbedua bẹ mụbe Chileke marụ ẹka ị nọ.
Mu marụ uje ghu marụ ụlwa ghu.
Mu marụ gẹ hanyi-hanyi, l'ijiba habe l'ẹka mu nọ.
²⁸ Eshi-ọwhu ọ bụ mụbe Chileke bẹ l'ijibu hanyi-
hanyi,
tẹmenu gbawhugbawhu ono,
l'iikfuru mu rwuwa mu nchị
bẹ mu bya l'eworu aga mu dzụpyabe ghu imi,
woru mkpụrumkpụ igwe ye ghu l'ọnu g'ọo inya.
Mu emee ghu gụ eshia ọwhu i shi lawhu azụ l'ẹka i
shi.
²⁹ "A bya l'ẹka gụbedua, bụ Hezekáya nọ, ọ waa iwhe
l'a-buru ghu iwhe-ọhubama ndọwa:
"Awha-a bẹ l'ii-ri iwhe darụ ẹda.
Awha ọdo gụ eria ọwhu shi l'ono futa.
O rwua l'awha nke ẹto iya,
gụ akọ okfu kpata iya iwhe ị kọru iya.
Mee mgbabu vayinu, ria akpuru, l'e-shi iya nụ.
³⁰ Sụ, nwa ndu ono, l'a-whọdu l'ọzo-ulo Juda
bẹ l'a-gba akwara l'ime alị, mija mebyi l'elikoro.
³¹ O noo nkele o nweru whọ nwa

ndu l'a-whodu lẹ Jerúsalemu.

Ikpotu ndu wafuru nọ l'e-shi l'ugvu Záyonu.

Ọ bọru Onye-Nwe-Ọha, bọ Ọkalibe-kakọta-ike l'e-gude n-yemobu iya mee t'ọ dọ nno.

³² “Ọo ya bọ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi eze ndu Asiriya ndọwa:

“Ọ tọ byadọ l'a-bata lẹ mkpukpu-a.

T'ọ bya l'agba t'ọ ka mma l'ọo akfu l'ẹka-a.

O too gudedu iwhe ogbobuta onwonye abya iya l'iwhu.

Tọ bya l'egvu iya iga-ọgu.

³³ Ọo ọzo, o shi bya bẹ l'oo-shi laa.

Ọ tọ byadọ l'abata lẹ mkpukpu ọwaa abata owu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³⁴ “Sọ, mu l'e-kwobe iswi ẹwha mu mọe iswi Dévidi, bọ onye ozhi mu gbochita mkpukpu-a dzofuta iya.”

³⁵ Tọ dọ iya bọ, l'enyashi ono, ojojhi-imigwe shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha tųgbulekwaruwho jeshia l'ẹka ndu ojogu ndu Asiriya dọru, je egbuwa ọnu ndu ojogu ono ugbo ọnu l'ųkporo ugbo iri l'ẹbo, ọwaa ųkporo ndu ojogu ono ugbo iri. A futa-deshia l'ųtsu, odzu zeshiwaaw kpẹtee. ³⁶ O noo ya, Senakeribu, bọ eze ndu Asiriya tųgbua, ọ bọru iya ọlwa-whu azu. Ọ lawhushia azu lẹ Nínive je anọdu.

³⁷ O be ujiku lanu, ọ nọdu agwa agwa iya, l'aza Nị-suroku, ọnuw iya, bọ Adurameleku mọe Shareza jekfu iya je egbuta iya tọ l'ogu-igba gbugbuwa ya, gbaru lashia alị Araratu. Ọo ya bọ, Esahadonu, bọ nwa iya bya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Ẹhu-ba-dụ-mma guderu Hezekáya

20 Ọ bọru nteke ono bẹ ẹhu-ba-dụ-mma guderu Hezekáya nke ọwhu bọ l'ọ nọ l'ọnu ọnuwu. Onye nkfuchiru Chileke, bọ Ayizáya nwa Émọzu bya ejekfu iya je asu iya: “Onye-Nwe-Ọha bẹ sọru agha: Dozhia ibe ghu ree, nke l'ibiyawa anwuhu; ị tii byadọ l'a-ka mma aka.”

² O noo ya, Hezekáya bya echebe iwhu l'uzo mgbodo kfuru nọ Onye-Nwe-Ọha sọ: ³ “Gube Onye-Nwe-Ọha, nyatanu gẹ mu bọ-be onye gude ire-lanu mọe obu mu g'ọ ha etso ọzo nkeghu, mọe gẹ mu gude emebe iwhe dọ ree l'ẹnya nkeghu.” Hezekáya ryatagezhia tsọo gbudagbuda.

⁴ Tọ dọ iya bọ, tẹmenu tẹ Ayizáya ghata ogboduwu nke echilabọ, okfu Onye-Nwe-Ọha daaru iya sọ:

⁵ “Dawhu azu je akarọ Hezekáya, bọ onye ishi, l'achị ndu nkemu l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bọ Chileke nke nna ghu Dévidi l'ekfu ndọwa: Mu nwaru iwhe, i kfuru nọ mu, whuwaa ẹnya-mini, shi ghu l'ẹnya. Mu l'e-me ghu gọ emehu. Abalı ẹto ntaa bẹ l'ii-je l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha. ⁶ Mu l'e-yekwafua awa iri l'ise lẹ ndzu ghu. Ọdo bọ lẹ mu l'a-nafuta ghu, nafuta mkpukpu-a l'ẹka eze ndu Asiriya. Mu l'e-kwobe iswi ẹwha mu mọe

iswi ẹwha Dévidi ono, bọ onye ozhi nkemu gbochita mkpukpu-a.”

⁷ O noo ya, Ayizáya sọ: “Unu meta iwhe figu.” Whẹ bya emeta iya debe Hezekáya l'ezonewu ono, tsekashiru iya l'ẹhu, ọ bọru iya emehu.

⁸ Hezekáya bya ajia Ayizáya sọ: “Ọo gunu bọ iwhe-ọhubama, l'e-goshi lẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-me tẹ mu mehu ye lẹ mu l'e-je l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha l'abalị ẹto ntaa?”

⁹ Ayizáya sọ: “Ọ waa bọ iwhe-ọhubama, Onye-Nwe-Ọha l'e-goshi ghu, t'i gude maru lẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-me iwhe ono, o kfuru. Ị chọru t'inyonyo tseru laa l'iwhu rwua nha-ọkpa iri? T'ị chọru t'inyonyo tsu it-suwu azu rwua nha-ọkpa iri?”

¹⁰ Hezekáya sọ: “Ọ dukwa ntse t'inyonyo tseru laa l'iwhu rwua nha-ọkpa iri amamẹ t'inyonyo tsulaa azu rwua nha-ọkpa iri.”

¹¹ Onye nkfuchiru Chileke, bọ Ayizáya bya akpo-ku Onye-Nwe-Ọha, Onye-Nwe-Ọha mee inyonyo, shi tser-wua nha-ọkpa iri l'ulo-eli Éhazu tsulaa azu rwua nha-ọkpa iri.

Ndu nno-chi ẹnya, shi Bábyilonu

¹² Ọ bọru nteke ono bẹ Merodaku-baladanu, nwa Baladanu, bọ eze ndu Bábyilonu deshiru ẹkwo-ozhi bya eyefu ndu ozhi tẹ whẹ je anu iya Hezekáya, bya eyekobe iya iwhe ọ nuru t'a nọ iya, nkele ọ nuru l'ẹhu ta dudu Hezekáya mma. ¹³ Hezekáya nabata ndu ono, e zhiru ozhi ono ree-ree-ree, bya egoshikota whẹ ọlo-ẹku iya g'ọ ha, mbu goshi whẹ mkpola-ọcha, mọe mkpola-ododo, mọe mmanu l'eshi mkpo, mọe mmanu, dọ ree; bya egoshi whẹ ọlo ngwogu iya mọe iwhe g'iwhe ha, bọ ẹku iya. Ọ tọ dudu iwhe dọ l'ulo eze iya mọe iwhe dọ l'alị-eze iya l'owhu, l'ooto ogoshia ndu ono, mbu Hezekáya.

¹⁴ Tọ dọ iya bọ, Ayizáya, onye nkfuchiru Chileke bya ejekfu eze bọ Hezekáya ị iya sọ: “?Ọo awe bẹ ndu ono shi bya? ?Ọo gunu bẹ whẹ kfuru?”

Hezekáya sọ iya: “Whẹ shikwa otẹnya bya. Ẹka whẹ shi bọ Bábyilonu.”

¹⁵ Ayizáya ị iya sọ: “?Ọo gunu bẹ whẹ whugbabaru l'ulo eze ghu?”

Hezekáya sọ iya: “Whẹ whukotaru iwhe lile, dọ l'ulo eze mu. Ọ tọ dudu ẹku, mu nweru enwe, mu l'ete egoshia whẹ.”

¹⁶ O noo ya, Ayizáya bya asu Hezekáya: “Nukwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu. ¹⁷ Ọ sọru woo agha: L'oge l'abyawa, nteke iwhe lile, dọ l'ulo eze ghu mọe iwhe ono, nna ghu setaru dobe, ọ nọo byasọ ntaa l'a-buru iwhe e vutaru lashia Bábyilonu. Ọ tọ dudu ọwhu a bya l'e-wowhodo. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹⁸ Ọnuw ghu nwoke, bọ ndu a nwutaru ghu bẹ

l'aa-haru kpukaa, whẹ eje aburu ndu a haru ahaha ndu l'ulo eze ndu Babilonu."

¹⁹ Hezekaya su: "Okfu Onye-Nwe-Oha ono, i kfu du dukwa ree." Iwhe o gude kfu nno bu l'o riru su le nchi l'a-dua ndoo, l'o to du du iwhe bya l'e-me nteke ya nokwadu ndu.

²⁰ Iwhe odo, Hezekaya megbaberu, mee ike lile, o kparu, mee g'o gude tu okpuru, bya egvua uwara mini, bu eka mini l'e-shije asobata l'ime mkpukpu, b'e dekotaru l'ekwo-ako, e deshuru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda. ²¹ To du iya bu, Hezekaya nwuhu lakfushia nna iya whẹ le maa. Oo ya bu, Manase, bu nwa iya bya aburu eze no-chia enya iya.

Nteke Manase bu eze ndu Juda

21 Manase be gbaru awha iri l'ebo nteke o wataru obu eze. Iwhe o chiru bu ukporo awha ugbo labo l'awha iri l'ise le Jerusalem. Ewha ne iya bu Hezuziba. ² Manase be meru ejo-iwhe l'enya Onye-Nwe-Oha; o meru akpamara g'oo ndu mba ge mba ha ono, Onye-Nwe-Oha chifuru l'ali whẹ nu ndu Izurelu. ³ Eka ono, l'aagwaje iwhe ono, nna iya, bu Hezekaya mebyishuru b'o tukwa-whuru azu, bya atuaru Balu enya-mgbeja, kpobe itso Ashera g'oo Ehabu ono, shi buru eze ndu Izurelu. O shi anoje ewhuzeru kpokponde, abakwaru iya whọ eja. ⁴ O tushuru enya-mgbeja l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha bu iya bu eka ono, Onye-Nwe-Oha kfu ru su: "Oo le Jerusalem be mu l'e-me t'ewha mu reje ire." ⁵ L'oma ogboduwu labo, du l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha ono b'o turu kpokponde enya-mgbeja. ⁶ O kporu nwa iya nwoke oku gude gbaa eja. O daru le mgbashu, gwoo ogvu, l'oojeje njita l'eka ndu l'awhu awhu, mee l'eka ndu l'eme amamanshi. Ejo-iwhe, o meru be paru eka l'enya Onye-Nwe-Oha, shi nno kpatsua ya ehueghu.

⁷ O pyiru nteke Ashera woru je edobe l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha, bu eka Onye-Nwe-Oha suru Devidi ye le nwa iya Solomonu su: "Oo l'eze-ulo-o ye le Jerusalem, bu mkpukpu, mu hotaru l'ikfu ndu Izurelu l'owhu be mu l'e-me t'ewha mu reje ire jeye le gbururu. ⁸ Mu te emehedu te ndu Izurelu shi l'ali ono, mu nuru nna whẹ lufu alufu odo, m'o -buru-a le whẹ l'e-do enya ndo emekota iwhe mu turu whẹ l'iwu, mbu edobe iwu ono, Mosisu, bu onye ozhi mu turu nu whẹ." ⁹ O le ndu Izurelu ta angadu nchi. Manase duswee whẹ uzo nke owhu bu le whẹ meru ejo-iwhe, ka owhu ndu mba ge mba ha ono, Onye-Nwe-Oha mebyishuru l'atatiwuhu ndu Izurelu ono meru.

¹⁰ O noo ya, Onye-Nwe-Oha bya eshi l'onu ndu ozhi iya, bu ndu nkfuchuru nkiya kfu su: ¹¹ "Eshi-owhu Manase, bu eze ndu Juda mewaru akpamara, ha egube-e, tememu ejo ememe, o meru ka owhu ndu Amoru, bu ndu vu iya uzo meru, bya emekwaawho te

ndu Juda ye eka l'ogwa agwa iya, shi nno whẹ mee iwhe-du-egi, ¹² be Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke Izurelu suru agha: Mu l'e-wota ejo-iwhe bya edoberu ndu Jerusalem mee ndu Juda, mbu udu iya owhu bu nchi nuru iya nu, ya agbaa ya anwirinwa. ¹³ Mu l'e-wota iwhe mu meru ndu Sameriya, mee iwhe mu meru ndibe Ehabu sweberu ndu Jerusalem. Mu l'e-huchafu ndu Jerusalem egube onye l'asa arya l'ehuchaje iya kpupyabe iya iwhu l'ali. ¹⁴ Ndu whuduru nu l'oke-iwhe mu ono be mu l'e-swee enya, woru whẹ nu ndu ohogu whẹ, t'a lwua whẹ olwu-ochi, kwaa iwhe whẹ l'ogu. ¹⁵ Mkpata iya aburu le whẹ meru ejo-iwhe l'enya nke mu, akpatsuwhe mu ehueghu, eshi mboku nna whẹ shi l'ali Ijiputu lufuta byeye ntanu."

¹⁶ Odo bu le Manase be gbunukaru ochi ndu l'adu iwhe whẹ metaru, nke owhu bu le mee ochi ono tukuru Jerusalem l'owhu jikota watazhiawho l'ishi iya owhu rwua l'ishi iya owhu. Yekobe iya iwhe-du-egi ono, o kparu ndu Juda whẹ mee, shi nno whẹ mee ejo-iwhe l'enya Onye-Nwe-Oha.

¹⁷ Iwhe odo, nwuru nu l'oge nke Manase, mee iwhe lile o meru mee nke iwhe-du-egi o megbaberu b'e dekotaru l'ekwo-ako, e deshuru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda. ¹⁸ O noo ya, Manase nwuhu lakfushia nna iya whẹ le maa, e lia ya le mgbabu ibe-eze, mbu le mgbabu Uza. Oo ya bu, Amonu, bu nwa iya bya aburu eze no-chia enya iya.

Nteke Amonu bu eze ndu Juda

¹⁹ Amonu be gbaru ukporo awha l'awha labo nteke o wataru obu eze. Iwhe o chiru bu awha labo le Jerusalem. Ewha ne iya bu Meshulemetu nwa nwanyi Haruzu. Eka ne iya shi bu Jotuba. ²⁰ Amonu be meru ejo-iwhe l'enya Onye-Nwe-Oha g'oo nna iya Manase. ²¹ O tsoru uzo lile, nna iya tsoru, baaru agwa, nna iya baru eja whuzeru iya l'ali. ²² O paru Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke nna iya whẹ haa, jika otso uzo Onye-Nwe-Oha.

²³ Ndu ozhi Amonu gbaaru iya ejo-ikumu je gbua ya l'ibe iya, bu ibe-eze. ²⁴ O le ndu Juda be gbukotaru ndu ono, tso gbaaru eze bu Amonu ejo-ikumu ono. Ndu Juda bya eworu Josaya, bu nwa iya mee eze l'ozori iya.

²⁵ Iwhe odo, nwuru nu l'oge nke Amonu, mee iwhe o meru b'e dekotaru l'ekwo-ako, e deshuru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda. ²⁶ Eka e liru iya bu l'ilu iya le mgbabu Uza. Oo ya bu Josaya bu nwa iya bya aburu eze no-chia enya iya.

Nteke Josaya bu eze ndu Juda

22 Josaya be gbaru awha esato nteke o wataru obu eze. Iwhe o chiru bu ukporo awha l'awha iri le nnanu le Jerusalem. Ewha ne iya bu Jedida nwa nwanyi Adaya. Eka ne iya shi bu Bozukati. ² Josaya be meru iwhe kfu nhamunha l'enya Onye-Nwe-Oha. O

wotaru ẹka ochee-oroke iya, bu Dévidi. Ọ tọ dudu ọwhu o mewhodoru.

A whuru Ẹkwo Iwu

³ O be l'awha kwe eze Josáya awha iri l'esato, o zhia onye l'ederu iya ẹkwo, bu Shefanu nwa Azalaya nwa Meshulamu t'o jee l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha. O zhiru iya su: ⁴ "Jekfu Hilikaya, bu onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, t'ọ pyazhia okpoga ono, e wobataru l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, mbu okpoga ndu ono, l'eche nche l'onu eze-ulo Onye-Nwe-Ọha nataru l'ẹka ndu Ízurelu. ⁵ T'e woru okpoga ono ye l'ẹka ndu ishi ọrwu ono, l'aarwu ọrwu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha tẹ whẹ gude iya kfua ndu ono, l'emekwa eze-ulo ono ugwo, ⁶ mbu ndu kapinta, mee ndu l'atụ ọlo, mee ndu l'edo ọlo. Whẹ egudekwa iya whọ zua oshi, mee ẹwhuru, a gbakpọshiru agbakpọshi, l'ee-gude tųkwaa eze-ulo ono. ⁷ Ọ tọ gbadu t'a bya akpadẹ ishi gẹ whẹ shi mewhua yẹbe okpoga, o noo nkele whẹ bu ndu e gude ire whẹ ẹka."

⁸ Hilikaya, bu onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke su Shefanu, bu onye l'ede ẹkwo "Mu whuwaru ẹkwo iwu ọbu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha." Hilikaya bya eworu Ẹkwo Iwu ono nọ Shefanu, ọ gaa. ⁹ Ọo ya bu, Shefanu, bu onye l'ede ẹkwo dawhu azu je akarụ eze su: "Ndu ozhi ghu bẹ wotaakwaru okpoga ọbu, du l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ye l'ẹka ndu ishi ọrwu ọbu, l'aarwu l'ulo Onye-Nwe-Ọha." ¹⁰ Ọ sukawho eze: "O nweru ẹkwo onye l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, bu Hilikaya nuru mu." Shefanu bya anodu l'iwhu eze gaa ya.

¹¹ Nteke eze nuru iwhe ọ gufutaru l'ẹkwo iwu ono, ọ lajashia uwe iya l'onuma. ¹² Eze bya ekua Hilikaya, bu onye l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, mee Ahikamu nwa Shefanu, mee Akubo nwa Mayikaya, mee Shefanu, bu onye l'ede ẹkwo, mee Ayizaya, bu onye ozhi eze su whẹ: ¹³ "Unu jeshia njita l'ẹka Onye-Nwe-Ọha l'iswi ẹhu mu, mee l'iswi ẹhu ndu-a, mee l'iswi ẹhu ndu Juda l'owhu l'okfu iwhe ọwa-a, a gufutaru l'ẹkwo iwu-a, a whuru. Nkele oke ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha bẹ pakwaru ẹka l'ẹhu anyi, o noo lẹ nna anyi whẹ te emedu iwhe du l'ẹkwo iwu-a, whẹ te eme iwhe e deru l'ẹkwo iwu ono, bu ọwhu l'akpa ẹka ama anyi."

¹⁴ Ọo ya bu, Hilikaya, bu onye l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, mee Ahikamu, mee Akubo, mee Shefanu, mee Ayizaya jeshia njita l'ẹka nwanyi, l'aza Huluda. Nwanyi ono bu onye nkfuchiru Chileke, ẹka o bu bu l'egu ọwhuu, du lẹ Jerúsalemu. Ọo bu nyee Shalumu nwa Tikuva buru nwanwa Hahasu, bu onye l'eleta uwe ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke ẹnya.

¹⁵ Nwanyi ono su whẹ: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndowa: Unu je ezhia onye zhiru unu t'ynu byakfuta mu agha ¹⁶ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu bya l'ewokfuta

Jerúsalemu mee ndu bu iya nọ ejo iwhe-otsulanu, egube ono, ọ du l'ẹkwo iwu ono, eze ndu Juda guru. ¹⁷ Eshi-ọwhu whẹ haru mbẹdua, kpọlahaa ụnwù isensu ọku anu agwa ọdo, bu ẹka bẹ whẹ gude mee ya, shi nno kpatsua mu ẹhu-eghughu. Ẹhu-eghughu mu l'anolewho ata chichichi l'ẹhu Jerúsalemu g'ọo ọku, ọ tọ byadu l'atụ-zeta atụ-zeta. ¹⁸ A bya l'ishi eze ndu Juda l'onwiya, bu onye zhiru unu t'unu bya njita l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, unu karu iya l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndowa: A bya l'okfu ono i nuru, ¹⁹ eshi-ọwhu nzhimanu kpewaa ghu azu, nke ọwhu bu l'i wozetaru onwoghu alị l'iwhu Onye-Nwe-Ọha g'i nuru okfu, mu kfuru l'ishi Jerúsalemu mee ndu bu iya nọ, mbu ono, mu kfuru su l'ọo-buru ochuwu, whẹ aburu ndu a turu onu, i kwobe iswi iya lajashia uwe ghu, ryaa ẹkwa l'iwhu mu. Mu nukwaruwho iwhe i kfuru nọ mu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ²⁰ Iwhe l'e-mechia nọ bu lẹ mu l'e-me gu alakfu nna ghu whẹ l'ẹhu-guu lẹ maa, e lia ghu guu, ẹnya ghu ta awhudu ejo iwhe-otsulanu ono, mu l'e-wota bya edobe l'ẹka-a."

Whẹ lashia je akọru eze gẹ nwanyi ono kfuru.

Josáya l'emezhi ọgbandzu Onye-Nwe-Ọha

23 Tọ du iya bu, eze bu Josáya bya ezhia ozhi gude kua ndu bu ọgurennya ndu Juda gẹ whẹ ha mee ndu nke Jerúsalemu. ² Eze yele unwoke ndu Juda ono, mee ndu bu lẹ Jerúsalemu, mee ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, mee ndu nkfuchiru Chileke, mee ndu Juda l'owhu ndu ukfu lẹ ndu nta bya aliru jeshia eze-ulo Onye-Nwe-Ọha. O woru ẹkwo ọgbandzu ono, a whuru l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha guru ye whẹ lẹ nchi. ³ Eze bya akfuru lẹ mgboro itso eze-ulo ono gbaa ọgbandzu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha lẹ ya l'a-nọ etso Onye-Nwe-Ọha, ya egude obu iya g'ọ ha mee ndu iya g'ọ ha edobe iwu iya, mee iwhe ọ suru t'e meje, mee iwhe ọ tọru ọkpa iya, shi nno eme iwhe ẹkwo ọgbandzu ono kfuru bu iya bu iwhe e deru l'ẹkwo ono. Ndu Juda gẹ whẹ ha tuko zua nkwe ye l'ọgbandzu ono.

Josáya l'ewota mgbanwe

⁴ O noo ya, eze bya ezhia Hilikaya, bu onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, mee ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, l'etsota Hilikaya l'okwa, mee ndu l'eche onu eze-ulo Onye-Nwe-Ọha nche tẹ whẹ je achishikota arya lile, l'eegudeje agwa Bálu, mee nke Ashera, mee nke kpokonde l'eze-ulo ono. Ọo ya bu, eze je akpoo arya ono ọku l'oma ẹgu Kidironu l'azu Jerúsalemu, kpota ntụ iya lashia Bẹtelu. ⁵ Ọ chishikota ndu ono, ndu eze ndu Juda yeru tẹ whẹ kpoje ụnwù isensu ọku l'ẹka ono, l'aagwajẹ iwhe du-gee lẹ mkpukpu ndu Juda mee ọwhu nọ-where Jerúsalemu mgburumgburu; mbu ndu ono, l'akpoje ụnwù isensu ọku nọ Bálu, mee

enyanwu, mee onwa, mee iwhe bu kpokponde, du adudu. ⁶ O wofuta itso Ashera ono, a kporeru l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha je akporo oku le nsuda Kidironu l'azu Jerusalemu, gwee ya yogiri-yogiri jeye o buru ntụ; o kpotu ntụ iya wua l'eka l'eelije madzu mmaka. ⁷ O nwutsuhia ulo ebubu unwoke, l'agba okpara, du l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha, nwutsuhia ulo unwanyi, l'anoduje akpa uwe, l'eewebeje Ashera.

⁸ O chitakota ndu lile, bu ndu l'agbaje aja le mkpukpu, du-gee l'alị ndu Juda, merwua aka l'aagwaje iwhe, mbu aka ono, ndu ono shi akpoje unwu isensu oku watazhiawho le mkpukpu Geba jeye le mkpukpu Byiyeshaba. O mebyishia aka l'aagwaje iwhe ono, du l'onoguzo Joshuwa, bu iya shi buru o-chi-oha obodo ono, mbu ono, shi du l'eka-icha m'i -nodo l'onu aka, l'eeshije abahu le mkpukpu ono. ⁹ Ndu ono, l'agbaje aja l'eka ono, l'aagwaje iwhe te etsojekwa agba aja l'anya-mgbeja Onye-Nwe-Oha, du le Jerusalemu, o le whe l'etsoje ndu otu whe taa buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi.

¹⁰ O merwua Tofetu, bu aka l'aagwaje iwhe du le nsuda unwu Hinomu, nke owhu l'oto duhe onye l'akpor-jekwadu nwa iya nwoke m'o bu nwa iya nwanyị oku gude gbaa aja nu Moleku. ¹¹ O wofukota inya ndu eze ndu Juda doberu enyanwu nsọ l'onu aka ono, l'eeshije abahu l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha, bya anwuru oku ye l'ugbo-inya, e shi dobekwaruwho enyanwu nsọ, o kepyashia. Eka whe shi du bu l'oma aka ono, du le mgboro ulo ono, onye ozhi ono, ewha iya bu Nétanumeleku bu.

¹² O nwutsushia enya-mgbeja ono, ndu eze ndu Juda turu l'ulo-eli Éhazu; nwutsushia enya-mgbeja ono, eze Manase turu l'oma ogboduwu labo ono, du l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha. O wofuru whe l'eka ono je egwe ryaaryaa, chita iberibe iya je enwuru ye le nsuda Kidironu. ¹³ Eze merwukota aka ono, l'aagwaje iwhe du l'uzo enyanwu-awata Jerusalemu, l'eka-utara me l'eeje ugu ejo-ememe, mbu aka ono, l'aagwaje iwhe ono, Solomonu, bu eze ndu Izurelu turu nu Ashitarotu, bu ejo agwa ndu Sayidonu, mee Kemoshi, bu ejo agwa ndu Moabu, mee Moleku, bu ejo agwa ndu Amonu.

¹⁴ Josaya be tsupyashiru agwa, du l'eka ono, gbujishia itso Ashera, chikoo okpu ndu nwuhuru anwuhu kujia aka ono.

¹⁵ O mebyishiru enya-mgbeja ono, du le mkpukpu Betelu, mbu aka ono, l'aagwaje iwhe ono, Jerobowamu nwa Nebatu, bu onye ono, kpataru ndu Izurelu whe mee iwhe-du-aji turu. Enya-mgbeja ono mee aka ono, l'aagwaje iwhe ono b'o nwutsushikotaru. O toru oku ye l'eka ono, l'aagwaje iwhe, tsua ya yogiri-yogiri, o ghoo ntụ, o nwuru oku ye l'itso Ashera. ¹⁶ O noo ya, Josaya bya achikaa enya wuhu ilu, du-gee l'ugvu ono, o zhia, e je avoshiaru iya okpu, du l'ilu ono, o kporo ya oku l'eli enya-mgbeja ono gude merwua ya. Oo ya bu, o wua,

mbu iwhe ono, Onye-Nwe-Oha shi l'onu onye l'ekfuchiru iya nu kfua.

¹⁷ Nteke ono, Josaya bya aja su: "Oo gunu b'a kpuru egube wuo, mu l'ele nno?"

Ndu shi mkpukpu ono su iya: "Oo ilu onye nke Chileke wuo, shije alị Juda bya bya ekfua okfu iwhe-e, i meru enya-mgbeja-a, du le Betelu."

¹⁸ O su wue: "Unu halekwa iya wuo, ba adukwa onye l'e-me okpu iya ukporo." Oo ya bu, wue paru okpu onye nke Chileke ono haa mee nke onye nkfuchiru Chileke who, shi mkpukpu Sameriya.

¹⁹ O kwawuo egube ono, Josaya laru aka ono, l'aagwaje iwhe du le mkpukpu Betelu l'iyi bu g'o laru nwulo-agwa, du l'alị Sameriya l'iyi, mbu nwulo-agwa ono, ndu eze ndu Izurelu tsoru tuiwhaa le mkpukpu le mkpukpu, du-gee l'alị Sameriya, shi nno kpatsua Onye-Nwe-Oha ehu-eghughu. ²⁰ O tukuo iwhe bu ndu l'aagbaje aja l'eka ono, l'aagwaje iwhe ono gbushikota l'eli enya-mgbeja ono, bya akporo okpu ndu madzu oku l'eli enya-mgbeja ono. E megee, o tugburu lashiwhu azu le Jerusalemu.

Ori oge O-je-ghata

²¹ Eze bya asu ndu Juda ge wue ha: "Unu riaru Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu oge O-je-ghata g'e deru iya l'ekwo ogbandzu." ²² O to dudu oge O-je-ghata, e ribuwuru g'e riru ono, wataro nteke ndu ikpe chiru alị Izurelu mee nteke ndu eze chiru alị Izurelu mee nteke ndu eze chiru alị Juda. ²³ Awha, e riru Onye-Nwe-Oha oge O-je-ghata ono le Jerusalemu bu awha, kwe Josaya awha iri l'esato, o wataru obu eze.

Iwe Onye-Nwe-Oha te ejizetadu l'eka ndu Juda no

²⁴ Iwhe odo, Josaya meru bu l'o chishikotaru ndu l'ejeje njita l'eka ndu l'awhu awhu mee ndu l'eme amamashi, tukuo iwhe bu alobu, mee agwa, mee ejo akpamara dukota le Jerusalemu mee l'alị ndu Juda l'owhu wofukota. Iwhe lile ono b'o meru te ya gude medzua iwhe e deru l'ekwo iwu ono, Hilikaya, bu onye l'agbaje aja nu Chileke whuru l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha. ²⁵ O to dudu eze odo, du g'oo Josaya le ndu vu iya uzo chia mee ndu owhu, l'etso iya l'azu, bu onye gudeje obu iya g'o ha, mee ndzu iya g'o ha, mee ike iya g'o ha zhiberu Onye-Nwe-Oha g'o du l'ekwo iwu Mosisu.

²⁶ O le ota chichichi oke ehu-eghughu Onye-Nwe-Oha ono, o tukoshiru ndu Juda ta atuzetadu atuzeta l'iswi iwhe lile ono, Manase megbaberu shi nno kpatsua ya ehu-eghughu. ²⁷ Oo ya meru iwhe Onye-Nwe-Oha suru wue: "Mu l'e-wofu ndu Juda l'atatiwhu mu egube ono, mu wofuru ndu Izurelu; mu ajika Jerusalemu, bu mkpukpu ono, mu hotaru mee eze-ulo ono, mu suru l'oo aka ewha mu l'a-no ere ire ono."

Anwụhu Josáya

²⁸ Iwhe ọdo, nwuru nụ l'oge nke Josáya, mée iwhe lile o megbaberu b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda.

²⁹ Ọo l'oge nke Josáya bẹ Fero Neko bụ iya bụ eze ndu Íjiputu chị ndu ojogu iya jeshia ẹnymu Yufurétisu tẹ ya yetaru eze ndu Asiriya ẹka l'ogu. Eze, bụ Josáya chịta ndu ojogu nkiya tūgbua tẹ ya wọta iya ọgu ono. Fero Neko tsopyabe iya gbua ya lẹ mgboro mkpukpu Megido. ³⁰ Ndu ozhi iya shi lẹ Megido gude ugbo-inya palata odzu iya lẹ Jerúsalem, bya elia ya l'ilu nkiya. Ndu Juda wofuta nwa nwoke Josáya ono, ẹwha iya bụ Jehowahazu, wụa ya mmanụ l'ishi t'ọ bya aburu eze nọ-chia ẹnya nna iya.

Nteke Jehowahazu bụ eze ndu Juda

³¹ Jehowahazu bẹ gbarụ ụkporo awha l'awha ẹto nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chiru bụ ọnwá ẹto lẹ Jerúsalem. Ẹwha ne iya bụ Hamutalu nwada Jeremáya nke mkpukpu Libyina. ³² Jehowahazu bẹ meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha g'ọo nna iya oche whẹ. ³³ Fero Neko tuchiru iya lẹ mkpọro lẹ mkpukpu Ribula, dū l'alị Hámatu, nke ọwhu l'ọoto nọhe lẹ Jerúsalem achi. Fero Neko bya agbaarụ ndu Juda utu mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dū ụkporo talentu ugbo ise, ọwaa mkpọla-ododo, ẹrwa iya dū talentu lanụ. ³⁴ Fero Neko bya emee Elíyakimu, bụ nwa Josáya eze l'ọzori nna iya, bụ Josáya. Ọ gụ-nwee Elíyakimu ẹwha, ọ zalahaa Jehoyakimu. Ọo ya bụ, o dufu ọwhube Jehowahazu je edobe l'alị ndu Íjiputu, ọ nọdu l'ẹka ono nwụhu. ³⁵ Jehoyakimu kfiya Fero Neko mkpọla-ọcha ono mée mkpọla-ododo ono, ọ gbarụ ndu Juda. O keru iya nū ndu Juda; onyenonu b'ọ ketaru gẹ apambe ẹhu iya ha, shi nno nweta mkpọla-ọcha ono yẹle mkpọla-ododo ono.

Nteke Jehoyakimu bụ eze ndu Juda

³⁶ Jehoyakimu gbarụ ụkporo awha l'awha ise nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chiru bụ awha iri lẹ nnanụ lẹ Jerúsalem. Ẹwha ne iya bụ Zebyida nwada Pedaya nke Ruma. ³⁷ Jehoyakimu meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha g'ọo nna iya oche whẹ.

24 Ọ bụru nteke ono, Jehoyakimu bụ eze bẹ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu jeru ọgu l'alị ono. Jehoyakimu nọdu iya lẹ mkpula awha ẹto. A nọnyaa, ọ ghachi kwefulahaaru iya ike. ² Onye-Nwe-Ọha bya eyefu ndu ojogu ọlwua-ọlaa, shi alị Bábyilonu, mée nke ndu Arámu, mée nke ndu Moabu, mée nke ndu Amonu, whẹ byakfutashia Jehoyakimu ọgu tẹ whẹ bya alakọta Juda l'iyi, ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha shi l'onu ndu ozhi iya, bụ ndu nkfuchiru iya kfiya l'ọo-dụ.

³ Iwhe doru ẹnya bụ l'iwhe ono, nwụkotaru l'ẹhu ndu Juda bẹ bụ Onye-Nwe-Ọha sụru t'ọ nwụa, shi nno tẹ ya wofu whẹ l'atatiwhu iya l'iswi iwhe-dụ-ẹji ono, Manáse metagbaberu meward iwhe lile ono, o meru, ⁴ mək-wawho iswi ọchi ndu ono, l'adụ iwhe whẹ meru, o gbukotaru; ọchi whẹ tuko Jerúsalem nakọta. Onye-Nwe-Ọha ta aguduru whẹ nvụ.

⁵ Iwhe ọdo, nwuru nụ l'oge nke Jehoyakimu, mée iwhe lile o meru b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iwhe e meru l'oge ndu eze ndu Juda. ⁶ Ọo ya bụ, Jehoyakimu nwụhu lakfushia nna iya whẹ lẹ maa. Jehoyakimu, bụ nwa iya bya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

⁷ Eze ndu Íjiputu te eselitahedu ishi ọdo futabaa afuta l'alị whẹ, o noo nkele eze ndu Bábyilonu bẹ natakotaru alị iya l'owhu, watazhiawhu l'onu-iyi Íjiputu je akpaa l'enyimu Yufurétisu.

Nteke Jehoyakimu bụ eze ndu Juda

⁸ Jehoyakimu bẹ gbarụ awha iri l'ẹsato nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chiru bụ ọnwá ẹto lẹ Jerúsalem. Ẹwha ne iya bụ Nehushuta nwada Elunetanu nke Jerúsalem. ⁹ Jehoyakimu bẹ meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha g'ọo nna iya.

¹⁰ Ọ bya erwua nteke obu, ndu ozhi Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu wuru byatashia Jerúsalem bya eyebuta iya. ¹¹ Nebukadineza l'onwiya byakfuta ndu ozhi iya ono lẹ Jerúsalem l'ẹka whẹ yebutaru iya. ¹² Tọ dū iya bụ, Jehoyakimu, bụ eze ndu Juda yẹle ne iya, mée ndu ozhi iya, mée ndu ishi iya, mée ndu ishi-ozhi iya tuko woru onwowhe nū eze ndu Bábyilonu.

Ọ bụru l'awha kwe eze ndu Bábyilonu awha ẹsato, ọ watarụ ọbu eze b'ọ kpọtaru Jehoyakimu lẹ ndzụ. ¹³ Ọ vutakota ẹku lile, dū l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha mée nke ọlo-eze, bya egbukashia arya lile ono, Sólomonu, shi bụru eze ndu Ízurelu gude mkpọla-ododo mekota dobe l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha kfujehawaru okfu iya. ¹⁴ Ọ kpukoo ndu Jerúsalem gẹ whẹ ha, mbụ ndu ishi, mée ndu ojogu, mée ndu l'eme nka l'alị ono, mée ndu ọkpụ-ụzu. Iwhe whẹ dukota bụ unu madzụ ugbo ụkporo l'ise; ọ kpukoo whẹ. Ọ tọ dudu onye whuduru nū, gbahaa ndu kagezhia ọbu ndu ụkpa l'alị ono.

¹⁵ Nebukadineza bya eshi lẹ Jerúsalem kpua Jehoyakimu lẹ ndzụ laa alị ndu Bábyilonu, kputa ne Jehoyakimu, mée unyomu iya, mée ndu ishi-ozhi iya, mée ndu l'ekfu iwhe l'aanụ l'alị ono. ¹⁶ Eze ndu Bábyilonu ono kpütakota ndu ojogu, dū unu iri l'ẹsaa l'ụkporo ndu ojogu ugbo iri, bụ ndu ọkphehu dū mée ndu marụ ẹnya ọgu lẹ ndzụ. Ọ kputa unu madzụ ugbo labọ l'ụkporo ugbo iri, bụ ndu l'eme nka mée ndu l'akpụ ụzu. ¹⁷ Ọo ya bụ, o wota Mataniya, bụ nwune nna Jehoyakimu mee eze l'ọzori Jehoyakimu. Ọ gbanwee ẹwha iya gube iya Zedekaya.

Nteke Zedekaya bụ eze ndu Juda

¹⁸ Zedekaya bę gbarụ ụkporo awha l'awha lanụ nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chīru bụ awha iri lę nnanụ lę Jerúsalem. Ewha ne iya bụ Hamutalu nwada Jeremáya. Eka ne iya shi bụ Libyina. ¹⁹ Zedekaya bę meru ejo-iwhe l'ęnya Onye-Nwe-Ọha g'ọo Jehoyakimu. ²⁰ Ọ bụru ęhu-eghughu, l'ęhu Onye-Nwe-Ọha bę iwhe ono gude nwụa l'ęhu ndu Jerúsalemu męe l'ęhu ndu Juda jeye nteke ọ chīchafuru whę l'atatiwhu iya.

O noo ya, Zedekaya nọnyaa kwefulahaaru eze ndu Bábyilonu ike.

25 Ọo ya bụ, o be l'awha kwe Zedekaya awha tete, ọ watarụ ọbu eze, l'abalj iri l'ọnwa iri; eze ndu Bábyilonu, bụ Nebukadineza chīta ikpoto ndu ojogu iya whę byatashia Jerúsalem. Whę je akwaa okpu l'azụ mkpụkpu ono, gwuwhę ya iga-ogu mgburumburu. ² Whę yechia mkpụkpu ono jeye l'awha kwe eze bụ Zedekaya awha iri lę nnanụ. ³ L'abalj tete l'ọnwa ęno bę mkpęgu, l'eme nụ bya akabaa njọ lę mkpụkpu ono, nke ọwhu ndu bu l'alj ono l'enwehee nri, whę l'eri. ⁴ E tsufua mgbodo mkpụkpu ono, o be l'ęnyashi iya, ndu ojogu mkpụkpu ono l'owhu tsukahu gbalashia. Eka whę shi gbalashia bụ l'ọnuzo ono, dụ lę mgbakụ mgbodo labọ ono, dụ lę mgboro mgbabu eze. Nteke ono bę ndu ojogu ndu Bábyilonu yebutaru mkpụkpu ono mgburumburu. Whę wụa ụzo nsụda Araba. ⁵ Ndu ojogu Bábyilonu chīpyabe eze bụ Zedekaya je egude iya lę barikiti alj, dụ lę Jériko. Ndu ojogu Zedekaya ono buhaa ya tsukashihu. ⁶ Whę gude Zedekaya kpụ-kfu iya eze ndu Bábyilonu lę mkpụkpu Ribula, a nọdu l'ęka ono nmaa ya ikpe. ⁷ Whę nọdu l'iwhu iya gbushia unwu iya, bya aswoshia Zedekaya akpuru ęnya, gude gwogirigwo ope tųa ya mkporo kpuru iya lashia Bábyilonu.

Aala Jerúsalemu męe eze-ulo Onye-Nwe-Ọha l'iyi

⁸ Ọ bya ebe g'ọnwa ise l'awha dụ l'abalj ęsaa l'awha kwe Nebukadineza awha iri lę tete, ọ watarụ ọbu eze ndu Bábyilonu, onye l'eeke Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu ojogu, l'echę Nebukadineza nche, mbụ onye ozhi eze ndu Bábyilonu ono jeshia Jerúsalem. ⁹ O je atọru ọku ye l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, męe l'ibe-eze, męe l'ulo, dükota lę Jerúsalem; ulo ndu oke-amadụ b'ọ tọkotaru ọku o dzükota iya. ¹⁰ Ndu ojogu Bábyilonu lile ono, onye ishi ndu ojogu ono, l'echę Nebukadineza nche chj je ęka ono tsukoshia mgbodo, e gude tųwheta Jerúsalemu mgburumburu. ¹¹ Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu ojogu, l'echę Nebukadineza nche tųko iwhe bụ ndu whuduru lę mkpụkpu ono rwukoo lashia alj ndu Bábyilonu, mbụ-zhia ikpoto ndu ono męe ndu gbarụ ọso ndzụ whę nọdu l'ęka eze ndu

Bábyilonu. ¹² Onye ishi ndu ojogu ono bę bụ ndu ọwhu kagezhia ọbu ndu ụkpa l'alj ono b'ọ harụ haa, tę whę letaje mgbabu vayinu ęnya męe tę whę jeje ozhi l'ęgu.

¹³ Itso ope, dụ l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, męe ọgba-kperekpere, męe abaravuma-mini, e gude ope kpua, dụ iya nụ bę ndu Bábyilonu gwękotaru ryaaryaa, vuta ope ono lashia alj Bábyilonu. ¹⁴ Whę vuta ite, męe eze agọ, męe iwhe l'apa oghu oryọku, męe efere, mbụ-zhia iwhe a kpuru l'ope, l'ęegudeje eje ozhi l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, ¹⁵ męe iwhe l'aakpoje isęnsu ọku, męe ochi. Iwhe lile, e mekotaru lę mkpọla-ododo męe lę mkpọla-ọcha bę onye ishi ndu ojogu ono vutakotaru.

¹⁶ Eruwa ope, lakotaru l'itso labọ ono, męe l'abaravuma-mini ono, męe l'ọgba-kperekpere ono, Sólomonu meshiru ye l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha bę kpuru gę l'aatu onu iya. ¹⁷ Itso ono bę eli iya dụ nji-ęka ụkporo l'ęsaa l'ęhu l'ęhu. Ọ bụru ope b'e gude wụa ishi iya. Iwhe ishi itso ono dụ bụ nji-ęka ęno lę mkpirikpi, bya enwegbaaru iwhe a kparụ akpakpa męe ọwhu a kpuru akpụkpu l'ope, dụ-gee g'ọo itorokuma, e yewhetaru iya mgburumburu gude memashia ya ememashi. Itso nke ębo męe iwhe ono, a kpageeru ye iya bụ iwhe lanụ yele ọwhu.

Aakpu ndu ishi Juda lę ndzụ

¹⁸ O noo ya, onye ishi ndu ojogu ono, l'anọje eche eze nche bya akpụta Seraya, bụ onye ishi ndu l'agbaję ęja nụ Chileke lę ndzụ, kpụta Zęfanaya, bụ o-tsota onye ishi ndu l'agbaję ęja nụ Chileke męe ụmadzụ ęto, l'echę nche l'ọnu eze-ulo Onye-Nwe-Ọha. ¹⁹ O je l'ime mkpụkpu je akpụta onye shi bụru ishi ndu ojogu męe ụmadzụ ise, l'agbahiru eze idzu, bụ ndu ọwhu nọkwadu lę mkpụkpu ono, kpua onye l'ederu onye ishi ndu ojogu ękwọ, bụ iya bụ onye l'ana ndu alj ono l'ọrwu ojogu, męe ụkporo madzụ ugbo ęto, bụ unwoke alj ono, a whuru lę mkpụkpu ono. ²⁰ Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu ojogu, l'echę Nebukadineza nche kpụta whę kpụ-kfu eze ndu Bábyilonu lę mkpụkpu Ribula. ²¹ Ọ bụru lę mkpụkpu Ribula ono, dụ l'alj Hámatu bę eze ndu Bábyilonu nọdu gbushia whę.

O noo g'e shi kpua ndu Juda lę ndzụ l'alj whę laa alj ọdo.

E meru Gędaliya ọ-chi-ọha

²² Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu bya ahofuta Gędaliya, bụ nwa Ahikamu nwa Shefanu t'ọ bụru ọ-chi-ọha, l'achj ndu ọwhu whuduru nụ l'alj Juda. ²³ Nteke ndu bụ ishi ndu ojogu męe ndu nkewhe nuru l'eze ndu Bábyilonu bę meru Gędaliya ọ-chi-ọha, l'achj ndu Juda, whę wụ-kfuta Gędaliya lę mkpụkpu Mizupa. Ewha ndu ishi ndu ojogu ono bụ: Ishimęlu nwa Netaniya, męe Johananu nwa Kareya, męe Seraya nwa Tanuhumetu onye Netofa, męe Jazanaya nwa onye Maaka, męe ndu

nkewhe. ²⁴ Gédaliya bya eribuaru whẹ lẹ ndu nkewhe ono nte gude mee t'obu shihu whẹ ike sụ: "Unu ba at-sushi egvu ndu ishi ndu Bábyilonu. Unu nọdu l'alị ono jeru eze ndu Bábyilonu ozhi. E -megee bẹ iwhe l'a-duru unu lẹ ree."

²⁵ O rwulewho l'onwa ẹsaa l'awha ono, Ishimelu nwa Netaniya, bụ nwa Elishama chịta ụmadzu iri jeshia oḡu lẹ mkpukpu Mizupa je egbuga Gédaliya, mee ndu Juda, mee ndu Bábyilonu ono, whẹ l'iya nọkota l'ẹka ono. Ishimelu ono bẹ shi l'ibe ndu eze. ²⁶ Iwhe ono mee, ndu Juda l'owhu, ndu ukfu lẹ ndu nta je akpaa lẹ ndu ishi ndu ojogu whẹ gude ntsụ-megvu ndu Bábyilonu gbarụ lashia alị Íjiputu.

Aakpufuta Jehoyakinu l'ulo-mkpọro

²⁷ L'awha kwe Jehoyakinu ono, shi bụru eze ndu Juda ụkporo awha l'awha iri l'ẹsaa, a kpuru iya lẹ ndzụ bẹ Evilu-merodaku wataru obu eze ndu Bábyilonu. O be g'onwa iri l'ẹbo l'awha ono gbarụ ụkporo abalị l'abalị ẹsaa, o meeru Jehoyakinu ono, bụ eze ndu Juda eze-iwhe-oma kpufuta iya l'ulo-mkpọro. ²⁸ O kfulu okfu nji-ma yeru Jehoyakinu, bya edobe iya l'onodu, kakota nke ndu eze odo, a kpakoru yele whẹ kpua lẹ ndzụ laa alị Bábyilonu. ²⁹ Jehoyakinu gbanwe uwe mkpọro iya, bya etsoru rilahaa nri lẹ teburu eze jeye g'ọ nọ-beru. ³⁰ Mbọku futaru l'igwe bẹ eze l'anuje Jehoyakinu ok-poga, l'oo-gudeje eme mkpa iya jeye g'ọ nọ-beru.

1 Iwhe e meru l'oge ndu eze

Ndu a nwuru watalewho l'ogbo Ádamu jeye l'ogbo Ébirihamu

(Mbụ. 5:1-32; 10:1-32; 11:10-26)

1 Ádamu bụ nna Seti, Seti bụru nna Énoshi,
² Énoshi bụru nna Kenanu, Kenanu bụru nna Mahalalelu, Mahalalelu bụru nna Járedu, ³ Járedu bụru nna Ínọku, Ínọku bụru nna Metusela, Metusela bụru nna Lamẹku, ⁴ Lamẹku bụru nna Nowa. Ụnwu Nowa bụ Shemu, męe Hamu, męe Jafęti.
⁵ Ụnwu Jafęti bụ Goma, Męgogụ, Madayi, Jávanu, Tubalu, Męsheku męe Tirasu. ⁶ Ụnwu Goma bụ Áshukenazu, Difatu męe Togarama. ⁷ Ụnwu Jávanu bụ Elisha, Tashishi, Kítu męe Rodaminu.
⁸ Ụnwu Hamu bụ Kushi, Íjiputu, Putu męe Kenanu.
⁹ Ụnwu Kushi bụ Seba, Havila, Sabuta, Raama męe Sabuteka. Ụnwu Rama bụru Sheba yele Dedanu.
¹⁰ Kushi bụ nna Nimurodu. Nimurodu bę bụ onye ojogu ivuruzo, okpehu kakota l'eliwhe. ¹¹ Íjiputu bụ nna ndu Ludu, męe ndu Anamu, męe ndu Lehabu, męe ndu Nafutuhu, ¹² męe ndu Paturosu, męe ndu Kasuluhu, bụ ęka ndu Fílistiya shi futa, męe ndu Kafuto.
¹³ Kenanu bụ nna Sáyidonu. Oo Sáyidonu bụ okpara iya. Kenanu bukwaruwho nna ndu Hetu, ¹⁴ męe ndu Jebusu, męe ndu Amoru, męe ndu Girigashu, ¹⁵ męe ndu Hevu, męe ndu Aruka, męe ndu Sinu, ¹⁶ męe ndu Aruvadu, męe ndu Zémaru, męe ndu Hámatu.
¹⁷ Ụnwu Shemu bụ Ílamu, Ashuru, Árufakusadu, Ludu, Arámu, Uzu, Hulu, Geta owaa Męsheku. ¹⁸ Árufakusadu bụ nna Shela, Shela bụru nna Iba. ¹⁹ Iba nwutaru unwoke labo. Ewha onye lanu bụ Pelegu. O noo nkele a nwuru iya nteke mgboko kekashiru ekekashi. Ewha nwune iya nwoke bụru Jokutanu.
²⁰ Jokutanu bụ nna Alumodadu, Shelefu, Hazamavetu, Jera, ²¹ Hadoramu, Uzalú, Dikila, ²² Ebalu, Abyimelu, Sheba, ²³ Ofi, Havila owaa Jobabu. Whe bukota unwu Jokutanu ge whe ha.
²⁴ Shemu bụ nna Árufakusadu, Árufakusadu bụru nna Shela, ²⁵ Shela bụru nna Iba, Iba bụru nna Pelegu, Pelegu bụru nna Rewu. ²⁶ Rewu bụru nna Sérugu, Sérugu bụru nna Nahọ, Nahọ bụru nna Tera. ²⁷ Tera bụru nna Ébirihamu bụ iya bụ Ébirihamu.

Ępa Ishimelu

(Mbụ. 25:12-16)

²⁸ Ụnwu Ébirihamu bụ Áyiziku owaa Ishimelu. ²⁹ O waa ępa whe ndowa: Nebayotu bụ okpara Ishimelu. Ndu odo bụ Keda, Adubelu, Mibusamu, ³⁰ Mishuma, Duma, Masa, Hedadu, Tema, ³¹ Jeturu, Nafishi, Kidema. Whe bukota unwu Ishimelu ge whe ha.
³² Nwanyi, Ébirihamu l'ete alua l'okpoku nwanyị, bụ Ketura bę nwutaru iya Zimuranu, Jokushanu, Medanu, Midiyanu, Ishibaku owaa Shuwa. Ụnwu Jokushanu bụ Sheba yele Dedanu. ³³ Ụnwu Midiyanu bụ Ifa, Ifaru, Hanoku, Abyida owaa Éludaa. Ndu ono ge whe ha bukota ępa Ketura.

Ępa Iso

(Mbụ. 36:1-19)

³⁴ Ébirihamu bụ nna Áyiziku. Ụnwu Áyiziku bụ Iso owaa Ízurelu. ³⁵ Ụnwu Iso bụ Elifazu, Ruwelu, Jewushi, Jalamu owaa Kora. ³⁶ Ụnwu Elifazu bụ Temanu, Omaru, Zefo, Gatamu, Kenazu, Timuna owaa Amalęku. ³⁷ Ụnwu Ruwelu bụ Nahatu, Zera, Shama męe Miza.

Ndu ivuruzo, buru l'alij Edomu

(Mbụ. 36:1-19)

³⁸ Ụnwu Siye bụ Lotanu, Shobalu, Zibiyonu, Ana, Dishonu, Eza męe Dishanu.
³⁹ Ụnwu Lotanu bụ Hori yele Homamu. Timuna bụ nwune Lotanu nke nwanyị.
⁴⁰ Ụnwu Shobalu bụ Aliyanu, Manahatu, Ebalu, Shefi męe Onamu.
 Ụnwu Zibiyonu bụ Aya yele Ana. ⁴¹ Nwa, Ana nwutaru bụ Dishonu.
 Ụnwu nke Dishonu bụ Hamuranu, Eshubanu, Ituranu męe Keranu.
⁴² Ụnwu Eza bụ Byilhanu, Zavanu owaa Jáakanu. Ụnwu Dishanu bụ Uzu owaa Aránu.

Ndu eze ndu Edomu

(Mbụ. 36:31-43)

⁴³ O waa bụ ndu eze chįadaru ndu Edomu temenu o nwederu eze, chiru ndu Ízurelu:
 Onye mbu bụ Bela nwa Beyo. Ewha mkpukpu iya bụ Dinuhaba.

⁴⁴ Nteke Bela nwuhuru, Jobabu nwa Zera nke mkpukpu Bozura buru eze l'ozori iya.

⁴⁵ Nteke Jobabu nwuhuru, Hushamu nke alj ndu Temanu buru eze l'ozori iya.

⁴⁶ Nteke Hushamu nwuhuru, Hedadu nwa Bedadu buru eze l'ozori iya. Oo ya be lwugburu ndu Midiyanu l'alj ndu Moabu. Ewha mkpukpu iya bu Avitu.

⁴⁷ Nteke Hedadu nwuhuru, Samula nke mkpukpu Masureka buru eze l'ozori iya.

⁴⁸ Nteke Samula nwuhuru, Shawulu nke mkpukpu Rehobotu, du le mgboro enyimu Yufuretisu buru eze l'ozori iya.

⁴⁹ Nteke Shawulu nwuhuru, Balu-hanau nwa Akubo buru eze l'ozori iya.

⁵⁰ Nteke Balu-hanau nwuhuru, Hedadu buru eze l'ozori iya. Ewha mkpukpu iya bu Payi. Nyee ya l'aza Mehetabelu, nwada Maturedi. Maturedi bu nwada Mezahabu.

⁵¹ Hedadu bya anwuhu.

Ndu owaa bu ndu ishi ndu Edomu: Timuna, Aliya, Jetetu, ⁵² Oholibama, Ela, Pinonu, ⁵³ Kenazu, Temanu, Mibuza, ⁵⁴ Magudelu owaa Iramu. Ndu ono bukota ndu ishi ndu Edomu.

Unwu Izurelu

2 O waa unwu Izurelu ndowa: Rubenu, Simiyonu, Livayi, Juda, Isaka, Zebulun, ² Danu, Josefu, Benjaminu, Nafutali, Gadu owaa Asha.

³ Unwu Juda bu: Ira, Onanu mee Shela. Onye o shi l'eka iya nwuta umadzu eto ono bu nwada Shuwa, bu nwanyi Kenanu. Ole Eru, bu okpara Juda be meru ejoiwhe l'enya Onye-Nwe-Oha, Onye-Nwe-Oha chigbua ya. ⁴ Tama, bu nyee nwa Juda bya anwutakwaru iya who Perezu yele Zera. Iwhe unwu Juda dukota bu ise.

⁵ Unwu Perezu bu Hezuronu mee Hamulu. ⁶ Unwu Zera bu Zimiri, Etanu, Hemanu, Kalukolu mee Dara. Iwhe wha dukota bu ise. ⁷ Nwa Kami bu Akaru †. Oo ya be wobataru iwhe-otsulanu le Izurelu, nkele o mebyiru iwhe ono, e kuru su t'o bo dukwa onye l'e-wota iwhe e doberu Chileke nke emebyishi.

⁸ Nwa Etanu bu Azariya.

⁹ Unwu, a nwutaru Hezuronu bu Jerahumelu, Ramu owaa Kelubayi.

¹⁰ Ramu bu nna Aminadabu, Aminadabu buru nna Nahushonu, onye bu iya bu onye ishi ndu Juda.

¹¹ Nahushonu bu nna Saluma, Saluma buru nna Boazu, ¹² Boazu buru nna Obedu, Obedu buru nna Jesi.

¹³ Ndu owa bu unwu Jesi: Eliyabu, bu okpara iya, Abyinadabu buru otsota, Shimeya buru onye nke eto,

¹⁴ Netanelu buru onye nke eno, Radayi buru onye nke

† L'eka owaa be Hiburu kuru iya Akaru, iwhe o futaru bu iwhe-otsulanu. Ole ekwo Joshua 7.26 be iwhe e kuru iya bu Ekanu.

ise, ¹⁵ Ozemu buru onye nke ishii, Devidi buru onye nke esaa. ¹⁶ Unwune wha nwanyi bu: Zeruya owaa Abyigelu.

Unwu Zeruya bu: Abyishayi, Jowabu owaa Asahelu, wha eto ono. ¹⁷ Abyigelu bu ne Amasa. Nna Amasa bu Jeta o-shi-l'eri Ishimelu.

Epa Hezuronu

¹⁸ Kalebun nwa Hezuronu be shi l'eka nyee ya, bu Azuba nwuta Jeriyotu. Unwu nwanyi ono odo bu Jeshamee Shobabu mee Adonu. ¹⁹ Azuba nwuhulewho, Kalebun je alu Ifuratu, o nwutaru iya Horu. ²⁰ Horu bu nna Uri, Uri buru nna Bezalelu.

²¹ E megee, Hezuronu jekfu nwada Makiru, bu nna Giledu aze. O luru iya nteke yebe Hezuronu gbaru ukporo awa ugbo eto, o nwutaru iya Segubu. ²² Segubu bu nna Jayi, onye ukporo mkpukpu le mkpukpu eto l'alj Giledu shi du l'eka. ²³ Ole ndu Geshuru mee ndu Aramu be nataru mkpukpu mkpukpu ono, shi buru nke Jayi, nata wha mkpukpu Kenatu mee unwu mkpukpu mkpukpu, gbawheru iya mgburumgburu. Mkpukpu obu dukota ukporo mkpukpu ugbo eto. Ndu lile ono bukota epa Makiru, bu nna Giledu. ²⁴ Ge Hezuronu, bu nna Kalebun nke alj Ifurata nwuhugeeru b'o luru Abayija, bu nyee nna iya, o nwutaru iya Ashuru. Ashuru nwuta Tekowa.

Epa Jerahumelu nwa Hezuronu

²⁵ Ndu owaa bu unwu Jerahumelu, bu okpara Hezuronu: Ramu, bu okpara iya, Buna, Orenu, Ozemu mee Ahayija. ²⁶ Jerahumelu be lukwaruwho nwanyi odo, ewha iya bu Atara. Yebedua bu ne Onamu. ²⁷ Unwu Ramu, bu okpara Jerahumelu bu Mahazu, Jaminu yele Ekaru. ²⁸ Unwu Onamu bu Shamayi mee Jada. Unwu Shamayi buru Nedabu mee Abyishuru.

²⁹ Ewha nyee Abyishuru bu Abyihelu. O nwutaru iya Ahubanu mee Molidu. ³⁰ Unwu Nedabu bu: Seledu mee Apayimu. Seledu nwuhuru to dobe akọ. ³¹ Nwa Apayimu bu Ishi. Ishi buru nna Sheshanu, Sheshanu buru nna Ahulayi.

³² Unwu Jada, mbu nwune Shamayi nke nwoke bu Jeta mee Jonatanu. Jeta nwuhuru to dobe akọ. ³³ Unwu Jonatanu bu Peletu mee Zaza. Ndu ono bu epa Jerahumelu.

³⁴ Sheshanu ta anwutadu unwoke. Oo unwanyi b'o nwushiru kpu. O nweru onye Ijiputu, shi buru ohu iya, ewha iya bu Jaruha. ³⁵ Sheshanu woru nwa iya nwanyi kee Jaha, bu ohu iya t'o buru nyee ya. O nwutaru iya Atayi. ³⁶ Atayi bu nna Netanu, Netanu buru nna Zabadu, ³⁷ Zabadu buru nna Efulalu, Efulalu buru nna Obedu, ³⁸ Obedu buru nna Jehu, Jehu buru nna Azariya, ³⁹ Azariya buru nna Helezu, Helezu buru nna Eleyasa, ⁴⁰ Eleyasa buru nna Sisumayi, Sisumayi buru

nna Shalumu, ⁴¹ Shalumu bụru nna Jekamiya, Jekamiya bụru nna Elishama.

Ẹpa Kálẹbu

⁴² Ndu ọwa bụ ụnwu Kálẹbu, bụ nwune Jerahumelu nke nwoke: Misha bụ ọkpara iya. Misha ono bụ nna Zifu. Nwa Kálẹbu ọdo bụ Maresha. Maresha bụ nna Hiburonu. ⁴³ Ụnwu Hiburonu bụ Kora, Tapuwa, Rẹkemu męe Shema. ⁴⁴ Shema bụ nna Rahamu. Rahamu bụru nna Jọkamu. Rẹkemu bụ nna Shamayi. ⁴⁵ Nwa Shamayi bụ Mawonu. Mawonu bụru nna Betu-zuru.

⁴⁶ Nwanyị, Kálẹbu l'ete alụa l'ọkpoku nwanyị, ẹwha iya bụ Ifa bę nwutaru Háranu nwuta Moza nwuta Gazezu. Háranu bya aburu nna Gazezu.

⁴⁷ Ụnwu Jahudayi bụ Regemu, Jótamu, Geshanu, Peletu, Ifa ọwaa Sháfú.

⁴⁸ Nwanyị, Kálẹbu l'ete alụa l'ọkpoku nwanyị, bụ Maa-ka bę nwutaru Shebe męe Tirihana. ⁴⁹ Ọ kwa iya whọ nwutaru Sháfú, bụ onye metaru Madumana, nwuta Sheva, bụ onye metaru Makubyina męe Gibyiya.

Nwa nwanyị, Kálẹbu nwutaru bụ Akusa.

⁵⁰ Ọ waa ẹpa Kálẹbu ndọwa: Ụnwu Họru, bụ iya bụ ọkpara Ifurata, bụ nyee Kálẹbu bę bụ: Shobalu, bụ onye metaru Kiriya-jeyarimu, ⁵¹ męe Saluma, bụ onye metaru Bétulehemu, męe Harifu, bụ onye metaru mkpukpu Geda.

⁵² Ọ waa ẹpa Shobalu, bụ onye metaru Kiriya-jeyarimu ndọwa: Ọo ya nwuru Harowe, nwua onye metaru nkerębo ndu mkpukpu Menuhotu. ⁵³ Ndu ọwaa bụ ndu ẹnya-uwhu Kiriya-jeyarimu: ndu Itiru, ndu Putu, ndu Shumatu ọwaa ndu Mishura. Ọo l'ẹka ndu ono bę ndu Zora męe ndu Ẹshutawolu shi futa.

⁵⁴ Ndu ọwaa bụ ndu ẹnya-uwhu Saluma: ndu mkpukpu Bétulehemu, ndu mkpukpu Netofa, ndu mkpukpu Aturotu-betu-jowabu, ndu nkerębo mkpukpu Manahatu, ọwaa ndu mkpukpu Zora.

⁵⁵ Ndu bụ ẹnya-uwhu ndu o-de-ẹkwo, bụ ndu bu lę mkpukpu Jabęzu bụ: ndu Tiratu, ndu Shimeya ọwaa ndu Suka. Ndu ono bụ ndu Kenu, mbụ ndu shi l'eri Hámatu, bụ nna ndu ọzo-ulo Rekabu.

Ẹpa Dévidi

3 Ọ waa bụ ụnwu Dévidi, mbụ ndu a nwushiru iya lę mkpukpu Hiburonu:

Ọkpara iya bụ Amunonu. Onye o shi l'ẹka iya nwuta iya bụ Ahinowamu, nwanyị Jezeręlu.

Nwa iya nke ẹbo bụ Daniyelu. Onye o shi l'ẹka iya nwuta iya bụ Abyigelu, nwanyị Kamęlu.

² Nwa iya nke ẹto bụ Abusalomu. Onye o shi l'ẹka iya nwuta iya bụ Maaka, nwa nwanyị Talumayi, bụ eze ndu Geshuru.

Nwa iya nke ẹno bụ Ádonayija. Onye o shi l'ẹka iya nwuta iya bụ Hagitu.

³ Nwa iya nke ise bụ Shefataya. Onye o shi l'ẹka iya nwuta iya bụ Abyitalu.

Nwa iya nke ishii bụ Ituremu. Onye o shi l'ẹka iya nwuta iya bụ nyee ya ọwhu l'eeke Egula.

⁴ Ụmadzu ishii b'a nwutaru Dévidi lę mkpukpu Hiburonu, bụ ẹka ọ nọdu chĩa awha ẹsaa l'onwa ishii.

Ọ chikwaawho ụkporo awha l'awha iri l'eto lę Jerúsalemu. ⁵ Ọ waa bụ ndu a nọ lę Jerúsalemu nwushiru iya: Shimeya, Shobabu, Nétanu ọwaa Sólomonu. Onye o shi l'ẹka iya nwuta ụmadzu ẹno ono bụ Betu-sheba, nwada Amiyęlu.

⁶ Ụnwu iya ọdo bụ Ibuha, Elishama, Elifęletu, ⁷ Noga, Nefegu, Jafiya, ⁸ Elishama, Ẹliyada ọwaa Elifęletu; ụmadzu tete ono. ⁹ Ndu lile ono bụkota ụnwu Dévidi nke nwoke, t'a gụfukwa unwoke, o shi l'ẹka ụnwanyị, l'oto ọlua l'ọkpoku nwanyị nwushia. Tama bụ nwune whę nke nwanyị.

Ẹpa Sólomonu

¹⁰ Nwa Sólomonu bụ Rehobówamu, Abáyija bụru nwa Rehobówamu, Asa bụru nwa Abáyija, Jehóshafatu bụru nwa Asa. ¹¹ Jóramu bụru nwa Jehóshafatu, Ahazaya bụru nwa Jóramu, Jowashi bụru nwa Ahazaya,

¹² Amaziya bụru nwa Jowashi, Azariya bụru nwa Amaziya, Jótamu bụru nwa Azariya, ¹³ Éhazu bụru nwa Jótamu, Hezekáya bụru nwa Éhazu, Manáse bụru nwa Hezekáya, ¹⁴ Amonu bụru nwa Manáse, Josáya bụru nwa Amonu. ¹⁵ Ọ waa ụnwu Josáya ndọwa: Johananu bụ ọkpara iya, Jehoyakimu bụru otsota, Zedekaya bụru onye nke ẹto, Shalumu bụru onye nke ẹno. ¹⁶ Ẹpa Jehoyakimu ndọwa: Jekoniya bụ nwa Jehoyakimu, Zedekaya bụru nwa Jekoniya.

Ẹpa Jekoniya

¹⁷ Ọ waa bụ ụnwu Jekoniya, mbụ nwoke ono, a kpuru lę ndzụ: Sheyalutiyęlu, ¹⁸ Malukiramu, Pedaya, Shenaza, Jekamiya, Hoshama ọwaa Nedabaya. ¹⁹ Ụnwu Pedaya bụ Zerúbabelu męe Shimeyi. Ụnwu Zerúbabelu bụru Meshulamu męe Hananiya. Shelomiti bụ nwune whę nke nwanyị. ²⁰ Ọ nwutakwaruwho ụmadzu ise ọdo, ẹwha whę bụ Hashuba męe Ohęlu męe Berekaya męe Hasadiya męe Jushabu-hesedu.

²¹ Ọ waa bụ ẹpa Hananiya: Pelatiya, męe Jeshaya, męe ụnwu Refaya, męe ụnwu Ananu, męe ụnwu Obeday, męe ụnwu Shekanaya.

²² Ọ waa bụ ẹpa Shekanaya: Shemaya męe ụnwu iya, bụ Hatushi męe Igalu męe Bariya męe Neyariya męe Shafatu. Whę tuko dụ ishii.

²³ Ụnwu Neyariya bụ Eliyowenayi męe Hezekáya męe Azurikamu. Whę tuko dụ ẹto.

²⁴ Ụnwu Eliyowenayi bụ: Hodavaya, Ẹliyashibu, Pelaya, Akubu, Johananu, Delaya ọwaa Anani. Whę tuko dụ ẹsaa.

Èpa Juda

4 Ùnwu Juda bụ: Pèrezu, Hèzuronu, Kami, Hòru òwaa Shobalu. ² Shobalu bụ nna Reyaya. Reyaya bụru nna Jahatu. Jahatu bụru nna Ahumayi mee Lahadu. Ndu ono bụ ẹnaya-uwhu, whẹ buru lẹ mkpụkpu Zora.

³ Ọ waa bụ ndu metaru ndu mkpụkpu Étamu: Jez-erelu mee Ishima mee Idubashi. Èwha nwune whẹ nke nwanyi bụ Hazeleluponi.

⁴ Penuwelu bụ nna mkpụkpu Gedọ. Èza bụru nna mkpụkpu Husha. Ọ waa bụ ùnwu Hòru ndọwa. Hòru l'onwiya bụ ọkpara nwanyi ono, l'aza Ifurata, bya aburu nna mkpụkpu Bétulehemu.

⁵ Ashuru, bụ nna mkpụkpu Tekowa. Ọ luru ùnwanyi labọ; èwha whẹ bụ Hela mee Naara. ⁶ Naara bẹ nwutaru iya Ahuzamu, Hefa, Temeni mee Haahashutari. Ndu ono bụ ùnwu Naara. ⁷ Ùnwu nke Hela bụ Zeretu, Zoha mee Etinanu.

⁸ Kozu bụ nna Anubu mee Zobyiba, bya abukwaruwho nnaji ndu ẹnaya-uwhu Ahahelu, bụ nwa Harumu.

⁹ Jabezu b'a ka ọkwabe ugu karu unwune iya nke nwoke ọdo. Ne iya bẹ guru iya Jabezu sụ: "Mu jeru iwhe-otsulanu temenu mu nwua." ¹⁰ Jabezu bya akpoku Chileke nke Ízuru sụ iya: "Byiko, gónuru ọnu-oma nụ mu, gu emenu-a t'alí mu saa ọsa. Tẹ gube Chileke gude ẹka ghu hee mu, gu ewofuru mu ejo-iwhe, nke ọwhu l'ooto merwu mu ẹhu." Ọo ya bụ, Chileke meeru iya iwhe ọ sụru t'o meeru iya.

¹¹ Kelubu, bụ nwune Shuha bẹ bụ nna Mehuru. Mehuru bya aburu nna Eshutonu. ¹² Eshutonu bụru nna Betu-rafa, mee Paseya, mee Tehina onye bụ nna mkpụkpu Iru-nahashi. Ndu ono bụ whẹ bụ unwoke mkpụkpu Rika.

¹³ Ùnwu Kenazu bụ Ọtuniyelu mee Seraya. Ùnwu nke Ọtuniyelu bụru Hatatu mee Meyonotayi. ¹⁴ Meyonotayi ono bụru nna Ọfura. Seraya bụ nna Jowabu, onye bụ nna ndu mkpụkpu Ge-harashimu. Mkpụkpu ono l'aza Ge-harashimu nkele ndu bu iya nụ bụ ndu l'eme nka.

¹⁵ Ùnwu Kálebu, bụ nwa Jefune bụ Iru mee Ela mee Naamu. Nwa nke Ela bụ Kenazu.

¹⁶ Ùnwu Jehalelelu bụ: Zifu, Zifa, Tiriya ọwaa Asarelu.

¹⁷ Ùnwu Èzura bụ Jeta, Meredu, Ifaru ọwaa Jalonu. Nye Meredu bẹ nwuru Miriyamu mee Shamayi mee Ishuba, bụ nna mkpụkpu Eshitemowa. ¹⁸ Nwanyi ọdo, Meredu luru l'ikfu Juda bẹ nwutaru iya Jeredi, bụ nna mkpụkpu Gedọ. Bya anwuta Heba, bụ nna mkpụkpu Soko, temenu ọ nwutakwawho Jekutiyelu, bụ nna mkpụkpu Zanowa. Ndu ono bukota ùnwu Byitiya, bụ nwada Fero, ọ luru mbụ onye Meredu.

¹⁹ Ùnwu nyee Hodiya, bụ nwune Nahamu nke nwanyi bẹ bụ whẹ bụ nna Keyila onye Gami mee nna Eshitemowa onye Maaka.

²⁰ Ùnwu Shimonu bụ: Amunonu, Rina, Benu-hanano ọwaa Tilonu.

Ùnwu Íishi bụ: Zohetu mee Benu-zohetu.

²¹ Ndu ọwaa bụ ùnwu Shela, bụ nwa Juda: Èru onye bụ nna ndu mkpụkpu Lika, mee Laada onye bụ nna ndu mkpụkpu Maresha, bya abukwaru iya whọ metaru ndu ẹnaya-uwhu ndu ono, l'anoje akpa ẹkwa-ọcha lẹ mkpụkpu Betu-ashubayi, ²² mee Jokimu, mee unwoke Koziba, mee Jowashi, mee Sarafu onye ono shi achí l'alí Moabu, mbụ onye ono, megeeru lwa mkpụkpu Jashubu-lehemu. Iwhe ono bụ oshi lẹ ndu-ichee. ²³ Ọo whẹ bụ ndu l'akpu ite, bu lẹ mkpụkpu Netayimu mee lẹ mkpụkpu Gedera. Whẹ bu l'eka ono arwuru eze whẹ ọrwu.

Èpa Símiyonu

²⁴ Ùnwu Símiyonu bụ: Nemuwelu, Jaminu, Jaribu, Zera ọwaa Shawulu. ²⁵ Shalumu bụ nwa Shawulu; Mibusamu bụru nwa Shalumu, Mishuma bụru nwa Mibusamu. ²⁶ Nwa nke Mishuma bụ Hamuwelu, Zakuru bụru nwa Hamuwelu, Shimeyi bụru nwa Zakuru. ²⁷ Shimeyi nwutaru unwoke iri l'ishii, nwuta ùnwanyi ishii. Ọle unwune iya nwoke ta anwushidu ùnwu l'igwe. Ndu ẹnaya-uwhu whẹ ta akwata saa ọsa ẹgube ndu Juda saru.

²⁸ Ẹka whẹ bugbabe bụ lẹ mkpụkpu Byiyeshaba mee lẹ mkpụkpu Molada, mee lẹ mkpụkpu Hazarushuwalu, ²⁹ mee lẹ mkpụkpu Byiliha, mee lẹ mkpụkpu Ezemu, mee lẹ mkpụkpu Toladu, ³⁰ mee lẹ mkpụkpu Betuwelu, mee lẹ mkpụkpu Horama, mee lẹ mkpụkpu Zikulagu, ³¹ mee lẹ mkpụkpu Betu-makabotu, mee lẹ Hazarushusimu, mee lẹ Betu-byiri, mee lẹ mkpụkpu Shaarayimu. Ọo lẹ mkpụkpu ono g'ọ ha bẹ whẹ shi bukotaru jeye nteke Dévidi bụ eze. ³² Ùnwu mkpụkpu mkpụkpu whẹ bụ: Étamu, Ayinu, Rimonu, Tokenu mee Ashanu. Mkpụkpu ise bẹ whẹ dukota ³³ yeru iya ùnwu mkpụkpu mkpụkpu, du-wheru mkpụkpu ono mgburumgburu je akpaa lẹ mkpụkpu Bálu. O noo bụ ẹka whẹ bugbabe ndono. Whẹ nwekwaruwho ẹkwo, l'akọ g'e shi nwushia whẹ.

³⁴ Meshobabu, Jamuleku, Josha nwa Amazíya, ³⁵ Jowelu, Jehu nwa Joshibiya. Joshibiya nwa Seraya, Seraya nwa Asiyelu. ³⁶ Eliyowenayi, Jaakoba, Jeshohaya, Ayizáya, Ádiyelu, Jesimelu, Benaya, ³⁷ Ziza nwa Shifi, Shifi nwa Alonu, Alonu nwa Jedaya, Jedaya nwa Shimiri, Shimiri bụru nwa Shemaya. ³⁸ Ndu ono, a gushiru èwha whẹ bụ ndu ishi l'ẹnaya-uwhu whẹ. Ọzo-ulo nna whẹ bẹ furu efu mja ọkpobe amimi. ³⁹ Whẹ bu je akpaa l'onu ẹka l'eeshije abahu lẹ mkpụkpu Gedọ; bua jeye l'uzo ẹnyanwu-awata nsuda ono l'eka whẹ l'achọ

nri, élwù whẹ l'a-nọ eri. ⁴⁰ Ọ bụru ẹka ono bẹ whẹ chọvuru ọkpobe nri mee nri, dụ ree, élwù whẹ l'a-nọ eri. Alị ọbu bụ alị saru ọsa shii, bya ejia oyi, nchị dụ ndoo l'ẹka ono. Ndu shi buru l'ẹka ono bụ ndu shi l'eri Hamu.

⁴¹ Ndu-a, e deshiru ẹwha whẹ bẹ byaru mkpukpu Gedo nteke Hezekaya shi bụru eze ndu Juda bakfu o-shi-l'eri Hamu ono gbugbushia, gbugbushikwaawho ọgbo Meyunimu, whẹ whuru l'ẹka ono. Whẹ gbugbushikotaru whẹ kpamu kpamu shi nno woru whẹ nọ Chileke jeye oge dụ g'ọo ntanụ, bya ebuchia l'onodu whẹ nkele nri duru élwù whẹ l'ẹka ono. ⁴² Uwhodu l'ime whẹ bụ iya bụ ẹpa Símiyọnu tugburu jeshia l'ugvu Siye. Iwhe whẹ dụ bụ unu unwoke l'ụkporo ise. Ndu bụ ishi whẹ bụ: Pelatiya, Neyariya, Refaya ọwaa Úziyelu. Whẹ bụ unu Íishi. ⁴³ Whẹ gbushia ndu whoduru nọ lẹ ndu Amalẹku ono, gbaru ọso buru l'ẹka ono jeye oge dụ g'ọo ntanụ.

Ẹpa Rúbenu

5 Ọ waa bụ unu Rúbenu, bụ ọkpara Ízurelu. Rúbenu bụ ọkpara, ọle o jekfuru nyee nna iya azeẹ, shi nno merwua iwhe-azeẹ nna iya; e gude iswi iya woru onodu ọkpara ono, ọ bụ nọ unu Jósefu, bukwaawho nwa Ízurelu. Ọo ya meru t'e de l'ọ bụ ọkpara l'ekwo e deshiru lẹ g'e shi nwua whẹ. ² E kfude iya ekfu bụ Juda kagezhia ike l'unwunna iya, temenu ọ bụru l'ẹhu iya bẹ onye ishi ọchichi shi futa, obenu l'onodu ọkpara bẹ bụ Jósefu b'ọ laru. ³ Ndu ọwaa bụ unu Rúbenu, bụ ọkpara Ízurelu: Hanoku, Palu, Hezuronu, Kami.

⁴ Ọ waa bụ ẹpa Jowelu: Jowelu bụ nna Shemaya, Shemaya bụru nna Gogu, Gogu bụru nna Shimeyi, ⁵ Shimeyi bụru nna Mayika, Mayika bụru nna Reyaya, Reyaya bụru nna Bálu, ⁶ Bálu bụru nna Bera. Bera bẹ Tigulatu-pyilesa, bụ eze ndu Asiriya kpuru lẹ ndzu. Ọ bukwaru iya whọ shi bụru ishi l'ikfu Rúbenu.

⁷ Ndu ọwaa bụ abubu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ mee lẹ g'e shi dee ẹwha whẹ l'ekwo e deshiru g'e shi nwua whẹ. Onye ishi whẹ bụ Jeyelu, ndu ọdo bụ Zakaráya, ⁸ mee Bela nwa Azazu. Azazu bụ nwa Shema, Shema bụru nwa Jowelu. Ẹka o bu bụ lẹ mkpukpu Arowa. O bua nno je akpaa lẹ mkpukpu Nebo mee lẹ mkpukpu Bálu-meyonu. ⁹ O bukwaawho je akpaa l'uzo ẹnyanwu-awata, bua jeye ẹka l'eeshije abahu l'echi-egu, l'azu ẹnyimu Yufurétisu azu iya ọwa. O noo nkele élwù whẹ zushiru kabaa l'igwe l'alị Giledu.

¹⁰ L'oge nke Solu bẹ ikfu Rúbenu lwushiru ndu Hega ọgu lwu-gbua whẹ, buchia ọlo-ekwa eri Hega ono l'alị, dukota l'uzo ẹnyanwu-awata alị Giledu gbua mgburumgburu.

Ẹpa Gadu

¹¹ Unu Gadu bẹ bu cheeru unu Rúbenu iwhe l'alị Báshanu, bua jeye lẹ mkpukpu Saleka. ¹² Jowelu bụ onye ishi whẹ. Shafamu bụru otsota. Ndu ọdo bụ Jánayi ọwaa Shafatu lẹ ndu bu l'alị Báshanu. ¹³ Ndu bụ abubu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ bụ: Máyikelu, Meshulamu, Sheba, Jorayi, Jakanu, Ziya ọwaa Iba. Whẹ dụ ẹsaa. ¹⁴ Ọ waa bụ ẹpa Abyihelu nwa Huri. Huri bụ nwa Jarowa, Jarowa bụru nwa Giledu, Giledu bụru nwa Máyikelu, Máyikelu bụru nwa Jeshishayi. Jeshishayi bụru nwa Jahudo, Jahudo bụru nwa Buzu. ¹⁵ Ahi, bụ nwa Abudiyelu bya aburu nwanwa Guni bẹ shi bụru ishi l'ẹnya-uwhu ibe nna iya. ¹⁶ Whẹ bu l'alị Giledu mee l'alị Báshanu mee lẹ mkpukpu, dukota iya nọ, bya enwekotaru alị ẹka élwù whẹ l'atajẹ nri l'alị Sharonu je akpaa l'ẹka o jeberu. ¹⁷ Ndu ono gẹ whẹ ha b'e dekotaru ẹwha whẹ l'ekwo e deshiru lẹ g'e shi nwua whẹ. Nteke e deru iya bụ nteke Jótamu shi bụru eze ndu Juda, bukwaawho nteke Jerobowamu shi bụru eze ndu Ízurelu.

¹⁸ Ndu ikfu Rúbenu mee ndu ikfu Gadu mee nkerẹbo ikfu Manase bẹ nweru ndu mkparawa ojogu, mbu ndu l'apajẹ iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye mee ogu-igba; bya aburu ndu l'agba akfu. Whẹ bụ ndu ọgu doru ẹnya ree. Iwhe whẹ dụ bụ ụkporo unu ndu ojogu ugbo ise l'unu iri lẹ nnanụ l'ụkporo ugbo iri l'ẹsato; gẹ whẹ ha bukota ndu ẹka l'atsụ nkọ l'ọgu. ¹⁹ Whẹ lwushiru ndu Hega mee ndu Jeturu mee ndu Nafishi mee ndu Nodabu ọgu. ²⁰ Chileke bya eyetaru whẹ ẹka mee tẹ ndu Hega mee ndu whẹ lẹ ndu Hega tugbaru lwa whẹ l'ẹka, nkele whẹ ryakuru Chileke l'ọgu ono, bya akporu obu yeru iya, o meeru whẹ iwhe whẹ suru t'o meeru whẹ. ²¹ Whẹ rwukoo élwù ndu Hega. Inya-kamelu, whẹ kpataru bẹ dụ ụkporo unu ugbo ishii l'unu ugbo ise. Aturu, whẹ kpukoru dụ ụkporo unu ugbo ụkporo l'iri lẹ nnanụ l'unu ise. Nkafu-igara, whẹ kpukoru dụ unu ise. Madzu, whẹ kpuru lẹ ndu dụ ụkporo unu ugbo iri l'ẹbo l'unu iri. ²² Ikpoto b'e gburu egbu nkele ọgu ono bẹ shi l'ẹka Chileke. Ndu Rúbenu buchia ẹka ono jeye nteke a kpuru whẹ l'waa alị ọdo.

Nkerẹbo ikfu Manase

²³ Nkerẹbo ikfu Manase bụ ikpoto; temenu ọ bụru whẹ bu l'alị ono. Whẹ shi l'alị Báshanu bua jeye lẹ mkpukpu Bálu-hamonu mee l'ugvu Seniru, mbu ugvu Hemonu. ²⁴ Ọ waa bụ ndu bụ ishi l'ibe nna whẹ ndowa: Ifaru, Íishi, Eliyelu, Azuriyelu, Jeremaya, Hodavaya ọwaa Jahudiyelu. Ndu ono bụ ndu ojogu, ọkpehu dụ, bụru ndu a ma ama, bya aburu ishi l'ibe nna whẹ.

²⁵ Ọle whẹ te egoshidu l'ọ gbaru tẹ Chileke nke nna whẹ gude ire whẹ ẹka, whẹ balahaaru agwa ndu alị ọdo ẹja, ọ bụru whẹ ori ogori, mbu ndu alị ono,

Chileke mebyishiru l'atatiwhu whẹ. ²⁶ Tọ dọ iya bụ, Chileke nke Ízurẹlu bya akpalia obu Pulu, bụ eze ndu Asiriya bụ iya bụ Tigulatu-pyilesa, bụ eze ndu Asiriya, ọ bya akpua ikfu Rúbenu, mee ikfu Gadu, mee nkerẹbo ikfu Manáse lẹ ndzụ, kpuru lasha mkpukpu Hala mee Habọ mee Hara mee enyimu mkpukpu Gozanu. Whẹ nọ l'ẹka ono jeye oge, dọ g'ọo ntanụ.

Ẹpa Lívayi

6 Ụnwu nwoke Lívayi bụ Geshonu, Kohatu ọwaa Merari.
² Ụnwu nwoke Kohatu bụ Amuramu, Izharu, Hiburonu ọwaa Úziyẹlu.
³ Ụnwu Amuramu bụ Éronu, Mósisu ọwaa Miriyamu. Ụnwu nwoke Éronu bụ Nedabu, Abyihu, Eliyéza ọwaa Itama.
⁴ Eliyéza bụ nna Fínihasu, Fínihasu bụ nna Abyishuwa, ⁵ Abyishuwa bụ nna Buki, Buki bụ nna Uzi, ⁶ Uzi bụ nna Zerahíya, Zerahíya bụ nna Merayotu, ⁷ Merayotu bụ nna Amariya, Amariya bụ nna Ahitubu, ⁸ Ahitubu bụ nna Zédọku, Zédọku bụ nna Ahimaazu, ⁹ Ahimaazu bụ nna Azariya, Azariya bụ nna Johananu, ¹⁰ Johananu bụ nna Azariya. Ọo ya shi agbajẹ ẹja Chileke l'eze-ulo Chileke ono, Sólomonu turu lẹ Jerúsalemu. ¹¹ Azariya bụ nna Amariya, Amariya bụ nna Ahitubu, ¹² Ahitubu bụ nna Zédọku, Zédọku bụ nna Shalumu, ¹³ Shalumu bụ nna Hilikaya, Hilikaya bụ nna Azariya, ¹⁴ Azariya bụ nna Seraya, Seraya bụ nna Jehozadaku. ¹⁵ Jehozadaku b'a kpuru lẹ ndzụ laa alị ọdo nteke ono, Onye-Nwe-Ọha shi l'ẹka Nebukadineza kpukoo ndu Juda mee ndu Jerúsalemu lẹ ndzụ laa alị ọdo. ¹⁶ Ụnwu nwoke Lívayi bụ Geshomu mee Kohatu mee Merari.
¹⁷ Ọ waa bụ ẹwha ụnwu Geshomu: Libyini mee Shimeyi. ¹⁸ Ụnwu Kohatu bụ Amuramu, Izharu, Hiburonu ọwaa Úziyẹlu. ¹⁹ Ụnwu Merari bụ Mahuli ọwaa Mushi.

Ọ waa bụ ndibe Lívayi l'anya-uwhu whẹ l'anya-uwhu whẹ:

²⁰ Ẹpa Geshomu ndọwa: Libyini bụ nwa Geshomu. Jahatu bụ nwa Libyini. Zima bụ nwa Jahatu. ²¹ Jowa bụ nwa Zima. Ido bụ nwa Jowa. Zera bụ nwa Ido. Jeyaterayi bụ nwa Zera.

²² Ẹpa Kohatu ndọwa: Amínadabu bụ nwa Kohatu, Kora bụ nwa Amínadabu, Asiru bụ nwa Kora, ²³ Ẹlukana bụ nwa Asiru, Ẹbyiyasafu bụ nwa Ẹlukana, Asiru bụ nwa Ẹbyiyasafu, ²⁴ Tahatu bụ nwa Asiru, Yuriyẹlu bụ nwa Tahatu, Uzaya bụ nwa Uriyẹlu, Shawulu bụ nwa Uzaya.

²⁵ Ẹpa Ẹlukana ndọwa: Amasayi mee Ahimotu.

²⁶ Ẹlukana bụ nwa Ahimotu, Zofayi bụ nwa Ẹlukana, Nahatu bụ nwa Zofayi, ²⁷ Eliyabu bụ nwa Nahatu,

Jerohamu bụ nwa Eliyabu. Ẹlukana bụ nwa Jerohamu, Sámuwẹlu bụ nwa Ẹlukana.

²⁸ Ọ waa bụ ụnwu Sámuwẹlu: Jowelu bụ ọkpara iya. Abáyija bụ nwa iya nke ẹbo.

²⁹ Ẹpa Merari ndọwa: Mahuli bụ nwa Merari, Libyini bụ nwa Mahuli, Shimeyi bụ nwa Libyini. Uza bụ nwa Shimeyi. ³⁰ Shimeya bụ nwa Uza, Hagiya bụ nwa Shimeya, Ayizaya bụ nwa Hagiya.

Ndu l'aguje egvu l'eze-ulo Chileke

³¹ Ọ waa bụ unwoke, Dévidi doberu tẹ whẹ bụ ndu ishi egvu l'ulo Onye-Nwe-Ọha lẹ g'e dobegeeru igbe-ogbandzu Chileke l'ẹka ono. ³² Iwhe bụ ozhi whẹ bụ ọgu egvu l'atatiwhu mkpuumkpu Ụlo-ẹkwa ndzuko ono. Ọo l'ẹka ono bẹ whẹ shi anọduje jeye Sólomonu bya atua eze-ulo Onye-Nwe-Ọha lẹ Jerúsalemu. Whẹ l'ejeje ozhi whẹ lẹ g'ọ gbarụ.

³³ Ọ waa bụ unwoke obu, shi bụ ọgbo-egvu obu mee ụnwu whẹ nwoke:

L'ẹpa Kohatu b'e nweru ndu ọwaa: Hemanu onye l'agụ egvu agụ. Hemanu bụ nwa Jowelu, Jowelu bụ nwa Sámuwẹlu, ³⁴ Sámuwẹlu bụ nwa Ẹlukana, Ẹlukana bụ nwa Jerohamu, Jerohamu bụ nwa Eliyẹlu, Eliyẹlu bụ nwa Towa, ³⁵ Towa bụ nwa Zufu, Zufu bụ nwa Ẹlukana, Ẹlukana bụ nwa Mahatu, Mahatu bụ nwa Amasayi, ³⁶ Amasayi bụ nwa Ẹlukana, Ẹlukana bụ nwa Jowelu, Jowelu bụ nwa Azariya, Azariya bụ nwa Zéfanaya, ³⁷ Zéfanaya bụ nwa Tahatu, Tahatu bụ nwa Asiru, Asiru bụ nwa Ẹbyiyasafu, Ẹbyiyasafu bụ nwa Kora, ³⁸ Kora bụ nwa Izharu, Izharu bụ nwa Kohatu, Kohatu bụ nwa Lívayi, Lívayi bụ nwa Ízurẹlu.

³⁹ Onye otu Hemanu bụ Asafu. Ọ yẹbedua l'anọduje Hemanu l'ẹka-utara. Asafu bụ nwa Berekaya, Berekaya bụ nwa Shimeya, ⁴⁰ Shimeya bụ nwa Máyikelu, Máyikelu bụ nwa Baseya, Baseya bụ nwa Málukija, ⁴¹ Málukija bụ nwa Etuni, Etuni bụ nwa Zera, Zera bụ nwa Adaya, ⁴² Adaya bụ nwa Etanu, Etanu bụ nwa Zima, Zima bụ nwa Shimeyi, ⁴³ Shimeyi bụ nwa Jahatu, Jahatu bụ nwa Geshomu, Geshomu bụ nwa Lívayi.

⁴⁴ Onye ọdo, tso l'otu Hemanu bụ Etanu, onye shi l'eri Merari. Yẹbedua l'anọduje Hemanu l'ẹka-icha. Etanu bụ nwa Kishu, Kishu bụ nwa Abudi; Abudi bụ nwa Maluku, ⁴⁵ Maluku bụ nwa Hashabyiya, Hashabyiya bụ nwa Amazíya, Amazíya bụ nwa Hilikaya, ⁴⁶ Hilikaya bụ nwa Amuzi, Amuzi bụ nwa Baní, Baní bụ nwa Shemeru, ⁴⁷ Shemeru bụ nwa Mahuli, Mahuli bụ nwa Mushi, Mushi bụ nwa Merari, Merari bụ nwa Lívayi.

⁴⁸ Ụnwunna whẹ, bụ eri Lívayi b'e yeru tẹ whẹ jeje ozhi ọdo, dọ l'iche l'iche lẹ mkpuumkpu eze-ulo Chileke.

Ụnwu Éronu

⁴⁹ A bya lẹ́ Éronu yẹ́lẹ́ ụ́nwu iya, ọ́o wẹ́hẹ́ l'agbajẹ́ ẹ́ja l'ẹ́nya-mgbeja ọ́kpokota-iwhe-ọ́ku, méé l'ẹ́nya-mgbeja ẹ́ka l'aakpoje ụ́nwù isensu ọ́ku. Ọ́o wẹ́hẹ́bedua b'ọ́ dọ́ l'ẹ́ka mbụ́ Ẹ́ka-kakọ́ta-ọ́du-nsọ́, bụ́ru wẹ́hẹ́ l'akfujẹ́ ụ́gwọ́ iwhe-dụ́-ẹ́ji Ízuruẹ́lu meru, ẹ́gube Mósísu, bụ́ onye ozhi Chileke tų́ru l'iwu.

⁵⁰ Ọ́ waa bụ́ ẹ́pa Éronu: Eliyéza bụ́ nwa Éronu, Fínihasu bụ́ru nwa Eliyéza, Abyishuwa bụ́ru nwa Fínihasu, ⁵¹ Buki bụ́ru nwa Abyishuwa, Uzi bụ́ru nwa Buki, Zerahiya bụ́ru nwa Uzi, ⁵² Merayotu bụ́ru nwa Zerahiya, Amariya bụ́ru nwa Merayotu, Ahitubu bụ́ru nwa Amariya, ⁵³ Zédọ́ku bụ́ru nwa Ahitubu, Ahimaazu bụ́ru nwa Zédọ́ku.

⁵⁴ Ọ́ waa bụ́ ẹ́ka wẹ́hẹ́ bu ebubu, mbụ́ alị́, a wẹ́ru wẹ́hẹ́ tẹ́ wẹ́hẹ́ buru. Ẹ́ka ono bụ́ ẹ́pa Éronu, mbụ́ eri Kohatu b'a wẹ́ru iya wẹ́hẹ́ buru nkele ido mbụ́, a tų́ru bẹ́ bụ́ wẹ́hẹ́ b'ọ́ darụ́. ⁵⁵ A nų́ru wẹ́hẹ́ mkpụ́kpu Hiburọ́nu, dọ́ l'alị́ Juda méé alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, gbarụ́ iya mgburumgburu. ⁵⁶ Ọ́lẹ́ ẹ́gu, dọ́ lẹ́ mkpụ́kpu ono, méé ụ́nwu mkpụ́kpu ọ́do dọ́kota iya nų́ b'a nų́ru Kálebu nwa Jefune. ⁵⁷ Ẹ́pa Éronu b'a nų́ru mkpụ́kpu o-zeru-ndzụ́. Mkpụ́kpu o-zeru-ndzụ́ ọ́bu, a nų́ru wẹ́hẹ́ bụ́ Hiburọ́nu, méé Libyina, méé Jatiru, méé Eshitemowa yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota lẹ́ mkpụ́kpu ono. ⁵⁸ Ẹ́ka ọ́do bụ́ mkpụ́kpu Hilenu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota lẹ́ mkpụ́kpu ono, méé mkpụ́kpu Debyi yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota lẹ́ mkpụ́kpu ono, ⁵⁹ méé mkpụ́kpu Ashanu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota lẹ́ mkpụ́kpu ono, méé mkpụ́kpu Betu-shemeshi yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota lẹ́ mkpụ́kpu ono. ⁶⁰ E shi lẹ́ mkpụ́kpu nke ikfu Bénjaminu woru mkpụ́kpu Geba yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota lẹ́ mkpụ́kpu ono, méé mkpụ́kpu Alemetu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota lẹ́ mkpụ́kpu ono méé Anatotu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota lẹ́ mkpụ́kpu ono nų́ ikfu Lívayi. Mkpụ́kpu, a nų́ru eri Kohatu l'ẹ́nya-uwu l'ẹ́nya-uwu dọ́kota iri l'ẹ́to. ⁶¹ A bya atụ́a ido, bya eshi lẹ́ mkpụ́kpu ẹ́nya-uwu nkerẹ́bo ikfu Manáse keta mkpụ́kpu iri nų́ ndu whọ́duru nų́ l'eri Kohatu.

⁶² E shi lẹ́ mkpụ́kpu ikfu Ísaka méé nke ikfu Asha méé nke ikfu Náfutali méé nke ikfu Manáse, bụ́ ndu ọ́whu bu l'alị́ Báshanu keta mkpụ́kpu iri l'ẹ́to nų́ eri Geshomu l'ẹ́nya-uwu l'ẹ́nya-uwu.

⁶³ E shi lẹ́ mkpụ́kpu ikfu Rúbenu méé nke ikfu Gadu méé nke ikfu Zébulonu keta mkpụ́kpu iri l'ẹ́bo nų́ eri Merari l'ẹ́nya-uwu l'ẹ́nya-uwu.

⁶⁴ O noo ya, ndu Ízuruẹ́lu woru mkpụ́kpu mkpụ́kpu ono nų́ eri Lívayi yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́. ⁶⁵ Ndu Ízuruẹ́lu tų́kwaruwho ido, bya eshi lẹ́ mkpụ́kpu ikfu Juda, méé ikfu Símiyọ́nu, méé ikfu Bén-

jaminu woru mkpụ́kpu ono nų́ wẹ́hẹ́ bụ́ iya bụ́ mkpụ́kpu mkpụ́kpu ono, a gushiru ẹ́wha wẹ́hẹ́.

⁶⁶ Ụ́whodu l'ẹ́nya-uwu ẹ́pa Kohatu b'e shi l'alị́ ikfu Ífuremu nų́ mkpụ́kpu ẹ́ka wẹ́hẹ́ bugee. ⁶⁷ A nų́ru wẹ́hẹ́ mkpụ́kpu o-zeru-ndzụ́ l'alị́ ugwu ugwu Ífuremu bụ́ iya bụ́ mkpụ́kpu Shékemu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, méé mkpụ́kpu Gaza yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, ⁶⁸ méé mkpụ́kpu Jokumeyamu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, méé mkpụ́kpu Betu-horonu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, ⁶⁹ méé mkpụ́kpu Ayijalonu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́ méé mkpụ́kpu Gaturimọ́nu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́.

⁷⁰ Ẹ́nya-uwu, whọ́duru nų́ l'eri Kohatu b'e shi l'alị́ nkerẹ́bo ikfu Manáse nų́ mkpụ́kpu Ana yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, méé mkpụ́kpu Byíleyamu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́.

⁷¹ Ẹ́pa Geshomu b'e shikwawho l'alị́ nkerẹ́bo ikfu Manáse nų́ mkpụ́kpu Golanu, dọ́ l'alị́ Báshanu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́ méé mkpụ́kpu Ashitarotu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́.

⁷² E shi l'alị́ ikfu Ísaka nų́ wẹ́hẹ́ mkpụ́kpu Kédeshi yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́ méé mkpụ́kpu Daberatu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, ⁷³ méé mkpụ́kpu Ramótu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́ méé mkpụ́kpu Anemu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́.

⁷⁴ E shi l'alị́ ikfu Asha nų́ wẹ́hẹ́ mkpụ́kpu Mashalu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, méé mkpụ́kpu Abudonu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, ⁷⁵ méé mkpụ́kpu Hukoku yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́ méé mkpụ́kpu Rehobu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́.

⁷⁶ E shi l'alị́ ikfu Náfutali nų́ wẹ́hẹ́ mkpụ́kpu Kédeshi dọ́ l'alị́ Gálili yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, méé mkpụ́kpu Hamonu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, méé mkpụ́kpu Kiriyatayimu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́.

⁷⁷ Ndu whọ́duru nų́ l'eri Merari b'e shi l'alị́ ikfu Zébulonu keta mkpụ́kpu Rimono woru nų́, yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, méé mkpụ́kpu Tebo yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́.

⁷⁸ E shi l'alị́ ikfu Rúbenu, dọ́ m'a daa enyimu Jọ́danu lufu azụ́ iya ọ́whu l'uzo ẹ́nyanwu-awata mkpụ́kpu Jéríko nų́ wẹ́hẹ́ mkpụ́kpu Beza l'echi-ẹ́gu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, méé mkpụ́kpu Jahuza yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, ⁷⁹ méé mkpụ́kpu Kedemotu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, méé mkpụ́kpu Mefatu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́.

⁸⁰ Eshi l'alị́ ikfu Gadu nų́ wẹ́hẹ́ mkpụ́kpu Ramótu dọ́ l'alị́ Gíledu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, méé mkpụ́kpu Mahanayimu yẹ́lẹ́ alị́ ẹ́ka élwù l'atajẹ́ nri, dọ́kota iya nų́, ⁸¹ méé mkpụ́kpu Heshibonu yẹ́lẹ́ alị́

ẹka ẹlwù l'atajẹ nri, dukota iya nọ, mẹe mkpukpu Jaza yele alj ẹka ẹlwù l'atajẹ nri, dukota iya nọ.

Ẹpa Ísaka

7 Ọnwu Ísaka bọ Tola, Puwa, Jashubu ọwaa Shimuronu, whẹ dọ ọmadzu ẹno.

² Ọnwu nke Tola bọ Uzi, Refaya, Jeriyelu, Jahumayi, Ibusamu ọwaa Sámuwelu. Whẹ bọ ndu ishi l'ibe nna whẹ ono, l'aza Tola. Whẹ bọ ndu ojọgu l'ogbo nke-whe. L'oge nke Dévidi bẹ whẹ dọ ọkporo ọnu ugbo labọ l'ọnu madzọ ugbo iri l'ishii l'ọkporo iri.

³ Nwa nke Uzi bọ Izurahiya. Ọnwu nwoke Izurahiya bọ Máyikelu, Obedaya, Jowelu ọwaa Ishiya. Iwhe whẹ dọ bọ ise. Whẹ ise bukota ndu ishi l'ẹhu l'ẹhu. ⁴ Whẹ lúshiru igwe nwanyị; nwúshia ọnwu l'igweligwe; o-shi-l'ẹhu whẹ b'e nweru ọkporo ọnu ugbo ẹno l'ọnu madzọ iri, bọ ndu sọwaru oje ọgu.

⁵ Ikfu Ísaka l'owhu, mbọ ẹnya-uwhu whẹ mẹe abọbu whẹ bẹ ndu bọ iya ndu ojọgu dukota ọkporo ọnu ugbo iri, l'ọnu madzọ ugbo iri l'ẹsaa l'ọkporo iri, lẹ g'e deru iya l'ẹkwo e deshiru g'e shi nwọa whẹ.

Ẹpa Bénjaminu

⁶ Ọnwu Bénjaminu bọ Bela, Beka ọwaa Jedyelu. Iwhe whẹ dọ bọ ọmadzu ẹto.

⁷ Ọnwu nke Bela bọ Ezubonu, Uzi, Úziyelu, Jeremotu ọwaa Iiri. Iwhe whẹ dọ bọ ọmadzu ise. Whẹ ise ono bukota ndu ishi l'ibe nna whẹ, bya abọru dike-ọgu. L'ẹkwo, e deru lẹ g'e shi nwọa whẹ bẹ whẹ dukota ọkporo ọnu ugbo labọ, l'ọnu ugbo iri l'ise, l'ọkporo l'iri l'ẹno.

⁸ Ọnwu nke Beka bọ Zemira, Jowashi, Eliyéza, Eliy-owenayi, Omiri, Jeremotu, Abáyija, Anatotu ọwaa Alemetu. Whẹ bukota ọnwu Beka gẹ whẹ ha. ⁹ L'ẹkwo, e deru lẹ g'e shi nwọa whẹ bẹ whẹ dukota ọkporo ọnu ugbo labọ l'ọnu iri l'ọkporo iri. Whẹ bọ ndu ishi l'ibe nna whẹ bya abọru ndu ojọgu.

¹⁰ Nwa Jedyelu bọ Byilihanu. Ọnwu nke Byilihanu bọ Jewushi, Bénjaminu, Ehudu, Kenana, Zetanu, Tashishi mẹe Ahishaha. ¹¹ Ẹpa Jedyelu gẹ whẹ ha bọ ndu ishi l'ibe nna whẹ, bya abọru ndu ojọgu. Ndu sọwaru oje ọgu dọ ọkporo ọnu ugbo labọ l'ọnu ugbo ẹto.

¹² Shupimu mẹe Hupimu bẹ bọ ọnwu Iru; Hushimu bọru nwa Aha.

Ẹpa Náfutali

¹³ Ọnwu Náfutali bọ Jahaziyelu, Guni, Jeza ọwaa Shalumu. Whẹbedua bọ ẹpa Byiliha.

Ẹpa Manáse

¹⁴ Ọ waa bọ ọnwu Manáse. Nwanyị Arámu, l'ẹte ọlua l'ọkpoku nwanyị bẹ nwọtaru iya Asiriyelu mẹe Makiru, bọ nna Giledu. ¹⁵ Makiru bya alọaru Hupimu yele

Shupimu nwanyị. Ẹwha nwune Makiru nke nwanyị bọ Maaka. Ẹwha onye nke ẹbo bọ Zelofehadu. Zelofehadu bẹ bọ ọnwanyị b'ọ nwúshiru.

¹⁶ Nyee Makiru ono, ẹwha iya bọ Maaka bẹ nwọtaru nwa nwoke, ọ gọa onye lanọ Pereshi. Ẹwha nwune iya bọ Shereshi. Ọnwu Pereshi bọ Ulamu mẹe Rakemu.

¹⁷ Nwa nke Ulamu bọ Bedanu. Ndu ono bọ ẹpa Giledu. Giledu bọru nwa Makiru, Makiru bọru nwa Manáse.

¹⁸ Nwune iya nwanyị, bọ Hamoleketu bẹ nwọtaru Ishodu, Abyiyeza ọwaa Mahula.

¹⁹ Ọnwu nke Shemida bọ Ahiyanu, Shékemu, Likhi ọwaa Aniyamu.

Ẹpa Ífuremu

²⁰ Ífuremu bọ nna Shutela, Shutela bọru nna nke Beredu, Beredu bọru nna Tahatu, Tahatu bọru nna Eleyada, Eleyada bọru nna Tahatu, ²¹ Tahatu bọru nna Zabadu, Zabadu bọru nna Shutela. Unwoke labọ ọdo, Ífuremu nwọtaru bọ Ẹza yele Eleyadu. Ọmadzu labọ ono bẹ jeru oshi ẹlwù lẹ mkpukpu Gatu. Ndu Gatu, bọ ndu a nwọru l'alj ono gude whẹ gbu. ²² Nna whẹ, bọ Ífuremu tsọo áwhu whẹ nọ ọdu; ọnwunna iya whẹ byarọ iya imiko anwọhu. ²³ Ífuremu bya ejekfu nyee ya azẹe, ọ tsuta ime nwọa nwa nwoke. Ẹwha ọ gọru iya bọ Beriya iswi ejo-iwhe ono, nwọru l'ibe iya.

²⁴ Ífuremu bẹ nwọtaru nwa nwanyị, ẹwha iya bọ Sheera. Sheera bọ iya tọru mkpukpu Betu-horonu ono, dọ lẹ nsọda yele ọwhu dọ l'ugvu, tọa mkpukpu Uzenu-sheera.

²⁵ Onye nwoke ọdo, Ífuremu nwọtaru bẹ Rafa. Rafa bọ nna Rẹshefu, Rẹshefu bọru nna Tela, Tela bọru nna Tahanu, ²⁶ Tahanu bọru nna Ladanu, Ladanu bọru nna Amihudu, Amihudu bọru nna Elishama, ²⁷ Elishama bọru nna Nunu, Nunu bọru nna Jóshuwa.

²⁸ Alj, bọ nkewhe, mbọ ẹka whẹ bu ebubu bọ: Bẹtelu, mẹe mkpukpu, dukota iya mgburumgburu je akpa lẹ mkpukpu Naaranu, dọ l'uzo ẹnyanwu-awata mẹe mkpukpu Gaza, dọ l'uzo ẹnyanwu-ariba yele mkpukpu, dukota iya mgburumgburu mẹwaro mkpukpu Shékemu, mẹe mkpukpu, dukota iya mgburumgburu, ọwaa mkpukpu Aya, mẹe mkpukpu, dukota iya mgburumgburu.

²⁹ Ikfu Manáse bọ whẹ shi gude mkpukpu Betu-shanu, Tanaku, Megido ọwaa Dọru mẹe iwhe bọ mkpukpu dukota iya mgburumgburu.

Mkpukpu ono g'ọ ha bọ ndu ẹpa Jósefu, bọ nwa Ízurelu bukota iya.

Ẹpa Asha

³⁰ Ọnwu nwoke Asha bọ: Imuna, Ishiva, Ishivi ọwaa Beriya. Nwune whẹ nwanyị bọ Séra.

³¹ Ọnwu Beriya bọ Heba mẹe Malukiyelu, bọ nna mkpukpu Byiruzayitu.

³² Heba bụ nna Jafuleti mee Shoma mee Hotamu. Nwune whẹ nwanyi bụ Shuwa.

³³ Ụnwu nwoke Jafuleti bụ: Pasaku, Byimuhalu ọwaa Áshuvatu. O noo ụnwu Jafuleti.

³⁴ Ụnwu Shemeru bụ Ahi, Rohuga, Huba ọwaa Arámu.

³⁵ Ụnwu nwoke nke Helẹmu bụ Zofa, Imuna, Shelẹshi ọwaa Amálu.

³⁶ Ụnwu Zofa bụ Suwa, Hanẹfa, Shuwalu, Beri, Imura, ³⁷ Beza, Hodu, Shama, Shilisha, Ituranu ọwaa Bera.

³⁸ Ụnwu Jeta bụ Jefune, Pisupa ọwaa Ara. ³⁹ Ụnwu Ula nke nwoke bụru Ara, Haniyẹlu ọwaa Riziya.

⁴⁰ Ndu ono gẹ whẹ ha bụkota eri Asha. Whẹ bụ ndu ishi l'ibe nna whẹ bụru mkparawa, bya abụru ndu ojogu. Whẹ bụ ndu ishi ndu bụ ishi. L'ẹkwọ, e deru g'e shi nwụa whẹ bẹ whẹ dụkota ụkporo ụnu ugbo ẹto l'ụnu ise, bụ ndu sụwaru oje ọgu.

Ikfu Bénjaminu

8 Ụnwu Bénjaminu ndọwa: Bela, bụ ọkpara iya, Ashibẹlu bụru nwa iya nke ẹbo, Ahara bụru nwa iya nke ẹto, ² Nohahu bụru nwa iya nke ẹno, Rafa bụru nwa iya nke ise.

³ Ụnwu Bela bụ: Adaru, Gera, Abyihudu, ⁴ Abyishuwa, Némanu, Ahowa, ⁵ Gera, Shefufanu ọwaa Huramu.

⁶ Ụnwu Ehudu bụkota ndu ishi l'ibe ndu shi buru lẹ mkpụkpu Geba. Ọle a chiru whẹ achị whẹ lashia mkpụkpu Manahatu. ⁷ Ẹwha whẹ bụ Némanu, Ahayija ọwaa Gera, bụ onye chị whẹ laa Manahatu. Gera bụ nna Uza mee Ahihudu.

⁸ Shahaarayimu bẹ nwụtaru ụnwu l'alị ndu Moabu lẹ g'ọ chifu-geeru unyomu iya, bụ Hushimu yele Bara.

⁹ Nwanyi ọdo, ọ luru, ẹwha iya bụ Hodeshu bya anwutaru iya: Jobabu, Zibiyia, Meshu, Malukamu, ¹⁰ Jewuzu, Sakiya ọwaa Miruma. Ndu ono bụkota ụnwu iya, whẹ bụru ndu ishi l'ibe whẹ. ¹¹ O shikwawho l'ẹka Hushimu nwuta Abyitubu yele Elupalu.

¹² Ụnwu Elupalu bụ: Iba, Mishamu ọwaa Shemedi, onye bụ iya turu obodo, l'eeke Óno tuta obodo Lodu, mee mkpụkpu dụkota iya nụ.

¹³ Beriya mee Shema bẹ bụ ndu ishi l'ibe ndu bu lẹ mkpụkpu Ayijalonu, bụru whẹ chifuru ndu shi buru lẹ Gatu.

¹⁴ Ụnwu nke Beriya bụ Ahiyo, Shashaku, Jeremotu, ¹⁵ Zebadaya, Áradu, Eda, ¹⁶ Máyikelu, Ishupa ọwaa Joha. O noo ụnwu Beriya ndono.

¹⁷ Ụnwu Elupalu bụ Zebadaya, Meshulamu, Hiziki, Heba, ¹⁸ Ishimerayi, Izuliya ọwaa Jobabu. O noo ụnwu Elupalu ndono.

¹⁹ Ụnwu Shimeyi bụ Jakimu, Zikiri, Zabudi, ²⁰ Eliyenayi, Ziletayi, Eliyẹlu, ²¹ Adaya, Beraya ọwaa Shimuratu. O noo ụnwu Shimeyi ndono.

²² Ụnwu nke Shashaku bụ Ishupanu, Iba, Eliyẹlu, ²³ Abudonu, Zikiri, Hananu, ²⁴ Hananiya, Ílamu, Ántotayija, ²⁵ Ifudeya ọwaa Penuwẹlu. O noo ụnwu Shashaku ndono.

²⁶ Ụnwu nke Jerohamu bụ Shamusherayi, Sheharaya, Atalaya, ²⁷ Jareshiya, Eláyija ọwaa Zikiri. O noo ụnwu Jerohamu ndono.

²⁸ Ndu ono bụkota ndu ishi l'ibe nna whẹ ẹgube e deru iya l'ẹkwọ e deshuru lẹ g'e shi nwụa whẹ. Ẹka whẹ bu bụ lẹ Jerúsalem.

²⁹ Nnaji mkpụkpu Gibiyonu bẹ bụ lẹ Gibiyonu b'ọ bu. Ẹwha nyee ya bụ Maaka. ³⁰ Ọkpara nwa iya bụ Abudonu, otsota bụru Zuru, Kishu, Bálu, Nedabu, ³¹ Gedọ, Ahiyo, Zeka, ³² ọwaa Mikulotu. Mikulotu bụ nna Shimeya. Whẹbedua bẹ bukubekwawho abubu whẹ lẹ Jerúsalem.

³³ Naa bụ nna Kishu, Kishu bụru nna Sọlu, Sọlu bụru nna Jonatanu, Malukishuwa, Abyinadabu mee Eshibelu. ³⁴ Nwa, Jonatanu nwutaru bụ Meribu-bálu, Meribu-bálu bụru nna Mayika.

³⁵ Ụnwu nke Mayika bụ Pitonu, Meleku, Tareya ọwaa Éhazu. ³⁶ Éhazu bụ nna Jehowada, Jehowada bụru nna Alemetu, Azumavetu, Zimiri. Zimiri bụru nna Moza, ³⁷ Moza bụru nna Byineya, Byineya bụru nna Rafa, Rafa bụru nna Eleyasa, Eleyasa bụru nna Ázelu.

³⁸ Ázelu bẹ nwutaru ụnwu ishii. Ẹwha whẹ bụ Azurikamu, Bokeru, Ishimẹlu, Sheyariya, Obedaya ọwaa Hananu. Ndu ono gẹ whẹ ha bụkota ụnwu Ázelu. ³⁹ Ọ waa bụ ụnwu nke nwune iya nwoke Eshẹku: Ulamu bụ ọkpara iya, Jewushi bụ nke ẹbo, Elifeletu bụru nke ẹto.

⁴⁰ Ụnwu Ulamu bụ-gee ndu ojogu, ike dụ, bụru ndu maru ọgba akfụ. Whẹ nwushuru ụnwu l'igweligwe, o nokwawho g'ụnwu nwanwa whẹ ha l'igweligwe. Whẹ dụkota ụkporo madzụ ugbo ẹsaa l'ụmadzụ iri. Ndu lile ono gẹ whẹ ha bụkota ndu ikfu Bénjaminu.

Ndu a kpuru lẹ ndzụ laa Bábyilonu lwawhuru azụ lẹ Jerúsalem

9 O noo ya, ndu Ízurelu l'owhu b'e dekotaru ẹwha whẹ l'ẹkwọ e deshuru g'e shi nwụa whẹ. Whẹ lile b'e deru l'ẹkwọ ndu eze ndu Ízurelu.

Ndu Juda b'a kpuru lẹ ndzụ laa Bábyilonu. Iwhe kpatarụ iya nụ bụ lẹ whẹ mesweru Chileke. ² Ndu mbụ, vugezhia ụzo bya ebuwhuru azụ l'alị ono, bụ nke ẹka whẹ bẹ bụ ụwhodu lẹ ndu Ízurelu mee ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke mee ndu shi l'eri Lívayi mee ndu l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke.

³ Ọ waa bụ ndu shi l'eri Juda mee l'eri Bénjaminu mee l'eri Ífuremu mee l'eri Manáse lwaa bya eburu lẹ Jerúsalem:

⁴ Utayi, bụ nwa Amihudu, Amihudu bụru nwa Omiri, Omiri bụru nwa Imiri, Imiri bụru nwa Baní, Baní shi l'eri Pérezu, Pérezu bụru nwa Juda.

⁵ A bya lẹ ndu ọwhu shi l'eri Shilo, ọ bụru Ayizáya, bụ ọkpara yẹle ụnwu iya.

⁶ A bya lẹ ndu ọwhu shi l'eri Zera, ọ bụru Jewelu. Iwhe bụ ndu shi l'eri Juda lwa bẹ dụ ụnu madzụ l'ụkporo ugbo iri l'ẹno l'ụmadzụ iri.

⁷ A bya lẹ ndu ọwhu shi l'eri Bénjaminu, ọ bụru Salu, bụ nwa Meshulamu; Meshulamu bụ nwa Hodavaya, Hodavaya bụru nwa Hasenuwa.

⁸ Onye ọdo bụ Ibuneya, bụ nwa Jerohamu mee Ela, bụ nwa Uzi. Uzi bụ nwa Mikiri, Meshulamu bụru nwa Shefataya, Shefataya bụru nwa Ruwelu, Ruwelu bụru nwa Ibunayija.

⁹ Ndu shi l'eri Bénjaminu lwa bẹ dụ ụnu madzụ ugbo labọ l'ụkporo ugbo ọsaa l'ụmadzụ iri l'ishii. Gẹ whẹ ha bụkota ishi l'ibe nna whẹ.

¹⁰ A bya lẹ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, ọ bụru Jedaya, Jehoyaribu, Jakinu, ¹¹ ọwaa Azaríya, bụ nwa Hilikaya. Hilikaya bụ nwa Meshulamu, Meshulamu bụru nwa Zédọku, Zédọku bụru nwa Merayotu, Merayotu bụru nwa Ahitubu, bụ onye ishi eze-ulo Chileke.

¹² Onye ọdo bụ Adaya, bụ nwa Jerohamu, Jerohamu bụru nwa Pashọ, Pashọ bụru nwa Málukija mee Masayi, bụ nwa Ádiyelu, Ádiyelu bụru nwa Jahuzera, Jahuzera bụru nwa Meshulamu, Meshulamu bụru nwa Meshilemitu, Meshilemitu bụru nwa İma.

¹³ Ndu bụ abubu ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, mbụ ndu bụ ishi l'ibe nna whẹ bẹ dụ ụnu ugbo ẹno l'ụkporo madzụ ugbo ọsato lwa. Whẹ bụkota ndu ike dụ l'oje ozhi, dụ l'eze-ulo Chileke.

¹⁴ A bya lẹ ndu ọwhu bụ eri Lívayi, ọ bụru Shemaya bụ nwa Hashubu; Hashubu bụ nwa Azurikamu, Azurikamu bụru nwa Hashabyiya, bụ ẹpa Merari. ¹⁵ Onye ọdo bụ Bakubaka mee Hereshi mee Galalu mee Mataniya, bụ nwa Mayíka; Mayíka bụru nwa Zikiri, Zikiri bụru nwa Asafu.

¹⁶ Onye bụ Obedaya, bụ nwa Shemaya, Shemaya bụru nwa Galalu, Galalu bụru nwa nke Jedutunu. Onye ọdo bụ Berekaya, bụ nwa Asa, Asa bụru nwa Élukana onye bu lẹ nwa mkpụkpu, dụ lẹ mgboro Netofa.

¹⁷ A bya lẹ ndu nche eze-ulo Chileke, ọ bụru Shalumu, Akubu, Talumonu, Ahimanu mewarto unwune whẹ. Onye bụ onye ishi whẹ bụ Shalumu.

¹⁸ Ẹka whẹ l'eeche bụ Onoguzo Eze, dụ laaru ụzo ọnyanwu-awata. Whẹ l'eeche iya byeye ntanu. Ọo whẹ shi eche ẹka l'eeshije abahụ l'ẹka ndu eri Lívayi bu.

¹⁹ Shalumu bụ nwa Kore, Kore bụru nwa Ẹbyiyasafu, Ẹbyiyasafu bụru nwa Kora. Shalumu yẹle ụnwunna iya, mbụ ndu ọnya-uwu whẹ ono, bụ ẹpa Kora b'o shi dụ l'ẹka, mbụ oche ẹka l'eeshije abahụ l'ulo-ẹkwa Onye-Nwe-Ọha. O nokwawho gẹ nna whẹ shi eche ẹka l'eeshije abahụ l'odu Onye-Nwe-Ọha.

²⁰ Nteke gahawaru aga bẹ bụ Fínihasu nwa Eliyéza shi bụru onye ishi whẹ, Onye-Nwe-Ọha swiru iya eswiru.

²¹ Zakaraya, bụ nwa Meshelemya bẹ shikwawho eche ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ Ụlo-ẹkwa ndzuko ono.

²² Iwhe bụ ndu lile, a hotaru tẹ whẹ cheje nche l'onu ẹka l'eeshije abata abata bẹ dụ ụkporo madzụ ugbo iri l'ụmadzụ iri l'ẹbo. E dekotaru ẹwha whẹ l'ẹkwo e deshiru g'e shi nwua whẹ lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu whẹ. Ọo Dévidi yẹle Sámuwelu, bụ onye l'awhụ awhụ bẹ doberu whẹ woru ozhi ono ye whẹ l'ẹka, nkele whẹ gbarụ t'e gude ire whẹ ẹka. ²³ Ọo ya bụ l'ọo whẹbedua mee ụnwu whẹ b'ọ dụ l'ẹka, mbụ oche ẹka l'eeshije abahụ l'ulo Onye-Nwe-Ọha nche, bụ iya bụ ulo-ẹkwa.

²⁴ Ndu nche ono l'anọdukotaje lẹ mgburẹku ẹno l'eze-ulo ono. Whẹ l'anọduje l'onu iya nke ọnyanwu-awata, nọdu lẹ nke ọnyanwu-ariba, nọdu lẹ nke isheli, nọdu lẹ nke ọhuda. ²⁵ Ụnwunna whẹ l'eshije l'ime obodo bya agbanwee whẹ chee nche abalị ọsaa. Whẹ l'emeje iya nno shi l'oge rwua l'oge. ²⁶ Ụmadzụ ẹno, shi l'eri Lívayi, bụ ndu ishi nche ono b'a ta gbanwejedu agbanwe. Ọo whẹ l'eeche ime eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, eche ulo l'aakwakọbe ẹku Onye-Nwe-Ọha. ²⁷ Whẹ l'anọ-wheje eze-ulo Chileke ono mgburumgburu radu iya jeye chi asahu, o noo nkele ọo whẹ b'ọ duru mbụ oche ẹka ono nche, ọ bụru whẹ bẹ l'aguhaje ulo ono l'utsu l'utsu.

²⁸ Ụwhodu lẹ ndu Lívayi b'ọ dụ l'ẹka mbụ arya, l'eegudeje eje ozhi l'eze-ulo Chileke. Ọo whẹbedua b'ọ duru tẹ whẹ guje arya ono ọgu nteke a chibataru iya mee nteke a chifuru iya achifu. ²⁹ O nweru ndu ọwhu a turu ẹka tẹ whẹ bụru ndu ishi, l'eleta ngwa, dụ l'eze-ulo ono mee arya lile, dụ nsọ mee ụturutuu-balị mee mmee vayinu mee mmanu mee ụnwu-isensu mee mmanu, l'eshi mkpọ. ³⁰ O nweru ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, ozhi whẹ bụ ọgwa mmanu, l'eshi mkpọ.

³¹ O-shi-l'eri Lívayi, ẹwha iya bụ Matitiya, mbụ ọkpara Shalumu, bụ ẹpa Kora bẹ l'emeje buredi, l'aanuje Chileke. ³² Ọ kwawho ụnwunna whẹ, bụ eri Kohatu b'ọ dụ l'ẹka mbụ ome buredi, dụ nsọ, bụ iya bụ buredi mbọku-ọtuta-ume.

³³ Ọ waa ndu ọgbo egwu ndowa. Whẹ bụ ishi l'ibe nna whẹ l'ikfu Lívayi. Ẹka whẹ bu ebubu bụ l'eze-ulo Chileke. O to nwedu ozhi ọdo, a guru whẹ ya, o noo nkele whẹ l'anọje l'ozhi eswe lẹ ọnyashi.

³⁴ Ndu lile ono gẹ whẹ ha bẹ bụkota ndu ishi l'ọnya-uwu ikfu Lívayi; o noo g'e deru iya l'ẹkwo e deshiru g'e shi nwua whẹ. Whẹ bụ ndu ishi, bu lẹ Jerúsalemu.

Eri Sọlu

(1 Iwhe. 8:29-38)

³⁵ Jeyelu, bu nna mkpukpu Gibiyonu be bu le Gibiyonu b'o bu. Ewha nyee ya bu Maaka. ³⁶ Okpara nwa iya bu Abudonu, onye odo bu Zuru mee Kishu mee Balu mee Naa mee Nedabu, ³⁷ mee Gedo mee Ahiyo mee Zakarya mee Mikulotu. ³⁸ Mikulotu bu nna Shimeyamu. Whebdua be bukubekwawho unwunna whe le Jerusalemu.

³⁹ Naa bu nna Kishu, Kishu buru nna Solu, Solu buru nna Jonatanu mee Malukishuwa mee Abyinadabu mee Eshi-balu. ⁴⁰ Nwa Jonatanu nwataru bu Meribu-balu, Meribu-balu buru nna nke Mayika.

⁴¹ Unwu nke Mayika bu Pitonu, Melaku, Tahureya owaa Ehazi. ⁴² Ehazi bu nna Jara, Jara buru nna Alemetu mee Azumavetu mee Zimiri. Zimiri bu nna Moza. ⁴³ Moza buru nna Byineya, Byineya buru nna Refaya, Refaya buru nna Eleyasa, Eleyasa buru nna Azelu.

⁴⁴ Azelu be nwataru unwoke ishii. Ewha whe bu Azurikamu, Bokeru, Ishimelu, Sheyariya, Obedaya owaa Hananu. Ndu ono bukota unwu Azelu.

Anwuhu Solu

(1 Sam. 31:1-13)

10 Nteke obu be ndu Filistiya whe le ndu Izurelu lwuru ogo; ndu Izurelu gbaaru whe oso. E gbua igweligwe ndu Izurelu l'ugvu Gilubowa. ² Ndu Filistiya tsopyabe Solu yele unwu iya nke nyikanyika. Whe gbua Jonatanu mee Abyinadabu yele Malukishuwa, bu unwu Solu. ³ Ogo ono bya fukafuka l'eka iya nke Solu, ndu l'agba akfu wha Solu, whe gbaa ya akfu ono, o merwua ya eh. ⁴ Oo ya bu, Solu su onye chiru iya ngwogu: "Mita ogu-igba ghu ye mu l'ewho, a nonyaa ndu akpapyi-a bya emeru iwhe-iwhere kpua mu." Oe onye chiru iya ngwogu ono l'atsushi iya egvu ike, t'o kwe. Oo ya bu, Solu woru ogu-igba nkiya ye onwiya l'ewho. ⁵ Nteke onye ono, chiru Solu ngwogu whuru l'o nwuhwaru; o yekwaruwho onwiya ogu-igba l'ewho nwuhufua. ⁶ O noo ya, Solu yele unwu iya whe eto mee ndibe iya tuko ge whe ha nwushihukota. ⁷ Ndu Izurelu owhu, bu le nsuda Jezerelu bya awha lege ndu ojogu ndu Izurelu gbaru ndu Filistiya oso mee le Solu yele unwu iya be nwushihuwaru nu, whe haa mkpukpu whe gbalashia, ndu Filistiya bya eburu iya.

⁸ O belewho echile iya, ge ndu Filistiya byaru te whe yeshia ndu ono, e gburu l'ogu iwhe whe ye l'ehu, whe wha odzu Solu yele unwu iya g'o dabugeeru l'ugvu Gilubowa. ⁹ Whe yeta Solu iwhe o ye l'ehu, gbuta iya ishi, chikoo ngwogu iya, bya eyefu ndu ozhi te whe je aryakashia ya l'ali Filistiya gbaa mgburumgburu nke owhu ogvu whe mee ndu madzu l'a-nu-dzuru iya.

¹⁰ Whe woru ngwogu Solu je edobe l'ulo agwa whe,

kobe ishi iya l'ulo agwa, l'eejuje Degonu. ¹¹ Ndu mkpukpu Jabeshi nke ali Giledu nulewho iwhe ono, ndu Filistiya meru Solu, ¹² unwoke lile, bu mkparawa le mkpukpu ono zelihi je apata odzu Solu yele nke unwu iya palata mkpukpu Jabeshi. Whe lia okpu whe l'ukfu eze oshi, du le Jabeshi, swiaru whe egu abali esaa.

¹³ Iwhe wotaru onwu Solu bu l'o mesweru Onye-Nwe-Oha. O to goshidu le ya gbaru te Onye-Nwe-Oha gude ire iya aka nkele o to medu iwhe Onye-Nwe-Oha suru t'o mee, temenu l'oojeje njita l'eka ndu maa te whe kpozhiaru iya uzo. ¹⁴ Solu te ejedudu te Onye-Nwe-Oha kpozhiaru iya uzo. Oo ya bu, Onye-Nwe-Oha gbua ya, o woru ali-eze ono ye Devidi nwa Jesi l'eka.

Devidi bu eze ndu Izurelu

(2 Sam. 5:1-10)

11 To du iya bu, Izurelu l'owhu tuko byakfuta Devidi le mkpukpu Hiburonu bya su iya: "Anyi le ghu bu mme lanu buru anu-ehu lanu. ² Nteke garu aga, mbu je akpaa nteke Solu shi buru eze, be bu gubedua shi edu ndu Izurelu eje eje alwa alwa l'ogu. Temenu Onye-Nwe-Oha, bu Chileke ghu su ghu l'oo ghu l'aburu onye l'e-che ndibe iya, bu ndu Izurelu g'oo onye l'eche aturu, mbu l'ii-buru ishi ndibe iya, bu ndu Izurelu." ³ O noo ya bu l'iwhe bu ndu bu ogurennya Izurelu abya awukfu eze bu Devidi le mkpukpu Hiburonu, Devidi nodu le Hiburonu l'eka ono whe l'iya gbaa ndzu l'iwhu Onye-Nwe-Oha, whe wua ya mmanu t'o buru eze ndu Izurelu egube Onye-Nwe-Oha shi l'onu Samuwelu kfu ya.

⁴ Devidi yele ndu Izurelu lile wuru jeshia ogo le Jerusalemu bu iya bu Jebusu. Ndu Jebusu be bu whe bu l'ali ono. ⁵ Ndu Jebusu su Devidi: "I ti fudu bata l'eka-a." Oe Devidi naghalewu-a aka a tushiru ike, du l'eli ugvu Zayonu, megeeru buru mkpukpu Devidi. ⁶ Devidi bya ekfu su l'onye ivuru, l'e-gbu onye Jebusu be l'aburu ishi, temenu onye obu abukwaruwho onye ishi ndu ojogu. O buru Jowabu nwa Zeruya megeeru wuru uzo tugburu, oo ya bu, e mee ya ishi. ⁷ Devidi bya akwata uwhu l'eka ono, a tushiru ike ono. E kulaha ya mkpukpu Devidi. ⁸ O tu-wheta mgbodo le mkpukpu ono mgburumgburu. O shi l'agbarike mgbodo mkpukpu ono tu ya jeye le mgbodo ono gedegede. Jowabu dozhikwaruwho aka whoduru le mkpukpu ono. ⁹ Devidi l'akaba ike aka eje eje nkele Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu swiru iya eswiru.

Ndu a ma ama le ndu ojogu Devidi

¹⁰ O waa ndu bu ishi le ndu ojogu Devidi, mbu ndu whe le ndu Izurelu l'owhu duru Devidi l'ukfu, mee ukfu kaa ya aka l'ali-eze ono, temenu o buru whe tugbaru

mee ya eze egube Onye-Nwe-Oha kweru ndu Izurelu ukwa.

¹¹ O waa bu ewha ndu ojogu, ike kakota le ndu ojogu, Dévidi shi nweru: Jashobeyamu epa Tahukemonu. Oo ya shi buru ishi umadzu eto who, bu dike-ogu. O gudeje arwa jekfu ndu ojogu, du unu ugbo labo ogu, o gbukota whé l'akporu enyanwu lanu. ¹² Onye nke ebo, l'etsota iya nu bu Eliyéza nwa Dodo, onye shi l'eri Ahowa. Yébedua tsokwawho l'ime umadzu eto ono. ¹³ O tso Dévidi ndu le Pasu-damimu nteke ono, ndu Filistiya chikoberu onwowe byatashia ogu l'eka ono. O nweru egu obu a kuru bali, o buru l'eka ono b'og no nteke ndu ojogu ndu Izurelu whuru whé tsu l'oso gbalashia. ¹⁴ Yébedua takeleru-a l'echil-abo egu ono alwushi ndu Filistiya ogu, gbushia whé nafuta whé egu ono, Onye-Nwe-Oha dzofuta ndu Izurelu mee, whé lwu-gbu whé okpobe alwu-gbu.

¹⁵ Umadzu eto l'ime ukporo madzu l'umadzu iri, bukota ndu ishi ogu wuru wu-kfuta Dévidi l'ewhuru, du l'ogba, du le mgboro mkpukpu Adulamu. Nteke ono be ikpoto ndu Filistiya wufutaru bya adoru le nsuda Refayimu. ¹⁶ Nteke ono be Dévidi no l'ime eka o turu o shihu ike. O nweru eka ndu ojogu ndu Filistiya kwaru okpu le mkpukpu Bétulehemu. ¹⁷ Egu mini gushilaha Dévidi ike; o su: "Oowa ngge o dnu g'e shi e kutaru mu mini le welu ono, dukube eka ono, l'eeshije abahu le Bétulehemu te mu nga!" ¹⁸ O noo ya, unwoke eto ono, ike du l'ogu ono kpata uzo ghata ndu ojogu ndu Filistiya ono, kwaru okpu l'eka ono je ekuta mini le welu ono, dukube eka l'eeshije abahu le Bétulehemu ono, wojeshiaru Dévidi. E megee, Dévidi ta angu mini ono; o whushiaru iya Onye-Nwe-Oha ¹⁹ bya asu: "Tuswekwa! Chileke mu, be ekwekwa te mu mee egube iwhe owa-a. Mini-a ta adudu-a g'oo mmee ndu-a, woru ndzu whé tsebe l'onu ogu ge l'ee-shi t'e kuta iya." Oo ya bu, to ngu mini ono. O noo ike unwoke eto ono, ike du l'ogu kparu.

²⁰ L'ime ukporo unwoke l'unwoke iri ono, bu ndu ishi ogu ono be bu Abyishayi, bu nwune Jowabu gbee buru ishi whé. Abyishayi be gudeje arwa jekfu ukporu madzu ugbo iri l'ise ogu. O megee gbukota whé l'ogu ono. Eshiwaro nno, ewha iya l'ede ude g'oo nke umadzu eto owhu. ²¹ Oo yébedua be ewha iya kagezhia edede l'ime ukporo madzu l'umadzu iri ono. O buru iya bu ishi whé; l'eka l'ete abukwanu m'oo l'a guru iya ye l'umadzu eto who.

²² Benaya nwa Jehoyada bu onye okpehu du shii; eka o shi bu Kabuzelu. O kparu ejo ike. Oo yébedua gburu unwoke Moabu labo ono, l'akpa ike g'oo oduu-gburu-agu. O kwa iya who jejeru je egbu oduu-gburu-agu l'ime iduma mboku obu aka-mini turu. ²³ Benaya gbu-jekwaruwho eze nwoke Ijiputu obu, du ntokpa esaa l'ube l'ogologo. Arwa nwoke Ijiputu ono be ha g'oo ogbogo oshi ndu l'akpa ekwa l'egudeje. Iwhe yébedua

gudekwanu buru mgboro. Whé l'iya wogba, o nyichata nwoke Ijiputu ono arwa ono, o gude l'eka gude iya nmagbua ya. ²⁴ O noo ike, Benaya nwa Jehoyada kparu ndono. Eshiwaro nno, ewha iya l'ede ude g'oo nke umadzu eto who, bu ndu ike du l'ogu. ²⁵ O bu onye l'aakwabé ugwu l'ime ukporo madzu l'umadzu iri who, l'eka l'ete abukwanu m'oo l'a guru iya ye l'umadzu eto who. Oo ya bu, Dévidi mee ya onye ishi le ndu ojogu, l'eché iya nche.

²⁶ Ewha ndu ishi ojogu ono bu: Asahelu, bu nwune Jowabu, owaa Eluhananu nwa Dodo onye Bétulehemu, ²⁷ owaa Shamotu onye Harodu, owaa Helezu onye Pelonu, ²⁸ owaa Ira nwa Ikeshi nke Tekowa, owaa Abyiyeza onye Anatotu, ²⁹ owaa Sibekayi onye Husha, owaa Ílayi, bu onye shi l'eri Ahowa, ³⁰ owaa Maharayi onye Netofa, owaa Helédu nwa Bána onye Netofa, ³¹ owaa Itayi nwa Ribayi onye Gibyiya, du l'alí ndu Bénjaminu, owaa Benaya onye Pyiratonu, ³² owaa Hurayi, shi le nsuda nsuda ugwu Gáshi, owaa Abyiyelu onye Araba, ³³ owaa Azumavetu onye mkpukpu Baharumu, owaa Elyahuba onye Shalubonu, ³⁴ owaa unwu Hashemu onye Gizonu, owaa Jonatanu nwa Shage onye Hararu, ³⁵ owaa Ahiyamu nwa Saka onye Hararu, owaa Elifalu nwa Uru, ³⁶ owaa Hefa onye Mechera, owaa Ahayija onye Pelonu, ³⁷ owaa Hezuro onye Kamelu, owaa Narayi nwa Ezubayi, ³⁸ owaa Jowelu nwune Nétanu, owaa Mibuha nwa Hagiri, ³⁹ owaa Zeléku, bu onye Amonu, owaa Naharayi onye Beerotu, bu onye l'achijeru Jowabu nwa Zeruya ngwogu, ⁴⁰ owaa Ira onye Itiru, owaa Garebu onye Jatiru, ⁴¹ owaa Yuriya, bu onye Hetu, owaa Zabadu nwa Ahulayi, ⁴² owaa Ádina nwa Shiza onye ikfu Rúbenu. Oo ya bu onye ishi epa Rúbenu, buru iya bu onye ishi ndu ojogu ukporo l'iri, whé l'iya gba l'ogbo. ⁴³ Onye odo bu Hananu nwa Maa-ka, owaa Joshafatu onye Mitanu, ⁴⁴ owaa Uzaya onye Ashitera, owaa Shama yeje Jeyelu, bu unwu Hotamu Arowa, ⁴⁵ owaa Jediyelu nwa Shimiri, Joha, bu nwune iya. Whé bu ndu Tizu. ⁴⁶ Onye odo bu Eliyelu onye Mahava, owaa Jeribayi yeje Joshaviya, bu unwu Elunamu mee Itima onye Moabu, ⁴⁷ mee Eliyelu, mee Óbedu, mee Jasiyelu onye Mezoba.

Ndu ojogu, shi l'ikfu Bénjaminu

12 O waa bu ndu byakfutaru Dévidi le mkpukpu Zikulagu. Nteke ono be l'oto kpadu le ntusaru-ehu l'iswi Solu nwa Kishu. Ndu ono tso le ndu ojogu, duru iya l'ukfu ogu. ² Whé bu ndu l'achí ube, temenu whé buru ndu ogba akfu mee ogba mgbeka doru enya. Whé l'agba l'eka-utara agba l'eka-icha. Eka whé shi bu ikfu Bénjaminu, mbu le whé bu abubu Solu. ³ Onye ishi whé bu Ahiyeza, onye odo bu Jowashi. Whé tuko buru unwu Shema nke mkpukpu Gibyiya. Ndu odo bu Jeziyelu mee Peletu, whé tuko buru unwu Azu-

mavetu, mee Beraka, mee Jehu nke mkpukpu Anatotu. ⁴ Ishimaya, bu onye mkpukpu Gibyiyonu tsoru iya. Yebedua bu onye lanu le ndu ojogu ukporo l'iri who, o buru iya bu onye ishi whe. Ndu odo bu Jeremaya, Jahazyelu, Johananu, Jozabadu nke mkpukpu Gedera, ⁵ Eluzayi, Jeremotu, Beyaliya, Shemaraya owaa Shefataya nke mkpukpu Harufu. ⁶ Ndu odo bu Elukana, Ishaya, Azarelu, Joweza, Jashobeyamu, bu epa Kora, ⁷ Jowela owaa Zebadaya, bu unwu Jerohamu nke mkpukpu Gedo.

Ndu ojogu, shi l'ikfu Gadu

⁸ A bya l'ikfu Gadu, o nweru ndu owhu wofutaru onwowe jekfu Dévidi l'eka a tushiru ike l'echi-egu. Ndu obu be okpehu du, buru ndu ojogu, ogu doru enya, buru ndu l'eme nka l'ogude iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye l'ogu mee l'opa arwa. Whe gbaru igiri igiri g'oo oduu-gburu-agu, ebu jamu-jamu g'oo mgbada, no l'ugvu. ⁹ Onye ishi whe bu Eza, onye nke ebo bu Obedaya, onye nke eto bu Eliyabu, ¹⁰ onye nke eno bu Mishumana, onye nke ise bu Jeremaya, ¹¹ onye nke ishii bu Atayi, onye nke esaa bu Eliyelu, ¹² onye nke esato bu Johananu, onye nke tete bu Eluzabadu, ¹³ onye nke iri bu Jeremaya, onye nke iri le nnanu bu Makubanyi.

¹⁴ Ndu ikfu Gadu ono bukota ndu ishi ojogu l'ehu l'ehu. Onye enya kagezhia alwalwa l'ime whe bu onye ishi ndu ojogu ukporo ugbo ise, onye paru eka l'ime whe buru onye ishi unu ndu ojogu ugbo labo l'ukporo iri. ¹⁵ Oo ndu ono daru enyimu Jodanu l'onwa mbu nteke o byajeru utso gbakota l'onu iya, je achikashia iwhe bu ndu bukota le nsuda nsuda je akpaa le ndu bu l'uzo enyanwu-awata mee l'uzo enyanwu-ariba.

Ndu ojogu, shi l'ikfu Benjaminu mee l'ikfu Juda

¹⁶ O bya enweru ndu owhu shi l'ikfu Benjaminu mee l'ikfu Juda jekfu Dévidi l'eka a tushiru ike. ¹⁷ Dévidi lufu gbata whe ndzuta bya asu whe: "O -buru l'unu gude nchi-odu-ndoo bya t'unu duru mu l'ukfu; o kwa iya bu l'obu mu l'unu l'a-tugba buru nnanu. Nteke bu l'iwhe unu byaru bu t'unu nwuru mu ye l'eka ndu ohogu mu, le mu be emeka unu, o kwa iya bu te Chileke nke nna anyi lee ya enya gboru unu uja."

¹⁸ To du iya bu, ume Chileke bya Amasayi, bu onye ishi ndu ojogu ukporo l'iri who l'ehu, o su:

"Anyi bukwa nkeghu Dévidi!

Anyi kfu ru gube nwa Jesi l'azu!

Te nke-oma meeru ghu! Te nke-oma meeru ghu!

Te nke-oma meeru ndu l'eyeru ghu eka,

Nkele Chileke ghu l'e-yeru ghu eka."

Oo ya bu, Dévidi gbobe eka labo nabata whe, bya emee whe ndu ishi ndu ojogu iya.

Ndu ojogu, shi l'ikfu Manase

¹⁹ Ndu shi l'ikfu Manase uwhodu be wufutaru tsoru Dévidi nteke ono, yele ndu Filistiya li byakfuta Solu ogu. O le Dévidi megeeru t'o yeheru ndu Filistiya eka nkele ndu ishi whe gbaru idzu chifu iya t'o bo tsoshi whe. Whe suru le Dévidi l'e-buha whe tsoru onye-nwe-ya nu Solu, ishi whe ejee ya. ²⁰ Oo ge Dévidi l'eje mkpukpu Zikulagu be ndu ikfu Manase-e wufutaru iya; ndu obu bu: Aduna, Jozabadu, Jediyelu, Mayikelu, Jozabadu, Elihu owaa Ziletayi. Ndu ono bukota ndu ishi, l'achi unu ndu ojogu ugbo labo l'ukporo iri l'ikfu Manase. ²¹ Whe yetaru Dévidi eka lwushi ndu ojogu olwua-olwaa ogu. Whe bukota ndu ojogu mkparawa, temenu whe buru ndu ishi ojogu. ²² Le mboku le mboku be ndu madzu l'abyaje te whe duru Dévidi l'ukfu, jeye Dévidi nweru ndu ojogu, bu ikpoto.

Ole, ndu ojogu Dévidi du

²³ O waa umadzu ole, whe du, mbu ndu ojogu, byakfutaru Dévidi le mkpukpu Hiburunu te whe duru iya l'ukfu nafu Solu eze, o bu woru iya nu Dévidi, egube ono Onye-Nwe-Oha kfu ru l'oo-du.

²⁴ Ndu nke ikfu Juda, mbu ndu l'apa iwhe e gude egbobuta onwonye mee arwa be du unu iri l'esaa, bukotaru ndu ojogu chi ngwogu.

²⁵ Ndu nke ikfu Simiyonu be dukota unu ndu ojogu ugbo iri l'esaa l'ukporo ugbo iri l'ise, bukotaru ndu ojogu bu dike-ogu.

²⁶ Ndu nke ikfu Livayi be dukota unu ugbo iri le nnanu l'ukporo umadzu iri, ²⁷ yeru iya Jehoyada, bu onye ishi enya-ulo Eronu. Ndu whe l'iya gba l'ogbo be du unu ugbo tete l'ukporo ise. ²⁸ Onye odo bu nwata nwokoro, l'aza Zedoku. Yebedua bu dike-ogu. Ndu ishi ndu ojogu, shi l'ozo-ulo nna iya be du ukporo umadzu l'umadzu labo.

²⁹ Ndu nke ikfu Benjaminu bu iya bu ndu abubu Solu be dukota unu ugbo esaa l'ukporo umadzu iri. Igweligwe l'ime ndu nke ikfu Benjaminu ono be tukwaduru ike yeru Solu jeye nteke ono.

³⁰ Ndu nke ikfu Ifuremu be dukota ukporo unu ugbo labo l'unu ugbo iri l'ebo, bukotaru dike-ogu, temenu whe buru ndu a maru ewha whe l'ibe nna whe.

³¹ Le nkerabo ikfu Manase be whe dukota ukporo unu ugbo labo l'unu ise. Ndu ono bu ndu e wofutaru ewha whe te whe bya etsoru mee Dévidi eze.

³² Ndu nke ikfu Isaka be bu ndu maru ge l'aagbaje oge, whe maru ge ndu Izurelu l'eri ala. Iwhe whe du bu ukporo ugbo iri, bukotaru ndu ishi. Ndu abubu whe nodu whe le mkpula.

³³ Ndu nke ikfu Zebulun be dukota ukporo unu ugbo ishii l'unu madzu ise, bukotaru ndu ogu kwowaru

ẹhu, temenu whẹ nweru ngwogu, dụ l'iche l'iche, whẹ gude obu lanu bya tẹ whẹ dụru Dévidi l'ukfu.

³⁴ Ndu nke ikfu Náfutali bẹ dukota unu ugbo labo l'ukporo iri, bukotaru ndu ishi ndu ojogu. Ndu tso l'ogbo nke whẹ bẹ dukota ukporo unu ugbo eno l'unu madzu ugbo iri l'ẹbo l'ukporo iri, buru ndu l'apa iwhe e gude egbobuta onwonye mee arwa.

³⁵ Ndu nke ikfu Danu bẹ dukota ukporo unu ugbo ẹto l'unu iri lẹ nnanu l'ukporo iri, bukotaru ndu ogo kwowaru ẹhu.

³⁶ Ndu nke ikfu Asha bẹ dukota ukporo unu ugbo ise, bukotaru ndu mawaru ẹnya ogo shii, buru ndu kwakoberu oje ogo.

³⁷ Ndu nke ikfu Rúbenu mee ndu nke ikfu Gadu mee ndu nke nkerẹbo ikfu Manáse bu iya bu ndu onona, bu l'azu ẹnyimu Jódanu azu iya owhu bẹ dukota ukporo unu ugbo iri l'ise, buru ndu nweru ngwogu, dụ l'iche l'iche.

³⁸ Ndu ojogu ono gẹ whẹ ha bẹ kwakotaru ngwogu l'ẹhu l'ẹhu. Whẹ gudekota obu whẹ g'ọ ha byakfuta Dévidi lẹ mkpukpu Hiburonu tẹ whẹ mee ya eze ndu Ízuru l'owhu. O kwawho egube ono bẹ obu ndu Ízuru owhu bukota nnanu t'e mee Dévidi eze ono.

³⁹ Whẹ lẹ Dévidi bẹ nọru abali ẹto l'ẹka ono, whẹ l'eri l'angu, o noo nkele ndibe whẹ tukoru whẹ iwhe-eriri.

⁴⁰ O nokwawho gẹ ndu obutobu whẹ je akpaa lẹ ndu shi l'ikfu Ísaka mee l'ikfu Zébulonu mee l'ikfu Náfutali kebegeeru nri l'eli nkakfu-igara mee l'eli inya-kamelu mee l'eli inya-mulu mee l'eli oke-eswi vutaru whẹ. Nri dụ nke etsutsu iya, mbu uturutuu-bali mee ẹcha-figu mee ojokfutu akpuru vayinu, a mikporu nkụ mee mmee-vayinu mee mmanu mee eswi mee aturu. O noo l'egoshi udu ẹhu-utso dụ lẹ Ízuru.

A pataru igbe-ogbandzu Chileke dobe l'ibe Óbedu-edomu

13 Dévidi bya ejekfu ndu ishi, l'achi unu ndu ojogu ugbo labo l'ukporo iri mee ndu ishi, l'achi ukporo ndu ojogu ugbo ise; o jekfuru whẹbe ndu ishi ono gẹ whẹ ha tẹ whẹ nweru idzu. ² Dévidi bya ekfuru yeru edzuzu-oha ndu Ízuru su whẹ: "O -buru l'ọ dụ unu ree, temenu o buru uche Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke anyi, ọo ya bu t'e zhia ozhi t'o rwukota unwune anyi lẹ nchi l'alí Ízuru kpaawhuu, zhikwaa ya whọ ndu l'agbaje eja nu Chileke mee ndu ikfu Lívayi, bukota lẹ mkpukpu ẹka l'eeche élwù, tẹ whẹ byakota t'anyi lẹ whẹ buru okpu kpua nnanu. ³ Nke owhu anyi l'e-je apalata igbe-ogbandzu Chileke anyi, o noo l'anyi ta akpadu ishi iya nteke Sọlu shi buru eze." ⁴ Ndzuko ono l'owhu kwetakota t'e mee ya nno nkele iwhe ono bu iwhe gbaru nke ememe l'ẹnya whẹ.

⁵ Oo ya bu, Dévidi bya akpakodzua Ízuru l'owhu, watalewho l'onu mini Shihọ nke alí Íjiputu jeye ẹka

l'eeshije abahu mkpukpu Hámatu, tẹ whẹ je apafuta igbe-ogbandzu Chileke ono lẹ mkpukpu Kiriya-tu-jeyarimu. ⁶ Dévidi yele ndu Ízuru lile zaru jeshia mkpukpu Bela bu iya bu Kiriya-tu-jeyarimu, mbu ẹka ono, dụ l'alí Juda tẹ whẹ je apata igbe-ogbandzu Chileke ono, mbu igbe ono, a guru ẹwha Onye-Nwe-Ọha, onye ono, oshi-eze iya dụ lẹ mgbaku cherubu. ⁷ Whẹ pafuta igbe-ogbandzu Chileke ono l'ulo Abyinadabu paru tukobe l'eli oga-kperekpere, dụ owhuú owhuú. O buru Uza mee Ahiyo behunu l'anga oga-kperekpere ono. ⁸ Dévidi yele ndu Ízuru l'owhu gude ike whẹ g'ọ ha ete ẹswa l'iwu Chileke. Whẹ l'agu egvu, akpo ogumogu mee une, akụ nkwa mee ogele, egbu opyi-oku eye iya.

⁹ O bya ebe nteke whẹ rwuru ẹka l'eechishije ẹswa lẹ bali, bu Kidonu, Uza tufu ẹka tẹ ya wokobe igbe-ogbandzu Chileke ono g'eswi, l'alokpu oga-kperekpere ono, a tukoberu iya kpokutaru iwhe abya adada.

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha voru oku ghua ẹhu l'ẹka Uza no, chigbulekwa iya whọ, nkele o tufuru ẹka denyi l'igbe-ogbandzu ono, o nodu l'atatiwhu Chileke nwuhu.

¹¹ ẹhu sulewho Dévidi kọo nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ wokfutaru Uza ejo ndakfu. A gua ẹka ono Pérezu Uza; o buru iwhe ono bẹ l'eeke iya byasu nnanu.

¹² Egwu Onye-Nwe-Ọha bya Dévidi l'ẹhu mboku ono, o su; "Ndee gẹ mu l'e-me parwua igbe-ogbandzu Chileke-e uwhu?" ¹³ Oo ya bu, Dévidi ta aparwuhe igbe-ogbandzu ono mkpukpu Dévidi. O gbechia pafu iya je edobe l'ibe nwoke, l'aza Óbedu-edomu nke Gatu.

¹⁴ Igbe-ogbandzu Chileke ono whẹ lẹ ndibe Óbedu-edomu nodu l'uwu onwa ẹto. Onye-Nwe-Ọha gola-haaruu onwa-oma nu ndu uwhu ono yele iwhe lile, Óbedu-edomu nweru.

Ndibe Dévidi

14 Hiram, bu eze ndu Taya bya eye ndu ozhi iya tẹ whẹ jee ibe Dévidi. O nu whẹ oshi sida, yeru whẹ iya ndu l'edo ulo mee ndu kapinta tẹ whẹ bya ataru Dévidi ulo. ² Dévidi bya amaru lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ mewaru t'abubu ono, ya bu eze ndu Ízuru kpuru g'ọo abara, o makwaruwho lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ gudewaa iswi ndu nkiya ono, bu ndu Ízuru kutsewaa alí-eze iya ekutse.

³ To dụ iya bu, Dévidi bya alushibaa igwe nwanyi lẹ Jerúsalemu, bya anwushibaa unwu, unwoke mee unwanyi. ⁴ O waa ẹwha unwegirima, o nwushiru lẹ Jerúsalemu ndowa: Shamuwa, Shobabu, Nétanu, Sólomonu, ⁵ Ibuha, Elishuwa, Elipeletu, ⁶ Noga, Nefegu, Jafiya, ⁷ Elishama, Beliyada owaa Elifeletu.

Dévidi l'alwụ-gbu ndu Fílistiya

(2 Sám. 15:11-16)

⁸ O be nteke ndu Fílistiya n̄uru l'a wụwaru Dévidi mmanụ l'ishí t'ọ b̄uru eze ndu Ízurelu l'owhu, whẹ wulihu gẹ whẹ ha jeshia ọcho ụzo whẹ l'e-shi kpawhua Dévidi ishi. Dévidi n̄ya ya bya ejekfushia whẹ. ⁹ Nteke ono bẹ ndu Fílistiya byawaru bya egwoo t̄utua lẹ nsụda Refayimu. ¹⁰ Dévidi kwee bya ejekfu Chileke njita sụ: "Ọo tẹ mu jekfu ndu Fílistiya ọgu? ?I-chịru whẹ ye mu l'ẹka?"

Onye-Nwe-Ọha yeru iya ọnu sụ iya: "Ee jero ya lẹ mu l'a-chịru-a ndu Fílistiya ye ghu l'ẹka."

¹¹ Ọo ya bụ, Dévidi bya ejeshia mkp̄kp̄ Bálu-perazimu je alwụ-gbua whẹ l'ẹka ono. Ọ sụ; "Ọo lẹge ukporo-mini l'ekpoje bụ gẹ Chileke shiwa l'ẹka mu kpota ndu ọhogu mu whẹ." Ọo ya meru; a gụa ẹka ono Bálu-perazimu. ¹² Ndu Fílistiya gbaghashia ọgvu whẹ l'ẹka ono; Dévidi t̄a iwu t'a nw̄uru ọku ye iya.

¹³ Ndu Fílistiya n̄nyakwa bya egwoo t̄utua lẹ nsụda ono ọdo. ¹⁴ Dévidi byakwa ajia Chileke gẹ l'ọjije iya, Chileke sụ iya: "Be eshikwa whẹ atatiwhu nham̄nha, shichia okotazụ gbaa whẹ mgburumgburu l'iwhu ẹka ono, oshi balusamu gvugeeru lw̄ushi whẹ ọgu. ¹⁵ Unu bebelewho an̄ ụda iwhe l'ada g'ọo igidi ọkpa l'eli oshi balusamu ono, unu emekebe garagara nkele ọo nteke ono bẹ Chileke vutaru unu ụzo t'unu je egbugbushia ndu ọjogu ndu Fílistiya" ¹⁶ O noo ya, Dévidi melewho lẹ gẹ Chileke zhiru iya. O shi lẹ mkp̄kp̄ Gibiyonu gbuzhia whẹ wh̄o mkp̄rudumulanu jasu lẹ mkp̄kp̄ Gaza. ¹⁷ Ude Dévidi degbakota mgboko l'owhu. Onye-Nwe-Ọha mee mba gẹ mba ha; whẹ l'atsukota iya egvu.

Aakwakọbe t'a pafu igbe-ogbandzu Chileke l'ibe Óbẹdu-edomu

15 Dévidi bya at̄shiaru onwiya ụlo lẹ mkp̄kp̄ Dévidi, o dozhia ẹka igbe-ogbandzu Chileke l'a-dụ bya akp̄oberu iya ụlo-ẹkwa. ² T̄o d̄ụ iya, bụ Dévidi sụ: "Ọ t̄o d̄udu onye ọdo bya l'a-pa igbe-ogbandzu Chileke ono, gbahaa ẹpa Lívayi. O noo nkele ọo whẹ bẹ Onye-Nwe-Ọha h̄otar̄u tẹ whẹ pajẹ igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono, bya ah̄ota whẹ tẹ whẹ l'ejeru iya ozhi jeye lẹ gbururu."

³ Dévidi bya ekukobe ndu Ízurelu gẹ whẹ ha lẹ Jerúsalemu tẹ whẹ je apata igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha ono bya edobe l'ẹka ọ kwakoberu iya t'ọ d̄ụ. ⁴ O kukobe ẹpa Éronu mee ikfu Lívayi. ⁵ Ẹpa Kohatu, o kuru bẹ dukota ukporo ụmadzu ugbo ishii. Ọ b̄uru Yuriyelu bụ onye ishi whẹ. ⁶ Ẹpa nke Merari bẹ dukota ukporo ụmadzu ugbo iri lẹ nnanu. Ọ b̄uru Ayizáya bụ onye ishi whẹ. ⁷ Ẹpa nke Geshonu bẹ dukota ukporo ugbo ishii l'ụmadzu iri. Ọ b̄uru Jowelu bụ onye ishi

whẹ. ⁸ Ẹpa nke Elízafanu bẹ dukota ukporo ụmadzu ugbo iri. Ọ b̄uru Shemaya bụ onye ishi whẹ. ⁹ Ẹpa nke Hiburonu bẹ dukota ukporo ụmadzu ugbo eno. Ọ b̄uru Eliyelu bụ onye ishi whẹ. ¹⁰ Ẹpa nke Úziyelu bẹ dukota ukporo ugbo ise l'ụmadzu iri l'ẹbo. Ọ b̄uru Amínadabu bụ onye ishi whẹ.

¹¹ Dévidi kua Zédoku yele Abyata, bụ ndu l'agbajẹ ẹja n̄ Chileke, bya ekua Yuriyelu kua Ayizáya kua Jowelu kua Shemaya kua Eliyelu kua Amínadabu, bụ ndu Lívayi. ¹² Ọ sụ whẹ: "Ọo unub̄edua bụ ndu ishi l'enyauwhu ibe nna unu l'ikfu Lívayi. Unu je edobe onwunu ns̄o, unu l'unwune unu nke ọwhu unu l'a-pata igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu bya edobe l'ẹka mu kwakoberu iya t'ọ d̄ụ. ¹³ Iwhe meru g'ogude Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi mee anyi emerekete wh̄o, o meru anyi lẹ nke mb̄u wh̄o bẹ bụ l'unub̄edua te etsodu je apata iya, nkele anyi te evudu ụzo j̄ia ya t'ọ karu anyi gẹ bụ anyi -mee ya, ya adu iya mma."

¹⁴ Ọo ya bụ, ndu l'agbajẹ ẹja n̄ Chileke ono, mee ndu eri Lívayi ono bya edobe onwowhe ns̄o, nke ọwhu whẹ l'e-je apata igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu ono. ¹⁵ Ndu eri Lívayi bya atukobe mkpara, e gude apa igbe-ogbandzu ono l'ukuvu gude paru iya bụ iya bụ gẹ Mósisu t̄uru l'iwu, lẹge Onye-Nwe-Ọha s̄uru Mósisu t'ọ mee ya.

¹⁶ Dévidi suk̄wawho ndu ishi ndu ikfu Lívayi tẹ whẹ t̄a ẹka l'unwunna whẹ, bụ ndu l'a-n̄o agụ egvu. Tẹ ndu ọbu gude ngwa-egvu, mb̄u une, mee ogumogu, mee ogele ḡuje egvu ọbu. ¹⁷ Ọo ya bụ, ndu Lívayi bya at̄a Hemanu nwa Jowelu ẹka mee Asafu nwa Berekaya, bụ onye lanu l'unwunna iya mee Etanu nwa Kushaya, bụ ẹpa Merari. ¹⁸ Unwunna whẹ ọdo, whẹ h̄otar̄u t̄obe whẹ bụ Zakaráya, Jaziyelu, Shemiramotu, Jehiyelu, Uni, Eliyabu, Benaya, Maseya, Matitiya, Elifelehu, Mikuneya, Óbẹdu-edomu ọwaa Jeyelu, bụ ndu nche ọnuzo. ¹⁹ Ndu ono l'agụ egvu aḡugu bụ iya bụ Hemanu mee Asafu mee Etanu bẹ l'an̄oje ak̄u ogele, e meru l'ope. ²⁰ Ọwhube Zakaráya, Aziyelu, Shemiramotu, Jehiyelu, Uni, Eliyabu, Maseya ọwaa Benaya l'a-n̄o akp̄o ogumogu t'ọ dajẹ gengu-gengu.

²¹ Matitiya, Elifelehu, Mikuneya, Óbẹdu-edomu, Jeyelu ọwaa Azaziya akp̄o une t'ọ dajẹ zh̄inguzhingu.

²² Kenaniya, onye ishi-egvu ndu Lívayi bẹ bụ iya l'a-n̄o l'edu l'egvu ono, nkele o doru iya ẹn̄ya.

²³ Berekaya yele Élukana l'a-b̄uru ndu nche ọnu ẹka igbe-ogbandzu ono d̄ụ.

²⁴ Shebanaya, Joshafatu, Netanelu, Amasayi, Zakaráya, Benaya ọwaa Eliyéza bẹ bụ whẹ l'e-gbuje opyi-ọku l'atatiwhu igbe-ogbandzu Chileke ono. Wh̄eb̄edua bukota ndu l'agbajẹ ẹja n̄ Chileke l'ẹhu l'ẹhu. Ndu ọdo, l'a-b̄ufua ndu nche ọnu ẹka igbe-ogbandzu ono d̄ụ bụ Óbẹdu-edomu yele Jehiya.

Aapafuta igbe-ogbandzu Chileke

(2 Sam. 6:12-22)

²⁵ Oo ya bu, Dévidi mee ndu bu ogurennya ndu Ízurelu, mee ndu ishi unu ndu ojogu ugbo labo l'ukporo iri wube jeshia opata igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono l'ibe Óbedu-edomu. Eswa ria whẹ ẹfonu.

²⁶ Whẹ gbua oke-eswi ẹsaa mee ebyila ẹsaa nkele Chileke be yeru ndu Lívayi ono, pa igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono ẹka. ²⁷ Dévidi yeru uwe-mkpẹ-lanu, l'acha ụcha; o nokwawho ge whẹ yeru, mbụ iwhe bu ndu Lívayi ono, l'apa igbe-ogbandzu ono mee ndu egvu mee Kenaniya, bu onye ishi-egvu ono. Dévidi weru ifodu ocha. ²⁸ O noo ya, ndu Ízurelu l'owhu yeko ẹka vulia igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono, whẹ l'atụ orooroo etso iya, awhụ opu, egbu opyi-ọku, akụ nkwa, bya egude ogumogu mee une azụ egvu.

²⁹ G'igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono rwuru mkpukpu Dévidi be ada Sọlu, ẹwha iya bu Mikalu pyofuru ẹnya le windo lee ẹnya, bya awhụ eze Dévidi ge l'oote aswachashi, o du iya nde l'ẹnya.

16 Whẹ pabata igbe-ogbandzu Chileke ono bya edobe iya l'ime ụlo-ẹkwa ono, Dévidi kpọberu t'e dobe iya. Whẹ bya agbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mee ngwo-ẹja ẹhu-guu l'iwhu Chileke. ² Dévidi gbagelewho ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono mee nke ẹhu-guu ono, o gude ẹwha Onye-Nwe-Qha gọru onu ndu Ízurelu.

³ O bya ekeeru ndu Ízurelu ono ishi buredi nnanụ nnanụ, mee ọkpurukpu anụ, mee ẹcha-mbeke, e meru l'akpuru vayinu, kedzuru whẹ iya l'ẹhu l'ẹhu, unwoke mee unwanyi.

⁴ Iwhe ọdo, o meru bu l'ọ turu ụwhodu le ndu ikfu Lívayi ẹka te whẹ jeje ozhi, gbarụ l'ejeje l'atatiwhu igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono, bu iya bu te whẹ kpokuje Onye-Nwe-Qha, mee te whẹ tuje iya ẹwha, mee te whẹ jaje Onye-Nwe-Qha, bu Chileke nke Ízurelu ajaja. ⁵ Asafu bu ishi, Zakaráya buru otsota. Ndu ọdo bu Jeyelu, mee Shemiramotu, mee Jehiyelu, mee Matitiya, mee Eliyabu, mee Benaya, mee Óbedu-edomu, ọwaa Jeyelu. Whẹbedua l'a-nọ akpọ une mee ogumogu. Asafu akụ ogele. ⁶ Benaya yele Jahaziyelu, bu ndu l'agbaje ẹja nụ Chileke egbu opyi-ọku l'atatiwhu igbe-ogbandzu Chileke ono ntekenteke.

Egvu-ekete

(Egvu. 105:1-15; 96:1-13; 106:1,47-48)

⁷ Oo mbọku ono be Dévidi vugezhia ụzo kfuru Asafu mee ndu ogbo-egvu iya te whẹ gvaru Onye-Nwe-Qha egvu.

⁸ Unu kele Onye-Nwe-Qha ekele, unu kpokua ẹwha iya.

Unu mee te mba nonu madzuru iwhe o megbaberu.

⁹ Unu guru egvu nụ iya, unu gva egvu gude tua ya ẹwha.

Unu kfukashikwawho iwhe bu iwhe du biribiri, l'ooomeje.

¹⁰ Unu gude ẹwha iya ono, du nsọ ngaje l'unga.

Te obu tsoje ndu l'achọ Onye-Nwe-Qha uto.

¹¹ Unu wojeru ẹnya dabẹ le Onye-Nwe-Qha mee ọkphehu iya.

Unu achọ iwhu iya ntekenteke.

¹² Unu nyatakwa iwhe du biribiri, o megbaberu, mee iwhe awhurulenya, o megbaberu, unu anyata ikpe, o kpejeru.

¹³ Unube ẹpa Ízurelu, bu onye ozhi iya, unube unwu Jékọpu, bu ndu o gude ẹka iya họt.

¹⁴ O kwa iya bu Onye-Nwe-Qha; buru Chileke anyi, Ikpe iya tukoru mgboko vọo kfurufuru.

¹⁵ O to zọhaju o ogbandzu iya azọha wata le gbururu jeye le gbururu.

Iwhe o kweru ukwa iya be l'anoje shi l'ogbo rwua l'ogbo.

¹⁶ Ogbandzu ono, yele Ébirihamu gbarụ mee nte ono, o riburu Áyiziku

¹⁷ b'o meru, o keru l'ẹhu Jékọpu, t'ọ buru ogbandzu, l'a-duru ndu Ízurelu jeye le gbururu.

¹⁸ O sọru whẹ: "Oo unu be mu l'a-nu alị Kenanu t'ọ buru oke-iwhe, unu ketaru."

¹⁹ Nteke whẹ shi habe nwahabe, nteke whẹ shi du nchakata, buru nlwamunlwa l'alị ono,

²⁰ nteke shi abuje, whẹ shi le mba ọwa whẹ alufu le mba ọwhu,

whẹ shi l'alị-eze ọwa, whẹ alufu l'alị-eze ọwhu,

²¹ nteke ono be l'adụdua onye o kweru t'ọ kpaa whẹ ẹhu.

O buru l'okfu ẹhu whẹ b'o gude baaru ndu eze mba,

²² sọ whẹ: "Unu be edenyikwa ndu nkemu, a wuru mmanụ ẹka.

T'ọ bọ dukwa ndu l'ekfuchiru mu nụ, unu l'e-meka iwhe."

²³ Unu gva egvu nụ Onye-Nwe-Qha, unube eliwhe l'owhu.

Unu kfujee ya ryaa ya aryarya mbọku mbọku l'ọ bu onye l'adzọ ndzụ.

²⁴ Unu tvaru ndu oha ọdo onu le g'ọ dube biribiri, unu akọru mba ge mba ha lege ọrwu iya dube biribiri.

²⁵ O noo le Onye-Nwe-Qha be paru ẹka, temenu o gbakwaawho t'a jaa oke ajaja.

O gbakwaawho t'a tsuje iya egvu amame agwa.

²⁶ O noo nkele agwa ndu mgboko l'owhu ta adudu iwhe o bu.

Ole ọo Onye-Nwe-Qha be meru igwe.

²⁷ Odu-ugvu mee ogbu-zaazaa be nọdu iya l'atatiwhu.

Ike mee ẹhu-utso swetakota ẹka o bu esweta.
²⁸ Unube ikfu g'ikfu ha le
 mgboko-o, unu kwabe Onye-Nwe-Qha ugvu.
 Unu kfua g'ọ du-be biribiri mee
 g'okpehu iya habe shii.
²⁹ Unu kwabe Onye-Nwe-Qha ugvu, gbaru ewha iya.
 Unu gude iwhe bya l'iwu iya.
 Unu yee uwe, du nsọ baaru Onye-Nwe-Qha ẹja.
³⁰ T'ehu nmaakwa unu kpakpakpa
 l'iwu iya, unube eliwhe l'owhu.
 Mgboko be keru jingu,
 ọ to dudu iwhe suru iya enwubata.
³¹ T'imigwe l'owhu tekota ẹswa,
 eliwhe l'owhu enweru ẹhu-utso.
 Te we karu mba ge mba ha le Onye-Nwe-Qha bu
 eze.
³² T'eze-enyimu tuja oke akpara mee iwhe lile, jiru iya
 nu.
 T'egu l'owhu tuja okoo mee iwhe lile, du iya nu.
³³ O noo nteke iwhe bu oshi,
 du l'oswa l'a-gu egvu ẹhu-utso
 l'atatiwuhu Onye-Nwe-Qha.
 O noo nke l'oboya te ya kpee unwu eliwhe ikpe.
³⁴ Unu kele Onye-Nwe-Qha ekele l'ọ bu onye oma.
 N-yemobu iya l'anọje jeye le gbururu.
³⁵ Unu ryaru kpua ya su:
 "Nafutanu anyi, gube Chileke, bu Onye ndzota anyi.
 Rwukobenu anyi onu, gu adzofuta anyi
 l'eka ndu mba ge mba ha,
 nke owhu anyi l'e-tu ghu ewha,
 gube onye ono, ewha ghu du nsọ ono,
 gude ajaja, anyi l'a-ja ghu ngaje l'unga."
³⁶ T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Qha, bu Chileke nke
 Izurelu,
 shi le gbururu jeye le gbururu.
 O noo ya, ndu Izurelu ge we ha tujo zua mgbede su:
 "O noo g'ọ du," bya asu: "T'ajaja buru nke Onye-Nwe-
 Qha."

Eeke ozhi

³⁷ Ọo ya bu, Dévidi haa Asafu mee ndu ogbo-egvu iya
 l'atatiwuhu igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono te we
 jeje ozhi l'iwu igbe-ogbandzu ono le g'a choru t'e
 meje iya mboku, futaru ishi l'igwe. ³⁸ Ọ hakwawho
 Obedu-edomu mee ogbo nkiya, du ukporo madzu ug-
 bo eto l'umadzu esato. Obedu-edomu nwa Jedutunu
 yele Hosa be l'eche onu ẹka ono nche.
³⁹ Ọ haa Zedoku onye l'agbaje ẹja nu Chileke mee og-
 bo nkiya, bukawho ndu l'agbaje ẹja nu Chileke te
 we nodu l'atatiwuhu mkpuumkpu Onye-Nwe-Qha, du
 l'eka l'aagwaje iwhe le mkpukpu Gibiyonu. ⁴⁰ Ozhi
 nkewhe bu te we gbajeru Onye-Nwe-Qha ẹja
 okpokota-iwhe-oku l'anya-mgbeja iya, eswe l'enyashi,

mbu ntekenteke, egube ono e deru iya l'ekwo iwu ono,
 Onye-Nwe-Qha nuru ndu Izurelu. ⁴¹ Ndu a guru yeru
 we bu Hemanu mee Jedutunu mewaro ndu a hotaru
 kua we ewha te we kejeje Onye-Nwe-Qha ekele le
 nke n-yemobu iya ono, l'a-no jeye le gbururu. ⁴² He-
 manu yele Jedutunu b'ọ du l'eka, mbu ogbu opyi-oku
 mee oku ogele mewaro ngwa-egvu odo, e gude agu
 egvu, du nsọ. Unwu Jedutunu b'a guru l'oché onuzo.
⁴³ To du iya bu, ndu Izurelu wukashihu ge we ha
 lashia ibe we. Dévidi lashia ibe nkiya te ya goru onu-
 oma nu ndibe iya.

Ozhi, Néтанu zhiru Dévidi

(2 Sám. 7:1-17)

17 Ọ bya ebe nteke Dévidi nokfuru anokfuru l'ibe
 iya, ọ bya asu Néтанu onye nkfuchiru Chileke:
 "Leduwho le mu bu l'ulo, a turu l'oshi sida, igbe-og-
 bandzu Onye-Nwe-Qha buru l'ulo-ekwa b'ọ du."
² Néтанu su Dévidi: "Iwhe bu iwhe gbaru ghu l'uche
 lobaru mee ya, le Chileke be swiru ghu."
³ Ọ bya ebe l'enyashi ono, Onye-Nwe-Qha kfuru yeru
 Néтанu su iya: ⁴ "Je ezhia nwozhi mu, bu Dévidi l'ọ waa
 iwhe mube Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Ọ to budu
 ghu l'a-turu mu ulo, mu l'e-buru. ⁵ Eshi mboku ono, mu
 dufutaru ndu Izurelu l'alí ndu Íjiputu rwua ntanu-a, be
 mu l'ebujekwaaru l'ulo. Ọo mu -shi l'ulo-ekwa owa mu
 abahu l'ulo-ekwa owhu, mu shi le mkpuumkpu owa
 mu abahu le mkpuumkpu owhu. ⁶ L'eka lile ono, mu le
 ndu Izurelu shi tujo jeta, ?o nweru nteke mu suje-
 zhiaru ndu ishi ikfu Izurelu, mbu ndu ono, mu suru te
 we cheje ndibe mu, bu ndu Izurelu g'oo onye l'eche
 aturu su we: ?Oo gunu meru unu ta aturu mu ulo si-
 da?
⁷ "Kfuru nwozhi mu Dévidi su iya l'ọ waa iwhe Onye-
 Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Mube Onye-Nwe-Qha, bu
 Onye-ishi-igwe-ogu be dufutaru ghu l'egu, ẹka élwù
 l'akpa nri t'i be etsowhehe élwù; mu dufutaru ghu t'i
 bya aburu onye l'achi ndu nkemu, bu ndu Izurelu. ⁸ Mu
 shi swiwheta ghu l'eka lile l'iije, mu tujo ndu ohogu
 ghu ge we ha lwu-gbua l'iwu mu. Mu l'e-me ewha
 ghu t'ọ paa ẹka g'oo ewha ndu oke amadu, e
 nwegeeru le mgboko. ⁹ Mu l'a-nu ndibe mu, bu ndu
 Izurelu alí ẹka we. Mu adzabe we adzabe g'oo oshi
 l'alí ono, nke owhu ẹka ono l'a-buru alí ẹka we. Ẹka
 ono te enwedu onye bya l'a-chobaa we okfu odo.
 Ndu ejo obu ta abyadu l'emekpabaa we ẹhu g'e shi
 emekpa we iya le mbu, ¹⁰ mbu g'e shi emekpa we
 iya eshi nteke mu hotaru ndu ogbo-ikpe te we chije
 ndibe mu, bu ndu Izurelu. Ndu ohogu unu we be mu
 l'a-kapyabekota l'anya. Iwhe odo, mu l'ekfuru ghu bu
 le mube Onye-Nwe-Qha l'e-me t'i buru ozo-ulo ẹka
 ghu. ¹¹ O rwudele ghu wo l'alala, ọ gbabelewho nteke
 l'inwuhu lakfu ndu-ichee ghu we le maa, mu eshi
 l'unwu ghu wofuta nwa ghu lanu t'ọ no-chi ẹnya ghu.

Mu emee t'eze ono, i bu kpõru akpõru. ¹² Oo nwa ghu ono l'a-turu mube Chileke ulo, mu l'e-buru. Mu emee t'epa iya buru eze jeye le tututu-mimimi. ¹³ Mu l'a-buru nna iya, yebdua aburu nwa mu. Mu ta abyakwa l'e-wofu n-yemobu mu l'eka o no ge mu wofuru iya l'eka onye vu iya uzo no. ¹⁴ Mu l'e-dobe iya t'o buru onye ishi l'ulo mu mee l'alì-eze mu jeye le tututu-mimimi. O nok-wawho g'epa iya l'a-buru eze jeye le tututu-mimimi."

¹⁵ O noo ya, Nétanu kòkotaru Dévidi iwhe ono lege e kfuru iya ya mee lege o whuru iya l'owhulenyà.

Dévidi l'ekfu anu Chileke

(2 Sám. 7:18-29)

¹⁶ Oo ya bu, eze bu Dévidi gbashi bahù l'ime ulo je anodu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha bya asu:

"Gube Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke, ?oo onye be mu bu? temenu, ?ozo-ulo mu bukwanu gunu nke t'i wolia mu je akfube l'eka ha l'eli egube-e? ¹⁷ L'enya nkeghu b'o ha ghu nwanshi, gube Chileke. I kfuwaru okfu ehù ozo-ulo onye ozhi ghu ge mgbe l'iwhu whè l'a-du. ?O waa egube eka l'iigudeje ehe madzu, gube Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke?

¹⁸ "O zhia gunu odo be mube Dévidi l'e-kfubakwanuaru ghu l'egube ugvu owaa, i kwaberu mube onye ozhi ghu. Nkele i makotaru onye ozhi nkeghu. ¹⁹ Gube Onye-Nwe-Ọha, i kwoberu iswi onye ozhi nkeghu bya egude g'o shi buru obu ghu, mee eze iwhe ha egube-e, bya emee te mu makotaru eze iwhe owa.

²⁰ "O to dudu onye du g'oo ghu, gube Onye-Nwe-Ọha, to du Chileke odo du nu gbahaa gubedua, mbu egube ono, anyi nuru iya le nchi anyi. ²¹ ?Nde-zhia ndu odo, dubaa g'oo ndu nkeghu, bu ndu Izurelu, mbu mba lanu le mgboko-o, gube Chileke gbafutaru te whè buru ndu nkeghu, bya egude whè mee t'a maru ewha ghu, bya emee iwhe pageeru eka, du biribiri l'iwhu ndu nkeghu, bu ndu i gbafutaru l'eka ndu Ijiputu, temenu i chikashikwawho ndu mba ge mba ha odo l'iwhu ndibe ghu ono. ²² I meru te ndu nkeghu, bu ndu Izurelu buru ndu nkeghu gedegede jeyewaroya, gube Onye-Nwe-Ọha bya abwaru whè Chileke.

²³ "Gube Onye-Nwe-Ọha; mekwa t'o keru, mbu ukwa ono, i kweru l'ehu mube onye ozhi ghu mee l'ehu ozo-ulo mu. T'o rekwa le g'i kfuru jeye le tututu-mimimi; ²⁴ T'o kekwaru nke owhu ewha ghu l'a-pa eka apaa jeye le tututu-mimimi. Oo nteke ono be l'aa-su l'oo gube Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu, mbu Chileke nke Izurelu be bu Chileke nke Izurelu obu ezhi-okfu. Ozo-ulo yebe onye ozhi ghu Dévidi je l'a-kpõru g'oo abara l'iwhu ghu.

²⁵ "Eshi-owhu o bu gube Chileke mu be goshiru mube onye ozhi ghu l'ii-metaru mu ozo-ulo. Oo ya kpataru g'o gude, onu du mube onye ozhi ghu nke anò ekfu anu ghu. ²⁶ Gube Onye-Nwe-Ọha; oo ghu be bu Chileke obu. I kweshiwaru mube onye ozhi ghu uk-

wa iwhe-oma, du-gee egube-e. ²⁷ Ntaa bukwa t'o du ghu ree t'i goru onu-oma obu nwaro ozo-ulo onye ozhi ghu, nke owhu whè l'a-no eje eje l'iwhu ghu. Nkele onye gube Onye-Nwe-Ọha goru onu-oma nu b'a gowaru onu-oma nu jeye le gbururu."

Ogu, Dévidi lwugbaberu

18 A no-gezhiawho nwa nteke ono, Dévidi bya alwu-gbua ndu Filistiya mee, whè nodu iya le mkpula. O nata ndu Filistiya ono mkpukpu Gatu ye le unwu mkpukpu, dukota iya nu. ² Dévidi lwu-gbukwawho ndu Moabu bya mee, whè l'ejeru iya ozhi, atukwawho utu anu iya.

³ Dévidi lwu-gbukwawho Hadadeza, bu eze ndu Zoba, no le mgboro mkpukpu Hamatu, nteke Hadadeza jeru te ya mee t'alì ono du je akpaa l'enyimu Yufurétisu lwakota iya l'eka. ⁴ Dévidi nata iya unu ugbo-inya ugbo labo l'ukporo iri mee ndu l'agba inya-ogu, du unu iri l'esaa l'ukporo madzu ugbo iri, bya anatakwa iya whò ndu ojogu o-je-l'okpa, du ukporo unu ugbo labo l'unu madzu iri. Dévidi tuko inya ono, l'anòje alokpu ugbo-inya gbubushikota akwara azu okpa, bya eworu ukporo ugbo-inya ugbo ise doberu onwiya.

⁵ O be ge ndu Aramu, bu le Damasukosu byaru te whè yetaru Hadadeza, bu eze ndu Zoba eka, Dévidi gbua whè unu ukporo ugbo labo l'iri l'ise. ⁶ Dévidi bya emeta odu ndu ojogu l'alì ndu Aramu nke Damasukosu haru ndu ojogu iya chita dobe iya. Ndu Aramu nodu Dévidi le mkpula, whè l'atu akirikò anu iya. Onye-Nwe-Ọha l'emeje te Dévidi tua okoo l'eka lile, o jeru.

⁷ Dévidi chikoo iwhe ndu ozhi Hadadeza l'egbobeje gude ezeru onwowhe owhu e gudegee mkpola-ododo mee chilata Jerúsalem. ⁸ Dévidi shi le mkpukpu Tibuhatu mee le mkpukpu Kunu, bukota mkpukpu, du l'alì, Hadadeza l'achi vukoo ope, ha shii. O buru iya be Solomonu megeru gude mee abaravuma mee itso mewaro iwhe o meshigbaberu l'ope.

⁹ O be ge Toyi, bu eze ndu Hamatu nuru le Dévidi be lwu-gbukotawaru ndu ojogu Hadadeza, bu eze ndu Zoba, ¹⁰ o yefu nwa iya nwoke, ewha iya bu Hadoramu t'o je ekele eze Dévidi ekele, jaa ya ajaja le ye le Hadadeza kpogbaru, o lwu-gbua. Nkele Hadadeza be ye le Towu shi anòje alwu ugu ntekeneteke. O nu arya, du iche iche, e meru le mkpola-ododo, mee owhu e meru le mkpola-ocha, mee owhu e meru l'ope t'o nu Dévidi.

¹¹ Eze Dévidi woru unwu arya ono doberu Onye-Nwe-Ọha nsò le g'o dobehawaru mkpola-ocha ye le mkpola-ododo, shikota l'eka mba ge mba ha, o lwu-gburu, mbu ndu Edomu mee ndu Moabu mee ndu Amonu mee ndu Filistiya owaa ndu Amalèku.

¹² Abyishayi nwa Zeruya lwu-gbua ndu Edomu ukporo unu madzu ugbo labo l'unu madzu ise le Nsuda

Únú. ¹³ Ọ bya emeta ọdu ndu ojọgu l'alj ndu Edomu, chita ndu ojọgu iya yekota iya. Ndu Edomu l'owhu nọdukota Dévidi lẹ mkpula. Onye-Nwe-Ọha l'emeje tẹ Dévidi tẹ okoo l'ẹka lile, o jeru.

¹⁴ Ọo ya bụ, Dévidi bụru eze ndu Ízurẹlu l'owhu, l'ookperu whẹ ikpe l'ụzo, dụ ree mee l'ụzo, kfuru nhamunha. ¹⁵ Jowabu nwa Zeruya bẹ bụ onye ishi ndu ojọgu Dévidi. Jehóshafatu nwa Ahiludu bụru onye l'akwakọbeje iwhe meru eme. ¹⁶ Zédọku nwa Ahitubu yẹle Ahimeleku nwa Abyata bụru ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, Shavisha bụru onye l'ederu eze ẹkwo. ¹⁷ Benaya nwa Jehoyada bụru onye ishi ndu Keretu whẹ lẹ ndu Peletu, bụ ndu l'anoje eche eze nche. Ụnwu Dévidi unwoke bụru ndu mgbazhi Dévidi.

Dévidi yẹle ndu Amọnu l'alwụ ọgu

(2 Sám. 10:1-19)

19 A nọnyaa nteke ọbu, Nahashi, bụ eze ndu Amọnu bya anwụhu. Nwa iya nwoke bya abụru eze nọ-chia ẹnya iya. ² Dévidi bya ekfua sụ: “Mu l'emeru Hanunu nwa Nahashi odoo ẹgube nna iya mekwanuru mbẹdua, bụ Dévidi.” O zhia ndu ozhi tẹ whẹ je awhụaru Hanunu imiko anwụhu nna iya.

O be gẹ ndu ozhi Dévidi ono byarwutaru alj ndu Amọnu bya erwua ibe Hanunu; ³ ndu bụ ishi ndu Amọnu sụ Hanunu: “?Iiri l'ọo ugvu bẹ Dévidi l'akwabẹ nna ghu nno meru o zhia t'a bya imiko anwụhu iya? ?T'i madụ l'iwhe whẹ byarụ bụ tẹ whẹ bya anwụa mkpụkpu-a chiru l'ẹka, mbụ tẹ whẹ bya egerwua ya ẹhu, nata iya anyi?”

⁴ Ọo ya bụ, Hanunu gudeshia ndu ono, Dévidi zhiru ozhi, kpụshia whẹ ẹji-agba, bya eshi l'ike chabushia uwe mkpẹelanu whẹ, nwufu whẹ tẹ whẹ la. ⁵ Whẹ tųgburu. O be g'e kfuru iya Dévidi, o zhia t'a gbata whẹ ndzuta, nkele e menukaru whẹ iwhe iwhere. Eze zhia ozhi sụ whẹ: “Unu nọdu lẹ Jériko jeye nteke ẹji-agba unu l'erwudzuwhu azụ, tẹhenu unu alwatashiwaro.”

⁶ O be gẹ ndu Amọnu malẹruwho lẹ whẹ l'eshi waa tųbaa l'imi Dévidi, Hanunu mee ndu Amọnu wota mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dụ unu talẹntu ugbo labọ l'ụkporo iri gude je ebuta ugbo-inya, mee ndu l'agba inya l'alj Arámu-naharayimu †, mee l'alj ndu Arámu-maaka, mee l'alj ndu Zoba. ⁷ Whẹ je ebuta ugbo-inya, dụ ụkporo unu ugbo ẹno, butafua eze ndu Maaka yẹle ndu ojọgu iya. Whẹ bya akwaa okpu l'atatiwhu mkpụkpu Medeba. Ndu nke Amọnu shigee lẹ mkpụkpu whẹ gbakodzua futa nke ọgu ono.

⁸ Anụnu, Dévidi l'anụ iya, o yefu Jowabu yẹle ndu ojọgu iya gẹ whẹ ha. ⁹ Ndu Amọnu wụshia bya akpọo giriri nke ọgu l'iwhu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpụkpu ono. Ndu eze ono, byarụ whẹ oyataru ẹka nọdu l'ọma ẹgu.

† Ẹ tii kua iya alj Arámu-naharayimu, gu ekua ya alj Mesopotémiya.

¹⁰ Jowabu whụlewho l'e gburu iya giriri iya iwhu mẹ azụ t'a lwụshi iya ọgu, ọ hokoo ndu Ízurẹlu ndu ọwhu kagee ọkwa ẹnya l'ọgu chiru whẹ ngabẹru ndu Arámu ono. ¹¹ Ọ chita ndu ọwhu dobe tẹ whẹ nọdu nwune iya, bụ Abyishayi l'ẹka ngabẹru ndu nke Amọnu.

¹² Jowabu sụ: “O -bụru lẹ ndu Arámu-a karideru mu ẹka, unu abya eyetaru mu ẹka, nteke bụkwanu l'ọo ndu Amọnu bẹ karideru unu ẹka, anyibedua abyatashia bya eyetaru unu ẹka. ¹³ T'obu shihu unu ike, unu t'anyi lwụa ọgu ẹhu ndibe anyi g'ọo mkparawa nwoke, anyi alwụa ọgu ẹhu mkpụkpu nke Chileke. Lẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-me iwhe dụ iya ree l'ẹnya.”

¹⁴ Ọo ya bụ, Jowabu yẹle ndu nkiya tųko wufuta jeshia ọgu ono. Ndu Arámu ye ọkpa l'ọso gbalashia. ¹⁵ Ndu nke Amọnu whụlewho lẹ ndu Arámu bẹ gbarụ ọso, whẹbedua yefua ọkpa l'ọso l'atatiwhu Abyishayi, bụ nwune Jowabu wụba l'ime mkpụkpu whẹ. Jowabu lwatashia Jerúsalem.

¹⁶ Ọ bya ebe gẹ ndu Arámu malẹruwho lẹ ndu Ízurẹlu lwụ-gbuwaru whẹ, whẹ zhia ndu je achifuta ndu Arámu ọwhu nọ l'azụ ẹnymu Yufurétisu. Whẹ ye Shofaku, bụ onye ishi ndu ojọgu Hadadeza t'ọ bụru onye ishi whẹ. ¹⁷ O be g'a bya ekfuaru iya Dévidi, ọ kpakọo ndu Ízurẹlu l'owhu, daa azụ ẹnymu Jọdanu jekfu whẹ je akwaa kẹkereke ngabẹru whẹ. Dévidi bya akpọo ndu ojọgu iya ono giriri gẹ whẹ l'a-dụ lwụshi ndu Arámu ọgu. Ọgu ono swọru. ¹⁸ Ndu Arámu bya agbaaru ndu Ízurẹlu ọso. Dévidi gbua unu unwoke ugbo iri l'ẹsaa l'ụkporo iri lẹ ndu l'egudeje ugbo-inya alwụ ọgu, ọwaa ndu ojọgu o-je-l'ọkpa, dụ ụkporo unu ugbo ise, gbukwawho Shofaku, bụ onye ishi ndu ojọgu whẹ. ¹⁹ Nteke ndu ono, whẹ lẹ Hadadeza tųgbaru alwụshi Dévidi ọgu whuru lẹ ndu Ízurẹlu lwụ-gbuwaru whẹ, whẹ byakfuta Dévidi; whẹ doshia bya eburu lẹ nchị-ọdu-ndoo. Whẹ nọdu Dévidi lẹ mkpula. Ndu Arámu tẹ ejejehe oyeru ndu Amọnu ẹka ọdo.

Jowabu lwutaru mkpụkpu Raba

(2 Sám. 12:26-31)

20 A bya anọo jeye awha kųgba ishi rwua nteke ndu eze l'alufuje jee ọgu, Jowabu chita ndu ojọgu; whẹ je alakọta alj ndu Amọnu l'iyi. Whẹ jeshia mkpụkpu Raba je eyebuta iya. Ọle Dévidi bẹ nọroo lẹ Jerúsalem. Jowabu bakfu ndu Raba ọgu, mee whẹ, whẹ bụru kpukpuru-swoo. ² Dévidi kputa eze whẹ okpu-eze, o kpu l'ishi. Ọ chọfuta lẹ mkpọla-ododo, e gude mee okpu-eze ono bẹ ẹrwa iya dụ talẹntu lanụ, ọ bụru ẹwhuru, vu oke ọnu aswa b'e dongashiru iya edongashi. E woru okpu-eze ono kpube Dévidi l'ishi. Dévidi gwotakwawho ivu, parụ ẹka lẹ mkpụkpu ono vulata. ³ O rwukoo ndu mkpụkpu ono dobe tẹ whẹ gude soya, mee ọgu, e meru l'igwe, mee ogbunkụ igwe eje ozhi. Ọ bụru nno b'o megbakotaru mkpụkpu

lile, dū l'alī ndu Amōnu. E megee, Dévidi yeḗe ndu ojōgu iya l'owhu wūru lawhu azū lē Jerúsalemū.

**Ogu odo, ndu Ízureḗu whē lē
ndu Filistiya nōdu lwūgbabe**
(2 Sám. 21:15-22)

⁴ O be nteke oḗbu, oḗgu daarū onye lē ndu Filistiya lē mkpūkpu Gaza. O būru nteke ono bē Sibekayi, bū onye mkpūkpu Husha gburu Sipayi, bū onye lanū l'ēpa Refa. A kakputa ndu Filistiya l'ēnya.

⁵ Ogu odo bya adakwaru whē lē ndu Filistiya, Eḗluhananu nwa Jayi gbua Lahumi, bū nwune Goliyatu onye Gatu, mbū onye ono, igbi dū l'akfū, o gude dū g'ōo nke oshi, l'eegudeje akpa ēkwa.

⁶ Ogu odo bya adaa lē mkpūkpu Gatu. L'ēka ono b'ō nweru nwoke lanū oḗbu, halēwho gbawhugbawhu. O fua mkpūshi-ēka ishii ishii l'ēka iya whē ēbo-ēbo, oḗwaa mkpūshi-ōkpa ishii ishii l'ōkpa iya whē ēbo-ēbo, iwhe o dūkota bū ūkporo l'ēno. Nwoke ono shikwawho l'ēnya-ūlo Rafa. ⁷ O be nteke oḗbu, nwoke ono fūta bya awata oḗko ndu Ízureḗu oḗnu; nwa nwune Dévidi, l'aza Jonatanu nwa Shimeya gbua ya.

⁸ Ndu ono būkota ēpa Refa onye mkpūkpu Gatu, whē lakōta l'ēka Dévidi yeḗe ndu ozhi iya.

Dévidi l'agū ndu Ízureḗu oḗgu
(2 Sám. 24:1-25)

21 Sétanu bya akwachia ndu Ízureḗu ūzo, kpalia Dévidi t'ō gūa ndu Ízureḗu oḗgu. ² Oo ya bū, Dévidi sū Jowabu mēe ndu ishi ndu ojōgu sū: "Unu je agūa ndu Ízureḗu oḗgu, unu shi iya agūgu lē mkpūkpu Byiyeshēba je akpaa lē mkpūkpu Danu. Unu -gū-gee whē, unu abya akarū mu ole, unu gūtaru, tē mu marū ole whē dū."

³ Jowabu sū: "Tē Onye-Nwe-Ōha mekwaa tē ndibe iya kabaa l'igwe ugbo ūkporo ise amamē gē whē ha ntaa. Onye-nwe-mu nū, bū eze, Ízureḗu l'owhu būkotakwa ndu ozhi ghu. ?Ndēhunū iwhe meru g'ō gude l'iime t'i mee ūdu iwhe oḗwa, shi nno meta iwhe ikpe l'a-nma ndu Ízureḗu?" ⁴ Obenu l'eze kfuru iya kepyaa ya akū. Oo ya bū, Jowabu kwee tūgburu jegbakota Ízureḗu l'owhu, bya alwawhu azū lē Jerúsalemū. ⁵ Jowabu bya akōoru Dévidi ūmadzu ole, o gūtaru l'ōgu ono. Ízureḗu l'owhu bē whē gūtaru ūkporo ūnu unwoke ūkporo ugbo ishii ūzo iri l'ēḗaa l'ūnu nwoke iri, bū ndu ojōgu. A bya lē Ju-da whē gūta ūkporo ūnu unwoke ūkporo ugbo labō ūzo iri l'ēḗato l'ūnu unwoke iri l'ise, būkwawho ndu ojōgu.

⁶ Ōle o tō gūkobedu ikfu Lívayi mēe ikfu Bénjaminu l'ōgu ono nkele ozhi ono, eze zhiru iya būru iya ejo nzhi.

⁷ Iwhe ono būru iwhe l'adūa Chileke ree, o kwobe iya gwaa ndu Ízureḗu ndōgolo. ⁸ Dévidi bya asū Chileke:

"Iwhe mu meru bū iwhe-dū-ēji, parū ēka shii. Byiko gūnuaru mu nvū l'ējo-iwhe ono, mūbe onye ozhi ghu meru. O kwa eswe bē mu meru nno."

⁹ Onye-Nwe-Ōha kfuru yeru Gadu, bū onye l'awhū oḗwhulēnya, Dévidi doberu nke ēka iya sū iya: ¹⁰ "Je je asū Dévidi l'ō waa iwhe Onye-Nwe-Ōha l'ekfu ndōwa: Mu l'a-kpōberu ghu uzhi iwhe ēto, gū ahata nnanū, mu l'e-meru ghu."

¹¹ O noo ya, Gadu jekfushia Dévidi je asū iya: "O waa iwhe Onye-Nwe-Ōha l'ekfu ndōwa: Kpōbe hata. ¹² ?I hatarū t'ūnwu dū awha ēto? T'i hatarū tē ndu oḗhogu unu gude oḗnwa ēto mee unu emereketē, gbugbushia unu lē mma? ?T'i hatarū tē Onye-Nwe-Ōha gude abalī ēto gbufukota unu l'ogu-igba, mbū wobata ejo ēhu-ba-dū-mma l'alī-a; ojozhi-imigwe shi l'ēka Onye-Nwe-Ōha emebyishia iwhe o whūru l'alī Ízureḗu l'owhu? Ntaa būkwa t'i ghaa hata oḗwhu, mu l'e-je ekfuru onye zhiru mu nu."

¹³ Dévidi bya asū Gadu: "Iwhe-ōtsulanu, byarū mu nū bē hakwa shii. Ōle o kakwarū mu mma tē mu daba l'ēka Onye-Nwe-Ōha amamē lē mu dabarū madzū l'ēka, o noo nkele Onye-Nwe-Ōha nwenukaru obu-imiko."

¹⁴ O noo ya, Onye-Nwe-Ōha lōru nchīkarehu tū ndu Ízureḗu. Ndu o tarū ishi whē dū ūkporo ūnu madzū ugbo ēḗato l'ūnu madzū ugbo iri l'ise. ¹⁵ Onye-Nwe-Ōha zhia ojozhi-imigwe ono t'ō jee Jerúsalemū je alaa ya l'iyi. Ōle nteke ojozhi-imigwe ono l'eme tē ya laa Jerúsalemū l'iyi bē Onye-Nwe-Ōha whūru iya; obu jize-ta iya. O sū ojozhi-imigwe ono, l'ala iwhe l'iyi ono sū: "O dzuwaru! Sewhu ēka ghu azū parū whē haa." Nteke ono bē ojozhi-imigwe ono, shi l'ēka Onye-Nwe-Ōha ono bē nōwa l'ōma ēka Ōnanu onye Jebusu l'anōduje echishi ēswa lē balī iya.

¹⁶ Dévidi palia ēnya imeli whū ojozhi-imigwe ono, shi l'ēka Onye-Nwe-Ōha lēge o kfuru lē mgbaku igwe yeḗe alī, mīfuta oḗgu-igba mabē lē Jerúsalemū. Nteke ono bē Dévidi yeḗe ndu bū oḗgurennya yegeeru uwe-mkpe; whē dashīa kpube iwhe l'alī.

¹⁷ Dévidi bya asū Chileke: "O kwa mbēdua bē tūru iwu t'a gūa oḗgu ono. Oo mbēdua bē meru iwhe-dū-ēji; mu mewaru iwhe l'adūa ree. ?Ūnwu atūru-a mehunuru ole? Byiko Onye-Nwe-Ōha, bū Chileke mu, iwhe mu l'aryo ghu bū; t'ō būru mbēdua mēe ndibe nna mu bē l'ī-dabē ēka l'ēhu. Be ekweshinu tē nchīkarehu-a byakfuta ndibe nkeghu."

¹⁸ Tō dū iya bū, ojozhi-imigwe ono, shi l'ēka Onye-Nwe-Ōha sū Gadu t'ō je ekfuru Dévidi t'ō je emoberu Onye-Nwe-Ōha ēnya-mgbeja l'ōma ēka ono, Ōnanu onye Jebusu l'anōduje echishi ēswa lē balī iya. ¹⁹ Oo ya bū, Dévidi tūgburu je eme ya ēgube ono Gadu gude ēwha Onye-Nwe-Ōha kfuru iye ya. ²⁰ Nteke ono bē Ōnanu l'echishi ēswa lē witi, o bya aghachi whū ojozhi-imigwe ono, ūnwegirima iya whē ēno, bū ndu whē

l'ia nọ domishia onwowhe. ²¹ Gẹ Dévidi l'eje abyakfuta Ọnanu bẹ Ọnanu paliru ẹnya whẹ Dévidi l'ooje abya, o shi l'ẹka ono l'oochishi ẹswa lẹ witi je ewhuzetaru Dévidi iwuhu l'alj kwabẹ iya ugvu. ²² Dévidi sọ Ọnanu: "Benu mu alj-a, bụ ẹka l'iichishije ẹswa lẹ witi tẹ mu moberu Onye-Nwe-Ọha ẹnya-mgbeja. Bee mu iya tẹ mu kfu-dzua ghu aswa iya akfu-dzu, nke ọwhu nchikarehu ono l'e-buhu l'ẹka ndu Ízurelu nọ."

²³ Ọnanu sọ Dévidi: "Wota iya roo. Tẹ gube eze bụ onye-nwe-mu nọ gude iya mee iwhe dọ ghu ree. Mbẹdua l'a-nụ eswi, l'ee-gude gbaaru Onye-Nwe-Ọha ẹja ọkpokota-iwhe-ọku. Mu anụ oshi, l'eegudeje echishi ẹswa lẹ witi t'ọ bụru nkụ, bya anụ witi t'e gude gbaa ẹja nri. Mu l'a-nụkota iwhe ono g'ọ ha."

²⁴ Eze Dévidi sọ Ọnanu: "Waawa; mu l'a-kfu-dzu ghu aswa iya akfu-dzu. Mu te ewotadu iwhe bụ iwhe ghu anụ Onye-Nwe-Ọha. Mu te egudedu iwhe l'adụ iwhe o whuru mu gbaaru Onye-Nwe-Ọha ẹja ọkpokota-iwhe-ọku." ²⁵ Ọo ya bụ, Dévidi kfu Ọnanu okpoga mkpọla-ododo, dọ ọnu shẹkelu l'ụkporo shẹkelu ugbo iri t'ọ bụru ọgwo alj ono. ²⁶ Dévidi bya atọaru Onye-Nwe-Ọha ẹnya-mgbeja ọkpokota-iwhe-ọku, bya agbaa ya ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mee ngwo-ẹja ẹhu-guu, ọ kpokua ẹwha Onye-Nwe-Ọha; o shi l'imigwe gude ọku bya aza iya oku l'eli ẹnya-mgbeja ono.

²⁷ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru yeru ojojhi ono, ọ mịru ogu-igba iya yewhu azụ l'ọbo.

²⁸ Nteke ono ya nọ bẹ Dévidi bya awhụ lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ zarụ iya oku l'ẹka ono, Ọnanu onye Jibusu l'echishije ẹswa lẹ witi, ọ nọdu l'ẹka ono gbashia ngwo-ẹja. ²⁹ Nkele nteke ono bẹ mkpuumkpụ Onye-Nwe-Ọha whọ, Mosisu mejeru l'echi-egu yele ẹnya-mgbeja ọkpokota-iwhe-ọku bẹ dọkota l'ẹka l'aagwa iwhe dọ lẹ mkpukpu Gibiyọnu. ³⁰ Ọle Dévidi ta akwadụ tẹ ya jee-da njita l'ẹka Chileke l'ẹka ono, nkele ọ tsụ ogu-igba ojojhi-imigwe ono, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha ono egvu.

22 Tọ dọ iya bụ, Dévidi sọ: "Ọo ẹka-a bẹ ọlo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke l'a-dụ, ọ bụru ẹka-a bẹ ẹnya-mgbeja, ndu Ízurelu l'a-gbajẹ ẹja ọkpokota-iwhe-ọku l'a-dụ."

Aakwakọbe nke ọtu eze-ọlo Chileke

² Dévidi bya atọa iwu t'a akpakodzua ndu mbyambya, bu l'alj Ízurelu. Ọ bya eshi l'ime whẹ wofuta ndu l'aakwachata ẹwhuru dobe, l'ee-gude tọ ọlo Chileke. ³ Ọ bya anụ mkpụrumkpụ igwe, haa l'urwuturwu t'e gude kpushia aga, l'aa-kupyabegge lẹ mgbo ọnuzo mee ọwhu l'ee-gude jigbabe iwhe ajigbabe. O nokwawho g'ọ nọru ope, ẹrwa dọ iya nọ kpọru gẹ l'aa-tụ ọnu iya. ⁴ Ọ nọ oshi sida, bụ aguta aguta nkele ndu Sáyidonu mee ndu Taya bẹ wolataru Dévidi ikpoto oshi sida.

⁵ Dévidi bya asụ: "Nwa mu Sólomọnu bẹ bụ nwata uke, l'adụ iwhe ọ mawaru. Ọlo ọbu, l'aa-turu Onye-Nwe-

Ọha l'a-pa mebyi ẹka, nke ọwhu bụ l'aa-tugbaru ọnu iya lẹ mgboko, o je l'a-dụ biribiri. Ọo ya bụ lẹ mu l'a-kwakọberu iya." Ọo ya bụ, Dévidi bya edobe iwhe l'ee-gude tọ ọlo ono dobe nke etsutsu iya tẹmenu o nwuhude.

Iwhe Dévidi kfuru nwa iya Sólomọnu

⁶ Tọ dọ iya bụ, o kua nwa iya Sólomọnu, turu iwu nọ iya sọ iya t'ọ tọaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu ọlo. ⁷ Dévidi sọ Sólomọnu: "Nwa mu, o shi dọ mu l'obu tẹ mu tọaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu ọlo. ⁸ Ọle Onye-Nwe-Ọha bẹ kfuru yeru mu sọ: 'I gbunukawaru ọchi, l'wụwa ọgu, parụ ẹka. Ba atukwaru mu ọlo, o noo l'ọchi i gbuwaru lẹ mgboko bẹ ha shi l'ẹnya nkemu. ⁹ Lee l'aa-nwutaru ghu nwa nwoke. Nwata ọbu bẹ nchị l'adụ ndoo. Mu l'e-me tẹ nchị dọ iya ndoo l'ẹka ndu ọhogu iya nọ iya mgburumgburu. Ẹwha iya bẹ l'a-buru Sólomọnu, nteke l'ọo-buru eze bẹ mu l'e-me tẹ nchị dọ ndu Ízurelu ndoo, ẹka lile adakotaru whẹ jii. ¹⁰ Ọo yẹbedua bẹ l'a-turu mu ọlo. Ọo-buru nwa mu, mu aburu nna iya. Mu l'e-me t'eze, ọ bụ buri echihu echihu l'alj Ízurelu jeye lẹ gbururu.'

¹¹ "Nwa mu, tẹ Onye-Nwe-Ọha swikwaru ghu ọkpobe eswiru, nke l'ii-megee tọ ọlo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu ono tọkota ẹgube ono o kfuru iya l'ishi ghu. ¹² Iwhe mu l'a-kpọ ẹnwa iya bukwa tẹ Onye-Nwe-Ọha nọ ghu ori-l'ichicho, ya emee t'iwhe dojee ghu ẹnwa, nke ọwhu bụ l'ii-nọ achị ndu Ízurelu, edobe iwu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu. ¹³ Nteke ono bụ, ọ -buru l'ii-dorwu ẹnwa ndo eme iwhe ọ turu ọkpa iya mee nsọ Onye-Nwe-Ọha doberu Mosisu tẹ ndu Ízurelu dobe, ọo ya bụ gụ aburu onye l'e-nwe ọga-l'iwu. Shihulekwawho ike, ume adụ ghu. Tegvu ba atsukwa ghu, meji eje akufu ghu.

¹⁴ "Mu jenwuru ẹhu tẹmenu mu dobede iwhe l'ee-gude mee nke ọlo Onye-Nwe-Ọha ono. Mu doberu mkpọla-ododo, ẹrwa iya dọ ọkporo ọnu talentu ugbo iri l'ẹbo l'unu iri, dobe mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dọ ọkporo ọnu talentu ọkporo ugbo ishii ọzo ise, dobe ope mee mkpụrumkpụ-igwe, ẹrwa iya kpọru gẹ l'aa-tụ ọnu iya nkele whẹ parụ mebyi ẹka. Mu dobekwaruwho oshi yele ẹwhuru. E nweru ike, gụ eyekwafua ya iwhe.

¹⁵ Ndu ọrwu b'i nweru nke etsutsu. E nwe ndu l'akwachashi ẹwhuru, nweru ndu l'edo ọlo, nweru ndu kapinta mewarto ndu l'eme nka dọ iche iche. ¹⁶ Ndu l'eme nka lẹ mkpọla-ododo dọ iya, ndu l'eme nka lẹ mkpọla-ọcha dọ iya, ndu l'eme nka l'ope dọ iya, ndu l'eme nka lẹ mkpụrumkpụ-igwe dọ iya. Whẹ bụ aguta aguta. Gbalihu wata ọrwu. Tẹ Onye-Nwe-Ọha swiru ghu eswiru."

¹⁷ Dévidi bya atọa iwu nọ ndu bụ ishi lẹ Ízurelu gẹ whẹ ha tẹ whẹ yetaru nwa iya Sólomọnu ẹka l'ọrwu ono bya asụ whẹ: ¹⁸ "Ọo lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke

unu te eswiduru unu eswiru tọ? ?Tọo l'o to medu tẹ nchị dụ unu ndoo ibẹka ibẹbo? O mewaru tẹ ndu bu l'ali-a lwakọta mu l'ẹka, mewa tẹ whẹ nọdu lẹ mkpula Onye-Nwe-Qha mee lẹ mkpula ndu nkiya. ¹⁹ Ntaa buk-wa t'unu gude ndzụ unu mee obu unu chọo Onye-Nwe-Qha bụ Chileke unu. Unu wụ-lihu tųaru Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke ọlo-nsọ, nke ọwhu l'aa-pata igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha mee arya dụ nsọ bya edobe l'ọlo ono, l'aa-tųru Onye-Nwe-Qha."

Ozhi, ikfu Lívayi l'eje

23 Dévidi bya akahụ bụru nwoke ọgurennya, o mee nwa iya Sólomọnu eze, l'achị ndu Ízurelu. ² Dévidi kua ndu ishi ndu Ízurelu gẹ whẹ ha mee ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ikfu Lívayi ndzuko. ³ Ndu ikfu Lívayi, gbarụ ụkporo awha l'awha iri tųgbua b'ọ gụru ọgu l'onye l'onye. Iwhe whẹ dụkota bụ ụkporo ụnu unwoke ugbo ẹno l'ụnu iri l'ise. ⁴ Ụkporo ụnu unwoke ugbo ẹto l'ime ndu ono bẹ Dévidi sụru tẹ whẹ nọdu l'ishi ọrwu, l'aarwụ l'ọlo Onye-Nwe-Qha ono. Ụnu unwoke iri l'ise abụru ndu ishi ozhi mee ndu ikpe. ⁵ Ụnu unwoke iri abụru ndu nche ọnuzo, ụnu unwoke iri ọdo abụru ndu l'aguru Onye-Nwe-Qha egvu ajaja, whẹ egude ngwa-egvu, ya doberu t'e gudeje gva egvu ajaja. ⁶ Dévidi bya agbaa whẹ l'ogbo l'ogbo gẹ whẹ dụ bụru ẹpa Lívayi. Ọgbo Geshonu dụ iya, ọgbo Kohatu dụ iya, ọgbo Merari dụ iya. ⁷ Ndu ọwa bụ ọgbo Geshonu: Ladanu mee Shimeyi. ⁸ Ụnwu Ladanu bẹ bụ Jehiyelu bụ ọkpara, Zetamu bụru otsota, Jowelu l'etso. Ẹto ono bẹ whẹ dụ. ⁹ Ụnwu nke Shimeyi bẹ bụ Shelomotu, ọwaa Haziyelu, ọwaa Háranu. Ẹto ono bẹ whẹ dụkwawho. Whẹ bukota ndu ishi l'ẹnya-uwhu ibe Ladanu. ¹⁰ Ndu ọwa bụ ẹpa Shimeyi: Jahatu, Zina, Jewushi, ọwaa Beríya. Ẹno ono bẹ whẹ dụ. ¹¹ Jahatu bụ ọkpara, Ziza bụru otsota. Jewushi mee Beríya ta anwushidu unwoke l'igwe, a gva whẹ g'ọo ẹnya-uwhu lanụ. ¹² Ndu ọwa bụ ẹpa Kohatu: Amuramu, Izharu, Hiburọnu, ọwaa Úziyelu. Ẹno ono bẹ whẹ dụ. ¹³ Ụnwu nke Amuramu bụ: Ẹronu mee Mosisu. Ẹronu b'e doberu iche t'o bụru onye l'e-wojeru iwhe kakọta ọdu nsọ dobe nsọ. Yẹbedua mee ẹpa iya bẹ l'a-kpoje isen-su ọku l'iwhu Onye-Nwe-Qha jeye lẹ tututu-mímimi. Ọ bụru whẹ l'a-nọ ejeru Onye-Nwe-Qha ozhi, gude ẹwha iya ago ọnu-oma jeye lẹ tututu-mímimi. ¹⁴ Mosisu, bụ onye nke Chileke mee ụnwu iya b'a guru ye l'eri Lívayi. ¹⁵ Ụnwu Mosisu bụ: Geshomu ọwaa Eliyéza. ¹⁶ Ụnwu nke Geshomu bụ: Shebuwelu, yẹbedua bụ ọkpara. ¹⁷ Ụnwu nke Eliyéza bụ: Rehabiyi, yẹbedua bụ ọkpara. Eliyéza ta anwutadu nwa nwoke ọdo. Ọle Rehabiyi, bụ nwa iya nwoke bẹ nwushiru unwoke l'igwe.

¹⁸ Ụnwu Izharu bụ: Shelomiti, yẹbedua bụ ọkpara. ¹⁹ Ụnwu Hiburọnu ndọwa: Jeriya bụ ọkpara, Amariya bụru otsota, Jahaziyelu bụru onye nke ẹto, Jekameya-mu bụru onye nke ẹno. ²⁰ Ụnwu Úziyelu ndọwa: Mayika bụ ọkpara, Ishiya bụru otsota.

²¹ Ndu ọwa bụ ẹpa Merari: Mahuli ọwaa Mushi. Ụnwu nke Mahuli bụ: Eliyéza ọwaa Kishu. ²² Eliyéza nwuhuru t'ọ nwuta nwa nwoke. Ọo ụnwanyi b'ọ nwushiru. Ọ bụru ụnwu Kishu, bụ abubu whẹ bẹ lụkotaru whẹ nụ. ²³ Ụnwu nke Mushi bụ: Mahuli, Eda, ọwaa Jeremotu. Ẹto ono bẹ whẹ dụ.

²⁴ Ndu ono bukota ẹpa Lívayi l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu. Whẹ bukota ishi l'ibe nna whẹ ẹgube e deru whẹ l'ẹkwo, bya agva whẹ ọgu l'onye l'onye, mbụ ndu gbarụ ụkporo awha tųgbua, bụru ndu l'eje ozhi l'ọlo Onye-Nwe-Qha.

²⁵ Nkele Dévidi bẹ sụru; "Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke nke Ízurelu bẹ mewaru tẹ nchị dụ ndibe iya ndoo, tẹmenu o buwaru lẹ Jerúsalemu gẹ l'o bu iya jeye lẹ tututu-mímimi. ²⁶ Eri Lívayi ta abuhedu nke tẹ whẹ l'evuwhe mkpuumkpu mee iwhe e gude eje ozhi l'ime iya." ²⁷ Ọ bụru okfu ikpazụ, Dévidi kfuru b'e gude gva ikfu Lívayi ọgu; e shi iya agugu lẹ ndu gbawarụ ụkporo awha tųgbushia.

Ozhi, ndu Lívayi l'eje l'ọlo Onye-Nwe-Qha

²⁸ Ozhi, ndu Lívayi l'eje bụ tẹ whẹ yetaru ụnwu Ẹronu ẹka l'ozhi, whẹ l'eje l'ọlo Onye-Nwe-Qha. Ọo whẹ bẹ l'eleta ọma ogboduwu eze-ọlo ono ẹnya; ọ bụru whẹ l'eleta mkpu, dụkota l'ọlo ono ẹnya, bụru whẹ l'emecha iwhe lile, dụ nsọ emecha mewaru ozhi ọdo, l'eeje l'ọlo Onye-Nwe-Qha ono. ²⁹ Ozhi ọdo, whẹ l'eje bụ ooleta buredi ono, dụ nsọ l'iwhu Chileke ẹnya, mee iwhe gbasarụ ụturutuu-bali, l'aagbajẹ ngwo-ẹja nri, mee nke ẹcha, l'eete eyee iwhe l'ekoje ẹcha; iwhe ọdo duru whẹ nụ ooghe iwhe egheghe, yele ngwo-ẹja, a gwọkoberu mmanụ mewaru ọtu ẹrwa iwhe atutu, t'a maru ole ọ dụ mee lẹ g'ọ hatabe. ³⁰ Ozhi ọdo dụ whẹ l'ẹka bụ tẹ whẹ fọtaje l'utsu mbokumboku kfuru kele Onye-Nwe-Qha ekele, jaa ya ajaja, whẹ emekwa iya whọ nno l'urwenyashi fọtaru nụ, ³¹ mewaro nteke, l'aagbarụ ẹja ọkpokota-iwhe-ọku lẹ mboku-otuta-ume, mee l'onwa ọwhúú, mee l'oge, l'eeri eri. Whẹ l'a-nọduje l'atatiwhu Onye-Nwe-Qha ntekenteke ẹgube a tuburu whẹ tẹ whẹ meje iya. ³² Ọo ya bụ l'ọo whẹ b'ọ dụ l'ẹka, mbụ ozhi lile, l'eeje eje lẹ Ụlo-ẹkwa ndzuko, mee ọwhu l'eeje l'ọlo-nsọ. Whẹ l'a-nọkwawho ejeru ụnwunna whẹ, bụ ụnwu Ẹronu ozhi, bụ ozhi gbarụ whẹ nụ l'ọlo Onye-Nwe-Qha.

Ọgbo ndu l'agbajẹ eja nù Chileke

24 Ọ waa ọgbo ọnwu Éronu ndọwa. Ọnwu Éronu bụ: Nedabu, Abyihu, Eliyéza ọwaa Itama. ² Nedabu yẹle Abyihu bẹ vu nna whẹ ọzo nwụhu, whẹ te edobe akọ. Eliyéza yẹle Itama bụru ndu l'agbajẹ eja nù Chileke. ³ Dévidi bẹ gbarụ whẹ l'ọgbo l'ọgbo gude keshiaru whẹ ozhi. Ndu yetaru Dévidi ẹka o mee ya nno bụ Zédọku, bụ ẹpa Eliyéza yẹle Ahimẹleku, bụ ẹpa Itama. ⁴ Ẹpa Eliyéza bẹ ka onweru ndu bụ ishi amame ẹpa Itama, ọo ya meru g'o gude a gbaa whẹ ọgbo ẹnya-uwhu iri l'ishii l'ẹpa Eliyéza, bya agbaa whẹ ọgbo ẹnya-uwhu ẹsato l'ẹpa Itama. ⁵ A tųru ido gude gbaa ọgbo ono, whẹ ha ẹnya nhamunha. Nkele ọo g'e nweru ndu ishi-ozhi ọlo-nsọ mee ndu ishi-ozhi l'iwhe Chileke l'ẹpa Eliyéza bụ g'e nweru iya l'ẹpa Itama. ⁶ Onye o-de-ẹkwọ, bụ Shemaya nwa Netanelu, mbụ onye Lívayi bya edeshia ẹwha whẹ l'iwhu eze, mee l'iwhu ndu ishi iya, mee l'iwhu Zédọku, bụ onye l'agbajẹ eja nù Chileke, mee l'iwhu Ahimẹleku nwa Abyata, mee l'iwhu ndu ishi ẹnya-uwhu ndu l'agbajẹ eja nù Chileke, mee ndu Lívayi. E vuru ọzo họtá ẹnya-uwhu lanụ l'ẹpa Eliyéza, bya ahọtá ẹnya-uwhu lanụ l'ẹpa Itama.

⁷ A tųru ido nke mbụ, ọ dabarụ Jehoyaribu, a tųta ido nke ẹbo, ọ dabarụ Jedaya. ⁸ A tųta ido nke ẹto, ọ dabarụ Harimu, a tųta ido nke ẹno, ọ dabarụ Seyorimu. ⁹ A tųta ido nke ise, ọ dabarụ Málukija, a tųta ido nke ishii, ọ dabarụ Mijaminu. ¹⁰ A tųta ido nke ẹsaa, ọ dabarụ Hakọzu, a tųta ido nke ẹsato, ọ dabarụ Abáyija. ¹¹ A tųta ido nke tete, ọ dabarụ Jeshuwa, a tųta ido nke iri, ọ dabarụ Shekanaya. ¹² A tųta ido nke iri lẹ nnanụ, ọ dabarụ Ẹliyashibu, a tųta ido nke iri l'ẹbo, ọ dabarụ Jakimu. ¹³ A tųta ido nke iri l'ẹto, ọ dabarụ Hupa, a tųta ido nke iri l'ẹno, ọ dabarụ Jeshebeyabu. ¹⁴ A tųta ido nke iri l'ise, ọ dabarụ Byiliga, a tųta ido nke iri l'ishii, ọ dabarụ İma. ¹⁵ A tųta ido nke iri l'ẹsaa, ọ dabarụ Heziru, a tųta ido nke iri l'ẹsato, ọ dabarụ Hapizezu. ¹⁶ A tųta ido nke iri lẹ tete, ọ dabarụ Petahiya, a tųta ido nke ọkporo, ọ dabarụ Jehezekelu. ¹⁷ A tųta ido nke ọkporo lẹ nnanụ, ọ dabarụ Jakinu, a tųta ido nke ọkporo l'ẹbo, ọ dabarụ Gamulu. ¹⁸ A tųta ido nke ọkporo l'ẹto, ọ dabarụ Delaya, a tųta ido nke ọkporo l'ẹno, ọ dabarụ Maaziya.

¹⁹ O noo g'e shi gbaa whẹ tẹ whẹ jeje ozhi l'ulo Onye-Nwe-Ọha, ẹgube ochee-oroke whẹ, bụ Éronu tųru whẹ ẹka iya, bụ iya bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu tųru iya ya l'iwu.

²⁰ A bya l'eri Lívayi ono, ndu ọdo, whuduru nù bụ: Ẹpa Amuramu, onye bụ ishi bụ Shubayẹlu. Onye bụ ishi l'ẹpa nke Shubayẹlu bụru Jehideya.

²¹ A bya l'ẹpa Rehabiyia, onye bụ ishi bụ Ishiya.

²² Onye bụ ishi l'ẹpa Izharu bụ Shelomotu. Onye ishi l'ẹpa Shelomotu bụru Jahatu.

²³ Ẹpa Hiburọnu bẹ bụ Jeriya, bụ ọkpara, Amariya bụru onye nke ẹbo, Jahaziyẹlu bụru onye nke ẹto, Jekameyamu bụru nke ẹno.

²⁴ Nwa Úziyẹlu bụ Mayika, onye bụ ishi l'ẹpa Mayika bụ Shamiru.

²⁵ Nwune Mayika nke nwoke bụ Ishiya. Onye ishi l'ẹpa Ishiya bụru Zakaraya.

²⁶ Ọnwu Merari bụ Mahuli ọwaa Mushi. Onye bụ ishi l'ẹpa Jaziya bụru Beno. ²⁷ Nwa Merari bụ Jaziya, ndu bụ ishi l'ẹpa Jaziya bụru Beno, Shohamu, Zakuru ọwaa Ibyiri. ²⁸ Nwa Mahuli bụ Eliyéza. Eliyéza ta anwutadu nwa nwoke. ²⁹ A bya l'ẹpa Kishu, onye bụ ishi bụ Jerahumelu. ³⁰ Ọnwu Mushi bụ Mahuli, ọwaa Eda, ọwaa Jeremotu.

Ndu ono bụkota eri Lívayi l'ẹnya-uwhu whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ. ³¹ Ndu ishi ndu ẹnya-uwhu ono, mbụ ndu ukfu lẹ ndu nta ono bẹ tųkwaruwho ido nkewhe, ẹgube ono, ọnwunna whẹ, bụ ẹpa Éronu tųru. Whẹ nọdu l'iwhu eze Dévidi, mee l'iwhu Zédọku, mee l'iwhu Ahimẹleku, mee l'iwhu ndu ishi ẹnya-uwhu ndu l'agbajẹ eja nù Chileke, mee nke ndu Lívayi tųta ido ono.

Ọgbo egvu

25 Dévidi yẹle ndu ishi-ozhi iya bya eshi l'ọnwu Asafu, mee Hemanu, mee Jedutunu wofuta ndu l'e-gudeje ogumogu, mee une, mee ogele ekfuchiru Chileke. Ọ waa bụ ẹwha ndu l'eje ozhi ono mee ozhi, whẹ l'eje:

² Ọnwu Asafu bụ: Zakuru, Jósefu, Netaniya, ọwaa Asharela. Onye l'atụ-zhiru ọnwu Asafu ono ẹka bẹ bụ Asafu l'onwiya, ọwhube Asafu nọdu eze l'ẹka ekfuchiru Chileke.

³ Ọnwu Jedutunu bụ: Gédaliya, Zeri, Jeshaya, Shimeyi, Hashabyiya, ọwaa Matitiya. Iwhe whẹ dọ bụ ọmadzu ishii. Ọ bụru nna whẹ, bụ Jedutunu bẹ l'atụ-zhiru whẹ ẹka. Oogudeje ogumogu agụ egvu ekele mee egvu ajaja, shi nno ekfuchiru Onye-Nwe-Ọha.

⁴ Ọnwu Hemanu bu: Bukiya, Mataniya, Úziyẹlu, Shebuwẹlu, Jeremotu, Hananiya, Hanani, Eliyata, Gidaliti, Romamiti-éza, Joshubekasha, Maloti, Hotiya ọwaa Mahaziyotu. ⁵ Ndu ono gẹ whẹ ha bụkota ọnwu Hemanu, onye l'awhuru eze ọwhulenyá. Ọ bụru l'ọkwa, Chileke kweru iya b'o shi nwushia whẹ, nke ọwhu l'oo-shi nno bụru onye ike dọ. Chileke bẹ nuru Hemanu unwoke iri l'ẹno mee ọnwu nwanyị ẹto.

⁶ Whẹ shi nọdukota nna whẹ l'ẹka l'ọtọ-zhiru whẹ ẹka l'egvu, whẹ l'agụ l'ulo Onye-Nwe-Ọha. Whẹ l'egudeje ogele mee une mee ogumogu agụ egvu ono l'ulo Chileke. Ọwhube Asafu mee Jedutunu mee Hemanu bẹ shi nọdukota l'ẹka eze eme iwhe ọ sųru tẹ whẹ mee.

⁷ Iwhe whẹ dọkota, mbụ ọgbo egvu ono bẹ bụ ọkporo ugbo iri l'ẹno l'ọmadzu ẹsato. Whẹ bụkota ndu e

zhiru egvu ono ezhizhi, bya aburu ndu l'eme nka l'egvu Onye-Nwe-Qha.

⁸ Whẹ tūkotaru ido l'ẹhu l'ẹhu gude haa ozhi whẹ ahaha, mbụ nwata mee ọgurennya mee onye l'ezhi ezhi mee ndu l'eezhi ezhi.

⁹ A tūtu ido nke mbụ, ọ dabaru nwa Asafu, bụ Jósefu.

A tūtu ido nke ẹbo, ọ dabaru Gédaliya yele unwanna iya mee unwu iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

¹⁰ A tūtu ido nke ẹto, ọ dabaru Zakuru yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

¹¹ A tūtu ido nke ẹno, ọ dabaru Iziri yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

¹² A tūtu ido nke ise, ọ dabaru Netaniya yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

¹³ A tūtu ido nke ishii, ọ dabaru Bukiya yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

¹⁴ A tūtu ido nke ẹsaa, ọ dabaru Jesharela yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

¹⁵ A tūtu ido nke ẹsato, ọ dabaru Jeshaya yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

¹⁶ A tūtu ido nke tete, ọ dabaru Mataniya yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

¹⁷ A tūtu ido nke iri, ọ dabaru Shimeyi yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

¹⁸ A tūtu ido nke iri le nnanu, ọ dabaru Azarelu yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

¹⁹ A tūtu ido nke iri l'ẹbo, ọ dabaru Hashabiya yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

²⁰ A tūtu ido nke iri l'ẹto, ọ dabaru Shubayelu yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

²¹ A tūtu ido nke iri l'ẹno, ọ dabaru Matitiya yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

²² A tūtu ido nke iri l'ise, ọ dabaru Jeremotu yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

²³ A tūtu ido nke iri l'ishii, ọ dabaru Hananiya yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

²⁴ A tūtu ido nke iri l'ẹsaa, ọ dabaru Joshubekasha yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

²⁵ A tūtu ido nke iri l'ẹsato, ọ dabaru Hanani yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

²⁶ A tūtu ido nke iri le tete, ọ dabaru Maloti yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

²⁷ A tūtu ido nke ukporo, ọ dabaru Eliyata yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

²⁸ A tūtu ido nke ukporo le nnanu, ọ dabaru Hotiya yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

²⁹ A tūtu ido nke ukporo l'ẹbo, ọ dabaru Gidaliti yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

³⁰ A tūtu ido nke ukporo l'ẹto, ọ dabaru Mahaziyotu yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

³¹ A tūtu ido nke ukporo l'ẹno, ọ dabaru Romamiti-ẹza yele unwu iya mee unwanna iya. Iri l'ẹbo be whẹ dukota.

Ọgbo nche ọnuzo

26 A bya l'ogbo, l'eche ọnuzo, a gbaa whẹ l'uzo, du egube-ẹ:

Ndu shi l'eri Kora be bu Meshelemya, bu nwa Kore o-shi-l'epa Asafu. ² Meshelemya be nwushiru unwoke: Okpara iya bu Zakaraya, Jediyelu buru otsota, Zebadaya buru onye nke ẹto, Jatuniyelu buru onye nke ẹno, ³ Ilamu buru onye nke ise, Jehohananu buru onye nke ishii, Eliyowenayi buru onye nke ẹsaa.

⁴ Obedu-edomu nwushikwaruwho unwoke: Shemaya bu okpara iya, Jehozabadu buru otsota, Jowa buru onye nke ẹto, Saka buru onye nke ẹno, Netanelu buru onye nke ise, ⁵ Amiyelu buru onye nke ishii, Isaka buru onye nke ẹsaa, Peyuletayi buru onye nke ẹsato, o noo nkele Chileke goru Obedu-edomu onu-oma. ⁶ Nwa Obedu-edomu, bu Shemaya bya anwushia unwoke, bu-gee ndu ishi l'enya-uwhu whẹ, buru ndu tsuru le nwoke. ⁷ Unwu Shemaya bu: Otuni, Refayelu, Obedu, owaa Eluzabadu. Unwanna whẹ bu Elihu mee Semakiya, whẹ bu ndu tsuru le nwoke.

⁸ Ndu ono ge whẹ ha be bukota epa Obedu-edomu. Whẹ l'unwu whẹ bukota ndu tsuru le nwoke, nweru ike ozhi. Whẹ dukota ukporo ẹto l'umadzu labo, mbu epa Obedu-edomu ono.

⁹ Meshelemya be nweru unwu, nweru unwanna, tsuru le nwoke. Iri l'ẹsato be whẹ dukota.

¹⁰ Hosa, bu epa Merari be nwuru unwu. Shimiri bu onye ishi l'ime whẹ. O to du yebedua bu okpara gedegede, ole nna iya wotaru iya mee okpara. ¹¹ Hilikaya bu nwa Hosa nke ẹbo, Tebaliya buru nke onye ẹto, Zakaraya buru onye nke ẹno. Unwu Hosa ge whẹ ha mee unwanna iya be dukota iri l'ẹto.

¹² Ndu nche ọnuzo ono b'a gbaru l'ogbo l'ogbo, le ge ndu ishi whẹ du. Whẹ nwegeeru ozhi, whẹ l'eje l'ulo Onye-Nwe-Qha g'oro unwanna whẹ ndu odo. ¹³ Whẹ tūtu ido l'enya-uwhu l'enya-uwhu gude keshia ọnuzo ono, onye ukfu l'onye nta. ¹⁴ Ido, a tūtu ọnuzo, cheru ọzo ẹnyanwu-awata be dabaru Shelemaya. A bya aturu nwa iya, bu Zakaraya ido ọnuzo ọwhu cheru isheli dabaru iya. Zakaraya bu onye mgbazhi, nweru uche. ¹⁵ Obedu-edomu be nkiya dabaru l'ọnuzo ọwhu cheru ọhuda. Ido ọnuzo ẹka l'aakwakobeje iwhe dabaru unwu iya. ¹⁶ Shupimu yele Hosa be bu ido nke ọnuzo cheru ọzo ẹnyanwu-ariba be dabaru whẹ yele ọnuzo Shaleketu, du l'aguga oji ọzo imeli. Nche ono b'a gbaru agbagba. ¹⁷ Ọnuzo ọwhu cheru ọzo ẹnyanwu-awata be eri Liviayi l'aduje umadzu ishii eche le mboku. Laaduje ẹno eche ọnuzo ọwhu cheru ọzo isheli le mboku, du ẹno eche ọnuzo ọwhu cheru ọzo ọhuda

lẹ mbọku, dọ ẹbo-ẹbo eche ọnuzo ẹka l'aakwakọbeje iwhe lẹ mbọku.

¹⁸ A bya l'ogboduwhu eze-ulo ono ọwhu cheru ọzo ẹnyanwu-arịba, aaduje ẹno eche aguga oji, a dọ ẹbo eche ọma ogboduwhu ono gẹdegede.

¹⁹ O noo bọ ọgbo nche ọnuzo ono bọ iya bọ ẹpa Kora mẹe ẹpa Merari.

Ulo ẹku dọ l'ulo Chileke

²⁰ Ọo ndu Lívayi bẹ ọlo ẹku ono, dọ l'ulo Chileke mẹe ọlo ẹku nke ẹka l'aakwakọbeje iwhe e doberu nsọ dọ l'ẹka. Onye ishi whẹ bọ Ahayija. ²¹ A bya l'eri Ladanu, bọ ọnwu Gẹshonu, mbụ ndu shi l'eri Ladanu, bọ iya bọ ndu ọwhu bọ ishi l'ẹnya-uwhu ndibe Ladanu, bọ nwa Gẹshonu bẹ bọ Jehiyeli. ²² Jehiyeli nwuta Zetamu. Nwune Zetamu bọru Jowelu. Ọo whẹ bẹ ẹku nke ọlo Onye-Nwe-Ọha dọ l'ẹka.

²³ A bya l'eri Amuramu, mẹe eri Izharu, mẹe eri Hiburonu, mẹe eri Úziyelu, ²⁴ onye bọ ishi ẹku ọlo Chileke l'eri ono bọ Shebuwelu. Shebuwelu bọ ẹpa Gẹshomu, Gẹshomu bọru nwa Mosisu. ²⁵ A bya l'ọnwunna iya, bọ ẹpa Eliyéza: Eliyéza bọ nna Rehabyiya, Rehabyiya bọru nna Jeshaya, Jeshaya bọru nna Joram, Joram bọru nna Zikiri, Zikiri bọru nna Shelomiti. ²⁶ Ọo Shelomotu yele ọnwunna iya b'ọ dọ l'ẹka, mbụ ẹka ono, l'aakwakọbeje iwhe e doberu nsọ. Mbụ iwhe ono, whẹ doberu nsọ mbụ eze bọ Dévidi, mẹe ndu ishi ẹnya-uwhu ibe nna whẹ, mẹe ndu ishi ọnu ndu ojọgu ugbo labọ l'ụkporo iri, mẹe ndu ishi ndu ojọgu ụkporo ugbo ise, mẹe ndu ishi ndu ojọgu mmaka. ²⁷ Whẹ shi l'arya ono, whẹ gwotaru l'ọgu dobe iya nsọ nke t'e gude iya dozhia ọlo Onye-Nwe-Ọha. ²⁸ O nokwawho g'ọ dọ l'iwhe Sámuwelu, onye l'awhụ awhụ, mẹe Sọlu nwa Kishu, mẹe Abuna nwa Naa, mẹe Jowabu nwa Zeruya dobekotaru nsọ. Iwhe lile, e doberu nsọ bẹ bọ Shelomiti yele ọnwunna iya bẹ l'eleta iya ẹnya.

Ndu e yeru l'ishi

²⁹ E shi l'eri Izharu tọ Kenaniya yele ọnwu iya ẹka tẹ whẹ bọru ndu l'a-nọ eje ozhi, l'abọ nke eze-ulo Chileke. A tọru whẹ ẹka tẹ whẹ bọru ndu ishi ozhi mẹe ndu ọgbo ikpe Ízurelu.

³⁰ E shi l'eri Hiburonu họt Hashabyiya yele ọnwunna iya tẹ whẹ bọru ndu l'awhụ mẹka ndu Ízurelu l'uzo ẹnyanwu-arịba nke ẹnyimu Jódanu l'ọnodu ọrwu lile, l'aarwuru Onye-Nwe-Ọha mẹe ozhi lile, l'eejeru eze. Iwhe whẹ dọ bọ ọnu unwoke ugbo ẹno l'ụkporo ise, bọkotaru ndu tsuru lẹ nwoke. ³¹ Ọo Jeriya bẹ bọ onye ishi l'eri Hiburonu, bọ iya bọ g'e deru iya l'ẹkwo e deshiru lẹ g'e shi nwua whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ. L'awha kwee Dévidi ụkporo awha ugbo labọ, ọ wataru ọbu eze b'e nyocharu ẹkwo bya achofuta l'o nweru eri ndu ono, bọ ndu tsuru lẹ nwoke, bu lẹ mkpukpu Jaza l'alj Giledu.

³² Eze Dévidi bya ahọt Jeriya yele ọnwunna iya tẹ whẹ bọru ndu l'awhụ mẹka ikfu Rúbenu, mẹe ikfu Gadu, mẹe nkerẹbo ikfu Manáse l'ọnodu iwhe l'eeme l'uzo Chileke, mẹe iwhe l'eeme l'okfu ẹhu eze. Iwhe, whẹ dukota bọ ọnu unwoke ugbo ishii l'ụkporo iri l'ise, bọru ndu tsu-geeru lẹ nwoke, bya aburu ishi l'ibe nna whẹ.

Ọgbo ndu ojọgu

27 Ọ waa bọ ẹwha ndu Ízurelu, mbụ ndu bọ ishi l'ẹnya-uwhu, mẹe ndu ishi ọnu ndu ojọgu ugbo labọ l'ụkporo iri, mẹe ndu ishi ndu ojọgu ụkporo ugbo ise, mẹe ndu ishi, bọ ndu l'ejeru eze ozhi l'ogbo l'ogbo. Ndu l'anọje eje eje ndu alwa alwa l'ọnwa l'ọnwa jeye awha akugba ishi. Ọgbo nonu lẹ ndu ojọgu ono bẹ dọ ụkporo ọnu ugbo ẹto.

² Onye nọ l'ishi ọgbo ndu ojọgu ivuruzo, mbụ ndu nke ọnwa mbụ bọ Jashobeyamu nwa Zabudiyelu. Ọgbo ndu ojọgu nkiya b'a dọ ụkporo ọnu ugbo ẹto.

³ Jashobeyamu bẹ shi l'eri Pérezu. Ọ bọru iya bọ onye ishi ọgbo ndu ojọgu ivuruzo, mbụ ndu nke ọnwa mbụ.

⁴ Onye nọ l'ishi ọgbo ndu ojọgu nke ọnwa ẹbo bẹ bọ Dodayi o-shi-l'eri Ahowa. Mikulotu bẹ tsokwawho bọru ishi l'ogbo ọgu ono. Ọgbo ọgu nkiya b'a dukota ụkporo ọnu ugbo ẹto.

⁵ Onye ishi ndu ọgbo ndu ojọgu nke ẹto, mbụ ndu nke ọnwa ẹto bẹ bọ Benaya nwa Jehoyada, bọ onye l'agbajẹ ẹja nọ Chileke. Ọgbo ọgu nkiya b'a dukota ụkporo ọnu ugbo ẹto. ⁶ Ọo yẹbedua bọ Benaya ono, tso lẹ ndu ojọgu ụkporo l'iri whọ, bọru iya bọ onye ishi ndu ojọgu ụkporo l'iri ono. Nwa iya, bọ Amizabadu bẹ tsotaru iya l'ọbu onye ishi ọgbo ndu ojọgu ono.

⁷ Onye ishi ndu ọgbo ndu ojọgu nke ẹno, mbụ ndu nke ọnwa ẹno bẹ bọ Asahelu nwune Jowabu. Nwa iya, bọ Zebadaya bẹ megeeru bọru onye ishi ọgbo ndu ojọgu ono l'ozori iya. Ọgbo ọgu nkiya b'a dukota ụkporo ọnu ugbo ẹto.

⁸ Onye ishi ọgbo ndu ojọgu nke ise, mbụ ndu nke ọnwa ise bẹ bọ Shamuhutu o-shi-l'eri Yizura. Ọgbo nkiya b'a dukota ụkporo ọnu ugbo ẹto.

⁹ Onye ishi ọgbo ndu ojọgu nke ishii, mbụ ndu nke ọnwa ishii bẹ bọ Ira nwa Ikeshi nke eri Tekowa. Ọgbo ọgu nkiya b'a dukota ụkporo ọnu ugbo ẹto.

¹⁰ Onye ishi ọgbo ndu ojọgu nke ẹsaa, mbụ ndu nke ọnwa ẹsaa bẹ bọ Helezu o-shi-l'eri Pelonu; onye ikfu Ífuremu. Ọgbo ọgu nkiya b'a dukota ụkporo ọnu ugbo ẹto.

¹¹ Onye ishi ọgbo ndu ojọgu nke ẹsato, mbụ ndu nke ọnwa ẹsato bẹ bọ Sibekayi nke Husha; bọru onye ẹnya-uwhu ibe Zera. Ọgbo ọgu nkiya b'a dukota ụkporo ọnu ugbo ẹto.

¹² Onye ishi ọgbo ndu ojọgu nke tete, mbụ ndu nke ọnwa tete bẹ bọ Abyiyeza nke Anatotu; onye ikfu Bén-

jaminu. Ọgbo ọgu nkiya b'a ụkọta ụkporo ọnu ugbo ẹto.

¹³ Onye ishi ọgbo ndu ojọgu nke iri, mbụ ndu nke ọnwiri bẹ bụ Maharayi nke Netofa; onye ẹnya-uwhu ibe Zera. Ọgbo ọgu nkiya b'a ụkọta ụkporo ọnu ugbo ẹto.

¹⁴ Onye ishi ọgbo ndu ojọgu nke iri lẹ nnanụ, mbụ ndu nke ọnwiri lẹ nnanụ bẹ bụ Benaya nke Pyiratonu; onye ikfu Ífuremu. Ọgbo ọgu nkiya b'a ụkọta ụkporo ọnu ugbo ẹto.

¹⁵ Onye ishi ọgbo ndu ojọgu nke iri l'ẹbo, mbụ ndu nke ọnwiri l'ẹbo bẹ bụ Heludayi nke Netofa; onye ẹnya-uwhu ibe Ọtuniyelu. Ọgbo ọgu nkiya b'a ụkọta ụkporo ọnu ugbo ẹto.

Ndu e doberu tẹ whẹ bụru ishi l'ikfu ndu Ízurelu

¹⁶ Ọ waa bụ ndu bụ ishi l'ikfu ndu Ízurelu:

Onye bụ ishi l'ikfu Rúbenu bẹ bụ Eliyéza nwa Zikiri.

Onye bụ ishi l'ikfu Símiyonu bụru Shefataya nwa Maaka.

¹⁷ Onye bụ ishi l'ikfu Lívayi bụru Hashabyiya nwa Kemuwelu.

Onye bụ ishi l'ẹnya-uwhu ibe Éronu bẹ bụ Zédọku.

¹⁸ Onye bụ ishi l'ikfu Juda bẹ bụ Elihu nwune Dévidi.

Onye bụ ishi l'ikfu Ísaka bụru Omiri nwa Máyikelu.

¹⁹ Onye bụ ishi l'ikfu Zébulonu bụru Ishumaya nwa Obedaya.

Onye bụ ishi l'ikfu Náfutali bụru Jeremotu nwa Azuriyelu.

²⁰ Onye bụ ishi l'ikfu Ífuremu bụru Hoshiya nwa Azazíya.

Onye bụ ishi lẹ nkerẹbo ikfu Manáse bụru Jowelu nwa Pedaya.

²¹ Onye bụ ishi nke nkerẹbo ikfu Manáse ọwhu bu l'alí Giledu bụru Ido nwa Zakaráya.

Onye bụ onye ishi l'ikfu Bénjaminu bụru Jasiyelu nwa Abuna.

²² Onye bụ ishi l'ikfu Danu bụru Azarelu nwa Jerohamu.

O noo ndu bụ ishi l'ikfu ndu Ízurelu ndono.

²³ Dévidi ta agudu ndu l'ete erwua ụkporo awha l'ọnogu, nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ kweru ụkwa l'iya l'eme tẹ ndu Ízurelu zù a zùzù ha l'igwe g'ọo kpokponde, dọ l'igweli. ²⁴ Jowabu nwa Zeruya bẹ wataru ọgu ọgu ono, ọle ọ tọ g'ufudu iya l'ishi. Onye-Nwe-Ọha tukoshi ndu Ízurelu oke ẹhu-eghughu iya l'ọo l'a g'uru ọgu ono. Ọgu ono ta abadụ l'ẹkwo e deshiru iwhe e meru l'oge nke Dévidi.

Ndu bụ ishi l'ibe eze

²⁵ Onye ishi ọlo ẹku eze bẹ bụ Azumavetu nwa Ádiyelu. Onye ishi ọlo, l'aakwakọbeje ẹku obodo bụru Jonatanu nwa Uzaya, mbụ ọlo ẹku, dọ lẹ mkpukpu lẹ

mkpukpu mee l'ọnu-ẹgu l'ọnu-ẹgu mee l'ọlo-eli l'ọlo-eli.

²⁶ Onye ishi ndu l'eje ozhi l'ẹgu bẹ bụ Ezuri nwa Kelubu, ọ ya bụ onye ishi ndu l'akọ okfu.

²⁷ Onye ishi mgbabu vayinu bẹ bụ Shimeyi nke mkpukpu Rama.

Onye ishi, l'eleta ndu l'arwu ọrwu lẹ mgbabu vayinu ẹnya, mbụ ndu ono, l'eleta ẹka ono, l'aakwakọbeje mmee vayinu ẹnya bẹ bụ Zabudi nke mkpukpu Shifamu.

²⁸ Onye ishi, ọ dọ l'ẹka mbụ oshi ólivi mee oshi sikamo, dọ l'alí ọkpa-ugvu, dọ l'uzo ẹnyanwu-aríba bẹ bụ Bálu-hananu nke mkpukpu Geda.

Onye ishi, l'eleta ẹka l'eedobeje mmanụ ẹnya bẹ bụ Jowashi.

²⁹ Onye ishi, l'eleta élwù, l'ata nri lẹ whorokoto alí Sharonu ẹnya bẹ bụ Shiturayi nke alí Sharonu.

Onye ishi, l'eleta élwù ọwhu l'ata nri lẹ nsuda nsuda ẹnya bẹ bụ Shafatu nwa Adulayi.

³⁰ Onye ishi, l'eleta inya-kamelu ẹnya bẹ bụ Obyilu o-shi-l'eri Ishimelu.

Onye ishi, l'eleta nkakfu-igara ẹnya bẹ bụ Jehideya nke Meronotu.

³¹ Onye ishi, l'eleta egwu mee aturu ẹnya bẹ bụ Jazizu o-shi-l'eri Hega.

Ndu ono gẹ whẹ ha bụkota ndu e yeru iwhe Dévidi l'ẹka tẹ whẹ letaje iya ẹnya.

³² Nwune nna Dévidi, bụ Jonatanu bẹ bụ onye mgbazhi. Ọ bụ onye ẹnya ndo, bụru o-de-ekwo. Yele Jehiyelu nwa Hakumoni bụ ndu l'eleta ụnwegirima eze ẹnya. ³³ Ahitofelu bụ onye l'agbazhiru eze idzu.

Hushayi o-shi-l'eri Akụ bụru eguru ọnya eze. ³⁴ Ndu megeeru bụru nọ-chia ẹnya Ahitofelu bẹ bụ Jehoyada nwa Benaya mee Abyata.

Jowabu bụru iya bụ onye ishi ndu ojọgu eze.

Ọkwa, Dévidi nmaru l'okfu ọtu ọlo Onye-Nwe-Ọha

28 Dévidi bya ekua ndu ishi ndu Ízurelu ndzuko lẹ Jerúsalemu. O kuru ndu bụ ishi l'ikfu, kua ndu bụ ishi ojọgu, a gbaru agbagba, l'ejeru eze ozhi, mee ndu ishi ọnu ndu ojọgu ugbo labo l'ụkporo iri, mee ndu ishi ndu ojọgu ụkporo ugbo ise, bya ekua ndu e yeru tẹ whẹ leta iwhe eze yele nke ụnwegirima iya ẹnya, mee ndu ishi, l'eleta élwù eze mee nke ụnwegirima iya ẹnya, mekwawho ndu bụ ishi l'ibe eze, mee ndu ojọgu, mee ndu maru ẹnya ọgu.

² Eze Dévidi gbalihu k'furu l'okpa iya labo sụ whẹ: "Unu ngaberu mu nchi, unube ụnwunna mu mee ndu nkemu. O shi dọ mu l'obu tẹ mu tya ọlo ẹka igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Ọha l'a-dụ, mbụ ẹka Chileke l'a-chijeru ọkpa wukobe. Mu kwakobewaa iwhe mu g'egude tya ọlo ono. ³ Ọle Chileke bẹ s'uru mu l'ọ tọ b'udu mbe-dua l'a-turu iya ọlo ono, nkele mu bụ ojọgu, tẹhenu

mu gbuwaa ochi. ⁴ Ole Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke Ízurelu be hotaru mu l'ozo-ulo nna mu l'owhu te mu buru eze ndu Ízurelu jeye le gbururu. Onye-Nwe-Oha be hotaru ikfu Juda te whe buru ndu ishi. O bya eshi l'ulo Juda hota ozo-ulo nke nna mu. A bya l'unwunna mu, o buru mbedua be du iya ree te ya mee mu eze ndu Ízurelu ge whe ha. ⁵ O nuru mu unwegirima l'igweligwe. A bya l'unwu mu ono, o buru nwa mu Sólomonu b'o hotaru t'o nodu l'oshi-eze ali-eze ndibe Onye-Nwe-Oha ono, bu ndu Ízurelu.

⁶ "O suru mu agha: 'Oo nwa ghu Sólomonu l'a-turu mu ulo mee ogboduwu, nkele mu hotawaru iya t'o buru nwa mu, mbedua aburu nna iya. ⁷ Mu l'e-me t'eze ono, o bu keru jingu jingu jeye le gbururu m' o -buru-a l'o dobegburu iwhe mu turu l'iwu mee nsọ mu, egube ono, l'oome iya ntaa.'

⁸ "Iwhe mu l'eme te mu kfuru unu l'atatiwuhu ndu Ízurelu l'owhu bu iya bu edzudzu-oha ndu nke Onye-Nwe-Oha, mbu l'iwhe mu l'ekfu te Onye-Nwe-Oha nua ya bukwa t'unu doo enya unu ndo meje iwhe Onye-Nwe-Oha turu l'iwu, nke owhu unu l'e-nweru ali o-ma-a; ya eshi unu l'eka sweru unwegirima unu, bu ndu owhu l'etso unu etsotso, ya aburu oke-iwhe whe jeye le tututu-mimimi.

⁹ "Gubedua, bu nwa mu Sólomonu, hubekwa Chileke nke nna ghu ama. Gu egude obu ghu g'o ha mee uche ghu egeru iya ozhi. O kwa Onye-Nwe-Oha l'enyocho obu, iwhe madzu riru l'oriri l'edoketaja iya enya. I -choo ya be l'ji-whukwa iya. Ole o -buru l'i haru iya be l'oo-buhakwa ghu jeye le tututu-mimimi. ¹⁰ T'enya kwatakwa doo ghu ndo, o noo nkele Onye-Nwe-Oha be hotawaru ghu t'i t'aru iya ulo, l'a-buru ulo-nsọ. Shihukwa ike jee ozhi ono."

¹¹ To du iya bu, Dévidi woru ugbugba nwulo, l'aa-tu gbakfube l'onu eze-ulo ono nu nwa iya Sólomonu. O nukwa iya whọ ugbugba ulo ono, l'a-dukota iya mee ugbugba mkpu eka l'aa-kwakobeje iwhe l'ulo ono, mee nke ulo-eli iya, mee nke ulo ime iya, mee nke eka l'aa-noje akfu ugwo iwhe-du-aji, onye meru Chileke. ¹² O bya eworu ugbugba ogboduwu ulo Onye-Nwe-Oha ono nu iya, mee nke mkpu, l'a-gba iya mgburumgburu, bya anu iya nke ulo eku ulo Chileke, mee ulo eku, bu eka l'aa-kwakobeje iwhe e doberu nsọ. Iwhe lile ono b'o nuru le g'o du iya l'uche t'a tua ya. ¹³ O bya ekfua lege l'aa-gba ogbo ndu l'agbaje aja nu Chileke mee ogbo ndu Lívayi, kfu nke ozhi lile, l'eeje l'ulo Onye-Nwe-Oha, mee nke arya lile, e gude eje ozhi l'ulo Onye-Nwe-Oha ono. ¹⁴ O bya atua eka l'erwa mkpola-ododo, l'e-dzu ome arya, l'eeme le mkpola-ododo, mee erwa mkpola-ocha, l'e-dzu ome arya, l'eeme le mkpola-ocha, mbu owhu l'ee-gude eje ozhi, du l'iche l'iche. ¹⁵ O tua eka l'erwa mkpola-ododo, l'e-dzu ome iwhe l'aatukobeje oryoku, mee nke oryoku l'onwiya; tua eka l'erwa mkpola-ocha, l'e-dzu ome iwhe l'aatukobeje

oryoku mee oryoku l'onwiya. ¹⁶ O tua eka l'erwa mkpola-ododo, l'e-dzu ome teburu, l'eedobeje buredi, du nsọ; tua eka l'erwa mkpola-ocha l'e-dzu ome teburu mkpola-ocha. ¹⁷ O tua eka l'erwa mkpola-ododo, guru egugu, l'e-dzu ome oleji, mee owhu, l'e-dzu ome efere, mee omogo, mee okwa mkpola-ododo. O tua eka l'erwa mkpola-ocha, l'e-dzu ome okwa mkpola-ocha. ¹⁸ O tua eka l'erwa mkpola-ododo, a nucharu anucha, l'e-dzu ome enya eka l'aakpoje isensu oku. O nokwawho le g'o goshiru ugbugba ugbo-inya, e meru le mkpola-ododo, l'ee-me doberu cherubu, akwaka iya sachiru asachi gude gbobuta igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Oha.

¹⁹ Iwhe ono g'o ha be Dévidi suru l'oo Onye-Nwe-Oha be goshiru iye ya; ya dee ya nno. Mbu l'oo ya meru o doo ya enya g'ugbugba iwhe ono l'a-dukota.

²⁰ Dévidi bya asu nwa iya Sólomonu: "Shihukwa ike, ume eshia ghu ike l'ozhi ono. Ba atsukwa egvu, te meji ba atofukwa ghu nkele Onye-Nwe-Oha, bu Chileke, mbu Chileke nke mbedua be swiru ghu eswiru. O to byadu l'aghafu l'eka i no, t'o bya l'aha ghu jeye nteke ozhi lile, du l'ulo Onye-Nwe-Oha ono l'a-gvukota. ²¹ Ogbo ndu l'agbaje aja nu Chileke, mee ogbo ndu Lívayi be nowa anono te whe jee ozhi lile, l'eeje l'ulo Chileke ono. Ndu gu le whe l'a-gba mba jee ozhi ono be bu ndu l'eme nka l'orwu, du iche iche, bu ndu uwhere ozhi l'ewhe. O nokwawho ge ndu bu ishi mee ndu Ízurelu l'owhu l'a-no ghu le mgbureku eme iwhe i suru te whe mee."

Iwhe a nuru t'e gude tua eze-ulo Chileke

29 Dévidi bya ekfuru yeru ndzuko ono l'owhu su: "Sólomonu, bu nwa mu, onye ono bu iya be Chileke hotaru kpọ bu nwata uke, l'adua iwhe o maru. Ozhi ono buru ozhi, paru eka nkele eze-ulo-o, l'ekfu okfu iya ta abudu madzu mmaanu be l'aaturu iya; onye l'aaturu iya bu Onye-Nwe-Oha, bu Chileke. ² Mu dobewaru iwhe l'ee-gude mee ulo Chileke ono g'ike beru mu. Mu dobewaru mkpola-ododo, l'ee-gude mee iwhe l'eeme le mkpola-ododo, dobewaa mkpola-ocha, l'ee-gude mee iwhe l'eeme le mkpola-ocha, dobewaa ope, l'ee-gude mee iwhe l'eeme l'ope, dobewaa mkpurumkpu-igwe, l'ee-gude mee iwhe l'eeme le mkpurumkpu-igwe, dobewaa oshi, l'ee-gude mee iwhe l'eeme l'oshi. O nokwawho ge mu kuberu ikpoto ewhuru onikusu, mee ewhuru, l'aa-swobe l'iwhe, mee ewhuru, l'egbukaa ngerengere, mewaro ewhuru, du l'iche l'iche, vukota onu aswa, mee ewhuru-egbe mabulu. ³ Odo bu le mu l'anu mkpola-ododo mee mkpola-ocha eka mu gedegede t'e yekobe l'ono gude mee nke ulo nsọ ono, o noo nkele okfu ulo Chileke mu ono be l'awhoshi mu ike l'obu. ⁴ Mu l'anu mkpola-ododo, erwa iya du unu talentu ugbo esaa l'ukporo iri l'ime mkpola-

ododo, shi alị Ofi; mu anụ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dū ụnu talentu ugbo iri l'ẹsaa l'ụkporo iri, bụ ọwhu a nucharu anucha, l'aa-wukota lẹ mgbodo ụlo ono.

⁵ Mkpọla-ododo ono bẹ l'ee-gude mee iwhe l'eeme lẹ mkpọla-ododo, gude mkpọla-ọcha mee iwhe l'eeme lẹ mkpọla-ọcha mée iwhe lile, ndu l'eme nka l'eme. Mu nọdu l'eli iya aji sụ: Oo onye bẹ l'ooowe uwhere t'ọ woru onwiya ye l'ozhi Onye-Nwe-Ọha ntanụ?"

⁶ O noo ya, ndu ishi l'anya-uwhu nọnu bya anụ iwhe g'ọ zuru whẹ nkwe l'obu. O nokwawhọ gẹ ndu bụ ishi l'ikfu, mée ndu ishi ụnu ndu ojogu ugbo labọ l'ụkporo iri, mée ndu ishi ndu ojogu ụkporo ugbo ise, mée ndu ishi ozhi eze nuru iwhe zuru whẹ nkwe l'obu. ⁷ Iwhe whẹ nuru t'e gude mee nke ụlo Chileke ono bụ: mkpọla-ododo, ẹrwa iya dū ụnu talentu iri l'ẹbo l'ụkporo iri, mée ụkporo ụnu dariku l'ụnu ise, mée mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dū ụkporo ụnu talentu l'ụnu ise, mée ope, ẹrwa iya dū ụkporo ụnu talentu ugbo labọ l'ụnu ise, mée mkpụrumkpụ-igwe, ẹrwa iya dū ụkporo ụnu talentu ugbo iri l'ẹbo l'ụnu iri. ⁸ Iwhe bụ onye nweru ẹwhuru, vu ọnu aswa bẹ nuru iya t'e dobe l'ụlo ẹku eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono. Onye ọ dū l'ẹka bụru Jehiyelu o-shi-l'eri Geshonu. ⁹ Oo ya bụ, ndu Ízurelu tekota ẹswa, nkele ndu ono gude obu whẹ g'ọ ha bya anụ Onye-Nwe-Ọha iwhe g'ọ zuru whẹ nkwe l'obu. Eze, bụ Dévidi tekwaawho ẹswa shii.

Dévidi l'ekfu anụ Chileke

¹⁰ Tọ dū iya bụ, Dévidi wata ọja Onye-Nwe-Ọha l'iwhu edzudzu-ọha ono asuje: "T'ajaja bụru nkeghu, gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna anyi, bụ Ízurelu, shi lẹ gbururu jeye lẹ gbururu. ¹¹ Gube Onye-Nwe-Ọha bẹ parụ ẹka apaa, ike, mée ugwu, mée ọdu-biribiri bụkota nkeghu. Iwhe lile, dū l'igwe mée ọwhu dū l'ụwa bẹ bụru nkeghu. Oo ghu bụ eze gube Onye-Nwe-Ọha, ọ bụru ghu bụ ishi iwhe lile. ¹² Ẹku yele ọkwabe ugwu bụ l'ẹka ghu b'ọ shikota. O bụru ghu bụ onye ishi, l'achị iwhe lile. Oo ghu bẹ ike yele ọkpehu kwarụ l'ẹka. O bụru ghu b'ọ dū l'ẹka ome madzụ t'ọ bụru oke amadụ, bụru ghu l'agbẹ madzụ l'owhu ọkpu-ike. ¹³ Ntaa bẹ anyi l'ekelē ghu ekele, gube Chileke anyi, anyi l'aja ẹwha ghu ono, dū ugwu ajaja.

¹⁴ "Ole obu, ọo onye bẹ mu bụ, tọo gunu bẹ ndibe mu bụ? nke t'anyi dū ike nū iwhe zuru anyi nkwe l'obu ẹgube-ẹ. Iwhe lile bẹ shikota ghu l'ẹka, ọ bụru iwhe shi ghu l'ẹka bẹ anyi wotaru bya anụ ghu. ¹⁵ L'atatiwhu ghu bẹ anyi bụ ndu mbyambya, bụru ndu byarụ ije ẹgube ono, nna anyi whẹ shi bụru. Ndzụ anyi nọ l'eliwhe bẹ dūa g'ọo inyonyo nkele ọ tọo dūgbuduru.

¹⁶ Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi, ikpoto iwhe ọwa, anyi wofutaru t'e gude t̄aru ghu ụlo, bụ ẹka ẹwha nsọ ghu l'a-nọ eme ire bẹ kwa l'ẹka ghu b'ọ shi bya, ọ bụkwaru ghu whọ bẹ nwe iya g'ọ ha. ¹⁷ Chileke

mu, mu marụ l'ịda-leje obu, mu marụ l'obu, guru iwhoro dū ghu ree. Oo obu guru iwhoro bẹ mu gude nūkota ghu iwhe-e g'ọ ha g'ọ zuru mu nkwe l'obu. Ntaa bẹ mu whụwaru lẹ gẹ ndu nkemu, bụ ndu ọwhu nọ l'ẹka-a nuru ghu iwhe zuru whẹ nkwe l'obu l'ẹhu-utso. ¹⁸ Byiko Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna anyi whẹ, bụ Ébirihamu mée Áyiziku mée Ízurelu, mekwaa tẹ ndibe ghu dobegburu ụdu obu ono mée ụdu ọriri ono jeye lẹ gbururu, gụ edozhia obu whẹ t'ọ ghaa l'uzo ẹka i nọ. ¹⁹ Mee tẹ nwa mu Sólomonu gude obu iya g'ọ ha dobe iwu ghu mée iwhe i s̄uru t'e mee mée iwhe i t̄oru ọkpa iya t'e meje. T'ọ mekotaje iwhe lile ono g'ọ ha, ya at̄aa eze-ulo ono, mu doberu iya iwhe l'oo-gude t̄aa ya ono."

²⁰ O noo ya, Dévidi bya asụ edzudzu-ọha ono: "Unu jaa Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ajaja." Edzudzu-ọha ono t̄uko jaa Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna whẹ ajaja. Whẹ whuzeta ishi baarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja, bya ewhuzetaru eze ishi l'alị.

Eeme Sólomonu eze

²¹ O be echile iya; whẹ gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja, bya agbakwaaru iya whọ ẹja ọkpokota-iwhe-ọku. Whẹ gburu oke-eswi dū ụnu ugbo labọ l'ụkporo iri, gbua ebyila, dū ụnu ugbo labọ l'ụkporo iri mée ụnuw at̄uru, dū ụnu ugbo labọ l'ụkporo iri yele ngwo-ẹja mmee, l'etsoje iya nū. Whẹ gbaa ikpoto ngwo-ẹja l'ẹwha ndu Ízurelu. ²² Whẹ gude ẹhu-utso ria ngwa l'iwhu Onye-Nwe-Ọha mbọku ono.

Whẹ bya emee Sólomonu nwa Dévidi eze nke ugbo labọ. Whẹ w̄aa ya mmanụ l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha t'ọ b̄uru onye ishi; Zédoku b̄uru onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke. ²³ Oo ya bụ, Sólomonu nọdu l'oshi-eze Onye-Nwe-Ọha l'ozori nna iya, bụ Dévidi. Iwhe kweru iya, ndu Ízurelu l'owhu l'emeje iwhe ọ s̄uru tẹ whẹ mee. ²⁴ Iwhe bụ ndu ishi mée ndu ojogu, ụnuw Dévidi gẹ whẹ ha t̄uru ike yeru eze Sólomonu. ²⁵ Onye-Nwe-Ọha mee tẹ Sólomonu b̄uru oke amadụ l'anya ndu Ízurelu l'owhu, bya eworu ọdu-biribiri onye eze ye iya l'ẹhu, mbụ ụdu iya ọwhu l'ad̄aa onye eze, vu iya ụzo nwejeru iya nū.

Anwuhu Dévidi

²⁶ O noo gẹ Dévidi nwa Jesi shi b̄uru eze ndu Ízurelu. ²⁷ O b̄u eze ndu Ízurelu ụkporo awha ugbo labọ. O ch̄iru awha ẹsaa lẹ Hiburonu, ch̄ia ụkporo awha l'awha iri l'eto lẹ Jerúsalemu. ²⁸ O nwuhuru nteke ọ kahuru ọkpobe akahụ. O n̄oru igweligwe awha b̄uru onye nweru ẹku mée ugwu. Nwa iya, bụ Sólomonu bya ab̄uru eze nọ-chia ẹnya iya. ²⁹ Iwhe lile, eze Dévidi megbaberu, watazhiawho l'ishi rwua lẹ ngvucha b'e dekotaru l'ekwo, whẹ deshuru iwhe meru nū. Ndu deru iya nū b̄u Sámuwelu onye l'awhụ awhụ, mée Nétanu

onye nkfuchiru Chileke, męe Gadu onye l'awhụ awhụ.
³⁰ E dekotaru lę g'o shi chĩa ọchichi, męe lę g'o shi kpa

ike, męe iwhe dakfutaru iya nụ, męe ọwhu dakfutaru
ndu Ízuręlu, męe iwhe dakfutaru alj-eze ono l'owhu.

2 Iwhe e meru l'oge ndu eze

Sólomõnu l'aryõ mmamagụ

(1 Eze. 3:1-15)

1 Sólomõnu, bụ nwa Dévidi bya akpõo onwiya g'õo abara l'alì-eze iya. Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke iya swiru iya ọkpobe eswiru, bya emee ya ọ bụru oke amadụ.

² Sólomõnu bya ekfuru yeru ndu Ízurelu l'owhu. Ndu o kfuru yeru bụ ndu ishi, l'achì ndu ojõgu, dọ ụnu labọ l'ụkporo iri mēe ndu ishi, l'achì ndu ojõgu, dọ ụkporo ise mēe ndu ikpe mēe iwhe bụ ndu ishi ndu Ízurelu gē whē ha, mbụ ndu bụ ishi l'ibe nna whē. ³ Sólomõnu yēle edzudzu-ọha Ízurelu tųgbua jeshia l'ēka, l'aagwajē iwhe dọ lē mkpụkpu Gibiyõnu. Nkele ọo l'ēka ono bē Ụlo-ēkwa-ndzuko nke Chileke dọ, mbụ ono, Mõsisu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha mejeru l'echi-ēgu. ⁴ Dévidi bē patawarụ igbe-ogbandzu Chileke lē mkpụkpu Kiriyatu-jeyarimu bya edobe lē nwõru ēka o metaru iya; o noo l'õ kpõberu iya ụlo-ēkwa lē Jerúsalemụ. ⁵ Ọlē ẹnya-mgbeja ono, o meru l'ope, mbụ Bezalēlu bē dọ lē Gibiyõnu l'ēka ono; l'iwhu mkpuumkpu Onye-Nwe-Ọha. Bezalēlu bụ nwa Uri; Uri bụru nwa Hõru. Sólomõnu yēle edzudzu-ọha ono chõlahaa Onye-Nwe-Ọha l'ēka ono. ⁶ Sólomõnu nyihu l'eli ẹnya-mgbeja ono, e meru l'ope, mbụ l'iwhu Ụlo-ēkwa ndzuko; je eg-bua anụ, dọ ụnu labọ l'ụkporo iri gude gbaarụ Onye-Nwe-Ọha eja ọkpokota-iwhe-ọku.

⁷ O rwua l'enyashi; Onye-Nwe-Ọha byakfuta Sólomõnu bya asụ iya: "Ryõo mu iwhe ì chõru tē mu nụ ghu."

⁸ Sólomõnu sụ Chileke: "I goshiwaru l'i yeru Dévidi, bụ nna mu obu shii; bya emewa tē mu bụru eze l'õzori iya. ⁹ Byiko Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke; t'ụkwa ono, i kweru nna mu Dévidi medzukota nụ. Nkele i mewaru tē mu bụru eze ikpoto ndu ha g'õo eja, dọ l'alì. ¹⁰ Nụnu mu mmamagụ mēe ọkwa-ẹnya, mu l'e-gude eje eje al-wa alwa l'iwhu ndu-a, o noo nkele ọ tọ dọdu onye sụru gē l'õo-chìkota ndibe ghu-a, parụ ēka ēgube-ē."

¹¹ Chileke yeeru Sólomõnu õnu sụ: "Eshi-õwhu ọ bụ iwhe ono bē dọ ghu l'obu. T'ì sụ t'a nụ ghu ēku l'ụba mēe t'a nụ ghu ugvu; t'ì sụ tē ndu ì dọ ashì nwùshihu; t'ì sụnu m'õo t'a nụ ghu ndzụ ogologo; gbahaa t'a nụ ghu mmamagụ yēle ọkwa-ẹnya, l'ii-gude achì ndibe mu ono, mu meru t'ì bụru eze whē ono; ¹² Ọ kwa iya bụ lē mu l'a-nụ ghu mmamagụ mēe ọkwa-ẹnya. Mu

anụkwa ghu whõ ēku l'ụba mēe ugvu, l'adụa onye eze nwejeru iya nù lē ndu vu ghu ụzo; tọ dọ onye eze bya l'e-nwe iya lē ndu ọwhu l'etso ghu etso."

¹³ Ọo ya bụ, Sólomõnu bya eshi l'ēka ono, l'aagwajē iwhe lē Gibiyõnu ono nyizeta, mbụ l'iwhu Ụlo-ēkwa ndzuko ono. Ọ lashia Jerúsalemụ. Ọ bụru eze ndu Ízurelu.

Èku Sólomõnu

(1 Eze. 10:26-29)

¹⁴ Sólomõnu dokoberu onwiya ụgbo-ìnya mēe ndu l'agba ìnya. O nweru ụnu ụgbo-ìnya ugbo ẹto l'ụkporo iri mēe ụkporo ụnu ndu l'agba ìnya l'ụnu iri. Ndu bē eze harụ dobe lē mkpụkpu, l'eedobeje ụgbo-ìnya, dobe ụwhodu lē Jerúsalemụ swibe onwiya. ¹⁵ Eze bē meru tē mkpõla-ọcha kuru g'õo ẹwhuru lē Jerúsalemụ, mee t'oshi sida dzuru ēka lile g'õo oshi sịkamo, tųkoru alì ọkpa-ugvu, dọ l'ụzo ẹnyanwu-arìba nata. ¹⁶ Ọo l'alì Íjiputu yēle alì Kuwe b'e shi anmajēru Sólomõnu ìnya. Ọ bụru ndu l'agbarụ eze nghõ shi ejeje alì Kuwe je ak-fua aswa iya nmata iya. ¹⁷ Aswa, whē shi akfujē gude zua ụgbo-ìnya lē Íjiputu bē bụ mkpõla-ọcha, dọ ụnu shēkelu l'ụkporo shēkelu ugbo iri. Ìnya bē whē shi an-majē ụkporo shēkelu mkpõla-ọcha ugbo ẹsaa lē shēkelu iri. Ọ bụru l'ēka whē bē ndu eze ndu Hetu mēe ndu eze ndu Arámụ shi eshije enweta iya.

Aakwakõ nkwakõ ọtu eze-ụlo Chileke

(1 Eze. 5:1-18)

2 Sólomõnu bya achìpyaa ya l'obu iya lē ya l'a-turù Onye-Nwe-Ọha ụlo mēe lē ya l'a-tụ ụlo eze bụ ēka ya l'e-buru. ² Ọ bya agụta ụkporo ụnu unwoke ugbo ẹsato l'ụnu iri l'ise tē whē bụru ndu l'evu iwhe e gude eme ụlo ono, gụta ụkporo ụnu unwoke ugbo iri tē whē bụru ndu l'awa ẹwhuru l'ugvu ugvu alì ono, bya agụta ụnu unwoke tete tē whē bụru ndu ishi, l'eleta ọruwu ono ẹnya.

³ Sólomõnu bya ezhia Hiramụ, bụ eze ndu Taya ozhi sụ: "T'õ bụkwaru ẹgube ono, i mekoshiru nna mu Dévidi nù iya oshi sida t'õ tụa ụlo ebubu iya bụ gē l'ii-mekoshi mbēdua. ⁴ Mu bya l'atụa ụlo, bụ ēka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu l'e-buru, doberu iye ya nsõ t'õ bụru ēka l'aa-kpõje ụnwù-isensu, l'eshi kwēkwēkwē ọku l'iwhu iya mēe t'õ bụru ēka l'ee-dobeje buredi, dọ nsõ ntekenteke, bya aburù ēka l'aa-gbajē ngwo-eja

okpokota-iwhe-okwu eswe mee enyashi, mee le mboku Sabatu, mee lonwa owhuu, mee l'ori oge Onye-Nwe-Oha, bu Chileke anyi, egube e doberu iya t'o buru nsu ndu Izuruelu jeye le gbururu. ⁵ Ulo obu, mu l'abya atutu be l'a-pa aka apaa nkele Chileke anyi be kangokotaru iwhe bu agwa l'owhu. ⁶ Ole obu, ?oo onye be suru ge l'oo-turu iya ulo? Eshi-owhu igwe, mbu igwe owhu kakota l'eli l'ete asua ya anodu. ?Oo onye be mu bu nke te mu taru iya ulo? T'a gufulewho l'aatu iya g'oo aka l'aakpojeru iya isensu oku. ⁷ Ntaa bukwa t'i zhitaru mu onye l'eme nka le mkpola-ododo, mee le mkpola-ocha, mee l'ope, mee le mkpulumkpu-igwe, bya aburu onye l'eme nka, gude oghu ododo, mee oghu uswe, mee oghu, du urwukpu-urwukpu akpa ekwa. Onye obu l'a-bukwaruwho onye oopyi iwhe-apyipyi doru enya. Yele ndu nkemu, bu ndu l'eme nka, nna mu Dévidi doberu be l'e-yeko aka rwua orwu ono le Jerusalemu mee le Juda. ⁸ Nukwa mu who oshi sida, mee oshi sayipuresu, mee oshi alugumu, shi l'ugvu ugvu Libanonu. Nkele o doru mu enya le ndu nkeghu l'eme nka l'owa oshi ugvu ugvu Libanonu. Ndu nkemu be wha le ndu nkeghu l'e-yeko aka l'orwu ono; ⁹ nke owhu wha l'a-nu mu oshi ha l'igweligwe. Nkele ulo obu, mu l'abya atutu be bu agaga-gvuragvu, du biribiri. ¹⁰ Iwhe mu l'a-nu ndu nkeghu ono, bu ndu l'egbu oshi ono bu witi, e gweru egwegwe, du ukporo unu ekpa ugbo labo l'unu iri. Mu anu wha balij, du ukporo unu ekpa ugbo labo l'unu iri mee galonu mme, du ukporo unu ugbo iri l'ebu l'unu iri, bya anu wha tinu mmanu, du ukporo unu ugbo labo l'unu iri."

¹¹ To du iya bu, Hiram, bu eze ndu Taya dee ekwozhi gude yeeru Solomonu onu su: "Oo obu, Onye-Nwe-Oha yeru ndibe iya b'o gude mee t'i buru eze wha." ¹² Hiram kfukwawho odo su: "T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke Izuruelu, onye meru igwe mee eliwhe, mbu onye ono, nuru eze bu Dévidi nwa, maru agu, mbu nwa, nweru ori-l'ichicho, bya aburu nwa iwhe doru enya, t'o buru onye l'a-turu Onye-Nwe-Oha eze-ulo, taru onwiya ulo eze. ¹³ Ntaa be mu l'ezhiwaa nwoke l'aza Huramu-abyi t'o bya. O bu nwoke l'eme nka, buru onye iwhe doru enya. ¹⁴ O bu nwa nwanyj, shi l'ikfu Danu. Nna iya buru nwoke Taya gedegede. O nwuru g'e shi eme nka le mkpola-ododo, mee le mkpola-ocha, mee l'ope, mee le mkpulumkpu-igwe, mee l'ewhuru, mee l'oshi; o nwua ogude oghu ododo, mee oghu, du urwukpu-urwukpu, mee oghu uswe, mee okpobe ekwa-ocha akpa ekwa. O maru ge l'apyije iwhe-apyipyi, du l'iche l'iche; o jee l'a-du ike mekota iwhe e yeru iya l'eka t'o mee. Ndu nkeghu, bu ndu l'eme nka mee ndu nka ono, onye-nwe-mu nu Dévidi, bu nna ghu doberu be wha l'iya l'e-yeko aka l'orwu ono. ¹⁵ Ntaa bukwa te gube onye-nwe-mu nu nuwaro ndu ozhi ghu witi, mee balij, mee mmanu, mee mme obu, i kfuru okfu iya ¹⁶ t'anyi je awataru ghu os-

hi ole, j choru l'ugvu ugvu Libanonu; sweshia ya esweshi seghaa l'eze-enyimu je dobe iya le Jopa, bu aka l'oo-du gu evu iya ala Jerusalemu."

Solomonu l'ahọ ndu orwu

(1 Eze. 6:1-38)

¹⁷ To du iya bu, Solomonu bya agua ndu mbyambya, bukota l'alij Izuruelu ogu, egube ono, nna iya Dévidi guru wha. Iwhe wha dukota bu ukporo unu unwoke ugbo iri le tete l'unu unwoke eno. ¹⁸ O woru ukporo unu ugbo esato l'unu iri l'ise dobe te wha buru ndu l'evu iwhe e gude eme ulo ono; dobe ukporo unu ugbo iri te wha buru ndu l'awa ewhuru l'ugvu ugvu alij ono, bya edobe unu tete te wha buru ndu ishi, l'awhu meka orwu ono, nke owhu wha l'a-no eme te ndu ono rwuje orwu.

Solomonu l'atu eze-ulo Chileke ono

3 To du iya bu, Solomonu wata otu ulo Onye-Nwe-Oha ono le Jerusalemu l'ugvu Moriya, bu aka ono, Onye-Nwe-Oha byakfutajeru nna iya, bu Dévidi. Mbu l'aka Dévidi taru aka t'a taru ya l'oma aka Onanu onye Jebusu l'eechije balij. ² O wataru otu ulo ono l'abalij labo l'onwa ebo l'awha kwe iya awha eno, o wataru obu eze. ³ O waa bu iwhe-atutu, Solomonu taru nu t'e gude taru ulo Chileke ono; ogologo iya b'o taru o du nha-okpa ukporo eno l'iri, uswe iya du nha-okpa ukporo l'iri. Iwhe o gude taru ya bu o-gbaru-le-mbu iwhe e shi egudeje atu ogologo iwhe. ⁴ Nwulo, a taru, o gbakfuru l'onu eze-ulo ono be du ntu-okpa ukporo l'ogologo. Ogologo iya be yele uswe ulo ono l'onwiya ha enya nhamunha. Eli nwulo ono du nha-okpa ukporo ugbo ishii. O kwekota okpobe mkpola-ododo l'ime iya. ⁵ Whorokoto ulo ono b'o gbakotaru oshi sayipuresu agbagba, kwekota iya okpobe mkpola-ododo, bya eseshia ya nkfu mee gwogirigwo l'eli. ⁶ O gude ewhuru, vu oke onu aswa choo ulo ono nma. Mkpola-ododo, o gude mee ulo ono be bu mkpola-ododo, shi l'alij Pavayimu. ⁷ O kwekotaru mkpola-ododo l'ulo ono l'owhu. O kweru iya le agbugaragbu oshi, e gude wu-chia eli ulo ono awu-chi, kwee ya l'oshi mgbo ulo ono, mee le mgbodo ulo ono, mee le mgbo iya bya apyishia cherubu le mgbodo ulo ono. ⁸ O bya atua mkpu Eka-kakota-odu-nsu. Ogologo iya b'o taru yele uswe ulo ono l'onwiya buru iwhe lanu. O taru ogologo iya o du nha-okpa ukporo l'iri, uswe iya du nha-okpa ukporo l'iri. O kwekota iya mkpola-ododo, erwa ya du unu talentu ugbo labo l'ukporo iri. ⁹ Aga mkpola-ododo, e gude mee ulo ono be erwa iya du ukporo shekelu ugbo labo le shekelu iri. O kwekota mkpola-ododo l'ulo nke eli iya.

¹⁰ Mkpu Eka-kakota-odu-nsu b'o meru cherubu labo dobe. Iwhe o gude mee ya bu gbamugbam, kwekota

iya mkpọla-ododo. ¹¹ Akwẹka cherubu ono whẹ labọ bẹ ụkọta nji-ẹka ụkporo. Akwẹka nnanụ bẹ ụkọta nji-ẹka ise l'ogologo je etsukfuru lẹ mgbodo ụlo ono, nnanụ ụkọta nji-ẹka ise l'ogologo je etsukfuru l'akwẹka cherubu ọwhu. ¹² Akwẹka cherubu ọwhu ụkọta nji-ẹka ise l'ogologo je etsukfuru lẹ mgbodo ụlo ono, nnanụ ụkọta nji-ẹka ise l'ogologo je etsukfuru lẹ akwẹka nnanụ ọwhu. ¹³ Cherubu ono whẹ labọ bẹ tịsaru akwẹka atịsa, ọ ụkọta nji-ẹka ụkporo. Whẹ kẹrụ mkpomoro chee iwhe l'ụzo ọnu mkpu ono, kakọta ọdu nsọ. ¹⁴ O gude oghu, ụkọta nji-ẹka ụkporo, mee oghu ododo, mee oghu uswe-uswe, mee ọkpobe ẹkwa ọcha kwee ẹkwa-mgbochi, sekashia cherubu l'eli iya.

Itso, e meru l'ope

(1 Eze. 7:15-22)

¹⁵ L'ọnu ụlo ono b'ọ gvuberu itso labọ, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ẹbo l'eli, bya emeta ishi itso, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ẹbo l'eli, bya emeta ishi itso, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ẹbo l'eli, bya emeta ishi itso, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ẹbo l'eli. ¹⁶ O kparụ iwhe ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ẹbo l'eli, bya emeta ishi itso, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ẹbo l'eli, bya emeta ishi itso, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ẹbo l'eli. ¹⁷ O bya egvube itso ono whẹ labọ l'atatiwhu eze-ụlo ono. Nnanụ b'ọ gvuberu l'ụzo ọhuda ụlo ono, gvube ọwhu l'ụzo isheli ụlo ono. O noo, o gvuberu l'ụzo ọhuda ụlo ono b'ọ kuru Jakinu, kua ọwhu, o gvuberu l'ụzo isheli ụlo ono Bóazu.

E memashiru eze-ụlo Chileke

(1 Eze. 7:23-51)

4 O gude ope meta ọnyanwu-mgbeja, ụkọta nji-ẹka ụkporo l'iri l'ogologo, uswe iya ụkọta nji-ẹka ụkporo l'iri, eli iya ụkọta nji-ẹka ụkporo l'iri l'ise. ² O bya adaze ope gude meta abaravuma, gbarụ mgburumgburu. Ogboromọnu iya mgburumgburu bẹ ụkọta nji-ẹka ụkporo l'iri, eli iya ụkọta nji-ẹka ụkporo l'iri. ³ L'iku ogboromọnu iya b'a ọpyaberu iwhe a kpuru ọ ụkọta nji-ẹka ụkporo l'iri l'ise. ⁴ Abaravuma ono b'a tukoberu l'okpurukpu oke-eswi iri l'ẹbo, a kpuru akpu. Ẹto bẹ cheru iwhe l'ụzo isheli, ẹto ọdo chee iwhe l'ụzo ọnyanwu-arịba, ẹto ọdo chee iwhe l'ụzo ọhuda, ẹto ọdo chee iwhe l'ụzo ọnyanwu-awata, whẹ ghakọta ike ye l'ime. ⁵ Abaravuma ono bẹ igbi, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ⁶ O mekwaruwho eze efere ise, e gude asa iwhe. Ise b'ọ sụberu l'ụzo ọhuda eze-ụlo Onye-Nwe-Ọha, sụberu ise ọdo l'ụzo isheli. O bụru eze efere ono bẹ whẹ l'asajẹ iwhe e gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku. Abar-

avuma whẹ bụru iya bẹ ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ⁷ O bya egude mkpọla-ododo meta iwhe l'aatukobeje ọryọku ụzo iri dobe l'eze-ụlo ono. O bụru lẹ g'a sụru t'ee mee ya bụ lẹ g'o meru iya. O woru ise dobe l'ụzo ọhuda, dobe ise ọdo l'ụzo isheli. ⁸ O mekwaawho teburu iri dobe l'eze-ụlo ono. Ise b'ọ doberu l'ụzo ọhuda, dobe ise ọdo l'ụzo isheli. O gude mkpọla-ododo mee efere, ụkọta nji-ẹka ụkporo ugbo ise.

⁹ O bya emeta ọma ogboduwhu ẹka ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke l'anọduje, mee eze ogboduwhu, mee mgbo ọnu ogboduwhu ono. O kwekota ope lẹ mgbo ono. ¹⁰ O pata abaravuma whẹ je asube l'ụzo ọhuda ọnyanwu-awata ụlo ono.

¹¹ Iwhe ọdo, Hiram mefuaru bụ ite, mee eze-agọ, mee eze-efere.

Oo ya bụ, Hiram rwukota ọrwu lile, l'ọorwuru eze Sólomọnu l'ụlo Chileke ono ọ gvụ.

¹² O kpuru itso labọ, mee ishi itso labọ, gwarụ kokoro, ọ tukobegeru l'eli itso ono, mee iwhe-akpakpa, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ¹³ Mee iwhe ono, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ¹⁴ Mee iwhe ono, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ¹⁵ Mee iwhe ono, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ¹⁶ Mee iwhe ono, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ¹⁷ Mee iwhe ono, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ¹⁸ Mee iwhe ono, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ¹⁹ Mee iwhe ono, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ²⁰ Mee iwhe ono, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ²¹ Mee iwhe ono, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ²² Mee iwhe ono, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise.

Arya lile ono, Hiram mefuaru bụ ite, mee eze-agọ, mee eze-efere. ¹¹ Iwhe ọdo, Hiram mefuaru bụ ite, mee eze-agọ, mee eze-efere.

¹⁷ O bụru l'ali ọrwa, ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ¹⁸ Sólomọnu bẹ meshiru ọryọku, a tukoberu iya t'ọ nwuje l'iwhe ẹka-kakọta-ọdu-nsọ; egube a sụru t'ọ ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ¹⁹ O noo ya, Sólomọnu mekota ọryọku, a tukoberu iya t'ọ nwuje l'iwhe ẹka-kakọta-ọdu-nsọ; egube a sụru t'ọ ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ²⁰ Mee iwhe l'apa oghu ọryọku, mee eze-efere, mee agọ, mee iwhe l'aagujeru ọku ye, e gude ọkpobe mkpọla-ododo mekota, mee mgbo eze-ụlo ono, bụ iya bụ mgbo nke ime mkpu ẹka-kakọta-ọdu-nsọ, mee mgbo eze-ụlo ono l'onwiya.

¹⁹ O noo ya, Sólomọnu mekota ọryọku, a tukoberu iya t'ọ nwuje l'iwhe ẹka-kakọta-ọdu-nsọ; egube a sụru t'ọ ụkọta nji-ẹka ụkporo labọ l'iri l'ise. ²⁰ Mee iwhe l'apa oghu ọryọku, mee eze-efere, mee agọ, mee iwhe l'aagujeru ọku ye, e gude ọkpobe mkpọla-ododo mekota, mee mgbo eze-ụlo ono, bụ iya bụ mgbo nke ime mkpu ẹka-kakọta-ọdu-nsọ, mee mgbo eze-ụlo ono l'onwiya.

5 O noo ya, ọrwu lile, Sólomọnu gude l'ẹka arwu l'ụlo Onye-Nwe-Ọha ono bya agvukota. O chitakota iwhe Dévidi, bụ nna iya doberu nsọ bya edobe l'ụlo ono, mbụ mkpọla-ọcha, mee mkpọla-ododo, mewarto

arya ọdo. Iwhe ono b'o dobekotaru l'ẹka l'aakwakọbeje ẹku l'ulo Chileke ono.

Aapabata igbe-ogbandzu l'eze-ulo Onye-Nwe-Qha

(1 Eze. 8:1-9)

²Tọ dụ iya bụ, Sólomọnu bya ekua ndu bụ ọgurennya ndu Ízurelu ndzuko lẹ Jerúsalemu, mée ndu lile, bụ ishi l'ikfu, mée ndu bụ ishi l'ẹnya-uwhu ndu Ízurelu, nke ọwhu whẹ l'a-pafuta igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha lẹ mkpukpu Dévidi bụ iya bụ Záyonu. ³O rwulewho nteke whẹ l'eri oge l'ọnwa ẹsaa, unwoke Ízurelu gẹ whẹ ha dzukota l'iwhu eze.

⁴Ndu bụ ọgurennya ndu Ízurelu dzulewho, ndu Lívayi pata igbe-ogbandzu ono. ⁵Whẹ patarụ igbe-ogbandzu ono, bya awhọta Ụlo-ẹkwa ndzuko, gwota iwhe bụ arya, dụ nsọ, dụ iya nụ. Ọ bụru ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mée ndu Lívayi bẹ patarụ iya nụ. ⁶Eze, bụ Sólomọnu yẹle edzudzu-ọha Ízurelu ono, dzukoberu l'ẹka ono bya anọdu l'atatiwhu igbe-ogbandzu ono egbushi aturu mée eswi. Anụ, whẹ gburu bụ ikpoto, bụru aguta aguta.

⁷O noo ya, ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke pata igbe-ogbandzu Onye-Nwe-Qha ono bya edobe l'ẹka e metaru iya ọru l'ime mkpu eze-ulo ono, bụ iya bụ Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ. Whẹ doberu iya lẹ mkpula akwẹka cherubu. ⁸Cherubu ono bẹ tushiru akwẹka atushi lẹ nwọru ẹka ono, e doberu igbe-ogbandzu ono, shi nno kwechita igbe-ogbandzu ono yẹle mkpara, l'eegudeje apa iya. ⁹Mkpara igbe-ogbandzu ono bẹ tseru ogologo, nke ọwhu bụ l'aanọduje lẹ mkpu Ẹka-dụ-nsọ ono, dụ l'iwhu Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ ele ishishi iya lẹ g'o tsefutaru. Ọle onye nọ l'ẹka ọdo ta awhudu iya. Whẹ dukwa-a l'ẹka ono byeye ntanụ. ¹⁰Ọ tọ dudu iwhe dụ l'ime igbe-ogbandzu ono, gbahaa balibali ewhuru labọ, Mósisu yeru iya l'ugvu Horẹbu, mbụ l'ẹka ono, Onye-Nwe-Qha yẹle ndu Ízurelu gbarụ ndzụ gẹ whẹ futa-geeru l'alị ndu Íjiputu.

Ọdu-biribiri Onye-Nwe-Qha

¹¹Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bya eshi lẹ mkpu Ẹka-dụ-nsọ ono lufuta. Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono, bụ ndu nọdu l'ẹka ono bẹ dobehawaru onwowhe nsọ gẹ whẹ ha, l'ẹbe akpa ishi ọgbo ọwhu whẹ tso etso.

¹²Asafu, mée Hemanu, mée Jedutunu, mée unwu whẹ, mée abubu whẹ, mbụ ọgbo egvu ono, shi l'eri Lívayi l'owhu bya akfuru l'uzo ẹnyanwu-awata ẹnya-mgbeja ono. Whẹ yekota uwe, e meru l'okpobe ẹkwa ọcha, chiru ogele, mée une, mée ogumogu akụ egvu. Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, dụ ukporo ishii kfuru whẹ lẹ mgboro egbu opyi-ọku. ¹³Ụda opyi-ọku ono mée olu egvu ndu ono, l'agụ egvu ono l'awukotalewho rinaa. Whẹ l'agụ egvu ajaja mée egvu ekele anụ Onye-Nwe-Qha. Whẹ l'agụ egvu ono egbu opyi-ọku eye iya, akụ

ogele mewarto ngwa-egvu ọdo eyekobe iya. Olu whẹ l'aha gengu-gengu l'ẹka whẹ l'agụ egvu ajaja ono mée egvu ekele ono anụ Onye-Nwe-Qha asuje:

"Onye-Nwe-Qha bụ onye ọma,
n-yemobu iya l'a-nọ jeye lẹ gbururu."

Tọ dụ iya bụ, ụlo Onye-Nwe-Qha ono bụru urwukpu nkuchi. ¹⁴Urwukpu ono mee ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono ta aduhe ike takeru eje ozhi whẹ nkele ọdu-biribiri Onye-Nwe-Qha bẹ sokputaru ụlo Chileke ono.

Okfu, Sólomọnu kfuru

(1 Eze. 8:12-21)

6 Tọ dụ iya bụ, Sólomọnu bya asụ: "Onye-Nwe-Qha, ị sụru l'ii-buru l'urwukpu, gbarụ tsurikiti. ²Ntaa bẹ mu tawaru ghu agaga-gvuragvu eze-ulo, l'ii-buru jeye lẹ tututu-mimimi."

³Edzudzu-ọha ndu Ízurelu ono kfuru l'ẹka ono, Sólomọnu ghachiru whẹ iwhu bya agoru onu-oma nụ whẹ. ⁴Ọ sụ: "T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke nke Ízurelu, o noo nkele o gudewa ẹka iya medzua ukwa ono, o kweru Dévidi, bụ nna mu, mbụ ukwa ono, o gude onu iya kweta iya nteke ono, ọ sụru: ⁵'Nkeshi mbọku, mu dufutaru ndibe mu l'alị Íjiputu bẹ l'otoo dudu mkpukpu, dụ l'alị ikfu Ízurelu, mu hotaru t'ọ bụru ẹka l'aa-tụ eze-ulo mu l'e-buru, tọ dụ onye mu hotaru t'ọ bụru onye ishi ndibe mu, bụ ndu Ízurelu. ⁶Ọle ntaa bẹ mu hotawaru Jerúsalemu t'ọ bụru ẹka mu l'e-buru, mu hotawaa Dévidi t'ọ chije ndibe mu ono, bụ ndu Ízurelu.'

⁷"Nna mu Dévidi b'o shi dụ l'obu tẹ ya taa eze-ulo Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke nke Ízurelu. ⁸Ọle Onye-Nwe-Qha bẹ sụru iya: 'Eshi-ọwhu i vu l'obu t'ị tawaru mu eze-ulo b'i meru iya ree. ⁹Ọle ọ tọ bụdu gubedua l'a-tụ ụlo ọbu. Onye l'a-tụ iya nụ bụ nwa ghu nwoke, ị nwuru anwunwu; ọo nwa ghu l'a-turu mu eze-ulo ọbu.'

¹⁰"Ntaa bẹ Onye-Nwe-Qha medzuwaru ukwa ono, o kweru, nkele mu futawaru bya nọ-chia ẹnya nna mu, bụ Dévidi, mu nọduwa l'oshi-eze ndu Ízurelu egube Onye-Nwe-Qha kweru ukwa iya, temenu mu bya atawa eze-ulo Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke nke Ízurelu ọbu. ¹¹L'ẹka ono bẹ mu doberu igbe-ogbandzu, mbụ igbe ono, e yeru ogbandzu ono, Onye-Nwe-Qha yẹle ndu Ízurelu gbarụ."

Sólomọnu l'ekfu anụ Chileke

(1 Eze. 8:22-53)

¹²Tọ dụ iya bụ, Sólomọnu kfuru l'iwhu ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Qha, l'iwhu edzudzu-ọha ndu Ízurelu ono chilia ẹka iya labọ imeli kfuru nụ Chileke. ¹³Sólomọnu bẹ gude ope meta ẹka l'akfukojeru akfukoru, ogologo iya dụ nha-okpa ẹsaa lẹ mkpirikpi, ọsa iya dụ nha-okpa ẹsaa lẹ mkpirikpi, eli iya dụ nha-okpa ẹno lẹ mkpirikpi.

O dobe iya l'echilabo oma ogboduwhu; gbakoru l'eli iya. O byishi ikpere l'atatiwhu edzudzu-oha ndu Ízurelu ono, bya achilia eka labo imeli; ¹⁴ kfulahaa su: "Gube Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke Ízurelu, o to dudu Chileke odo, du g'oo ghu l'imigwe mee l'eliwhe, gube onye l'edobeje ogbandzu, gu le ndu ozhi ghu gbaru, buru onye n-yemobu ghu l'ete agvu agvu l'eka ndu gude obu we g'o ha etso ghu nu no. ¹⁵ Gube onye medzuru ukwa, i kweru nu onye ozhi ghu ono, bu nna mu Dévidi. I gude onu ghu kweta iya ukwa, bya egude eka ghu medzua ya egube o du ntanu-a.

¹⁶ "Gube Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke Ízurelu, ntaa bukwa t'i medzufua ukwa ono, i kweru onye ozhi ghu ono, bu nna mu Dévidi, mbu ono, i kweru iya su: 'O to dudu iwhe bya l'e-me t'unwu ghu no-buhu l'oshi-eze ndu Ízurelu m'o buru-a l'unwu ghu obu l'e-do enya ndo eme iwhe iwu mu kfuru egube ono, gubedua meru.' ¹⁷ Byiko, Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke Ízurelu, t'ukwa ono, i kweru onye ozhi ghu Dévidi vukotakwa.

¹⁸ "Obenu, ?nde ge Chileke yele madzu mmaanu l'eshi bukotaru l'eliwhe? Saa, igwe, mbu igwe owhu kakota l'eli be l'ete asudua ghu ebubu; owhu l'ee-whoro ulo owa, mu turu! ¹⁹ Oe obu, gube Onye-Nwe-Oha, bu Chileke, ngabenu nchi l'ekfukfu, onye ozhi ghu l'ekfu anu ghu mee l'aryo, l'ooryo ghu. Nuro mkpu ono, onye ozhi ghu l'echiku ghu mee ekfukfu ono, o nodu l'iwhu ghu ekfu anu ghu. ²⁰ T'enya ghu du-jenu l'ulo-o eswe l'enyashi, mbu eka-a, i suru l'ii-buru, nke owhu l'ji-nuje ekfukfu, onye ozhi ghu cheberu iwhu l'eka ekfu anu ghu. ²¹ Nua aryo onye ozhi ghu mee owhu ndibe ghu, bu ndu Ízurelu l'aryo ghu, nteke we cheberu iwhu l'eka-a ekfu anu ghu. Shikwa l'imigwe, bu eka i bu nua ya; nteke i nuru iya gukwaru we nvu l'iwhe-du-aji, we metagbaberu.

²² "O -buru l'o nweru onye mesweru madzu ibe iya, a su iya t'o ria nte, o bya l'iwhu enya-mgbeja l'ulo-o bya eria nte obu, ²³ shikwa l'imigwe nua ya, gu emee iwhe gbaru ghu nu. Gude eka ghu kpeshiaru ndu ozhi ghu we okfu ono. Onye owhu ikpe nmaru, gu anmaa ye ya tukobe iya iwhe o metaru l'ishi. Onye owhu iswi du mma, gu ahaaru iya enge rwuberu onye du chiriri.

²⁴ "O -buru l'ohogu be lwugburu ndibe ghu, bu ndu Ízurelu okfu le we mesweru ghu, oo ya bu, we ghaa umere lwakfutawhu ghu azu, bya ekulahaa ewha ghu, we nodu l'ulo-o kfuru nu ghu, ryoo ghu aryo, ²⁵ shikwa l'imigwe nua ya, gu aguaru ndibe ghu ono bu ndu Ízurelu nvu l'emeswe ono, we mesweru ghu. Gu eduwhu we azu l'ali ono, i nuru we le nna we ono.

²⁶ "Nteke bu l'igweli be gu-chiru agu-chi, mini chi-buhu, iswi le we meru ghu iwhe-du-aji. We -chebe iwhu l'eka-a kfuru nu ghu, kulahaa ewha ghu, bya aghaa umere haa ome iwhe-du-aji ono nkele i chiwaru we onu l'ali, ²⁷ shikwa l'imigwe nua ya, gu aguaru ndu ozhi ghu bu iya bu ndibe ghu ono, bu ndu Ízurelu nvu

iwhe-du-aji ono. Gu ezhia we uzo owhu ka mma, we l'a-no etso. Gu emee te mini chjaru we l'ali ghu ono, bu ali, i nuru ndibe ghu t'o buru oke-ali we.

²⁸ "O -buru le mkpegu byaru l'ali-a, m'o bu ehu, l'eme eme, m'o bu iwhe l'egbu nri, a koru ako, m'o bu owhu l'emeje t'o du ndzukpo ndzukpo, m'o bu igube, m'o bu ovu, l'adaje ada be byaru nu. Nteke bu l'oo ohogu be bya eyebuta we le mkpukpu, mbu o beru o buru udu nchikarehu gnu be byaru nu; o beru o buru udu ehu-ba-du-mma, du odu-agma be byaru nu; ²⁹ o nweru onye machiru eka l'uzo ulo-o kfuru nu ghu, nkele onyenonu be maru eka o ka iya ememe, mee eka o ka iya atsutsu; m'o bu l'oo ndibe ghu, bu ndu Ízurelu be tukoru ge we ha kfuru nu ghu, bya aryo ghu aryo, ³⁰ shikwa l'imigwe eka ono, i bu nua ya guaru we nvu. Mekoshi onyenonu lege onyenonu gude eme, nkeshi i maru obu onyenonu. O noo nkele oo gubedua kpelekemkpumu be marwataru obu unwu eliwhe l'owhu. ³¹ Oo ya bu, nke owhu we l'a-no atsuhu egvu, etso uzo nkeghu mbokumboku jeye ge we l'a-no-beru l'ali ono, i nuru nna anyi we.

³² "A bya l'onye bu onye oha odo, mbu onye l'abua onye Ízurelu, bu ndibe ghu; onye shi eka teru enya bya l'iswi ewha ghu ono, paru eka ono, mee l'iswi ike ghu yele iwhe du biribiri ono, l'iimegbabe. Nteke onye ono byaru bya echebe iwhu l'ulo-o kfuru nu ghu, ³³ shikwa l'imigwe eka ono, i bu nua ya, gu emeeru onye oha odo ono iwhe lile o kpokuru ghu t'i meeru iya, nke owhu ndu mgboko l'owhu l'a-makotaru ewha ghu, bya atsulahaa ghu egvu g'oo ndibe ghu, bu ndu Ízurelu. We amakarwuhu l'ulo-o, mu turu be vu ewha ghu.

³⁴ "O -buru l'i zhifuru ndibe ghu te we je alwushi ndu ohogu we ugu, eka obu eka obu; we chebe iwhu le mkpukpu-a, i hotaru mee l'ulo-o, mu turu ghu, ³⁵ shikwa l'imigwe nua ekfukfu ono, we kfuru nu ghu mee iwhe we suru t'i meeru we; gu agbaaru we odzori.

³⁶ "Nteke bu l'oo iwhe-du-aji be we meru ghu, nkele o to dudu onye l'ete emeje iwhe-du-aji. I kwobe iswi iya, ehu-eghughu bya ghu l'ehu l'eka we no, i woru we ye ohogu l'eka, nke owhu bu l'aakpuru we le ndzu laa ali teru enya m'o bu ali, du ntse. ³⁷ We -nodu l'ali ono, a kpuru we le ndzu laa ono, egò lwawhu we azu, we daa onwowhe uta, bya anodu l'ali ndu ono, a kpuru we le ndzu ono laa ryoo ghu su: 'Anyi mewaru iwhe-du-aji, bya emewaa iwhe l'ete akfuaru nhamunha, temenu anyi mewaa ejo-iwhe.' ³⁸ O -buru le we nodu l'ali ono, a kpuru we le ndzu laa ono gude ndzu we l'owhu mee obu we l'owhu daa onwowhe uta ono, we chebe iwhu l'ali-a, bu ali, i nuru nna we, mbu le mkpukpu-a, i hotaru mee l'ulo-o, mu turu ghu kfuru nu ghu, ³⁹ shikwa l'imigwe eka ono, i bu nua ekfukfu, we kfuru nu ghu mee iwhe we suru t'i

meeru whẹ, gụ agbaarụ whẹ ọdzori. Gụaru ndibe ghu ono, meru ghu iwhe-dụ-ẹji nvụ.

⁴⁰ “Byiko Chileke mu, t'ẹnya ghu ọdụjenu l'ekfukfu, a nọdu l'ẹka-a ekfu anụ ghu, nchị ghu adụjekwa iya whọ.

⁴¹ “Ntaa bukwa t'i gbalihu byiko Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, jeshia l'ọkpoku ghu.

“Gụbedua mée igbe-ogbandzu ghu ono, l'egoshi l'i bụ onye ọkpehu dụ.

Gụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, tẹ ndu l'agbajẹ ẹja nkeghu bụnuru ndu l'aa-kwa ndzọta g'ọo onye kwarụ ngwa. Tẹ ndu yeru ghu obu swanụ ẹswa l'iwhe dụ ree, l'iimeru whẹ.

⁴² Byiko Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha, be etuwakwa iwhe l'ẹka onye nkeghu, i teru mmanụ nọ.

Nyatakwa n-yemobu ono, i nweru l'ẹka Dévidi, bụ onye ozhi ghu nọ.”

Eedobe eze-ulo Chileke nsọ

(1 Eze. 8:62-66)

7 Sólomọnu kfugelewho nụ Chileke, ọku shi l'imigwe bụru whaa bya ekekota ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono mée ngwo-ẹja ọdo, a gbarụ. Ogbu-za-azaa Onye-Nwe-Ọha sweta ụlo ono. ² Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ta adụ ike kpua ishi l'ime ụlo Onye-Nwe-Ọha ono, nkele ogbu-zaazaa Onye-Nwe-Ọha bẹ swechitaru iya. ³ Nteke ụnwu Ízurẹlu whuru ọku ono gẹ l'oonwu abya, bya awhụ g'ogbu-zaazaa nke Onye-Nwe-Ọha tukoru l'eli ụlo ono, whẹ dashia kpubegee iwhe l'alị l'eli ẹka e gude ẹwhuru nmalia anmali, whẹ bala-haaruu Onye-Nwe-Ọha ẹja ekele iya ekele asuje:

“Onye-Nwe-Ọha bụ onye ọma, n-yemobu iya l'a-nọ jeye lẹ gbururu.”

⁴ Tọ dụ iya bụ, eze yẹle ndu Ízurẹlu ono gẹ whẹ ha tuko gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja. ⁵ Anụ, eze Sólomọnu gburu egbu gude gbaa ẹja bẹ dụ, ụkporo ụnu eswi ugbo labọ l'unu iri l'ise mée ụkporo ụnu aturu ugbo iri l'ise. Ọo ya bụ, eze yẹle ndu Ízurẹlu gẹ whẹ ha bya edobe ụlo Chileke ono nsọ. ⁶ Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke tuko kfuru l'ọnodu whẹ. O nokwawho gẹ ndu Lívayi kfuru lẹ nkewhe, gude ngwa egvu Onye-Nwe-Ọha, mbụ ono, eze bụ Dévidi meru dobe t'e gude gụje egvu ekele nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ iya bụ ngwa egvu ono, o shi egudeje agụ egvu ekele asu: “N-yemobu Onye-Nwe-Ọha l'a-nọ jeye lẹ gbururu.” Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono nọdu cheberu ndu Lívayi ono iwhe egbu opyi-ọku, ndu Ízurẹlu l'owhu kfuru akfuru.

⁷ Sólomọnu dobe echilabọ ogboduwhu ono, du l'atatiwhu ụlo Onye-Nwe-Ọha ono nsọ. Ọ nọdu iya gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mée ẹba anụ, e gude gbaa ẹja ẹhu-guu. O noo nkele ẹnya-mgbeja ono, e gude ope mee bẹ l'oto lakotadua, mbụ ngwo-ẹja

ọkpokota-iwhe-ọku ono, mée ngwo-ẹja nri ono, mée ẹba anụ ono.

⁸ Ọo ya bụ, Sólomọnu, mée ndu Ízurẹlu lile ono, whẹ l'iya nọ l'ẹka ono, mée ikpoto edzudzu-ọha ono, mbụ ndu shi l'ọnu ẹka l'eeshije bahụ lẹ Hámatu je akpaa l'ọnu-yi Íjiputu nọdu nteke ono ria eriri abalị ẹsaa. ⁹ O rwua l'abalị ẹsato iya, whẹ nwee ndzuko gbarụ iche. Nkele whẹ doberu ẹnya-mgbeja nsọ abalị ẹsaa, ria eriri iya abalị ẹsaa. ¹⁰ O be l'ukporo abalị l'abalị ẹto l'ọn-wa ẹsaa, ọ gbasaa ndu ono tẹ whẹ lashia ibe whẹ. Whẹ lashia l'ẹhu-utso mée l'obu-utso iswi iwhe-ọma, Onye-Nwe-Ọha meru nụ Dévidi, mée Sólomọnu, mée ndibe iya, bụ ndu Ízurẹlu.

Onye-Nwe-Ọha l'ekfu eyeru Sólomọnu

(1 Eze. 9:1-9)

¹¹ O noo ya, Sólomọnu bya atụa eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono mée ụlo eze ono tų-gee. O tuko iwhe lile, ọ tųberu ememe l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono mée l'ulo nkiya mekota g'ọ tųberu iya. ¹² Onye-Nwe-Ọha bya abyakfuta Sólomọnu l'enyashi sụ iya: “Mu nųwaru ekfukfu, i kfuru nų mu, bya ahọtawaa eze-ulo-ọ t'ọ bụru ụlo, l'aa-nọ agbarụ mu ngwo-ẹja. ¹³ Ọ -bụru lẹ mu guchiru igweli, nke ọwhu bụ l'ọ tọ chidu mini, m'ọ kwanụ lẹ mu tųru iwu nụ igube t'ọ tuko alị ono danwushia, m'ọ kwanụ lẹ mu zhiru ẹhu-ba-dụ-mma t'ọ bya l'echilabọ ndibe mu, ¹⁴ ọ -bụru lẹ ndibe mu, bụ ndu l'eeke ẹwha whẹ ala l'ẹwha nkemu bẹ l'e-wozeta onwowhe alị kfuru nų mu, chọo atatiwhu mu, bya adakọbe haa ejo-ememe, whẹ l'eme, ọo ya bụ, mu eshi l'imigwe nụ ekfukfu, whẹ l'ekfu anụ mu, gụaru whẹ nvụ l'iwhe-dụ-ẹji, whẹ metagbaberu, bya emee t'alị whẹ mehu. ¹⁵ Ntaa bẹ ẹnya mu mée nchị mu l'a-duje l'ekfukfu, l'ekfu anụ mu l'ẹka-a. ¹⁶ Mu họtawaru ụlo-ọ, bya edobewa iya nsọ, bya emewa iya t'ọ bụru ẹka mu l'a-nọ jeye lẹ tututu-mimimi. Ẹnya mu mée obu mu l'a-duje l'ẹka ono ntekeneteke.

¹⁷ “A bya lẹ gụbedua, ọ -bụru l'ii-tsoru ụzo nkemu ẹgube nna ghu Dévidi tsoru iya, eme iwhe lile, mu tųru ghu l'iwu, edobe iwhe mu tọru ọkpa iya mée nsọ mu, ¹⁸ bẹ mu l'e-me t'ọnodu ghu bụru echihu echihu l'oshi-eze ono, ẹgube ono mu lẹ nna ghu Dévidi gbarụ iya l'ogbandzu nteke ono, mu suru iya: ‘O to nwedu iwhe bya l'e-me t'ụnwu ghu nọ-buhu l'oshi-eze ndu Ízurẹlu.’

¹⁹ “Ọle ọ -bụru l'a nọnyaaruu, unu ghafu haa ome iwhe mu tọru ọkpa iya tọgboru unu mée iwu, mu tųru doberu unu, mbụ unu je agwalahaa agwa ọdo, abaru iya ẹja, ²⁰ ọo ya bụ, mu avụ whẹ l'ogvu vufu l'alị ono, mu nuru whẹ ono, swee ẹnya l'ulo-ọ, mu doberu ọ duru mu nsọ. Mu emee ya t'ọ bụru iwhe ndu ọdo l'egude anma l'ejo ẹtu mée iwhe l'aa-nọ eme iwhe ọchi. ²¹ Ụlo-ọ, gvugaru ẹgube-ẹ aburu, onye ghatade, ya akpọo beru sụ: ‘?Ọo gunu meru Onye-Nwe-Ọha mee ụdudu iwhe ọwa l'alị-a mée l'ulo-ọ?’ ²² Ndu madụ asu:

'Oo lẹ whẹ haru Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke nna whẹ, onye ono dufutaru whẹ l'alị Íjiputu, bya akporu obu yeru agwa ọdo, gwalahaa ya, bya abalahaaru iya eja, o noo iwhe meru g'o gude Onye-Nwe-Oha wokfu-ta whẹ ụdu ejo-iwhe-e.'"

Iwhe ọdo, Sólomọnu megbaberu

(1 Eze. 9:10-28)

8 O be lẹ ngvucha ụkporo awha, bu nteke Sólomọnu tų-geru ụlo Onye-Nwe-Oha ono mee ụlo nkiya, ² ọ bya atụkwa-zhia mkpụkpu gẹ mkpụkpu ha ono Hiramụ nuru iya, bya achita ndu Ízurelu yekota iya tẹ whẹ buru. ³ Sólomọnu bya ejee ọgu lẹ mkpụkpu Hámatu Zoba je anata iya. ⁴ Ọ tųa mkpụkpu Tadumo l'echi-ẹgu, bya atushia mkpụkpu, l'aakwakobeje iwhe lẹ Hámatu. ⁵ Ọ tųkwa-zhia mkpụkpu Betu-horonu nke imeli mee nke ụzo alị, tųa ya o shihu ike. Ọ tų-wheta iya mgbodo mgburumgburu, ye iya ọnuzo mee mg-boro-igwe, e gude aswo-chi iya aswo-chi. ⁶ Ọ bya atųa mkpụkpu Bélatu. Ọ tųshia mkpụkpu, l'aakwakobe iwhe, mee mkpụkpu ẹka ụgbo-inya iya l'a-dụ, mee mkpụkpu ẹka ndu l'agbaru iya inya l'e-buru. Sólomọnu tųko iwhe lile, ọ chọru atųtu tųa lẹ Jerúsalemụ, mee l'ugvu ugvu Libanonu, mee ẹka lile, alị-eze iya beru.

⁷ Ndu lile, whuduru nų lẹ ndu Hetu, mee ndu Amoru, mee ndu Perezu, mee ndu Hevu, mee ndu Jebusu, mbụ ndu ono, l'ete abụa ndu Ízurelu, ⁸ mbụ ẹpa ndu ono, whuduru nu l'alị ono, ndu ọwhu ndu Ízurelu l'ete alaa l'iyi; ndu ono bẹ Sólomọnu doberu tẹ whẹ jeje ozhi mkpọnwuru. Whẹ l'ejekwa iya-a byeye ntanụ.

⁹ Ọle Sólomọnu ta adudu onye Ízurelu o meru nwohuta ozhi iya. Whẹbedua b'o meru ndu ojogu iya, mee ndu ishi ndu ojogu iya, mee ndu ishi ụgbo-inya iya, mee ndu l'agbaru iya inya. ¹⁰ Ọo whẹ bu ndu ishi-ozhi Sólomọnu; iwhe whẹ dų bu ụkporo madzụ ugbo iri l'ẹbo l'umadzu iri, ọ buru whẹ l'achi-zhi ndu ono l'orwu.

¹¹ Sólomọnu bya eshi lẹ mkpụkpu Dévidi dufuta ada Fero whọ, l'ọolu bya edobe l'ulo ono, ọ tųru iya nkele Sólomọnu bẹ sųru lẹ nyee ya te ebudu l'ulo Dévidi, bu eze ndu Ízurelu, o noo nkele iwhe bu ẹka igbe-og-bandzu Onye-Nwe-Oha kpuru ishi bẹ dųwa nsọ.

¹² Sólomọnu bya agbaru Onye-Nwe-Oha eja ọkpokota-iwhe-ọku l'eli ẹnya-mgbeja ono, ọ tųru l'e jeta akpọ iwhe eze-ulo ono. ¹³ Ngwo-eja ono b'o gbarụ ẹgube iwu Mosisu kfuru t'a gbajẹ iya lẹ mbọku lẹ mbọku, mee lẹ mbọku-otuta-ume, mee l'onwa ọwhúú, mee l'ori oge ẹto ono, l'eerije l'awha, bu iya bu oge buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi, mee Oge-Idzu, mee oge Ime-mkpụ. ¹⁴ O tsoru ụzo ono, nna iya Dévidi tọgboru gude họo ọgbo ndu l'agbajẹ eja nų Chileke dobe whẹ l'ozhi, whẹ l'a-nọ eje, bya ahọo ọgbo ndu Lívayi tẹ whẹ nọdu l'okwa ndu l'agụ egvu ajaja mee tẹ whẹ l'ejeru ndu l'agbajẹ eja nų Chileke ozhi lẹge mbọku

gbaru; ọ gbaa ọgbo ndu l'echi nche dobegee whẹ l'ọnuzo, whẹ l'a-nọ eche, nkele o noo gẹ Dévidi onye nke Chileke tųru iya dobe ndono. ¹⁵ Iwhe lile, eze tųru doberu ndu l'agbajẹ eja nų Chileke mee ndu Lívayi tẹ whẹ meje ta adudu ọwhu whẹ haru ememe; je akpaa lẹ nke ẹka l'aakwakobe ẹku.

¹⁶ O noo ya, ọrwu lile, Sólomọnu gude l'ẹka arwụ bya agvụ, mbụ ọrwu, ọ wataru lẹ mbọku, a tųru ukfu ụlo Onye-Nwe-Oha ono jeye a tų-gee ya. Ọ buru iya bu l'a tugee ụlo Onye-Nwe-Oha ono.

¹⁷ Tọ dų iya bu, Sólomọnu bya atųgburu jeshia Eziyonu-geba mee Elatu ọwhu dų l'aguga eze-enyimu l'alị ndu Edomu. ¹⁸ Hiramụ ye ndu nkiya, bu ndu mahawaru eze-enyimu ono, whẹ pataru Sólomọnu ụgbo-mini. Whẹ lẹ ndu nke Sólomọnu tųko tsoru jeshia alị Ofi, shi l'ẹka ono wolata mkpọla-ododo, ẹrwa iya dų unu talentu l'ụkporo labọ l'iri bya akuberu eze Sólomọnu.

Abyabya eze-nwanyị ndu Sheba

(1 Eze. 10:1-13)

9 Tọ dų iya bu, eze-nwanyị ndu Sheba bya anụa g'ude Sólomọnu l'ede, ọ byatashia Jerúsalemụ tẹ ya gude aji, shihuru ike data iya. Ọ chiru ikpoto madzụ, mee inya-kamelu, vu mmanu, l'eshikaa kwẹkwewekwe, mee igweligwe mkpọla-ododo, mee ẹwhuru, l'erekaa ire. Ọ byarwutalewho, ọ tųko iwhe lile, dų iya l'ẹkpa-ọriri voshikotaru Sólomọnu. ² Sólomọnu sakota aji lile, ọ jiru iya. Ọ tọ dudu aji, ọ jiru Sólomọnu kpọru iya ẹka asasa. ³ Eze-nwanyị ndu Sheba whulewho ụdu mmamagu, Sólomọnu nweru mee ẹgube o doberu ẹka tųa ụlo, ⁴ mee ọga nri, l'oorije, mee ụdu oshi, ndu ozhi iya l'anọduje anọdu, mee gẹ ndu ozhi iya gude eje ozhi yele ụdu uwe, whẹ l'eye l'ẹhu, mee ẹgube ndu l'agbaru iya mmee, mee ụdu uwe, whẹ l'eye l'ẹhu, mee eja ọkpokota-iwhe-ọku, l'ogobaje l'ulo Onye-Nwe-Oha; nteke ọ whukotaru iwhe ono, ọ tųfu iya ẹhu.

⁵ Ọ bya asụ eze: "Akọ, mu nọdu l'alị anyi nụa l'okfu iwhe i meshiru mee nke mmamagu ghu bukota ezhi-okfu. ⁶ Mu te eshikwa kweta l'akọ ono bẹ bu ezhi-okfu jeye mu bya ntaa bya akparu ẹku nų ẹnya mu. Lee l'akọ, mu nuru te ekedu mmamagu ghu ẹbo, o noo nkele ọ parụ ẹka. I dangoru akọ, mu nuru ọkpobe adango. ⁷ O zhiawho lẹ ndu nkeghu bẹ iwhe kwenukaru! Iwhe kwenukaru ndu ozhi ghu whẹ, bu ndu, l'anọje l'iwhu ghu ntekenteke anuta olu-okfu mmamagu ghu! ⁸ T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Oha, bu Chileke ghu; onye ono, bu l'ị dų iya ree meru o dobe ghu l'oshi-eze iya t'ị buru eze l'iswi Onye-Nwe-Oha, bu Chileke ghu. Chileke ghu bẹ yeru ndu Ízurelu obu, ọ buru obu iya tẹ whẹ shihu ike jeye lẹ gbururu. Ọo ya meru g'o gude, o mee ghu eze whẹ, nke ọwhu l'ii-doberu whẹ ikpe, kfuru nhamunha mee ọdu-chiriri."

⁹ Tọ dọ iya bụ, eze-nwanyị onọ bya eworu mkpọla-ododo, ẹrwa iya dọ talentu ụkporo ugbo ishii nọ eze, bya anụ iya igweligwe mmanụ, l'eshi kwẹkwẹkwe mē ẹwhuru, l'erekaa ire. Mmanụ onọ, eze-nwanyị ndu Sheba nuru eze Sólomọnu ta adudu udu iya ọdo, dọjeru ẹgube onọ.

¹⁰ Ọdo bụ lẹ ndu nke Hiramụ mē ndu nke Sólomọnu, bụ ndu onọ, l'evutaje mkpọla-ododo l'alị Ofi bē l'evutajekwawho oshi alugumu mē ẹwhuru, l'erekaa ire. ¹¹ Ọ bụru oshi alugumu onọ bē eze gude meta ndzọkpa, e gude enyihu eze-ulo Onye-Nwe-Ọha onọ mē nke ulo eze, gudekwa iya whọ kwee une mē ogumogu, ndu egvu l'egudeje agụ egvu. Udu oshi alugumu, dọ nno ta abyabudua t'a whụ iya l'alị ndu Juda.

¹² Eze, bụ Sólomọnu nọkota eze-nwanyị ndu Sheba onọ iwhe ọ sọru t'ọ nọ iya. Iwhe lile, ọ ryọru iya b'ọ nọkotaru iya, t'a gụfukwa ọwhu eze-nwanyị onọ nuru eze l'onwiya. Ọo ya bụ, eze-nwanyị dakọbe ọ bụru iya ọla alị whẹ yele ndu ozhi iya.

Ẹku Sólomọnu

(1 Eze. 10:14-25)

¹³ Mkpọla-ododo, l'abyajeru Sólomọnu awha g'awha ha bē ẹrwa iya dọ unu talentu mkpọla-ododo l'ụkporo talentu ugbo iri l'eto lẹ talentu ishii. ¹⁴ T'a gụfukwa iwhe l'eshije l'ẹka ndu l'agba nghọ mē l'ẹka ndu l'agba ikike nghọ. Mkpọla-ododo bē l'eshijekwawho l'ẹka ndu eze ndu Arabu mē l'ẹka ndu ọ-chi-ọha, l'achị alị onọ abyaru Sólomọnu.

¹⁵ Eze Sólomọnu bē metaru eze iwhe l'egudeje egbobuta onwonye, dọ ụkporo iri. Ọ bụru mkpọla-ododo, e tsusaru ọsa b'ọ gude mee ya. Mkpọla-ododo, larụ lẹ nnanụ iya bē ẹrwa iya dọ unu talentu ugbo labọ l'ụkporo iri. ¹⁶ O meta iwhe onọ, l'egudeje egbobuta onwonye onọ nke nshii, dọ ụkporo ugbo iri l'ise. Ọ bụru mkpọla-ododo, e tsusaru ọsa b'ọ gude mee ya. Mkpọla-ododo, larụ lẹ nnanụ iya bē dọkota ụkporo shẹkelu ugbo ẹsaa lẹ shẹkelu iri. Ẹka eze doberu iya bụ l'ulo onọ, e gude oshi, shi l'ọswa ugvu ugvu Libanonu tya.

¹⁷ Eze gudekwawho ọkpu-enyi mee oshi-eze, bya arwukota iya ọkpobe mkpọla-ododo l'eli. ¹⁸ Oshi-eze onọ bē nweru ndzọkpa ishii mē iwhe e meru lẹ mkpọla-ododo ye iya t'a tukobeje ọkpa. E meru iya ẹka l'aatukobeje ẹka ibeka ibebo, kpua oduu labọ kfukube l'iwhe onọ, l'aatukobeje ẹka onọ whẹ labọ. ¹⁹ A kpuru oduu iri l'ẹbo kfube l'eli ndzọkpa ishii onọ. Nnanụ kfuru l'ishi lanu, ọdo kfuru l'ishi lanu ọwhu. Ọ noo g'a kfubekotaru iya lẹ ndzọkpa onọ l'ẹhu l'ẹhu. Akọ ẹtu udu oshi-eze onọ ta dọjeduru l'alị-eze ọdo. ²⁰ Omogo lile, eze Sólomọnu l'egudeje angu iwhe-angungu bụ lẹ mkpọla-ododo b'e mekotaru iya. Arya lile, dọkota l'ulo onọ, e gude oshi, shi l'ọswa ugvu ugvu Libanonu tya

buru l'okpobe mkpọla-ododo b'e mekotaru iya. Mkpọla-ọcha ta adudu iwhe a guberu iya l'oge nke Sólomọnu. ²¹ Eze bē nweru igweligwe ugbo-mini, l'agbaru iya nghọ, yele ugbo-mini Hiramụ tukoru agbagbabẹ l'eze-enyimu lanu. Ọ bụru ugbo lanu l'awha ẹto, futaru nọ bē ugbo-mini onọ shi Tashishi l'alwajẹ, vula-ta mkpọla-ododo, mē mkpọla-ọcha, mē ọkpu-enyi, mē adaka, mē enwe.

²² Ọo eze Sólomọnu bē ẹku iya kakọta, ọ bụru iya bē mmamagu iya kakọta l'iwhe bụ ndu eze ndu mgboko l'owhu. ²³ Ndu eze ndu mgboko l'owhu l'abyajẹ l'iwhe Sólomọnu tẹ whẹ nuta olu-okfu mmamagu, Chileke yeru iya l'ẹhu. ²⁴ Awaha g'awha ha l'abuje, onye -byata, ya egude iwhe bya anụ iya, mbu iwhe e meru lẹ mkpọla-ọcha, mē ọwhu e meru lẹ mkpọla-ododo, mē uwe mkpeelanu, mē ngwogu, mē mmanụ, l'eshi kwẹkwẹkwe, mē inya mmaanụ, mē inya-mulu. Iwhe l'aanuje iya l'apajẹ ẹka.

²⁵ Sólomọnu bē nweru ẹka l'oodobeje inya mē ugbo-inya, dọ unu ugbo iri, bya enweru ụkporo unu ndu l'agba inya l'unu iri. Ndu b'ọ haru dobe lẹ mkpukpu, l'eedobeje ugbo-inya, haru ụwhodu doberu onwiya lẹ Jerúsalemụ. ²⁶ Ọ bụru iya l'achị iwhe bụ ndu eze, watazhiewho l'enyimu Yufurétisu jeye l'alị ndu Fílistiya, je akpaa l'oge alị ndu Íjiputu. ²⁷ Eze mee tẹ mkpọla-ọcha kuru g'ọo ẹwhuru lẹ Jerúsalemụ, mee t'oshi sida dzuru ẹka lile g'ọo oshi sịkamo, tukoru alị ọkpa-ugvu, dọ l'uzo ẹnyanwu-arịba nata. ²⁸ Sólomọnu bē l'aanmaru inya l'alị Íjiputu mēwaro l'alị ndu ọdo.

Anwuhu Sólomọnu

(1 Eze. 11:41-43)

²⁹ Iwhe ọdo, Sólomọnu megbaberu, wata l'ishi jeye lẹ ngvucha b'e dekotaru l'ekwo-akọ Nétanu onye nkfuchiru Chileke, bya edee ya l'ekwo nkfuchiru Ahayija onye Sháyilo mē l'ekwo ọwhulenyia Ido onye l'awhu awhu, bụ iya bụ ọwhulenyia, ọ whuru l'ishi Jerobowamu nwa Nebatu. ³⁰ Sólomọnu bē nọdu lẹ Jerúsalemụ bụru eze ndu Ízurelu ụkporo awha labọ. ³¹ Ọ nwuhu lakfushia nna iya whẹ lẹ maa. E lia ya lẹ mkpukpu Dévidi, bụ nna iya. Nwa iya nwoke, bụ Rehobowamu bya aburu eze l'ozori iya.

Nteke Rehobowamu bụ eze ndu Ízurelu

(1 Eze. 12:1-20)

10 Tọ dọ iya bụ, Rehobowamu tugbua jeshia Shékemu nkele ndu Ízurelu l'owhu bē wụwaru jeshia ẹka onọ tẹ whẹ mee ya eze. ² Nteke onọ bē Jerobowamu nwa Nebatu nọ lẹ Íjiputu, bụ ẹka ọ gbaru laa nteke onọ l'ogbaru Sólomọnu ọso. Ọ nua lẹ Rehobowamu bụwaa eze, o shi lẹ Íjiputu l'watashia. ³ A bya ezhia t'e je ekua ya. Jerobowamu yele ndu Ízurelu gẹ whẹ ha bya awu-kfu Rehobowamu bya asu iya:

⁴“Nna ghu bẹ boru anyi ivu, l'anyi ẹrwa. Ntaa bukwa t'i mee ozhi mkpɔnwuru ono, nna ghu dzuberu anyi mee ivu-erwa ono, o boru anyi kabaa ɔlwa alì, nke ɔwhu anyi l'a-buru ndu ozhi ghu.”

⁵Rehobówamu sù whẹ: “Unu dawhu azù l'abalì ẹto ntaa.” Ọo ya bụ, whẹ wụkashihu.

⁶Tọ dụ iya bụ, eze Rehobówamu jekfushia ndu bụ ọgurennya idzu; mbụ ndu ono, shi ejeru nna iya Sólomonu ozhi nteke ọ nọ ndzụ, bya ajja whẹ sù: “?Ndee g'unu sùru tẹ mu yeru ndu-a ọnu?”

⁷Whẹ sù iya: “Ọ -buru l'ii-duru ndu-a bebebe, eme iwhe dụ whẹ ree, bya ekfuru whẹ okfu njima, ọo ya bụ, whẹ aburu ndu ozhi ghu jeye lẹ gbururu.”

⁸Ọle Rehobówamu bẹ jikaru ọnu ono, ndu bụ ọgurennya yeru iya. O jekfushia unwokorọbya, bụ ndu whẹ l'iya tseru idzu; mbụ ndu l'ejeru iya ozhi. ⁹Ọ jja whẹ sù: “?Ndee g'unubedua sùru tẹ mu yeru ndu-a ọnu? Ọo gunu bẹ anyi l'e-kfuru ndu-a, sùru tẹ mu mee ivu, nna mu boru whẹ t'ọ ka ɔlwa alì?”

¹⁰Unwokoro ono, whẹ l'iya tseru sù iya: “Iwhe l'ii-kfuru ndu ono, sùru ghu lẹ nna ghu boru whẹ ivu l'anyi ẹrwa, ọdo bụ t'i mee ya t'ọ ka ɔlwa alì; iwhe l'ii-kfuru whẹ bụ l'ezeke-mkpushi-ẹka ghu bẹ ka ukfu nna ghu ọdu igbi. ¹¹L'eshi ɔwhu nna ghu boru whẹ ivu-erwa bẹ l'ii-me iya t'ọ ka njọ. Eshi-ɔwhu ọ bụ ẹchachi mmaanụ bẹ nna ghu shi echije whẹ bẹ l'ii-buru akpì agbakashì whẹ.”

¹²Ọo ya bụ, whẹ nọlewho abalì ẹto ono, bụ nteke eze sùru tẹ whẹ bya, Jerobowamu yele ndu Ízurelu l'owhu wuru jekfuwhu Rehobówamu azù. ¹³Eze jika idzu ono, ndu bụ ọgurennya whọ chikoshiru iya, salahaa ndu Ízurelu okfu kpaakpaa. ¹⁴O jenu etsoru idzu ono, unwokoro whọ chikoshiru iya kfu sù: “Nna mu bẹ boru unu ivu, dụ ẹrwa, ọle mbedua l'e-me t'ọ ka njọ. Nna mu bẹ bụ ẹchachi mmaanụ b'o shi echije unu, ọle mbedua l'a-buru akpì agbakashì unu.” ¹⁵Ọo ya bụ, eze ta angarụ ndu Ízurelu nchi. Ọ bukwanuru Chileke b'o shi l'ẹka ọ dụ nno, nke ɔwhu iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha shi l'ọnu Ahayija nke mkpukpu Shilo kfuaru Jerobowamu nwa Nebatu l'a-vukota.

¹⁶Gẹ ndu Ízurelu l'owhu bya achofuta l'eze ta angaduru whẹ nchi, whẹ sù iya:

“?Ọo gunu bẹ anyi lẹ Dévidi jigba?

?Ọo gunu bụ oke-iwhe, anyi nweru l'ẹhu nwa Jesi? Unubẹ Ízurelu, t'onyenonu lashia ọlo-ekwa iya-o!

Letawaro ọzo-ọlo ghu ẹnya gube Dévidi!”

Ọo ya bụ, ndu Ízurelu wụkashihu lashia ọlo-ekwa whẹ. ¹⁷Ọ bụwaruro ndu Ízurelu onona, bu lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, dụ l'alì ndu Juda bẹ Rehobówamu bụ eze whẹ.

¹⁸Tọ dụ iya bụ, eze Rehobówamu zhifu Adoniramu, bụ onye ishi ọgbo ndu l'eje ozhi mkpɔnwuru t'o jekfu ndu Ízurelu. O rwua ẹka ono, ndu Ízurelu gude ẹwhuru tų-gbua ya. Eze Rehobówamu mekebe ẹgwegwa

nyihu ọgbo-inya iya gbalaa, ọ buru iya ọla Jerúsalemu. ¹⁹Nkeshi nteke ono bẹ ndu Ízurelu l'ekwefuru ọzo-ọlo Dévidi ike byeye ntanụ.

Ozhi, Shemaya zhiru Rehobówamu

(1 Eze. 12:21-24)

11 Rehobówamu lwarwulewho Jerúsalemu; ọ chikobe ndu ẹnya-ọlo Juda mee ndu Bénjaminu; ọkporo unu unwoke ugbo ọkporo labọ l'unu unwoke ugbo iri, bụ ndu ojogu, a hору ahoho, tẹ whẹ je al-wushi ndu Ízurelu ọgu, nke ɔwhu whẹ l'a-natawhu alì-eze ono azù bya anụ Rehobówamu.

²Ọle Onye-Nwe-Ọha bẹ kfuru okfu yeru Shemaya, bụ onye nke Chileke sù iya: ³“Je akarụ Rehobówamu nwa Sólomonu, bụ eze ndu Juda, gu akarụ ndu Ízurelu l'owhu mee ndu Bénjaminu, ⁴l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Unu be ejekwa ọlwushi unwunna unu ọgu. T'onyenonu lashia ibe iya, nkele ọo mube Onye-Nwe-Ọha bẹ iwhe ono shi l'ẹka.” Ọo ya bụ, whẹ nua iwhe ono Onye-Nwe-Ọha kfuru dawhushia azù. Whẹ te ejehe ọlwushi Jerobowamu ọgu.

Rehobówamu turu Juda o shihu ike

⁵Rehobówamu bẹ bu lẹ Jerúsalemu. Ọ bya atushia mkpukpu, dụ l'alì ndu Juda o shihugee ike, nke ɔwhu l'oo-gbochitaje whẹ l'ọgu. ⁶Mkpukpu obu, ọ turu bụ Bétulehemu, Étamu, Tekowa, ⁷Betu-zuru, Soko, Adulamu, ⁸Gatu, Maresha, Zifu, ⁹Adorayimu, Lakishi, Azeka, ¹⁰Zora, Ayijalonu, ọwaa Hiburonu. Mkpukpu ono bẹ bukota mkpukpu, a tushiru ike l'alì ndu Juda mee l'alì ndu Bénjaminu. ¹¹Ọ bya atụa agbarara ye iya, ọ buru ọ-kporu-akpaa, bya chita ndu ishi ndu ojogu wụ-jia ya. O meta ọlo ẹka l'aakwakobeje nri, mee mmanụ, mee mmee ye iya. ¹²O yekota iwhe e gude egbobuta onwonye mee arwa lẹ mkpukpu ono, bya emee tẹ mkpukpu ono buru ọ-kporu-akpaa. Ọo ya bụ, Juda mee Bénjaminu nọdu iya l'ẹka.

Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ikfu Lívayi bẹ lwarụ Juda

¹³Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ikfu Lívayi, nọkota l'alì Ízurelu bya aturu ike yeru iya. ¹⁴Ikfu Lívayi bya aparụ alì ẹka élwù whẹ l'atajẹ nri mee alì whẹ haa, lwatashia Juda mee Jerúsalemu, o noo nkele Jerobowamu yele unwu iya te ekwedu tẹ whẹ buru ndu l'agba ẹja anụ Onye-Nwe-Ọha ẹja. ¹⁵Ọo Jerobowamu gude ẹka iya guta ndu l'a-nọ agba ẹja l'ẹka l'aagwajẹ iwhe mee ndu l'a-nọ agba ẹja nụ ogvụ-nwamkpi yeke oke-eswi ọ kpushiru dobe whẹ l'agwa. ¹⁶Iwhe bụ ndu kporu obu whẹ ye tẹ whẹ chọ ọzo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu bya eshi l'ikfu g'ikfu ha l'alì Ízurelu wufutakota bya etsoru ikfu Lívayi jeshia Jerúsalemu, tẹ whẹ gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja, mbụ Chileke

nke nna whẹ. ¹⁷ Whẹ gbẹe alì-eze ndu Juda ọkpọ ike t̄uru ike yeru Rehobówamu, b̄u nwa Sólomọnu awha ẹto kpergedemu. Whẹ mekota iwhe Dévidi m̄ee Sólomọnu ch̄oru l'ime awha ẹto ono.

Ndibe Rehobówamu

¹⁸ Rehobówamu b̄e l̄uru Mahalatu, b̄u nwada Jeremotu. Jeremotu b̄u nwa nwoke Dévidi. Jeremotu ono l̄ua Abyihelu, b̄u nwada Eliyabu. Eliyabu b̄u nwa nwoke Jesi. ¹⁹ Ọ nw̄utaru iya unwoke, ẹwha whẹ b̄u: Jewushi, ọwaa Shemaraya, ọwaa Zahamu. ²⁰ Rehobówamu l̄u-geeru iya bya al̄ua Maaka, b̄u nwada Ab̄usalomu. Ọ nw̄utaru iya Ab̄áyija, ọwaa Atayi, ọwaa Ziza, ọwaa Shelomiti. ²¹ Rehobówamu b̄e ka oye Maaka, b̄u nwada Ab̄usalomu obu kar̄u unyomu iya ọdo m̄ee ụnwanyi ọdo, l'ọoto ọlua l'ọkpọku nwanyi. Ọ l̄uru ụnwanyi iri l'ẹsato. O nweru ụnwanyi ụkporo ugbo ẹto, l'ọoto ọlua l'ọkpọku nwanyi. Ọ nw̄uta unwoke ụkporo l'ẹsato bya anw̄uta ụnwanyi ụkporo ugbo ẹto.

²² Rehobówamu bya at̄ua Ab̄áyija nwata ụlo Maaka ẹka t'ọ buru onye ishi l'echilabọ ụnwunna iya, nkele ọo ya b'ọ gbar̄u ẹgò t̄e ya mee eze. ²³ O meru iwhe l'uzo mmamaḡu bya edokashia ụnwu iya edokashi, whẹ n̄odukota l'uswetuma al̄ì ndu Juda m̄ee nke Bénjaminu, mb̄u l̄e mkp̄ukpu lile, a t̄uru o shihu ike. L'ọonu whẹ nri an̄u whẹ iya nke etsutsu iya, ọ l̄ushiaru whẹ nwanyi.

Ndu Íjiputu zebataru Jerúsalemu

(1 Eze. 14:25-28)

12 Ọchichi lwalẹwho Rehobówamu l'ẹka ọkpobe alwalwa, o shihulewho ike ree, yẹle ndu Ízurelu bya ahaa ome iwhe iwu Onye-Nwe-Ọha kfuru. ² O rwua l'awha kwe Rehobówamu awha ise, ọ watar̄u ọbu eze, Shishaku, b̄u eze ndu Íjiputu byatashia ọgu l̄e Jerúsalemu, nkele whẹ te ekwedu t̄e Onye-Nwe-Ọha gude ire whẹ ẹka. ³ Ọ ch̄iru ụnu ụgbo-inya ugbo ẹto m̄ee ụkporo ụnu ndu l'agba inya ugbo ẹsaa l'ụnu iri, whẹ byatashia ọgu ono. Ndu whẹ l'iya shi l̄e Íjiputu bya ọgu ono b̄u aḡuta aḡuta, mb̄u ndu Libyiya, m̄ee ndu Sukimu, m̄ee ndu Itiyópiya. ⁴ Ọ natak̄ota iwhe b̄u mkp̄ukpu, a t̄ushiru ike l̄e Juda, whẹ s̄oru yobayoba byatashia Jerúsalemu.

⁵ T̄o d̄u iya b̄u, Shemaya, b̄u onye nkfuchiru Chileke byakfuta Rehobówamu yẹle ndu ishi ndu Juda ḡe whẹ dzukoru l̄e Jerúsalemu l'ẹka whẹ l'ats̄u Shishaku egvu. Ọ s̄u whẹ: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu nd̄owa: 'Unu pawar̄u mu haa, mb̄edua pawar̄u unu haar̄u Shishaku.'"

⁶ Ndu ishi ndu Ízurelu ono m̄ee eze bya ewozeta onwowhe al̄ì s̄u: "Onye-Nwe-Ọha b̄e d̄u ch̄iriri."

⁷ Onye-Nwe-Ọha wh̄ulewho l̄e whẹ wozetaru onwowhe al̄ì, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru Shemaya s̄u: "Eshi ọwhu whẹ wozetawaru onwowhe al̄ì b̄e

mu ta alah̄edu whẹ l'iyi. Mu l'e-mechia t'a naf̄uta whẹ. Mu te eshihedu l'ẹka Shishaku t̄u-koshi Jerúsalemu ẹhu-eghughu mu. ⁸ Ọle ọbu, whẹ l'a-n̄odu Shishaku l̄e mkpula, nke ọwhu whẹ l'a-mar̄u ọdu iche d̄u l'aan̄o mu l'ẹka eje ozhi m̄ee l'aan̄o l'ẹka ndu eze ndu al̄ì ọdo eje ozhi."

⁹ Ọo ya b̄u, Shishaku b̄u eze ndu Íjiputu byatashia ọgu l̄e Jerúsalemu, bya evukoo ẹku, d̄u l'ulo Onye-Nwe-Ọha m̄ee ẹku, d̄u l'ulo eze. O vutakota iwhe lile. Ọ ch̄itakwawho iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye ono, Sólomọnu kp̄ushiru l̄e mkp̄ola-ododo. ¹⁰ Eze b̄u Rehobówamu bya egude ope kp̄ushia iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye ono ọdo gude dochia ẹnya iya ọwhu, woru iya ye l'ẹka ndu ishi ndu l'echi ọnu ẹka l'eeshije abah̄u l'ibe eze nche, t̄e whẹ leta iya ẹnya.

¹¹ L'ọbuje nteke eze l'ẹje l'ulo Onye-Nwe-Ọha, ndu nche ono apar̄u iwhe ono, l'eegudeje egbobuta onwonye etso iya. E -megee, whẹ ewowhuta iya az̄u bya edobe l'ulo-nche.

¹² Nteke ono, Rehobówamu wozetaru onwiya al̄ì l'iwhu Onye-Nwe-Ọha b̄e Onye-Nwe-Ọha wofuru ẹhu-eghughu iya l'ẹka ọ n̄o, nke ọwhu b̄u l'o to medu iya t'ọ buru kpurupyata. Ọdo buru l'ọnodu bya ad̄u ree l'al̄ì Juda.

Mkpakọ iwhe nwuru l'ọchichi Rehobówamu

¹³ O noo ya, eze b̄u Rehobówamu kp̄oo onwiya g'ọo abara l̄e Jerúsalemu buru eze. Ọ gbar̄u ụkporo awha ugbo lab̄o l'awha lan̄u nteke ọ watar̄u ọbu eze. Iwhe ọ ch̄iru b̄u awha iri l'ẹsaa l̄e Jerúsalemu, b̄u iya b̄u obodo ono, Onye-Nwe-Ọha h̄otaru l'ikfu Ízurelu l'owhu t̄e ya buru. Ẽwha ne iya b̄u Naama onye Am̄onu. ¹⁴ O meru ejo-iwhe, o noo nkele o to kp̄oduru obu iya ye t̄e ya ch̄o ụzo Onye-Nwe-Ọha.

Anw̄uhu Rehobówamu

¹⁵ Iwhe Rehobówamu megbaberu; wata l'ishi jeye l̄e ngv̄ucha b'e dekotaru l'ẹkwo Shemaya, b̄u onye nkfuchiru Chileke m̄ee l'ẹkwo Ido, b̄u onye l'awh̄u awh̄u. Rehobówamu yẹle Jerobowamu ta alw̄u-bujedu ọgu alw̄u-bu. ¹⁶ Rehobówamu bya anw̄uhu lakfushia nna iya whẹ l̄e maa. E lia ya l̄e mkp̄ukpu Dévidi. Ab̄áyija, b̄u nwa iya nwoke bya ab̄uru eze l'ọzori iya.

Nteke Ab̄áyijamu b̄u eze ndu Juda

(1 Eze. 15:1-8)

13 L'awha kwe eze Jerobowamu awha iri l'ẹsato, ọ watar̄u ọbu eze ndu Ízurelu b̄e Ab̄áyija watar̄u ọbu eze ndu Juda. ² Ọ ch̄iru awha ẹto l̄e Jerúsalemu. Ẽwha ne iya b̄u Mayikaya nwada Yuriȳelu nke mkp̄ukpu Gibyiya.

Ọgu bya adalahar̄u Ab̄áyija yẹle Jerobowamu. ³ Ab̄áyija t̄ugburu jeshia ọgu ono, ch̄ita ndu oj̄ogu d̄u ụnu

unu ugbo unu labo l'ukporo iri, bu ndu tsuru le nwoke, buru ndu ojogu, a horu ahoho we jeshia. Owhube Jerobowamu chita ndu ojogu nkiya, du unu unu ugbo ise, bukwawho ndu a horu ahoho, we je akwaaru Abayija kekereke.

⁴ To du iya bu, Abayija je akfu-koru l'eli ugvu Zemarayimu l'ugvu ugvu ali Ifuremu, kfushilaha su: "Jerobowamu, le Izurelu l'owhu, unu ngabe nchi! ⁵ ? O futaru l'unu ta amadu le Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke Izurelu be gude ogbandzu, lete anwahu anwahu woru oobu eze ndu Izurelu nu Devidi ye le epa iya jeye le gbururu? ⁶ O buru iya be Jerobowamu nwa Nebatu, bu onye ozhi Solomonu nwa Devidi gbalihuru kwefuru onye-nwe-iyana nu ike. ⁷ Ndu bu oga-le-mkpa madzu, bu ndu ejo-obu bya eswiwee ya mgburumgburu, buru o-karia-eka leka Rehobowamu nwa Solomonu no, mbu nteke Rehobowamu bukwaduroo nwata-une, l'adua iwhe o maru, t'o du ike kweeru we gagariga.

⁸ "Iwhe unu tubenuru ntaa bu l'unu l'e-kweru ali-eze Onye-Nwe-Oha gagariga, mbu ali-eze ono, o yeru leka epa Devidi. Unu hakwa l'igwe leka iya nke unu, temenu unu l'unwu oke-eswi mkpola-ododo ono, Jerobowamu meshiru t'o buru agwa unu nodukwawho. ⁹ ? To nua unu be chifuru ndu l'agbaru Onye-Nwe-Oha eja, mbu epa Eronu mee ndu Livayi, bya egude eka unu dobe ndu l'agbaru unu eja egube ono, ndu oha odo l'emeje? Iwhe bu onye gude oke-eswi ye ebyila esaa bya te ya swaa onwiya eja l'ehu be buwaa onye l'agbaru agwa ono, l'adua iwhe o bu eja.

¹⁰ "Ole anyibedua be bu Onye-Nwe-Oha bu Chileke nke anyi, anyi teke ahakwaa ya. Anyi nweru ndu l'agbaje eja nu Chileke, bu epa Eronu. Oo we lejeru Onye-Nwe-Oha ozhi, ndu Livayi l'eyeru we eka l'ozhi ono. ¹¹ Utsu mbokumboku mee urwenyashi, futaru afuta be we l'agbaje eja okpokota-iwhe-oku, kporu Onye-Nwe-Oha unwu isensu, l'eshi kwekwekwewe oku, bya edoo buredi, du nsu l'eli teburu ono, e mecharu emecha. L'urwenyashi be we l'eyeje oku l'oryoku ono, a tukoberu l'iwe ono, e meru le mkpola-ododo, l'aatukobeje oryoku. O noo nkele anyibedua l'edobe iwhe Onye-Nwe-Oha, bu Chileke anyi yeru anyi l'eka t'anyi dobeje. Ole unubedua be pawaru Onye-Nwe-Oha haa. ¹² Chileke be swiru anyi eswiru. Oo ya bu onye ishi anyi. Ndu l'agbajeru iya eja be chiwaa opyi-oku abya te we gbu opu-ogu l'ishi unu. Unube unwu Izurelu, t'unu ba alwushikwa Onye-Nwe-Oha ugu, mbu Chileke nke nna unu we, nkele o too kalokwaru unu."

¹³ Jerobowamu be zihawaru ndu ojogu iya te we jee mpya ugu l'azu ndu Juda ono. Jerobowamu gude ndu ojogu iya nodu we l'iwhu, ndu ojogu iya owhu kpuru ndu Juda ono l'azu. ¹⁴ Ndu Juda bya aghaa enya; whu l'ogu ono shi we l'iwhu shi we l'azu. We ryaku Onye-Nwe-Oha, ndu l'agbaje eja nu Chileke gbu opyi-oku. ¹⁵ To du iya bu, ndu Juda chishia mkpu ugu. We

chilewho mkpu-ogu ono, Chileke lwu-gbu Jerobowamu mee ndu Izurelu ono ge we ha l'iwhu Abayija ye ndu Juda. ¹⁶ Ndu Izurelu gbaaru ndu Juda oso, Chileke woru we ye ndu Juda leka. ¹⁷ Abayija ye ndu nkiya gbu we beebie, nke owhu bu le ndu we gburu egbu le ndu ojogu ndu Izurelu ono be dukota unu ugbo unu eto l'ukporo unu madzu labo l'umadzu iri, bukota ndu ojogu, a horu ahoho. ¹⁸ Oo ya bu, a kakputa ndu Izurelu l'enya nteke ono. Ndu Juda bya alwu-gbu, o noo nkele we dakoberu Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke nna we.

¹⁹ Abayija chipyabe Jerobowamu, naa ya mkpuku Betelu ye unwu mkpuku, dukota iya nu, mee mkpuku Jeshana ye unwu mkpuku, dukota iya nu, mee mkpuku Efuronu ye unwu mkpuku, dukota iya nu. ²⁰ Jerobowamu ta aduhe ike nwetaba ike enweta odo nteke Abayija no ndu. Onye-Nwe-Oha bya echigbu ya o nwuhu.

²¹ Ole Abayija be ike l'aka aka eje eje. O lwa unwanyi iri l'eno, nwuta ukporo unwoke l'unwoke labo; nwuta unwanyi iri l'ishii. ²² Iwhe odo, Abayija megbaberu mee iwhe o meru mee okfu, o kuru b'e dekotaru lekwo ako onye nkfuchiru Chileke, bu Ido.

14 Oo ya bu, Abayija bya anwuhu lakfushia nna iya we le maa, e lia ya le mkpuku Devidi. Asa, bu nwa iya nwoke bya aburu eze l'ozori iya. Nteke Asa bu eze be nchi du ndoo l'ali ono awha iri.

Nteke Asa bu eze ndu Juda

² Asa be meru iwhe du ree mee iwhe kuru nhamunha l'enya Onye-Nwe-Oha bu Chileke iya. ³ O wofuru enya eka ono, l'aagbajeru agwa ndu oha odo eja; wofu eka ono, l'aagwaje iwhe, bya akupyashia ewhuru ono, e doberu nsu, gbutsushia itso Ashera. ⁴ O taru ndu Juda iwu su te we choo Onye-Nwe-Oha, mbu Chileke nke nna we ye te we dobe iwhe iwu iya kuru mee iwhe o suru te we meje. ⁵ O nokwawho g'o wofuru eka l'aagwaje iwhe ono, dukota le mkpuku ndu Juda mee enya eka ono, l'aakpoje unwu isensu oku, du iya nu. Nchi du ndoo l'ali-eze ono nteke l'ochi. ⁶ O taru mkpuku, a tu-where mgbodo mgburumgburu l'ali Juda, nkele nchi duwaa ndoo l'ali ono. O to dudu onye byaru iya olwushi ugu l'awha ono g'o ha, nkele Onye-Nwe-Oha be meru nchi du iya ndoo.

⁷ O bya asu ndu Juda: "Unu t'anyi taru mkpuku-a t'o shihu ike, gude mgbodo tuwheta iya mgburumgburu, tushia ya ulo-eli yekota iya onuzo mee mgboro-igwe, l'ee-gudeje agbachi iya agbachi. Ali-a be bukwadu nke anyi, o noo l'anyi choo Onye-Nwe-Oha, bu Chileke anyi, anyi choo iya; o mewaa te nchi du anyi ndoo ibeka ibebo." Oo ya bu, we bya atua mkpuku ono, o gaaru we.

⁸Asa bẹ nweru ndu ojogu, shi l'ikfu Juda; ndu dọ unu unwoke ugbo unu l'ukporo ugbo iri l'ęsaa l'unwoke iri. Ndu ono l'egudeje eze iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye mee arwa. O nweru ndu ojogu, shi l'ikfu Bęnjaminu, ndu ono dọ ukporo unu unwoke ukporo ọzo iri l'ise. Ọwhube ndu ono l'apaję iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye nke nshiji mee akfu. Ndu ono gę whę bukota ndu ike dọ l'ogu.

Asa lwugburu Zera

⁹O noo ya, onye Itiyopiya, l'eeku Zera bya achita unukurunu ndu ojogu byakfutashia ndu Juda ogu, chiru ugbo-inya, dọ ukporo ugbo iri l'ise whę sọru yobayoba jeye whę bahu lę mkpukpu Maresha. ¹⁰Asa bya achita ndu nkiya jekfushia Zera whę ogu. Whę tuko kwaa kekereke ogu ono lę nsuda Zefata lę mkpukpu Maresha.

¹¹Tọ dọ iya bu, Asa bya aryaku Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke iya sọ: "Jiko Onye-Nwe-Ọha; ọ tọ dukwa onye ọdo, dọ g'ọo ghu, bu onye l'e-yetaru onye okpehu l'adua ęka tę yele onye okpehu dọ swia ya. Yetanuru anyi ęka jiko Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke anyi, nkele ọo ghu bę anyi dawhuberu, ọ buru ewha ghu bę anyi gude abyakfuta unukurunu ndu-a ogu. Gube Onye-Nwe-Ọha, ọ kwa ghu bu Chileke anyi; be ekwekwa t'ike madzọ ka nkeghu."

¹²Ọo ya bu, Onye-Nwe-Ọha lwu-gbua ndu Itiyopiya l'iwhu Asa mee l'iwhu ndu Juda. Ndu Itiyopiya ono tsu l'oso. ¹³Asa mee ndu whę l'iya li chia whę jeye mkpukpu Gera. Ogu ono taa ishi ndu Itiyopiya ono jeye tọ dọ onye o gbuhodoru. E gweru whę ryaaryaa l'iwhu Onye-Nwe-Ọha yele ndu ojogu iya. Ndu Juda vua arya whę shii. ¹⁴Mkpukpu lile, gbaru mkpukpu Gera mgburumgburu bę whę lakotaru l'iyi, nkele ntsu-megvu, shi l'ęka Onye-Nwe-Ọha bę byaru ndu mkpukpu ono l'ęhu. Whę gwoo arya ndu mkpukpu ono, mkpata nkele arya paru iya ęka. ¹⁵Whę bakfu ulo-ękwa ndu nweru elwu; je erwuko ikpoto aturu ndu ono mee inya-kamelu whę. Nteke ono whę lwatashia Jerusalemu.

Iwhe Asa mezhiru emezhi

15 Ume Chileke bya Azariya nwa Odędu l'ęhu. ²Ọ lufu-shia jekfu Asa je asu iya: "Asa mee ndu Juda mee ndu Bęnjaminu l'owhu, unu ngaberu mu nchi. Onye-Nwe-Ọha l'a-tukwaru ike yeru unu m' ọ -buru l'unu turu ike yeru iya. Unu -chọ ya bę unu l'a-chọ-vu iya. Ọle unu -haa ya, ya ahaa unu. ³O tewaru ęnya ndu Izurelu nọ, whę te enwe okpobe Chileke, whę te enwe ndu l'agbaję ęja nọ Chileke, l'ezhi whę iwhe, whę te enwe iwu, l'achi whę nu. ⁴Ọle nteke iwhe l'atsu whę l'anu bę whę lwakfutaru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke Izurelu, whę chọ ya bya achọ-vu iya. ⁵Nteke ono bę

madzọ l'ete ejedu g'ọ dọ iya mma, t'iwhe be eme iya. O noo nkele ndu bu l'alj ono bę nọlewho l'aghamęhu. ⁶Mba nọnu futu, whę egwee mba ibe whę ryakaryune, mkpukpu egwee mkpukpu ibe whę ryakaryune, nkele Chileke bę gude iwhe-otsulanu, dọ l'iche l'iche echi whę onu l'alj. ⁷Ọle t'unubędua shihu obu ike. Unu ba atugbekwa ęka l'orwu unu l'arwu, nkele orwu, unu rwuru bę l'ee-bu unu obunggo iya."

⁸Nteke Asa nuru okfu ono, mbu ozhi ono, Azariya nwa Odędu zhiru, obu bya eshihu iya ike. Ọ bya ewoshikota ejo agwa, dọ l'alj ndu Juda, mee l'alj ndu Bęnjaminu l'owhu, mee ọwhu dọ lę mkpukpu ono, ọ natakotaru l'ugvu ugvu alj Ifuremu. Ọ bya emekwazhia ęnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha ono, dọ l'atatiwhu ulo Onye-Nwe-Ọha.

⁹Tọ dọ iya bu, ọ chikobe ndu Juda l'owhu, mee ndu Bęnjaminu, mee ndu ọwhu shi l'ikfu Ifuremu, mee ndu ikfu Manase, mee ndu ikfu Simiyonu, mbu ndu ono, whę l'iya bu, nkele igweligwe bę kfukafuru lę Izurelu wu-kfuta Asa gę whę whuru lę Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke iya bę swiru iya eswiru.

¹⁰Whę dzua lę Jerusalemu l'onwa ęto l'awha kwe Asa awha iri l'ise, ọ wataru obu eze. ¹¹Whę gbaaru Onye-Nwe-Ọha ęja lę mboku ono. Ọ buru l'anu, whę kpukuru l'ogu bę whę shi wota anu gbaa ęja ono, mbu unu eswi l'ukporo ugbo iri l'ise, mee unu aturu ugbo iri l'ęsaa l'ukporo aturu iri. ¹²Whę gbaa ndzọ sọ lę whę l'e-gude obu whę l'owhu mee ndzọ whę l'owhu chọo Onye-Nwe-Ọha, bu iya bu Chileke nke nna whę.

¹³L'onye l'ęte achọo Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke Izurelu bę l'ee-gbu egbugbu, mbu nwata mbu ogurennya, oke l'anya. ¹⁴Whę gude oke olu chia mkpu tua uzu, bya egbu opyi-oku, whę ọpyi gude ribuaru Onye-Nwe-Ọha nte. ¹⁵Ndu Juda l'owhu tekota ęswa nte ono, whę riburu, nkele whę gude obu whę g'ọ ha ribua ya, tẹhenu whę gude lęge ęgu iya ha whę l'ęhu chọo Chileke chọ-vu iya. Onye-Nwe-Ọha bya, emee whę tukfuru ume ibęka ibębo.

¹⁶Eze bu Asa bya anafu ne iya oche, bu Maaka okwa obu eze-nwanyi, nkele ọ ya doberu ejo agwa Ashera. Asa bya egbujishia itso Ashera ono, Maaka doberu gwee ya ryaaryaa, je akpọo ya oku l'onu-iyi Kidironu. ¹⁷Ọle o to wofudu ęka ono, l'aagwaję iwhe lę Izurelu. Obenu lę Asa zhiru obu iya l'ęka Onye-Nwe-Ọha nọ jeye g'ọ nọ-beru. ¹⁸O wota iwhe nna iya doberu nsọ mee ọwhu yębedua doberu nsọ bya edobe l'ulo Chileke, mbu mkpola-ọcha, mee mkpola-ododo, mee arya ọdo.

¹⁹Ogu ọdo ta adahę jeye a nokota awha, kwe Asa ukporo awha l'awha l'iri l'ise, ọ wataru obu eze.

Ogu onye lẹ Ízurelu

(1 Eze. 15:17-22)

16 O be l'awha kwe Asa ụkporo awha l'awha iri l'ishii, ọ wataru ọbu eze, Básha bu eze ndu Ízurelu jekfu ndu Juda ogu, je atụa mkpụkpu Rama t'o shihu ike, nke ọwhu l'oo-to kwe t'ọ dọ onye l'e-shi l'ẹka iya nke Asa, bu eze ndu Juda lufu alufu, m'ọ bu bata abata.

² Tọ dọ iya bu, Asa wota mkpọla-ọcha mee mkpọla-ododo l'ẹku, dọ l'ulo Onye-Nwe-Ọha mee l'ẹku, dọ l'ulo eze wojeru eze ndu Arámu, bu Benu-hadadu, onye bu lẹ Damásukosu bya asụ iya: ³ "Tẹ mu lẹ ghu tughanu buru nnanu, egube ono, nna mu yele nna ghu shi tughba buru nnanu. Lekwa mkpọla-ọcha yele mkpọla-ododo, mu wotaru ghu ndowa. Tughua je emebyia atughba ono gu lẹ Básha bu eze ndu Ízurelu tughbaru, nke ọwhu l'ọo-paru mu haa."

⁴ Benu-hadadu kweta iwhe eze bu Asa kfulu. O yefu ndu ishi ndu ojogu iya, whẹ jeshia ogu lẹ mkpụkpu, dukota l'alị Ízurelu. Whẹ lwuta mkpụkpu Ijonu, mkpụkpu Danu, mkpụkpu Abelu-mayimu owaa mkpụkpu ẹka l'aakwakobe iwhe l'alị ndu Náfutali l'owhu. ⁵ Básha nulewho iwhe meru nu, o buhaa ọtu mkpụkpu Rama ono t'o shihu ike, gbado ọrwo ono, o gude l'ẹka arwu. ⁶ Tọ dọ iya bu, eze bu Asa chitakota ndu Juda l'owhu, whẹ je evushikota ewhuru ono yele oshi ono, Básha shi gude atụ mkpụkpu Rama t'o shihu ike. Asa chita iya tuta mkpụkpu Geba mee mkpụkpu Mizupa, whẹ shihukota ike.

⁷ Nteke ono be Hanani, bu onye l'awhu awhu byakfutaru Asa bu eze ndu Juda bya asụ iya: "Eshi-ọwhu ọ bu eze ndu Arámu b'i dakoberu, t'ọ bu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke ghu b'i dakoberu, be ndu ojogu eze Arámu ono pyofuwaru wukashihu ghu l'ẹka. ⁸ ?Ndu Itiyópiya mee ndu Libyiya ta abunua ikpoto ndu ojogu, chi igweligwe ugbo-inya mee ndu l'agba inya be whẹ bu? ?Tọ dọ l'ọo l'i dakoberu Onye-Nwe-Ọha b'o gude woru whẹ ye unu l'ẹka? ⁹ Ẹnya Onye-Nwe-Ọha be l'eje eje alwa alwa lẹ mgboko l'owhu, achọ ndu kpọru obu yeru iya tẹ ya gbẹe whẹ ọkpụ-ike. I mewaru umere onye eswe, ọo ya bu lẹ wata ntaa tughburu be ogu l'a-nọ-zhi-awho etso ghu."

¹⁰ Ọo ya bu, Asa vọru ọku ghua ẹhu l'ẹka onye ono, l'awhu awhu ono nọ, ọ turu iya chee l'ọka mkpọro, o noo nkele ẹhu-eghughu l'avọ iya kfurufuru l'ẹhu l'iswi iwhe ono. Asa melahaa ụwhodu ndu madzụ ome-l'iwe nteke ono.

Anwụhu Asa

(1 Eze. 15:23-24)

¹¹ Iwhe Asa megbaberu, watazhiewho l'ishi jeye lẹ ngvucha b'e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Juda mee

nke ndu Ízurelu. ¹² Ọ buru l'awha kwe iya ụkporo awha l'awha iri lẹ tete, ọ wataru ọbu eze be iwhe meru Asa l'ọkpa. Iwhe-ememe ono ka iya njo. Nteke ono, iwhe ono l'eme iya be l'oto chọdua Onye-Nwe-Ọha, ọ buru ndu l'eme ogvu b'ọ chọru jee tẹ whẹ yeru iya ẹka.

¹³ Asa bya anwụhu lakfu nna iya whẹ lẹ maa. Ọ buru l'awha kwe iya ụkporo awha ugbo labọ l'awha lanu, ọ wataru ọbu eze b'ọ nwuhuru. ¹⁴ Whẹ lia ya l'ilu, ọ turu doberu onwiya lẹ mkpụkpu Dévidi. Whẹ nyebe iya l'igbe-odzu a wuru mmanu, l'eshikaa kwẹkwekwe, mbu mmanu ọwhu, ndu l'eme mmanu kuru l'ẹka whẹ. Whẹ kpọberu iya o-kpo-tititi ọku gude kwabẹ iya ugvu.

Nteke Jehóshafatu bu eze ndu Juda

17 Jehóshafatu, bu nwa nwoke Asa bya aburu eze l'ozori iya. Ọ bya emee onwiya, ike kabaa ya adudu, nke ọwhu l'ọo-lwushi ndu Ízurelu ogu. ² O dokashia ndu ojogu edokashi lẹ mkpụkpu lile, a turu o shihu ike l'alị ndu Juda, bya edobe ọdu-ogvu l'alị ndu Juda mee lẹ mkpụkpu ndu Ífuremu, bu ẹka nna iya, bu Asa natakotaru l'ogvu.

³ Onye-Nwe-Ọha bya eswiru Jehóshafatu, o noo nkele nteke ọ wataru ọbu eze b'ọ wotakotaru ẹka ochee-oroke iya, bu Dévidi, tọ gwa Bálu. ⁴ Ọo ụzo Chileke nke nna iya b'o tsoru, bya emee iwhe iwu iya kfulu, tọ wota ẹka ndu Ízurelu. ⁵ Ọo ya meru iwhe Onye-Nwe-Ọha meru alị-eze ono, ọ kwata lwa Jehóshafatu l'ẹka ọkpobe alwalwa. Ndu Juda kpaa-whuu vutalahaaru iya iwhe, ọ bya enweru ẹku shinene, buru onye l'aakwabẹ ugvu paru ẹka. ⁶ O wofutaru obu iya zhiberu Onye-Nwe-Ọha. Ọdo bu l'ọo wofuru ẹka l'aagwajẹ iwhe mee itso Ashera ono dọ l'alị ndu Juda.

⁷ O be l'awha kwe iya awha ẹto, ọ wataru ọbu eze, o zhia ndu ishi iya, bu Benu-hayilu, mee Obedaya, mee Zakaráya, mee Netanelu, mee Mayikaya, tẹ whẹ je ezhia iwhe lẹ mkpụkpu, dukota l'alị ndu Juda. ⁸ O bya eyeru whẹ ndu Lívayi, bu Shemaya, Netaniya, Zebadaya, Asahelu, Shemiramotu, Jehonatanu, Ádonayija, Tobayija, Tobu-adonayija, owaa ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke, bu Elishama yele Jehóramu. ⁹ Whẹ zhigbakota iwhe l'alị ndu Juda. Whẹ gude ekwo-iwu Onye-Nwe-Ọha ezhi iya. Whẹ jekota mkpụkpu, dọ l'alị ndu Juda ezhi whẹ iwhe ono.

Ọga l'iwhu Jehóshafatu

¹⁰ Ntsu-megvu, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha bya l'ẹhu iwhe bu ndu eze ndu alị lile, gbaru ndu Juda mgburumgburu, whẹ ta alwushi Jehóshafatu ogu. ¹¹ Ndu Fílistiya bya aharu vutaru Jehóshafatu iwhe, bya aturu iya utu mkpọla-ọcha. Ndu Arabu kpataru iya ebyila, dọ unu ugbo iri lẹ tete l'ụkporo ise mee mkpi, dọ unu ugbo iri lẹ tete l'ụkporo ise.

¹² Jehóshafatu l'aka ike aka eje eje ntekenteke. Ọ bya atushia agbarara, ẹka l'eedomije onwonye mee mkpukpu ẹka l'aakwakọbeje iwhe l'alì ndu Juda. ¹³ Ọ bya enweru iwhe ọ kùbe-geeru nyìmu-nyìmu lẹ mkpukpu, dukota l'alì ndu Juda. Ọ bya enweru ndu ojogu, bu ndu ike du l'ogu lẹ Jerúsalemu. ¹⁴ Ọ waa g'e shi doo whẹ l'enyà-uwhu l'enyà-uwhu ndowa: L'ikfu Juda, onye bu onye ishi ndu ojogu, du-gee unu ugbo labọ l'ukporo iri be bu Aduna. Ndu ojogu, l'ochi be dukota unu unwoke ugbo unu l'ukporo ugbo iri l'eshaa l'unwoke iri. ¹⁵ Onye l'etsota iya nu be bu onye ishi ndu ojogu, bu Jehohananu. Ndu ojogu, yẹbedua l'achi be dukota unu unwoke ugbo unu l'ukporo ugbo iri l'ise. ¹⁶ Onye nke ẹto be bu Amasiya, bu nwa Zikiri. Yẹbedua be turu obu iya ama ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi. Ndu ojogu, l'ochi be dukota unu unwoke ugbo unu l'ukporo ise, mbu ndu dukota ndu ike du l'ogu.

¹⁷ L'ikfu Bénjaminu, onye bu onye ishi ndu ojogu be bu Ẹliyada onye ike du l'ogu. Ndu ojogu, yẹbedua l'achi be dukota unu unwoke ugbo unu l'ukporo ise, mbu ndu l'apa ube mee iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye. ¹⁸ Onye l'etsota iya nu be bu Jehozabadu. Ndu ojogu, yẹbedua l'achi be dukota ukporo unu unwoke ugbo unu l'ukporo labọ l'unwoke iri. ¹⁹ Ndu ono bu ndu l'ejeru eze ozhi, t'a gufukwa iya ndu owhu eze doberu lẹ mkpukpu, ọ tukotarù; o shihu ike l'alì ndu Juda l'owhu.

Mayikaya l'alọ Éhabu ẹka lẹ nchi

(1 Eze. 22:1-28)

18 Nteke ono be Jehóshafatu nweru ẹku, ọ buru onye l'aakwabẹ ugvu, parù ẹka. O je agbata Éhabu ogo, shi nno yele iya tugba buru nnanu. ² Awha olemole bya agaa, o jee ibe Éhabu lẹ mkpukpu Samériya. Éhabu gbuaru Jehóshafatu yele ndu whẹ l'iya lị bya ikpoto aturu mee eswi; bya akwakọta iya t'o jeshia ogu lẹ mkpukpu Ramótu, du l'alì Giledu. ³ Éhabu, bu eze ndu Ízurelu bya asu Jehóshafatu, bu eze ndu Juda: “?Ii-tso mu eje ogu lẹ mkpukpu Ramótu ono, du l'alì Giledu?”

Jehóshafatu yee onu su: “Mu lẹ ghu bunu nnanu. Ndibe ghu mee ndibe mu buru nnanu. Anyi l'unu l'atugba ẹka lwua ogu ono.” ⁴ Ọle Jehóshafatu be suru eze ndu Ízurelu ono su iya: “Vuakwaru ọzo kpaada Onye-Nwe-Ọha ishi maru iwhe l'oo-kfu.”

⁵ Tọ du iya bu, eze ndu Ízurelu bya achikobe ndu nkfuchiru, du unu madzu bya aji whẹ su: “?Oo t'anyi je alwushi ndu mkpukpu Ramótu, du l'alì Giledu ogu, tọ tẹ mu be ejeshi?”

Whẹ su iya: “Jeshia, lẹ Chileke be l'e-me tẹ mkpukpu ono lwa eze l'ẹka.”

⁶ Jehóshafatu bya asu: “?Tọ duhedu onye nkfuchiru Onye-Nwe-Ọha odo, nọ l'ẹka-a, anyi l'a-kpabaa ishi?”

⁷ Eze ndu Ízurelu su Jehóshafatu: “O nwefukwaaru onye lanu odo, anyi l'e-shi l'ẹka iya kpata Onye-Nwe-Ọha ishi obu. Onye obu be bu Mayikaya nwa Imula. Ọle ọ du mu ashi, o noo nkele o too kfubudua okfu oma l'ehu mu gbahaa ejo iya.”

Jehóshafatu su: “Eze, be ekfushi egube ono.”

⁸ Tọ du iya bu, eze ndu Ízurelu bya ekua onye ozhi iya lanu su iya: “Je ekua Mayikaya nwa Imula t'ọ bya ntaantaa.”

⁹ O noo ya, eze ndu Ízurelu yele Jehóshafatu, bu eze ndu Juda bya eyekota uwe onye eze whẹ, sugaru l'oshi-eze whẹ l'ẹka l'eechije bali, nọ l'onu ẹka l'eeshije abahu mkpukpu Samériya; ndu nkfuchiru ono ge whẹ ha nodu whẹ l'iwhu ekfukaa iwhe whẹ l'ekfu. ¹⁰ Onye lanu lẹ ndu nkfuchiru ono, bu Zedekaya nwa Kenana be metaru upyi igwe asuje: “Onye-Nwe-Ọha be suru agha: ‘Oo upyi-a be l'ii-du ndu Aramu jeye nteke whẹ l'a-lakota l'iyi.’ ”

¹¹ Ndu nkfuchiru ono ge whẹ ha l'ekfukota iwhe lanu asuje: “Jeshia ogu lẹ mkpukpu Ramótu, du l'alì Giledu, je alwu-gbua whẹ. Onye-Nwe-Ọha be l'e-woru mkpukpu ono ye eze l'ẹka.”

¹² Tọ du iya bu, onye ozhi ono, jeru oku Mayikaya bya asu iya: “Lekwa, ndu nkfuchiru owhu be okfu whẹ bukwa nnanu, whẹ tukokwa ekfu lẹ nke oma l'e-meru eze. T'okfu gu lẹ whẹ bukwaru nnanu, kfubukwaaru iya okfu oma.”

¹³ Mayikaya bya asu: “Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'o vu iya; ọo iwhe Chileke mu kfuru be mu l'e-kfu.”

¹⁴ Nteke Mayikaya bya erwua lẹ nke eze, eze su iya: “Mayikaya, ?oo t'anyi je ogu lẹ mkpukpu Ramótu ono, du l'alì Giledu, tọ tẹ mu be ejeshi?”

Mayikaya su: “Lọbaru je alwu-gbua whẹ, o noo l'ee-woru ndu ono ye ghu l'ẹka.”

¹⁵ Eze bya asu iya: “?Oo ugbo ole be mu l'a-su ghu t'i ribuaru mu nte l'ọ tọ dudu iwhe odo, l'ii-kfuru mu, gbahaa t'i kfuru mu ire-lanu l'ewha Onye-Nwe-Ọha?”

¹⁶ Mayikaya kfulahaa su: “Mu whuru ge ndu Ízurelu l'owhu jekashihuru nnanu nnanu l'ugvu g'ọo aturu, l'ete enwee onye nche; Onye-Nwe-Ọha su: ‘Ndu-a be l'ete enwedia enwe l'ẹka. T'onyenonu lashia ibe iya l'ehu-guu.’ ”

¹⁷ Eze ndu Ízurelu su Jehóshafatu: “?Mu ta asudu ghu l'ọ tọ byadu l'ekfu mma l'ishi mu, gbahaa ejo iya?”

¹⁸ Mayikaya l'ekfu iwhe l'ookfu su: “Ngwa ngabẹ nchi nu iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: Mu whuru Onye-Nwe-Ọha g'ọo nodu anodu l'oshi-eze iya, ndu ojogu-imigwe kfua ya l'ẹka-utara mee l'ẹka-icha. ¹⁹ Onye-Nwe-Ọha su whẹ: ‘?Oo onye be l'a-rata Éhabu, bu eze ndu Ízurelu t'o jeshia ogu lẹ mkpukpu Ramótu, du l'alì Giledu, nke owhu bu o -jee ishi iya ewuhu?’ ”

“Onye lanu futa bya ekfua iwhe lanu, onye odo futa bya ekfua iwhe odo. ²⁰ E megee, ume lanu kfufuta bya

akfuru l'iwhu Onye-Nwe-Ọha sụ: 'Ọo mu l'a-rata iya t'ọ je.'

"Onye-Nwe-Ọha sụ iya: 'Ọo l'uzo, dụ ọdu agha be l'ii-shi rata iya?'"

²¹ "Ọ sụ: 'Mu l'a-lufu je aburu nwamaa ejire, je eberu l'ọnu ndu nkfuchiru ono, Éhabu kuru.'

"Onye-Nwe-Ọha sụ iya: 'Ii-ratakota iya ọbu. Tugburu je.'

²² "Ọo ya bụ, t'i manuruwho le Onye-Nwe-Ọha be yeru nwamaa ejire, o beru l'ọnu ndu nkfuchiru-a. Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru ejo okfu tukobe ghu."

²³ Tọ dụ iya bụ, Zedekaya nwa Kenana kpulitaru repyaa ya Mayikaya l'ishi nchị pyaa sụ: "Ndee ge Ume Onye-Nwe-Ọha shi lufu mu l'ehu bya ekfuru yeru gubedua?"

²⁴ Mayikaya sụ: "Mboku, l'ọo-sahu ghu l'anya be bụ mboku ono, l'ii-je edomia onwoghu l'ime mkpu ọlo."

²⁵ Eze ndu Ízurelu bya asụ: "Unu kputa Mayikaya kpukfu Amonu, bụ ọchi-ọha mkpukpu mee Jowashi, bụ nwa eze. ²⁶ Unu asụ whẹ l'eze be sụru agha: 'Unu tuchia onye-e l'ọka-mkporo. Tọ buru buredi yele mini l'a-bujeru nri iya jeye mu ejee guu lwa guu.'"

²⁷ Mayikaya sụ: "I-jekwa guu lwa guu, maru l'ọ tọ bụdu Onye-Nwe-Ọha be kforu okfu ono nụ mu." Ọ bya asụ ndu lile, nọ l'eka ono tẹ whẹ tũbe nvọ l'okfu ono.

E gburu Éhabu l'egu ọgu le mkpukpu Ramotu

(1 Eze. 22:29-35)

²⁸ Ọo ya bụ, eze ndu Ízurelu yele Jehoshafatu, bụ eze ndu Juda bya achita ndu ojogu whẹ tugburu jeshia mkpukpu Ramotu, dụ l'alị Giledu. ²⁹ Eze ndu Ízurelu ono bya asụ Jehoshafatu: "Mu l'a-gha onwomu ughara bahụ l'ogu ono. Gubedua l'e-yeru uwe mkpeelanu ghu." Eze ndu Ízurelu bya emee onwiya t'a ba ahube iya ama bahụ l'ogu ono.

³⁰ Eze ndu Aramu be sūhawaru ndu ishi ugbo-inya iya sụ whẹ: "Unu ba alwushikwa onye ukfu m'ọ bụ onye nta ọgu. Onye unu l'a-lwushi ọgu kpụ bụ eze ndu Ízurelu." ³¹ Ndu ishi ugbo-inya ono whulewho Jehoshafatu, whẹ sụ: "Lekwa eze ndu Ízurelu ọbu!" Ọo ya bụ, whẹ dakobe tsopyabe iya ọgu, Jehoshafatu chishia mkpu, Onye-Nwe-Ọha gbataru iya. Chileke mee whẹ haa ya. ³² Nteke ndu ishi ugbo-inya bya amarụ l'ọ tọ dụ eze ndu Ízurelu, whẹ dakobe haa ya achichi.

³³ O nweru onye ọwhu ọbu, ẹka nahuru o je atụa akfụ iya, ọ buru eze ndu Ízurelu kurumu l'ehu. Ọ buru le mgbakụ ẹka ngwogu, ọ kwaru onwiya dzekfuru edzekfuru be arwa ono shi nmata iya. Ọ ryashiaru onye l'angaru iya ugbo-inya sụ: "Kpọo l'azụ l'azụ pafu mu l'ogua, nkele e merwuwaru mu ọkpobe ẹhu." ³⁴ Ọgu ono l'aka njo aka eje eje mboku ono. Eze ndu Ízurelu ono gbagide onwiya agbagide l'ugbo-inya ono. Whẹ le ndu Aramu lwu-zhiawho ọgu ono jeye l'urwenyashi. Enyanwu ribalewho l'ishi, ọ nwuhu.

Onye nkfuchiru Chileke l'abarụ Jehoshafatu mba

19 Jehoshafatu, bụ eze ndu Juda bya alwata ibe iya le Jerusalemu l'ehu-guu. ² Jehu, bụ nwa Hanani onye l'awhu awhu lufu tẹ ya gbata iya ndzuta. Ọ sụ Jehoshafatu: "Ọ gbaru t'i yeru onye ejo obu ẹka? Ọ gbaru t'i ye ndu kpọru Onye-Nwe-Ọha ashị obu? Eshiwu i meru nno, be oke ẹhu-eghughu shiakwa l'eka Onye-Nwe-Ọha nọ eje abyakfuta ghu. ³ Ọle g'ọ dule-zhia be iwhe dụ ree halekwaru-a dụ ghu l'ehu, nkele i mebyishiru itso Ashera, dukota l'alị-a, i dobe obu ghu nhamunha achọ Onye-Nwe-Ọha."

Iwhe Jehoshafatu mezhiru emezhi

⁴ Jehoshafatu buru le Jerusalemu, ọ tugbukwaa ọdo jekfu ndu nkiya, mbu ndu ono, shi le mkpukpu Byiyeshaba bua jeye l'ugvu ugvu alị Ifuremu. Ọ chita-whu whẹ azu nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna whẹ. ⁵ O woru ndu ọgbo-ikpe dobekota le mkpukpu, a tukotaruru o shihu ike l'alị ndu Juda, dobe whẹ le mkpukpu le mkpukpu. ⁶ Ọ sụ ndu ọgbo-ikpe ono: "T'anya dokwa unu risaa l'iwhe unu l'eme, nkele ọ tọ kwa madzụ be unu l'ekperu ikpe; onye unu l'ekperu iya bukwa Onye-Nwe-Ọha, bụ onye ono, l'anoduje swiru unu l'ikpe lile, unu l'ekpe. ⁷ Ntaa bukwa t'unu tsu Onye-Nwe-Ọha egvu, unu akwabẹ ẹnya l'iwhe unu l'eme, nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi ta achodu ikpe, gberu ngo, oobu madzụ ẹnya l'iwhu ta adu iya ree, t'ọ dụ iya ree mbu nnuchi-ọnu."

⁸ Le Jerusalemu be Jehoshafatu doberu ndu Lívayi uwhodu, mee ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, mee ndu ishi l'anya-uwhu ndu Ízurelu tẹ whẹ buru ndu l'ekpe ikpe, laru l'iwu Onye-Nwe-Ọha ọwaa tẹ whẹ kpeshije okfu. Ẹka whẹ bu be bụ le Jerusalemu. ⁹ O kfuaru whẹ sụ: "Ọ waa iwhe unu l'e-meje ndowa: Unu l'e-gude ọtsu egvu Onye-Nwe-Ọha egvu yele ọkfushi ike l'iwhe unu kforu, gude obu unu l'owhu eme iya: ¹⁰ Iwhe bụ okfu, unwunna unu whẹ shi le mkpukpu, whẹ bu wotaruru unu t'unu kpee, m'ọ bụ okfu ọchi egbugbu, m'ọ bụ okfu l'e mebyiru iwu, m'ọ bụ l'e mebyiru iwhe e kforu, m'ọ bụ l'e mebyiru iwhe a toru ọkpa iya, m'ọ bụ l'e mebyiru nsọ. Unu l'okwa whẹ ẹka le nchị tẹ whẹ kwabekwa ẹnya, nke ọwhu whẹ l'ete emeta iwhe ikpe l'a-nma whẹ l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. Ọ -dụa be oke ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha l'a-byakfutakwa unu l'unwunna unu ono. O noo g'unu l'e-me iya, nke ọwhu unu l'ete emeta iwhe ikpe l'a-nma unu.

¹¹ "Ọ kwa Amariya onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke be l'a-buru onye ishi unu l'iwhe l'eeme ala le Onye-Nwe-Ọha. Zebadaya nwa Ishimelu, bụ ọchi-ọha ikfu Juda aburu onye ishi l'iwhe l'eeme ala l'eze. Ọwhube ndu Lívayi be l'a-buru ndu ishi unu. T'obu shi-

hukwa unu ike l'iwhe lile, unu l'eme. Tẹ Onye-Nwe-Ọha swikwaru ndu l'eme iwhe kƔuru nhamunha eswiru.”

Jehóshafatu Iwụ-gburu ndu Moabu męe ndu Amọnu

20 E megee, ndu Moabu męe ndu Amọnu whę ụwhodu ndu Meyunimu nmagbabę ọnu byakfuta Jehóshafatu ọgu.

² O nweru ndu haru bya ekfuaru Jehóshafatu sụ iya l'ikpoto madzụ l'awukwa abyakfuta iya ọgu. Lę whę shi l'azụ ęnyimu abya, mbụ lę whę shi Edọmu. Whę nọduwa lę Hazazọnu-tama, bụ iya bụ Enu-gedi. ³ Egvu ba Jehóshafatu; o ye onwiya l'ọcho Onye-Nwe-Ọha. Ọ bya aryaa ya aryarya t'a swikota ęgu l'alị ndu Juda l'owhu. ⁴ Ndu Juda tuko gę whę ha dzukota, tę whę chọo eye-męka Onye-Nwe-Ọha. Whę shi lę mkpukpu, dukota l'alị ndu Juda l'owhu byakota tę whę chọo Onye-Nwe-Ọha.

⁵ Tọ dụ iya bụ, Jehóshafatu bya akfuru l'atatiwhu edzudzu-ọha ndu Juda ono męe ndu Jerúsalemụ ono, dzukoberu l'iwhu ọma ogboduwu ọwhúú ono, dụ l'ulo Onye-Nwe-Ọha, ⁶ bya asụ: “Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna anyi whę, ?tọ dụ ghu bụ Chileke l'imigwe? ?Tọ dụ ghu l'achị alị-eze lile, dụ lę mba gę mba ha? Ike męe ọkpehu bę bụ l'ęka ghu b'ọ dukota, nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu onye sụru gę l'ọo-kfuru kpọ ghu iwhu. ⁷ Gube Chileke anyi, ?tọ dụ ghu bę chifuru ndu shi buru l'alị-a l'atatiwhu ndibe ghu, bụ ndu Ízuręlu, bya eworu alị ọbu nụ ępa Ébirihamu, bụ ọnya ghu t'ọ buru nkewhe jeye lę tututu-mimimi? ⁸ Whę buwa iya ebubu, nọduwa iya tųaru ghu ụlo-nsọ, bụ ęka l'ii-buru, bya ekfua sụ: ⁹ ‘Ọ -buru l'ejo-iwhe bę byakfutaru anyi, o beru ọ -buru ọgu b'ị haru t'ọ byakfuta anyi, m'ọ bụ l'ii-nụ anyi áwhụ, m'ọ bụ l'ọo ejo ęhu-ba-dụ-mma, m'ọ bụ mkpęgu bę byaru anyi, bę anyi l'a-kfuru l'ulo-ọ ya nụ, mbụ l'atatiwhu ghu, ryaru kpua ghu l'iwhe-ọtsulanu, anyi l'eje, gụ anụa olu anyi dzọo anyi, o noo nkele i bu ebubu l'ulo-ọ.’

¹⁰ “Sụa, lekwa unwoke ndu Amọnu, męe ndu Moabu, męe ndu ugwu ugwu alị Siye gę whę l'eze gidigidi eje abya, mbụ ndu ono, i jikaru tę ndu Ízuręlu ba awubashi l'alị whę nteke ono, whę shi l'alị Íjiputu futa, whę kwee gbangoo whę, haa whę ọla l'iyi. ¹¹ Lewaro g'ọ bụ tę whę bya achifu anyi l'iwhe anyi nwe enwe, mbụ l'alị-a, i nuru anyi t'ọ buru oke-iwhe anyi bę bụ obunggo, whę l'ebu anyi. ¹² Oowaa Chileke anyi, ?tị gwadụ whę ọchi tọ? Nkele anyi te enwedu ike, anyi gude ejekfu ikpoto ndu-a, l'eze gbigbigbi-a abyakfuta anyi ọgu. Anyi ta amakwa iwhe anyi l'e-me, ọle anyi chįwaru ęnya yeru ghu.”

¹³ Ndu Juda gę whę ha bya akfuru l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha męe ndu ọwhu ha nwanshị l'ime whę, męe unyomu whę, męe ụnwęgirimha whę.

¹⁴ O noo ya, ume Onye-Nwe-Ọha bya Jahaziyęlu l'ęhu l'echilabọ edzudzu-ọha ono. Jahaziyęlu bę bụ nwa Zakaráya, Zakaráya buru nwa Benaya, Benaya buru nwa Jeyęlu, Jeyęlu buru nwa Mataniya. Jahaziyęlu ono bę bụ ępa Asafu onye ikfu Lívayi. ¹⁵ Ọ sụ: “Unu ngabę nchị, unubę ndu Juda, męe ndu bu lę Jerúsalemụ, męe gube eze Jehóshafatu: Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: ‘Unu ba atsushi egvu, t'obu be echifushi unu l'iswi ikpoto ndu-a. Nkele ọgu ono ta abudu unu l'a-lwụ iya; ọo Chileke bę l'a-lwụ iya nụ. ¹⁶ Unu gbalihu echile jekfu whę ọgu. Whę l'e-tsoru ụzo, dụ l'ugwu Zizu abya, ęka unu l'a-whu whę bụ l'ishimishi nsuda, dụ l'atatiwhu echi-ęgu Jeruwęlu. ¹⁷ Unu ta alwudu ọgu alwụ. O zhiawho t'unu kwaa kękerekere kƔuru chimu, whę ndzofuta, shi l'ęka Onye-Nwe-Ọha abyaru unubę ndu Juda męe ndu Jerúsalemụ. Unu ba atsushi egvu, t'obu be echifushi unu echifu. O be echile t'unu jekfu whę ọgu, lę Onye-Nwe-Ọha l'e-swiru unu eswiru.’”

¹⁸ Tọ dụ iya bụ, Jehóshafatu whuzeta iwhu l'alị. Ndu Juda l'owhu męe ndu bu lę Jerúsalemụ tuko gę whę ha dakota kpurumu l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, balahaaru iya ęja. ¹⁹ Ndu Lívayi, bụ ndu ọwhu shi l'eri Kohatu męe ndu ọwhu shi l'eri Kora wulishihu wata ọja Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízuręlu ajaja, whę gude oke olu, ha shii aja iya.

²⁰ Whę nmeę ęwa gbalihu jeshia echi-ęgu mkpukpu Tekowa. Gę whę l'eje bę Jehóshafatu kƔuru akfuru sụ: “Unu nua iwhe mu l'ekfu, unubę ndu Juda męe ndu bu lę Jerúsalemụ! Unu kweta nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, nke ọwhu unu l'a-kpọru g'ọo abara. Unu ekweta iwhe ndu nkfuchiru iya l'ekfu, nke ọwhu iwhe l'a-nọ ejeru unu l'iwhu l'iwhu.” ²¹ Jehóshafatu jekfugee ndu madzụ idzu, ọ bya atua ęka lę ndu l'a-guru Onye-Nwe-Ọha egvu, mbụ ndu l'a-nọ aja iya ajaja, yeru uwe dụ nsọ vutaru ndu ojọgu ono ụzo, azụ egvu asuje:

“Unu kele Onye-Nwe-Ọha ekele, nkele n-yemobu iya l'a-nọ jeye lę gbururu.”

²² Whę watalęwho ọzu egvu ono, aja Onye-Nwe-Ọha ajaja, Onye-Nwe-Ọha woru ndu ojọgu dobe tę whę kpuru ekpuru shi nno lwushi ndu Amọnu, męe ndu Moabu, męe ndu ugwu ugwu alị Siye ono ọgu, bụ iya bụ ndu ono byakfutaru ndu Juda ọgu. A lwugbua whę. ²³ Ndu Amọnu męe ndu Moabu bya ezelihi tsopyaa ndu ugwu ugwu alị Siye ọgu, gbugbushikota whę, whę buru kpurupyata. Whę gbugelewho ndu ugwu ugwu alị Siye ono, whę dakọbe gbulahaa onwowhe l'onwowhe.

²⁴ Nteke ndu Juda rwuru l'ulo-eli ndu nche, dụ l'echi-ęgu, whę bya anọdu l'ęka ono lefu ęnya l'ụzo ęka ikpoto ndu ono kuru. Iwhe whę whuru buru odzu, dashiru gbaagbaa l'alị, bya awhu l'ọ tọ dudu onye nahuru gbal-aa. ²⁵ Ọo ya bụ, Jehóshafatu yele ndu nkiya wuru jeshia tę whę je egwoo arya ndu ono, whę je akpolwu ikpoto eswi, męe arya, bụ aguta aguta, męe ękwa, męe iwhe l'erekaa ire, mbụ iwhe kariru gę whę l'e-gwotage iya.

Ivu ono bẹ ha shii, nke ọwhu whẹ gworu iya abali ẹto. ²⁶ O be mbọku ọwhu kwe iya ẹno, whẹ dzukota lẹ nsụda Beraka, bya anọdu l'ẹka ono jaa Onye-Nwe-Ọha aja-ja. Ọo ya meru, e shi kuta ẹka ono nsụda Beraka byeye ntanụ.

²⁷ Tọ dọ iya bụ, ndu Juda ono l'owhu mée ndu Jerúsalemụ ono l'watashia Jerúsalemụ. Ọ bụru Jehóshafatu bụ onye ishi whẹ. Whẹ gude ẹhu-utso awụ alwa, nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ mewaru tẹ whẹ tūru okoo kpua ndu ọhogu whẹ. ²⁸ Whẹ wụbata lẹ Jerúsalemụ, akpọ une, mée ogumogu, egbu opyi-ọku abahụ l'ụlo Onye-Nwe-Ọha.

²⁹ Iwhe bụ ndu eze ndu alị ọdo tsulaha Onye-Nwe-Ọha egvu, nteke whẹ nūru lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ lwushiru ndu ọhogu ndu Ízurelu ọgu. ³⁰ Ọo ya bụ, alị-eze Jehóshafatu dakọta gbẹe, nkele Chileke iya bẹ meru t'ume tukfuru iya ibẹka ibẹbo.

Mkpochi-ishi ọburu eze Jehóshafatu

(1 Eze. 22:41-50)

³¹ O noo ya, Jehóshafatu bụru eze ndu Juda. Ọ gbarụ ụkporo awha l'awha iri l'ise nteke ọ wataru ọbu eze. Ọ bụ eze ụkporo awha l'awha ise lẹ Jerúsalemụ. Ẹwha ne iya bụ Azuba nwa nwanji Shilili. ³² Ọ wotaru ẹka Asa, bụ nna iya. Ọ tọ dudu ọwhu ọ haru m'ọo nnanụ. O meru iwhe kfuru nhamunha l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha.

³³ Ọle o to wofudu ẹka l'aagwajẹ iwhe, tẹhenu ndu Juda te edobe obu whẹ l'ẹka Chileke nke nna whẹ nọ. ³⁴ Iwhe ọdo, Jehóshafatu megbaberu, wata l'ishi jeye lẹ ngvucha b'e dekotaru l'ẹkwo iwhe e meru l'oge Jehu nwa Hanani, mbụ ọwhu e deru l'ẹkwo ndu eze ndu Ízurelu.

³⁵ E megee, Jehóshafatu, bụ eze ndu Juda je atugba yele Ahazaya, bụ eze ndu Ízurelu, mbụ onye ono, meru ejo-iwhe. ³⁶ Yele iya bya atuko ẹka kushia ugbo-mini, l'a-nọ eje mkpukpu Tashishi. Ọ bụru lẹ mkpukpu Eziyonu-geba bẹ whẹ nọdu kushia ugbo-mini ono. ³⁷ Tọ dọ iya bụ, Eliyẹza, bụ nwa Dodavahu nke mkpukpu Maresha bya ekfuru maburu Jehóshafatu sụ: "Eshi-ọwhu gụ lẹ Ahazaya tukuru ẹka bẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-tuko iwhe i mekotaru mebyishikota." Ugbo ono bya ekpukota, whẹ jebuhu mkpukpu Tashishi ono.

Nteke Jehóramu bụ eze ndu Juda

(2 Eze. 8:17-24)

21 O noo ya, Jehóshafatu bya anwuhu lakfu nna iya whẹ lẹ maa. E lia ya l'ẹka e liru nna iya whẹ lẹ mkpukpu Dévidi. Jehóramu, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze l'ozori iya. ² Jehóramu bẹ nweru unwune nwoke, bukawho unwu Jehóshafatu. Ẹwha unwune iya ono bụ: Azariya, Jehiyelu, Zakaraya, Azariya, Máyikelu ọwaa Shefataya. Gẹ whẹ ha bukota unwu Jehóshafatu, bụ eze ndu Juda. ³ Nna whẹ bẹ nuru whẹ

igweligwe mkpola-ọcha, mée mkpola-ododo, mée arya, vukota oke onu aswa, bya anukota whẹ mkpukpu, a tūru o shihu ike l'alị ndu Juda. Ọ bya eworu ọkwa onye eze nụ ọwhube Jehóramu, nkele ọo ya bụ ọkpara iya.

⁴ Nteke Jehóramu bya aburu eze, l'achi alị-eze nna iya ono, bya akpọlewho g'ọo abara, ọ tuko unwunna iya l'owhu gbushikota lẹ mma, hakwaruwho ndu ishi ndu Ízurelu gbushia. ⁵ Jehóramu bẹ gbarụ ụkporo awha l'awha iri l'ẹbo nteke ọ wataru ọbu eze. Iwhe ọ chiru bụ awha ẹsato lẹ Jerúsalemụ. ⁶ Ọ wotaru ẹka ndu eze ndu Ízurelu, mee gẹ ndibe Éhabu meru, nkele ọ luru ada Éhabu. O meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. ⁷ Ọle Onye-Nwe-Ọha bẹ kwobeleru-a iswi ọgbandzu yele Dévidi haa ọzo-ulo Dévidi ono, t'ọ la whẹ l'iyi, nkele o kweru iya ukwa l'unwu iya yele ẹpa iya ta abyadu l'achi-buhu achi-buhu jeye lẹ gbururu.

⁸ Nteke Jehóramu bụ eze bẹ ndu Edomu kwefuru ike lẹ whẹ ta anọhedu lẹ mkpula ọchichi ndu Juda. Whẹ dobe eze nkewhe, bụ onye l'a-nọ achi whẹ nụ. ⁹ Ọo ya bụ, Jehóramu chita ndu ishi ndu ojogu iya mée ugbo-inya iya l'owhu, whẹ bakfu ndu Edomu ono ọgu. Ndu Edomu bya aso-whee yele ndu ishi ugbo-inya iya ono mgburumgburu. O be l'enyashi, Jehóramu yele ndu nkiya zeliu gbushia ndu Edomu ono. ¹⁰ Eshi nteke ono byeye ntaa bẹ ndu Edomu l'ekwefu ike l'ochichi ndu Juda. Nteke onokwawho bẹ ndu Libyina kwefuru ike l'ochichi ndu Juda, o noo nkele Jehóramu bẹ jikaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna iya whẹ.

¹¹ O nokwawho gẹ Jehóramu nọdu mowhashia ẹka l'aagwajẹ iwhe l'ugvu ugvu alị ndu Juda. O mee tẹ ndu bu lẹ Jerúsalemụ dọ ghẹle-ghẹle-ghẹle, bya eduwhua ndu Juda ọzo.

Eláyija l'ezhi Jehóramu ozhi

¹² Ẹkwo-ozhi, shi l'ẹka Eláyija, bụ onye nkfuchiru Chileke bya erwua Jehóramu ẹka. Ẹkwo-ozhi ono l'ekfu sụ: "Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna ghu Dévidi l'ekfu ndowa: Eshi-ọwhu j haru ọwota ẹka nna ghu, bụ Jehóshafatu, haa ọwota ẹka Asa, bụ eze ndu Juda, ¹³ ọ bụ-chiaru ẹka ndu eze ndu Ízurelu b'ị wotaru, bya emee tẹ ndu Juda mée ndu bu lẹ Jerúsalemụ dọ ghẹle-ghẹle-ghẹle, egube ono ndibe Éhabu meru ndu Ízurelu whẹ dọ; tẹhenu i gbushiwaa unwunna ghu, bụ iya bụ ndibe nna ghu whẹ, mbụ ndu ono, ka ghu mma ono; ¹⁴ ọ kwa iya bụ t'i lekwa lẹ Onye-Nwe-Ọha bya l'ewokfuta ndibe unu eze nchikarehu, mée unwegirima unu, mée unyomu unu, mée iwhe unu enwe l'owhu. ¹⁵ Gụbedua l'onwoghu bẹ ejo ẹhu-ba-dụ-mma l'a-byakfuta, mbụ ejo ẹhu, l'eme l'ewho. Ẹhu ono l'e-me ghu, ewho acha ghu ntiriri mbokumboku."

Anwuhu Jehóramu

¹⁶ Onye-Nwe-Ọha bya akutsuta ndu Filistiya mee ndu Arabu, bu iya bu ndu ono, bukube ndu Itiyópiya, Jehóramu du whẹ ashị. ¹⁷ Whẹ bya ọgu l'alị ndu Juda, zebata l'alị ono, vutakota iwhe lile, whẹ whuru l'ulo eze, kpukoo unwu iya nwoke mee unyomu iya, nke ọwhu bu l'ọ tọ dudu nwa iya nwoke, a haru iya, gbahaa Jehowahazu, bu nwa nwoke iya nke nwata.

¹⁸ Iwhe lile ono nwu-gelewho, Onye-Nwe-Ọha bya aturu agwota agwota ẹhu-ba-du-mma ye Jehóramu l'ewho. ¹⁹ A nonyaa, g'awha labo gvuru; ẹhu-ba-du-mma ono mee ya; ẹwho chaa ya ntiriri. Ọ nwuhu l'ota kpokpo-kpororo. Ndibe whẹ ta akporo iya igidi ọku gude kwabẹ iya ugwu, ẹgube ono, a kporo nna iya whẹ.

²⁰ Jehóramu bẹ gbaru ukporo awha l'awha iri l'ẹbo nteke ọ wataru ọbu eze. Iwhe ọ chiru bu awha ẹsato lẹ Jerúsalemu. Ọ nwuhuru t'ọ du onye tsoru áwhu iya. E lia ya lẹ mkpukpu Dévidi, ọle e te elidu iya l'ilu ndu eze.

Nteke Ahazaya bu eze ndu Juda

(2 Eze. 8:25-29; 9:21-28)

22 Ndu bu lẹ Jerúsalemu bya emee Ahazaya, bu nwa nwoke Jehóramu nke nwata eze l'ozori nna iya. Nkele ndu ọlwua-ọlaa ndu Arabu bẹ wubatatu l'odu-ọgu, tuko unwu Jehóramu ono ndu ọwhu bu ọgurennya gbushikota. Ọo ya bu, Ahazaya, bu nwa nwoke Jehóramu bya aburu eze ndu Juda.

² Ahazaya bẹ gbaru ukporo awha l'awha labo nteke ọ wataru ọbu eze. Iwhe ọ chiru bu awha lanu lẹ Jerúsalemu. Ẹwha ne iya bu Atalaya, bu nwanwa Omiri.

³ Ọ wotakwaruwho ẹka ndibe Éhabu, o noo nkele ne iya bẹ kpo-zhiru iya ọzo ome ejo-ememe. ⁴ O meru ejo-iwhe l'anya Onye-Nwe-Ọha, ẹgube ono, ndibe Éhabu meru, nkele gẹ nna iya nwuhu-geeru bẹ ndibe Éhabu kpo-zhilaharu iya ọzo, shi nno loru iya ẹka ye l'ola l'iyi. ⁵ O tsoru ọzo, whẹ kpo-zhiru iya, je etsoru Jóramu nwa Éhabu, bu eze ndu Ízurelu, whẹ jekfu Hazelu, bu eze ndu Arámu ọgu lẹ mkpukpu Ramótu, du l'alị Giledu. Ndu Arámu merwua Jóramu ẹhu. ⁶ O kwee latashia Jezerele te ya nodu nyaa ẹhu ono, ndu Arámu merwuru iya lẹ mkpukpu Rama nteke ono, whẹ jeru ọlwushi Hazelu, bu eze ndu Arámu ọgu.

Ahazaya nwa Jehóramu, bu eze ndu Juda jeshia te ya jia Jóramu nwa Éhabu lẹ mkpukpu Jezerelu l'ẹhu ono, e merwuru iya.

Jehu gburu Ahazaya

⁷ Ọ buhawaa iwhe Chileke gbaru agbagba dobe lẹ Ahazaya bẹ l'a-buru kpukpuru-swoo l'ejeje ono, o jeru ibe Jóramu. Nteke Ahazaya rwuru ẹka ono bẹ yele Jehóramu je etsokfuru Jehu nwa Nimishi, mbu onye ono,

Onye-Nwe-Ọha turu ẹka hota t'o mee ndibe Éhabu te whẹ tohu.

⁸ Ọ buru gẹ Jehu l'agwa ndibe Éhabu ọchi b'o jepyaberu ndu ishi ndu Juda mee unwu nwune Ahazaya, bu ndu l'ejeru Ahazaya ozhi; ọ tuko whẹ gbushikota. ⁹ Ọ wata ọochokashi Ahazaya; e je gude iya l'eka o domiru onwiya lẹ Samériya, kpuru iya kpu-kfu Jehu, e gbua ya. E liru iya eli, o noo nkele whẹ suru l'ọ bu nwanwa Jehoshafatu ono, gude obu iya l'owhu choo Onye-Nwe-Ọha. Ọo ya bu, to nwehe onye ọdo, shi l'ibe Ahazaya, l'a-du ike chia alị-eze ono.

Atalaya yele Jowashi

(2 Eze. 11:1-3)

¹⁰ O noo ya, Atalaya, bu ne Ahazaya whulewho lẹ nwa iya anwuhu; o gbalihu tuko ndibe ndu eze, shi l'ozo-ulo Juda lakota l'iyi gẹ whẹ ha. ¹¹ Ọle Jehosheba, bu ada eze Jóramu bẹ dutaru Jowashi nwa Ahazaya wohaa l'echilabo unwu eze ono, l'eeme t'e gbushia. O duta Jowashi yele onye l'ehe iya nu je edobe lẹ mkpu aze. O noo gẹ Jehosheba, bu ada eze Jóramu, bya aburu nyee Jehoyada, bu onye l'agbaje ẹja nu Chileke shi wohaa Jowashi l'eka Atalaya no, nke ọwhu bu l'o to gbudu iya. Nkele Jehosheba bẹ bu nwune Ahazaya nke nwanyi. ¹² Jowashi b'e domiru l'ulo Chileke whẹ l'iya noo awha ishii l'eka ono, Atalaya bu eze-nwanyi l'achị ndu alị ono.

Eekwefuru Atalaya ike

23 O rwua l'awha nke ẹsaa, obu bya akaa Jehoyada akaka. Ọ gbaa ndzu; ndu whẹ l'iya gbaru ndzu ono bu ndu ishi, l'achị ukporo ndu ojogu ugbo ise, mee Azaríya nwa Jerohamu, mee Ishimelu nwa Jehohananu, mee Azaríya nwa Óbedu, mee Maseya nwa Adaya, mee Elishafatu nwa Zikiri. ² Whẹ tuko alị ndu Juda jegbakota, je ekukoo ndu Lívayi, bu lẹ mkpukpu, dukota l'alị ndu Juda l'owhu, bya ekua ndu bu ishi l'anya-uwhu ndu Ízurelu. Whẹ dzukota lẹ Jerúsalemu. ³ Edzudzu-ọha ono l'owhu whẹle eze bya anodu l'ulo Chileke gbaa ndzu.

Jehoyada bya asu whẹ: "Unu lekwa nwa eze! Ọ kwa iya l'a-no achị, ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha kfuru l'ishi unwu Dévidi. ⁴ Unu lee iwhe unu l'e-me ndowa: Unubẹ ndu ono, l'agbaje ẹja nu Chileke, mee ndu Lívayi ono, bu ndu l'anọje lẹ nche mboku-otuta-ume, te nkere ẹto l'ime unu cheje onuzo nche, ⁵ nkere ẹto ọdo eche ibe eze, nkere ẹto ọdo eche Onuzo Ukfu-ulo. Ndu Juda l'owhu adoshia l'oma ogboduwhu ulo Onye-Nwe-Ọha. ⁶ T'ọ bọ dukwa onye l'eje ọbahu l'ulo Onye-Nwe-Ọha, gbahakwaa ndu l'agbaje ẹja nu Chileke mee ndu Lívayi, l'eje ozhi. Ọo whẹ bu ndu l'a-bahu iya, o noo nkele whẹ du nsọ. Ọle ndu ọdo bẹ l'a-solaru iwhe Onye-Nwe-Ọha suru t'a solaar. ⁷ Unubẹ ndu Lívayi bẹ

l'a-ṅo-whe eze ono mgburumgburu. Unu l'a-pakotaru ngwogu unu l'ehu l'ehu. Iwhe bu onye kpuru ishi l'ulo ono be l'ee-gbu egbu. Unu swikwaru eze eswiru l'uje l'ulwa."

⁸ Ndu Lívayi mee ndu Juda l'owhu mekota iwhe lile, Jehoyada, bu onye l'agbaje aja nu Chileke suru te wehe mee. Onyenonu je achita ndu nkiya, mbu ndu oocher nche le mboku-otuta-ume rwuberu mee ndu l'afuta le nche le mboku ono, nkele Jehoyada, bu onye l'agbaje aja nu Chileke ta adudu ogbo owhu o hawaru te wehe lashia. ⁹ Jehoyada, bu onye l'agbaje aja nu Chileke ono bya achita arwa mee iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye, nke eze iya mee nke nshiji ono, shi buru nke Dévidi, mbu ono, e doberu l'ulo Chileke keshiaru ndu ishi ndu ojogu ukporo ugbo ise ono. ¹⁰ O woru ndu Juda l'owhu kpoo giriri, wehe paru ngwogu wehe l'ehu l'ehu kofuru chimu gbawhee eze mgburumgburu le mgboro enya-mgbeja; wehe shi l'uzo ohuda ulo ono kpoo giriri jeye l'uzo isheli ulo ono.

¹¹ Jehoyada yele unwu iya bya edufuta nwatibe eze ono, bu Jowashi, kpuke iya okpu-eze, ba eworu ekwo, e deru iwu Chileke dee ya l'eka su l'ogo ya bu eze. Jehoyada yele unwu iya wua ya mmanu l'ishi t'o buru eze, bya asu iya: "Ndzu ghu ndzu ogologo eze!"

Anwuhu Atalaya

¹² Nteke Atalaya nuru wowowo ono, ndu Juda l'atu l'eka wehe l'agba osukwo, aja eze ajaja, o tugbuu jekfushia wehe l'ulo Onye-Nwe-Oha ono. ¹³ O bya elee enya whu eze go kofuru le mgboro itso iya l'onulo ono, bya awhukwawho ndu ishi ndu ojogu mee ndu l'egbu opyi-oku ge wehe kfofukube-geeru iya, bya awhu ge ndu ali ono l'owhu l'etekaa eswa, egbu opyi-oku; ndu egvu chiru ngwa-egvu wehe azu egvu ajaja. Atalaya lajashia uwe iya chishia su: "Njo anwua-o! Njo anwua-o!"

¹⁴ To du iya bu, Jehoyada, bu onye l'agbaje aja nu Chileke bya ekpofuta ndu ishi ndu ojogu ono su wehe: "Unu kpuofuta nwanyi ono l'echilabo ndu nche ono. Iwhe bu onye tso iya nu be l'ee-gbu le mma." Nkele onye l'agbaje aja nu Chileke ono be suru t'e be egbukwa iya l'ulo Onye-Nwe-Oha. ¹⁵ Oo ya bu, wehe zu ya gwamu gude, kpuru iya jerwua Onuzo Inya, du l'ibe eze, wehe gburu iya tua l'eka ono.

Jehoyada l'edozhi ali ndu Juda

(2 Eze. 11:17-20)

¹⁶ Jehoyada bya emee, yebdua yele ndu Juda l'owhu mee eze l'onwiya gbaa ndzu su le wehe l'a-buru ndu nke Onye-Nwe-Oha. ¹⁷ Ndu Juda l'owhu bya awuba l'ulo agwa Balu je enwutsushia ya. Wehe tuko enya-mgbeja Balu mee ntekpe, du iya nu gwee aryaka eryune. Wehe gbuu Matanu, bu onye l'agbaru Balu aja l'iwhu enya-mgbeja ono.

¹⁸ Jehoyada bya eye ndu nche, wehe chelaha ulo Onye-Nwe-Oha nche. Wehe ndu l'eka ndu l'agbaje aja nu Chileke, bu epa Lívayi mee l'eka ndu Lívayi ono, Dévidi yeru ozhi ulo Onye-Nwe-Oha l'eka, mbu ndu ono, o doberu te wehe kpokotaje ngwo-aja oku nu Onye-Nwe-Oha, egube ono, e deru iya l'ekwo-iwu Mosisu. Mbu te wehe gude ehutso azu egvu egube ono, Dévidi turu iya doberu wehe. ¹⁹ O woru ndu nche ono yekota l'onulo, dukota l'ulo Onye-Nwe-Oha, nke owhu bu l'o to du du onye nwe mmerwu l'ehu bya l'a-bahu iya.

²⁰ O chita ndu ishi ndu ojogu ukporo ugbo ise, mee ndu a maru ewha wehe, mee ndu o-chi-oha ali Juda, mee ndu ali ono l'owhu, yeru onwiya, wehe je edufuta eze Jowashi l'ulo Onye-Nwe-Oha ono. Wehe dzoru kwagakwa shia uzu onuzo imeli dubata iya l'ulo eze, bya emee ya, o ndu l'oshi-eze ono. ²¹ O noo ya, ehutso mahu ndu ali ono l'owhu. Mkpukpu ono bya adaa gbegbe g'e gbugeeru Atalaya le mma.

Nteke Jowashi bu eze ndu Juda

(2 Eze. 12:1-16)

24 Jowashi be gbaru awha esaa nteke o wataru obu eze. Iwhe o chiru le Jerusalemu bu ukporo awha ugbo labo. Ewha ne iya bu Zibiyi. Eka ne iya shi bu mkpukpu Byiyeshaba. ² Jowashi be meru iwhe kofuru nhamunha l'enya Onye-Nwe-Oha jeye ge Jehoyada, bu onye l'agbaje aja nu Chileke no-beru. ³ Jehoyada be luru Jowashi unwany labo, o nwushia unwoke mee unwanyi.

⁴ O be nteke obu, Jowashi bya achipyaa ya l'ime obu iya le ya l'e-dobe ulo Onye-Nwe-Oha l'onodu, gbaru iya nu. ⁵ O bya ekua ndu l'agbaje aja nu Chileke mee ndu Lívayi su wehe: "Unu tuko mkpukpu, dukota l'ali ndu Juda jegbakota, naa ndu Izurelu okpoga, l'ee-gude mekwaa ulo Chileke unu awha l'awha. Unu lo-vukwaru iya oku naa ya." O le ndu Lívayi ta alo-vuduru iya oku.

⁶ Oo ya bu, eze kua Jehoyada, bu onye ishi ndu l'agbaje aja nu Chileke su iya: "?Oo nwuhunuru agha meru go gude t'i su ndu Lívayi te wehe wolata okpoga akiriko ono, shi l'ali ndu Juda mee Jerusalemu, mbu ono, Mosisu, bu onye ozhi Onye-Nwe-Oha gbaru wehe edzudu-oha ndu Izurelu t'e gude mee nke ulo-ekwa ono, e doberu iwu Onye-Nwe-Oha?"

⁷ O noo l'unwu Atalaya, bu nwanyi ejo-obu ono be wubatawaru l'ulo Onye-Nwe-Oha, gude iwhe e doberu nso l'ulo Onye-Nwe-Oha ono gwaa Balu.

⁸ Oo ya bu, eze bya asu t'e meta okpoko dobe l'azu azu onu eka l'eeshije abahu l'ulo Onye-Nwe-Oha. ⁹ A bya aryaa ya aryarya l'ali ndu Juda mee le Jerusalemu, t'e wolataru Onye-Nwe-Oha okpoga akiriko ono, Mosisu, bu onye ozhi Chileke gbaru ndu Izurelu l'echi-egu. ¹⁰ Ndu ishi mee ndu Juda l'owhu gude ehutso wolata okpoga akiriko ono, bya eche ya l'ime okpoko ono, wehe mezhiye ya woho nno jeye wehe wolatakota iya

o gvụ. ¹¹ L'ọbujẹ, nteke ndu Lívayi patarụ okpoko ono pajeru ndu ishi-ozhi eze, whẹ bya awụhụ l'okpoga bẹ ha iya shii, onye l'ederu eze ẹkwọ yẹle onye ozhi onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke abya ewhoo ya olu, pata okpoko ono je edobewhu azụ l'ẹka l'ọduje. Ọ bụru nno bẹ whẹ l'emeje iya mbọkumboku, shi nno nata okpoga ono nke etsutsu iya. ¹² Eze yẹle Jehoyada l'ewo-geru okpoga ono nụ ndu ọrwu ono, l'arwụ l'ụlo Onye-Nwe-Ọha dụ l'ẹka. Whẹ egude iya buta ndu l'edo ụlo mẹe ndu kapinta tẹ whẹ mezhia ụlo Onye-Nwe-Ọha ono t'ọ dụ-whu azụ l'ọnodu iya. O nokwawho gẹ whẹ l'egudeje iya buta ndu gude mkpụrumkpụ-igwe mẹe ope arwụ ọrwu tẹ whẹ mekwaa ụlo Onye-Nwe-Ọha ono.

¹³ Ndu ono l'arwụ ọrwu ono bẹ nwụberu ẹnya l'ọrwu ono. Whẹ l'emekwa ụlo ono eje l'iwhu l'iwhu. Whẹ bya atụkwa ụlo Chileke ono dobe iya l'okpobe ọnodu, ọ dụhawa mbụ dụ, bya emee ya ọ kfulu chimu. ¹⁴ Whẹ dozhigelewho ụlo ono, whẹ wota uwhudu okpoga ono bya anụ eze yẹle Jehoyada. Ọ bụru iya b'e gude meshia arya, e doberu l'ụlo Onye-Nwe-Ọha ono, mbụ arya, e gude eje ozhi, mẹe arya, e gude eme nke ngwo-ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, mẹe efere, e gude eme nke isen-su, mẹe arya, e meru lẹ mkpọla-ododo, mẹe ọwhu e meru lẹ mkpọla-ọcha. Whẹ gbalahaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku l'ụlo Onye-Nwe-Ọha ono ntekenteke jeye lẹ gẹ Jehoyada nọ-beru.

Anwụhu Jehoyada

¹⁵ Ọle Jehoyada bẹ karụ nka nọ igweligwe awha tẹhenu ọ nwụhude. Ọ nọru ụkporo awha ugbo ishii l'awha iri tẹhenu ọ nwụhude. ¹⁶ Whẹ lia ya l'ẹka e liru ndu eze lẹ mkpụkpu Dévidi, gude nyata iwhe dụ ree o meru ndu Ízurelu, mẹe ọwhu o meru Chileke, mẹe ọwhu o meru l'ụlo Chileke ono.

Jowashi nweru ejo-obu

¹⁷ Gẹ Jehoyada nwụhu-geeru bẹ ndu ishi, l'achị ndu alị Juda byarụ bya ewhuzetaru eze ishi l'alị. Eze ngabẹru whẹ nchị. ¹⁸ Whẹ bya aparụ ụlo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna whẹ haa, gwalahaa agwa Ashera mẹe agwa ọdo. Chileke tukoshi ndu Juda mẹe ndu Jerúsalemụ ẹhu-eghughu iya, nkele ikpe nmarụ whẹ. ¹⁹ Onye-Nwe-Ọha bya ezhigee zhia ndu nkfuchiru iya tẹ whẹ bya akpọ-whuta whẹ azụ l'ẹka ya nọ. Ndu nkfuchiru ono kfuwa eleke kfuwa aduma, whẹ bụleru-a etsu arwachi.

²⁰ Tọ dụ iya bụ, Ume Chileke bya Zakaraya nwa Jehoyada, bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke l'ẹhu. O whẹkoru ndu Juda sụ whẹ: "Ọ waa iwhe Chileke kfulu ndọwa: Ọo gụnu meru unu l'emebyi iwhe Chileke tūru l'iwu, shi nno mebyia ọga l'iwhu nkunu? Eshi-ọwhu unu harụ

Onye-Nwe-Ọha, bẹ Onye-Nwe-Ọha haakwaru unubed-ua."

²¹ Whẹ kwee bya agbaarụ iya ejo-ikumu, eze sụ whẹ tẹ whẹ tẹ-gbua ya l'ẹwhuru, whẹ tugbu ya l'oma ogboduwu ụlo Onye-Nwe-Ọha. ²² Ọ bụru iya bụ l'eze, bụ Jowashi ta anyatadụ ẹguru iwhe-oma ono, Jehoyada, bụ nna Zakaraya meru iya, o gbua nwa iya nwoke. Zakaraya nwụhude ọ sụ: "Tẹ Onye-Nwe-Ọha whụkwa iwhe unu meru, gwata unu ụgwọ iya!"

²³ Awha gbalẹwho, ndu ojogu ndu Arámu wụ-kfu Jowashi ọgu. Whẹ zeru bata l'alị ndu Juda mẹe lẹ Jerúsalemụ bya atụko ndu ishi ndu Juda l'owhu lakota l'iyi. Whẹ vua arya whẹ wolahuru eze whẹ lẹ Damásukosu. ²⁴ Ndu ojogu ndu Arámu bẹ bụ-a nwa ndu habe nwahabe bẹ whẹ chị bya ọgu ono, obenu lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ yeru whẹ igweligwe ndu ojogu ndu alị Juda l'ẹka, o noo nkele whẹ harụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna whẹ. Whẹ shi nno nwa Jowashi kpakụduu. ²⁵ Ndu Arámu ono bẹ kẹru Jowashi ejo ọrwu l'ẹhu tugbu. Ndu ozhi iya bya agbaarụ iya ejo-ikumu je egbu ya l'iwhe-azẹe ya, l'iswi ọchi nwatibe Jehoyada, bụ onye ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono, o gburu. Ọo ya bụ, Jowashi nwụhu, whẹ lia ya lẹ mkpụkpu Dévidi. Ọle whẹ te elidu iya l'ilu ndu eze.

²⁶ Ndu gbarụ iya ejo-ikumu ono bụ: Zabadu nwa Shimeyatu, bụ nwanyị Amonu yẹle Jehozabadu nwa Shimiritu, bụ nwanyị Moabu. ²⁷ A bya l'akọ ẹhu ụnwegirima iya, mẹe igweligwe ozhi, Onye-Nwe-Ọha zhibaberu l'ishi iya, mẹe g'ọ gude dobe ụlo Chileke l'ọnodu iya b'e dekotaru l'ẹkwọ, l'akọwa iwhe e deru l'ẹkwọ ndu eze. Amaziya, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze l'ozori iya.

Nteke Amaziya bụ eze ndu Juda

(2 Eze. 14:2-7)

25 Amaziya bẹ gbarụ ụkporo awha l'awha ise nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chiru bụ ụkporo awha l'awha tete lẹ Jerúsalemụ. Ẹwha ne iya bụ Jehowadanu. Ẹka ne iya shi bụ Jerúsalemụ. ² Amaziya bẹ meru iwhe kfulu nhamunha l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. Ọle o too gudegedu obu iya mee ya. ³ Ọchichi bebelewho alwa Amaziya l'ẹka ọkpobe alwalwa, o gbua ndu ozhi iya ono, bụ whẹ gburu nna iya nteke ọ bụ eze. ⁴ Ọle o to gbudu ụnwegirima ndu ono. O meru iwhe ono, e deru l'iwu, mbụ l'ẹkwọ Mosisu, l'ẹka ono, Onye-Nwe-Ọha sūru woo agha: "Ndu nwuru ụnwu bẹ l'eete egbudu l'ụgwọ iwhe ụnwu whẹ metaru, t'e gbu ụnwu l'ụgwọ iwhe ndu nwuru whẹ nụ metaru, onyenonu l'ala l'iwhe-dụ-ẹji, o metaru l'ẹka iya."

⁵ Amaziya bya ekua unwoke ndu alị Juda, doo whẹ l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu ibe nna whẹ l'ikfu Juda mẹe l'ikfu Bénjaminu, tẹ whẹ nọdu l'ẹka ndu ishi, l'achị unu ndu ojogu ugbo labọ l'ụkporo iri mẹe l'ẹka ndu ishi, l'achị ndu ojogu ụkporo ugbo ise. Ndu ọ gūtaru bẹ bụ

ndu gbarụ ụkporo awha tųgbushia, ọ bya achọfuta l'iwhe whẹ dukota bẹ bụ ụnu unwoke ugbo ụnu l'ụkporo iri l'ẹsaa l'unwoke iri. Ndu ono bukota ndu a horu ahọho, mbụ ndu dzuru ooje ọgu, bụru ndu l'a-dụ ike parụ arwa mee iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye.

⁶ O nokwawho g'ọ kfuru mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dụ ụkporo talentu ugbo ise gude buta ndu ojogu ndu Ízurelu, dụ ụkporo ụnu unwoke ugbo iri l'ẹbo l'ụnu iri, bụ ndu ike dụ l'ogu.

⁷ Ọle onye nke Chileke bẹ byakfutaru iya bya asụ iya: "Gube eze, tẹ gụ lẹ ndu ojogu ndu Ízurelu ba alikwa jee ọgu ono, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha te eswikwaru ndu Ízurelu, mbụ l'o to swiduru ndu Ífuremu. ⁸ Nteke bụ l'i megeeru chiru whẹ jee l'iwhu ọgu ono, bẹ Chileke l'e-chitsukwa ghu l'iwhu ndu ọhogu ghu, o beru i mee ọkphehu ome agha. O noo nkele onye l'a-dụ ike yeru madzụ ẹka bụ Chileke. Ọ bukwaru iya whọ l'a-dụ ike mee t'a lwu-gbua madzụ l'ogu."

⁹ Amazíya sụ onye nke Chileke ono: "Anyi l'e-mekwanu gunu lẹ mkpọla-ọcha ono, ẹrwa iya dụ ụkporo talentu ugbo ise whọ, mu kfuru ndu ojogu ndu Ízurelu?"

Onye nke Chileke ono sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha bẹ sụru gẹ l'ọo-nụ ghu ọwhu ka ono nkajishi."

¹⁰ Tọ dụ iya bụ, Amazíya chifuta ndu ojogu ono, shi l'alí Ífuremu byakfuta iya ono sụ whẹ tẹ whẹ lashia ibe whẹ. Ẹhu ghua whẹ eghu shii l'ẹka ndu Juda nọ, whẹ voru kfurukfuru lashia.

¹¹ Obu kalẹ-ẹ Amazíya aka, ọ chilia ndu nkiya, ọ bụru whẹ oje Nsụda Únú. Whẹ rwua ẹka ono gbua ndu Siye, ụnu unwoke ugbo ụkporo l'ise. ¹² Unwoke ndu Juda ono kpụta ndu ọdo, dụ ụnu unwoke ugbo ụkporo l'ise lẹ ndzụ, chita whẹ je atukobe l'elikoro eze-ẹwhuru ọbu, shi l'ẹka ono nwua whẹ daa-whuu, whẹ bya adaa gwee onwowhe aryaka-eryune.

¹³ Ọle ndu ojogu ndu Ízurelu ono, Amazíya chihuru azụ tẹ whẹ l'ia ba alishi jee ọgu ono bya awuba lẹ mkpukpu ndu Juda, whẹ shi lẹ Samériya lwu whẹ jeye lẹ Betu-horonu, gbua ụnu madzụ ugbo ẹsaa l'ụkporo iri lẹ ndu Juda ono, bya egwoo arya, ha shii.

¹⁴ Gẹ Amazíya shi ogbushi ndu Edomu alwa b'ọ chị ọgvu ndu alí Siye. O dobe ọgvu ono ọ bụru nkiya, bya agwalahaa ya, balahaarụ iya ẹja, l'akporu iya ụnwù-isensu ọku. ¹⁵ Ọo ya bụ, ẹhu wata oghu Onye-Nwe-Ọha eghu l'ẹka Amazíya nọ, o zhia onye nkfuchiru iya t'ọ jekfu iya. Onye nkfuchiru ono je asụ iya: "Ọo gunu meru ọ bụru ọgvu, l'adụ ike nafuta ndu nwe yẹbe ọgvu ono l'ẹka ghu b'ị gwalahaarụ?"

¹⁶ Onye nkfuchiru ono kpukwaduru-a okfu ono l'onu ekfu, eze bụ Amazíya gboburu iya ye iya l'onu sụ: "Anyi sụru ghu t'ị bụru onye l'agbazhiru eze idzu? T'ọ hakwaru ghu nno l'onu! Ọ dọ ishi ghu alaa ya."

Ọo ya bụ, onye nkfuchiru ono melekawho onu shongu, ọle ọ sukwanuru: "Mu maru lẹ Chileke bẹ kpe-

buwaru iya lẹ ya l'a-la ghu l'iyi, eshi ọwhu i meru iwhe dụ nno, i swọ-chile-e akụ lẹ nchị l'idzu, mu l'achị-koshi ghu."

Ọgu l'adaru ndu Juda whẹle ndu Ízurelu

(2 Eze. 14:8-20)

¹⁷ Tọ dụ iya bụ, Amazíya, bụ eze ndu Juda yele ndu l'achiru iya idzu bya agbaa idzu. O zhia ozhi t'e je zhia eze Jowashi nke Ízurelu je asụ iya: "Bya t'anyi lẹ ghu kpogbaada." Jowashi bẹ bụ nwa Jehowahazu, Jehowahazu bụru nwa Jehu.

¹⁸ Jowashi, bụ eze ndu Ízurelu bya ezhiwhu Amazíya, bụ eze ndu Juda ozhi azụ sụ: "Oshi uke, dụ l'ugvu ugvu Libanonu bẹ zhiru oshi sida, dukwawho l'ugvu ugvu Libanonu ozhi sụ iya: 'Kenu nwa mu nwoke ada ghu nwanji t'ọ bụru nyee ya.' Ọo ya bụ, anụ-egbudu, bu l'ugvu ugvu Libanonu ono ghatadelewho dzọ oshi uke ono pyaapya. ¹⁹ Iwhe l'iikfunu bụ t'a whudunu g'ị lwu-gburu ndu Edomu. Ọ bụru iya meru l'jinga unga. Ọwhu t'ị nduru onwoghu. Ba achoshi okfu-l'uka, bụ ọwhu l'e-ri ishi ghu, ria ishi ndu Juda."

²⁰ Ọle Amazíya ta angaduru iya nchị, nkele ọo Chileke b'o shi l'ẹka tẹ ya woru whẹ ye ndu ọhogu whẹ l'ẹka, o noo nkele whẹ gwaru agwa ndu Edomu. ²¹ Ọo ya bụ, Jowashi, bụ eze ndu Ízurelu chita ndu ojogu iya jeshia, whẹ l'eze ndu Juda, bụ Amazíya kpogba l'ogu ono lẹ mkpukpu Betu-shemeshi ọwhu dụ l'alí ndu Juda.

²² Ndu Ízurelu lwu-gbua ndu Juda, onyenonu lẹ ndu Juda ono gbalaa lashia ibe whẹ. ²³ Jowashi, bụ eze ndu Ízurelu gude eze ndu Juda, bụ Amazíya lẹ mkpukpu Betu-shemeshi. Amazíya bụ nwa Jowashi, Jowashi bụru nwa Ehazaya. Jehowashi kpuru iya rwua Jerúsalem, o nwutsushia mgbodo Jerúsalem; o shi iya enwutsu l'onuzo ndu Ífuremu rwua l'onuzo mgburuku mkpukpu. Ẹka o nwutsuru lẹ mgbodo ono bẹ ogologo iya rwuru ụnu nha-ọkpa. ²⁴ Ọ chitakota mkpọla-ododo, mee mkpọla-ọcha, mee iwhe bụ arya, ọ whuru l'ulo Chileke, bụ iya bụ ono dụ l'ẹka Óbedu-edomu. Ọ chitakwawho iwhe bụ ẹku, dụ l'ulo eze mee ndu atụ-chiru atụ-chi, latashia Samériya.

²⁵ Eze ndu Juda, bụ Amazíya nwa Jowashi bẹ nọru awha iri l'ise g'eze ndu Ízurelu, bụ Jehowashi nwuhugeeru. ²⁶ Iwhe ọdo, Amazíya megbaberu, wata l'ishi jeye lẹ ngvucha b'e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Juda mee ndu Ízurelu. ²⁷ Eshi nteke Amazíya haru otso Onye-Nwe-Ọha b'a nọdu lẹ Jerúsalem gbaarụ iya ejokumu, ọ vọ ọkpa iya mini lashia Lakishi. E yefu ndu choru iya jeshia Lakishi je gbua ya l'ẹka ono. ²⁸ E gude inya palata odzu iya, bya elia l'ẹka e liru nna iya whẹ lẹ mkpukpu ndu Juda.

Nteke Uzáya bụ eze ndu Juda

(2 Eze. 14:21-22; 15:1-7)

26 Ndu Juda l'owhu duta Uzáya, bụ onye gbarụ awha iri l'ishii mee ya eze l'ozori nna iya, bụ Amaziya. ² Oo ya bę tųkwaru mkpųkpų Elatu woru iya nų-whu ndu Juda azų gę Amaziya lakfugeeru nna iya whę lę maa.

³ Uzáya bę gbarų awha iri l'ishii nteke ọ watarų ọbu eze. Iwhe ọ chiru bų ųkporo awha ugbo labọ l'awha iri l'ębo lę Jerúsalemu. Ewha ne iya bų Jekoliya. Eka ne iya shi bų Jerúsalemu. ⁴ Uzáya bę meru iwhe křuru nhamunha l'ęnya Onye-Nwe-Ọha, ęgube ono, nna iya bų Amaziya meru. ⁵ Ọ chorų ųzo Chileke nteke Zakaraya nokwadu ndų, ọ bųru Zakaraya ono bę kpọ-zhiru iya ųzo ọotsu egvu Chileke. Jeye g'ọ nọ-beru bųru onye l'achọ ųzo Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke meru t'iwhe gbajeru iya l'ųwha.

⁶ Uzáya bya eje alwųshi ndu Fílistiya ọgu, je enwut-sushia mgbodo mkpųkpų Gatu, męe mgbodo mkpųkpų Jabune, męe mgbodo mkpųkpų Ashidodu. Ọ bya atųshia mkpųkpų l'alj, dų lę Ashidodu męwaru l'ęka ọdo, dų l'alj ndu Fílistiya ⁷ Chileke bya eyeru iya ęka lwųshi ndu Fílistiya ọgu męe ndu Arabu ono, bu l'alj Guru Bálu; o yeru iya ęka lwųshi ndu Meyunimu ọgu. ⁸ Ndu Amonu wata anọ atų ųtu anų Uzáya. Ude iya ngakọta je akpaa l'oge alj ndu Íjiputu, nkele ọ bya abųru onye l'akpa ike shii.

⁹ Uzáya bę tųshikwaruwho ųlo-eli ųlo-eli lę Jerúsalemu lę Onuzo Mgbureku, męe lę Onuzo Nsuda, męe lę nggoji nggoji mgbodo; ọ tųa ya o shihukota ike. ¹⁰ Ọ tųshia ųlo-eli l'echi-ęgu, gvushia iduma mini, ha l'igwe nkele o nweru ęlwų l'urwuturwu l'alj ọkpa-ugvu, dų l'ųzo ęnyanwu-arjba męe lę whorokoto alj. O nweru ndu l'akọru iya okfu, męe ndu l'eletaru iya mgbabu vayinu iya ęnya l'ugvu ugvu, męe l'alj, l'emehuje iwhe, nkele o yenukaru ęnya l'omebe iwhe l'alj.

¹¹ Uzáya nweru ndu ojọgu, e zhiru ọgu ọkpobe ezhizhi. Whę l'anọduje l'ogbo l'ogbo eje ọgu, ęgube a gųru whę tę whę nọduje. Ndu gųru whę nų bų Jeyelu, bų o-de-ękwo yele Maseya, bų onye ishi-ozhi. Onye tuzhiru whę ęka gę whę l'a-gų iya bų onye lanų lę ndu ishi ojọgu eze, bų Hananiya. ¹² Iwhe ndu ishi ndu ęnya-uwu, l'achj ndu ojọgu ono dųkota bę bų ųnu ugbo ishii l'ųkporo iri. ¹³ Ndu ojọgu, whę l'achj bę dųkota ųnu unwoke ugbo ųnu l'ųkporo ugbo iri l'ęsato l'ųnu ęsato l'ųkporo ugbo iri l'ise. Whę bų ndu gude ọkpehu alwų ọgu alwų-chiru eze l'ęka ndu ọhogu iya nọ.

¹⁴ Uzáya bya anųkota ndu ojọgu ono iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye, bya anų whę arwa, męe okpu-igwe, męe uwe-igwe, męe akřų, męe ęwhuru l'eegudeje agba mgbęka. ¹⁵ Lę Jerúsalemu b'o meshiru injinu, l'agba akřų atų ęwhuru, ha shii dobegee l'eli ųlo-eli męe l'eli nggoji nggoji mgbodo mkpųkpų. Ndu meru iya nų

bų ndu l'eme nka. Ọtu onu Uzáya ngakọta ęka lile, nkele Chileke yeru iya ęka l'ųzo, dų biribiri jeye ọ bųru onye l'akpa ike.

Njọkirehu l'eme Uzáya

¹⁶ Ọle Uzáya watalęruwho ọkpa ike ono, o kulahaa onwiya eku; ekuku ono duba iya l'ọla l'iyi. O to kwedu tę Onye-Nwe-Ọha, bų Chileke iya gude ire iya ęka; ọ bahų l'eze-ųlo Onye-Nwe-Ọha tę ya kpọ isęnsu ọku l'ęnya ęka l'aakpoje ųnwų-isęnsu ọku. ¹⁷ Onye l'agbaję eja nų Chileke, bų Azariya yele ndu ọdo, l'agbarų Onye-Nwe-Ọha eja, dų ųkporo madų ugbo ęno, mbų ndu obu karų akaka bya etsoru Uzáya bahų l'eze-ųlo ono. ¹⁸ Whę kwachia ya ųzo bya asų iya: "Uzáya, ọ tọ bųdu ghu b'ọ gbarų t'i kpọoru Onye-Nwe-Ọha ųnwų-isęnsu ọku. Ndu ọ gbarų bę bų ndu l'agbaję eja nų Chileke, bų iya bų ępa Éronu, mbų ndu ono, e doberu nsọ tę whę kpọje ųnwų-isęnsu ọku. Shi l'ęka dų nsọ lų-fu, nkele i mewaru iwhe l'adųa ree, shi nno nafų onwoghu ugvu, Chileke gęge akwabę ghu."

¹⁹ Iwe bya Uzáya l'ęhu. Nteke ono b'o gudewaa iwhe l'eegudeje akpọ ųnwų-isęnsu ọku l'ęka tę ya kpọ isęnsu ono ọku. Nteke iwe byarų iya l'ęhu l'ęka ndu ono l'agbaję eja nų Chileke ono nọ, njọkirehu bya avọ iya l'egedege iwhe, l'ęnya ndu ono l'agbaję eja nų Chileke ono, mbų lę mgboro ęka ono, l'aakpoje ųnwų-isęnsu ọku l'ime ųlo Onye-Nwe-Ọha ono. ²⁰ Azariya, bų onye ishi ndu l'agbaję eja nų Chileke ono męe ndu ono, l'agbaję eja nų Chileke ono gę whę ha bya elee ya ęnya, whę whų gę njọkirehu tųkoru iya egedege iwhe nata, whę mekebe ęgwegwa nwufu iya l'ęka ono. Yębedua l'onwiya mekebekwawho ęgwa lųfu, nkele Onye-Nwe-Ọha bę kęwaru iya ejo ọrwu l'ęhu.

²¹ Njọkirehu ono mezhiawho eze Uzáya jeye mbọku ọ nwųhuru. O vuru njọkirehu ono buru l'ųlo iche, e bufu iya ebufu t'ọ bọ batajęhe l'eze-ųlo Onye-Nwe-Ọha. Ọ bųru Jótamu, bų nwa iya nwoke bę bų onye ishi ibe eze, bųru onye l'achj ndu alj ono.

²² Iwhe ọdo, Uzáya megbaberu, wata l'ishi jeye lę ngvųcha bę bų onye nkřuchiru Chileke, bų Ayizaya nwa Émọzu deshuru iya. ²³ Uzáya nwųhu lakfu nna iya whę lę maa, e lia ya l'ęka e liru nna iya whę, mbų l'ęgu, dųkuba ęka l'eelije ndu eze, nkele whę sųru l'ọ bų onye njọkirehu. Jótamu, bų nwa iya bya abųru eze l'ozori iya.

Nteke Jótamu bụ eze ndu Juda

(2 Eze. 15:32-38)

27 Jótamu bę gbarų ųkporo awha l'awha ise nteke ọ watarų ọbu eze. Iwhe ọ chiru bų awha iri l'ishii lę Jerúsalemu. Ewha ne iya bų Jerusha nwada Zédọku. ² Jótamu bę meru iwhe křuru nhamunha l'ęnya Onye-Nwe-Ọha, ęgube ono, nna iya Uzáya meru. Ọle ọ tọo bahųdu l'eze-ųlo Onye-Nwe-Ọha. Ndu Juda l'arwųle-ę

urwu-alì, whẹ l'arwụ. ³ Ọo yẹbedua bẹ t̄uru Ọnuzo Imeli ye l'ụlo Onye-Nwe-Ọha. O noo g'ọ rwuru ọrwu shii lẹ mgbodo ugwu Ofẹlu. ⁴ O nokwawho g'ọ t̄shiru mkp̄kp̄u l'ugwu ugwu alì ndu Juda, ọ t̄shia agbarara ẹka l'eedomije onwonye, bya at̄shia ụlo-eli l'ọswa alì ono.

⁵ Jótamu bya alw̄shì eze ndu Am̄onu ọgu lw̄-gbua ya. L'awha ono bẹ ndu Am̄onu n̄uru iya mkp̄ola-ọcha, ẹrwa iya d̄ ụkporo tal̄ntu ugbo ise m̄e ogbongu witi, d̄ ụkporo ụnu l'ụnu ise, m̄e ogbongu bali, d̄ ụkporo ụnu l'ụnu ise. Whẹ n̄kwa iya wh̄ ọwhu ha ẹgube ono l'awha nke ẹbo iya m̄e l'awha nke ẹto iya.

⁶ Ọo ya b̄, Jótamu kpalahaa ike, o noo nkele o tsoleruwho ụzo Onye-Nwe-Ọha, b̄ Chileke iya kwas̄eru.

⁷ Iwhe ọdo, Jótamu megbaberu l'oge nke iya, m̄e ọgu lile, ọ lw̄kotaru, m̄e iwhe ọdo, o megbaberu b'e dekotaru l'ẹkwo ndu eze ndu Ízur̄elu m̄e nke ndu Juda. ⁸ Ọ gbar̄ ụkporo awha l'awha ise nteke ọ watar̄ ọbu eze ono. Iwhe ọ ch̄ru b̄ awha iri l'ishii lẹ Jerúsalem̄u. ⁹ Jótamu nw̄hu lakfu nna iya whẹ lẹ maa, whẹ lia ya lẹ mkp̄kp̄u Dévidi. Éhazu, b̄ nwa iya nwoke bya ab̄uru eze l'ọzori iya.

Nteke Éhazu b̄ eze ndu Juda

(2 Eze. 16:1-5)

28 Éhazu bẹ gbar̄ ụkporo awha nteke ọ watar̄ ọbu eze. Iwhe ọ ch̄ru b̄ awha iri l'ishii lẹ Jerúsalem̄u. O to medu iwhe kf̄uru nham̄nha l'enyà Onye-Nwe-Ọha, ẹgube ochee-oroke iya Dévidi meru. ² Ọ w̄taru ẹka ndu eze ndu Ízur̄elu, kp̄shia ntekp̄e, e gude abar̄ Bálu ẹja. ³ Ọ kp̄ru is̄nsu ọku lẹ ns̄da nwa H̄nomu, kp̄o nwa iya nwoke ọku gude gbaa ẹja, bya eyekota ẹka l'ur̄wali ono, ndu mba ḡ mba ha ono, Onye-Nwe-Ọha ch̄furu ndu Ízur̄elu l'an̄je eme. ⁴ Ọ gbar̄ ẹja, kp̄o ụnw̄ is̄nsu ọku l'ẹka l'aagwaj̄e iwhe, m̄e l'ugwu ugwu, m̄e lẹ mkp̄la mkp̄la oshi, jakash̄huru ẹkali ajakash̄hu.

⁵ Ọo ya b̄, Onye-Nwe-Ọha, b̄ Chileke iya woru iya ye l'ẹka eze ndu Arámu. Ndu Arámu lw̄-gbua ya, kp̄a ikpoto ndu nkiya lẹ ndz̄ kp̄ru whẹ lashia Damásuk̄osu. E wokwaru iya wh̄ ye l'ẹka eze ndu Ízur̄elu, o gbua ndu nke Éhazu ono mee whẹ emerekete. ⁶ Peka nwa Remalaya bẹ gburu ụkporo ụnu unwoke ugbo iri l'ise l'alì ndu Juda l'akp̄ru ẹnyanwu lan̄; mb̄ ndu b̄kota oj̄gu, ike d̄ l'oḡu. Iwhe kpar̄ iya n̄ b̄ lẹ whẹ har̄ Onye-Nwe-Ọha, b̄ Chileke nke nna whẹ. ⁷ Zikiri, b̄ onye oj̄gu, shi l'ikfu Ífuremu gbua Maseya, b̄ nwa eze m̄e Azurikamu, b̄ onye ishi l'ibe eze, gbukwawho Élukana, b̄ onye l'etsota eze l'okwa. ⁸ Ndu Ízur̄elu kp̄a ụnu madz̄ ugbo ụnu l'ụnu ụkporo ugbo ise lẹ ndz̄ l'ime ndu Juda ono, b̄ ndu whẹ lẹ whẹ b̄ ab̄bu. Whẹ kp̄ru ụnwanyi, kp̄a ụnwu whẹ nwoke

m̄e ụnwu whẹ nwanyi. O nokwawho ḡ whẹ gworu arya whẹ l'urwuturwu vulahu Samériya.

⁹ O nwekwanuru onye nkfuchiru Onye-Nwe-Ọha ọbu, ẹwha iya b̄ Odedu, bu lẹ Samériya. O jee t̄ ya gbata ndu oj̄gu ono, shi ọgu alwa Samériya ono ndzuta, je as̄ whẹ: “Unu leeda, Onye-Nwe-Ọha, b̄ Chileke nna unu whẹ bẹ kwoberu l'ẹhu l'eghu iya eḡu l'ẹka ndu Juda n̄, woru whẹ ye unu l'ẹka. Ọle unu gudewaa ẹnya-ọovu gbushia whẹ; ẹnya-ọovu ono bẹ rwuwaru imigwe. ¹⁰ Ntaa bẹ unu t̄beru t'unu dobe ndu Juda m̄e ndu Jerúsalem̄u ono, mb̄ oke l'anya whẹ t̄ whẹ b̄uru ohu unu. ?Ọ f̄taru l'o too nwedu iwhe-d̄-ẹji, unub̄dua metagbaberu l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, b̄ Chileke unu n̄? ¹¹ Unu ngab̄eru mu nch̄ ntaa. Unu duwhu ab̄bu unu ono, unu kp̄koru lẹ ndz̄ az̄, nkele oke ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha bẹ tukokwaru unu l'ẹhu.”

¹² O nokwawho ḡ Azaríya nwa Jehohananu, m̄e Berekaya nwa Meshilemotu, m̄e Jehizekiya nwa Shalumu, m̄e Amasa nwa Hadulayi, b̄ iya b̄ ndu ishi ndu Ífuremu kwachiru ndu oj̄gu ono, shi ọgu ono alwa ụzo, ¹³ s̄ whẹ: “Unu ba at̄kwa ama dubata ndu ono, unu kp̄ru lẹ ndz̄ ono ẹka-a. Nkele iwhe unu t̄beru bẹ b̄ t'unu metabaa iwhe-d̄-ẹji m̄e iwhe ikpe l'a-nma anyi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha n̄ yekobe l'owhu anyi mewaru eme. Ikpe, nmar̄ anyi bẹ pan̄karu ẹka, t̄henu oke ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha l'atawaa chichichi l'ẹhu ndu Ízur̄elu.”

¹⁴ Ndu oj̄gu ono n̄du l'iwhu ndu ishi m̄e l'iwhu edzudzu-ọha ono wehaa ndu ono, whẹ kp̄ru lẹ ndz̄ ono m̄e arya ono, whẹ gwotaru l'oḡu ono. ¹⁵ Unwoke wh̄, e shi ḡa ẹwha whẹ bya ach̄ta ndu ono, a kp̄taru lẹ ndz̄ ono. Whẹ ye ẹka l'arya ono, e gwotaru ch̄ta uwe webe ndu gba ọto l'ime whẹ. Whẹ bya an̄ whẹ iwhe oye l'ẹhu, m̄e akp̄kpa, m̄e nri, m̄e iwhe-angungu; bya ehua whẹ mman̄ l'ẹka ọnya, d̄ whẹ l'ẹhu. E gude nkakf̄-igara pata ndu ọwhu ẹhu ts̄shiru mm̄e l'ime whẹ. Whẹ ch̄ta whẹ dulahuru ndu ab̄bu whẹ lẹ Jériko, b̄ iya b̄ mkp̄kp̄u ẹbo-nkf̄. Ọo ya b̄, whẹbedua latashia Samériya.

Éhazu l'aryo eyem̄ka ndu Asiriya

(2 Eze. 16:7-9)

¹⁶ Ọ b̄uru nteke ono bẹ eze Éhazu zhiru nzhi n̄ ndu eze ndu Asiriya t̄ whẹ gbar̄ iya. ¹⁷ Nteke ono bẹ ndu Ed̄omu byar̄ ọgu ọdo bya alw̄-gbua ndu Juda, kp̄ta ndu whẹ kp̄taru lẹ ndz̄. ¹⁸ Ọwhube ndu Filistiya zebata bya ọgu lẹ mkp̄kp̄u, d̄-gee l'alì ọkpa-ugwu, d̄ l'uzo ẹnyanwu-ar̄ba m̄e l'ohuda alì ndu Juda. Whẹ lw̄tawaa mkp̄kp̄u Betu-sh̄meshi, m̄e Ayijalonu, m̄e Gederotu, m̄e Soko, ȳle ụnwu mkp̄kp̄u, d̄kota iya n̄, bya alw̄ta mkp̄kp̄u Timuna ȳle ụnwu mkp̄kp̄u, d̄kota iya n̄, m̄e mkp̄kp̄u Gimuzo ȳle ụnwu mkp̄kp̄u, d̄kota iya n̄. Whẹ laa ẹgu l'ẹka ono

je eburu. ¹⁹ Onye-Nwe-Ọha bẹ kwoberu iwhe Éhazu, bụ eze ndu Ízurẹlu meru, mee ndu Juda whẹ lwaa alị, nkele Éhazu bẹ meru ụrwu-alị ka shii l'alị ndu Juda, tẹhenu Onye-Nwe-Ọha te egude ire iya ẹka. ²⁰ Tigu-latu-pyilesa, bụ eze ndu Asiriya byakfuta Éhazu bya echia ya ọnu l'alị, jika lẹ ya ta agbẹhedu iya ọkpụ ike. ²¹ Éhazu bya eshi l'ụlo Onye-Nwe-Ọha, mēe l'ụlo eze, mēe l'ụlo ndu ishi hata iwhe bya anụ eze ndu Asiriya ono, ọle o megeeru iwhe ono t'ọ nweta n-yemẹka.

Iwhe-dụ-ẹji, Éhazu meru

²² Nteke eze Éhazu nọ l'iwhe-ọtsulanu b'ọ kabaa ọburu onye Onye-Nwe-Ọha l'ete egudee ire iya ẹka. ²³ Ọ gbarụ ẹja nụ ọgvu ndu Damásukọsu, bụ iya bụ ndu ono, lwu-gburu iya l'ogu. Ọ bya asụ: Eshi-ọwhu ọgvu ndu eze ndu Arámu yetaru whẹ ẹka, bẹ mu l'a-gbaru ẹja nụ ọgvu ndu Arámu ono tẹ whẹ yetaru mu ẹka. Obenu l'oo ọgvu ono bekocharu wotaru yẹbedua mēe ndu Ízurẹlu l'owhu ọla-l'iyi. ²⁴ Éhazu bya achikobe arya, dụ l'ụlo Chileke, gwee arya ono yọgiri yọgiri. Ọ gụ-chia mgbo ụlo Onye-Nwe-Ọha ono agụ-chi, tuko ẹka lile lẹ Jerúsalemu mowhashia ẹnya-mgbeja. ²⁵ Lẹ mkpụkpụ, dukota l'alị ndu Juda b'ọ metakotaru ẹka l'aagwajẹ iwhe dobe, bụ ẹka l'aa-kpojeru agwa ọdo ụnwù-isensu ọku. O shi nno kpatsua Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna iya ẹhu-eghughu.

²⁶ Iwhe ọdo, nwuru nụ nteke ọ bụ eze, mēe ẹka ụzo ọwhu o tsokotaru, wata l'ishi jeye lẹ ngvucha b'e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Juda mēe nke ndu Ízurẹlu.

²⁷ Éhazu nwuhu lakfu nna iya whẹ lẹ maa. Whẹ lia ya lẹ mkpụkpụ Jerúsalemu. E te elidu iya l'ilu ẹka l'eelije ndu eze ndu Ízurẹlu. Hezekáya, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze l'ozori iya.

Nteke Hezekáya bụ eze ndu Juda

(2 Eze. 18:1-3)

29 Hezekáya bẹ wataru ọbu eze nteke ọ gbaru ụkporo awha l'awha ise. Iwhe ọ chiru bụ ụkporo awha l'awha tete lẹ Jerúsalemu. Ẹwha ne iya bụ Abáyi-ja nwa nwanyị Zakaráya. ² Hezekáya bẹ meru iwhe kfuru nhamunha l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha, ẹgube ochee-oroke iya, bụ Dévidi meru.

Hezekáya l'emecha eze-ulo Onye-Nwe-Ọha

³ L'ónwa mbụ l'awha mbụ, Hezekáya wataru ọbu eze b'ọ gụhashiru mgbo ụlo Onye-Nwe-Ọha ghebe, mekwakota iya emekwa. ⁴ Ọ nabata ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mēe ndu Lívayi, kua whẹ ndzuko l'okpokundzuko, dụ l'uzo ẹnyanwu-awata ụlo Onye-Nwe-Ọha, ⁵ bya asụ whẹ: "Unubẹ ndu Lívayi, unu ngabẹru mu nchị! Unu mee onwunu t'unu dụ nsọ ntaa, unu emee t'ulo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna unu whẹ dụ nsọ; unu agwoshia ukutuku, dughabe l'ẹka ono, dụ

nsọ ono. ⁶ Lẹ ndụ-ichee anyi whẹ ta abudu ndu e gude ire whẹ ẹka. Whẹ meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi. Whẹ haru iya, bya etuwaha iwhe l'ẹka ono Onye-Nwe-Ọha bu, bya agbakuta iya azu. ⁷ O nokwawho gẹ whẹ gụ-chishiru mgbo nwulo ono, dụ gbakfuru l'ónu ụlo Onye-Nwe-Ọha agụ-chishi, menyishia oryoku, dụ l'ulo ono, whẹ kpọ-buhu ụnwù isensu ọku, bya agbabuhuru Chileke nke Ízurẹlu ẹja ọkpokotaiwhe-ọku l'ẹka ono, dụ nsọ. ⁸ Ọ bụru iya meru iwhe oke ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha bya atukoru ndu Juda mēe ndu Jerúsalemu l'ẹhu. Ọ kpuru whẹ kpẹe n-yemegvu mēe iwhe l'anwu ishi kpa, bya emee, whẹ bụru ndu l'aanmaru ọtsa, ẹgube unu gude ẹnya unu awhu iya. ⁹ O meru nke ọwhu ogu-igba taru ishi nna anyi whẹ. Ọ bụru iwhe ono meru iwhe unu anyi unwoke, mēe ndu nke nwanyị, mēe unyomu anyi whẹ nokota l'ẹka a kpuru whẹ lẹ ndu laa.

¹⁰ "Iwhe dụ mu l'obu ntaa bẹ bụ tẹ mu lẹ Onye-Nwe-Ọha gbaa ndu, mbụ Chileke nke Ízurẹlu, nke ọwhu ọta-chichichi ẹhu-eghughu iya ono l'a-lufu anyi l'ẹhu.

¹¹ Unu mu, unu ba apakwa ozhi unu ẹka lanu ntaa, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ hotaru unu t'unu kfuru iya l'iwhu, ejeru iya ozhi, mbụ t'unu bụru iya ndu ozhi mēe ndu l'akporu iya ụnwù isensu ọku."

¹² Tọ dụ iya bụ, ndu Lívayi ono bya ajikobe tẹ whẹ jee ozhi ono.

Ẹpa Kohatu, tso iya nụ bẹ bụ Mahatu nwa Amasayi yele Jowelu nwa Azariya.

Ẹpa Merari, tso iya nụ bẹ bụ Kishu nwa Abudi yele Azariya nwa Jehalelelu.

Ẹpa Geshonu, tso iya nụ bẹ bụ Jowa nwa Zima yele Idenu nwa Jowa.

¹³ Ẹpa Elízafanu, tso iya nụ bẹ bụ Shimiri yele Jeyelu.

Ẹpa Asafu, tso iya nụ bẹ bụ Zakaráya yele Mataniya.

¹⁴ Ẹpa Hemanu, tso iya nụ bẹ bụ Jehiyelu yele Shimeyi.

Ẹpa Jedutunu, tso iya nụ bẹ bụ Shemaya yele Uziyelu.

¹⁵ Whẹ gbadzua ununna whẹ, bya emee onwowhe, whẹ dụ nsọ; ọo ya bụ, whẹ bahu je emechaa ụlo Onye-Nwe-Ọha emecha, ẹgube ono, eze turu whẹ iya, mbụ lẹge okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru iya. ¹⁶ Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bahu l'ime ime ụlo Onye-Nwe-Ọha ono je emechaa ya emecha. Iwhe lile, whẹ whuru mmerwu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono bẹ whẹ chifutakotaru l'oma ogboduwu ụlo ono. Ndu Lívayi ye iya ẹka vuta vufu je awushia lẹ nsuda Kidironu. ¹⁷ Eze-ulo ono bẹ whẹ wataru emecha l'abalị mbụ l'ónwa mbụ. O be l'abalị ẹsato l'ónwa ono whẹ metabe iya rwua lẹ nwulo ono, dụ gbakfuru eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono. Ọ bya ewoo whẹ abalị ẹsato ọdo tẹ whẹ mecha eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono l'onwiya. Ọ bụru l'abalị iri l'ishii l'ónwa mbụ ono bẹ whẹ megeru.

Eyewhu ọ́lo Chileke azụ́ l'ẹ́ka Chileke

¹⁸ Tọ́ dọ́ iya bú, whẹ́ bakfu eze bú Hezekáya je asụ́ iya: “Anyi mechaakwaru ọ́lo Onye-Nwe-Ọ́ha l'owhu, mechawaa ẹ́nya-mgbeja, méé arya, l'aduje iya nù, méé teburu ono, l'eedobeje buredi, dọ́ nsọ́ yẹ́le arya, l'aduje iya nù. ¹⁹ Iwhe bú arya ono, eze Éhazu woshiru l'eze-ọ́lo ono nteke ọ́ bú eze, mbụ́ nteke ono, l'ete egudee ire iya ẹ́ka ono b'e dobewhuwaru azụ́, anyi mechakwaa ya emecha. Iwhe ono dọ́kotawaa l'iwhu ẹ́nya-mgbeja Onye-Nwe-Ọ́ha.”

²⁰ Eze Hezekáya gbalihu l'ọ́nmewa ọ́tsu je ekukota ndu ishi mkpụ́kpụ́ ono, whẹ́ jeshia l'ọ́lo Onye-Nwe-Ọ́ha ono. ²¹ Whẹ́ jede kpọ́ru oke-eswi ẹ́saa, méé ebyila, ẹ́saa, méé ọ́nwu atọ́ru ẹ́saa, méé mkpi ẹ́saa, whẹ́ l'egude gbaa ẹ́ja iwhe-dụ́-ẹ́ji l'iswi alí-eze ono, méé l'iswi ọ́lo-nsọ́ ono, méé l'iswi ndu Juda. Eze sụ́ ndu l'agbajẹ́ ẹ́ja nù Chileke, bú ẹ́pa Éronu tẹ́ whẹ́ gbaa ẹ́ja ono l'ẹ́nya-mgbeja Onye-Nwe-Ọ́ha. ²² Ọ́o ya bú, whẹ́ gbua oke-eswi ono; ndu ono, l'agbajẹ́ ẹ́ja nù Chileke nata mmee ya whee l'ẹ́nya-mgbeja ono. E gbua ebyila ono, whee mmee ya l'ẹ́nya-mgbeja ono. E gbua ọ́nwu atọ́ru ono, whee mmee ya l'ẹ́nya-mgbeja ono. ²³ Mkpi ono, e gude agba ẹ́ja iwhe-dụ́-ẹ́ji ono b'a kpụtakotaru je anụ́ eze yẹ́le edzudzu-ọ́ha ono, whẹ́ byibegbaa whẹ́ ẹ́ka. ²⁴ Ndu ono, l'agbajẹ́ ẹ́ja nù Chileke gbushia mkpi ono, bya eworu mmee ya gbaa ẹ́ja iwhe-dụ́-ẹ́ji l'ẹ́nya-mgbeja gude kfụ́a ọ́gwọ́ iwhe-dụ́-ẹ́ji, ndu Ízurẹ́lu l'owhu mekotaru, nkele eze bẹ́ tọ́ru iwu sụ́ t'a gbaa ẹ́ja ọ́kpokota-iwhe-ọ́ku, méé ẹ́ja iwhe-dụ́-ẹ́ji ono l'iswi Ízurẹ́lu l'owhu.

²⁵ Ọ́ chọ́ru ndu Lívayi ye l'ọ́lo Onye-Nwe-Ọ́ha ono, nù whẹ́ ogele, méé une, méé ogumogu, ẹ́gube ono, whẹ́ tọ́ru l'iwu, mbụ́ Dévidi yẹ́le Gadu, bú onye l'awhọ́ru eze awhụ́ méé Nétanu, bú onye nkfuchiru Chileke. Iwu ono bẹ́ bú iwu, Onye-Nwe-Ọ́ha shi l'ẹ́ka ndu nkfuchiru iya tọ́a. ²⁶ Ndu Lívayi kfọ́ru gudegee ngwa-egvu Dévidi ono; ndu l'agbajẹ́ ẹ́ja gudegee opyi-ọ́ku whẹ́. ²⁷ Tọ́ dọ́ iya bú, Hezekáya tọ́a iwu sụ́ t'a gbaa ẹ́ja ọ́kpokota-iwhe-ọ́ku l'ẹ́nya-mgbeja ono. A watalẹ́who ọ́gba ngwo-ẹ́ja ono, a gụ́lahaa egvu nù Onye-Nwe-Ọ́ha, whẹ́ l'egbu opyi-ọ́ku eye iya; whẹ́ l'akụ́ ngwa-egvu ọ́do, bú nke Dévidi ono, bú eze ndu Ízurẹ́lu. ²⁸ Edzudzu-ọ́ha ono l'owhu baarụ́ Onye-Nwe-Ọ́ha ẹ́ja, ndu egvu l'agụ́ egvu, ndu opyi-ọ́ku l'egbu opyi-ọ́ku. E mezhia ya whọ́ nno jeye a gbakọ́ta-gezhia ẹ́ja ọ́kpokota-iwhe-ọ́ku ono. ²⁹ Nteke a gbageeru ẹ́ja ono, eze méé ndu whẹ́ l'iya nọ́ l'ẹ́ka ono tọ́ko gẹ́ whẹ́ ha whuzeta iwhu l'alí baarụ́ Onye-Nwe-Ọ́ha ẹ́ja. ³⁰ Eze, bú Hezekáya yẹ́le ndu ishi iya bya ekfuru ndu Lívayi tẹ́ whẹ́ gụ́a egvu ajaja nù Onye-Nwe-Ọ́ha, mbụ́ tẹ́ whẹ́ gụ́a ya l'ọ́zo ono, Dévidi yẹ́le Asafu, bú onye l'awhọ́ru awhọ́ru gụ́ru iya. Ọ́o ya bú,

whẹ́ gude ẹ́sua gụ́a egvu ajaja ono, bya ewhuzeta ishi l'alí baarụ́ Onye-Nwe-Ọ́ha ẹ́ja.

³¹ Tọ́ dọ́ iya bú, Hezekáya sụ́: “Ntaa unu meru onwunu, unu dọ́ nsọ́ l'ẹ́ka Onye-Nwe-Ọ́ha nọ́, unu gudewaro ngwo-ẹ́ja méé ngwo-ẹ́ja ekele bya l'ọ́lo Onye-Nwe-Ọ́ha.” Ọ́o ya bú, edzudzu-ọ́ha ono bya ewota ngwo-ẹ́ja méé ngwo-ẹ́ja ekele ono. Iwhe bú ndu ọ́ zọ́ru nkwe l'obu wota anụ́, l'ee-gude gbaa ẹ́ja ọ́kpokota-iwhe-ọ́ku.

³² Anụ́, edzudzu-ọ́ha ono nọ́ru t'e gude gbaa ẹ́ja ọ́kpokota-iwhe-ọ́ku ono bẹ́ dọ́kota oke-eswi ọ́kporo ugbo ẹ́to l'oke-eswi iri, méé ebyila ọ́kporo ugbo ise, méé ọ́kporo ọ́nwu atọ́ru ugbo iri. Anụ́ ono g'ọ́ ha bẹ́ l'ee-gude gbaarụ́ Onye-Nwe-Ọ́ha ẹ́ja ọ́kpokota-iwhe-ọ́ku. ³³ Anụ́, e doberu nsọ́ t'e gude gbaa ẹ́ja ono bẹ́ dọ́kota ọ́nu oke-eswi l'ọ́kporo iri méé ọ́nu atọ́ru ugbo ẹ́saa l'ọ́kporo iri. ³⁴ Ọ́le ndu ono, l'agbajẹ́ ẹ́ja nù Chileke bẹ́ hanụ́ka nwanshi, nke ọ́whu bú lẹ́ whẹ́ ta adọ́du ike swashikota akpọ́ l'anụ́ ono, e gude gbaa ẹ́ja ọ́kpokota-iwhe-ọ́ku ono. Ọ́ búru ọ́nwunna whẹ́, bú ndu Lívayi bẹ́ yeru whẹ́ ẹ́ka, t'e gude eme tẹ́ ndu ọ́do, bú ndu l'agbajẹ́ ẹ́ja nù Chileke mefua onwowhe tẹ́ whẹ́ dọ́ nsọ́; whẹ́ yeru whẹ́ ẹ́ka ono jeye ozhi, dọ́ iya nù gvụ́. Nkele ndu Lívayi bẹ́ l'ọ́o-kajẹ́ orwu l'ẹ́hu tẹ́ whẹ́ mee onwowhe tẹ́ whẹ́ dọ́ nsọ́ amamé ndu l'agbajẹ́ ẹ́ja nù Chileke. ³⁵ Anụ́, e gude agba ẹ́ja ọ́kpokota-iwhe-ọ́ku ono bẹ́ ha l'igwe, a gụ́fu iya ono, b'e nweru ẹ́ba anụ́, e gude agba ẹ́ja ẹ́hu-guu, nweru ngwo-ẹ́ja mmee, tso l'ẹ́ja ọ́kpokota-iwhe-ọ́ku ono.

O noo ya, ozhi, l'eeje l'ọ́lo Onye-Nwe-Ọ́ha bya alwawhu azụ́ l'ọ́nodu iya. ³⁶ Hezekáya yẹ́le ndu nkiya gẹ́ whẹ́ ha tegbakota ẹ́sua iwhe Onye-Nwe-Ọ́ha meru ndu nkiya, nkele iwhe ono b'e mekotaru ẹ́gwegwa ẹ́gwegwa.

Ọ́kwako nkwaọ́ ori oge O-je-ghata

30 Hezekáya bya ezhikota iwhe bú ndu Ízurẹ́lu méé ndu Juda ozhi, dekwaruwho ẹ́kwo-ozhi nù ndu Ífuremu méé ndu Manáse tẹ́ whẹ́ byakọ́ta l'ọ́lo Onye-Nwe-Ọ́ha, dọ́ lẹ́ Jerúsalemu, nke ọ́whu whẹ́ l'eeriru Onye-Nwe-Ọ́ha, bú Chileke nke Ízurẹ́lu oge O-je-ghata. ² Eze yẹ́le ndu ishi iya méé edzudzu-ọ́ha ono, nọ́ lẹ́ Jerúsalemu bya achia ya idzu sụ́ l'oge O-je-ghata ono bẹ́ l'ee-ri l'ọ́nwa ẹ́bo. ³ Oge ono bẹ́ whẹ́ l'ẹ́te eridua nteke l'eerije iya, o noo nkele ndu mewaru onwowhe, whẹ́ dọ́ nsọ́ lẹ́ ndu l'agbajẹ́ ẹ́ja nù Chileke tẹ́ke abadua nwishi, ọ́do bú lẹ́ ndu Ízurẹ́lu teke enwehadua ndzuko lẹ́ Jerúsalemu. ⁴ Iwhe ono, whẹ́ tọ́futaru dọ́ eze yẹ́le edzudzu-ọ́ha ono l'owhu ree. ⁵ Tọ́ dọ́ iya bú, whẹ́ kabua l'aa-rya iya aryarya l'alí Ízurẹ́lu kpaa-whuu; whẹ́ bya eshi iya aryarya lẹ́ Byiyeshaba rwua lẹ́ Danu tẹ́ ndu Ízurẹ́lu wọ́ru byatashia Jerúsalemu bya eriaru Onye-Nwe-Ọ́ha, bú Chileke nke Ízurẹ́lu oge O-je-ghata ono.

Nkele whẹ ta azafutabudua l'igwe bya oori oge ono lẹ g'e deru iya l'ẹkwo.

⁶ Eze t̄a iwu t̄e ndu ọkpa-ẹgwa jegbakota al̄i ndu Ízurelu mee al̄i ndu Juda. Ndu ọkpa-ẹgwa bya egude ẹkwo-ozhi ono, eze yele ndu ishi iya deru jeshia. Iwhe e deru l'ẹkwo-ozhi bẹ s̄uru agha:

“Unubẹ ndu Ízurelu, unu lwakfutawhu Onye-Nwe-Ọha az̄u; mb̄u Chileke nke Ẹbirihamu mee Áyiziku mee Ízurelu, nke ọwhu l'ọo-ghachiru unu iw̄hu ọdo, mb̄u unubẹ nwa ndu ọwhu waf̄uru l'ẹka ndu eze ndu Asiriya. ⁷ Unu ba ad̄ukwa g'ọo nna unu whẹ mee ẏn-wunna unu whẹ, b̄u ndu ono, l'ete agba t̄e Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke nna whẹ gude ire whẹ ẹka, eshi nno Onye-Nwe-Ọha mee whẹ, whẹ b̄uru kpukpuru-swoo ẹgube unu l'awh̄unu iya-a. ⁸ Unu ba ab̄ukwa kpokponyi lẹ ḡe nna unu whẹ shi b̄uru. Iwhe unu l'e-me b̄u t'unu t̄a onwunu togboru Onye-Nwe-Ọha, unu abya l'ulo iya ono, d̄u ns̄o, mb̄u ulo ono, o mewaru t'ọ d̄u ns̄o jeye lẹ tututu-mimimi. Unu baj̄eru Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu ẹja, nke ọwhu ọta-ch̄ichichi ẹhu-eghughu iya l'a-l̄ufu unu l'ẹhu. ⁹ Ọ -b̄uru l'unu lwakfutaru Onye-Nwe-Ọha, bẹ ndu ono kp̄uru ẏnwunna unu whẹ mee ẏnwegirima unu whẹ lẹ ndz̄u l'a-wh̄uru whẹ imiko, haa whẹ, whẹ alwawhu az̄u l'al̄i-a. Nkele Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke unu bẹ b̄u onye l'emeje eze-iwhe-oma, b̄uru onye l'awh̄uje imiko. Ọ t̄o byad̄u l'ewofu iw̄hu ewofu l'ẹhu unu m'ọ b̄uruwho l'unu lwakfutaru iya.”

¹⁰ Ọo ya b̄u, ndu ọkpa-ẹgwa ono t̄uko mkp̄ukpu lẹ mkp̄ukpu jegbakota l'al̄i ndu Ífuremu mee nke ndu Manáse jas̄u l'al̄i ndu Zébulonu. Ọ b̄uleru-a ọchi bẹ l'aachi whẹ aja whẹ ewenu. ¹¹ Ọle o nweleru-a ndu har̄u shi l'ikfu Asha, mee ikfu Manáse, mee ikfu Zébulonu, b̄u ndu kweru wozeta onwowhe al̄i byatashia Jerúsalem̄u. ¹² O nokwawho g'ẹka Onye-Nwe-Ọha d̄u l'ẹhu ndu Juda, o mee t'obu b̄uru whẹ nnan̄u, nke ọwhu whẹ l'e-me iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru, ẹgube eze yele ndu ishi iya s̄uru whẹ t̄e whẹ mee.

Eeri oge O-je-ghata ono

¹³ O noo ya, ikpoto madz̄u w̄uru bya akpakodzua lẹ Jerúsalem̄u t̄e whẹ ria oge ono, l'aataj̄e buredi, l'ete eyee iwhe l'ekoje buredi l'ọnwa ẹbo. Edzudzu-ọha ono paa mebyi ẹka. ¹⁴ Whẹ t̄uko ẹnya-mgbeja n̄okota lẹ Jerúsalem̄u wofukota. Whẹ vuta ẹnya ẹka ono, l'aakp̄oje ẏnw̄u isensu ọku je az̄ube lẹ ns̄uda Kidir̄onu.

¹⁵ O rwua l'abal̄i iri l'eno l'ọnwa ẹbo ono, whẹ gbua nwat̄uru O-je-ghata ono. Iwhere gudeshia ndu ono, l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke mee ndu Lívayi ono, l'eteke emee onwowhe t̄e whẹ d̄u ns̄o; whẹ kwee je emee onwowhe t̄e whẹ d̄u ns̄o, gude an̄u, l'ee-gude gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku byatashia l'ulo Onye-Nwe-Ọha.

¹⁶ Whẹ je an̄odukota l'ọnodu, whẹ l'an̄oduje, ẹgube

ono, o kfuru iya, mb̄u iwu Mósisu, b̄u nwoke nke Chileke. Ndu l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke ono whee mmee ono, whẹ natar̄u l'ẹka ndu Lívayi. ¹⁷ Igweligwe, b̄u ndu n̄o l'igwe-ọha ono bẹ l'eteke emedua onwowhe t̄e whẹ ns̄o; ọ b̄uru iya meru iwhe ọ b̄u ndu Lívayi bẹ gburu ndu ono, mmerwu d̄u l'ẹhu ono nwat̄uru O-je-ghata nkewhe, nke ọwhu whẹ l'e-me iya t'ọ d̄uru Onye-Nwe-Ọha ns̄o. ¹⁸ Ọka lẹ ndu shi l'ikfu Ífuremu, mee ndu ikfu Manáse, mee ndu ikfu Ísaka, mee ndu ikfu Zébulonu bẹ l'eteke at̄urwudua at̄urwu, whẹ rikwa n̄u oge O-je-ghata ono, ọle eriri, whẹ riru iya ta ab̄ukwa lẹ g'ọ gbar̄u. Iwhe meru n̄u bẹ b̄u lẹ Hezekáya kfuru n̄u Onye-Nwe-Ọha l'iswi ẹhu whẹ s̄u: “T̄e Onye-Nwe-Ọha, b̄u oome ree ḡunuaru iwhe b̄u ¹⁹ onye zhiberu obu iya ach̄o Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke nke nna iya whẹ nv̄u, t'a ḡufuro l'onye ọbu teke emedua onwiya t̄e ya ns̄o l'uzo ọwhu iwu ẏlo-ns̄o kfuru.” ²⁰ Ọo ya b̄u, Onye-Nwe-Ọha n̄u ekfukfu ono, Hezekáya kfuru n̄u iya, t'ọ kwe t'ọ d̄u iwhe l'e-me ndu ono.

²¹ Ndu Ízurelu, b̄u ndu ọwhu n̄o lẹ Jerúsalem̄u gude ẹhu-utso ria oge ono, l'aataj̄e buredi, l'ete eyee iwhe l'ekoje buredi abal̄i ẹsaa. Ọwhube ndu Lívayi mee ndu l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke l'an̄oje az̄uru Onye-Nwe-Ọha egvu mb̄okumboku, whẹ l'egudeje ngwa-egvu mee ike whẹ aḡu egvu ono.

²² Hezekáya kfuru okfu mgbamume n̄u ndu Lívayi ono, goshiru l'ọ doru whẹ ẹnya, mb̄u ozhi, whẹ l'ejeru Onye-Nwe-Ọha. Abal̄i ẹsaa ono bẹ whẹ rikotar̄u nri, e shiru l'oge ono, gbaa ẹja ẹhu-guu, bya ekele Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke nke nna whẹ ekele.

²³ Edzudzu-ọha ono l'owhu bya ekweta lẹ whẹ l'e-ri-fua oge ono abal̄i ẹsaa ọdo. Ọo ya b̄u, whẹ gude ẹhu-utso ria oge ono abal̄i ẹsaa ọdo. ²⁴ Hezekáya, b̄u eze ndu Juda bya an̄u edzudzu-ọha ono ẏnu oke-eswi ugbo lab̄o l'ukporo iri mee ẏnu at̄uru ugbo iri l'ẹsaa l'ukporo iri. Ndu ishi n̄u edzudzu-ọha ono ẏnu oke-eswi ugbo lab̄o l'ukporo iri mee ẏnu at̄uru ugbo ukporo l'ise t̄e whẹ gbua gude ria oge ono. Igweligwe lẹ ndu l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke bya emee onwowhe, whẹ d̄u ns̄o.

²⁵ Iwhe b̄u edzudzu-ọha ndu Juda l'owhu tekota ẹsua, mee ndu l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke, mee ndu Lívayi, mee ndu shi lẹ Ízurelu bya ndzuko ono, m̄ekwawho ndu mbyambya, shi l'al̄i Ízurelu bya, mee ndu mbyambya, bu l'al̄i ndu Juda. ²⁶ Ẹhu-utso t̄uko Jerúsalem̄u chia kp̄ukpuu, nkele wata l'oge nke Sólomon̄u nwa Dévidi, b̄u eze ndu Ízurelu bẹ l'ọtoko d̄ubudua iwhe d̄u nno lẹ Jerúsalem̄u. ²⁷ T̄o d̄u iya b̄u, ndu ono, l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke, mee ndu Lívayi wulihu ḡoru ọnu-oma n̄u ndu ono, Chileke n̄u olu whẹ; ekfukfu, whẹ l'ekfu an̄u Chileke rwua imigwe, b̄u ẹka ono, d̄u ns̄o, o bu ebubu.

31 E megelewho iwhe lile ono, ndu Ízurelu l'owhu, b̄u ndu n̄o l'ẹka ono wulihu bah̄u l'ime mkp̄ukpu ndu Juda, je at̄uko ẹwhuru, e doberu ns̄o, d̄u lẹ mkp̄ukpu ono gwee ryaaryaa, whẹ gbukwoshia itso

Ashera, dū iya nū, bya enwutsushia ẹka l'aagwajẹ iwhe mẹe iwhe bụ ẹnya-mgbeja, dū l'alì Judà l'owhu mẹe ọwhu l'alì Bénjaminu, mẹe alì Ífuremu, mẹe l'alì Manáse; whẹ mee ya nno jeye whẹ lakọta iwhe lile ono l'iyi. E megee, ndu Ízurelu latashia mkpukpu whẹ; onyenonu lashia ibe iya.

Iwhe a nuru t'e gude baaru Onye-Nwe-Ọha eja

² Hezekáya bya agbaa ndu l'agbajẹ eja nū Chileke mẹe ndu Lívayi l'ogbo l'ogbo. O keru ozhi nū ogbo nonu, mbụ ozhi, gbarụ ndu l'agbajẹ eja nū Chileke mẹe ozhi, gbarụ ndu Lívayi. Ozhi whẹ bụ tẹ whẹ gbajẹ eja ọkpokota-iwhe-ọku mẹe tẹ whẹ gbajẹ eja ẹhu-guu mẹe tẹ whẹ nọduje l'onulo Onye-Nwe-Ọha jeje ozhi, mẹe tẹ whẹ keleje Onye-Nwe-Ọha ekele, guje egvu ajaja nū iya. ³ Eze bya eshi l'elwu, o nweru hata anụ nū t'e gude gbaa eja ọkpokota-iwhe-ọku l'utsu mẹe l'urwenyashi, mẹe nke mbọku-otuta-ume, mẹe nke onwa ọwhúú, mewartu nke oge ọdo, a tuburu atubu, ẹgube ono, e deru iya l'iwu Onye-Nwe-Ọha.

⁴ Ọ tya iwu tẹ ndu bu lẹ Jerúsalemuru woru oke iwhe rwuberu ndu l'agbajẹ eja nū Chileke mẹe ndu Lívayi nū whẹ, nke ọwhu whẹ l'e-yemi onwowhe l'ome iwhe iwu Onye-Nwe-Ọha kfuru. ⁵ Iwu ono, eze tūru bya agbasaa ẹka lile, nteke ono whọ ndu Ízurelu nūlahaa mebyi iwhe mbụ, whẹ metaru l'alì, mbụ witi, mẹe mme ọwhúú, mẹe mmaanụ ólivu, mẹe mmanụ-ẹnwu, mẹe iwhe lile, shi l'ẹgu. Whẹ vubatakawho ọzo-lanụ-l'uzo-iri, shi l'iwhe lile, whẹ nweru, ọ nyibe anyibe. ⁶ Ndu Ízurelu mẹe ndu Judà, bukota lẹ mkpukpu, dū l'alì ndu Judà wotakawho ọzo-lanụ-l'uzo-iri, shi l'eswi whẹ, mẹe l'aturu whẹ, mẹe l'eghu whẹ bya anụ, whẹ nukwawho ọzo-lanụ-l'uzo-iri, shi l'iwhe dū nsọ, e doberu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ nsọ; whẹ kùbe iya l'ikpo l'ikpo. ⁷ Iwhe ono bẹ whẹ kùberu l'ikpo l'ikpo wata l'onwa nke ẹto iya, ọ bụru l'onwa nke ẹsaa ya bẹ whẹ megeru iya. ⁸ Nteke Hezekáya yele ndu ishi bya awhu g'iwhe ono kuru l'ikpo l'ikpo, whẹ jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja, bya agọru onu-oma nū ndibe iya, bụ ndu Ízurelu.

⁹ Hezekáya bya ajide ndu l'agbajẹ eja nū Chileke mẹe ndu Lívayi gẹ l'ee-me ikpo iwhe ono. ¹⁰ Azaríya, bụ onye ishi ndu l'agbajẹ eja nū Chileke ono, mbụ onye ọzo-ulo Zédoku bya eyee onu sụ: "Eshi nteke ono whẹ wataru anọ evubata iwhe ono l'ulo Onye-Nwe-Ọha bẹ anyi wataru oriji ẹwho, ọwhu l'etsuboje etsubo paa ẹka, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ gowaru ndibe iya onu-oma; ọo ya meru, eze iwhe ha ẹgube-ẹ tsufuta."

¹¹ Hezekáya bya ekfuaru whẹ tẹ whẹ dozhia mkpu, l'aakwakọbeje iwhe l'ulo Onye-Nwe-Ọha, whẹ dozhia ya. ¹² Whẹ chitakota iwhe lile ono, a nuru t'e gude baaru Onye-Nwe-Ọha eja bya awushi l'ime mkpu ono, bụ iya bụ ọzo-lanụ-l'uzo-iri whọ mẹe iwhe ono, e

doberu nsọ. Whẹ ta apadụ ozhi whẹ ẹka lanụ. Onye e meru onye ishi, l'a-nọ eleta iwhe ono bẹ bụ Konaniya, bụ onye Lívayi. Onye l'etsota iya nū bụ nwune iya, bụ Shimeyi. ¹³ Eze, bụ Hezekáya mẹe onye ishi ọlo Onye-Nwe-Ọha, bụ Azaríya bya ahọta ndu l'a-nọdu l'ẹka Konaniya yele nwune iya, bụ Shimeyi eleta iwhe ono ẹnya. Ndu ọbu, whẹ họtaru bụ: Jehiyelu, Azazíya, Nahatu, Asahelu, Jeremotu, Jozabadu, Eliyelu, Isumakiya, Mahatu mẹe Benaya.

¹⁴ Iwhe a nuru Chileke lẹ g'ọ zuru nkwe l'obu bẹ bụ Kore, bụ nwatibe onye Lívayi, bụ Imuna b'ọ dū l'ẹka. Kore bụ onye nche onuzo ẹnyanwu-awata. Iwhe a nuru Onye-Nwe-Ọha mẹe iwhe kagezhia ọdu nsọ bẹ l'ookeshije g'ọ gbarụ. ¹⁵ Ndu l'eyeru iya ẹka lẹ mkpukpu ẹka ndu l'agbajẹ eja nū Chileke bu bẹ bụ: Idenu, Miniyaminu, Jeshuwa, Shemaya, Amariya mẹe Shekanaya. Whẹ ta apadụ ozhi whẹ ẹka lanụ. Whẹ yetaru ẹka keshiru ndu l'agbajẹ eja nū Chileke ibe whẹ iwhe gbarụ whẹ nū. Whẹ keshiru iwhe ono l'ogbo l'ogbo. Ọ bụru g'a nuru onye ukfu bụ g'a nuru onye nta.

¹⁶ Ndu ọdo, whẹ keru iwhe gbata bẹ bụ unwoke, gbarụ awha ẹto tųgbushia, bụ ndu e deru ẹwha whẹ l'ẹkwo e deshiru lẹ g'e shi nwua whẹ, keru gba iwhe bụ ndu l'abahuje l'ulo Onye-Nwe-Ọha eje ozhi mbokumboku. Whẹ keru whẹ iya lẹge ozhi, whẹ l'eye dū, bya ekeeru whẹ iya l'ogbo l'ogbo whẹ. ¹⁷ Whẹ bya ekeru gba ndu l'agbajẹ eja nū Chileke, e deru ẹwha whẹ l'ẹnya-uwhu whẹ, ẹgube e shi nwua whẹ mẹe ndu Lívayi, gbarụ ụkporo awha tųgbua. Whẹ keru whẹ iwhe ono g'ozhi whẹ dū, keeru whẹ iya l'ogbo l'ogbo whẹ.

¹⁸ E deshikotaru ẹwha unwegirima whẹ, mẹe unyomu whẹ, mẹe unwu whẹ nwoke, mẹe unwu whẹ nwanyị lẹ mkpukpu ono l'owhu l'ẹkwo e deshiru g'e shi nwua whẹ. Whẹ gbarụ t'e gude ire whẹ ẹka l'odobu onwowhe nsọ.

¹⁹ A bya lẹ ndu l'agbajẹ eja nū Chileke, bụ ẹpa Éronu, mbụ ndu ono, bu l'ẹgu, nọ-whereu mkpukpu whẹ mgburumgburu, whẹbedua b'a guru unwoke lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu tẹ whẹ keeru unwoke, bụ ẹpa Éronu ono iwhe nkewhe mẹe ndu e deru ẹwha whẹ l'ẹkwo e deshiru g'e shi nwua ndu Lívayi.

²⁰ Iwhe ono bẹ bụ iwhe Hezekáya meru l'alì ndu Judà l'owhu. O meru iwhe dū ree mẹe iwhe kfuru nhamunha, ọ bụru onye gbarụ t'e gude ire iya ẹka l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nọ. ²¹ Iwhe lile o yeru ẹka ememe l'ozhi, dū l'ulo Chileke mẹe iwhe o meru nta gẹ l'ee-shi t'o mee iwhe iwu kfuru mẹe iwhe a sūru t'e mee, b'ọ tūru onwiya tųgboru Onye-Nwe-Ọha, shi nno mekotagezhia iwhe ono, o gude obu iya l'owhu mekota iya. Ọo ya bụ, iwhe lile bụru iya ojeru ojeru.

Senakeribu l'abya oḡu lẹ Jerúsalemu
(2 Eze. 18:13-37; 19:14-19,35-37; Aza. 36:1-22; 37:8-38)

32 Hezekáya megelewho ẹguru iwhe ono, ọ nọdu meshigbabe, Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya chị-ta ndu ojọgu iya byatashia oḡu l'alị ndu Juda; whẹ bya akwaa okpu yebutakota mkpụkpu lile, a tūru o shihu ike. Iwhe Senakeribu rịru bụ lẹ ya l'a-lwụta whẹ yeru onwiya. ² Nteke Hezekáya whuru l'iwhe Senakeribu gbarụ ẹnya iya byatashia bụ tẹ ya bya alwushi Jerúsalemu oḡu, ³ o jekfushia ndu ishi iya mée ndu ojọgu iya idzu. Whẹ chĩa gẹ whẹ l'e-shi je enwuchishia ẹnya-mini, dụ l'azụ mkpụkpu ono tẹ mini gbabuhu. Whẹ bya eyetaru iya ẹka. ⁴ Ikpoto madzụ bya edzua; whẹ je enwuchishia ẹnya-mini ono g'ọ ha mée ngele, l'asoghata l'alị ono. Whẹ sụ lẹ whẹ ta achọdu tẹ ndu eze ndu Asiriya whụ mini, l'e-dzuru whẹ mẹ whẹ byalẹwhu. ⁵ Hezekáya bya ewhube iwhu tūkwa ẹka darụ adada lẹ mgbodo mkpụkpu ono; bya atushia ụlo-eli ụlo-eli l'eli mgbodo ono. L'azụ mgbodo ono b'ọ tūru mgbodo ọdo ye. Ọ bya emee agbarike mgbodo mkpụkpu Dévidi, ọ kabaa oshihu ike. Ọ kpushik-waawho ngwọgu l'igweligwe, kpushia whe l'eegudeje egbobuta onwonye wushi.

⁶ Ọ bya edobe ndu ojọgu, l'a-nọ l'ishi ndu Ízurelu. O kua ndu ojọgu ono ndzuko, whẹ byakfuta iya lẹ nggamgbo, dụ l'ọnu mkpụkpu ono. Ọ bya ekfuru okfu mgbamume nụ whẹ sụ: ⁷ "Unu shihukwa ike, obu eshia unu ike. Unu ba atsukwa egvu, tẹ meji ba agbabuhukwa unu l'iswi eze ndu Asiriya yele ikpoto ndu ono, whẹ l'iya li, nkele onye nọ l'ẹka iya nke anyi bẹ kakwa onye ọwhu nọ l'ẹka iya nkewhe ẹkuku. ⁸ Iwhe o nweru bẹ bụ madzụ mmaanụ, ọle anyịbedua nweru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi, onye l'e-yetaru anyi ẹka lwụaru anyi oḡu ono." Iwhe ono, Hezekáya, bụ eze ndu Juda kfuru mee, meji nmakfuru ndu Juda anmakfuru.

Senakeribu l'ekfulwu Jerúsalemu

⁹ Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya, mbụ onye ono, chị ndu ojọgu iya bya eyebuta mkpụkpu Lakishi nonyaa bya ezhia ndu ozhi iya tẹ whẹ jeshia Jerúsalemu je ezhia Hezekáya, bụ eze ndu Juda, zhia ndu Juda, bu lẹ Jerúsalemu ozhi sụ:

¹⁰ "Ọ waa iwhe Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya l'ekfu ndọwa: ?Ọo lẹ gunu bẹ unu chịru ụkfu kwẹe, meru g'ọ gude unu nọ-kirishia lẹ Jerúsalemu l'ẹka unu whukwaru-a l'e yebutaru unu eyebuta? ¹¹ ?Unu marụ-a l'ọo eduwhu bẹ Hezekáya l'eduwhu unu, nteke ọ sụru unu lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'a-nafuta unu l'ẹka eze ndu Asiriya? Iwhe l'ooome bụ t'ẹgu nri mée ẹgu mini gbushia unu. ¹² ?Tọ bụdu Hezekáya lanụ-a bẹ wofuru ẹka l'aagwajẹ Chileke agwagwa, bya emebyishia

ẹnya-mgbeja iya, bya asụ ndu Juda whẹle ndu Jerúsalemu l'ọo l'atatiwhu ẹnya-mgbeja lanụ bẹ unu l'a-bajeru Chileke ẹja, ọ bụru l'ẹka ono bẹ unu l'a-kpọje ụnwù-isensu ọku?

¹³ "Unu ta amadụ iwhe mu lẹ nna mu whẹ meru ndu alị ọdo? Ọgvu ndu ọha ọdo ono, ?ọ dụ ike nafuta ndu alị ono l'ẹka mu tọo? ¹⁴ A bya lẹ ndu ọha ọdo ono, nna mu whẹ meru, whẹ bụru kpurupyata, ?ndee ọgvu ndu ọha ọdo ono ọwhu dụ ike nafuta whẹ l'ẹka mu, l'egoshikwanu lẹ Chileke unu l'a-dụ-a ike nafuta unu l'ẹka mu? ¹⁵ Unu ba ahashi Hezekáya ẹka t'ọ ghoje unu ughu, dusweshi unu gẹ l'oodusweshi unu ntaa. Unu be ekweshi lẹ nkiya, nkele ọ tọ dukwa ọgvu ndu ọha ọdo, m'ọ bụ ọgvu ndu alị-eze, dọjeru ike nafuta ndibe iya l'ẹka mu mée l'ẹka nna mu whẹ. Ọwhu l'eewhoru lẹ Chileke unu bẹ l'a-nafuta unu l'ẹka mu!"

E gburu Senakeribu

¹⁶ Ndu ozhi Senakeribu ono l'ekfushi nọ dụ whẹ l'ọnu ekpu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, ekfulwu onye ozhi Onye-Nwe-Ọha ono, bụ Hezekáya. ¹⁷ Eze Senakeribu dee ẹkwo-ozhi gude kfuru sukusuku nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu, mbụ kfudeshia ya ẹhu sụ: "Ọo g'ọgvu ndu ọha ọdo l'ẹte adụa ike nafuta ndu nkiya l'ẹka mu bụ gẹ Chileke nke Hezekáya l'ẹte abyaa l'a-dụ ike nafuta ndu nkiya l'ẹka mu." ¹⁸ Ndu ozhi Senakeribu ono gude okfu-alị ndu Juda ryaarụ iya ndu Jerúsalemu ono, nọ l'eli mgbodo mkpụkpu ono ar-ryara, shi nno mee t'egvu bya whẹ l'ẹhu yele t'ẹhu-anmanma gude whẹ, nke ọwhu whẹ l'a-kpata ọzo nata mkpụkpu ono. ¹⁹ Whẹ kfulahaaru Chileke nke Jerúsalemu jolajola gẹ woo l'ọ bụ ọgvu ndu alị ọdo, madzụ gude ẹka mee.

²⁰ Eze, bụ Hezekáya mée onye nkfuchiru Chileke, bụ Ayizáya nwa Émọzu bya ekfuru nụ Chileke, ryarụ kpua ya l'iswi iwhe ono; ekfukfu whẹ kfuru nụ iya rwua imigwe. ²¹ Onye-Nwe-Ọha zhia ojozhi-imigwe, ọ bya echigbushia iwhe bụ ndu ojọgu, ike dụ l'ọgu, mée ndu ishi ndu ojọgu, mée ndu ishi ọdo, nọ l'ọdu-ọgu eze ndu Asiriya ono. Eze ndu Asiriya ono gude iwhe l'watashia alị iya. Nteke ọ lwarụ bahụ lẹ nwụlo agwa iya, ụwhodu l'ụnwu iya nwoke gude mma gbugbua ya.

²² Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha shi nno dzofuta Hezekáya yele ndu bu lẹ Jerúsalemu l'ẹka Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya mewarto l'ẹka ndu ọdo. Ọ nwụberu whẹ ẹnya ibẹka ibẹbo. ²³ Igweligwe vuta iwhe bya anụ Onye-Nwe-Ọha lẹ Jerúsalemu mée iwhe l'erekaa ire, whẹ nuru Hezekáya, bụ eze ndu Juda. Wata nteke ono tųgburu bẹ ndu mba gẹ mba ha doberu eze Hezekáya l'ọnodu, ha shii.

Hezekáya l'etse etsetse

(2 Eze. 20:1-3,12-19; Aza. 38:1-3; 39:1-8)

²⁴ Ọ bụru nteke ono bẹ ẹhu-ba-dụ-mma guderu Hezekáya, nke ọwhu bụ l'ọ nọwa l'ọnu ọnwu. O kfuru nụ Onye-Nwe-Ọha, ọ za iya, bya emeru iwhe-awhuru-lenya nụ iya. ²⁵ Hezekáya tselahaa etsetse haa oome eyeru Onye-Nwe-Ọha lẹ g'ọ meru yeru yẹbedua. Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya atukoshi yẹle ndu Juda mée ndu Jerúsalemu oke ẹhu-eghughu iya. ²⁶ Nzhimanụ etsetse ono lwa Hezekáya yẹle ndu Jerúsalemu azụ. Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha haa whẹ otukoshi oke ẹhu-eghughu iya nteke ono Hezekáya, bụkwadu eze.

Iwhe Hezekáya nweru

²⁷ Hezekáya bẹ nweru iwhe shii, l'aakwabẹ iya ugwu. O metaru onwiya mkpu l'ọkwakobeje mkpọla-ọcha, mée mkpọla-ododo, mée ẹwhuru, l'erekaa ire, mée mmanụ, l'eshikaa mkpọ, mée iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye, mewardo aya ọdo, vugee oke ọnu aswa. ²⁸ Ọ tụa ụlo ẹka l'oodobeje witi, o butaru, mée ẹka l'oodobeje mmee, mée mmanụ, bya enweru ụwoko ẹka ọga eswi dụ l'iche l'iche l'adoshije mée mkpu aturu. ²⁹ Ọ tushiaru onwiya mkpukpu; nweru igwe aturu, mée egwu, mée eswi, nkele Chileke bẹ nuru iya ẹku l'uzo, parụ ẹka.

³⁰ Ọo Hezekáya bẹ mechiru ẹka mini Gihonu l'eshije asofu l'uzo imeli, bya eshi l'uzo alị iya bufuaru iya ụzo l'uzo ẹnyanwu-arịba mkpukpu Dévidi. Hezekáya bẹ ẹka iya bụ akpoto-l'ọboroto l'iwhe lile o meru. ³¹ O be ge ndu ishi, l'achị Bábyilonu yeru ndu l'abya amarụ ge iwhe-awhūrulanya whọ, Onye-Nwe-Ọha meru nụ iya nwuru iya, Chileke haa ya tẹ ya datada iya marụ iwhe dụ iya l'obu.

Anwụhu Hezekáya

(2 Eze. 20:20-21)

³² Iwhe ọdo, megbaberu nteke Hezekáya bụ eze mée g'ọ gude goshi lẹ ya yeru Chileke obu b'e dekotaru l'ọwhulanya onye nkfuchiru, bụ Ayizáya nwa Émọzu mée l'ẹkwo ndu eze ndu Juda mée nke ndu Ízurelu. ³³ Hezekáya bya anwụhu lwakfu nna iya whẹ lẹ maa. E lia ya l'ugwu ẹka ilu ẹpa Dévidi dụ. Ndu Juda l'owhu mée ndu Jerúsalemu kwabẹ iya ugwu nteke ono ọ nwuhuru. Manáse, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze l'ozori iya.

Nteke Manáse bụ eze ndu Juda

(2 Eze. 21:1-9)

33 Manáse bẹ gbarụ awaha iri l'ẹbo nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chiri bụ ụkporo awaha ugbo labọ l'awha iri l'ise lẹ Jerúsalemu. ² O meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha, mbụ l'ọ meru akpamara g'ọ

ndu mba ono, Onye-Nwe-Ọha chifuru l'iwhu ndu Ízurelu. ³ Ẹka ono, l'aagwajẹ iwhe ono, nna iya Hezekáya mebyishuru b'ọ tų-whukotaru azụ, mowhashia ẹnya-mgbeja Bálu, kpọbe-gee itso Ashera, bya ewhozelahaaru kpokponde, nọ-gee l'igweli ishi l'alị, l'abarụ iya ẹja. ⁴ Ọ tushia ẹnya-mgbeja l'ụlo Onye-Nwe-Ọha, dụ lẹ Jerúsalemu, bụ iya bụ ẹka ono Onye-Nwe-Ọha sọru: "Jerúsalemu bẹ ẹwha mu l'a-dụ jeye lẹ tututu-mjimi." ⁵ L'oma ogboduwhu labọ, dụ l'ụlo Onye-Nwe-Ọha ono b'ọ turu ẹnya-mgbeja nụ kpokponde, nọ-gee l'igweli. ⁶ O woru unwu iya unwoke je akpọo ọku gude whẹ gbaa ẹja lẹ nsuda nwa Hino-mu. O jeru l'ẹja, gwọo ọgwu, daa lẹ mgbashị, l'ooje njita l'ẹka ndu l'awhụ awhụ mée l'ẹka ndu l'eme amamansi. Ejo-iwhe, o meru bẹ parụ ẹka l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha, shi nno kpatsua ya ẹhu-eghughu.

⁷ Ọ pyiru nteke dobe l'ụlo Chileke, mbụ ẹka ono, Chileke sọru Dévidi yẹle nwa iya, bụ Sólomonu sụ: "Ọo l'ụlo-ọ yẹle Jerúsalemu ono, bụ obodo, mu hotaru l'ikfu ndu Ízurelu l'owhu bẹ ẹwha mu l'a-dụ jeye lẹ tututu-mjimi." ⁸ Mu te emehedu tẹ ndu Ízurelu shi l'alị ono, mu turu ẹka nụ nna whẹ ono lufu alufu ọdo, m'ọ -buru-a lẹ whẹ l'e-do ẹnya ndo emekota iwhe mu turu whẹ l'iwu, bya edobekota iwu ono, mu shi l'ẹka Mosisu nụ whẹ, dobe iwhe ono, mu tọru ọkpa iya, mée nsọ nkemu." ⁹ Manáse loru ndu Juda mée ndu bu lẹ Jerúsalemu ẹka ye l'ome ejo-iwhe. Ejo-iwhe, whẹ meru ka ọwhu ndu mba ono, Onye-Nwe-Ọha larụ l'iyi l'iwhu ndu Ízurelu megbaberu.

Nzhimanụ l'alwa Manáse azụ

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha kfukota yeru Manáse yẹle ndu nkiya, ọ bụru kítikiti kpọngu. ¹¹ Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha chita ndu ishi ndu ojogu eze ndu Asiriya bya eweeru whẹ. Whẹ gude ukoloba kota Manáse, tụa ya ẹgbirigba, e meru l'ope kpuru jeshia Bábyilonu. ¹² Iwhe ono tsunukadele iya whọ l'anụ, ọ chọlahaa ge l'oo-shi tuba Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke iya l'ẹnya; ọ bya akwata wozeta onwiya alị l'iwhu Chileke nke nna iya whẹ. ¹³ O kfuru nụ Chileke; Chileke nata ekfukfu ono, o kfu-ru nụ iya, bya anụ iwhe ono ọ sọru t'ọ meuru iya, o duwhu iya azụ lẹ Jerúsalemu. Ọ bya anodu-whu azụ l'alị-eze iya. Nteke ono, Manáse bya amarụ l'ọo Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke l'ezhi.

¹⁴ E megee, o tųkwa-zhia mgbodo mkpukpu Dévidi ọwhu dụ lẹ nřuta, mbụ l'uzo ẹnyanwu-arịba ẹka mini Gihonu l'eshije asọ lẹ nsuda. Ẹka ọ watarụ iya atutu bẹ bụ lẹ nsuda; ọ tụa ya jeye lẹ Ọnoguzo Ẹma, ọ tų-whelwa iya rọ ugwu Ofelu mgburumgburu. Mgbodo ono b'ọ tųkwaruwhọ, ọ ha l'eli shii. O dowhashia ndu ishi ndu ojogu l'iwhe bụ mkpukpu, a tųkotaru o shihu ike l'alị ndu Juda.

¹⁵ Ọ wofukota ọgvu, e jetaru ejeta, wofu ntekpe ono, du l'ulo Onye-Nwe-Ọha, bya emebyishia ẹnya-mgbeja ono, e mowhashiru l'ugvu ẹka ọlo Onye-Nwe-Ọha du mee le Jerúsalemu; o vuta whẹ je etuwaha l'azu mkpukpu. ¹⁶ Ọ bya edozhia ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha, gbaa eja ẹhu-guu mee eja ekele l'eli iya. Ọ sụ ndu Juda tẹ whẹ baje ru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke Ízurelu eja. ¹⁷ Ọle ndu Juda ta ahadu ọogba eja l'ẹka ono, l'aagwajẹ iwhe. Ọ buru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke whẹ bẹ whẹ l'anoje agba yẹbe eja anụ.

Anwụhu Manáse

(2 Eze. 21:17-18)

¹⁸ Iwhe ọdo, nwuru nụ l'oge nke Manáse, mee ekfukfu, o kfuru nụ Chileke, mee iwhe ndu l'awhụ awhụ gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke Ízurelu kfuru nụ iya; iwhe lile ono b'e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu. ¹⁹ Ekfukfu, o kfuru nụ Chileke, mee ge Chileke shi nabata iwhe ọ sụru t'o meeru iya, mewaro iwhe-du-ẹji o megbaberu, je akpaa le ndzụ ghele-ghele-ghele, du iya l'ẹhu, mee ẹka ono, l'aagwajẹ iwhe ono, ọ tūru, mee itso Ashera ye le ntekpe, o dobegeeru; iwhe ono g'ọ ha b'e dekotaru l'ekwo-akọ onye l'awhụ awhụ, bu Hozayi. ²⁰ Ọo ya bu, Manáse nwụhu lakfu nna iya whẹ le maa. Whẹ lia ya l'ulo iya. Amọnu, bu nwa iya nwoke bya aburu eze l'ozori iya.

Nteke Amọnu bu eze ndu Juda

(2 Eze. 21:19-26)

²¹ Amọnu bẹ gbarụ ukporo awha l'awha labọ nteke ọ wataru ọbu eze. Iwhe ọ chiru bu awha labọ le Jerúsalemu. ²² O meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha g'ọo nna iya Manáse. Iwhe bu ntekpe Manáse, bu nna Amọnu doberu b'ọ gbarụ eja nụ, baarụ iya eja. ²³ O to woze-tadu onwiya alị l'iwu Onye-Nwe-Ọha le ge nna iya, bu Manáse wozetaru onwiya. Amọnu bulewho ikpe b'o mekoru kpua onwiya. ²⁴ Ndu ozhi iya bya agbaarụ iya ejo-ikumu, gbu ya l'ibe iya. ²⁵ Ọle ndu Juda bẹ gbukotaru ndu ono, tso gbaarụ Amọnu ejo-ikumu ono. Ndu Juda woru Josáya, bu nwa iya nwoke mee eze l'ozori iya.

Nteke Josáya bu eze ndu Juda

(2 Eze. 22:1-2)

34 Josáya bẹ gbarụ awha ẹsato nteke ọ wataru ọbu eze. Iwhe ọ chiru bu ukporo awha l'awha iri le nnanụ le Jerúsalemu. ² O meru iwhe kfuru nhamunha l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. Ọ wotaru ẹka ochee-oroke iya, bu Dévidi. Ọ tọ dudu ọwhu ọ haru.

³ L'awha kwe iya awha ẹsato, ọ wataru ọbu eze b'ọ wataru ọcho ọzo Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke ochee-oroke iya, bu Dévidi. Nteke ono b'ọ bukwa du nwata-uke. O be l'awha kwe iya awha iri l'ẹbo, ọ wata

owhashi ukutuku, du le Juda mee le Jerúsalemu; o woshia ẹka l'aagwajẹ iwhe du iya nụ, mee itso Ashera, mee ntekpe, a pyiru apyi, mee ọwhu a kpuru akpu. ⁴ O zhia t'e tsukposhia ẹnya-mgbeja Bálu. O nwutsushia ẹnya ẹka l'aakpoje unwu isensu ọku, du l'ẹka ono. Itso Ashera, mee ntekpe, a pyiru apyi, mee ọwhu a kpuru akpu b'ọ gwekotaru, ọ buru udzu; o woru iya je ewhekaa l'ilu ndu shi agwajẹ iya nụ. ⁵ Ndu l'agbaru agwa ono eja b'ọ kpokotaru okpu whẹ oku l'eli ẹka l'aakpojeru agwa ono ngwo-ẹja oku. Ọ tuko ukutuku, du le Juda mee le Jerúsalemu whashikota. ⁶ Le mkpukpu ẹka ndu Manáse, mee ndu Ifuremu, mee ndu Símiyonu bukota, mbu je akpaa l'ẹka ndu Náfutali bukota mee l'ẹka nọ-wheru iya mgburumburu, e meru, ọ buru kpurupyata, ⁷ b'ọ nwutsushiru ẹnya ẹka whẹ l'akpojeru ọgvu whẹ ngwo-ẹja oku, bya egwepyashia itso Ashera mee ntekpe, du iya nụ, l'ootsu buruburu. Whẹ tuko ẹnya ẹka l'aakpoje unwu isensu oku, dukota l'alị Ízurelu nwutsushikota ọ buru gwoo. E megee, Josáya lwatashia Jerúsalemu.

A whuru Ekwo Iwu

(2 Eze. 22:3-20)

⁸ O be l'awha kwe Josáya awha iri l'ẹsato, ọ wataru ọbu eze, nteke ono b'ọ whashiwaru ukutuku, du l'alị ono, o zhia Shefanu, bu nwa Azalaya, mee Maseya, bu ọ-chi-ọha mkpukpu, ono mee Jowa, bu nwa Jowahazu, onye l'akwakobeje iwhe meru eme; tẹ whẹ je emekwashia ọlo Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke iya.

⁹ Whẹ byakfuta Hilikaya, bu onye ishi ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke je eworu okpoga, e wobataru l'ulo Chileke nụ iya, mbu okpoga ono, ndu Lívayi, bu ndu l'eche nche l'onu ọlo nataru l'ẹka ndu Manáse, mee l'ẹka ndu Ifuremu, mee l'ẹka ndu Ízurelu ono, wafuru nụ, mee ọwhu whẹ nataru l'ẹka ndu Juda kpaawhuu, mee l'ẹka ndu Bénjaminu, mee l'ẹka ndu bu le Jerúsalemu.

¹⁰ Whẹ woru okpoga ono ye l'ẹka ndu ishi ọrwu ono, l'arwu l'ulo Onye-Nwe-Ọha. Ọ buru iya b'e gude akfu ndu ọrwu ono, l'emekwashi ọlo Onye-Nwe-Ọha ono ugwo. ¹¹ Whẹ wokwaruwho okpoga nụ ndu kapinta mee ndu l'atụ ọlo ono tẹ whẹ gude zụ-chia ẹwhuru, a washiru awashi, mee oshi, l'aatukobeje l'ulo gude gbata iya agbata, mee oswebe, l'aagbajẹ agbagba gude wu ọlo ọbu awuwu, nkele ndu ọwhu shi du iya nụ bẹ ndu eze, shi achị Juda haru, ọ lakota l'iyi.

¹² Unwoke ono bya arwu ọrwu ono, whẹ ta apa iya ẹka lanu. Ndu e doberu l'ishi ọrwu ono bẹ bu Jahatu ye le Obedaya. Ndu ono bu ẹpa Merari bu iya bu eri Lívayi. Ndu ọdo bẹ bu Zakaráya ye le Meshulamu, bu ẹpa Kohatu. Ọwhube ndu Lívayi ono, l'eme nka l'oku egvu ¹³ bẹ bu ndu ishi ndu ọwhu l'evu iwhe e gude eme nke ọlo ono; ọ buru whẹ l'atuzhiru ndu ọrwu ono ẹka l'orwu, du l'iche l'iche whẹ l'arwu. Ndu Lívayi ono bẹ haru

būru ndu ode-ekwo, mee ndu ishi-ozhi, mee ndu nche onuzo.

¹⁴ O būru gę whę l'ewofuta okpoga ono, e wobataru l'ulo Onye-Nwe-Ọha ono bę Hilikaya, bę onye l'agbaję eja nę Chileke whuru Ekwo Iwu ono, Onye-Nwe-Ọha shi l'ęka Mosisu nę. ¹⁵ Hilikaya sę Shefanu, bę onye l'ede ekwo: "Mu whęakwaru Ekwo Iwu obu l'ulo Onye-Nwe-Ọha." O bya eworu Ekwo Iwu ono nę Shefanu.¹⁶ Oo ya bę, Shefanu gude ekwo ono byakfuta eze bya asę iya: "Iwhe lile, e yeru ndu ozhi ghu l'ęka tę whę mee bę whę l'emekwa-a. ¹⁷ Whę wotaakwaru okpoga, dę l'ulo Onye-Nwe-Ọha ye l'ęka ndu ishi orwu mee ndu obu, l'arwu orwu obu." ¹⁸ Nteke ono ode-ekwo ono, bę Shefanu bya ekfuaru eze sę iya: "Hilikaya, bę onye l'agbaję eja nę Chileke bę nwekwaru ekwo, o nuru mu." Shefanu bya anodu l'iwhu eze gę ya ya.

¹⁹ Nteke eze nuru iwhe o gęfutaru l'ekwo iwu ono, o gude iwe-l'onuma lajashia uwe iya. ²⁰ Eze bya asę Hilikaya, mee Ahikamu, bę nwa Shefanu, mee Abudonu, bę nwa Mayika, mee Shefanu, bę ode-ekwo, mee Ayizaya, bę onye ozhi eze sę whę agha: ²¹ "Unu jekfu Onye-Nwe-Ọha njita l'iswi ęhu mu, mee l'iswi ęhu ndu whuduru nę lę İzurelu, mee l'iswi ęhu ndu Juda, l'okfu iwhe owa-a, e deru l'ekwo ono, a whuru. L'oke ęhughu Onye-Nwe-Ọha bę pakwaru ęka l'ęhu anyi, o noo lę nna anyi whę te edobedu iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru, whę te eme iwhe e deru l'ekwo-o."

²² Oo ya bę, Hilikaya mee ndu ono, eze zhiru ozhi ono jeshia ibe nwanyị l'ekfuchiru Chileke, bę Huluda. Huluda bę bę nyee Shalumu, bę nwa Tokuhatu nwa Hasura. Shalumu būru iya l'eleta uwe ndu l'agbaję eja nę Chileke ęnya. ęka Huluda bu bę bę l'ęgu owhu ndu Jerusalemu. Whę bya ekfuru iya iwhe ono.

²³ O sę whę: "O waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke nke İzurelu l'ekfu ndowa: Unu je ezhia onye zhiru unu t'unu byakfuta mu ²⁴ l'o waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu bya l'ewokfuta Jerusalemu mee ndu bu iya nę ejo iwhe-otsulanu; mu l'e-wokfuta whę mburonu ono, e deshuru l'ekwo ono, a gęru l'iwhu eze ndu Juda. ²⁵ Nkele whę haru mu, kpalahaa unwu isensu oku nę agwa odo, bya egude iwhe whę l'emegbabe akpatsu mu ęhu-ęhughu. Oo ya l'e-me mu ekpukpushi ęka-a oke ęhu-ęhughu mu, t'a bya l'a-byanyi iya abyanyi. ²⁶ Iwhe unu l'e-kfuru eze ndu Juda, mbę onye ono, zhiru unu t'unu bya njita l'ęka Onye-Nwe-Ọha bę, l'o waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke nke İzurelu l'ekfu l'okfu iwhe ono, yębe eze nuru ndowa: ²⁷ Eshi-owhu iwhe ono kpuru ghu mkpo l'obu, i wozeta onwoghu alı l'iwhu mu nteke ono, i nuru iwhe mu kfuru l'ọ-dakfuta mkpukpu ęka-a mee ndu bu iya nę. Eshi-owhu i gude iswi iwhe ono wozeta onwoghu alı l'iwhu mu, bya egude iwe-l'onuma gbajashia uwe ghu, ryaa ękwa l'iwhu mu, bę mu nwaru iwhe i kfuru. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ²⁸ Sęa, mu l'e-me, gę

alakfu nna ghu whę lę maa, e lia ghu guu; ęnya ghu ta abya l'a-whę ejo iwhe-otsulanu ono, mu l'e-wota bya edoberu mkpukpu ęka-a yęle ndu bu iya nę."

Whę lwatashia bya akporu eze gę nwanyị ono kfuru.

Josaya l'emezhi ogbandzu

Onye-Nwe-Ọha

(2 Eze. 23:1-20)

²⁹ To dę iya bę, eze bya ezhia ozhi gude kua ndu bę ogurennya ndu Juda gę whę ha mee ndu Jerusalemu, whę byakfuta iya. ³⁰ Eze yęle unwoke ndu Juda ono gę whę ha, mee ndu bu lę Jerusalemu, mee ndu l'agbaję eja nę Chileke, mee ndu Lıvayi, mee ndu Juda l'owhu ndu ukfu lę ndu nta, tuko wuru jeshia l'ulo Onye-Nwe-Ọha. O gęru ekwo ogbandzu ono, a whuru l'ulo Onye-Nwe-Ọha ono ye whę lę nchi. ³¹ Eze bya akfuru lę mgboro itso iya, gbaa ndzọ l'iwhu Onye-Nwe-Ọha lę ya l'a-nọ etso Onye-Nwe-Ọha owaa lę ya l'e-gude obu iya g'ọ ha mee ndzọ iya g'ọ ha edobe iwu iya, mee nsọ iya, mee iwhe o tọru okpa iya, shi nno eme iwhe ogbandzu ono, e deru l'ekwo ono kfuru. ³² O mee t'iwhe bę ndu nọ lę Jerusalemu mee lę Benjaminu zuru yeru iwhe ono, o kfuru. Ndu bu lę Jerusalemu mee iwhe ogbandzu Chileke ono kfuru, mbę Chileke nke nna whę.

³³ Josaya bya ewoshikota ejo-agwa, dę l'alı ndu İzurelu kpa-whuu. O mee t'iwhe, bę ndu nọ lę İzurelu bajęru Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke whę eja. Whę ta aha ootso ęzo nke Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke nke nna whę ono byeye g'ọ nọ-beru.

Ori oge O-je-ghata

(2 Eze. 23:21-23)

35 Josaya bya eriaru Onye-Nwe-Ọha oge O-je-ghata lę Jerusalemu. E gbua nwaturu O-je-ghata ono g'onwa mbę dę l'abalı iri l'ęno. ² O dobe ndu l'agbaję eja nę Chileke l'ozhi, gbaru whę nę, bya ekfuru okfu mgbamume nę whę sę whę tę whę leta ęnya l'ozhi, dę l'ulo Onye-Nwe-Ọha ono. ³ O bya ekfuru yeru ndu Lıvayi, bę ndu l'ezhi ndu İzurelu l'owhu iwhe, būru ndu dę nsọ l'ęka Onye-Nwe-Ọha nọ sę whę agha: "Unu woru igbe ono, dę nsọ dobe l'ulo ono, Sólomonu nwa Dévidi, bę eze ndu İzurelu turu. Unu ba apawhehekwa iya apawhe odo l'ukuvu. Unu ejelahaaru Onye-Nwe-Ọha, bę Chileke unu ozhi ntaa, unu ejekwaruwho ndibe iya, bę ndu İzurelu ozhi. ⁴ Unu kwakọbe onwunu l'ęnya-uwhu l'ęnya-uwhu lę g'unu dę l'ogbo l'ogbo, bę iya bę ęgube ono Dévidi, onye ono shi būru eze ndu İzurelu yęle nwa iya Sólomonu turu iya ęka iya, bya edee ya edede doberu unu.

⁵ "Unu kfuru l'ęka ono, dę nsọ; unu kfua l'ogbo l'ogbo ęgube o dę l'ęnya-uwhu ndu İzurelu mmaka, unu atungaa ndu Lıvayi l'ogbo nonu. ⁶ Unu egbua nwaturu O-je-ghata, mee onwunu t'unu dę nsọ, bya akwakọbe

nwaturu ono, nke owhu unwunna unu whẹ ono l'e-me iya gẹ Onye-Nwe-Ọha shi l'ẹka Mósísu tya ya l'iwu.”

⁷ Ndu Ízurelu mmaka, bu ndu nọ l'ẹka ono bẹ Josáya nuru unwu-aturu mee eghu, rwuru ukporo unu ugbo ẹto l'unu iri l'ise tẹ whẹ gude gbaa ẹja oge O-je-ghata ono. Ọ nukwa whẹ whọ eswi, du unu ugbo ẹsaa l'ukporo iri. Anu ono bẹ shikota l'elwu, eze nweru.

⁸ O nokwawho gẹ ndu ishi-ozhi Josáya woru iwhe zuru whẹ nkwe l'obu nu ndu Ízurelu ono, mee ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke, mee ndu Lívayi. Hilikaya, mee Zakaráya, mee Jehiyẹlu, bu ndu ishi ọlo Chileke bya eworu unu nwaturu ugbo ishii l'ukporo iri mee ukporo eswi ugbo iri l'ise nu ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke tẹ whẹ gude gbaa ẹja O-je-ghata ono. ⁹ Konaniya, ọwaa Shemaya, ọwaa Netanelu, bu unwunna iya; mee Hashabyiya, mee Jeyẹlu, mee Jozabadu; ndu ono bu ndu ishi ndu Lívayi; whẹbedua bẹ nuru ndu Lívayi unwu-aturu yẹle eghu, du unu ugbo iri l'ẹbo l'ukporo iri, nukwa whẹ whọ unu eswi l'ukporo ugbo ise, tẹ whẹ gude gbaa ẹja O-je-ghata ono.

¹⁰ Nteke a kwakọ-geeru nkwakọ O-je-ghata ono, ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke je akfuru l'onodu whẹ, ndu Lívayi nọdu l'ogbo l'ogbo whẹ, ẹgube eze sọru tẹ whẹ mee ya. ¹¹ Whẹ gbushia unwu-aturu O-je-ghata ono. Ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke nata mmee ya whee, ọwhube ndu Lívayi swashia anu ono akpọ. ¹² Whẹ woru anu, e gude agba ẹja ọkpokota-iwhe-ọku dobe iche, nke owhu whẹ l'e-keshiru iya ndu Ízurelu l'enyauwu l'enyauwu, tẹ whẹ gude ẹka whẹ gbaaru iya Onye-Nwe-Ọha, ẹgube ono, e deru iya l'ẹkwo Mósísu. Whẹ mekwaa ya whọ nno l'eswi whọ. ¹³ Unwu-aturu O-je-ghata ono bẹ whẹ huru ahuhu, ẹgube nsọ iya du. Whẹ gude ite-ọku, mee nwrite-nshii, mee ite-owhe shia anu ngwo-ẹja ọdo, du nsọ; whẹ mekebe ẹgwegwa pajeru iya ndu Ízurelu mmaka ono l'owhu. ¹⁴ Whẹ megee ono bya akwakọbe nkewhe mee nke ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke, o noo nkele ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke, bu ẹpa Éronu bẹ whuberu iwhe agba ẹja ọkpokota-iwhe-ọku yẹle ẹba anu ono jeye ọochi bya. Nke owhu bu l'ọo ndu Lívayi bẹ kwakọberu anu owhu whẹbedua mee ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke, bu ẹpa Éronu riru.

¹⁵ Ndu ogbo-egvu, mbu ẹpa Asafu nọdu l'onodu whẹ, bu iya bu onodu ono Dévidi, mee Asafu, mee Hemanu, mee Jedutunu, bu onye l'awhuru eze awhu doberu whẹ. Ndu nche nọduana l'onuzo nonu. Ọ tọ dudu onye hataru ọkpa lufu l'oge ozhi nkiya, o noo nkele unwunna whẹ, bu ndu Lívayi bẹ shiru baberu whẹ.

¹⁶ Tọ du iya bu, e jekota ozhi lile, l'eejeru Onye-Nwe-Ọha mbọku ono gude ria O-je-ghata ono, gbakọta ẹja ọkpokota-iwhe-ọku ono l'enyamgbeja Onye-Nwe-Ọha, ẹgube eze bu Josáya sọru t'e mee ya. ¹⁷ Ndu Ízurelu, bu ndu owhu nọ anọno l'ẹka ono ria O-je-ghata ono nteke ono, bya eria oge ono, l'aatajẹ buredi, l'ete eyee iwhe l'ekoje buredi abali ẹsaa. ¹⁸ Udu O-je-ghata ono

bẹ akọ ẹtu iya tẹke adubudua l'alí Ízurelu wata l'oge nke onye nkfuchiru Chileke, bu Sámuwẹlu. Ọ tọ dudu onye eze ndu Ízurelu mejeru oori oge O-je-ghata owhu dujeru g'ọo owhu Josáya meru. Ndu whẹ l'iya meru iya bẹ bu ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke, mee ndu Lívayi, mee ndu Juda l'owhu, mee ndu Ízurelu, bu ndu nọ anọno l'ẹka ono, mee ndu bu lẹ Jerúsalemu. ¹⁹ O-je-ghata ono b'e riru l'awha kwe Josáya awha iri l'ẹsato, ọ bu eze.

Anwuhu Josáya

(2 Eze. 23:28-30)

²⁰ G'e megeeru iwhe ono, ọ gvu, Josáya bya edozhigee ọlo Onye-Nwe-Ọha ọ kfuru; ọo ya bu, Neko, bu eze ndu Íjiputu gbalihu chita ndu ojogu iya whẹ jeshia ogu lẹ Kakemishi, du lẹ mgboro enyimu Yufurétisu; Josáya chita ndu ojogu nkiya jeshia tẹ ya wota iya ogu. ²¹ Ọle Neko bẹ yeru ndu ozhi tẹ whẹ je ezhia Josáya sọ iya: “?Ọo gunu bẹ l'adaru mu lẹ ghu, gube eze Juda? Ọ tọ kwa ghu bẹ mu byakfutaru ogu ntanu, ndu mu byakfutaru bẹ kwa ndu ono l'odahawaru mu lẹ whẹ. Chileke bẹ zhiru mu tẹ mu mekebe ẹgwegwa. Ba akfu-chikwa Chileke ọzo l'ọ tukwaru ike yeru mu, ọdua bẹ l'ọo-lakwa ghu l'iyi.”

²² Josáya te ekwe haa ya, bya aghaa onwiya ughara, t'a ba ahube iya ama, nke owhu yẹle iya l'alwu ogu ono. Ọ jika lẹ ya ta angadu nchi l'okfu Neko, bu iya bu okfu ono, shi l'onu Chileke; ọ tugbuleru-a jekfushia ya ogu lẹ whorokoto alí Megido.

²³ Ndu l'agba akfu gbaa eze bu Josáya akfu, ọ sọ ndu ozhi iya tẹ whẹ pafu iya l'e merwuru iya ọkpobe ẹhu.

²⁴ Ọo ya bu, whẹ pata iya pafu l'ugbo-inya iya, paru iya ye l'ugbo-inya iya nke ẹbo palahu Jerúsalemu. Ọ nwuhu, e lia ya l'ẹka e liru nna iya whẹ. Ndu Juda l'owhu mee ndu Jerúsalemu ryaa ẹkwa iya.

²⁵ Jeremáya bya agua egvu-aawhu ẹhu Josáya. Unwoke l'unwanyi, l'agu egvu l'akpojeru iya ye l'egvu me whẹ l'agu egvu-áwhu Josáya; ọ du nno byeye ntanu. Iwhe ono bya aburu nsọ, du l'alí Ízurelu; e dee ya edede l'ẹkwo egvu-áwhu.

²⁶ Iwhe ọdo, megbaberu nu nteke Josáya bu eze mee lẹ g'ọ shi mee iwhe-oma l'uzo, ọ du l'iwu Onye-Nwe-Ọha, ²⁷ mewaro iwhe o megbaberu, wata l'ishi jeye lẹ ngvucha b'e dekotaru l'ẹkwo ndu eze ndu Ízurelu mee nke ndu Juda.

Nteke Jehowahazu bu eze ndu Juda

(2 Eze. 23:30-35)

36 Ndu Juda bya ewofuta Jehowahazu, bu nwa nwoke Josáya mee ya eze lẹ Jerúsalemu l'ozori nna iya.

² Jehowahazu bẹ gbaru ukporo awha l'awha ẹto nteke ọ wataru ọbu eze. Iwhe ọ chiru bu onwa ẹto lẹ Jerúsalemu. ³ Eze ndu Íjiputu kwatsua ya l'ochichi lẹ

Jerúsalem, bya agbaarụ ndu Juda ụtụ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dū ụkporo talentu ugbo ise, ọwaa mkpọla-ododo, ẹrwa iya dū talentu lanụ. ⁴ Eze ndu Íjiputu bya emee Eliyakimu, bụ nwune Jehowahazu nke nwoke, ọ bụru eze ndu Juda yẹle Jerúsalem. Ọ gunwee ya ẹwha, ọ zalahaa Jehoyakimu. Ọle Neko bẹ kpụturu nwune Eliyakimu ono, bụ Jehowahazu lashia Íjiputu.

Nteke Jehoyakimu bụ eze ndu Juda

(2 Eze. 23:36—24:7)

⁵ Jehoyakimu bẹ gbarụ ụkporo awha l'awha ise nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chịru bụ awha iri lẹ nnanụ lẹ Jerúsalem. O meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke iya. ⁶ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu bya alwushi iya ọgu, tịa ya ẹgbirigba ope kpuru lashia Bábyilonu. ⁷ Nebukadineza bya aharụ arya, dū l'ụlo Onye-Nwe-Ọha vuta lashia Bábyilonu je edobe l'ụlo agwa iya lẹ Bábyilonu l'ẹka ono.

⁸ Iwhe ọdo, nwuru nụ l'oge nke Jehoyakimu, mēe akpamara, o megbaberu, mēe ejo-iwhe, a whuru l'oome; iwhe lile ono b'e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Ízurelu mēe nke ndu Juda. Jehoyakimu, bụ nwa iya nwoke bya aburu eze l'ozori iya.

Nteke Jehoyakimu bụ eze ndu Juda

(2 Eze. 24:8-17)

⁹ Jehoyakimu bẹ gbarụ awha iri l'ẹsato nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chịru bụ ọnwaa ẹto l'abalị iri lẹ Jerúsalem. O meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha. ¹⁰ Awha kugbalewho ishi, eze bụ Nebukadineza zhia ozhi t'e je kua ya t'ọ byatashia Bábyilonu; ọ byadekwa t'ọ chịru arya, l'erekaa ire, shi l'ụlo Onye-Nwe-Ọha bya. Ọ bya eworu nwune nna Jehoyakimu ono, bụ Zedekaya mee eze ndu Juda mēe ndu Jerúsalem.

Nteke Zedekaya bụ eze ndu Juda

(2 Eze. 24:18-20; Jer. 52:1-3a)

¹¹ Zedekaya bẹ gbarụ ụkporo awha l'awha lanụ nteke ọ watarụ ọbu eze. Iwhe ọ chịru bụ awha iri lẹ nnanụ lẹ Jerúsalem. ¹² O meru ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke iya. O too wozetadu onwiya alị l'iwhu Jeremáya, bụ onye nkfuchiru, l'ekfu iwhe shi l'ọnu Onye-Nwe-Ọha futa.

¹³ O nokwawho gẹ Zedekaya kwefuru eze Nebukadineza ike, mbụ onye ono meru, o gude ẹwha Chileke ribua nte. Zedekaya bụ kpokponyi, tēhenu o mechia obu iya lẹ ya ta aghachiduru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu iwhu. ¹⁴ Ọdo bụru lẹ ndu bụ ishi lẹ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mēe ndu Juda l'owhu bẹ ghele-ghele-ghele nkewhe ka njọ. Whẹ yekotaru ẹka l'akpamara lile ono, ndu mba gẹ mba ha l'emegbabe;

whẹ merwushia ụlo Onye-Nwe-Ọha, bụ ẹka ono, o doberu nsọ lẹ Jerúsalem.

Adada Jerúsalem

(2 Eze. 25:1-21; Jer. 52:3b-11)

¹⁵ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke nna whẹ bya eshi l'ọnu ndu ozhi iya kfulahaa yeru whẹ; o -kfua, ya ekfukwase ọdo, nkele o nweru obu-imiko l'ẹka ndibe iya nọ, nweru obu-imiko l'ẹka o bu ebubu. ¹⁶ Ọle whẹ l'anoje aja ndu ozhi Chileke ono ewenu, tọ dū iwhe whẹ guberu okfu Chileke ono, ọ bụru ọchi bẹ whẹ l'anoje achị ndu nkfuchiru iya. Whẹ gude iya nno jeye nteke oke ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha gbanwuhuru ọku l'ẹka ndibe iya nọ, ọ bụru emeta emeta.

¹⁷ Tọ dū iya bụ, Onye-Nwe-Ọha duta eze ndu Bábyilonu dobe t'ọ lwushi whẹ ọgu. O gude ọgu-igba gbugbushia unwokorọbya whẹ l'ụlo-nsọ. Ọ tọ dudu onye ọ whuru imiko l'unwokorọbya whẹ, mēe l'unwumgboko whẹ, mēe l'unwoke whẹ, bụwaa ọgurennya mēe ndu kahwaru akahụ. Chileke tuko whẹ gẹ whẹ ha yekota l'ẹka Nebukadineza. ¹⁸ O vutakota arya, dū l'ụlo Chileke lashia Bábyilonu, mbụ ọwhu ha shii mēe ọwhu ha nwanshị. O vutakwawho ẹku lile, dū l'ụlo Onye-Nwe-Ọha mēe ẹku onye eze, mēe nke ndu o meru ishi.

¹⁹ Whẹ nwuru ọku ye l'ụlo Chileke, ọ dzua ya, bya enwutsushia mgbodo, e gude tị-wheta Jerúsalem mgburumgburu. Whẹ nwuru ọku ye l'ụlo eze dukota iya nụ, ọ dukota iya. Whẹ mebyishikota iwhe l'ere ire, dū iya nụ.

²⁰ Ọ chita nwa ndu ọwhu wafuru nụ lashia Bábyilonu, mbụ ndu wafuru t'e gbu whẹ l'ogu-igba; whẹ jelahaaru iya ozhi, jelahaaru unwu iya ozhi jeye nteke ndu Peshiya bya aburu eze chilahaa. ²¹ Alị ono bya atuta ume. Nteke ono, ọ togboru iwhoro ono b'ọ tataru ume ụkporo awha ẹto l'awha iri. O shi nno vaa, mbụ okfu ono, Onye-Nwe-Ọha shi l'ọnu Jeremáya kfua.

Sayirọsu l'eme tẹ ndu a kpuru lẹ ndzụ lwawhu azụ

(Ezu. 1:1-4)

²² O be l'awha mbụ, Sayirọsu watarụ ọbu eze ndu Peshiya, ọ bụru gẹ l'ee-shi t'okfu ono, Onye-Nwe-Ọha shi l'ọnu Jeremáya kfua vaa, bẹ Onye-Nwe-Ọha kpaliru obu Sayirọsu, ọ ryaa ya aryarya l'alị-eze iya l'owhu, bya edee ya edede sụ:

²³ “Ọ waa iwhe Sayirọsu, bụ eze ndu Peshiya l'ekfu ndọwa:

“Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke imigwe bẹ mewaru t'iwhẹ, bụ alị-eze lile, dukota lẹ mgboko lwakota mu l'ẹka; ọ tūwaa mu ẹka tẹ mu tūaru iya ụlo lẹ Jerúsalem, dū l'alị Juda. T'iwhẹ, bụ onye nke Onye-Nwe-Ọha, nọ l'ime unu tūgbukwaa jeshia ẹka ono, tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke iya swikwaru iya eswiru.”

Ẹzura

Sayirọsu l'atọ iwu tẹ ndu Ju, a kpọru lẹ ndzọ lwawhu azọ

1 L'awha mbu, Sayirọsu wataru obu eze ndu Peshiya be Onye-Nwe-Oha kpaliru obu iya, o zhia ozhi ryaa ya aryarya l'alì-eze iya l'owhu, bya edee ozhi ono edede l'ekwo keshia. Iwhe ono buru ge l'ee-shi t'okfu ono, Onye-Nwe-Oha shi l'onu Jeremaya kfu vya.

² O waa iwhe Sayirọsu, bu eze ndu Peshiya l'ekfu ndowa:

"Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke imigwe be mewaru t'iwhe bu alì-eze lile, dukota le mgboko lwakota mu l'eka, o tawaa mu eka te mu taru iya ulo Chileke le Jerusalemu, du l'alì Juda. ³ T'iwhe bu onye nke Chileke, unu le whe bu l'eka-a tgbukwaru lasha Jerusalemu, du l'alì Juda je atya ulo Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke ndu Izurelu, mbu Chileke ono, no le Jerusalemu. Te Chileke unu swikwaru unu eswiru. ⁴ T'e yetakwaru ndu ono, l'ala nu ono eka. Te ndu whe bugee l'ibiya nke whe gude mkpola-ocha mee mkpola-ododo yetaru whe eka. T'a nukwa whe arya odo, du l'iche l'iche, mee elwu, mewaro iwhe odo, shi unu l'obu futu, te whe gude je atya ulo Chileke ono le Jerusalemu."

⁵ To du iya bu, ndu bu ishi l'enya-uwhu l'enya-uwhu ndu Juda, mee ndu nke Benjaminu, mee ndu l'agbaje aja nu Chileke, mee ndu Livayi, mbu-zhia iwhe bu onye Chileke kpaliru obu iya bya atuko wu-lishihu jeshia otu ulo Onye-Nwe-Oha ono, du le Jerusalemu. ⁶ Ndu buwheru whe mgburumgburu gude arya, du l'iche l'iche yetaru whe eka. Mbu le whe vutaru mkpola-ododo mee mkpola-ocha nu whe, bya anu whe arya odo, du l'iche l'iche, mee elwu, mee iwhe dageeru oke onu aswa, t'a gufukwa iwhe shi whe l'obu futu, whe nuru whe.

⁷ Sayirọsu, bu eze bya egwofutakwawho arya ulo Onye-Nwe-Oha ono, Nebukadineza shi le Jerusalemu vuta je edobe l'ulo agwa iya. ⁸ O buru onye l'anoje eche okpoga, l'aza Mituredatu be Sayirọsu, bu eze ndu Peshiya shi l'eka iya gwofuta arya ono. Onye ono woru iya gukashiaru Sheshubaza, bu onye ishi, l'achi ndu Ju da nnanu nnanu.

⁹ Ole, arya ono du bu:

Efere, e meru le mkpola-ododo be du ukporo l'iri.

Efere, e meru le mkpola-ocha du unu labo l'ukporo l'iri.

Iwhe l'eegudeje akpo unwu isensu oku, e meru le mkpola-ocha du ukporo le tete.

¹⁰ Ochi, e meru le mkpola-ododo du ukporo l'iri.

Ochi, e meru le mkpola-ocha du unu l'ochi iri.

Unwu arya odo, du-gee l'iche l'iche du unu labo l'ukporo iri.

¹¹ Arya, e meru le mkpola-ododo mee owhu e meru le mkpola-ocha be dukota unu ugbo iri l'eto l'ukporo iri. Arya ono go ha be Sheshubaza gwolataru nteke ono, ndu ono a kpuru le ndzu laa alì Babylonu ono wuru lwashia Jerusalemu.

Ndu lwataru nu l'ime ndu ono, a kpuru lẹ ndzọ

2 O waa bu ndu Izurelu, shi l'alì Babylonu lwa, mbu ndu ono, Nebukadineza, bu eze ndu Babylonu kpjuru le ndzu lasha Babylonu. Onyenonu lashiru mkpukpu eka o shi. Ndu laru Jerusalemu, ndu laa Juda. ² Ndu duru whe l'ishi alala ono be bu Zerubabelu, mee Jeshuwa, mee Nehemaya, mee Seraya, mee Relaya, mee Modekayi, mee Byilishanu, mee Misupa, mee Byiguvayi, mee Rehumu, mee Bana.

O waa ge ndu Izurelu ono, lwaru nu ha ndowa:

³ Epa Paroshi be du unu ise l'ukporo ugbo esato, l'umadzu iri l'ebo.

⁴ Epa Shefataya du ukporo ugbo iri l'esato l'umadzu iri l'ebo.

⁵ Epa Ara du unu madzu l'ukporo iri l'esato l'umadzu iri l'ise.

⁶ Epa Pahatu-moabu bu iya bu ndu shi l'eri Jeshuwa ye Jowabu be du unu esaa l'iri l'ebo.

⁷ Epa Ilamu du unu eto l'ukporo labo l'umadzu iri l'eno.

⁸ Epa Zatu du unu labo l'ukporo esaa l'umadzu ise.

⁹ Epa Zakayi du unu madzu l'ukporo ugbo iri l'esato.

¹⁰ Epa Banì du unu madzu l'ukporo ugbo iri l'ebo l'umadzu labo.

¹¹ Epa Bebayi du unu madzu l'ukporo ugbo iri le nnanu l'umadzu eto.

¹² Epa Azugadu du unu eto l'ukporo madzu l'umadzu labo.

¹³ Epa Adonikamu du unu madzu l'ukporo ugbo iri l'eto l'umadzu ishii.

14 Ẹpa Byiguvayi dọ ọnu ise l'ụkporo labọ l'ụmadzu iri l'ishii.
 15 Ẹpa Ádinu dọ ọnu madzọ l'ụkporo labọ l'ụmadzu iri l'ẹno.
 16 Ẹpa Ateru bọ iya bọ ndu shi l'eri Hezekáya bẹ dọ ụkporo ẹno l'ụmadzu iri l'ẹsato.
 17 Ẹpa Bezayi dọ ụkporo ugbo iri l'ishii l'ụmadzu ẹto.
 18 Ẹpa Jora dọ ụkporo ise l'ụmadzu iri l'ẹbo.
 19 Ẹpa Hashumu dọ ụkporo ugbo iri lẹ nnanu l'ụmadzu ẹto.
 20 Ẹpa Gibaru dọ ụkporo ẹno l'ụmadzu iri l'ise.
 21 Unwoke, shi lẹ Bétulehemu bẹ dọ ụkporo ishii l'ụmadzu ẹto.
 22 Ndu Netofa bẹ dọ ụkporo labọ l'ụmadzu iri l'ishii.
 23 Ndu Anatotu dọ ụkporo ishii l'ụmadzu ẹsato.
 24 Ndu Azumavetu bẹ dọ ụkporo labọ l'ụmadzu labọ.
 25 Ndu Kiriya-tu jeyarimu mee lẹ Kefira mee lẹ Beerotu bẹ dọ ọnu madzọ l'ụkporo iri l'ẹsaa l'ụmadzu ẹto.
 26 Ndu Rama yele Geba dọ ọnu madzọ l'ụkporo ugbo iri lẹ nnanu l'onye lanu.
 27 Ndu Mikumashi dọ ụkporo ishii l'ụmadzu labọ.
 28 Ndu Bételu mee É-ayi dọ ụkporo iri lẹ nnanu l'ụmadzu ẹto.
 29 Ndu Nebo dọ ụkporo labọ l'ụmadzu iri l'ẹbo.
 30 Ndu Magubyishi dọ ụkporo ẹsaa l'ụmadzu iri l'ishii.
 31 Ndu Ílamu owhu bẹ dọ ọnu ẹto l'ụkporo labọ l'ụmadzu iri l'ẹno.
 32 Ndu Harimu dọ ụkporo iri l'ishii.
 33 Ndu Lodu mee Hadidi mee Ono bẹ dọ ọnu madzọ l'ụkporo ugbo iri l'ishii l'ụmadzu ise.
 34 Ndu Jériko dọ ụkporo ugbo iri l'ẹsaa l'ụmadzu ise.
 35 Ndu Senaa dọ ọnu tete l'ụkporo madzọ l'ụmadzu iri.
 36 A -bya lẹ ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke bẹ ẹpa Jedaya bọ iya bọ ndu shi l'ọzo-ulo Jeshuwa dọ ọnu labọ l'ụkporo ẹsato l'ụmadzu iri l'ẹto.
 37 Ẹpa İma dọ ọnu labọ l'ụkporo ugbo iri l'ẹbo l'ụmadzu iri l'ẹbo.
 38 Ẹpa Pashọ dọ ọnu ẹto l'ụkporo labọ l'ụmadzu ẹsaa.
 39 Ẹpa Harimu dọ ọnu labọ l'ụkporo iri l'ụmadzu iri l'ẹsaa.
 40 A -bya lẹ ndu Lívayi: Ẹpa Jeshuwa mee Kadumiyelu bọ iya bọ ndu shi l'eri Hodavaya dọ ụkporo ẹto l'ụmadzu iri l'ẹno.
 41 A -bya lẹ ndu l'anoje agọ egvu: Ẹpa Asafu bẹ dọ ụkporo ishii l'ụmadzu ẹsato.
 42 A -bya lẹ ndu l'anoje eche nche l'eze-ulo Chileke: Ẹpa Shalumu, ẹpa Ateru, ẹpa Talumonu, ẹpa Akubu, ẹpa Hatita owaa ẹpa Shobayi, iwhe whẹ dukota bọ ụkporo ishii l'ụmadzu iri lẹ tete.

43 A -bya lẹ ndu l'anoje eje ozhi l'eze-ulo Chileke: ndu owhu lwataru nọ bọ: ẹpa Ziha, ẹpa Hasufa, ẹpa Tabayotu,
 44 ẹpa Kirusu, ẹpa Siyaha, ẹpa Padonu,
 45 ẹpa Lebana, ẹpa Hagaba, ẹpa Akubu,
 46 ẹpa Hagabu, ẹpa Shamulayi, ẹpa Hananu,
 47 ẹpa Gidelu, ẹpa Gaharu, ẹpa Reyaya,
 48 ẹpa Rezinu, ẹpa Nekoda, ẹpa Gazamu,
 49 ẹpa Uza, ẹpa Paseya, ẹpa Besayi,
 50 ẹpa Asuna, ẹpa Meyunimu, ẹpa Nefisimu,
 51 ẹpa Bakubuku, ẹpa Hakufa, ẹpa Hahuru,
 52 ẹpa Bazulutu, ẹpa Mehida, ẹpa Hasha,
 53 ẹpa Bakosu, ẹpa Sisera, ẹpa Temahu,
 54 ẹpa Neziya owaa ẹpa Hatifa.
 55 A -bya l'ẹpa ndu l'ejeru Sólomonu ozhi, whẹbedua bọ: Ẹpa Sotayi, ẹpa Hasoferetu, ẹpa Peruda,
 56 ẹpa Jala, ẹpa Dakonu, ẹpa Gidelu,
 57 ẹpa Shefataya, ẹpa Hatilu, ẹpa Pokeretu-hazebayimu owaa ẹpa Ami.
 58 Ndu l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke gẹ whẹ ha mee ẹpa ndu l'ejeru Sólomonu ozhi bẹ dọ ụkporo ugbo iri lẹ tete l'ụmadzu iri l'ẹbo.
 59 Ndu owaa bọ ndu owhu shi lẹ mkpukpu Tẹlu-mela, mee lẹ mkpukpu Tẹlu-hasha, mee lẹ mkpukpu Kerubu, mee lẹ mkpukpu Adanu, mee lẹ mkpukpu İma İwa. Ole ndu ono ta adudu ike kaa ẹka bọ ọzo-ulo, whẹ shi futa mee ẹpa onye whẹ bọ, nke owhu l'ee-shi nno maru me whẹ bọ ndu İzurelu tẹ whẹ ta abudu. ⁶⁰ Ẹpa Delaya, mee ẹpa Tobaya, mee ẹpa Nekoda bẹ dọ ọnu madzọ l'ụkporo ugbo iri l'ẹbo l'ụmadzu iri l'ẹbo.
 61 A -bya l'ẹpa ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, ẹpa Hobaya, mee ẹpa Hakozu, mee ẹpa Bazilayi. Bazilayi ono bẹ luru nwada Bazilayi nke alı Giledu; l'eekuwa iya ro ewha ala l'ewha ndu nyee ya. ⁶² Ndu ono bẹ choru ewha whẹ l'ekwo, e deru g'e gude nwushia whẹ, ole whẹ ta awहुdu ewha whẹ l'ekwo ono. Oo ya bọ, e wofu whẹ tẹ whẹ ba abushi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke bya edobe whẹ g'oo ndu mmerwu dọ l'ẹhu. ⁶³ O-chi-oha bya asu tẹ whẹ be etsojeshi eri nri, kakota odu nsọ jeye nteke l'ee-nwe onye l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, l'ejeje njita l'ido urimu mee tumimu.
 64 A chikota ndu ono onu gẹ whẹ ha bẹ whẹ dukota ụkporo ọnu ugbo ise l'unu ise l'ụkporo ugbo iri l'ẹsato, ⁶⁵ t'a gufukwa iya ndu ozhi whẹ unwoke mee unwanyi, ndu dọ ọnu ugbo iri l'ẹsato l'ụkporo ishii l'ụmadzu iri l'ẹsaa. Whẹ nwekwaruwho ụkporo madzọ ugbo iri, bọ unwoke yele unwanyi, l'anoje agọ egvu, ⁶⁶ bya enweru inya, dọ ọnu l'ụkporo ugbo iri l'ishii l'inya iri l'ishii. Whẹ nweru inya-mulu, dọ ụkporo ugbo iri l'ẹbo l'inya-mulu ise. ⁶⁷ Whẹ nweru inya-kamelu, dọ ọnu l'ụkporo l'iri l'ise, bya enweru nkafu-igara, dọ ọnu ugbo iri l'ishii l'ụkporo ugbo iri l'ishii.
 68 Nteke whẹ byarwurwu l'eka, ọlo Onye-Nwe-Oha ono shi dọ lẹ Jerúsalemu bẹ ndu bọ ishi l'anya-uwu

l'ɛnya-uwhu haru nu iwhe shi whɛ l'obu futu t'e gude tu-whu eze-ulo Onye-Nwe-Qha ono azu l'ɛka ono. ⁶⁹ Whɛ meru lɛ g'ike beru whɛ woru mkpola-ododo, du ukporo unu ugbo ɛsaa l'unu iri l'ɛbo l'ukporo iri nu t'e dobe l'ulo ɛku, l'ee-gudeje arwu orwu ono, bya anu mkpola-ocha, du ukporo unu ugbo ukporo l'iri lɛ nnanu; l'unu ise. Whɛ nufua uwe ndu l'agbaje aja nu Chileke, du ukporo ise.

⁷⁰ Ndu l'agbaje aja nu Chileke, mee ndu Liviayi, mee uwhodu ndu Juda, mee ndu l'aguje egvu, mee ndu l'anoje eche nche, mee ndu l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke be bugee lɛ mkpukpu ɛka whɛ shigee. Ndu Izurelu ge whɛ ha bukwaruwho lɛ mkpukpu ɛka whɛ shigee.

Aatukwa ɛnya-mgbeja Chileke

3 O rwulewho l'onwa ɛsaa, ndu Izurelu tuko ge whɛ ha dzukota lɛ Jerusalemu l'obu lanu. Nteke ono be ndu Izurelu bukotawaa lɛ mkpukpu ɛka whɛ shigee. ² To du iya bu, Jeshuwa nwa Jozadaku yeke ununna iya, bu ndu l'agbaje aja nu Chileke, mee Zerubabelu nwa Shelutiyelu yeke ununna iya wu-lishihu wata anu atukwa ɛnya ɛka l'aakpojeru Chileke nke ndu Izurelu ngwo-aja oku, nke owhu whɛ l'a-gba aja okpokota-iwhe-oku l'eli iya, g'e deru iya l'ekwo iwu onye nke Chileke, bu Mosisu. ³ Oo ezhi-okfu lɛ whɛ l'at-su ndu ono, whɛ lɛ whɛ bu l'alɪ ono egvu, ole whɛ wotaleru-a ɛnya ɛka ono, l'aa-kpojeru Onye-Nwe-Qha ngwo-aja oku ono tukobe l'eli ɛka a tuhawaru ukfu iya. Whɛ gbalahaaru Onye-Nwe-Qha aja okpokota-iwhe-oku l'eli iya, utsu l'urwenyashi. ⁴ Whɛ nodukwawho l'ɛka ono ria oge Ime-Mkpu. Whɛ riru oge ono g'e deru iya l'ekwo, gbaa aja okpokota-iwhe-oku, l'aagbaje mbokumboku. Mgbeja ono be whɛ gbaru ole, nsu iya sɛru t'a gbaje iya lɛ mboku. ⁵ Whɛ megee nno bya agbaa aja okpokota-iwhe-oku ono, l'aagbaje ntekeneteke. Whɛ gbakwaawho owhu l'aagbaje l'ori-oge onwa-owhuu, mewaro owhu l'agbaje l'oge lile, du nsu, l'eerije l'ewha Onye-Nwe-Qha. Whɛ nukwawho Onye-Nwe-Qha iwhe a nuru iya g'o ha, mbu iwhe ndu madzu turu obu whɛ ama nu Onye-Nwe-Qha. ⁶ Wata l'abalɪ mbu l'onwa ɛsaa ono be whɛ wataru ogba aja okpokota-iwhe-oku. Ole e teke egbubedua ukfu eze-ulo Onye-Nwe-Qha nteke ono.

Aatukwa eze-ulo Onye-Nwe-Qha

⁷ Whɛ guta okpoga nu ndu l'atɪ ɪlo mee ndu kapinta; bya eworu nri, mee iwhe-angungu, mee mmanu nu ndu mkpukpu Sayidonu mee ndu mkpukpu Taya, nke owhu whɛ l'e-shi l'ugvu ugvu Libanonu vufutaru whɛ oshi sida l'eze-ɛnyimu, mbu vufutaru whɛ iya lɛ Jopa egube Sayirosu, bu eze ndu Peshiya kweru tɛ whɛ vuta. ⁸ O buru l'onwa nke ɛbo gedegede l'awha kwe whɛ awha labo nkele whɛ byarwutaru l'ulo Chileke ono lɛ

Jerusalemu be Zerubabelu nwa Shelutiyelu mee Jeshuwa nwa Jozadaku wataru orwu ono; whɛ l'ununna whɛ owhu, bu iya bu ndu l'agbaje aja nu Chileke mee ndu Liviayi mewaro ndu lile ono, shi l'ɛka a kpuru whɛ lɛ ndzu laa ono lwata Jerusalemu. Whɛ hota ndu Liviayi, gbawaru ukporo awa tugbua tɛ whɛ buru ndu l'eleta orwu ono, l'arwu l'ulo Onye-Nwe-Qha ono. ⁹ O buru Jeshuwa yeke unu iya mee ununna iya, owaa Kadumiyelu yeke unu iya, bu epa Juda be bu ndu ishi ndu l'arwu orwu, du l'ulo Onye-Nwe-Qha ono. Ndu whɛ lɛ whɛ tugbaru ɛka l'orwu ono bu ndibe Henadadu mee unu whɛ. Ndu ono ge whɛ ha bukota unu Liviayi.

¹⁰ Nteke ndu ono, l'atɪ ɪlo ono tu-geleruwho ukfu eze-ulo Onye-Nwe-Qha ono be ndu l'agbaje aja nu Chileke yeru uwe whɛ gudegee opyi-oku, ndu Liviayi, bu unu Asafu gudegee ogelenda futu tɛ whɛ jaa Onye-Nwe-Qha ajaja l'uzo, Devidi, bu eze ndu Izurelu toru whɛ okpa iya. ¹¹ Egwu l'ada, whɛ tuko ekwe iya ekwekwe aja Onye-Nwe-Qha ajaja, ekele iya ekele asuje: "Onye-Nwe-Qha bu onye oma.

N-yemobu iya l'anoje jeye lɛ gbururu l'ehu ndu Izurelu."

Ndu ono ge whɛ ha l'atukaa orooro gude aja Onye-Nwe-Qha ajaja nkele a turu ukfu ɪlo Onye-Nwe-Qha. ¹² Ole igweligwe lɛ ndu l'agbaje aja nu Chileke, mee ndu Liviayi, mee ndu bu ishi l'ɛnya-uwhu, ndu owhu buwaa ogurenya, whuhawaru ɪlo ivuruzo whɛ duhawaa nu be ryaru ejo ekwa ge whɛ whuru ge l'aatu ukfu ɪlo owa. Igweligwe l'aturo uzu ehutu atushia iya ike; ¹³ nke owhu bu lɛ ndu madzu ta amadu odu iche, du l'uzu ehutu ono yeke uzu ekwa ono, whɛ l'atɪ. Mgboko ono swotobe; a nodu otɛnya anu uzu l'aatu l'ɛka ono.

Ndu l'akposhi t'a ba atɪ ɪlo Chileke

4 O noo ya, ndu ohogu ndu Juda lɛ ndu ohogu ndu Benjaminu nulewho lɛ ndu ono, e shi kpua lɛ ndzu ono l'atɪwaa eze-ulo Onye-Nwe-Qha, bu Chileke nke Izurelu, ² whɛ jekfu Zerubabelu mee ndu bu ishi l'ɛnya-uwhu g'ɛnya-uwhu ha je asu whɛ: "T'anyi tsonuru unu yeta ɛka tɪ ɪlo ono, o noo l'anyibedua l'abakwaruwho Chileke unu ono aja g'oo unubedua. Anyi shihawaa gbata aja nu Chileke eshi nteke Esahadonu bu eze ndu Asiriya, mbu onye ono, du anyi lwa ɛka-a."

³ Ole Zerubabelu, mee Jeshuwa, mee ndu odo bu ishi l'ɛnya-uwhu g'ɛnya-uwhu ha lɛ Izurelu be sɛru whɛ agha: "O to dudu iwhe anyi l'unu jigba l'ulo anyi l'aturo Chileke anyi. Oo anyibedua nweka anyi be l'a-turu Onye-Nwe-Qha, bu Chileke nke ndu Izurelu ɪlo ono egube ono Sayirosu, bu eze ndu Peshiya turu iya anyi l'iwu."

⁴ Tọ dọ ya bọ, ndu alì ono bya akparọ oshishi shiberu ndu Juda, mee obu daa whẹ mba, bya mee egvu tsùla-haa whẹ ọotu ọlo ono. ⁵ Whẹ je ebukoo ndu ishi ọchichi bya anọ whẹ nnuchi-ọnu tẹ whẹ kpọshia iwhe ndu Juda tọberu ememe. Ndu ono nọdu lẹ mkpọshi ọrwu ono wata nteke Sayirọsu bọ eze, l'achì ndu Peshiya, nọdu lẹ mkpọshi iya jeye nteke Daríyọsu, bọ eze, l'achì ndu Peshiya.

⁶ O be nteke Áhazerusu watarọ achìchi, l'awha ono, ọ watarọ achìchi bẹ ndu ọhogu ono deru ẹkwo kfushia iwhe whẹ sọru lẹ ndu bu l'alì Juda mee ndu bu lẹ Jerúsalemu meru.

⁷ O be nteke Átakusakusesu bya abọru eze ndu Peshiya, ọwhube Byishilamu, mee Mituredatu, mee Tabelu, mee ndu otu whẹ ọdo bya ederu ẹkwo-ozhi nọ Átakusakusesu ono. Ẹkwo-ozhi ono bẹ whẹ gude ẹka-ẹkwo Arámayiku dee, bya agbanwe ya dekwaa ya whọ l'okfu Arámayiku.

⁸ Rehumu, bọ onye ishi-ozhi yẹle Shimushayi, bọ onye l'ede ẹkwo bya edee ẹkwo-ozhi nọ eze Átakusakusesu gude kfubyishia ndu Jerúsalemu. Iwhe whẹ deru l'ẹkwo-ozhi ono bọ ọwaa:

⁹ Ndu bọ whẹ deru ẹkwo ono bẹ bọ Rehumu, bọ onye ishi-ozhi, mee Shimushayi, bọ o-de-ẹkwo ọwaa ndu otu whẹ ọdo, bọ iya bọ ndu ikpe, mee ndu ọ-chi-ọha, mee ndu ishi, mee ndu shi lẹ mkpọkpu Ẹreku, mee ndu Bábyilonu, mee ndu ọwhu shi lẹ mkpọkpu Susa, bọ iya bọ ndu Ílamu, ¹⁰ mẹwaro ndu shigee lẹ mba ọdo, bọ ndu ono, Asunaparọ chìshiru, whẹ je ebugeeru lẹ mkpọkpu lẹ mkpọkpu, dọ lẹ Samériya mee l'ẹka ọdo, dọ-gee l'uswetuma azọ ẹnọimu. Asunaparọ ono bọ oke madzọ, bọru onye l'aakwabẹ ugvu.

¹¹ Ọ waa iwhe e deru l'ime ẹkwo-ozhi ono, whẹ deru nọ Átakusakusesu ndọwa:

“Ẹkwo-ozhi-a bẹ anyi l'ede anọ gube eze Átakusakusesu.

“Ndu l'ede iya nọ bọ ndu ozhi ghu, mbọ anyìbẹ ndu ono, bu l'uswetuma azọ ẹnọimu:

¹² “Tẹ gube eze makwarọ lẹ ndu Ju ono, bọ ndu shi ghu l'ẹka lwakfuta anyi bẹ lwarwuwaru Jerúsalemu. Whẹ lwarọ bya awata anọ atúkwa mkpọkpu ono, bọle-who ndu kwefuru ike mee ndu ejo-ememe bẹ jiru iya nọ. Whẹ l'atọ-whuwa mgbodo iya azọ, emekwashi ukfu iya. ¹³ Iwhe ọdo bọ tẹ gube eze makwarọ l'a -tọ mkpọkpu ono tọ mgbodo iya bẹ whẹ ta abyakwa l'atúbaa akìrìko ọdo, whẹ ta abya l'atúbbaa ọtu ọdo, l'aatọ atọ, shi nno mee t'ẹka okpoga l'eshi erwu eze ẹka rwuhu. ¹⁴ Eshi-ọwhu ọ bọ l'ibe eze bẹ ẹwho anyi dọ, ọ tọ gbakwa t'anyi nọdu t'a ba nọ akwabẹ eze ugvu. Ọ bọru iya meru anyi l'ezhi ozhi-a tẹ gube eze marọ, ¹⁵ nke ọwhu l'ee-nyocha ẹkwo, e deshiru iwhe meru l'oge nke nna ghu whẹ. E -nyochaa ẹkwo ono, gọ awuhẹ lẹ mkpọkpu ono bọ mkpọkpu, l'ekwefuje ike, bọru mkpọkpu l'emeje tẹ ndu eze mee ndu l'achì alì

ono nọdu l'iwhe-ọtsulanu. Eshi nteke ndu-ichee bẹ whẹ te emejedu iwhe ndu eze kfuru. O noo iwhe meru g'o gude e mebyishia mkpọkpu ono. ¹⁶ Anyi l'eme tẹ gube eze marọ l'a -tọ mkpọkpu ono, tọ mgbodo iya bẹ l'ọoto dọkwaa iwhe l'e-shi l'uswetuma azọ ẹnọimu erwukwadu ghu ẹka ọdo.”

¹⁷ Eze bya ezhiwhu ozhi azọ nọ Rehumu, bọ onye ishi-ozhi, mee Shimushayi, bọ o-de-ẹkwo, mee ndu otu whẹ ọdo, bu ndu bu lẹ mkpọkpu Samériya mee ndu ọwhu bu l'ẹka ọdo, dọ iche iche l'uswetuma azọ ẹnọimu Yufurétisu sọ:

“Ekele mu unu-o. ¹⁸ Ẹkwo-ozhi ono, unu nọru anyi b'a gọwaru ree l'atatiwhu mu, bya akọwakwaa ya whọ akọwa. ¹⁹ Tọ dọ iya bọ, mu bya atọ iwu, a bya enyochaa ẹkwo whẹ lẹ mkpọkpu Jerúsalemu-a l'ekfu okfu iya te emejedu iwhe ndu eze kfuru eshi nteke ndu-ichee, ọwaa lẹ whẹ l'anọje ekwefu ike, whẹ te emeje iwhe ndu eze kfuru. ²⁰ Ọdo bọ lẹ Jerúsalemu shi nweru ndu eze ọkpehu dọ, shi achìkaa ẹka dọ iche iche l'uswetuma azọ ẹnọimu. E shi anọje atọru whẹ akìrìko mee ọtu ọdo, l'aatọ atọtu. ²¹ Ọo ya bọ, t'unu tọ iwu tẹ ndu ono sefu ẹka l'ọrwu ono, whẹ l'arwọ. Tẹ whẹ ba atọhekwa mkpọkpu ono ọdo jeye nteke mu l'a-sọ tẹ whẹ wata iya atọtu. ²² Unu kwabẹkwa ẹnọ whẹ l'unu mefutaje iwhe ono, mu kfuru. Unu ba apakwa iya ẹka lanọ ọdumeka bẹ l'ee-mebyikwa iwhe, shi nno mekata onye eze.”

²³ Tọ dọ iya bọ, e wota ẹkwo-ozhi ono, eze Átakusakusesu deru je agọaru Rehumu, mee Shimushayi, bọ o-de-ẹkwo, mee ndu otu whẹ ọdo, whẹ kworu gbaragbara jekfushia ndu Ju ono, nọ lẹ Jerúsalemu gude ikike-ọkpehu kfushi whẹ ọrwu ono, whẹ gude l'ẹka l'arwọ.

²⁴ O noo ya, ọrwu ono, e gude l'ẹka arwọ l'ọlo Chileke ono lẹ Jerúsalemu kwaburu, t'a rwuhe iya jeye o rwua l'awha kwe Daríyọsu awha labọ, ọ watarọ ọbu eze, l'achì ndu Peshiya.

Aatọ eze-ọlo Chileke lẹ Jerúsalemu

5 Tọ dọ iya bọ, ọmadzọ labọ l'ekfuchiru Chileke, bọ Hágayi yẹle Zakaráya nwa Ido bya egude ẹwha Chileke nke ndu Ízurelu, bọ onye ono dọru whẹ l'ishi bya ekfuru yeru ndu Ju, bu lẹ Juda mee lẹ Jerúsalemu. ² Ọo ya bọ, Zerúbabelu, bọ nwa Shelutiyẹlu yẹle Jeshuwa, bọ nwa Jozadaku wata ọtu ọlo Chileke ono, dọ lẹ Jerúsalemu. Ndu nkfuchiru Chileke ono tsoru whẹ eyetaru whẹ ẹka.

³ Ọ bọru nteke ono bẹ Tatenayi, bọ ọchi-ọha ndu bu l'uswetuma azọ ẹnọimu, mee Sheta-bozenayi yẹle ndu otu whẹ wọ-kfutaru whẹ bya asọ whẹ: “?Oo onye nọru unu ikike t'unu tọ ọlo-ọ, kwakọta iya ngwa tso iya nọ?” ⁴ Whẹ jikwawho whẹ sọ: “?Ọo gọnu bọ ẹwha unubẹ ndo ono, l'atọ ọlo ono?” ⁵ Ọle Chileke bẹ nwọberu

ndu bu ọgurennya ndu Ju ono ẹnya, nke ọwhu bu lẹ ndu ono ta akpọshidu whẹ ọrwu ono, whẹ l'arwụ by-eye nteke okfu ono rwuru Daríyọsu nchi, ọ bya edee ẹkwo-ozhi o gude yee ọnu l'okfu ono nụ t'e wolataru whẹ.

⁶ Ọ waa bu iwhe e deru l'ẹkwo-ozhi ọwhu, Tatenayi, bu ọ-chi-ọha ndu bu l'uswetuma azụ ẹnyimụ deru yẹle Sheta-bozenayi mée ndu otu whẹ, bu ndu ishi ndu bu l'uswetuma azụ ẹnyimụ, mbụ ẹkwo-ozhi ono, whẹ deru nụ eze Daríyọsu. ⁷ L'ẹkwo-ozhi ono, whẹ deru nụ iya b'e deru sụ:

“Ẹkwo-ozhi-a bẹ anyi l'ede anụ gube eze Daríyọsu.

“T'ẹhu dukwa ghu guu.

⁸ “Ọ waa bu tẹ gube eze marụ l'anyi jeru l'uswetuma alí ẹka ndu Juda bu. Anyi jeshia l'ụlo Chileke ono, bu onye parụ ẹka, bya awhụ lẹ ndu ono bẹ gudewaa ẹwhuru, ha shii gbee atụwaa ụlo ono; mgbodo ụlo ono bẹ whẹ gbakọtawaru oshi agbagba. Whẹ yeru ẹhu arwụ ọrwu ono, l'ọgba whẹ bẹbere l'ẹka.

⁹ “Anyi jja ndu bu ọgurennya ndu Ju ono sụ whẹ: ?Oo onye nuru unu ikeke t'unu tya ụlo ono, bya akwakọta iya ngwa tso iya nụ? ¹⁰ Anyi bya ajita whẹ ẹwha whẹ, nke ọwhu anyi gege ede ẹwha ndu bu ishi ọrwu ono nụ ghu t'j hube whẹ ama.

¹¹ “Ọ waa ọnu, whẹ yeru anyi ndọwa: Anyi bu ndu ozhi Chileke ono, bu iya nwe igwe nweru alí. Anyi l'atụkwa ụlo ono, a tūhwaru nteke tehawaru ẹnya. Onye tūru ụlo ono gvube bu onye eze ndu Ízuru ọnu, parụ ẹka. ¹² Ọ buru l'ọo lẹ nna anyi whẹ kpatsuru Chileke nke imigwe iwe bẹ meru g'ọ gude o woru whẹ ye l'ẹka Nebukadineza, bu eze ndu Bábyilonu, mbụ onye Kaludiya ono, bu iya mebyishiru ụlo-ọ bya achita ndu alí-a chíru lashia alí Bábyilonu. ¹³ Tọ dọ iya bu, o rwua l'awha kwe eze Sayirọsu awha mbụ, ọ wataru ọbu eze ndu Bábyilonu, ọ tya iwu t'a tükwaa ụlo Chileke ono. ¹⁴ Arya, e meru lẹ mkpọla-ododo mée ọwhu e meru lẹ mkpọla-ọcha dobe l'ụlo Chileke, mbụ ono, Nebukadineza gwotajeru l'eze-ụlo ono, dọ lẹ Jerúsalemụ je edobe l'eze-ụlo agwa ndu Bábyilonu bẹ bu eze Sayirọsu ono l'onwiya je egwota iya l'eze-ụlo agwa ndu Bábyilonu ono. Eze Sayirọsu gworu arya ono ye l'ẹka onye l'aza Sheshubaza, onye o meru ọ-chi-ọha, ¹⁵ bya asụ iya t'ọ narụ arya ono gworu je edobe l'eze-ụlo, dọ lẹ Jerúsalemụ. Ọdo bu t'a tükwa-zhia ụlo Chileke t'ọ dọ-whu azụ l'ọnodu iya. ¹⁶ O nokwa iya bu lẹ Sheshubaza abya atụ ukfu ụlo Chileke ono, dọ lẹ Jerúsalemụ. Eshi nteke ono byeye ntaa b'e shi tuta iya, t'a tų-ge iya atų-ge.

¹⁷ “Ọo ya bu, ọ -buru l'ọ dọ gube eze ree, hanụ t'a vọkashiada-a ụlo ẹka l'aakwakọbeje iwhe ndu eze lẹ Bábyilonu l'ẹka ono t'a marụ m'ọ bụ ezhi-okfu l'eze Sayirọsu bẹ tūru iwu t'a tükwaa ụlo Chileke ono, dọ lẹ Jerúsalemụ. Tẹ gube eze zhikwaa anyi ozhi t'anyi marụ iwhe i kpetaru l'iwhe ono.”

A chọru iwu, eze Sayirọsu tūru chọta

6 Tọ dọ iya bu, eze Daríyọsu tya iwu, e tsoru ụlo ẹka l'aakwakọbeje iwhe dọ l'alí Bábyilonu vọkashia, mbụ ẹka a kuberu ẹkwo, e deshuru iwhe megbaberu l'alí ono. ² Ọ buru lẹ mkpukpu Ẹkubatana, bu ishi mkpukpu obodo Midiya b'a vọfutaru ẹkwo ọbu, a gwọru agwọ.

Iwhe e deru l'ẹkwo ono bẹ sụru agha:

³ “L'awha mbụ Sayirọsu wataru ọbu eze b'ọ tūru iwu t'a tya ụlo Chileke ono, dọ lẹ Jerúsalemụ sụ: T'a tükwaa ụlo ono, mbụ ẹka ono, l'aagbajẹ ẹja; a tükwaa ukfu iya. Iwhe eli iya l'a-dọ bu nha-ọkpa ọkporo ugbo ẹno lẹ nha-ọkpa iri; uswe iya adu nha-ọkpa ọkporo ugbo ẹno lẹ nha-ọkpa iri. ⁴ A -kpọ-kfubeje iya ẹwhuru, ha shii uzhi ẹto, a gbabẹ iya oshi lanu. Aswa ozhi iya bẹ l'ee-shi l'ụlo ẹku ndu eze kfua. ⁵ Ọdo bu, arya ono, e meru lẹ mkpọla-ododo mée ọwhu e meru lẹ mkpọla-ọcha ono, Nebukadineza shi l'eze-ụlo ono, dọ lẹ Jerúsalemụ gwota bya edobe lẹ Bábyilonu, t'e vutakota iya je edobewhu azụ l'eze-ụlo ono, dọ lẹ Jerúsalemụ. Ọwhu nonu bẹ l'ee-dobe t'ọ dọ l'ọnodu iya l'ụlo Chileke ono.”

⁶ “Ọo ya bu, tẹ gube Tatenayi, bu ọ-chi-ọha, l'achị ndu bu l'uswetuma azụ ẹnyimụ Yufurétisu, mée Sheta-bozenayi, mée ndu otu unu, bu ndu ishi uswetuma ono tuko g'unu ha jiru ụba yeru ẹka ono. ⁷ Ba adukwa g'unu ha l'e-je ọkposhi ọrwu ono, l'arwụ l'ụlo Chileke akposhi. T'unu haa t'ọ-chi-ọha ndu Ju mée ndu bu ọgurennya ndu Ju tükwaa ụlo Chileke ono t'ọ kfuru l'ọnodu iya. ⁸ Ọdo bu lẹ ntaa bẹ mu l'atụ iwu iwhe unu l'emeru ndu bu ọgurennya ndu Ju ono l'okfu ụlo Chileke ono: T'a kfụ-dzukotagezhia ndu ono ugwo, whẹ gude eme nke ụlo ono akfụ-dzu, t'a kfua whẹ iya l'ẹka-ọku ẹka-ọku. Ẹka l'ee-shi kfua whẹ iya bu l'ụlo ẹku ndu eze. T'e shi l'utu, ndu bu l'uswetuma azụ ẹnyimụ tūru kfua ya, to bo nwe iwhe l'a-kposhi ọrwu ono akposhi. ⁹ Iwhe bu iwhe mkpa iya dọje whẹ t'a nujekwa whẹ iya, o beru ọ buru unwu oke-eswi, ọdua l'ọo ebyila, m'ọ bu nwaturu, l'ee-gude gbaarụ Chileke nke imigwe ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, m'ọ bu witi, yele únú, yele mme, mée mmanụ. T'a nujekwa whẹ iya mbokumboku lẹge ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke lẹ Jerúsalemụ chọru iya. T'a ba ahakwa whẹ iya anụnu, ¹⁰ nke ọwhu whẹ l'a-gba ẹja, dọ ree nụ Chileke nke imigwe, shi nno kfuru nụ iya t'ọ eze yele unwu iya ndzụ.

¹¹ “Iwhe ọdo, dọ iya nụ bu lẹ mu l'atụ iwu asụ l'onye gbanweru iwu ono agbanwe bẹ l'aa-mita itso, gude ụlo iya nnanu gude tsebe onye ọbu etsebe. Ụlo onye ọbu aghọ ikpọzu. ¹² Tẹ Chileke ono, bu iya hotaru ẹka ono t'ọ buru ẹka l'oo-buru eburu kwatsukwaa iwhe bu onye eze m'ọ bu bu ndu l'a-gbalihu tuchia ẹka whẹ je

ogbanwe iwu-a, odua l'ọo tẹ whẹ mebyia ọlo Chileke-e, du lẹ Jerúsalemu. Ọo mube eze Daríyosu bẹ turu iwu-a. T'unu letakwa ẹnya mee iwhe iwu-a kfulu."

Eeye eze-ọlo Chileke ono l'ẹka Chileke

¹³ Tọ du iya bu, Tatenayi, bu o-chi-ọha, l'achí ndu bu l'uswetuma azu ẹnayimu, mee Sheta-bozenayi, mee ndu otu whẹ bya eleta ẹnya dobekota iwhe ono, eze Daríyosu turu l'iwu. ¹⁴ Ndu bu ogurenaya ndu Ju ono l'atụ ọlo ono eje l'iwhu l'iwhu. Hágayi bu onye nk-fuchiru Chileke yele Zakaráya, bu nwa Ido gude okfu shi l'onu Chileke gbaa whẹ ume. Whẹ tuta ọlo ono jeye whẹ tuta gee ya l'uzo, Chileke nke ndu Ízurelu suru tẹ whẹ tuta ya, mee l'uzo Sayirosu, mee Daríyosu, mee Átakusakusesu, bu ndu eze ndu Peshiya turu whẹ iya l'iwu. ¹⁵ Whẹ tuta ọlo ono tuta gee l'abalí ẹto l'ime onwa Ada l'awha kwe eze Daríyosu awha ishii, o wataru achíchi.

¹⁶ Tọ du iya bu, ndu Ízurelu, mbu ndu l'agbajẹ eja nu Chileke, mee ndu Lívayi, mewaro ndu gẹ whẹ ha ono, e shi kpua lẹ ndzu bya atuko gẹ whẹ ha gude ẹhu-utso woru ọlo Chileke ono doberu yebe Chileke nsọ. ¹⁷ Whẹ gude ukporo oke-eswi ugbo ise, mee ukporo ebyila ugbo iri, mee unu nwaturu gbaa eja, whẹ gude dobe ọlo Chileke ono nsọ. Whẹ gude mkpi iri l'ẹbo gbaa eja iwhe-du-ẹji l'ishi ẹhu ndu Ízurelu l'owhu. Mkpi iri l'ẹbo ono no-chiru ẹnaya ikfu iri l'ẹbo, ndu Ízurelu nweru.

¹⁸ Whẹ bya agbaa ndu l'agbajẹ eja nu Chileke l'itsutsu l'itsutsu, dobe ndu Lívayi l'ogbo l'ogbo gẹ whẹ l'a-du eje ozhi Chileke lẹ Jerúsalemu egube e deru iya l'ekwo Mósísu.

Ori oge O-je-ghata

¹⁹ O rwua l'abalí iri l'eno l'ime onwa mbu, ndu ono, e shi kpua lẹ ndzu ono, lwaru nu bya eria oge O-je-ghata. ²⁰ Ndu l'agbajẹ eja nu Chileke mee ndu Lívayi b'a sachakotaru asacha whẹ buru ndu l'ete enwee mmerwu. Ndu Lívayi gbua nwaturu O-je-ghata l'iswi ndu ono, e shi kpua lẹ ndzu ono, lwaru nu, mee l'iswi ndu otu whẹ, bu ndu l'agbajẹ eja nu Chileke, mee l'iswi onwowhe. ²¹ Ọo ya bu, ndu Ízurelu ono, e shi kpua lẹ ndzu ono, lwaru nu bya eria oge o-je-ghata ono, mewaro ndu ọdo whẹ lẹ whẹ tugbaru; mbu ndo ono, doberu onwowhe iche tẹ whẹ ba adu l'urwali ono, ndu l'amaa Chileke l'alí ono l'arwugbabe, shi nno buru ndu l'abarú Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke ndu Ízurelu eja. ²² O nokwawho gẹ whẹ gude ẹhu-utso ria oge ono, l'aatajẹ buredi, l'ete eye iwhe l'ekoje buredi abalí ẹsaa. Onye-Nwe-Ọha mee t'ẹhu tsọ whẹ utso tsọfu whẹ l'ishi, bya emee t'eze ndu Asiriya zhiberu whẹ obu iya, nke owhu bu l'o meru ẹka shihu whẹ ike l'otu ọlo Chileke ono, bu Chileke nke ndu Ízurelu.

Ẹzura l'alwawhu azu lẹ Jerúsalemu

7 Tọ du iya bu, e megelewo, o bya erwua nteke eze Átakusakusesu l'achí ndu Peshiya, Ẹzura pali-hu tugbua. Ẹzura bu nwa Seraya, Seraya buru nwa Azaríya, Azaríya buru nwa Hilikaya, ² Hilikaya buru nwa Shalumu, Shalumu buru nwa Zédoku, Zédoku buru nwa Ahitubu, ³ Ahitubu buru nwa Amaríya, Amaríya buru nwa Azaríya, Azaríya buru nwa Merayotu, ⁴ Merayotu buru nwa Zerahíya, Zerahíya buru nwa Uzi, Uzi buru nwa Buki, ⁵ Buki buru nwa Abyishuwa, Abyishuwa buru nwa Fínihasu, Fínihasu buru nwa Eliyéza, Eliyéza buru nwa Éronu. Éronu buru onye ishi ndu l'agbajẹ eja nu Chileke.

⁶ Ẹzura bẹ shi l'alí Bábyilonu lwa. O bu onye l'ezhi iwu, buru onye iwu Mósísu doru ẹnaya ree, mbu iwu ono, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke ndu Ízurelu nuru. Iwhe lile Ẹzura ryoru eze t'o meeru iya b'o mekotaru iya, nkele ẹka Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke bẹ du iya l'ẹhu. ⁷ Uwhodu lẹ ndu Ízurelu, mee ndu l'agbajẹ eja nu Chileke, mee ndu Lívayi, mee ndu l'anoje agụ egvu, mee ndu l'echi nche, mee ndu l'eje ozhi l'eze-ọlo Chileke bẹ tugbukwaruwho jeshia Jerúsalemu l'awha, kwe eze Átakusakusesu awha ẹsaa l'ochichi. ⁸ Nteke Ẹzura whẹ jerwuru Jerúsalemu bu l'onwa ise, bu awha, kwe eze awha ẹsaa l'ochichi. ⁹ O shi lẹ Bábyilonu palia ije g'onwa mbu du l'abalí mbu, rwua Jerúsalemu g'onwa ise du l'abalí mbu, o noo nkele ẹka-oma Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke bẹ du iya l'ẹhu. ¹⁰ Mkpata iya buru lẹ Ẹzura bẹ zhiberu obu iya t'ọ nwuta iwu Onye-Nwe-Ọha mee iwhe o kfulu yele t'o zhia iwhe Onye-Nwe-Ọha toru okpa iya mee nsọ iya l'alí Ízurelu.

Ẹkwo-ozhi, eze Átakusakusesu deru nu Ẹzura

¹¹ O waa bu iwhe e deru l'ekwo-ozhi, eze Átakusakusesu nuru Ẹzura, bu onye l'agbajẹ eja nu Chileke, buru onye l'ezhi iwu, buru onye o doru ẹnaya, mbu iwu Onye-Nwe-Ọha mee iwhe o toru ndu Ízurelu okpa iya:

¹² "Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mube eze Átakusakusesu, bu onye eze, kakota ndu eze. Onye mu l'ede iya anu bu Ẹzura, bu onye l'agbajẹ eja nu Chileke, buru onye l'ezhi iwu Chileke nke imigwe.

"T'ẹhu dukwa ghu guu.

¹³ "Mu l'atụ iwu asu l'iwhe bu onye Ízurelu, no l'alí-eze mu, mee ndu nke whẹ, l'agbajẹ eja nu Chileke, mee ndu Lívayi, bu onye choru oje Jerúsalemu, t'onye obu tsokwaru ghu jeshia. ¹⁴ Mube eze mee umadzu ẹsaa, l'agbahiru mu idzu bẹ l'ezhi ghu nu t'i je amarú g'onodu du lẹ Jerúsalemu mee l'alí Juda, gu amarú g'e gude emebe iwu Chileke unu l'ẹka ono, bu iya bu iwu ono e yeru ghu l'ẹka. ¹⁵ Iwhe ọdo, l'ii-mefua bu t'i chita mkpola-ocha mee mkpola-ododo ono, mube eze mee ndu ono, l'agbahiru mu idzu ono gude obu anyi nu

Chileke nke ndu Ízureḷu, onye ono, bu ebu lẹ Jerúsalemu. ¹⁶ Unu achítáfua mkpọla-ọcha mée mkpọla-ododo, unu l'a-nata l'uswetuma alí Bábyilonu g'ọ ha yekobe iya, mée iwhe ndu Ízureḷu yẹle ndu l'agbajẹ eja nṽ Chileke l'e-gude obu whẹ nṽ t'e gude mee ọlo Chileke whẹ ọbu lẹ Jerúsalemu.

¹⁷ "Unu doo ẹnya ndo gude okpoga ono zṽta oke-eswi, mée ebyila, mée nwaturu, l'ee-gude gbaa eja yẹle ngwo-eja nri, l'etsoje iya nṽ mée ngwo-eja mmee, l'etsojekwa iya whọ. Unu l'a-gba eja ono l'eli ẹnya-mg-beja ono, dṽ l'ọlo Chileke unu lẹ Jerúsalemu. ¹⁸ A -bya lẹ mkpọla-ọcha mée mkpọla-ododo ọwhu whọduru nṽ, tẹ gṽbe Ẹzura mée ndu Juda ọdo gude iya mee iwhe dṽ unu ree l'uzo ọwhu, ọ bṽ uche Chileke unu. ¹⁹ Iwhe lile, a nṽkotaru unu t'unu gude jeje ozhi l'ọlo Chileke unu bẹ unu l'a-chíshikota dobe l'iwhu Chileke lẹ Jerúsalemu. ²⁰ O -nweru iwhe ọdo, dṽ mkpa, a chọru, l'ee-gude eme nke ọlo Chileke unu ono, ọ -bṽru iwhe unu nṽfutaje, unu eshi l'ọlo ẹku ndu eze wota iya nṽ.

²¹ "Ntaa bẹ mṽbe eze Átakusakusesu l'atṽ iwu anṽ iwhe bṽ ndu, l'akwakọbeje okpoga l'uswetuma azṽ ẹnymu Yufurétisu sṽ: Iwhe bṽ iwhe Ẹzura, bṽ onye l'agbajẹ eja nṽ Chileke, bṽru onye l'ezhi iwu Chileke nke imigwe sṽru t'unu nṽ iya, t'unu dojekwa ẹnya ndo nṽ iya iwhe ọbu, ²² je akpaa lẹ mkpọla-ọcha, ẹrwa iya dṽ ọkporo ugbo ise, mée ẹkpa witi, dṽ ọkporo ugbo ise, mée galonu mmee, dṽ ọkporo ugbo ise, mée ite mmanṽ, dṽ ọkporo ugbo ise yẹle únú, l'e-dzu whẹ.

²³ Iwhe Chileke nke imigwe tṽru l'iwu t'e mee l'ọlo yẹbe Chileke nke imigwe ono, t'e dojekwaa ẹnya ndo mee iwhe ọbu, a nṽnyaanu, oke ẹhu-eghughu iya bya l'ẹhu eze, l'achí nṽ mée l'ẹhu unṽu iya. ²⁴ Anyi l'emekwawho t'unu marṽ l'iwu bẹ buchiwaru unu ọnata akíriko mée ọtu ọdo, l'aatṽ atṽtu l'ẹka ndu l'agbajẹ eja nṽ Chileke, mée l'ẹka ndu Lívayi, mée l'ẹka ndu l'agṽ egvu, mée l'ẹka ndu l'eche nche, mée l'ẹka ndu l'eje ozhi l'eze-ọlo Chileke, mée l'ẹka ndu ọdo, l'eje ozhi l'ọlo Chileke.

²⁵ "Tẹ gṽbe Ẹzura gude mmamagṽ ono, Chileke ghu nṽru ghu gude hṽta ndu ikpe mée ndu l'anoje edoshi okfu tẹ whẹ wota ikpe, kṽru nhamunha doberu ndu lile, bu l'uswetuma azṽ ẹnymu ono, mbṽ ndu lile, marṽ iwu Chileke ghu. Unu ezhia ndu l'ẹte amaa iwu ono tẹ whẹ marṽ iya. ²⁶ Iwhe bṽ onye jikaru ome iwhe iwu Chileke ghu kṽru mée iwhe iwu eze kṽru, t'e kpepyabekwa onye ọbu ikpe ẹgwegwa ẹgwegwa. T'e kpekwa ya nkṽ-gbu, ọdua a chífu iya l'alí ono, m'ọ bṽ e gwota iwhe o nweru, m'ọ bṽ a tṽa ya mkporo."

Ẹzura l'etu Chileke ẹwha

²⁷ T'ajaja bṽru nke Onye-Nwe-Ọha, mbṽ Chileke nke nna anyi whẹ, onye meru t'udṽ iwhe ọwa bata eze l'obu, nke t'o mee t'ọlo Onye-Nwe-Ọha ono, dṽ lẹ

Jerúsalemu bṽru ẹka dṽ ugvu. ²⁸ Yẹbe onye meru t'o rwube mu ẹka, mbṽ n-yemobu eze, mée nke ndu l'anoje agbazhiru iya idzu, mée nke ndu ishi, bṽ ndu ike-dṽ-l'ọgu. Obu bẹ shihuru mu ike shii, o noo nkele ẹka Onye-Nwe-Ọha, bṽ Chileke bẹ dṽ mu l'ẹhu. Ọ bṽru iya meru, mu dṽ ike chíkota ndu bṽ ishi lẹ Ízureḷu, whẹ tsoru mu, anyi latashia.

Ẹwha ndu whẹ lẹ Ẹzura lṽ lwa

8 Ọ waa bṽ ndu bṽ-gee ishi l'ibe nna whẹ mée g'e gude dee ẹwha whẹ l'ẹkwo e deshiru g'e gude nwṽshia whẹ, mbṽ ndu ono, mu lẹ whẹ shi l'alí Bábyilonu lṽru lwa nteke ono, Átakusakusesu bṽ eze:

² Onye ishi l'ẹpa Fínihasu bṽ Geshomu.

Onye ishi l'ẹpa Itama bṽru Daníyelu.

Onye ishi l'ẹpa Dévidi bṽru Hatushi, ³ bṽ nwa Shekanaya.

Onye ishi l'ẹpa Paroshi bṽ Zakaráya. Ndu whẹ l'iya lṽ, bṽkwanu ndu e deru l'ẹkwo e deshiru g'e gude nwṽa whẹ dṽ ọkporo unwoke ugbo ẹsaa l'unwoke iri.

⁴ Onye ishi l'ẹpa Pahatu-moabu bṽ Eliyowenayi nwa Zerahíya. Ndu whẹ l'iya lṽ dṽ ọkporo unwoke ugbo iri.

⁵ Onye ishi l'ẹpa Zatu bṽ Shekanaya nwa Jahaziyẹlu. Ndu whẹ l'iya lṽ dṽ ọkporo unwoke ugbo iri l'ise.

⁶ Onye ishi l'ẹpa Ádinu bṽ Ebedu nwa Jonatanu. Ndu whẹ l'iya lṽ dṽ ọkporo unwoke ugbo labọ l'unwoke iri.

⁷ Onye ishi l'ẹpa Ílamu bṽ Jeshaya nwa Atalaya. Ndu whẹ l'iya lṽ dṽ ọkporo unwoke ugbo ẹto l'unwoke iri.

⁸ Onye ishi l'ẹpa Shefataya bṽ Zebadaya nwa Máyikelu. Ndu whẹ l'iya lṽ dṽ ọkporo unwoke ugbo ẹno.

⁹ Onye ishi l'ẹpa Jowabu bṽ Obedaya nwa Jehiyẹlu. Ndu whẹ l'iya lṽ dṽ ọkporo unwoke ugbo iri l'unwoke iri l'ẹsato.

¹⁰ Onye ishi l'ẹpa Baní bṽ Shelomiti nwa Josifaya. Ndu whẹ l'iya lṽ dṽ ọkporo unwoke ugbo ẹsato.

¹¹ Onye ishi l'ẹpa Bebayí bṽ Zakaráya nwa Bebayí. Ndu whẹ l'iya lṽ dṽ ọkporo unwoke l'unwoke ẹsato.

¹² Onye ishi l'ẹpa Azugadu bṽ Johananu nwa Hakatanu. Ndu whẹ l'iya lṽ dṽ ọkporo unwoke ugbo ise l'unwoke iri.

¹³ Ndu ishi l'ẹpa Adonikamu bẹ bṽ whẹ byakperu azṽ. Ẹwha whẹ bṽ Elifẹletu, Jeyẹlu, ọwaa Shemaya. Ndu whẹ lẹ whẹ lṽ dṽ ọkporo unwoke ugbo ẹto.

¹⁴ Ndu ishi l'ẹpa Byiguvayi bṽ Utayi ọwaa Zakuru. Ndu whẹ lẹ whẹ lṽ dṽ ọkporo unwoke ugbo ẹto l'unwoke iri.

Ẹzura l'achọ ndu Lívayi

¹⁵ Mu bya achikobe whẹ l'enyimu ono, l'asọ ala Aha-va. Anyi kpọbe ọlo-ẹkwa anyi l'ẹka ono nọo ujiku ẹto. Mu bya egbua ndu ono nke gẹ whẹ ha mẹe ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, whẹ l'ọ tọ dudu onye Lívayi, nọ l'ẹka ono m'ọo onye lanu. ¹⁶ Tọ dọ iya bu, mu zhia t'e je kua Eliyéza, ọwaa Ariyẹlu, ọwaa Shemaya, ọwaa Ẹlunatanu, ọwaa Jaribu, ọwaa Ẹlunatanu, ọwaa Nétanu, ọwaa Zakaráya, ọwaa Meshulamu, bu ndu ishi. Mu kukwaawho Joyaribu yele Ẹlunatanu, bu ndu iwhe l'edoje ẹnya. ¹⁷ Ọ bọru Ido, bu onye ishi le mkpukpu Kasifiya be mu zhiru whẹ te whẹ jekfu. Mu karu whẹ iwhe whẹ l'e-kfuru Ido mее unwunna iya, mbu ndu ono, l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke, bu le Kasifiya l'ẹka ono; te whẹ yefu ndu l'a-byakfuta anyi bya ejee ozhi l'ulo Chileke anyi. ¹⁸ Ọ bọru l'oo le Chileke doberu anyi ẹka oma iya l'ẹhu meru g'o gude whẹ dutaru anyi onye iwhe l'edoje ẹnya, mbu ẹpa Mahuli, ewha iya bu Sherebiya. Mahuli bu nwa Lívayi, Lívayi bọru nwa Ízurelu. Ndu whẹ l'iya li bu unwu iya mее unwunna iya, unwoke iri l'ẹsato. ¹⁹ Ndu odo bu Hashabyiya yele Jeshaya, bu ẹpa Merari. Ndu whẹ l'iya li bu unwunna iya mее unwegirima unwoke whẹ dọ ukporo. ²⁰ Ndu odo, whẹ dutafuaru bu ndu l'eje ozhi l'eze-ulo ono, dọ ukporo madzọ ugbo iri le nnanu. Ndu ono bu ndu Dévidi yele ndu ishi iya hotaru te whẹ yetajeru ndu Lívayi ẹka. Ndu lile ono b'e deshikotaru ewha whẹ l'ẹkwo.

Ndu Ízurelu l'aswi ẹgu ekfu anu Chileke

²¹ Tọ dọ iya bu, mu bya ekfua ya ryaa ya aryarya t'a nodu l'enyimu Ahava l'ẹka ono swia ẹgu. Nke ọwhu anyi l'e-shi nno wozeta onwanyi ali l'atatiwhu Chileke anyi, ryoo ya t'o dua anyi chiriri werere l'uzo, anyi l'unwegirima anyi mее ivu anyi. ²² Nkele iwhere shi eme mu gẹ mu l'e-me jekfu eze je aryoo ya t'o yeru anyi ndu ojogu mее ndu l'agba inya te whẹ dua anyi l'uzo m'ogvu ndu ohogu. Eshi-ọwhu anyi gudewaa onu anyi su eze: l'ẹka Chileke anyi be l'aduje l'ẹhu ndu lile, l'achọ iya nọ gẹ l'ee-shi t'ọ dọru whẹ le ree. Ọle okpehu iya mее oke ẹhu-eghughu iya be l'oogoshije l'ẹhu nke ndu lile, jikaru iya nọ. ²³ Ọo ya bu, anyi swia ẹgu ryoo Chileke anyi iwhe ono, o meeru anyi iwhe anyi kfuru nọ iya.

Iwhe a nuru t'e gude mee iwhe l'eze-ulo Chileke

²⁴ Tọ dọ iya bu, mu wota umadzu iri l'ẹbo whọ, bu ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke dobe iche, mbu Sherebiya, mее Hashabyiya, mewaro unwunna whẹ umadzu iri ọwhu. ²⁵ Mkpọla-ọcha, mее mkpọla-ododo, mее arya odo be mu tukotaru ẹrwa iya atutu ye whẹ l'ẹka, mewaro iwhe lile, onye eze mее ọwhu ndu l'agbahiru eze idzu nuru, mее ọwhu ndu o meru ishi

nuru, mее ọwhu ndu Ízurelu lile, nọ l'ẹka ono nuru t'e gude eje ozhi l'ulo Chileke. ²⁶ Iwhe mu turu ẹrwa iya ye whẹ l'ẹka bu ndowa: mkpọla-ọcha be ẹrwa iya dọ unu talentu l'ukporo iri l'ẹbo le talentu iri. Arya, e meru le mkpọla-ọcha be ẹrwa iya dọ ukporo talentu ugbo ise. Ẹrwa mkpọla-ododo dọ unu dariku labọ l'ukporo iri mее arya labọ, e meru l'okpobe ope, vu onu aswa g'oo nke mkpọla-ododo.

²⁸ Mu su whẹ: "Unubedia buakwa ndu dọru Onye-Nwe-Ọha nsọ, o nokwawho g'arya lile ono dukota nsọ. Mkpọla-ọcha mее mkpọla-ododo ono bu iwhe ndiwhe turu obu whẹ ama nọ Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke nna unu whẹ. ²⁹ Unu letakwa iya ẹnya ree jeye nteke unu l'a-tu ẹrwa iya atutu l'iwhu ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, mее l'iwhu ndu ishi ndu Lívayi, mее l'iwhu ndu bu ishi l'ẹnya-uwhu g'ẹnya-uwhu ha le Ízurelu. Ọ bọru l'ime mkpu, dọ-gee l'ulo Onye-Nwe-Ọha le Jerúsalemu be unu l'a-nodu tua ẹrwa iwhe ono goshi whẹ." ³⁰ Ọo ya bu, ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke ono mее ndu Lívayi ono bya achita mkpọla-ọcha ono, mее mkpọla-ododo ono, mее arya ono, a tuwaru ẹrwa iya atutu l'atatiwhu whẹ, whẹ chita whẹ l'e-gude jeshia l'ulo Chileke le Jerúsalemu.

Whẹ l'alwa Jerúsalemu

³¹ Tọ dọ iya bu, o rwua g'onwa mbu dọ l'abalj iri l'ẹbo, anyi shi l'enyimu Ahava gbalihu jeshia Jerúsalemu. Ẹka Chileke anyi dọ anyi l'ẹhu, o shi nno nafuta anyi l'ẹka ndu ohogu mее l'ẹka ndu l'ana nfu, bu ndu gepageeru egeparu l'uzo. ³² Anyi rwua Jerúsalemu bya anoo ujiku ẹto tuta ume. ³³ O be mboku nke eno iya, anyi nodu l'ulo Chileke tua ẹrwa mkpọla-ọcha ono, mее mkpọla-ododo ono, mее arya ono, woru ye l'ẹka Meremotu nwa Yuriya, bu onye l'agbajẹ ẹja nọ Chileke. Onye yele iya nogbabe bu Eliyéza nwa Fínihasu. Ndu tso whẹ nodu l'ẹka ono bu Jozabadu nwa Jeshuwa ọwaa Nowadiya nwa Byinuyi, bu ndu Lívayi. ³⁴ Iwhe lile ono b'a guru ogu, tua ẹrwa iya atutu. Ẹrwa iya g'ọ ha b'e deshikotaru edeshi l'ẹkwo nteke ono.

³⁵ Nteke ono be ndu ono, e shi kpua le ndzọ ono, lwaru nọ bya agbaa ẹja okpokota-iwhe-oku nọ Chileke nke ndu Ízurelu. Whẹ gburu oke-eswi iri l'ẹbo l'ẹhu ndu Ízurelu l'owhu, gbua ukporo ebyila ugbo eno l'ebyila iri l'ishii mее ukporo unwu aturu ugbo ẹto l'iri l'ẹsaa, gbua mkpi iri l'ẹbo, e gude gbaa ẹja iwhe-dọ-ẹji. Anu mgbeja ono g'ọ ha b'a kpokotaru oku nọ Onye-Nwe-Ọha. ³⁶ Whẹ bya eje ezhia ozhi ono, eze zhiru ndu nno-chi ẹnya eze, mее ndu o-chi-ọha, l'achi ndu bu l'uswetuma azu ẹnyimu Yufurétisu azu iya owa. Ndu ono bya eyeru ndu Ju ono ẹka, bya eyetakwawho ẹka nọ iwhe e gude eme nke ọlo Chileke ono.

Ẹzura l'ekfu anu Chileke te ndu ju mee ndu l'ete abua ndu ju be ekegbashi nwanyi

9 E megelewho iwhe lile ono, ndu ishi byakfutashia mu bya asu mu: "Ndu Izurelu je akpaa le ndu l'agbaje eja nu Chileke mee ndu Liviye be jikakwaru odobe onwowhe iche l'eka ndu ali-a no, whe tsoru eyewhe eka l'akpamara ono, ndu ali-a l'anoje emegbabe, mbu ndu Kenanu, mee ndu Hetu, mee ndu Perezu, mee Jebusu, mee ndu Amonu, mee ndu Moabu, mee ndu Ijiputu, mee ndu Amoru. ² Nkele whe lushiwaru unwada ndu ali-a doberu onwowhe, lushiwaa whe doberu unwu whe. Nke owhu bu le whebe eri ono, du nsu be whe le ndu ali-a gwakobewaru onwowhe. Ndu taru ishi oome ejo-iwhe ono be bu ndu ishi mee ndu l'achi achichi." ³ Nteke mu nuru iwhe ono be mu dojashiru uwe mu, dojashia uwe mkpeelanu mu, mu wheta onwomu egbushi l'ishi, wheta eji-agba, bya anodu tsuyoo. ⁴ O noo ya, whe bya anu-whee mu mgburumgburu mbu ndu owhu egvu tsuhuru ge whe nuru okfu ono, Chileke nke Izurelu kuru l'iswi emeswe ono, ndu ono, a kuru le ndu, laru nu wo mesweru. Mu ndu tsuyoo nno jeye l'ogba eja urwenyashi.

⁵ O be l'ogba eja urwenyashi ono, mu shi l'onodu onye awhu byaru ono, mu ndu gbalihu, yekwaruwho uwe mu ono mee uwe mkpeelanu mu ono, mu dojashiru adojaxi. Mu bya ewhuzeta byishi ikpere l'ali chiliaru Onye-Nwe-Qha, bu Chileke mu eka mu labo imeli ⁶ kuru nu iya su: Oowaa Chileke mu, iwhe dukwa mu, ehu wurwuhukwaru mu arwurwuhu ge mu l'e-shi palia iwhe apali l'eka i no gube Chileke mu. Iwhe kparu iya nu bu l'ejo-iwhe, anyi l'emegbabe be vuwaru evuvu ka anyi nkajishi. Ikpe, nmaru anyi tsewaa rigorigo tserwua imigwe. ⁷ Wata l'oge nke nna anyi whe rwua ntanu be ikpe, paru eka nmawaru anyi. O buru ejo-iwhe, anyi l'emegbabe be meru go gude e woru anyibedua, mee ndu eze anyi whe, mee ndu l'agbaje eja nu Chileke anyi whe ye ndu eze ndu ali-a l'eka. Whe gude ogu-igba gbushia anyi, kpukoo anyi le ndu, kwaa iwhe anyi l'okwata, bya emee anyi iwhe-iwhe, egube ono, whe l'eme iya anyi ntanu.

⁸ O le ntaa be gube Onye-Nwe-Qha, bu Chileke anyi mewaru anyi iwhe-oma le nwa oge-e ya nu, nkele i meru, anyi nweru nwa ndu owhu, wafuru nu, bya emee t'anyi kporu g'oo abara l'eka-a, duru ghu nsu-o. Nke owhu bu le gube Chileke anyi be mewaru enya saa anyi, bya akporu ndu anyi ye l'ishi ogbunku l'ohua, anyi bu egube ya nu. ⁹ Anyi bu ohu; o le gube Chileke anyi ta hadu anyi t'ohu ono, anyi bu ria anyi. I goshiru l'iwuhuru anyi imiko l'iwhe ndu eze ndu Peshiya, bya akporu ndu anyi ye l'ishi ogbunku, shi nno mee t'anyi gvuberu gube Chileke anyi ulo, mekwashia eka o zek-

poshihuru ezekposhihu, i bya emee t'anyi nweru mgbodo tuwheru Juda le Jerusalemu mgburumgburu.

¹⁰ Oowaa Chileke anyi, ?oo gunu be anyi l'e-kfu ntaa l'iwhe-e, ndu nwugbabe egube-e; g'anyi gbee pawaru ome iwu ghu haa, ¹¹ mbu iwu ono, i shi l'eka ndu ozhi ghu ono, bu ndu nkfuchiru tu su: Ali ono, unu l'abahu eje eburu be bu ali, ndu bu iya nu gude urwu-ali merwushia. Akpamara, whe meru be jiru ali ono eji watazhiawho l'ishi lanu rwua l'ishi iya owhu, shi nno mee, o buru eka a wharu kutukutu. ¹² Oo ya bu, t'unu be ewokwaru unwada unu kee unwu whe unwoke. Unu eje alukwa unwada whe doberu unwu unu unwoke. T'unu be ejekwa ocho uzo ge l'ee-shi t'unu le whe ndu le nchi odu ndoo mee ge l'ee-shi t'unu le whe nweru oga-l'iwhe lanu; nke owhu unu l'e-buru l'ali ono shihu ike, ria iwhe-oma, shi iya nu, rita riwhodo t'o buru oje-le-nwanwa unu jeye le gbururu.

¹³ "Iwhe lile, nwuru l'ehu anyi bu l'ejo-iwhe ono, anyi meru mee l'ikpe ono, nmaru anyi l'uzo paru eka apaa b'o shi. O le obu, gube Chileke anyi, ahuhu ono, i huru anyi be kakwa nwanshi amame ejo-iwhe, anyi megbaberu, mbu l'i meru, anyi nwekwaduru nwa ndu owhu wafuru nu egube-e. ¹⁴ ?O nwezhiaru iwhe bya l'eme t'anyi mebyibaa iwhe i turu l'iwu odo, nke t'anyi le ndu ono, l'eme akpamara ono kegbaru nwanyi odo? Nkele anyi -mee nno be l'ii-gudekwa ehu-eghughu lakota anyi l'iyi, ya eje aadu onye l'a-wafu m'o bu onye l'a-whodu nu. ¹⁵ Oowaa Onye-Nwe-Qha, bu Chileke nke ndu Izurelu, i bu onye du chiriri. I meru anyi buru nwa ndu owhu wafuru nu nke ntanu. Lekwa g'anyi no l'atatiwhe ghu buru ndu ikpe nmaru. A makwara l'o to du onye ikpe nmaru l'a-du ike akpo ghu iwhe."

Ndu ju l'eribu nte le whe le ndu oha odo ta alugbahedu nwanyi

10 Ge Ẹzura l'ekfu anu Chileke l'adushi iwhe-du-eji, whe megbaberu, aya eka, echi onwiya gbaagbaa l'ali l'atatiwhe ulo Chileke, be igweligwe ndu Izurelu wufutaru byakfutashia ya, unwoke, mee unwanyi, mee unwegirima, whebedua l'aryakwahwo eka nke whe aryashi iya ike. ² Shekanaya nwa Jehiyelu, bu epa Ilamu bya ekfuru yeru Ẹzura su iya: "Anyi meekwaru te Chileke anyi be egudehe ire anyi eka, o noo nkele anyi je alushia unwanyi ndu oha odo, mbu unwanyi ndu ali-a. O le g'o dule-zhia be enya dukwaa ndu Izurelu l'eka Onye-Nwe-Qha no. ³ Oo ya bu, t'anyi le Chileke anyi gbaa ndu, t'anyi chifukota unwanyi ono anyi lushiru, chifukota unwegirima whe nwushiru, egube ono, gube onye-nwe-mu nu chiru idu iya. Oo iwhe i suru t'anyi mee be anyi l'e-me, mbu iwhe gubedua gu le ndu ono, l'atsi egvu iwhe iwu Chileke anyi suru t'anyi mee. Anyi je l'e-me iya l'uzo, iwu Onye-Nwe-Qha kuru. ⁴ Gbalihukwa maru iwhe l'ii-me, l'o

kwa ghu bẹ iwhe ono kuru ishi l'ẹka. Anyịbedua l'onwanyi l'a-turu ike yeru ghu. T'obu shihukwa ghu ike maru iwhe l'ii-me."

⁵ Oo ya bu, Ẹzura bya agbalihu, bya emee te ndu ishi ndu l'agbaje aja nu Chileke, mee ndu Lívayi, mee ndu Ízurelu l'owhu ribua nte le we l'e-me iwhe ono ge kfulu iya. We tu ko ge we ha ribua ya le nte. ⁶ O noo ya, Ẹzura bya eshi l'atatiwhu ulo Chileke ono tugburu lufu, o buru iya obahu l'ime mkpu Jehohananu nwa Elyashibu. O rwua aka ono, jika ori nri, jika ongu iwhe angungu, nkele ootsokwadu awu le ndu ono, a kpujeru le ndu who ta agbadu t'e gude ire we aka.

⁷ A bya atuko alí Juda mee Jerúsalemu l'owhu ryaa ya aryarya te ndu ono, a kpujeru le ndu ono tu ko dzukota le Jerúsalemu. ⁸ L'iwhe, bu onye l'ete abyaa l'ime abali eto iya be l'ee-gwo ivu iya l'owhu, chifu onye obu t'o bo tsohe l'ogbo ndu ono, a kpu ru le ndu. O buru nno be ndu ishi mee ndu bu ogurennya chiru idzu iya.

⁹ To du iya bu l'unwoke ndu Juda mee ndu nke Benjaminu atuko ge we ha dzukota le Jerúsalemu l'ime abali eto ono. Mboku ono bu mboku, onwa tete du l'ukporo abali. Ndu ono ge we ha nodu l'okpokundzuko, du l'atatiwhu ulo Chileke, ehú l'anmakaa we kpakpakpa g'okfu bya eshia ike, yekwaru iya eze mini, l'achi nu. ¹⁰ Ẹzura, bu onye l'agbaje aja nu Chileke gbalihu su we: "Unu gudewa unwanyi ndu oha odo ono, unu lushiru mee, unu buru ndu l'eete egudehee ire unu aka, shi nno mee t'ikpe kabaa onma ndu Ízurelu. ¹¹ Oo ya bu, t'unu tu ko iwhe-du-aji ono, unu meru dushiaru Onye-Nwe-Oha, bu Chileke nke nna unu we, unu awata ome iwhe du iya ree. Unu dokahu onwunu l'eka ndu ali-a no mee l'eka unwanyi ndu oha odo ono, unu lushiru no."

¹² Ndu lile ono dzukoberu l'eka ono bya ewolia olu yee onu su: "Oo iwhe meru eme b'i kfulu nno, anyi je l'e-mekotagezhia iwhe i kfulu. ¹³ O le ndu kuru l'eka-a be bu ikpoto madu, l'iilewaa ge mini l'achishi ike; anyi ta adudu ike akfutotarú egube-e le whorokoto aka-a. Odo bu l'iwhe ono ta adu iwhe anyi l'e-mekota ujiku lanu, odu l'oo ujiku labo, o noo nkele anyi haswewaru okpa shinene l'iwhe ono. ¹⁴ Te ndu ishi, l'achi anyi nochinua enya anyibe igwe-oha-a, t'a gbaa oge, te ndu shi le mkpukpu nonu, bu ndu luru unwanyi ndu oha odo ono byakota le mboku, a tu-buru te we bya, te we le ndu bu ogurennya mee ndu ogbo-ikpe mkpukpu we luru bya. Anyi -mee ya egube ono be Chileke l'ewofu oke ehú-eghughu iya ono, l'enwu g'oo oku l'ehu anyi l'iswi iwhe ono, anyi meru." ¹⁵ Ndu kweru gagariga jika iwhe ono, e kfulu bu Jonatanu nwa Asahelu ye le Jazeya nwa Tikuva kpu. Meshulamu ye le Shabetayi, bu onye Lívayi turu ike yeru we.

¹⁶ Ndu ono, e shi kpu le ndu ono, lwaru nu mee iwhe ono, e kfulu we. Ẹzura, bu onye l'agbaje aja nu Chileke hota unwoke, bu ishi l'ibe nna we, deshia

ewha we l'ekwo. O hota we ole, enya-uwhu we dukota. O belewhu l'abali mbu l'onwa iri, we nodu nyochaa okfu ono enyocha. ¹⁷ O be g'onwa mbu du l'abali mbu, we kfulu okfu ehú unwoke ono, luru unwanyi ndu oha odo ono sefu iya aka.

Unwoke, luru unwanyi ndu oha odo

¹⁸ A bya le ndu l'agbaje aja nu Chileke be ndu owhu a chofutaru le we luru unwanyi oha odo bu ndowa: Ndu owhu shi l'eri Jeshuwa nwa Jozadaku ye le unwunna iya, bu ndu luru unwanyi ndu oha odo bu: Maseya, Eliyeza, Jaribu owaa Gédaliya. ¹⁹ Ndu ono ge we ha be yeru aka ribua nte le we l'a-chifukota unyomu we ono, we luru l'oha odo ono. Onyenonu l'ime we shi l'igwe-aturu iya kpu ta ebyila lanu nu t'e gude gbaa aja okfu-ugwo.

²⁰ A bya l'eri Ima, ndu luru unwanyi oha odo bu: Hanani owaa Zebadaya.

²¹ A bya l'eri Harimu, ndu luru unwanyi oha odo bu: Maseya, Eláyiya, Shemaya, Jehiyelu owaa Uzaya.

²² A bya l'eri Pasho, ndu luru unwanyi oha odo bu: Eliyowenayi, Maseya, Ishimelu, Netanelu, Jozabadu owaa Élasa.

²³ A bya le ndu Lívayi, ndu luru unwanyi oha odo bu: Jozabadu, owaa Shimeyi, owaa Kelaya, bukwhawho onye l'aza Kelita, Ndu odo bu Petahiya, owaa Juda, owaa Eliyeza.

²⁴ A bya le ndu l'anoje agu egvu, onye luru nwanyi oha odo be bu Elyashibu.

A bya le ndu nche-onuzo, ndu luru nwanyi oha odo bu Shalumu, owaa Telemu, owaa Uri.

²⁵ A bya le ndu Ízurelu odo, ndu luru unwanyi oha odo be bu ndowa:

A bya l'eri Paroshi, ndu luru unwanyi oha odo bu: Ramiya, Iziya, Málukija, Mijaminu, Eliyeza, Málukija owaa Benaya.

²⁶ A bya l'eri Ílamu, ndu luru unwanyi oha odo bu: Mataniya, Zakaráya, Jehiyelu, Abudi, Jeremotu owaa Eláyiya.

²⁷ A bya l'eri Zatu, ndu luru unwanyi oha odo bu: Eliyowenayi, Elyashibu, Mataniya, Jeremotu, Zabadu owaa Azayiza.

²⁸ A bya l'eri Bebayi, ndu luru unwanyi oha odo bu: Jehohananu, Hananiya, Zabayi owaa Atulayi.

²⁹ A bya l'eri Baní, ndu luru unwanyi oha odo bu: Meshulamu, Maluku, Adaya, Jashubu, Sheyalu owaa Jeremotu.

³⁰ A bya l'eri Pahatu-moabu, ndu luru unwanyi oha odo bu: Aduna, Kelalu, Benaya, Maseya, Mataniya, Bezalelu, Byinuyi owaa Manase.

³¹ A bya l'eri Harimu, ndu luru unwanyi oha odo bu: Eliyeza, Ishiya, Málukija, Shemaya, Shimiyonu, ³² Benjaminu, Maluku owaa Shemaraya.

³³ A bya l'eri Hashumu, ndu luru Ẹnwanyi ọha ọdo bụ: Matenayi, Matáta, Zabadu, Elifẹletu, Jeremayi, Manáse ọwaa Shimeyi.

³⁴ A bya l'eri Baní, ndu luru Ẹnwanyi ọha ọdo bụ: Madayi, Amuramu, Uwẹlu, ³⁵ Benaya, Bedeya, Keluhi, ³⁶ Vaniya, Meremotu, Ẹliyashibu, ³⁷ Mataniya, Matenayi ọwaa Jásu.

³⁸ A bya shi l'eri Byinuyi, ndu luru Ẹnwanyi ọha ọdo bụ: Shimeyi, ³⁹ Shelemaya, Nétanu, Adaya, ⁴⁰ Maku-

nadebayi, Shashayi, Sharayi, ⁴¹ Azarelu, Shelemaya, Shemaraya, ⁴² Shalumu, Amariya ọwaa Jósẹfu.

⁴³ A bya l'eri Nebo, ndu luru Ẹnwanyi ọha ọdo bụ: Jeyẹlu, Matitiya, Zabadu, Zebyina, Jadayi, Jowelu mẹe Benaya.

⁴⁴ Ndu ono gẹ whẹ ha bẹ lụkotaru Ẹnwanyi ọha ọdo; Ẹwhodu l'ime whẹ bẹ shi l'ẹka Ẹnwanyi ono, whẹ lụshiru nwụshia Ẹnwegirima.

Nehemaya

Nehemaya vutaru ivu ẹhu Jerúsalemu

1 Ọ waa bụ okfu Nehemaya nwa Hakaliya. L'ọnwa Kisilevu † l'awha kwe mu ụkporo awha gę mu nọ l'ibe-eze l'ishi mkpụkpu ono, bụ Susa ² bę nwune mu ọwhu, l'aza Hanani yęle unwoke ọdo shi Ju-da bya. Mu jia whę aji ndu Ju ono, wafuru nų, mbụ ndu ọwhu shi l'alị ono, e shi kpuru whę lę ndzụ laa ono lwatawhu azụ. Mu bya ajia whę aji Jerúsalemu. ³ Whę sụ mu agha: "Ndu ono, e shi kpụa lę ndzụ laa alị ọdo, megeeru lwatawhu azụ lę Juda bę nọkwa l'oke nsogbu; mbụ l'ọnodu, whę nọ bę iwhe iya dų. Lę mgbodo Jerúsalemu bę zekposhihuru ezekposhihu męe l'eeyeru ọku ọ dzụpyashia ọnu ẹka l'eeshigejee abahụ iya."

⁴ Nteke mu nuru iwhe ono, whę kfuru bę mu nọdu anọdu ryaa ẹkwa. Mu gụa áwhụ igweligwe mbọku, swja ęgu kfuru nų Chileke nke imigwe ⁵ sụ:

"Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke imigwe, mbụ Chileke ono, parụ ẹka dų egvu; i bụ onye l'edobeje ọg-bandzu ghu męe n-yemobu ghu l'ẹhu ndu yeru ghu obu męe l'ẹhu ndu l'eme iwhe i kfuru. ⁶ Ngabęnu nchị, nwube ęnya l'ekfukfu, mube onye ozhi ghu l'ekfu anų ghu; mbụ ekfukfu, mu l'anọduje l'iwhu ghu ekfu anų ghu eswe l'enyashi l'ishi ndu ozhi ghu, bụ ndu Ízurelu. Mu l'adüşhi iwhe-dų-ęji, anyibe ndu Ízurelu meg-baberu, mbụ iwhe-dų-ęji mbędua l'ishi onwomu męe ndibe nna mu meru ghu. ⁷ Anyi rwụwaru alị kpaan nų l'ęnya l'ẹka i nọ, haa ome iwu, i tųru męe iwhe i tųru ọkpa iya męe nsọ, i doberu bụ iya bụ iwhe i tųru nų onye ozhi ghu Mósisu t'e meje. ⁸ Nyatanų okfu ono, i kfuru onye ozhi ghu, bụ Mósisu sụ: 'Ọ -bųru l'ete egud-edu ire unu ẹka bę mu l'a-tųkashikwa unu nnanų nnanų lę mba gę mba ha. ⁹ Ọle ọ -bųru l'unu dakoberu lwakfutawhu mu azụ, bya edobe iwu mu, eme iya ememe, e -behuduru ẹka a chiru unu laa bųru l'ọhu ẹka igwe beru alị beru, bę mu l'e-shi l'ẹka ono rwukobe unu ọnu, duwhu unu azụ l'ẹka ono, mu họtaru t'ọ bųru ẹka mu l'e-buru eburu.'

¹⁰ "Ọo kwa ndu ozhi ghu bę whę bụ, bya aburu ndibe ghu, mbụ ndu i gude eze ike ghu męe ọkpehu ghu gbata. ¹¹ Gube Onye-Nwe-Ọha, ngabęnu nchị l'ekfukfu onye ozhi ghu l'ekfu anų ghu męe l'ekfukfu ndu ozhi ghu l'ekfu anų ghu; mbụ ndu ono, bụ ndu l'ọduje ree

† Kisilevu bụ ọnwaa tete l'ọgu awha ndu Ju.

tę whę yeru ghu ęso. Byiko menua t'iwhę duru mube onye ozhi ghu lę ree ntanų, gụ emee t'imiko mu dunu nwoke-e, bụ eze."

Nteke ono bę bụ mu shi bųru onye l'agbarų eze mmęe.

Aaha Nehemaya t'ọ je Jerúsalemu

2 O be l'ọnwa Nisanu †† l'awha kwe Átakusakusesu ụkporo awha, ọ watarų ọbu eze, a pata mmęe bya edobe iya l'iwhu. Ọ bųru mbędua l'agbarų eze mmęe ono. Ẽhu teke eghujebudua mu eghu l'iwhu eze. ² O noo ya, eze jia mu sụ: "Ọo gunu meru iwhu dų ghu mgbanwų mgbanwų nno, l'ẹka mu l'elekwa l'ẹhu te emedu ghu? O to nwedu iwhe ọdo gbahaa l'obu ta at-sọdu ghu ọtso."

Nteke ono, egvu wata mu atsųtsu atsųshi mu iya ike. ³ Mu bya asụ eze: "Ndzụ eze ndzụ ogologo jeye lę gbururu. ?Iwhu ta adųdu mu mgbanwų mgbanwų lę mube onye mkpụkpu mu dakposhihuru adakposhihu, mbụ mkpụkpu ẹka ilu nna mu whę dų, tẹmenu ọnu-abata iya bųru ẹka ọku dzụkotaru?" ⁴ Tọ dų iya bụ, eze sụ mu: "Ọo gunu b'i chọru tę mu meeru ghu?"

Mu bya ekfuru nų Chileke nke imigwe l'ime obu mu ⁵ bya asụ eze: "Ọ -bųru l'ọ dų gube eze ree, mbụ ọ -bųru lę mube nwozhi ghu bę dų ghu l'obu, hanų tę mu jeshia Juda, tę mu je lę mkpụkpu ono, bụ ẹka ilu nna mu whę dų je atųkwa-zhia ya."

⁶ Nteke ono bę eze-nwanyị nọkuba eze, eze bya ajia mu sụ: "Ọndęe gę l'ji-nọ-beru mę i jelewho? Ọo nteke ole bę l'ji-dawhu azụ?" Mu bya agbaarų iya oge, ọ sụ tę mu jeshia.

⁷ Mu sųkwawho eze sụ iya: "Ọ -bųru l'ọ dų gube eze ree, denuru ẹkwo nų mu, mu l'a-nų ndu bụ ọ-chi-ọha uswetuma azụ ęnyimu, nke ọwhu whę l'a-ha mu tę mu ghata jeshia alị ndu Juda. ⁸ Gụ edee ẹkwo ọwhu mu l'anų Asafu, bụ onye l'eleta ọswa eze ęnya, t'ọ nų mu oshi, mu l'e-gude mee mgbo ọnu-abata ọlo-mgbochi eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha męe oshi, mu l'e-gude mek-washia mgbodo mkpụkpu ono męe ọwhu mu l'e-gude mee ọlo mu l'e-buru." Iwhe lile mu ryọru eze b'ọ mekotaru mu, nkele ẹka-ọma Chileke mu bę dų mu l'ẹhu.

†† Nisanu bụ ọnwaa mbụ l'ọgu awha ndu Ju.

Nehemaya l'agbawhe mgbodo Jerúsalemu

⁹ Mu jeta rwua azụ ọnyimu, bya eworu ẹkwo-ozhi ono, eze deru woru nū ndu ọ-chị-ọha ono. Eze bẹ duru ndu ishi ndu ojogu mee ndu l'agba inya yeru mu tẹ mu lẹ whẹ liru. ¹⁰ Nteke Sambalatu, bụ onye Horonu mee Tobaya, bụ onye ishi l'alị Amọnu nuleruwho l'o nweru onye byarụ ọcho ọdu lẹ mma ndu Ízurelu, ọ dū whẹ ẹji dushia whẹ iya ike.

¹¹ O noo ya, mu jeru bata lẹ Jerúsalemu nọo abalị ẹto. ¹² O rwua l'enyashi iya, mu gbalihu mu l'unwoke olemole, anyi tughuru. Ọ tọ dudu onye mu kfuwaru iwhe Chileke mu yeru mu l'obu tẹ mu bya emeeru Jerúsalemu. Tọ dū anụ-ẹworo, mu gude t'a gụfu iya ọwhu mu l'agba agbagba. ¹³ Ọo ọnyashi bẹ mu gude tughuru. Ẹka mu shiru bụ Ọnuzo Nsuda mę a tughuru gę l'eeje lẹ Welu Nkuta-ọswa, shia ono futa lẹ Ọnuzo Ikpọzu. Mu l'ejẹ l'agbawhekawho mgbodo Jerúsalemu ono, zekposhiru ezekeposhihu yele ọnu-abata iya, ọku dzupashiru. ¹⁴ Mu shikwawho l'ẹka ono tughuru ụzo Ọnuzo Ẹnya-mgba-mini mee Okpuru Eze. Ọle anụ-ẹworo ono te enwedu ẹka l'oo-ye ọkpa ghata. ¹⁵ Mu kwee gude ọnyashi ono tughuru ụzo nsuda. Mu l'ejẹ l'agbawhekawho mgbodo ono. Mu gbawhegee ya mu tsuwu azụ shia Ọnuzo Nsuda bahụ l'ime mkpukpu.

¹⁶ Ndu ishi ta adudu onye marụ ẹka mu jeru, t'ọ dū onye marụ iwhe mu shi eme. Nteke ono ta adudu iwhe mu kfuwaru yeru ndu Ju mee ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke mee ndu a marụ ẹwha whẹ mee ndu ishi męwaro ndu ọdo, bụ ndu l'e-megechaa ye ẹka l'orwu ono.

Nehemaya kpeburu lẹ ya l'atukwa-zhi mgbodo Jerúsalemu

¹⁷ Tọ dū iya bụ, mu sụ whẹ: "Unu whụwaru ẹgube nsogbu, anyi nọ l'ime iya, mbụ gę Jerúsalemu gude dakposhihu, ọku dzukota ọnu-abata iya. Unu byakwa t'anyi tuwhu mgbodo Jerúsalemu ono azụ nke ọwhu anyi l'e-mefu onwanyị iwhe-iwhere l'iwhu." ¹⁸ Mu kfuaru whẹ gę ẹka-ọma Chileke mu gude dū-be mu l'ẹhu mee iwhe lile, eze kfukotaru mu. Whẹ sụ: "Ngwa, t'anyi wata iya atutu." Whẹ kwakọbelahaa ọrwu ọma ono.

¹⁹ Sambalatu, bụ onye Horonu yele Tobaya, bụ onye ishi l'alị Amọnu mee Geshemu, bụ onye Arabu nuleruwho iwhe ono anyi chiru idzu iya l'anyi l'e-me, whẹ chilahaa anyi ọchi jalahaa anyi ewenu asuje: "Ọo gunu bẹ unu l'eme nno? Ọo ike bẹ unu l'ekwefuru eze nno tọo gunu?"

²⁰ Mu yeeru whẹ ọnu sụ: "Lẹ Chileke nke imigwe bẹ l'e-me t'iwe, anyi l'eme gaa werewere. Anyibe ndu ozhi iya l'a-gbalihu tya mgbodo ono. Ọle unubedua te

enwedu oke, to nwe iwhe l'e-rwube unu ẹka, to nwe iwhe l'ee-gude arita unu lẹ Jerúsalemu."

Aatukwa mgbodo Jerúsalemu

³ Tọ dū iya bụ, Ẹliyashibu, bụ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke yele ndu ọdo, l'agbajẹ ẹja nū Chileke je atya Ọnuzo Aturu. Whẹ doberu iya Chileke nsọ ye iya mgbodo. Whẹ turu mgbodo iya ọ futa lẹ Ụlo-eli Ụkporo-ise mee lẹ Ụlo-eli Hananelu, whẹ bya edoberu iya Chileke nsọ.

² Ndu turu tsota Ẹliyashibu bẹ bụ unwoke Jériko. Zakuru nwa Imiri turu tsota whẹ.

³ Ụnwu Hasena bụ whẹ turu Ọnuzo Ẹma. Whẹ gbarụ iya oshi agbagba l'eli, yeshia ya mgbodo mee iwhe e gude agbachi iya agbachi mee mgboro-igwe.

⁴ Onye turu tsota ụnwu Hasena bẹ bụ Meremotu nwa Yuriya, bụ nwanwa Hakozu.

Meshulamu nwa Berekaya, bụ nwanwa Meshezabelu turu tsota Meremotu.

Zédoku nwa Bána turu tsota Meshulamu.

⁵ Ndu Tekowa turu tsota Zédoku. Ọle ndu ọwhu a marụ ẹwha whẹ lẹ mkpukpu ono te ekwedu wozeta ishi rwua iwhe ndu ishi-ọrwu suru tẹ whẹ rwua.

⁶ Joyada nwa Paseya mee Meshulamu nwa Besodeya bẹ turu Akahụ Ọnuzo. Whẹ gbarụ iya oshi agbagba l'eli, yeshia ya mgbodo mee iwhe e gude agbachi iya agbachi mee mgboro-igwe.

⁷ Ndu turu tsota whẹ bẹ bụ Melataya bụ onye Gibiyonu mee Jadonu, bụ onye Meronotu mee unwoke Gibiyonu yele unwoke Mizupa. Ẹka ono tso l'ẹka ndu ọ-chị-ọha azụ ọnyimu l'achị.

⁸ Onye turu tsota whẹ bẹ bụ Úziyelu nwa Hahaya. Úziyelu tso lẹ ndu l'akpu uzu mkpola-ododo.

Hananiya turu tsota Úziyelu. Hananiya bẹ tso lẹ ndu l'eme mmanụ-mbeleke, l'eshi mkpọ. Ọo whẹ turu mgbodo Jerúsalemu ono jeye lẹ Mgbodo-ha-ọsa.

⁹ Refaya nwa Hōru bẹ turu tsota whẹ. Refaya bụ onye ishi, l'achị nkerębo uswetuma Jerúsalemu.

¹⁰ Onye ọdo turu tsota whẹ bẹ bụ Jedaya nwa Harumafu. Ẹka ọ turu bẹ bụ nhamunha atatiwhu ibe iya.

Hatushi nwa Hashabuneya tya tsota Jedaya.

¹¹ Málukija nwa Harimu mee Hashubu nwa Pahatmoabu bẹ turu mgbodo ono ibe ẹka iya ọdo, tya Ụlo-eli Ovokoku.

¹² Shalumu nwa Haloheshi bẹ turu tsota whẹ. Ọ bụ onye ishi, l'achị nkerębo uswetuma Jerúsalemu ọwhu. Ọ buru ụnwada iya yeru iya ẹka tya ya.

¹³ Hanunu yele ndu bu lẹ Zanowa bẹ turu Ọnuzo Nsuda. Whẹ turu iya bya eyeshikota iya mgbodo mee iwhe e gude agbachi iya agbachi mee mgboro-igwe. Whẹ turu mgbodo ono, ọ dū unu nji-ẹka ugbo labọ l'ukporo nji-ẹka iri, tya ya jeye lẹ Ọnuzo Ikpọzu.

¹⁴ Onye tūru Ọnuzo Ikpọzu bẹ bụ Málukija nwa Rek-abu onye l'achị uswetuma Betu Hakeremu. Ọ tūru iya yeshikota iya mgbo mee iwhe e gude agbachi iya agbachi mee mgboro-igwe.

¹⁵ Shalumu nwa Kọlu-hoze, bụ onye ishi, l'achị uswetuma Mizupa bẹ bụ iya tūru Ọnuzo Ọnya-mgba-mini. Ọ tūru iya bya ekpua iya iwhe l'eli, yeshia ya mgbo mee iwhe e gude agbachi iya agbachi mee mgboro-igwe. Ọ tūkwawho mgbodo Okpuru Sayilówamu, dū lẹ mgboro mgbabu eze. Ọ tūru iya ọ futa l'ẹka l'eeshije lẹ mkpụkpu Dévidi agbazeta agbazeta.

¹⁶ Onye tūru tsota iya bẹ bụ Nehemaya nwa Azubuku onye bụ onye ishi, l'achị nkerẹbo uswetuma Betu-zuru. Ọ tūru mgbodo nkiya je akpaa l'ẹka cheru iwhe l'ilu Dévidi, tūa ya ọ futa l'okpuru ono, e gude ẹka mee, fū-takwawho l'ẹka ndu ojogu bu.

¹⁷ Ndu tūru tsota Nehemaya bụ ndu Lívayi. Whẹ nọ l'ẹka Rehumu nwa Baní tūa ya.

Onye tūru tsota Rehumu bụ Hashabyiya, bụ onye ishi l'achị nkerẹbo uswetuma Keyila. Yẹbedua bẹ tūru mgbodo ono l'ẹwha uswetuma ẹka l'ọochi.

¹⁸ Ndu ibe whẹ ọdo bya atūa nkewhe tsota iya. Onye ivuruzo bụ Bavayi nwa Henadadu onye ishi, l'achị nkerẹbo uswetuma Keyila ọwhu.

¹⁹ Onye tūru tsota iya bụ Ẹza nwa Jeshuwa. Ọ tūru ibẹka iya ọwhu dū l'iwhu ẹka l'eeshije enyiba l'ulo, l'eedobeje ngwogu, mbụ l'iku nggoji mgbodo. Ẹza l'on-wiya bẹ bụ onye ishi l'achị Mizupa.

²⁰ Onye tūru tsota iya bẹ bụ Baruku nwa Zabayi. O nwuru yẹbedua ọku l'ẹhu. Ẹka ọ wataru iya atutu bụ l'iku nggoji mgbodo ono, ọ tūa ya jeye l'ọnoguzo ibe Ẹliyashibu, bụ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke.

²¹ Meremotu nwa Yuriya, mbụ nwanwa Hakozu bẹ tūru tsota Zabayi. Ọ wataru iya atutu l'ọnoguzo ibe Ẹliyashibu jeye l'ẹka ibe Ẹliyashibu jeberu.

²² Ndu ọdo, tūru tsota Meremotu bẹ bụ ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke, shi lẹ mkpụkpu, nọ-where Jerúsalemu mgburumgburu.

²³ Ndu tūru tsota whẹ bẹ bụ Bénjaminu mee Hashubu. Ẹka whẹ tūru bụ nhamunha ibe whẹ.

Onye tūru tsota whẹ bẹ bụ Azariya nwa Maseya, mbụ nwanwa Ananiya. Yẹbedua tūru ẹka dū lẹ mgboro ibe iya.

²⁴ Byinuyi Henadadu bẹ tūru tsota Azariya. Ẹka ọ wataru iya atutu bụ l'ibe Azariya, ọ tūa ya jeye l'iku nggoji mgbodo ono.

²⁵ Palalu nwa Uzayi bẹ tūru tsota Byinuyi. Ẹka ọ wataru iya atutu bụ l'iwhu iku nggoji mgbodo ono yele Ụlo-eli ono, tsefutaru ishi l'ibe eze l'ẹka iya ọwhu dū l'uzo imeli mkpụkpu ono lẹ mgboro ọma ẹka ndu nche l'anọduje.

Onye ọdo, tūru tsota iya bụ Pedaya nwa Paroshi.

²⁶ Ndu l'ẹje ozhi l'eze-ulo Chileke, bụ ndu bu l'ugvu Ofelu bya atūa mgbodo nkewhe ọ futa l'iwhu Ọnuzo

Mini, dū l'uzo ẹnyanwu-awata yele Ụlo-eli, tsefutaru ishi etsefuta.

²⁷ Ndu tūru tsota whẹ bẹ bụ unwoke ndu Tekowa. Ẹka whẹ wataru iya atutu bụ l'iwhu eze Ụlo-eli ono, tsefutaru ishi etsefuta. Whẹ tūru iya jeye ọ gbakfuru lẹ mgbodo Ofelu.

²⁸ Ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke bẹ wataru ọtu mgbodo ono lẹ Ọnuzo Ịnya. Whẹ tūwa iya rọo kwaseru. Onyenonu tūa atatiwhu ibe iya.

²⁹ Onye tūru tsota whẹ bẹ bụ Zédọku nwa Ịma. Yẹbedua tūru atatiwhu ibe iya.

Onye ọwhu tūru tsota Zédọku bẹ bụ Shemaya nwa Shekanaya. Ọ bụ onye nche Ọnuzo Ẹnyanwu-awata.

³⁰ Ndu ọdo, tūru tsota iya nū bẹ bụ Hananiya nwa Shelemaya yele Hanunu, bụ onye ishii l'unwu nwoke Zalafu.

Meshulamu nwa Berekaya tūru tsota whẹ. Ẹka ọ tūru bụ nhamunha iwhe ulo iya.

³¹ Onye ọwhu tūru tsota iya nū bẹ bụ Málukija. O tso lẹ ndu l'akpụ ụzu mkpọla-ododo. Ọ tūru mgbodo ono jeye l'ulo ndu l'ẹje ozhi l'eze-ulo Chileke mee nke ndu ngho l'atatiwhu Ọnuzo Nlele. Ọ tūkwaa ya who ọ futa lẹ nwulo, dū l'eli iku nggoji mgbodo ono.

³² Ndu l'akpụ ụzu mkpọla-ododo mee ndu ngho bẹ wataru iya atutu lẹ mgbakụ nwulo ono, dū l'eli iku nggoji mgbodo ono, whẹ tūa ya jeye lẹ Ọnuzo Aturu.

Ndu mkpọshi ọrwu

4 Sambalatu nulewho l'anyi l'atūwaa mgbodo ono, iwe bya iya l'ẹhu, ọ voru ọku ghua ẹhu wata oja ndu Ju ewenu. ² Ọ nọdu l'iwhu ndu otu iya mee l'iwhu ndu ojogu Samériya kfuwa sụ: “?Ọo gūnu bẹ ndu ume-ngvụ-a kuru onwowhe ndu Ju l'eme? Whẹ l'eme lẹ whẹ l'a-dū ike tuwhu mgbodo ono azu tōhunu gūnu? Whẹ l'e-megee gbaa ngwo-ẹja tọo? Whẹ l'arị l'ọo ujiku lanu bẹ whẹ l'e-gude tū-gee mgbodo ono? Whẹ l'eme l'o nweru iwhe whẹ l'e-gudebaa ẹwhuru ono, whẹ voshiru lẹ mkpọkoro mgbodo ono mee, mbụ ono, ọku mebyishiru?”

³ Tobaya, bụ onye Amonu, nọkube iya nū sụ: “Mgbo-do ọbu, whẹ l'atū ọbu ?ọo gūnu b'ọ bu? Nwa ngwere-egu -gbakota iya l'eli bẹ l'oo-nwutsushihukwa!”

⁴ Mu bya ekfuru nū Chileke sụ iya: “Byiko Chileke anyi, ngabenu anyi nchị nkele ọ tọ dudu iwhe a guberu anyi. Menua t'ewenu-a, whẹ l'aja anyi tukoru whẹ l'ishi. Gū emee t'a l'wuta whẹ l'ogu laa alị ọdo. ⁵ Ba agukwaru whẹ nvu l'ejo-iwhe, whẹ meru. Be ehuchafukwa iwhe-dū-ẹji whẹ l'iwhu ghu, nkele whẹ l'akọ ndu ono, l'atū mgbodo ono onu.”

⁶ O noo ya, anyi tūa mgbodo ono jeye o whudu nkere labo t'eli iya ha g'o shi hahawaa, nkele ndu l'atū iya nū bẹ whuberu iwhe rwua ọrwu ono.

⁷ Nteke Sambalatu lẹ Tobaya lẹ ndu Arabu lẹ ndu Amõnu lẹ ndu Ashidodu nuru l'atutu, l'atutu mgbodo Jerúsalemu bẹ l'eje l'iwhu l'iwhu, owaa l'eka ọzo dọ iya bẹ l'eemechishiwaa, whẹ voru oku ghua ẹhu. ⁸ Whẹ gbakọo ẹka gbaa ikumu tẹ whẹ bya ogu lẹ Jerúsalemu bya akuru utsu kpua ya. ⁹ Tọ dọ iya bọ, anyi bya ekfuru nu Chileke anyi, woru ndu nche ye tẹ whẹ cheje mkpukpu ono eswe mee enyashi, gude gbochia whẹ abyabya.

¹⁰ Nteke ono bẹ ndu Juda wataru okfu sọ: "Ike l'agvukwa ndu vutaru orwu-a l'ishi. Mkpokoro mgbo-do ono pakwaru ẹka nke owhu bọ l'anyi ta amadu g'anyi l'eshi atukwadu mgbo-do obo."

¹¹ Ndu ohogu anyi l'ekfukwawho l'anyi bya l'amadeshia, mbu l'anyi bya l'awhu-deshia whẹ, bẹ whẹ l'a-noduwaa l'echilabo anyi egbushi anyi, nke orwu obo ebuhu. ¹² Ndu Ju, bukube whẹ nu bẹ byakfutawaru anyi iwhe rwuru ugbo iri bya akarẹ anyi ejo idzu, ndu ohogu anyi ono l'achiru anyi. ¹³ Oo ya bọ, mu kwee ye ndu nche l'azu mgbo-do ono tẹ whẹ cheje nche l'eka mgbo-do ono kagezhia odu mkpudali mkpudali, mbu ẹka a tu-beru iya ubele. Mu gbaa ndu nche ono l'ikfu l'ikfu, whẹ pageeru ogu-igba whẹ mee arwa whẹ mee ube whẹ.

¹⁴ Mu bya legee enya g'iwhe dọ, mu gbalihu sọ ndu a maru ewha whẹ mee ndu ishi mewaro ndu odo sọ whẹ: "Unu ba atsushi ndu-a egvu. Unu nyatanuwho Onye-Nwe-Oha ono, bọ onye paru ẹka, buru onye dọ egvu. Unu lwa ogu ẹhu ndibe unu mee nke unwu unu nwoke mee nke unwu unu nwanji mee nke unyomu unu mee nke ogboduwu unu." ¹⁵ Nteke ndu ohogu anyi nuru l'ejo idzu ono, whẹ chiru anyi bẹ anyi mawaru, mbu lẹ Chileke mebyiwaru iwhe whẹ tumberu ememe, oo ya bọ anyi tuko g'anyi ha dawhu azu bya atulahaa mgbo-do ono odo. Onyenonu melahaa ẹka iya nke iya.

¹⁶ Wata mboku ono tugbushia, nkerabo l'unwoke, l'ejeru mu ozhi buru whẹ l'arwu orwu ono. Nkerabo owhu nodu lẹ nche, paru arwa mee iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye mee ube, bya eyee uwe-ogu. Ndu ishi turu ike yeru ndu Juda ono gẹ whẹ ha, ¹⁷ whẹ l'atu mgbo-do ono. Ndu owhu l'evu iwhe e gude arwu orwu ono gude ẹka lanu arwu orwu ono gude ẹka owhua paru ngwogu. ¹⁸ Ndu owhu l'atu mgbo-do ono l'ehu l'ehu tugeeru ogu-igba whẹ l'ukfu atu iya. Onye l'egbu-je opyi-okufuru mu lẹ mgboro. ¹⁹ Tọ dọ iya bọ, mu sọ ndu a maru ewha whẹ mee ndu ishi ono mee ndu odowaro sọ whẹ agha: "Orwu-a pakwaru ẹka, gbasaa agbasa. O meru anyi nodu-gee onwanji teete lẹ mgbo-do-o. ²⁰ Iwhe bukwa ẹka unu nodu nua uda opyi-okufuru ono, t'unu wukwaru byakfuta anyi l'eka obo. Chileke anyi l'a-lwuru anyi ogu." ²¹ O noo g'anyi shi rwua orwu ono. Nkerabo l'eshije lẹ chi-asahu paru arwa jeye l'enyashi nteke kpokponde l'afushije. ²² Iwhe odo, mu

kfukwaruwho ndu ono nteke ono bọ: "T'onyenonu yele onye l'ejeru iya ozhi radujekwa l'ime Jerúsalemu m'orwua l'enyashi, nke owhu whẹ l'a-buru anyi ndu nche l'enyashi; o be l'eswe whẹ arwu orwu." ²³ G'anyi ha mee mbẹdua mee unwune mu mee ndu l'ejeru mu ozhi mee ndu nche, tso mu nu te enwedu onye l'eyefuje iwhe o ye l'ehu eyefu. Onyenonu l'apajeru ngwogu iya l'ehu l'ehu, o behuduru o buru mini bẹ onye obo l'eje ekuta.

Nehemaya l'eyeru ndu ukpa ẹka

5 O noo ya, unwoke ndu Ju mee unyomu whẹ bya awata oochi mkpu iwhe ndu Ju ibe whẹ l'eme whẹ. ² Uwhodu l'ekfu sọ lẹ whẹ ha l'igwe l'ulo, whẹ l'unwegirima whẹ unwoke mee unwanji, o buru gẹ whẹ l'e-me whẹ uwabu akpuru witi ria nodu ndu.

³ Uwhodu sọ lẹ whẹ sọberu alẹ whẹ asube mee mgbabu vayinu whẹ mee ulo whẹ gẹ l'ee-shi tẹ whẹ whẹ uwabu akpuru witi ria tẹ mkpegu haa whẹ ẹka.

⁴ O nweru ndu owhu sọru lẹ whẹ jiwuru ugwo tua utu alẹ whẹ mee nke mgbabu vayinu whẹ nu eze.

⁵ Whẹ sukawho: "A makwaru-a l'anyi lẹ ndu Ju ibe anyi bọ ndu lanu. O buru g'unwegirima nke anyi bọ okpobe unwegirima bọ g'unwegirima nke whẹbedua bukawho okpobe unwegirima. O lẹ anyi gude gẹ onodu duru anyi dobe unwegirima anyi unwoke mee unwanji l'onodu ohu. Uwhodu l'unwegirima anyi unwanji bẹ anyi mewaru whẹ buru ohu ntaa. Tọ hekwa l'anyi maru g'anyi l'e-me gbafuta whẹ nkele alẹ anyibedua mee mgbabu vayinu anyi bukotawaa nke ndu odo."

⁶ Nteke mu nuru mkpu ono, whẹ l'echikaa yele iwhe ono, whẹ l'ekfushikaa, oke iwe bya mu l'ehu. ⁷ Mu bya arige iwhe ono l'ime onwomu, mu tukobe iya ndu a maru ewha whẹ mee ndu ishi. Mu sọ whẹ: "Oo unu bọ ndu obo l'ana ndu Ju ibe unu ntukobe l'iwhe unu nuru whẹ." Mu bya ekua ndzuko, ha shii t'a chia gẹ l'ee-shi meshia whẹ ike. ⁸ Mu sọ whẹ: "Anyi meru ike anyi gude gbafuta unwune anyi, bọ ndu Ju, e reru ndu oha odo. Unubedua bya ntaa bya eme t'unu reshia unwune unu ono tẹ whẹ buru odu l'eka anyi." Mu kfugee nno whẹ noshia ngguji ngguji, whẹ ta ama iwhe whẹ l'e-kfu.

⁹ Mu sukwa whẹ whọ odo sọ: "Iwhe unu l'eme ta adukwa ree. O gbakwaru t'unu tsua Chileke anyi egvu, nke owhu ndu oha odo, bọ ndu ohogu anyi l'ete akpata ọzo l'ehu anyi jalahaa anyi ewenu. ¹⁰ Mbẹdua mee unwune mu mee ndu l'ejeru mu ozhi bẹ l'agbejekwa ndibe anyi mkpu okpoga mee mkpu witi. O lẹ tẹ nke l'eejeru madu ugwo tukobe iya onwurunwa l'eli laa. ¹¹ Unu nuwhukota whẹ alẹ whẹ azu ntanu-a mee mgbabu vayinu whẹ mee mgbabu olivu whẹ mee ulo whẹ; unu anu-whu whẹ ntukobe, unu nataru whẹ l'okpoga mee lẹ witi mee lẹ mme mee lẹ mmanu azu."

¹² Whẹ tũko sũ: “Anyi l'a-nũ-whukota iwhe ono azũ. Ọ tọ dũdu iwhe anyi bya l'asũ tẹ whẹ nũ anyi. Ọlewho g'ĩ sũru t'anyi mee ya bũ g'anyi l'e-me iya.”

Mu bya ekua ndu l'agbajẹ ẹja nũ Chileke, sũ ndu a marũ ẹwha whẹ ono mẹe ndu ishi ono tẹ whẹ nọdu whẹ l'iwhe ria nte lẹ whẹ l'e-me iwhe ono, whẹ kweru ụkwa iya ono. ¹³ Mu bya ajia uwe mu pukalangu sũ: “T'ọ bũkwaru ẹgube ya bẹ Chileke l'a-ji ndu l'ete edobee ụkwa ono jifu whẹ l'ulo whẹ mẹe l'iwhe whẹ nweru. Tọ bũkwaru nno bẹ l'aa-ji whẹ pukalangu gbabẹ whẹ ẹka.”

Ndzuko ono l'owhu tũko zua gberegbedemu sũ t'ọ dũ nno. Whẹ jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja. Ndu ono mee iwhe ono, whẹ kweru ụkwa iya ono.

Nehemaya ta amadũ ẹhu iya nwẹkiya

¹⁴ Wata nteke a tũru mu ẹka tẹ mu bũru ọ-chi-ọha, l'achi alĩ juda, mbũ l'awha kwe Átakusakusesu ụkporo awha jeye l'awha kwe iya ụkporo awha l'awha iri l'ẹbo nkele ọ watarũ ọbu eze, l'ime awha iri l'ẹbo ono bẹ mbẹdua mẹe ụnwunna mu ta adũdu onye ọwhu rijeru nri, gbarũ ọ-chi-ọha. ¹⁵ Ndu ọchi-ọha ọwhu vu mu ụzo chĩa bẹ shi bo ndu Ju ivu ẹrwa, nashĩa whẹ nri whẹ yele mmẹe whẹ, t'a gũfukwa iya mkpọla-ọcha, ẹrwa iya bũ ụkporo shẹkelu ugbo labọ, whẹ shi atũje lẹ mbọku. O nokwawho gẹ ndu shi ejeru whẹ ozhi shi akpa ndu Ju ono ẹhu. Ọle mbẹdua gude ọtsu egvu Chileke, mu te eme ẹgube ono. ¹⁶ Mu whuchiru l'otu mgbodo ono, tọ dũ alĩ, mu zũru ilile. Ndu ozhi mu gẹ whẹ ha chikotaru ẹka kwẹe l'orwu ono. ¹⁷ Ọdo bũru l'ụkporo madzũ ugbo ẹsaa l'umadzũ iri, bũ ndu Ju mẹe ndu bũ ndu ishi bẹ l'anoje eri nri lẹ teburu mu, t'a gũfukwa iya ndu l'eshije mba gẹ mba ha, gbawheru anyi mgburumgburu byakfuta anyi. ¹⁸ Mbọku, fũtaru afũta bẹ l'eegbuje oke-eswi lanũ mẹe atũru ishii, ẹhu dũ mma mẹe ọku gude shiaru mu nri. Abalĩ iri, nwũtaru anwũta bẹ l'eevutajeru mu mmẹe, dũ l'iche l'iche nke etsutsu iya. A makwarũ-a l'iwhe lile ono dũkota, ọle mu tẹke asũbudua t'a nũ mu ọga nri, gbarũ ọ-chi-ọha, nkele ivu-ẹrwa ndu Ju vu bẹ panũkaru ẹka.

¹⁹ Byiko Chileke mu, ryĩtakwa mu rọ lẹ nke ọma l'iswi iwhe lile, mu mekotaru ndu-a.

Ejo ikumu, a gbarũ Nehemaya

6 Nteke Sambalatu mẹe Tobaya mẹe Geshemu, bũ onye Arabu mẹe ndu ọhogu anyi ọdo nũru lẹ mu tũ-gewaru mgbodo ono, tọ dũ ẹka ghekwaduru iya ọnu, ọle nteke ono bẹ mu l'eteke eyeshidua mgbo l'ọnuzo iya, ² Sambalatu yele Geshemu zhia ozhi sũ tẹ mu bya tẹ mu lẹ whẹ nwee ndzuko lẹ mkpũkpu lanũ, dũ lẹ barĩkiti alĩ Óno. Obenu l'iwhe whẹ gbarũ l'ego bũ tẹ whẹ merwua mu ẹhu. ³ Mu zhifu ndu ozhi tẹ whẹ je ezhia whẹ sũ whẹ: “Orwu, mu pa l'ẹka bẹ pakwarũ ẹka.

Mu ta abyakotakwa. ?Ndee gẹ mu l'ee-me parũ orwu ono haa t'ọ rwũhu lẹ mu l'abya unu awũwũhu?”

⁴ Ugbo ẹno bẹ whẹ zhiru mu udu ozhi lanũ ono, ọ bũru ọnu, mu yeru whẹ lẹ mbũ bẹ mu yekotaru whẹ.

⁵ O be lẹ nke ise iya, Sambalatu zhia nwozhi iya t'ọ gude ozhi lanũ ono byakfuta mu. Ọ bũru ẹkwọ, l'ete apyachia apyachi b'ọ gude bya. ⁶ L'ime ẹkwọ ono b'ọ deru sũ:

“Iwhe ngashĩru mba gẹ mba ha, tẹmenu Geshemu gbakwaawhọ ama iya bũ lẹ gũ lẹ ndu Ju bẹ l'agba idzu t'unu kwefu ike, ọ bũru iya meru unu l'atũ-whu mgbodo ono azũ. Iwhe ọdo, e kfuru ye iya bũ l'ọo gbẹdua l'eme t'ĩ bũru eze whẹ. ⁷ Ọdo bũ l'ĩ gbẹe hõtawaa ndu nkfuchiru dobe, l'e-je aryaa okfu ẹhu ghu aryarya lẹ Jerúsalemũ sũ l'ĩ bũ eze lẹ Juda. Ee-jekwa akooru eze iwhe i kfuru. Ọo ya bũ l'ọ kakwa mma t'ĩ bya t'anyi chĩ-zhia ya achi-zhi.”

⁸ Mu zhiwũhu iya ozhi azũ sũ iya: “Iwhe ono, l'iikfu nno ta abũkwa iwhe meru ememe ilile, ọo l'obu ghu b'ĩ rĩ-taru iya kfua.”

⁹ Iwhe ono bũru iwhe whẹ l'eme t'anyi tsũhu egvu nkele whẹ rĩru l'anyi l'a-parũ orwu ono haa, e je arwũ-fuhe iya l'ishi. Ọle mu sũru Chileke sũ iya: “Byiko menua t'ẹka shihu mu ike.”

¹⁰ Tọ dũ iya bu, mu jee ọlo Shemaya nwa Delaya, bũ nwanwa Mehetabelu, onye a wuchiru awuchi t'ọ bọ fũ-tajeshi afũta l'ibe iya. Ọ sũ tẹ mu l'iya dzuda l'ulo Chileke, l'ime ime eze-ulo ono, anyi agũ-chishia mgbo, dũ l'eze-ulo ono agũ-chishi, l'ọ nweru ndu l'abya mu egbugbu, mbũ lẹ ndu ọbu bũ l'enyashi bẹ whẹ l'a-bya tẹ whẹ gbua mu.

¹¹ Ọle iwhe mu kfuru bũ: “?Ọ dũ g'ọ bũ mu l'abya agbadẹ ọso tọ? Mbũ ?ọ dũ g'ọ bũ mu l'abya agbarũ lashia l'eze-ulo Chileke tẹ mu dzọo ishi mu? Mu te ejedu.”

¹² O noo nteke iwhe ono bya edoo mu ẹnya l'ọ tọ dũ Chileke bẹ zhiru iya nũ, l'ọo Tobaya yele Sambalatu kfũru iya ụgwo t'ọ kfua nkfuchiru kfugide mu. ¹³ Whẹ kfũru iya ụgwo t'ọ yee mu egvu nke ọwhu mu l'e-me iwhe ọ sũru tẹ mu mee, shi nno mee iwhe-dũ-ẹji, ndũge whẹ enweru iwhe whẹ l'a-gbabẹ ọkpa gude gũa mu ejo ẹwha, mee mu iwhe-iwhere.

¹⁴ Mu bya ekfuru nũ Chileke sũ: Gũbe Chileke mu, ny-atakwa iwhe Tobaya yele Sambalatu meru mu. O noo gẹ l'ii-nyatakawhọ nwanyĩ nkfuchiru ono, ẹwha iya bũ Nowadiya mẹe ndu nkfuchiru ọdo, shi eme t'egvu tsũa mu.

A tũ-geru mgbodo ono

¹⁵ O noo ya, iwhe a tũru mgbodo ono bũ ụkporo abalĩ ugbo labọ l'abalĩ iri l'ẹbo. Mbọku, a tũ-geru iya bũ l'ụkporo abalĩ l'abalĩ ise l'ọnwa Elulu. ¹⁶ Nteke ndu ọhogu anyi l'owhu mẹe iwhe bũ mba, buwheru anyi

mgburumgburu n̄ru iya, whẹ whuhu onwowhe l'enyā, nkele whẹ chọfutaru l'orwu ono bụ Chileke anyi yeru anyi ẹka, a rwufu iya l'ishi.

¹⁷ Lẹ nteke ono bẹ ndu a marụ ẹwha whẹ l'alị ndu Juda deshiru ẹkwo l'igweligwe nụ Tobaya. Ẹkwo-ozhi ọwhu shi Tobaya l'ẹka l'anojekwawho alarụ whẹ. ¹⁸ Igweligwe madzụ l'alị ndu Juda bẹ riru nte t̄uru ike yeru iya nkele ọ bụ ọgo Shekanaya nwa Ara, t̄emenu nwa iya nwoke, bụ Jehohananu l̄ukwaawho nwada Meshulam nwa Berekaya. ¹⁹ Ndu madzụ l'anojekwawho ekfuru mu iwhe d̄u ree, Tobaya l'emegbabe. Iwhe mu kfuru, whẹ at̄uruta iya je edooru iya. Tobaya l'anoje ederu mu ẹkwo t̄e ya gude yee mu egvu.

7 Nteke a t̄u-geeru mgbodo ono, mu bya eyeshikota iya mgbo, bya ah̄o ndu nche ọnuzo m̄ee ndu egvu m̄ee ndu Lívayi. ² Ndu mu meru ishi, l'achi Jerúsalem̄u bụ nwune mu Hanani ȳele Hananiya, bụ onye ishi agbarara. O noo nkele Hananiya bụ onye e gude ire iya ẹka, b̄uru onye l'ats̄u egvu Chileke amame igweligwe ndu ọdo. ³ Iwhe mu kfuru whẹ b̄u: "T'a ba aḡuhajekwa ọnu-abata Jerúsalem̄u ono aḡuha l'ẹbe ab̄u l'anw̄u kaadar̄u ose. Nteke ndu nche n̄okwadu l̄e nche t'a ḡu-chishijee mgbo iya aḡu-chishi sw̄obe-gee ya mgb̄oro-igwe. T'unu shi l̄e ndu bu l̄e Jerúsalem̄u h̄ota ndu nche, t'onyen̄onu n̄oduje l'ẹka gbar̄u iya nke echeche. Onyen̄onu eche atatiwhu ̄lo whẹ."

Ndu shi l'ẹka a kp̄uru whẹ l̄e ndz̄u lwa

(Ẹzu. 2:1-70)

⁴ Jerúsalem̄u bụ mkp̄ukpu, ha shii ha whorokoto. Ọle ndu n̄o iya n̄u ta abad̄u nwishi, t̄eke at̄ukwashia ̄lo, d̄u iya n̄u. ⁵ T̄o d̄u iya b̄u, Chileke bya eye mu iya l'obu t̄e mu kukoo ndu ono, a marụ ẹwha whẹ ono m̄ee ndu ishi ono m̄ewaro ndu ọdo t'e deshia ẹwha whẹ l'enyā-uwhu whẹ l'enyā-uwhu whẹ. Mu bya awh̄ya ẹkwo, e deshiru ẹwha ndu vu ̄zo, shi l'ẹka a kp̄uru whẹ l̄e ndz̄u lwa, mb̄u ẹkwo, e deshiru whẹ l'ẹpa whẹ l'ẹpa whẹ. Iwhe mu wh̄uru, e deru l'ẹkwo ono b̄u ọwaa:

⁶ Ọ waa b̄u ndu Ízurēlu ono, shi l'obodo Bábyilonu lwa, mb̄u ndu ono, a kp̄ujeru l̄e ndz̄u laa alị ọdo b̄u iya b̄u ndu Nebukadineza, b̄u eze ndu Bábyilonu kp̄ukojeru lashia Bábyilonu. Whẹ lwar̄u Jerúsalem̄u m̄ee alị Juda, onyen̄onu lashia mkp̄ukpu ẹka o shi. ⁷ Ndu whẹ tso lwa b̄e b̄u Zerúbabelu, Jeshuwa, Nehemaya, Azaríya, Ramiya, Nahamani, M̄odekayi, Byilishanu, Misup̄eretu, Byiguvayi, Néhumu ọwaa Bána.

Ọ waa b̄u ole, ndu Ízurēlu ono d̄u:

⁸ Ẹpa Paroshi b̄e d̄u ̄unu madz̄u ugbo ise l'ụkporo madz̄u ugbo ẹsato l'ụmadz̄u iri l'ẹbo.

⁹ Ẹpa Shefataya d̄u ụkporo madz̄u ugbo iri l'ẹsato l'ụmadz̄u iri l'ẹbo.

¹⁰ Ẹpa Ara d̄u ̄unu madz̄u l'ụkporo madz̄u ugbo iri l'ẹbo l'ụmadz̄u iri l'ẹbo.

¹¹ Ẹpa Pahatu-moabu b̄u iya b̄u ndu shi l'eri Jeshuwa ȳele Jowabu b̄e d̄u ̄unu madz̄u ugbo ẹsaa l'ụmadz̄u iri l'ẹsato.

¹² Ẹpa Ílamu d̄u ̄unu madz̄u ugbo ẹto l'ụkporo madz̄u ugbo lab̄o l'ụmadz̄u iri l'ẹno.

¹³ Ẹpa Zatu d̄u ̄unu madz̄u ugbo lab̄o l'ụkporo madz̄u ugbo lab̄o l'ụmadz̄u ise.

¹⁴ Ẹpa Zakayi d̄u ̄unu madz̄u l'ụkporo madz̄u ugbo iri l'ẹsato.

¹⁵ Ẹpa Byinuyi d̄u ̄unu madz̄u l'ụkporo madz̄u ugbo iri l'ẹbo l'ụmadz̄u ẹsato.

¹⁶ Ẹpa Bebayi d̄u ̄unu madz̄u l'ụkporo madz̄u ugbo iri l̄e nnan̄u l'ụmadz̄u ẹsato.

¹⁷ Ẹpa Azugadu d̄u ̄unu madz̄u ugbo ise l'ụkporo madz̄u ugbo iri l'ishii l'ụmadz̄u lab̄o.

¹⁸ Ẹpa Adonikamu d̄u ̄unu madz̄u l'ụkporo madz̄u ugbo iri l'ẹto l'ụmadz̄u ẹsaa.

¹⁹ Ẹpa Byiguvayi d̄u ̄unu madz̄u ugbo ise l'ụkporo madz̄u ugbo ẹto l'ụmadz̄u ẹsaa.

²⁰ Ẹpa Ádinu d̄u ̄unu madz̄u l'ụkporo madz̄u ugbo iri l'ẹbo l'ụmadz̄u iri l'ise.

²¹ Ẹpa Ateru b̄u iya b̄u ndu shi l'eri Hezekáya b̄e d̄u ụkporo madz̄u ugbo ẹno l'ụmadz̄u iri l'ẹsato.

²² Ẹpa Hashumu d̄u ụkporo madz̄u ugbo iri l'ishii l'ụmadz̄u ẹsato.

²³ Ẹpa Bezayi d̄u ụkporo madz̄u ugbo iri l'ishii l'ụmadz̄u ẹno.

²⁴ Ẹpa Harifu d̄u ụkporo madz̄u ugbo ise l'ụmadz̄u iri l'ẹbo.

²⁵ Ẹpa Gibyiyonu d̄u ụkporo madz̄u ugbo ẹno l'ụmadz̄u iri l'ise.

²⁶ Unwoke, shi l̄e B̄etulehemu m̄ee Netofa b̄e d̄u ụkporo madz̄u ugbo tete l'ụmadz̄u ẹsato.

²⁷ Ndu nke Anatotu d̄u ụkporo madz̄u ugbo ishii l'ụmadz̄u ẹsato.

²⁸ Ndu nke Betu-az̄umavetu b̄e d̄u ụkporo madz̄u ugbo lab̄o l'ụmadz̄u lab̄o.

²⁹ Ndu nke Kiriyatu-jeyarimu m̄ee Kefira m̄ee Beertu d̄u ̄unu madz̄u l'ụkporo ugbo iri l'ẹsaa l'ụmadz̄u ẹto.

³⁰ Ndu nke Rama m̄ee Geba d̄u ̄unu madz̄u l'ụkporo ugbo iri l̄e nnan̄u ọwaa onye lan̄u.

³¹ Ndu nke Mikumashi d̄u ụkporo madz̄u ugbo ishii l'ụmadz̄u lab̄o

³² Ndu nke B̄etelu m̄ee É-ayị d̄u ụkporo madz̄u ugbo iri l̄e nnan̄u l'ụmadz̄u ẹto.

³³ Ndu nke Nebo ọwhu d̄u ụkporo madz̄u ugbo lab̄o l'ụmadz̄u iri l'ẹbo.

³⁴ Ndu nke Ílamu ọwhu b̄e d̄u ̄unu madz̄u ugbo ẹto l'ụkporo lab̄o l'ụmadz̄u iri l'ẹno.

³⁵ Ndu nke Harimu d̄u ụkporo madz̄u ugbo iri l'ishii.

³⁶ Ndu nke Jéríko d̄u ụkporo madz̄u ugbo iri l'ẹsaa l'ụmadz̄u ise.

³⁷ Ndu nke Lodu mee Hadidi mee Óno be du unu madzu l'ukporo ugbo iri l'ishii owaa onye lanu.

³⁸ Ndu nke Senaa du unu madzu ugbo tete l'ukporo madzu ugbo iri l'ishii l'umadzu iri.

³⁹ A -bya le ndu l'agbaje aja nu Chileke:

Epa Jedaya bu iya bu ndu shi l'enya-ulo Jeshuwa be du unu madzu ugbo labo l'ukporo madzu ugbo esato l'umadzu iri l'eto.

⁴⁰ Epa İma du unu madzu ugbo labo l'ukporo madzu ugbo iri l'ebo l'umadzu iri l'ebo.

⁴¹ Epa Pasho du unu madzu ugbo eto l'ukporo madzu ugbo labo l'umadzu esaa.

⁴² Epa Harimu du unu madzu ugbo labo l'ukporo madzu ugbo iri l'umadzu iri l'esaa.

⁴³ A -bya le ndu Lıvayi:

Epa Jeshuwa mee Kadumiyelu bu iya bu ndu shi l'eri Hodavaya be du ukporo madzu ugbo eto l'umadzu iri l'eno.

⁴⁴ A -bya le ndu l'anoje agu egvu:

Epa Asafu be du ukporo madzu ugbo esaa l'umadzu esato.

⁴⁵ A -bya le ndu nche onuzo, whebedua bu:

Epa Shalumu, epa Ateru, epa Talumonu, epa Akubu, epa Hatita owaa epa Shobayi be tukoru du ukporo madzu ugbo ishii l'umadzu iri l'esato.

⁴⁶ A -bya le ndu l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke, whebedua bu:

Epa Ziha, epa Hasufa, epa Tabayotu,

⁴⁷ epa Kirusu, epa Siya, epa Padonu,

⁴⁸ epa Lebana, epa Hagaba, epa Shalumayi,

⁴⁹ epa Hananu, epa Gidelu, epa Gaharu,

⁵⁰ epa Reyaya, epa Rezinu, epa Nekoda,

⁵¹ epa Gazamu, epa Uza, epa Paseya,

⁵² epa Besayi, epa Meyunimu, epa Nefisimu,

⁵³ epa Bakubuku, epa Hakufa, epa Hahuru,

⁵⁴ epa Bazulutu, epa Mehida, epa Hasha,

⁵⁵ epa Bakosu, mee epa Sisera, epa Temahu,

⁵⁶ epa Neziya owaa epa Hatifa.

⁵⁷ A -bya l'epa ndu ozhi Solomonu, whebedua bu:

Epa Sotayi, epa Soforetu, epa Perida,

⁵⁸ epa Jala, epa Dakonu, epa Gidelu,

⁵⁹ epa Shefataya, epa Hatilu, epa Pokeretu-hazebayimu owaa epa Amonu.

⁶⁰ Ndu l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke ge wha ha mee epa ndu ozhi Solomonu be du ukporo madzu ugbo iri le tete l'umadzu iri l'ebo.

⁶¹ Ndu owaa bu ndu owhu shi le mkpukpu Telu-mela mee le mkpukpu Telu-hasha mee le mkpukpu Kerubu mee le mkpukpu Adonu mee le mkpukpu İma lwa. Ole whebedua ta adudu ike goshi enya-ulo, wha shi futu mee epa onye wha bu, nke owhu l'ee-shi nno maru me wha bu ndu İzurelu.

⁶² Epa Delaya, epa Tobaya owaa epa Nekoda be du unu madzu l'ukporo ugbo iri l'ebo l'umadzu ebo.

⁶³ A -bya l'epa ndu l'agbaje aja nu Chileke. Whebedua bu: epa Hobaya, epa Hakozu owaa epa Bazilayi nwoke ono, luru nwada Bazilayi nke ali Giledu, l'eekuwa iya ro ewha ala l'ewha ndu nyee ya wha ono.

⁶⁴ Ndu ono be choru ewha wha l'ekwo, e deru g'e gude nwushia wha, ole e ta awहुdu ewha wha l'ekwo ono. Oo ya bu, e wofu wha te wha ba abuhe ndu l'agbaje aja nu Chileke dobe wha g'oo ndu mmerwu du l'ehu.

⁶⁵ O-chi-oha bya asu te wha be etsojeshi eri nri, kakota odu nsọ jeye nteke l'ee-nwe onye l'agbaje aja nu Chileke, l'ejeje njita l'ido Urimu mee Tumimu.

⁶⁶ A chikota igwe-oha ono onu be wha dukota ukporo unu madzu ugbo ise l'unu madzu ugbo ise l'ukporo ugbo iri l'esato, ⁶⁷ t'a gufukwa iya ndu ozhi wha unwoke mee unwanyi, ndu du unu madzu ugbo iri l'esato l'ukporo madzu ugbo ishii l'umadzu iri l'esaa. Wha nwekwaruwho ukporo madzu ugbo iri l'ebo l'umadzu ise, bu unwoke yele unwanyi, l'anoje agu egvu, ⁶⁸ bya enweru inya, du unu l'ukporo ugbo iri l'ishii l'inya iri l'ishii. Wha nweru inya-mulu, du ukporo ugbo iri l'ebo l'inya-mulu ise. ⁶⁹ Wha nweru inya-kamelu, du unu l'ukporo l'iri l'ise, nweru nkakfu-igara, du unu ugbo iri l'ishii l'ukporo ugbo iri l'ishii.

⁷⁰ Uwhodu le ndu bu ishi l'ibe nna wha be nuru iwhe t'e gude yeta aka rwua orwu ono. Owhube ochi-oha be yeru mkpola-ododo, du unu ugbo labo l'ukporo iri l'ulo-eku mee efere, du ukporo labo l'iri mee uwe ndu l'agbaje aja nu Chileke, du unu uwe l'ukporo ishii l'iri.

⁷¹ Ndu bu-gee ishi l'ibe nna wha haru wota mkpola-ododo, du ukporo unu ugbo labo l'unu iri; nu t'e dobe l'ulo eku, l'ee-gudeje gude rwua orwu ono, bya anu mkpola-ocha, du ukporo unu ugbo iri l'eto l'unu iri l'ise. ⁷² Mkpako iwhe ndu odo nuru du mkpola-ododo, du ukporo unu ugbo labo l'unu iri mee mkpola-ocha, du ukporo unu ugbo iri l'ebo l'unu iri mee uwe ndu l'agbaje aja nu Chileke, du ukporo eto l'esaa.

⁷³ To du iya bu, ndu l'agbaje aja nu Chileke mee ndu Lıvayi mee ndu nche onuzo mee ndu l'aguje egvu mee ndu l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke mewaro ndu odo mee ndu İzurelu ge wha ha tukoo bukotaru le mkpukpu le mkpukpu wha.

Ezura l'agu ekwo iwu Chileke

8 O rwua l'onwa esaa nteke ndu İzurelu bukotawaa le mkpukpu le mkpukpu wha, ge wha ha nmagba dzukobe l'okpoku-ndzuko, du l'iwu Onuzo Mini. Wha su Ezura, bu o-de-ekwo t'o wofuta ekwo iwu Mosisu bu iya bu iwu ono, Onye-Nwe-Oha turu nu ndu İzurelu. ² O buru l'abalı mbu l'onwa esaa be Ezura onye l'agbaje aja nu Chileke wofutaru ekwo iwu ono l'iwu edzudu-oha aka unwoke mee unwanyi mee ndu iwhe l'edoje enya doru. ³ O nodu l'okpoku-ndzuko ono, du

I'iwu Onuzo Mini ono gya ekwo iwu ono l'eka unwoke mee unwanyi mee ndu ono, iwhe l'edoje enya doru. O shi le chi-asahu gu-zhia ya who jeye l'echilabo eswe. Edzudzu-oha ono ngabe nchi reereere l'iwhe ekwo iwu ono l'ekfu.

⁴ Ezura, bu o-de-ekwo kfu ru l'eli eka a gbaru oshi agbagba, bu eka e meru te we ndu mee iwhe we l'eme. Ndu kfu ru iya l'eka-utara bu Matitiya, Shema, Anaya, Yuriya, Hilikaya owaa Maseya. Ndu kfu ru iya l'eka-icha buru Pedaya, Mishelu, Malukija, Hashumu, Hashubadana, Zakarya owaa Meshulamu. ⁵ Ezura bya ekpuhaa ekwo ono, we whukota iya, nkele eka o kfu-koru be meru o kakota ndu ono l'eli. Nteke o kpuharu iya, we lile wulishihu kfu ru akfu ru. ⁶ Ezura jaa Onye-Nwe-Oha ajaja, mbu Chileke ono, paru eka.

Ndu ono chilishia eka we imeli zu mgbede su: "O noo g'o du. O noo g'o du." We whuzeta kpu be iwhe l'alj baaru Onye-Nwe-Oha eja. ⁷ Ndu Livayi, bu Jeshuwa, Baní, Sherebiya, Jaminu, Akubu, Shabetayi, Hodiya, Maseya, Kelita, Azariya, Jozabadu, Hananu owaa Pelaya be yetaru eka mee t'iwu ono doo ndu ono enya ge we kfu kwaduru l'eka ono. ⁸ We gya iwhe du l'ekwo iwu Chileke ono l'uzo, o doru enya, kwashia ya mee t'iwhe ono, a guru l'ekwo ono dokota enya.

⁹ Nehemaya, bu ochi-oha mee Ezura, bu onye l'agba-je eja nu Chileke, buru o-de-ekwo mee ndu Livayi, bu ndu l'ezhi ndu ono iwu bya ekfukota okfu yeru ndu ono su we: "Ntanu bukwa mboku, duru Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu le nsu. Unu ba agukwa ahwu, unu eje aryakwa ekwa." Iwhe kpataru we kfude nno bu le ndu ono ge we ha nuru iwhe iwu ono kfu ru, we dakashihu l'ekwa. ¹⁰ Nehemaya su we: "Unu lashiwaro je eria okpobe nri, unu angua mmee, l'atsu rengu-rengu, unu anu ndu l'ete enwe te we ria. Ntanu dukwaru Onye-nwe-anyi le nsu. Unu ba agushi ahwu, o noo l'ou ehu-utso owhu shi l'eka Onye-Nwe-Oha bu agbarike unu."

¹¹ Ndu Livayi gboo ndu ono te we noo ndoo su we: "Unu daa jii, le ntanu bukwa mboku du nsu. Unu ba agushi ahwu." ¹² Ndu Izuru lu ge we ha wukashihu lashia je eria ngua, nu ndu l'ete enwe te we ria. We gude ehu-utso ria iwhe ono nkele okfu ono, a guru we be doru we enya.

Ori oge Ime-mkpu

¹³ O rwua le mboku nke ebo iya, ndu bu ishi l'ibe nna we le Izuru lu mee ndu l'agba-je eja nu Chileke mee ndu Livayi wuru bya adu-whee Ezura, bu o-de-ekwo mgburumgburu te we nwua iwhe iwu ono kfu ru.

¹⁴ We chofuta l'e deru l'iwu ono, Onye-Nwe-Oha shi l'eka Mosisu tu su, le ndu Izuru lu l'e-buje l'ime mkpu me we l'eri oge onwa esaa ¹⁵ ye le te we ryaa ya aryaya, mee t'a nu-dzuru iya le mpukpu we l'owhu

ye le Jerusalemu su: Unu tugba je l'ugvu je egbukoo ekali oshi olivu mee ekali payinu mee nke miyituru mee igu mee ekali oshi odo nweru ekwo, t'e gude gbashia mkpu egube ono, e deru iya l'ekwo iwu ono.

¹⁶ Ou ya bu, we tugba je egbukoo ekali oshi ono bya atushiaru onwowhe mkpu. Onyenonu tu nkiya l'eli ulu iya, mee l'oma ogboduwu we, mee l'oma ogboduwu ulu Chileke, mee l'okpoku-ndzuko ono, dukube Onuzo Mini mee le ngamgbo owhu dukube Onuzo Ifuremu. ¹⁷ Igwe-oha ono, bu ndu shi l'eka a kpuru we le ndu lwa bya atushikota mkpu ono buru. Ndu Izuru lu teke erijebudua oge ime-mkpu egube we riru iya l'owa, wata l'oge nke Jeshuwa nwa Nunu jeye mboku ono. Ehu tso we utso shii.

¹⁸ Mboku mboku, wata le mboku mbu, a wataru ori oge ono jeye le mboku ikpazu iya be Ezura l'anje agu iwhe e deru l'ekwo iwu Chileke ono. We riru oge ono abali esaa, o rwua mboku nke esato, we nwee ndzuko, gbaru iche egube iwu kfu ru.

Ndu Izuru lu l'adushi iwhe-du-aji, we megbaberu

⁹ Onwa ono du lewho l'abali ukporo l'eno, ndu Izuru lu dzukota swilaha egu. We yee uwe ahwu kporu eja wu onwowhe l'ishi. ² Ndu owhu bu o-shi-l'eri ndu Izuru lu kewafu onwowhe l'eka ndu mbyambya no. We kfu ru dushia iwhe-du-aji, we megbaberu mee ejo-ememe, nna we metagbaberu. ³ We kfu ru l'eka we kfu ru, a guaru we iwhe e deru l'ekwo iwu Onye-Nwe-Oha, bu Chileke awa eto. We gude awa eto odo dushia iwhe-du-aji, we metagbaberu, baaru Onye-Nwe-Oha, bu Chileke we eja. ⁴ Ndu kfu ru l'eli mpogobe eka e metaru ndu Livayi bu Jeshuwa, Baní, Kadumiyelu, Shebanaya, Buni, Sherebiya, Baní owaa Kenani. We chia mkpu ekwa chiku Onye-Nwe-Oha, bu Chileke we. ⁵ Ndu Livayi, bu iya bu Jeshuwa, Kadumiyelu, Baní, Hashabuneya, Sherebiya, Hodiya, Shebanaya owaa Petahiya su:

Unu gbalihu jaa Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu ajaja.

Unu jaa ya shi le gbururu jeye le gbururu.

T'a jakwaa ewha ghu ono, gbaru t'a kwabe iya ugvu ono ajaja,

mbu ewha ghu ono, paru eka karu ajaja, l'ajaja iya, mee ekele, l'eekele iya.

⁶ Ou gubedua Onye-Nwe-Oha bu Onye-Nwe-Oha kpu.

Ou ghu meru igwe, mee igwe owhu kakokota igwe l'eli,

me iwhe lile, dukota iya nu.

O buru ghu meru alj,

me iwhe lile, dukota iya nu.

O buru ghu meru eze-enyimu,

me iwhe lile, nokota iya nu.

Ou ghu meru iwhe lile ono o ndukota ndu.

Iwhe dụ l'ime igwe l'abakotaru ghu ẹja.
⁷“Oo gubedua bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, onye hotaru Ẹbiramu, dufuta iya lẹ mkpukpu Uru l'alij Kaludiya bya agụ-nwee ya ewha ọ bụru Ẹbirhamu.
⁸Oo l'ij chofutaru l'ọ bụ onye e gude ire iya ẹka l'ẹka ij nọ,
 bẹ gụ l'iya gbarụ ndzụ l'iji-nukota yele ẹpa iya alij ndu Kenanu mee alij ndu Hetu mee alij ndu Amoru mee nke ndu Pérezu mee nke ndu Jebusu mee nke ndu Girigashu. Ụkwa ono, i kweru b'i medzukotaru nkele ij bụ onye dụ chiriiri.
⁹I whuru iwhe-otsulanu, nna anyi whẹ jeru l'alij Ẹjiputu.
 I nukwaawho ẹkwa, whẹ ryarụ lẹ mgboro Eze-enyimu Uswe-uswe.
¹⁰I meru iwhe-awhurulanya mee iwhe dụ biribiri kpua Fero yele ndu ishi ozhi iya l'owhu mekota ndu alij iya l'owhu, nkele ij marụ gẹ ndu Ẹjiputu gude ekuku, whẹ l'eku onwowhe gwaa ndibe ghu ọchi.
 I meru a marụ ewha ghu, ọ dụ ẹgube ono byeye ntanụ.
¹¹I meru eze-enyimu, o kekahu ẹbo l'iwhu whẹ, nke ọwhu bụ lẹ whẹ jeru ije l'alij okponku ghaa eze-enyimu ono.
 Obenu lẹ ndu l'achij whẹ ọso b'ij turu mgbaheka, whẹ bụru chongu l'ohu mini ono, g'ọo ewhuru, a tūbaru l'ime eze mini, ha shii.
¹²Eswe b'ij gude urwukpu, kpuru orogbodo dua ndibe ghu.
 L'enyanshi b'ij gude oku, kpuru orogbodo dua whẹ, t'ọ bụru iwhoro, l'egoshi whẹ ụzo, whẹ l'e-shi.
¹³I nyizetaru l'eli ugwu Sáyinayi, ij nọdu l'imigwe kfuru nụ whẹ.
 I nuru whẹ nsọ, kfuru nhamunha, mee iwu, bụ okpobe iya, mee iwhe ij tọru okpa iya, bụ iwhe dụ ree.
¹⁴I meru whẹ marụ mbọku, i doberu t'ọ bụru mbọku-otuta-ume, dụ nsọ.
 I shi l'ẹka nwozhi ghu, bụ Mosisu karụ whẹ iwu, whẹ l'a-nọ etso.
¹⁵Nteke ẹgu guru whẹ b'ij nuru whẹ nri, shi l'imigwe. I kee whẹ mini, shi l'eze ewhuru tẹ whẹ ngua nteke mini guru whẹ.
 I suru whẹ tẹ whẹ tūgburu je anata alij ono, i riburu lẹ nte l'iji-nụ whẹ.
¹⁶Ole whẹbe nna anyi ochee whẹ ono bẹ kulahaaru onwowhe ekuku, kwelaha kpokponyi jika ome iwhe ij suru t'e meje.
¹⁷Whẹ jikaru ome iwhe ij suru tẹ whẹ mee nyazoshia iwhe dụ biribiri ono, i meshiru l'echilabọ whẹ.

Whẹ kwee kpokponyi gude okwefu ike hota onye ishi, l'ee-du whẹ nụ dawhu azụ lẹ Ẹjiputu, bụ ẹka ono, whẹ shi bụru ohu.
 Obenu l'ij bụ Chileke, l'agujẹ nvụ, bụru onye l'emeje eze-iwhe-oma mee onye obu-imiko,
 ij bụru onye ẹhu l'ete eghukebeje eghu ẹgwegwa, bụru onye n-yemobu iya nyiberu anyibe, ọo ya meru tii kwe buhaa whẹ.
¹⁸Je akpaa nteke whẹ kpọturu onwowhe nweswi sụ: 'Ọ waa bụ Chileke unu, bụ onye dufutaru unu l'alij Ẹjiputu.'
 Mee nteke ono, whẹ kfubyishiru ewha ghu ejo ekfubyishi.
¹⁹Obenu l'ij gude eze obu-imiko ghu tii kwe buhaa whẹ l'echi-ẹgu.
 Urwukpu kpuru orogbodo te ekosahudu haa whẹ. O duru whẹ l'eswe.
 Oku kpuru orogbodo ta anyihu haa whẹ. O ya bụ iwhoro goshiru whẹ ụzo l'enyashi
²⁰I nuru whẹ Ume ghu ono, dụ ree t'ọ kpọ-zhijeru whẹ ụzo.
 I tii kwedu t'ọnu bụru whẹ ẹbuu-ubaa l'ẹka Mana ọwhu shi ghu l'ẹka nọ.
 I nukwa whẹ whọ mini tẹ whẹ nguru ye l'ekpiri, kpọru whẹ nkụ.
²¹Ụkporo awha ugbo labọ b'ij heru whẹ l'echi-ẹgu. Too nwe iwhe ụko iya dūjeru whẹ.
 Uwe whẹ ta akahujẹ akahụ.
 Okpa ta abyajẹ whẹ ẹrwa.
²²I meru whẹ lwụ-gbua alij-eze mee mba, dụ l'iche l'iche,
 woru alij ndu ono keshiaru whẹ t'ọ bụru alij whẹ.
 Whẹ nataru alij Heshibonu, bụ alij-eze Sáyihonu, mee alij Báshanu, bụ alij-eze Ogu.
²³I meru t'ẹpa whẹ ha l'igwe g'ọo kpokponde, dụ l'igweli.
 I dua whẹ dubata l'alij ono, ij suru nna whẹ tẹ whẹ bahụ je anata.
²⁴Oo ya bụ, ẹpa whẹ bẹ bahụ je anata alij ono.
 I lwụ-gbuaru whẹ ndu bu l'alij ono bụ iya bụ ndu Kenanu.
 I meru tẹ ndu Kenanu mee ndu eze whẹ mee ndu alij ono l'owhu lwakota whẹ l'ẹka, nke ọwhu whẹ l'e-me whẹ g'ọo dụ whẹ ree.
²⁵Whẹ lwutakota mkpukpu gẹ mkpukpu ha, a tushiru ike mee alij, l'emehuje iwhe, natakota ụlo arya, dụ-gee ree dụ l'iche l'iche jiru eji.
 Whẹ natakawhọ welu, a tūwaru atutu, mee mgbabu vayinu mee nke olivu mee oshi-omi, dụ l'iche l'iche.
 Whẹ ritagee ewho ji whẹ, whẹ datagee okporokpo.

Ɛguru iwhe ono, ị nụkotaru whẹ
 bẹ whẹ riru ọ tsoo whẹ ụtso.
²⁶ Ọle whẹ te ekwedu mee iwhe ị sụru tẹ whẹ mee,
 whẹ l'ekwefujeru ghu ike,
 woru iwu ghu docha l'azu.
 Whẹ gbushiru ndu nkfuchiru ghu, bụ ndu loru whẹ
 ẹka lẹ nchị gẹ l'ee-shi tẹ whẹ ghaa whẹ iwhe l'ẹka ị
 nọ.
 Whẹ kfubyishia ẹwha ghu ejo ekfubyishi.
²⁷ Ọo ya meru g'o gude i woru whẹ ye l'ẹka ndu
 ọhogu whẹ,
 bụ ndu huru whẹ ishi l'adurugba.
 Nteke l'eehu whẹ ishi l'adurugba
 ono bẹ whẹ chikuru ghu lẹ mkpu ẹkwa.
 I shi l'imigwe ngaberu whẹ nchị,
 bya egude obu-imiko ghu ono,
 parụ ẹka nụ whẹ ndu ọgbata,
 bụ ndu nafutaru whẹ nụ
 l'ẹka ndu ọhogu whẹ.
²⁸ Nchị bya adule whẹ whọ ndoo,
 whẹ mee ejo-iwhe ọdo l'iwhu ghu.
 I wokwaru whẹ ye l'ẹka ndu ọhogu ọdo,
 bụ ndu wataru whẹ achichi.
 Whẹ byakwa echiku ghu lẹ mkpu ẹkwa ọdo,
 i shikwa l'imigwe ngaberu whẹ nchị,
 gude nke l'i nweru obu-imiko nafuta whẹ igweligwe
 oge.
²⁹ Ị loru whẹ ẹka lẹ nchị gẹ l'ee-shi
 tẹ whẹ dawhu azu l'iwu ghu.
 Ọle whẹ watalerua anọ eku
 onwowhe iwhe igweli charu, jika oome iwhe ị sụru
 t'e meje.
 Whẹ meru iwhe-dụ-ẹji l'ẹka nsọ ghu dụ,
 mbụ nsọ ghu ono, bụ madzụ -dobe iya, ya anọdu
 ndzụ.
 Whẹ gude lẹ whẹ bu ekwegekwe gbeeru ghu azu,
 whẹ buru kpokponyi jika ome iwhe i kfulu.
³⁰ Igweligwe awha b'ị takotaru whẹ nshi.
 I gude Ume ghu shi l'onu ndu
 nkfuchiru ghu lẹ whẹ ẹka lẹ nchị.
 Ọle whẹ ta angabedu iya nchị.
 Ọ buru iya meru i woru whẹ ye l'ẹka ndu alị ọdo,
 buwheru whẹ mgburumgburu.
³¹ Obenu l'i gude obu-imiko ghu ono, parụ ẹka,
 ti kwe tẹ whẹ chihu, ti kwe haa whẹ,
 nkele ị bụ Chileke, bụ onye eze-iwhe-oma,
 buru onye obu-imiko.
³² Ọo ya bụ, gube Chileke, mbụ gube Chileke, parụ
 ẹka,
 buru ọkalibe, bya aburu onye dụ egvu,
 gube onye l'edobeje ọgbandzu, ị gbaru,
 n-yemobu ghu ta agvụ agvụ.
 Byiko t'iwhe-otsulanu lile-e, anyi l'eje
 ba adukwa ghu rwuswaa rwuswaa l'anya,

bụ iya bụ iwhe-otsulanu ono, byakfutaru anyi,
 mee ndu eze anyi mee ndu ishi anyi,
 mee ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke anyi
 mee ndu nkfuchiru Chileke anyi,
 mbụ iwhe-otsulanu ono, byakfutaru nna anyi whẹ
 mee ndibe ghu l'owhu, watazhiawho l'oge nke
 ndu eze ndu Asiriya byeye ntanụ-owa.
³³ Iwhe lile ono, l'eme anyi bẹ iswi dukotakwa ghu
 mma.
 Iwhe i meru bẹ kfulu nhamunha.
 Ọo anyibedua l'onwanyị bẹ bụ ndu meru ejo-iwhe.
³⁴ Ndu eze anyi mee ndu ishi anyi
 mee ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke anyi,
 mee nna anyi whẹ te edobedu iwu ghu.
 Whẹ ta anga nchị l'iwhe ị sụru
 t'e mee, mee l'ẹka ị loru whẹ lẹ nchị,
³⁵ je akpaa lẹ nteke whẹ nọ l'alị-eze nke ẹka whẹ
 eri ẹguru iwhe ono, parụ ẹka ono, ị nụkotaru whẹ,
 bya eburu g'ẹhu ha whẹ l'alị ono,
 bụ alị ha ọsa, buru alị, l'emehu iwhe ono, ị nuru whẹ,
 tọ narụ whẹ, nke tẹ whẹ jeeru ghu ozhi,
 tọ narụ whẹ nke tẹ whẹ dakobe haa ejo-ememe,
 whẹ l'eme.
³⁶ Lewaro g'anyi bụ ohu ntaa l'alị
 ono ị nuru ndụ-ichee anyi whẹ,
 tẹ whẹ ria iwhe shi iya futa,
 mee iwhe-oma, dụ iya nụ.
 Lewaro g'anyi bụ ohu.
³⁷ Iwhe shi l'alị ono bẹ l'alakotajeru ndu eze ono,
 i doberu tẹ whẹ gude iswi iwhe-dụ-ẹji,
 anyi metagbaberu chije anyi.
 Whẹ l'achị anyi mee élwù anyi g'ọ dụ whẹ ree.
 Anyi nọkwa l'oke iwhe-otsulanu.

Ndu byaru ẹka l'ekwo ọgbandzu

³⁸ “Ọo iwhe ono meru g'o gude anyi l'agba ndzụ-a,
 l'ete enwee aminga, edekwa iya whọ edede l'ekwo tẹ
 ndu ishi anyi mee ndu Lívayi anyi mee ndu l'agbajẹ ẹja
 nụ Chileke anyi byia ya ẹka gude mee ya iwhe-ọhuba-
 ma.”

10 Ndu byiru ẹka l'ekwo ọgbandzu ono bẹ bụ:
 ọchi-ọha ono, bụ Nehemaya nwa Hakaliya
 Zedekaya mee ² Seraya, Azariya, Jeremaya, ³ Pashọ,
 Amariya, Málukija, ⁴ Hatushi, Shebanaya, Maluku,
⁵ Harimu, Meremotu, Obedaya, ⁶ Daníyelu, Ginetonu,
 Baruku, ⁷ Meshulamu, Abáyija Mijaminu, ⁸ Maaziya, By-
 iligayi ọwaa Shemaya. Ndu ono bukota ndu l'agbajẹ
 ẹja nụ Chileke.

⁹ Ndu Lívayi, byiru ẹka l'ekwo ọgbandzu ono bụ:
 Jeshuwa nwa Azanaya, Byinuyi, bụ onye shi l'eri
 Henadadu, Kadumiyelu, ¹⁰ mee unwunna whẹ, bụ She-
 banaya, Hodiya, Kelita, Pelaya, Hananu, ¹¹ Mayjika, Re-

hobu, Hashabyiya, ¹² Zakuru, Sherebyiya, Shebanaya, ¹³ Hodiya, Baní ọwaa Beninu.

¹⁴ Ndu ishi ndu Ízurẹlu, byiru ẹka l'ẹkwo ọgbandzu ono bu: Paroshi, Pahatu-moabu, Ílamu, Zatu, Baní, ¹⁵ Buni, Azugadu, Bebayi, ¹⁶ Ádonayija, Byiguvayi, Ádinu, ¹⁷ Ateru, Hezekáya, Azuru, ¹⁸ Hodiya, Hashumu, Bezayi, ¹⁹ Harifu, Anatotu, Nebayi, ²⁰ Magupiyashi, Meshulamu, Heziru, ²¹ Meshezabẹlu, Zédọku, Jaduwa, ²² Pelatiya, Hananu, Anaya, ²³ Hoshiya, Hananiya, Hashubu, ²⁴ Haloheshi, Piliha, Shobẹku, ²⁵ Rehumu, Hashabuna, Maseya, ²⁶ Ahayija, Hananu, Ananu, ²⁷ Maluku, Harimu ọwaa Bána.

Ọgbandzu, a gbaru

²⁸ Ndu Ízurẹlu ọdo, whọduru nu mẹe ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke mẹe ndu Lívayi mẹe ndu nche ọnu-abata eze-ulo Chileke mẹe ndu l'agujẹ egvu mẹe ndu l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke mẹe iwhe bu ndu kewafuru onwowhe iche l'ẹka ndu alí ọdo nọ l'iswi iwu Chileke mẹwaro unyomu whẹ mẹe unwu whẹ nwoke mẹe unwu whẹ nwanyi, bu ndu ọwhu iwhe l'edoje ẹnya ²⁹ bẹ tukuru gẹ whẹ ha tsoru unwunna whẹ mẹe ndu a maru ẹwha whẹ kporu ẹnwa tukobe onwowhe, ria nte lẹ whẹ l'a-nọ eme iwhe iwu Chileke kfuru; mbu iwu ono, Chileke shi l'ẹka Mosisu, bu nwozhi iya tya, ọwaa lẹ whẹ l'a-nọ eme iwhe Onye-Nwe-Qha, bu onye-nwe-whẹ nu suru t'e meje, edobe nsọ iya mẹe iwhe ọ turu ọkpa iya.

³⁰ "Anyi l'ekwe ukwa l'anyi te ekedu unwada anyi ndu alí ọdo, anyi ta alutaru unwu anyi nwoke unwada nke-whe.

³¹ "Ọ -buru lẹ ndu alí ọdo bẹ wobataru ngwa-aswa whẹ mẹe witi whẹ bya erere lẹ mbọku ọtuta-ume bẹ anyi l'ẹte azudu whẹ aswa lẹ mbọku ono, m'ọbu mbọku ọdo, du nsọ. Awha nke ẹsaa bẹ anyi ta akọdu alí akọ. Iwhe bu ugwo, e ji anyi bẹ anyi l'a-hakọta ya alaa.

³² "Iwhe ọdo, anyi kwetaru l'anyi l'a-nọ eme bu l'awha g'awha ha bẹ anyi l'e-wotaje mkpọla-ọcha, ẹrwa iya du nkereto shẹkelu bya anu t'e gude eje ozhi, du l'ulo Chileke anyi. ³³ Mbu t'e gudeje iya zuta iwhe e gude eme buredi, l'eedobejeru Chileke nsọ, gude iya zuta iwhe e gude agba ẹja nri, l'aagbajẹ ntekenteke, mẹe iwhe e gude agba ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, l'aagbajẹ ntekenteke, mẹe iwhe e gude agba ẹja, l'aagbajẹ mbọku-ọtuta-ume, mẹe ọwhu l'aagbajẹ l'ori oge ọnwa ọwhuu, mẹe l'ori oge ọdo, a tu-buru atụ-bu, mẹe ngwo-ẹja ọdo, du nsọ, mẹe nke ngwo-ẹja iwhe-du-ẹji, e gude akfu ugwo iwhe-du-ẹji, ndu Ízurẹlu megbaberu, mẹwaro iwhe lile, bu ozhi, l'eeje eje l'ulo Chileke anyi.

³⁴ "Anyibe ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke, mẹe ndu Lívayi, mẹe ndu Ízurẹlu mmaka bẹ tatakwaru ido gude gbaa gẹ l'ee-shije akpa nkụ, e wobata l'ulo Chileke anyi

awha g'awha ha. A gbaru ọkpa nkụ ọbu l'ẹnya-uwhu l'ẹnya-uwhu, tubukwaawho nteke l'akpatajẹ iya; mbu nkụ e gude akpo ngwo-ẹja ọku l'eli ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Qha, bu Chileke anyi, ẹgube e deru iya l'iwu.

³⁵ "Akpuru iwhe mbu, shi l'iwhe anyi meberu l'alí yele akpuru mbu oshi-omi anyi mitaru bẹ anyi l'e-wobataje l'ulo Onye-Nwe-Qha awha g'awha ha.

³⁶ "O nokwawho g'anyi l'e-kutaje ọkpara, a nwuru anyi, kputa anu, bu ivuruzo l'eswi anyi mẹe l'aturu anyi mẹe l'eghu anyi, gude je l'ulo Chileke anyi, je anu ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke, bu ndu l'eje ozhi l'ulo Chileke anyi ono ẹgube ono, e deru iya l'iwu.

³⁷ "Anyi ewota witi mbu, e gweru egwegwe yele iwhe ọdo, gbaru t'anyi nu iya Chileke, du g'ọo akpuru mbu, oshi-omi anyi mitaru, mẹe mmẹe ọwhuu, mẹe mmanu olivu, je anu ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke t'e dobegee l'ime mkpu, l'aakwakọbeje iwhe l'ulo Chileke. Anyi ewota ọzo-lanu-l'uzo-iri l'iwhe anyi metaru l'alí nu ndu Lívayi, nkele ọo ndu Lívayi l'anaokje ọzo-lanu-l'uzo-iri l'ime mkpukpu ẹka l'aakokje iwhe. ³⁸ Onye l'agbajẹ ẹja nu Chileke, bu onye shi l'eri Ẹronu bẹ l'a-nọduje swiru ndu Lívayi ono mẹ whẹ nakode ọzo-lanu-l'uzo-iri ono. Ndu Lívayi ono eshi l'ime ọzo-lanu-l'uzo-iri ono, whẹ nakoru wofuta ọzo-lanu-l'uzo-iri je edobe l'ime mkpu, l'aakwakọbeje iwhe l'ulo-ẹku Chileke anyi. ³⁹ Ndu Ízurẹlu mẹe ndu Lívayi l'a-tuje uturutuu-witi, mẹe mmẹe ọwhuu, mẹe mmanu olivu wobata l'ulo, l'aakwakọbeje iwhe bu ẹka arya eze-ulo Chileke l'aduje, mẹe ẹka ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke, l'eje ozhi nteke ono l'anọduje, mẹe ẹka ndu nche-ọnuzo, mẹe ndu l'agujẹ egvu l'anọduje.

"Ọo ya bu l'anyi ta ahahedu ulo Chileke anyi ọdo."

Ndu bya eburu lẹ Jerúsalemu

11 Ndu shi buru lẹ Jerúsalemu nteke ono bẹ bu ndu ishi ndu Ízurẹlu. Ndu Ízurẹlu ọwhua bya atya ido gude hota ndu l'e-je eburu lẹ Jerúsalemu ono, bu mkpukpu du nsọ. L'ime umadzu iri iri bẹ whẹ hotageeru onye lanu onye lanu tẹ whẹ je eburu lẹ Jerúsalemu, tete ọwhua eburu lẹ mkpukpu whẹ gẹ whẹ bu iya. ² Ndu kweru wofuta onwowhe lẹ whẹ l'e-je eburu lẹ Jerúsalemu bẹ ndu Ízurẹlu jaru ama. ³ Ndu ono bu ndu ishi mkpukpu, bu lẹ Jerúsalemu. Ọle ndu ọdo, bu ndu Ízurẹlu, mẹe ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke, mẹe ndu Lívayi, mẹe ndu l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke, mẹe ẹpa ndu l'ejeru Sólomonu ozhi bẹ bugee lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, dukota lẹ Juda. Onyenonu l'ẹhu l'ẹhu bẹ bu l'alí nke ẹka iya.

⁴ Ẹpa Juda mẹe ẹpa Bénéjaminu bẹ hakwaruwho buru lẹ Jerúsalemu.

Ẹpa Juda bu lẹ Jerúsalemu bu: Ataya; Ataya bu nwa Uzaya, Uzaya buru nwa Zakaraya, Zakaraya buru nwa

Amaríya, Amariya b̄uru nwa Shefataya, Shefataya b̄uru nwa Mahalal̄elu, b̄u onye shi l'eri Pérezu.

⁵ Onye ọdo b̄u: Maseya; Maseya b̄u nwa Baruku, Baruku b̄uru nwa K̄olu-hoze, K̄olu-hoze b̄uru nwa Haziya, Haziya b̄uru nwa Adaya, Adaya b̄uru nwa Joyaribu, Joyaribu b̄uru nwa Zakar̄aya, b̄u onye shi l'eri Shilo.

⁶ Ẹpa Pérezu bu l̄e Jerúsalem̄u b̄e d̄ukota ụnu madz̄u l'ụkporo ẹto l'ụmadz̄u ẹsato, wh̄e b̄ukota mkparawa.

⁷ Ẹpa Bénjaminu bu l̄e Jerúsalem̄u b̄u: Salu; Salu b̄u nwa Meshulamu, Meshulamu b̄uru nwa Jowedu, Jowedu b̄uru nwa Pedaya, Pedaya b̄uru nwa Kolaya, Kolaya b̄uru nwa Maseya, Maseya b̄uru nwa Itiȳelu, Itiȳelu b̄uru nwa Jeshaya.

⁸ A bya eyeru iya ụnwunna Salu wh̄e, b̄u Gabayi ọwaa Salayi.

Iwhe wh̄e d̄ukota b̄u ụnu madz̄u ugbo lab̄o l'ụkporo madz̄u ugbo ishii l'ụmadz̄u ẹsato. ⁹ Onye b̄u onye ishi wh̄e b̄u Jowelu nwa Zikiri, Juda nwa Hasenuwa b̄uru ot-sota onye ishi l̄e mkp̄ukpu ono.

¹⁰ Ndu l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke bu l̄e Jerúsalem̄u b̄u: Jedaya nwa Joyaribu, m̄ee Jakinu, ¹¹ m̄ee Seraya nwa Hilikaya. Hilikaya b̄uru nwa Meshulamu, Meshulamu b̄uru nwa Zédoku, Zédoku b̄uru nwa Merayotu, Merayotu b̄uru nwa Ahitubu, b̄u onye ishi l'ulo Chileke. ¹² A bya eyeru iya ụnwunna wh̄e, b̄u ndu l'arw̄u ọrwu l'eze-ulo Chileke; iwhe wh̄e d̄ukota b̄u ụnu madz̄u ugbo lab̄o l'ụkporo madz̄u l'ụmadz̄u lab̄o.

Onye ọdo b̄u: Adaya; Adaya b̄u nwa Jerohamu, Jehóramu b̄uru nwa Pelaliya, Pelaliya b̄uru nwa Amuzi, Amuzi b̄uru nwa Zakar̄aya, Zakar̄aya b̄uru nwa Pasho, Pasho b̄uru nwa Málukija. ¹³ A bya eyeru iya ụnwunna iya, b̄ukota ndu ishi l'ibe nna wh̄e; iwhe wh̄e d̄ukota b̄u ụkporo madz̄u ugbo iri l'ẹbo l'ụmadz̄u lab̄o.

Onye ọdo b̄u: Amashayi; Amashayi b̄u nwa Azar̄elu, Azar̄elu b̄uru nwa Ah̄uzayi, Ah̄uzayi b̄uru nwa Meshilemotu, Meshilemotu b̄uru nwa İma. ¹⁴ A bya eyeru iya ụnwunna iya b̄ukota ndu mkparawa, iwhe wh̄e d̄ukota b̄u ụkporo madz̄u ugbo ishii l'ụmadz̄u ẹsato. Onye ishi wh̄e b̄u Zabudiȳelu nwa Hagedolimu.

¹⁵ Ndu Lívayi, bu l̄e Jerúsalem̄u b̄u: Shemaya nwa Hashubu, Hashubu b̄uru nwa Azurikamu, Azurikamu b̄uru nwa Hashabyiya, Hashabyiya b̄uru nwa Buni.

¹⁶ Ndu ọdo bu: Shabetayi ȳele Jozabadu, b̄u ndu ishi ndu Lívayi, mb̄u ndu l'awh̄u m̄eka ọrwu, l'aarw̄u l'az̄u ulo Chileke.

¹⁷ Onye ọdo b̄u: Mataniya nwa Maȳika, Maȳika b̄uru nwa Zabudi, Zabudi b̄uru nwa Asafu, b̄u onye ishi l'anoje edu l'egvu-ekele ȳele okfu an̄u Chileke.

Bakubukiya b̄u onye nke ẹbo l'ụnwunna Mataniya.

Onye ọdo b̄u Abuda nwa Shamuwa, Shamuwa b̄uru nwa Galalu; Galalu b̄uru nwa Jedutunu.

¹⁸ Ndu Lívayi bu l̄e mkp̄ukpu ono, d̄u ns̄o b̄e d̄ukota ụkporo madz̄u ugbo iri l'ẹno l'ụmadz̄u ẹno.

¹⁹ Ndu nche-ọnuzo, bu l̄e Jerúsalem̄u b̄u: Akubu m̄ee Talumonu m̄ee ụnwunna wh̄e, b̄u ndu l'anoje eche nche l'ọnu-abata eze-ulo Chileke. Iwhe wh̄e d̄ukota b̄u ụkporo madz̄u ugbo ẹsato l'ụmadz̄u iri l'ẹbo.

²⁰ Ndu Ízurelu ọdo, wh̄oduru n̄u, m̄ee ndu l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke, m̄ee ndu Lívayi ọdo, b̄u ndu wh̄oduru n̄u b̄e bukota l̄e mkp̄ukpu ḡe mkp̄ukpu ha l'al̄i ndu Juda. Onyenon̄u bu l'oke al̄i nkiya. ²¹ Ndu l'aje ozhi l'eze-ulo Chileke buru l'eli ugwu Of̄elu. Ọ b̄uru Ziha ȳele Gishipa b̄u ndu ishi ndu ono, l'aje ozhi l'eze-ulo ono.

²² Ndu b̄u ishi ndu Lívayi ono, bu l̄e Jerúsalem̄u b̄u Uzi nwa Baní. Baní b̄u nwa Hashabyiya, Hashabyiya b̄uru nwa Mataniya, Mataniya b̄uru nwa Maȳika, b̄u onye shi l'eri Asafu. Eri Asafu b̄e b̄u ishi egvu, l'aaḡu aḡu l'eze-ulo Chileke. ²³ Wh̄ebe ndu ọgbo-egvu ono b̄e eze t̄uru iwu doberu. Ọ b̄uru iwu ono l'akaj̄eru wh̄e iwhe wh̄e l'e-me l̄e mb̄oku.

²⁴ Onye l'anoje l'iwhu eze ekfu okfu ẹhu ndu Ízurelu b̄e b̄u Petahiya nwa Meshezab̄elu, mb̄u onye shi l'ẹpa Zera nwa Juda.

Ndu Ízurelu, bu l'ime ime obodo

²⁵ A bya l'ime ime obodo m̄ee ẹgu, d̄u iya n̄u, ụnwu Juda ụwhodu b̄e har̄u buru l̄e Kiriya-tu-aruba m̄ee ụnwu mkp̄ukpu, d̄ukota iya n̄u. Wh̄e hakwar̄uwho buru l̄e Dibon̄u m̄ee ụnwu mkp̄ukpu, d̄ukota iya n̄u m̄ee Jakabez̄elu m̄ee ụnwu mkp̄ukpu, d̄ukota iya n̄u. ²⁶ Wh̄e buru l̄e Jeshuwa, Molada, Betu Peletu, ²⁷ Hazaru-shuwalu ọwaa Byiyesh̄eba ȳele ụnwu mkp̄ukpu, d̄ukota iya n̄u, ²⁸ m̄ee l̄e Zikulagu ọwaa Mekona ȳele ụnwu mkp̄ukpu, d̄ukota iya n̄u, ²⁹ m̄ee l̄e Enu-rim̄onu, m̄ee Zora, m̄ee Jamutu, ³⁰ m̄ee Zanowa, m̄ee Adulamu ȳele ụnwu mkp̄ukpu, d̄ukota iya n̄u, m̄ee l̄e Lakishi ȳele ẹgu, n̄okota iya n̄u, m̄ee l̄e Azeka ȳele ụnwu mkp̄ukpu, d̄ukota iya n̄u. Ọo ya b̄u l̄e wh̄e shi l̄e Byiyesh̄eba bua jeye l̄e ns̄uda H̄inomu.

³¹ Ẹpa Bénjaminu b̄e shi l̄e Geba bua kwas̄eru; wh̄e bu l̄e Mikumashi, buru l̄e Ayija, buru l̄e B̄etelu ȳele ụnwu mkp̄ukpu, d̄ukota iya n̄u, ³² m̄ee l̄e Anatotu, m̄ee Nobu, m̄ee Ananíya, ³³ m̄ee Hazo, m̄ee Rama, m̄ee Gitayimu, ³⁴ m̄ee Hadidi, m̄ee Zeboyimu, m̄ee Nebalatu, ³⁵ m̄ee Lodu m̄ee Óno ȳele Ns̄uda Ndu L'eme Nka.

³⁶ Ụwhodu l'itsutsu ndu Lívayi, b̄u ndu wh̄e l'ikfu Juda shi buru b'e keru ye t̄e wh̄e l'ikfu Bénjaminu buru.

Ndu l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke ȳele ndu Lívayi

12 Ọ waa b̄u ndu l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke m̄ee ndu Lívayi, wh̄e l̄e Zerúbabelu nwa Sheyalutiȳelu m̄ee Jeshuwa l̄i shi l'ẹka a kp̄uru wh̄e l̄e ndz̄u lwa ndowa: Seraya, Jeremáya, Ẹzura, ² Amariya, Maluku, Hatushi, ³ Shekanaya, Rehumu, Meremotu, ⁴ Ido, Ginetoyi, Abáyija, ⁵ Mijaminu, Maadiya, Byiliga, ⁶ Shemaya, Joyaribu, Jedaya, ⁷ Salu, Am̄oku, Hilikaya ọwaa Jedaya.

Ndu ono shi bukotaru ndu ishi ndu l'agbaję eja nų Chileke, bųru ishi ųnwunna whę l'oge nke Jeshuwa.

⁸ Ndu nke Lívayi bų: Jeshuwa, Byinuyi, Kadumiyęlu, Sherebyiya, Juda ọwaa Mataniya. Ọo Mataniya yele ųnwunna iya bų ndu ishi egvu-ekele.

⁹ ųnwunna whę, bų Bakubukiya yele Uni bųru whę bų ọgbo-egvu l'anoje ekweru whę egvu ekwekwe.

Eri Jóshuwa, bų onye ishi ndu l'agbaję eja nų Chileke

¹⁰ Jeshuwa bų nna Joyakimu, Joyakimu bųru nna ęliyashibu, ęliyashibu bųru nna Joyada, ¹¹ Joyada bųru nna Jonatanu, Jonatanu bųru nna Jaduwa.

Ndu bų ishi l'ęnya-uwhu ndu l'agbaję eja nų Chileke

¹² Ndu shi bųru ishi l'ęnya-uwhu ndu l'agbaję eja nų Chileke l'oge nke Joyakimu bų:

Onye ishi nke ęnya-uwhu Seraya bų Meraya.

Onye ishi nke ęnya-uwhu Jeremáya bųru Hananiya.

¹³ Onye ishi nke ęnya-uwhu ęzura bųru Meshulamu.

Onye ishi nke ęnya-uwhu Amariya bųru Jehohananu.

¹⁴ Onye ishi nke ęnya-uwhu Maluku bųru Jonatanu.

Onye ishi nke ęnya-uwhu Shebanaya bųru Jósefu.

¹⁵ Onye ishi nke ęnya-uwhu Harimu bųru Aduna.

Onye ishi nke ęnya-uwhu Merayotu bųru Helukayi.

¹⁶ Onye ishi nke ęnya-uwhu Ido bųru Zakaráya.

Onye ishi nke ęnya-uwhu Ginetonu bųru Meshulamu.

¹⁷ Onye ishi nke ęnya-uwhu Abáyija bųru Zikiri.

Onye ishi nke ęnya-uwhu Miniyaminu yele nke Moadiya bųru Pilitayi.

¹⁸ Onye ishi nke ęnya-uwhu Byiliga bųru Shamuwa.

Onye ishi nke ęnya-uwhu Shemaya bųru Jehonatanu.

¹⁹ Onye ishi nke ęnya-uwhu Joyaribu bųru Matenayi.

Onye ishi nke ęnya-uwhu Jedaya bųru Uzi.

²⁰ Onye ishi nke ęnya-uwhu Salayi bųru Kalayi.

Onye ishi nke ęnya-uwhu Amọku bųru Iba.

²¹ Onye ishi nke ęnya-uwhu Hilikaya bųru Hashabyiya.

Onye ishi nke ęnya-uwhu Jedaya bųru Netanęlu.

Eedeshi ęwha ndu l'agbaję eja nų Chileke męe nke ndu Lívayi l'ękwo

²² L'oge nke ęliyashibu męe Joyada męe Johananu męe Jaduwa b'e dekotaru ęwha ndu ishi ndu Lívayi męe nke ndu ishi ndu l'agbaję eja nų Chileke l'ękwo; ęwha ono b'e deru nteke Darýọsu bų eze, l'achį Peshiya.

²³ ųnwu Lívayi, bų ishi l'ibe nna whę b'e dekotaru ęwha whę l'ękwo e deshiru iwhe e meru l'oge ono jeye l'oge nke Johananu, bų nwa ęliyashibu.

Eekeshi ozhi l'eze-ųlo Chileke

²⁴ Ndu bų ishi ndu Lívayi bų: Hashabyiya, Sherebyiya ọwaa Jeshuwa, bų nwa Kadumiyęlu. ųnwunna whę bųru whę bų ọgbo-egvu, gude egvu-ajaja yele egvu-ekele ekweru whę egvu ekwekwe l'ųzo, Dévidi, bų onye nke Chileke tọru whę ọkpa iya. Whę l'anoje ekwe egvu ọbu l'odzere l'odzere.

²⁵ Mataniya, Bakubukiya, Obedaya, Meshulamu, Talųmonu ọwaa Akubu bę bų ndu nche, l'anọduje eche nche l'ųlo, l'eedobeje iwhe l'ọnu abata eze-ųlo Chileke.

²⁶ Ndu ono bę jeru ozhi l'oge nke Joyakimu nwa Jeshuwa, mbų nwanwa Jozadaku, męe l'oge nke Nehemaya, bų ọ-chį-ọha, l'achį nų, mękwawho l'oge nke ęzura, bų onye l'agbaję eja nų Chileke bųru o-de-ękwo.

Eeye mgbodo Jerúsalemu l'ęka Chileke

²⁷ O be nteke l'ee-woru mgbodo Jerúsalemu ono ye l'ęka Chileke, a chọru ndu Lívayi jekota l'ęka lile, whę bu tę whę byakọta Jerúsalemu bya egude ęhu-ųtso męe egvu-ekele, kųa ogele, kpọo une męe ibekwe gude woru mgbodo ono ye l'ęka Chileke. ²⁸ ępa ndu ọgbo-egvu ono shi l'uswetuma ali, nọ-wheru Jerúsalemu mgburumgburu męe ųnwu mkpųkpu, dųkota lę Netofa dzukota. ²⁹ Ndu ọwhu shi lę Betu-giligalu męe l'ųzo Geba męe Azumavetu dzua, nkele ndu ọgbo-egvu ono bę metaru ųnwu mkpųkpu buwhęe Jerúsalemu mgburumgburu. ³⁰ Ndu l'agbaję eja nų Chileke, męe ndu Lívayi doo onwowhe nsọ, whę dokwawho ndu Ízuręlu nsọ, bya edoo ọnu-abahų Jerúsalemu yele mgbodo ono nsọ.

³¹ Nteke ono mu duta ndu ishi ndu Juda, whę nyihu eli mgbodo ono. Mu bya agbaa uzhi ndu egvu labọ, hagee shii, bų ndu l'a-nọ agų egvu-ekele.

Uzhi lanų dzebe wųa l'eli mgbodo ono shia ųzo ęka-ųtara fųta lę Ọnuzo Ikpọzu. ³² Ndu l'etso whę l'azų bų Hoshaya yele nkerębo ndu ishi ndu Juda, ³³ męe Azariya, męe ęzura, męe Meshulamu, ³⁴ męe Juda, męe Bénjaminu, męe Shemaya ọwaa Jeremáya. ³⁵ Ndu ọdo bų o-shi-l'eri ndu l'agbaję eja nų Chileke, chį-gee opyi-ọku mękwawho Zakaráya, bų nwa Jonatanu, Jonatanu bųru nwa Shemaya, Shemaya bųru nwa Mataniya, Mataniya bųru nwa Mayikaya, Mayikaya bųru nwa Zakuru, Zakuru bųru nwa Asafu, ³⁶ yeru iya ųnwunna iya, bų Shemaya, Azaręlu, Milalayi, Gilalayi, Mayi, Netanęlu, Juda ọwaa Hanani. Whębedua bę gude ųdudu ngwa-egvu, Dévidi bų onye nke Chileke sųru t'e gudeje. Ọ bųru ęzura, bų o-de-ękwo vutaru whę ųzo. ³⁷ Whę rwulewho Ọnuzo ęnya-mgba-mini, whę mabę gę whę maberu je enyikota ęka l'eeshije enyiba lę mkpųkpu Dévidi, mbų l'eli mkpogobe ęka dų lę mgbodo ono, whę shia elikoro ųlo Dévidi fųta lę Ọnuzo Mini, dų l'ųzo ęnyanwu-awata.

³⁸ Ndu egvu nke ẹbo dzebe wya ọzo ẹka-icha. Mbẹdua mee nkerẹbo ndu Ízurelu l'etso whẹ l'azụ, anyi wya l'eli mgbodo, shi lẹ Ụlo-eli Ovokọku futa lẹ Mgbodo-ha-osa. ³⁹ Anyi shi l'ẹka ono wuru je aghaa Onuzo Ífuremu mee Akahụ Onuzo mee Onuzo Ẹma mee Ụlo-eli Hananelu mee Ụlo-eli Ụkporo-ise, shi nno futa Onuzo Aturu. Ọ buru lẹ Onuzo Nche bẹ anyi jeberu kfuishi.

⁴⁰ Ndu ogbo-egvu labo ono, l'aguje egvu-ekele bya anodu l'onodu whẹ l'ulo Chileke. Mbẹdua mee nkerẹbo ndu ishi ono nodukwawho l'onodu nke anyi.

⁴¹ Ndu l'agbaje aja nu Chileke, bu Eliyakimu mee Maseya mee Miniyaminu mee Mayikaya mee Eliyowenayi mee Zakaraya mee Hananiya nodu l'onodu nke whe chi-geeru opyi-oku l'eka. ⁴² Ndu odo, tso whẹ nu bu: Maseya, Shemaya, Eliyẹza, Uzi, Jehohananu, Málukija, Ílamu owaa Ẹza. Ndu egvu ono wata ogu egvu, o buru Jezurahiya bu onye ishi egvu whẹ.

⁴³ Mbọku ono bẹ whẹ gbarụ aja, ha shii. Ẹhu tsoo whẹ utso, o noo nkele Chileke bẹ meru t'ehu tsoo whẹ utso shii. Unwanyi l'unwegirima tukọ tee eswa. Ụzu ẹhu-utso, l'ada lẹ Jerúsalemu ngakota ẹka teru ẹnya.

Iwhe a nuru t'e gude abarụ Chileke aja l'ulo iya

⁴⁴ Ọo mbọku ono b'a hotaru ndu l'a-no eleta ẹnya lẹ mkpu, l'eedobeje iwhe, mbu ndu l'a-no eleta utu a turu atutu, mee akpuru iwhe mbu, mee ọzo-lanu-l'uzo-iri. Ee-shije l'okfu, a koru lẹ mkpukpu ono mgburumgburu wobata iwhe bya edobe l'ime mkpu ono, l'eedobeje iwhe, egube iwu suru t'e meje iya l'iswi ndu l'agbaje aja nu Chileke mee ndu Lívayi. Ẹhu tsoo ndu Juda utso l'eka ndu l'agbaje aja nu Chileke mee ndu Lívayi, l'eje ozhi no. ⁴⁵ Whẹ l'eje ozhi Chileke whẹ, eje ozhi nke ọsafu mmerwu, egube ono, ndu egvu mee ndu nche-onuzo l'eje ozhi, rwuberu whẹ nu; l'uzo Dévidi mee nwa iya, bu Sólomonu suru t'e meje. ⁴⁶ Nkele nteke Dévidi mee Asafu no ndzu, mbu l'oge ndu-ichee b'e shi enweje ndu ishi ndu egvu, nweru egvu e gude aja Chileke ajaja mee egvu e gude ekele iya ekele. ⁴⁷ L'oge nke Zerúbabelu yele Nehemaya bẹ ndu Ízurelu ge whẹ ha l'ewotaje iwhe rwuberu ndu egvu mee ndu nche onuzo nu whẹ mbọku mbọku. O nokwawho ge whẹ l'edobeje iwhe nsọ nu ndu Lívayi, ndu Lívayi edobe iwhe nsọ nu ẹpa Ẹronu.

Eekewafu ndu alị odo l'eka ndu Ízurelu no

13 Mbọku ono bẹ whẹ guru iwhe e deru l'ekwo Mosisu, gufua ya agufu; ndu Ízurelu nukota iya. Iwhe a gufutaru l'ekwo ono bu, t'o bo dukwa onye Amonu, odua l'ogo onye Moabu l'a-bata l'eka unwu Chileke dzukoberu, ² o noo lẹ whẹ te egudedu nri mee mini gbata unwu Ízurelu ndzuta. Ochia Bélamu bẹ whẹ butaru t'o bya atua whẹ onu. Ọle Chileke anyi bẹ gharu onu ono igharawhu o buru onu-oma. ³ O noo

ya, nteke ndu Ízurelu nuru iwhe ono, iwu ono kfuru, whẹ kewafukota eri ndu alị odo ono l'eka ndu Ízurelu no.

Nehemaya l'edozhi iwhe

⁴ Temenu iwhe ono mee bẹ Eliyashibu, bu onye l'agbaje aja nu Chileke yele Tobaya dūhawaa lẹ mma shii, Eliyashibu bukawho onye a turu ẹka t'o buru onye ishi mkpu, l'aakwakobeje iwhe l'eze-ulo Chileke. ⁵ Eze mkpu ono, e shi edobeje ngwo-aja-nri, mee unwu-isensu, mee arya, e gude eje ozhi l'eze-ulo Chileke, mee ọzo-lanu-l'uzo-iri nke witi, mee nke mmee, mee nke mmanu olivu, l'aasuje t'e wota l'iswi ndu Lívayi, mee ndu egvu, mee ndu nche onuzo, mbu mkpu ono, e shi edobeje iwhe a turu utu nu l'iswi ndu l'agbaje aja nu Chileke bẹ Eliyashibu nuru Tobaya. ⁶ Nteke ono, iwhe ono l'eme bẹ mu l'ete anodua lẹ Jerúsalemu. Nkele ọo awha, kwe Átakusakusesu ukporo awha l'awha iri l'ẹbo, o wataru obu eze ndu Bábyilonu bẹ mu jeru lẹ nke eze. A nota nwanshi mu ryoo eze t'o haa mu te mu lwatashia. ⁷ Mu byarwuta Jerúsalemu bya anua nke ejo-iwhe ono, Eliyashibu meru l'okfu ẹhu Tobaya, mbu anunu ono, o nuru iya mkpu, du l'eze-ulo Chileke. ⁸ Ẹhu ghua mu damudamu, mu kwee chita arya ọlo Tobaya, no lẹ mkpu ono, chiru ghakashia l'etezhi. ⁹ Mu nu iwu, a turwua mkpu ono aturuwu. Nteke ono, mu bya egwotakota arya, l'eegudeje eje ozhi l'ulo Chileke bya edobewhu azu l'eka ono mee ngwo-aja nri mee unwu-isensu.

¹⁰ Mu bya achofutakwawho l'a ta anodua ndu Lívayi iwhe rwuberu whẹ nu. O mee nke owu bu lẹ ndu Lívayi mee ndu l'aguje egvu, bu ndu l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke bẹ gbakashihuru nu, onyenonu kolahaa okfu iya. ¹¹ Ọo ya bu, mu baaru ndu ishi mba su whẹ: "Ọo gunu meru a paru ọlo Chileke haa egube-ẹ?" Mu bya achikobe ndu Lívayi mee ndu ono, l'aguje egvu ono dobewhu whẹ azu l'onodu whẹ. ¹² Nteke ono ndu Juda l'owhu wotalahaa ọzo-lanu-l'uzo-iri lẹ witi, mee lẹ mmee, mee lẹ mmanu olivu l'ime mkpu ono, l'aakwakobeje iwhe. ¹³ Ndu mu turu ẹka te whẹ buru ndu ishi mkpu ono, l'aakwakobeje iwhe ono bu: Shelemaya, bu onye l'agbaje aja nu Chileke, mee Zedoku, bu o-de-ekwo, mee onye Lívayi, ewha iya bu Pedaya. Onye mu hotaru swibe whẹ t'o yejeru whẹ ẹka bu Hananu nwa Zakuru, buru nwanwa Mataniya, nkele ndu ono b'a guru lẹ ndu e gude ire whẹ ẹka. Ozhi whẹ bu ookeru unwunna whẹ iwhe.

¹⁴ Byiko Chileke mu, nyatakwa mu ro ya lẹ nke iwhe owa. Be ehuchafukwa iwhe du ree, mu megbaberu l'iswi ọlo gube Chileke mu, mee l'iswi ozhi, l'eeje l'ime iya.

¹⁵ Nteke ono bẹ mu whuru ndu no lẹ Juda adzoshi mmee l'akpuru vayinu lẹ mbọku-otuta-ume, gude

inya-ivu evubatakaa witi mee mmeē mee akpuru vayinu mee akpuru figu mee ivu odo, du l'iche l'iche. Whē l'evu iya ala Jerúsalemu lē mboku-otuta-ume. Mu bya alo whē ẹka lē nchī tē whē haa anọ ere nri mboku ono. ¹⁶ Ndu Taya, bukwawho lē Jerúsalemu l'anoje evubata ẹma, mee ngwa-aswa odo, du l'iche l'iche ereshi ndu Juda lē Jerúsalemu lē mboku-otuta-ume. ¹⁷ Oo ya bu mu baaru ndu a maru ewha whē lē Juda mba su whē: “Ejo-iwhe owa, unu l'eme bu gunu, nke t'unu merwushije mboku-otuta-ume?” ¹⁸ Tọ bunua egube iwhe-e bē nna unu whē meru, meru iwhe Chileke anyi meru t'ejo ndakfu dakfuta anyi mee mkpukpu-a? Unu byakwa ntaa bya awata omerwushi mboku-otuta-ume, shi nno eme t'oke ẹhu-eghughu Chileke kabaa ozupyabe ndu Ízurelu.”

¹⁹ O be g'ochi l'abya agbagba lē mboku, chi l'a-sahu buru mboku-otuta-ume, mu tọ iwu t'a gbachishikota mgbo onu-abata Jerúsalemu, su t'a ba gūhakwa iya agūha jeye mboku-otuta-ume ono aghata. Mu dokashia ndu ozhi mu l'onu-abata ono t'ọ bọ du ivu, l'ee-vubata lē mboku-otuta-ume ono. ²⁰ Ndu ngho mee ndu l'ere ngwa-aswa, du l'iche l'iche radu l'azu Jerúsalemu ugbo lanu eje lē nke ẹbo. ²¹ Mu lo whē ẹka lē nchī su whē: “?Oo gunu meru unu l'araduje l'azu mgbodo ono? Unu -mee ya odo bē mu l'a-dakwa unu ẹka l'ẹhu.” Watalẹwho nteke ono tugburu bē whē byabuhuru lē mboku-otuta-ume. ²² Mu su ndu Lívayi tē whē sachaa onwowhe asacha je anodu cheje nche l'onu-abata ono, nke owhu l'ee-dobe mboku-otuta-ume ono nsọ.

Ryitakwa mu ro lē nke oma byiko Chileke mu, l'iswi iwhe ono, mu meru, gude n-yemobu ghu ono, ha shii whuru mu imiko.

²³ Nteke ono bē mu whukwaruwho ndu Ju, lushiru unwanyi Ashidodu mee unwanyi Amonu mee unwanyi Moabu. ²⁴ Nkere labo l'unwegirima whē l'ekfukota okfu ndu Ashidodu mee okfu ndu o-shi-awe o-shi-awe whē. Whē ta ama okfu okfu ndu Juda. ²⁵ Mu baaru whē mba tu whē onu. Uwhodu whē bē mu chiru iwhe, wheshia whē egbushi l'ishi. Mu mee, whē gude ewha Chileke ria nte su: “Anyi ta abyadu l'e-kuta unwada anyi kee unwu nwoke ndu ono, anyi ta abya l'alutaru unwu anyi nwoke unwada ndu ono, anyi ta abya l'a-luta whē tē whē buru nyee anyi. ²⁶ Tọ du l'iswi ẹhu egube unwanyi ono bē Sólomonu, bu eze ndu Ízurelu gude mee iwhe-du-ẹji? Lē mba gē mba ha ta adukwa eze odo, du g'oo ya. Temenu o buru onye Chileke iya yeru obu, Chileke mee ya t'ọ buru eze ndu Ízurelu l'owhu. Obenu l'oo unwanyi oha odo bē meru iya, o mee iwhe-du-ẹji. ²⁷ Tọ du ree t'anyi gude nchī anyi nua l'unu l'eme ejo-iwhe, ha egube-ẹ, mbu l'unu lushiru unwanyi oha odo, shi nno buru ndu mesweru Chileke anyi?”

²⁸ Onye lanu l'unwu Jehoyada nwa Elyashibu, bu onye ishi ndu l'agbaje ẹja nu Chileke bē bu ogo Sambalatu onye Horonu. Oo ya bu mu chifu iya t'o shi l'eka mu no lufu.

²⁹ Byiko Chileke mu, nyatakwa whē lē mmerwu ono, whē merwuru okwa ndu l'agbaje ẹja nu Chileke, mee mmerwu ono, whē merwuru ogbandzu ono, gu lē ndu l'agbaje ẹja nu Chileke, mee ndu Lívayi gbaru.

³⁰ Tọ du iya bu, mu safukota whē mmerwu, whē chitaru l'ẹhu ndu alij odo, bya edobe whē l'ozhi, gbaru ndu l'agbaje ẹja nu Chileke, mee nke ndu Lívayi. Onyenonu rwulaha orwu iya. ³¹ Mu mekwaawho t'e vutaje nku l'oge iya yele akpuru iwhe mbu.

Byiko Chileke mu, ryitakwa mu ro lē nke oma.

Esuta

Vashiti, bu eze-nwanyị, kwefuru ike

1 O waa iwhe nwuru nu nteke Ahazerusu shi buru eze, l'achi ukporo obodo ugbo ishi l'obodo esaa, watazhiawho l'ali Indiya jeye l'ali Itiyopiya. ² Nteke ono be eze bu Ahazerusu shi nodu l'oshi-eze iya le Susa, bu ishi ali-eze ono.

³ O rwua awha, kwe iya awha eto, o wataru obu eze, o shishia nri kua ndu bu ishi ozhi l'ali-eze iya mee ndu ozhi iya te we bya eria ngua. Ndu ishi ndu ojogu ndu Peshiya mee nke ndu Midiya mee ndu a maru ewha we mee ndu ochi-oha obodo, du l'iche l'iche, l'ochi tsoru bya le nri ono. ⁴ O meru oriri ono ukporo abali ugbo tete kperegedemu. O gude nteke ono goshi ge ya bu-be eze, nwenukaru iwhe mee ge ya bu-be oke-madzu buru onye du biribiri.

⁵ A no-gelewho abali olemole ono, o meru oriri ono, eze byakwa eshishia nri odo; kua ndu bu le mkpukpu Susa, bu ishi ali-eze iya ono te we bya eria ngua, ndu ukfu le ndu nta. We no le nri ono abali esaa. Eka we nodu mee oriri ono bu eka du go oma-ogbo-duwhu l'ime mgbabu ibe-eze. ⁶ Iwe e gude memashia eka ono bu ekwa ocha mee ekwa, du urwukpu-urwukpu, e yegeeru oghu ocha mee nke urwukpu urwukpu l'ishishi iya. Oghu ono b'e liberu l'echi mkpola-ocha, a kupyaberu l'itso, e meru l'ogbu-ngerengere ewhuru, a kpobe-geeru l'eka ono. E gude ewhuru, l'erekaa ire mee ewhuru, l'egbukaa ngerengere chia oma ali eka ono; doo ya iwhe-azee, e meru le mkpola-ododo mee le mkpola-ocha. ⁷ Upyi, e gude gbaaru we mmee bu upyi, e meru le mkpola-ocha, temenu we gbagee iche iche. Mmee ndu eze l'anguje suwhaa l'eka ono nkele eze be saru eka okpobe asasa mee oriri ono. ⁸ A ta atudu iwu l'owa ge bu madzu nguta-be mmee ono ya akfushi. Eze suhawaru ndu ozhi iya te we nuje onyenonu iwhe guru iya nu.

⁹ Nteke ono be Vashiti, bu eze-nwanyị shishikwaruwho nri, kua unwanyi te we bya eria ngua l'ibe eze Ahazerusu. ¹⁰ O be mboku nke esaa; eze bu Ahazerusu nguta mmee, emereme ji iya ehu. O zhia umadzu esaa, a haru ahaha, bu ndu l'ejeru iya ozhi, ewha we bu Mehumanu mee Byizuta mee Habona mee Byiguta mee Abaguta mee Zeta mee Kakasu, ¹¹ su te we je ekuaru iya eze-nwanyị, bu Vashiti t'o kpuru okpu eze-nwanyị iya byakfuta yebe eze. Eze-nwanyi

ono be du ugu l'enya. Eze l'eme te ya goshi ndu ebyii ya mee ndu bu ishi l'ali-eze iya lege eze-nwanyi l'amabe uma. ¹² Ndu ozhi ono je ezhia eze-nwanyi ono, bu Vashiti iwhe eze zhiru iya, o jika le ya tee ejedu. To du iya bu, ehu ghulaha eze egbu; o voru oku ghua ehu.

¹³ O noo ya, iwhe bu nsọ eze bu le temenu ya emede iwhe o choru ememe be l'okpatajeeda ishi l'eka ndu iwu-ali mee ndu ikpe, kuru nhamunha doru enya. Oo ya bu, eze bya ejekfushia ndu mmamagu idzu, bu iya bu ndu maru iwhe gbaru l'ememe, ¹⁴ buru ndu l'akaje iya ono ntse. Ndu obu, o jekfuru idzu bu Kashena mee Sheta mee Adumata mee Tashishi mee Meresu mee Masena mee Memukanu. Umadzu esaa ono bu ndu ishi ali Peshiya mee ali Midiya; we buru ndu eka we l'erwu eze l'ehu, temenu o buru we be okwa we kagezhia shii l'ali-eze ono l'owhu. ¹⁵ Eze jia we su: "E lee enya le ge iwu-ali gbaru, ?oo gunu be l'ee-me Vashiti, bu eze-nwanyi? Nkele o jikaru ome iwhe mube eze bu Ahazerusu zhiru ndu ozhi mu te we je ezhia ya."

¹⁶ To du iya bu, Memukanu nodu l'iwhu eze ye iwhe ndu ishi ono yee onu su: "O to bulekwa eze kpu be Vashiti, bu eze-nwanyi mesweru. O meswekotaru iwhe bu ndu ishi mee ndu bukota l'obodo, du l'ali-eze Ahazerusu. ¹⁷ O noo nkele agwa ono Vashiti, bu eze-nwanyi kparu be unwanyi l'a-wokwa eka, e shi nno ji we adulaha we nde l'enya, we efulaha l'eze, bu Ahazerusu be zhiru t'e je kuaru iya Vashiti, bu eze-nwanyi o jika le ya te ejedu. ¹⁸ Saa, ntanu owa be unyomu ndu ishi ndu Peshiya mee ndu nke Midiya, bu ndu nuru egube umere ono, eze-nwanyi meru l'a-wata osa-kwoshiru ji we okfu. E shi nno ji we adu we nde l'enya, ehu eghulaha ji we egbu l'eka unyomu we no. ¹⁹ O -buru l'o du gube eze ree, tunua iwu su Vashiti, bu eze-nwanyi t'o bo futaha afuta odo l'iwhu gube eze Ahazerusu. E dee ya ede l'ekwo-iwu ndu Peshiya mee ndu Midiya, nke owhu l'ete agbanwe iya agbanwe. Gube eze eworu okwa eze-nwanyi ono, o bu nu nwanyi odo, ka iya ree. ²⁰ Nteke iwu ono, gube eze l'a-tu l'e-jegba ali-eze ghu l'owhu, bu ali-eze, paru eka be unwanyi l'a-wata okwabe ji we ugu mee ndu ha shii mee ndu ha nwanshi."

²¹ Idzu ono, Memukanu wofutaru du eze ree ye ndu ishi iya. Oo ya bu, eze mee le go kuru. ²² Eze bya edee ekwo-ozhi kekotagezhia l'iwe bu obodo, du l'ali-

eze iya. Obodo n̄onu b'o deru nkewhe l'uzo, wh̄e l'ede-je ẹkwo, bya egude okfu al̄i ndu n̄onu deeru wh̄e iya. Ɛkwo-ozhi ono b'o deru s̄u t̄e nwoke n̄onu buru ishi l'ibe iya; ya asaj̄e okfu asa.

E meru Ɛsuta eze-nwanyị

2 Ọ bya ebe nteke ọbu, g'ẹhu-eghughu ono jizetaru eze Ɔhazerusu, ọ rilahaa nke Vashiti mee nke iwhe ono, o meru yele nke iwu ono, a t̄uru l'okfu ẹhu Vashiti. 2 T̄o d̄u iya b̄u, ndu l'ejeru eze ozhi bya as̄u iya: "T'e leeru ḡube eze ẹn̄ya ẖnwumgboko, l'ama ẖma, wh̄e l̄e nwoke l'eteke az̄ebua. 3 T̄e ḡube eze shi l'obodo lile, d̄u l'al̄i-eze ghu-a t̄ua ẹka l̄e ndu ishi l'e-je eduta ẖnwumgboko, l'ama ẖma, wh̄e l̄e nwoke l'eteke az̄ebua ono bya edobe l'ulo ẖnwanyi, d̄u l̄e Susa, b̄u ishi al̄i-eze-e. T'e duru wh̄e yeru Hegayi onye a h̄ar̄u ah̄ah̄a, mb̄u onye ono, b̄u iya l'eletaru eze ẖnwanyi ibe iya ẹn̄ya. T̄e Hegayi n̄u wh̄e iwhe wh̄e l'e-gude ach̄o mma. 4 T̄e nwamgboko ọwhu kagezhia eze ree l'ime ẖnwumgboko ono ḡe wh̄e ha buru eze-nwanyị l'ozori Vashiti." Okfu ono d̄u eze ree, omee ya ẹgube ono.

5 O nweru nwoke ọbu, b̄u onye Juda, shi l'ikfu B̄enjaminu, bu l̄e mkp̄ukpu Susa, b̄u ishi al̄i-eze ono. Ɛwha nwoke ọbu b̄u M̄odekayi nwa Jayi. Ọ b̄u nwanwa Shimeyi, buru nwanwa-nwanwa Kishu. 6 Nwoke ono tso l̄e ndu a kp̄uru l̄e ndz̄u l̄e Jer̄usal̄emu nteke ono, Nebukadineza, b̄u eze ndu B̄abyl̄onu kp̄uru Jehoyakinu, b̄u eze ndu Juda l̄e ndz̄u. 7 M̄odekayi b̄e yele nwa nwune nna iya, l'aza Hadasa bu. Ọ buru yebedua hefutaru iya, nkele ne iya l̄e nna iya b̄e t̄oru iya mgbe. Ɛwha ọdo l'eekuje Hadasa b̄u Ɛsuta. Ọ b̄u nwamgboko, l'ama ẖma, d̄u ugwu l'ẹn̄ya. Ḡe ne iya l̄e nna iya nw̄uhu-geeru b̄e M̄odekayi kutaru iya dobe g'ọo nwa iya, ọ nw̄uru l'onwiya.

8 O noo ya, nteke iwu ono eze t̄uru, mb̄u iwhe ono, eze kfuru ngak̄otaru al̄i-eze ono, e je eduta igweligwe ẖnwumgboko bya Susa, b̄u ishi al̄i-eze ono. E duru wh̄e yeru Hegayi t'ọ letaje wh̄e ẹn̄ya. Ɛsuta b̄e tsokwawho l̄e ndu ono, e dutaru bya ibe eze; e duru iya yeru Hegayi, b̄u onye l'eleta ẖlo ẖnwanyi ẹn̄ya t'ọ leta iya ẹn̄ya. 9 Nwamgboko ono, b̄u Ɛsuta d̄u Hegayi ree l'obu, t̄emenu ọ t̄ubakwa iya wh̄o l'ẹn̄ya. Hegayi mekebe ẹgwegwa ch̄ooru iya iwhe l'oo-gude ach̄o onwiya mma, bya an̄u iya ọga nri, ẹhu iya ch̄oru. Ọ h̄ota ẖnwumgboko ẹsaa, b̄u-gee ẖma anyiganyi l'ibe eze duru wh̄e yeru iya t̄e wh̄e l'ejeru iya ozhi, bya eduta yele ẖnwumgboko ono je eye l'ulo, kak̄ota-gezhia ree l'ulo ẖnwanyi ono.

10 Ɛsuta te enwedu nteke ọ k̄oru onye ẹka ya b̄u, t'ọ k̄o eri, o shi, o noo nkele M̄odekayi buchiru iya t'ọ b̄o k̄oshi. 11 Mb̄okumboku b̄e M̄odekayi l'anoje akpawhe l'atatiwhu ọma ogboduwu ẖlo ẖnwanyi ono t'ọ mar̄u ḡe Ɛsuta meru mee t'ọ mar̄u ḡe l'ooome eshi.

12 ẖnwumgboko ono b̄u, t̄emenu wh̄e ejeshia l'iwhu eze Ɔhazerusu b̄e wh̄e l'anojeeda ọnwa iri l'ẹbo ch̄o onwowhe mma, b̄u iya b̄u nteke e doberu ẖnwanyi t̄e wh̄e n̄o-dz̄uje. Wh̄e l'anoje aha oje l'iwhu eze ahaha;; onye ọwhu o rwuberu ejeje ya an̄o ọnwa iri l'ẹbo ono gude ch̄o onwiya mma. Ọnwa ishi b̄e wh̄e l'ehuje mman̄u m̄eru, gude ọnwa ishii ọwhu hua mman̄u mbeleke mee mman̄u apyipyi, l'eshi kw̄ekwekwe gude ch̄o onwowhe mma. 13 Nwamgboko ọwhu o rwuberu oje l'iwhu eze b̄e b̄u-zhiawho iwhe ọ s̄uru l'ọ d̄u iya ree b̄e l'aan̄uje iya l'ulo ẖnwanyi ono, ya egude jeshia.

14 Onye ọbu l'ejeje l'urw̄enyashi lwa l'utsu iya. Ọ lwa ya eje an̄odu l'ulo ọdo, buk̄wawho ulo ẖnwanyi. Onye l'eleta ulo ọwhu ọbu ẹn̄ya b̄u onye a har̄u ah̄ah̄a, l'ejeru eze ozhi, ẹwha iya b̄u Shashugazu. Ọo ya b̄u onye ọ n̄o l'eka, mb̄u ẖnwanyi ono, eze l'ete al̄u l'okpoku nwanyi. Nwamgboko, bah̄waru l'ulo ono t̄e ejejedu ọwhu eze ọdo gbahaa l̄e nwamgboko ọbu b̄e d̄u eze ree, o kua ya eku.

15 Ọ bya erwube Ɛsuta oje l'iwhu eze. Mb̄u Ɛsuta ono, M̄odekayi kutaru hee b̄u iya b̄u nwamgboko ono, ọ nw̄uru mb̄u nwune nna M̄odekayi ono, l'aza Abyihelu. Ọ t̄o d̄udu iwhe ọ s̄uru t'a n̄u iya t̄e ya gude jee l'iwhu eze ono gbahaa iwhe Hegayi s̄uru t'ọ gude, mb̄u onye ono, a har̄u ah̄ah̄a, l'ejeru eze ozhi, buru onye l'eleta ẖnwanyi ibe eze ẹn̄ya. Ɛsuta t̄ubakotaru ndu wh̄uru iya n̄u l'ẹn̄ya. 16 Mb̄oku e dutaru Ɛsuta jekfu eze Ɔhazerusu l'ibe iya b̄u l'onwa iri, b̄u iya b̄u ọnwa Tebetu l'awha nke ẹsaa, ọ wataru ọbu eze. 17 Eze bya eye Ɛsuta obu amame ẖnwanyi ọdo. Ɛsuta ka iya ọtuba l'ẹn̄ya amame ẖnwumgboko ọdo. Ọ buru yebedua b̄e obu eze nataru. O kpube iya okpu eze-nwanyị l'ozori Vashiti.

18 Eze bya eshishia eze nri, ha g'ọo gunu, kua ndu b̄u ishi al̄i-eze iya mee ndu ozhi iya t̄e wh̄e bya eria nḡua. Onye o shituru nri ono b̄u Ɛsuta. Ọ t̄ua ndzumike l'obodo lile, d̄u l'al̄i-eze iya. O woru iwhe gbaru onye eze keshiaru ndu ono.

M̄odekayi mebyiru ejo-ikumu, a gbaru eze

19 Nteke e kukoberu ẖnwumgboko ono nke ugbo labo iya b̄e M̄odekayi n̄owaa l'okwa l'ibe eze. 20 Nteke ono b̄e Ɛsuta l'ete emedua t'a maru onye ẹka ọ b̄u mee eri, o shi ẹgube ono, M̄odekayi s̄uru iya t'ọ b̄o k̄oshi. Nkele Ɛsuta l'an̄ujeru M̄odekayi okfu l̄e g'ọ shi an̄uhawaru iȳe ya nteke, l'oohefuta iya.

21 Nteke ono, M̄odekayi shi n̄odu l'okwa l'ibe eze b̄e Byigutanu mee T̄reshi, b̄u ndu ozhi eze labo, l'eche ọnuzo ibe eze nche b̄e ẹhu n̄onyaaruu wata oghu eghughu, wh̄e gbaa ikumu ḡe wh̄e l'e-shi gbua eze Ɔhazerusu. 22 M̄odekayi bya ach̄ofuta ikumu ono wh̄e gbaru, o je ak̄ooru iya eze-nwanyị ono, b̄u Ɛsuta. Ɛsuta k̄ooru iya eze l'ọ noo iwhe M̄odekayi k̄oru iya. 23 A bya

enyoo okfu ono chofuta l'oo ire-lanụ, a chita umadzu labo ono je aswi-gbua l'eli oshi. A nodu l'iwhe eze dee ya ede l'ekwo-ako, l'eedeje iwhe meru nu l'alì-eze ono.

Ejo-ikumu, Hemanu gbarụ ndu Ju

3 Iwhe ono nwụ-gelewho, eze Ahazerusu bya akpōlia okwa Hemanu. O bya edobe iya l'onodu, ka nke ndu odo, whẹ l'iya bu ishi alì-eze ono. Hemanu bu nwa Hamedata onye shi l'eri Agagu. ² Eze tụa iwu t'iwhe bu ndu ozhi eze gẹ whẹ ha, bu ndu gude okwa l'ibe eze, whuzejeru Hemanu ishi l'alì, whẹ abarụ iya eja gude akwabẹ iya ugwu. Ndu ozhi eze wata ome egube ono eze tūru whẹ l'iwu. Ole Mōdekayi te ekwedu whuzeru iya ishi l'alì, t'o kwe abarụ iya eja gude akwabẹ ududu ugwu ono. ³ Tọ dụ iya bu, ndu ozhi eze ono, bu ndu gude l'okwa l'ibe eze bya ajja Mōdekayi sụ: "Ọo gūnu meru g'o gude l'iimebyi iwu, eze tūru?" ⁴ Mbokumboku bẹ whẹ l'angje ekfu eyeru Mōdekayi, ole o tọo ngajeduru whẹ nchì. Whẹ kwee je edooru iya Hemanu t'a marụ ?a ha iya t'o megburu egube ono. Nkele o kfuwaru whẹ lẹ ya bu onye Ju. ⁵ Nteke Hemanu chofutaru lẹ Mōdekayi te ewhuzejeduru iya ishi l'alì mee l'ọ tọ baduru iya eja gude akwabẹ iya ugwu, iwe bya iya l'ẹhu. ⁶ Nteke Hemanu bya amarụ lẹ Mōdekayi bu onye Ju, o wocha nke l'ọo Mōdekayi bẹ l'ee-gbu nwẹkiya. Iwhe o meru bu l'ọ wataru ochorokashi ụzo, l'oo-shi lakota ndu nke Mōdekayi l'iyi, bu iya bu ndu Ju, bukota l'alì-eze Ahazerusu.

⁷ O be l'awha kwe eze Ahazerusu awha iri l'ẹbo, o wataru obu eze, l'onwa Nisanu, † a nodu l'iwhe Hemanu tụa ido ono, bu Puru. Ishi iwhe a tū-turu ido ono bu t'e gude hota ujiku lanụ yeke onwa lanụ, whẹ l'egude medzua ikumu ono, Hemanu gbarụ. Whẹ tụa ido ono, o daba l'onwa iri l'ẹbo bu iya bu onwa Ada.

⁸ O noo ya, Hemanu sụ eze Ahazerusu: "O nweru ndu lanụ obu, tukaru onwowhe atuka buru l'echilabo ndu alì-a. Whẹ bukota l'obodo lile, dụ l'alì-eze-e ya nu. Nso alì whẹ bẹ gbarụ iche lẹ nso alì ndu odo, temenu whẹ te edobeje iwu, eze tūru. Ududu ndu ono bẹ a -haa whẹ eka bẹ whẹ ta abyakwa l'a-bẹru eze l'iwhe. ⁹ O -buru l'ọ dụ eze ree, t'eze tụa iwu t'e gbushia whẹ. Mu l'a-kfụ ndu l'e-jeru eze ozhi mkpola-ocha, ẹrwa iya dụ unu talentu mkpola-ocha ugbo ukporo l'ise, nke owhu l'ee-yekobe iya l'ulo-ẹku eze."

¹⁰ Oo ya bu, eze gbata echi, l'oogudeje eme iwhe-ohubama gbẹe Hemanu nwa Hamedata, bu eri Agagu. Hemanu l'onwiya bẹ bu ohogu ndu Ju. ¹¹ Eze sụ Hemanu: "Dobero okpoga ghu je emee ndu ono g'ọ dụ ghu ree."

¹² Oo ya bu, o rwua g'onwa mbụ ono gbarụ abalì iri l'eto, e kukota ndu l'ederu eze ekwo whẹ byadzukota. Whẹ tuko iwhe lile ono, Hemanu sūru tẹ whẹ dee

† Nisanu bu onwa mbụ l'ogu awha ndu Ju.

dekota l'ekwo, a nu iya ndu nno-chi enya eze mee ndu ochi-oha obodo, dụ iche iche l'alì-eze ono, nukwa iya who ndu bu ishi l'alì ono. Obodo nonu b'e deru nke-whẹ l'uzo, whẹ l'eedeje ekwo, gude okfu-alì whẹ dee ya. Ekwo ono b'e deru l'ewha eze Ahazerusu bya egude echi mkpushi-eka iya mee ya iwhe-ohubama. ¹³ E woru ekwo-ozhi ono nu ndu okpa-egwa tẹ whẹ je ekeshia l'obodo lile, dụ l'alì-eze Ahazerusu. Iwhe e deru iya bu, t'a lakota ndu Ju l'iyi gbushia whẹ tẹ whẹ tohu l'akporu enyanwu lanụ, mbụ nwata mee ogurennya mee unwanyi mee unwegirima me onwa iri l'ẹbo bu iya bu onwa Ada gbaa abalì iri l'eto. Iwu ono sukawwho, e gbugee whẹ t'a vua arya whẹ nnanu. ¹⁴ Iwhe dụ l'ekwo ono b'a sūru t'a tụa t'ọ buru iwu l'obodo lile, e mee t'a madzuru iya nke owhu whẹ l'a-kwakobe ẹhu m'ogvu mboku ono.

¹⁵ Eze kfuwa t'e je ekeshia ekwo-ozhi ono, ndu okpa-egwa ono tutube iya jeshia ya ekeke. Eka e vu ụzo tụa iwu ono ryaa ya aryarya bu lẹ Susa, bu ishi alì-eze ono. Eze yeke Hemanu bahụ l'eriri l'angungu, ẹhu rwurwushihu ndu bu lẹ Susa gẹ whẹ nuru ozhi ono.

Mōdekayi l'ekfuru Esuta t'o yeru whẹ eka

4 Nteke Mōdekayi bya amarụ iwhe l'anwụ nu, o l'ashia uwe iya chita uwe ahwụ yee, kpota ntụ wua onwiya, lufu oma mkpukpu echi mkpu ekwa, atso gbudagbuda. ² O jetabe rwua onoguzo ibe eze, o kfuru, o noo nkele o tọ dudu onye yeru uwe ahwụ, l'eekeje t'ọ bata. ³ Obodo obule, o rwuru, mbụ ekwo ono, e deru iwu who, eze tūru bẹ ahwụ l'atsojeru ndu Ju bu iya nu. Whẹ awata oswi egu, agu ahwụ, arya eka. Igweligwe l'eyeje uwe ahwụ gworu lẹ ntụ.

⁴ Oo ya bu, unwumboko mee unwoke, a haru ahaha, l'ejeru Esuta ozhi bya edooru iya nke Mōdekayi ono, iwhe ono tsua ya l'anụ shii. O chita uwe chee t'a chijeru Mōdekayi t'o yee, yefu uwe ahwụ ono. Ole Mōdekayi bẹ jikaru iya anata. ⁵ Esuta bya ekua Hataku, bu onye a haru ahaha l'ejeru eze ozhi, mbụ onye e yeru t'ọ jejeru yebe Esuta ozhi. O zhia ya t'ọ je amarụ iwhe l'anwuru Mōdekayi mee iwhe kpataru g'ọ gude l'ọ nwuru iya nno. ⁶ Tọ dụ iya bu, Hataku bya ejekfu Mōdekayi l'eka o nodu lẹ nggamgbo mkpukpu ono, dụ lẹ nhamunha onoguzo ibe eze. ⁷ Mōdekayi kọkotaru iya iwhe lile nwuru iya nu, bya akporu iya igbudu okpoga, Hemanu kweru ukwa lẹ ya l'a-nu t'e ye l'ulo-ẹku eze, nke owhu l'oo-kwe t'e gbushia ndu Ju. ⁸ O wota ekwo, e deru iwu who, eze tūru sụ t'e gbushia ndu Ju, mbụ ekwo ono eze nodu lẹ mkpukpu Susa dee keshia, o woru yebe ekwo nu Hataku t'ọ goshi Esuta, ya akowaaru iya onodu t'ọ doo ya enya. O sukawwho t'e zhia Esuta t'ọ jekfu eze je aryoo ya t'ọ whuru ndu Ju imiko. ⁹ Hataku dawhu azu je akporu Esuta iwhe Mōdekayi kfuru iya. ¹⁰ Esuta zhiwhu iya ozhi azu t'ọ je

ezhia Mòdekayi sụ iya: ¹¹ "Iwhe bụ ndu ozhi eze je akpaa lẹ ndu lile, bu l'obodo, dọkota l'alị-eze iya g'ọ ha, bẹ makọtaru l'o to nwedu nwoke m'ọ bụ nwanyi bya l'atugburu jekfu eze nteke ọ nọ l'ogboduwhu ibe-eze nke ime ime m'ọ bụa yẹbe eze l'onwiya bẹ kuru onye ọbu eku. Onye turu iya ama bẹ iwu suru t'e gbua onye ọbu egbu, gbahaa l'onye ọbu bẹ eze turu obu iya ama machiaru mgboro mkpola-ododo iya, shi nno sụ t'ọ nọdu ndụ. Eshi ọkporo abalị l'abalị iri ntaa bẹ eze l'eteke ekukwaa mu tẹ mu bya."

¹² A bya ezhia Mòdekayi ozhi Esuta zhiru, ¹³ o zhiwhu ozhi azụ t'e je ezhia Esuta lẹ ya suru agha: "Ba arinuwuho l'eshi ọwhu i nọwaa l'ibe eze bẹ bụ gubedua bụ onye Ju l'a-wafu nwẹkiya. ¹⁴ Nkele ọ -buru l'i nọdu nggujungguji ntaa, t'i ye ọnu, bẹ l'ee-shikwa l'uzo ọdo dzofuta ndu Ju. Ọle gubedua mēe ndibe nna ghu l'a-buru kpurupyata. ?Oo onye maru mēe iwhe meru g'ọ gude e mee ghu i nọdu l'okwa eze-nwanyi bụ nduge i yeta ẹka l'iwhe l'anwu ntaa?"

¹⁵ Esuta zhiwhukwa ozhi azụ t'e je ezhia Mòdekayi sụ iya: ¹⁶ "Tugbua je akpakoo ndu Ju, bu lẹ Susa l'eka lanu, unu aswija ẹgu kfuru nu Chileke l'iswi ẹhu mube Esuta. T'unu be erikwa nri, unu eje angu iwhe-angungu ujiku ẹto eswe l'enyashi. Mbèdua mēe unwumgboko, l'ejeru mu ozhi l'a-swikwawho ẹgu nke anyi g'unu l'aswi. E -megee bẹ mu l'e-jekfu eze. A makwaru-a l'o megideru iwu. Ọle mu l'e-jele-e; mu je l'a-nwuhu tẹ mu nwuhu."

¹⁷ Ọo ya bụ, Mòdekayi tugbua je emekota iwhe Esuta zhiru iya t'o mee g'ọ ha.

Esuta jekfuru eze aryọ

5 O rwulewuo l'abalị ẹto, whẹ l'aswi ẹgu ono, Esuta chita uwe eze-nwanyi iya yee, o je akfuru l'ogboduwhu ibe eze nke ime ime l'atatiwhu ọlo ẹka oshi-eze nọ. Eze nọduwuo l'oshi-eze iya chebe iwu l'uzo ọnu-zo. ² Ọ bya atufu ẹnya whu eze-nwanyi ono, bụ Esuta g'ọ kfuru l'oma ogboduwhu ono, ọ tubalekwa iya whọ l'ẹnya. Eze bya machiaru iya mgboro mkpola-ododo, ọ pa l'eka. Esuta jekube iya ntse je akpaa ẹka l'ishishi mgboro ono. ³ Eze ji iya sụ: "Eze-nwanyi Esuta, ?ọo gunu bẹ l'ee-meru ghu? O behuduru ọ buru tẹ mu kee alị-eze mu ẹbo nu ghu uzhi lanu bẹ mu l'e-meru ghu iya."

⁴ Esuta sụ iya: "Ọ -buru l'ọ dọ eze ree, tẹ gube eze gu lẹ Hemanu linuru byaru mu lẹ nri ntanu-a, t'unu bya eria nri, mu shiru gube eze."

⁵ Eze zhia ozhi sụ t'onye ya bya l'awhu bukwaru Hemanu, nke ọwhu whẹ l'ia l'e-je aza Esuta oku. Ọo ya bụ, eze yele Hemanu jeshia lẹ nri ono, o kuru whẹ.

⁶ Whẹ ngunya mmēe eze jia Esuta sụ: "?Oo gunu bụ mkpa ghu tẹ mu gbooru ghu iya? ?Oo gunu b'ọ dọ ghu tẹ mu meeru ghu? O behuduru ọ buru tẹ mu kee alị-eze mu ẹbo nu ghu uzhi lanu bẹ mu l'e-meru ghu iya."

⁷ Esuta sụ: "Iwhe bụ mkpa mu, buru iwhe ọ dọ mu t'e meeru mu bụ: ⁸ Ọ -buru lẹ mu dọ gube eze l'obu, tẹ-menu ọ dọ gube eze ree t'i meeru mu iwhe mu l'aryo ghu, ọo ya bụ tẹ gube eze gu lẹ Hemanu bya lẹ nri, mu l'e-shiru unu echile. Echile ono bẹ mu l'e-ye ọnu l'aji ono, gube eze jiru mu."

Hemanu l'achị idzu tẹ ya gbua Mòdekayi

⁹ Mbọku ono bẹ Hemanu gude ẹhu-utso yele ẹswa jiru iya obu ala. Obenu lẹ nteke ọ whuru Mòdekayi l'onoguzo ibe eze, bya awhua l'ọ tọ gbeshiduru iya agbeshi, to goshi l'okwabe iya ugwu, oke iwe ji Hemanu obu l'eka Mòdekayi nọ. ¹⁰ Hemanu jishia ike kpaa onwiya sede lashia ibe iya. Ọ lwarwua bya ezhia t'e je ekuaru iya ndu ọnya iya whẹ mēe nyee ya bụ Zreshi. ¹¹ Ọ bya awata oto ọnu kolahaaru whẹ gẹ ya nweberu iwhe mēe gẹ ya nwu-beru unwu l'igwe mēe g'eze gude vulibe iya l'okwa, shi nno kwabe iya ugwu, ha shii, bya emee tẹ ya buru onye kagezhia shii lẹ ndu, eze meru ishi mēe ndu l'ejeru eze ozhi. ¹² Ọ sụ: "Ọ tọ dudu onye ọdo, eze-nwanyi, bụ Esuta kweru t'ọ tsoru eze bya lẹ nri, o shiru, gbahaa mbèdua kpu. Echile ọwa, dọ ẹgube-ẹ b'ọ kukwaru mu whọ lẹ nri ọdo mu l'eze. ¹³ Ọle iwhe lile ono ta adudu iwhe ọ bụ mu jeye mu awu-beru onye Ju whọ, bụ Mòdekayi l'onoguzo ibe eze."

¹⁴ O noo ya, Zreshi, bụ nyee ya mēe ndu ọnya iya whẹ ono gẹ whẹ ha sụ iya: "Zhia t'e je arwataru ghu oswebe, l'aaswi-gbuje madzụ, t'a rwua ya t'ọ dọ nji-eka ọkporo ugbo labọ l'iri l'eli. O -be l'utsu echile gu ekfuru eze t'a kpata Mòdekayi je aswi-gbua l'eli oswebe ono. Ọo ya bụ, gu egude ẹhu-utso tsoru eze jeshia lẹ nri ọbu e kuru unu."

Idzu ono dọ Hemanu ree shii, o zhia ndu je arwata oswebe ono, l'aaswi-gbuje madzụ dobe.

Eze l'akwabẹ Mòdekayi ugwu

6 O rwua l'enyashi mbọku ono, mgbenya te ekwe shita eze ọzo ẹnya. Ọ bya ezhia t'e wotaru iya ẹkwo-akọ, e deshuru iwhe l'eme l'alị-eze iya. E je wota iya bya agua l'iwhu iya. ² L'ekwo ono b'a gu-vuru lẹ Mòdekayi bụ iya gbaru ama ejo-ikumu whọ, whẹ gbaru mbu Byigutana yele Treshi, bụ unwoke labọ ono, a haru aháhá, shi eche nche l'onoguzo ibe eze, nteke ono, whẹ chijeru idzu tẹ whẹ kpanyia eze Ahazerusu ẹnya. ³ Eze jia sụ: "?Oo nweru ugwu, a kwabejeru Mòdekayi? ?E mejewaru a maru ẹwha iya l'iwhe ono, o meru?"

Ndu l'ejeru eze ozhi sụ: "E tẹke ọdukwa-a iwhe e meru iya."

⁴ Eze sụ: "?Oo onye nọ l'oma ogboduwhu mu?"

Ọ bulekwaruwhu nteke ono bẹ Hemanu l'abata l'oma ogboduwhu, dọ l'azụ ọlo eze tẹ ya bya ekfuru eze t'a

swi-gbua Mòdekayi l'eli oswebe ono, ọ kwakọberu, l'aa-swi-gbu iya. ⁵ Ndu ozhi eze sụ iya: “Ọ kwa Hemanu kƚuru l'oma ogboduwhu ono.”

Eze sụ t'e kua ya t'ọ bata.

⁶ Hemanu bya abata, eze jì iya sụ: “?Ọo ɡunu bẹ l'ee-meru onye ọ dụ eze nke tẹ ya kwabẹ ugvu?”

Iwhe gbatarụ Hemanu l'oriri nteke ono bụ l'ọ tọ dudu onye ọdo, eze l'a-nọ achoro tẹ ya kwabẹ ugvu gbahaa yẹbedua.

⁷ Tọ dụ iya bụ, Hemanu sụ eze: “Iwhe l'ee-meru onye ọ dụ eze tẹ ya kwabẹ ugvu ⁸ bụ t'a chita uwe, eze yewaru eye, a kputa inya, eze gbawarụ agba, mbụ inya, e kpuberu okpu-eze l'ishi. ⁹ T'a chita uwe ono kputa inya ono ye onye lanu l'eka le ndu ishi, a kagezhia omaru ewha whẹ l'alij-eze ghu-a. T'o woru uwe ono yee onye obu, ọ dụ eze nke tẹ ya kwabẹ ugvu ono. T'onye obu nokoru l'eli inya ono t'e duru iya je angu-whokota le nggamgbo mkpukpu-a, ryaaru iya oha aryarya sụ: ‘Ọo egube-e bẹ l'eemejeru iya onye ọ dụ eze nke tẹ ya kwabẹ ugvu.’”

¹⁰ Nteke ono eze sụ Hemanu: “Ngwa je achita uwe ono ye inya ono je emekotaru Mòdekayi, bụ onye Ju ono, l'anoduje l'onoguzo ibe eze iwhe lile ono, i kƚuru. T'ọ bọ dukwa owhu l'ii-mewhodo emewhodo ilile le g'i kƚuru iya.”

¹¹ O noo ya, Hemanu je achita uwe ono, kputa inya ono, bya eworu uwe ono yee Mòdekayi, bya edoberu iya inya ono o nọ-koru iya l'eli, Hemanu duru iya je angu-whokota le nggamgbo mkpukpu ono, aryarụ iya oha aryarya asuje: “Ọo egube-e bẹ l'eemejeru iya onye ọ dụ eze nke tẹ ya kwabẹ ugvu.”

¹² E megee, Mòdekayi lawhu azu l'onoguzo ibe eze. Owhube Hemanu nyigobe ɡuru áwhu, chiru eka bebe l'ishi gbagbu-kebe, ọ buru iya ola ibe iya. ¹³ Ọ larwua je akokotaru nyee ya, bụ Zereshi mee ndu lile whẹ l'iya l'eshi onya g'ọ nwuru iya. Onya iya whẹ ono, bụ ndu maru águ mee nyee ya ono, bụ Zereshi sụ iya: “Ọ buruwho le Mòdekayi bẹ shi l'eri ndu Ju bẹ l'iji-tji chitakwa eja ilile; ọ kwa adada bẹ l'iji-da tsua onu l'alij.”

¹⁴ Whẹ kpukwaduru-a iwhe ono l'onu ekfu, ndu a haru aháhá, l'ejeru eze ozhi bata bya iya ekuku. Whẹ dulia Hemanu l'oku l'oku jeshia le nri ono Ɛsuta kwakọberu.

A swi-gburu Hemanu

7 Ọo ya bụ, eze ye l'e Hemanu jeshia nke Ɛsuta, bụ eze-nwanyi tẹ whẹ yeko eka le nri. ² Whẹ watalewho ongu mmele le mboku nke ebo ono, eze jia Ɛsuta ge l'ojije iya sụ: “Eze-nwanyi, bụ Ɛsuta, ?oo ɡunu bụ mkpa ghu? Kfua ya tẹ mu meeru ghu iya. ?Ọo ɡunu b'ọ dụ ghu nke tẹ mu meeru ghu? O behuduru ọ buru tẹ mu kee alij-eze mu uzhi ebo nu ghu uzhi lanu bẹ mu l'e-meru ghu iya.”

³ Eze-nwanyi, bụ Ɛsuta sụ iya: “Gube eze, ọ -buruwho le mu dụ ghu l'obu l'ezhi, ọ -buru l'ọ dụ ghu ree, iwhe mu l'aryo ghu bụ t'i hanu-a tẹ mu nodu ndzu. Gụ ahakwaawho tẹ ndu nkemu nodu ndzu; o noo iwhe ọ dụ mu nke t'i meeru mu ndono. ⁴ O noo le mu le ndu nkemu b'e rewaru t'e gbushikota anyi g'anyi ha. Mbụ l'e rewaru anyi t'a laa anyi l'iyi. Ngge l'erere, e reru anyi bụ t'anyi gbaje ohu me mu anọ-kirishikwaa, nkele egube iwhe-otsulanu ono ta agbadu t'a pakfuta iya eze bya ekfuchilaha ya nchi.”

⁵ Eze Áhazerusu bya ajia eze-nwanyi, bụ Ɛsuta sụ iya: “?Oo onye ole b'ọ bụ? ?Ndee onye turu ama tẹ ya mee udu iwhe dụ nno?”

⁶ Ɛsuta sụ iya: “Ọo Hemanu-a bụ onye obu, bụ ohogu anyi, buru iya l'etso anyi l'ehenu obu!”

Egva ba Hemanu l'iwhu eze ye l'e eze-nwanyi. ⁷ Eze voru oku ghua ehu gbalihu haa mmele ono, jeshia le mgbabu ibe eze. Hemanu noppyabe eze-nwanyi, bụ Ɛsuta ryolaha ya t'ọ haa ya roo tẹ ya nodu ndzu, nkele ọ whuru l'eze bẹ chipyawaru l'iya l'e-me iya ejo-iwhe.

⁸ Ọ bukwaruwho nteke ono Hemanu daru wushihu l'oshi eze-nwanyi nodu dawhube adawhube aryo iya bẹ eze shi le mgbabu ono buru wherekete. Eze bua mkpu sụ: “Waa! ?Oomefua tẹ ya gude eze-nwanyi l'okpehu jekfu iya azee l'iwhu mu, mbụ l'ibe mu?”

Ekfufuta, eze l'ekfufuta iwhe ono, e gude Hemanu kechia ya iwhu. ⁹ Onye lanu le ndu a haru aháhá, l'ejeru eze ozhi, bụ Habona bya asu: “O nwekwaru oswebe, l'aaswi-gbuje madzu, dụ nji-eka ukporo ugbo labo l'iri l'eli, Hemanu meru dobe l'ibe iya. Onye o meru iya doberu bụ Mòdekayi, onye ono, gbajeru ama ejo-ikumu who, a gbajeru gube eze, shi nno dzoo ghu ndzu.”

Eze sụ: “Unu je aswi-gbua ya l'oswebe ono.”

¹⁰ O noo ya, e je aswi-gbua Hemanu l'eli oswebe ono, l'aaswi-gbuje madzu, o shi mee doberu Mòdekayi. Nteke ono obu bya ejizeta eze.

Iwu, eze turu l'iswi ndu Ju

8 Mboku onokwawho bẹ eze bụ Áhazerusu woru ulo Hemanu, bụ onye ohogu ndu Ju nu eze-nwanyi, bụ Ɛsuta. Ɛsuta bya akoru eze ge ye l'e Mòdekayi dụ iya dụ iya. Watazhiewho nteke ono, Mòdekayi bebe jelaha l'iwhu eze. ² Eze bya agbata echi-mkpushi-eka iya, o nataru Hemanu nu Mòdekayi. Ɛsuta dobe Mòdekayi t'ọ buru ishi l'ulo ono, Hemanu shi nweru.

³ Ɛsuta bya ekfuru yeru eze ọdo, bya adaa l'alij wushihuru eze le mgboro okpa akwa idemini l'eka l'oryo iya t'o mebyia ejo-idzu ono, Hemanu bụ o-shi-l'eri Agagu chiru ndu Ju. ⁴ Eze machjaru Ɛsuta mgboro mkpolaododo iya, ọ gbeshi kƚuru iya l'iwhu ⁵ bya asu iya: “Ọ

-būru l'ò dū gūbe eze ree, ọ -būruwho lẹ mu dū gūbe eze l'obu, mbū l'ì rjru l'ọo iwhe k̄f̄uru nhamunha, tẹ-menu mu dū ghu ree l'ẹnya, tẹ gūbe eze t̄nua iwu dee ya edede gude kagbua iwhe ono, Hemanu nwa Hamedata, b̄u o-shi-l'eri Agagu deru l'ẹkwo s̄u t'a t̄ko ndu Ju, bu l'obodo lile, dū l'alì-eze ghu lak̄ota l'iswi. ⁶?Ndeẹ gẹ mu l'e-shi gbaḅe obu wh̄u ejo-iwhe, l'abyakfuta ndu nkemu? ?Tẹmenu ndeẹ gẹ mu l'e-shi gbaḅe obu wh̄u ẹka ndu mu lẹ whẹ b̄u abūbu l'ala l'iswi?"

⁷Eze Áhazerusu bya as̄u eze-nwanyì, b̄u Esuta yẹle M̄dekayi, b̄u onye Ju: "Iwhe meru mu woru ọlo Hemanu n̄u Esuta, mbū l'iwhe meru a swì-gbua Hemanu l'oswebe bẹ b̄u l'o shi eme tẹ ya gbushia ndu Ju. ⁸Ntaa b̄u t'unu gude ẹwha eze t̄a iwu ọdo l'iswi ẹhu ndu Ju, dee ya edede g'ọ dū-zhiawho unu ree, gude echi-mkp̄ushi-ẹka eze mee ya iwhe-ọhubama, o noo nkele ọ t̄o d̄udu iwhe e gude ẹwha eze dee l'ẹkwo woru echi-mkp̄ushi-ẹka iya mee ya iwhe-ọhubama, a bya l'agbanwe agbanwe."

⁹Nteke ono who b'e je ekua ndu l'ederu eze ẹkwo, whẹ byak̄ota. Mb̄oku ono bẹ ọnwa ẹto, b̄u iya b̄u ọnwa Sivanu gbarū ọkp̄oro abalì l'abalì ẹto. M̄dekayi b̄uru iya l'akp̄oru ndu o-de-ẹkwo ono iwhe whẹ l'ede l'ẹkwo, l'aa-n̄u ndu Ju m̄e ndu nn̄o-chi ẹnya eze m̄e ndu ọchi-ọha m̄e ndu b̄u ishi l'ọkp̄oro obodo ishii l'obodo ẹsaa ono, dū l'alì-eze Áhazerusu; watazhiewho l'alì Indiya je akpaa l'alì Itiyópiya. Iwu ono b'e dekotaru n̄u obodo n̄onu lẹge obodo n̄onu l'egudeje ede ẹkwo nke-whe, e dee ya l'okfu alì ndu n̄onu n̄u whẹ. E dee ya n̄u ndu Ju lẹge whẹ l'eshije ede ẹkwo, dee ya l'okfu alì whẹ n̄u whẹ. ¹⁰Ẹkwo ono b̄u l'ẹwha eze Áhazerusu bẹ M̄dekayi deru iya, gude echi-mkp̄ushi-ẹka eze mee ya iwhe-ọhubama. A n̄u iya ndu ọkpa-ẹgwa, whẹ gude ñnya l'agbashì ọso ike wolahukota iya; mbū ñnya a n̄o-du l'ẹka l'aaz̄uru eze ñnya z̄ua.

¹¹L'ime ẹkwo ono bẹ eze n̄uru ndu Ju, bu lẹ mkp̄ukpu n̄onu ọkp̄u-ike tẹ whẹ dzukobe dz̄oo ishi onwowhe. Nke ọwhu b̄u l'o -nwezhiaru ọha m'ọ b̄u obodo, byarū whẹ ọlwushi ọgu, tẹ whẹ kerabe laa ndu ọbu l'iyi gbugbushia whẹ, mbū nwanyì, mbū nwata, mee whẹ emerekete, v̄ua aya whẹ av̄u. ¹²Mb̄oku, a t̄u-buru tẹ ndu Ju mee iwhe ono l'obodo lile, dū l'alì-eze Áhazerusu bẹ b̄u mb̄oku ọnwa iri l'ẹbo, b̄u iya b̄u ọnwa Ada gbarū abalì iri l'ẹto. ¹³Iwu ono b'e zhiru t'e dee ya l'ẹkwo keshikota l'obodo lile, bya at̄ua ya, ọ b̄uru iwu t'e mee ya tẹ ndu n̄onu madzuru iya, nke ọwhu ndu Ju l'a-kwak̄obe ẹhu melata ndu ọhogu whẹ mb̄oku ono. ¹⁴Ndu ọkpa-ẹgwa ono nyikota eli ñnya whẹ ono, l'ewhe ewhewhe ọso, l'eegudeje ejeru eze ozhi, whẹ gbagb̄u-kebe je ezhiakashia ozhi ono lẹge eze t̄uru whẹ l'iwu. Ẹka a n̄odu t̄a iwu ono b̄u lẹ Susa, b̄u ishi alì-eze Áhazerusu.

¹⁵M̄dekayi bya eshi l'iwu eze l̄ufuta, o yee uwe onye eze, dū urwukpu-urwukpu m̄e ọwhu l'acha ọcha, o kpuru okpu-eze, e gude mkp̄ola-ododo mee m̄e uwe, l'ekpo w̄lawula, l'eke mmee-mmee, e gude ọkpobe oghu ọcha kpaa. Ndu bu lẹ Susa l'at̄ukaa orooroo, ẹhu l'ats̄o whẹ ọtso shii. ¹⁶Obu bya akp̄e-neshihu ndu Ju, ẹhu l'ats̄okaa whẹ ọtso, ẹs̄wa ria whẹ ẹfonu, tẹmenu l'aakwabẹ whẹ uḡvu. ¹⁷L'obodo lile m̄e lẹ mkp̄ukpu lile, b̄u ẹka iwu ono, eze t̄uru rwuru bẹ ndu Ju, bu iya n̄u tekotaru ẹs̄wa, ẹhu l'ats̄okaa whẹ ọtso. Mb̄oku ono b̄uru whẹ eriri eriri m̄e ẹhu-ọtso ẹhu-ọtso. Igweligwe ndu shi ẹka ọdo bya agh̄oo ndu Ju, nkele eḡvu ndu Ju byarū whẹ l'ẹhu.

Ndu Ju l'alw̄u-gbu ndu ọhogu whẹ

⁹O be l'ọnwa nke iri l'ẹbo, b̄u iya b̄u ọnwa Ada, lẹ mb̄oku ọnwa ono gbarū abalì iri l'ẹto, b̄u mb̄oku, e doberu nke ome iwhe ono, eze t̄uru l'iwu ono. Mb̄oku ono b̄u mb̄oku, ndu ọhogu ndu Ju shi gbaa ẹnya lẹ whẹ l'a-kakputa ndu Ju ono l'ẹnya. E megee, ọ ghaa igharawhu, ndu Ju kakputachia ndu ono, kp̄oru whẹ ashì ono l'ẹnya. ²Ndu Ju bya edzukobe lẹ mkp̄ukpu gẹ mkp̄ukpu ha, whẹ bu l'obodo lile, eze Áhazerusu l'ach̄ikota, tẹ whẹ lw̄ushi ndu ono, l'ach̄o ọzo whẹ l'eshi kpanyia whẹ ẹnya ọgu. Ọle ọ t̄o d̄udu onye dū ike kp̄o ndu Ju ono iwu, nkele eḡvu whẹ byarū ndiwe l'ẹhu. ³Ndu b̄u ishi l'obodo ono l'owhu m̄e ndu nn̄o-chi ẹnya eze m̄e ndu ọchi-ọha m̄e ndu l'ejeru eze ozhi bẹ yetaru ndu Ju ẹka nkele whẹ l'at-s̄ukota M̄dekayi eḡvu. ⁴O noo lẹ M̄dekayi b'a ma ama g'ọo oke madz̄u l'ibe eze. Ude iya ngak̄ota obodo ono l'owhu. Ọkp̄ehu l'aka iya shii eje eje.

⁵Ndu Ju gbugbushia ndu ọhogu whẹ gẹ whẹ ha lak̄ota whẹ l'iyi. Mbū lẹ whẹ meru ndu ono, kp̄oru whẹ ashì ono g'ọ dū whẹ ree.

⁶Lẹ Susa, b̄u ishi mkp̄ukpu alì-eze ono bẹ ndu Ju gburu ọnu madz̄u l'ọkp̄oro ise. ⁷Ndu tso lẹ ndu whẹ gburu b̄u Pashandata, Dal̄ufonu, As̄upata, ⁸Porata, Adalaya, Aridata, ⁹Pamash̄uta, Arisayi, Aridayi ọwaa Vayizata. ¹⁰Ọmadzu iri ono b̄u ọnwegirima ibe Hemanu nwa Hamedata, onye ono, b̄u ọhogu ndu Ju. Ọle whẹ te egwotadu aya whẹ.

¹¹Mb̄oku ono ḡedegede b'e je edooru eze ọmadzu ole, e gburu lẹ Susa, b̄u ishi alì-eze ono. ¹²Eze s̄u eze-nwanyì, b̄u Esuta: "Ndu Ju bẹ n̄odukwa l'ishi mkp̄ukpu alì-eze-e, b̄u Susa gbua ọnu madz̄u l'ọkp̄oro ise, ọwaa ọnwegirima ibe Hemanu whẹ iri. ?Oo onye marū gẹ whẹ meberu l'obodo ọwhu? ?Oo ḡunu b̄u mkpa ghu tẹ mu meeru ghu iya? ?Oo ḡunu b'ọ dū ghu nke tẹ mu meeru ghu? Mu l'e-meru ghu iwhe ọbu."

¹³Esuta s̄u iya: "Ọ -b̄uru l'ò dū gūbe eze ree, n̄unu ndu Ju, n̄o lẹ Susa ike tẹ whẹ woru iwhe ono, whẹ meru ntan̄u m̄efua echile. T'e woru odzu ọnwu He-

manu ono whẹ iri je ekobe l'eli oswebe ono, l'aaswi-gbuje madzụ." ¹⁴ Oo ya bụ, eze tụa iwu t'e mee ya nno. A tụa ya, ọ bụru iwu lẹ Susa. A pata odzu unwu Hemanu ono whẹ iri je ekobe l'eli oswebe ono. ¹⁵ Ndu Ju, nọ lẹ Susa dzukobe l'abalị iri l'eno l'onwa Ada. Whẹ gbua ukporo unwoke ugbo iri l'ise lẹ Susa. O lẹ whẹ te edenyidu ẹka l'iwhe whẹ nke a sụ lẹ whẹ jeru iya egwota.

¹⁶ A bya bya lẹ ndu Ju ọwhu bugee l'obodo ọwhu dụ l'alị-eze Áhazerusu, whẹbedua bẹ dzukobekwaruwho tẹ whẹ dzoo ishi onwowhe, nke ọwhu whẹ l'a-kparụ nkụ hụbe ogu l'ẹka ndu ọhogu whẹ nọ. Ndu whẹ gburu egbu bẹ dụ ukporo unu madzụ ugbo tete l'unu madzụ ẹsaa l'ukporo iri. O lẹ whẹ te edenyidu ẹka l'iwhe whẹ nke a sụ lẹ whẹ jeru iya egwota. ¹⁷ Mbọku, iwhe ono nwuru bụ g'onwa Ada gbarụ abalị iri l'eto. O be mbọku nke iri l'eno iya, whẹ tuta ume. Whẹ mee mbọku ono t'ọ bụru mbọku eriri mee mbọku ẹhu-utso. ¹⁸ O lẹ ndu Ju ọwhu bu lẹ Susa bẹ dzukoberu lẹ mbọku, onwa Ada gbarụ abalị iri l'eto mee l'abalị iri l'eno. O bụru l'abalị iri l'ise iya bẹ whẹ tataru ume, mee mbọku ono t'ọ bụru mbọku eriri mee mbọku ẹhu-utso nke-whe. ¹⁹ Oo iwhe ono meru iwhe ndu Ju ọwhu bu l'ime ime obodo meru abalị iri l'eno l'onwa Ada t'ọ bụru mbọku ẹhu-utso mee mbọku eriri mee mbọku onyenonu l'eshije nri jeeru ibe iya ẹbyii.

Ori-oge Purimu

²⁰ Mọdekayi tuko iwhe ono nwuru nụ g'ọ ha dekota l'ekwo. O bya edee ekwo-ozhi keshiaru iwhe bụ ndu Ju, bu l'obodo lile, dụ l'alị-eze Áhazerusu, ndu bu otęnya mee ndu bu l'ukfu ntse ²¹ sụ whẹ tẹ whẹ rijee oge me onwa Ada gbaa abalị iri l'eno mee abalị iri l'ise, awha g'awha ha. ²² Ishi oge ono bụ l'o noo mbọku, ndu Ju kparụ nkụ hụbe ogu l'ẹka ndu ọhogu whẹ nọ, ọ bụru onwa ono bẹ áwhụ whẹ ghọru whẹ ẹhu-utso, ẹkwa whẹ ghọru whẹ eriri. O deeru whẹ ekwo sụ tẹ whẹ mee mbọku ono t'ọ bụru eriri l'ẹhu-utso mee t'ọ bụru mbọku, onyenonu l'eshije nri jeeru ibe iya ẹbyii, bụru mbọku, whẹ l'emejeru ndu l'adua g'ọ harụ whẹ iwhe-oma. ²³ Oo ya bụ, ndu Ju kweta lẹ whẹ l'a-nọ eri oge ono gẹ whẹ watawaru iya, ẹgube ono Mọdekayi deru whẹ iya l'ekwo tẹ whẹ rije iya. ²⁴ O noo nkele Hemanu nwa Hamedata, onye shi l'eri Agagu, bụ ọhogu ndu Ju l'owhu gbajeru ejo-ikumu gẹ l'oo-shi lakota ndu Ju l'iyi. Oo mbọku ono b'ọ turu puru, bụ iya bụ l'ọturu ido gude marụ mbọku ọbu, l'ee-gwe whẹbe ndu Ju aryaka

eryune tẹ whẹ bụru kpurupyata. ²⁵ Obenu lẹ nteke ejo idzu ono rwuru eze lẹ nchị b'ọ turu iwu dee ya l'ekwo sụ t'e wota iwhe ono, Hemanu chiru idzu iya t'e mee ndu Ju, mechia Hemanu ọbu l'onwiya. T'a chita ye lẹ unwu iya je ekobe l'eli oswebe, l'aaswi-gbuje madzụ.

²⁶ O bụru iya meru whẹ kua ujiku labo ono Purimu. Ẹka okfu ono futaru bụ l'ishi-okfu ono, bụ Puru. O bụru iwhe ono, Mọdekayi deru l'ekwo-ozhi whọ mee iwhe whẹ gudewaa ęnya whẹ whụ, bụ iwhe nwuru whẹ nụ, ²⁷ bẹ ndu Ju gude mee ya, ọ bụru omelali, duru whẹ nụ, duru ẹpa whẹ mee ndu lwakfutaru whẹ nụ, mbụ l'ujiku labo ono bẹ whẹ l'e-dobekota t'ọ bụru mbọku, whẹ l'eri oge g'e deru iya l'ekwo nụ whẹ, ọ bụru mbọku, a tū-buru whẹ atū-bu. ²⁸ Shi l'ogbo rwua l'ogbo bẹ l'aa-nyatajẹ ori oge ono l'ime ujiku labo ono. Ee-rije iya l'uwhu l'uwhu mee l'obodo l'obodo mee lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu. T'ọ bọ dukwa iwhe l'a-kposhi ndu Ju ori oge Purimu ono gude nyatajẹ ujiku labo ono.

²⁹ Tọ dụ iya bụ, eze-nwanyi, bụ Esuta nwada Abyihelu ye lẹ Mọdekayi onye Ju bya edee ekwo nke ẹbo gude mee t'ori oge purimu ono kabaa oshihu ike. ³⁰ Whẹ dee ekwo-ozhi ono kekotaru ndu Ju l'owhu, bụ ndu bukota l'ukporo obodo ugbo ishii l'obodo ẹsaa, dụ l'alị-eze Áhazerusu. L'ekwo-ozhi ono bẹ whẹ kfuru whẹ okfu oma, karu whẹ t'ọ bọ dụ iwhe whẹ l'e-je ọtsu egvu iya, ³¹ tẹ whẹ dobeje mbọku purimu ono lẹ mgbe iya, ẹgube ono, Mọdekayi, bụ onye Ju mee eze-nwanyi, bụ Esuta turu whẹ l'iwu, mbụ ẹgube ono whẹbedua mee ẹpa whẹ dobewaru mbọku, l'a-bujeru whẹ mbọku ọswi ẹgu mee mbọku ọgu áwhụ. ³² Iwu, Esuta turu bya emee t'ori oge purimu ono kabaa oshihu ike, e dee ya ede l'ekwo.

Ike, Mọdekayi nweru

10 Eze Áhazerusu bya atụa iwu tẹ ndu bukota l'alị-eze iya gẹ whẹ ha tujẹ akiriko, je akpaa lẹ ndu ọwhu bukube eze-ęnyimu. ² Iwhe lile o mekotaru gude goshi g'ike iya habe mee g'okpehu iya habe shii mee lẹ g'ọ shi mee tẹ Mọdekayi bụru oke madzụ b'e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Peshiya mee nke ndu Midiya. ³ Mọdekayi, bụ onye Ju bẹ okwa iya l'etsota nke eze Áhazerusu. O bụ onye parụ ẹka l'ẹka ndu Ju ọdo nọ, ikpoto ndu Ju bụ unwunna iya dobe iya l'onodu, whẹ l'aakwabẹ iya ugvu. Nkele ọonoje achọ ọdu lẹ mma nke ndu Ju ibe iya mee gẹ l'ee-shi t'ẹhu dụ whẹ guu.

Jobu

Ako ẹhu Jobu

1 O nweru nwoke ọbu, bu onye alì Uzu, ẹwha iya bu Jobu. Nwoke ono bu onye, l'ẹte amarù ejo ẹka, ọ bọru onye obu gọru iworo. Ọ bu onye l'anoje atsu Chileke egvu gbẹru ome ejo-iwhe azu. ² Iwhe a nwutaru iya bu unwoke ẹsaa l'unwanyi ẹto. ³ O nweru ẹku. Aturu iya du unu iri l'ẹsaa l'ukporo iri. Inya-kamelu iya du unu ẹsaa l'ukporo iri. Eswi iya, a turu njigba ẹbo-ẹbo du unu l'ukporo ise. Ne nkakfu-igara iya du unu l'ukporo ise. O nweru igweligwe ndu, l'ejeru iya ozhi. Ọo lẹwhu l'ọo ya bu onye shi kakota shii l'iwhe bu madzu, a nwuru anwunwu l'uzo ẹnyanwu-awata kpaawhuu.

⁴ Unwu Jobu unwoke l'anoje aha eriri ahaha l'ibe whẹ l'ẹhu l'ẹhu. E -jeeru onye ọwa l'ogiya ọwa, o -rwua l'ogiya ọdo e jeeru onye ọdo. Whẹ l'ezhije unwune whẹ ndu nke nwanyi tẹ whẹ bya etsoru whẹ ria ngua ⁵ L'ọbuje, eriri ono gbadzугele whẹ whọ, Jobu ekua whẹ mee whẹ tẹ whẹ nsọ. Ọogba-lihuje l'onmewa utsu gbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku gude gwaa Chileke l'ishi unwu iya ono l'ẹhu l'ẹhu. Nkele ọorije sụ: "Mu maru, ?unwu mu te emeduanu iwhe-du-ẹji? A maru ?whẹ te egudedaunu obu whẹ whua Chileke iwhe?" Ọ bọru ẹgube ono bẹ Jobu l'emeje iya ntekenteke.

Chileke l'aha Sétanu t'ọ data Jobu

⁶ Obe ujiku lanu, unwu Chileke bya tẹ whẹ goshi onwowhe l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. Sétanu tsoru whẹ bya.

⁷ Onye-Nwe-Ọha sụ Sétanu: "Ọo awe b'i shi bya?"

Sétanu sụ Onye-Nwe-Ọha: "Mu l'eje eje alwa alwa l'eliwhe. Mu tsoru ọma mgboko aghawhe ririri."

⁸ Onye-Nwe-Ọha bya asu Sétanu: "Ọnyanwu ruruwuru ghu l'ẹka onye ozhi mu Jobu nọ? O to nwedu madzu, du g'ọo ya lẹ mgboko l'owhu. Ọ bu nwoke obu gọru iworo, bọru onye uta l'adua lẹ ndu iya, bọru onye l'atsu egvu mube Chileke gbẹru ome ejo-iwhe azu."

⁹ Tọ du iya bu, Sétanu bya eyeeru Onye-Nwe-Ọha onu sụ iya: "Ọ byanu; Jobu ọbu, ?ọ nọnyaa wata ọot-su gube Chileke egvu? ¹⁰ ?Tọ du ghu gude agbarara tuwheta yele ndibe iya mee iwhe lile o nweru mgburumgburu ibeka ibebo? Iwhe lile, l'oome eme b'i meru l'ogbaru iya berebere, nke ọwhu bu l'ẹku iya tukoru alì ono l'owhu dzuru. ¹¹ Machinua ẹka ntaa denyi l'iwhe

lile, o nweru, gu awhu l'ọo-kfuru l'atatiwhu ghu whua ghu iwhe."

¹² Tọ du iya bu, Onye-Nwe-Ọha sụ Sétanu: "Ọ du ree. Iwhe lile o nweru duwaa ghu l'ẹka. Ọo lẹwhu t'i be edenyi yebedua ẹka."

Ọo ya bu, Sétanu tugburu ọ bọru iya alufu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha.

¹³ O be ujiku lanu, unwu Jobu ndu nke nwoke mee ndu nke nwanyi dokobe l'ibe nwune whẹ nke ọgurennya eri iwhe angu mmee. ¹⁴ Onye ozhi bujeruwhu whereketeke l'iwhu Jobu bya asu iya: "Oke-eswi, l'eegudeje eje ozhi l'egu b'e gude eje ozhi l'egu, nkakfu-igara dokwaruwhu l'aguga ẹka ono ata nri, ¹⁵ ndu Sabe bya afuru whẹ tukọ whẹ rwuta. Whẹ gudekwawho mma gbugbushia ndu l'ejeru ghu ozhi. Ọ bọru mbedua kpu bu onye gbalaru nu, mu sụ tẹ mu bya ekfuru ghu iya."

¹⁶ G'onye onona kpukwadia okfu ono l'onu ekfu be onye ozhi ọdo zhibataru bya asu: "Oku, shi l'ẹka Chileke be shilewhu l'imigwe bya ekegbushia aturu ghu g'ọ ha; kegee kee ndu ozhi ghu kechafu. Ọ bọru mbedua kpu bu onye gbalaru nu; mu sụ tẹ mu bya ekfuru ghu iya."

¹⁷ G'onye onona kpukwadia okfu ono l'onu ekfu be onye ozhi ọdo zhibataru bya asu: "Ndu Kaludiya buru ogbo ẹto tya lẹ mkpa lẹ mkpa bya awuppyabe inyakamelu ghu g'ọ ha rwuta; gude ogu-igba gbugbushia ndu l'ejeru ghu ozhi. Ọ bọru mbedua kpu bu onye gbalaru nu, mu sụ tẹ mu bya ekfuru ghu iya."

¹⁸ G'onye onona kpukwadia okfu ono l'onu ekfu be onye ozhi ọdo zhibataru bya asu: "Unwu ghu unwoke mee unwu ghu unwanyi dokwaru eri iwhe angu mmee l'ibe nwune whẹ nke ọgurennya. ¹⁹ A bya l'eledeshia enya, oke wherewhere shilewhu l'echi-egu wheru whukuwhuku rwua bya enwungaa ọlo, whẹ nọ mgbureku eno, ọlo zee zepyabe unwu ghu ono gẹ whẹ ha, whẹ nwushihu. Ọ bọru mbedua kpu bu onye gbafutaru nu, mu sụ tẹ mu bya ekfuru ghu iya."

²⁰ Tọ du iya bu, Jobu gbalihu gude iwe-l'onuma zhijaa uwe yebe Jobu tarara, bya erwushia egbushi l'ishi. Nteke ono, ọ bya adaa kpupyabe iwhe l'alì baaru Chileke eja ²¹ sụ:

"Ọo ọto bẹ mu gba futa l'ẹwho ne mu.

Ọ bọru ọto bẹ mu l'a-gba lasha.

Ọo Onye-Nwe-Ọha nuru, ọ bọru iya bẹ nataru nu.

T'a jakwaa ewha Onye-Nwe-Oha ajaja."
²² Iwhe lile ono mekotaru Jobu, t'o me iwhe-dụ-eji l'ẹka Chileke nọ, too gudebua ọnu iya sụ lẹ Chileke meru iya eji.

Sétanu l'adata Jobu nke ugbo labọ

² O noo ya, ọ bya ebe mbọku ọdo, ụnwu Chileke byakwawhọ tẹ whẹ goshi onwowhe l'iwhu Onye-Nwe-Oha. Sétanu tsokwaru whẹ whọ bya tẹ ya goshi onwonkiya. ² Onye-Nwe-Oha sụ Sétanu: “?Oo awe b'i shi bya?”

Sétanu sụ Onye-Nwe-Oha: “Mu l'eje eje alwa alwa l'eliwhe. Mu tsoru ọma mgboko aghawhe ririri.”

³ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Oha sụ Sétanu: “?Enya rwuwaru ghu l'ẹka onye ozhi mu Jobu nọ? O to nwedụ madzụ, dụ g'ọo ya lẹ mgboko l'owhu. Ọ bụ nwoke, obu gụru iworo, bụru onye ụta l'adụa lẹ ndzụ iya, bya abụru onye l'atsụ egwu mụbe Chileke gbẹru ome ejo-iwhe azụ. I nwugeeru mu ye tẹ mu mekpaa ya ẹhu, mbụ tẹ mu laa ya l'iyi lẹ bọ dụ iwhe o meru. O gudelee onwiya ẹka g'o gude iya.”

⁴ Sétanu sụ Onye-Nwe-Oha: “T'akpọ-ẹhu lanụaru akpọ-ẹhu. ?Tị madzụ lẹ madzụ l'e-swekota ẹnya l'iwhe lile, o nweru l'iswi ndzụ iya? ⁵ Ọle machinua ẹka ntaa denyi iya l'okpu mée l'anụ-ẹhu, gụ awụ l'ọo-kfuru l'atatiwhu ghu whua ghu iwhe.”

⁶ Onye-Nwe-Oha sụ Sétanu: “O dụ ree. Ọwa ghu b'ọ nọ l'ẹka. Ọlewho t'j ba akpakwa ẹka lẹ ndzụ iya.”

⁷ Oo ya bụ, Sétanu tugburu, ọ bụru iya alufu l'iwhu Onye-Nwe-Oha. O je emee, ebyi, l'awhụ sasasa zashia Jobu l'ẹhu. O shi l'ọbochi-ọkpa zalẹ iya whọ jeye l'ishi.

⁸ Jobu je agwọru l'ikpo ntụ, wota ibiribe mbeji gude akọbashi onwiya.

⁹ O noo ya, nyee ya bya asụ iya: “?Ii-sedegburu onwoghu nno? Whua Chileke iwhe nwụhu.”

¹⁰ O sụ iya: “Okfu ghu dukwa g'ọo okfu nwanyi, l'eme eswe. ?Oo lẹwho iwhe-oma be anyi l'a-natajẹ l'ẹka Chileke, haa ọnata ejo iya?”

Iwhe lile ono mekota, Jobu te egude ọnu iya kfuta iwhe-dụ-eji.

Ụmadzu ẹto, bụ ọnya Jobu

¹¹ O noo ya, ụmadzu ẹto whẹ lẹ Jobu l'eshi ọnya nule-who nke ejo-iwhe ono, l'anwụkaaru Jobu, whẹ shi l'ẹka, whẹ shi l'ẹhu l'ẹhu byatashia. Iwhe whẹ turu ọnu iya bụ tẹ whẹ dzuda l'ẹka ono je ayọoru iya dọ ya obu. Ewha whẹ bụ: Elifazu onye Temanu, mée Byilidadu onye Shuwa, mée Zofa onye Naama. ¹² Whẹ bya anọdu otęnya palia ẹnya whụ iya. Whẹ ta ahụbehe iya ama. Whẹ tų ụzu ẹkwa, gude iwe lajashia uwe whẹ alajashj, kpotagee ivovonyi wụa onwowhe l'ishi. ¹³ Whẹ gwọshita l'alj. Whẹ l'iya gwọru nno abalị ẹsaa, eswe l'enyashi. Ọ kpọo whẹ ọnu okfu, tọ dụ onye ọwhu dụ ike saa ọnu

kfuru yeru Jobu. O noo nkele whẹ whuru l'iwhe-ọtsulanu, l'ooje parụ mebyi ẹka apaa.

Okfu, shi Jobu l'ọnu

³ Tọ dụ iya bụ, e megee, Jobu saa ọnu wata okfu okfu, kpọlahaa mbọku, a nwuru iya l'iwhu. ² O kfushilahaa sụ:

³ “Tẹ mbọku, a nwuru mu bụkwaru ọla-l'iswi.

T'enyashi ono, a suru l'a tsutaru ime nwa nwoke bụkwaru ẹnyashi, laru l'iswi.

⁴ Tẹ mbọku ono gbakwaa ọochi.

Tẹ Chileke ọwhu bu l'imeli ba agubekwa iya iwhe. T'iwhoro ba adukwa lẹ mbọku ono.

⁵ T'ekpuroochi yele inyonyo ọnwu tsọ-nyikwaa mbọku ono ẹnya.

T'urwukpu sopyabekwa iya.

T'ọochi-ọbya-l'eswe mekwaru ọtsu egwu nụ iya.

⁶ Tẹ tsurii-ekpuroochi nakwaa ẹnyashi ono ẹvu.

T'a ba agukwaru iya ye lẹ mbọku, dụ l'awha.

T'a ba gukwaru iya ye lẹ mbọku, dụ l'ọnwa.

⁷ T'enyashi mbọku ono

bukwaru abalị, gba ẹka nwa.

T'a ba atukwa ụzu ẹhu-utso l'enyashi ono.

⁸ Tẹ ndu l'atuje ọboku ọnu

tukwaa mbọku ono ọnu,

mbụ ndu maru ge l'aakpatsuje ejo-oke-agiyi.

⁹ Tẹ kpokponde mbọ-muchi iya jihukwa kpaaluu.

T'iwhoro chi-asahu ono, l'oole ẹnya iya

bukwaru iya nke mmaka.

Tọ bọ whukwa ẹnyanwu utsu ẹnya.

¹⁰ O noo nkele ọ jikaru omechi ụzo,

dụ l'ekpa-nwa ne mu tẹ mu ba afutashi ụwa,

bya egude ẹnya mu whụ egube

iwhe-otsulanu-a, byakfutaru mu nu.

¹¹ ?Oo nua gunu meru g'o gude

t'e kwo mu ekwo nteke l'aanwu mu?

Mbụ l'ọo nteke ono, mu shi l'ewho ne mu afuta

bẹ mu gege anwuhu?

¹² ?Oo nua gunu meru g'o gude utakfu hee mu hefuta?

?Ndenua g'o gude ẹra dụ

ọwhu mu nguru iya angungu owhu?

¹³ Ntaa bẹ mu gege anwuhuwaa nụ zẹe guu.

Mu gege ekuhwaru mgbęnya.

Mu gege anqwaa edzuta ike,

¹⁴ mu lẹ ndu eze mée ndu mgbazhi

nke mgboko, bụ ndu kwashiru uwu

megee haa ya, ọ bụkotaru ochuwu.

¹⁵ Mbụ, mu lẹ ndu shi achị nụ,

bụ ndu shi nwegeeru

mkpọla-ododo, ndu shi gude mkpọla-ọcha

dojishia ọlo whẹ godogodo.

¹⁶ Mbụ ?oo nua gunu meru

ewho ta alufu ne mu te mu ba ala uwa?
 Mu gege anwuhu le nwata haa owhu iworo.
 17 Oo l'ali-maa be ndu ejo-ememe
 l'e-mebuhu ejo-iwhe.
 Oo l'eka ono be ndu ike l'adua l'a-nodu dzuta ike.
 18 Eka ono be ndu mkporo l'e-nweru ntusaru-ehu.
 Whe ta anuhedu oya ono, l'anoje aryaru whe,
 mbu ndu ono, l'achi whe g'oo ohu.
 19 Onye ha nwanshi be no l'eka ono,
 onye ha shii nodu iya.
 Onye shi buru ohu ta anohedu l'eka
 onye shi buru nna-ia-ukfu.
 20 Oo gunu meru iworo l'enwujeru
 ndu l'ejegbu onwowhe l'iwhe-otsulanu.
 L'aahaje ndu ahwu tsoru te whe nodu ndzu?
 21 Mbu ndu onwu l'agu, t'o kwe whe egbugbu,
 ndu l'egvu ali achu onwu
 amame ge l'aachaje eku, e domiru edomi.
 22 Ndu l'eteje eswa teshia ya ike,
 mbu ndu ehuru l'akpafuje uryi
 me whe whu ilu, whe l'a-bahu.
 23 Ndenua g'o gude iworo
 l'enwujeru onye l'amaa uzo, l'oo-shi,
 mbu onye Chileke gude
 agbarara tubuta atubuta?
 24 Onma-otsa buwaa nri, mu l'erije.
 Ude, mu l'atsi l'aso g'oo mini.
 25 Oo iwhe mu l'atsi egvu iya be l'emegejee mee mu.
 O buru iwhe mu l'anmaru kpakpakpa
 be l'emegejee nwuru mu.
 26 Mu te enweduru ntusaru-ehu.
 Ehu ta adu mu guu.
 Mbu l'ehu te egvuduru mu egvuru.
 Oo iwhe-otsulanu be l'anoje abyaru mu."

Onu, Elifazu l'eye

4 To du iya bu, Elifazu onye Temanu bya eyee onu
 su:
 2 "Madzu -sukwanu te ya kfulu okfu yeru ghu,
 ?too ghudu ghu nu eggu?
 Oe obu ?oo onye l'a-ha okfu okfu?
 3 Leduwho, gube onye zhiwaru ikpoto madzu iwhe.
 Ndu eka tsuru mme b'i meru, whe shihu ike.
 4 Onye l'anga anganga b'i kfulu
 okfu yeru, o gbue ya okpu ike.
 Ikpere ngwokinaki b'i meru, o kfulu tetere.
 5 Oe ntaa be iwhe-otsulanu
 byakfutawaru gubedua l'ishi onwogu,
 tji duhe ike nweru iya obu.
 Mbu l'onwuwaa l'ehu ghu,
 o buru iwhe tufuru ghu ehuru.
 6 To bunua l'aja ono, l'ijbaru
 Chileke b'i chiru ukfu kwee?

?To bunua abubu, i bu onye uta l'adua le ndzu iya ono
 be meru i chiru enya yeru Onye-Nwe-Oha?
 7 Riada iya ariri ?Oo onye be eka iya du ocha, lajeru
 l'iyi?
 ?Oo l'awe be onye du chiriri
 chihujeru echihu le mgboko?
 8 Iwhe mu l'awhije chia bu le ndu l'ako ejo-iwhe
 g'oo ndu l'ako okfu be l'akpataje iya nu,
 ndu l'aku njo g'oo ndu l'aku mebyi iwhe l'akpataje
 iya.
 9 Chileke zhia ume whururu be whe l'a-bu kpurupya-
 ta.
 Nteke bu l'ehu egghugu gbanwuhuru iya l'ehu,
 whe aburu ola-l'iswi.
 10 Oduu-gburu-agu l'edejekwa kiriri, baa hanyi-hanyi.
 Oe eze oduu-gburu-agu
 be l'aakukwoshijekwa epyi akukwoshi.
 11 Oduu, l'adua iwhe o whuru ria l'anwuhujekwa.
 Ne oduu l'azushije unwu tukaa nnanu nnanu.
 12 A bya atakpeeru mu okfu atakperu.
 Iwhe rwuru mu le nchi buru
 whatawhata, a dzuru ye iya.
 13 O buru ge mu l'arwo ejo nro l'enyasi,
 mbu nro, meru uche ta anu mu l'eka lanu,
 l'oge nteke ono, ndiwhe
 l'ekumihujewaa mgbenya.
 14 Egvu bya mu l'ehu, ehuru
 nmalahaa mu kpakpakpa.
 O mee, okpu, du mu l'ehu nmakota kwekwekwe.
 15 O noo ya, nwa-maa bya eseghata mu l'iwhu,
 Ehu lakota mu vuruvuru.
 16 Iwhe obu jeta bya akpo beru.
 Oe mu ta adudu ike akowa le g'o gbaru ugbugba.
 Oo lewho l'o nweru iwhe kfulu mu l'atatiwhu.
 Eka lile dalwho nyorokotongu.
 Mu bya anua olu-okfu, suru mu:
 17 ?O nweru ge madzu
 mmaanu l'e-me du chiriri l'iwhu Chileke?
 ?O nweru ge madzu l'e-me dukota ocha l'iwhu
 Onye meru iya nu?
 18 Chileke ta adudu onye o gude ire iya eka
 je akpa le ndu ozhi iya.
 Ndu oozhi-imigwe iya
 be l'oko-gejeeru eka, whe shisweru uzo.
 19 ?Oo chia madzu, bu l'ulo aja, mbu l'ulo e gude aja,
 gbube ukfu iya
 be l'oo-gude ire whe eka?
 Mbu ndu, bu ge l'aadzopyabeje mkpu l'okpa
 bu ge l'aadzopyabeje whe.
 20 Wata l'utsu jeye l'urwenyashi
 be l'eegwejewaa madzu ryaaryaa.
 Madzu l'a-buru ola-l'iswi jeye le gbururu,
 to du onye l'akpa iya ishi.
 21 A -gbabufulewho eri, gude ulo whe

bẹ whẹ l'a-nwuhu l'ẹbe ama águ.'

5 "Kuada oku ntaa t'ì maru onye l'a-za ghu iya nu.
Ndee ndu imigwe, l'ì-gharu iwhe?
Iwe-agvù-l'obu l'egbujekwa onye eswe.
Enya-kfurukfuru l'awhùje
onye l'enwee uche awhùwhu.
Mu whùwaru ẹka onye eswe l'agbabe ogbaragbu.
A bya l'eledeshia enya, ibe iya buwaru ẹka a turu
onu.
Unwu iya te enwedu ntusaru-ẹhu.
Egweje whẹ ryaaryaa l'iwhe ikpe.
Ya enwe onye l'agbaru whẹ odzori.
Iwhe o metaru l'alì bẹ bu ndu
egu l'agù l'alwukotaje iya.
Whẹ l'anagejee naa owhu dù l'ẹka ewu-ogvu dù.
Ndu ẹhu l'achì oku l'egudeje
ototu hẹ hẹ lwekota ẹku,
o nweru wọ.
Iwhe-otsulehu te eshijedu l'ẹja futa.
Nsogbu te eshije l'alì kpofuta.
Ole madzù b'a nwuru ye lẹ nsogbu
egube ono l'obuje,
ekiri-oku gbaa, ya ewhelihu imeli imeli.
Oo -bù l'oo mu bù gubedua
mẹ mu edooru iya Chileke.
Mu gege eworu g'ọ dùru mu kọru iya.
Chileke l'emeje iwhe dù
biribiri, kpọru gẹ l'aatu onu iya.
Oomeje iwhe dù egvu, bù aguta aguta.
Oomeje tẹ mini chia l'eliwhe.
Oozhije mini t'ọ gbashì l'egu.
Ndu lwaru alì bẹ l'oodobeje l'ẹka ha l'eli.
Ndu l'agù áwhù bẹ l'ookulije
dobe l'ẹka ẹhu l'a-dù whẹ guu.
Etomu, ndu ẹregede toru bẹ l'oomeje t'ọ
ghakashihu,
nke owhu l'otoo dua iwhe,
whẹ yeru ẹka l'agajeru whẹ nu.
Ndu waru enya bẹ l'oogudeje
ẹregede whẹ nmata g'oo onya.
Ejo ikumu, ndu ntuwu-ire gbaru bẹ l'oozaje l'ẹza.
Oochi l'abyapyabeje whẹ l'echi eswe.
Whẹ l'anoje atsoku atsoku
l'eswe g'oo onye l'eye l'abalì-ishi.
Ndu l'adua g'ọ haru whẹ
bẹ l'odzofutaje l'eye onu dù whẹ nu.
Odzofutaje whẹ l'ẹka ndu okpehu.
Oo ya bù lẹ ndu ukpa bẹ
enya whẹ dù l'ẹka Chileke nọ.
Oo buri iya meru iwhe l'akfuru
nhamunha mee onu shongu.
Ehu-utso bù nke onye Chileke l'abajeru mba.
Oo ya bù, be elewhewa ahuhù,
Okalibe-kakota-ike l'ahù ghu elewhe.

¹⁸ Oogbufuje madzù onya l'ẹhu, ọle oodebeje iya
iwhe.
Oomekaje madzù iwhe, ọle oomeje, ya emehu.
¹⁹ Iwhe-otsulanu l'a-byaru ghu ugbo ishii,
ya adzofutakota ghu.
Oo rwua lẹ nke esaa, o to okwedu
t'ọ dù iwhe l'oo-me ghu nu.
²⁰ L'unwu bẹ l'oo-gbafuta ghu t'ì ba anwuhu.
L'ogu bẹ l'oo-dzofuta ghu t'e
be egbugbu ghu lẹ mma.
²¹ Oo-kwachita ghu t'e be egude ire jita ghu tua.
I tì byadu l'a-tsù egvu mée ọla-l'iswi bya.
²² Oo ọchi bẹ l'ì-chì ọla-l'iswi yele unwu.
I tì byadu l'a-tsù anu-egbudu nke mgboko-o egvu.
²³ Gu l'ewhuru, dù l'egu l'a-gba ndzu.
Gu l'anu-egbudu anodu lẹ nchì-odu-ndoo.
²⁴ Ibe ghu ta adudu iwhe bya l'e-me iya nu,
o noo iwhe l'ì-marù ndono.
Eku ghu bù, ì notaje, gu agbawhee ya,
ọ tọ dùdu owhu bya l'e-tuwaha l'iya.
²⁵ Unwu ghu bẹ l'a-ha l'igwe.
Epa ghu aburu eswa l'igu lẹ mgboko.
O nokwawho iwhe l'ì-marù ndono.
²⁶ Ee-li ghu lẹ nka.
Ii-dulewho g'oo egube-ẹ,
witi l'akajeedaa aka rwua
lẹ mgbe iya, tẹhenu e bude iya.
²⁷ Iwhe ono bẹ anyi
nyokotawaru ime mée azu whù l'oo ire-lanu.
Ngabekwa iya nchì mee ya ememe."

Onu, Jobu l'eye

6 Tọ dù iya bù, Jobu bya eyee onu sù:
² "Oo dù mu nke t'e wota áwhù,
byaru mu nu tua atutu maru g'erwa iya habe.
Mbù t'a chiru iwhe-otsulanu mu
ye l'iwhe l'aatuje iwhe, tua atutu.
³ O to nwedu gege eme t'erwa iya ba aka nke nveja
eze-enyimu shii.
Oo ya meru, okfu mu l'ada njiji-onwu njiji-onwu.
⁴ Nkele akfu, Okalibe-kakota-ike gbaru
bẹ nokota mu l'ime ẹhu.
Uwhu, l'owhu mu l'alọ mu ẹka lẹ ishi meji.
Iwhe Chileke gude eye mu egvu
bẹ kperu mkpeelanu abyakfuta mu.
⁵ Nkafu-igara-oswa ?l'oryaje
orya m'o nweru ewu, l'ota?
Tẹ eswi ?l'oryaje oya mẹ nri, l'oori duwaa?
⁶ ?Eerije nri, l'aata amaa utso iya l'ẹbe eye iya unu?
?Laamaje utso, dù l'ẹka ono,
l'acha ucha l'ekwa-oku, e shiru eshishi?
⁷ Mu te ekwejedu denyi iya ẹka,
nkele oga nri ono l'abyaje mu omari l'onu.

8 Ọ dọ mu nke t'e meeru mu
 iwhe mu l'aryo t'e meeru mu,
 mbụ tẹ Chileke meeru mu iwhe l'agụ mu nụ.
 9 Tẹ Chileke tūlewho obu iya ama gwee mu ryaaryaa,
 t'ọ gbahalewho ẹka iya byia mu
 l'ẹhu nke gbaa, mee tẹ mu tọhu lẹ mgboko.
 10 O noo iwhe g'adụ mu obu ndono,
 mbụ l'ọ ya g'aburu ishi ẹhu ọtso mu l'ẹhu ụwhu-a,
 l'ete ekwee haa mu ẹka,
 l'ọo lẹ mu te ekwedu jika iwhe Onye Nsọ kfuru.
 11 ?Ọo ike gunu bẹ mu
 nwekwaduru nke tẹ mu nọdu ngabẹ?
 ?Mu marụ iwhe bụ mkpochi-ishi ndzụ mu,
 ọwhu l'abụkwa tẹ mu taa nshi?
 12 Ike nkemu ?ọ kabẹ buru nke eze-ẹwhuru?
 T'anụ-ẹhu nkemu ?ọ kabẹ buru ope?
 13 Mu te enwehekwa ọvo, mu l'e-gude yeru onwomu
 ẹka,
 mbụ l'ọ tọ dūhedu ike,
 whọdukwaduru mu l'ime.
 14 Onye ọzo chiru bẹ gbarụ
 t'onyia iya whujeru iya imiko,
 a nonyaanu ọ tsụ-buhu
 Ọkalibe-kakọta-ike egvu.
 15 Ụnwune mu bẹ gbarụ mu
 ẹregede, mee mu iwhe ọbu,
 g'ọo ẹgube-ẹ ọnu-iyi l'asonyaa asoso, a nonyaa ya
 atahụ.
 16 Mini l'akpukoje akpuko dọ mkpukorowhu,
 aka-mini sunoo l'adazeshihuje l'ime mini.
 17 L'ọnanwu bẹ mini l'atashihuje
 l'ọnu-iyi, l'oge okpomoku bẹ mini ta adujedu.
 18 Ndu-ije bẹ ẹkwonji jiru,
 whẹ whua ọzo l'ẹka whẹ l'achọ mini,
 whẹ bya ejeta rwua
 mgboko-anwu-chigburu-oku, whẹ nwūshihu.
 19 Ndu-ije, shi Tema bẹ l'achọ ẹka mini dọ.
 Ndu-ije, shi Sheba l'eleshi ẹnya iya ike.
 20 Ọle iwhe ono, whẹ kpọru obu whẹ ye ta abudu
 ẹgube,
 whẹ rjru iya b'o megeeru dọ,
 nkele whẹ rwuru ẹka ono,
 t'ọ buhe iwhe whẹ leru ẹnya iya bẹ whẹ whuru.
 21 Ọo kwawhọ ẹgube ono
 bẹ gubedua l'onwoghu dọ l'ẹka mu nọ,
 i whuru iwhe e gude eye mu egvu, i tsulaha egvu.
 22 ?Mu sjueru t'i nyako mu iwhe,
 tẹ mu sjueru t'i wota
 iwhe i nweru je anuru mu madzụ nnuchi-ọnu?
 23 tẹ mu sjueru t'i bya anafuta mu l'ẹka ndu ọhogu
 mu,
 m'ọ bụ t'i bya agbafuta mu l'ẹka ndu mgbashi?
 24 Karu mu ẹka mu mesweru, tẹ mu dobe ọnu ndoo,
 goshi mu ẹka ọzo kpọ-swehuru mu.

25 Ire-lanụ l'emejekwa ẹhuka.
 Ọle okfu-a, l'iikfushi
 ẹgube-ẹ, ?o goshiru gunu?
 26 ?Ọo mba b'i byaru mu abaru?
 ?Iikfu l'okfu, onye-uzo-chiru
 bẹ bụ okfu, laru lẹ wherewhere?
 27 O noo dọ-a g'ọo onye turu ido gude nata aswa ishi
 nwa-nwogbee, l'enwee nna,
 mbụ l'ọ dọ g'ọo onye huru ọnu-aswa l'ishi
 onye yele iya l'eshi ọnya.
 28 Ọle bya eleedaa mu whọ ẹnya ntaa.
 Mu ta akabekwa nọdu ghu l'iwhu dzua ejire.
 29 Byiko, kpowhukwa ẹgò azu, be emekwa iwhe dọ eji.
 Kpowhukwa ẹgò azu,
 l'abubu ono, mu bụ onye iswi dọ mma
 bẹ whugokwaru awhugoru.
 30 ?O nwewaru iwhe dọ eji, mu gude ọnu mu kfuta?
 ?Ọo lẹ mu ta akabedu maru
 nteke mu kfuru ejo okfu?
 7 "Tọ budu ozhi mkponwuru
 bẹ madzụ futaru afuta iya lẹ mgboko?
 Ndzụ madzụ bẹ dọ g'ọo onye l'eje ozhi ebuta.
 2 Ọ dọ g'ọo ohu, bụ iwhe l'ọnoje ele ẹnya iya
 bụ aguguru urwenyashi,
 ọ dukwawho g'ọo onye e buru
 ozhi, bụ iwhe l'ongabejeru bụ ugwo, l'aa-kfu iya.
 3 Ọo ẹgube ono b'e meru,
 ọnwā futaru afuta l'abujeru mu nke mmaanụ.
 Ẹnyashi, a nwutaru anwuta l'abujeru mu ọtsu ude.
 4 Mu -zẹe azẹe, mu akwaa l'oriri
 asuje: ?Ọo nteke ole bẹ mu l'e-tehu?
 Ọle ẹnyashi l'akpu onwiya rigorigo.
 Ọo gburugburu bẹ mu
 l'aghakotaje jeye chi asahu.
 5 Mgbashiride yele inyi bẹ tukowaru mu ẹhu nakota.
 Akpo-ẹhu mu dakotawaa akuru,
 kewashihu ekewashihu.
 6 Ndzụ mu l'agba swaswaswa amame ąga,
 e gude ekwe ẹkwa, mbụ lẹ ndzụ mu l'abyakebe
 akpobuhu
 l'ẹbe ọ dọ iwhe mu levuru ẹnya iya.
 7 Jiko Chileke, nyatakwa lẹ ndzụ mu ta adudu iwhe
 ọdo,
 ọ bụ gbahaa udzu-ọnu.
 Mu te egudehedu ẹnya mu awhubaa iwhe l'e-me
 t'ẹhu tsoo mu ọtso ọdo.
 8 Onye whunyaruru mu nụ ta awhuhedu mu ọdo.
 E lee ẹnya mu, a ta awhudu mu.
 9 Ọo g'igweli l'ekpugee ekpu, ya erwuhā ya kosahu,
 bụ g'onye bahuru l'ali-maa ta adawhujedu azu ọdo.
 10 Ọ tọ dawhujedu azu l'ulo iya.
 Ogboduwhu ibe iya ta amahẹ iya ọdo.
 11 Ọo ya meru, mu ta abya l'e-dobe ọnu mu ndoo.
 Mu l'a-nodu eri chijkfu, mu l'eri ekfu ge mu l'ekfu.

Mu l'e-gude g'obu d̄u-be mu eji ḡua ngirima ̄ehu mu.
¹² ?Mu b̄u eze-̄enyimu?
 T̄e ?mu b̄u ejo-oke-agiya meru, unu l'eche mu nche?
¹³ Mu shi r̄ia l'ugbooshi-az̄e mu l'a-d̄u mu obu,
 mu r̄ia l'aba mu l'e-me t̄e
 nḡumawhu mu kabaa ̄olwa al̄i.
¹⁴ ̄O b̄uru ejo nr̄o b'i gbechia gude eye mu egvu,
 gude ̄owhulanya eme t'egvu bya mu l'̄ehu.
¹⁵ Mu hatar̄u t̄e mu swi-gbua onwomu aswi-gbu.
 Anw̄uhu b̄u mu iwhe ahata
 amame ̄udu ndz̄u ̄owhu mu n̄o ntaa.
¹⁶ Ndz̄u ̄owhu mu n̄o b̄e laakwar̄u mu ash̄i.
 Mu ta an̄ogbuduru ndz̄u jeye l̄e gbururu.
 Par̄u mu haa, l̄e ndz̄u, mu n̄o te enwehedu ishi.
¹⁷ ?̄Oo ḡunu b̄e madz̄u b̄u nke t'i mee ya t'̄o ha shii?
 ?̄Oo ḡunu b'̄o b̄u nke t'i r̄itaje iya?
¹⁸ ?Mb̄u nke t'i lejee ya ̄enya
 l'̄utsu g'̄utsu ha, aghacha iya aghacha ntekeneteke?
¹⁹ ?T'i kab̄e-zhidua ewofu mu ̄enya?
 ?T'i kab̄edu aha mu t̄e mu lwee ̄onu-mini?
²⁰ ̄O -b̄uru l̄e mu meru iwhe-d̄u-̄eji,
 ?̄o ḡunu b̄e mu meru ḡubedua,
 mb̄u ḡube onye l'eche madz̄u nche?
 ?Ndēe iwhe meru g'o gude ̄o b̄uru mu b'i lefutaru
 ̄enya mu?
 ?Mu l'anyiwaa ghu ̄erwa t̄o?
²¹ Kab̄enu ḡaru mu nv̄u l'̄eka mu hasweru ̄okpa,
 pan̄uru haa l'ejo-iwhe, mu megbaberu.
 O noo nkele ̄o t̄o d̄uhedu ḡe l'aa-n̄o-beru, e kpochia
 mu eja,
 ḡu ach̄o mu, i t̄i wh̄udu mu."

Onu ̄owhu Byilidadu l'eye

8 T̄o d̄u iya b̄u, Byilidadu, onye Shuwa bya eyee ̄onu
 nke iya s̄u:
² ?̄Oo nteke ole b̄e l'ii-kfubuhu ̄udu okfu ono?
 Okfu ghu d̄ukwa g'̄oo wh̄erewhere,
 l'ezhi whukuwhuku.
³ Chileke ?̄o ghaj̄e iwhe kf̄uru nham̄nha ishi-okfuru
 t̄o?
 ̄Okalibe-kak̄ota-ike
 ?̄o ghaj̄e iwhe rwuberu madz̄u ishi-okfuru t̄o?
⁴ ̄O -b̄uru l'̄o iwhe-d̄u-̄eji b̄e ̄unwu ghu meru iya
 b'̄o n̄waru wh̄e kpak̄uduu, gbar̄u wh̄e n̄u.
⁵ ̄Ole, ̄o -b̄u l'̄i-ch̄o Chileke,
 rȳo ȳebe ̄Okalibe-kak̄ota-ike arȳo,
⁶ ̄o -b̄u l'̄i d̄ukota ree, b̄uru onye obu ḡuru iw̄horo,
 ̄o ḡe ezhilihuwa bya agbaar̄u ghu mkpu,
 dobewhu ghu az̄u l'̄onodu, rwuberu ghu n̄u.
⁷ L̄e mb̄u b'o shi d̄u g'̄i ha nwansh̄i,
 ̄ole i megee l'ikpaz̄u b̄uru oke amad̄u.
⁸ J̄ia ̄ogbo ̄owhu, gahawar̄u n̄u,
 t̄e wh̄e k̄oru ghu iwhe nd̄u-ichee wh̄ugbaberu.

⁹ Anyibedua ta ab̄udu-a nke ̄unyawhu,
 l'̄ete ad̄u iwhe anyi mawar̄u,
 t̄emenu ndz̄u anyi n̄o l̄e mḡboko-o b̄uru inyonyo.
¹⁰ Wh̄ebedua l'e-zhi ghu iwhe, kfuru okfu yeru ghu,
 t̄emenu okfu, wh̄e l'e-kfuru ghu ab̄uru iwhe wh̄e
 mar̄u ree.
¹¹ ?Eji l'evutaje ogologo l'̄eka l'̄ete agbaa ̄ehu ̄uda?
 ?Ikpo l'efuje d̄u yilayila l'̄eka mini l'ad̄u?
¹² ̄O -b̄uru l'ete egbudu iya nteke ̄o d̄ukwadu oyii,
 b̄e l'oovujeru ̄ewu ̄odo ̄uzo kp̄onwushihu.
¹³ O noo ḡe l'̄oodeje onye nyaz̄oru Chileke ndono.
 Onye l'amaa Chileke b̄e iwhe
 l'oole ̄enya iya l'a-b̄uru ̄olwa-l'iswi.
¹⁴ Iwhe ̄o kp̄oru obu ye l'ad̄u whugewhuge.
 Iwhe ̄o ch̄iru ̄ukfu kw̄e b̄uru ̄ugbu-̄elwuwelwu.
¹⁵ O -bewhube ̄ugbu-̄elwuwelwu ono, ya eribuhu.
 ̄O -gbak̄u ya onwiya, n̄o aka n̄o.
¹⁶ ̄O d̄u g'̄oo iwhe a k̄uru l'anw̄u agba iya mini,
 o fushia dzuru mḡbabu ono,
¹⁷ akwara iya gbak̄u l'oke-̄ewhuru,
 mb̄u ̄o b̄uru l'ewhuru b'̄o ch̄iru akwara iya w̄e.
¹⁸ E -wh̄efu iya ewh̄efu l'̄eka ono ̄o n̄o,
 ̄eka ono aj̄ika iya s̄u: 'Mu t̄e awh̄ubukwaa ya.'
¹⁹ Anw̄ulwashihu te enwed̄u iwhe ̄o b̄u iya,
 ̄o kwar̄uwho l'al̄i ono b̄e ̄ewu ̄odo l'e-shi fushia.
²⁰ Chileke ta aj̄ikajekwa onye ̄uta l'ad̄u l̄e ndz̄u iya.
 T'̄o b̄uje agbarike onye l'eme ejo-iwhe.
²¹ Oo-megee mee, t'̄onu b̄uru ghu ̄ochi,
 ya emee t'̄eswa eria ̄efonu.
²² Ndu kp̄oru ghu ash̄i b̄e
 l'ee-gude iw̄here kwaa wh̄e ngwa.
 ̄Ulo-̄ekwa, ndu ejo-ememe
 b̄e l'aa-wh̄ota awh̄ota wh̄ofu."

Onu, Jobu l'eye

9 T̄o d̄u iya b̄u, Jobu bya eyee ̄onu s̄u:
² "Hoo haa, mu makwar̄u l'iwhe i kfuru b̄u ire-
 lan̄u.
 ̄Ole ̄obu, ?nd̄e ḡe madz̄u mmaan̄u l'e-me
 b̄uru onye iswi d̄u mma l'iwhu Chileke?
³ Onye ch̄oru t̄e ȳe Chileke t̄u ekwege,
 b̄e l'̄o-j̄ikwa īkweekwee,
 onye ̄obu eje ad̄u ike saa ya m'̄o nnan̄u.
⁴ Chileke b̄e mmamaḡu iya hakwa shii,
 ̄okpehu d̄u iya n̄u paa ̄eka.
 ?̄Oo onye kp̄oju iya iw̄hu,
 e megee, onye ̄obu te evuta iya tukuku?
⁵ Oonwulibeju ugvu, ugvu ta amad̄u l'e nwuliberu
 iya.
 Oogudeje ̄ehu-eghughu kp̄o ya ishi ak̄u.
⁶ Mḡboko b̄e l'̄onma-woje anmawo,
 mee t'itso, gude iya n̄u nmak̄ota yikayika.
⁷ ̄Enyanwu b̄e l'ookfujeru okfu n̄u, ya ahaa emeta.

Iwhoro kpokponde bẹ l'ọo-pyichije
t'ọ bo nwufuta enwufuta.
8 Ọo yẹbedua kpọ bẹ tọsaru akpamigwe.
Ọ bọru iya l'adzọbeje ọkpa l'eli akpara mini,
l'atọ l'echi eze-ẹnyimu.
9 Ọo ya mekotaru kpokponde ono,
bọ Beya mẹe Orayonu,
mẹe Puleyadesu, mẹe
kpokponde, nọkota l'ohuda.
10 Oomeje iwhe dọ biribiri, akọ ẹtu iya l'adọ,
mee iwhe-awhọrulenya, bọ agọta agọta.
11 Ọoghataje mu lẹ mgboro ọkpa; mu ta awhọdu iya.
Ọobuje ẹ l'ooje aghata, mu ta amadọ.
12 Ọ -bọya tẹ ya nyichata madzọ iwhe,
?ọo onye l'a-kpọshi iyẹ ya?
?Ọo onye l'a-sọ iya: ?Ọo gọnu bẹ l'iime nno?
13 Chileke te esewhujedu ẹhu-eghughu iya azọ.
Ndu n-yemẹka Réhabu,
bọ ejo oke anọ ono, bọ lẹ mini
bẹ darọ wọshi onwowhe lẹ mgboro ọkpa iya.
14 ?Ndeẹ gẹ mu l'e-shi asa iya okfu?
?Ndeẹ mu adẹe nke tẹ mu l'iya bọ atọbe ẹgo okfu?
15 Ọ -bọru m'ọo l'iswi dọ mu mma,
bẹ mu te ejekwa iya ọsa okfu.
Iwhe mu l'e-me bukwa tẹ mu
ryọo yẹbe onye ikpe mu ono t'ọ whọaru mu imiko.
16 Mu -kua ya m'ọo oku, ọ -za mu
bẹ mu l'ẹte ekwetakwanu l'oo-yeru mu ọnu.
17 O gude oke whẹrewhere gwee mu ryaaryaa,
mee t'ọnya, kabaa mu ababa l'ẹbe ọdu iwhe mu
meru.
18 O too kwedu tẹ mu tọfu ume l'ishi.
Ọo ọkpazhi-ọnwu-ọnu bẹ l'ọo-myẹe mu.
19 Ọ -bọru l'ọo iwhe l'eeme l'ike,
bẹ yẹbedua bọ onye ọkpehu.
Nteke bọ l'ọo iwhe ikpe, ?oo onye l'e-ku iya ikpe?
20 Ọ -bọru m'ọo l'iswi dọ mu mma,
bẹ bọ okfu, shi mu l'ọnu l'e-me t'ikpe nma mu.
Ọ -bọru m'ọo l'ọta ta adọdu lẹ ndzọ mu,
bẹ l'oo-me goshi lẹ mu bọ onye gberu nggọ.
21 A makwarọ-a l'ọta ta adọdu lẹ ndzọ mu,
mu ta akpa ishi onwomu,
ọle ndzọ, mu nọ bẹ lawarọ mu ashị.
22 Ọo iwhe lanọ b'a tọkoru bọru.
Ọo ya meru g'ọ gude mu sọ:
'Ọotukoje ndu ọta l'adọ lẹ ndzọ whẹ
mẹe ndu ejo-ememe mebyikota.'
23 Ọobuje mgbu-ọnwu gbulahaa ndu ọta l'adọ lẹ
ndzọ whẹ,
ya abọru nchịchi-ọchi
bẹ l'ooribeje whẹbe ndu ono, ọzo chiru.
24 E wowaru mgboko ye l'ẹka onye ejo-ememe,
o kfuchishia ndu ikpe ẹka l'iwhu.
Ọ -bọru l'ọ tọ dọ Chileke bẹ meru iya,

?ọo onye bẹ meru iya?
25 Ndzọ mu l'agba kparakpara
amamẹ nwa-ọgba-ọso.
Oowhe whọwhuwu ewheghata ewheghata,
tọ dọkwanu m'ọo ọwabu ẹhu-utso dọ iya nọ.
26 Ọogba swaswaswa g'ọo nwekpereke-ọgbo,
ewhe papapa g'ọo ugo l'ezhije je ezhikfuru iwhe l'oo-
ri.
27 Mu sọ lẹ mu l'a-zọha nggọrima ono, mu l'agọ,
swaa ẹka l'iwhu nwọa ọnu-ọchi.
28 Ọle mu l'atsọlekwa egvu iwhe-ọtsulanu ono, mu
l'eje,
nkele mu marọ l'ị tị byadọ l'e-kwe
l'ọta ta adọdu lẹ ndzọ mu.
29 Eshi-ọwhu ikpe nmawarọ mu,
?ndẹhunu iwhe mu l'esekashiru onwomu?
30 Ọ tọ dọkwa m'ọo beru,
mu saa onwomu gbuchafu g'ọo eberugo,
bọ egude ncha kwọo ẹka mu,
31 Chileke l'a-patalẹkwa mu-a chee wuu l'ime nsọ,
nke ọwhu bọ l'uwe, mu yeru l'ẹhu
bẹ l'a-nọ asọkaa mu oyi.
32 Chileke ta abọdu madzọ gẹ mu bọ iya,
ọwhu l'abọkwanu tẹ mu saa ya okfu,
m'ọ bọ tẹ mu l'iya nangalahaa okfu l'ọlo-ikpe.
33 Ọ tọ dọdu onye egbogbo, nọ l'echilabọ anyi,
bukwanu onye l'a-wọ anyi l'ẹka sekahu,
34 mbọ onye l'a-nafọ Chileke mgboro iya l'ẹhu mu,
mee tẹ mu nmabuhu
kpakpakpa l'egvu ono, l'ooye mu.
35 O noo nteke mu l'e-kfu okfu g'ọnu ha mu,
mu eje atsọhe iya egvu.
Ọle ntaa bẹ mu l'ẹte adọdu ike ekfu iya.
10 "Ndzọ ọwhu, mu nọ bẹ ike iya gvọakwaru mu.
Mu l'a-gọ-zhiawho nggọrima ẹhu mu g'ọ dọ
mu ree.
Mu l'e-gude lẹge obu dọ-be mu ẹji kfua okfu.
2 Mu l'a-sọ Chileke t'ọ bọ nmashị mu ikpe.
T'ọ gọshiaru mu iwhe mu meru.
3 Sọ iya: ?Ọo dọ ghu ree t'ị kpajẹ mu ẹhu,
mbọ t'ị jịka mọbe onye, i gude ẹka ghu mee,
gbẹ-chia bọru l'etomu, ndu ejo-ememe tọru
bẹ ọnu-ọchi l'anwọje ghu?
4 ?Ọo ẹnya madzọ b'ị nwe?
?Ọo gẹ madzọ l'awhọje iwhe bọ gẹ gọbedua l'awhọ-
je?
5 ?Ọo ujiku ole, madzọ l'a-nọ-beru
bọ ujiku ole, gọbedua l'a-nọ-beru?
?Ọo awha ole, madzọ l'a-nọ-beru
bọ awha ole, gọbedua l'a-nọ-beru,
6 meru g'ọ gude l'ị-chọkashi t'ị marọ ẹka ikpe nmarọ
mu,
enyokashi t'ị marọ ẹka mu meru iwhe-dọ-ẹji.
7 Ị marọ-a l'ikpe ta anmadu mu,

7 ọdo bụ l'ọ tọ dudu onye l'a-nafu mu l'eka ghu.
 8 Ọo ghu bę gude eka ghu kpua mu, mee mu ge mu du.
 I bya ntaa bya aghakọbe t'i laa mu l'iyi.
 9 Nyatakwa l'i kpuru mu l'urwa.
 ?Ii-bya akupyashia mu te mu buru eja?
 10 I meru, a gbọo unwuda yee ime mu, mu nọdu l'ewho kpukobe.
 11 I kweru mu akpo-ehu yele anu-ehu, bya egude okpu yele umi-okpu dzegbabe mu nnanu.
 12 I nuru mu ndzu; bya egoshi l'i yeru mu obu. O buru g'i gude nwuberu mu enya be meru, mu nọdukwadu ndzu.
 13 Iwhe ono l'owhu b'i woru kwachia akwachi l'obu ghu. Mu makwaru-a l'ọ iwhe ono b'i tüberu nke ememe.
 14 Ọobuje, mu l'eme iwhe-du-iji, gu eleru mu iya l'enya, shi nno jika l'i tji guduru mu nvu l'eka mu mesweru.
 15 O -buru le mu metaru iwhe ikpe nmaru mu, be ahwu tsokwaru mu. O -buru m'ọo l'iswi du mu mma, be mu ta adukwa ike apali ishi apali, nkele iwhere onwomu dushi mu ike, iwhe-otsulanu, byaru mu nu l'eriwaa ishi mu eriri.
 16 Ọobuje, mu jeshia opali ishi imeli, gu achilahaa nta mu g'ọo oduu-gburu-agu. Iimeje iwhe du biribiri shi nno mekata mu.
 17 Iimeje iwhe owhuu gude agba eka-ebe agbagude mu. Iimeje t'ehu-eghughu ghu kabaa shii l'eka mu no. Iimeje te ndu ojogu ghu l'abyakfuta mu ogu l'ogbo l'ogbo.
 18 ?Oo nua gunu meru, i wofuta mu l'ewho ne mu? O gege akarū mu mma le mu nwuhuru anwuhu tēhenu a whude mu enya.
 19 O gege akarū mu mma, ngele mu ta afuta afuta owhu, m'ọ bu ngele e shi l'ewho ne mu paa mu ipawhu paba mu l'ilu.
 20 ?Oo haa agha, ujiku olemole, mu l'a-no-beru agvu? Paru mu roo haa, t'ehu tsoo mu utso nwanshii,
 21 tēhenu mu aladewaro eka ono, l'enwee t'a adawhu azu ọdo, mbu eka gbaru tsurikiti, buru ekpuroochi nkuchi.
 22 Eka ono bu ekpuroochi nkuchi, buru inyonyo, mbu eka iwhe ghalashihuru aghalashihu. Eka ono be iwhoro, du iya nu bu ekpuroochi."

Zofa l'aku iya ekpu Jobu

11 Tọ du iya bu, Zofa onye Naama bya eyee onu su:

2 "Aaha oye onu l'igwe okfu ono, l'iikfu?
 ?Ndee ge l'ee-shi aharu gube nwoke igwe-okfu enge?
 3 ?Oo beebabeebebe ono, l'iikfu l'e-me te madzu dobe onu ndoo?
 ?Oo okfu-ewenu ono, l'iikfu be l'aa-taa gboduru ghu uja?
 4 I suru woo le nzhi, l'iizhi be ntupe l'adudua, i su woo l'i bu onye dukota ree l'enya Chileke.
 5 O le ngge l'ọ du g'e shi Chileke kfu l'onwiya, mbu saa onu kfuru maberu ghu.
 6 Ngge l'ọ du g'e shi; o goshi ghu iwhe du le mmam-agu, bu iwhe e domiru edomi. Nkele okpobe mmamagu be nweru iwhu labo. Maru amaru, l'onodu, Chileke doberu ghu kakwa nwanshii amame ejo-iwhe, i meru.
 7 ?Ii-du ike maru iwhe du omilomi, du le Chileke? ?Ii-du ike chofuta ge Okalibe-kakota-ike beru?
 8 O kakwa akpamigwe l'eli ?Ndee ge l'ii-me iya? O kakwa ali-maa omilomi ?Ndee ge l'ii-me iya?
 9 Ogologo iya kakwa mgboko-o l'owhu. Osa iya ka eze-enyimu l'owhu.
 10 O -ghatade kpota ghu tu-chia, bya ekua ghu ikpe, ?oo onye suru iya akposhi?
 11 O maru ndu l'aghọ ugho. Ọobuje, o whua ejo-iwhe ya ahube iya ama?
 12 Ge l'ee-shi t'onye l'enwee uche maru agu dukwa ehuka amame ozuta adaka t'o meje g'oo madzu.
 13 I -doberu Chileke obu ghu chiriri, bya amachiaru iya eka ghu,
 14 I -haa oome iwhe-du-iji ono, i yeru eka ghu, t'i kweje t'ejo-iwhe nodu l'ibe ghu,
 15 oo ya bu, gu apalilahaa iwhu apali, iwhere te emehedu ghu. Gu akporu akporu, egvu ta atsudu ghu.
 16 Nsogbu ghu l'owhu be l'ii-nyazoshi. Ya abwaru-a anyata be l'ii-nyataje iya g'oo egube-e mini l'abyagejee, ya alaa.
 17 Ndu ghu abya egbuchafu ka iwhoro echi eswe. Ekpuroochi, shi gbaa le ndu ghu l'a-bya enwua whoo g'oo iwhoro utsu.
 18 Enya l'a-du ghu l'eka Chileke no, shi nno mee t'obu shihu ghu ike. Chileke l'e-kpuchi ghu, mee t'i tuta ume ree.
 19 Ii-zee aze, ya eje adu onye l'e-ye ghu egvu. Igweligwe madzu l'a-no awukfuta ghu t'i meeru whe ree.
 20 O le ndu ejo-ememe be enya l'a-nyihu. Whe ta awhudu uzo, whe l'e-shi gbalaa. Iwhe l'a-whoduru whe nu nwekiya bu te whe tuta ume ikpazu."

Ọnu Jobu l'eyeru Zofa

12 Tọ dọ iya bụ, Jobu bya eyeeru iya ọnu sụ:
²“Ọo unubèdua bụ ọnu, l'ekfuru ọha;
 ọ tọ dudu onye l'atụ iya ẹgu.
 Unu nwụshihu, mmamagụ etsoru unu nwụhu.
³ Ọle ọ kwa g'unu nweru uche bụ gẹ mbèdua nweru.
 Mu te enwekwa ẹnya ọolwa l'ẹka unu nọ.
 Ọ tọ dudu onye l'amaa iwhe ono, unu l'ekfushi.
⁴ Ndu ọnya mu l'achị mu ọchi,
 lẹ mụbe onye shi akpọ-kuje Chileke, ya aza mu.
 Whẹ l'achị mu ọchi, lẹ mụbe onye dọ chիրiri,
 bụru onye ụta l'adụa lẹ ndzụ mu.
⁵ Ndu ẹhu dọ guu ta amadụ iwhe
 bụ l'iwhe-ọtsulanu byarụ madzụ,
 nke whẹ bụ l'o noo gẹ l'ọo-dụ onye ọkpa chiru ẹturu.
⁶ Ibe ndu abalìdegvu bẹ dọ guu,
 ndu l'akpatsu Chileke iwe l'akpa lẹ ntụsaru-ẹhu,
 mbụ ndu ono, l'anoje apawhe ọgvu whẹ l'ẹka ono.
⁷ Unu kpata ụnwu anụmanu ishi tẹ whẹ kuzhiaru unu
 iwhe.
 Ọ dọ unu akpata ụnwu ẹnu,
 l'ewhe l'eli ishi tẹ whẹ karụ unu iwhe.
⁸ Ọ dọ unu akpata iwhe nọgbabe ndzụ lẹ mgboko
 ishi
 tẹ whẹ kuzhiaru unu iwhe,
 ọdumeka unu akpata ụnwu ẹma, nọ lẹ mini ishi
 tẹ whẹ karụ unu g'iwhe dọ.
⁹ Ọ tọ dudu iwhe ono, mu gushiru l'ẹte amaa
 l'ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ iwhe-e, shikota l'ẹka?
¹⁰ Ọo Chileke bẹ ndzụ iwhe lile, nọ ndzụ dọkota l'ẹka.
 Ọo ya bẹ gude ume madzụ kpaa-whuu l'atụ.
¹¹ Nchị l'egeje okfu egege, ẹgube ono,
 ire l'adaleje nri adale?
¹² Ọ kwa ndu bụ ọgurennya bẹ l'amajẹ mmamagụ.
 Ọ bụru nteke madzụ nọru ogologo ndzụ
 bẹ iwhe l'edoje iya ẹnya.
¹³ Mmamagụ yele ọkpehu bẹ dọ Chileke l'ẹka.
 Mgbazhi yele iwhe-odo-ẹnya bụru nkiya.
¹⁴ Iwhe o tsukposhiru etsukposhi
 ta adụkwa onye sụru iya atụkwa-zhi.
 Onye ọ tọru mkpọro ta adụkwa onye sụru iya atụfu.
¹⁵ Ọbuje Chileke -sewhu mini azụ t'ọ bọ chị, anwụ
 akpọbe.
 Ọ tọhaa mini ẹka t'ọ chị; alị l'owhu abụru utso
 nkuchi.
¹⁶ Ike yele mmamagụ bẹ dọ iya l'ẹka.
 Onye a ghọru ụgho yele onye ghọru ụgho
 bẹ tuko nọdu Chileke l'ẹka.
¹⁷ Ndu mgbazhi bẹ l'ogbabeje ọkpa ọto duta whẹ
 dufu.
 Ndu ikpe bẹ l'oomeje, whẹ abụru ndu-eswe.

¹⁸ Iwhe onye eze gude bụru eze bẹ Chileke l'anafuje
 iya;
 woru nkիրiba-ẹkwa whebe iya l'ukfu g'ọo ọhu.
¹⁹ Ndu l'agbajẹ ẹja bẹ l'ogbabeje ọkpa ọto duta whẹ
 dufu.
 Ndu ọkpehu dọ bẹ l'ọkwa-tsuje ọkpehu, dọ whẹ nụ.
²⁰ Ndu e gude ire whẹ ẹka bẹ
 l'oomeje ọnu abụru whẹ shọngu.
 Ndu bụ ọgurennya bẹ l'oonafuje amamiwhe,
 whẹ l'egudeje ele ẹnya l'iwhe.
²¹ Ndu a marụ ẹwha whẹ bẹ l'oomeje kpakpa-wewe.
 Ndu ike dọ bẹ l'oonashije ike, whẹ nweru.
²² Oogoshije iwhe dọ omilomi, nọ l'ọochi.
 L'oomeje t'iwhe, dọ omilomi l'ẹkpuroochi gbafuta
 iwhe
²³ Ookutseje mba ekutse, l'oomebyije mba emebi.
 Oomeje tẹ mba zụa azụzụ saa ọsa,
 l'oomeje tẹ mba gbaa nnanụ nnanụ.
²⁴ Oomeje tẹ ndu l'achị mgboko be enwe uche,
 mee tẹ whẹ tsoru ọma-ẹgu,
 echi-uzo l'adụa ghajẹ amaga-ewhurewhe.
²⁵ Whẹ l'anoje atsoku atsoku l'ọochi ẹka iwhoro
 l'adụa.
 L'oomeje whẹ, whẹ akpọ kulakula
 g'ọo onye mmẹe l'atsụ.
13 “Mu gudewaa ẹnya mu whụ iwhe ono g'ọ ha.
 Mu gudewaa nchị mu nükota iya, o doo mu
 ẹnya.
² Iwhe ono, unu marụ bẹ mbèdua makwarụwho.
 Mu te enwekwa ẹnya ọolwa l'ẹka unu nọ.
³ Ochikwaa l'ọ dọ mu nke tẹ mu
 kfuru yeru Ọkalibe-kakọta-ike,
 mbụ tẹ mu lẹ Chileke tọ ya.
⁴ Unubèdua l'onwunu bụ ejire bẹ unu gude echig-
 bobo mu.
 G'unu ha l'ẹhu l'ẹhu bụ
 ọga-lẹ-mkpa madzụ bẹ unu bükota,
 unu sụ l'unu l'eme ọgvu.
⁵ Iwhe g'aka mma bụ, t'unu dobe ọnu unu ndoo,
 mbụ l'o noo g'aburu unu ọoma águ.
⁶ T'unu ngabẹ nchị l'oke ọnu ọwhu mbèdua l'eye.
 T'unu ngabẹ nchị nọ okfu ọwhu, shi mu l'ọnu.
⁷ ?Unu l'e-gude ejire ono, unu
 l'adzushi ekfuchita ọnu Chileke tọ?
 ?Unu l'e-gude okfu ẹregede ono,
 unu l'ekfukaa ekfuchita ọnu iya?
⁸ ?Unu l'e-gude ọbo madzụ ẹbo agbarụ iya ọdzori?
 ?Unu l'agọ-chitaru Chileke tọ?
⁹ ?Ọo dọduru nụ unu lẹ ree
 mẹ Chileke -nyochalahaa unubèdua?
 ?Unu l'a-dụ ike ghọ-gbua ya ẹgube ono,
 unu l'aghọ-gbuje madzụ mmaanụ?
¹⁰ Chileke bafutajekwaru unu mba
 mẹ unu bonyaa madzụ ẹbo l'edomi.

11 ?Q-dụ-biribiri iya te eyedu unu egvu?
?Egvu iya te egudeshidu unu?

12 Nkọroshi nkọroshi ono, unu l'ekfukaa
bụkwa okfu-etu, wụlahuru lẹ ntụ.
Ekfufu ono, unu l'ekfufu iya onwunu l'ẹhu
bụru iwhe wụlahuru l'ẹpoto.

13 Tẹ mu nuru unu iwhe.
T'unu haa mu ọọ tẹ mu kfu okfu.
Iwhe l'e-me nụ, t'o mee.

14 Mu l'e-tsebe ndzụ mu etsebe l'ọnu ogu,
mbụ lẹ mu l'a-tụta ndzụ mu atụta l'ọnu nvo.

15 A makwarua l'ọowhu mu awhụwu.
Ụzo chiakwaru mu echichi.
Ọle mu l'a-kfulekwaru iya-a l'iwhu gbaa onwomu.

16 O noo iwhe l'a-dzọ mu ndono,
nkele ọ tọ dudu onye l'ete atsụ
egvu Chileke l'a-dụ ike kpọ iya iwhe.

17 Unu ngabẹ nchị ree l'okfu mu.
T'iwhe, mu l'ekfu tsua unu etsu lẹ nchị.

18 Mu kwakọbwaru okfu ẹhu mu gẹ l'ọo-dụ,
iwhe mu marụ bụ l'aa-gbarụ mu ọdzori.

19 ?Qo onye l'a-futa sụ l'ọ waa iwhe mu meru ndọwa?
O -nwezhiwaru, mu emechia ọnu nwụhu.

20 Sụ, gube Chileke, uzhi iwhe labọ kpụ
bẹ mu l'aryọ t'i meeru mu, i -mewa iya,
bẹ mu te edomiduru ghu onwomu edomi:

21 Haa mu ọda ẹka l'ẹhu,
gụ ahaa mu oye egvu ono, l'iiye mu.

22 Qo ya bụ: i -kua mu oku, mu aza ghu,
ọdua, gụ ahaa tẹ mu kfufe ekfufu,
t'i yejeru mu ọnu.

23 ?Qo mmeswe ole bẹ mu meru,
mbụ ?oo iwhe-dụ-ẹji ole bẹ mu metaru?
Goshi mu ẹka mu mesweru yele iwhe-dụ-ẹji, mu
metaru.

24 ?Ndenu g'ọ gude l'iiwocha iwhe
ghu ewocha l'ẹka mu nọ, agụ mu l'onye ọhogu ghu?

25 ?Qo mube mkpẹkwo,
where where l'apa apapa bẹ l'ii-ye egvu?
?Qo mube mkpaba, a whufuru awhufu bẹ l'iji ọso?

26 Iwhe i deshuru kpua mu l'ishi, bẹ bụ iwhe dụ ejo ẹji,
mbụ l'i wotaru ejo-iwhe,
mu metagbaberu l'okoro bya tukobe mu l'ishi.

27 I chiru mu ọkpa ye l'egbirigba,
enyowhe t'j marụ gẹ mu harụ ọkpa ha iya,
egewhe igbiri-ọkpa mu ngge
t'j marụ ẹka mu dzogbaberu ọkpa.

28 Q kwa egube ono bẹ madzụ
l'eshije mebyihu g'ọ iwhe rehuru erehu,
mbụ g'ọ uwe, mkpu tapyashiru.

14 "Madzụ, nwanyi nwuru bẹ ndzụ iya dụ mkpirikpi,
ọ bụru nsogbu bẹ jiru iya nụ.

² Ookpofutaje jaa g'ọ ọlawa, ntaa ntaa ya atụg-
boshihu.

Qo g'inyonyo l'emihukebeje egwegwa
bụ gẹ madzụ l'emekebeje ngwa nwụhu.

³ Chileke ?Q bụru egube onye dụ nno b'j swọberu
ẹnya?
?Q bụru onye dụ nno b'i gude
bya t'i kpee mu ikpe l'atatiwhu ghu?

⁴ ?Oo onye l'a-dụ ike shi l'iwhe l'aasọ nsọ
wofuta iwhe l'ete asọ nsọ? Q tọ dudu!

⁵ Eshi-ọwhu j gụwaru ujiku ole,
madzụ l'a-nọ-beru ndzụ ọgu chiru l'ẹka.
Eshi-ọwhu ọnwaa ole, madzụ l'a-nọ bụ ghu b'ọ nọ
l'ẹka,
j kabuwaa nteke madzụ l'ete anoghata,
⁶ ọ nụ iya bụ, t'i wofu ẹnya l'ẹka madzụ nọ, parụ iya
haa,
t'o jee ozhi, ọ lwaru ọwa ejeje
g'ọ onye e buru ozhi ebubu.

⁷ Oshi, gvuru egvuru bẹ ọzọ te echidu.
Nkele e -gbutsua ya egbutsu; ya amita ọdo l'ukfu
iya,
ọwhu, ọ mītaru nke ọwhuú adzuhu nọdu ndzụ.

⁸ O behuduru ọgbaragbu oshi ono rehu erehu l'ime
ali,
o behuduru ukfu iya nọdu l'ali nwụhu,
⁹ ọ nua egburu mini, ya akpọ-futa,
bya erwua irwu g'ọ oshi ọwhuú.

¹⁰ Ọle madzụ l'abuje, ọ -nwụhuwaa, b'ọ nwụhuwaru.
Q -tụwaa ume ikpazụ, bẹ nkiya gvụwaru.

¹¹ Qo gẹ mini l'anọje ekoshi udzu l'eze-enyimu,
ọ bụru gẹ mini ọnu-iyi l'asọ-buhuje asoso tahụ,
¹² bụ gẹ l'ọobuje; madzụ zewaa l'ọnwu,
ọ tọo gbaliuhedu agbalihu ọdo.
Madzụ ta abyadụ l'etehu etehu jeye g'igwe l'anọ-
beru,
t'a bya l'eteta iya eteta lẹ mgbenya.

¹³ Iwhe gẹge adụ mu ree bụ,
t'i je edomia mu edomi l'ali-maa.
Q gẹge adụ mu ree t'i kpuchia mu l'iwhe
jeye nteke ẹhu-eghughu ghu l'a-gvụ.
Q gẹge adụ mu ree t'j tị-bua
nteke bụ, a nọ-beru, gụ anyata mu.

¹⁴ Madzụ -nwụhuwaa ?ọo-nọdubaa ndzụ ọdo?
L'abali olemole, mu l'e-je ozhi mkponwuru-a, mu
l'eje,
bẹ mu l'a-nọdu ngabẹ jeye
nteke l'aa-tọfu mu l'egbu ono.

¹⁵ I -kua mu oku nteke ono, mu aza ghu.
Eghoro mube onye ono, i gude
ẹka ghu mee abya adulaha ghu.

¹⁶ Nteke ono bẹ l'ii-guje ndzọkpa mu ọgu,
i tii nyowhehedu t'j marụ ẹka mu meru iwhe-dụ-ẹji.

¹⁷ Emeswe, mu mesweru ghu bẹ l'ii-woru lichia l'ẹda,
woru iwhe kpube l'ejo-iwhe, mu metagbaberu.

¹⁸ Qo g'ugvu l'ekpojashihu je zekposhihu,

ọ bụru gę l'aawhọfuge eze-ewhuru l'ẹka ọ dų,
 19 mbụ l'ọo gę mini l'anoje asashị ewhuru asashị,
 ọ bụru gę ukporo-mini l'ekpojashije alị ekpojashi,
 bụ gę l'iimebyije iwhe madzụ l'ele ęnya iya.
 20 Madzụ b'ị ka ẹkuku, shi lę gbururu jeye lę gbururu.
 I mee kparamụ, ya atọhu
 Ii-meje t'iwu gbanwee madzụ m'ị chifu iya t'ọ la
 maa.
 21 Ọ -bụru l'aakwabę ụnwu, onye nwuhuru anwuhu
 ugwu,
 bę l'ọo tọo mahędua ono.
 Nteke bụ l'eme ụnwu iya iwhe-iwhere,
 bę l'ọo tọo whųjedu iya.
 22 Iwhe ọ marụ nwękiya bụ iwhe l'eme iya ẹhuka
 l'ẹhu.
 Áwhụ, l'ọogu bụru áwhụ onwiya."

Elifazu l'ekfu lę Jobu nmawarụ onwiya ikpe

15 Tọ dų iya bụ, Elifazu onye Temanu bya eyee ọnu
 sụ:
 2 "Onye marụ ágụ, ọokfuge okfu, l'enwee ishi?
 ọtoo gudeje mkpokoro okfu eri nri?
 3 Ọogudeje okfu l'abęe urwu eme t'o kpefu onwiya?
 ọtoo gudeje okfu, l'abęe l'iwhe eme t'o kpefu on-
 wiya?
 4 Ọle onye tsoberu ọnu gube Jobu,
 bę l'e-woru ọtsu egwu Chileke dobe l'okotazụ,
 mbụ l'onye ọbu bę l'iji-kposhi okfu anụ Chileke.
 5 Ọo ẹji, l'iime meru i gude ọnu ghu ekfu ụdu okfu
 ono.
 Ọ bụru iya meru i bụru ire nto.
 6 Ọ kwa ọnu ghu b'ị gude anma onwoghu ikpe.
 Ọ tọ kwa mbędua l'anma ghu ikpe.
 Ọ kwa iwhe l'iikfu l'ọnu ghu
 l'agba ẹka-ebe agbagude ghu.
 7 Ọo ghu bụ onye mbụ, e
 vugezhia ụzo nwụa lę mgboko-o?
 Ọo dų g'ị vu ugwu ụzo nọdu?
 8 Ọ ngabębuwaru nchị l'idzu, Chileke l'achi?
 Ọtọ l'ọo ghu marụ ágụ nwękinyi ghu?
 9 Ọo gụnu b'ị marụ, anyịbedua l'amaa?
 Ọo gụnu bę doru ghu ęnya, l'ęte edoo anyịbedua?
 10 Ndu anyi nwutaru mmamagụ l'ẹka whę bụ
 ndu ishi-ewo męe ndu bụ ọgurenya,
 ndu ono bụkotakwa nna ghu ọgurenya.
 11 Obu, Chileke l'adụ ghu ọo pehuru ghu l'ęnya,
 tọo okfu ono, anyi tọ nwęhu ekfuru ghu?
 12 Ọo gụnu meru ęgò swee ghu?
 Ọo gụnu meru ęnya l'eke ghu vavava,
 13 nke t'ị doberu Chileke ẹhu-eghughu,
 tẹmenu okfu, dų ęgube ono l'afushikaa ghu l'ọnu?
 14 Madzụ bụ gụnu nke t'ęgbazhi ba adụ iya l'ẹhu?

Madzụ, nwanyi nwuru ọo bụ gụnu nke t'ọ dų
 chiriiri?
 15 Ọ -bụru lę Chileke te egudedu ire ndu duru iya nsọ
 ẹka,
 ndu-ozozhi-imigwe ta adukota ọcha l'ęnya nkiya,
 16 Ọo chia madzụ bę l'oo-gude ire iya ẹka,
 mbụ madzụ ono, l'eme ahuma; arwụ alị akpa ntụ
 l'ęnya,
 angụ ejo-iwhe g'ọo onye l'angụ mini?
 17 Ngabęru mu nchi, tę mu mee t'iwhe doo ghu ęnya,
 tę mu kọoru ghu iwhe mu gude ęnya mu whụ.
 18 Ọo iwhe ndu mmamagụ kfuru tọgbo iya ẹba.
 Ọ bụru ndu-ichee whę bę kọru whę iya nų,
 tọ dų ọwhu whę domiru whę edomi.
 19 Ọo ndu-ichee whę ono gędegede b'a nuru alị-a,
 tọ dų onye shi eshishi, ghajaru l'echilabọ whę.
 20 Sụa, onye ejo-ememe bę l'ataję
 kpokpokpo l'ẹhu-ụwhu jeye ndzụ iya agvụ.
 Ọ bụru ęgube ono b'ọ dų onye akirishi
 l'ime awha ole, e doberu iya t'ọ nọo l'eliwhe-e.
 21 Iwhe l'anoje awu ęwhu lę nchị bụ n-yemegwu.
 Iwhe mee g'ọ duru iya lę ree,
 o noo nteke ndu emebyi l'abakfutaje iya.
 22 O to kwejedu lę ya l'e-shi l'ękpuroochi ono wafu,
 nke iya bụ l'ọo ogu-igba bę ya l'e-shi laa.
 23 Ootsojeru aghawhe, mbụ yębe
 onye ono, udele l'e-megee kpa nri l'ẹhu.
 Ọ marụ lę mbọku, ękpuroochi l'a-gba bę tẹwaru l'uk-
 fu.
 24 Iwhe-ẹhuka yęle awu l'eye iya egwu.
 Ọ kariru iya ẹka g'ọo onye eze, kwakọru nke ọgu.
 25 Iwhe kpatarụ iya nų bụ l'ootsuru Chileke ẹka
 l'ikpobu,
 anawheru Ọkalibe-kakọta-ike nkemu.
 26 Ookwejeru iya kpokponyi,
 parụ igbidigbi iwhe shihuru ike,
 l'oo-gudeje ezeru ọgu, sụ tę yęle iya l'wụa ọgu.
 27 A makwaru-a l'iwu l'aha iya dzuladzula,
 anụ l'atsụ iya yokfuyokfu l'ukfu.
 28 Ẹka l'oo-megee buru bụ l'okorobo mkpukpu,
 o megee buru l'ulo, l'adụ onye bu iya nų,
 l'ulo, a haru, ọ bụru mkpokoro ulo.
 29 Ọ tọ byadụ l'e-nweru iwhe,
 ẹku iya ta abya l'a-noliburu.
 Iwhe o setaru eseta ta abya l'e-jegbakota mgboko.
 30 Ọ tọ byadụ l'a-nafu ękpuroochi.
 Ọo ire-ọku l'e-kepyashi ome, o futaru,
 Chileke egude udzu-ọnu iya zhikashia igu, ọ turu.
 31 T'ọ bọ jekwa ome onwiya eswe
 sụ lę ya l'akpọru obu eye l'iwhe-iwhoro
 nkele ọo iwhe-iwhoro l'a-bụ urwu iya.
 32 Ụgwo iwhe l'ooome bę l'akfụ-dzu iya akfụ-dzu,
 tẹmenu ndzụ iya agvụ.
 Ẹkali iya ta abya l'a-ja ajaja kpuru gayii.

³³ Ọo-dụ g'ọo vayinu, a jikoshiru akpuru iya l'okuru-tuu,
mbụ l'ọo-dụ g'ọo oshi ólivu, tų-geeru igu rishihu.
³⁴ Ọgbo, l'ẹte amaa Chileke l'a-gbarụ ẹka nwa,
ọku etsua ibe ndu l'eri n-wólazu.
³⁵ Ẹgube ndu ono l'anoje eyewhe ime okfu,
emewhe ejo-iwhe, iwhe jiru whẹ obu bụru ẹregede”.

**Jobu l'ekfu lẹ ndu ọnya iya
duru iya ẹhuka**

16 Tọ dų iya bų, Jobu bya eyee ọnu sų:
² “Mu l'anujehaakwaa ẹgube okfu ono, unu l'ek-fukaa.
Ọshi ọwhu, unu l'ayọru mu bụkwa mkpatsu áwhų.
³ Ọ fųtaru l'unu l'a-kwawarọo
kfugburu okfu, l'enwee ishi?
?Ọo gųnu bẹ kpaliru unu ooye ọdu ọnu ono, unu l'eye?
⁴ Ọ bų l'ọo unubẹdua b'ọ dųru g'ọ
duru mu mẹ ya abụkwaru
g'unu l'ekfu bẹ mu gẹge anọ ekfu.
Mu gẹge agakọbeje okfu agakọbe
gude atų unu ọnu l'ẹhu; akuru unu hų.
⁵ Ọle olu okfu mu gẹge agba unu ume,
okfu njima, mu gẹge anọ ekfuru unu
g'e-mekwa t'ẹhu gųa unu n-whe.
⁶ Ọle ọoburu, mu -kfu okfu,
iwhe l'eme mu nų emele mu-a l'ẹka l'oome mu.
Nteke bų lẹ mu doberu ọnu ndoo, tọ ka mu mma.
⁷ Chileke mewaru, ike gvų mu.
Ndibe mu l'owhu b'ọ meru, whẹ bųru kpurupyata.
⁸ O mewaru mu, mu ghajọshihu aghajọshihu.
O noo bųru iwhe l'agba ẹka-ebe agbagude mu.
Ẹhu, mu jọru bụkwaruwho iwhe
l'agba ẹka-ebe agbagude mu.
⁹ Chileke bẹ gude ẹhu-eghughu
iya lajashịa mu nwirinwiri.
Ọ kpọru mu ashị, atarų mu kpọkpo-kpọroro.
Onye ọhogu mu ono l'akọ mu ẹnya akọko.
¹⁰ Ndiwhe l'anoje atų mu ọnu l'ẹhu,
echi mu ẹka l'ishi
agbagba-nchị gude eme mu iwhe-iwhere.
Whẹ kpakọru mu akpakọ etso mu okfu.
¹¹ Chileke bẹ nwuru mu nų ndu l'amaa Chileke,
ọ tųru mu mgbahẹka,
mu je adaba l'ẹka ndu ejo-ememe.
¹² Ẹhu shikwa dų mu guu, ọ bya
akųa mu gwogwogwo wųshi.
Ọ pyitaru mu l'ẹkpiri gwee mu ogwe uswe.
O doberu mu, ege mu ishi tẹ ya meka mu iwhe.
¹³ Ndu l'agbarų iya akfų
bẹ gbarų mu mgburumgburu.
Ọonoje asujashi mu meji,

otso-ilu mu awųshi l'alị,
imiko mu ta aduje iya.
¹⁴ A nọdu l'ọ kẹru mu ọru, ya akẹkwase mu ọdo.
Oozhije whaa zhikfuru mu g'ọo ojọgu.
¹⁵ Mu chitaru uwe áwhų kpube
l'akpọ-ẹhu mu, woru iwhe dẹ l'alị.
¹⁶ Mu ryatawaru ẹkwa, ẹnya kekota mu uswe-uswe,
ẹnya kochia mu ekochi, gbakọta mu ọochi.
¹⁷ Obenu lẹ mu tẹke eyebudua ẹka l'oome iwhe ike,
ekfukfu, mu l'anoje ekfu anų Chileke l'edoje rịsaa.
¹⁸ Gųbe alị, be ekwechikwa iwhe lẹ mee mu!
T'ẹkwa, mu l'arya ba adamihukwa adamihu!
¹⁹ Mbų lẹ ntaa bẹ onye ẹka-ebe mu nọkwa l'ime igwe.
Onye l'agbarų mu ọdzori nọkwa l'imeli.
²⁰ Ndu mu lẹ whẹ l'eshi ọnya bẹ l'akọ mu ọnu,
onye mu l'akwashịru ẹnya-mini bų Chileke.
²¹ T'onye ọdo ryọnuaru mu Chileke,
ẹgube ono, madzų l'aryọ-chijeru ọnya iya iwhe.
²² Nkele o whuduwaru mu-a awha olemole, mu an-wųhu,
mbų lẹ mu l'abyawaa ooje
l'ųzo ono, bų mu jewa iya,
mu eje alwawhuhe azų ọdo.
17 “Ume l'ebuhukwa mu ebuhu.
Ndzų mu l'atọhukwa atọhu.
Ilu saakwaru ọnu ngabẹru mu.
² Ndu ewenu bẹ nọ-wheru mu mgburumgburu.
Ẹhuka, whẹ dųru mu l'emeje, mu awų-rwushi ẹnya.
³ Jiko Chileke, nanųa mu mkpalẹka,
l'ọ tọ dųkwa onye ọdo, l'a-dų ike asube onwiya
l'itumu gude gbata mu.
⁴ Ẹkpa mgbamego whẹ b'i mechiru emechi,
t'ọ bọ dų iwhe l'edoje whẹ ẹnya.
Ọo ya bų, be ekwekwa tẹ whẹ tųa okoo kpua mu.
⁵ Onye jikaru ndu ọnya iya gẹ
l'eeshi t'iwhe rwube iya ẹka,
bẹ ẹnya l'e-megee nyihu ųnuwụ iya.
⁶ Chileke meru mu, mu bųru onye ndu ọdo l'atų lẹ
ntọnu,
bya abųru onye ndu madzų l'avųru ọnu-mini.
⁷ Mu gųwaru áwhų jeye mu l'awų inyoki-inyoki,
ẹka l'ọkpa kakfų-geeru mu akakfųru,
mee mu, mu l'atų sẹsee g'ọo inyonyo.
⁸ Ndu obu whẹ gųru iworo bẹ
ishi nwųru kpaa l'iwhe ono.
Ndu ųta l'adųa lẹ ndzų whẹ vọru ọku ghųa ẹhu
l'ẹka ndu l'amaa Chileke nọ.
⁹ Ọle mee eli mee alị, bẹ onye dų
chịriri bụlekwa iwhe ọ bų,
onye ẹka iya dų ọcha je l'a-nọ aka ike aka eje eje.
¹⁰ Unubẹdua g'unu ha; t'unu byadaa g'unu l'abyajẹ.
Ọ tọ dųdu onye marų ágų,
mu l'a-whų l'ime unu m'ọo onye lanų.
¹¹ Mbọku, mu l'a-nọ-beru ndzų ghatakwaru,

iwhe mu t̄beru nke ememe ta ad̄udu ọwhu nweru ishi.

O nokwawho g'ọ d̄u iwhe l'aḡu obu mu.

¹² Unub̄edua b̄e meru ̄enyashi ọ b̄uru eswe.

Unu -wh̄ua ̄ekpuroochi, b̄e unu l'as̄uje
l'iw̄horo l'abyawaa ad̄udu.

¹³ Ọ -b̄uru l'ọo al̄i-maa b̄u mkpak̄o uw̄hu, mu l'ele ̄enya iya.

Ọ -b̄uru l'ọo ̄ekpuroochi b̄e mu l'a-gba ugbooshi mu z̄e.

¹⁴ Ọ -b̄uru l̄e mu s̄uru ilu l'ọ b̄u nna mu,
bya ekua mgbashiride ne mu, m'ọ b̄u kua ya nwune mu,

¹⁵ ?ọo ḡunu b̄e mu l'e-lehunu ̄enya iya?

?Ọo onye l'a-s̄ubaa mu l'ọwaa iwhe mu
l'a-n̄o ele ̄enya iya nd̄owa?

¹⁶ ?Oo-tsoru mu bah̄u l'al̄i-maa t̄oo ḡunu?

?Anyi l'iya l'a-t̄uko b̄uru wuu l'ime al̄i t̄oo ḡunu?"

Byilidadu l'abar̄u Jobu mba

18 T̄o d̄u iya b̄u, Byilidadu, b̄u onye Shuwa bya eye-
eru iya onu s̄u iya:

² "Ọo nteke ole b̄e l'ii-donyaa ch̄ochoch̄o ono
dobuhu?

B̄uru onye nweru uche, ḡu ahaa t'anyi k̄fua ok̄fu.

³ ?Ọo ḡunu meru i ḡua anyi l'an̄umanu?

?Ọo ḡunu meru i kua anyi ndu mmaanu?

⁴ Ḡube onye ̄ehu ghutaru eghu;
i lajash̄ia onwoḡhu nw̄irinwiri.

?Aa-gbakash̄ihu haar̄u ḡhu mgboko-o nw̄eka ḡhu?

?Aa-wh̄ofu eze-̄ewhuru paf̄uru ḡhu l'̄eka o shi d̄u?

⁵ Orȳoku onye ejo-ememe b'a wh̄u-nyiakwaru.

Ọku, ọ kp̄oberu te enwuhedu enwu.

⁶ Iw̄horo, shi ngash̄ia ̄ulo iya b̄uwaa ọochi.

Orȳoku, o shi dokube onwiya b̄e nȳihwaru n̄u.

⁷ Ọkpa ono, o shi egudeje ad̄ojashi al̄i

b̄e k̄ugbabe-gewaru iya ak̄ugbabe.

Iwhe ọ gbar̄u ikumu iya b̄e iya chitaru iya t̄ua gbaa
l'al̄i.

⁸ O gude ọkpa iya kp̄oru

ḡengu-ḡengu-ḡengu je adaba l'uḡbu.

Ọ b̄uru l'eli igbudu b̄e l'oo-je ije.

⁹ Ọnya b̄e nmatar̄u iya

l'ichiruk̄fu-ọkpa, igbudu t̄ua ya sede.

¹⁰ E liberu iya ọnya l'al̄i,

gbab̄eru iya igbudu l'echi-uzo.

¹¹ Iwhe l'eye eḡvu l'emeje, eḡvu ats̄u iya ib̄eka ib̄ebo.

̄Eka ọ dz̄oru ọkpa, ya etsok̄furu iya.

¹² ̄Egu b̄e mewaru iya, ike ta ad̄uhe iya,

eze iwhe-̄otsulanu k̄f̄waru

ngab̄e t'o f̄uaru iya nteke ọ dar̄u.

¹³ ̄Ehu-ba-d̄u-mma b̄e ripyashiwaru iya ak̄p̄o-̄ehu.

Oke ̄ehu-ba-d̄u-mma t̄ukowa iya ̄eka l'ọkpa tajishia.

¹⁴ A kp̄uru iya wuru-wuru kp̄ufu l'ulo iya ono,
b̄u ̄eka o shi kp̄oru obu ye,
d̄u-be iya ̄eka l'ishi je enwuru n̄u onye eze n-
yemeḡvu.

¹⁵ Iwhe n̄o l'ulo iya ta ad̄udu ọwhu ̄eka iya d̄ukwadu,
iwhe e woru kpua l'ulo iya b̄u ọku nsh̄i-egbe.

¹⁶ Ọgbaraḡbu iya b̄e n̄odu l'ime al̄i kp̄oo nk̄u,
̄ekali iya n̄odu l'imeli nw̄ua lwaa.

¹⁷ Ọ b̄uwaa onye a nȳoharu anȳoha l̄e mgboko-o,
b̄uru onye l'̄ete enwehee ̄ewha l'al̄i-a.

¹⁸ A ch̄ifuru iya l'̄eka iw̄horo d̄u,
ch̄iba iya l'̄eka ọochi gbar̄u,
bya ach̄ifu iya ach̄ifu l̄e mgboko.

¹⁹ O to nwedu nwa, t'o nwe ̄epa l'ibe wh̄e l'ow̄hu,
t'o nwe onye wh̄oduru n̄u l'̄eka o shi buru.

²⁰ Ọnodu ono, ọ n̄o b̄e nw̄uru ndu uzo ̄enyanwu-ar̄iba
akpata oyi l'̄ehu, bya alaa ndu
uzo ̄enyanwu-awata ̄ehu vuruvuru.

²¹ S̄ua, ọ kwa nno b̄e l'ọduje
l'ibe onye l'eme ejo-iwhe.

Ọ b̄uru ̄egube ono b̄e l'ọduje l'ibe onye l'amaa
Chileke."

Ọnu Jobu l'eyeru Byilidadu

19 T̄o d̄u iya b̄u, Jobu bya eyee ọnu s̄u:

² "Ọo nteke ole b̄e unu

l'akpanyaa mu ̄ehu ọwa kpaberu?

?Ọo nteke ole b̄e unu l'a-ha ogude
ok̄fu egwe mu ryaaryaa ọwa, unu l'egwe mu?

³ Ntekenteke b̄e unu l'anoje ak̄o mu ọnu,
iwhere ta ad̄u unu l'̄eka unu l'abya mu l'iw̄hu.

⁴ Ọ -b̄uru n̄u m'ọo ire-lan̄u l̄e mu shisewewaru uzo b̄e,
emeswe, mu mesweru buk̄wa mu b'ọ d̄u swiru.

⁵ Unu -s̄u m'ọo l'unu ka mu mma,
s̄u l̄e nsogbu, byar̄u mu n̄u b̄e shi l'iwhe mu metaru,

⁶ Ọ kwa iya b̄u t'unu mar̄u l'ọo Chileke b̄e meru mu
eji,

woru ̄uḡbu iya gebuta mu.

⁷ Mu chiru mkpu s̄u l'eemekwa mu eji,
t̄o d̄u onye yeru mu ọnu.

Mu kushia oku s̄u t'a gbaar̄u mu mkpu,
t̄o d̄u onye har̄u mu enge.

⁸ Ọo Chileke b̄e gude mgbodo ḡbabuta mu uzo
ḡe l'ee-shi t̄e mu ba ghata,
woru ̄ekpuroochi gbachia uzo ̄eka mu l'eeshije.

⁹ Uḡvu, mu shi nweru b'ọ

gab̄eleruwho ̄eka nafu mu,

bya eye ̄eka k̄puta mu ok̄pu-eze, mu shi kpuru.

¹⁰ Ọ k̄uru mu gwooḡwoo ib̄eka ib̄ebo w̄ushi,
mee mu, mu gv̄u ḡe mu gv̄uru ̄egube-̄e.

Iwhe ̄enya iya d̄u mu b'ọ

wh̄efuru g'ọo onye wh̄efuru oshi.

¹¹ Ọ vọru ọku ghua ẹhu l'ẹka mu nọ, gua mu l'ohogu iya.

- ¹² Ndu ojogu iya l'abya l'ike l'ike abyakfuta mu ọgu. Whẹ buwaru ose-ọgu gude kewhe mu ekewhe, tųwaa ọdu-ọgu gude dọ-whee mu mgburumgburu.
- ¹³ Ọnwunna mu b'o mewaru whẹ l'agba mu nkupe, mee ndu maru mu nu; whẹ jiru ọba yeru mu.
- ¹⁴ Abubu mu whẹ bẹ gbakotawaru mu ọso. Ndu mu lẹ whẹ l'eshi ọnya zohashiwaa mu.
- ¹⁵ Ndu ẹbyii, byaru ibe mu bẹ zohashiwaru mu nu. Ọnwumgboko, l'ejeru mu ozhi wota mu g'ọo onye byaru abyabya.
- L'ẹnya nke whẹ, bẹ whẹ woru mu lẹ mu bu onye ọha ọdo.
- ¹⁶ Ọobuje mu kua onye ozhi mu oku, ọ tọ zajedu mu. Mu l'egudeje ọnu mu yeru iya ẹkalali.
- ¹⁷ Udzu ọnu mu l'eshigejee nyee mu nshi. Unwune mu l'asọkaa mu oyi.
- ¹⁸ Jee akpaa l'ụnwegirima nshiji ta adudu iwhe whẹ guberu mu. Mu gbalihu agbalihu; whẹ ekfuru mu sukusuku.
- ¹⁹ Ndu bu ẹguru ọnya whẹ bẹ l'akporu mu tuu, ndu mu yeru obu ghakobe eetso mu okfu.
- ²⁰ Akpo, du mu l'ẹhu yele anu, du mu l'ẹhu bẹ takuta-gewaru mu atakuta l'okpu. Iwhe bu eze, whoduru mu l'onu ntaa bu ẹnyiru.
- ²¹ Byiko, ndu ọnya mu, t'imiko mu dunu unu, t'imiko kabenu mu dunu unu, l'ọ kwa Chileke bẹ daru mu ẹka l'ẹhu.
- ²² ?Ọo gunu meru unu l'achi nta mu egube ono, Chileke l'achi mu? ?Mkpamehu ọwhu unu l'anu mu te ejidu unu ẹwho?
- ²³ Ọ gege adu mu ree t'e dee okfu mu edede, ọ gege adu mu ree t'e dee ya l'ekwo.
- ²⁴ Ọ gege adu mu ree t'e gude mkpara-igwe dee ya, kaa ya akaka l'eli eze-ẹwhuru l'ẹka l'ọo-dųwaro jeye lẹ gbururu.
- ²⁵ Mu maru lẹ Onye-Ọgbata mu bẹ nọo ndzu, l'e megee l'ikpazu bẹ l'ọo-gbalihu kfuru l'eli mgboko-o gbaarų mu ọdzori.
- ²⁶ E mebyishigee mu akpo-ẹhu, bẹ mu l'e-gudelekwa anu-ẹhu mu whu Chileke.
- ²⁷ Mu l'e-gude ẹnya mu gedegede whu iya, ọ tọ budu onye ọdo. Ọowhoshi mu ike l'obu.
- ²⁸ Unu -je m'ọo l'a-sų woo l'unu ta akpadu mu ẹhu, l'ọo mbedua bẹ iwhe l'eme mu nu shi l'ẹka.
- ²⁹ T'unu tsukwa ogu-igba ono egvu, nkele ọ kwa iya bẹ Chileke l'egudeje atų-koshi madzu ẹhu-eghughu iya.
- Ọo ya bu, t'unu maru l'ikpe du."

Ọnu, Zofa l'eye

- 20** Tọ du iya bu, Zofa, bu onye Naama bya eyee ọnu sų:
- ² "Iwhe ono, l'iikfu bẹ je akpakashja mu ọriri akpakashj. Mu ta adudu ike aanwu-gbu iya l'obu tẹ mu be eyeru ghu ọnu.
- ³ Mba ono, mu l'anu ge l'ibashi bẹ l'eme mu iwhere. Ọo ge mu mataberu bẹ mu l'eyeru ghu ọnu.
- ⁴ ?Tiji madu lẹ wata l'oge ndu-ichee, mbu l'eshi ọwhu e meru madu dobe lẹ mgboko,
- ⁵ bẹ ẹhu-utso, onye ejo-ememe nweru l'aduje mkpirikpi, ẹswa onye l'amaa Chileke l'ete te enwe ge l'ono-be-jeru?
- ⁶ Onye obu vuta ha m'ọo l'eli je etsu ishi l'igweli, ishi iya l'etsu l'urwukpu,
- ⁷ bẹ bu ge l'aa-gwoje nshj, ọ nyiru anyinyi bu ge l'aa-gwota iya je etuwha jeye lẹ gbururu. Ndu shihawa awhuje iya nu asu: ?Ndehunu iya?
- ⁸ Oo-mee whaa whukahu g'ọo nro, t'a abyadu l'a-whubaa ya ẹnya ọdo. Aa-chifu iya achifu ya aburu wheremu g'ọo ọwhulanya ẹnyashi.
- ⁹ Ẽnya, shi whuhawa iya; ta awhuhedu iya ọdo, ogboduwhu ibe iya ta awhuhe iya ẹnya ọdo.
- ¹⁰ Ọnu iya bu whẹ l'e-megee kfua ugwo iwhe o meru ndu ukpa. Oo-gude ẹka iya nu-whukota ẹku iya azu.
- ¹¹ Ọkpu gbashiru iya ike goshi l'ọ bukwađu okoro bya; ọle ọo-zubuhu l'okurutuu buru wuu l'alj.
- ¹² Ejo-iwhe l'atsoje iya utso l'onu, mbu l'ookpujeru iya l'onu gude ire domia ya edomi.
- ¹³ Ọ tọo dujedu ike haa ejo-iwhe t'ọ jee njere iya, ookpujeru iya akpuru l'onu.
- ¹⁴ Ọle iwhe ono, bu nri iya ono bẹ noduwa iya l'ẹwho shihu ọka, ọ du g'ọo onye agwo taru ẹvuma ye l'ẹhu.
- ¹⁵ Onye ejo-ememe l'elweje ẹku wọo, gboshia ya yaa. Chileke l'emeje, ya anwashja ọwhu bahuru iya l'ẹwho.
- ¹⁶ Ẽvuma agwo bẹ l'ọo-mj amimi, mbu l'oghù l'a-tsọ iya ọnu, ya anwuhu.
- ¹⁷ Ọ tọo byadu l'a-nodu ndzu whu ẹnyimu mmanu olivu ẹnya, tọo bya l'e-gude ẹnya iya whu ngele ono, mmanu-ẹnwu yele mini ẹra-eswi, l'asọ gborogboro.
- ¹⁸ Anya, o setaru eseta bẹ l'ọo-nu-whukota azu, o to ridu iya l'onu. Urwu, o ritaru l'aswa, ọ zuru ta abyala l'atso iya utso.

19 Mkpata iya bụ l'ò kparụ ndu ụkpa ẹhu,
mee whẹ, whẹ daburu mgbegere,
bya anashia ndiwhe ụlo, l'abụa ya tūru.

20 Eshi-ọwhu oke-ẹnya, dū iya nū
l'ete ekweje t'iwhe dzuaru iya edzu,
ọ tọo byakwa l'e-riwhodo iwhe ono,
o yeru ẹnya ono eriwhodo.

21 O rikotaru iwhe o nweru eriri,
tọ dū iwhe whọkwaduru iya.
Iwhe o nweru ta adụkwa gẹ l'ọo-nọ-beru.

22 Ọo nteke iwhe dū iya l'ẹka,
dū iya nke etsutsu iya,
bẹ iwhe-ọtsulanu l'a-byakfuta iya.
Ọ bụru nteke ono bẹ iwhe-nnaakwaa
l'a-bya azụ iya gburumu.

23 Ẹwho -jile iya whọ, Chileke ekpukpushi iya
oke ẹhu-eghughu iya l'ẹhu,
gude iya chia ya whukuwhuku.

24 Ọ -vuta ọso je t'iya gbalaaru mgbọ-igwe,
arwa-ope aburu iya kurumu l'ẹhu.

25 Arwa ono l'e-shi iya l'okpurukpu fo iya l'ẹhu.
Ọnunu ẹka ono, ọ tūpyiru
atūpyi, ẹka iya ọwhu l'egbu
ngerengere aghajaa ya lẹ meji.
Ntsụ-megvu l'a-byaru iya ishi ye.

26 Tsūrikiti ẹkpuroochi bẹ nọwaa kwabẹru ẹku iya
l'owhu.

Jobu l'ekfu gẹ ndu ejo-ememe l'ababeje ụba

21 Jobu bya eyee ọnu sụ:
2 "Unu gebekwa nchị ree l'okfu mu,
t'ọ bụru obu, unu dūa mu iya.

3 Unu talẹkwawho nshi haa tẹ mu kfu nkemu.
Mu -kfugezhiawho, unu ajawa mu rọ ewenu.

4 Áwhụ, mu l'agụ; ọo madzụ bẹ mu l'aguru iya?
?Ndenu ishi iwhe mu l'e-kwobe taa nshi?

5 Unu leeda mu whọ ẹnya.
Ọnu l'a-kpukwaru unu okfu; unu adẹe ẹka l'ọnu.

6 Ọobuje, mu -rịta iwhe ono,
meru mu nū l'ọriri, egvu atsuhu mu,
ẹhu anmakota mu godogodo.

7 Ọo gūnu meru ndu ejo-ememe
l'anọduje ndzụ, kaa nka,

okpehu aka whẹ shii eje eje?

8 Whẹ l'anọduje ndzụ, whụ ụnwu whẹ gẹ whẹ
kofutageeru kfuru l'onwowhe.
Whẹ l'anọduje ndzụ whụ
nwanwa nwanwa whẹ gẹ whẹ l'ekoshikaa.

9 Ibe whẹ l'adukotaje nwajii,
to nwe iwhe ọotsu egvu, l'aduje iya nū.
Chileke te echije whẹ mgboro iya.

10 Oke-eswi whẹ l'anọje eye ime, eyebu eyebu.
Ada-eswi whẹ l'anọje atsụ ime, t'o wheje nwa.

11 Ụnwegirima whẹ l'etsojeru agbawhe,
akpo-whe ẹnwuda g'ọo ụnwu aturu.

12 Whẹ l'anọje akpo ogumogu yele une, agụ egvu eye
iya,
whẹ egbu opu eme ẹmereme eye iya.

13 Whẹ l'erije g'ẹhu ha whẹ l'ono ndzụ,
whẹ bya l'anwuhu, whẹ anwuhu l'ẹhu-guu.

14 Ọle ọ kwa whẹ nū l'abuje,
whẹ bya l'ekfu, whẹ asụ tẹ Chileke parụ whẹ haa,
l'ọ tọ gudu whẹ ọmaru ụzo iya.

15 Whẹ nọdu whẹ asụ: 'Ọo gūnu bụ ishi iwhe
anyi l'e-kwobe ejeru Ọkalibe-kakota-ike ozhi?
?Ọo urwu gūnu bẹ anyi l'erita l'anyi l'ekfu anụ iya?'

16 Whẹ l'asuje l'ẹka atutu ono,
whẹ nweru bụ l'ike ẹka whẹ b'o shi.
Ọo iwhe ono meru, mu l'anọje
otẹnya l'idzu, ndu ejo-ememe l'achị.

17 Obenu ọo ugbo ole b'a
whunyijeru oryoku ndu ejo-ememe?
?Ọo ugbo ole bẹ eze iwhe-ọtsulanu
byakfutajeru whẹ, bụ iya bụ
iwhe Chileke l'egudeje ẹhu-eghughu iya wota?

18 Ọo ugbo ole b'a whufujewaru
whẹ g'ọo ẹswa okponku,
a kuberu l'ẹka wherewhere l'ezhi?
?Ọo ugbo ole b'a whufujewaru whẹ g'ọo ẹswa bali,
oke wherewhere l'ezhikashi?

19 Unu l'asuje woo lẹ Chileke l'ewojeru ahuhu iwhe
nna metaru doberu ụnwu iya.
Wawa, t'ọ kfujechia ndu ejo-ememe ụgwo iwhe
whẹ meru l'onwowhe,
nke ọwhu whẹ l'a-marụ l'iwhe
whẹ l'anwụ ọnwu iya bụ iwhe whẹ meru.

20 Tẹ whẹ gudeje ẹnya whẹ whụ
ọla-l'iswi, l'eje abyakfuta whẹ,
whẹ angua oke ẹhu-eghughu
Ọkalibe-kakota-ike t'ọ tufu whẹ ọnu.

21 Mkpata iya bụ lẹ whẹ ta
akpabahedua ishi iwhe l'eme l'ezhi-l'ulo whẹ,
mẹ whẹ nwuhuwaa anwuhu.

22 Sụa, ọo nweru onye sūru gẹ
l'oo-zhi Chileke ọmaru iwhe,
g'ọ gbechia bụru iya l'ekpeje ndu nọ l'oke okwa ikpe?

23 O nweru onye ẹhu l'aduje mma,

ya agbabuhu nwūhu,
mbū onye ẹhu dū guu; tọ dū iwhe l'eme iya,
24 mbū onye ẹhu dū pokopoko, ụmi tsua ya l'okpu.
25 O nweru onye l'atajẹ kpokpokpo
nwūhu, mbū onye ẹhu l'ẹte atsobua ụtso.
26 Whẹ labọ ono bẹ l'aa-tuko lia l'alj,
mgbashiride atuko whẹ ripyabe.
27 Súa, iwhe unu, l'arj bẹ mu makotakwaru,
makotaru ikumu, unu l'agbarū mu.
28 Unu sūru: 'Ndeẹ ọlo oke amadū ono?
Ndeẹ ọlo onye ejo-ememe ono bu?'
29 'O kwa l'unu jibuwaru ndu ije
ajj; unu kweta iwhe whẹ koru unu sū:
30 l'onye ejo-ememe l'abuje, eze iwhe-otsulanu bya,
o to nwedu iwhe l'oo-me iya.
Lẹ mbọku oke ẹhu-eghughu Chileke
rwuru bẹ l'aanafuta iya.
31 O to nwedu onye l'akfujeru onye
ejo-ememe l'iwhu gbaa ya iwhe l'oome,
to nwe onye l'akfuje iya ụgwo iwhe o meru.
32 O rwua nteke l'ee-li iya, a pata iya je elia,
wata oche ilu iya nche.
33 Ndu madzū awūru gidigidi etso odzu iya l'azū.
Ndu bụ aguta aguta evuta ụzo
dzebe edzebe eje ẹka l'ee-li iya.
E -rwua ẹka ono, aa-tua ya ẹja lia.
34 Súa ?ndẹ ishi ndumu-obu owhu,
unu gude okfu, l'enwee ishii adū mu?
Onu, unu l'eyekaa te enwedu iwhe
dū iya nū, gbahaa ejire!"

Elifazu l'agba iya ekobe Jobu

22 Tọ dū iya bụ, Elifazu onye Temanu bya eyee onu
sū:
2 "Oo Chileke bẹ madzū l'abarū urwu?
Onye marū ágū, ?oo-barū Chileke urwu?
3 ?Oo ẹhu-utso gūnu b'ọ bụru
Okalibe-kakota-ike l'j bụ onye dū chiriri?
?Oo urwu gūnu bẹ l'oo-rita l'j bụ
onye uta l'adua l'ẹhu?
4 ?Oo l'ọ bụ onye dūru ghu lẹ nsọ b'o gude abarū ghu
mba?
?Oo ya b'o gude ekpe ghu ikpe?
5 Wawa; ọo ejo-ememe, l'iime bẹ panukaru ẹka.
Iwhe-dū-ẹji, l'iimegbabe te enwedu agvugvu.
6 Unwune ghu b'i kebutaru, whẹ naa onwowhe mk-
palẹka;
l'ẹbo dū iwhe whẹ meru,
tọta ndiwhe ẹkwa, whẹ nma l'ukfu gbabẹ whẹ ọto.
7 Ndu ike gvuru bẹ l'iitii kedu mini tẹ whẹ ngua.
I pata nri wohaarū ndu ẹgu l'agū.
8 Olee j bükwanu oke amadū, nweru alj ẹka ghu,
bya aburu onye l'aakwabẹ ugvu, bu l'alj ono.

9 Unwanyi-mbunu b'j gbabewaru ẹka ọto chifu,
mee ndu l'enwee nna mmegbu.
10 Oo iwhe ono meru g'o gude e kwewhee ghu
onye mgburumgburu,
Iwhe l'eye egvu l'azuje ghu kfū.
11 Iwhoro g'anọ enwuru ghu l'agbakotajeru ghu
ochi,
mee ghu, tọ dudu iwhe l'ijiwhuje.
O buri utso l'eri ghu eri.
12 Tọ budu ẹka ha l'imeli imeli l'imigwe bẹ Chileke bu?
O nodu l'ẹka ono awhukota
kpokponde ono, hagee l'eli!
13 Unu nodu, unu asū woo: Chileke ?o marū gūnu?
?Oo-shi l'urwukpu ono, gbarū ochi ono kpee ikpe?
14 O kwa urwukpu, l'ẹji hūnyihunyi kwekputaru iya
nke owhu bụ l'ọ tọ whujedu anyi ẹnya,
mẹe l'ọokpawhe l'oma imigwe.
15 ?Oo akahū ụzo ono,
ndu ejo-ememe tsoru
bẹ gubedua l'e-tsofuaru?
16 Ndu ejo-ememe ono b'a
gbakwotakwaru agbakwota;
whẹ laa nteke l'ẹte agbaa whẹ alala.
Ntolali, whẹ toru bẹ ukporo-mini kpotaru.
17 Whẹ sūru Chileke t'ọ parū whẹ haa, bya ajia aji sū:
?Oo gūnu bẹ Okalibe-kakota-ike l'e-me whẹ?
18 Olee ọ kwa iya nū bẹ gude iwhe
dū ree wū-jia ọlo whẹ awū-ji.
Oo ya meru g'o gude mu l'anoduje
otẹnya l'idzu, ndu ejo-ememe l'achi.
19 Ndu dū chiriri l'abuje, whẹ whua ẹgube iyi,
byarū whẹ nū; whẹ etee ẹswa.
Ndu iswi dū mma l'achije whẹ ochi sū:
20 'Hẹ; ndu ohogu anyi b'e mewaru,
whẹ buri kpurupyata.
Oku tsupyashiakwaru iwhe whẹ, whoduru nū.'
21 Kweta nke Chileke, tẹ gū l'iya nodu lẹ nchi-odu-
ndoo,
nke owhu nke-oma l'e-kweru ghu.
22 Nabata okwa, shi iya l'onu.
Gū eworu okfu iya kwachia l'ime obu ghu.
23 O -buri l'j lwawhuru azū lwakfuta
Okalibe-kakota-ike, bya ewozeta onwoghū alj,
bẹ l'ee-dobewhu ghu azū l'onodu ghu.
O -buri l'i wofuru ejo-ememe, ọ nodu otẹnya l'ibe
ghu,
24 O -buri l'i woru mkpola-ododo ghu lia lẹ ntū,
woru mkpola-ododo ghu, shi lẹ Ofi je enwuru ye lẹ
mgbakū ẹwhuru, dū lẹ nsokoro-mini,
25 Okalibe-kakota-ike aburu mkpola-ododo ghu,
buri mkpola-ocha, roru arọ, i nweru.
26 Nteke ono bẹ Okalibe-kakota-ike l'a-bya adū ghu
ree,
gū apalilaha iwhe apali lee Chileke.

27 Ii-kfujeru nū Chileke,
ya anya iwhe i kfuru iya.
Gū emejekwawho iwhe i kweru ukwa iya.

28 Ii-kpebuje iwhe l'e-me nū, ya adū g'i kpeburu iya,
Iwhoro enwu l'uzo ghu.

29 Chileke -mee madzū o lwaa alī,
ī -kfua sū t'e wolia onye obu imeli,
bē Chileke l'a-dzofuta onye obu, lwarū alī obu,

30 nafūta m'ōo ndu iswi l'adūa mma.
Iwhe l'oo-gude nafūta whē
bū l'ī bū onye ēka iya dū ocha."

23 Tō dū iya bū, Jobu bya eyee onu sū:
2 "Ntanū bē mu gū-gbuakwaru onwomu l'awhū,
nkele Chileke bē ēka iya
l'anyinuka mu dukuu l'ēhu,
lē mūbe onye l'atsū ude.

3 Ō -bū lē mu mazhiaru ēka mu l'a-chō-vu Chileke.
Ō -bū lē mu l'a-dū ike jerwua ēka o bu,
4 mē mu eje ekfushiaru iya ēka l'ooghu mu eggu,
mu l'iya atūwa iya rō jeye okfu eji mu onu.

5 Mē mu amawarūro ēgube onu, o gege eyeru mu,
mēe udū okfu, o gege ekfuru nū mu.

6 Ō nweru gē Chileke g'eshi gude eze ike,
o nweru bya tē mu l'iya tūtaru ēgo?
Wawakwa; o nchī b'ō gege angaberu mu.

7 Ō l'ēka ono bē mūbe onye ūta l'adūa lē ndzū iya
g'anōdu tē mu lē Chileke kfusaa ya oša,
mē yēbe onye-ikpe mu ono
asū mu tē laa l'iswi dū mu
mma shi lē gbururu jeye lē gbururu.

8 Ōle obojuje; mu -chōo ya l'uzo
ēnyanwu-awata, mu ta awhūdu iya.
Nteke mu chōru iya l'uzo ēnyanwu-arība,
mu ta awhūkwa iya whō.

9 Ō -nōdu l'uzo isheli eje ozhi; mu ta awhū iya.
Nteke o shiru ūzo oħuda; mu ta awhūkwa iya whō.

10 Ōle yēbedua makōtaru ēka mu dzōru okpa.
O noo ya, o datagele mu whō,
mu egbuchafu g'ōo mkpōla-ododo.

11 ēka mu l'eyeje okpa būlewho ēka yēbedua dzōru
okpa.
Ō būru ūzo, l'ooshi bē mu
l'eshi, mu ta aswīfufe l'iya aswīfu.

12 Mu ta ahajēkwa ome iwhe o sūru t'e mee.
Okfu, shi iya l'ōnu bē mu kakwa
ogube iwhe amamē nri, mu l'erije mbōkumboku.

13 Ō tōo ghajēdu agha, ta anyabata iya anyabata.
Ōo iwhe dū iya ree bē l'ooomeje.

14 Iwhe o tū-buru l'iya l'e-me mu bē l'oo-mekota.
ēgube idzu ono b'ō chīwaru
igweligwe kwakōbe l'obu iya.

15 O noo iwhe meru l'ōbojuje,
mu nōdu l'iwhu iya mu atsū egvu,
l'ōoburu mu rīta iya, egvu iya egude mu.

16 Chileke mewaru meji tōfu mu.
Ōkalibe-kakōta-ike yewaru mu egvu.

17 Ō tō būkwa tsurikiti ēkpuroochi
ono, gbachiru mu iwhu meru
iwhe mu doberu onu ndoo.

Umere ndu ejo-ememe

24 "Ōo gūnu meru Ōkalibe-kakōta-ike
te eyeje oge, l'oo-kpe ikpe?
Ōo gūnu meru ndu marū iya nū l'abuje,
whē legee ēnya mbōku, l'ōo-gwa ndu ejo-ememe
oħi,
ya abūru nke mmaanū?
2 ēwhuru oge alī bē ndu ejo-ememe l'awhōfufe.
Whē l'ezhitaje atūru l'oshi; wata echeche.

3 Nkākfu-igara nwa nwogbee bē whē l'achīfufe,
nata nwanyī-mbunu oke-eswi iya lē mkpalēka.

4 Ndu ukpa bē whē l'enwulibejeru l'uzo,
mee ndu ejo-ēka, dū l'alī whē,
whē l'edomije onwowhe edomi.

5 Ōo gē nkākfu-igara-ōswa l'etsojeru echi-ēgu
aghawhe
bū gē ndu ukpa
l'etsojeru aghawhe ese anya nri.
Whē l'etsojeru oħa echi-ēgu
achō-whe ēka whē l'a-whū nri nū ūnwu whē.

6 Nri, whē l'eri bū l'ēgu onye odo,
l'abūa nkewhe bē whē l'emetaje iya,
whē l'ējeje okpa akpa
lē mgbu vayinu ndu ejo-ememe.

7 ēnyashi owu bē whē l'agbajēru
ēhu oħo zēe nkele whē te enwedū uwe,
whē te enwe iwhe whē
l'egudeje kpuchia onwowhe l'oyi.

8 Mini, l'achī l'ugvu l'anmajē whē, whē adū shōloo.
ēka whē l'anmakpujeru bū
l'eze ēwhuru nkele whē te enwedū ūlo.

9 Nwa, nna iya l'anōhee bē
l'aanyīswotaje ne iya nteke l'ōongukwadu ēra.
L'aanatajē ndu ukpa ūnwu whē lē mkpalēka.

10 Whē l'agbajēru oħo ejewhe nkele whē te enwedū
uwe.
Whē l'anoje ewuwhe ivu akpe, ēgu emekwa whē nū.

11 Whē l'apyije akpūru olīvu pyīta mmanū,
dzōo akpūru vayīnu; dzōta mmēe,
ēgu iya agūa whē, whē ele iya sō l'ēnya.

12 Ndu l'anwūhu anwūhu l'atsūkaa ude lē mkpūkpū,
ndu e mekaru iwhe l'echikaa mkpū t'a gbatarū whē,
obenu lē Chileke te eyedū onu
yeru whē l'ekfukfu, whē l'ekfu anū iya.

13 O nweru ndu jīkaru iwhoro,
mbū ndu l'ēte amaa ūzo iya amama owu,
whē te eshije echi-ūzo iya ilile ilile.

¹⁴ Mgbugbu madzụ l'abuje; ọochi byalẹwho, ya agbal-ihu
tẹ ya je egbugba onye-ụkpa yẹle onye l'adụa g'ọ haru
iya.

O rwua l'enyashi, ya aghọ
onye oshi zhilahaa iwuru.

¹⁵ Onye l'eri ogori bẹ ọnya l'aduje t'ọochi byakebe.
Oowotaje iwhe whuchia iwu
sụ l'ọ tọ dudu onye l'a-whu iya.

¹⁶ Ọo l'ọochi bẹ ndu iwuru l'ejeje etsufushia ụlo.
O rwua l'eswe, whẹ aguchishia onwowhe l'ulo,
nkele o to nwedu iwhe whẹ l'iworo jigba.

¹⁷ Ọo tsurikiti ẹkpuroochi l'abujeru whẹbedua utsu.
Iwhe l'eye egvu l'ẹkpuroochi bẹ whẹ lẹ whẹ l'eshi
ọnya.

¹⁸ Obenu lẹ whẹ bu ụwhu-mini, l'ese l'eli mini.
Oke-alị whẹ b'a turu ọnu,
nke bu l'ọ tọ dudu onye l'agbajẹ ọkpa lẹ mgbu
vayinu whẹ.

¹⁹ Anwụ-akpọkpo yẹle okpomọku
l'amịchatajekwa mini sunoo,
o nokwawho gẹ alị-maa
l'amịkoje ndu meru iwhe-dụ-ẹji.

²⁰ Ndu ejo-ememe bẹ onye parụ
ẹwho ime whẹ zọhakwaru azọha.
Mgbashiride l'akpa whẹ nri l'ẹhu.

Whẹbe ndu ome ejo-iwhe ono bẹ
l'aata anyatahedu ẹwha whẹ anyata ọdo.
Aa-gbakwofu whẹ g'ọo onye gbakwofuru oshi.

²¹ Ụnwanyi, ẹkpa-nwa whẹ chihuru echihu
mẹe ndu l'ete anwuta nwa bẹ whẹ l'alwuje alwulwu.
Whẹ te emejeru nwanyi-mbunu odoo.

²² Ọle Chileke l'egudeje ike iya l'ọo ndu ọkpehu whele-
whele.

A makwaru-a lẹ whẹ kfulu kfulushia ike,
ọle whẹ ta amadu ishi ndu whẹ.

²³ Chileke l'emeje whẹ, whẹ atusaru ẹhu,
ọle ọnya iya l'aduje l'iwhe whẹ l'eme.

²⁴ Ndu ejo-ememe l'abaje
gburugburu, laa gburugburu.

Whẹ l'anwuje lwaa g'ọo ẹwu,
l'eegbutsushije whẹ g'ọo onye l'egbutsu ishi akpe.

²⁵ Ọ buru l'iwhe mu l'ekfu
ta abudu iya, t'onye l'a-futa
bya asu l'ọo ẹdzuka futa
bya agbaa mu iya,

T'onye l'a-bya asu l'iwhe ono, mu
l'ekfu ta adudu iwhe ọ bu futa bya ekfu ya."

Ọnu, Byilidadu l'eye

25 Tọ dọ iya bu, Byilidadu, bu onye Shuwa bya ey-
ee ọnu sụ:

² "Ọo Chileke bu iya nwe

ike ọchichi, bya aburu onye duru madzụ lẹ nsọ.
Oomeje tẹ nchị dọ ndoo l'oroke imeli-imeli imigwe.

³ ?Ọo onye l'adu ike aguta ojogu iya l'ogu?
?Ọo onye bẹ iworo Chileke ono l'ete enwujeduru?
⁴ ?Ndee gẹ madzụ l'eshi buru onye dọ chiri l'iwu
Chileke?

?Ndee g'onye nwanyi nwuru l'eshi
buru onye ntupo l'adua l'ehu?

⁵ L'eny nkiya, bẹ ọnwala l'ete echikwa whoowho,
kpokponde te egbu zhizhii.

⁶ O chia madzụ, bu ikpiri-ehonwu b'ọ guberu iwhe,
mbu madzụ, bu madzụ mmaanụ nwuru iya.
?Ọo onye b'ọ bu, mbu mgbashiride ono?"

Jobu l'atu ọnu gẹ Chileke habe shii

26 Tọ dọ iya bu, Jobu bya eyee ọnu sụ:
² "Lewaro egube ẹka, l'iyejeru onye ike l'adua!
Lewaro gẹ l'iigudeje adzo onye ẹka tsuru mmee!

³ Lewaro egube ọkpobe idzu,
l'iichikoshije onye l'amaa agu,
mee t'ọ nwuta ọkwa-ọnya ọkpobe anwuta.
⁴ ?Ọo onye yeru ghu ẹka; i kfu okfu ono, i kfukotar?
?Ọo ume onye shi ghu l'ọnu kfu ya?

⁵ Ụnwu-maa l'anmakaa kwekwekwe,
mbu ụnwu-maa, bu lẹ mkpula mini
mẹe ndu ọwhu bu iya l'ime.

⁶ Alị-maa gbakwa ọto l'iwu Chileke.
Emebi ta adu iwhe o gude kwechia onwya.

⁷ Ọo yẹbedua bẹ tusaru akpamigwe nke ọzo isheli
lẹ whosaa ẹka daburu iworo.
O mee mgboko; t'ọ dọ iwhe o tukuru l'eli.

⁸ O kechiru mini dobe l'urwukpu,
erwa mini ono ta alafuje urwukpu ono alafu.

⁹ Iwu oshi-eze iya b'ọ kpuchiru ekpuchi,
woru urwukpu nkiya whua ya l'eli.

¹⁰ Ọ kparu oge l'eli mini,
gude dokahu iworo yẹle ọochi.

¹¹ Ọbuje, ọ baa mba, itso,
gude igweli anmakota jijiji; tsuhu egvu.

¹² Ọ kwa ike iya b'ọ gude mee t'eze-onyimu deru gẹ.
Ọ buru nka, l'ooome b'ọ gude chia Réhabu pyaapya,
mbu ejo anu ono, bu lẹ mini.

¹³ Ume, ọ turu bẹ meru, igweli l'egbu ewheke.
O gude ẹka iya nmafua ejo-agwo, l'amị amimi ẹwho.

¹⁴ Ọ kwa ọnu b'a tsoshikwaduru l'iwhe l'oomegbabe.
Ọo rifu-rifu iya bẹ anyi nukwaduru egube ono.
A bya l'ike iya ono, l'adaje g'ọo egbe-igwe,
?ọo onye bẹ l'oo-dokota ọnya?"

Jobu l'eyebaa ọnu

27 Jobu kfulashia iwhe l'ookfu; sụ:
² "Chileke vuru-a ishi iya g'ọo vu iya,
mbu onye ono, nafuru mu iwhe rwuberu mu nu,

bụ iya bụ Ọkalibe-kakọta-ike
 ono meru, ndzụ l'atsọ mu ilu,
 3 mu l'atụ-a ume gę mu l'atụ iya,
 ume, Chileke kuru nụ mu
 l'eshijekwadu mu-a l'imi ekushi,
 4 bę mu ta abyakwa l'e-gude ọnu mu kfu ejo-okfu,
 mu ta abya l'e-gude ire mu dzụ ejiere.
 5 Tę nọ gbakwa ęgbudu! Mu ta
 abyakwa l'a-sụ l'unu kfu nhamunha.
 Mu ta abya l'e-kweta l'iswi ta adudu mu mma
 jeye nteke mu l'a-nwuhu.
 6 Chiri ono, mu dụ, bę mu l'a-dụ iya gę mu dụ iya,
 mu ta abyakwa l'a-ha iya ahaha,
 obu ta abya l'a-nma mu
 ikpe jeye gę mu l'a-nọ-beru.
 7 Sụ, t'ọ dukwaru ndu ọhogu mu g'ọ duru ndu ejo-
 ememe,
 ya aduru ndu l'etso mu okfu g'ọ duru ndu l'adụ
 chiriri.
 8 ?Onye l'amaa Chileke bę
 l'elekwadu ęnya gunu mę
 Chileke mewaa ọ tohu, mbụ mę Chileke wota ndzụ
 iya?
 9 Chileke, ?l'ọ-nụ ękwa iya mę nsogbu byaru iya?
 10 Ọkalibe-kakọta-ike ta adujekwa iya ree,
 tọ ryakuje Chileke ntekenteke.
 11 Ngabę tę mu bya ezhia unu nke ike Chileke.
 Iwhe Ọkalibe-kakọta-ike tųberu nke ememe
 bę mu ta abyakwa l'edomiru unu edomi.
 12 Iwhe ono bę unu
 whukotahaakwaru l'onwunu,
 ?ndehunu g'unu shi ekfu okfu, l'ęte enwee ishi?
 13 Unu lekwa oke, Chileke l'a-nụ
 onye ejo-ememe ndọwa,
 mbụ oke-iwhe, onye obu-mgbashi l'e-keta l'ęka
 Ọkalibe-kakọta-ike:
 14 Unu iya ha m'ọ l'igwe ọha agha,
 iwhe l'a-ta ishi whę bụ mma.
 ępa iya ta abya l'awhųje nri, l'a-suru whę eriri.
 15 Ndibe iya whoduru nụ bụ
 ęhu-ba-dų-mma l'e-gbu whę.
 Unyomu iya, bụ unu-mbunu
 ta abya l'anọru iya lę mkpe.
 16 Ọ kpakwaa m'ọ okpoga ọ kuru g'ọ eja,
 nmashja uwe ọ kuru g'ọ eja-urwa,
 17 iwhe ono bę l'ọ-kubekotakwa,
 ọle ọ ndu dų chiriri
 l'e-megee eye uwe ono.
 Ọ bụru ndu iswi dų mma
 l'e-megee keshia okpoga ono.
 18 Ụlo, ọ tųru dų g'ọ ęgbu-ęlwuwelwu,
 bya adų g'ọ mkpu, onye nche tųru.
 19 Ọozeje azę onye nweru iwhe, ọle ọ tọ zęhedu iya
 ọdo,

ọ saa ęnya, ya awų l'ęku iya lawaru.
 20 Iwhe l'eye egvu l'asopyabeje iya g'ọ utso,
 oke whęrewhere l'apakataję iya l'ęnyashi.
 21 Whęrewhere, shi ųzo ęnyanwu-awata l'apaję iya
 egbe galagala pawhua apawhu.
 Ọobyaje ezhi kota iya l'ibe iya tųgburu.
 22 Whęrewhere ono l'ezhitaje iwhe
 bya atų ya l'ęhu gbaa, imiko iya ta aduje iya.
 Ọogbataje ọso je akpọ okpofu-nchị l'ęka l'oome
 tę ya gbalaaru ike, whęrewhere ono l'akpa.
 23 Whęrewhere ono l'ęchi ęka pyamu ekpu iya,
 ọ bụru whukuwhuku, l'oozhi
 b'ọ gude achifu iya achifu l'ibe iya.

Mmamağų dų oke ọnu aswa

28 "Sụ, ęka l'eegvutaje mkpọla-ọcha dukwa.
 ęka l'aanuchaje mkpọla-ododo dų.
 2 Mgboro-igwe bukwa l'alị bę l'eeshije wofuta iya.
 Ope bụru lę nshị-ųzu, a
 dazeru adaze bę l'eegudeje meta iya.
 3 Ndu l'egvu alị l'egvurwuje
 omilomi ęka gbarų ękpuroochi.
 Whę l'egvurwuje ęka alị kagezhia omilomi,
 achọ ope l'ime ime ęka ono, alị gbarų tsurikiti.
 4 Ndu ono, l'egvu alị bę l'awaję ųzo l'ime ime alị,
 bụ ęka whę l'eshije abahų l'ime alị ono.
 Whę l'awaję iya; ya anọdu
 otęnya l'ęka madzų bu ebubu.
 ęka ono bę ọkpa madzų l'ęte atųjedu atųtu owhu.
 Ọ bụru l'ime ęka ono, dų madzų l'ęka-įcha ono,
 bę whę l'anọduje akų eregedę; akų akpara.
 5 Nri bę l'aakọtaje l'elikoro alị,
 ọwhube ime mkpula alị bę
 ọku l'avoje kfurukfuru gbazee.
 6 ęwhuru, l'aavofutaje l'ime alị ono bụ safaya,
 udzu-ęja iya bụru nshị mkpọla-ododo.
 7 ųzo ęka ono, l'eegvu alị ono bę udele l'ęte amadų.
 Egbe ta awųbua ya ęnya.
 8 Anų-ęgbudu, l'eku onwiya eku ta agbabudua ọkpa
 l'ęka ono,
 mbụ l'oduu-gburu-agų ta aghatabudua ya.
 9 Ọo ęka bę whę l'egudeje avọ
 ęwhuru ono, l'atsųkaa nkọ ono avovo.
 Ugvu bę whę l'egvulitaje egvulita,
 ya aghaa igharawhu.
 10 Whę l'aswofuje ųzo l'ęwhuru,
 gude ęnya whųkota ęka ọ dų
 mbụ iwhe vugee ọnu aswa.
 11 Whę l'agbaję ugbo lę mini gude gbobuta iya
 t'ọ bọ nwuru laa l'ęka ono, l'eegvu alị ono.
 Iwhe domiru edomi bę whę
 l'ewofutaje, ya afųta iwhe.
 12 Ọle-a; ?ọo awe bę l'aa-chọ-vu mmamağų?

?Oo awe bẹ ọkwa-ẹnya bu?
¹³ Madzụ ta amakwa ge
 mmamagụ dụ-be ọnu aswa,
 tọ bụhe l'aachọ-vu iya l'ẹka
 madzụ mgboko-o, nọ ndzụ nọ.
¹⁴ Wurukutu iduma bẹ sụru l'ọ tọ nọdu l'ime iya.
 Eze-ẹnyimu sụ lẹ yẹ l'iya ta anọdu.
¹⁵ A ta azụdu iya lẹ mkpọla-ododo,
 mkpọla-ọcha ta akfụ aswa iya.
¹⁶ A taa azụ-butadu iya l'ọnu
 aswa mkpọla-ododo shi Ofi,
 mee l'ọnu aswa ẹwhuru
 onikusu m'ọ bụ nke safaya.
¹⁷ Mkpọla-ododo m'ọ bụ
 ẹwhuru l'awhụ-onyo ta atụduru iya.
 T'e gude ụnwu-aka, e meru lẹ
 ọkpobe mkpọla-ododo agbanweta iya.
¹⁸ Ẹwhuru koralu mee jasupa bẹ l'ete ewhotadu ọnu,
 nkele aswa mmamagụ bẹ ka
 iya shii, ka nke ẹwhuru rubyi.
¹⁹ Ẹwhuru topazu, shi Itiyópiya bẹ l'ete atụkwa eyeru
 iya.
 Aswa mkpọla-ododo, rọru arọ ta azụ iya.
²⁰ ?Oo kwanụ awe bẹ mmamagụ shi?
 ?Oo awe bẹ ọkwa-ẹnya bu?
²¹ E domiru iya edomi l'ẹnya iwhegiwhe ha, nọ ndzụ,
 bya ekpuchia ya ekpuchi
 t'enu, l'ewhe l'eli ba awhụ iya.
²² Emebyi yẹle Ọnwu bẹ sụru,
 l'ọo l'ẹka l'aadzụ iya g'ọo
 ndzudzuka bẹ whẹ gude nchị whẹ nụ ya.
²³ Ọo Chileke bụ iya marụ ụzo ẹka ọ nọ,
 bụru iya kpụ bẹ marụ ẹka o bu.
²⁴ Nkele ọ yẹbedua bẹ ẹnya iya
 l'erwuje l'ẹka mgboko jeberu,
 ọ bụru iya l'atụkoje iwhe nọ
 lẹ mkpula igweli whụkota.
²⁵ Nteke o woru ike ye lẹ whẹrewhere,
 bya atụa mini atụtu, mee ya, o jebegee g'ọ jeberu,
²⁶ nteke ọ tọru ọkpa mini achichi,
 bya atọoru ire egbe-igwe ụzo,
²⁷ ọo nteke ono b'ọ whụru
 mmamagụ, tūa ọnu iya,
 mee ya, o shihu ike, bya adale ya adale.
²⁸ Ọ bya asụ madzụ:
 Ọ kwa l'atsụ Onye-Nwe-Ọha
 egvu bụ iya bụ ọma ágụ.
 Ọ bụru l'esefuru ẹka l'ome ejo-iwhe bụ ọkwa-ẹnya."

Jobu l'atụ ọnu onwiya

29 Jobu bya awata okfu okfu ọdo sụ:
² "Ọ gege akarụ mu mma, tẹ
 mu dụ ge mu dūhawaa

l'ọnwaa, gahawarụ aga,
 dū ge mu dūhawaa nteke
 Chileke shi eche mu nche,
³ bụ iya bụ nteke oryọku iya
 shi anọduje enwu mu l'ụzo ishi.
 Ọ bụru iworo iya bẹ mu shi
 egudeje agha l'ẹka gbarụ ẹkpuroochi.
⁴ Sụ, nteke ono, ẹka shi atụ mu atụtu,
 Nteke ono, ọnya ono, mu lẹ
 Chileke l'eshi shi bụru iya kpuchiru ibe mu.
⁵ Nteke Ọkalibe-kakọta-ike shi swiru mu eswiru.
 Nteke ụnwu mu shi nọ-whee mu mgburumgburu.
⁶ Nteke ọkpa shi edejeru mu
 ederu lẹ mini-ẹra-eswi, l'eshije l'elwu mu,
 mmanụ anwūshiru mu l'oshi
 ólivu mu, gvuru l'ẹka bụ ẹwhuru nkuchi.
⁷ Nteke mu shi ejeje ndzuko
 ndu bụ ọgurennya l'ọnu-abata mkpukpu,
 tsoru nweru oshi-anọdu lẹ nggamgbo-ọha.
⁸ Ụnwu-okorọbya shi awhuje mu sọlaaru mu,
 ndu bụ ọgurennya shi
 awulishihuje kfuru akfuru gude yeru mu ẹso.
⁹ Ndu bụ ishi shi adajẹ gbẹe,
 woru ẹka dẹ l'ọnu.
¹⁰ Ndu a marụ ẹwha whẹ b'e shi
 agbọ-bujeru okfu ye l'ọnu,
 ire anyakụ-geeru whẹ l'akpo.
¹¹ O shi abuje, a nụ okfu mu, a gọoru mu ọnu,
 madzụ whya mu, ya asụ t'ejeje jejekwaro.
¹² Mkpata iya bụ lẹ mu shi
 agbafutaje ndu ụkpa, l'arya t'a gbaarụ whẹ mkpu,
 dzofuta ndu l'ete enwee nna,
 whẹ te enwe onye l'agbarụ whẹ mkpu.
¹³ Onye l'anwūhu anwūhu shi agọjeru mu ọnu,
 mu shi emeje nwanyị-mbunu
 iwhe obu l'akpenehu iya akpenehu.
¹⁴ Mu shi yee ọ-dụ-chiriri g'ọo onye yeru uwe,
 ikpe, kfuru nhamunha shi
 bụru mu uwe mkpẹlanu yẹle okpulishi.
¹⁵ Mu shi bụru ẹnya, ndu l'atsọ ishi gude awhụ ụzo,
 bụru ọkpa, ndu ngvuru shi gude eje ije.
¹⁶ Mu shi bụru nna ndu ụkpa,
 mu shi agbajẹ ọdzori onye mu l'amaa.
¹⁷ Mu shi akụ-kwoshije ndu ejo-ememe ẹpyi,
 nashia whẹ ndu whẹ keberu eze eme tẹ whẹ tagbua.
¹⁸ Nteke ono bẹ mu shi arije lẹ
 mu l'a-zẹe guu l'ulo mu nwūhu,
 lẹ mu l'a-ka ọkpobe nka.
¹⁹ L'ogbaragbu mu l'a-ba je agee ọnu lẹ mini,
 mbụ l'iji l'a-da kpua l'ekali mu, ẹnyashi owu.
²⁰ L'ugvu mu nweru l'a-dulewho ọwhúú ọwhúú,
 ọkpehu mu adukwawho ọwhúú ọwhúú.
²¹ Ndu madzụ shi anọje akpa
 hụbahuba tẹ whẹ nuta iwhe mu l'ekfu.

Whẹ shi adajẹ gbẹe ngabẹ nchị
 l'idzu, mu l'achi-koshi whẹ.
 22 Ọo okfu mu shi ebuje okfu ndu madzu,
 mbụ l'okfu nkemu shi atụbaje whẹ atụba lẹ nchị.
 23 Whẹ shi angabejeru mu g'ọo
 ndu ngabẹru mini t'ọ chịa,
 jatoo ọnu ngabẹ g'ọo ndu
 ngabẹru mini ishi awha.
 24 Ọnu shi anwuje mu ọchi
 l'ẹka whẹ nọ mée obu l'echifu whẹ echifu,
 ọ bụru agụsahu, atatiwhu mu
 l'agụsahuje shi emeje t'obu
 nmakfuru whẹ anmakfuru.
 25 Ọo mu shi bụru onye ishi,
 l'akajẹru whẹ ẹka bụ ọzo.
 Mu shi asugajẹru g'ọo onye eze
 l'echilabọ ojọgu whẹ,
 adụ whẹ obu nteke awụ byarụ whẹ.

Jobu l'agụshi g'ọo dọru iya

30 “Ọle ntaa bẹ ndu mu tsageeru atsa
 l'achikawa mu kfirikfiri,
 mbụ egube ndu nna, nwuru
 whẹ nụ l'ete adukwaa nke tẹ
 mu guru whẹ ye lẹ nkuta, l'echeru mu élwù.
 2 Ọkpu ẹka ta adụ whẹ, ọwhu
 l'abukwa tẹ whẹ baarụ mu urwu,
 mbụ l'uvo ta adudu whẹ.
 3 Ụkpa-mkperi mée ẹgu bẹ meru whẹ, whẹ kpoo
 gbengu.
 O meru whẹ, whẹ l'egudeje eze
 whẹ ekwo emeeree l'enyashi l'alị-ọkponku,
 4 Whẹ l'awakajẹ egbudu je
 akpakoo mkpeekwo, l'atsọ únú-únú taa.
 Ọ bụru egbenwabyi bẹ whẹ l'avutaje ria l'ugwo nri.
 5 Whẹ bụ ndu a chifuru achifu.
 Ọ bụru gẹ l'anmajẹ ndu oshi
 ọzu bụ gẹ l'aanmajẹ whẹbedua.
 6 Ẹka whẹ je eburu bụ l'owa mini, tahuru atahụ,
 mée l'iduma iduma, dọ l'alị
 mée lẹ mgbawara ẹwhuru.
 7 Whẹ l'anọduje l'ime egbudu arya mīmimi g'ọo inya,
 nọdu l'ime ẹtsukala kpokfua onwowhe akpokfu.
 8 Whẹ bụ ndu l'ete enwee uche, bụru eri l'ete enwee
 ẹwha,
 bya aburu ndu a chiru achichi l'alị-a.
 9 Ọo egube ndu ono bụ whẹ gude mu agụ l'egvu.
 Mu bụ iwhe whẹ gude atụ lẹ ntọnu.
 10 Whẹ l'asọ mu oyi, akporu mu tuu,
 ogbu ọnu-mini ta adụ iwhe
 l'ọobuje whẹ mẹ whẹ whụ mu.
 11 Iwhe kparụ iya nụ bụ lẹ Chileke tọfuru ọdo,
 shi gude mu nụ; bya emee mu, mu lwaa alị.

Ọ bụru iya meru, tọ dọ iwhe whẹ
 l'asojekwadu nsọ ememe l'iwhu mu.
 12 Ejo ọgbo-elenu ono shi mu l'ẹka-utara abya mu ot-
 so ọgu.
 Whẹ kweshiru ọnya dobe t'okpa mu dzọta iya,
 gvushia ose-ọgu gude yebuta mu.
 13 Whẹ nọ-chishiru ọzo, mu gege eshi gbalaa,
 akpa ọzo tẹ whẹ laa mu l'iyi.
 Tọ dọ onye l'abyanyi whẹ abyanyi.
 14 Whẹ shi l'owere, ha ọsa wubata,
 bya etsu mu kputukputu l'eli mkpokoro ọlo.
 15 Iwhe l'eye egvu bẹ byakfutaru mu nụ,
 bya achia ugwu ono, e shi akwabẹ mu ọso,
 o whekashihu g'ọo iwhe wherewhere patarụ,
 mee ẹhu-guu, mu shi nweru kosahu g'ọo urwukpu.
 16 Ntaa bẹ mu l'abyawaa atọhu.
 Iwhe-ọtsulanu bẹ wọwaru mu l'ẹka chiji.
 17 Ọkpu l'anọje amị mu wọo l'enyashi.
 Ẹhu l'anọje ata mu kwaa kwaa, t'ọ tanyajẹ mu kfushi.
 18 Chileke gude ọkpehu iya alọ mu l'uwe jikfu jikfu.
 Ọ kpọtaru mu l'olu uwe
 kpopyia mu ẹkpiri akpopyi.
 19 Chileke bẹ turu mu ye l'ime ẹpoto.
 O meru mu, mu bụru udzu-ẹja mée ntụ.
 20 Mu l'aryakuje gube Chileke,
 ti yejeru mu ọnu.
 Mu l'agbalihuje kfuru akfuru,
 tị ngajẹru mu nchị.
 21 I ghakoberu bya aduru mu ẹhuka,
 gude ọkpehu ghu akpa mu ẹhu.
 22 I paliru mu oroke imeli-imeli,
 mee mu, mu nọdu
 lẹ wherewhere echiko ẹka echiko ọkpa.
 I meru oke wherewhere l'apanga mu apanga.
 23 Mu marụ l'ị kpuwaa mu ala maa,
 mbụ l'ị kpuwaa mu ala ẹka ono,
 a kwakoberu iwhe bụ madzụ nọ ndzụ.
 24 Sụa, ọo lẹ onye nọ l'ikpo ntụ ta amachijedu ẹka
 amachij,
 mbụ ọnye ọbu te echijedu
 oji-l'ẹka tọgbo l'iwhe l'atsụ iya lanụ?
 25 Ọmu ta aryajedu ẹkwa ẹhu onye
 iwhe l'atsụ lanụ, ọwhu l'abukwa?
 Ọtẹ mu ta agujedu áwhụ ẹhu onye ụkpa, ọwhu
 l'abukwa?
 26 Nteke mu leru ẹnya l'iwhe l'a-dụ ree,
 gbẹ-chia bụru ejo-iwhe byarụ.
 Nteke mu leru ẹnya iworo, ọ bụru ẹkpuroochi
 gbarụ.
 27 Ime ẹhu l'atsụ mu kpütukputu, t'ọ tsụ-buhuje atsụ-
 buhu.
 Iwhe-ọtsulanu l'agbajẹ mu ndzuta mbọku mbọku.
 28 Mu gbachihuru agbachihu aghawhe,
 tọ bụ anwụ meru, mu gbachihu.

Mu kƒuru l'echilabọ edzudzu-ọha chia 'oji-l'ẹka tọg-bo.'

²⁹ Mu bụwaa nwune nkụta-ọswa,
mu l'udukufuku l'atụwaa ọli.

³⁰ Akpọ, dụ mu l'ẹhu bẹ
jikputawaru, aswashihu aswashihu.
Ewhoku l'enwu mu whuruwhuru l'ẹhu.

³¹ Áwhụ bụwa iya bụ une mu l'akpoje.
Ekwá bụwaru iya bụ opu, mu l'awhujé.

31 "Mu l'ẹnya mu gbarụ ndzụ
lẹ mu ta abyadụ l'e-le nwamgbọko ẹnya
nke t'ọ gụa mu ẹgu tẹ mu l'iya zẹe.

² ?Ọo gụnu bụ oke, madzụ l'e-keta l'ẹka Chileke, bu
l'igwe?

?Ọo gụnu bụ oke-iwhe, madzụ l'e-keta l'ẹka
Ọkalibe-kakọta-ike, bụ onye nọ l'imeli?

³ ?Tọ dụ ndu ejo-ememe bẹ ọla-l'iyi gbarụ t'ọ byakfu-
ta,

ọ bụru ndu l'eme njọ b'ọ gbarụ
t'eze iwhe-ọtsulanu byakfuta?

⁴ ?Chileke ta awhujedu gẹ umere mu dụ?
?Tọo gujedu ndzọkpa mu ọgu?

⁵ Ọ -bụru lẹ mu yejeru ẹka l'iwhe iwchoro,
ọdua lẹ mu hatakebejeru ọkpa je ekputa madzụ
iwhe iya,

⁶ tẹ Chileke tya mu l'iwhe dụ nhamunha ono,
l'oogudeje atụ iwhe, ya awhụ l'iswi dụ mu mma.

⁷ Sụa, ọ -bụru lẹ mu shiswejeru
uzo, m'ọ bụ l'ẹnya mu
kpatajebuwaru, mu gude obu mu meswee,
m'ọ bụ l'ẹka mu tẹke adubua ọcha,

⁸ ọo ya bụ, t'anya, mu seru ese
bụkwaru ndu ọdo l'e-ri iya.

Iwhe mu meberu l'alị aburu
iwhe l'ee-wheshi ewheshi.

⁹ Ọ -bụru lẹ mu wojeru ẹnya swọbe lẹ nyee onye ọdo,
ọdua lẹ mu kúpajeru akúparu l'ọnu-ulo madzụ ibe
mu,

¹⁰ ọo ya bụ; tẹ nyee mu bụkwaru nwohuta onye ọdo,
t'unwoke ọdo jekfukwa iya azẹe.

¹¹ Nkele oori ogori bụ ejo urwu-alị,
ọ bụ njọ, gbarụ t'a nua onye meru iya nụ áwhụ,

¹² Ọ -bụ lẹ mu meru iya mę ya
aburu ọku kee mu jeye lẹ Emebyi,
kegee kee iwhe mu nweru.

¹³ Sụa, Ọ -bụ l'ohu mu gubúwaru mu áwhụ,
lẹ mu jikaru iya omeru iwhe rwuberu iya nụ.

¹⁴ ?Ọo gụnu bẹ mu l'e-me mę
Chileke gbalihu bya iya ekpe ekpe?
?Ọo gụnu bẹ mu l'e-kfu, m'ọ jia mu iya?

¹⁵ ?Tọ dụ Chileke ono, bụ iya keru mu ye ne mu
l'ẹwho,

bẹ bụ iya keru ohu mu ono?

?Tọ dụ iya tukuró anyi kpua ye ne anyi l'ẹwho?

¹⁶ Sụa, onye ụkpa -ryojewaa mu iwhe, mu jika,
ọdua lẹ mu mejeru t'uzo chi nwa-mbunu,

¹⁷ Mu ribuakwa nri nkunyí,
lẹ mu ba anụ nwa nwogbee t'ọ ria,

¹⁸ nkele nkeshi mu futaru bụru madzụ,
mbụ lẹ nkeshi a nwuru mu,
bẹ mu l'ehe unwu ogbee g'ọo nna whẹ,
eleta unwanyi-mbunu ẹnya.

¹⁹ Mu -whụbuakwa onye l'ẹte enwee iwhe oowe l'uk-
fu,

m'ọ bụ onye mkpa byarụ; to nwe uwe, l'oooye l'ẹhu,

²⁰ mu ta achẹe ya iwhe oowe l'ukfu,
shi nno mee; t'ọ gude obu iya tua mu ẹwha,
lẹ mu gude ukpo, e meru l'ẹji
aturu mu mee t'ẹhu voje iya ọku.

²¹ Mu -halibuwaa ẹka ahali chia onye l'ete enwee nna,
okfu lẹ mu bụ onye ọnu l'erwu l'okfu l'ulo-ikpe,

²² ọo ya bụ, t'akwẹka kwafukwa mu akwafụ,
t'ẹka gbufukwa mu agbụfu.

²³ Sụa, mu shi atsụ egvu áwhụ, Chileke l'a-nụ mu,
mu shi atsụ ọ-dụ-biribiri iya egvu.

Ọo ya meru, mu te eme udu iwhe ono.

²⁴ Mu -dakobebuakwa mkpọla-ododo,
kpọru obu ye lẹ mkpọla-ododo rọru arọ,

²⁵ mu -tejebuakwa ẹswa lẹ mu nweru iwhe shii,
mbụ lẹ mu setaru iwhe ọkpobe eseta,

²⁶ mu -bajebuakwaru ẹnyanwu, l'eke zhizhii,
m'ọ bụ ọnwa, l'echi whoowhoo ẹja,

²⁷ nke ọwhu bụ l'obu mu bẹ tųbaru iya l'edomi,
shi nno mee mu, mu yelahaaru iya ugwu,

²⁸ o noo g'abukwawho njọ, gbarụ t'a nua mu awhụ
iya,

nkele o noo bụ ọjika Chileke, bu l'imigwe.

²⁹ Mu -tejebuakwa ẹswa kpua
ọhogu mu l'iyi yiru iya nụ,
ọdua l'ẹhu tsọjeru mu uto
l'ejo-iwhe byakfutaru iya nụ.

³⁰ Mu ta atubudua onye ọhogu mu ọnu sụ t'ọ nwụhu,
shi nno gude ọnu mu kfuta iwhe-dụ-ẹji.

³¹ Ndu bu l'ibe mu l'eritaje nri jia
sụ: '?Ọo onye bẹ ẹwho l'ejidua l'ibe Jobu?'

³² Ndu shi eshishi bya,
tẹka aradubudua lẹ woroworo.

Mu l'aguhaje mgbo ọlo mu ghebe
ọnu tẹ ndu l'ẹje iwhe bata.

³³ Mu te emebudua iwhe-dụ-ẹji
kwachia ya gẹ ndu ọdo l'akwachije,
mbụ lẹ mu te ewojeduru njọ domia l'ime obu mu.

³⁴ Mu te egudejedu ọtsu egvu iwhe ndu madzụ l'ekfu,
m'ọ bụ ọtsu egvu lẹ ndibe anyi

ta agubedu mu iwhe,
mee ọnu shongu, kwaburu l'ulo.

³⁵ Ọ dụ g'e shi o nweru onye ngaberu mu nchi!
Mu gọkwaru ẹgo ẹhu mu byia ẹka l'ẹkwo.

Tẹ Ọkalibe-kakọta-ike yewaru mu rọ ọnu.
 Ọ dọ g'e shi ndu l'etso mu okfu,
 dee iwhe whẹ sọru lẹ mu meru edede l'ẹkwo.
³⁶ Mu gẹge anyajeru iya anyaru l'ukuvu,
 woru iya kee l'ishi g'ọo onye kpu okpu-eze.
³⁷ Mu gẹge eshi ishi lanu dooru Chileke edo ẹhu mu,
 kovube g'ọo nwa eze jekfu iya.
³⁸ Ọ -buru l'alij, mu l'akoje iwhe bẹ l'echi mkpu ekpu
 mu,
 ntufu l'owere, dọ iya nọ l'arya ẹkwa,
³⁹ ọ -buru lẹ mu riru iwhe shi l'alij ono
 lẹ mu ba akfu ndu ụgwo ozhi iya,
 ọ -buru lẹ mu meru ndu nwe iya nọ, whẹ nwushihu,
⁴⁰ t'ọ bukwaru ẹwu-ogvu l'e-fu iya, l'ozori akpuru witi,
 ẹwu ezee ya l'ozori balij." Ọ gvakwaru Jobu l'ọnu.

Elihu l'ekfu g'ọo mataberu

32 Tọ dọ iya bụ, ụmadzu ẹto ono yebuhu ọnu yeru
 Jobu, nkele o leri onwiya ẹnya lẹ ya dọ chiriri.
² O noo ya, Elihu bya avọru ọku ghua ẹhu l'eka Jobu
 nọ, o noo lẹ Jobu bẹ haru ome Chileke onye dọ chiriri
 mee ya onwiya. Elihu bụ nwa Barakelu onye Buzu,
 buru ẹpa Ramu. ³ Ọ vọkwaruwho ọku ghua ẹhu l'eka
 ndu ọnya Jobu whọ whẹ ẹto nọ, nkele whẹ ta adudu
 ike saa Jobu okfu, ọle whẹ nmakwaru iya nọ ikpe.
⁴ Iwhe kparu iwhe Elihu nọdu nggujungguji gude tẹ
 ndu ọwhu kfugedaa lẹ g'ọ dọ whẹ, tẹmenu o yederu
 Jobu ọnu, bụ lẹ whẹ bukota iya ọgurennya. ⁵ Nteke Elihu
 whuru l'ụmadzu ẹto ono ta amahedu ọnu ọdo, whẹ l'e-
 yebaa, ẹhu ghulahaa ya egwu.
⁶ Tọ dọ iya bụ, Elihu, bụ nwa Barakelu, onye Buzu bya
 eyee ọnu nkiya sụ:
 "Mbẹdua bukwa nwata, unubẹdua buru ọgurennya.
 Ọo ya meru, mu shi asọ ẹnya,
 atsụ egwu gẹ mu l'e-me
 kfuru unu gẹ mu mataberu.
⁷ Mu sọru l'ọ ka mma t'ogurennya kfua,
 tẹ ndu nọwaru igweligwe awha zhia mmamagu.
⁸ Ọle, iwhe l'emeje t'iwhe doo
 madzụ ẹnya bụ maa, nọ onye ọbu l'ime,
 mbụ ume Ọkalibe-kakọta-ike kuru nọ iya.
⁹ Ọ tọ bukwa l'a bụ ọgurennya bụ l'a maru ągu,
 tọ bụ l'a nọru igweligwe awha bụ l'iwhe l'edo ẹnya.
¹⁰ Ọo ya meru, mu l'ekfu sụ t'unu geberu mu nchi,
 tẹ mu kfuaru unu gẹ mu mataberu.
¹¹ Mu shi ngabẹ unu nchi l'olu.
 Mu shi ngabẹ nchi l'ọnu, unu shi eyekashi,
 nteke unu shi ahakashij okfu unu ahakashij.
¹² Mu shi ngabẹ nchi ree-ree-ree,
 ọle ọ tọ dudu g'unu ha onye
 ọwhu dọ ike nma iya Jobu.
 Tọ dọ g'unu ha onye ọwhu dọ ike saa ya okfu.

¹³ T'unu ba asujekwa l'unu mawaru mmamagu.
 Tẹ Chileke saa Jobu okfu,
 lẹ madzụ ta amadu iwhe l'ọo-sa iya.
¹⁴ Sụ, Jobu ta abukwa mbẹdua bẹ l'ookfuru.
 Ọ tọ bukwa g'unu yeru iya ọnu bụ gẹ mu l'e-yeru iya.
¹⁵ Ee, ọ kpọru whẹ ọnu okfu.
 Whẹ ta amahẹ ọnu, whẹ l'e-ye.
¹⁶ Ọo tẹ mu ngabehunuru gunu
 ntaa gẹ whẹ nọshiwaa
 nggujungguji, nmawogeeru,
 whẹ ta amahẹ ọnu ọdo, whẹ l'e-yebaa?
¹⁷ Mbẹdua l'e-yekwa ọnu nkemu.
 Mu l'e-kfukwa gẹ mu mataberu.
¹⁸ Nkele iwhe mu l'e-kfu bẹ jiru mu ọnu eji,
 ọnma mu whuka whuka l'ẹhu tẹ mu kfukebe iya.
¹⁹ L'ime onwomu bẹ mu dulewho g'ọo mmẹe,
 a gbaru ye l'ekpemu swọ-chia.
 Mu dulewho g'ọo ite ọwhúú,
 e yeru mmẹe, l'ọobyaa agbawahu.
²⁰ Mu l'e-kfu okfu nggẹ ẹhu agua mu n-whe.
 Mu l'a-kuha ọnu akuha yee ọnu.
²¹ Ọ tọ dọ-zhidua onye mu bya l'agbachiru,
 tọ dọ onye mu bya l'aja ajaja l'aaja ntsurekfu,
²² nkele e bebezhiada nọ,
 mu ta ama gẹ l'aajajẹ madzụ
 ajaja l'aaja ntsurekfu,
 ọdua mẹ Chileke, bụ Onye keru mu nọ emehaakwa
 tẹ mu tufu g'ọo agọ ẹnwuru.
33 "Ngwa Jobu, ngabẹ nchi ree l'okfu mu.
 Gebe nchi l'okfu lile, mu l'abya ekfukfu.
² Mu byakwa l'asa ọnu kfua okfu,
 iwhe mu l'e-kfu bekwaru mu eberu l'ọnu.
³ Obu guru mu iwhoro l'okfu-a, mu l'abya ekfukfu.
 Ọo ire-lanu, mu maru bẹ mu l'e-kfu.
⁴ Ọ kwa Ume Chileke bẹ meru mu
 nọ, mbụ l'ọo Ume
 Ọkalibe-kakọta-ike bẹ meru mu nọdu ndzụ.
⁵ Yeru mu ọnu m'i je l'a-dọ ike.
 Kwakọbe ẹhu tẹ mu lẹ ghu kfuta iya.
⁶ L'ẹnya nke Chileke bẹ mu lẹ ghu bukwa iwhe lanu.
 A kpakọru mu lẹ ghu kpua l'urwa.
⁷ Ọ tọo gbakwa t'ij tsu mu egwu.
 Mu ta ahalinukakwa rọ ẹka.
⁸ I kfuru iya ye mu lẹ nchi,
 mbụ lẹ mu nuru okfu, i kfushiru sụ:
⁹ L'ij bụ onye ẹka iya dọ ọcha, iwhe-dọ-ẹji l'adua l'ẹhu.
 L'ij bụ onye iswi dọ mma, njo l'adua l'ẹhu.
¹⁰ Sụ; lẹ Chileke bẹ tsoru
 achokashi ẹka l'ọo-sụ l'ọ nmaru ghu,
 bya aguru ghu ye l'onye ọhogu iya.
¹¹ L'ọ chiru ghu ọkpa ye lẹ mkpọro,
 ele t'ọ maru gẹ l'ijha ọkpa ha iya.
¹² Ọle ọnu, mu l'eyekwanu bụ l'i ti kfudu ree.
 Chileke bẹ kakwa madzụ nkajishi.

¹³ ?Oo gynu meru l'jita-tso iya okfu,
 su l'o too yejedu onu l'okfu ehu unwu madzu?
¹⁴ Chileke l'ekfuje okfu l'uzo lanu.
 Ookfuje okfu, ya ekfubaa,
 ole madzu ta amajedu.
¹⁵ Ooshije le nro kfu okfu, shi
 l'owhulanya enyashi kfu okfu,
 ookfuje okfu nteke mgbenya tsuru madzu,
 kfu okfu nteke madzu zee
 l'iwhe-azee ya eku mgbenya.
¹⁶ Oorweje madzu okfu arwee le nchi,
 gude okwa, l'onmaru whē eye whē egvu.
¹⁷ Iwhe ono bu ge l'ee-shi t'o lo-whu madzu azu
 t'o haa ome iwhe du eji,
 buru ge l'ee-shi wofu madzu ekuku l'ehu,
¹⁸ buru ge l'ee-shi sede iya t'o bo daba l'iduma,
 dzota ndzu iya t'e be egbu iya le mma.
¹⁹ Chileke l'ahajeru gude ehu-ba-du-mma
 hu madzu ahuhu,
 gburu iya ye l'iwhe-azee ya, okpu ami iya woo.
²⁰ Onye o du nno be nri l'aduje ashi,
 nri, kagezhia utso l'abyaje iya omari l'onu.
²¹ Anu ehu iya l'eretoshihuje mebyishihu.
 Okpu iya ono, e shi t'a whu enya l'awushije jarikiti.
²² Ookpo gengu-gengu-gengu ala l'iduma.
 Ndu iya l'eje ejekfu ndu l'ejeru onwu ozhi.
²³ O -bu l'o nweru oozhi-imigwe,
 kfu madzu l'aguga akowashiru iya iwhe,
 mbu onye lanu l'ime unu unwu oozhi labo l'unu iri,
 g'anoo anyataru iya iwhe gbaru iya l'ememe.
²⁴ Oozhi-imigwe ono be
 l'e-meru iya eze-iwhe-oma
 su: 'T'a nafuta iya t'o bo bahu l'iduma,
 le mu whuwaru iwhe l'ee-gude
 kfu aswa iya gude gbata iya.'
²⁵ Anu, du iya l'ehu l'a-bya egbuchafu
 du pokopoko g'oo nke nwata nshii.
 Ya abya alawhu azu du
 g'o shi du nteke o bu nwokorobya.
²⁶ Nteke ono be bu, madzu -kfu
 nu Chileke, ya emeeru iya iwhe obu.
 O buru nteke ono be l'oo-gudeje
 ehu-utso abya l'atatiwhu Chileke.
 Chileke abya emee ya, ya anodu l'onodu onye du
 chiriri.
²⁷ Oo nteke ono be l'oo-kfu
 l'edzudzu-oha gu ya l'egvu su:
 'Mu shi buru onye l'eme iwhe-du-eji
 mee onye l'aghaje iwhe kfu nhamunha ishi-okfu-
 ru,
 ole Chileke ta agwatadu mu ugwo iya.
²⁸ O gbafutaru ndzu mu te mu ba abahu l'iduma.
 Mu l'a-nodu ndzu whu iwhoro.'
²⁹ Leenu, o nokwa ge Chileke

l'emejeru iya madzu ndono, o mee, ya emebaa.
³⁰ Iwhe ono, l'onooje eme nno bu,
 ge l'ee-shi t'o lo-whu ndzu
 madzu azu, t'o bo dalahu l'iduma,
 nke owhu iwhoro nke ndzu l'a-no enwuru onye obu.
³¹ Su, Jobu; nmelekwawho anmee, ngaberu mu nchi.
 Dalekwawho jii te mu kfu iwhe mu l'ekfu.
³² Nteke bu l'o nweru onu l'ii-ye, yeri mu iya.
 Kfujaa ya ekfua nkele iwhe du mu ree bu
 t'e kpefu ghu iya l'ehu.
³³ Nteke l'oodua; gu angaberu mu nchi.
 Daa jii te mu zhia ghu mmamagu."
34 T'o du iya bu, Elihu bya su:
² "Unu ngabe nchi l'iwhe
 mu l'ekfu, unube nwa mmamagu whē.
 Unu geberu mu nchi, unube
 nwomaru-o-machaa whē,
³ nkele o kwa g'ire l'adaleje nri
 adale, bu ge nchi l'egeje okfu egege.
⁴ T'anyi hata iwhe kfu nhamunha.
 T'anyi tuko kpeba iwhe du ree.
⁵ Jobu be suru le ya bu onye iswi du mma,
 le Chileke be nafuru iya iwhe rwuberu iya nu.
⁶ Mbu le ya bu onye kfu nhamunha,
 a gu ya l'onye l'adzu ejire.
 L'orwu, a keru iya be bu agwota agwota,
 l'ebe odu eka ya mesweru.
⁷ ?Unu whujeru onye owhu du g'oo Jobu,
 onye l'anooje angu oko onu g'oo onye l'angu mini.
⁸ Onye o bu whē le ndu l'eme ejo-iwhe gba l'ogbo.
 O buru whē le ndu ejo-ememe l'atu oli.
⁹ O ya be suru l'o to dudu urwu,
 madzu l'erita l'ome iwhe du Chileke ree.
¹⁰ Su, unu ngaberu mu nchi,
 unube ndu iwhe doru enya.
 Tuswekwa, Chileke ta abyakwa l'eme ejo-iwhe.
 Okalibe-kakota-ike ta abyakwa l'eme iwhe l'adua ree.
¹¹ O kwa g'iwhe, madzu meru
 gbaru be l'ookfuje iya ugwo iya.
 O buru g'umere iya du be l'oomejeru yeri iya.
¹² Owhu bu ezhi-okfu bu le
 Chileke te emejedu iwhe l'adua ree.
 Okalibe-kakota-ike ta
 akpobeje iwhe kfu nhamunha ishi aku.
¹³ ?Oo onye be yeri Chileke mgboko l'eka?
 ?Oo onye be suru iya t'o letaje eliwhe l'owhu enya?
¹⁴ O -buru te Chileke natawhu ume,
 o kuru ye madzu l'ehu azu,
 o -buru t'o nata madzu ume, l'ootu ye onwiya l'ehu,
¹⁵ be madzu l'owhu l'a-bukwaru kpurupyata l'ugbo
 lanu,
 mbu le madzu l'a-lawhu azu l'aja.
¹⁶ O -buru l'i bu onye iwhe l'edoje enya, ngabekwa
 nchi,

gebe nchị nụ iwhe mu l'ekfu.
¹⁷ ?Ọ bụ iwhe kweru ememe l'onye
 kpọru iwhe kfulu nhamunha ashi l'a-nọdu achi?
 ?Ị ha nke ọonma Onye-kfulu-nhamunha,
 bya aburu onye, bụ Okalibe-kakota-ike ikpe?
¹⁸ Ọ ya bụ onye l'asuje ndu eze lẹ whẹ bụ Oga-lẹ-mk-
 pa,
 sụ ndu nweru ọnya lẹ whẹ bụ ndu Ejo-ememe.
¹⁹ Ọ ya bụ onye, l'ete ebuje ndu ishi ọnya l'iwhe,
 tọ ọbokahuje ndu nweru iwhe mee ndu ụkpa ẹbo,
 nkele ọo ya bẹ tukuru whẹ mee.
²⁰ Whẹ l'atukoje nwuhu lẹ nji-ọnya lanu.
 Chileke l'anmajẹ madzụ
 yikayika l'echi abali, whẹ anwushihu.
 Oowofuje ndu bụ oke madzụ; o too seduru iya ẹza.
²¹ Sụa, ọnya Chileke bẹ dukotakwa l'iwhe madzụ
 l'eme.
 Ọkpa, madzụ hataru bẹ l'owhukotajekwa.
²² Ọ tọ dudu ẹka gbarụ ẹkpuroochi, tọ dudu ẹka gbarụ
 tsurikiti,
 bụ ẹka ndu l'eme ejo-iwhe l'e-domikota onwowhe.
²³ Chileke tẹke atụ-bukwaa nteke
 madzụ l'a-bya l'iwhe iya t'e kpee ya ikpe.
²⁴ O too jejedu ọkpata ishi temenu ya ewofu ndu oke
 madzụ,
 woru ndu ọdo dochia ọnya whẹ.
²⁵ Ọo nkele ọ makotaru iwhe whẹ l'eme,
 meru l'oogudeje enyashi kpua whẹ iwhe l'alij,
 gwee whẹ aryaka eryune.
²⁶ Ọohụje whẹ àhùhù l'ejo-ememe whẹ l'eme,
 l'ẹka ọnya l'ọha l'a-whụ whẹ.
²⁷ Mkpata iya bụ lẹ whẹ haru otso Chileke,
 tọ dudu iwhe whẹ guberu ụzo iya,
²⁸ shi nno mee, ẹkwa ndu ụkpa
 ryarụ rwua Chileke lẹ nchị,
 ọ nua ẹkwa ndu l'adua g'ọ haru whẹ ryakuru iya.
²⁹ Chileke -sụ lẹ ya te eyedu ọnu,
 ?ọo onye ha gẹ l'oonma iya ikpe?
 O -domia iwhe iya, ?ọo onye l'adu ike awụ iya?
 Ọo ya nwe madzụ, nweru mba l'owhu.
³⁰ Oomeje t'onye l'amaa Chileke ba anodushi l'ochichi,
 nke ọwhu l'ooto gude ọnya nmata madzụ.
³¹ Madzụ sụ Chileke lẹ ya bụ onye ikpe nmaru,
 lẹ ya ta abyakwa l'e-me iwhe-dụ-ẹji ọdo,
³² bya asụ iya t'ọ zhinua ya iwhe ya l'ete awụje.
 Lẹ ya -mee ẹji, bẹ ya l'ete emehkwa iya ọdo.
³³ ?Ị riru lẹ Chileke l'a-kfụ ghu ụgwọ m'ọ buru
 lẹ nzhimanu ta alwawhudu ghu azu?
 Ọ kwa ghu l'e-kfu l'onwoghụ,
 ọ tọ bukwa mbedua, kfukwaa iwhe i maru.
³⁴ Ndu iwhe l'edoje ọnya,
 mee ndu maru ọgu, l'anụ iwhe
 mu l'ekfu bẹ l'a-sukwa mu-a lẹ:
³⁵ 'Jobu l'ekfu okfu onye l'adua iwhe ọ maru,

mbụ l'okfu iya te enweddu ishi.'
³⁶ Ọ dū nke t'a data Jobu datarwua ya l'ishe,
 nkele ooye ọnu g'ọo onye ejo-ememe.
³⁷ O kwefuru ike, yekoberu iya iwhe-dụ-ẹji o meru.
 Ọonoje akụ ẹka ekpu anyi,
 aja anyi ewenu,
 ekfu ejo okfu ekfugide Chileke."
35 Elihu l'ekfu iwhe l'ookfu, sụ Jobu:
² " ?Ị riru l'ọ gbaru
 t'ị sụ l'ị ka Chileke ọdu chiriiri?
³ Ọ tọ gbakwa nke t'ị sụ woo: ?Ọo gūnu bẹ l'iirita iya,
 ?ọo urwu gūnu b'ọ bẹru ghu
 l'ị haru ome iwhe-dụ-ẹji?'
⁴ Ngabẹ tẹ mu bya eyeru ghu ọnu,
 gū lẹ ndu ọnya ghu.
⁵ Leedaa ọnya l'igweli,
 tōmitadaa ọnya whụ g'urwukpu
 habe oroke-imeli-imeli l'eli ishi ghu.
⁶ I -mee iwhe-dụ-ẹji, ?ọo Chileke b'i mekataru?
 Iwhe-dụ-ẹji, l'iime -ha m'ọo igweligwe ọha agha;
 ?oo-mebata iya gūnu?
⁷ Nteke bụ l'ị dū chiriiri,
 ?i nuru iya gūnu?
 ?Tọo gūnu bẹ l'ọonata l'ẹka ghu?
⁸ Ejo-ememe, l'iime bukwa madzụ ibe ghu bẹ
 l'oomekata.
 Chiriiri, i dū buru unwu eliwhe l'eri urwu iya.
⁹ Ọobuje, a -kpanuka ndu madzụ ẹhu, whẹ eye mkpu
 l'ọnu.
 Whẹ l'echije: Oji-l'ẹka tọgbo,
 mē ndu nwe ọkpehu dabẹ whẹ ẹka l'ẹhu.
¹⁰ Ole ọ tọ dudu onye l'asuje:
 ?Ọo awe bẹ Chileke ono, meru mu nū nọ,
 onye l'emeje tẹ madzụ gūa egvu ẹhu-utso l'enyashi.
¹¹ Mbụ onye ono, meru anyi ka
 anumanu nke mgboko ọoma iwhe,
 bya emee; anyi ka ẹnu, l'ewhe l'eli ọma ọgu.'
¹² O too jejedu ọnu yeru ndu
 madzụ mē whẹ l'echi mkpu.
 Iwhe kparu iya nū bụ lẹ whẹ bụ
 ndu l'eku onwowhe eku, eme ejo-iwhe.
¹³ Ishi iya bụ lẹ Chileke te eyejeddu ọnu lẹ mkpu
 iwhoro.
 Okalibe-kakota-ike ta angajedu iya nchị.
¹⁴ ?Ọo chia gūbe onye ọwhu sūru
 l'ị tị whudu iya bẹ l'ongaru nchị,
 mbụ gūbe onye sūru l'okfu
 ẹhu ghu bẹ dū l'atatiwhu iya,
 i je l'a-nodu ngaberu iya?
¹⁵ Eshi-ọwhu i sūru lẹ Chileke te egudejeddu
 ẹhu-eghughu iya hūa madzụ ahūhu,
 tọ kpajẹ onye l'eme ejo-iwhe ishi,
¹⁶ bẹ gūbe Jobu l'ekfukwa mkpokoro okfu.
 Okfu, l'iikfu bụ igwe okfu, l'enwee ishi."

Elihu l'ekfu iwhe nsogbu Jobu futaru

- 36** Elihu l'ekfukwawho iwhe l'ookfu sụ:
² "Tabakwaa nshi nwanshi,
 nkele mu nwebakwaaru iwhe
 mu l'eme tẹ mu kfuchitaru Chileke.
³ Mmamiwhe mu bẹ shikwa l'ẹka teru ẹnya.
 Mu l'e-goshi ghu lẹ Onye ono, meru mu nụ bẹ dụ
 chiriiri.
⁴ Iwhe l'iji-tube nvọ bụ l'okfu mu bẹ ejire l'adụdua.
 L'onye makotaru iwhe lile bẹ nọkwa swiru ghu.
⁵ Chileke bẹ ọkpehu dụ. Ọle ọ tọ
 dudu onye l'ọkpoje ẹbo-ẹbo l'afu.
 Ọkpehu dụ iya, tẹmenu ọ bụru
 onye iwhe lile doru ẹnya.
⁶ Ndu ejo-ememe bẹ l'ooto dobejedu ndzụ.
 Ọle ndu l'aakpa ẹhu bẹ
 l'oonuje iwhe rwuberu whẹ nụ.
⁷ Ẹnya iya ta alufujedu alufu l'ẹka ndu dụ chiriiri nọ.
 Oomeje; whẹ lẹ ndu eze atuko bụru eze.
 Ookutseje whẹ ekutse jeye lẹ gbururu.
⁸ A -tụa ndu madzụ mkporo,
 bya eworu ụdo iwhe-otsulanu kee whẹ gbagbadj,
⁹ iwhe Chileke l'emeje bụ
 l'oogoshije whẹ iwhe whẹ meru.
 Oogoshije lẹ whẹ l'eku
 onwowhe eku, shi nno emeswe iya.
¹⁰ Ọoloje whẹ ẹka lẹ nchi,
 sụ tẹ nzhimanụ lwa whẹ azụ l'ejo-iwhe, whẹ l'eme.
¹¹ Whẹ -nụaru iya okfu, jelahaaru iya ozhi,
 whẹ anofu ndzụ l'ishi, ẹhu adụ
 whẹ guu, whẹ enweru ẹhu-utso.
¹² Nteke bụ lẹ whẹ te ekwedu nụaru iya okfu,
 whẹ alaa l'ogu-igba,
 gude ba ama iwhe nwụhu.
¹³ Ndu l'amaa Chileke l'ime obu whẹ bẹ iwe l'aduje
 l'obu.
 Whẹ ta aryakujedu iya mee, o -kee whẹ m'ọo ẹgbu.
¹⁴ Whẹ l'agbakwohuje nwụhu l'okorọbya.
 Whẹ l'anwuje ọnwu iwhe.
¹⁵ Chileke l'egudeje iwhe-otsulanu
 nafuta onye iwhe-otsulanu byakfutaru.
 Oogudeje mkpamehu mee t'uzo nchi dụ whẹ.
¹⁶ Ọ kwa ẹgube ono bẹ
 l'oome tẹ ya nafuta gubedua lẹ mkpamehu,
 dobe ghu l'ẹka ha whosaa, okfukfu l'ete egbu ghu,
 nụ ghu ọkpobe nri, l'e-me t'ẹhu dụ ghu mma.
¹⁷ Ọle ntaa, a huru ghu ahụhu, gbarụ onye ejo-
 ememe,
 g'ahụhu yẹle ikpe, kfuru
 nhamunha zụwaru ghu gidimu,
¹⁸ kwabekwaru onwoghu ẹnya
 t'okpoga ba akpawhu ghu ishi.

- Be ekwekwa t'a nụ ghu nnuchi-ọnu,
 l'e-me t'ij bakuta Chileke azụ.
¹⁹ Ẹku, i nweru ?oo-me t'ij ba anọhe lẹ mkpamehu?
 ?T'ii-gude ọkpehu ghu l'owhu gude nahụ iya?
²⁰ Ba akpotakwa t'enyashi bya,
 bụ nteke ndu madzụ l'alajẹ l'iyi.
²¹ Kwachafukwa ẹnya t'ij ba agharụ ejo-iwhe iwhe,
 nkele mu l'ele ẹnya l'ij ka iya ahata karia iwhe-otsu-
 lanu.
²² Chileke bẹ ike iya parụ ẹka.
 Ọo ya bụ o-zhi-iwhe, kagee shii lẹ ndu o-zhi-iwhe.
²³ Ọ tọ dudu onye l'atujeru Chileke ọnu ụzo.
 Tọ dụ onye sụjeru iya l'o mekwaru eji.
²⁴ Nyatakwa kutsee ozhi, Chileke jeru ekutse,
 mbụ ozhi iya ono, ndiwhe guru l'egvu gude jaa ya
 ajaja.
²⁵ Madzụ l'owhu bẹ whukotawaru ozhi Chileke jeru.
 Aanọduje otẹnya ele iya ẹnya.
²⁶ Chileke bẹ pakwarụ ẹka shii.
 Anyi ta amarwudu iya l'ishi.
 Madzụ ta agutadu awha ole, ọ nọwaru aguta.
²⁷ Ọomikobeje mini l'urwukpu,
 ya achia laa l'ọnu-iyi.
²⁸ Igweli l'achije mini,
 ọochije eze mini wushiru unwu eliwhe.
²⁹ Gẹ Chileke gude tusa urwukpu
 ta adukwa onye o doru ẹnya.
 Tọ dụ onye marụ gẹ l'oomeje shi
 l'okpoku iya agba egbe-igwe gbarara.
³⁰ Lee g'o gude ebemu-igwe iya
 doo onwiya mgburumgburu.
 Oogudeje iya ekpuha ẹka
 kagezhia omilomi l'eze-enyimu.
³¹ O nokwa g'o shi achị madzụ l'owhu,
 anụ whẹ nri nke etsutsu iya.
³² Iwhe jiru iya ẹka bụ egbe-igwe.
 Ọ bụru ẹka ọ tūberu iya bẹ l'ogobaje iya.
³³ Ụda egbe-igwe l'emeje, a marụ lẹ mini l'abyawa
 achichi.
 Eswi, l'eeche eche l'emegejee,
 a marụ lẹ mini l'abya achichi.

Elihu l'atụ ọnu Chileke

- 37** "Sụa, ọ kwa iwhe ono meru; obu l'etsu mu kpuu-
 kpuu,
 mbụ lẹ meji l'akufu mu akufu.
² Unu ngabẹ nchi, unu ngabẹ nchi
 nụ g'olu Chileke l'aha gengu-gengu.
 Unu nūduwho kiriri, o gude ọnu iya ede.
³ Oomeje ebemu alọ whaa l'igweli.
 Ọowaje l'ẹka igwe beru; alị beru.
⁴ Ebemu ono wagee; olu iya abya edee kiriri.
 Olu iya l'edeje gbarara g'ọo egbe-igwe.

5 Ọbujẹ olu iya l'ede; ebemu-igwe awa whoo.
 6 Ọlu Chileke l'egudeje edebe kiriri bẹ dọ oke egvu.
 Oke iwhe l'oomegbabe bẹ anyibe madzọ l'amadọ.
 7 Aka-sunoo bẹ l'ọosuje t'ọ dashia
 lẹ mgboko, sọ mini t'ọ chịa, chishia ike.
 8 Oomeje tẹ madzọ rwu-buhu ọrwu,
 nke ọwhu madzọ l'owhu l'a-marọ ọrwu iya.
 9 Ọnwu-anọmanu l'abahuje l'ogba ẹka whẹ bu,
 whẹ l'anọduje l'ime ẹnu whẹ.
 10 Oke whẹwhere l'eshije l'uzo ọhuda,
 oyi l'eshije l'uzo isheli.
 11 Chileke l'abuje, ọ tọ ume, mini akpukoo akpuko,
 mini, ha ọsa, dọru nyimu-nyimu akpoo ikikoyi.
 12 O meru mini dọru l'urwukpu nyimu-nyimu,
 o mee ebemu-igwe l'aloje l'urwukpu ono whaa.
 13 Ọkpa ebemu-igwe ono bọ yẹbedua l'egudeje ẹka
 iya
 aswọ iya mgburumgburu.
 Ọ bọru iwhe ọ sọru t'ọ mee lẹ mgboko bẹ l'oomeje.
 14 Mini l'ahajẹru chịa; gude hẹa madzọ àhùhù,
 haru chịa gbashị l'alì; gude goshi n-yemobu Chileke.
 15 Ngabekwa nchị Jobu.
 Kfuru, leedawho ẹnya l'iwhe
 dọ biribiri Chileke l'emegbabe.
 16 Ọ maru gẹ Chileke l'emeje tọ iwu,
 ebemu-igwe awa whoo l'urwukpu?
 17 Ọ maru g'urwukpu l'eshije awu awuwu l'ak-
 pamigwe?
 Iwhe ono bukwa ọrwu, dọ biribiri,
 Chileke, bọ onye tukuru iwhe lile maru rwuru.
 18 Nteke whẹwhere ọzo ọhuda
 wataru ezhizhi, mgboko -deru gbẹe,
 bẹ uwe, i ye l'ẹhu l'anoje ekpo ghu okpomoku.
 19 Ọi-dọ ike mee gẹ Chileke meru,
 woru akpamigwe whushia,
 mbu mee ya t'ọ bọru kpoo-gbingu
 g'ọo onyo, a wuru awuwu?
 20 Zhia anyi iwhe anyi l'e-kfuru iya.
 Ọ tọ dukwa iwhe anyi maru anyi l'e-kfu,
 nkele ọ tọ dudu ọwhu anyi maru.
 21 Mu ta atukwa ama asu Chileke
 lẹ mu chọru tẹ mu kfuru okfu yeru iya.
 Ọi whuru onye l'e-je aparu onwiya nu t'a laa ya l'iyi?
 22 Madzọ ta adudu ike apali ẹnya ele l'akpamigwe,
 nteke ẹnyanwu l'eke zhizhii,
 mbu nteke whẹwhere
 zacharu akpamigwe o doo rịsaa.
 23 Chileke bẹ shi l'uzo isheli eje
 abya, gude mkpọla-ododo,
 l'egbu zaazaa kwaa onwiya ngwa.
 Ọ kwaru onwiya ọdu-biribiri l'uzo, dọ egvu.
 24 Ọ bọ Ọkalibe-kakota-ike,
 anyi ta adudu ike abya iya ntse.
 25 Ọkpehu, dọ iya nu paru ẹka,

temenu ọ bọru onye ikpe nkfumoto.
 26 Ọ-dọ-chiriri iya paru ẹka,
 nke ọwhu bọ l'ọ tọ kpajedu madzọ ẹhu.
 27 E kfubua mu, madzọ l'atsọ iya egvu.
 28 Ndu maru agọ l'ẹnya nkewhe bẹ l'ọ tọ gubejedu
 iwhe."

Onye-Nwe-Ọha l'eyewaa ọnu nkiya

38 Tọ dọ iya bọ, Onye-Nwe-Ọha bya eshi l'oke
 whẹwhere yeru Jobu ọnu sọ:
 1 "Ọo onye l'ekfu iwhe l'edoo ya ẹnya ono,
 gude arwachishi idzu ono, mu chiru?
 2 Rwukota onwoghu g'ọo nwoke, tẹ mu bya ajia ghu
 aji.
 3 Ọ kwa t'ì zabu mu iya.
 4 Ọo awe b'ì nọ nteke ono, mu turu ukfu mgboko?
 Yeru mu ọnu m'ì sọ l'ì manukaru iwhe.
 5 Ọi maru onye kpeburu gẹ l'ọo-ha?
 Ọo onye lochiru eri, e gude tọ uswe iya?
 6 Ọo lẹ gunu b'a kpoberu ọkpa iya, ọ kfụ-geeru?
 7 Ọo onye bẹ gbuberu ishi ẹwhuru, gude mgboko,
 8 lẹge kpokponde mbo-muchi tukoru agọ egvu,
 9 unwu ozozi-imigwe l'owhu l'atu uzu ẹhu-uto.
 10 Ọo onye bẹ guru ọzo gburumu gu-buru eze-eny-
 imu ye,
 nteke ono, o shi l'ẹwho ne iya gbafuhu ọo?
 11 Mbu nteke ono, mu yeru iya
 urwukpu g'ọo onye yeru uwe,
 gude ẹkpuroochi, gbaru
 tsurikiti whu-kpua ya
 g'ọo onye whu-kpuru ẹkwa.
 12 Mbu nteke ono, mu kparu oge eze-enyimu ono,
 bya eye iya mgbo mee iwhe
 igwe, l'ee-gudeje atu-chi iya.
 13 Nteke ono, mu sọru: 'T'oge kparu iya l'ẹka-a,
 t'ọ bọ kpoghataka ẹka-a akpoghata.
 T'oke akpara ono, l'ootu jebekwa l'ẹka.'
 14 Jobu Ọi tujewaru iwu sọ t'utsu bya?
 Ọi tujewaru iwu sọ tẹ chi sahu nọdu l'onodu iya?
 15 Ọi sọjewaru tẹ chi-asahu je
 alota ẹka l'onumonu mgboko
 jia ya pulangu jishia ndu ejo-ememe, nọ l'ime iya?
 16 Mgboko kpuru orogbodo g'ọo
 urwa, e gude eme iwhe-ohubama,
 e dengashia ya iwhe g'ọo uwe.
 17 E te ekwejedu t'iwhoro nwaru
 ndu ejo-ememe, o nokwawho
 gẹ l'aanyakwoshije whẹ
 ẹka ono, whẹ l'ahalije gude eme iwhe ike.
 18 Ọi jebuwaru ẹka eze-enyimu futaru?
 Ọi jebuwaru ije l'ogbu ẹnyimu?
 19 Ọ E kpuhabuwaru ọnuzo alì-maa goshi ghu?

?I whūbuwaru ọnu ẹka l'eeshije abahū l'inyonyo ọnuwu?

18 ?I rì-vujewaru gẹ mgboko-o habe whorokotoko?
 Ọ -būru l'ì makọtaru iwhe ono g'ọ ha; kfuru mu iya.

19 ?Ndeẹ ọzo, e shi eje ibe iworo?

?Ndeẹ ẹka ọochi bu?

20 ?I dū ike duta iya lashia ẹka o shi?

?I marū ọzo ẹka, l'eeshije eje ibe iya?

21 O doru mu ẹnya l'ì marū iya,
 nkele a nwūadaru ghu tẹmenu iwhe ono dūde.

I nọwaru igweligwe awaha.

22 ?I bahūbuwaru l'ọlo ẹka a kuberu aka-mini sunoo?

?I whūbuwaru ọlo, a kuberu aka-mini?

23 Mu doberu iya kwaberu nteke iwhe-ọtsulanu l'a-bya,

mẹe mbọku ọgu yele agha l'e-tsu.

24 ?Ndeẹ ọzo ẹka, l'eeshije eje ẹka,
 iworo l'eshije kekashia onwiya ekekashi,
 m'ọ bụ ẹka wherewhere ọzo ẹnyanwu-awata
 l'eshije whedzuru mgboko?

25 ?Oo onye warū ọzo dobe t'ọ
 būru ẹka mini l'eshije achi gbudugbudu,
 bya emee ọzo ẹka egbe-igwe l'eshije adada?

26 ?Oo onye l'emeje tẹ mini chia l'ali, madzū l'ebua ebubu,

mbū l'echi-ẹgu, l'adūa onye bu iya nū?

27 ?Oo onye l'agbajẹ mini l'okorobo
 alì, l'adūa iwhe dū iya nū,
 mee t'ẹwu fushia l'ali?

28 Mini, l'achì achìchi, ?o nweru nna?
 ?Oo onye bẹ nwūru iji, l'ada adada?

29 ?Oo l'ẹkpa-nwa nke onye bẹ
 mkpukorowhu mini oyi l'eshije afūta?
 ?Oo onye bẹ nwūru
 mkpukorowhu iji mini ono, l'eshije l'igweli adashì?

30 Mini ono l'akpukoje ọnu dū g'ọo ẹwhuru,
 ọma ogbu-mini l'ahukoje ahuko?

31 ?Ii-dū ike swekoo kpokponde,
 l'aza Puleyadesu ọnu?

?Ii-dū ike tōshia kpokponde,
 l'aza Orayọnu t'ọ nọdu-gee iche iche?

32 ?Ii-dū ike mee kpokponde gẹ kpokponde ha
 t'ọ fūtajẹ l'oge, gbarū iya nū?

?Ii-dū ike edu kpokponde ono, bụ Beya yele ọnuwu iya?

33 ?I marū nsọ, l'achìgbabe iwhe bu l'imigwe?
 ?Ii-dū ike mee t'ọ būru g'ọ dū
 l'imigwe bụ gẹ l'ọo-dū lẹ mgboko?

34 ?Ii-dū ike ryaa ọrya t'ọ rwua urwukpu,
 sū tẹ mini chia wū-kputa ghu?

35 ?Ii-dū ike sū ebemu-igwe t'ọ waa,
 ya awaa byakfuta ghu sū: Lekwa mu ndọwa?

36 ?Oo onye l'emeje tẹ madzū nweru mmamagu,
 bya emee t'iwhe doje madzū ẹnya?

37 ?Oo onye bẹ nweru mmamagu,
 l'oo-gude gūa urwukpu ọgu?

?Oo onye l'a-dū ike mee

t'ite-mini, sūru l'igweli gbee egbegbe wūshihu,

38 nke ọwhu ivovonyi l'a-nma anmanma shihu ike,

ẹka alì gbarū ọrwu arwapyabẹ-gee arwapyabẹ?

39 ?Ii-dū ike je akpata nri bya anū nyee oduu yele ọnuwu iya,

gude bua whẹ ẹgu nri,

40 l'ẹka whẹ nọdu l'ime ọgba whẹ,

m'ọ bụ l'ẹka whẹ gepageeru egeparu l'etsukala?

41 ?Oo onye l'anuje egbe-nwọku nri, l'oorije,

nteke ọnuwu iya ryarū Chileke ẹkwa nri,

mbū mẹ whẹ tsoru aghawhe achori nri, whẹ l'e-ri?"

39 "Iimaje nteke egbu-ọsua, bu l'ugvu l'anwu nwa?

?I whūbuwaru ne ele l'ẹka ime l'eme iya?

2 ?Iiguje ọnuwa ole, whẹ l'apajẹ ẹwho ime ọgu?

?I marū nteke whẹ l'anwuje nwa whẹ gededede?

3 Whẹ l'egbedaje egbeda nwūa nwa.

Whẹ nwū-gee ya; ẹhu abūru whẹ wheremu.

4 Ọnuwu whẹ l'eshihuje ike.

Whẹ l'anọduje l'ime egbudu vushia.

Whẹ l'ahajẹ ne whẹ gbakashihu,

whẹ ta alwakfutajedu iya ọdo.

5 ?Oo onye meru nkakfū-igara-ọsua, l'ọokpa l'onwiya?

?Oo onye tōshiru nkakfū-igara-ọsua wehaa?

6 Mu nūru iya echì-ẹgu alì

ọkponku t'ọ būru ibe iya,

bya anū iya alì,

būlewho únú-únú t'ọ būru ẹka, l'oo-buru eburu.

7 Ọzū, l'ada l'ime mkpukpu l'anọje ezhi iya ọchi.

Ọ tọ dūdu onye l'aryachi iya nchì sū l'ooche iya eche.

8 Ẹka l'ọokpa nri bụ l'ugvu, irwu ẹwu, ọ whūru

bẹ l'oolwukotaje alwulwu.

9 ?Atsū l'e-kwe-e jee ozhi, i zhiru iya?

?Oo-kwe-e radū l'ẹka l'iyejeru anū nri?

10 ?Ii-dū ike tūa ya eri kpūta t'ọ jeeru ghu ozhi l'ẹgu?

?Ii-dū ike gude iya kọo ọkoro lẹ nsuda?

11 ?Ii-gude l'okpehu, parū iya ẹka, kpọru obu yeru iya?

?Ii-harū iya ozhi ghu, shihuru ike, t'ọ jee?

12 ?Ii-kpọru obu yeru iya t'ọ je evulataru ghu witi,

bya akuberu ghu l'ọlo, l'aanoje echiru ghu witi?

13 Enyi-nwẹnu l'anọje echì akwẹka puka puka

mẹ l'oozhe ewhewhe.

Ọlẹ ì tìi tūduru iya eyeru ẹba torotoro.

14 Enyi-nwẹnu l'atujẹ ẹkwa haa ya l'ali,

ẹja emee ya; ya evo ọku.

15 Ọ tọo madū lẹ madzū nweru ike ijeta bya adzọ ya

okpa,

m'ọ bụ anū-egbudu ejeta bya egwepyashia ya.

16 Ọonoje eshiru ọnuwu iya mgbashì,

gẹ woo lẹ whẹ ta abūdu ọnuwu iya.

Ọ tọ kpajędu ishi l'anya, o seru l'a-buru iya iwhe mmaka.

- ¹⁷ Ishi iya bụ lẹ Chileke ta anudu iya mmamagu, tọ nụ iya uche.
¹⁸ Ọ nmawaa onwiya yikayika gbagbua, ya agbaghata inya mēe onye l'agba iya agba ribe whẹ nchichochi.
¹⁹ Sụa, Ọo ghu bẹ nuru inya ike? Ọo ghu bẹ gbarụ iya nza l'olu, ọ dū yigayiga?
²⁰ Ọo ghu bẹ meru iya, l'onoje akfụ gidimu gidimu g'oo igube? Ume l'oozhije nke whururu bẹ l'eyeje egvu.
²¹ Oogudeje ẹhu-utso ike, dū iya nū, aadzọ alị kakkomu kakkomu. Ọonoje eme ẹnu eje l'iwhu ogu.
²² Ọtsu-egvu l'anoje ezhi iya ọchi. Mbụ l'ọ tọ dudu iwhe l'ọotsu egvu. Tọo tsụ-whuje azụ m'ọ whua ogu-igba.
²³ O-gbu-ngerengere arwa yele akfụ, ndu l'agba inya ono vu l'ekpa akfụ l'anoje azụ iya yogoro yogoro lẹ mgburėku.
²⁴ Mbjiriko l'aduje iya nū bẹ l'oowhuduje mē ya elwe alị elwelwe. A ta abyazhitajedu iya t'ọ kfuru l'eka lanu m'e gbua opu-ogu.
²⁵ Nteke ọ nuru ụda opu-ogu; iwhe l'oochije bụ: Ugeru-ugeru! Ọonoduje otęnya nua ęgburu ogu. Mbụ l'oonoduje otęnya nua olu ndu ishi ojogu mēe mkpu-ogu, l'ada nū.
²⁶ Sụa, Ọo ghu nuru ivu mmamagu, o gude ewhe ewhewhe? Ọo ghu meru iya; l'oojabeje akwẹka iya l'uzo ọhuda?
²⁷ Ọo ghu zhiru ugo t'ọ wheje oroke-imeli-imeli, mēe t'ọ kpajẹ ękfunu iya l'imeli?
²⁸ Ẹka o bu bụ elikoro eze-ẹwhuru ha l'eli, ọo l'eka ono bẹ l'ooraduje. Ọ buru l'onunu eze-ẹwhuru bẹ l'ookwaje okpu.
²⁹ Ọo l'eli ẹka ono bẹ l'oonoduje ele ęnya iwhe l'oo-gbu ria. Ọonoduje otęnya geta iya.
³⁰ Unwu iya l'anguje mee. Ọ buru l'eka odzu daburu bẹ l'oonoduje."
40 Onye-Nwe-Ọha sụ Jobu:
² "Onye l'ete ekweje l'onye ọdo l'eme ree, o dzuru gẹ yele Ọkalibe-kakọta-ike l'a-tụ iya. Tẹ gube onye ono, l'ebo Chileke ibo yeedaa ọnu."
³ Tọ dū iya bụ, Jobu bya eyeeru Onye-Nwe-Ọha ọnu sụ iya:
⁴ "Mu l'e-ye ọnu sụ lẹ gunu meru, lẹ mube onye l'adua iwhe mu bụ? Mu l'e-kfuchi ẹka kfuchia l'ọnu.
⁵ Mu kfuwaru okfu ugbo lanu, mu te eyehe ọnu ọdo.

Mbụ lẹ mu kfuwaru ugbo okfu labo, mu te ekfuhe ọdo."

- ⁶ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya eshi l'oke wherewhere kfuru yeru Jobu sụ iya:
⁷ "Rwukota onwoghu g'oo nwoke, tẹ mu bya ajia ghu aji.
 Ọ kwa t'ị zabua mu iya.
⁸ Ọi-me t'ị sụ l'iswi ta adudu mu mma tọo, Ọi-me t'ị nmaa mu ikpe, t'ọ buru l'ọo gubedua bẹ iswi dū mma tọo?
⁹ Ọtsu-ẹka ghu, Ọo ha g'oo nke Chileke? Ọolu ghu l'a-dū ike dee gbigbigbi g'oo nkiya?
¹⁰ Ngwanu, gude o-gbu-zaazaa yele ọ-dū-biribiri kwaa onwoghu ngwa. Yeedaa ugwu yele biribiri g'oo onye yeru uwe.
¹¹ Vua ọvuma gude goshi l'ẹhu l'eghu ghu damu-damu.
 Lee ndu l'eku onwowhe eku ęnya gude komia whẹ.
¹² Lee iwhe bụ ndu l'eku onwowhe eku ęnya, mee whẹ tẹ whẹ darwehu adarwehu l'ęnya. Gwee ndu ejo-ememe ryaaryaa l'eka whẹ kfuru.
¹³ Tuko gẹ whẹ ha kpochia whẹ eja. Kechia whẹ iwhe ekechi kpochia whẹ l'ilu.
¹⁴ I mezhiwaa iwhe ono; ọo mu l'a-buru onye ivuruzo, l'a-ja ghu ajaja. O noo nteke mu l'e-kweta l'ii-dū ike gude ẹka-utara ghu dzofuta onwoghu.
¹⁵ Leedaa Enyi-mini, ọo gẹ mu meru iya bụ gẹ mu meru ghu, yębedua l'ata ẹwu g'oo eswi.
¹⁶ Ẹka ọkpehu dū iya bụ l'ukfu! Ike iya buru l'akwara ẹwho iya b'o je awushiru!
¹⁷ Ọdzu iya l'ekelibeje kfuru gbarara g'oo oshi sida. Ọtsu utakfu iya bẹ likfugeeru l'ibe iya.
¹⁸ Ọkpu, dū iya l'ẹhu bụ akiri-ẹwho ope. Oshi-ọkpa iya buru mkpulumkpu-igwe.
¹⁹ Ọo ya bẹ gbarụ onye nke mbụ l'iwhe Chileke meshiru.
 Ọo onye ono, meru iya nū l'a-dū ike gude ogu-igba jekfu iya ntse.
²⁰ Nri, l'oorije bụ l'ugvu bẹ l'ooshije, bụ ẹka unwu anu-ęgbudu l'anoduje egvukaa egvu.
²¹ Ọozeje lẹ mkpula oshi ami-ogvu, domia onwiya lẹ mkpula ikpo furu l'uda.
²² Aguguru oshi ami-ogvu ono l'ekpuchije iya. Oshi wilo, gvuru l'aguga onu-yi l'anọ-wheje iya mgburumgburu.
²³ Mini -tụa akpara ọtu agha, ọ tọo tsujedu egvu. O behuduru utso bya l'ęnyimu Jodanu dukfube iya l'onu, obu ta akujajedu iya akuja.
²⁴ Ọo onye l'a-dū ike kfuchia ya ẹka l'ęnya gude iya, m'ọ bụ gude ọnya nmafua ya imi?
41 "Ọi-dū ike gude aga-ẹma kpufuta ejo-oke-agiya, m'ọ bụ tịa ya eri l'ire?"

² ?Ìi-dù ike tya ya eri l'imi,
 m'ò bụ gude aga dzụ-fua ya agba?
³ ?Ìi-dù ike mee ya ọwhu l'ọo-ryọ ghu t'ì whụaru iya
 imiko?
 ?Ìi-dù ike mee ya ọwhu
 l'oo-guzeta olu eguzeta kfulu nù ghu?
⁴ ?Ìi-dù ike mee ya ọwhu gù l'iya l'a-gba ndzù
 t'ò bụru ohu ghu jeye lẹ gbururu?
⁵ ?Ìi-dù ike gvukoshi ya egvu
 egube l'ii-gvukoshi nwenu?
 ?Ìi-dù ike libe iya elibe
 t'unwumgboko ibe ghu gude iya eme iwhe ọchi?
⁶ ?Ìi-dù ike mee ọwhu ndu l'agba nghọ l'e-kwe ghu iya
 ọnu?
 ?Ìi-dù ike mee ọwhu ndu l'agba
 ikike nghọ l'e-re iya lẹ nreka?
⁷ ?Ìi-dù ike gude mkpirikpi mkpirikpi igwe
 sujashia ya akpọ ẹhu?
 ?Ìi-dù ike sụa ya arwa, l'eegudeje
 atụ-gbu ẹma gude sufua ya ishi?
⁸ Kebe ẹhu byia ya ẹka ebyibyi,
 oo-me g'ì nyata mgba, gù l'iya gbarù.
 I tii mehedu iya ọdo.
⁹ Onye doberu ẹnya lẹ ya l'a-kapyabẹ
 ejo-oke-agiyi ono l'ẹnya bukwa ejire bẹ l'ọdzu.
 Ẹnya nkìti l'ii-le iya bẹ ẹhu jishihuwaru ghu oyi.
¹⁰ Ejo-oke-agiyi ono l'emeje igiri mẹ a kpatsuta iya,
 nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu onye l'aduje ike akpọ iya
 iwhu.
¹¹ ?Ọo onye nujeru mu iwhe, ọwhu l'abụ l'onye ọbu
 l'a-sù tẹ mu jekwa akfua ya ụgwo iya?
 Iwhe lile, dũkota lẹ mgboko-o bẹ bụ mu nwe iya.
¹² ?Ọo ole bẹ mu l'e-kfu haa ibe iya?
 Mu ta atụ-petakwa ọnu ọkpa iya,
 mu ta atụ-peta ọnu ọkpehu dù iya nù,
 mu ta atụ-peta ọnu ugvu ọ dù l'ẹnya.
¹³ ?Ọo onye l'a-dù ike swaa ya akpọ?
 ?Ọo onye l'a-dù ike wota iwhe je iya okechi ọnu?
¹⁴ ?Ọo onye l'a-dù ike jahaa ya ọnu.
 Eze, dù iya l'ọnu l'eyekakwaa egvu.
¹⁵ Iwhe kpẹru iya mkpẹelanu l'azụ bụ iwhe e gude
 ezeru ọgu.
 Iwhe ono bẹ dzegbaberu ọnu, shihu ike.
¹⁶ Ọ nọkota ntsentse shinene,
 nke ọwhu bụ l'ọ to nwedu ẹka
 wherewhere l'e-shi mgbakù iya abahù iya l'ẹhu.
¹⁷ Ọ rapyabẹ-geeru arapyabẹ l'ibe iya, dzekfuru
 edzekfuru,
 nke ọwhu bụ l'ẹte ewokahudu iya ewokahu.
¹⁸ Ọbuje o zee uze, ya achaa ọku.
 Ẹnya iya l'ekeje zhì g'ọo ẹnyanwu ụtsò.
¹⁹ Ọku l'anọje enwu iya whowhowho l'ọnu.
 Ẹkiri-ọku l'eshije iya l'ọnu agba kpìrikiti kpìrikiti.
²⁰ Ẹnwuru-ọku l'eshije iya l'imi akpù tlatula,

g'ọo ite, e shiberu l'ọku l'achì ẹnwuru.
²¹ Ọbuje ọ tya ume; icheku-ọku evojasihu.
 Ọku, l'enwu tawhutawhu l'eshije iya l'ọnu agushihu.
²² Ẹka ọkpehu, dọru iya bụ l'olu.
 Onye kpọru iya iwhe bẹ egvu l'egudeje.
²³ Ọ tọ dudu ẹka akpọ ẹhu iya dù whugewhuge.
 O shihuru ike, bụru atabata atabata.
²⁴ Obu shihuru iya dúngu g'ọo ẹwhuru.
 O shihuru ike g'ọo ẹwhuru, l'eegweje iwhe.
²⁵ Ọbuje ọ gbalihu agbalihu,
 egvu egudeshia eze agwa, nweru ọkpehu,
 akpara-mini eze-ẹnyimu atụ-buhu.
²⁶ E -gbuhudua ya mma,
 m'ò bụ a nmaa ya arwa,
 m'ò bụ akfù, l'enwu ọku, m'ò bụ arwa ope,
 ọ tọo fudu iya ọnya l'ẹhu.
²⁷ Mgboro-igwe l'aduje iya g'ọo oshi akpe.
 Ọwhube ope l'aduje iya g'ọo
 mkpirikpi nkù, rehuru erehu.
²⁸ Akfù te emejedu iya t'ò ye ọkpa l'ọso.
 Aaturu iya ẹwhuru bẹ l'ọduje
 iya g'ọo udzu, l'etsushi ekpu iya.
²⁹ Mkpuru l'aduje iya g'ọo oshi akpe.
 Yọgiri yọgiri ono, arwa l'anọje azụ l'agbeje ezhia iya
 ọchi.
³⁰ Ẹkiri, dù iya l'ẹwho l'atsù nkọ g'ọo ibiribe mbeji.
 Ọ -tushia onwiya l'ẹpoto gbalihu,
 ya adù g'ọo igbiri oshi,
 l'eegudeje echishi ẹswa lẹ balì.
³¹ Ogbu-mini bẹ l'ooomeje, ya
 awhuhu ụwhu g'ọo ite, e shiberu l'ọku.
 Eze-ẹnyimu bẹ l'ooomeje, ya atsu
 kpụtukputu g'ọo ite, e shiberu mmanù ụrwazhi.
³² Ẹka ọ gharù bẹ mini iya l'achakọtaje pemupemu,
 oomeje mini ọbu, ya etsekota ụwhu.
³³ Lẹ mgboko-o ta adudu iwhe l'aturu iya nù.
 Ọo ya bụ iwhe nọ ndzù, egvu l'ẹte atsù.
³⁴ Iwhe bụ anù, vutaru tsua onwiya l'ẹnya
 bẹ l'oolewheje elewhe.
 Ọo ya bụ eze l'iwhe bụ anumanu,
 l'eku onwiya ekuku."

42 Tọ dù iya bụ, Jobu bya eyeeru Onye-Nwe-Ọha
 ọnu sù iya:

² "Mu marù l'ọo ghu nwe ike lile.
 Ọ tọ dudu iwhe ì tũberu nke
 ememe, l'aa-gbanwe agbanwe.
³ Ì jiru sù: 'Ọo onye l'ekfu iwhe l'edoo ya ẹnya ono,
 gude arwachishi idzu, ì chìru?'
 Iwhe mu shi ekfu bụ iwhe l'ẹte edoo mu ẹnya,
 iwhe dù biribiri, mu l'ẹte amaa.
⁴ I kfulu sù tẹ mu ngabẹ nchi,
 t'ì jja mu aji, mu aza ghu iya.
⁵ Ọ kwa lẹ nchì bẹ mu shi anọje anù ọtu-ọnu ghu.
 Ọle ntaa bẹ mu gudewaa ẹnya mu whua ghu.

⁶ Ọo ya meru, mu l'ekfu sụ, l'iwhe lile, mu shi kfu a bẹ mu te ekfuhedu. Mu nọwaa l'ivovonyi mēe lẹ ntụ, gude egoshi lẹ nzhimanụ bẹ lwawarụ mu azụ."

Okfu mkpochi-ishi

⁷ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha kfugelewho okfu yeru Jobu, ọ ghachi sụ Elifazu onye Temanu sụ iya: "Ehu l'eghukwa mu eghughu l'eka gụ lẹ ndu ọnya ghu labọ ọwhu nọ. O noo nkele; iwhe gbarụ t'unu kfu a ya l'iswi mu bẹ unu te ekfudu, egube ono, onye ozhi mu Jobu kfuru iya. ⁸ Iwhe unu l'e-me ntaa bụ, t'unu kpụta oke-eswi ẹsaa yele ebyila ẹsaa, tughua jekfu onye ozhi mu ono, bu Jobu. Unu kpọkota iya ọku l'owhu, gude iya gbaa ẹja ẹhu unu. Tẹ Jobu kfuru nụ mube Chileke l'iswi ẹhu unu. Mu l'a-nụ iwhe o kfuru, parụ unu haa l'eswe ono, unu meru, l'iwhe gbarụ t'unu kfu a ya l'iswi mu bẹ unu l'ete ekfudua, egube ono, onye ozhi mu Jobu kfuru iya." ⁹ Ọo ya bụ, Elifazu, bụ onye Temanu, mēe Byilidadu, bụ onye Shuwa, mēe Zofa, bụ onye Naama je emee iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha sụru tẹ whẹ mee. Jobu bya ekfuru nụ Onye-Nwe-Ọha; ọ nua iwhe o kfuru.

¹⁰ Tọ dụ iya bụ, Jobu bya ekfugelewho nụ Chileke l'iswi ẹhu ndu ọnya iya ono, Onye-Nwe-Ọha bya edobewhu iya azụ l'ọnodu, ọ dughawaa mbụ nọdu. O

mee ya, ọ bya enweru iwhe lile o shihawaa nweru; ọwhu ha nno ugbo labọ. ¹¹ Unwune iya unwoke, l'unwanyi gẹ whẹ ha mēe ndu whẹ l'iya shihawaa eshi ọnya lẹ mbụ, byalahaa tẹ whẹ l'iya rigbalahaa nri ọdo. Whẹ whụlahaaru iya imiko, dulahaa ya obu l'ejo-iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha shi wokfuta iya. Onyenonu lẹ ndu ono nyako iya okpoga mēe echi, e meru lẹ mkpọla-ododo.

¹² Onye-Nwe-Ọha bya aka ọgoru Jobu ọnu-ọma, mee ụzo atatiwhu iya bya aka ree amame okotazụ iya. Aturu, o megeeru nweru dụ ụkporo unu aturu l'unu iri l'ise. Inya-kameļu iya dụ unu ugbo iri l'ise. Eswi iya, a turu njigba ẹbo-ẹbo dụ unu ugbo ise. Nkafu-igara iya dụ unu ugbo labọ l'ụkporo iri. ¹³ O megee bya anwuta unwoke ẹsaa l'unwanyi ẹto. ¹⁴ Ada iya nwanyị b'ọ guru Jimayima, gwa otsota iya Kezaya bya agwa nke ẹto Kerenu-hapuku. ¹⁵ L'alị ono l'owhu, bẹ l'oto dudu onye nwanyị ọdo, l'amabe ụma g'ọ unwu ada Jobu. Nna whẹ, bụ Jobu bẹ keru iwhe o nweru gbabẹ whẹ lẹge o keru nụ unwu iya unwoke.

¹⁶ Gẹ Jobu jegeeru iwhe-ọsulanu ono b'ọ nọfuaru ụkporo awha ugbo ẹsaa. Ọ nọdu ndzụ gude ẹnya iya whụ nwa iya, mēe nwanwa iya, mēe nwanwa-nwanwa iya, mēe nwanwa-nwanwa iya. ¹⁷ Jobu bya akaa nka bụru nwoke nnaji-ochee tẹmenu ọ nwuhu.

Egvu-Ọma

1 Ẹhu-utso bu nke onye l'ete ekweje
oome iwhe ndu ejo-ememe suru t'o mee,
too tsoje ndu l'eme iwhe-du-iji eme iwhe whẹ l'eme,
tọ tujeru ike yeru ndu l'ekua Chileke iwhe.

2 Mbụ onye ono, bu-chia iwu
Onye-Nwe-Ọha bẹ l'aduje iya ree.
L'onoje anwu iwu Onye-Nwe-Ọha ono
g'ọo onye l'anwu ekwo, arị iya l'oriri, eswe l'enyashi.

3 Onye ono bẹ dua g'ọo oshi, e yeru l'aguga onu-iyi,
l'onoje eye mmebyi l'oge iya,
ekwo iya ta atugboshihuje atugboshihu.
Iwhe lile, l'oome l'abujeru iya akputo-l'oboroto.

4 Ọle ọ tọ dụ nno bẹ l'odujeru ndu ejo-ememe.
Whẹbedua dua g'ọo eswa ereshi,
whẹrewhere l'anoje ewhekashi ewhekashi.

5 Ọo ya bu lẹ ndu ejo-ememe
ta adudu ike atakeru kfuru l'ikpe Chileke,
Chileke ta abya l'edobe ndu l'eme
iwhe-du-iji l'eka ndu dụ chiriiri nọ.

6 O noo nkele Onye-Nwe-Ọha
l'anoje eduzhi ndu dụ chiriiri ọzo.
Ọle ọzo ọwhu ndu ejo-ememe
l'etso bẹ l'e-me, whẹ aburu kpurupyata.

2 ?Ọo gunu meru iwhe ndu mba
lile l'achị ejo idzu nke
okwefuru Onye-Nwe-Ọha ike?

?Ọo gunu meru iwhe ndiwhe
l'achị idzu iwokiriwho?

2 Ndu eze, l'achị mgboko kwakọbe-geeru nke ọgu,
ọwhube ndu ishi dzukobegekawho
tẹ whẹ kposhia iwhe Onye-Nwe-Ọha l'eme,
mekwawho tẹ whẹ kposhia iwhe onye nkiya ono,
ọ wuru mmanụ l'ishi t'ọ buru eze l'eme.

3 Whẹ suru: "Unu t'anyi nyakashia mkporo ono,
whẹ gude tujbabe anyi.
Unu t'anyi gbabushia egbirigba ono,
whẹ gude kee anyi egbu."

4 Ọle ọo ọchi bẹ onye ono, nọ
l'oshi-eze l'imigwe l'achị whẹ,
mbụ l'ọo ọchi bẹ l'oozhi Onye-Nwe-Ọha.

5 Oo-gude ẹhu-eghughu baarụ whẹ mba,
gude oke ẹhu-eghughu iya mee tẹ whẹ tsuhu egvu.

6 Onye-Nwe-Ọha bya asụ whẹ:
"Mu gudewaa ẹka mu dobe onye eze ono, mu họtaru,
tẹ whẹ zee ndzụ.

t'ọ nọdu l'ugvu Záyọnu, bu ugvu ono, e doberu mu nsọ."

7 Onye eze ọbu, ọ họtaru ọbu sụ:
"Mu l'a-ryakwa iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru aryarya.
O noo nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ sūwaru mu l'ọo mu bu
Nwa nwoke yebe Onye-Nwe-Ọha,
wata ntanụ-a bẹ ya buakwa Nna, nwuru mu nụ.

8 Mu l'e-woru ndu mba lile nụ ghu t'ọ buru oke-iwhe ghu.
Mu eworu mgboko l'owhu nụ ghu t'i woru,
m'ọ buru l'ị -suru tẹ mu nụ ghu iya.

9 Ọo l'eka-ike bẹ l'ii-gude achị whẹ,
tsua whẹ yogiri-yogiri g'ọo ite urwa."

10 Ọo ya bu, unubẹ ndu bu eze, unu kwabekwa ẹnya.
Unubẹ ndu ishi, l'achị
mgboko-o, unu ngabekwa nchị
l'okwa ono, l'aanmaru unu.

11 Unu gudekwa ntsu-megvu
wata anọ ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi.
Unu egude ẹhu-anmanma tee eswa.

12 Unu whuzeta tsutsua Nwa nwoke iya ono onu
l'okpa, a nonyaa ẹhu ghulaha ya egbu, o mee t'unu
nwua
onwu kporokoto, nkele ọ kwa nwiwhe, ha nwanshi
bẹ l'akpatsuje iya ẹhu-eghughu.
Ẹhu-utso bu nke ndu gbakfuru
iya nụ tẹ whẹ zee ndzụ.

*Egvu-ọma, Dévidi deru nteke l'ogbalaru nwa iya
Abusalomu*

3 Oowaa Onye-Nwe-Ọha,
ndu mu dụ ashị paakwaru l'igweligwe.
Ndu wulihuru etso mu okfu bukwa aguta aguta.

2 Ndu l'ekfu lẹ Chileke ta
nafutadu mu pakwawho l'igweligwe.

3 Ọle ọbu Onye-Nwe-Ọha, ọ kwa
ghu bu onye l'egbobutaje mu nụ.
Ọo ghu bu onye l'emeje t'a kwabẹ mu ugvu, ọ buru
ghu
l'emeje tẹ mu palia ishi apali.

4 Mu woliru olu mu ryaku Onye-Nwe-Ọha.
O shi l'ugvu ono, o doberu nsọ za mu oku.

5 Mu l'azeje azee kuru mgbenya; mu l'ekuje teta,
o noo l'ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ gude ndzụ mu.

⁶ Igweligwe ndu ono, kwagabegeru onwowhe
nọ-whee mu mgburumgburu bẹ mu l'ẹte atsudu
egvu

⁷ Onye-Nwe-Ọha, kwolihuro dzofuta mu.
Gbashinu dzofuta mu rọ gube Chileke mu.
Hùà ndu ọhogu mu àhùhù
nke ọwhu ike l'ẹte aduhe whẹ.

⁸ Ọo gube Onye-Nwe-Ọha l'adzofutaje madzụ.
Gonuru ọnu-ọma ghu nụ ndu nke ghu.

*Egvo-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu, t'a kpọru
une ye iya*

4 Zaa mu oku nteke mu kuru ghu,
byiko Chileke mu, onye dọ chiri.

I meru ẹhu dọ mu whororo nteke
iwhe shi atsụ mu lanụ.

Byiko, whuru mu imiko, nua rọo
ekfukfu mu l'ekfu anụ ghu.

² Ọo nteke ole bẹ unubẹ
unwu-eliwhe l'a-ha ogude ugvu,
a kwaberu mu eme nweda, ọolo-swi-lẹ-nshọku?
Ọo nteke ole bẹ unu l'e-yeberu obu l'iwhe mmaanụ,
mbụ woru onwunu haaru iwhe l'abụa ọkpobe iwhe?

³ Ọle ọwhu unu l'a-marụ bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha
họtawaru ndu yeru iya obu doberu onwiya.
Nteke mu kuru Onye-Nwe-Ọha oku bẹ l'ọozajekwa
mu.

⁴ Ẹhu -ghudeje unu egbu t'unu be
ekwekwa t'ẹhu-eghughu ono
kpata t'unu mee iwhe-dụ-ẹji.
Nteke unu zẹe azẹe l'iwhe-azẹe
unu, unu tọ nwẹhu rịa okfu ono ariri, unu adaa jii.

⁵ Tẹ ngwo-ẹja, unu l'e-gwoje nụ Chileke
bukwaru ngwo-ẹja, dọ iya ree.
Unu adawhubeje Onye-Nwe-Ọha.

⁶ Ikpoto madzụ l'asuje: "Byiko
Onye-Nwe-Ọha, mebanuaru anyi iwhe-ọma.
Menua t'iwhe duru anyi lẹ ree."

⁷ Ẹhu-utso ọwhu i yeru mu l'obu
kakwa ọwhu l'anoje atso whẹ,
mẹe iwhe whẹ meberu l'alị whẹ mehu ree-ree-ree.

⁸ Mu l'a-zẹe azẹe, pyakọo
onwomu kuru mgbenya l'ẹhu-guu,
nkele ọo gube Onye-Nwe-Ọha kpụ
l'emeje tẹ mu maru l'ọ tọ dudu iwhe bya l'eme mu
nụ.

*Egvo-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; t'a whuru
opu ye iya*

5 Jiko Onye-Nwe-Ọha, ngabenu
nchị nua olu mu, t'ude, mu l'atsụ rwunua ghu lẹ
nchị!

² Gube Chileke mu, bụ Eze mu,
ngabenu nchị nua mkpu, mu l'echi echiku ghu.

O noo nkele ọo ghu bẹ mu l'ekfu anụ.

³ Gube Onye-Nwe-Ọha,
l'utsu mbọku mbọku bẹ l'iiujuje olu mu.

L'utsu mbọku mbọku bẹ mu
l'ewojeru mkpa mu doo giriri l'iwhu ghu,
nọdu ngaberu ghu t'i meeru mu iya.

⁴ Chileke, i tị bụdu onye ejo-ememe l'aduje ree.
I ti kwejedu tẹ ndu l'eme ejo-ememe nọdu l'ẹka i nọ.

⁵ Ndu l'eku onwowhe lẹ gẹ whẹ
l'ahaa ta adudu ike akfuru ghu l'iwhu.
Iwhe bụ ndu l'eme iwhe l'adua ree b'i kpokotaru
ashị.

⁶ Ndu l'atuwhu ntuwu bẹ l'iimeje tẹ whẹ buri kpu-
rupyata.

Ndu l'egbu ọchi yele ndu l'aghọ
ugho bẹ gube Onye-Nwe-Ọha l'anoje akpoha
akpoha.

⁷ Ọle mbedua l'a-byajẹ l'ulo ghu, eshi-ọwhu i yeru mu
obu.

Mu l'e-gudeje ọtsu egvu,
ghaa iwhe l'eze-ulo ghu, dọ nsọ, baaru ghu ẹja.

⁸ Jiko Onye-Nwe-Ọha, gudenu
nke l'i bụ onye dọ chiri duzhia
mu ọzo, m'ogvu ndu ọhogu mu.
Gụ emee t'uzo, l'icho tẹ mu shia doo mu ẹnya.

⁹ Ọ tọ dudu okfu, shi whẹ l'onu
m'ọo nnanu, dọ ọwhu e gude ẹka.

Iwhe jiru whẹ obu bụ emebi.
Ire whẹ bẹ whẹ l'egudeje
ajakposhi ibe whẹ, ọle iwhe dọ
whẹ l'ime obu l'anoje eshi nshi g'ọo ilu, gheru ọnu.

¹⁰ Nmanua whẹ ikpe iwhe-dụ-ẹji
whẹ meru, byiko Chileke.

T'idzu, whẹ chiru nmakwa whẹ g'ọo ọnya.

Chifukota whẹ, o noo nkele
iwhe-dụ-ẹji whẹ megbaberu bẹ panukawaru l'ig-
weligwe,

tẹmenu whẹ l'anoje ekwefuru ghu ike.

¹¹ Ọle t'ẹhu tsokwaa ndu
l'agbabajẹ l'ime ghu je anodu zeeru ndzụ utso.
Tẹ whẹ gujekwa egvu ẹhu-utso ntekenteke.

Gbochita whẹ Chileke.

T'iwhe bụ ndu yeru ẹwha ghu obu tekwa ẹswa.

¹² O noo nkele ọo gube Onye-Nwe-Ọha
l'agojeru ọnu-ọma nụ ndu dọ chiri.
L'iigudeje l'ọo lẹ whẹ dọ ghu l'obu gbochita whẹ.

*Egvo-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu, t'e gude olu
l'ede edede gya ya, a kpọru une ye iya*

6 Jiko Onye-Nwe-Ọha,
be egudekwa ẹhu-eghughu baaru mu mba.
Be egudekwa oke ẹhu-eghughu nkeghu hua mu
àhùhù!

² Jiko Onye-Nwe-Ọha, whuru

mu rọ imiko nkele ike gvụwaru mu.
 Jiko Onye-Nwe-Ọha, menua tẹ mu
 ka mma, o noo nkele ẹhu l'awhụkota mu awhụwu.
³ Meji l'atọfukwa mu atọfu.
 Gụbe Onye-Nwe-Ọha, ?ọ zhia
 nteke ole bẹ l'iji-gbaru mu mkpu?
⁴ Lwawhuta azụ Onye-Nwe-Ọha, bya agbafuta ndzụ
 mu.
 Gude iswi n-yemobu ghu ono,
 bụ onwe agvụgvu dzọo mu rọ!
⁵ Nkele onye nwụhuru anwụhu ta anyatajehedu ghu.
 ?Oo onye shije l'alị-maa ekele ghu ekele?
⁶ Mu tsụakwaru ude jeye ike dụ ẹbo gvụ mu.
 Ẹnyashi mbọku mbọku bẹ mu
 l'azeje azẹe, kwakọta ẹkwa mkpụrudumulanu.
 Ọ tọ dudu mbọku, a nọghajeru,
 ẹnya-mini, shi mu l'ẹnya ta sọ l'iwhe mu l'atukobeje
 ishi.
⁷ Áwhụ, tsọru mu nụ mewaru, mu kwaa ẹkwa kwata
 ishi.
 O mewaru, ẹnya kochishia mu ekochishi.
 Ọ bụru iwhe ndu mu dụ ashị kpatarụ.
⁸ Unu jekwa njere unu, unubẹ ndu ono, l'eme ejo-
 iwhe,
 nkele Onye-Nwe-Ọha nụwaru mkpu ẹkwa mu.
⁹ Onye-Nwe-Ọha bẹ nụwaru iwhe mu sọru t'o meeru
 mu.
 Ekfukfu, mu kfuru nụ iya bẹ rwuwaru iya lẹ nchị.
¹⁰ T'e kpukwaa ndu ọhogu mu
 iwhu lẹ ntụ, tẹ meji tọfukwa whẹ.
 Tẹ whẹ nyịgobe, gude iwhere lawhu azụ.

*Egву áwhụ, Dévidi guru nụ Onye-Nwe-Ọha lẹ nke iwhe
 Kushi, bụ o-shi-l'ẹpa Bénjaminu kfuru*

7 Gụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu,
 ọ kwa l'ime ghu bẹ mu gbabarụ tẹ mu zee ndzụ.
 Dzọfuta nụ mu l'ẹka ndu l'achị nta mu, jiko nafuta mu
 rọ ya.
² A nọnyaa, whẹ gude mu
 labushia anụ mu nwirinwiri g'ọo onye agụ dzugbu-
 ru,
 l'ẹbe ọdu onye ọdo mu nweru, l'a-gbarụ mu mkpu.
³ Gụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu,
 t'a gụfukwa, l'o nweru iwhe
 l'akfuaru nhamunha, mu mejeru,
⁴ m'ọ -bụ l'o nweru onye okfu l'aduaru mu l'iya,
 mu mejeru ejo-iwhe, ọdua lẹ mu natajeru ndu
 ọhogu mu iwhe whẹ l'ọkpụ-ẹhu,
 l'ọ bọ dụ iwhe kpatarụ iya nụ,
⁵ ọo ya bụ, tẹ ndu ọhogu mu ono
 chịa mu gude, dzọo mu tọlitoli,
 woru ugву ono, l'aakwabeje mu gwọo lẹ ntụ.
⁶ Gụbe Onye-Nwe-Ọha, gude
 ẹhu-eghughu zhilihu.

Gbalihu nụ, nọ-chia ndu ọhogu mu
 ono ọzo, gude ẹhu-eghughu achị mu ọso ọzo.
 Kwolihuro Onye-Nwe-Ọha
 nkele ọ kwa gụbedua bẹ tųru iwu sụ tẹ
 ndiwhe kpeje ikpe, kfuru nhamunha.
⁷ Chikobenu ndu mba gẹ mba ha,
 bụ ndu dzukoberu nụ tẹ whẹ
 gbaa ghu mgburumgburu.
 Gụ anọdu l'oshi-eze ghu l'imeli bųru onye ishi whẹ.
⁸ Ọo gụbe Onye-Nwe-Ọha bụ
 onye l'e-kpe ndu ono ikpe.
 Onye-Nwe-Ọha, gude nụ nkele mu
 dụ chիրiri, t'ọ dụ ẹka, ọta dụ mu l'ẹhu haarụ mu en-
 ge.
⁹ Gụbe Chileke, bụ onye dụ chիրiri,
 gụbe onye l'enychaje ime obu
 madzụ yele iwhe dụ iya l'ọriri,
 byiko menua t'o buhu, mbụ iwhe
 kpanganga ono, ndu ejo-ememe l'anoje eme.
 Mee tẹ ndu, dụ chիրiri kfuru shihu ike.
¹⁰ Chileke bụ onye l'egbochitaje mu nụ.
 Ọo yebedua l'adzọfutaje ndu obu whẹ guru iwihoro.
¹¹ Chileke bụ onye l'ekpeje ikpe,
 kfuru nhamunha, ọ bųru onye
 l'egoshije, ndu ejo-ememe oke
 ẹhu-eghughu iya mbọku mbọku.
¹² O -lenyaa ẹnya tẹ nzhimanụ lwa
 onye ejo-ememe azụ, tọ dụ,
 ya eworu mma iya baa ababa.
 Ya esetakwawho ọta iya jijiji kwaberu iya.
¹³ O mewaru ejo ngwọgu iya dobe,
 bya edozhikotawa akfụ iya, l'o gbukaa ngere ngere.
¹⁴ Lewaro gẹ ejo-iwhe jiru ndu ejo-ememe obu kpimu.
 Ejo-ememe ono, jiru whẹ obu bụ ẹregede.
 Iwhe l'e-shi l'ẹregede ono futa bųru ntuwhu-ire.
¹⁵ Whẹ tųru iduma, gvumia ya
 egvumi, ọle ọo whẹbedua
 l'e-megee daba l'iduma ono, whẹ tųru.
¹⁶ Ẹregede ono, whẹ l'agba
 l'e-megee dawhuru whẹ azụ,
 bya adakoru whẹ l'ishi.
 Iwhe kpanganga, whẹ meru
 ndu ọdo l'a-lwawhukwaru whẹ whọ azụ.
¹⁷ Mbẹdua l'a-nọdulewho ekele
 Onye-Nwe-Ọha ekele, nkele ọ bụ onye dụ chիրiri.
 Mu agụa egву tua onye ono, bụ
 Ọkalibe-Kangokotaru-Nu ono ẹwha.
*Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egву, t'e gudeje
 ngwa egву, l'eeukuje gítitu gụa ya*

8 Gụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ukfu-l'ọha,
 g'ẹwha ghu habekwanu shii lẹ mgboko l'owhu.
 I meru ọ-dụ-biribiri ghu, ọ ghaa imigwe.
² I mewaru ụnwegirima nshiji mẹe

ndu, l'angụ ẹra, whẹ wata ghu oja ama,
 l'ogvu ndu ọhogu ghu,
 shi nno mee t'ọnu buru ndu
 ọhogu ghu mее ndu l'eme tẹ whẹ
 gwata ghu ụgwọ iwhe shongu.
³ Nteke mu leri ẹnya l'igwe
 l'owhu, whụ iwhe i gude
 mkpushi-ẹka ghu meshia, mbụ
 ọnwа yele kpokponde, bụ-gee iwhe i meshiru dobe,
⁴ mu ajilahaa sụ: "Ọo zhia gunu
 bẹ madzụ bụ, nke t'i rivuje iya l'oriri?
 Ọo zhia gunu bẹ nwa madzụ bụ nke t'i letaje iya
 ẹnya?"

⁵ I meru iya, iwhe oozhi-imigwe
 gude ka iya shii ta aha g'ọo inyi-nvọ.
 I kwaberu iya ugvu, mee ya o
 nweru ẹnya lege l'emeje onye eze.
⁶ I nuru iya ike t'o letaje iwhe lile,
 i meru ememe ẹnya, bya
 emekwaawho t'iwhe lile ọdukota iya lẹ mkpula,
⁷ mbụ l'i meru tẹ aturu yele egwu
 mее eswi, mее anụ-egbudu gẹ whẹ hakota,
⁸ mее ẹnu, l'ewhe l'eli mее ẹma,
 bu lẹ mini, meward iwhe lile,
 bu lẹ mini gẹ whẹ ha ọdukota iya lẹ mkpula.
⁹ Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ukfu-l'ọha,
 g'ẹwhа ghu habekwanu shii lẹ mgboko l'owhu.

*Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu, t'e gude olu
 egvu, l'eeukuje "Ọya Ẹkwa Nwa" gụа ya*

9 Gube Onye-Nwe-Ọha, mu
 l'e-gude obu mu g'ọ ha ekele ghu ekele.
 Mu l'e-kfukashije iwhe dụ biribiri,
 l'iimeshigbabe ekfukashi.
² Ẹhu l'a-nọ atso mu uto,
 mu egude ghu ete ẹswa.
 Mu l'a-guje egvu tua ghu ẹwhа,
 gube Ọkalibe-Kangokotaru-Nu.
³ Ndu ọhogu mu bẹ whuru ghu nụ,
 whẹ nyigobe tsuwu azu.
 Whẹ vukotawaru iwhe daa nwushihu.
⁴ O noo nkele i mewaru mu iwhe
 gbaru mu nụ, i kperu ikpe,
 kfuru nhamunha, kperu iya yeru mu.
 I ọdu l'oshi-eze ghu kpee ikpe, kfuru chiriri.
⁵ I bawaru ndu mba l'ete amaa Chileke mba,
 mee ndu l'eme ejo-ememe, whẹ buru kpurupyata.
 I mewaru t'ẹwhа whẹ chihu achihu jeye lẹ tututu-
 mijimi.
⁶ Ndu ọhogu anyi bẹ nkewhe gvụakwaru.
 Mkpukpu whẹ b'ị vūwaru
 l'ogbaragbu, ọkpu whẹ kpohuwaa.
⁷ Onye-Nwe-Ọha bụ eze jeye lẹ tututu-mijimi.
 O mewaru oshi-eze iya ono ọ

kfuru gamu, nke ọwhu l'ọo-nodu iya kpee ikpe.
⁸ Oo-kpe ndu mgboko ikpe, dụ chiriri.
 Ikpe iya l'akfujeru nhamunha.
⁹ Onye-Nwe-Ọha bụ
 a-gbaba-e-zeeru-ndzụ ndu l'aakpa ẹhu.
 Ndu iwhe-otsulanu byaru
 l'agbabajekwa iya whọ l'ẹka je edomia onwowhe.
¹⁰ Iwhe bụ ndu maru ghu nụ bụ ghu bẹ whẹ dawhu-
 beru,
 nkele gube Onye-Nwe-Ọha ta
 ahabudua ndu l'achọ ọzo ghu.
¹¹ Unu gụа egvu gude jaa
 Onye-Nwe-Ọha ono, bu lẹ Zayonu ajaja.
 Unu ryakashiaru ndu mba lile
 iwhe lile ono, o megbaberu.
¹² O noo nkele yebe onye ono,
 l'agwatajẹ ụgwọ ọchi bẹ nyatakwaru whẹ-ẹ.
 Ndu iwhe-otsulanu byaru -chia
 mkpu bẹ l'oto nyazojekwa whẹ anyazo.
¹³ Gube Onye-Nwe-Ọha, whuru mu ro imiko.
 Lewaro egube ndu ọhogu mu l'akpabe mu ẹhu.
 Nafutanu mu l'ẹka ọnwu ono.
¹⁴ Ọo ya bụ nggẹ mu anodu l'ẹka
 l'eeshije abahu lẹ Zayonu jaa ghu ajaja,
 tekwaawho ẹswa l'ị dzofutaru mu.
¹⁵ Ndu mba gẹ mba ha bẹ
 dalahwaru l'ime iduma, whẹ gude ẹka whẹ tua.
 Whẹ nmakwaawho l'onya, whẹ kweberu l'onwowhe.
¹⁶ Iwhe e gude maru Onye-Nwe-Ọha bụ ikpe,
 kfuru nhamunha l'ookpeje.
 Ndu l'eme ejo-ememe bẹ ejo-iwhe,
 whẹ l'eme l'abujeru ọnya nmata whẹ.
¹⁷ Ndu l'eme ejo-ememe bẹ l'a-buru
 maa, mbụ lẹ mba gẹ mba ha,
 nyoharu Chileke bẹ l'ee-nwukwaru ye l'alị-maa.
¹⁸ Ọle ndu l'adua g'ọ haru whẹ bẹ l'a ta nyohakwa
 jeyewaro.
 Iwhe ndu ukpa l'ele ẹnya iya lẹ
 Onye-Nwe-Ọha l'e-meru whẹ ta
 abyakwa l'a-gba whẹ l'azu ẹka jeye lẹ gbururu.
¹⁹ Zhilihu gube Onye-Nwe-Ọha,
 t'ọ bọ bụ madzụ l'agbee ka ghu ike.
 T'e kpee ndu mba lile ikpe l'iwhu ghu.
²⁰ Jiko Onye-Nwe-Ọha,
 yenua whẹ egvu, nke ọwhu ndu
 mba lile ono l'a-ma l'ọo madzụ mmaanụ bẹ whẹ bụ.
10 Gube Onye-Nwe-Ọha, ọndenu iwhe meru i je ak-
 furu otẹnya?
 Ọndenu iwhe meru i domia
 onwoghu nteke iwhe-otsulanu byaru?
² Ndu ejo-ememe l'egudeje oku
 onwowhe gẹ whẹ l'ahaa achị nta ndu ukpa.
 T'ejo idzu, whẹ chiru doberu ndu ọdo bukwaru ọnya
 nma whẹ.

³ Iwhe ndu ejo-ememe l'egudeje
 anga l'unga bu ejo iwhe l'agu obu whẹ.
 Whẹ l'anoje ekutse ndu ẹnyumi ekutse,
 gbee ekfubyishi Onye-Nwe-Ọha ekfubyishi.

⁴ Ndu ejo-ememe l'egude oku
 onwowhe gẹ whẹ l'ahaa jika ọcho Chileke.
 Whẹ ta ari-vujedu Chileke l'oriri ilile.

⁵ Iwhe lile, whẹ l'eme l'anojelewho agbaru whẹ bere-
 bere.
 Uzo, Chileke l'eshije ekpe ikpe l'agbachije whẹ ẹnya.
 Whẹ l'anoje anyaru ndu ọhogu whẹ ekemeke.

⁶ Iwhe whẹ l'arije l'ime obu whẹ bu lẹ whẹ bu enwu-
 bata enwubata,
 lẹ whẹ ta abyadu l'e-je iwhe ẹhuka.

⁷ Iwhe jiru whẹ onu ebushihu
 ebushihu bu owhu iwhe mee ugho,
 mee ọna ejo nkemu.

Iwhe l'ebejeru whẹ eberu l'onu
 bujeruwho ejo okfu yele okfu erehu.

⁸ Whẹ l'anmakpugejeeru lẹ mgboro mkpukpu.
 Ọ buru l'eka ono, whẹ domiru onwowhe kwaberu
 ndu
 l'a-daba whẹ l'eka ono be whẹ
 l'anoduje egbushi ndu l'adu iwhe whẹ meru.

⁹ Ọo gẹ oduu-gburu-agu l'edomije
 onwiya egbushi unwu-anu odo bu
 gẹ whẹ l'edomije onwowhe kwaberu ndu ukpa.
 Nteke whẹ nmataru whẹ, whẹ akpuru whẹ lashia.

¹⁰ Ndu nmalahuru whẹ l'eka be whẹ
 l'egweje ryaaryaa jeye whẹ akurwua ẹnya.
 Whẹ l'egudeje okpehu whẹ kua ndu ukpa ono
 pyaapyaa.

¹¹ Whẹ l'arije lẹ Chileke nyazowaru
 iwhe lile, whẹ meru, mbu lẹ Chileke
 be gbakutawaru iya azu, to bya
 l'aghabaa ẹnya l'azu whu iwhe ono, whẹ l'eme ono.

¹² Gube Onye-Nwe-Ọha, gbalihunu agbalihu.
 Gube Chileke, palinua eka ghu apali mee whẹ ivu
 l'ehu.
 Ba anyazokwa ndu ono, l'aakpa ẹhu ono anyazo.

¹³ ?Ndenu g'ọ nwuru ndu
 ejo-ememe l'anoje ekfubyishi Chileke?
 ?Qo gunu meru whẹ l'arije lẹ
 Chileke ta adudu iwhe l'ooome whẹ?

¹⁴ Ole iwhukotaje iwhe lile.
 Iwhuje ndu no lẹ nsogbu yele ndu l'agu ahwu.
 I ti chijeduru eka ye l'iwhe utakfu.
 Ọo l'eka ghu be ndu ukpa yeru ndzu whẹ.
 Ọ buru ghu l'agbatajeru ndu nna whẹ l'anoghee.

¹⁵ Gbakwo ndu ejo-ememe mee
 ndu l'eme ejo-iwhe eka nafu whẹ ike.
 Vokwaa ejo-iwhe lile, whẹ l'eme.
 Ba adukwa ọwhu l'ji-ha m'oo nnanu.

¹⁶ Ọo Onye-Nwe-Ọha bu Eze jeye lẹ tututu-mimimi.

Ndu ọha odo l'a-buru
 kpurupyata l'alj Onye-Nwe-Ọha.

¹⁷ Gube Onye-Nwe-Ọha,
 iwhe ndu du guu kfuru yeru ghu b'i nwaru.
 Ọo gubedua l'emeje t'obu shihu
 whẹ ike, l'jinujekwawho olu whẹ.

¹⁸ Haaru ndu nna whẹ l'anoghee
 mee ndu l'aakpa ẹhu enge,
 nke ọwhu unwu eliwhe l'a-ha whẹ okpapyashi ishi.

Egву, Dévidi deru nu onye ishi egву

11 Mu woru onwomu ye Onye-Nwe-Ọha l'eka.
 ?Ndenu iwhe meru unu su
 te mu whee pee g'oo ẹnu je
 edomia onwomu l'eka ugu du?
² Lẹ ndu ejo-ememe woharu
 onwowhe seta akfu whẹ
 jijiji te whẹ gbaa ndu obu guru iwhoro.

³ Eshi-ọwhu e mebyishiwaru iwu,
 bu itso gude mkpukpu,
 ?oo gunu b'a suru t'onye du chiriri mebaa odo?
⁴ Onye-Nwe-Ọha nokwa l'eze-ulo iya, du nsọ.
 Eka oshi-eze iya du bu l'imigwe.
 Ọ buru l'eka ono be l'onoduje
 ele iwhe l'eeme lẹ mgboko.
 Ẽnya iya l'atukoje unwu eliwhe l'owhu nyogbakota.

⁵ Onye-Nwe-Ọha l'enyochajekwawho
 ndu-du-chiriri mee ndu ejo-ememe enyocha.
 Ndu bu ome iwhe-kpanganga
 l'aduje whẹ ree be l'adujekwa iya ashị.

⁶ Ndu ejo-ememe ono be
 l'oo-megee chjaru icheku-oku,
 mee oku-nshagbe ọchi mini.
 Ọ buru ejo wherewhere, l'ekpo oku
 be l'oo-kpukpushi whẹ gude nua whẹ chiikfu.

⁷ O noo lẹ Onye-Nwe-Ọha bu
 onye du chiriri, ndu l'eme iwhe
 kfuru nhamunha l'aduje iya ree.
 Ndu obu whẹ guru iwhoro
 l'e-megee whua iwhe iya.

*Egву-ọma, Dévidi deru nu onye ishi egву, t'e gude olu,
 l'ede edede gva ya*

12 Gube Onye-Nwe-Ọha, gbatanuru anyi mkpu
 eyemeka,
 lẹ ndu nke Chileke be gvakwaru.
 Ọ to duhedu eka l'aawhukwadu ndu ire-lanu.

² Onyenonu l'anoje adzuru ibe iya ejire.
 Whẹ l'anoje ajakposhi madzu gude eduwhushi whẹ.

³ Gube Onye-Nwe-Ọha, menua
 t'onu buru whẹ shongu,
 mbu ndu ono, l'anoje ajakposhi
 madzu ibe whẹ, mee ndu ono, l'egudeje ire eke
 tuihaa.

- 4 Mbụ ndu ono, l'asuje lẹ whẹ maru gẹ whẹ l'e-dobe onu kfua okfu, whẹ enweta iwhe whẹ choru, mbụ lẹ whẹ l'e-kfu g'onu ha whẹ, ọ tọ dudu onye l'a-su whẹ l'ọ waa iwhe whẹ l'e-me ndowa.
- 5 Onye-Nwe-Ọha bya eyeeru whẹ onu sụ: "Mkpamehu ono, l'akpa ndu-ukpa, mее ude ono, ndu l'adua g'ọ haru whẹ l'atsu, bẹ mu bya l'e-kwobe iya gbalihu ntaa. Mu bya l'e-gbochita whẹ, bụ iwhe obu whẹ l'ele ẹnya iya."
- 6 Iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru te enwedu ntupo. Okfu iya ono dụ g'ọ ọkpobe mkpola-ocha, a huru l'oku-uzu ugbo esaa t'ọ gbuchafu egbuchafu.
- 7 Gube Onye-Nwe-Ọha; gbochitakwa anyi, chekwakwaa anyi ntekenteke t'eka ndu ejo-ememe be erwu anyi l'ehu.
- 8 Ndu ejo-ememe ono tukokwaru eka lile nodu. Ọ buleruwho ejo-iwhe be unwu eliwhe l'anoje ekutse.

Egву, Dévidi deru nụ onye ishi egву

- 13** Gube Onye-Nwe-Ọha, Ọo nteke ole bẹ l'ii-nyoha-beru mu g'i nyoharu mu-a? Ọi-nyohawaru mu roo jeyewaro? Ọo nteke ole bẹ l'ii-wofube ẹnya l'eka mu no? 2 Ọo nteke ole bẹ mu l'a-rinyaa oriri iwhe mu l'eme ri-beru? Ọo agha bẹ l'aa-no-beru ahwu agvu mu l'obu eswe l'enyashi egube owa-a? Ọo nteke ole bẹ ndu ohogu mu l'a-tu-beru okoo kpua mu? 3 Ghanua ẹnya l'eka mu no, gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu, yeeru mu onu. Menua tẹ mu whu ọzo, a nonyaa mu nwuhu. 4 Mę ndu ohogu mu l'a-sukwa lẹ whẹ mekputawaru mu, ndu mu dụ ashị etee eswa lẹ mu dawaru. 5 Ọle ọo n-yemobu ghu, l'enwee eberu bẹ mu dakoberu. Mu l'aswa eswa l'ime obu mu, o noo lẹ mu maru l'iji-dzofuta mu. 6 Mu l'a-no agu egvu anu Onye-Nwe-Ọha, o noo l'oomenukaru mu ree.

Egву, Dévidi deru nụ onye ishi egву

- 14** Ndu l'enwee uche l'arije l'ime obu whẹ lẹ Chileke ta adudu. Whẹ rwuwaru alị kpaa ntụ l'ẹnya, mewaa iwhe Chileke kpọru ashị. Ọ tọ dudu m'ọo onye lanu l'eme iwhe dụ ree. 2 Onye-Nwe-Ọha shi l'imigwe

- ele unwu eliwhe ẹnya lẹ mgboko-o tẹ ya maru, ọo nweru onye maru agu? Mbụ tẹ ya maru, ọo nweru onye l'achọ yẹbe Chileke? 3 Ọle onyenonu l'ime whẹ hawaru ọkpobe ọzo jew-huhu. Whẹ mebyishuwaru gẹ whẹ ha. Ọ tọ dudu t'ọ ka mma l'ọo onye lanu, l'eme iwhe dụ ree. 4 Ọo lẹ ndu ono, l'eme ejo-iwhe ono te enwedu mgbamego ọo, mbụ ndu ono, l'anoje erigbu ndu nkemu erigbu g'ọo ndu l'eri nri, whẹ buru ndu l'ete akpo-kuje Onye-Nwe-Ọha? 5 Ọo l'eka l'aa-nu whẹ ahwu bẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-nodu yee whẹ ejo egvu, o noo lẹ Chileke bẹ turu ike yeru ndu dụ chiriri. 6 Ọobuje, onye ukpa to-gee etomu iwhe ya l'e-me, unubẹ ndu ejo-ememe akposhia ya. Ọle Onye-Nwe-Ọha bụ iya l'egbochitaje iya t'ọ bọ dụ iwhe l'e-me iya. 7 Haa, a sukwanu, e shi lẹ Zayonu bya adzofuta ndu Izurelu. Nteke Onye-Nwe-Ọha l'e-dobewhu ndibe iya azu l'onodu whẹ, bẹ Jekopu l'e-te eswa, ẹhu atsọo Izurelu uto.

Egву-oma, Dévidi deru

- 15** Gube Onye-Nwe-Ọha, ọo onye l'e-buru l'eze-ulo ghu? Ọo onye, dụ ọdu-agma l'e-buru l'ugvu ghu, dụ nsọ? 2 Ọ kwa onye l'ete enwee eka uta dụ iya l'ehu, buru onye l'anoje eme iwhe dụ chiriri, mbụ onye l'ekfuje ire-lanu, shi iya l'obu. 3 Ọ kwa onye l'ete ekfujeru ibe iya okfu-azu, buru onye l'ete emeje ibe iya eji, too kfubyishije madzụ ibe iya. 4 Ọ kwa onye l'adua iwhe ọ guberu ndu Chileke jikaru. Ọle ọwhube ndu l'atsu egvu Onye-Nwe-Ọha bẹ l'okwabeje ugву, onye l'abuje, o -ribua lẹ nte l'iya l'e-me iwhe, ya emee iwhe obu, o -beru o je m'ọo l'e-mekata iya. 5 Ọ kwa onye bụ, o -jee madzụ ugwo, o too ledu ẹnya onwurunwa, to rije n-wolazu gude gbaa eka-ebe gbagide onye l'adua iwhe o meru. Egube onye l'eme nno bẹ l'aata abyadua l'e-nwubata enwubata.

Egву-oma, Dévidi deru

16 Gbobuta mu gube Chileke,
o noo lẹ mu gbabaru l'ime ghu tẹ mu zeeru
ndzụ.
² Mu sọru Onye-Nwe-Ọha: “Ọo ghu bụ Onye-Nwe-mu
nụ.
 Iwhe lile, dụ ree, mu nweru bụ ghu b'o shi l'ẹka.”
³ A bya lẹ ndu dọru Chileke nsọ,
 l'alị-a, ọo whẹ bụ ndu dụ ugву,
 ọ bụru whẹ kakọta mu ọdu ree l'obu.
⁴ Ndu bụ agwa bẹ whẹ hataru
 etsotso, bẹ iwhe-ọtsulehu whẹ l'anọlewho aka shii
 eje eje.
 Mu ta abyadụ l'e-gbu anụ gbashiru
 agwa ono mmee ya, mu ta abya
 l'a-nonyaa gude ọnu mu ọwa-a akpọ agwa ono
 mkpoku.
⁵ Onye-Nwe-Ọha, ọo ghu bụ
 oke-iwhe mu ketaru, ọo ghu bụ
 mkpakọ lẹ n-whuko nkemu,
 mbụ l'ọo gubedua bẹ iwhe mu l'e-megee bụru dụ
 l'ẹka.
⁶ Iwhe lile Onye-Nwe-Ọha guru ọgu nụ mu dükota
 ree,
 ọwhu bụ ezhi-okfu bụ l'ọ dụ ree
 ọkpobe adudu mbụ oke, ọ heru mu.
⁷ Mu l'aja Onye-Nwe-Ọha ama,
 o noo l'ọo ya bẹ l'akpọ-zhiru mu ọzo iwhe mu l'eme.
 Ọobuje, o -rwua l'enyashi, obu mu ezhilaha ma
 iwhe.
⁸ Mu l'arịtaje lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ mu l'iya nọ nteken-
 teke.
 Eshi-ọwhu ọ nọ mu l'ẹka-utara,
 bẹ mu bụ enwubata enwubata.
⁹ Ọo ya meru g'ọ gude obu l'atsọ mu utso,
 nchịchochi ria mu efonu, mu l'akpa lẹ ntusaru-ẹhu.
¹⁰ Mkpata iya bụ lẹ mu maru l'ị tji hadu mu l'alị-maa.
 I tji hadu onye nkeghu, dụ nsọ t'ọ rehu erehu.
¹¹ I goshiwaru mu ọzo ndzụ.
 Anọno, ị nọ mu ntse l'emeje t'ẹhu-utso mu dzua oke.
 Anọdu, mu nọdu l'ẹka-utara ghu je
 l'e-me mu ẹhu-utso jeye lẹ gbururu.

Ekfufu, Dévidi kfuru nụ Chileke

17 Gube Onye-Nwe-Ọha, nükwaa
 olu mu, nteke mu sọru ghu t'i meeru mu iwhe
 dụ chiriiri.
 Ngabenu nchị nua ẹkwa, mu l'aryaku ghu.
 Gbebenu nchị nua ekfufu, mu
 l'ekfu anụ ghu, ọwhu l'abua ntuwu l'eregede.
² Byiko, byanụ ahaaru mu enge!
 Lee ya ẹnya, goshi l'iswi dụ mu mma.
³ O -beru, i nyochaa mu obu; bya elee mu ule
 l'enyashi.
 O -beru, i gude ọku dalee mu adale,

ọ tọ dükwa iwhe-dụ-ẹji, ị bya l'a-whụ mu l'ẹhu.
 Mu kfuwaru iya kepyaa ya akụ, l'ejo okfu
 ta abyadụ l'eshi mu l'ọnu futa.
⁴ Mu te emedu gẹ ndu ọdo l'eme.
 Mbẹdu-owa l'emeje iwhe i kfuru,
 mbụ lẹ mu l'ejijeru ọba yeru ndu emebyi.
⁵ Ọ lẹwho ọzo ghu bẹ mu l'anoje
 etso, ọkpa te echifujedu mu echifu.
⁶ Mu l'akpọ-ku ghu, gube Chileke, o noo l'ji-za mu.
 Gbobenu nchị, nua iwhe mu l'ekfu anụ ghu.
⁷ Byiko, menua tẹ mu whụ
 n-yemobu ghu ono, dụ biribiri,
 gube onye l'abuje, ndu -gbabaru l'ime ghu je ezeeru
 ndzụ,
 gụ egude ike ghu dzofuta whẹ l'ẹka ndu ọhogu whẹ.
⁸ Jifunuru mu ejo-iwhe l'uzo gẹ
 l'aajifuje iwhe l'adaba l'akpuru ẹnya.
 Kpuchinua mu lẹ mkpula akwẹka
 ghu gẹ ọku l'ekpuchije unwu iya,
⁹ nke ọwhu ẹka ndu ejo-ememe l'ete erwu mu l'ẹhu,
 mbụ ndu ọhogu mu ono,
 nọ-wheru mu mgburumgburu adzọba tẹ whẹ gbua
 mu.
¹⁰ Imiko madzụ ta adujedu whẹ,
 whẹ l'anoje ekfu iwhe ka ọnu whẹ.
¹¹ Ntaa l'abuje; ẹka mu shiru, whẹ
 etsopyaa mu, nọ-whee mu
 mgburumgburu, kwabẹ tẹ whẹ nwutsua mu.
¹² Whẹ dụ g'ọo oduu, ẹgu l'agụ, kwabẹru anụ, l'oo-
 gbu,
 g'ọo nwa oduu, geparu egeparu
 achọ iwhe l'eshita iya ọzo iwhe.
¹³ Zhilihunu gube Onye-Nwe-Ọha furu whẹ, lwugbua
 whẹ.
 Gudenu ogu-igba ghu nafuta
 ndzụ mu l'ẹka ndu ejo-ememe ono.
¹⁴ Gudenu ike ghu dzọo mu l'ẹka whẹ, gube Onye-
 Nwe-Ọha
 mbụ l'ẹka ndu ono, bụ lẹ
 mgboko-o bẹ obunggo whẹ jeberu,
 mbụ ndu ono, ị nuru ẹku ghu
 nke etsutsu, nke ọwhu unwu whẹ, m'ọo unwu nwan-
 wa whẹ
 l'e-nwe iwhe, nweru iya
 nke anyinyi.
¹⁵ Ọle mbẹdua l'a-whụ ghu atatiwhu,
 o noo lẹ mu dụ chiriiri.
 Mu tehulewho bẹ obu l'a-tsọ mu utso,
 o noo nkele mu l'a-whụ ụgbugba ghu.

*Egву, Dévidi, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha deru nụ
 onye ishi egvu*

Egву-a b'ọ guru gude kele Onye-Nwe-Ọha mbọku, ọ nafutaru iya l'ẹka ndu ọhogu iya swjikpamu, ọ kagezhia nke Sọlu

- 18** Mu yeru ghu obu, gube Onye-Nwe-Ọha.
 Ọo ghu bu ike mu.
² Ọo Onye-Nwe-Ọha bu eze-ẹwhuru nkemu, buru ọlo-ozeru-ndzụ mu, bukwaru iya whọ l'anafutaje mu. Ọo Chileke mu bu oke-ẹwhuru mu, mu l'agbabaje je ezeeru ndzụ. Ọo ya l'egbochitaje mu, buru iya l'egudeje ọkpehu iya dzọo mu. Ọo ya bu ọlo, shihuru ike, mu l'agbabaje je edomia onwomu.
³ Ọo Onye-Nwe-Ọha ono, bu onye ọ gbarụ t'a jaa ajaja be mu l'akpo-kuje, ya adzofuta mu l'ẹka ndu ọhogu mu.
⁴ Anwuhu be tųwaru mu kpakpari l'olu. Ọ-la-l'iswi so-kputawaa mu g'ọo utso.
⁵ Alı-maa be tųwaru mu kpakpari l'olu. Anwuhu gbabewaru mu ọnya.
⁶ Nteke mu l'eje iwhe-otsulanu be mu kpọ-kuru Onye-Nwe-Ọha. Mu ryakuru Chileke mu t'ọ gbataru mu. Ọ nọdu l'eze-ọlo iya nua olu mu. Mkpu-ekwa, mu chikuru iya rwua ya le nchi.
⁷ O noo ya, mgboko tehu nmekenmeke, nmahu jijiji. Ọkpa ugву nonu nmawokota anmawo, tekota nmekenmeke, nkele Onye-Nwe-Ọha be ẹhu l'eghu egу.
⁸ Ẽnwuru ọku shi iya l'imi l'ekpo tututu. Ọku, shi iya l'onu l'enwu tawhutawhu. Icheku-ọku, shi iya nu l'ata kfukfukfu.
⁹ Ọ dojahu akpamigwe tarakata, gbazeta. Urwukpu, gbaru tsurikiti nọdu iya le mkpula ọkpa.
¹⁰ Ọ nọdu l'eli cherubu whefu. Ọ buru l'akweka wherewhere b'o begoru ewhe peepee.
¹¹ O gude ẹkpuroochi kpuchia onwiya, mbu l'urwukpu, mini jiru ejiji be no-where iya mgburumgburu.
¹² Urwukpu mee aka-mini mee icheku-ọku, l'ata kfukfukfu shi l'ogbu-zaazaa ya agushihu.
¹³ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha shi l'akpamigwe gbaa egbe-igwe tarara, a nua olu onye ono, bu Ọkalibe-Kangokotaru-Nu, bya awhua aka-mini mee icheku-ọku, l'ata kfukfukfu.
¹⁴ Ọ gbaru akfu iya gude chikaa ndu ọhogu iya. Ọo ebemu-igwe b'ọ waru whoo, whẹ tsu l'oso gbakashihu.
¹⁵ Gube Onye-Nwe-Ọha zhiru

- ume whaa baaru ndu ọhogu ghu mba, eze ẹnyimu kekahu ẹbo, a whukota akpakpamara ali iya ẹnya, ntolali mgboko daburu ebedere-badara.
¹⁶ Onye-Nwe-Ọha shi l'imigwe tufu ẹka zu mu gburumu, gufuta mu l'ogbu-mini.
¹⁷ Ọ nafutaru mu l'ẹka ọhogu mu, ọkpehu l'anya kfukfuu, nafuta mu l'ẹka ndu mu du ashi, o noo nkele whẹ kariru mu ẹka.
¹⁸ Mbọku ono, mu no l'iwhe-otsulanu be whẹ yebutaru mu, ọle Onye-Nwe-Ọha bu agbarike mu.
¹⁹ O kutaru mu dobe l'ẹka ẹhu l'a-buru mu whororo. Ọ nafutaru mu l'ogu nkele mu du iya l'obu.
²⁰ Onye-Nwe-Ọha buru mu obunggo nkele mu du chiriri. O buru mu obunggo nkele ẹka mu du ọcha.
²¹ O noo nkele ọ lewhu ọzo, Onye-Nwe-Ọha toru be mu l'anọje etso; mu ta agbejeduru Chileke azu, shi nno mee ejo-ememe.
²² Nso Onye-Nwe-Ọha g'ọ ha be mu nwubekotaru ẹnya eme iya ememe; mu ta agbejedu azu l'iwhe ọ suru t'e mee.
²³ Ọ to du-zhidua ẹka uta du mu l'ẹhu l'iwu iya. Mu sefukotaru ẹka mu l'iwhe du eji.
²⁴ Ọo ya bu le Onye-Nwe-Ọha buru mu obunggo nkele mu du chiriri. O buru mu obunggo nkele ẹka mu du ọcha l'ẹnya nkiya.
²⁵ Ndu yeru ghu obu be l'iigoshije l'i yeru whẹ obu. Ndu uta l'adua l'ẹhu be l'iitii mejedu iwhe l'aa-ta gube Onye-Nwe-Ọha uta.
²⁶ Ndu obu whẹ guru iworo be l'iidobejeru obu iworo. Ọle ndu ntuwu be l'iigbagbuje l'akọ.
²⁷ Ndu wozeru onwowhe ali be l'inafutaje, ọle ndu l'eku onwowhe ge whẹ l'ahaa be l'iwozeje ali.
²⁸ Ọo gube Onye-Nwe-Ọha l'eyejeru mu ọku l'oryoku mu. L'iimeje t'iworo duru mu l'ẹka gbaru ẹkpuroochi.
²⁹ Mu l'a-du ike shi l'ẹka l'iieru mu tso ikpoto ndu ojogu ọgu. Mgbodo e gude tuwhee mkpukpu whẹ mgburumgburu be mu l'a-du ike nyia, nkeshi ọwhu ọbu mu le Chileke be li nu.
³⁰ Chileke-e, mu l'etso be iwhe l'oome dukota ree. Okfu yebe Onye-Nwe-Ọha be ntupo l'adudua ilile.

Oogbochitaje ndu gbabaru l'ime iya je anọdu ezeru ndzụ.

³¹ ?Oo onye ole ọdo bụbaa Chileke, m'a gụfu Onye-Nwe-Ọha?

?Oo onye ole ọdo bụbaa eze-ewhuru, m'a gụfu Chileke anyi?

³² Ọo Chileke l'emeje t'ike dụ mu.

Ọ bụru iya l'emeje tẹ ntụpo ba adụ l'ụzo, mu l'eshi.

³³ Oomeje, mu eme kọrokoro g'ọo mgbada, mbụ l'ooomeje, mu akfuru kfushia ike l'eli ugву.

³⁴ Ọ zuru mu, mu maru ẹnya ọgu, nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu m'o beru ọ bụru akfụ, e kweru l'igwe, mu l'ete aduje ike gbaa.

³⁵ Ọo ghu Onye-Nwe-Ọha

l'egbochitaje mu, shi egube ono adzo mu.

Ọ bụru ike ghu bẹ l'iigudeje gbẹe mu ọkpụ-ike.

Ọo ẹka, l'iayeru mu meru, mu bụru oke amadu.

³⁶ Iimeje ụzo mu, ya aha ọsa

nke ọwhu ọkpa l'ete echifu mu.

³⁷ Mu chiru ndu ọhogu mu jeye ẹka mu kfube whẹ.

Mu ta atsuwhudu azu jeye nteke mu lakotaru whẹ l'iyi.

³⁸ Mu chiru whẹ pyaapya, nke bu

lẹ whẹ te nwedu agbashi ọdo.

Whẹ dashiru gbaagbaa lẹ mkpula ọkpa mu.

³⁹ Ọo ghu kwaru mu ike l'ẹhu, mu gude jee ọgu.

I mee tẹ ndu ọhogu mu huaru mu onu l'alj.

⁴⁰ Ndu ọhogu mu b'i meru, whẹ

chee iwhe ichewhu gbalaa.

Ndu kpuru mu ashị b'i meru, mu gbushikota.

⁴¹ Whẹ chiru mkpu t'a gbataru whẹ, tọ dụ onye dzoru whẹ nụ.

Whẹ ryakuru Onye-Nwe-Ọha, t'o yeru whẹ onu.

⁴² Mu gweru whẹ ryaaryaa

mee whẹ, whẹ dụ g'ọo udzu-ẹja, wherewhere whakashiru.

Mu gude ọkpa nmaa whẹ

agbidigba g'ọo ẹpoto, dụ l'echi-ụzo.

⁴³ I nafutaru mu l'ẹka ndu l'etso

mu ọgu, mee mu, mu bụru

onye ishi mba lile, nke ọwhu ndu

mu l'eshia maru bya alwakota mu lẹ mkpula.

⁴⁴ Ọo anunu, whẹ gude nchị whẹ nua meka mu,

whẹ watalekawho ome iwhe mu kfuru.

Ndu shi eshishi wata anọ ewhuzeru mu ishi l'alj.

⁴⁵ Meji bẹ tofuru ndu ono, shi

eshishi, whẹ l'eshije l'ẹka whẹ

kwamiru onwowhe ezeru ndzụ,

whuru kwekwekwe byakfuta mu.

⁴⁶ Onye-Nwe-Ọha nokwa ndzụ,

t'ọja-ama bụru nke yebe eze ewhuru mu ono.

T'e kutsee Chileke, bụ onye ono, l'adzofutaje mu nụ.

⁴⁷ Ọo Chileke l'agwatajẹ ugwo iwhe ndu ọhogu mu meru mu.

O meru, unwu eliwhe nọdu mu lẹ mkpula.

⁴⁸ Ọonafutaje mu l'ẹka ndu ọhogu mu.

Oowolije mu eli, woghaa ndu ọhogu mu.

Ọonafutaje mu l'ẹka ndu l'eme iwhe kpanganga.

⁴⁹ O noo g'ọo gude mu je l'a-kfuru l'iwhu mba gẹ mba ha

jaa gube Onye-Nwe-Ọha ajaja,

Mu l'e-gude egvu jaa ewha ghu ajaja.

⁵⁰ Onye eze, ọ hotaru bẹ l'ooomeje t'ọ lwu-gbua l'ọgu.

N-yemobu iya bẹ l'onoje egoshi onye ọ wuru mmanu l'ishi,

bụ Dévidi mee eri iya jeye lẹ tututu-mimimi.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

19 Igwe l'owhu l'atụ onu gẹ Chileke dụ-be biribiri. Akpamigwe l'egoshi gẹ l'ooomebe nka.

² Ụboku g'uboku ha l'atụ onu iya;

enyashi g'enyashi ha l'emeje t'a kabaa ya amaru.

³ A ta anudu olu okfu whẹ.

Tọ dụ iwhe whẹ l'ekfu, l'aanu lẹ nchị.

⁴ Ọle olu whẹ tukururu eliwhe l'owhu jegba.

Ozhi, whẹ l'ezhi ngakota eliwhe mgburumgburu jeye ẹka igwe beru alj beru.

Ọo Chileke turu ụlo doberu ẹnyanwu l'imigwe.

⁵ Ẹnyanwu l'eshije l'ulo iya ono

kpufuta g'ọo nwoke, luru nwanyi nke ọwhuu.

Ẹhu l'atsọ iya g'ọo mkparawa, ike dụ l'eye ọtu ẹgo ọso.

⁶ Ọowafutaje l'akpamigwe ishi

lanu, ya ejee jeye l'ishi iya ọwhu.

Ọ tọ dudu iwhe l'a-su lẹ ya nọ l'ẹka

okpomoku iya l'ete erwu iya l'ẹhu.

⁷ Iwu Onye-Nwe-Ọha dukota ree.

Oomeje t'obu shihu madzụ ike.

Iwhe Onye-Nwe-Ọha suru t'e meje ta angadu anganga.

Oomeje t'onye l'ete amarweta iwhe kabaa ọmaru iwhe.

⁸ Iwhe Onye-Nwe-Ọha toru ọkpa iya kfukwaru

nhamunha.

Oomeje t'obu tsọ madzụ uto.

Iwhe Onye-Nwe-Ọha suru t'e meje doru risaa.

Oomeje madzụ t'ọ whu-rweta uto ree.

⁹ Ọtsu Onye-Nwe-Ọha egvu bụ iwhe dụ ree.

O je l'ano jeye lẹ gbururu.

Nso, Onye-Nwe-Ọha doberu bụ ezhi-okfu.

Ọ kfukotaru ọto kpamu.

¹⁰ Ọ ka mkpola-ododo ovu onu aswa,

mbu ọkpobe mkpola-ododo.

Ọ tsohaa mmanu-enwu l'uto,

mbu mmanu-enwu, shi l'ubakala-enwu.

¹¹ Ọonoduje alọ mube onye ozhi ghu ẹka lẹ nchị.

Obunggo duru iya onye l'anoje eme iwhe o kfuru.

¹² Ọle ọbu, ?ọo onye l'amaję nteke ya l'eme iwhe-dụ-ẹji?

Byiko, sachafukwa mu iwhe-dụ-ẹji, mu meru l'ama-ga ama.

¹³ Yetaru mụbe onye ozhi ghu ẹka byiko, tẹ mu ba akwabeje ẹnya mee iwhe-dụ-ẹji. Be ekwekwa t'iwhe-dụ-ẹji kpụta mu lẹ ndzụ. Ọo ya bụ nke ọwhu mu l'a-dụkota ree, l'a haaru mu enge lẹ mu te emeswejedu gube Onye-Nwe-Ọha.

¹⁴ Jiko Onye-Nwe-Ọha, t'okfu, shi mu l'ọnu męe iwhe mu l'arị l'ime obu mu dufe ghu ọo ree, nkele ọo ghu bụ oke-ẹwhuru mu, bụkwaruwho onye l'agbafutaje mu nụ.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

20 Tẹ Onye-Nwe-Ọha nụkwaa olu ghu nteke iwhe-ọtsulanu byaru ghu. Tẹ Chileke nke Jékọpu byiko gbochitakwa ghu. ² T'o shikwa l'ulo iya, dụ nsọ bya agbaarụ ghu mkpu. T'o shikwa lẹ Záyọnu bya eyetaru ghu ẹka. ³ T'ọ nyatakwa iwhe lile, i sweru ẹnya nụ iya. T'ọ natakwa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, i gbaru nụ iya. ⁴ T'ọ nụkwa ghu iwhe dụ ghu l'obu. T'o mekwaa t'iwhe, i tųberu gaa chիրiri werere. ⁵ Anyi l'a-tų okoo mę anyi nulewho l'ẹka nkeghu kangoru. Anyi achiliaru Chileke anyi ẹkwa-ọhubama. Tẹ Onye-Nwe-Ọha mekwaaru ghu iwhe lile, i ryọkotaru iya. ⁶ Ntaa bę mu mawaru lẹ Onye-Nwe-Ọha l'adzofutaje onye nkiya, ọ wuru mmanu l'ishi. Ooshije l'imigwe ono, dụ nsọ za iya oku. Ọ buru ike iya bę l'oogudeje mee t'ẹka onye ono kangoo.

⁷ O nweru ndu l'achijeru ukfu kwęe l'ugbo-inya. O nwekwaruwho ndu ọwhu l'akpojeru obu ye l'inya-ọgu whę. Ọle anyibedua bụ l'ęwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi bę anyi dakoberu. ⁸ Whębedua l'e-vukota iwhe dashia, ọle anyibedua l'a-kfuru kfushia ike. ⁹ Onye-Nwe-Ọha, menua t'ẹka onye eze anyi kangoo! Gụ anųjee olu anyi nteke anyi ryakuru ghu.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

21 Gube Onye-Nwe-Ọha, ẹhu l'atsọ eze ọtso l'okpehu ghu paru ẹka. Lewaro ẹgube ęswa, l'oote l'ọo l'i meru, ọ lwu-gbua l'ọgu. ² I meleru iya whọ iwhe dụ iya l'obu.

Ọ tọ dudu iwhe ọ saru onu su t'i meeru iya, l'iitii meeru iya.

³ I gude iwhe-ọma, nyiberu anyibe gbata iya ndzuta, bya ekpube iya okpu-eze, e gude ọkpobe mkpọla-ododo mee l'ishi. ⁴ O kfuru ghu okfu ndzụ, i nulekwa iye ya whọ, mbu mee tẹ ndzụ iya buru gbururu jeye lẹ gbururu. ⁵ Alwu-gbu ono, i meru, ọ lwu-gbua l'ọgu bę meru, l'aakwabę iya ugvu, paru ẹka apaa. I meru iya, ọ dų biribiri, l'egbu zaazaa. ⁶ Mbu, l'i gowaru iya onu-ọma, l'a-nowaro jeye lẹ gbururu, mekwaawho t'ẹhu tsoje iya ọtso, o noo nkele i nọ swiru iya.

⁷ Eshi-ọwhu eze dakoberu Onye-Nwe-Ọha, Ọkalibe-Kangokotaru-Nu ye iya obu, bę l'aa-ta abyakwaa l'e-nwubata iya enwubata. ⁸ Ẹka ghu l'a-kpakọta ndu ọhogu ghu gę whę hakọta. Ndu i dų ashị bę l'ii-gude ike ghu zua kfụu. ⁹ Nteke l'ii-me t'a whu ghu bę l'ii-hu whę l'ọku, l'enwu gidigidi, Onye-Nwe-Ọha l'a-tukoshi whę oke ẹhu-eghughu iya, ọku iya atuko whę dzukota. ¹⁰ Ii-me t'ępa whę chihu lẹ mgboko-o l'owhu; mekwaawho; unwu whę aburu kpurupyata. ¹¹ Ọ -buru lẹ whę chiru ghu ejo idzu, m'ọ bụ rjaru ghu ejo ọriri, ọ tọ dudu ọwhu bya l'e-nweru ishi. ¹² Nkele ii-me tẹ whę ye ọkpa l'oso, m'i setalewho akfu ghu kikiki t'i gbaa whę. ¹³ Gube Onye-Nwe-Ọha, t'e kutsee ghu l'okpehu paru ghu ẹka. Anyibedua l'a-nọ agụ egvu etu ghu ęwha l'ike dụnuka ghu.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu, t'e gude olu egvu, l'eeukuje "Ele Ishi-utsu" gya ya

22 Chileke mu, Chileke mu, ?ọo gunu meru g'o gude i haa mu nkunyị mu? ?Ọo gunu meru g'o gude i je anọdu mu otęnya, haa mu adzofuta? I je anọdu t'i ba anų ude, mu l'atsų? ² Gube Chileke mu, eswe l'ęnyashi bę mu l'aryakuje ghu, ole i tii zajędu mu, obenu lẹ mu ta anọnyajedua dobe onu ndoo. ³ I dulekwaa nsọ g'i dų iya, mbu gube onye eze, ndu İzurelu l'anọje aja ajaja. ⁴ Ọo ghu bę nna anyi whę dakoberu, Whę dakoberu ghu, i nafuta whę. ⁵ Whę ryakuru ghu, i dzọo whę. Whę dakoberu ghu, ti kpu whę iwhu lẹ ntụ.

6 Ọle mbẹdua bụ mgbashiride, mu ta abụdu madzụ.
 Ụnwu eliwhe l'egudeje mu eme iwhe ọchi,
 t'ọ dū iwhe madzụ gụberu mu.

7 Iwhe bụ ndu whuru mu nụ l'anọje aja mu ewenu,
 anyarụ mu eze, ekwe l'ishi l'ishi achi mu ọchi, sụ:

8 "Ọ kwa l'ọ sụru l'ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ ya dakoberu.
 Ngwa, tẹ Onye-Nwe-Ọha ọbu nafutanu iya.
 T'ọ gbafutanu iya, eshi-ọwhu ọ sụru
 lẹ ya dū Onye-Nwe-Ọha l'obu."

9 Ọle ọ kwa ghu-a kufutaru mu
 l'ẹwho ne mu, bụru ghu meru, mu
 dakobe ghu, nkeshi nteke mu l'angukwadu ẹra.

10 A nwuru mu bya ekuru mu ye ghu l'ẹka.
 Eshi nteke mu nọ l'ẹwho ne mu b'ị bụhawaa Chileke
 mu.

11 Ba anọdukwa mu otęnya nkele nsogbu nọkwa mu
 ndęende.
 Mu te enwe onye l'a-gbarụ mu mkpu.

12 Ndu ọhogu bẹ nọ-where mu
 mgburumgburu g'ọo igweligwe oke-eswi.
 Whẹ gbarụ mu mgburumgburu g'ọo
 oke-eswi ndu Báshanu, l'eme ẹnu.

13 Whẹ sageeru mu ọnu whalaa
 l'abyakfuta mu g'ọo oduu, l'agbọ
 ụja ejekfu anụ, l'oo-gbu taa.

14 Nke mu gvụakwaru g'ọo mini, a wụshiru awụshi.
 Ọkpu mu gbughashihu, tọ dū ọwhu dzekfuru l'ibe
 iya.

Ntaa bẹ meji tọfuwaru mu, ọ zawaru nza g'ọo ẹbà-
 eke.

15 Ike gvụwaru mu; ụvo ta aduhe mu.
 Ire nyakwaru mu l'akpo.
 Ị tọgbowaru mu l'ivovonyi tẹ mu nwụhu.

16 Nkuta nọ-whewaru mu mgburumgburu.
 Ikpoto ndu l'eme
 ejo-iwhe gbawhewaa mu
 mgburumgburu, kpọ-fushia mu ẹka yele ọkpa.

17 Ntaa bẹ ẹgara l'agụwa mu ọgu.
 Ndiwhe tükowaa chiru ẹnya wube mu, ele mu
 shishishi.

18 Whẹ l'eke uwe mu l'onwowhe l'onwowhe,
 a bya l'ọwhube uwe ọwhu mu l'eyeje l'ẹhu,
 whẹ l'atụ ido tẹ whẹ marụ onye l'a-chita iya nụ.

19 Byiko, gube Onye-Nwe-Ọha, ba anọdukwa mu
 otęnya.
 Gube mkpakọ ike, mu nweru,
 bya ẹgwegwa bya agbaarụ mu mkpu.

20 Nafuta ndzụ mu t'e be egude
 ogu-igba whụa mu awụwhu.
 Nafutaro mkpakọ iwhe ono,
 mu nweru ono, bụ ndzụ mu, tẹ nkuta ba atakashị
 iya.

21 Jiko, dzọfutanu mu l'ọnu oduu-gburu-agu,
 mее lẹ mgbaku mpu atsụ.

Eshi-ọwhu ị zawaru mu oku,
 22 bẹ mu l'a-rya ẹwha ghu aryarya
 t'ụnwunna mu whẹ nụ-dzuru iya.
 Mu anọdu l'edzudzu-ọha jaa ghu ajaja.

23 Unubẹ ndu l'atsụ egvu
 Onye-Nwe-Ọha, unu jaa ya ajaja!
 G'unu ha bụru ẹpa Jékọpu, unu kwabeje iya ugву!
 Unubẹ ẹpa Ízurelu l'owhu, unu bajeru iya eja!

24 Nkele onye iwhe-ọtsulanu byarụ
 bẹ l'ooto legbujedu l'ẹnya,
 ọ tọo gbangojedu onye
 iwhe-ọtsulanu byakfutaru, tọ gbejeru iya azụ,
 ọonu-chie olu, o gude chiku
 iya lẹ mkpu t'o yeru iya ẹka.

25 Mu l'a-nọdu l'edzudzu-ọha jaa
 ghu ajaja nke iwhe i meru.
 Ọo l'iwhu ndu l'atsụ egvu ghu bẹ
 mu l'a-nọdu mekota iwhe mu riburu lẹ nte ememe.

26 Ndu ụkpa bẹ l'e-riji ẹwho.
 Ndu l'achọ Onye-Nwe-Ọha bẹ l'a-ja iya ajaja.
 "Tẹ ndzụ unu bükwaru ojeru-ojeru!"

27 Mgboko l'owhu jeye ẹka o jeberu
 l'e-megee nyata iwhe nwuru nụ.
 Whẹ adakọbe lwakfuta Onye-Nwe-Ọha.
 Mbụ, l'iwhe bụ ikfu, dukota
 lẹ mba gẹ mba ha bẹ l'e-megee bya abakotaru iya
 eja.

28 O noo nkele ọo Onye-Nwe-Ọha
 bẹ iwhe lile kuru ishi l'ẹka,
 ọ bụru iya l'achikota ndu mba lile.

29 Iwhe bụ ndu nweru iwhe lẹ
 mgboko-o bẹ l'e-bechakwaa bakwaaru iya whọ eja.
 Madzụ l'owhu, bụ eja mmaanụ
 l'e-megee gbua ikpere l'atatiwhu
 iya, mbụ madzụ ono, l'a-nwụhu anwụhu.

30 Ọgbo, nọ l'iwhu l'e-jeru iya ozhi.
 Ọgbo, l'a-bya nụ bẹ l'aa-kọru akọ Onye-Nwe-Ọha.

31 Aa-ryarụ iya ndu l'ẹteke anwụa
 lẹ Onye-Nwe-Ọha dū chiriri.
 Ọ bụru iya bẹ tükuru iwhe ono g'ọ ha mekota.

Egву-ọma, Dévidi deru

23 Onye-Nwe-Ọha l'eche mu g'ọo onye l'eche aturu.
 Ọ tọ dudu iwhe ụko iya bya l'a-duru mu.

2 Oomeje tẹ mu zẹ-zhita dzuta ike l'ẹka irwu ẹwu dū.
 Ọonoje edu mu eje l'agụga mini, deru gее.

3 Oomejekwawho t'obu guzeta mu.
 Ụzo, kfuru ọto bẹ l'oodujeru mu shia l'ogvu ẹwha
 iya.

4 O -behuduru ọ bụru ụzo, dū lẹ
 nsuda, gbarụ tsurikiti bẹ mu l'eshi,
 ọ tọ dudu ejo-iwhe, mu l'atsụ
 egvu iya, nkele gube Onye-Nwe-Ọha bẹ swiru mu
 eswiru.

Mkpuru ghu mee oshi-ọpa-l'ẹka ghu l'aduje mu obu.
⁵ Iigwoshijeru mu nri l'iwhu ndu ọhogu mu te mu ria.
 Iiteje mu mmanu, l'eshi mkpo l'ishi.
 Omogo mu be l'iimeje, ya eji
 godogodo ebushihu ebushihu.
⁶ O lewho iwhe-ọma yele n-yemobu Onye-Nwe-Ọha
 l'a-ndu etso mu
 jeye ge mu l'a-ndu-beru.
 Mu ebuleruwho eburu l'ulo Onye-Nwe-Ọha jeye le
 gbururu.

Egву-ọma, Dévidi deru

24 Mgboko yele iwhe dukota iya nu
 bukotakwa nke Onye-Nwe-Ọha,
 mbu eliwhe l'owhu mee ndu, bu iya nu.
² Nkele ọo l'eli eze-onyimu b'ọ turu ukfu iya, bya emee
 ya,
 ọ kpọru akpọru l'eli onyimu ime-alj.
³ ?Oo onye l'a-du ike nyihu ugvu Onye-Nwe-Ọha?
 ?Oo onye l'a-du ike kfuru l'ẹka o doberu nsọ?
⁴ Ọo onye ẹka iya du ọcha,
 buru onye obu guru iwchoro,
 onye l'ete ewojeru obu iya zhiberu
 iwhe-eswe, to gudeje ugho gwa enwa.
⁵ Onye ono be Onye-Nwe-Ọha l'a-goru onu-ọma nu,
 Chileke ono, bu onye l'adzoje iya nu ahaaru iya en-
 ge.
⁶ O noo g'ogbo, l'achọ ghu nu
 l'aduje ndonoya, mbu ndu l'achọ te
 whẹ whẹ iwhu gube Chileke nke Jékọpu.
⁷ Unu guhashia onoguzo ono t'o gheru onu.
 Unu guhashia mgbo ndu-ichee ono
 t'o gheru onu, nke ọwhu eze, du biribiri l'a-bata.
⁸ ?Oo onye bu-zhia eze, du biribiri ọbu?
 Ọo Onye-Nwe-Ọha, bu onye nwe ike mee okpehu,
 mbu Onye-Nwe-Ọha onye ike du l'ogu.
⁹ Unu guhashia onoguzo ono t'o gheru onu.
 Unu guhashia mgbo ndu-ichee ono
 t'o gheru onu, nke ọwhu eze, du biribiri l'a-bata.
¹⁰ ?Oo onye bu-zhia eze, du biribiri ọbu?
 Ọo Onye-Nwe-Ọha, bu iya bu
 Onye-ishi-igwe-ogu bu eze, du biribiri ọbu.

Egву, Dévidi deru

25 Ọo gube Onye-Nwe-Ọha be mu
 gude obu mu g'ọ ha ekfu anu.
² Ọ buru gube Chileke mu be mu dakoberu.
 Be ekwekwa t'e kpua mu iwhu le ntụ.
 Be ekwekwa te ndu ọhogu mu turu okoo kpua mu.
³ Ọ to du-zhidua onye ọnya du
 l'ẹka i no, a bya l'e-kpu iwhu le ntụ.
 Ọle ndu l'eme ugho l'ọnya-ọcha be l'ee-kpu iwhu le
 ntụ.
⁴ Gube Onye-Nwe-Ọha, goshinu mu ọzo ghu,

zhinua mu ọzo ghu t'o doo mu ọnya ree,
⁵ dua mu te mu meje okfu ghu ono, bu mebyi okfu,
 gu ezhia mu iwhe l'onwoghu,
 nkele ọo ghu bu Chileke, l'adzoje mu nu.
 Ọ buru l'ẹka i no be ọnya mu l'aduje ntekenteke.
⁶ Jiko Onye-Nwe-Ọha, nyatakwa
 obu-imiko ghu yele n-yemobu ghu, shi ghu l'eden-
 wede.
⁷ Ba anyatakwa iwhe-du-ẹji, mu megbaberu l'oko-
 robya.
 Gu eje anyatakwa emeswe, mu shi anoje emeswe
 ghu.
 Gudenu iswi n-yemobu ghu nyata mu
 nkele i du ree gube Onye-Nwe-Ọha.
⁸ Onye-Nwe-Ọha du ree, buru onye obu guru iwchoro.
 Ọo iwhe ono meru g'o gude
 l'oozhije ndu l'eme iwhe-du-ẹji ọzo yebe Onye-Nwe-
 Ọha.
⁹ Ndu wozeru onwowhe alj l'iwhu
 iya be l'onoje edu te whẹ mee iwhe kfuru nhamun-
 ha.
 L'onoje ezhi whẹ ọzo iya.
¹⁰ Iwhe lile Onye-Nwe-Ọha l'eme
 be l'oozoshije le ya nweru
 n-yemobu, buru o-me-g'o-kfuru
 l'ehu ndu l'eme iwhe ogbandzu iya
 kfuru, mee l'ehu ndu l'eme iwhe ọ suru t'e meje.
¹¹ A makwaru-a l'ejo-iwhe, mu meru paru ẹka.
 Ọle obu Onye-Nwe-Ọha,
 jiko gudenu iswi ewha ghu gvaru mu ro nvu.
¹² ?Oo onye bu onye l'atsụ egvu Onye-Nwe-Ọha?
 Onye ono be l'oo-kpo-zhiru ọzo, gbaru iya l'eshishi.
¹³ Onye ono be ẹka l'a-buru
 akputo-l'oboroto ntekenteke, ẹpa iya enweru alj
 ono.
¹⁴ Ndu Onye-Nwe-Ọha kpọru obu yeru bu ndu l'atsụ
 iya egvu.
 Ọ buru ndu ono be l'ooomeje
 te whẹ maru ogbandzu whẹ l'ia.
¹⁵ Ọnya mu bulewho le Onye-Nwe-Ọha be l'ooduje,
 nkele ọ bu l'ia whọ kpụ bu onye l'a-du ike dzofu mu
 l'ọnya.
¹⁶ Ghaaru mu iwhu, wharu mu ro
 imiko, nkele mu no nkunyi mu, ahwu byakwaru mu
 whọ.
¹⁷ Iwhe l'atsụ mu l'ehu paakwaru l'igweligwe.
 Dzo mu ro l'iwhe-otsulanu ono, mu l'eje.
¹⁸ Lenua ọnya l'awhu ono, byaru mu nu mee ejo on-
 odu, mu no.
 Gvaru mu nvu l'iwhe-du-ẹji lile, mu meru g'ọ ha.
¹⁹ Lewaro ge ndu ọhogu mu habe l'igwe.
 Lewaro ọnya whu ge mu du-be whẹ ejo ashj.
²⁰ Chejenu mu nche, byiko nafuta mu ro;
 t'e be ekpu mu iwhu le ntụ,

nkele ọo l'ime ghu bẹ mu nọ, ezeru ndzụ.
²¹ T'iwhe, l'a-nọdu echekwa mu nụ
 buru lẹ mu bụ onye l'ẹte amaru ejo ẹka,
 mее lẹ mu l'eme iwhe kfuru
 nhamunha, nkele ọo l'ẹka i nọ bẹ ẹnya mu nọ.
²² Jiko Chileke, gbafutanu ndu
 Ízurelu l'iwhe-ọtsulanu, whẹ l'ejekota g'ọ ha.

Egву-ọma, Dévidi deru

26 Haarụ mu rọ enge jiko Onye-Nwe-Ọha,
 nkele mu ta abudu onye l'aamaru ejo ẹka.
 Ọo ghu bẹ mu dakoberu Onye-Nwe-Ọha,
 ọ tọ dudu nteke obu bojeru mu ẹbo.
² Dalee mu Onye-Nwe-Ọha. Nyochaa mu.
 Lerwee mu ẹnya elerwe l'ime obu mее lẹ mg-
 bamego mu.
³ O noo lẹ mu ta anyazojedu obu,
 i yeru mu anyazọ; mu l'anọje eme iwhe i kfuru.
⁴ Mu lẹ ndu l'eme ugho ta anogbajekwa.
 Mu l'iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze whẹ ta atụ ọli.
⁵ Ọtu ọli lẹ ndu l'eme ejo-iwhe bẹ mu kporu ashi.
 Mu lẹ ndu ejo-ememe ta anogbaru.
⁶ Mu l'akwoje ẹka gude goshi l'iswi
 dụ mu mma, bya ejewhee
 ẹnya-mgbeja gube Onye-Nwe-Ọha mgburumgburu,
⁷ agushi egvu ike gude ekele ghu,
 ekfukashi iwhe dụ biribiri, l'inoje eme.
⁸ Ụlo gube Onye-Nwe-Ọha bẹ mu
 yeru obu, mbụ ẹka ono, o-gbu-zaazaa ghu dụ.
⁹ Be emekobekwa mu lẹ ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji ọzara-
 l'ukpo.
 Be edobekwa mu lẹ ndu l'egbu ọchi l'oshi lanụ,
¹⁰ mbụ ndu bulewho ejo-iwhe bẹ
 whẹ marụ ememe, ọ buru oori n-wolazu bẹ whẹ
 marụ kpụ.
¹¹ Ọle mbedua bẹ l'ẹte amaduru ejo ẹka ilile ilile.
 Ọo ya bụ, gudenu obu imiko dụ ghu nụ gbafuta mu.
¹² Mu kfuru l'ẹka ọkpa rwuru mu alị.
 Mu je l'anọdu l'edzudu-ọha jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.

Egву-ọma, Dévidi deru

27 Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ iworo,
 duru mu nụ; ọ buru iya bẹ l'adzoje mu nụ.
 ?Oo onye bẹ mu l'a-nọ atsu egvu?
 Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ ụlo-ozeru-ndzụ mu.
 ?Oo onye bẹ mu l'a-nọ atsu egvu?
² Nteke ndu l'eme ejo-iwhe,
 mbụ ndu ọhogu mu mее ndu
 mu dụ ashi zeru gidigidi wụ-kfuta mu
 tẹ whẹ vua anụ mu avụ, bẹ whẹ l'e-vukota iwhe daa.
³ O -beru ndu ojogu nọ-whee mu mgburumgburu,
 obu ta abyadụ l'e-te mu ete.
 O -beru ndu ọhogu mu wulihu m'ọo
 tsoo mu ọgu, mu adakobelekwaa Onye-Nwe-Ọha.

⁴ Ọo iwhe lanụ bẹ mu l'aryọ Onye-Nwe-Ọha.
 Ọ buru iwhe ono bẹ mu l'achọ.
 Iwhe ọbu bụ tẹ mu nọdu l'ụlo
 Onye-Nwe-Ọha jeye gẹ mu l'a-nọ-beru lẹ mgboko-o,
 tẹ mu nọdu l'iya whụje gẹ Onye-Nwe-Ọha dọ-be
 ugву,
 mu anodukwawho l'eze-ulo iya ono akpataje iya ishi
 iwhe.

⁵ Nkele mboku, iwhe-ọtsulanu
 byaru mu bẹ l'oo-gbochita mu.
 Ya edomia mu l'ime mkpù-ekwa iya,
 bya akfube mu l'eli ewhuru, ha l'eli
 ẹka l'oodua iwhe bya l'e-me mu nụ.
⁶ Ọo ya bụ lẹ mu l'e-mekputa
 ndu ọhogu mu, nọ-where mu mgburumgburu.
 Mu l'a-nọdu l'ulo-ekwa Chileke
 gude ọtu okoo gbarụ eja nụ Onye-Nwe-Ọha;
 gụa egvu, kụa nkwa gude tua ya ewha.
⁷ Jiko Onye-Nwe-Ọha, nunua olu mu nteke mu ryaku-
 ru ghu.
 Whuru mu imiko, zaa mu rọo oku.
⁸ Iwhe obu mu l'ekfuru mu bụ tẹ mu chọo iwhe ghu.
 Ọ buru iwhe gube Onye-Nwe-Ọha ono bẹ mu l'achọ
 egube-ẹ.

⁹ Ba agbekwaru mu azu.
 Be egudekwa ẹhu-eghughu ghu nwufu mube onye
 ozhi ghu,
 nkele ọo ghu bụ onye shi nke eshi yetaru mu ẹka.
 Ba ajikakwa mu, gụ eje apakwaru mu haa, gube
 Chileke, bụ onye l'adzoje mu nụ.
¹⁰ O -beru m'ọo ne mu lẹ nna mu
 je l'a-jika mu, bẹ Onye-Nwe-Ọha l'anatalekwa mu-a.
¹¹ Zhia mu ọzo ghu, jiko Onye-Nwe-Ọha.
 Dunuru mu shia ọzo, kfuru
 nhamunha m'ogvu ndu l'akpa mu ẹhu.
¹² Ba ahakwa mu tẹ ndu ọhogu mu mee mu gẹ dụ
 whẹ ree,
 nkele ndu ejo ẹka-ebe wulihuru
 ebo mu ibo, anaru mu ejo nkemu.
¹³ Ọle ọwhu doru mu ẹnya bụ
 lẹ mu l'a-nọdu ndzụ whụ iwhe dụ ree, shi Onye-Nwe-
 Ọha l'ẹka.

¹⁴ Nọdu ngaberu Onye-Nwe-Ọha.
 Shihulewho ike, gude ẹka l'obu
 nọdu ngaberu Onye-Nwe-Ọha.

Egву-ọma, Dévidi deru

28 Ọo ghu bẹ mu l'akpo-ku gube
 Onye-Nwe-Ọha, bụ oke-ewhuru nkemu.
 Ba agbakwa mu nkuchi.
 O noo nkele i -nọ-kirishia gba mu
 nkuchi, bẹ mu lẹ ndu tawaru eja l'a-bukwaru iwhe
 lanụ.
² Nuro mkpu, mu l'echiku ghu

t'i yeru mu ẹka, ẹgube-ẹ mu chiliru
 ẹka mabẹ l'uzo Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ ghu ono.
 3 Ba atukokwa mu lẹ ndu ejo-ememe lọo wurururu,
 mbu ndu l'anọje eme ejo-iwhe;
 ndu l'anọduje ekfu l'olu odoo,
 oke iwhe du whẹ l'obu bu mgbashi.
 4 Kfua whẹ ugwo iwhe whẹ meru,
 yele ugwo ejo-iwhe, whẹ megbaberu.
 Kfua whẹ ugwo iwhe whẹ gude ẹka whẹ meta.
 Gu ewota iwhe gbaru whẹ nu wowhutaru whẹ azu.
 5 Eshi-owhu l'odua iwhe whẹ
 guberu ozhi, Onye-Nwe-Ọha jẹgbaberu;
 to du iwhe guberu iwhe Onye-Nwe-Ọha meru l'ẹka
 iya,
 be l'oo-gude ẹka iya dojashia whẹ adojashi.
 O to byadu l'a-nyakwobaa whẹ anyakwo odo.
 6 Unu tua Onye-Nwe-Ọha ewha,
 o noo lẹ o nuru ẹkwa, mu ryakuru iya su t'ọ whuru
 mu imiko.
 7 Oo Onye-Nwe-Ọha bu ike mu, buru iya l'egbochitaje
 mu.
 O buru iya be mu gude obu mu dakobe, looyejeru
 mu ẹka.
 Mu l'anọje ete ewa l'ime obu mu.
 Mu l'a-gu egvu gude kele iya ekele.
 8 Oo Onye-Nwe-Ọha bu ike ndu nkiya,
 buru ulo-ozeru-ndzu onye o teru mmanu l'ishi.
 9 Dzofutanu ndibe ghu, gonuru
 onu-oma nu ndu ono bu oke-iwhe ghu.
 Chejenu whẹ eche g'oo onye l'eche
 aturu, gu eheru whẹ eheru jeye lẹ gbururu.

Egву-oma, Dévidi deru

29 Unube unwu imigwe, unu kwabe Onye-Nwe-
 Ọha ugu.
 Unu kfua g'okpehu iya habe shii.
 2 Unu kwabe Onye-Nwe-Ọha ugu, gbaru ewha iya.
 Unu baaru Onye-Nwe-Ọha eja,
 gude goshi l'ọ du nsọ bya adu biribiri.
 3 Olu Onye-Nwe-Ọha be ude iya ngashiru l'eze-ony-
 imu.
 Oo Chileke ono, du biribiri l'atu egbe-igwe.
 Onye-Nwe-Ọha l'atu egbe-igwe l'eli eze-onyimu.
 4 Olu Onye-Nwe-Ọha be okpehu dukwa,
 olu Onye-Nwe-Ọha be l'ada kpaa kpaa.
 5 Olu Onye-Nwe-Ọha l'aryajashije oshi sida,
 mbu lẹ Onye-Nwe-Ọha
 l'agbajashije oshi sida, du l'ugvu ugu Libanonu
 nwirinwiri.
 6 Oomeje ugu ugu Libanonu ya
 anmahu jijiji g'oo nweswi l'akfu nkfu.
 Oomejekwawho ugu ugu
 Siriyonu, ya anmahu jijiji g'oo nwa atsụ, l'akpo enwu-
 da.

7 Olu Onye-Nwe-Ọha l'awaje whoo g'oo ebemu-igwe.
 8 Olu Onye-Nwe-Ọha l'emeje t'echi-egu nmahu jijiji.
 Onye-Nwe-Ọha l'emeje t'echi-egu Kadeshi nmahu ji-
 jiji.
 9 Olu Onye-Nwe-Ọha l'anmaje achi yikayika.
 Ojishije mkpekwu l'oswa; oswa obu egheru
 karawhongu.
 Madzu lile, no l'ime eze-ulo iya
 l'ebuje mkpu; su: "Onye-Nwe-Ọha du biribiri!"
 10 Onye-Nwe-Ọha no l'oshi-eze iya, utso nodu iya lẹ
 mkpula.
 Onye-Nwe-Ọha l'a-bu eze jeye lẹ tututu-mimimi.
 11 Onye-Nwe-Ọha l'emeje t'ike du ndibe iya.
 Onye-Nwe-Ọha l'agojeru onu-oma nke ehu-guu nu
 ndibe iya.

Egву-oma, Dévidi deru

A guru iya gude woru eze-ulo Chileke ye Chileke l'ẹka

30 Mu l'a-no ekutse gube Onye-Nwe-Ọha ekutse,
 o noo l'oo ghu be kufutaru mu l'ime nsu.
 I ti kwedu te ndu ohogu mu nmaa mu uzu nchi-
 chochi.
 2 Gube Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke mu,
 mu ryakuru ghu t'i gbataru mu.
 I bya emee mu, mu mehu.
 3 Gube Onye-Nwe-Ọha, oo ghu kufutaru mu l'ime ali-
 maa.
 I meru te mu ba abu onye taru eja.
 4 Unu gu egvu gude tua
 Onye-Nwe-Ọha ewha, unube ndu yeru iya obu.
 Unu kele iya ekele, l'ewha iya du nsọ.
 5 Ehu te eghujedu iya egbu noo odu.
 Oke obu-oma iya l'anọje jeye nteke madzu no-beru.
 Enya-mini ẹkwa l'agbaje madzu l'enyashi,
 o be l'utsu, ewa eria ya efonu.
 6 Nteke ehu du mu guu be mu suru:
 "O to dudu iwhe bya l'e-nwubata mu nu."
 7 Gube Onye-Nwe-Ọha, nteke mu shi du ghu l'obu,
 b'i meru, mu kuru gedemu g'oo ugu.
 Oke nteke i woharu mu iwhu be meji tofuru mu.
 8 Oo gube Onye-Nwe-Ọha be mu ryakuru.
 O buru gube Onye-Nwe-Ọha be
 mu suru t'i whuru mu imiko.
 9 Mu suru: "Oo urwu gunu be anwuhu mu l'a-baru
 ghu?
 Mbu ?ndenu urwu, l'ii-rita iya m'a tua mu eja?
 Oo udzu-eja l'a-wata ghu oja ama?
 Oo ya l'aryakashu l'i bu o-meru-g'o-kfuru.
 10 Jiko Onye-Nwe-Ọha; nuro olu mu, whuru mu
 imiko.
 Jiko Onye-Nwe-Ọha, yeru mu roo ẹka."
 11 Ẹkwa, mu raru b'i gbanweru
 mee, o buru mu ote egvu ehu-utso.

I yefuru mu uwe-áwhụ, mu yeru, bya eyee mu ẹhu-
 uto g'ọo uwe.

¹² Iwhe ono bụleruwho gę l'ee-shi
 t'obu mu gụlahaa egvu tua ghu
 ẹwha, t'ọ bọ nọhe nggujungguji.
 Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu;
 ọo ghu bę mu l'e-kele jeye lę gbururu.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

31 Oo l'ime gube Onye-Nwe-Ọha bę mu gbabaru je
 ezeru ndzụ.

Be ekwekwa t'e kpua mu iwhe lę ntụ.
 Gudenu nke l'ị bụ onye dụ chիրiri nafuta mu.
² Gbebenuru mu nchi.
 Bya ęwegwa bya agbafuta mu.
 Buru mu oke-ẹwhuru, mu l'a-gbabaję
 je ezeru ndzụ, mbụ ọlo-ozeru-ndzụ, l'a-dzofuta mu.
³ Eshi-ọwhu ọ bụ ghu bụ oke-ẹwhuru nkemu,
 buru ọlo-ozeru-ndzụ nkemu,
 dunua mu l'onwoghu, kpọzhiuaru mu ọzo, m'ogvu
 ẹwha ghu.
⁴ Be ekwekwa tę mu shia ọzo ęka, whę kweberu mu
 ọnya,
 nkele ọo ghu bụ a-gbaba-e-zeeru-ndzụ mu.
⁵ Mu yeru ghu ume mu l'ęka.
 Gbafutanu mu, jiko Onye-Nwe-Ọha,
 gube Chileke, bụ o-me-g'o-kfuru.
⁶ Whę l'aduje mu ashị, mbụ ndu
 woru obu whę zhiberu ọla l'iswi ono, bụ agwa.
 Onye mbędua dakoberu bụ Onye-Nwe-Ọha.
⁷ Mu l'e-te ęswa, ẹhu atsọo mu uto
 l'ị yeru mu obu, o noo l'ị whuru
 iwhe-otsulanu, mu jeru, ị maru
 l'okfukfu shi egbu mu egbugbu.
⁸ I tii woduru mu ye l'ęka ndu ọhogu mu.
 Iwhe i mechiaru bụ l'ị kufutaru mu
 je edobe l'ęka mu nọ tųsaa ẹhu.
⁹ Jiko Onye-Nwe-Ọha, whųnuaru
 mu imiko, nkele mu nọ l'oke mkpamehu.
 Mu ryatawaru ękwa jeye mu l'awhų rabaraba,
 o mekwaawho, ike gvųshikota mu ree-ree-ree.
¹⁰ Áwhų gbuakwaru mu.
 Mu tsųtawaa ude, kahų l'okpehu.
 Ike gvųkotaru mu nkele mu menukawaru ejo-iwhe.
 Okpu, dų mu l'ẹhu l'erilewho nvųrukpo eje eje.
¹¹ Ndu ọhogu mu gę whę ha
 mewaru, mu buru onye ndu
 obutobu mu l'akpọ ẹbo-ẹbo l'afu.
 Ndu mu lę whę l'eshi ọnya bę l'atsukawaa mu egvu.
 Iwhe bụ ndu whuru mu lę
 gbororo echi-uzo l'anoje agbaru mu ọso.
¹² Whę nyohakotawaru mu gę
 l'aanyohaje onye nwųhuru anwųhu,
 mbụ mu dųwaa g'ọo ite, tųkposihuru atųkposihu.

¹³ Nkele mu nųwaru okfu-azų, ikpoto madzų l'ekfuru
 mu.

Ntaa ta adudu ęka mu nọ t'egvu ba anodu atsų mu.
 Whę l'anoje achiru mu ejo idzu.
 Iwhe whę tųberu bụ tę whę wofu ndzų mu.
¹⁴ Ọle ọo ghu bę mu dakoberu gube Onye-Nwe-Ọha.
 Mu sųru: "Ọo ghu bụ Chileke mu."
¹⁵ Gę mu l'a-nọ-beru l'eliwhe-e bụ ghu b'ọ dų l'ęka.
 Nafutanu mu l'ęka ndu ọhogu mu męe l'ęka ndu
 l'achị mu nų.
¹⁶ Lenua mųbe onye ozhi ghu ęnya-ọma.
 Gudero n-yemobu ghu dzofuta mu.
¹⁷ Jiko Onye-Nwe-Ọha,
 be ekwekwa t'e kpua mu iwhe lę ntụ,
 nkele mu chikuwaru ghu lę mkpu.
 Ọo ndu ejo-ememe ono bę l'ee-kpuchia iwhe lę ntụ,
 t'onu je aburu whę kpųrukujingu l'alị-maa.
¹⁸ T'onu ono, whę gude adzų
 ore-whuruwhuru ono buru whę shotokongu,
 nkele whę l'egudeje oku onwowhe
 gę whę l'ahaa, męe okpo madzų
 ẹbo-ẹbo l'afų, ekfubyishi ndu dų chիրiri.
¹⁹ Haa, g'ọ-dų-ree ghu habebukwaa shii,
 mbų ree ono, i kwakoberu ndu l'atsų egvu ghu ono.
 Ọ buru l'iwhe unwu eliwhe bę
 l'iji-kfuru, meeru ndu gbabaru l'ime ghu ezeru ndzų
 ree ono.
²⁰ Ọo l'ęka ị nọ bę l'iidomije whę
 t'ejo idzu, unwu eliwhe chiru ba avų.
 Ọ buru l'ibe ghu bę l'iidobeje whę,
 t'ejo okfu be erwu whę l'ẹhu.
²¹ T'e tua Onye-Nwe-Ọha ẹwha,
 nkele o goshiru mu n-yemobu iya ono, dų biribiri
 nteke mu nọ lę mkpųkpu, ọhogu nọ-wheru mgbu-
 rumgburu.
²² Mu chia mkpu sų: "Ewhuhu mu-o!"
 Ị nųlekwa-a mkpu, mu chikuru
 ghu; ị bya agbaarų mu mkpu.
²³ Unu ye Onye-Nwe-Ọha obu,
 unubę ndu nsọ lile nke Chileke,
 lę ndu Onye-Nwe-Ọha l'eletaje ęnya
 bųkwa ndu bụ o-me-g'o-kfuru.
 Ọle ndu l'eku onwowhe gę whę l'ahaa
 bę l'okfufe ųgwo iwhe whę l'eme kfurwua whę iya
 l'ishi.
²⁴ Unu shihulekwawho ike gude ęka
 l'obu, unubę ndu ęnya dų lę Onye-Nwe-Ọha.

Évù, Dévidi kwarų

32 ẹhu-uto bụ nke onye Chileke
 gųru nvų l'emeswe, o mesweru
 iya, mbụ onye Onye-Nwe-Ọha safuru iwhe-dų-ęji o
 meru.
² ẹhu-uto bụ nke ndu Onye-Nwe-Ọha l'ęte agųkoru

iwhe-dụ-ẹji whẹ meru, mbụ ndu ntuwuhu l'adụa l'ẹhu.

³ Nteke mu l'ẹteke adushia iwhe mu meru bẹ ọkpụ, dụ mu l'ẹhu shilewho erikashihu erikashihu.

Iwhe kparụ iya nụ bụru ude, mu shi anọje atsup mbọku mbọku.

⁴ Nkele eswe l'enyashi bẹ l'jinoduje ada mu ejo ẹka l'ẹhu.

I shi ẹgube ono mịchatakota nwoke, dụ mu nụ, g'ọo onye okpomọku ọnanwu guderu.

⁵ Tọ dụ iya bụ, mu bya emee, i marụ iwhe-dụ-ẹji, mu meru.

Tọ dụ ejo-iwhe, mu meru, dụ ọwhu mu domiru ghu edomi.

Mu sọru: "Mu l'a-kọshiru

Onye-Nwe-Ọha emeswe ono, mu mesweru."
Ọo ya bụ, i bya aguaru mu nvu l'ejo-iwhe, mu meshiru.

⁶ Ọo ya bụ, t'iwhe bụ ndu l'eme iwhe dụ gube Chileke ree kfuje nụ ghu nteke whẹ nọ lẹ mkpa, nke ọwhu bụ nteke iwhe-ọtsulanu ono byaleruwho g'ọo utso, o to rwudu whẹ l'ẹhu.

⁷ Ọo ghu bụ ẹka mu l'agbabajẹ je edomia onwomu. Ọ bụru ghu l'a-nọdu eleta mu ẹnya t'iwhe-ọtsulanu ba adakfuta mu, gude egvu, e gude atụ okoo gbaa mu mgburumgburu.

⁸ Ọo mu l'a-nọdu atụ-zhiru ghu ẹka, ezhikwa ghu whọ ụzo, l'ii-shi. Mu l'a-nọ agbazhiru ghu, eletakwa ghu whọ ẹnya.

⁹ Ba adukwa g'ọo ịnya, gụ eje adu g'ọo ịnya-mulu, nkele whẹ ta amadu onwowhe ẹka-icha.

Iwhe l'eegudeje aago whẹ bụ nkwebe mee odogoro. Ọ -bua l'i meru iya nno bẹ l'itii gọtadu whẹ.

¹⁰ Ndu ejo-ememe l'anọje eje iwhe-ẹhuka, ha l'igweligwe.

Ọle onye dakoberu Onye-Nwe-Ọha bẹ n-yemobu iya l'anọ-wheje mgburumgburu.

¹¹ T'iwhe, Onye-Nwe-Ọha l'anọje eme mee t'ẹhu tsoo unu uto, unu etekwaawho ẹswa, unubẹ ndu dụ chiri. Unu gụa egvu ẹhu-uto, unubẹ ndu obu guru iwhoro.

33 Unu gude ẹhu-uto gụa egvu nụ Onye-Nwe-Ọha, unubẹ ndu dụ chiri.

Ọ gbarụ tẹ ndu obu guru iwhoro jajẹ iya ama.
² Unu kpoọ une gude kele Onye-Nwe-Ọha ekele. Unu gude ogumogu gụaru iya egvu, l'atsọ uto.

³ Unu gụa egvu ọwhuu nụ iya.

Unu kụ-rwee ya akụ-rwe, unu atụaru iya ụzu ẹhu-utso.

⁴ Nkele okfu Onye-Nwe-Ọha

kfuru nhamunha, l'ooreje g'o kfuru iya. Onye-Nwe-Ọha bụ o-me-g'o-kfuru l'iwhe lile, l'oome.

⁵ Iwhe l'aduje Onye-Nwe-Ọha ree bụ ikpe, kfuru nhamunha mee ọ-dụ-chiri. N-yemobu Onye-Nwe-Ọha bẹ jiru mgboko.

⁶ Ọo okfu, shi Onye-Nwe-Ọha l'onu b'o gude mee igwe.

Ọ bụru ume, ọ turu atutu b'o gude mee iwhe lile, dukota iya nụ.

⁷ Ọ bya enwua mini, dụ l'enyimu ẹka ọ kpua orogbodo kuru l'ẹka lanu. Eze-enyimu b'ọ wuru ye l'iwhe sibe.

⁸ T'eliwhe l'owhu tsuje Onye-Nwe-Ọha egvu. T'iwhe bụ ndu nọ lẹ mgboko l'owhu kwabẹ iya ugvu.

⁹ O noo nkele ọo okfu b'o kfuru l'onu, mgboko dụ. Ọ tya iwu, iwhe lile dukota.

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha l'emeje t'idzu, ndu mba gẹ mba ha chiru bụru iwhe mmaanụ. Iwhe ndiwhe tüberu ememe bẹ l'okposhije.

¹¹ Ọle idzu ọwhu Onye-Nwe-Ọha chiru l'aduje lẹ g'ọ chiru iya jeye lẹ gbururu.

Iwhe ọ tüberu nke ememe bẹ l'oomeje, shi l'ogbo rwua l'ogbo.

¹² ẹhu-utso bụ nke ndu mba ono, Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke whẹ, mbụ ndu ọ hotaru, whẹ bụru oke-iwhe nkiya.

¹³ Onye-Nwe-Ọha l'anọje l'imigwe lee ẹnya l'eliwhe whukota unwu eliwhe l'owhu.

¹⁴ Ọonoje l'ẹka, o bu l'imigwe whukota ndu bu lẹ mgboko gẹ whẹ ha.

¹⁵ Ọo yẹbedua meru ọriri nụ madzụ iwhe lile, whẹ l'emekota l'edoje iya ẹnya.

¹⁶ Eze ta alwujedu ọgu lwu-gbua, nke l'ọ chi igweligwe ndu ojogu. Onye ike dụ ta bụ ọkpehu iya bẹ l'oogudeje nahu.

¹⁷ Ịnya-ọgu bụ iwhe mmaanụ, ọ tọo dzofutadu madzụ l'egu ọgu.

Ike dukwa iya m'ọo ọdu agha, ọ tọo dzodu ndzụ.

¹⁸ Ọle ẹnya Onye-Nwe-Ọha dukwa l'ẹhu ndu l'atsụ iya egvu,

mbụ ndu ono, ẹnya dụ lẹ n-yemobu iya,

¹⁹ nke ọwhu l'ọo-nafuta ndzụ whẹ l'onu ọnwu, dobe whẹ ndzụ nteke ejo ẹgu byaru.

²⁰ Anyi nọwaa ngaberu Onye-Nwe-Ọha, nkele ọo ya bụ onye l'eyejeru anyi ẹka, bukwaruwho onye l'egbochitaje anyi.

²¹ Oomeje t'obu tsoo anyi uto, nkele ọo ẹwha iya, dụ nsọ bẹ anyi dakoberu.

²² Gube Onye-Nwe-Ọha; byiko goshinu l'i yeru anyi obu,

eshi-ọwhu ọ bụ ghu bẹ anyi ngaberu.

Egву, Dévidi deru nteke ọ kwaberu ẹnya melahaa g'ọo onye ọgву l'iwhu Ábyimelẹku, Ábyimelẹku chifu iya

34 Mu l'a-noje etu Onye-Nwe-Ọha ẹwha nteken-teke.

Ọ tọ dudu nteke mu bya l'ajabuhu iya ajaja.

² Ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ mu gude anga l'unga.

Ndu l'aakpa ẹhu -nule iya whọ, ẹhu atsọ whẹ ọtso.

³ Bya t'anyi tuko taa ọnu gẹ Onye-Nwe-Ọha paberu ẹka,

mbụ t'anyi tuko kutsee ẹwha iya.

⁴ Mu ryakuru Onye-Nwe-Ọha,

ọ za mu, bya emee, mu tsụ-buhu egvu.

⁵ Ndu l'ele ẹnya iya bẹ l'oomeje t'ọnu-ochi nwua,

ọ tọ dudu nteke iwhere bya l'e-me whẹ.

⁶ Mube onye-e l'adua g'ọ haru mu

chiru mkpu, Onye-Nwe-Ọha za mu oku,

bya adzofutakota mu l'iwhe-otsulanu, mu l'eje g'ọ

ha.

⁷ Ojzhi-imigwe ọwhu shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha l'anọ-wheje

ndu l'atsụ egvu Onye-Nwe-Ọha mgburumgburu.

Ọodzoje whẹ ntekenteke.

⁸ Unu dalee Onye-Nwe-Ọha, unu awhu l'ọ dọ ree.

Ẹhu-ọtso bụ nke ndu gbabaru iya l'ime je ezeeru ndzụ.

⁹ Unu tsuje Onye-Nwe-Ọha egvu,

unubẹ ndu nsọ nke Onye-Nwe-Ọha,

lẹ ndu l'atsụ iya egvu ta adukwa iwhe ọko iya l'adụ-jeru whẹ.

¹⁰ Oduu-gburu-agu nwegeeru mkpa; ẹgu l'anoje agukaa whẹ,

ọle ndu l'achọ Onye-Nwe-Ọha

bẹ ọko iwhe-ọma l'a-byadua l'aduru.

¹¹ Unu byaada-a, unubẹ unwegirima mu, bya angaberu mu nchi,

tẹ mu zhia unu gẹ l'aatsuje Onye-Nwe-Ọha egvu.

¹² Iwhe bụ onye l'ọogu ẹgu tẹ ndzụ iya kpọliberu,

mbọku mbọku aburu iya nke ọma,

¹³ t'onye ọbu wofukwa ọnu l'ejo iwhe, haa ọdzu ejire.

¹⁴ Gbẹru ome ejo-iwhe azu, melahaa iwhe dọ ree.

Kebeje ẹhu chọ iwhe bụ: i -mee ya, nchi adu ndoo.

I -chọ-vule iya whọ; ba atugbekwa iya ẹka.

¹⁵ Onye-Nwe-Ọha bẹ ẹnya iya dọ l'ẹhu ndu dọ chiri,

o nokwawho gẹ l'ongabeje nchi l'ekwa,

whẹ l'aryaku iya.

¹⁶ Ọle ọwhube ndu yeru ẹka l'ome

ejo-iwhe bẹ Onye-Nwe-Ọha l'ete

elejedu ẹnya-ọma, nke ọwhu ẹwha whẹ l'a-tọhu lẹ

mgboko.

¹⁷ Ndu dọ chiri l'abuje, whẹ -ryaku Onye-Nwe-Ọha ya aza whẹ,

bya anafuta whẹ l'iwhe-otsulanu, whẹ l'eje g'ọ ha.

¹⁸ Onye-Nwe-Ọha l'anokubeje ndu ọzo chiru.

Ndu obu kfuwahuru ekfuwahu

l'onodu, whẹ nọ bẹ l'odzofutaje.

¹⁹ Onye dọ chiri l'ejeje iwhe-otsulanu, ha l'igweligwe, ọle Onye-Nwe-Ọha l'anafutaje iya

l'iwhe-otsulanu ono g'ọ hakota.

²⁰ Ọkpu, dọ iya l'ẹhu bẹ l'oonwubejeru ẹnya.

Ọ tọ dukwa m'ọo ọkpu lanu, dọ

iya l'ẹhu a bya l'akukwo akukwo.

²¹ Ọle onye ejo-ememe bụ ejo-iwhe ono, l'oo-me l'e-gbu iya.

Ndu kpọru ndu dọ chiri ashị bẹ l'aa-nma ikpe.

²² Onye-Nwe-Ọha l'agbafutaje ndzụ ndu l'ejeru iya ozhi.

Ọ tọ dudu m'ọo onye lanu,

gbabaru l'ime iya je anọdu ezeru ndzụ, a bya l'a-nma ikpe.

Egву, Dévidi deru

35 Jiko Onye-Nwe-Ọha, tso ndu l'e-tso mu okfu okfu.

Tsokwaawho ndu l'etso mu ọgu ọgu.

² Gbalihu, chita ngwogu mee iwhe

l'eegudeje egbochita onwonye

l'ogu, gude gbaaru mu mkpu.

³ Palia arwa ghu, gude kwachia ndu l'achị mu nọ ọzo.

Sunu mu l'ji-dzofuta mu.

⁴ T'e mekwaru iwhe-iwhere nọ

ndu l'achọ ndzụ mu, t'e kpukwaa whẹ iwhe l'oguri.

T'a chiwhukwa whẹ azu, mbụ ndu

l'achiru mu ejo idzu. T'a tukwaa whẹ eyerebeke.

⁵ Tẹ whẹ dukwa g'ọo ẹswa bali, wherewhere whekashiru

nteke ojzhi-imigwe, shi l'ẹka

Onye-Nwe-Ọha l'a-nọ achị-whu whẹ achị-whu.

⁶ T'uzo whẹ tsoru gbakotakwa

ekpuroochi, chijekwawho ẹturu wurukutuku.

Nteke ojzhi-imigwe, shi l'ẹka

Onye-Nwe-Ọha l'a-nọ achị whẹ ọkpa-balibali.

⁷ Eshi-ọwhu l'ọdua iwhe mu meru

whẹ, whẹ je agbaberu mu ọnya,

whẹ gvukwaawho iduma doberu mu

tẹ mu daba lẹ bọ dọ iwhe mu meru whẹ,

⁸ t'ola-liswi zukwa whẹ gburumu.

T'onye, whẹ gbaberu l'onwowhe nmatakwa whẹ.

Tẹ whẹ nwulahukwa l'iduma whẹ

turu, shi nno buru kpurupyata.

⁹ Ọo ya bụ nggẹ mu etee ẹswa l'ime Onye-Nwe-Ọha.

Ẹhu awata mu ọtso ọtso l'ọ dzotaru mu.

¹⁰ Mu l'e-gude obu mu g'ọ ha sụ:

"Ọ zhia onye dọ g'ọo gube Onye-Nwe-Ọha?

Ọo ghu l'adzofutaje ndu ukpa l'ẹka ndu kariru whẹ ẹka.

Mbụ l'jinafutaje ndu ukpa mee

ndu l'adụa lẹ g'ọ haru whẹ l'ẹka ndu l'ana whẹ nfu."
 ¹¹ Ndu ejo-ekebe wulihuru ebo mu ibo.
 Whẹ tuko iwhe mu l'ẹte amaa ishi iya l'emi iya, bobe mu.
¹² Whẹ gude ejo-iwhe kfu mu
 ugwo iwhe-ọma, mu meru whẹ,
 shi nno meru ike-ogvu nu mu.
¹³ Ọle nteke ẹhu l'adụa whẹ mma bẹ mu wotaru uwe-
 áwhu yee,
 bya ewozeta obu ali; aswi ẹgu ekfu anu Onye-Nwe-
 Ọha.
¹⁴ Mu tsoru aghawhe arya ẹkwa
 ge-woo l'ọo ọnya mu, ọdua l'ọo
 nwune mu bẹ ẹhu-ba-dụ-mma zuguderu.
 Mu nọdu-zhiawho dẹe ẹka l'agba
 g'ọo onye l'arya ẹkwa ne iya.
¹⁵ Ọle nteke iwhe-ẹhuka byaru mu,
 bẹ whẹ swiwheru mu
 mgburumgburu, aja mu ewenu,
 mbu ndu ono, mu l'ẹte amaa, gude ejo-okfu asa mu
 ọsa ẹkfu.
¹⁶ Ndu ono, merwushiwaru
 onwowhe l'iwhe Onye-Nwe-Ọha
 l'aja mu ewenu, whẹ l'ataru mu ikireze.
¹⁷ Gube Onye-Nwe-Ọha, ọo zhia
 nteke ole bẹ l'ii-jipyaberu
 onwoghu elezhiaru iya whọ anyi l'ẹnya?
 Dzo futanu ndu mu; a nonyaa whẹ taa anu mu l'oyii.
 Dzo futaro mkpakọ iwhe ono,
 mu nweru ono, bu ndu mu tẹ
 oduu-gburu-agu whẹ ono ba dzujashi iya.
¹⁸ Ọo l'edzudzu-ọha bẹ mu l'a-nọdu
 kele ghu ekele, mbu lẹ mu l'a-nọdu
 l'echilabọ igwe-ọha jaa ghu ajaja.
¹⁹ Be ekwekwa tẹ ndu ọhogu mu nmaa mu uzu nchi-
 chochi,
 mbu ndu kporu mu ashị, lẹ ba adu iwhe mu meru
 whẹ.
 Be ekwekwa tẹ ndu ono, mu du ashị
 lẹ ba adu iwhe mu meru whẹ ono kuru mu hu.
²⁰ Nkele whẹ te ekfujedu okfu njima;
 iwhe whẹ l'anoje chia l'idzu
 iya bu ge whẹ l'e-shi ghoru ndu du guu l'ali-a ugho.
²¹ Whẹ saru ọnu whalaa wata mu obo ibo su:
 "Ehee! Ehee! Anyi gudewaa ẹnya anyi wha iwhe i
 meru."
²² Ọle gube Onye-Nwe-Ọha whunuru-a iwhe lile ono.
 Byiko, ba agbakwa nkuchi; gu aanodukwa mu
 otęnya!
²³ Tehu etehu, zhilihuru bya adzo mu!
 Gbaaru mu ọdori, jiko Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke
 mu!
²⁴ Gudenu ọ-du-chiriri nkeghu

haaru mu roo enge, jiko Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke
 mu!
 Be ekwekwa tẹ whẹ nmaa mu uzu nchichocho!
²⁵ Be ekwekwa tẹ whẹ ria l'obu whẹ su:
 "Ehee; anyi cho-vuwaru iwhe anyi l'achọ."
 Ọdua l'ọo tẹ whẹ su: "Ntaa bẹ anyi lewaru iya olwe
 wọo."
²⁶ T'iwhe bu ndu l'anma mu uzu
 nchichocho ejo-iwhe, byaru mu nu
 bukwaru ndu l'ee-meru iwhere nu bya atu whẹ ey-
 erebeke.
 T'iwhe mee ewenu jikwa ndu ono,
 l'eku onwowhe ge whẹ l'ahaa iwhe.
²⁷ Tẹ ndu l'ele ẹnya t'a haaru mu
 enge gu egvu ẹhu-utso tee ẹswa!
 T'iwhe, whẹ l'a-kpujeru l'onu
 bukwaruwho: "T'a tya ọnu
 Onye-Nwe-Ọha l'ọo paru ẹka,
 mbu Onye-Nwe-Ọha ono, l'oduje
 ree mee onye ozhi iya buru guu."
²⁸ Ọo ya bu, mu egude ọnu mu kfu nke ọ-du-chiriri
 nkeghu.
 Ọ bukwaruwho egube ono bẹ mu
 l'a-nọ aja ghu ama mboku mboku.
*Egvo, Dévidi, bu onye l'ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi deru
 nu onye ishi egvu*

36 Ọo iwhe-du-ẹji l'anoje ekfu okfu l'ime obu onye
 ejo-ememe.
 Iwhe l'onoje aru bu lẹ mkpa
 t'ia tsu Chileke egvu ta adudu iya.
² Iwhe kparu iya nu bu l'onoje
 ajakposhi onwiya,
 mbu l'ojata-beje onwiya, nke bu
 l'oto whujedu ejo-iwhe, l'oome kpo iya ashị.
³ Okfu, l'eshije iya l'onu bu okfu, l'adua ree mee ugho.
 O too mejedu g'ọo onye maru agu.
 To meje iwhe du ree.
⁴ Ọozeje l'iwhe-azee ya rikobe ejo-iwhe, l'oo-me.
 Iwhe bu urwehu iya bulewho ome iwhe-du-ẹji.
 Ọ to whujedu iwhe-du-ẹji jika iya ememe.
⁵ Gube Onye-Nwe-Ọha, n-yemobu
 nkeghu tukokwaru imigwe l'owhu gvua kfurukfuru.
 O-me-g'o-kfuru, i bu rwugeeru akpamigwe.
⁶ Ọ-du-chiriri nkeghu tseru rigorigo g'ọo ugvu, paru
 mebyi ẹka.
 Ikpe ghu tya omilomi g'ọo eze ẹnyimu-ime-ali.
 Gube Onye-Nwe-Ọha, ọo ghu tukoru
 madu mee anu-egbudu dobe ndu.
⁷ Lewaro ge n-yemobu ghu vube oke ọnu aswa.
 Ọo iwhe ono meru g'ọo gude
 unwu eliwhe gbaba lẹ mkpula
 akwẹka ghu je anodu ezeru ndu.
⁸ Whẹ l'anoje l'ulo ghu eri

gwoogwoo lẹ nri, kuru iya nụ,
 l'iimeje tẹ whẹ ngua mini l'enyimu ẹhu-utso nkeghu.
 9 O noo nkele ọ l'ẹka i nọ bẹ ndzụ futaru.
 Ọ buru l'ẹka iwhoro nkeghu dụ bẹ anyi l'a-nọdu whụ
 iwhoro.
 10 Byiko yelekawho ndu maru ghu nụ obu lẹ g'i yeru
 whẹ iya.
 Gu adulekwawho chiri lẹ g'i
 dụ iya l'ẹka ndu obu whẹ guru iwhoro nọ.
 11 Be ekwekwa tẹ ndu l'eku
 onwowhe gẹ whẹ l'ahaa dzopyata mu okpa.
 Be ekwekwa tẹ ndu ejo-ememe gude ẹka whẹ nwu-
 fu mu.
 12 Lewaro gẹ ndu l'eme ejo-iwhe dageeru gbaagbaa
 wushiru,
 whẹ ta aduhe ike gbashi agbashi.

Egву-Ọma, Dévidi deru

37 Be enwejekwaru ndu l'eme ejo-iwhe ẹnya-uwu.
 Be enwejekwaru ndu l'adua chiriri ẹnya-
 kfurukfuru.
 2 O noo nkele ọ tọ dukwa gẹ
 l'aa-nọ-beru, whẹ atugboshihu
 g'ọo ẹwu, tọ dukwawho gẹ
 l'aa-nọ-beru, whẹ akposhihu nkụ g'ọo irwu oshi.
 3 Dakobe Onye-Nwe-Ọha; meje iwhe dụ ree.
 Buru l'alị ono buru o-me-g'o-kfuru.
 4 T'ẹhu-utso ghu bukwaru lẹ Onye-Nwe-Ọha,
 nduge ọ nukwanu ghu iwhe l'agu ghu nụ.
 5 Wotagezhia onwoghu g'i ha ye Onye-Nwe-Ọha l'ẹka.
 Dakobe iya, l'oo-meru ghu-a iwhe gbaru ghu nụ.
 6 Oo-me t'ọ-dụ-chiriri nkeghu nwua
 whoo g'ọo iwhoro, mbụ lẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-gbaru
 ghu
 ọdzori, mee t'iswi-ọdu-mma ghu
 gbua zaa g'ọo ẹnyanwu, keru l'ishi.
 7 Daa jii l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, taa nshi ngaberu iya.
 Be enwejekwa ẹnya-uwu nteke
 iwhe l'agaru ndu ọdo lẹ ree, mbụ
 nteke ejo-idzu, ndu ejo-ememe chiru l'eje gẹ whẹ
 chiru iya.
 8 Ba avujekwa ovuma; t'ẹhu be ghujekwa ghu egu.
 Be enwejekwa ẹnya-uwu,
 o noo nkele oodubaje madzụ l'ome ejo-iwhe.
 9 Ndu l'eme ejo-iwhe bẹ l'ee-me tẹ whẹ chihu,
 Ọle ọo ndu chiru ẹnya yeru Onye-Nwe-Ọha bẹ l'e-
 nweru mgboko.
 10 Ọ tọ dudu gẹ l'a nọ-beru, e mee tẹ ndu ejo-ememe
 ba anọhe.
 I -chọ whẹ nta chọ imo, i tị whudu whẹ.
 11 Ọo ndu dụ guu l'e-megee nweru mgboko-o ya nụ,
 whẹ enwekwaruwho ẹhu-guu, nweru iya nke etsut-
 su iya.
 12 Ndu ejo-ememe l'achijeru ndu dụ

chiriri ejo idzu, ataru whẹ ikireze kikiki.
 13 Ọle ọo ọchi bẹ Onye-Nwe-Ọha l'anoje achị whẹ,
 o noo nkele ọ maru lẹ nteke l'aa-la whẹ l'iyi
 l'abyawaa.
 14 Ndu ejo-ememe mitaru ogu-igba whẹ,
 bya eseta akfu whẹ jijiji,
 tẹ whẹ gbushia ndu ukpa mee ndu
 l'adua g'ọo haru whẹ,
 mee tẹ whẹ gbushia ndu l'eme iwhe kfuru nhamun-
 ha.
 15 Ọle ndu ejo-ememe ono bụ
 ogu-igba whẹ ono bẹ l'ee-megee gude nmafua whẹ
 ikpobu,
 e je l'a-nyakwoshi akfu whẹ ono wushi.
 16 Lẹ madzụ bẹ nweru iwhe l'ete
 abaa nwishi, buru onye dụ chiriri
 bẹ kakwa ree, karu lẹ madzụ bẹ
 nweru iwhe shii buru onye ejo-ememe.
 17 Ndu ejo-ememe bẹ l'aa-nafu iwhe whẹ gude akpa
 ike,
 ọle Onye-Nwe-Ọha bụ agbarike ndu dụ chiriri.
 18 Ndu uta l'adua lẹ ndzụ whẹ bẹ
 Onye-Nwe-Ọha guru ndzụ whẹ ọgu chiru l'ẹka.
 Oke-iwhe whẹ l'a-nọ jeye lẹ tututu-mimimi.
 19 Nteke iwhe-otulanu byaru bẹ
 iwhe ta abyadu l'atsụ whẹ l'anụ,
 mkpegu -byalewho bẹ whẹ l'e-nweru
 nri, nweru iya nke etsutsu iya.
 20 Ọle ndu ejo-ememe l'a-buru kpurupyata.
 Ndu ọhogu Onye-Nwe-Ọha l'a-dụ
 g'ọo ashị-boke mgbogoro-ẹwhuru
 bụ ọ-baru-uba, eyege mmebyi.
 21 Ndu ejo-ememe l'abuje, whẹ -jita ugwo, whẹ eria
 ya.
 Ọle ndu dụ chiriri bụ o-me-iyaa.
 22 Ọo ndu Onye-Nwe-Ọha goru
 ọnu-oma nụ l'e-nweru mgboko-o,
 ọle ndu ọ tukwanuru ọnu bẹ l'a-chihu achihu.
 23 Onye l'eme iwhe dụ Onye-Nwe-Ọha ree bẹ l'oon-
 oduje
 akpo-zhiru gẹ l'oo-shije aha okpa.
 Oomeje t'onye obu kfuru kfushia ike.
 24 Ukfu -kpoo ya m'oo, bẹ l'oo-too darwukwa ali,
 o noo nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ kparu iya sede.
 25 Mu shikwa nteke mu bụ nwata
 nowaa byeye mu buru ọgurenya
 ntaa, ọle mu teke awhubukwaa ẹka
 Onye-Nwe-Ọha paru onye dụ chiriri paru haa,
 ọdua l'oo ẹka unwu iya l'aryo aryọ nri.
 26 Onye dụ chiriri l'abuje
 o-me-l'uko, l'oojeje ndu ọdo ugwo.
 Unwu iya l'a-buru ọnu-oma duru iya.
 27 Gbeeru ome ejo-iwhe azu, watachia ome iwhe dụ
 ree,

ọo ya bụ, gụ eburu l'alj-a jeye lẹ gbururu.
²⁸ Onye-Nwe-Ọha bẹ iwhe kfuru nhamunha l'aduje ree.
 Ọ tọo hajędu ndu yeru iya obu ęka.
 Ọokwa-chije whę akwachi jeye lẹ gbururu,
 ọle ępa ndu ejo-ememe bẹ l'oo-me tẹ whę chihu.
²⁹ Ndu-dụ-chiriri l'e-bechaa nweru
 alj-a, buru iya jeye lẹ tututu-mimimi.
³⁰ Okfu, l'eshije onye dụ chiriri l'onu futa bụ okfu mmamagu.
 Iwhe l'eshije iya l'ire buru iwhe kfuru ọto.
³¹ Iwhe l'aduje iya l'obu ntekenteke bụ iwu Chileke iya.
 Ọ tọo haswejedu ọkpa l'ememe iya.
³² Ndu ejo-ememe l'ejeje ewohaa
 onwowhe kwabęru ndu dụ chiriri,
 achokashi ọzo, whę l'e-shi mee tẹ ishi whę whuhu.
³³ Ọle Onye-Nwe-Ọha te ekwedu tẹ whę daba whę l'ęka.
 A ta abyadụ l'anma ndu dụ chiriri
 ikpe, m'a kpuru whę bya l'ulo-ikpe.
³⁴ Nọdu ngabęru Onye-Nwe-Ọha; tsoje ọzo iya.
 Ọo ya l'e-kutse ghu mee ghu t'i woru alj-a.
 Ii-gude ęnya ghu whę nteke l'ee-me tẹ ndu ejo-ememe chihu.
³⁵ Mu whębuwaru onye ejo-ememe, obu taru mini ge l'oovu
 pulapula g'ọo oshi, ęhu dụ guu, jakashihuru
 ajakashihu.
³⁶ Ọle ọ tọ dudu g'a nọ-beru, ọ nwuhu; t'ọ nọhe.
 Mu chọo ya nta chọo ya imo; mu ta awhu iya.
³⁷ Lenua ndu uta l'adua l'ęhu ęnya,
 mbu gbunua ndu obu whę guru iworo nke,
 whę lẹ ndu l'eme tẹ nchi dụ ndoo bẹ l'e-dobe akọ.
³⁸ Ọle ndu l'emeswe Onye-Nwe-Ọha
 bẹ l'ee-me whę aburu kpurupyata,
 Iwhe bụ o-shi-l'eri ndu ejo-ememe bẹ l'ee-me tẹ whę chihu.
³⁹ Ọo Onye-Nwe-Ọha l'adzofutaje ndu dụ chiriri.
 Ọo ya l'abuje agbarike whę mę whę l'eje iwhe-otsu-lanu.
⁴⁰ Mbu lẹ Onye-Nwe-Ọha l'eyejeru whę ęka nafuta whę.
 Ọonafutaje whę l'ęka ndu
 ejo-ememe, shi nno dzofuta whę,
 o noo nkele whę gbabaruru l'ime iya je ezeeru ndzu.
Egву-ọma, Dévidi guru gude nyataru Onye-Nwe-Ọha iwhe

38 Gube Onye-Nwe-Ọha,
 be egudekwa ọvuma baaru mu mba,
 be egudekwa oke ęhu-eghughu ghu hua mu ahuhuhu!
² Nkele akfu nkeghu kumiru mu ekumi l'ęhu.
 I daakwaru mu ejo ęka l'ęhu.

³ ęhu-eghughu ghu meru, to nwe ęka ęhu dụ mu mma.
 Iwhe-dụ-ęji, mu metagbaberu
 bẹ meru ọkpu ria mu nvurukpo.
⁴ Nkele ejo-iwhe, mu meshiru rikputaakwaru mu ęhu.
 Ọonyi-be ęrwa nke ọwhu bụ lẹ mu ta adudu ike vuru iya.
⁵ Ọnya, l'aba mu nų rehuru erehu, l'ooshikwawho roo.
 Iwhe kparu iya nų buru eswe eswe, mu meru.
⁶ Mu nọwaa nke tsuyoo, dę ęka l'agba agu awhu mkpurudumulanu.
⁷ Okpurukpu l'emeshi mu ęhuka ike,
 mbu l'ọ tọ dudu ęka ęhu dụ mu mma, m'ọo ęka lanu.
⁸ Uvo ta aduhekwa mu, ume ta aduhe mu.
 Obu te egvuduru mu egvuru, o mee, mu l'atsushi ude ike.
⁹ Gube Onye-Nwe-Ọha; iwhe lile, l'agụ mu nų b'i makotaru.
 Ude, mu l'atsụ bẹ l'eete emeduru ghu lẹ mpya.
¹⁰ Obu l'etsu mu owhe, ike ta aduhedu mu ilile.
 Mu l'awhūwaa inyoki-inyoki.
¹¹ Ndu ọnya mu męe ndu mu lẹ whę l'atụ ọli l'agbawa mu nkupe.
 Ọ buru iwhe-otsulanu ono,
 dakfutaru mu nų bẹ kparu iya nų.
 Ndu mu lẹ whę bụ abubu nọdu mu otęnya.
¹² Ndu l'achọ ọzo, whę l'e-shi gbua mu bẹ gbabęru mu ọnya.
 Ndu tųberu tẹ whę meka mu iwhe
 l'achị idzu ge mu l'e-shi laa l'iyi.
 Ọ lęwho idzu ge whę l'e-shi ghọo
 ọgho bẹ whę l'anọje achị eswe l'ęnyashi.
¹³ Mbędua dukwa g'ọo onye l'ada nkuchi, l'adua iwhe l'ọnuje.
 Mu dukwawhoo g'ọo onye l'ęte
 ekfu okfu, l'adua okfu, l'eshije iya l'onu.
¹⁴ Mu dųwaa g'ọo onye l'eeekfu okfu eyeru, too ye onu,
 nkele ọ tọ dudu iwhe l'eeekfu, ọ nuru.
¹⁵ Gube Onye-Nwe-Ọha, mu nọduwaa ngabęru ghu.
 Ọ buru gube Onye-Nwe-Ọha,
 bụ Chileke mu bẹ l'a-za mu oku, mu l'eku ghu.
¹⁶ Mu suru: "Be ekwekwa tẹ whę nmaa mu ọzu nchichochochi,
 m'ọ bụ tẹ whę kuje onwowhe
 ge whę l'ahaa nteke ọkpa chiswarahuru mu."
¹⁷ O noo nkele mu l'angawa anganga
 achọ adada, ęhu l'awhu mu ọwhu ntekenteke.
¹⁸ Mu l'ekfushiwaa ejo-iwhe, mu meshiru.
 Iwhe-dụ-ęji, mu metagbaberu l'atsukwa mu l'ęhu.
¹⁹ Ndu, bụ ndu ọhogu mu pakwaru ęka, shihu ike,
 ndu kporu mu ashị lẹ bọ
 dụ iwhe mu meru whę pakwaawhọ l'igweligwe.
²⁰ Ndu l'egudeje iwhe dụ ęji kfu

mu ụgwọ iwhe-ọma, mu meru
whẹ bẹ l'ekfubushi mu nụ nkele mu l'anọje eme
iwhe dụ ree.

²¹ Ba apakwaru mu haa gube Onye-Nwe-Ọha.
Gube Chileke nkemu, ba ndokwa mu otęnya.

²² Gbatakwaru mu ęgwęgwa,
gube Onye-Nwe-Ọha, bụ onye ndzofuta mu.

Egvo-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu, bụ Jedutunu

39 Mu sụru agha: “Mu l'a-
kwachafu ęnya gę mu shi eme umere,
tę mu be egude ọnu mu kfuta iwhe-dụ-ęji.
Mu l'akwa ire mu ngga mę ndu ejo-ememe nọkuba
mu.”

² Nteke mu kpọru ęka l'ọnu
nọdu nggujungguji, tę mu be ekfu
t'ọ ka mma l'ọo iwhe dụ ree, bę
iwhe-ọtsulanu mu l'akajęlee shii ęje.

³ A nọnyaa, obu kfuwahude mu
ekfuwahu, mbụ mu rinyaa ya,
ọ gbanwuhu mu l'ęhu g'ọo ọku,
mu sanu ọnu wata okfu okfu sụ:

⁴ “Gube Onye-Nwe-Ọha, menua mu
tę mu maru gę mu l'a-nọ-beru.
Menua tę mu maru gę mbọku l'e-beru, mu anwuhu.
Menua tę mu maru gę ndzụ mu dụ-be mkpirikpi.

⁵ I meru ndzụ mu, ọ dụ mkpirishi.
Gę ndzụ mu l'a-nọ-beru ta adudu iwhe ọ bụ l'iwhu
ghu.

Ndzụ onyenọnu tükoleruwho dụ g'ọo uwhere-ọnu.

⁶ Madzụ bę bụ inyonyo mmaanụ
ęgube ono, l'ọonoje aghawhe nno.
Kpanga kpanga, l'ọonoje eme bụlewho t'ọ bụru.
Ọokpaje ęku kuba, ọle ọ tọ makwanu onye l'e-megee
ria ya.

⁷ Ntaa Onye-Nwe-Ọha, ọo zhia gunu bę mu l'ele ęnya
iya?

Ọ kwa ghu bę mu l'ele ęnya l'ęka.

⁸ Nafuta mu l'emeswe, mu mesweru!
Be ekwekwa tę ndu l'eme eswe chia mu ọchi!

⁹ Mu shi kpọo ęka l'agba nọ-kirishia,
o noo nkele ọo gubedua bę iwhe ono,
l'anwukotaru mu nụ ono shi l'ęka.

¹⁰ Ba ahụhenu mu ahụhù-a,
l'ijhù mu, o noo l'ike l'agvukwa
mu l'iwhe l'iime mu.

¹¹ Iibajeru madzụ mba, hụa ya ahụhù l'iwhe-dụ-ęji,
l'oome.

Iitakashije iwhe dụ ree, onye ono nweru g'ọo ęka-
mkpu.

Ndzụ onyemonye tükoleruwho dụ g'ọo uwhere-ọnu.

¹² Nụa ekfukfu, mu l'ekfu anu ghu gube Onye-Nwe-
Ọha.

Ngabenu nchị lę mkpu, mu l'echiku ghu.

Ba agbakwa nkuchi t'ị ba anu ękwa, mu l'arya ekpu
ghu.

Nkele mu bụ onye ije, lwakfutaru
ghu nụ ęgube ono, ndu-ichee anyi whę shikwawho
buru.

¹³ Byiko hafu mu ọo nke ọwhu
mu l'a-kabę nweru nwa ęhu-utso
m'ọo nwujiku lanu, temenu mu alashiwaro maa.”

Egvo-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

40 Mu talęruwho nshi ngaberu Onye-Nwe-Ọha,
jeye nteke ọ gharu mu iwhu; bya anu olu
mu.

² O kufuta mu l'iduma maa,
mbu l'o kufutaru mu l'ime ępoto, l'echi ęturu.
Ọ bya edobe mu l'ęka ọkpa rwuru mu alı mu,
mee mu, mu kfuru kfushia ike.

³ O yeru mu egvu ọwhu l'ọnu,
mbu egvu, e gude aja Chileke anyi ama.
Ikpoto madzụ l'a-whu iwhe
meru nụ, whę eyelahaaru Chileke ęso,
whę awata bya adakobe Onye-Nwe-Ọha.

⁴ ęhu-utso bụ nke onye bulewho
Onye-Nwe-Ọha b'ọ dakoberu,
onye ęnya iya l'adua l'ęka ndu l'eku onwowhe eku nọ,
mbu onye ęnya iya l'adua l'ęka ndu l'eme nke ọgvu
nọ.

⁵ Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu,
iwhe dụ biribiri, i meshiru bę hanukakwa l'igwelig-
we.

Iwhe dụ ree, ị tüberu t'i meeru anyi,
ta adudu onye suru gę l'ọo-gushiru ghu iya.
Mu -jeshia ya agugu nnanu nnanu bę l'ọo-bu aguta
aguta.

⁶ Iwhe l'agu ghu nụ ta abukwa t'a
gwaję ghu agwagwa,
ọdua l'ọo gwotaru ghu ngwo-ęja,
ọ chia ụzo-nchị b'ị haru mu.
Ngwo-ęja ọkpokota-iwhe-ọku
mę ngwo-ęja iwhe-dụ-ęji ta adudu ọwhu ị jiru aji
iya.

⁷ Ọo ya bụ, mu sụ: “Lee mu ndowa Chileke.
Mu byawaru tę mu mee iwhe e deru l'okfu ęhu mu lę
ękwo Iwu.

⁸ Gube Chileke mu, iwhe dụ-zhia
mu whọ ree bụ tę mu mee iwhe dụ ghu l'uche.
Iwu ghu l'adujele mu whọ l'obu ntekenteke.”

⁹ Mu gudewaa ọnu mu ryaa
ọdụ-chiriri ghu aryarya l'ęka ọha-l'eze dzuru
edzudzu.

Gube Onye-Nwe-Ọha, ị maru lę mu
ta takpubejedu ọnu atakpube.

¹⁰ Mu te ezojedu ọnu anọ ekfu
l'ị dụ chiriri, mu ta sumijedu iya l'ime obu mu.

Mu l'ekfukashije l'ị bụ o-me-g'o-kfuru, bụru onye ndzọta.

Lẹ g'i gude yebe madzụ obu męe
lẹ g'i gude bụru onye ire-lanụ bę mu l'ęte ahajędu
onu aha.

¹¹ Gụbe Onye-Nwe-Ọha, byiko
ba ahabụkwaa mu ọwhuru imiko.
Tę n-yemobu ghu męe ire-lanụ ghu
ono chekwajekwa mu ęhu ntekenteke.

¹² Iwhe-ọtsulanu, bụ agụta agụta bę
nọ-whewaru mu mgburumgburu.
Iwhe-dụ-ęji, mu metagbabaru
rikputaakwaru mu ęhu,
nke ọwhu bụ lẹ mu ta adụhedu ike awhụfu ụzo.
Ọ ka ęgbushi, dụ mu l'ishi l'igweligwe.

Ntaa bę mu l'amakwaa gę mu l'e-me iya.
¹³ Gụbe Onye-Nwe-Ọha, t'ọ bụnuru uche ghu t'ị dzọ
mu.

Bya ęwegwa bya eyeru mu ęka; jiko Onye-Nwe-
Ọha.

¹⁴ T'iwhe bụ ndu l'achọ gę whę
l'e-me kpawhua ishi mu bụkwaru
ndu l'ee-me iwhe iwhere; t'a tükwaa whę ęyerebeke.
Chekwaa ndu l'agbarụ mu ejo iwhe ęgò ichiwhe.
T'iwhere ji whę iwhe.

¹⁵ T'e meru iwhe-iwhere nụ
ndu l'akuru mu hụu, t'ęhu sükwa whę kọo.

¹⁶ T'iwhe bụ ndu l'achọ ghu nụ bụru ndu ęhu l'a-tso
utso.

Whę anọdu ghu l'ęka tee ęswa.
T'iwhe whę l'a-kpuru l'onu ekfu
ntekenteke, mbụ ndu ọ dụ nke
t'ị dzọfuta whę bụru lẹ Onye-Nwe-Ọha bę parụ ęka.

¹⁷ Ọle mbędua bụ onye ụkpa,
bụkwaruwho onye l'adụa g'ọ harụ iya,
ọle Onye-Nwe-Ọha l'arilee ọriri ęhu mu.
Ọo ghu bụ onye l'eyejeru mu ęka; ọ bụru ghu l'adzoje
mu ndzụ.

Byiko Chileke mu, ba kpọkwa ụkfu.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

41 Ęhu-utso bụ nke onye l'anoje eme aarịta ndu ụk-
pa,

Onye-Nwe-Ọha l'a-nafuta iya męe iwhe-ọtsulanu
byarụ iya.

² Onye-Nwe-Ọha l'e-gbochita iya, dobe iya ndzụ.
Ọo-gọru iya onu-ọma l'eliwhe.

O too nwuduru iya eye tẹ ndu ọhogu iya mee ya gę
dụ whę ree.

³ Onye-Nwe-Ọha l'a-gbęe ya
ọkpu-ike męe ęhu adụa ya mma,
mee ya t'o mehu l'ęhu l'eme iya nụ.

⁴ Mu sụru: Gụbe Onye-Nwe-Ọha, whụnuaru mu
imiko.

Mu mewaru iwhe-dụ-ęji, shi nno
meswee ghu, jiko menua t'ęhu l'eme mu nụ mehu.

⁵ Ndu ọhogu mu l'anoje ekfu ejo okfu ekfugide mu,
sụ:

"?Ọo nteke ole bę l'ọo-nwụhu, t'a nyazọo ya?"

⁶ Ụwhodu l'abuje whę -bya mu ajiji,
whę ekfuru mu okfu, l'ęte erwuje whę ọhu-ęwho.
Iwhe whę l'abyaję bụ tẹ whę nuta
akọ dụ ęji l'ęhu mu, whę egude iya lufu je awata ag-
basa.

⁷ Ndu lile, kpọru mu ashị l'anoje
adzụ-whe whatawhata ekfutoshi mu.
Ọo lęwho t'ọ tsuru mu bę whę l'anoje arị.

⁸ Whę l'asuje: "Tụswekwa! Ọ kwa ejo ęhu l'eme iya.
Ęhu l'eme iya nụ bę l'otoo wakwa l'ia ọdo."

⁹ Onye bụ ęguru ọnya mu,
bụkwaruwho onye mu tükwaseru obu mu,
mbụ onye mu l'ia shi erigba nri,
bę dakọberu jelahaa t'ọ tsuru mu.

¹⁰ Ọlobu, gụbe Onye-Nwe-Ọha, whụaru mu ọo imiko.
Menua tẹ mu gbakerehu,
nke ọwhu mu l'a-kfụ whę ụgwo iwhe-e, whę l'eme
mu.

¹¹ Eshi-ọwhu l'itii kwee tẹ
ndu ọhogu mu lwukpua mu,
bę mu malęruwho lẹ mu dụ ghu l'obu.

¹² Eshi-ọwhu uta l'adụa mu l'ęhu
bę l'ii-gbagide mu tẹ mu ba ada,
gụ emee tẹ mu nọdu l'atatiwhe ghu jeye lẹ tututu-
mimimi.

¹³ T'e tua Onye-Nwe-Ọha ęwha,
mbụ Chileke nke ndu Ízurelu, shi lẹ gbururu jeye lẹ
gbururu.

O noo g'ọ dụ. T'ọ dụ nno.

Évù, a kwarụ nụ onye ishi egvu tẹ Ụnwu Kora gụa

42 Ọo ęgube ono, ne ele l'anoje atụ
hęhęe achọ ngele, l'aso
gborogboro, l'ọo-ngụ mini,
bükwawho g'obu mu l'atụ hęhęe achọ gụbe
Chileke.

² Ękpiri Chileke, mbụ Chileke,
nọ ndzụ l'akpọ obu mu jegiri-jegiri.
?Ọo zhia nteke ole bę mu l'e-je anọdu
l'iwhe Chileke baarụ iya eja?

³ Ęnya-mini bụ nri eswe l'enyashi mu.
Ntekenteke bę ndiwhe l'ajije mu sụ: "?Ọo awe bę
Chileke ghu nọ?"

⁴ Ntaa, mu tükuru iwhe dụ mu
l'obu ekfushi, bę mu nyatarụ gę
mu shi edujeru igwe-ọha,
anyi awụ gidigidi eje l'ulo Chileke,
azụ egvu ęhu-utso
męe egvu ekele l'echilabọ igwe-ọha ono,

byarụ ori oge.

⁵?Qo gụnu meru, mu nọdu tsuyoo?

?Qo gụnu meru, obu l'achị mu whoowhoo?

Qo Chileke bẹ ẹn्या mu dụ l'ẹka ọ nọ,
nkele mu l'e-megee kele iya ekele,
mbụ onye bụ iya l'adzofutaje mu nụ,

⁶bụkwaruwho Chileke mu.

Mu nọdu tsuyoo.

O noo iwhe meru g'o gude mu
nọdu lẹ mgboro Jọdanu nyata ghu,
mbụ l'alị Hemonu l'eli ugву Miza.

⁷Ogbu-mini l'akpọ mkpu ekpu ogbu-mini ibe iya.

Akpara-mini ghu mее
gborogboro, l'ọoso sọ-kputawaru mu.

⁸L'eswe bẹ Onye-Nwe-Ọha
l'egoshije mu n-yemobu iya.

O -be l'enyashi bụ egву nkiya bẹ
mu l'akpọjeru l'onu, mbụ ekfukfu,
mu l'ekfufe anụ Chileke, onye bụ iya gude ndzụ mu.

⁹Mu sụru Chileke, bụ eze-ewhuru nkemu:

"?Ndẹhunu iwhe meru g'o gude i nyọhaa mu?"

?Qo gụnu kparụ iwhe ndu ọhogu
mu l'akpa mu ẹhu, mu tsoru agụ-whe áwhụ?"

¹⁰Ndu ọhogu mu l'akuru mu hụu
sụ: "?Qo awe bẹ Chileke ghu nọ?"

Iwhe ono, whẹ l'anoje ekfuru
mu ono tükowaa mu ọkpu gwee ryaaryaa.

¹¹?Qo gụnu meru, mu nọdu tsuyoo?

?Qo gụnu meru, obu l'etsu mu owhe?

Qo Chileke bẹ ẹn्या mu dụ l'ẹka ọ nọ,
nkele mu l'e-megee kele iya ekele,
mbụ onye bụ iya l'adzofutaje mu
nụ, bụkwaruwho Chileke mu.

43 Hanọaru mu enge, byiko Chileke,
gbanọaru mu ọdзori,
gụ anafuta mu l'ẹka ndu ono, l'ete eyee ghu obu.
Gbafuta mu l'ẹka ndu ụgho mее ndu l'ete adụa
chịriri.

²Eshi-owhu ọ bụ gụbedua, bụ Chileke bụ agbarike
mu,

?ndẹhunu g'ọ gude i jịka mu?

?Qo gụnu kparụ iwhe ndu ọhogu
mu l'akpa mu ẹhu, mu tsoru agụ-whe áwhụ?

³Byiko, zhinua iwboro nkeghu
mее ire-lanụ ghu t'ọ bụru whẹ l'a-nọ edu mu.

Tẹ whẹ dua mu durwua ugву
nkeghu ono dụ nsọ, mbụ tẹ whẹ
durwua mu ẹka ono, i bu gеdegede.

⁴O noo nteke mu l'a-bya
l'eny-mgbeja nke gube Chileke,
byakfuta Chileke ono, bụ ishi
ẹhu-utso mu, bụru onye mu l'ete ẹswa iya.
Mu l'a-kpọ une gude kele ghu ekele
gube Chileke, bụ Chileke mu.

⁵?Qo gụnu meru, mu nọdu tsuyoo?

?Qo gụnu meru, obu l'etsu mu owhe?

Qo Chileke bẹ ẹn्या mu dụ l'ẹka ọ nọ,
nkele mu l'e-megee kele iya ekele,
mbụ onye bụ iya l'adzofutaje mu nụ,
bụkwaruwho Chileke mu.

Évù, a kwarụ nụ onye ishi egву tẹ Ụnwu Kora gụa

44 Gube Chileke, anyi gudewaa nchị anyi nua;
nna anyi ochee whẹ bẹ kọwaru
anyi iwhe i megbaberu l'oge
nkewhe lẹ nteke ndụ-ichee.

²Qo ghu gude ọkpehu ghu
chishia ndu ọha ọdo l'alị whẹ,
dzabẹ nna anyi ochee whẹ l'alị ono.
Ndu ha l'igweligwe b'i kuru pyaapya,
ọle nna anyi ochee whẹ b'i meru tẹ whẹ l'asọ pula-
pula.

³Q tọ dụ ogu-igba whẹ bẹ whẹ gude lwuta alị ono,
tọ bụ ọkpehu whẹ bẹ whẹ gude lwu-gbua.

Qo l'ike ghu mее l'okpehu ghu,
mее eswiru ono, i swiru whẹ bẹ whẹ gude lwu-gbua,
o noo nkele i yeru whẹ obu.

⁴Qo gụbedua bụ eze mu, bụru Chileke mu.
Q ghu kfuru iya mee ya amimu
t'ụnwu Jékọpu lwu-gbua l'ọgu.

⁵Qo l'ẹka ghu bẹ anyi l'anọduje
chiwhu ndu ọhogu anyi azụ.
Q bụru ewha ghu bẹ anyi l'egudeje
dzọo ndu wulihuru etso anyi okfu pyaapya.

⁶Mu ta achiduru ụkfu kwее l'akfu, mu chị;
mu marụ l'ogu-igba mu ta adzọdu mu.

⁷Qle ọo ike nkeghu bẹ anyi gude
lwu-gbua ndu ọhogu anyi.
Ndu kporu anyi ashị b'i meru iwhe iwhere nụ.

⁸Qo Chileke bẹ anyi l'egudeje
anga l'unga mbọku mbọku.
Q bụru gube Chileke bẹ anyi
l'e-kele ekele jeye lẹ tututu-mjmimi.

⁹Qle ntaa b'i jikawaru anyi, bya ekpua anyi iwhu lẹ
ntụ.

I tii tsojehedu ndu oјogu anyi eje ọgu.

¹⁰I haru ndu ọhogu anyi, whẹ chiwhu anyi azụ,
ndu kporu anyi ashị bya atuko ẹku anyi kwaa l'okwa-
ta.

¹¹I paru anyi haa g'ọo aturu, e doberu nke egbushi.
I chikashia anyi tuka nnanu nnanu l'alị ndu ọhamo-
ha.

¹²I reshiwaru ndu nkeghu ọsuru-tọ-ọsu,
I reshia whẹ, lẹ bọ bụ l'i ritaru urwu l'ishi whẹ.

¹³I mewaru, ndu buwheru anyi
mgburumgburu l'akọ anyi ajicha.
Ndu nọ-where anyi
mgburumgburu l'anoje

ekfubyishi anyi, achị anyi ọchi.

¹⁴ I mewaru, anyi bụru iwhe ndu ọha ọdo l'atụ lẹ ntọnu,

bụru ndu bụ: a -nyata whẹ, e whuwhee ishi.

¹⁵ Mbọku mbọku bẹ l'aanoje eme mu iwhe-iwhere. Iwhere ono l'ejije mu iwhe pyimu.

¹⁶ O noo nkele ndu ọhogu mu, męę ndu l'eme tẹ whẹ gwata

mu ụgwọ-iwhe, e meru whẹ, l'anoje akọ mu ajicha, ekfutoshikwa mu whọ.

¹⁷ Iwhe lile-e mekotaru l'ẹhu anyi, lẹ bọ bụ l'anyi nyọhajeru ghu.

Anyi te emebyije ọgbandzu anyi lẹ ghu.

¹⁸ Obu anyi ta alufujedu l'ẹka ị nọ.

Anyi ta atoje etomu t'anyi oshiswe ụzo ghu.

¹⁹ Ọle i gweru anyi ryaaryaa l'ẹka nkuta-ọswa bu. I bya egude tsurikiti ẹkpuroochi kpuchia anyi.

²⁰ Ọ -bụ l'anyi nyọharu Chileke anyi, bya abalahaaru agwa ndu ọha ọdo ẹja,

²¹ ?ọo lẹ Chileke tẹ g'achọfutadu iya tọo, eshi-ọwhu ọ makotaru iwhe e domiru edomi, dọ madzụ l'obu?

²² Ọle ọbu, ọo l'iswi ẹhu ghu bẹ l'otoo dọdua nteke ọnwu l'ete anoje eme t'o gbua anyi, l'aanoje eme anyi g'ọo aturu, a chitaru eje egbushi.

²³ Gube Onye-Nwe-Ọha; tehu etehu!

?Ndehunu iwhe meru g'o gude i je l'anodu eku mg-benya?

Te hu etehu, ba ajikashi anyi jeye lẹ gbururu!

²⁴ ?Ndehunu iwhe meru g'o gude ị gbęeru anyi azụ? ?Ndehunu iwhe meru g'o gude ị nyọhaa iwhe-ọtsulanu, anyi l'eje, nyọhakwaawho l'aakpa anyi ẹhu?

²⁵ E mewaru, anyi daa, nmaa ẹwhu l'ali, nke ọwhu bụ l'ishi hatawaru anyi ẹja.

²⁶ Gbalihu yeru anyi ẹka! Gudero iswi n-yemobu ghu gbafuta anyi.

Évù, a kwaru nu onye ishi egvu tẹ Unwu Kora gwa, t'e gude olu egvu, l'ee kuje "Nkashj-iyi" gwa ya, egvu ẹswa-nwanyị

45 Nteke mu l'ede egvua, l'aa-guru onye eze anyi bẹ iwhe jiru mu obu godogodo bụ okfu ọma.

Ire l'egwo mu ngwo g'ọo mkpara-ẹkwo onye maru ode ẹkwo ree.

² Ị kakota madzụ, a nwuru anwunwu ọma ọma.

Okfu njima bẹ jiru ghu onu ejiji,

o noo g'o gude Chileke ọooru ghu ọnu-ọma. Ọnu-ọma ono je l'e-shi lẹ gbururu nọ jeye lẹ gbururu.

³ Gube O-gbua-o-turu-ugo, wota ogu-igba ghu kee l'ukfu.

Yee onwoghu ọ-dụ-biribiri yele ogbu-zaazaa g'ọo onye yeru uwe.

⁴ Nodu l'ugbo-inya ghu, gudekwa ọ-dụ-ugvu ghu gbaa wugowugo, je alwuaru ire-lanu ọgu gu alwuaru owoze onwonye alị yele ọ-dụ-chiriri ọgu. Gude ike ghu mee iwhe dọ egvu.

⁵ Takfu ghu, l'atsụ nkọ mejelewo tsurumu l'obu ndu ọhogu gube eze. Tẹ ndu mba lile dajekwaa kpurumu l'iwhu ghu.

⁶ Gube Chileke, ọo g'ị bụ eze ntaa bụ gẹ l'ji-bụ-zhia ya whọ jeye lẹ tututu-mimimi. Ọo ikpe, kfuru ọto b'i gude achị ẹka, ị bụ eze.

⁷ Ome iwhe dọ chiriri l'aduje ghu ree, ome ejo-ememe l'adujekwanu ghu ashị. O noo g'o gude Chileke ono, bụ Chileke ghu họtara ghu,

mee ghu, ẹhu l'atsọ ghu uto, mbụ ẹhu-uto ọwhu kwataru ka nke ibe ghu shii.

⁸ Uwe ghu bẹ mkpọ meru męę alowe męę kasiya tukoru vọo kfurukfuru.

Une, e shi l'ulo gube eze akpọ l'emeje t'ẹhu tsoo ghu uto; mbụ ulo-ibe eze, e gude ọkpu-enyi memashia ememashi.

⁹ Unwanyi ibe ghu, l'aakwabe ugwu hakwaru buri unwada eze. Ọo l'ẹka-utara ghu bẹ eze-nwanyị kfuru.

Iwhe o yeru l'ẹhu bụ iwhe e meru lẹ mkpola-ododo shi alị Ofi.

¹⁰ Ngabẹ nchị gube ada-eze. Byiko, rikwaa iwhe-e, mu l'abya ekfukfu-a ariri. Nyọhakota ndibe unu męę ndu ibe nna ghu whẹ.

¹¹ L'uma, l'ijima mekwaaru, l'ijigu eze ẹgu. Eshi-ọwhu ọ bụ iya bụ onye nwe ghu nụ; whuzejekwaru iya.

¹² Ndu Taya l'a-byakwa bya anyako ghu iwhe. Ndu ẹka-ji-ẹku emelahaaru ghu ree, gẹ l'ee-shi tẹ whẹ dọ ghu l'obu.

¹³ Ada-eze bẹ nọ l'ogbu-zaazaa ya, e duba iya l'ulo. Uwe iya b'e gude oghu mkpola-ododo kwee.

¹⁴ O yeru ẹguru uwe, l'ama ọma; e duru iya dujeru eze.

Unwumboko ibe iya l'awu etso iya l'azu. Whẹbedua bẹ l'eedukwawho edujeru eze.

¹⁵ ẹhu l'atsọ whẹ uto, whẹ l'ete ẹswa g'e du whẹ abahụ l'ibe eze.

¹⁶ Gube eze, ọo unwu ghu l'a-nọ-chi ẹnya nna ghu oche whẹ.

Ọ buri whẹ bẹ l'ii-me tẹ whẹ wata achichi lẹ mgboko kpaa-whuu.

¹⁷ Mu l'e-me t'a ba anyohahe

ewha ghu anyoha shi l'ogbo rwua l'ogbo.
O noo ge l'ee-shi; ndu mba lile aja
ghu ama jeye le tututu-mimimi.

*Egву, e deru nu onye ishi egву te Unwu Kora gude olu
unwumgboko gva*

- 46** Ọo Chileke be bu onye anyi
no l'eka ezeru ndzu, o buru iya bu ike anyi.
Okwakobeje ntekenteke t'o yeru
anyi eka me anyi l'eye iwhe-otsulanu.
- ² Ọo ya kpataru egву ta abya
l'atsy anyi m'oo ilile m'o -beru
mgboko l'owhu chikpohu,
m'o -beru ugву zee; nwulahu l'eze-enyimu.
- ³ O -beru m'oo mini, du iya nu
l'awhu oke ewhu abya kulakula,
nke owhu ugву lile l'anmakaa
jijiji, be egву ta abyadu l'a-tsy anyi m'oo ilile.
- ⁴ O nweru enyimu owhu du nu.
Mini, shi iya nu l'emeje t'ehu
tsoo mkpukpu Chileke utso,
mbu eka du nsọ, Okalibe-Kangokotaru-Nu bu.
- ⁵ Chileke nokwa le mkpukpu ono,
o to dudu iwhe bya l'e-nwubata iya enwubata.
Chi -bya l'asahu, Chileke abyawaa bya agbaaru iya
mkpu.
- ⁶ Mba ge mba ha be gbahuru yaba yaba,
ali-eze g'ali-eze ha dagezhia tsua onu l'ali.
Oo orya be Chileke ryaaru,
mgboko rwuhukota erwuhu.
- ⁷ Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu be
nokwa swiru anyi.
O kwa Chileke nke Jekopu bu onye anyi no l'eka ezeru
ndzu.
- ⁸ Byanu awhu iwhe Onye-Nwe-Ọha meru.
Bya awhu le g'o meru, mgboko buru kpurupyata.
- ⁹ Oogboje ogu l'eka mgboko beru.
Oogba-jishije akfu, ya emebyishia arwa,
ya akpokotakwawho ugbo-inya oku.
- ¹⁰ O suru: "Unu nodu ndoo,
ngge unu amaru l'oo mbedua bu Chileke.
Ndu oha odo l'a-tu onu mu le mube Chileke paru eka,
aa-tu onu mu le mgboko kpaawhuu le mu paru
eka."
- ¹¹ Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu
be nokwa swiru anyi.
O kwa Chileke nke Jekopu bu onye anyi no l'eka ezeru
ndzu.

Egву, e deru nu onye ishi egву te Unwu Kora gva

- 47** Unu kva eka, unube unwu eliwhe l'owhu.
Unu gude egву ehu-utso taru Chileke okoo.
- ² O noo nkele Onye-Nwe-Ọha, bu
Okalibe-Kangokotaru-Nu gbaru t'a tsuje iya egву.

- Nkele oo yebedua bu okalibe eze,
l'achikota ndiwhe kpaawhuu.
- ³ O meru t'anyi lwu-gbua ndiwhe,
mee te ndu oha odo nodu anyi le mkpula.
- ⁴ Oo yebedua hotaru anyi ali, anyi
bu, mbu ali ono, Jekopu, bu
onye Chileke yeru obu l'egudeje eku onwiya eku.
- ⁵ Chileke be palihuwaru jeshia
l'oshi-eze iya, ge ndiwhe l'aturu
yebe Onye-Nwe-Ọha okoo egburu iya opu-ike.
- ⁶ Unu gva egву gude jaa Chileke ajaja. Unu jaa ya aja-
ja.
Unu gva egву gude jaa eze anyi ajaja. Unu jaa ya
ajaja.
- ⁷ Nkele oo Chileke bu eze ndu mgboko kpaawhuu.
Unu kwaa evu gude jaa ya ajaja.
- ⁸ Oo Chileke bu eze, l'achi ndu mba nonu.
O no l'oshi-eze iya, du nsọ.
- ⁹ Ndu nweru enya l'eliwhe dzukookwaru
egube ono whe l'edzukoje
mbu ndu nke Chileke nke Ebirhamu,
nkele ndu eze, l'egbochitaje
unwu eliwhe bukwa Chileke nwe whe.
O kwa Chileke be kangokotaru nu.

Egву-oma, Unwu Kora gvu

- 48** Onye-Nwe-Ọha paru eka apaa.
T'a jakwaa ya whọ ajaja, rwuberu iya nu
l'obodo nke Chileke anyi, mbu l'ugvu ono, du nsọ.
- ² Obodo ono l'ama uma shii l'eli ugву ono.
Oo ya bu ehu-utso mgboko kpaawhuu.
Ugву Zayonu no l'uzo isheli
mkpukpu Jerusalemu, bu
mkpukpu Onye Eze, paru eka.
- ³ Chileke nowaa l'ulo-ozeru-ndzu mkpukpu ono.
O mewaru t'a maru l'oo yebedua bu a -gbabe, e zeru
ndzu.
- ⁴ Nteke ndu eze chikoberu ndu
ooggu whe wuru bya te whe tsoo mkpukpu ono ogu,
- ⁵ whe byarwutalewho bya ebu iya
iwu, o tufu whe ehu, egву tsuhu whe, whe gbal-
ashia.
- ⁶ Egву, guderu whe l'eka ono
tsuru whe l'ehu g'oo nwanyi, ime l'eme.
- ⁷ I laru whe l'iyi ge wherewhere,
shi l'uzo enyanwu-awata l'alaje ugbo-mini Tashishi.
- ⁸ Anyi nuru iya le nchi, bya awhu
iya l'enya, l'obodo ono, bu nke
Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu,
bu iya bu obodo Chileke anyi ono,
be Chileke mewaru, o kfu chimu jeye le gbururu.
- ⁹ Anyi l'anoduje l'ime eze-ulo
gube Chileke aru nke n-yemobu ghu.
- ¹⁰ Gube Chileke, oo g'ewha ghu

ngakotaru ẹka lile, bu ọe l'aanoje
 aja ghu jeye ẹka igwe beru, alij beru.
 Ọo ikpe, kfour nhamunha b'i gude achi.
 11 Ẽhu l'atsọ egvu Záyọnu uto, mkpukpu Juda l'ete
 ẹswa.
 Iwhe kparu iya nu buru ọe l'iigudeje ekpe ikpe.
 12 Unu jegbakota oma Záyọnu.
 Unu jewhee ya mgburumgburu.
 Unu gwa ọlo-eli, o nweru ọgu.
 13 Unu gbukotakwa nke le
 mgbodo, e gude tuwheta iya mgburumgburu.
 Unu lerwekwaawho ẹnya l'ọlo-ozeru-ndzu, nokota
 ya nu.
 Ọo ya bu ngge unu akporu iya ọgbo ọwhu no l'iwhu.
 14 O noo nkele Chileke-e l'a-buru
 Chileke anyi jeye le tututu-mimimi.
 Ọ buru iya l'a-no edu anyi jeye g'anyi l'a-no-beru.
Egву-ọma, e deru nu onye ishi egvu te Unwu Kora gwa
49 Unube ndiwhe, unu nukwaa iwhe-e.
 Unu ngabekwa nchi, unube ndu bu le mgboko-
 o.
 2 Te ndu ukfu mee ndu nta ngabe nchi.
 Te ndu nweru iwhe mee ndu ukpa ngabe nchi.
 3 Okfu, shi mu l'onu l'a-bu okfu onye, maru agu.
 Iwhe mu riru l'obu l'emeje t'iwhe doo madzu ẹnya.
 4 Te mu bya egbobe nchi l'okfu-etu.
 Mu akpo one gude koshia iwhe etu ono, futaru.
 5 Ọo zhia gunu l'a-kpata t'egvu
 tsua mu mboku iwhe-otsulanu
 byaru, nteke ndu mu du ashij
 no-where mu mgburumgburu;
 6 mbu ndu ono, bulewho l'eku,
 whe kpataru be whe keru ike
 yeru, o buru iwhe whe setaru l'anya
 be whe gude eku onwowhe ge whe l'ahaa.
 7 Ọle o to dukwa madzu
 igbalekoma, l'a-du ike agbafuta ibe iya,
 to du onye l'a-du ike akfu
 Chileke aswa ishi madzu ibe iya.
 8 O noo l'iwhe e gude agbata ndzu madzu pakwaru
 ẹka.
 Ọ to dukwa iwhe madzu bya l'a-kfu t'o dzua aswa
 iya.
 9 Ọ to nwedu ugwo, l'oo-kfu nodu ndzu tututu-mimi-
 mi,
 ya a-nwuhuhe anwuhu odo.
 10 Onyenonu whwaru le ndu
 mmamagu l'anwuhu-gejee,
 ndu eswe mee ndu l'eme jolajola l'anwuhujek-
 wawho.
 Ge whe ha l'atukoje eku whe haaru ndu odo.
 11 Ọo ilu whe l'a-bu ọlo, whe l'e-bu jeye le tututu-
 mimimi,

eka ono be whe l'e-bu gburu jeye le gbururu,
 t'agufukwaro le whe shi
 nwegeeru oke-ali, whe gushi-geeru ewha whe.
 12 Ẽku, madzu nweru ta akpashidu iya anwuhu.
 Ọ bu-a g'anu-egbudu l'anwuhuje bu ge madzu l'a-
 nwuhu.
 13 Whwaro ge l'odakfuje ndu
 bu onwowhe be whe kporu obu
 ye, mee ge l'onwujeru ndu
 l'awu etso whe nu, mbu ndu
 bulewho iwhe whe kfour l'aduje whe ree.
 14 Iwhe l'ee-megee mee whe nu bu
 le whe l'a-nwushihu g'oo aturu.
 Ọ buru onwu l'a-kpa whe nri l'ehu.
 Ndu du chiriri l'a-buru ishi achij whe, m'o be l'utsu.
 Ogwuhu whe ono l'e-rekashihu
 m'e shilewho l'eguru ọlo whe ono paru whe je adde
 l'ilu.
 15 Ọle mbdua be Chileke
 l'a-gbafuta te mu ba abahu
 l'alij-maa, o noo nkele oo-megee kuta mu dokube
 onwiya.
 16 Ọ -buru le madzu nonyaaru bya enweru iwhe shii,
 nke ọwhu ndiwhe wataru iya
 okwabe ugvu, t'egvu ba atsujekwa ghu.
 17 O noo nkele o to dudu ọwhu l'oo-gude ala m'o
 nwuhu.
 Ugvu iya obu te etsokwa iya who ala l'ilu.
 18 Ọo ezhi-okfu le nteke o no ndzu
 b'o shi gukobe onwiya le ndu a
 goru onu, ndiwhe shikwawho ajaje iya ama
 l'o bu onye eka atutu.
 19 Ọle oo-megee lakfu ndu-ichee ya whe l'alij-maa,
 eka l'ete abyaa l'awhu iwhoro.
 20 Onye nweru iwhe, t'o ma iwhe
 bu-a g'anu-egbudu l'anwuhuje
 bu ge l'oo-bekochaa nwuhu.

Egву-ọma, Asafu deru

50 Ọ kwa Okalibe, bu Chileke,
 bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu okfu-a.
 Ooku mgboko l'owhu oku, shi
 l'uzo ẹnyanwu-awata rwua l'uzo ẹnyanwu-ariba.
 2 Chileke no le Záyọnu egbu
 zaazaa, mbu le Záyọnu ono, bu obodo l'amashij uma
 ike.
 3 Chileke anyi l'abyaakwaa,
 ole o to nodu nggujungguji abya.
 Ọku, l'ata chichichi vutaru iya uzo.
 Oke wherewhere no-whee ya mgburumgburu.
 4 Ooku igwe, eku alij, te whe bya aburu ndu eka-ebe
 iya,
 te whe bya anodu whu ge ya gude ekpe ndu nkiya
 ikpe.

5 "Unu chikoberu mu ndu bu nkemu ge whẹ ha;
ndu mu le whẹ gude ngwo-eja gbaa ndzu."
6 Imigwe l'atuje onu ge Chileke
du-be chiriri, nkele Chileke l'onwiya bu O-kpe-ikpe.
7 "Ndu mu, unu ngabe nchi,
te mu kfu okfu yeru unu.
Te mu gbaa unube ndu Izurelu oku ejo iwhe unu
meru.
O kwa mube Chileke bu Chileke unu.
8 O to bukwa nke ngwo-eja, unu l'egwoje anu mu, od-
ua
l'oo nke mgeja okpokota-iwhe-oku,
unu l'agbajeru mu be mu l'abarun unu mba iya, nkele
ono
be unu l'anoge emekota l'o rwuberu iya.
9 O to bukwa eswi, no l'uwoko unu be mu choru bya.
To bu eghu unu, kuru le mkpu be mu l'ele enya iya,
10 nkele anu lile, nokota l'oswa bukota nkemu, eswi,
doru
l'unukurunu uguv bukwaru mu woho nwe iya.
11 Enu, l'ewhe l'eli be mu makotaru ge whẹ ha,
anu-egbudu l'owhu bukotaru iwhe mu.
12 O -bu l'oo egu l'agu mu me mu tege abyakfutakwa
unu,
nkele oo mbedua nwekota
mgboko-o kpaawhuu mee iwhe du iya nu.
13 ?Unu riru le mu l'ataje anu eswi?
?T'unu doberu su le mu l'anguje mmee eghu?
14 Ngwo-eja, unu l'anube mube Chileke
bu t'unu keleje mu ekele.
Unu emekotaje iwhe unu riburu
le nte l'unu l'e-meru mube Okalibe-Kangokotaru-Nu.
15 Unu -kua mu oku nteke iwhe-otsulanu byaru unu,
mu anafuta unu, oo ya bu ngge unu akwabeje mu
ugvu."
16 Ole onye ejo-ememe be Chileke
suru: "Ndenu iwhe meru g'o
gude l'inoje agu iwu mu ogu egvu?
?Ndenu iwhe meru g'o gude
l'igudeje onu ghu kfukuta ogbandzu mu?
17 L'eka i jikaru su te mu ba aloshi
ghu eka le nchi, woru okfu mu g'o ha ye l'azu.
18 I -whua onye oshi, gu ejekfu
iya, gu l'ia aburu onya, gu le
ndu l'eri ogori l'atukwawho oli.
19 Iwhe l'eshije ghu l'onu bulewho
ejo-okfu, ugho buwaru iwhe kworu ghu eh.
20 I -nodu, gu ekfutoshi nwune ghu.
O buru nwune ghu nwoke, gu
l'ia shi l'ewho lanu be l'inoje ekfuru okfu-azu.
21 Iwhe lile ono b'i mekotaru, mu nodule-e nggujung-
guji.
I gbee dobewanu su le mu le ghu bu iwhe lanu.
Ole mu l'a-bakwanuru ghu mba iya,

gbaa ghu oku iya l'iwhe l'iwhe."

22 "Unu ngabe nchi l'iwhe-e,
mu l'abya ekfukfu-a, unube ndu nyoharu mube
Chileke.

Odua mu alajashia unu nwirinwiri,
lebe obu l'o du onye suru ge l'onafuta unu.
23 Onye, bu ekele bu ngwo-eja owhu l'onu Chileke
be bu iya l'akwabe mube Chileke uguv.
O buru onye, du chiriri be mu
l'e-goshi le mube Chileke l'adzofutaje madzu."

Egvo-oma, Dévidi deru nu onye ishi egvu

*Nteke o deru iya bu g'onye nkfuchiru Chileke, bu Né-
tanu byageeru ibe iya bya ekfuaru iya l'o meru eji l'o
jekfuru Betu-sheba aze*

51 Whunuaru mu imiko, jiko Onye-Nwe-Oha,
eshi-owhu n-yemobu ghu l'enwee eberu.
Eshi-owhu obu-imiko ghu ha
shinene huchafunu emeswe, mu mesweru ghu.
2 Safukotanu mu ejo-iwhe, mu
megbaberu g'o ha, huchafunu
mu iwhe-du-eji, mu mekotaru ghu.
3 Nkele mu maru ge mu mesweberu ghu.
Mu ta anyohadu iwhe-du-eji mu meru anyoha.
4 Oo kwa gubedua gedegede
be mu meru iwhe-du-eji melwu,
mu meru iwhe, bu ejo-iwhe l'enya nkeghu.
Oo ya bu l'iswi du ghu mma l'ikpe, i nmaru mu,
uta ta adu ghu iya l'ikpe, i kperu mu.
5 Saa, mu shikwa eshi nteke a
nwuru mu butaru onye l'eme ejo-iwhe.
Mu shiroo nteke ne mu tsutaru ime
mu butaru onye l'eme iwhe-du-eji.
6 Iwhe l'iile enya iya le ndzu madzu bu ire-lanu.
Zhinua mu mmaghu nkeghu
t'o du mu l'ime ime obu.
7 Gude isopu saa mu asasa te mu be enwe mmerwu.
Saa mu te mu ka eberugo ocha ucha.
8 Mee mu te mu nweru eh utso,
tee eswa, nke owhu mube onye
ono, i gwepiyashiru okpu egwepiyashi l'e-te eswa.
9 Wocha iwhe ti ba awhu
iwhe-du-eji ono, mu metagbaberu.
Hufukota ejo-iwhe, mu megbaberu.
10 Byiko Chileke, kenuru obu
guru iwhoro nu mu, gu eworu ume owhuu ye mu
l'ehu
nke owhu mu l'a-no anuru ghu okfu.
11 Ba achifukwa mu l'atatiwghu ghu.
Gu eje anafukwa mu Ume-Du-Nso nkeghu.
12 Nu-whunu mu eh-utso ono azu.
Mbuh-utso ono, shi l'adzofuta ono, i dzofutaru
mu.

Mee t'ome uche ghu wheje mu
 uwhere, nke ọwhu mu l'a-nọpyabe ghu l'ẹka.
 13 Ọo ya bụ nduge mu ezhia
 ndu l'anọje emeswe ghu nụ ụzo ghu.
 Ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji l'adakoibe lwakfuta ghu.
 14 Dzofofuta mu l'ikpe ọchi, mu gburu, byiko Chileke.
 Ọo ghu bụ Chileke, l'adzofutaje mu nụ.
 Ọo ya bụ nduge mu egude
 ẹhu-utso gụa egvu, sụ l'ị dụ chiriiri.
 15 Gụbe Onye-Nwe-Ọha, kụhaa mu ọnu
 nke ọwhu mu l'a-ja ghu ajaja.
 16 Ọ -bụ l'ọo ngwo-ẹja bẹ l'iile
 ẹnaya iya mę mu egwokwaru iya nụ ghu.
 Ọle ngwo-ẹja m'ọ -beru ọ bụru ngwo-ẹja
 ọkpokota-iwhe-ọku te emekwa t'ẹhu tsoo ghu utso.
 17 Ngwo-ẹja ọwhu Chileke
 l'anatajẹ bẹ bụ áwhụ-ooji-obu
 nke iwhe dụ ẹji, madzụ meru.
 Onye áwhụ jiru obu l'iwhe dụ ẹji,
 o meru, nzhimanụ lwa iya azụ
 bẹ gube Chileke l'ẹte akpojekwa ẹbo-ẹbo l'afụ.
 18 Menua Záyonu t'ọ jakerehu,
 eshi-ọwhu ọ dụ ghu l'obu.
 Tụkwanua mgbodo Jerúsalemu.
 19 Ọo ya bụ nduge a wata anọ
 egworu ghu ngwo-ẹja, dụ
 chiriiri, a gbalahaaru ghu mgbeja ọkpokota-iwhe-
 ọku,
 gbulahaaru ghu oke-eswi l'ẹnaya-mgbeja ghu.

Évù, Dévidi kwarụ nụ onye ishi egvu

*Nteke ọ kwarụ iya bụ nteke Dowęgu, onye Edọmu bya
 agbaaru Sọlu ama sụ iya lẹ Dévidi nọ l'ibe Ahimeleku*

52 Gube oke dụ ike, ?ndehunu
 iwhe meru g'ọ gude i gude
 oome ejo-iwhe eku onwoghu eku?
 ?Tị madụ lẹ n-yemobu Chileke l'a-nọ jeye lẹ gbururu?
 2 Iwhe l'ijinoje atọ ẹtomu iya bụlewho ejo-iwhe.
 Ire ghu l'atsụ nkọ g'ọo akwọ, a barụ ababa.
 Iwhe lile, l'iime bụkota ụgho.
 3 Ị ka oye ejo-iwhe obu amamę iwhe dụ ree.
 Ọdzu ejire ka ghu ree amamę okfu ire-lanụ.
 4 Iwhe i yeru obu bụ okfurwushi
 madzụ, gube onye ono, l'adzugbu onwoghu l'ejire.
 5 Sụa, Chileke l'e-mebyishikwa
 ghu, mee ghu gụ aburu
 kpukpuru-swoo jeyewaroya.
 Ọo-wọru ghu chiji, tufu ghu
 atufu l'ibe ghu, l'oo-wheta ghu
 ewheta whefu g'ọo ẹwu l'alị ndu nọ ndzụ.
 6 Ndu dụ chiriiri l'a-whụ iya tsụhu
 egvu, whẹ achia ya ọchi sụ:
 7 "Unu lewaro, onye ọwa-a bụ

onye jikaru lẹ ya te emedu Chileke agbarike iya.
 Ọo l'ẹku ono, o nweru nke be
 enwehe ọdo b'ọ keru ike yeru.
 Oogudekwawho ejo-iwhe,
 l'ọonoje emeshi eko dzudzudzu."
 8 Ọo lẹ mbędua bẹ dụ g'ọo oshi
 ólivu, dụ nonwu-nonwu nọdu l'ime eze-ulo Chileke.
 Mu l'a-chiru ụkfu kwẹ lẹ
 n-yemobu Chileke jeye lẹ tututu-mimimi.
 9 Mu l'a-nọdu ekele ghu ekele
 jeye lẹ gbururu, l'iwhe i meru.
 Mu l'a-nọdulewho nwandoo ele
 ghu ẹnaya l'ẹka, nkele ẹwha ghu dụ ree.
 Mu l'a-nọdukawho l'iwhu ndu nkeghu tua ghu
 ẹwha.

*Évù, Dévidi kwarụ nụ onye ishi egvu, t'e gude olu áwhụ
 gụa ya*

53 Ndu eswe l'arije l'ime obu whẹ lẹ Chileke ta adu-
 du.

Whẹ mebyishiwari onwowhe.
 Iwhe whẹ l'eme bụ akpamara,
 ọ tọ dudu m'ọo onye lanụ l'ime whẹ l'eme iwhe dụ
 ree.

2 Chileke bẹ shi l'imigwe pazhita
 ẹnaya lee ụnwu eliwhe, tẹ ya
 madaaru ?o nweru onye ọwhu marụ iwhe?
 Mbụ tẹ ya maadarụ ?o nweru onye
 ọwhu l'achọ yẹbe Chileke?

3 Ọle gẹ whẹ ha tükowaru haa ụzo jewhuhu.
 Whẹ tükowaru gẹ whẹ ha mebyishihukota.
 Ọ tọ dudu t'ọ ka mma l'ọo onye lanụ l'eme iwhe dụ
 ree.

4 Ọ dukwa gẹ ndu ono, l'eme
 ejo-iwhe ono te enwedu uche,
 mbụ ndu ono, l'anọje eri ndu
 nkemu g'ọo onye l'eri nri, whẹ tẹ
 ekfujẹ anụ mụbe Chileke ilile.

5 Ndu ono bẹ ọtsu egvu guderu,
 l'ẹka iwhe ọotsu egvu l'adụa.
 Chileke l'a-tükashi ọkpu ndu ono,
 l'etso ghu ọgu nnanụ nnanụ.
 I meru iwhe-iwhere kpua whẹ,
 o noo nkele Chileke bẹ jikaru whẹ.
 6 Ọ dụ mu nke t'e shi lẹ Záyonu
 bya adzofuta ndu Ízurelu.
 Jékọpu l'e-te ẹsua, ẹhu atsoo Ízurelu utso
 mę Chileke melewho tẹ ndu
 nkiya, a kpuru lẹ ndzụ lwawhu azụ.

*Évù, Dévidi kwarụ nụ onye ishi egvu; t'a kporu unu ye
 iya*

*Nteke ọ kwarụ iya bụ gẹ ndu Zifu byaru bya asụ Sọlu lẹ
 Dévidi domikwaru onwiya l'echilabo whẹ*

54 Gude ike ghu dzofuta mu gube Chileke.
 Gụ egude okpehu ghu haaru mu enge.
² Nnua ekfufu, mu lekfu anu ghu, gube Chileke.
 Ngabenu nchi l'iwhe mu lekfu.
³ Nkele o-shi-awe, o-shi-awe wẹ be letso mu ogu.
 Ndu ejo-obu l'achọ mu ebugbu, mbu ndu ono,
 l'ete adu iwhe wẹ kuru Chileke, m'ọo nnanu.
⁴ Ọle ọo Chileke bu onye l'eyejeru mu eka.
 Ọo Onye-Nwe-Ọha bu onye gude ndzu mu.
⁵ Tẹ Chileke mekwaa t'ejo-iwhe,
 ndu ohogu mu meru mu dawhuru wẹ azu.
 Tẹ Chileke lakwaa wẹ l'iyi shi nno
 goshi l'ọ bu o-me-g'o-kfuru.
⁶ Mu l'e-gude ẹhu-utso gwotaru ghu ngwo-ẹja.
 Mu l'a-bya ekele ghu ekele
 gube Onye-Nwe-Ọha nkele i du ree.
⁷ Ọo ghu dzofutaru mu
 l'iwhe-ẹhuka lile, byakfutaru mu nu.
 Mu gudewaa ẹnya mu whu g'a
 lwu-gburu ndu ohogu mu wẹ.
*Évù, Dévidi kwaru nu onye ishi egvu, t'a kporu une ye
 iya*

55 Gube Chileke, nvaro ekfufu, mu lekfu anu ghu.
 Ba agbakwa mu nkuchi l'iwhe mu l'aryo ghu.
² Ngaberu mu nchi, zaa mu oku, mu leku ghu.
 Oriri l'echije mu ẹhu, meji ta
 anmakfujeru mu anmakfuru,
³ nteke mu nru olu ndu
 ohogu mu, mee nteke ndu
 ejo-ememe ryaru mu daa gude yee mu egvu.
 Wẹ l'ewokfuta mu nsogbu,
 wẹ l'egudeje ẹhu-eghughu ekfubyishi mu.
⁴ Obu l'achi mu whoo whoo,
 anwuhu l'eye mu egvu.
⁵ Egву l'atsushi mu ike, ẹhu l'anma mu jijiji.
 Ishi l'anyiko mu anyiko.
⁶ Iwhe mu kfuru bu: l'ọ du mu
 nke te mu kpa ẹba g'ọo ndo,
 whehu je achọ eka mu l'a-nodu tuta ume,
⁷ mbu whemihu ewhemihu je eburu l'echi-egu,
⁸ mu gege emekebe egwegwa whetu
 je achọ eka lanu, mu l'a-nodu ezeru ndzu,
 shi nno lufu l'oke wherewhere-ẹ mee l'oke akpara-
 mini-a.
⁹ Byiko, Onye-Nwe-Ọha,
 mebyishinua iwhe ndu ono,
 l'eme ejo-ememe ono tuberu nke ememe.
 Ghasweshinua wẹ olu-okfu aghasweshi.
 Nkele iwhe mu whuru le mkpukpu ono
 bu iwhe-kpanganga ye esemokfu.
¹⁰ Eswe l'enyashi be wẹ l'agba
 mgbodo mkpukpu ono gorogoro,
 Iwhe jiru ime mkpukpu ono

bulewho ejo-iwhe ye nsogbu.
¹¹ Ndu emebi be bu wẹ no l'ime mkpukpu ono,
 mmegide ye ugho ta agvu iya agvugvu.
¹² Ọ -bu l'ọo ohogu mu lekfu
 mu ge mu l'adu, me mu atagbukwaa ya le nshi.
 Ọ -bu l'ọo onye mu du ashị be
 l'ekeru mu tuhaa, me mu
 edomikwaaru iya onwomu.
¹³ Ọle ọo gube onye mu l'iya bu
 iwhe lanu, onye mu l'iya l'atu oli, buru eguru onya
 mu,
¹⁴ mbu gube onye mu l'iya
 l'edzupyashi idzu, l'atsọ utso,
 onye mu l'iya l'atukoje nodu l'eze-ulo Chileke abaru
 iya ẹja.
¹⁵ T'onwu byakwa egbu ndu ohogu mu.
 T'e likwaa wẹ l'ono ndzu.
 Nkele ejo-iwhe kwawaru
 nkwatankwa l'ime obu wẹ.
¹⁶ Ọle mbedua bu Chileke be mu l'aryaku,
 Yẹbe Onye-Nwe-Ọha l'e-megee dzofuta mu.
¹⁷ L'urwenyashi mee l'utsu mee
 l'eswe be mu l'egudeje olu awu echiku iya le mkpu.
 O je l'a-nu olu mu.
¹⁸ Ọo-gbafuta mu l'ogu ono, mu
 l'alwu, t'ọ bu du iwhe l'e-me mu nu.
 Ndu ohogu mu hakwa m'ọo l'igwe
 oha agha be l'ọo-gbafutale mu-a.
¹⁹ Chileke, bu onye shi l'edenwede
 noduta l'oshi-eze iya be l'a-nu
 olu mu, nu wẹ chikfu,
 eshi-owhu wẹ jikaru oha umere, wẹ ta atsọ
 Chileke egvu.
²⁰ Onye mu l'iya shi atu oli tsoru
 ndu wẹ l'iya l'eshi onya ogu,
 shi nno mebyia ogbandzu, wẹ l'iya gbaru.
²¹ Okfu, shi iya l'onu du belebele
 g'ọo mmanu uko, ọle iwhe jiru iya obu bu ndumashi.
 Okfu iya l'atu atutu g'ọo mmanu
 urwazi, ọle ọotsu nkọ g'ọo nkogo.
²² Unu tuko iwhe l'atsọ unu l'ehu
 ye Onye-Nwe-Ọha l'eka,
 Oo-gudeshia unu ike.
 Ọ to byadu l'e-kwe te ndu-du-chiriri daa.
²³ Ọle ọo gube Chileke l'a-chita
 ndu l'eme ejo-ememe chiru ye
 l'ime ilu, eka wẹ l'a-nodu reshihu.
 Ndu l'egbu ochi mee ndu
 ntuwu-ire be l'ete anofudu ndu l'ishi.
 Ọle mbedua be bu ghu be mu dakoberu.

*Egву-ọma, Dévidi deru nu onye ishi egvu; t'e gude olu
 egvu, l'eeukuje "Ndo Beru le Achi, No Otanya" gu ya
 Nteke o deru iya bu ge ndu Filistiya guderu le Gatu*

56 Gùbe Chileke, whàru mu ọọ imiko,
nkele ndu madzù l'achikwa mu kpakekpake.
Mbọku, fùtaru l'igwe bẹ ndu
ọhogu mu l'akabajee mu ọkpa ẹhu.
² Mbọku mbọku bẹ ndu ọhogu
mu l'anoje achị mu kpakekpake.
Ndu l'eku onwowhe gẹ whẹ l'ahaa
bẹ ha l'urwu etso mu ọgu.
³ Egvu -wata mu atsutsu, bụ ghu bẹ mu l'adakobeje.
⁴ Ọo Chileke ono, mu l'anoje
aja okfu iya ajaja ono bẹ mu dakoberu.
Mu ta abyadù l'atsù egvu.
?Ọo gùnu bẹ madzù mmaanù l'a-dù ike mee mu.
⁵ Ntekenteke bẹ whẹ l'ewojeru
okfu mu ghaa igharawhu.
Iwhe l'abujelewho ọriri whẹ bụ
gẹ whẹ l'e-shi mee mu ejo-iwhe.
⁶ Whẹ dzukoberu bya edomishia onwowhe.
Whẹ l'anoje ege ẹka mu dzọru
ọkpa ngge, tẹ whẹ gude geta mu ishi.
⁷ Byiko Chileke, be ekwekwa tẹ whẹ laa ẹwoma.
Gudenu oke ẹhu-eghughu ghu
chitsushia ndu ono gẹ whẹ ha.
⁸ Ị mawarù gẹ iwhe ono l'atsù-be mu l'ẹhu.
Ị mawarù gẹ mu ryaberu ẹkwa.
?Tị tükodunua iwhe lile ono dekota l'ẹkwo ghu?
⁹ Mu -ryakule ghu whọ bẹ ndu
ọhogu mu l'a-dakọbe tsuwu azù.
Ọwhu doru mu ẹnya bụ lẹ Chileke nọ l'ẹka iya nkemu.
¹⁰ Ọo Chileke ono, mu l'anoje aja okfu iya ama,
mbù Onye-Nwe-Ọha ono, mu l'anoje aja okfu iya aja-
ja,
¹¹ ọo Chileke ono bẹ mu dakoberu.
Mu ta abyadù l'atsù egvu.
?Ndẹ-zhia iwhe madzù mmaanù l'a-dù ike mee mu?
¹² Gùbe Chileke, iwhe mu riburu lẹ nte lẹ mu l'e-meru
ghu
bẹ mu mefutajekwa.
Mu l'a-bya egworu ngwo-ẹja ekele nù ghu.
¹³ O noo nkele ị nafutaru ndzù mu
l'ẹka ọnwu, bya emekwaawho
tẹ mu be evukota iwhe daa iko.
Ọo ya bụ nke ọwhu mu l'a-dzọ ije
l'iwhu Chileke l'ẹka iwhoro dọru ndu nọ ndzù.
*Egvu-ọma, Dévidi deru nù onye ishi egvu; ishi egvu iya
bù "Be emekwa tẹ mu laa l'iyi"*
*Nteke o deru iya bụ nteke ọ nahuru Sọlu gbal, je anọ-
du l'ime ọgba*
57 Gùbe Chileke, whàru mu imiko.
Byiko, whàru mu ọọ imiko.
Nkele ọọ l'ẹka ghu bẹ mu nọ ezeru ndzù.
Mu l'a-nọdu lẹ mkpula oke akwẹka ghu ezeru ndzù,

jeye nteke ejo-iwhe-ẹhuka-a, byarù mu nù l'a-gvùko-
ta.
² Mu l'aryaku Chileke, bụ
Ọkalibe-Kangokotaru-Nu,
mbù Chileke, l'atùkoje iwhe lile mekotaru mu.
³ Oo-shi l'imigwe zhia t'a bya adzọfuta mu,
bya emeru iwhe iwhe nù
ndu ono, l'achị mu kpakekpake.
Chileke l'e-goshi mu l'o yeru mu obu,
bùru onye l'akfushi ike l'iwhe o kfuru.
⁴ Mu nọ l'echilabọ oduu-gburu-agù,
mu zẹkwa l'echilabọ anù-ẹgbudu, l'atajẹ anù madzù.
Ndu ézè whẹ dù g'ọo arwa, dù g'ọo akfù,
ire whẹ l'atsù nkọ g'ọo ogu-igba.
⁵ Goshinu ndiwhe lẹ g'ị paberu
ẹka, mbù l'ị nọghataru akpamigwe anọghata,
tẹ ndiwhe l'owhu whunu lẹ g'ị dù-be biribiri.
⁶ Whẹ geru ụgbu kwabẹru mu l'ụzo, mu l'eshi.
Ọo ya bụ, ẹhu rwurwuhule mu whọ arwurwuhu.
Whẹ gbashi je ebua nsù dobe mu l'atatiwhu.
Ọle whẹ megeeru daba lẹ nsù ọbu l'onwowhe.
⁷ Sụa, gùbe Chileke; obu shihukwaru mu ike,
obu shihukwaru mu ike,
mu je l'a-gù egvu gude tua ghu ẹwha.
⁸ Obu mu, tehu nwuru ẹnya,
Unu tehu nwuru ẹnya, unubẹ ogele mẹe une,
nkele mbẹdua l'e-gudekwa egvu
kutee geregere chi-asahu lẹ mgbẹnya.
⁹ Mu l'a-nọdu l'echilabọ ndiwhe
kele ghu ekele gùbe Onye-Nwe-Ọha.
Mu l'a-nọdukawho l'echilabọ mba
lile gùa egvu gude jaa ghu ajaja.
¹⁰ O noo nkele n-yemobu ghu parù ẹka.
Ọ tükoru imigwe l'owhu vọo kfurukfuru.
Ire-lanù nkeghu dzuru akpamigwe.
¹¹ Goshinu ndiwhe lẹ g'ị paberu
ẹka, mbù l'ị nọghataru akpamigwe anọghata,
tẹ ndiwhe l'owhu whunu lẹ g'ị dù-be biribiri.
*Egvu-ọma, Dévidi deru nù onye ishi egvu; ishi egvu iya
bù "Be emekwa tẹ mu laa l'iyi"*
58 Unubẹ ọgbo-ikpe, ?o nweru-a
nteke okfu, kfurù ọto l'eshije unu l'ọnu fùta?
?Unu kfùbejeru-a ẹka ọto kpee ụnwu eliwhe ikpe?
² Waawakwa, iwhe unu l'arije l'ime obu unu bụlewhu
g'unu l'e-shi mee iwhe l'akfuaru nhamunha.
Ọ bụru iwhe-kpanganga bẹ unu l'anoje ekeru ụnwu
eliwhe.
³ Ndu ejo-ememe l'eshije lẹ
nteke whẹ nọkwadu l'ẹwho ne whẹ shiswee ụzo.
Nteke a dükwaduroo ime whẹ bẹ whẹ l'akpawhuhuje.
Ọdzu ejire shi whẹ lẹ dẹdedeede.
⁴ Ẹru, whẹ l'atajẹ l'egbu egbugbu g'ọo ẹru ejo agwọ.
Whẹ swọ-chishigeeru iwhe lẹ

nchị dahụ nkuchi g'ọo oghu,
⁵ g'ọo oghu, l'ẹte anuhe opu, onye
 rwaru iya ẹka l'iwhu l'egbu,
 gude ekfuru iya okfu, m'o beru
 onye l'egbu opu obu maru iya ọma-agma.
⁶ Kpaa whẹ eze, dụ whẹ l'ọnu byiko Chileke.
 Jiko Onye-Nwe-Ọha, swoshinua
 oduu ono ẹpyi ono, nọ-gee whẹ l'ọnu ono.
⁷ Tẹ whẹ tashihukwa g'ọo ẹka
 mini sọru asoso sọghata.
 Nteke whẹ setaru uta whẹ tẹ whẹ
 gbaa, mekwaa t'akfu whẹ buru adurugba.
⁸ Tẹ whẹ dụ g'ọo eji,
 rwubashihuru erwubashihu.
 Tẹ whẹ be egudekwa ẹnya whẹ
 whua ẹnyanwu g'ọo ẹwho alufu.
⁹ Nke ọwhu bu, ẹswa, a tsuberu
 l'ite -bya l'eme t'ọku ngaa ike ite ono,
 Chileke egudewaa oke ẹhu-eghughu iya zhikota ite
 ono g'ọo
 oke wherewhere, o beru iwhe e
 shiberu l'ite ono dukwadu oyii, ọdua l'ọobyawa
 egheghe.
¹⁰ Ndu dụ chiri bẹ ẹhu l'a-tsọ uto, mẹ whẹ whule-
 who
 lẹ Chileke l'akfuwaa
 ndu ejo-ememe ugwo iwhe-dụ-ẹji, whẹ meru,
 mbu mẹ whẹ gbudelewho ndu ejo-ememe
 pyaapya.
¹¹ Ọo ya bu, ndiwe awata okfu
 sụ: "Nke bu ezhi-okfu bu lẹ ndu-dụ-chiri
 bẹ obunggo duru.
 Nke bu ezhi-okfu bu l'o nweru
 Chileke, l'ekpeje eliwhe-e ikpe."

*Egву-ọma, Dévidi deru nọ onye ishi egvu; ishi egvu iya
 bu "Be emekwa tẹ mu laa l'iyi"*

*Nteke ọ guru iya bu nteke Sọlu yeru ndu nche, l'e-je
 anọdu eche ọlo, ọ nọ nche t'e gbu ya*

59 Nafuta mu l'ẹka ọhogu mu, byiko Chileke mu.
 Gbochitakwa mu l'ẹka ndu ono
 wulihuru wupyaabe mu.
² Nafuta mu l'ẹka ndu ono l'eme ejo-iwhe.
 Dzọo mu l'ẹka ndu mgbugbu madzụ ono.
³ Gube Onye-Nwe-Ọha, lewaro
 gẹ whẹ domishiru onwowhe kwaberu ndzụ mu.
 Ndu nweru ọkpehu wulihuru etso mu okfu, l'ẹbe obu
 l'o nweru iwu, whẹ turu dụ ọwhu, mu mebyijeru,
 tọ dụ gẹ whẹ ha, mu meswejeru.
⁴ Whẹ gbaru je edozhia onwowhe
 tẹ whẹ tsoo mu ọgu, l'ẹbe ọdu ejo-iwhe, mu meru
 whẹ.
 Byiko gbalihunu, bya eyeru mu ẹka.

Whunu ẹgube ejo ọnodu, mu nọ l'iya.
⁵ Jiko Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke,
 bu Ọkalibe-kakota-ike,
 bya aburu Chileke nke ndu Ízurelu,
 tehu etehu, je anu ndu mba gẹ mba ha awhu.
 Ba adukwa onye l'ime ndu
 ejo-ememe ono, l'akwabeje ẹnya eme iwhe l'a-tsuru
 ibe whẹ, l'ji-whuru imiko.
⁶ Ọobuje, whẹ -lwa l'urwenyashi,
 whẹ aba hanyi-hanyi g'ọo nkuta,
 tsoru mkpukpu ejewhe.
⁷ Lewaro ẹnya, whẹ -saa ọnu whẹ edua nkọ g'ọo
 ẹgube-ẹ nkuta l'abọo erwumu.
 Ogu-igba l'eshije whẹ l'ire agushi.
 Whẹ l'anoje arị l'ọ tọ dudu
 onye nuru iwhe whẹ l'ekfu.
⁸ Ọle ọo ọchi bẹ gube
 Onye-Nwe-Ọha l'anojelee achị whẹ.
 Ọo ọchi bẹ ndu mba gẹ mba ha ono l'anoje ezhi ghu.
⁹ Ọo gube Chileke bu agbarike mu.
 Mu wowaru ẹnya dobe l'ẹka i nọ.
 Ọo l'ime ghu bẹ mu gbabarụ je ezeeru ndzụ.
¹⁰ Chileke, bu onye yeru mu obu bẹ l'a-gba mu ndzu-
 ta.
 Chileke l'e-me tẹ mu gude ẹnya mu whu gẹ ya l'e-shi
 lwu-gbu ndu ọhogu mu.
¹¹ Be egbukwa whẹ egbugbu
 gube Onye-Nwe-Ọha, bu onye mgbochita anyi.
 Ọdua bẹ ndibe anyi l'a-nyazokwa iya.
 Gudechia ike nkeghu chikashia whẹ.
 Gụ emee whẹ, t'ọ bọ dụ iwhe whẹ l'a-bu.
¹² Ọo mkpokoro okfu l'eshije whẹ l'ọnu afushi.
 Mbụ l'okfu, l'eshije whẹ l'ogboromonu futa
 l'abukotaje iwhe-dụ-ẹji.
 Whẹ l'egudeje ọnu whẹ adzụ ejire,
 gude iya atụ ibe whẹ ọnu.
 Ọo ya bu, t'ekuku ono, whẹ l'eku onwowhe ono
 nmakwa whẹ g'ọo ọnya.
¹³ Gudenu oke ẹhu-eghughu ghu kee whẹ g'ọo ọku.
 Kegbushia whẹ jeye nteke whẹ l'a-gvukota.
 Ọo ya bu, unwu eliwhe l'owhu amarụ l'ọo Chileke bu
 Eze, l'achị Jékọpu, ọ buru iya
 bu eze l'achị eliwhe kpaa-whuu.
¹⁴ Ọobuje, whẹ lwa l'urwenyashi,
 whẹ aba hanyi-hanyi g'ọo nkuta,
 tsoru mkpukpu ejewhe.
¹⁵ Whẹ l'anoje awuwhe achọ ẹka whẹ l'e-ri nri.
 Ọ -buru lẹ whẹ te rijidu ẹwho, whẹ agbolahaa uja
 g'ọo nkuta.
¹⁶ Ọle mbẹdua l'a-gu egvu gude
 tuta ọnu g'okpehu ghu habe shii.
 Utsu mbọku mbọku bẹ mu l'a-guje
 egvu ẹhu-uto gude goshi g'oye obu ghu habe.
 O noo nkele ọo l'ime ghu bẹ mu

I'agbabajẹ je edomia onwomu.

Ọ bуru ghu bẹ mu l'agbabajẹ l'ime je ezeeru ndzụ, mẹ mu l'eje iwhe-ọtsulanu.

¹⁷ Gbẹ ike, dụ mu nụ; mu l'a-gụ egvu tua ghu ẹwha. O noo nkele ọo l'ime ghu bẹ mu gbabaru je edomia onwomu, gbẹ Chileke, bụ onye yeru mu obu.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; t'e gude olu egvu, l'eejuje "Nkashji-yi Ọgbandzu" gụa ya

Nteke o deru iya bụ nteke whẹ lẹ ndu Arámu-naharayimu † mẹe ndu Arámu Zoba lwuru ọgu, mbụ nteke ono, Jowabu lwaru bya alwushi ndu Edomu ọgu lwugbua whẹ; gbua unu ojogu ukporo l'iri lẹ nsuda Únú

60 Gbẹ Chileke, i jikawaru anyi woru anyi tũkaa nnanụ nnanụ.

I shi avuru anyi ọvuma. Ọle ntaa bẹ anyi l'aryo ghu sụ:

T'i chebenuru anyi iwhe ọdo byiko.

² I meru alị-a, ọ nmaa jijiji, bya emee ya, o kfuwashihu ekfuwashihu.

Mekwanua ẹka ọ gbaru ọru nkele oozekwa ezeze.

³ I hawaru ndibe ghu, whẹ jee tịtooo, mbụ l'iichewaru anyi mmee, anyi nguta iya akpo galagala.

⁴ Ndu l'atsụ egvu ghu bẹ l'iipalijeru ẹkwa-ọhubama nkeghu, nke ọwhu whẹ l'a-whu iya wukfuta ghu, shi nno zeeru ọnu akfụ.

⁵ Gudenu ẹka-utara ghu dzofuta anyi. Nuna ekfukfu, anyi l'ekfu anu ghu, nke ọwhu l'ee-shi nno dzoo ndu i yeru obu.

⁶ Chileke nowaa l'ulo iya, dụ nsọ kfua okfu sụ: "Mu l'a-nọ atụ orooroo eke alị ndu Shékemu, woru nsuda Sukotu washia.

⁷ Giledu bụ nkemu, Manáse bуru nkemu. Ifuremu bụ okpu, mu kpu l'ishi. Juda bуru oshi-ọpa-l'ẹka-eze, mu l'apajẹ l'ẹka.

⁸ Moabu bụ ochi, mu l'akwoje okpa. Ọ bukwanuru lẹ Edomu bẹ mu l'eyeshije akpokpa mu dobe. Obodo Fílistiya bẹ mu tųwaru okoo kpua."

⁹ Ọo onye l'e-du mu chiriri werere duba lẹ mkpukpu ono, a tųru tųshia ike? Mbụ, ọo onye l'e-duru mu duba lẹ Edomu?

¹⁰ Ọ kwa gbẹ Chileke bụ onye ọbu. Ọle i gbẹ jika anyi. Ti kwejehe tsoru ndu ojogu anyi eje ọgu.

¹¹ Yeru anyi ẹka byiko, t'anyị lwugbua ndu ọhogu anyi, nkele ẹka ọwhu madzụ l'eye bụ iwhe-iwhoro.

¹² Ọle Chileke noduwaa swiru anyi bẹ anyi l'a-lwugbu mkparawa lwugbua whẹ.

Chileke l'e-hu ndu ọhogu anyi dųruru l'alị.

Egву, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; t'a kporu une ye iya

61 Nunu ẹkwa, mu l'arya byiko Chileke. Ngabẹ nchị l'ekfukfu, mu l'ekfu anu ghu.

² Mu nọ l'ẹka mgboko beru aryaku ghu. O noo nkele meji l'atofu mu atofu. Dunuru mu je edobe l'oke-ẹwhuru, ka mu l'eli.

³ Nkele mu gbabawaru l'ime ghu bya edomia onwomu. Ọ bukwaru ghu whọ bụ ọlo-mgbochita, mu nyihuru gude nahu ndu ọhogu mu.

⁴ Ọogukwa mu ẹgu tẹ mu buru l'ibe ghu jeye lẹ tututu-mimimi, mbụ tẹ mu nodujewaro lẹ mkpula eze akwẹka ghu ezeru ndzụ.

⁵ Nkele gbẹ Chileke nųwaru iwhe mu riburu lẹ nte lẹ mu l'e-meru ghu.

I mewaru tẹ mu tsoru ndu l'akwabẹ ẹwha ghu ugву, keta oke iwhe-ọma ono, l'iimejeru whẹ.

⁶ Menua tẹ ndzụ eze tsee ogologo. T'ọ nodu ndzụ shi l'ogbo rwua l'ogbo.

⁷ T'oshi-eze iya nodunu l'atatiwhu Chileke jeye lẹ gbururu.

Byiko t'iwhe, l'ii-gude eche iya nche bukwaru n-yemobu ghu, yele okfushi ike ono, l'jikfushije l'iwhe i kfuru.

⁸ Ọo ya bụ nduge mu agua egvu gude tua ghu ẹwha jeye lẹ gbururu, bya emekota iwhe lile, mu riburu lẹ nte nke ememe mboku mboku.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu, bụ Jedutunu

62 Ọo lẹwhọ Chileke kpụ bẹ mu nodu ngabẹru. Nkele ọo ya bụ onye l'a-dzofuta mu.

² Ọo yẹbedua nwẹkiya bẹ bụ eze-ẹwhuru nkemu. Ọ bуru iya bụ Chileke, l'adzofutaje mu nụ, bуru onye mu l'agbabajẹ l'ime iya, ya edomia mu. Ọo ya bụ l'ọ tọ dudu onye bya l'e-nwubata mu enwubata.

³ Ọo nteke ole bẹ unu l'e-tsube madzụ otsu kputukputu? G'unu hakota bẹ l'e-bechaa bуru kpurupyata, g'ọo ẹka mgbodo, ọdua l'ọo ụwhọ zeru tugbushia ndu nọ iya l'ime.

⁴ Iwhe unu l'eshibeje ite iya bụ g'unu l'e-shi nwufu iya l'oshi-eze iya ono. Ọdzu ejire l'atsọ unu ọtso shii.

Unu l'egudeje ogboromonu unu agoru madzụ ibe unu ọnu.

Ọle ime obu unu bẹ unu l'anoje atụ whẹ ejo ọnu.

† Ẹ tii kua iya Arámu-naharayimu; gụ ekua ya Mesopotémiya.

5 Ọo lẹwho Chileke kpụ bẹ obu mu darụ ngaberu.
Nkele ọo ya nwẹkiya bẹ mu l'ele ẹnya l'ẹka.

6 Ọo yẹbedua nwẹkiya bẹ bụ eze-ẹwhuru nkemu.
Ọ bụru iya bụ Chileke, l'adzọfutaje mu nụ,
bụru onye mu l'agbabajẹ l'ime iya, ya edomia mu.
Ọo ya bụ l'ọ tọ dudu onye bya
l'e-nwubata mu enwubata.

7 Adzọfuta, l'aa-dzọfuta mu bụ l'ẹka Chileke b'ọ nọ,
Ugву, l'aa-kwabẹ mu bukwaru iya whọ b'ọ nọ l'ẹka.
Ọo Chileke bụ eze-ẹwhuru mu,
ọ bukwaru iya whọ bẹ mu nọ l'ẹka ezeru ndzụ.

8 Unu dakobe iya ntekenteke unubẹ ụnwu eliwhe.
Unu gheberu iya obu unu ọnu.
L'ọ kwa Chileke bụ onye anyi nọ l'ime iya ezeru ndzụ.

9 Amadụ bụ udzu-ọnu.
Ohu bụru iwhe l'adụa iwhe ọ bụ.
Ọ -bụru t'e doo whẹ lẹ nkata
marụ gẹ whẹ l'anyi-be ẹrwa
bẹ whẹ tukuru bụru iwhe-iwhoro.

10 Unu ba akpọkwaru obu ye l'ọkpa ndu ọdo ẹhu.
Unu eje egudekwa ọna nfu eku onwunu eku.
O -beru ẹku l'abayarụ unu nyimu-nyimu,
unu ba akpọkwaru obu ye iya.

11 Chileke kfuakwaru iwhe-e ugbo lanụ,
mbẹdua gudewaa nchị mu nua ya ugbo labọ,
l'ọo Chileke bẹ nwekota ike lile.

12 L'ọo gube Onye-Nwe-Ọha bẹ
n-yemobu kuru ishi l'ẹka.
O noo nkele iibuje onyenonu obunggo,
rwuberu iwhe o meru.

Egву-ọma, Dévidi deru nteke ọ nọ l'echi-ẹgu alij Juda

63 Gube Chileke, ọo ghu bụ Chileke mu.
Ọo ghu bụ onye mu l'anoje
ele ẹnya iya eleshi iya ike.
Ẹkpiri gube Chileke l'anoje akpọ obu mu nkụ.
Eghoro ghu l'aduje mu l'echi-ẹgu,
l'alij ọkponku, mini l'adụa.

2 Gẹ mu l'e-mebukwaa whụ ike ghu
mẹe ọ-dụ-biribiri ghu,
ẹgube mu shi awhuje iya l'ulo ghu ono, dụ nsọ.

3 Mu l'e-gude ọnu mu jaa ghu ajaja,
o noo nkele n-yemobu ghu ka ndzụ ree.

4 Mu l'a-noje ekele ghu ekele jeye gẹ mu l'a-nọ-be.
Mu je l'e-gudeje ẹwha ghu
achili ẹka imeli ekfu anụ ghu.

5 Obu mu bẹ ẹwho l'e-ji g'ọo onye riru nri,
e gude ẹba anụ mее ụmi ọkpu shia.
Ọnu mu agụa egву gude tua ghu ẹwha.

6 Ọobuje, mu -zẹe l'ugbooshi mu,
mu anyata ghu.
Ẹnyashi owhu bẹ mu l'arịkotaje nkeghu.

7 Mu nọ lẹ mkpula oke akwẹka ghu agụ egву ẹhu-ut-so.

O noo nkele ọo ghu bụ onye l'eyejeru mu ẹka.

8 Mu l'anọduje ghu ntse ntekenteke.
Ọ bụru ẹka-utara ghu bẹ gudeshi mu ike.

9 Ndu l'achọ ụzo, whẹ l'e-shi kpawhua mu ishi
bẹ l'aa-chiru ye l'alij-maa.

10 Ee-gude ogu-igba gbua whẹ pyaapyaa.
Whẹ aburu nri, a kpatarụ doberu awuru.

11 Ọle Chileke l'e-me t'ẹhu tsọo eze utso.
Iwhe bụ-zhia ndu l'egudeje ẹwha Chileke
ribua nte iwhe whẹ l'e-me bẹ l'e-tu iya ẹwha.
Ọnu aburu ndu ntuwu-ire whẹ kpurukujingu.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egву

64 Byiko Chileke, ngabenu mu nchị l'olu,
mbụ l'eyo ẹhu mu.
Mu l'atsukwa ndu ọhogu mu egву.
Gbochitanu mu l'ẹka whẹ nọ.

2 Dominua mu t'ejo-idzu, ndu ejo-ememe l'achiru mu
be erwu mu l'ẹhu,
mbụ hanyinyi, whẹ l'abarụ mu,
mbụ ndu ono l'eme ejo-iwhe.

3 Whẹ l'abajẹ ire whẹ aba g'ọo onye l'aba mma.
Whẹ l'atufuje ejo okfu g'ọo onye l'agba akfụ.

4 Whẹ l'edomije onwowhe
kwaberu onye l'adụa iwhe o meru.
Onye ono -bya l'amadeshiiwaa,
akfụ abụwaru iya nụ l'ẹhu gurumu.
O to nwedu iwhe egву iya l'atsụ whẹ m'ọo nnanụ.

5 Whẹ l'agbeje ibe whẹ ọkpu ike
tẹ whẹ kebe ẹhu l'ome ejo-iwhe.
Whẹ l'ekfujẹ sụ lẹ whẹ l'e-je
agbabẹ-gee ọnya whẹ lẹ mpya.
Whẹ kfugee nno, whẹ asụ:
"Ọo kwanụ onye bya l'a-whụ whẹ?"

6 Whẹ l'achije ejo-idzu sụ:
"Idzu, anyi chiru ntaa dụ ree dushia ya ike."
Uche madzụ mее obu iya bẹ pakwarụ ẹregede.

7 Ọle Chileke l'e-seta akfụ iya gbaa whẹ.
Whẹ -bya l'amadeshiiwaa, ya agbata whẹ tuta l'alij.

8 Whẹ l'e-gude ọnu whẹ kfuta
ọla-l'iyi doberu onwowhe.
Iwhe bụ ndu whuru whẹ nụ l'e-whuwhe ishi
ewhuwhe.

9 Ndiwhe kpaawhuu l'a-wata ọtsu egву.
Whẹ awata okfukashi iwhe ono, Chileke meru,
whẹ abya arịa ya ariri.

10 T'ẹhu tsọo ndu dụ chiriri utso l'ime Onye-Nwe-Ọha.
Tẹ whẹ gbabakwa l'ime iya je domia onwowhe.
T'iwhe bụ ndu obu whẹ guru iworo
tukwaa ya ẹwha.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egву

65 Gube Chileke, ọ dụ ree t'anyi
nọdu lẹ Záyonu tua ghu ẹwha.

Anyi l'e-medzukotaru ghu iwhe anyi riburu ghu lẹ nte.
² Ọo gube onye ono, l'anujẹ
 ekfukfu anyi l'ekfu anụ ghu
 ọo ghu bẹ madzụ lile l'a-wụ-kfuta.
³ Nteke iwhe-dụ-ẹjị shi kapyabẹ anyi l'ẹnya
 bẹ l'ijigujeleru-a anyi nvụ l'ejo-iwhe anyi meru.
⁴ Ẹhu-utso bụ nke onye ono, ị
 họtaru dokube onwoghu
 Tẹ gụ l'iya buru eburu l'ibe ghu.
 Iwhe ọma, dụ l'ibe ghu l'ejije anyi ẹwho,
 mbụ iwhe ọma, dụ l'eze-ulo nsọ ghu ono.
⁵ Gube Chileke, bụ onye ndzọta anyi,
 iwhe l'iigudeje za anyi oku bụ iwhe dụ egvu,
 l'egoshi ọ-dụ-chiriri nkeghu.
 Ndu bu l'ẹka igwe beru alị beru,
 męe ndu, bu lẹ mgboro ẹnyimu, kakọta otęnya
 bẹ bụ ghu bẹ whẹ chiru ukfu kwękota,
⁶ mbụ gube onye ono, bụ ọkphehu ghu b'i gude
 dobegee ugву l'ẹka whẹ nọ,
 whẹ kpọ-geeru akpọru l'ẹka whẹ nọ-gee.
 I keru onwoghu ọkphehu g'ọo onye keru akpọ l'ukfu.
⁷ Ẹnyimu, l'asọ gborogboro bẹ l'iimeje, ya ederu gęe,
 shi nno tų-buhu akpara.
 Ụtsú, l'ada lẹ mba gęe mba ha bẹ
 l'iimeje t'ọ daa gbęe.
⁸ Ndu bu otęnya bẹ l'anoje anma kpakpakpa
 Mę whẹ nụa nke iwhe dụ biribiri, l'iimegbabe.
 Ndu shi l'uzo ẹnyanwu-awata
 męe ndu ọzo ẹnyanwu-arjba
 bẹ l'iimeje tẹ whẹ tųa ọzu-ẹhu-utso.
⁹ Mgboko b'i letaru ẹnya, agba iya mini,
 shi nno mee ya, ọ bųru alị l'emehuje iwhe.
 Ẹnyimu gube Chileke b'i meru tẹ mini ji ejiji.
 Iigudeje iya mee t'iwhe unwu-eliwhe
 kọberu l'alị mehu ọkpobe emehu,
 ọ bųru ęgube ono bụ g'i meru iya t'ọ dų.
¹⁰ Ẹnyoru okfu bẹ l'ijgbaje mini ya atsųru iya atsųru.
 Ọwhube okporo bẹ l'iimeje tẹ mini ngųgoo angų-
 goo.
 Iigudeje mini mee igbo iya, ya adų bęlebele,
 shi nno gọru ọnu-ọma nų alị ono,
 mee t'iwhe, a kọberu iya fua efufu mja amimi.
¹¹ Iimeje tẹ nri dų shii l'awha, shi nno tube awha ọbu
 ugo.
 Iwhe bụ ẹka ị gharų bẹ nri l'adųje nyakfunyakfu.
¹² Echi-ęgu bẹ ẹwu furu nyinwua anyinwu.
 Ugву bẹ ẹhu-utso jiru eji.
¹³ Ẹka l'eeche ẹlwù bẹ atųru kųru kpataa ata nri.
 Nsųda bẹ iwhe jiru iya nų bụ iwhe-akųku, a kųru iya.
 Iwhe lile ono l'atųkaa ọzu, agų egву ẹhu-utso.

Egву-ọma, e deru nų onye ishi egву

66 Unu tųaru Chileke ọzu ẹhu-utso,
 unubę unwu eliwhe l'owhu!

² Unu gųa egву gude kutsee ẹwha iya.
 Unu etua ya ẹwha, jaa ya ajaja.
³ Unu sų Chileke: "Ha, iwhe lile, l'iime dųkwa egву-o!
 Ike ghu bẹ parų ẹka apaa,
 paa ya nke bụ lẹ ndu ọhogu ghu
 l'adaję kpurumu l'iwhu ghu, ẹka egву l'atsų whę.
⁴ Ndu mgboko kpaa-whuu
 l'adaję kpurumu l'iwhu ghu baarų ghu ẹja,
 gųa egву gude jaa ghu,
 mbụ lẹ whę l'agųje egву gude jaa ẹwha ghu ama."
⁵ Unu bya awų iwhe Chileke meru.
 Chileke dųkwa egву l'iwhe l'oomeru unwu eliwhe.
⁶ O meru ẹnyimu; ọ bųru alị, ọkponku.
 Ndu madzų gude ọkpa ghajaa l'ẹnyimu ono.
 Ẹhu-utso iwhe o meru tsọru
 anyi nteke anyi nọ l'ẹka ono.
⁷ Oo ike nkiya b'ọ gude bųru eze l'a-nọ achị achịchi
 jeye lẹ tututu-mimimi.
 Ẹnya iya bẹ dzuru mba gęe mba ha,
 Ọo ya bụ tẹ ndu ono, kwefuru ike be ejekwa
 lẹ whę l'etso iya okfu,
⁸ Unu tua Chileke anyi ẹwha, unubę unwu eliwhe.
 T'a nunu ajaja, unu l'a-ja iya.
⁹ Ọo yębedua bẹ doberu anyi ndzų,
 ọ bųru iya meru t'ọkpa be echifu anyi.
¹⁰ O noo nkele gube Chileke dalewaru anyi adale,
 bya emee anyi, anyi dų ree
 g'ọo mkpọla-ọcha, a nųcharu anųcha.
¹¹ I dutaru anyi je eye l'ọnya,
 bya ebokwase anyi oke ivu l'okpurukpu.
¹² I meru t'unwu eliwhe wee
 anyi ishi owe kperekpere.
 Anyi jeru iwhe anwų chiru anyi, mini nmaa anyi.
 Ọle i megeeru duta anyi bya
 edobe l'ẹka anyi tųsaru ẹhu.
¹³ Mu l'e-gude mgbeja
 ọkpokota-iwhe-ọku bya l'ulo ghu.
 Mu emedzukotaru ghu iwhe mu
 riburu ghu lẹ nte.
¹⁴ Mbụ iwhe mu gude
 ogboromọnu mu kweta ukwa iya,
 gude ọnu mu kfua lẹ mu l'e-meru ghu,
 nteke ono mu l'eje iwhe-ọtsulanu.
¹⁵ Mu l'a-kpųta ebyila, gbarų ẹba gude gbaarų ghu
 ẹja ọkpokota-iwhe-ọku,
 ẹnwuru-ọku iya akpųa tųlaa.
 Mu egbushiaru ghu oke-eswi, gbushiaru ghu egву.
¹⁶ Unubę ndu l'atsų egву Chileke g'unu ha,
 unu byadųwho bya angabę nchị,
 tẹ mu kọoru unu iwhe o meru lẹ ndzų mu.
¹⁷ Ọo ọnu mu ọwa-a bẹ mu gude ryaku iya t'ọ gbatarų
 mu.
 Ọo ire mu ọwa-a bẹ mu gude tua ya ẹwha.
¹⁸ Ọ -bų lẹ mu meru iwhe-dų-ẹjị kwachia l'obu mu,

mee Onye-Nwe-Ọha tege angabekwaru mu nchi.
¹⁹ Ọle Chileke be ngaberu nchi,
 mbu lo nuru olu mu okpobe
 anunu nteke mu lekfu anu iya.
²⁰ T'a jakwaa Chileke ajaja,
 mbu onye ono l'ete ajikaa iwhe mu lekfu anu iya,
 to ha ogoshi le ya yeru mu obu.

*Egву-ọma, e deru nu onye ishi egvu; t'a kporu une ye
 iya*

67 Te Chileke meeru anyi eze-iwhe-oma,
 goru onu-oma nu anyi,
 mee t'atatiwhu iya nwujeeru anyi.
² Nke owhu unwu eliwhe l'a-maru uzo ghu,
 ndu mba lile amakarwo l'idzofutaje madzu.
³ T'unwu eliwhe jakwaa gube Chileke ajaja.
 Tiwhe bu madzu l'owhu jaa ghu ajaja.
⁴ T'ehu tsouna ndu mba nonu utso,
 te whe tunua uzu ehu-utso.
 Nkele ndiwhe l'owhu be liikepe ikpe kforu oto,
 o buru ghu lakpozhiyeru
 ndu mba lile, du eliwhe uzo.
⁵ T'unwu eliwhe jakwaa gube Chileke ajaja.
 Tiwhe bu madzu l'owhu jaa ghu ajaja.
⁶ Liwhe, a koberu l'alj be
 mehunukaru okpobe emehu.
 Mbu le Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke anyi
 be gowaru onu-oma nu anyi.
⁷ Chileke be gowaru onu-oma nu anyi.
 Oo ya bu te ndiwhe l'owhu
 jeye l'eka igwe beru alj beru tsuje iya egvu.

Egву-ọma, Dévidi deru nu onye ishi egvu

68 Te Chileke zhilihunu, te ndu ohogu iya gbaa
 nnanu nnanu.
 Te ndu ono, kporu iya ashj vaa okpa whe mini liwhu
 iya.
² To bukwaru ge wherewhere l'ewhekashije enwuru-
 oku
 bu ge lii-whekashi whe nnanu nnanu.
 To bukwaru ge unwu l'adazeshiye le mgboro oku
 bu ge ndu ejo-ememe l'a-lakota liyi liwhu Chileke.
³ Ọle menua te ndu du chiriri nweru ehu-utso.
 Te whe nodunu liwhu Chileke tee eswa.
 Te whe gudenu ehu-utso tee eswa teshia ya ike.
⁴ Unu gua egvu nu Chileke,
 unu gua egvu gude tua ya ewha.
 Unu dozhiaru onye ono, l'anoje l'ugbo-inya iya agba
 l'urwukpu ono uzo to du ree.
 Ewha iya bu Onye-Nwe-Ọha,
 unu nodukwa iya liwhu tee eswa.
⁵ Chileke be no l'ibe iya, du nsọ
 buru Nna ndu l'ete enwee nna,
 bya aburu onye l'agbajeru

unwanyimunu odzori.
⁶ Chileke lakwataje uwhu nu ndu bu nkunyi.
 Oodufutaje ndu a turu mkporo mee
 te whe nweru eka atutu.
 Ọle ndu kwefuru iya ike be
 bu l'alj, ejo anwu l'echi be whe l'ebuje.
⁷ Gube Chileke, nteke i palitaru
 vutaru ndu nkeghu uzo,
 bya eduru whe ghaa alj ono, daburu mgbegere
⁸ be mgboko tehuru nmeke nmeke.
 Igweli chia obaru-ugbo liwhu gube Chileke.
 Ugvu Sinyinai nmakota jijiji liwhu Chileke,
 mbu gube Chileke nke Izurelu.
⁹ Gube Chileke, oo ghu meru t'ukporoko mini chia,
 gude mee t'alj ghu nweru ume
 odo nteke ike gvugewaru iya.
¹⁰ Ndu nkeghu bya alaa l'ime
 iya je eburu, no-zhia okpobe anozhi.
 Gube Chileke, oo liwhe ono, i nweru;
 nweru iya nke etsutsu ono be liishije nu ndu mkpa
 byaru, iwhe mkpa iya duru whe.
¹¹ O bu-a okfu be Onye-Nwe-Ọha kforu,
 ikpoto unwanyi gude iya lufu
 je aryakashia ya t'a maru iwhe o kforu.
¹² O suru agha: "Ndu eze; le ndu ojogu
 be yeekwaru okpa l'oso, whe yeekwaru okpa l'oso."
 Ndu owhu bu unwanyi, kuru l'uwhu
 l'ekeshiakwaa iwhe a vutaru l'ogu.
¹³ Ndu ono zee swiru odu-aturu whe
 be dua g'oo ndo, a wukotaru
 akwaka iya mkpola-ocha,
 bya egude mkpola-ododo mekota eba iya, l'oogbu
 zaazaa.
¹⁴ Nteke Okalibe-kakota-ike chikashiru ndu eze l'alj
 ono
 b'o dulewho g'oo eka aka-mini,
 dashiru l'eli ugvu Zalumonu.
¹⁵ Ugvu ugvu, nokota le BASHANU bu-gee
 oke ugvu paru eka,
 ugvu BASHANU bu ugvu, nwegeeru nkfukashi.
¹⁶ Unube eze ugvu, nwegeeru nkfukashi,
 ?Ndeni iwhe meru g'o gude
 unu l'awhuru ugvu Chileke uwhenya?
 Mbu ugvu ono, Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke hotaru
 le ya l'e-buru chia ndu nkiya jeye le tututu-mimimi.
¹⁷ Ugbo-inya nke Chileke bukwa unukurunu.
 Onye-Nwe-Ọha shi le Sinyinai
 bya eka o doberu nsọ, bu ugvu Zayonu.
¹⁸ Nteke ono, i lashiru imigwe
 b'i dutaru igweligwe ndu i kpukoru
 le ndzu l'ogu yeru onwoghu.
 Ndiwhe gworu iwhe nu ghu nke ewoma,
 mbu je akpaa le ndu shi kwefujeru ghu ike,
 nke owhu gube Onye-Nwe-Ọha bu Chileke

l'a-nọdu l'echilabọ whẹ.
¹⁹ T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Ọha,
 mbụ Chileke ọwhu bụ onye ndzọfuta anyi,
 onye l'evuje ivu ẹhu anyi mbọku mbọku.
²⁰ Chileke anyi bụ Chileke, l'adzoje ndzụ.
 Ọ bụru l'ẹka Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha ono
 bẹ l'eeshije nahụ anwụhu.
²¹ Chileke l'e-chikposhi ndu ọhogu iya ishi,
 mbụ okpokoro-ishi, ndu l'emekwadu iwhe-dụ-ẹji.
²² Onye-Nwe-Ọha sụru:
 "Mu l'e-shi lẹ Báshanu duta unu duwhuta azụ.
 Mu l'e-je l'ọhu eze-ẹnyimu je agụta unu gude lwa,
²³ nke ọwhu unu l'a-bya egbua ndu ọhogu pyaapya.
 Nkụta unu eketakwawho oke ọwhu rwuberu whẹ
 nụ."
²⁴ Gbube Chileke, onyenọnu shiwaa ntaa whụ
 gẹ ndu nkeghu dzeberu awụ alwa,
 mbụ lẹ ndu nke Chileke, bụ
 eze mu dzebewaru awụ alwa l'ẹka o doberu nsọ.
²⁵ Ndu nọ l'iwhu bụ ndu l'agụru whẹ egvu.
 Ndu l'etso ndu ono bụru ndu l'akpọ une eye iya.
 Akatikoro ụnwumgboko, l'akụkwawho nkwa etso
 whẹ.
²⁶ Janụ Chileke ajaja l'edzudzu-ọha.
 Jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja l'echi
 ẹka ndu Ízurelu dzukoberu.
²⁷ Sụa, ndu l'edu whẹ nụ bụ ikfu Bénjaminu,
 bụ iya bụ ikfu kagezhia ọbu nwata.
 Ndu bụ ishi l'ikfu Juda mее nke Zébulọnu,
 mее nke Náfutali l'eze gbigbigbi
 awụ etso whẹ.
²⁸ Gbube Chileke, rụkotanu ike ghu.
 Goshinu anyi ọkpehu ghu Chileke.
 Mbụ ike ono, i shi gudehawaa eme ire l'okfu ẹhu
 anyi.
²⁹ Ndu eze l'e-gude iswi eze-ulo ghu ono,
 dụ lẹ Jerúsalemu
 bya anụ ghu iwhe.
³⁰ Baarụ ejo-oke-agiyi ono, nọ l'ẹji ono mba,
 mbụ mba ono, l'achị ndiwhe
 g'ọo onye l'achị oke-eswi mее nwa-eswi ono.
 Baarụ whẹ mba jeye nteke whẹ l'ewozeta onwowhe
 ali,
 gude mkpọla-ọcha whẹ bya anụ.
 Chikashia ndu ono, ọlwu ọgu l'anọje agụ g'ọo ẹgu
 nri.
³¹ Ndu ishi Íjiputu mее ndu Itiyópiya
 bẹ l'a-bya achiliaru Chileke ẹka.
³² Unu gụa egvu nụ Chileke,
 unubẹ alị-eze ụnwu eliwhe l'owhu.
 Unu gụa egvu gude tua Onye-Nwe-Ọha ẹwha.
³³ Unu gụa ya nụ onye ono, l'anọduje l'ugbo-inya
 iya agba l'urwukpu ndụ-ichee ono,
 mbụ onye ono, l'egudeje oke olu tịa ebemu-igwe.

³⁴ Unu tịa ọnu gẹ ike Chileke habe shii,
 mbụ onye ono, ọ-dụ-biribiri iya tukuru Ízurelu narụ,
 onye bụ akpamigwe l'egoshije ẹgube ike iya ha.
³⁵ Gbube Chileke; ị dụ egvu l'ẹka ono, i doberu nsọ.
 Ọo gbube Chileke nke Ízurelu
 l'anụje ndu nkeghu ike mее ọkpehu.
 T'ajaja bụru nke Chileke.

*Egву, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; t'e gude olu egvu,
 l'eekuje "Nkashị-iyi" gụa ya*

69 Dzọo mu rọo byiko Chileke,
 nkele mini wọwaru mu l'ẹkpuri.
² Mu l'emiwaa emimi l'ẹpotọ,
 ẹka l'adụ iwhe mu l'agbabẹ ọkpa.
 Mu dawarụ darwua ọhu-mini, utso l'eriwaa mu eriri.
³ Mu ryawaru ẹkwa jeye ike dụ ẹbo gvụ mu.
 Ẹkpiri gọwaru mu agogo.
 Ẹnya l'apyahụwaa mu apyahu
 l'ẹka mu l'ele ẹnya tẹ Chileke mu bya adzọo mu.
⁴ Ndu kpọru mu ashị lẹ b'ọ dụ iwhe mu meru whẹ
 kakwa l'igwe amame ẹgbushi, dụ mu l'ishi.
 Ndu ọhogu mu parụ mebyi ẹka,
 bụ iya bụ ndu ono, l'eme tẹ whẹ gbua mu l'owhọku
 lẹ ba adụ iwhe mu meru whẹ.
 Whẹ l'ekechije mu, mu akfua
 ụgwo iwhe mu l'ezhitaa.
⁵ Gbube Chileke, i mawarụ gẹ mu l'emebe eswe.
 Ọ tọ dudu ejo-iwhe, mu l'eme l'itii maa.
⁶ Gbube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha,
 bụru Ọkalibe-kakọta-ike,
 be ekwekwa t'e gude iswi ẹhu mu
 mee ndu ẹnya whẹ dụ l'ẹka ị nọ iwhe-iwhere.
 Be ekwekwa t'e gude iswi ẹhu mu
 mechia ndu l'achọ ghu nụ iwhe,
 byiko, Chileke nke Ízurelu.
⁷ O noo nkele ọo iswi ẹhu ghu b'e gude akọ mu ọnu,
 e mechishi mu iwhe.
⁸ Ndibe anyi bẹ dobewaru mu
 l'ọzori onye byarụ abya,
 mbụ l'unwune mu gẹdegede
 bẹ gbubewaru mu onye ọha ọdo.
⁹ Nkele obu, mu yeru ọlo ghu riwaru mu ishi.
 Iwhe bụ ejo iwhe lile, e kfuru ghu
 bẹ mbedua vutakotaru ọnwu iya.
¹⁰ Nteke mu ryarụ ẹkwa swịa ẹgu l'iwhu Chileke,
 oshigboma egude iya akọ mu ọnu.
¹¹ Mu yee uwe-áwhụ, whẹ gude iya atụ mu lẹ ntọnu.
¹² Ọo mu bụ okfu, whẹ kpụ l'ọnu,
 mbụ ndu dọru l'iwhu ẹka
 l'eeshije abata lẹ mkpukpu.
 Ọ bụru mu bẹ ndu l'angụ mmее gude agụ l'egvu-
 mmее.
¹³ Ọle ọo gbube Onye-Nwe-Ọha bẹ mu l'anọje ekfu
 anụ.

Gube Chileke, gude n-yemobu
ghu ono za mu oku nteke du ghu ree,
bya adzọ mu ọkpobe adzọdzo.
14 Lọfuta mu l'ẹpoto ono, be ekwekwa t'o ria mu.
Nafutanu mu l'ẹka ndu kporu mu ashị.
Gufuta mu l'echi ogbu-mini ono.
15 Be ekwekwa t'utso ono ria mu.
Be ekwekwa t'iswina ono ria mu.
Be ekwekwa t'e kpochia mu ẹja l'ono ndzụ.
16 Zanụ mu oku gube Onye-Nwe-Ọha
nkele n-yemobu ghu du ree.
Chileke, gudenu nke l'ị bụnuka
onye obu-imiko cheberu mu iwhe.
17 Be edomikwaru mube onye l'ejeru ghu ozhi iwhe.
Zanụ mu oku ẹgwegwa nkele mu nọ l'iwhe-otsu-
lanu.
18 Kpilitanuru mu ntse bya adzọ mu.
Gbafula mu rọ m'ogvu ndu mu lẹ whẹ du l'okfu.
19 I maru gẹ whẹ gude akọ-be mu onu,
i maru gẹ whẹ gude emebe mu iwhe-iwhere
mẹe gẹ whẹ gude emechibe mu iwhe.
Ndu bu ohogu mu b'i makotaru ree.
20 E kfutagewaru mu ejo iwhe jeye obu l'agbajahu mu
agbajahu.
Mu dụwaa g'oo onye ụzo chiru.
Mu leri ẹnaya onye l'a-whuru mu imiko, to du.
Mu bya elee ẹnaya onye l'a-du mu obu,
to du onye mu whuru.
21 Whẹ nuru mu iwhe l'egbu
egbugbu tẹ mu ria l'ugwo nri,
bya anu mu mme, shihuru ụka
tẹ mu ngwa g'egu mini l'agu mu.
22 T'oge ono, whẹ l'eri bukwaru etse l'ee-gude nmata
whẹ gẹ l'aanmatajẹ ẹnu.
T'anụ ono, whẹ gburu gude gwaa
Chileke bukwaru onya nmata whẹ.
23 T'ẹnaya gbakwaa whẹ ẹkpuroochi
tẹ whẹ ba anọhe awụ ụzo.
Tẹ whẹ hokwaa akfu jeyewaroo.
24 Tukoshinu whẹ ẹhu-eghughu ghu.
Gudenu oke ẹhu-eghughu ghu kparu whẹ.
25 T'egbara kfu l'ibe whẹ.
T'o bọ dukwa onye l'e-bu
l'ẹka whẹ kwataru uwu.
26 Nkele ndu whẹ l'akpa ẹhu bu ndu o bu ghu
gude ẹka ghu nua ahwu.
O buru ndu i mekaru iwhe bẹ whẹ l'ekfubyishi.
27 Dokoberu whẹ ejo-iwhe, whẹ l'emegbabe edokobe.
Ba ahakwa whẹ ẹwoma.
28 T'e hufukwa ewha whẹ l'ekwo,
e deru ewha ndu nọ ndzụ.
T'e be dekwa ewha whẹ
l'ẹka e deru ewha ndu du chiriri.
29 Mu l'eje iwhe ehuka, ahwu tsuwaru mu l'onu.

Gube Chileke, tẹ ndzota nkeghu dobenu mu
l'ẹka l'ete adu iwhe l'e-me mu nu.
30 Mu l'a-gu egvu gude tua Chileke ewha.
Mu l'e-gude egvu-ekete kutsee ya ọkpobe ekutse.
31 O noo bẹ l'a-ka Onye-Nwe-Ọha otso utso
karu l'a nuru iya eswi,
odu l'oo l'a nuru iya oke-eswi mpu iya hagee
whengarangu whengarangu,
uyi okpa iya wheshihugee ewheshihu.
32 Ndu laakpa ẹhu -whule iya whọ,
ẹhu atsọ whẹ utso.
T'obu unube ndu l'achọ Chileke nodukwa ndzụ.
33 Onye-Nwe-Ọha l'anuje olu
ndu l'ete adu g'o haru whẹ.
Ndu nkiya, a turu mkporo bẹ l'oto gbakutajedu
azu.
34 T'igwe mee alj jaa ya ama.
T'enyimu mee iwhe bu l'ime iya jakwaa ya whọ ama.
35 Nkele Chileke l'a-dzofuta Zayonu,
bya atukwaa mkpukpu, du lẹ Juda.
Ndu nkiya alaa l'iya je eburu, mee ya,
ya aburu alj nke ẹka whẹ.
36 Oo ẹpa ndu l'ejeru iya ozhi l'e-nweru alj ono.
Iwhe bu ndu yeru ewha iya obu
bu whẹ l'e-buru iya.

*Egву, Dévidi deru nu onye ishi egvu gude nyataru
Onye-Nwe-Ọha iwhe*

70 Gube Chileke, t'o bunuru uche ghu t'i dzọ mu.
Gbatanuru mu ẹgwegwa, jiko Onye-Nwe-Ọha.
2 T'iwhẹ bu ndu l'achọ ishi ndzụ mu
bukwaru ndu l'ee-me iwhe-iwhere,
t'a tukwaa whẹ eyerebeke.
Chikwaa ndu l'agbaru mu ejo ẹgò ichiwu,
T'iwhere ji whẹ iwhe.
3 T'e meru iwhe-iwhere nu ndu l'akuru mu hu,
t'ehu daa whẹ koo.
4 T'iwhẹ bu ndu l'achọ ghu nu
buru ndu ẹhu l'a-tsọ utso.
Whẹ anodu ghu l'ẹka tee ẹswa.
T'iwhẹ whẹ l'a-kpuru l'onu ekfu ntekenteke,
mbu ndu o du nke t'i dzofuta whẹ buru lẹ
"Chileke bẹ paru ẹka!"
5 Oe mbedua bu onye ukpa,
bukwaruwho onye l'adu g'o haru iya.
Byiko Chileke, byanu ẹgwegwa bya agbataru mu,
l'o kwa ghu bu onye l'eyejeru mu ẹka,
o buru ghu l'adzọje mu.
Jiko Onye-Nwe-Ọha, ba akpokwa ukfu.
71 Oo l'ime gube Onye-Nwe-Ọha
bẹ mu gbabaru je ezeru ndzụ.
Be ekwekwa t'e kpua mu iwhe lẹ ntụ.
2 Gudenu nke l'ị bu onye-du-chiriri, nafuta mu.
Yeru mu ẹka tẹ mu nahu.

Gbebenuru mu nchị, bya adzọo mu.
³ Bụnuru mu eze-ẹwhuru, mu
 l'a-gbabaję je ezeeru ndzụ.
 Tụnua iwu sụ t'a dzọta mu.
 Nkele ọo ghu bụ eze-ẹwhuru nkemu,
 bụru ọlo-ozeru-ndzụ nkemu.
⁴ Byiko Chileke mu, gbafuta nụ
 mu l'ẹka ndu ejo-ememe,
 mbụ l'ẹka ndu l'adụa chjiriri mee ndu akpa-ego-lanụ.
⁵ L'ọ kwa ghu bụ onye mu l'ele ẹnya iya,
 gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke.
 Ọ bụru ghu bę mu dakoberu
 nkeshi ọwhu mu bụ nwata.
⁶ Nkeshi ọwhu a nwuru mu bụ lę ghu whọ
 bę mu dawhuberu.
 Ọo ghu bę kufutaru mu l'ẹwho ne mu,
 mu je l'a-nọ aja ghu ama ntekenteke.
⁷ Ndu ha l'igweligwe bę gude ndzụ mu aanwuta iwhe,
 o noo l'ọo ghu bụ ẹka shihuru ike,
 mu l'anọduje ezeru ndzụ.
⁸ Mbọku mbọku bę mu l'anọje aja ghu ama,
 mu l'asuje l'i dụ biribiri.
⁹ Byiko, ba ajikakwa mu ntaa,
 mu bụwaa nwoke akahụ.
 Ba agbẹkwaru mu azụ ntaa, ike l'adụhee mu,
¹⁰ O noo lę ndu ọhogu mu l'ekfulwu mu,
 Ndu ono l'ege mu ishi ono
 l'agbadzuję achiru mu ejo idzu.
¹¹ Whę l'asuję: "Chileke jįkaakwaru iya.
 Unu chjia ya gude, nkele ọ tọ
 dudu onye l'a-gbarụ iya mkpu."
¹² Ba anọdukwa mu otęnya byiko Chileke.
 Bya ęwegwa bya eyeru mu ẹka,
 gube Chileke nkemu.
¹³ T'iwhe bụ ndu l'ebo mu ibo
 bụkwaru ndu l'ee-me iwhe-iwhere,
 mee tę whę tọhu.
 T'ewenu mee iwhere jikwa whę iwhe, mbụ ndu ono,
 l'eme tę whę meka mu iwhe.
¹⁴ Ole mbędua bụlewho l'ẹka i nọ
 bę ẹnya mu l'a-dụ.
 Mu l'a-nọlewho aja ghu ama eje eje.
¹⁵ Mkpurudumulanu bę mu
 l'e-gude ọnu mu kfua l'i dụ chjiriri,
 mu ekfua l'jidzofutaję madzụ.
 Ọ-dụ-chjiriri ghu ono yele ndzọta ghu ono hatabe shii
 nke ọwhu bụ lę mu ta atụkotadu ọnu iya.
¹⁶ Mu l'e-gude ike gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke
 je ekfua l'ọo ghu kpụ bụ onye dụ chjiriri.
¹⁷ Gube Chileke, i shiwaa eshi
 nteke mu bụ nwata zhita mu iwhe.
 Iwhe dụ biribiri, l'iimeje bę mu
 shizhiawho nteke ono tuta ọnu iya byeye ntaa.
¹⁸ Ntaa, mu bụwaa ọgurenya, ẹwo jiru ishi-a,

byiko Chileke, ba agbakutakwa mu azụ,
 jeye mu akọkotaru ọgbo ọwhu l'abya nụ
 lę gę ike ghu habe shii,
 kọoru iwhe bụ ndu ọwhu l'ee-bekochaa nwụa
 l'ọkpehu ghu bę parụ ẹka.
¹⁹ Ọ-dụ-chjiriri ghu rwuru akpamigwe,
 gube Chileke,
 mbụ gube onye ono, meru iwhe parụ ẹka,
 ?Oo onye l'aturu ghu, gube Chileke?
²⁰ A makwaru-a l'i mewaru mu, mu jee iwhe-ọtsulanu,
 ha l'igweligwe, nwuru mu ọnu,
 ole mu maru-a l'ii-me tę mu nọduwhu ndzụ azụ ọdo,
 mbụ l'ii-kufutawhu mu azụ l'ime ime alį mma.
²¹ Ii-me t'a ka mu ọkwabe ugву,
 gụ abya adụa mu obu ọdo.
²² Gube Chileke mu, mu l'a-kpọ une gude jaa ghu aja-
 ja
 l'i bụ onye l'akfushije ike l'iwhe i kfuru.
 Mu l'e-gude ogelenda gụa egву jaa ghu ajaja,
 gube Onye dү Nsọ nke Ízurelu.
²³ Ogboromonu mu l'a-tү ụzu ẹhu-ýtso nү ghu,
 nteke mu l'a-gү egву gude aja ghu ajaja,
 mbụ mube onye i gbafutaru.
²⁴ Eswę l'ęnyashi bę mu l'e-gudeje ire mu ekfushi
 iwhe i meshiru gude goshi l'i dү chjiriri,
 nkele ndu ono, shi emę tę whę meka mu iwhe ono
 b'e kpuwaru iwhe l'oguri,
 mee whę iwhe iwhere.

Egву, Sólomonu deru

72 Byiko Chileke, goshinu eze anyi
 gę l'iikpeje ikpe kfuru nhamunha.
 Goshinu nwa eze gę l'iishije emę iwhe dү chjiriri.
² Ọo ya bụ nke ọwhu l'ọo-nọ
 achj ndu nkeghu l'uzo dү chjiriri,
 ya egude ikpe nkfumoto aharu
 ndu nkeghu ono, l'aakpa ẹhu enge.
³ T'iwhe l'e-shigee l'eze ugву abyaru ndu alį-a
 bụkwaru ẹhu-guu.
 T'ọ bụkwaruwho ẹhu-guu ono
 l'e-shigee l'unwu ugву nshji abyaru whę.
 Iwhe l'a-kpa iya nү bụ lę ndu alį-a bę dү chjiriri.
⁴ Mekwaa t'ọ hajęeru ndu l'aakpa ẹhu,
 bu l'echilabọ whę enge,
 ya adzofutaję ndu l'adụa g'ọ haru whę.
 T'ọ dzopyashia ndu ono,
 l'akpa whę ẹhu ono ishi.
⁵ Tę ndibe ghu baaru ghu ẹja
 jeye g'ęnyanwu mee ọnwa l'a-nọ-beru,
 shi l'ogbo rwua l'ogbo.
⁶ T'ọchichi eze dükwa ree g'ọo ęgube-ę mini l'achjia,
 ya agba l'eli ọosu, a suru asusu, mbụ g'ọo ęgube-ę
 igweli
 l'anọje emę yęshiyeshi mini ekpu lę mgboko.

7 T'ọdu-chիրiri kabakwaa shii
eje eje jeye nteke l'ọo-nọ-beru.
T'ẹhu-ọdu-guu ẹkwa iya nke etsutsu iya,
t'ọ nọkwaa jeye nteke ọnwa l'a-fu-buhu lẹ mgboko.

8 T'ọchichi iya shikwa
l'eze-ẹnyimu ọwa-a lufu l'eze-ẹnyimu ọwhu,
t'o shikwa l'enyimu Yufurétisu
chia jeye l'ẹka mgboko beru.

9 Tẹ ndu bu l'echi-ẹgu
whujejekwaru iya iwhe l'alị,
tẹ ndu ọhogu iya huaru iya ọnu l'alị.

10 Tẹ ndu eze ndu Tashishi mее
ndu bukube eze-ẹnyimu tuje akիրiko nọ iya.
Tẹ ndu eze ndu Sheba mее nke ndu Seba wotaje
iwhe bya anọ iya.

11 Tẹ ndu eze nọnu dajee l'alị whuzeru iya.
Mba gẹ mba ha ejekotaru iya ozhi.

12 O noo nkele ọodzofutaje ndu l'adua g'ọ haru whẹ
nteke whẹ ryakuru iya,
mbu ndu iwhe-ẹhuka byaru
mее ndu l'ete enwee onye l'agbaru whẹ mkpu.

13 Ọwhujeru ndu ike l'ete adua
mее ndu l'adua g'ọ haru whẹ imiko,
l'oodzoje ndu l'adua g'ọ haru whẹ ndzu.

14 Ọo-gbafuta ndzu whẹ l'ẹka ndu l'emekpa whẹ ẹhu
mее l'ẹka ndu l'eme whẹ iwhe-kpanganga,
o noo nkele ndzu whẹ be du
oke ọnu aswa l'ẹnya nkiya.

15 Tẹ ndu eze bukwaru ndu ogologo.
T'a nukwa iya mkpọla-ododo ndu Sheba.
Tẹ ndiwhe kfujekwaru nọ Chileke l'iswi ẹhu iya
ntekenteke.
Tẹ whẹ gojekwaru iya ọnu-oma mbọku mbọku.

16 Tẹ nri ẹkwa shii l'alị-a du iya nke etsutsu iya.
T'iwhe akuru l'eli ugvu sọkwa pulapula,
t'o yekwaa mebyi shii
g'ọ iwhe a kuru l'ugvu Libanọnu.
Tẹ ndu mkpukpu ono zushikwaa buru ẹswa l'igu.

17 T'ẹwha eze ono nọdukwa jeye lẹ gbururu,
t'ẹwha iya dejekwa gẹ l'ode
jeye g'ẹnyanwu l'a-nọ-beru.
Tẹ ndu mba lile ryọ Chileke t'ọ gọoru whẹ ọnu-oma,
egube ọ gọru eze ono.
Tẹ whẹ kfuru nọ Chileke t'eze ono nweru ẹhu-utso.

18 T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke,
mbu Chileke nke ndu Ízurelu,
onye bu l'iya whọ kpọ l'emeje iwhe du biribiri.

19 T'ajaja bukwaru nke ẹwha iya ono, du biribiri
jeye lẹ tututu-mjmimi.
T'ogbu-zaazaa ya tukokwa mgboko l'owhu dzuru.
O noo g'ọ du. T'ọ du nno.

20 O nokwa mkpochi-ishi ekfukfu,
Dévidi nwa Jesi kfuru nọ Chileke.

Egву-ọma, Asafu deru

73 Ọwhu bu ezhi-okfu bu lẹ
Chileke ẹru ndu Ízurelu lẹ ree,
mbu ndu ono, obu whẹ guru iworo.

2 Ọle mbedua b'ọ whoduru nwanshi
mẹ ọkpa echifu mu.
Ọ whoduru nwanshi mее mu ta
aduhe ike kfuru kfushia ike,

3 nkele mu nweru ẹnya-kfurukfuru l'ẹka
ndu l'etu onwowhe ẹwha nọ,
nteke mu whuru lẹ ndu ejo-ememe
be iwhe daru lẹ ree.

4 Ọ tọ dudu iwhe l'atsu whẹ l'ẹhu,
o noo l'ẹhu du whẹ mma,
tẹhenu whẹ shihukwawho ike.

5 Iwhe ta atsudu whẹ l'ẹhu gẹ l'ootsu ndu ọdo.
Ehu te eme whẹ gẹ l'ooome ndiwhe.

6 Ọ buru iwhe ono meru g'ọ gude oku onwonye eku
buru iwhe-ọnya-l'olu whẹ.
Ome madu iwhe-kpanganga
buru uwe, whẹ l'eye l'ẹhu.

7 Okporokpo, whẹ daru meru
ẹnya hushi-gee whẹ ahushi.
Iwhe jiru whẹ obu buru ejo ọriri.

8 Whẹ l'ajaje madu ewenu, vuru iwhe l'obu
ekfuru iya ejo okfu.
Whẹ l'anoje eku onwowhe iwhe whẹ l'ahaa g'ọo ya,
gude eye madu egvu lẹ whẹ l'e-mekpa iya ẹhu.

9 Whẹ l'asaje ọnu ekfulwu Chileke, bu l'imigwe.
Ire l'anoje akọ whẹ nmalanmala
l'ẹka ndiwhe nọ.

10 O noo iwhe meru g'ọ gude ndu nkemu ghakọbe
tsoru whẹ, iwhe lile, whẹ kfuru be whẹ l'angujeru
ye l'ẹwho nke wotokomu.

11 Whẹ l'asaje: "Ndenu gẹ Chileke l'e-shi maru?
Okalibe-Kangokotaru-Nu, ọ du ọwhu ọ maru?"

12 Ọ waa gẹ ndu ejo-ememe du ndowa:
Ọ tọ dudu iwhe l'erwuje whẹ l'ẹhu,
ẹku l'abyajeru whẹ tamatama.

13 Mbedua, obu mu guru iworo
b'ọ bunu mu nke mmaanọ.
Eka mu kwọru l'iswi-odu-mma
bunu mu iwhe mmaanọ.

14 O noo l'ọ tọ dudu mbọku futaru nọ ẹhu l'ete emeje
mu,
tọ du utsu, mu nọ-gejeeru t'a nọ mu awhu.

15 Ọ -bu lẹ mu kfulwuru Chileke g'ọo ndu ọwhu,
mẹ ya abukwaru mu ọdzu ejire l'ẹhu unwu Chileke.

16 Ọle ọobuje, mu l'eme t'iwhe ono doo mu ẹnya ilile,
ya adu mu kojikoji,

17 jeye mu bya ejeshia l'ulo-nsọ Chileke.
Ọ buru nteke ono be mu bya amarọ,
iwhe l'e-megee nwuru ndu ejo-ememe.

18 Qwhu bụ ezhi-okfu bụ l'ẹka i doberu whẹ bẹ l'echi ẹturu. Whẹ je l'a-da bụru ọla-l'iswi.
 19 Ọla-l'iswi l'a-tụ whẹ l'ụkfu. Ọnwu azaa whẹ l'ẹza zachafu.
 20 Whẹ dụ g'ọo nrọ, a rworu tehu l'ụtsu a anyazọo ya. O nokwawhọ gẹ whẹ l'echihuje l'iwhu gube Onye-Nwe-Qha m'ị gbalihu.
 21 Nteke ono, mu shi agụ áwhụ, nteke ono, obu shi tọfu mu,
 22 bẹ mu shi eme iberibe; tọ dụ iwhe mu marụ, mbụ lẹ nteke ono bẹ mu shi emeru Chileke umere anụ-egbudu.
 23 Ọle ntekenteke bẹ mu l'anojele ghu-a ntse. I setaru mu l'ẹka-utara gudeshia ike.
 24 Ọo iwhe l'iizhi mu bẹ l'akpọ-zhiru mu ụzo, e megee, bẹ l'ị-kwabẹ mu ugву gude nabata mu.
 25 ?Oo onye bẹ mu nweru l'imigwe gbahaa gubedua? Ọ tọ dudu iwhe nọ lẹ mgboko-o, ẹgu iya l'agụ mu t'a gụfu gubedua.
 26 Ike l'agvuje mu l'ogwehu gvụ mu l'obu, ọle ọo Chileke l'emeje t'ike dụ mu. Ọo ya bụ oke-iwhe mu jeye lẹ gbururu.
 27 T'e kfuа ya hoo haa, lẹ ndu nọ ghu otẹnya l'a-nwushihu. Ndu l'i tii gudee ire whẹ ẹka bẹ l'ị-la l'iyi.
 28 Ọle mbẹdua b'ọ karụ mma tẹ mu nọdu Chileke ntse. Mbẹdua wowaru Nnaji-Qha, bụ Onye-Nwe-Qha t'ọ bụru mu a-gbaba-e-zeeru-ndzụ. Ọo ya bụ lẹ mu l'e-gude ọnu mu kọkota iwhe dụ ree, l'iime l'ẹhu mu.

Évù, Asafu kwarụ

74 Gube Chileke, ?ndenu g'o gude i jika anyi? ?Oo dұwaro nno jeye lẹ gbururu? ?Ndenу g'o gude oke ẹhu-eghughu ghu l'ekpo tụtutu l'iwhu igwe aturu ono, l'iiche eche?
 2 Nyatakwa igwe-ọha ono, i kfuru aswa ishi whẹ gbata nteke ono tehawaru ẹnya, mbụ ikfu ono, i gbatarụ mee whẹ, whẹ bұru oke-iwhe ghu ono. Gụ anyatakwawhọ ugву Záyonu ono, bụ ẹka i bu ebulu.
 3 Shitaadawho ụzo ono bya awһu lẹ g'e mebyishiberu iya ọ dụ. Ndu ọhogu ghu bẹ mebyishigeekwaru iwhe dұ l'ulo ghu ono, dұ nsọ kpamụ-kpamụ.
 4 Ndu ọhogu ghu bẹ wubataakwaru l'ulo-ndzuko ghu bya atụa orooroo. Whẹ woru ẹkwa-ọhubama nkewhe

kpọbe gude goshi l'ọ kaleru whẹ.
 5 Whẹ l'eme g'ọo ndu pa ogbunkụ tsoru ẹgbudu ẹgbudu,
 ẹgbutsushi iwhe bұ oshi, whẹ whuru.
 6 Iwhe bұ iwhe a pyiru apyipyi bẹ whẹ gude ogbunkụ gude ọngu tsupyashikota etsupyashi.
 7 Ụlo ghu, dұ nsọ bẹ whẹ nwuru ọku ye ọ dzụa dzụfu l'ishi.
 Whẹ merwushiwaru ẹka ono, i hotaru t'ẹwha ghu reje ire ono emerwushi.
 8 Iwhe whẹ l'anoje ekfu l'ime obu whẹ bұ: "Anyi l'e-me whẹ emerekete!" Ẹka lile, e shi anọduje abarụ Chileke ẹja bẹ whẹ yekotarụ ọku o tsua tsufu l'ishi.
 9 Ọ tọ dudu iwhe-ọhubama, dұ biribiri, l'eemejekwaduru anyi, tọ dұhe ndu nkfuchiru Chileke whọdukwaduru nụ. Ọ tọ dudu onye l'ime anyi, marụ gẹ iwhe ọwa-a l'a-nọ-beru.
 10 ?Oo nteke ole bẹ ndu i dұ ashị l'a-chi ghu ọchi chi-beru, gube Chileke? ?Ndu ọhogu ghu l'anọwaro ekfubyishi ẹwha ghu jeye lẹ gbururu tọo?
 11 ?Oo gunu meru i jikoo ẹka ejiko, ?Oo gunu meru i jikoo ẹka-utara ghu eleru iya anyi l'ẹnya?
 12 Ọle ọo gube Chileke bұ eze mu eshi nteke ndụ-ichee. I mewaru anyi lwụ-gbua ndu ọhogu anyi igweligwe oge l'alị-a.
 13 Ọo gubedua bẹ gude ike ghu kekahu eze-ẹnyimu ẹbo. Ọ bұru ghu bẹ chikposhiru ejo-anụ, bu lẹ mini ishi; ọ gbaa vuvuu.
 14 Ọo gubedua bẹ dzopyashiru ejo-oke-agiyi ishi, mee ya ọ bұru nri anụ-ẹworo, bu l'echi-ẹgu.
 15 Ọo gubedua gbafushiru ọgba mee ngele, mini shi iya soshihu. Ọ bұru ghu bẹ meru ẹnyimu, l'asọ nke gborogboro tashihu mini.
 16 Ọo ghu nwe eswe; nweru ẹnyasi. Ọ bұru ghu meru ẹnyanwu mee ọnwa dobe, whẹ keru jingujingu.
 17 Ọo gubedua bẹ kparụ oge alị, dұ lẹ mgboko dobekota. Ọ bұru ghu doberu ọnanwu, dobe udzumini.
 18 Gube Onye-Nwe-Qha, nyatakwa lẹ ndu ọhogu ghu l'achị ghu ọchi; Nyatakwa lẹ ndu eswe l'ekfubyishikwa ẹwha ghu.
 19 Be ewokwaru ndzụ ndo ghu ye l'ẹka ejo anụ-egbudu.

Ba anyazọkwa ndu nkeghu, bụ ndu l'eje iwhe-ọtsu-lanu,

Ba ahakwa whẹ t'ọ dụ whẹ nno jeye lẹ gbururu.

²⁰ Nyatakwa ọgbandzu anyi lẹ ghu gbarụ,
o noo nkele iwhe-ike
dụnukakwa l'ẹka gbarụ ẹkpuroochi lẹ mgboko-o.

²¹ Be ekwekwa tẹ ndu l'aakpa ẹhu gude iwhe
tsuwu azụ.

Tẹ ndu ụkpa męe ndu l'adụa
g'ọ harụ whẹ jaa ẹwha ghu ajaja.

²² Gbalihunu gube Chileke kfu l'ọnu onwoghu.
Nyatakwa gẹ ndu eswe l'eshije l'utsu
chia ghu ọchi jeye lẹ chi ejihu.

²³ Ba anyazọkwa hanyi-hanyi ono, ndu i dụ ashị l'aba,
mbụ wọwowo ono, ndu wulihuru
etso ghu okfu l'atụ ekpu ghu ntekenteke.

*Egву-ọma, Asafu deru nụ onye ishi egvu; ishi egvu iya
bụ "Be ekwekwa tẹ mu laa l'iyi"*

75 Anyi l'ekele ghu ekele gube Chileke,
anyi l'ekele ghu ekele.

Anyibe ndu l'eku ẹwha ghu l'atụ
ọnu iwhe dụ biribiri, l'iimeje.

² Ọo gubedua, bụ Chileke sụru:

"I dobewaru nteke l'ii-kpe ikpe, kpee ya nhamụnha.

³ Nteke mgboko męe iwhe bụ ndu bu iya nụ l'anma ji-
jiji,

ọo ghu l'egudeje itso iya gudeshia ya ike.

⁴ Ndu l'eku onwowhe eku bẹ mu
l'asụje: 'Unu be ekuhe onwunu eku.'

Bya asụ ndu ejo-ememe: 'Unu be
egudehe ọkpehu, dụ unu anawhe nkemu.

⁵ Unu be egudehe ọkpehu, dụ unu eke tūhaa ono,
unu l'eke.

Unu ba angalibehe ishi aasa kaakaa.' "

⁶ Ọpali madzụ imeli te eshijekwa l'uzo ẹnyanwu-awa-
ta,

T'ọ shije l'uzo ẹnyanwu-arịba,

T'ọ shije l'uzo echi-ẹgu.

⁷ Ọo Chileke bụ onye l'ekpeje ikpe.

Ọo ya l'ewozetaje madzụ ali,
ọ bụru iya l'ewolije madzụ imeli.

⁸ Onye-Nwe-Ọha pa omogo l'ẹka.

Iwhe jiru iya nụ bụru męe, l'atsụ kpụtukputu,
e yekoberu iwhe l'eme iya t'ọ shihu ike.

Ọobuje, a -nonyaa ya agbafuta iya.

Iwhe bụ ndu ejo-ememe,
kuru lẹ mgboko angụa ya, ngụa ẹru iya.

⁹ Ọle mbedua l'e-te ẹswa jeye lẹ gbururu.

Mu l'a-gụ egvu gude aja Chileke nke Jékọpu ajaja.

¹⁰ Ndu ejo-ememe bẹ mu l'a-nya ọkpehu whẹ kfuuk-
fuu,

mee t'okpehu nke ndu dụ chiriri ka shii.

*Egву-ọma, Asafu deru nụ onye ishi egvu, t'a kporu une
ye iya*

76 Chileke b'a marụ ama lẹ Juda.
Ẹwha iya ngakotaru ali Ízurelu kpaawhuu.

² Ẹka ọlo iya dụ bụ lẹ Sélemu.

Ẹka o bu ebubu bụ l'ugvu Záyonu.

³ Ọo l'ẹka ono b'ọ nọdu nyakwoshia akfụ
ndu ọhogu ono, l'enwu ẹnya demudemu,
bya anyakwoshia ogu-igba whẹ,
męe iwhe whẹ shi egbobije gude zeeru onwowhe,
męwaro iwhe lile, whẹ shi egudeje alwụ ọgu.

⁴ I dụ biribiri, dụ ugву,
karia ugву ono, anụ ẹgbudu jiru ejiji.

⁵ Ndu gbarụ mkparawa b'a vūwaru arya whẹ avụ.
Mgbęnya anwūhu bẹ tsūwaru whẹ.

Ndu ojogu whẹ ta adudu onye
owhu, dụ ike mee ẹka ụkporo.

⁶ Gube Chileke nke Jékọpu, ọo mba, i barụ whẹ,
bẹ inya whẹ męe ụgbo-inya whẹ
l'owhu keshitaru l'ẹka lanụ.

⁷ Ọo ghu nwẹkinyi ghu b'ọ gbarụ t'a tsuje egvu.
?Ọo onye l'a-dụ ike kfuuru kpo ghu iwhu
mẹ ẹhu wata ghu ooghu eghughu?

⁸⁻⁹ Gube Chileke, nteke i gbalihuru t'i kpee ikpe,
shi nno dzofuta ndu l'aakpa ẹhu l'eliwhe,
b'i nọ l'imigwe bua ikpe ono.

Ali tsūhu ghu egvu daa rigbidingu.

¹⁰ Ndu ẹhu l'eghu eghughu bẹ
l'ii-meje, whẹ agbenu ka ghu ọja ajaja.

Nwa ndu owhu nahuru ẹhu-eghughu ono
bẹ l'abajeru ghu ẹja.

¹¹ Unu medzukwaa ụkwa unu
kweru Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke unu.

T'ọhamoha, buwheru unu mgburumgburu wotakwa
iwhe bya anụ yẹbe onye ono, gbarụ t'a tsuje iya egvu
ono.

¹² Oogwerishije obu ndu ishi egwerishi.

Ndu bụ eze lẹ mgboko-o l'atsụ iya egvu.

Egву-ọma, Asafu deru nụ onye ishi egvu, bụ Jedutunu

77 Mu chikuru Chileke lẹ mkpu t'ọ yeru mu ẹka.
Mu chikuru Chileke lẹ mkpu ẹkwa, ọ nua olu

mu.

² Nteke mu l'eje iwhe-ọtsulanu
bẹ mu choru Onye-Nwe-Ọha.

Ẹnyashi owu bẹ mu chilikotaru
ẹka imeli ekfu anụ Chileke, ike ta agvụ mu.

Obu mu te ekwe t'a duta iya aduta.

³ Mu nyataru gube Chileke bya atsua ude.

Mu bya arja ọriri jeye ume buhu mu.

⁴ I meru mgbęnya te erweru mu.

Iwhe ono tsuta-be mu l'ẹhu nke owu ọ kpuberu mu
onu okfu.

5 Mu bya egude ọriri lee ẹnya lẹ nteke ndụ-ichee, mbụ awha, tehawaru ẹnya.
 6 Mu bya anyata ẹgube egvu, mu shi anoje agu l'enyashi.
 Mu rịkota ọriri mkpụrudumulanu.
 A nọnyaa; mu jja obu mu sụ:
 7 "Onye-Nwe-Ọha ?l'oo-jikawaro anyi jeye lẹ gbururu tọo?
 ?Tọ dughedu nteke l'oo-nonyaa,
 ya egoshi l'anyi dụ iya-a l'obu?
 8 ?Ọo lẹ n-yemobu iya ono l'ete agvuje agvugvu te erwubahedu anyi ẹka jeye lẹ gbururu?
 ?Ọ dụ g'ọ tọ byahedu l'emebaaru anyi iwhe o kweru ụkwa lẹ ya l'e-meru anyi?
 9 ?Ọo lẹ Chileke nyazọwaru obu-imiko nkiya tọo?
 ?Ọ dụ g'ọ gudewaa ẹhu-eghughu iya wowhu obu-imiko iya azụ?"
 10 Tọ dụ iya bụ, mu sụ: "Iwhe kagezhia mu ọtsu l'ẹhu bụ lẹ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu bẹ ike ememe ta adughedu iya."
 11 Mu l'a-nyata iwhe-kpaakpaa, Onye-Nwe-Ọha shi emeje,
 mu l'a-nyatakọta iwhe dụ biribiri, i shi emeje nteke mbụ.
 12 Mu l'a-nọdu rịa ọriri l'iwhe i mekotaru nteke ono. Eze iwhe ono, i shi emeje nteke ndụ-ichee bẹ mu l'a-rivugezhia l'ọriri.
 13 Gube Chileke, ọzo ghu dụ nsọ.
 ?Ndenụ agwa, habe shii g'ọo Chileke anyi?
 14 Ọo ghu bụ Chileke, l'emeje iwhe a whurulenya. Iimeje tẹ ndiwhe whụ g'ike dụ-be ghu.
 15 I gude ọkphehu ghu gbafuta ndu nkeghu, mbụ gbafuta eri Jékọpu mee eri Jósẹfu.
 16 Sụa, mini whuru gube Chileke, mbụ l'enyimu, l'asọ gborogboro whuru ghu; egvu ba iya,
 ogbu-mini nmahukota kpakpakpa.
 17 Igweli bẹ churu mini; akpamigwe dee gbarara, ebemu-igwe l'awa whoowhoo ibeka ibebo.
 18 A nuru ıda egbe-igwe, l'jitu l'echi uburu-aga. Ebemu, l'jiwa whoowhoo buru iwhoro, e gude áwhụ ọzo lẹ mgboko.
 Alị l'owhu tsuhu egvu; nmahụ jijiji.
 19 Gbororo echi-ọzo ghu bẹ ghajaru l'eze-enyimu ẹbo. Ọ buru l'ogbu-mini enyimu, parụ ẹka bẹ l'iishije aghaa.
 Tọ bụ l'aawhujẹ igbiri ọkpa ghu.
 20 I shi l'ẹka Mósisu yele Éronu dua ndu nkeghu g'ọo onye l'edu aturu.

Évù, Asafu kwaru

78 Unubẹ ndu nkemu, unu nua iwhe mu l'ezhi.
 Unu ngabẹ nchị nụ okfu, shi mu l'ọnu.

² Mu l'e-gude ẹtu ekfuru unu okfu.

Mu l'e-kfuru unu iwhe ono,
 e domiru edomi eshi nteke ndụ-ichee.
 3 Iwhe ono bụ iwhe anyi nughawaru,
 buru iwhe anyi mahawaru.
 Iwhe ono bụ iwhe nna anyi ochee whẹ shi akọje-hawaru anyi.
 4 Anyi te edomiduru iya unwegirima anyi edomi. Ọgbo ọwhu l'ẹje abya l'ọzo iwhe bẹ anyi l'a-kokotaru iwhe dụ biribiri Onye-Nwe-Ọha megbaberu, kokotaru whẹ g'ike iya habe shii mee iwhe awhurulenya, o megbaberu.
 5 O doberu unwu Jékọpu nsọ, whẹ l'e-tsoje, tịa iwu dobe, ọ kfuru chimu l'alị Ízurẹlu, bya asụ nna anyi ochee whẹ tẹ whẹ zhikwaa ya unwegirima whẹ.
 6 Nke ọwhu ọgbo ọwhu l'ẹje abya l'atatiwhu l'a-marụ iya.
 Unwegirima ọwhu l'ete anwua amakwaru iya whọ. Whẹbedua egudekwa iya whọ zhia unwu nkewhe.
 7 Ọo ya bụ nke ọwhu whẹ l'a-kpọru obu ye lẹ Chileke; whẹ eje azọha iwhe o megbaberu azọha, whẹ edobedzua iwu iya g'ọ ha.
 8 Whẹ ta adudu g'ọo nna whẹ oche whẹ. Ndu-ichee whẹ ono shi buru ọgbo ejo obu, buru ọgbo, kwefuru Chileke ike, mbụ ọgbo, l'adua nteke obu whẹ kpọjeru akpọru l'ẹka Chileke nọ, tọ dụ nteke whẹ kfushijeru ike l'iwhu iya.
 9 Unwu Ífuremu gude akfụ kwaa onwowhe ngwọgu, ọgu dadẹlewho, whẹ ye ọkpa l'oso gbalashia.
 10 Ọgbandzu whẹ lẹ Chileke bẹ whẹ mebyiru, jịka ome iwhe ọ turu l'iwu.
 11 Whẹ zọharu iwhe Chileke meshiru, mbụ iwhe dụ biribiri ono, o meshiru goshi whẹ.
 12 O meshiru iwhe dụ biribiri l'iwhu nna whẹ oche l'alị Íjiputu l'ọma Zowanu.
 13 Eze-enyimu b'ọ kekahuru ẹbo, dua whẹ dughata. O mee mini ono, ọ kpua orogbodo kfuru l'ẹka lanu.
 14 Iwhe o gude dua whẹ l'eswe bụ urwukpu, gude iwhoro ọku dua whẹ l'enyashi.
 15 Oke-ẹwhuru b'ọ kejahuru ẹbo l'echi-egu alị ọkponku
 mini angungu shi iya nwufuta g'ọo mini shi l'eze-enyimu.
 16 Ọ buru ẹka ẹwhuru gbarụ ọru b'ọ meru, mini wata asọshi solahaa gborogboro g'ọo ọnu-iyi.
 17 Ọle whẹ melerua iwhe-dụ-ẹji gẹ whẹ l'eme iya melwu Chileke.
 Whẹ kwefuru Ọkalibe-Kangokotaru-Nu ike gẹ whẹ kwefuru iya l'echi-egu.
 18 Whẹ turu obu whẹ ama data Chileke, kebezhiawho l'ọ nufutaje whẹ ọga nri, l'agu whẹ nụ.
 19 Whẹ kfulwuru Chileke sụ:

“?Chileke, ọo-dụ ike zụa whẹ l'echi-ẹgu?
²⁰ Nteke o chiru iwhe
 l'eze-ẹwhuru bẹ mini shi iya gbalahaa,
 ngele shi iya sọlahaa gborogboro.
 Ọle ọbu, ?ọo-dụ ike nụ whẹ nri?
 Tọo ?ọo-dụfukwaawho ike nụ whẹ anụ?”
²¹ Nteke Onye-Nwe-Ọha nuru iya,
 bẹ ẹhu ghuru iya eggu shii.
 Iwe iya talahaa kfukfukfu l'ẹhu Jékọpu,
 oke ẹhu-eghughu iya tukoru l'ẹhu ndu Ízurẹlu.
²² Nkele whẹ te ekwetadu nke Chileke,
 whẹ te ekwetakwawho l'ọo-dụ ike dzọfuta whẹ.
²³ Ọle ọo okfu b'o kfu nụ akpamigwe,
 ụzo imigwe gụhashia gheru ọnu.
²⁴ Ọ chjaru ndu Ízurẹlu nri ono, bụ mana g'ọo mini,
 shi nno nụ whẹ akpuru iwhe shi l'imigwe tẹ whẹ ria.
²⁵ Madzụ bẹ riru nri ụnwu oozhi-imigwe l'erije.
 Chileke nuru whẹ nri, suru whẹ eriri.
²⁶ Whẹrewere, l'eshije l'ụzo
 ẹnyanwu-awata bẹ bụ yẹbedua
 gụharu iya ụzo imigwe, ọ wata ewhewhe.
 O nokwawhọ g'o gude ike iya nwuhaa ọwhu l'eshije
 l'ụzo ọhuda, ọ wata ewhewhe.
²⁷ Anụ, l'aata atata b'ọ chiru whẹ,
 ọ nọdu etsu kakaka g'ọo ivovonyi.
 Ẹnu, l'ewhe l'eli b'o nwuru haaru whẹ, whẹ kuru g'ọo
 ẹja,
 dụ l'ogbigbo eze-ẹnyimu.
²⁸ O meru whẹ, whẹ whebatagee l'ọma ẹka whẹ bu
 ebu.
 Ụlo-ẹkwa whẹ b'o shi anọje
 ewhewhe mgburumgburu.
²⁹ Whẹ riru nri ono rijishia ẹwho,
 nkele ọ nuru whẹ iwhe l'agụ whẹ nụ.
³⁰ Ọle whẹ bya l'erigedeshia nri ono, shi agụ whẹ nụ
 ono,
 mbụ lẹ whẹ kpukwadu iya-a l'ọnu eri,
³¹ Chileke watawaa whẹ otukoshi oke ẹhu-eghughu
 nkiya.
 Ọ tükolewho ndu ike ka l'ime whẹ gbushia,
 tükọ ụnwu okorọbya Ízurẹlu gbuchafu.
³² O megee whẹ ẹgube ono, whẹ
 l'emele-e iwhe-dụ-ẹji, whẹ l'eme.
 O megezhia iwhe-awhürulenyia, o meru nụ whẹ,
 whẹ te ekwetakwawho nke yẹbe Chileke.
³³ O noo iwhe meru g'o gude o
 mee ndzụ whẹ, o kofu g'ọo udzu ọnu,
 bya egude iwhe l'eye egvu kpokwofu ndzụ whẹ.
³⁴ Ọobuje ọ haru whẹ gbushia,
 ndu ọwhu whuduru nụ achọlahaa ya,
 gude obu whẹ dakọbe lwakfutawhu iya azụ.
³⁵ O noo nteke whẹ l'anyataje
 lẹ Chileke bụ oke-ẹwhuru whẹ,
 l'ọo Chileke ono, bụ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu

bụ onye gbafutaru whẹ nụ.
³⁶ Ọle ajaja whẹ l'aja iya bụ ajaja eli-ọnu,
 ire-lanụ ta adudu whẹ l'ọnu ilile.
³⁷ Whẹ te egudedu obu whẹ nabata iya.
 Whẹ ta akfushi ike l'ogbandzu whẹ l'iya gbarụ.
³⁸ Ọle Chileke l'anojelee awhuru whẹ imiko.
 Ọogujeru whẹ nvụ l'ejo-iwhe ono, whẹ l'emegbabe,
 haa whẹ emebyishi.
 Ugbo olemole b'o sewhugezhiwaru ẹhu-eghughu iya
 azụ,
 t'ọ tükọ oke ẹhu-eghughu iya ono g'ọ ha wụa whẹ
 l'ishi.
³⁹ Ọonyataje lẹ whẹ bụ anụ ẹhu,
 lẹ whẹ bụ whẹrewere,
 l'ewhe ewhewhe, l'ete ewhewhujehẹ azụ m'o
 wheghatawaa.
⁴⁰ Ugbo olemole bẹ whẹ kwefuwaru iya ike
 nteke whẹ nọkwadu l'echi-ẹgu,
 mbụ kpatsua ya iwe l'alị, daburu mgbegere.
⁴¹ Nteke nteke bẹ whẹ shi adataje Chileke.
 Whẹ shi akpatsuje Onye Nsọ nke Ízurẹlu ẹhu-
 eghughu.
⁴² Whẹ ta aritajedu ọkpehu iya, whẹ ta aritaje mbọku
 ono,
 ọ gbafutaru whẹ l'eka ndu shi emekpa whẹ ẹhu,
⁴³ mbụ mbọku, o meru, ẹnya l'ọha
 whükota iwhe dụ biribiri, o meru lẹ Íjiputu,
 mee iwhe a whürulenyia, o meshiru l'ọma Zowanu.
⁴⁴ Ẹnyimu nọnu b'o meru; ọ ghokota mee.
 Ndu Íjiputu ta adu ọnu-iyi, whẹ whuru kuta mini
 ngụ.
⁴⁵ Ọ chiru ijiji, l'etsu dududu ye, ọ bya anụ whẹ chik-
 fuu,
 bya achiru ẹwo ye, o mebyishia alị whẹ.
⁴⁶ Iwhe whẹ kọru l'alị b'ọ chiru ọnu ye, ọ danwushia,
 bya achiru igube yeru ndu ọwhu mịru amimi, ọ tafu
 iya.
⁴⁷ Oshi sikamo whẹ b'o gude aka-mini tųpyashia,
 bya egude iji ụguru mebyishia akpuru vayinu whẹ.
⁴⁸ Eswi whẹ b'o gude eze aka-mini tugbushia,
 bya egude ire ebemu-igwe
 tugbushia élwù whẹ g'ọ ha.
⁴⁹ Ẹhu-eghughu ono, l'ata iya
 kfkfkfu l'ẹhu b'o kpukpushiru whẹ.
 Ọ buri iya bụ oozhi-imigwe,
 o duru ye tẹ whẹ je alaa whẹ l'iyi.
⁵⁰ Ọ tọru ẹhu-eghughu iya ono owere t'ọ bakfu whẹ,
 mbụ l'ọ chiru ndibe iya wehaarụ ọnu,
 ọ haa nchikarehu t'o mee whẹ ndzụ emee.
⁵¹ Ndu bụ ọkpara l'alị Íjiputu b'o gbukotaru egbu,
 mbụ ndu, vu ụzo waa ẹkpa-nwa l'uwhu nọnu l'alị
 Hamu.
⁵² Ọle ndibe nkiya b'ọ rwutaru
 g'ọo onye l'erwu aturu rwufuta l'alị ono,

bya eduzhia whẹ ụzo g'ọo onye
 l'eduzhi aturu ụzo, shi nno dughata whẹ l'echi-egu.
⁵³ O duru whẹ chiriiri werere, t'egvu ba atsụ whẹ,
 ọle ndu ọhogu whẹ bẹ eze-onyimu rigbushiru.
⁵⁴ O noo g'o shi dua whẹ jeye o
 durwua whẹ alị iya ono, bụ alị dū nsọ,
 o durwuru whẹ ugvu ono, o gude ike ẹka iya lwuta.
⁵⁵ Ọ chifuru whẹ ndu ọha ọdo,
 washjaru ndu Ízurelu alị whẹ, whẹ hakaa.
 Ikfu Ízurelu b'o doberu, whẹ
 buchishia ibe whẹ l'ẹhu l'ẹhu.
⁵⁶ Ọle whẹ megeleru-a data Chileke,
 bya ekwefuru Ọkalibe-Kangokotaru-Nu ike,
 jịka odobe nsọ iya.
⁵⁷ Whẹ wotaru ẹka nna whẹ ochee whẹ, haa ootso
 Chileke,
 buru ndu l'egudee ire whẹ ẹka.
 Onye dawhuberu whẹ nū dū g'ọo onye dawhuberu
 opete.
⁵⁸ Whẹ gude elikoro ẹka ono,
 whẹ l'agwajẹ iwhe kpatsua Chileke iwe,
 whẹ meru, o kolahaaru ntẹkpe, whẹ pyjshiru
 okoowhoo.
⁵⁹ Nteke Chileke whuru iya bẹ ẹhu ghushiru iya egvu
 ike,
 shi nno jịka ndu Ízurelu lẹ whuruwhuru.
⁶⁰ Ọ haa ụlo-ẹkwa iya ono, dū lẹ Sháyilo lufu,
 mbụ ụlo-ẹkwa ono, o doberu l'echilabọ ndiwhe.
⁶¹ Igbe-ogbandzu iya b'ọ haru, ndu ọhogu iya lwuta
 iya l'ogvu,
 mbụ igbe-ogbandzu ono, bụ iya l'egoshije gẹ ike iya
 habe shii,
 egoshi g'ọo dube biribiri.
⁶² Ọ haru ndibe iya, e gbushia whẹ lẹ mma,
 ndu ono, bụ oke-iwhe iya ono b'o kpukpushiru ẹhu-
 egvughu iya.
⁶³ Unwokerọbya whẹ bẹ ọku kegbushikotaru,
 o mee, ụnwumgboko whẹ tọkota l'ẹka.
⁶⁴ Ndu l'agbajeru whẹ eja Chileke b'e gude mma
 gbugbushia.
 Unyomu whẹ ta arya ẹkwa whẹ aryarya owu.
⁶⁵ A -nonyaa, Onye-Nwe-Ọha tehu
 nwuru ẹnya gẹ-woo l'o shi eku mgbenya,
 mbụ g'ọo ẹgube-ẹ mmẹe l'emenyaa madzụ l'ẹnya;
 ya ekorohu iya.
⁶⁶ Ndu ọhogu iya b'ọ chiru baa whẹ ẹbaa,
 dobe whẹ l'ọnodu iwhe, whẹ l'a-nodu jeye lẹ gbu-
 ruru.
⁶⁷ Ndu shi l'ẹpa Jósefu b'ọ jikakotaru,
 mbụ l'ọ tọ hotadu ikfu Ífuremu.
⁶⁸ Ndu ọ gbechia hota bụ ikfu nke Juda,
 hota ugvu Záyonu, bụ ẹka o yeru obu.
⁶⁹ Ọo ẹka ono b'ọ turu ụlo iya, dū nsọ,
 ọ halẹwho gagvu gagvu g'ọo eze ugvu.

Ọ turu iya, o shihu ike g'ọo
 akpakpamara alị, mbụ alị ono,
 o meru ọ buru chimu gẹ l'ọo-bụ iya jeye lẹ gbururu.
⁷⁰ Ọ hotaru onye ozhi iya, bụ Dévidi,
 bya edufuta iya l'odu aturu.
⁷¹ Ọo ẹka Dévidi l'echi aturu b'o je eduta iya,
 t'ọ bya echelaha ndibe nkiya, bụ ụnwu Jékọpu yẹle
 ndu Ízurelu ono, bụ oke-iwhe iya g'ọo onye l'echi
 aturu.
⁷² Dévidi gudezhiawho obu,
 guru iwhe l'echi whẹ g'ọo onye l'echi aturu,
 gude ẹka dū ree l'eduzhi whẹ.

Egvo-ọma, Asafu deru

79 Gube Chileke, leedaa lẹ ndu mba, l'ete amaa
 Chileke
 wubatawaru tẹ whẹ bya anata anyi alị ono, bụ nke
 ghu.
 Whẹ merwuwaru eze-ulo ghu ono dū nsọ,
 whẹ mewaa Jerúsalemu, ọ buru ikpọzu.
² Odzu ndu l'ejeru ghu ozhi bẹ
 whẹ wowaru togboru ẹnu, l'ewhe l'eli t'o ria,
 mbụ l'odzu ndibe ghu bẹ whẹ
 tūwaru anụ-egbudu t'ọ buru nri whẹ.
³ Jerúsalemu l'owhu bẹ whẹ
 ghakashiru mee madzụ g'ọo mini.
 Ọ tọ dūhedu onye
 whodukwaduru nū,
 bụ onye l'e-li ndu ono, e gbushiru egbushi.
⁴ Ndu buwheru anyi
 mgburumgburu bẹ l'akọ anyi ajicha,
 aja anyi ewenu, l'aachikwawho anyi ọchi.
⁵ ?Ọo nteke ole bẹ ẹhu l'e-ghuberu
 ghu egvu gube Onye-Nwe-Ọha?
 ?Ooghugbuwaru ghu ọo jeye lẹ gbururu?
 ?Ọo nteke ole bẹ okoowhoo ghu
 l'e-nwuberu whuruwhuru g'ọo ọku?
⁶ Wonuru ẹhu-egvughu ghu
 tukoshi ndu ọha ọdo ono, l'ete amaa ghu nū.
 Tukoshikwa iya whọ alị-eze ono, l'ete ekuje ẹwha
 ghu.
⁷ O noo lẹ whẹ gbuwaru ndu shi l'ẹpa Jékọpu
 pyaapya,
 bya emebyishiwaa ibe whẹ.
⁸ Be emekwa t'anyi nwua onwu
 iwhe-dụ-ẹji, nna anyi ochee whẹ meru.
 Whuru anyi imiko ẹgwegwa,
 nkele anyi dabuwaru mgbegere.
⁹ Yeru anyi ẹka byiko Chileke,
 mbụ gubedua, bụ onye ndzofuta anyi,
 nke ọwhu l'ee-shi nno kwabẹ ẹwha ghu ugvu.
 Gvuru anyi nvụ l'iwhe-dụ-ẹji anyi megbaberu,
 gv anafuta anyi nggẹ ẹwha ghu akfuru.

¹⁰ ?Ndenu iwhe meru g'o gude ndu ọha ọdo je l'a-nọ aji
 sụ: “?Ndenu ẹka Chileke whẹ ọbu nọ?”
 Nọdunu l'iwhu anyi mee tẹ ndu ọha ọdo ono madzuru

l'ị gwataru ụgwọ ọchi mee ndu
 l'ejeru ghu ozhi ono, a wushiru ono.

¹¹ T'ude, ndu nọ l'ọka mkpọro l'atsụ rwunua ghu nchi.
 Gudenu ọkpehu ghu mee tẹ
 ndu e kperu nkfugbu nweru onwowhe.

¹² Kfua ndu ono buwheru anyi mgburumgburu
 ụgwọ iwhe whẹ meru ghu akpọo ẹsaa,
 mbụ iwhe-iwhere, whẹ
 mekotaru kpua gube Onye-Nwe-Ọha.

¹³ Ọo ya bụ nke ọwhu anyibe
 ndibe ghu l'e-tu ghu ẹwha jeye lẹ gbururu,
 mbụ anyibe aturu ono, l'iiche echeche,
 mbụ l'anyi l'e-tu ghu ẹwha shi l'ogbo rwua l'ogbo.

Egву-ọma, Asafu deru nụ onye ishi egvu, t'e gude olu egvu, l'eejuje “Nkashi-iyi Ọgbandzu” gụa ya

80 Ngabenu anyi nchi l'olu,
 gube onye l'echе Ízurelu g'ọo onye l'echе
 aturu,

mbụ gube onye l'anoje erwu
 ẹpa Jósefu g'ọo onye l'erwu igwe aturu eje lẹ nri.

Tẹ gube onye ono, sугарu
 l'echilabọ cherubu ono chinua g'ọo anwu

² l'iwhu ndu Ífuremu mee ndu
 Bénjaminu mee ndu Manáse.

Kpatsutanu onwoghu ike gude bya adzofuta anyi.

³ Dobewhunu anyi azu l'onodu anyi byiko Chileke.
 T'atatiwhu ghu nwunuaru anyi nke ọwhu l'aa-dzofuta
 anyi.

⁴ Gube Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke, bụ Ọkalibe-kakọta-ike,

?ọo zhia nteke ole bẹ ẹhu
 l'e-ghuberu ghu eggu,
 mbụ nke t'ị ba anuje ekfukfu, ndibe ghu l'ekfu anu
 ghu?

⁵ Ntaa b'i mewaru whẹ, ẹnya-mini buru whẹ nri eriri,
 bya emee whẹ, whẹ ngua ẹnya-mini, jiru ochi njaka-
 onu.

⁶ I mewaru tẹ ndu buwheru anyi
 mgburumgburu gude alị anyi ese okfu,
 i mee ndu ọhogu anyi l'aachi anyi ọchi.

⁷ Dobewhunu anyi azu l'onodu anyi, byiko Chileke,
 bụ Ọkalibe-kakọta-ike.

Menua t'iwhu ghu nwuaru anyi
 whoo nke ọwhu l'aa-dzofuta anyi.

⁸ Ọo ghu shi l'alị Íjiputu gbuta vayinu,
 ị bya achishikota ndu ọha ọdo l'alị whẹ, dzabẹ iya.

⁹ Ọo ghu gude ẹka ghu sụchashia
 ẹka ị dzabẹru iya asuchashi.

Ọ bya agbaa ọgbaragbu l'ime ime
 alị, tuko alị ono l'owhu sweta.

¹⁰ Ọ bakashihuru dzuru ugву l'owhu,
 ẹkali iya bakọta l'eli eze oshi sida.

¹¹ Ẹkali iya maberu ogologo lufu eze-enyimu.
 Ọ tuko ẹka lile kpofushia jeye l'enyimu Yufurétisu.

¹² ?Ndenu g'ọ nwuru ị whokashiru ụwho, e gude
 gbabuta iya,

o mee l'obuje onye l'aghata nụ,
 ya eje awọta akpuru iya lẹ g'ọ dọ iya?

¹³ Ezhi-ọswa l'anoje azu-kwoshi iya,
 unwu anu-egbudu buru iya bẹ whẹ l'egudeje eme
 nri.

¹⁴ Lwakfutawhu nụ anyi azu,
 byiko Chileke, bụ Ọkalibe-kakọta-ike.

Shinu l'imigwe lefu ẹnya
 whuduwho gẹ l'onwuru anyi.

Byiko letanu vayinu ghu-a ẹnya.

¹⁵ Ọ kwa iya bụ ọgbaragbu ọbu, i gude ẹka-utara ghu
 dzabẹ,

ọ buru iya bụ nwa nwoke ọbu,
 i gude ẹka ghu zua jeye ị zufuta iya.

¹⁶ Vayinu ghu ono b'e gbutsuakwaru.

E gudekwa ọku ketsua ya, ọ daa.

Ọ kwa mba, ị gbanwuberu iwhu
 baaru ndibe ghu meru iwhe whẹ wataru ọla l'iswi.

¹⁷ Wonuru ẹka tukobe nwoke ono, nọ ghu l'eka-utara,
 mbụ nwa nwoke ono, i gude ẹka ghu zua jeye ị zufu-
 ta ono.

¹⁸ Ọo ya bụ nke ọwhu anyi l'ete
 abyaa l'a-gbẹbaaru ghu azu ọdo.

Byiko kpanua ẹka lẹ ndu anyi
 nke ọwhu anyi l'a-wata ghu oku ẹwha ọdo.

¹⁹ Dobewhunu anyi azu l'onodu
 anyi, jiko Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke,
 bụ Ọkalibe-kakọta-ike.

Menua t'atatiwhu ghu nwuaru
 anyi whoo nke ọwhu l'aa-dzofuta anyi.

Egву-ọma, Asafu deru nụ onye ishi egvu; t'e gude ngwa egvu, l'eejuje gítitu gụa ya

81 Unu gụa egvu ẹhu-utso nụ
 Chileke, onye bụ iya bụ ike anyi.

Unu gude ẹhu-utso tya oke uzu
 l'iwhu Chileke nke Jékọpu.

² Unu wata ọgu egvu, unu kuru nkwa ye iya.
 Unu akpọoru iya ogumogu mee une, l'atso utso.

³ Unu gbua opyi-ọku m'onwa fulewho nke ọwhuu.
 Unu egbukwaa ya whọ
 m'onwa dzulewho edzudzu, a wata ori-oge.

⁴ L'iwhu ono bukwa nsọ, a turu doberu ndu Ízurelu,
 mbụ l'ọ iwhe Chileke nke Jékọpu tọru ọkpa iya sụ t'e
 tsoje.

⁵ Ọo iwu, o meru o shihu ike; bya asụ tẹ Jófẹfu meje iya,
 nteke ono, o jekfuru ndu Íjiputu ọgu onoya, o jejeru.
 Olu, mu l'anụ te edokwa mu ẹnya.
⁶ Olu ono sụru: "Ọo mbẹdua
 pafuru whẹ oke ivu ono, shi nọdu whẹ l'ukuvu,
 bya ezhia whẹ nkata ivu ono, whẹ shi vuru.
⁷ Nteke unu l'eje iwhe-ẹhuka bẹ unu kuru mu oku.
 Mu nọdu l'urwukpu gude
 egbe-igwe za unu oku ono bya adzofuta unu.
 Mu gude mini Meriba dalee unu.
⁸ Unubẹ ndu nkemu, unu
 ngabẹedawho, tẹ mu lọo unu ẹka lẹ nchị!
 Unubẹ ndu Ízurelụ, unu ngabẹdaaru mu whọ nchị!
⁹ T'ọ bọ dukwa iwhe ọdo, unu
 l'e-dobe, bụ agwa, l'aagwa agwagwa l'echilabọ unu.
 Ya eje adukwa iwhe ọdo, unu l'a-bajeru ẹja.
¹⁰ O noo nkele ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha,
 bya aburu Chileke unu.
 Ọo mbẹdua bụ onye dufutaru unu l'alị Íjiputu.
 Unu saa ọnu ree tẹ mu nụ-jia unu ẹwho.
¹¹ Ọle ndu nkemu ono te eyeduru mu ọnu,
 mbụ lẹ Ízurelụ te ekwedu nọdu mu l'ẹka.
¹² Ọo ya bụ, mu woru whẹ haaru ejo obu whẹ.
 Tẹ whẹ tsowaruro iwhe whẹ ritaru l'obu whẹ.
¹³ Sụ; ọ -bụ lẹ ndu nkemu ngabẹru mu nchị,
 ọ -bụ lẹ ndu Ízurelụ tsoru ọzo ọwhu mu toru whẹ,
¹⁴ ọolwu-gbu ndu ọhogu whẹ tẹge ataduru mu l'ike,
 tẹhenu mu gege ada ndu kporu whẹ ashị ejo ẹka
 l'ẹhu.
¹⁵ O noo gege eme tẹ ndu kporu
 mube Onye-Nwe-Ọha ashị whuzeru mu iwhe l'alị,
 ọdumeka mu ahụa whẹ àhùhù jeye lẹ gbururu.
¹⁶ Ọle unubẹdua bẹ mu gege egude ọkpobe witi zua,
 bya egude mmanụ-ẹnwu,
 shi l'oke-ẹwhuru nụ-jia unu ẹwho."

Egvo-ọma, Asafu deru

82 Chileke bataakwaru bya anọdu l'ishi ndzuko ndu imigwe.
 Ọ nọ l'ẹka ono t'ọ bua ikpe.
² Sụa: "Ọo nteke ole bẹ unu
 l'e-kpeberu ikpe, l'akfuaru nhamunha?
 Ọo zhia nteke ole bẹ unu l'e-leberu
 ndu ejo-ememe ẹnya l'iwhu mẹ unu l'ekpe ikpe?
³ Unu hajẹru ndu ụkpa mẹe ndu nna whẹ l'anọhẹ
 enge.
 Unu kpejee ndu l'aakpa ẹhu
 mẹe ndu l'akpa nri ikpe, kfuru nhamunha.
⁴ Unu gbafuta ndu ụkpa mẹe ndu l'adua g'ọ haru
 whẹ,
 shi nno nafuta whẹ l'ẹka ndu ejo-ememe."
⁵ Ọ tọ dudu iwhe whẹ maru,
 tọ dudu iwhe l'edoje whẹ ẹnya.

Whẹ l'anọje aghawhe ririri l'ẹkpuroochi.
 Ukfu mgboko l'angakotakwaa anganga.
⁶ Mu sụru: "Unu bukota chi l'ẹhu l'ẹhu,
 g'unu ha bukota unwu Ọkalibe-Kangokotaru-Nu.
⁷ Ọle unu l'e-megee nwuhu g'ọo madzụ mmaanụ.
 Unu l'e-megee daa gẹ ndu ishi ọdo l'adajẹ."
⁸ Gbalihunu gube Chileke; kpee ndiwhe ikpe.
 Nkele mba gẹ mba ha bukota iwhe i nwe enwenwe.

Egvo-ọma, Asafu deru

83 Gube Chileke, ba agbashinu nkuchi.
 Gube Chileke, ba anọdushinu nggujungguji.
 Byiko ba adashinu shiikfuu.
² Leedanu gẹ ndu ọhogu ghu l'awhu temutemu.
 Leedanu gẹ ndu kporu ghu ashị
 l'eseli ishi tẹ whẹ kwefuru ghu ike.
³ Whẹ l'achiru ndibe ghu ejo idzu l'eregede.
 Whẹ l'etsukoje ishi ọnu agbaru
 ndu ono, du ghu l'obu ejo ikumu.
⁴ Whẹ l'ekfu sụ: "Unu bya t'anyi
 tuko mba ono l'owhu lwuppyata.
 T'anyi mee t'ẹwha Ízurelụ chihu echihu."
⁵ Obu bụ whẹ nnanu l'ikumu whẹ gbaru.
 Whẹ riwaru nte lẹ whẹ l'atugba mee ghu ejo-iwhe.
⁶ Ndu ọnu-ulo Edomu mẹe ndu nke Ishimelu,
 mẹe ẹpa Hega mẹe ndu Moabu.
⁷ Mẹ ndu Gebalu mẹe ndu Amonu mẹe ndu Amalẹku.
 Ndu Filistiya tsokwa iya whọ; ndu Taya tsoru iya.
⁸ Ndu Asiriya tsokwaru iya whọ.
 Whẹ chikoberu onwowhe tẹ whẹ buru agbarike un-
 wu Lotu.
⁹ Menua whẹ iwhe ono, i meru Midiyanu.
 Mee whẹ g'i meru Sisera yele
 Jabyinu l'okpa ẹnyimu Kishonu,
¹⁰ mbụ ndu ono, i meru whẹ buru kpurupyata lẹ Ẹn-
 do,
 bya emee, whẹ wushiru l'alị,
 buwaruro ọzu, l'emekwa alị.
¹¹ Menua ndu eze whẹ iwhe i meru
 Orẹbu mẹe iwhe i meru Zeyebu.
 Mekwaawho ndu ishi whẹ iwhe i
 meru Zeba mẹe Zalumuna.
¹² Mbụ ndu ono, sụjeru: "Unu
 t'anyi lwu alị Chileke lwuta woru."
¹³ Jiko Chileke nkemu, menua tẹ whẹ du g'ọo ntụ
 ekpofu,
 mbụ tẹ whẹ du g'ọo ẹswa ereshi, whẹrewhere
 whekashiru.
¹⁴ T'ọ buru g'ọku l'anọje ata wọwowo l'oswa,
 ọdua l'ọo g'ọku l'etsuje ugwu
¹⁵ bụ gẹ l'ii-nwuru whuruwhuru
 g'ọo oke whẹrewhere chịa whẹ ọso,
 gu egude oke whẹrewhere ghu ono mee t'egwu
 gudeshia whẹ.

¹⁶ Menua t'iwheere ji whẹ iwhe,
nke ọwhu ndiwhe l'a-wata ọcho
uzo, whẹ l'e-shi maru ẹwha gube Onye-Nwe-Ọha.
¹⁷ T'e meje whẹ iwhe-iwheere, meru ọtsu egvu nọ whẹ
ntekenteke.
Tẹ whẹ gudekwa iwheere laa maa.
¹⁸ Whẹ eshi nno maru l'ọo gube onye ono, ẹwha ghu
bụ
Onye-Nwe-Ọha ono
bẹ bụ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu
lẹ mgboko-o gbaa mgburumgburu.
L'ọ tọ dudu onye ọdo.
*Egву-ọma, e deru nọ onye ishi egvu t'ụnwu Kora gụa,
t'e gude ngwa egvu, l'eeukuje gítitu gụa ya*

84 Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu,
Iwhe ẹka i bu l'amakwanu.
² Ọogushi obu mu ike, mbụ lẹ meji l'atọfuakwa mu
atọfu
ẹka l'ọogu mu ẹgu tẹ mu nọdu l'eze-ulo Onye-Nwe-
Ọha.
Obu mu mee ogwehu mu l'agụ
egvu anụ Chileke l'anụ ndzụ, o noo l'ẹhu l'atsọ mu
utso.
³ Lenu lẹ nwogbee nwegeeru ẹka o bu l'eze-ulo ghu
ono.
Esa nwekwaruwho ẹka l'ọokpaje
ekfunu, nọdu iya azushi unwu.
Eka ono bụ lẹ mgboro ẹnya-mgbeja
gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu,
mbụ gube onye ono, bụ eze mu bụru Chileke mu.
⁴ Ehu-utso bụ nke ndu bu ebubu l'eze-ulo ghu,
o noo nkele whẹ l'anọduje l'ẹka ono aja ghu ajaja
ntekenteke.
⁵ Ehu-utso bụ nke ndu bụ ghu bụ agbarike whẹ,
mbụ ndu bụ gẹ whẹ l'e-me jerwua
ugvu Záyonu bẹ uche iya chiru whẹ ẹhu.
⁶ Ọobuje, whẹ l'awughata lẹ nsuda Baka
ya adu whẹ g'ọo ẹka mini l'asọ nke gborogboro,
dukwa whẹ whọ g'ọo ẹka mini udzumini chishiru ike,
mee ẹka lile ọ bụru okpuru.
⁷ Whẹ l'anoje aka ike eje eje jeye
nteke whẹ l'e-je akfuru l'iwhe Chileke l'ugvu Záyonu.
⁸ Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ
Chileke, bụ Ọkalibe-kakota-ike,
nunu ekfukfu, mu l'ekfu anụ ghu.
Ngaberu mu nchi, gube Chileke nke Jékọpu.
⁹ Lenu ẹnya whụ onye ono,
l'egbochitaje anyi ono gube Chileke.
Lenu onye ono ẹnya, mbụ onye ono, i wuru
mmanu l'ishi,
gude mee ya, ọ bụru eze.
Meeru iya eze-iwhe-ọma.
¹⁰ Ọno ujiku owhe l'okpoku Chileke kakwa ree

amame ọno unu awha labọ l'ukporo awha iri l'eka
odo.
Ọ kakwa mu ree tẹ mu bụru onye
l'aguharu ndu l'abata l'eze-ulo
Chileke uto amame lẹ mu je eburu l'ibe ndu ejo-
ememe.
¹¹ Nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke dọ g'ọo ẹnyanwu,
bụru iya l'egbochitaje anyi.
Onye-Nwe-Ọha l'emejeru ndiwhe eze-iwhe-ọma,
l'ooomeje t'a kwabẹ madzụ ugvu.
Ọ tọ dudu iwhe dọ ree, l'ookeje
ẹka ngvu l'ọ tọ nudu iya ndu uta l'adua lẹ ndzụ
whẹ.
¹² Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu,
ẹhu-utso bụ nke onye dakoberu ghu nọ.
Egву-ọma, e deru nọ onye ishi egvu t'ụnwu Kora gụa

85 Gube Onye-Nwe-Ọha, i goshiru l'alị ghu dọ ghu
l'obu.
Ọ bụru iwhe ono meru g'ọo gude
i dulatawhu ndibe Jékọpu azu l'alị whẹ,
mbụ ndu ono, e shi kpua lẹ ndzụ.
² Ejo-iwhe, ndibe ghu megbaberu b'i guru whẹ nvu,
bya asafu iwhe-dụ-ẹji, whẹ mekotaru.
³ I sewhuru oke ẹhu-eghughu ghu g'ọo ha azu,
bya aparu ẹhu-eghughu ghu
ono, l'evu chichichi ono haa.
⁴ Dobewhunu anyi azu l'onodu
anyi, jiko Chileke, bụ onye ndzota anyi.
Gụ ahanu odoberu anyi ẹhu-eghughu ghu.
⁵ Ehu l'eghugbuwaru ghu ọ
eghu l'eka anyi nọ jeye lẹ gbururu tọ?
Mbụ, ?ii-hawarọ ẹhu-eghughu
ghu ono t'ọ shi l'ogbo ruwa l'ogbo?
⁶ ?Tji kabẹ-zhidua mee t'anyi tuwerehu ọdo,
shi nno mee t'ẹhu kabẹ tsoo ndu nkeghu utso?
⁷ Goshinu l'i yeru anyi obu jiko Onye-Nwe-Ọha.
Gụ adzofutani anyi.
⁸ Mu l'a-ngabẹ nchi l'iwhe Chileke, bụ Onye-Nwe-Ọha
l'ekfu.
O kweru ukwa sụ l'iya l'e-me t'ẹhu
dụ ndu nkiya guu, mbụ ndu yeru iya obu.
Ọle iwhe whẹ l'a-kwabẹ ẹnya iya
bụ tẹ whẹ ba alawhuhe azu l'ome eswe.
⁹ Iwhe doru ẹnya bụ lẹ ndu l'atsụ egvu Onye-Nwe-
Ọha
bẹ l'ọobyakwa adzofuta,
nke ọwhu o-gbu-zaaza ya l'a-dụ l'alị anyi.
¹⁰ N-yemobu yele ire-lanụ l'a-gba onwowhe ndzuta.
Ọ-dụ-chiriri yele ẹhu-guu ebyia onwowhe ọma.
¹¹ Ire-lanụ l'e-shi l'eliwhe mifutagee.
Ọ-dụ-chiriri eshi l'imigwe lee ẹnya l'eliwhe.
¹² Onye-Nwe-Ọha l'a-nụ iwhe dọ ree.
Ya emee t'iwhe, anyi meberu l'alị anyi mehu emehu.

¹³ Ọ-dụ-chիրiri l'e-vutajeru iya ụzo,
je atọru iya ụzo, l'ọo-nọ eshi.

Ekfufu, Dévidi kфuru nụ Chileke

86 Ngabenu nchi, gube Onye-Nwe-Ọha, zanụ mu oku.

Nkele mbedua bụ onye ụkpa,
mu buru onye l'adua g'ọ haru iya.

² Letanu mu enya nkele mu yeru ghu obu.

Ọo ghu bụ Chileke mu,
dzofutanu mube onye ozhi ghu, dakoberu ghu nụ.

³ Whuru mu imiko; jiko Onye-Nwe-Ọha,
nkele mu l'eku ghu oku mboku mboku.

⁴ Menua t'ehu tsoo obu mube onye ozhi ghu utso,

Nkele ọo gube Onye-Nwe-Ọha
be obu mu l'owhu l'akpoku.

⁵ Gube Onye-Nwe-Ọha bụ onye oma,
buru onye l'agujeru madzu nvu.

Iwhe bụ ndu l'aryaku ghu nụ be
l'iyeje obu ye iya nke etsutsu iya.

⁶ Nunu ekfufu, mu l'ekfu anu
ghu jiko Onye-Nwe-Ọha.

Ngabenu nchi nua mkpu,
mu l'echiku ghu t'i meeru mu eze-iwhe-oma.

⁷ Nteke iwhe l'atsụ mu l'ehu be mu l'a-kpokuje ghu,
nkele mu maru l'ji-nu olu mu.

⁸ Agwa nonu ta adudu owhu
l'aturu gube Onye-Nwe-Ọha.

Tọ dọ iwhe whẹ l'eme, dọ owhu
l'aatu eyeru owhu gubedua l'eme.

⁹ Mba ge mba ha ono, i gude aka ghu mee l'e-megee
byakota, bya abaru gube Onye-Nwe-Ọha aja,
whẹ l'a-bya etua ghu ewha.

¹⁰ O noo nkele i paru aka, temenu l'iimeje iwhe dọ
biribiri.

Ọo ghu kpụ be bụ Chileke.

¹¹ Jiko Onye-Nwe-Ọha, zhinua mu ụzo ghu,
nke owhu mu l'a-nọ etso ụzo ire-lanu ghu ono.

Menua t'oriri mu buru nnanu l'eka i nọ,
nke owhu mu l'a-nọ atsụ ewha ghu egvu.

¹² Mu gude obu mu g'ọ ha ekele,
ghu ekele, gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu.
Mu l'e-tu ghu ewha jeye le gbururu.

¹³ Nkele n-yemobu ghu paru aka l'eka mu nọ.
O noo nkele i nafutaru ndzu mu l'alj-maa.

¹⁴ Ndu l'eku onwowhe eku
wulihuakwaru etso mu ọgu Chileke.
Ndu nweru akirishi dzukobe l'eka whẹ l'achọ ndzu
mu,

mbu ndu ono, l'ete arj nke gube Chileke.

¹⁵ Ọle gube Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke, l'awhujе
imiko,

buru onye l'emeje eze-iwhe-oma.
Ehu te eghujedu ghu egwu egwegwa,

tehenu l'iyeje obu ye iya nke etsutsu iya,
bya aburu onye l'akfushije ike l'iwhe i kфuru.

¹⁶ Ghanuru mu iwhu, meeru mu eze-iwhe-oma.

Yenu mube onye ozhi ghu ike ghu l'ehu.

Dzofutanu mube nwa nwanji ono, l'ejeru ghu ozhi
nwuru.

¹⁷ Goshinu mu iwhe-ohubama,

l'e-me te mu maru l'i bụ onye oma,

nke owhu ndu ohogu mu l'a-whu iya, iwhere egude
whẹ,

o noo nkele gube Onye-Nwe-Ọha
gbaru mu mkpu bya adua mu obu.

Egву-oma, unwu Kora guru

87 Onye-Nwe-Ọha turu ukfu-ulo iya l'eli ugu, dọ
nsọ.

² Enya, o yeru Zayonu

ka shii amame owhu o yeru
eka odo, unwu Jekopu bugbabe.

³ Eekfu iwhe dọ biribiri l'ehu
gube eze mkpukpu nke Chileke:

⁴ "Ndu Réhabu mee ndu Babilonu

be mu gwaru ye le ndu maru mu nụ.

Ndu Filistiya mee ndu Taya yele ndu Kushi

be mu gwkaruwho ye iya.

Ndu ono ge whẹ ha be l'aa-tuko

guru ye le ndu a nwuru le Zayonu."

⁵ Mbu l'ee-kfufe whota Zayonu onu su:

"Onye owa-a mee onye owhuna b'a nwukwaru l'ime
iya.

Ọ buru Okalibe-Kangokotaru-Nu

l'onwiya l'e-me iya t'ọ kpọru akpọru."

⁶ Onye-Nwe-Ọha l'e-de l'ekwo, o deru ewha ndiwhe
su:

"Onye owa-a b'a nwuru le Zayonu."

⁷ Ndu l'agụ egvu mee ndu l'ete iya etete l'a-tuko gụ
egvu su:

"Ọo le Zayonu be mini l'a-nu ndzu shi asoshiru mu."

*Egву-oma, évù, Hemanu, bụ o-shi-l'epa Zera kwaru nụ
onye ishi egvu te Unwu Kora gụ, t'e gude olu áwhu
gụ ya*

88 Jiko Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke l'adzoje mu nụ,
mu l'anoje ghu l'iwhu ryaa ekwa ehu mu eswe
l'enyashi.

² T'iwhe, mu l'ekfu anu ghu rwunua aka i nọ.

Ngabenu nchi nụ ekwa, mu l'arya.

³ Nkele ndzu mu l'owhu bụ iwhe-ehuka jiru iya,
onwu noduwaa mu ndende.

⁴ A gwaru mu ye le ndu l'a-nwuhu anwuhu.

Ike ta duhe-zhidua mu adudu owhu.

⁵ E buwaru mu haaru ndu nwuhuru anwuhu.

Mu duwaa g'ọo onye e gburu togbo l'ime ilu,

mbu g'ọo onye l'ji tji nyatajehe anyata owhu,

mbụ lẹ mu dūwaa g'ọo onye i
 kẹfuru l'oke, tị kpajẹhe mu ishi.
⁶ I pawarụ mu dẹe l'ike ilu,
 l'ẹka ono gbarụ tsurikiti, dū omilomi.
⁷ Oke ẹhu-eghughu ghu bẹ zup̄yabeshiru mu ike.
 I gudewaa akpara-mini nkeghu byarụ mu ishi ye.
⁸ Ndu mu lẹ whẹ l'eshi ọkpobe
 ọnya b'i mewaru whẹ l'agbango mu agbango.
 I mewaa, whẹ l'ejijeru ẹgu yeru mu.
 I gubuwaru mu ye l'ẹka mu l'ẹte abya l'agbala ag-
 bala.
⁹ Mu jetawaru iwhe-ẹhuka jeye ẹnya kochigee mu
 ekochi.
 Mbọku mbọku bẹ mu l'anoje eku gube Onye-Nwe-
 Ọha.
 Lekwa ẹka mu whẹ labọ gẹ mu chiliru ghu iya.
¹⁰ ?Iimeje iwhe dū biribiri goshi ndu nwuhuru an-
 wuhu?
 Ndu nwuhuru anwuhu, ?whẹ l'a-gbashi jaa ghu ajaja
 tọo?
¹¹ ?Aanọduje l'ime ilu atụ ọnu g'i yeberu madzū obu?
 ?T'a nọduje l'ẹka l'eegwe madzū aryaka-eryune kfua
 l'ị bụ o-me-g'o-kfuru?
¹² ?Aanọduje l'ẹka gbarụ ẹkpuroochi marụ iwhe dū
 biribiri, l'iimeshi?
 ?T'a nọduje l'alị ẹka l'ẹete anyatajẹhe onye larụ iya
 nū kfua l'ị bụ onye dū chiriiri?
¹³ Ọle mu l'eku ghu t'ị gbatarụ mu gube Onye-Nwe-
 Ọha.
 Utsu g'utsu ha bẹ mu l'ekfuje nū ghu.
¹⁴ ?Ndenu iwhe meru g'o gude gube Onye-Nwe-Ọha
 jika mu?
 ?Ọ hūnu gūnu meru i wocharu mu iwhe ghu?
¹⁵ Eshi nteke mu bụ nwata bẹ ẹhu-ba-dū-mma shi
 kpata mu ẹhu,
 mu nọwaa ọnwu ntse.
 Iwhe-ọtsulanu, shi ghu l'ẹka bẹ mewaru,
 mu ta amahẹ ụzo atugburu iya.
¹⁶ Oke ẹhu-eghughu ghu bẹ rikputawaru mu ẹhu,
 i yetawaru mu egvu, mu buri ọla-l'iswi.
¹⁷ Mbọku mbọku bẹ iwhe oye egvu ono l'asọ-wheje
 mu mgburumgburu g'ọo onye utso gbaburu ye.
 O rikputawaru mu erikputa.
¹⁸ Ndu mu lẹ whẹ l'atụ ọli mее ndu yeru mu obu b'i
 mewaru whẹ l'agbango mu agbango.
 Ntaa bụwaa ẹkpuroochi bụ onye ẹbo mu nweru.
Évù, Etanu, bụ o-shi-l'ẹpa Zera kwaru

89 Mu l'a-gụ egvu gude kfua gẹ n-yemobu Onye-
 Nwe-Ọha habe shii.
 Mu l'a-gụ iya jeye lẹ gbururu.
 Mu l'e-gude ọnu mu kfua t'ogbo l'ogbo marụ l'ị bụ
 onye l'akfushije ike l'iwhe i kfuru.
² N-yemobu ghu l'a-dụ g'ọ dū jeye lẹ gbururu.

Ọo g'akpamigwe keru jimu jimu
 bụ g'okfushi ike l'iwhe i kfuru l'ekejeru.
³ I sūru l'onye ị họtaru bẹ gụ l'iya gbawarụ ndzū,
 mbụ l'ị ribuwaru Dévidi, bụ onye ozhi ghu nte sū:
⁴ "Eri iya bẹ l'ii-me t'ọ kpọru akpọru nọo jeye lẹ gburu-
 ru,
 mee t'oshi-eze iya shihu ike shi l'ogbo rwua l'ogbo."
⁵ Imigwe l'owhu l'atụ ọnu g'i dū-be biribiri gube Onye-
 Nwe-Ọha,
 tẹmenu l'oogoshikwawho l'ị bụ onye l'akfushije ike
 l'iwhe i kfuru l'echilabọ ndu dūru ghu nsọ.
⁶ Sūa, ?Ọo onye l'ime ụnwu imigwe l'aa-tụ eyeru
 Onye-Nwe-Ọha?
 ?Ndenu onye imigwe ọwhu l'aa-nọ atụ eyeru Onye-
 Nwe-Ọha?
⁷ Ẹka ndu dū nsọ nke imigwe dzukoberu bẹ l'aanọjek-
 wa atşu Chileke egvu.
 Ọ kakọta ndu nọ-wheru iya mgburumgburu ọdu
 egvu.
⁸ Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, buri Ọkalibe-
 kakọta-ike, ?ọo onye dū g'ọo ghu?
 Ọkpehu parụ ghu ẹka gube Onye-Nwe-Ọha,
 tẹmenu okfushi ike l'iwhe lile, i kfuru nọ-whee ghu
 mgburumgburu.
⁹ Ọo ghu l'anoje eleta oke akpara-mini eze-enyimu
 ẹnya,
 l'ọobuje: akpara-mini -sọru nke kpukumu; gụ emee,
 ya adaa gbее.
¹⁰ Réhabu b'i chiru pyaapyaa.
 Ọ daburu g'ọo onye e gburu l'ogụ.
 I gude ike ọkpehu ghu chĩa ndu ọhogu ghu, whẹ
 gbaa nnanụ nnanụ.
¹¹ Igwe l'owhu bụ nkeghu.
 Eliwhe l'owhu bukwaruwho nkeghu.
 Ọo gubedua tūru ukfu mgboko l'owhu mее iwhe lile,
 dū iya nū.
¹² Isheli iya mее ọhuda iya bukota gubedua meru
 whẹ dobe.
 Ugvu Tebọ yele ugvu Hemonu l'aguje egvu ẹhu-utso
 mее whẹ nua ẹwha ghu.
¹³ Oshi-ẹka ghu bẹ bụ ọkpehu jiru iya ejiji.
 Ẹka ghu shihuru ike; ẹka-utara ghu kangoo.
¹⁴ Oshi-eze ghu bẹ bụ ọ-dū-chiriiri yele ikpe nkfumoto
 b'e gude tūa ukfu iya.
 Ọ buri n-yemobu ghu yele okfushi ike l'iwhe i kfuru
 bẹ l'jikpajeru vuru ụzo l'iwhe lile, l'iime ememe.
¹⁵ Ẹhu-utso bụ nke ndu marụ gẹ l'eetuje ghu ẹwha,
 mbụ ndu ono bụ iworo, shi l'ẹka gube Onye-Nwe-
 Ọha nọ bẹ whẹ l'egudeje eje ẹka lile, whẹ l'eje.
¹⁶ Whẹ l'egudeje iswi ẹwha ghu ete ẹswa mbọku
 mbọku.
 Whẹ l'ekutseje ghu l'ị bụ onye dū chiriiri.
¹⁷ Nkele ọo ghu bụ ike, dū biribiri, whẹ nweru.

Iwhe meru g'o gude, l'iimeje t'ike anyi kangoo bụ l'anyi dụ ghu l'obu.

¹⁸ Ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ nuru anyi onye mgbochita anyi,

Mbụ l'ọo yẹbe Onye Nso nke ndu Ízurẹlu bẹ nuru anyi onye eze anyi.

¹⁹ O nweru nteke i kfuru okfu l'owhulanya yeru ndu nkeghu ono, gbaru t'e gude ire whẹ ẹka.

I kfuru sụ whẹ agha:

“Mu yetawaru onye ojogu lanu ẹka.

Nwokoṛobyanya ono bẹ mu shi

l'ime ndibe whẹ họta t'ọ bụru onye eze.

²⁰ Onye ozhi mu ono, bụ Dévidi bẹ mu chọwaru chọta, bya eworu mmanu mu, dụ nsọ wụa ya l'ishi.

²¹ Ẹka mu l'a-dụ iya l'ẹhu ntekenteke shi nno sedeshia ya ike,

oshi-ẹka mu emee t'ike dụ iya.

²² Ọhogu ta abyadu l'a-dụ ike kakputa iya l'anya.

Ndu ejo-ememe ta abya l'a-fu ụka mekputa iya.

²³ Mu l'a-nodu l'iwhu iya gwee ndu ohogu iya aryaka-eryune,

mu echita ndu kpọru iya ashị tụa.

²⁴ Mu l'a-buru O-me-g'o-kfuru l'ẹhu iya, n-yemobu mu adu iya l'ẹhu.

Ọo l'ẹwha mu bẹ l'ee-gude wolia okpehu iya imeli.

²⁵ Alị-eze iya bẹ mu l'e-me t'ọ saa ọsa, shi l'eze-enyimu tushia onwiya jeye l'enyimu Yufurétisu.

²⁶ Ọo ryakuje mu sụ: 'Ọo ghu bụ nna mu, bụru Chileke mu,

buru oke-ẹwhuru l'adzoje mu nu.'

²⁷ Mu l'e-me iya t'ọ bụru okpara mu, mbu t'ọ bụru iya l'a-kagezhia l'iwhe bụ ndu eze, l'achị mgboko.

²⁸ Obu ono, mu yeru iya l'a-nọ jeye lẹ gbururu.

Ogbandzu mu l'iya l'a-kfuru kfushia ike.

²⁹ Eri iya bẹ mu l'e-me, whẹ aburu echihu echihu jeye lẹ gbururu.

Ọ bụru g'igweli nọ-beru bụ g'oshi-eze iya l'a-nọ-beru.

³⁰ Ọ -buru l'unwu iya jika ome iwhe iwu mu kfuru, whẹ te ekwe tsoru iwhe mu tọru okpa iya,

³¹ whẹ -mebyia nsọ, mu doberu,

whẹ jika ome iwhe mu sụru tẹ whẹ meje,

³² o noo nteke mu l'e-gude mkpuru chia whẹ pyaapyaa,

gude hụa whẹ àhùhù,

mbu chia whẹ ẹchachi gude hụa whẹ àhùhù ejo-iwhe, whẹ l'eme.

³³ Ọle ọ tọ kpọshidu tẹ mu be eyehe iya obu gẹ mu yeru iye ya,

tọ kpọshi tẹ mu ba abuhe O-me-g'o-kfuru l'ẹhu iya.

³⁴ Mu ta abyadu l'e-mebyi ogbandzu mu emebyi, mu ta abya l'a-gbanwe okfu shi mu l'onu futa.

³⁵ Mu gude lẹ mu dụ nsọ ria nte ugbo lanu sefu ẹka; mu ta abyadu l'a-dzuru Dévidi ejire

³⁶ Eri iya l'a-nọ jeye lẹ gbururu.

Ọ bụru g'enyanyu keru mu l'iwhu bụ g'oshi-eze iya l'e-keru jingujingu.

³⁷ Oo-keru jingujingu g'ọo ọnwá jeye lẹ gbururu, bụ iwhe l'agba ẹka-ebe l'akpamigwe, l'e gude ire mu ẹka."

³⁸ Ọle onye ono, ị wuru mmanu l'ishi ono b'i jikawaru, bya edoberu iya oke ẹhu-eghughu ghu.

³⁹ Ị jikawaru ogbandzu, gụ l'onye ozhi ghu gbaru, woru okpu-eze iya gwọo l'alị.

⁴⁰ I tsukposhigewaru mgbodo iya l'owhu etsukposhi.

Ị bya eworu ọlo-mgbochita iya tsua yogiri-yogiri.

⁴¹ Iwhe bụ ndu l'aghata aghata gwoo ya tuta.

Ndu obutobu iya gude iya eme iwhe-ochi.

⁴² I tuluru ndu kpọru iya ashị ẹka l'eli.

Ị bya emee ndu ohogu iya; whẹ l'ete ẹswa.

⁴³ Atatiwhu ogu-igba iya b'i ghageeru igharawhu, bya emee; tọ dujehe ike kfuru l'iwhu ọgu.

⁴⁴ I meru; tọ duhe biribiri,

tẹmenu i wowaru oshi-eze iya gwọo lẹ ntụ.

⁴⁵ I meru iya ọ kahụ lẹ nwokoro, bya eworu iwhere yee ya g'ọo onye yeru uwe-mkpelanu.

⁴⁶ ?Ọo-dụ ẹgube ọwa-a jeye nteke ole gube Onye-Nwe-Ọha?

?Ii-wohawaroo onwoghu jeye lẹ gbururu tọ?

?Ọo nteke ole bẹ ẹhu-eghughu ghu

l'e-nwuberu whuruwhuru g'ọo oku?

⁴⁷ Byiko, nyatakwa gẹ ndzụ mu dụ-be mkpirikpi, nkele madzụ, i meru bụlewho udzu onu mmaanụ.

⁴⁸ ?Ndenu madzụ, l'a-nọ ndzụ t'ọ bọ nwuhu anwuhu?

Onye l'a-dụ ike dzọo ndzụ iya t'ọ bọ la l'alị-maa?

⁴⁹ Gube Onye-Nwe-Ọha, ?ọo awe b'i doberu eze n-yemobu

ghu ono, i shi egoshije mu ono,

mbu n-yemobu ono, i gude okfushi

ike l'iwhe i kfuru ribuaru Dévidi lẹ nte l'iji-nu iya?

⁵⁰ Onye-Nwe-Ọha, nyatanu g'a

jaberu onye ozhi ghu ewenu,

mee gẹ mu tabewaru nshi l'ochi, ndiwhe nọdu chia mu;

⁵¹ mbu ochi ono, ndu ohogu gube Onye-Nwe-Ọha l'anọje a

chị onye ono, ị wuru mmanu l'ishi l'ẹka lile, ọ dzọru okpa.

⁵² T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Ọha jeye lẹ gbururu.

O noo g'ọ dụ. T'ọ dụ nno.

Ekfufu, Mosisu onye nke Chileke kfuru nu Chileke

90 Gube Onye-Nwe-Ọha, ọ kwa ghu bụ onye anyi bu ebubu l'ime shi l'ogbo rwua l'ogbo.

² Tẹmenu oke ugву bya l'a-dụ-deshiwaa,
 tẹmenu ị bya l'e-medeshiwaa
 mgboko mее ụwa kpaа mgburumgburu,
 bẹ gụbedua l'onwoghu nọhawaa bụru Chileke,
 i je l'a-nogburu bụru Chileke jeye lẹ tututu-mimimi.
³ Madzụ bẹ l'iimeje, ya anwụhu lawhu azụ l'ẹja.
 Ịisuje: "Unu lawhu azụ l'ẹja, unubẹ madzụ."
⁴ L'ẹnya nkeghu bẹ ụnukurunu
 awha dụkwa g'ọo ujiku lanụ,
 mbụ l'ọodu ghu-a g'ọo ẹgube-ẹ
 madzụ l'atakube ẹnya chi asahụ.
⁵ Iigudeje anwụhu zafụ madzụ g'ọo onye zafuru mk-
 paba,
 Madzụ bẹ dụa g'ọo irwu ẹwu futaru l'utsu.
⁶ L'utsu bẹ l'ọduje pulapula, dụ nonwu-nonwu.
 O -rwudeshia l'urwenyashi, ya
 anwụlwashihuwaа kposhia nkụ.
⁷ Oke ẹhu-eghughu ghu
 kegbushiakwaru anyi ekegbushi,
 Ẹhu-eghughu, l'eghu ghu
 damudamu mee, meji gbalahu anyi l'ọhu ẹwho.
⁸ Ejo-iwhe, anyi meshiru b'i gburu giriri l'atatiwghu
 ghu.
 Iwhe-dụ-ẹji, anyi megbaberu lẹ mpya b'i meru,
 ọ dabukotaru ẹba l'atatiwghu ghu.
⁹ Mbọku mbọku bẹ l'iitukoshije
 anyi oke ẹhu-eghughu nkeghu.
 Ndzụ anyi bụa ẹgube-ẹ madzụ
 l'ezhije ume whaa bẹ l'oomejewaa nno gvụ.
¹⁰ Iwhe anyi l'anọ-beru bụ ụkporo awha ugbo ẹto
 l'awha iri.
 Onye nonukaru nụ bụ ụkporo awha ugbo ẹno bẹ l'ọo-
 nọ-be.
 Ọle ọozhiawho nrimawhụ yele
 iwhe-ọtsulanu bẹ l'aanọduje l'ime iya.
 Ndzụ madzụ l'anọjelewho agba swaswaswa,
 ntaantaa ya emee swamụ.
¹¹ ?Ọo onye marụ g'ẹhu-eghughu ghu l'akpabe ike?
 ?Ọo onye b'ọ doru ẹnya mbụ ẹgube oke ẹhu-
 eghughu
 ghu habe shii, nke ọwhu l'ọo-tsụ ghu egvu, gbarụ
 ghu nụ?
¹² Zhinua anyi t'anyi marụ l'ọ tọ
 dudu g'anyi l'a-nọ-be lẹ mgboko
 nke ọwhu l'oo-me t'anyi marụ agụ.
¹³ Palia pazeta, jiko Onye-Nwe-Ọha.
 ?Ọo nteke ole bẹ ẹgube iwhe ọwaa l'a-nonyaa gvụ?
 T'imiko anyibe ndu ozhi ghu kabenu dụ ghu.
¹⁴ Tẹ n-yemobu ghu jijenu anyi ẹwho l'utsu,
 nke ọwhu anyi l'a-nọje agụ egvu ete ẹswa mbọku
 mbọku.
¹⁵ Menua t'ẹhu tsọo anyi ụtso tsọfu iya l'ishi
 karụ g'ẹhu shi dụ-be anyi ẹji.
 Menua t'ẹhu-ụtso anyi yele awha,

anyi jeru iwhe-ọtsulanu ha ẹnya nhamunha.
¹⁶ Menua t'anyibe ndu ozhi ghu whụ iwhe l'iimeg-
 babe.
 Mekwaawho t'ẹpa anyi whụ g'ike ghu dụ-be biribiri.
¹⁷ Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, t'eze-iwhe-ọma
 nkeghu nọdunu swiru anyi eswiru.
 Menua t'iwhe lile, anyi l'eme bụru akputo-l'ọboroto.
 Oowaa Onye-Nwe-Ọha,
 menua t'iwhe lile anyi l'eme bụru akputo-l'ọboroto.
91 Onye nọ lẹ mkpula
 Ọkalibe-Kangokotaru-Nu
 l'e-buru eburu lẹ mkpula aguguru Ọkalibe-kakota-ike.
² Gẹ mu l'e-kfuberu nke Onye-Nwe-Ọha bẹ bụ, l'ọo ya
 bụ onye mu nọdu lẹ mkpula iya ezeru ndzụ,
 ọ bụru iya bụ agbarara, mu domiru ndzụ mu.
 Ọ ya bụ Chileke mu, onye mu dakoberu.
³ Ọ kwa yẹbedua l'a-dzọfuta ghu
 t'i ba adaba l'onya, ndu l'achị nta ghu gbareru ghu.
 Ọ bụru iya l'a-dzọ ghu l'ejo
 ẹhu-ba-dụ-mma, l'etsu kakaka lẹ mgboko.
⁴ Ọo akwẹka iya bẹ l'oo-gude kpuchia ghu.
 Ọ bụru lẹ mkpula akwẹka iya
 bẹ l'ii-gbaba je edomia onwoghu.
 Ọ bụru o-me-g'o-kfuru ono,
 ọ bụ bẹ bụ iwhe l'egbochita ghu nụ,
 bya aburu iwhe i gude ezeru onwoghu.
⁵ Iwhe l'eye egvu l'enyashi bẹ l'itii tsudu egvu.
 Tiji tsukwawho akfụ, l'ezhi whawhawha l'eswe egvu.
⁶ Ejo ẹhu-ba-dụ-mma, l'etsu
 kakaka l'ekpuroochi ta adukwa ọwhu l'ji-tsụ egvu,
 je akpaа lẹ nchikarehu l'egbushi madzụ l'echi-eswe.
⁷ Ụnu labọ l'ukporo ugbo iri l'a-da ghu lẹ mgbureku,
 ụnu-kpuku adaa ghu l'uzo ẹka-utara,
 ọle ọ tọ dudu iwhe bya l'e-me ghu nụ.
⁸ Ọo ẹnya bẹ l'ii-gudeje whụ
 ẹgube áwhụ, l'aanụ ndu ejo-ememe,
 ọle gụbedua bẹ l'ọ tọ jidu m'ọo mgbodzu.
⁹ Ọ kwa gube Onye-Nwe-Ọha bụ
 onye mu nọ lẹ mkpula ezeru ndzụ.
 Eshi-ọwhu ị nọ lẹ mkpula Ọkalibe-Kangokotaru-Nu,
¹⁰ bẹ l'otoo dudu ejo-iwhe, bya l'e-me ghu nụ.
 Tọ dụ mgbuka, bya l'e-shita ụzo ibe ghu.
¹¹ Onoo nkele ọo-nụ ndu ojojhi-imigwe iya iwu
 tẹ whẹ leta ghu ẹnya,
 chekwaa ghu l'iwhe bụ ụzo, l'iishi.
¹² Whẹ l'e-gbobe ẹka pata ghu apata,
 nggẹ t'i kpopyashi ọkpa l'ewhuru.
¹³ Oduu-gburu-agụ yele oguji-nwaka
 bẹ l'ii-dzopyabeje l'okpa,
 mbụ l'oke oduu-gburu-agụ yele
 ejo-agwo bẹ l'ii-gudeje ọkpa dzọ-gbua adzọ-gbu.
¹⁴ Onye-Nwe-Ọha sụkwaru:
 "Eshi-ọwhu o yeru mu obu
 bẹ mube Onye-Nwe-Ọha l'a-nolewho anafutaje iya.

Mu l'a-nọlewho egbochitaje iya t'ọ bọ dọ iwhe l'e-me iya nọ,

nkele ọ guberu ẹwha mu iwhe.

¹⁵ Oo-ku mu oku, mu aza iya.

O -je iwhe-ẹhuka, mu anọdu swiru iya eswiru.

Mu l'a-nafuta iya, kwabẹ iya ugvu.

¹⁶ Mu l'e-gude ndzọ ogologo zọ-jia ya ẹwho, goshi iya gẹ mu l'egudeje adzọ madzọ."

Egvu-ọma mbọku-ọtuta-ume

92 Ọ dọ ree t'e tuje Onye-Nwe-Ọha ẹwha.

Ọ dọ ree t'a guje egvu jaa gube

Ọkalibe-Kangokotaru-Nu ajaja,

² mbọ t'a gbashije l'utsu kfua l'i yeru anyi obu nteken-teke.

O be l'enyashi, e kfua l'i bọ o-me-g'o-kfuru.

³ Iwhe l'ee-gude akọ iya lẹ nkwa bọ une, a kparọ l'udo iri,

yele ogelenda, l'aha gengu-gengu,

⁴ nkele gube Onye-Nwe-Ọha

gudewaa iwhe dọ ree, l'iimeje mee t'ẹhu tsọ mu ọt-so.

Mu l'aguje egvu ẹhu-utso mẹ mu

whulewho iwhe i gude ẹka meshigbabe dobe.

⁵ Gube Onye-Nwe-Ọha; lewaro g'iwhe, l'iime habe shii.

Tẹmenu ọriri ghu dọ omilomi.

⁶ Onye ẹgò sweru ta amadọ l'ọo ẹgube ono b'ọ dọ.

Toko odokwaawho onye eswe ẹnya,

⁷ lẹ ndu ejo-ememe futagekwaa aba g'ọo ẹwu, mbọ iwhe l'agbarọ m'ọo ndu l'eme ejo-iwhe l'uwaha, bẹ ishi iya l'emi iya bọ lẹ Chileke l'a-la whẹ l'iyi gbururu jeye lẹ gbururu.

⁸ Ọle ọo gube Onye-Nwe-Ọha bẹ iwhe lile kuru ishi l'ẹka jeye lẹ tututu-mimimi.

⁹ Gube Onye-Nwe-Ọha, ndu ọhogu ghu l'e-megekwaaw bọru kpurupyata, ndu l'eme ejo-iwhe bẹ l'ee-megekwaaw chikashia nnanọ nnanọ gẹ whẹ ha.

¹⁰ Ọle i meru, ọkpehu dọ mu g'ọo atsọ.

Ị bya awua mu mmanọ, l'eshi mkpọ l'ishi.

¹¹ Mu gudewaa ẹnya mu whọ gẹ Chileke gude lwu-gbua ndu ọhogu mu, gudewaa nchị mu nọ lẹ ndu ejo-ememe ono, l'etso mu okfu b'a wuwaru l'og-baragbu.

¹² Ndu dọ chiri l'a-nọ aja ajaja g'ọo nkfu.

Whẹ l'a-nọ evu evuvu g'ọo oshi

sida, nọ l'ugvu ugvu Libanọnu.

¹³ Whẹ dọ g'ọo oshi e yeru l'ulo Onye-Nwe-Ọha.

Whẹ l'a-nọdu l'okpoku Chileke anyi asọ pulapula.

¹⁴ Whẹ -kahu-gee m'ọo akahọ, whẹ amilee mebyi,

Whẹ adule-ẹ nwata nwata, dulee pokopoko,

¹⁵ Nke ọwhu whẹ l'e-shi nno goshi

lẹ Onye-Nwe-Ọha bọ onye-dọ-chiri,

bọru eze-ẹwhuru nkemu,

tọ dọ iwhe l'adọ chiri, l'oomeje.

93 Onye-Nwe-Ọha bọ eze.

O ye ọ-dọ-biribiri g'ọo onye yeru uwe,

yeru ọkpehu g'ọo onye yeru uwe.

Mgboko b'ọ meru; o shihu ike,

nke ọwhu bọ l'ọ tọ dọdu onye furu ọka nwubata iya.

² Oshi-eze ghu bẹ kfuhawaru chimu chimu tẹhenu a wata ọogu oge.

Gubedua l'onwoghu bẹ shiroo lẹ gbururu nọduta.

³ Gube Onye-Nwe-Ọha, eze-ẹnyimu l'awhukwa ẹwhu, eze-ẹnyimu l'awhukwa gbudugbudu,

eze-ẹnyimu l'atukwa oke akpara gbukungu gbukungu.

⁴ Ọle Onye-Nwe-Ọha, bu l'imigwe bẹ parọ ẹka shii, olu nkiya daghatarọ gbudugbudu ono,

eze-ẹnyimu l'awhọ.

Ọkpehu nkiya ka akpara-mini ono, eze-ẹnyimu l'atọ shii.

⁵ Gube Onye-Nwe-Ọha, iwhe ị tọru ọkpa iya t'e tsoje b'i meru, ọ kfuru kfushia ike.

Iwhe meru ọlo ghu dọ ugvu l'ẹnya bọ l'ọ dọ nsọ,

o je l'a-dọ iya nno jeye lẹ tututu-mimimi.

94 Gube Onye-Nwe-Ọha, ọ kwa ghu bọ Chileke, l'agwatajẹ ugwo iwhe,

gube Chileke ono, l'agwatajẹ ugwo iwhe; wanọ whoo g'ọo ẹnyanwu.

² Zhilihunu gube onye l'ekpeje mgboko ikpe.

Kfua ndu l'eku onwowe eku ugwo, gbarọ whẹ nọ.

³ Gube Onye-Nwe-Ọha, ọo nteke ole bẹ ndu-ejo-ememe l'a-tunyaa okoo tọ-beru? Ọo nteke ole?

⁴ Whẹ l'anọje eto ọnu

Whẹbe ndu ono, l'eme ejo-iwhe l'ekfuje okfu, ka ọnu whẹ.

⁵ Gube Onye-Nwe-Ọha, ndu nkeghu bẹ whẹ l'egweje aryaka eryune.

Ndu ono, bọ oke-iwhe ghu bẹ whẹ l'anọje akpa ẹhu.

⁶ Unwanyi-mbunu mẹe ndu l'waru

alwa bẹ whẹ l'awhujẹ awwhu.

Ndu nna whẹ l'anọhee bẹ whẹ l'egbuje egbugbu.

⁷ Whẹ nọdu, whẹ ekfu sọ lẹ:

"Onye-Nwe-Ọha ta awhujekwa iwhe anyi l'eme, mbọ lẹ Chileke nke Jékọpọ ta akpajedu anyi ishi."

⁸ Unu kwabekwaru onwunu ẹnya; unubẹ unu eli-whe ono, ẹgò swehuru,

unubẹ ndu ono, l'eme eswe,

ọo nteke ole bẹ unu l'a-marọ agọ?

⁹ Ọo chia onye ono, bọ iya

kfuberu madzọ nchị ta anọdu iwhe lẹ nchị?

Ọtọ chia onye ono, moberu

madzọ ẹnya ta awhodu ọzo?

¹⁰ Ọo chia onye ono, l'egbejee àhù ndu mba l'amaa ya nù
 àhùhù te gbechidua hùa unubèdua àhùhù,
 mbù ọo chia yèbedua, l'ezhije
 madzù iwhe gbè-chia t'ò dù iwhe ọ marù?
¹¹ Onye-Nwe-Ọha makọtaru iwhe madzù l'arị l'oriri.
 Ọ marù l'oriri madzù bükota mkpọkoro iwhe.
¹² Sù-a, ẹhu-ụtso bụ nke onye
 gùbe Onye-Nwe-Ọha l'ahùje àhùhù;
 mbù onye l'iigudeje iwu ghu ezhi iwhe.
¹³ Onye ono bẹ l'iimeje tẹ meji
 nmakfuru anmakfuru mée l'ooje iwhe-ọsulanu,
 jeye mbọku, l'ee-bu nsù tẹ ndu ejo-ememe nwulahu
 iya.
¹⁴ O noo nkele Onye-Nwe-Ọha ta abyadù l'aha ndu
 nkiya.
 Ọ tọ byadù l'e-buha ndu ono, bụ oke-iwhe iya ẹka.
¹⁵ O noo lẹ ndu ikpe bya l'a-nọ
 ekpee ikpe, kfuru nhamunha.
 Ndu obu whẹ guru iworo azuru nkwe nabata iya.
¹⁶ Ọo onye l'a-gbalihu l'ozori mu
 je alwushi ndu ejo-ememe ọgu?
 Ọo onye l'a-turu ike yeru mu je
 alwushi ndu l'eme ejo-iwhe ọgu?
¹⁷ Ọ -bù lẹ Onye-Nwe-Ọha ta agbataru mu ọso eye-
 męka,
 mu gęge atabuhuhawaa ọnu nteke l'aamaa.
¹⁸ Nteke mu riru l'okpa bẹ chifuwaru mu nù
 bẹ bụ n-yemobu gùbe Onye-Nwe-Ọha wọkotaru mu.
¹⁹ Nteke oriri chiru mu ẹhu
 b'ị gbarù mu ume, ẹhu tsolaha mu ụtso.
²⁰ Ọi-kwe tẹ gù lẹ ndu ono bụ
 ọ-marù-iwu-ada-iwu whẹ megba iwhe,
 mbù ndu ono l'atù-gejee iwu, whẹ adaa ya?
²¹ Whẹ l'edzokobeje tẹ whẹ laa ndzù ndu dù chiri
 l'iyi.
 Whẹ l'ekpeje onye l'adù iwhe o meru nkfugbu.
²² Ọle ọo Onye-Nwe-Ọha bụ onye l'egbochitaje mu
 nù.
 Ọo Chileke mu bụ eze-ẹwhuru
 ono, mu l'agbabaje je edomia onwomu.
²³ Ọo ya l'a-kfù whẹ ụgwọ iwhe-dù-ẹji whẹ l'eme,
 ọ bụru iya l'a-la whẹ l'iyi l'ejo-iwhe ono, whẹ l'eme.
 Ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi l'a-la whẹ l'iyi.

95 Unu bya t'anyi gụa egvu ẹhu-ụtso gude jaa
 Onye-Nwe-Ọha.
 Unu t'anyi tịa ụzu ẹhu-ụtso gude kwabẹ iya ugву,
 mbù onye ono, bụ eze-ẹwhuru, l'adzoje anyi ono.
² Unu t'anyi bya l'iwhu iya bya ekele iya ekele.
 Unu t'anyi gude egvu-ọma tịa
 ụzu ẹhu-ụtso gude kwabẹ iya ugву.
³ O noo lẹ Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke, parù ẹka.
 Ọ bụru iya bụ onye eze, parù ẹka,
 onye kakọta agwa, ndu mgboko l'owhu shii.

⁴ Ẹka omilomi alị jeberu gvù bụ iya b'ọ dù l'ẹka.
 Onunu swongu-swongu oke ugву bụru iya nwe iya.
⁵ Eze-enyimu bụ nkiya nkele ọo ya meru iya,
 ọ bụru iya gude ẹka iya meta alị-ọkponku dobe.
⁶ Unu bya t'anyi tuko whuzeta baarù iya ẹja.
 T'anyi tuko byishi ikpere l'atatiwhu
 Onye-Nwe-Ọha ono, bụ iya meru anyi.
⁷ Nkele ọo ya bụ Chileke anyi.
 Anyi bụru ndu l'ooche g'ọo onye l'eche aturu,
 bụru unwu aturu, nọ iya l'ẹka.
 Ọo ya bụ, nteke unu nuru olu iya ntanù ọwa,
⁸ T'unu ba akpochikwa obu unu gẹ ndù-ichee unu
 whẹ
 kpochiru iya lẹ Meriba,
 mée gẹ whẹ kpochiru iya lẹ Masa l'echi-ẹgu,
⁹ mbù ẹka ono, ndù-ichee unu whẹ nọdu dalee yèbe
 Chileke adale, lekwa ya whọ ule,
 l'ẹka whẹ gudekwa ẹnya whẹ whükota iwhe ya
 meru.
¹⁰ Ụkporo awha ugbo labọ kperegedemu bẹ ọgbo
 ono lakọtaru yèbe Chileke ashị.
 Mu sùru agha: "Uche whẹ jewhuhwaru ejewhuhu
 l'ome iwhe-dù-ẹji.
 Whẹ te ekwe lwawhuta azù bya
 eshia ụzo, mu goshiru whẹ."
¹¹ Ọo ya bụ, mu gude
 ẹhu-eghughu ribua ya lẹ nte sù:
 "Whẹ ta abyadù l'a-bata l'ẹka mu lẹ whẹ l'a-nọdu tịta
 ume."

96 Unu gụa egvu ọwhuu nù Onye-Nwe-Ọha.
 Unu gụa egvu nù Onye-Nwe-Ọha, unubẹ eli-
 whe l'owhu.
² Unu gụa egvu nù Onye-Nwe-Ọha, unu tua ya ẹwha.
 Unu kfuje g'ọ bụ-be onye
 l'adzọ ndzù mbọku mbọku.
³ Unu tịaru ndu ọha ọdo ọnu lẹ g'ọ dù-be biribiri.
 Unu akọoru mba gẹ mba ha lẹ g'ọru iya dù-be
 biribiri.
⁴ Nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ parù
 ẹka, bya aburu onye gbarù t'a jaa ya oke ajaja.
 Ọ gbakwarùwho t'a tsuje iya egvu amamẹ agwa lile.
⁵ Nkele agwa ndu mgboko l'owhu
 bükota iwhe e gude ẹka mee.
 Ọle ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ gude
 ẹka iya mee igwe l'onwiya.
⁶ Ọ-dù-ugvu mée ogbu-zaazaa bẹ nọdu iya l'atatiwhu.
 Ọkpehu mée ọ-dù-biribiri tuko ọlo iya, dù nsọ sweta.
⁷ Unubẹ ikfu g'ikfu ha lẹ
 mgboko-o, unu kwabẹ Onye-Nwe-Ọha ugву.
 Unu kfua g'ọ dù-be biribiri mée g'okpehu iya habe
 shii.
⁸ Unu kwabẹ Onye-Nwe-Ọha ugву, gbarù ẹwha iya.
 Unu gude iwhe bya l'iwhu iya.
⁹ Unu yee uwe dù nsọ baarù Onye-Nwe-Ọha ẹja.

Unu nmaa kpakpakpa l'iwhu iya, unubẹ eliwhe l'owhu.

¹⁰ Unu karu mba gẹ mba ha lẹ Onye-Nwe-Ọha bụ eze. Mgboko l'owhu bẹ kfulu chimu, tọ dụ iwhe sụru iya enwubata.

Ọo Onye-Nwe-Ọha l'e-kpe unwu eliwhe ikpe nkfulumoto.

¹¹ T'igweli tee eswa; alị enweru ẹhu-utso. T'eze-enyimu mее iwhe lile, nọ iya nụ tükokwa tya akpara.

¹² T'egu tya okoo mее iwhe lile, dụ iya nụ. Ọwhube oshi, dụ l'oswa agua egvu ẹhu-utso.

¹³ Tẹ whẹ gua egvu ono l'atatiwhu Onye-Nwe-Ọha, o noo

nkele ọobyawa okpe unwu eliwhe ikpe. Ndu mgboko bẹ l'oo-kpe ikpe l'uzo dụ chiriiri, mbụ lẹ ndiwhe bẹ l'oo-kpe ikpe, kfulu nhamunha.

97 Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ eze, l'achị nụ, t'ẹhu tsọ ndiwhe l'owhu utso.

T'iwhe bụ ndu mba gẹ mba ha ono, bukube eze-enyimu tekota eswa.

² Urwukpu mее ọochi nọ-where iya mgburumgburu. Ọ bụru ọdu-chiriiri yele ikpe, kfulu ọto b'e gude tya ukfu oshi-eze iya.

³ Ọku l'evuje ọzo je atuko ndu ọhogu iya, nọ-where iya

mgburumgburu kepyashia.

⁴ Ebemu, l'ọolo whaa-whaa bụru iwhoro, e gude awhu ọzo l'eliwhe. Ndiwhe l'owhu -whua ya, whẹ anmahu jijiji.

⁵ Ugву l'owhu l'azashihuje g'ọo unwu mе whẹ nọdu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, mbụ mе whẹ nọdu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha ọwhu nwe mgboko l'owhu.

⁶ Akpamigwe l'owhu l'atụ ọnu l'ọ bụ onye-dụ-chiriiri, ndiwhe l'owhu l'awhūanaa g'ọ dụ-be biribiri.

⁷ Iwhe bụ ndu l'abarū iwhe a pyiru apyipyi ẹja, mbụ ndu gude agwa eku onwowhe eku b'e mekotaru iwhe-iwhere nụ.

Unubẹ agwa l'owhu, unu bya abaarū Chileke ẹja.

⁸ Ndu bu lẹ Záyonu nuru iya, whẹ wata ote eswa. Ndu Juda bẹ ẹhu l'atsọ utso gẹ gube Onye-Nwe-Ọha l'egudeje ekpe ikpe.

⁹ Nkele gube Onye-Nwe-Ọha bụ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu lẹ mgboko kpaa mgburumgburu. I kangokotaru agwa, dụ lẹ mgboko-o l'owhu.

¹⁰ Tẹ ndu yeru Onye-Nwe-Ọha obu kpokwaa ejo-iwhe ashị, nkele ọ kwa ndu yeru iya obu bẹ l'onoje eleta ẹnya. Ọ bụru whẹ bẹ l'oonafutaje l'eka ndu ejo-ememe.

¹¹ Iwhoro b'e meru t'ọ duru ndu dụ chiriiri. Ndu obu gurū iwhoro b'e meru t'ẹhu-utso ji whẹ ẹhu.

¹² Unu nọdu l'eka Onye-Nwe-Ọha tee eswa, unubẹ ndu dụ chiriiri! Unu tua ya ẹwha, l'ẹwha iya dụ nsọ.

Egву-ọma

98 Unu gua egvu ọwhuu nụ Onye-Nwe-Ọha, nkele o meru iwhe dụ biribiri. Ọo ẹka-utara iya yele ogwẹka iya ono, dụ nsọ b'ọ gude

lwu-gbua ọkpobe alwu-gbu.

² Onye-Nwe-Ọha mewaru t'a maru l'odzofutaje, mewaa tẹ ndu mba lile maru l'ọ bụ onye dụ chiriiri.

³ Ọ nyatawaru n-yemobu, o yeru ọnu-ulo Ízurelu yele ire-lanu, l'oomeru whẹ.

Je akpaa l'eka igwe beru alị beru b'a whukotawaru gẹ Chileke anyi l'egudeje adzo madzu.

⁴ Unu tya uzu ẹhu-utso gude kwabẹ Onye-Nwe-Ọha ugву, unubẹ unwu eliwhe l'owhu.

Unu gua egvu-ọma gushia ya ike gude jaa Onye-Nwe-Ọha.

⁵ Unu gude une gua egvu-ọma gude tua Onye-Nwe-Ọha ẹwha.

Unu egudekwawho une mее egvu-ekwekwe jaa ya ajaja.

⁶ Unu gburu opyi-ọku ye iya; whua upyi ye iya. Unu tya uzu ẹhu-utso gude kwabẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ eze ugву.

⁷ T'eze enyimu yele iwhe lile, dụ iya l'ime tükokwa tya oke akpara-mini.

Mgboko l'owhu atya uzu yele iwhe lile, bu l'ime iya.

⁸ T'enyimu enyimu, nonu tuko kua ẹka.

Ugву g'ugву ha anokobe gua egvu l'ẹhu l'atsọ whẹ utso.

⁹ Tẹ whẹ tuko nọdu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha gua egvu, nkele ọobyawa okpe unwu eliwhe ikpe.

Ndu mgboko l'owhu bẹ l'oo-kpe ikpe kfulu ọto, ya ahakwarūwho ndiwhe l'owhu enge, kfulu nhamunha.

99 Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ Eze, l'achị nụ. Tẹ ndiwhe nmakwaa kpakpakpa.

Oshi-eze iya dụ l'echilabọ cherubu.

Tẹ mgboko l'owhu nmakota yikayika.

² Onye-Nwe-Ọha pakwaru ẹka, mbụ onye ono, bu lẹ Záyonu.

E woliru iya eli, ọ kakota mba lile shii.

³ Tẹ whẹ jaa ẹwha ghu, bụ ọkalibe ajaja, mbụ ẹwha ghu ono, ndiwhe l'atsọ egву. Ọ dụ nsọ!

⁴ Eze ọbu bẹ parū ẹka.

Iwhe l'aduje iya ree bụ ikpe, kfulu nhamunha.

Ome iwhe ẹnya-nhamunha b'i meru dobe, ọ kfulu kfushia ike.

L'ẹhu ụnwu Jékọpu b'i meru
iwhe ḱfuru ọto m'ẹe umere, ḱfuru nhamunha.
5 Unu kutsee Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi.
Unu bya ewhuzeta lẹ mgboro ọkpa iya baarụ iya ẹja.
Ọ dụ nsọ!
6 Mósísu yẹlẹ Ẹronu shi l'iru lẹ
ndu bụ ndu l'agbajẹ ẹja n'ụ Chileke.
Sámuw'elụ shi l'iru lẹ ndu shi akpọ-kuje ẹwha iya.
Ndu ono shi ekuje ẹwha Onye-Nwe-Ọha, ya aza whẹ
oku.
7 O shi anọduje l'urwukpu, kpuru
orogbodo ḱfuru okfu n'ụ whẹ.
Whẹ shi edobeje iwu iya, eme nsọ ọ t'oru whẹ ọkpa
iya.
8 G'ube Onye-Nwe-Ọha, bụ
Chileke anyi, i shi azajẹ whẹ oku.
A makwarụ-a l'i shi àhùje ndu
Ízur'elụ àhùhù nteke whẹ shisweru ụzo,
ọlẹ i shi b'uru whẹ Chileke,
l'agujeru onye meru iwhe-dụ-ẹji n'vụ.
9 Unu kutsee Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi.
Unu baarụ iya ẹja l'ugvu iya d'ụ nsọ,
nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi d'ụkwa nsọ.

Egву-ọma, e gude ekele Onye-Nwe-Ọha ekele

100 Unu t'ụa ụzu ẹhu-utso gude
kwabẹ Onye-Nwe-Ọha ugву,
unubẹ ụnwu eliwhe l'owhu.
2 Unu gude ẹhu-utso baarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja.
Unu gude egву ẹhu-utso bya l'iwhu iya.
3 Unu makwarụ l'ọo Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke.
Ọo ya meru anyi; anyi b'uru nkiya.
Anyi b'ụ ndibe iya; b'uru aturu, l'ooche eche.
4 Unu gude egву-ekelẹ bah'ụ l'ibe iya.
Unu egude egву-ajaja jerwua l'ọkpoku iya.
Unu kele iya ekele tua ya ẹwha.
5 O noo nkele Onye-Nwe-Ọha b'ụ onye ọma,
n-yemobu nkiya l'anọje jeye lẹ gbururu.
Ọokfushije ike l'iwhe o k'furu shi l'ogbo rwua l'ogbo.

Egву-ọma, Dévidi deru

101 Mu l'a-g'ụ egву gude goshi lẹ mu yeru Chileke
obu,
g'ụa ya goshikwawhọ lẹ mu l'ekpe ikpe k'furu
nhamunha.
Mu l'a-g'ụ egву gude jaa g'ube Onye-Nwe-Ọha ama.
2 Ndzụ mu bẹ mu l'a-t'ọ nw'ẹhu
mee t'ọ b'ọ d'ụ ẹka ụta l'a-d'ụ iya.
?Ọo nteke ole bẹ l'ji-byakfuta mu?
Mu l'e-gude obu, g'uru sam'ụ buru l'ibe mu.
3 Iwhe l'ab'ẹe l'iwhe bẹ mu ta
abyad'ụ l'e-kwe t'ọ shita mu l'iwhu.
Ndu tsonyaaru Chileke tsuw'ụ az'ụ
bẹ umere whẹ l'aduje mu ash'ị.

Mu lẹ whẹ ta ab'ụkwa ẹhu.
4 Ndu ụzo whẹ gberu ngg'ọ bẹ mu l'edobeje ot'anya.
Ọ t'ọ d'udu iwhe mu l'ejo-iwhe jigba.
5 Ndu l'anọje ekfuru ndu ọdo
okfu-az'ụ bẹ mu l'e-me whẹ eyifu.
Ndu l'eku onwowhe iwhe whẹ
l'ahaa g'ọo ya m'ẹe ndu obu l'enyi kiti kiti
bẹ mu l'ete atakwar'ụ nshi.
6 Ndu l'akf'ushije ike l'iwhe whẹ k'furu l'al'ị-a
bẹ ẹnya mu l'a-d'ụ l'ẹhu whẹ;
nke ọwhu mu lẹ whẹ l'a-t'ụko buru,
Ọ kwa onye ụta l'ad'ụa lẹ ndz'ụ iya
bẹ l'e-megee ejeru mu ozhi.
7 Ọ t'ọ d'udu onye l'eme iwhe
l'eregede, mu bya l'e-kwe t'ọ buru l'ulo mu.
T'ọ d'ụ onye l'adz'ụ erekfube,
mu bya l'e-kwe t'ọ k'furu mu l'iwhu.
8 Ụtsu mb'ọku mb'ọku bẹ mu
l'e-meje tẹ ndu l'eme ejo-ememe,
n'ọ l'al'ị-a b'uru kpukpuru-swo.
Ndu l'eme ejo-iwhe bẹ mu l'e-kefu
l'oke lẹ mkp'ukpu nke Onye-Nwe-Ọha.

*Ekfukfu, onye l'ẹje iwhe-ẹhuka l'ekfu an'ụ Chileke Okfu,
o k'furu nteke ike l'ag'v'ụ iya ag'v'ugvu, g'uru áwh'ụ, d'ụ
iya l'obu n'ụ Onye-Nwe-Ọha*

102 N'ụnu ekfukfu, mu l'ekfu an'ụ ghu jiko Onye-
Nwe-Ọha.
Tẹ mkpu, mu l'echi rwunua ghu nch'ị.
2 Be edomikwaru mu iw'hu ghu
ntaa, mu l'eje iwhe-ẹhuka-a.
Ngab'enu mu nch'ị.
Zan'ụ mu oku ẹgwegwa ntaa, mu l'eku ghu oku.
3 Nkele ndz'ụ mu whukahwaru g'ọo ẹnwuru ọku.
Ọkp'ụ mu l'eke whuruwhuru g'ọo icheku-ọku.
4 Obu mu b'e gburu pyaap'ya, ọ nw'ụa lwaa g'ọo ẹwu,
nke ọwhu o meru mu, mu nyaz'ọo ori nri.
5 Mu ts'ụwaru oke ude jeye mu w'ufu koru g'ọo ẹda,
b'uru ọkp'ụ w'ushiru.
6 Mu d'ụ g'ọo udukufuku, bu l'echi-ẹgu,
mb'ụ lẹ mu d'ụ g'ọo udukufuku, bu l'okorobo ụlo.
7 Mu z'ẹe az'ẹe nw'uru ẹnya.
Mu d'ụwaa g'ọo nw'enu,
beru nk'ụnyi iya l'eli okpotsu-ulo.
8 Ndu ọhogu mu l'anọje eme
mu iwhe-iwhere mb'ọku mb'ọku.
Ndu mu d'ụ ash'ị gudewaa ẹwha mu ewhu iw'hu.
9 Ọo nt'ụ bẹ mu l'erije, ya ab'uru mu nri.
Mu l'ewojeru ẹnya-mini
gwak'ọbe l'iwhe mu l'ang'ụ ang'ungu.
10 Iwhe kpar'ụ iya n'ụ b'uru l'ẹhu l'eghushi ghu eghu
ike,
nkele i woliwaru mu tuwhaa etuw'ha.
11 Nwujiku ole, mu l'a-n'ọ

l'eliwhe-e dụwaa g'ọo inyonyo urwenyashi.
 Mu l'anọjelewho anwu lwaalwaa g'ọo ẹwu.
 12 Ọle gube Onye-Nwe-Ọha sọgaru l'oshi-eze ghu
 gẹ l'ji-sọgaru iya jeye lẹ gbururu.
 A ta abyadụ l'anyazọ ẹwha ghu
 anyazọ shi l'ọgbo rwua l'ọgbo.
 13 Ii-gbalihu whuaru Záyọnu imiko,
 nkele o rwuwaru nteke l'ii-meru iya eze-iwhe-ọma,
 mbụ l'oge nteke ono, a tų-buru atų-bu bẹ rwuwaru,
 14 o noo nkele ẹwhuru iya dụ ndu l'ejeru ghu ozhi mk-
 pa.
 Ọobuje, ọ -kpua udzu tųu, imiko iya adushia whẹ ike.
 15 Ndu mba gẹ mba ha l'a-tsų
 ẹwha gube Onye-Nwe-Ọha egvu.
 Ndu eze, nọkota lẹ mgboko l'owhu
 l'a-kwabẹ o-gbu-zaazaa ghu ugву,
 16 nkele Onye-Nwe-Ọha l'e-gude ẹka iya tųkwaa
 Záyọnu,
 gude o-gbu-zaazaa ya lųfuta.
 17 Ọo-nų ekfukfu, ndu l'adųa g'ọ harų whẹ l'ekfu anų
 iya.
 O too lewhudu aryọryo, whẹ l'aryọ iya l'ẹnya.
 18 T'e dee ọwa-a l'ẹkwo doberu ọgbo ọwhu l'abya
 l'iwhu,
 nke ọwhu ndu ọwhu, l'ẹte
 anwua l'a-ja Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 19 Lẹ Onye-Nwe-Ọha shikwa l'eze-ųlo iya,
 dụ l'ewhekerewhe lezeta ẹnya l'alj,
 mbụ l'o shi l'imigwe lee ẹnya whų iwhe l'agba lẹ mg-
 boko,
 20 tẹ ya nųa ude, ndu a tųru mkpọro l'atsų,
 shi nno mee tẹ ndu e kperu
 nkfugbu nweru onwowhe.
 21 Ọo ya bų nke ọwhu l'aa-rya
 ẹwha Onye-Nwe-Ọha aryarya lẹ Záyọnu,
 jaa ya ajaja lẹ Jerúsalemu,
 22 mee ọha yele alj-eze ndiwhe l'owhu dzukobelewho
 tẹ
 whẹ baarų Onye-Nwe-Ọha ẹja.
 23 Lẹ mu byakwa l'ejejahu ųzo ndzų mu ẹbo,
 ọ tųkowaa ike, shi dụ mu nų nashikota mu,
 bya ebubota iwhe lẹ ndzų mu.
 24 Ọo ya bų, mu sų: Be ekutashinu mu, byiko Chileke
 mu,
 l'ẹbe ọ dụ gẹ mu nọ-bewaru lẹ mgboko,
 lẹ gubedua bẹ l'a-nọdukwa ndzų
 awha g'awha ha shi l'ọgbo rwua l'ọgbo.
 25 Eshi mbụlembu bẹ bų ghu tųru ukfu mgboko
 l'owhu.
 Ọ bųkwaru ghu whọ bẹ gude ẹka ghu mee igweli.
 26 Iwhe lile ono l'e-bechaa whushihukota,
 ọle gubedua l'a-dųgburu g'j dụ,
 mbụ l'iwhe lile ono l'e-megee kashihu g'ọo uwe.
 Ọo gẹ l'aagbanweje uwe bų gẹ

l'ii-megee gbanwee whẹ, whẹ eje aduhe.
 27 Ọle gubedua bųlewho onye j bų bẹ l'ji-bųgburu.
 I nọwaa ndzų gẹ l'ji-nọ iya jeye lẹ tututu-mimimi.
 28 Ụnwu, ndu l'ejeru ghu ozhi nwųtaru l'e-buru tųgbu-
 ru.
 Ee-mekwawho t'ẹpa whẹ kpọru akpọru l'iwhu ghu.

Egву, Dévidi deru

103 Gube obu mu, jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 T'iwhe, dụ mu l'ime ẹhu, jaa
 onye ono, ẹwha iya dụ nsọ ajaja.
 2 Obu mu, byiko jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 Tọ bọ dųkwa urwu, l'eeritaje iya
 l'ẹka m'ọo nnanų, l'ji-nyazọ anyazọ.
 3 Ọogujeru mu nvų l'iwhe-dų-ẹji, mu meru g'ọ ha.
 Oomeje tẹ mu ka mma l'iwhe l'eme mu nų.
 4 Ọogbafutaje ndzų mu t'ọ bọ la l'ilu,
 kpube mu n-yemobu mee obu-imiko g'ọo okpu-eze.
 5 Oogudeje iwhe dụ ree zų-jia mu ẹwho.
 Oomeje tẹ mu dawhu azų bųru nwẹpa g'ọo ugo.
 6 Onye-Nwe-Ọha l'emeje iwhe dụ chiri,ri,
 l'ookpeje ndu l'aakpa l'ẹhu ikpe, kfuru nhamunha.
 7 O meru tẹ Mosisu marų ųzo iya,
 mee tẹ ndu Ízurelu marų iwhe lile, l'oome.
 8 Onye-Nwe-Ọha bų onye l'awhųje imiko,
 bųru onye l'emeje eze-iwhe-ọma.
 Ẹhu te eghukebejedu iya eggu
 ẹgwegwa, tẹmenu l'ooyeje obu ye iya nke etsutsu
 iya.
 9 Ọ tọo bajẹdu mba ntekenteke.
 Tọo vųje ọvuma jeyewaroya.
 10 O too mejedu eyeru anyi lẹge iwhe-dų-ẹji anyi
 gbarų.
 Tọo kfųje anyi ųgwo ejo-iwhe, anyi l'emegbabe.
 11 Nkele ọo g'igwe nọ-be alj
 oroke-imeli-imeli bų g'ọ habe;
 mbų oye obu, o yeru ndu l'atsų iya egvu.
 12 Ọ bųru g'ųzo ẹnyanwu-awata
 teberu ẹnya l'ųzo ẹnyanwu-arjba,
 bų g'ẹka o wofuru emeswe, anyi mesweru iya je
 edobe
 teberu ẹnya l'ẹka anyi nọ.
 13 Ọ bųru gẹ nna l'awhųjeru nwa iya imiko,
 bųkwawho gẹ Onye-Nwe-Ọha l'awhųjeru ndu l'atsų
 egvu iya imiko.
 14 Nkele ọo ya marų g'e gude mee anyi.
 Ọonyataje l'ọo udzu-ẹja mmaanų bẹ anyi bų.
 15 L'a -bya l'ẹka madzų nọ bẹ ndzų iya dụ g'ọo ẹwu.
 Ọonoje aba pulapula g'ọo fųlawa, dụ l'ẹgu.
 16 Whẹrẹwhere -wheshi iya nwanshi, ya ewhukashihu.
 Ogboduwhu ibe iya ta abya l'anyata iya ọdo.
 17 Ọle shi lẹ gbururu jeye lẹ gbururu bẹ n-yemobu
 Onye-Nwe-Ọha l'adųje l'ẹhu ndu l'atsų iya egvu,
 o wokwaruwho ọ-dų-chiri,ri nkiya

doberu ụnwu nwanwa-nwara-nwa ndu ono,
¹⁸ mbụ l'ẹhu ndu ọwhu l'edobeje ọgbandzu iya,
 ndu l'anyatajẹ dobe iwu, ọ tūru nū whẹ.
¹⁹ Onye-Nwe-Ọha mewaru
 t'oshi-eze iya kpọru akpọru l'imigwe,
 abụbu, ọ bụ eze dzuru onyenonu ẹhu.
²⁰ Unubẹ ụnwu ojojhi-imigwe shi l'ẹka Onye-Nwe-
 Ọha,
 unu jaa ya ajaja,
 mbụ unubẹ ndu ike dū, bya aburu ndu l'eme okfu
 iya.
²¹ Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja,
 unubẹ ụnwu imigwe l'owhu,
 mbụ unubẹ ndu ozhi iya, l'eme iwhe bụ uche iya.
²² Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja,
 unubẹ iwhe o meru dobe l'ẹka ọ bụ eze.
 Gube obu mu, jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
104 Gube obu mu, jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu, ị parụ
 ẹka apaa.
 Ọ-dụ-ugvu mee ọ-dụ-biribiri b'i we g'ọo onye we ẹk-
 wa.
² Iwhoro b'i yeru g'ọo onye yeru uwe.
 Imigwe bụ gubedua gude ẹka ghu whushia ya
 g'ọo onye whushiru ọlo-ẹkwa,
³ bya eworu uko ọlo ghu gbaa
 agbagba l'eli mini akpamigwe.
 I meru urwukpu, ọ bụru ụgbo-inya ghu,
 l'iinokojeru wherewhere l'akweka agba agbagba.
⁴ I meru wherewhere, ọ bụru onye ozhi ghu,
 mee onwu-tawhutawhu-ọku, ọ bụru onye l'iizhije
 ozhi.
⁵ Ọo ghu tūru ukfu mgboko,
 nke ọwhu bụ l'aata byadū
 l'enwubata iya enwubata jeye lẹ gbururu.
⁶ Ị bya eworu eze-enyimu kpua
 mgboko g'ọo onye kpuru uwe,
 shi nno mee tẹ mini rikputa ugву g'ugvu ha.
⁷ Ọle ọo mba b'ị barụ mini ono, o tsu l'oso gbaa mg-
 balanū,
 mbụ l'ọo ọrya, i shi l'imigwe
 ryaa, b'ọ vuru ọkpa iya mini.
⁸ Ọoso gborogboro awụ oke-ugvu awụwu, sọru sọba
 lẹ nsuda nsuda ugву ono.
 Ọ sọru sọgburu ụzo, ị tọru iya ọkpa iya.
⁹ Mini ono b'ị kpawarū oge ẹka l'ọ tọ sọghata
 asọghata,
 Nke ọwhu l'ọ tọ byaa l'erimibaa mgboko ọdo.
¹⁰ I gbafuru ẹnya ẹka mini shi asọ lẹ nsuda.
 Mini ono l'asọ lẹ mgbaku ugву.
¹¹ Ọ bụru iya bẹ ụnwu anū, bu
 l'egbudu gẹ whẹ ha l'anoje anū.
 Ọ kwa iya whọ bẹ nkakfụ-igara-ọswa
 l'egudeje bua ẹgu mini.

¹² Ẹnu, l'ewhe l'eli l'anoje l'aguga mini ono akpa ẹk-
 funu.
 Whẹ l'anoje ebewhe l'ẹkali oshi agụ egvu.
¹³ Iishije l'akpamigwe ẹka i bu agba mini l'eli ugву.
 Iwhe l'iime meru iwhe dū ree jifuta mgboko l'owhu.
¹⁴ I meru ẹwu; l'oorwuje irwu nke ọwhu élwù l'a-tajẹ
 nri.
 I mee iwhe-akọko dobe tẹ
 madzū gudeje kọbe iwhe l'alj, shi nno nweru nri.
¹⁵ I mee mmẹe t'a nguje iya gude nweru obu ọtso,
 mee mmanū t'e huje iya gude
 mee t'iwu nwuje demudemu,
 mee nri t'e riye iya gude nọdu ndzū.
¹⁶ Oshi Onye-Nwe-Ọha bẹ l'ọogbaje mini ree,
 mbụ oshi sida dū l'ugvu ugву
 Libanonu, bụ oshi ọwhu o yeru l'onwiya.
¹⁷ Ọ bụru l'eli iya bẹ ẹnu l'akpajẹ ẹkfunu.
 Eze-ọku-eswi-uda bụru l'oshi
 payinu b'ọ kwarū uwu buru.
¹⁸ Oke-ugvu oke-ugvu bẹ bụ eghu-ọswa bu iya.
 Ọgba bụru ẹka nchi-ọgbà l'anọduje ezeru ndzū.
¹⁹ I meru ọnwa dobe t'e gude guje oge.
 Ẹnyanwu l'amajẹ nteke l'ọo-rija.
²⁰ I meru ọochi-agbagba, ọ bụru ẹnyasi;
 nteke iwhe bụ anū, bu l'ọswa l'awufutajẹ jee ọkpa
 nri.
²¹ Oduu-gburu-agụ l'aboje ekiri achọ nri, l'oo-ri,
 mbụ nri, Chileke l'anū iya.
²² Nteke ẹnyanwu warū bẹ whẹ l'anyigobeje lashia,
 je edomia onwowhe l'ọgba whẹ.
²³ Madzū l'agbajẹ jeshia ozhi, dūru iya nū,
 je esekota anya jeye l'urwenyashi.
²⁴ Gube Onye-Nwe-Ọha,
 iwhe i meshiru bẹ hanukakwa l'igwe.
 Iwhe lile ono bụ mmamagū nkeghu b'i gude mekota
 iya.
 Iwhe jiru mgboko bẹ bụ iwhe i meshiru.
²⁵ Ọwhu bụ eze-enyimu, parū mebyi ẹka ha ọsa.
 L'ime iya bẹ aguta aguta iwhe nọ ndzū bu,
 ndu ọwhu ha shii mee ndu ọwhu ha nwanshiji.
²⁶ Ọ bụru l'eli iya bẹ ụgbo-mini l'aghajẹ.
 Ọ bụru l'ime iya b'o bu, mbụ ejo-oke-agiyi ono,
 i meru tẹ gu l'iya l'eme ẹmereme.
²⁷ Iwhe lile ono bẹ bụ ghu bẹ whẹ l'eleta ẹnya l'ẹka
 t'ị nuje whẹ nri l'oge iya.
²⁸ Nteke ị nūru whẹ iya; whẹ achikobe iya ọnu.
 Nteke ị sarū ẹka, iwhe dū ree enwushihuru whẹ,
 whẹ egude iya rijia ẹwho.
²⁹ Nteke i domiru whẹ iwu ghu, egvu aba whẹ.
 Nteke bụ l'ị natarū whẹ ume, whẹ l'atū,
 whẹ anwuhu, laarū ẹja.
³⁰ Nteke bụ l'i kuru Ume ghu ye whẹ l'ẹhu,
 whẹ aburu iwhe e meru nke ọwhuu.
 Iimeje iwu mgboko l'owhu t'ọ dū ọwhuu ọwhuu.

31 T'ogbu-zaazaa Onye-Nwe-Qha
dụkwa g'ò dụ jeye lẹ gbururu.
T'ozhi, Onye-Nwe-Qha gude ẹka
iya jee mekwaa t'ẹhu tsọo ya uto,
32 mbụ onye l'abuje, o -lee mgboko ẹnya,
ya etehu nmẹkenmeke.
Nteke ọ byarụ ẹka l'eli ugву, ugву ọbu akpụlahaa ẹn-
wuru.
33 Mu l'a-nọ agụ egву anụ Onye-Nwe-Qha
jeye gẹ mu l'anọ-beru ndzụ.
Mu l'a-gụje egву gude aja Chileke mu ajaja l'ono
ndzụ.
34 Byiko t'iwhe mu l'ari lẹ nke Chileke tsokwaa ya uto,
nkele iwhe Onye-Nwe-Qha
l'eme l'emeje t'ẹhu tsọo mu uto.
35 Tẹ ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji chihukwa l'eliwhe,
ndu ejo-ememe aduhe adudu owu.
Gube obu mu, byiko jaa Onye-Nwe-Qha ajaja.
T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Qha.
105 Unu kele Onye-Nwe-Qha ekele, unu kpọ-kua
ẹwha iya.
Unu mee tẹ mba gẹ mba ha
madzuru iwhe o megbaberu.
2 Unu gụa egву nụ iya, unu agụa egву gude jaa ya
ajaja.
Unu kfukashikwaawho iwhe dụ biribiri, l'oomeje.
3 Unu gude ẹwha iya ono, dụ nsọ ngajẹ l'unga.
T'obu tsoje ndu l'achọ Onye-Nwe-Qha uto.
4 Unu chọo Onye-Nwe-Qha, unu achọo ọkpehu iya.
Unu achọo iwhu iya ntekenteke.
5 Unu nyatakwa iwhe dụ biribiri, o mekotaru,
mẹe iwhe-awhụrulenya, o
megbaberu, unu anyata ikpe, o kpejeru,
6 unubẹ ẹpa Ébirihamu, bụ onye ozhi iya,
unubẹ unwu Jékọpu, bụ ndu ọ họtaru l'ẹka iya.
7 Ọ kwa iya bụ Onye-Nwe-Qha; buru Chileke anyi.
Ikpe iya tukuru mgboko ọọ kfurukfuru.
8 Ọgbandzu iya bẹ l'onyataje shi
lẹ gbururu jeye lẹ gbururu.
Ụkwa iwhe o kweru bẹ
l'oomedzujе shi l'ogbo rwua l'ogbo.
9 Ọgbandzu ono, yele Ébirihamu gbarụ,
mẹe nte ono, o riburu Áyiziku
10 b'o meru, ọ buru iwu l'ẹhu Jékọpu,
ọ buru ọgbandzu, l'a-duru ndu Ízurelu jeye lẹ gburu-
ru.
11 Ọ sụ whẹ: "Ọo unu bẹ mu
l'a-nụ alị Kenanu t'ọ buru oke-iwhe, unu ketaru."
12 Nteke ono bẹ whẹ shi habe nwahabe.
Whẹ shi dụ nchakata, buru ndu lwarụ alwa l'alị ono.
13 Whẹ -shi lẹ mba ọwa, whẹ alufu lẹ mba ọwhu.
Whẹ -shi l'alị-eze ọwa-a, whẹ alufu l'alị-eze ọwhu.
14 Tọ dụ onye o kweru t'ọ kpaa whẹ ẹhu.
Ọ buru l'okfu ẹhu whẹ b'o gude baarụ ndu eze mba,

15 sụ whẹ tẹ whẹ be edenyikwa
whẹ ẹka, mbụ ndu nkiya ono, ya họtaru ono.
T'ọ bọ dükwa ndu l'ekfuchiru iya nụ, whẹ l'e-meka
iwhe.
16 O kua mkpẹgu oku, ọ bya l'eliwhe,
shi nno mebyishikota nri, whẹ nweru.
17 O ye nwoke lanụ t'ọ vuru whẹ ọzo,
mbụ Jófẹfu, onye ono, e reru g'ọo ohu.
18 Whẹ tịa ya mkpọro l'okpa, kwobashia ya okpa,
bya eworu mkpụrumkpu igwe ye iya l'olu,
19 jeye mbọku, o kfuru okfu, ọ vọa g'ọo kfuru iya,
mbụ jeye okfu, Onye-Nwe-Qha
kfuru mee t'a marụ l'ọ bụ onye ire-lanụ.
20 O noo ya bụ; eze bya ezhia sụ t'e je ewehaa ya.
Onye bụ ishi ọha wehaa ya; o nweru onwiya.
21 O mee ya onye ishi l'ibe iya l'owhu;
mbụ onye l'eleta iwhe lile o nweru;
22 sụ iya t'ọ hụje ndu ishi àhùhù nteke dụ iya ree.
Ya ezhije ndu bụ ọgurenya l'alị-eze iya mmamagu.
23 Ọo ya bụ, ndu Ízurelu laa Íjiputu.
Ndibe Jékọpu jenu je aburu ndu lwarụ alwa l'alị
Hamu.
24 Onye-Nwe-Qha mee ndu nke
iya ono, whẹ l'azụ azụzù shii.
O mee whẹ, whẹ haa l'igweligwe,
shi nno ka ndu ọhogu whẹ ọkpehu.
25 O mee t'obu ghaa ndu Íjiputu ono igharawhu,
ndu nke Onye-Nwe-Qha ono bya adu ndu ono ashị.
Whẹ wata ọchiru ndu ozhi iya ono ejo idzu.
26 Ọ bya ahọta Mósisi, bụ onye ozhi iya,
họta Éronu bya ezhia whẹ,
27 whẹ je emeshia iwhe-awhụrulenya nkiya
l'echilabọ whẹ,
goshi whẹ iwhe dụ biribiri nke
Onye-Nwe-Qha l'alị Hamu.
28 O zhiru ẹkpuroochi, o je emee
alị ono, ọ gbakọta nke tsurikiti;
o noo nkele ndu Íjiputu kwefuru okfu Chileke ike.
29 Ọ bya emee mini, dụ l'alị whẹ t'ọ ghokota mee.
Ẹma, dụ iya nụ tuko nwushihukota.
30 Mbara tuko alị whẹ jikota atsụ rụkfurukfu,
bahụ-gee l'ime mkpu ẹka ndu
ishi alị whẹ l'ekuje mgbenya.
31 Ọ bụa okfu b'o kfuru, ijiji tsulahaa dududu,
mkpụrumkpu tuko alị ono narụ.
32 Igwe haa ọchi mini wata ọtu aka-mini,
tulahaa egbe-igwe gbaagbaa l'alị whẹ l'owhu.
33 Ọ tųpyashia vayinu whẹ mее figu whẹ,
bya atuko oshi, dụ l'alị whẹ l'owhu gbajashikota.
34 O bya ekfua okfu ọdo, igube wata etsutsu,
mbụ ogu, l'etsu dududu buru aguta aguta.
35 Whẹ tuko iwhe nweru irwu
tapyashikota l'alị whẹ l'owhu,
mbụ tuko iwhe whẹ meberu l'alị g'ọ ha tapyashia.

³⁶ Nteke ono, ọ bya atuko ndu bu ọkpara l'alị whẹ gbushia;
mbụ tuko iwhe bu nwa, vu ọzo
goshi lẹ whẹ dọ l'iwhe mee ome-l'iwe.
³⁷ Ọ bya edufuta ndu Ízurelu, kporu mkpọla-ododo yẹle
mkpọla-ọcha kpojia whẹ ẹka.
Tọ dọ unwu Ízurelu ono t'ọ ka
mma l'ọo onye lanụ, okfu kporu.
³⁸ Ẹhu tsoo ndu Íjiputu ntumatu gẹ whẹ tug-
buleruwho,
nkele whẹ shiwaa atsụ ndu Ízurelu egvu shinene.
³⁹ Ọ whụshiaru whẹ urwukpu gude kpuchia whẹ,
nwụberu whẹ ọku tẹ whẹ gude whụ iworo
l'enyashi.
⁴⁰ Whẹ sụru t'a nụ whẹ nri,
Onye-Nwe-Ọha bya achiru ọkwà nụ whẹ,
gude nri, shi l'igwe zụ-jia whẹ ẹwho.
⁴¹ Eze ẹwhuru b'ọ tūharu ọzo, mini shi iya soshihu,
ọ solahaa gborogboro g'ọo ngele l'echi-ẹgu ono,
⁴² o noo nkele ọ nyataru ụkwa, dọ nsọ ono,
o kweru nụ onye ozhi iya, bu Ébiriamu.
⁴³ O dufuta ndu nkiya, ẹhu l'atsọ whẹ ọtso.
Whẹ l'atụ ọzo ẹhu-ọtso gude eje afuta,
mbụ ndu ono, ọ hotaru ono.
⁴⁴ O woru alị ndu mba ọdo woru nụ whẹ.
Ọ buru ẹka ndu ọdo riru awhụ
iya bẹ whẹ wotaru, ọ buru oke-iwhe whẹ,
⁴⁵ nke ọwhu whẹ l'a-wata ome iwhe ọ tọru ọkpa iya,
dobelaha iwu, shi iya l'ẹka.
T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Ọha.
106 T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Ọha.
Unu kele Onye-Nwe-Ọha ekele; l'ọ bu onye
ọma.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
² Ọo onye l'a-dụ ike tükota ọnu
g'iwhe, Onye-Nwe-Ọha l'eme habe shii?
Ọo onye l'a-dụ ike jagbabe
Onye-Nwe-Ọha ama l'iwhe l'omegbabe?
³ Ẹhu-ọtso bu nke ndu l'anoje eme iwhe kfuru
nhamunha,
mbụ ndu ono, l'anoje eme iwhe dọ chiri nteken-
teke.
⁴ Nyatakwa mu jiko
Onye-Nwe-Ọha, nteke l'ji-wata
ogoshi lẹ ndu nkeghu dọ ghu l'obu.
Gbakwaarụ mu mkpu nteke ono, l'ji-bya whẹ adzofu-
ta.
⁵ Nke ọwhu mu l'a-whụ g'iwhe
gude agaru ndu ono, i hotaru werewere,
mbụ nke ọwhu mu l'e-tSORU ndu
mba ono, bu nkeghu tee ẹswa,
mu ẹtsoru ndu ono, bu oke-iwhe ghu kua onwomu
eku.

⁶ Anyi mekwaru iwhe-dụ-ẹji
ẹgube nna anyi ochee whẹ meru.
Anyi mekwaru ejo-iwhe,
mbụ l'anyi mewaru iwhe l'adụ ree.
⁷ Nteke nna anyi ochee whẹ nọ lẹ Íjiputu
bẹ l'oto shidua edoje whẹ ẹnya,
mbụ iwhe dọ biribiri, i shi emeje.
Whẹ ta anyatajẹ ikpoto iwhe-ọma, i megbaberu.
Whẹ kwefuru ghu ike l'aguga Eze-enyimu Uswe.
⁸ Ọle o gude nggẹ ẹwha iya ekeru dzofuta whẹ,
nke ọwhu l'aa-marụ l'ẹwha iya parụ ẹka apaa.
⁹ Ọ barụ Eze-enyimu Uswe mba; mini, dọ iya nụ
tashihu.
O dua whẹ ghaa echi ogbu-mini g'ọo onye l'agha
echi-ẹgu.
¹⁰ Ọ dzofutaru whẹ l'ẹka ndu ọhogu whẹ,
gbafuta whẹ l'ẹka ndu kporu whẹ ashị.
¹¹ Mini rigbushia ndu ọhogu whẹ.
Tọ dọ t'ọ ka mma l'ọo onye lanụ, wafuru.
¹² O noo nteke whẹ kwetaru
l'iwhe o kweru ụkwa ememe bẹ l'ooomeje,
bya aguga egvu gude jaa ya ajaja.
¹³ Ọle ọ tọ dudu g'a nọ-beru, whẹ zohaa iwhe ono, o
meru;
whẹ ta angabẹhe t'ọ chia idzu ẹhu whẹ.
¹⁴ Whẹ rwua l'echi-ẹgu ono,
whẹ wata oome iwhe l'agụ whẹ nụ, ọ buru l'alị ono,
daburu mgbegere ono bẹ whẹ dataru Chileke.
¹⁵ Ọo ya bu, ọ nụ whẹ iwhe whẹ sụru t'a nụ whẹ.
Ọ nụ-gee whẹ iya, o vuru ejo
ẹhu-ba-dụ-mma ye lẹ ndụ whẹ.
¹⁶ Nteke whẹ kpọberu ọlo-ẹkwa whẹ l'echi-ẹgu bẹ,
o nweru ndu ọwhu wataru odoberu Mosisu yẹle
Éronu ẹnya-kfurukfuru,
mbụ ọmadzu labọ ono, Onye-Nwe-Ọha hotaru dobe
nsọ.
¹⁷ O noo ya, alị saa ọnu lwee Detanu,
bya elia Abyiramu yẹle ndu otu iya lẹ ndụ.
¹⁸ Ọku bya enwulihu whowhowo dzukota
ndu l'etsoje whẹ nụ.
Ọku ono tuko ndu ejo-ememe ono dzukota.
¹⁹ Whẹ rwua l'ugvu Horebu, whẹ je edobe agwa,
whẹ gude mkpọla-ododo wụa
nweswi dobe balahaaru iya ẹja.
²⁰ Whẹ wota ugvu a gẹge akwabẹ Chileke
woru ye l'azụ balahaaru iwhe a
kpuru, ọ dọ g'ọo nweswi, l'ata ẹwu ẹja.
²¹ Whẹ nyazọ Chileke ono, dzofutaru whẹ nụ,
mbụ onye ono, meru iwhe parụ ẹka l'alị Íjiputu,
²² bya emee iwhe dọ biribiri l'alị Hamu,
mekwaawho iwhe dọ egvu
l'aguga Eze-enyimu Uswe.
²³ Ọo ya bu, ọ sụ lẹ ya l'a-lakota whẹ l'iyi,
ọle Mosisu, bu onye ono, ọ

họtaru, je akfụ-chia ụwara, o shi abya,
t'o bo gude oke ẹhu-eghughu iya lakọta l'iyi gẹ whẹ
ha.

²⁴ E megee, whẹ woru ẹguru alị ono tụa
whukuwhuku.

Whẹ te ekweta lẹ Chileke

l'a-dụkwadu ike mee iwhe o kweru ụkwa iya.

²⁵ Whẹ nọdu-gee l'ime ụlo-ẹkwa whẹ agụkaa áwhụ,
jika ome iwhe Onye-Nwe-Qha sụru tẹ whẹ mee.

²⁶ Qo ya bụ, ọ chilia ẹka imeli ribuaru whẹ nte
sụ l'iya l'e-me tẹ whẹ nwụshihu l'echi-ẹgu,

²⁷ ya abya erwukoo ẹpa whẹ je eye ndu ọhogu whẹ
l'ẹka,

tụkashia whẹ nnanụ nnanụ, whẹ edzuru mgboko
l'owhu.

²⁸ Whẹ je asẹe onwowhe l'ẹka Bálu ndu Peyo,
wata ori iwhe e gburu l'agwa ono, l'ẹte anọ ndzụ.

²⁹ Whẹ menua, Onye-Nwe-Qha
vulahaa ọvuma l'ejo-ememe, whẹ megbaberu.
Nchikarehu tsubatanu l'echilabọ whẹ.

³⁰ Qle Fínihasu gbashiru gboo

ọgu ono sụ l'ọ tọ byadu l'anwụ anwụnwu,
shi nno mee nchikarehu ono haa ememe.

³¹ A gụaru iye ya l'ọ-dụ-chիրiri,
l'e-shiwaro l'ẹhu iya sweru ẹpa iya jeye lẹ gbururu.

³² Whẹ bya erwua l'aguga mini
Meriba, whẹ kpatsukwaa Onye-Nwe-Qha iwe.
Mósisu shi whẹ l'ẹka meta kpua onwiya.

³³ Qo lẹ whẹ kwefuru Ume Chileke ike meru iwhe
Mósisu gude kfuwa iwhe ọ tọge ekfu.

³⁴ Whẹ ta alwuchafudu ndu ono, whẹ jekfuru l'alị ono,
gẹ Onye-Nwe-Qha turu whẹ
iwu sụ tẹ whẹ lwuchafu whẹ,

³⁵ Iwhe whẹ meru bụ lẹ whẹ lẹ
ndu ono bya alụgbalahaa nwanyị,
whẹ bya aghaa ẹghirigha wata ome omelalị whẹ.

³⁶ Whẹ wata ọbaru agwa whẹ eja.
O megee bụru ọnya nmata whẹ.

³⁷ Whẹ gude ụnwu whẹ nwoke
ụnwu whẹ nwanyị gwaa ejo ọgvu.

³⁸ Whẹ wata ogbushi ụnwu whẹ,
l'adụa iwhe whẹ meru, gude agwa ọgvu ndu Ke-
nanu.

Whẹ gude mee ụnwu whẹ ono merwushia alị ono.

³⁹ Whẹ shikwawhọ nno merwushia onwowhe,
shi nno bụru ndu l'agba ọkpara.

⁴⁰ O noo iwhe meru g'ọ gude
Onye-Nwe-Qha doberu ndu nkiya ẹhu-eghughu,
mbụ kpólahaaru ndu ono, bụ oke-iwhe iya ono tee.

⁴¹ Q chiru whẹ ye l'ẹka ndu mba ọdo.
Ndu whẹ dụ ashị bya aburu eze chilahaa whẹ.

⁴² Ndu ọhogu whẹ kpalahaa whẹ ẹhu.
Ndu nke Chileke bya anọdu whẹ lẹ mkpula.

⁴³ Q dzofutaru whẹ igweligwe oge,

ọle ẹka uche l'adujele whẹ whọ
bụ l'ome iwhe a sụru tẹ whẹ be emeshi.
Whẹ kwazhiawho l'ome iwhe-dụ-ẹji jeye whẹ yifu.

⁴⁴ Qle ọobuje, iwhe-ẹhuka
byakfuta whẹ, whẹ -ryaku Chileke,
ya erwua Chileke l'ẹhu
ẹgwegwa, ya anụa olu whẹ.

⁴⁵ Ya egude okfu ẹhu whẹ nyata ọgbandzu iya,
gude nke l'ọ yeru whẹ obu sewhu ẹka azụ.

⁴⁶ O mee t'iwhe bụ ndu kpuru
whẹ lẹ ndzụ whuru whẹ imiko.

⁴⁷ Dzofutaru anyi, gube Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke
anyi.

Shinu lẹ mba gẹ mba ha rwukobe anyi,
nke ọwhu anyi l'e-tu ghu ẹwha,
gube onye ono, ẹwha ghu dụ nsọ ono.

⁴⁸ T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Qha, bụ Chileke nke
ndu

Ízurelụ shi lẹ gbururu jeye lẹ gbururu.

T'onyenonu sụkwa: "O noo g'ọ dụ!"

T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Qha.

107 Unu kele Onye-Nwe-Qha ekele, l'ọ bụ onye
ọma.

N-yemobu iya l'anọje jeye lẹ gbururu.

² Tẹ ndu Onye-Nwe-Qha
gbafutaru kfuwa ẹgube ono,
mbụ ndu ọ gbataru l'ẹka ndu whẹ dụ ashị,

³ ndu ono, o shi lẹ mba gẹ mba ha rwukoo,
mbụ ndu o jeru l'uzo
ẹnyanwu-awata, bya eje l'uzo ẹnyanwu-arịba,
je l'uzo isheli bya ejee l'uzo ọhuda je erwukoo.

⁴ O nweru ndu ọwhu bụ
l'echi-ẹgu bẹ whẹ tsoru aghawhe,
mbụ l'alị, daburu mgbegere, l'adụa iwhe dụ iya nụ.
Whẹ ta ama ụzo, whẹ l'e-shi jerwua mkpukpu, whẹ
l'e-buru.

⁵ Ẹgu-nri guru whẹ, ẹgu-mini gụa whẹ.
Ndzụ whẹ nọdu ala pyala pyala.

⁶ Tọ dụ iya bụ, whẹ ryaku
Onye-Nwe-Qha gẹ whẹ nọ l'iwhe-ẹhuka ono.
Q bya anafuta whẹ l'iwhe-ẹhuka ọbu, whẹ l'eje.

⁷ Q bya edua whẹ shia ụzo, kfuru nsụmini,
durwua whẹ mkpukpu, whẹ l'e-buru.

⁸ Tẹ whẹ kele Onye-Nwe-Qha
ekele l'ọ yenukaru whẹ obu,
l'oomeru ụnwu eliwhe iwhe dụ biribiri.

⁹ O noo lẹ, onye mini l'agụ bẹ l'ọonuje mini t'ọ ngụa,
gude iwhe dụ ree zụ-jia onye ẹgu l'agụ ẹwho.

¹⁰ O nweru ndu ọwhu shi nọdu
l'ẹka gbaru ẹkpuroochi bya agbaa tsukiriti,
mbụ ndu nọ lẹ mkpọro eje iwhe-ẹhuka l'ẹka e gude
ẹgbirigba tųgbabe whẹ ọkpa.

¹¹ Iwhe kparu iya bụ lẹ whẹ
kwefuru ike lẹ whẹ te emedu okfu Chileke,

whẹ woru ẹguru idzu,
 Ọkalibe-Kangokotaru-Nu chіru doberu whẹ kpua
 l'alj.
 12 Tọ dụ iya bụ, ọ parụ whẹ haa,
 whẹ jelahaa ozhi mkponwuru.
 Whẹ jee ya jeye whẹ l'awhọhuje daa.
 Tọ dụ onye gbarụ whẹ mkpu.
 13 O noo ya, whẹ ryaku
 Onye-Nwe-Ọha lẹ nsogbu ono, whẹ nọ,
 ọ bya adzofuta whẹ l'iwhe-ẹhuka, whẹ l'eje.
 14 O dufuta whẹ l'ẹka ono,
 gbarụ ẹkpuroochi bya agbaa tsukiriti,
 bya agbabushia ẹgbirigba ono,
 e shi gude tųgbabe whẹ ọkpa.
 15 Tẹ whẹ kele Onye-Nwe-Ọha
 ekele l'o yenukaru whẹ obu,
 l'oomeru ụnwu eliwhe iwhe dụ biribiri.
 16 O noo lẹ, ọnyakashije ọnoguzo, a kparụ l'igwe,
 gbubushia mkpұrumkpu-igwe, e gude gbachishia
 ụzo.
 17 O nweru ndu ọwhu bụ ndu eswe,
 bụlewho awһuwhu iwhe-dụ-ẹji, whẹ meru bẹ whẹ
 l'ata,
 mee awһuwhu ejo-iwhe, whẹ meru.
 18 Nri dүkota whẹ ashi,
 whẹ nọdu anwuhu ndeende.
 19 Tọ dụ iya bụ, whẹ ryaku Onye-Nwe-Ọha lẹ nsogbu
 ono, whẹ nọ,
 ọ bya adzofuta whẹ l'iwhe-ẹhuka, whẹ l'eje.
 20 Ọo okfu ọnu b'o kфuru o mee,
 whẹ mehukota l'ẹhu l'eme whẹ nụ,
 shi nno dzofuta whẹ l'ilu.
 21 Tẹ whẹ kele Onye-Nwe-Ọha
 ekele l'o yenukaru whẹ obu,
 l'oomeru ụnwu eliwhe iwhe dụ biribiri.
 22 Tẹ whẹ gworu ngwo-ẹja ekele nụ iya.
 Whẹ agụa egvu ẹhu-ұtso gude
 mee t'a marụ g'iwhe, l'oome dụ dụ.
 23 O nweru ndu ọwhu gude ụgbo-mini tsoru eze-ẹny-
 imu.
 Whẹ bụ ndu tsoru eze-mini agba ngho.
 24 Ndu ono whuru ozhi, Onye-Nwe-Ọha jeru,
 ozhi, dү biribiri, o jeru l'echi ogbu-mini,
 25 nkele ọ bụ-a okfu b'o kфuru
 l'onu, oke wherewhere wata ewhewhe.
 O shi nno mee, oke akpara-mini tushilahaа.
 26 Ụgbo-mini whẹ l'atulihuje oroke-imeli-imeli,
 bya atuba l'ohu alj mini.
 Oke iwhe-ẹhuka ono, whẹ l'eje
 mee, obu whẹ zashihu azashihu.
 27 Whẹ l'anga anganga, akpo
 kulakula g'oo ndu l'angu anguruma.
 Mmamiwhe whẹ l'owhu buru whẹ iwhe ọla-l'iswi.
 28 Tọ dụ iya bụ, whẹ ryaku

Onye-Nwe-Ọha lẹ nsogbu ono whẹ nọ,
 ọ bya anafuta whẹ l'iwhe-ẹhuka, whẹ l'eje.
 29 Ẽnyimu l'awһu gbudugbudu b'o meru, o deru
 yekete,
 ọ baarụ oke akpara-mini mba, ọ daa nyonyorony-
 ongu.
 30 Ẽhu tsolahaа whẹ ұtso g'ọ darụ nyonyoronyongu
 ono.
 O dua whẹ jeye whẹ jerwua ọdu ụgbo-mini ẹka whẹ
 l'eje.
 31 Tẹ whẹ kele Onye-Nwe-Ọha
 ekele l'o yenukaru whẹ obu,
 l'oomeru ụnwu eliwhe iwhe dү biribiri.
 32 Tẹ whẹ kutsee ya l'ẹka edzudzu-ọha dору,
 tua ya ẹwha l'ẹka ndu bụ ọgurenya dору achі idzu.
 33 O meru ẹnyimu, ọ ghoo echi-egu.
 O mee ẹnya ẹka mini shi asoshi, ọ buru alj, mini
 tahuru.
 34 O meru alj, bụ ọsu, ọ buru chakiri chakiri alj-únú,
 o noo lẹ ndu shi buru l'ẹka ono l'emenuka ejo-
 ememe.
 35 O meru echi-egu, ọ ghoo ẹka mini dору shimu
 shimu,
 mee alj ọkponku, ọ ghoo ẹnya ẹka mini shi asoshi.
 36 Ọo ẹka ono b'o duru ndu ẹgu
 l'agụ je edobe tẹ whẹ buru.
 Whẹ taja ya mkpukpu whẹ buru.
 37 Whẹ bya akoshia okfu, gbashia
 mgbabu vayinu, whẹ meta iya iwhe shii.
 38 Ọ gору whẹ ọnu-ọma, whẹ
 zushilahaа ụnwu ọkpobe azushi.
 Ẽlүwù whẹ bya akabakwaawһo azuzu.
 39 Ọle e bekocharu, Onye-Nwe-Ọha haa ndu ọhogu
 tẹ
 whẹ gude mkpamehu mee nsogbu mee áwhu mee
 tẹ whẹ wata ọlwa alj.
 40 Mbụ onye ono, wozeru ndu a
 marụ ẹwha whẹ alj, mee whẹ,
 whẹ ghawhelahaа l'echi-egu
 iwһoro, l'adụa echi-uzo, dү iya nү.
 41 Ọle ndu l'adụa g'ọ harụ whẹ b'o
 setaru l'ẹka selita whẹ l'iwhe-ẹhuka, whẹ l'eje,
 bya emee, ndibe whẹ zushilahaа g'oo aturu.
 42 Ndu obu whẹ guru iwһoro
 l'abuje, whẹ -whua iwhe ono, whẹ etee ẹswa,
 ọle ndu ejo-ememe gẹ whẹ ha bẹ l'ookpoje ọnu ok-
 fu.
 43 Tẹ ndu marụ agụ wokwaru
 iwhe-e je akwakobe l'ime obu whẹ.
 Whẹ arije gẹ n-yemobu Onye-Nwe-Ọha habe shii.

Egву-ọma, Dévidi deru

108 Sụa gube Chileke, obu shihukwaru mu ike.
 Obu shihukwaru mu ike,

mu je l'a-gụ egvu gude tua ghu ẹwha.
 Obu mu tehu nwuru ẹnya.
 2 Unu tehu nwuru ẹnya, unubẹ ogele mее une,
 nkele mbẹdua l'e-gudekwa egvu
 kutee geregere chi-asahu lẹ mgbenya.
 3 Mu l'a-nọdu l'echilabọ ndiwhe
 kele ghu ekele gube Onye-Nwe-Ọha.
 Mu l'a-nọdukwawho l'echilabọ
 mba lile gụa egvu gude jaa ghu ajaja.
 4 O noo nkele n-yemobu ghu parụ ẹka.
 Ọ tukuru imigwe l'owhu vọ kfurukfuru.
 Ire-lanụ nkeghu dzuru akpamigwe.
 5 Goshinu ndiwhe lẹ g'i paberu ẹka,
 mbụ l'i nọghataru akpamigwe anoghata,
 tẹ ndiwhe l'owhu whunu lẹ g'i dụ-be biribiri.
 6 Gudenu ọkpehu ghu dzofuta anyi.
 Nunu ekfukfu, anyi l'ekfu anụ ghu,
 nke ọwhu l'ee-shi nno dzọo ndu i yeru obu.
 7 Chileke nọwaa l'ulo iya, dụ nsọ kfu okfu sụ:
 "Mu l'a-nọ akpọ orwube eke alị ndu Shékemu,
 woru nsuda Sukọtu washja.
 8 Giledu bụ nkemu; Manáse bụru nkemu.
 Ifuremu bụ okpu, mu kpu l'ishi.
 Juda bụru oshi-ọpa-l'ẹka-eze, mu l'apajẹ l'ẹka.
 9 Moabu bụ ochi, mu l'akwoje ọkpa.
 Ọ bukwanuru lẹ Edomu bẹ mu
 l'eyeshije akpokpa mu dobe.
 Ndu Fílistiya bẹ mu tųwaru okoo kpua."
 10 Ọo onye l'e-du mu chiriri
 werere duba lẹ mkpukpu ono, a tųru tųshia ike?
 Mbụ, ọo onye l'e-duru mu duba lẹ Edomu?
 11 Ọ kwa gube Chileke bụ onye ọbu.
 Ọle i gbee jika anyi.
 Tii kwejehe tsoru ndu ojogu anyi eje oгу.
 12 Yeru anyi ẹka byiko, t'anyi
 lwụ-gbu ndu ọhogu anyi,
 nkele oye ẹka nke unwu eliwhe bụ iwhe-iwhoro.
 13 Ọle anyi -nọduwaa Chileke
 l'ẹka bẹ anyi l'a-lwụ-gbu whẹ g'oo mkparawa.
 Ọ bụru iya l'e-hu ndu ọhogu anyi agbagba-nchị l'alị.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

109 Gube Chileke, bụ onye mu l'aja ama,
 ba anọdushinu nwanggujingguji,
 2 nkele ndu ejo-ememe mее
 ndu ẹregede sawarụ ọnu ekfuru mu ejo okfu,
 adzushi erekfube ekpu mu.
 3 Whẹ gudewaa okfu ndumashi gbaa mu mgburumg-
 buru.
 Whẹ l'etso mu okfu l'ẹbe ọdu iwhe mu meru whẹ.
 4 Mu l'anọje egoshi whẹ lẹ mu
 yeru whẹ obu; whẹbedua agbẹnenu ebo mu ibo,
 lẹ mube onye l'agbejee ekfu anụ Chileke l'iswi ẹhu
 whẹ.

5 Whẹ l'egudeje ejo-iwhe kfu mu
 ugwo iwhe-ọma, mu meru whẹ.
 Whẹ kpọo mu ashị l'ugwo obu mu yeru whẹ.
 6 Yenu onye akirishi t'o kpee ya ejo ikpe.
 Gụ ezhinu onye mgbamụ t'o boo ya ejo ibe.
 7 Chileke; kpekwa ya ikpe, nma iyẹ ya.
 Gụkwaa ekfukfu, l'ookfu anụ ghu l'iwhe-dụ-ẹji, o
 meru.
 8 Tẹ ndzụ iya gbakwaa mkpirikpi.
 T'onye ọdo nọ-chikwaa ẹnya iya jeje ozhi, o shi eje.
 9 T'ọ tọkwaa unwegirima ibe iya mgbee,
 nyee ya aburu nwa-mbunu.
 10 T'unwegirima iya ghawhejekwa bụru ndu aryọ.
 T'a chifukwa whẹ achifu tẹ whẹ
 be buhe l'okorobo uwhu ono, whẹ bu.
 11 Tẹ ndu o ji ugwo tųkokwa
 iwhe o nweru nyiswota iya.
 Tẹ ndu l'aama ẹka whẹ shi tųkokwa
 iwhe o seru anyi iya gwota.
 12 T'ọ bọ dukwa onye l'e-mejeru iya iwhe-ọma,
 ya adukwa onye l'a-whųjeru
 unwegirima ono, ọ tọru mgbee ono imiko.
 13 T'ẹpa iya tọhukwa atọhu.
 T'ẹwha whẹ chihukwa achihu l'ogbo ọwhu l'abya nụ.
 14 Tẹ Onye-Nwe-Ọha ba
 azọhakwa ejo-iwhe, nna iya oche whẹ megbaberu.
 T'e be ehufukwa iwhe-dụ-ẹji, ne iya meru ehufu.
 15 T'iwhe-dụ-ẹji ono, whẹ meru
 gbukwaa teteretee l'iwhu Onye-Nwe-Ọha,
 nke ọwhu l'oo-me tẹ whẹ tọhu lẹ
 mgboko, t'a ba nyatahẹ whẹ anyata owhu.
 16 Nkele ọ tọ rijedu nke t'o meeru madzụ iwhe-ọma.
 Iwhe l'ooshibeje ite iya bụ gẹ
 l'oo-me dulaa ndu ukpa maa, mее
 ndu l'adụa g'ọ harụ whẹ mее
 ndu obu whẹ tsuru yogiri-yogiri.
 17 Eshi-ọwhu ọ bụ ọtu madzụ ọnu
 bụ iwhe l'aduje iya ree; t'ọ bukwaru onye a tųru ọnu.
 Eshi-ọwhu ọgoru madzụ ọnu
 l'aduje iya ẹji; t'ọnu-ọma nọdukwa iya otęnya.
 18 Eshi-ọwhu ọ bụ ẹgube ono,
 oye uwe l'adụa iwhe ọbu iya bụ
 g'oburu madzụ ọnu l'adụa iwhe ọbu iya,
 tẹ mburọnu tsokwaru iya
 ngugoo ya angugo bahụ iya l'ẹhu g'ọo mini,
 mbụ t'ọ sọkwaa g'ọo mmanụ bahụ iya l'ọkpu.
 19 T'a whų-kpukwaa ya mburọnu
 ono g'ọo onye a whų-kpuru ukpo.
 E kee ye ya g'ọo onye keru aji l'ukfu jeye lẹ gbururu.
 20 T'iwhe ono, mu gushiru
 bukwaru ugwo, Onye-Nwe-Ọha
 l'a-kfụ ndu ono, l'anọje agba mu mgbamụ,
 mbụ ndu ono, l'anọje ekfu ejo-okfu ekpu mu.
 21 Ọle gube Onye-Nwe-Ọha mu, bụ Onye-Nwe-Ọha,

menuaru mu ree nggẹ ẹwha ghu ekeru.
 Gudenu n-yemobu ghu ono,
 dụnuka ree ono nafuta mu,
²² nkele mu bụ onye ụkpa bụru onye l'adụa g'ọ haru
 iya,
 tẹhenu e mewaa mu iwhe rwuru mu lẹ meji.
²³ Mu l'esewaa gẹrere g'ọo inyonyo urwenyashi,
 a nmakofuwaa mu g'ọo onye nmakofuru igube.
²⁴ Ikpere tsushiwaru mu mmẹe l'ẹgu mu l'aswi,
 mu jowaa ẹhu bụru ọkpu nkuchi.
²⁵ Ndu ono, l'agba mu mgbamu l'akwawaru mu hu.
 Whẹ l'awhujẹ mu ekwe l'ishi l'ishi akuru mu hu.
²⁶ Yenuru mu ẹka jiko
 Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu.
 Eshi-owhu i bụ onye n-yemobu; dzofutanu mu.
²⁷ Menua tẹ whẹ maru l'o ghu b'o shi l'ẹka,
 mbu tẹ whẹ maru l'ọo gube
 Onye-Nwe-Ọha bẹ meru iya nu.
²⁸ Whẹ l'eburu mu onu,
 tẹ gubedua gokwaaru mu onu.
 Tẹ whẹbe ndu ono wulihuru alwushi mu ọgu,
 bukwaru ndu iwhe guderu,
 tẹ mbedua bụ onye ozhi ghu tejekwa ẹswa.
²⁹ Ndu ono, l'agba mu mgbamu
 bẹ l'ee-ye iwhe g'ọo onye yeru uwe.
 A whu-kpua whẹ iwhe g'ọo onye whu-kpuru ukpo.
³⁰ Mu l'e-gude onu mu kele Onye-Nwe-Ọha ọkpobe
 ekele.
 Mu l'a-nodu l'edzudzu-ọha jaa ya ajaja,
³¹ o noo lẹ, ọokfujeru l'ẹka-utara onye l'adụa g'ọ haru
 iya,
 t'ọ dzofuta ndu iya l'ẹka ndu l'ekpe iya nkfugbu.

Egvo-ọma, Dévidi deru

110 Onye-Nwe-Ọha bẹ suru
 Onye-Nwe-mu nu:
 "Nodu anodu l'ẹka-utara mu,
 jeye nteke mu l'e-me t'i
 dzopyabekota ndu ohogu ghu l'okpa."
² Onye-Nwe-Ọha l'e-shi lẹ Zayonu nu ghu mkpalẹka,
 l'egoshi g'ike ghu habe shii,
 Ọo-su ghu: "Buru Eze chia ndu ohogu ghu."
³ Ndu ojogu ghu bẹ l'ọo-nọ ewhe uwhere oje ọgu
 l'oge ọgu.
 Ọo g'iji chi-asahu l'anoje ada bụ g'unwu okoroby
 ghu
 l'a-wu-kfuta ghu l'ugvu ono, du nsọ.
⁴ Onye-Nwe-Ọha ribuwaru iya lẹ
 nte, tọ bya l'a-gbanwe iwhe o kforu.
 Ọ suru: "Ii-bu onye l'agbajẹ ẹja nu
 Chileke jeye lẹ tututu-mimimi,
 Bụ iya bụ lẹ gẹ Melikizedeku bụ iya."
⁵ Onye-Nwe-Ọha nọ l'ẹka-utara gube Onye-Nwe-Ọha.
 Ndu eze bẹ l'oo-gwe ryaaryaa

mboku, ẹhu l'e-ghu iya egu.
⁶ Oo-kpe ndu mba ọdo ikpe,
 woru ndu nwuhuru anwuhu kube l'ikpo l'ikpo,
 bya atuko ndu achị mgboko
 l'owhu gwee aryaka-eryune.
⁷ Ọo l'onu-iyi, du l'aguga echi-uzo bẹ l'ọo-nguta mini.
 Ọo ya bụ ya emee ya, t'ọ palia ishi apali.
111 T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Ọha.
 Mu l'e-gude obu mu g'ọ ha kele Onye-Nwe-
 Ọha ekele.
 Mu l'e-kele iya l'ẹka ndu obu guru iworo nọ l'idzu,
 mu ekele iya l'ẹka whẹ nọ ndzuko.
² Iwhe lile Onye-Nwe-Ọha l'eme paru ẹka.
 Iwhe bụ ndu ọ du ree l'anoje arị iya l'oriri.
³ Iwhe Onye-Nwe-Ọha l'eme du ugwu du biribiri.
 Ọ-du-chiriri iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
⁴ O mewaru t'a nyata iwhe du biribiri, l'ooomeje.
 Onye-Nwe-Ọha l'emeje eze-iwhe-ọma,
 bya aburu onye l'awhujẹ imiko.
⁵ Ndu l'atsụ egvu iya bẹ l'ọonuje nri.
 Ọgbandzu iya bẹ l'onyataje jeye lẹ tututu-mimimi.
⁶ Ndu nkiya b'o goshiwaru ike, du l'ozhi, l'ooje,
 nkele ọ nataru ndu ọha ọdo alị whẹ woru nu whẹ.
⁷ Iwhe o gude ẹka iya eme bụ ire-lanu,
 buru iwhe kforu nhamunha.
 Iwhe, ọ turu iwu iya atutu bẹ gbaru t'e gude iya ẹka.
⁸ Iwu ono ọ turu bẹ dwwaa g'ọo l'ọo-du jeye lẹ gburu-
 ru.
 Ọ turu iwu ono t'e gude obu, guru
 iworo mẹe ire-lanu eme iya.
⁹ Ndu nkiya b'ọ gbafutaru,
 bya atua iwu su t'ogbandzu iya dukwa jeye lẹ gburu-
 ru.
 Ẹwha iya du nsọ du egvu.
¹⁰ Ọ kwa ọtsu egvu Onye-Nwe-Ọha
 bụ ogbube ishi mmamagu.
 Ndu l'edobe iwu iya bẹ iwhe l'edoje ẹnya ree.
 T'a jaa ya ajaja jeye lẹ gbururu.
112 T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Ọha.
 Ẹhu-utso bụ nke onye l'atsụ egvu Onye-Nwe-
 Ọha,
 mbu onye l'onoje atsọ utso
 tẹ ya dobe iwu Onye-Nwe-Ọha.
² Unwu iya l'a-bu ndu okpehu du l'alị-a.
 Ndu obu whẹ guru iworo
 bẹ ẹpa whẹ l'a-buru ndu a goru onu-ọma nu.
³ Ẹku l'uba l'a-du l'ibe iya,
 ọ-du-chiriri iya je l'a-nọ jeye lẹ gbururu.
⁴ Ẹka gbaru ẹkpuroochi bẹ
 iworo l'awajẹ g'ọo ẹnyanwu
 l'ẹhu onye obu iya guru iworo.
 Onye-Nwe-Ọha bụ onye l'eme eze-iwhe-ọma,
 buru onye obu-imiko,
 bukwaruwho onye du chiriri.

⁵ Nke ọma l'a-nọ etso onye l'asa ẹka asasa,
bya aburu onye l'ejeje madzụ ugwo,
mbụ onye gude ire-lanụ eme iwhe.

⁶ Sụa, a ta abyadụ l'e-nwubata onye dụ chիրiri enwubata.
A ta abyadụ l'anyazọ iya anyazọ jeye lẹ gbururu.

⁷ E -zhia ya ejo nzhi bẹ egvu ta abyadụ l'a-tսյ iya.
Obu shiru iya ike,
o noo l'onye ọ dakoberu bụ Onye-Nwe-Ọha.

⁸ Obu te etedu iya ete,
ọ tọ byadụ l'a-tսյ egvu,
jeye nteke l'oo-gude ẹnya iya whụ
lẹ ndu ọhogu iya b'e mekputawaru.

⁹ Ọosaje ẹka asasa nụ ndu l'adụa lẹ g'ọ harụ whẹ iwhe.
Ọ-dụ-chիրiri iya je l'a-nọ jeye lẹ gbururu.
Ee-me t'ọ nweru ike, nweru ugvu.

¹⁰ Onye ejo-ememe -whụa ya, ẹhu awata iya oghu eghu.
Oo-gude ẹhu-eghughu ono ta
kpokpokpo jeye ya ajọo ẹhu wufu.
Iwhe l'agụ onye ejo-ememe ta abyakwa l'e-rwu iya ẹka.

113 T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Ọha.
Unubẹ ndu l'ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi,
unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.

² Unu watazhiawho ntaa jaa
Onye-Nwe-Ọha ajaja jeye lẹ mgbe agvụ agvụ.

³ T'e shi l'ẹka ẹnyanwu l'awajẹ jaa
Onye-Nwe-Ọha ajaja jeye l'ẹka l'ọoribaje.

⁴ Onye-Nwe-Ọha bẹ parụ ẹka,
ọ kakọta mba gẹ mba ha shii.
O-gbu-zaazaa ya nọghakota imigwe l'owhu.

⁵ ?Oo onye bẹ l'aatụ yeru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi,
mbụ onye sụgaru l'oshi-eze iya l'imigwe?

⁶ Onye l'ewhuzeje ewhuze tẹ ya
whụ iwhe dụ l'igwe mẹe lẹ mgboko.

⁷ Ookulije onye ụkpa l'ẹka ọ gwọru.
L'ooshije l'ikpọzu palia onye l'adụa g'ọ harụ iya imeli,

⁸ bya edobe iya tẹ yele ndu ishi hakọ ẹnya nhamunha,
mbụ ndu ishi ndu nke Onye-Nwe-Ọha.

⁹ Nwanyị, l'ẹte atsụ ime bẹ l'ọonuje oke l'ibe ji iya,
oomeje t'ọ bụru ne ọha, shi nno nụ iya ẹhu-utso.
T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Ọha.

114 Nteke ono, ndu Ízurelu shi lẹ Íjiputu futa,
nteke ono, ọnu-ulo Jékọpu shi l'ọha ntsu,

² bẹ Juda bya aburu onye duru Chileke nsọ,
Ízurelu bya aburu onye o nwe l'ẹka.

³ Eze ẹnymu bẹ whuru iya gbaa maa maa,
ẹnymu Jódanu dakọbe lawhushia azụ.

⁴ Eze ugvu l'akfukaa shọoshoo g'ọo ebyila.
Unwu ugvu nshiji l'akfụ
karagadangu karagadangu g'ọo nwaturu.

⁵ Gbẹ eze ẹnymu, ?ijgbahunuru gunu?
Gbẹ Jódanu, ?Oo gunu bẹ l'jikpohunuru l'azụ l'azụ?

⁶ Unubẹ eze ugvu, ?Oo gunu bẹ unu gude akfukaa
shọoshoo g'ọo ebyila?
Unubẹ unwu ugvu nshiji, ?oo hunu ole bẹ unu l'akfụ
karagadangu karagadangu g'ọo nwaturu?

⁷ Unubẹ eliwhe l'owhu,
unu nmakwaa jijiji l'iwhu Onye-Nwe-Ọha,
mbụ l'iwhu Chileke nke Jékọpu.

⁸ Onye gbazeru eze-ẹwhuru,
ọ ghọo ẹka mini dọru shimu shimu,
bya emee alị, bụ ekpekere nkuchi,
ọ bụru ẹnya ẹka mini shi asofuta.

115 Ọ tọ bụkwa anyi,
gbẹ Onye-Nwe-Ọha, ọ tọ bụkwa anyi.
Ọ kwa ẹwha ghu bẹ l'aa-kwabẹ ugvu,
o noo l'i yenukaru anyi obu,
ị bụru o-me-g'ọ-kfuru.

² ?Ndeņu g'ọ gude ndu ọha ọdo l'asuje anyi:
"Ndẹhununu Chileke unu ọbu?"

³ Chileke anyi bẹ nọkwa l'imigwe.
Ọ bụru iwhe dụ iya ree bẹ l'ooemeje.

⁴ Ọle ọgvu whẹ bụ mkpọla-ododo yele mkpọla-ọcha,
bụ madzụ bẹ gude ẹka iya mee ya.

⁵ Whẹ nweru ọnu, ọle whẹ te ekfudu iya okfu.
Whẹ nweru ẹnya, ọle whẹ ta awhudu iya ụzo.

⁶ Whẹ nweru nchị, ọle whẹ ta anudu iya iwhe.
Whẹ nweru imi, ọle whẹ te
egudedu iya anụ nshishi iwhe.

⁷ Whẹ nweru ẹka, ọle whẹ te emedu iya ụkporo.
Whẹ nweru ọkpa, ọle whẹ te ejedu ije,
whẹ te egude ẹkpiri whẹ ekfufuta okfu.

⁸ Ndu l'agwa whẹ nụ mẹe
ndu dakoberu whẹ nụ l'a-dụ g'ọo ọgvu ono.

⁹ Unubẹ ọnu-ulo Ízurelu,
unu bewhube Onye-Nwe-Ọha,
nkele ọo ya l'eyejeru unu ẹka,
ọ bụru iya l'egbochitaje unu.

¹⁰ Unubẹ ọnu-ulo Éronu, unu bewhube Onye-Nwe-
Ọha,
nkele ọo ya l'eyejeru unu ẹka,
ọ bụru iya l'egbochitaje unu.

¹¹ Unubẹ ndu l'atsụ egvu Onye-Nwe-Ọha,
unu bewhube Onye-Nwe-Ọha,
nkele ọo ya l'eyejeru unu ẹka,
ọ bụru iya l'egbochitaje unu.

¹² Onye-Nwe-Ọha l'anyatajẹ anyi,
o je l'a-gọru ọnu-ọma nụ anyi.
Ọo-gọru ọnu-ọma nụ ọnu-ulo Ízurelu,
gọru ọnu-ọma nụ ọnu-ulo Éronu.

¹³ Ọo-gọru ọnu-ọma nụ ndu
l'atsụ egvu yẹbe Onye-Nwe-Ọha,
ndu ukfu mẹe ndu nta.

14 Tẹ Onye-Nwe-Ọha mekwaa t'unu saa ọsa kabaa l'igwe,
mbụ unubedua l'onwunu mee unwegirima unu.

15 Tẹ Onye-Nwe-Ọha ọkwaru ọnu-ọma nụ unu,
mbụ onye ono, bụ iya meru igwe mee mgboko.

16 Imigwe l'owhu bụkota nke Onye-Nwe-Ọha,
ọwhube mgboko b'ọ nwaru madzụ.

17 Ndu nwuhuru anwuhu ta
ajajekwa Onye-Nwe-Ọha ajaja,
mbụ ndu larwuwaru alị kpokpo-nggujungguji.

18 Ọ kwa anyibedua l'a-nọ etu Onye-Nwe-Ọha ẹwha.
Anyi l'a-nọ etu iya ẹwha ntaa, etu iye ya jeye lẹ gbururu.

T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Ọha.

116 Mu yeru Onye-Nwe-Ọha obu, o noo l'ọ nwaru olu mu.
Ọ nuru mkpu, mu chikuru iya
sụ t'ọ meeru mu eze-iwhe-ọma.

2 Eshi-owhu ọ ngaberu mu nchị
bẹ mu l'a-nọdu akpọ-ku iya jeye gẹ mu l'a-nọ-beru.

3 Anwuhu shiwaa kee mu oswe.
Ekpaa oyi alj-maa swishia mu gbulaa l'ẹhu.
Iwhe-ẹhuka mee áwhụ shi
nọ-whee mu mgburumgburu.

4 Tọ dụ iya bụ, mu bya aryaku Onye-Nwe-Ọha sụ iya:
"Gube Onye-Nwe-Ọha, dzonua mu ndzụ!"

5 Onye-Nwe-Ọha bụkwa onye l'emeje eze-iwhe-ọma,
bụru onye dụ chiriiri,
mbụ lẹ Chileke anyi bụ onye l'awhujе imiko.

6 Ndu l'ete amarwetaa iwhe
bẹ bụkwa Onye-Nwe-Ọha l'akwakobeje whẹ.
Nteke mu shi nọdu l'oke mkpa bẹ bụ iya dzofutaru mu.

7 Obu mu, jiko kabẹ nmakfuru anmakfuru ọdo,
nkele Onye-Nwe-Ọha dụnukaru ghu lẹ mma.

8 Ọo gube Onye-Nwe-Ọha
nafutaru ndzụ mu l'ẹka anwuhu,
ọ bụru ghu hucharu mu ẹnya-mini,
bụru ghu gbochiru tẹ mu be evukota iwhe daa iko,

9 nke ọwhu mu l'a-nọ ejewhe
g'ọ dụ mu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha l'alị ndu nọ ndzụ.

10 Mu woru onwomu ye Chileke l'ẹka.
O noo iwhe meru mu l'ekfu sụ:
"Iwhe-ẹhuka kpaakwaru mu ẹhu shii."

11 Mu kfulihukwawhọ sụ:
"Ndiwhe l'owhu bụkotakwaa ndu ntuwhu-ire."

12 ?Nde-zhia gẹ mu l'e-shi kfu Onye-Nwe-Ọha ụgwo
iwhe-ọma, o megbaberu mu g'ọ ha?

13 Mu l'e-wota ngwo-ẹja mmee bya anụ Onye-Nwe-Ọha,
gude kpọ-kua ẹwha iya nke adzodzọ, ọ dzọru mu.

14 Iwhe mu riburu lẹ nte lẹ mu l'e-meru Onye-Nwe-Ọha,
bẹ mu l'a-nọdu l'iwhu ndu nkiya meeru iya.

15 Onye-Nwe-Ọha bẹ anwuhu ndu nkiya l'erwuje l'anụ ojii.

16 Gube Onye-Nwe-Ọha, ọ kwa onye ozhi ghu bẹ mu bụ.
Ọ kwa onye ozhi ghu bẹ mu bụ,
bụru nwa nwanyị ono, l'ejeru ghu ozhi.
I tofwaru mu l'egbu ono, anwuhu shi kee mu.

17 Mu l'a-nụ ghu ngwo-ẹja gude kele ghu ekele,
mu akpọ-kua ẹwha gube Onye-Nwe-Ọha.

18 Iwhe mu riburu lẹ nte
lẹ mu l'e-meru Onye-Nwe-Ọha
bẹ mu l'a-nọdu l'iwhu ndu nkiya meeru iya.

19 Eka mu l'a-nọdu mee ya bụ l'ọma ogboduwu eze-ulo
Onye-Nwe-Ọha l'echilabọ Jerúsalemu.
T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Ọha.

117 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja unubẹ mba lile.
Unu jaa ya ajaja unubẹ ndiwhe l'owhu,
2 nkele o yenukaru anyi obu,
Onye-Nwe-Ọha bụ o-me-g'ọ-kfuru
jeye lẹ tututu-mimimi.
T'ajaja bụru nke Onye-Nwe-Ọha.

118 Unu kele Onye-Nwe-Ọha ekele l'ọ bụ onye ọma.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.

2 Tẹ ndu Ízurelu tuko sụ:
"N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu."

3 T'ọnu-ulo Éronu tuko sụ:
"N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu."

4 Tẹ ndu l'atsụ egvu Onye-Nwe-Ọha tuko sụ:
"N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu."

5 Nteke mu l'eje iwhe-otsulanu
bẹ mu ryakuru Onye-Nwe-Ọha.
Ọ zaa mu oku, bya atọo mu l'uli.

6 Onye-Nwe-Ọha swiru mu eswiru,
mu ta abyadụ l'a-tsụ egvu.
?Ọo gụnu bẹ madzụ l'a-dụ ike mee mu?

7 Onye-Nwe-Ọha swiru mu eswiru,
ọ yebedua l'eyejeru mu ẹka.
Mu je l'e-gude ẹnya mu whụ gẹ
Chileke l'e-shi lwu-gbua ndu mu dụ ashị.

8 Ọnodu l'ime Onye-Nwe-Ọha ezeru ndzụ kakwa ree
amame ọda-whube madzụ.

9 Ọnodu l'ime Onye-Nwe-Ọha ezeru ndzụ kakwa ree
amame ọda-whube ndu ishi.

10 Iwhe bụ mba gẹ mba ha
bẹ gbaru mu mgburumgburu,
ọle mu gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha
lwu-gbukota whẹ gẹ whẹ ha.

11 Whẹ nọ-wheru mu ibeka ibebo,
ọle mu gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha
lwu-gbukota whẹ gẹ whẹ ha.

12 Whẹ ripyaberu mu g'ọo ẹnwu,
ọle whẹ keru gburugburu nyihu

g'ọo ọku dzuru ikpuruma ọkponku.
 Ọ bұru l'ẹwha Onye-Nwe-Ọha
 bẹ mu gude lwụ-gbukota whẹ gẹ whẹ ha.
 13 E nwuru mu daawhuu, mu bya l'ada iko,
 ọle Onye-Nwe-Ọha yeru mu ẹka.
 14 Ọo Onye-Nwe-Ọha bұ ike mu,
 bұru iya bұ ishi egvu mu l'agụ.
 Ọo ya bұ onye l'adzọfutaje mu nұ.
 15 Olu ẹhu-utso yele ọtu okoo
 l'ada wọwowo l'ibe ndu-dụ-chիրiri.
 Whẹ tuko ekfu sụ:
 "Ọkpehu Onye-Nwe-Ọha meekwaru iwhe parụ ẹka.
 16 Ọkpehu Onye-Nwe-Ọha bẹ kangoru nұ.
 Ọkpehu iya bẹ meekwaru iwhe parụ ẹka."
 17 Mu ta anwұhudu, mu l'a-nọdu ndzụ
 kfukashia iwhe Onye-Nwe-Ọha meru mu t'a nұ-dzuru.
 18 Onye-Nwe-Ọha bẹ hұwaru mu àhùhù hùshia mu
 ike,
 ọle o to kwedu t'ọnwu gbua mu.
 19 Gұhanuaru mu ọnoguzo ọ-dụ-chիրiri,
 tẹ mu shi iya bahụ je etua Onye-Nwe-Ọha ẹwha.
 20 Ọwa-a bұ ọnoguzo Onye-Nwe-Ọha.
 Ọ bұ ẹka ndu dұ chիրiri l'eshije abahụ.
 21 Mu l'ekele ghu ekele l'ị zarụ mu oku.
 Ntaa b'ị bұwaa onye l'adzọfutaje mu nұ.
 22 Ẹwhuru ono, ndu l'atụ ọlo jikaru,
 l'ọo ọ-ga-lẹ-mkpa,
 bẹ bekocharu bya abұru ẹwhuru, gude ọlo.
 23 O noo bұru iwhe Onye-Nwe-Ọha meru.
 Ọ dұ anyi biribiri l'ẹnya.
 24 Ntanụ bұ mbọku, Onye-Nwe-Ọha meru.
 T'ẹhu tsọo anyi utso l'ime iya, anyi etekwaawho
 ẹswa.
 25 Jiko Onye-Nwe-Ọha, dzọfutanu anyi.
 Mekwaa t'iwhe lile, anyi l'eme
 bұru anyi akputo-l'ọboroto, gube Onye-Nwe-Ọha.
 26 Onye a gọru ọnu-ọma b'ọ bұ
 mbұ onye ono, Onye-Nwe-Ọha zhiru t'ọ bya.
 Anyi shi l'ọlo Onye-Nwe-Ọha agọru ghu ọnu-ọma.
 27 Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha bұ Chileke.
 O meekwaru t'iwthoro, shi iya l'ẹka nwaru anyi.
 Unu tụa eri l'anụ, unu gude abya
 t'unu gbaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja,
 unu kpұta iya bya lẹ mgboro
 mpu, a nmabẹ-geeru l'ẹnya-mgbeja.
 28 Ọo ghu bұ Chileke mu, ọ bұru ghu bẹ mu l'e-kele
 ekele.
 Ọo ghu bұ Chileke mu,
 ọo ya bұ l'ọo ghu bẹ mu l'a-nọ ekutse.
 29 Byiko unu kele Onye-Nwe-Ọha ekele l'ọ bұ onye
 ọma.
 N-yemobu iya l'a-nọ jeye lẹ gbururu.

119 Ẹhu-utso bұ nke ndu l'ete amarụ ejo ẹka,
 mbұ ndu l'eme iwhe iwu, Onye-Nwe-Ọha kfu-
 ru.
 2 Ẹhu-utso bұ nke ndu l'eme iwhe ọ tұru l'iwu,
 mbұ ndu gude obu whẹ g'ọ ha achoshi iya ike.
 3 Ndu ono te eyejekwa ẹka l'ome ẹji,
 ochikwaa ndzụ dұ Onye-Nwe-Ọha ree bẹ whẹ l'ebu.
 4 Ị tұwaru iwu dobe
 sұ t'anyi lete ẹnya meje iwhe o kfuru.
 5 Ọ dұ mu nke tẹ mu kfuru kfushia ike,
 l'ome iwhe i tọru ọkpa iya,
 6 Mu letazhiwaa ẹnya eme iwhe i kfuru,
 bẹ iwhere ta abyadụ l'eme mu.
 7 Mu l'e-gude obu, gұru iwthoro jaa ghu ajaja,
 eshi-ọwhu mu l'anwұ nsọ ghu ono, dұ chիրiri.
 8 Mu l'e-tso iwhe ị tọru ọkpa iya sұ t'e tsoje.
 Byiko ba ajikakwa mu lẹ whuruwhuru.
 9 ?Ndee gẹ nwokorọbya l'e-shi dobe onwiya ọga?
 Gẹ l'oo-me iya bұ t'o meje iwhe e deru l'okfu ghu.
 10 Mu gude obu mu g'ọ ha achọ ghu.
 Be ekwekwa tẹ mu whua ọzo ome iwhe ị tұru l'iwu.
 11 Okfu ghu bẹ mu kwachiwaru l'ime obu mu,
 nke ọwhu mu l'ete eme ghu iwhe-dụ-ẹji.
 12 T'ajaja bұru nkeghu gube Onye-Nwe-Ọha.
 Byiko zhinua mu iwhe ono, ị tọru ọkpa iya.
 13 Mu l'egudeje ọnu mu gukota iwu lile, ị tұru.
 14 Ome iwhe i kfuru l'anọje atso mu rikporikpo,
 ẹgube ono, o nwe iwhe l'anọje atso onye nwe iya nұ.
 15 Mu l'egudeje ọrilichicho anwұ iwhe ị sұru t'e meje.
 Mu l'eletaje ẹnya etso ọzo nkeghu.
 16 Iwhe ị tọru ọkpa iya bẹ l'aduje mu ree ememe.
 Mu ta abyadụ l'a-zọha okfu ghu azọha.
 17 Menuaru mube onye ozhi nkeghu ree,
 nke ọwhu mu l'a-nọdu ndzụ eme okfu ghu.
 18 Menua t'ẹnya mu saa asasa,
 nke ọwhu mu l'a-whụ iwhe dұ biribiri,
 dұgbabe l'iwu ghu.
 19 Ọ kwa abyabya bẹ mu byarụ mgboko-o.
 Byiko ba adukwa iwhe ono, ị sұru t'e meje ọwhu
 l'ii-domiru mu edomi.
 20 Nteke nteke bẹ l'ọonoje agụ mu ẹgu l'obu,
 tẹ mu marụ iwhe bұ nsọ ghu.
 21 Ndu l'eku onwowhe
 iwhe whẹ l'ahaa g'ọ ya bẹ l'ibajeru mba,
 whẹ vu ọnu, mbұ ndu ono,
 l'ahaje iwhe ị sұru t'e meje wata ome iwhe ọdo.
 22 Be ekwekwa tẹ whẹ jaa mu ewenu,
 gұ eje ekwekwa tẹ whẹ koo mu ọkpa l'ishi,
 o noo nkele iwhe ono, ị tọru
 ọkpa iya ono bẹ mu l'emekotaje.
 23 A makwaru-a lẹ ndu bұ ishi
 l'anokobeje l'ẹka lanụ achiru mu ejo idzu,
 ọle mbẹdua bұ onye ozhi ghu
 l'e-gudejelewho ọri-lichicho anwұ iwhe ono,

ị tọru ọkpa iya sụ t'e tsoje.
 24 Ome iwhe ị tųru l'iwu bų iwhe l'adųje mu ree.
 Ọ bųru iya l'akpọ-zhijeru mu ųzo iwhe mu l'e-me.
 25 E metawaru mu iwhe ọbu jeye ishi miru mu l'ęja.
 Menua tę ndų mu lwawhuta azų,
 ęgube ono, i kweru iya l'ųkwa.
 26 Mu kọwashiru ghu gę ndų mu dų, ị ngabęru mu
 nchj.
 Zhinua mu iwhe ono, ị tọru ọkpa iya.
 27 Menua t'iwhe, ị tųru l'iwu doo mu ęnya,
 nke ọwhu mu l'a-tọ nwęhu aari
 iwhe ono, dų biribiri, l'iimegbabe.
 28 Mu gųwaru áwhų jeye ike gvų mu.
 Jiko gbęnua mu ọkpu-ike ęgube ono,
 i kweru iya l'ųkwa.
 29 Be ekwekwa tę mu ye ęka l'ęregede.
 Zhinua mu iwu ghu, shi nno meeru mu eze-iwhe-
 ọma.
 30 Mu hatawaru ome ire-lanų,
 bya ewowaru obu mu zhibe l'ome nsọ ghu.
 31 Iwhe ono, gųbe Onye-Nwe-Ọha tųru l'iwu
 bę mu l'emekwa emeshi iya ike.
 Ọo ya bų, be ekwekwa t'e mee mu iwhe-iwhere.
 32 Ọzo, mu l'anoje agba eshi
 bų ųzo ome iwhe ị sųru t'e meje,
 nkele i mewaru t'iwhe kabaa mu odo ęnya.
 33 Jiko Onye-Nwe-Ọha, zhinua mu
 gę mu l'e-shije eme iwhe ị tọru ọkpa iya,
 nke ọwhu mu l'e-me iya jeye l'ikpazų.
 34 Menua t'iwhe doje mu ęnya
 nke ọwhu mu l'a-nọ edobe iwu ghu ono,
 gude obu mu g'ọ ha eme iya ememe.
 35 Goshi mu ųzo, mu l'e-shije eme iwhe ị sųru t'e meje,
 nke l'ọonoje atso mu ųtso ememe.
 36 Gọnua mu obu t'ọ ghaa iwhu l'ome iwhe ị tųru
 l'iwu.
 T'ọ bọ ghakwa iwhu l'ori ndu ọdo urwu.
 37 Mee tę mu wofu ęnya l'iwhe l'adų iwhe ọ bų.
 Dobenu mu ndų, ęgube ono, i kweru iya l'ųkwa.
 38 Menuaru mu iwhe ono, i kweru ųkwa
 l'ii-meru mųbe onye ozhi ghu,
 nke ọwhu l'aa-wata ghu ọtsu egvu.
 39 Wofunuru mu iwhe-iwhere
 ono, mu l'atsų egvu iya ono,
 nkele iwu ghu dų ree.
 40 Ọogushi mu ike tę mu mee iwhe ono, ị sųru t'e
 meje.
 Gudenu nke l'ị bų onye dų chjiriri dobe mu ndų.
 41 Goshinu mu n-yemobu ghu ono jiko Onye-Nwe-
 Ọha.
 Dzọfutanu mu, o noo nkele
 ọo iwhe i kweru ųkwa l'ii-meru mu.
 42 O noo nteke mu l'a-sa ndu l'ekfubyishi mu okfu,
 nkele ọo okfu ghu bę mu kpọru obu ye.

43 Ba anafųkwa mu ire-lanų, dų mu l'ọnu,
 nkele ọo iwu nkeghu bę ęnya mu dų.
 44 Ọo iwhe iwu ghu kfuru bę mu l'e-meje ntekenteke
 shi lę gbururu jeye lę gbururu.
 45 Ęka mu chọru ejeje bę mu l'e-je lę ntųsaru-ęhu,
 nkele ọo iwhe ị sųru t'e meje bę mu l'emeje.
 46 Mu l'a-kfųru l'iwu ndu eze kfua
 nke iwu ono, ị tųru kfuja ya ekfuja.
 Iwhere ta abyadų l'e-me mu.
 47 Iwhe l'adųje mu ree bų ome iwhe ị sųru t'e meje,
 o noo nkele mu yeru iya obu.
 48 Mu gboberu ęka mu whę labọ
 anabata iwhe ị sųru t'e meje,
 bų iya bų iwhe ono, mu yeru obu.
 Mu l'anọduje nggujungguji arj iwhe ono,
 ị tọru ọkpa iya sụ t'e tsoje.
 49 Nyatakwa okfu, i kfuru yeru mųbe onye ozhi ghu.
 Okfu ono bę mewaru, ęnya dų mu l'ųzo.
 50 Iwhe l'adųje mu obu nteke
 iwhe-ọtsulanu byarų mu bų:
 l'ųkwa iwhe i kweru mu bų iya l'edobe mu ndų.
 51 Ndu l'etse etsetse l'ajaję mu ewenu g'ọnu ha whę.
 Ọle o too mejedu mu tę mu haa ome iwhe iwu ghu
 kfuru.
 52 Gųbe Onye-Nwe-Ọha; ọobuje,
 nteke mu nyatarų nsọ ghu ono, shi l'oge ndų-ichee,
 ya adųa mu obu.
 53 Ęhu-eghughu l'azųje mu kfųu,
 ọ bųru ndu ejo-ememe l'akpataję iya,
 mbų ndu ono, jikaru odobe iwu ghu.
 54 Iwhe ị tọru ọkpa iya sụ t'e tsoje l'abųje ishi egvu mu
 l'iwhe bų ųlo, mu radųru l'ųzo ije mu-a.
 55 L'ęnyashi bę mu l'anyataję ęwha gųbe Onye-Nwe-
 Ọha.
 L'ooomeje mu tę mu dobe iwu ghu.
 56 Iwhe mu l'aghaję iwhu eme nteke bų nteke mu nọ
 bų ome iwhe ị sųru t'e meje.
 57 Ọo ghu bų oke-iwhe nkemu gųbe Onye-Nwe-Ọha.
 Mu kwewaru ghu ųkwa lę mu l'a-nọ eme okfu ghu.
 58 Mu gudewaa obu mu g'ọ ha chọo iwhu ghu.
 Menuaru mu eze-iwhe-ọma, bų iwhe i kweru ųkwa
 iya.
 59 Mu lewaru ųzo mu ęnya uswe lee ya ogologo,
 shiwa iya fųta bya awata ome iwhe ị tųru l'iwu.
 60 Mu l'e-me ęgwegwa; mu ta akpọdu ųkfu
 ome iwhe ị sųru t'e meje.
 61 O -behuduru ndu ejo-ememe kee mu ęgbu,
 mu ta abyadų l'a-nyazọ iwu ghu.
 62 Ọobuje, a -nọnyaa l'echi abalj,
 mu agbalihu kele ghu ekele nke nsọ ghu ono, dų
 chjiriri.
 63 Iwhe bų ndu l'atsų ugvu ghu
 bę mu lę whę l'eshikota ọnya,
 mbų ndu ono, l'eme iwhe ono, ị sųru t'e meje.

64 Eliwhe l'owhu bẹ n-yemobu
gube Onye-Nwe-Ọha jiru pyimupyimu.
Byiko, zhinua mu iwhe ono, ị tọru ọkpa iya sụ t'e tso-
je.
65 Menuaru mube onye ozhi ghu iwhe-oma,
eshi-owhu ọ bụ iwhe okfu ghu
kfu ru gube Onye-Nwe-Ọha.
66 Zhinua mu mmamagu yele
okpe ikpe, kfu ru nhamunha,
nkele mu kwewaru ome iwhe i suru t'e meje.
67 A byadeshiaa l'anụ mu chikfuu,
mu gbee shiswehawanu ụzo,
ọle ntaa bẹ mu kwewaru ome okfu ghu.
68 Ị bụ onye oma, bya l'emekwawho iwhe-oma.
Zhinua mu ome iwhe ị tọru ọkpa iya t'e tsoje.
69 A makwaru-a lẹ ndu l'eku onwowhe eku
l'anoje adzushi ejire atukobe mu,
ọle mu gudelewho obu mu
g'ọ ha emekota iwhe ị suru t'e meje.
70 Ndu ono bẹ imiko madzụ l'ete adujedu.
Ọle mbedua bụ ome iwhe iwu ghu kfu ru l'aduje mu
ree.
71 Chikfuu ono, a nuru mu dukwa-a ree,
nke owu mu l'a-nwuta otso iwhe ị tọru ọkpa iya.
72 Iwu, shi ghu l'onu bẹ mu kakwa ogube iwhe
amame unukurunu mkpola-ododo mee mkpola-
ocha.
73 Ọo ẹka ghu b'i gude kpua mu,
mee mu, mu kfu ru shihu ike.
Byiko, menua tẹ mu maru agu
nke owu mu l'a-nwu oome iwhe ị suru t'e meje.
74 Tẹ ndu l'atsụ egvu ghu tekwa ẹswa mẹ whẹ whua
mu,
o noo l'eka obu mu du bu l'okfu ghu.
75 Gube Onye-Nwe-Ọha,
mu makwaru-a l'ikpe ghu kfu ru nhamunha,
mee l'i kfu shiru ike l'iwhe i kfu ru nua mu chikfuu.
76 Tẹ n-yemobu ghu bunuru iwhe
l'a-noje adu mube onye ozhi ghu obu,
eshi-owhu ọ bụ iwhe i kweru iya ukwa iya.
77 Whunuaru mu imiko nke owu mu l'a-nodu ndzụ,
nkele iwhe l'aduje mu ree bu iwu nkeghu.
78 T'e menuru iwhe-iwhere kpua ndu l'eku onwowhe
eku
nkele whẹ mesweru mu; lẹ bọ du iwhe mu meru
whẹ.
Ọle mbedua bụ iwhe ono, ị suru t'e meje
bẹ mu l'anoje arị ọriri.
79 Tẹ ndu l'atsụ egvu ghu byakfutajekwa mu,
mbu ndu ono, iwu ghu doru ẹnya.
80 Meenua tẹ mu meje iwhe ị tọru ọkpa iya,
tọ bọ nwe ẹka l'aa-ta mu iya uta,
owu l'ee-shi nno mee mu iwhe-iwhere.

81 Meji l'atofuakwa mu atofu l'eka l'ogogu mu t'i dzofu-
ta mu;
ọle ẹka obu mu du bu l'okfu ghu.
82 Ẹnya l'apyahakwa mu l'eka mu l'ele ẹnya
nteke l'ii-me iwhe i kweru ukwa iya.
Mu l'asuje: "Ọo zihunua nteke ole bẹ l'iji-du mu
obu?"
83 A makwaru-a lẹ mu du g'ọo akpo,
a miberu l'enwuru-oku, mbu akpo, l'eeeyeje mme.
Ọle mu ta anyazojedu iwhe ị tọru ọkpa iya.
84 Ọo nteke ole bẹ mube onye ozhi ghu l'a-taberu
nshi?
Kooru mu nteke l'ii-bebe hua ndu l'akpa mu ẹhu
ahuhu.
85 Ndu l'eku onwowhe eku l'egvuje nsu tẹ mu daba,
mbu ndu ono l'ete edobe iwu ghu.
86 Iwhe lile, ị suru t'e meje bẹ kfu kotaru nhamunha.
Yenuru mu ẹka nkele ndiwhe
l'akpa mu ẹhu l'ebe ọdu iwhe mu meru whẹ.
87 Ọ whodu-zhiawho nwanshi
mẹ whẹ emee tẹ mu tohu lẹ mgboko-o,
ọle mu ta ahadu ome iwhe ị suru t'e meje.
88 Eshi-owhu i yeru mu obu;
kwachinua ndzụ mu t'ọ bọ du iwhe l'e-me iya nu,
nke owu mu l'e-meje iwhe ono, ị turu l'iwu.
89 Okfu gube Onye-Nwe-Ọha l'ere ire jeye lẹ tututu-
mimimi.
Ọ du g'i kfu ru iya l'imigwe.
90 Iikfushije ike l'iwhe i kfu ru shi l'ogbo rwua l'ogbo.
I meru mgboko dobe l'onodu iya, ọ kfu ru chimu.
91 Iwhe lile i meru dukota g'i meru iya byeye ntanu,
nkele iwhe lile l'ejeru ghu ozhi.
92 Ọ tọ buwaa l'iwu ghu l'aduje mu ree eshi bu gunu,
mẹ mu anwuhahaakwaa nteke ono,
mu shi eje iwhe-otsulanu.
93 Mu ta abyakwa l'a-nyazo ome iwhe ị suru t'e meje,
nkele ọo ya b'i gude dobe mu ndzụ.
94 Dzofutanu mu; lẹ mu bukwa nkeghu,
o noo lẹ mu l'emeje iwhe ị suru t'e mee.
95 Ndu ejo-ememe kwaru okpu ngaberu mu tẹ whẹ
gbua mu,
ọle mu l'a-tuko-gezhia iwhe ị turu l'iwu
kwakobe l'ime obu mu arị iya l'oriri.
96 Iwhe mu whuru bu l'iwhe lile
bẹ nweru ẹka o jetaru kfu shi,
ọle iwu ghu t'e nwe ẹka o jetaru kfu shi.
97 Iwu ghu bẹ mu yekwaru obu shii.
Mu l'anoje arị iya l'oriri ntekenteke.
98 Iwu, ị turu bẹ mu l'iya nọ ntekenteke,
oomeje, mu amaru agu karia ndu ohogu mu.
99 Ẹnya kakwa mu orwu l'iwhe
amame ndu l'ezhi mu iwhe,
nkele iwu ghu l'aduje mu l'oriri.
100 Mu ka ndu bu ogurenya omaru agu,

nkele mu l'emeje iwhe ị sụru t'e mee.
¹⁰¹ Mu jikakwaru obu ejo ndzụ,
 nke ọwhu mu l'a-nọ eme okfu ghu.
¹⁰² Mu ta ahajekwa odobe nsọ ghu ahaha,
 nkele ọo gụbedua bẹ zhiru mu iya.
¹⁰³ Leduwho g'iwu, ị tūru l'atsọ-bekwanu ụtso.
 Ọ kakwa mu mmanụ-ẹnwu ọtso ụtso.
¹⁰⁴ Urwu, mu l'erita l'ome iwhe ị sụru t'e meje
 bẹ bụ l'oomeje t'iwhe doo mu ẹnya.
 Ọo ya meru g'o gude obu ndzụ l'eregedede dụ mu
 ashị.
¹⁰⁵ Okfu ghu bụ oryọku,
 mu gude awhu ẹka mu l'a-dzọ ọkpa,
 bya aburu iworo, dụ l'uzo mu.
¹⁰⁶ Mu ribuwaru nte kfua ya hoo haa
 lẹ mu l'a-nọlewho edobe nsọ ghu ono dụ chiriiri.
¹⁰⁷ Mu jewaru iwhe-ọtsulanu shii.
 Jiko Onye-Nwe-Ọha, dobenu mu ndzụ,
 ẹgube ono, i kweru l'ụkwa.
¹⁰⁸ Jiko Onye-Nwe-Ọha, natanụ
 ajaja ọwa-a, mu gude obu mu aja ghu.
 Zhinua mu nsọ nkeghu.
¹⁰⁹ A makwaru-a lẹ mu l'atuje iya ishi mu ntekenteke,
 ọle mu ta abyakwa l'a-nyazọ iwu ghu anyazọ.
¹¹⁰ Ndu ejo-ememe bẹ gbaburu mu ọnya,
 ọle mu tẹke eshiswebudua ụzo
 l'ome iwhe ono, ị sụru t'e meje.
¹¹¹ Iwhe ị tūru l'iwu bụ oke-iwhe mu jeye lẹ tututu-
 mīmimi.
 Ọo ya l'emeje t'obu l'atsọ mu ụtso.
¹¹² Iwhe mu kpeburu l'ime obu mu bụ lẹ mu l'a-nọ
 etso iwhe ị tūru ọkpa iya t'e tsoje
 jeye gẹ mu l'a-nọ-beru.
¹¹³ Ndu l'anọje abọ obu ẹbo l'ẹka
 Onye-Nwe-Ọha nọ bẹ dụ mu ashị,
 ọle iwu nkeghu bẹ mu yeru obu.
¹¹⁴ Ọo ghu bụ ẹka mu l'edomije onwomu,
 ọ bụru ghu bụ onye mu nọ l'ẹka iya ezeru ndzụ.
 Ẹka obu mu dụ bụ l'okfu ghu.
¹¹⁵ Unu jekwa njere unu, unubẹ ndu ono, l'eme ejo-
 iwhe,
 nke ọwhu mu l'a-nọje eme iwhe Chileke tūru l'iwu.
¹¹⁶ Sedeshinua mu ike; ẹgube ono, i kweru l'ụkwa
 nke ọwhu mu l'a-nọdu ndzụ.
 Be ekwekwa t'iwhe ono, mu l'ele ẹnya iya nahụ mu.
¹¹⁷ Gudeshikwaa mu ike nke ọwhu l'aa-dzọfuta mu.
 Mu l'a-nọlewho eme iwhe ono, ị tūru ọkpa iya
 ntekenteke.
¹¹⁸ Ndu haru iwhe ono,
 ị tūru ọkpa iya wata oshiswe ụzo
 bẹ l'ijikaje jinyia ẹnya,
 nkele nwa akọ akọ ono, whẹ l'emewhe ta bẹdu
 l'iwhe.
¹¹⁹ Ndu l'eme ejo-ememe l'eliwhe bẹ l'iikpoje g'ọo ntụ.

O noo iwhe meru g'o gude mu yee iwhe ị tūru l'iwu
 obu.
¹²⁰ Ogwehu l'anmakota mu kwekwekwe
 l'ẹka mu l'atsọ egvu ghu,
 atsukwawho ikpe ghu egvu.
¹²¹ Mu mewaru iwhe kfuru nhamunha,
 mewaa iwhe dụ ree.
 Jiko, be enwukwaru mu buhaaru ndu ono, l'akpa mu
 ẹhu.
¹²² Jiko, kwenua onye ozhi ghu ụkwa
 l'ji-nọ-ọ eleta iya ẹnya.
 Be ekwekwa tẹ ndu l'eku
 onwowhe eku kpa mu ẹhu.
¹²³ Ẹnya l'apyahụakwa mu l'ẹka mu l'ele ẹnya
 nteke l'ji-bya adzọfuta mu,
 bụ iya bụ iwhe gube onye ono, dụ chiriiri kweru mu
 ụkwa iya.
¹²⁴ Menuaru mube onye ozhi ghu iwhe dụ ree,
 eshi-ọwhu i yeru mu obu.
 Zhinua mu iwhe ị tūru ọkpa iya sụ t'e tsoje.
¹²⁵ Mbẹdu-ọwa bụ onye l'ejeru ghu ozhi,
 jiko menua t'iwhe doje mu ẹnya,
 nke ọwhu mu l'a-marụ iwhe ị tūru l'iwu.
¹²⁶ Gube Onye-Nwe-Ọha,
 o rwuakwaru nteke l'ii-me ire,
 nkele iwu ghu bẹ ndiwhe mebyiwaru.
¹²⁷ Ọo lẹ mu yeru iwu ị tūru obu,
 amame gẹ mu yeru ọkpobe mkpola-ododo,
¹²⁸ ọ bụru lẹ mu kwetaru l'iwhe ị sụru t'e meje
 bẹ kfukotar nhamunha,
 bẹ meru g'o gude ome iwhe l'ugho dụ mu ashị.
¹²⁹ Iwhe ị tūru l'iwu dụ biribiri.
 Ọo ya meru g'o gude mu l'eme iya l'o rwuberu iya.
¹³⁰ Ẹka okfu ghu bahuru bẹ iworo l'abahụje.
 Oomeje tẹ ndu l'ete amarwetaa iwhe kabaa ọmaru
 iwhe.
¹³¹ Mu saru onu atụ heehee,
 l'ẹka ọogu mu tẹ mu meje iwhe ị sụru t'e meje.
¹³² Ghanaru mu iwhe, jiko meeru mu eze-iwhe-ọma,
 gẹ l'iimejeru iya iwhe bụ ndu yeru ẹwha ghu obu.
¹³³ Menua tẹ mu haję ọkpa lẹ g'ị sụru t'a haję iya.
 Be ekwekwa t'iwhe-dụ-ẹji bụru eze, l'achị mu nụ.
¹³⁴ Gbafuta mu l'ẹka ndu l'akpa mu ẹhu,
 nke ọwhu mu l'a-nọ eme iwhe ị sụru t'e meje.
¹³⁵ Menua t'atatiwhe ghu nwuaru mube onye ozhi
 ghu.
 Zhinua mu iwhe ị tūru ọkpa iya sụ t'e tsoje.
¹³⁶ Ẹnya-mini l'asọ mu gborogboro l'ẹnya,
 nkele ndiwhe te emedu iwhe iwu ghu kfuru.
¹³⁷ Ị bụ onye dụ chiriiri gube Onye-Nwe-Ọha,
 ikpe ghu kfuru nhamunha.
¹³⁸ Iwhe ị tūshiru l'iwu dobe kfukotar nhamunha,
 tẹhenu whẹ bụkotaru ire-lanụ.
¹³⁹ Obu, mu yeru ghu rimiwaru mu ishi,

nkele ndu ọhogu mu ta agubedu okfu ghu iwhe.
¹⁴⁰ Ụkwa, i kweru b'a ọt́waa nwẹ́hu dalekota adale.
 Mbẹ́dua bụ́ onye ozhi ghu bẹ́ yeru iya obu shii.
¹⁴¹ A marụ́-a l'ọ́ tọ́ dudu iwhe mu bụ́;
 tọ́ dudu iwhe a gubere mu,
 ọ́le mu ta anyazọ́du ome iwhe ị́ sụ́ru t'e meje.
¹⁴² Ọ́-dụ́-chị́riri nkeghu bẹ́ l'a-dụ́ jeye lẹ́ gbururu,
 iwu ghu bụ́ru ire-lanụ́.
¹⁴³ Ejo iwhe-ọ́sulanu bẹ́ byarụ́ mu, awhụ́ byarụ́ mu,
 ọ́le mu yeleru-a iwhe ị́ sụ́ru t'e meje obu.
¹⁴⁴ Iwhe ị́ tų́ru l'iwu dobe
 bẹ́ kfuru nhamụ́nha jeye lẹ́ tututu-mimimi.
 Menua t'iwhe doje mu ẹ́nya nke ọ́whu mu l'a-nọ́du
 ndzụ́.
¹⁴⁵ Mu gude obu mu g'ọ́ ha ryaku ghu,
 zanụ́ mu jiko Onye-Nwe-Qha,
 nke ọ́whu mu l'a-nọ́ eme iwhe ị́ tọ́ru ọ́kpa iya t'e tso-
 je.
¹⁴⁶ Ọ́o ghu bẹ́ mu l'aryaku, dzonua mu,
 nke ọ́whu mu l'a-nọ́ edobe iwu ghu.
¹⁴⁷ Mu l'agbashije tẹ́menu chi asahụ́ bya aryaku ghu
 t'ị́ bya eyeru mu ẹ́ka,
 ẹ́ka ẹ́nya mu dudu bụ́ l'okfu ghu.
¹⁴⁸ Ẹ́nyashi owu bẹ́ mgbẹ́nya te eshitajedu mu l'ẹ́nya
 ilile,
 l'ẹ́ka mu l'arị́ nke ụ́kwa iwhe i kweshiru.
¹⁴⁹ Gudenu lẹ́ n-yemobu ghu ta agvudu agvụ́ nụ́a olu
 mu.
 Jiko Onye-Nwe-Qha,
 gudenu nke l'ị́ bụ́ onye l'ekpeje
 ikpe kfuru nhamụ́nha chekwaa ndzụ́ mu.
¹⁵⁰ Ndu ono, l'akpa mu ẹ́hu nke ị́nyigirinyi nọ́kwa
 ntse.
 Ọ́ tọ́ dudu iwhe whẹ́ gude iwu ghu eme.
¹⁵¹ Ọ́le gube Onye-Nwe-Qha nọ́kwa mu-a ntse,
 iwhe ị́ tų́ru l'iwu bẹ́ bụ́kota ire-lanụ́.
¹⁵² Nteke tehawaru ẹ́nya bẹ́ mu marụ́ iwhe ị́ tų́ru
 l'iwu,
 ị́ tų́ru iya dobe t'ọ́ bụ́ru iwhe l'a-nọ́ jeye lẹ́ gbururu.
¹⁵³ Lenua ẹ́nya whụ́
 iwhe-ọ́sulanu, mu l'eje, dzọ́o mu,
 nkele mu ta anyazọ́jedu iwu ghu anyazọ́.
¹⁵⁴ Hanararu mu enge, gbafuta mu,
 Dobenu mu ndzụ́, ẹ́gube ono, i kweru ụ́kwa iya.
¹⁵⁵ Ndu l'eme ejo-ememe bẹ́ gube Chileke l'ẹ́te
 adzọ́futadu,
 o noo nkele iwhe ị́ tọ́ru ọ́kpa iya bẹ́ whẹ́ ta akpadu
 ishi iya.
¹⁵⁶ Gube Onye-Nwe-Qha,
 obu-imiko i nweru bẹ́ pakwarụ́ ẹ́ka.
 Gudenu nke l'ị́ bụ́ onye l'ekpeje
 ikpe kfuru nhamụ́nha dobe mu ndzụ́.
¹⁵⁷ Ndu l'akpa mu ẹ́hu mẹ́e
 ndu mu dudu ashị́ bẹ́ hakwa l'igwe,

ọ́le ọ́ tọ́o kpọ́shidu mu ome iwhe ị́ tų́ru l'iwu.
¹⁵⁸ Ẹ́hu l'arwų́rwuhuje mu arwų́rwuhu
 nteke whẹ́ whų́ru ndu l'ẹ́te egudee ire,
 o noo lẹ́ whẹ́ te emejedu iwhe okfu ghu kfu.
¹⁵⁹ Whų́waro gẹ́ mu yeberu obu l'ome iwhe ị́ sụ́ru t'e
 meje.
 Gudenu l'ị́ bụ́ onye nweru n-yemobu
 chekwaa ndzụ́ mu jiko Onye-Nwe-Qha.
¹⁶⁰ Okfu ghu g'ọ́ ha bụ́kota ọ́kpobe okfu.
 Ikpe ono, kfu ru nhamụ́nha,
 l'iikpeje bẹ́ l'a-nọ́ jeye lẹ́ gbururu.
¹⁶¹ Ndu ishi l'akpa mu ẹ́hu l'ẹ́be ọ́du iwhe mu meru
 whẹ́,
 ọ́le iwhe mu l'atsụ́ egvu nwẹ́kiya bụ́ okfu ghu.
¹⁶² Okfu ghu ono bụ́ iya l'emeje t'ẹ́hu tsoo mu ụtso,
 g'ọ́o onye vutaru eze ụ́wha.
¹⁶³ Mu kpọ́ru ụ́gho ashị́, mu l'akpọ́-yiru iya ẹ́hu,
 ọ́le iwu ghu bẹ́ mu yeru obu.
¹⁶⁴ Ugbo ẹ́saa lẹ́ mbọ́ku bẹ́ mu l'ajajẹ́ ghu ajaja
 O noo lẹ́ nsọ́ ghu bẹ́ dudu chiri.
¹⁶⁵ Ndu yeru iwu ghu obu bẹ́ ẹ́hu dudu guu dushia ya
 ike.
 Ọ́ tọ́ dudu iwhe bya l'a-kpọ́ whẹ́ okfu l'okpa.
¹⁶⁶ Mu l'angarụ́ gube Onye-Nwe-Qha t'ị́ bya adzọ́futa
 mu,
 iwu, ị́ tų́ru bẹ́ mu l'emeje.
¹⁶⁷ Iwhe ị́ tų́ru l'iwu bẹ́ mu l'emeje,
 mu yeru iya obu shinene shinene.
¹⁶⁸ Iwhe ị́ sụ́ru t'e meje mẹ́e
 iwhe ị́ tų́ru l'iwu bẹ́ mu l'emekotaje,
 iwhe lile, mu l'eme b'ị́ makotaru.
¹⁶⁹ Tẹ́ mkpu, mu l'echi rwunua ghu
 lẹ́ nchị́ jiko Onye-Nwe-Qha.
 Menua t'iwhe doje mu ẹ́nya,
 bụ́ iya bụ́ iwhe okfu ghu kfu.
¹⁷⁰ Byiko tẹ́ nryọ́, mu l'aryọ́ ghu rwunua ẹ́ka ị́ nọ́.
 Nafutanu mu, ẹ́gube ono, i kweru l'ụ́kwa.
¹⁷¹ T'ajaja nkeghu bụ́nuru iwhe
 l'ejị́ mu ọ́nu ebushihu ebushihu,
 nkele i zhiru mu iwhe ị́ tọ́ru ọ́kpa iya sụ́ t'e emeje.
¹⁷² Mu l'e-gude ọ́nu mu gụ́a okfu nkeghu l'egvu,
 nkele iwhe lile, ị́ sụ́ru t'e meje bẹ́ kfu ru nhamụ́nha.
¹⁷³ Byiko machinua ẹ́ka ghu t'ị́ yeru mu ẹ́ka,
 o noo lẹ́ mu hatawaru ome iwhe ị́ sụ́ru t'e meje.
¹⁷⁴ Iwhe l'agụ́ mu nụ́ bụ́ t'ị́ dzọ́futa mu jiko Onye-Nwe-
 Qha.
 Iwu ghu l'aduje mu ree ememe.
¹⁷⁵ Hanararu mu tẹ́ mu nọ́du ndzụ́ jajẹ́ ghu ajaja.
 Byiko tẹ́ nsọ́ ghu sedenu ndzụ́ mu.
¹⁷⁶ Mu kpawhuhwaru g'ọ́o aturu, tuwhahuru
 etuwhahu.
 Byiko, chonua mube onye ozhi ghu,
 o noo lẹ́ mu ta anyazọ́jedu iwhe ị́ sụ́ru t'e meje.

Egву, l'aagujе mẹ l'eeje Jerúsalemu

- 120** Nteke mu l'eje iwhe-ọtsulanu
bẹ mu ryakuru Onye-Nwe-Ọha,
ọ za mu bya agbaarụ mu mkpu.
2 Jiko Onye-Nwe-Ọha,
dzofutanu ndzụ mu l'ẹka ndu ejire ono,
mẹe l'ẹka ndu ẹregede ono.
3 Unubẹ ndu ejire ono, Chileke l'e-me unu ivu l'ẹhu,
mbụ l'ọo-nụ unu awhụ.
4 Oo-gude akfụ, tųpyiru ọnu hụa unu àhùhù,
gude ọku, l'ata kfụkfukfu kegbushia unu.
5 Ebubu, mu l'unu bu dұta-be eji
g'ọo onye bu l'alj ndu Mешeku,
mbụ l'ọ dұ eji g'ọo onye bu l'ụlo-ẹkwa ndu Keda. †
6 Ndu kpọru nchị-ọdu-ndoo ashị
bẹ mu lẹ whẹ shi nteke tehawaru ẹnya butaru.
7 Mbẹdua l'achọ ụzo nchị l'e-shi dұ ndoo,
mu l'ekfu tẹ nchị dұ ndoo,
ẹnya adụ whẹbedua l'ọgu.

Egву, l'aagujе mẹ l'eeje Jerúsalemu

- 121** Mu paliru ẹnya lee l'eli ugву ugву ono sụ:
“?Ọo awe bẹ eyemẹka mu l'eshije?”
2 Eyemẹka mu l'eshije l'ẹka Onye-Nwe-Ọha,
onye meru igwe mee mgboko.
3 Ọ tọ byadụ l'e-kwe t'ọkpa chiswahu ghu.
Onye ono, l'eche ghu nche
bẹ mgbẹnya ta abyadụ l'erekota.
4 Mbụ l'onye ono, l'eche ndu Ízurelụ nche
bẹ mgbẹnya ta abyadụ l'e-rekota,
tọ bya l'ekuru mgbẹnya.
5 Onye-Nwe-Ọha bụ iya l'eche ghu nche,
ọo ya bụ aguguru, l'eche ghu ẹhu.
Ọ nọ ghu lẹ mgboro egbochita ghu.
6 Anwụ, l'echi l'eswe ta adụdu iwhe l'oo-me ghu,
ọwhu l'eewhoro ọnwa, l'echi l'enyashi.
7 Ọo Onye-Nwe-Ọha l'ewofuje
ghu l'ẹka ejo-iwhe nọkota.
Ọo yẹbedua l'eche ndzụ ghu eche.
8 Ọo Onye-Nwe-Ọha l'a-nọ edu ghu l'eeje mẹe l'alwal-
wa,
watazhiawho ntaa jeye lẹ gbururu.

*Egву, l'aagujе mẹ l'eeje Jerúsalemu; onye deru iya nụ
bụ Dévidi*

- 122** Ẹhu tsọru mu ụtso nteke whẹ sұru mu:
“T'anyi je l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha.”
2 Anyi dzọbekwaru ọkpa
l'ọnu ẹka l'eeshije abahụ gube Jerúsalemu.
3 Jerúsalemu bụ eze obodo, a tųru,
ọ nọkobe l'ẹka lanụ ama ụma.

† Mешeku yele Keda bụ uzhi ẹka labọ, nọkahuru anọkahu;
tegee mebyi ẹnya. Ndu alj ono l'iche l'iche bẹ nweru akpa mejj; bұru
ndu ẹhuka pageeru ẹka l'ẹhu.

- 4 Ọo ẹka ono bẹ ikfu nọnu l'anoje awụ eje,
mbụ ikfu ụnwu Onye-Nwe-Ọha,
eje tẹ whẹ kele Onye-Nwe-Ọha ekele,
bụ iya bụ iwhe j tųru l'iwu doberu ndu Ízurelụ.
5 Ọo l'ẹka ono bẹ oshi-eze, a nọ ekpe ikpe dұ,
mbụ oshi-eze, shi l'ọzo-ulo Dévidi.
6 Kfuru nụ Chileke tẹ nchị dұ ndoo lẹ Jerúsalemu:
“T'ẹhu ndu yeru ghu obu bұru akpұto-lẹ-ọboroto.
7 Tẹ nchị dұkwa ndu mgbodo gube Jerúsalemu
nọ-wheru mgburumgburu ndoo.
T'ẹhu-guu bұkwaru nke ndu
bu l'ime ụlo-mgbochita ghu.”
8 Mu gude iswi ẹhu unwune mu
mẹe ndu ọnya mu whẹ asụ:
“Tẹ nchị dұkwa ndoo l'ime gube Jerúsalemu.”
9 Mu gude iswi ẹhu eze-ulo
Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi
achọ t'iwhe lile bұru akpұto-l'ọboroto lẹ Jerúsalemu.

Egву, l'aagujе mẹ l'eeje Jerúsalemu

- 123** Mu paliru ẹnya imeli kfuru nụ ghu,
mbụ gube onye ono, sұgaru l'oshi-eze ghu
l'imigwe.
2 Ọo ẹgube ono, nwoke bụ ohu
l'anoje ele nnaji, nwe iya nụ ẹnya l'ẹka,
ọ bұru ẹgube ono, nwanyi
bụ ohu l'anoje ele nwanyi, nwe iya nụ ẹnya l'ẹka,
bұkwawho g'anyịbedua l'ele
Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi ẹnya l'ẹka
jeye nteke l'ọo-whuru anyi imiko.
3 Whụnuaru anyi imiko jiko Onye-Nwe-Ọha,
jiko whụnuaru anyi imiko,
lẹ ndiwhe menukaru anyi
g'ọo l'ọ tọ dұdu iwhe anyi bụ.
4 Mbụ lẹ ndu ono, vutaru tsұa onwowhe l'ẹnya
menukaru anyi kpakpa-wewe,
whẹbe ndu ono, l'eku onwowhe eku menukaru
anyi
g'ọo l'ọ tọ dұdu iwhe anyi bụ.

*Egву, l'aagujе mẹ l'eeje Jerúsalemu; onye deru iya nụ
bụ Dévidi*

- 124** Ọ tọ bұwaa lẹ Onye-Nwe-Ọha nọkobe anyi.
Ngwa, t'unubẹ ndu Ízurelụ tųko kfua sụ:
2 Ọ tọ bұwaa lẹ Onye-Nwe-Ọha nọkobe anyi,
nteke ono, ndiwhe shi etso anyi ọgu,
3 whẹ gege elweshikwa anyi lẹ ndzụ,
nteke ono, ẹhu shi eghu whẹ damudamu l'ẹka anyi
nọ.
4 Whẹ gege erigbushikwa anyi g'ọo utso,
bұru ọchoku-mini vuta anyi,
5 mbụ lẹ whẹ gege aghọ ukporo-mini kpota anyi,
anyi eje abұru ọla-l'iswi.

⁶ T'ajaja b́uru nke Onye-Nwe-Ọha onye ono, l'ete ek-wee

tẹ whẹ gude eze takashia anyi atakashi.

⁷ Anahụ, anyi nahuru whẹ dụ g'ọo ẹnu, nahuru onye l'agba ọnya ẹnu.

Ọnya ọbu b'a kposweru; anyi tsukashihu gbalaa.

⁸ Eyemeka anyi l'eshije l'eka Onye-Nwe-Ọha, onye meru igwe mee mgboko.

Egву, l'aaguje mẹ l'eeje Jerúsalemu

125 Ndu dakoberu Onye-Nwe-Ọha bẹ dụ g'ọo ugву Záyonu, bụ enwubata enwubata

bya aburu ugву, l'a-nọwaro jeye lẹ gbururu.

² Ọo g'ugву nọ-wheru Jerúsalemu mgburumgburu, bụ gẹ Onye-Nwe-Ọha nọ-wheru ndu nkiya mgburumgburu, watazhiawho ntaa jeye lẹ gbururu.

³ Ndu ejo-ememe ta achigbukwaru alị ono, mbụ alị ono, a wẹru ndu dụ chiriiri.

Ọdua bẹ ndu ono, dụ chiriiri l'e-yekwa ẹka l'ome ejo-iwhe.

⁴ Jiko Onye-Nwe-Ọha, menuaru ndu dụ ree iwhe dụ ree,

mbụ ndu ono, obu whẹ guru iworo.

⁵ Ọle iwhe bụ ndu haru ọzo nkeghu shilaha ọzo ọwhu, l'ete akfuaru nhamunha, bẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-tuko whẹ lẹ ndu l'eme ejo-iwhe l'alị-a wofukota.

T'ẹhu-guu bukwaru nke ndu Ízurẹlu.

Egву, l'aaguje mẹ l'eeje Jerúsalemu

126 Nteke ono Onye-Nwe-Ọha dulatawhuru ndu ono,

e shi kpua lẹ ndzụ azụ lẹ Záyonu, b'ọ dụ-zhiawho anyi g'ọo lẹ nrọ bẹ anyi l'arọ iya.

² Ọnu b́uru anyi ọchi ọchi, anyi gụa egву ẹhu-utso.

Tọ dụ iya lẹ ndu ọha ọdo ekfulaha sụ:

"Onye-Nwe-Ọha meekwaru whẹ oke iwhe parụ ẹka."

³ Onye-Nwe-Ọha bẹ mewaru anyi oke iwhe parụ ẹka. Ọ b́uru iya meru, ẹhu l'atsọ anyi utso.

⁴ Jiko Onye-Nwe-Ọha, dobewhunu anyi azụ l'ọnodu anyi, ẹgube ono, i meru, mini doru risaa solaha gborogboro l'echi-egu ọhuda,

⁵ Tẹ ndu gude ẹnya-mini mebe iwhe l'alị gude egву ẹhu-utso kpata iya akpata.

⁶ Onye gude ẹnya-mini vuru iwhe eje akuku l'alị, bụ ẹhu-utso bẹ l'oo-gude agụ egву, vuru jọkfu-jọkfu iwhe o metaru l'okfu iya eje alwa.

Egву, l'aaguje mẹ l'eeje Jerúsalemu; onye deru iya nụ bụ Sólomonu

127 Ọ -bua lẹ Onye-Nwe-Ọha t́uru ọlo l'onwiya bẹ ndu l'atụ iya nụ l'atukwa iya nke mmaanụ. Ọ -bua lẹ Onye-Nwe-Ọha cheru mkpukpu nche l'onwiya

bẹ ndu nche nọkwa nche nke mmaanụ.

² Ọo nke mmaanụ bẹ l'iitehuje l'ọnma-ẹwa utsu, kworu gbaragbara lufu; ọla l'ọlo ghu aburu l'echi-abalị-ishi, ẹka l'iise likalika gẹ l'ii-shi whua nri ria, nkele ndu Onye-Nwe-Ọha yeru obu l'azẹjero lẹ mg-benya,

ya ewotaru whẹ iwhe whẹ l'e-ri.

³ Ụnwegirima bụ oke-iwhe, shi lẹ Onye-Nwe-Ọha. Ọtsu ime b́uru obunggo, shi lẹ Onye-Nwe-Ọha.

⁴ Ụnwegirima, a nwuru l'okorọbaya bẹ dụ g'ọo akfụ, onye ojogu chi l'eka.

⁵ Ẹhu-utso bụ nke onye chi iya chi-jia ẹkpa iya. Iwhere ta abyadụ l'eme iya mẹ yele ndu ọhogu iya l'aba mba l'ọnu mkpukpu.

Egву, l'aaguje mẹ l'eeje Jerúsalemu

128 Ẹhu-utso bụ nke ndu l'atsụ egву Onye-Nwe-Ọha,

mbụ ndu l'eme iwhe o kforu.

² Ịi-nọdu ndzụ ria iwhe i seru anya iya ese. Ịi-nweru ẹhu-utso, ẹhu ghu aburu akputo-lẹ-ọboroto.

³ Nye ghu l'a-nọdu l'ibe ghu zụ-jia ọlo g'ọo vayinu, l'eye mebyi.

Ụnwu ghu l'a-nọ ekpo rwuturwutu dụ-gee okeru l'ẹnya dọ-whee aya nri ghu mgburumgburu g'ọo ẹka oshi olivu kpọ-fushiru ome.

⁴ O noo gẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-goru ọnu-oma nụ; onye l'atsụ egву iya ndono.

⁵ Tẹ Onye-Nwe-Ọha shikwa lẹ Záyonu goru ọnu-oma nụ ghu, gụ anọdu ndzụ whụ iwhe ọma l'emeru Jerúsalemu jeye gẹ l'ji-nọ-beru.

⁶ Ịi-nọdu ndzụ whụ ụnwu nwanwa-nwara-nwa ghu. T'ẹhu-guu bukwaru nke ndu Ízurẹlu.

Egву, l'aaguje mẹ l'eeje Jerúsalemu

129 Whẹ kpawarụ mu ẹhu shinene, eshi mu bụ nwata.

Ngwa, t'unubẹ ndu Ízurẹlu tuko kfua sụ:

² Whẹ kpawarụ mu ẹhu shinene, eshi mu bụ nwata. Ọle whẹ ta akakputajedu mu l'ẹnya.

³ Whẹ gbubashiwaru mu azụ, ọ b́uru mu ọnya ọnya. Ọnya, whẹ gbubashiru mu l'azụ bẹ ghegeeru ọnu g'ọo ẹka onye l'akọ okfu gburu ọgu.

⁴ Onye-Nwe-Ọha bẹ dụ chiriiri. Ọ tọwaru mu l'ẹgbu, ndu ejo-ememe shi kee mu, mu nweru onwomu.

- ⁵ T'iwhe bụ ndu kpọru Záyọnu ashị bụkwaru
ndu l'ee-me iwhe-iwhere, chĩa whẹ ọkpa baljibali.
⁶ Tẹ whẹ dukwa g'ọo ẹwu furu l'eli ikfu-ulo, bụ:
ọ -bya l'evuta, anwu echigbua ya.
⁷ Ẹgube ẹwu ono bẹ ndu l'aji ọnma ta ajitajedu,
ndu l'eswe ọnma te eswetaje iya.
⁸ Tẹ ndu l'aghata aghata be ekelejekwa whẹ ekele.
Tẹ whẹ be ekelejekwa whẹ sụ:
"Tẹ Onye-Nwe-Ọha gọoru unu ọnu.
Anyi gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha agọru unu ọnu."

Egву, l'aaguje mẹ l'eeje Jerúsalemu

- 130** Mu nọ l'ogbu-mini iwhe-ọtsulanu aryaku ghu,
gube Onye-Nwe-Ọha,
² Jiko Onye-Nwe-Ọha, nunu olu mu.
Ngabẹnuru mu nchị lẹ mkpu, mu l'echi
t'i meeru mu eze-iwhe-ọma.
³ Ọ -bụ lẹ gube Onye-Nwe-Ọha
l'agukoje iwhe-dụ-ẹji, onyenọnu l'eme,
?ọo onye gege adu ike kfuru
l'atatiwhu gube Onye-Nwe-Ọha?
⁴ Ọle jiguje nvu.
Ọ buru iya meru g'o gude l'eeyeru ghu ẹso.
⁵ Mu l'elewaa ẹnya Onye-Nwe-Ọha eleshi iya ike.
Obu mu nọwaa ngaberu iya.
Eka obu mu dụ bụ l'okfu iya.
⁶ Obu mu l'ele Onye-Nwe-Ọha
karu ge ndu nche l'anoje atụ ẹnya chi-asahu,
mbụ l'obu mu ka ole ẹnya Onye-Nwe-Ọha
karu ge ndu nche l'anoje atụ ẹnya chi-asahu.
⁷ Unubẹ Ízurelu, t'ẹnya unu dukwa lẹ Onye-Nwe-Ọha,
o noo lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ
n-yemobu iya l'ete enwekwaa agvugvu,
tehenu l'onoje awhọ iya l'obu
t'ọ gbafuta madzụ l'iwhe-dụ-ẹji iya g'ọ ha.
⁸ Ọo yẹbedua l'a-gbafuta ndu Ízurelu
l'iwhe-dụ-ẹji, whẹ megbareru.

*Egву, l'aaguje mẹ l'eeje Jerúsalemu; onye deru iya nọ
bụ Dévidi*

- 131** Jiko Onye-Nwe-Ọha
mẹ mu ta abukwa ekuku, l'eri mgbeka,
mu ta abụ ẹnya ka l'iwhe dụ oko.
Mẹ mu te ejejekwa ooye eka l'iwhe ka mu nọ,
mu te ejeje ome iwhe mu l'ete emekota.
² Ọlekwawho lẹ mu pyakọru onwomu nọdu nwayọo,
g'ọo ẹgube-ẹ, nwata l'ewofu ọnu l'era
pyakọo onwiya nọdu nwayọo ne iya eheru iya.
Ọo ge nwata l'ewofuje ọnu l'era
pyakọo onwiya nọdu nwayọo,
bụ g'obu mu nọ nwayọo.
³ Unubẹ ndu Ízurelu,
t'unu lekwa ẹnya Onye-Nwe-Ọha,
watazhiawho ntaa jeye lẹ gbururu.

Egву, l'aaguje mẹ l'eeje Jerúsalemu

- 132** Gube Onye-Nwe-Ọha,
nyatanu Dévidi mее iwhe-ọtsulanu, o jeko-
taru.
² O kweru ukwa l'iwhe Onye-Nwe-Ọha,
bya eribua nte l'iwhe Ọkalibe nke Jékọpu sụ:
³ "Mu ta abykwa l'e-kpu ishi l'ulo mu.
Mu ta abya l'a-zee azee l'iwhe-azee mu.
⁴ Mu ta abykwa l'e-kwe
te mgbenya shita mu uto ẹnya.
Mu ta abya l'e-kwe te mgbenya rweru mu,
⁵ jeye nteke mu l'e-meta eka Onye-Nwe-Ọha l'e-buru,
mbụ eka Ọkalibe nke Jékọpu l'e-buru."
⁶ Anyi nuru ozhi nke
Igbe-Ọgbandzu Chileke lẹ Ifurata.
Eka anyi je awhua ya bụ l'egu Kiriyatu-jeyarimu.
⁷ Unu t'anyi je l'eze-ulo Chileke.
Unu t'anyi je anodu lẹ
mgboro ọkpa oshi-eze iya baaru iya eja.
⁸ Gbalihunu jiko Onye-Nwe-Ọha,
jeshia l'okpoku ghu,
gubedua mее igbe-ogbandzu ghu ono,
l'egoshi l'i bụ onye okpehu dụ.
⁹ Tẹ ndu l'agbajeru ghu eja yee ọ-dụ-chiriri
g'ọo onye yeru uwe.
Tẹ ndu yeru ghu obu gva egvu ẹhu-utso.
¹⁰ Kwobenu iswi ẹhu Dévidi, bụ onye ozhi ghu
ba ajika onye ono, i wuru mmanu l'ishi t'ọ buru eze.
¹¹ Onye-Nwe-Ọha bẹ riburu Dévidi nte
mbụ nte l'otoo byaa l'e-mebyi emebyi,
Ọ suru iya: "Onye lanu shi l'epa ghu bẹ mu l'a-hota
t'ọ bya aburu eze nọ-chia ẹnya ghu.
¹² Ọ -buruwho l'unwu ghu bẹ l'edobe ogbandzu mu,
eme iwhe mu turu l'iwu nọ whẹ,
ọo ya bụ, unwu nke whẹbedua abukwaruwho eze
chia.
Whẹ ta abya l'a-bubuhu eze abubuhu
jeye lẹ tututu-mimimi."
¹³ Onye-Nwe-Ọha bẹ hotawaru Záyọnu,
eka ono dụ iya ree ebubu, o noo nkele ọ suru:
¹⁴ "Ọo eka-a bẹ mu l'e-me
okpoku mu jeye lẹ tututu-mimimi.
Mbụ l'ọo eka-a bẹ mu l'e-buru achị,
nkele o noo g'ọ dụ mu ree ndono.
¹⁵ Mu l'a-goru Záyọnu ọnu-ọma,
mee t'o nweru iwhe nweru iya nke etsutsu iya.
Ndu Záyọnu, bụ ndu l'akpa ukpa
bẹ mu l'a-nuje iwhe whẹ l'e-ri.
¹⁶ Ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke l'eka ono
bẹ mu l'e-ye ndzofuta g'ọo onye yeru uwe.
Ndu owhu yeru Onye-Nwe-Ọha obu l'eka ono
bẹ l'a-gu egvu ẹhu-utso.
¹⁷ Ọo l'eka ono bẹ mu l'e-shi mee

t'onye ike dụ futa l'ozo-ulo Dévidi.
Mu l'e-me t'onye ono, mu wuru mmanu l'ishi
t'ọ buru eze nweru ẹpa, l'a-bu eze chigbuwaruro.

¹⁸ Mu l'e-ye ndu ọhogu onye eze ono iwhe
g'ọo onye yeru uwe,
ọle onye eze ono l'onwiya be mu l'e-kpube okpu-eze,
l'e-nwu ẹnya demudemu."

*Egvo, l'aaguje me l'eeje Jerúsalemu; onye deru iya nu
bu Dévidi*

133 Lewaro g'ọo dụ-be ree bya aburu iwhe l'atsọ ọt-
so,

l'unwunna be tugbaru nnanu maru onwowhe ẹhu.

² Ọ dulewho g'ọo ọkpobe mmanu,
l'eshi kwẹkwẹkwe, a wuru Ẹronu l'ishi,
o shi iya l'ishi sọba iya l'ẹji-agba,
gbaa ya gororo sọba l'ogboromonu uwe iya.

³ Ọ dukwawho g'ọo ẹka iji, shi
l'ugvu Hemonu adashị l'eli ugvu Záyonu.
Ọo le Záyonu be Onye-Nwe-Ọha ọdu ọo onu-

oma,
mbu onu-oma owhu bu ndu tututu-mimimi.

Egvo, l'aaguje me l'eeje Jerúsalemu

134 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja
unube ndu ozhi Onye-Nwe-Ọha g'unu ha,
unube ndu l'anoje l'ulo Onye-Nwe-Ọha
ejeru iya ozhi l'enyashi.

² Unu chilia ẹka unu imeli kfuru nu
Onye-Nwe-Ọha l'ulo-nsọ iya,
unu jaa ya ajaja.

³ Te Onye-Nwe-Ọha, bu onye
meru igwe mee mgboko shi le Záyonu
goru onu-oma nu ghu.

135 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
Unu tua Onye-Nwe-Ọha ewha.

Unu jaa ya ajaja, unube ndu l'ejeru iya ozhi,

² mbu unube ndu l'eje ozhi l'ulo Onye-Nwe-Ọha,
mee l'oma ogboduwu Chileke anyi.

³ Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja
o noo nkele Onye-Nwe-Ọha bu onye oma.
Unu gva egvu gude tua ya ewha
nkele ọo iwhe dụ ree b'ọ bu,

⁴ O noo le Onye-Nwe-Ọha hotawaru Jékọpu
t'ọ buru onye nkiya,
mbu l'ọ hotawaru ndu Ízurelu
te whẹ buru ndu o nwe enwenwe l'ẹka iya.

⁵ Mu maru le Onye-Nwe-Ọha paru ẹka,
mbu le Onye-Nwe-Ọha anyi
be kakota iwhe bu agwa shii.

⁶ Ọo iwhe dụ Onye-Nwe-Ọha ree l'obu
be l'oomeje l'imigwe mee l'eliwhe,
mee l'ime eze-enyimu
mee l'ime ogbu-mini, dụ iya nu.

⁷ Oomeje t'igweli shi l'ẹka
mgboko beru wata ekpukpu.
Oomeje t'egbe-igwe daa me mini l'achi,
l'oomeje te wherewhere shi le
mkpu ẹka o gbachiru iya wata ewhewhe.

⁸ Ndu bu ọkpara le Íjiputu b'o chigbushiru,
mbu ndu bu ọkpara le madu mee l'anumanu.

⁹ Iwhe-awhurulanya mee iwhe dụ biribiri
b'o mekotaru unube ndu Íjiputu.
O noo buru iwhe o gude hua
Fero yele ndu ozhi iya ahuhu.

¹⁰ Ndu mba, dụ igweligwe b'o mebyishiru,
gbushikwaawho ndu eze, ọkphehu dụ.

¹¹ O gburu Sáyihonu, bu eze ndu Amoru,
gbua Ọgu, bu eze ndu Báshanu,
gbushikwaawho ndu eze ndu Kenanu ge whẹ hako-
ta.

¹² O woru ali whẹ washjaru ndu nkiya, bu Ízurelu,
t'ọ buru oke-iwhe whẹ.

¹³ Ewha gube Onye-Nwe-Ọha
l'anoje jeye le tututu-mimimi.

A ta abyadu l'a-nyazo ghu
anyazo shi l'ogbo rwua l'ogbo,

¹⁴ nkele Onye-Nwe-Ọha l'a-haru ndu nkiya enge;
shi nno dua ndu l'ejeru iya ozhi obu.

¹⁵ Ọgvu ndu ọha ọdo be bu
mkpola-ododo mee mkpola-ocha b'e gude mee ya,
mbu l'ọo madu gude ẹka iya mee ya.

¹⁶ Whẹ nweru onu, ọle whẹ te ekfudu iya okfu.
Whẹ nweru ẹnya, ọle whẹ ta awhudu iya ọzo.

¹⁷ Whẹ nweru nchi, ọle whẹ ta anudu iya iwhe,
whẹ ta atụ ume atutu owhu.

¹⁸ Ndu l'agwa ọgvu ono mee
ndu dakoberu iya nu l'a-du g'ọo ya.

¹⁹ Unube ndibe Ízurelu, unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
Unube ndibe Ẹronu, unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.

²⁰ Unube ndibe Lívayi, unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
Unube ndu l'atsọ egvu Onye-Nwe-Ọha,
unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.

²¹ T'e shikwa le Záyonu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja,
mbu onye ono, bu le Jerúsalemu.

Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.

136 Unu kele Onye-Nwe-Ọha ekele, l'ọ bu onye
oma.

N-yemobu iya l'anoje jeye le gbururu.

² Unu kele Onye-Nwe-Ọha ono,
bu iya kakota iwhe lile, bu agwa shii.
N-yemobu iya l'anoje jeye le gbururu.

³ Unu kele Onye-Nwe-Ọha ono,
bu iya kakota iwhe lile, bu ndu-nwe-ọha shii.
N-yemobu iya l'anoje jeye le gbururu.

⁴ Ọo yebedua kpọ l'emeje iwhe-awhurulanya, paru
ẹka.

N-yemobu iya l'anoje jeye le gbururu.

- ⁵ Onye ono, bụ mmamagụ iya b'o gude mee eligwe.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ⁶ Mbụ onye ono, woru
mgboko-o l'owhu t̄saa l'eli mini.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ⁷ Mbụ onye ono, meshiru eze iwhoro, d̄u-gee biribiri.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ⁸ O meru ẹnyanwu t'o chije l'eswe.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ⁹ O mee ọnwa m̄e k̄pokponde t̄e wh̄e chije l'enyashi.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ¹⁰ Unu kele onye ono, chigbushiru ndu shi
b̄uru ọkpara l̄e Íjiputu.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ¹¹ Onye b̄u iya dufutaru ụnwu Ízurelu l'echilab̄o wh̄e.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ¹² Ọ b̄uru l'ike ọkpu iya b'o gude dufuta wh̄e.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ¹³ Unu kele onye ono, b̄u iya
kekahuru Eze-ẹn̄yimu Uswe ẹbo.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ¹⁴ Bya emee t̄e ndu Ízurelu ghajaa ya l'echi.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ¹⁵ Ọwhube Fero yele ndu ojogu iya
b'o meru Eze-ẹn̄yimu Uswe ono rigbushia.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ¹⁶ Unu kele onye ono, b̄u iya duru
ndu ndibe iya ije l'echi-egu.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ¹⁷ Mbụ onye ono, chigbushiru
ndu eze, ọkpehu d̄u-gee.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ¹⁸ Bya egbushia ndu eze, a maru ẹwha wh̄e.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ¹⁹ O gburu Sáyahonu, b̄u eze ndu Amoru.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ²⁰ O gbua Ọgu, b̄u eze ndu Báshanu.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ²¹ Ọ bya eworu al̄i wh̄e n̄u onye
odo t'ọ b̄uru oke-iwhe iya.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ²² Ọo onye ozhi iya ono, b̄u
Ízurelu b'ọ n̄uru al̄i ono.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ²³ Ọo ya nyataru anyibe ndu l'ad̄u iwhe anyi b̄u.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ²⁴ Ọ b̄uru iya nafutaru anyi l'eka ndu ọhogu anyi.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ²⁵ Ọ b̄ukwaru iya wh̄o l'azukota
iwhe lile, n̄o nd̄u l̄e nri.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.
- ²⁶ Unu kele Chileke nke imigwe ekele.
N-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.

137 Anyi rwuru l̄e mgboro ẹn̄yimu Bábyilonu,
anyi d̄oshia l'eka ono ryaa ẹkwa, g'anyi ny-
ataru Záyonu.

- ² Anyi kobegee une anyi l'ekali
oshi wilo gvugeeru l'eka ono.
- ³ O noo nkele anyi rwuru ẹka ono,
ndu kpuru anyi l̄e nd̄u s̄u t'anyi ḡutaru wh̄e egvu.
Ndu ono, l'eme anyi ome-l'iwe ono s̄u
t'anyi metaru wh̄e ẹmereme.
Wh̄e s̄uru t'anyi ḡuru wh̄e egvu lanu,
anyi shi aguje l̄e Záyonu!
- ⁴ Ọle, ?nd̄ehunu g'anyi l'e-shi woru egvu,
e gude ekutse Onye-Nwe-Ọha
bya awata agugu l'al̄i ndu ọha ọdo?
- ⁵ Ọ -b̄uru l̄e mu nyazoru ḡube Jerúsalem̄u,
t'eka-utara, mu gude akpo une gwokwaa mu ẹji.
- ⁶ T'ire nyakukwaru mu l'akpo
t̄e mu ba ad̄uhe ike ḡubaa egvu ọdo,
m'ọ -b̄uru l̄e mu ta anyatadu ghu,
m'ọ b̄u ḡube Jerúsalem̄u
b̄e mu wotaru l'ọo ghu b̄u obodo
kagezhia oome t'ehu ts̄o mu utso.
- ⁷ Ḡube Onye-Nwe-Ọha, nyatakwa
iwhe ndu Edomu meru mboku,
a kpuru Jerúsalem̄u l̄e nd̄u.
Wh̄e t̄uru uzu s̄u: "Unu tsukposhia obodo ono!
Unu wh̄o ya l'ukfu!"
- ⁸ Ḡube nwada Bábyilonu,
iwhe swiru ghu n̄u b̄ukwa ọla-l'iswi.
Ehu-utso b̄u nke onye l'e-melata ghu
ugwo iwhe i meru anyi.
- ⁹ Ehu-utso b̄u nke onye l'a-nata ghu
unwegirima, i he l'eka je
egwee wh̄e ishi ryaaryaa l'ewhuru.

Egву, Dévidi deru

138 Ḡube Onye-Nwe-Ọha,
mu gude obu mu g'ọ ha aja ghu ajaja.

- Mu n̄odu l'iwhu agwa aḡu egvu
gude aja ghu ajaja.
- ² Mu cheberu iwhe l'eze-ulo ghu,
d̄u ns̄o abaru ghu ẹja.
Mu l'etu ghu ẹwha nkele n-yemobu ghu
te enwedu agvugvu,
I b̄u o-me-g'oo-kfuru,
ẹwha ghu yele okfu ghu b'i meru,
wh̄e kakota iwhe ọdo l'eli.
- ³ Nteke mu ryakuru ghu b'j̄ zaru mu oku.
I meru ọkpehu n̄u mu,
i mee mu, mu nyalahaa nd̄u.
- ⁴ Iwhe b̄u eze, l'ach̄i eliwhe l'owhu
l'a-ja ghu ajaja ḡube Onye-Nwe-Ọha,
o noo l̄e wh̄e n̄waru okfu, shi ghu l'onu.
- ⁵ Wh̄e l'e-gude iwhe Onye-Nwe-Ọha meru ḡu egvu,

whẹ agụa egvu goshi
 l'ogbu-zaazaa nke Onye-Nwe-Ọha bẹ parụ ẹka.
 6 A makwarụ-a lẹ Onye-Nwe-Ọha
 bẹ nọ l'ẹka ha l'imeli.
 Ọle ẹnya iya l'adujelekwa
 l'ẹka ndu lwarụ alị nọ.
 Ọle ndu l'eku onwowhe iwhe igweli charụ
 bẹ l'anọdujero otẹnya, Onye-Nwe-Ọha amaru
 gẹ whẹ gbarụ.
 7 Ọ tọ dudu m'o beru iwhe-ọtsulanu
 gbaa mu mgburumgburu,
 iikwakobejelekwa ndzụ mu,
 ya eje adụ iwhe l'e-me mu nọ.
 Iimachije ẹka nwuwu ẹhu-eghughu,
 ndu kpọru mu ashị azụ.
 Ọo ẹka-utara ghu bẹ l'iigudeje dzofuta mu.
 8 Iwhe bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha kweru ukwa lẹ ya l'e-
 me
 bẹ l'oo-mekotaru mu.
 Gube Onye-Nwe-Ọha,
 n-yemobu ghu l'anọje jeye lẹ gbururu.
 Jiko, be buhakwa ozhi ono, i gude l'ẹka eje.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

139 Gube Onye-Nwe-Ọha,
 i nyochawaru mu ime mее azụ,
 i marụ egube madzụ mu bụ.
 2 I marụ nteke mu nọdu anọdu,
 marụ nteke mu gbalihuru agbalihu.
 I nọdu otẹnya nke bụ ezhi-okfu, ọle i marụ iwhe
 mu l'arị l'ime obu mu.
 3 I marụ nteke mu gbalihuru eje iwhe,
 i marụ nteke mu zее azее.
 Iwhe lile, mu l'eme b'i makotaru.
 4 Tẹmenu mu ekfua okfu,
 b'i makotawaru
 iwhe mu l'abya ekfukfu gube Onye-Nwe-Ọha.
 5 I bụ mgbabu gbatuta mu; iwhe mе azụ.
 I gude ẹka ghu gbobuta mu.
 6 G'i gude matabe mu bẹ dukwa mu biribiri,
 ọ dukwa omilomi karia gẹ l'oo-do mu ẹnya.
 7 Ọo awe bẹ mu l'e-je t'i ba anọ iya?
 Ọo awe bẹ mu l'a-gbarụ laa t'i ba awụ mu?
 8 Mu -nyihu eli bahụ l'imigwe b'i nọ l'ẹka ono.
 Nteke bụ lẹ mu gbarụ ugbooshi mu zее azее
 l'alị-maa b'i nokwawho l'ẹka ono.
 9 Ọ -buru tẹ mu bya akpaa ẹba
 wherwua ẹka ẹnyanwu l'awatajẹ,
 m'ọ -bụ tẹ mu bya eburu l'ẹka
 ẹnyimu sotaru kfushi l'uzo ẹnyanwu-arịba,
 10 mu -rwua ẹka ono bẹ l'iji-nolekwa-a edu mu.
 Ẹka-utara ghu esedekwa mu-a sedeshia mu ike.
 11 Nteke bụ lẹ mu sụru t'ekpuroochi domia mu,
 m'ọ bụ t'iworo-o, mu l'awhụ bya aghọo ẹnyasi,

12 ọ dụ m'ọo ẹkpuroochi obu bya l'agba ghu ọochi
 l'ẹnya,
 t'ọ dụ m'ọo ẹnyasi obu, iworo l'ete angashị
 g'ọo echi-eswe l'ẹnya nkeghu,
 nkele gubedua bẹ ọochi dulekwa g'ọo iworo.
 13 O noo l'iwhe lile, dụ mu l'ime ẹhu
 bẹ bụ ghu meru iya
 ọo ghu dzekfuru mu nnanụ
 nteke mu nọ l'ewho ne mu.
 14 Mu l'aja ghu ajaja, o noo l'i meru mu l'uzo,
 dụ egvu dụ biribiri.
 Iwhe mu hụberu ama ree bụ l'ẹka-ọru ghu
 bẹ dụ biribiri.
 15 Nteke okpu l'edzekfu mu l'ẹhu b'i makotaru,
 nteke ono, mu l'akpuko l'ewho ne mu,
 l'ẹka ono, woharu onwiya ewoha b'i marụ lẹ mu nọ
 iya.
 16 Tẹhenu a nwua mu b'i whuhawaru mu.
 Tẹhenu mu nọo ujiku owu
 bẹ ujiku ole, a tuburu lẹ mu l'a-nọ-be l'eliwhe-e
 b'e dekotahawaru l'ekwo ghu.
 17 G'ọ dụ-bekwanu mu ree,
 mbụ ọriri, l'irigababeru mu, gube Chileke.
 A -chikobe iya onu b'ọ pakwarụ ẹka apaa.
 18 Mu -gude iya ọgu b'ọ kakwa ẹja, dụ l'alị l'igwe.
 Mu -kuru mgbenya tehu,
 bẹ mu lẹ ghu nokwaa g'anyi nọ.
 19 Gube Chileke nggẹ l'obunu
 i gbushikota ndu ejo-ememe.
 Unu jekwa njere unu, unubẹ ndu ono, l'egbu ọchi.
 20 Whẹ l'anọje ekfu ejo okfu atuku gube Chileke.
 Ndu ọhogu ghu ono l'ekuje ewha ghu
 l'uzo l'akfuaru nhamunha.
 21 Ndu kpọru gube Onye-Nwe-Ọha ashị
 bẹ mu kpokwaruwho ashị,
 Ndu zhilihuru etso ghu okfu
 bẹ l'adukwaa iwhe mu guberu whẹ.
 22 Mu kpọ-gezhiaru whẹ ashị egube-ẹ kpọba,
 mu guru whẹ ye lẹ ndu ọhogu mu.
 23 Nyochanua mu byiko Chileke,
 marụ iwhe dụ mu l'obu.
 Lelenua mu marụ iwhe mu l'arị l'ọriri.
 24 Lenua mu ẹnya marụ,
 m'ọ nweru ẹka ejo-iwhe dụ mu l'ẹhu.
 Ọ -buru l'ọ nweru, jiko duwhunu mu azụ
 l'uzo ndzụ tututu-mimimi.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

140 Nafutanu mu l'ẹka ndu l'eme ejo-iwhe
 jiko Onye-Nwe-Ọha.
 Chekwanua mu tẹ mu ba adaba
 l'ẹka ndu l'eme madzụ iwhe-kpanganga.
 2 Ndu bụlewho ejo-iwhe
 bẹ whẹ l'achije idzu iya l'ime obu whẹ.

Whẹ l'anọje eyewhe nke ọgu ntekenteke.
³ Ire whẹ l'atsụ nkọ g'ọo ire ejo agwọ.
 Okfu, l'eshije whẹ l'ọnu l'egbu egbugbu
 g'ọo ẹrwu oguji.
⁴ Gudeshinua mu ike jiko Onye-Nwe-Ọha,
 tẹ mu ba adaba l'ẹka ndu ejo-ememe.
 Chekwanua mu tẹ mu ba adaba
 l'ẹka ndu l'eme madzụ iwhe-kpanganga,
 mbụ ndu l'achọ ụzo, whẹ l'e-shi gbukota mu ọkpa.
⁵ Ndu l'eku onwowhe eku gbabẹwaru mu ọnya.
 Whẹ gebegeeru ụgbu whẹ ngabẹru mu,
 tụa igbudu dobegeeru mu l'ụzo.
⁶ Gbube Onye-Nwe-Ọha, iwhe mu l'ekfujе
 bụ l'ọo ghu bụ Chileke mu.
 Jiko Onye-Nwe-Ọha, nۄnu mkpu ono,
 mu l'echi sۄ t'i meeru mu eze-iwhe-ọma.
⁷ Gbube Nnaji-Ọha, bۄ Onye-Nwe-Ọha anyi,
 gbube onye ike dۄ, bۄru onye l'adzọfutaje mu nu,
 gbube onye l'egbobutaje mu ishi l'iwhu ọgu,
⁸ be mekwaru ndu ejo-ememe iwhe ono, l'agۄ whẹ
 nۄ,
 jiko Onye-Nwe-Ọha.
 Be ekwekwa t'idzu, whẹ l'achi
 reeru whẹ lẹge whẹ chіru iya.
 Ọdua bẹ whẹ l'a-watakwa oku onwowhe eku.
⁹ T'ọ bۄkwaru ejo-iwhe ono,
 ndu ọhogu mu tۄberu mu l'e-gbu whẹ.
¹⁰ T'icheku-ọku, l'ata chіchichi zۄbekwa whẹ l'ishi.
 T'a pakwarۄ whẹ chee l'ọku,
 l'enwu nke tawhutawhu,
 m'ọ bۄ l'ime iduma, whẹ l'ẹte abya l'a-fۄtabaa afۄta.
¹¹ Tẹ ndu ejo-okfu ba
 akpọkwaru akpọru l'alі-a.
 T'ejo-iwhe chіkwaa nta ndu ono, l'eme iwhe-kpangan-
 ga.

Egву-ọma, Dévidi deru

141 Gbube Onye-Nwe-Ọha; mu l'akpọ-ku ghu.
 Gbatanۄru mu ẹgwegwa.
 Nۄkwaa olu mu nteke mu kpọ-kuru ghu.
² T'ekfukfu, mu l'ekfu anۄ ghu shikwa ghu mkpọ
 g'ọo ۄnwù isensu.
 T'ẹka, mu chiliru imeli ekfu anۄ ghu dۄkwa ghu
 g'ọo anۄ, e gburu wotaru ghu l'urwenyashi.
³ Menua tẹ mu kweta ọnu mu ọku, jiko Onye-Nwe-
 Ọha.
 Byiko, menua tẹ mu kwaa ire mu ngga.

⁴ Be ekwekwa t'obu gbata mu l'ome ejo-iwhe,
 be ekwekwa tẹ mu tۄru onwomu yeru
 ndu ejo-ememe wata ome ẹji.
 Be ekwekwa tẹ mu tsoru whẹ l'ori ejo-ori.
⁵ T'onye dۄ chіriri chia mu rọ iwhe.
 Ọo-dۄ mu rọ g'ọo iwhe-ọma l'oomeru mu iya.
 T'ọ baarۄ mu rọ mba.
 O noo l'oo-gbẹero dۄ mu g'ọo mmanۄ l'eshi mkpọ
 bẹ l'ọowu mu l'ishi.
 Ishi mu ta ajikadu iya.
 T'a gbachiro lẹ whẹ l'eme mu ejo-iwhe,
 mu l'anọlekwa ekfu anۄ Chileke gẹ mu l'ekfu iya.
⁶ Ndu ishi whẹ bẹ l'ee-shi l'eli mgbawara ẹwhuru tۄfu,
 nke ọwhu ndu ejo-ememe l'a-marۄ
 l'iwhe mu kfuru bẹ bۄ ire-lanۄ.
⁷ Whẹ l'a-sۄ: "Ọo gẹ l'aakoje ọkoro gbujashia alі,
 bۄ g'a tۄkashiru ọkpu whẹ nnanۄ nnanۄ l'ọnu ilu."
⁸ Ọle mbẹdua bẹ bۄ l'ẹka і nọ bẹ mu dazhіberu
 ẹnya gbube Nnaji-Ọha, bۄ Onye-Nwe-Ọha anyi.
 Ọo l'ime ghu bẹ mu gbabaru je anọdu ezeru ndzۄ.
 Byiko, be enwuhakwa mu t'onwu gbua mu.
⁹ Be ekwekwa tẹ mu daba l'ọnya, whẹ gbabẹru mu,
 be ekwekwa tẹ mu daba l'igbudu ono,
 ndu l'eme ejo-iwhe kweberu.
¹⁰ Tẹ ndu ejo-ememe nwulahukwa l'ụgbu, whẹ
 geberu.

Tẹ mbẹdua ghata jeru onwomu iwhe mu l'eje.

Évù, Dévidi kwarۄ nteke ọ nọ l'ogba ekfu anۄ Chileke

142 Mu woliru olu chiku Onye-Nwe-Ọha lẹ mkpu.

Mu woliru olu ryaku Onye-Nwe-Ọha
 t'o meeru mu eze-iwhe-ọma.
² Mu wotaru iwhe l'atsۄ mu l'ẹhu dooru iya,
 mu kọkotaru iya nsogbu, mu nweru.
³ Nteke ume l'ebuhu mu ebuhu
 bẹ bۄ ghu l'e-goshi mu ụzo, mu l'e-shi.
 Ụzo, mu l'eshije agha bẹ ndiwhe
 je agbabẹru mu ọnya.
⁴ Lewa mu rọ ẹnya, gۄ awhۄ
 l'ọ tọ dۄdu onye l'akpa mu ishi.
 Mu te enwedu ẹka bۄ, mu -gbaba iya,
 mu anọdu iya zee ndzۄ,
 ọ tọ dۄdu onye l'akpa ishi mu mẹ mu nọ ndzۄ.
⁵ Ọ kwa gbube Onye-Nwe-Ọha bẹ mu l'aryaku.
 Iwhe mu kfuru bۄ l'ọo l'ime ghu
 bẹ mu gbabaru nọdu iya ezeru ndzۄ.
 Ọ bۄru ghu bۄ mkpakọ iwhe mu
 nweru l'alі ndu nọ ndzۄ.
⁶ Ngabẹnu nchі l'ẹkwa, mu l'aryaru ghu;
 nkele mu ta amahẹdu ụzo eshishi iya ọdo.
 Nafۄtanu mu l'ẹka ndu l'akpa mu ẹhu,
 nkele whẹ kariru mu ẹka mebyi akari.
⁷ Gbafۄtanu mu l'ime mkpọro-ọ, mu nọ,
 nke ọwhu mu l'e-kele ghu ekele iya.

Ndu dụ chiri l'a-dọ-whe mu mgburumgburu,
o noo nkele i dụnukaru mu lẹ ree.

Egvo-ọma, Dévidi deru

- 143** Gube Onye-Nwe-Ọha,
nunu ekfukfu, mu l'ekfu anụ ghu.
Ngabenu nchi nua mkpu,
mu l'echi sụ t'i whuru mu imiko.
Eshi-ọwhu i bu onye dụ chiri
buru onye l'akfushije ike l'iwhe i kfu,
byiko, zanu mu oku.
²Jiko, be ekpeshinu mube onye ozhi ghu ikpe,
o noo nkele o to dudu madzu igbalekoma,
no ndzu, dụ chiri l'iwhe ghu.
³Onye ohogu mu be chiru mu gude,
bya echita mu tua l'alj,
mee mu, mu ndu l'eka gbaru ekpuroochi
g'oo akahu maa, nwuhuru l'oge ndu-ichee.
⁴O noo g'o gude ume l'ebuhu mu ebuhu.
Obu wata mu oku whotowhoto.
⁵Mu nyata g'o shi aduje nteke ndu-ichee.
Mu ndu nggujungguji rilahaa
iwhe bu iwhe i mekotaru anyi,
bya elerwetabaa enya ree
l'iwhe lile, i gude aka ghu mee.
⁶Mu chiliaru ghu aka mu labo imeli.
Egu ghu gulahaa obu mu
g'egu-mini l'anoje agu ali-okponku.
⁷Zanu mu oku egwegwa jiko Onye-Nwe-Ọha;
nkele ike l'agvwaa mu.
Be edomikwaru mu iwhe ghu edomi,
oda be mu lẹ ndu a tuwaru eja l'a-bukwa iwhe
lanu.
⁸L'utsu g'utsu ha, kfujenuru mu okfu l'e-goshi mu
l'i yeru mu obu,
o noo nkele oo ghu be mu dakoberu.
Jiko, goshinu mu uzo, mu l'e-tso etso,
nkele oo l'eka i no be obu mu no.
⁹Nafutanu mu l'eka ndu ohogu mu whe jiko Onye-
Nwe-Ọha,
nkele oo l'ime ghu be mu domiru onwomu.
¹⁰Zhia mu iwhe bu uche ghu te mu meje,
nkele oo ghu bu Chileke mu.
Jiko te Ume nkeghu ono, bu okpobe Ume
dunua mu shia uzo, kfu nhamunha.
¹¹Chekwanua ndzu mu jiko Onye-Nwe-Ọha
nke owhu ewha ghu l'a-kfu.
Gudenu o-du-chiri nkeghu nafuta mu
l'iwhe-otsulanu-a, mu l'ije.
¹²Gudenu iswi n-yemobu ghu ono
mee t'onu buru ndu ohogu mu shongu.
Tuko ndu mu du ashj ge whe ha
mee te whe buru kpurupata,
o noo nkele mu bu onye l'ejeru ghu ozhi.

Egvo, Dévidi deru

- 144** T'ajaja buru nke Onye-Nwe-Ọha,
bu oke-ewhuru, mu nweru.
Oo ya zuru mu, mu maru enya ogo,
mbu l'oo ya zhiru mu ge l'aalwuje ogo.
²Oo ya bu Chileke, yeru mu obu,
o buru iya bu ulo-ozeru-ndzu mu.
Oo ya bu ulo-mgbochi mu,
o buru iya bu onye l'adzofutaje mu nu,
mbu onye l'egbobutaje mu nu,
bukwaruwho onye
mu l'agbabaje l'ime iya je ezeeru ndzu.
O buru iya l'emeje unwu eliwhe
te whe ndu mu lẹ mkpula.
³Gube Onye-Nwe-Ọha,
?oo gunu be madzu bu nke t'i leshi iya enya
?Oo gunu be madzu nkiti bu nke t'i rivuje iya l'oriri?
⁴Madzu dua g'oo udzu onu.
Ndu iya l'agbaje kparakpara g'oo egube-e inyonyo
l'emejewaa nno mihu.
⁵Jiko Onye-Nwe-Ọha, chijanua igwe tarara
nyizeta bya akfu l'eli ugu,
nke owhu ugu l'a-wata okpo enwuru-oku nke tula.
⁶Tunua egbe-igwe gude chikashia ndu ohogu mu.
Gbaa whe akfu ghu gude rwuliberu whe.
⁷Shinu l'imeli machia aka dzofuta mu.
Nafuta mu l'echilabo asogaso-enyimu,
nafuta mu l'eka ndu oha odo.
⁸Ndu bu ejire be jiru whe onu ebushihu ebushihu,
ndu l'agu enwa eme ugho.
⁹Mu l'a-gu egvo owhuu nu ghu gube Chileke.
Oo ogele, a kparu l'udo iri be mu l'a-kpo
gude garu ghu egvo obu,
¹⁰mbu gube onye l'emeje t'eze l'wua ogo l'w-gbua;
buru onye l'anafutaje onye ozhi iya, bu Dévidi
t'e be egude, ugu-igba, l'atsu nteku gbugbua ya.
¹¹Jiko dzofutanu mu.
Nafutanu mu l'eka ndu oha odo,
mbu ndu ono, ejire jiru onu ebushihu ebushihu,
ndu l'agu enwa eme ugho.
¹²Mee t'unwu anyi unwoke
tsefuta shihu ike l'okorobya
g'oo oshi tsefuru kfu l'onwiya.
Gu emee t'unwu ada anyi du
g'oo itso gvuru lẹ mgbureku ulo,
mbu ndu e gude choo ibe-eze mma.
¹³Gu emekwaawho t'oga nri,
du iche iche ji oha anyi ejiji.
Gu emekwaawho t'aturu anyi kwata zushia azuzu
ike,
nke owhu l'oogudeje unukurunu aturu
ka shii awha g'awha ha l'egu l'eedobeje iya.
¹⁴Mekwaawho t'eswi anyi tujee ivu

chìmu chìmu l'okpurukpu.
 Mekwaawho tẹ ndu ọhogu anyi
 ba abya etsukposhia mgbodo mkpukpu anyi,
 gụ emee tẹ whẹ ba akpọhe anyi lẹ ndzụ ọdo.
 Gụ emekwaawho t'anyi
 be etsoheru mbaduzo anyi ryawhe ẹkwa.
¹⁵ Ẹhu-utso bụ nke ndu ọ dụ nno l'ibe whẹ.
 Ẹhu-utso bụ nke ndu Chileke whẹ bụ Onye-Nwe-
 Ọha.

Egву-ekele, Dévidi deru

145 Mu l'e-kutse ghu ekutse gube Chileke mu, bụ eze.
 Mu l'a-ja ghu ajaja jeye lẹ tututu-mimimi.
² Mu l'a-nọ aja ghu ajaja mbọku mbọku.
 Mu l'a-nọ aja ghu ajaja jeye lẹ tututu-mimimi.
³ Onye-Nwe-Ọha parụ ẹka,
 bụru onye ọ gbarụ t'a kagezhia ọja ajaja.
 G'o gude habe shii ta adudu onye sụru gẹ l'ọo-marụ
 iya.
⁴ Ọgbo nonu l'a-tuje ọnu iwhe l'iimegbabe nụ ọgbo
 ọwhu l'etsota whẹ nụ.
 Whẹ l'a-kojeru whẹ iwhe dụ biribiri, l'iimeje.
⁵ Whẹ l'a-tụ ọnu gẹ l'iigbube zaazaa
 mẹe g'ugvu, l'aakwabẹ ghu habe shii.
 Mbẹdua l'a-nọdu nggujungguji
 rja iwhe dụ biribiri, l'iimegbabe.
⁶ Ndu madzụ l'a-tụ ọnu oke iwhe dụ biribiri, l'iime.
 Mbẹdua etsoru aryakashị nke iwhe parụ ẹka, l'iime.
⁷ Gẹ whẹ ha l'a-tuko kfukashia g'i dụ-be ree.
 Whẹ abya egude ẹhu-utso gụa ọ-dụ-chiriri ghu
 l'egvu.
⁸ Onye-Nwe-Ọha bụ onye l'emeje eze-iwhe-ọma
 bụru onye l'awhujе imiko.
 Ẹhu te eghujedu iya eghu ẹwegwa,
 tẹhenu l'oojeje obu ye iya nke etsutsu iya.
⁹ Onye-Nwe-Ọha dụ ree l'ẹhu onyemoneye.
 Iwhe lile o meru bẹ l'ọowhujeru imiko.
¹⁰ Iwhe lile, i meru ememe l'a-nọ aja ghu ajaja
 gube Onye-Nwe-Ọha.
 Ndu yeru ghu obu l'a-nọ ekutse ghu ekutse.
¹¹ Whẹ l'a-tụ ọnu g'ẹka ị bụ eze dụ-be biribiri;
 tụa ọnu g'okpehu ghu habe shii,
¹² nke ọwhu onyenonu
 l'a-makotaru iwhe parụ ẹka, l'iimeje,
 makwaruwho g'ẹka, ị bụ eze dụ-be ugву.
¹³ Ịi-buru eze jeye lẹ tututu-mimimi.
 Gụ eshi l'ogbo chia rwua l'ogbo.
 Onye-Nwe-Ọha bụ onye l'akfushije ike
 l'iwhe lile, o kweru ukwa iya,
 o nokwawho g'o yekota iwhe lile o meru ememe
 obu.
¹⁴ Iwhe bụ ndu l'ada adada bẹ
 Onye-Nwe-Ọha l'esedeshije ike.

O nokwawho gẹ l'ọo-palije ndu e wozeru alị imeli.
¹⁵ Onyenonu bẹ ẹnya iya dụ linel'ẹka ị nọ,
 tẹhenu l'jinuje whẹ nri l'oge nri.
¹⁶ Iwhe lile, nọ ndzụ bẹ l'jisaje ẹka asasa
 nụ iwhe ẹhu whẹ chọru.
¹⁷ Onye-Nwe-Ọha dụ chiriri l'iwhe lile, l'oome,
 iwhe lile o meru ememe b'o yeru obu.
¹⁸ Onye-Nwe-Ọha l'anọduje ndu l'akpo-ku iya nụ ntse,
 mbụ ndu gude ire-lanụ akpo-ku iya.
¹⁹ Ndu l'atsụ egvu iya
 bẹ l'oomejeru iwhe l'agụ whẹ nụ.
 Ọonuje mkpu, whẹ l'echi dzofuta whẹ.
²⁰ Iwhe bụ onye yeru Onye-Nwe-Ọha obu
 bẹ l'oonoduje eche nche,
 ọle ndu ejo-ememe bẹ l'oo-me, whẹ abukotaru kpu-
 rupyata.
²¹ Ọnu mu bẹ mu l'e-gude aja Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 T'iwhe lile, o meru dobe lẹ mgboko
 jajẹ ẹwha iya ajaja jeye lẹ tututu-mimimi.
146 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 Obu mu, byiko jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
² Mu l'a-ja Onye-Nwe-Ọha ajaja
 jeye gẹ mu l'a-nọ-beru.
 Mu l'a-gụ egvu gude jaa Chileke mu ajaja lẹ ndzụ-a.
³ Be akpokwaru obu yeru ndu bụ ishi,
 mbụ madzụ mmaanụ, l'ẹte adụ ike adzota ndzụ
 madzụ.
⁴ Ndu bụ, whẹ kubua ume; e lia whẹ, whẹ ataa eja.
 Mbọku, whẹ nwuhuru bẹ
 iwhe whẹ gbarụ ẹgò iya l'agvuje.
⁵ Ẹhu-utso bụ nke onye bụ Chileke nke Jékọpu
 bẹ l'eyejeru iya ẹka,
 mbụ onye bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke iya
 bẹ obu iya l'aduje,
⁶ lẹ Chileke ono, bụ iya meru igwe mee alị;
 mee eze-enyimu mẹe iwhe lile, dụ iya nụ,
 bya aburu onye l'akfushije ike l'ire-lanụ jeye lẹ gbu-
 ruru.
⁷ Ndu l'eemekpa ẹhu bẹ l'ohajeru enge,
 ndu ẹgu l'agụ bẹ l'oonuje nri.
 Onye-Nwe-Ọha l'emeje tẹ
 ndu a turu mkpọro nweru onwowhe.
⁸ Onye-Nwe-Ọha l'emeje
 tẹ ndu l'atsọ ishi wata ọwhu ụzo.
 Onye-Nwe-Ọha l'ekulije ndu e wozeru alị imeli,
 Onye-Nwe-Ọha l'eyeje ndu dụ chiriri obu.
⁹ Onye-Nwe-Ọha l'eche ndu bụ mbyambya nche.
 Oogudeje ndzụ unwu-mbunu
 mẹe nke ndu nna whẹ l'anọhee,
 ọle ụzo ndu ejo-ememe bẹ l'oogbuchije.
¹⁰ Onye-Nwe-Ọha bụ eze jeye lẹ tututu-mimimi;
 Chileke nke gube Záyonu
 l'a-bụ eze chia shi l'ogbo rwua l'ogbo.
 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.

147 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 Ọdunuka ree t'a gụje egву gude
 ekele Chileke anyi ekele.
 Ọja Onye-Nwe-Ọha ajaja bụ iwhe ẹhu-utso,
 bụru iwhe rwuberu iya nụ.
 2 Ọo Onye-Nwe-Ọha gude ẹka iya atụ Jerúsalemu.
 Ntaa b'o rwutawaru ndu Ízurelu,
 a kpuru lẹ ndzụ alwawhu azụ.
 3 Ọ bụ onye l'emeje tẹ ndu obu whẹ
 tsuru yọgiri-yọgiri nọdu ndzụ.
 Ọosachaje whẹ ọnya ẹka e mekaru whẹ iwhe.
 4 Ọo ya guru kpokponde ọgu maru ole, ọ gbaru t'ọ
 dụ,
 bya agụkota whẹ ẹwha l'ẹhu l'ẹhu.
 5 Onye-Nwe-Ọha anyi parụ ẹka,
 ike iya bụru ike, nyiberu anyibe.
 Ọkwa-ẹnya nkiya ta adudu onye
 sụru ọtu ọnu g'ọ habe shii.
 6 Ọo Onye-Nwe-Ọha gude ndzụ
 ndu wozeru onwowhe alị,
 ọle ndu ejo-ememe bẹ l'oochitaje tya l'alị.
 7 Unu gunua egву gude kele Onye-Nwe-Ọha ekele.
 Unu gudenu une kuaru Chileke anyi nkwa.
 8 Ọo ya gude urwukpu kwechia akpamigwe l'owhu.
 Ọochijeru eliwhe mini, bya
 emee t'ẹwu rwushia l'eli ugву.
 9 Ọo ya l'anuje iwhe-edobe nri.
 Ọ bụru iya l'anuje unwu egbe-nwọku nri
 mẹ whẹ ryaa ọrya iya.
 10 Ọ tọ dụ ike, dụ l'inya l'emeje t'ẹhu tsoo ya utso.
 Tọ bụ apata-ọkpa madzụ l'emeje t'ẹhu tsoo ya utso,
 11 Ndu l'emeje t'ẹhu tsoo Onye-Nwe-Ọha utso
 bụ ndu l'atsụ iya egву,
 mbụ ndu bụ lẹ n-yemobu
 Chileke bẹ ẹnya whẹ l'aduje.
 12 Gube Jerúsalemu, kutsenua Onye-Nwe-Ọha ekutse.
 Janua Chileke ghu ajaja gube Záyonu.
 13 Nkele ọo ya l'emeje tẹ mgbo,
 e yeru l'onoguzo ghu shihu ike,
 l'ogojeru ọnu nụ ndu nọ ghu l'ime.
 14 Oomeje tẹ nchị dụ ndoo l'oge-alị ghu l'owhu,
 oogudeje ọkpobe nri azụ-ji ghu ẹwho.
 15 Ookfuje iwhe l'e-me lẹ mgboko.
 Okfu iya l'eregejee tachaa alị.
 16 Ọ bụ onye l'ewojeru aka-mini sunoo whushia
 g'ọo onye whushiru ukpo,
 woru iji-mini whekaa, t'ọ dzuru ẹka lile
 g'ọo onye whekaru ntụ.
 17 Ookpotaje aka-mini ghaa g'ọo onye gharu ẹja.
 ?Ọo onye l'a-dụ ike kfuru t'oyi aka-mini ono tsua ya?
 18 Ọle ọ bụ-a okfu-ọnu bẹ l'ookfuje,
 aka-mini ono adazehu.
 Oomeje tẹ wherewhere wata ewhewhe.
 Wherewhere ono -whedelexho,

aka-mini ono adazehu wata ọso asoso.
 19 Okfu iya b'o kpuhawaru goshi Jékọpu,
 mbụ l'iwu iya mẹ iwhe ọ tọru ọkpa iya t'e tsoje
 b'o kpuhawaru goshi Ízurelu.
 20 Ọ tọ dudu ndu mba ọdo,
 o mejewaru ẹgube iwhe ono.
 Ndu mba ọdo ta amadu iwu, ọ turu.
 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 148 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 Unu shi l'imigwe jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 Ndu nọ l'ẹka bụ mgbogidi jaa ya ajaja.
 2 Tẹ ndu oozhi iya l'owhu; jaa ya ajaja.
 T'iwhe bụ ojogu imigwe l'owhu jaa ya ajaja.
 3 T'ẹnyanwu mẹe ọnwa jaa ya ajaja.
 T'unubẹ kpokponde, l'egbu zaazaa jaa ya ajaja.
 4 Unubẹ akpamigwe jaa ya ajaja,
 unubẹ mini, nọ-ngoru akpamigwe ajaa ya ajaja.
 5 T'unubẹ iwhe ono tuko jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja,
 nkele ọo ya sụru t'unu dụ, unu dụ.
 6 Ọo ya bẹ doberu unu l'ẹka unu l'a-nọdu jeyewaroya.
 Ọ bụru ẹka ọ sụru t'unu nọdu bẹ unu nọdu-gee.
 Ọ bụru ẹgube ono, o kfuru iya b'ọ dụ,
 o to nweddu echihu.
 7 Unu nọdu l'eliwhe jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja,
 unubẹ iwhe dụ-gee biribiri, o meshiru dobe l'eze-
 enyimu,
 mẹe ọwhu nọ-gee lẹ mini-ime-alị.
 8 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja, unubẹ ebemu-igwe
 mẹe aka-mini,
 mẹe urwukpu mẹe oke wherewhere,
 l'emeje iwhe o kfuru.
 9 Unubẹ ugву ukfu mẹe ugву nta mẹe oshi-ọmi,
 mẹe oshi sida, unu jaa ya ajaja.
 10 T'anụ-ẹgbudu mẹe élwù mẹe unwehu,
 mẹe ẹnu, l'ewhe l'eli tükokwawho jaa ya ajaja.
 11 Unubẹ ndu eze, l'achị mgboko mẹe ndu mba lile,
 mẹe ndu bụ ishi mẹe iwhe bụ ndu l'achị mgboko
 l'owhu,
 12 mẹe unubẹ unwu okoro bya mẹe unwumgboko,
 mẹe ndu bụ ọgurenya mẹe unwegirima,
 unu tükokwawho jaa ya ajaja.
 13 Unu tuko g'unu ha jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja,
 nkele ọo ẹwha iya kpụ bụ ẹwha, kakota l'eli.
 Ọ-dụ-biribiri iya bẹ ghataru mgboko l'owhu ghata
 imigwe.
 14 O meru tẹ ndibe iya nweru onye ike dụ.
 Ọ bụru onye ono bẹ ndu ono,
 o doberu nsọ, bụ ndu Ízurelu l'a-nọje aja ajaja,
 mbụ ndu ono, dụ iya l'obu.
 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.

Egву, e gude aja Chileke

149 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.

Unu gva egvu owhuu nu Onye-Nwe-Ọha.
 Unu gva egvu gude jaa ya ajaja
 l'eka ndu nkiya dzukoberu.
² Tẹ ndu Ízurelu tee ẹswa l'eka onye meru whẹ nu nọ.
 T'ẹhu tsọo ndu Záyonu ọtso l'eka onye eze whẹ ono
 nọ.
³ Tẹ whẹ tuko gude ote egvu jaa ẹwha iya ajaja.
 Whẹ egude nkwa mee une gva egvu nu iya,
⁴ o noo lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ ndu nkiya dụ l'obu.
 Ndu wozeru onwowhe alị
 bẹ l'ookpubeje ndzọta g'ọo okpu-eze.
⁵ Tẹ ndu nke Chileke teje ẹswa
 l'ẹgube ugву owa-a, a kwabẹru whẹ.
 Whẹ agukwawho egvu ẹhu-utso
 mẹ whẹ zẹe azẹe l'iwhe-azẹe whẹ.
⁶ T'ọja Chileke ajaja buru iwhe whẹ l'a-kpuru l'ọnu.
 Tẹ whẹ pakwaru ogu-igba, l'atsụ iwhe labọ l'eka,
⁷ gude iya je agwata ndu ọha ọdo
 ugwo iwhe whẹ meru whẹ,
 gudekwa iya whọ nua unwu eliwhe awhu.
⁸ Whẹ egudekwa iya whọ tụa ndu eze whẹ ẹgbirigba,
 mbu tụa ndu nweru ẹnya mkpọro.
⁹ Ọo ya bu nke owhu whẹ l'e-shi

nno medzua iwhe onye ikpe
 deru l'ekwo sụ tẹ whẹ mee ndu ọhogu whẹ.
 O noo bu iwhe o gude kwabẹ ndu nkiya ono ugву.
 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.

Unu jaa Chileke ajaja

150 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 Unu nọdu l'ulo Chileke, dụ nsọ jaa ya ajaja.
 Unu nọdu l'imigwe,
 bu owhu o gude okpehu iya mee jaa ya ajaja.
² Unu jaa ya ajaja nke iwhe paru ẹka, o megbaberu.
 Unu jaa ya ajaja nkele ọopa ẹka nkiya nyiberu
 anyibe.
³ Unu gbua opyi-oku gude jaa ya ajaja.
 Unu akpọo une mee ogelenda gude jaa ya ajaja.
⁴ Unu kua nkwa tee egvu gude jaa ya ajaja.
 Unu kua ogele whua opu gude jaa ya ajaja.
⁵ Unu kua eze ogele gude jaa ya ajaja.
 Unu egude ogele, l'aha gengu-gengu jaa ya ajaja.
⁶ T'iwhe lile, bu iwhe l'atu ume
 tuko jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.
 Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja.

Ẹtu

Urwu, dù l'okfu-ẹtu

- 1 Ẹtu, ọ nmashiru mbụ Sólomọnu, bụ eze ndu Ízurelu, mbụ nwa Dévidi. Iwhe ọ nmaturu iya bụ:
- 2 Tẹ madzụ gude iya marụ mmamagụ, ya aburu onye a hùrù àhùhù. Mẹe t'okfu, miru emi doo ẹnya.
- 3 Tẹ madzụ gude iya nọdu ndzụ bụru onye a hùrù àhùhù yele onye kwarụ ẹnya. Ya egude iya bụru onye l'eme iwhe dù chիրiri mée onye ikpe-nkfumoto, bụru onye l'eme iwhe l'uzo kfuru nhamunha.
- 4 T'e gude iya mee tẹ ndu l'ẹte enwee mgbamego kwaa ẹnya, nwata okorobyia egude iya marụ iwhe, gudekwa iya whọ eleba ẹnya ree l'iwhe.
- 5 Tẹ ndu marụ ágụ nua okfu ẹtu ono, yekwabaa iwhe l'iwhe whẹ nwutaru. Ndu iwhe l'edoje ẹnya egude iya nwuta iwhe l'a-kpozhiru whẹ ụzo.
- 6 Tẹmenu, e gude iya eme t'okfu-ẹtu doo ẹnya, mée tẹ ilu, ndu marụ ágụ l'atụ yele okfu whẹ l'ekfu doo ẹnya.
- 7 Ọ kwa ọtsu egvu Onye-Nwe-Ọha bụ ogbube ishi mmamagụ. Ọle ndu eswe ta adudu iwhe whẹ l'agubeje mmamagụ yele àhùhù.

Ọkwa, l'aanmarụ unwu okorobyia

- 8 Sụa, nwa mu; ngabeje nchị mée nna ghu l'abarụ ghu mba. Ba ajikakwa iwhe ne ghu l'ezhi ghu.
- 9 Okfu whẹ l'ekfuru ghu l'e-dozhi umere ghu, ya adụ ree g'ọo okpulishi, mbụ ya adụ g'ọo iyagba, ị nya l'olu gude mema onwoghu emema.
- 10 Nwa mu; nteke ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji l'ede ghu edede, be ekwekwa tẹ whẹ deta ghu.
- 11 Ọ -buru lẹ whẹ sụru ghu t'ị bya etsoru whẹ, t'unu je egeparu gbua madzụ, mbụ t'unu je edomia onwunu kwabẹru onye l'adụa iwhe o meru.
- 12 T'unu je elwee whẹ olwe lẹ ndzụ g'ọo ilu,

mbụ lwee whẹ wọo g'ọo ndu bahuru l'iduma.

13 Oberu whẹ sụ ghu:

- "Anyi l'a-natakwa iwhe vu ọnu aswa, anyi l'e-gudekwa iwhe anyi natarụ lẹ nfu dojia ọlo anyi edoji."
- 14 Whẹ -sụ ghu: "Ngwa, turu ike yeru anyi, nggẹ anyi gbarụ mgba nweru okpoga, anyi natarụ."
- 15 Nwa mu; be etsokwa ẹgube ndu ono. Be eshikwa l'uzo, whẹ l'eshi.
- 16 Nkele ọkpa l'anoje atsu whẹ nkọ l'ome iwhe-dụ-ẹji, ogbu madzụ ta atajeru whẹ l'ike.
- 17 L'onye wotaru etse je akuberu ẹnu l'ẹka ẹnu ọbu l'ele iya ẹnya bukwa awhụ bẹ onye ọbu l'eri.
- 18 Ndu ono bẹ bụ onwowhe bẹ kwabẹru tẹ whẹ gbua. Ọ bụru iwhe l'e-ri whẹ ishi bẹ whẹ kpuru ngabẹru.
- 19 Ọo ẹgube ono bẹ l'ọo-duru ndu l'ana ndu ọdo iwhe whẹ l'ẹka ike. Urwu, e ritaru l'uzo, dù nno l'egbujekwa onye ritaru iya nụ.

Ọkwa, a nmarụ ndu jikaru mmamagụ

- 20 Mmamagụ tsoru woroworo echi-uzo echi mkpu. Ọ nọ l'echilabọ ọma aswa ekfu ekfurekfu, dù iya l'ọnu.
- 21 Ọ kfuru l'eli mgbodo arya iya aryarya, ọ nọdu l'ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpukpu, aryarụ ọha okfu ono aryarya sụ:
- 22 "Unubẹ ndu l'ẹte enwee uche, ọo nteke ole bẹ unu l'e-bebezhia kpọo ụzo ono, unu l'eshi ashị? Ọo zhia nteke ole bẹ ọchi ndu ọdo ọchi l'e-bekoo tsọ-buhu ndu ono, l'anoje achị iya nụ ọtso? Mbụ ọo gunu meeda tẹhenu amamiwhe adụ-buhu ndu eswe ashị?"
- 23 Unu ngabẹ nchị lẹ mba, mu l'abarụ unu, tẹ mu gude iya goshi unu iwhe bụ uche mu, unu amarụ iwhe mu marụ.
- 24 Ọle eshi-ọwhu mu kuru unu oku, unu jịka mu azaza, mu machia ẹka wheku unu, t'ọ dù onye ngarụ mu nchị
- 25 Eshi-ọwhu unu woru idzu, mu chị-koshiru unu gwọo l'ẹja, unu jịka ọnata mba, mu barụ unu,
- 26 bẹ mu l'e-megekwa chia unu ọchi

mẹ iwhe-ọtsulanu byakfutalewho unu.
 Mu l'a-jakwa unu ewenu
 mẽ iwhe ọotsu egvu byakfutalewho unu,
²⁷ mbụ nteke iwhe ọotsu egvu l'e-zhi whaa g'ọo ubu-
 ru-aga
 bya unu ezhikota unu, mẽe nteke iwhe-ọtsulanu
 l'a-swọ-lihu g'ọo ẹka maa l'eye
 ọku bya anmakọta unu swọki-swọki,
 mbụ nteke iwhe-ẹhuka yele iwhe áwhụ l'a-byaru
 unu.
²⁸ Nteke ono bẹ whẹ l'a-kpọ mu mkpọ-ku oku,
 ọle mu ta azadụ whẹ.
 Whẹ achọo mu kwopya imi,
 ọle whẹ ta awhụdu mu.
²⁹ Sụa: eshi-ọwhu whẹ kpọru amamiwhe ashị,
 whẹ ta ahata ọotsu egvu Onye-Nwe-Ọha
³⁰ Eshi mu chị-koshiru whẹ idzu, whẹ te ekwe nata iya.
 Whẹ woru mba, mu barụ whẹ gwọo l'ẹja,
³¹ eshi-ọwhu ọ dụ nno,
 bẹ whẹ l'e-megee ria urwu ejo ọzo ọbu whẹ l'etso,
 mbụ ria urwu ejo idzu ọbu, whẹ l'achị, rijia ya ẹwho.
³² Ọzo ono, ndu l'ẹte enwee uche
 shisweru bụ iya l'e-gbu whẹ.
 Atsutsu ono, ndu eswe tsuru onwowhe l'ẹnya
 l'e-mekwawho, whẹ aburu kpurupyata.
³³ Ọle onye ngabẹru mu nchị bẹ ọko l'abyadụa l'akọ.
 Ẹhu l'e-guzeta iya, tọ dụ iwhe ọ bya l'atsụ egvu iya."

Urwu, dụ lẹ mmamagụ

2 Nwa mu; ọ -buru l'i kweru nwa okfu mu,
 kwakọbe iwhe mu sụru t'e meje l'ime obu ghu,
² Mbụ l'ịingabeje nchị lẹ mmamagụ,
 bya eworu obu ghu zhiberu ọkwa-ẹnya,
³ Ọ -buru l'i kuru amamiwhe, dụ omilomi oku,
 chiku ọkwa-ẹnya lẹ mkpu,
⁴ Ọ -buru l'ịicho mmamagụ g'ọo onye l'achọ mkpọla-
 ọcha,
 ịicho iya g'ọo onye l'achọ ẹku, e domiru edomi,
⁵ O noo nteke, iwhe bụ ọtsu egvu
 Onye-Nwe-Ọha l'edo ghu ẹnya ndono.
 Gụ amakarụwho Chileke.
⁶ Nkele ọo Onye-Nwe-Ọha l'anụje mmamagụ,
 Okfu ọnu iya l'emeje t'a marụ iwhe, kwaa ẹnya.
⁷ Ọkpobe mmamagụ
 b'ọ kwakọberu ndu obu gụru iwgoro.
 Ọ buru Onye-Nwe-Ọha
 l'egbobutaje ndu ọta l'adụa lẹ ndzụ whẹ.
⁸ Ndu l'eme iwhe l'ụzo dụ chiriiri bẹ l'ọnoje ehekwa.
 L'ọnwubejeru ndu yeru iya obu ẹnya.
⁹ Tọ dụ iya bụ, l'iwhe dụ chiriiri
 mẽe iwhe kfulu nhamunha l'e-do ghu ẹnya.
 Ome iwhe gbarụ ememe
 mẽe otso ọzo, dụ ree edokwa ghu whọ ẹnya.

¹⁰ O noo nkele nteke mmamagụ bahuru ghu l'ime
 obu,
 bẹ amamiwhe l'a-tsolaha ghu ọtso.
¹¹ Ọmaru oye ọnu l'okfu l'a-nọ ehekwa ghu.
 Ọkwa ẹnya eduzhi ghu ọzo.
¹² Mmamagụ l'a-nafuta ghu t'i be etsoru ọzo,
 ndu ejo-madzụ l'eshi.
 Ọo-dzọfuta ghu l'ẹka ndu ire whẹ gbarụ ẹbo.
¹³ Mbụ ndu l'ahajẹ ọzo, kfulu nhamunha je etsoru
 ọzo ọwhu gbarụ ẹkpuroochi.
¹⁴ Ndu tẹ whẹ mee ejo-iwhe l'anoje atsọ pyoo.
 Iwhe l'aduje whẹ ree buru ọgho ọgho.
¹⁵ Mbụ ndu ọzo whẹ l'owhu dukota nswiko nswiko,
 Ọgba ẹregede buru ẹhu whẹ.
¹⁶ Mmamagụ l'a-dzọfuta ghu l'ẹka
 nwanyi, bụ o-kwe-l'ẹka-nwe-ia,
 mbụ l'ẹka nwanyi-ọkpara yele ire męchemeche iya.
¹⁷ Onye buharu ji, luru iya nteke ọ bụ nwamgboko,
 nyọhaa ndzụ, whẹ gbarụ nteke whẹ luru.
¹⁸ Oje ọlo nwanyi ono bụ ọla l'ọnwu,
 ọzo ọwhu l'ooshi buru ọzo, e shi ala maa.
¹⁹ Ọ tọ dudu onye kpajeru ọlo
 nwanyi ono lwawhujeru azụ lẹ ndzụ,
 Ọ dọ onye ọbu megee whụ ọkpa o gude dawhu azụ
 ọdo.
²⁰ Ọo ya bụ, t'ị nata ẹka ndu l'eme ree,
 Gụ eshije ọzo ndu dụ chiriiri l'eshi.
²¹ Nkele ọ kwa ndu obu guru iwgoro l'e-bu l'alị-a,
 Ọ buru ndu ọta l'adụa lẹ ndzụ whẹ l'a-nogburu iya.
²² Ọle ndu l'eme ejo-ememe bẹ
 l'ee-mekwa tẹ whẹ tọhu l'alị-a,
 Ndu l'ẹte egudee ire whẹ ẹka bẹ l'aa-vụ l'ogbaragbu.

Idzu, l'achị-koshi unwu-okorọbya

3 Nwa mu; ba anyọhakwa iwhe mu l'ezihi ghu.
 Wotakwa iwhe ono, mu l'asuje t'i mee dobe l'obu
 ghu,
² nkele oo-me tẹ ndzụ ghu kabaa otse ogologo,
 ya emekwaawho t'i buru guu.
³ Be ekwekwa tẹ n-yemobu yele ire-lanụ nahụ ghu.
 Rwukua ya l'olu g'ọo iwhe olu,
 gụ edee ya edede kfube l'ime obu ghu.
⁴ Ọo ya bụ, gụ ala Chileke yele madzụ l'ẹhu,
 gụ enweru ẹwha ọma.
⁵ Gude obu ghu g'ọ ha bewhube Onye-Nwe-Ọha,
 Ba achikwaru ukfu kwẹe l'ẹnya, ị kwarụ.
⁶ Nyatajekwa Onye-Nwe-Ọha l'iwhe lile, l'iime,
 nkele ọo ya l'e-me t'ụzo ghu kfulu nsimini.
⁷ Ba ariekwa l'ị marụ ágụ,
 Iwhe l'ii-mechia bụ, t'ị tsuje egvu Onye-Nwe-Ọha,
 gbẹru oome iwhe-dụ-ẹji azụ.
⁸ O noo iwhe l'e-me t'ẹhu dụ ghu ike,
 Ya emekwaawho t'okpu shihu ghu ike.

⁹ Gude iwhe i nweru kwabę Onye-Nwe-Ọha ugwu,
 Gụ egude iwhe mbụ,
 ị kpatarụ l'okfu ghu kwabę iya ugwu.
¹⁰ Ọo ya bụ nke ọwhu nri
 l'e-ji ọba ghu ebushihu ebushihu,
 Mmęe ejikwawho itoto ghu kpaa l'ọnu.
¹¹ Nwa mu; ba agwọkwa àhùhù,
 Onye-Nwe-Ọha l'àhù ghu l'ęja.
 Tę mba, l'ọobaru ghu ba adụkwa ghu ashị.
¹² Nkele ọo ndu Onye-Nwe-Ọha
 yeru obu bę l'ọobajeru mba,
 Ęgube onye bụ nna, l'abajęru nwa, o yeru ęnya.

Mmamagụ l'anụ ęhu-utso

¹³ Ęhu-utso bụ nke onye chọru mmamagụ chọta,
 Mbụ onye iwhe l'edoje ęnya.
¹⁴ Urwu kakwa lę mmamagụ karụ mkpọla-ọcha,
 Mkpa, l'ọoga ka shii amame mkpọla-ododo.
¹⁵ Ọnu aswa iya ka shii karụ nke ęwhuru l'ere ire,
 Iwhe lile, l'agụ ghu nụ
 ta adụdu ọwhu, l'ji-tụberu mmamagụ.
¹⁶ Iwhe o gude l'ęka-utara bụ ndzụ ogologo,
 Iwhe o gude l'ęka-icha buru ęku męe ugwu.
¹⁷ Ụzo ọwhu l'oogoshi bụ ụzo ęhu-utso,
 Gbororo echi-uzo iya bụkota ęhu-guu.
¹⁸ Mmamagụ bụ oshi, l'anųje ndzụ l'ęhu ndu gbakųru
 iya nụ,
 Ndu gude iya kpụkpurukpu bę ęhu-utso dųru.
¹⁹ Ọo mmamagụ bę
 Onye-Nwe-Ọha gude tųa ukfu mgboko,
 gude ọkwa-ęnya mee igweli dobe.
²⁰ Ọ buru amamiwhe iya b'o gude
 mee t'ęnyimu soje gborogboro,
 mee t'igweli chia mini gbaa l'alị.
²¹ Nwa mu; gudeshikwaa
 ọkpobe mmamagụ męe ooye ọnu l'okfu ike.
 Be ekwekwa t'ọ nahụ ghu.
²² Oo-me tę ndzụ dų ghu.
 Ọo ya bụ aka, l'ji-nya l'olu gude memaa onwoghu
 emema.
²³ Nteke ono bę ije ghu l'abụ chիրiri werere,
 ụkfu ta abya l'a-kpọ ghu l'ọkpa.
²⁴ Ị -zęe azęe, egwu ta atsųdu ghu,
 Nteke bụ l'i kuru mgbęnya, ya atsųfu ghu utso l'ishi.
²⁵ Ị bya l'amadeshia iwhe ọotsu
 egwu bya, ba atsųkwa egwu.
 Ba atsųkwa egwu nteke ị whųru
 iwhe l'emeje tę ndu ejo-ememe buru kpurupyata.
²⁶ O noo nkele Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'obu shia ghu
 ike,
 Ọ tọ byadų l'e-kwe t'ị daba l'ọnya.
²⁷ Ị -marų iwhe dų ree, l'ii-meru
 onye ọ dų lę mkpa, ba akpọkwa laa azų,

kelekele m'ọ dų ghu l'ęka ememe iya.
²⁸ Ba asųkwa madzų ibe ghu t'o je ya adawhu azų
 echile,
 L'ęka i nwekwaru-a iwhe ọ ryọru ghu nteke ono.
²⁹ Ba agbakwarų madzų ibe ghu ejo ęgò,
 mbụ onye ono, gụ l'iya l'akpa lę ntųsaru-ęhu.
³⁰ Be eseshikwa madzų okfu l'ębe ọdu, iwhe o meru
 ghu,
 Mbụ onye l'adųa ęka o mekaru ghu.
³¹ Be ekokwaru onye bụ iwhe-ike l'adųje iya ree
 okoowhoo.
 Ba ahatakwa otso ụzo ọwhu, l'ootso.
³² Nkele onye ire iya gbarų ębo
 bę Onye-Nwe-Ọha kpọru ashị,
 Ọle onye obu gųru iwgoro bę l'oowojeru ye l'obu.
³³ Onye-Nwe-Ọha tųakwaru ọnu
 swibe l'ulo ndu ejo-ememe
 Obenu l'ọonoje agọ ọnu-ọma anų ibe ndu dų chիրiri.
³⁴ Ndu l'aja ndu ọdo ewenu bę Onye-Nwe-Ọha
 l'ajalataję.
 Ọle ndu wozetaru onwowhe alị
 bę l'oomejeru eze-iwhe-ọma.
³⁵ Ndu marų ágų bę l'e-nweru ugwu,
 Ọle ndu eswe bę iwhe-iwhere l'e-me.

Mmamagụ kagee ree

4 Sųa, ụnwu mu, t'unu ngabeje nchị l'okfu nnaji
 unu,
 t'unu gebeje nchị nwųta iwhe.
² Iwhe mu l'ezhi unu bụ ọkpobe iwhe.
 Ọo ya bụ, t'unu ba apakwarų
 iwhe ono mu l'ezhi unu ha.
³ Nteke mu bụ nwata nwokoro nshii buru l'ibe nna
 mu,
 mbụ nteke mu kabaa ọ bụ nwata,
 buru nwa lanų ne mu nwųtaru
⁴ bę nna mu shi ezhije mu iwhe sų:
 "T'okfu, mu l'ekfuru ghu dųkwa ghu l'obu.
 Meje iwhe mu sųru t'i meje ndųge ị nọdu ndzų.
⁵ Makwarų ágų, iwhe edoje ghu ęnya.
 Ba anyọhakwa okfu-ọnu mu, gų eje ahakwa iya.
⁶ Ba ahakwa mmamagụ nkele ọo ya l'e-chekwa ghu.
 Ye iya obu nke ọwhu l'ọo-nọ eduzhi ghu ụzo.
⁷ L'ọo mmamagụ bụ ishi; ọo ya bụ t'ị marų mmam-
 agų.
 Oberu ọkwa-ęnya je l'e-whu ghu gųnu, kwakwaa
 ęnya.
⁸ Kutsee mmamagụ ekutse nke ọwhu l'ọo-pali ghu eli.
 Byia ya ọma nke ọwhu l'ọo-kwabę ghu ugwu.
⁹ Oo-kpube ghu okpu l'ishi gude mee t'ị dų ugwu
 l'ęnya,
 ya egude okpu-eze, dų biribiri kpuchia ghu ishi."
¹⁰ Nwa mu; nųaru mu okfu,

t'iwhe mu l'ekfu gaa ghu ọzo nchi,
 Nke ọwhu l'iji-nọliberu ndzụ.
 11 Ọ kwa ọzo mmamagụ bẹ mu zhiru ghu,
 Ọ bụru ọzo, kfuru nhamunha bẹ mu duru ghu shia.
 12 Ii -je ije, ọ tọo dudu iwhe l'a-kpọshi ghu ọhata ọkpa,
 Nteke bụ l'ọso bẹ l'ijigba,
 ọkfu ta abyadụ l'a-kpọ ghu l'ọkpa.
 13 Gudeshia àhùhù ono, a hùrù ghu ike,
 tọ bọ nahụkwa ghu.
 Leta iya ọnya reereeree nkele ọo ya bụ ishi ndzụ
 ghu.
 14 Ba atọkwa ọkpa l'ọzo ndu ejo-ememe l'eshi.
 Gụ eje eshikwa ọzo ndu l'eme ejo-iwhe l'eshi.
 15 Gbangokwaa ya agbango; be eshikwa iya eshishi
 ọwhu.
 Hakwa oshi ọzo ono; shia ọzo ọdo jeshia iwhe l'iije.
 16 Lẹ ndu ejo-ememe te ekujekwa mgbenya,
 gbahaa mẹ whẹ meru ejo-iwhe.
 Mgbenya te eshitajedu whẹ ọzo ọnya,
 gbahaa mẹ whẹ meru madzụ, ọ daa kpọo mkpofu-
 nchi.
 17 Iwhe bụ nri whẹ bụ oome ejo-iwhe,
 Iwhe bụ mmẹe, whẹ l'angụ bụru ome iwhe-ike.
 18 Ọle umere ndu dọ chiriiri l'aduje
 g'ọo iworo chi-asahụ,
 l'atoje nwẹhu asahụ jeye chi asahụ-gee ree.
 19 Umere nke ndu ejo-ememe gbarụ ọochi,
 Whẹ ta majẹdu iwhe whẹ vukotaru daa iko.
 20 Nwa mu; ngabẹ nchi l'okfu mu,
 Tẹ nchi ghu dọ l'iwhe mu l'ekfu.
 21 Be ekwekwa t'ọ nahụ ghu.
 Kwakọbe iya l'ime obu ghu.
 22 Ndu nuru okfu ono l'e-gude iya
 nọdu ndzụ, ẹhu adụ whẹ mma.
 23 Iwhe kage nọ bụ t'i cheje obu ghu eche,
 Nkele ọo ya bẹ ndzụ shi.
 24 T'okfu, gberu egbe ba adụkwa ghu l'ọnu,
 T'ire ba agbakwa ghu ẹbo.
 25 T'ọnya ghu dọkwa l'iwhe l'iime.
 Dabẹ ọnya ree l'iwhe nọ ghu l'iwhu.
 26 Kwabẹkwa ọnya l'iwhe l'iime,
 Nke ọwhu l'ii-mereje iya emere.
 27 Be ejenyakwaa lẹ nhamunha ọzo swi-jia,
 Be eyekwa ọkpa l'ejo-iwhe.

Ọnma ọkwa ori ogori

5 Nwa mu; ngabẹ nchi l'okfu
 mmamagụ, mu l'ekfuru ghu.
 Gebe nchi ree nwa okfu ọkwa-ọnya, mu l'ekfu eyeru
 ghu,
 2 Nke ọwhu l'iji-ma oye ọnu l'okfu,
 okfu-ọnu ghu egoshi l'ij maru iwhe.
 3 Nwanyị, bụ o-kwe-l'ẹka-nwe-ia

bẹ ogboromọnu iya l'anoje atso g'ọo mmanụ-ẹnwu,
 Okfu-ọnu iya l'anoje akwọ tụtuturu g'ọo mmanụ-ur-
 wazhi.
 4 Ọle ikpazụ, bẹ l'ọobuje ọkpazhi ọnu ọnu,
 bụru nkogo l'atsụ iwhe labọ.
 5 Etsotso iya bụ ọla maa,
 Otso ndzọkpa iya l'edubaje madzụ l'ilu.
 6 O to shijedu ọzo ndzụ.
 Ọzo, l'ooshi ntaa bẹ dọ nswiiko nswiiko, tọ ma.
 7 Ọo ya bụ, unubẹ unwu mu t'unu ngaberu mu nchi,
 Ba ahakwa iwhe mu l'ekfu wata oome iwhe ọdo.
 8 Jiru ẹgu yeru ẹgube nwanyị ono.
 Ba akpakwa ọlo iya ntse,
 9 ọdua bẹ l'ii-rekwa ugwu unu,
 ji nwanyị ono agbabẹ obu gbua ghu.
 10 Mbụ ọdua bẹ ndu ọdo l'e-ripyabekwa ẹku,
 i kpatarụ akpata vukaa,
 anya, i seru aburu iwhe onye ọdo.
 11 L'ikpazụ, bẹ l'iji-tsụ ude,
 mbụ nteke l'iji-bụ okorowhoo madzụ daburu.
 12 Nteke ono bẹ l'iji-sụ:
 "Ọo nwa gunu meru o shi abuje,
 a lọ mu ẹka lẹ nchi, ya adu mu ashi,
 a baru mu mba, ya eje erwu mu l'ẹhu?
 13 Ndu l'ezhi mu iwhe bẹ mu l'ẹte eshidua angabejeru
 nchi,
 mu te egebejeru ndu l'akpọ-zhijeru mu ọzo nchi.
 14 Ntaa bẹ mu bukwa kpukpuru-swo l'ọnya igwe-
 ọha."
 15 T'onye l'iji-marụ nwẹkiya bukwaru nyee ghu,
 Ya aburu iya kpụ bẹ l'iji-kuje ọkpa,
 ẹgube ono, nwoke bụ lẹ wẹlu-mini, ọ turu l'ẹka iya
 bẹ l'ookutaje mini ngwa.
 16 Ọ tọ gbakwa t'i tsoru echi-ọzo
 aghakashị unwuda, shi ghu l'ẹhu
 Mbụ l'ọ to gbadu t'i woru
 onwoghu tahaaru unwanyi l'ẹka i jeberu.
 17 T'ẹhu ghu bụru nke nyee ghu nwẹkiya,
 Tẹ yele ndu ọdo ba agbakwa mgba nweru ghu.
 18 T'ẹhu-utso bụru nke nyee ghu.
 Tẹ nwanyị ono, i luru lẹ
 nwokoro meje ghu ẹhu-utso.
 19 T'ọ dujekwa ghu ugwu l'ọnya
 g'ọo ne ele, ya ama ghu mma g'ọo umoro-onyimu.
 T'era iya mejekwa t'ẹhu tsoo ghu utso ntekenteke.
 T'obu, o yeru ghu sepyabejekwa ghu l'uwhu.
 20 ?Nwa mu; ?ndenu g'ọo nwuru
 nwanyị ogori l'anoje agba ghu igiri?
 ?Ndenu iwhe meru g'ọo gude
 ọ bụru l'utakfu nwanyị ọdo
 bẹ l'ijinoduje arwaswi onwoghu?
 21 Iwhe madzụ l'eme bẹ daburu ẹba l'iwhu Onye-Nwe-
 Ọha.
 Ẹka madzụ yeru ọkpa b'ọ whukotaru.

²² Ejo-iwhe, onye ejo-ememe
l'eme l'anmajekwa iya g'ọọ onya,
Iwhe-dụ-ẹji, l'oome l'anmatajẹ iya g'ọọ ẹma nmaru
l'ugbu.
²³ Iwhe l'e-gbu iya nụ bu àhùhù ono, l'ẹte ahụa ya.
Eswe, l'oome je l'e-me iya, ya ewhuhu.

Ọkwa, l'aanmaru onye l'eme eswe

6 Nwa mu; ọ -buru l'i naru madzu ibe ghu mkpalẹ-
ka,
Ọ -buru l'i byiru ẹka l'ekwo su t'e jee onye ọdo ugwo,
² Ọ -buru l'okfu, i kfulu l'onu ghu nmaru ghu g'ọọ
onye,
Ọ -buru l'ukwa, i kweru bu igbudu tu ghu,
³ Eshi-owhu ọ buwa adaba b'i dabaru madzu l'eka
nno,
Nwa mu; lee iwhe l'ii-me ndowa, t'i nweru onwoghu:
Jelekawho je ewoze onwoghu ali.
Ryo-zhia ya wọ jeye nteke l'ii-ryo-buta iya.
⁴ Be ekwekwa te mgbenya bya ghu l'anya.
Be ekwekwa te mgbenya rweru ghu.
⁵ Kebe ẹhu dzoo ishi onwoghu
ge mgbada l'adzoje ishi iya l'eka ndu l'achi nta,
Mbụ g'ọọ ẹnu, a nmataru l'etse, e megee, ọ jifu.
⁶ Jekube ndanda, gube onye ẹgali.
Gbua nke l'iwhe l'oome gude maru agu.
⁷ Lenu le ndanda te enweddu onye eze,
t'o nwe onye ishi.
Ọ dya l'oo onye l'achi iya nu.
⁸ Ọle ọbuje, o -rwua l'onanwu ya akpaa nri, l'oo-ri
dobe,
Mbụ l'ọbuje ndiwhe l'akpata iwhe wẹ koru l'okfu,
yebedua apako nkiya edokobe.
⁹ ?Oo nteke ole be l'ii-zenyaa egube ono ze-beru,
gube onye ẹgali ono?
?Oo nteke ole be l'ii-tehu le mgbenya ono, l'iiku?
¹⁰ Iisuje, l'ọ waa t'i kuta mgbenya nwanshi,
t'i dobe ishi l'oshi nwilile,
Mbụ l'ọ waa t'i pyakoo onwoghu tuta ume nwanshi,
Gu agbashi je ahara ẹhu ghu mebota,
¹¹ Ọle manuruwho l'ejo-eka l'e-gudekwa ghu
g'ọọ onye ndu l'ana nfu byakfutaru,
Mbụ, l'uko iwhe l'a-kwa ngwogu
byakfuta ghu g'ọọ ndu ojogu.
¹² Onye bu mkpokoro madzu, mbụ ejo-madzu,
l'anoje aghawhe adzu-whe ejire.
¹³ Egube onye ono l'anoje aji-buru ibe iya ẹnya,
mbụ l'egube onye ono l'anoje akwo okpa akwokwo
l'alj,
amawhe mkpushi ẹka, gude ekfuru ibe iya okfu.
¹⁴ Egube onye ono l'egudeje ẹregede,
du iya l'obu chja idzu ome ejo-iwhe,
Temenu l'ononoje akpawhe okfu.

¹⁵ O noo g'ọ gude eze
iwhe-otsulanu je l'a-tu iya l'ukfu,
A -bya l'aji ẹnya birimu be l'aa-lawaa iya l'iyi
nke owu bu l'ete emekotahedu iya emekota.
¹⁶ O nweru uzhi iwhe ishii, Onye-Nwe-Ọha koru ashi,
mbụ uzhi iwhe ẹsaa, bu akpamara l'iwu iya.
¹⁷ Iwhe ono bu:
oku onwonye eku,
ntuwu-ire,
ogbu ochi ndu l'adua iwhe wẹ meru,
¹⁸ ọri ome ejo-ememe,
okwo gburumu gbaba l'ome ejo-iwhe,
¹⁹ ọgba ejo ẹregede,
mbụ onye okfu, l'eshije iya l'onu l'abukotaje ejire,
mẹ ooye ime okfu l'echilabo unwune.

Ọnma okwa ori ogori

²⁰ Nwa mu; mejekwa iwhe nna ghu suru t'i mee,
ba azohakwa ome iwhe ne ghu zhiru ghu.
²¹ Kee ya jijiji l'obu ghu ntekenteke.
Gu akukua ya onwoghu akuku l'olu.
²² Ọ kwa iya l'a-no edu ghu me l'iiije ije.
-Iiku mgbenya, ya eche ghu nche.
I -nwuru ẹnya, ya ekfu eyeru ghu.
²³ Nkele iwhe ono, a suru t'i meje bu oryoku,
Iwhe ono, e zhiru ghu buru iwhoro,
Mba, a baru ghu gude loo ghu ẹka le nchi buru uzo
ndu.
²⁴ Ọo ya l'ewowhuje ghu azu l'eka ejo nwanyi ono no,
buru iya l'esewhutaje ghu azu
l'eka nwanyi-okpara ire mechemeche.
²⁵ T'uma, l'ooma be emekwa t'ọ gulahaa ghu ẹgu
ejekfu.
Be ekwekwa t'ọ gude ẹnya ralitaru ghu.
²⁶ Nkele okpa le nwanyi-okpara
l'eme ghu t'ọ bo du iwhe l'ii-bu.
Nwanyi, l'eri ogori bu ishi ndu ghu be l'ochi nta
iya.
²⁷ ?Oo nweru onye l'a-guru oku ye l'ekpa obu iya,
T'oku be eke uwe iya?
²⁸ ?Oo nweru onye l'e-je ije l'oku icheku-oku,
T'oku be eke iya okpa?
²⁹ O nokwa g'ọ du onye yele
nyee nwoke ibe iya l'azee ndono.
Onye l'akpabashi nyee nwoke ibe iya b'a ta ahakwa
ewoma.
³⁰ Onye bu l'egu l'agu iya, o je ezhita iwhe ria,
be ndu madzu ta akwatakwa ekfubyishi.
³¹ Ọle ẹka kparu iya be l'ootoo kposhikwa t'ọ bo kfu
ugwo iwhe ono, o zhitaru ugbo ẹsaa,
Oberu o je l'a-tuko iwhe o
nweru l'ulo iya rekota gude kfu ya.

³² Ole nwoke l'ejekfu nyee nwoke ibe iya azẹe bẹ ẹgò sweru,

Nkele onye l'eme nno bụ onwiya bẹ l'oomebyi.

³³ Urwu, l'oorita iya bụ ẹka agbagba-nchị yele iwhe-iwhere, l'eemeje iya, Ejo iwhe-iwhere, o meru onwiya bụru iwhe l'ete ehufubaa ehufu.

³⁴ Nkele ọo okoowhoo nwanyị l'akpatsuje nwoke ẹhu-eghughu, T'ọ whuje imiko, m'ọ bya l'emelata onye jekfuru nyee ya.

³⁵ Tọ dọ iwhe e gude aryo iya dọ ọwhu ọ bya l'a-nata, Tọ dọ m'oberu ị nụ iya gụnu t'ọ woru nke mmaanụ, ọ bya l'e-byi iya ẹka.

Ọkwa, l'aanmarụ ndu l'akpa lẹ nwanyị-ọkpara

7 Nwa mu; meje okfu mu.
Woru iwhe mu sụru t'i meje kwachia akwachi l'ime obu ghu.

² Meje iwhe mu sụru t'i meje nduge ị nọdu ndzụ, T'ọ bụkwaru gẹ l'iiletaje nwanggiri-ẹnya ghu ẹnya bụ gẹ l'ii-leta iwhe mu l'ezhi ghu ẹnya.

³ Rwukua ya arwuku lẹ mkpushi-ẹka. Gụ edee ya edede l'ime obu ghu.

⁴ Kfuru mmamagụ l'ọ ya bụ nwune ghu nke nwanyị. Gụ ekua ọkwa-ẹnya ẹguru ọnya ghu.

⁵ Ọo whẹ l'e-me t'ị ba anọ akụ nwanyị, bụ o-kwe-l'ẹka-nwe-iyia ẹhu, Mbụ nwanyị-ọkpara yele ire mēchemeche ono, l'oogudeje eduwhu madzụ.

⁶ Sụ, mu shi lẹ windo ọlo mu pyofu ẹnya, Mbụ lẹ mu shi lẹ ntufu ọlo mu lee ẹnya l'etezhi,

⁷ Whụ ẹka ndu l'ete ama iwhe dọru, Mu leri ẹnya l'echilabọ ụnwu okorọbya whụ, L'ọ nweru onye ọwhu ẹgò sweru,

⁸ Shiru echi-uzo ọwhu gharu ẹka nwanyị ogori ono bu,

Mbụ l'ọ cheru iwhe l'uzo ẹka ọlo nwanyị ono dọ.

⁹ Nteke ono bụwa urwenyashi, gẹ ụboku l'agvuwaa, ọochi l'ekpuwa ẹhu.

¹⁰ Tọ dọ iya bụ, nwanyị lanu futa byakfutashia ya, kwaa ngwa g'ọo nwanyị-ọkpara, gbaberu iya ẹregede.

¹¹ Nwanyị ọbu bẹ wheru akoro, ọnu te erwu iya l'ẹhu, ọkpa te egvujeru iya egvuru l'ẹka lanu.

¹² Ntaantaa bụ l'ọ nọ lẹ wororo echi-uzo, ntaantaa bụ l'ọ nọ lẹ nggamgbo-ọha.

Ntufu l'owere lile bẹ l'ookpujeru achọ nwoke l'ọo-buru yele iya.

¹³ O noo ya, ọ bya eduta nwokorọbya ono tsutsua ya ọnu, bya egbua iwhe teteretee sụ iya:

¹⁴ "Anụ, mu bọtaru lẹ ngwo-ẹja obunggo, mu shi je egwogwo dukwa l'uwhu, ọ kwa ntanụ bẹ mu medzuru iwhe mu riburu lẹ nte iya.

¹⁵ Ọo ya meru mu futa bya tẹ mu leta ẹnya ghu. Mu chọwaru ghu chọta.

¹⁶ Iwhe azẹe mu bẹ mu gudewa ẹkwa, turu iwhe poopoo dozhia gẹ l'ọo-dụ, Mbụ ẹkwa, e kweru lẹ Ịjiputu.

¹⁷ Iwhe azẹe mu bẹ mu gbakotaru senti, l'eshi kwẹk-wekwe,

Mu gbaru iya senti meru mee senti alowe mee senti sinamonu.

¹⁸ Bya t'anyi je azẹe futa l'utsu! T'anyi je azẹe gude mee onwanyị ẹhu-utso.

¹⁹ O noo lẹ ji mu ta anọdu l'uwhu, o jeru ẹka teru ẹnya.

²⁰ Ẹda-okpoga iya b'ọ yejiru okpoga eyeji gude jeshia ẹka l'ooje. Nke ọwhu bụ l'ọ -lwadeshia bẹ ọnwa l'e-dzuwa edzu."

²¹ O gudelewho ọnu-utso jeye o dota iya, gude ire mēchemeche, o nweru duwhua ya.

²² Nteke ono nteke ono, o whukuru tsoru iya g'ọo eswi, a kpụ eje egbugbu, mbụ g'ọo ele, l'eje ọnmalahu l'ọnya,

²³ Jeye akfụ aburu iya lẹ meji gurumu. Mbụ g'ọo ẹnu, l'ewhe eje ẹka, a kuberu etse Tọ ma lẹ ndzụ iya tseru l'ọnu ogu.

²⁴ Ntaa, unubẹ ụnwu mu, unu ngaberu mu nchị. Unu tọgbokwa nchị nggẹ iwhe mu l'ekfuru unu abahu iya.

²⁵ Unu be ezhibekwaru nwanyị ono obu unu, unu be ewhukwa ụzo, tsolahaa ya.

²⁶ Nkele ikpoto madzụ b'ọ mewaru whẹ daa, Igweligwe buri ndu o gburu egbu.

²⁷ Ụlo iya bụ echi-uzo e shi eje alị-maa, Ọ buri iya bụ ụzo, l'eeshije eje ẹka ọnwu gbaru ugbooshi buru.

Mmamagụ l'eku ghu oku

8 ?Tọ dọ oku bẹ mmamagụ l'ekushi ẹgube whọ? ?Tọ dọ ọkwa-ẹnya bẹ olu iya

l'aha gengu-gengu ẹgube whọ?

² Ẹka ọ nọ bụ ẹka tukoru atukoru l'aguga echi-uzo, ẹka ọ kfuru bụ lẹ nswikahu-uzo.

³ Ọ kfuru l'aguga ọnu ẹka l'eeshije abahu l'ime mkpukpu,

Ọ nọ lẹ mkpobu ọnoguzo echi mkpu asuje:

⁴ "Ọ kwa unubẹ madzụ bẹ mu l'eku,

Ọo unubẹ ndiwhe bẹ mu l'akporu mkpu.

⁵ Unubẹ ndu l'ete enwee uche, t'iwhe dojee unu ẹnya. Unubẹ ndu l'eme eswe, unu kwanu ẹnya.

⁶ Unu ngabę nchị nkele iwhe mu l'ekfu bukwa ọkpobe iya.
 Mu saakwaru ọnu tẹ mu kfu iwhe kfu nhamunha.
⁷ Iwhe l'eshije mu l'ọnu bu ire-lanụ,
 o noo nkele ejire l'aduje mu ashị l'ọnu.
⁸ Okfu lile, shi mu l'ọnu bę kfu nhamunha,
 Okfu, gberu nggọ, m'ọ bu okfu l'akfuaru nhamunha
 te eshijedu mu l'ọnu futa.
⁹ Okfu mu bę kfu akfu l'ęnya onye iwhe l'edoje
 ęnya,
 Mbụ l'okfu mu daburu adaburu l'ęnya ndu maru
 iwhe.
¹⁰ Hatachikwa mba, mu l'abarụ ghu amame mkpola-
 ọcha.
 Hatachikwa ọmaru iwhe amame ọkpobe mkpola-
 ododo.
¹¹ Nkele mmamagu kakwa oore
 ire karu ęwhuru, vu oke ọnu aswa.
 Ọ tọ dudu iwhe l'agu ghu nụ, a bya l'aa-tuberu iya.
¹² Mbędua, bu mmamagu bę mu lę
 ọkwa-ęnya bukwa l'ęka lanu.
 Mu maru iwhe; maru oye ọnu ree l'okfu.
¹³ Iwhe bu l'aatsụ egvu Onye-Nwe-Ọha
 bu l'aakporu ejo-iwhe ashị.
 Iwhe du mu ashị bu oku onwonye eku
 męe otu onwonye nwọha-ge-l'ọha,
 męe oome ejo-iwhe męe okfu iwhe l'akfuaru
 nhamunha.
¹⁴ Ọkpobe idzu yele mmamagu bu nkemu,
 ọkwa-ęnya yele ike bukwaruwho nkemu.
¹⁵ Ọo mube mmamagu bę ndu eze gude achi,
 ndu bu ishi gude mu aatu iwu, kfu nhamunha.
¹⁶ Ọ buru mu bę ndu ishi gude ọdu l'oshi-eze whę,
 męe iwhe bu ndu nweru ęnya, l'achikaa unwu eliwhe
¹⁷ Ndu yeru mu obu bę mu yekwaruwho obu,
 temenu whę l'achọ-vuje mu mbu ndu l'achọ mu nū
 achoshi mu ike.
¹⁸ Onweru iwhe yele ọkwabe ugvu
 bukwa l'ęka mu bę l'aa-whu iya,
 Mbụ l'ęku ọwhu l'ęte agvu
 agvu męe iwhe du chiriri
 bukwa mu b'ọ dukota l'ęka.
¹⁹ Urwu, l'eerita mu l'ęka ka ree karu ọkpobe mkpola-
 ododo.
 Iwhe shi mu l'ęka ka ree karu ọkpobe mkpola-ọcha.
²⁰ Ụzo ọwhu mu l'etso bu ụzo, du chiriri,
 Iwhe bu ęhu mu buru t'e
 mee iwhe l'ụzo, kfu nhamunha.
²¹ Ndu yeru mu obu bę mu l'emeje tẹ whę baa ụba,
 mu l'emeje t'ulo-ęku whę ji eji.
²² Ọo mube mmamagu bę Onye-Nwe-Ọha vugezhia
 ụzo mee.
 Ọ mu bu ozhi ivuruzo, o jeru nteke ndu-ichee.
²³ E mehawaru mu dobe nteke l'ęte amaa,

lę mbulembu rọ, temenu e mede mgboko.
²⁴ Nteke oke-ęnyimu l'ęte adu bę mu futawaru.
 Mu nọhawaa nteke l'adu ọgba mini nọnu.
²⁵ Temenu e mee ugvu dobegee l'ọnodu iya,
 mbu lę temenu e mee ugvu,
 hagee nwanshi bę mu futahawaru.
²⁶ Mu futaadaru temenu Onye-Nwe-Ọha
 mee eliwhe yele mgboko ęgu du-gee ya nū,
 mbu lę mu futaadaru temenu e mee eja, du l'alı.
²⁷ Mu nọkwa l'ęka ono nteke Onye-Nwe-Ọha meru ig-
 weli dobe,
 mbu nteke o meru akpamigwe o whuze je ageę ọnu
 l'oke-ęnyimu.
²⁸ Mu nọ nteke o meru urwukpu dobe,
 ọdu nteke ọ gbafuru ọgba,
 mini ime alı shi asofuta lę mgboko,
²⁹ męe nteke ọ kparu eze-ęnyimu oge,
 nke ọwhu mini iya l'ęte asoghata l'ęka ọ suru t'ọ sọ-
 beru.
³⁰ Nteke ono bukwa mube
 mmamagu bu nnaji,
 shi anoje iya l'aguga
 emeru iya nka.
 Mu shi emeje ęhu atsọ iya utsọ mbokumboku,
 Mu l'anọjekwawho ete ęswa l'iwu iya nteke nteke.
³¹ Mgboko, o meru l'emeje; ęhu atsọ mu rikporikpo.
 Madzu l'owhu dukota mu ree.
³² Ọo ya bu, unube unwu mu, unu ngaberu mu nchı!
 ęhu-utsọ bu nke onye l'etso ụzo mu.
³³ Unu ngabę nchı nua mba,
 mu l'abarụ unu nggę unu amarụ agu.
 Unu agwokwa iya lę ntụ.
³⁴ ęhu-utsọ bu nke onye ngaberu mu nchı l'olu,
 onye l'anoje l'ọnu mgbo mu eche nche mbokum-
 boku,
 mbu onye l'anoje l'ọnu ulo mu ngaberu mu.
³⁵ Nkele onye choru mube
 mmamagu chota, bukwa ndzu b'ọ chotaru.
 Temenu onye ono buakwa onye tbaru Onye-Nwe-
 Ọha l'ęnya.
³⁶ Ọle onye l'adu ike chọ-vu mu bu onwiya b'o bu-
 taru.
 Iwhe bu ndu kporu mu ashı buru onwu du whę ree."

Mmamagu l'eku oku; ome eswe l'eku

9 Mmamagu bę tawaru ulo iya.
 Ọ waru itso ęsaa kpobe iya.
² O gburu anu shishia sube, gwaa mmeę,
 bya eshishia nri dobe,
³ O zhiru unwumgboko, l'ejeru iya ozhi;
 whę je akfu eku oku.
 ęka whę je akfu bu ęka kagezhia l'eli lę mkpukpu
 ono ekushi oku asuje:

4 “T’iwhe, bụ ndu l’ẹte amarwetaa iwhe bata l’ulo l’ẹka-a!”

A bya lẹ ndu ẹgò sweru, ọ sụ whẹ:

5 “Unu bya eria nri, mu shiru, ngụ mmẹe, mu gwaru.

6 Unu haa be enwe ẹgò ono, unu l’ẹte enwee ono bya anọdu ndzụ. T’iwhe dojee unu ẹnya.

7 Onye l’abarụ onye ewenu mba bụkwa onye l’e-me iya iwhe iwhere bẹ l’ọcho. Onye l’alọ onye ejo-ememe ẹka lẹ nchị bụru ọko ọnu bẹ l’ooku oku.

8 Ba abajekwaru onye ewenu mba; ọdua bẹ l’ọo-kpọkwa ghu ashị.

Bachiaru onye maru ágụ mba; gụ awhụ l’oo-ye ghu obu.

9 L’ọo onye maru ágụ ẹka lẹ nchị; gụ awhụ l’ọo-kabaa ọma agụ.

Zhia onye-dụ-chիրiri iwhe; ya akabaa ọnwuta iwhe.

10 Ọ kwa ọtsu egvu Onye-Nwe-Ọha bụ ogbube ishi mmamagụ.

Ọmaru onye ono, dụ Nsọ bụru iya bụ iwhe oodo-ẹnya.

11 Nkele ọo mube mmamagụ l’e-me t’i kaa nka.

Mu l’e-me t’e yekwabaaru ghu awha lẹ nwa awha ole ị gege anọ lẹ mgboko.

12 Ị -maru ágụ; mmamagụ ghu ono ebua ghu obung-go.

Nteke ị bụ onye ewenu; ya aburu ghu nwẹka ghu l’e-je iwhe-ọtsulanu dụ iya nụ.”

13 Olu nwanyị ono bụ iya bụ ome eswe l’anojekwa aha gengu-gengu.

Ọ bụ onye l’ẹte ahụa àhùhù; t’ọ ma iwhe.

14 Ẹka l’oojeje anọdu bụ lẹ mgboko ọnu ọlo iya, Ẹka l’oosugabeje onwiya bụ l’ẹka kakọta l’eli lẹ mkpukpu.

15 Ẹka ono b’ọ nọ eku ndu l’aghata aghata oku, mbụ ndu cheberu ẹka whẹ cheberu, eje iwhe whẹ l’ẹje.

Ọ sụru whẹ:

16 “Unubẹ ndu l’ẹte amarweta iwhe bata l’ulo l’ẹka-a!”

O be lẹ ndu ẹgò sweru; ọ sụ whẹ:

17 “Mini, e zhitaru l’oshi l’adujekwa ree.

Nri, e riru lẹ mpya bụru iya kage ọtso!”

18 Ọle whẹ ta amadu l’unwu-maa dọru l’ẹka ono, lẹ ndu ono, byaru ọza oku bẹ nọwaa l’alí-maa anọno.

Ētu, Sólomọnu nmashịru

10 Ọ waa bụ ẹtu, Sólomọnu nmashịru:

Nwata maru ágụ l’emeje

t’ẹhu tsọo nna, nwuru iya nụ ọtso.

Ọle nwa, l’eme eswe bụ áwhụ tsọru ne iya.

2 Ẹku, a kparu l’uzo l’adua ree ta adukwa urwu, ọ baru.

Ọle ome iwhe l’uzo, dụ chիրiri l’adzofutaje madzụ l’ọnwu.

3 Onye-Nwe-Ọha ta ahajekwa onye-dụ-chիրiri t’ẹgu mee ya.

Ọle onye ejo-ememe bẹ l’ooto kwejedu t’iwhe, l’agụ iya nụ rwube iya ẹka.

4 Ẹka, l’adua ike ozhi l’atuje madzụ ụkpa.

Ọle ẹka, l’ese anya l’emeje t’a baa ụba.

5 Onye l’akpataje iwhe ọ kọru dokobe edokobe l’ọnanwu bụ nwa nweru uche.

Ọle onye l’eku mgbẹnya l’ọ-kpa-ji bụ nwa l’eme onwiya iwhe-iwhere.

6 Ọnu-ọma bụ okpu-eze, onye-dụ-chիրiri kpu l’ishi.

Ọle onye ejo-ememe bụ okfu ẹhuka l’aduje iya l’ọnu.

7 Ọobuje a nyata onye-dụ-chիրiri; ẹhu atso ọtso.

Ọle ẹwha onye ejo-ememe bẹ azọha iya ta adudu iwhe l’ọobuje.

8 Onye maru ágụ l’ime obu iya l’emeje iwhe a tųru l’iwu t’e mee.

Ọle onye l’ekfu jolajola l’alaje l’iswi.

9 Onye ire-lanu bẹ l’akpa lẹ ntusaru-ẹhu.

Ọle onye ntuwu bẹ ẹka l’a-kpanu-a.

10 Onye l’ajiburu onye ọdo ẹnya

l’eme t’onye ọbu daba lẹ nsogbu.

Tẹmenu onye l’ekfu jolajolajola l’alaje l’iswi.

11 Ọnu onye-dụ-chիրiri bụ ẹnya mini, l’anu ndzụ.

Ọle onye ejo-ememe bụ okfu ẹhuka l’aduje iya l’ọnu.

12 Ndumashi l’akpatsu esemokfu.

Ọle n-yemobu l’ekpuchije iwhe-dụ-ẹji g’ọ ha.

13 Onye iwhe l’edoje ẹnya bẹ okfu mmamagụ l’eshije l’ọnu.

Ọle onye ẹgò sweru bẹ

ẹchachi l’a-da iya

l’okpurukpu nọwa swiru.

14 Ndu maru ágụ l’akwakọbeje iwhe whẹ maru ak-wakọbe.

Ọle ndu eswe bụ ọnu l’eshi whẹ eshi l’ewotajeru whẹ nsogbu.

15 Ẹku bụ iya l’ekpuchije onye nweru iwhe.

Ụkpa bụru iya l’emebyije onye ụkpa-nri.

16 Iwhe e gude ebu ndu-dụ-chիրiri obunggo bụ ọkpobe ndzụ.

Ọle okpoga ndu ejo-ememe

l’akpata bẹ l’alọjeru whẹ ẹka ye l’ome iwhe-dụ-ẹji.

17 Onye l’angabeje nchị lẹ mba,

l’aabarụ iya bụkwa ọzo ndzụ bẹ l’ooshi.

Ọle onye l’abuje, a -hù iya

àhùhù ya adu iya ashị l’ewhu ọzo.

18 Onye kọru madzụ ashị; l’oome

t’a ba ma bụ onye ejire b’ọ bụ.

Tẹmenu onye l’asụ asulasu bụ onye eswe.

19 Okfu -paa l’igwe ejo iya etsoru iya.

1 Ọle onye kwaru ẹnaya l'akwajẹ ire iya ngga.
 20 Okfu onye du chiriri l'eguje egu g'oo okpobe
 mkpola-ocha.
 Ọle oriri onye ejo-ememe ta akwatadu aga le mkpa.
 21 Olu-okfu onye-du-chiriri
 l'emeje t'ewho ji ndu ha l'igweligwe.
 Ọle ndu eswe l'anwuhuje le be nwe uche.
 22 Onu-oma nke Onye-Nwe-Oha l'emeje t'e nweru
 iwhe.
 Ọ to dudu iwhe-otsu-ude, l'ooyekobeje iya.
 23 Ome ejo-iwhe be bu iwhe l'aduje onye eswe ree.
 Mmamagu buru iwhe l'aduje onye iwhe l'edoje ẹnaya
 ree.
 24 Onye ejo-ememe bu iwhe l'otsu
 egvu iya l'e-megee byaru iya.
 Ọle onye-du-chiriri bu iwhe l'agu iya nu be l'ee-meru
 iya.
 25 Oo ge oke-wherewhere l'ewheje
 whebua bu g'onye ejo-ememe l'a-buru nyongu.
 Ọle onye-du-chiriri l'eshihuje dimudimu jeye le gbu-
 ruru.
 26 Oo ge mme, shihuru aka l'aduje l'eze,
 buru ghenwuru-oku l'aduje l'ẹnaya
 o noo g'onye egali l'aduje onye l'ezhi iya ozhi.
 27 Otsu egvu Onye-Nwe-Oha l'akpolibejeru ndzu.
 Ọle onye ejo-ememe be ndzu iya l'abuje kpiridamu.
 28 Iwhe onye-du-chiriri l'ele ẹnaya iya bu ehutu-
 ọle iwhe ẹnaya du onye ejo-ememe
 l'emegejee buru nke mmaanu.
 29 Otso uzo nke Onye-Nwe-Oha
 bu iwhe l'edomije ndu-du-chiriri,
 buru iya bu iwhe l'emeje
 te ndu l'eme ejo-iwhe buru kpurupyata.
 30 Onye-du-chiriri be l'aa-byakwaa l'enwubata enwu-
 bata.
 Ọle ndu ejo-ememe ta abyadu l'anogburu l'alị ono.
 31 Iwhe l'eshije l'onu onye-du-chiriri futu bu mmam-
 agu.
 Ọle ire, l'akfuru oto be l'ee-megee do-bufu.
 32 Onye-du-chiriri l'amaje okfu l'ookfu t'oto nchi ut-
 so.
 Ọle onye ejo-ememe be okfu iya
 l'anoje agba enwirinwa le nchi.
11 Onye gude iwhe l'edzua edzu atu iwhe
 be Onye-Nwe-Oha kpokwaru ashi.
 Ọle iwhe l'aduje iya ree bu iwhe a turu, o du
 nhamunha.
 2 Oku onwonye eku l'abya, iwhe-iwhere etsoru iya.
 Ọle iwhe l'etsoje ome odoo bu mmamagu.
 3 Iwhe l'edu ndu obu guru iwhoro bu ire-lanu.
 Ọle iwhe l'emebyije ndu l'ete
 egudee ire whẹ aka bu ntuwu-ire whẹ.
 4 Mboku Chileke l'e-goshi oke ehue-eghughu iya
 be eku madzu kparu tee eyeduru iya aka.

5 Ọle iwhe l'a-dzofuta madzu l'onwu bu odu-chiriri iya.
 6 Ọdu-chiriri nke onye uta l'adua
 le ndu iya l'atogbojeru iya uzo nhamunha.
 Ọle iwhe l'akwatsuje onye ejo-ememe
 bu iwhe-du-aji, l'oome.
 7 Ọdu-chiriri onye obu guru iwhoro l'anafutaje iya.
 Ọle onye l'ete egude ire iya aka bu egu ejo-iwhe,
 l'agu iya nu l'anmaje iya g'oo onya.
 8 Ndu ejo-ememe -nwuhu,
 iwhe whẹ l'ele ẹnaya iya etsoru whẹ nwuhu.
 Iwhe lile, bu iwhe whẹ gbaru egò iya le whẹ l'e-gude
 ike
 whẹ mee aburu iwhe mmaanu.
 9 Onye-du-chiriri be l'aanafutaje l'iwhe-otsulanu.
 Iwhe-otsulanu obu eje atukoru onye ejo-ememe
 l'ishi.
 10 Onye l'ete eme ele Chileke bu okfu onu be l'oogude-
 je
 emebyishi madzu ibe iya.
 11 Ọle ndu-du-chiriri bu okwa-ẹnaya whẹ l'anafutaje whẹ.
 12 Ọbuje iwhe kweru
 onye-du-chiriri, ndu bu le mkpukpu ete eswa.
 Nteke onye ejo-ememe nwuhuru, ndiwhe atua okoo.
 13 Onu, onye obu guru iwhoro
 goru mkpukpu l'akwo-ije iya.
 Ọle okfu-onu onye ejo-ememe l'emebyije iya eme-
 byi.
 14 Onye l'ete enwee uche l'akpoje
 madzu ibe iya ebo-ebò l'afu.
 Ọle onye kwaru ẹnaya l'akwajẹ ire iya ngga.
 15 Onye asulasu l'ekfuje iwhe l'eeme l'edomi.
 Ọle onye e gude ire iya aka
 l'edomije iwhe du nke edomi.
 16 Mba, l'ete akpo-zhiru uzo l'adajekwa.
 Ọle oha, a du l'igwe akpo-zhiru uzo, l'awafuje.
 17 Onye naru onye l'oto maa
 mkpaleka be jenwujekwa ehue.
 Ọle onye jikaru obyị aka l'ekwo su t'e jee madzu ugwo
 ta adukwa iwhe l'e-me iya nu.
 18 Nwanyị, l'eme odoo be l'enweje ugvu.
 Unwoke, l'achọ iwhe l'ike l'enweje eku.
 19 Ome-iwhe-oma meru doberu onwiya.
 Onye ehuka l'emetaru onwiya iwhe-otsulanu.
 20 Ndu ejo-ememe te enwedu urwu, whẹ l'erita iya.
 Ọle onye l'eme iwhe du chiriri be urwu duru iyẹ ya.
 21 Onye gude obu iya su l'ia l'a-du chiriri be ndu l'a-
 du.
 Ọle onye hataru ome eji be onwu l'e-gbu.
 22 Ndu obu du eji be Onye-Nwe-Oha kporu ashi.
 Ọle ndu l'eme ree be l'aduje iya ree shii.
 23 Makwaru amaru le ndu
 ejo-ememe be l'ete ahadu ewoma.
 Ọle ndu-du-chiriri ta adudu iwhe bya l'e-me whẹ nu.
 24 Nwanyị, l'amashi uma ike; t'oto ma oye onu l'okfu du

g'ọo echi mkpọla-ododo, e yeru ezhi l'imi.
²³ Iwhe l'agụ onye-dụ-chիրiri l'asụbeje ishi lẹ nke ọma.
 Ọlẹ iwhe ndu ejo-ememe l'ele ẹnya iya l'asụbeje ishi
 l'oke-ẹhu-eghughu, Chileke l'a-tufuru whẹ.
²⁴ Onye l'asa ẹka asa bẹ iwhe iya l'anoje aka shii eje
 eje.
 Ọlẹ onye mkparaswị l'emegejee bụru onye ụkpa.
²⁵ O-me-l'uko bẹ ẹka l'a-nọ atụ atutu.
 Onye l'agbajẹ ibe iya mini l'obu
 bẹ l'aa-gbakwawhọ mini l'obu.
²⁶ Onye l'ebuje ereshi gbachishia l'iwhe ngaberu
 nteke aswa iya l'a-ka shii bẹ ndiwhe l'anoje eburu
 ọnu.
 Ọlẹ onye reru nkiya l'òge iya bẹ l'aanoje aja ajaja.
²⁷ Onye l'achọ ụzo iwhe ọdu ree bẹ l'atubaje Chileke
 l'ẹnya.
 Ọlẹ onye l'achọ ụzo ejo-iwhe bẹ ejo-iwhe l'abyakfuta-
 je.
²⁸ Onye kpọru obu ye l'ẹku iya l'a-dakwa.
 Obenu l'onye-dụ-chիրiri l'a-nọ aja ajaja g'ọo ẹkwo
 oyii.
²⁹ Nwoke l'akpa okfu edoberu ndibe iya bụ
 wherewhere
 l'e-megee bụru oke-iwhe iya.
 Onye l'eme eswe l'e-mege bụru
 onye l'ejeru onye maru ́gụ ozhi.
³⁰ Mebyi, onye-dụ-chիրiri l'amị
 bụkwa oshi l'emeje t'a nọdu ndzụ.
 Ọdo bụ l'onye l'aduje ike kfubuta madzụ bụ onye
 maru ́gụ.
³¹ Ọ -bụru l'aakfujẹ
 onye-dụ-chիրiri ụgwo iwhe l'oome lẹ mgboko-o;
 o nokwawhọ gẹ l'aa-kfụ iya onye l'ete eme ele
 Chileke
 yẹle onye l'eme iwhe-dụ-ẹji, kfua whẹ iya nkfungo.
12 Onye l'aabarụ mba, ọ dụ iya ree
 bụkwa amamiwhe dụ iya ree.
 Ọlẹ onye l'aahù àhùhù ọ dụ iya ashị ta amadụ iwhe.
² Ọkpobe madzụ bẹ l'aduje Onye-Nwe-Ọha l'obu.
 Ọlẹ onye l'arịru madzụ gẹ l'ọdua
 bẹ Onye-Nwe-Ọha l'anmajẹ ikpe.
³ Madzụ ta abudu ome ejo-ememe b'o gude echekwa
 onwiya.
 Ọlẹ onye-dụ-chիրiri ta adudu onye bya l'a-vụ iya
 l'ogvu.
⁴ Ọkpobe nwanyị bụkwa okpu-eze, ji iya kpu l'ishi.
 Ọlẹ ejo nwanyị dụ g'ọo okpu erehu, dụ ji iya l'ẹhu.
⁵ Iwhe ndu-dụ-chիրiri tüberu ememe
 l'abuje iwhe kfuru nhamunha.
 Ọlẹ idzu ndu ejo-ememe
 l'achị-koshi madzụ ibe whẹ l'abukotaje ụgho.
⁶ Okfu onye ejo-ememe l'anoje achọ onye ogeta ishi.
 Obenu l'olu-okfu ndu obu guru iwhoro l'adzoje
 madzụ.

⁷ Ndu ejo-ememe l'e-kpu iwhe l'ogiri, akọ whẹ eje
 aduhe.
 Ọlẹ ọzo-ulo ndu-dụ-chիրiri l'ekejeru ọkpa.
⁸ Ọo gẹ madzụ mataberu iwhe bụ gẹ l'aajabejeru iya
 ajaja.
 Ọlẹ onye uche gbagọru agbagọ bẹ l'ete agubejedu
 iwhe.
⁹ Ọ kakwa ree l'ị bụ onye l'adua iwhe ị bụ l'ẹnya ndu
 ọdo,
 ị nọdu ese anya ẹhu ghu,
 amamẹ l'i pagoberu onwoghu apagobe, ẹgu l'egbu
 ghu.
¹⁰ Onye-dụ-chիրiri l'eletaje élwù, o nweru ẹnya.
 Ọlẹ ndu ejo-ememe l'anoje eshiru iya mgbashị.
¹¹ Onye kpọru okfu l'alị iya
 l'e-nweru nri nweru iya nke etsutsu.
 Ọlẹ onye l'adagbushi onwiya eme
 iwhe mkpa iya l'adua te enwedu uche.
¹² Ndu ejo-ememe bẹ bụ iwhe ndu l'eme ejo-iwhe
 naru lẹ nfu
 l'anoje agụ whẹ ẹgu.
 Ọlẹ ọgbaragbu onye-dụ-chիրiri l'anoje asọ nyabanya-
 ba.
¹³ Onye ejo-ememe bẹ ejo-ekfukfu,
 l'oogudeje ọnu iya ekfu l'anmajẹ iya g'ọo ọnya.
 Ọlẹ onye-dụ-chիրiri l'anahuje iwhe-ọtsulanu.
¹⁴ Madzụ l'egudeje okfu-ọnu kfutaru onwiya iwhe-
 ọma.
 O nokwawho gẹ l'oogudeje iwhe l'oome l'ẹka
 metaru onwiya obunggo.
¹⁵ Iwhe onye eswe l'eme l'aduje iya ree l'ẹnya nkiya.
 Ọlẹ onye maru ́gụ l'angabeje
 nchị l'idzu, l'aachị-koshi iya.
¹⁶ Onye eswe l'abuje: iwe l'ewe iya, ya emeru goshi
 l'iwe l'ewe iya nteke ono nteke ono.
 Ọlẹ onye nweru uche ta adudu
 iwhe ọ guberu ọnu, l'aako iya.
¹⁷ Onye ẹka-ebe, l'ọogba bụ ire-lanụ
 bẹ okfu iya l'akfujeru nhamunha.
 Ọlẹ onye ejo ẹka-ebe bẹ ejire l'apajẹ ẹka.
¹⁸ Okfu dafuru madzụ l'ọnu l'ẹbe ọ rịa iya arịri kfua
 bẹ l'adzujẹ pụrumu g'ọo ogu-igba.
 Ọlẹ okfu onye maru ́gụ l'eguje ẹhu egu.
¹⁹ Ire-lanụ l'anoje jeye lẹ gbururu.
 Ọlẹ ejire ta adudu gẹ l'ọnono-beje.
²⁰ Ndu l'achị ejo idzu bẹ ụgho jiru obu eji.
 Ọlẹ ndu l'achị idzu ẹhu-guu
 bẹ nweru ẹhu-utso l'ime obu nkewhe.
²¹ Ọ tọ dudu ejo-iwhe, l'emeje onye-dụ-chիրiri.
 Ọlẹ ndu ejo-ememe bẹ iwhe-ọtsulanu l'ejije ẹhu.
²² Ogboromonu, l'adzụ ejire
 bẹ Onye-Nwe-Ọha kpọru ashị.
 Ọlẹ ndu l'eme gẹ whẹ kfuru l'aduje iya ree.
²³ Onye nweru uche ta

aryakashijedu iwhe o maru aryakashij.
 Ole ndu eswe l'anoje avoshi okfu irogiri.
²⁴ Onye gude eka iya eseba eseba l'e-megee buru ishi.
 Ole onye l'eme enyiru l'e-megecha buru ohu.
²⁵ Oku walaa l'emeje te madzu ba ama urwu ehu iya.
 Ole okfu oma l'emeje te l'oobu jamu-jamu.
²⁶ Onye-du-chiriri l'egoshije ndu onya okpobe uzo.
 Obenu l'onye l'eshi uzo ndu ejo-ememe l'e-whu uzo.
²⁷ Onye egali ta atajedu nshi hua anu, o gburu le nta ahu.
 Ole onye l'ese eza l'e-nweta iwhe vu aswa shii.
²⁸ Uzo, ome iwhe du chiriri bu uzo ndzu.
 Onwu ta adudu iya ilile.
13 Nwa, maru agu, l'angabeje nchi l'iwhe nna iya l'ezhi iya.
 Ole onye ewenu ta angajedu nchi le mba, l'aabaruu iya.
² Madzu l'egudeje okfu, shi iya l'onu kfutaru onwiya iwhe-oma.
 Ole onye l'ete egudee ire iya eka bu ome iwhe-ike l'anoje agu iya.
³ Onye l'eche onu iya eche be bu ndzu iya be l'ooche eche.
 Ole onye l'ekfu g'onu ha iya l'e-megee buru sworyo-doo.
⁴ Onye egali be ekpiri l'adunukaje, ole iwhe te erwujedu iya eka.
 Ole onye l'ese anya be iwhe l'agu iya nu l'erwuje eka.
⁵ Onye-du-chiriri be ejire l'aduje ashij.
 Ole onye ejo-ememe be bu iwhe-iwhere yele omechishi madzu iwhu bu ehu iya.
⁶ Iwhe l'echekwa onye uta l'adua le ndzu iya bu odu-chiriri.
 O buru ome ejo-ememe be l'akwatsuje onye l'eme eji.
⁷ Uwhodu l'anoje eme ge we nweru iwhe, ya eje aadukwanu iwhe we nweru.
 Uwhodu l'anoje eme ge we bu ndu-ukpa, we enwekwaru nu iwhe nweshia ya ike.
⁸ Eku, madzu kpataru l'a-dukwa ike gbata ndzu iya.
 Obenu l'onye ukpa te enweddu onye l'eye iya egvu.
⁹ Ndu-du-chiriri be iwhoro we l'angakotaje eka lile.
 Ole ndu ejo-ememe be iwhoro nkewhe l'anoje anyihu anyihu g'oo oku oryoku.
¹⁰ Onya obu kiti kiti be l'anoje azushi oba mba.
 Ole ndu ngaberu nchi l'idzu, l'aachi-koshi we bu ndu maru agu.
¹¹ Okpoga, a kparu l'ugho l'alajekwa miimii.
 Ole owhu, a to nwehu akpa l'anoje aka shii eje eje.
¹² Iwhe madzu leru enya iya no odu l'emeje obu awa iya mini.
 Ole iwhe l'agu madzu, o rwua ya eka be l'aduje g'oo oshi l'anu ndzu.
¹³ Onye l'akpoa olo eka le nchi

akpoa l'e-je iwhe-otsulanu.
 Ole onye l'emeje iwhe a suru t'e mee be obunggo iya duru.
¹⁴ Iwhe onye maru agu l'ezhi du g'oo eka mini, l'anuje ndzu futaru.
 Oomeje te madzu ba daba l'onya, anwuhu kweberu.
¹⁵ Onye, nweru uche l'aduje ndiwe l'obu.
 Ole onye l'ete egudee ire iya eka be umere iya l'aduje ehuka.
¹⁶ Iwhe bu onye nweru ego l'egudeje okwa-enya eme iwhe lile, l'oome.
 Ole onye eswe l'ewojueruu ome eswe iya tua jalaa.
¹⁷ Nwozhi, l'ete egudee ire iya eka l'adabaje l'iwhe-otsulanu.
 Ole nwozhi, e gudee ire iya eka be ehu l'aduje guu.
¹⁸ Onye l'ewojueruu mba, l'aabaruu iya agwo l'aja l'emegeje buru onye-ukpa mee onye iwhe-iwhere.
 Ole onye a huru ahuru; o nua ya be l'aakwabeje ugvu.
¹⁹ Iwhe l'agu madzu egu -mee be l'ootsoje obu utso.
 Ole ndu eswe te ekwejeddu haa oome ejo-iwhe.
²⁰ Onye l'atu oli le ndu mmamagu l'a-maru agu.
 Ole onye l'etso ndu eswe l'e-jenwu ehu.
²¹ Ukparehu l'anoje etso ndu l'eme iwhe-du-eji.
 Ole nke-oma be bu obunggo ndu-du-chiriri.
²² Okpobe madzu l'akpaje eku doberu unwu nwanwa iya.
 Ole eku, onye l'eme iwhe-du-eji l'akpa bu ndu-du-chiriri be l'oodoberu iya.
²³ Okfu onye ukpa koru l'emetaje nri shii.
 Ole be kpe ikpe, kuru nhamunha l'atukoje iya jipya.
²⁴ Onye l'esewhu echachi azu t'iya be echi iya nwa iya bukwashij b'o koru iya.
 Ole onye yeru nwa iya obu l'edoje enya ndo hua ya ahuru.
²⁵ Onye-du-chiriri l'erije nri rijia ewho iya.
 Ole onye ejo-ememe be egu l'anoje eme ntekenteke.
14 Nwanyi, maru agu l'anoje edozhi ozo-ulo iya edozhi.
 Ole nwanyi l'eme eswe l'anoje alashij nkiya alashij.
² Onye obu guru iwhoro l'iwhe l'oome l'anoje atsuu egvu Onye-Nwe-Oha.
 Ole onye l'agho ugho ta adudu iwhe o guberu Chileke.
³ Onye eswe l'ekfutaje iwhe echachi l'a-buru iya l'okpurukpu gbaa.
 Ole ogboromonu ndu maru agu bu iya l'anoje echekwa we.
⁴ Eswi, e gudee eje ozhi l'egu adua; oba adaburu karawhongu.
 Oo eswi -jeshia ozhi ike; nri akuru akuru.
⁵ Onye eka-ebe, e gudee ire iya eka ta adzujedu ejire.
 Ole onye ejo eka-ebe be ejire l'anoje afushi l'onu.
⁶ Onye ewenu l'achojee mmamagu, ya eje awhu iya.

6 Ọle onye iwhe l'edoje ẹnya bẹ ọma iwhe dụ ntse.
 7 Nọdukwa onye eswe otẹnya,
 nkele i tii byadu l'anụ iya okfu amamiwhe l'ọnu.
 8 Iwhe l'egoshi l'onye-e nweru égò
 marụ ágụ bụ l'ọomaje iwhe gbarụ iya l'ememe.
 Ọle iwhe l'egoshi lẹ madzụ bụ onye eswe
 bụ l'oogudeje ụgho eme iwhe.
 9 Ndu l'eme eswe l'egudeje ome iwhe-dụ-ẹji atụ lẹ
 ntọnu.
 Ọle ndu obu gụru iwhoro bẹ l'aduje Chileke l'obu.
 10 Onyenọnu marụ ẹka, l'ọotsu iya lanụ.
 Ọ tọ dudu onye yele ibe iya
 gba mgba nweru ẹhu-utso lanụ.
 11 Ọzo-ulo onye ejo-ememe bẹ l'ee-mebyi.
 Ọle ụlo, onye-dụ-chiriri l'a-nọ asọ ọsa eje eje.
 12 O nweru ụzo, bụ madzụ l'eshi
 iya, ya aburu iya ọkpobe ụzo.
 Ọle ẹka ụzo ono sụ-chiru ishi bụ l'ọnwu.
 13 Je akpagekwa l'ọchi ọchi
 bẹ l'aachi-gekwa iwe adule l'obu.
 Ẹhu-utso gvụ áwhụ abya.
 14 Onye menyaru iwhe dụ ree, ọ nọnyaa ladẹ azụ azụ
 bẹ l'a-whụkwa urwu iya.
 Tẹhenu, ndu bụ ọkpobe madzụ
 bẹ l'a-nata obunggo iwhe whẹ meru.
 15 Onye mapetaru iwhe l'azụkotaje nkwe l'iwhe lile, e
 kfuru.
 Ọle onye nweru égò l'arijeeda ọriri
 tẹhenu ya amarụ ẹka l'oo-ye ọkpa.
 16 Onye marụ ágụ l'atsuhuje egvu
 Onye-Nwe-Ọha jika oome ejo-iwhe.
 Ọle onye eswe bẹ igiri l'anoje agbanụka,
 tẹhenu irogiri l'apajẹ iya ẹka.
 17 Onye obu-ọku l'emeje iwhe g'ọo onye eswe.
 L'aakpoje onye l'eme nwa akọ akọ ashị.
 18 Onye mapetaru iwhe bẹ l'anoje eme eswe eswe.
 Ọle onye nweru égò bẹ l'ekpuje amamiwhe g'ọo
 okpu-eze.
 19 Ndu l'eme ejo-iwhe l'ewhuzeje l'iwhu ndu l'eme ree,
 Ndu ejo-ememe l'adajẹ pẹe
 l'ọnu-oguzo ndu-dụ-chiriri aryọta iwhe.
 20 Ndu ụkpa bẹ l'aakpoje ashị,
 kpọ-gee kpọo lẹ ndu whẹ lẹ whẹ bu obutobu.
 Ọle ndu nweru iwhe bẹ nweru ikpoto ọnya.
 21 Onye, l'ete agụbee madzụ ibe
 iya iwhe l'emekwa iwhe-dụ-ẹji.
 Ọle ẹhu-utso bụ nke onye l'emejeru onye ọ byaru
 iwhe-ọma.
 22 Ndu l'agbarụ madzụ ejo-égo l'ewhukwa ụzo
 Ọle ndu l'agbarụ madzụ ọkpobe égò bẹ l'eeyeje obu,
 o noo gẹ l'emejeru whẹ ire-lanụ.
 23 Onye l'eseshi anya ike bẹ urwu l'adujeru.
 Ọle onye bụ ọnu b'ọ marụ ekotoshi bẹ yele ụkpa l'e-
 me.

24 Ẹku bụ okpu-eze l'eekpubeje onye marụ ágụ.
 Eswe buru okpu onye eswe l'ekpuje l'ishi.
 25 Onye l'agba ẹka-ebe, bụ ire-lanụ bẹ l'aadzo ndzụ.
 Ọle onye l'agba ẹka-ebe, bụ ejire bẹ l'ere madzụ.
 26 Ọtsu egvu Onye-Nwe-Ọha bẹ bụ ọda-whube akpaa.
 Ọ buru l'akpaa ono bẹ unwu iya l'a-gbabajẹ je
 ezeeru ndzụ.
 27 Ọtsu egvu Onye-Nwe-Ọha
 bụ ẹka mini, l'anụ ndzụ futaru.
 Ọo ya l'emeje tẹ madzụ ba
 anmalahụ l'ọnya, anwuhu kweberu.
 28 Ọo gidigidi bụ ugvu eze.
 Ọle oke amadu, l'ete enwee madzụ bẹ iyi yiru.
 29 Onye l'ataru iwhe nshi bẹ iwhe l'edoje iya ẹnya shii.
 Ọle onye obu-ọku l'egoshije gẹ l'oomebe eswe.
 30 Onye obu dụ l'ọru iya bẹ ẹhu l'aduje mma.
 Obenu l'ụwhenya l'emeje t'ọkpu, dụ l'ẹhu repyahu.
 31 Onye l'akpa onye ụkpa ẹhu
 bukwa Chileke, meru iya nụ bẹ l'oome kpakpa-
 wewe.
 Ọle onye l'emejeru onye l'adụa g'ọ haru iya iwhe-
 ọma
 bụ Chileke bẹ l'ọkwabe ugvu.
 32 Ejo-iwhe -bya bẹ l'oonwutaje
 ndu ejo-ememe kpube iwhu l'alị.
 Ọle ndu-dụ-chiriri nweru ẹka whẹ nọ ezeru ndzụ
 m'oberu whẹ nwuhu-gezhia anwuhu.
 33 Mmamagu l'aduje l'obu ndu iwhe l'edoje ẹnya ree.
 O goshijekwa onwiya l'echilabọ ndu eswe.
 34 Ọdu-chiriri l'ekutse mba.
 Ọle ome iwhe-dụ-ẹji bẹ bụ iwhe-iwhere.
 35 Onye ozhi, marụ ágụ bẹ l'atubaje onye eze l'ẹnya.
 Ọle onye ozhi, l'emechishi iya iwhu
 bẹ l'ootukoshije ẹhu-eghughu iya.
15 Okfu nrwe l'abyanyije ọnuma.
 Ọle okfu ẹhuka l'akpalije ọvuma.
 2 Ire onye marụ ágụ l'emeje
 amamiwhe t'ọ dụ ree nke anunu.
 Ọle ọnu onye eswe bẹ bụ
 okfu rororo l'anoje alwa iya gorogoro.
 3 Ẹnya Onye-Nwe-Ọha dzuru ẹka lile,
 onye l'eme ree mee onye l'eme ẹji bẹ l'ọowhukota.
 4 Okfu njima l'anụ ndzụ.
 Ọle ntuwu-ire l'etsuje ndzụ pyaapya.
 5 Ọo onye eswe l'abuje, nna iya
 baaru iya mba, o too yedu iya ọnu.
 Ọle onye a hùrù àhùhù; a hùta iya bụ onye nweru
 égò.
 6 Ụlo onye-dụ-chiriri bẹ ẹku l'ejije ẹji.
 Ọle onye ejo-ememe bẹ ẹku nkiya l'eyifuje.
 7 Onye marụ ágụ l'aryakajẹ ọkwa-ẹnya aryaka.
 Obenu l'obu onye eswe ta adudu nno.
 8 Ngwo-ẹja, onye ejo-ememe l'anụ
 Onye-Nwe-Ọha bụ akpamara l'ẹnya iya.

Ọle ekfukfu, onye obu gụru
 iwhoro l'ekfu anụ iya l'atsoje iya uto.
 9 Umere ndu ejo-ememe bụ
 akpamara l'iwhu Onye-Nwe-Ọha.
 Ọle ndu l'eseba tẹ whẹ dọ chiriiri b'o yeru obu.
 10 Onye haru oshi okpobe uto bẹ l'aa-nu chijkfuu.
 Onwu je l'a-bu nke onye o dọ ashị l'aahụ iya àhùhù.
 11 Alì-maa yẹle alì ọla-l'iswi
 bẹ gheru karawhongu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha.
 ?Oo gbechia buru obu madzọ
 te egheduru karawhongu l'iwhu iya?
 12 Onye ewenu bẹ àhùhù l'aahù iya l'aduje eji.
 O to jejedu okpata onye maru águ ishi iwhe.
 13 Ẹhu-uto l'emeje t'iwhu tusahu atusahu.
 Obu-iwe l'etsuje ndzọ pyapyapya.
 14 Onye iwhe l'edoje ẹnya ree
 l'anoje eme tẹ ya nwutabaa iwhe.
 Ọle onye eswe bẹ bụ ome eswe bụ nri iya.
 15 Ndzọ ndu-ukpa bụ iwhe oshi ike jiru iya.
 Ọle ndu nweru ẹhu-uto l'eri lẹ gbagee.
 16 Ọ kakwa mma lẹ madzọ nweru
 iwhe nwanshì l'atsụ egvu Onye-Nwe-Ọha
 karu lẹ madzọ bẹ nweru ẹku shii l'aghamẹhu.
 17 Ọ kakwa mma l'eeriru nri,
 e gude ẹba shia, e nweru n-yemobu,
 amamẹ l'eeriru nri, e gude
 anu, gbaru ẹba shia, e nweru mkpomashi.
 18 Onye obu-oku l'akpatsuje esemokfu.
 Ọle onye l'ataru okfu nshi l'abyanyije uswo.
 19 Uzo, onye ẹgali l'eshi
 bẹ l'eegudeje ógvú tọ-chishia atọ-chishi.
 Ọle uto onye obu gụru iwhoro
 l'eshi l'anoje akwo turuturu.
 20 Nwata, maru águ l'emeje t'ẹhu tso nna iya uto.
 Ọle onye eswe ta adudu iwhe
 l'ogubeje ne, nwuru iya nu.
 21 Ome eswe l'atsoje onye l'ete enwee uche uto.
 Ọle onye iwhe l'edoje ẹnya ree
 bụ iwhe kfuru nhamunha bẹ l'oomeje.
 22 Onye l'ete enwee onye mgbazhi
 te emekotajedu iwhe o gbaru ẹgò iya.
 Ọle onye nweru ndu mgbazhi
 l'igwe l'emekotaje iwhe o gbaru ẹgò iya.
 23 Madzọ -yee onu l'okfu yeta iya ree bẹ ẹhu l'atsoje
 iya uto.
 Okfu e kfuru lẹ mgbe iya l'aduje ree.
 24 Onye maru águ l'etsojeru
 echi-uto owhu l'eduba lẹ ndzọ tututu-mimimi.
 O to shijedu echi-uto owhu l'eduba l'onwu.
 25 Onye-Nwe-Ọha l'enwutsushije
 ọlo onye l'eku onwiya eku.
 Ọle oge alì nwanyi, ji iya l'anohe
 bẹ l'okpo-whetaje akpo-wheta.

26 Ọgba ejo-égo bụ akpamara l'eka Onye-Nwe-Ọha
 nọ.
 Okfu okfu, guru egu buru iwhe dọ ree l'ẹnya iya.
 27 Onye eghoro-ẹhu bụ nsogbu bẹ l'oowotajeru ndibe
 iya.
 Onye kpọru n-wolazu ashị buru ndzọ l'a-dọ iya.
 28 Onye-dọ-chiriiri l'arjedaa iwhe l'ookfu arì
 tẹhenu ya eyede onu l'okfu.
 Ọle onye ejo-ememe bẹ ejo-okfu
 l'anoje alwashì gudugudu l'onu.
 29 Onye-Nwe-Ọha nọ ndu ejo-ememe otẹnya.
 Ọle onuje iwhe ndu-dọ-chiriiri l'ekfu anu iya.
 30 Onu-ochi l'emeje obu uto.
 Nzhi-oma l'eshije ekiri daa enyi.
 31 Onye ngaberu nchì lẹ mba, a baru iya,
 mbu mba l'emeje t'a nodu ndzọ
 bẹ yẹle ndu maru águ l'e-megee nodu l'okpoku lanu.
 32 Onye l'adua iwhe o guberu mba, l'aabarù iya
 bukwa onwiya bẹ l'ogubedua iwhe.
 Ọle onye bụ, -aahù iya àhùhù
 ya aba iya lẹ nchì l'amajẹ iwhe.
 33 Ọtsu egvu Onye-Nwe-Ọha l'ezhije madzọ mmam-
 agụ.
 Owozeta onwonye alì vuta uto, okwabe ugwu etsota
 iya.
16 Iwhe madzọ l'e-me bẹ l'oorije ariri l'obu iya.
 Ọle ọo Onye-Nwe-Ọha bụ iya
 l'ekfufe owhu l'e-bekochaa mee nu.
 2 Iwhe lile, madzọ l'eme
 l'adukotaje iya ree l'ẹnya nkiya.
 Ọle ọo Onye-Nwe-Ọha maru iwhe o vu l'obu eme iya.
 3 Woru iwhe l'iime ye Onye-Nwe-Ọha l'eka,
 ọo ya bụ iwhe i tuberu nke ememe,
 emee lege i tuberu iya.
 4 Iwhe lile Onye-Nwe-Ọha meru,
 b'o nweru iwhe o vu l'obu mee ya.
 Ndu ejo-ememe b'o meru doberu mboku ejo-iwhe-
 otsulanu.
 5 Iwhe bụ onye l'etse etsetse
 dukwa Onye-Nwe-Ọha ashì.
 Iwhe l'ijamaru bụ l'aa-ta abyadu
 l'aha whẹ t'a ba anu whẹ chijkfuu.
 6 Onye yeru Onye-Nwe-Ọha obu
 yẹle onye l'ekfu ire-lanu
 bẹ l'oo-guru nvu l'iwhe-dọ-ẹji, o meru.
 Onye l'atsù egvu Onye-Nwe-Ọha bẹ l'ojifujeru ejo-
 iwhe l'uzo.
 7 Nteke iwhe madzọ l'eme dọ Onye-Nwe-Ọha ree
 bẹ l'oomegeje, mee tẹ yẹle ndu ohogu iya dọ lẹ
 mma.
 8 Ẹku ha nwanshì, a kparu l'uzo dọ chiriiri kakwa ree,
 karu okpoga ha shii, a kparu l'uzo, l'akfuaru
 nhamunha.
 9 Iwhe madzọ l'e-me bẹ l'oorije l'ime obu iya.

Ọle ọo Onye-Nwe-Ọha maru ọzo atugburu iya.
 10 Okfu onye eze l'adaje kpaakpaa
 g'ọo ẹka Chileke l'ekfu okfu.
 Onu ta abaje iya mba me l'ookpe ikpe.
 11 O gude iwhe dzuru edzu atu iwhe atutu
 be l'aduje Onye-Nwe-Ọha ree.
 Erwa iwhe a turu o du nhamunha be dukwa iya who
 ree.
 12 Ndu eze l'anoje aso oome ejo-iwhe aso.
 Iwhe kparu iya nu bu l'oo oome iwhe-du-chiriri
 be l'emeje t'oshi-eze kporu akporu.
 13 Okfu ire-lanu l'aduje ndu eze ree.
 Onye l'ekfu ire-lanu be whẹ l'eyeje obu.
 14 Ehu-eghughu bya onye eze
 l'ehu be madzu l'a-nwuhukwa.
 Oo ya meru, onye maru agu
 je l'eme iwhe ehụ l'a-tso iya utso.
 15 Iwhu -tusahu onye eze, ndzu adu madzu.
 I -laa onye eze l'ehu b'ọ du g'oo ẹka igweli rwuru er-
 wu
 nke ochi mini ishi awha.
 16 Oma agu kakwa ree karu onwe mkpola-ododo.
 Okwa-anya buru iwhe ahata amame mkpola-ocha.
 17 Ndu-du-chiriri l'eshije echi-uzo,
 du gbororo shi nno nahu ejo-iwhe.
 Onye l'eche uzo iya eche bu ndzu iya be l'ooche eche.
 18 Ekuku l'evuru uzo, ola-l'iyi etsoru iya.
 Nteke otse etsetse vu uzo, adada etsokwaru iya
 who.
 19 O kakwa mma l'i wozeru
 onwoghu ali, t'ọ du g'ọ haru ghu,
 karu l'i tso ndu l'etse etsetse eke iwhe whẹ nataru le
 nfu.
 20 Onye nweru uzo nchi be nke-oma l'e-tso.
 Ehu-utso bu nke onye dakoberu Onye-Nwe-Ọha.
 21 Onye nweru ori-l'ichicho be iwhe l'edoje ọnya ree.
 Okfu oma, l'onoje ekfu be l'emeje
 t'a kaba ya onwuta iwhe l'eka.
 22 Mmamagu bu ọnya mini,
 l'anu ndzu l'ehu ndu nweru iya nu.
 Ole onye eswe be l'aanuje awhu l'eswe l'oome.
 23 Onye maru agu l'aguje okfu l'oo-kfu ọgu.
 Okfu, shi iya l'onu b'e gude anwuta iwhe.
 24 Okfu njima du g'oo ubakala-enu.
 Ooguje ehụ egugu, mee t'ehu du madzu mma.
 25 O nweru uzo bu, madzu l'eshi
 iya ya aburu iya okpobe uzo.
 Oke ẹka uzo ono su-chiru ishi bu l'onwu.
 26 Oo iwhe l'agu onye l'arwu orwu
 l'emeje ya akabaa ya arwuru.
 O buru egu, l'agu iya nu l'anoje eyeru iya oku.
 27 Iwhe onye bu ejo madzu
 l'eshibeje ite iya bu ejo iwhe.
 Okfu, shi iya l'onu l'aduje g'oo

icheku-oku, l'enwu kfukfukfu.
 28 Onye ẹregede l'anoje akpa okfu.
 Onye asulasu l'ebukahuje ndu l'eshi ọnya eshishi iya
 ike.
 29 Ndu l'eme iwhe le mgbashi
 l'edotaje madzu ye l'ome iwhe l'adu ree.
 30 Onye l'ajiburu ibe iya ọnya bukwa ẹregede be l'og-
 ba.
 Onye tagbaberu onu buru
 ejo-iwhe b'ọ tuberu nke ememe.
 31 Ishi ewo bu okpu-eze, du biribiri.
 Onye l'oorwubeje ẹka bu onye buru ndzu du chiriri.
 32 O buru madzu l'ete enwee obu-oku kakwa ree,
 karu o buru madzu ka ike l'ogu.
 Mbụ l'onye l'esedeje onwiya nteke
 ehụ l'eghu iya eghu kakwa ree
 amame onye l'alwuje ọgu lwuta obodo owu.
 33 Madzu l'aatuje ido.
 Obenu l'oo Onye-Nwe-Ọha l'akaje onye l'oo-dabaru.
17 O kakwa mma l'a taru ẹcha okponku, nchi du
 ndoo,
 karu uwu, l'eegbushi anu ata
 g'oo ndu l'eri oge, uswo l'ada iya.
 2 Onye ozhi l'eme agu madzu
 l'e-mechaa buru ishi chia nwa onye-nwe-ia,
 mbu nwa l'emechishi ndu nwuru iya nu iwhu.
 Onye ozhi ono l'e-tso keta iwhe
 onye-nwe-ia nu g'oo unwu iya.
 3 Ite b'e gude eghe mkpola-ocha egheghe.
 E gude oku adata mkpola-ododo adata.
 Obenu le Onye-Nwe-Ọha bu iya l'adataje obu
 madzu.
 4 Onye l'eme ejo-ememe l'angabeje nchi l'ejo ekfukfu.
 Onye l'adzu ejire l'angabeje nchi l'ejire.
 5 Onye l'achi onye ukpa ochi,
 bukwa Chileke, meru iya nu be l'oko onu.
 Onye l'ete eswa l'iwhe-otsulanu, byaru ibe iya
 be l'aa-ta ahadu ewoma.
 6 Unwu nwanwa bu ugu unwoke nnaji-ochee.
 Ne le nna buru iwhe unwegirima gude eku on-
 wowhe eku.
 7 Onye eswe te ekfujedu okfu, bukoru ishi.
 O nokwawho ge l'ete ogbaa t'onye bu ishi tu-whuje
 ire.
 8 N-wolazu be onye l'anu iya nu
 l'arije l'oome ire g'oo ogvu,
 nke iya bu l'oo ya l'emeje
 t'uwaha l'agbaru iya l'iwhe lile l'oome.
 9 Onye l'aguje nvu l'emeswe,
 e mesweru iya be yele ndu
 odo l'aduje le mma.
 Oke onye l'akweje onu l'emeswe,
 e mesweru iya be yele ndu
 whẹ l'iya l'eshi ọnya l'ebukahuje.

¹⁰ Mba l'aabarụ, onye marụ ágụ l'akajekwa iya orwu l'èhu,
amamẹ ọnu ẹchachi ụkporo ise, l'eechi onye eswe.
¹¹ Onye l'eme ejo-iwhe bụ iwhe a sụru t'ọ bo meshi bẹ l'oowhubeje iwhe eme.
Ọle ọo nwozhi nweru akirishi
bẹ l'e-megee bya anụa ya awụ.
¹² Ọ kakwa mma l'ejo-nkụta-ọswa,
a kụtaru ụnwu iya bẹ fụru ghu l'ụzo,
amamẹ l'i jekfuru onye eswe l'ẹka l'oome eswe.
¹³ Onye l'egudeje ejo-iwhe
akfụ ụgwọ iwhe-oma, e meru iya
bẹ ejo-iwhe l'ẹte abyakwaa l'agvụ agvụ l'ibe iya.
¹⁴ Ọwata ọswo ụswo dọa g'ọo ogbuka iyi, a kuru akụ.
Ọo ya bụ, ba anmekwa ọnu
l'okfu nke ọwhu ụswo l'ẹte abata iya.
¹⁵ Ọharu onye ejo-ememe enge; anma onye-dụ-chiriri
ikpe
bẹ tükokwa bụru akpamara l'iwhu Onye-Nwe-Ọha.
¹⁶ ?Ọo urwu gụnu b'ọ barụ l'onye
eswe kfurụ ụgwọ mmamagụ,
l'ẹbe abụ l'o nweru uche?
¹⁷ Ndu l'eshi ọnya l'egoshije
lẹ whẹ yeru onwowe obu nteke nteke.
Ọle iwhe l'aanwutaje nwune swibe madzụ
buroo m'ogvu iwhe-otsulanu.
¹⁸ Ọo onye ẹgò sweru l'anajeru ibe iya mkpalẹka,
bya eworu iwhe o nweru sụbe.
¹⁹ Onye ọswo ụswo dọ ree bükwa iwhe-dụ-ẹji bẹ dọ
iya ree.
Onye l'evuli obu imeli bükwa ọla-l'iyi bẹ l'ooku oku.
²⁰ Onye obu iya gberu nko bẹ nke-oma ta abyajeduru.
Onye ntuwu-ire l'adabajẹ l'iwhe-otsulanu.
²¹ Onye nwutaru nwa nwoke,
l'eme eswe bẹ áwhụ tsokwaru.
Nna, ẹgò sweru nwa iya bẹ ẹhu ta atsojedu uto.
²² Obu uto bụ ọkpobe ogvu.
Ọle mmeji agbabuhu l'emeje t'okpu tsua ngworing-
wo.
²³ Onye ejo-ememe l'anatajẹ n-wolazu lẹ mpya,
nke ọwhu l'oo-me t'iwhe, kfurụ nhamunha gbee
nko.
²⁴ Onye iwhe l'edoje ọnya ree bụ
mmamagụ bẹ l'oodobeje l'ego.
Ọle onye eswe bẹ ọnya iya
l'ejerwuje ẹka igwe beru alị beru.
²⁵ Onye eswe l'abuje áwhụ tsoru nna iya,
bya aburu mgbilu l'èhu nwanyị, nwuru iya nụ.
²⁶ Ọ tọ dükwa ree t'e reta onye l'adụa iwhe o meru
nre.
Ọ tọ dükwa ree t'e chia ndu
ishi iwhe lẹ whẹ meru iwhe kfurụ nhamunha.
²⁷ Onye nweru uche l'ekfuje zee ọnu.
Onye obu jiru oyi bụru onye iwhe l'edoje ọnya.

²⁸ Onye eswe, l'anoje ngguingguji
bẹ l'eewotagejekwa l'ọmaru agụ.
L'eewotaje l'ọ bụ onye iwhe doru ọnya ree
M'o dobe ire iya ọga.
18 Onye nkunyi bụ ẹhu iya b'ọ marụ nwẹkiya.
Tehenu ọkpobe okfu l'atajẹ iya ẹru lẹ nchị.
² Onye eswe ta achọjedu tẹ ya nwuta iwhe.
Iwhe ọ bụ, bụ okfu nkiya l'anụ nkiya.
³ A wata ome ejo-ememe, nkomi etsochia ya azụ.
Nteke ugwu madzụ larụ, omechi iwhe etsochia ya.
⁴ Okfu ọnu madzụ l'aduje g'ọo echi iswina.
Ẹka mmamagụ futaru l'aduje g'ọo ọnu-iyi, l'aso
gborogboro.
⁵ Okpe ikpe t'ọ kalẹru onye iswi l'adụa mma ta aduk-
wa ree.
Onma onye iswi dọ mma ikpe ta adukwawho ree.
⁶ Iwhe onye eswe kfutaru l'ọnu bẹ yele iya l'emeje.
Oogudeje ọnu iya eku ẹchachi oku.
⁷ Ọnu onye eswe bụ iya l'emebyije iya.
Ogboromonu iya bụru ọnya, e gude anmata iya.
⁸ Asulasu l'anoje atsọ pyoo.
Ọotukoje iwhe bụ ẹhu vọo kfurukfuru.
⁹ Onye tẹ-gberu ẹka l'ozhi, l'ooje
bẹ yele onye l'emebyishi iwhe emebyishi bükwa
nwune.
¹⁰ Ẹwha Onye-Nwe-Ọha bụ
ulo-eli, shihuru gbagbaradingu.
Ndu-dụ-chiriri l'agbabajẹ iya je edomia ndzụ whẹ.
¹¹ Ẹku onye nweru iwhe kpatarụ
bụ mkpukpu, a turu mgbodo iya o shihu ike.
Ọoduje iya g'ọo mgbodo, a turu ọ ha l'eli t'o gbobuta
iya.
¹² Onye l'apali onwiya imeli bẹ l'alajẹ l'iyi.
Onye l'ewoze onwiya alị bẹ l'aakwabeje ugwu.
¹³ Onye l'anụa iwhe e kfuru, o vuru ụzo tsee ya ọnu,
b'ọ bụ iya ome eswe, bükwaru iya whọ iwhe-iwhere.
¹⁴ Ọ kwa obu madzụ l'esedeje
ndzụ iya mẹ iwhe l'eme iya.
Ọle obu -chifuwaa madzụ, ọ tọo nyahedu anya ọdo.
¹⁵ Onye iwhe l'edoje ọnya ree bụ iya l'akajẹ ọoma
iwhe.
Onye marụ ágụ l'anoje anga
nchị tẹ ya kaba ọnwuta iwhe.
¹⁶ Ree madzụ l'eme l'asujeru iya ụzo.
Oomeje ya ejerwua atatiwhu oke madzụ.
¹⁷ Onye lanụ -vuru ụzo doo edo ya adụ g'iswi dọ iya
mma,
jeye onye nke ẹbo abya awata iya oji njikponu.
¹⁸ A -tụa ido l'iwhe l'eese okfu; okfu ebuhu,
e shi nno gboo ndu l'eseshi okfu ike.
¹⁹ Ọryo-buta nwune ghu,
i mesweru kakwa ẹhuka
amamẹ ọlwuta mkpukpu, shihuru ike.
Okfu, gụ lẹ nwune ghu l'ese

dụkwa g'e wotaru
 mkpụrumkpụ-igwe kpa
 mgbo yechia ọnu-ulo, a tushiru ike.
²⁰ Madzụ l'egudeje okfu-ọnu
 kfutaru onwiya iwhe l'oo-ri rijia ẹwho.
 Ọ bụru iwhe shi iya l'ogboromọnu
 bẹ l'oogudeje kpajia okfuru.
²¹ Ọnwu lẹ ndzụ bụ l'ire b'ọ dụ.
 Ndu bụ ekfurekfu l'e-rije urwu dụ l'ekfurekfu whẹ.
²² Onye chọru nwanyi, l'ọo-lu
 chọ-vu iya bụkwa iwhe dụ ree b'ọ chọtaru.
 Onye ọbu l'adujekwa Onye-Nwe-Ọha l'obu.
²³ Onye ụkpa l'anoje aryọ t'e yeru iya ẹka.
 Ọle onye nweru iwhe l'anoje asa okfu gẹ ọnu ha iya.
²⁴ Onye l'eshi igweligwe ọnya l'e-megekwa laa l'iswi.
 Ọle ẹguru ọnya l'akajẹ ghu ọnokube ntse karụ nwune
 ghu.
19 Onye bụ onye ụkpa, ụta l'adụa lẹ ndzụ iya kakwa
 ree
 amamẹ onye bụ onye eswe, l'ete egudee ire iya ẹka.
² Ọ tọ dudu ree lẹ madzụ bụ onye
 uwhere iwhe l'ewhe, t'ọ ma iwhe.
 Iwhe l'eme l'ọwha bẹ l'emesweje emeswe.
³ Eswe, madzụ l'eme l'emebyije ndzụ iya,
 e mekebe ya eworu iya bobo Onye-Nwe-Ọha.
⁴ Onwe ẹku l'emeje t'e nweru ọnyà l'igweligwe.
 Ọle onye darụ ụkpa bẹ ndu ọnyà
 iya l'agbakashihuje parụ iya haa.
⁵ Onye l'agba ejo ẹka-ebe ta alakwa ẹwoma.
 Onye l'adzụ ẹdzuka ta ala ẹwoma t'ọ bọ dụ iwhe l'e-
 me iya nụ.
⁶ Igweligwe madzụ l'anoje achokashi ụzo gẹ l'ee-shi
 tẹ whẹ laa onye a marụ ẹwha iya l'ẹhu.
 O nokwawho g'onyenọnu l'anoje achọ t'ọ bụru ọnya
 onye
 l'anoje aasa ẹka emeru madzụ iwhe-oma.
⁷ Onye ụkpa bẹ l'adụkotaje ndu whẹ l'ia bụ ashị.
 O nokwawho gẹ ndu whẹ l'ia
 l'eshi ọnya l'anoje agbarụ iya ọso.
 Ọonoje agba etso whẹ aryọ whẹ aryọ tẹ whẹ shiru,
 ọle ọ tọ dudu onye ọwhu l'ọowhuje.
⁸ Onye letaru onwiya ẹnya bụ onye marụ águ.
 Ọ bụru onye iwhe l'edoje ẹnya ree bẹ nke-oma l'et-
 soje.
⁹ Onye l'agba ẹka-ebe, l'abụa
 ọkpobe okfu ta lakwa ẹwoma.
 Onye l'adzụ ejire l'a-bụkwa ọla-l'iyi.
¹⁰ Ọ tọ gbakwa t'onye eswe riye gwogwo.
 O nokwawho g'ọ kabaa eji t'onye bụ ohu bụru onye
 ishi ụnwu eze.
¹¹ Ndu nweru uche bẹ ẹhu te eghujedu eghu ẹgweg-
 wa.
 Onye e meru ẹji, ọ parụ haa bẹ nweru ugwu.
¹² Iwe bya eze l'ẹhu bẹ l'ọdujekwa g'ọo ẹka

oduu-gburu-agụ l'abọ erwumu.
 Ọle madzụ menyaa emenya lawa iya l'ẹhu bẹ l'ọdu-
 je
 g'ọo ẹka iji dashiru l'eli ẹwu.
¹³ Nwata, l'ete enwee uche bụkwa iyi swiru nna iya.
 Nwanyi, l'aba mba ntekenteke
 dükwawho g'ọo mini, l'ala motomoto.
¹⁴ Ụlo mee ẹku nna bụ ụnwu iya l'enweje iya.
 Ọle nwanyi, nweru uche bụ Onye-Nwe-Ọha l'anuje
 iya.
¹⁵ Ẹnyiru l'atuje ụrwekukpe mgbenya.
 Ọ bụru onye ẹnyiru bẹ ẹgu l'emeje.
¹⁶ Onye l'emeje iwhe a sọru t'e meje bẹ l'a-ọ ndzụ.
 Ọle onye l'ete eme iya l'a-nwuhu.
¹⁷ Onye l'asa ẹka asa anụ ndu ụkpa iwhe bụkwa
 Onye-Nwe-Ọha bẹ l'oojee ụgwọ.
 Onye-Nwe-Ọha je l'a-kfụ iya ụgwọ iya kfụ-dzua ya ak-
 fụ-dzu.
¹⁸ Hụje nwa ghu àhùhù,
 nteke i leru ẹnya l'ji-hùta iya iwhe.
 Be egudekwa gẹ l'ooghube ghu l'ẹhu chigbua ya.
¹⁹ Onye obu-ọku bẹ obu-ọku iya ọbu l'ebutaje njọ
 ebuta.
 I -nafuta iya lẹ nnanụ b'ị nafutajenu iya whọ l'odo.
²⁰ Nujeru madzụ okfu,
 ngabeje nchị nata ẹka l'aalọru ghu lẹ nchị;
 nke ọwhu l'oo-me gu amarụ águ l'ikpazụ.
²¹ Madzụ l'achitaje uzhi iwhe olemole arị l'ugbo lanụ,
 Ọle ọo uche obu Onye-Nwe-Ọha mefutaje.
²² Iwhe dụ ree l'ẹhu madzụ bụ obu-oma, dụ iya nụ.
 Ọ kakwa ree lẹ madzụ bụ onye ụkpa
 amamẹ l'ọ bụ onye ntuwu-ire.
²³ Ọtsu egwu Onye-Nwe-Ọha l'ewotajeru madzụ ndzụ.
 Ọ bụru nteke ọ dụ nno bẹ obu l'ezeje onye ọbu,
 l'ejo-iwhe te erwudu iya l'ẹhu.
²⁴ Onye ẹgali bẹ ẹka l'akwajẹ l'efere, l'oori nri,
 Ya eje aduhe ike palia ya ye l'ọnu.
²⁵ I -chia onye mgbacha iwhe,
 onye l'amarweta iwhe egude iya nwuta iwhe.
 Nteke ị barụ onye iwhe l'edoje ẹnya ree mba,
 ya egude iya kabaa ọmaru iwhe.
²⁶ Onye l'ana iwhe nna iya l'okpehu,
 l'ochifuje ne iya l'uwhu
 ẹgube nwa ono bụ nwa l'eme
 iwhe-iwhere bya akpatsu áwhụ.
²⁷ Nwa mu; ị -haa ọngabe nchị l'iwhe l'eezhi ghu,
 gu ewhua ụzo ọmaru iwhe.
²⁸ Ọgba ẹka-ebe gbagide madzụ
 bẹ ikpe kfuru nhamunha l'ete adujekwa.
 Tẹhenu ọnu onye ejo-ememe
 bụleruwho ejo-iwhe bẹ l'ọonoje elwe gbijigbii.
²⁹ Ndu l'aja ndu ọdo ewenu b'e dobewaru nke ọnma
 ikpe.

O noo g'e doberu ęchachi ngaberu okpurukpu ndu eswe.

20 Onye anguruma bu onye ewenu.
Onye l'angụ iwhe l'atsụ atsụ l'anọje aba hanyị-hanyi.

Onye ngutaru mmęe jeye o mede iya l'ęnya ta amakwa agụ.

² Ēhu l'eghu onye eze egbu
bę l'ọdujekwa g'ọo ęka oduu-gburu-agụ l'abọ erwu-mu.

Onye kpatsuru iya iwe tuwhawaru ndzụ iya.

³ Onye l'agbarụ okfu ọzo bę ụgvù l'etsoje.

Obenu l'onye eswe bę ọba mba ta ataduru l'ike.

⁴ Onye ęgali ta akọjedu okfu iya l'ògè nteke l'aakoje iya.

O -rwua l'akpakpa iya; ọ to dudu iwhe l'ọo-whụ akpata.

⁵ Iwhe madzụ l'arigbabe l'obu iya
dụkwa omilomi g'ọo ogbu-mini.

Onye l'a-dụ ike tufuta iya bu onye iwhe l'edoje ęnya ree.

⁶ Igweligwe madzụ l'asuje lę whę
bu ndu e gude ire whę ęka.

Ọle ọbu ?ọo onye b'a kwata gude ire iya ęka?

⁷ Onye dụ chiriri bę uta l'ęte adujedu l'iwhe lile l'oome.

Ọ -no-gee laa; unwu iya aburu ndu iwhe kweru.

⁸ Onye eze, l'ekpe ikpe;
l'abuje ọ whụa ejo-iwhe; ya amarụ l'ọo ejo-iwhe.

⁹ ?Qo onye l'a-sụ l'obu dükota iya sasarasaa,
l'ęka dụ iya ọcha, ya tęke emebua iwhe-dụ-ęji?

¹⁰ Ogude iwhe-ugho atụ ęrwa iwhe
yęle ogude iwhe e meru ęregede aturu madzụ iwhe
bukwa akpamara l'ęnya Onye-Nwe-Ọha.

¹¹ Ọo umere nwata l'atuje onu iya.
Ọ ya b'e gude amarụ nwata umere iya guru egu
yęle nwata umere iya kfuru nhamunha.

¹² Nchi, l'anụ iwhe yęle ęnya, l'awhụ ụzo
bę bu Onye-Nwe-Ọha mekotaru iya.

¹³ Tę mgbęnya ba atsonukajekwa ghu uto,
ọdua bę l'ji-bukwa onye l'akpa nri.
Nwujeru ęnya, gụ awhụ l'ii-nweru nri nweru nke et-sutsu iya.

¹⁴ Onye l'azụ iwhe azụzụ l'asuje l'o renukaru ire.
Ọle ọ tųgbulewho ya egude
iwhe ọbu, ọ zuru kulahaa onwiya.

¹⁵ Mkpọla-ododo bę dükwa,
ęwhuru, vu oke aswa tųko ęka lile dzuru.
Obenu l'onu, l'ekfu okfu, l'egoshi amamiwhe
bu ọ-dụ-ụko lę mba.

¹⁶ Madzụ -naa onye l'otoo maa mkpalęka,
natakwa iya uwe iya.
Gudekwa iya t'ọ sụberu ghu iwhe
m'ọ -buru l'ọo onye ọha ọdo b'ọ narụ mkpalęka ọbu.

¹⁷ Nri, a kpatarụ l'ugho l'atsoje uto męe l'eeri iya.
Ọle e -megelewho onu aburu onye riru iya nu ęja
ęja.

¹⁸ İichi idzu iwhe l'ii-me; kpajędaa ishi.
Nteke bu l'ii-bya oje ọgu,
kpajędaa ishi t'e goshi ghu gę l'ii-me iya.

¹⁹ Onye l'asụ asulasu l'ekfuje iwhe l'eeme l'edomi.
Ọo ya bu t'i jiru ęgu yeru onye igwe okfu.

²⁰ Onye l'ewhu nna iya m'ọ bu ne iya iwhu,
bę ndzụ iya l'a-gbabuhu
g'ọo ęka a whunyiru ọku l'oryọku l'echi abalishi.

²¹ Ēku, a kparụ gburugburu
ta abejeduru onye kparụ iya nu l'iwhe l'ikpazụ iya.

²² Ba asukwa l'ọo gubedua l'a-kfụ
madzụ ụgwo iwhe-dụ-ęji o meru ghu.
Ngabę tę Onye-Nwe-Ọha dzọo ghu.

²³ Ndu gude iwhe-ugho atụ ęrwa iwhe
bę l'emekwa akpamara l'iwhe Onye-Nwe-Ọha.
Mbụ l'ogude iwhe e meru ęregede
aturu madzụ iwhe ta adudu iya ree.

²⁴ Eshi-ọwhu ọ bu Onye-Nwe-Ọha l'akpo-zhiru madzụ
gę l'ooshi aha ọkpa,
?ndenu gę madzụ l'e-shi marụ gę ndzụ iya l'agba eshi?

²⁵ Ogude ęhu anmanma kweta Chileke ukwa iwhe
l'ji-nu iya bukwa ọgbaru onwonye ọnya,
nkele e -megee, bę l'ọo-la ghu l'uta.

²⁶ Onye eze, marụ ągụ l'awhuchaje mkpukpu iya
g'ọo onye l'awhushi mkpaba
l'ereshi shi nno hoshia ndu ejo-ememe bu iya nu.
Oogudeje iwhe e gude echi ereshi chia whę
pyaapya.

²⁷ Obu madzụ bu oryọku Onye-Nwe-Ọha,
l'egudeje wofuta iwhe dụ iya l'oriri.
Ọo ya bę l'oogudeje avoshi iwhe lile, dụ madzụ l'ime.

²⁸ Onye eze, yeru ndu ọ bu eze whę obu,
bya aburu onye kfuberu ire iya oto
ta adudu iwhe l'e-me iya nu.

Iwhe l'emeje t'oshi-eze iya shihu
dųngudungu bu obu o yeru ndu nkiya.

²⁹ Iwhe unwokorọbya gude etu onwowhe ęwha
bu ọkpehu dụ whę nu.

Iwhe ọgurenya gude ama ụma buru ęwo dụ whę
l'ishi.

³⁰ Ọ kwa ęka agbagba-nchị yęle
ochi madzụ iwhe l'a-fụ iya ọnya l'ęhu bę l'egudeje
gọta iya

t'ọ haa oome ejo-iwhe.

Mbụ l'ọo ęchachi b'e gude aago madzụ t'ọ ha ome
ęji.

21 Uche onye eze bu iwhe
Onye-Nwe-Ọha suru t'o mee bę l'oomeje,
ęgube ono ọ bu ęka ọ suru tę ngele sọru laa bę
l'osojeru laa.

1 Ọo ẹka Onye-Nwe-Ọha ngagbūru iya bẹ l'ooohije.
 2 Iwhe lile, madzụ l'eme l'akfujeru iya nhamunha
 l'enyanya.
 3 Ọle ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ marụ obu madzụ.
 4 Ome iwhe dū ree yẹle iwhe kfuru nhamunha
 bẹ Onye-Nwe-Ọha kakwa anata karu ngwo-ẹja.
 5 Ndu ejo-ememe l'elewheje madzụ elewhe,
 whẹ l'eku onwowhe iwhe igweli charu.
 6 Ndzụ whẹ l'owhu bụ iwhe-dụ-ẹji jiru iya.
 7 Iwhe onye l'eseshi anya ike riri ariri mee
 bẹ l'oometa iya iwhe ha shii.
 8 Ọle onye l'achinuka iwhe ọku l'adajẹ ukpa.
 9 Ẹku, e gude ntuwu kpaa ta
 adudu gẹ l'oono-beje ya ewhukashihu.
 10 Ndu l'akpa ẹku l'uzo dū nno
 bụ ọnwu bẹ whẹ l'achoru onwowhe.
 11 Ọo iwhe-kpanganga ndu ejo-ememe l'eme bẹ l'e-
 me,
 whẹ aburu ntụ ekpofu.
 12 O noo nkele whẹ jikaru ome iwhe kfuru nhamunha.
 13 Ndu l'eme ejo-iwhe bẹ iwhe whẹ
 l'eme ta akfujeduru nhamunha.
 14 Ọle umere ndu iswi dū mma l'akfujeru ọto.
 15 Ọ kakwa ree t'ị kwata je eburu l'azu utsulo
 karu lẹ gu lẹ nwanyi, l'ekfu ekfurekfu bu l'ulo.
 16 Onye ejo-ememe bulewho
 ejo-iwhe l'anoje awhoshi iya ike l'obu.
 17 Ọ tọ whujeduru ibe iya imiko.
 18 A -hụa onye ewenu ahuhù,
 onye l'amarweta iwhe egude iya nwuta iwhe.
 19 Nteke ị kpọ-zhiru onye maru agụ ụzo,
 ya akabaa ọmaru iwhe.
 20 Chileke, bụ Onye ono dū chiri
 bẹ makwaru iwhe l'anwu l'ulo ndu ejo-ememe.
 21 Ọopa-lije whẹ tya gbaa; whẹ aburu kpurupyata.
 22 Onye swoberu aku lẹ nchi
 tẹ ya ba anu olu-ekwa onye ukpa,
 bẹ l'a-ryanu nkiya ujiku lanu,
 ọ tọ dudu onye bya l'angaru iya nchi.
 23 Iwhe a nuru madzụ lẹ mpya l'emeje t'iwe iya dajia.
 24 N-wolazu, a rweru l'uwe nu
 l'abyanyijekwawho oke ẹhu-eghughu.
 25 E -mee iwhe l'uzo kfuru
 nhamunha bẹ l'otsoje ndu-dụ-chiri uto.
 26 Ọle ooyeje ndu l'eme ejo-iwhe egvu.
 27 Madzụ -jika okwa-nya,
 bẹ ẹka l'oo-chota onwiya bụ l'eka unwu maa doru.
 28 Onye l'eri gẹ ẹhu ha iya l'e-megee kpaa nri.
 29 Mbụ l'onye l'angu shaashaa
 eri gwogwoo ta abyadu l'enweru iwhe.
 30 Ndu ejo-ememe l'alajẹ l'ochi ndu-dụ-chiri.
 31 O nokwawho gẹ ndu l'ete egudee ire whẹ ẹka
 l'alajẹ l'ochi ndu obu guru iworo.
 32 Ọ ka ree t'i je eburu l'echi-egu

karu l'ilu nwanyi, l'ekfu ekfurekfu,
 bya aburu agu onwu.
 20 Ulo onye maru agu bẹ okpobe
 nri yele okpobe mmanu l'aduje.
 21 Ọle onye eswe l'atukoje iwhe o nweru rifu.
 22 Onye l'achi nta ọdu-chiri yele
 nta n-yemobu l'a-chota ndu.
 23 Ọ-dụ-chiri yele ugvu
 l'anojekwawho etso onye obu.
 24 Onye maru agu bẹ l'aduje ike
 tatso mkpukpu ẹka onye ike dū bu ọgu,
 nwutsushia mgbodo mkpukpu whẹ, whẹ keru ike
 yeru iya.
 25 Onye l'eche onu iya eche, akwa ire iya nga
 bẹ l'ezelajeru iwhe-otsulanu.
 26 Onye l'eku onwiya iwhe igweli charu,
 bya etse etsetse bẹ ewha iya bụ onye ewenu.
 27 Onye ono bẹ umere iya l'owhu bụ ekuku l'eri mgbẹ-
 ka.
 28 Onye egali bẹ iwhe l'agu iya nu l'e-gbu iya,
 nkele ọ kpọ ẹka kpọ okpa tọ dū iwhe l'ooru.
 29 Eswe l'enyashi bẹ l'oduje iya
 t'ia nweru owaa nweru owu.
 30 Ọle onye-dụ-chiri l'asajẹ ẹka nu madzụ iwhe swee
 ya enya.
 31 Ngwo-ẹja, onye ejo-ememe l'egwo bukwa akpama-
 ra,
 owu l'eeworo onye owu gude ejo obu bya iya eg-
 wogwo.
 32 Onye l'agba ẹka-ebe adzu ejire eye iya l'a-lakwa l'iyi.
 33 Ọle onye l'angabejeeda nchi ree
 temenu ya eyede onu l'okfu bẹ l'a-gba okpobe ẹka-
 ebe.
 34 Ndu ejo-ememe l'emeje iwhu t'a subjekwa.
 35 Ọle ndu obu guru iworo bẹ iwhe whẹ l'eme l'edoje
 enya.
 36 Ọ tọ dudu mmagụ, ọ dū l'oo iwhe l'edo enya,
 ọ dū l'oo idzu, l'aachi achi,
 l'aa-su l'oo t'e gude iya mekata Onye-Nwe-Ọha.
 37 Ndu ojogu l'akwakobeje inya whẹ l'e-gude jee ọgu.
 38 Ọle onye l'emeje t'a lwu-gbu l'ogu ono bụ Onye-
 Nwe-Ọha.
22 Okpobe ewha kakwa ree ahata amame oonwe
 iwhe shii,
 ọdu ndiwe l'obu ka mkpola-ocha yele mkpola-ododo
 ree.
 2 Iwhe lanu, dū l'ẹhu onye nweru
 iwhe bya adukwawho l'ẹhu onye l'ete enwee
 bẹ bụ l'oo Onye-Nwe-Ọha mekotaru whẹ labo.
 3 Onye nweru uche l'awhuje iwhe
 l'emekata iya, ya ezeeru iya.
 4 Ọle onye l'amarweta iwhe l'ejeje
 vukovukovuko je evuta ejo-onwu.
 5 Owoze onwonye ali yele ọotsu egvu Onye-Nwe-Ọha

l'emeje t'e nweru iwhe,
 l'ooemeje t'a kwabẹ madzụ ugvu
 bya emekwawho t'e nweru ndzụ.
⁵ Ụzo, onye ejo-ememe l'eshi bẹ ógvú l'uke jiru eji.
 Ọle onye l'eche ndzụ iya eche bẹ l'anoje iya otęnya.
⁶ Zhia nwata ụzo, gbarụ iya l'eshishi.
 O vuta bụru ọgurenya; ọ tọ byadụ l'aha iya aha.
⁷ Onye nweru iwhe bẹ l'akajẹ onye ụkpa ẹkuku.
 Onye ji ụgwo l'abujẹ nwohuta onye o jitaru iya.
⁸ Onye l'akụ mmegbu g'ọo akpuru iwhe
 bẹ l'a-wọta iwhe-ọtsulanu.
 Tẹmenu mgboro, l'oogudeje egoshi
 ẹhu-eghughu iya bẹ l'aa-nafụ iya.
⁹ Ndu bụ o-me-l'uko bẹ l'aa-goro onu-oma nụ,
 o noo nkele whẹ l'ekejeru ndu ụkpa nri whẹ.
¹⁰ A -chịa onye ewenu, okfu alaa.
 O noo g'uswo yẹle ọko-ọnu l'a-gvụ.
¹¹ Ndu l'ọduje ree lẹ madzụ ibe whẹ bẹ obu guru
 iwhoro,
 mbụ ndu ono, okfu whẹ l'aduje bẹlebele
 bẹ l'e-shita onye eze ọnya.
¹² Onye-Nwe-Ọha bẹ ẹnya iya dọ l'ẹhu onye marụ
 iwhe.
 Ọle okfu onye l'ẹte egudee ire
 iya ẹka bẹ l'ooemeje t'ọ bọ bẹ l'iwhe.
¹³ Onye ẹgali l'asujẹ: "Oduu-gburu-agụ nọkwa l'etezhi.
 Mu lufu bẹ l'ee-gbukwa mu l'echi-uzo!"
¹⁴ Onu nwanjị, bụ o-kwe-l'ẹka-nwe-ia
 bụ iduma, turu omilomi.
 Onye l'a-daba iya bụ onye kpatsuru
 Onye-Nwe-Ọha ẹhu-eghughu.
¹⁵ Unwegirima-nshiji l'anoje eme eswe eswe.
 Ọle iwhe l'eegudeje hùta whẹ bụ ẹchachi.
¹⁶ Onye l'akpaya onye ụkpa ishi nggẹ ya ka onweru
 iwhe,
 yẹle onye bụlewho ndu nweru iwhe bẹ l'ọnuje iwhe
 iya,
 bẹ l'e-mekochaa bụru onye ụkpa.
Uzhi okfu ụkporo l'iri, shi l'ọnu ndu marụ águ
¹⁷ Ngabẹ nchị nụ olu-okfu ndu marụ águ.
 Dobe obu ghu l'iwhe ono, mu l'ezhi.
¹⁸ Nkele ọo-duru ghu lẹ ree m'i kwakọbe iya l'ime obu
 ghu.
 G'ị nwụkwaa ya whọ anwụ t'ọ duje ghu l'ọnu.
¹⁹ Ọo ya bụ nke ọwhu l'iji-kporu obu yeru Onye-Nwe-
 Ọha.
 Ọ kwa mu l'ezhi gubedua iwhe ntanụ.
²⁰ Ẹtu ọbu, mu l'ezhi bẹ mu
 dekwaru edede l'ẹkwo deta iya ụkporo l'iri,
 mbụ okfu, l'agba madzụ ume,
 bụru okfu, bụ: i -mee ya, ya aduru ghu lẹ ree.
²¹ Ọ bụ okfu, mu gude ezhi ghu ọkpobe okfu

buru okfu, gbarụ t'a dawhube,
 nke ọwhu l'iji-marụ ọkpobe onu,
 l'ii-yeru onye zhiru ghu t'ị bya.
²² Ba anakwa onye ụkpa nwiwhe o nweru
 nkele ọ tọ dudu g'ọ harụ iya.
 Gụ eje egwekwa onye iwhe
 l'atsụ lanụ aryaka eryune l'ulo-ikpe.
²³ Nkele Onye-Nwe-Ọha
 l'e-megekwa gbaarụ whẹ ọdzori,
 gude ndu ono, shi anashị whẹ iwhe whẹ nalata whẹ
 nkewhe.
²⁴ Be eshikwa ọnya l'onye obu-ọku.
 Gụ eje atụkwa ọli l'onye ẹhu l'eghuje eghu ẹgweg-
 wa.
²⁵ Ọdua bẹ l'iji-wotakwa ẹka iya,
 gụ eje adaba l'iwhe l'itii gbaa ẹnya iya.
²⁶ Ba abụkwa onye l'anajẹ madzụ lẹ mkpalẹka.
 Ba asubekwa iwhe ghu l'ugwo onye ọdo ji.
²⁷ Nkele e -megee t'i nwe iwhe i gude akfụ ugwo ono,
 bẹ l'aa-pagekwa paa iwhe-azẹe ghu.
²⁸ Be ewofukwa ẹkpè ndụ-ichee
 unu whẹ gude kpaa oge-alị.
²⁹ I -whụa onye ozhi, l'ooje doru ẹnya ree,
 marụ l'oo-mege jeeru ndu eze ozhi.
 O too jeduru ndu l'ẹte ama ẹwha whẹ ozhi.
23 E kua ghu tẹ gụ l'onye bụ ishi yeko ẹka lẹ nri,
 makwarụ ẹgube onye gụ l'ia nọ.
² Tụkwaa ẹkpiri ghu eri m'ị bụru onye oke ẹwho.
³ Ba awhụkwaru nri ono kpakpakpa,
 nkele e gude iya gbaberu ghu ẹregede.
⁴ Be esekashikwa onwoghu l'ẹka l'ii-me t'i nweru
 iwhe.
 Makwarụ agụ jetaje ghaa ẹnya.
⁵ Nkele ẹku l'abujekwa: i -bya l'ajashị iya ẹnya,
 ya abụwaru whuchakangu.
 E jia ekfu b'ọ kpawarụ ẹba g'ọo ugo whekashihu.
⁶ Be erikwa nri, onye ụswara.
 Tẹ nri iya l'atsọ g'ọo gunu ba agujekwa ghu.
⁷ Ẹgube onye ono bẹ iwhe l'ọrije
 bụ l'ri rigbuwaru iya erigbu.
 Ọo-ngụkwaru ghu nri sụ ghu: "Bya eria nri. Naru
 ngụa."
 Ọle angungu l'ọnguru nri ono te eshidu iya l'obu.
⁸ I -ria ya bẹ l'iji-gbọkwa nwa iya ọwhu i riru.
 Ajaja, i jaru iya aburu ghu nke mmaanụ.
⁹ Be ekfujekwa okfu yeru onye eswe,
 nkele oo-wokwaru okfu mmamagụ ono,
 i kfuru iya gwọo lẹ ntụ.
¹⁰ Be ewofukwa ẹkpè ndụ-ichee gude kpaa oge-alị.
 Gụ eje akpaswetakwa bahụ l'alị onye nna iya
 l'anọhe,
¹¹ nkele ọ kwa Onye-Nwe-Ọha,
 bụ onye ono shihuru ike bụ iya l'agbataru whẹ.
 O je l'a-gbaru whẹ ọdzori gbagide ghu.

12 Ngabẹje nchị ree nwuta iwhe l'eezhi ghu.
 Gbobeje nchị l'okfu onye maru iwhe.
 13 Ba ahakwa ohu unwegirima ghu ahuhu, gbaru whenu.
 Whenu ta anwuhukwa m'i chia whenu iwhe.
 14 Chia whenu ro echachi dzoo whenu ndzu.
 15 Nwa mu; iwhe l'e-me t'obu tsoo mu utso
 bu t'i buru onye maru agu.
 16 Obu l'a-no atso mu utso
 nteke l'iikfu okfu, kuru nhamunha.
 17 Be enwekwaru ndu l'eme iwhe-du-aji uwhenya.
 Iwhe l'ii-mechia bu t'i tsuje egvu
 Onye-Nwe-Oha ntekenteke.
 18 O noo l'oo-duru ghu ree le mgbe l'iwhe.
 Iwhe ono, enya du ghu ta abyadu l'ala ghu nke
 mmaanu.
 19 Ngabe nchi nwa mu; maru agu.
 Dobelekawho obu ghu l'ome iwhe kuru nhamun-
 ha.
 20 Be etsojekwa ndu anguruma; o du l'oo ndu onu-
 orimori.
 21 Nkele ndu anguruma yele
 ndu onu-orimori l'adajekwa ukpa.
 Onye bulewho t'ia ria iwhe zee bu
 mkpa iya be l'e-megekwa anma nkirika-ekwa.
 22 Ngabejeru nna ghu nchi,
 mbu onye ono, meru i futu uwa.
 Gu eje ekojekwa ne ghu okpa l'ishi
 nteke o buwaa nwanyi nnochee.
 23 Zuta ire-lanu. Be erewhukwa iya azu.
 Maru agu. Buru onye a huru ahuhu
 yele onye iwhe l'edoje enya.
 24 Nna onye-du-chiriri be ehuru l'a-tso mebyi utso.
 Onye nwa iya maru agu be l'e-nwe ehuru-utso.
 25 Mee te nna ghu yele ne ghu nweru ehuru-utso.
 Mee te ne, nwuru ghu nu tee eswa.
 26 Nwa mu; woru obu ghu nu mu.
 Leta enya l'iwhe mu l'eme.
 27 Le nwanyi okpara bukwa iduma, turu omilomi.
 Mbu le nwanyi-ogori bu welu, du kpaagugurugu.
 28 Oo ge ndu abalidegvu l'akwajeru madzu l'egbudu
 bu ge yebedu l'akwabeje.
 Iwhe o no l'ozo iya bu oome
 t'unwoke l'alu nwanyi buhashia nyee whenu.
 29 ?Oo onye nwe mburunu?
 ?Oo onye nwe ogu ahuhu?
 ?Oo onye bu onye esemokfu?
 ?Oo onye bu onye ngirima?
 ?Oo onye bu onye ehenu ka etsotso?
 ?Oo onye be l'eke enya vavava?
 30 Oo ndu l'anoje nderinde le mme.
 Ndu l'etsojeru aghawhe achu mme, a gwarweru ag-
 warwe.

31 Be elejekwa enya le mme nteke l'ooovo-lishihu avo-
 lishihu,
 mee nteke l'otsu kputukputu l'uwaka, e yeru iya,
 mee nteke o to nwehu anma pyataa.
 32 L'ikpazu be l'ootaje eru g'oo ejo agwo.
 Eru iya dukwa eji g'oo eru oguji-nwaka.
 33 O noo nteke enya ghu l'a-wata owhu iwhe du ghu
 oduge.
 Uche ghu awata ogba l'iwhe gbachiru enya.
 34 O noo nteke l'ji-du g'oo onye
 zee azee l'echilabo eze-enyimu,
 mbu g'oo onye zee l'eli iwhe e gvuberu l'eli ugbo-mi-
 ni.
 35 Gu awata oya su: "Whenu e
 tsugbu mu-o! O le whenu te emerukwa mu ehuru.
 Whenu l'etsukwa mu otsu mkputu, o le o too rwudu mu
 l'ehuru.
 ?Oo nteke ole be mu l'a-gbalihuzhia?
 Mu -menyaa emenya gbashi
 be mu l'a-chokwa mme odo, mu l'a-ngu."
24 Be enwekwaru ndu l'eme ejo-ememe uwhenya.
 T'o bu gukwa ghu te gu le whenu turu oli.
 2 Nkele iwhe bu obu whenu bulewho ome iwhe-ike,
 ejo-okfu l'ebejeru whenu eberu l'onu.
 3 Oo mmagbu b'e gude atu ulo,
 O buru okwa-enya be l'eegudeje mee ya t'o shihu
 ike.
 4 O buru mgbamego be l'eegudeje dozhia ime-ulo iya,
 bya edojia ya ngwa-ulo, l'erekaa ire, ama uwa.
 5 Onye maru agu be ike dukwa shii.
 Onye nweru mgbamego l'anoje anwuta iwhe
 ntekenteke.
 6 Ii -bya l'eje ogu, onye l'ji-no ele
 enya iya bu onye l'e-goshi ghu iwhe l'ii-me.
 Nteke o dukwanu ghu nke t'i
 lwu-gbu ndu gu le whenu l'alwu ogu,
 ndu l'ji-no ele enya whenu bu ndu l'a-no akpo-zhiru
 ghu uzo.
 7 Mmagbu karikwaru ge l'oodo onye eswe enya.
 Onye eswe te enwejedu onu okfu
 l'eka e dzukoberu ekfu le nggamgbo.
 8 Onye l'agbaru madzu ibe iya ejo-ego
 be iwhe l'ee-ku iya bu ome-njo.
 9 Akpo onye eswe gbaru bu iwhe-du-aji.
 Onye l'aja madzu ewenu be l'aduje ndiwhe ashi.
 10 Ike -gvu ghu nteke l'ije iwhe-otsulanu
 b'i ruhukwaru okpobe aruhu.
 11 Dzofuta ndu a chi eje egbugbu.
 Sewhu ndu l'akpu galagala eje
 aka l'aa-nodu whu-gbu whenu azu.
 12 Nteke i suru l'o to gbasaduru ghu,
 ?o du ghu g'onye ono, l'enoje
 obu madzu ta amakotadu iwhe lile?
 ?O du ghu g'onye ono, bu iya

l'echekwa ndzụ ghu ta amadụ iwhe l'iime?
 Ọ dū ghu gẹ tọo kfulu onyenonu
 ugwo g'iwhe, o meru gbaru?
¹³ Nwa mu; mije mmanu-enu nkele o dū ree.
 Mbụ lẹ mmanu-enu, e metaru
 l'ubakala-enu l'a-tso ghu utso l'onu shinene
 shinene.
¹⁴ Makwaruwho l'oo egube ono be
 mmamagu dū ree lẹ ndzụ ghu.
 I -maru agu be l'oo-duru ghu lẹ ree lẹ mgbe l'iwhu.
 Iwhe ono, enya dū ghu ta abyadu l'ala nke mmanu.
¹⁵ Sụa, gube onye ejo-ememe,
 be ejekwa ibe onye-du-chiriri je akwachia ya uzo.
 Be ejekwa ome iwhe ike l'ibe iya.
¹⁶ Nkele onye-du-chiriri dakwaa
 m'o daru ugbo esaa, b'o gbalihujekwa.
 Obenu l'onye ejo-ememe be iwhe-otulanu l'akwat-
 suje.
¹⁷ T'o bo tsojekwa ghu utso lẹ ohogu ghu daru.
 Be etekwa eswa l'ukfu koru iya.
¹⁸ Odua be Onye-Nwe-Oha
 l'a-whukwa iya, ya adu iya eji,
 ya paru onye ono haa, ya aduhe iwhe l'oo-mekwadu
 iya.
¹⁹ Te ndu ejo-ememe be emejekwa t'ehu gbanwuhu
 ghu oku.
 Ba awhujekwaru ndu l'eme ejo-iwhe uwhenya.
²⁰ Nkele onye l'eme ejo-iwhe b'o tọo duduru lẹ ree.
 Onye-ejo-ememe be ndzụ iya l'e-me pyinyingu.
²¹ Nwa mu; tsujekwa egvu Onye-Nwe-Oha;
 gu atsukwawho onye eze egvu.
 Be etsokwa lẹ ndu l'ekwefujeru whẹ ike.
²² O noo nkele Onye-Nwe-Oha yele onye eze ono be
 l'e-mekwa t'ejo mkpamkpa kpaal'ehu whẹ.
 O to nwedu onye maru egube ejo-iwhe Onye-Nwe-
 Oha
 m'o bu onye ono l'e-me whẹ.
²³ Okfu owaa bukwawho okfu, shi ndu mmamagu
 l'onu
 Obo madzụ ebo mee l'eeke ikpe ta adukwa ree.
²⁴ Mbụ l'onye saru onu su onye
 ikpe nmaru l'oo ya be iswi du mma
 be l'aa-nokwa akpo l'iwhu lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu,
 mba gẹ mba ha ajikakwa iya whọ.
²⁵ Ole oo-duru whẹ lẹ ree,
 mbụ ndu l'ekpeje ikpe nma iya onye o nmaru.
 Ndu ono be l'aa-goru onu-oma, paru eka nu.
²⁶ Onye yeru ghu okpobe onu
 l'okfu be bu okpobe onya ghu.
²⁷ Vuadaru uzo jegede ozhi, duru ghu l'etezhi.
 Gu abya ejekotagezhi ozhi, duru ghu l'egu.
 Tehenu g'i wataro otu ulo ghu nteke ono.
²⁸ Ba agbakwaru ibe ghu ejo eka-ebe l'ebe o dū iwhe
 o meru.

Gu eje egudekwa onu ghu ono duwhua madzụ.
²⁹ Ba asukwa l'ii-melata iya iwhe o meru ghu,
 mbu l'ji-kfu nwoke ono ugwo iwhe o meru.
³⁰ Mu ghatajeru eka onye egalı koru okfu.
 Mbụ lẹ mu jeru je aghajaa lẹ
 mgbu-vayinu onye l'ete enwee mgbamego.
³¹ Agarambo tukole iya whọ naru.
 Ewu mmaanu gbaotalewho
 whulawhula bachia oma enyoru iya.
 Mgbodo-ewhuru, e shi gude gbaa
 ya mgbabu dakashihu-gewaa.
³² Mu bya awata ori iwhe ono, mu whuru l'ime obu
 mu,
 bya egude iwhe ono, mu whuru gude nwuta iwhe.
³³ L'oo, i -kua mgbenya nwanshi,
 mgbenya rwee ghu nwanshi.
 Mbụ, i -chikobe eka nwanshi su t'i tuta ume,
³⁴ ukpa afuru ghu g'oo onye abalidegva byaru ibe iya.
 Mbụ ejo-eka adule ghu whọ
 g'oo onye nwoke ibe iya chi ngwogu byakfuta.

Ẹtu ọdo, Sólomonu nmashiru

25 O waa bukwawho etu ọdo, Sólomonu
 nmashiru.
 Ndu deru iya l'ekwo bu ndu
 l'ede ekwo l'ibe Hezekaya, eze ndu Juda.
² Iwhe e domiru edomi bu ugwu duru Chileke.
 Owocha iwhe avocha buru ugwu duru ndu eze.
³ Oo gẹ igweli habe l'eli, o buru gẹ alı du-be omilomi
 bu gẹ obu onye eze bu-be iwhe madzụ l'ete adu ike
 voo.
⁴ A -kushia egba lẹ mkpola-ocha,
 onye gude iya akpu iwhe akputa iya iwhe l'ama uma.
⁵ A -chishia ndu ejo mgbazhi
 l'iwhu onye eze, ya egude ọdu chiriri achı l'oshi-eze
 iya.
⁶ Ba anojekwa l'iwhu onye eze ekutse onwogu.
 Gu eje asugabejekwa onwogu
 l'onodu, rwuberu oke amadu.
⁷ Nkele o kakwa ree l'oo ya gude
 onu iya su ghu: "Bya ano-koru l'eka-a."
 Amame l'o kfulu l'iwhu onye a
 maru ewha iya mee ghu iwhe-iwhere.
 T'iwhu i gude enya ghu whẹ ebo ebo whu,
⁸ be emekwa t'i gbaru
 gburugburu je agbaarü madzụ ekwo l'ulo-ikpe.
 Sụa, okfu ono megee nma ghu
 be iwhere iya l'e-gudekwa ghu.
⁹ Nteke gu lẹ madzụ l'atu ntutu
 ego, unu tulekwa iya whọ l'ishi onwunu,
 be ewotakwa iwhe onye ono kfulu
 ghu lẹ mpya je aryakaa aryaka.

¹⁰ Ọdua bẹ onye nṣuru iya nṣu l'e-mekwa ghu iwhe-
iwhere.

Ejo ẹwaha, l'ii-vuta iya ta abya l'agvṣ agvṣ.

¹¹ Okfu e kṣuru l'o rwuberu iya
dṣ g'ọo akpṣuru mkpọla-ododo, a garṣ ye lẹ mkpọla-
ọcha.

¹² Mba, onye marṣ ágṣ l'abarṣ
onye l'angabeje nchṣ l'okfu, l'eeṣfuru iya
bẹ dṣ g'ọo iwhe-nchi, e gude mkpọla-ododo mee,
bya adṣ g'ọo iwhe e gude ọkpobe
mkpọla-ododo memashia ememashi.

¹³ Ọo g'aka-mini l'ejije oyi gua ẹhu
egugu nteke l'aakpata iwhe a kọru l'okfu
bṣ g'onye ozhi, e gude ire iya ẹka
l'emeje t'ẹhu gua ndu zhiru iya ozhi.
Oomeje t'obu guzeta ndu nwe iya nṣu.

¹⁴ Ọo g'igweli, kpugeeru ekpu,
bya ezhia whẹrewhere, t'ọ chṣhe mini dṣ,
bṣ g'onye l'ekweje ọkwa iwhe ya
l'oo-meru madzṣ ya eje emehe iya dṣ ndono.

¹⁵ Ọ kwa ọta nshi l'e-me t'onye
l'achṣ nṣu mee iwhe l'oboshia kwe l'iya l'e-me.
Ọ bṣru olu-okfu, dṣ beṣebeṣe l'egbujije ọkpṣ.

¹⁶ Ị -whṣa mmanṣ-ẹnwu, mṣtakwa iya l'okelee ya.
Nkele ị -myṣta iya ọwhu ọ larṣ ghu ashṣ bẹ l'iji-gboshi
ya.

¹⁷ Jetakwa ibe madzṣ ibe ghu l'okelee ya.
Nkele i -jenuka iya, ike ghu agvṣ iya, ya akpọ ghu
ashṣ.

¹⁸ Ọo gẹ mkpṣuru l'emeje ẹhuka,
ọ bṣru g'ogu-igba l'asajatajẹ madzṣ,
bya abṣru g'akfṣ l'adzṣje pṣrumu,
bṣ g'ọ dṣ, mbṣ onye l'agba ẹka-ebe iwhe ibe iya l'ete
eme.

¹⁹ Ọda-whube onye l'ẹte egudee
ire iya ẹka nteke iwhe l'atsṣ madzṣ l'ẹhu
dṣkwa g'ọo onye l'eme tẹ ya taa iwhe l'eze ari-eze,
dṣkwawho g'ọo onye l'eme tẹ
ya jee ije l'ọkpa, nwṣhuru iya anwṣhu.

²⁰ Ọgu egvu, l'atsọ ọtso eyeru onye obu l'ẹte atsọ ọtso
bẹ dṣ g'e yefuru madzṣ uwe
gbabẹ iya ẹhu ọto l'ẹka oyi l'atsṣ iya.
Ọ dṣ g'ọo onye e wotaru mini-ágwá gbashṣ l'ọnya.

²¹ Ọ -bṣru l'ẹgu l'agṣ onye gṣ l'iya
dṣ l'okfu, nṣkwa iya nri t'ọ ria.
Nteke ẹgu mini l'agṣ iya, kee ya mini t'ọ ngṣa.

²² Nkele nteke l'iime nno bẹ bṣ
iwhere bẹ l'iimeta ekpu iya l'ishi,
iwhe ono ahṣa ya ọku l'ẹhu.
Onye-Nwe-Ọha l'e-bu ghu obunggo.

²³ Ọo gẹ whẹrewhere, shi l'ṣzo isheli l'egudeje mini
bya,
bṣ lẹ gẹ okfu-azṣ l'akpatajẹ ọdzu iwṣu.

²⁴ Ọ kakwa ree t'ṣ kwata je eburu l'azṣ-ṣtsulo

amame lẹ gṣ nwanyi, l'ekfu ekfurekfu bu l'ṣlo.

²⁵ Ọo gẹ mini, l'ejṣ oyi l'eguzetaje obu onye mini l'agṣ
bṣ g'ozhi-ọma, e shi otẹnya bya
ezhia l'eguzetaje obu onye e zhiru iya.

²⁶ Onye-dṣ-chṣiriri -tṣuru onwiya tṣgboru onye ejo-
ememe,

b'ọ dṣkwa g'ọo ẹnya-mini, a swọru
erwu, bya adṣ g'ọo nwogvu, a tṣrwuru atṣrwu.

²⁷ Ọminuka mmanṣ-ẹnwu ta adṣdu ree,
o nokwawho gẹ l'ọdua ree tẹ
madzṣ gude ẹka eme t'a kwabẹ iya ugvu.

²⁸ Madzṣ, l'ẹte adṣje ike sede onwiya esede
dṣkwa g'ọo mkpṣkpṣ, e nwutsushiru mgbodo,
e gude tṣ-wheta iya, o gheru ọnu.

26 Ọo gẹ aka-mini, l'ada l'ọnanwu l'ẹte abẹe urwu,
ọ bṣru gẹ mini, l'achṣ l'ọkpa-ji l'ẹte abẹk-
waawho l'iwhe,

bṣ gẹ l'ọotoo gbaa t'a kwabẹ onye eswe ugvu.

² Ọ bṣru gẹ nwogbee, l'anoje aji pẹremu pẹremu,
bṣkwaruwho gẹ nchṣ-arwa l'anoje erwu bẹkee
bṣ g'ọnu, a tṣuru onye l'adṣa
iwhe o meru l'ẹte abya l'ere l'ẹhu iya.

³ Ẹchachi bẹ l'eechije inya,
l'aakpajẹ iwhe akpa ye nkakfṣ-igara l'ọnu.
O nokwawho gẹ mgboro l'anoje
ana nkwe l'okpurukpu onye eswe.

⁴ Be yekwaru onye eswe ọnu lẹ mkpọkoro okfu, l'ook-
fu.

Ọdua gṣ l'iya abṣru iwhe lanṣ.

⁵ Yekwaaru onye eswe ọnu lẹ mkpọkoro okfu, o kṣuru.
Ọdua bẹ l'oo-dobekwasṣ lẹ ya marṣ ágṣ.

⁶ Onye l'ezhi onye eswe ozhi bṣ
ọkpa bẹ l'oogbubufu onwiya,
tẹmenu l'ọokpataru onwiya okfu.

⁷ Ọo g'ọkpa l'anoje atṣ nwangvṣuru gwẹlegwele
bṣ g'ẹtu l'adṣje l'ọnu onye eswe.

⁸ Ọkwabe onye eswe ugvu dṣkwa
g'ọo oye ẹwhuru lẹ mgbenu.

⁹ Ẹka onye eswe l'anma ẹtu dṣkwa
g'ọo ẹka onye mmẹe l'atsṣ l'akpa onwiya ógvú l'ẹka.

¹⁰ Ọo g'onye l'agba akfṣ l'anoje agba iwhe ọ whṣru,
bṣ g'ọ dṣ onye bṣ-zhiawho onye
eswe m'ọ bṣ o-shi-awe o-shi-awe bẹ l'oobuje ozhi.

¹¹ Ọo gẹ nkṣta l'anwajẹ ẹnwa lawhu azṣ je eria ya
bṣ g'onye eswe l'emegejee
rigbarigba lawhu iya azṣ ọdo.

¹² Onye l'ari lẹ ya marṣ ágṣ l'ẹnya nkiya
bẹ onye l'eme eswe kakwa iya mma.

¹³ Onye ẹgali l'asṣje l'oduu-gburu-agṣ bẹ nọ l'echi-
ṣzo,

l'oduu-gburu-agṣ bẹ tsoru echi-ṣzo aghawhe.

¹⁴ Ọo gẹ mgbo l'anoje agbawhe l'ẹnya ọkpa iya
bṣ g'onye ẹgali l'anoje aghawhu onwiya lẹ iwhe-azẹe
ya.

15 Onye ẹgali l'abuje: o -tsuta ọ́tara
l'owhe, ẹka akwaa ya l'ochi.
Ẹgali te ekwe iya t'o ye ẹka l'ọ́nu.
16 Onye ẹgali l'arije lẹ́ ya maru ́águ
maghata ọ́madzu ẹ́saa, maru oye ọ́nu l'okfu.
17 Onye yeru onwiya l'ẹka l'aaswo ọ́swo l'ẹ́te ag-
basaaru iya
dukwá g'ọ́o onye whuru nkuta, l'aghata lota iya lẹ́
nchj.
18 Ọ́o g'onye ọ́gvu l'eme l'atuje oloko-ọ́ku mgbahẹ́ka,
tụ́a akfụ, a gútaru l'ọ́ku mgbahẹ́ka,
19 bú g'ọ́o dọ́, mbu onye ghọ́-geeru ibe iya ọ́gho bya
asụ́ iya:
“Ọ́ kwa nganga bẹ́ mu l'akpashj ghu.”
20 Ọ́ -búru lẹ́ nkú ta adudu l'ọ́ku, ọ́ku anyjhu.
Ọ́ búru l'asulasu ta adudu l'okfu, ọ́swo ta abyadu
l'ada.
21 Ọ́o gẹ́ icheku l'awhunwuje ọ́ku-ọ́zu,
bya aburu gẹ́ nkú l'awhunwuje ọ́ku mmaanu
bú g'onye l'abanuka mba l'awhunwuje okfu.
22 Asulasu l'anoje atso ntumatu.
Qotukoje iwhe bú ẹ́hu vọ́o kfurukfuru.
23 Ọ́o gẹ́ nshj mkpọ́la-ọ́cha l'etechije ite, a kpuru l'ur-
wa
bú gẹ́ ire mechemeche l'edomije obu mgbashj.
24 Onye madzú dọ́ ashj l'egudeje
okfu-ọ́nu kwachia onwiya.
Qle o domiru ẹ́regede l'ime obu iya.
25 Oo-kfua okfu, l'atsọ́ ọ́tso, ọ́le be eyekwaru iya ọ́nu,
nkele ejo-ahuma, dọ́ iya l'obu rwukwaru l'ẹ́saa.
26 Ashj, ndiwhe dọ́ iya bẹ́ l'oogudeje ẹ́regede domia.
Qle ejo-ememe, l'oome bẹ́ l'ee-megee tų́a jalaa
l'edzudzu-ọ́ha.
27 Onye l'atụ́ iduma bú iya l'e-megee daba iya.
Ọ́ búru onye l'agbu ẹ́whuru bẹ́
ẹ́whuru l'ewewhujẹ́ azú bya eswipyabe.
28 Onye ntuwu-ire bẹ́ l'akpoje ndu o melwuru ashj.
Ọ́nu, l'enwu okfu enwunwu l'emebyije iwhe emebi.
27 Ba asukwa l'owa-a iwhe l'ii-me echile,
nkele j tị́ madu iwhe uboku l'e-wota.
2 Haa t'onye ọ́do jaa ghu ajaja,
ba abushi ete aja onwiya.
Haa onye ọ́do t'ọ́ jaa ghu,
t'ọ́ bọ́ bushi gubedua l'onwoghu l'anọ́ aja onwoghu.
3 Ẹ́whuru l'anyikwa ẹ́rwa; ẹ́ja búru oke-ivu.
Qle onye eswe -kpatsua ghu iwe b'ọ́
kakota iwhe labo ono ọ́nyi ẹ́rwa.
4 Ẹ́hu-eghughu te enwedu obu-imiko,
ovuma l'agbanwuhujẹ́ ọ́ku l'ẹ́hu.
Qle ọ́ tọ́ dudu onye l'a-dụ́ ike
akfuru ẹ́nya-kfurukfuru l'iwhu.
5 Mba, a baru madzú l'okpa-jaajaa
kakwa ree amame obu, e yeru madzú t'e goshifuta
iya l'umere.

6 Iwhe onye gu l'iya l'eshi ọ́nyà
mekaru ghu bẹ́ kakwa mma,
amame ọ́ma ẹ́regede onye ọ́hogu ghu byiru ghu.
7 Onye ẹ́who jiru bẹ́ mmanu-ẹ́nwu l'adu-gejee ẹ́ji.
Qle onye ẹ́gu l'agụ́ bẹ́ iwhe l'atsọ́ ilu
l'atukoje atsokaa mme-mme.
8 Onye shi l'ibe iya tugburu je ejewuhu
dukwá g'ọ́o ẹ́nu, shi l'ekfunu iya whefu je ewhua
uzo.
9 Senti yele mmanu, l'eshi
kwekwekwe l'emeje t'obu l'atsọ́ ọ́tso.
O nokwawho gẹ́ okpo-zhi uzọ́, shi
l'ẹ́ka ọ́nya madzú l'emeje, ẹ́hu akpenehu iya.
10 Ba anyazokwa onye gu l'iya l'eshi ọ́nya mee onye
yele nna ghu l'eshi ọ́nya.
Ba agbakwaru jeshia ọ́lo nwune ghu nwoke mboku
iwhe-otsulanu byaru ghu.
L'obutobu ghu, no ghu ntse kakwa
ree amame nwune ghu, bu ghu otę́nya.
11 Nwa mu; makwaru agụ́, gu emee t'obu kpenehu
mu,
nke ọ́whu mu l'a-ma okfu,
mu l'a-sa onye mu dọ́ nde l'ę́nya.
12 Onye nweru uche l'awhujẹ́ iwhe
l'e-mekata iya, ya ezeeru iya.
Obenu l'onye l'amarwetaa iwhe
l'ẹ́jeje vukovukovuko je evuta ejo-ọ́nwu.
13 Madzú -naa onye l'otoo maa
mkpalẹ́ka, natakwá iya uwe iya.
Gudekwá iya t'ọ́ sọ́beru ghu iwhe
m'ọ́ -búru l'ọ́o onye ọ́ha ọ́do b'ọ́ naru mkpalẹ́ka ọ́bu.
14 Madzú gbeshi lẹ́ chi-asahu arya
taratara l'iya l'ekele obutobu iya ekele
bẹ́ l'ọ́o-dukwá g'ọ́o bú iwhe bẹ́ l'oowhu whẹ́.
15 Onye okfu ọ́nu dunuka nyee ya
dukwá g'ọ́o mini, l'ala motomoto mboku mini chjru.
16 Egbogbo iya dukwá g'ọ́o onye
l'egbo wherewhere t'o bo whehe,
m'ọ́ bú onye gude ẹ́ka egbobuta mmanu, l'alwa tori-
tori.
17 Ọ́o g'igbegiri l'abajẹ́ igwe bú
g'amadu l'abajeru okwa-ę́nya nu ibe iya.
18 Ọ́o onye l'azu figu l'erije akpuru, ọ́ mitaru.
Ọ́ búru onye l'eleta onye-nwiya-nu ę́nya bẹ́ l'ok-
wabeje ugvu.
19 Ọ́o gẹ́ madzú l'eleje ę́nya lẹ́ mini whu inyonyo iwhe
iya
bú g'obu madzú l'egoshije ugbugba iya.
20 Ẹ́who te ejijedu alj-maa; ẹ́who te ejije alj ọ́la-l'iyi.
O nokwawho g'iwhe l'agụ́ madzú l'ete edzujedu iya
edzu.
21 Ite b'e gude eghe mkpọ́la-ọ́cha egheghe.
E gude ọ́ku adata mkpọ́la-ododo adata.

Obenu lẹ madzụ bụ ajaja, l'aaja iya b'e gude adata iya.

²² Ọ tọ dudu m'oberu i tsua onye eswe l'ọtumu; i -gude ọdú tsua ya g'ọo onye l'estu owhe, be l'iiti tsufukwa iya ome eswe l'ẹhu.

²³ Makwaru g'onodu ẹlwù ghu gbaru.

Obu ghu adukwawho l'ẹka eswi ghu dọru.

²⁴ Nkele iwhe-enweru ta anogbujeduru jeyewaro. Okpu-eze ta anoje shi l'ogbo rwua l'ogbo l'ishi onye lanu.

²⁵ E -gbua ẹwu; nke ọwhúú erwuta, e je kpota nri ẹlwù l'eli ugwu,

²⁶ unwu-aturu ghu anulaha ghu uwe oye l'ẹhu, gu awata oore eghu ghu reta iwhe l'ii-gude zua alj.

²⁷ Ii-nwe ẹra-eghu, ha shii, l'ii-gude azu onwoghu gu lẹ ndibe ghu;

gude iya azu nwata nwamgboko, gu l'iya bu ebu.

28 Onye ejo-ememe l'anoje agba ọso nteke l'adua onye l'achi iya nu.

Ọle onye-du-chiriri be obu l'eshihuje ike g'oo oduu-gburu-agu.

² Nteke ndu bu lẹ mkpukpu du kwefuru ike be l'ooemeje

whẹ agbanweshi ndu bu ishi, l'achi whẹ nu ẹka ẹka.

Ọle onye maru iwhe, mbu onye

iwhe l'edoje ẹnya -buru ishi,

be l'onoje ọdu l'okwa ochichi iya.

³ Onye ukpa, l'emegbuta ndu ukpa dukwa g'oo ẹka eze mini chiru mebyishia nri, a koru l'okfu.

⁴ Ndu l'ete eme iwhe iwu kfuru l'anoje ajakposhi ndu ejo-ememe.

Ọle ndu l'edobe iwu be whẹ lẹ ndu ejo-ememe l'aduje l'okfu.

⁵ Ndu l'eme ejo-iwhe be iwhe kfuru nhamunha te edojedu ẹnya.

Ọle ndu l'abarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja be l'odoje ẹnya dorwe ya edorwe.

⁶ Onye ukpa, l'ete emetaje iwhe l'aa-ta iya uta kakwa ree

amame onye nweru iwhe ọzo iya gbekwanu nko.

⁷ Nwa, l'emeje iwhe iwu kfuru bukwa nwa, maru agu. Ọle onye yele ndu bu ọ-ga-lẹ-mkpa madzụ l'atụ ọli l'anoje

emechi ndu nwuru iya iwhu.

⁸ Onye gude ugwo-onwurunwa akpa ẹku bukwa onye l'emere ndu ukpa odo be l'okpa ẹku obu edoberu.

⁹ Onye l'ete anga nchi l'iwhe iwu kfuru be ekfukfu, l'ookfu anu Chileke bukwa akpamara be l'ooeme.

¹⁰ Onye meru onye obu guru iwhoro whua ọzo je eshilaha ejo ọzo bukwa l'iduma, ọ turu l'onwiya be l'oo-daba.

Ọle onye l'ete eme iwhe l'aata iya uta be l'e-keta nke-oma.

¹¹ Onye nweru iwhe l'ewoje lẹ ya maru agu.

Ọle onye bu onye ukpa, iwhe l'edoje ẹnya be l'enyorwuje iya ime maru lẹ g'oo gbaru.

¹² Ọobuje, onye-du-chiriri -bahu l'okwa, ẹhu atsomahu onyenonu.

Nteke onye ejo-ememe bahuru l'okwa, ndiwhe acholaha ẹka whẹ l'e-domishi onwowhe.

¹³ Onye l'edomi iwhe-du-ẹji o meru edomi be l'ete awafujedu awafu.

Ọle onye duru iwhe o meru ọdu-uji, bya esefu iya ẹka be Chileke l'a-whuru imiko.

¹⁴ Ẹhu-utso bu nke onye l'atsụ egwu Onye-Nwe-Ọha. Ọle onye obu taru mini l'adabaje l'iwhe-otsulanu.

¹⁵ Onye ejo-ememe -buru eze achi ndu ukpa, b'oo du g'oo ẹka oduu-gburu-agu l'abọ erwumu, m'oo bu g'oo ẹka l'ooome ẹnu, mbu ejo-nkuta-oswa.

¹⁶ Onye eze, l'achi l'ẹka ike te enwekwa mgbamego. Ọle onye, ọ du ashị, mbu ẹku,

l'aakpa l'ugho be l'a-no ndu ogologo.

¹⁷ Onye gburu ọchi, ọchi ono gude iya be l'e-jelewho tjitoo jeye ya anwuhu,

tọ du onye bya l'a-gbaru iya mkpu.

¹⁸ Onye uta l'adua lẹ ndu iya be l'ete adukwa iwhe bya l'e-me iya nu.

Obenu l'onye ọzo iya gberu nggo l'agbakwohuje agbakwohu daa.

¹⁹ Onye koru alj iya be nri l'adujeru.

Obenu l'onye daburu mmaka be yele ukpa-mkperi l'e-me.

²⁰ Onye e gude ire iya ẹka be onu-oma iya l'a-ha l'ig-weligwe.

Obenu l'onye l'agba gburugburu te ya nweru iwhe be l'ete ọdukwa iwhe l'e-me t'a ba anu iya ahwu.

²¹ Ọbo madzụ ẹbo ta adukwa ree.

Ọle madzụ l'ekwobeje te ya ria n-wolazu meswee.

²² Onye ẹka-kfukfurukfu l'agbaje gburugburu te ya nweru iwhe, tọ maje l'ukpa-mkperi kfuru echeru iya.

²³ Onye l'abarụ madzụ mba be l'ee-megee ka oomeru iwhe-oma amame onye gude onu aja madzụ ajaja mkpeemkpee.

²⁴ Onye l'ezhi iwhe nna iya ọ dda l'oo nke ne iya l'oshi asuje l'oo tọ dudu ẹji, be yele onye emebyi bukwa iwhe lanu.

²⁵ Onye eghoro-ẹhu l'akpatsu okfu.

Ọle onye kporu obu yeru Onye-Nwe-Ọha be l'a-no aba uba.

²⁶ Onye kporu obu ye l'oriri ẹka iya bu onye mmaanu.

Obenu l'onye gude mmamagu eme iwhe ta adudu iwhe bya l'e-me iya nu.

²⁷ Onye l'anuje onye ukpa iwhe

bẹ ụko iwhe ta abyakwa l'a-duru.
 Ọle onye l'atakubeje ẹnya t'ọ bọ
 whụ ndu ụkpa bẹ l'anatajẹ mburọnu, ha l'igweligwe.
 28 Onye ejo-ememe -bahụ l'ọkwa,
 ndiwhe achọlahaa ẹka whẹ l'e-domishi onwowhe.
 Nteke ndu ejo-ememe darụ l'ọkwa,
 ndu-dụ-chիրiri eworu ọkwa ọchichi.
 29 Onye a bawarụ mba ugboro ugboro,
 o kwe kpọkponyi emero iwhe l'oome
 bẹ bụ, a -bya l'aji ẹnya birimu,
 ya abụwaru onye a larụ l'iyi.
 T'a abya l'e-mekota iya emekota ọdo.
 2 Ndu-dụ-chիրiri bahụ l'ọchichi,
 ẹhu atsọlahaa ndiwhe ụtso.
 Obenu lẹ nteke ndu ejo-ememe bụ ishi,
 ndiwhe atsọlahaa ude.
 3 Onye yeru mmamagụ obu
 l'emeje t'ẹhu tsọ nna iya ụtso.
 Ọle onye yẹle ụnwanyi ọkpara bụ
 ẹhu l'anoje emebyi ẹku iya emebyi.
 4 Onye eze, gude ikpe nkfụmoto
 achị l'emeje t'alị iya keru ọkpa.
 Ọle onye ọwhu l'eriwhe n-wọlazụ l'emebyije iya eme-
 byi.
 5 Onye l'aja madzụ ibe iya ajaja mkpẹemkpee
 bụ ọnya bẹ l'ookweru iya t'o chee ọkpa.
 6 Onye njọ bẹ iwhe-dụ-ẹji, l'oome l'anmajẹ iya g'ọo
 ọnya.
 Obenu l'onye-dụ-chիրiri l'anoje agụ egvu ete ẹswa.
 7 Ndu-dụ-chիրiri bẹ l'ọonoje agba
 l'obu t'e meeru ndu ụkpa iwhe rwuberu whẹ nụ.
 Ọle ndu ejo-ememe ta akpadụ whẹ ishi.
 8 Ndu ewenu l'akpatajẹ ụtsù awata adada lẹ
 mkpụkpu.
 Ọle ndu marụ ágụ l'abyanyije ẹhu-eghughu.
 9 Onye marụ ágụ -kpuru onye eswe eje kọtu
 bẹ onye eswe ọbu l'a-nojẹ aba mba ata wowowo eye
 iya,
 a ta anụduru iya iwhe.
 10 Ndu l'egbu ọchi l'akpoje onye ẹka dụ ọcha ashị,
 whẹ l'anoje achọ ụzo whẹ l'e-shi
 kpawhua onye obu guru iwgoro ishi.
 11 Onye eswe l'avujẹ ọvuma
 vurwua ya l'ishi goshi g'ẹhu l'eghube iya egbu.
 Ọle onye marụ ágụ l'esedeje onwiya
 nọdu nggujungguji mẹ ẹhu l'eghu iya egbu.
 12 Onye bụ ishi ngagbabede nchị l'ejire,
 bẹ ndu l'ejeru iya ozhi
 l'a-bụkotalewho ndu ejo-ememe.
 13 Onye ụkpa yẹle onye l'akpa madzụ ẹhu
 bẹ nweru iwhe lanụ, l'anwujẹ l'ẹhu whẹ labọ:
 Iwhe ọbu bụ l'ọo Onye-Nwe-Ọha tukuru whẹ labọ
 nụ ndzụ, mee tẹ whẹ saa ẹnya.
 14 Onye eze -gude ire-lanụ ekpe ndu ụkpa ikpe

bẹ oshi-eze iya l'e-kelekwaruwho jingujingu g'o keru
 iya.
 15 Ẹchachi, e gude àhù nwata l'emeje t'ọ marụ ágụ.
 Ọle nwata, a harụ ẹhu, l'emeje ne iya iwhe-iwhere.
 16 Ndu ejo-ememe -nọdu l'ọchichi,
 iwhe-dụ-ẹji akakwawhọ shii eje eje.
 Obenu lẹ ndu-dụ-chիրiri l'a-nọdu
 whụ nteke whẹ l'a-nọ ada igbu-wẹwee.
 17 Hụa nwa ghu àhùhù nke ọwhu l'ji-tị chị uche l'ẹka.
 Oo-me t'obu tsọhu ghu rịkporikpo.
 18 Ẹka onye l'ekfuchiru Chileke l'adụa bẹ onyenonu
 l'ewheje akoro eme g'ọ dụ iya.
 Ọle onye l'eme iwhe iwu kfuru bẹ ẹhu-utso duru.
 19 Nwozhi ta buledua okfu-ọnu b'e gude ahuchata iya,
 nkele okfu, e kfuru iya dogezhikwa ya nụ ẹnya
 bẹ l'ootoo angadụ nchị.
 20 ?I whuru onye l'awọ okfu kpokokongu?
 Onye ono bẹ l'eelekwa ẹnya l'onye eswe l'a-ka
 ometa iwhe amamẹ yẹbedua.
 21 Nwoke shi lẹ nwata aswanụkaru onye ozhi iya
 aswarụ,
 bẹ l'oo-megee nụ awhụ l'ikpazụ iya.
 22 Onye ẹhu-eghughu l'anoje akpatsu okfu.
 Onye obu-ọku l'emeje iwhe-dụ-ẹji, ha l'igweligwe.
 23 Ekuku madzụ l'emeje ya adaa.
 Obenu l'onye wozeru onwiya alị bẹ l'aakwabeje ugwu
 shii.
 24 Onye yẹle onye oshi l'akpa
 bụkwa ndzụ iya b'ọ kpọru ashị.
 Aa-nọ eburu iya ọnu, ọle ọ tọ bya l'ekfu okfu.
 25 Ọtsu egvu madzụ bụ ọnya bẹ l'ọogbabeje.
 Ọle onye bụ onye kpọru obu yeru
 Onye-Nwe-Ọha ta adudu iwhe bya l'e-me iya nụ.
 26 Aahajẹ l'igwe achọ t'onye ishi meeru whẹ iwhe-
 ọma.
 Ọle onye l'ekpejeru madzụ ikpe,
 kfuru nhamunha bụ Onye-Nwe-Ọha.
 27 Onye-dụ-chիրiri bẹ onye l'ẹte
 akfube ẹka ọto l'aduje ashị.
 Onye obu guru iwgoro
 l'adujekwanu onye ejo-ememe ashị.

Okfu, Aguru l'ekfu

30 Ọ waa bụ okfu-ọnu Aguru, nwa Jake. Mbụ ozhi,
 Onye-Nwe-Ọha zhiru iya.
 Nwoke ono kfuru iya Itiyelu,
 mbụ l'o kfuru iya Itiyelu bya ekfuaru iya Ukalu sụ:
 2 "Ọo mu kagee ba ama iwhe l'iwhe bụ unwoke.
 Agụ madzụ ta adudu mu l'ẹhu.
 3 Mmamagụ bẹ mu l'ẹte anwụdua anwụ ilile.
 Mu ta ama Onye ono, dụ nsọ amama owu.
 4 ?Ọo onye bahujewaru l'imigwe; bya eshi iya lwaze-
 ta?

?Qo onye gudejewa ẹka kpokobe wherewhere?
 ?Qo onye gudejewa uwe iya kechia mini ekechi?
 ?Qo onye meru t'ẹka mgboko beru kporu akporu
 ?Ewha onye ono bu gunu? ?Qo gunu be nwa iya l'aza?
 Kanuru mu iya m'o buru l'i maru iya.
 5 Okfu Chileke be ntupo l'adudua ilile.
 Chileke bu iya l'egbochitaje ndu
 gbabaru l'ime iya je anodu ezeru ndzu.
 6 Be eyekwakwa iwhe l'okfu iya.
 Odua be l'oo-bakwaru ghu mba
 goshi oha-l'eze l'i bu onye l'adzu ejire.
 7 Uzhi iwhe labo be mu l'aryo ghu jiko Onye-Nwe-
 Oha.
 Ba ajikakwa l'i tii meduru mu iya temenu mu an-
 wuhude.
 8 Menua te ntuwhu-l'eregede yele
 odzu ejire nodu mu otanya.
 Be ekwekwa te mu kpa nri,
 gu eje ekwekwa te mu nweru iwhe.
 Iwhe l'iji-nujele mu who bu nri,
 l'a-sujeru mu eriri le mboku.
 9 Odua be mu l'e-nwenukakwa iwhe, jika ghu
 kfulahaa su: ?Oo onye bu Onye-Nwe-Oha obu?
 m'o bu mu akpanuka nri, je ezhia oshi,
 shi nno mebyia ewha Chileke mu.
 10 Be ekfubyishijekwa nwozhi l'iwhu onye-nwiya-nu.
 Odua be l'oo-tukwa ghu onu, gu ejenwua ehu.
 11 O nwekwaru ndu l'anoje ewhu nna whu iwhe,
 whu ta agota ne whu l'owho.
 12 O nwekwaru ndu riru l'ekpu ta adudu whu l'ehu
 ilile,
 l'ebe obu l'a safuwaru whu ejo-ududu, du whu l'ehu.
 13 O nwekwaru ndu bu ekuku l'eri mgbeku,
 mbu ndu madzu ibe whu du nde l'enya.
 14 O nwekwaru ndu eze, du whu l'onu bu ogu-igba,
 mbu ndu tu nkogo l'onu,
 whu gude alwu ndu ukpa olwochi l'eliwhe,
 gudekwa iya who egbushi
 ndiwhe, l'adua g'o haru whu.
 15 Etu-uda be nwutaru unwumgboko labo.
 Iwhe whu l'anojelewho arya mkpurudumulanu bu:
 'Nunu mu! Nunu mu!
 Mbu l'o nweru iwhe eto, ewho l'ete ejije eji,
 mbu iwhe eno, l'eteke asubua l'o jiwaru iya. Iwhe
 ono bu:
 16 Ali-maa mee ewho nwanyi, l'ete atsui ime, mee ali,
 nkele ali teke angunyabudua mini su le ya ta
 anguhedu,
 owaa oku, l'enwu enwu; oku, l'enwu enwunwu
 ta anonyabudua su l'o jiwaru iya.
 17 Onye l'asu nna iya enya rwubukungu,
 t'o kpa ishi ome iwhe ne iya suru t'o mee
 be egebe l'e-shi le nsuda bya aguta iya akpuru-enya,
 udele eria anu iya.

18 O nweru uzhi iwhe eto, du mu oke biribiri,
 mbu iwhe eno, l'ete edoo mu enya ilile:
 Iwhe ono bu:
 19 Eka ugo whegharu l'imeli,
 mee eka agwo wugharu l'eli ewhuru,
 mee eka ugbo-mini gharu l'eze-enyimu
 mefua onodu nwoke le nwamgboko.
 20 O waa ge nwanyi l'eri ogori l'emeje:
 Oorije huchaa onu su:
 'O to dukwa iwhe du eji, mu meru.'
 21 O nweru uzhi iwhe eto,
 mgboko l'owhu l'anoje le mkpula anma jijiji,
 mbu l'o nweru uzhi iwhe eno,
 mgboko l'ete aduje ike kforu akforu owu le mkpula
 iya:
 22 Mbu le nwozhi nonyaaru bya aburu eze,
 mee l'onye eswe wafuru bya enweru nri,
 23 mee le nwanyi, a kporu ashi be luru ji,
 o dua l'oo nwamgboko, yele
 nuwhu bu, o kapyabe nuwhu iya obu l'enya.
 24 O nweru iwhe eno, ha nwanshiji, du l'eliwhe.
 Ole whu mashiru agu ike:
 25 Ndanda bu iwhe e meru dobe
 l'eliwhe, ike ta adu iya shii.
 Ole whu l'apakoje nri l'onanwu
 dobe, whu l'e-ri l'udzumini.
 26 Ikpukiri-nwanu bu iwhe e meru
 dobe l'eliwhe, okpehu ta adu iya.
 Ole whu l'egvuje oga l'ewhuru buru.
 27 Igube te enwedu onye eze,
 ole whu l'anoje awu l'ogbo l'ogbo.
 28 Ngwere ta adudu onye l'ete adu ike gude iya l'eka.
 Ole onojeele akpawhe l'oke-uwhu ibe eze.
 29 O nweru iwhe eto, l'anoje agu ije ogu.
 Mbu l'o nweru iwhe eno, ije iya dushi ree ike:
 30 Oduu-gburu-agu bu iya bu oka-ike l'iwhe bu anu
 l'owhu,
 to du anu odo, l'oobuje enya l'iwhu.
 31 Odo bu akparakfuma okoku, mkpi,
 yele eze whu mee ndu oogu iya,
 no-where iya mgburumgburu.
 32 O -buru l'i shi buru onye eswe,
 mbu l'i shi anoje ekutse onwoghu ekutse.
 Odua l'i shi anoje agba ejo egdo,
 dee eka l'agba ria onwoghu aru.
 33 Oo ge l'aapyije mini-era-eswi pyita iya mmanu iya.
 O buru ge l'aapyije eka l'imi pyifuta iya mee
 bu ge mkpatsu-iwe l'apyifutaje ehu-eghughu."

Okfu eze ono, l'eeke Limelu l'ekfu

31 O waa okfu eze ono, ewha iya bu Limelu kforu.
 Onye zhiru iye ya nu bu ne iya:

2 "Gube nwa mu, gube nwa ono, mu paru ewho iya,

nwa mu sūru Chileke t'ò nū mu, ọ nū mu iya,
³ be ewotakwa ike ghu keshiaru ụnwanyi.
 Be ewokwaru ọkphehu ghu hakọtaru ndu ono, bu
 whẹ
 l'emeje tẹ ndu eze laa l'iswi.
⁴ Gube Limelu, tẹ ndu eze ba angujekwa mmẹe.
 L'ongu mmẹe ta abụkwa iwhe rwuberu ndu eze.
 Mbụ l'ò tọ dudu ree tẹ ndu bu
 ishi wata ongu mmẹe, l'atsụ atsụ.
⁵ Ọ dya bẹ whẹ l'angutakwa mmẹe zoha iwhe iwu
 kfuru,
 whẹ eworu ikpe, rwuberu onye l'eemekpa ẹhu gban-
 wee.
⁶ Woru mmẹe, l'atsụ atsụ nū ndu l'ala l'iyi tẹ whẹ
 ngụa.
 Gụ eworu mmẹe nū ndu áwhụ tsoru.
⁷ Tẹ whẹ ngụa zoha lẹ whẹ l'akpa nri,
 mbụ zoha ejo onodu, whẹ nọ.
⁸ Kfuchitaje onu ndu ono, l'ete
 aduje ike kfu okfu ẹhu onwowhe.
 Dzọtajeru ụnwu-ogbee iwhe rwuberu whẹ.
⁹ Kfuje iwhe gbarụ ghu l'ekfukfu,
 gụ ekpeje ikpe, kfuru nhamunha.
 Hajeru ndu iwhe-otsulanu byarụ
 yele ndu l'adua g'ọ harụ whẹ enge."

Nwanyi, umere iya dụ ree

¹⁰ Ọo onye l'a-dụ ike chọ-vu ọkpobe nwanyi?
 Ẹgube nwanyi ono kakwa
 ẹwhuru, vu oke onu aswa oore ire.
¹¹ Ji, l'alụ iya nū gude ire iya ẹka,
 ọ tọ dudu ọkpobe iwhe ụko iya bya l'a-duru iya.
¹² Iwhe l'onoje emeru ji iya bu iwhe-oma,
 o noo gẹ l'oomejeru iye ya jeye gẹ l'ọo-nọ-beru,
 tọ bya l'e-me iya iwhe l'emekata iya.
¹³ Ntekenteke bẹ l'onoje achọ ẹji
 anụ yele ọkpobe oghu l'oogudeje eje ozhi,
 Ọ tọ tugbejedu ẹka l'iwhe l'oome.
¹⁴ Ọ dụ g'ọo ụgbo-mini, e gude agba nghọ,
 nkele oojeje ẹka teru ẹnya je akpata nri.
¹⁵ Nteke l'ootehuje lẹ mgbenya bu lẹ geregere ụtsu
 mee nri doberu ndibe iya,
 bya ekeshiaru ụnwumgboko,
 whẹ l'iya bu ọrwu, gbarụ whẹ l'arwuru.
¹⁶ Ọotomitaje ẹnya zuta alj, l'oomebe iwhe.

Ọ bụru okpoga, l'erwuje iya ẹka
 bẹ l'oogudeje gbaa mgbabu vayinu.
¹⁷ Ọogbakpojeru iwhe ye lẹ nka gbashi jeshia ozhi.
 Ẹka l'eshihuje iya ike l'ozhi, l'ooje.
¹⁸ Oomaje urwu, l'oo-rita lẹ nghọ, l'ogba.
 Oryoku iya te enwunyajee nyihu l'enyashi.
¹⁹ Oogudeje ẹka iya gbaa oghu
 gude kpatarụ onwiya ẹkwa.
²⁰ Ọonoje asarụ ndu ụkpa ẹka asa,
 l'oomeje t'ẹka iya rwugbaru ndu l'adua g'ọ harụ whẹ
 l'ẹhu.
²¹ Igwe -l'atụ aka-mini,
 ọ tọ tsudu egvu nke, m'a marụ
 ?tọ dudu nū iwhe l'oo-me ndibe iya?
 nkele onyenonu lẹ gẹ ndibe iya ha bẹ yekotaru uwe-
 oyi.
²² Ọ ya l'egudeje ẹka iya kwee
 ẹkwa, l'ogbasaje l'iwhe whẹ l'azeje aze.
 Uwe iya bụru ọkpobe ẹkwa ọcha
 yele nke ododo b'e gude mee ya.
²³ Ji iya bẹ l'aakwabeje ugwu lẹ nggamgbo-ọha
 mẹ whẹ lẹ ndu bu ọgurennya mkpukpu dọkobe.
²⁴ Oogudeje ẹka iya kwee uwe ọcha ereshi.
 L'oomeje iwhe l'eekebutaje l'ukfu vujeru ndu l'agba
 nghọ.
²⁵ Ọkphehu yele ọdu ugwu b'o yeru g'ọo onye yeru
 uwe.
 O je l'a-nwụ onu-ochi lẹ mgbe l'iwhu.
²⁶ Oogudeje mmamagụ ekfu okfu.
 Tẹmenu ire l'akfujeru iya nhamunha mẹ l'oozhi iwhe.
²⁷ Ndibe iya bẹ l'ooswijeru eswiru eleta whẹ ẹnya.
 O to rijedu nri melahaa ẹnnyiru.
²⁸ Ụnwegirima iya l'etehuje kua ya onye ẹhu-utso.
 Ji iya l'ekujekwa iya whọ nno, ajakwa iya whọ ajaja
 sụ:
²⁹ "Igweligwe ụnwanyi l'emejekwa iwhe dụ ree.
 Ọle ọo ghu kakota ememe."
³⁰ Ọdu ugwu l'ẹnya bụkwa ụgho.
 Ọma ụma bụru iwhe mmaanụ.
 Obenu lẹ nwanyi, l'atsụ egvu
 Onye-Nwe-Ọha bẹ gbarụ t'a jaa ya ajaja.
³¹ Bua ya obunggo, rwuberu iya nū.
 T'ozhi, o gude ẹka iya eje
 mekwaa t'e tua ya ẹwha lẹ nggamgbo-ọha.

O-zhi-iwhe

1 Ọ waa bụ olu-okfu O-zhi-iwhe, mbụ nwa Dévidi, onye bụ eze lẹ Jerúsalemu.

²O-zhi-iwhe bẹ sụru agha: “Iwhe mmaanụ yẹle iwhe mmaanụ bụ iwhe mmaanụ. Iwhe g'iwhe ha bụkota iwhe mmaanụ.”

³?Ọo ọnu bụ urwu, madzụ l'erita l'iwhe bụ anya, l'oosegbu onwiya lẹ mkpula ẹnyanwu-a? ⁴Ọgbo l'afutaje tsee laa. Ọgbo ọdo afuta bya etse laa, mgboko adule-ẹ g'ọ dū. ⁵Ẹnyanwu l'awaje, bya echia rịba, ya agbarụ kparakpara je anọdu l'ẹka l'ooshije wata.

⁶Whẹrewhere l'abuje, ọ -wata ewhewhe ya ewheru laa ọzo ọhuda, wheru laa ọzo isheli, ya ewhee mgburumgburu mgburumgburu, whewhu azụ l'ẹka o shi wata ewhewhe. ⁷Ẹnyimu l'owhu bụ l'eze-ẹnyimu bẹ l'ọoso ala. Ọle eze-ẹnyimu te ejijedu eji. Ọo ẹka ẹnyimu shi asofuta bẹ l'ọoso-whuje azụ. ⁸Iwhe lile bẹ tufukotaru ẹhu, nke ọwhu bụ l'ọ kporu gẹ madzụ l'a-tụ ọnu iya. Ẹnya ta awhunyajedua ọzo ya asụ lẹ ya ta awhuhedu. Nchị ta anunya iwhe ya asụ lẹ ya nụ-jiwaru. ⁹Iwhe shihawaa dū nū bụ iwhe l'e-bekochaa dū nū. Ọ bụru iwhe e mehawaru bụ iwhe l'ee-bekochaa emewhu azụ, nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu iwhe bụ iwhe ọwhúú lẹ mkpula ẹnyanwu-a. ¹⁰?O nweru iwhe dū nū, madzụ l'a-sụ t'leenu, l'iwhe ọwa-a bụkwaa iwhe ọwhúú? Ọ tọ dudu. Iwhe ono dūhaakwaa. O tewaru ẹnya o shi dūta. Ọ dūhawaa tẹhenu o rwua l'ogbo nke anyi. ¹¹Iwhe gbahawaru nū bẹ l'ẹte anyatajedu, tẹhenu iwhe l'e-megee dū nū bẹ ọgbo ọwhu l'e-megee tsota iya nū ta any-atakawhọ.

Mmamagụ bụ iwhe mmaanụ

¹²Sua, mbedua, bụ o-zhi-iwhe shikwa buru lẹ Jerúsalemu bụru eze ndu Ízurelu. ¹³Mu bya ezhia obu l'alị, bya egude mmamagụ chokashia, bya anwua iwhe lile, l'eeme lẹ mkpula igwe-e. Ọo zhiawho l'ọo anya awhụ bẹ Chileke meru t'unwu eliwhe seje. ¹⁴Mu lewaru ẹnya l'iwhe lile, l'eeme lẹ mkpula ẹnyanwu-a bya awhụ l'ọo iwhe mmaanụ, bụru ọochi whẹrewhere ọso. ¹⁵Iwhe gbewaru nko bẹ l'ẹte emekotadu t'ọ kfuru nsimini. T'a gụkotaje iwhe l'adua adudu owhu l'ọgu.

¹⁶Mu kfuwa l'ime obu mu sụ lẹ mu marụ ágụ shii, mbụ lẹ mmamagụ, mu nweru bẹ ka nke ndu vu mu ọzo chịa Jerúsalemu. Ọ tọ dudu gẹ mmamagụ yẹle ọkwawẹnya jeru iya, mu l'ẹte amafushichaa amafushi. ¹⁷Mu bya ezhia obu l'alị melahaa tẹ mmamagụ doo mu

ẹnya, bya emekwawho t'ome dakiridakiri doo mu ẹnya yẹle ome eswe. Ọle iwhe mu nwutaru bụ l'iwhe ono bụkwawho ọochi whẹrewhere ọso. ¹⁸Nkele oke mma-magụ bẹ oke nggumawhu tso l'azụ, o noo lẹ madzụ l'ama iwhe aka shii eje eje, iwhe l'a-nọdu akpatsu iya áwhụ aka shii eje eje.

Ẹhu-utso bụ iwhe mmaanụ

2 Mu bya ekfua l'ime obu mu sụ: “Tẹ mu bya adataadaa iwhe l'atsọ utso, maadarụ iwhe ọ futaru mbụ ẹhu-utso.” Ọle e megeeru, mu bya awhụ l'ọ bụhukwawho iwhe mmaanụ. ²Ọochi ọochi bẹ mu whutaru l'ọo ome eswe b'ọ bụ, tẹhenu ?ndee urwu, madzụ l'e-rita l'iwhe-utso? ³Mu kpebua lẹ mu l'e-yemi ishi l'ongu mmee gude eme t'ẹhu tsọo mu utso mee lẹ mu l'eme t'ome eswe kwọru mu ẹhu. Ọle mmamagụ mu meleru-a, mu marụ iwhe mu l'eme. Iwhe ono bụru iwhe mu l'e-me tẹ mu marụ iwhe gbarụ madzụ l'ememe lẹ nwa ujiku olemole, l'ọo-nọ lẹ mkpula igwe-e.

⁴Mu bya wata ọrwu eze ọrwu, parụ ẹka. Mu tushiaru onwomu ọlo, gbashiaru onwomu mgbabu vayinu. ⁵Mu gbashia mgbabu, bya emeta ẹka l'aa-noje atuta ume ye iya, bya eshi ishi lanụ yekota iya oshi-omi, dū l'iche l'iche. ⁶Mu tushia okpuru, l'ee-gudeje agba mini l'oshi, mu yeshiru. ⁷Mu bya agbashia ohu, unwoke l'unwanyi, l'aanwushikwaru mu whọ ohu l'uwhu. Mu nwekwaruwho eswi, nweru aturu mee eghu, mbụ nweru élwù, ka ọwhu ndu eze, vu mu ọzo chịa Jerúsalemu nweru shii. ⁸Mu bya akpaa ẹku mkpọla-ọcha mee mkpọla-ododo kuberu onwomu mekwawho ẹku, shi l'ẹka ndu eze ndu alị ọdo. Mu bya ahọo ọgbo egvu, unwanyi l'unwoke, gude unwanyi, mu l'ẹte alua l'okpoku nwanyi, bụ ndu l'emeje t'ẹhu tsọo unwoke utso swiwee onwomu mgburumgburu.

⁹Tọ dū iya bụ, mu bya enweru iwhe kakota iwhe ndu eze, vu mu ọzo chịa Jerúsalemu shi nweru. Mu parụ ẹka egube ono, ọle mu gudeleka-a mmamagụ mu gẹ mu gude iya. ¹⁰Ọ tọ dudu iwhe mu lejeru ẹnya ọ gwa mu egu, mu l'ahaje; tọ dukwawho iwhe l'emeje t'ẹhu tsọo obu mu utso, mu hajeru ememe. Anya, mu l'ese ese bẹ l'emeje t'obu l'atsọ mu utso, ọ bụru iwhe ono bụ urwu, mu ritaru l'iwhe bụ anya, mu seru. ¹¹O noo ya, mu bya atọ nwehu lee ẹnya l'iwhe lile ono, mu gude ẹka mu mekota mee iwhe ono, mu sekotaru

anya iya ono. Mu bya awhūta l'iwhe lile ono bukota iwhe mmaanū bŭru ọochi wherewhere ọso, l'ọ tọ dudu urwu madzū ritaru lẹ mkpula ẹnyanwu-a.

¹² Tọ dū iya bŭ, mu bya aghazhia mgbamego mu rīla-haa nke mmamagū yele ome dakiridakiri mee ome eswe. ?O nweru iwhe onye l'a-nọ-chi ẹnya eze l'e-mebaa, l'a-ka ọwhu onye ọdo mehawaru? ¹³ Mu bya awhūta lẹ mmamagū ka ome eswe ree, ẹgube ono iwhoro ka ẹkpuroochi ree. ¹⁴ L'onye marū mmamagū gude ẹnya awhū ọzo, ọle onye eswe l'anoje erwu ije orwu l'ishi. Ọle mu whūru lẹ whẹ labọ ono l'a-lakota l'ite lanū. L'ọo iwhe meru onye mmamagū bukawho iwhe l'e-me onye eswe.

¹⁵ Mu bya ekfua l'ime obu mu sū: "Iwhe meru onye eswe l'e-megekwa mee mbēdua. ?Ndēhunu urwu, mu ritaru lẹ mu bŭ onye marū ágū?" Mu bya ekfuk-waawho l'ime obu mu sū: "Iwhe ono bukawho iwhe mmaanū." ¹⁶ O noo l'ọo gẹ l'ọo-dū onye marū ágū bŭ gẹ l'ọo-dū onye eswe. Ọ tọ dudu gẹ l'aa-nọ-beru, a zọhaa onye marū ágū, tọ dukwawho gẹ l'aa-nọ-beru, a zọhaa onye eswe. Whẹ labọ bẹ l'ee-megee zọhakota azọha lẹ mgbe l'iwhu. Ọo g'anwūhu l'e-gbu onye marū ágū bŭ gẹ l'oo-gbu onye eswe. ¹⁷ O noo g'ọ gude ndzū dū mu ashī, nkele iwhe l'eeme eme lẹ mkpula ẹnyanwu-a bukota mkpatsu áwhū l'ẹka mu nọ. G'ọ ha bukota iwhe mmaanū mee ọochi wherewhere ọso.

¹⁸ Anya lile, mu seru l'eliwhe-e bẹ dukota mu ashī, eshi-ọwhu mu l'e-megee haarū iya onye l'e-tsota mu nū, ¹⁹ l'ẹbe ọdu onye marū ?ọo-bŭ onye marū ágū t'ọ obu onye eswe? Ọle ọo onye ono, l'e-tsota mu nū ono l'e-be nweru iwhe lile ono, mu deru ẹnya lẹ mini see anya iya l'eliwhe-e. Iwhe ono bukotakwawho iwhe mmaanū. ²⁰ Mu bya adakọbe talahaa onwomu uta sū: ?Ọo nūa gūnu meru iwhe mu seru anya esese owu lẹ mkpula ẹnyanwu-a? ²¹ Lẹ madzū l'e-gudegee mmamagū yele ọkwa-ẹnya sekota anya, meru nka ye iya; e megee ya aparū iwhe ono, o setaru haarū onye l'ẹte eria awhū iya t'ọ ria. Iwhe ono bẹ mu leru ẹnya, ọ bŭru iwhe mmaanū, bŭru ejo-iwhe parū ẹka. ²² ?Ọo gūnu bẹ madzū l'eseta l'anya, l'oose yele kparakpara, l'oolwu gude erigbu onwiya l'awhū ozhi, l'ooje lẹ mkpula ẹnyanwu-a? ²³ Jeye gẹ madzū l'a-nọ-beru, iwhe jiru ndzū iya bŭ iwhe-ọtsulanu, ọ bŭru ozhi áwhū bẹ l'oo-jekotaje. L'enyashi bẹ obu ta adūjedu iya l'ọru iya. Sūa, iwhe ono bukawho iwhe mmaanū.

²⁴ Ọo ya bŭ l'iwhe ka ree bŭ tẹ madzū rije g'ọ dū iya, ngūje g'ọ dū iya; anya l'oose ese eji iya ẹwho, nkele ono bẹ mu whūtaru l'ọ shi l'ẹka Chileke. ²⁵ Nkele ọ -bŭle Chileke ta adū, ?ọo onye gege erije nri? ?Tọo ọo onye bẹ ẹhu gege atsoje ọtso? ²⁶ Nkele Chileke l'emeje t'onye l'eme iwhe dū iya ree bŭru onye marū ágū, bŭru onye kwarū ẹnya, bya abŭru onye ẹhu l'atsoje ọtso. Ọle onye l'eme iwhe-dū-ẹji bẹ l'oolojeru ẹka ye l'ọkpa ẹku kŭberu onye l'eme iwhe dū Chileke ree. Iwhe ono

bukwaruwo iwhe mmaanū, bŭru ọochi wherewhere ọso.

Iwhe lile nweru ògè

3 Iwhe lile nweru ògè,
mbŭ l'iwhe lile, l'eeme eme bẹ
nweru ògè nteke l'eemeje iya lẹ mkpula igwe-e.

² Nteke ọonwu nwa dū,
nteke l'aanwūhu anwūhu dukwawho.

Nteke omebe iwhe l'alī dū,
nteke ọokpata iwhe e meberu l'alī dukwawho.

³ Nteke ogbu madzū dū,
nteke l'eeme t'e mehu l'ẹhu l'eme nū dukwawho.
Nteke etsukposhi dū, nteke atukwa-zhi dukwawho.

⁴ Nteke ọrya ẹkwa dū, nteke ọochi ọochi dukwawho.
Nteke ọgu áwhū dū, nteke ote egvu dukwawho.

⁵ Nteke otuwhashi ẹwhuru etuwhashi dū,
nteke ọtutukobe ẹwhuru atutukobe dukwawho.

Nteke obyita ọma dū,
nteke osela onwonye azū l'obyita ọma dukwawho.

⁶ Nteke ọcho iwhe achọ dū,
nteke oswe ẹnya l'iwhe dukwawho.

Nteke ọkwakobe iwhe akwakọbe dū,
nteke otuwha iwhe etuwha dukwawho.

⁷ Nteke ọlakashi iwhe alakashi dū,
nteke ọgbakwa iwhe agbakwa dukwawho.

Nteke ọno nggujungguji dū,
nteke oye ọnu l'okfu dukwawho.

⁸ Nteke oye obu dū, nteke ọkpo ashī dukwawho.
Nteke ọlwu ọgu dū, nteke nchī ọdu ndoo dukwawho.

⁹ ?Ọo gūnu bẹ onye l'ese anya l'e-rita l'anya l'oose?

¹⁰ Mu whūwaru ẹgube ozhi ebuta, Chileke dzuberu madzū t'ọ jeje. ¹¹ Chileke bẹ doru ẹnya ndo mee iwhe lile, ọ nọdu l'ògè iya. O mekwawho tẹ madzū rītaje l'e nweru mgbe agvū agvū. Ọle madzū ta amakọtadu iwhe Chileke meru wata l'ishi jeye lẹ ngvūcha. ¹² Ọwhu mu marū bŭ l'ọ tọ dudu iwhe karū madzū ree, gbahaa t'ẹhu tsoje iya ọtso, ya eme iwhe dū ree nteke ọ nọ ndzū. ¹³ T'onyenonu rije g'ẹhu ha iya ngūje g'ẹhu ha iya, anya l'oose eji iya ẹwho. O noo bŭ iwhe-ọma shi l'ẹka Chileke.

¹⁴ Iwhe mu marū bŭ l'iwhe lile, Chileke l'eme l'a-dū jeyewaro lẹ tututu-mīmimi. Ọ tọ dudu iwhe l'eeyekwa iya eyekwa, t'ọ dū iwhe l'eewofu iya ewofu. Chileke mewaru iya ọ dū ẹgube ono. Iwhe o kwoberu mee ya nno bŭ tẹ madzū gude iya tsuje egvu yẹbe Chileke.

¹⁵ Iwhe lile, dū nū bẹ dūhawaa nū. Iwhe l'e-bekochaa dū nū dūhaakwawho. Ọ bŭru Chileke l'e-me t'a nyata iwhe a zọharu azọha.

Ejo-ememe, jiru mgboko

¹⁶ Mu bya awhua iwhe odo le mkpula enyanwu-a: L'eka a gege anodu ekpee ikpe kfulu nhamunha b'e gbee nodu eme ejo-iwhe, eka a gege anodu eme iwhe du chiriri buru ejo-iwhe b'a nodukwawho eme iya. ¹⁷ Mu bya ekfua l'ime obu mu su: "Chileke l'e-megek-waa kpee ndu du chiriri mee ndu ejo-ememe ikpe, nkele iwhe lile nweru ogè, mbu l'iwhe lile, l'eeme eme be nweru ogè nteke l'eemeje iya." ¹⁸ Mu byakwa ekfua odo su: "A bya l'eka madzu no, Chileke l'adataje madzu gude goshi whè le whè le anu-egbudu bu iwhe lanu. ¹⁹ Nkele oo iwhe l'eme madzu l'emekwawho anu-egbudu, g'o du anu-egbudu bu g'o du madzu. Oo g'onwu l'egbu owhu bu ge l'oogbu owhu, o buru g'owhu l'atu ume bu g'owhu l'atu. O to dudu iwhe madzu gude ka anu-egbudu. Nkele iwhe lile bukota iwhe mmaanu. ²⁰ Ge whè ha bu eka lanu be whè l'alakota. Ge whè ha shikota l'eja, o buru l'eja be whè l'alakota. ²¹ ?Oo onye maru me maa madzu l'olaje l'eli, nke anu-egbudu l'alaje l'ali?" ²² O noo ya, mu whuru l'o to dudu iwhe karu madzu ree, gbahaa t'anya, l'oose tsoje iya utso, nkele oo ya bu oke-iwhe iya. Nkele o to dudu onye suru ge l'oo-duwhu iya azu t'o bya amaru iwhe l'e-bekochaa nwua l'okotazu iya.

4 Mu bya elekwaawho enya whu mmegbu, du le mkpula enyanwu-a: Mu bya awhu enya-mini ndu l'eeme mmegbu, whè te enwe onye l'a-su whè gbeluma. Ike ka l'eka iya nke ndu ono, l'eme whè mmegbu ono, ole whèbedua te enwedu onye l'asu whè gbeluma. ² Mu su le ndu onwu gburu, bu iya bu ndu owhu nwuhawaru anwuhu be ehù ka utso karu ndu owhu nokwadu ndzu ntaa. ³ Ole onye owhu ehù utso nkiya ka nke umadzu labo ono shii bu onye owhu l'ete anwua anwunwu owhu, mbu onye owhu l'ete awhua ejo-iwhe, l'eemegbabe le mkpula enyanwu-a awhuhwu owhu.

⁴ To du iya bu, mu bya awhu l'anya, l'eese ese mee owhu e setawaru eseta be shi l'ekworu ibe onye ekwo. O noo bukawho iwhe mmaanu, buru ochi wherewhere oso. ⁵ Onye eswe l'achijeru eka ye l'iwu utakfu ria fishi iya l'onu. ⁶ Ole obu, o kakwa ree le madzu be nweru iwhe jiru mkpoji-eka lanu, ehù du iya guu, karu le madzu be chiru eka ye l'ose anya t'eka iya labo ji, bu ochi wherewhere oso.

⁷ Mu bya awhukwaawho iwhe mmaanu odo, du le mkpula enyanwu-a: ⁸ O nweru nwoke, bu nkunyi, l'ete enwee nwa nwoke, t'o nwe nwune nwoke. Ole o to senyajedua anya dzua ike. Eku o kpataru ta anonyaje-etsua ya l'enya. T'o jibua onwiya su: "?Oo nua onye be mu l'eseru anya-a? ?Oo nua gunu be mu l'anashi onwomu ehù-utso egube-è?" Iwhe ono bukawho iwhe mmaanu, buru nsegbu anya.

⁹ Odu ebo kakwa ree karu obu nkunyi, nkele umadzu labo l'a-kakwa onye lanu oseta anya. ¹⁰ O noo nkele onye lanu daa, onye owhu akwalita iya. Ole onye daru nu, t'o nwe onye l'a-kwalita iya dukwa nke t'a yooru iya oshi. ¹¹ Odo bu l'umadzu labo -zee l'oshi be oyi l'ete at-sudu whè. Ole o -buru onye lanu, ?ndenu ge l'ee-me t'oyi ba atsù iya? ¹² Onye lanu be l'aalwu-gbujekwa. Ole a -du ebo, inyi atsuru onye. Udo, a chiru eto eto swia be agbabu iya ta adudu ntse.

¹³ Nwokorobya l'ete enwee iwhe maru agu kakwa ree karu onye eze bu ogurennya buru onye eswe, buru okfu nkiya anu nkiya, ¹⁴ m'oberu nwokorobya ono shi l'okamkporo, odua l'o shi l'uwhu ndu l'akpa nri futu bya abahu l'okwa onye eze. ¹⁵ Mu bya elee enya whu g'iwhe, bu ndu no ndzu le mkpula enyanwu-a wufutaru etso nwokorobya ono, mbu onye l'eeme t'o nochia enya nwoke ogurennya who. ¹⁶ Ndu wu-lihuru tsoru nwokorobya ono bukwa aguta aguta. Ole ogbo owhu l'e-bekochaa bya nu ta abyadu l'e-kwe l'o nweru iwhe nwokorobya ono meru ree ilile. O noo bukwa iwhe mmaanu, buru ochi wherewhere oso.

Okwe ukwa bu iwhe mmaanu

5 Makwaru g'i shi eje ije me l'jibahu l'eze-ulo Chileke. O kakwa ree t'i je angabe nchi l'iwhe l'ekfu karu t'i je egwoo eja onye eswe nkele ndu eswe ta amajedu le whè l'eme ejo-iwhe. ² T'ire ba atsunukakwa ghu nkò, obu eje awhunuka ghu sasasa t'i kfuakebe okfu l'iwu Chileke, nkele Chileke nokwa l'igwe, gubedua nodu l'ali; o noo g'o gude okfu je l'alwa ghu ali l'onu. ³ Oo ge l'aaroje nro me oriri paa l'otu bu ge mkpokoro okfu l'apaje eka m'e kfunuka igwe okfu. ⁴ I-kwee ukwa l'ii-meru Chileke iwhe, ba anokwa odu omedzu ukwa obu, i kweru iya. Medzukwaa iwhe i kweru ukwa l'ii-me, nkele umere ndu eswe ta adujekwa Chileke ree. ⁵ O kakwa mma l'i ti kwedu ukwa ekwekwe owhu, karu l'i kweru ukwa, e megee t'i medzuhe iya. ⁶ Be ekwekwa t'iwhe, i kfutaru l'onu ghu duba ghu l'ome iwhe-du-èji. Gu eje asukwa onye l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke l'iwhe ono, i kweru ukwa iya ono be l'itii madua nteke i kweru iya. Odua be l'ii-gudekwa onu kfuta iwhe l'e-ghu Chileke eghu, ya emebyishia eguru iwhe i shihawaa mee. ⁷ Súa, ooro ikpoto nro yele okfu igwe okfu bukotakwa iwhe mmaanu. Oo zhi-awho t'i tsujelewho egvu Chileke.

Eku bu iwhe mmaanu

⁸ I-nodu l'obodo, i whua ge l'aakpa ndu ukpa ehù, bya awhu l'ete ekpejedu ikpe kfulu nhamunha, mee l'ete emejeduru madzu iwhe rwuberu iya nu, t'o bo dukwa ghu biribiri, nkele onye lanu, bu eze onye-ishi be eze onye-ishi odo, ka iya l'okwa l'anoje eleshi enya,

tẹmenu o nwekwaruwho ndu ọdo, kagee ndu labo ono l'okwa.

⁹ Iwhe e meberu l'ẹgu bẹ onyenonu l'atukojekwa ria urwu, dọ iya nọ, tẹhenu onye eze l'eritajekwawho urwu l'iwhe a kpatarọ l'ẹgu.

¹⁰ Onye yeru ẹnya l'okpoga bẹ okpoga te ejijedu ẹwho. Urwu te ejije onye yeru ẹnya l'okpa ẹku eji. O noo bukwwawho iwhe mmaanọ. ¹¹ Ẹku l'abya, ndu l'e-ri iya nọ abyakwawho. ?Qo urwu gunu bẹ onye nwe iya nọ l'erita iya, l'abọ t'o leje iya l'ẹnya? ¹² Onye l'ese anya bẹ mgbenya l'atsojekwa uto m'o riru nri shii m'o riru nwanshi. Ọle oke ẹku, onye nweru iwhe kparọ l'akpoje iya mgbenya.

¹³ O nweru akpamara, mu whuru lẹ mkpula ẹnyanwu-a: L'ẹku bẹ onye nwe iya nọ kparọ kọbe ọ buru iya aghamehu. ¹⁴ A nonyaa, iyi byarọ nwoke ono, ẹku iya ono laa, tọ dọ ẹku iya ono ọwhu o doberu nwa iya, nkele ọ gvukotarọ. ¹⁵ Ọ kwa g'ọ dọ nteke o shi l'ẹwho ne iya bọ gẹ l'ọo-dọ laa, mbọ l'ọ gba ẹka nteke ọ byarọ. Ọ tọ dudu anya ono l'oose ono, dọ ọwhu l'oo-gude ala. ¹⁶ O noo bukwwawho akpamara: Mbọ l'ọo g'ọ dọ nteke ọ byarọ bọ gẹ l'ọo-dọ laa. ?Qo urwu gunu bẹ l'oo-rita l'anya, o seru doberu wherewhere. ¹⁷ Ndzọ ọ nọru b'ọ nokotarọ l'ishirishi l'eliwhe-e mgburumgburu. Ọ nọdu taa kpokpororo, bekota ude zhimuzhimu, bya anokota l'ẹhu-ba-dọ-mma mee l'iwe.

¹⁸ Tọ dọ iya bọ l'iwhe mbẹdua whuru l'ọ dọ ree, buru iwhe gbarọ l'ememe bọ tẹ madzọ rije g'ẹhu ha iya nguje g'ẹhu ha iya, tọsaru ẹhu l'anya, l'oose lẹ mkpula ẹnyanwu-a lẹ nwujiku olemole, Chileke nuru iya l'eliwhe-e, nkele ọo ono bọ oke-iwhe nkiya. ¹⁹ Iwhe bọ onye Chileke nuru ẹku, bya emee t'o nweru iwhe, bya anọ iya ike, l'oo-gude ria ya, mbọ onye dọ ike nata oke ọwhu o keru nọ iya; t'onye ọbu gudekwa ẹhu-uto see anya, l'oose, l'ono bukwa iwhe-oma, shi l'ẹka Chileke. ²⁰ Ẹgube onye ono ta adudu nteke l'ọorita abalı olemole, l'ọo-nọ lẹ mgboko-o, o noo nkele Chileke meru, ẹhu-uto ji iya obu, nke ọwhu bọ l'uzo ọri ọdu ọriri ono ta adudu iya.

6 O nwekwaruwho ejo-iwhe ọdo, mu whuru lẹ mkpula ẹnyanwu-a. Iwhe ono buru oke ivu, ẹrwa iya l'anyi-tsuta madzọ anyi-tsuta. ² Mbọ lẹ Chileke l'emeje madzọ t'o nweru ẹku, nweru iwhe, bya emee ya t'ọ buru onye l'aakwabẹ ugwu, nke ọwhu bọ l'ọ tọ dudu iwhe l'agọ iya nọ, l'ete erwuje iya ẹka. Ọle e megeeru Chileke te ekwe t'o ria ya, ọ buru onye ọha ọdo riru iya. Iwhe ono buru iwhe mmaanọ buru akpamara.

³ Madzọ -nwuta unwegirima nwu-rwua m'ọo ukporo ugbo ise, kaa nka shii; ọ kahudua nka ọka agha, to ri ẹku ono, o seru anya iya ono, t'e li iya okpobe elili bẹ mbẹdua sukwaru lẹ nwa, nọdu l'ẹwho nwuhu tẹhenu a nwua ya ka iya mma. ⁴ L'ẹgube nwa ono bẹ iwhe ọ byarọ ije iya bukwa nke mmaanọ, nkele ọ tseru ishi

l'abalı lashia; ẹwha nwata ono yele ọochi swekua onwowhe. ⁵ A makwaru-a l'ọ tọ whubudua ẹnyanwu, tọ dọ iwhe ọ maru, ọle ọ ka nwoke whọ oonwe ẹhu-guu, ⁶ m'obehuduru nwoke ono je l'anọ ndzọ noghata unu awha ise, t'o ri ẹku ono, o setaru. ?Tọ dọ ẹka lanu bẹ whẹ l'alakota?

⁷ Anya, madzọ l'ese ese bọ l'onu bẹ l'oolwakota, ọle onu ta asubudua lẹ ya ritawaru o ji iya. ⁸ ?Qo gunu bẹ onye maru agọ gude ka onye eswe? ?Qo urwu gunu bẹ onye ukpa ritaru l'omaru g'e shi eme umere, dọ ree l'iwhe ndiwhe? ⁹ Iwhe madzọ nwewaa enwe kakwa ree amame ọwhu l'agọ iya t'o nweru, t'o rwu iya ẹka. O noo bukwwawho iwhe mmaanọ buru ọochi wherewhere ọso.

¹⁰ Iwhe lile, dọ adu nwehawaru ẹwha, tẹmenu iwhe madzọ bọ b'a mahawaru l'o noo iwhe l'oo-buru, madzọ te ejijedu ọbaru onye ka iya ike mba. ¹¹ Okfu -paa l'igwe, mkpokoro iya aka shii. Goshinu mu urwu, ẹgube iwhe ono l'abarọ madzọ. ¹² ?Qo onye maru iwhe dọ madzọ ree lẹ nwa abalı olemole-e, ọ nọ mkpokoro ndzọ-a, mbọ ndzọ-a l'ala miimii g'ọo inyonyo? ?Oo onye l'a-dọ ike karu madzọ iwhe l'e-bekochaa mee lẹ mkpula ẹnyanwu-a m'ọ nwuhu-gee?

Mmamagu

7 Ezhigbo ẹwha kakwa mmanu-mbeleke, l'eshi mkpo ree, tẹmenu mbọku anwuhu madzọ ka ree karu mbọku anwunwu iya.

² Oje ibe ndu, iwhe nwukaru kakwa ree amame oje ibe ndu l'eeri eri angu angu. O noo nkele anwuhu bọ iwhe swiru madzọ l'owhu. Tẹ ndu ọwhu nọ ndzọ nyatajekwa l'ọ dukwawho nno l'ẹhu nkewhe.

³ Awu kakwa ree karu ọochi ọochi, nke l'eeshije l'iwhe agbanwube mee t'obu dọ tọsahu.

⁴ Ẹka obu onye maru agọ l'aduje bọ l'uwu, iwhe nwukaru, ọle ẹka obu onye eswe l'aduje bọ l'ẹka l'eeri eri angu angu.

⁵ Ongabe nchi lẹ mba, onye maru agọ l'aba kakwa ree karu ọonga nchi l'egwu, ndu eswe l'agọ.

⁶ Ọo gẹ nku-agbagba l'anoje agba kpokpoto l'oku, e shiberu ite bọ g'ochi, onye eswe l'achi l'aduje. O noo bukwwawho iwhe mmaanọ.

⁷ Onye maru agọ, l'eme madzọ ome-l'iwe bọ onye eswe, ọ buru nno bọ g'ori n-wolazu l'emebyi obu madzọ.

⁸ Iwhe gvuru agvu kakwa ree karu iwhe l'ebyido ebyido.

Onye nweru nshiruma ka ree karu onye l'eku onwiya eku.

⁹ Ba abukwa onye obu ọku, nkele ọo onye eswe l'evuje iwhe l'obu.

¹⁰ Ba asụkwa: “?Oo gụnu meru g'o gude nteke ndu-ichee ka ntaa ree?” Nkele ụdu aji ono te erwubedu onye maru águ.

¹¹ O kwa g'onwe iwhe du ree bu ge mmamagu duk-wawho, nkele onye maru águ be iwhe kwewaru le mkpula enyanwu-a. ¹² Oo g'okpoga l'akwachije onye nweru iya nu bu ge mmamagu l'akwachijekwawho onye maru águ. O le eka omaru iwhe gude kangoo bu l'onye maru águ l'akaje nka shii.

¹³ Leeda enya l'ozhi, Chileke jeru: ?oo onye suru ge l'ooome iwhe Chileke meru, o gbee nggo t'o kfulu nhamunha? ¹⁴ Uboku -duru ghu ree gu etee eswa, nteke uboku duru ghu eji gu anyataje l'oo Chileke be meru uboku oma, buru iya meru ejo uboku. Oo ya bu l'o to dudu onye maru iwhe l'a-nwuru iya le mgbe l'iwhe.

¹⁵ Le mkpokoro ndzu-a, mu no be mu whukwaru iwhe labo-o: Mbụ le mu whuru onye du chiriri eka l'oo-la l'iwhe du chiriri, mu whu onye ejo-ememe eka l'oo-ka nka eme ejo-ememe, l'ooome. ¹⁶ Ba adunukakwa chiriri, gu eje amanukakwa agu, o noo bukwa oyi onwoghu kwebee. ¹⁷ Ba abunukakwa onye ejo obu, gu eje abukwa onye eswe. O noo l'e-mekwa gu anwuhu nteke abya ghu l'eteke abyaa. ¹⁸ Iwhe ka ree bu t'i gudeshia nnanu eka ike, gu eje ahakwa owhua eka, l'onye l'atsụ egvu Chileke ta adukwa iwhe o byiru eka, l'ete ekeru.

¹⁹ Mmamagu l'emeje onye nweru iya nu t'o ka umadzu iri, bu ishi mkpukpu okpehu.

²⁰ O to dudu onye du chiriri l'eliwhe-e, l'a-su le ya te emebudua iwhe-du-aji.

²¹ Ba angagbabejekwa nchi l'iwhe ndiwhe l'ekfu, odu-a be l'ii-nukwa eka onye ozhi ghu l'ako ghu ajicha. ²² I manuru-a le gubedua kowaru ndu odo onu ugbo ole-mole.

²³ Iwhe lile ono be bu mmamagu be mu gude leleko-ta iya elele. Mu suru te mu bu-zhiadaru onye maru águ. O le mu jeru iya ememe, o kpọ mu eka. ²⁴ Iwhe ono, l'eeke mmamagu be mu maru l'o no otenya, du omilomi shii, nke owhu bu l'o to dudu onye suru ge l'oocho-vu iya. ²⁵ Mu bya eguzeta obu melahaa t'iwhe doo mu enya, bya edoo enya ndo nyokashide te mu maru: ?Mu l'a-cho-vu mmamagu ye le g'iwhe shi anwugbabe le mgboko-o? Mkwawho te mu mata g'ome ejo-ememe ye le ome dakiridakiri bu-be iwhe-eswe.

²⁶ Mu whu iwhe ka anwuhu otso ilu, mbu nwanyi, obu iya bu onya, buru ugbu, e gude a nmata ndiwhe; g'o chi mkporo l'eka labo achọ onye l'oo-buru nke ye le iya. Oo zhiawho onye l'eme iwhe du Chileke ree be l'a-du ike nahu iya. O le onye l'eme iwhe-du-aji be l'oo-nmata. ²⁷ O-zhi-iwhe suru agha: “Unu leedawho, o waa iwhe mu chofutaru ndowa: O shi abuje, mu -wota owa, mu eyekobe iya odo, nke owhu mu l'eshi nno maru g'iwhe lile gude anwu. ²⁸ O buru nteke ono, mu l'achọ

iya, mu ta awhu iya, be mu whuru ndu du unu labo l'ukporo iri, o buru nwoke lanu kpu be obu guru iwhoro l'ime ndu ono. O le o to dudu t'o ka mma l'oo nwanyi lanu, mu whuru, bu onye obu guru iwhoro l'ime whu. ²⁹ Iwhe mu chofutaru nwekiya bu le Chileke meru madzu t'o buru onye obu guru iwhoro. O le madzu wataru ocho ejo uzo.”

8 ?O onye l'a-su le ya maru águ? ?O onye be iwhe lile dokotaru enya? O kwa mmamagu l'emeje t'iwhe tusahu madzu, mbu l'ooomeje onye iwhe gbanwuberu agbanwube t'o gbanwe.

Mejekwa iwhe eze kfulu

² Mejekwa iwhe eze suru t'i mee. Iwhe mu gude kfula nno bu le i riburu nte l'iwhe Chileke l'ii-meje iya. ³ Ba avujekwa ehu l'iwhe eze, gu eje akfukwaru l'ejo-iwhe, o noo l'oo iwhe du eze ree be l'ooomeje. ⁴ Iwhe lile, eze kfulu bu ojechaa-ogvu; ?oo onye be onu dukwanu nke te ya su iya: “?Oo gụnu be l'iime nno?” ⁵ Iwhe bu onye l'eme iwhe eze kfulu ta adukwa iwhe bya l'e-me iya nu. O bukwanuru onye maru águ be l'a-ma nteke l'oo-me iwhe o kfulu, maru ge l'oo-shi mee ya. ⁶ A makwaru-a l'iwhe-otsulanu, madzu l'eje buwaa ivu erwa, o vu. O le iwhe lile nwekwaru ogè, nweru ge l'eeshije eme iya. ⁷ Eshi-owhu l'odua onye maru iwhe l'e-me le mgbe l'iwhe, ?oo onye l'a-su iya l'owa-a iwhe l'e-bekochaa mee nu ndowa? ⁸ O to dudu onye suru osede wherewhere, o nokwawho ge l'odua onye suru osede ndu iya me anwuhu iya belewhe. Oo ge l'o to du onye l'aagufuje t'o bo jeshi odu m'a lwude odu, bu g'ome ejo-ememe l'ete abyaa l'aha ndu l'eme iya nu.

Ndu l'eme ejo-ememe ye le ndu du chiriri

⁹ Iwhe lile ono be mu whuru ge mu bya ezhia obu l'alj l'iwhe lile, l'eeeme eme le mkpula enyanwu-a. Mbụ nteke ndu bu ishi l'anaje emekpa ndu no whu l'eka ehu. ¹⁰ Mu bya awhu eka l'eeli ndu ejo-ememe. Mbụ ndu ono, bu whu shi eje eje alwa alwa l'eze-ulo Chileke, mbu ndu ono, e shi anaje aja ajaja le mkpukpu ono, whu shi nodu eme ejo-ememe ono. Egube iwhe ono bukwanu iwhe mmaanụ.

¹¹ Oo l'oo le; a ta ahụ-kebejedu ndu l'eme ejo-iwhe ahuhu egwegwa meru g'o gude o buru ejo-iwhe jiru ndiwhe obu ejiji. ¹² O behuduru onye l'eme iwhe-du-aji mee ejo-iwhe ugbo ukporo ise megee kaa nka noo odu; owhu mu maru bu l'onye l'atsụ egvu Chileke be l'oo-duru le mma, mbu ndu l'akwabe Chileke ugvu. ¹³ O to dudu ndu ejo-ememe le mma, ndu whu te etse ogologo g'oo inyonyo. O noo le whu ta atsudu egvu Chileke. ¹⁴ O nwekwaruwho iwhe odo, bu iwhe mmaanụ, du l'eliwhe-e. Iwhe obu bu l'o nweru ndu du chiriri, l'anataje ugwo, gbaru ndu ejo-ememe, nweru

ndu ejo-ememe, l'anatajẹ ugwo, gbarụ ndu dọ chiriiri. O noo bẹ mu sụkwaruwho l'ọ iwhe mmaanụ.

¹⁵ Ọo ya bụ l'iwhe mbẹdua l'arị l'ọ ka ree tẹ madzụ meje iya bụ t'ẹhu tsoje iya uto. Nkele ọ tọ dudu iwhe kabaarụ madzụ ree lẹ mkpula ẹnyanwu-a, l'abụa t'ọ ri-je g'ẹhu ha iya nguje g'ẹhu ha iya bụru onye ẹhu l'atso uto. Ọo ya bụ ẹhu-uto adukwanu iya mẹ l'oose anya iya lẹ ndzụ-a, Chileke nuru iya lẹ mkpula ẹnyanwu-a.

¹⁶ Nteke ono, mu shi dee obu mu lẹ mini tẹ mu marụ iwhe bụ mmamagụ mē tẹ mu chofuta iwhe anya, madzụ l'ese l'eliwhe-e futaru; mbụ anya ono, l'oosekotaje eswe l'enyashi, mgbenya eje eshita iya ụzo ẹnya, ¹⁷ mu bya awukota iwhe lile, Chileke meru, bya amarụ l'ọ tọ dudu onye iwhe l'eme lẹ mkpula ẹnyanwu-a bya l'edo ẹnya. O behuduru madzụ mee ike iya oome agha t'ọ doo ya ẹnya bẹ l'oto byadua l'a-chofuta iya. Onye mmamagụ -sụ-gezha lẹ ya marụ iya, bẹ l'ete ododu iya ẹnya ọkpobe edodo.

9 Mu wata ọori ọiri iwhe ono g'ọ ha, mu legee ya ẹnya bya ekfua sụ l'onye dọ chiriiri, mē onye marụ ągụ, mē iwhe whẹ l'eme bẹ bụ l'eka Chileke b'ọ dukota. Ọ tọ dudu onye l'amajẹ ọwhu dọ swiru iya nụ, ọo n-yemobu tọ ndumashi? ² Gẹ whẹ ha bụ iwhe lanụ l'anwukota l'ẹhu whẹ, mbụ onye dọ chiriiri mē onye ejo-ememe; onye l'eme ree mē onye l'eme ẹji; onye l'aasọ nsọ, mē onye l'ete asọ nsọ, mē ndu l'agwa iwhe, mē ndu l'ete agwa. Ọo g'ọ dọ l'ẹhu onye l'eme ree bụ g'ọ dọ l'ẹhu onye l'eme iwhe-dụ-ẹji. Ọ bụru g'ọ dọ l'ẹhu onye guru ẹnwa bụ g'ọ dọ l'ẹhu onye l'atsụ egvu ọgụ ẹnwa. ³ O waa bụ ejo-iwhe, dọ l'iwhe lile l'anwukota lẹ mkpula ẹnyanwu-a ndowa. Iwhe ọbu bụ l'ọ iwhe nwuru l'ẹhu onye ọwa l'a-nwụ l'ẹhu onye ọwhu. Ọwhu ka njo bụru l'obu madzụ bụlewho ejo-iwhe jiru iya kpimu, tẹmenu ome dakiridakiri l'aduje whẹ l'obu nteke whẹ nọ ndzụ, ọle e -megee onye ono alashia maa. ⁴ Ọle iwhe bụ onye nọ ndzụ bẹ nwekwaru iwhe l'oolẹ ẹnya iya, nkele nkuta nọ ndzụ kakwa oduu-gburu-agụ, nwuhuru anwuhu mma. ⁵ O noo lẹ ndu nọ ndzụ marụ lẹ whẹ l'e-megee nwuhu anwuhu. Ọle ndu nwuhuru anwuhu ta aduhedu ọwhu whẹ marụ. Ndu nwuhuru anwuhu te enwehedu obunggo, t'a nyatahẹ whẹ ilile. ⁶ N-yemobu ndu ono, mē ndumashi whẹ, mē ekwo, whẹ l'ekwo bẹ whuhuwaru nụ. Ọ tọ dudu iwhe l'eme lẹ mkpula ẹnyanwu-a, dọ ọwhu whẹ l'eketawadu oke l'iya.

⁷ Ọo ya bụ, t'i riye nri ghu l'ẹhu uto. Gụ anguje mme ghu l'obu uto, nkele ọ kwa ntaa bẹ iwhe l'iime dọ Chileke ree. ⁸ Yejekwa uwe, l'acha pelepele nteken-teke; tẹ mmanụ, l'eshi mkpọ ba agvujekwa ghu agvụ l'ishi. ⁹ T'ẹhu tsoje ghu uto gụ lẹ nyee ghu ono, i yeru obu jeye g'unu l'a-nọ-beru ndzụ lẹ mkpokoro ndzụ-a, Chileke nuru ghu lẹ mkpula ẹnyanwu-a. Ọ kwa ẹhu-uto ono bụ oke-iwhe, i ketaru lẹ mkpokoro ndzụ ono, Chileke nuru ghu mē l'anya ono, l'iisegbu onwogu lẹ

mkpula ẹnyanwu-a. ¹⁰ Ọo ya bụ, iwhe ẹka rwuru ghu l'ememe, gude ike ghu l'owhu mee ya, nkele alị-maa, bụ ẹka l'iije bẹ ozhi ta adudu, ọchi idzu iwhe l'ee-me ta adu iya, mmamagụ yele ọkwa-ẹnya ta adukwa iya whọ.

¹¹ Sụ, mu whukwaru iwhe ọdo lẹ mkpula ẹnyanwu-a. Ọ tọ dọ onye ka ọso l'agbataje ọso; tọ bụ onye ka ike l'alwụ-gbuje l'ọgụ; tọ bụ onye marụ ẹkwo kachaa onweru nri; tọ bụ onye marụ ągụ kacha onweru iwhe; tọ bụ onye kachaa ome nka bẹ l'eemejeru iwhe-oma. Gẹ whẹ ha bẹ nke-oma mē ẹhenu l'etsokota. ¹² Iwhe ọdo bụ l'ọ tọ dudu onye l'amajẹ nteke oge iya l'e-rwu. Ọo gẹ l'eegudeje ejo ugbu nmata ẹma, ọ bụru gẹ l'aagbajẹ ọnya hata nwenu bụ g'ejo ọboku l'adakfuje ndiwhe, mbụ l'ọzujẹ whẹ gburumu nteke whẹ l'ete elee ẹnya iya.

Mmamagụ kakwa ome eswe ree

¹³ Mu ndukwawho lẹ mkpula ẹnyanwu-a whụ iwhe mmamagụ meru, ọ dọ mu biribiri. ¹⁴ L'ọ nweru mkpukpu ọbu ha nwanshi, ọ bụru ụmadzụ olemole bu iya. Eze ọbu, ọkpẹhu l'anya kfukufuu bya afuru nwa mkpukpu ono, gude ọjogu iya yebuta iya, bya atụ- whee ya iga-ọgụ gubuta whẹ. ¹⁵ O nwekwanuru nwoke lanụ ọbu, bu lẹ mkpukpu ono. Nwoke ono l'akpa ọkpa, ọle ọ bụ onye marụ ągụ. Ọ bụru iya mekochaaru gude mmamagụ iya dzọo mkpukpu ono. Ọle ọ tọ dudu onye nyatajeru nwoke ono, l'akpa ọkpa ono. ¹⁶ Ọo iwhe ono meru g'ọ gude mu sụ lẹ mmamagụ ka ọkpẹhu ree. Ọle onye ọkpa bẹ l'ete agubejedu mmamagụ nkiya iwhe, tọ dọ onye l'angajẹ nchị l'okfu iya. ¹⁷ Onye marụ ągụ -tọ nwẹhu kfu okfu b'ọ kakwa ree t'i ngabẹ iya nchị amamẹ whorowhoro, onye ishi ndu eswe l'arya. ¹⁸ Mmamagụ kakwa ngwogu ree, obenu l'onye lanụ, l'eme iwhe-dụ-ẹji l'emebyijekwa iwhe dọ ree, ha shii.

10 Ijiji, nwuhuru anwuhu -daba lẹ mmanụ-mbeleke bẹ l'ooemeje ya eshi wurubangu. O noo g'umere onye eswe, o behuduru ọ ha nwanshi l'emeje mmamagụ yele ugwu t'ọ bọ dọ iwhe l'ọo-bụ.

² Uche onye marụ ągụ l'emeje iya t'ọ mee iwhe kfulu nhamunha, ọle onye eswe bẹ uche iya l'emeje ya eme ẹka-icha ẹka-icha. ³ Ọ tọ dudu m'oberu ọ bụru lẹ gbororo echi-uzo bẹ onye eswe l'eje, bẹ l'oogoshije lẹ ya te enwedu uche. Oomeje umere l'egoshi onyenonu lẹ ya bụ onye eswe.

⁴ Ọ -bụru l'onye ishi bẹ ẹhu l'eghu eghu l'eka i nọ, ba ahalibekwaru je alufu. Iwhe l'ii-mechia bụ t'i jia obu oyi, o noo nkele ooji obu oyi l'emeje t'a palia pazhita.

⁵ O nweru ejo-iwhe ọdo, mu whuru lẹ mkpula ẹnyanwu-a. Iwhe ono bụ emeswe, shi l'eka onye bụ ishi. ⁶ Ee-wojeru onye l'eme eswe je edobe l'onodu ha shii, woru onye nweru iwhe dobe l'onodu ha nwanshi. ⁷ Mu whuru ẹka o gbee bụru ndu bụ ohu l'agba l'eli inya,

ndu bu unwu eze gbechia gude okpa eje g'oo ndu bu ohu.

⁸ Sụa, o kwa onye turu nsu l'e-bekoo daba le nsu obu. O buru onye l'epyo mgbawara aja be agwo l'ataja.

⁹ O kwa onye l'akopyashi ewhuru be ewhuru l'emekaje iwhe. O buru onye l'awa nku l'anoje ezeru egbabala iya. ¹⁰ O -buru l'ogbunku ta atsudu nko, onye l'awa nku ta aba ogbunku obu ababa be l'oo-gude ikike okpehu iya egbu iya, temenu ya egbufu nku ono onya; ole oo mmamagu l'emeje t'iwhe, madzu l'eme nweru ishi.

¹¹ Ogwu madzu gworu t'agwo ba ata iya eru te enwedu ishi m'o -buru l'agwo obu taadaru iya tēhenu o je agwota iya. ¹² Okfu shi onye mmamagu l'onu l'emeje t'a kwabe iya ugwu. Ole onye eswe bu iwhe shi iya l'onu l'e-gbu iya. ¹³ Onye eswe l'abuje, o -bya l'ekfu okfu, ya evuru uzo turu okfu, l'ete abee l'iwhe ye. Le mkpochi ishi iya be okfu iya l'adaje mgbanwu mgbanwu g'oo onye iwhu l'aya. ¹⁴ Okfu onye eswe l'anoje anwushi anwushi. O to dudu onye maru iwhe l'e-bekochaa mee le mgbe l'iwhu. To du onye l'adu ike akarū iya iwhe l'e-bekocha mee m'o telewhe azu.

¹⁵ Nsegbu anya, onye eswe l'ese l'emeje ike agvu iya, ya eje aritahe uwu.

¹⁶ Sụa, nsho obodo owhu bu nwatanshiji bu eze whe, temenu ndu bu ishi l'obodo obu buru eriri l'angungu be whe l'awufutaje bya adoru l'utsu. ¹⁷ Ehu-utso bu nke obodo owhu eze whe shi l'oke uwu, temenu ndu bu ishi l'obodo ono buru ndu l'eri iwhe le mgbe iya, mbu ndu l'eri iwhe t'ehu shihu whe ike; ndu l'ete abua ongu-sweshi iwhu be whe no l'ozo iya.

¹⁸ Onye egal be ulo iya l'ezejekwa. O buru onye enyiru be ulo iya l'anoje eshi eshishi.

¹⁹ Iwhe l'aanoje eme oriri bu te madzu nwugaje anwuga. Mmee buru ehū-utso be l'oomeje. Obekwanu l'oo okpoga bu aka iwhe lile su-chiru ishi.

²⁰ Sụa, ba adukwa nteke l'ji-nonyaa gu ewhulaha onye eze iwhu je akpa l'ime obu ghu. Ya eje adukwa nteke l'ji-nonyaa gu anodu l'ime ulo ghu wata oowhu onye nweru iwhe iwhu. O noo nkele unwu-enu, l'ewhe ewhe mee iwhe odo, nweru akweka be l'a-turutakwa iya je dooru iya.

Iwhe onye maru agu l'emeje

11 Kporu nri ghu ghaa le mini, nkele a -nolewhe ujiku olemole be l'oo-lwawhuru ghu azu. ² Hata iwhe ghu keeru umadzu esaa, m'o bu gu ekeeru iya umadzu esato, nkele i ti madu ejo-iwhe, l'e-bechaa nwua l'eliwhe-e.

³ Igwe -chaa gbarara be l'ochijeru eliwhe mini. Oshi, daru ada; m'o -daru laa l'uzo ohuda-o; m'o -daru laa l'uzo isheli-o; oo zhiawho aka iya owhu o daru laa be l'oo-zee. ⁴ Onye l'ele ge wherewhere gude ewhe ta akobekwa iwhe l'alj. Onye l'ele g'igwe doberu iwhu ta

adu iwhe l'oo-meta l'okfu iya. ⁵ Oo ge l'i ti maa uzo, wherewhere l'eshije, ti ma ge nwa l'eshije kpua l'ewho ne iya; o nokwawho g'iwhe, Chileke l'eme l'ete edoo ghu enya, mbu Chileke, meru iwhe lile. ⁶ Kua akpuru iwhe l'jiku aku l'utsu. Be edobekwa aka ndoo m'o rwua l'urwenyashi, nkele i ti madu owhu l'e-megee nweru ishi. I ti madu, owaa too owhu, too whe labo l'e-megee nweru ishi?

⁷ Iwhoro du ree, enyanwu l'aduje ree oole enya.

⁸ Madzu -noo igweligwe awha, o beru o noo ya agha, t'ehu tsoje onye obu utso l'awha ono g'o ha. Ole t'o nyatajekwa nteke chi l'e-jihuru iya, nkele nteke ono l'ahakwawho l'igweligwe. Iwhe lile, l'abya nu bukota iwhe mmaanu.

Nyatakwa onye meru ghu nu nteke i bu okorobyia

⁹ T'ehu tsoje ghu utso, gube nwokorobyia, ntaa i buk-wadu okorobyia. T'obu tsoje ghu utso nteke i dukwadu nwata nwata. Iwhe l'ji-noo etso bu iwhe obu ghu kfuru ghu yele iwhe i gude enya ghu whu. Ole makwaru l'iwhe lile ono be Chileke l'e-megekwa kpee ghu ikpe iya.

¹⁰ Oo ya bu, haa ochi uche l'eka. Tuko iwhe l'aghaswashij ghu ehū g'o ha wofukota, nkele etsetse yele ogbirihu ehū be bukota iwhe mmaanu.

12 Sụa, nyatakwa onye meru ghu nu nteke i buk-wadu okorobyia tēhenu ejo uboku ono erwua, mbu awha ono, l'ji-wata okfu su: "Iwhe-e ta aduhakwa owhu l'atso mu utso." ² Nteke ono be enyanwu l'e-jikputa ghu l'enya. Iwhoro, mee onwa, mee kpokponde ejikputakwa ghu who l'enya. Nteke ono be mgboko l'a-du g'oo aka igweli chi-geeru mini, urwukpu gbakahu. ³ Nteke ono be ndu l'eche uwu nche l'a-wata owhu kpekpekpe. Unwoke, ike du awata oje l'ewhuwhu l'ewhuwhu. Ndu l'egwe iwhe egwegwe egwebuhu iya, nkele whe whoduru olemole. Ndu ono, l'eshije le windo pyofu enya awhulaha inyoki-inyoki. ⁴ Nteke ono be l'aa-gu-chishi okpakiri onoguzo mkpukpu. Iwhe l'egwe egwe adalaha ghu enyienyii. Nteke ono be madzu l'e-tehuje me okoku haa enu. Ole olu egwu whe l'a-noje ada iya otēnya otēnya le nchi. ⁵ Nteke ono bu nteke madzu l'atsuwaa iwhe ha l'eli egwu, atsukwawho egwu iwhe-otsulanu, no l'uzo, mbu nteke oshi alumundu l'atu igu, temenu igube l'akpuwaa gorigori, temenu egu ojekfu nwanij azee ta aguhe. O noo nteke madzu l'a-lashi aka l'oo-no jeyewaro le tututu-mimimi, ndu l'akwa iya nu etsoru woroworo aguru iya ogu ekwa. ⁶ Nyatakwa onye meru ghu nu, tēhenu a ghabua udo, e gude mkpola-ocha swja, mbu tēhenu a tukpo ochi, e meru le mkpola-ododo. Nyatakwa iya tēhenu e tsujashia ite-mini, l'eeseruru mini ye, mbu tēhenu e mebyishia igwe,

l'eekobeje eri ono, e gude ese mini lẹ wẹlu. ⁷ O noo nteke ogwẹhu, bụ ẹja l'a-lawhu azụ l'ẹja ẹka o shi, ume ndzụ alakfu Chileke, onye kuru iya ye.

⁸ "Sụa, iwhe mmaanụ yẹle iwhe mmaanụ bụ iwhe mmaanụ. Iwhe g'iwhe ha bụkota iwhe mmaanụ." O noo olu-okfu mụbe o-zhi-iwhe ndono.

Mkpochi-ishi iya

⁹ Sụa, onye zhiru iwhe-e ta abụlekwa l'ọ marụ ágụ nwẹkiya; obenu l'o meru ndu ọdo whẹ nwụta iwhe. Ọ rịru ọriri bya avọo iwhe avọvo, ọ nmashịa ẹtu doo giriri. ¹⁰ O-zhi-iwhe ono tọ nwẹhu họo okfu, gbarụ l'ek-fukfu ahọho, nke ọwhu bụ l'iwhe o deru kfuru nhamụnha bụru ọkpobe okfu. ¹¹ Okfu onye marụ ágụ

l'adụjekwa g'ọo mkpuru, ụnwu eswi l'egudeje achị eswi. Tẹmenu ẹtu, Onye l'eche Aturu ono nmashịru kụbe l'ekujeleruwho ekuru g'ọo nturu, a kpọberu kpọpyabeshia ya ike.

¹² Ọo ya bụ, nwa mu; t'iwhe-e, mu l'abya ekfukfu-a bụkwaru iwhe l'a-nọ alọ ghu ẹka lẹ nchị. Ee-dekwa ẹkwo, ha l'igweligwe, ọle e te edebudu iya edebu. Ọle ọnwunuka ẹkwo l'emejekwa tẹ madzụ kpọjohu.

¹³ Ntaa b'a nụkotawaru iwhe lile. Ọ waa iwhe bụ mkpochi-ishi iya ndọwa: Tsuje egvu Chileke meje iwhe ọ sụru t'i mee; nkele ọo ya bụ iwhe rwuberu madzụ l'ememe. ¹⁴ Nkele iwhe lile, madzụ l'eme bẹ Chileke l'ebekochaa kpee ya ikpe iya, mẹe iwhe lile, madzụ mekotaru l'edomi, mẹe ọwhu dụ ree, mẹe ọwhu dụ ẹji.

Egву Sólomõnu

1 Egву kagezhia ree l'iwhe bụ egву, a gүru agүgu, bụ egву owhu Sólomõnu gүru.

Nwanyị ono sụ:

2 Haa, o dukwa mu nke t'ị bya etsutsua mu onu.
Nkele n-yemobu ghu kakwa mmee oome ehu-utso.

3 Mmanu senti, i huru be l'eshikwa mkpo shii.
Ewha ghu ngakotaru eka lile
g'oo eka mmanu senti wushihuru.
Oo iwhe ono meru g'o gude
unwumgboko yee ghu obu.

4 Duta mu, t'anyi liru lufu-shia,
t'anyi tugbu-kebekwa egwegwa.
Eze be dubatawaru mu l'ulo iya,
eka anyi l'a-nodu ehu atsoo anyi utso,
anyi etee eswa l'eka i no,
buru eka anyi l'a-nodu toko jaa
n-yemobu ghu ajaja karia ge l'aajaje mme.

O gbaruhoo t'unwumgboko yeje ghu obu.

5 Unube unwada Jerusalemu,
a amakwaru-a le mu l'oji uji,
ole mu dukwanu ugu l'enya.
Mu jitabekwaru uji g'oo ulo-ekwa ndu Keda,
ole mu dukwanu ugu l'enya
g'oo ekwa, e geru l'ulo Sólomõnu.

6 Unu be elenukakwa mu
whoriwhori l'oo le mu l'oji uji;
mbu l'oo l'anwu chiwaru mu jeye mu jikputa!
Oo l'ehu l'eghu unwune mu egву l'eka mu no
be meru g'o gude whu nwuru mu yee,
te mu je anoduje l'ozhi
mgbabu vayinu ntekenteke.
O buru iwhe ono meru g'o gude
to du nteke uzo dujeru mu nke ooleta onwomu
enya.

7 Gube onye mu yeru obu, kanuru mu eka l'iicheje
aturu ghu.
?Oo awe bu odu aturu ghu,
mbu eka whu l'adoshije atuta ume l'echi-eswe?
Te mu be ejeshi anodu
aghawhe g'oo nwanyi okpara l'odu aturu ndu odo.

Nwoke ono sụ:

8 Gube nwanyi bu ghu kakota
oma uma l'iwhe bu unwanyi l'owhu,
O -buru l'i ti madu uzo,

tsopyabelewho owere aturu ono,
je eche unwu egву ghu le
mgboro mkpuukpu ono, ndu ono, l'eche aturu ono.

9 Iwhe mu l'a-turu eyeru gube
onye ono, du mu l'obu ono,
bu ada-inya, l'akpuje ugbo-inya Fero.

10 Iwhe i yeru le nchi be meru asa ghu l'ooma uma.
Iyagba, i doru l'olu be kwekwaru ghu ekwekwe shii.

11 Anyi l'e-metaru ghu iyagba mkpola-ododo,
a tushashiru mkpola-ocha paapaa.

Nwanyị ono sụ:

12 Nteke eze shi eri ni le teburu iya,
be mkpo mmanu nady, mu huru ngashiru.

13 Onye ono, mu yeru obu du mu g'oo unwu meru,
l'eshi mkpo, mu tukoberu l'obu.

14 Onye ono du mu l'obu dukwa
mu whu g'oo ojokfutu igu oshi
hena l'eshi mkpo, shi le mgbabu ndu Enu-gedi.

Nwoke ono sụ:

15 Gube onye ono mu yeru obu,
iwhe l'ijimakwanu l'oo uma!
Sua, imalewho okpobe uma.
Enya ghu dulewho g'oo nke ndo.

Nwanyị ono sụ:

16 Gube onye mu yeru obu,
iwhe l'ijimabukwaa l'oo uma nwoke!
Sua, iwhe i dukwanu l'oo ugu!
Eka anyi l'azeje aze du gayii.

Nwoke ono sụ:

17 Osweru anyi gude gbaa uko anyi bu oshi sida.
Oshi, anyi gude swebushia ya
eswebushi buru oshi payinu.

2 Mu dukwa g'oo fulawa, nwuru kfu le nsuda
Sharõnu,
mbu g'oo nkashiyi, du-gee le nsuda nsuda.

2 Oo ge nkashiyi l'aduje m'oo nodu l'echilabo ogvu,
o noo g'onye ono, du mu l'obu
ono du l'eka unwumgboko no.

Nwanyị ono sụ:

3 O kwa g'boshi omi l'aduje m'oo
gvuru l'eka oshi odo gvugeeru l'oswa,
bu g'onye ono, mu yeru obu du
l'echilabo unwokorõbya odo.
Oduje mu ree te mu nodu l'aguguru iya ntekenteke,
akpuru iya l'anojekwawho aku mme l'azu ishi.

4 O dutaru mu je l'ulo ẹka l'eeri eriri angu angungu.
 Ẹkwa-φhubama, o gude gbochita mu bu n-yemobu.

5 Gudenu akpuru vayinu,
 a mikporu nkụ gbẹe mu okpu-ike.
 Gụ egudekwawho udara mee tẹ mu rwokota ume.
 Nkele obu, mu yeru ghu meru, meji l'atofu mu atofu.

6 O yeru mu ẹka-icha iya l'olu,
 bya egude ẹka-utara iya rwukota mu arwukota.

7 Unubẹ unwada Jerúsalemu, mu l'aryo unu aryotunu gude
 ewha Atsụ mee ewha Ele kweta mu ukwa
 l'unu ta abyadu l'a-kpatsu n-yemobu
 jeye nteke l'oo-bya l'onwiya.

8 Ngabedawho! O kwa olu onye
 mu yeru obu be mu l'anụ nno!
 O kwa iya l'eje abya egube who,
 lekwa iya ge l'ookfu karagidingu karagidingu
 akfughashi eze uguv mee nke nshii eje abya.

9 Onye mu yeru obu dukwa
 g'oo atsụ, bya adu g'oo nwa ele nshii.
 Lekwa g'o kuparu l'azu mgbodo ulo anyi,
 pyokafu enya le windo ele kpakpakpa,
 mbu rifu enya le nwantufu,
 du l'ulo anyi ele mu whoriwhori.

10 Onye mu yeru obu sukwaru mu:
 "Gbashi agbashi gube onye du mu l'obu,
 gube onye du mu uguv, gbalihu tsoru mu.

11 Nkele nteke oyi l'atsuje ghataakwaru,
 Udzumini laakwaru, mini buhuwaa.

12 Oshi l'atushiakwa igu le mgboko.
 Oge okwe mgbe be gbabekwaru nu.
 Nwoguji-ede l'aryakwaa l'alị anyi.

13 Oshi figu be watakwaru omi mebyi.
 Igu oshi vayinu turu be mkpo
 iya ngakotaakwaru ẹka lile.
 Gube onye du mu l'obu gbashi.
 Gube onye du mu uguv, gbashi tsoru mu."

Nwoke ono su:

14 Gube ndo mu ono, no le mgbawa ewhuru,
 mbu gube onye woharu onwoghlu l'azu uguv,
 Byiko goshinu mu atatiwhu ghu.
 Te mu nunu olu okfu ghu.
 Nkele olu okfu ghu l'atsoje mu utso.
 Atatiwhu ghu l'aduje mu uguv.

15 Guderu anyi awuru ono ntaa.
 Mbu unwu awuru ono, l'emebyishi vayinu ono,
 ntaa, mgbabu vayinu anyi l'atushi igu.

Nwanyị ono su:

16 Onye mu yeru obu bu nkemu, mbedua buru nkiya,
 mbu onye ono, l'echeje aturu iya l'eka nkashi-iyi du-gee,
 17 jeye l'uzo urwenyashi, nteke inyonyo l'esehuwa ẹka.

Dakobekwa, gube onye ono mu yeru obu byakfuta mu;
 kfulu karagidingu karagidingu
 egube ono, atsụ m'ọ bu nwa ele nshii l'anoje akfu
 l'ugvu, du kpokoro kpokoro.

3 L'enyanshi be mu l'azekotaje
 l'iwhe-azee mu achọ onye mu yeru obu.
 Ole mu choro iya eli choro ya ali; mu ta awhu iya.

2 Ntaa be mu l'a-gbashi tsoru oma mkpukpu,
 tuko oma gbororo echi-uzo mee nggamgbo jegbakota.
 Mu l'achoro onye ono, mu yeru obu ono.
 O noo bu ge mu lekotaru enya iya, mu ta awhu iya.

3 Mu le ndu nche abali dzudaru,
 nteke whẹ tsoru oma mkpukpu ejewhe.
 Mu jia whẹ su: "Unu levuru mu enya onye who, mu yeru obu who?"

4 Mu ghatalawho jeliberu nwanshi,
 onye ono, mu yeru obu ono buru wherekete.
 Mu woru iya chii, mu te ekwe iya ahaha,
 Mu kpua ya jeye mu kpurwua ya ulo ne mu,
 mbu kpurwua ya ime mkpu onye paru ewho ime mu.

5 Unubẹ unwada Jerúsalemu, mu l'aryo unu aryotunu gude
 ewha Atsụ mee nke Ele kweta mu ukwa
 l'unu ta akpatsudu n-yemobu
 jeye nteke l'oo-bya l'onwiya.

6 ?Oo onye shi l'echi-egu eje abya egube who,
 g'oo ẹka enwuru oku l'akpu tulatula?
 Mbu onye a gbaru meru yele isensu,
 e gude iwhe l'eshi kwekwekwe, ndu l'agba ngho l'ere mee.

7 Leenu-o! O kwa iwhe Sólomõnu
 l'azeje azee b'a pa abya egube who!
 Ndu l'awu etso iya nu du ukporo ndu ojogu ugbo eto,
 a gutaru l'iwhe bu ndu mkparawa no le Izurelu.

8 Whẹ tuko ge whẹ ha tukotaru nkogo,
 whẹ bukotaru ndu ogo doru enya.
 Onyenonu l'ime whẹ be tu nkogo iya l'ukfu,
 shi nno kwakobe ehu m'ọ gv
 iwhe-ntsumegvu, du l'enyashi.

9 Eze Sólomõnu metaru onwiya
 iwhe l'eegudeje apa yebe eze agada erwu ali.
 Oshi, o gude mee ya bu oshi, shi l'ugvu uguv Libanonu.

10 Okpa iya bu mkpola-ocha b'o gude mekota iya.
 Ẹka l'eebewhubeje ebewhube b'a rwuru mkpola-ododo.
 Ẹka, l'aanoduje anodu b'e kwekotaru ẹkwa ododo.
 Ime iya b'a toru ẹkwa, l'amaa uma,
 bu ẹkwa unwada Jerúsalemu kweru
 gude goshi n-yemobu whẹ.

¹¹ Unu wufuta-o, unubẹ unwada Záyõnu,
bya awhụ ẹka eze Sólomõnu kpu okpu-eze iya,
mbụ okpu-eze ono, ne iya
kpuberu iya mbọku ono, ọ luru nwanyi,
bụ mbọku ono, ẹhu tsọru iya ntumatu.

Nwoke ono sụ:

4 Iwhe ị dukwanu l'ọo ugvu, gube onye ono dụ mu l'obu!

Iwhe ị dukwanu l'ọo ugvu!
Enya ghu ono, i whuchitaru ẹkwa
ono dulewho g'ọo nke ndo
Egbushi dụ ghu l'ishi l'ejì g'ọo ẹka
eghu dzeberu awụ-zeta l'ugvu Giledu.
² Eze ghu l'acha pelepele g'ọo igwe aturu,
e bushiru ẹjì nke ọwhuu,
whẹ tuko shi l'eka a sachashiru whẹ ẹhu awufuta.

Whẹ tuko chiru unwu ẹbo-ẹbo,
tọ dụ m'ọo nnanụ, gba ẹka nwa.
³ Ogboromõnu ghu whẹ labọ
bẹ nwuru kfụu g'ọo oghu uswe-uswe.
Ọnu ghu l'onwiya dukwawho ugvu, ama ntumatu.
Agbagba-nchì ghu,
i whuchitaru ẹkwa dụ g'ọo udara,
e gbujahuru ẹbo.

⁴ Olu ghu tuchiru ogologo g'ọo ọlo eli Dévidi,
ẹka l'eedobeje ngwọgu.
Ọo lẹ mgbodo iya b'e kobegeeru
iwhe l'eegudeje ezeru ndzụ l'ọgu, dụ unu labọ l'uk-
poro iri.

Ndu bụ dike-ọgu l'egudeje iya ezeru ndzụ l'ọgu.
⁵ Ẹra ghu whẹ labọ dụ g'ọo unwu umoro labọ.
Mbụ l'ọo dụ g'ọo unwu umoro, a chiru ẹbo,
bulewho ẹka nkashì-iyi dụ bẹ l'ọonoje akpawhe nri.
⁶ Mu l'e-je anọdu lẹ yẹbe ugvu
ono, mmanụ mọru dụ iya l'eshi mkpọ,
mbụ lẹ mu l'e-je anọdu lẹ
yẹbe nwopu ugvu ono isensu dụ iya nù l'eshi kwẹk-
wekwe,

jeye ẹnyanwu arība l'ishi, nteke inyonyo iwhe l'ẹte
adụhee.

⁷ Gube onye ono dụ mu l'obu,
iwhe ị bulewho shi l'ishi rwua
l'ọbochi-ọkpa bụ nwọmarima.
O to nwedu ẹka ọrwu dụ ghu l'ẹhu ilile.

⁸ Gube nwanyi, mu luru nke ọwhuu,
shi l'ugvu ugvu Libanõnu tsoru mu t'anyi je.
Byiko shinu l'ugvu ugvu Libanõnu tsoru mu t'anyi je.
Ngwa, shinu l'eli ugvu Amana gbazhita.

Shiro l'õnunu-swõngu-swõngu
ugvu Seniru yele ugvu Hemõnu lufuta.
Nkele ẹka ono bụ ọdu oduu-gburu-agu,
mbụ l'ọo ugvu ẹka agụ l'edomishije onwowhe.

⁹ I riru mu obu, gube nwanyi mu luru nke ọwhúú,
bya aburu nwune mu nwanyi.

Enya, i leri mu ugbo lanụ yele iwhe-olu, ị nya l'olu,
b'i gudelewho hata mu meji.

¹⁰ Lewaro gẹ n-yemobu ghu
l'atsọ-be ọtso, nwune mu nwanyi,
mbụ gube nwanyi, mu luru nke ọwhúú.
N-yemobu ghu kakwa mmẹe ọtso ọtso shii.
Ọ bukwaruwho nno bụ gẹ mkpọ mmanụ senti, i hu-
ru

kakotakwawho mmanụ ọdo ooshi mkpọ.

¹¹ Gube nwanyi, mu luru nke ọwhúú,
okfu, l'eshije ghu l'õnu l'anọje
atsọ g'ọo mmanụ-ẹnwu, shi l'ubakala-ẹnwu atada.
Ire ghu bụ mini ẹra-eswi yele mmanụ-ẹnwu jiru iya.

Uwe ghu l'eshi kwẹkwekwe g'ọo ugvu ugvu
Libanõnu.

¹² Gube nwune mu nwanyi,
mbụ gube nwanyi, mu luru nke ọwhúú,
ị dulewho g'ọo mgbabu, a tų-chiru atų-chi.

Ị dụ g'ọo nwogvu, l'anwushi mini, e kpuberu iwhe,
mbụ g'ọo ọgba-mini, a guchiru aguchi.

¹³ Iwhe jiru mgbabu ghu ono bụ itorokuma,
l'amishi akpuru, kagezhia ree.
Oshi hena mọe nadụ jikwawho mgbabu ghu ono eji.

¹⁴ Oshi nadụ mọe oshi safarõnu bẹ dụ iya,
Oshi kalamõsu mọe oshi sinamõnu dukwa iya whọ,
Oshi isensu, dụ iche iche gvuru iya,
Oshi mọru mọe oshi Alowe
mekota oshi, l'eegudeje eme
iwhe l'eshi mkpọ gvukwaru iya whọ.

¹⁵ Ị bụ ọgba-mini, dụ l'ime mgbabu,
ị bụru wẹlu-mini, l'anụ ndzụ,
bukwaruwho iyi, shi l'ugvu ugvu Libanõnu asoshi.

Nwanyi ono sụ:

¹⁶ Gube wherewhere shi l'uzo isheli tehu etehu.
Watanụ ewhewhe, gube
wherewhere ọwhu shi l'uzo ọhuda.
Unu awata ewhewhe lẹ mgbabu mu-a,
Nke ọwhu mkpọ iya l'a-tuko mgboko vọo kfurukfu-
ru!

Byiko batanụ lẹ mgbabu ghu gube onye mu yeru
obu,

bya awọta mebyi dụ iya ree taa.

Nwoke ono sụ:

5 Nwune mu nwanyi,
mbụ gube nwanyi mu luru nke ọwhúú,
mu bataakwaru lẹ mgbabu mu ọbu.
Mu hekowaru unwù mọru mu,
mẹwaro unwù ọdo l'eshikaa kwẹkwekwe.
Mu mjakwaru mmanụ-ẹnwu mu yele ubakala iya.
Mmẹe mu yele mini-ẹra-eswi mu bẹ mu nguakwaru.
Unu ria ngụ, unubẹ ndu ọnya mu.
Unu ngụ nguta ike unu,
unubẹ ndu ono yeru onwunu obu.

Nwanyi ono sụ:

² Mu l'eku mgbenya, obu mu nwuru enya.
 Ngabedaa nchi! O kwa onye
 mu yeru obu l'aku eka le mgbo asuje:
 "Guhhaar mu uto nwune mu
 nwanyi; o-du-mu-l'obu;
 asa-mpete mu; onye nkemu l'ete enwee egbazhi.
 Iji jikwaru mu ishi ejiji.
 Egbushi mu be iji, daru l'enyashi
 meekwaru o buru mini nkuchi."
³ Mu yefuakwaru uwe mu eyefu.
 ?Oo te mu bya eyewhu iya azu odo to?
 Mu gudekwaa mini kwoo okpa mu akwokwo.
 ?Oo te mu bya adzo ya l'ali odo to?
⁴ Onye ono, mu yeru obu ono
 pyokafu eka le mgbaku mgbo.
 Ge mu whuru eka iya ono be ehu kpenehuru mu,
 Nkele obu iya duhawaa mbu eme mu.
⁵ Ge mu zhilihuru te mu guhaar
 onye ono, mu yeru obu uto,
 be mmanu meru nguguru mu eka.
 Mmanu meru l'anwukota mu fukofuko l'eka,
 ge mu zuru eka l'iwhe l'egudeje aguha mgbo ono.
⁶ Mu bya aguhhaar onye mu yeru obu ono uto,
 ole mu bya l'aguhha-deshiwa iya, o dakobewaa tugbu-
 ru.
 Atugburu iya ono meru, meji tofu mu.
 Mu choo ya eli choo ya ali, mu ta awhu iya.
 Mu kua ya eli kua ya ali, mu te ekuvu iya.
⁷ Ndu no le nche l'abali ono
 be whuru mu nteke wha l'ejewhe l'oma mkpukpu,
 wha gude mu chia mu whukuwhuku,
 jeye ehu mu bukotaru onya.
 Ndu nche ono l'echi mgbodo mkpukpu ono
 be guderu mu yeta mu uwe mu.
⁸ Unube unwada Jerusalemu,
 mu l'aryo unu aryoy;
 unu -whua onye ono, mu yeru obu ono,
 unu ezhia ya l'eghoru iya l'egbukwa mu egbugbu.
Unwada Jerusalemu su:
⁹ Gube nwanyi owhu uma nkiya
 kakota nke unwanyi odo ree,
 karu anyi iwhe onye ono,
 i yeru obu ono gude ka ndu odo,
 meru g'o gude i nodu aryoy anyi egube aryoyyo ono.
Nwanyi ono su:
¹⁰ Onye ono mu yeru obu ono
 neru zhirikiti, egbu zhizhii.
 Unukurunu madzu dzukobe
 be yebedua l'agbajelewho ichi.
¹¹ Ishi iya du g'oo okpobe
 mkpola-ododo, a nucharu anucha.
 Egbushi iya wu-zeta awu-zeta g'oo nza inya,
 ejilewho kpaaluu g'oo egbe-nwoku.
¹² Enya iya du g'oo enya ndo, beru l'aguga mini.

Oo asa-nwoke neru zhirikiti g'oo
 onye aghuru ehu le mini-era-eswi.
 O nodu sachia onwiya ree.
¹³ Agbagba-nchi iya wha ebo
 dulewho g'oo eka e meru okporo,
 dzashia ya iwhe l'amije iwhe l'eshi kwekwekwe.
 Ogboromonu iya du g'oo
 nkashi-iyi, l'asoshi mmanu meru.
¹⁴ Oshi-eka iya du g'oo mkpola-ododo,
 a kpuru o du mgburumgburu,
 gude ewhuru, l'egbu zaaza mee ya o du uguv
 l'enya.
 Ehu iya l'akwo murumuru g'oo
 okpu-enyi, e hucharu ehucha,
 gude ewhuru vu oke aswa,
 bu safaya mee o du uguv l'enya.
¹⁵ Oshi-okpa iya kfuru gborokoto
 g'oo itso, e gude ewhuru egbe mee,
 mbu owhu a kfuberu l'eli ntolali mkpola-ododo.
 Ugbugba ehu iya kpuru rogbdongu
 g'oo uguv uguv Libanonu;
 bya ama g'oo oshi sida, du iya nu.
¹⁶ Olu okfu iya l'anoje atso g'oo mmanu-enu.
 Oo lewho l'odu oole enya shi l'ishi rwua l'obochi-ok-
 pa iya.
 Unube unwada Jerusalemu,
 o kwa egube ono bu g'onye ono mu yeru obu gbaru,
 mbu onya mu ono.
Unwada Jerusalemu su:
⁶ ?Oo awe be onye, ono i yeru obu obu jeru,
 gube nwanyi, kagezhia oma uma l'iwhe bu un-
 wanyi?
 ?Oo uto awe b'o cheberu,
 nke owhu anyi l'a-cho-bude ghu iya?
Nwanyi ono su:
² Onye ono mu yeru obu jeru le mgbabu iya,
 mbu l'eka o dzashiru iwhe l'eshije mkpo.
 O jeru oche aturu iya le mgbabu ono,
 mee te ya mekoo igu nkashi-iyi.
³ Mu bu nke onye ono mu yeru obu,
 Onye ono mu yeru obu buru nkemu.
 Ooche aturu iya l'eka nkashi-iyi du.
Nwoke ono su:
⁴ Gube onye du mu l'obu, jima uma g'oo mkpukpu Ti-
 za;
 mbu l'i du uguv l'enya g'oo Jerusalemu.
 I du egvu g'oo ndu ojogu, pa ekwa-ogu wha.
⁵ Byiko wofu enya ghu l'eka mu no,
 nkele oomeje ehu anashihu mu.
 Egbushi du ghu l'ishi l'ejii g'oo eka egbu dzeberu
 awu-zeta l'ugvu Giledu.
⁶ Eze ghu l'acha pelepele g'oo eka igwe aturu,
 shi l'eka a shachashiru wha ehu awufuta.
 Wha chi-geeru unwu ebo-ebo.

Ọ tọ dudu m'ọo nnanụ gba ẹka nwa.
 7 Agbagba-nchị ghu ono, i whuchiru ẹkwa ono
 dulewho g'ọo akpuru itorokuma, e gbujuhuru ẹbo.
 8 Unyomu eze bẹ dọ ụkporo ugbo ẹto,
 unwanyi ọwhu, l'ọoto ọlua l'ọkpoku nwanyị
 dọ ụkporo ugbo ẹno,
 ọwhube unwumgboko buru aguta aguta.
 9 Obenu lẹ gube ndo mu,
 gube onye nkemu ono, l'ete enwee ẹgbazhi,
 ị gbarụ iche, bya atuba ne ghu l'ẹnya,
 onye ọrwu l'ẹte adu l'ẹhu l'ẹnya ne, nwuru iya nụ.
 Unwumgboko whuru iya, whẹ kua ya onye ẹhu-utso
 dọ.
 Ndu bụ eze-nwanyị mee unwanyi l'ete alua l'ọkpoku
 nwanyị
 jakwaru iya whọ ajaja.
 10 ?Oo onye dọ g'ọo iworo chi-asahu ono?
 ?Oo onye l'enwu ẹnya demudemu g'ọo onwa ono?
 ?Oo onye l'eke zhizhii g'ọo ẹnyanwu ono?
 ?Oo onye dọ biribiri g'ọo ndu ojogu, chị ẹkwa-ogu
 ono?
 11 Mu jeru lẹ mgbabu ẹka, a dzashiru oshi ọmi
 tẹ mu je agbawhe iwhe l'eyeshi
 mmebyi nke ọwhúú lẹ nsuda ono,
 mu amawaruro oshi vayinu l'emeshiwaa nzirizaa,
 maru itorokuma l'atuwaa igu.
 12 Iwhe ono bya l'edo mu ẹnya,
 ẹgò mu gbẹe nọduwanu l'ugbo-inya onye eze ono,
 ndibe mu gude dulataru mu nwamgboko mu ono.
 13 Dawhu azu! Dawhu azu, gube nwanyị Shulamu!
 Dawhu azu! Dawhu azu t'anyi leeda ghu ẹnya!
 ?Oo gunu meru iwhe unu l'ele
 nwanyị Shulamu whoriwhori ono
 g'ọo onye, l'ele gẹ ndu Mahanayimu l'eme l'ẹka whẹ
 l'ete egvu?
7 Ada eze, iwhe akpokpa, i yeru
 l'okpa kwekwanuru ghu l'ọo ekwekwe.
 Nkwo okpa ghu l'ama g'ọo aka vuu oke onu aswa
 Mbụ g'ọo aka onye maru ome nka meru.
 2 Mkpurotubo ghu wekoleruwho mgburumgburu
 g'ọo mbo,
 mbụ mbo, mmẹe vayinu l'ete agvuje agvugvu.
 Ewho ghu dulewho g'ọo witi, a kuberu o nyiru g'ọo
 ikpo,
 bya edowhee ya nkashị-iyi, l'ama uma mgburumg-
 buru.
 3 Ẹra ghu whẹ labọ dulewho g'ọo unwu umoro labọ.
 Mbụ g'ọo unwu umoro, a chiru ẹbo.
 4 Olu ghu tuchiru ogologo g'ọo ọlo-eli, e meru l'okpu-
 enyi.
 Ẹnya ghu doru risaa g'ọo okpuru mkpukpu Heshi-
 bonu,
 mbụ ono, dukube onuzo Batu-rabimu.
 Imi tųpyiru ghu g'ọo ọlo-eli Libanonu,

mbụ ọlo-eli ono cheru iwhe lẹ mkpukpu Damásuko-
 su.
 5 Ishi ghu meru l'jima g'ọo ugvu Kamelu.
 Ẹgbushi dọ ghu l'ishi l'eke ododo.
 Iwhe eze l'ẹje rwuhuru ẹka l'oolle ẹgbushi ghu
 g'a swingashiru iya l'ọoma ntumatu.
 6 Lewaro gẹ gube onye dọ mu
 l'obu dọ-be ugvu, bya adu mma.
 Ị bụ nwamgboko, dọ mma oole ẹnya!
 7 L'ugbugba ghu b'ị kfuru gbarara g'ọo akparakpa.
 Ẹra ghu jokfu-geeru ajokfuru.
 8 Mu suru agha:
 "Mu l'e-nyihu eli akparakpa ono je enwota iya ẹkfu."
 T'era ghu jokfukwaru g'ọo akpuru vayinu.
 Tẹ mkpọ ume dukwa kwekwekwe mkpọ nkfu-eru.
 9 T'onu ghu tsokwa g'ọo akuru mmẹe l'ete agwaa mi-
 ni.
Nwanyị ono sụ:
 T'ọ búbukwaaru onye ono, mu yeru obu l'a-ngu
 mmẹe ono.
 T'ọ tolewho nwehu sọru sọba
 mja mu ugbonu yele eze pyomu pyomu.
 10 Ọ kwa onye ono mu yeru obu ono bẹ mu bụ nkiya.
 Mu bukwaruwho onye l'anoje agu iya ẹgu.
 11 Byanu gube onye ono, mu yeru obu t'anyi je l'ime
 obodo.
 T'anyi je aradu l'uwhu-mba.
 12 T'anyi nmaa ewa l'utsu jeeda lẹ mgbabu vayinu,
 je amarụ oshi vayinu ọ tųwaru igu.
 Mbụ t'anyi maadaru mẹ igu iya jashikotawaru.
 Anyi amakwaruwho mẹ oshi
 itorokuma tųshiwaru igu nkiya.
 Ọo ẹka ono bẹ mu l'a-nodu goshi ghu lẹ mu yeru
 ghu obu.
 13 Oshi mandureku bẹ l'eshikwa mkpọ.
 Mu doberu akpuru oshi dọ-gee ugvu l'ẹnya
 l'ẹka anyi l'e-wotaje iya nteke ọ guru anyi,
 Mbụ lẹ mu doberu gube onye ono mu yeru obu
 akpuru oshi ọwhúú yele akahu iya dọ iche iche.
8 Ngge l'ị bụ nwune mu nwoke,
 ngge l'ị nguru ẹra ne mu,
 mẹ mu etsutsukwaa ghu onu
 nteke ono mu whuru ghu l'echi-uzo,
 ọ tọ dudu onye gẹge agboru mu ọja.
 2 Mu gege edutakwa ghu dubata l'ọlo ne mu,
 bụ iya bụ onye zhiru mu iwhe,
 chebe ghu okpobe mmẹe t'ị ngua,
 mbụ mmẹe, shi l'igu itorokuma.
 3 Ẹka-icha ghu b'ị gege eworu ye mu l'olu,
 bya egude ẹka-utara ghu rukota mu.
 4 Unubẹ unwada Jerúsalemu,
 mu l'aryọ unu aryọ t'unu kweta mu ụkwa
 l'unu ta akpatsudu n-yemobu jeye nteke l'ọo-bya
 l'onwiya.

Ndiwhe sụ:

⁵ ?Oo onye bẹ shi l'echi-ẹgu eje abya ẹgube whọ,
yele onye o yeru obu gbarụ ẹka?

Nwanyị ono sụ:

Ọ kwa l'ukfu udara b'ị zee, mu bya akutsuta ghu.
Ọo l'ẹka ono bẹ ne ghu tsutaru ime ghu.
Mbụ l'ọo l'ẹka ono bẹ ime watarụ iya ememe ọ nwụa
ghu.

⁶ Mee mu iwhe ọhubama dobe onwoghu l'obu,
mee mu ọo iwhe ọhubama gbarụ l'ẹka.
Nkele n-yemobu bẹ ọkpehu dukwa g'ọo anwụhu.
Okooohoo dụ iya nụ dukwa
g'ọo ilu l'ete aryọ-butaje aryọ-butu,
Ọonoje enwu tawhutawhu g'ọo ire ọku.
Ọonoje enwu g'ọo ire-ọku l'ere whuruwhuru.

⁷ Eze mini ta adukwa ike anmanyị n-yemobu.
Ọchi-ọku minu ta asụ iya ekpota.
Ọ -bụru lẹ madzụ gude iwhe lile o nweru g'ọ ha
eme tẹ ya zua n-yemobu,
bụkwa ewenu bẹ l'ọoja onwiya.

Unwune nwanyị ono sụ:

⁸ Anyi nwekwaru nwune nwanyị,
Ọle era ta adụdua ya l'obu.
?Oo gụnu bẹ anyi l'e-meru nwune anyi ono
mbọku nwoke l'a-kpa ishi iya?

⁹ Ọ -bụ l'o shihuru ike g'ọo mgbodo,
mẹ anyi akwaa ya mkpọla-ọcha nkwatankwa l'ẹhu.
Nteke bụkwanu l'o gheru ọnu g'ọo ọnuzo,
anyi egude ụgbo oshi sida gụ-chia ya agụ-chi.

Nwanyị ono sụ:

¹⁰ Mu shihuru ike g'ọo mgbodo.
Era mu tuko kfuru teterete g'ọo ọlo-eli.
Onye mu yeru obu bẹ maakwaru
lẹ mu l'iya -nọdu bẹ ẹhu l'aduje iya guu.
¹¹ Sólomõnu nweru mgbabu vayinu lẹ Bálu-hamõnu,
bya eworu iya ye l'ẹka ndu l'a-nọ akfụ iya ụgwo.
Iwhe ndu ono l'ẹhu l'ẹhu l'e-wotajeru iya l'aswa
akpuru vayinu ono bụ
mkpọla-ọcha, dụ unu shẹkelu
ugbo labọ l'ụkporo shẹkelu iri.
¹² Ọle mgbabu vayinu nkemu bụ mu nwe iya l'ẹka mu.
Ọ bụru ẹgube ọ dụ mu ree bẹ mu l'e-me iya.
Gube Sólomõnu, ọ kwa gubedua
l'e-nweru unu shẹkelu mkpọla-ọcha ugbo labọ
l'ụkporo shẹkelu iri l'iwhe e retaru lẹ vayinu ono.
Mkpọla-ọcha, dụ ụkporo shẹkelu ugbo iri aburu nke
ndu

l'eletaje akpuru vayinu ono ẹnya.

Nwoke ono sụ:

¹³ Gube onye ono, bu lẹ mgbabu ono,
onye mu whẹ bẹ ngabekwaru nchị tẹ whẹ nua olu
ghu.

Tẹ mu nụada olu-okfu ghu ọbu.

Nwanyị ono sụ:

¹⁴ Byiko gube onye mu yeru obu
kfukwaa karagidingu karagidingu byakfuta mu,
ẹgube ono atsụ m'ọ bụ nwa ele nshiji l'akfujẹ
l'ugvu, a kushiru iwhe l'eshi mkpọ.

Ayizáya

1 Ọ waa bụ ọwhulenyá, Ayizáya nwa Émọzu whuru l'okfu ẹhu ndu Juda mee l'ẹhu ndu Jerúsalemu. Nteke ọ whuru iya bụ nteke Uzáya, Jótamu, Éhazu mee Hezekáya bụ eze, chíru ndu Juda.

Chileke l'abarụ ndibe iya mba

² Tẹ gube igwe nwa ya, gube alí angabẹ nchị l'iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu. Ọ sọru agha: "Mu hewaru unu gẹ l'eeheje ụnwegirima hefuta, unu wataru mu okwefuru ike. ³ Eswi l'amajekwa onye-nwe-iyá nụ. Nkakfụ-igara l'amajẹ iwhe onye-nwe-iyá nụ l'eyejeru iya nri. Ọle ndu Ízurẹlu bụ ọmata. Ndibe mu bẹ iwhe l'ete edo-jedu ọnya."

⁴ Áwhụ tsọokwaru unubẹ mba ono, iwhe-dụ-ẹji tsuru ẹkpa l'ẹhu! Ndu ejo-ememe l'anyi-gbu anyi-gbu! Eri ndu l'eme ejo-iwhe! Mbụ unubẹ ndu ono l'aru alí akpa ntụ l'anya! Whẹ pawaru Onye-Nwe-Ọha haa. Whẹ ta agụbedu Onye nsọ nke Ízurẹlu iwhe, tẹmenu whẹ gbẹwaru iya azụ. ⁵ Ọo awe ọdo bẹ mu l'e-chibaa unu iwhe g'unu l'ete kwee ha okwefu ike? Ishi bụkotawaa unu ọnya ọnya, meji l'ebuhuwa unu ebuhu. ⁶ Wata l'ọbochi-ọkpa unu jeye l'ishi unu ta adudu ẹka ẹhu dukwadu unu mma. Iwhe jiru iya bụ igbiri-ẹchachi mee ọnya ọnya mee ọnya, l'ebukaa unu mmee gudu gudu. T'a sa iya unu asasa, t'e kechi iya unu iwhe, t'e mebe iya unu ogvu.

⁷ Ẹgbara kfuwaru l'alí unu. Mkpukpu unu buru ẹka ọku dzuru. Okfu, unu kọru bẹ ndu mbyambya ọdu l'iwhe unu lwuchafu. Ọ daburu karawhangu g'ọo ẹka ndu ọha ọdo vuru l'akpaa. ⁸ Nwada Záyonu b'a haru ọ ọdu nkunyí g'ọo mkpuumkpu, a turu lẹ mgbabu vayinu, mbụ g'ọo nwulo-egu, a turu l'egu ẹka a kuru ụgboma-mini mee mkpukpu, ndu ọhogu yebutaru eyebuta. ⁹ Ọ tọ bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu te ekwedu tẹ ndu nke anyi tọhu-gee mẹ anyi agvụakwa g'ọo ndu Sódomu, mbụ l'ọ gege adu anyi g'ọ du ndu Gómóra.

¹⁰ Unu nukwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu, unubẹ ndu l'achí Sódomu! Unu ngabẹ nchị l'iwu, Chileke anyi l'ezhi, unubẹ ndu Gómóra! ¹¹ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: "Ọo gunu bẹ ikpoto ngwo-ẹja ono, unu l'agba buru mu. Ebyila ono, unu l'akpoje ọku gbaaru mu ẹja yele ẹba anu ono, unu l'akpojeru mu ọku bẹ lawaru mu ashị. Mmee eswi yele nke nwaturu mee nke egwu bẹ ike iya gvụwaru mu. ¹² Abyabya, unu l'abyajẹ l'iwhe

mu; ọo onye l'asuje t'unu gude iwhe ono bya? Ọo onye l'ezhije unu t'unu byaru mu ọmatoshiru ọma ogboduwu? ¹³ Unu ba abyajekwa mu ọnu iwhe ono, l'adua iwhe ọ bụ ọdo! Ụnwù-isensu ono, unu l'anọje akpo ọku bụakwa mu akpamara. Ori-oge ọnwa ọwhúú mee ori-oge mbọku-otuta-ume unu mee ndzuko ono, unu l'ekuje onwunu, mbụ lẹ ndzuko ono, unu l'atuje bẹ mu l'ete aduhedu ike anwu-gbukota l'obu, o noo nkele ejo-iwhe ono, unu l'eme bẹ meru iya ọ du ẹji. ¹⁴ Ori-oge ọnwa-ọwhuu ono, unu l'erije mewaro oge lile, unu tų-buru atų-bu eriri bẹ mu kpokotawaru ashị. Iwhe ono bụwaa ivu-erwa duru mu. Ike iya bẹ gvụwaru mu. ¹⁵ Unu -chilia ẹka unu ekfu anu mu, bẹ mu l'e-wofu iwhe l'eka unu nọ. O bekwaru unu je m'ọo l'ekfuru nụ mu okfu agha, bẹ mu l'ete angakwa nchị. Nkele iwhe jiru ẹka unu bụ mmee ọchi. ¹⁶ Unu sachaa onwunu asacha, mee onwunu t'unu gbuchafu egbuchafu! Unu haa mu omechishi ọnya! Unu esefu ẹka l'ome ejo-iwhe! ¹⁷ Unu nwuta ome iwhe du ree! Unu achọ ụzo ikpe, kfu ru nhamunha. Unu hụa ndu l'akpa ndu ọdo ẹhu àhùhù. Unu hajeru onye nna iya l'ete anọhee enge! Unu agbaru nwa-mbunu ọdzori."

¹⁸ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: "Unu bya t'anyi doshia. O -behuduru iwhe-dụ-ẹji, unu megbaberu duta-be ẹji eke gbogbogbo, e megee bẹ l'ọo-chalaha pelepele g'ọo eberugo. O behuduru o duta-be ẹji eke g'ọo uswe, e megee bẹ l'ọo-chalaha ucha gọo oghu. ¹⁹ Ọ -buru l'ọo uche obu unu t'unu wata ome iwhe mu suru t'unu mee, bẹ unu l'e-megee ria nke ọma, shi l'alí ono. ²⁰ Ọle ọ -buru l'unu jikaru bya ekwefu ike, ogu-igba asakashia unu asakashị. Nkele mube Onye-Nwe-Ọha kfukwaru nkemu."

Jerúsalemu bụ mkpukpu, l'eme iwhe-dụ-ẹji

²¹ Lewaro mkpukpu ono, e shi gude ẹka g'ọ bụwaa nwanji-ọkpara! Mkpukpu, bụ ikpe, kfu ru nhamunha b'e shi ekpekota iya, mbụ mkpukpu ono, ọ-dụ-chiriri shi tų ọlo buru. Ntaa waa ndu mgbugbu madu bẹ kuru iya nụ. ²² Mkpọla-ọcha, shi du l'ime ghu ghokotawaru egbabala mkpọla. Eguru mmee, e shi akụ l'ime ghu buru mini b'e gude gwarwushia ya. ²³ Ndu bụ ishi l'ime ghu bụkota ndu kwefuru Onye-Nwe-Ọha ike, tẹmenu whẹ buru ndu whẹ l'ogbo-iwhe-ru l'atụ ọli. Gẹ whẹ ha l'ẹhu l'ẹhu yeru ọnya l'ori n-wolazu. Ọ buru t'a nụ whẹ iwhe bẹ ẹkpiri iya l'akajẹ

whẹ alọlo. Ndu nna whẹ l'anọhee bẹ whẹ ta ahajeduru enge, whẹ ta angajẹ nchị l'okfu ẹhu nwa-mbunu.

²⁴ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-ukfu-l'ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha, mbụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ iya bụ Ọkalibe nke Ízuru l'ekfu ndọwa: "Ehee, tẹ mu byanụ emeru goshi ndu ọhogu mu, gude dọ onwomu obu. Mu bya l'emelata ndu mu lẹ whẹ dọ l'okfu iwhe whẹ meru mu. ²⁵ Mu l'a-tufu ẹka daa unu l'ẹhu. Mu akushia ẹgbabala, dọ unu l'ẹhu g'ọo igwe, a huru l'ọku, tuko ẹbakala kweru ẹkpee l'ẹhu unu kweshikota. ²⁶ Mu l'e-dobewhu ndu ikpe unu azụ l'ọnodu mbụ, whẹ shi nọdu. Mu emee tẹ ndu l'akpo-zhiru unu ọzo dọ gẹ whẹ shi dọ l'oge mbụ. Iwhe l'ee-megee eku ghu bụ, 'Mkpukpu dọ chիրiri'; e kua ghu: 'Mkpukpu e gude ẹka.'"

²⁷ Mkpukpu ono, nọ l'eli ugwu Záyonu bẹ l'ee-gude ikpe, kfururu nhamunha gbata. Ọ bụru ọ-dụ-chիրiri bẹ l'ee-gude gbata ndu nzhimanụ lwaru azụ l'ime iya. ²⁸ Ọle ndu kwefuru Onye-Nwe-Ọha ike mее ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji bẹ l'aa-tuko lakota l'iyi. Ndu haru otso Onye-Nwe-Ọha aburu ọzara-l'ukpo.

²⁹ Achị ono, unu doberu nsọ agwa l'ee-megee kpua unu iwhu lẹ ntụ, g'ọ bụ iya bẹ unu hataru l'ọ dọ unu ree. Mgbabu ngwo-ẹja ono, unu metaru l'ee-megee tū unu ẹyerebeke, ³⁰ nkele unu l'ee-megee dọ g'ọo achị, jiru ẹkwo, unu adu g'ọo mgbabu, l'aata gba mini. ³¹ Ndu ọkpehu dọ l'ee-megee buru ngwokinaki. Ejo ozhi ono, whẹ l'ẹje l'a-tuta ẹkiri-ọku kpua whẹ, kepyashihu whẹ. Tọ dọ onye l'a-dụ ike echinyi iya echinyi.

Ẹhu-guu, l'a-nọ jeye lẹ tututu-mimimi

2 Ọ waa ọwhulenyá,
Chileke goshiru Ayizáya nwa Émọzu
l'ishi ndu Juda yele mkpukpu Jerúsalemu.
² Sụa, o -rwua l'oge ikpazu,
bẹ l'ee-me t'ugwu ono, a tukoberu
eze-ulo Onye-Nwe-Ọha shihu ike,
mee ya t'ọ buri eze l'iwhe bụ ugwu nonu.
Ee-me iya t'ọ kakota ugwu ọdo l'eli.
Mba dọ iche iche awulaha
gurutuu gurutuu eje iya.
³ Mba ha l'igweligwe l'a-bya efulaha sụ:
"Unu bya t'anyi je l'eli ugwu Onye-Nwe-Ọha.
Unu t'anyi je l'ulo Chileke nke Jékọpu,
nke ọwhu l'oo-zhi anyi ọzo nkiya,
nggẹ anyi awata otso ọzo ọwhu, ọ tọru.
O noo nkele ọo l'ugwu Záyonu bẹ iwu Chileke l'e-shi
abya,
mbụ l'okfu Onye-Nwe-Ọha l'e-shi l'obodo Jerúsalemu
bya."
⁴ Ọo ya l'e-kpeshi okfu, duru mba l'ibe iya.
Ọ buri iya l'e-doshiru ikpoto madzụ okfu,
duru whẹ l'ibe whẹ.
Whẹ akpukwaa ugu-igba whẹ ya aburu ọgu.

Whẹ akpukwaa arwa whẹ ya aburu nwa mma,
e gude akocha iwhe.
Mba ta apalihedu ugu-igba ejekfu mba ọdo ọgu.
Whẹ ta abya l'a-nwubaa g'e shi alwu ọgu ọdo.
⁵ Unubẹ ọzo-ulo Jékọpu,
unu bya t'anyi tsoru iwhoro ono,
Onye-Nwe-Ọha nwuberu anyi.

Mbọku nke Onye-Nwe-Ọha

⁶ I jikawaru ndibe ghu ono, bụ ọzo-ulo Jékọpu, nkele iwhe jiru whẹ ẹhu eshi nkeshi bụ ọda lẹ mgbashi, whẹ nwutaru l'ẹka ndu ọzo ẹnyanwu-awata. Whẹ buri ndu l'agba ẹja g'ọo ndu Filistiya Whẹ lẹ ndu ọha ọdo tükua ẹka eme iwhe lanu. ⁷ Iwhe jiru alị whẹ bụ mkpọla-ọcha yele mkpọla-ododo. Ẹku whẹ bẹ l'ete enwedua agvugvu. Iwhe jiru alị whẹ bụ inya; ugbo-inya whẹ te enwe agvugvu. ⁸ Iwhe jiru alị whẹ bụ agwa; ọ buri iya bẹ whẹ l'abarụ ẹja, mbụ iwhe ono, bụ ẹka-ọru whẹ; mbụ l'iwhe whẹ l'abarụ ẹja bụ iwhe whẹ meru l'ẹka whẹ gededede.

⁹ Ọo ya meru, e jee l'e-wozeta madzụ alị. Madzụ bẹ l'ee-me t'ọ lwaa alị. Ba agukwaru whẹ nvu!

¹⁰ Bahụ l'ime eze-ẹwhuru! Je edomia onwogu l'ime ime alị; l'ẹka l'ijitsu Onye-Nwe-Ọha egwu; ọdu-biribiri iya l'eye ghu egwu! ¹¹ Oku onwonye nke madzụ bẹ l'ee-me t'ọ laa. Etsetse nke madzụ aburu iwhe iyi yitaru. Onye-Nwe-Ọha aburu onye l'ee-kutse ekutse kpụ. ¹² Nkele o nweru ujiku lanu, Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu doberu swibe iwhe bụ ndu l'eku onwowhe eku mее ndu bụ nwogaga l'anya nkewhe, mbụ mbọku, o doberu swibe ndu l'apali onwowhe imeli. Mbọku ono bẹ l'ee-me tẹ whẹ lwaa alị. ¹³ Mbọku ono b'e doberu swibe ndu ono, bụ akparakpa oshi sida, dọ l'ugwu ugwu Libanonu, mbụ nwọha l'eli whẹ; dobe mbọku ono swibe iwhe bụ achị gvuru l'alị Báshanu; ¹⁴ dobe iya swibe ugwu, hakota oroke-imeli-imeli mее mgbogidi mgbogidi. ¹⁵ Mbọku onokwawho b'e doberu swibe iwhe bụ ọlo, hagee oroke-imeli-imeli mее mg-bodo, a tushiru ike; ¹⁶ mее ugbo-mini ndu Tashishi g'ọ ha mее iwhe lile, e memashiru ememashi l'oma ọma. ¹⁷ Oku onwonye nke madzụ bẹ l'ee-me t'ọ laa. Etsetse nke madzụ aburu iwhe iyi yitaru. Onye-Nwe-Ọha aburu onye l'ee-kutse ekutse kpụ. ¹⁸ Nteke ono bẹ agwa l'ete aduhedu adudu owu.

¹⁹ Nteke Onye-Nwe-Ọha l'a-gbalihu tẹ ya nmaa mg-boko yikayika bẹ madzụ l'a-gbaru laa l'ogba ẹwhuru; whẹ atụa nsụ gbaba l'ime alị; ẹka whẹ l'atsụ egwu Onye-Nwe-Ọha; ọ-dụ-biribiri iya l'eye whẹ egwu.

²⁰ Mbọku ono bẹ ntẹkpe ono, whẹ meru lẹ mkpọla-ọcha mее ono, whẹ meru lẹ mkpọla-ododo agwawhe bẹ whẹ l'a-chita tọru okerekfu mее utsu-nwankuta.

²¹ Whẹ agbaru laa l'ẹka eze-ẹwhuru gbaru ọwa mее l'ime ọgba, dọ-gee l'eli ugwu; ọ buri ẹka whẹ l'atsụ

egvu Onye-Nwe-Ọha; ọdu-biribiri iya l'eye whẹ egvu, mbụ nteke ono, l'ọo-gbalihu t'ọ nmaa mgboko yikayi-ka.

²² Haa ọkporu obu eyeru madzụ, nkele mkpakọ iwhe o nweru bụ ume ono, l'ọtutu. Ọo ọdu ọdu b'ọ ọdu?

Mkpaka, dụ lẹ Jerúsalemụ

3 Lekwa lẹ Onye-ukfu-l'ọha, mbụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'abyawaa ọnashi ndu Jerúsalemụ mee ndu Juda ẹka iwhe shi erwu whẹ ẹka mee ẹka n-yemeka shi abyarụ whẹ. Ọobya tẹ ya nafu whẹ ẹka nri shi erwu whẹ ẹka mee ẹka whẹ shi eku mini, ² mee tẹ ya nafu whẹ ndu ike dụ mee ndu ojogu, ya anafu whẹ ndu ikpe mee ndu nkfuchiru whẹ, nafu whẹ ndu l'agbajeru whẹ ẹja mee ndu bụ ọgurennya whẹ, ³ nafu whẹ ndu bụ ishi ndu ojogu mee ndu gude ọkwa; nafu whẹ ndu mgbazhi mee ndu l'eme nka l'amaman-shi mee ndu ọgwo ọgvu dorwu ẹnya. ⁴ Mu l'e-me t'ọ bụru unwokorọbya, l'a-buru ndu ishi whẹ, ya aburu unwegirima nshiji l'a-nọ achị whẹ. ⁵ Ndu madzụ l'a-nọ akpa ibe whẹ ẹhu. Madzụ -futa ya egude okfu tsokfuru ibe iya. Onye -futa ya etsokfuru obutobu iya. Nwata-uke ekfulahaaru onye bụ ọgurennya gbawhu gbawhu. Onye l'adụa iwhe ọ bụ eetso onye l'aakwabẹ ugvu okfu.

⁶ Nteke ono bẹ madzụ l'a-zu-gude nwanna iya, mbụ onye yele iya shi l'uwhu lanu sụ iya: "Eshi-ọwhu i nweru-a uwe, bẹ bụ ghu l'a-buru onye ishi anyi. Ọo ghu maru gẹ l'ii-me mekota ọla-l'iyi-a, dakfutaru anyi ẹgube-ẹ."

⁷ Onye ono aryaswerehu sụ: "Waawakwa-o! Mu te emekotakwa iya. Ọ tọ dudu nri, dụ l'ulo mu; tọ dụ uwe, l'eeye l'ẹhu dụ iya nū. Unu be emekwa mu ishi ndibe anyi-o!"

⁸ Ntaa bẹ Jerúsalemụ dakpọshihuwaru. Juda dawaa tsua ọnu l'alj. O noo nkele okfu ọnu whẹ yele iwhe whẹ l'emegbabe tukuru buri omeswe Onye-Nwe-Ọha. Whẹ merwuwaru atatiwhu iya ono, l'egbu zaa-zaa. ⁹ G'iwu gbaru whẹ ụgbugba bẹ bụ-zhiada nū iwhe l'agba whẹ ẹka-ebe. Whẹ l'anọduje l'okpa jaajaa eme iwhe-dụ-ẹji g'ọo ndu Sodomu. Whẹ te edomijedu iya edomi. Nshoro whẹbedua! O noo nkele whẹ gudewaa ẹka whẹ kutaru onwowhe gẹ l'oodua.

¹⁰ Karu onye dū chiriri l'ọo-duru iya lẹ ree, nkele oo-ri akpuru, umere-oma iya mītaru. ¹¹ Nshobukwa ndu ejo obu! Whẹbedua bẹ l'ọo-duru ẹji. Aa-kfu whẹ ụgwo iwhe whẹ gude ẹka whẹ meta.

¹² Ndibe mu bụ unwokorọbya l'akpa whẹ ẹhu. Ọ buri unwanyi bụ ndu ishi whẹ.

Ndu mu! Ọ kwa ndu l'edu unu ụzo bẹ duwhuru unu. Whẹ haru ẹka ụzo, unu gege etsoru, duru unu je eshi-lahaa ẹka ụzo l'adụa.

Ikpe, Onye-Nwe-Ọha kperu ndu nkiya

¹³ Onye-Nwe-Ọha nọkwa l'ẹka l'ọo-nodu kpee ikpe l'ulo-ikpe. Ọ gbalihuwaru t'ọ kpee ndiwe ikpe.

¹⁴ Onye-Nwe-Ọha l'ekpewaa ndu bụ ọgurennya mee ndu bụ ishi ndu nkiya ikpe. Ọ suru agha: "Ọo unu lwuru vayinu, l'abua nkunu alwulwu. Arya, unu gwotaru l'ibe ndu ukpa bẹ kükwaru-a l'ibe unu. ¹⁵ Ọo futaru unu ọdu mbụ aryaka eryune ono, unu l'egwe ndibe mu? Ọo ọdu b'ọ futaru unu mbụ kputukputu ono, unu l'avu ndu ukpa l'egedege iwhe?" O noo iwhe l'ookfu, mbụ Nnaji-Ọha, mbụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu.

Okwa, a nmaru ye unwanyi Jerúsalemụ l'ẹka

¹⁶ Onye-Nwe-Ọha suru agha: "Unwanyi, bu l'ugvu Zayonu bẹ l'ekunuka onwowhe eku. Ọobuje whẹ l'eye l'uzo, whẹ angalibeggee olu angalibe, eme ẹnya arwu aarwu, eye segelengu segelengu, adzo ijokfulaka, whẹ yeru l'okpa jẹgengu-jẹgengu. ¹⁷ O noo g'ọ gude Onye-Nwe-Ọha je l'eworu ẹkpa-ebyi ghaa unwanyi, bu l'ugvu Zayonu l'ishi. Ishi achahu whẹ swarịswari."

¹⁸ Mboku ono bẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-nashi whẹ ijokfulaka ono, whẹ l'eyeje l'okpa gude memaa onwowhe emema, mee mgbirigba-ishi, whẹ l'ekebutaje l'egbushi, mee iyagba, whẹ l'anyaje l'olu, ¹⁹ mee iwhe-nchi whẹ, mee echi-ẹka whẹ, mee ẹkwa whẹ l'ekwechije l'iwu, ²⁰ mee nkelishi whẹ, mee idze, whẹ l'agbaje l'okpa, mee ọlokpu, whẹ l'eweje l'ukfu, mee akpamu mmanu whẹ, l'eshi kwẹkwẹkwe, mee nwanshi whẹ, ²¹ mee echi mkpushi-ẹka whẹ, mee echi imi whẹ, ²² mee uwe ooye eye l'oge whẹ, mee ukpo whẹ, mee ẹkwa achichi whẹ, mee nwẹkpa o-gude-l'ẹka whẹ, ²³ mee uwe whẹ, l'awhu onyo, mee ẹguru uwe ọcha whẹ, mee ẹkwa oke l'ishi whẹ, mee ọwhu whẹ l'awukobeje l'ukuvu.

²⁴ O be nke tẹ whẹ hua mmanu, l'eshi kwẹkwẹkwe, whẹ agbẹe eshi roo. O be nke tẹ whẹ weru ọlokpu, whẹ agbẹe weru izhi-ẹgburu. O be nke tẹ whẹ memaa ẹgbushi whẹ emema, ishi agbẹe acha whẹ swarịswari. O be nke tẹ whẹ yee uwe, l'ama ụma, whẹ agbẹe yee uwe-áwhu. O be nke tẹ whẹ maa ụma, whẹ agbẹe dū g'ọo iwhe oku kebashiru ekebashu.

²⁵ Unwoke unu bụ ogu-igba bẹ l'ee-gude gbushia whẹ. Ọ buri l'ogu bẹ ndu ojogu unu l'a-lakota. ²⁶ Onu ẹka l'eeshije abahu lẹ Jerúsalemụ l'e-chi mkpu gua áwhu. Mkpukpu ono l'a-dū g'ọo nwanyi, gba ẹka nwa gwoshita l'alj.

4 O -rwua nteke ono bẹ unwanyi ẹsaa l'a-bya aworu nwoke lanu sụ iya: "Haarọ t'anyi nuje onwanyi nri, nmajeru onwanyi iwhe o ye l'ẹhu, t'ọ buri-a l'eeke ewha anyi ala lẹ nkeghu, nke ọwhu l'ii-wofu anyi iwhere l'iwu!"

Onye ono, bu Ẹkali Onye-Nwe-Ọha

² O -rwua nteke ono be onye ono, bu ẹkali Onye-Nwe-Ọha l'a-buru nwomari, buru o-du-ugvu. Iwhe shi l'alij ono futa be ndu ono, whoduru l'alij Ẫzurelu l'e-gude eku onwowhe eku, buru iya be whẹ l'e-gude du ugvu l'anya. ³ Ndu ono, a haru l'ugvu Zayonu, mbu ndu ono, kwaru le Jerusalemu be l'aa-no eku ndu du nsọ, bu iya bu ndu ono, e deru ewha whẹ le whẹ l'a-no ndzu le Jerusalemu. ⁴ Onye-Nwe-Ọha safulewhe mmerwu ono, du nwada Zayonu l'ehu, bya egude ume nkiya safu mme ochi ono, du ndu Jerusalemu l'ehu, mbu ume ono, o gude ekpe ikpe mee ume, l'enwu enwunwu. ⁵ Nteke ono be Onye-Nwe-Ọha l'abya l'ugvu Zayonu l'owhu mee l'ehu ndu ono, l'edzokobeje l'eka ono, bya emeta urwukpu, l'akpu tututu doberu whẹ l'eswe; meta oku, l'enwu whowhowho doberu whẹ l'enyashi, nkele mkpukpu ono l'owhu be l'ee-gude o-du-biribiri Onye-Nwe-Ọha kpuchita. ⁶ O-du-biribiri iya ono l'a-buru mkpuumkpu, l'anu ndu mkpukpu ono aguguru t'okpomoku be ekpo whẹ l'eswe, bukwaruwho eka whẹ l'a-gbabaje je ezeer ndzu yeke eka whẹ l'e-domije onwowhe me igweli l'achi eze mini yeke nteke l'oyo mini ayoyo.

Egva mgbabu vayinu

5 Mu l'a-guru egva nu onye mu yeru obu. Mu l'e-gude mgbabu vayinu iya gva ya. Onye mu yeru obu be gbaru mgbabu vayinu l'alij, mehuru emehu le mgboro ugva. ² O tpyaru alij iya atupya hashia ya ewhuru. O kuru iya akpuru vayinu, kakota ree. O tua ulo-nche dobe l'echi mgbabu ono, bya egvuta eka l'aanoje apyishi mme le vayinu obu. O chiru enya yeru iya t'o mita mmebyi, du ree. O buru ejo mmebyi b'o megeeru mita. ³ "Unube ndu bu le Jerusalemu mee unwoke ndu Juda, unu kpeeda ikpe ehụ mu le mgbabu vayinu mu ono. ⁴ ?O nweru iwhe mu gege emeru mgbabu vayinu mu ono, mu l'ete emeeru iya? ?Ndee g'o gude, mu lee enya nteke l'oo-miru mu okpobe mmebyi, o buru ejo mmebyi b'o miru? ⁵ Te mu bya akarụ unu iwhe mu l'eme mgbabu vayinu mu ono ntaa. Mu l'a-whoshikota uwho, a gbaru iya, nke owhu l'aa-bya alwua ya olwochi. Mu l'e-nwutsushi mgbodo ono, e gude tu-whe iya mgburumgburu, nke owhu l'aa-dzo iya futu-futu. ⁶ Mu l'a-ha iya t'o yifu. Mu l'a-ha okocha vayinu ono akocha, mu ahaa ya okpa eja. Mu l'a-ha iya t'ogvu l'uke fuchia ya. Mu emee igweli t'o bo chije mini wushi iya odo." ⁷ O kwa ozo-ulo ndu Ẫzurelu bu mgbabu vayinu obu, Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu nwe. O buru ndu Juda bu okpobe

akpuru vayinu, o kuru iya. O leri enya te whẹ mee iwhe kfuru nhamunha, iwhe o whuru buru ogbu ochi. O leri enya te whẹ du chiriri, iwhe o whuru buru ndu l'arya whẹ eka l'eka.

Áwhu tsoru Ẫzurelu

⁸ Áwhu tsokwaru unu! Unu l'azuje ulo yekwa l'ulo owhu unu nwe enwe. Unu azua alij yekwa l'alij owhu unu nwe enwe. Unu l'a-kwaro megburu egube ono jeye, ya aduhe eka odo, l'a-whodu, unu ekemoru l'alij ono nwekinyi unu. ⁹ Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu kfuakwaru iya ye mu le nchi su le: "Igweligwe ulo l'e-be buru mkpokoro ulo. Oke ulo oke ulo ono yeke ulo-o, l'amaka uma l'e-bekwa buru okorobo ulo, l'adua onye bu iya ebu. ¹⁰ Eka l'ee-gude eswi iri, a jigaberu ebo-eboko ujiku lanu be nwa mme vayinu, l'aa-pyita iya bu itoto eto be l'oo-ji. Onye kuru mebyi iwhe jiru abakochi aburu iwhe jiru efere-nkweka be l'oo-wota iya."

¹¹ Nsho ndu l'agbalihuje l'ishi-enya-ngge utsu tsoru angu-whe mme, mbu ndu ono, l'angutaje mme rwua l'echi abali, jeye enya ekekota whẹ vaavaa. ¹² Egube ndu ono l'anoje akpo une, akpo ogele l'eka whẹ l'eri iwhe. Whẹ l'awhujẹ opu, egbu opyi-oku, do-whee onwowhe mme l'eka whẹ l'eri iwhe. Oke o to nwedu iwhe Onye-Nwe-Ọha l'eme, whẹ guberu iwhe m'oo nwananu, to du eka-orwu iya, whẹ l'eleshije enya ilile. ¹³ Oo ya meru, e je l'a-kpu ndu nkiya le ndzu, nkele o to dudu iwhe whẹ maru. Ndu nkewhe, bu ndu l'eeyeru eso buwaa ndu egu l'ese egbugbu. Igweligwe whẹ buru ndu ekpiri kpuru gbengu l'egu mini. ¹⁴ Ewhu ghewaru alij-maa onu, o jawaa onu whalaa; ndu ono, a maru ewha whẹ le Jerusalemu mee igweligwe whẹ je l'a-wu-laje iya. Ndu yawuyawu mee ndu emereme jekwawho l'a-wu-laje iya.

¹⁵ O noo nteke l'ee-wozeta madzu alij. Madzu l'onwiya be l'ee-me t'o lwa alij. Ndu l'etse etsetse abukwaruwho ndu e wozetaru alij. ¹⁶ Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu be l'ee-gude nke ikpe, kfuru nhamunha, l'ookpeje kutsee ekutse. Chileke ono, du nsọ be shi l'iwhe du chiriri l'ooome egoshi le ya du nsọ. ¹⁷ O noo nteke aturu l'e-megee taa nri le mkpukpu ono, l'adaposhihu adakposhihu. Eswi yeke egbu atakwaa ya who nri.

¹⁸ Nsho ndu l'atuje ejo-iwhe eri l'ukfu alokpu, mbu ndu l'anoje alokpu iwhe-du-aji g'oo onye l'alokpu eswi. ¹⁹ Whẹ l'asuje woo: "Te Onye-Nwe-Ọha meeda iwhe obu, l'oo-me egwegwa t'anyi whu iya iwhu! T'iwhe obu, onye nsọ nke Ẫzurelu tuberu ememe kabehinua mee t'anyi maru iwhe obu!"

²⁰ Nsho ndu ono, l'ewotaje ejo-iwhe ku iya iwhe-oma; wota iwhe-oma ku iya ejo-iwhe, mbu ndu l'ewotaje

abalị ku iya iwghoro; wota iwghoro ku iya abalı. Unu l'ewotaje iwhe l'atsọ ilu ku iya iwhe l'atsọ uto; wota iwhe l'atsọ uto ku iya iwhe l'atsọ ilu.

²¹ Nshọbukwa-a ndu bu nwọmaru-ọ-machaa l'ęnya nkewhe, mbu ndu maru iwhe l'ęnya nkewhe.

²² Nshọbukwa-a ndu ono, bu ęnwu mmęe, mbu ndu l'aachiliru ęka l'ongu ngwaragwa mmęe; ²³ mbu ndu l'ekwobeje nke n-wolazu, onye ikpe nmaru nuru whę, whę ahaa ya ęwoma. Whę l'anafuje onye iswi du mma iswi ọdu mma iya. ²⁴ Ọo g'ire-ọku l'erepyaje ikpuruma ọkponku; ọ buru g'ęwu ọkponku l'anmaję pyataa l'ọku l'enwu enwu, o nokwa g'ogbaragbu whę l'e-resihuh; igu whę, turu etsua duu g'oo ivovonyi, o noo nkele whę jikaru odobe iwu, ọ turu, mbu Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogwu; to du iwhe whę guberu okfu onye nsọ nke Izurelu. ²⁵ Ọo ya meru, ęhu l'eghu Onye-Nwe-Ọha egbu l'ęka ndibe iya no. Ọ tufu ęka daa whę l'ęhu gbaa; chita whę taa. Ugwu l'anma jijiji. Odzu whę kuleruwho kpataa g'oo ęka a ghakashiru ọzu l'echi-uzo. Ọle iwhe ono nwukotaru, Onye-Nwe-Ọha dobele-ę ęhu egghu iya g'oo doberu iya l'ęhu ndibe iya, ọ tufule-ę ęka iya g'oo tufuru iya dabę whę l'ęhu.

²⁶ Onye-Nwe-Ọha paliru iwhe-ghubama iya cheberu mba, bu otęnya, nke ọwhu whę l'a-whu iya byatashia. Ọowhuru whę okpurọswa tę whę shi l'ęka mgboko beru byatashia. Whę tutubeekwaru ọso ekwo gbaragbara eje abya. ²⁷ Ọ to dudu onye l'ime whę, ike ọso gvuru, to du onye ọwhu daru iko. To du onye mgbęnya rweru, to du onye kuru mgbęnya, to du onye iwhe o we l'ukfu toworu atowo, to du onye eri akpokpa iya gbabuhuru. ²⁸ Akfu whę tųpyi-geeru zhinguzhingu. Ube whę l'owhu gọdobe-gee agodobe. Akokpa inya whę l'ebunwutagee ọku ebunwuta. Okpa ugbo-inya whę l'ezhika whawhawha g'oo uburu-aga. ²⁹ ęngiringaa, whę l'eme du g'oo ęka oduu-gburu-agu l'agbo uja. Whę l'ekwoji g'oo ęka nwada oduu-gburu-agu l'abọ ekiri, gude ọbo erwumu gubata iwhe l'oo-ri tųgbua; to du onye je anafu iye ya.

³⁰ Mboku ono bę whę l'a-bọ erwumu kpua ya g'oo ęka mini l'achi kporokporo. Onye -paliru ęnya lee l'ali ono, iwhe l'oo-whu aburu ękpuroochi yele iwhe-otsulanu. Iwghoro bę urwukpu l'e-me, ya agbakota ọochi.

Chileke kuru Ayizáya t'o jeru iya ozhi

6 L'awha eze bu Uzaya nwuhuru bę mu whuru Onye-Nwe-Ọha g'oo ndu l'oshi-eze ọbu, halęwo kpokfuu du l'eli. Ogboromonu uwe-mkpeelanu, o ye l'ęhu bakashihu dzuru eze-ulo iya l'owhu. ² Ndu no-gheru iya mgburumgburu l'ęka ono bu unwu ojojhi-imagwe ọbu, l'enwukaa ęnya demudemu, bu Serafu. Whę nweru akwęka ishii ishii l'ęhu l'ęhu. Akwęka labo bę whę l'egudeje kpuchia iwhu whę, gude ębo kpuchia

okpa whę, gude ębo ọwhu ewhe ewhe. ³ Whę ndu whę agbakushi ibe whę oku asuje:

"Nsọ, nsọ, nsọ

bę Onye-Nwe-Ọha,

bu Onye-ishi-igwe-ogwu du.

Ọdu-biribiri iya jifutaru mgboko l'owhu."

⁴ Olu okfu whę l'abuje, ọ -daa, ọnu eze-ulo Chileke l'owhu anmakota yikayika. ęnwuru ọku ekposhilewho ji ọlu ono kpimu.

⁵ Mu bya asu: "Nshọbukwa mu nsho! Ewhuhubukwa mu, nkele mu gudewa ęnya mu whu onye eze, mbu Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogwu lę mube onye okfu urwe jiru ọnu eji, temenu ndu mu lę whę bu buru ndu okfu urwe jiru ọnu eji!"

⁶ Nteke ono, ojojhi-imagwe ono, bu serafu ono nnanu wheru pę whękfuta mu. Iwhe o gude l'ęka bu icheku-ọku, l'enwu kfu. Ọ buru akpa b'o gude kpata iya l'ęnya-mgbeja Chileke. ⁷ O woru icheku-ọku ono daa mu l'onu, su mu: "Lee ọku-a, a daru ghu l'onu-a; ọo ya b'e gude huchafu ejo-iwhe, i meru. Iwhe-du-ęji, i metagaberu b'a kfuwaru ugwo iya."

⁸ Mu bya anu olu-okfu Onye-Nwe-Ọha l'ęka l'ookfu su: "?Oo onye bę mu l'e-zhi? ?Oo onye bę l'e-geru anyi ozhi?"

Mu su: "Lee mu ndwa! Zhia mu iya!"

⁹ Ọ su mu: "Ngwa, tųgburu je ezhia ndu-a su whę agha: 'Unu l'a-nu nta nu imo, ọle iwhe te edodu unu ęnya. Unu elee ęnya nta lee imo, ọle ọ to dudu iwhe unu bya l'a-whu.' ¹⁰ Mee ndu-a t'obu nmaa whę mkpigbi. Whę aswochishichaa nchi aswochi, takubechaa ęnya atakube. Ọdua bę whę l'e-gudekwa ęnya whę whu, gude nchi whę nu; obu whę emee t'o doo whę ęnya, nke ọwhu whę l'a-dakobe lwakfuta mube Chileke tę mu mee whę, tę whę mehu."

¹¹ To du iya bu, mu jia su: "Byiko Onye-Nwe-Ọha, ọo nteke ole bę l'oo-beru ya aburu?"

Ọ su mu: "Ọo nno gę l'oo-du-zhiawho jeye mkpukpu ono adakposhihu. Mbu nteke l'aduhee onye bu iya nu. Ulo atuko buru okorobo ọlu, l'adu onye bu iya ebu. ęgara akfu l'ali ono l'owhu. ¹² Mbu l'oo-du nno jeye nteke Onye-Nwe-Ọha l'e-wofu onyenu l'ali ono je edobe otęnya. Nteke l'aa-paru ali ono l'owhu haa t'ọ daburu iwghoro. ¹³ Onye lanu l'ime umadzu iri je m'oo l'a-whodu l'ali ono, bę l'oo-bu onye a lanu l'iyi. Ọle, ọo gę l'eebujije oshi achi, ọdua l'oo oshi akpurataa, ukfu iya akwaa l'ali, bu gę l'oo-bekochaa nweru ogbo, l'a-whodu l'ępa Izurelu, bu ndu l'a-duru mube Onye-Nwe-Ọha nsọ."

Ozhi, Ayizáya zhiru eze bu ęhazu

7 Nteke ęhazu shi buru eze ndu Juda, mbu ęhazu ono, bu nwa Jotamu, Jotamu buru nwa Uzaya; nteke ono bęhunu eze bu Rezinu, bu eze ndu Aramu

yele Peka nwa Remalaya, bu eze ndu Ízurelu wulihuru jeshia ogu le Jerúsalem, o le whe ta alwu-gbudu whe.

² A bya ekfuaru ndu ozo-ulo Dévidi le ndu Arámu be whe le ndu Ífuremu tugbaakwaru nnanu. Okfu ono mee, obu wata ote Éhazu ye le ndu nkiya nmeken-meke, g'oo eka wherewhere l'enwunga oshi, gvuru l'egbudu enwunga. ³ To du iya bu, Onye-Nwe-Oha su Ayizáya: "Te gu le nwa ghu, bu Shiya-jashubu liru jek-fushia Éhazu l'ishi mgba-mini Okpuru uzo Imeli, mbu ono, du l'echi-uzo ono e shi eje l'egu Osa-iwhe. ⁴ Unu kfuru iya su iya: Gube nwehu-a, dobe onwoghu nwandoo. Ba atsukwa egvu, be ekwekwa te meji tofu ghu le nwa otsebere-nku labo ono, l'ada ibe ada ono, mbu hanyi-hanyi ono, Rezinu ye le ndu Arámu mee nwatibe Remalaya l'aba. ⁵ Ndu Arámu whe le ndu Ífuremu mee nwatibe Remalaya be gbaakwaru ghu ejo ikumu. Whe suru: ⁶ 'Unu t'anyi bakfu ndu Juda ogu je emee whe l'iwe. T'anyi je alwuta whe yeru onwanyi. Anyi eworu nwatibe Tabelu dobe t'o buru eze l'eka ono.' ⁷ Obekwanu l'o waa iwhe, Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: Ejo-ikumu ono ta abyadu l'e-keru okpa. To byadu l'e-nweru ishi. ⁸ O noo nkele ishi mkpukpu ndu Arámu bu Damásukosu, onye bu ishi ndu Damásukosu buru Rezinu. L'ime ukporo awha ugbo eto l'awha ise be l'ee-gwe Ífuremu aryaka-eryune, whe abubuhu mba eka whe.

⁹ Súa, ishi mkpukpu ndu Ífuremu bu Samériya, onye bu ishi ndu Samériya buru nwatibe Remalaya. O -buru l'i tji budu akwaa akfuru l'eka mu no be okpa l'e-megee chifu ghu."

Iwhe abyabya Imánuwelu l'egoshi

¹⁰ Onye-Nwe-Oha byakwa bya ekfuru Éhazu odo su: ¹¹ "Ryoo Onye-Nwe-Oha, bu Chileke ghu t'o goshi ghu iwhe-ohubama, oberu o je l'a-buru l'omilomi ali-maa, m'o bu l'oroke imeli-imeli eka kagezhia l'imeli."

¹² Éhazu sukwanu: "Mu ta aryokwa. Mu te ejekwa oodata Onye-Nwe-Oha."

¹³ O noo ya bu le Ayizáya asu: "Unu ngabekwa nchi, unube ndu ozo-ulo Dévidi! ?O du unu ge-woo l'o to du du eji mbu oghaswashi madzu ehu, meeru unu l'aghaswashi Chileke mu ehu? ¹⁴ Oo ya meru, Onye-Nwe-Oha l'onwiya je l'e-meru iwhe-ohubama goshi unu. Lekwa le nwamgboko l'a-tsuta ime, nwua nwa nwoke. Iwhe l'aa-gu iya bu Imánuwelu. ¹⁵ Oo-wata ori mmanu, e meru l'era-eswi ye le mmanu-enwu m'o maleruwu who iwhe ree, nke owhu l'oo-maje te ya jika ejo iwhe hata iwhe-oma. ¹⁶ O le o -rwudeshia nteke nwata ono l'a-maru te ya jika ejo-iwhe hata iwhe-oma be, ali ndu eze labo ono, l'ji-tsu egvu l'a-bukotawaa eka a gbaru oso. ¹⁷ Onye-Nwe-Oha l'e-wota mboku eze iwhe-otsulanu bya edoberu unu, mee ndibe unu, mee ndu

† Imánuwelu futaru le Chileke no swiru anyi.

ozo-ulo nna unu whe, mbu mboku eze iwhe-otsulanu owhu, ak'o etu iya l'adujee, eshi ndu Ífuremu shi le ndu Juda kefu onwowhe. Onye l'oo-gude bya bu eze ndu Asiriya."

¹⁸ O -rwua nteke ono be Onye-Nwe-Oha l'a-whu okpuruswa gude kukoo ndu Íjiputu te whe tsuru whanyiwanyi g'oo ijiji, shi l'ohu enyimu Nayilu byatashia, ya ekukwaawho ndu Asiriya te whe wheru g'oo enwu shi l'alj whe bya. ¹⁹ Whe l'a-bya akuru le kpokoro kpokoro nsunsu mee l'eka ewhuru gbaru uwa, whe adanwushia egbudu lile, ogvu du mee iwhe bu iduma mini, dukota.

²⁰ O -rwua nteke ono be Onye-Nwe-Oha l'e-gude akwo, o nataru l'azu enyimu Yufurétisu, mbu nke eze ndu Asiriya, gude kpua unu edege mini; kpua unu eji okpa mee eji agba unu.

²¹ O -rwua nteke ono, madzu -du m'oo ike dobe nweswi lanu, m'o bu eghu labo; ²² mini-era iya agboru iya jojojo, nke owhu l'oo-me t'onye obu nweru mmanu shii, l'oo-no eri, mbu mmanu, e meru l'era-eswi. Iwhe bu ndu whuduru l'alj ono l'a-no eri mmanu, e meru l'era-eswi ye le mmanu-enwu.

²³ O -rwua nteke ono, iwhe bu eka, e shi akpataje unu vayinu labo l'ukporo iri, aswa iya l'e-rwu mkpola-ocha, du unu shekelu ugbo labo l'ukporo shekelu iri bu be ogvu l'uke l'adanwushi iya adanwushi. ²⁴ Madzu l'e-gude akfu l'ube bahu l'eka ono. Ali ono l'owhu aburu ogvu l'uke l'a-naru iya. ²⁵ A -bya l'ugvu ugvu ono, e shi egudeje ogu ak'o, madzu ta abyadu l'e-ye iya okpa, nkele ogvu l'uke l'atuko iya nata. Eka ono abya agho eka eswi l'akpa l'onwiya ye le eka aturu l'awu-whe.

Ndu Asiriya l'a-buru ngwogu Onye-Nwe-Oha

8 To du iya bu, Onye-Nwe-Oha bya asu mu: "Wota okpekpu-ekwo, ha o sa dee iwhe l'eli iya t'o shifuta ree. Iwhe l'ii-de iya bu Maharu Shalalu-hashibazu. ^{††} Gu eduta onye l'agbaje eja nu Chileke, bu Yuriya ye le Zakaraya nwa Jeberekiya, bu ndu e gude ire whe eka te whe buru ndu eka-ebe."

³ O noo ya, mu bya ejekfu nyee mu azee, o tsuta ime nwua nwa nwoke. Onye-Nwe-Oha su mu: "Iwhe l'ii-gu nwata ono bu 'Maharu-shalalu-hashibazu.' ⁴ O noo nkele, nwata ono bya l'amadeshia oku nna iya ye le ne iya be eze ndu Asiriya byawaru bya egwokoo eku ndu Damásukosu ye le iwhe lile, ndu Samériya nweru."

⁵ Onye-Nwe-Oha byakwa ekfuru yeru mu odo su: ⁶ "Eshi-owhu ndu-a jikaru mini ono, l'agba girigiri ono, bu mini Shilowa, bya aturu okoo kpua eze Rezinu ye le nwatibe Remalaya, ⁷ be Onye-Nwe-Oha bya l'eme t'eze utso, shi l'enyimu Yufurétisu bya erigbushia whe. Utso

†† Iwhe okfu Hibururu ono futaru bu 'O-me-korokoro l'ogwo arya' ye le 'o-zhi-wharamu l'iwhe onye odo.'

ono bu eze ndu Asiriya yele ndu ojoḡu iya ge wḡe ha. Utso ono l'a-byazhiawho kulakula gbmikota oḡba ɛnyimu ono l'owhu, tuko onu ɛnyimu ono g'ọ ha gbaḡta. ⁸ Ọo-sọru gborogboro sọba l'alị ndu Juda, gbaa utso l'ẹka ono wụchaa ya awụwụ. Ọo-wọkota iya l'ẹkpiri chongu. Akwẹka iya ono, ọ tūsaru atusa be l'a-tuko uswetuma alị ghu dzuru, gube Imánuwẹlu!"

⁹ Unu chia mkpu oḡu, unube mba ge mba ha! T'e gwekwaa unu aryaka-eryune! Unu ngabekwa nchi, unube ndu bu otęnya! Unu jikobekwa nke oḡu, ọle ee-gwekwanu unu aryaka-eryune. Sụ-a, unu jikobekwa nke oḡu, ọle ee-gwekwanu unu aryaka-eryune. ¹⁰ Unu bukobe ishi gbaa idzu g'unu l'e-me iya. Ọle idzu unu ta adudu iwhe l'ọo-pata. Unu kfua g'unu l'e-me iya. Ọle ọ tọo dudu iwhe unu kfuru bya l'e-keru ọkpa. O noo nkele Chileke be nọ swiru anyi.

Tsujje Chileke egvu

¹¹ Onye-Nwe-Ọha bya egude ike ọkpehu iya zụ mu gwamu, bya ekfuru yeru mu, lọo mu ẹka le nchi sụ mu te mu haa ọwota ẹka ndu-a. Ọ sọru mu agha: ¹² "T'ọ bọ buḡbabekwa iwhe ndu-a kuru ejo-idzu be unu l'e-kug-babeje ejo-idzu. T'iwhe, wḡe l'atsụ egvu ba atsujekwa unubedua egvu, t'obu be etejekwa unu ete. ¹³ Iwhe unu l'e-mechia bu t'unu wota Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ọḡu l'ọ bu onye dụ nsọ. T'ọ buru iya be unu l'a-tsujje egvu, ya aburu onye unu l'a-nmajẹ kwekwekwe l'ẹka ọ nọ. ¹⁴ Ọo ya l'a-buru ẹka e doberu nsọ. A bya le Juda yele Ízurelu, bu iya bu ọzo-ulo labo, e nweru le Ízurelu be l'ọo-buru ẹwhuru, l'anoje akpopyashi wḡe ụkfu, bukwaruwho ekpekere, wḡe l'e-vukotaje daa gbii. A -byakwanu l'ẹhu nke ndu Jerúsalemu be l'ọo-buru ọnya yele igbudu, l'ee-kweberu wḡe. ¹⁵ Igweligwe l'ime wḡe l'a-kpopyashi iya ụkfu, wḡe adaa gwee onwowhe ryaaryaa. O nokwawho ge l'aanmata wḡe, bya akpukoo wḡe."

¹⁶ Unube ndu letso ụzo nkemu, t'unu woru ozhi-a chekwaa echekwa, unu akwachia ya akwachi. ¹⁷ Onye-Nwe-Ọha woharu iwhe iya ewoha l'ẹka ndibe Jékọpu nọ. Ọle mbedua l'a-nọdu kwaberu iya, mu achiru ęnya yeru iya.

¹⁸ Lee mu ge mu nọ l'ẹka-a, mu l'unwegirima ono, Onye-Nwe-Ọha chiru nụ mu. Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ọḡu, mbu onye ono, bu ebubu l'ugvu Záyọnu be zhiru anyi t'anyi bya aburu iwhe-awhuru lenya yele iwhe-ọhubama le Ízurelu.

¹⁹ A sụje t'i je njita l'ẹka ndu l'awhu awhu mee l'ẹka ndu l'eme amamanshi, mbu ndu ono, l'anoje awhu okpurọswa, eze honyihonyi me wḡe l'agba ẹja. ?Tọ gbchedua buru Chileke be unu l'ejeje njita? ?Ọo ḡunu meru ọ buru ndu nwuhuru anwuhu be ndu nọ ndzu l'ejechia njita?

²⁰ A bya l'iwu ono yele ozhi ono, Onye-Nwe-Ọha zhiru. Ọ -buru le wḡe te ekfudu akube iya; ọo ya bu le wḡe ta awḡudu iwhoro chi-asahu.

Oge Iwhe-ọtsulanu

²¹ Awḡu l'a-tsuru wḡe l'onu, ẹḡu amyee wḡe ụkpazhi-onwonu l'ẹka wḡe tsoru alị ono aghawhe bedee. Wḡe dashilewho mba, ẹhu agbangahụ wḡe agbangahụ. Nteke ono, wḡe apalia ęnya imeli wata owhe onye eze wḡe iwhe yele Chileke wḡe. ²² Wḡe pazeta iwhe l'alị, iwhe wḡe l'a-wḡu aburu iwhe ọnuka yele ẹkpuroochi mee inyoki-inyoki iwhe l'eko ishi ravu. A bya achita wḡe nwuru chee le tsurikiti ẹkpuroochi.

⁹ Ọle e megee be igweli ta aduhedu ekpukpu ekpukpu l'ęnya ndu l'eje iwhe-ọtsulanu. Nteke ghawaru nụ b'e shi mee t'alị Zébulonu yele alị Náfutali lwa alị. Ọle mgbe l'iwhe be l'aa-kwabẹ ndu ono, bu l'uzo eze-ęnyimu ụḡvù ha shii; mbu ndu ono bu l'azu ęnyimu Jọdanu azu iya ọwhu, bu iya bu ndu Gálili, bu ẹka ndu mba ọdo bu.

A nwuru anyi nwata

² Ndu ono, nọ l'ime ẹkpuroochi be whụakwaru iwhoro, paru ẹka.

Ndu onona, bu l'alị ono, gbaḡtaru tsukiriti ono be iwhoro nwuwuru whoo.

³ Ọha ono b'i mewaru, wḡe ha l'igwe. I mewaru, ẹhu l'atsọ wḡe uto.

Wḡe l'ete ẹswa l'iwhe ghu, g'ọo ndu ẹhu l'atsọ uto nke iwhe wḡe metaru l'okfu wḡe, g'ọo ndu l'ete ẹswa l'ẹka wḡe l'eke iwhe wḡe wutaru l'ụwha.

⁴ Ọo g'i meru lwu-gbua ndu Midiyanu nteke ono, i lwugbujeru wḡe, bu g'i meru mebyishia ivu ẹrwa ono, e shi bo ndibe ghu. Ọ buru nno b'i meru nyakwoshia mgboro-igwe ono, e shi avuje wḡe l'ukuvu kwalwuu, yele oshi ono, ndu l'akpa wḡe ẹhu shi egudeje echi wḡe o-chi-gbii.

⁵ Akpọkpa ndu ojoḡu, gude lwu ọḡu g'ọ ha, mee uwe lile, wḡe gude tekaa mmee ọchi be l'e-kekota whuruwhuru l'ọku g'ọo mmanu ụkutu.

⁶ O noo nkele a nwuru anyi nwata, mbu l'a nuru anyi nwa nwoke.

Ọo l'ẹka iya be ọchichi l'a-dụ.

Ẹwha, l'aa-nọ eku iya bu Onye mkpozhi-uzo, du biribiri

yele Chileke, bu Ọkalibe-kakota-ike, mee Nna-tututu-mimimi, mee Onye ishi nchi-ọdu-ndoo.

⁷ Achichi ono, l'oo-nọ achị mee nchị-ọdu-ndoo ono, l'e-shi iya l'eka l'a-nọ aka shii eje eje, tọ bya l'e-nwe agvugvu. Ọo-nọdu l'oshi-eze Dévidi bụru eze l'achị nụ. Oo-gude ikpe, kfuru nhamunha mee ọ-du-chiriri mee ya t'ọ kfuru jingu. Ya emee ya t'ọ shihu dingu watalewho nteke ono jeye le gbururu. Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'e-gude ge l'owho-be iya l'obu mee t'ọ du nno.

**Ndu Ízurelu l'akpatsu
Onye-Nwe-Ọha ẹhu-eghughu**

⁸ Onye-Nwe-Ọha kfuwaru ge l'oo-dua maberu onu-ulo Jekopu. Okfu ono tukowaru Ízurelu l'ehu. ⁹ Ízurelu l'owhu l'a-marụ iya, mbụ ndu Ífuremu mee ndu bu le mkpukpu Samériya; ndu ono, l'egudeje oku onwowhe eku yele etsetse, shi whẹ l'obu sụ: ¹⁰ "Ulo ono, e gude eja tya be zeshihuwaru. Te anyi bya egude ewhuru, a kwacharu ree tuwhu iya azu. Oshi figu ono b'e gbut-sushiwaru. Te anyi bya adzaa oshi sida l'ozori iya."

¹¹ Ọle Onye-Nwe-Ọha be yewaru whẹ onye ohogu ono, bụ Rezinu gbẹe ya okpu-ike t'ọ je awata whẹ otso l'ehenu. O kutsutaru ndu ohogu whẹ te whẹ byakfuta whẹ. ¹² Ndu Arámu nduakwa whẹ l'uzo ẹnyanwu-awata, ndu Fílistiya ndu whẹ l'uzo ẹnyanwu-ariba; whẹ jawaru onu boo te whẹ lwee ndu Ízurelu wotokomu. Iwhe lile ono nwukotaru, ọle Onye-Nwe-Ọha be ẹhu l'eghukwaa ge l'ooghu iya l'eka Ízurelu nọ. Ọ dabẹ whẹ ẹka l'ehu g'ọ dabẹru whẹ iya.

¹³ Ọle ndu Ízurelu ta ghadu umere whẹ lwakfuta Onye-Nwe-Ọha, bụ onye ono, chiru whẹ gbiigbii ono, whẹ ta cho Onye-Nwe-Ọha ono, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu. ¹⁴ Ọo ya bụ le Onye-Nwe-Ọha l'a-kofu ishi ndu Ízurelu; kofu mgbodzu whẹ; saa whẹ ọsa ekfu; nmashia whẹ g'ọo ewu l'akpuru ẹnyanwu lanu. ¹⁵ Ọo ndu bụ ogurennya mee ndu nweru ẹnya be bụ whẹ bụ ishi obu. Ndu ọwhu bụ mgbodzu bụru ndu ono, l'anoje adzụ ejire sụ le whẹ bụ ndu l'ekfuchiru Chileke. ¹⁶ Ndu l'edu ndu Ízurelu duwhuwaru whẹ eduwhu. Whẹbe ndu obu l'eedu edu b'e duwhuwaru. ¹⁷ Ọo ya bụ le Onye-Nwe-Ọha be ẹhu l'ete atsodu utso l'eka unwu-okorobyia alị ono nọ. Ọ tọ byadu l'e-mekwaduru ndu nna whẹ l'ete anọhee mee unwu-mbunu obu-imiko ọdo. Nkele whẹ bukota ndu l'ete eme ele Chileke, bụru ndu ejo-iwhe tsuru ẹkpa l'ehu. Whẹ l'egudeje onu ekfu okfu, l'abẹe l'iwhe. Iwhe lile ono l'a-nwukota, ọle Onye-Nwe-Ọha ta abyadu l'e-wofu ẹhu-eghughu iya l'eka ndu Ízurelu nọ. Ẹka iya l'a-dabelewho l'ehu whẹ g'ọ dabẹru iya.

¹⁸ Ejo-iwhe, whẹ l'eme l'enwu whuruwhuru gọo oku, ekepyashi ogvu l'uke. Ọota wowowo g'ọo oku l'adzụ et-

sukala, ẹnwuru iya kpochibe ala l'imeli imeli. ¹⁹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'e-gude oke ẹhu-eghughu iya nmaswoshia alị ono anmaswoshi. Ndu Ízurelu l'a-buru mmanu-oku, l'aa-nọ ekpu l'oku ono t'ọ bulihuje ebulihu. Ọ tọ dudu onye l'adzo ibe iya. ²⁰ Whẹ l'e-gbu l'uzo ẹka-utara ria, ẹgu amyele whẹ-ẹ ukpazhi-onwonu. Whẹ abya egbuta l'uzo ẹka-icha ria, ọhu ewho emele whẹ-e. Whẹ l'e-rigee ria anu unwegirima whẹ. ²¹ Ndu Manáse l'a-nọ eri anu ndu Ífuremu. Ndu Ífuremu eri nke ndu Manáse. Ndu labo ono atuko ripyabe ndu Juda. Iwhe lile ono l'a-nwukota, ọle Onye-Nwe-Ọha ta abyadu l'e-wofu ẹhu-eghughu iya l'eka ndu Ízurelu nọ. Ẹka iya l'a-dabelewho l'ehu whẹ g'ọ dabẹru iya.

10 Nsho unube ndu bulewho iwu, l'ete akfuaru nhamunha be unu l'anoje atu, mbu unube ndu l'edeje ekwo degude madzu ibe unu. ² Unu l'anafuje ndu l'adua g'ọ haru whẹ iswi ọdu mma, rwuberu whẹ, unu l'anafuje ndibe Chileke, bụ ndu ọwhu ẹnya lwaru alị iwhe rwuberu whẹ nụ. Unu l'anoje akpa unwu-mbunu abo l'ehu, ana ndu nna whẹ l'ete anọhee iwhe whẹ l'ike. ³ ?Unu l'e-me gunu m'ọ -rwua mboku, Chileke l'a-nu unu kpakuduu, mbu mboku kpurupyata l'e-shi otęnya byakfuta unu? ?Oo onye be unu l'a-gbakfu t'ọ dzoo unu? ?Oo awe be unu l'a-chiru ẹku unu dobe? ⁴ Ọ tọ dukwa iwhe l'a-whodu awhodu. Aa-kpu unu le ndzu loo unu wuruwuru, ọdua e gbua unu egbu. Iwhe lile ono l'a-nwukota, ọle Onye-Nwe-Ọha ta abyadu l'e-wofu ẹhu-eghughu iya l'eka unu nọ. Ẹka iya l'adabelewho l'ehu unu g'ọ dabẹru iya.

Ikpe Chileke du l'ehu ndu Asiriya

⁵ "Áwhu tsokwaru gube Asiriya, mbu gube mba ono, bụ mgboro, mu l'egudeje egoshi ẹhu-eghughu mu. Mkpuru oke ẹhu-eghughu mu bụ ghu b'ọ du l'eka. ⁶ Mu yeru Asiriya t'ọ je anua mba, l'ete amaa mube Chileke awhu. Mu zhiru iya t'ọ bakfu mba ono, l'akpat-suje mu ẹhu-eghughu ọgu, nke ọwhu l'oo-vu arya whẹ avu, gwokoo ẹku whẹ. Ya ehua whẹ dururu l'alị, nmaa whẹ agbidigba g'ọo ẹpoto, du l'echi-uzo."

⁷ Ọle ọ tọ du iwhe ono b'ọ gbaru ẹnya iya. Tọ bụ iya b'ọ riru l'oriri. Iwhe ọ tberu bụ te ya laa iwhe l'iyi, mee ikpoto mba t'ọ chihu. ⁸ Ọonoduje ekebashi sụ: "Ọ kwaro le ndu ishi ojogu mu l'owhu bukota eze l'ehu l'ehu? ⁹ Ọo ge mu laru mkpukpu Kaluno l'iyi bụ ge mu laru iya mkpukpu Kakemishi. Ọ bụru nno be mu laru iya mkpukpu Hámatu, mee mkpukpu Arapadu, mee mkpukpu Samériya, mekwawho mkpukpu Damásukosu. ¹⁰ Ẹka mu kpakotaro alị-eze ndu ono, l'agwashị agwa ike ono, mbu alị-eze ndu ono, ntekpe nkewhe ka ọwhu du le Jerúsalemu yele Samériya nkajishi. ¹¹ Ọ gaburoo Jerúsalemu yele agwa, du iya nụ be mu l'ete

anụ-chidua áwhụ ẹgube ono, mu n̄uru Samériya yẹle ntekpe, d̄u iya n̄u?"

¹² Onye-Nwe-Ọha -rwu-gelewho ọrwu, o gude l'ẹka arwu l'ugvu Záyonu yẹle Jerúsalem̄u bẹ l'ọo-h̄u eze ndu Asiriya àh̄h̄h̄ l'obu ono, l'enyi iya kiti kiti ono mee l'ekuku ono, l'ooku onwiya.

¹³ "Nkele ọ s̄uru: 'Ọo ike ọkp̄u mu bẹ mu gude mekota iwhe ono g'ọ ha. Ọo mmamaḡu nkemu bẹ mu gude mee ya, nkele mu b̄u onye iwhe l'edoje ẹnya. Oge-al̄i mba l'ibe iya bẹ mu kpachishiwaru. Mu v̄ua ẹku whẹ av̄u, hua ndu bu iya n̄u d̄ururu l'al̄i goshi whẹ lẹ mu b̄u mkparawa nwoke. ¹⁴ Ọo gẹ l'aach̄itaje ẹkfunu ẹnu b̄u gẹ mu gude ẹka ch̄ita ẹku mba gẹ mba ha. Ọ b̄uru gẹ l'aach̄itaje ẹkwa ẹnu har̄u, b̄u gẹ mu ch̄itaru mgboko l'owhu ch̄ikobe. T̄o d̄u onye j̄iru mu akwẹka pulapula; t̄o d̄u onye gvuru mu ọnu l'ẹhu; t̄o d̄u onye ryar̄u mu deshi.' "

¹⁵ Ọle Onye-Nwe-Ọha l'ekfu s̄u: "Ọ nweru g'ogbunk̄u l'e-shi halia onwiya ghata onye gude iya awa nk̄u? 7T'o nweru gẹ mma, l'eegudeje ekwo oshi l'e-shi wata oku onwiya eku l'ẹka onye gude iya ekwo oshi n̄o? T̄o d̄udu gẹ-woo lẹ mgboro l'a-d̄u ike ngalia onye l'apa iya, m'ọo lẹ mkp̄uru l'a-n̄onyaa kp̄ukwaa onwiya gh̄o iwhe ọdo, l'ab̄ua oshi."

¹⁶ Ọo ya b̄u lẹ Onye-ukfu-l'ọha, mb̄u Onye-Nwe-Ọha ono, b̄u Onye-ishi-igwe-ọgu l'a-ch̄iru ejo ẹhu-ba-d̄u-mma, l'amije madz̄u mini l'ẹhu yeru ndu ono, b̄u ọbollo. Ọo-kparu ọku chee whẹ l'ẹhu whẹ ono d̄u uḡvu, whẹ enwua whuruwhuru. ¹⁷ Chileke, b̄u iw̄horo nke ndu Ízur̄elu l'a-b̄uru ọku, mb̄u l'onye ns̄o nke Ízur̄elu l'a-b̄uru o-nwu-whowhowho. Oo-nwu kekota iwhe lile je akpaa l'oḡvu l'uke, d̄u l'al̄i ono l'akp̄uru ẹnyanwu lan̄u. ¹⁸ Ọswa iya ono, d̄u uḡvu yẹle al̄i iya ono, d̄u ree nke ẹtu bẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-mebyishikota, ya anw̄ua pyalaa g'ọo onye ejo ẹhu gburu. ¹⁹ Ọswa ono bẹ oshi l'a-wh̄odu iya n̄u l'a-habelewho nwa ahabe, nke ọwhu b̄u lẹ nwatansh̄i l'a-d̄u ike dee ole, whẹ d̄u l'ẹkwo.

²⁰ O rwulewho nteke ono bẹ ndu l'a-wh̄odu lẹ ndu Ízur̄elu, mb̄u ndu l'a-waf̄u l'ọzo-ulo Jék̄oju l'a-kp̄ofu obu whẹ l'ẹka ndu ono, l'anoje echi whẹ gbiigbii ono n̄o. Onye whẹ l'a-kp̄o-chiaru obu yeru b̄u Onye-Nwe-Ọha, mb̄u Onye ns̄o nke Ízur̄elu. Whẹ l'e-gude ire-lan̄u kp̄oru obu ono yeru iya. ²¹ Nwa ndu ono, wh̄oduru lẹ ndu Ízur̄elu l'e-bekochaa lwawhu az̄u, mb̄u lẹ ndu ono, wh̄oduru l'ọzo-ulo Jék̄oju l'a-lwakfuta Ọkalibe-kak̄ota-ike, b̄u Chileke. ²² S̄ua, a amakwar̄u-a l'unub̄e ndu Ízur̄elu bẹ k̄uru g'ọo eja, d̄u l'oḡbigbo ẹnyimu. Ọle ọ kwa nwa ndu ọwhu l'ẹte abaa nwishi l'e-bekoo lwa l'ime unu. A k̄waru ọla-l'iswi doberu unu. Iwhe ono b̄uru iwhe gbar̄u n̄u. ²³ Ọ kwa Nnaji-Ọha, mb̄u Chileke, b̄u Onye-ishi-igwe-ọgu l'e-gude ẹka iya wobata ọla-l'iswi l'al̄i ono kpaa-whuu, ẹgube o k̄fuhawaru l'oo-me iya.

Gẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-shi n̄u ndu Asiriya aw̄h̄u

²⁴ Ọo ya b̄u l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, b̄u Onye-Nwe-Ọha, b̄u Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu nd̄owa: "Unub̄e ndibe mu ono, bu l'uḡvu Záyonu, unu ba ats̄ukwa ndu Asiriya eḡvu, mb̄u ndu ono, l'anoje echi unu mgboro. Mb̄u ndu ono, l'ahalije mkp̄uru ebyiru unu gẹ ndu Íjiputu shi anoje ebyiru iya unu kwalwuu. ²⁵ A ta n̄hekwa ọdu ntaa, ẹhu-eghughu mu ab̄uru bugemu l'ẹhu unu. Mu av̄oru ọku gh̄ua ẹhu l'ẹka wh̄ebedua n̄o laa whẹ l'iyi." ²⁶ Onye-Nwe-Ọha, b̄u Onye-ishi-igwe-ọgu l'e-gude ẹchachi mȳee whẹ igele ẹgube ono, ọ d̄uru ndu Midiyanu l'ew̄huru Orebu nteke ono, o chig-bushiru whẹ. Mgboro iya bẹ l'ọo-hali ẹka byia whẹ gbaa ẹgube ono, ọ haliru iya byia l'enyimu gude mee ndu Íjiputu ív̄u l'ẹhu. ²⁷ Ọo mb̄oku ono bẹ l'ee-zhi unu ivu ono, whẹ tukoberu unu l'ukuvu. A nyaf̄uta unu odogoro ono, whẹ nyaberu unu l'olu. Odogoro ono l'ats̄u-bushihu unu ats̄u-bushihu l'ẹhu, nkele unu hawaa b̄oliboli.

Gẹ ndu Asiriya l'e-gude zebata

²⁸ Ndu ọhogu ono bah̄akwaru lẹ mkp̄ukpu Ayatu; whẹ ghatawaru mkp̄ukpu Migur̄onu. Ọ b̄uru lẹ mkp̄ukpu Mikumashi bẹ whẹ je ak̄ube ivu whẹ. ²⁹ Whẹ ghatawaru n-whakata uḡvu as̄uje: "Ẹka anyi l'a-rad̄u l'enyashi-a b̄u lẹ mkp̄ukpu Geba." Ndu mkp̄ukpu Rema bẹ ẹhu l'anmak̄ota kwekwekwe. Ndu mkp̄ukpu Gibiyi, b̄u ẹka S̄olu shi buru yewa ọkpa l'oso gbalaa. ³⁰ Unu t̄ua mkpu, unub̄e ndu mkp̄ukpu Galimu! Unu ngab̄e nchi, unub̄e ndu mkp̄ukpu Layisha! Kaa unub̄e ndu mkp̄ukpu Anatotu! ³¹ Ndu mkp̄ukpu Madumena bẹ v̄uru ọkpa whẹ mini. Ndu bu lẹ Gebimu l'agba ọso ndz̄u whẹ. ³² Ntan̄u ọwa bẹ ndu ọhogu ono l'e-jeta k̄f̄ushi lẹ mkp̄ukpu Nobu. Whẹ l'a-k̄f̄ukfube ẹka maar̄u uḡvu Záyonu, b̄u iya b̄u mkp̄ukpu Jerúsalem̄u s̄u iya t'ọ bya tẹ whẹ l'iya mee.

³³ Lee lẹ Onye-ukfu-l'ọha, mb̄u Onye-Nwe-Ọha, b̄u Onye-ishi-igwe-ọgu l'e-gude ọkp̄ehu, par̄u ẹka l̄okwafu ẹkali-oshi ono. Oshi ono, tsefuru etsefu bẹ l'ee-gbutsu egbutsu. Onona, tseru rigorigo bẹ l'ee-nwutsu enwutsu. ³⁴ Ẹtsukala ono, d̄u l'ọswa ono bẹ l'oo-gude ogbunk̄u s̄ukaa. Oke ọswa ono, d̄u l'uḡvu uḡvu Liban̄onu ab̄uru wuu l'iwhu onye ono, b̄u Onye-ishi-igwe-ọgu.

Ẹkali Jesi

- 11** Ukfu oshi ono, b̄u Jesi l'a-gba irwu.
 Ẹkali eshi l'oḡbaragbu iya nȳikata.
² Ume Onye-Nwe-Ọha l'a-d̄u iya l'ẹhu,
 mb̄u Ume, l'emeje t'a mar̄u aḡu,
 b̄uru Ume, l'emeje t'ẹnya rwua l'iwhe,
 mb̄u Ume mgbazhi;
 b̄ukwaruwho Ume, l'emeje t'ike d̄u;

Ume, l'emeje t'a maru iwhe,
 buru Ume, l'emeje t'a tsu Onye-Nwe-Qha egvu.
³ Iwhe l'a-bu ehu iya bu t'a tsuje egvu Onye-Nwe-Qha.
 O to bukwa iwhe o whuru
 l'anya be l'oo-gude kpee ikpe,
 to bu iwhe o nuru le nchi be l'oo-gude bua ikpe.
⁴ Ndu l'adua g'o haru whe be
 l'oo-kpe ikpe l'uzo, du chiri,
 kpee ndu ukpa nke mgboko-o ikpe-nkfumoto.
 Ndu mgboko be l'oo-gude
 mgboro, du iya l'onu chia whukuwhuku.
 Ya egude uwhere onu iya gbua ejo-madzu ono.
⁵ O-du-chiri be l'oo-ke g'oo onye keru aji l'ukfu.
 Okfushi ike, l'iwhe o kfu
 aburu iwhe o gude ekebuta uwe iya.
⁶ Ejo-nkuta-osa be yele unwu aturu l'e-bu eghirigha.
 Agu yele egu adogbabe l'eka lanu.
 Nwa eswi mee nwa oduu mee anu,
 ebà du atuko akpa eghirigha.
 Ya aburu nwata nshji l'a-no eche whe.
⁷ Ne-eswi yele ejo-nkuta-osa l'a-nodu ata nri
 eghirigha.
 Unwu whe atuko adò l'eka lanu.
 Oduu ata ewu g'oo oke-eswi.
⁸ Nwa l'angu era l'a-noduje le
 mgboro eka ohu turu enu egvu egvu.
 Nwata a nafuwaru onu l'era atsejee eka l'enu oguji-
 nwaka.
⁹ Iwhe lile ono ta adudu owhu bya l'e-meka madzu
 iwhe,
 to duro owhu l'e-gbu madzu egbu l'ugvu e doberu
 mu nsò,
 nkele oo ge mini jiru enyimu pyimu bu g'eliwhe
 l'owhu
 l'a-makotaru Onye-Nwe-Qha.

Alwalwa ndu a kpuru le ndzu

¹⁰ Nteke ono be epa Jesi l'a-gbalihu buru ekwa-
 ohubama nke mba ge mba ha. Ndu mba odo achikfu
 iya achikfu; temenu okpoku iya egbu zaaza l'anya.
¹¹ O -rwua nteke ono be Onye-Nwe-Qha l'a-tufu eka iya
 nke ugbo labo dufuta ndibe iya ono, bu ndu whoduru
 l'alj ndu Asiriya mee l'alj ndu Ijiputu mee l'alj ndu
 Paturosu mee l'alj ndu Itiyopiya mee l'alj ndu Ilamu
 mee l'alj ndu Shina mee le mkpukpu Hamatu mee le
 mkpukpu ono, no-gee le mgboro eze-enyimu mee ndu
 owhu bu l'eka enyimu gbawheru whe mgburumgburu.
¹² Onye-Nwe-Qha l'e-doberu mba ge mba ha ekwa-
 ohubama; gude goshi le ya bya l'akpakodzu ndu
 Izuru ono, e shi chikashia achikashi mee le ya bya
 l'eshi le mgbureku eno nke eliwhe chikobe ndu Juda
 ono, shi gbakashihu agbakashihu. ¹³ Okoowhoo ono,
 ndu Ifuremu l'eko l'e-koshihu g'oo udzu. Ndu l'etso

ndu Juda ehenu be l'ee-me te whe tohu. Ifuremu l'e-
 kobuhuru Juda okoowhoo; Juda etsobuhu Ifuremu
 ehenu. ¹⁴ Whe l'a-tugba zhiru whaa je avukushi iya ndu
 Filistiya l'uzo enyanwu-ariba. Whe atugba je akwa ndu
 bu l'uzo enyanwu-awata okwata. Whe atufu eka daa
 ndu Edomu mee ndu Moabu l'ehu. Ndu Amonu awata
 ome iwhe whe kfu. ¹⁵ Onye-Nwe-Qha l'e-me te mini,
 du l'oke ose ono nokahuru enyimu Ijiputu tahukota
 kpamu. Ya egude wherewhere, l'ekpo wharawhara bya
 ewhe eka l'eli enyimu Yufuretu, mee ya to kfu kata
 onu-iyi esaa, nke owhu ndiwe l'e-gude okpa ghajaa
 ya dafutaazu iya owa. ¹⁶ E shi l'alj ndu Asiriya kpaa oji,
 l'adaburu whorokoto, ndibe iya, bu ndu whoduru nu,
 l'e-shi lwa; egube ono, a kparu iya ndu Izuru nteke
 ono, whe shi l'alj Ijiputu alwa.

Egve ekele

12 Saa, mboku ono be l'ji-su:
 "Mu l'a-ja ghu ajaja gube Onye-Nwe-Qha.
 Ehu shi egu ghu egu l'eka mu no,
 ole ntaa be ehu-eghugu ono dabotawaru.
 O buru obu be l'jidi mu.
² Leenu, o kwa iya bu Chileke l'adzoje mu nu.
 Mu l'e-nweru ekweta, egvu ta tsudu mu,
 nkele oo Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha bu agbarike
 mu,
 buru iya bu olu egvu mu.
 O ya shi eshi ono dzota mu.
³ Oo ehu-utso be l'ii-gude kuta mini le welu ndzota."
⁴ Mboku ono be l'ii-kfu su:
 "Unu jaa Onye-Nwe-Qha ajaja, unu kpokua ewha iya.
 Unu mee te mba nonu makotaru iwhe l'oomegbabe.
 Unu arya ya aryarya l'ewha iya paru eka.
⁵ Unu gva egvu nu Onye-Nwe-Qha,
 nkele iwhe o megbaberu nyiberu anyibe.
 Unu mekwaa te mgboko l'owhu
 makotaru iwhe obu, o megbaberu.
⁶ Unube ndu bu l'ugvu Zayonu, unu tua uzu ehu-utso,
 nkele onye Nso nke Izuru paru eka l'echilabo unu."

Okfu ehu ndu Babylonu

13 O waa okfu, Chileke kfu l'ishi ndu Babylonu.
 O kfu iya nu Ayizaya nwa Emozu.
² Nodu l'elikoro uguvoo, daburu whochangu woliala
 ekwa-ohubama l'agba ama l'ogu l'eje abya. Gu echiaru
 ndu ojogu mkpu. Wheeleru whe eka te whe shia onu
 eka l'eeshije abahu le mkpukpu ndu a maru ewha whe
 bahu. ³ Mbèdua, bu Onye-Nwe-Qha be tuwaru iwu
 l'onwomu nu ndibe mu, bu ndu ono, mu doberu nsò.
 Mu chikobewaru ndu ojogu mu te whe je egoshi l'ehu
 l'eghu mu egu, mbu ndu ojogu mu ono, ehu l'anaje
 atso utso le mu ha shii.

⁴ Gbededawho nchị l'uzu whọ, l'aatụ l'eli ugwu. Oo ikpoto madzụ l'atụ ụzu ono. Gbededawho nchị lẹ wọwowo whọ, ọhamoha l'atụ. Oo ọhamoha, l'eme ndzuko l'atụ wọwowo ono. O kwa Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'agbazhi ndu ojogu iya nke ọgu. ⁵ Whẹ shi otęnya abya, mbụ l'ẹka igwe beru alị beru. Onye-Nwe-Ọha bẹ yele ndu bụ ngwogu, o gude egoshi l'ẹhu l'eghu iya eghu l'abya tẹ whẹ mee alị ono l'owhu t'ọ bụru kpukpuru-swoo.

⁶ Ryaa ẹkwa ryashia ya ike, nkele mbọku nke Onye-Nwe-Ọha tẹwaru l'ukfu! Mbọku ono bẹ Ọkalibe-Kakọ-ta-Ike l'a-la iwhe l'iyi. ⁷ Oo ya meru, ẹka je l'a-kuda onyenonu akuda. Obu edudehu onyenonu edudehu. ⁸ Egvu l'e-gudeshi whẹ; eze ẹhu-ụwhu yele oke-áwhụ abya azụ whẹ gidimu. Iwhe-otsulanu l'a-byaru whẹ g'ọo nwanji ime l'eme. Onyenonu adu-gee ibe iya biribiri. Iwhu adu whẹ onwu onwu. ⁹ Leenu lẹ mbọku nke Onye-Nwe-Ọha l'abyaakwa. Mbọku ono l'e-gude ome-l'iwe mee oke ẹhu-eghughu bya eme tẹ mgboko l'owhu bụru ochuwu mee tẹ ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji l'ime iya bụru kpurupyata. ¹⁰ Kpokponde, dọ l'igwe g'ọ ha l'e-kebuhu zhizhii. Ẽnyanwu agbakota ọchi l'awata iya. Onwa echibuhu echi.

¹¹ Mu l'a-nụ eliwhe l'owhu áwhụ ejo-iwhe, dọ iya nụ. Mu anụ ndu l'eme ejo-iwhe áwhụ iwhe-dụ-ẹji, whẹ l'eme. Mu emee tẹ ndu l'etse etsetse kubuhu onwowhe eku, mu akpua ekuku ndu mgbashị l'eku onwowhe wuruwuru l'alị. ¹² Mu l'e-me tẹ madzụ dọ ụko l'ęnya karụ ọkpobe mkpọla-ododo. Mbụ lẹ madzụ-igbalekoma l'a-dụ ụko karụ mkpọla-ododo alị Ofi. ¹³ Mu l'e-me t'igwe l'owhu nmawokota anmawo. Eliwhe anmakota jijiji gbụfu l'ukfu iya nteke ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'e-goshi l'oke ẹhu-eghughu dọ iya l'ẹhu, bụ iya bụ mbọku ono, ẹhu-eghughu iya l'a-ta chichichi.

¹⁴ O bụru gẹ mgbada, l'aachị ọso l'agbajẹ mee gẹ aturu, l'ete enwe onye l'eche iya nụ l'agbakashihuje bụ g'onyenonu l'a-nọ agba agbakfu ndibe whẹ. Onyenonu avuta ọso agba ala ẹka a nwuru iya. ¹⁵ Onye a whuru bẹ l'aa-nmafu ẹwho. Onye ẹka kparụ bẹ l'ee-gude ogu-igba gbua. ¹⁶ Unwegirima whẹ bẹ l'aa-nodu l'iwhu whẹ bọo anụ whẹ abobo bọo ya nwirinwiri, a vua aya ụlo whẹ avuvu, whaa unyomu whẹ kutukutu.

¹⁷ Leenu, o kwa ndu Midiya bẹ mu l'a-kutsuta tẹ whẹ jekfu Bábyilonu ọgu. Mbụ ndu l'ete akpa ishi mkpọla-ọcha; whẹ te eye ęnya lẹ mkpọla-ododo. ¹⁸ Whẹ l'e-gude akfụ gbagbushia unwokorọbya ndu Bábyilonu ono. Unwu whẹ, e he l'ẹka bẹ whẹ ta whuduru imiko. Whẹ ta abya l'emeta unwegirima whẹ iwhe ghaa ęnya l'azụ. ¹⁹ Bábyilonu bụ ọ-dụ-ugwu alị-eze l'owhu. O ya bụ iwhe ndu alị ono gude dọ ugwu, bụru iya bẹ whẹ gude eku onwowhe. Oke Chileke l'e-mee t'ọ bụru kpukpuru-swoo g'ọ meru iya Sodomu yele Gómora. ²⁰ A ta abyadu l'e-bu iya ebu ọdo. E shi l'ogbo rwua l'ogbo ta

adudu onye bya l'e-buru l'ime iya ọdo. Ndu Arabu ta abya l'a-kpọbe iya ụlo-ẹkwa. Ndu l'eche aturu ta abya l'a-ha aturu whẹ t'ọ dọkobe l'ẹka ono. ²¹ Iwhe l'e-bu l'ẹka ono bụ anụ-egbudu. Mkpokoro-ulo whẹ bụ nkuta-ọswa l'ẹji iya. Udukufuku akwaa ya okpu buru. Eghu-ọswa akpọ iya ẹnwuda l'ime. ²² Achị-anmabu l'anoduje l'okorobo ụlo whẹ ebe kororo. Nkuta-ọswa anodu l'eguru ụlo whẹ aba hanyị hanyị. Nteke l'aa-nụ Bábyilonu awhụ dukwa ntse. O tọo nọhedu ọdu a nua whẹ áwhụ ọbu.

Alwalwa ndu a kpuru lẹ ndzụ

14 Onye-Nwe-Ọha l'e-megee whuru ẹpa Jékọpu imiko. Oo-megee họtawhu Ízurelu azụ, mee tẹ whẹ bya eburu l'alị whẹ ọdo. Ndu l'waru alwa l'abyakfuta whẹ tẹ whẹ gbarụ mgba buru. Whẹ l'onu-ulo Jékọpu atugba bụru ndu lanu. ² Mba gẹ mba ha l'e-duta ndu Ízurelu dulata l'alị ono, bụ alị nke ẹka whẹ. Mba gẹ mba ha ono ejelahaaru ndu Ízurelu ozhi l'alị ono, Onye-Nwe-Ọha nuru whẹ, mbụ nwoke mee nwanji. Ndu shi kpua whẹ lẹ ndzụ bẹ ndu Ízurelu l'a-gha rii kpua lẹ ndzụ, whẹ aburu ishi, chilahaa ndu shi akpa whẹ ẹhu.

Adada eze ndu Bábyilonu

³ Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'unubẹ ndu Ízurelu tukfuru ume l'awhụ ono, byaru unu mee l'iwhe-otsulanu ono, unu l'ejegbabe mee l'ozhi mkpọnwhehu ono, e dzuberu unu. ⁴ Nteke ono bẹ unu l'e-kfudeshi eze ndu Bábyilonu ẹhu sụ: Onye-e, bụ onye ejo obu-a bẹ waa onye nkiya gvuru! Onuma iya bẹ gvurawu nụ! ⁵ Ndu ono, nwe obu mgbashị bẹ Onye-Nwe-Ọha nyajishiwaru mgboro-igwe whẹ. O nyakwoshiwaru oshi ndu ono, l'achị l'ẹka ike l'apajẹ, ⁶ mbụ ndu ono, l'egudeje ẹhu-eghughu echi madzụ gbigbigbi. Whẹ te echinyajedua iwhe l'eechi echi dobe ẹka ndoo. Whẹ l'egudeje iwe achị mba, whẹ lwutaru l'ogu nchị-gbu; ọchichi nchị-gbu ta agvuje whẹ agvu l'ẹhu. ⁷ Meji nmakfuwaru eliwhe l'owhu ntaa; nchị dọwa whẹ doo. Egvu ẹhu-utso l'afushikawaa whẹ l'onu. ⁸ Oshi payinu yele oshi sida, dọ l'ugwu ugwu Libanonu bẹ l'atụwa okoo ekpu gube eze ono, bụ onye daru ada asuje: "Eshi-owhu e mewaru i lwaa alị bẹ l'oto dọdua onye l'e-gbutsukwadu anyi."

⁹ Alị-maa bẹ kwagebewaru akwagebe t'ọ gbata gube eze ndu Bábyilonu ndzuta. O yefuwaru unwu-maa tẹ whẹ bya ghu eduta, bụ iya bụ maa ndu ono, shi bụru ishi l'eliwhe l'owhu. Maa ndu ono, shi bụru eze, l'achị mba gẹ mba ha b'ọ chilishiwaru l'oshi-eze whẹ. ¹⁰ Unwu-maa ono gẹ whẹ ha l'a-bya eripyabe ghu sụ: "Ike gvuanaru ghu g'ọ gvuru anyịbedua; i dọana g'anyi dọ?" ¹¹ Oke-amadu ono, i shi bụru yele egwu ono, e shi egudeje une akpọ etso ghu l'azụ bẹ bụwa iwhe e

nwukotaru ye l'alj-maa. Ikpiri-ehonwu bɔwaru ug-booshi, i zee azee. Mgbashiride rikputawa ghu ehu at-su ghu whanyihanyi.

¹² Lewaro g'i shi l'imigwe bya aburu gbii l'ali, gube kpokponde mbo-muchi, mbu gube nwatibe onma-ewa-utsu! A tufuwaru ghu i buru gbii l'eli mgboko, mbu gube onye ono, shi lwuta mba l'owhu! ¹³ L'ime obu ghu b'i kfuru su: "Mu l'e-kuli onwomu kuba l'imigwe. Mu l'a-pali oshi-eze ghu imeli t'o kakota kpokponde Chileke l'eli. Mu l'e-je adu-goru l'eli uguv ndzuko ono, du l'uzo isheli. ¹⁴ Akpamigwe l'owhu be mu l'e-nyighakota enyigha je anodu. Mu l'e-mee onwomu te mu haa g'oo Okalibe-Kangokotaru-Nu." ¹⁵ Ole a gbenu kwaru ghu kwadarwua alj-maa, mbu l'akwawaru ghu kwaba le wurukutu iduma maa.

¹⁶ Ndu whuru ghu nu l'a-wata ghu obu enya l'iwhu wha elelaha ghu hango hango su: "T'o nu onye-e be meru mgboko o nmakota jijiji; mbu onye-e, bu iya nmaworu alj-eze l'owhu anmawo? ¹⁷ T'o nu iya-a bu onye meru mgboko l'owhu o du g'oo echi-egu; mbu onye-e meru mkpukpu, dukota le mgboko o buru kpukpuru-swoo; ndu o kpuru le ndzu be l'oto nonyajekwa haa te wha lashia ibe wha?"

¹⁸ Iwhe bu ndu eze, shi achu mba ge mba ha b'e likotaru l'uzo, du biribiri. Onyenonu zee l'ilu nkiya. ¹⁹ Ole gubedua b'e tuwharu etuwha g'oo ekali oshi l'adua iwhe e gude iya eme, t'e li ghu eli. O buru odzu ndu e gburu egbu b'a tupyaberu ghu l'eli, mbu ndu e gude ugu-igba nmagbushia, unu buru wutukungu l'ewhuru alj-maa. Oo ge leetuwahaje odzu, onye e gburu l'ogu; gude okpa hua ya dururu; bu ge l'ee-hu gubedua. ²⁰ E tee elidu ghu g'e liru ndu eze odo, nkele i tukowaru alj unu mebyishikota; gbushia ndibe unu. Eri unube ndu ejo-iwhe be l'ete abyakwa l'e-who ewha odo. ²¹ T'e dozhia aka l'aa-nodu gbushia unwegirima onye ejo-iwhe ono l'iswi iwhe-du-aji ono, onye icha wha megababeru. Wha ta abyadu l'a-futa chja mgboko odo, wha ta abya l'emeta ndu l'a-bu mkpukpu onwowhe l'eliwhe odo.

Onye-Nwe-Oha l'e-mebyi alj ndu Babylonu

²² Le Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu be sukwaru agha: "Mu l'e-zhikfuru Babylonu ugu, mee t'ewha iya chihu. Ndu whuduru iya nu mee o-shi-l'epa ndu Babylonu yele unwegirima wha ta awhodudu m'oo onye lanu." ²³ "Alj ono g'o ha be mu l'e-me t'o buru aka ebyi kwaru okpu buru. Mu l'e-me iya t'o buru alj uda. Mu egude ozara-l'ukpo zaa ya l'eza." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono.

Onye-Nwe-Oha l'e-mebyi Asiriya

²⁴ Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu ribuwaru iya le nte kfu su: "Hoo haa, oo ge mu tiberu t'iwhe du bu ge l'oo-du. O buru iwhe mu chiru dobe be l'eme. ²⁵ Ndu Asiriya be mu l'e-gwe kuta, mbu ndu Asiriya ono, no l'alj mu ono. Mu l'e-hu wha dururu l'ugvu nke-mu, shi nno nyafu ndibe mu odogoro ono, wha nyaberu wha, zhia wha ivu-erwa ono, wha tukoberu wha l'ukuvu." ²⁶ O noo ge mu chiru idzu iya l'oo-duru mgboko kpaa-whuu ndono. O noo aka mu l'a-dabe mba ge mba ha l'ehu ndono. ²⁷ Eshi-owhu o bu Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu chipyaru l'onoo ge l'oo-du, be l'otoo dukwaa onye l'a-du ike akagbu iya. Eshi-owhu o bu iya tufuru aka te ya daa wha l'ehu be l'otoo dukwaa onye l'a-du ike esewhu iya aka obu azu.

Onye-Nwe-Oha l'e-mebyi Filistiya

²⁸ Ozhi-a bu l'awha ono, eze Ehazi nwuhuru be mu nataru iya. Ozhi obu be suru agha: ²⁹ Unube ndu Filistiya g'unu ha, t'ehu ba atsokwa unu utso l'oo le mkpuru ono, e shi anoje echi unu be gbakwohuru nu. Unu makwaru l'agwo ono l'e-megee nwua uguji-nwaka. Unwu, l'oo-vushi l'a-buru ejo-agwo, l'ewhe ewhe. ³⁰ Nteke ono be ndibe Onye-Nwe-Oha, bu ndu l'akpa ukpa mkperi l'a-no eriji ewho. Ndu l'adua g'o haru wha be Onye-Nwe-Oha l'e-me te wha buru guu, ya eje aadu iwhe bya l'eme wha. Ole o-shi-l'eri nke unube ndu Filistiya be mube Onye-Nwe-Oha l'e-gude mkpegu bya egbushia, tuko ndu owu o gbuwhodoru gbufua yeru wha.

³¹ Tsou gbudagbuda gube onuzo! Unu ryaa aka unube mkpukpu Filistiya! Unube ndu Filistiya, t'unu gude otsu egvu zaa nza g'unu ha, o noo l'ogbo-ogu shikwa l'uzo isheli ekpo rwuturwutu g'oo enwuru-oku, l'akpu tututu eje abya, to du onye l'akpo ala azu l'ime wha.

³² ?Oo udu onu gunu be l'ee-yeru ndu gude ozhi shi le mba ge mba ha bya? Onu, l'ee-yeru wha bu le Onye-Nwe-Oha mewaru Zayonu o kfuru gamu gamu. L'oo l'ime iya be ndibe iya, l'eje iwhe-otsulanu l'ejeje anodu ezeru ndzu.

Onye-Nwe-Oha l'e-mebyi ndu Moabu

15 O waa okfu, e kfuru l'ishi ndu Moabu. Mkpukpu Aru, du l'alj ndu Moabu be waa kpukpuru-swoo. O buru enyashi b'e gude mebyishia ya. Mkpukpu Kiru, du l'alj ndu Moabu be waa kpukpuru-swoo. O buru enyashi b'e gudekwawho mebyishia ya. ² Ndu mkpukpu Dibonu be nyihwaru elikoro aka wha l'agwaje iwhe jee oryaru agwa wha aka. Ndu Moabu l'atsou gbudagbuda l'okfu ehu ndu mkpukpu Nebo yele ndu Medeba. Wha gude ahwu rwushia eg-

bushi whẹ mee eji-agba whẹ l'ẹhu l'ẹhu. ³Whẹ yee uwe-áwhụ tsoru mbadụzo aghawhe. Ndu nọdu l'okpotsu ụlo, ndu wụshiru lẹ nggamgbo akpọ mkpu l'ọnu, akwa idemini. ⁴Ndu mkpụkpu Hẹshibonu mee ndu mkpụkpu Eleyale l'echi mkpu. Mkpu, whẹ l'echi bẹ rwugeeru mkpụkpu Jahazu. O noo g'ọ gude ndu ojọgu ndu Moabu ye mkpu l'ọnu; meji l'atọfu whẹ atọfu. ⁵Ẹkwa jiru mu obu l'iswi ẹhu mkpụkpu Moabu. Ndu shi lẹ mkpụkpu ono gbaa ọso bẹ nọwa lẹ mkpụkpu Zowa, whẹ nọru jeye lẹ mkpụkpu Ẹgulatu Shelishiya. Nteke whẹ nyihuru mgbogidi, e shi eje mkpụkpu Luhitu bẹ whẹ kwaru ntumatu. Whẹ batalewho l'oji, l'ala mkpụkpu Horonayimu whẹ ryalahaa lẹ whẹ lawaru l'iyi. ⁶Mini, dụ l'ọnu-iyi Nimurimu bẹ tahwuru, ẹwu kponwushihu. Ẹwu te erwuhedu irwu, tọ dufe iwhe dụ oyii, dukwadu nụ. ⁷Ọo ya meru, whẹ vuta ẹku, whẹ kparu akpa, mbụ iwhe whẹ setaru je adaa ọnu-iyi oshi wilo. ⁸Oji-l'ẹka togbo, whẹ l'echi bẹ ngakotaru oge alị ndu Moabu. Mkpu, whẹ l'akpọ rwukota mkpụkpu Egulayimu. Ẹkwa áwhụ, whẹ l'arya rwukota mkpụkpu Byiye Elimu. ⁹Nkele mini, dụ lẹ mkpụkpu Dibonu bukota mmee nkuchi. Ọle mu l'e-mebaa ọka-njọ lẹ mkpụkpu Dibonu obu. Mu l'e-zhifu oduu, l'e-je alaa anụ ndu ono, gbaru ọso lẹ mkpụkpu Moabu nwirin-wiri, mbụ anụ ndu ono, whoduru nụ l'alị ono.

Gẹ ọnodu gude duru ndu Moabu

16 Ndu Moabu kpọturu unwu aturu je akpẹe eze, l'achị alị-a t'ọ buru iwhe oku. Ọo mkpụkpu Sela l'uzo, gharu echi-egu jeshia l'ugvu Záyonu bẹ whẹ shiru je akpẹe ya unwu aturu obu. ²Ọ kwa g'unwu-enu, a chikaru achika l'ekfunu l'ewheje nnanu nnanu bu g'unwanyi Moabu l'agba nnanu nnanu lẹ mgboro ọnu-iyi Anonu l'ẹka iya owhu l'eerwuje erwu.

³Whẹ suru agha: "Unu kpozhiuuru anyi ụzo. Unu kfunuuru anyi iwhe l'e-me. T'aguguru unu kpuchinua anyi g'ọo nteke urwukpu enyashi kwechiru onwa. Unu domiaro anyibe ndu ọgu l'achị, unu ba agbakwaru anyibe ndu ono, l'agba ọso ndzụ ye lẹ gẹ l'ọo-dụ. ⁴Unu hanu tẹ anyibe ndu ono, ọgu l'achị l'alị ndu Moabu lwakfuta unu. Unu gbobutanu anyi t'onnye eme-byi ono be eme-byi anyi.

"Nteke onye mkpamẹhu l'ete anọhee, eme-byi buhulewho, ndu l'adzọ madzụ pyaapya l'alị-a chihulewho, ⁵nteke ono bẹ Chileke l'e-gude n-yemobu iya, woru onye ono bọ o-me-g'ọ-kfuru, shi l'eri Dévidi mee t'ọ buru eze. Onye obu bu onye ikpe, buru onye l'anọje achọ ụzo ikpe kfuru nhamunha. Ome iwhe dụ chiriiri ta ataru iya l'ike."

⁶Anyi nwaru nke ekuku ono ndu Moabu l'eku onwowhe. Mbụ lẹ whẹ l'eku onwowhe iwhe igweli charu. Etsetse whẹ l'etse, mee ekuku whẹ l'eku onwowhe,

mee sukusuku dụ whẹ l'ẹhu bẹ parụ ẹka. Ọle unga ono whẹ l'anga bu onu bẹ whẹ l'ekotoshi.

⁷Ọo ya bu, tẹ ndu Moabu kpọo mkpu. T'onyenonu rya ẹkwa ẹhu Moabu. Unu tsọo áwhụ ndu mkpụkpu Kiru-harsetu, mbụ t'unu tsọo krukuru. ⁸Iwhe a kọru l'egu, dụ lẹ mkpụkpu Hẹshibonu bẹ nwukotawaru lwaa. Vayinu, a kọru lẹ mkpụkpu Sibuma nwukotakwawho lwaa. Oshi vayinu, dụ iya nụ bẹ ndu nwe ohamoha gbutsushiwaru, mbụ vayinu ono, shi jaa aja-ja jarwua mkpụkpu Jaza mee ụzo echi-egu. Ẹkali iya bẹ jakashiru; ghata eze-enyimu. ⁹Ọo ya meru, mbẹdua ryalahaa ẹkwa egube ono, ndu Jaza l'arya. Ẹkwa, mu l'arya bu nke oshi vayinu ndu Sibuma. Mu gudewa enya-mini mu tsutsua unu etsutsu, unubẹ ndu Hẹshibonu mee ndu Eliyela, nkele orwube, e shi akpọje mee iwhe unu meberu l'alị chashia yele owhu e shi akpọje me unu kpatade iwhe l'okfu unu bẹ buhuwaru. ¹⁰Ẹhu-utso yele obu-utso b'e wofuwaru l'egu ono, e yeshiru oshi-omi. Egvu ta adajehedu lẹ mgbabu vayinu, t'a nọdujehe iya akpọ orwube. Ndu l'akụ mmee ta akutajehedu mmee l'ẹka l'aakujje mmee. Mu mewaru t'uzu ẹhu-utso ono, e shi anọduje atụ buhu. ¹¹Obu l'azụwa mu yọo g'ọo ogumogu l'iswi ẹhu ndu Moabu. Áwhụ jiwa mu obu l'iswi ẹhu ndu Kiru-harsetu. ¹²Ọobuje ndu Moabu -jee ẹka whẹ l'agwajẹ iwhe; ike agvu whẹ. Nteke bu lẹ whẹ jeru l'ulo agwa whẹ, ọ tọ dudu iwhe whẹ l'ejetaje iya.

¹³O noo bu okfu, Onye-Nwe-Ọha dughawa mbụ kfu l'ishi ndu Moabu. ¹⁴Ọle ntaa bẹ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: "Ndu Moabu b'a gụwaru awha g'ọo onye eburu ozhi ebu. L'awha ẹto ntaa bẹ ụgvù ono, alị ndu Moabu dụ mee ikpoto igwe-ọha ono, bu iya nụ l'a-bukotaru iwhe a rwuru lẹ ntụ. Ndu l'a-whodu l'alị ono l'a-habe nwahabe, buru urweke-ngwopya."

Okfu e kfuru l'ishi ndu Damásukosu mee ndu Ízurelu

17 Ọ waa bu okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi ndu Damásukosu: "Leenu; Damásukosu l'abakwa obu-buhu mkpụkpu, kfuru l'onwiya. Ọobyawa oburu kpukpuru-swoo. ²Mkpụkpu lẹ mkpụkpu, dụ iya nụ g'ọ ha bẹ l'e-bechaa buru ẹka l'ete ebua ebu. Ọo-buru ẹka élwù l'a-dọjeru ata nri, madzụ ta abya l'a-chifu whẹ achifu. ³Mkpụkpu lẹ mkpụkpu ono, a tų-geeru o shihu ike l'alị ndu Ífuremu l'e-megekwa chihu. O nokwawho gẹ Damásukosu l'e-be bu-buhu alị-eze ẹka iya. Ọo g'ugvu ndu Ízurelu gvuru bu gẹ ndu whoduru l'alị Arámu l'a-gvu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono."

⁴"O rwulewho nteke ono bẹ ụgvù ono, ẹpa Jékọpu nweru l'a-nwahụ anwahụ. Okporokpo ono, ọ daru agbapyahụ agbapyahụ. ⁵Ízurelu l'a-dụ g'ọo egube-ẹ, ndu l'akpata iwhe l'egu ẹka a kọru akpe l'anọje egbushi oshi akpe, kfuru akfuru, gude ẹka akashị iya ishi. Ya

atogboru iwchoro g'òo egube-ẹ, laakpageje mkpakwa akpe l'egu du le nsuda Refayimu. ⁶ O le nwa mkpakwa iya l'a-whodulekwa iya. Ízurelu l'a-du g'òo egube-ẹ, l'aajikoshigee akpuru olivu, e megele-e akpuru labo, m'ò bu ẹto akakfuru l'onunu swongu-swongu oshi iya, akpuru eno m'ò bu ise akakfuru l'eze ekali iya, mishiru ike. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke ndu Ízurelu l'ekfu ndono."

⁷ Nteke ono be madzu l'a-gbaru ẹnya yeru onye keru iya. Ẽnya whẹ adu l'eka Onye Nso nke Ízurelu no.

⁸ Whẹ ta agbaheduru ẹnya eyeru ẹnya agwa whẹ odo, mbu iwhe ono, o bu whẹ gude eka whẹ mobe. Whẹ ta agubehe itso Ashera iwhe odo mee ẹnya eka ono, whẹ l'akpoje unwu-isensu oku, bu iya bu eka ono, whẹ gude eka whẹ dobe.

⁹ O rwulewho mboku ono be mkpukpu whẹ ono, kpogeeru adidaa l'a-du g'òo eka a gbaru oso, ewu zechia ya, ẹtsukala nata iya. Mbu l'oo-du g'òo mkpukpu ono, ndu Amoru mee ndu Hevu haru gbaa oso l'okfu ẹhu ndu Ízurelu. Eka ono g'ò ha aburu okorobo egu nkuchi.

¹⁰ O noo nkele unu zohawaru Chileke ono, dzofutaru unu. Unu ta anyata onye ono, bu Ogba-Ẽwhuru unu; buru onye unu, l'agbabaje l'ime je ezeeru ndzu. O buru iwhe ono meru g'ò gude, unu -kua m'oberu unu kua akpuru oshi kagezhia ree, m'ò bu yee oshi vayinu, unu dzetaru l'alj odo. ¹¹ O -behuduru unu mee t'ò wata ababa mboku ono, unu kuru iya; o -buru l'utsu mboku ono, unu kuru iya b'ò wataru ọtu igu, unu ta awotakwa iya mebyi, nkele mboku ono l'a-buleruwho unu nri-mawhu yele iwhe-otsulanu, l'ete enwee ogvu.

Aa-lwuta mba odo

¹² Oowaa! G'igweligwe mba l'abakanu hanyi-hanyi. Hanyi-hanyi ono, whẹ l'aba du g'òo eka eze-ẹnyimu l'awhu gbudugbudu. Oowaa! Ge ndiwhe l'aswo-jibukwaa. Aswo-ji, whẹ l'aswo-ji du g'òo eka eze mini l'asogbudugbudu! ¹³ Mba ge mba ha l'aswo-ji g'òo ochokumini, ole odo mba be Chileke l'a-baru whẹ, whẹ eye okpa l'oso gbania agbami. Ee-me whẹ, whẹ aburu yaa g'òo mkpaba, wherewhere whekashiru l'eli ugvu. Whẹ l'e-tsukashihu g'òo, udzu-ẹja, oke wherewhere whekashiru. ¹⁴ L'urwenyashi, nggiri abya ehee whẹ gabaa l'iwhu. Chi bya l'asahu-deshia, whẹ abuwaru whuchakangu. O noo iwhe l'a-bu onodu ndu ono, l'egwo ivu anyi l'a-nodu. Oo ya bu iwhe ndu ono, l'avu arya anyi avu l'e-keta.

Okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi ndu Kushi

18 Nsho gube alj ono, l'aanu ewhu l'owhu mbu iwhe ono, l'aji akweka pukapuka l'ogologo agu-ẹnyimu Kushi, ² mbu gube alj ono l'ezhije ndu nnochi ẹnya, whẹ etsoru ugbo, e gude eji kpaase l'eli mi-

ni. Saa, unube ndu ozhi okpa-egwa, unu jekfu ndu ono ha gbaswereketengu, mbu ndu ono akpo-ẹhu whẹ l'akwo teretere! Unu jekfu ndu ono, ndu bu otẹnya mee ndu bu l'ukfu ntse l'atsukaa egvu ono, mbu mba ono, okpehu l'anya kfu kfu; ndu ono l'akpa ike, buru ndu ẹnyimu kebushiru alj whẹ ekebushi!

³ Unube unwu eliwhe l'owhu; unube ndu bu le mgboko-o; a palilewho iwhe-ohubama imeli l'eli ugvu, unu lekwa ẹnya. E gbulewho opu-ogu, unu nukwa-aya. ⁴ Nkele o waa iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru nu mu ndowa: "Mu l'e-shi l'eka ono, mu bu tufu ẹnya dazhiawho nwajii ele, g'òo egube-ẹ okpomoku l'adu mee anwu kaa ose, mbu egube-ẹ iji onanwu l'aduje me l'ooda." ⁵ O noo nkele, o bya l'erwudeshia l'okpa-ji, nteke nzirizaa iwhe du l'alj l'erishihuwaa, mebyi iya achashiwaa du nke awota, nteke ono be onye l'emeta iwhe ono l'e-gude mma koshia ekali iya, loshia owhu bakoru l'iwhe. ⁶ O noo nteke l'aa-paru odzu ndu ojogu ndu Kushi haaru udele, l'akpa l'ugvu yele ejo anu-egbudu odo. Udele l'a-kpa whẹ nri l'ehu l'onanwu. Anu-egbudu akpa whẹ nri l'ehu l'udzumini.

⁷ Nteke ono be l'ee-wota iwhe du l'iche l'iche bya anu Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu. Ndu l'ewotaru iya iwhe ono bu ndu ono, ha gbaswereketengu ono, mbu ndu ono akpo-ẹhu whẹ l'akwo teretere; mbu ndu ono, ndu bu otẹnya mee ndu bu l'ukfu ntse l'atsugvu, bu iya bu mba ono, okpehu l'anya kfu kfu. Me ndu ono, l'akpa ike, buru ndu ẹnyimu kebushiru alj whẹ ekebushi. Eka whẹ l'e-gude iwhe ono bya anu iya bu l'ugvu Zayonu, bu eka l'aanoduje akpoku ewha Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu.

Chileke l'a-nu ndu Ijiputu awhu

19 O waa bu okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi ndu Ijiputu.

Unu leenu; Onye-Nwe-Ọha nokwa l'urwukpu, l'ezhi whawhawha agba abya Ijiputu. Agwa ndu Ijiputu l'anmakota kpakpakpa l'iwhu iya. Meji aburu ndu Ijiputu tsurumu l'ohu ewho. ² "Mu l'a-ku-tsuta ndu Ijiputu te whẹ tatso ndu Ijiputu ibe whẹ ogu; nwune awata olwushi nwune iya ogu. Madzu gbalihu ya etsokfuru ibe iya ogu. Mkpukpu agbalihu tsokfuru mkpukpu odo ogu. Alj-eze agbalihu tsokfuru alj-eze odo ogu. ³ Ume l'e-buhu ndu Ijiputu. Iwhe whẹ chiru idzu ememe be mu l'a-ghasweshi aghasweshi. Whẹ ejeshia l'ogvu whẹ, jee l'ẹja, jee l'eka ndu l'awhu awhu, mee l'eka ndu l'eme amamanshi je okpata ishi iwhe whẹ l'e-me. ⁴ Mu l'e-woru ndu Ijiputu ye l'eka onye l'a-no ewe whẹ ishi l'ekpekere. Eze, l'a-no achị whẹ l'a-buru onye obu taru ivomini." O noo iwhe l'ookfu, mbu Onye-ukfu l'oha, mbu Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu.

⁵ Mini ẹnyimu Nayilu l'a-tahukota. Onu-iyi, dukota iya nu atabushihu atabushihu kpokota dagee. ⁶ Iwhe bu

unwu ngiri, dū iya nū eshikota uwuru-uwuru. Onu-iyi, dukota l'alì Íjiputu awata ọlwa miimii, shi nno tahu. Ikpo yele epete atuko nwushihu. ⁷ Iwhe a kuru l'aguga ẹnyimu Nayilu, mbu l'iku ẹnyimu ono mee iwhe a dzaru l'okporo, e meru iya l'a-nwulwashihu. Wherewhere atuko iya whetsushia pakaa nnanu nnanu; ya aduhe. ⁸ Ndu l'egbu ẹma l'a-tsu ude ryaa ẹkwa. Iwhe bu ndu l'ede aga l'ẹnyimu Nayilu mee ndu l'agha ugbu le mini l'a-nwukota riworiwo. ⁹ Ndu l'egudeje oghu ocha, l'ama mma akpa iwhe be mgboko l'a-tufu ẹhu. Ndu l'ekwe ọkpobe ẹkwa ocha aburu ndu uwa laru n-ghogeka. ¹⁰ Ndu bu itso, gude alì ndu Íjiputu be l'ee-gwekota ryaaryaa. Iwhe bu ndu l'eri ugwo aburu ndu ahwu tsoru.

¹¹ Ndu bu ishi le mkpukpu Zowanu bukota ndu eswe l'ehu l'ehu. Ndu mmagwu, l'akpo-zhiru Fero uzo buru mkpokoro mkpo-zhi be whe l'akpo-zhiru iya. ?Ndenu ghu adee l'eka l'ii-su Fero: "I tsokwa buru onye mmamagu. I bu nwa onye eze, shi le ndu-ichee?" ¹² Suga, ?oo awe be ndu mmagwu obu, i nweru no ntaa? Te whe kanuru ghu iwhe Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu doberu nke ome ndu Íjiputu, nduge i maru iya. ¹³ Ndu bu ishi le Zowanu bukotawaa ndu eswe l'ehu l'ehu. Ndu bu ishi le mkpukpu Memufisu b'e duswe waru uzo. Ndu ono, bu ewhuru gude ulo l'ikfu whe be dutawaru ndu Íjiputu je eduwhua. ¹⁴ Onye-Nwe-Oha woru ume, l'emeje t'a ghaje amaga-ewhurewhe ghaa l'echilabo whe. O mee, iwhe lile ndu Íjiputu jeru ememe, whe akpo shigashiga egube ono, onye nguru mme l'akpoje shiashiga arwaswi onwiya l'egbo o gboru. ¹⁵ O to dudu iwhe ndu Íjiputu l'a-dukwadu ike emefu onya odo. Ndu bu ishi mee ndu bu madzu mmaanu ta adudu ike eyeru whe eka. Ndu kfuru le nke onwowhe le ndu beru eberu ta adu ike eyeru whe eka.

Gẹ ndu Íjiputu l'e-shi baaru Onye-Nwe-Oha eja

¹⁶ O noo nteke ndu Íjiputu l'a-du g'oo unwanyi. Whe erwuhugee erwuhu; tsuhu egvu, nkele Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu haliru eka egbe whe igbengvu. ¹⁷ Alì ndu Juda l'a-buru eka l'a-no eye ndu Íjiputu egvu. Onye e whotaru Juda l'eka o no, egvu atshu iya. Iwhe kparu o je l'a-du nno bu iwhe Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu tberu te ya mee whe.

¹⁸ Nteke ono be mkpukpu ise l'alì Íjiputu l'a-wata okfu okfu alì ndu Kenanu. Whe eribua nte le whe l'a-nodu l'eka Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu. Mkpukpu ono nnanu be l'a-za "Mkpukpu Ola-l'iswi".

¹⁹ Nteke ono be l'ee-mobe ẹnya eka l'aa-gwaje Onye-Nwe-Oha l'echilabo alì Íjiputu. A kpa itso, l'e-gude anyata Onye-Nwe-Oha l'oge alì ono. ²⁰ Oo-buru iwhe-ohubama mee iwhe l'agba eka-ebe le Onye-Nwe-Oha,

bu Onye-ishi-igwe-ogu nwu ẹnya l'alì ndu Íjiputu. Nke owhu bu, e wede whe ishi l'ekpekere, whe ryakua Onye-Nwe-Oha, ya ezhia onye l'a-bya adzota whe. Onye ono l'a-nafuta whe. ²¹ Onye-Nwe-Oha eshi nno mee te ndu Íjiputu hube iya ama. Whe l'a-hube Onye-Nwe-Oha ama nteke ono, whe egude anu ye nri bya agwaa ya. Whe eribuaru Onye-Nwe-Oha nte, mee iwhe obu, whe riburu nte iya. ²² Onye-Nwe-Oha l'a-kee ndu Íjiputu oru. O -ke-gee whe iya, ya emee te whe mehu. Whe aghaa rii lwakfuta yebe Onye-Nwe-Oha; ya angabe nchi l'aryo, whe l'aryo iya; mee te whe mehu.

²³ O rwua nteke ono be oji l'e-shi l'alì ndu Íjiputu togboru jeye l'alì ndu Asiriya. Ndu Asiriya ejelaha Íjiputu; ndu Íjiputu ejelaha Asiriya. Ndu Íjiputu whe le ndu Asiriya agha eghirigha abaru Onye-Nwe-Oha eja. ²⁴ Nteke ono be ndu Izurelu l'e-kwe ndu Íjiputu ye le ndu Asiriya ndu eto le ndu l'ee-shi l'eka whe agoru eliwhe l'owhu onu-oma. ²⁵ Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'a-goru whe onu su: "Te ndu Íjiputu, bu ndibe mu bukwaru ndu a goru onu-oma nu, mee ndu Asiriya, bu ndu o bu mu gude eka mu mee, mee ndu Izurelu, bu oke-iwhe mu whe."

Iwhe e gude onye nkfuchiru, gba oto ezhi

20 L'awha obu be eze ndu Asiriya, bu Sagonu zhiru onye ishi l'achi ndu ojogu ndu Asiriya, o chita ndu ojogu iya whe jekfu ndu Ashidodu ogu naa mkpukpu whe. ² Nteke ono be Onye-Nwe-Oha kfuhawaru okfu yeru Ayizaya nwa Emozu su iya: "Tug-bua je eyefu uwe-ahwu ono i yeru, yefu akpokpa ono i ye l'okpa." O mee ya nno, gbaru oto, gbakwaruwho okpa oto ejewhe. ³ To du iya bu, Onye-Nwe-Oha su: "Oo egube ono, onye ozhi mu, bu Ayizaya shi gbaru ehu oto gbaru okpa oto ghawhee awha eto, gude goshi iwhe-ohubama yele iwhe l'a-dakfu ndu Íjiputu mee ndu Kushi, ⁴ o noo g'eze ndu Asiriya l'a-kpu ndu Íjiputu yele ndu Kushi le ndu, gbabe whe ehu oto, gbabe whe okpa oto chita whe lashia alì ndu Asiriya, mbu nwata mee ogurenaya, ike egheru whe onu shii nno buru iwhe-iwhere duru ndu Íjiputu. ⁵ Ndu ono, gbaru ẹnya yeru ndu Kushi; gude ndu Íjiputu anga l'unga be ehu l'a-rwurwuhu-gee arwurwuhu, iwhere egudeshia whe. ⁶ Nteke ono be ndu bukube eze-ẹnyimu Filistiya l'a-su: 'Unu leenu iwhe nwuru ndu ono, anyi shi gbaru ẹnya yeru, mbu ndu ono, anyi shi agbakfu te whe gbaru anyi mkpu nafuta anyi l'eka eze ndu Asiriya. Lewaro g'o duru ndu ono, ?anyibedua l'e-mezhia agha nahu?' "

Adada Babilonu

21 O waa bu okfu, Onye-Nwe-Oha l'ekfu l'ishi Babilonu, bu iya bu echi-egu alì-ivovonyi ono, du le mgboro eze ẹnyimu:

Ọọ g'oke-whẹrẹwhere echi-ẹgu ọzo ọhuda l'ezhije whawhawha ghata bụ ọge l'oo-shi l'echi-ẹgu ono bya. Oo-shi l'alị ono, l'eye egvu zhiru whaa bya. ² Ọwhulenyanya, e goshiru mu bẹ akpa-jijii iya parụ ẹka. Mu whuru nwodoru-oye ọge l'oodo eye; mu whụa onye emebi ọge l'ooomebyi iwhe.

Unubẹ ndu Ílamu, unu wulihu jeshia ọgu! Unubẹ ndu Midiya, unu yebuta ndu ọhogu unu mgburumgburu! Lẹ mụbe Onye-Nwe-Ọha l'e-mekwa tẹ ndiwe tsụ-buhu ude ono whẹ meru, whẹ l'atsụ. ³ Ọwhulenyanya ono, mu whuru bẹ meru, ukfu l'amikota mu wọo. Ẹhu l'emekota mu ẹhuka g'ọo nwanyi, ime l'eme. Iwhe mu nuru bẹ meru mu, mu kpọhu kulakula. Iwhe mu whuru mekota ẹhu rwurwuhu mu arwurwuhu. ⁴ Ishi gbakota mu gharaghara. Egwu bya mu shii l'ẹhu. Chiejihu ono, mu shi anoje akpọ t'ọ byakebe bya aburu iwhe mu l'atsukota egwu.

⁵ L'ọwhulenyanya ono b'a kwashiru nri, tusa ute, ndu ẹbyii nọdu-gee anọdu. Whẹ l'eri angụ. E jia ekfu, ọ bụru: "Unu wulihu-o! Unubẹ ndu ishi-ọjogu, unu taa mmanụ l'iwhe unu gude ezeru mgbo!"

⁶ Onye-Nwe-Ọha bya asụ mu: "Je edobe onye lanụ t'ọ kfulu leje ẹnya marụ iwhe l'abya ememe. Iwhe onye ọbu whuru ya abya akọo ya. ⁷ Ọ whulewho ndu l'agba l'eli inya, mbụ ndu l'agba l'inya, a gbarụ ẹbo-ẹbo, mē ndu l'agba l'eli nkakfu-igara, mē ndu l'agba l'eli inya-kamelu, t'ọ rụkota ẹhu ree, mbụ t'ọ kwata rụkota ẹhu arukota."

⁸ Onye ono, e zhiru t'ọ kfulu leje ẹnya iwhe l'abya ememe ono chia mkpu sụ: "Onye-nwe-mu nụ; mbokumboku bẹ mu l'a-kfukojeru l'eli ọlo-nche-e eche nche. L'enyashi futaru nụ bẹ mu l'anọduje l'ẹka ono, e doberu mu tẹ mu nọduje eche nche. ⁹ Lekwa lẹ ndu chijinya l'awukwa gidigidi eje abya. Mbụ ndu l'agbakaa inya, a gbarụ ẹbo-ẹbo. Ọnu o yeru bụ ọwa: Ike gvụakwaru Bábýilọnu! Ike gvụakwaru Bábýilọnu! Iwhe bụ ntẹkpe, whẹ l'agwa lẹ mkpukpu ono tsuakwaru yogiri-yogiri l'alị."

¹⁰ Sụa, unubẹ ndu Ízurẹlu, bụ ndu nkemu; e chiwaru unu g'ọo onye l'echi ereshi, gwewaa unu kuta g'ọo onye l'egwe igberi, ọle iwhe mu l'ekfuru unu ntaa bukwa iwhe mu nuru l'ọnu Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, mbụ l'ọnu Chileke nke Ízurẹlu.

Okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi ndu Edomu

¹¹ Ọ waa bụ okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi ndu Duma:

O nweru onye shi l'alị Siye ekushi mu oku asuje: "Onye nche; ?abalị jeberu agha? Onye nche, ?abalị jeberu agha?"

¹² Onye nche bya eyee ọnu sụ: "Chi l'asahụakwa, ẹnyashi jekwawho l'abyabaa. O -nweru iwhe ọdo, unu

l'akpata ishi iya, unu adawhu azụ bya akpata ishi iwhe ọbu."

Okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi ndu Arabu

¹³ Ọ waa bụ okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi ndu Arabu.

Sụa, unubẹ ndu ije ono, shi l'alị ndu Dedanu, mbụ unubẹ ndu ono, l'araduje l'oswa, dū l'echi-ẹgu alị ndu Arabu. ¹⁴ Unu gudekwa mini, unu l'a-nụ ndu ẹgu mini l'agụ. Unubẹ ndu bu l'alị Tema! Unu wotakwa nri, unu l'a-nụ ndu l'agba ọso ndzụ whẹ! ¹⁵ L'okwa ọso t'ogu-igba ba ata ishi whẹ bẹ whẹ l'agba. Whẹ l'agba ọso t'a aba mīta nkogo saa whẹ ọsa ẹkfu. Whẹ l'agba ọso l'ẹka e setaru akfu abya whẹ agbagba. Whẹ whuru l'ọgu bẹ karụ ose, whẹ rịa mbombo ọso gbalaa t'ọ bọ ta ishi whẹ.

¹⁶ Ọ wakwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu anụ mu ndọwa: "A gụakwaru ndu Keda awha ọgu g'ọo onye eburu ozhi ebu. Ọ whoduru awha lanụ ntaa; iwhe bụ ụgvù ono, ndu Keda shi nweru agvukota. ¹⁷ Ndu l'agba akfu bẹ bụ whẹ kagezhia ike l'unwu Keda. Ọle ndu l'awhodu l'ime whẹ taa badu nwishi, nkele mụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu kfuakwaru nkemu."

Okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi ndu Jerúsalemu

22 Ọ waa bụ okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi Nsụda Ọwhulenyanya.

?Ọọ gunu bẹ unu gude zarụ jeshia l'okpotsu ọlo? ² Mkpukpu-a l'owhu bẹ gbahuru yabayaba lẹ yoyoyo, l'aatu iya. Ụtsú l'ada lẹ mkpukpu-a meru ọ dangarahụ adangarahụ. Ome rigbarigba bụru iwhe jiru iya eji.

Ndu e gburu egbu l'ime ghu ta abukwa ogu-igba b'e gude gbua whẹ; tọ bụ ọgu bẹ tarụ ishi whẹ. ³ Ndu bụ ishi l'ime ghu bẹ yekotaru ọkpa l'oso gbalaa. Whẹ gbaa eli gbaa alị, e gudele whẹ-e lẹ ba gba akfu. Ndu lile, ẹka kparụ b'a kpukotaru lẹ ndzụ l'ugbo lanụ, t'a gufuro lẹ whẹ vuru ọkpa whẹ mini nteke ndu ọhogu whẹ nọkwadu otẹnya. ⁴ Ọọ ya meru, mu sụ: "Unu parụ mu haa, tẹ mu ryaa ẹkwa ndu nkemu ono, ọla-l'iswi byakfutaru. Ba adukwa onye l'a-tụ ama bya mu egbogbo." ⁵ Nkele Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha, mbụ Onye-ishi-igwe-ọgu bẹ mewaru ntanụ ọ bụru mboku ụtsú l'ada, bụru mboku l'aadzọ madzụ pyaapya, mē mboku iwhe lwarụ madzụ nghogeka lẹ Nsụda Ọwhulenyanya. Mgbodo mkpukpu anyi b'a kutsushiwaru. Ugwu l'owhu dekota gbigbigbi lẹ mkpu eyemeka, l'echi l'ime mkpukpu anyi ono.

⁶ Ndu Ílamu bẹ chijugbo-inya whẹ mē ndu gude inya alwuru whẹ ọgu bya evuta ẹkpa akfu whẹ jeshia ọgu. Ndu Kiru gude iwhe whẹ gude ezeru mgbo. ⁷ Iwhe jiru ẹka ono, kagezhia ree lẹ nsuda alị Juda bẹ bụ ugbo-inya. Ndu gude inya alwụ ọgu gbugee tetere-

tee l'ónu ẹka ono, l'eeshije abahụ lẹ mkpụkpu ono.

⁸ Iwhe shi gbochita alị Juda b'a nafuwaru iya.

Lẹ mbọku ono bẹ unu wataru ole ẹnya ngwogu, du l'ulo ibe eze ono, bu oshi sida, shi l'oswa, du l'ugvu ugu Libanonu b'e gude tya ya. ⁹ Unu whuru igweligwe ẹka mgbodo mkpụkpu Dévidi gbaru uwa. Unu kua mini l'okpuru uzo ohalị sụwhashia. ¹⁰ Ulo du lẹ Jerúsalemu bẹ unu guru ugu, haru whẹ kụkposhia gude mee agbarike mgbodo Jerúsalemu. ¹¹ Unu turu iduma mini lẹ mgbaku mgbodo labo ono, t'ọ nakọbeje mini shi l'akahụ okpuru. Ole onye bu iya meru iwhe ono du ire bẹ unu l'ete leshijedu ẹnya, mbu l'o to nwe-du iwhe unu guberu onye ono, bu iya chihawaru idzu iwhe ono nteke teru ẹnya.

¹² Nteke ono bẹ Onye-Nwe-Qha, mbu Onye-Nwe-Qha, bu Onye-ishi-igwe-ogu kuru unu t'unu bya aya ẹkwa gwa áwhu, unu akpụshia ishi; chita uwe-áwhu yee. ¹³ Ole o gbenu buru ẹhu-utso mee ome rigbarigba b'ọ loru unu ẹka ye. Unu l'egbushi eswi, egbushi aturu, ata anu, angu mmee! Iwhe onu du unu nke ekfufu bu: "T'unu ria, ngwa g'ehu ha unu nwantanu, unu nodu ndu; o -bewaro echile unu anwuhwaro!"

¹⁴ Onye-Nwe-Qha, bu Onye-ishi-igwe-ogu kfuakwaru iya rwua mu iya arwu lẹ nchi su: "Hoo haa, iwhe-du-ẹji-a unu l'eme bẹ l'aataa abyakwaa l'a-safu asafu jeye unu anwushihu. O noo iwhe l'ookfu, mbu Onye-Nwe-Qha, bu Onye-Nwe-Qha, mbu Onye-ishi-igwe-ogu."

Ẹka a loru Shebuna lẹ nchi

¹⁵ Onye-Nwe-Qha, mbu Onye-Nwe-Qha ono, bu Onye-ishi-igwe-ogu bẹ suru mu-a: "Tugburu jekfu onye ono, e yeru iwhe l'eka t'o leta ẹnya, mbu Shebuna, bu iya bẹ ọdu l'eka mbu ibe eze; je asu iya: ¹⁶ ?Oo gunu bẹ gbasaru ghu l'eka-a? ?Oo onye bẹ nuru ghu ike meru g'o gude i tya ilu, l'ee-li ghu l'eka-a? Gube nwowhu turu ilu doberu onwoghu l'elikoro ẹka-a, gube nwowhu metaru ẹka l'iji-nodu tuta ume l'ime ogba ẹwhuru. ¹⁷ Manuruwho lẹ Onye-Nwe-Qha bya l'awo ghu chiji, gbawhua ghu agbawhu, mbu gube onye ono, bu nwokpehu. ¹⁸ Oo-kwo ghu karakara l'ali, gwogo ghu ogwo eji tuwhaa l'eka alị du whorokoto. Gu anodu l'eka ono nwuhu. Ugbo-inya ghu ono, du-gee ugu akwakota l'eka ono, mbu gube onye ono, l'eme iwhe-iwhere ekpu ndibe nnaji ghu! ¹⁹ Onye-Nwe-Qha l'e-wo-fu ghu l'okwa ghu, nafu ghu onodu i gude.

²⁰ "O -belewho nteke ono bẹ mu l'e-ku onye ozhi Eliyakimu nwa Hilikaya. ²¹ Mu l'a-chita uwe mkpeelanu ghu yebe iya, wota akpo, l'iikebutaje l'uwe kebuta lẹ nkiya, mu eworu ike shi du ghu l'eka ye iya l'eka. Ya aburu nna ndu bu lẹ Jerúsalemu mee ndu onu-ulo Juda. ²² Oo l'eka iya bẹ mu l'e-ye irigodo onu-ulo eze ono, bu Dévidi. O -guhawaa uzo, bẹ l'oto dyledua onye ọdo furu guchia ya. Nteke bu l'ọ aguchi b'ọ guchiru

iya, bẹ l'oto dyledua onye ọdo furu guchia ya. ²³ Mu l'e-me iya t'ọ kpọ-mia akpọ-mi g'ọo abara. Ee-shi l'eka iya kwabẹ ndibe nna iya uguv.

²⁴ "Mkpa, dukota l'ibe nna iya l'owhu bu iya l'e-vu-takota iya l'shi, mbu mkpa ẹhu nke o-shi-l'epa nna iya mee nke unwunna iya. Iwhe bu aya, du l'uwhu ono, kagee olwa alị, mbu omogo, mbu itoshi bẹ bu iya b'ọ dukota l'eka." ²⁵ Onye-Nwe-Qha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu: "Nteke ono bẹ abara ono e shi kpọ-mia akpọ-mi l'a-gbufu, e gbutsua ya, ya adaa. Mkpa ono, du l'uwhu unu aburu whuchakangu. Nkele mube Onye-Nwe-Qha kfuakwaru nkemu."

Okfu Onye-Nwe-Qha l'ekfu l'ishi mkpukpu Taya

23 O waa bu okfu Onye-Nwe-Qha l'ekfu l'ishi mkpukpu Taya.

Unu kpoo mkpu ẹkwa; unube ugbo-mini shi Tashishi, nkele mkpukpu unu, bu Taya buwaa kpukpuru-swoo. Ulo du iya nu gvwaru. Odu ugbo-mini, du iya nu chihuwaa. Eka ozhi ono shi rwua whẹ nchi bu l'ali ndu Sayipuros. ² Unu daa nwajii unube ndu bukube eze-enyimu, mee unube ndu l'agba ikike ngho bu ndu Sayidonu; unube ndu shi ezhije ndu ozhi unu te whẹ daa eze-enyimu jeshia alị ọdo.

³ Unu l'adaje mini ukfu eje ogba ngho. Eka okpoga shi erwu unu ẹka bu l'akpuru iwhe a koru l'aguga enyimu Shihọ, mbu owhu, a kpataru l'aguga enyimu Nayilu. Alị unu bu ẹka mba nonu l'abyaje ọzu aswa.

⁴ T'iwhere bukwaru nke gube mkpukpu Sayidonu, mbu gubedua bu onye ike, bu l'eze-enyimu, nkele eze-enyimu yele ogbulogbu eze-enyimu bẹ jikawaru ghu bya ekfua su: "Ime te emejekwa mu nke ewhoro-o lẹ mu nwujeru nwa. Mu te ehejekwa nwa nwoke, owhu l'eewhoro-o nwa nwanyi."

⁵ Ishi l'a-nwu ndu Ijiputu kpaa me whẹ natalẹwho ozhi lẹ mkpukpu Taya bẹ waa kpukpuru-swoo.

⁶ Unu daa eze-enyimu jeshia Tashishi, unu akpoo mkpu; unube ndu ono, bu lẹ mgboro eze-enyimu! ⁷ ?Oo kwada mkpukpu-a bu ẹka obu, unu shi anoduje eme rigbarigba? Mbu mkpukpu ono, shi nteke ndu-ichee noduta, o buru mkpukpu ndu shi iya nu lwageeru otanya je eburu. ⁸ ?Oo onye kabẹ tumberu Taya ejo ududu owa? Mbu mkpukpu ono, l'ekpubeje ndu ọdo okpu-eze. Ndu l'agba oke ngho l'ime iya bukota ndu ishi l'ehu l'ehu. Ndu bu whẹ -zuta whẹ akpobe l'ime iya buru ndu l'aakwabẹ uguv lẹ mgboko l'owhu. ⁹ Onye tumberu t'ọ du nno bu Onye-Nwe-Qha, bu Onye-ishi-igwe-ogu, nke owhu l'oo-me t'ekuku ono, nwodu-ugvu l'eku onwiya nmaa ewho l'ali, mee nke owhu l'oo-me te ndu ono, l'aakwabẹ uguv lẹ mgboko l'owhu buru ndu e wozetaru l'ali.

¹⁰ Unu koshia okoro l'ali unu t'ọ du g'ọo ẹka enyimu Nayilu byaru utso, unube ndu Tashishi. O to nwedu

onye l'alowhu unu ẹka azu. ¹¹ Onye-Nwe-Qha machiwaru ẹka daa l'eze-enyimu gbaa. Ali-eze nonu b'o meru o tekota nmeke nmeke. O kfuwa okfu ẹhu Kenanu sụ t'a lakota ẹka bu agbarike iya l'iyi. ¹² O sụru woo agha: "Unube ndu e gweru ryaaryaa, mbu unube unwada Sáyidonu, rigbarigba ono, unu shi eme buhuakwaru. O beru unu gbaru laa Sayipurosu be unu ta abyakwa l'a-tukfuru ume."

¹³ Unu leeda enya l'alij ndu Bábýilonu. Whe te eshidu du adudu owu. Ndu Asiriya bu whe meru iya, o buru ẹka anu-egbudu kwaru uwu buru. Oo whe turu igagogu gude yebuta whe. O buru whe nwutsushiru ulo, shihuru ike, a turu l'eka ono, mee mkpukpu ono emereketete.

¹⁴ Unu kpoo mkpu, unube ugbo-mini ndu Tashishi, nkele ẹka ono shi buru agbarike unu b'e mebyiwaru emebi!

¹⁵ O -rwua nteke ono be l'aa-zoha mkpukpu ono, bu Taya ukporo awa ugbo eto l'awha iri, bu iya bu awa, onye eze lanu no-bejeru. Ukporo awa ugbo eto l'awha iri ono gvulewho, mkpukpu Taya abya adu g'oo egvu nwanyi-okpara guru su:

¹⁶ "Wota ogumogu jewhee
oma mkpukpu mgburumgburu,
gube nwanyi-okpara, a zoharu azoha.
Kpo-rwee ogumogu obu akpo-rwe,
gwa egvu, ha l'igwe ye iya,
nke owu l'aa-nyata ghu odo."

¹⁷ Ukporo awa ugbo eto l'awha iri ono -gvulewho, Onye-Nwe-Qha akpakfuta ndu Taya. Taya adawhu azu l'iwhe ono, riwaru iya ishi ono bu iya bu ogba okpara. Ya eworu onwiya reshi ali-eze, dukota l'eliwhe-e te whe wharwushije iya. ¹⁸ Iwhe l'erwu iya ẹka yele ugwo, l'aa-kfu iya be l'ee-doberu Onye-Nwe-Qha nsọ. O too nwe-du owu l'oo-kwakobe akwakobe, to du owu l'oo-kwachi akwachi. Iwhe shi iya l'eka l'a-no alaru ndu bu l'iwu Onye-Nwe-Qha, whe l'e-gude akpa nri gude iya anma uwe nke etsutsu.

Onye-Nwe-Qha l'e-kpe eliwhe l'owhu ikpe

24 Leenu, Onye-Nwe-Qha bya l'eme t'eliwhe daburu karawhongu, mbu l'oo-me t'egbara kfu ya. Oo-kpu eliwhe iwu l'oguri, chikashia ndu bu iya nu. ² Oo g'e meru onye lanu bu ge l'ee-me onye odo. G'e meru madzu mmaka bu ge l'ee-me onye l'agba eja anu Chileke. O buru g'e meru onye bu ohu bu ge l'ee-me nnaji iya. Oo g'e meru nwamgboko, l'eje ozhi l'ulo bu ge l'ee-me ne-uwu iya. O buru g'e meru onye l'agba ngho bu ge l'ee-me onye l'azu azu. G'e meru onye jeru ugwo bu ge l'ee-me onye jitaru ugwo ejita. O buru g'e meru onye e ji ugwo bu ge l'ee-me onye ji ugwo eji. ³ Eliwhe l'owhu be l'ee-me t'o gheru karawhongu, e

mebyishikota iya g'o ha. O kwa Onye-Nwe-Qha kfuru okfu-a l'onwiya.

⁴ Eliwhe be l'akpokwa nku akpo, atugboshihu atugboshihu. Mgboko be l'echihu echihu aghakashihu aghakashihu. Ndu bu oke amadu l'eliwhe l'echihu echihu. ⁵ O kwa ndu bu le mgboko be whatoshiru mgboko, nkele whe jikaru oome iwhe iwu Chileke kfuru; oo whe mebyiru iwhe o suru t'e meje, bya emebiya ogbandzu ono, o gbaru t'o du jeye le tututu-mimimi. ⁶ O noo g'o gude onu, Chileke turu l'ere swarishiri le mgboko. Ndu bu iya nu buru whe l'anwu onwu iya. Oo ya bu le ndu bu le mgboko be oku ẹhu-eghughu Chileke nmaswoshiwaru anmaswoshi. Ndu whoduru nu buru nggurogu madzu. ⁷ Mmee owhuu l'atahu atahu. Oshi vayinu l'atugboshihu atugboshihu. Ndu eswa shi jifuta obu be waa ahwu jiru whe obu. ⁸ Uda nkwa ono, shi atso g'oo guru be waa nyonyoronyongu. Uzu ono, whe shi atu mbu ndu ono, l'angu-sweshi iwu ono buru bugemu. Ogumogu ono, shi atso ntumatu ono buwaru rigbidingu. ⁹ Ntaa be whe ta agujehedu egvumme me whe ngwa mmee. Mmee, l'eme l'anya buwaru iwhe l'atsọ ilu l'onu ndu l'angu iya nu.

¹⁰ Mkpukpu ono b'a lawaru l'iyi, temenu o gbahuwaa yabayaba. Onyenonu swochishia iwhe l'uzo iya t'o bu du onye l'eje iya abahu. ¹¹ Ndu madzu be tsoru echizu aryawhe ẹkwa mmee. ẹhu-utso l'owu buru whuchakangu. Temenu obu-utso buru iwhe chihuru echihu l'ali ono. ¹² Mkpukpu ono b'e mewaru; o dakposhihu. Onoguzo mkpukpu ono buru gworogodongu l'ali gbaa vuvuu. ¹³ O noo ge l'oo-du l'eliwhe mgburumgburu ndono, mbu l'o noo ge l'oo-du le mba ge mba ha. Oo-du g'oo ẹka a nmaru oshi olivu yikayika nmakoshia akpuru iya, ya adu g'oo ẹka a kparu mkpakwa akpuru vayinu l'oshi vayinu, a woru awo.

¹⁴ Ndu owu whoduru nu l'e-megee wolia olu tu uzuzo, mbu le whe l'a-tu uzuzo ẹhu-utso. Ndu nke uzuzo enyanwu-ariba eshi l'eka ono ekfu ge Onye-Nwe-Qha bu-be onye paru ẹka. ¹⁵ Oo ya bu, te ndu owu no l'uzo enyanwu-awata jaa Onye-Nwe-Qha ajaja. Te ndu owu bukube eze-enyimu tua Onye-Nwe-Qha ewha, mbu Chileke nke Izurelu! ¹⁶ Anyi l'anu uda egvu, e shi l'eka mgboko beru agu asuje: "Tajaja buru nke onye ono, du chiriri."

Mbedua sukwanu: "Mu jokwaru wufu! Mu jokwaru wufu. Nshobukwa mu nsho! Nwa o-nwuru-oye whe nwuakwaru ndu whe nwuru ye! Whe gude eregede enwu madzu eye!" ¹⁷ N-yemegvu yele nsukutu mee igbudu be nowa kwabe t'o zukota unube unwu eliwhe! ¹⁸ Onye nahuru n-yemegvu; ya adalahu le nsukutu. Onye nyifutaru le nsu-kutu, onya anmata iya. Enya-mi-ni, du l'igweli l'owhu ghekotaru onu. Ukfu mgboko l'owhu tekota kpakpakpa. ¹⁹ Mgboko l'owhu gbawashihuwaru agbawashihu. Mbu le mgboko gbawahuru ebo tarakata. Mgboko l'ete yikayika eteshi

iya ike. ²⁰ Mgboko l'owhu l'akpo shigashiga g'oo onye mmee l'atsụ. Ootu kpekengu kpekengu g'oo nwulo, gvuru l'eka wherewhere l'apa iya apa. Ejo-iwhe, o meg-baberu be erva iya l'anyi-tсутa iya anyi-tсутa, nke owu bu l'oo-kpobuhu daa, o to byadu l'a-gbalihubaa agbalihu odo.

²¹ O belewho nteke ono be Onye-Nwe-Oha l'a-hu ndu okpehu imigwe ahuhu nke iwhe-du-aji, we no l'imigwe mee, hukwawho ndu eze eliwe ahuhu nke-we. ²² Ee-rwukobe we l'eka lanu g'oo ndu a turu mkporo chiru ye l'iduma. Aa-tuchi we l'oka-mkporo haa we te we no igweligwe mboku temenu a hu we ahuhu obu. ²³ Nteke ono be onwa l'e-chibuhu, iwhu enyanwu agbakota tsurikiti. O noo nkele Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'a-buru eze l'eli uguv Zayonu mee le Jerusalemu. Ndu bu ogurenya le mkpuku awhu agbu-zaaza ya.

Egvo okele Onye-Nwe-Oha

25 Gube Onye-Nwe-Oha, oo ghu bu Chileke mu. Mu l'a-no ekutse ghu ekutse, aja ewha ghu aja-ja.

O noo nkele i meru iwhe du biribiri.
 Iikfushije ike l'iwe i chiru idzu iya eshi nteke l'edenwede.
² Nkele i mewaru mkpuku ono, o buru ikpo ewhuru, mkpuku ono, a tu-where mgbodo mgburumgburu b'i meru, o buru kpukpuru-swoo.
 Eka ndu oha odo turu agbarara b'i mewaru, t'o buhe mkpuku.
 A ta abyadu l'a-tuka iya atuka odo jeyewaro.
³ Oo ya meru g'o gude, ndu kporu adidaa je l'a-kwabeghu uguv.
 Mkpuku ono, ndu bu iya nu bu ndu obu taru ivomini atuko eyeru ghu eso.
⁴ I shi eshi bu gunu butaru agbarike ndu ukpa, mbu agbarike ndu l'adu g'o haru we, bu ndu iwhe l'atsụ l'anu.
 O buru ghu bu mkpuumkpu, l'egbobutaje ndu oke wherewhere l'apa apa, i buru aguguru ndu okpomoku l'ekpo, nkele mkpamehu ndu obu taru ivomini du g'oo eka oke wherewhere l'enwutsu mgbodo enwutsu.
⁵ Oo g'ehu l'ejije gbeg me anwu daa l'eka okpomoku l'ekpo l'alj kporu gbengu du; bu ge l'ii-me t'orwube, ndu oha-odo l'akpo buru shikfuu.
 O buru ge aguguru l'emeje t'okpomoku tuzeta bu g'egvu ndu obu taru ivomini l'a-buru nyonyoronyongu.

Onye-Nwe-Oha l'e-shiru ndu nkiya nri

⁶ Oo l'eli uguv Zayonu-a be Onye-Nwe-Oha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'a-nodu meeru ndiwe l'owhu eze oriri. Oo-shiru we okpobe nri, doru we mee doru edo. Ya eshiaru we anu, umi jiru eji, doberu we mee, doru edo, mbu mee, e meru o du ree. ⁷ Oo l'eli uguv-a be l'oo-nodu kwefu eliwe awhu ono, kweru we l'ehu g'oo urwukpu, mbu ukpo ono, whukpuru mba ge mba ha ehuno. ⁸ Oo-mebyi onwu, ya eje erehe ire odo jeye le tututu-mimimi. Onye-Nwe-Oha, bu Chileke l'e-huchagezhia onyenonu enya-mini eka l'enya. Ya emee t'iwe-iwhere ono, e shi eme ndibe iya gvukota l'eliwe l'owhu. Nkele mube Onye-Nwe-Oha kfuakwaru nkemu.

⁹ Nteke ono be iwhe l'aa-no ekfu bu: "Lekwa Chileke anyi obu ndwa. Mbu onye obu, anyi shi leta enya iya t'o bya adzofuta anyi. Lekwa Onye-Nwe-Oha obu, anyi shi leta enya iya ndwa. T'ehu tso anyi utso, anyi etee eswa l'o dzoru anyi."

Onye-Nwe-Oha l'a-nu ndu Moabu awhu

¹⁰ Eka Onye-Nwe-Oha l'a-du l'eli uguv-a, a dzoo ndu Moabu tolitoli l'alj we egube ono, l'aadzoge mkpaba tolitoli l'ikpozu. ¹¹ We egbogabe eka egbogabe egube ono, onye l'egvu mini l'egbogabeje eka l'eli mini eegvu iya. Oe Chileke l'e-me te we kubuhu onwowhe eku, ya emee t'eka tsua we mee. ¹² Mgbodo ono, ha l'eli, ndu Moabu turu o shihu ike be Onye-Nwe-Oha l'enwutsu enwutsu. Oo-me iya t'o zeshihu buru gwoo l'alj.

Egvo Ajaja

26 Oge l'abyawa nteke l'aa-gu egvu-a l'alj ndu Judas: Anyi nweru mkpuku, kporu akpaa. Chileke be gude ndzota tu-wee ya mgburumgburu g'oo mgbodo.
² Unu ghakota onuzo mkpuku ono ghebe onu, te mba ono, du chiriri bahu, bu iya bu mba ono, e gude ire we eka.
³ Onye ono, doberu uche l'eka i no dobeshia ya ike, be l'ii-me t'o buru guu okpobe eburu, nkele o kporu obu yeru ghu.
⁴ Unu kporu obu yeru Onye-Nwe-Oha jeye le tututu-mimimi, nkele oo Nnaji-Oha ono, bu Onye-Nwe-Oha bu Eze Ewhuru, l'a-no jeye le tututu-mimimi.
⁵ Ndu woru onwowhe je etsegebe l'imeli b'o wozetaru alj, mee te mkpuku, du whengarangu lwazeta alj. Mkpuku ono b'o nwutsuru, o buru gwoo l'alj. O gwee ya ryaaryaa, o buru ntụ.

6 E gude ọkpa anma iya agbìdigba.
 Ndu e shi akpa ẹhu l'anma iya agbìdigba aghata,
 ndu l'adua g'ọ haru whẹ l'adzo iya ọkpa aghata.
 7 Uzọ ndu du chiriri l'eshi bẹ kfouru mkpomoro.
 Gube onye obu guru iwhoro, ọo ghu meru t'uzo
 ndu du chiriri kwoje teretere.
 8 O kwa echi-uzo ono, e shi eme
 iwu ghu bẹ anyi tsogburu.
 Gube Onye-Nwe-Oha; o kwa ghu
 bẹ anyi nmeru anmẹe ngaberu.
 Iwhe l'aduje anyi ree l'obu bu
 ewha ghu yele ude ono, l'iide.
 9 Eghoro ghu l'aduje mu shii l'enyashi.
 Mu l'egudeje obu mu achoshi ghu ike.
 Oo nteke i kperu eliwhe ikpe,
 bẹ ndu bu iya nu l'a-nwuta iwhe bu o-du-chiriri.
 10 Ndu l'eme ejo-iwhe l'abuje,
 i -megeeru whẹ eze-iwhe-oma,
 whẹ ajika onwuta ome iwhe du chiriri.
 L'alj ndu obu guru iwhoro bẹ whẹ
 l'a-ndugejekwa eme iwhe l'adua ree.
 Whẹ ta akpa ishi nke le Onye-Nwe-Oha bẹ paru ẹka.
 11 Gube Onye-Nwe-Oha, i haliru ẹka ghu imeli,
 ọle whẹ ta whudu iya.
 Te whẹ whunu g'i yeberu ndibe ghu obu
 nke ọwhu iwhere l'e-gude whẹ.
 T'oku ono i kwakoberu
 ndu ọhogu ghu kepyashia whẹ.
 12 Onye-Nwe-Oha,
 ọo ghu l'e-me te nchi du anyi ndoo.
 Iwhe lile, anyi meru bu ghu mekotaru iya nu anyi.
 13 Gube Onye-Nwe-Oha, bu Chileke anyi,
 ndu ọdo, bu ndu nwe madzu,
 t'a gufu gubedua, shikwa chia anyi.
 Ole ọo gubedua kpọ bẹ bu onye anyi maru ewha iya.
 14 Ndu ono nwushihuwaru, whẹ ta anohedu ndzu
 ọdo.
 Whẹ waa maa,
 whẹ ta alufutahedu ọdo bya anodu ndzu.
 I huru whẹ ahuhu, mee whẹ, whẹ buru ọla-l'iswi,
 i meru te akọ whẹ ba aduhe ọdo.
 15 I mewaru te mba anyi kabaa shii le madzu,
 gube Onye-Nwe-Oha.
 I mewaru te mba anyi kaba shii.
 I meru t'oge-alj anyi kpoliburu akpoliburu,
 shi nno meru ugvu nu onwoghu.
 16 Onye-Nwe-Oha, o kwa ghu
 bẹ whẹ gude ewhuru-oku gbakfuta.
 Whẹ wushihuru ekfu anu ghu
 nteke l'ijigwa whẹ ndogolo ono.
 17 Oo ge nwanyi, du ime l'anoje agha gburugburu,
 echi mkpu l'ehuka, l'oome iya
 m'o gbabede iya l'onwu nwa,
 bu g'anyi shi du l'anya ghu, gube Onye-Nwe-Oha.

18 Anyi shi du ime, anyi l'agha
 gburugburu l'ehuka l'oome anyi.
 E megee, o buru wherewhere bẹ anyi nwuru.
 Anyi ta adudu ike dzota alj anyi, t'o du iwhe anyi du
 ike
 mebafu onya le mgboko.
 19 Ndibe ghu nwuhuru anwuhu
 l'e-megee ndukota ndzu.
 Odzu whẹ l'e-tetawhu azu.
 Unube ndu tawaru aja,
 unu gbalihu gua egvu ẹhu-utso.
 Iigudeje iji utsu mee t'alj gua egu.
 Ndu nwuhuru anwuhu bẹ l'iimeje t'iwhoro duru.

Gẹ l'ee-shi dzofuta ndu Izurelu

20 Ndu mu, unu tugburu bahu l'ulo unu, unu aguburu
 onwunu ye! Unu domia onwunu kpoo ukfu gude
 t'oke ẹhu-eghughu iya ghata, 21 le Onye-Nwe-Oha bẹ
 shikwa l'eka, o bu eje abya, t'o hua ndiwhe ahuhu
 iwhe-du-aji, whẹ megbaberu. Mgboko l'a-chifutakota
 ndu e gburu egbu l'ime iya. E too domihedu ndu a no
 l'ime iya whua awu.

27 O -belewo mboku ono bẹ Onye-Nwe-Oha l'e-
 wota ogu-igba, l'anyi dududu, mbu eze ogu-ig-
 ba, buru ogu-igba, shihuru ike. Oo-gude iya nu ejo-
 oke-agiyi ono chijkfuu, mbu agwo ono l'awu awuwu.
 Mbu l'oo-gude iya nu ejo-oke-agiyi ono chijkfuu, mbu
 agwo ono l'agwokushije onwiya agwokushi. Ya egude
 iya gbugbushia ejo anu, bukota le mini.

2 O -belewo mboku ono bẹ Onye-Nwe-Oha l'a-su:
 "Unu gua egvu nu vayinu ono l'eye mebyi ree. 3 O kwa
 mube Onye-Nwe-Oha l'eleta iya enya. Mu l'agbaje iya
 mini ntekenteke. Mu l'eche iya nche eswe l'enyashi; t'o
 bo du onye l'e-mebyi iya. 4 Ehu te eghuhedu mu egbu
 l'eka vayinu ono no. Ole a -nonyaa o fulahaa ogvu
 l'uke; mu alwushi iya ogu, dzoo ya okpa ghata. Iwhe
 ọdo mu l'eme bu le mu l'a-chiru iya ye l'oku t'o
 kepyashia. 5 Nteke bu le whẹ choru te whẹ gbatata
 mu le mkpula bya eze ndzu; whẹ abya t'anyi kpeshia
 okfu, duru mu le whẹ. Mu suru te whẹ bya t'anyi
 kpeshia okfu, duru mu le whẹ."

6 Oge l'a-bya nteke epa Jekopu l'a-gbabe ogbaragbu.
 Ndu Izurelu l'e-megee tja igu, whoo ishi, mja ami mi-
 jia mgboko l'owhu.

7 Iwhe Onye-Nwe-Oha chiru whẹ, ?o ha g'oo ọwhu o
 chiru ndu chiru whẹ iwhe? ?E gbuberu whẹ g'e gburu
 ndu gburu whẹ nu? 8 Iwhe o gude baaru whẹ mba bu
 l'o haru; a lwushi whẹ ogu kpua whẹ le ndzu. O buru
 wherewhere, shi l'uzo enyanwu-awata ewhe igiri igiri
 b'o gude bya apakata whẹ. 9 O wakwa ge l'ee-shi
 huchafu ejo-iwhe, epa Jekopu meru. Mbu l'o waa iwhe
 l'oo-nwuta m'e wofu iwhe-du-aji ono o meru: Nteke
 whẹ l'e-gwepyashi ewhuru alobu, du l'anya agwa irigiri

irigiri g'ọo ndzu. Whẹ avya itso Ashera mée ẹnya ẹka l'aakpoje ụnwù isensu ọku l'ogvu tẹ whẹ ba aduhe.

¹⁰ Mkpukpu ono, a turu mgbodo mgburumgburu be dabuwaru mgbegere. A gbakashihuwaru parụ iya haa g'ọo echi-egu, l'ebua ebu. Ọ bụwa ẹka eswi l'anoje akpa nri. Ọ bụru ẹka eswi l'adokobeje ekpebashi ugbo l'ekali oshi ata. ¹¹ Obogiribo ekali iya owhu kporu nkụ, e gbufu iya. Ụnwanyi abya awaa ya nkụ je eye l'ọku. Iwhe kparụ iya nụ bụ lẹ whẹ bụ ndu iwhe l'ete edoje ẹnya. Ọ bụru iya meru g'o gude imiko whẹ ta abya l'adụ onye meru whẹ nụ. Mbụ l'onye ono, meru whẹ nụ ta abyadụ l'emeru whẹ iwhe-oma ilile.

¹² O -rwua mboku ono bẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-shile-who l'ọnu ẹnymu Yufurétisu jeye l'ọnu-iyi Íjiputu tutua unubẹ ndu Ízuru nnanụ nnanụ; g'ọo onye l'ahoshi ọkpobe ereshi lẹ ndu owhu bụ iya apya. ¹³ Mboku onokwawho bẹ l'ee-gbu eze opyi-ọku. Ndu ono, shi yifu l'alị ndu Asiriya mée ndu ono a chifuru, whẹ lashia alị Íjiputu atụko byakota bya abaarụ Onye-Nwe-Ọha ẹja l'ugvu ono dụ nsọ, dụ lẹ Jerúsalemu.

Okwa, a nmaru ndu Ífuremu

28 Nshọ mkpukpu Samériya, bụ okpu-eze nke ndu bụ nwongu-mmee l'alị Ífuremu, mbụ owhu whẹ gude eku onwowhe eku. Nshọ ndu ono, ụma, whẹ l'ama bụ nzirizaa l'erishihu erishihu. Mbụ ụma ono l'ọoma, mbụ ishi nsuda, l'emeje t'iwhe e meberu iya mehu. Nshọ mkpukpu ono whẹ l'egudeje eku onwowhe eku, mbụ ndu ono, mmee turu ntuji-ukfu. ² Lee lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ nweru onye ọkpehu dụ, mbụ onye shihuru ike. Ọo g'aka-mini l'atuje, mbụ l'ọo g'oke wherewhere l'ewheje mebyishia iwhe; ọ bụru g'oke mini l'eshije l'igweli achi gbudugbudu, bụ gẹ l'ọo-pali whẹ oroke-imeli-imeli byia l'alị gbaa. ³ Okpu-eze ono, ndu bụ nwongu-mmee l'alị Ífuremu gude eku onwowhe eku l'a-buru iwhe a dzọru futu-futu l'alị. ⁴ Ụma ono l'ọoma mbụ ishi nsuda ono, l'emeje t'iwhe e meberu iya mehu aburu nzirizaa, l'erishihu erishihu. Ọo-dụ g'ọo akpuru figu charu l'ọnu mbụ. Awhụwhu, madzụ l'awhụ iya bụwa t'ọ wota iya taa.

⁵ Ooruwaa mboku Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'a-buru okpu-eze, l'egburu ndibe iya zaazaa, bụru okpu l'e-me whẹ tẹ whẹ bụru mma-anyiganyi, mbụ ndibe iya ono, whoduru nụ. ⁶ Sụa, Chileke l'a-nụ onye l'ekpe ikpe ọkpobe uche l'oo-gude ekpe ikpe, kfuru nhamunha. Ya agbee ndu kfuru l'onuzo egbochi ọgu, l'a-byakfuta mkpukpu whẹ ọkpu-ike tẹ whẹ dụ ike nwuwu ndu ohogu whẹ azu.

Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mée ndu nkfuchiru Chileke, l'angunuka mmee

⁷ O nokwawho gẹ ndu-a nguta-geeru mmee akpo kulakula; whẹ ngutawaru mmee, l'atsụ atsụ kporu gala-

gala. Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mée ndu nkfuchiru Chileke ngwakwaru mmee, l'atsụ atsụ kporu kulakula. Whẹ ngutawaru mmee, o ria whẹ ishi. Mmee l'atsụ atsụ bẹ mewaru whẹ, whẹ kporu galagala. Ọwhulenyha whẹ bụru raba raba, okfu whẹ bụru ntako ntako.

⁸ Iwhe bụ teburu, whẹ l'anoje bẹ whẹ gbọ-jishiwaru l'egbo, nke owhu bụ l'ọ tọ dudu ẹka whẹ metoshi-whodoru.

⁹ Iwhe l'eshije whẹ l'ọnu afushikaa bụ: “?Oo onye bẹ nwoke ọwa l'abya t'ọ zhia iwhe? ?Oo onye bẹ l'ọobyia t'ọ kowaru iwhe l'oozhi? ?Whẹ bukwađu unwegirima, a nafuru ọnu l'era, mbụ ndu buwoo bẹ whẹ haru ọngu era? ¹⁰ ?O nweru iwhe ọdo, l'ọobyia ezhizhi gbahaa, l'iwu sụru iwu ta asụ, l'okpa okfu ọwa kfuru egube-ẹ kfu ẹgube whọ. Nwanshi l'eka-a, nwanshi l'eka owhu.”

¹¹ Chileke l'e-gude ndu l'ekfu okfu-alị ọdo mée okfu ndu ọha-ntsụ kfuru yeru ndu ono. ¹² Mbụ ndu ono, ọ sụru: “Ọ waa ẹka unu l'anodu atuta ume ndowa. Tẹ ndu ike gvuru ndokwa iya tuta ume. Ọ waa bụ ẹka unu l'a-nodu budzua ume.” Ọle whẹ ta angaduru iya nchi. ¹³ Ọo ya meru, okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfuru whẹ je l'a-buru whẹ, l'iwu sụru iwu ta asụ; l'okpa okfu kfuru egube-ẹ kfu ẹgube whọ. Nwanshi l'eka-a, nwanshi l'eka owhu. Ọo ya bụ, nke owhu whẹ l'e-je adaa kpo mkpofu-nchi, meka iwhe, daba l'onyia, a nmata whẹ.

Ẹwhuru, gude ọlo, a togboru l'ugvu Záyonu

¹⁴ Ngwa unu nua okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu, unubẹ ndu ewenu ono. Mbụ unubẹ ndu ono l'achi ndu Jerúsalemu. ¹⁵ Eshi-owhu unu sawaru ọnu sụ l'unu l'anwuhu gbarụ ndzụ, mbụ l'unu l'alị-maa kwetawaru iwhe unu l'e-me. Unu bya ekfu sụ l'ochi-gbaagbaa l'a-voru kfurukfuru ghata, ọle ọ tọ dudu iwhe l'oo-me unu, nkele unu gude ọdzu ejire ezeru ishi unu, unu gude ọgho akwachi onwunu. ¹⁶ Ọo ya bụ l'owaa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: “Lekwa lẹ mu togbokwaru ẹwhuru l'ugvu Záyonu. Ẹwhuru, a daleru adale; bụru ẹwhuru, vu oke ọnu aswa. Ẹwhuru ono ndu ọndu itso, gude ọlo. Iwhe bụ onye dawhuberu iya nụ ta abyadụ l'enwe mgbakashị ẹhu. ¹⁷ Mu l'e-me t'ikpe, kfuru nhamunha bụru ọdo, e gude atụ ukfu-ọlo ono. Ọdu-chiriri aburu iwhe e gude eme t'ọ kfuru nsimini.”

Ọdzu-ejire ono, unu gude ezeru ishi unu bẹ aka-mini l'a-za aza zafu. Ukporo-mini ekpota ẹka ono, unu l'akwachije onwunu. ¹⁸ Ọgbandzu ono, unu l'anwuhu gbarụ l'a-buru iwhe a kachafuru akachafu. Iwhe unu l'alị-maa kwetaru onwunu te ekeheru g'unu kwetaru iya. Nteke o-chi-gbaagbaa l'a-voru kfurukfuru eje aghata; ya echita unu tuta. ¹⁹ Ọo ugbo ole, ọ ghataru bụ ugbo ole l'ọozu-gude unu. Ụtsu g'utsu ha bụ iya aghata, eswe l'enyashi bụru iya aghata. Onye ozhi-a doru ẹnya bukwa ọtsu egvu bẹ yele iya l'e-me. ²⁰ Oshi-

azée l'a-hanuka mkpirishi, nke ọwhu bụ l'ọ tọ sụdu madzụ ọzee azée machia onwiya amachi. Ukpọ ahanuka wẹrere, nke ọwhu bụ l'ọ tọ sụdu madzụ awhukpu l'ẹhu. ²¹ O noo nkele Onye-Nwe-Ọha l'a-kabẹ zhilihu mee ụngara g'ọ meru iya l'eli ugwu Perazimu. Iwe l'abya iya l'ẹhu g'ọ byarụ iya lẹ nsụda Gibiyọnu. Ya arwụa ọrwu iya l'uzo l'ootoko rwubua ya, mee iwhe l'uzo, l'ootoko mebua ya.

²² Ọo ya bụ, t'ọja ewenu jebe unu nno l'ẹhu ntaa, ọdua bẹ l'ee-mekwa t'ẹgbirigba a tūru unu gbūpyibaa unu agbūpyi. Nkele Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu bẹ kfuwaru mu l'a tubuwaru iya sụ alị-a l'owhu bẹ l'ee-mebyishi emebyishi.

Mmamaḡu Chileke

²³ Unu ngabẹru mu nchị l'olu. Unu gebe nchị nū iwhe mu l'ekfu. ²⁴ Onye l'akọ okfu, l'oo-mebe nri, ʔokogbujewaru iya rọ? ʔokwagbujewaro l'ọ gbukposhi alị egbujashi iya egbujashi? ²⁵ ʔtọ bụjedu onye l'akọ iwhe rwakagee igbo, ya aghaa ya akpuru iwhe l'eejuje dilu mee akpuru iwhe l'eejuje kominu, bya akua ya witi ya akpẹe giriri, kua ya balị l'ẹka gbarụ iya nū. Ya ghaa ya akpuru supelutu l'ogboromonu alị ono mgburumgburu gude kpaa ya oge? ²⁶ Iwhe l'ooome bẹ doru iya ẹnya, nkele ọo Chileke iya zhiru iya ọkpobe ọzo. ²⁷ E te egudejedu mgboro-igwe, eegudeje echi ereshi echishi akpuru dilu. T'e weje ọkpa ọgba-kperekpere l'eli akpuru kominu echishi ya. Akpuru dilu bụ mkpuru bẹ l'eejuje echishi iya. Akpuru kominu buru mgboro bẹ l'eejuje echishi iya. ²⁸ ʔEgwepyashije akpuru witi egwepyashi? Waawakwa. Ẹ ta kwagbujeduru l'ochi witi ono jeyewaro. Ọo ọgba-kperekpere bẹ l'elibeje l'inya ewe iya l'eli, ọle ẹ te egwepyashijedu iya egwepyashi. ²⁹ Iwhe ono g'ọ ha bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu b'ọ shi l'ẹka. Idzu, ọ chīru dū biribiri, mmamaḡu iya buru iwhe parụ ẹka.

Nshọ mkpukpu Jerúsalemu

29 Nshọ gube Ariyelu. Gube Ariyelu bụ mkpukpu ono, Dévidi shi buru eburu! Unu je m'ọo l'a-guru awha tukobe l'awha. Ori oge unu je m'ọo l'a-gba mgburumgburu. ² Ọ tọ kpọshidu tẹ mu be eme Ariyelu t'ọ jee iwhe-ọtsulanu. Ọo-gu áwhu ryaa ẹkwa. Ọo-dulewho mube Chileke g'ọo ẹnya-agwa, l'eejuje mee iwhe. ³ Mu l'a-kwaru ghu okpu mgburumgburu lwushi ghu ọgu. Mu atua mkpochi yebuta ghu; buaru ghu ose-ọgu mgburumgburu. ⁴ Mu l'e-mee t'ị lwaa alị. Gu anọdu l'ime ime alị, doo l'onu ghu. Ẹka ono bẹ l'iji-nodu whua l'ekpiri. Mbụ l'iji-nodu l'ime alị edee honyihonyi g'ọo nwamaa. Gu anọdu l'ime ẹja adzụ whatawhata.

⁵ Ọle ikpoto ndu ọha-ọdo, bụ ndu ọhogu ghu bẹ l'ee-gwe ryaaryaa, whẹ etsua buruburu g'ọo udzu ẹja. E chia ikpoto ndu obu taru ivomini pyaapya; whẹ et-

sukashihu g'ọo mkpaba. E jia ekfu, mbụ a bya l'eledeshia ẹnya, ⁶ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu aburu whẹreketete bya anafuta unu. Iwhe l'oo-gude bya bụ ebemu-igwe mee alị-ọnma-jijiji, mee oke ẹwhu, mee eze whẹrewhere, mee oke mini-achichi, ọ waa ire-ọku l'erepya erepya. ⁷ Ọo ya bụ, ikpoto mba, l'alwushi mkpukpu Ariyelu ọgu, mbụ ndu ono l'alwushi iya ọgu, eme tẹ whẹ mebyia ẹka a tūru o shihu ike l'ime iya, ndu ono l'akpa iya ẹhu ono l'a-buru whuchakangu g'ọo iwhe l'eeme lẹ nrọ. Whẹ l'a-buru pyitikongu g'ọo iwhe l'eeme l'owhulanya ẹnyashi. ⁸ Ọo g'onye ẹgu l'agu l'arọo nrọ l'ẹka l'oori nri; o tehu, ẹgu l'agu iya nū agule iya-a. Mbụ l'ọo g'onye ẹgu mini l'agu l'arọo nrọ l'ẹka l'ọongu mini; o tehu ẹkpiri akpọo ya nkụ g'ọ kpọru iya l'ẹgu mini ono. O nokwa gẹ l'oo-be dū ikpoto mba ono, l'alwushi ugwu Záyonu ọgu.

Iwhe l'e-me ndu l'ete angarụ Chileke nchị

⁹ T'ọ tufukwa unu ẹhu! T'ọ nmakwaa unu nswi! T'ishi kpukwaa unu! T'unu ba awhuhe ọzo! Tẹ mmẹe, unu l'ete etsua ọnu watakwa unu ome l'ẹnya! Tẹ mmẹe, l'atsụ atsụ, unu l'ete angua mejekwa t'unu wata ọkpo kulakula! ¹⁰ Onye-Nwe-Ọha bẹ tūwaru unu ye l'ole-urekukpe mgbẹnya. Ẹnya ono, unu nweru, bụ iya bụ ndu nkfuchiru Chileke b'ọ pyichiwara ẹka. O kpubewa iwhe l'ishi unu, bụ iya bụ ndu l'awhụ awhụ. ¹¹ Ọwhulanya l'owhu dūwa unu g'ọo iwhe e deru l'ekwo nyachia anyachi. Nteke e wotaru ẹkwo ono wokfu onye maru agugu sụ iya t'ọ narụ gụ, iwhe l'oo-kfu aburu lẹ ya ta agukotadu iya, nkele a nyachiru iya anyachi. ¹² E woru ẹkwo ọbu wokfu onye l'ete amaa agugu sụ iya t'ọ narụ gụ, iwhe l'oo-kfu aburu lẹ ya ta amakwa agugu.

¹³ Onye-Nwe-Ọha bẹ sūkwaru-a: “Eshi-ọwhu ndu-a bulewho eli ọnu bẹ whẹ gude abya mu ntse. Ọ buru ogboromonu bẹ whẹ gude akwabẹ mu ugwu. Obu whẹ tee ẹnya l'ẹka mu nọ. Whẹ l'abarụ mu ẹja nggonggo. Ọ buru iwu, madzụ tūru bẹ whẹ l'ezhi gẹ-woo l'ọo iwu nkemu. ¹⁴ Eshi-ọwhu ọ dū nno bẹ mu l'e-mefua ndu-a iwhe l'a-dū whẹ biribiri. A nọdu lẹ mu meru iwhe dū biribiri; mu emefua ọdo tukobe iya. Mmamaḡu nke ndu maru águ bẹ l'a-buru swachamu. Ọkwa-ẹnya ndu kwaru ẹnya aburu whuchakangu.”

Mgbe l'iwu ndibe Chileke

¹⁵ Nshọ unubẹ ndu l'anọje ewoharu Onye-Nwe-Ọha idzu, unu chīru ewoha l'ẹka dū omilomi. Ndu l'anọduje l'ekpuroochi eme iwhe whẹ l'eme, whẹ asụ: “ʔo onye whuru anyi? ʔo onye maru anyi?” ¹⁶ Unu l'ewojeru iwhe ghaa igharawhu. Ọ-kpụ-ite, ʔt'ọ kadu mkpa amame ırwa o gude akpụ ite ọbu? ʔO nweru g'iwhe, madzụ meru l'ẹka iya l'e-shi sụ onye meru iya nū: “Ọ tọ kwa ghu meru mu?” ʔT'ọ nweru g'ite l'e-shi sụ ọ-kpụ-ite: “Ọ tọ dukwa iwhe doru ghu ẹnya?”

¹⁷ Ọ tọ ɖukwa gẹ l'aa-nọ-beru, ọswa ɖu l'ugvu ugvu Libanonu agho alì, l'emehuje iwhe. Alì, l'emehuje iwhe abya aburu ọswa.

¹⁸ O -rwulewho mboku ono be ndu nchi chiru l'anuchaa okfu, e deru l'ekwo ono ya nu. Ndu owhu l'ete awhu uto aburu ndu enya l'e-kosahugee ekosahu, whẹ awhubuhu inyoki-inyoki, enya agbabuhu whẹ ọochi. ¹⁹ Ndu wozeru onwowhe alì l'e-nweru ẹhu-utso, ha shii l'eka Onye-Nwe-Ọha nọ. Ndu ukpa etee ẹswa l'eka onye nsọ nke Ízurelu nọ. ²⁰ Ndu obu taru ivomini l'e-chihu, ndu ewenu aburu bugemu. Iwhe bu ndu bu ome ejo-iwhe bulewho iwhe whẹ l'agbaje enya iya agba aburu kpukpuru-swoo; ²¹ mbu ndu l'egudeje onu kfuta iwhe ikpe l'anma madzu, buru ndu l'ewojeru onya kweberu onye l'edoshiru madzu l'ibe iya okfu. Ndu l'ebobeje madzu ibo iwhe l'ooto mee gude nafu iya iswi-odu-mma.

²² Ọo ya bu l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu onye ono, gbafutaru Ébirihamu l'ekfu l'okfu ẹhu ẹpa Jékọpu ndọwa. Ọ sọru agha: "Iwhere ta abyadu l'e-me ẹpa Jékọpu ọdo. Iwhu ta abya l'adu whẹ onwu onwu ọdo. ²³ Whẹ whulewho unwegirima, mu l'a-nu whẹ, whẹ amarẹ l'ẹwha mu du nsọ. Whẹ l'a-marẹ l'onye nsọ nke Jékọpu be du nsọ. Ẹhu anmahu whẹ kpakpakpa l'iwhu Chileke nke Ízurelu. ²⁴ Ndu l'ete egweje egwee l'iwhu Chileke aburu ndu iwhe doru enya. Ndu nggumawhu ekweta iwhe e kfuru whẹ wata iya ememe."

Atugba onye lẹ Íjiputu te enwedu ishi

30 Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sọ: "Nshọ unube unwegirima ono, bu kpokponyi. Mbu unube ndu l'emeje iwhe l'ete abya idzu, mu chiru. Ndu l'atujeru ike yeru ndu ọdo tọ he l'ooshi l'eka Ume mube Onye-Nwe-Ọha; ndu l'emeko iwhe-du-ẹji akube l'eli iwhe-du-ẹji. ² Ndu l'awulihuje jeshia ọcho n-yemeka l'alì Íjiputu l'ẹbe akpata mu ishi. Whẹ -gbalihu whẹ ejekfu Fero t'ọ gbochita whẹ t'ọ bọ du iwhe l'e-me whẹ nu. Whẹ l'ẹjeje ekpuru l'idziri, du l'alì Íjiputu ezeru ndzu. ³ Ọle egbochita ono, Fero gbochitaru unu l'e-megee buru unu ejo iwhe iwhere. Mkpula idziri ono, du l'alì Íjiputu ono, unu je ekpuru, emege kpuu unu iwhu lẹ ntụ. ⁴ A makwaru-a lẹ ndu bu ishi whẹ nọwa lẹ mkpukpu Zowanu, mbu lẹ ndu unu zhiru ozhi rwuwaru mkpukpu Hanesu. ⁵ Ọle iwhere l'e-megee buru nkunu l'ẹhu l'ẹhu, l'iswi ndu ono, l'adua mkpa, whẹ garu unu. Mbu l'iswi ndu ono, l'adua ẹka whẹ yeru unu; tọ du mkpa, whẹ garu unu, gbahaa iwhere be whẹ meru nu unu, kpua unu iwhu lẹ ntụ."

⁶ Ọ waa ozhi, Chileke zhiru l'ishi unwu-anumanu, bu l'echi-egu ọhuda: Alì, ndu ono, e zhiru ozhi gharu be bu alì iwhe-otsulanu, buru alì mkpamehu. Alì ọbu bu ẹka oke oduu yele ne oduu bukota. Ọ buru ẹka ogujinwaka yele ejo agwo ọdo bukwawho. Whẹ chi ẹku whẹ

byaa l'okpurukpu nkakfu-igara; chiru iwhe vu oke onu aswa byaa l'okpurukpu inya-kamelu, evujeru mba, l'adua mkpa l'ogaru whẹ. ⁷ Whẹ l'evu iya evujeru ndu Íjiputu. N-yemeka ndu Íjiputu ta abu l'ọ du iwhe ọ lì, temenu ọ buru iwhe mmaanu. Ọo ya meru g'ọ gude mu kua Íjiputu Réhabu, Ọ-nọ-l'onwu.

Ndu kwefuru ike

⁸ Jekwa ntaa je anodu whẹ l'iwhu dee iwhe-e, mube Onye-Nwe-Ọha l'ekfu edede l'okpekpu. Gu edee ya l'ekwo-agwoowo, nke owhu bu, o -rwua mgbe l'iwhu, ya aburu iwhe l'a-nọ agba whẹ ẹka-ebe shi lẹ gbururu jeye lẹ gbururu. ⁹ O noo nkele ndu ono bu ndu kwefuru ike, buru unwu l'adzu ore-whuruwhuru, mbu unwu, l'ete angaje nchi l'okwa, Onye-Nwe-Ọha l'anmaru whẹ. ¹⁰ Iwhe whẹ l'ekfujeru ndu l'awhu ọwhulenyu bu: "Unu haa anọ awhu awhu!" Ndu nkfuchiru Chileke be whẹ l'asuje: "Unu haa anọ ekfuru anyi iwhe gbaru nke ekfukfu! Unu kfujeeeru anyi iwhe l'atsọ utso lẹ nchi! Unu gbebeje okfu ọbu egbebe kfuaru anyi! ¹¹ Unu gbashi l'uzo. Unu lufu l'uzo. Unu haa anọ ekfuru anyi nke onye nsọ nke ndu Ízurelu ono!"

¹² Ọo ya bu l'ọ waa iwhe Onye Nsọ nke ndu Ízurelu ono l'ekfu ndọwa: "Eshi-owhu unu jikaru okfu, mu l'ekfuru unu, ọ buru mkpamehu yele ẹregede be unu chiru ẹka wee, buru iya be unu dakoberu; ¹³ b'ọ bu unu ome ẹji. Unu shi l'ome ẹji ono dwwaa g'ọo mgbodo ha l'eli, gbaru uwa, adada iya tewaa l'ukfu. A bya l'eledeshia enya, unu abuwaru l'alì gworogodongu.

¹⁴ Unu l'e-tsu onwunu yogiri-yogiri g'ọo ite-urwa, a gbaharu ẹka bya l'alì, ọ gbaa vuvuu, nke owhu bu l'ibiribe iya ta adudu t'ọ ka mma l'ọo mpebala iya, t'e gude guta oku l'ovokoku m'ọ bu kuta mini lẹ nwogvu."

¹⁵ Ọle ọ waa iwhe l'ookfu, mbu Nnaji-Ọha, bu Onye-Nwe-Ọha, buru onye nsọ nke ndu Ízurelu: "Unu -daa onwunu uta lwakfuta mu, bya akporu akporu l'eka mu nọ, a dzofuta unu. Unu -dobe onwunu jii; dawhubu mu, mu agbee unu okpu-ike. Ọle iwhe ono ta adudu owhu unu meru. ¹⁶ Iwhe unu gbechia kfua bu waawa; l'unu l'a-nokoru l'eli inya unu ewhe jerijeri, ya aburu unu agbala. Unu sukawho l'unu l'a-nokoru l'inya, l'eme korokoro gbalaa. Ọo ya bu lẹ ndu l'achi unu ọso l'e-mekwawho korokoro. ¹⁷ Unu umadzu labo l'ukporo iri l'ime unu l'e-tsu yaa tsukashihu mee onye lanu lẹ ndu ohogu unu ono kpo whẹ iwhu. Umadzu ise kpo unu iwhu, unu atuko g'unu ha buru yaa, jeye ndu l'awhodu l'echilabo unu aduwa g'ọo mgboro ẹkwa-ohubama e tuberu l'elikoro ugvu, mbu g'ọo ẹkwa, l'aku pepee l'eli ugvu."

¹⁸ Ọle Onye-Nwe-Ọha ngaberu nteke l'oo-meru unu eze-iwhe-oma. Ọo-gbalihu wharu unu imiko. Nkele Onye-Nwe-Ọha bu Chileke l'ekpeje ikpe kfuru

nhamunha. Ehu-utso bu nke ndu nmeru anmee ngaberu iya.

Ukwa Chileke kwere ndu nzhimanu lwaru azu

¹⁹ Súa, unube ndu Záyonu, mbu unube ndu ono, bu le Jerúsalemu, unu taa ryahedu ekwa odo. Unu -chiku Onye-Nwe-Qha mkpu n-yemeka be l'oo-meru unu eze-iwhe-oma! Anunu, o nuru mkpu ekwa unu be l'oo-za unu. ²⁰ Onye-Nwe-Qha jehudu m'oo l'a-nu unu nri mkpamehu, o je l'e-chee unu mini oje iwhe-otsulanu, yebe onye ono, bu O-zhi-iwhe unu te edomiheduru unu onwiya edomi odo, enya unu whe ebo-ebo l'a-whu O-zhi-iwhe unu ono. ²¹ Unu -shia uzo eka-utara m'o bu uzo eka-icha; iwhe l'e-shi l'azu ada unu le nchi bu: "Unu lekwa uzo ndowa! Unu tsogbukwaru iya!" ²² Nteke ono be unu l'e-merwu agwa unu ono, a rwu-whereu mkpola-ocha. Unu emerwukwaawho nteke unu ono, a rwu-whereu mkpola-ododo. Unu eworu whe gbawhua agbawhu g'oo onye gbawhuru nkiriba-ekwa su whe: "Unu je njere unu-o!" ²³ Chileke abya achilahaaru unu mini, l'e-me t'iwhe, unu meberu l'alj du ree. Nri, unu l'akpata l'alj adulaha okeru l'enya; temenu ya ahakwawho shii. Nteke ono elwu unu atalaha nri g'ehu ha iya. ²⁴ Eswi unu mee nkakfu-igara, l'ejeru unu ozhi l'egu l'a-no ata okpobe nri e gude ago, nweru njakata ye shovelu kpakaaru whe iya akpaka. ²⁵ Mboku, l'ee-gbu madzu pyaapya rwulewho, mbu mboku, ulo-eli ndu ohogu unu l'e-ze, be mini l'e-shi l'eli eze-ugvu mee le nke nshii gbafushihu aso gborogboro g'oo onu-iyi. ²⁶ Iwhoro onwa awata oke zhizhii g'oo enyanwu, anwu akabaa ochishi ike ugbo esaa amame ge l'oochijehawa, mbu l'oo-du g'oo anwu chiru gbaagbaa abali esaa. Nteke ono l'a-bu nteke Onye-Nwe-Qha l'e-kfube ndibe iya iwhe l'eka o mekaru whe iwhe; mee t'onya, o gberu whe kpohu.

Ge Chileke l'e-shi nua ndu Asiriya awhu

²⁷ Unu lenu, Onye-Nwe-Qha shikwa l'eka teru enya eje abya. Ehu-eghughu iya l'enwu whuruwhuru g'oo oku; temenu l'ookpu tulatula g'oo enwuru-oku. Iwhe jiru iya l'onu bu oke ehu-eghughu. Ire iya buru oku, l'erepya erepya. ²⁸ Ntu-ume iya du g'oo utso-mini, l'awo l'ekpiri. Mba ge mba ha b'o chiru ye le n-yo ola-l'iswi mee whe ozara-l'ukpo. O bya eworu aga-nko ye ndi-whe l'agba t'o gude duwhua whe. ²⁹ Ole unube ndibe Chileke l'a-gu egvu egube ono, unu l'aaguje iya l'enyashi mboku, unu l'eri oge, du nsu. Eswa eji unu obu g'oo ndu l'awhu opu eje l'ugvu Onye-Nwe-Qha, ejekfu eze-ewhuru nke ndu Izurelu.

³⁰ Onye-Nwe-Qha l'e-me t'onyenonu nua g'olu iya l'asu-be kiriri. Oo-goshi g'eka iya l'anyi-be dukuu nteke l'oo-gude ehu-eghughu l'enwu iya whuruwhuru l'ehu pazeta eka swia ndu ohogu iya l'ehu gbaa. Oku, l'enwu

whowhowho, mee ebemu-igwe, mee aka-mini, mee ochoku-mini be l'oo-gude nua whe chijkfu. ³¹ Egvu l'aba ndu Asiriya me whe nua olu-okfu Onye-Nwe-Qha. Oo-gude mgboro iya nua whe kpakuduu. ³² Oo ge Onye-Nwe-Qha chiru whe mgboro ono, o gude anu whe kpakuduu ono bu ge ndibe iya l'adabarashihu l'oku nkwa mee okpo ogumogu. Chileke l'onwiya alwushi whe ugu tsua whe gbiigbii. ³³ O noo nkele eka oku l'enwu tawhutawhu b'e shihawa nteke teru enya dobeta. Onye e dobeturu iya bu eze Asiriya. Iduma oku ono b'a turu; o du omilomi hakwawho esa. Oku, du iya nu yele nku, du iya nu nyiberu anyibe. Onye-Nwe-Qha l'a-tu ume tufuta oku nsh-egbe gude mee t'oku obu bulihu ebulihu.

Nsho ndu kpuru obu yeru Ijiputu

31 Nsho ndu l'ejeje ocho n-yemeka l'alj ndu Ijiputu, ndu bu inya-ogu be whe dakoberu, kpuru obu whe ye l'ikpoto ugbo-inya yele ndu ojogu, ike du, l'egudeje inya alwu ugu. Mbu ndu enya whe l'ete adua l'eka Onye nsu nke Izurelu no, whe te ejekfuje Onye-Nwe-Qha t'o yeru whe eka. ² Ole yebdua l'onwiya makwaaru-a agu; temenu l'ooemeje t'ola-liswi byakfuta madzu. O to kfujedu okfu laa azu. Oo-zhilihu lwushi onu-ulo ndu l'eme ejo-iwhe ugu mee ndu l'atujeru ike yeru ndu l'eme eji. ³ Ndu Ijiputu bu madzu mmaanu be whe bu, whe ta abudu Chileke. Inya-ogu whe bu anu mmaanu b'o bu; o to budu maa. Onye-Nwe-Qha tufa eka be ukfu l'a-kpokwa onye n-yemeka ono. Onye owhu l'eeyeru eka ebefu daa gbii. Whe labo atuko buru kpurupyata.

⁴ Lekwaa iwhe Onye-Nwe-Qha kfuru mu ndowa: "Oo ge l'obuje oduu-gburu-agu, m'o bu oke-oduu-gburu-agu whua iwhe l'oori ya aba hanyi hanyi; o beru e kukobe ikpoto ndu l'eche aturu te whe bya achia ya, oduu-gburu-agu ono ta atsudu egvu le mkpu whe l'echi, uzu whe l'atu ta awa iya obu mini. O noo ge Onye-Nwe-Qha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'a-bya ugu l'eli ugvu Záyonu mee le mgbogidi ugvu ono.

Chileke l'e-kpuchita ndu Jerúsalemu

⁵ "Oo g'enu l'anoje ebewhe l'ekfunu iya, o noo ge Onye-Nwe-Qha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'e-kpuchita Jerúsalemu. Oo-kpuchita iya; nafutakwa iya who. Oo-dobe iya ndzu, dzofuta iya."

⁶ Súa, unube ndu Izurelu, unu lwakfutawhunu onye ono, unu kwere nkalukwa ono, ⁷ nkele mboku l'agbabeekwa, nteke onyenonu l'ime unu l'e-tuwaha agwa mkpola-ocha mee nke mkpola-ododo ono, unu shi l'iwhe-du-eji, unu l'eme metaru onwunu. ⁸ "Ndu Asiriya be l'ee-gude ugu-igba, l'ete abua nke madzu gbugbushia. Oo ugu-igba, l'abukwa-a nke madzu mmaanu l'a-takota ishi whe. Ugu-igba ono bu iya l'a-chi whe

oso, a chíta unwu-okorọ́bya whẹ́ ye l'ozhi mkpọ́nwuru. ⁹ Agbarike whẹ́ l'e-gude ọ́tsu egvu daa. Ndu bú ishi ndu ojọ́gu ndu Asiriya -whúa ẹ́kwa-ọ́gu ndu Ízurẹ́lu; whẹ́ egude ẹ́hu-anmanma ye ọ́kpa l'oso." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ́ha l'ekfu ndono, mbụ́ onye ono, ọ́ku iya l'enwu l'ugvu Záyọ́nu, tẹ́menu onwu ḱfụ́ukfuu ọ́ku iya vojashihu lẹ́ Jerúsalemu.

Onye eze dọ́ chíriri

32 Leenu, o nweru eze, l'abya tẹ́ ya gude ẹ́ka dọ́ chíriri chíja. Ndu ishi iya l'a-nọ́ ekpe ikpe ḱfuru nhamụ́nha. ² Gẹ́ whẹ́ ha l'ẹ́hu l'ẹ́hu l'a-dụ́ g'ọ́o ẹ́ka madzụ́ l'edomije onwiya tẹ́ whẹ́rẹ́where ba pakata iya; dọ́kwawho g'ọ́o ẹ́ka l'aagbabajẹ́ je ekpuru mẹ́e eze-mini l'achí, dọ́kwawho g'ọ́o mini, dọ́ru shimu-shimu l'alí echi-ẹ́gu, tẹ́menu whẹ́ dọ́kwawho g'ọ́o aguguru, shi l'eze ẹ́whuru, gvuru l'alí iwchoro. ³ Nteke ono bẹ́ l'ete ekwechidu ndu l'awhụ́ ụ́zo iwhe l'ẹ́nya. Ndu l'anụ́ iwhe lẹ́ nchí angalahaa nchí ree. ⁴ Ndu iwhe l'aduje ọ́ku ọ́ku l'e-nweru ori-l'ichicho. Ndu l'atsụ́ ọ́bogolobo ekfulahaa okfu gbororo, kfulahaa iwhe l'edo ẹ́nya. ⁵ Onye eswe bẹ́ l'ete kuhedu onye a marụ́ ẹ́wha iya. T'a sụ́he l'onye ejo-ikogiri bú onye l'aakwabẹ́ ugvu. ⁶ O noo nkele onye eswe bẹ́ okfu iya l'abụ́kotaje okfu eswe. Iwhe l'ejije iya ẹ́kpa ọ́riri bú ejo-iwhe. Ọ́onoje eme umere onye l'ẹ́te amaa Chileke. L'onoje ekfulwu Onye-Nwe-Ọ́ha lẹ́ge l'ọ́dua. Ndu ẹ́gu l'agụ́ bẹ́ l'ọ́okpoje ẹ́gu. To keje ndu ẹ́gu-mini l'agụ́ mini. ⁷ Iwhe onye ejo-ikogiri l'emeje búkọ́ta ejo-iwhe. Ọ́ogbaje ikumu gẹ́ ya l'e-shi gude ntuwu-ire mebyia ndu ụ́kpa, oheru ndu ono, bú ndu l'adụ́a g'ọ́o harụ́ whẹ́ l'ekfu iwhe gbarụ́ nke ekfufu. ⁸ Ọ́le onye a marụ́ ẹ́wha iya bú iwhe a marụ́ ẹ́wha iya bẹ́ l'ọ́otuje ẹ́tutu iya. Ọ́ búru l'iwhe a marụ́ ẹ́wha iya, l'oome b'ọ́ gude ḱfuru.

Unwanyi Jerúsalemu

⁹ Unubẹ́ unwanyi ono, nwe ntụ́saru-ẹ́hu, unu gbalihu ngabẹ́ru mu nchí! Unubẹ́ unwada ono, tsurú onwunu l'ẹ́nya, unu nua iwhe mu l'ekfu! ¹⁰ A -nọ́lewho awha owu, tukobe iya iwhe ha nwanshí bẹ́ unubẹ́ unwanyi ono, tsurú onwunu l'ẹ́nya l'a-wata ọ́nma kwekwekwe. Vayinu ta adụ́du iwhe l'ọ́omita. Tọ́ dọ́ iwhe l'aawọ́ta l'oshi-ọ́mi ilile. ¹¹ T'ẹ́hu nmakwaa unu anma, unubẹ́ unwanyi ono, nwe ntụ́saru-ẹ́hu! T'ẹ́hu whụ́kwaa unu kwekwekwe, unubẹ́ ndu ọ́whu tsurú onwunu l'ẹ́nya! Unu lashia iwhe unu we l'ẹ́hu wụ́shi, unu achíta ẹ́kwa áwhụ́ wegeeru l'ukfu! ¹² Unu tsua ẹ́ka l'obu, nkele ẹ́gu ono, l'emeje iwhe a kọ́ru iya ree yẹ́le vayinu ono, l'amije ntụ́matu ono bẹ́ waakwaa ụ́chi, ¹³ mẹ́e iswi alí ndibe mu ono, ogvu l'uke zechiru. Ee-e! T'awhụ́ tsọ́o unu l'iswi ụ́lo lile, l'aanọ́duje eme rẹ́muremu mẹ́e iswi mkpụ́kpu-a, ẹ́hu-ụ́tso l'aduje! ¹⁴ Nkele ibe eze ono bẹ́ l'ee-megee parụ́ haa. Mkpụ́kpu-a, madzụ́ l'atsụ́

whanyiwanyi-a abụ́ru ẹ́ka daburu iwchoro. Ugvu Ofẹ́lu yẹ́le ụ́lo, a tų́ru o shihu ike l'e-bechaa búru ọ́gba unwu-anụ́manu l'e-bu jeyewaro, búru ẹ́ka l'a-dụ́ nkakfụ́-igara-ọ́swa ree akpawhe, ya abụ́ru ẹ́ka élwù l'ata nri. ¹⁵ Ọ́o nteke Chileke l'e-shi l'imeli wúa anyi ume l'ẹ́hu; echi-ẹ́gu abụ́ru alí, l'emehuje iwhe, alí l'emehuje iwhe abya abụ́ru ọ́swa. ¹⁶ O noo nteke ikpe, ḱfuru nhamụ́nha l'a-kwata uwu je eburu l'echi-ẹ́gu ndono, ọ́-dụ́-chíriri eje anọ́du l'alí, l'emehuje iwhe. ¹⁷ Iwhe ọ́-dụ́-chíriri ono l'a-nwụ́futa bú nchí-ọ́du-ndoo. Iwhe ọ́do, ọ́-dụ́-chíriri ono l'e-me bú l'oo-me t'ẹ́ka lile daa gbẹ́e; ya emee tẹ́ madzụ́ zọ́haa ẹ́hu jeye lẹ́ gbururu. ¹⁸ Ndibe mu l'e-buru l'ẹ́ka nchí l'a-dụ́ whẹ́ ndoo, mbụ́ l'uwhu, l'adụ́a iwhe bya l'eme whẹ́; l'ẹ́ka whẹ́ l'a-tụ́ta ume, ume erwua whẹ́ alí. ¹⁹ Aka-mini l'a-tụ́pyashi ọ́swa, mkpụ́kpu l'owhu abụ́ru ẹ́ka a rwazeru arwaze. ²⁰ Ẹ́hu-ụ́tso bú nke unubẹ́ ndu ono, kų́ru iwhe l'ẹ́ka mini dọ́, mbụ́ unubẹ́ ndu harụ́ eswi unu yẹ́le nkakfụ́-igara unu ẹ́ka, whẹ́ l'akpa l'onwowhe.

33 Nshọ́ gụ́be onye emebyi, l'ẹ́ba abụ́ l'ọ́ dọ́ onye mebyiru gụ́bedua! Nshọ́ nwa-odoru-oye; l'ẹ́ba abụ́ l'ọ́ dọ́ onye doru gụ́bedua ye! I sefulewho ẹ́ka l'emebyi, e mebyia gụ́bedua. Í halẹ́who odoru eye, e doru gụ́bedua ye.

² Gụ́be Onye-Nwe-Ọ́ha, menuaru anyi eze-iwhe-ọ́ma. Anyi ngabẹ́kwaru ghu-a. Bujenuru ike anyi l'ụ́tsu g'ụ́tsu ha. Gụ́ abụ́ru onye ndzọ́ta anyi l'oge, iwhe-ọ́sulanu byakfutaru anyi. ³ Olu ghu l'abuje, o -dee edede g'ọ́o egbe-igwe; ndiwhe etsukashihu. Nteke i ngụ́-lihuru angụ́-lihu, mba gẹ́ mba ha agbakashihu. ⁴ Aa-vụ́ aya whẹ́ g'ọ́o ẹ́ka ọ́vù jeru ọ́gu, mbụ́ lẹ́ ndu madzụ́ l'e-zeru gbigbigbi je eripyabe iya vua g'ọ́o ẹ́ka igube bahuru.

⁵ Onye-Nwe-Ọ́ha bẹ́ parụ́ ẹ́ka shii, tẹ́menu o buru l'ẹ́ka ha l'eli. Ikpe, ḱfuru nhamụ́nha yẹ́le ọ́-dụ́-chíriri bẹ́ l'oo-me t'ọ́ ji ugvu Záyọ́nu eji. ⁶ Ọ́o ya l'a-buru onye l'eme t'unu ḱpọ́ru akpọ́ru l'oge nke unu. Ọ́o-dzọ́ta unu mebyi adzọ́ta; mee t'unu marụ́ ágụ́ mẹ́e t'unu marụ́ iwhe. Ọ́tsu egvu Onye-Nwe-Ọ́ha abụ́ru ẹ́ku unu nweru.

⁷ Leedanu ndu bú mkparawa gẹ́ whẹ́ l'echi mkpu-ẹ́kwa tsoru echi-ụ́zo ogologo. Ndu whẹ́ zhiru ozhi tẹ́ whẹ́ bya emee tẹ́ nchí dọ́ ndoo l'arya ẹ́kwa atsọ́ gbụ́dagbuda. ⁸ Eze echi-ụ́zo, whẹ́ l'eshije bẹ́ chiuakwaru echihu. Ndu ije te eshijehe oji whẹ́. Ọ́gbandzu, whẹ́ gbarụ́ b'e mebyishiwaru. Ndu ẹ́ka-ebe ta adụ́he iwhe a gụ́beru whẹ́. Tọ́ dụ́he iwhe madzụ́ búkwadu ilile. ⁹ Alí-a gụ́taakwaru áwhụ́ jọ́o wụ́fu. Iwhere metaakwaru ọ́swa, dọ́ l'ugvu ugvu Libanọ́nu ọ́ tų́gboshihu. Nsụ́da Sharọ́nu dọ́lewho g'ọ́o echi-ẹ́gu alí ọ́kponku. Oshi, dọ́ l'alí Báshanu mẹ́e l'ugvu Kamẹ́lu tų́ko ala ẹ́kwo vuruvuru.

Onye-Nwe-Ọha l'anmaru ndu ọhogu iya ọkwa

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha bya eyee onu sụ: “Mu bya l'agbali-hu. Mu bya l'egoshi lẹ mu parụ ẹka. ¹¹ Unu dụ ime ẹsua ọkponku, ọ buru oshi akpe ọkponku bẹ unu l'anwu. Ume unu l'atụ bụ ọku, l'e-ke unu. ¹² Unu l'e-gwe yọgiri-yọgiri g'ọo ẹwhuru, a kujashiru akujashi hụa l'ọku t'ọ ghọo ẹwhuru layimu, mbụ l'ọo gẹ l'eegbuje ẹwu ogvu chiri ye l'ọku bụ g'ọku l'e-ke unu kefu. ¹³ Unubẹ ndu bu otęnya, unu nukwa iwhe mu meru! Unubẹ ndu bu ntse, unu makwaru l'okpehu dụ mu!”

¹⁴ Ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji, bu l'eli ugwu Záyọnu bẹ egvu l'atsukwa. Ẹhu-anmanma bẹ guderu ndu l'ete amaa Chileke; whẹ l'ekfu sụ: “?Oo onye l'ime anyi l'a-dụ ike wafu l'ọku ono, l'eke eke? ?Oo onye l'ime anyi l'a-dụ ike wafu l'ọku ono, l'e-nwu jeye lẹ tututu-mimi-mi?” ¹⁵ Ọo onye l'emeje iwhe dụ chiri, temenu l'ookfujẹ iwhe kfu nhamunha, buru onye l'ajikaje urwu, e shi l'iwhe l'eeme l'ike erita mee onye l'esefuje ẹka l'ori n-wolazu; temenu ọ buru onye l'ajikaje ọnga nchi l'idzu, l'aachi t'e gbua ọchi, l'otakubeje ęnya tẹ ya ba awhu ejo-iwhe. ¹⁶ O noo ẹgube onye l'e-buru l'ẹka ha l'eli ndono. Ẹka l'ọo-nọ eze ndzụ bụ l'ogba ẹwhuru. Nri bẹ l'aa-nọ anụ iya. Mini ta abya l'agvụ iya agvụ.

Iwhe l'a-dụ ree l'atatiwhu

¹⁷ Gubedua l'e-gude ęnya ghu whu onye eze ono g'ọ dọ-be ugwu l'ęnya; gụ elee ęnya whukota alị ono, maberu ogologo ono jeyewaro. ¹⁸ Ii-gude ọriri gbar-wukota l'iwhe shi eye ghu egvu, bụ iwhe ghatawaru aghata. Gụ asụ: “?Oo awe bẹ onye ono, shi edeje ẹkwo akiriko kfu nta? ?Oo awe bẹ onye e shi akfujeru akiriko ọbu nụ kfu nta? Mbụ ?Oo awe bẹ onye shi aguje ọlo-mgbochita anyi ọgu kfu?” ¹⁹ I tị whuhedu ndu ono, shi eku onwowhe eku ęnya ọdo; ndu ono, okfu whẹ l'ete akfujeru nhamunha ọwhu l'oodo ęnya; ndu ono, l'atsụ ntsụ, l'ete ekfujẹ iwhe l'aanụ.

²⁰ Gbaadawhọ ęnya agbagba lẹ Záyọnu, mbụ mkpukpu ono, anyi l'anọduje eri oge anyi! Ii-gudewaro ęnya ghu whu Jerúsalem; mkpukpu, nchi dụ ndu bu iya nụ doo, mbụ mkpukpu ono, dụ g'ọo ọlo, e meru l'ekwa, l'adụ onye bya l'a-wholiberu iya awholiberu; tọo dụ onye l'adụ ike awhọ-lita abara iya awhọ-lita. Eri iya ta abya l'atsubuhu atsubuhu. ²¹ Ẹka ono bẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-buru Ọnyibe nke anyi. Ẹka ono l'a-dụ g'ọo ẹka ęnyimu mee ẹbonyi ha ọsa. Nwekpereke-ugbo-mini ta aghadu iya agha. Eze ugbo-mini ta aghakwa iya whọ. ²² Nkele ọo Onye-Nwe-Ọha bụ onye ikpe anyi. Mbụ l'ọo Onye-Nwe-Ọha l'aturu anyi iwhe anyi l'eme. Onye-Nwe-Ọha bụ eze anyi. Ọo-dzofuta anyi. ²³ Eri, e keru lẹ gube ugbo tōshihuakwaru. Oshi, gube ugbo gude shihu ike l'amiwokotawa amiwo. Ẹkwa-ugbo ghu ta tusahekwa atusa. Ọo ya bụ l'aa-vụ arya, parụ ẹka

kee. Unwu-ngvuru l'a-vuta-gekwa arya ọbu. ²⁴ Ọ tọ dọ onye bu l'eli ugwu Záyọnu l'a-sụ woo l'ẹhu ta adudu iya mma. Iwhe-dụ-ẹji ndu bu l'ẹka ono meru bẹ l'aagukotaru whẹ nvụ iya.

Chileke l'a-gwa ndu ọhogu iya ọchi

34 Unu kpulitaru bya anụ iwhe mu l'ekfu, unubẹ mba gẹ mba ha! Unu gebe nchi; unubẹ unwueliwhe! T'eliwhe ye l'iwhe lile, dụ iya nụ nụ iwhe mu l'ekfu! Tẹ mgboko nụ ya, iwhe lile, shi iya nụ anụ ya! ² Onye-Nwe-Ọha bẹ vookwaru ọku ghụa ẹhu l'ẹka mba gẹ mba nọ. Ẹhu l'eghu iya damudamu l'ishi ndu ojogu whẹ. Oo-gbugbushikota whẹ kparamụ kparamụ shi nno woru whẹ nụ Chileke, mbụ l'oo-woru whẹ nụ t'e gbushia. ³ Ndu nkewhe, e gburu egbu bẹ l'aa-pata tuwhaa etuwha. Nshishi odzu whẹ atuko ẹka lile vọ kfurufuru. Ugwu g'ugwu ha l'e-deru ederu lẹ mmee ọchi whẹ. ⁴ Anwu, mee ọnwa, mee kpokponde, dụ l'igweli l'a-dazeshihukota adazeshihu. A gwọo igweli gẹ l'aagwoje ute gwofu. Kpokponde, dụ l'igwe adashia l'alị g'ọo ẹgube-ẹ oshi vayinu, l'alwajẹ ẹkwo, mbụ g'ọo ẹgube-ẹ figu, l'alwajẹ ẹkwo.

⁵ Mu nọkwa l'imigwe baa ogu-igba mu l'otsu nteku. Lekwa gẹ l'oolwazeta l'ẹhu ndu Edomu t'ọ sakashia whẹ asakashi, mbụ ndu ono, mu kwaru kpurupyata doberu. ⁶ Ogu-igba Onye-Nwe-Ọha bẹ mmee ngugoru angugo. Ẹbà-iwhe nyakuru iya anyakuru. Mmee unwu aturu ye l'eme egbu mee ẹbà-iwhe, shi lẹ akuru anụ ebyila bẹ meru iya odehu pūnaa. O noo lẹ Onye-Nwe-Ọha l'abya ọgba ngwo-ẹja lẹ mkpukpu Bozura; iwhe l'oo-gbu egbu l'alị ndu Edomu paa ẹka. ⁷ Aa-tuko whẹ l'atsụ gbukota; tuko whẹ lẹ oke-eswi nshii mee eze oke-eswi gbukota. Alị whẹ l'ederu ederu lẹ mmee. E gude ẹbà-iwhe gwọo ẹja, dụ l'alị; ya aburu ẹpoto. ⁸ Nkele mboku ono buru Onye-Nwe-Ọha mboku ọgwata ugwo iwhe, awha, ejo-iwhe onye meru l'a-vọ iya l'ẹhu, shi nno gbaarụ ndu bu lẹ Záyọnu ọdzori.

⁹ Onu-iyi, dukota l'alị ndu Edomu l'a-bukotaru mmanụ korota. Ẹja, dụ l'alị ono aghokota oku-nshębe. Alị ono l'owhu abukotaru mmanụ korota l'enwu tawhutawhu. ¹⁰ Ọku iya ta anyihudu anyihu eswe l'enyashi, ẹnwuru-ọku iya l'a-nolewho ekpo tulaa jeye lẹ tututu-mimimi. Shi l'ogbo rwua l'ogbo bẹ ẹka ono l'a-buru ochuwu. Ọ tọ dudu onye bya l'eshibaa ya ghata aghata ọdo. ¹¹ Mgbashi-ujiku ye l'ebiyi l'a-na alị ono nnakota, mbụ lẹ udukufuku ye l'uwhegu l'akwa iya okpu buru. Onye-Nwe-Ọha l'e-me alị ndu Edomu t'ọ daburu chakomu; tọ bọ duche iwhe l'a-dụ iya nụ. ¹² Ndu oke amadu, nọ l'ẹka ono te enwedu iwhe whẹ l'a-togbokwadu l'alị ono gude kua ya alị-eze. Ndu ishi whẹ l'owhu l'a-tohukota atohu. ¹³ Agarambo l'efuchikota oke ọlo, dụ iya nụ. Ole-sarara mee ẹgbara

atuko ọlo agbarara, du iya nu fuchia. Eka ono aburu eka nkuta-osa l'a-kpaje uri je anodu; ya abuk-waruwho eka udukufuku l'e-buru. ¹⁴ Unwu anu-egbudu, bu l'echi-egu whe l'achi-anmabu l'a-tuje ndzuko l'eka ono. Eghu-osa aryaku eghu-osa ibe iya. Oo l'eka ono be udukufuku l'a-nodujekwawho edzuta ike. O buru l'eka ono be whe l'a-chotaru onwowhe eka whe l'a-noje atuta ume. ¹⁵ Mgbashi-ujiku l'a-nodu l'eka ono kpaa ekfunu, tushia ekwa, kpua ya ekpukpu, bya ehee unwu iya chifuta. O bukwaruwho eka ono be egbe l'edzokobe, okee le nyee.

¹⁶ Unu je avokashia ekwo okfu Onye-Nwe-Oha, unu agwa ya agu. Enu ono ta adukwa owhu l'ete adu iya. To du owhu l'ete an okee le nyee, nkele oo Onye-Nwe-Oha gude onu iya su t'o du nno. Ume Onye-Nwe-Oha buru iya l'e-rwukobe whe l'eka lanu. ¹⁷ Oo Onye-Nwe-Oha be turu ido washiaru whe ali ono. O gude eka iya tu ya atutu keshiaru whe. Whe l'e-nweru eka ono jeye le tututu-mimimi. Shi l'ogbo rwua l'ogbo be whe l'e-buru l'eka ono.

Ehu-utso nke ndu a gbafutaru

35 Echi-egu yele ali okponku be ehu l'a-no atso pyoo.

Echi-egu ali-ivovonyi awata ote eswa, rwulahaa irwu g'oo oshi.

² Oo-rwu irwu rwushia ya ike.

Ya egude ehu-utso tee eswa, kpo orwube. Ee-me t'o du biribiri g'oo ugvu ugvu Libanonu. E mee t'o gbuje zaazaa g'oo ugvu Kamelu yele nsuda Sharonu.

Whe l'e-gude enya whe whu o-du-biribiri Onye-Nwe-Oha, mbu ogbu-zaazaa nke Chileke anyi.

³ Unu lochia eka ono tsuru unu mme alochi.

Unu mee okpa ono, l'awhu unu gorigori t'o shihu ike.

⁴ Unu kfuaru ndu meji l'aku wheriwheri su whe:

"Obu shihu unu ike, t'unu ba atsushi egvu.

Unu lekwa Chileke unu ge l'obya t'o gwata ugwo iwhe e meru unu, mbu t'o melata ndu ohogu unu iwhe whe meru unu. Oobyu te ya dzoo unu."

⁵ Nteke ono be enya l'a-buru onye l'ats'o ishi sarikiti.

Nchi onye l'ada nkuchi emee whosangu.

⁶ Nteke onokwawho be nwangvuru l'a-wata okfu garamu garamu g'oo ele.

Ire akukahu onye l'ete ekfu okfu, ya awata ochi mkpu ehu-utso.

Mini l'a-gbafuhu l'echi-egu solahaa gborogboro.

Onu-iyi agbafuhu l'ali okponku solahaa gborogboro.

⁷ Ali ivovonyi ono, l'ekpo wharawhara

l'a-bukotaru okpuru.

Ali, kporu gbengu aburu eka mini l'e-shije anwushi.

Eka ono, nkuta-osa shi buru be ewu l'e-fushi.

Eji efushia ya; echara amishia ya.

⁸ Echi-uzo daburu adaburu l'a-ghaja l'eka ono;

iwhe l'ee-ku iya bu echi-uzo, du ns'o.

Ndu l'aas'o ns'o be l'ete ekwedu te whe shia ya.

Ndu l'e-shi iya nu kpu bu ndu l'ets'o uzo Chileke.

Ndu l'eme eswe ta abya l'etsoru eka ono ejewhe.

⁹ Oduu-gburu-agu te eshitadu uzo ono.

To du anu-egbudu, l'eme enu

okpa iya bya l'a-gba iya.

O to dudu iwhe du nno, a bya l'a-whu l'eka ono.

Gbahalewho ndu a gbafutaru

agbafuta bu ndu l'a-no agha l'uzo ono.

¹⁰ Ndu ono Onye-Nwe-Oha

kfuru aswa ishi whe l'a-lwa Jerusalemu.

Whe l'a-zuru egvu bata le Zayonu.

Ehu-utso, l'ete agvu agvu

be whe l'e-kpu l'ishi g'oo okpu-eze.

Ehu-utso yele ote-osa l'e-rikputa whe ehu.

Awhu yele otsu ude eye okpa l'oso gbafu l'ehu whe.

Senakeribu l'eye Jerusalemu egvu

(2 Eze. 18:13-37; 2 Iwe. 32:1-19)

36 To du iya bu, o be l'awha kwe eze Hezekaya awha iri l'eno o wataru achichi, Senakeribu, bu

eze ndu Asiriya byatashia ugu l'ali ndu Juda; bya anatakota iwhe bu mkpukpu, a turu o shihu ike l'ali ono. ² O noo ya, eze ndu Asiriya bya anodu le mkpukpu Lakishi zhia onye ishi ndu ojogu iya, yeri iya igweligwe ndu ojogu te whe jee nke eze Hezekaya le Jerusalemu. Onye ishi ndu ojogu ono jeta bya akfuru l'ishi mgba-mini okpuru uzo imeli, du l'uzo ono, l'eeshi-je eje eka l'aasaje uwe. ³ Eliyakimu nwa Hilikaya, bu onye ishi l'ibe eze mee Shebuna, bu o-de-ekwo mee Jowa nwa Asafu, bu onye nkwakobe, bya awuru jekfu onye ishi ndu ojogu ono l'eka ono.

⁴ Onye ishi ndu ojogu ono su whe: "Unu je akarụ Hezekaya le-a: Okalibe eze, mbu eze ndu Asiriya be suru agha: ?Oo le gunu b'i dakoberu zohaa ehu g'i zoharu iya? ⁵ I suru woo l'i maru ako, e gude alwu ugu, temenu i nweru okpehu, e gude alwu ugu. O le okfu, l'iikfu bu mkpokoro okfu. ?Oo onye b'i dakoberu ekwefuru mube eze ndu Asiriya ike? ⁶ Leenu; o kwa ndu Ijiputu b'i dakoberu, mbu Ijiputu ono bu mgbawa-echara, bu: onye dakoberu iya nu, ya eyijashia ya eka meka iya iwhe. O kwa egube ono be Fero, bu eze ndu Ijiputu du l'ehu ndu dakoberu iya nu. ⁷ Nteke bu l'i suru mu l'oo Onye-Nwe-Oha, bu Chileke unu be unu dakoberu; ?to budu Onye-Nwe-Oha obu bu onye owhu Hezekaya wofuru eka l'aagwaje iya; bya emebyishia enya eka l'aakpojeru iya ngwo-eja oku, bya asu ndu Juda mee ndu Jerusalemu: 'Unu byaje abaa eja l'enya-mgeja-a.'

⁸“Bya ntaa tẹ gụ l'onye-nwe-mu nu nmaa ẹka, mbụ gụ l'eze ndu Asiriya. Mu l'a-kpuru unu inya ise kpẹe ghu m'i je l'a-dụ ike ye iya ndu l'a-nọdu agba iya. ⁹?Ndee g'ọ dụ ghu gẹ l'ji-dụ ike kerabe l'iwhu onye ishi ndu ojogu, ẹnya kagee alwalwa lẹ ndu ishi ndu ojogu onye-nwe-mu nụ, a makwaru-a l'unu dakoberu ndu Íjiputu tẹ whẹ nụ unu ugbo-inya mee ndu l'agba inya-ogụ? ¹⁰Ọdo bụ; ?i doberu sụ lẹ mu gba ẹka Onye-Nwe-Ọha byatashia ogu l'alí-a tẹ mu laa ya l'iswi? Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha l'onwiya bẹ sụru mu tẹ mu bya ogu l'alí-a bya alaa ya l'iyi.”

¹¹Tọ dụ iya bụ, Elíyakimu mee Shebuna mee Jowa bya asụ onye ishi ndu ojogu ono: “Byiko gudenu okfu Arámayiku kfuru yeru anyibe ndu ozhi ghu, nkele oodoje anyi ẹnya. Be egudeshinu okfu ndu Juda kfuru yeru anyi, nkele ndu nọ l'eli mgbodo bẹ l'a-nọ anụ iya.”

¹²Onye ishi ndu ojogu ono sụ whẹ: “Ọ dụ unu g'ọo unu l'onye nwe unu kpụ bẹ onye-nwe-mu nụ sụru tẹ mu bya ezhia ozhi-a? Ọ kwa unu lẹ ndu ono, nọ l'eli mgbodo ono, mbụ ndu unu lẹ whẹ l'e-megee ria nshị unu l'ọnu, ngụa nwamini, unu gbọru bẹ mu l'ekfu okfu-a eyeru.” ¹³Nteke ono onye ishi ndu ojogu ono bya akfuru gude okfu ndu Juda ryashia ya ike sụ: “Unu nua iwhe o kfuru, mbụ ọkalibe eze, mbụ eze ndu Asiriya! ¹⁴Eze bẹ sụru agha: Ọwhu t'unu ba ahashi Hezekáya ẹka t'ọ dusweshi unu. Ọ tọ dukwa ike adzọ unu! ¹⁵Unu ba ahashi Hezekáya ẹka t'ọ doru unu ye t'unu be-whube Onye-Nwe-Ọha, l'ẹka l'ookfuru unu sụ lẹ Onye-Nwe-Ọha ta adudu iwhe l'e-me t'ọ bọ dzọta unu; tẹ-menu lẹ mkpukpu-a ta aladu l'ẹka eze ndu Asiriya.

¹⁶“Unu ba angakwaru Hezekáya nchi, nkele eze ndu Asiriya bẹ sụkwaru agha: Unu wufuta wụ-kfuta mu tẹ mu l'unu kpeshia, nke ọwhu onyenonu lẹge unu ha l'eri iwhe shi lẹ vayinu iya, ria akpuru shi l'oshi figu iya, ngụa mini dụ lẹ wẹlu iya, ¹⁷jeye nteke mu l'a-bya eduta unu lashia alí, dụ g'ọo nkunu; alí witi lẹ balí dụ; mmeẹ ọwhuu dụ iya, mbụ alí nri dụ; mgbabu vayinu duk-wawho iya whọ.

¹⁸“Unu be ekwebukwaa tẹ Hezekáya duwhua unu, l'ẹka l'ookfu lẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-dzofuta unu. ?O nwejeru ndu mba ọwhu agwa alí whẹ dzotajewaru l'ẹka eze ndu Asiriya? ¹⁹?Oo awe bẹ agwa ndu Hámatu yele nke ndu Apadu nọ? ?Oo awe bẹ agwa ndu Sefavemu nọ? ?Whẹ dụ-a ike dzofuta ndu Samériya l'ẹka mube eze ndu Asiriya? ²⁰?Oo agwa ole l'ime agwa ndu alí ono bẹ dụ ike dzọta ndu alí iya l'ẹka mu? ?Ndee gẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-me dụ ike dzọta ndu Jerúsalemu l'ẹka mu?”

²¹Ndu Juda ono, l'ookfu eyeru nọdulewho nggujung-guji, t'ọ dụ iwhe whẹ kfuru yeru iya, nkele eze Hezekáya turu iwu sụ t'ọ bọ dukwa onye l'e-yeru iya ọnu.

²²Tọ dụ iya bụ, Elíyakimu nwa Hilikaya, bụ onye ishi l'ibe eze, mee Shebuna, bụ onye o-de-ekwo, mee Jowa

nwa Asafu, bụ onye nkwakọbe tųgbua jekfu Hezekáya. Whẹ lajashia uwe whẹ alajashi, bya akọru iya iwhe onye ishi ndu ojogu ono kfuru.

Ekfu l'aa-dzofuta Jerúsalemu

37 Nteke eze Hezekáya nuru iwhe ono, ọ lajashia uwe iya, bya achita uwe-áwhụ yee, ọ bụru iya oje l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha. ²O zhia Elíyakimu, bụ onye ishi l'ibe eze, mee Shebuna, bụ o-de-ekwo, mee ndu bụ ishi lẹ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, tẹ whẹ jeshia ibe onye nkfuchiru Chileke ono, bụ Ayizáya nwa Émọzu. Whẹ tuko yee uwe-áwhụ jeshia. ³Whẹ rwua je asụ iya: “Lekwa iwhe Hezekáya kfuru: Ọ sụru lẹ ntanụ bẹ bụ mbọku iwhe-otsulanu, bụru mbọku ọoba mba, bya aburu mbọku, l'eeme madzụ iwhe-iwhere. Ọ dya g'ọo nwanyi, ọ gbaru l'ezeda, t'ọ dụ ike nyia ọnyi zeda nwata ọbu. ⁴E nweru ike, ya aburu lẹ Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke ghu bẹ nuru iwhe ono, onye ishi ndu ojogu ono kfuru, mbụ onye ono, onye-nwe-mu nụ, bụ eze ndu Asiriya yeru t'ọ bya ekfuru sukusuku nụ Chileke, nọ ndzụ. Tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu nukwaa ya, baaru iya mba iya. Ọo ya bụ t'i kfuru nụ Chileke l'iswi ndu ọwhu whuduru nu.”

⁵O be nteke ndu ono, eze Hezekáya zhiru byakfutaru Ayizáya; ⁶Ayizáya sụ whẹ: “Unu je asụ onye-nwe-unu l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Ba atsushi egvu l'iwhe ono, i nuru, mbụ okfu ono ndu ozhi eze ndu Asiriya gude bya ekfubyishia mu ono. ⁷Sua, mu l'e-me iya, ya awata ọnu tafu tafu, tafu tafu ono, l'ọnọ anụ emee ya t'ọ lashia alí iya. Mu emee t'e gude ogu-igba sakashia ya asakashí l'alí whẹ ono.”

⁸O be nteke onye ishi ndu ojogu ndu Asiriya ono nuru l'eze ndu Asiriya bẹ lufuwaru lẹ mkpukpu Lakishi; ọ tsuwu azụ jekfu eze ndu Asiriya ono l'ẹka yele ndu mkpukpu Libyina l'alwu ogu.

⁹O noo ya, Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya nata ozhi lẹ Tirihaka, bụ eze ndu Itiyópiya, bẹ chi ndu ojogu iya; whẹ dzebewaa abyakfuta iya ogu. Ọ nua ya bya ezhia ndu ozhi tẹ whẹ je ezhia Hezekáya sụ iya: ¹⁰“Ọ waa iwhe unu l'e-kfuru Hezekáya, bụ eze ndu Juda: Be ekwebukwaa tẹ Chileke ghu ono, bụ onye i dawhuberu duwhua ghu, l'ẹka l'ookfu lẹ Jerúsalemu ta abyadu l'alwa l'ẹka mube eze ndu Asiriya. ¹¹Í nwaru gẹ ndu eze ndu Asiriya gude mee ndu alí ọdo ívú l'ẹhu, mbụ l'iyi ono ọ lakotaru whẹ. ?Aa-nafutadu nụ gubedua? ¹²Ndu mba gẹ mba ha ono, nna mu oche whẹ mebyishiru, ?oo nafutaru whẹ-ẹ, mbụ agwa whẹ? Mbụ agwa ndu Gozanu, mee nke ndu Háraru, mee nke ndu Rezefu, mee nke ndu Idenu, bụ ndu shi nọdu lẹ Telasa. ¹³?Oo awe bẹ eze ndu Hámatu nọ ntaa, mee eze ndu Apadu, mee eze ndu mkpukpu Sefavemu, mee eze ndu Hena, mee eze ndu Iva?”

Hezekáya kfuru nù Onye-Nwe-Ọha

¹⁴ Hezekáya bya anata ẹkwo-ozhi ono l'ẹka ndu ozhi ono bya agwa ya. Ọ bahu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha je atusaa ẹkwo-ozhi ono l'iwhu Onye-Nwe-Ọha.

¹⁵ Hezekáya bya ekfuru nù Onye-Nwe-Ọha sù: ¹⁶ “Gùbe Onye-Nwe-Ọha, bù Onye-ishi-igwe-ọgu, mbù Chileke nke Ízurelù, onye sùgaru l'oshi-eze iya l'echilabọ cherubu. Ọo ghu kpelekengu-kpùu bù Chileke, bù iya nwekota alì-eze, dù lẹ mgboko l'owhu. Ọo ghu meru igwe mee mgboko. ¹⁷ Ngabẹnu nchì gùbe Onye-Nwe-Ọha, nà iwhe mu l'ekfu. Sanà ẹnya ghu whùduwho, gùbe Onye-Nwe-Ọha. Ngabẹduwho nchì l'okfu sukuuku ono, Senakeribu zhiru t'a bya ekfuru nù gùbe Chileke, nọ ndzù.

¹⁸ “Gùbe Onye-Nwe-Ọha; ọ kwa ire lanù lẹ ndu eze ndu Asiriya bẹ mewaru mba gẹ mba ha whẹle alì whẹ ọ buri ọzara-l'ukpo, ¹⁹ bya achita agwa whẹ nwuru ye l'ọku mebyishia, nkele agwa whẹ ono ta adudu iwhe ọdo ọ bù, gbahaa oshi mée ẹwhuru, madzù gude ẹka dobe agwa. ²⁰ Ọo ya bù tẹ gùbe Onye-Nwe-Ọha, bù Chileke anyi dzọfuta nù anyi l'ẹka eze ndu Asiriya ono, nke ọwhu alì-eze lile, dukota lẹ mgboko l'owhu l'a-marù l'ọo gùbedua kpù, mbù gùbe Onye-Nwe-Ọha bẹ bù Chileke.”

Adada Senakeribu

²¹ Tọ dù iya bù, Ayizáya nwa Émọzu zhia ozhi t'e je ezhia Hezekáya sù: “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bù Chileke nke Ízurelù l'ekfu ndọwa: Iwhe i kfuru nù mu l'okfu ẹhu Senakeribu, bù eze ndu Asiriya bẹ mu nwaru. ²² Ọ waa bù okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi Senakeribu:

“Nwamgboko ono, bù Záyonu ta adudu iwhe ọ gùberu ghu, tẹmenu l'ọoja ghu ewenu. Nwada Jerúsalemu ono l'ewhuwhe ishi ewhuwhe l'ẹka l'iigba ọso agbala agbala. ²³ Ọo onye b'i shi aja ewenu ekfubyishi? Ọo onye b'i shi atù ọzọ ekpu, gude etsete akọ iya ẹnya? Ọ kwa onye nsọ nke Ízurelù! ²⁴ I zhiru ndu ozhi ghu, whẹ bya ajaa Onye-Nwe-Ọha ewenu. I sùru l'i gude ikpoto ugbo-inya-ọgu ghu nyihu ọnunu-swongu-swongu ugwu. Mbù l'i nyihuru ọnunu-swongu-swongu ẹka ugwu ugwu Libanọnu jeberu. Tẹmenu i gbutsuwaa oshi sida, dù iya nù, mbù ono, kagezhia otse ogologo mée oshi payinu iya ọwhu kagezhia ọdu ugwu l'ẹnya. Mbù l'i jeru ẹka kakọta l'eli l'ẹka ono mée ẹka kagezhia ya ọbu ẹtsukala, bù iya bù ẹka ọswa iya kagezhia ree. ²⁵ Mbù l'i tųwaru wẹlu l'alì ndu ọdo, ngwa ya mini. Ọ waa l'i gude ọbochi-ọkpa ghu dzọtachaa mini, dù l'ọnu-iyi, dù l'alì Íjiputu, ọ tahukota.

²⁶ “Sù, ọo dù g'i t'i nùhadua, lẹ mu tųbehawaru t'ọ dù nno nteke tehawaru ẹnya. Ọ buri l'oge ndù-ichee bẹ mu chiru iya dobe. O be nta, mu mee ya ememe,

mbù mee nke ọwhu bù l'i larù mkpukpu, a tųru o shihu ike l'iyi, ọ buri ikpo ẹwhuru. ²⁷ Ndu bu iya nù, bù ndu ike l'adua, b'i meru, whẹ tsuhu egvu, meru iwhe kpua whẹ. Whẹ bya adù g'ọo ọnwu pomini pomini oshi, dù l'ẹgbudu, mbù g'ọo ẹwu, rwuru irwu ọwhúú, bya adù g'ọo ẹwu, furu l'okpotsu ọlo, anwù chigbushiru l'ẹbe ovutaa evuta.

²⁸ “Ọle gùbedua bẹ mube Chileke makotaru ọnodu ghu. Nteke i nọdu anọdu mée nteke i tųgburu atųgburu mée nteke i batarù abata bẹ mu makotaru. Mu marù g'i gude ababe hanyi hanyi. ²⁹ Eshi-ọwhu ọ bù mu bẹ l'ijbaru hanyi hanyi, eshi-ọwhu sukuuku, l'iikfu rwuwaru mu lẹ nchì bẹ mu l'e-woru aga mu dzųpyabe ghu imi, ye ghu mkpųrumkpù igwe l'ọnu g'ọo ọnya. Mu alọo ghu ilowhu, mee ghu gù echebe iwhe l'ẹka i shi bya.

³⁰ “A bya l'ẹka gùbedua, bù Hezekáya nọ, ọ waa iwhe l'a-buru ghu iwhe-ọhubama ndọwa: Awaha-a bẹ l'ii-ri iwhe darù ẹda. Awaha nke ẹbo, gù eria iwhe shi l'ono futa. O -be l'awha nke ẹto iya, gù akọo okfu kpata iwhe i kọru iya. Mee mgbabu vayinu, ria akpuru, l'e-shi iya futa. ³¹ Sù, nwa ndu ono, l'a-whọdu l'ọzo-ọlo Juda bẹ l'a-gbawhu akwara azù l'ime alì, mja mebyi l'elikoru, ³² O noo nkele o nweru whọ nwa ndu l'a-whọdu lẹ Jerúsalemu. Ndu wafuru l'ọgu l'e-whudu l'ugwu Záyonu. Ọ buri Onye-Nwe-Ọha, bù Onye-ishi-igwe-ọgu l'e-gude gẹ l'ọwho-be iya l'ẹhu mee t'ọ dù nno.

³³ “Ọo ya bù l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi eze ndu Asiriya ndọwa:

“Ọ tọ byadù l'e-kpu ishi lẹ mkpukpu-a. T'ọ bya l'a-gba t'ọ ka mma l'ọo akfù l'ẹka-a. O too gudedu iwhe ogbobuta onwonye abya l'iwhu ẹka-a. Tọ bya l'egvu iga-ọgu lẹ mkpukpu-a. ³⁴ Ọo ọzo, o shi bya bẹ l'oo-shi laa. Ọ tọo batadu lẹ mkpukpu ọwaa abata owhu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ³⁵ Sù, mu l'e-kwobe iswi ẹwha mu mée iswi Dévidi, bù onye ozhi mu gbochita mkpukpu-a dzọfuta iya!”

³⁶ Tọ dù iya bù, ojozhi, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha tųgbulekwaruwho jeshia l'ọdu-ọgu ndu Asiriya je egbua ọkporo ọnu madzù ugbo ọkporo l'ẹto l'ọnu madzù labọ l'ọkporo iri. A futa-deshia l'ọtsu, odzu zẹshiwaa gbaa gbaa. ³⁷ O noo ya, Senakeribu bù eze ndu Asiriya whọkashia ọlo-ẹkwa whẹ, ọ buri iya alashì. Ọ lawhushia azù lẹ mkpukpu Nínive je anọdu. ³⁸ O be ujiku lanù, ọ nọdu l'ọlo agwa iya l'aza Nisuroku l'agwa agwa ono, ọnwu iya bù Adurameleku yẹle Shareza jekfu iya, gude ogu-igba gbuta iya tų, mbù gbugbua ya egbugbu, whẹ gbalaa lashia alì Araratu. Ọo ya bù, Esahadọnu, bù nwa iya bya aburu eze l'ọzori iya.

Ẹhu-ba-dų-mma guderu Hezekáya

38 Ọ buri nteke ono bẹ ẹhu-ba-dų-mma guderu Hezekáya, nke ọwhu bù l'ọ nọdu l'ọnu ọnwu.

Onye nkfuchiru Chileke, bụ Ayizáya nwa Émọzu jekfu iya je asụ iya: “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Dozhia ibe ghu gę l'ọo-dụ, nkele ị bya l'an-wụhu; ị tị kadụ mma l'ẹhu ono l'eme ghu nụ.”

² O noo ya, Hezekáya bya echebe iwhe l'ụzo mgbodo kfuru nụ Onye-Nwe-Ọha sụ: ³ “Byiko Onye-Nwe-Ọha, iwhe mu l'aryo ghu bụkwa t'ị nyatanụ gę mu bụ-be onye gude ire-lanụ, gude obu mu g'ọ ha etso ụzo nkeghu, mu bụru onye meru iwhe dụ ree l'ẹnya ghu.” Hezekáya rya ẹkwa tsọ gbudagbuda.

⁴ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha kfuru okfu nụ Ayizáya sụ iya: ⁵ “Je je asụ Hezekáya l'ọ waa Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke nke nna ghu, bụ Dévidi l'ekfu ndọwa: Mu nụwaru ekfufu, i kfuru nụ mu, whụwaa ẹnya-mini, shi ghu l'ẹnya. Mu l'e-yekwafua awha iri l'ise lę ndzụ ghu.

⁶ Mu l'a-nafuta ghu, nafuta mkpukpu-a l'ẹka eze ndu Asiriya, mu egbochita mkpukpu-a.

⁷ “Ọ waa bụ iwhe-ọhubama mụbe Onye-Nwe-Ọha l'egoshi ghu, t'i gude marụ lę mbędua, bụ Onye-Nwe-Ọha l'e-me iwhe ono, mu kweru ụkwa iya ono. ⁸ L'eli ndzokpa ono a kpushiru, e shi enyihu ụlo-eli Éhazu, bę mu l'e-me tę inyonyo, tseru ogologo tsua itsuwu dụ ndzokpa iri.” O noo ya, inyonyo ono bya atsua itsuwu azụ dụ ndzokpa iri amamę gę ogologo iya shi habe.

⁹ Ọ waa iwhe Hezekáya, bụ eze ndu Juda deshuru nteke ẹhu ono megeeru iya, mbụ nteke ọ kagee mma l'ẹhu ono:

¹⁰ Mu shikwa aarị l'ọo nteke mu karụ kajiru akaji kaa kpurukutu bę l'a-nwụhu jeshia ọnoguzo alị-maa. Nteke ono l'a nafuwa mu ọo awha, mu gęge anofua ndzụ.

¹¹ Mu shikwa aarị lę mu ta awhuhedu Onye-Nwe-Ọha ọdo l'alị ndu nọ ndzụ. Lę mu ta awhuhedu madzụ ẹnya ọdo, mbụ lę mu ta awhuhedu ndu bu l'eliwhe-e.

¹² A lashiru ndzụ mu g'ọo onye lashiru ụlo ụnwu-eswi; mbụ l'ọo g'onye l'akpa iwhe akpakpa l'agwoje iwhe ọ kparụ bụ gę mu gwọru ndzụ mu agwogwo.

Ọo gę l'ee-byibufuje ẹkwa, l'iwhe e gude akpa ẹkwa bụ g'ọ byibufuru ndzụ mu tọgbo.

Wata l'eswe rwua l'enyashi b'o meru tę ndzụ mu bụru whuchakangu.

¹³ Mu l'ataję nshi nọdu jeye chi asahụ.

Ọle ọ dulewho g'ọo oduu-gburu-agụ bę l'azụpyashi mu

okpu l'ẹka l'oogwe mu okpu ryaaryaa.

Wata l'eswe rwua l'enyashi b'o meru tę ndzụ mu bụru whuchakangu.

¹⁴ Mu ryalahaa g'ọo onye a pyiberu ẹka l'ekpiri, ẹgube ono, apyarube męe ęsa l'anọje arya. Mu ryalahaa g'ọo ndo.

Mu lenyawaa ẹnya l'imigwe, ẹnya mekota mu ẹhu-ka.

Mu sụ: Byiko Onye-Nwe-Ọha, mu l'ejekwa iwhe-otsulanu, gbatanuru mu!

¹⁵ Ọle ọbu; ?mu l'e-kfu gunu?

L'ẹka o kfuwaru okfu nụ mu, tẹmenu ọ bụru yębedua bę meru iwhe ono.

Mu l'a-nọ eje ije egopa egopa jeye gę mu l'a-nọ-beru, nkele obu bụ mu mgbilu.

¹⁶ “Gube Onye-Nwe-Ọha, ọ kwa ụdu iwhe dụ ẹgube-ę bę madzụ gude buru.

Ọ bụru iya bę mu gude nọdu ndzụ.

Byiko, menua tę mu gbakerehu męe tę mu nọdu ndzụ.

¹⁷ Ọ kwa gę l'ee-shi t'ọ duru mu lę ree

bę mu jeru iwhe-otsulanu ono.

Ọ bụru obu, i yeru mu

b'i gude ti kwe tę mu nwulahu lę nsukutu ọla-l'iswi.

Ị tuko iwhe-dụ-ęji mu,

megbaberu chiru ghaa l'ụzo azụ ghu.

¹⁸ Nkele ndu nọwaa l'alị-maa tee tudu ghu ẹwha.

Ndu nwuhwaru anwuhu

ta abya l'a-gụ egvu-ajaja nụ ghu.

Ndu ọwhu e liwaru eli

bę l'ete elehedu ẹnya ire-lanụ nkeghu.

¹⁹ Ọ kwa ndu nọ ndzụ, mbụ l'ọo ndu nọ ndzụ

bę l'etu ghu ẹwha gę mu l'etu ghu iya ntanụ-a.

Ọ bụru ndu bụ nna l'akojeru

ụnwu whę nke ire-lanụ ghu ono.

²⁰ Onye-Nwe-Ọha bę l'a-dzofuta mu.

Anyi l'a-nọ akpọ une gude aguru iya egvu

jeye g'anyi l'a-nọ-beru ndzụ.

Ọ bụru l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha

bę anyi l'a-nọdu agụ iya.”

²¹ Ayizáya bę kfuhawaru sụ t'e meta akpuru figu tsua etsu debegee Hezekáya l'ezonwu ono, tsekashiru iya l'ẹhu nke ọwhu l'oo-mehu.

²² Hezekáya bya ajja sụ: “?Ọo gunu bụ iwhe-ọhubama, l'e-goshi lę mu l'e-megee bahubaa l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ọdo?”

Ndu ozhi, shi Bábyilonu

39 Ọ bụru nteke ono bę Merodaku-baladanu, nwa Baladanu bụ eze ndu Bábyilonu deshuru ẹkwo-ozhi bya ezhifu ndu ozhi tę whę je anụ iya Hezekáya; o ye iya iwhe whę l'a-nụ iya gude jia ya l'ẹhu ono, shi eme iya nụ, nkele ọ nuru l'ẹhu shi tọ dụ iya mma, ọle ọ kawa iya mma. ² Hezekáya nabata ndu ono, e zhiru ozhi ono ree-ree-ree. Ọ bya egoshi whę iwhe nọkota l'ulo-ẹku iya; goshi whę mkpọla-ọcha męe mkpọla-ododo męe mmanụ, l'eshi mkpọ męe mmanụ, l'ere ire męe ngwọgu iya l'owhu, tuko iwhe dukota l'ulo-ẹku iya goshikota whę. Ọ tọ dudu iwhe dụ l'ibe iya męe ọwhu

dụ l'alì-eze iya l'owhu, l'ooto goshia ndu ono, mbụ Hezekáya.

³ Tọ dụ iya bụ, Ayizáya, onye nkfuchiru Chileke bya ejekfu eze bụ Hezekáya jì iya sụ: “?Ọo gụnu bẹ ndu ono kfuru? ?Ọo awe bẹ whẹ shi bya nkeghu?”

Hezekáya sụ iya: “Whẹ shikwa ẹka teru ẹnya bya. Ọ kwa Bábyilonu bẹ whẹ shi bya.”

⁴ Ayizáya jì iya sụ: “?Whẹ whụgbaberu gụnu l'ibe ghu?”

Hezekáya sụ iya: “Whẹ whụkotaru iwhe lile, dụ l'ibe mu. Ọ tọ dudu ẹku, mu nweru enwe, mu l'ete egoshia whẹ.”

⁵ O noo ya, Ayizáya bya asụ Hezekáya: “Nụkwaa okfu Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu. ⁶ Ọ sụru agha: Oge l'abyawaa; nteke iwhe lile, dụ l'ibe ghu mēe iwhe lile, nna ghu whẹ setaru dobe, ọ dụ byeye ntaa l'a-buru iwhe e vutaru lashia Bábyilonu. Ọ tọ dudu iwhe a bya l'e-wowhodo ewowhodo. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ⁷ Ụnwu ghu nwoke, bụ ndu ọ bụ ghu nwuru bẹ l'aa-harụ kpụta, whẹ eje aburu ndu a harụ aha nọdu l'ibe eze ndu Bábyilonu.”

⁸ Hezekáya sụ Ayizáya: “Okfu Onye-Nwe-Ọha ono, i kfuru bẹ dukwa ree.” Iwhe ọ rjru kfu nno bụ lẹ nchị l'a-dụ yēbedua ndoo, l'ọ tọ dudu iwhe bya l'e-me nteke ọ nọkwadu ndzụ.

Odu ndu nke Chileke obu

40 Unu dya ndibe mu obu. Unu dya whẹ obu.
O nokwa iwhe Chileke unu l'ekfu ndono.

² Unu kfuru okfu njima nụ Jerúsalem.

Unu rya ya aryarya t'ọ marụ
l'ozhi ọkpehu ono, l'ooje bẹ gvụwaru.

Mbụ l'a kfụwaru ugwo iwhe-dụ-ẹjì o metagbaberu.

Tẹhenu ọ natawaa iwhe shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha
ọwhu ha g'ọo ya ugbo labo;
l'iswi iwhe-dụ-ẹjì ono, o metagbaberu.

³ O nweru onye l'echi mkpu asuje:

“Unu mechaaru Onye-Nwe-Ọha ụzo l'echi-ẹgu.

Unu mee ogborogbo ụzo Chileke anyi
t'ọ kfụ-geeru nhamunha l'echi-ẹgu alì-ivovonyi.

⁴ Ẹka dụ nsụda nsụda bẹ l'ee-nwuchikota enwuchi.

Iwhe lile, bụ ugwu mēe mgbogidi
bẹ l'aa-rwazekota arwaze.

Ẹka dụ nswiko nswiko bẹ l'ee-me, ya akfuru nsụmini.

Ẹka dụ kpokoro kpokoro bẹ l'aa-rwaze arwaze,
ya akwọhu mụrumuru.

⁵ O noo nteke ọdu-biribiri nke

Onye-Nwe-Ọha l'a-futa iwhe.

Iwhe bụkota madzụ swiikpamu awhụkota iya,
nkele mube Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu.”

⁶ O nweru olu-okfu l'ekfu sụ: “Chia mkpu!”

Mu sụ: “?Ọo gụnu bẹ mu l'e-chi lẹ mkpu?”

Ọ sụ: “Chia mkpu sụ lẹ madzụ lile dụ g'ọo ẹwu.

Uma madzụ l'ama dukwawho
g'ọo uma nzirizaa ẹwu, dụ l'egbudu.

⁷ Ẹwu l'akpoje nkụ; nzirizaa ẹwu l'erishihuje dashja
mē Onye-Nwe-Ọha -kushi iya ume.
Ishi iya bụlewho lẹ madzụ bụ ẹwu.

⁸ Ẹwu l'akpojekwa nkụ bụ l'ezhi,
nzirizaa ẹwu l'erishihuje erishihu dashja,
ọle Chileke anyi bẹ okfu iya
l'adujekwa lẹge o kfuru iya jeye lẹ tututu-mjimi.”

⁹ Je akfukoru l'eli ugwu ha shii, gube Záyonu,
bụ onye wolataru ozhi-oma.

Wolia olu ewoli chia ya ochi mkpu,
t'egwu ba atsushi ghu,

mbụ gube Jerúsalemu ono, wolataru ozhi-oma!

Kfuru mkpukpu dukota l'alì ndu Juda sụ whẹ agha:
“Unu lee Chileke unu ndowa!”

¹⁰ Unu lekwa Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha
g'ọo gude ike iya eje abya.

Ọobya tẹ ya gude ọkpehu iya chja.

Lekwa; o gudekwa obunggo eje abya,
mbụ l'ọ gude ugwo, l'ọo-kfụ ndibe iya l'ẹka.

¹¹ Nwa ndokobe aturu iya bẹ l'onoje eche
g'ọo onye l'eche aturu.

Ụnwu aturu iya bẹ l'oohejeru l'ẹka;

l'ookutaje whẹ tukobe onwiya l'ikpobu.

O nokwawho gẹ l'oogubeje

nwehu erwu ndu ọwhu he nwa l'ẹka.

¹² ?Ọo nweru onye gwajeru ẹka
okoroko gude tịa mini, dụ l'enyimu atùtù?

?T'ọ nweru onye gudeje

ntụ-ẹka tịa akpamigwe l'owhu?

?Ọo nweru onye gudeje nkata

kpota ivovonyi, dukota lẹ mgboko?

?Ọo nweru onye wotajeru

iwhe-atùtù tịkota ẹrwa ugwu?

?T'ọ nweru onye wotajeru

iwhe-atùtù gude tịa nhamunha mgbogidi?

¹³ ?Ọo onye tujeru Ume

Onye-Nwe-Ọha iwhe l'oo-me?

?Ọo onye kpọ-zhijeru iya ụzo

sụ iya l'ọ waa iwhe l'oo-me?

¹⁴ ?Ọo onye bẹ Onye-Nwe-Ọha

jejeru ọkpata ishi iwhe l'oo-me?

?Ọo onye zhijeru iya ụzo ọwhu bụ ọkpobe iya?

?Ọo onye zhiru iya ọ marụ iwhe?

?Ọo onye goshiru iya ụzo,

l'oo-shi, iwhe edojee ya ẹnya?

¹⁵ Ishi iya bụ lẹ mba nọnu bẹ dulewho g'ọo mini,

tadarụ pọmu lẹ pokiti.

E wotaru whẹ g'ọo ivovonyi, dụ l'iwhe e gude atụ
iwhe.

Alì, dukube eze-enyimu bẹ l'oogudeje iwhe-atùtù atụ
g'ọo onye l'atụ ivovonyi.

¹⁶ Ọswa, dụ l'ugwu ugwu Libanonu ta asukwa gẹ

I'oo-buru nkú l'ee-gude shia
iwhe e gude agbarú Onye-Nwe-Ọha eja.
Anụ dụkota l'oswa ono ta asụ gẹ l'ee-gbukota iya
gude gbaarú Onye-Nwe-Ọha eja ọkpokota-iwhe-
ọku.

¹⁷ Mba gẹ mba ha dụkota
g'oo iwhe mmaanụ l'iwhu iya.
Iwhe o wotaru whẹ bụ lẹ whẹ bụ iwhe mmaanụ,
buru iwhe iwhoro.

¹⁸ ?Oo onye bẹ unu l'e-wota t̄beru Chileke?
?Oo nweru nt̄kpe, unu l'a-sụ lẹ yẹle iya bụ iwhe
lanụ?

¹⁹ A bya abya lẹ nt̄kpe, a kpuru akpụ,
onye kpuru iya nụ bụ onye l'eme nka.
Onye l'eme nka lẹ mkpọla-ododo
l'arwụ-wheje iya mkpọla-ododo,
bya emeru ẹgbirigba mkpọla-ọcha ye iya.

²⁰ Onye darụ ụkpa databe iya
nke ọwhu bụ l'ọ t̄ dudu ike
anụ Chileke ẹgube iwhe ono
bẹ l'ahọtaje oshi, l'ete erehu erehu,
chọ onye l'eme nka shii, t'ọ bya emetaru iya nt̄kpe,
l'ete abya l'anonyaa haliberu ọkpa.

²¹ ?Unu ta amahadụ? ?Unu ta anụbudua?
?T'e kfuhaduaru iya unu eshi mbụlembu?
?Mbụ too dodua unu ẹnya g'e shi t̄a ukfu mgboko?

²² Onye meru iya nụ bukwa onye ono,
nọdu l'oshi-eze iya l'ewhekerewhe nọghata
eliwhe kpaa mgburumgburu.
Ndu bu l'eliwhe ono bẹ dụkota iya g'oo unwu ogu.
Igweli l'owhu b'ọ t̄saru at̄sa g'oo onye t̄saru ukpo,
bya ekwesaa ya, o kpuru
g'oo ụlo e gude ẹkwa kwee nke ebubu.

²³ Oomeje tẹ ndu bu ishi ba aduhe iwhe whẹ l'a-bụ.
L'oomeje ndu l'achi mgboko-o,
whẹ aburu iwhe mmaanụ.

²⁴ Ọbua akuku, l'aakukwadu whẹ l'ali,
mẹe adzabẹ, l'aadzabekwadu whẹ l'ali,
whẹ jee tẹ whẹ gbabẹ akwara l'ali,
ya awhua whẹ onu, whẹ anwua lwaa,
uburu-aga abya ezhikota whẹ g'oo ẹswa ereshi.

²⁵ " ?Oo onye bẹ unu l'e-wota t̄beru mu?
?Oo onye bẹ mu l'iya bụ iwhe lanụ?"
O noo aji, onye nsọ l'aji ndono.

²⁶ Palia ẹnya l'igweli.
?Oo onye meru iwhe lile ono g'ọ ha?
Ọ kwa onye ono,
l'emeje tẹ kpokponde l'afushi nnanụ nnanụ,
mbụ onye ono, l'anọje eku whẹ ẹwha l'ẹhu l'ẹhu.
Ike o nweru bẹ haa shii, ọkpehu dụ iya nụ paa ẹka;
ọo ya meru, kpokponde ono
ta adụ ọwhu l'aachọ achọ m'oo nnanụ.

²⁷ Unubẹ ndibe Jékọpu,
?ndẹe g'o gude unu kfuwa udu okfu ọwa?

Unubẹ ndibe Ízurelu, ?oo gunu meru g'o gude unu
l'agụ ngirima ono, unu l'agụ
asuje lẹ Onye-Nwe-Ọha
ta amadụ iwhe-ọtsulanu, unu l'eje,
mbụ lẹ Chileke unu ta akpajedu ishi tẹ ya
meeru unu iwhe gbarụ unu?

²⁸ ?Unu ta amahadụ? ?Unu ta anụbudua woo lẹ
Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke,
l'a-nọ jeye lẹ tututu-mimimi?

Onye ono, meru eliwhe l'owhu jeye ẹka o jeberu.
Ike ta agvụjedu iya agvụ, ẹhu ta atsujẹ iya mmẹe,
ọ t̄ dudu onye makotaru g'o gude kwabẹ ẹnya.

²⁹ Onye ike gvuru bẹ l'oomeje t'ike dụ.
Onye ụvo l'adụ bẹ l'oomeje t'uvo dụ iya.

³⁰ Unwokorọbya l'anonyajee, ike agvushia whẹ,
ẹhu atsushia whẹ mmẹe.
Unwoke ọgbo uke l'anonyajee kpokuta iwhe daa iko.

³¹ Ọle ndu ẹnya whẹ dụ l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ
bẹ ike l'a-kabaa adudu.

Whẹ l'e-gude akwẹka whee l'eli g'oo ugo.

Whẹ l'e-whe ewhewhe ọso,
ike ta abya l'a-gvụ whẹ agvụ.

Whẹ alọ nloba ije, ẹhu ta abya l'a-tsụ whẹ mmẹe.

Onye l'e-yeru Ízurelu ẹka

41 "Unubẹ ndu bukube ẹnyimu,
unu daa gbẹe, ngaberu mu nchị!

T'ike kabakwaa ọdu ọhamoha!
Tẹ whẹ kpilitaru akpilitaru bya eyee oke onu whẹ.
T'anyi t̄ko g'anyi ha dzua edzudu l'ulo-ikpe.

² ?Oo onye kpatsutaru onye dụ chiriiri ono,
shii ụzo ẹnyanwu-awata,
mbụ onye ono l'abuje, ọ -hata ọkpa,
ya alwua lwu-gbua.

Onye-Nwe-Ọha l'ewojeru ọhamoha ye iya l'ẹka,
mee t'iwhe bụ ndu eze lwakota iya lẹ mkpula ọkpa.

Oogudeje ogu-igba iya egwe whẹ uji,
gude akfụ iya achikashi whẹ
g'oo ẹswa wherewhere l'ewhekashi.

³ Ọochije whẹ ọso, chi-whua whẹ achi-whu,
ya aghata ejeru onwiya g'ẹhu ha iya.
Ọogha-geje ghaa l'uzo, l'ootoo ghabua.

⁴ ?Oo onye meru iwhe dụ nno, mee ya mekota?
Mbụ onye ono shi lẹ mbụ mee,
ọgbo ọwaa gbagee, ya ekua ọgbo ọdo,
whẹ afuta bya agbaa.

Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha meru iwhe ono.
Iwhe vugezhia ụzo gbaa bụ mbẹdua meru iya,
iwhe l'agba l'ikpazu-a buru mbẹdua l'eme iya."

⁵ Ndu bukube eze-ẹnyimu
bẹ whuru iwhe ono mu meru, whẹ tsuhu egvu.
Ndu bu l'ẹka igwe beru alị beru bẹ l'anmakota jijiji.
Whẹ dzukobewaru eje abya.

⁶ Onyenonu l'eyeru ibe iya ẹka.
 Whẹ kpakọ ekfuru ibe whẹ sụ:
 "T'obu shihukwa ghu ike!"
⁷ Onye l'eme nka l'oshi l'asuje
 onye l'akpu mkpọla-ododo l'ọ dukwawho ike.
 Onye gude ọngu eme t'iwhe kwọhu tẹterere
 l'asuje onye l'akugbabe iya akugbabe t'o jishia ike.
 Ọ futa, ya asụ onye ọwhu gude
 ọku edzegbabe iya edzegbabe: "Ọ dụ ree."
 Whẹ abya akya ntẹkpe ono aga t'o shihu ike,
 nke ọwhu l'ọotoo yọkashihu.

Ízurelu bú ndu Chileke hotaru

⁸ "A byakwanụ lẹ gụbedua,
 bú Ízurelu, bú onye ozhi nkemu,
 mbụ Jékpọ, bú onye mu hotaru,
 gube ẹpa Ébirihamu, bú ọnya mu;
⁹ gube onye ono, mu dutaru
 l'ẹka igwe beru alị beru,
 mbụ gube onye mu shi l'ẹka kagezhia otęnya kua,
 bya asụ ghu l'í bú onye ozhi nkemu,
 lẹ mu hotawaru ghu, mu ta abya l'ajika ghu ajika ọdo.
¹⁰ Ba atsushi egvu, o noo nkele mu ọdu swiru ghu
 eswiru.

T'obu be echifushi ghu echifu,
 o noo nkele ọo mu bú Chileke ghu.
 Mu l'e-me t'i shihu ike; mu l'e-yeru ghu ẹka.
 Mu l'e-gude ẹka-utara mu ono, mu l'egudeje
 eme iwhe dụ chiri gudieshia ghu ike.

Ízurelu l'a-lwụ-gbu ndu ọhogu iya

¹¹ "Iwhe bú ndu l'abarụ ghu hanyi hanyi
 bẹ l'ee-kpu iwhu l'oguri turu eyerebeke nù whẹ.
 Ndu l'etso ghu okfu te enwedụ iwhe whẹ bya l'a-buru,
 gbahaa kpurupyata.
¹² Ii-chika ẹnya t'i marụ mẹ
 ndu ọhogu ghu ono whẹ l'erwuwaa,
 ị tji whụdu whẹ.
 Ndu l'alwushi ghu ọgu ta adudu iwhe whẹ bya l'a-
 buru.

¹³ O noo nkele ọo Mu bú Onye-Nwe-Ọha,
 buru Chileke ghu,
 onye gude ghu l'ẹka-utara ghu.
 Ọo mbẹdua bẹ sụru ghu t'í ba atsushi egvu,
 lẹ mu l'e-yeru ghu ẹka.

¹⁴ Ba atsushi egvu,
 gube nworishi ono, bú Jékpọ,
 mbụ gube nwẹpyara-une ono, bú Ízurelu,
 nkele mu l'e-yeru ghu ẹka."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Ọo ya bú Onye nsọ nke Ízurelu,
 bú onye gbafutaru ghu nù.

¹⁵ "Leenu, mu l'e-me ghu

t'í buru iwhe e gude echi ereshi,
 mbụ iwhe dụ ọwhúú, l'atsụ nkọ, bya enweru ézézé.
 Ugwu g'ugwu ha bẹ l'ii-chi tọlitolí,
 gwee ya aryaka-eryune.
 Mbụ gwepiyashia ya, ya etsu
 buruburu g'ọo mkpaba ereshi.
¹⁶ Ii-whuchashi whẹ awhuchashi,
 wherewhere ewhekashia whẹ.
 Oke-wherewhere apakashia whẹ nnanụ nnanụ.
 Gụbedua l'onwoghu l'e-gude
 Onye-Nwe-Ọha ete ẹsua.
 Onye nsọ nke Ízurelu aburu
 onye l'ii-gude eku onwoghu eku.

Chileke l'e-me t'iwhe l'ejeru ndu Ízurelu l'iwhu l'iwhu

¹⁷ "Nteke ndu ukpa mẹ ndu
 l'adua g'ọ harụ whẹ l'achọ mini,
 whẹ l'a-ngụ, whẹ ta awhụ iya,
 ire kpọhu whẹ nkụ l'ẹka ẹgu mini l'eme whẹ,
 mbẹdua bú Onye-Nwe-Ọha aza whẹ oku.
 Mbẹdua, bú Chileke nke Ízurelu ta ahadụ whẹ.

¹⁸ Mu l'a-gbafu ẹnyimu mini,
 ya awata asoso l'alị ọkponku.
 Mu agbafua ẹnya ẹka mini l'eshi asọ lẹ nsuda.

Mu l'e-me tẹ echi-ẹgu
 alị-ivovonyi buru okpuru, mini jiru kpimu.
 Alị ọkponku aburu ẹka mini l'e-shi asọshi.

¹⁹ L'echi-ẹgu bẹ mu l'e-ye oshi sida, mẹ oshi akeshiya
 mẹ oshi miyituru, mẹ oshi olivu.

Mu eworu oshi payinu, mẹ
 oshi ịru, mẹ oshi sayipuresu dzaa l'alị-uchi.

²⁰ Nke ọwhu ndu madzụ l'a-whụ iya hụbe iya ama,
 whẹ egbuga iya nke, ya edoo whẹ ẹnya
 l'ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ gude ẹka iya mee iwhe ono,
 mbụ l'ọo Onye nsọ nke Ízurelu
 bẹ mekotaru iwhe lile ono dobe.

Onye-Nwe-Ọha l'ama agwa ẹka l'iwhu

²¹ "Unu bya edoodaa edo unu."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
 Onye ono, bú eze nke ndibe Jékpọ sụru agha:
 "Unu bya ekfua g'unu marụ."

²² "Unu je eduta agwa unu
 t'ọ futa bya akarụ anyi iwhe l'e-me nù.
 Tẹ whẹ bya akarụ anyi iwhe gbahawarụ nù.
 Tẹ whẹ bya akarụ iya anyi, t'anyi rịa ya arịri,
 nke ọwhu anyi l'a-marụ iwhe l'ooomegee nwufuta.
 Ọdua t'unu kfuru anyi iwhe l'e-bekoo mee.

²³ Unu karụ anyi iwhe l'e-me l'atatiwhu
 nke ọwhu anyi l'a-marụ l'unu bú agwa, l'eme ire.
 Unu mee nnanụ goshi anyi; m'ọ dụ ree m'ọ dụ ẹji,
 nke ọwhu anyi l'a-nmahụ
 kwekwekwe tsuhu egvu.

²⁴ Lenu l'ọ tọ dudu iwhe unu bu.
Iwhe unu l'eme buru iwhe
mmaanu, l'adua iwhe o li.
Onye hataru unu bukwa ahuma be onye obu meru.
²⁵ O nweru onye mu kpaliru l'uzo isheli; l'oboyawa.
O shi l'uzo aka enyanwu l'awataje eku ewha mu.
Ndu bu ishi be l'oo-dzo
pyaapya g'oo onye l'atsy nri l'otumu,
mbu g'oo aka onye l'akpu ite
l'adzọ urwa, o gude akpu ite.
²⁶ ?Oo onye be kfuru iwhe-e eshi mbulembu
nke owhu anyi l'a-maru iya?
?Oo onye be nmahawaru iya onma okwa,
nke owhu anyi l'a-su l'iwhe o kfuru be ntupo l'adud-
ua?
O to nwedu onye kfujeru iya.
To du onye nmajeru iya o-nma okwa.
O to dudu onye nujeru okfu unu.
²⁷ Oo mbedua be vu uzo kfuaru Zayonu su iya:
'Lekwa whẹ ndowa!'
O buru mu be yeru onye je ezhia
Jerusalemu ozhi-oma ono.
²⁸ O le mu leru enya, to du onye mu levuru.
O to dudu onye mu whuru l'echilabo whẹ,
l'adu ike buru onye mgbazhi.
Mbu onye bu mu jia aji; ya asaa mu iya.
²⁹ Lewaro, whẹ tuko buru iwhe mmaanu.
Iwhe whẹ l'eme buru iwhe mmaanu.
Agwa whẹ be bukota
wherewhere yele iwhe-iwhoro.

Onye ozhi nke Onye-Nwe-Ọha

42 "Onye owaa bu onye lejeru mu ozhi, mbu onye
mu gude aka mu gudeshia ike.
Onye mu gude aka mu hota,
buru onye l'emeje t'obu jizeta mu.
Mu l'e-ye iya Ume mu l'ehu,
T'o wobata ikpe, kfuru nhamunha bya edobe
le mba ge mba ha, du le mgboko-o.
² O too jekwa orya orya; too jehunu ochi mkpu.
To dahunu onye bya l'a-nu olu iya l'echi-uzo.
³ O wha ikpuruma, goru agogo
be l'oo-to nyajidu iya.
To whu-nyi oryoku, l'enwu ereswe ereswe.
Oo-gudelewho aka iya g'o gude iya wobata
ikpe, kfuru nhamunha.
⁴ Ike ta abyakwa l'a-gvu iya,
ume ta abya l'e-buhu iya
jeye nteke l'oo-me t'ikpe,
kfuru nhamunha keru okpa l'eliwhe.
Ndu bukube eze-enyimu elelahaa enya iwu iya."
⁵ O waa iwhe Chileke, bu
Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa,

mbu onye ono, meru igwe, bya alochia ya alochi;
onye ono, tusaru mgboko atusa
mee iwhe lile, du iya nu;
mbu onye l'anuje ndu bu
le mgboko ume, whẹ l'atu,
nu ndu l'eje ije l'eli iya ndzu.
O suru agha:
⁶ "Oo Mu bu Onye-Nwe-Ọha
gude o-du-chiriri mu kua ghu.
Mu je l'e-seta ghu l'aka gudeshia ghu ike.
Mu l'a-kwakobe ghu, mee ghu
t'i buru onye l'ee-shi l'aka iya,
mu le ndiwhe agbaa ndzu.
Gu aburu iwhoro, duru mba lile,
⁷ shi nno mee t'enya saa ndu l'atsọ ishi,
mee te ndu a kpuru le ndzu nweru onwowhe,
mekwaawho t'a haa ndu no
le mkporo aka gbaru tsukiriti.
⁸ Saa, o kwa Mu bu Onye-Nwe-Ọha.
O noo ewha mu gedegede.
Ugvu rwuberu mu nu be mu
l'ete ewokwaru anu iwhe odo.
Mu te eworu ama, l'aaja mu haaru agwa.
⁹ Leeda, akahu iwhe mu suru
l'oo-me be meekwaru ghata.
Mu l'ekfuwaa nke owhuu ntaa.
Mu l'ekfujeeada iwhe obu temenu ya awata ememe."

Egvu, e gude aja Onye-Nwe-Ọha

¹⁰ Unu gu a egvu owhuu nu Onye-Nwe-Ọha.
Unu shi l'aka mgboko beru jaje iya ajaja.
Unube ndu l'agha l'eze-enyimu jaje iya ajaja;
iwhe lile, bu l'eze-enyimu aja iya ajaja.
Unu jaa ya, unube ali ono, dukube eze-enyimu
mee unube ndu bu iya nu.
¹¹ T'echi-egu yele ndu bukota iya nu kpoo orwube!
T'unwu mkpukpu aka ndu Keda bu tekota eswa.
Te ndu Sela gu a egvu ehutso.
Te whẹ je anodu
l'onunu-swongu-swongu ugvu kpoo orwube.
¹² Te whẹ kwabekwa Onye-Nwe-Ọha ugvu.
Whẹ anodu l'ali aka enyimu
so-where mgburumgburu jaa ya ajaja.
¹³ Onye-Nwe-Ọha l'a-dzoru kwagangu kwagangu
lufuta g'oo ojogu.
Oo g'onye ojogu l'a-vojeru oku ghua ehū bu
ge l'oo-voru oku ghua ehū,
ya aryaa orya gude chia mkpu ogu,
ya emeru goshi ndu ohogu iya l'o ka whẹ ekuku.

Chileke l'ekwe ndibe iya ukwa n-yemeka

¹⁴ "Mu shiwaa eshi bu gunu noduta nggujungguji.
Mu shi data shiikfu, sedeta onwomu.

Ọle ntaa bẹ mu bya l'aryangirihu g'ọo nwanyi, ime l'eme.

Mu bya l'awata ọtsu ude atụ heehee.

¹⁵ Mu l'e-me t'ugvu lile daburu whochangu.

Mu amịkota mini l'irwu, dụ iya nụ t'ọ kposhihu nkụ.

Mu l'e-me t'enyimu ghokota alị okponku.

Mu emee t'okpuru tahukota.

¹⁶ Mu l'e-duru ndu kpuru ishi shia ọzo, whẹ l'ẹte ama-haa.

Mu l'a-kpọ-zhiru whẹ ọzo l'echi-ọzo, whẹ l'ẹte ama-haa.

Mu l'e-me t'ochi bụru whẹ iworo.

Mu arwazeeru whẹ ẹka dụ kpokoro kpokoro

t'ọ kwojeru whẹ mụrumuru.

Iwhe lile ono bẹ mu l'e-mekotagezhia,

ọ tọ dudu ọwhu mu bya l'aha ememe.

¹⁷ Ọle ndu kpọru obu ye l'agwa,

mbụ ndu l'asụje l'ọo iwhe a

kpuru akpụ gude ndzụ whẹ,

bẹ mu l'a-gha iwhe igharawhu,

mee whẹ iwhe-iwhere, ka l'iwhe-iwhere.

Ndu Ízurelu l'atsọ ishi ada nkuchi

¹⁸ "Unubẹ ndu l'ada nkuchi, unu nọaro iwhe lẹ nchi.

Unubẹ ndu l'atsọ ishi, unu paliaro ẹnya whụ ọzo.

¹⁹ ?Oo onye bụ onye ọbu, l'atsọ ishi,

gbahaa onye ozhi mu?

?Oo onye l'ada nkuchi g'ọo onye ono, mu zhiru ozhi?

?Oo onye l'atsọ ishi g'ọo onye ono, nọ mu l'ẹka?

?Oo onye l'atsọ ishi g'ọo onye ozhi Onye-Nwe-Ọha?

²⁰ I whụwaru igweligwe iwhe,

tọ duro ọwhu l'jigabeje nchi.

Nchi gheru ghu ọnu, tọ dụ iwhe l'jinuje."

²¹ Onye-Nwe-Ọha bụ onye dụ chiriri.

Ọo ya meru g'ọo gude ọ nụ iwu nkiya

t'ọ bụru iwhe l'ereshi ire ike,

bụru iwhe l'aakwabẹ ugwu.

²² Ọle whẹ bụ ndu a nataru iwhe whẹ lẹ nfu,

bụru ndu a vuru aya whẹ l'ọgu.

Gẹ whẹ ha bẹ nmaru l'eto l'ime nsukutu.

Whẹ bụ ndu a tų-chiru atų-chi lẹ mkpọro domia edo-mi.

Whẹ bụwaa ndu a lwataru alwuta,

tọ dụ onye l'agbataru whẹ.

Whẹ bụwaa aya, a vataru l'ọgu,

tọ dụ onye l'a-sụ: "Unu duwhu whẹ azụ."

²³ ?Oo onye l'ime unu l'a-ngabẹ nchi l'okfu-a;

m'ọ kwanu gebe nchi ree l'ọzo atatiwhu?

²⁴ ?Oo onye haru ndibe Jékọpu

tẹ whẹ bụru aya, a vataru l'ọgu?

?Oo onye haru ndu Ízurelu

tẹ whẹ bụru ndu a lwataru l'ọgu?

?Tọ dụ Onye-Nwe-Ọha bẹ meru iya,

mbụ onye ono, anyi mesweru?

Nkele whẹ haru otso ọzo iya.

Whẹ jika ome iwhe iwu iya kfulu.

²⁵ Ọo iwhe ono meru,

ọ wụ-kpushi whẹ oke ẹhu-eghughu iya,

mee t'ejo ọgu dakfu whẹ.

Ọo g'ọku l'anoje enwu whuruwhuru bụ gẹ

ẹhu-eghughu iya ono gbaru

whẹ mgburumgburu obenu l'ọ to dodu whẹ ẹnya.

O kepyashiru whẹ ekepyashi,

ọle whẹ te egudedu iya nwuta iwhe.

Onye bụ iya kpụ l'a-dzọ ndu Ízurelu

43 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ntaa,

mbụ onye ono bụ iya meru gube Jékọpu,

ọ bụru iya kpuru gube Ízurelu. Ọ sọru agha:

"Ba atsushi egwu, nkele mu gbafutawaru ghu.

Mu kuwaru ghu l'ẹwha, i bụru nkemu.

² I ghade lẹ mini bẹ mu l'e-swiru ghu eswiru.

Nteke bụ l'ọo ẹnyimu bẹ l'jigha, ọ tọ byadu l'e-ri ghu.

I-gude okpa jee ije l'eli oku,

bẹ l'oto byada l'a-hu ghu.

Ire oku iya ta abya l'e-kebata ghu ekebata.

³ O noo nkele ọo Mu bụ

Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu.

Ọo mu bụ Onye nsọ nke Ízurelu,

bụru onye ndzofuta ghu.

Ọo ndu Íjiputu bẹ mu nuru gude gbata ghu.

Ọ bụru ndu Itiyopiya yele ndu Seba

bẹ mu nuru l'ozori ghu.

⁴ Eshi-ọwhu i bụ onye dunuka mu mkpa,

bụru onye l'aakwabẹ ugwu l'ẹnya nkemu,

mbụ l'eshi ọwhu mu yeru ghu obu

bẹ mu l'e-woru ndiwhe nụ gude gbanweta ghu,

mu eworu ndu madzụ nụ l'ugwo ndzụ ghu.

⁵ Ba atsushi egwu, nkele mu swiru ghu eswiru.

Ẹpa ghu bẹ mu l'e-shi l'ọzo ẹnyanwu-awata chilata,

shi l'ọzo ẹnyanwu-ariba chilatakota ndibe ghu.

⁶ Mu l'e-je asụ isheli: 'Pakwaru whẹ haa tẹ whẹ lwa!'

Mu eje asụ ọhuda: 'Be esedekwa whẹ!'

Unu shi l'alị otẹnya ono chilataru mu unwu mu un-

woke.

Unu eshi l'ẹka mgboko beru

chilataru mu unwu mu unwanyi,

⁷ Mbụ iwhe bụ onye l'eejuje ẹwha ala l'ẹwha nkemu.

Ndu mu meru t'e gude tua mu ẹwha.

Ndu mu gude ẹka mu kpua; bya emee whẹ dobe."

Ízurelu bụ ndu ẹka-ebe Onye-Nwe-Ọha

⁸ Unu dufuta ndu ono, bụ

o-nweru ẹnya, l'ẹte awhu ọzo ono,

mbụ ndu ono, bụ o-nweru nchi, l'ẹte anu iwhe.

⁹ Tẹ mba gẹ mba ha gbakodzua.

Iwhe bụ madzụ l'owhu edzukota.
 ?Qo onye l'ime whẹ bẹ kfuru iwhe l'e-me ntaa?
 ?Qo ndu ole bẹ kfuru ọwhu mehawaru nụ?
 Tẹ whẹ kunua ndu ẹka-ebe whẹ
 tẹ whẹ bya egoshi l'iwhẹ whẹ kfuru bụ ọkpobe iya,
 nke ọwhu ndu ọdo l'a-nụ iya sụ l'ọ waa ezhi-okfu.
 10 "Q kwa unu bụ ndu ẹka-ebe mu."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
 "Q bụru unu bẹ mu ọtaru t'unu l'ejeru mu ozhi,
 nke ọwhu unu l'a-hụbe mu ama, kweta nkemu.
 Ya edokwawho unu ọnya l'ọo mu bụ onye ọbu.
 Q tọ dudu Chileke ọdo, a kpuru dobe, t'a gụfu mbed-
 ua.
 Chileke ọdo ta abya l'a-dụ, gbahaa mbedua.
 11 Qo mu, mbụ mbedu-owa
 gededede bụ Onye-Nwe-Ọha.
 Onye ndzota ọdo ta aduhedu, t'a gụfu mbedua.
 12 Mu kfuru iwhe l'e-bekochaa mee,
 mu bya adzọo unu,
 mu chia ya o-chi mkpu l'ọo mbedua bụ Chileke.
 Q tọ dudu agwa ndu ọha-ọdo mejeru iya nụ.
 Iwhe ono g'ọ ha bẹ unu l'a-gbarụ mu ẹka-ebe iya."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
 13 "Qo mu bụ Chileke shi eshi mbulembu ọduta.
 Q tọ dudu onye l'a-dụ ike anafu mu onye nọ mu l'ẹka.
 Q tọ dudu onye sụru gẹ
 l'ọo-gbanwe iwhe mu l'eme."
Chileke l'eme tẹ ndibe iya lwawhu azụ l'ọnodu whẹ
 14 Q waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa,
 mbụ onye ono gbafutaru unu,
 bụru onye nsọ nke Ízurelu.
 Q sụru agha: "Mu l'e-kwobe iswi ẹhu unu
 zhia ndu l'e-je ọgu lẹ Bábyilonu,
 je emebyishia ọnu ẹka e shi abahụ lẹ mkpukpu ono,
 bụ igwe b'e yekotaru iya.
 Ụzọ ẹhu-utso ono, ndu Bábyilonu l'atụ
 aghọru whẹ ọgu-ekwa.
 15 Qo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ onye nsọ unu.
 Qo mu meru unubẹ ndu Ízurelu dobe.
 Q bụru mu bụ eze unu."
 16 Q waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu,
 mbụ onye ono, tọru ụzo, ọ ghajaa eze-onyimu,
 bya atogbo ogborogbo echi-uzo l'eze mini,
 17 bụ iya bụ onye ono,
 chitaru ụgbo-inya mee inya-ọgu,
 bya achita ndu ojogu mee
 ndu gbarụ mkparawa, mee whẹ,
 whẹ zeshia l'ẹka whẹ l'ete afua gbalihu agbalihu
 ọdo.
 A gbanyiru whẹ agbanyi,
 whunyia whẹ awhunyi g'ọo ọku oryọku.
 18 "Unu zọhaa iwhe garu aga.

Unu be eligabeshi onwunu l'iwhẹ gbahawaru nụ.
 19 Unu lekwa lẹ mu l'emewaa iwhe ọwhúú!
 Mbụ l'ọobyawaa t'ọ futa iwhe. ?Unu ta awhudu iya?
 Mu l'atọ ụzo l'echi-egu.
 Mu l'eme tẹ iyi-mini dukota l'alị, daburu mgbegere.
 20 Anụ-egbudu l'a-kwabẹ mu ugwu,
 yele nkuta-oswa mee mgbashi,
 nkele mu meru tẹ mini dụ l'echi-egu,
 mee tẹ iyi-mini dụ l'alị, daburu mgbegere,
 nke ọwhu ndibe mu l'a-ngụ mini,
 mbụ ndu ono, mu ọtaru.
 21 Ndu mu gude ẹka mu kpuru onwomu
 tẹ whẹ ryaa ya aryarya sụ l'ọ gbarụ t'a jaa mu ajaja.

Ízurelu ta amadụ iwhe-oma

22 "Qle gube Jékọpu te enwedu nteke i kpokuru mu.
 Gube Ízurelu bẹ ike gvwaru l'ẹka mu nọ.
 23 I tị kpọtadu aturu bya anụ
 t'e gude gbaarụ mu eja ọkpokota-iwhe-ọku.
 Ti wotaru mu ngwo-eja gude bya akwabẹ mu ugwu.
 O to nwedu nteke mu gudeje okfu t'i gwooru mu
 ngwo-eja nri bo ghu ivu-erwa.
 To nwe nteke mu gudeje okfu t'i kporu mu
 ụnwú isensu ọku mee t'ike gv ghu.
 24 I ti gudejedu okpoga ghu je azutaru mu
 oshi ẹchara-mbeke, l'eshi mkpọ.
 Ti gwojeru mu ngwo-eja ẹba anụ jiru mu ẹwho.
 Iwhe i mechiaru bụ l'i gudewaa
 ome iwhe-dụ-ẹji bo mu ivu-erwa.
 I gudewaa ome ejo-ememe mewa ike gv mu.
 25 Qo mu, mbụ l'ọo mbedu-owa
 bụ onye l'e-huchafu ghu mmeswe ghu ono,
 nke ọwhu ẹwha mu l'a-kfuru.
 Mu ta abyadụ l'a-nyatakwadụ
 iwhe-dụ-ẹji ono, i megbaberu ọdo.
 26 Sụa, nyataru mu iwhe gahawaru aga.
 T'anyi tuko tukahu iya.
 Doo nke ghu t'a maru ?iswi ọ dụ ghu mma?
 27 Ochee-oroke ghu bẹ meru iwhe-dụ-ẹji.
 Ndu l'ekfuchitaru ghu kwefuru mu ike.
 28 Qo ya meru g'o gude mu wofu ndu bụ ishi
 l'ulo-nsọ nkemu tẹ whẹ ba abuhe ishi.
 Q bụru iya meru mu woru
 Jékọpu nụ t'a lakota iya l'iyi,
 mee tẹ Ízurelu bụru onye e meru iwhe-iwhere.

Ízurelu bụ ndu Chileke ọtaru

44 "Qle, ngabẹ nchị ntaa,
 gube Jékọpu, bụ onye ozhi nkemu,
 mbụ gube Ízurelu, bụ onye mu ọtaru.
 2 Q waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu nwa,
 mbụ onye ono, bụ iya meru ghu,
 bụru iya kpuru ghu l'ewho ne ghu.

1 Ọ bụru iya bụ onye l'eyeru ghu ẹka.
 2 Ọ sọru agha: Ba atsukwa egvu,
 gube Jékọpu, bụ onye ozhi nkemu,
 mbụ gube Jeshurunu, bụ onye mu họtaru.
 3 Mu l'a-wushi mini l'alị, ẹgu mini l'agụ.
 Mu emee ọ-sọ-gborogboro mini
 t'ọ dọ l'alị kpọru gbengu.
 Mu l'a-wụ Ume mu l'ẹhu ụnwu ghu.
 Mu awụa iwhe-oma, shi mu l'ẹka l'ẹhu ẹpa ghu whẹ.
 4 Whẹ l'e-fushi g'ọo ẹwu, a gbarụ mini,
 jaa ajaja g'ọo oshi wilo, gvuru l'agụga mini, l'asọ asọ.
 5 Onye ọwa l'a-futa sụ: 'Mu bụkwa nke Onye-Nwe-
 Oha'
 Onye ọdo afuta kua onwiya ẹwha laarụ Jékọpu.
 Onye ọdo afuta dee uryi l'ẹka
 sụ: 'Mu bụkwa nke Onye-Nwe-Oha'
 mbụ ya azaa Ízurelụ l'ẹwha.

Ọo Chileke lanụ dọ kpụ

6 "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndọwa,
 mbụ onye ono, bụ eze ndu Ízurelụ,
 bụru onye gbafutaru whẹ nụ;
 bụ iya bụ Onye-Nwe-Oha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu:
 7 Ọ sọru agha: Ọ kwa mbẹdua bụ onye ivuruzo,
 ọ bụru mu bụ onye ikpazụ.
 E wofuwaa mbẹdua bẹ Chileke ọdo ta aduhékwa.
 7? Ọ nweru onye dọ g'ọo mu,
 t'onye ọbu futa bya aryaa ya aryaa?
 T'onye ọbu kfua ya, mee mu,
 nke ọwhu mu l'e-kweta.
 T'onye ọbu kọo iwhe
 mehawaru nụ, wata l'oge ndụ-ichee.
 Onye ọbu akọo iwhe l'abya ememe.
 T'ọ kọo iwhe l'abya anwunwu.
 8 T'ẹhu ba anmakwa unu anmanma,
 t'egvu ba atsukwa unu.
 Mu kfuhakwaru iya unu nteke teru ẹnya,
 bya aryaa ya aryarya.
 Unu bụkwa ndu ẹka-ebe mu.
 ? Ọ nweru Chileke ọdo, dọ nụ, t'a gụfu mbẹdua?
 Waawakwa, Oke-ẹwhuru ọdo ta aduhékwa.
 9 Ọ tọ duhékwa onye ọdo, mu marụ ọdo."

Ntẹkpe bụ iwhe mmaanụ

9 Ndu lile, l'eme nke ntẹkpe ta adudu iwhe whẹ bụ.
 Iwhe ọbu, whẹ sọru l'ọ bụ whẹ ọkpobe iwhe ta abedu
 l'iwhe ilile. Ndu l'ekfuchitaru ntẹkpe ono ọnu l'atsokwa
 ishi. Ishi iwhe whẹ l'ekfu bẹ whẹ l'ete amadua, e je l'e-
 kpụ whẹ iwhe lẹ ntu. 10 Ometa agwa yele ọkpụ ntẹkpe
 ta adukwa urwu, l'ọoberu madzụ. 11 Iwhe bụ ndu yeru
 ẹka l'agwagwa iya bẹ l'ee-kpukota iwhe l'oguri. Ndu
 l'akpụ agwa bẹ bụ madzụ mmaanụ. Tẹ whẹ dzukobe

l'ẹka lanụ; kfuru l'okpa whẹ whẹ ẹgube n-yemegvu l'a-
 byakfuta whẹ nụ mee iwhe-iwhere, e meru whẹ.

12 Onye l'akpụ ọzọ l'ewotaje awata hụa l'ọku ọzọ. Ọ
 -chalẹwho gbarara, ya etsua ya ọngu kpata ntẹkpe.
 Oogudeje ọkpụ-ẹka iya halia ọngu ono. O -menyaa ya,
 ẹgu abya iya l'ẹhu, ike agvushia ya. Ẹgu mini agukwa
 iya whọ, ẹhu atsushia ya ụwomini.

13 Onye kapinta l'abuje; ọ bya; ya egude iwhe tuta os-
 hi; gude ndzu see iwhe l'ọobyaa aruru ese. Ya egude
 nwamma-ntụpyi-ọnu pyia ya gẹ l'ọo-dụ; wota iwhe
 kawheta iya mgburumgburu. Ọpyije iya, ya adu g'ọo
 madzụ, dọ ugwu gẹ madzụ l'aaduje, woru iya je edobe
 l'ulo iya. 14 E nweru ike, ya egbuta oshi sida m'ọ bụ ya
 ahota oshi sayipuresu, m'ọ bụ achị o yeru l'ẹka iya,
 yele oshi ọdo, dọ l'oswa tukuru vua l'ugbo lanụ gude
 mee ya. E nweru ike, ya adzaa oshi payinu kwabe
 nteke mini l'a-chi t'o vuta. 15 Oshi ọwhu, e mewhodoru
 iwhe l'emegejee bụru nkụ. Madzụ l'ahajeru hota iya
 gude nyaa ọku. L'oogude iya menwua ọku ghee bure-
 di. L'oogudejekwa iya whọ meta agwa balahaaru iya
 ẹja. Gude iya pyia ntẹkpe ewhuzeru iya ishi l'alị. 16 E
 kee oshi ono ẹbo bẹ uzhi lanụ l'abujeru iya nkụ.
 Oogudeje iya shia nri, gude iya hụa anụ, rijia ẹwho. O
 nokwawho gẹ l'oogudeje iya nyaa ọku sụ: "Mhụu! Ntaa
 bẹ mu nyagbawarụ ẹhu. Mu whụwaru ọku nyata."
 17 Oshi ọwhu whoduru nụ bẹ l'oogude mee agwa.
 Oogudeje iya pyia ntẹkpe, ewhuzeru iya ishi l'alị, abaru
 iya ẹja. Ọ futa, ya ekfu anụ iya sụ iya: "Dzofutanu mu,
 ọ kwa ghu bụ Chileke nkemu."

18 Ndu l'eme nno ta adukwa iwhe whẹ marụ, tọ dọ
 iwhe doru whẹ ẹnya. E kfuchiru whẹ ẹka l'ẹnya tẹ whẹ
 ba awhụ ọzọ. E mechia whẹ ẹkpa-ọriri t'ọ bọ dọ iwhe
 l'e-do whẹ ẹnya. 19 Ọ tọ dudu gẹ whẹ ha l'anonyajee rịa
 ọriri. Tọ dọ onye marụ iwhe l'ime whẹ, iwhe te edoje
 whẹ ẹnya nke asụ: "Nkerẹbo oshi-a bẹ mu meru nkụ
 oye l'ọku, mu gude ovokoku iya ghee buredi. Mu hụa
 ya anụ taa. ? Ọ tẹ mu gude oshi ọwhu whoduru nụ
 mee ahuma? ? Mu l'abya ewhuzeru nwukpata ishi l'alị?"

20 Iwhe bụ nri iya bụ ntụ. Akọ, dọ iya l'obu bụru iya
 duwhuru iya ọzọ, nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu ike anafuta
 onwiya. Tọ dọ ike asụ: "? Ọ kwa l'iwhe-e, mu gude l'ẹka-
 ọtara-a ta abudu ọkpobe iwhe?"

Onye-Nwe-Oha bụ onye mgbafuta nke ndu Ízurelụ

21 "Nyatakwa iwhe-e,
 gube Jékọpu, mbụ gube Ízurelụ,
 o noo nkele ọ kwa ghu l'ejeru mu ozhi.
 Ọo mu kpuru ghu t'ị bụru onye l'ejeru mu ozhi.
 Gube Ízurelụ, mu ta abyakwa l'a-zoha ghu azoha.
 22 Emeswe i mesweru mu bẹ mu zafuwaru l'ẹza
 g'ọo ẹka igweli kpugeeru ekpu megee kosahu.
 Mu huchafuwaru iwhe-dụ-ẹji, i metagbaberu
 g'ọo ẹka imo daru tahu.

Lwakfutawhu mu azụ, nkele mu gbafutawaru ghu.”
²³ Gụbe imigwe, tịa ụzu ẹhu-utso,
 nkele ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ meru iwhe ono.
 Chia mkpu, gụbe mgboko, nọ igweli lẹ mkpula.
 Unu wata ọgu egvu, unubẹ ugvu g'ugvu ha męe un-
 ubẹ ọswa g'ọswa ha,
 unu l'iwhe bụ oshi, dụ l'ime unu.
 O noo nkele Onye-Nwe-Ọha gbafutawaru Jékọpu.
 O gudewaa Ízurelu goshi ọ-dụ-biribiri iya.

Onye-Nwe-Ọha bụ iya meru iwhe lile

²⁴ “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa,
 mbụ onye ono, bụ iya gbafutaru ghu,
 bụru onye kpuru ghu l'ẹwho ne ghu:
 Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, onye meru iwhe lile dobe.
 Ọo mu l'ochiru igweli nwẹkinyi mu,
 ọ bụkwaru mu whọ tịsaru eliwhe,
 ọ daburu whosaa.
 Mu lẹ madzụ ta agbadụ mgba mee ya.
²⁵ Ọ kwa mu l'emebyije iwhe-ọhubama, whẹ l'egoshi,
 mbụ ndu ono, l'anoje adzụ ore-whuruwhuru
 whẹ asụ lẹ whẹ l'ekfu iwhe l'e-me.
 Ọ bụru mu l'emeje ndu l'agba ẹja,
 whẹ aburu ndu eswe.
 Ndu maru iwhe bẹ mu l'emeje t'iwhe,
 whẹ l'ekfu be enwe ishi,
 mee mmamagụ whẹ, ya aburu iwhe eswe.
²⁶ Okfu onye l'ejeru mu ozhi kfulu bẹ mu l'emeje
 t'ọ dụ g'o kfulu iya.
 L'ọobuje, ndu l'ekfuchiru mu nụ kfua iwhe,
 mu emee ya gẹ whẹ kfulu iya.
 Ọo mu bẹ sụru Jerúsalemụ
 l'ee-bekochakwaa buru iya eburu ọdo.
 Mu sụkwawho mkpukpu gẹ mkpukpu ha
 l'alị ndu Juda l'aa-tụkwa-whu whẹ azụ.
 Lẹ mu l'e-me iya t'o shi l'emebyi ono, e shi mebyia ya
 duwhu azụ g'o shi dụ.
²⁷ Ọo mu bẹ sụru ogbu-mini: 'Tahụ.
 Mini, i nweru bẹ mu l'e-me t'ọ tahu.'
²⁸ Ọo mu kfulu okfu ẹhu Sayirọsu sụ:
 'Ọ ya bụ onye l'eche aturu mu.
 Iwhe lile, bụ obu mu bẹ l'oo-mekota.'
 Mu kfua okfu ẹhu Jerúsalemụ sụ:
 'T'a tuwhu Jerúsalemụ azụ.'
 Mu bya ekfua okfu ẹhu eze-ulo Chileke sụ:
 'T'a tịa ukfu iya.'

Ọ tọ dudu Chileke ọdo, dụ nụ gbahaa Onye-Nwe-Ọha

45 “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha
 l'ekfuru Sayirọsu ndọwa,
 mbụ onye ono ọ họtaru t'ọ bụru eze,
 mbụ onye ono ọ wọru l'ẹka-utara
 gude lwụ-gbua mba gẹ mba ha l'iwu iya,

bya anashia ndu eze ngwọgu, whẹ kwaru onwowhe,
 gụhashia ọnuzo gheberu iya ọnu,
 nke ọwhu l'ẹte agụ-chihe iya agụ-chi ọdo.

² Ọ sụru iya: Mu l'e-vutaru ghu
 ụzo je arwazeshikota ugvu ugvu arwazeshi.

Mu l'a-tụko iwhe bụ mgbo,
 e meru l'ope vọ yọgiri yọgiri,
 gbukashia mgboro-igwe,
 e gude gbachishia ụzo nwirinwiri.

³ Mu l'a-nụ ghu ẹku, e domiru edomi l'ẹkpuroochi.
 Mu anụ ghu iwhe-enwenwe, dụ l'ẹka domiru edomi.
 Ọo ya bụkwanu nduge i maru l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-
 Ọha,

buru Chileke nke Ízurelu,
 onye l'ekuje ghu l'ẹwha.

⁴ Ọo l'iswi onye l'ejeru mu ozhi, bụ Jékọpu,
 mbụ l'iswi onye ono, mu họtaru, bụ Ízurelu,
 bẹ mu gude kua ghu l'ẹwha,
 bya eworu ọnodu, l'aakwabẹ ugvu nụ ghu
 l'ẹbe abụ l'i maru onye mu bụ.

⁵ Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha,
 ọ tọ dudu onye ọdo, gbahaa mbẹdua.
 Ọ tọ dudu Chileke ọdo dụ nụ, t'a gụfu mbẹdu ọwa.

Ọo mu l'e-me t'ike dụ ghu,
 a makwaru-a l'i tị madu onye mu bụ.

⁶ Ọo ya bụ nke ọwhu,
 l'ee-shi l'ụzo ẹnyanwu-awata jeye l'ụzo ẹnyanwu-arịba
 maru l'ọ tọ dudu onye ọdo,
 bụ Chileke, ghahaa mbẹdua.

Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, ọ tọ dūhedu onye ọdo.

⁷ Ọo mu doberu iwhoro, ọ bụru mu keru ọochi.
 Ọo mu l'ewotaje ọga-l'iwu; ọ bụru mu keru iyi eyita.

Ọo mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha
 tükoru iwhe ono g'ọ ha emekota.

⁸ Gụbe imigwe, chia ọ-dụ-chiriri g'ọo mini.
 T'urwukpu yọo ya ayọyo.

Tẹ mgboko l'owhu ghebe onwiya ọnu whalaa.
 Nke ọwhu ndzofuta l'a-tụko ẹka lile rwachikota!

Ọ-dụ-chiriri etsoru iya sweta ẹka lile.

Ọo mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha keru iya.

⁹ Áwhụ tsọkwaru onye l'anoje aswọru onye kpuru iya
 nụ ụswo.

Mbụ onye l'adụa iwhe ọdo,
 ọ bụ gbahaa ite, a kpuru l'urwa.

Ite, a kpuru l'urwa ta ajjekwa onye l'akpu iya sụ iya:
 'Ọo gụnu bẹ l'jikpu?'

Ite ta asuje onye kpuru iya nụ: 'O to nweedu ẹkali.'

¹⁰ Áwhụ tsọkwaru onye sụru nna iya:

'Ọo gụnu meru i nwụa mu?'

Ọdua l'ọo onye sụru ne iya:

'Ọo gụnu meru i nwufuta mu?'

¹¹ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu,
 mbụ onye nsọ nke Ízurelu,
 bụ onye meru Ízurelu dobe.

9 Ọ sọru agha: Ọ tọ dọ unu b'ọ
 dọru nke aji mu aji ẹhu ẹnwegirima mu.
 Tọ bọ unu b'ọ dọru nke atọru mu iwu gẹ mu
 l'e-shi mee iwhe mu l'eme.
 12 Ọo mbẹdua meru mgboko.
 Ọ bọru mu keru madzọ ye iya.
 Ọo ẹka mu bẹ mu gude túsaa igweli,
 bya eworu kpokponde ghakọta iya.
 13 Ọo mbẹdua bẹ meru tẹ Sayiroso lwutehu elwutehu,
 shi nno goshi lẹ mu bọ onye dọ chիրiri.
 Mu je l'e-me t'uzo, l'ooshi kfukotaruru nsụmini.
 Ọo ya l'a-tụ-whu mkpukpu mu azọ,
 ya emee tẹ ndibe mu ono,
 a kpuru lẹ ndzọ laa je enweru onwowhe.
 Ọ too mekwa iya t'a bya akfua ya ụgwọ,
 ọdua l'ọo t'e bua ya obunggo.
 Ọ nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha,
 bọ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono."
 14 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 "Iwhe e metaru l'alị Íjiputu,
 mẹe ngwa-aswa, shi l'alị Itiyópiya,
 mẹe iwhe bọ ogologo ndu ono, shi l'alị Seba,
 g'ọ ha l'a-lwakotaruru ghu, whẹ atọko bọru nkeghu.
 Whẹ l'a-tọko awọ etso ghu l'azọ,
 whẹ edzebe l'odzere l'odzere abyakfuta ghu.
 Whẹ l'e-whuzeta l'iwhu ghu kfulahaa sọ:
 'Chileke bẹ swiru ghu eswiru, o noo bọru ire-lanọ.
 Ọo Chileke ono kpọ bẹ dọ nọ, ọ tọ dọhedu onye ọdo.
 Ọ tọ dọhedu onye ọdo, dọ nọ gbahaa yẹbedua.' "
 15 Ọ kwa ezhi-okfu b'ọ bọ, l'ị bọ Chileke,
 l'anọduje akwachi onwoghu akwachi,
 gube Chileke, bọ onye ndzọfuta nke ndu Ízurelu.
 16 Iwhe bọ ndu l'eme ntẹkpe
 bẹ l'ee-meru iwhe-iwhere nu, kpua whẹ iwhu lẹ ntọ.
 Whẹ l'a-tọko gẹ whẹ ha mehu whurii.
 17 Ọle ndu Ízurelu bẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-dzọta.
 Adzọdzo, l'ọo-dzọ whẹ l'a-nọ tututu-mímimi.
 A ta abyadọ l'e-me unu iwhe-iwhere,
 unu ta abya l'e-me whurii
 gbururu jeye lẹ gbururu.
 18 Nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa,
 mbọ onye keru igwe.
 Ọo ya bọ Chileke,
 onye ono, bọ iya kpuru mgboko, mee ya dobe.
 Ọ meru iya ọ kfuru jingụ.
 Ọ to medu iya t'ọ bọru ẹka l'a-daburu iwhoro.
 Ọ meru iya t'ọ bọru ẹka l'ee-buru eburu.
 Ọo ya l'ekfu sọ: "Ọo Mu bọ Onye-Nwe-Ọha,
 ọ tọ dukwa onye ọdo.
 19 Iwhe mu kfuru bẹ mu l'ete kfudua l'edomi.
 Mu ta anọdu l'alị ẹka gbarọ ọochi kfua ya.
 Mu ta asukwa ẹpa Jékọpu tẹ whẹ chọo mu nke mma-
 ka.
 Mube Onye-Nwe-Ọha l'ekfuje okfu l'uzo, dọ chիրiri,

mu l'ekfuje iwhe gbarọ nke ekfukfu.
 20 Unu dzukobe bya.
 Unu chikobe onwunu ọnu l'ẹka lanọ,
 unubẹ ndu ono, wafuru lẹ mba gẹ mba ha.
 Ọ tọ dọdu iwhe whẹ marọ,
 mbọ ndu ono, l'apajẹru agwa,
 a pyiru apyi gude aghawhe,
 ndu l'anọje ekfu anọ iwhe l'ẹte adzọ ndzọ.
 21 Unu kfua iwhe g'ọ dọ,
 unu bya edoo g'ọ nwuru unu.
 Tẹ whẹ tọko je achia idzu.
 ?Oo onye bẹ shihawaa nteke teru
 ẹnya kfua iwhe l'e-me nọ?
 ?Oo onye bẹ meru t'a marọ iya l'oge ndu-ichee?
 ?Tọ dọ mbẹdua, bọ Onye-Nwe-Ọha?
 Ọ tọ dọdu Chileke ọdo, dọ nọ gbahaa mbẹdua.
 Ọo mbẹdua bọ Chileke, dọ chիրiri,
 ọ bọru mu bọ onye ndzọta.
 Ọ tọ dọhedu onye ọdo, t'a gufu mbẹdua.
 22 Unu ghachiru mu iwhu
 nke ọwhu mu l'a-dzọfuta unu,
 unubẹ ndu bu lẹ mgboko jeye l'ẹka o jeberu,
 l'ọ kwa mbẹdua bọ Chileke, ọ tọ dọdu onye ọdo.
 23 Mu gudewaa onwomu ribua nte.
 Mu gudewaa ọnu mu kfua okfu onye dọ chիրiri.
 Mbọ okfu l'ẹte enwee agbanwe.
 Onyenọnu l'e-bekochaa byishi ikpere l'alị, baarọ mu
 eja.
 Onyenọnu l'e-bekochaa ria nte
 lẹ ya l'a-nọ eme iwhe mu kfuru.
 24 Whẹ l'a-nọ ekfu okfu ẹhu mu asuje:
 'Ọo l'ime Onye-Nwe-Ọha kpọ bẹ ọ-dọ-chիրiri dọ,
 ọ bọru iya bẹ ike dọ.' "
 Iwhe bọ ndu ono, shi abarọ mu hanyi hanyi
 l'e-gude iwhere byakfuta mu.
 25 Iwhe bọ ẹpa Ízurelu l'owhu
 bẹ l'e-shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha bọru ndu dọ chիրiri,
 ọ bọru l'ime Onye-Nwe-Ọha
 bẹ whẹ l'a-nọ eku onwowhe eku.

Agwa ndu Bábyilonu

46 Belu whookwaru olu l'alị,
 Nebo nmakpuru anmakpuru.
 Ntẹkpe whẹ ono bẹ bọ inya-ivu bẹ vu iya.
 Mbọ l'agwa ono, whẹ l'apajẹ
 aghawhe bẹ bọwaa ivu-erwa.
 Ọ bọ ivu l'ẹhu nwanọ, ike gvuru.
 2 Agwa ono bẹ tọkoru
 nmakpuru anmakpuru, tọko whoo olu l'alị.
 Whẹ ta adọ ike dzọo onwowhe.
 A chita whẹ lẹ ndzọ achifu achifu.
 3 "Unu ngabẹru mu nchị, unubẹ ọzo-ulo Jékọpu,
 mbọ g'ọnu ha bọru ndu

whoduru l'ozo-ulo Ízurelu,
 unubę ndu ono, mu shi nteke a
 dụ ime unu l'ewho gudeta,
 mbụ unubę ndu mu shi eshi a nwuru unu heta.
⁴ Mu l'a-buru Chileke unu gę mu bu iya.
 Mu edobe unu ndzụ jeye nteke unu l'a-kahụ,
 ęwo edzua unu edzu l'ishi.
 Oo mu meru unu, mu je l'a-nọ apa unu mini-ishọba.
 Mu l'e-kuta unu heru eheru; mu adzofuta unu.
⁵ ?Oo onye bę unu l'e-wota tųberu mu?
 ?Oo onye bę unu l'a-sụ lę mu l'iya ha?
 ?Oo onye bę unu l'a-sụ l'ọ dụ g'oo mu,
 mbụ onye unu l'e-wota tųberu mu?
⁶ O nweru ndu l'eshije l'ękpa
 whę wufuta mkpọla-ododo,
 chikoo mkpọla-ọcha tųa atųtu l'iwhe l'aatuje iwhe.
 Whę eje egoo ọ-kpụ-ųzu mkpọla-ododo
 t'ọ kpųaru whę ntekpe.
 A -kpụ-gee ya, whę ewhuzeru
 iya ishi l'ali, baaru iya ęja.
⁷ Whę apata iya tųa jaa l'ukuvu, parų tųgbua,
 je edobe iya l'oru iya.
 O buru ęka ono, e doberu iya bę l'ọo-nọdu.
 O tọ byadụ l'eme ųkporo l'ęka ono, e doberu iya.
 Madzụ -bya akpoku iya; ọ tọo zadụ.
 Tọo dzofuta onye ọbu l'iwhe-ọtsulanu, byarų iya nụ.
⁸ Sụa, unubę ndu ono, l'ekwefuje ike
 mee iwhe Chileke sųru t'e be emeshi,
 unu nyatakwa iwhe-e. Unu rįkwaa ya l'oriri.
 Unu edobe iya l'obu unu.
⁹ Unu nyatakwa iwhe
 gbahawarų nteke teru ęnya.
 O kwa mu bụ Chileke. O tọ dųdu onye ọdo.
 Oo mu bụ Chileke, ọ tọ dųdu onye dụ g'oo mu.
¹⁰ Mu l'eshijelewho lę mbụ mee
 t'a marų iwhe l'a-buru ikpazụ iwhe.
 Mu shi l'edenwede mee t'a marų iwhe l'e-bekochaa
 mee.
 Mu kfuru sụ: Iwhe mu tųberu nke ememe
 bę mu mefutajekwa.
 O buru iwhe dụ mu ree bę mu l'e-me.
¹¹ Mu shi l'ųzo ęnyanwu-awata
 kua nwęnu, l'erije odzu,
 mu shi l'ali, teru mebyi ęnya
 kua onye l'a-bya emee iwhe mu tųberu.
 Iwhe mu kfuru bụ iwhe mu l'e-me.
 Iwhe mu tųberu buru iwhe mu l'e-mekwawho.
¹² Unu ngaberu mu nchị,
 unubę ndu ono, bụ obu-kpųu ono.
 Mbụ unubę ndu ono, nọdu ọ-dụ-chįriri otęnya ono.
¹³ O-dụ-chįriri nkemu bę mu l'ewolitakwaru ntse.
 O tọ dųhekwa otęnya.
 Ndzọta ọwhu shi mu l'ęka
 ta akpọhekwa ųkfu ya erwua.

Mu l'a-dzofuta ndu bu l'eli ugwu Záyonu.
 Mu eworu ọ-dụ-biribiri mu nụ ndu Ízurelu.

Adada Bábyilonu

47 “Nyizeta enyizeta gwọru l'ęja, gube nwada Bábyilonu

Nyizeta l'oshi-eze ghu, gwoshita l'ali,
 gube nwada Bábyilonu.
 A ta abyadụ l'e-kukwadu ghu
 nwanyị dụ nonwu-nonwu, dụ pyago-pyago ọdo.
² Pata ęwhuru, l'eegweje iwhe gude gwee nri.
 Whųfu ękwa, i kwechiru l'iwhe.
 Whųliberu uwe ghu awhųliberu,
 gų agbarų ọkpa ọto rwughata mini.
³ Aa-gbabekwa ghu ọto, mee t'a whų iwhe-iwhere
 ghu.
 Mu l'e-melatakwa nke ọwhu
 bụ l'ọ tọ dųdu onye mu l'a-ha.”
⁴ Ęwha Onye Mgbafuta anyi bụ Onye-Nwe-Ọha,
 bụ Onye-ishi-igwe-ọgu.
 O ya bụ Onye nsọ nke Ízurelu.
⁵ Daa shįjkfu.
 Je anọdu l'ęka gbarų tsurikiti, gube nwada Bábyilonu.
 Nkele a ta abyadụ l'e-kubaa ghu
 eze-nwanyị nke ali-eze, dụ l'iche l'iche ọdo.
⁶ Nteke ęhu-eghughu ghuru mu l'ęka ndibe mu nọ,
 bę mu jįkaru ndu ono, bụ oke-iwhe mu ono.
 Mu woru whę ye ghu l'ęka, tįi whųaru whę imiko.
 Lųfu lę ndu bụ ọgurennya whę
 b'i bokotaru ivu, l'anyị mebyi ęrwa.
⁷ Į sųru: Mu l'a-bųgbuwaruroo
 eze-nwanyị jeye lę tututu-mimimi.
 O mee t'o nwe nteke iwhe ono rwujeru ghu l'ęhu,
 nke t'į rįa iwhe l'e-bekochaa buru ikpazụ iya.
⁸ Ngwa gebe nchị, gube ọwhu yeru ęnya l'iwhe-ųtso,
 mbụ gube ọwhu l'akpa lę ntųsaru-ęhu.
 Įnoduje ekfu l'obu ghu sụ:
 “Oo mu bụ o-jechaa-ọgvu,
 ọ tọ dųhedu onye ọdo m'a gųfu mbędua.”
 Į futa gų asụ: “Mu ta abyadụ l'a-buru nwa-mbunu;
 ume-nwa ta abya l'e-me mu.”
⁹ O kwa iwhe labọ-ọ
 l'a-nwuru ghu lę nji-ęnya lanų, mbụ l'ujiku lanų:
 Ụnwęgirimu ghu l'a-nwųshihu, ji ghu anwųhu.
 Iwhe anwųka labọ ono
 l'a-byakfuta ghu bya adaa ghu ejo ęka.
 Į tįi gwọtadu iya l'ogvu; tįi meta iya l'amamanshi.
¹⁰ Ejo-iwhe, l'iime bę l'iime lę ntųsaru-ęhu.
 Į rįa sụ: “O tọ dųdu onye l'awhų mu nụ.”
 Mmamagų ghu yele ọkwa-ęnya
 ghu bụ iya meru, i whua ųzo,
 i kfulahaa l'ime obu ghu sụ:

“Oo mu bu ojechaa-ogvu,
 o to dūhedu onye odo m'a gūfu mbēdua.
 11 Oje ejo-iwhe l'a-dakfuta ghu,
 to dū iwhe i bya l'e-me iya t'ō dabōta.
 Iwhe-ōtsulanu l'a-byakfuta ghu,
 tji bya l'e-me iya t'ō kfūshi.
 Oja-l'iswi, l'jiti maa l'ōo-bya l'a-tū ghu l'ūkfū.
 12 Sūa, kemolekwaruwho meje
 amamanshi owhu l'iimewhe.
 Kwelekwaruwho ēka l'ogwo-whe ogvu.
 Oo iwhe ono bu anya, i shi seta eshi nteke i bu nwata.
 ?A maru, o i -menyaa ya, ya agbōhuru ghu?
 Tōo ?i -menyaa ya, gū akpatsua ntsū-megvu?
 13 Iwhe bu idzu, a chī-koshiru
 ghu meru ike gvūshia ghu!
 Ngwanu, tē ndu obu l'awhūjeru
 ghu owhulanya fūtanu ntaa.
 Mbū ndu ono l'anoje ele ɛnya
 l'ɛnyanwu yeke kpokponde,
 akōru ghu iwhe l'e-me ghu l'onwa l'onwa.
 Tē whē byanu adzōo ghu
 l'iwhe l'abya tē ya nwūaru ghu.
 14 Whē dū-zhiawho g'ōo ɛswa akpe, kpōru nkū.
 Oku je l'e-megee kechafu whē.
 Whē ta adūkwa m'ōo ike adzōo onwowhe;
 tē ire-ōku ono be ekegbushi whē.
 Ududu oku ono ta abūdu icheku-ōku,
 e gude anyagba ɛhu,
 to bu oku, l'aanōdu lē mgboro iya.
 15 O nokwa mkpakō iwhe whē l'e-meru ghu ndono;
 mbū ndu ono, gū lē whē shi eshi i bu nwata
 tūko ese anya, azūgba aswa.
 Onyenōnu l'a-swīha ije ye ishi l'ēka dū iya ree,
 whē ta abyadu l'a-dū ike dzōo ghu.

Iwhe Chileke kfuru l'emeje

48 “Unu ngabē nchī l'okfu-a, unubē ozo-ulo Jékōpu,
 unubē ndu ono, l'eekuje ɛwha alaru Ízurelu,
 mbū unubē eri Juda.
 Unu l'egudeje ɛwha Onye-Nwe-Ōha ria nte.
 Unu l'akpokuje Chileke nke Ízurelu,
 oje unu te egudejedu ire-lanu kpokua ya,
 tēhenu unu ta akpokuje iya l'ūzo kfūru oto.
 2 Mbū unubē ndu ono,
 kuru onwunu ndu shi lē mkpūkpu, dū nsō,
 etu onwunu ɛwha l'unu
 dakoberu Chileke nke Ízurelu.
 O kwa Onye-Nwe-Ōha,
 bu Onye-ishi-igwe-ōgu bu ɛwha iya.
 3 Nteke tehawaru ɛnya bē mu kfuru iwhe mewaru nū.
 O shi mu l'onu fūta,
 mu bya emekwaawho t'a maru iya.
 E jia ekfu, mu mee ya, o nwūa gē mu kfuru iya.

4 Oo lē mu maru l'i bu kpokponyi,
 mbū l'i bu anyabata anyabata g'ōo mgboro-igwe,
 tēmenu i buru ekwegekwe.
 5 Oo ya meru, mu kfuhawaru ghu
 iwhe-e nteke teru mebyi ɛnya.
 Tēhenu o nwūa bē mu vu ūzo ryaaru ghu iya ar-
 yarya,
 nke owhu l'jiti sukwanu
 l'ōo ogvu ghu bē meru iwhe lile ono,
 mbū l'ōo agwa ono, i pyiru apyi,
 odua l'ōo ono, i kpuru akpu b'o shi l'ēka o dū nno.
 6 Iwhe lile ono, mu sūru
 l'oo-me b'i nukotawaru lē nchī ghu.
 Whūwa iya rō ntaa.
 ?Tii kwetadu lē nkemu bu iya?
 Wata ntaa tūgburu bē mu bya
 l'a-nō egoshi ghu iwhe owhūú,
 mbū iwhe e domiru edomi, l'jiti maa.
 7 Oo buwoo ntaa b'e keru iwhe obu,
 o too tehadua ɛnya, e keru iya.
 Iwhe obu bē l'jiti nūbudua lē nchī t'a gūfu ntanu.
 Nke owhu l'jiti sukwanu woo l'ōo iwhe i mahawaru.
 8 I tji nūbukwaa ya, tji mahaa ya,
 nkele i shi eshi nteke teru
 mebyi ɛnya buru arakpara nchī.
 O doru mu ɛnya l'i bu mebyi onye ɛregede,
 iwhe i shi l'ewho ne ghu zata buru Okwerike.
 9 O kwa gē l'ee-shi t'ewha mu kfuru
 meru g'o gude mu sedekwadu ɛhu-eghughu mu.
 O buru gē l'ee-shi t'a jaje ɛwha mu ama
 meru g'o gude mu sewhu ɛhu-eghughu mu azū,
 nke owhu mu l'ete emee ghu t'i buru kpurupyata.
 10 Tii ledu, lē mu hūshiwaru ghu ɛgbabala;
 l'ēbe obu l'i bu mkpōla-ōcha.
 Mu hūru ghu l'ovokoku nke iwhe-ōtsulanu.
 11 Iwhe mu l'eme bē mu l'eme iya l'iswi onwomu.
 Oo l'iswi onwomu bē mu gude eme iya.
 Nkele mu ta ahakwa t'e merwua ɛwha mu.
 Mu te eworu ugvu, rwuberu mu nū haaru onye odo.

Ízurelu b'e meru t'o nweru onwiya

12 “Ngabēru mu nchī gūbe Jékōpu,
 mbū gūbe Ízurelu, bu onye mu kuru oku:
 Oo mbēdua bu onye obu.
 Oo mu bu onye ivurūzo buru onye ikpazu.
 13 O kwa mbēdua gude ēka mu
 tūa ukfu mgboko-o l'owhu.
 O buru mu gude ēka-ūtara mu tūsa igweli l'owhu.
 Oo oku, mu gbakushiru whē
 bē whē tūkoru kfūfutakota bya adū.
 14 Unu tūko g'unu ha byakōta bya angabē nchī.
 L'ime agwa unu l'owhu,
 ?ndēe owhu dūje ike kfuaru unu sū

I'onye ono, mụbe Onye-Nwe-Ọha ọtaru
bẹ l'e-me ndu Bábyilọnu iwhe mu tųberu l'ẹhu whẹ,
mbụ l'ọo-da ndu Bábyilọnu ono ejo ẹka l'ẹhu.

¹⁵ Mbẹdua, mbụ lẹ mbẹdua bẹ kfuakwaru nkemu.
Ọ kwa g'ọ dų ndono, ọo mu kuru iya oku.

Mu duwa iya bya, o je l'e-me
iwhe ọ byarụ ememe, mee ya mekota.

¹⁶ Unu kpụlitaru mu ntse bya
angabẹ nchị l'iwhe-e, mu l'ekfu,
E shi mbụlembu, mu shi kfuta okfu
bẹ mu l'ẹte ekfubudua okfu lẹ mpya.
Mu l'anọduje ya eree gẹ mu kfuru iya."

Ntaa bẹ Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha yẹle Ume iya
zhiwaru mu tẹ mu bya.

¹⁷ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu,
mbụ onye Ọ-gbata ghu ono,
bụ onye nsọ nke Ízurẹlu.

Ọ sọru: "Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu.
Mu l'ezhije ghu ọzo iwhe l'e-shi dųru ghu ree.
Mu l'akpọ-zhijeru ghu ọzo, l'ii-tsoru.

¹⁸ Ọ -bụle ị ngabẹru nchị mee iwhe mu sọru t'i mee,
mẹe ẹhu-guu asọleru ghu whọ g'ọo ẹnyimu.
Ọ-dų-chịriri ghu atụ kpekeke-kpeke
g'ọo akpara-mini l'eze-ẹnyimu.

¹⁹ Ẹpa ghu gege aha
l'igweligwe g'ọo ẹja, dų l'alj.
Ụnwegirima ghu abụru agụta agụta g'ọo ẹjagiri.
Ẹwha whẹ tege echihudu echihu,
tege eme tẹ whẹ bụru kpurupyata l'iwhu mu."

²⁰ Unu kwafukwa lẹ Bábyilọnu.
Unu yelekawha ọkpa l'ọso gbafuru ndu Bábyilọnu.
Unu tųa orooroo gude ryakashia ya aryakashị.
Unu mee t'a makọtaru iya jeye ẹka mgboko beru.
Iwhe unu l'a-nọ ekfu bụ ọwaa:
"Onye-Nwe-Ọha gbatawaru
onye ozhi iya ono, bụ Jékọpu."

²¹ Ẹgu mini ta agudu whẹ nteke Onye-Nwe-Ọha
dų whẹ shia echi-ẹgu alj ọkponku.
O meru tẹ mini shi l'eze ẹwhuru sọshihuru whẹ.
Ẹwhuru ono b'o meru o kewahu ẹbo, mini sọshihu
iya.

²² "Ndu ejo-ememe bẹ ẹhu l'ẹte adujekwa guu."
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Onye ozhi nke Onye-Nwe-Ọha

49 Unu ngabẹru mu nchị unubẹ ndu bukube eze-
ẹnyimu.

Unu nų iwhe-e mu l'ekfu,
unubẹ mba ono, bu otẹnya.
Onye-Nwe-Ọha vukwa ọzo kua mu tẹmenu a nwųa
mu.

Ọo rọ nteke mu nọkwadu l'ẹwho
ne mu b'o kuru mu ẹwha.

² Okfu-ọnu mu b'o meru l'ọotsu
nkọ g'ọo ogu-igba, a barụ ababa.
O domiru mu lẹ mkpula ọbochi-ẹka iya.

O meru mu, mu dų g'ọo akfu, e hucharu ehucha,
o woru mu kwachia l'ẹkpa-akfu iya.

³ Ọ sọ mu: "Ízurẹlu, ị bụ onye l'ejeru mu ozhi.
Ọo ghu bẹ mu l'e-gude goshi gẹ mu dų-be biribiri."

⁴ Mbẹdua sụkwanu: "Anya mu
seru bụkota mu nke mmaka.
Ọkpẹhu, mu swishiru onwomu
bųru mu nke mmaka, bųru mu iwhe iwhoro.
Ọle iwhe rwuberu Mu bụ Onye-Nwe-Ọha b'ọ dų l'ẹka.
Obunggo mu bųru Chileke mu gude iya."

⁵ Ntaa bẹ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sų;
mbụ onye ono, shiro nteke mu nọ l'ẹwho ne mu
mee mu tẹ mu bųru onye l'e-jeru iya ozhi,
tẹ mu dutawhuru iya ụnwu Jékọpu azụ,
chịkobe ụnwu Ízurẹlu tẹ whẹ lwakfutawhu iya azụ.
Mu bụ onye Onye-Nwe-Ọha meru ugwu nų,
ọ bųru Chileke mu shi bųtaru ike mu.

⁶ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sų:
"Ọ tọ bụlekwa t'ị bųru onye l'ejeru mu ozhi,
mbụ t'ị dobe ikfu Jékọpu l'ọnodu whẹ ọdo,
mẹe t'ị dulataru mu ndu Ízurẹlu,
bụ nwa ndu ọwhu mu doberu.
Mu l'e-mekwa ghu whọ,
gų abųru iwhoro dųru ndu l'ẹte abųa ndu Ju,
nke ọwhu l'ee-shi l'ẹka ghu,
ndzọfuta nkemu erwua ẹka mgboko beru."

⁷ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa,
mbụ onye ono, bụ onye Mgbafuta,
bųru onye nsọ nke Ízurẹlu.
Ookfu iya anų onye ono,
mba lile jikaru ji-nyia ẹnya akpọ-yiru ukuvu,
onye ono, bụ onye ozhi nke ndu l'achị nų.
Ọ sọru iya:

"Ndu eze l'e-megekwa whųa ghu wų-lishihuru ghu.
Ndu bụ ishi awhųa ghu daarų ghu pẹe l'alj.
Onye l'e-me iya bụ Onye-Nwe-Ọha,
mbụ onye ono bụ o-me-g'ọ-kfuru;
onye bụ onye nsọ nke Ízurẹlu,
ọ bųru iya bụ onye ọtaru ghu."

Odoe Ízurẹlu l'ọnodu iya

⁸ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu:
"Ọo nteke ọ gbarų l'ome iwhe-ọma bẹ mu l'a-za ghu
oku.

Mu adzọkwaa ghu whọ lẹ mbọku nke adzọdzo.
Mu l'a-kwakọbe ghu, mee ghu t'ị bųru onye,
yẹle ndiwhe l'e-gude gbaa ndzų,
t'ị dobewhu alj ono azụ l'ọnodu iya,
mee tẹ whẹ lwawhu azụ l'alj whẹ ono, ẹgbara shi-
waa kfua,

9 mēe nke owhu l'ji-sụ ndu nọ
 l'ọka-mkpọro tẹ whẹ shi lẹ mkpọro ono futa,
 gụ asukwawho ndu nọ
 l'ekpuroochi t'ẹhu bụru whẹ whororo.
 Whẹ l'a-dụ g'ọo ụnwu-aturu, tsoru echi-uzo ata nri,
 nri abọsaaru whẹ lẹ chakiri chakiri ugvu g'ugvu ha.
 10 Ẹgu ta abyadụ l'a-gụ whẹ,
 ẹgu mini ta abya l'a-gụ whẹ.
 Okpomọku, shi l'echi-ẹgu yele o-chi-gbaagbaa anwụ
 ta abyadụ l'e-rwu whẹ l'ẹhu.
 O noo nkele onye ono,
 nweru obu-imiko l'ẹka whẹ nọ l'e-du whẹ.
 Oo-duru whẹ shia mgboro ẹka mini, shi anwufuta.
 11 Mu l'e-me t'echi-uzo ghakota
 l'ugvu g'ugvu ha, bụ nkemu.
 Echi-uzo nkemu aburu ẹka e meru t'ọ ha l'eli.
 12 Whẹ l'e-shikakwaa l'ẹka teru ẹnya lwa.
 Ndu l'a-harụ shi l'uzo isheli;
 ndu ahara shi l'uzo ẹnyanwu-arịba.
 O nwekwaruwho ndu owhu l'e-shi alị Sinimu lwa."
 13 Unubẹ imigwe l'owhu, unu gụa egvu ẹhu-utso!
 Gube mgboko, gụ etee ẹswa!
 Unubẹ ugvu g'ugvu ha, unu dabarahụ l'ọgu egvu!
 Nkele Onye-Nwe-Ọha l'aduwaa ndibe iya obu.
 O je l'a-whuru ndibe iya ono, nọ l'iwhe-otsulanu
 imiko.

Chileke yeru Záyọnu obu

14 Obenu lẹ Záyọnu sụru:
 "Onye-Nwe-Ọha bẹ buhawaru mu ẹka.
 Onye-nwe-mu nụ bẹ nyazowaru mu."
 15 "Ne, ?l'ozohaje nwa, l'angụ iya ẹra l'obu tọo,
 nke t'ọ bo nwe obu-imiko l'ẹka nwa, ọ nwuru nọ?
 O -je l'azoha bẹ l'ọo-zohakwa,
 ọle mbẹdua ta azohakwanu ghu!
 16 Lekwa, mu meekwaru t'ẹwha
 ghu shia uryi l'ọbochi-ẹka mu.
 Mgbodo, e gude tų-wheta
 gube Záyọnu bẹ l'ete alufudu mu alufu l'atatiwhu.
 17 Ụnwu ghu l'awụakwa alwa ntaantaa.
 Ndu bụ whẹ meru ghu, i bụru
 ochuwu l'atugbuwaru alufu.
 18 Palia ẹnya apali lewhee
 mgburumgburu, whudunu.
 Ụnwu ghu kpaawhu
 l'edzukookwa tẹ whẹ lwakfuta ghu.
 Iwhe mube Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:
 Mu vuru-a ishi mu gẹ mu vu iya,
 bẹ l'ii-megee yee whẹ g'ọo onye yeru uwe.
 Ii-gude whẹ kwaa ngwa g'ọo
 nwanyi, l'eekee ji nke ọwhúú."
 19 "A makwaru-a l'e shi
 mebyishia ghu, i bụru ochuwu,

alị ghu daburu karawhongu.
 Ọle wata ntaa bẹ l'iitii dzuhedu ndibe ghu eburu.
 Ndu ono, shi mebyishia ghu bẹ l'a-nọdu ghu otęnya.
 20 Ụnwegirima ono, a nwushiru ghu nteke ono,
 iwhe nwukaru ghu
 l'e-bekochakwaa kfulu iya ye ghu lẹ nchị sụ:
 'Alị-a bẹ mkpa dụnukawa anyi,
 sụtabanuaru anyi ẹka anyi l'e-buru.'
 21 Nteke ono bẹ l'ji-sụ l'ime obu ghu:
 'Ọo onye ole nwushiru mu ndu ọwaa?
 Lẹ mube onye iwhe shi
 nwukaaru, mu ta atsuhẹ ime.
 Lẹ mube onye shi bụru onye larụ alị ọdo,
 tẹhenu mu shi bụru onye a chifuru achifu.
 ?Ọ kwanụ onye hefutaru ndu ọwaa?
 Lẹ mube onye a harụ, mu daburu nkunyi mu.
 Ndu ọwaa-a shikwanu awe?' "
 22 Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ
 Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:
 "Leenu, mu l'e-where mba lile ẹka.
 Mu l'e-woli ẹkwa-ọhubama mu
 gboberu mba gẹ mba ha.
 Whẹ l'e-gude ẹka whẹ kulataru ghu ụnwu ghu nwoke,
 whẹ akwọru ụnwada ghu akwọkwo kwolataru ghu.
 23 Ndu eze l'a-buru nna, l'ehe ghu nụ.
 Ndu eze-nwanyị aburu ne, l'ehe ghu nụ.
 Whẹ l'a-nọ adarụ ghu bẹ
 ewhuzeru ghu iwhe l'alị.
 Whẹ amichashi udzu eja, dụ ghu l'okpa.
 Nteke ono bẹ l'ji-marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha,
 lẹ ndu ẹnya whẹ dụ l'ẹka mu nọ bẹ iwhe l'ete eme-
 jedu."
 24 ?Aanatajẹ ndu ojogu iwhe whẹ kwataru l'ọgu?
 ?Aanafuje ndu obu-mgbashi ndu whẹ kpuru lẹ
 ndzụ?
 25 Ọle ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bẹ l'ekfu ndowa:
 "Ndu ojogu kpuru lẹ ndzụ bẹ l'aa-nafukwa l'ẹka whẹ.
 Ndu obu-mgbashi bẹ l'aa-nata iwhe whẹ kwataru
 l'ọgu.
 Ndu l'alwushi ghu ọgu bẹ mu l'a-lwushi ọgu.
 Mu je l'a-dzofuta unwegirima ghu.
 26 Ndu l'akpa ghu ẹhu bẹ mu l'e-me tẹ whẹ taa anụ
 onwowhe.
 Whẹ l'a-nguta mmee onwowhe
 jeye ya atsulahaa whẹ atsutsu g'ọo mmẹe.
 Nteke ono bẹ madzụ l'owhu
 l'a-marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha,
 bụru onye ndzota nkeghu.
 Mu bụ onye mgbafuta ghu; bụru Ọkalibe nke
 Jékọpu."
 50 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:
 "Ọo dụ unu g'ọo gẹ nwoke l'achifuje nyee ya
 lẹ ya
 ta aluhedu bụ gẹ mu chifuru ndibe mu?

1 Ọ -bụru l'ọ dū nno, ?ndēhunu ẹkwo, mu deru nū whẹ
 gude chifu whẹ ọbu?
 ?Qo dū unu gẹ-woo lẹ mu woru unu ree ndu alì ọdo
 g'ọo nwoke woru unu iya ree ndu l'agba ohu?
 2 Ọ kwa iwhe-dụ-ẹji unu kpatarū a kpua unu lẹ ndzū.
 3 Ọo ejo-ememe, unu l'eme meru
 g'o gude a chifu ne unu.
 4 ?Qo gūnu meru t'ọ dū onye mu whuru
 nteke mu byarū tẹ mu dzọo unu?
 5 ?Qo gūnu meru t'ọ dū onye zarū
 mu oku nteke mu kuru oku?
 6 Ẹka mu, ?ọ dūnuka tsupee nke tẹ mu ba agbata unu?
 ?Qo ike ta adūdu mu nke tẹ mu dzọfuta unu?
 Mu l'a-dụkwa ike baa mba
 mmaanū, mini atahū l'eze-enyimu.
 Mu adū ike mee t'enyimu buri echi-egu alì-ivovonyi.
 7 Ẹma, dū iya nū erwetoshihu,
 nkele mini ta adūdu iya.
 8 Egu mini egbushia whẹ.
 9 Ọo mu meru t'akpamigwe
 gbakota ọochi jihu kpaaluu.
 10 Ọo mu meru t'ọ yee uwe-áwhū
 g'ọo onye iwhe nwukaru."

Onye ozhi Chileke rwuberu ishi

1 Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha mewaru
 tẹ mu marū ágū olu-okfu g'ọo ndu e zhiru iwhe,
 nke ọwhu mu l'a-marū gẹ ya l'e-shije dobe ọnu
 kfurū okfu, guru egu nū onye ike gvuru.
 L'utsu g'utsu ha bẹ l'ootete mu.
 Oomeje tẹ mu chilishia nchì
 ngabẹ l'iwhẹ l'ọobyā mu ezhizhi.
 2 Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha bẹ mewaru,
 mu saa nchì mu ghebe ọnu.
 Tọ bụ lẹ mu kwefuru iya ike; mu ta agbakuta iya azū.
 3 Okpurukpu-azū mu bẹ mu
 woru doberu ndu l'echi mu iwhe,
 woru agbagba-nchì mu dobe,
 whẹ l'ewheshi mu ẹji-agba.
 Mu ta apafudu iwhu mu apafū l'ẹka whẹ l'eme mu
 iwhe-iwhere avū mu ọnu-mini.
 4 Iwhere te emedu mu,
 o noo nkele Nnaji-Ọha,
 bụ Onye-Nwe-Ọha l'eyeru mu ẹka.
 5 Ọo ya meru, mu gbungobe iwhu
 egbungobe g'ọo ẹwhuru,
 tẹmenu o doru mu ẹnya l'iwhere te emedu mu.
 6 Onye l'aharū mu enge nọ mu ntse.
 ?Ndeẹ onye ha nke asū lẹ ya l'eku mu ikpe?
 T'anyi whūnu iya awhū l'ulo-ikpe.
 ?Qo onye ha nke asū lẹ mu lẹ ya nwe okfu?
 T'onye ọbu byanū akfurū mu l'iwhu kfu ya.
 7 Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha

bẹ bụ iya l'eyeru mu ẹka.
 ?Qo onye ha nke ọnma mu ikpe?
 Whẹ l'a-tuko kahū g'ọo uwe,
 mkpu ataa whẹ pyaapya.
 8 ?Qo onye l'ime unu l'atsū egvu Onye-Nwe-Ọha?
 ?Qo onye l'emeje iwhe
 onye ozhi Onye-Nwe-Ọha sūru t'e mee?
 T'onye l'ẹje ije l'ẹkpuroochi,
 mbū onye l'ete enwee iworo, e gude awhū ọzo,
 t'onye ọbu kpuru obu ye l'ẹwha Onye-Nwe-Ọha,
 ya dakobe Chileke iya.
 9 Unubẹ ndu ọwhu l'ewojeru
 ọku tọo, ya awata adzudu,
 mbū unubẹ ndu l'anwujeru ọku ye l'oryoku parū,
 unu gude iworo ọku unu jee ije.
 Unu gude iworo ọryoku, unu nwuru ọku ye jee ije.
 Iwhe unu l'a-nata l'ẹka mu bụ
 l'ọo ejo mkpamẹhu bẹ unu l'a-zẹ-koru l'eli.

Okfu mgbamume e kfurū nū Záyọnu

51 "Unu ngabẹru mu nchì,
 unubẹ ndu l'achọ ọzo ndzọfuta,
 mbū unubẹ ndu l'achọ n-yemeka Onye-Nwe-Ọha.
 T'unu ritakwa eze-ẹwhuru ono, e shi wafuta unu,
 mbū iduma ono, e gvutaru unu.
 2 Unu ritakwa onye ichẹ unu bụ Ẹbirhamu.
 Unu aritakwawho Séra,
 bụ nwanyi ono parū ẹwhu unu.
 Nteke mu kuru iya bẹ bụ nteke ọ bukwa nkunyi.
 3 Ọle mu goru ọnu-oma nū iya mee ya, ọ buri ikpoto.
 4 Onye-Nwe-Ọha l'a-dū Záyọnu obu.
 5 Ọo-whuru iya imiko l'iyi ono, yiru iya nū.
 Alì iya ono, bụ echi-egu bẹ l'oo-me, ya adū g'ọo
 Idenu.
 Oo-me t'iwhe, bụ alì-ọkponku,
 dū iya nū dukota g'ọo mgbabu Onye-Nwe-Ọha.
 6 Ẹhu-utso mēe oke ẹswa l'a-dū l'ẹka ono,
 egvu-ekelē mēe egvu-ajaja aburu iwhe l'e-ji iya ẹji.
 7 Ndibe mu, unu ngabẹru mu nchì.
 Unubẹ ndu mba nkemu, unu nua iwhe mu l'ekfu.
 Mu l'a-turu unu iwu.
 Ikpe, kfurū nhamunha ono,
 mu l'ekpeje aburu iworo duru mba lile.
 8 Nteke mu l'a-nafuta unu
 tẹkwaru l'ukfu ọkpobe iya.
 Ndzọfuta nkemu nọkwaa l'ukfu ntse.
 9 Ọo mu l'e-gude ẹka mu chija mba gẹ mba ha.
 Ndu bukube eze-enyimu l'elewaa ẹnya mu.
 Whẹ l'elewaa ẹnya mu tẹ mu bya
 egude ẹka mu dzọo whẹ.
 10 Unu palia ẹnya lee l'igweli.
 Unu apazhita ẹnya lee lẹ mgboko.
 11 Ọo g'ẹnwuru-ọku l'achihuje bụ

g'igweli l'e-megee mihi.
 Ọ bụru g'uwe l'akahuje bụ
 ge mgboko l'e-megee kahụ.
 Ndu bu iya nụ anwushihu g'oo ijiji.
 Ọle ndzota nkemu l'a-nọ jeye le tututu-mimimi.
 Ụzo mgbafuta nkemu ta abya l'a-chihu achihu.
 7 Unu ngaberu mu nchi,
 unube ndu maru iwhe kfulu nhamunha,
 mbu unube ndu ono, iwu mu du l'obu whẹ.
 Unu ba atsukwa egvu l'onu, ndu madzu l'ako unu.
 T'iwu whẹ l'akporu unu
 be emekwa t'egvu tsua unu.
 8 Ọ kwa ge mkpu l'atacashije uwe bu ge l'oo-megee
 takashia ndu ono.
 Ọ bụru ge mgbashiride
 l'atacashije ukpo bu ge l'oo-takashị whẹ.
 Ọle o-du-chiriri nkemu l'a-nọ jeye le tututu-mimimi.
 Ndzota nkemu eshi l'ogbo rwua l'ogbo."
 9 Tehu etehu! Tehu etehu!
 Kwaa onwoghu ike g'oo onye kwaru ngwa,
 gube Onye-Nwe-Ọha.
 Gudenu ike okpehu ghu nu dzoo whẹ.
 Tehunu lege i tehuru nteke ndu-ichee,
 mbu l'ogbo, garu aga.
 ?Tọ nu ghu-a be gbubushiru
 Réhabu mkpirikpi mkpirikpi,
 mbu ejo oke anu ono, bu le mini?
 10 ?Tọ nu ghu-a be meru eze-enyimu, o tahu,
 mbu mini ono, bu oke iswina nkuchi?
 ?Qo kwa ghu be kparu oji
 l'ogbulogbu enyimu ono,
 te ndu ono, i gbafutaru wughata?
 11 Ndu ono, Onye-Nwe-Ọha gbataru l'a-lwa.
 Whẹ l'a-zuru egvu bata le Zayonu.
 Ehu-utso, l'ete enwee eberu
 l'a-buru okpulishi, whẹ kpu.
 Ehu-utso mee eswa l'e-ji whẹ ehu.
 Nggumawhu mee otsu ude
 be l'e-gude oso ghafu whẹ l'ehu.
 12 "Ọ kwa mbedua, mbu l'oo mu l'adu unu obu.
 ?Qo gunu meru, o buru madzu, l'a-nwuhu anwuhu
 be unu l'atsy egvu iya?
 mbu madzu mmaanu, l'adu iwhe o bu
 gbahaa eswa, l'adu ge l'oo-nọ-beru.
 13 Unu nyazoru Onye-Nwe-Ọha,
 bu onye meru unu;
 mbu onye ono bu iya gbachiru igweli,
 buru iya turu ukfu mgboko l'owhu.
 Qo bu-chiaru egvu l'anọje atsy unu ntekenteke,
 l'iswi ehu-eghughu, l'eghu onye l'akpa unu ehu,
 mbu onye ono, kparu oshishi shiberu unu ge l'ee-shi
 te ya kpawhua unu ishi.
 ?Ndenu ehu eghughu obu,
 l'eghu onye ono, l'akpa unu ehu ono?

14 Ndu ono a turu mkporo be l'ee-me te whẹ nweru
 onwowhe egwegwa.
 Whẹ ta abyadu l'a-nwuhu l'oka-mkporo ono,
 nri ta abya l'a-gvu whẹ agvu.
 15 Ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu.
 Ọo mu l'echije egbe mini l'enyimu,
 akpara iya atua gbukungu gbukungu.
 Ewha Mu bu Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu.
 16 Okfu mu be mu yewaru unu l'onu,
 mu gudewaa obochi-eka mu kpuchia unu.
 Ọo mu be tusaru igweli dobe,
 o buru mu be turu ukfu mgboko l'owhu,
 o buru mu suru Zayonu-a: 'Unu buakwa ndibe mu.' "

Omogo nke oke ehu-eghughu Onye-Nwe-Ọha

17 Tehu etehu! Tehu etehu!
 Gbalihu kfulu akfulu, gube Jerusalemu.
 I shiwa l'eka Onye-Nwe-Ọha ngwa iwhe du l'omogo
 nke oke ehu-eghughu iya.
 I nguru ngwa ike iya, o mee l'jikpo kulakula.
 18 Unwegirima lile, o nwushiru
 ta adudu onye owhu l'akpozhiru iya uto.
 Ọ to dudu onye l'esekputaje iya
 l'eka l'unwegirima lile, o hekotaru.
 19 Luzhi iwhe-otsulanu labo ono, byakfutaru ghu,
 ?oo onye l'e-tsu ghu eka l'obu?
 Ọla-liswi-a yege mgbu-onwu-a,
 mee mkpegu-a mee ejo-ogu-a, dakfutaru ghu nu,
 ?oo onye l'e-tsu ghu eka l'obu?
 20 Unwu ghu be ehu vchukotawaru.
 Whẹ dageeru gbaagbaa l'ishi uto g'uto ha
 g'oo mgbada, nmaru l'onya.
 Iwhe rikputaru whẹ ehu bu oke
 ehu-eghughu Onye-Nwe-Ọha,
 mba, l'obaru whẹ ngawaa whẹ ehu.
 21 Ọo ya bu, t'unu nua iwhe-e, mu l'ekfu,
 unube ndu ono, l'eje iwhe-otsulanu,
 mbu unube ndu ono,
 l'akpo kulakula l'ebe obu l'unu nguru mme.
 22 Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu
 Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa,
 mbu Chileke unu, bu onye
 l'agbajeru ndibe iya odzori.
 Ọ suru agha: "Lekwa, mu
 nafuakwaru unu omogo ono,
 unu nguru akpo kulakula ono l'eka.
 Unu ta anguhedu oke ehu-eghughu mu odo.
 23 Mu l'e-woru iya dee ndu
 ono, l'anu unu awhu ono l'eka,
 mbu ndu ono, shi asuje unu:
 'Unu zeshia l'alị t'anyi goo unu o-go akwa ghata.'
 Azu unu be unu mewaru o buru

oma alj, whẹ l'adzọ fütu-fütu.
Unu meru iya, ọ büru
ogborogbo echi-uzo ẹka whẹ l'awughashi."

Chileke l'a-nafuta ndu Jerúsalemu

- 52** Tehu etehu. Tehu etehu, gube Záyonu.
Kwaa onwoghu ike g'oo onye kwaru ngwa.
Yee uwe ono, l'emeje ghu gụ egbu zaaza,
gube Jerúsalemu, bụ mkpukpu, dụ nsọ.
Ndu l'ete ebua ugwu mee ndu l'aasọ nsọ
ta abyakwa l'a-bata l'ime ghu ọdo.
- ² Jjshia onwoghu ẹja l'ẹhu. Gbalihu agbalihu.
Nọdu anọdu l'oshi-eze ghu, gube Jerúsalemu.
Tufu onwoghu ẹgbirigba a turu ghu l'olu,
gube nwada Záyonu ono a kpuru lẹ ndzụ.
- ³ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: "E reru
unu ere, t'ọ dụ aswa, a nataru l'ishi unu. O nokwawho
ge l'aa-gbata unu, ya eje adu okpoga l'aa-kfu gude
gbata unu." ⁴ Nkele ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-
Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: "Ndibe mu vu ọzo laa alj
Íjiputu je eburu. L'ikpazu, ndu Asiriya kpalahaa whẹ
ẹhu.
- ⁵ "Ọ waa bụhunu ole ntaa?" O nokwa iwhe Onye-
Nwe-Ọha l'ekfu ndono. "Ndibe mu b'a chitaru nke
mmaanu. Ndu l'achi whẹ gude whẹ eme kpakpa-
wewe." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
"Mbokumboku be l'aanọje ekfurwushi ewha mu. ⁶ Ọo
ya l'e-me ndibe mu amaru ewha mu. Mgbe iya rwule-
who be whẹ l'a-maru l'oo mbedua dūhawaa mbụ kfu
ya tẹhenu ọ nwude. Lee mu ndowa."
- ⁷ G'ẹhu l'anobukwaa atso whẹ
lẹ nke ndu ono, nọ l'eli ugwu ezhi ozhi-oma ono.
Mbụ ndu ono, l'ezhikashi ozhi-oma ẹhu-odu-guu,
ndu gude ozhi-oma bya,
temenu iwhe whẹ l'ekfukashi buri okfu ndzota.
Mbụ ndu l'asuje Záyonu:
"Ọo Chileke ghu bụ eze!"
- ⁸ Gebeedaa nchi! Ọ kwa olu ndu l'eche mkpukpu-a
l'ada.
Whẹ tukoru atụ uzu ẹhu-utso,
nkele whẹ l'e-gude ẹnya whẹ whụ Onye-Nwe-Ọha
nteke l'oo-nodu alwata Záyonu.
- ⁹ Unu tuko dabarashihu l'ogu egwu ẹhu-utso,
unubẹ ẹka ono, dakposhihuru
adakposhihu lẹ Jerúsalemu.
Onye-Nwe-Ọha be tsuwaru ndibe iya ẹka l'obu.
Ọ gbafutawaru Jerúsalemu.
- ¹⁰ Onye-Nwe-Ọha l'e-meru
okpehu iya goshi mba ge mba ha,
mbụ okpehu iya ono, dụ nsọ.
Iwhe bụ mgboko l'owhu jeye ẹka o jeberu
l'a-whukota ge
Onye-Nwe-Ọha l'e-gude dzọo ndibe iya.

- ¹¹ Unu lufu! Unu lufu! Unu tughuru lufu l'eka ono!
Unu be ebyikwa ẹka l'iwhe l'aasọ nsọ!
Unu shi l'ime iya tughuru lufu!
Unu mechaa onwunu emecha,
unubẹ ndu ono, l'apajẹ arya Onye-Nwe-Ọha.
- ¹² Ọle t'unu ba alakwa gburugburu,
unu ta agbahunu whuku whuku ala.
O noo lẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-vutaru unu ọzo,
mbụ lẹ Chileke nke Ízurẹlu l'a-nodu unu l'azu.

Ọ-dụ-biribiri nke onye ozhi Onye-Nwe-Ọha ono

- ¹³ Leenu, l'onye ozhi mu
l'e-mekwa iwhe l'ooome mekota.
Ọo-buru onye e woliru eli,
l'a palia ya imeli, ya aburu onye e kutseru ekutse.
- ¹⁴ G'ugbugba iya dụ meru,
ekpa-oyi nwua igweligwe
madzụ l'ẹhu nteke whẹ whuru iya.
O meru onwiya, nke ọwhu bụ lẹ
yẹle madzụ ta agbadu ugbugba lanu.
Ududu, ọ dụ ta abụ ge madzụ l'aduje.
- ¹⁵ O nokwawho ge l'oo-dụ
mba, ha l'igweligwe biribiri.
Ndu eze be ọnu l'a-buru
kpurukujingu l'iswi iya.
Whẹ l'e-gude ẹnya whẹ whua
iwhe l'ete ekfubuaru whẹ,
ya edoo whẹ ẹnya mbụ iwhe
whẹ l'ete anubua lẹ nchi whẹ.

Iwhe-otsulanu nke onye ozhi ono

- 53** Ọo onye kwetaru l'iwhe anyi kfuru?
Ọo onye be Onye-Nwe-Ọha
goshiru l'eka iya dụ l'iwhe ono?
- ² Ọ nodu l'iwhu iya vua ivu
g'oo oshi, futaru nke ọwhúú,
mbụ g'oo ogbaragbu oshi,
gbafutaru iwhe l'alj okponku.
Ọ tọ madu ụma, tọ dụ ugwu nke ole ẹnya.
Ọ tọ dudu iwhe dụ iya l'ẹhu
nke t'ọ gụa anyi ẹgu nke iche.
- ³ Ndiwhe be kpọru iya ẹbo-ẹbo l'afu, jika iya.
Ọ bụ nwoke áwhụ byaru, o jee iwhe ọ tsuru ude.
Ndu madzụ l'abuje: whẹ -whua ya, whẹ ewocha iwhu.
A kpọru iya ẹbo-ẹbo l'afu,
tọ dụ iwhe anyi guberu iya.
- ⁴ Obenu l'oo ya be vutaru
ẹhu-ba-dụ-mma anyi l'onwiya,
vutakwawho áwhụ, anyi l'atso.
Iwhe anyi l'anọje ekfuchia bụ
l'iwhe-otsulanu, byaru iya nụ
be bụ Chileke wotaru iye ya,
mbụ l'oo Chileke be l'anụ iya awhụ.

⁵ Ọle ọkwanu l'iswi emeswe,
 anyi mesweru b'e gude kẹe ya ọrwu l'ẹhu.
 Ọ bụru l'iswi iwhe-dụ-ẹji, anyi
 meru b'e gude tsua ya pyaapya.
 Áwhụ a nụru iya megee mee,
 anyi nọdu ndzụ ẹhu ọdu guu.
 Ọ bụkwaruwho ọnya ẹchachi,
 e chiru iya b'e gude mee t'anyi mehu l'iwhe l'eme
 anyi.
⁶ Anyi g'anyi ha l'aghakọta
 ririri g'ọo aturu, whuru ọzo.
 Onyenonu cheberu iwhe l'ẹka dụ iya ree.
 Ọle Onye-Nwe-Ọha boru iya
 ejo-iwhe, anyi metaru l'ishi.
⁷ A kparụ iya ẹhu shii, e mekpaa ya ẹhu,
 ọle o to kfudu m'ọo akpuru okfu lanụ.
 Ọ dụ g'ọo aturu, a kpụ eje egbugbu.
 Ọ nọlewho nwandoo g'ọo aturu, l'eebushi ẹji.
 To kfu m'ọo akpuru okfu lanụ.
⁸ A kparụ iya ẹhu, kpee ya
 nkfụ-gbu, kpuru iya je egbua.
 Ọ tọ dudu m'ọo onye lanụ lẹ ndu
 nteke ono, kparụ iya ishi,
 l'egbugbu, e gburu iya wofu iya l'alị ndu nọ ndzụ.
 Ọ bụru emmeswe ndibe mu
 mesweru b'e gude chia ya iwhe.
⁹ E doberu iya ilu l'ẹka ilu ndu meru ejo-iwhe dụ.
 Ọ nwụhu, e lia ya l'ilu ndu oke amadụ.
 O to mejedu iwhe-kpanganga, tọ dzuje ejire.
¹⁰ Ọle ọ bụkwanu uche Onye-Nwe-Ọha tẹ ya gwee ya
 aryaka-eryune, mee ya t'o jee
 iwhe-ọtsulanu ono, o jeru.
 Ọ nuru ndzụ iya t'ọ bụru
 ngwo-eja, e gude akfụ ugwo iwhe-dụ-ẹji.
 Oo-bekochaa whụ ụnwu nwanwa iya,
 ya emee tẹ ndzụ iya kpọlibebaaru.
 Ee-shi iya l'ẹka eme uche
 Onye-Nwe-Ọha eje l'iwhu l'iwhu.
¹¹ O -jeggee iwhe-ọtsulanu ono
 bẹ l'ọo-whụ iworo nke ndzụ, ẹwho eji iya.
 Onye ono, dụ chiriri, l'ejeru mu ozhi l'e-gude
 nke iwhe ono, ọ marụ mee
 t'ikpoto madzụ bụru ndu a guru lẹ ndu dụ chiriri,
 Yẹbedua evuru ejo-iwhe, whẹ meru.
¹² O noo g'o gude mu je l'a-nụ
 iya oke l'echilabọ ndu oke amadụ.
 Yẹle ndu ike dụ l'a-nọ ahakọ oke,
 nkele ọ turu ndzụ iya tọgboru anwụhu,
 a guru iya yeru ndu l'eme ejo-iwhe.
 Obekwanu l'o vutaru iwhe-dụ-ẹji ikpoto madzụ.
 Ọ gọchitaru ọnu ndu l'eme mmeswe.

Onye-Nwe-Ọha yeru Jerúsalemu obu

54 "Gua egvu, gube nwanyi, l'ete atsụ ime.
 Mbụ gube onye ono, gba ẹka nwa.
 Dabarahun l'ọgu egvu, gụ echia mkpu ẹhu-utso.
 Mbụ gube onye ono, ime l'ete emebua.
 Ụnwu nke gube onye ono, bụ
 nwanyi, daburu mgbegere l'a-kakwa shii
 amame ụnwu nke nwanyi, l'alụ ji."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
² "Mekwaa t'ulo-ekwa ẹka, i bu kabaa ọsa!
 Mee t'ekwa, e gude mee ụlo ghu ọbu l'ochibaa
 alochi.
 Be emebotakwa iya emebota.
 Mekwaa t'eri iya kabaa esechi!
 Mekwaa t'abara iya kabaa oshihu ike!
³ Ii-megee saa ọsa, bua larụ
 ẹka-utara, bya ebua larụ ẹka-icha.
 Ẹpa ghu l'a-natawhu alị ono azụ,
 bụ iya bụ ẹka ono ndu mba gẹ mba ha bya eburu.
 Mkpukpu ono, ẹgara kfuru bẹ whẹ l'e-buchikota.
⁴ T'egvu ba atsushi ghu, o noo
 l'a ta abyadụ l'eme ghu iwhe-iwhere ọdo.
 Ba ayokwa oshi nke l'ị tị madụ
 t'e kpudu ghu nụ iwhe lẹ ntụ.
 Nkele a ta abyadụ l'e-me ghu iwhe-iwhere.
 Ii-megee nyazokota iwhere ono,
 meru ghu nteke ị bụ nwogbaga.
 O nokwawho gẹ l'itii nyatahẹ
 áwhụ ono, l'aakpatsu ghu l'ọo l'ị bụ nwa-mbunu.
⁵ Onye nọ ọnodu ji ghu bụ
 onye ono, meru ghu nụ.
 Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu bụ ẹwha iya.
 Ọo Onye nsọ nke Ízurelu ono bụ onye gbafutaru ghu
 nụ.
 Iwhe l'eejuje iya bụ Chileke nke mgboko l'owhu.
⁶ Onye-Nwe-Ọha bẹ kuwhuwaru ghu azụ.
 Ị dụ g'ọo nwanyi, ji iya harụ, ọ daburu mgbegere,
 obu l'atsọ iya ilu.
 Ị dụ g'ọo nwanyi, a luru nteke ọ
 bụ nwata, ji ghu jịka iya.
 O noo iwhe Chileke ghu l'ekfu ndono.
⁷ "Mu harụ ghu kpọo ụkfu nwanshi,
 ọle mu l'e-gude obu-imiko,
 parụ ẹka duwhu ghu azụ.
⁸ Mu gude ẹhu-eghughu, ghuru
 mu nụ, pafuru ghu iwhe, kpọo ụkfu nwanshi.
 Ọle mu l'a-whuru ghu imiko
 shi nno goshi ghu n-yemobu
 l'a-nọ rwua tututu-mimimi."
 O noo iwhe l'ookfu, mbụ Onye-Nwe-Ọha, bụ onye mg-
 bafuta ghu.
⁹ "L'ẹka mu nọ b'ọ dụ g'ọo oge nke Nowa;

nteke ono mu riru nte sụ l'ụdu
 utso, gbarụ l'oge nke Nowa
 ta abyakwa l'a-gba lẹ mgboko ọdo.
 Ọ kwawhọ nno bụ gẹ mu riwaru nte sụ
 l'ẹhu ta abyadi l'e-ghu mu eghu ọdo l'ẹka ị nọ,
 mu ta abya l'a-baru ghu mba ọdo.
 10 Ugvu g'ugvu ha je m'ọo l'a-whọfu l'ọnodu iya,
 mbụ e je m'ọo l'e-wofu ụnwu
 ugvu nshiji l'ẹka whẹ dụ,
 bẹ n-yemobu mu ono, l'ẹte agvụ agvụ ta abyakwa
 l'a-lufu l'ẹhu ghu.
 T'a bya l'e-wofu ọgbandzu ẹhu
 ọdu guu nkemu ono l'ẹhu ghu."
 O noo iwhe l'ookfu, mbụ Onye-Nwe-Ọha ono, nweru
 obu-imiko l'ẹka ị nọ.

Jerúsalemú ọwhúú

11 "Gube mkpụkpu, iwhe-ọtsulanu byarụ,
 mbụ gube mkpụkpu oke
 whẹrewhere l'apanga apanga,
 tọ dụ onye l'adụ ghu obu.
 Mu l'e-gude ẹwhuru, l'ereshi ire ike tų-whu ghu azụ.
 Ọo ẹwhuru ono, bụ safaya
 bẹ mu l'e-gude tų ukfu mgbodo ghu.
 12 Mu l'e-gude ẹwhuru ono,
 bụ rubyi nmakọta eli mgbodo ghu ono g'ọ hakọta.
 Mu l'e-gude ẹwhuru, l'egbukaa
 ngerengere tų ọnzuzo ghu.
 Mu egude ẹwhuru, l'erekaa ire
 tųkota mgbodo ghu l'owhu.
 13 Ụnwegirima ghu l'owhu bẹ
 bụ mụbe Onye-Nwe-Ọha l'e-zhi whẹ iwhe.
 Mu l'e-me t'ẹhu dụ ụnwu ghu ono guu mebyi adụdu.
 14 Ee-me t'ị kpọru g'ọo abara l'ụzo, kfuru nhamụnha.
 Ọ tọ dudu onye bya l'a-kpa ghu ẹhu,
 tọ dụ iwhe egvu iya l'atsụkwadu ghu.
 N-yemegvu l'a-nọdu ghu otęnya;
 tọ bya l'e-shita ụzo ẹka ị nọ.
 15 Onye -nọnyaaru tsolahaa ghu okfu,
 bẹ onye ọbu l'emekwa iya l'ike ẹka iya,
 ọ tọ kwa mu zhiru iye ya.
 Iwhe bụkwanu onye l'etso
 ghu okfu l'e-bechakwaa daa.
 16 Tii ledu, ọ kwa mbẹdua meru ọ-kpụ-ụzu,
 l'anmajẹ eko l'icheku jeye ya evojayshihu,
 ya abya egude iya kpụta
 ogbuligwe, e gude alwụ ọgu.
 Ọ kwa mu whọ meru onye
 emebyi t'o mebyishia iwhe.
 17 Ọ tọ dụkwa ngwọgu,
 a kpuru t'e gude lwụshi ghu ọgu bya l'e-re ire.
 Iwhe bụ onye boru ghu ibo bẹ ire l'a-gwọ ejị.

O noo bụ oke-iwhe nke ndu ozhi mụbe Onye-Nwe-
 Ọha;
 bụkwaru iya whọ bụ ọdzori, mu l'agbarụ whẹ."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Oku, l'eeuku ndu ẹgu mini l'agụ

55 "Unu gebekwa-o. T'iwhe,
 bụ-zhia onye ẹgu mini l'agụ byakwa lẹ mini.
 T'onye okpoga l'ẹte adụa byakwa azụta iwhe ria.
 T'onye ọbu byakwa agata mmẹe, zụta mini-ẹra-eswi,
 l'ọotoo kfụ okpoga,
 tọ dụ ụgwọ ọdo l'ọo-kfụ nke iche.
 2 Ọo gụnu meru unu
 l'erewhushi okpoga unu l'iwhe l'abụa nri,
 emewhushi iwhe unu setaru eseta l'iwhe l'ete ejị
 ẹwho?
 Unu tọgbo nchị unu l'alị nụa iwhe mu l'ekfu,
 ndụge unu eria iwhe dụ ree, ria ọkpobe nri.
 3 Unu ngabẹ nchị. Unu abya mu ntse.
 Unu nọaro iwhe mu l'ekfu,
 ndụge unu anọdu ndzụ.
 Mu l'unu l'a-gba ndzụ, l'a-nọ jeye lẹ tututu-mimimi.
 O noo bụ iwhe-ọma,
 mu kweru Dévidi ụkwa iya,
 mu je l'a-buru o-me-g'ọ-kfuru l'iwhe ọbu,
 mu kweru ụkwa iya ọbu.
 4 Mu meru iya, ọ buru onye
 l'agba ndiwhe ẹka-ebe,
 mee ya, ọ buru onye ishi męe
 onye l'aturu ndiwhe iwhe whẹ l'e-me.
 5 Lekwa lẹ ndu mba, l'jiti
 mahaa bẹ l'ii-kukwa oku.
 Ndu mba, l'ẹte amaa ndu unu bụ
 egude ntutu-ọso gbakfuta unu t'unu lẹ whẹ tųgba.
 Onye l'e-me t'ọ dụ nno bụ Onye-Nwe-Ọha ono,
 bụ Chileke ghu, mbụ onye nsọ nke Ízurẹlu,
 nkele o mewaru ghu, ị dụ biribiri."
 6 Chọkwaa Onye-Nwe-Ọha ntaa l'jicho-vu iya.
 Kua ya oku ntaa ọ nọ ntse.
 7 T'onye ejo-ememe haa lẹge o gude,
 onye l'eme ejo-iwhe ahaa ọri ejo ọriri.
 T'ọ lwakfutachia Onye-Nwe-Ọha,
 nke ọwhu l'oo-meru iya obu-imiko.
 T'ọ lwakfuta Chileke anyi, nke
 ọwhu l'ọo-guru iya nvụ,
 gvaru iyẹ ya nke etsutsu iya.
 8 "Ọriri mu ta abụkwa ọriri unu,
 G'unu l'eme ta abụ gẹ mu l'eme."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
 9 "Ọ kwa g'igweli nọ-be alị otęnya;
 bụ g'ụzo mu l'eshije eme iwhe nọ-be ụzo ọwhu unu
 l'eshije eme iwhe otęnya.
 Ọ bụkwaruwho nno bụ gẹ ọriri

mu nọ-be ọriri unu otęnya.

¹⁰ Ọ kwa gę mini yele aka-mini l'eshije l'igweli achi, ọ tọ lawhujedu azu l'igweli me ọ tọko gbaa mini l'ali, mee ali ọ gọo agogo rwushia irwu, mįtaru ndu l'akọ iwhe l'ali akpuru-iwhe, whę l'a-kų, mee tę ndu l'eri eriri nweru nri, whę l'e-ri.

¹¹ O nokwawho g'okfu, shi mu l'ọnu futa du ndonoya. Ọ bu ishi-ękfu l'ęte adaję l'ali gbaru ęka lwawhuru mu azu. Iwhe l'oo-mechia bu l'oo-medzu iwhe mu tųberu iya nke ememe, ya emekotagezhia iwhe lile, mu zhiru iya t'o mee.

¹² Unu l'e-gude ęhu-ųtso lufu, e duta unu dufu l'ęhu-guu. Ugwu g'ugwu ha l'a-tųko dabarashihu l'ọgu egwu l'ųzo atatiwhu unu. Iwhe bukota oshi, nọkota l'ęgu atųko gude ęhu-ųtso akųkaa ęka pyamu pyamu. ¹³ Oshi payinu l'a-wata efufu l'ọzori ami-ogwu. Oshi miyituru awata efufu l'ọzori ogwu l'uke. O noo l'a-buru iwhe Onye-Nwe-Ọha l'e-gude zaa ęwha, nkele ọo-buru iwhe-ọhubama, l'a-du jeye lę gbururu, t'a bya l'e-mebyi iya emebyi."

Ndzofuta l'e-rwube ndu ọha ọdo

56 Ọ waa bu iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: "Unu kpe-je ikpe, kfu ru nhamunha, unu emejee iwhe du chiri, nkele nteke mu l'a-dzo madzu dukwa ntse; nteke mu l'e-goshi lę mu du chiri ta aduhakwa gę l'ọo-nọ-beru. ² ęhu-ųtso bu nke onye l'eme iwhe ono. Mbų onye gudeshe iya ike, onye l'edobeje mbọku-ọtuta-ume nsọ, t'o merwuje iya emerwu, buru onye swaru ęka iya swaa ọkpa iya tukobe ome ejo-iwhe."

³ Ba adukwa onye shi eshishi, bu onye woru onwiya tųgbabe l'ęhu Onye-Nwe-Ọha l'a-sų woo lę, Onye-Nwe-Ọha l'a-gufu iya lę ndibe iya.

T'onye l'ete eye ime nwa ba asųjekwa woo lę, ya bu oshi ọkponku gvugaru. ⁴ O noo nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "Onye l'ete eye ime nwa; onye ọbu l'edobeje mbọku-ọtuta-ume mu nsọ, hata tę ya meje iwhe du mųbe Onye-Nwe-Ọha ree, tęmenu ọ kfufubeshia ọgbandzu mu ęka ike: ⁵ L'onye ọbu bę mu l'e-me t'a nyataję, mee ya t'o nweru ęwha l'ime eze-ųlo mu męe l'echilabọ ndibe mu, ọwhu l'a-ka l'ọ nwųshiru ųnwegirima. ęwha, mu l'a-gų whę bu ęwha, l'a-nọ jeye lę tututu-mimimi, mbų ęwha l'ęte enwee echihu."

⁶ A bya lę ndu ono, shi eshishi, bu ndu woru onwowhe tųgbabe l'ęhu Onye-Nwe-Ọha, shi nno whę

l'ejeru iya ozhi; whę yee ęwha Onye-Nwe-Ọha obu, buru ndu l'abarų iya eja. Iwhe bu-zhia ndu, l'edobeje mbọku-ọtuta-ume nsọ, whę te emerwuje iya emerwu, buru ndu kfufubeshi ęka ike l'ọgbandzu Onye-Nwe-Ọha ono, bę Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sų: ⁷ "Ndu ono bę mu l'e-duru bya Záyọnu, bu eli ugwu mu ono, du nsọ. Mu l'e-me t'ęhu tsọ whę ųtso l'ųlo ęka l'aanọduje ekfu anų mu. Ngwo-ęja, whę kpọkotaru ọku yele ngwo-ęja ọdo, whę gude abyakfuta mu bę l'aa-natakọta l'ęnya-mgbeja mu. Nkele ųlo mu bę l'ee-kuje ųlo ęka mba lile l'a-nọduje ekfu anų mu."

⁸ Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa, mbų onye ono bu iya l'achilata-whu ndu Ízurelu ono, a chikashiru laa ali ọdo azu: "Mu l'achilatabakwaa ndu ọdo bya eyeru whę; t'a gufukwaro ndu ọwhu mu chilatahawaru."

Aanma ndu l'edu ndu Ízurelu ikpe

⁹ Unu bya; unubę anų lile, bu l'ęgbudu! Unu bya adzugbua iwhe; unubę anų lile bu l'ọswa! ¹⁰ Ndu l'echę ndu Ízurelu nche l'atsọkakwaa ishi. Whę ta amadu onwowhe ilile. Whę bukota nkųta, e doberu t'o cheje nche, whę te ekfu okfu, whę ta agbọ ųja. ęka whę jeberu whę azęshita arọ-whę nrọ. Iwhe bu-zhiawho ęhu whę bu okuwhe mgbenya. ¹¹ Whę bu nkųta uwuruba ęwho; ndu ęwho l'ete ejije eji. Whę bu ndu l'echę aturu, iwhe l'ete edoje ęnya. Whę lile tųkowaru chebe iwhe l'ųzo nke ęka whę. Onyenọnu l'ime whę buru urwu ęka iya bę l'ọocho. ¹² Whę futa whę asų ibe whę: "Unu bya tę whę je agata mmęe ngwa! Tę whę ngų-jia ęwho whę lę mmęe, l'atsų atsųtsu! Echile l'a-dųlekwaaw g'ọo ntanų. Mbų l'oo-gbenu kabaa ree."

Aanma ndu Ízurelu ikpe lę whę bu ndu l'agwa iwhe

57 Onye du chiri l'abuje ọ nwųhu, ọ tọ dudu onye l'a-kpa ishi. L'ọobuje e wofu onye e gude ire iya ęka, ya eje du onye l'oorwu l'ęhu. Ọle ewofu ono, e wofuru onye du chiri bu t'ejo-iwhe be erwube iya ęka.

² Iwhe bu onye l'eme iwhe l'ųzo kfu ru ọto l'abuje ọ nwųhu, ya azęe guu dzuta ike.

³ T'unubędua kpųlitaadaru ęka-a, unubę ųnwu-a ndu l'agba eja nwųshiru! Unubę eri ndu l'eri ogori męe ndu l'agba ọkpara-a! ⁴ Ọo onye bę unu l'aja ewenu? Ọo onye bę unu l'ajarų ọnu boo, eburu ire gęgege? Unu bukwa ųnwu ndu mmeswe nwųshiru, buru ępa ndu l'adzų ejire. ⁵ Unubę ndu ęhu l'anashihuje anashihu l'ęka unu l'agwa agwa unu lę mkpula achi męe lę mkpula oshi ọdo, jakashihuru ajakashihu. Unubę ndu l'achitaje ųnwegirima unu je egbushia lę nsųda nsųda gude gwaa iwhe lę mgbaku ọgba ęwhuru. ⁶ Agwa ono, du l'echilabọ ęwhuru ono l'akwọ murumuru, du lę nsųda ono bę unu l'anoje agwa l'ọo ya bu chi unu. Unu l'agbajęru iya eja mmęe gbaarų iya eja nri gude gwaa

ya. ?Oo iime nno, gụ asụ t'obu mu jizeta? ⁷ Ẹka ị gbarụ ugbooshi-azẹe ghu bụ l'eli ugvu, ha l'eli. Liinyihuje ẹka ono je agwaa iwhe ghu. ⁸ Lazụ mgbo ọnu-ulo ghu b'i dobegeeru ọgvu, l'igwa agwa. I jiru ụba yeru mu, yeshia uwe ghu gbarụ ọto, nyiba l'iwhe-azẹe ghu, ha whalaa mēe ndu gụ lẹ whẹ l'eshi ọnya. Unu wata achikfu shi nno kweta onwunu azẹe. Unu nọdu l'ẹka ono awhatashi onwunu g'ọ dụ unu ree. ⁹ I huru mmanụ l'eshi kwẹkwẹkwe, gude mmanụ ólívú wojeru Molẹku. I zhia ndu nọ-chiru ẹnya ghu, whẹ jeko-tagezhia ẹka teru ẹnya, mbụ jerwugee alí-maa l'ẹka whẹ l'achọ ọgvu whẹ l'e-jeta bya edobe agwa. ¹⁰ I je-tagewaru ije l'ẹka l'iji cho ọgvu l'ii-jeta bya edobe agwa ike dụ ẹbo gvụ ghu. Tọ bụhenu t'ị sụ l'iwhe ono ta adụdu iwhe ọ bụ. Uche ghu l'abụje woo l'agwa ono l'igwa ono l'anụ ghu-a ike, ọ bụru iya meru ike ta agvuje ghu agvụ.

¹¹ ?Oo zhia onye bẹ egvu iya shi atsụ ghu? ?Oo onye b'i shi atsụ egvu meru g'ọ gude ị dzuaru mu ejire, bya anyazowa mu rọo kpamụ-kpamụ; mu ta agbatajehẹ ghu l'uche ilile? Tọ dụ l'ọo lẹ mu shi eshi bụ gụnu gbata nkuchi meru g'ọ gude tji tsụ mu egvu? ¹² Sụa, chիրiri ọbu ị riru l'jidu mēe iwhe-oma ọbu ị riru l'iime bẹ l'a-tu jalaa goshi ghu l'iwhe lile ono, ị sụru l'ọ bụ ọkpobe iwhe ta adudu ọwhu bya l'e-yetaru ghu ẹka. ¹³ Tẹ nwa nchikobe agwa ono, i nweru gbataadaru ghu m'i chile-who mkpu eyemeka. Wherewhere l'a-pata whẹ rọ pawhua apawhu. Mbụ l'udzu ọnu l'a-pakata whẹ je etuwaha etuwaha. Ọle onye gbataru l'ime mu zeeru ndzụ bẹ alí-a l'a-buru oke-iwhe iya, ya aburu iya l'e-nweru ugvu mu ono, dụ nsọ."

Aadụ ndu nzhimanụ lwarụ azụ obu

¹⁴ Ee-bekochaa kfu sụ: "Unu kpa echi-uzo, unu kpa ya akpakpa, unu dozhia ụzo t'ọ dụ ree. Unu wofugezhia iwhe l'a-duchi ndibe mu ụzo." ¹⁵ L'onye ono ha shii ono, mbụ onye ono bụ onye e kutseru ekutse, bụru onye l'a-nọ ndzụ jeye lẹ tututu-mimimi; ọ waa iwhe onye ono ẹwha iya dụ nsọ l'ekfu ndowa: "Ẹka mu bu bụ l'ẹka ha l'imeli, bụru ẹka dụ nsọ. Ọle onye nzhi-manụ lwarụ azụ l'iwhe-dụ-ẹji o meru, bya ewozeta onwiya alí bẹ mu l'e-buru l'ẹka o bu, nke ọwhu mu l'e-me t'ume onye wozetaru onwiya alí jakerehu, mu emek-waawho t'obu jakerehu onye nzhi-manụ iwhe dụ ẹji o meru lwarụ azụ. ¹⁶ Mu ta akwẹgbukwaru ọnu l'odo iwhe e meru mu jeyewaroya, mu ta akwagbụru l'ẹhu eghughu ntekenteke, ọdumeka bẹ madzụ l'a-tubuhuk-wa ume, mbụ ndu ono, mu gude ẹka mu mee. ¹⁷ Iwhe shi ghua mu eghu l'ẹka whẹ nọ bụ oke ẹnya ono, whẹ nweru, shi nno bụru ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji. Mu gude ẹhu-eghughu hụa whẹ àhùhù, woru iwhe tuwhaar whẹ. Ọle whẹ bụle-ẹ kpọkponyi, whẹ bụ, emele-e iwhe dụ whẹ ree.

¹⁸ "Mu whụkotawaru gẹ whẹ l'anoje eme eshi. Ọle mu l'e-mele-e tẹ whẹ mehu. Mu l'e-du whẹ mee tẹ mejj nmakfuru whẹ anmakfuru. ¹⁹ Mu l'e-me t'ọ bụru ajaja l'e-ji ọnu ndu l'agụ áwhụ lẹ Ízurẹlu. Tẹ nchị-ọdu-ndoo dukwaru ndu nọdu otẹnya mēe ndu nọdu ntse. Mu l'e-me tẹ whẹ mehukota." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ²⁰ "Ọle ndu ejo-ememe dya g'ọo akparamini, l'atụ l'eze-ẹnyimu, to nwe ndzumike. Mini iya l'avọ-litaje urwa yele ẹpotọ. ²¹ Ndu ejo-ememe bẹ ẹhu l'ete adujekwa guu." O nokwa iwhe Chileke mu l'ekfu ndono.

Ọkpobe ọswiru Chileke ẹgu

58 "Chia mkpu chishia ya ike. Ba ahakwa iya aha. T'olu ghu hajẹ gengu-gengu g'ọo opyi-ọku. Karụ ndibe mu lẹ whẹ l'ekwefuru mu ike. Karụ ọzo-ulo Jékọpu iwhe-dụ-ẹji, whẹ l'emegbabe. ² Mbọkumboku bẹ whẹ l'anọduje achọ ụzo mu. Whẹ futa whẹ eme gẹ-woo l'ọogu whẹ ẹgu tẹ whẹ marụ ụzo mu. Whẹ eme gẹ-woo lẹ whẹ bụ mba, l'eme iwhe kfuru nhamunha, mbụ gẹ-woo l'ọ tọ dudu iwhe duru Chileke whẹ lẹ nsọ, whẹ l'ahajẹ ememe. Iwhe whẹ l'anoje akpa mu ishi iya bụ ishi iwu, kfuru nhamunha, ekfu l'ọ dụ whẹ nke tẹ whẹ nọdu Chileke ntse. ³ Whẹ -nọdu whẹ asụ: 'Anyi l'aswihunuru ẹgu ekfu anụ Chileke nke gụnu, gẹ l'ọobuje anyi swi-gee ya, ị tji whudu anyi? Anyi l'atahunuru onwanyi awhụwhu nke gụnu, gẹ l'ọobuje e megee, ị tji kpadu anyi ishi?'

"Ọle ọo g'unu l'aswi ẹgu ono ekfu anụ mu bụ g'unu l'achọ ọdu lẹ mma nkunu, ọ bụru nno bụ g'unu l'eme ndu l'ejeru unu ozhi eriri. ⁴ Ẹka ọswi ẹgu nkunu l'asụ-chije ishi bụ l'ọba mba mēe ose okfu mēe ogude obu mgbashi echi ibe unu gbiigbii. Ụdu ọswi ẹgu ono, unu l'aswi ono te emekwa tẹ mu nọdu l'igwe nua olu unu. ⁵ Ọ tọ bụkwa ụdu ọswi ẹgu ono l'aduje mu ree. Mbụ ụdu iya ọwhu bụ t'ọ bulerua lẹ madzụ wotaru ujiku lanụ taa onwiya awhụwhu. Onye ọbu nọdu; ya akụda ishi g'ọo ewu, kụlwashihuru akụlwashihu; zẹe azẹe l'ẹkwa-mkpe mēe lẹ ntụ. ?O noo iwhe ọbu, unu l'eku ọswi ẹgu ekfu anụ Chileke, bụ iya bụ mbọku, dụ Onye-Nwe-Ọha ree?

⁶ "Ụdu ọswi ẹgu dụ mu ree bụkwa; t'unu tọfu ẹg-birigba ome-l'iwe. Unu akukufu eri odogoro ikpe, l'ak-fuaru nhamunha, nke ọwhu ndu l'aakpa ẹhu l'e-nweru onwowhe. A tuko iwhe bụ-zhia odogoro mebyishia. ⁷ Iwhe ọdo, bụfua ọswi ẹgu ekfu anụ mu bụ t'ị woru nri ghu keeru ndu ẹgu l'agụ, mēe t'ị dubata ndu ụkpā-nri, l'ete enwee ụlo l'ibe ghu. Nteke ị whuru onye gba ọto, gụ ewebe iya iwhe. Yele t'ị be ewofujekwa iwhe ghu l'ẹka abubu ghu nọ. ⁸ Ọ kwa iya bụ, nke ọwhu iworo l'e-nwuru ghu whoo g'ọo iworo chi-asahu, gụ agbakerehu l'ugbo lanụ. Ọdu chիրiri ghu l'e-vutaru ghu ụzo, gụbedua etso iya etso. Ọdu-biribiri nke Onye-

Nwe-Ọha anọdu ghu l'ụzo azụ. ⁹ O noo nteke bụ, i -kua oku, Onye-Nwe-Ọha aza ghu. I -chia mkpu eyemęka, ya asụ ghu lę ya nọkwa-a.

“Ọ -bụru l'ii-wofu odogoro nke ome-l'iwe l'ęka i nọ, i je l'a-ha ọmaru madzụ ejo ęka, hakwaawhọ okfu okfu erehu. ¹⁰ Ọ -bụru l'ii-sweje ęnya lę nri ghu nụ ndu ęgu l'agụ tę whę ria, i je l'a-nọ akwọ ndu l'akpa ęhu lę mkpa, ọ kwa iya bụ l'iwhoro l'e-nwuru ghu whoo l'ękpuroochi, tsurikiti ękpuroochi adụ ghu g'ọo echi eswe. ¹¹ Onye-Nwe-Ọha l'a-nọ edu ghu ntekenteke. Ọo-nọdu emeru ghu iwhe mkpa iya duru ghu l'alị ęka kporu gbengu, emekwawho t'okpu gbashịa ghu ike. Ii-dụ g'ọo mgbabu, a gbarụ mini ree, gụ adụ g'ọo ęnya nwogvu, mini l'ęte atahuje atahụ. ¹² Ndibe ghu bụ whę l'a-tụkwa-zhi ęka ono, shi eshi ndụ-ichee dakashihu adakashihu l'ime ghu. Ii-tụ-li ukfu-ulo ono a turu eshi ọgbo ndụ-ichee atụ-li. Iwhe l'ee-bekochaa eku ghu bụ: Onye ntụkwa mgbodo yęle Onye ntụkwa ụlo-ebubu, dụ l'agụga oji.

Obunggo, l'ee-bu onye doberu mbọku-ọtuta-ume

¹³ “I -chicha-zhiakwa ọkpa ghu l'omebyi mbọku-ọtuta-ume, tii me g'ọ dụ ghu ree lę mbọku ono, duru mu lę nsọ ono. I -kpọ-zhiakwa mbọku-ọtuta-ume mkpa, kua mbọku ono, duru Onye-Nwe-Ọha lę nsọ ono l'ọo mbọku, l'aakwabę ugwu. I -kwabę-zhiwa iya ugwu, tọ dụ ęka l'iijeje, tii choje ọdu-lę-mma nkeghu, tii kfuje okfu, l'abęe l'iwhe, ¹⁴ ọ kwa iya bụ l'ii-nweru ọkpobe ęhu-utso l'ęka Onye-Nwe-Ọha nọ. Mu l'e-me t'i kfukoru l'ęka kakọta l'eli lę mgboko nọdu tịa okoo. Mu egude oke-iwhe ono, shi lę nna ghu, bụ Jékọpu azụ ghu. Nkele mụbe Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu.”

Ọo iwhe-dụ-ęji ndu Ízurelụ kposhuru t'a nafuta whę

59 Lekwa lę Onye-Nwe-Ọha bę ęka iya l'ęte adụkwaa tsupee nke t'ọ bọ dzọfuta unu. Nchị te echihu iya echihu nke t'ọ bọ nụ oku, unu l'eku iya. ² Ọo gbęchia bụru ejo-ememe unu kewafuru unu lę Chileke unu nọ. Ọ bụru iwhe-dụ-ęji unu bę meru, o wofu iwhu iya l'ęka unu nọ, tę ya ba anushi iwhe unu l'ekfu. ³ Nkele ozhiawho mmee ọchi ngugoru unu ęka angugo. Ejo-ememe paa unu ęka l'ęhu. Ọ bụru ejire l'anọjelewhu afushi unu l'ọnu, ejo okfu l'anọje awhụ unu purupuru l'ọnu.

⁴ O to nwedu onye l'ime unu l'agbajęru ibe iya ękwo l'iswi ọdu-mma. Tọ dūhunu onye l'ekfuję ire-lanụ męe l'ęekpe ikpe. Whę l'agbabeje ọkpa l'edo, l'ete enwee ishi, adzụ-whe mkpọkoro ejire. Whę l'atsutaje ime okfu nwụa ejo-iwhe. ⁵ Whę l'ekpuje ękwa oguji kputa iya nwa. Ọ bụru ụgbu-ęlwuwelwu bę whę l'anọduje ekwe. Iwhe bụ-zhia onye taru ękwa, whę turu l'a-nwūhu anwūhu. ękwa ọwhu a kųpyaru akųpya bụru oguji-nwaka l'e-shije iya futa. ⁶ Ụgbu-ęlwuwelwu, whę kweru ta

adụdu ree nke ome uwe. Ọ tọ dūdu iwhe whę meru, madzụ l'e-ye l'ęhu. Iwhe lile, whę l'eme bükota ejo-iwhe. Ọ bụleruwho iwhe ike iwhe ike l'ekwejeru whę l'ęka. ⁷ Ọkpa l'anọje atsụ whę nkọ tę whę je emee ejo-iwhe. Whę l'anọje anma whakawhaka tę whę gbua onye l'adụa iwhe o meru. Ọriri whę l'abükotaje ejo ọriri. ęka whę yeru ọkpa bụru emebiyi yęle kpurupyata l'aduje iya. ⁸ Ụzo nchị-ọdu-ndoo bę lwaru whę l'ęka-icha. Ikpe, kfuru nhamunha ta adụ l'ụzo, whę l'eshi. Whę mewaru ụzo whę ọ dū nswiko nswiko. Tọ dūhunu onye l'eshi iya bya l'a-hube nchị-ọdu-ndoo ama.

Ízurelụ l'adushi iwhe-dụ-ęji, whę meru

⁹ Ọo iwhe ono meru, e woru ikpe kfuru nhamunha dobe whę otęnya. Ọdu-chiriri te erwu whę ęka. Whę leri ęnya t'iwhoro nwuaru whę, ọ bụru ękpuroochi sọ-chiru. Whę lee ęnya nteke ęka lile l'a-buru whoo; ọ bụru tsurikiti. ¹⁰ Ọ bụru gę ndu l'atsọ ishi l'anọje arwadawhe ęka bụ gę whębedua l'arwadawhe ęka lę mgbodo achọ ụzo. Whę l'arwadawhe ęka g'ọo ndu ęnya l'adụa. L'ọobuje whę l'ęje ije l'echilabọ eswe, whę ęje nvuko nvuko g'ọo ndu l'ęje l'ọochi. Whę l'adụ-gejee g'ọo ndu nwūhuru anwūhu mę whę nọdu l'echilabọ ndu mkparawa. ¹¹ Whę l'atukoję agbọkaa ụja g'ọo nkụta-ọswa; atsọkaa kųrukuru g'ọo ndo. Whę leri ęnya nteke iwhe kfuru nhamunha l'e-rwube whę tọ dū. Whę lee ęnya nteke ndzọta l'e-rwube whę, ọ nọdu whę otęnya.

¹² Iwhe kparu iya nụ bụru lę mmeswe whę l'anwūshi anwūshi l'iwhu gube Onye-Nwe-Ọha. Iwhe-dụ-ęji whę, l'eme l'agba whę ejo ęka-ebe. Emeswe, whę mesweru ghu bę whę l'iya nopyabe. Tęmenu whę húbekwawho ejo-ememe, whę meru ama ree. ¹³ Whę l'eme mmeswe, agọlahu Onye-Nwe-Ọha. Whę bụru ndu gbęru Chileke whę azụ. Iwhe whę l'anọje eye ọku iya bụ t'a kpaję ndu ọdo ęhu yęle t'e kwefuję ike. Whę l'anọje adzushi ejire, bụ iwhe jiru whę obu kpimu. ¹⁴ Ikpe, kfuru nhamunha b'a chiru ọso chihwhua achihwhu. Ọ-dụ-chiriri kfucha akfucha je anọdu otęnya. Ire-lanụ dawaa iko kpọo mkpofu-nchị lę gbororo ụzo. Iwhe kfuru nhamunha ta awhūhe ụzo, l'oo-shi bata l'ęka ono. ¹⁵ Ire-lanụ ta aduhedu. L'ọobuje onye l'ezeru ome ejo-iwhe; onye obu aghọo anụ eriri.

Onye-Nwe-Ọha l'eme t'ọ gbafuta ndibe iya

Onye-Nwe-Ọha leri ęnya, ọ dū iya ęji l'ikpe kfuru nhamunha ta aduhedu. ¹⁶ Ọ dū iya ejo biribiri g'ọ whuru l'ọ tọ dūdu onye l'agbaru ndibe iya mkpu. O kwee, gude ęka iya lwaru whę ọgu lwu-gbua. O gude ọ-dụ-chiriri iya sedeshia whę ike. ¹⁷ Ọ-dụ-chiriri b'ọ woru mebe uwe-igwe, o ye l'ęhu t'ọ gbobuta iya obu

iya. O woru ndzota mebe okpu-igwe, o kpu l'ishi, woru ogwata ugwo iwhe yee l'ehu g'oo uwe, bya aw hukpua okoowhoo l'ehu g'oo onye whukpuru onwiya ekwa.
¹⁸ Oo ge iwhe whę meru du, bu ge l'oo-kfu whę ugwo iya. Ndu ohogu iya be l'oo-tukoshi oke ehu-eghughu iya. Ya agwata ndu l'etso iya okfu ugwo iwhe whę meru iya, kfu ndu bukube eze-enyimu iwhe gbaru whę nu. ¹⁹ Ee-shi l'uzo enyanwu-ariba atsụ ewha Onye-Nwe-Oha egvu. E shikwawho l'uzo enyanwu-awata eyeru o-du-biribiri iya eso. O noo le nteke ohogu l'aturu kperekengu kpekengu bya g'oo utso be Ume Onye-Nwe-Oha l'a-chi iya baa ebaa.

²⁰ "Onye mgbafuta l'a-bya ugwu Zayonu. Oo-byakfuta epa Jekopu, bu ndu sefuru eka whę l'ome mmeswe." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono.

²¹ "A -bya l'eka mbedua, bu Onye-Nwe-Oha no, lek-waa ogbandzu mu le whę ndowa: Ume mu ono, du ghu l'ehu yele okfu mu ono, mu yeru ghu l'onu be l'ete abyakwaa l'a-lufu ghu alufu l'onu, to bya l'a-lufu alufu l'onu unwu ghu, to bya l'a-lufu alufu l'onu unwu-nwan-wa ghu whę wata ntaa jeye le gbururu." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono.

O-du-biribiri nke Zayonu

60 "Gbalihu, chia echichi,
 o noo nkele iwhoro nkeghu byawaru.

Mbu le Onye-Nwe-Oha
 l'egbuwaa zaazaa l'ehu ghu.

² Lekwa g'oochi gbakotaru le mgboko l'owhu,
 tsurikiti ekpuroochi tuku ndiwhe so-kputa.

Ole Onye-Nwe-Oha l'a-wa g'oo enyanwu l'ehu ghu.
 A whya o-gbu-zaazaa ya l'ehu ghu.

³ Ndu mba odo l'a-tuko wuru bya l'iwhoro ghu ono.
 Ndu eze atukokwawho bya l'o-nwu-whoo ono,
 l'a-no enwuru ghu g'oo chi-asahu ono.

⁴ Paliadawho enya apali lewhee mgburumgburu;
 whu ge ndibe ghu dzukoberu awu byakfuta ghu.

Unwu ghu unwoke shi otęnya awu alwa.
 E heru ndu nke nwanyị ehe
 l'eka g'oo unwegirima, whę l'eje alwa.

⁵ O noo nteke l'ji-whu iwhe ono, gu anwya gaa.
 Obu akpenehu ghu akpenehu;
 gu emelaha kovukovu.

O noo nkele iwhe lile,
 du l'eze-enyimu be l'ee-me t'o ghokota iwhe ghu.
 Iwhe bu-zhia eku, shi le mba ge
 mba ha alwatakotaru ghu.

⁶ O-doru-nyimunyimu
 inya-kamelu l'a-tuko alı ghu sweta.
 Mbu unwu inya-kamelu nshii ono,
 shigee alı ndu Midiyanu mee nke ndu Ifa.
 Ndu owhu shi alı Sheba azaru byakwawho.
 Whę l'e-gude mkpola-ododo

yele unwu isensu me whę byadelewho.

Whę aryakwa iya whę arya t'a
 jaa Onye-Nwe-Oha ajaja.

⁷ Elwu ndu Keda l'owhu be l'ee-rwulatakotaru ghu.
 Mbu-a, ebyila ndu Nebayotu
 l'e-megee jeeru ghu ozhi.

A nata whę gude whę gwaa mu l'enya-mgbeja mu.
 Mu eworu eguru ulo mu ono mee t'o buru eka
 l'a-du ugwu l'enya.

⁸ ?Oo ndu ole l'awu rinaa g'oo urwukpu whę?
 Mbu, ?oo ndu ole l'ewhe egube whę g'oo eka
 ndo l'ewhe perere ala l'ekfunu whę?

⁹ Ndu bukube eze-enyimu be bu mu be whę gbaru
 enya yeru.

Ugbo-mini, shi le mkpukpu
 Tashishi l'eje abya l'uzo iwhe.

O buru unwegirima ghu be whę shi otęnya achilata.
 Vukwaruwho mkpola-ocha
 whę mee mkpola-ododo alwa.

Nke owhu l'oo-bu ugwu
 duru Onye-Nwe-Oha, bu Chileke ghu,
 mbu onye ono, bu onye nsọ nke Izurelu,
 onye meru ghu, i du biribiri.

¹⁰ Oo ndu shi eshishi
 l'a-tu-whuru ghu mgbodo ghu azu.

O buru ndu eze whę l'a-no du ejeru ghu ozhi.
 O kwa ehu-eghughu be mu
 gude chia ghu o-chi-gbii,
 mu je l'e-gude n-yemobu meeru ghu obu-imiko.

¹¹ Onuzo eka l'eeshije abata
 l'ime ghu l'e-ghekotajeru onu ntekenteke.
 A ta abyadu l'agu-chije iya agu-chi, eswe l'enyashi.
 Nke owhu mba nonu l'a-tuko
 eku, whę nwe enwe vukoo bya akuberu ghu.
 Ya aburu ndu eze whę l'a-chijeru whę bya.

¹² O noo l'iwhe bu mba nonu,
 odua l'oo alı-eze nonu,
 jikaru le whę te ejeduru ghu ozhi l'a-la l'iyi.
 Mba obu be l'ee-me t'o buru kpurupyata.

¹³ O-du-ugwu nke alı ugwu
 ugwu Libanonu l'e-rwube ghu,
 mbu oshi payinu mee oshi firu mee
 oshi sayipuresu, bukota oshi, du iya nu.

Whę lile be l'ee-gude memaa
 ulo eka ono, duru mu le nsọ emema.

Mu emekwaawho t'eka mu
 l'adzoje okpa buru eka du ugwu.

¹⁴ Unwu ndu ono, shi akpa
 ghu ehu ono l'a-tuko bya abedeshihuru ghu l'alı.

Iwhe bu-zhia ndu ono, l'ete
 eshia gube ghu iwhe l'a-tuko bya adaaru ghu
 l'alı bee le mgboro okpa.

Iwhe whę l'a-wata ghu ekuku
 bu Mkpukpu nke Onye-Nwe-Oha;

Ugvu Záyõnu nke onye nsõ nke Ízurelu.

¹⁵ A makwaru-a l'a jikaru ghu, bya akpõo ghu ashì, onyenõnu jiru egu yeru ghu.

Õle mu l'e-me ghu t'ì bõru
mkpukpu, õgbo g'õgbo ha
l'e-gude eku onwowhe eku, gude iya ete eswa.
O noo bõru gẽ l'õo-dũ jeyewaroya.

¹⁶ Ndu mba gẽ mba ha bẽ l'ìi-ngũ era whẽ.
Ii-kfube ndu eze õnu l'era ngũa.

Ndũge ì marũ l'õo mũbe
Onye-Nwe-Õha bũ onye l'adzõ ghu,
bũru onye mgbata nkeghu.
Õ bũru mu bũ Õkalibe nke Jékõpu.

¹⁷ Mu l'e-wotaru ghu mkpõla-ododo l'õzori ope.
Mu ewotaru ghu mkpõla-õcha l'õzori mgbõro-igwe.
Mu ewotaru ghu ope l'õzori oshi.

Mu ewotaru ghu mgbõro-igwe l'õzori ewhuru.
Èhu-õdu-guu bẽ mu l'e-me t'õ
bũru iwhe l'a-nõdu achì ghu;
õ-dũ-chìriri abũru onye ishi ghu.

¹⁸ A ta abyadũ l'a-nũbaa akõ
iwhe-kpanganga õdo l'alì ghu, ta abya l'a-nũbaa
akõ òla-l'iyi, õdua l'õo
nke mgbuka l'alì ghu kpaa-whuu.

Mgbodo mkpukpu ghu bẽ l'ìi-ku Ndzõta;
kua õnoguzo ghu Ajaja.

¹⁹ Mkpa iwõhoro anwũ ta
adũhedu ghu õdo l'eswe,
mkpa õnwa, l'echi azacha alì
ta adũhe ghu l'enyashi õdo.

Õo Onye-Nwe-Õha l'a-bũru
iwõhoro, l'a-nõ echiru ghu jeye lẽ tututu-mìmimi.
Õ bũru Chileke ghu l'a-bũru õgbu-zaazaa nkeghu.

²⁰ Anwũ ta abyadũ l'echinyaaru ghu rìba;
õnwa ta abya l'echinyaaru ghu rìba.

O noo nkele õo Onye-Nwe-Õha
l'a-bũru iwõhoro, l'a-nõ echiru
ghu jeye lẽ tututu-mìmimi.
Ntsõmawhu ghu abũru bugemu.

²¹ Ndibe ghu gẽ whẽ ha
l'a-tũko bũru ndu dũ chìriri.
Whẽ enweru alì ono jeye lẽ tututu-mìmimi.
Õ kwa whẽ bũ oshi, mu dzarũ adza.

Whẽ bũru ndu mu gude ẽka mu mee;
shi nno egoshi gẽ mu dũ-be biribiri.

²² Ndu kagezhia òlwa alì l'ime
ghu l'e-bekochaa bũru ezhi-anma ẽka iya.
Ndu kagee nwanshì l'ime ghu abũru mba, ike dũ.
Õ kwa Mu bũ Onye-Nwe-Õha.
Iwhe lile ono bẽ mu l'e-mekwa egwegwa
mẽ oge iya rwulewho."

Awaha, Onye-Nwe-Õha l'a-dzõ ndu nkiya

61 Ume Nnaji-Õha, bũ Onye-Nwe-Õha dũ mu l'èhu,
o noo l'õ hõtawaru mu tẽ mu
je ezhia ndu ukpa ozhi-õma.

O zhiru mu tẽ mu je emee ndu
obu whẽ tsuru yõgiri yõgiri tẽ whẽ mehu.

Mu eje ezhia ndu a kpõtaru lẽ
ndzũ l'aa-ha whẽ tẽ whẽ nweru onwowhe.
Mu ezhikwaawho ndu nõ l'õka-mkpõro l'aa-ha whẽ.

² Yẽle tẽ mu bya aryakaa
l'awha, Onye-Nwe-Õha
l'a-dzõ ndu nkiya rwuakwaru,
õwaa lẽ mbõku, Chileke anyi
l'a-gbarũ ndibe iya õdzori rwuwaru.

Mu adũa ndu áwhũ byarũ obu gẽ whẽ ha.

³ O zhiru mu tẽ mu-a byakfuta ndu áwhũ byarũ
lẽ Záyõnu bya etsua whẽ ẽka l'obu.

Mu eworu õkpõ-eze, l'ama ỳma
kpube whẽ l'ishi l'õzori ntũ,
whẽ shi ghũa onwowhe;
wũa whẽ mmanũ èhu-õtso l'õzori nggũmawhu;
yebe whẽ uwe oja Chileke
ajaja l'õzori õnodu tsũyoo.

Iwhe l'ee-ku whẽ bũ ukfũ achì nke õ-dũ-chìriri.
Whẽ l'a-bũ oshi, Onye-Nwe-Õha dzabõru l'eka iya;
whẽ abũru ndu dũ chìriri, shi
nno goshi gẽ Chileke dũ-be ugvu.

⁴ Whẽ l'a-tũkwa-zhi ẽka ono,
dakpõshìhuru adakpõshìhu eshi nteke ndũ-ichee,
dozhigee ẽka ono, dachihuru
adachihu eshi nteke tehawaru ẽnya.

Whẽ l'a-tũkwakota mkpukpu
ono, dakashìhuru adakashìhu,
mẽe ẽka lile, shi nkeshi õgbo õwhu lahawaru ala
dachihu adachihu.

⁵ Ndu alì õdo l'a-wũfutakwa
byarũ unu ocheru élwũ.
Ndu õha õdo abũru ndu l'a-nõdu akõru unu õkoro,
ejeru unu ozhi lẽ mgbabu vayĩnu.

⁶ Unubõdua bẽ l'ee-kuje ndu
l'agbajẽ aja nũ Onye-Nwe-Õha.
Iwhe l'aa-gũbe unu abũru ndu
l'ejeru Chileke anyi ozhi.

Unu l'a-nõdu eri ẽku õhamoha;
unu egude iwhe whẽ nweru eku onwunu.

⁷ Unu l'a-nata oke-iwhe whẽ
nkwere labõ l'õzori iwhe-iwhere,
whẽ gege eme unu.

Unu atũa ỳzu èhu-õtso l'oke-iwhe, unu ketaru
l'õzori iwhe, e gege ekpu unu lẽ ntũ.
Èhu-õtso, l'a-nõ jeye lẽ
tututu-mìmimi l'a-bũru nkunu.

⁸ “O noo nkele ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.
Iwhe l'aduje mu ree bụru
ikpe, kfulu nhamunha.
Ọ dukwa mu ashị mbụ ọna nfu yele ome ejo-ememe.
Mu l'e-gude ire-lanụ bua ndibe mu obunggo.
Mu lẹ whẹ agbakwaawhọ ndzụ,
l'a-nọ jeye lẹ tututu-mimimi.
⁹ Ẹpa whẹ l'a-buru ndu a ma
ama lẹ mba lile gbaa mgburumgburu.
Ndiwhe l'owhu amakwaruwho unwu whẹ.
Iwhe bụ-zhia onye whụjeru whẹ nụ l'a-malẹruwho
lẹ whẹ bụ o-shi-l'ẹpa,
Onye-Nwe-Ọha ọru ọnu-oma nụ.”
¹⁰ Ẹhu l'atsọ mu ọtso shii
l'iwhe Onye-Nwe-Ọha meru.
Obu mu l'ete ẹswa l'iwhe Chileke mu meru.
O yeberu mu ndzọta g'ọo uwe, woru ọdu-chiriri
whukpua mu g'ọo onye yeru uwe mkpeelanu.
O meru mu, mu dụ g'ọo nwoke l'abya ọlu nwanyi,
nke ọwhuu, kpuchiru ishi
g'ọo onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke,
memagezhia mu, mu l'ama g'ọo
nwanyi, a bya l'ekke ji nke ọwhuu,
mbụ nwanyi, e gude ọla kwaa ngwa ree.
¹¹ Ọ kwa g'alị l'achifutaje iwhe fushiru iya l'eli;
mgbabu l'emeje t'iwhe, a kuru iya kpofuta;
o nokwawho gẹ Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'e-me
t'ọ-dụ-chiriri mee ọja Onye-Nwe-Ọha ama
kpofuta l'ẹnya ọhamoha.

Ẹwha ọwhúú nke Záyonu

62 Ọnu ta abyadụ l'a-dụ mu
ndoo l'iswi ẹhu Záyonu.
Ẹhu ta abyia l'e-gvuru mu
egvuru l'iswi ẹhu Jerúsalemu.
Jeye nteke ọdu-chiriri iya l'a-cha
swee g'ọo iwhoro chi-asahu.
Ndzọta iya enwua whoo g'ọo
oryọku, l'enwu whowhowho.
² Mba gẹ mba ha l'a-whu ọdu-chiriri gube Záyonu.
Ndu eze, dụ iche iche awhua ọdu-biribiri ghu.
E kulahaa ghu ẹwha ọwhúú,
Onye-Nwe-Ọha l'e-gude ọnu iya gụa ghu.
³ Ịi-buru okpu-eze, dụ ugwu
l'ẹnya nọdu l'ẹka Onye-Nwe-Ọha.
Ịi-buru okpu, ndu eze l'ekpuje
l'ishi nọdu l'ẹka Chileke ghu.
⁴ Ẹ te ekuhedu ghu onye a
gbagharu agbagha ọdo.
T'e kuhe alị ghu ẹka ẹgbara kfulu ọdo.
Ẹwha, l'ee-kuchia ghu bụ Ọtsomahu Chileke.
E kua alị ghu Nwanyi a luru nke ọwhúú,
nkele ẹhu l'a-tsọ Onye-Nwe-Ọha ọtso l'ẹka j nọ,

alị unu aburu nwanyi ọ luru alu.
⁵ Ọ kwa gẹ nwokorọbya
l'edobeje ẹka alu nwamgboko iya;
bụ g'unwu ghu l'e-dobe ẹka alu gubedua, bụ Záyonu.
Ọ buri gẹ nwoke l'emeje ẹswa nyee ya,
bụ gẹ Chileke ghu l'e-me ẹswa ghu.
⁶ Mu yeekwaru ndu nche tẹ
whẹ l'echẹ mgbodo ono, e gude tuwheta
gube Jerúsalemu mgburumgburu.
Ọnu ta abyakwa l'a-duje whẹ ndoo eswe l'ẹnyashi.
Unubẹ ndu l'eku ẹwha Onye-Nwe-Ọha bẹ l'ẹte
abyadua l'e-gvuru egvuru.
⁷ Unu be ekwekwa t'o gvuru egvuru jeye nteke
l'oo-me tẹ Jerúsalemu lwata l'ọnodu iya,
mbụ mee ya t'ọ buri mkpukpu,
eliwhe l'owhu l'a-nọ aja ama.
⁸ Onye-Nwe-Ọha paliakwaru
ẹka-utara iya yele oshi-ẹka iya imeli ria nte sụ:
“Ọ tọ dukwa iwhe bya l'e-me tẹ
mu habaa ndu ọhogu ghu tẹ whẹ tuko nri, j kọru
l'okfu ghu ripyakota ọdo.
Tọ dụ iwhe bya l'e-me t'o
nweru ndu l'e-shi eshi bya
angubaa mmẹ ọwhúú ghu
ọdo, bụ iwhe i seru anya iya ese.
⁹ Waawakwa, ọo ndu metaru nri ọbu l'okfu bẹ
l'e-ri iya jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja iya.
Ọ buri ndu wọru akpuru
vayinu l'a-ngu mmẹ ya l'ogboduwu ibe mu
ono, dụ nsọ.”
¹⁰ Unu ghajaa ya aghaja, unu
ghajaa l'ọnu ẹka l'eeshije abata lẹ mkpukpu ono!
Unu dozhiaru ndu ono ọzo t'ọ dụ ree!
Unu kpaa echi-uzo iya akpakpa,
unu kpaa eze oji ono akpakpa!
Unu atutufuchaa ya ẹwhuru, dụ iya nụ!
Unu ewolia ẹkwa-ọhubama
gboberu mba gẹ mba ha!
¹¹ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha ryarụ aryarya,
ryadzuru iya jeye ẹka mgboko beru.
Ọ sụru agha: “Unu sụ nwada
Záyonu t'o lee l'onye bụ
onye-ndzọta iya l'abyaakwa.
Iwhe o gude abyia bụ iwhe obunggo iya;
mbụ l'o gude iwhe o gude
kfula onyenonu ugwo.”
¹² Iwhe l'ee-ku ndu ono bụ Ndu dụ nsọ,
mekwawho Ndu Onye-Nwe-Ọha gbatarụ.
Gubedua bẹ l'ee-ku Mkpukpu, a chọru chọ-vu,
mekwawho mkpukpu, l'ẹte
agbakashihua agbakashihu.

Mbọku Onye-Nwe-Ọha l'agwata ụgwọ iwhe

63 ʔOo onye ole bẹ shi l'alì Edọmu eje abya ẹgube whọ, mbụ onye ono, shi lẹ mkpukpu Bozura agabafuta, yeru uwe l'eke mmee-mmee? ʔOo onye bẹ kwaru onwiya ngwa dọ biribiri whọ, ehe gakfugakfu, gude ọkpehu iya adzọ gamu-gamu eje abya ẹgube whọ?

“O kwa mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha b'ọ bụ. Mu duk-wa chiriri ekfu iwhe mu l'ekfu, tẹhenu ike ndzọta duk-wa mu whọ.”

²ʔOo gụnu meru uwe ghu l'eke mmee-mmee, g'ọo nke onye l'adzoshi mmee l'akpuru vayinu?

³“Oo mu dzoshiru mmee ono nwẹka mu. O tọ dudu onye shi ọhamoha kwe mu ẹbo. Mu kwee gude ẹhu-eghughu mu dzọo whẹ futu-futu, mbụ gude oke ẹhu-eghughu mu dzọo whẹ ọtilitoli. Mmee whẹ kfuakashihu kpua mu l'uwe; uwe mu l'owhu tetoshihu. ⁴Iwhe kparu iya nọ bụru lẹ mbọku, mu l'a-gwata ụgwọ iwhe bẹ dọ mbụ nọdu mu l'obu. Awha, mu l'a-gbata ndibe mu ruwakwaru. ⁵Mu leri ọnya, tọ dọ onye l'agbaru whẹ mkpu. O bụru iwhe dọ mu ejo biribiri l'ọ tọ dudu onye duru mu l'ukfu. Mu kwee gude ẹka mu l'wuru whẹ ọgu l'w-gbua. Oke ẹhu-eghughu mu bụru iya bẹ duru mu l'ukfu iya. ⁶Mu gude ẹhu-eghughu mu dzọo ọhamoha ọtilitoli, gude oke ẹhu-eghughu mu chia whẹ pyaapya. Mu woru mmee whẹ wua l'alì.”

O-dụ-ree Chileke l'ẹhu ndu Ízurẹlu

⁷Mu l'e-kfu nke obu,

Onye-Nwe-Ọha yeru ndibe iya.

Mu l'a-ja Onye-Nwe-Ọha ajaja

l'iwhe o megbaberu whẹ.

Mbụ iwhe dọ ree, parụ ẹka ono,
o meru ọzo-ulo Ízurẹlu.

Mbụ nke iwhe lile ono, o gude obu-imiko iya mekota,
mẹe nke n-yemobu iya ono, l'ete agvu agvu.

⁸O suru: “Ezhi-okfu ezhi-okfu, ndu-a bukwa ndibe mu; whẹ bụ ụnwegirima mu, l'ete abyaa l'a-dzuru mu ejire.” Oo iwhe ono bụ iya meru ọ dzofuta whẹ. ⁹Iwhe-otsulanu whẹ shi bụru iwhe-otsulanu nkiya. O bụru ojojhi-imigwe shi l'ẹka ọ nọ dzofutaru whẹ. Oo n-yemobu mēe obu-imiko, o nweru b'ọ gude gbata whẹ. O paliru whẹ imeli; heru whẹ eheru nteke ndu-ichee ono l'owhu. ¹⁰Obenu lẹ whẹ kwefuleru iya-a ike, mee t'ẹhu ghua Ume-Dụ-Nsọ iya egghu. O noo iwhe meru g'ọo gude yẹbedua l'onwiya dakọbe bụru onye okfu whẹ, tsolahaa whẹ ọgu.

¹¹Ọle a nọnyaaru; whẹ nyata iwhe meru l'oge ndu-ichee, whẹ nyata iwhe meru l'oge nke Mosisu, bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha ono. Whẹ sụ: “ʔOo awe b'ọ nọ, mbụ onye ono, dughataru ndu nche aturu iya ono l'eze-onyimu? ʔOo awe b'ọ nọ, mbụ onye ono, yeru

Ume-Dụ-Nsọ iya; ọ bya anọdu l'echilabọ whẹ? ¹²Onye ono, shi l'ẹka-utara Mosisu gude ọkpehu iya mee iwhe dọ biribiri; onye ono, kekahuru mini ẹbo l'iwhe ndibe iya, nke ọwhu ẹwha iya l'a-nọ ede ude jeye lẹ tututu-mimimi. ¹³Mbụ onye ono dugharu whẹ l'iswina, tọ dọ ẹka okfu kpọru whẹ, ọ dọ g'ọo ẹgube-ẹ l'aakpuje inya ghaa echi-ẹgu. ¹⁴Ume Onye-Nwe-Ọha rwuzhia whẹ whọ je edobe whẹ l'ẹka whẹ l'atuta ume, g'ọo ẹgube-ẹ l'eerwuje eswi je edobe lẹ nsuda ugwu t'ọ taa nri. Oo ẹgube ono b'i shi dua ndibe ghu, nke ọwhu bụ l'ẹwha ghu l'a-buru iwhe dọ biribiri.”

Okfu anụ Chileke

¹⁵Onye-Nwe-Ọha; shinu l'ime igwe leeda ọnya, mbụ t'i shi l'ẹka ono, i bu, dọ nsọ ono, dọ biribiri leedawho anyi ọnya. ʔN-yemobu ghu yele ọkpehu ghu jehunuru awe? Ntaa bẹ l'itii kwedua t'ome odoo ghu yele obu-imiko ghu chiru anyi ẹhu. ¹⁶Ọle ọwhu ọbu, ọwhu ọbu, b'i bụlekwa nna anyi. A makwaru-a lẹ Ébirihamu ta ahụbedu anyi ama. Ízurẹlu ta ama onye anyi bụ. Ọle ọo ghu bụ nna anyi gube Onye-Nwe-Ọha. Oo gubedua bụ onye mgbata anyi, e shi nteke ndu-ichee. ¹⁷Su-a, gube Onye-Nwe-Ọha, ʔndenu iwhe meru, i kwe t'anyi haa ọzo nkeghu; i haa anyi, obu nmaa anyi mkpigbi nke t'anyi ba anọ atsụ egwu ghu? Dawhunu azu l'iswi ndu ono, l'ejeru ghu ozhi, mbụ l'iswi ikfu ono, bụ ndu nkeghu.

¹⁸Anyibe ndibe ghu ono, dọ nsọ bẹ bụ nwanshi bẹ ẹka anyi shi dọ l'ẹka ono duru ghu lẹ nsọ ono, ndu ọhogu anyi bya anata iya anyi dzọo gbudugbudu. ¹⁹O tewaru ọnya anyi shi nọduta g'anyi te etsodu lẹ ndu l'iji. Anyi dūwaa g'ọo ndu l'ete aza ẹwha anyi ala l'ẹwha ghu.

64 O gẹge adu mma m'ọ -buru l'i dajarụ igweli ẹbo tarakata nyizeta, nke ọwhu ugwu l'a-nmakota jijiji l'iwhe ghu. ²Whẹ l'a-nmakota kwekwekwe g'ọo ẹgube-ẹ ọku l'anọje eke oshi, mbụ g'ọo ẹgube-ẹ mini l'anọje atụ vaavaa mēe e shibe iya l'ọku. Nyizeta bya emee tẹ ndu ọhogu ghu maru onye i bụ. Bya nke ọwhu ọhamoha l'a-nma kwekwekwe l'iwhe ghu, ³mẹ whẹ whulewho iwhe dọ biribiri ono, whẹ l'ete agbaa ọnya l'ii-me. Nyizetaroya, t'ugwu nmaa jijiji l'iwhe ghu. ⁴Eshi mbulembu bẹ madzụ tẹke anubukwaa, nchi ta nujẹ, ọnya tẹke awhubua Chileke dọ g'ọo gubedua, onye l'emejeru ndu nmeru anmēe ngaberu iya iwhe whẹ l'ele ọnya iya. ⁵Ndu ẹhu l'atsoje utso lẹ whẹ l'eme iwhe dọ chiriri bẹ l'igbataje ndzuta. Mbụ ndu ono l'abuje; whẹ l'eme iwhe i suru t'e mee, whẹ anyata ghu. Ẹhu shi egghu ghu egghu l'ẹka whẹ nọ, whẹ kwaa l'ome iwhe-dụ-ẹji. Eshi bụ gụnu bẹ whẹ shi meta iwhe-dụ-ẹji. ʔAa-dzọ whẹ-ẹ adzodzo owhu? ⁶Anyi lile dūwaa g'ọo iwhe l'aasọ nsọ. Tẹhenu iwhe dọ chiriri, anyi l'eme dukota g'ọo nkiriba-ekwa, l'aasọ oyi. Anyi lile tukoru al-

wa ẹkwo g'ọo oshi. Ejo-iwhe, anyi meru l'apawhewaa anyi g'ọo wherewhere. ⁷ Ọ tọ dudu onye l'akpokujekwadu ẹwha ghu. Tọ duche onye l'esebakwadu nke tẹ ya kùbeshia ghu ẹka ike. Nkele i wofuru iwhe ghu l'ẹka anyi nọ, bya eworu anyi nwuaru ejo-ememe anyi l'eme.

⁸ Ọle-a, gùbe Onye-Nwe-Ọha; ọ kwa ghu bụ nna anyi. Anyịbedua bụ ụrwa; gùbedua bụru ọ-kpụ-ite, kpuru anyi. Anyi lile bụkota ọrwa ẹka ghu. ⁹ Be ekwekwa t'ẹhu-eghughu ghu panụka ẹka, gùbe Onye-Nwe-Ọha. Ba arịtagbukwaru ejo-iwhe anyi meru jeye lẹ gbururu. Jikonu; lenua ẹnya nyata l'anyi tükokwaru bụru ndibe ghu! ¹⁰ Mkpukpu ghu ono, dukota nsọ tükookwaru bụru echi-ẹgu nkuchi. Záyọnu bụakwa echi-ẹgu nkuchi. Mbụ lẹ Jerúsalem bụwa ẹka ẹgbara kfuru. ¹¹ Eze-ulo anyi ono dọ nsọ, dọ biribiri, bụ ẹka ono nna anyi whẹ nọdu jaa ghu ajaja bụkotakwa ẹka ọku dzuru, dzufu iya l'ishi. Ẹka ono anyi yeru obu ono g'ọ ha bụkotawaa kpukpuru-swoo. ¹² Gùbe Onye-Nwe-Ọha, ẖi-dụ ike kpa onwoghu sede l'ọnodu ono? ẖi-nọ-kirishiwaro nwandoo ahụ anyi lẹ mkpaba nkụ-a, mbụ l'uzo anyi l'ete adụ ike anwụ-gbukota iya l'obu?

Chileke l'ahụ ndu kwefuru ike ahụhu

65 “Mu kpuharu onwomu goshi ndu ono l'ete ajije aji mu. Ọ bụru ndu l'ete achọ mu bẹ mu haru, whẹ whụa mu. Ndu ọhamoha ono, l'ete eshia ekuje ẹwha mu bẹ mu sọru: 'Lekwaa mu ndowa. Lekwaa mu ndowa.' ² Mbọku futaru nụ bẹ mu l'amachije ẹka cheberu ndu ono, kwefuru ike ono. Mbụ ndu ono l'etso ejo ụzo, bụlewho iwhe gbataru whẹ l'oriri bẹ whẹ l'emeje. ³ Ndu ono bụ ntekenteke, whẹ akpatsuwhe mu iwe; emechishi mu iwhe, whẹ l'ejeje anọdu lẹ mgbabu agba eja, kpokobe ẹwhuru akpọ ụnwù-isensu ọku. ⁴ Ndu l'ejeje anọdu l'onu ilu, radu aradu l'ogba l'ẹka whẹ byaru ọkpata ndu maa ishi iwhe, whẹ bụru ndu l'eri anụ ezhi, angu mini anụ l'aasọ nsọ. ⁵ Whẹ nọdu whẹ arya: 'Ọ-nọ-l'uzo gbala-o! Ba adukwa onye l'abyakube mu ntse lẹ mu dukwa nsọ!' Ẹgube ndu ono dọ g'ọo ẹnwuru ọku, l'akpọ tulaa ala mu l'imi, dọ g'ọo ọku, l'enwu enwu ntekenteke.

⁶ “Leenu; e deekwaru iya ede dobe mu l'iwhu. Mu ta abyakwa l'ada jii l'abụa lẹ mu kfuru whẹ ugwo, gbaru whẹ nụ, kfụ-dzua whẹ iya akfụ-dzu, ⁷ mbụ hụa whẹ ahụhu nke ejo-iwhe whẹ meru yele ọwhu ochee-oroke whẹ meru.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. “Lẹ nke ụnwù-isensu ono, whẹ kpọru ọku l'eli eze ugwu mee nke aturwushi ono, whẹ nọdu l'ụnwu ugwu nshii aturwushi mu. Mu l'a-kfụ whẹ ugwo iwhe whẹ meru, kfụ-dzua whẹ iya akfụ-dzu.”

⁸ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: “Ọ kwa gẹ l'ọbujẹ mmẹe dukwadu l'ojokfutu akpuru vayinu, a sụ t'e be mebyikwa iya lẹ iwhe dọ ree dukwa iya; ọ

kwawhọ nno bụ gẹ mu l'e-me l'iswi ndu l'ejeru mu ozhi, mu te emebyikwa whẹ emebi. ⁹ Mu l'e-shi l'ẹhu Jékọpu wofuta ẹpa. Mu eshi lẹ Juda wofuta ndu bụ whẹ l'e-nwe ugwu nkemu. Ọo ndu ono, mu họtaru l'e-nwe iya. Ọ bụru ndu ono l'ejeru mu ozhi l'e-buru l'ẹka ono. ¹⁰ Whorokoto alị Sharọnu l'a-buru ẹka ẹlwù l'ata nri. Nsụda Akọru aburu ẹka eswi ndibe mu l'ejetaje zẹ-zhita, mbụ ndu ono l'achọ ụzo mu.

¹¹ “A byakwanu lẹ nke unubẹ ndu ono, haru Onye-Nwe-Ọha, mbụ ndu ono nyazọru Záyọnu, bụ ugwu mu ono, dọ nsọ; unubẹ ndu ono, bụ agwa O-me-l'onwiya, yele agwa Ọkpụ-l'ụwa bẹ unu l'agwa. ¹² Mu l'e-me t'ọ bụru ogu-igba l'a-ta ishi unu. Mbụ l'unu l'a-tuko g'unu ha whuzeta t'a whụa unu awhụwhu. O noo nkele mu kuru unu oku, unu ta aza mu. Mu kfuru okfu yeru unu, unu ta angaru mu nchi. Iwhe unu mechiaru bụ l'unu meru ejo-iwhe l'ẹnya mu, ọ bụru iwhe l'adụa mu ree l'obu bẹ unu hataru ememe.” ¹³ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: “Unu l'awhụ ndu l'ejeru mu ozhi gẹ whẹ l'eri nri; unubẹdua aswị ẹgu. Unu l'a-whụ ndu l'ejeru mu ozhi gẹ whẹ l'angu mini, unubẹdua aburu ndu ẹgu mini l'agu. Unu l'a-whụ ndu l'ejeru mu ozhi g'ẹhu l'atsọ whẹ uto, unubẹdua aburu ndu e meru iwhe-iwhere kpua. ¹⁴ Unu l'a-nu gẹ ndu l'ejeru mu ozhi gude obu-uto agu egwu; unubẹdua anọdu arya ẹkwa áwhụ jiru unu l'obu; unu akpọ mkpu l'ẹka obu l'agbawahu unu agbawahu. ¹⁵ Ẹwha unu l'a-buru iwhe ndu ono, mu họtaru l'a-nọ akpọ l'iwhu. Ọo mbẹdua, bụ Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'e-gbu unu. Mu agbanwee ẹwha ndu ono, l'ejeru mu ozhi gụa whẹ ẹwha ọwhúú. ¹⁶ Iwhe bụ-zhia onye l'akpọ ẹnwa ọnu-oma l'alị ono bẹ l'ee-shi l'ẹka Chileke, bụ onye ire-lanu gọru iyẹ ya. Iwhe bụ onye l'eri nte l'alị ono egudekwawho ẹwha Chileke, bụ onye ire-lanuria yebe nte, nkele iwhe-otsulanu, shihawa dọ bẹ l'aanyazokota anyazọ; woru iya domia edomi tẹ mu ba awhujehe iya.

Iwhe e keru nke ọwhúú

¹⁷ “Lekwa lẹ mu l'abyakwa oke igweli ọwhúú yele alị ọwhúú. Akahụ iwhe bẹ l'aa-nyazọ anyazọ. Ọ tọ gbatahedu madzụ l'uche ọdo. ¹⁸ Iwhe unu l'e-mechia bụ t'ẹhu tsọo unu uto, unu etee ẹswa jeye lẹ tututumimimi lẹ nke iwhe ono, mu l'eke ono. Lẹ Jerúsalem ọwhúú ono, mu l'eke bẹ kwa ẹhu-uto l'e-ji iya eji. Ndu nọ iya l'ime bụru ndu ẹhu l'atsokaa uto. ¹⁹ Mu l'e-te ẹswa ẹhu Jerúsalem. Ẹhu atsọo mu uto l'ẹka ndibe mu nọ. Mkpu ẹkwa ta aduhedu l'ẹka ono ọdo; ọya ẹkwa ta aduhe iya.

²⁰ “Nke tẹ nwata nọ ujiku olemole l'ẹka ono zubuhu nwuhu ta aduhedu ọdo; ọdua l'ọ t'onye bụ ọgurennya ba anọ-dzujẹ awaha, gbaru iya l'anono. Onye nọru ukporo awaha ugbo ise nwuhu bẹ l'aa-suje l'ọ gbakwohu-

ru agbakwohu. Onye l'ete anọ-rwua ụkporo awha ugbo ise nwụhu bẹ l'aa-suje l'ọo onye a tūru ọnu l'iwhe-dụ-ẹji, l'oo-me. ²¹ Whẹ l'a-tụ ụlo, buru iya eburu. Whẹ l'e-me mgbabu vayinu ria iwhe shi iya futa. ²² Whẹ ta atụhedu ụlo; ndu ọdo ebuchia ya. Whẹ ta akọhe okfu; ndu ọdo eria ya, nkele ọo gẹ oshi l'akajẹ nka bụ gẹ ndibe mu ono l'a-ka nka kagbirihi akagbirihi. Ndu ono, mu hotaru ono l'e-ri iwhe whẹ seru anya iya ria ya nọo ọdu. ²³ Whẹ ta abyadu l'e-se nsegbu anya. Whẹ ta anwụhe ụnwegirima, ẹhenu l'a-nọ etso. O noo nkele whẹ l'a-buru o-shi-l'ẹpa ndu Onye-Nwe-Ọha gọru ọnu-oma, whẹbedua l'onwowhe mẹe ẹpa whẹ. ²⁴ Whẹ -bya l'ekudeshia oku, bẹ mu zawaru whẹ. Whẹ -bya l'ekfugedeshia okfu, bẹ mu nūwaru iwhe whẹ l'ekfu. ²⁵ Ejo-nkuta-oswa yeke ụnwu aturu l'a-tukoje akpa nri l'eka lanu. Oduu-gburu-agu ata ẹwu g'ọo eswi. Eja aburu nri, agwo l'e-rije. Iwhe l'emeka iwhe mẹe iwhe l'egbu egbu ta aduhedu lẹ Záyonu, bụ ugu nsọ mu." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Onye-Nwe-Ọha l'ekpe ikpe

66 O waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: "Igweli bụ oshi-eze mu, eliwhe buru oshi-odzobe-okpa mu. ?Oo ẹgube ụlo gunu bẹ unu l'a-turu mu? ?O zhia ẹgube awee-ya bẹ mu l'a-nọduje iya atuta ume? ² ?Tọ dū mbedua tukoru iwhe ono g'ọ ha mekota, whẹ dū?" O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. "Egube madzū, mu l'anoje eleshi ẹnya bụ, onye wozetaru on-wiya alị yeke onye obu iya dudehuru edudehu; onye l'abuje ọ -nụ okfu mu, ya anmahụ kwekwekwe. ³ "Onye bụ eswi bẹ l'oogbuje gude gbaa ẹja, bẹ yeke onye l'egbuje madzū gude gbaa nkiya bukwa iwhe lanu. Onye bụ nwaturu bẹ l'oogudeje gbaa ẹja nkiya buru iwhe lanu yeke onye ọwhu bụ nkuta bẹ l'oswi-gbuje. Onye bụ uturetuu-iwhe bẹ l'oogudeje agba ẹja nkiya, buru iwhe lanu yeke onye ọwhu l'egudeje mmee ezhi agba nkiya. Onye ọwhu l'akpoje ụnwū-isensu oku, buru iwhe lanu yeke onye ọwhu bulewho agwa bẹ l'onoje-zhiawho agwa. Ndu ono gẹ whẹ ha l'ẹhu l'ẹhu bẹ hatawaru ụzo ọwhu karu whẹ mma. Iwhe l'aduje whẹ ree l'obu buru ome ejo ahuma. ⁴ Mbedua l'on-womu jekwanu l'a-nu whẹ awhu. Mu l'e-me t'ọ buru iwhe whẹ l'akagejee ọtsu egwu iya l'a-zu-gude whẹ. O noo nkele mu shi kua oku; tọ dū onye zaru mu nū. Mu shi kfu okfu, tọ duro onye ngaru mu nchi. Whẹ meru ejo-iwhe l'ẹnya nkemu. O buru iwhe dū mu ẹji bẹ whẹ hataru eme."

⁵ Unu nukwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu, unubẹ ndu ono l'abuje, unu nua okfu iya unu anmahụ kwekwekwe: "Oo l'iswi ẹwha mu bẹ ụnwunna unu gude kpoo unu ashị; kefu unu l'oke. Whẹ l'anoje aja unu ewenu asuje: 'Tẹ Onye-Nwe-Ọha goshinu l'ọ bụ onye l'aak-wabẹ ugu dzofuta unu, nke ọwhu anyi l'a-whu ẹhu-

utso unu!' Olee ee-bechaa kpua ndu ono iwhe lẹ ntụ. ⁶ Unu nūduwho ụsworoko l'aswo l'ime mkpukpu ono! Unu nūduwho olu-okfu shi l'eze-ulo Chileke ada, mbu olu-okfu Onye-Nwe-Ọha l'eka l'okfu ndu ọhogu iya ugwo.

⁷ "Záyonu bẹ ime bya l'emedeshi ọ nwụwa nū nwa iya. Ukfu bya l'emedeshia ya ẹhuka o zedawaa nwa nwoke. ⁸ ?Oo onye gudejebu waa nchi iya nua ọ-du-g'obu-ia? ?Oo onye gudejebu waa ẹnya iya whua ọ-du-g'obu-ia? ?Eemetaje mkpukpu l'ujiku lanu? ?Ezedaje ndu l'a-buru mba ẹka whẹ l'ugbo lanu? Obenu lẹ Záyonu bukwa-du-a t'ime wata iya ememe, o zedawanu ụnwegirima iya. ⁹ ?Ndee gẹ mu l'eshi megee t'ime gbabe l'anwunwu iya, mu eje emehe t'a nwua ya anwu?" O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. "Sụ-a, ?ndee gẹ mu l'e-shi sụ-chia ẹkpa-nwa l'eka mu gbee mewa t'o rwua l'anwunwu iya?" O noo iwhe Chileke unu l'ekfu.

¹⁰ T'unu lẹ Jerúsalemu tuko nwua onochi.

T'ehu tsọo unu utso l'iswi ẹhu Jerúsalemu, unubẹ ndu yeru iya obu.

T'unu l'ia tuko nwua onochi, mbu unubẹ ndu guru ahwu ẹhu iya.

¹¹ Unu l'a-ngu ẹra iya ngu-jia ẹwhu, mbu ẹra iya ono, bụ ẹra ndumu-obu.

Unu l'a-ngu iya mja ya pyomupyomu l'eka l'okoku unu mmee l'azu ekwo nkele ọo-nọ agbo jojojo.

¹² Nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: "Mu l'e-me t'ehu-odu-guu rwube iya ẹka g'ọo ẹka mini rufuru nchi. Mu emee t'eku shi mba gẹ mba ha soje gborogboro sobataru iya g'ọo mini. Unu l'a-du g'ọo nwata, ne l'echi ẹra; ya eheru unu, kfu unu egwu l'utakfu. ¹³ Oo gẹ ne l'aduje nwa iya obu bụ gẹ mu l'a-du unubedua obu. Mu l'a-du iya unu l'ime Jerúsalemu. ¹⁴ Unu whulewho iwhe ono bẹ obu l'a-tsọ unu rikporikpo. Nteke ono, unu agbashia ike, dū pokopoko. Ndu l'ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi bẹ l'oo-me tẹ whẹ maru l'eka iya dū l'ehu whẹ. Ya egoshi oke ẹhu-eghughu iya l'ehu ndu ọhogu iya."

¹⁵ Unu lekwa lẹ Onye-Nwe-Ọha ndukwa l'ime oku eje abya. O gude ugbo-inya l'ewhe g'ọo uburu-aga agba abya tẹ ya gude ẹhu-eghughu iya tukoshi whẹ oghu-damadamu l'ehu. Mee tẹ ya gude oku, l'enwu whuruwhuru baaru whẹ mba. ¹⁶ Oo oku yeke ugu-igba bẹ Onye-Nwe-Ọha l'ee-gude gwaa ndu ikpe nmaru ọchi. Ndu Onye-Nwe-Ọha l'a-whu awhuwhu l'a-bu ikpoto.

¹⁷ "A bya lẹ nke ndu ono, l'edobeje onwowhe nsọ, mechaa onwowhe emecha, dzebe awu eje lẹ mgbabu ẹja. Mbu ndu ono l'anoje ata anu ezhi, ata anu okerekfu mwaro anu ọdo, l'aasokaa nsọ; ndu ono gẹ whẹ ha l'a-tuko tabuhu ọnu l'ugbo lanu." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹⁸ "Eshi-ọwhu whẹ l'eme ẹgube

umere ono, whẹ l'ari ẹgube ọriri ono, bẹ mu byakwa l'abya achita ndu shi lẹ mba, dọ l'iche l'iche mẹe ndu l'ekfu okfu-alì, dọ l'iche l'iche tẹ whẹ bya awọ ọdu biribiri mu.

¹⁹ “Mu l'e-me iwhe-awhūrulenya l'echilabọ whẹ. Mu l'e-shi l'ime whẹ wofuta ndu ọwhu wafuru nọ, l'e-je ọhamoha, l'ete anubua ọtu ọnu mu, whẹ ta awọbua ọdu-biribiri mu, mbọ lẹ whẹ l'e-je alì Tashishi, jee alì Putu, jee alì Ludu, bọ iya bọ alì ndu ono, l'agbajẹ akfọ. Whẹ ejee alì ndu Tubalu mẹe alì ndu Jávanu; jekota alì ndu bu lẹ mgboro eze-ẹnyimu. Whẹ l'e-je aryaa gẹ mu dọ-be biribiri l'ọhamoha ono. ²⁰ Whẹ eshikwawho l'ọhamoha ono dulata unyunna unu tẹ whẹ bọru iwhe e gude agbarọ Onye-Nwe-Ọha ẹja. Whẹ l'a-nọdu l'eli inya mẹe l'ugbo-inya mẹe l'ugbo-alì, l'aakpọ akpọ. Whẹ anọdu l'eli inya-mulu mẹe l'eli inya-kamẹlu wọbata l'ugvu iya ono, dọ nsọ, bọ Jerúsalemu.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. “Sọ-a; aa-chìru whẹ bya

ẹgube ono, ndu Ízurelu l'eyeje ngwo-ẹja-nri l'arya, e mecharu emecha gude bya mu anunu l'eze-ulo mọbe Onye-Nwe-Ọha. ²¹ Mu l'a-harọ ọwhodu l'ime whẹ mee tẹ whẹ bọru ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke mẹe ndu Lí-vayi.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

²² “Sọ-a; ọo g'igweli ọwhúú yẹle alì ọwhúú ono, mu l'eme l'a-nọwaroya jeye l'iwu mu; o nokwa g'ẹpa unu yẹle ẹwha unu l'a-nọwaro jeye.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ²³ “Wata l'ori oge ọnwa ọwhuu jeye l'ori oge ọnwa ọwhuu l'etso iya nọ mẹe wata lẹ mbọku-ọtuta-ume jeye lẹ mbọku-ọtuta-ume l'etso iya nọ bẹ madzọ l'owu l'a-byajẹ bya abaarọ mu ẹja.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ²⁴ “Ọo gẹ whẹ l'eye bọ gẹ whẹ l'a-nọ awọ odzu ndu kwefuru mu ike. Mgbashiride, l'a-nọ ata ndu ono ta anwuhujekwa anwuhu. Ọku, l'eke whẹ ta anyihuje anyihu. Madzọ -whọ whẹ; ẹhu alakọta iya vuruvuru.”

Jeremáya

Onye-Nwe-Ọha l'eku Jeremáya

1 Ọ waa bụ iwhe e deru lẹ nkfuchiru, o kfu chiru Chileke mbụ Jeremáya nwa Hilikaya. Jeremáya bụ onye lanụ lẹ ndu l'agbaję eja nụ Chileke, bu lẹ mkpụkpu Anatotu l'alị ndu Bénjaminu. ² Onye-Nwe-Ọha kfu yeru Jeremáya nteke Josáya nwa Amọnu shi bụru eze ndu Juda, l'awha kwe iya awha iri l'ẹto, ọ wataru ọbu eze ono. ³ Ọ bya ekfukwaruwho yeru iya nteke Jehoyakimu nwa Josáya shi bụru eze ndu Juda. Onye-Nwe-Ọha bę kfu yeru Jeremáya igweligwe oge jeye awha, kwe Zedekaya nwa Josáya awha iri lẹ nnanu, ọ bụ eze ndu Juda. Mbụ jeye l'ọnwa ise l'awha ono, bụ nteke a kpuru ndu Jerúsalemụ lẹ ndzụ laa alị ọdo.

⁴ Okfu Onye-Nwe-Ọha bę kfu mu sụ: ⁵ "Tẹhenu mu kpua ghu l'ẹwho ne ghu bę mu mahawaru ghu. Tẹhenu a nwua ghu bę mu dobehawaru ghu nsọ. Mu turu ghu ẹka t'i bụru onye l'ekfuchiru Chileke lẹ mba gę mba ha."

⁶ Tọ dụ iya bụ, mu sụ: "Ha-e, Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha mę mu ta amakwa okfu okfu. Mu bukwa nwata-une."

⁷ Onye-Nwe-Ọha sụ mu: "Ba asushi l'i bukwa du nwa-ta-une. Iwhe bụ ndu mu zhiru ghu t'i jekfu bę l'ii-jekfu. Iwhe mu zhiru ghu t'i kfu bę l'ii-kfu. ⁸ Ba atsushi whę egvu. O noo nkele mu nọdu swiru ghu eswiru, mu je l'a-nafuta ghu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

⁹ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha tuchia ẹka iya kpa mu l'ọnu bya asụ mu: "Ntaa bę mu wowaru okfu mu ye ghu l'ọnu. ¹⁰ Lekwa lẹ ntanụ bę mu dobewaru ghu t'i ka mba l'owhu yele t'i ka alị-eze l'owhu. T'i vua iwhe dụ nke avuvu l'ogvu, lakashia iwhe dụ nke alakashi, gụ emebyishia iwhe dụ nke emebyishi, kwatsushia iwhe dụ nke akwatsushi, gụ atụa iwhe dụ nke atutu; dzaa iwhe dụ nke adzadza."

¹¹ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu jia mu sụ: "Jeremáya, ?i whuru gnu?"

Mu sụ iya lẹ mu whuru ẹkali oshi alumonu.

¹² Onye-Nwe-Ọha sụ mu: "I whuchataru ọzo, nkele iwhe mu gbaru ęnya iya bụ t'okfu mu ree gę mu kfu iya."

¹³ Onye-Nwe-Ọha byakwa ekfuru okfu yeru mu nke ugbo labo iya sụ: "?i whuru gnu?"

Mu sụ iya lẹ mu whuru ite, l'atsụ kpụtukputu g'o gberu egbe kpolia ike akpoli l'uzo isheli.

¹⁴ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ mu: "Ejo-iwhe l'eshi l'uzo isheli tsuru kpụtukputu byakfuta iwhe bụ ndu bu l'alị-a. ¹⁵ Ntaa bę mube Onye-Nwe-Ọha l'ekukowaa ikfu nọnu l'alị-eze ndu isheli tẹ whę byatashia ọgu l'alị-a. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Ndu eze whę l'a-bya edobe oshi-eze whę l'ọnuzo — abata obodo Jerúsalemụ, dokwaa ya whọ mgburumgburu gude dochia mgbodo, a tų-where obodo ono, bya edochia ya mkpụkpu, dukota l'alị Juda. ¹⁶ Mu l'e-kfuru gę l'ọdu-maberu ndibe mu, nkele whę meru ejo-iwhe, mbụ lẹ whę haru mu, kpolahaa ụnwù-isensu ọku nụ agwa ọdo, balahaaru iwhe whę gude ẹka whę mee eja.

¹⁷ Gubedua, bụ Jeremáya; rwukotakwa onwoghu. Gbalihu je ekfuaru whę iwhe lile, mu zhiru ghu. T'egvu whę ba atsukwa ghu, ọ dumeka bę mu l'e-yekwa ghu egvu l'iwhu whę. ¹⁸ Ntanu bę mu l'e-me ghu t'i bụru mkpụkpu, a turu agbarara, mę oguji a wuru l'igwe, mę mgbodo, a turu l'ope, nke ọwhu l'ii-kwe ndu alị-a gagariga, mbụ ndu eze ndu Juda, mę ndu ishi whę, mę ndu l'agbaję eja l'alị-a męwaro ndu alị-a l'owhu. ¹⁹ Whę l'e-tso ghu ọgu, ọle whę ta abyadu l'a-lwu-gbu ghu, o noo nkele mu swiru ghu eswiru, tẹhenu mu je l'a-nafuta ghu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

Chileke l'eleta ndu Ízurẹlu ęnya

2 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu nụ mu sụ: ² "Je arya ya aryaya t'o tsua Jerúsalemụ etsu lẹ nchi l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:

"Mu nyatakwaru g'i shi bụ-beru onye e gude ire iya ẹka nteke i bụ nwata. I shi ye mu obu nteke mu luru ghu nke ọwhú. I tsole mu whọ jeye unu ghakota echi-egu, mbụ jeye unu ghakota alị ono, l'ete akobua akoko.

³ Ndu Ízurẹlu shi duru Onye-Nwe-Ọha nsọ. Whę bụ mebyi iwhe mbụ, Onye-Nwe-Ọha vugezhia ọzo

kpata l'iwhę ọ kọru l'okfu iya.

Iwhe bụ-zhia ndu mekparu whę ẹhu b'ọ nmaru ikpe.

Ndu ọbu bę ejo-iwhe byakfutakwaru."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Iwhe-dụ-ẹji, ndụ-ichee ndu Ízurelu meru

⁴ Unu nùkwaa okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu, unubẹ ọzo-ụlo Jékọpu, mbụ unubẹ ẹnya-uwhu, dụ l'ọzo-ụlo Ízurelu. ⁵ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:

"?Ọo ejo-iwhe ọnu bẹ
ndụ-ichee unu whẹ whuru mu l'ẹhu,
meru g'o gude whẹ jiru ẹgu yeru mu?
Je awata otso ọ-ga-ẹ-mkpa ntekpe,
shi nno bụru ọ-ga-ẹ-mkpa l'onwowe.
⁶ Whẹ ta ajijedu sụ: 'Ndeẹ Onye-Nwe-Ọha?
Ọle ọkwa mube Onye-Nwe-Ọha
bẹ dufutaru whẹ l'alị Íjiputu,
dua whẹ ghata echi-ẹgu.
Mu duru whẹ ghata alị ono, bụ
echi-ẹgu bụru iduma nkuchi,
mbụ alị anwụ-akpọkpo, bụru alị ọochi-agbagba.
Alị, l'adụa onye l'aghajẹ iya agha, madzụ te ebu iya
ebu.'

⁷ Mu dua whẹ dubata l'alị iwhe l'emehuje emehu,
tẹ whẹ rije iwhe shi l'alị ono
mẹ ẹguru iwhe dụ iya nụ.

Ọle whẹ bataru l'alị mu ono, whẹ merwua ya,
mee oke-iwhe mu ono; ọ bụru ẹka l'asọ oyi.

⁸ Ndu l'agbaru mu ẹja ta ajijedu sụ:
'Ndeẹ Onye-Nwe-Ọha?'

Ndu l'eme nke iwu ta ama onye mu bụ.

Ndu bụ ishi kwefuru mu ike.
Ndu nkfuchiru bụru l'ẹwha Bálu bẹ whẹ l'egudeje ek-
fu.

Ọ bụru ọ-ga-ẹ-mkpa ntekpe bẹ whẹ l'etso.

⁹ Ọo ya meru mu l'unu je l'e-kfu iya l'ọwhu l'ọo-la.
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

"Mu l'unwu nwanwa unu whẹ
ekfukwa ya whọ l'ọwhu l'ọo-la.

¹⁰ Unu daadaa eze-ẹnyimu bahụ
l'alị ono, mini gbawheru mgburumgburu
l'alị ndu Sayipurosụ lee ẹnya.

Unu ye madzụ t'o shi ụzo
ẹnyanwu-awata bahụ l'alị ndu
Keda je egbua ya nke ree-ree-ree.
Unu l'a-whụ l'ẹgube iwhe ono te emejehadua mbụ.

¹¹ Ọ tọ dukwa mba, gbajeru agwa whẹ inwe;
t'a ọfukwaro l'agwa ọbu ta adudu iwhe ọ bụ.
Ọle ndibe mu bẹ gbarụ mbẹdua, bụ Chileke whẹ in-
we;

hatachia agwa l'adua iwhe ọ beru,
lẹ mube onye meru tẹ whẹ nweru ugwu.

¹² Gube igweli; t'iwhe-e
nwukwaa ghu ishi kpaa.

T'ẹhu iya lakwaa ghu vuruvuru.

T'ọ nwukwaa ghu ishi kpaa ejo anwunwu.
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

¹³ "Nkele ndibe mu meru uzhi ejo-iwhe labọ.
Whẹ pawarụ mu haa, lẹ mube ishi mini, l'anụ ndzụ.
Whẹ je egvuaru onwowe iduma-nnakọbe-mini,
ọ bụru iduma-nnakọbe-mini,
gbawashihuru agbawashihu, mini ta adojeru iya.

¹⁴ Ízurelu ta abukwa ohu.

A ta nwukwa iya t'ọ bụru ohu.

?Ndekwanu iwhe meru ọ bụru
anụ eriri l'ẹka ndu ọhogu iya nọ?

¹⁵ Oduu-gburu-agụ whẹ bẹ bọwaru iya ekiri,
whẹ bawarụ iya hanyi-hanyi.

Whẹ tukowaru iwhe dụ l'alị iya mebyishikota.

Mkpukpu, dụ iya nụ bẹ ọku dzukotawaru kpamụ,
tọ dụ onye bukwadu iya ilile.

¹⁶ Ọdo bụ lẹ ndu mkpukpu Mmufisu,
yẹle ndu mkpukpu Tahupanuhesu
bẹ tukowaru ghu ọkpu-ishi zua yogiri-yogiri.

¹⁷ Ízurelu, ọ kwa gubedua kpatarụ iya onwogu,
nkele i haru mube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu
nteke mu l'eduzhi ghu ụzo.

¹⁸ ?Ndeẹ urwu ghu bụ l'iije alị Íjiputu ntaa
t'i je anguta mini l'enyimu Shihọ?

Tẹ ?ndẹ urwu ghu bụ l'iije alị Asiriya
t'i je anguta mini ẹnyimu Yufurétisu?

¹⁹ Ọ kwa ejo-iwhe, l'iime l'a-hụ ghu lẹ mkpaba-nkụ.
Ọ bụru ọla azụ ono, l'jila l'a-gbọru ghu ụja.

Rinua ọriri maru g'ọ dụ-beru
ghu ẹji mē ẹ ọnwu-beru ghu ọnu,
nteke i haru mube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu;
tsu-buhu mu egvu.

O noo iwhe Nnaji-Ọha, mbụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-
ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono."

²⁰ "O tewaru ẹnya nteke i
gbabufuru iwhe shi segbabe mu lẹ ghu,
bya anyakwafu ẹgbirigba, shi tugbabe mu lẹ ghu;
kfua sụ: 'Mu ta abahẹkwaru ghu ẹja ọdo.'

I wata anọ aze-while l'eli ugwu, tukoru atukoru,
mē lẹ mkpula oshi, kpuru
gayii g'ọo nwanyi-ọkpara.

²¹ Ọle mu dzabekwaru ghu nụ
g'ọo ọkpobe vayinu, a pyiru ẹka apyi họt.

?Ndekwanu g'i shi ghọo ụghoro
bụru nwohuta vayinu l'ẹka mu nọ?

²² I-gudehudu m'i gude
ncha-ọkanwa kwoo onwogu l'ẹhu,
bya achia ncha l'ẹhu chishia ya ike,
ejo-iwhe ono, i meru bẹ
shilekwaru-a uryi pataa l'iwhe mu."

O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu
ndono.

²³ "?Ndeẹ ẹ l'ii-shi sụ l'i ti merwudu onwogu;
mbụ l'ị tị gwabudua agwa ono bụ Bálu?

Leeda ẹnya l'ẹgube umere, i meru lẹ nsuda nsuda!
Whudu nụ ẹgube iwhe i meru l'ẹka ono.

Ì bụ nyee nkakfụ-igara-ọswa, l'arya okee,
 ẹhu l'achị iya ọku t'ọ dū ẹka dzuru iya anọdu.
²⁴ Mbụ nyee nkakfụ-igara-ọswa, echi-ẹgu kwọwaru
 ẹhu,
 gude imi akpọ whẹrewhere, l'ẹka ẹhu l'achị iya ọku.
 ?Oo onye l'a-dū ike sede iya m'ọ ryade okee?
 Okee ya -chọ ya, bẹ l'ootoo senukaduru iya ẹza.
 O rwua nteke l'eeshi iya bẹ
 l'oonoduje kwabẹ akwabẹ.
²⁵ Sụa, Ízurelu, haa ojeswashi ọkpa ghu.
 Be ekweshi t'ẹkpiri chihu ghu
 l'ẹka l'iitsowhe agwa ọdo.
 Ọle mbẹ ì sùru l'ọ tọ nwuduru ghu.
 L'agwa ndu ọha ọdo b'i yeru obu.
 Ọ bụru iya bẹ l'ì-nọ etsowhe.

Ndu Ízurelu gbarụ t'a nua whẹ awụ

²⁶ “Oo gẹ l'eemejeru iwhe-iwhere kpua onye e
 guderu l'oshi, bụ gẹ l'ee-meru iwhe-iwhere kpua ọzo-
 ọlo Ízurelu. Ee-meru iwhe-iwhere nū whẹbedua l'on-
 wowhe, mée ndu eze, mée ndu ishi whẹ, mée ndu l'ag-
 bajeru whẹ ẹja Chileke, mée ndu nkfuchiru Chileke
 whẹ. ²⁷ Ndu bụ nnata oshi bẹ whẹ sùru l'ọ bụ nna whẹ;
 sù l'ẹwhuru bụ ne nwuru whẹ nū. Whẹ gbewaru mu
 azụ, jika lẹ whẹ te echebeduru mu iwhe. Ọle ọobujek-
 wanu iwhe-ọtsulanu byakfuta whẹ, whẹ aryashia tẹ
 mu bya adzọ whẹ.

²⁸ “?Oo awe bẹ agwa ọbu, unu gude ẹka unu dobe
 nọhunū? Tẹ whẹ byajenu adzọ unu nteke iwhe-ọtsu-
 lanu byarụ mẹ whẹ je l'a-dū ike. Nkele ọo gẹ mkpukpu
 unubẹ ndu Juda habe l'igweligwe bụ g'agwa unu ha
 l'igweligwe. ²⁹ ?Oo gūnu bẹ unu sùru lẹ mu mehunuru
 unu? Unu tųkokwaru g'unu ha kwefuru mu ike.” O
 nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ³⁰ Iwhe mu
 chiru ndibe unu bụ nke mmaka, gẹ l'ọobua lẹ whẹ
 kwebataru ekwebata tẹ mu lọ whẹ ẹka lẹ nchị. Ọo gẹ
 oduu l'alajashije iwhe o jekfuru bụ g'ogu-igba unu taru
 ishi ndu nkfuchiru unu. ³¹ Unubẹ ọgbo ntaa, unu
 ngabẹ nchị l'iwhe mube Onye-Nwe-Ọha l'ekfu. ?Mu dū-
 jeru unubẹ ndu Ízurelu g'ọo echi-ẹgu? Tẹ ?mu dūjeru
 unu g'ọo alị, gbarụ tsurikiti? ?Ndeņu g'o gude unu sù
 l'ọo g'ọ dū unu ree bẹ unu l'a-nọ eme. L'unu ta
 abyakfutahedu mu ọdo? ³² Nwamgbọko ?l'ọo nyazọje
 aka, o gude emema onwiya? Tẹ nwamgbọko, l'eekee ji,
 ?l'ọo nyazọje ngwa, l'aa-kwa iya nke ọla ji? Ọle ndibe
 mu nyazọwaru mu igweligwe oge l'ẹte aguta aguta.
³³ Oshi ọnya bẹ bụwaa iwhe doru ghu ọnya ree. Nke
 ọwhu bụ l'iishiwaa l'uzo, dū nno zhia ejo nwanyị g'uzo
 ghu gbarụ. ³⁴ Mmee ọchi ndu ọkpa, unu gburu bẹ
 barụ l'ogboromonu uwe ghu. Mbụ ndu ono l'adua
 iwhe whẹ meru, i gburu; l'ẹbe abụ l'i guderu whẹ l'ẹka
 whẹ l'etsufu ọlo ghu tẹ whẹ bahụ.

Iwhe lile ono dū, ³⁵ ì nọdu gū asụ: “Ẹka dūkwa mu
 ọcha. Onye-Nwe-Ọha bẹ ẹhu l'ete eghudu eghu l'ẹka
 mu nọ.” Ọle mube Onye-Nwe-Ọha l'e-kpekwanu ghu
 ikpe, eshi-ọwhu ì sùru l'ọ tọ dudu iwhe-dū-ẹji, i mejeru.
³⁶ ?Oo gūnu meru i tsoru aghawhe gẹ l'iighawhe nno. Ì
 gharu shia ibe iya ọwa, gū agharu shia ibe iya ọwhu,
 shi nno agbanwewhe ọzo ghu. Ndu Íjiputu l'e-kpukwa
 ghu iwhe l'oguri gẹ ndu Asiriya kpuru ghu iya. ³⁷ Ii-
 mechakwaa shi l'ẹka ono vuru ẹka l'ishi lwa. Nkele ndu
 ono, ì kpokotaru obu yeru bẹ mbedua, bụ Onye-Nwe-
 Ọha jikakotaru. Ọ tọ dudu iwhe dū ree bya l'e-shi whẹ
 l'ẹka rwube ghu.

Ndu Ízurelu bẹ l'ete egudedua ire whẹ ẹka

3 “O -būru lẹ nwoke chifuru nyee ya, nwanyị ono
 haa ya je alua ji ọdo; nwoke mbụ whọ, ?oo je
 edutawhu iya azụ? O noo bukwa omerwushi alị ono
 b'ọ bụ. Gubedua, bụ Ízurelu bẹ nọwaa l'ẹka igweligwe
 ndu gū lẹ whẹ l'eshi ọnya agba ọkpara. ?Ii-dū ike
 lwakfutawhu mu azụ?” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha
 l'ekfu ndono. ² “Paliada ọnya apali lee ugvu ono,
 l'aanoduje agwa iwhe. ?Oo nwezhiaru ẹka ì
 gbawhodoru ọkpara l'ẹka ono? Ìnodu-gejee l'aguga
 ọzo ele ọnya ndu ọnya, g'ọo ndu Arabu, nọ l'echi-ẹgu
 ele ọnya ndu l'adaba whẹ l'ẹka. I gudewaa ọgba ọk-
 para yele ọrwu urwu-alị merwushia alị-a. ³ Ọo iwhe
 ono meru e sede mini t'ọ bọ chishi. Ọ bụru iya meru
 mini ishi-awha ta achijehe. Ọle umere ghu bụlenu-a
 umere nwanyị-ọkpara, iwhere gvuwaa ghu l'iwhe.

⁴ “Tọ dūa ntaantaa gū ekulaha mu lẹ mu bụ nna
 ghu. Sù lẹ mu yeru ghu obu eshi ì bụ nwata. ⁵ Ì bya l'e-
 kfu gū asụ: ?Oo warọ ntekenteke bẹ ẹhu l'a-nọ eghu
 iya eghu? Oke-ẹhu-eghughu ?l'ọo-dūwa iya rọ jeye lẹ
 tututu-mimimi? Ọo ẹgube ono bẹ gube Ízurelu
 l'ekfugejee, e megee gū emelekwaa ejo-iwhe, ẹka ghu
 gbakfuru.”

Ọ gbarụ tẹ nzhimanu lwa ndu Ízurelu mée ndu Juda azụ

⁶ Nteke Josaya bụ eze bẹ Onye-Nwe-Ọha sùru mu
 agha: “?Ì whuru-a iwhe Ízurelu meru, mbụ nwanyị ono,
 l'ete egudee ire iya ẹka ono? Ọotugbuje jeshia l'ugvu,
 ha l'eli mée lẹ mkpula oshi, jaru ajaja je anọdu eri
 ogori. ⁷ Mu rikwaru l'o -megee iwhe lile ono bẹ l'ọo-
 lwakfutawhu mu azụ. Ọle ọ tọ lwakfutadu mu. Tẹmenu
 Juda, bụ nwune Ízurelu ono nke nwanyị, bukwa who
 onye l'ete egudee ire nkiya ẹka whukotakwaa iwhe
 ono, l'oome. ⁸ Juda whukwa who lẹ mu deru ẹkwo nū
 Ízurelu, bụ nwanyị ono, l'ete egudee ire iya ẹka, shi
 nno chifu iya nkele o tsoru eriwhe ogori. Juda, bụ
 nwune Ízurelu ono nke nwanyị, l'ete egudekwawho ire
 nkiya ẹka ta atsụ egvu. Yẹbedua tugbukwaru who je eri
 ogori nkiya. ⁹ Iwhere ọkpara ono, Ízurelu l'agbawhe

ono ta adudu Juda. Oo ya meru, o tsoru alí ono emer-wushiwe, mbụ gwalahaa ewhuru mee oshi, shi nno eri ogori. ¹⁰ Iwhe lile ono nwukota-gezha; tọ hẹ lẹ Juda, bụ nwune Ízurelu nke nwanyi, bụ onye l'ete egudekwawho ire iya ẹka gude obu iya g'ọ ha lwakfuta mu; ọ bụru ẹregede bẹ l'ogoba t'a sujekwa lẹ ya lwakfutaru mu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

¹¹ Onye-Nwe-Ọha bya asụ mu: "Ízurelu bẹ shiwa l'ẹka mu lufu, ọle o goshiru lẹ ya kaswee mma amame Juda, l'ete gudee ire iya ẹka. ¹² Sụ, woru ozhi-a je aryarụ Ízurelu, bụ onye isheli aryarya sụ iya: 'Lwakfutawhu mu azụ, gube Ízurelu bụ onye ono, l'ete ekwee lẹ nke-mu ono.' O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. 'Mu ta agbanwubehekwaru ghu iwhe ọdo. Mu bụkwa onye obu-imiko.' O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. 'Ehu te eghugbuduru mu egbu l'ẹka i nọ jeye lẹ gbururu. ¹³ Iwhe dọ iya nọ kpọ bụ, t'i kwetazhiawho l'i meru ẹji, mbụ l'i kwefuru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu ike mee l'i woru onwoghu jabẹru agwa ndu ọha ọdo l'iwhe bụ mkpula oshi, jarụ ajaja. Ọwaa l'i ti mejedu iwhe mu sụru t'i mee.'" O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁴ "Unu lwatawahu azụ, unubẹ ndu ono, l'ete gudee ire whẹ ẹka ono. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono." "O noo nkele ọo mbẹdua bụ ji unu. Mu l'a-họ unu nnanụ nnanụ lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, hoo unu ẹbo-ẹbo l'anya-uwhu l'anya-uwhu chita lwa uguv Záyonu. ¹⁵ Mu l'a-nụ unu ndu l'a-nodu eche unu g'oo onye l'eche aturu, mbụ ndu maru obu mu, bụru ndu l'e-gude mmamagu yele okwa-anya eche unu. ¹⁶ O -rwua nteke unu l'e-fu efu mja amị l'alí ono; ọ tọ dūhe-du onye l'ekfukwadu nke igbe-ogbandzu mube Onye-Nwe-Ọha. Ọ tọ gbatahẹdu whẹ l'uche ọdo, whẹ ta anyatahẹ iya ọdo. Eghoro iya ta adūhe whẹ ọdo, t'a bya l'emeta igbe-ogbandzu ọdo. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono." ¹⁷ "Nteke ono bẹ l'aa-wata oku Jerúsalemu Oshi-eze Onye-Nwe-Ọha. Ọhamoha l'edzukobeje lẹ Jerúsalemu kwabẹ ewha Onye-Nwe-Ọha uguv. Whẹ te emehedu ejo-iwhe, obu mgbashị whẹ kfulu whẹ tẹ whẹ mee. ¹⁸ Mbọku ono bẹ ọzo-ulo Juda l'a-tugba l'ozo-ulo Ízurelu; whẹ atuko shi l'alí ndu isheli lwatashia alí ono, mu nuru ndu-ichee whẹ t'ọ bụru oke-iwhe whẹ.

Ndu nke Chileke l'abarụ agwa ọdo ẹja

¹⁹ "Mube Onye-Nwe-Ọha shi arị sụ:
"Gẹ mu l'eme dobe ghu
l'onodu, mu doberu unu mu,
woru alí, dọ ree nọ ghu,
mbụ alí, bụ iya kagezhia ọma
l'iwhe bụ oke-alí ndu mba gẹ mba ha.'
Mu shi rja l'ii-ku mu nna,

mbụ l'i tị byadu l'etsonyaa mu tsobuhu.

²⁰ Obenu l'oo gẹ nwanyi,
ji iya l'ete egudee ire iya ẹka duru ji iya
bụ g'unubẹ ndu l'ete egudee ire unu ẹka dọ,
unubẹ ọzo-ulo Ízurelu.

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

²¹ A nuru olu, l'ada l'eli nwugvu ẹka l'aagwajẹ iwhe.
O bụru unu Ízurelu l'arya ẹkwa aryọ aryoryo;
nkele whẹ whunukawaru ọzo,
nyazowaa Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ.

²² "Unu lwawhuta azụ, unubẹ
ndu ono, l'ete ekwee t'e gude ire unu ẹka ono.
Mu l'e-me, unu emehu bụru ndu
l'ete alufuhe alufu l'ẹka mu ọdo."

"Unu sụ: Iyoo; anyi l'abyakfutawa ghu,
nkele ọo ghu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke anyi.

²³ "Hoo haa bụ l'onye l'ele ọnya t'eli nwugvu ono,
l'aagwajẹ iwhe dzofuta iya l'ele ọnya iwhe iwhoro. Ọzu,
l'aanoduje l'eli nwugvu ono atụ ta adudu onye l'oo-
dzọ. Hoo haa bụ l'oo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi
bẹ bụ onye l'adzọ ndu Ízurelu. ²⁴ Eja ono, anyi l'abarụ
agwa ono, bụ Bálu, bụ agwa iwhere ono tukokwaru
iwhe nna anyi oche whẹ setaru eshi anyi bụ unwegiri-
ma ripyata, mbụ aturu whẹ mee egbu whẹ mee eswi
whẹ mee unu whẹ nwoke mee unu whẹ nwanyi.
²⁵ Anyi l'e-gude iwhere ehu anyi zee azee; iwhere eji
anyi iwhe. O noo nkele anyi lẹ nna anyi whẹ bẹ meru
iwhe-dụ-ẹji l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi nọ;
wata nteke anyi bụ unwegirima byeye ntau. Anyi te
emejedu iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi sụru
t'anyi mee."

Eeku Ízurelu oku tẹ nzhimanu lwa iya azu

4 Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: "Gube Ízurelu; ọ -buru l'i
chọru alwata, ọ -buru l'i chọru t'i lwakfutawhu mu
azu. Ọ -buru l'i chọru t'i lwa agwa ono, bụ iwhe mu
kpọru ashị ono tẹ mu be egudehe ọnya mu wha ya,
mbụ haa ọgha-whe ririri ono l'iighawhe. ² Mbụ ọ
-burua l'ii-gudeje ire-lanu, mee ọzo, kfulu nhamunha,
mee ọdu chiri eribu nte sụ: 'Onye-Nwe-Ọha vuru-a
ishii iya g'ọ vu iya'; ọo ya bụ lẹ mba gẹ mba ha l'e-shi
l'ẹka Chileke bụru ndu a gọru ọnu-oma nọ, whẹ aja
Chileke ajaja."

³ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfuru ndu Juda mee
ndu Jerúsalemu ndowa: "Unu sụkaa alí unu daru
akataka. Unu be ewokwaru iwhe unu l'akụ akụ je akụ
l'ogvu. ⁴ Unu bua onwunu uguv nọ Onye-Nwe-Ọha.
Unu bfu onwunu akpapyi nke ime-obu unu, unubẹ
ndu Juda mee ndu bu lẹ Jerúsalemu. Ọdua bẹ oke ehu-
eghughu mu l'e-bulihukwa g'oo oku kee unu. Mbụ kee
unu, nke ọwhu l'adua onye l'a-gbanyi iya agbanyi.
Iwhe kparu iya nọ bụ ejo-iwhe, unu l'emegbabe."

Ọla-l'iswi, l'e-shi l'isheli

⁵ “Unu kfukashia ya l'alì ndu Juda!
 Unu aryaa ya aryarya lẹ Jerúsalemú sù:
 ‘Unu gbudzuru opyi-ọku l'alì-a l'owhu!’
 Unu chia ya ochi mkpu sù: ‘Unu dzukobe!
 T'anyi gbarù lashia mkpùkpù, a tùru o shihu ike!’
⁶ Unu wolía ẹkwa-ọhubama jeshia ugvu Záyónu!
 Unu gbaa ọso ndzù unu, unu be emekwa ebebe!
 Lẹ mụbe Onye-Nwe-Ọha bẹ
 shikwa l'ùzo isheli gude ọla-l'iswi eje abya,
 mbù mgbu-ọnwu, l'a-dù ejo ẹjì.
⁷ Oduu-gburu-agù shiakwa l'etsukala iya wakafùta.
 Onye emebyi nke mba gẹ mba
 ha bẹ gbalihuakwaru byatashia.
 O shiwaa l'ibe iya eje abya
 tẹ ya mee alì Juda t'ọ bụru ẹka ẹgbara kfùru.
 Mkpùkpù unu bẹ l'oo-me t'ọ bụru ochuwu,
 l'adù onye bu iya nù.
⁸ Ọo ya bụ, unu yee uwe-áwhù; ryaa ẹkwa; kpọ
 mkpu;
 eshi-owhu ọta-chìchìchi nke ẹhu-eghughu
 Onye-Nwe-Ọha l'ẹte ahaa anyi ẹka.”
⁹ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sù: “O -rwua mbọku ono
 bẹ mejì l'a-tọfukwa ndu eze mẹe ndu ishi.
 Ishi anwùkota ndu l'agbajẹ eja nù Chileke kpaa,
 ya atùfu ndu nkfuchiru Chileke ẹhu.”
¹⁰ Ọ kwa iya bụ, mu bya asù: “Haa; Nnaji-Ọha, bụ
 Onye-Nwe-Ọha; ndu-a whẹ lẹ ndu Jerúsalemú b'ì
 duswekwaru ọzo ọkpobe iya, o noo nkele i shi asuje
 whẹ lẹ nchì l'a-dù whẹ ndoo. O belewho ntaa ogu-ìgba
 dabẹ whẹ l'ẹkpìrì!”
¹¹ O -rwua nteke ono bẹ l'ee-kfuru ndu-a whẹ lẹ ndu
 Jerúsalemú sù whẹ agha: “Okpo-wharawhara nke
 whẹrẹwhẹrẹ bẹ shi l'echi-ẹgu alì-ivovonyi ezhi
 whawhawha ezhi kfuta ndibe mu. Ọ tọ bụkwa t'ọ
 whùchaa whẹ awhùcha, t'ọ bụ t'ọ mechaa whẹ
 emecha. ¹² Whẹrẹwhẹrẹ owu l'a-ka ono njo bẹ l'e-
 shikwa mụbe Onye-Nwe-Ọha l'ẹka. Ntaa bẹ mu l'an-
 mawa whẹ ikpe.”
¹³ Lekwa! Ọhogu ọbu l'asọkwaa kpulakpula g'ọo ur-
 wukpu eje abya. Ụgbo-ìnya iya l'ezhi whuruwhuru g'ọo
 uburu-aga. Ìnya iya ka ugo ome kọroko. Nshọbukwa
 anyi nshọ! Anyi laakwarù l'iswi! ¹⁴ Gùbe Jerúsalemú,
 safù ejo-ememe dù ghu l'obu, nke owu l'aa-dzọta
 ghu. ?Ọo nteke ole bẹ l'ì-kabẹ haa ejo ọrìrì ono, kwarù
 ghu l'obu ono?
¹⁵ Olu l'adakwa lẹ mkpùkpù Danu, l'aarya nke ejo-
 iwhe ono arya l'alì ugvu ugvu Ìfuremu. ¹⁶ “Woru iwhe-e
 kfuaru ọhamoha. Ryaarù iya ndu Jerúsalemú aryarya
 sù whẹ agha: ‘Ndu ọhogu shikwa l'alì ẹka teru ẹnya eje
 abya. Whẹ l'echi mkpu-ọgu ekpu mkpùkpù mkpùkpù,
 dọkota l'alì Juda. ¹⁷ Whẹ l'a-bya anọ-whee Jerúsalemú

mgburumgburu g'ọo ndu l'echi nche l'ẹgu, o noo
 nkele ndu Jerúsalemú kwefuru mu ike.’” O nokwa
 iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁸ “Ọ kwa umere ghu yẹle iwhe i metaru bẹ kpatarù
 ghu ọwa. Ọo ejo-ememe ghu bẹ meru l'aahù ghu
 ahùhu. Ọ bụru ghu mgbilu, bya alọ ghu ẹka lẹ mejì!”

Áwhù tsọru Jeremáya l'iswi ẹhu ndibe whẹ

¹⁹ Ẹwho mu-o! Ẹwho mu-o!
 Ọolokwa mu ẹka lẹ mejì.
 Mejì l'akùfukwa mu akùfu.
 Mu ta adùkwa ike edobekota ọnu ndoo,
 nkele mu nùwaru ọda opu-ọgu.
 Mu nùwaru mkpu-ọgu, l'eechi.
²⁰ Ọla-l'iswi daakwaru ndako.
 Alì-a l'owhu bụakwa ochuwu.
 Ụlo-ẹkwa mu bẹ mu bya
 l'eledeshia ẹnya a tùkowa iya mebyishia,
 tùko ẹkwa, mu kpuru iya mebyishia lẹ nji-ẹnya lanù.
²¹ ?Ọo nteke ole bẹ mu l'a-whùnyaa ọgu-a whù-beru,
 mbù nùnyaa ọda opu-ọgu nù-beru?
²² Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sù:
 “Ndibe mu bụkwa ndu eswe.
 Whẹ ta amadù onye mu bụ.
 Whẹ bụ ụnwegirima, l'ete enwee
 uche; iwhe te edoje whẹ ẹnya.
 Iwhe whẹ marù ẹnya iya bụ ome ejo-iwhe;
 obenu l'ome iwhe dù ree larù whẹ l'ẹka-ìcha.”
²³ Mu leri ẹnya lẹ mgboko mgburumgburu,
 ọ bụru ẹka tọgboru karawhongu, t'ọ nwe ụgbugba.
 Mu lee ẹnya l'ìgweli; iwhoro ta adù iya.
²⁴ Mu lee ẹnya l'ugvu,
 whẹ tùko anmakaa jijiji.
 Mgbogidi mgbogidi l'angakaa anganga,
 ọ ngarù shia iwhe, ya angarù shia azù.
²⁵ Mu bya elee ẹnya, madzù ta adùhe adùdu owu.
 Ẹnu l'owhu whelashikota.
²⁶ Mu lee ẹnya, alì-a, shi
 emehuje iwhe bụwaru echi-ẹgu alì-ivovonyi.
 Iwhe bụ mkpùkpù, dọkota iya nù bụwaru ochuwu
 l'iwhu Onye-Nwe-Ọha.
 Ọ bụru iwhe ọta-chìchìchi
 nke ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha meru.
²⁷ Nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 “Alì-a l'owhu l'a-bùru ẹka ẹgbara kfùru,
 ọle mu te emebyishigedu iya kpamù kpamù.
²⁸ Ọo ya bụ lẹ mgboko l'a-gù áwhù.
 Ìgweli, owu tukoru atukoru ejihu kpaaluu,
 nkele mụbe Onye-Nwe-Ọha kfuwaru iya gẹ l'ọo-dù;
 t'a gbanwe iwhe mu kfuru agbanwe.
 Mu kpebuwaru iwhe l'e-me nù,
 mu ta akpọ ala azù l'iwhe mu kpeburu.
²⁹ Ndu mkpùkpù ono -nùlewho ọkpọro

ndu l'agba inya oḡu mee ndu l'agba akfụ,
 whẹ eye okpa l'oso gbalashia je
 edomia onwowhe l'etsukala,
 ụwhodu arija je ekpuru l'eze ewhuru.
 Whẹ agbaghakota mkpukpu whẹ g'ọ ha gbalashia.
 Ya aduhe onye l'e-bu iya nu.

³⁰ ?Oo ḡunu be l'ii-me mee egbara kfulẹ ghu whọ?
 ?Oo ḡunu meru l'iyeje uwe, l'eke mmee-mmee,
 gude iyagba, e meru le mkpola-ododo
 kwamashia onwoghu?

?Oo ḡunu meru l'jikpawhashije iwhe l'anya?
 Ememashi, l'iimemashi onwoghu
 bukwa nke mmaanụ.

Ndu ḡu le whẹ l'eshi onya be jikawaru ghu;
 gbee achowaa te whẹ wota ndzụ ghu.

³¹ Mu nukwaru olu-ekwa, du ḡ'oo nke nwanyi ime
 l'eme;

ude l'ootsu be du ḡ'oo
 nke nwanyi l'eme t'o zeda nwa mbụ iya.
 O buru ekwa Zayonu, l'arya l'eka
 l'oose kachi kachi te ya tufu ume.
 O machiru eka iya ekfu su:
 'Ejekwa mu iya-o! Ike l'agvukwa mu.
 Ndzụ mu b'e wookwaru togboru ndu l'egbu madzụ.' "

O to dudu onye kfulu nhamunha le Jerúsalemu

5 "Unu tuko ogborogbo echi-uzo, du le Jerúsalemu
 gbagbakota,
 lekota enya mgburumgburu,
 unu atuko nggamgbo whẹ nyokota t'unu maru me
 unu l'a-whu iya onye lanu, l'eme iwhe kfulu nhamun-
 ha;

mbụ onye l'eme ire-lanu.
 O du nno; mu aguru obodo-o nvu.

² A makwaru-a le whẹ l'egudeje
 ewha Onye-Nwe-Qha ria nte.
 O le whẹ te egudejedu ire-lanu ria nte obu."

³ O kwa ire-lanu be Onye-Nwe-Qha l'ele enya iya.
 Onye-Nwe-Qha be chiwaru whẹ iwhe,
 o le o to rwudu whẹ l'ehu.

O gberu whẹ igbengvu;
 o le whẹ te ekwedu nwuta iwhe.

Whẹ shinwubegge iwhe buru kpokponyi,
 jika le whẹ ta adadu onwowhe
 uta haa ome iwhe-du-aji.

⁴ Mu rja su: "Ndu-a ta adukwa
 iwhe odo, whẹ bu gbahaa ndu ukpa.

Whẹ bu ndu l'enwee uche, o noo nkele whẹ ta amadu
 uzo nke Onye-Nwe-Qha.

Mbụ le whẹ ta amadu iwhe
 Chileke whẹ suru te whẹ meje.

⁵ Mu l'e-jekfu ndu, ochichi du
 l'eka je ekfuru yeru whẹ.

Nkele whẹbedua be maru uzo nke Onye-Nwe-Qha;
 mbụ le whẹ maru iwhe
 Chileke whẹ suru te whẹ meje."

O le whẹbedua l'onwowhe be
 gbabuakwaruwho iwhe shi segbabe mu le whẹ;
 mbụ le whẹ nyakwafuru iwhe shi tūgbabe mu le
 whẹ.

⁶ Oo ya meru, oduu-gburu-agu
 je l'e-shi l'oswa bya adzu-gbushia whẹ.
 Achi-anmabu eshi l'echi-egu bya ala whẹ nwirinwiri.

Agụ atuko mkpukpu whẹ
 no-weene mgburumgburu kwaberu whẹ,
 nke owhu bu, onye jeru afuta,
 ya alajashia onye obu alajashj.

Iwhe meru iya bu le whẹ
 meswewaru l'uzo paru eka,
 temenu whẹ shiwa l'eka Chileke dafu igweligwe oge.

⁷ Onye-Nwe-Qha l'ekfu su:

"?Mu l'e-kwobe ḡunu ḡuru unu nvu?
 Unwegirima unu be pawaru mu haa, whẹ gudewaa
 ewha agwa odo, l'adua iwhe o bu eri nte.
 Oo mu be zuru ndibe mu jeye ewho ji whẹ.
 O buru oriwhe ogori b'ọ loru whẹ eka ye,
 whẹ l'anoje eze gbigbigbi awu ala l'ulo unwanyi ok-
 para.

⁸ Whẹ rijiru ewho gbaa eba ḡ'oo okee inya.
 Whẹ tuko aryakaa mpu-wewe achọ nyee nwoke ibe
 whẹ.

⁹ ?Oo whẹ megee nno; ya ahaa whẹ onu awhu?"
 "?Oo ndu mba, du egube ono be mu l'ete agwatadu
 ugwo iwhe whẹ meru?

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono."

¹⁰ "Unu je atuko uwho mgbu
 vayinu ndibe mu whokashia.
 O le t'unu be emebyishigekwa iya ḡ'ọ ha.

Unu nyakwashia ekali iya nkele
 ekali whẹ ta abuhedu nke Onye-Nwe-Qha.

¹¹ Ndu ozo-ulo Izurelu ye le ndu ozo-ulo Juda
 be mewaru te mu be egudehe ire whẹ eka ilile.
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono."

Onye-Nwe-Qha jikaru ndu Izurelu

¹² Ndibe Onye-Nwe-Qha be golahuwaru iya. Whẹ
 suru l'ọ to dudu iwhe Onye-Nwe-Qha l'e-me! L'ejo-iwhe
 ta abyadu l'e-me whẹ. Oḡu ta abya l'a-dakfuta whẹ,
 mkpeḡu te eme whẹ. ¹³ Whẹ sukawho le ndu nk-
 fuchiru Chileke ta adudu iwhe odo, whẹ bu, gbahaa
 wherewhere. Lokfu Chileke ta anohedu whẹ l'ime. O
 buru iwhe ono, whẹ l'akpo enwa iya l'e-me whẹ. ¹⁴ Oo
 ya bu l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Qha, mbụ Chileke, bu
 Onye-ishi-igwe-oggu l'ekfu ndowa: "Jeremáya; eshi-
 owhu ndu-a maru kfua egube okfu-a be mu l'e-me
 tokfu mu buru oku du ghu l'onu. Whẹbedua l'a-buru

nku, oku ono l'e-kepyashi. ¹⁵ Gube ozo-ulo Ízurelu, mbèdua, bu Onye-Nwe-Ọha bẹ kfuakwaru lẹ mu l'e-shi otęnya wota ndu ọha l'a-byakfuta ghu ọgu. Ọha ọbu bẹ kporu adidaa; buru ọha, shi l'ichee. Ọ buru ọha, l'i ti maa okfu alị whẹ; ti nọ iwhe whẹ l'ekfu. ¹⁶ Ẹkpa-akfu whẹ bukota ilu, gheru onu. Ndu l'agbaru whẹ akfu tuko buru ndu ike dọ l'ọgu. ¹⁷ Whẹ l'a-tuko iwhe i gege akpata l'okfu ghu ripyakota. O noo gẹ whẹ l'e-ripya nri ghu. Whẹ egbushia unwu ghu nwoke mee unwu ghu nwanyi, whu-gbushia egbu ghu, mee aturu ghu, mee eswi ghu. Whẹ alwua mgbabu vayinu ghu mee figu ghu. Whẹ egude ogu-igba mebyishia mkpukpu ono, i tu-wheru mgbodo mgburumgburu, kporu obu ye.

¹⁸ "Oo-dukwa nno mboku ono, ọle mu te emebyishigedu ndibe mu ono swjikpamu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹⁹ Whẹ -jia su: 'Ọo gunu bẹ kpataru iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke anyi meru anyi egube iwhe-e?' Gube Jeremáya asu whẹ agha: 'Ọo g'unu haru mu gwalahaa agwa ndu ọha ọdo l'alị unu, bu g'unu l'e-jeru ndu ọha ọdo ozhi l'alị ọdo, l'ete abua alị unu.'"

Okwa, Onye-Nwe-Ọha nmaru ndu nkiya

²⁰ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu su: "Unu kfukashia iwhe-e l'ozo-ulo Jékọpu! Unu ryaa ya aryarya lẹ juda su whẹ: ²¹ Unu ngabẹ nchị l'iwhe-e, unubẹ ndu iberibe ono, l'ete enwee uche. Unubẹ ndu nweru ęnya, unu ta awhu ọzo. Unu nweru nchị, unu ta anu iwhe. ²² ?Ndee iwhe meru unu ta atsụ mu egvu? Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha l'ekfu. ?Ndee iwhe meru unu ta anmahije kpakpakpa l'iwhu mu. Ọo mbèdua doberu nveja t'ọ buru ẹka eze-ęnyimu l'akpaa beru. Mbụ t'ọ buru oge ẹka l'ete ọsoghata asoghata jeye lẹ gbururu. Akpara-mini tukwaa m'ọ turu agha bẹ ęnyimu ono l'ete asoghatadu oge ono. Ọ -whukwaa m'ọo gbudugbudu ọwhu agha bẹ l'ọo-tọo soghatakwa iya whọ. ²³ Ọle unubẹ ndu ono bukota kpokponyi, buru ndu l'ekwefu ike. Unu dakoberu, ọ buru unu atugbu. ²⁴ Unu ta anonyajedua su onwunu: 'T'anyi tsua Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke anyi egvu. L'ọo ya l'emeje tẹ mini ishi-awha yele mini udzumini chia l'oge iya, ọ buru iya wofutaru idzu ọkpa-ji doberu anyi.' ²⁵ Ọo ejo-iwhe unu l'eme meru egube iwhe ono ta aduhe. Ọ buru iwhe-dụ-ẹji unu l'eme bẹ nafuru unu iwhe-oma, dọ nno.

²⁶ "O nweru ndu l'eme ejo-iwhe, nọ l'echilabọ ndibe iya. Ndu ono l'egepajeru egeparu g'ọo ndu l'agba ọnya ęnu, ọ buru madzụ bẹ whẹ l'eme tẹ whẹ nmata l'ọnya. ²⁷ Ọo g'enu l'ejije nggangga bu g'ughu jiru ọlo whẹ pyimu. Whẹ shiwaa l'uzo dọ nno nweru iwhe, buru oke amadu. ²⁸ Whẹ dakotaru rekfurekfu, l'egbukaa ngerengere. Ejo-ememe, whẹ l'eme te enweddu oge. Ọ tọ dudu iwhe whẹ guberu iwhe kfuru nhamunha. Unwu-

mgbee bẹ whẹ l'ete ahajeduru enge; whẹ ta gbajeru ndu l'adua g'ọ haru whẹ ọdzori."

²⁹ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu su: "Ọo whẹ -megee nno; mu ahaa whẹ onu awhu? Ọo mba, dọ egube ono bẹ mu l'a-ha ogwata ugwo iwhe whẹ meru? ³⁰ Iwhe l'aaso oyi mee iwhe l'anwu ishi kpaa meekwaru l'alị-a: ³¹ Lẹ ndu nkfuchiru Chileke bẹ haru okpobe iya kfulahaa ọwhu bu ejire. Ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke buru l'ike ndu nkfuchiru ono bẹ whẹ gude achị. Ọ buru egube iya ono gbee dọ ndibe mu ree. Ọo gunu bẹ unu l'eme m'ọ rwua l'oge ikpazu?"

Ndu ọhogu yebutaru Jerúsalemu

6 "Unubẹ ẹpa Bénjaminu, unu gbaa ọso ndzụ unu! Unu vua okpa unu mini gbalaa lẹ Jerúsalemu! Unu gbua opu-ogbu lẹ mkpukpu Tekowa! Unu akpobe oku lẹ mkpukpu Betu-hakeremu gude gbaa ama iwhe l'abya anwunwu, o noo nkele ejo-iwhe shikwa l'uzo isheli atụ kperere eje abya; ejo-iwhe ọbu jekwanu l'e-mebyi iwhe parụ ẹka apaa! ² Nwada Záyonu l'ama uma shii, ọ dukwawho pomini pomini, ọle mu l'e-mebyishi iya. ³ Ndu l'echi aturu l'e-rwuta aturu whẹ bya afuru iya. Whẹ l'abya akpo-wheta iya ọlo-ekwa whẹ mgburumgburu. Onyenonu anodu l'ẹka iya nkiya chelahaa élwu iya."

⁴ "Unu kwakobekwa jekfu Jerúsalemu ọgu! Unu zeli-hu t'anyi je aba iya ọgu l'echi eswe!

"Nshobukwa anyi nsho; lewaro ya l'uboku l'agvuakwa; inyonyo urwenyashi sehuwa eregede. ⁵ Ọo ya bu lẹ-a, unu wulishihu t'anyi je ọgu ęnyashi je emebyishia ẹka ono, whẹ turu o shihugee ike ono!"

⁶ Ọ wakwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogbu l'ekfu ndowa: "Unu gbutsushia oshi dọ iya nọ, unu egvuwhee iga-ogbu lẹ Jerúsalemu mgburumgburu! Mkpukpu-a b'a hujekwa ahuhu, o noo nkele iwhe jiru iya nọ bu okpapyashi madzụ ishi. ⁷ Ọ lekawho gẹ mini l'eshije l'ęnya nwogvu agbọ jojojo, o nokwawho g'ejo-ememe l'anoje anwushi lẹ mkpukpu ono. Iwhe l'aswo-ji l'ẹka ono bu mkpamehu yele emebyi. Ehu, l'eme mkpukpu ono yele orwu, a keru iya bẹ gburu iya l'iwhu teteretee. ⁸ Unubẹ ndu Jerúsalemu, unu makwaru onwunu, ọdua bẹ mu l'e-wofukwa ęnya l'ẹka unu nọ, mee alị unu, ya aburu ẹka egbara l'a-kfu, mbụ ya aburu ẹka madzụ l'ete ebua ebu."

⁹ Ọ wakwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogbu l'ekfu ndowa: "Nwa ndu Ízurelu ọwhu, whoduru nọ bẹ l'aa-tọo nwehu kpakwakota akpakwa; egube ono, l'aakpakwajẹ uwhudu akpuru vayinu. Ọo g'onye l'awo vayinu l'emeje mee l'owowokoshi akpuru vayinu dugbaa l'ekali iya bu gẹ l'eeme iya ndu Ízurelu ono."

¹⁰ Ọo ndu ole bẹ bu mu su whẹ tẹ whẹ makwaru onwowhe; whẹ angaberu mu nchị? Whẹ swobe-geeru akụ lẹ nchị, jika onu iwhe lẹ nchị. Okfu Onye-Nwe-Ọha l'anoje agba whẹ ęnwirinwa lẹ nchị, whẹ l'egudeje iya

akpọ ẹnwuda jìka iya anọnu. ¹¹ Olee oghu-damudamu, Onye-Nwe-Ọha l'eme tẹ ya tukoshi whẹ bẹ tükowaru mu ẹhu chia kpukpuu, nke ọwhu bụ lẹ mu ta adudu ike anwugbukota iya l'obu.

"Kpukpushi iya unwegirima, l'aghawhe lẹ woroworo. Kpukpushikwa iya whọ unwokoro, ọru l'ẹka lanu. Nwoke yelee nyee ya bẹ l'aa-tukochaa kputa, ndu bụ ọgurennya mee ndu ọwhu katawaru nka gwugwohu ta adudu onye ọwhu a bya l'aa-ha. ¹² Ulo whẹ bẹ l'ee-woru nu ndu ọdo, mee alị whẹ, mee unyomu whẹ, o noo nkele mu l'a-machi ẹka daa ndu bu l'alị ono l'ẹhu." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹³ "Onyenonu lege whẹ ha l'ẹhu l'ẹhu, onye ukfu mee onye nta bẹ l'anoje achọ urwu, l'uzo l'akfuaru nhamunha, shi nno kputa ndu ọdo, je akpaa lẹ ndu nkfuchiru Chileke whẹ mee ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke whẹ, gẹ whẹ ha bukota ọ-ghẹle. ¹⁴ Onya, l'aba ndibe mu bẹ whẹ l'anoje arwagbu l'ẹka gẹ-woo l'ọ tọ dudu iwhe ọ bụ. Iwhe whẹ l'agbẹjee nu ekfu bụ: 'Ehu ọdu-guu, ẹhu-ọdu-guu' l'ẹbe abukwanu, m'ọo l'ẹhu ọbu bẹ dudu guu. ¹⁵ Ahuma ahuma, whẹ l'anoje eme iwhere iya l'oomeje whẹ tọ? Waawakwa. Iwhere iya ta adu-zhidua whẹ ilile! Whẹ bụ ndu iwhere gvuru l'iwhu. Oo ya bụ lẹ whẹ l'a-da iko gẹ ndu ọdo daru. Nteke mu l'a-wata whẹ ọhù àhùhù bẹ nke whẹ l'a-gvu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

¹⁶ O waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: "Unu kfuadaru lẹ nswikahu-uzo lee ẹnya. Unu jia aji echi-uzo ono, shi lẹ ndu-ichee. Unu ajia aji ẹka ogborogbo ọzo, dudu ree dudu. Unu awata iya eshishi nggẹ meji anmakfuru unu anmakfuru.

"Olee whẹ sọru lẹ whẹ te eshidu ọzo ono. ¹⁷ Mu hotaru ndu nche dobe tẹ whẹ cheje unu nche, bya asu unu: 'Unu ngabekwa nchi l'uda opu-ogun!' Unu sọ l'unu ta angabedu.

¹⁸ "Oo ya bụ lẹ-a; t'unubẹ mba gẹ mba ha nukwaa ya. T'unubẹ ndu ẹka-ebe lezhikwa ẹnya ree whẹ iwhe l'eme whẹ nu. ¹⁹ Gube mgboko, nukwaa ya: Lekwa lẹ mu gudeekwa mgbuka abyakfuta ndu-a, ọ buru iwhe ejokumu, whẹ gbaru nwutaru whẹ. O noo nkele whẹ jikaru ọngabe nchi l'okfu mu, whẹ jika odobe iwu mu. ²⁰ Unwù-isensu, shi l'alị Sheba, whẹ l'akporu mu, ?mu gude iya eme gunu, ọdua l'ọo oshi ono mkpọ iya l'eshi kwẹkwẹke ono, whẹ shi l'alị, teru ẹnya wota? Eja ọkpokota-iwhe-ọku unu bẹ mu l'ẹte anatakwa; anu, unu l'anoje egburu mu ta aduje mu ree." ²¹ Oo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: "Mu l'e-woru iwhe dochia ndu-a ọzo tẹ whẹ vukotaje iya daa. Nna mee unwu l'a-tuko buru kpurupyata. Ndu bụ obutobu mee ndu l'eshi ọnya atuko buru kpurupyata."

²² O waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: "Unu lekwa lẹ ndu ojogu shikwa l'uzo isheli awu abya. Mba, paru ẹka bẹ l'akwakokwa nkwakọ ogu. Ẹka whẹ shi bụ l'ẹka igwe beru alị beru. ²³ Iwhe whẹ chi eje abya bụ

akfu yelee arwa. Whẹ bụ ndu akpọ-ego-lanu, whẹ ta awhuge imiko. Wowowo whẹ l'atu dudu g'ọo ẹka eze-enyimu l'achi gborogboro, l'ẹka whẹ l'agba l'inya whẹ eje abya. Whẹ dzeru onwowhe g'ọo ndu nọ l'ogun eje abyakfuta gube Nwada Zayonu ogu!"

²⁴ Anyi nuru akọ whẹ, ẹka kudashihu anyi, ọtsu egvu bẹ gudewaru anyi, iwhe-ọtsulanu byakfutaru anyi dulewho g'ọo nke nwanyị ime l'eme. ²⁵ Unu ba alufukwa l'unu l'eje l'egu. Unu eje anokwa aghawhe l'echi-uzo, o noo nkele ndu ọhogu anyi chigbakwaa ogu-igba aghawhe, mbu l'iwhe ọtsu egvu dukwa l'ẹka lile.

²⁶ "Unubẹ ndibe mu, unu yee uwe ahwu, gwọo onwunu lẹ ntụ. Unu ryaa ẹkwa tsoo kurukuru g'ọo onye nwa lanu, o nweru nahuru nwuhu, nkele ọ kwa nno bẹ ọla-l'iyi l'a-bya afuru unu lẹ nzirizehu. ²⁷ Mu meekwaru ghu t'i buru nwandale nke ndibe mu. Ii-nọ eleta whẹ ẹnya; gu egbua umere whẹ nke, data iya maru ẹka whẹ l'eri eshi. ²⁸ Ndu ono gẹ whẹ ha bukota ndu obu kporu gbengu, kwefuru ike. Whẹ l'etsojeru eyewhe ime okfu. Gẹ whẹ ha tuko arwu alị akpa ntụ l'ẹnya. Whẹ kporu gbengu g'ọo ope yelee mkpurumkpu igwe. ²⁹ Ẹkò, l'aanma bẹ ọku iya l'ata kfuokfu, nke ọwhu l'ee-gude ọku iya kepyashia ọta-njele. Olee ọo nke mmaanụ bẹ ọ-kpu ọzo l'akpu nkele ndu l'eme ejo-iwhe bẹ l'eteke ewofudua. ³⁰ Iwhe e kuru whẹ bụ, egbabala mkpola-ọcha, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha jikawaru whẹ."

Ọbu nke Chileke l'ugbo ta adudu urwu, l'obaru madu

7 O waa bụ okfu Onye-Nwe-Ọha kuru yeru Jeremáya: ² "Kfuru l'onu-abata eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ryaa ozhi-a aryarya l'ẹka ono sọ:

"Unu nukwaa okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu, unubẹ ndu Juda l'owhu, bụ ndu l'eshije onu ẹka-a bahu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha je abaru iya ẹja. ³ O waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ogun, mbu Chileke nke Izurelu l'ekfu ndowa: Unu mezhia ọzo unu yelee umere unu, nke ọwhu mu l'e-kwe t'unu nopyabe l'ẹka-a. ⁴ Unu haa okporu obu eye l'okfu ono, l'ekfuje gude edusweshi unu, mbu okfu ono, l'ekfuje sọ: "O waa bụ eze-ulo Onye-Nwe-Ọha; eze-ulo Onye-Nwe-Ọha; eze-ulo Onye-Nwe-Ọha!" ⁵ Olee ọ -buru l'unu gbanweru ọzo unu okpobe agbanwe, gbanwee umere unu, unu wata ome madu ibe unu iwhe l'uzo, kuru nhamunha, ⁶ ọ -buru l'unu haru ome ndu mbyambya mmegbu mee unwu-mgbee mee unwanyi-mbunu, unu haa ogbu ọchi ndu l'adu iwhe whẹ meru l'alị-a; ọ -buru l'unu haru ogwa agwa ono, unu l'agwa gude ala onwunu l'iyi, ⁷ ọ kwa iya bụ lẹ mu l'a-ha unu t'unu nopyabe l'ẹka-a, mbu l'alị ono, mu nuru ndu-ichee unu whẹ t'ọ buru nkewhe, shi lẹ gbururu jeye lẹ gbururu. ⁸ "Leenu,

ọ kwa okfu, e gude eduswe unu bẹ unu kpọru obu unu yeru, mbụ ọga-lẹ-mkpa okfu.

⁹ “?Ọo unu l'ezhi oshi, egbu ọchi, eri ogori, eri nte, ejire dụ, akpọru Bálu ụnwù isensu ọku, agwawhe agwa, unu l'ẹte amaa, ¹⁰ mbụ ?ọo unu l'eme nno, unu abyakwawhọ ahẹgebe l'iwhu mu l'ulo-ọ, bụ ọlo ọwhu l'eeke ẹwha mu, ekfufe sụ: “Ọ tọ dudu iwhe bya l'e-me anyi?” Unu kfugee nno unu emeru iwhe ono, mu kpọru ashị ono hutushia sụ l'ọ tọ dudu iwhe l'eme unu. ¹¹ ?Unu leri ẹnya l'ulo-ọ, l'eeke ẹwha mu, ọ dụ unu g'ọo ẹka ndu l'ana nfu l'edomije onwowe? Unu manuruwho l'ẹnya mu jedzukotaru l'iwhe unu l'eme. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹² “Unu jeeda l'ẹka ono, mu vu ọzo họtá t'ọ bụru ẹka mu l'e-buru eburu lẹ mkpukpu Sháyilo, unu -jee, unu awhwaro iwhe mu meru ẹka ono, l'iswi ejo-ememe ndu nkemu, bụ ndu Ízurelu megbaberu. ¹³ Mụbe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: Nkeshi ọwhu unu meru ejo-iwhe lile ono, tẹmenu l'ọbuje mu l'ekfu okfu nk-fupyabe eyeru unu, unu ajika l'unu ta anudu iwhe mu l'ekfu. Unu ta azaję mu oku, mu l'eku unu. ¹⁴ Eshi ọ dụ nno bẹ mu l'e-wota iwhe ono, mu meru Shilo mekwaawho eze-ulo-ọ, l'eeke ẹwha mu, mbụ ọlo ono, unu kpọru obu unu yeru, o nokwawhọ gẹ mu l'e-me iya ẹka ono, mu nuru unu lẹ ndụ-ichee unu whẹ. ¹⁵ Mu l'achifukwawho unu t'unu shi mu l'iwhu lufu; ẹgube ono, mu chifuru abubu unu whẹ, bụ ẹpa Ífuremu l'owhu.’

¹⁶ “A bya l'ẹka gubedua, bụ Jeremáya nọ, be ekfukwaru nụ mu l'iswi ẹhu ndu-a. Be echikwa mkpu ẹhu whẹ, tii kfuhunu maberu mu l'iswi ẹhu whẹ, ba aryokwa mu aryọ ẹhu whẹ, lẹ mu ta angabekwaru ghu nchị. ¹⁷ ?Tji whudu iwhe whẹ l'eme l'ime obodo Juda mee l'ogborogbo echi-uzo Jerúsalemu? ¹⁸ Ụnwegirima l'akpa nkụ, ndu nna l'emenwu ọku; ụnwanyi l'agwo-whube ụturutuu-witi, koru eko tẹ whẹ gude gheeru agwa, whẹ l'eeke eze-nwanyi imigwe akara. Whẹ l'agbashị mmẹe l'agwa ọdo, whẹ l'agwa, nke ọwhu whẹ l'a-kpakashị mu meji. ¹⁹ ?Ọo kwanụ mbẹdua bẹ whẹ l'agbakashị meji? Ọ kwa onwowe bẹ whẹ l'akpakashị meji, mbụ l'ọo onwowe bẹ whẹ l'ete ntụ l'iwhu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

²⁰ “ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Iwe mu yele oke ẹhu-eghughu mu bẹ mu l'a-wụ-kputa l'ẹka-a. Mu l'a-wụ iya l'ẹhu madzụ, mee l'ẹhu anụ, mee l'oshi, gvuru l'egbudu, mee lẹ mebyi iwhe l'eemeta emeta l'alị. Ẹhu-eghughu mu ono l'a-buru ọku dzụa, nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu onye l'a-dụ ike agbanyi iya.

²¹ “ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, mbụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndowa: Unu woru ẹja ọkpokota-iwhe-ọku unu yekobe lẹ ngwo-ẹja ọdo, unu gbarụ, taa anụ, unu gbarụ ẹja l'onwunu. ²² Nkele ọ tọ bụdu okfu ẹja ọkpokota-iwhe-ọku mee ngwo-ẹja ọdo, l'aagbaję agba bẹ mu kfuru ndụ-ichee unu whẹ

nteke ono, mu dufutaru whẹ l'alị Íjiputu, t'ọ dụ iwu, mu tųru nụ whẹ l'ọnodu ono. ²³ Iwu lanụ, mu nuru whẹ bụ: Unu meje iwhe mu sųru t'unu mee, nke ọwhu mu l'a-buru Chileke unu, unu aburu ndibe mu. Unu tsoleruwho ọzo ono, mu sųru t'unu tsoje, nke ọwhu l'ọo-duru unu lẹ mma. ²⁴ Ọle whẹ ta angaduru mu nchị; whẹ te eyeru mu ọnu. Iwhe whẹ mechiaru bụ lẹ whẹ melahaaru iwhe whẹ rítaru l'obu whẹ, mbụ iwhe whẹ rítaru l'ejo obu ono, dụ whẹ nụ. Obe nke tẹ whẹ ka mma; whẹ ka njọ. ²⁵ Eshi nteke ono, ndụ-ichee unu whẹ fųtaru l'alị Íjiputu byeye ntaa, bẹ mu l'anọje ezhi ndu ozhi mu, bụ ndu nkfuchiru mụbe Chileke mbokumboku tẹ whẹ byakfuta unu; mu -zhigee; mu ezhibaawho. ²⁶ Ọle unu ta anujeduru mu okfu, unu ta angabęje nchị l'iwhe mu l'ekfu. Unu bųleru-a kpokponyi, eme ọka njọ amame iwhe ndụ-ichee unu whẹ meru.’

²⁷ “Gube Jeremáya m'ọ tọ dukwa m'oberu i -kfuaru whẹ iwhe lile-e; whẹ bya l'a-ngaru ghu nchị. I -kukwa whẹ m'ọo oku, whẹ ta abyakwa l'a-za ghu iya. ²⁸ Iwhe l'ii-gbẹkwaa kfuaru whẹ bụ lẹ whẹ bụ mba, l'ete eme iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ kfuru, whẹ bųru ndu l'ete eri ala l'ahuhu. L'ire-lanụ gvųwaru l'ẹka whẹ nọ, mbụ l'ọ dųwa whẹ ọko l'ọnu.

Nsụda O-gbu-madzụ

²⁹ “Gube Jerúsalemu, kpushia onwoghu ẹgbushi l'ishi, kpota je aghakaa.

“Je anọdu l'eli nwugvu ẹka l'aagwaję iwhe ryaa ẹkwa-áwhụ,

nkele Onye-Nwe-Ọha jikaakwaru unubẹ ndibe iya bụ iya bụ ọgbo ono,

l'a-kpatsu iya oke-ẹhu-eghughu, mbụ l'ọ pawarụ unu haa.

³⁰ “ Ndu Juda meekwaru ejo-iwhe l'ẹnya mu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Whẹ wotaru agwa whẹ ono, bụ iwhe mu kpọru ashị je edobe l'eze-ulo ono, l'eeke ẹwha mu, shi nno merwua eze-ulo ono.

³¹ Lẹ Nsụda nwa Hįmonu bẹ whẹ moberu ẹnya ẹka l'aagwaję iwhe gụa ya Tofętu, t'ọ bųru ẹka whẹ l'a-kpọje ụnwu whẹ nwoke mee ụnwu whẹ nwanyi ọku gude gbaa ẹja. Iwhe ono bųru iwhe mu l'ẹte asụa whẹ tẹ whẹ meje, t'ọ gbataję mu l'uche agbata owu. ³² Ọo ya bụ lẹ-a; iwhe mụbe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu bụ: Lẹ mbọku l'ab yakwaa nteke l'ee-kubuhu ẹka ono Tofętu, kubuhu iya nsụda nwa Hįnomu. Iwhe l'ee-kuje iya aburu Nsụda Mgbugbu madzụ. Tofętu l'a-buru ẹka l'ee-li madzụ nkele a ta awhuhedu ẹka ọdo. ³³ Odzu ndu ono l'a-buru nri ẹnu yele anumanu. Madzụ ta abya l'a-chįru whẹ ọku. ³⁴ Ụzu ẹhu-utso yele ẹswa ono, l'aanọje ete lẹ mkpukpu, dukota l'alị Juda mee l'ogborogbo echi-uzo Jerúsalemu bẹ mu l'e-me t'ọ bųru kperemu. Uzere ono, nwoke, l'abya ọlu nwanyi mee

nwanyị, l'aabya alụlu l'emeje abụkwaruwho bugemu, nkele alị ono bẹ l'ee-me t'ọ bụru ẹka ẹgbara kfulu.

8 “Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: O rwulewho nteke ono bẹ ọkpu ndu eze ono, chiru alị Juda yele ọkpu ndu ishi ndu alị Juda ono, mee ọkpu ndu l'agbaje ẹja nụ Chileke, mee nke ndu nkfuchiru Chileke, mee ọkpu ndu Jerúsalemụ l'owhu bẹ l'aa-voshikota l'ilu whẹ. ² A chita whẹ kpasaa; anwu echi iya; onwa echi iya; iwhe bu kpokponde, du l'igweli echikota iya, mbu iwhe ono whẹ yeru obu, jeeru ozhi; temenu o buri iya bẹ whẹ shi etso, eje njita l'eka iya; shikwawho abaru iya ẹja. Ọkpu whẹ ono bẹ l'ete atutukobedu l'eka lanu, t'e libewhu iya azu. Whẹ l'a-wushiru l'alị jarikiti g'oo ẹkpirikpo-nshị. ³ Ndu owhu whoduru nu le ndu mba-a, du-gburu onwowhe l'ẹji-a l'a-hatachia te whẹ nwuhu anwuhu amame te whẹ nodu ndzu, l'eka lile mu chikashiru whẹ, whẹ nodu.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono.

Iwhe-du-ẹji yele iwhe-otsulanu, tso iya nu

⁴ “Kfuaru whẹ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: ?Madzu -daa iko, t'ọ gbashijedu agbashi odo to? ?Madzu -whua ọzo, t'ọ dawhujedu azu to? ⁵ ?Ndekwanu iwhe meru g'o ndu ono haa mu, to buhe te whẹ lwakfutawhu mu azu, whẹbe ndu Jerúsalemụ? ?Ndee iwhe meru g'o gude whẹ haa mu, to buhe te whẹ lwakfutawhu mu azu? Whẹ je arakuru l'iwhe bu ughu, jika le whẹ ta alwawhudu azu. ⁶ Mu ngaberu nchi ree, ọle unu te ekfujedu iwhe kfulu nhamunha. O to dudu onye l'ime unu dajeru onwiya uta haa ome ejo-ememe, l'oome, jia onwiya sụ: ‘?Oo awe bẹ mu meru ẹji?’ Onyenonu buleruwuwho ome iwhe du iya ree b'o whuchiru, g'oo ẹka inya l'eme enu l'iwhu ogu. ⁷ Je akpaa l'enu, bu eze-oku-eswi-uda, no l'akpamigwe bẹ makwaru oge, gbaru iya l'alufu. Ndo mee apyarube mee iyi-kpororo makwaruwuwho l'ọ waa oge, gbaru whẹ l'alufu. Ọle unubẹ ndibe mu ta amadu nsọ Onye-Nwe-Ọha.

⁸ “?Unu shi agha sụ l'unu maru agu, mbu l'unu maru iwu nke Onye-Nwe-Ọha, l'eka ndu ode-ekwo gudewa ughu gbanwee ya, o buri iwhe ughu du? ⁹ Ndu maru agu le ndu nkemu bẹ l'ee-mekwa iwhe-iwhere. Ee-ye whẹ egvu, nmata whẹ l'onya. Eshi-owhu whẹ jikaru okfu Onye-Nwe-Ọha. ?Oo egube mmamagu gunu bẹ whẹ nweru? ¹⁰ Oo ya l'e-me mu eduta unyomu whẹ nu unwoke odo. Mu eworu alị whẹ nu ndu odo, l'e-wo iya. Nkele onye ukfu l'onye nta l'ime whẹ tukoru gude oke-anya achọ urwu l'uzo, l'ete akfuaru nhamunha. O buri ge ndu nkfuchiru Chileke whẹ du bu ge ndu l'agbaje ẹja nụ Chileke whẹ du. Whẹ tuko eme iwhe l'uzo ughu. ¹¹ Onya, l'aba ndibe mu bẹ whẹ l'arwagbuje l'eka. Iwhe whẹ l'anoje ekfu okfu iya bu: ‘Ehu-odu-guu; ehu-odu-

guu!’ L'ehu ba adukwanu guu. ¹² O kweshiru t'iwhere ehu whẹ duje whẹ, l'iwhe ono, l'aso oyi ono, whẹ meg-baberu. Ọle mbẹ iwhere iya ta adujedu whẹ. Whẹ bu ndu iwhere gvuru l'iwhu. Oo ya l'e-me whẹ adaa iko ge ndu odo l'ada. Nteke mu l'e-chi whẹ onu l'alị bẹ whẹ l'a-gvukota. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹³ “Mu l'e-me te whẹ tohu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Whẹ du g'oo oshi vayinu l'ete ami mebyi, dukwawho g'oo figu l'ete ami mebyi, gbahalawho ekwo bẹ whẹ lwaru. Mu gbatawaru ndu l'abya ehua whẹ dururu.

¹⁴ “?Oo gunu bẹ anyi doshiru shimushimu-a eme? Unu dzukobe t'anyi gbaru lashia mkpukpu, a turu o shihu ike je anodu nwuhu nkele Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke anyi bẹ kabuwaru anwuhu anyi. O nwaru anyi mini, e yeru iwhe l'egbu madzu t'anyi ngua. Iwhe kparu iya nu bu l'anyi meru iwhe-du-ẹji l'eka o no. ¹⁵ Anyi leri enya nteke nchi l'a-du anyi doo; to du iwhe-oma, anyi letaru iya. Anyi bya elee enya nteke ehu l'a-du anyi mma, o buleru-a iwhe l'eye egvu bẹ anyi whuru. ¹⁶ Ndu ohogu anyi nokwa le mkpukpu Danu. Anyi nukwaru ume, inya whẹ l'ezhi. O buri mjiimii okee-inya whẹ raru bẹ al-a l'owhu nmakotaru kwekwekwe. Ndu ohogu anyi byakwaru te whẹ tuko al-a l'owhu mee iwhe du iya nu lwekota, mbu te whẹ mebyia mkpukpu, du iya nu yele ndu bu iya nu.” ¹⁷ “Unu lekwa, mu byakwa l'e-zhia ejo agwo t'ọ bya anodu l'echilabo unu. Mbu oguji-nwaka, l'adua ogvu, bya l'a-du ike rata iya; whẹ atalahaa unu erwu.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Áwhu tsoru Jeremáya l'okfu ehu ndibe whẹ

¹⁸ Áwhu, byaru mu nu bukwa agwota agwota.

Meji tofuakwaru mu.

¹⁹ Oowaa! O kwa mkpu bẹ ndibe anyi l'echi egube who.

Whẹ chigbakotaru mkpu ono l'al-a kpaawhuu asuje:

“?Oo du ge Onye-Nwe-Ọha ta anohedu le Zayonu?

?Oo du ge eze Zayonu ta anohedu iya?”

“?Oo gunu meru unu gude l'unu

l'agwa nteke kpatsua mu ehu-eghughu, mbu agwa ono, unu jetaru l'alị odo, bu o-ga-le-mkpa?”

²⁰ Whẹ l'echi mkpu sụ: “Oge o-kpa-ji ghataakwaru. Onanwu gvuwaa, t'a dzota anyi.”

²¹ Aryaka-eryune, e gweru ndibe anyi bukwa mbedua b'e gweru iya.

Mgboko gbakwaru mu ochi l'anya, egvu l'atsushi mu ike.

²² ?To du-zihedua ogvu-ehuhu, dukwadu l'alị Giledu? ?To nohedu l'eka ono mbu onye l'e-me ogvu to?

?Ndekwanu iwhe meru ndibe anyi
ta aka mma l'èhu ono, l'eme whẹ nụ?
9 Ọ dụ mu nke t'ishi mu buru ẹka mini l'anwushi.
Ènya mu aburu ẹnya-nwogvu!
Nke ọwhu mu l'a-nọje arya ẹkwa
eswe l'enyashi l'iswi egbugbu ono,
e gbushiru ndibe anyi.
2 Nggẹ l'ọdu g'e shi mu nweru
ẹka ndu ije l'araduje l'echi-ẹgu;
nke ọwhu mu l'a-ha ndibe anyi lufuru whẹ alufu.
Nkele whẹ l'erikota ogori l'èhu
l'èhu, whẹ buru ndu otu ẹregede.
3 "Whẹ kweru ire whẹ g'ọo onye
kweru ube, gude agbashị ejire g'ọo onye l'agba akfụ.
Ọ buru ụgho bẹ iwhe narụ ẹvu l'alj-a, ire-lanụ ta adu
iya.
Whẹ l'eshije l'ome ejo-iwhe ọwa swekorù l'odo,
whẹ ta ahube mu ama."
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
4 "T'onyenonu hukwaa ẹsaa l'ènya l'ẹka ibe iya nọ.
Ba adukwa onye l'a-kporu obu yeru unwune iya,
lẹ nwune l'aghojekwa nwune iya ụgho,
ibe onye l'agbajẹ iya mgbamu.
5 Onyenonu l'aghojeru ibe iya ụgho.
Ọ tọ dudu onye l'ekfujẹ ire-lanụ.
Whẹ dzutawaru ejire jeye o weru whẹ l'onu.
Whẹ notawaa l'ome iwhe-dụ-ẹji tsua mmẹe.
6 Jeremáya, ẹka i bu bukwa echilabọ ẹka l'aagho
ụgho.
Ọ kwa ụgho meru whẹ ta ama onye mu bu."
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
7 Ọ kwa iya bẹ Onye-Nwe-Ọha,
bụ Onye-ishi-igwe-ọgu gude ekfu sụ:
"Mu l'a-nucha ndibe mu anucha; data whẹ adata.
?Ọo gunu ọdo bẹ mu l'e-mebaa
l'okfu iwhe-dụ-ẹji ono, ndibe mu l'eme?
8 Ire whẹ bụ akfụ, ẹvuma dụ.
Okfu whẹ bukotarù ẹregede ẹregede.
Ọ buru ire męchemeche bẹ whẹ
l'egudeje ekfu eyeru ibe whẹ,
gude obu whẹ kweberu ibe whẹ ọnya.
9 ?Ọo whẹ megee nno; mu ahaa whẹ ọnu awhụ?
?Ọo ndu mba, dụ egube ono
bẹ mu l'ẹte agwalatadụ ụgwọ iwhe whẹ meru mu?"
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
10 Mu l'a-rya ẹkwa, kpọo mkpu l'iswi ugvu g'ugvu ha.
Mu l'a-rya ẹkwa áwhụ l'iswi echi-ẹgu ono, eswi l'atajẹ
nri;
nkele ọku dzuwaru iya ọ daburu whochangu;
tọ duche onye l'aghatajekwadu iya.
Eswi bẹ l'ẹte anujehedu ọrya iya.
Unwu-enu, l'ewhe l'eli whekashiwaa;
unwu anụ gbakashihu.
11 "Mu l'e-me Jerúsalemù t'ọ dakposhihu;

buru ẹka nkuta-ọswa l'a-kwata uwu buru.
Mu emee tẹ mkpukpu, dukota l'alj Juda buru
ochuwu,
l'ẹte adu onye bu iya nụ."
12 ?Ndee onye mmamagu iya ha nke t'egube iwhe
owa doo ya ẹnya? ?Ọo onye bẹ Onye-Nwe-Ọha yeru
okfu l'onu nke t'ọ kporu iya ndu ọdo? Mbụ ?ọo zhia
gunu meru alj-a dakposhihu egube-ẹ; ọku dzu ya
g'ọo echi-ẹgu; tọ dụ onye l'aghatajẹ iya aghata?
13 Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: "Iwhe kparu iya nụ bụ lẹ
ndibe mu haru ome iwhe iwu mu kfuru, mbụ iwu ono,
mu turu nụ whẹ. Whẹ jika ome iwhe mu suru tẹ whẹ
meje; whẹ ta angaru mu nchi. 14 Whẹ buru kpokponyi,
eme iwhe ejo obu whẹ kfuru whẹ tẹ whẹ mee. Whẹ
l'agwa Bálu, bụ iwhe ndu-ichee whẹ zhiru whẹ." 15 Ọo
ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-
ọgu, mbụ Chileke nke Ízurẹlu l'ekfu ndowa: "Mu l'e-me
ndibe mu tẹ whẹ mịta age. Mu anụ whẹ iwhe l'egbu
madzụ tẹ whẹ ngua. 16 Mu l'a-chikashi whẹ tẹ whẹ dzu-
ru ohamoha, bụ ẹka whẹ l'ẹte amahaa; ndu-ichee whẹ
ta ama iya. Mu l'e-gude ọgu-igba tsokfuru whẹ jeye
whẹ abukotarù kpurupyata."
17 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-
ọgu l'ekfu ndowa:
"Unu leeda ẹnya gẹ l'oonwu.
Unu kua unwanyi ono, l'agujẹ ọgu ẹkwa tẹ whẹ bya.
Unu zhi kwaa t'e kua ndu ọwhu maru ẹnya iya tẹ whẹ
bya.
18 Tẹ ndu maru ẹnya iya byakebe
egwegwa bya aguaru anyi ọgu ẹkwa,
nke ọwhu ẹnya-mini ẹkwa l'a-nọ akwa anyi patapata
l'ènya,
ẹnya-mini agushi anyi l'ekweli ẹnya.
19 Ọgu-ẹkwa ngashjakwaru Záyonu, iwhe l'ọoda bụ:
'Lewaro g'e mebyishiru anyi!
E meekwaru anyi iwhe-iwhere shii!
Anyi lufujekwa l'alj anyi-a,
o noo nkele ọlo anyi b'e nwutsushiakwaru.'"
20 Unubẹ unwanyi, unu ngabekwa
nchi l'iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu.
Unu ghecha nchi unu eghecha nua okfu, shi mu
l'onu!
Unu zhi kwa unwada unu gẹ l'aagujẹ ọgu ẹkwa.
T'onyenonu zhi kwaa ibe iya gẹ l'eechije mkpu ẹkwa.
21 Onwu shiakwa lẹ windo anyi bata,
o nyibatawaru l'eze ọlo anyi bya anọ-zhia anọ-zhi.
O tsoru echi-uzo egbushi unwegirima,
l'egbushi unwokorobyala lẹ nggamgbo-ọha.
22 Kfua l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:
"Odzu madzụ l'e-whe owhe nshị l'oma-ẹgu,
mbụ l'ọo-dụ g'ọo ẹka e buru ereshi; haa ẹswa iya,
ọ tọ dudu onye l'a-pakọbe iya apakọbe."

Iwhe onye l'e-gude anga l'unga

²³ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 "T'onye maru águ be egudekwa
 mmamagu iya l'aga l'unga!
 T'onye okpehu du be egudekwa okpehu iya l'aga l'un-
 ga!
 T'onye nweru iwhe be egudekwa
 iwhe o nweru laanga l'unga!
²⁴ T'onye l'anga unga ngajekwa iya meka owaa:
 le mube Onye-Nwe-Ọha be doru iya enya,
 owaa l'onye obu be maru onye mu bu;
 o makwaruwho l'oo Mu bu Onye-Nwe-Ọha,
 onye n-yemobu iya l'ete agvu agvu,
 mu buru onye l'emeje iwhe kuru nhamunha,
 l'eme iwhe du chiriri le mgboko.
 O nokwa iwhe l'aduje mu ree ndono."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
²⁵ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu su: "Lekwa le mboku
 l'abyaakwa, mbu nteke mu l'a-nu ndu ono, bu o-buru-
 ugvu e-buge-ugvu whe ono awhu. ²⁶ Bu iya bu ndu
 Ijiputu mee ndu Juda mee ndu Edomu mee ndu
 Amonu mee ndu Moabu mee ndu Arabu, bu ndu bu
 l'echi-egu, mbu ndu ono, l'akojegbushi koba iya akob-
 ba l'ime ishi. Nkele ohamoha ono l'owhu te ebudu
 ugvu, ndu Izuru l'owhu te ebukwawho ugvu ime
 obu."

Chileke ye agwa

10 Unube ozo-ulo Izuru, unu nukwa iwhe Onye-
 Nwe-Ọha l'ekfuru unu. ² Ọ waa iwhe Onye-Nwe-
 Ọha l'ekfu ndọwa:
 "Unu ba anwukwa aka ndu ohamoha.
 T'iwhe-ohubama, l'emegbabe
 l'igweli be eyekwa unu egvu;
 a makwaru-a l'onoje eye ndu ohamoha egvu.
³ Omelali ndu ono ta adukwa iwhe o bu.
 Ọo oshi be whe l'egbutaje
 l'oswa nu ndu l'apyi iwhe,
 whe egude nwamma-opyi-iwhe whe pyja ya.
⁴ Whe abya egude mkpola-ocha
 yele mkpola-ododo mema ya emema.
 Whe egude ongu kupyabe iya aga,
 nke owhu l'o too minga aminga.
⁵ Agwa whe ono be du g'oo
 otu-njoge, e doberu l'eka a koru ihee, to kfu okfu.
 Ọ buru apata be laapataje iya,
 ge l'ete oje ije.
 Unu ba atsujekwa iya egvu,
 nkele o too mekajekwa iwhe,
 to duhununu iwhe du ree, l'ooomeje."
⁶ Ọ to dukwa onye du g'oo ghu; Onye-Nwe-Ọha.
 I paru aka, ewha ghu paa aka bya enweru ike.

⁷ Ọo onye tege anokwanu atsu ghu egvu,
 gube eze, l'achi mba ge mba ha?
 O noo bukwa iwhe rwuberu ghu erwube.
 Ọ to dudu onye odo du g'oo ghu,
 l'iwhe bu-zhia ndu mmamagu shi le mba ge mba ha,
 mee l'iwhe bu ndu eze whe l'owhu.
⁸ Whe lile dukota iberibe; du eswe.
 Iwhe l'ezi whe iwhe bu nteke,
 a pyiru l'oshi, l'adu iwhe o bu.
⁹ Ọo mkpola-ocha, e tsusaru osha, shi l'obodo Tashishi,
 yele mkpola-ododo, shi le obodo Ufazu.
 Ọ buru ndu l'eme nka mee ndu
 l'akpu uzu be meru iya l'eka whe
 chita uwe, du urwukpu-urwukpu yele uwe,
 du ododo yebe iya.
 Iwhe ono l'owhu be bu ndu l'eme nka meru iya l'eka
 whe.
¹⁰ Ole oo Onye-Nwe-Ọha bu okpobe Chileke.
 Ọo ya bu Chileke no ndu,
 o buru iya bu Eze, l'a-no jeye le tututu-mimimi.
 Mgboko l'owhu l'anmajegijiji mee ehuru l'eghu iya
 eghu,
 Ọ to dudu mba, l'a-du ike
 anwu-gbu oke ehuru-eghughu iya l'obu.
¹¹ "Ọ waa iwhe unu l'ekfuru whe ndọwa: 'Agwa ono
 l'ete abua ya meru igwe to bu iya meru mgboko be l'a-
 bukota kpurupyata le mgboko-o mee le mkpula igweli-
 a.'"
¹² Onye-Nwe-Ọha bu ike iya b'o gude mee mgboko.
 Ọ buru mmamagu iya b'o gude mee eliwhe; o shihu
 ike.
 O gude okwa enya iya mee igweli, o tusa atusa.
¹³ Oobuje, o -dee edede, mini no
 l'igweli awhu gbudugbudu.
 Oomeje t'iji shi l'eka mgboko beru ekoshi.
 L'ooomeje, ebemu awa me igweli l'achi mini.
 L'ooomeje te wherewhere shi l'ulo eku iya wata ewhe-
 whe.
¹⁴ Madu dukwaa iberibe, to du iwhe o maru.
 Ndu lile, l'akpu uzu be iwhere
 gudeekwaru le nteke, whe kpushiru.
 Nkele nteke whe obu bukota
 ugho, whe ta tu ume.
¹⁵ Whe bu iwhe l'ete aga le mkpa,
 buru iwhe e gude eme iwhe ochi.
 O -rwulewho nteke Onye-Nwe-Ọha
 l'a-nu whe awhu, nteke ono abukotaruru kpurupyata.
¹⁶ Chileke, bu oke-iwhe nke unwu
 Jekpu ta adukwa egube ono.
 Ọo yebedua meru iwhe lile; o du.
 Izuru buru ikfu, o hataru to buru oke-iwhe iya.
 Ewha iya bu Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu.

Eeme alí Juda t'ò b'uru kpukpuru-swoo

17 Unubẹ ndu Jerúsalem, unu chikobekwa iwhe unu bya alufu l'alí-a nkele ndu ohogu unu nọ-wheekwaru unu mgburumgburu. 18 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "Ntaa bẹ mu bya l'egbu unu ogbu-whukuwhuku tufu l'alí-a g'ọo onye turu ẹwhuru. Mu l'e-meru iwhe-ọtsulanu nọ whẹ, nke ọwhu whẹ l'e-gude ẹwhuru ọku chọo mu."

19 Áwhụ atsobukwaru mu l'ẹhu ono, e merwuru mu! Ọnya, dọ mu l'ẹhu bukwa agwọta agwọta.

Mu gbẹkwanu sọ l'ọo iwhe mu l'a-nwugbu l'obu, l'ọo ẹhu byarọ abya.

20 Ụlo-ẹkwa mu l'owhu b'e mebyishikotakwaru. Eri iya b'a gbabushigewaru g'ọ ha.

Ụnwegirima mu l'owhu wufukotawaa haa mu. Tọ dọhe onye ọwhu whoduru nọ,

l'a-kpọbe-whuru mu ụlo-ẹkwa ono azọ, tọ dọ onye whodukwaduru nọ, l'e-kpuoberu mu iya ẹkwa.

21 Ọ kwa ndu l'eche anyi nche bẹ dọ iberibe, whẹ ta akpadu Onye-Nwe-Ọha ishi ọzo. Ọ b'uru iwhe ono meru nke ọma te etso whẹ, ọ b'uru iya meru, a chikashia ndibe anyi ọbu, bọ ụnwu-aturu whẹ nnanu nnanu.

22 Unu ngabẹ nchí! Nzhi ọbu rwuakwaru. E shikwa l'ọzo isheli kuru ọtsú eje abya, t'e mee alí Juda t'ò b'uru kpukpuru-swoo, mbụ t'ò b'uru ẹka nkuta-ọsua l'a-kwata uwu buru.

Jeremáya l'ekfu anụ Chileke

23 Gube Onye-Nwe-Ọha, mu amakwaru-a l'iwhe madzọ l'a-buru ta adudu iya l'ẹka,

tọ bọ madzọ b'ọ dọru t'ọ tọ-zhiaru onwiya ẹka l'ọo-dzọ ọkpa.

24 Byiko Onye-Nwe-Ọha, baaru mu mba. Ọle t'ọ dukwa nwa-leelee.

T'ọ bọ bukwa l'iwe bẹ l'ii-gude baa ya, a nonyakwa; i mee mu, mu b'uru kpukpuru-swoo.

25 Woru oke ẹhu-eghughu ghu tukoshi mba ono, l'ete amaa onye i bọ, mbụ ndu ono, l'ete ekuje ẹwha ghu. Nkele whẹ tukowaru ẹpa Jékọpu gbukota.

Whẹ gbuwaru whẹ, whẹ gvukota, whẹ mee alí iya, ẹgara kfu ya.

E mebyiru ogbandzu

11 Ọ waa bọ okfu Onye-Nwe-Ọha kfu yeri Jeremáya: 2 "Ngabekwa nchí l'okfu, e kfu l'ogbandzu ono, nduge i kọru iya ndu Juda mee ndu bu lẹ Jerúsalem. 3 Kfu whẹ sọ whẹ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bọ Chileke nke Ízurẹlu l'ekfu ndọwa: 'Onye

l'ete eme okfu ono, e kfu l'ogbandzu ono bukwa onye a turu ọnu, 4 mbụ okfu ogbandzu ono, mu kfu doberu ndu-ichee unu whẹ nteke ono, mu dufutaru whẹ l'alí Íjiputu, l'ota-chichichi ọku ono, l'adaze igwe adaze.' Ngabekwa nchí l'iwhe mu kfu, mu sọru whẹ agha: 'Unu meje iwhe lile, mu sọru t'unu mee, nke ọwhu unu l'a-buru ndibe mu, mbẹdua aburu Chileke unu. 5 Ọo ya bọ, mu emee iwhe ono mu riburu ndu-ichee unu whẹ lẹ nte, mbụ nte ono mu riburu whẹ sọ whẹ lẹ mu l'a-nu whẹ alí, mini-ẹra eswi ye mmanu-ẹnwu jiru ejiji' bọ iya bọ alí-a, unu bu ntaa."

Mu sọ iya: "Ọ kwa g'ọ dọ, gube Onye-Nwe-Ọha."

6 Onye-Nwe-Ọha sọ mu: "Ryaa okfua aryarya lẹ mkpukpu gẹ mkpukpu ha l'alí Juda mee l'oma ogborogbo echi-uzo dọ lẹ Jerúsalem. Ryaa ya sọ whẹ: 'Unu ngabẹ nchí l'okfu e kfu l'ogbandzu ono, meje iya ememe. 7 Lẹ nkeshi nteke mu dufutaru ndu-ichee unu whẹ l'alí Íjiputu byeye ntau-a bẹ mu shikwawho lota whẹ ẹka lẹ nchí, mu l'alọ whẹ iya eshi ono asuje whẹ: "Unu nujeru mu okfu." 8 Ọle whẹ te ekwedu ngaberu mu nchí; whẹ te ekwe eme iwhe mu kfu. Whẹ b'uru kpokponyi; eme iwhe whẹ ritaru l'ejo obu ono, dọ whẹ nọ. Ọo ya meru, mu tuko ọnu lile, a turu l'ogbandzu ono mu sọru tẹ whẹ meje, whẹ jika lẹ whẹ te emedu iya, nwuru byabẹ whẹ l'ishi.' "

9 Tọ dọ iya bọ Onye-Nwe-Ọha sọ mu: "Ndu Juda mee ndu bu lẹ Jerúsalem l'achikwaru mu ejo idzu. 10 Whẹ lawhuakwaru azọ melahaa iwhe-dụ-ẹji ono, ndu-ichee whẹ meru, bọ ndu jikaru lẹ whẹ te emedu iwhe mu kfu. Whẹ tugbuakwaru je agwalahaa agwa ọdo; ejeru iya ozhi. Ndu ọzo-ulo Ízurẹlu mee ndu ọzo-ulo nke Juda bẹ mebyiakwaru ogbandzu ono, mu lẹ ndu-ichee whẹ gbaru. 11 Ọo ya bọ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Mu byakwa l'e-me t'oke iwhe-ọtsulanu, whẹ l'ete anahụ anahụ byakfuta whẹ. Whẹ l'aryakukwa mu, ọle mu ta angadụ nchí eyeru whẹ.

12 Nteke ono bẹ ndu mkpukpu alí Juda mee ndu bu lẹ Jerúsalem l'e-je akpoku agwa ono, whẹ l'akpọru ụnwù isensu ọku t'ọ yeri whẹ ẹka, ọle agwa whẹ ono ta adzofutadu whẹ l'oke iwhe-ọtsulanu ono, byakfutaru whẹ nọ. 13 Ọo gẹ mkpukpu unubẹ ndu Juda habe l'igweligwe bọ g'agwa unu hakwawho l'igweligwe. Ọ b'uru gẹ unubẹ ndu Jerúsalem nweberu igweligwe echi-uzo bọ g'unu tushiru igweligwe ẹnya ẹka unu l'akpoje ụnwù isensu ọku anụ agwa ono, iwhere iya dọ ono bọ iya bọ Bálu.' 14 A bya l'ẹka gbẹdua, bọ Jeremáya nọ; be ekfukwaru nọ mu l'iswi ẹhu ndu-a. Be echikwa mkpu ẹhu whẹ, tii ryohunu aryọ ẹhu whẹ; lẹ mu ta angabekwa nchí mẹ whẹ nodulewho l'iwhe-ọtsulanu ono kua mu oku."

15 Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sọ: "Ọo gunu bẹ ndu ono, mu yeri obu nọdu l'eze-ulo mu eme, l'ẹka whẹ tsowaa igweligwe ndu ọdo ye ẹka l'ejo iwhe whẹ chiru idzu iya? Ọo l'unu kweshiru ukwa; gbushia anụ gude

gbaarụ mu eja l'a-kpòshi mu tẹ mu ba anụ unu awhụ?
?Unu l'a-nogbuwaruro l'ẹhu-utso eme ejo-iwhe?

¹⁶ Ẹwha, Onye-Nwe-Ọha shi ekuje unu bụ ólívú, deru yókoo, l'amí mebyi, l'ama ụma. Ọle Onye-Nwe-Ọha l'arya ọrya dee kiriri gude kpọo unubẹ ólívú ono ọku; ẹkali unu agbakwashíhu.

¹⁷ “Ọo mụbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu ono, bụ mu dzabẹru unubẹ ndu Ízurelú mee ndu Juda g'ọo onye dzabẹru oshi, bẹ kuru ọla-l'iyi kpube unu; l'iswi ejo-iwhe, unu l'eme gude akpatsu mu ẹhu-eghughu; l'okfu ụnwù isensu ono, unu l'anọje akporu Bálu.”

Ejo idzu, a chírú doberu Jeremáya

¹⁸ Onye-Nwe-Ọha bẹ gbarụ mu ama ejo idzu, l'aachírú mu, o kpuhakwaru iya whọ goshi mu, mu marụ iya. ¹⁹ Ọle mu dulewho g'ọo nwaturu, l'eme odoo, a kpụ eje egbugbu. Mu ta marọ l'ọo mu bẹ whẹ l'achírú ejo idzu asụje: “Unu t'anyi gbutsua oshi ono yele mebyi iya. T'anyi mee t'o chihu l'alí ndu nọ ndzụ, nke ọwhu l'ẹte anyatajẹhe ẹwha iya.”

²⁰ Ọle-a; gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, onye l'ekpeje ikpe, dọ chíriri, mbụ gube onye ono, l'enyochaje uche madzụ yele obu iya, marụ iwhe dọ iya l'ego, tẹ mu nọdukwa whụ gẹ l'ii-gude gwata whẹ ụgwo iwhe whẹ meru mu nkele ọ kwa ghu bẹ mu woru okfu ẹhu mu ye l'ẹka.

²¹ “Ọo ya meru, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ẹgube okfu-a l'ishi ndu mkpukpu Anatotu, mbụ ndu ono, l'achọ ishi ndzụ mu bụ iya bụ ndu ono sọru mu lẹ mu zhia ozhi, Onye-Nwe-Ọha zhiru; mu aburu o-ji-ẹka-iy-egbu-on-wiya. ²² Ọo bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndọwa: ‘Mu l'a-nụkwa whẹ awhụ. Ụnwu okorọbya whẹ bụ ogu-igba l'a-ta ishi whẹ. Ọ bụru mkpẹgu l'e-gbushi ụnwu whẹ nwoke mee ụnwu whẹ nwanyị. ²³ Whẹ ta awhọdudu t'ọ ka mma l'ọo onye lanụ. O noo nkele mu l'e-me t'ejo-iwhe byakfuta ndu Anatotu mee awha ono, l'aa-nụ whẹ awhụ ono rwulewho.’”

Jeremáya l'aji Onye-Nwe-Ọha aji

12 Gube Onye-Nwe-Ọha, iigoshijekwa l'í bụ onye dọ chíriri mẹ mu l'echi ghu okfu. Ọle mu chọru tẹ mu lẹ ghu kfuada okfu gbasarụ ikpe kfuru nhamụnha. ?Ndeẹ iwhe meru, iwhe l'ekwejeru ndu l'eme ejo-ememe? ?Ndeẹ iwhe meru, ndu l'aghọ ụgho l'emeje iwhe whẹ l'eme mekota? ² Oo ghu dzabẹru whẹ, whẹ gbaa ọgbaragbu, whẹ bya evuta wata ọmi mmebyi. Whẹ l'akpujeru ghu l'ọnu ntekenteke.

Ọle iwhe whẹ l'ekfu te erwujedu whẹ l'ọhu-ẹwho.

³ Gube Onye-Nwe-Ọha marụ onye mu bụ. L'iiwhuje iwhe mu l'eme, l'iiinyochaje marụ g'obu mu dọ l'ẹka ị nọ. Kpufuta ndu ejo-ememe ono dobe nke egbugbu g'ọo aturu!

Dobe whẹ gẹ whẹ l'a-dụ, a whụ-gbua whẹ mbọku, l'aa-whụ-gbu whẹ!

⁴ ?Ọo nteke ole bẹ alí-a l'a-tsonyaa áwhụ tsọ-beru, mbụ nteke ẹwu, dọ l'alí-a l'akponyaa nkụ kpọ-beru? Ụnwu anumanu yele ụnwu ẹnu tukuru anwushihu l'iswi ejo-ememe, ndu bu l'alí-a l'emegbabe.

Whẹ l'anọje ekfu sụ:

“Chileke ta awhụkwa iwhe l'e-me anyi.”

Ọnu, Chileke yeru Jeremáya

⁵ “Jeremáya, ọ -buru lẹ gụ lẹ ndu gude ọkpa bẹ turu ẹgo ọso, whẹ meru ike ọogvu nụ ghu, ?ọo inya bẹ gụ lẹ whẹ l'e-gbechia túbẹ ẹgo ọso ọbu? Ọdo buru lẹ; ọ -buru l'ụkfu l'akpoje ghu l'alí ẹka saharu iwhe,

?ndẹ gẹ l'ii-shi mekota iya l'etsukala dọ lẹ mgboro ẹnyimu Jódanu?

⁶ Nkele ndu gụ lẹ whẹ bụ unwune lanụ, mbụ ndu gụ lẹ whẹ bụ ndu uwhu lanụ bẹ nwuaru ghu ye. Whẹ woliru olu arya t'e mee ghu gẹ l'ji-dụ. Ba adakobekwa whẹ; m'oberu whẹ l'ekfuru ghu okfu ọma.”

Onye-Nwe-Ọha l'agụ áwhụ ndibe iya

⁷ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “Mu pawarụ ndu ọlo mu haa.

Mu wofuwaru ẹka lẹ ndu ono, bụ oke-iwhe mu. Ndu ono, mu yeru obu bẹ mu nwuakwaru nụ ndu ọhogu whẹ.

⁸ Ndu ono, bụ oke-iwhe mu ono dukwa g'ọo oduu, bu l'ọswa l'ẹka mu nọ. Whẹ l'anọje abarụ mu hanyi-hanyi.

Ọ bụru iwhe ono meru mu kpọ whẹ ashị. ⁹ Whẹbe oke-iwhe mu ono dule mu whọ g'ọo ẹnu, l'avọ kẹdekede, udele gbawhe whẹ mgburumgburu avụ anụ whẹ kpatakpata.

Je ekukoo anụ-ẹgbudu l'owhu tẹ whẹ bya erita ike whẹ.

¹⁰ Ikpoto ndu l'echi aturu mebyishiwaru mgbabu vayinu mu.

Whẹ gudewa ọkpa dzọ ẹka mu kọru okfu gbudugbudu.

Ẹguru okfu mu ono bẹ whẹ

mewaru, ọ bụru echi-ẹgu, daburu iwchoro.

¹¹ Whẹ mewaru iya; ọ bụru ẹgu iwchoro,
ọ bụ ẹgu iwchoro, daburu karawhongu l'iwhu mu.
Alì ono l'owhu bẹ ẹgbara kfuru,
tọ dọ onye l'oorwuje l'ẹhu.

¹² Ndu emebyi bẹ zeru gbigbigbi
bya asọ-kputa eli nwugvu, dukota l'echi-ẹgu.
Ọ bụru Onye-Nwe-Ọha bẹ gude
ogu-igba iya asa madzụ ọsa ekfu.
L'alì-a l'owhu ta adudu ẹka nchì dọ madzụ ndoo
wata l'ishi lanụ jeye l'ishi iya ọwhu.

¹³ Whẹ kọru witi, ọ bụru ẹwu-ogvu bẹ whẹ kpatarụ.
Whẹ gude ose anya l'ikashia onwowhe,
urwu ta aduru whẹ iya.

Iwhe whẹ kọru l'alì te emedu ree; ọ bụru ẹhu, l'eghu
Onye-Nwe-Ọha damudamu bẹ kparụ iya nụ."

¹⁴ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "A bya
l'ẹka ejo ndu ono, whẹ lẹ ndu Ízurẹlu bụ obutobu nọ,
mbụ ndu ono kparụ ẹka l'alì ono, mu nuru ndu Ízurẹlu,
bụ ndibe mu t'ọ bụru oke-iwhe whẹ; ndu ono bẹ mu
l'e-wheta ewheta whefu l'alì whẹ. Mu ewheta ndu Juda
wefu l'echilabọ whẹbedua. ¹⁵ Mu whefugele whẹ whọ,
mu abya awuhuru whẹ imiko; dulatawhu whẹ azụ, tẹ
ndu nonu lwawhu azụ je anọdu l'oke-iwhe whẹ bụ iya
bụ l'alì nke ẹka whẹ. ¹⁶ Nteke bụ lẹ whẹ yeru ẹhu nwụ-
ta ọzo ọwhu ndibe mu l'etso, gude ẹwha mu rilahaa
nte sụ: 'Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'ọ vu iya';
ẹgube ono, whẹbedua zhiru ndibe mu tẹ whẹ gudeje
ẹwha Bálu ria nte; ọo ya bụ mu emee tẹ whẹ nọdushia
ike l'echilabọ ndibe mu. ¹⁷ Ọle mba ọwhu jikaru lẹ whẹ
ta angabedu nchì bẹ mu l'e-whetakota whefu mee tẹ
whẹ bụru kpurupyata." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha
l'ekfu ndono.

Aji-oke-l'ukfu, Onye-Nwe-Ọha zhiru Jeremáya t'ọ zuta

13 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfuru mu: "Tug-
bua je azuta aji-oke-l'ukfu, e meru l'ekwa ọcha
gude kebuta ukfu. Ọle t'ọ bo rwukwa lẹ mini." ² Ọ kwa
iya bụ; mu jenu je azuta aji-oke-l'ukfu ọbu gẹ Onye-
Nwe-Ọha kfuru; bya ekebuta iya l'ukfu.

³ Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu nke ugbo
labọ iya sụ: ⁴ "Wota aji-oke-l'ukfu ono, ì zuru gude
ekebuta ukfu; gude iya jeshia l'enyimu Yufurétisu je
edomia ya l'ogba, dọ l'eze ẹwhuru." ⁵ Ọ kwa iya bụ, mu
tugbunua je edomia ya lẹ mgboro ẹnyimu Yufurétisu
gẹ Onye-Nwe-Ọha zhiru mu.

⁶ O noo ya, a nọlewho ujiku olemole, Onye-Nwe-Ọha
sụ mu: "Je l'enyimu Yufurétisu je ewota aji-oke-l'ukfu
ono mu suru ghu t'i je edomia." ⁷ Ọ kwa iya bụ, mu
jeshinua ẹnyimu Yufurétisu ọbu je avofuta aji-oke-l'uk-
fu ono, mu wofuta iya l'ẹka ono, mu shi domia ya. Aji-
oke-l'ukfu ono mebyihuwa, tọ dọhe iwhe ọ dukwadu
ree nke ememe.

⁸ Onye-Nwe-Ọha byakwa ekfuru yeru mu sụ: ⁹ "Ọ
waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Ọo g'aji-oke-
l'ukfu ono mebyihuru bụ gẹ mu l'e-mebyi ekuku ono,
ndu Juda l'eku onwowhe mee oke ekuku ono, ndu
Jerúsalemụ l'eku onwowhe. ¹⁰ Ndu ejo-iwhe ono, mbụ
ndu ono, jikaru lẹ whẹ ta angadụ nchì l'okfu nkemu,
ndu ono, bụ kpokponyi ono, bụlewho iwhe whẹ ritaru
l'ejo obu, dọ whẹ nụ bẹ whẹ l'emeje. Ọ bụru agwa ọdo
bẹ whẹ l'anọduje etso, l'ejeru whẹ ozhi, l'abarụ whẹ
eja. Ọo g'aji-oke-l'ukfu ono dọ bẹ ndu ono l'a-dụ; ọ tọ
dudu iwhe whẹ l'a-dụ ree nke ememe. ¹¹ Ọo gẹ aji-oke-
l'ukfu l'ekejeru madzụ l'ukfu bụ gẹ mu meru ndu
Ízurẹlu l'owhu mee ndu Juda l'owhu tẹ whẹ keru mu
l'ẹhu chimu. Nke ọwhu whẹ l'a-buru ndibe mu, e shi
l'ẹka whẹ aja ẹwha mu ajaja; akwabẹ mu ugvu. Ọle
whẹ ta angaduru mu nchì." O nokwa iwhe Onye-Nwe-
Ọha l'ekfu ndono.

Ọvara mmẹe

¹² Onye-Nwe-Ọha sụ mu: "Kfuru ndu Ízurẹlu sụ whẹ
l'ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurẹlu
l'ekfu: 'Ọvara mmẹe g'ọ ha bẹ l'ee-yeji mmẹe eyeji.'
Nteke whẹ l'a-sụ ghu: '?Anyi ta amahadua l'ee-yeji
mmẹe eyeji l'itoto mmẹe?' ¹³ Iwhe l'iikfuru whẹ bụ: 'Ọ
waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Ndu alì-a
l'owhu bẹ mu l'e-che mmẹe t'ọ tsua whẹ atsụ, mbụ
ndu eze bụ ndu nọ l'oshi-eze Dévidi mee ndu l'agbaje
eja nụ Chileke mee ndu nkfuchiru Chileke mee iwhe
bụ ndu bukota lẹ Jerúsalemụ l'owhu. ¹⁴ Mu l'e-seta whẹ
lẹ madzụ ibe whẹ ishi l'ishi bugbabe vọ whẹ
ryaaryaa. Nna yele nwa bẹ mu l'a-vụ ryaaryaa. Mu l'a-
la whẹ l'iyi, mu ta awhuduru whẹ imiko, mu ta ayọru
whẹ ọshi; mu te emeru whẹ obu-imiko.'" O nokwa
iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Oku onwonye yele iwhere nke ndu Jerúsalemụ

¹⁵ Unu nwa iwhe, unu angabẹ nchì;
unu hadua ooku onwunu eku.

Nkele mube Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu.

¹⁶ Unu kwabẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu ugvu.
Ntaa l'ootoko mee t'ọochi byakfuta unu.

Ntaa unu l'ete akpokutadee iwhe
daa iko l'eli ugvu ono, gbarụ ẹkpuroochi.

Iwhe unu l'ele ẹnya iya bụ iwchoro;
ọle oo-me iya t'ọ dọ unu inyoki-inyoki.

Mbụ l'ọo-gbanwe iya t'ọ bụru tsurikiti ẹkpuroochi.

¹⁷ Ọle ọ -buru l'unu ta angadụ
nchì l'ẹka ono, l'aalọ unu lẹ nchì,
bẹ mu l'a-rya ẹkwa unu l'edomi,
l'iswi ekuku ono, unu l'eku onwunu.

Mu l'a-rya ẹkwa tsoo krukuru.

Enya-mini, shi mu l'ẹnya asọ gborogboro,

o noo nkele a kpúwaru ụnwu-atụru Onye-Nwe-Ọha lẹ ndzụ.

¹⁸ Kfuru eze yẹle ne iya, bụ eze-nwanyị sụ whẹ agha: “Unu nyizeta l'oshi-eze unu, o noo lẹ okpu-eze unu ono, l'enwu ọnya demudemu kpufuwaru unu l'ishi.

¹⁹ Mkpukpu lile, dukota l'ụzo ọhuda alị ndu Juda b'a gụ-chishiru agụ-chishi, nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu onye l'a-dụ ike agụha iya abahụ. Ndu Juda l'owhu b'a kpukotaru laa alị ọdo.”

²⁰ Jerúsalemu, paliadawho ọnya apali whụ ndu ọhogu unu gẹ whẹ shi l'ụzo isheli eze gidigidi abya. ?Ndẹhununu igwe-atụru ono, e yeru unu l'ẹka, mbụ igwe-atụru ono, unu shi egudeje eku onwunu? ²¹ ?Unu l'e-kfu gụnu nteke ndu ono, unu shi arị lẹ whẹ bụ ọkpobe ọnya unu whẹ bya alwụ-gbua unu bụru ndu ishi unu? Unu l'a-watakwa ooje iwhe-ọtsulanu g'ọo nwanyị ime l'eme. ²² Nteke unu jiru onwunu sụ: “?Ọo gụnu meru egube iwhe ọwa dakfu anyi?” Ọ kwa ejo-ememe ono, parụ ẹka ono, unu l'eme bẹ meru iwhe a whụ-liru unu uwe, unu ye l'ẹhu, woru unu mgbakụ mee ome-l'iwe. ²³ Onye Itiyópiya, ?ọo-dụ ike gbanwee akpọ-ẹhu iya? Agụ, ?l'ọo-dụ ike gbanwee ụghoro ụghoro ono, ọ dụ? O nokwawho g'unubẹ ndu oome ejo-iwhe kwọwaru ẹhu l'ẹte abyaa l'a-dụ ike gbanwee ya melahaa iwhe dụ ree.

²⁴ “Mu l'a-whụkashi unu g'ọo mkpaba ereshi, whẹrewhere echi-ẹgu whẹkashiru. ²⁵ O noo bụ oke, rwuberu unu, bụ iya bụ iwhe mu ketaru unu. Iwhe kparụ iya nụ bụ l'unu zoharu mu, woru obu unu kpọru yeru agwa l'ẹte abụa ire-lanụ. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ²⁶ Mụbe Onye-Nwe-Ọha l'a-whụliberu unu uwe l'ẹhu wukobe unu l'iwhu, nke ọwhu iwhere l'e-gude unu. ²⁷ Mu whụru unu l'ẹka unu l'eme iwhe ono, mu kpọru ashị. Mu whụru unu g'unu l'agwa agwa l'eli nwugvu mée l'oma ẹgu; g'ọo mkpi, l'arya mpu-wẹwe ejekfu ada egwu, mbụ g'ọo okee-inya l'arya mijiimii agbakfu ne-inya. Áwhụ tsọkwaru unubẹ ndu Jerúsalemu! ?Ọo nteke ole bẹ unu l'e-gbuchafu egbuchafu?”

Anwụ-akpọkpo yẹle mkpẹgu mée ogu-igba

14 Ọ waa bụ okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu anụ Jeremáya l'okfu anwụ-akpọkpo:

² “Juda l'agụkwa áwhụ.

Mkpukpu iya l'owhu l'anwụ pyalaa.

Ndu alị Juda gwọshitaru l'alị aya ẹkwa.

Mkpukpu ẹkwa swotobe lẹ Jerúsalemu.

³ Ndu a marụ ẹwha whẹ bẹ zhiru

ndu l'ejeru whẹ ozhi tẹ whẹ je ekuta mini.

Whẹ jee lẹ nwogvu-mini; whẹ ta awhụ iya mini kuta.

Whẹ seru ite whẹ l'owhorokpo lwa.

Iwhere gude whẹ, whẹ mehu whurii.

Whẹ kfubeggee ẹka l'iwhu.

⁴ Alị bẹ kewashihuru ekewashihu;

nkele mini ta chijehedu l'alị ono.

Iwhere gudewaa ndu l'akọ okfu.

Whẹ gbobeggee ẹka l'iwhu.

⁵ Ne ele, bu l'ẹgu bẹ harụ ụnwu, ọ nwuru nke ọwhụú gbaful,

nkele ẹwu, l'ọo-ta ta adudu.

⁶ Nkafụ-igara-ọswa kfuru l'eli

nwugvu atụ hẹehee g'ọo nkuta-ọswa.

Ọnya gbaqota iya ọochi nkele ọ tọ dudu nri, l'ọo-ta.”

⁷ “A makwaru-a l'ejo-ememe, anyi

meru l'agba anyi ejo ẹka-ebe.

Ọle ọbu; gube Onye-Nwe-Ọha;

gudenu iswi ẹwha ghu gbatarụ anyi mkpu eyemeka.

Anyi shiwa l'ẹka i nọ lufu igweligwe oge.

Anyi mewaru iwhe-dụ-ẹji l'ẹka i nọ.

⁸ Ọ kwa gubedua bụ onye ndu Ízurelu chíru ọnya yeru;

ọ bụru ghu l'adzoje whẹ nteke whẹ l'eje iwhe-ọtsulanu.

?Ọo gụnu meru i dụ g'ọo onye byarụ abya l'alị-a,

g'ọo onye l'eje iwhe ọochi guderu iya ọ radụ?

⁹ ?Ọo gụnu meru i dụ g'ọo onye, e meru lẹ nzirizẹhu,

g'ọo onye ojogu, ike l'adụa nke t'ọ dzota ndzụ?

Ọle gube Onye-Nwe-Ọha nonuwho l'echilabọ anyi.

Anyi l'aza ẹwha ala lẹ nkeghu.

Ba ahakwa anyi!”

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu okfu ẹhu ndu-a sụ: “Iwhe l'aduje whẹ ree bụ ọgha-whe ririri. Ọkpa te egvujeru whẹ egvuru. Ọo ya meru mụbe Onye-Nwe-Ọha ta anabata whẹ. Mu l'a-nyata ejo-ememe, whẹ megbaberu, mu ahụ whẹ àhùhù iwhe-dụ-ẹji whẹ meru.”

¹¹ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya asụ mu: “Be ekfukwa nụ mụbe Onye-Nwe-Ọha t'ọ duru ndu-a lẹ mma.

¹² Whẹ -je m'ọo l'aswị ẹgu kfuru nụ mu bẹ mu l'ẹte an-gakwaru whẹ nchị l'aryo, whẹ l'aryo mu. Whẹ -je m'ọo l'agbaru mu ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, gbaarụ mu ẹja nri bẹ mu l'ẹte anatakwa iya. Ọo ogu-igba, mée mkpẹgu, mée ejo ẹhu-ba-dụ-mma bẹ mu l'e-gude gbushia whẹ.”

¹³ Tọ dụ iya bụ, mu sụ: “Oowaa, gube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha; ndu nkfuchiru l'anọjekwa ekfuru whẹ lẹ whẹ sụ agha: ‘Unu ta abyadu l'a-whụ ogu-igba ọnya, mkpẹgu ta abya l'eme unu. Iwhe mu l'e-mechia bụ lẹ mu l'e-me tẹ nchị dụ unu ndoo l'alị-a.’ ”

¹⁴ Onye-Nwe-Ọha bya eyee ọnu sụ mu-a: “Ndu nkfuchiru ono gudekwa ẹwha mu adzụ ejire. Ọ tọ kwa mbedua yeru whẹ tẹ whẹ bya, tọ bụ mu turu whẹ iwhe whẹ l'ekfu, tọ dụ iwhe mu kfuru nụ whẹ. Iwhe whẹ l'ekfu bukwa iwhe shi l'owhulanya ụgho dụ. Iwhe whẹ kfuru l'oo-me bụru mkpọkoro iwhe whẹ ritaru l'obu whẹ.

¹⁵ Ọo ya meru, mụbe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu okfu ẹhu ndu nkfuchiru ono, gude ẹwha mu ekfu iwhe ono, mbụ ndu ono, l'ẹte abụa mu yeru whẹ tẹ whẹ bya; whẹ

bya anọdu ekfu sụ: 'Ogu-igba yele mkpẹgu ta adụkwa l'alí-a.' Ọo ogu-igba yele mkpẹgu ono l'a-ta ishi ndu nkfuchiru ono. ¹⁶ Ndu ono, bụ ndu whẹ kfuru nụ bẹ l'ee-tuwaha l'oma Jerúsalem, l'ẹka mkpẹgu yele ogu-igba taru ishi whẹ. Onye lanu te ewhududu nke t'o lia whẹ, mọe nyee whẹ, mọe nwa whẹ nwoke, mọe nwa whẹ nwanyi. Mu l'e-woru ejo-ememe, whẹ l'eme wua whẹ l'ẹhu gude gwaa whẹ ọchi."

¹⁷ "Okfu, l'ii-kfuru whẹ bụ ọwa:

T'ẹnya-mini shikwa mu l'ẹnya kwajẹ patapata eswe l'enyashi; t'o bo buhukwa ebuhu.

Nkele ndibe mu b'e mekaru iwhe parụ ẹka.

E gberu whẹ igbengvu.

¹⁸ Ọobuje, mu bahụ l'ẹgbudu;

mu awhua odzu ndu e gburu

l'ogu-igba gẹ whẹ wushiru.

Nteke mu bahuru lẹ mkpukpu,

mu awhua ndu mkpẹgu l'amyee ukpazhi-onwu-onu.

Ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke mọe ndu nkfuchiru Chileke

tukoru alí ono aghawhe ngvudangvu,

whẹ ta ama iwhe whẹ l'eme eme ishi."

¹⁹ Onye-Nwe-Ọha; ?i jikawaru Juda swiikpamu?

?Whẹ dụwa ghu ashí, mbụ ndu Záyonu?

?Ọo hunu gunu meru i kẹe anyi ọrwu, bụ agwota agwota?

Anyi leri ẹnya nteke nchí l'a-dụ anyi ndoo, tọ dụ iwhe-oma, anyi letaru iya.

Anyi bya elee ẹnya nteke iwhe l'eme anyi l'e-mehu; ọ bulerua iwhe l'eye egvu bẹ anyi whuru.

²⁰ Gube Onye-Nwe-Ọha; ejo-ememe, anyi meg-baberu,

yele iwhe-dụ-ẹji, nna anyi oche whẹ megbaberu rwuakwaru anyi l'ẹhu.

Ishi-okfu bulewho l'anyi mewaru iwhe-dụ-ẹji l'ẹka i nọ.

²¹ Gudekwa iswi ewha ghu ba ajika anyi.

Be ewokwaru Jerúsalem, bụ oshi-eze ghu ono, dụ biribiri gwọo lẹ ntụ.

Nyatakwa ogbandzu anyi lẹ ghu.

Be emebyikwa iya emebi.

²² Agwa iworo ono, ndu

ohamoha l'agwa ta dujekwa ike mee tẹ mini chía.

Igweli ta anonyajee yoo mini l'onwiya.

Ọo gubedua bẹ anyi chiru ẹnya yeru.

Mbụ gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi, nkele ọo ghu tuko iwhe lile ono emekota.

Iwhe madzụ buru ụwa iya bẹ l'oolaje

15 Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ mu: "Ọ tọ dukwa m'oberu Mosisu yele Sámuwelu bya afuta kfuru mu l'iwu, mu ta abyakwa l'a-whuru ndu-a imiko. Chifu whẹ l'iwu mu, tẹ whẹ lufu! ² Whẹ jia ghu:

'?Ọo awe bẹ anyi l'a-la?' Gụ asụ whẹ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:

"Ndu buru ụwa ọola

l'ẹhu-ba-dụ-mma l'a-la l'ẹhu-ba-dụ-mma.

Ndu buru ụwa ọola lẹ mma l'a-la lẹ mma.

Ndu buru ụwa ọola lẹ mkpẹgu l'a-la lẹ mkpẹgu.

Ndu buru ụwa l'aa-kpụ whẹ lẹ ndzụ bẹ l'aa-kpụ lẹ ndzụ.

³ "Mu l'a-tụ ẹka l'uzhi iwhe ẹno, l'e-me tẹ whẹ buru kpukpuru-swoo." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. "Ee-gbu whẹ lẹ mma, nkuta akpua anụ whẹ wuru-wuru, unwu-enu, l'ewhe l'eli yele anụ-eworo nke mgboko avua anụ whẹ l'akpaa, mee tẹ whẹ buru kpukpuru-swoo. ⁴ Mu l'e-me whẹ, whẹ aburu ndu, alize ndu mgboko l'owhu l'a-kpuru tuu, l'iswi iwhe Manáse, bụ nwa Hezekáya meru lẹ Jerúsalem nteke ọ bụ eze ndu Juda.

⁵ "Unubẹ Jerúsalem, ?oo onye l'a-yoru unu ọshi?

?Ọo onye l'a-gụ áwhụ unu?

?Ọo onye l'a-dụ ike kfucha akfucha jia unu g'unu meru?

⁶ Unu jikaru mu." O nokwa iwhe

Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

"Unu gbekotaru mu azụ.

Ọo ya meru, mu tuchia ẹka mu zụ unu l'ẹhu, laa unu l'iyi.

Nkele mu menyawaru unu obu-imiko, ike, dụ ẹbo gvụ mu.

⁷ Mu gude ẹka-epete whuchaa unu awhucha l'iwhe bụ onu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpukpu lile, dụ l'alí-a.

Mu meru t'iwhe nwakaaru unu,

mbụ lẹ mu meru, mgbu-onwu gbushia ndibe mu,

ọle unu te ekwedu haa ejo ụzo, unu l'etso.

⁸ Unwanyi-mbunu unu bẹ mu

meru, whẹ kuru kpataa ka eja, dụ l'ogbigbo ẹnyimu.

Akatikoro unwu-okorọbya unu bẹ mu gude mgbu-onwu bya

ekpochafu l'echi eswe labo,

shi nno mee tẹ ne whẹ tsua ejo ude.

Ejo iwhe-otsulanu yele l'iwhe l'awa obu mini bẹ mu meru,

ọ buru iwhe turu unu l'ukfu.

⁹ Nwanyi, unwegirima iya ẹsaa

nwushihuru bẹ meru yekpekengu vẹhu,

tụ-buhulekwawho ume.

Enyanwu nkiya rịba lẹ nteke bukwadu echi eswe.

E meru iya iwhe-iwhere, kpua ya iwu lẹ ntụ.

Ndu ọwhu whuduru nụ bẹ mu haru ndu ọhogu,

whẹ gude mma whua whẹ awhụ.

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

Jeremáya l'agụ ngírima

¹⁰ Nshòbukwa mu nshò, ne mu; a makwarùro mē t'ì nwùshi mu tē mu bya abùru onye yēle ndu alì-a l'owhu l'a-nò ese okfu, l'akpawhe ẹnya. Ọ tọ dükwa onye mu jejeru ugwo, tọ dụ onye mu jitajeru ugwo, ọle ọo ọnu bē whē l'anọje eburu mu. ¹¹ Onye-Nwe-Ọha, t'ò rek-waaru whē, mbụ ọnu ono whē l'eburu mu, m'ò -bùru l'ozhi mu jeru ghu bē mu l'ète ejerwedua ejerwe; m'òbu lē mu ta aryò-chitadu ọnu ndu ọhogu mu nteke whē nọ l'iwhe-ọtsulanu yēle mkpamēhu. ¹² Madzụ ta adükwa ike anyaji mgbòro-igwe, kelekele mgbòro-igwe ọwhu, shi l'alì ụzo isheli mēe ope.

¹³ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “Èku, ndibe mu kpatarụ yēle iwhe whē nwe enwe bē mu l'a-harụ ndu ọhogu tē whē vù l'akpaa. È ta akfùdu whē ugwo iya. O noo abùru iwhe ọ kpatarụ, mbụ iwhe-dù-èjì, whē meg-baberu l'alì-a l'owhu. ¹⁴ Mu l'e-me whē tē whē büru ohu l'èka ndu ọhogu whē l'alì, whē l'ète amahaa, nkele ẹhu-eghughu mu chanwuhwaru g'ọo ọku, o je l'e-kegbushi whē.”

¹⁵ Mu sụ iya: “Gùbe Onye-Nwe-Ọha, ì marụ mu ree. Nyatanụ mu! Letanu mu ẹnya. Gwatanụ ugwo iwhe ndu l'akpa mu ẹhu meru mu. Be ewofushinu mu, eshi-ọwhu ẹhu l'ète eghuje ghu eghu ẹgwegwa. Manụru l'e mewaru mu iwhe-iwhere l'okfu ẹhu ghu. ¹⁶ Nteke mu nùru okfu ghu, bē mu natarụ iya ria g'ọo onye l'eri nri. Okfu ghu l'atsoje mu ụtso; tēmenu l'ọduje mu ree l'obu. Nkele aanọje eku mu ẹwha ala l'ẹwha ghu; gùbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu. ¹⁷ Mu lē ndu yawuyawu tēke anọgbabukwa l'èka lanụ, mu lē whē te emebua ẹmereme. Mu l'anọdujeru onwomu, nkele ẹka ghu dụ mu l'ẹhu, ọ büru ẹhu l'eghushi mu eghu ike. ¹⁸ ?Ọo gūnu meru iwhe-ọtsulanu, mu l'èje ta agvù agvù. Ọnya, l'aba mu nù büru agwọta agwọta, t'ọ kpọhu akpọhu? ?Iime t'ì dù g'ọo ọnu-iyi, dù ẹregede ẹregede l'èka mu nọ, mbụ ọnu-iyi, mini l'atahùje nteke l'ọotoo gbaa ya l'atahù?”

¹⁹ Onye-Nwe-Ọha kwobe iswi iwhe ono ekfu sụ: “Ọ -büru l'ì darù onwoghù ụta lwakfutawhu mu azụ, bē mu l'e-dobewhu ghu azụ l'ọnodu ghu, t'ì büru onye l'ejeru mu ozhi. Nteke bụ l'ì watarù okfu okfu, nweru ishi, t'ì kfuje mkpọkoro okfu, bē l'ìi-büru onye l'ekfuchita ọnu mu. Ndu madzù l'a-nò agba akùbe ghu, ọ tọ dù gùbedua l'a-nò agba akùbe whē. ²⁰ Mu l'e-me ghu t'ì büru mgbodo, a tūru l'ope tūshia ya ike l'èka whē nọ. Whē l'e-tso ghu ọgu, ọle whē ta abyadù l'a-kakputa ghu l'ẹnya, o noo nkele mu swiru ghu eswiru, mu je l'a-nafùta ghu, dzọo ghu.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ²¹ “Mu l'a-nafùta ghu l'èka ndu ejo-ememe, mu agbafùta ghu tē ndu ẹka-ike ba afùru ghu.”

Iwhe bụ uche Onye-Nwe-Ọha l'ẹhu Jeremáya

16 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ² “Ba alükwa nwanyì l'èka-a, gù eje anwùtakwa iya ụnwegirima. ³ Lē Onye-Nwe-Ọha l'ekfukwa okfu ẹhu ụnwegirima, l'aa-nwùshi l'èka-a mēe okfu ẹhu ne lē nna, l'a-nwùshi whē nù sù: ⁴ Iwhe l'e-gbushi whē bụ ejo ẹhu-ba-dù-mma. T'a bya l'a-rya ẹkwa whē arya, t'e li whē eli. Odzu whē l'a-tù gbaa gbaa l'alì g'ọo nshì. Iwhe l'a-ta ishi whē bụ mma yēle mkpēgu. Odzu whē abùru nri, ụnwu ẹnu, l'ewhe l'eli yēle ụnwu anụ-ẹgbudu l'a-nò eri.”

⁵ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: “Be ekpukwa ishi l'ùlo mkpe. Ba arýakwa ẹkwa whē, tii jehunu imiko anwùhu. O noo nkele mu nafùwaru whē ẹhu-ọdu-guu, bya ewofuwaa n-yemobu mu l'èka whē nọ mēe obu-imiko mu.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ⁶ “Ndu ha shii mēe ndu ha nwanshì l'atùko nwùshihu l'alì-a. E te elidu whē eli, t'a rya ẹkwa whē. T'ọ dù onye l'e-byi onwiya iwhe l'ẹhu, t'a kpushiru whē ishi. ⁷ Ọ tọ dùdu onye l'e-vu nri abyarù whē l'ùlo-mkpe. Tọ dù onye l'e-vu mēe abyarù whē imiko anwùhu nna whē mēe nke ne whē, nwùhuru nù.

⁸ “Be ekpukwa ishi l'ùlo ẹka eriri darù, nke ọwhu gù lē whē l'ète anọ eriko l'angùko. ⁹ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, mbụ Chileke nke Ízurèlù l'ekfu: Ụzu ẹhu-ùtso yēle ẹswa ono, l'aduje l'èka-a bē mu l'e-me t'ọ büru kperemu. Uzere ono, nwoke, l'aabya ọlu nwanyì yēle nwanyì, l'aabya alùlu l'emeje abükwaruwho kperemu. Mu l'e-me iya ya agbaa unu l'iwhu, nteke unu nọkwadu ndzù.

¹⁰ “Nteke i kfuru ndu-a iwhe lile ono, whē -jia ghu sù: ‘?Ọo gūnu meru Onye-Nwe-Ọha kuru ejo ụdudu ọwa kpua anyi? ?Ọo awe bē anyi mesweru? ?Ọo iwhe-dù-èjì gūnu bē anyi meru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi?’

¹¹ Iwhe l'ii-kfuru whē bē bụ lē Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: ‘Iwhe kparù iya nù bụ lē ndù-ichee unu whē harù mu, gwalahaa agwa ọdo, l'ejeru whē ozhi, l'abarù whē ẹja. Whē harù mu, jìka lē whē te emedu iwhe iwu mu kfuru. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹² Unubèdua l'onwunu bē meru iwhe ka njo amamē ọwhu ndù-ichee unu whē meru. Unu whùnu g'unu tükuru büru kwèkwe-èligeli l'ẹhu l'ẹhu, ọ büru iwhe unu rìtaru l'ejo obu unu bē unu l'emeje; haa ome iwhe mu sùru t'unu meje. ¹³ Ọo ya l'e-me mu atùfu unu atùfu l'alì-a, tūru unu ye l'alì, unu l'ète amaa, ndù-ichee unu whē ta ama iya. Unu anọdu l'èka ono ejeru agwa ọdo ozhi eswe l'ènyashi nkele unu ta atùbahedu mu l'ẹnya.’”

Okfu alwalwa ndu
a kpuru lē ndzù

¹⁴ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: “Lekwa lē mbọku l'abyaakwa, nteke l'ète asuje-

he: 'Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'o vu iya, mbụ onye ono, dufutaru ndu Ízurelu l'alí Íjiputu.'¹⁵ Iwhe l'ee-kfujechia bụ: 'Onye-Nwe-Ọha nọdua vuru-a ishi iya g'o vu iya, mbụ onye ono, dulatawhuru ndu Ízurelu azụ l'alí whẹ, watalewho l'alí ụzo isheli mee l'alí ono, o shi chikashia whẹ dobe. Nkele mu l'e-dulatawhu whẹ azụ l'alí ono, mu nuru ndụ-ichee whẹ gèdegede.' "

Chileke l'a-nụ ndu nkiya awụ

¹⁶ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: "Lekwa; mu l'e-zhi t'e je kua igweligwe ndu l'anma ẹma tẹ whẹ bya anmata ndu-a. Ndu ọdo, mu l'e-zhi t'e je kua bụ igweligwe ndu l'achị nta, tẹ whẹ bya achia nta whẹ l'eze ugwu, mee l'ugwu nshiji, mee l'ọgba, dụ l'eze ẹwhuru. ¹⁷ Nkele iwhe lile whẹ l'eme bẹ mu whụkotaru. Ọ tọ dudu ọwhu e domiru mu edomi. Iwhe-dụ-ẹji, whẹ l'eme daburu ẹba l'iwhu mu. ¹⁸ Mu l'a-kfụ whẹ ụgwo nkfulabo l'ejo-ememe whẹ mee l'iwhe-dụ-ẹji, whẹ l'eme. O noo nkele whẹ gude agwa whẹ ono, l'ẹte anọ ndzụ, bụ iwhe mu kpọru ashị emerwushi alí mu. Ọ bụru akpamara ono bẹ whẹ metaru jeye o ji oke-iwhe mu ono."

Jeremáya l'ekfu anụ Onye-Nwe-Ọha

¹⁹ Onye-Nwe-Ọha, ọ kwa ghu bụ ike mu, bụru agbarara, tų-where mu mgburumgburu. Ọo ghu bụ onye mu l'agbabajẹ l'ime iya je ezeeru ndzụ nteke mu l'ẹje iwhe-ọtsulanu. Mba lile l'e-shi l'ẹka mgboko beru byakfuta ghu bya asụ: "Ndu-ichee anyi te enwedu iwhe ọdo, whẹ nweru gbahaa agwa ono, bụ ụgho nkuchi. Mbụ iwhe ono, bụ iwhe mmaanụ, mkpa iya l'ẹte adụ. ²⁰ Madzụ, ?l'oo-gude ẹka iya metaru onwiya chi? Ọwhu e gude ẹka mee ta abụdu chi.

²¹ "Ngwa leenu, mu l'e-me tẹ whẹ marụ, mbụ lẹ mu l'e-gude ntaa mee tẹ whẹ marụ g'ike mu yele ọkpehu mu habe. Nteke ono bẹ whẹ l'a-marụ l'ẹwha Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.

Iwhe-dụ-ẹji ndu Juda megbaberu

17 "Iwhe-dụ-ẹji ndu Juda meru bẹ bụ lẹ mkpara-ẹkwo, e meru l'igwe b'e gude dee ya. E gude ọnunu aka, tųpyiru atųpyi kaa ya aka l'okpekpu, bụ obu whẹ mee lẹ mpu, a nmaberu l'ẹnya-mgbeja. ² Ụnwu whẹ bẹ nyatakọtaru ẹnya-mgbeja whẹ ono; nyata agwa ono, bụ Ashera, whẹ doberu lẹ mgboro iwhe bụ oshi, jakashihuru ajakashihu, mee l'eli ugwu hagee l'eli, ³ mee l'eze ugwu, dụ-gee l'ẹgbudu. Ẹku unu kpatarụ yele iwhe lile, unu nweru bẹ mu l'e-me tẹ ndu ọhogu unu vaa l'akpaa; t'ọ bụru ụgwo unu kfuru l'iwhe-dụ-ẹji ono, unu megbaberu l'alí unu l'owhu. ⁴ Ẹka unu l'a-lufu l'alí ono, bụ oke-iwhe ono, mu nuru unu. Mu l'e-me unu, unu aburu ohu l'ẹka ndu ọhogu unu l'alí, unu l'ẹte amahaa nkele unu mewaru ẹhu-eghughu mu chanwuru g'ọo ọku; o je l'e-ke jeye lẹ gbururu."

Onye a tųru ọnu; l'onye a gọru ọnu-ọma nụ

⁵ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: "Ọ kwa onye a tųru ọnu b'ọ bụ, mbụ onye kpọru obu iya ye lẹ madzụ, onye bụ madzụ mmaka bụ agbarike iya, ọ dakoberu, mbụ onye obu iya lufuru l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ.

⁶ Onye ọbu dükwa g'ọo nwa oshi nshiji, gvuru l'echi-ẹgu alí ọkponku, iwhe-ọma bya bẹ l'ọotoo byadua l'a-whụ iya ẹnya, nkele ẹka o bu l'echi-ẹgu bụ ẹka dụ chakiri chakiri, mbụ alí únú, l'ẹte adụ onye bu iya nụ.

⁷ Ọo Onye a gọru ọnu-ọma nụ b'ọ bụ, mbụ onye kpọru obu iya ye lẹ Onye-Nwe-Ọha, mbụ onye bụ Onye-Nwe-Ọha b'ọ dakoberu.

⁸ Onye ọbu dụ g'ọo oshi, e yeru lẹ mgboro mini, ọ chiru ọgbaragbu iya wẹ lẹ mini.

Ọ tọ tsujedu egwu mẹ okpomọku bya, nteke nteke bẹ ẹkwo iya l'adụkotaje oyiru oyiru. Ọ tọ chijedu uche l'ẹka mee anwụ kpọbe, tọ minyinjee mebyi kfushi."

Obu madzụ

⁹ Obu madzụ parụ ụgho karia iwhe lile. Ọ parụ ẹji shii.

?Oo onye ha gẹ l'ọo-ma, iwhe dụ iya nụ?

¹⁰ "Ọo mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha l'enyochaje obu, mu l'eleje uche madzụ ule marụ iwhe dụ iya nụ. Onyenọnu bẹ mu l'emeje yeru g'umere iya gbarụ, mee g'iwe l'ooome dụ."

¹¹ Onye l'akpa ẹku l'uzo l'ẹte akfuaru nhamunha dükwa g'ọo ọkwa l'ekpu l'ekwa, l'ẹte abụa yebedua tųru. Ndzụ iya kelewho ẹbo t'ọ gvụ, ẹku iya ono agvụ iya l'ẹka,

onye ono emegeee bụru onye eswe.

Onye-Nwe-Ọha bụ onye ndu Ízurelu chiru ẹnya yeru

¹² Eze-ulo ono anyi doberu nsọ, bụ iya bụ oshi-eze ono dụ biribiri bẹ shi lẹ mbụ bụru ẹka e kutseru ekutse.

¹³ Gube Onye-Nwe-Ọha, ọo ghu bẹ ndu Ízurelu chiru ẹnya yeru. Iwhe bụ ndu harụ ghu nụ bẹ l'ee-me iwhe-iwhere. Ndu gbẹru ghu azụ bẹ l'ee-de ẹwha whẹ l'alí-maa, nkele whẹ parụ Onye-Nwe-Ọha haa, bụ iya bụ ishi mini, l'anụ ndzụ.

Jeremáya l'ekfu anụ Chileke t'ọ gbatarụ iya

¹⁴ Gube Onye-Nwe-Ọha, menua t'iwhe, l'eme mu nụ mehu mu, nke ọwhu ẹhu l'a-dụ mu mma. Dzọnua mu, nke ọwhu mu l'a-buru onye a dzọtaru. Ọo ghu bụ onye mu l'anoje aja ama.

¹⁵ Ndu madzú l'anọduje ekfuru mu sụ: "Ndehunu iwhe ọbu, Onye-Nwe-Ọha kfuru l'ọo-nwụ? T'o renua mbụ okfu iya ọbu!"

¹⁶ Ọ tọ dukwa nteke mu nwukobejeru ghu t'i wokfuta whẹ ejo-iwhe, tọ dọ nteke ọ gujeru mu t'iwhe-ọtsulanu byakfuta whẹ. Gụbedua, bụ Onye-Nwe-Ọha makwaru-a ono. Iwhe lile, shi mu l'ọnu futa daburu ẹba l'iwhu ghu. ¹⁷ Ba abụkwa iwhe l'eye egvu dọru mu. Ọ kwa gụbedua bụ onye mu l'agbabajẹ l'ime iya je ezeeru ndzụ nteke iwhe-ọtsulanu byarụ. ¹⁸ Mekwa t'iwhere gude ndu l'akpa mu ẹhu. T'iwhere be emekwa mbẹdua. Mekwa t'egvu bya whẹ l'ẹhu. T'egvu ba abyakwa mbẹdua l'ẹhu. Wokfutakwa whẹ ejo-iwhe. Laa whẹ l'iyi, laa whẹ iya nlabọ.

Odoe mbọku ọtuta-ume nsọ

¹⁹ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru mu: "Je akfuru l'ọnu ẹka ndu madzú l'eshije abahụ lẹ mkpukpu, mbụ l'ọnu iya ọwhu ndu eze, l'achị ndu Juda l'eshije abahụ shikwa iya whọ afuta. Tụko iwhe bụ-zhia ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ Jerúsalemụ je akfukotaru, ²⁰ sụ whẹ agha: 'Unu nụkwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu; unubẹ ndu eze ndu Juda, mée unubẹ ndu Juda l'owhu, mée ndu lile bu lẹ Jerúsalemụ, mbụ unubẹ ndu ono, l'aghatajẹ l'ọnu ẹka-a. ²¹ Unu lekwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Unu kwabekwaru onwunu ẹnya t'ọ bọ dọ iwhe unu l'evuje mbọku-ọtuta-ume, mbụ t'unu be evujekwa iwhe shia ọnu-abata Jerúsalemụ. ²² Ba adukwa iwhe unu l'eshije l'ụlo unu vuru futa mbọku-ọtuta-ume; t'unu be ejejekwa ozhi mbọku ono. Unu dobe mbọku-ọtuta-ume nsọ, ẹgube ono mu kfuru iya ndụ-ichee unu whẹ. ²³ Ndụ-ichee unu whẹ te ekwedu nọaru mu okfu. Whẹ jikaru lẹ whẹ ta angabeduru mu nchị. Whẹ bụru kpokponyi, jịka lẹ whẹ ta anuduru mu okfu, mbụ lẹ whẹ ta anwutadu iwhe l'iwhe mu l'ezhi whẹ. ²⁴ Ọle Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: Ọ -bụru l'unu ngaberu nchị l'iwhe mu kfuru, haa ovu iwhe eshi ọnu-abata mkpukpu-a lẹ mbọku-ọtuta-ume, mbụ unu -dobezhiiwaa mbọku-ọtuta-ume ono nsọ, tọ dọ ozhi, unu l'ejeje mbọku ono, ²⁵ ọo ya bụ lẹ ndu eze nọ l'oshi-eze Dévidi mée ndu whẹ meru ishi l'e-shije l'ọnu mkpukpu-a abahụ l'ime iya. Whẹ lẹ ndu ishi-ozhi whẹ, mée ndu Juda, mée ndu bu lẹ Jerúsalemụ l'a-tụko agbakaa l'ugbo-inya mée l'eli inya. Jerúsalemụ abya abụru ẹka ebu ebu jeye lẹ gbururu. ²⁶ Ee-shi lẹ mkpukpu, dọ-gee l'alị ndu Juda mée l'unwu mkpukpu, gbarụ Jerúsalemụ mgburumgburu, shi l'alị ndu Bénéjaminu abya ẹka-a. E shikwawho l'alị ọkpa-ugvu, dọ l'ụzo ẹnyanwu-arịba, mée l'alị ugvu ugvu, mée l'ohuda alị Juda abya. Whẹ l'a-bya l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha bya agbaa ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, mée ẹja mmaanụ, mée ẹja nri; kpọo unwu ụnwù isensu ọku, gbakwawho ẹja ekele. ²⁷ Nteke bụ l'unu ta angabeduru nchị l'iwhe mu

kfuru, jịka odoe mbọku ọtuta-ume nsọ, unu te ekwe haa ovu iwhe eshi ọnu-abata Jerúsalemụ lẹ mbọku-ọtuta-ume; ọo ya bụ lẹ mu l'a-turu ọku chee l'ọnu-abata Jerúsalemụ ono. Ọku ọbu atụko ẹka a turu o shihu ike lẹ Jerúsalemụ dzukota. Ẹ ta agbanyidu iya agbanyi.' "

Jeremáya jeru ibe ọkpu-ite

18 Ọ waa bụ okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Jeremáya: ² "Gbalihu jeshia ibe ọkpu-ite. Ọo ẹka ono bẹ mu l'e-kfuru ghu iwhe mu l'eme tẹ mu kfua." ³ Ọo ya bụ, mu jeshia ibe ọkpu-ite. Mu rwua ẹka ono; ọ nọduwa lẹ wilu labọ, l'oogudeje akpụ ite arwụ ọrwu. ⁴ Ite ırwa, l'ọokpu ghajoshihu iya l'ẹka. O gudewhu ırwa ono azụ kpukwa-zhia ite ono g'ọ dọ yẹbe ọkpu-ite ono ree t'ọ kpua ya.

⁵ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ⁶ "Unubẹ ọzo-ulo Ízurelụ, 7 ọo lẹ mu ta adudu ike eme unu iwhe ọ-kpụ-ite-e meru ırwa ono?" O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. "Leenu, ọ kwa g'ırwa dọ l'ẹka ọkpu-ite bụ g'unubẹ ọzo-ulo Ízurelụ dọ l'ẹka mu. ⁷ Ọ -bụru l'o nweru mba; ọdua l'ọo alị-eze, mu kfujeru okfu ẹhu whẹ sụ lẹ mu l'a-vụ whẹ l'ogvu; lakashia whẹ alakashị, laa whẹ l'iyi; ⁸ ọ -bụru lẹ mba ono, mu kfuru okfu ẹhu whẹ ono nweru gẹ whẹ shi dakọbe haa ome ejo-iwhe, whẹ l'eme, bẹ obu l'e-jizetakwa mu, mu ahaa whẹ ome ejo-iwhe ono, mu shi túbẹ lẹ mu l'e-me whẹ. ⁹ Nteke bükwanu l'o nweru mba; ọdua l'ọo alị-eze, mu kfujeru okfu ẹhu whẹ sụ lẹ mu l'aa-tụ whẹ g'ọo ụlo; dzabẹ whẹ adzabẹ, ¹⁰ whẹ melahaa ejo-iwhe l'ẹnya mu, whẹ jịka lẹ whẹ ta anuduru mu okfu, mu ahaa whẹ omeru iwhe dọ ree, mu shi túbẹ lẹ mu l'e-meru whẹ. ¹¹ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe l'ii-kfuru ndu Juda mée ndu bu lẹ Jerúsalemụ; sụ whẹ agha: 'Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Unu lekwa lẹ mu l'edozhiakwaru unu ọla-l'iyi, mu l'achiru unu ejo idzu. T'onyenonu l'ẹhu l'ẹhu dakobekwawho lwawhuta azụ, haa ome ejo-iwhe, unu mezhia ụzo unu mée iwhe unu l'eme t'ọ dọ ree.' ¹² Whẹ l'a-sukwaro: 'Ọ kwa nke mmaka. Whẹ l'anọdu-zhiawho eme iwhe whẹ chiru l'idzu nke ememe, gẹ whẹ ha l'ẹhu l'ẹhu bẹ l'a-nọ eme iwhe whẹ ritaru l'ejo obu whẹ.' "

Ndu Ízurelụ jikaru Onye-Nwe-Ọha

¹³ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "Unu kpaada ishi lẹ mba gẹ mba ha, 7 ọo onye nujeru akọ ẹtu iya ọwa? Nwamgbọko ono, bụ Ízurelụ mekwaru iwhe l'anwụ ishi kpa. ¹⁴ 7 ọo nweru nteke aka-mini-sunoo gvujeru agvụ l'ugvu ẹwhuru ẹwhuru ono, dọ lẹ Libanonu? 7 T'o nweru nteke mini-oyi ono, shi l'alị ọdo asọ ala iya tahujeru atahụ?"

¹⁵ Ọle ndibe mu bẹ zohawaru mu; wata ọkpo ụnwù-isensu ọku anụ iwhe l'adụa iwhe ọ bụ.

O meru, whẹ kpọru galagala kpọfu l'uzo ono, gbarụ whẹ l'eshishi, bụ iya bụ ụzo ono, shi l'oge ndụ-ichee, whẹ shilaha ẹswara-uzo, bụ ẹka l'ete akpaa oji.

¹⁶ Whẹ meru alị whẹ, ọ bụru ẹka l'aakpọru tuu.

Whẹ meru iya t'ọ bụru ẹka l'aa-nọ anma ọtsa ekpu jeye lẹ gbururu.

Iwhe bụ ndu ghataru iya nụ bẹ l'ọo-nwụje ishi kpaa, whẹ ewhee ishi kpakakpaka l'ẹka ọ dū whẹ biribiri.

¹⁷ Mu l'a-tuka ndibe mu nnanụ nnanụ l'iwhu ndu ọhogu whẹ; g'ọo iwhe whẹrewhe ụzo enyanwu-awata whekashiru.

Mu l'a-gberu whẹ azu, mu te echebeduru whẹ iwhu nteke whẹ l'a-nọ eje iwhe-ot-sulanu."

Idzu, a chiru t'e gbua Jeremáya

¹⁸ O noo ya, whẹ sụ: "Unu bya t'anyi gbaarụ Jeremáya ejo ikumu. Anyi nweru-a ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, bụ ndu l'a-nọje akarụ anyi iwhe anyi l'e-me. Anyi nweru ndu mmamagụ, bụ ndu l'a-gbaziheru anyi idzu, anyi nweru ndu nkfuchiru Chileke, bụ ndu l'e-zhije anyi ozhi, Chileke zhiru. Unu bya t'anyi gude ọnu kfudeshia ya ẹhu, ba adụkwa iwhe l'ookfu, anyi l'e-gebe iya nchi."

¹⁹ Ngabẹnuru mu nchi, jiko Onye-Nwe-Ọha, nụ-duwho iwhe ndu mu dū ashị l'ekfu. ²⁰ Ọo ejo-iwhe bẹ l'ee-gude kfua ụgwọ iwhe-oma? Whẹ tųakwaru iduma dobe tẹ mu dalahụ. Nyatakwa gẹ mu shi kfuru ghu l'iwhu gọ-chita ọnu whẹ, mbụ gẹ mu shi kfua okfu ọma l'ishi whẹ gude mee t'iwe ghu jizeta l'ẹka whẹ nọ.

²¹ Iwhe l'ii-me bụkwa t'i woru ụnwu whẹ ye tẹ mkpẹgu nua whẹ awhụ, gụ ahaa whẹ t'e gude mma gbushia whẹ. T'unyomu whẹ gbakwaru ẹka nwa, bụru ụnwanyi-mbunu. T'iwhẹ, l'e-gbu unwoke whẹ bụkwaru ejo ẹhu, mma ataa ishi ụnwu-okorọbya whẹ l'iwhu ọgu. ²² Chibata ndu l'ana nfu tẹ whẹ bya akwa ivu whẹ lẹ nzirizẹhu, nke ọwhu ụzu ẹkwa l'a-swotobe l'ibe whẹ. Nkele whẹ tųwaru iduma dobe tẹ mu dalahụ, gbaberu mu ọnya tẹ mu ye ọkpa. ²³ Ọle gube Onye-Nwe-Ọha makotaru ejo ikumu, whẹ gbarụ mu tẹ whẹ gbua mu. Ba gụkwaru whẹ nvụ l'ejo-ememe whẹ. Be ehuchafukwa iwhe-dụ-ẹji whẹ l'iwhu ghu. Tẹ whẹ bụkwaru ndu a tųfuru atufu l'iwhu ghu. T'ọ bụkwaru nteke ẹhu l'eghu ghu eghu bẹ l'ii-me whẹ iwhe.

Ite, tųkpohuru atųkpohu

19 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfuru Jeremáya: "Je azuta ite-urwa, ọkpu-ite kpuru. Tẹ gụ lẹ ndu bụ ọgurenya mkpukpu mękwawho ndu bụ ọgurenya

lẹ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke haru liru. ² Unu jeshia lẹ nsuda nwa Hınomu lẹ mgboro ọnu-abahụ Jerúsalemu ono, l'eeukuje Ọnu-abahụ Agbagba-Mbeji. Ẹka ono bẹ l'ii-nọdu ryaa iwhe mu l'e-kfuru ghu aryarya. ³ Iwhe l'ii-kfuru whẹ bụ: 'Unubẹ ndu eze ndu Juda męe ndu bu lẹ Jerúsalemu, unu nųkwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu. Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu bụ Chileke nke Ízurẹlu l'ekfu: Mu byakwa l'e-wobata ejo-iwhe l'alị-a, mbụ udu iya ọwhu bụ onye nua ya nchi agbakota iya anwirinwa. ⁴ Nkele whẹ haru mu, woru ẹka-a wharwushia, kpọlahaa ya ụnwù-isensu ọku anụ agwa ndu alị ọdo, bụ agwa whẹ l'ete amahaa, ndu-ichee whẹ męe ndu eze ndu Juda ta amahawa iya. Whẹ mewaru ẹka-a ji lẹ mmee ọchi, ndu l'adụa iwhe whẹ meru, whẹ gbushiru. ⁵ Whẹ mowhashiru ẹnya ẹka whẹ l'agwajẹ Bálu, whẹ l'akpọ ụnwegirima whẹ ọku gude agwa Bálu. Iwhe ono bụru iwhe mu l'ete asua whẹ tẹ whẹ meje, mu te ewhotabua ya ewhota; t'ọ gbatajẹ mu l'uche agbata ọwhu. ⁶ Ọo ya bụ lẹ-a, Onye-Nwe-Ọha kfuru sụ: Mbọku l'abyaakwa nteke l'ee-kubuhu ẹka-a Tofetu, kubuhu iya nsuda nwa Hınomu. Iwhe l'ee-kuje iya aburu Nsuda Mgbugbu-madzụ. ⁷ Ọo l'ẹka-a bẹ mu l'a-nọdu mebyishia idzu, whẹ chiru, mbụ ndu Juda męe ndu Jerúsalemu. Mu l'e-me tẹ ndu ọhogu whẹ gude ogu-igba gbugbushia whẹ. Mu l'a-ha tẹ whẹ daba l'ẹka ndu ono, l'achọ ndzụ whẹ. Mu eworu odzu whẹ tųaru ụnwu ẹnu, l'ewhe l'eli męe anụ-ẹworo t'ọ bụru nri whẹ. ⁸ Mkpukpu-a bẹ mu l'e-me t'ọ bụru ẹka l'aa-nọ akpọru tuu, bụkwaruwho ẹka l'aa-nọ anma ọtsa ekpu. Iwhe bụ-zhia onye ghataru iya nụ bẹ ishi l'a-nwụ kpaa, ya anma ọtsa gude goshi l'o jiru iya ẹnya mbụ mkpamkpa, kparụ l'ẹka ono. ⁹ Mu l'e-me whẹ tẹ whẹ ria anụ ụnwegirima whẹ l'ọnu. Whẹ l'e-ri anụ ibe whẹ nteke ono, ndu ọhogu whẹ l'eyebuta whẹ, mbụ nteke ono, ndu ọhogu whẹ męe ndu l'achọ ndzụ whẹ l'e-gude iwhe-ot-sulanu bya eme whẹ emerekete.

¹⁰ "Ngwa, tųkpoo ite ono l'iwhu ndu ono gụ lẹ whẹ lị. ¹¹ Gụ ekfuru whẹ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndowa: Ndu a yele mkpukpu-a bẹ mu l'a-yopyashi ayopyashi gẹ l'aayopyashije ite, onye ọkpu-ite kpuru, ya aburu emekwata emekwata. Ee-li odzu madzụ lẹ Tofetu nkele ẹ ta awhuhedu ẹka ọdo, l'eeli whẹ. ¹² O nokwa gẹ mu l'e-me ẹka-a yele ndu bu iya nụ. O nokwa gẹ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Mbụ lẹ mu l'e-me mkpukpu-a t'ọ dū g'ọo Tofetu. ¹³ Iwhe bụ ọlo, dū lẹ Jerúsalemu męe ọlo ndu eze ndu Juda, je akpaa l'ọlo lile l'aa-nọdu-je l'eli iya akpọ ụnwù isensu ọku anụ kpokponde, dū l'igweli, mbụ ẹka lile ono, whẹ l'anọduje agbashị mmęe l'agwa ọdo, bẹ l'a-bukota ẹka e merwuru emerwu g'ọo Tofetu.'"

¹⁴ O noo ya, Jeremáya shi lẹ Tofetu lwa bụ iya bụ ẹka ono, Onye-Nwe-Ọha zhiru iya t'ọ je ekfuchitaru iya. O jeta kfuru l'oma ogboduwhu eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha

kfuru ndu Ízurelu sụ whẹ: ¹⁵ “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndọwa: ‘Unu whuru-a obodo-o mée mkpukpu, dukota iya nụ; mu byakwa l'e-wobata iya ejo-iwhe lile ono, mu kfuru l'oo-byakfuta whẹ. O noo nkele whẹ bụ kwẹkwe-ẹligeli jịka lẹ whẹ ta anuduru mu okfu.’ ”

Pashọ chiru Jeremáya iwhe; tị-chia ya l'ọka-mkpọro

20 Nteke onye l'agbaję eja nụ Chileke, bụ Pashọ nwa İma, mbụ onye ishi ndu ishi eze-ulo Onye-Nwe-Ọha nuru gę Jeremáya l'ekfushi iwhe lile ono, l'ookfushi ekfuchiru Chileke; ² o chia onye nkfuchiru ono, bụ Jeremáya iwhe, tị-chia ya l'ọka-mkpọro dụ lę mgboro ọnu-ulo, dụ l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, l'aza Imeli-ọnu-ulo Bńjaminu. ³ O rwua echile iya nteke Pashọ tųfuru Jeremáya lę mkpọro ono. Jeremáya sụ iya: “Ewha, Onye-Nwe-Ọha guru ghu ta abụkwa Pashọ. Ọ kwa Oke nggiri, l'eye egvu ibęka ibębo. ⁴ Nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: ‘Mu l'e-me ghu t'i yelaha onwoghu egvu; yelaha ndu lile gụ lę whẹ l'eshi ọnya egvu. Ndu ọhogu whẹ l'e-gude ọgu-igba gbugbushia whẹ, gụ echihaa ęnya ghu ele whẹ. Ndu Juda l'owhu bę mu l'e-ye l'ęka eze ndu Bńbyilonu, ya akpua whẹ lę ndzụ lashia alı Bńbyilonu je egbushia whẹ l'ogu-igba. ⁵ Iwhe bụ-zhia ęku, dụ lę mkpukpu-a, męe anya lile e setaru eseta dobe iya, męe iwhe daru oke ọnu aswa, dụ iya nụ, męe iwhe lile bụ ęku, ndu eze ndu Juda. Iwhe lile ono bę mu l'e-ye ndu ọhogu whẹ l'ęka tę whẹ vutakota, chiru lashia alı Bńbyilonu. ⁶ Gubedua, bụ Pashọ gụ lę ndibe ghu l'owhu bę l'aa-kpukwawho lę ndzụ laa alı ndu Bńbyilonu. Ọ bụru l'ęka ono bę l'iji-nọdu nwụhu, e lia ghu l'ęka onokwawho, gụ lę ndu ono, gụ lę whẹ l'eshi ọnya, bụ ndu ị dzuru ejire sụ lę Chileke kfuru iwhe l'ooto kfua.’ ”

Jeremáya l'agụ áwhụ

⁷ Onye-Nwe-Ọha, ị ratawaru mu, mu hawarụ ị rata mu.

Ị kawa mu ọkpehu, bya akakwa mu whọ ękuku.

Mu bụwaa onye l'eegudeje eme iwhe nchịchochi mbokumboku.

Onyenọnu l'anoje achị mu ọchi.

⁸ Nkele ọbuje; mu l'ekfu okfu; mu arya iya arya, echi iya ochi mkpu asuje l'iwhe-kpanganga l'ejekwa abya,

kpurupyata l'eje abya.

Okfu Onye-Nwe-Ọha mewaru, mu bụru onye l'aako ọnu,

aja mu ewenu mbokumboku.

⁹ Ọbuje mu jee tę mu kfua lę mu te ewhotahedu ęwha Onye-Nwe-Ọha ọdo; mbụ lę mu te egudehedu ęwha iya ekfu okfu ọdo, okfu iya abya adu g'ọo ọku enwu mu l'obu,

mbụ hukfuru mu l'ime ọkpu.

Mu mee nta mee imo tę mu kpaa ya akpa, ike iya agvụ mu;

Mbụ lę mu ta adujedu ike kpakota iya.

¹⁰ Mu nuru ęka igweligwe madzụ l'adzụ whatawhata asuje:

“Oke nggiri, l'eye egvu nokwa ibęka ibębo!”

Whẹ sụ: “T'anyi je edoo, t'anyi je edoo!”

Ndu lile, mu lę whẹ shi dụ lę mma tųkoru ele ęnya tę whẹ maru nteke mu l'a-da.

Whẹ l'ekfukaa sụ: “Nggele ọbunu o kwe t'anyi rata iya,

nke ọwhu anyi l'a-kabę iya nvọ l'ishi, melata iya ụgwo iwhe o meru anyi.”

¹¹ Ọle Onye-Nwe-Ọha ndukwa-a

swiru mu, bụru eze-ọjọgu, ọkpehu dụ l'ęhu mu.

Ndu ono, l'akpa mu ęhu bę ụkfu l'a-kpọ.

Whẹ ta achitadu eja l'ęka mu nọ, iwhere l'a-buru nke-whe,

o noo nkele o too reduru whẹ gę whẹ tųberu iya.

Iwhere, l'a-bụ nkewhe l'a-buru

azọha azọha jeye lę gbururu.

¹² Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu,

gube onye ono, l'eleje madzụ ule l'uzo, dụ chiriri.

Ị bụ onye l'awhukotaje obu madzụ męe iwhe dụ iya l'uche.

Tę mu ndukwa whụ gę l'ii-gude

gwata whẹ ụgwo iwhe whẹ meru mu,

nkele ọ kwa ghu bę mu yeru okfu ęhu mu l'ęka.

¹³ Unu gụa egvu nụ Onye-Nwe-Ọha.

Unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja!

Nkele ọ nafutaru ndzụ onye l'adua

g'ọ haru iya l'ęka ndu l'eme ejo-iwhe.

¹⁴ Mbọku, a nwuru mu bukwaru mbọku, a tųru ọnu!

T'a ba gọkwaru ọnu-oma nụ mbọku ono,

bụ mbọku ne mu nwuru mu!

¹⁵ Onye zhiru nna mu ozhi,

l'a nwuru iya nwa bukwaru onye vu ọnu,

mbụ onye ono, zhiru iya sụ:

“A nwukwaru ghu nwa.

A nwuru ghu nwa nwoke,”

shi nno mee ya, ęhu tsomahu iya.

¹⁶ T'onye ọbu dukwa g'ọo obodo

ono, Onye-Nwe-Ọha mebyishiru;

imiko whẹ ta adu iya.

T'iwhe, l'ọo-nọ anu l'utsu bukwaru uzu ękwa.

O rwua l'eswe; ya anulaha mkpu ọgu.

¹⁷ O noo nkele ọ tọ pyi-gbudu mu

nteke mu nokwadu l'ęwho,

t'ęwho ne mu bụru ilu, mu zęe.

Mbụ nke ọwhu ęwho g'aha iya ragbadangu jeyawaroya.

¹⁸ Ọo nua gunu meru mu futa afuta owu l'ęwho ne mu,

bya ọwhu-rwushi ẹnya l'iwhe-ọtsulanu yele nri-mawhụ, ọburu iwhe-iwheere bẹ mu l'e-gude kpochia ishi ndzụ mu?

Chileke l'ajjika ome iwhe Zedekaya kfuru yeru iya

21 Ọ waa bụ okfu, Jeremáya natarụ l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, g'eze ono, bụ Zedekaya zhiru Pashọ nwa Malukiya yele onye l'agbaję ẹja nù Chileke, bụ Zé-fanaya nwa Maseya tẹ whẹ je asụ Jeremáya sụ iya: ²“Byiko jenuaru anyi njita l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nkele eze ndu Bábyilọnu, bụ Nebukadineza l'etsokwa anyi ọgu. O nweru gẹ l'ọo-dụ; Onye-Nwe-Ọha emeeru anyi iwhe-dụ-biribiri lanụ gẹ l'ooomeje iya; mee tẹ Nebukadineza tsuwahu azụ haa anyi?”

³Jeremáya sụ whẹ: “Unu je akarụ Zedekaya sụ iya: ⁴Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízuru l'ekfu ndọwa: Ngwọgu ono, unu chí, mbụ ngwọgu ono, unu gude alwushi eze ndu Bábyilọnu ọgu, alwushi ndu Bábyilọnu ono, yebutaru unu mgburumburu l'azụ mkpukpu ọgu bẹ mu l'e-me t'ọ ghaa rii lwawhutaru unu azụ. Ngwọgu ono bẹ mu l'a-chịta wushi t'ọ kuru l'ime mkpukpu-a. ⁵Mbẹdua l'onwomu l'a-machị ẹka mu lwushi unu ọgu. Mu l'e-gude ọkpu ẹka mu g'ọ ha; gude iwe l'onuma męe oke ẹhu-eghughu mu lwushi unu ọgu ọbu. ⁶Mu l'a-tụko ndu bu l'ime mkpukpu-a chia whukuwhuku, mu l'e-shi iya lẹ madzụ jeye l'anumeworo. Ọ ọburu ejo ẹhu-ba-dụ-mma l'e-gbushi whẹ. ⁷Onye-Nwe-Ọha l'ekfukwawho sụ: A bya lẹ Zedekaya, bụ eze ndu Juda męe ndu ozhi iya męe ndu alị-a, mbụ-zhia iwhe bụ ndu mkpukpu-a, wafuru nù l'ejo ẹhu-ba-dụ-mma ono męe ndu ọwhu nahuru t'e gbu whẹ l'ogu-igba męe ndu ọwhu egu gbuwhodoru; e megee bẹ mu l'e-woru whẹ ye l'ẹka eze ndu Bábyilọnu, bụ Nebukadineza męe l'ẹka ndu ọhogu whẹ męe l'ẹka ndu ono, l'achọ ishi ndzụ whẹ. Nebukadineza l'e-gude ogu-igba, l'atsụ nteku gbugbushia whẹ; o to meduru whẹ obu-imiko, t'ọ dobe whẹ ndzụ, t'ọ yoru whẹ ọshi.’

⁸“Iwhe ọdo, gube Jeremáya l'e-kfuru ndu-a bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu dobewaru unu ọzo ndzụ yele ọzo ọnwu t'unu ghaa hata. ⁹Iwhe bụ onye kwarụ lẹ mkpukpu-a bẹ l'ee-gbu lẹ mma, ọdua mkpęgu egbu onye ọbu, ọdua ejo ẹhu-ba-dụ-mma egbu ya. Onye lufukwanuru je eworu onwiya ye ndu Bábyilọnu l'ẹka, bụ ndu ono, yebutaru unu mgburumburu, onye ọbu anọdu ndzụ. Onye ọbu l'e-gude ndzụ iya gbalaa. ¹⁰Nkele mu swiwaru iwhu abya ome mkpukpu-a ejo-iwhe; ọ t'ọ bụdu iwhe-ọma. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Mkpukpu-a bẹ l'ee-woru ye l'ẹka eze ndu Bábyilọnu, ya anwuru ọku ye iya t'ọ dzupiyashia ya.

Okfu e kfuru ndibe eze ndu Juda

¹¹“A bya l'ẹnya-ọlo eze ndu Juda, iwhe l'ii-kfuru whẹ bụ: Unu nukwaa Onye-Nwe-Ọha l'ekfu. ¹²Unubẹ ẹnya-ọlo Dévidi, ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Unu kpeje ikpe, kfuru nhamunha ọtsu g'ọtsu ha. Unu anafutaje onye l'aana nfu l'ẹka onye l'akpa iya ẹhu. Ọdua bẹ oke ẹhu-eghughu mu l'e-bulihukwa g'ọo ọku kee unu, nke ọwhu bụ l'ọ t'ọ dudu onye l'a-gbanyị iya agbanyị. Iwhe kparụ iya ọburu ejo-iwhe, unu l'eme. ¹³Mu bụ ọgu swiru ghu gube Jerúsalem, bụ onye ono bu l'ẹka dụ nsuda nsuda, mbụ gube eze-ẹwhuru nke whorokoto alị. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Unubẹ ndu ono, l'asuje: ‘Ọo onye sụru gẹ l'ọo-byakfuta anyi ọgu? Ọo onye l'a-dụ ike bata l'ẹka anyi bu?’ ¹⁴Mu l'e-gude iwhe unu meru gwaa unu ọchi. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Mu l'a-kparụ ọku chee l'oswa unu, t'ọ tuko iwhe nọ-wheru unu mgburumburu g'ọ ha dzukota.”

Okfu e kfuru l'ishi ndu eze ndu Juda

22 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: “Tug-bua jeshia ibe eze ndu Juda je ekfua okfu-a l'ẹka ono: ²Nukwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu, gube eze l'achị ndu Juda, mbụ gube onye nọ l'oshi-eze Dévidi. Tẹ gubedua l'onwoghu ngabẹ iya nchị, męe ndu ozhi ghu, męe ndibe ghu bụ ndu ono, l'eshije l'onoguzo-ọ abahụ Jerúsalem. ³Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Unu meje iwhe kfuru nhamunha męe iwhe dụ chiriri. Unu nafutaje onye a narụ nfu l'ẹka onye l'akpa iya ẹhu. Unu be emejekwa ndu lwarụ alwa ẹji, unu ba adukwaru whẹ ẹhuka, whẹ lẹ ndu l'ẹte enwee nna męe unwanyi-mbunu. Unu ba anodujekwa l'ẹka-a gbu ọchi onye l'adua iwhe o meru. ⁴Ọ -ọburu l'unu l'eme okfu-a mu kfuru unu, bẹ ndu bụ eze nọdu l'oshi-eze Dévidi, męe ndu ozhi whẹ, męe ndibe whẹ l'a-tụkoje nọdu l'ugbo-inya, męe l'eli inya shi l'onoguzo ibe eze-e aghata. ⁵Ọle, ọ -ọburu l'unu te ekwedu ome okfu-a mu kfuru unu, bẹ mu gudekwa onwomu eri nte sụ l'ibe eze-e l'a-ọburu ochuwu.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁶Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'okfu ẹhu ibe eze ndu Juda: “Gube ibe eze, ọ kwa g'alị Giledu dụ ugwu bụ g'ị dụ; ọ ọburu g'ugwu ugwu Libanọnu dụ ugwu bụ g'ị dụ. Ọle mu l'e-mezhia ghu whọ t'ị daburu whochangu g'ọo echi-ẹgu, ọburu mkpukpu l'eete ebua ebu. ⁷Mu dozhiwaru ndu emebi, l'a-bya emebiyia ghu. Whẹ l'achigbaa ngwọgu whẹ l'ẹhu l'ẹhu, bya atuko ẹguru osweru sida ono, e gude t'ọ ghu gbukwoshia chiru ye l'ọku.

⁸“Igweligwe ndu, shi l'ọhamoha l'a-ghata lẹ mkpukpu-a, whẹ ajia ibe whẹ sụ: ‘Ọo gunu meru Onye-Nwe-Ọha mee oke mkpukpu-a ọdudu iwhe

owa?'⁹ Azaza iya aburu l'iwhe kparu iya nu bu le we haru ogbandzu wele Onye-Nwe-Qha, bu Chileke we, balahaaru agwa odo eja; ejeru wele ozhi."

Okfu e kfu l'ishi Jehowahazu

¹⁰ Unu ba aryakwa eka onye eze ono, nwuhwaru anwuhu. Unu ba atsokwa awhu iya. Onye unu l'a-ryachia eka iya bu onye owhu a kuru le ndu laa ali odo. O noo nkele o to l'wahedu odo, mbu l'o to whuhedu ali eka a nwuru iya enya odo. ¹¹ O waa bu iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu l'okfu ehu shalumu, bu nwa Josaya ono, bu eze ndu Juda l'ozori nna iya. Mbu onye ono, a kuru le ndu kuru l'eka-a: Nkele o waa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: "O to l'wahaka odo. ¹² O l'eka ono, a kuru iya le ndu laa ono be l'oo-ndu nwuhu. O to byadu l'a-sata enya iya wu ali-a odo."

Okfu e kfu l'ishi Jehoyakimu

¹³ "Awu tsokwaru onye ono, l'atu ulo ibe iya l'uzo l'ete adu chiriri, mbu onye bu l'uzo l'ete akfuru nhamunha b'o gude atu ulo-eli iya, onye meru ndu ali iya, we l'ejeru iya ozhi ewoma, to kfuje wele aswa ozhi wele. ¹⁴ Onye l'anoje ekfu su: 'Ulo ibe eze mu be mu l'a-tu to buru agaga-gvuragvu. Mee ulo-eli mu to ha whosaa.' O bya atu ya yeshia ya windo, bya agba ya oshi sida agbagba, gbaa ya penti uswe-uswe. ¹⁵ ?I riru l'oo otushi ulo oshi sida bu iya bu l'i bu eze? ?Egu o guberu nna ghu; t'ekpiri o kpojeru iya nku? O le o shi anoduje eme iwhe kfu nhamunha mee iwhe du chiriri, o buru iya meru iwhe lile shi agaru iya werewere. ¹⁶ O shi agbajeru ndu ukpa yele ndu l'adu go haru wele odzori, o buru iya meru iwhe lile shi agaru iya werewere. O kwa iwhe ono bu l'a maru Onye-Nwe-Qha." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono. ¹⁷ "O le gubedua ta adudu eka odo, enya ghu du mee eka odo, obu ghu du, ghahaa t'i ria urwu l'uzo l'ete akfuru oto, mee t'i gbua ochi ndu l'adu iwhe wele meru, mee ome madu mmegbu yele ome iwhe-kpangan-ga." ¹⁸ O ya bu l'o waa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu l'okfu ehu Jehoyakimu, bu nwa Josaya, onye bu eze l'achi ndu Juda su: "Wele ta abyadu l'a-rya eka iya su:

'Chaawhoo, nwune mu nwoke-e! Chaawhoo, nwune mu nwany-e!' A ta abyadu l'a-rya eka iya su: 'Chaawhoo, onye-nwe-mu nu-e! Chaawhoo, onye-ukfu-l'oha-ee!' ¹⁹ Ee-li iya ge l'eelije nkakfu-igara. A lo ya wuru-wuru lofu je etuwaha l'azu mkpukpu Jerusalemu."

Okfu ehu Jerusalemu

²⁰ "Unube ndu Jerusalemu, unu jeshia l'ugvu ugu Libanonu je echia mkpu. Te ndu ali Bathanu nukwa olu unu. Unu je anodu l'ugvu ugu Abarimu chia mkpu, nkele ndu unu le wele shi eshi onya b'e gbushiwaru. ²¹ Nteke iwhe shi duru unu le mma be mu kakwaru iya unu akaru. Unu su mu l'unu ta angadu nchi l'iwhe ono. O kwa egube ono be unu shi meta eshi unu bu okoro-bya; mbu l'unu te ekwebudua mee iwhe mu suru t'unu mee. ²² Ndu nche-aturu unu be wherewhere l'a-tuko patakota. A kuru ndu unu le wele l'eshi onya le ndu. Nteke ono be iwhere l'e-kwechi unu iwhe, mbu l'unu l'a-buru ndu iwhere guderu. Iwhe kparu iya bu ejo-ememe, unu l'emegbabe. ²³ Unube ndu ono, bu l'ulo, e gude oshi sida nke ugu Libanonu memaa, o buru iya bu ekfuke unu. Unu l'e-megekwa ryaa ejo onu nteke iwhe-otsulanu l'a-bya afuru unu, ehuka iya l'a-du unu go nke nwany ime l'eme!"

Eekfu okfu ehu Jehoyakinu

²⁴ Onye-Nwe-Qha l'ekfu su: "Mu wuru-a ishi mu ge mu wu iya. O to dukwa m'oberu gube Jehoyakinu, bu nwa Jehoyakimu, bu eze, ndu Juda buru echi-ohubama, mu gba l'eka-utara, mu gbafujekwa ghu agbafu, ²⁵ woru nu ndu ono, l'ach oshi ndu ghu, mbu ndu ono, l'ijitsu egvu, bu iya bu Nebukadineza, bu eze ndu Babylonu mee ndu Babylonu l'onwowhe. ²⁶ Mu l'e-tuwaha ghu etuwaha gu le ne, nwuru ghu nu, mbu le mu l'a-turu unu ye l'ali odo, l'ete abu ali eka a nwuru unu, unu anodu l'eka ono nwushihu. ²⁷ Egu t'unu lwawhu azu l'ali-a l'a-gu unu, o le unu ta abyadu l'a-lawhu iya azu." ²⁸ Nwoke-e, bu Jehoyakinu, ?oo kabu buru ite a jikaru ajika, mbu ite, tukpohuru atukpohu, l'ete adu onye o du ree? ?Oo gunu meru a bofu yele unwegirima ibe iya turu wele je edobe l'ali, wele l'ete amaa? ²⁹ Gube ali; gube ali; gube ali; gebe nchi nu iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu!

³⁰ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ agha:
 “Dee nwoke-e l'ẹkwo l'ọ bụ onye gba ẹka nwa;
 onye l'adụa iwhe ọ bya
 l'e-mekota emekota lẹ ndzụ iya.
 Ẹpa iya ta adụ onye ọwhu bya l'anọdu l'oshi-eze Dévi-
 di.
 Tọ dụ gẹ whẹ ha bya l'a-chị alị Juda ọdo.”

Ọ-dụ-l'iwhe nke ụnwu aturu Onye-Nwe-Ọha

23 “Áwhụ l'a-tsọkwaru ndu nche aturu ono, bụ ndu l'emebyishi aturu mu, achikashi whẹ achikashi l'ẹka whẹ dọru atata nri.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ² Ọo ya meru g'ọ gude Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelụ l'ekfu okfu ẹhu ndu nche aturu ono, l'eche ndibe iya sụ: “Aturu mu bẹ unu chikashiru, chị-whua whẹ achị-whu, unu te eleta whẹ ẹnya. Mu jekwanu l'a-gwa unu ọchi l'ejo-iwhe ono, unu meru.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ³ “Ndu ọwhu whọduru l'ụnwu aturu mu ono bẹ mu l'e-shi l'alị, mu chikashiru whẹ dobe chikobe whẹ ọnu. Mu l'e-duwhu whẹ azụ l'ẹka whẹ l'anọduje ata nri, whẹ abya azụ azụzu kabaa l'igwe. ⁴ Mu l'e-ye ndu nche aturu, l'a-nọdu eleta whẹ ẹnya. Egvu ta abyadụ l'a-tsụbaa whẹ ọdo, n-yemegvu ta abya l'e-gude whẹ ọdo, tọ dụhe aturu ọwhu a bya l'achọkwadu achọ ọdo.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁵ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “Mbọku l'abakwa, nteke mu l'e-me t'ẹkali, dụ chiri kpfuta l'ẹhu Dévidi, mbụ onye eze, l'e-gude mmamagụ chịa. Ọo-nọdu eme iwhe kfururu nhamunha yele iwhe dụ chiri l'alị-a. ⁶ L'oge nkiya bẹ l'aa-dzọfuta ndu Juda. Ndu Ízurelụ anọdu l'ẹhu guu; ọ tọ dudu iwhe bya l'eme whẹ. Iwhe l'ee-ku onye ono bụ: ‘Onye-Nwe-Ọha bụ Ọdu-chiri anyi.’ ”

⁷ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: “Mbọku l'abakwa nteke l'ẹte asujehe: ‘Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'ọ vu iya, mbụ onye ono, dufutaru ndu Ízurelụ l'alị Íjiputu.’ ⁸ Iwhe l'ee-kfujechia bụ: ‘Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'ọ vu iya, mbụ onye ono, dulataru ẹpa Ízurelụ futa l'alị ụzo isheli mée lẹ mba gẹ mba ha ono, ọ chikashiru whẹ dobe.’ Nteke ono bẹ whẹ l'e-buru eburu l'alị nke ẹka whẹ.”

Ndu l'adzụ ejire sụ lẹ whẹ l'ekfuchiru Chileke

⁹ A -bya l'okfu-ẹhu ndu nkfuchiru:
 Obu l'agbahakwa mu agbahahụ.
 Ọkpu, dụ mu l'ẹhu l'anmakọta kwekwekwe.
 Mu dulewho g'ọo onye mmẹe tsuru,
 mbụ g'ọo onye mmẹe tutsuru atutsu.
 Ọ bụru l'iswi Onye-Nwe-Ọha;
 yele okfu iya, dụ nsọ.
¹⁰ Alị-a l'owhu bụ ndu l'eri ogori jiru iya.
 Ọnu, Onye-Nwe-Ọha turu meru
 g'ọ gude alị-a nọdu l'awhụ.

Ẹka anụ whẹ l'atajẹ nri l'echi-ẹgu kpọkota gbengu.
 Iwhe whẹ dụ l'ọzo iya bụ ome ejo-iwhe,
 ike, whẹ nweru bẹ whẹ l'ete
 egudejedu eme iwhe gbarụ nụ.
¹¹ “Je akpagezhia lẹ ndu nkfuchiru
 Chileke mée ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke,
 whẹ bụkota ndu l'ẹte akwabẹ Chileke ugvu.
 Mu vofutawaru ejo-ememe, whẹ l'eme l'eze-ulo mu.”
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
¹² “Ọo iwhe ono l'e-me, ụzo whẹ awata ochi ẹturu,
 Aa-chị whẹ ọso, chịba whẹ l'ẹka gbarụ ẹkpuroochi,
 whẹ akpokuta iwhe l'ẹka ono daa iko.
 Nkele mu l'e-wokfuta whẹ ejo-iwhe,
 mée awha ono, mu l'agwa whẹ ndọgolo ono rwule-
 who.”

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹³ “L'ẹhu ndu nkfuchiru, shi lẹ
 Samériya bẹ mu whuru ejo-iwhe:
 Lẹ whẹ l'ekfuchiru Bálu, shi nno
 edusweshi ndibe mu ono, bụ ndu Ízurelụ ụzo.
¹⁴ A bya l'ẹhu ndu nkfuchiru ọwhu shi lẹ Jerúsalemu,
 mu whụa iwhe l'anwụ ishi kpa.

Lẹ whẹ bụ ndu l'eri ogori, ndzụ whẹ bụru ọdzu ejire.
 Ndu l'eme ejo-iwhe bẹ whẹ l'agbeje
 ọkpu-ike, nke ọwhu bụ l'ọ tọ
 dudu onye ọwhu l'esefuje ẹka l'ome ejo-ememe.
 Whẹ dụ-zhiawho eji g'ọo ndu Sódomu l'ẹhu nkemu,
 mbụ lẹ whẹ dụ-zhiawho eji g'ọo ndu Gómóra.”

¹⁵ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-
 ishi-igwe-ọgu l'ekfu l'okfu ẹhu ndu nkfuchiru ndọwa:
 “Mu l'e-me whẹ tẹ whẹ mịta age,
 nụ whẹ mini akpina tẹ whẹ ngua.
 O noo nkele ọo ndu nkfuchiru, shi Jerúsalemu b'ọ shi
 l'ẹka,
 ba anọ akwabẹ Chileke ugvu
 barahụ l'alị-a mgburumgburu.”

¹⁶ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-
 ọgu l'ekfu: “Unu ba angajekwa nchị l'iwhe ndu nk-
 fuchiru ono l'ekfuru unu. Whẹ l'ewojeru obu kobe unu
 l'eli. Iwhe whẹ l'ekfujeru unu ta abukwa Onye-Nwe-
 Ọha bẹ l'ooshije l'ọnu futa. Ọ kwa iwhe whẹ ritaru
 l'obu whẹ bẹ whẹ l'ekfujeru unu, whẹ asụ lẹ whẹ
 whuru ọwhulunya. ¹⁷ Ndu l'adụa iwhe whẹ guberu mu
 bẹ whẹ l'anọje ekfuru ntekenteke sụ lẹ Onye-Nwe-Ọha
 l'ekfu sụ: L'ẹhu l'a-dụ whẹ guu. Ndu ọwhu bụ
 kpọkponyi, bụ iwhe ejo obu whẹ kfururu whẹ bẹ whẹ
 l'emeje, ndu ono bẹ whẹ l'asuje, l'ejo-iwhe ta abyadụ
 l'a-dakfuta whẹ.”

¹⁸ Ọle ọbu; ọo onye l'ime ndu nkfuchiru ono bẹ n-
 duje l'ẹka Onye-Nwe-Ọha l'achị idzu; nke t'ọ nua iwhe
 l'ookfu? Ọo onye ngabẹjeru nchị nua okfu iya? ¹⁹ Lek-
 wa, Onye-Nwe-Ọha bẹ ẹhu-eghughu iya l'ezhikwa
 whawhawha. Mbụ l'oke ẹhu-eghughu vọru iya l'ẹhu
 l'avokwa kfurufuru g'ọo uburu-aga, l'aswonga aswon-

ga. Ọo-voru kpua ndu ejo-ememe l'ishi. ²⁰ Ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha ono ta abyakwa l'a-tụ-zeta jeye nteke l'oo-medzu iwhe dọ iya l'obu, mbụ iwhe ọ tųberu. L'oge, dọ l'iwhu bẹ iwhe ono l'e-doo unu ẹnya ree.

²¹ “Ọ tọ kwa mu yeru ndu nkfuchiru-a tẹ whẹ bya. Ọ kwa whẹ gbarụ byatashia l'onwowhe. Ọ tọ kwa mu kfuru okfu yeru whẹ. Ọ kwa whẹ kfulahaaru l'onwowhe. ²² Nkele ọ -bụ lẹ whẹ l'anọduje l'ẹka mu l'achị idzu mẹ ya abụru iwhe mu kfuru whẹ bẹ whẹ g'ekfujeru ndibe mu, gude mee tẹ ndibe mu dakọbe haa ome ejo-iwhe yẹle ejo ndzụ, whẹ l'ebugbabe.”

²³ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ “?Mu bụlewho Chileke, bụ l'ẹka dọ ntse bẹ mu nọ kpụ, mu ta anọhe l'ẹka teru ẹnya?” ²⁴ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “?Oo nweru gẹ madzụ l'edomi onwiya tẹ mu ba awhụ iya?” Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “?Mu ta atụkodu imigwe mẹe mgboko l'owhu swetakota?” ²⁵ “Mu nụakwaru iwhe ndu nkfuchiru ono l'anọje ekfu, mbụ ndu ono, l'egudeje ẹwha mu adzụ ejire. Whẹ l'asuje: 'Mu rọru nrọ! Mu rọru nrọ!' ²⁶ ?Ọo zhia nteke ole bẹ ejire l'a-gvụ l'obu ndu nkfuchiru ono, bụ agha-mgbẹka ono, ndu bụlewho ụgho, gbatarụ whẹ l'obu bẹ whẹ l'ekfuje? ²⁷ Whẹ doberu lẹ nrọ ono, whẹ l'anọje ezeru ibe whẹ ono l'e-me tẹ ndibe mu zọhaa ẹwha mu ẹgube ono, ndụ-ichee whẹ zọharu iya, gwalahaa Bálu. ²⁸ T'onye nkfuchiru, rọru nrọ kfukahulewhọ l'ọo nrọ bẹ ya rọru. Onye ọwhu bụkwanu okfu mu b'ọ nuru ekfujee ya g'ọ dọ. ?Ọo nke gụnu bẹ apya witi l'eje ọturu ọkpobe witi?” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ²⁹ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “Okfu mu dọkwa g'ọo ọku, bya adọkwawho g'ọo ọngu, l'avụpyashi ekpekere ẹwhuru.” ³⁰ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “Okfu dọkwaru mu lẹ ndu nkfuchiru ono, l'ejeje anụta okfu l'ọnu ndu ọdo bya ekfua l'ọo mbẹdua kfuru iya.” ³¹ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “Okfu dọkwaru mu lẹ ndu nkfuchiru ono, l'ekfuje iwhe shi whẹ l'ọnu; sụ l'ọo gẹ mu kfuru.” ³² Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “Okfu dọkwaru mu lẹ ndu nkfuchiru ono, l'anọje adzushi ejire eye lẹ nrọ, whẹ rọru. Mbụ ndu ono, l'ezeje nrọ, whẹ rọru, gude ejire, whẹ l'adzushi mẹe nggangga, whẹ l'akpa edusweshi ndibe mu ọzo. Ọ tọ kwa mu zhiru whẹ iya chaachaa, tọ bụ mu sụru whẹ tẹ whẹ je. Ọ tọ dudu ọkpareka iwhe whẹ l'agabarụ ndu-a ilile.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Ozhi Onye-Nwe-Ọha zhiru

³³ “O -nweru onye l'ime ndu-a, ọdua l'ọo onye nkfuchiru, ọdua l'ọo onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke jiru gube Jeremáya sụ: ?Ọo gụnu bụ ozhi Onye-Nwe-Ọha zhiru anyi? Iwhe l'ii-kfuru whẹ bụ: 'Ọo unu bẹ bụ ozhi ọbu, o zhiru. Ọle, mu bya l'ebuhaa unu ẹka.' O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ³⁴ O -nwezhiwaru

onye nkfuchiru, ọdua l'ọo onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, ọdua l'ọo onye lanụ lẹ ndu-a, gudezhiwaa ọnu iya sụ: 'Ọ waa ozhi Onye-Nwe-Ọha zhiru'; onye ọbu bẹ mu l'ekwo yẹle ndibe iya ọnu l'ichikiri. ³⁵ Iwhe onyenonu l'anọje aji ibe iya mẹe nwanna iya bụ: ?Onye-Nwe-Ọha yehunuru ọnu oye agha? M'okwanu ?Ọo gụnu bẹ Onye-Nwe-Ọha kfuru? ³⁶ Ba adụhekwa onye l'e-gude ọnu whotabaa l'ọ waa ozhi Onye-Nwe-Ọha zhiru ọdo. O noo l'ọo ozhi ẹka unu bẹ unu l'ezhije, unu sụ l'ọ ya bụ ozhi, Onye-Nwe-Ọha zhiru. Okfu Chileke, nọ ndzụ bẹ unu ghasweshiwaru aghasweshi, mbụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu bụ Chileke anyi. ³⁷ Jeremáya; ọ waa iwhe l'ii-kfujeru ndu nkfuchiru ono ndọwa. Jja whẹ sụ whẹ agha: ?Onye-Nwe-Ọha yehunuru unu ọnu oye agha? M'obukwanu ?Ọo gụnu bẹ Onye-Nwe-Ọha kfuru unu? ³⁸ Whẹ tų-zhiwa nọ ama kfu okfu sụ: 'Ọ waa ozhi Onye-Nwe-Ọha zhiru.' Gụ asụ whẹ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Eshi ọwhu unu kfuru whota l'ọ waa ozhi Onye-Nwe-Ọha zhiru, l'ẹka ọ lọwaru unu ẹka lẹ nchị t'unu haa ya ekfukfu. ³⁹ Mbụ l'eshi ọwhu unu kfuru ọdu okfu ono, bẹ mu l'e-selita unu eselita, tųfu atųfu l'iwhu mu. Mkpukpu ono, mu nuru unu lẹ ndụ-ichee unu whẹ l'etsokwa iya whọ. ⁴⁰ Iwhe-iwhere, mu l'e-me unu l'a-nọkwa jeye lẹ tututu-mimimi. Ọo-buru iwhere mgbe agvụ agvụ, t'a bya l'a-zọha iya azọha.”

Nkata mebyi figu labọ

24 Onye-Nwe-Ọha bẹ goshiru mu nkata mebyi figu labọ, a sụberu l'atatiwhu eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha l'owhuleny. Nteke o goshiru mu ọwhuleny ono bẹ bụ nteke eze ndu Bábyilonu, bụ Nebukadineza byageeru Jerúsalemu bya akpua nwa Jehoyakimu bụ Jehoyakinu onye bụ eze ndu Juda lẹ ndzụ, kpukwawho ndu ishi ndu Juda mẹe ndu l'emeje nka mẹe ndu l'akpu ọzu laa alị Bábyilonu. ² Nkata lanụ bẹ mebyi figu, dọ iya nụ dọ ree shii, dọkota g'ọo mebyi figu, charụ l'ọnu mbụ. Nkata ọwhu bụru mebyi figu, dọ ẹji shii bẹ dọ iya, ọ dọta-be ẹji, nke ọwhu bụ l'ọ kpọru eriri. ³ Onye-Nwe-Ọha bya ajja mu sụ: “?Jeremáya; ọo gụnu b'ị whuru?”

Mu sụ iya: “Ọo mebyi figu. Mebyi ọwhu dọ ree bẹ dushia ree ike, mebyi ọwhu dọ ẹji dushia ẹji ike, dọta-be ẹji, nke ọwhu bụ l'ọ kpọru eriri.”

⁴ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ mu: ⁵ “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízrele l'ekfu: Ọo gẹ mebyi figu ọwhu dọ ree dọ, bụ gẹ mu l'e-shi gụa ndu a kpuru lẹ ndzụ l'alị ndu Juda lẹ ndu dọ ree, mbụ ndu ono, mu dufuru l'alị-a je edobe l'alị Bábyilonu. ⁶ Ẹnya mu l'a-dụ l'ẹka whẹ nọ mẹka ọdu lẹ mma nkewhe. Mu l'e-dulatawhu whẹ azụ l'alị-a. Mu l'a-tụ whẹ g'ọo onye tųru ọlo, mu ta abya l'e-nwutsuhe whẹ enwutsu. Mu l'a-dza whẹ g'ọo onye dzarụ oshi,

mu ta abya l'a-vụ whẹ l'ogvu. ⁷ Mu l'a-nụ whẹ obu, whẹ l'e-gude marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha. Whẹ l'a-bụru ndibe mu, mu abụru Chileke whẹ. Nkele whẹ l'e-gude obu whẹ g'ọ ha lwakfuta mu."

⁸ "A bya lẹ mebyi figu ọwhu dị eji, mbụ ono, dọta-be eji kpọo eriri; ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Ọo ẹgube ono bẹ mu l'e-me Zedekaya, bụ eze ndu Juda yẹle ndu ishi-ozhi iya, mée ndu whoduru lẹ Jerúsalem, mée iwhe bụ ndu nọ l'ali-a, mée ndu ọwhu bu l'ali Íjiputu. ⁹ Mu l'e-me whẹ tẹ whẹ bụru ndu ejo-iwhe dakfutaru, whẹ abụru ndu ali-eze ndu mgboko l'owhu l'akporu tuu. Whẹ l'a-ghọ ndu e gude eme iwhe-ochi mée ndu l'aatu lẹ ntonu. Aa-nọ aja whẹ ewenu, akpọ whẹ l'iwhu l'iwhe bụ ẹka mu chiru whẹ je edobe. ¹⁰ Ogu-igba mée mkpẹgu mée ejo ẹhu-ba-dumma bẹ mu l'e-zhifu t'ọ je ataa ishi whẹ jeye nteke whẹ l'e-yifukota l'ali ono, mu nuru whẹ lẹ ndụ-ichee whẹ ono.'"

Ndu a kpuru lẹ ndzụ l'a-nọ awha ụkporo ẹto l'iri

25 Ọ waa bụ okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Jeremáya l'ishi ndu Juda l'owhu. Nteke o kfuru iya bụ awha kwe Jehoyakimu nwa Josáya awha ẹno, ọ wataru ọbu eze ndu Juda. Awha ono bụ awha mbụ, Nebukadineza wataru ọbu eze ndu Bábyilonu. ² Onye nkfuchiru Chileke, bụ Jeremáya bya aryaa okfu ono arya nụ iwhe bụ ndu Juda l'owhu mée ndu lile, bu lẹ Jerúsalem; sụ: ³ "Eshi ụkporo awha l'awha ẹto ntaa, wata l'awha kwe Josáya nwa Amọnu awha iri l'ẹto, ọ wataru ọbu eze ndu Juda; byeye ntaa; eshi nteke ono bẹ Onye-Nwe-Ọha shi kfuta okfu yeru mu, mu l'anoje ekfuru iya unu nkfukwase, unu ta angabeje iya nchi. ⁴ Ntekenteke bẹ Onye-Nwe-Ọha l'ezhije ndu ozhi iya ono, bụ ndu nkfuchiru iya tẹ whẹ bya ekfuru okfu nụ unu, ọle unu te eyejeduru whẹ ọnu, unu te egebeje nchi l'iwhe whẹ l'ekfu. ⁵ Whẹ l'ekfujeru unu sụ: 'Unu dakọbe l'ẹhu l'ẹhu, haa ome ejo-iwhe ono, unu l'emegbabe, unu ahaa ejo ndzụ. Nke ọwhu unu l'e-bugburu l'ali ono, Onye-Nwe-Ọha nuru unu lẹ ndụ-ichee unu whẹ eshi bụ gụnu jeye lẹ gbururu. ⁶ Unu haa otso agwa ọdo. Unu be ejeheru whẹ ozhi, unu abaheru whẹ eja. Unu be egudeshi iwhe unu gude ẹka unu mee gude akpatsu mu iwe, nke ọwhu mu l'ete emeka unu iwhe.' ⁷ Ọle unu ta angajeduru mu nchi; o noo iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Ọ bụru iwhe unu gude ẹka unu mee bẹ unu gude akpatsu mu iwe, shi nno emeka onwunu iwhe."

⁸ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndọwa: Eshi-ọwhu unu jikaru l'unu ta angabedu nchi l'okfu mu; ⁹ bẹ mu l'e-zhikwa t'e je ekua ndu isheli l'ikfu l'ikfu, ekua onye ozhi mu, bụ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Mu l'a-chita whẹ bya tẹ

whẹ bya etso ali-a mée ndu bu iya nụ ọgu; whẹ etso mba lile, buwheru whẹ mgburumgburu ọgu. Mu l'e-gbugbushikota whẹ kpamu kpamu shi nno woru whẹ nụ Chileke, mee whẹ, whẹ aburu ndu l'aakporu tuu, bụru ndu l'aaja ewenu. Ẹgara akfua l'ali whẹ jeye lẹ gbururu. ¹⁰ Ụzu ẹhu-utso mée ẹswa ono, whẹ shi anoje ete bẹ mu l'e-me t'ọ bụru kperemu. Uzere ono, nwoke l'abya ọlu nwanyi mée nwanyi, l'aabya alulu l'emeje abukwaruwho kperemu. Ẹ ta abyahedu l'anubaa ụda otumu nri l'ime iya ọdo, iwhoro oryoku ta abyahẹ l'emebaa jaa l'ime iya ọdo. ¹¹ Ali ono l'owhu l'a-buru ẹka ẹgara kfuru; bụru ẹka l'anwu ishi kpa mée l'eele iya ẹnya. Mba lile nokube iya nụ l'a-buru ohu eze ndu Bábyilonu awha ụkporo ẹto l'iri.

¹² "Nteke awha ụkporo ugbo ẹto l'awha iri ono gvuleruwho, mu anua eze ndu Bábyilonu áwhu yẹle ọha ono l'owhu. Ali ndu Bábyilonu bẹ mu l'a-nụ áwhu l'iswi iwhe-dụ-ẹji, whẹ megbaberu." O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. "Mu l'e-me iya, t'ọ bụru ẹka ẹgara kfuru jeye lẹ tututu-mimimi. ¹³ Ali ono bẹ mu l'e-wokfuta iwhe lile, mu kfuru lẹ mu l'e-me whẹ, mbụ iwhe lile, e deru l'ekwo-ọ, bụ iwhe Jeremáya kfuru lẹ nkfuchiru l'ishi ọhamoha l'owhu. ¹⁴ Ndu Bábyilonu ono bẹ l'a-buru ohu ndu mba, ha l'igweligwe, bụru ohu ndu eze, parụ ẹka. Mu l'a-kfụ whẹ ụgwọ g'iwe whẹ meru dị mee iwhe whẹ metaru l'ẹka whẹ."

Omogo nke oke ẹhu-eghughu Chileke

¹⁵ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu l'ekfuru mu: "Narụ omogo mmee oke-ẹhu-eghughu nkemu; je echee ya mba lile, mu zhiru ghu! ¹⁶ Whẹ l'a-wata ọkpo kulakula mẹ whẹ ngụ-gele iya whọ. Whẹ emelaha ọgu ọgu, o noo nkele mu l'a-chita ogu-igba ghaa l'echilabọ whẹ."

¹⁷ Ọo ya bụ, mu bya anata Onye-Nwe-Ọha omogo ono, jee lẹ mba lile Onye-Nwe-Ọha zhiru mu je echee whẹ iya: ¹⁸ Jerúsalem mée obodo, dukota l'ali Juda mée ndu eze whẹ mée ndu ishi whẹ bẹ mu chekotaru iya, gude mee t'ẹgara kfua l'ali whẹ, mee whẹ, whẹ bụru ndu l'aakporu tuu, bụru ndu l'aaja ewenu mée ndu l'aakpọ l'iwhu ẹgube ọ dọ ntanu. ¹⁹ Ndu ọdo, l'eeche mmee oke-ẹhu-eghughu ono bụ Fero, onye bụ eze ndu Íjiputu, mée ndu l'ejeru iya ozhi, mée ndu ishi-ozhi iya, mée ndu nkiya kpa-whuu, ²⁰ mée ndu lile, bụ ndu ọha ọdo, bu l'ali Íjiputu, mbụ iwhe bụ ndu eze ndu ali Uzu, mée ndu eze ndu Fílistiya bụ iya bụ ndu eze, l'achi mkpukpu Ashikelonu, mée nke mkpukpu Gaza, mée nke mkpukpu Ẹkuronu, mée nwa ndu whoduru lẹ mkpukpu Ashidodu. ²¹ Mkwawho ndu Edomu, mée ndu Moabu mée ndu Amọnu; ²² mée ndu eze ndu Taya l'owhu, mée ndu eze ndu Sáyidonu mée iwhe bụ ndu eze, l'achi ndu, bu l'ẹka eze-enyimu sọ-wheru mgburumgburu l'azụ ẹnyimu azụ iya ọwhu. ²³ Ndu ọdo bụ

ndu mkpukpu Dedanu, mee ndu Tema, mee ndu Buzu, mee ndu alí ono, l'akpubataje egbushi l'ishi; ²⁴ mbuzhia ndu eze ndu Arabu, mee iwhe bu ndu eze ndu ono, buru eghirigha l'echi-egu; ²⁵ mee ndu eze, l'achi ndu Zimiri mee ndu eze ndu Ílamu, mee ndu eze ndu Midiya, ²⁶ mee ndu eze, l'achi ndu isheli l'owhu. Ndu bu l'ukfu ntse le ndu bu otęnya be l'a-ngukota iya; onye lanu ngu-gee onye odo angwa. Iwhe bu alí-eze lile, du le mgboko-o be l'ee-checkota mmee oke-egu-eghughu ono, du le omogo ono. Whe -ngu-gelewho, onye l'a-ngu-kpe azu aburu eze ndu Bábýilonu.

²⁷ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu, bu Chileke nke Ízurelu bya ekfua sụ: Kfuru whe sụ whe agha: Unu ngwa ya t'o meje unu l'ęnya, unu agbọo ya agbọ daa iko, unu l'ęte agbalihuhe odo. O noo nkele mu l'a-chita ogu-igba ghaa l'echilabọ unu. ²⁸ Nteke bu le whe jikaru le whe ta anafudu ghu omogo ono l'ęka ngwa iwhe du iya nu, iwhe l'ii-kfuru whe bu l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndowa: Unu ngufutajekwa iya! ²⁹ Lekwa; mu l'e-vukwa ọzo dabę mkpukpu ono, l'eeke ewha mu ejo-iwhe ono l'ęhu. Whebdua; ?whe l'ari l'aa-ha whe ewoma t'a ba anu whe awhu? A ta ahakwa whe ewoma; a nufutajekwa whe awhu nkele mu l'e-zhi ogu-igba t'ọ bya atakota ishi ndu lile, nọ le mgboko. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono.

³⁰ "Tukokwa iwhe lile ono, mu kfuru kfuaru whe, mbu kfuaru whe agha:

"Onye-Nwe-Ọha l'e-shikwa l'ewhekerewhe gbọo ọja.

Oo-shi l'ęka ono, du nsọ, o bu dee oke inwere.

Ndibe iya be l'oo-gbọru ọja ehuka ehuka.

Ọo-rya ọrya g'ọo ndu l'adzoshi akpuru vayinu.

Ndu l'oo-ryaru iya bu ndu bu l'eliwhe l'owhu.

³¹ Inwere iya be l'e-dedzuru jasụ l'ęka mgboko beru, nkele Onye-Nwe-Ọha be okfu

l'adaru yele mba ge mba ha.

Oo-kpe madzu lile ikpe.

Ndu ejo-ememe be l'oo-nwuru yeru ogu-igba."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³² Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu: "Lenu! Ejo-iwhe l'asakwa whalaa, o shi le mba ọwa ya asọba le mba odo. Oke wherewhere l'abyakwa ewhewhe. ęka l'oo-shi bu l'ęka mgboko beru." ³³ Ndu Onye-Nwe-Ọha gburu egbu mboku ono be odzu whe l'a-da gbaagbaa, shizhiawho l'ęka mgboko wataru jeye l'ęka o beru. A ta aryadu ekwa whe. T'apakobe odzu whe eje elili. Whe l'a-dalewho iyekke l'alí kuru kpata g'ọo nshí eswi.

³⁴ Unubę ndu l'echi aturu, unu kpọo mkpu ryaa ekwa. Unu ghaa onwunu vulavula le ntụ, unubę ndu bu ishi ndokobe aturu. Nkele mboku, l'ee-gbushi unu ruwakwaru, mbu mboku, unu l'agba nnanu nnanu. Unu l'a-da iko gbaa vuu vuu g'ọo ite-urwa. ³⁵ O to nwe-du ęka ndu l'echi aturu l'a-gbaru laa, to nwe ęka ndu

bu ishi ndokobe aturu l'a-nahu gbaru laa. ³⁶ Ngabe nchi! Ọ kwa olu ekwa ndu l'echi aturu l'ada egube wọ. Ọo mkpu be ndu bu ishi ndokobe aturu l'akpo egube ono nkele Onye-Nwe-Ọha mebyishiwaru ęka aturu whe l'ataje nri. ³⁷ Onye-Nwe-Ọha be gude egu-eghughu iya mee ęka ono, unu aturu ono, shi adojeru; ọ buru ọla l'iyi, mbu ęka ono, nchi shi du ndoo. ³⁸ Onye-Nwe-Ọha hawaru ndibe iya g'ọo ęka oduu haru ogba iya lufu. Ogu-igba nke ndu l'akpa whe egu yele oke egu-eghughu nke Onye-Nwe-Ọha be mewaru alí whe, ọ buru ęka egbara kfuru.

Uzo e shi eme t'e gba Jeremáya

26 O be ge nwa Josaya, bu Jehoyakimu bebelewho buru eze ndu Juda, Onye-Nwe-Ọha kfuru okfu nu Jeremáya sụ iya: ² "Ọ waa bu iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: Kfuru l'oma ogboduwu eze-ulo Onye-Nwe-Ọha; tuko iwhe lile, mu suru ghu t'i kfuru ndu lile, bu ndu mkpukpu alí Juda kfuaru whe, mbu ndu ono, l'abyaje ọbaru Onye-Nwe-Ọha ęja l'ulo iya. Ba adukwa ọwhu l'a-kpo-swehu ghu. ³ Ike -kwe, whe angabe nchi paru ome ejo-iwhe haa l'ęhu l'ęhu. Whe -paru ome ejo-iwhe haa; mu ejizeta haa whe owokfuta ejo-iwhe ono, mu tberu l'ęka whe nọ, l'iswi ejo-ememe, whe l'emegbabe. ⁴ Sụ whe l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Unu -jika l'unu ta angaduru mu nchi, unu te eme iwhe mu turu unu l'iwu, ⁵ mbu unu -jika-zhiwaa ogebe nchi l'okfu, ndu ozhi mu ono, bu ndu nkfuchiru l'ekfu, mbu ndu ono mu l'anọje ezhi ntekenteke te whe byakfuta unu, l'obuje whe kfugee unu eje angaru whe nchi, ⁶ ọ kwa iya bu le mu l'e-me eze-ulo-ọ iwhe mu meru mkpukpu Sháyilo. Mu emee mkpukpu-a t'ọ buru ęka mba lile, du le mgboko-o l'a-nọ akpo l'iwu."

⁷ Ndu l'agbaje ęja nu Chileke, mee ndu nkfuchiru, mee ndu Ízurelu ge whe ha nukota okfu ono, Jeremáya l'ekfu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha. ⁸ Jeremáya kfugelewho iwhe lile Onye-Nwe-Ọha zhiru iya t'o kfuru ndu ono ge whe ha, ndu l'agbaje ęja nu Chileke ono, mee ndu nkfuchiru ono, mee ndu Ízurelu ono ge whe ha wọ iya chii gude bya asụ iya: "Ishi ghu lajekwa iya! ⁹ ?I kwoberu gunu gude ewha Onye-Nwe-Ọha kfu sụ l'eze-ulo-ọ l'e-megee du g'ọo Sháyilo; mkpukpu-a aburu ochuwu, l'adua onye bu iya nu?" Ndu ono yebuta Jeremáya nọ-whee ya mgburumgburu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono.

¹⁰ Nteke ndu bu ishi l'alí ndu Juda nuru iwhe l'ada nu, whe shi l'ibe eze zeri gidigidi jeshia l'ulo Onye-Nwe-Ọha. Whe je anodu l'onu ęka l'eeshije abahu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, bu Onuzo-Ọwhúú. ¹¹ Tọ du iya bu, ndu l'agbaje ęja nu Chileke mee ndu nkfuchiru ono sụ ndu ono, bu ishi mee ndu Ízurelu l'owhu sụ whe: "Nwoke-e dukwa nke t'e kpe ya nkfugbu. O noo nkele o kfuby-

ishiru mkpukpu-a. Unu gudewa nchị unu nū iwhe o kfulu!"

¹² Jeremáya bya ekfuru yeru ndu ishi ono mee ndu Ízurelu ono sụ whẹ: "Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha yeru mu tẹ mu bya ekfua iwhe ono, unu nūru, mu kfulu l'ishi eze-ulo-ọ yẹle mkpukpu-a. ¹³ Unu dozhia ụzo unu yẹle umere unu ntaa; wata ome iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kfulu. Unu -mee ya nno bẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-jizetakwa haa owokfuta unu ejo-iwhe ono, ọ sụru l'iya l'e-me unu. ¹⁴ Nke mbèdua bụ lẹ mu nọwaa unu l'ẹka. Iwhe dū-zhiawho unu ree kfulu unu nhamunha t'unu mee mu iya. ¹⁵ Ọle t'unu makwaru amarū l'unu -gbua mu bẹ ọchi onye l'adụ iwhe o meru tukokwaru unu l'ishi, tukoru l'ishi mkpukpu-a mee l'ishi ndu bu iya nū. Nkele ezhi-okfu, dū iya nū bụ l'ọo Onye-Nwe-Ọha yeru mu tẹ mu byakfuta unu bya ekfuru okfu-a ye unu lẹ nchị."

¹⁶ Tọ dū iya bụ, ndu ishi ono mee ndu Ízurelu ono sụ ndu l'agbajẹ eja nū Chileke; whẹ lẹ ndu nkfuchiru ono sụ whẹ agha: "Nwoke-e ta adukwa nke t'e kpee ya nkfugbu! Ọ kwa ewha Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi b'o gude kfulu okfu nū anyi."

¹⁷ Ụwhodu lẹ ndu bụ ọgurennya alị ono gbeshi kfulu igwe-ọha ono sụ whẹ agha: ¹⁸ "Mayịka, bụ onye nkfuchiru Chileke, shi Moreshetu bẹ kfulu ndu alị Juda okfu nteke Hezekáya, shi bụru eze ndu Juda sụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndowa:

"Ugvu Záyonu bẹ l'ee-megee tya ogveja g'ọo ẹgu ẹka l'aako iwhe. Obodo Jerúsalem aburu ikpọzu. Eli ugvu ono, eze-ulo Chileke dū aburu ẹka ẹgbudu zechiru."

¹⁹ Mẹ Hezekáya, bụ eze ndu Juda yẹle ndu Juda te egbukwaru Mayịka ye l'okfu ono, o kfulu. Iwhe Hezekáya gbẹ-chia mee bụ l'ọ tsuru Onye-Nwe-Ọha egvu; ryolaha Onye-Nwe-Ọha tẹ ya dū iya l'obu. Onye-Nwe-Ọha l'onwiya bya ejizeta to mehe whẹ emerekete ono, o shi sụ l'oo-me whẹ. Ọ kwa ejo-iwhe, parū ẹka bẹ anyi l'eme t'anyi meta kpua onwanyị."

²⁰ O nwekwaruwho onye ọdo, shi egudeje ewha Onye-Nwe-Ọha ekfu nkfuchiru. Ewha onye ọbu bụ Yuriya nwa Shemaya; onye mkpukpu Kiriya-tu-jeyarimu. Ọ bụru gẹ Jeremáya kfulwuru mkpukpu-a yẹle alị-a bụ gẹ yẹbedua kfulwaru iya whọ. ²¹ Nteke eze bụ Jehoyakimu yẹle ndu ojogu iya mee ndu ishi-ozhi iya nūru okfu ono, Yuriya kfulu, eze chọlahaa ụzo l'oo-shi gbua ya. Yuriya l'onwiya bya anụa l'aachọ iya egbugbu, o gude ntsụ-megvu gbalaa lashia Íjiputu. ²² Eze, bụ Jehoyakimu zhia Elunetanu nwa Akubo, yeru iya ndu o yeru iya, whẹ jeshia Íjiputu ọbu. ²³ Whẹ rwua lẹ Íjiputu, whẹ kpata Yuriya kpụ-kfutashia eze ono, bụ Jehoyakimu; o gude mma gbua Yuriya. A parū odzu iya je etuwhaa l'ẹka l'eelije ndu ẹnaya lwaru.

²⁴ Ọle g'ọ dule-zhia, bẹ Ahikamu nwa Shefanu tūru ike yeru Jeremáya. Ọ bụru iya bụ l'a ta kpuduru iya nū t'e gbua.

Odogoro nke Nebukadineza

27 O be gẹ nwa Josáya, bụ Zedekaya bebelewho bụru eze ndu Juda, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu nū Jeremáya. ² Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfuru mu ndowa: "Kwee odogoro yẹle iwhe-ntopyi ẹkpuri, e gude akpọ kpaa nyabẹ onwogu l'olu. ³ Zhia ozhi t'e zhia eze ndu Edomu, mee eze ndu Moabu, mee eze ndu Amonu, mee eze ndu Taya, mee eze ndu Sáyi-donu. Ndu l'ii-shi l'ẹka whẹ zhia ozhi ono bụ ndu ozhi ndu eze ono, bụ ndu byaru Jerúsalemu tẹ whẹ l'eze ndu Juda, bụ Zedekaya whẹ. ⁴ Ozhi, l'ii-zhi whẹ tẹ whẹ zhia nna-whẹ-ukfu bụ ọwaa: 'Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndowa: "Unu zhia nna-unu-ukfu whẹ sụ whẹ agha: ⁵ Ọo ike mu, parū ẹka mee ọkpehu mu bẹ mu gude mee mgboko l'owhu mee madzụ mee anụ, nọ lẹ mgboko, ọ bụru onye dū mu ree bẹ mu l'anuje iya. ⁶ Alị ono g'ọ ha bẹ mu yekotawaru l'ẹka onye ozhi mu, bụ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu ntaa. Anụ-ẹgbudu bẹ mu mekwaruwho l'oojeru iya ozhi. ⁷ Mba lile l'a-tuko jeeru iya ozhi, jeeru iya nwa iya mee nwanwa iya jeye nteke l'oo-rwube alị nkiya, mbụ nteke ikpoto mba mee ndu eze, parū ẹka l'e-me iya ohu whẹ.

⁸ " "Iwhe bụ mba mee alị-eze, jikaru ojeru Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu ozhi, jika owhuze olu t'ọ nyabẹ whẹ odogoro nkiya, bẹ mu l'e-gude mma, mee mkpẹgu, mee ejo ẹhu-ba-dụ-mma nwa awhụ. Mu l'emezhiawho ndu ọbu iwhe jeye mu eshi l'ẹka Nebukadineza mee tẹ whẹ bụru kpurupyata. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ⁹ Ọo ya bụ, unu ba angakwa nchị l'iwhe ndu nkfuchiru unu l'ekfu mee ndu jibya unu mee ndu l'anọje akoru unu iwhe nrọ futaru mee ndu l'agwo ọgvu mee ndu l'ada lẹ mgbashi. Unu ba angakwa nchị l'iwhe whẹ l'ekfu mbụ ndu ono, l'asuje unu l'unu ta aladụ eze ndu Bábyilonu l'ẹka. ¹⁰ Ọ kwa ejire bẹ whẹ l'adzuru unu; whẹ sụ lẹ whẹ l'ekfuru unu nkfuchiru. Iwhe l'ọo-nwutaru unu bụ l'unu l'alufu l'alị unu lamia alami. Mu l'a-chifu unu achifu, unu eje alaa l'iswi. ¹¹ Mba ọwhu kwetaru whuzeta olu t'eze ndu Bábyilonu nyabẹ whẹ odogoro nkiya, kweta ndu iya l'ẹka, bẹ mu l'a-ha tẹ whẹ buru l'alị ẹka whẹ, koje iya okfu, buru iya eburu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono." "

¹² Mu zhiwaruwho Zedekaya, bụ eze ndu Juda ozhi lanu ono; sụ iya: "Whuzekwa olu t'eze ndu Bábyilonu nyabẹ ghu odogoro nkiya, ndu yẹle ndu nkiya l'ẹka, nke ọwhu l'iji-nodu ndzụ. ¹³ Be ekwekwa t'e gude mma mee mkpẹgu mee ejo ẹhu-ba-dụ-mma gbua gụ lẹ ndu alị ghu; l'ẹka Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru iya l'o noo

iwhe l'e-me ndu jikaru lẹ whẹ ta anọdudu eze ndu Bábyilonu l'ẹka. ¹⁴ Unu hakwa ọnga nchị l'okfu ndu nkfuchiru ono, l'asuje l'unu ta abyadu l'a-nọdu eze ndu Bábyilonu l'ẹka, l'ọ kwa ejire bẹ whẹ l'anọje adzushiru unu whẹ asụ lẹ whẹ l'ekfuru unu nkfuchiru. ¹⁵ Ọ tọ kwa mbẹdua zhiru whẹ tẹ whẹ bya. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Ọo ejire bẹ whẹ l'egudeje ẹwha mu adzuru unu. Iwhe l'ọo-nwutaru unu bụ lẹ mu l'achifu unu achifu, unu eje alaa l'iyi, unu lẹ ndu ọbu, l'ekfuru unu nkfuchiru."

¹⁶ O nokwawho gẹ mu kfuru ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mée ndu Juda l'owhu sụ whẹ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "Unu ba ngakwa nchị l'okfu ndu nkfuchiru ono, l'asuje unu l'ọ tọ dọhekwa gẹ l'aa-nọ-beru ntaa; a tuko arya ono, e gwotaru l'eze-ulo Chileke laa alị Bábyilonu gwowhuta azụ. Ọ kwa ejire bẹ whẹ l'adzuru unu whẹ sụ lẹ whẹ l'ekfuru unu nkfuchiru. ¹⁷ Unu ba anganuru whẹ whọ nchị. Unu nọdukwa eze ndu Bábyilonu l'ẹka nggẹ unu anọdu ndzụ. Unu be ekwekwa tẹ mkpukpu-a buru ikpọzu. ¹⁸ Whẹ -sụwa lẹ whẹ bụ ọkpobe ndu nkfuchiru; lẹ whẹ l'anuje olu Onye-Nwe-Ọha, tẹ whẹ ryonua Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu tẹ arya, whoduru l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha mée arya, whoduru l'ibe eze ndu Juda mée ọwhu whoduru lẹ Jerúsalemu ba alufuhekwa alufu ọdo jee Bábyilonu. ¹⁹ Nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu l'onodu itso, mée abaravuma-mini, mée ọgba-kperekpere, mewarto arya ọdo, whoduru l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha mée lẹ mkpukpu-a; ²⁰ mbụ arya ono, Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu l'ẹte egwota; nteke ono, ọ byaru Jerúsalemu bya akpua eze ndu Juda, bụ Jehoyakinu nwa Jehoyakimu lẹ ndzụ laa alị Bábyilonu, kpukwawho ndu a maru ẹwha whẹ l'alị ndu Juda ye lẹ Jerúsalemu. ²¹ Ee! Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu l'onodu arya ono, whodukwaduru l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha mée ọwhu whodukwaduru l'ibe eze ndu Juda mée ọwhu whodukwaduru lẹ Jerúsalemu: ²² 'Ee-gwotakota whẹ laa alị Bábyilonu. Whẹ adu l'ẹka ono jeye mbọku, mu l'a-gharu whẹ iwhe. Nteke ono, mu achita whẹ bya edobewhu azu l'ẹka-a.'" O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Jeremáya gbarụ Hananiya l'anwu

28 Ọ kwawho l'awha ono; gẹ Zedekaya bebelewo buru eze ndu Juda; l'onwa nke ise l'awha kwe iya awha ẹno, bẹ nwa Azuru, ẹwha iya bụ Hananiya, onye nkfuchiru, shi lẹ mkpukpu Gibiyonu, nọdu l'iwhu ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mée l'iwhu ndu Ízurelu l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha; sụ mu: ² "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke nke Ízurelu bẹ l'ekfu ndọwa: 'Mu nyakashakwaru odogoro eze ndu Bábyilonu. ³ L'ime awha labọ ntaa, bẹ mu l'a-tuko arya ono,

l'aduje l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu chitaru l'ẹka-a laa alị Bábyilonu gwolatawhu azu. ⁴ O nokwawho gẹ mu l'e-dulata eze ndu Juda ono, bụ Jehoyakinu nwa Jehoyakimu mée iwhe bụ ndu Juda, a kpukotaru lẹ ndzụ laa alị Bábyilonu. O noo nkele odogoro nke eze ndu Bábyilonu bẹ mu l'a-nyakashị anyakashị.'" O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁵ Tọ dọ iya bụ, onye nkfuchiru, bụ Jeremáya nọdu l'iwhu ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mée l'iwhu ndu lile kfuru l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono, yeeru onye nkfuchiru ono, bụ Hananiya onu. ⁶ Onye nkfuchiru, bụ Jeremáya sụru iya: "Tọ dukwa g'i kfuru! Tẹ Onye-Nwe-Ọha mekwaa t'ọ dọ nno! T'ọ mekwaa t'ọ vọ, mbụ okfu ono, i kfuru lẹ nkfuchiru nggẹ o gwolatawhu arya ono, l'aduje l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha azu l'ẹka-a ye lẹ ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ laa alị Bábyilonu! ⁷ Ọle g'ọ dulezhia, ngabekwa nchị nụ iwhe mu l'eme tẹ mu kfuru ye ghu lẹ nchị mée lẹ nchị ndu-a gẹ whẹ ha. ⁸ Ndu nkfuchiru, byaru l'oge ndu-ichee, tẹmenu gubedua mée mbẹdua byade, bẹ bụ okfu ọgu mée mkpegu mée ejo ẹhu-ba-du-mma bẹ whẹ shi anọje ekfu l'ishi igweligwe mba mée alị-eze, paru ẹka. ⁹ Onye nkfuchiru ọwhu bulewo lẹ nchị l'a-du doo bẹ l'ookfufe; nteke l'aa-hube ama l'ọo Onye-Nwe-Ọha zhiru iya bẹ bụ mée iwhe l'ookfu vọ."

¹⁰ O noo ya, onye nkfuchiru ono, bụ Hananiya bya ekofu onye nkfuchiru, bụ Jeremáya odogoro ono, ọ nya l'olu woru nyakashia. ¹¹ Hananiya nọdu l'iwhu ndu ono sụ: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Ọo egube ono bẹ mu l'a-nyakashị odogoro ono, Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu nyaberu mba lile l'olu l'ime awha labọ ntaa.'" O kfulewo egube ono, Jeremáya tugba, ọ buru iya alufu.

¹² A nota-be, g'onye nkfuchiru ono, bụ Hananiya nyafuta-geeru onye nkfuchiru ono, bụ Jeremáya odogoro ono l'olu woru nyakashia; Onye-Nwe-Ọha kfuru okfu nụ Jeremáya sụ iya: ¹³ "Je akarụ Hananiya l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Iwhe i nyakaru bukwa odogoro oshi, ọle ọo odogoro igwe bẹ mu l'egude dochia ẹnya iya. ¹⁴ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndọwa: 'Mu l'e-woru odogoro igwe nyabẹ mba lile l'olu kpuru kpẹ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu tẹ whẹ buru ohu iya. Je akpaa l'anụ-egbudu l'a-nọ ejeru iya ozhi.'" "

¹⁵ Tọ dọ iya bụ, onye nkfuchiru, bụ Jeremáya sụ onye nkfuchiru, bụ Hananiya sụ iya: "Hananiya; gebe nchị! Ọ tọ bukwa Onye-Nwe-Ọha bẹ zhiru ghu t'i bya; i mewaa ndu-a, whẹ kpuru obu ye l'iwhe bụ ejire. ¹⁶ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe meru g'ọ gude Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Mu l'abakwa ghu ewofu lẹ mgboko-o. Ii-nwuhu l'awha ọwa gededede nkele i kfuwaru okfu, l'eme t'e kwefuru Onye-Nwe-Ọha ike.'" "

¹⁷ Ọ bụru l'ọnwá nke ẹsaa l'awhá onó bẹ onye nk-fuchiru onó, bụ Hananiya megeeru nwụhu.

Ẹkwo-ozhi Jeremáya deru nụ ndu Ju nọ lẹ Bábyilọnu

29 Ọ waa bụ iwhe e deru l'ẹkwo-ozhi, onye nk-fuchiru, bụ Jeremáya nọdu lẹ Jerúsalemú nụ ndu bụ ọgurenya lẹ ndu a kpuru lẹ ndzụ, mée ndu l'agbaje ẹja nụ Chileke, mée ndu nkfuchiru, mewardu ndu Ízurẹlu lile, bụ ndu Nebukadineza kpuru lẹ ndzụ lẹ Jerúsalemú laa alí Bábyilọnu. ² Nteke o deru ẹkwo-ozhi onó bụ g'a kpụ-geeru Jehoyakinu, bụ eze ndu Juda lẹ ndzụ yẹle ne iya, bụ eze-nwanyi, mée ndu ishi ibe eze, mée ndu ishi ndu alí Juda, mée ndu nke Jerúsalemú, mée ndu o-me-nka, mée ndu ọ-kpụ-ụzu, mbụ nteke onó, e shi lẹ Jerúsalemú kpụa whẹ lẹ ndzụ. ³ Ndu ọ nūru ẹkwo-ozhi onó tẹ whẹ nụ bụ: Élasa nwa Shefanu yẹle Gemaraya nwa Hilikaya. Ndu onó bẹ Zedekaya, bụ eze ndu Juda zhiru ozhi tẹ whẹ je ezhia eze bụ Nebukadineza l'alí ndu Bábyilọnu. Ẹkwo-ozhi onó, Jeremáya deru bẹ sụru:

⁴ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke nke Ízurẹlu l'ekfuru ndu onó, a kpuru lẹ ndzụ lẹ Jerúsalemú laa Bábyilọnu: ⁵ “Unu tushikwaa ọlo buru, unu akọo okfu ria iwhe o metaru. ⁶ Unu lụshia nwanyị nwụshia ụnwegirima, unu alụaru ụnwu unu nwoke nwanyi, unu ekee ụnwu unu nwanyi ji, nke ọwhu whẹbedua l'a-nwushikwawho ụnwegirima nke-whe. Unu kabakwaa l'igwe l'ẹka onó, unu ba akakwa ọlwa alí. ⁷ Unu chọjekwa ọdu lẹ mma nke obodo onó, mu kpuru unu lẹ ndzụ laa. Unu kfujekwa nụ Onye-Nwe-Ọha l'iswi ẹhu obodo onó, lẹ nteke ọ dūru obodo onó lẹ mma b'ọ dukwaruwho unubedua.” ⁸ Nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke nke Ízurẹlu l'ekfu ndọwa: “Unu be ek-wenuwhoo tẹ whẹ duwhua unu, mbụ ndu nkfuchiru onó mée ndu jibya onó, unu lẹ whẹ nọ l'ẹka onó. Unu ba angagbabejekwa whẹ nchị lẹ nrọ, whẹ l'anoje arọ-whe. ⁹ Ọ kwa ejire bẹ whẹ l'anoje adzụ-whe, whẹ asụ lẹ whẹ gude ẹwha mu ekfu nkfuchiru. Ọ tọ bukwa mu bẹ zhiru whẹ nụ.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁰ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: “Ụkporo awhá ugbo ẹto l'awhá iri onó, a nụ-beru ndu Bábyilọnu gvulewho bẹ mu l'a-kpakfuta unu bya emedzuaru unu iwhe-ọma onó, mu kweru unu ụkwa iya, dulatawhu unu azụ l'ẹka-a. ¹¹ Nkele mu marụ ẹgube ọriri, mu l'arịru unu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Ọriri mu bụ t'ẹhu dū unu guu, mu ta arịkwaru unu ejo ọriri. Ọ kwa tẹ mu nụ unu iwhe unu l'ele ẹnya iya l'ụzo atatiwhu. ¹² Nteke onó bẹ bụ, unu kua mu oku, unu byakfuta mu; bya ekfuru nụ mu, mu angaberu unu nchị. ¹³ Unu l'a-chọ mu, unu achọ-vu mu mẹ unu gude obu unu l'owhu chọ mu. ¹⁴ Mu l'e-me

t'unu whụa mu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Mu emee t'unu ba abụhe ndu a kpuru lẹ ndzụ ọdo. Mu l'e-shi lẹ mba lile mée ẹka lile onó, mu chiru unu laa dulatawhu unu azụ. Mbụ lẹ mu l'e-dulata unu l'ẹka onó, mu shi kpụa unu lẹ ndzụ onó.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁵ Unu sụru lẹ Onye-Nwe-Ọha wofutaru unu ndu nk-fuchiru lẹ Bábyilọnu. Eshi-ọwhu unu kfuru nno; ¹⁶ bẹ Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru okfu ẹhu onye eze onó, nọ-du ntaa l'oshi-eze Dévidi, bya ekfuwaa okfu ẹhu ndu lile, bu l'obodo-o, mbụ ụnwunna unu whẹ, bụ ndu l'ẹte akpukobee unu lẹ whẹ lẹ ndzụ. ¹⁷ Mbụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndọwa: “Mu byakwa l'eye ogu-igba mée mkpẹgu mée ejo ẹhu-ba-dụ-mma t'ọ bya azụpyabe whẹ. Mu l'e-me whẹ, whẹ adụ g'ọo ejo akpuru figu, duta-be eji kpọo eriri. ¹⁸ Mu l'e-gude ogu-igba mée mkpẹgu mée ejo ẹhu-ba-dụ-mma rwua whẹ ọso. Mu emee whẹ, whẹ aburu ndu alí-eze ndu mgboko l'owhu l'a-kpọru tuu, whẹ aburu ndu l'aatụ-whu atụ-whu, mée ndu l'anwụ ishi kpaa, mée ndu l'aanma ọtsa ekpu, mée ndu l'aakpọ l'iwhu lẹ mba gẹ mba ha, bụ ẹka, mu chiru whẹ ye. ¹⁹ Nkele whẹ jikaru ọngabe nchị l'okfu mu, o noo iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu. Mbụ okfu onó, mu l'eshije l'ọnu ndu ozhi mu, bụ ndu nkfuchiru ekfuru whẹ, mbụ ndu onó, mu l'anoje ezhi nzhipyabe. Whẹ kfu nta kfu imo; whẹ ta angadụ iya nchị. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ²⁰ Ọle-a; unubẹ ndu ọwhu a kpuru lẹ ndzụ, bụ ndu onó, mu shi lẹ Jerúsalemú chita laa Bábyilọnu, unu ngabekwa nchị l'okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu.”

²¹ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke nke Ízurẹlu l'ekfu l'okfu ẹhu Éhabu nwa Kolaya mée okfu ẹhu Zedekaya nwa Maseya, mbụ ndu onó, gude ẹwha mu adzuru unu ejire; whẹ sụ lẹ whẹ l'ekfu nkfuchiru. Okfu ẹhu whẹ b'ọ kfuru sụ: “Mu bya l'eworu whẹ nụ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilọnu; t'ọ gbua whẹ l'ẹnya unu. ²² Ọ whẹ l'e-me iwhe ndu Juda onó, a kpuru lẹ ndzụ laa Bábyilọnu l'e-whuje madzụ iwhu sụ: ‘Tẹ Onye-Nwe-Ọha mekwaa ghu g'ọ meru Zedekaya yẹle Éhabu, bụ ndu onó, eze ndu Bábyilọnu gude ọku hụa l'ọno ndzụ.’ ²³ O noo gẹ l'ọ-dakfu whẹ ndono nkele whẹ meru iwhe dū eji lẹ Ízurẹlu. Whẹ l'ekpukfuje nyee madzụ ibe whẹ azẹe, gude ẹwha mu adzụ ejire, l'ẹbe abụ lẹ mu zhiru whẹ tẹ whẹ mee nno. Iwhe lile onó bẹ mu makọtaru, mu bukwaruwho onye ẹka-ebe iya. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Ozhi, e zhiru Shemaya

²⁴ “Shemaya, bụ onye Nehelamu bẹ l'ii-kfuru lẹ ²⁵ ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke nke Ízurẹlu l'ekfu ndọwa: ‘I deru ẹkwo-ozhi

byia ya ewha ghu wojeru ndu lile, nọ lẹ Jerúsalemu, i nukwawho onye lagbajẹ eja nọ Chileke, bụ Zéfanaya nwa Maseya mee ndu ọdo, lagbajẹ eja nọ Chileke. Ẹkwo-ozhi ono b'i deru sụ lẹ ²⁶ Onye-Nwe-Ọha mewaru ghu; t'i nọdu l'ọzori Jehoyada buru onye lagbajẹ eja nọ Chileke; t'i nọdu letaje ọlo Onye-Nwe-Ọha ẹnya. O -nweru onye iwhu l'adụa whoo, kuru onwiya onye nkfuchiru; gụ achiru iya ọkpa ye lẹ mkpọro; nwuru iya ishi ye l'igwe. ²⁷ Ọo gụnu mekwanuru i haa Jeremáya nke Anatotu l'okfu nkfuchiru, t'i gbọru iya mgbojo eshi ono? ²⁸ O zhiru ozhi t'a bya ezhia anyi lẹ Bábyilonu sụ; l'anyi l'a-nọ ọdu shii l'ẹka ono, a kpuru anyi lẹ ndzu laa. Sụ anyi; t'anyi tushia ọlo buru; anyi akọo okfu ria iwhe o metaru.'"

²⁹ Onye lagbajẹ eja nọ Chileke ono, bụ Zéfanaya bya aguaru onye nkfuchiru ono, bụ Jeremáya ẹkwo-ozhi ono. ³⁰ Ọ gụ-gee ya, Onye-Nwe-Ọha kfuru okfu nọ Jeremáya sụ iya: ³¹ "Zhia ozhi nọ ndu lile, a kpuru lẹ ndzu sụ whẹ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'okfu ẹhu Shemaya, onye Nehelamu: Eshi-ọwhu Shemaya l'ekfuru unu nkfuchiru; l'ẹbe abụ l'ọo mu zhiru iya, o mee unu, unu dakobe iwhe bụ ejire. ³² Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu nufutaje Shemaya, bụ onye Nehelamu awhụ mee ẹpa iya l'owhu. Nwoke lanu ta abyadụ l'a-whoduru iya l'ime ndu-a, mbụ l'ọ tọ byadụ l'a-whụ iwhe dọ ree, mu l'e-wobataru ndu nke-mu, o noo nkele o kfuru iwhe e gude ekwefuru Onye-Nwe-Ọha ike." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Ndu Ízurelu l'a-lwawhu azụ

30 Ọ waa bụ okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Jeremáya: ² "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndọwa: 'Tuko iwhe lile, mu kfuru ghu dekota l'ẹkwo. ³ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: Lekwa l'uboku l'erwuakwa, nteke mu l'e-me tẹ ndibe mu shi l'ẹka ono, a kpuru whẹ lẹ ndzụ lwawhu azụ. Mbụ ndu Ízurelu mee ndu Juda. Mu l'e-me tẹ whẹ dawhu azụ bya enweru alị ono, mu nuru nna whẹ oche.' O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

⁴ Ọ waa gẹ Onye-Nwe-Ọha kfuru okfu ẹhu ndu Ízurelu mee nke ndu Juda ndọwa. ⁵ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:

"Mkpụ, anyi nuru bụ mkpụ ndu l'atsụ egvụ l'echi.

Ọo mkpụ ndu egvụ guderu l'ada,

ọ tọ bụdu mkpụ ndu nchị dọ ndoo l'ada.

⁶ I jia aji bẹ l'i-wụ lẹ nwoke te ezedajedu nwata.

?Ndẹhunụ g'ọ nwuru mu l'awhujẹ unwoke

l'ẹka whẹ chị-geeru ẹka gbẹe l'ukfu

g'ọo nwanyi, nka l'eme ẹhuka?

?Ọo gụnu meru onyenonu dobegee iwhu ọnwu ọnwu?

⁷ Alịkwa mu iya! Mbọku ono l'a-dụkwa oke egvụ.

Ọ tọ dudu mbọku l'a-dụbaa g'ọo ya.

Nteke ono bẹ ẹpa Jékọpu l'a-nọ l'iwhe-ọtsulanu, ọle ee-mege dzọfuta whẹ l'ime iya."

⁸ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu sụ: "O -rwua mbọku ono bẹ mu l'e-gbukashi odogoro ono a nyaberu whẹ l'olu, tókashia ẹgbu ono, e keru whẹ. Whẹ abụ-buhu ohu ndu alị ọdo. ⁹ Whẹ ejelahaaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ mee ẹpa Dévidi, bụ onye mu l'e-wofuta t'ọ buru eze whẹ ozhi.

¹⁰ "Ọo ya bụ, unu ba atsukwa

egvụ, unubẹ ọnu-ọlo Jékọpu, bụ onye ozhi mu.

T'ọ bọ dükwa iwhe l'e-ye unu egvụ, unubẹ Ízurelu.

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

"Mu l'e-shikwa l'ẹka ono, teru ẹnya dzọta unu.

Mu adzọta ẹpa unu l'alị ono, a kpuru whẹ lẹ ndzụ laa.

Ọnu-ọlo Jékọpu l'a-lwata bya anọdu l'ẹhu-guu.

Whẹ l'a-nọdu lẹ ntusaru-ẹhu.

Ọ tọ dudu onye bya l'e-me whẹ iwhe whẹ l'a-tsu egvụ.

¹¹ Mu nọkwa swiru unu, nke ọwhu mu l'a-dzọ unu.

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Mba gẹ mba ha ono, mu chiru unu

je awushi bẹ mu l'e-me tẹ whẹ gvukota.

Ọle unubedua bẹ mu l'ete emekwa t'unu gvukota kpamụ.

Mu l'a-hụ unu àhùhù l'uzo ọwhu, ọ gbarụ unu.

Mu ta ahakwa unu ẹwoma tẹ mu ba anụ unu awhụ ilile.

¹² Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu:

Ọnya, l'aba unu bukwa agwọta agwọta.

Ẹka e mekaru unu iwhe buru akpọhu akpọhu.

¹³ O to nweedu onye l'a-kpa unu ishi.

Ọnya, l'aba unu te enwe emeta.

Akpọhu ta aduru iya unu ilile.

¹⁴ Ndu unu lẹ whẹ shi dọ lẹ mma bẹ nyazọwaru unu.

Whẹ ta akpajehedu unu ishi.

Mu tsuwaru unu iwhe onye ọhogu l'etsuje ọhogu iya.

Mu chia unu iwhe onye duru madzụ ẹhuka l'echije iya.

O noo nkele ejo-ememe unu hanukawaa shii.

Iwhe-dụ-ẹji, unu meshiru buru aguta aguta.

¹⁵ ?Ndẹe iwhe meru unu l'arya ẹkwa iwhe mekaru unu?

Ẹhuka ono, l'ooome unu ta agvukwa agvụ.

Ọo l'ejo-ememe unu hanuka shii,

iwhe-dụ-ẹji, unu meshiru buru aguta aguta,

meru g'ọ gude mu mee unu ẹgube ono.

¹⁶ Ọle iwhe bụ ndu l'eripya unu bẹ l'ee-ripyakwa.

Ndu ọhogu unu l'owhu bẹ l'aa-kpụ lẹ ndzụ.

Ndu kwaru iwhe unu l'okwata

bẹ l'aa-kwakwawho iwhe nkewhe l'okwata.

Ndu keru iwhe unu l'ọgu bẹ

l'ee-kekawho iwhe nke whẹbedua l'ọgu.

¹⁷ Mu l'e-me t'èhu d̄u-whu unu mma azy,
mu emee t'ònya, d̄u unu l'èhu kpòhu.
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
"Iwhe kpar̄u iya n̄u b̄u l'e shi eku unu ndu a ch̄ifuru
ach̄ifu,
mb̄u Záyonu, l'ète ad̄u a onye shi akpa ishi iya.
¹⁸ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndòwa:
Ọnu-ọlọ Jékọpu ono, a kp̄ukoru l̄e
ndz̄u b̄e mu l'e-dulatawhu az̄u l'al̄i wh̄e.
Èka wh̄e bu b̄e mu l'a-wh̄uru imiko.
Obodo wh̄e b̄e l'aa-t̄u-whu az̄u l'eli iya ọwhu
dakp̄ohuru adakp̄ohu.
E gvube ọlọ ibe eze wh̄e t'ọ k̄furu l'èka gbar̄u iya n̄u.
¹⁹ Wh̄e l'a-wata ọgu egvu-ekele; at̄u ọzu ẹhu-ọtso.
Mu l'e-me t̄e wh̄e kabaa l'igwe; wh̄e ta lwadu al̄i al̄i.
Mu l'e-me t̄e wh̄e b̄uru ndu l'aakwab̄e uḡvu;
wh̄e ta ab̄uhedu ndu ẹn̄ya lwar̄u.
²⁰ Ọnwu wh̄e l'a-d̄u-whu az̄u ḡe wh̄e shihawaa d̄u l̄e
mb̄u.
Edzudzu-ọha wh̄e l'a-b̄uru ndu,
shihuru ike k̄furu ch̄imu l'iwhu mu.
Mu l'a-n̄u ndu shi akpa wh̄e ẹhu awh̄u.
²¹ Onye ishi wh̄e b̄e l'a-b̄uru onye nkewhe.
Onye l'ach̄i wh̄e n̄u ab̄uru
l'echilab̄o wh̄e b̄e l'oo-shi f̄uta.
Mu l'e-me t'ọ kp̄ulitaru bya an̄odu mu ntse.
Nkele ọ t̄o d̄ukwa onye l'a-d̄u ike abya mu ntse l'ike
onwiya.
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
²² "Unu l'a-b̄uru ndibe mu;
mu ab̄uru Chileke unu."
²³ Lekwa! Onye-Nwe-Ọha b̄e ẹhu-eghughu iya l'ezhi-
akwa whawhawha. Mb̄u l'oke ẹhu-eghughu v̄ookwaru
iya l'èhu, av̄o k̄furukfuru g'ọo wh̄erewhere. Ọo-v̄oru
kpua ndu ejo-ememe l'ishi. ²⁴ Ẹhu-eghughu nke Onye-
Nwe-Ọha ono ta abyakwa l'a-t̄u-zeta jeye nteke l'oo-
medzu iwhe d̄u iya l'obu, mb̄u iwhe ọ t̄uberu. L'oge, d̄u
l'iwhu b̄e l'oo-do unu ẹn̄ya ree.

Alwalwa ndu Ízurelu

31 Onye-Nwe-Ọha l'ekfu s̄u: "O -rwua nteke ono b̄e
mu l'a-b̄uru Chileke nke ndu ikfu g'ikfu ha l̄e
Ízurelu, wh̄e ab̄uru ndibe mu." ² Ọ waa iwhe Onye-
Nwe-Ọha l'ekfu ndòwa: "Ndu ono, ọgu-igba
gbuw̄hodoru b̄e mu meru eze-iwhe-ọma l'echi-ẹgu, b̄u
iya b̄u ndu Ízurelu, nteke ono, wh̄e shi ach̄o ẹka wh̄e
l'a-n̄odu t̄uta ume."
³ Onye-Nwe-Ọha b̄e shi ot̄enya bya esee mu l'iwhu
s̄u: "Ízurelu, mu yeru ghu obu, n-yemobu ono je l'a-n̄o
rwua tututu-m̄imimi. Mu l'a-n̄olewho egoshi ghu n-
yemobu mu ono l'ète agv̄u agv̄u. ⁴ Mu l'a-t̄u-whu ghu
az̄u g'ọo ọlọ, ḡu ab̄uru onye a t̄uru ọ k̄furu g'ọo ọlọ,
mb̄u ḡube nwada Ízurelu. Ḡu ach̄ita nkwa ghu je et-

soru oshigboma, ẹhu l'ats̄o ọtso telahaa egvu. ⁵ Ẹi-wata
ọko vaȳinu l'eli uḡvu Samériya ọdo. Ndu k̄uru iya iwhe
l'e-ri mebyi, vaȳinu ono m̄itaru. ⁶ Ọboku l'erwuakwa,
nteke ndu l'eche nche l'a-n̄odu l'al̄i uḡvu uḡvu Ífuremu
kua oku s̄u: "Unu wulihu t'anyi je l'uḡvu Záyonu jekfu
Onye-Nwe-Ọha, b̄u Chileke anyi." "

⁷ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndòwa:
"Unu ḡu egvu ẹhu-ọtso l'iswi ẹhu Jékọpu.
Unu t̄u ọzu ẹhu-ọtso l'iswi ẹhu
onye ono, b̄u ishi mba l'owhu.
Unu ryaa ya aryarya, ḡu egvu ajaja s̄u:
'Onye-Nwe-Ọha byiko dz̄onua ndibe ghu,
mb̄u ndu Ízurelu ono, wh̄oduru n̄u.'
⁸ Leenu, mu l'e-shikwa l'al̄i ndu isheli dulatawhu wh̄e
az̄u.

Mu l'e-shi l'èka mgboko beru rwukoo wh̄e.
Je akpaa l̄e ndu l'ats̄o ishi l'ime wh̄e m̄e ndu dar̄u
ngv̄uru,

m̄e ọnwanyi, d̄u ime m̄e ọnwanyi ime l'eme.
Mu l'a-t̄uko wh̄e ch̄ilata.
Wh̄e ab̄uru ikpoto ndu par̄u ẹka lwa ẹka-a.

⁹ Wh̄e l'e-gude ẹn̄ya-mini ẹkwa alwa.
Mb̄u l̄e wh̄e l'a-n̄o ekfu an̄u mu, mu edu wh̄e alwa.
Mu l'e-du wh̄e ghaa ngele mini;
duru wh̄e shia ẹka ọzo, k̄furu ns̄umini;
nke ọwhu wh̄e l'ète akp̄o ọkpa l'iwhe.

Nkele mu b̄u nna Ízurelu;
Ífuremu b̄uru ọkpara mu.

¹⁰ Unu n̄ukwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu,
unub̄e mba ḡe mba ha.

Unu ryaa okfu iya ọbu aryarya t̄e ndu ẹn̄yimu n̄o-
wheru

mgburumgburu l'èka teru ẹn̄ya n̄u ya.
L'onye ono, b̄u iya ch̄ikashiru ndu
Ízurelu l'e-rwukobekwa wh̄e ọdo.

Oo-che wh̄e nche g'ọo onye l'eche at̄uru;

¹¹ Nkele Onye-Nwe-Ọha gbaf̄utawaru Jékọpu
k̄f̄u aswa ishi iya l'èka ndu ka iya ẹkuku.

¹² Wh̄e l'a-bya aḡu egvu ẹhu-ọtso l'uḡvu Záyonu.
Wh̄e etee ẹs̄wa nke iwhe-ọma,

Onye-Nwe-Ọha doberu wh̄e;
mb̄u witi, m̄e mm̄e, m̄e mman̄u
ólivu, m̄e at̄uru, m̄e eghu, m̄e eswi.

Wh̄e l'a-d̄ulewho g'ọo ẹka a k̄oru
iwhe, gbaa ya mgbabu; agba iya mini ree,
wh̄e ta aḡuhedu áwh̄u ọdo.

¹³ Nteke ono b̄e ọnwumgboko l'e-tetagee egvu,
ẹhu akp̄enehu wh̄e.

Ẹhu akp̄enehukwawho ọnwu
okor̄oby m̄e ndu b̄u ọguren̄ya.

Mu l'e-me t'awh̄u, wh̄e shi aḡu b̄uru wh̄e ẹhu-ọtso.
Mu ad̄u wh̄e obu; n̄u wh̄e ẹhu-ọtso l'onodu áwh̄u.

¹⁴ Ndu l'agbaj̄e ẹja n̄u Chileke b̄e mu l'a-z̄u l'ọkpobe
nri.

Ndibe mu eria iwhe-oma, mu doberu whẹ rija ẹwho.”

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Onye-Nwe-Ọha l'e-meru ndu nkiya obu-imiko

¹⁵ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:

“A nuru ọzu-ẹkwa lẹ mkpukpu Rema,
mbụ ẹkwa anwuhu mée oke nggumawhu.
Ọ kwa Réchélu l'arya ẹkwa unwu iya,
to kwe t'e gbota iya egbota,
nkele unwu iya bẹ gvụwaru nụ.”

¹⁶ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:

“Gbeluma! Ba aryahẹ ọdo.
Huchaa ọnya-mini, dụ ghu l'ọnya,
nkele e megee bẹ l'ee-bu ghu obunggo iwhe ị ruru;
mbụ l'unwu ghu l'e-shi l'alị ndu ọhogu whẹ lwa.

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁷ “Leje ọnya l'atatiwlu l'a-duru ghu-a ree.
Unwu ghu l'a-lwawhu azụ l'alị whẹ.”

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁸ “Mu nwaru ude, Ífuremu l'atsụ ekfu sụ:
Ị hụwaru mu àhùhù g'ọo onye
l'ahù nweswi, l'ete ekwee agota.
Ị hụkwanua mu hùta.

Lọ-whunu mu azụ tẹ mu dawhu azụ,
nkele ọo ghu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke mu.

¹⁹ Gẹ mu kpawhuhugeeru bẹ mu bya adaa onwomu ọta.

Gẹ ọnodu, mu nọdu bya edoo mu ọnya ree,
bẹ mu bya achiru ẹka bee l'ishi.

Iwhere gude mu, mu bụru onye iwhere kwechiru
iwlu,

nkele ọo iwhe mu meru l'okoro bya
bẹ wotaru mu iwhe-iwhere ono.’

²⁰ Sụa, ọo kwa lẹ Ífuremu bẹ bụ nwa mu yeru obu,
mbụ nwa dụ mu l'obu?

A makwaru-a lẹ mu l'ahajeru kọo ya l'ejo ẹwha,
ọle mu l'anyatajẹkwa iya-a.

Ọo ya meru, eghoro iya l'egbu mu egbu,
mu l'e-nwe obu-imiko l'ẹhu iya.”

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

²¹ “Meshia iwhe-ọhubama dobegee l'oji.

Gụ akpashia oguji dobegee.
Lezhita ọnya lee oji ono, bụ echi-uzo i shiru.
Lwawhu azụ, gube nwamgboko ono, bụ Ízurelu.
Lwawhu azụ lẹ mkpukpu gẹ
mkpukpu ha ono, bụ nkeghu.

²² Ọo nteke ole bẹ l'iji-ghata kẹbekebe ono ghaberu,
gube nwada ono, l'ete egudee ire iya ẹka?

Onye-Nwe-Ọha meekwaru iwhe ọwhúú lẹ mgboko-o,
mbụ lẹ nwanyi bụ iya l'e-gbobutaje nwoke.”

Iwhe l'e-mecha duru ndibe Chileke lẹ ree

²³ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-
ogwu l'ekfu ndowa, mbụ Chileke nke Ízurelu: Ọ sụru
agha: “Mu -dulatalewho ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ, bẹ
l'aa-wata okfu ọdu okfu-a ọdo l'alị Juda yele mkpukpu
mkpukpu, dụ iya nụ sụ:

“ ‘Onye-Nwe-Ọha gọoru ghu ọnu-oma,
gube uwlu ono, ọdu-chiriri bu ebubu ono,
mbụ gube ugwu ono, dụ nsọ.’

²⁴ “Ndu madzụ l'a-bya ayokobe buru l'alị Juda mée lẹ
mkpukpu mkpukpu, dukota iya nụ. Ndu l'akọ okfu l'e-
buru iya; ndu ono, l'anoje aghawhe aghawhe eche él-
wù ebukwaru iya whọ. ²⁵ Ndu ike gvuru bẹ mu l'e-me
tẹ whẹ rwokota ume; mu emee ndu ọdamba turu tẹ
whẹ rija ẹwho.” ²⁶ O noo ẹka mu nọdu lwutehu lẹ mg-
bẹnya, bya elewee ọnya. Mgbẹnya ọbu, mu shi eku
l'atsọ mu g'ọo gụnu.

²⁷ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “Lekwa lẹ mbọku l'ag-
babeekwaa, nteke mu l'e-woru mmebyi-iwhe, bụ
madzụ yele anụ ghaa l'alị Ízurelu mée l'alị Juda. ²⁸ Ọo
gẹ mu tọ nwẹhu vya whẹ l'ogwu, lakashia whẹ
alakashi, kwatsushia whẹ akwatsushi, bya emebyishia
whẹ emebyishi, wokfuta whẹ ejo ọdudu, o nokwawho
gẹ mu l'a-tọ nwẹhu tukwa whẹ atukwa, dzabẹ whẹ
adzabẹ. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

²⁹ O rwulewho nteke ono bẹ ndu madzụ ta asụhedu:

“ ‘Ndu bụ nna whẹ bukwa akpuru
vayinu, l'ete achaa acha bẹ whẹ riru.

Ọ kpọo unwegirima whẹ eze ihu.’

³⁰ Iwhe meru nụ bụ l'onyenonu l'a-la l'iwhe-dụ-ẹji, o
metaru. Iwhe bụ onye l'eri akpuru vayinu, l'ete achaa
acha bẹ eze l'a-kpọ ihu.”

Ọgbandzu-ọwhúú

³¹ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “Mbọku l'agbabeekwa,
nteke mu l'ozo-ulo Ízurelu mée ozo-ulo Juda l'a-gba
ndzụ ọwhúú. ³² Ọ tọ dūhekwa g'ọo ọgbandzu ọwhu
mu lẹ nna whẹ gbahawaru, nteke ono mu gude ẹka
selita whẹ dufuta whẹ l'alị Íjiputu. Ọgbandzu ono bẹ
whẹ mebyiru; ọ bukwaru mu nụ bụ ji, l'alụ whẹ nụ. O
nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³³ “Lekwaa ọdu ọgbandzu, mu l'ozo-ulo Ízurelu l'a-
gba ndowa m'o rwulewho nteke ono. O nokwa iwhe
Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Iwu mu bẹ mu l'e-woru
rwe-mia whẹ l'ime ẹgò. Mu edee ya gẹ l'eedeje ẹkwo
l'obu whẹ. Mu l'a-buru Chileke whẹ, whẹ aburu ndibe
mu. ³⁴ Ọ tọ dūhedu onye l'e-zhikwadu ibe iya, ọdua l'ọo
nwune iya sụ iya: ‘Makwaru Onye-Nwe-Ọha.’ Nkele
whẹ l'a-tuko maru mu; wata l'onye nta jeye l'onye ukfu.
Mu l'a-guru whẹ nvụ l'ejo-iwhe, whẹ megbaberu, mu
ta anyatabahee iwhe-dụ-ẹji, whẹ nọdu megbabe.” O
nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³⁵ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa, mbụ onye ono, doberu ẹnyanwu sụ t'ọ chije l'eswe, tụa iwu sụ t'ónwa yẹle kpokponde chije l'enyashi, onye ono, bụ iya l'akparwuje eze-ẹnyimụ, akpara-mini iya atụ gbukungu gbukungu.

Ẹwha iya bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu. Ọ sụru agha:

³⁶ "Oo zhiawho m'ọ -bụ l'a nọnyaaru, iwhe-e, mu tọberu nke ememe bụru wheremu l'iwhu mu, ya aburu iya bụ l'ẹpa Ízurelu echihu, whẹ abụ-buhu mba ẹka whẹ l'iwhu mu jeyewaro ya."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³⁷ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "Ọo zhiawho m'ọ -bụ l'a bya atụa igweli l'iwhe l'aatuje iwhe,

a bya egvua alị gvurwua ẹka
a turu ukfu mgboko l'owhu,
tẹhenu mu ekwobe iwhe ẹpa Ízurelu megbaberu
jika whẹ lẹ whuu."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³⁸ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: "Lekwa lẹ mbọku l'ag-babeekwa, nteke l'aa-tụkwa Jerúsalemụ doberu mube Onye-Nwe-Ọha, e shi l'ulo-ewhekerewhe Hananelu tụa ya futa lẹ Ọnuzo mgbureku. ³⁹ Oge alị iya l'e-shi l'ẹka ono tọgboru ogologo nno jeye l'eli ugwu Garebu; ya abya ago-jia bahụ lẹ Gowa. ⁴⁰ Nsụda lile, bụ ẹka e shi atụ madzụ, awushi ntụ mee iwhe bụ ẹgu ono, dụ lufu l'ọnu-iyi Kidirọnu je akpaa lẹ mgbureku ọnu ẹka ono, l'eekuje Ọnuzo Inya, l'uzo ẹnyanwu-awata; ẹka ono g'ọ ha bẹ l'ee-me t'ọ duru Onye-Nwe-Ọha nsọ. Mkpukpu ono bẹ l'ete abyadua l'e-mebyi emebyi ọdo, t'a bya l'enwutsu iya enwutsu ọdo."

Jeremáya zuru alị

32 Ọ waa bụ okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Jeremáya. Nteke o kfuru iya bụ awaha kwe Zedekaya awaha iri, ọ wataru ọbu eze ndu Juda; bụkwaruwho awaha, kwe Nebukadineza awaha iri l'eshato, ọ wataru ọbu eze ndu Bábyilonu. ² Nteke ono bẹ ndu ojogu nke eze ndu Bábyilonu yebutaru Jerúsalemụ mgburumgburu. A tuchia onye nkfuchiru ono, bụ Jeremáya l'oma ogboduwu ẹka ndu nche l'anọduje l'ibe eze ndu Juda. ³ Ọ bụru Zedekaya, bụ eze ndu Juda turu iya mkpọro l'ẹka ono sụ iya: "Ọo gunu meru l'ijinoje ekfu nkfuchiru nkeghu gẹ l'iikfuje mu asuje: 'Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu bya l'eworu obodo-ọ ye l'ẹka eze ndu Bábyilonu; o je l'a-nata iya. ⁴ Lẹ Zedekaya, bụ eze ndu Juda ta anahukwa tẹ ndu Bábyilonu be egude iya, l'e yefutajekwa iya l'ẹka eze ndu Bábyilonu yẹle iya ekfugbabe okfu iwhe l'iwhu, ya

egude ẹnya iya whua ya. ⁵ L'ọo-kpuru Zedekaya laa Bábyilonu bụ ẹka l'ọo-nọdu jeye mu abyakfuta iya bya anua ya awhu. Lonoo iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. O -tsoo ndu Bábyilonu ọgu, bẹ l'ọ tọo dudu iwhe l'ọo-lwuta iya.'" "

⁶ Jeremáya bya asụ: "Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru okfu nụ mu ⁷ sụ lẹ nwa nwune nna mu, bụ Hanamelu Shalumu l'a-byakfuta mu bya asụ mu tẹ mu zua alị iya, dū lẹ mkpukpu Anatotu l'alị ndu Bénjaminu nkele ọo mu b'ọ rwuberu l'agbata iya, eshi-ọwhu mu l'iya bụ ọkpobe abubu. ⁸ Ọ bụlekwaruwho gẹ Onye-Nwe-Ọha kfuru iya bụ g'ọ megeru nwua. Nwa nwune nna mu ono, bụ Hanamelu megee byakfuta mu l'oma ogboduwu ẹka ono, ndu nche l'anọduje; bya asụ mu tẹ mu zunua alị iya, dū lẹ mkpukpu Anatotu, l'alị ndu Bénjaminu. Eshi ọ bụ mu b'ọ rwuberu l'agbata iya woru, tẹ mu zụ l'iya whọ t'ọ bụru nkemu. Ọo ya bụ, mu maru l'ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ kfuru okfu ono l'ezhi-okfu. ⁹ Mu bya azua alị ono l'ẹka nwa nwune nna mu ono, bụ Hanamelu lẹ mkpukpu Anatotu, bya akfua ya okpoga iya, bụ mkpola-ọcha, ẹrwa iya bụ shẹkelu iri l'eshaa.

¹⁰ Mu deeru iya ẹkwo byaa ya ẹka; mee ya ọhubama; ndu ẹka-ebe byakwa ya whọ ẹka; bya eworu mkpola-ọcha ono tụa l'iwhe l'aatuje iwhe. ¹¹ Mu bya ewota ẹkwo ono, e deru, goshiru l'alị ono bẹ mu zụwaru, mbụ mpekala iya ono, e meru ọhubama, bụ ọwhu e deru gẹ l'ọo-nọ-beru mee gẹ mu nweberu iya; mu wotakwawho mpekala iya ọwhu l'ete mee ọhubama gude.

¹² Mu nọdu l'iwhu nwa nwune nna mu ono, bụ Hanamelu mee l'iwhu ndu ẹka-ebe ono, bụ whẹ byaru ẹka l'ekwo ono mee l'iwhu ndu Ju l'owhu, bụ ndu nọkota l'oma ogboduwu ẹka ono, ndu nche l'anọduje, chiru ẹkwo ono nū Baruku, bụ nwa Neraya Maseya.

¹³ Mu nọdu l'iwhu whẹ l'ẹka ono zhia Baruku ozhi-a sụ iya: ¹⁴ "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, mbụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndọwa: Chita ẹkwo ono, e deru nke alị ono mee ọwhu e meru ọhubama mee ọwhu l'ete mee ọhubama l'ekwo ono, e gude zua alị ono; chiru iya je eye l'ite-urwa, nke ọwhu l'ọo-nọ ọdu. ¹⁵ Nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, mbụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu ndọwa: Eemegekwa zulahaa ọlo mee alị mee mgbabu vayinu l'alị-a ọdo.'" "

Jeremáya l'ekfu anụ Chileke

¹⁶ Mu nū-gelewho Baruku nwa Neraya ẹkwo ono, e gude zua alị ono; mu kfulahaa nū Onye-Nwe-Ọha sụ:

¹⁷ "Aa! Gube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha. Ọ kwa ghu meru igwe; mee alị. I gude ike ghu ono, parụ ẹka yẹle ọkphehu ghu mee ya. Ọ tọ dukwa iwhe l'atsunukaje ghu l'anụ ememe. ¹⁸ Unukurunu madzụ bẹ l'iigoshije l'i yeru obu. L'jikfuje ugwo ejo-iwhe, ndu bụ nna metaru l'ehu unwu whẹ, bụ ndu l'etso whẹ etso. Gube

Chileke ono, parụ ẹka; bụru onye ike dụ, onye ẹwha iya bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu. ¹⁹ Iwhe ị chịru idzu iya bẹ ha shii; iwhe l'iime eme paa ẹka. Ẹnya ghu tukuru iwhe lile, madzụ l'eme eme whụkota. L'iibuje onyenonụ obunggo ẹge iwhe o meru gbarụ mee iwhe o metaru. ²⁰ I meru iwhe-awhūrulunya yele iwhe dū biribiri l'alị ndu Íjiputu, l'iimele iya whọ gẹ l'iime iya byeye ntanụ. Iimeru iya ndu Ízurelu, emeru iya madzụ kpaa-whuu, o mee, ị bụru onye a marụ ẹwha iya ntanụ. ²¹ I gude iwhe-awhūrulunya mee iwhe dū biribiri dufuta ndibe ghu, bụ ndu Ízurelu l'alị Íjiputu. Ọ bụru ike ọkpu ghu yele ọkpehu ghu mee oke iwhe n-yemegvu b'i gude mee iwhe lile ono. ²² Ị bya anụ whẹ alị-a bụ alị ị riburu ẹ nte l'ji-nụ nna whẹ, mbụ alị ono mini-ẹra eswi yele mmanụ-ẹnwu jiru ejiji.

²³ Whẹ bahụ iya je anata iya; ọ bụru nkewhe. Ọle whẹ ta anūduru ghu okfu, whẹ te etso iwu, ị tūru. Ọ tọ dukwa iwhe ị sūru tẹ whẹ mee, dū ọwhu whẹ mejeru, ọ bụru iya meru g'o gude ị mee t'ejo-iwhe-e dakfu whẹ.

²⁴ "Leduwho g'e gvūweru ose ọgu ẹ mkpukpu-a mgburumgburu t'e gude nata iya. Ogu-igba yele mkpẹgu mee ejo ẹhu-ba-dụ-mma l'e-mekwa, e woru mkpukpu-a nū ndu Bábyilonu, bụ ndu l'etso iya ọgu. Iwhe ị kfuru bẹ l'iilewaa l'o mewaru g'i kfuru iya.

²⁵ Obenu l'ọo gube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha bẹ sūru mu tẹ mu kfua aswa alị ono zua ya; mu enweru ndu l'a-nọru mu l'ekebe alị ono, ị amakarū-a ẹ mkpukpu-a b'e wowaru ye l'ẹka ndu Bábyilonu!"

Ọnu, Onye-Nwe-Ọha yeru Jeremáya

²⁶ Tọ dū iya bụ: Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru Jeremáya sū iya: ²⁷ "Leenu, ọ kwa Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke madzụ l'owhu. Ọ tọ dukwa iwhe l'at-sunukaje mu l'anụ ememe. ²⁸ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu l'e-woru mkpukpu-a ye l'ẹka ndu Bábyilonu mee l'ẹka Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu, nke ọwhu l'ọo-nata iya. ²⁹ Ndu Bábyilonu ono, bụ ndu l'etso mkpukpu-a ọgu l'a-bata ẹ mkpukpu-a bya atọru ọku ye iya; ya adzua dzufu l'ishi, ọku adzụkota dzua ụlo ono, l'aanọduje l'okpotsu iya akpọ ụnwū isensu ọku anụ Bálu, gude mmẹe agwa agwa ọdo, shi nno akpatsuwhe mu iwe. ³⁰ Nkele ndu Ízurelu whẹ ẹ ndu Juda ta adūdu iwhe ọdo, whẹ dū l'ọzo iya eshi whẹ bụ nwata, l'abua oome iwhe dū ẹji l'ẹnya mu. Ọ to dūdu iwhe ọdo, ndu Ízurelu l'emeje gbahaa anọ akpatsuwhe mu iwe l'ejo-iwhe, whẹ gude ẹka whẹ emetagbabe. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ³¹ Mkpukpu-a bẹ shizhiawho eshi mbọku, ọ watarū adūdu akpatsu mu iwe yele oke ẹhu-eghughu byeye ntanụ, nke ọwhu bụ ẹ mu wofuje iya l'atatiwhu mu. ³² Ọ bụru l'iswi ejo-iwhe ono, ndu Ízurelu mee ndu Juda megbaberu gude kpatsua mu iwe; whẹ ẹ ndu eze whẹ mee ndu ishi whẹ mee ndu

l'agbajeru whẹ ẹja Chileke mee ndu nkfuchiru whẹ, mbụ-zhia ndu Juda mee ndu Jerúsalem. ³³ Whẹ gberu mu azu jika ẹ whẹ te echebeduru mu iwhe. Mu zhiru whẹ iwhe nzhipyabe; obenu ẹ whẹ te ekwejedu ngaberu mu nchi; whẹ te ekweje nwuta iwhe. ³⁴ Agwa whẹ ono, bụ iwhe mu kpọru ashị bẹ whẹ woru je edobe l'ulo ono, l'eekuje ẹwha mu, shi nno merwua ya. ³⁵ Whẹ mobe ẹnya ẹka l'aagwaje iwhe nū agwa Bálu ẹ nsuda nwa Himonu, t'ọ bụru ẹka, whẹ l'a-kpoje ụnwu whẹ nwoke mee ụnwu whẹ nwanyị ọku gude gwaa Molẹku. Iwhe ono bụru iwhe mu l'ete asua tẹ whẹ meje; tọ gbataje mu l'uche agbata owu, nke tẹ whẹ ye ẹka l'akpamara, dū nno, shi nno kpata ndu Juda whẹ mee iwhe-dụ-ẹji."

³⁶ "Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu ntaa, l'okfu ẹhu mkpukpu-a, unu sūru: 'Ọo ogu-igba, mee mkpẹgu, mee ejo ẹhu-ba-dụ-mma bẹ l'ee-gude woru iya ye l'ẹka eze ndu Bábyilonu.' Iwhe l'ookfu bụ ndowa: ³⁷ Lenuwho ẹ mu byakwa l'eshi l'alị ono, bụ ẹka mu gude iwe l'onuma mee oke ẹhu-eghughu chiru whẹ je edobe chilatakarta whẹ. Mu l'e-duwhe whẹ azu l'ẹka-a tẹ whẹ buru t'ọ bọ dūhe iwhe l'e-me whẹ nū. ³⁸ Whẹ l'a-buru ndibe mu, mu aburu Chileke whẹ. ³⁹ Mu emee t'obu buru whẹ nnanụ, umere whẹ aburu nnanụ, nke ọwhu whẹ l'a-nọ atsu egvu mu ntekenteke, e shi nno iwhe aduru whẹ ẹ ree, dūru ụnwu whẹ, bụ ndu l'etso whẹ etso. ⁴⁰ Mu ẹ whẹ l'a-gba ndzụ, l'a-nọ jeye ẹ tututu-mimimi, mu ta abyadu l'emenyaru whẹ iwhe dū ree tsuwhe azu. Mu l'e-me tẹ whẹ tsuje egvu mu l'ime ime obu whẹ, nke ọwhu whẹ l'ete eshi l'ẹka mu nọ tsufu. ⁴¹ Ẹhu l'a-nọje atso mu uto, mu emeru whẹ ree. Mu je l'e-gude obu mu mee ndzụ mu l'owhu dzabe whẹ tẹ whẹ nguru anguru l'alị-a."

⁴² "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Ọ kwa gẹ mu wotaru ndu-a oke ọla-l'iyi-a bụ gẹ mu l'e-wotakotaru whẹ whọ iwhe dū ree, mu kweru whẹ ụkwa iya. ⁴³ Alị-a, unu l'ekfu sū l'ọ bụ ochuwu, madzụ l'eebua ebū; anụ te ebū iya; o shita; e wowaru iya ye l'ẹka ndu Bábyilonu, bẹ l'ee-megee zulahaa ya alị ọdo. ⁴⁴ Ndu madzụ l'e-megee zulahaa ya alị l'okpoga; delahaaru iya ẹkwo; melahaa ya ọhubama, e nweru iya ndu ẹka-ebe, mbụ alị ndu Bénjaminu, mee mkpukpu, nọ-whekotaru Jerúsalemu mgburumgburu, mee mkpukpu, dukota l'alị ndu Juda, mee mkpukpu, dukota l'alị ugvu ugvu, mee ọwhu dukota l'alị ọkpa-ugvu, dū l'uzo ẹnyanwu-ariba mee ọwhu dū l'alị echi-egu ọhuda. O noo nkele mu l'e-duwhe ndu nkewhe ono, bụ ndu a kpuru ẹ ndzụ azu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

Odobewhu Jerúsalemu azụ l'ọnodu iya

33 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru Jeremáya nke ugbo labo iya. Nteke ono b'a tuchikwaduru Jeremáya l'oma ogboduwu ẹka ono, ndu nche l'anọduje. Okfu ono l'ekfu sụ: ² "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa, mbụ onye ono, bụ iya meru mgboko, mbụ Onye-Nwe-Ọha; onye bụ iya kpuru mgboko mee ya, ọ kpọru akpọru. Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha bụ ẹwha iya. ³ Kua mu oku lẹ mu l'a-za ghu, mu akarụ ghu iwhe parụ ẹka dọ omilomi, mbụ iwhe l'jitii mahawaa. ⁴ Nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Ízurẹlu l'ekfu l'okfu ẹhu ọlo, dọkota lẹ mkpụkpu-a męe l'okfu ẹhu ọlo ibe eze ndu Juda, mbụ ọlo ono, e gude ose ọgu męe ọgu-igba abya akwatsushi. ⁵ Onye lẹ ndu Bábyilonu l'a-lwukwa ọgu, mkpụkpu-a l'owhu aburu odzu madzụ bẹ l'a-kuru iya kpataa, mbụ odzu ndu ono, mu l'e-gude iwe l'onuma gbushia. Nkele ejo-ememe, ndu mkpụkpu-a l'emegbabe bẹ mewaru mu, mu wocha iwhu l'ẹka whẹ nọ.

⁶ "Ọle g'ọ dọle-zhia bẹ mu l'e-wotaru whẹ ẹhu-ọdu-mma, mee tẹ whẹ mehu l'iwhẹ l'eme whẹ nụ. Mu l'eme tẹ whẹ mehu; mee t'ẹhu dọ whẹ guu dọ whẹ nke etsutsu iya, ya adọhe iwhe l'e-me whẹ nụ. ⁷ Mu l'eduwu ndu Juda męe ndu Ízurẹlu ono, a kpuru lẹ ndzụ azụ; mu atụ-whu whẹ azụ tẹ whẹ dọ gẹ whẹ shihawa dọ lẹ mbụ. ⁸ Mu abya asafukota whẹ ejo-iwhe, whẹ megbaberu gude meswe mu; gvaru whẹ nvụ l'ejo-iwhe ono, whẹ megbaberu gude meswe mu męe ike ono, whẹ kwefuru mu. ⁹ Ẹwha mkpụkpu-a, bụ Jerúsalemu emelaha mu ẹhu-utso. A jalahaa mu aja, kwabelahaa mu ugwu. Mba gẹ mba ha lẹ mgboko l'owhu nulewho nke iwhe dọ ree, mu l'emeru ndu Jerúsalemu męe nke ẹhu-ọdu-guu, mu nuru whẹ, whẹ atsulahaa egvu; wata onma rwuurwu."

¹⁰ "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Alị-a, unu suru l'ọ bụ ochuwu, madzụ l'ete ebua ebua, anụ te ebua iya; mbụ mkpụkpu ono, dọkota lẹ Juda ye lębororo echi-uzo ono, dabugeeru iwhoro lẹ Jerúsalemu; madzụ te ebua iya ebua, anụ te ebua iya, bẹ l'ee-bekochaa nulahaa olu whẹ ọdo. ¹¹ Uzu ẹhu-utso męe olu ndu l'ete ẹswa l'a-nọ ada iya; uzere nwoke, l'abya ọlu nwanyị męe nke nwanyị, l'aabya alulu emelaha ya. A nulahaa olu ndu gude ngwo-ẹja ekele abya l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha, l'ẹka whẹ l'agụ egwu asuje:

"Kele Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu ekele, nkele Onye-Nwe-Ọha bụ onye ọma, n-yemobu iya l'anoje jeye lẹ gbururu.'

Iwhe l'a-kpa iya nụ aburu lẹ mu l'e-duwuhu ndu alị-a, bụ ndu a kpuru lẹ ndzụ azụ." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹² Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: "Alị-a, bụ ochuwu, madzụ l'ete ebua ebua;

anụ te ebua iya, bẹ ẹka ẹlwù l'ata nri l'e-mechakwaa dọkota lẹ mkpụkpu iya l'owhu, ndu l'echẹ aturu achi-jeru ẹlwù whẹ bya adoshia ya. ¹³ Lẹ mkpụkpu, dọ-gee l'alị ugwu ugwu męe mkpụkpu, dọ-gee l'alị ọkpa-ugwu, dọ l'uzo ẹnyanwu-ariba ye lę ọwhu dọ-gee l'echi-ẹgu ọhuda męe l'alị ndu Bénjaminu mękota lẹ mkpụkpu, nọ-wheru Jerúsalemu mgburumgburu ye lę mkpụkpu, dọ-gee lẹ Juda, bẹ ndu nche aturu l'a-kfujeru agụ aturu whẹ ọgu mę whẹ l'awughashi." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁴ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: "Mbọku l'agbabeekwa; nteke mu l'e-meru ndu ọzo-ulo Ízurẹlu ye lę ọzo-ulo Juda eze-iwhe-oma ono, mu kweru whẹ ukwa iya. ¹⁵ O -rwulewho mbọku ono męe nteke ono, mu emee t'ẹkali, dọ chiriri kpofuta l'eri Dévidi. Ọo nọdu eme iwhe kfuru nhamunha męe iwhe dọ chiriri l'alị-a. ¹⁶ Lẹ mbọku ono bẹ l'aa-dzofuta ndu Juda, ndu Jerúsalemu anọdu l'ẹhu guu; ọ tọ dọdu iwhe bya l'eme whẹ nụ. Iwhe l'ee-ku mkpụkpu-a bụ: 'Onye-Nwe-Ọha bụ Ọdu-chiriri anyi.' ¹⁷ Nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Uko onye l'a-nọdu l'oshi-eze ndu ẹnya-ulo Ízurẹlu ta abyakwa l'a-duru Dévidi. ¹⁸ Ndu eri Lívayi, bụ ndu l'agbaję ẹja nụ Chileke ta abya l'akọ uko onye l'a-nọdu l'iwhu mu ntekenteke l'agbarụ mu ẹja ọkpokota-iwhe-ọku, l'agbarụ mu ngwo-ẹja nri męe ngwo-ẹja mmaanụ ọdo."

¹⁹ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru Jeremáya sụ: ²⁰ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "Ọ -buru l'unu l'a-dụ ike mebyia ọgbandzu, mu lẹ eswe gbarụ męe ọgbandzu, mu lẹ ẹnyashi gbarụ, nke ọwhu bụ l'eswe ye lę ẹnyashi ta abyajehedu l'orwuberu iya; ²¹ unu jekwawho l'a-dụ ike mebyia ọgbandzu mu lẹ Dévidi, bụ onye ozhi nkemu, nke ọwhu bụ l'o too nwehedu ẹpa iya, bụ onye l'a-nọdu l'oshi-eze iya buru eze; bya emebyikwawho ọgbandzu mu lẹ eri ndu l'agbaję ẹja nụ Chileke, bụ ndu Lívayi gbarụ, mbụ ndu ono, l'ejeru mu ozhi. ²² Ọo ẹgube ono, kpokponde, dọ l'igweli bụ aguta aguta; ẹja, dọ l'ogbigbo ẹnyimu buru iwhe l'ete atukota l'iwhẹ e gude atụ ẹrwa iwhe, o noo gẹ mu l'e-me eri Dévidi, bụ onye ozhi mu ye lę eri ndu l'agbaję ẹja nụ Chileke, bụ ndu Lívayi ono, l'ejeru mu ozhi, whẹ aburu ikpoto madzụ."

²³ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu nụ Jeremáya sụ iya: ²⁴ "Ị nuru-a iwhe ndu-a l'ekfu: 'Lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ jikawaru ikfu labo, ọ họtaru?' Whẹ gude nno kpoo ndibe mu ẹbo-ẹbo l'afu, nke ọwhu bụ lẹ whẹ ta anyatajehedu whẹ g'ọo ndu bụ mba ẹka whẹ. ²⁵ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: Ọ tọ bụwaa l'eswe ye lę ẹnyashi bẹ mu lẹ whẹ gbarụ ndzụ, mu tųwa iwu doberu igwe ye lę alị; ²⁶ ọ tọ bụwa iya mę mu ajika ẹpa Jékọpu męe ẹpa Dévidi, bụ onye ozhi mu, mbụ mę mu ta ahọta onye lanu, bụ ẹpa iya t'ọ chia unwu Ébirihamu męe unwu Áyiziku męe unwu nke Jékọpu. O noo

nkele mu l'e-duwhu ndu nkewhe, a kpuru lẹ ndzụ azụ, mu enweru obu-imiko l'ẹhu whẹ."

Aalọ Zedekaya ẹka lẹ nchị

34 Ọ waa bụ okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Jeremáya. Nteke o kfuru iya bụ nteke ono, Nebukadineza bụ eze ndu Bábyilonu yele ndu ojogu iya gẹ whẹ ha, mee ndu alị-eze nonu lẹ mgboko, bụ ndu nokota iya lẹ mkpula, mee ndu mba gẹ mba ha l'alị-eze ono tukuror alwushi Jerúsalemụ ogu yele mkpukpu lile, nọ-where iya mgburumgburu: ² "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke nke ndu Ízurẹlu l'ekfu ndowa. Ọ sọru agha: Jekfu Zedekaya, bụ eze ndu Juda je asụ iya l'ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: Mu byakwa l'eworu mkpukpu-a ye l'ẹka eze ndu Bábyilonu, o je l'a-tọru ọku ye iya t'ọ dzụa dzụfu l'ishi. ³ Gube Zedekaya ta abyakwa l'a-nahụ, t'ọ bo gude ghu. E gudefutajekwa ghu kpuru ghu je anụ iya. Ii-gude ẹnya ghu whẹ ẹbo-ẹbo whụ eze ndu Bábyilonu, gụ l'iya ekfugba okfu iwhe l'iwhu. Gụ alashia alị ndu Bábyilonu.

⁴ "Ọle ọbu, ngabẹ nchị nua iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru ghu, gube Zedekaya, bụ eze ndu Juda. Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'okfu ẹhu ghu ndowa: I tji byadụ l'ala l'ogu-igba, ⁵ ji-nwuhu l'ẹhu-guu. Ọ bụru g'a kpọberu ọku lia ndụ-ichee ghu whẹ, bụ ndu vu ghu ụzo bụru eze, o nokwawhọ gẹ l'a-kpọbe ọku l'ulo-ekwa ghu gude ryaa ẹkwa ghu sụ: 'Chaawhoo, onye-nwe-mu nù!' Ọ kwa mbedua l'onwomu l'ekfu okfu ono; o noo iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

⁶ Tọ dụ iya bụ, Jeremáya, bụ onye nkfuchiru tuko iwhe lile ono kfukotar Zedekaya, bụ eze ndu Juda lẹ Jerúsalemụ. ⁷ Nteke ono bẹ ndu ojogu eze ndu Bábyilonu l'etsokwadu ndu Jerúsalemụ ogu yele mkpukpu lile, whoduru nụ l'alị ndu Juda bụ iya bụ mkpukpu Lakishi yele Azeka. Ọo mkpukpu labo ono bụ mkpakọ mkpukpu, whoduru nụ lẹ mkpukpu, a tuwhere mgbod mgburumgburu l'alị ndu Juda nteke ono.

Ndu bụ ohu l'e-mecha nweru onwowhe

⁸ Ọ waa bụ okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Jeremáya. Nteke o kfuru iya bụ nteke ono, eze bụ Zedekaya yele ndu Jerúsalemụ gbageeru ndzụ sụ lẹ whẹ l'a-rya iya aryarya lẹ ndu bụ ohu l'e-nweru onwowhe. ⁹ L'onyenonu l'a-ha ohu iya, bụ onye Híburu, oke l'anya t'ọ nweru onwiya; t'ọ bọ dụ onye l'a-gba onye Ju ibe iya ohu. ¹⁰ Ọo ya bụ, whẹ kweta; ndu bụ ishi mee iwhe bụ-zhia ndu Ízurẹlu, bụ ndu yeru ẹka l'ogbandzu ono kwetakota t'onyenonu haa ohu iya, oke l'anya t'ọ nweru onwiya; t'ọ bọ duche onye l'a-buru ohu ọdo. Whẹ tuko kwetakota iya nno; bya ahaa whẹ, whẹ nweru onwowhe. ¹¹ E megee; whẹ ghakọbe; chị-whuta ndu ono, bụ ohu ono azụ, oke l'anya bya edobewhu whẹ ohu

azụ, mbụ ndu ono, whẹ shi haa tẹ whẹ nweru onwowhe ono.

¹² Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu nụ Jeremáya sụ: ¹³ "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Ízurẹlu l'ekfu ndowa: Mu lẹ ndụ-ichee unu whẹ bẹ gbarụ ndzụ nteke ono, mu dufutaru whẹ l'alị ndu Íjiputu, mbụ l'ẹka ono, whẹ shi bụru ohu bya ekfua sụ: ¹⁴ 'Iwhe bụ-zhia awha ẹsaa, fọtajeru nụ t'onyenonu l'ime unu hajekwaa onye Híburu ibe iya, ọ gbarụ ohu t'ọ nweru onwiya. Mbụ o -jewaru unu ozhi awha ishii, t'unu hajee ya t'ọ laa je enweru onwiya.' Ọle nna unu oche whẹ ta angaduru mu nchị, whẹ te eyeru mu onu. ¹⁵ Lẹ nwantsulohu ntaa bẹ unu daru onwunu uta, mee iwhe kfuru nhamunha l'ẹnya mu, bya arya ya aryarya sụ tẹ ndu alị unu nweru onwowhe. Unu nọdu l'iwhu mu gbaa ndzụ l'ulo ono, e kuru ẹwha mu laa. ¹⁶ O gbee bya ebe ntaa, unu ghakọbe merwushilaha ẹwha mu. G'unu ha l'ẹhu l'ẹhu bya achi-whuta ohu unu whẹ ono azụ, oke l'anya bya edobewhu whẹ ohu azụ ọdo, mbụ ndu ono, unu shi haa tẹ whẹ laa je enweru onwowhe ono.

¹⁷ "Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Unu te emekwa iwhe mu sọru t'unu mee, mbụ l'unu ta asudu tẹ ndu alị unu nweru onwowhe. Ọo ya bụ lẹ ntaa bẹ mu l'aryawa iya arya l'unu l'e-nweru onwunu; o nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Onweru onwunu ọbu bụ l'ee-gude ogu-igba gbua unu; ejo ẹhu-ba-dụ-mma egbua unu, mkpegu egbua unu. Mu l'e-me unu t'unu bụru ndu, ndu alị-eze, dukota lẹ mgboko l'owhu l'akporu tuu. ¹⁸ Ndu ono bụ whẹ mebyiru ogbandzu mu ono, mbụ ndu ono, jikaru ome iwhe e kfuru l'ogbandzu ono, whẹ nọdu l'iwhu mu gbaa; ndu ọbu bẹ mu l'e-me, whẹ adu g'ọo nweswi ono, whẹ gburu kpọjahu ẹbo, bya aghajaa ya l'echilabọ iya. ¹⁹ Ndu ishi ndu Juda yele ndu ishi ndu Jerúsalemụ mee ndu l'eleta ibe eze ẹnya mee ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee iwhe bụ-zhia ndu alị ono l'owhu, bụ ndu ghajaru l'echilabọ anụ ono, a kpọjahu-ru akpọjahu, ²⁰ bẹ mu l'e-woru ye l'ẹka ndu ohogu whẹ mee l'ẹka ndu l'achọ ishi ndzụ whẹ. Odzu whẹ l'a-buru nri ẹnu, l'ewhe ewhe yele anumanu nke mgboko-o l'anọ eri.

²¹ "Zedekaya, bụ eze ndu Juda yele ndu bụ ishi l'alị-eze iya, bẹ mu l'e-yekota l'ẹka ndu ohogu whẹ, mee l'ẹka ndu l'achọ ishi ndzụ whẹ; mu l'e-woru whẹ ye l'ẹka ndu ojogu eze ndu Bábyilonu, bụ ndu shi hawaa ẹka l'anọ etso unu ogu. ²² Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: Mu l'a-tụ iwu l'onwomu, mu eduwhu whẹ azụ lẹ mkpukpu-a. Whẹ abya alwushi iya ogu; nata iya, tọru ọku ye iya t'ọ dzụa dzụfu l'ishi. Mkpukpu, dukota l'alị ndu Juda bẹ mu l'e-me t'ọ bụru ochuwu, l'ete ebua ebu."

Ụnwu Rekabu

35 Ọ waa bụ okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Jeremáya. Nteke o kfuru iya bụ nteke ono, Jehoyakimu nwa Josáya bụ eze ndu Juda. Ọ sọru: ² “Jekfu ndu ọnya-uwhu Rekabu je ekfuru yeru whẹ, gụ eduru whẹ bya l'eze-ụlo Onye-Nwe-Ọha dubata whẹ l'ime mkpu lanụ. Whẹ -byalẹwho gụ anụ whẹ mmẹe tẹ whẹ ngụa.”

³ Tọ dụ iya bụ, mu je eduta Jazanaya, bụ nwa Jeremáya Habaziniya; je eduta unwune iya gẹ whẹ ha mée ụnwu iya l'owhu bụ iya bụ ndu ọnya-uwhu Rekabu kpaawhu. ⁴ Mu chibata whẹ l'eze-ụlo Onye-Nwe-Ọha, bya achiru whẹ bahụ l'ime mkpu nke ụnwu Hananu, bụ nwa Igudaliya, bụ onye nke Chileke. Mkpu ono bẹ nọ lẹ mgboro iya nke ndu bụ ishi, ọ nọdu l'eli mkpu nke Maseya nwa Shalumu, bụ onye nche ọnu-ụlo. ⁵ Mu pashia ọvara, mmẹe jigeeru eji, chiru ntiko ye iya sùbe-gee ụnwu Rekabu ono l'iwhu sụ whẹ: “Unu pata mmẹe ngụa.”

⁶ Whẹ yee ọnu sụ: “Anyi ta angujekwa mmẹe, o noo nkele nna anyi oche, bụ Jonadabu nwa Rekabu bẹ tọru anyi iwu sụ anyi: ‘T'unubedua mée ẹpa unu ba angukwa mmẹe jeye lẹ tututu-mimimi. ⁷ Ọdo bụ t'unu ba atujekwa ụlo, unu eje akuje iwhe akụ, unu eje akọje mgbabu vayinu. T'ọ bọ dukwa iwhe ono, dụ ọwhu unu l'e-nweje; ọo lẹwho ụlo, e meru l'ekwa bẹ unu l'e-buje jeye g'unu l'a-nọ-beru. Ọ kwa nụ iya bụ, nke ọwhu unu l'a-ka nka l'alị ono, unu bụ nlwamunlwa ono.’ ⁸ Iwhe lile ọ tọru anyi l'iwu, mbụ nna anyi oche, bụ Jonadabu nwa Rekabu bẹ anyi l'emekotakwa. Ọo ya bụ, l'anyibedua, mée unyomu anyi, mée ụnwu anyi unwoke, mée ndu nke nwanyi teke etsubudua ọnu lẹ mmẹe; ⁹ anyi ta atujeru ụlo ebubu; anyi te enweje mgbabu vayinu; anyi te enweje ẹgu, anyi ta akuje iwhe l'aakụ akụ. ¹⁰ Ọo l'ụlo e meru l'ekwa bẹ anyi l'ebuje; iwhe bụ-zhia iwhe Jonadabu, bụ nna anyi oche kfuru anyi bẹ anyi l'anoje-zhiawho eme. ¹¹ O be gẹ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu bya asọpyabe alị-a anyi sụ: ‘Unu byakwa t'anyi lashia Jerúsalem, t'anyi nahụ ndu ojogu ndu Bábyilonu yele nke ndu Arámu.’ Ọo ya meru g'ọ gude ọ bụru lẹ Jerúsalem bẹ anyi bu.”

¹² Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu nụ Jeremáya sụ: ¹³ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-oggu, mbụ Chileke nke ndu Ízurelu l'ekfu ndọwa: “Je je akarụ ndu Juda mée ndu Jerúsalem sụ whẹ agha: ?Unu te egudedu ndu-a nwuta iwhe melahaa iwhe mu sọru t'unu meje? O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹⁴ Jonadabu nwa Rekabu bẹ tọru ụnwu iya iwu sụ tẹ whẹ ba ngujekwa mmẹe. Whẹ l'eme iwhe ono, a tọru whẹ l'iwu ono. Whẹ ta angụ mmẹe jeye ntanụ, nkele whẹ l'eme tẹ whẹ mee iwhe nna whẹ oche tọru whẹ l'iwu. Ọle mbedua kfuwaru

yeru unu, mu -kfugee, mu ekfubaa, unu ta angaje nchị l'iwhe mu l'ekfu. ¹⁵ Ndu ozhi mu, bụ ndu nkfuchiru gẹ whẹ ha bẹ mu zhiwaru tẹ whẹ byakfuta unu; mu l'ezhi-je whẹ nzhiyabe, whẹ abya asụ unu: ‘Unu dakọbe haa ejo-iwhe, unu l'emegbabe l'ẹhu l'ẹhu, unu ahaa ejo ndzụ, t'unu be etsohe agwa ọdo, unu abaheru iya ẹja. Nke ọwhu unu l'e-bugburu l'alị ono, mu nuru unu lẹ ndụ-ichee unu whẹ.’ Tọ dụ iwhe ono, ọwhu unu ngarụ nchị, unu te eyeru mu ọnu. ¹⁶ Ụnwu Jonadabu nwa Rekabu bẹ tọkoru iwhe nna whẹ oche tọru whẹ l'iwu emekota, ọle ndu ọwa ta adudu iwhe mu sọru tẹ whẹ mee whẹ l'emeje.

¹⁷ “Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-oggu, bụ Chileke nke ndu Ízurelu l'ekfu ndọwa: Unu leduwho; mu byakwa l'ewokfuta ndu Juda mée ndu lile, bu lẹ Jerúsalem ejo-iwhe ono, mu sọru lẹ mu l'e-wotaruru whẹ, o noo nkele mu kfuru whẹ okfu, whẹ ta angaberu mu nchị; mu kua whẹ oku, whẹ ta aza mu.” ¹⁸ Tọ dụ iya bụ, Jeremáya bya asụ ndu ọnya-uwhu Rekabu: “Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-oggu, mbụ Chileke nke ndu Ízurelu l'ekfu ndọwa: Eshi-ọwhu unu meru iwhe nna unu oche, bụ Jonadabu tọru unu l'iwu, unu tọko iwhe lile, ọ sọru t'unu meje mekota, ọ bụru g'ọ tọru iya unu bụ g'unu meru iya; ¹⁹ ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-oggu, mbụ Chileke nke ndu Ízurelu l'ekfu ndọwa: Jonadabu nwa Rekabu ta abyakwaa l'a-kọ ụko nwa nwoke, l'a-kfururu ejeru mu ozhi lẹ mbọku lẹ mbọku.”

Ẹkwo, Jeremáya deru

36 L'awha kwe Jehoyakimu nwa Josáya awha ẹno, ọ wataru ọbu eze ndu Juda bẹ Jeremáya nataru okfu, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha sụ: ² “Wota ẹkwo, a gwọru agwọ dee iwhe lile, mu kfuru ghu l'okfu ẹhu ndu Ízurelu, mée nke ndu Juda, mée nke mba gẹ mba ha, tọko iwhe ono mu kfuru ghu, watazhiawho nteke Josáya shi bụru eze byeye ntaa, dekota edede. ³ Ike kwe, ndu ọnu-ụlo Juda -nụ nke mkpamkpa ono, mu tọberu nke tẹ mu kpaal'ẹhu whẹ, whẹ atọko gẹ whẹ ha haa ome ejo-iwhe ono whẹ l'emegbabe, mu aguaru whẹ nvụ l'ejo-ememe whẹ mée iwhe-dụ-ẹji, whẹ l'emegbabe.”

⁴ Tọ dụ iya bụ, Jeremáya kua Baruku nwa Neraya, bya akpọshiaru iya iwhe lile ono Onye-Nwe-Ọha kfuru iya, Baruku l'edeshi iya l'ekwo agwogwo ono. ⁵ Jeremáya bya asụ Baruku: “Mbēdua bẹ whẹ buchikwaru tẹ mu ba abahujehe l'eze-ụlo Onye-Nwe-Ọha. ⁶ Iwhe l'e-me nụ kwa lẹ gubedua l'a-tugbukwa jee l'eze-ụlo Onye-Nwe-Ọha ono mbọku, l'aaswị ẹgu, je agukotaruru whẹ iwhe i deru l'ekwo agwogwo ono, mbụ okfu Onye-Nwe-Ọha ono mu kpọru ghu, i dee edede. Gvaru iya ndu Juda l'owhu, bụ ndu shigee lẹ mkpukpu whẹ bya

l'ụlo ono. ⁷ Ike kwe, whẹ aryọ Onye-Nwe-Ọha aryọ, onyenonu gẹ whẹ ha eshi l'ejo ụzo ono, whẹ l'eshi lwawhuta azụ nkele, oghu-damụdamu mee oke ẹhu-eghughu ono, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu lẹ ya l'a-voru kpua whẹ bẹ parụ ẹka."

⁸ Baruku Neraya mekotagezhia iwhe lile ono gẹ Jeremáya onye nkfuchiru sụru t'o mee ya. Ọ nọdu l'eze-ụlo Onye-Nwe-Ọha gụkotaru whẹ okfu Onye-Nwe-Ọha ono, e deru l'ekwo agwogwo ono.

Baruku l'agụ ẹkwo ono l'eze-ụlo Onye-Nwe-Ọha

⁹ O be l'ọnwá nke tete l'awha kwe Jehoyakimu nwa Josáya awha ise, ọ wataru ọbu eze ndu Juda, ndu Jerúsalemu l'owhu mee ndu l'eshije lẹ mkpukpu, dūgee l'alị ndu Juda bya Jerúsalemu tuko dzukobe nke ọswiru Onye-Nwe-Ọha ẹgu. ¹⁰ Baruku bya agụa iwhe ono, Jeremáya kfulu l'ekwo ono. Ẹka ọ nọdu gụa ya bụ l'eze-ụlo Onye-Nwe-Ọha, l'ọma-ụlo nke Gemaraya Shefanu, onye bụ ode-ekwo, mbụ ọnu-ụlo ono, dū l'ọma ogboduwu nke imeli lẹ mgboro ọnuzo, dū l'eze-ụlo Onye-Nwe-Ọha ono, l'eejuje Ọnuzo Ọwhúú. Ọ gụa ya ye whẹ lẹ nchị.

¹¹ Mayikaya nwa Gemaraya, nwa Shefanu nū-gelewho okfu Onye-Nwe-Ọha ono, a gụru l'ekwo ono, ¹² ọ gbazeta jeshia ibe eze, bya abahụ l'ụlo nke ode-ekwo. Iwhe bụ-zhia ndu ishi l'owhu dọru l'ẹka ono. Ndu nọ iya nū bụ onye ode-ekwo l'onwiya, bụ Elishama mee Delaya nwa Shemaya, mee Elunetanu nwa Akubo, mee Gemaraya nwa Shefanu, mee Zedekaya nwa Hananiya, mewaro ndu ọdo, bụ ndu ishi gẹ whẹ ha. ¹³ Mayikaya kọkotaru whẹ iwhe lile, ọ nūru, Baruku gụru ndu ono l'ekwo ono. ¹⁴ Ndu ishi ono l'owhu zhia Jehudi, bụ nwa Netaniya Shelemaya, bụ nwa Kushi t'o je asụ Baruku t'o gude ẹkwo ọbu, ọ gụru ndu Ízurelu bya. O noo ya, Baruku nwa Neraya bya ewota ẹkwo agwogwo ono gude jekfu whẹ. ¹⁵ Whẹ sụ iya: "Nọdu anọdu gụaru iya anyi."

Tọ dū iya bụ, Baruku bya agụaru whẹ iya. ¹⁶ Nteke whẹ nūru okfu ono g'ọ ha, whẹ legbakota onwowhe ẹnya l'ẹka egwu byaru whẹ l'ẹhu. Whẹ sụ Baruku: "Anyi l'e-jekwa akọru eze okfu ono g'ọ ha." ¹⁷ Whẹ bya ajia Baruku sụ iya: "Kaadarụ anyi g'i meru dekota iwhe lile ono g'ọ ha. ?Ọo Jeremáya bẹ kpọru ghu iya akpọ; l'iide iya ede?"

¹⁸ Baruku sụ whẹ: "Ee, ọo Jeremáya bẹ kpọkotaru mu okfu ono g'ọ ha, mu gude mini-ekwo dee ya l'ekwo-ọ."

¹⁹ Ọo ya bụ, ndu ishi ono sụ Baruku: "Tẹ gụ lẹ Jeremáya tųgbukwaru je edomia onwunu. T'unu be emekwa t'a marụ ẹka unu nọ."

Gẹ Jehoyakimu gude kpọo ẹkwo ono ọku

²⁰ Whẹ woru ẹkwo agwogwo ono je edobe l'ụlo nke Elishama, bụ onye ode-ekwo. Whẹ jekfu eze l'ọma og-

boduwu ibe iya je atuko iwhe ono g'ọ ha kọkotaru iya. ²¹ Eze bya eye Jehudi sụ iya t'o je ewotaadaa ẹkwo agwogwo ọbu bya. Jehudi je l'ụlo Elishama, bụ onye ode-ekwo je ewota iya bya agụaru eze yele ndu ishi, bụ ndu swiwheru iya mgburumgburu. ²² Nteke ono bụ ọnwá tete; eze nọdu lẹ nwụlo iya, bụ ẹka l'ọonoduje l'oyi ụguru, a kpọberu iya ọku, l'enwu gidigidi l'ekfu. ²³ L'ọbuje, Jehudi -gụa mpekala ẹkwo ono ẹto m'ọ bụ ẹno, eze egude nwamma ndu l'edeje ẹkwo byikata iya ye l'ọku ono, a kpọberu l'ekfu ono. O mee ya nno, jeye ẹkwo agwogwo ono kekota ọku. ²⁴ Eze yele ndu l'ejeru iya ozhi, bụ ndu tukurorokfu ono g'ọ ha nukota ta adudu onye ọwhu goshiru l'egwu byaru iya l'ẹhu, whẹ ta alajashi uwe whẹ. ²⁵ Elunetanu yele Delaya mee Gemaraya bẹ ryoru eze aryọ t'ọ bọ kpọshi ẹkwo agwogwo ono ọku, t'ọ ngaru whẹ nchị. ²⁶ Iwhe eze mechiaru bụ agbee tūa iwu sụ tẹ Jerahumelu, bụ nwa iya, mee Seraya nwa Azuriyelu, mee Shelemaya nwa Abudelu tųgburu je egude Baruku, bụ ode-ekwo yele Jeremáya, bụ onye nkfuchiru. Obenu lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ domiru whẹ.

Jeremáya l'ede ẹkwo ọdo

²⁷ Eze kpọ-gelewho ẹkwo agwogwo ono ọku, mbụ ẹkwo ono, ọ dū mbụ okfu ono, Baruku deru lẹ gẹ Jeremáya kpọru iya ya, Onye-Nwe-Ọha kfulu okfu nū Jeremáya sụ iya: ²⁸ "Wota ẹkwo agwogwo ọdo dee iwhe lile ono, shi dū l'ekwo agwogwo nke mbụ whọ, ọ kpọru ọku, mbụ Jehoyakimu, bụ eze ndu Juda. ²⁹ A bya l'ẹka Jehoyakimu, bụ eze ndu Juda nọ, iwhe l'ii-kfulu iya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Ị kpọru ẹkwo agwogwo ono ọku sụ: ?Ọo gunu meru i dee l'ime iya sụ l'eze ndu Bábyilonu bẹ byafutaje bya emebyishia alị-a mee tẹ madzụ yele anụ dū iya nū chihu?" ³⁰ Ọ bụru iya meru, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'okfu ẹhu Jehoyakimu, bụ eze ndu Juda sụ: O too nwekwa iwhe shi iya l'ẹhu, l'a-nọdu l'oshi-eze Dévidi. Odzu iya bẹ l'aa-togbo l'etezhi, ya atogboru, anwụ echia ya l'eswe, iji adaru kpua ya l'enyashi. ³¹ Mu l'a-nū yele unwegirima iya mee ndu l'ejeru iya ozhi áwhụ l'ejo-ememe, whẹ l'emegbabe. Iwhe bụ-zhia ejo-iwhe ono, mu sụru lẹ mu l'e-wokfuta whẹ bẹ mu l'e-wokfutakota whẹ mee ndu bu lẹ Jerúsalemu mee ndu Juda. O noo nkele whẹ ta angaduru mu nchị."

³² Tọ dū iya bụ, Jeremáya bya ewota ẹkwo agwogwo ọdo nū Baruku Neraya, bụ onye ode-ekwo. Jeremáya byakwa akpọshiaru iya okfu, l'oo-de iya; Baruku dekota iya iwhe bụ-zhia iwhe shi dū l'ekwo agwogwo nke mbụ whọ, Jehoyakimu, bụ eze ndu Juda kpọru ọku. E yebakwaa ya whọ igweligwe iwhe yele iya tukurorokfu bụru iwhe lanu.

Jeremáya nọ lẹ mkpọro

37 O noo ya, Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu bya emee Zedekaya nwa Josáya eze ndu alí Juda. Ọ bụru eze l'ọnodu Jehoyakinu nwa Jehoyakimu. ² Ọlẹ yẹbedua l'onwiya, mée ndu l'ejeru iya ozhi, mée ndu alí ono l'owhu ta adụdu onye ngarụ nchị l'okfu ono, Onye-Nwe-Ọha shi l'ọnu Jeremáya, bụ onye nkfuchiru kfu.

³ Eze, bụ Zedekaya bya ezhia Jehukalu nwa Shelemaya yele onye l'agbaje eja, bụ Zéfanaya nwa Maseya tẹ whẹ jekfu Jeremáya, bụ onye nkfuchiru je ezhia ya ozhi sụ iya: "Kfunuru okfu ẹhu anyi nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi."

⁴ Nteke ono bẹ Jeremáya l'akpakwadụ lẹ ntúsaru-ẹhu l'ẹka ndu madzụ nọ, e teke atụdua iya mkpọro nteke ono. ⁵ Ndu ojọgu Fero shi l'alí ndu Íjiputu zefuta. O be gẹ ndu Bábyilonu, nọ-where Jerúsalemu mgburumgburu nuru nke abyabya ndu Íjiputu ono, whẹ lóchata iya onwowhe lufu lẹ Jerúsalemu.

⁶ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru nụ Jeremáya, bụ onye nkfuchiru sụ: ⁷ "Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ndu Ízurẹlu l'ekfu: Unu karu eze ndu Juda, bụ onye zhiru unu t'unu bya mu ọkpata ishi sụ iya: 'Ndu ojọgu Fero ono, zefutaru bya unu oyeru ẹka l'e-megekwa laa alí whẹ, bụ alí ndu Íjiputu."

⁸ Nteke ono bẹ ndu Bábyilonu l'a-dawhu azụ bya alwushi mkpukpu-a ọgu; whẹ alwuta iya tọru ọku ye iya, ya adzua dzufu l'ishi.'

⁹ "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Unu be edusweshihe onwunu l'ẹka unu l'arí sụ: 'Ndu Bábyilonu ta adukwa iwhe l'e-me tẹ whẹ ba aha anyi.' Whẹ ta ahakwa unu. ¹⁰ Unu jehudu nụ m'ọo l'e-gbu ndu ojọgu ndu Bábyilonu l'owhu pyaapya, mbụ ndu ono l'alwushi unu ọgu; ọ bụwaru-a ndu e mekaru iwhe bẹ whoduru l'ulo-ekwa whẹ, whẹ afutalekwaa bya atọo mkpukpu-a ọku."

¹¹ Ndu Bábyilonu wufu-gelewho lẹ Jerúsalemu l'ẹka ndu ojọgu Fero l'eze gidigidi abyakfuta whẹ, ¹² Jeremáya palihu lẹ Jerúsalemu jeshia alí ndu Bénjaminu t'ọ je etsoru ndu ẹka ono keta oke-iwhe iya. ¹³ O rwulewho Ọnu-abahụ Bénjaminu, onye ishi ndu nche, ẹwha iya bụ Irayija, bụ nwa Shelemaya Hananiya gude iya sụ l'ọo agbala bẹ l'ọogbala tẹ ya gbakfu ndu Bábyilonu.

¹⁴ Jeremáya sụ iya: "Ọ kwa ejire. Ọ tọo kwa agbala bẹ mu l'agbala tẹ mu gbakfu ndu Bábyilonu." Irayija ta angarụ iya rọ nchị. O gude Jeremáya kpuru iya kpurtaru ndu ishi l'achị nụ. ¹⁵ Ẹhu ghulahaa ndu ishi ono damudamu l'okfu ẹhu Jeremáya. Whẹ zhia, e chia ya iwhe tọ ya mkpọro l'ulo Jonatanu, bụ ode-ekwo; onye whẹ meru ọlo iya, ọ bụru ọlo mkpọro.

¹⁶ A kpuru Jeremáya je eye lẹ mkpọro, dụ l'ulo ime-alí, ọ nọo mbọku, ha l'igweligwe l'ẹka ono. ¹⁷ Eze, bụ

Zedekaya bya ezhia, e je ekua ya, e duta iya bya l'ibe eze. Ọ jia ya lẹ mpya sụ iya:

"?O nweru ozhi, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha?"

Jeremáya sụ iya: "Ee, aa-kpuru ghu kpẹe eze ndu Bábyilonu."

¹⁸ Jeremáya bya asukwawho eze bụ Zedekaya: "?Oo ẹgube ejo-iwhe gunu bẹ mu meru ghu, gụ lẹ ndu l'ejeru ghu ozhi mée ndu-a l'owhu, meru g'ọ gude unu tų-chia mu lẹ mkpọro? ¹⁹ ?Ndehunu ndu nkfuchiru unu ono, bụ ndu shi anọje ekfuru unu nkfuchiru sụ: 'Eze ndu Bábyilonu ta abyakwa l'etso unu ọgu; whẹ ta abya l'etso alí-a ọgu?' ²⁰ Onye-nwe-mu nụ bụ eze, byiko ngabenu nchị l'aryọryọ mu l'aryọ ghu ntaa. Ba akpuwushinu mu azụ l'ibe Jonatanu, bụ ode-ekwo, ọdua bẹ mu l'a-nwuhukwa l'ẹka ono." ²¹ Ọo ya bụ, eze bụ Zedekaya bya atụa iwu sụ t'a kpuru Jeremáya dobe l'ọma ogboduwu ẹka ndu nche l'anọduje; t'a nuje iya ishi buredi mbokumboku, mbukwa ọdu buredi, ndu l'egheje buredi gheru, t'a nuje iya ya jeye buredi, dụ lẹ mkpukpu agvukota. Ọ bụru iya bụ l'a kpuru Jeremáya dobe l'ọma ogboduwu ẹka ndu nche l'anọduje, ọ nọo l'ẹka ono.

E cheru Jeremáya l'eze iduma

38 Shefataya nwa Mátanu mée Gédaliya nwa Pashọ, mée Jehukalu nwa Shelemaya, mée Pashọ nwa Malukiya bẹ nuru iwhe Jeremáya l'anọje ekfuru ndu Juda l'owhu, mbụ okfu ono, l'ookfufe sụ: ² "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Onye kwaru lẹ mkpukpu-a bẹ ogu-igba l'a-takwa ishi iya, ọdua mkpẹgu ataa ishi iya, ọdua ejo ẹhu-ba-dụ-mma ataa ishi iya. Obenu l'onye lakfuru ndu Bábyilonu bẹ l'a-nọdu ndzụ. Onye ọbu l'e-gude ndzụ iya gbalaa je anọdu ndzụ.' ³ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: 'Mkpukpu-a b'e yefutajekwa l'ẹka ndu ojọgu eze ndu Bábyilonu, bụ onye l'e-megee l'wuta iya l'ọgu.' "

⁴ Tọ dụ iya bụ, ndu ishi l'achị nụ sụ eze: "T'e gbukwaa nwoke-e. Oomekwa t'obu chifu ndu ojọgu, whoduru lẹ mkpukpu-a mée ndu alí-a l'owhu l'okfu, l'ookfuru whẹ. Nwoke-e ya ta achokwa ọdu-lẹ-mma ndu-a, gbahaa iwhe l'emebyi whẹ emebyi."

⁵ Eze bụ Zedekaya yeeru whẹ ọnu sụ whẹ: "Ọ kwa unu b'ọ nọ l'ẹka, mbẹdua, bụ eze ta adukwa iwhe mu l'akposhi unu ememe."

⁶ Ọo ya bụ, whẹ kputa Jeremáya je aparụ chee l'eze iduma mini Malukayija, bụ nwa eze. Eze iduma ono bẹ dụ l'ọma ogboduwu ẹka ndu nche l'anọduje. Ọ bụru eri bẹ whẹ turu Jeremáya seru iya ye l'ime iduma ono. Mini ta adụdu l'iduma ono nteke ono. Iwhe dụ iya nụ bụ ẹpoto. Jeremáya bụru gvugvurugvu l'ẹpoto ono.

⁷ O noo ya, Ẹbedu-meleku, bụ onye Itiyópiya, a haru àhá, bukwaruwho onye l'eleta ibe eze ẹnya bya anụ lẹ whẹ turu Jeremáya chee l'eze-iduma mini. O be g'eze

nọ ndzuko l'ọnu ẹka l'aza Ọnuzo Bénjaminu. ⁸ Ẹbedu-meleku shi l'ibe eze tųgbua jekfu eze je asų iya:

⁹ "Onye nwe mu nų, bų eze, iwhe lile, ndu-a meru Jeremáya onye nkfuchiru bukwa ejo-iwhe bę whę meru. Whę parų iya chee l'eze iduma t'ọ nọdu l'ẹka ono t'ęgu gbua ya, gę l'abųhe lę nri dųkwadu lę mkpųkpu-a."

¹⁰ Tọ dų iya bų, eze bya atųa iwu nų Ẹbedu-meleku bų onye Itiyópiya sų iya: "Duta unwoke ųkporo l'iri l'ẹka-a tę gų lę whę liru je esefuta Jeremáya, onye nkfuchiru l'eze iduma ono, anọnyaa ọ nwųhu."

¹¹ Ẹbedu-meleku bya achita unwoke ono whę l'iya liru, whę bahų l'ibe eze l'ulo, l'eedobeje iwhe; chita akahų ẹkwa yele nkiriba ẹkwa l'ẹka ono gude eri seru iya nų Jeremáya l'eze iduma ono. ¹² Ẹbedu-meleku, onye Itiyópiya sų Jeremáya: "Woru akahų ẹkwa-a yele nkiriba ẹkwa-a tųta eri ono kpakfuru lę mkpata-ęvu t'ọ bọ meka ghu iwhe!" Jeremáya mee ya nno. ¹³ Whę gude eri ono selita Jeremáya imeli sefuta l'ime eze iduma ono. Jeremáya bya anọdu l'ọma ogboduwu ẹka ndu nche l'anọduje.

Zedekaya l'aji Jeremáya aji ọdo

¹⁴ Eze, bų Zedekaya bya ezhia ozhi, e je ekuaru iya Jeremáya, bų onye nkfuchiru, o zhia e duta iya bya l'ọnu-zo nke ęto, e shi abahų l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha. Zedekaya bya asų iya: "Mu byakwa l'aji ghu aji. Ba adųkwa iwhe l'ii-domiru mu edomi!"

¹⁵ Jeremáya sų Zedekaya: "Tii gbudu mu nų mę mu yeru ghu ọnu? Tọ bųhe l'ii-ngaru mu nchi mę mu chikoshi ghu idzu."

¹⁶ Zedekaya ribuaru Jeremáya nte lę mpya sų iya: "Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'o vu iya, mbų onye ono, meru anyi nọdu ndzų, mu te egbukwa ghu; mu ta akpųru ghu anų ndu ono, l'achọ ishi ndzų ghu."

¹⁷ Tọ dų iya bų, Jeremáya sų Zedekaya: "Ọo ya bų l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bų Chileke, bų Onye-ishi-igwe-ọgu, bųru Chileke ndu Ízurelu l'ekfu ndọwa: I-woru onwoghu je eye l'ẹka ndu bų ishi l'alį eze ndu Bábyilonu, bę ndzų l'a-dų ghu; ọku ta adzų mkpųkpu-a; gųbedua gų lę ndibe ghu l'owhu abųru ndu ndzų l'a-dų. ¹⁸ Ọle ọ -bųru l'i tii woduru onwoghu je eye l'ẹka ndu bų ishi l'alį eze ndu Bábyilonu bę l'ee-wokwaru mkpųkpu-a ye l'ẹka ndu Bábyilonu, whę akpọo ya ọku; gųbedua l'ishi onwoghu ta anahųkwa l'ẹka whę."

¹⁹ Eze, bų Zedekaya sų Jeremáya: "Ndu mu l'atsų egvu bukwa ndu Ju ono, wowaru onwowhe je eye l'ẹka ndu Bábyilonu. Ndu Bábyilonu l'a-kpųkwaru mu nų whę, whę emelaha mu kpakpa-wewe."

²⁰ Jeremáya sų iya: "Whę ta akpųdu ghu anų whę. Iwhe mu l'aryọ ghu bųlewho t'i mee iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru bų iya bų iwhe-e, mu l'ekfuru ghu. Nke ọwhu iwhe l'a-dųru ghu lę ree, ndzų adų ghu. ²¹ Ọle i-jjikakwanu l'i tii woduru onwoghu eye whę l'ẹka, lek-

waa iwhe Onye-Nwe-Ọha kpuharu goshi mu ndọwa: ²² Ọnwanyi lile, bų ndu whọduru l'ibe eze ndu Juda b'a chitakotaru alakfu ndu bų ishi l'alį eze ndu Bábyilonu. Ọnwanyi ono l'ekfukaaru ghu asųje:

"Whę duwhuru ghu eduwhu, bya akaria ghu ẹka, mbų ndu ono bų ọnya ghu, i kpọru obu yeru. Ọkpa liwaru ghu l'ępoto; ndu ọnya ghu ono buha ghu gbakashųhu."

²³ "Unyomu ghu gę whę ha yele ọnwegirima ghu bę l'aa-tųko rwuta je anų ndu Bábyilonu. Gųbedua l'onwoghu ta anahųkwa l'ẹka whę, iwhe l'e-mechia nų bų l'eze ndu Bábyilonu l'e-gude ghu; ọdo bųru l'ọku l'adzųkota mkpųkpu-a."

²⁴ Tọ dų iya bų, Zedekaya sų Jeremáya: "T'ọ bọ dųkwa onye l'ii-me t'ọ marų ųja, mu lę ghu bọru, ọdua bę l'ee-gbukwa ghu. ²⁵ Ndu ishi -nųa lę mu lę ghu shi ekfu; whę -byakfuta ghu bya asų ghu: 'Karų anyi iwhe i kfuru eze męe ọwhu eze kfuru ghu. Be domikwaru iya anyi edomi, ọdua bę anyi l'e-gbukwa ghu.' ²⁶ Iwhe l'ii-kfuru whę bų l'ọo aryọro b'i shi aryọ eze t'ọ bo duwhukwa ghu azų l'ibe Jonatanu, ọwhu l'ii-nọdu l'ẹka ono nwųhu."

²⁷ E megee, ndu ishi ono gę whę ha byakfuta Jeremáya bya aji ya. Ọ bųleruwho iwhe ono, eze sųru t'ọ kfuaru whę b'ọ kfuru whę. Tọ dųhe iwhe ọdo, whę kfuaru yeru iya nkele ųja, whę bọru bę l'adųdua onye nųwaru iya.

²⁸ Jeremáya bųru l'ọma ogboduwu ẹka ndu nche l'anọduje b'ọ nọdu jeye mbọku, a lwųtaru Jerúsalemu l'ọgu.

Aalwųta Jerúsalemu

39 Ọo l'awha kwe Zedekaya awha tete, ọ wataru ọbu eze ndu Juda, l'ọnwa nke iri bę Nebukadineza, bų eze ndu Bábyilonu chi ndu ojọgu iya byatashia Jerúsalemu bya eyebuta iya mgburumgburu. ² O be l'abalį tete l'ọnwa nke ęno l'awha kwe Zedekaya awha iri lę nnanų, e tsufua mgbodo e gude tų-whee mkpųkpu ono mgburumgburu. ³ Tọ dų iya bų, ndu bų ishi l'alį eze ndu Bábyilonu wųbata bya anọdu-gee l'ọnu mkpųkpu ono l'ẹka iya ọwhu l'eeukuje Ọnuzo nke Echi. Ndu ọbu bų: Nęgalu-shareza męe Samuganebo męe Sarisekimu onye bų iya bų ishi ndu l'eleta ibe eze ęnya męe onye ọdo, bukwa who Nęgalu-shareza bų iya bų ishi ndu l'ejeru eze ozhi męfua ndu ọdo, bų ishi l'alį eze ndu Bábyilonu. ⁴ Nteke Zedekaya, bų eze ndu Juda yele ndu ojọgu iya l'owhu whųru whę, whę ye ọkpa l'oso gbalaa. Ọ bųru ęnyashi bę whę gude lųfu lę mkpųkpu ono. Ẹka whę shi lųfu bų l'ọnu-zo, dų lę mgbakų mgbodo labọ, dų lę mgboro mgbabu eze. Whę gbakwasęru ųzo, e shi eje nsųda Araba.

⁵ Ndu ojọgu ndu Bábyilonu ono chipyabe whę, gbakfu Zedekaya lę barikiti alį Jériko. Whę gude iya kpųru

iya kpukfu Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu lę mkpukpu Ribula l'alį Hámatu. Nebukadineza nõdu l'ęka ono nmaa ya ikpe. ⁶ Ọ bụru lę mkpukpu Ribula ono bę eze ndu Bábyilonu gbushiru ụnwu Zedekaya l'iwhu iya; gbushikwaawho ndu a marų ęwha whę l'alį ndu Juda. ⁷ Ọ swọshia Zedekaya akpuru-ęnya; gude ęgbirigba-ope kee ya ęgbu pata lashia alį ndu Bábyilonu.

⁸ Ndu Bábyilonu tọru ọku ye l'ibe eze męe l'ulo ndu madzų, nwutsushia mgbodo e gude tų-while Jerúsalem mu mgburumgburu. ⁹ Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu ojọgu, l'echę eze ndu Bábyilonu nche, tųko nwa ndu whuduru lę Jerúsalem męe ndu gbatataru l'ęka ndu Bábyilonu męwaro ndu ọdo; tųko whę rwuta lashia alį ndu Bábyilonu. ¹⁰ Ndu ọ harų l'alį ndu Juda, mbų Nebuzaradanu ono, bụ onye ishi ndu ojọgu, l'echę eze ndu Bábyilonu nche bę bų: nwuwuhudu ndu ųkpa, l'adų iwhe whę nweru. Ọ nõdukwaawho nteke ono nukota whę mgbabu vayinu yele ęgu.

¹¹ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu bya atųa iwu l'ishi Jeremáya; onye ọ turu iya nų bųru Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu ojọgu, l'echę eze ndu Bábyilonu nche sų: ¹² "Unu duta iya leta iya ęnya. Unu ba akpakwa iya ęka; t'ọ bųkwaru iwhe ọ sųru t'unu meeru iya bę unu l'e-mejeru iya." ¹³ Ọo ya bų, Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu ojọgu, l'echę eze ndu Bábyilonu nche yele Nebushazųbanu, bụ ishi ndu l'ele-ta ibe eze ęnya męe Nęgalu-shareza, bụ ishi ndu l'ęjeru eze ozhi męwaro ndu ọdo, bụ ishi l'alį eze ndu Bábyilonu; ¹⁴ bya ezhia ozhi; e je edufuta Jeremáya l'ọma ogboduwhu ęka ono, ndu nche l'anọduje. Whę duru iya nų Gędaliya, bụ nwa Ahikamu, bųru nwanwa Shefanu, sų iya t'o duru iya t'ọ laa ibe iya. O noo ya, yele ndibe whę bya anọdu.

¹⁵ Nteke ono, a tuchiru Jeremáya l'ọma ogboduwhu ęka ono, ndu nche l'anọduje bę Onye-Nwe-Ọha kfuru okfu nų iya sų: ¹⁶ "Je akarų Ębedu-męleku, onye Itiyópiya, sų iya l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndọwa, mbų Chileke nke ndu Ízurelu: Mu byakwa l'emedzu iwhe mu sųru lę mu l'e-me mkpukpu-a. Mu l'e-meru ọla-l'iyi nų whę, mu ta anųdu whę ọga-l'iwhu. Iwhe lile ono l'a-gbakọta ghu l'iwhu mbọku ono. ¹⁷ Ọle mu l'a-nafųta ghu mbọku ono. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. A ta akpųduru ghu anų ndu l'įitsu egvu. ¹⁸ Ọ tọ dukwa iwhe l'e-me tę mu ba adzọfuta ghu, ogu-igba ta abyadų l'ata ishi ghu; ii-gude ndzų ghu gbalaa. O noo nkele į kpọru obu yeru mu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

40 Ọ waa bų okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Jeremáya. Nteke o kfuru iya bų nteke ono, Nebuzaradanu bụ onye ishi ndu ojọgu, l'echę eze ndu Bábyilonu nche wehageeru iya lę mkpukpu Rema. Nkele ọ whųru Jeremáya l'ęka a tųru iya ęgbirigba yele

ndu ono, e shi lę Jerúsalemu kpųa lę ndzų męe ndu alį Juda, a kpų ala alį ndu Bábyilonu. ² Onye ishi ndu ojọgu ono dufu Jeremáya bya asų iya: "Onye-Nwe-Ọha, bų Chileke ghu kfukwaru iya ekfu l'iya l'e-me ęka-a emerekete. ³ Ntaa bę Onye-Nwe-Ọha mewaru iya, mbų l'o mewaru iya lęge o kfuru. Iwhe meru g'ọ gude iwhe lile ono nwųaru unu bų l'unu meru iwhe-dų-ęji l'ęka Onye-Nwe-Ọha nõ, unu jika l'unu te emedu iwhe ọ sųru t'unu mee. ⁴ Ntanų bę mu l'atọfu ghu ęgbirigba ono, a tųru ghu l'ęka. Ọ -dų ghu ree t'i tsoru mu laa alį ndu Bábyilonu, gų etsoru mu, mu l'a-nọ eleta ghu ęnya ree. Nteke bųkwanu l'ọ tọ dųdu ghu ree tę mu lę ghu lįru lashia Bábyilonu, gų ahaa. Lekwa, alį-a l'owhu bę tọgboru ghu l'iwhu, ęka dų-zhia ghu whọ ree nke atųgburu gų atųgburu iya. ⁵ Ọle ọ -bųru l'ọ dų ghu ree t'į nõdu l'ęka-a, lawhukwa azų jekfu Gędaliya, bų nwa Ahikamu, bųru nwanwa Shefanu, bų onye, eze ndu Bábyilonu sųru t'ọ bųru ọ-chi-ọha, l'achį mkpukpu, dukota l'alį ndu Juda l'owhu, je tę gų l'iya buru l'echil-abọ ndu ęka ono, nteke l'ọduwa, jelewho je eburu l'ęka dų ghu ree."

O noo ya, onye ishi ndu ojọgu ono, l'echę eze ndu Bábyilonu nche ono bya aharu nri nų iya, nyako iya iwhe anyako, bya ahaa ya ọ lashia. ⁶ Ọo ya bų, Jeremáya lakfushia Gędaliya nwa Ahikamu lę mkpukpu Mizupa yele iya buru l'echilabọ ndu ono, a harų l'alį ono.

E gburu Gędaliya

⁷ O be gę ndu ishi ndu ojọgu ndu Ízurelu l'owhu, whę lę ndu ojọgu whę, bų ndu nõdu l'ęgbudu nųru l'eze ndu Bábyilonu bę tųru Gędaliya nwa Ahikamu ęka t'ọ bųru ọ-chi-ọha, l'achį alį ono, mbų l'ọo ya bę whę nõkota l'ęka, mbų unwoke, męe ụnwanyị, męe ụnwegirima, męe iwhe bų ndu kagezhia ọda ųkpa l'alį ono, bų ndu ono, l'ęte etso lę ndu achį laa alį ndu Bábyilonu, ⁸ whę wųfuta jekfu Gędaliya lę mkpukpu Mizupa. Ndu tso l'ije ono bų: Ishimęlu nwa Netaniya, Johananu yele Jonatanu, bų ụnwu Kareya, męe Seraya nwa Tanuhumetu, męe ụnwu Efaya onye Netofatu, męe Jezaniya, bų nwa onye Maaka, męwaro ndu ọdo, bų ndu nkewhe. ⁹ Gędaliya, bų nwa Ahikamu nwa Shefanu bya eriaru whę nte sų whę: "Unu ba atsųshi egvu ọnodu ndu Bábyilonu lę mkpula. Unu bururo l'alį-a nõdu eze ndu Bábyilonu lę mkpula, nke ọwhu iwhe l'adųru unu lę ree. ¹⁰ Mbędua l'onwomu l'a-nọdu lę mkpukpu Mizupa anọ-chi ęnya unu l'iwhu ndu Bábyilonu mę whę byakfuta anyi, t'unubędua kųje męe, woje akpųru oshi ọnanwu, meje mmanų je edobe l'ęka unu l'edobeje iwhe, unu eburu lę mkpukpu ono, unu natakọtaru."

¹¹ O nokwaawho g'ọ dų nteke ndu Ju, nõkota l'alį ndu Moabu męe ndu ọwhu nõ l'alį ndu Amọnu męe l'alį

ndu Edomu mee ndu owhu nokota l'alì ọdo nuru l'eze ndu Bábyilonu nweru ndu o haru l'alì ndu Juda, o buru Gédaliya, bu nwa Ahikamu, buru nwanwa Shefanu b'ọ turu ẹka t'ọ buru o-chì-ọha l'achì whẹ nù, ¹² ndu Ju ono l'owhu tuko gẹ whẹ ha shikota l'alì ono, a chiru whẹ laa lwawhukota azu l'alì ndu Juda, lwakfuta Gédaliya lẹ mkpukpu Mizupa. Whẹ kua mmee kua nke etsutsu iya, wọ akpuru oshi onanwu woshia ya ike.

¹³ Tọ dọ iya bu, Johananu nwa Kareya yele ndu ishi ndu ojogu ono, bu ndu nodu l'egu byakfuta Gédaliya lẹ mkpukpu Mizupa ¹⁴ bya asu iya: "?! maru-a lẹ Balisu, bu eze ndu Amonu zhiwaru Ishimelu nwa Netaniya t'ọ bya egbua ghu?" Gédaliya nwa Ahikamu te ekweta iwhe whẹ kfulu.

¹⁵ Tọ dọ iya bu, Johananu Kareya bya ejekfu Gédaliya lẹ mpya lẹ Mizupa je asu iya: "Byiko, haa tẹ mu je egbua Ishimelu Netaniya t'ọ bọ dọ onye l'a-maru. ?Ndee g'e l'eeshi haa ya t'ọ bya egbua ghu, shi nno mee tẹ ndu Ju, bu ndu noru ghu mgburumgburu gbakashihu; bya eme tẹ ndu Juda, bu ndu owhu whoduru nù laa l'iyi?"

¹⁶ Obenu lẹ Gédaliya nwa Ahikamu sọru Johananu nwa Kareya: "Be ejekwa ememe. Iwhe l'iikfu l'ehu Ishimelu ta abukwa okpobe okfu."

Ishimelu gburu Gédaliya

41 O rwua l'onwa nke esaa, Ishimelu, bu nwa Netaniya, buru nwanwa Elishama, onye shi l'eri ndu eze yele ndu ishi, l'ejeru eze ozhi, bya achita umadzu iri yeru onwiya byakfuta Gédaliya nwa Ahikamu lẹ mkpukpu Mizupa. Nteke whẹ tukuru ẹka eri nri l'ẹka ono, ² Ishimelu nwa Netaniya yele umadzu iri ono, whẹ l'iya lẹ wulihu gude ogu-igba tatso Gédaliya, bu nwa Ahikamu, buru nwanwa Shefanu ogu. Whẹ gbua yebe onye ono, eze ndu Bábyilonu turu ẹka t'ọ buru o-chì-ọha, l'achì l'alì ono. ³ Ishimelu gbushikwaawho ndu Ju, whẹ lẹ Gédaliya nọ lẹ Mizupa mee ndu ojogu ndu Bábyilonu, nokwawho l'ẹka ono.

⁴ O be g'e gbugeeru Gédaliya; o rwua echile iya nteke l'adua onye mawaru nù, ⁵ ukporo madzu eno, kpushiru eji-agba, uwe whẹ lakashihu alakashihu, temenu whẹ gbubashia onwowhe onya wuru byatashia. Ẹka whẹ shi bya bẹ bu mkpukpu Shékemu, mee Sháyilo, mee Samériya. O buru ngwo-eja nri mee unwu isensu bẹ whẹ gude abya l'eze-ulo Onye-Nwe-Qha. ⁶ Ishimelu nwa Netaniya shi lẹ Mizupa je agbata whẹ ndzuta, l'or-rya ẹkwa eje. O bya ejekfu whẹ sù whẹ: "Unu bya awhudunu Gédaliya nwa Ahikamu!" ⁷ Whẹ bahu-gelewho lẹ mkpukpu ono, Ishimelu nwa Netaniya mee ndu ono, whẹ l'iya nọ gbushia whẹ chiru whẹ ye l'eze iduma mini. ⁸ O lẹ umadzu iri l'ime ndu ono bẹ sọru Ishimelu: "Be egbukwa anyi! Anyi nweru witi yele balì, nweru mmanu yele mmanu enwu, anyi domiru l'eg-

bu." O paru whẹbedua haa, to gbukobehe whẹ lẹ ndu owhu. ⁹ Eze iduma mini ono, Ishimelu chiru odzu ndu ono, o gbushiru ye, bẹ bu iduma ono, eze bu Asa turu gude dzọ ndu alì iya l'ẹka Básha, bu eze ndu Ízurelu. Ishimelu nwa Netaniya gude odzu ndu ono, o gbushiru kpojia iduma ono.

¹⁰ Ishimelu tuko ndu nokota lẹ Mizupa kpukota lẹ ndzu, lufu l'unwu-ada eze mewaro ndu ọdo, whoduru nù l'ẹka ono, bu ndu Nebuzaradanu, onye bu ishi ndu ojogu ono, l'eche eze ndu Bábyilonu nche yeru Gédaliya nwa Ahikamu l'ẹka. Ishimelu nwa Netaniya kpukoo whẹ lẹ ndzu kpugburu, o buru tẹ ya chiru whẹ ghaa bahu l'alì ndu Amonu.

¹¹ Johananu nwa Kareya mee ndu ishi ndu ojogu ono, whẹ l'iya nọ bya anua nke ejo mkpamkpa ono, Ishimelu nwa Netaniya kparu, ¹² whẹ rwutakota ndibe whẹ; jeshia otso Ishimelu nwa Netaniya ogu. Whẹ l'iya hadzu lẹ mgboro eze okpuru obu, dọ lẹ mkpukpu Gibiyonu. ¹³ Nteke ndu ono, Ishimelu kpọ lẹ ndzu ono bya awhua Johananu nwa Kareya yele ndu ishi ndu ojogu whẹ l'iya lẹ, ẹhu tsolahaa whẹ utso. ¹⁴ Ndu lile ono Ishimelu kpọ lẹ ndzu ono shi lẹ Mizupa ono kwee dakobe wu-kfu Johananu nwa Kareya. ¹⁵ Owhube Ishimelu nwa Netaniya yele ndu nkiya umadzu esato nahu Johananu, gbalaa gbakfu ndu Amonu.

Ogba ala Íjiputu

¹⁶ Nteke ono, Johananu nwa Kareya yele ndu ishi ndu ojogu ono, whẹ l'iya nọ, bya achita-whu ndu ono azu bu iya bu uwhudu ndu ojogu, mee unwanyi, mee unwegirima, mee ndu ishi, l'eleta ibe-eze enya, bu ndu Ishimelu nwa Netaniya shi kpua lẹ ndzu lẹ Mizupa g'ọ gbugeeru Gédaliya nwa Ahikamu, Johananu shi lẹ Gibiyonu chí-whulatawhu whẹ azu. ¹⁷ Whẹ jeta rwua mkpukpu Gerutu Kimuhamu, dọ lẹ mgboro Bétulehemu, whẹ kfushi, o buru alì ndu Íjiputu bẹ whẹ cheberu, ¹⁸ gẹ l'ee-shi tẹ whẹ nahu ndu Bábyilonu. Whẹ l'atsu ndu Bábyilonu egvu nkele Ishimelu nwa Netaniya bẹ gburu Gédaliya nwa Ahikamu, bu onye eze ndu Bábyilonu meru o-chì-ọha, l'achì l'alì ono.

42 Ndu ishi ndu ojogu ono l'owhu mee Johananu nwa Kareya mee Jezaniya nwa Hoshaya mewaro ndu ọdo, wata l'onye ukfu rwua l'onye nta; tuko bya awu-kfu ² Jeremáya, bu onye nkfuchiru sù iya: "Byiko nunu aryọ, anyi l'aryọ ghu; kfunuru nù Onye-Nwe-Qha, bu Chileke ghu l'iswi ndu-a, whoduru nù-a. Iilewaa g'anyibe ndu owhu whoduru nù habe nwanshi, l'anyibe ndu shi buru ikpoto madzu. ³ Kfuru nù Onye-Nwe-Qha, bu Chileke ghu, nke owhu l'ọo-karu anyi ọzo eshishi iya yele iwhe anyi l'e-me."

⁴ Jeremáya bu onye nkfuchiru sù whẹ agha: "Mu nuwaru iwhe unu kfulu. Mu l'e-kfulu-a nù Onye-Nwe-Qha, bu Chileke unu lẹge unu ryoru. Onu Onye-Nwe-

Ọha l'eyeru unu bẹ mu l'a-karụ unu. Ọ tọ dudu ọwhu mu l'e-woharu unu ewoha."

⁵ Whẹ bya asụ Jeremáya: "Tẹ Onye-Nwe-Ọha bukwaru onye ẹka-ebe, l'ekfu ire-lanụ mee onye e gude ire iya ẹka l'ẹka whẹ nọ, m'ọ buru lẹ whẹ te emedu iwhe lile Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu sụru t'i zhia whẹ tẹ whẹ mee. ⁶ Ọ dū ree, m'ọ dū ẹji, bẹ anyi l'e-me iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi sụru t'anyi mee bụ iya bụ onye ono, anyi l'ezhi ghu t'i jekfu l'iswi ẹhu anyi, nke ọwhu bụ nteke anyi meru iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi kfulu, ya aduru anyi lẹ ree."

⁷ A nọlewho abalị iri; Onye-Nwe-Ọha kfulu yeru Jeremáya. ⁸ Jeremáya bya ekuá Johananu nwa Kareya yele ndu ishi ndu ojogu ono, whẹ l'iya nọ mewarto ndu ọdo, ndu ukfu mee ndu nta. ⁹ Ọ sụ whẹ: "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke ndu Ízurẹlu l'ekfu ndowa, mbụ onye ono, unu zhiru mu tẹ mu je aryọoru unu aryọ: ¹⁰ 'Unu -je l'a-nọpyabe l'alị-a, mu atụ unu ọtu ọlo; mu te enwutsuhedu unu enwutsu. Mu l'a-dza unu adzadza, mu ta avuhedu unu l'ogvu. Nkele ọla-l'iyi ono, mu wokfutaru unu bẹ áwhụ iya tsowaru mu.' ¹¹ 'Unu ba atsushi eze ndu Bábyilonu egvu, mbụ onye ono, unu l'atsụ egvu ntaa ono. Unu ba atsushi iya egvu, nkele mu nọkwaa swiru unu eswiru, mu je l'adzota unu, nafuta unu l'ẹka iya. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹² Mu l'a-whuru unu imiko, nke ọwhu imiko unu l'a-dụ iya, ya ahaa t'unu lwata bya anodu l'alị unu.'

¹³ "Ọle, ọ -buru l'unu sụru l'unu ta anodudu l'alị-a, shi nno haa ome iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kfulu unu. ¹⁴ Mbụ, ọ -buru l'unu sụru waawa; l'unu l'alawaa alị ndu Íjiputu, bụ ẹka unu l'ete awhụ ọgu l'anya, unu ta anụ opu-ọgu, ẹgu nri ta gụ unu, l'o noo ẹka unu l'e-je eburu ndono. ¹⁵ Ọo ya bụ, unu nụkwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu, unubẹ ndu ono, whoduru nụ l'alị ndu Juda. Ọ waa iwhe l'ookfu ndowa, mbụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke nke ndu Ízurẹlu: 'Ọ -buru l'unu chipyawaru iya l'obu unu nke ọla Íjiputu, mbụ l'unu l'ẹje ebubu l'ẹka ono; ¹⁶ bẹ ogu-igba ọbu, unu l'atsụ egvu iya l'a-fukwaru unu l'alị Íjiputu, mkpẹgu ọbu, unu l'atsụ egvu iya etsokfuru unu l'ike l'ike lashia alị ndu Íjiputu ono. Unu anodu l'ẹka ono nwushihu. ¹⁷ Mbụ lẹ; iwhe bụ ndu ono, kpeburu ọla Íjiputu nke ebubu bẹ bukwa ogu-igba mee mkpẹgu mee ejo ẹhu-ba-dụ-mma l'e-gbu whẹ. Tọ dūhenu t'ọ ka mma l'ọo onye lanụ l'ime whẹ bya l'awafụ iya, ọdua l'ọo onye l'a-nahụ ejo-iwhe ono, mu l'e-wokfuta whẹ.' ¹⁸ Nkele ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, mbụ Chileke nke ndu Ízurẹlu l'ekfu ndowa: 'Ọo gẹ mu tukoshiru ndu bu lẹ Jerúsalemu oghu-damadamu mu mee oke ẹhu-eghughu mu, bụ gẹ mu l'a-tukoshi iya unu mẹ unu laa Íjiputu. Unu aburu ndu l'aatụ lẹ ntonu mee ndu l'aakporu tuu mee

ndu l'eeme iwhe-ọchi mee ndu l'aakporu l'iwhu, unu ta abya l'egudebaa ẹnya unu whụ alị-a ọdo.'

¹⁹ "Unubẹ ndu ono, whoduru nụ l'alị ndu Juda, Onye-Nwe-Ọha kfuluwaru iya unu sụ unu t'unu ba alakwa Íjiputu. T'ọ dokwaa unu ẹnya ree l'ọo ọkwa bẹ ya l'anmaru unu ntanu-a, ²⁰ l'ọ kwa ọzo bẹ kpọ-swehuru unu, nteke unu zhiru mu sụ tẹ mu jekfu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu, mbụ nteke ono, unu sụru tẹ mu kfulu nụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu l'iswi ẹhu unu. L'iwhe lile Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu kfulu unu bẹ unu l'e-mekota! ²¹ Mu kfuluwaru iya unu ntanu, ọle unu te emedu iwhe Onye-Nwe-Ọha kfulu l'iwhe lile, ọ sụru tẹ mu kfulu unu. ²² Ọo ya bu, t'ọ dokwaa unu ẹnya ree, l'iwhe l'e-gbu unu l'ẹka ono, unu l'achọ t'unu je eburu ono bụ ogu-igba mee mkpẹgu mee ejo ẹhu-ba-dụ-mma."

Iwhe e kfulu l'ishi ndu Íjiputu

43 O be gẹ Jeremáya kfulu ndu ono okfu lile ono, bụ okfu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ, mbụ iwhe lile Onye-Nwe-Ọha zhiru iya t'ọ kfulu whẹ, ² Azaríya nwa Hoshaya yele Johananu nwa Kareya mee ndu lile ono, l'eku onwowhe eku bya asụ Jeremáya: "Ọo ejire bẹ l'jidzu! Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi te ezhidu ghu t'ị bya asụ anyi t'anyi ba alakwa Íjiputu je eburu. ³ Ọo Baruku nwa Neraya l'akwa ghu eye t'i kfulu wua anyi, nnta gẹ l'eeshi t'e woru anyi ye l'ẹka ndu Bábyilonu tẹ whẹ gbushia anyi, m'ọ bụ kpua anyi lẹ ndzụ lashia alị ndu Bábyilonu." ⁴ Ọ buru nno bụ g'ọ meru; Johananu nwa Kareya, mee ndu ishi ndu ojogu, mee ndu ono l'owhu ta adu onye meru iwhe Onye-Nwe-Ọha kfulu, jika anọpyabe l'alị ndu Juda. ⁵ Johananu nwa Kareya yele ndu ishi ndu ojogu ono l'owhu tuko ndu lile, whoduru nụ l'alị ndu Juda chitakota, mbụ ndu ono, shi lwawhu azu bya eburu l'alị ndu Juda, ndu shi lẹ mba gẹ mba ha ono, e shi chiru whẹ dobe lwa, ⁶ mbụ nwoke, mbụ nwanyi, mee unwegiri-ma, mekwawho unwada eze, mbụ-zhia iwhe bụ ndu ono, Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu ojogu, l'eche eze ndu Bábyilonu nche shi haaru Gédaliya, bụ nwa Ahikamu, buru nwanwa Shefanu, whẹ chikobekwawho Jeremáya, bụ onye nkfuchiru yele Baruku nwa Neraya. ⁷ O noo ya, whẹ jikanu iwhe Onye-Nwe-Ọha kfulu whẹ, bahunu l'alị ndu Íjiputu, bya ejeta rwua mkpukpu Tahupanuhesu.

⁸ Whẹ nọdu lẹ Tahupanuhesu, Onye-Nwe-Ọha kfulu okfu nụ Jeremáya sụ iya: ⁹ "Pakoo ẹwhuru, ha shii je elibe l'epoto, dū l'ẹka ono, a kpuru iwhe-akpukpu l'onoguzo ibe eze bụ Fero lẹ Tahupanuhesu, tẹ ndu Juda leje ghu ẹnya. ¹⁰ Nteke ono, gụ asụ whẹ: 'Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke nke ndu Ízurẹlu l'ekfu: Mu l'e-zhi t'e je ekuaru mu onye ozhi mu, bụ Nebukadineza, eze ndu Báby-

ilõnu. Ọo l'eli ẹwhuru-a, mu libegeeru elibe bẹ l'oo-dobe oshi-eze iya, woru mkpuumkpu ndu eze kpua ya l'eli. ¹¹ Ọ -byalẹwho bẹ l'ọo-lwụ-gbu ndu Íjiputu. Ndu buru ụwa ọla l'ẹhu-ba-dụ-mma l'a-la l'ẹhu-ba-dụ-mma. Ndu buru ụwa l'aa-kpụ whẹ lẹ ndzụ, bẹ l'aa-kpụ lẹ ndzụ. Ndu buru ụwa ọla lẹ mma; l'a-la lẹ mma. ¹² Ọo-turu ọku ye l'eze-ulo agwa ndu Íjiputu. Ọo-kpọ agwa whẹ ọku; lwụa agwa whẹ ono ọlwu-ochi. Ọo g'onye l'echе aturu l'awhukpuje onwiya ẹkwa, bụ gẹ l'oo-wota Íjiputu whukpua onwiya, shi l'ẹka ono lashia l'ẹhu-guu. ¹³ Oo-tsujashi ẹwhuru, dụ nsọ, dụ-gee l'ulo agwa ono, bụ ẹnyanwu, dụ l'alị ndu Íjiputu, ya atuko ulo agwa Íjiputu l'owhu kpokota ọku."

Ọla-l'iyi, dụ l'ogwa agwa

44 Ọ waa bụ okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Jeremáya l'ishi ndu Ju l'owhu, bụ ndu bu l'alị Íjiputu lẹ mkpukpu Migudolu, mее lẹ mkpukpu Tahupanuhe-su, mее lẹ mkpukpu Nofu, mее lẹ Paturosu. O kfuru sụ: ² "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ogụ, mbụ Chileke nke ndu Ízurelu l'ekfu ndowa: Unu whunuru-a oke ọla-l'iyi, mu wokfutaru Jerúsalemu yele mkpukpu lẹ mkpukpu, dụ l'alị ndu Juda. Ntanụ bẹ whẹ bụwaa ochuwu, l'adụa onye bu iya nụ. ³ Iwhe kparụ iya nụ bụ ejo-ememe, whẹ megbaberu, shi nno kpat-sua mu ẹhu-eghughu nkele whẹ kpọlaharu ụnwù isensu ọku anụ agwa, balahaaru agwa eja, mbụ agwa, l'ete abukwaanu lẹ whẹbedua l'onwowhe, ọdua l'ọo unubẹdua, ọdua l'ọo nna unu oche whẹ bẹ marụ iya. ⁴ Mu zhiru ndu ozhi mu, bụ ndu nkfuchiru nzhipyabe tẹ whẹ bya asụ unu agha: 'Ọwhu t'unu be emeshi ejo akpamara-a, mu kpọru ashị!' ⁵ Obenu lẹ whẹ ta angadụ nchị; whẹ te eye ọnu, nke ọwhu whẹ g'adakobekwanu haa ome ejo-ememe ono, whẹ ta aha ọkpo ụnwù isensu ọku anụ agwa. ⁶ Ọo ya meru, mu woru oke ẹhu-eghughu mu yele oghu-damudamu mu wụa whẹ l'ishi. O nwuru whuruwhuru tsoru mkpukpu Juda l'owhu mее woroworo, dụ lẹ Jerúsalemu, mее whẹ, whẹ bụru ochuwu; bụru ẹka daburu whochangu g'ọ bụ iya ntanụ.

⁷ "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, bụ Onye-ishi-igwe-ogụ l'ekfu ntaa ndowa, mbụ Chileke nke ndu Ízurelu: ?Ọo g'nu meru unu l'eme onwunu ejo-iwhe ọwa, nke t'unu bọfu onwunu lẹ Juda, mbụ nwoke, mbụ nwanyi mее ụnwegirima mее ndu e he l'ẹka, nke ọwhu l'ete adụa onye l'a-whodu l'ime unu? ⁸ ?Ọo g'nu meru, ọ bụru iwhe unu meru l'ẹka unu bẹ unu gude akpatsu mu iwe, mbụ nke t'unu wata ọkpo ụnwù isensu ọku anụ agwa l'alị ndu Íjiputu, bụ ẹka unu byarụ ebubu? Unu l'e-mebyikwa onwunu emebi, unu aburu ndu l'aakpọ l'iwhu, bụru ndu mba lile, dụ l'eliwhe l'owhu l'a-chị ọchi. ⁹ ?Unu zohawaru ejo-ememe, nna unu whẹ megbaberu mее ọwhu ndu eze ndu Juda

megbaberu, whẹ l'unyomu whẹ mее ejo-ememe, unubẹdua megbaberu mее unyomu unu, l'alị ndu Juda mее lẹ gbororo ụzo, dụ lẹ Jerúsalemu? ¹⁰ Byeyekwaa ntanụ bẹ whẹ teke ewozekwaa onwowhe alị, whẹ ta akwabẹ mu ugvu, whẹ teke emee iwhe iwu mu kfuru, mее iwhe mu toru ọkpa iya sụ t'unu meje, mее nna unu oche whẹ.

¹¹ "Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ogụ, mbụ Chileke nke ndu Ízurelu l'ekfu ndowa: Mu kpebuakwaru lẹ mu l'e-wokfuta unu ọla-l'iyi, mее tẹ ndu Juda l'owhu chihu. ¹² Ndu ono, whodu-nu lẹ ndu Juda, bụ ndu kpeburu lẹ whẹ lafutaje Íjiputu je eburu bẹ mu l'e-dufukota, gẹ whẹ ha l'a-buru kpurupyata l'alị Íjiputu. Iwhe l'a-ta ishi whẹ bụ ogu-igba, m'ọbu mkpẹgu. Onye ukfu l'onye nta l'ime whẹ bẹ bụ ogu-igba, m'ọbu mkpẹgu l'a-ta ishi whẹ. Whẹ l'a-buru ndu l'atụ lẹ ntụ ọnu, bụru ndu l'aakpọru tuu, mее ndu l'eeme iwhe-ochi, mее ndu l'aakpọ l'iwhu. ¹³ Ndu ono, larụ Íjiputu je eburu bẹ mu l'e-gude ogu-igba, mее mkpẹgu, mее ejo ẹhu-ba-dụ-mma nwa áwhụ, ẹgube ono, mu meru iya ndu Jerúsalemu. ¹⁴ Nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu ndu ono, whoduru nụ lẹ ndu Juda ono, bya eburu l'alị Íjiputu l'a-gbala, tọ dūhenu onye ọwhu bya l'a-wafu nke ọlwa-whu azụ l'alị ndu Juda, bụ ẹka, l'agụ whẹ ọdu g'e shi whẹ lwawhu iya azụ je buru. Nkele ọ tọ dudu onye l'ime whẹ l'a-lwa nụ, gbahaa nwochi-l'ẹka ndu gbarụ oso ndzụ whẹ."

¹⁵ Tọ dụ iya bụ, unwoke lile, marụ lẹ nyee whẹ bẹ kpọru ụnwù isensu ọku nụ agwa, mее ikpoto ụnwanyi, kfuru l'ẹka ono, mее iwhe bụ-zhia ndu bukota lẹ Paturosu, dụ l'alị ndu Íjiputu, tuko sụ Jeremáya: ¹⁶ "Okfu ono, i gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha kfuru anyi ono bẹ anyi l'ete angakwaru ghu nchị. ¹⁷ Ọ kwa iwhe lile, anyi kweru ụkwa l'anyi l'e-me bẹ anyi l'e-me. Anyi l'a-nọ akpọ ụnwù isensu ọku anụ eze-nwanyi igwe, anyi agbashiru iya mmее gude agwa iya. Ọo ẹgube ono, anyi lẹ nna anyi whẹ, mее ndu eze anyi whẹ, mее ndu ishi anyi whẹ shi emeje lẹ mkpukpu, dụ-gee l'alị ndu Juda, mее lẹ gbororo ụzo, dụ lẹ Jerúsalemu bụ g'anyi l'a-nọ eme. Nteke ono bẹ anyi shinu nweru nri shii, iwhe duru anyi lẹ ree, tọ dụ iwhe shi atsụ anyi l'anụ. ¹⁸ Ọle eshi ono, anyi harụ ọkpo ụnwù isensu ọku anụ eze-nwanyi imigwe, haa ogbaru iya mmее gude agwa iya, bẹ l'ete adụdua iwhe ụko iya l'ete adụaru anyi, temenu ogu-igba yele mkpẹgu l'agwa anyi ndogolo."

¹⁹ Ụnwanyi bya eyekwawho ọnu nke whẹ sụ: "Nteke ono, anyi shi akpọ ụnwù isensu ọku anụ eze-nwanyi imigwe, agbarụ iya mmее gude agwa iya, ji anyi whẹ ta amadụ g'anyi shi egheje akara mee ya; ya adụ g'ọ dụ, anyi egvube iya agbarụ iya mmее gude agwa iya?"

²⁰ Jeremáya bya asụ ndu ono gẹ whẹ ha, mbụ unwoke ono, mее ụnwanyi, ono mее iwhe bụ ndu ono, bya eyeru iya udu ọnu-a sụ whẹ: ²¹ "A -bya l'ụnwu isensu ọbu, unu shi akpọje ọku lẹ mkpukpu, dụ l'alị ndu Ju-

da, mée lẹ gbororo ọzo, dọ lẹ Jerúsalemu, mée ọwhu nna unu whẹ, mée ndu eze unu whẹ, mée ndu ishi unu whẹ, mewardu ndu alí unu l'owhu shi akpoje; ?tọ dọ iya bẹ Onye-Nwe-Ọha l'anyatajẹ? ?Tọ dọ iya l'agbatajẹ iya l'uche? meru; ²² Onye-Nwe-Ọha ta aduhe ike nwugbua ejo-iwhe, unu megbaberu l'obu mée akpamara, unu megbaberu. Ọ kwanuru iya meru alí unu buru ẹka ẹgbara kfuru mée ochuwu, l'adọ onye bu iya nọ, buru ẹka l'aakpo l'iwhu, ẹgube ọ dọ ntanụ. ²³ Ọo lẹ unu kporu ọnwù isensu ọku; ọ buru l'ọo lẹ unu meru iwhe-dọ-ẹji l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ, unu jika l'unu te emedu iwhe Onye-Nwe-Ọha kfuru unu; jika l'unu te etsodu iwu iya, unu te eme omelalí iya mée iwhe ọ tọru ọkpa iya t'e meje, meru g'ọ gude ọla-l'iyi ono dakfuta unu ẹgube ọ dọ ntanụ."

Íjiputu bẹ l'aa-lwụ-gbu l'ọgu

²⁴ Jeremáya sọ ndu ono gẹ whẹ ha: mée ọnwanyi ono: "Unu nukwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu, unubẹ ndu Juda l'owhu, bu ndu nọ l'alí Íjiputu. ²⁵ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ọgu, mbụ Chileke nke ndu Ízurelu l'ekfu ndọwa: Unubedua l'onwunu mée unyomu unu bẹ gude ọnu unu kfuwa ya ekfufu, sọ l'iwhe unu kweru ọkwa l'unu l'e-me bẹ unu mefuta-je, l'unu l'a-nọ akpo ọnwù isensu ọku anụ eze-nwanyi igwe, temenu unu je l'anọ agbaru iya mmee gude agwa iya.

"Ngwa, unu menua iwhe ọbu unu kweru ọkwa iya ọbu, unu mewa iya rọ g'unu kfuru iya. ²⁶ Ọo ya bu, unu nukwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu, g'unu ha buru ndu Juda, bu l'alí Íjiputu. Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sọ: 'Mu gudeekwaa ewha mu ono, parụ ẹka ria nte sọ l'onye shi lẹ Juda ta abyadu l'a-kpokubaa ewha mu ọdo l'alí Íjiputu l'owhu l'owhu. Whẹ ta abya l'e-gudebaa ọnu whẹ kfuwa sọ: Nnaji-Ọha, bu Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'ọ vu iya.' ²⁷ Unu lekwa, mu l'egeekwa whẹ ngge tẹ mu mee whẹ ejo-iwhe; ọ tọ bukwa tẹ mu mee whẹ iwhe dọ ree. Ndu Juda, nọ l'alí Íjiputu bẹ ogu-igba mée mkpẹgu l'a-takota ishi whẹ jeye nteke whẹ l'ete awhodu awhodu owu. ²⁸ Ọo nwa ndu ọwhu nahuru ogu-igba ono l'e-shi l'alí Íjiputu lwawhuta azụ l'alí ndu Juda, ọle whẹ ta abadụ nwishi. O noo nteke ndu ono, whoduru lẹ Juda ono, lwaru je eburu l'alí ndu Íjiputu ono l'a-ma okfu onye ọwhu l'e-keru; ?m'ọo nkemu, tọo nke-whe?

²⁹ "Onye-Nwe-Ọha l'ekfu agha: 'Ọ waa bu iwhe l'egoshi unu lẹ mu l'a-nu unu áwhu l'ẹka-a ndọwa. Ọo ya l'e-me unu amarụ l'ejo-iwhe ono, mu sọru lẹ mu l'e-me unu l'e-re gẹ mu kfuru iya. ³⁰ Ọ waa bu iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: Fero ono, l'aza Hofura, mbụ eze ndu Íjiputu bẹ mu l'e-wokwaru ye l'ẹka ndu ọhogu iya ono, l'achọ ishi ndzụ iya; ẹgube ono, mu woru Zedekaya, bu eze ndu Juda ye l'ẹka Nebukadineza, bu eze ndu Bábý-

ilonu; onye bu ọhogu iya buru onye l'achọ ishi ndzụ iya.' "

Okfu mgbamume, e kfuru Baruku

⁴⁵ Ọ waa bu okfu, onye nkfuchiru Chileke, bu Jeremáya kfuru nọ Baruku nwa Neraya. O kfuru iya l'awha nke ẹno, Jehoyakimu nwa Josáya wataru ọbu eze ndu Juda, gẹ Baruku degeeru okfu ono, Jeremáya l'akporu iya; yẹbedua l'ede iya ede. Ọ sọru iya: ² "Ọ waa bu iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke ndu Ízurelu l'ekfuru gube Baruku ndọwa. ³ I kfuru sọ: 'Nshobukwa mu nshọ! Onye-Nwe-Ọha yekobekwaru áwhu l'iwhe-otsulanu, mu l'eje. Mu tsytaakwaru ude, ike gvụ mu agvugvu; mu te nwehunu ndzumike.' "

⁴ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "Iwhe l'ii-kfuru iya bu: 'Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Iwhe mu turu atụ bẹ mu l'enwutsushi enwutsushi; iwhe mu dzaru adza bẹ mu l'avu l'ogvu l'alí-a gbaa mgburumgburu. ⁵ Ọ -buru l'ijicho iwhe parụ ẹka; ba achoshi. O noo nkele mu byakwa l'e-wokfuta madzụ l'owhu ejo ọla-l'iyi. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Ọle gubedua bẹ mu l'a-hajelewho t'i gude ndzụ ghu gbalaa l'ekameka i jeru.' "

Ozhi ẹhu ndu Íjiputu

⁴⁶ Ọ waa bu okfu Onye-Nwe-Ọha, kfuru nọ onye nkfuchiru Chileke, bu Jeremáya l'ishi mba gẹ mba ha.

² A bya lẹ ndu Íjiputu: Ndu l'ekfururu okfu ọwa bu ndu ojogu Fero Neko, bu eze ndu Íjiputu, ndu a lwu-gburu l'ogụ lẹ mgboro mkpukpu Kakemishi, dọ l'aguga ẹnimu Yufurétisu. Onye lwu-gburu whẹ nọ bu Nebukadineza, bu eze ndu Bábýilonu, l'awha kwe Jehoyakimu nwa Josáya awha ẹno, ọ wataru ọbu ndu Juda.

³ "Unu dozhikwaa iwhe unu l'egudeje ezeru onwunu l'ogụ, unu dozhia ndu ọwhu ha ọsa mée ndu ọwhu ha nwanshi,

unu awufuta jeshia ogu!

⁴ Unu kwakobe inya unu nke ogu!

Unu enyikoru iya l'eli; unubẹ ndu l'agba inya!

Onyenonu kpuru okpu-igwe iya

kfuru l'ẹka rwuberu iya nọ!

Unu arwapyashia arwa unu ọnu arwapyashia!

Unu achita uwe-ogụ unu dzọ onwunu!

⁵ ?Ọo gunu bẹ mu whuru? Egvu l'atsukwa whẹ.

Whẹ l'agbakwa ọso.

Ndu ojogu whẹ b'a lwu-gburu.

Whẹ ye ọkpa l'oso gbala;

whẹ ta agha ẹnaya l'azụ;

Iwhe l'eye egvu bẹ dukwa l'ekameka."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁶ “Ndu ọkpa ẹgwa ta adụkwa ike ọgba ọso.
 Ndu ike dụ l'ọgu ta adụ ike agbala.
 Ọ kwa l'ụzo isheli, lẹ mgboro
 ẹnyimu Yufurétisu bẹ whẹ kpokutaru iwhe daa.
⁷ Ọo onye ole l'abya kùlakula g'ọo ẹnyimu Nayìlu
 whọ,
 g'ọo ngele, l'asọkaa gborogboro whọ?
⁸ Ọo ndu Íjiputu l'abya kùlakula g'ọo ẹnyimu Nayìlu
 ọbu,
 g'ọo ngele, l'asọkaa gborogboro.
 Whẹ l'ekfu sụ lẹ whẹ l'a-wulihu
 tuko mgboko l'owhu sọ-kputa.
 Lẹ whẹ l'e-mebyishi mkpukpu gẹ
 mkpukpu ha yẹle ndu bu iya nụ.
⁹ Unubẹ ìnya, unu shigabe onwunu nke ọgu!
 Unubẹ ụgbo-ìnya, unu jeje l'iwhu l'iwhu.
 Tẹ ndu ike dụ l'ọgu wulihukwa t'e je,
 mbụ unubẹ ndu Kushi mée ndu Putu,
 bụ ndu chị iwhe l'eegudeje ezeru onwonye l'ọgu,
 mée unubẹ ndu Ludu, bụ ndu marụ ọgba akfụ.
¹⁰ Mbọku ono bụkwa mbọku nke Onye-Nwe-Ọha,
 mbụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu.
 Ọ bụru mbọku ọgwata ụgwo iwhe;
 mbụ mbọku, l'ọo-gwata ndu l'etso iya okfu ụgwo
 iwhe.
 Ogu-igba l'a-tata ishi madzụ jeye ẹwho eji iya;
 ya anguta mmee whẹ jeye nteke l'ọo-ngụ-ji ẹwho;
 nkele Onye-Nwe-Ọha, mbụ
 Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'agwa iwhe
 l'alì ndu isheli lẹ mgboro ẹnyimu Yufurétisu.
¹¹ Jeshia alì Giledu je anata ọgvu ehuhu,
 gùbe nwamgbọko ono, bụ Íjiputu.
 I huwaru ọgvu ntutu ntutu, ọ bụru nke mmaka.
 Ọ tọo dụkwa iwhe l'e-me ghu t'i mehu.
¹² Mba gẹ mba ha bẹ nụwaru
 iwhere ono, e meru kpua ghu.
 Ẹkwa unu ngakotaru mgboko l'owhu.
 Ndu ike dụ l'ọgu bẹ dapyabẹru ibe whẹ.
 Whẹ tuko daa ndatewo.”
¹³ Ọ waa bụ okfu, Onye-Nwe-Ọha kfuru nụ onye nk-
 fuchiru iya, bụ Jeremáya l'ọnodu abyabya,
 Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu l'a-bya otso ndu
 Íjiputu ọgu.
¹⁴ “Ryaa ya arya l'alì ndu Íjiputu.
 Gụ echia ya lẹ mkpu lẹ mkpukpu Migudolu.
 Chikwaa ya whọ lẹ mkpu lẹ
 mkpukpu Nofu yẹle Tahupanuhesu sụ:
 ‘Kfukwaru kfushia ike; kwakọbe ẹhu,
 nkele ogu-igba l'egbukwa ibẹka ibẹbo.’
¹⁵ Ọo gụnu bẹ agwa Apisu l'agbahunuru ọso?
 Ọo gụnu meru ndu ojogu unu ta akpohunuru
 akporu?
 Iwhe kparụ iya nụ bụ lẹ
 Onye-Nwe-Ọha nwutawaru iya tụa gburugudu.

¹⁶ Igweligwe whẹ b'o meru; whẹ daa iko,
 whẹ daa ndatewo dapyabẹ ibe whẹ, whẹ sụ:
 ‘Unu gbashi t'anyi lawhu azụ lakfu
 ndibe anyi, mbụ ndu alì ẹka a nwuru anyi.
 T'anyi gbalaarụ ogu-igba ono, l'eme emerekete ono.’
¹⁷ Unu kua Fero, bụ eze ndu Íjiputu ẹwha-a:
 ‘O-chi-njọ-orya, l'awhujẹ iwhe l'oome parụ iya haa.’
¹⁸ Eze ono l'ekfu okfu; mbụ onye ono, ẹwha iya bụ
 Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu.
 Ọ sụru agha:
 Mu vuru-a ishi mu gẹ mu vu iya,
 b'o nweru onye l'a-bya nụ.
 Onye ọbu l'a-dụ g'ọo ugwu Tebọ kakọta ugwu ọdo l'eli.
 Mbụ l'ọo-dụ g'ọo ugwu Kamẹlu, dụ l'aguga eze-ẹny-
 imu.
¹⁹ Unu kwakọbekwa iwhe unu l'e-gude ala alì ọdo,
 unubẹ ndu bu l'alì ndu Íjiputu.
 Mkpukpu Nofu bẹ l'ee-mekwa;
 ya aburu ẹka ẹgara kfuru,
 bụru ochuwu, l'adụ onye bu iya nụ.
²⁰ Íjiputu bụ nwada eswi, l'ama ntumatu.
 Ọle odzu-enyi, shi l'ụzo isheli takfubewaru iya.
²¹ Ndu ojogu, whẹ gotaru egota tẹ whẹ bya alwụaru
 whẹ ọgu
 bẹ dọru l'echilabọ whẹ g'ọo
 oke-eswi darụ rẹkfurekfu nọdu.
 Whẹbedua vùakwaruwho ọkpa whẹ mini gbalashia.
 Whẹ ta adudu ike kporu akporu.
 Nkele mbọku ọla-l'iyi byapyabewaru whẹ,
 mbụ nteke l'aanụ whẹ awhụ.
²² Ndu Íjiputu gude ọso agbala
 agbala, atsụ pụ-pụ-pụ g'ọo agwo,
 nkele ndu ọhogu whẹ l'abyakfuta whẹ l'ike l'ike.
 Whẹ chị ogbunkụ abyakfuta whẹ
 ọgu, g'ọo ndu l'egbutsushi oshi.
²³ Whẹ l'a-sụpyashi ọswa whẹ
 asụpyashi, oberu ọ bụru ẹgube ẹsukala gụnu.”
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
 Whẹ ha l'igweligwe amame ịgube,
 nke ọwhu bụ l'a ta agutadu whẹ l'ọgu.
²⁴ Nwamgbọko ono, bụ Íjiputu b'e mewaru iwhe-
 iwhere.
 Mbụ l'e woru iya ye l'ẹka ndu isheli.
²⁵ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, bụ Chileke
 nke ndu Ízurelu bẹ sụru agha: “Leenu, mu byakwa
 l'anụ Amonu, bụ agwa ndu mkpukpu Tebesu awhụ
 yẹle Fero, mée ndu Íjiputu yẹle agwa whẹ, mée ndu
 eze whẹ, mée iwhe bụ-zhia ndu kporu obu whẹ yeru
 Fero. ²⁶ Mu l'e-woru whẹ ye l'ẹka ndu l'achọ ishi ndzụ
 whẹ, mbụ l'ẹka Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu
 yẹle ndu ojogu iya whẹ. Ọle e megee buwhuru azụ lẹ
 Íjiputu g'e shi buhawaru iya.” O nokwa iwhe Onye-
 Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
²⁷ “Ba tsukwa egvu; gùbe Jékọpu, bụ onye ozhi mu.

T'ò bọ ɖụkwa iwhe l'e-ye ghu egvu, gùbe Ízurèlu!
Mu l'e-shikwa l'èka ono, teru ẹnya dzọta ghu,
mu adzọta ẹpa ghu l'alì ono, a kpuru whẹ lẹ ndzụ
laa.

Jékọpu l'a-lwata bya anọdu l'ẹhu-guu.
Ọo-nọdu lẹ ntusaru-ẹhu.
Ọ tọ ɖùdu onye bya l'eme iya iwhe l'ọo-tsụ egvu.

²⁸ Ba tsụkwa egvu,
gùbe Jékọpu bụ onye ozhi mu.
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono;
nkele mu nọkwa swiru ghu."
"Mba gẹ mba ha ono, mu chìru
unu je awùshi bẹ mu l'e-me tẹ whẹ gvùkota.
Ọle unubèdua bẹ mu l'ete emekwa
t'unu gvùkota kpamụ kpamụ.
Mu l'ahù unu àhùhù l'ụzo ọwhu, ọ gbarụ unu.
Mu ta ahakwa unu ẹwoma tẹ mu ba anụ unu awहु
ilile."

Ozhi, e zhiru ndu Fílistiya

47 Ọ waa bụ okfu, Onye-Nwe-Ọha kfulu nù Jere-
máya l'ishi ndu Fílistiya. O kfulu iya tẹhenu Fero
lwùshi ndu mkpukpu Gaza ọgu.

² Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
"Leenu gẹ mini shi l'ụzo isheli abya kùlakula.
Oo-megee bụru utso gbaa agba.
Ọo-gbapyabẹ alì ono l'owhu yẹle iwhe lile, ɖù iya nù,
gbapyabẹ mkpukpu ono yẹle ndu bu iya nù.
Ndu madzụ l'e-chi o-kerẹka-koke-o.
Ndu lile bu l'alì ono l'a-tụ ụzu ẹkwa.

³ Whẹ -nùlewho ụda akakpọ-ọkpa ñnya ndu ọhogu
whẹ,
bya anụ ụzu ụgbo-ñnya whẹ,
yẹle kwọkiri kwọkiri, ọkpa ụgbo-ñnya whẹ ono l'eme
bẹ ndu bụ nna l'ẹte aghahèdu ẹnya l'azụ agbataru
unwu whẹ.

Èka l'a-kùdashihu whẹ akùdashihu.
⁴ Iwhe kparụ iya nù bụ lẹ mbọku
rwuwaru nteke l'ee-mebyishikota ndu Fílistiya
l'owhu.

E mee ndu whọduru nù, bụ ndu g'eyeru ndu Taya
whẹ
lẹ ndu Sáyìdonu ẹka tẹ whẹ chihu.
O noo nkele Onye-Nwe-Ọha
l'emebyishiwaa ndu Fílistiya,
mbụ nwa ndu whọduru nù lẹ ndu shi l'alì Kafuto.
⁵ Ndu Gaza rwushiwaru ẹgbushi ntsomawhu l'ishi.
Ndu Ashikelonu b'a lawarụ l'iyi.
Sụa, unubẹ ndu ọwhu whọduru lẹ ndu Anaku;
?unu l'e-gbubashiberu onwunu ẹgube-ẹ rwua nteke
ole?

⁶ Sụa, gùbe ogu-igba Onye-Nwe-Ọha,
?ọo nteke ole bẹ bụ o -rwua; gù akabẹ tuta ume?

Mìnururu onwoghu yee l'ọbo.
Kabenu tụtanu ume, nọdu nwandoo.
⁷ Ọle obu, ?ndẹkwanu gẹ l'oo-shi nọdu nwandoo
g'unu l'ele ẹnya lẹ Onye-Nwe-Ọha tųwaru iya iwu
sụ t'ọ lwụa ndu Ashikelonu;
yẹle ndu bu l'aguga eze-ẹnymu?
Mbụ l'o noo ndu ọ sùru tẹ yẹle whẹ wogba ndono."

Ozhi ẹhu ndu Moabu

48 A -bya l'okfu ẹhu ndu Moabu; ọ waa bụ iwhe
Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu, mbụ
Chileke nke ndu Ízurèlu l'ekfu:
"Áwhụ tsọkwaru mkpukpu Nebo nkele e mewaru iya,
ọ bụru kpukpuru-swoo.
Ndu Kiriyatayimu b'e meru iwhe-iwhere, kpua whẹ lẹ
ndzụ.

Èka ono, a tųru o shihu ike
b'e meru iwhe-iwhere, nwutsushia ya.
² A ta ajahèdu ndu Moabu ajaja ọdo.
Èka a nọdu chìaru whẹ ejo idzu
bụ lẹ mkpukpu Heshibonu; sụ:
'Unu bya t'anyi mee whẹ, tẹ whẹ ba abụhe mba ẹka
whẹ!'

Unubèdua kwawhọ, bụ ndu mkpukpu Madumenu
bẹ l'ee-mekwawho t'ọnu kpuru unu okfu.
Ogu-igba l'a-chikwa unu ejo ọso.

³ Unu ngabèduwho nchì nù
mkpu, l'eechi lẹ mkpukpu Horonayimu,
mkpu alì arwuhu yẹle oke ọla-l'iyi.

⁴ Moabu b'e mebyishiwaru.
Unwegirima iya l'echi mkpu echishi ya ike.

⁵ Whẹ nyihuru mgbogidi, e shi eje mkpukpu Luhitu,
akwa ntumatu eje iwhe whẹ l'eje.
Whẹ bata l'oji, l'ala mkpukpu Horonayimu,
whẹ nwa mkpu ẹkwa, l'eechi ekpu iwhe lile ono,
laru l'iyi ono.

⁶ Unu ye ọkpa l'ọso. Unu gbaa ọso ndzụ unu.
Unu je egvuru g'ọo irwu, gvuru l'echi-ẹgu.

⁷ Eshi-ọwhu unu kpọru obu ye
l'iwhe unu l'aduje ike mee yẹle ẹku, unu kpatarụ
bẹ l'aa-kpufukwaawho unubèdua lẹ ndzụ.
Agwa unu, bụ Kemoshi bẹ l'aa-kpufukwaawho lẹ
ndzụ,

yẹle ndu l'agwajẹ iya nù mẹe ndu ishi iya.

⁸ Onye-emebyi l'a-bya emebyishia
mkpukpu gẹ mkpukpu ha.
Ọ tọ ɖùdu m'ọo mkpukpu lanu, bya l'anahu.
Nsuda nsuda bẹ l'e-me ya aburu kpurupyata.

E mebyishia ẹka ɖù barikiti.
Nkele mube Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu.

⁹ Wota akwẹka nù alì Moabu; nduge o gude iya whe-
laa.

Mkpukpu lẹ mkpukpu,

dụ iya nụ bẹ l'a-bụkotaru ẹka ẹgbara kfulu.
 Nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu onye l'e-bu iya nụ.
¹⁰ Onye a tūru ọnu b'ọ bụ,
 mbụ onye l'apa ozhi Onye-Nwe-Ọha ẹka lanụ!
 Ọ bụru onye a tūru ọnu b'ọ bụ,
 mbụ onye l'ete gudeje ogu-igba iya egbu ọchi!
¹¹ Eshi nteke Moabu bụ nwata b'ọ nọlewho lẹ
 ntusaru-ẹhu;
 deru gẹe g'ọo ike mmẹe, dọru l'ite.
 Ẹ ta wungabudua ya awunga l'ite;
 Tẹke akpụbua Moabu lẹ ndzụ lashia alị ọdo.
 Ọo ya kparụ iwhe ọtso iya dulewho g'ọ dụ.
 Mkpọ iya ta agbanwe agbanwe.
¹² Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:
 Mbọku l'abyakwa, bụ mbọku,
 mu l'e-ye ndu l'awunga mmẹe l'ite.
 Whẹ awufuta iya l'ite ono, ọ dọru.
 Whẹ awufuta iya l'ite ọbu,
 woru ite ọbu, o shi dụ tsujashia.
¹³ Nteke ono bẹ iwhere agwa ono,
 bụ Kemọshi l'e-gude ndu Moabu,
 ẹgube ono, iwhere Bẹtelu guderu ndu Ízurẹlu,
 mbụ iwhe ono, whẹ shi kpọru obu ye.
¹⁴ ?Ndeẹ g'unu l'e-shi sụ l'ọkpehu dụ unu,
 l'unu bụ ndu dụ ike l'ọgu?
¹⁵ Onye l'e-mebyishi Moabu yẹle
 mkpukpu, dụ-gee ya nụ nọkwa anọno.
 Unwokoro whẹ, kachaa ọgba
 mkparawa bẹ l'egbukota egbu."
 O nokwa iwhe Eze ono, ẹwha iya bụ Onye-Nwe-Ọha,
 bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu.
¹⁶ "Nteke ndu Moabu l'a-la l'iyi dụakwa ntse.
 Eze iwhe-ọtsulanu l'a-dakfukwa whẹ ẹgwegwa.
¹⁷ Unu tsọkwaa áwhụ ẹhu whẹ; unubẹ ndu bu whẹ
 ntse.
 Mbụ unubẹ ndu marụ ẹwha whẹ.
 Unu kfua sụ: 'Leedaa g'a gbajiru oshi-ẹre ono, shihu-
 ru ike,
 mbụ mgboro ono, l'ama ụma, dụ biribiri'
¹⁸ Unubẹ ndu bu lẹ mkpukpu Dibonu,
 unu shi l'odu biribiri unu nyizeta
 bya anodu l'alị, dụ chakiri chakiri;
 nkele onye l'emebyi alị Moabu bẹ byakfutawaru unu.
 O mebyishiwaru mkpukpu
 mkpukpu, unu tūru o shihu ike.
¹⁹ Unu kfulu l'aguga echi-uzo geje
 ngge unubẹ ndu mkpukpu Arowa.
 Unu jia unwoke, l'agba ọso yẹle unwanyi, l'agbala ag-
 bala.
 Unu jia whẹ sụ whẹ: '?Nde-zhia g'ọ nwuru?'
²⁰ Alị ndu Moabu b'e meekwaru ọ dakpọshihu,
 shi nno meru iwhe-iwhere kpua ya.
 Unu kpọo mkpu; ryaa ẹkwa.
 Unu ryaa ya aryarya l'ọnu-iyi Anọnu lẹ Moabu

b'e mebyishiwaru.
²¹ Ndu bu lẹ barikiti alị bẹ ikpe jekfutaakwaru,
 mbụ ndu Holonu mее ndu Jahuza mее ndu Mefatu,
²² mее ndu Dibonu mее ndu Nebo
 mее ndu Betu-dibulatayimu,
²³ mее ndu Kiriyatayimu, mее
 ndu Betu-gamulu yẹle ndu Betu-meyonu,
²⁴ mее ndu Keriyotu yẹle ndu
 Bozura, mее mkpukpu ndu Moabu l'owhu;
 ndu ọwhu bu otęnya mее ndu ọwhu bu ntse.
²⁵ Ọkpehu Moabu b'e mewaru ọ gvụ.
 Ike iya b'e mebyiwaru emebyi."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
²⁶ "Unu chee Moabu mmẹe, nke ọwhu l'oo-me iya
 l'ęnya;
 nkele ọo Onye-Nwe-Ọha b'o kọru ọkpa l'ishi.
 Tẹ Moabu rwaswia onwiya l'ęgbo, ọ gbọru,
 ya aburu onye l'ee-gude eme iwhe ọchi.
²⁷ ?Ọo kwa lẹ gube Moabu shi
 egudeje Ízurẹlu eme iwhe ọchi?
 ?E guderu Ízurẹlu l'ẹka yẹle ndu oshi shi nọdu,
 mekwanuru g'o gude i shi anọje
 ekwe l'ishi l'ishi aja iya ewenu mее l'iikfu okfu ẹhu
 iya?
²⁸ Unu lufukota lẹ mkpukpu unu
 je eburu l'eze ẹwhuru, unubẹ ndu Moabu!
 Unu mee onwunu t'unu dụ g'ọo
 kparakụ, bụ l'ọnu ọgba bẹ l'ọokpaje ẹkfunu iya.
²⁹ Anyi nųwaru nke ekuku Moabu l'eku onwiya.
 Mbụ l'o kunukaru onwiya eku.
 Etsetse, l'ootse mее ekuku, l'ooku onwiya,
 męwaro ẹwha, l'ootushi onwiya bẹ parụ ẹka.
³⁰ Mbẹdua l'onwomu bẹ makotaru
 sukusuku ono l'oome."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
 "Unga, l'ọonga bụ ọnu bẹ l'ookotoshi.
 Iwhe l'oome bụru nke mmaka.
³¹ Ọo ya bẹ mu l'arya ẹkwa ẹhu ndu Moabu.
 Mbụ l'ọo ndu Moabu l'owhu bẹ mu l'echi mkpu ẹhu
 whẹ.
 Ọ bụru ndu mkpukpu Kiru-haręsetu bẹ mu l'atso
 áwhụ ẹhu whẹ.
³² Mu kakwa ọrya ẹkwa ẹhu ghu, gube oshi vayinu
 mkpukpu Sibuma amame nke Jaza.
 Unu jarụ ajaja jarwua, nke ọwhu
 bụ l'ẹkali unu ghataru eze-ęnyimu,
 nọo jeye lẹ mkpukpu Jaza.
 Ọle iwhe bụ akpuru unu l'owhu b'e mebyishiwaru.
³³ Ẹhu-utso yẹle obu-utso b'a
 nafuwaru ẹgu ono, e yeshiru oshi-ọmi l'alị ndu
 Moabu.
 Mu mewaru t'a ba kütajehe mmẹe l'ẹka l'aakuje
 mmẹe.
 Ndu l'akụ mmẹe ta akütajehedu mmẹe.

Ụzu ẹhu-utso ono, e shi anoje atụ bẹ mu mewaru o buhu.

³⁴ Mkpụ ndu Hẹshibonu męe ndu
Eleyale l'echi bẹ rwukwaru mkpụkpụ Jahazu.
E shi lẹ Zowa chia ya jeye lẹ
Horonayimu męe Ẹgulatu-shelishiya
nkele mini bẹ tashihuru iya nụ je akpaa l'ọnu-iyi
Nimurimu.

³⁵ L'alị ndu Moabu bẹ mu l'e-me
t'a gwabuhu iwhe l'ęnya ẹka, l'aagwaję iwhe,
mee t'a ba akpojehe ụnwù isensu ọku nụ agwa
whę."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³⁶ "Obu mu l'agụ áwhụ ndu
Moabu g'ọo onye l'awhụ opu.
Ọogu áwhụ ndu Kiru-haręsetu g'ọo onye l'awhụ opu.
Nkele ẹku, whę kparụ akpa bẹ yifuwaru.

³⁷ Onyenọnu bẹ rwushiwaru ẹgbushi l'ishi.
Onyenọnu kpụshia ẹji-agba.
Onyenọnu gude mma gvujashia onwiya ẹka.
Onyenọnu wekota ẹkwa ntsomawhu l'ukfu.

³⁸ Iwhe l'ada l'ọma ụlo-eli, dukota l'alị ndu Moabu,
męe lẹ nggamgbo lẹ nggamgbo
ta adukwa iwhe ọdo, gbahaa ụzu-ẹkwa,
o noo nkele mu tsujashiwaru ndu
Moabu g'ọo ite, l'adụa onye ọ dọ ree."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³⁹ "Leeda g'a tųkashiru whę nnanụ nnanụ!
Leeda gę whę l'akwaka idemini!
Leeda gę ndu Moabu gude iwhere ghachi azụ!
Ndu Moabu buakwa ndu e gude eme iwhe ọchi.
Mbụ l'iwhe bụ-zhia ndu bu whę ntse bẹ l'akporu whę
tuu."

⁴⁰ Ọ waa bụ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu:
"Lenu! Ugo l'ewhekwa pęe ewhezeta l'alị.
O woru akwęka iya gbasaa nke whosa l'eli alị ndu
Moabu.

⁴¹ Mkpụkpụ, dọ-gee ya nụ bẹ l'aa-lwutakota.
A natakota whę ụlo, whę l'edomije onwowhe.
O belewho mbọku ono bẹ obu ndu
ojọgu ndu Moabu l'a-dụlewho
g'ọo obu nwanyị, ime l'eme.

⁴² Ndu Moabu l'owhu bẹ
l'ee-mebyishi, whę abubuhu mba ẹka whę,
nkele whę koru Onye-Nwe-Ọha ọkpa l'ishi.

⁴³ N-yemegvu yęle nsukutu męe
ọnya bẹ nọwa kwabęru unubę ndu Moabu!"
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁴⁴ "Onye nahuru n-yemegvu, ya adalahụ lẹ nsukutu.
Onye nyifutaru lẹ nsukutu, ọnya anmata iya.
Ọo iwhe ono bẹ mu l'e-wokfuta ndu Moabu
mę awha ono, l'aa-nụ whę awhụ rwulewho."
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁴⁵ "L'aguguru, dọ lẹ mkpụkpụ Hẹshibonu bẹ ndu l'ag-
ba

ọso ọgu jeberu keshita aghakashị gę whę l'eme iya.
O noo nkele ọku shi lẹ mkpụkpụ Hẹshibonu kpụfu.
Ire ọku shi l'ime mkpụkpụ Sáyihonu kpụfu.

Je awata ọdzu ndu Moabu l'egedege iwhu.
Mbụ dzụa echi ishi ndu ono, shi
anoje aba hanyị hanyị ono.

⁴⁶ Nshọ unubę ndu Moabu!
Ndu l'agwa Kemọshi bẹ nke whę gvụakwaru.
Ụnwu unu nwoke b'a kpụakwaru lẹ ndzụ laa alị ọdo.
A chitawaa ụnwada unu whę laa alị ọdo.

⁴⁷ Ọle mu l'e-megekwa
dulatawhu ndu Moabu ono,
a kpuru lẹ ndzụ azụ lẹ mgbe l'iwhu.
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

O nokwa g'ikpe, e kperu ndu Moabu jeberu
ndonoya.

Ozhi ẹhu ndu Amọnu

49 A -bya l'okfu ẹhu ndu Amọnu; ọ waa iwhe Onye-
Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:

"?To nwedu ụnwu nwoke, mbụ Ízuręlu tọo?
?To nwedu onye l'e-ri iwhe iya tọo?

?Ndęhunu g'o gude Molęku nata alị ndu Gadu?
?Ndęhunu g'o gude ndu l'agwa Molęku bọru
lẹ mkpụkpụ, dọ-gee l'alị ndu Gadu bẹ whę je eburu?"

² Ọo ya bụ, l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:
"Mbọku l'abwakwaa;

nteke mu l'e-me tẹ ndu mkpụkpụ Raba,
dọ l'alị ndu Amọnu nụa mkpu ọgu.
Mkpụkpụ Raba l'e-megee bọru ikpọzu.
Ụnwu mkpụkpụ, nọ-where iya mgburumgburu
abukotaru ẹka ọku dzuru.

Nteke ono bẹ ndu Ízuręlu l'a-bya
anata alị whę l'ẹka ndu shi nata whę iya."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³ "Unu tųa ụzu ẹkwa; unubę ndu Hẹshibonu,
nkele mkpụkpụ É-ayị b'a laakwaru l'iyi!
Unu chishia mkpu ike; unubę ndu bu lẹ Raba!
Unu yee uwe-áwhụ wata ọrya ẹkwa.

Unu kworu gbaragbara shia ibe iya ọwa,
unu ekworu gbaragbara shia
ibe iya ọwhu l'ime mgbodo mkpụkpụ unu,
nkele agwa unu, bụ Molęku bẹ l'aa-pakwa lashia alị
ọdo,

yęle ndu l'agwaję iya nụ męe ndu ishi iya.

⁴ ?Ndęhunu iwhe i gude nsuda nsuda ghu eku on-
woghu,

gube nwamgbọko ono, l'eete gudęe ire iya ẹka ono,
mbụ gube onye kpọru obu ye l'ẹku ghu, ekfu sụ:
'?Ọo onye l'a-dụ ike kpọ mu iwhu?'

⁵ Lekwa, mu l'e-megekwa mee tẹ

ntsụ-megvu gudepyabe ghu,
o nokwa iwhe Nnaji-Ọha, mbụ
Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.
Ndu l'oo-shi l'ẹka bụ ndu buwheru ghu mgburumg-
buru.

Onyenonu l'ime unu bẹ l'aa-chifu achifu.
Tọ dūhenu onye l'a-chikobe ndu gbarụ ọso ndzụ
whẹ.

⁶ Ọle mu l'e-megekwa dulatawhu ndu Amonu ono,
a kpuru lẹ ndzụ azụ; lẹ mgbe l'iwu."
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Ozhi ẹhu ndu Edomu

⁷ A -bya l'okfu ẹhu ndu Edomu; ọ waa bụ iwhe Onye-
Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu:

"?Mmamagụ gvwaru lẹ mkpukpu Temanu ọo?
?Ọo l'okpobe idzu ta aduhedu

l'ẹka ndu marụ oye ọnu l'okfu nọ ọo?
Mmamagụ whẹ ?o kofuwaru udzu?

⁸ Unubẹ ndu bu lẹ Dedanu, unu tẹe azụ gbalaa.

Unu gbaba je edomia onwunu l'ime ẹka, dū omilo-
mi;

nkele mu l'e-gudekwa ọla-l'iyi byakfuta ẹpa Iso
m'o rwulewho nteke mu l'a-nụ whẹ awhụ.

⁹ Ndu l'awọ akpuru vayinu
l'awọ-whodojekwa ọwhu ndu akpaa l'a-kpata.
Ndu l'ezhi oshi l'abuje whẹ bya oshi l'enyashi;
ya aburu iwhe dū whẹ ree bẹ whẹ l'e-wotaje kpụ.

¹⁰ Obenu l'ẹpa Iso bẹ mu gbaḅewaru ọto.

Ẹka ono, whẹ l'edomi edomi
bẹ mu kpuhawaru ghebe ọnu,
nke ọwhu bụ lẹ whẹ te
edomikotahedu onwowhe.

Ụnwegirima whẹ mēe abubu whẹ
mēe ndu obutobu whẹ b'a lakotawaru l'iyi.
Ọ tọ dūhedu onye whoduru l'ime whẹ.

¹¹ Unu haarụ mu ndu bụ
nwa-nwogbee, nọ l'echilabọ unu,
mu l'e-chekwa-a ndzụ whẹ.

T'ụnwanyi mbunu unu chikwaru ụkfu kwēe l'ẹka mu
nọ."

¹² Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: "Ọ -buru
lẹ ndu l'ete agbaa tẹ whẹ ngwa iwhe shi l'omogo ntara-
ma-awhụwhu ono bẹ megeeru ngwa ya, ?ọo gunu l'a-
kpata t'a haa unu t'a ba anụ unu áwhụ? A ta ahakwa
unu ẹwoma t'a ba anụ unu áwhụ. Unu ngufutajekwa
iwhe shi l'omogo ono. ¹³ O noo nkele Onye-Nwe-Ọha
l'ekfu sụ: Mu gudeekwa onwomu ribua nte sụ lẹ
mkpukpu Bozura l'e-megee buru ẹka ẹgbara kfuru;
buru ẹka l'aakporu tuu. Mbụ l'ọo-buru ochuwu, buru
ẹka l'aakporu l'iwu. Iwhe bụ mkpukpu ọdo, dukota l'ẹka
ono l'a-bukota ikporu jeye lẹ tututu-mimimi."

¹⁴ Mu nḅakwaru ozhi, Onye-Nwe-Ọha zhiru.

E zhiru onye ozhi t'ọ jee lẹ mba gẹ mba ha je asụ whẹ
agha:

"Unu gbakodzua onwunu je etso ndu Edomu ọgu!
Unu wulihu jeshia ọgu!"

¹⁵ "Sụ, mu l'e-mekwa ghu,
gụ alwa alị l'echilabọ mba gẹ mba ha,
mee ghu t'ọ bọ dū iwhe l'aa-gube ghu.

¹⁶ Ọ kwa egvu ono, i shi anoje eye
ndu ọdo yele ekuku ono,
l'anyi ghu obu kiti kiti bẹ dusweru ghu nụ,
Gube onye ono, bu l'ime ọgba ẹwhuru,
mbụ onye ono, bu l'ẹka ugwu kakota l'eli.

I -jekwa m'ọo je akpaa ekfune buru l'ewhekerewhe
g'ọo ugo,

mu eshilekwa-a l'ẹka ono dukota
ghu gụ adaa chia onwoghū l'alị."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁷ "Edomu l'e-megee buru ẹka l'aakporu tuu.

Iwhe bụ-zhia onye ghataru iya nụ bẹ ishi l'anwụ
kpaa.

Whẹ egude iya atụ lẹ ntọnu, iwhe l'a-kpa iya nụ bụ
eze

iwhe-otsulanu ono, l'a-dakfuta whẹ.

¹⁸ Ọo ẹgube ono, e mebyishiru
obodo Sodomu yele Gómóra, mebyishia mkpukpu
ọdo,

dūkube whẹ nụ,
o nokwawho gẹ l'ee-mebyishi alị
ndu Edomu, ya aduhe onye l'e-bu iya nụ,
madzụ ta abya l'a-kwata iya uwhu buru."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁹ "Lekwa, ọ kwa g'oduu shi
l'oswa, dū l'aguga ẹnyimu Jódanu kwofuta,
bya afuru aturu, dọru l'ọdu aturu, nri dū shii
o nokwawho gẹ mu l'e-kwo gburumu je eme ndu
Edomu lẹ nzirizehu chifu whẹ l'alị whẹ.

Mu atụa onye lanụ, bụ onye mu
họtaru ẹka t'ọ buru ishi whẹ

?Oo onye dū g'ọo mu?

?Oo onye sūru gẹ l'oo-ku mu ikpe?

?Ndee onye bụ onye nche-aturu,
l'a-dụ ike kfuru kpọ mu iwu?"

²⁰ Ngwa, unu ngabekwa nchị nua iwhe Onye-Nwe-
Ọha turu

l'etomu l'iya l'e-me ndu Edomu;
mbụ iwhe ọ chiru idzu iya l'iya
l'e-me ndu bu lẹ mkpukpu Temanu.

Ọ tọ dudu iwhe l'a-kposhi t'a ba
kpụ ụnwegirima whẹ wuru-wuru kpufu.

Ụnwegirima whẹ ono bẹ ọnodu whẹ l'a-kpọ ọnu ok-
fu.

²¹ Nteke Edomu la-da bẹ ụkporo iya l'e-me,
nke ọwhu mgboko l'owhu l'a-nmakota jijiji.

Olu ẹkwa whẹ angakota mgboro Eze-ẹnyimu Uswe.

²² Lenu! Ugo l'ewhekwa p̄e ewhezeta l'alì.
 O woru akw̄eka iya gbasaa
 whosaa l'eli mkp̄ukpu Bozura.
 O belewho mb̄oku ono b̄e obu ndu
 oj̄ogu ndu Ed̄omu l'a-d̄ulewho
 g'̄o obu nwanyì, ime l'eme.

Ozhi ẹhu Damásuk̄osu

²³ A -bya l'okfu ẹhu ndu Damásuk̄osu:
 “Ndu Hámatu yele ndu Arupadu
 b'e kpuakwaru iw̄hu l̄e nt̄u,
 nkele wh̄e n̄waru ejo ozhi.
 Meji t̄ofuwaru wh̄e.
 Obu l'aw̄h̄u wh̄e gbudugbudu
 g'̄o eze-̄enyimu, a kpangaru akpanga.
²⁴ Ndu Damásuk̄osu b̄e ẹka
 k̄udashihuwaru ak̄udashihu.
 Wh̄e dak̄obekwaru agbala agbala.
 Egvu bagudeekwaru wh̄e.
 Ejo iw̄he-̄otsulanu yele áwh̄u b̄e
 gudewaru wh̄e g'̄o nwanyì, ime l'eme.
²⁵ ?Ì wh̄unua l̄e mkp̄ukpu ono,
 a mar̄u ẹwha iya b'a gbakash̄ihuwaru?
 Mb̄u mkp̄ukpu ono, t̄ubaru iya l'̄enya?
²⁶ Ọo ya b̄u l'unwu-okor̄obyia wh̄e
 l'a-da gbaagbaa l'̄oma woroworo.
 Ndu oj̄ogu wh̄e l'ow̄hu alak̄ota l'iyi
 m'o rwulewho mb̄oku ono.”
 O nokwa iw̄he Onye-Nwe-Ọha, b̄u Onye-ishi-igwe-̄ogu
 l'ekfu ndono.
²⁷ “Mu l'a-t̄u ọku l̄e mgbodo Damásuk̄osu,
 t'̄o dz̄ya ọlo ono, Benu-hadadu t̄ukotaru o shihu ike.”

Ozhi ẹhu Keda yele Haz̄o

²⁸ A -bya l'okfu ẹhu ndu Keda yele alì-eze ndu Haz̄o,
 b̄u ẹka Nebukadineza, b̄u eze ndu Bábyil̄onu l̄w̄u-gbu-
 ru; ọ waa b̄u iw̄he Onye-Nwe-Ọha, b̄u Onye-ishi-igwe-
 ̄ogu l'ekfu:
 “Unu wulihu tsoo ndu Keda ọgu.
 Unu laa ndu shi ọzo ̄enyanwu-awata l'iyi.
²⁹ Ọlo wh̄e, b̄u ọlo, e meru l'ekwa
 yele élw̄u wh̄e b̄e l'ee-rwutakota.
 A ch̄ita ẹkwa wh̄e yele iw̄he lile,
 wh̄e nwe enwe m̄ewaro ìnya-kam̄elu wh̄e.
 Ndiw̄he l'a-n̄o echi mkpu ekpu wh̄e s̄u:
 ‘N-yemegvu dukwa ib̄eka ib̄ebo.’
³⁰ Unu gbalakwaa agbala, unu gbamihukwa agbami-
 hu.
 Unu jekwa an̄odu-gee l'ogba, d̄u
 omilomi, unub̄e ndu bu l̄e Haz̄o”
 O nokwa iw̄he Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
 “Nkele Nebukadineza, b̄u eze ndu
 Bábyil̄onu t̄yakwaru unu ejo ẹtutu,

ch̄iwaa ejo iw̄he l'oo-me unu ach̄i dobe.

³¹ Unu wulishihu tsoo mba ono, n̄o l̄e nt̄usaru-ẹhu
 ọgu.

O nokwa iw̄he Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono,
 mb̄u mba ono, l'akpa l̄e nt̄usaru-ẹhu ono,
 mba ono, l'ete enwee ọnuzo,
 wh̄e te enwe mgb̄oro-igwe, l'aatuchije iya atuchi,
 t̄emenu wh̄e buru nke onwowhe.

³² Ìnya-kam̄elu wh̄e b̄e l'aa-ch̄ita l'oḡu.
 E rwutakwawho ikpoto eswi wh̄e l'oḡu.
 Ndu ono, b̄u ndu bu l̄e mba ono,
 teru ̄enya b̄e mu l'e-woru t̄ukaa l̄e wh̄erewhere.
 Mu ewokfuta wh̄e eze iw̄he-̄otsulanu ib̄eka ib̄ebo.”
 O nokwa iw̄he Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³³ “Mkp̄ukpu Haz̄o l'e-megee
 buru ẹka nk̄uta-̄oswa l'a-d̄ojeru;
 ọo-b̄uru ẹka ẹgbara kfuru jeye l̄e tututu-m̄imimi.
 Ọ t̄o d̄udu onye bya l'e-buru l'ẹka ono.
 Madz̄u ta abya l'akwata iya uw̄hu buru.”

Ozhi ẹhu ndu Ílamu

³⁴ Ọ waa b̄u okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Jere-
 máya, b̄u onye nkfuchiru l'ishi ndu Ílamu. Nteke o kfu-
 ru iya ya b̄e b̄u l̄e nwidzudzu ono, Zedekaya wataru
 ọbu eze ndu Juda.

³⁵ Ọ waa b̄u iw̄he Onye-Nwe-Ọha, b̄u Onye-ishi-igwe-
 ̄ogu l'ekfu:

“Lekwa, mu l'a-nyajishikwa akf̄u ndu Ílamu w̄ushi,
 b̄u iya b̄u iw̄he l'an̄u wh̄e ike.

³⁶ Mu l'e-me t̄e uzhi wh̄erewhere
 ̄eno bya ezhia kpua ndu Ílamu,
 mb̄u wh̄erewhere, shi l̄e mgbureku ̄eno nke ak-
 pamigwe.

Mu l'a-t̄ukashi wh̄e, wh̄e edzuru
 wh̄erewhere ono uzhi ̄eno ono.
 Ọ t̄o d̄udu mba, ndu Ílamu l'ete agba ọso ọgu laa.

³⁷ Mu l'e-me ndu Ílamu t̄e wh̄e
 ts̄uhu egvu l'iwhu ndu ọhogu wh̄e,
 mb̄u l'iwhu ndu l'ach̄o ndz̄u wh̄e.
 Mu l'e-me t'ejo-iw̄he dakfu wh̄e;
 Mb̄u l̄e mu l'a-t̄u-koshi wh̄e oke ẹhu-eghughu mu.

O nokwa ḡe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

“Mu l'e-ye ọgu-igba t'o rwua wh̄e baa wh̄e ẹbaa
 jeye nteke mu l'e-me t'ishi wh̄e lak̄ota.

³⁸ Mu l'e-gvube oshi-eze mu l'alì ndu Ílamu.
 Mu alaa onye eze wh̄e yele ndu b̄u ishi wh̄e l'iyi.”

O nokwa iw̄he Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³⁹ “Ọle mu l'e-bechakwaa dulatawhu ndu Ílamu ono,
 a kp̄uru l̄e ndz̄u az̄u l'alì wh̄e l̄e mgbe l'iwhu,”

O nokwa iw̄he Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Ozhi ẹhu ndu Bábyilõnu

50 Ọ waa bú okfu, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi ndu Bábyilõnu yele alí whẹ. Onye o shi l'õnu iya kfuaya bú Jeremáya, bú onye nkfuchiru.

² "Unu ryaa ya arya tẹ mba gẹ mba ha nụ-dzuru iya. Unu wolia ẹkwa-ọhubama ryaa ya t'a nụ-dzuru iya. Ba adúkwa iwhe unu l'e-domi edomi. Iwhe unu l'a-nọ ekfu bú: 'Ndu Bábyilõnu b'a kpụakwaru lẹ ndzụ. Ọgvu ono, bú Belu b'e meekwaru iwhe-iwhere kpua. Mbụ lẹ Merodaku bẹ ntsụ-megvu gudewaru. Ntẹkpe whẹ b'e meekwaru iwhe-iwhere kpua. Agwa whẹ b'e meekwaru tẹ ntsụ-megvu gude.'"

³ O nweru mba, shi l'ụzo isheli abya whẹ otso ọgu. Oo-me alí whẹ t'ọ búru ẹka ẹgbara kfuru. Nke ọwhu bú l'ọ tọ dudu onye bya l'e-bu iya ebunodo. Madzụ mee anụ-eworo l'agba iya ọso."

⁴ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: "O -rwua mbọku ono, mbụ lẹ nteke ono rwulewho bẹ ndu Ízurẹlu mee ndu Juda l'a-tugbabekwa gude ẹnya-mini je achoo Onye-Nwe-Ọha, bú Chileke whẹ.

⁵ Whẹ l'a-kpa ishi ụzo, e shi eje ugwu Záyonu, whẹ aghaa iwhe l'ụzo ẹka ono ekfukaa sụ: Unu bya, t'anyi lẹ Onye-Nwe-Ọha tugba búru nnanụ l'ogbandzu ono, l'a-nọ jeye lẹ tututu-mimimi, l'ete abya l'anyazọ anyazọ.

⁶ Ndibe mu bú aturu, tuwhahuru etuwahuru. Ọ búru ndu l'eche whẹ nụ meru whẹ whua ụzo, mee whẹ, whẹ tsoru ọma ugwu aghawhe. Whẹ shi l'eze ugwu, whẹ alufu lẹ nwugwu nshiji, whẹ nyazọ ẹka whẹ l'adojeru edzu ike.

⁷ Iwhe bú ndu whuru whẹ nụ vuru whẹ kpatakpata. Ndu ọhogu whẹ sụ: 'Ikpe ta anmakwa anyi, nkele ndu ono bú whẹ mesweru Onye-Nwe-Ọha, bú ọkpobe onye nche whẹ, mbụ Onye-Nwe-Ọha, bú onye nna whẹ oche dakoberu.'

⁸ Unu gbafukwa lẹ Bábyilõnu. Unu lufu-zhiawho alufu l'alí ndu Bábyilõnu. Unu je adu g'ọ mkpi, a chíru dobe t'o vutaru igwe ẹghu yele igwe aturu ụzo.

⁹ Lekwa lẹ mu byakwa l'akpali ikpoto mba ọkphehu du, tẹ whẹ byakfuta Bábyilõnu ọgu. Ẹka whẹ l'e-shi bya bú l'alí ndu isheli. Whẹ l'a-bya akwagee kekereke ngabẹru whẹ. Ọ búru l'ẹka whẹ b'e l'e-shi lwuta Bábyilõnu. Ọnu-akfụ whẹ l'a-du g'ọ nke ndu maru ẹnya ọgu, l'ete agbajẹ ẹka lwa.

¹⁰ Ndu Bábyilõnu bẹ l'aa-vụ arya whẹ l'ọgu. Ndu l'a-vụ arya whẹ ọbu l'ọgu bẹ l'e-rijilewho ọnu."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹¹ "A makwaru-a l'unu l'ete ẹswa; ẹhu l'atsọ unu utso; mbụ unubẹ ndu ono, vukaru oke-iwhe mu. A makwaru-a l'unu l'adzọ kitimu kitimu g'ọ nwada eswi, l'adzọshi ereshi; temenu unu l'arya mimimi g'ọ oke inya.

¹² Ọle ne unu bẹ l'ee-bekochaa mee iwhe iwhere. Mbụ l'onye ono, parụ ẹwho ime unu bẹ l'ee-kpu iwhe lẹ ntụ. Sụ, oo-megee búru onye ẹnya kagee alwalwa lẹ mba gẹ mba ha, mbụ l'oo-megee búru echi-egu yele alí-ọkponku mee alí ẹgbara kfuru.

¹³ Eshi-ọwhu ẹhu l'eghu Onye-Nwe-Ọha eghe bẹ l'ete ebuhedu iya ebunodo. Ọ-búru ochuwu nkuchi. Iwhe bú-zhia onye ghataru l'alí ndu Bábyilõnu bẹ ishi l'a-nwu kpaa, ya akpoyia ẹhu, l'iswi ọrwu ono, a kẹru iya.

¹⁴ Unu gbua onwunu giriri nọ-whee Bábyilõnu mgburumburu, unubẹ ndu ono, l'agbajẹ akfụ g'unu ha! Unu gbajẹ whẹ iya! Ba adúkwa akfụ, unu l'a-gbawhodo agbawhodo, o noo nkele ọ Onye-Nwe-Ọha bẹ whẹ meru iwhe-du-ẹji!

¹⁵ Unu chia mkpu-ọgu kpua ya ẹka ẹbo-ẹbo! Ike gvụwaru Bábyilõnu; ọlo, ọ tushiru ike bẹ zewaru nụ! Mgbodo, nọ-where iya mgburumburu b'e nwutsushiwaru! Eshi-ọwhu ọbu emelata bẹ Onye-Nwe-Ọha l'emelata, unu melata iya iwhe o shi emeje! Unu mee ya iwhe o shi emeje ndu ọdo!

¹⁶ Unu mee tẹ ndu l'akọ okfu tohu lẹ Bábyilõnu. Ndu l'akpatajẹ iwhe a kọru l'okfu atọhukwawho. Ndu ọhogu whẹ l'e-gude ọgu-igba mee, onyenonu alwakfushia ndibe whẹ, mbụ l'onyenonu l'a-vụ ọkpa iya mini lakfushia ndu alí iya.

¹⁷ Ízurẹlu buakwaa aturu, a chikashiru achikashi. Ọ búru oduu-gburu-agu bẹ chikashiru iya. Onye mbụ, vuru iya kpatakpata bú eze ndu Asiriya. Onye ikpazu, tapyashiru ọkpu iya búru Nebukadineza, bú eze ndu Bábyilõnu."

¹⁸ Ọo ya bú l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bú Onye-ishi-igwe-ọgu, mbụ Chileke nke ndu Ízurẹlu l'ekfu ndowa: "Mu l'a-nukwa eze ndu Bábyilõnu awụ yele ndu alí iya l'owhu, ẹgube ono, mu nuru iya eze ndu Asiriya.

¹⁹ Ọle ndu Ízurẹlu bẹ mu l'e-duwhu azu l'ẹka whẹ shi buru.

Whẹ abyakwa anọdu l'ugvu
 Kamẹlu yele alị Báshanu rilahaa nri ọdo.
 Whẹ anọdu l'ugvu ugvu Ífuremu
 yele alị Giledu rilahaa nri rijilahaa ẹwho."
²⁰ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ:
 "O -rwua mbọku ono, mbụ lẹ
 nteke ono rwulewho gẹdegede bẹ ndu madzụ l'a-nọ
 avọkashi t'a marụ ẹka ikpe nmarụ Ízurelu,
 ọle whẹ ta avọ-vudu iya.
 A chọo iwhe-dụ-ẹji, Juda meru, ọle a ta achọ-vudu iya.
 Nkele nwa ndu ono, mu harụ tẹ
 whẹ whọdu bẹ mu l'a-guru nvụ.
²¹ Unu tųgbua jekfu ndu alị
 Meratayimu ọgu yele ndu bu l'alị Pekodu.
 Unu chįkfuru whẹ, gbua whẹ egbugbu.
 Unu gbugbushikota whẹ kpamụ
 kpamụ shi nno woru whẹ nụ Chileke.
 Unu mekota iwhe lile, mu sụru t'unu mee.
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
²² "Ewhu ọgu l'awhụakwa l'alị ono,
 mbụ ẹwhu oke ọla-l'iyi.
²³ Ọ waa gẹ ọngu ono, bụ
 Bábyilọnu kujishihuru ngworingwo,
 mbụ ọngu ono, shi ada ndu
 mgboko l'ẹhu kpongụ kpongụ!
 Ọ waa gẹ Bábyilọnu bụwaa nụ ẹka
 ẹgbara kfuru l'echilabọ mba gẹ mba ha!
²⁴ Mu gbaberu ghu ọnya gube Bábyilọnu.
 Į bya l'amadeshia, į dalahụwa iya.
 A whuru ghu e gude ghu nkele ọo
 Onye-Nwe-Ọha bẹ l'iitso okfu.
²⁵ Onye-Nwe-Ọha bẹ gụhaakwaru
 ụlo-ngwọgu iya ghebe ọnu,
 bya atụko ngwọgu nke oke ẹhu-eghughu iya
 chįshia,
 nkele Nnaji-Ọha, mbụ Onye-Nwe-Ọha,
 bụ Onye-ishi-igwe-ọgu
 nwekwaru iwhe l'ọobyia ememe l'alị ndu Bábyilọnu.
²⁶ Unu shikwa ibẹka ibẹbo bya etsokfuru iya ọgu.
 Unu gụhashia ụlo-witi iya ghebekota ọnu.
 Unu rwukobe iya kụbe l'ikpo l'ikpo g'ọo ẹka a kụberu
 ereshi.
 Unu gbugbushikota iwhe bụ ndu nụ iya kpamụ
 kpamụ;
 t'ọ bọ dukwa iwhe l'a-whọduru iya nụ.
²⁷ Unu tųko oke-eswi iya gbushikota!
 T'a chįta whẹ je l'ẹka l'ee-gbushi whẹ!
 Nshọ nụ whẹ nkele mbọku nke whẹ rwuakwaru,
 mbụ nteke l'aa-nụ whẹ awhụ.
²⁸ Unu ngabẹdawho nchị nua olu ndu l'agba ọso ọgu,
 bụ ndu shi l'alị ndu Bábyilọnu nahụ agba ala Záyọnu
 tẹ whẹ je ekfua lẹ Onye-Nwe-Ọha,
 bụ Chileke anyi gwatawarụ ụgwo iwhe,
 mbụ ụgwo iwhe e meru eze-ụlo iya.

²⁹ Unu kukobe ndu l'agba akfụ tẹ
 whẹ tatso ndu Bábyilọnu ọgu,
 mbụ iwhe bụ ndu marụ gẹ l'eeseje ube kíkiki.
 Unu dowhee whẹ ọdu-ọgu mgburumgburu.
 T'ọ bọ dukwa onye l'a-nahụ gbalaa m'ọo onye lanụ.
 Unu kfụ obodo ono ụgwo, gbarụ iwhe o meru.
 Unu mee ya iwhe o meru ndu ọdo,
 nkele o gude ekuku koo Onye-Nwe-Ọha,
 bụ Onye nsọ nke Ízurelu ọkpa l'ishi.
³⁰ Ọo ya bụ l'unwu-okorọbya whẹ
 l'a-da gbaagbaa l'ọma woroworo.
 Ndu ojọgu whẹ l'owhu alakọta l'iyi
 m'o rwulewho mbọku ono."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
³¹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu bẹ sụru
 agha:
 "Lekwa, mu bụakwa ọgu duru ghu,
 gube nwọwhu iwhe igweli charụ,
 mbọku nke ghu rwuakwaru, mbụ
 nteke mu l'a-nụ ghu awhụ.
³² Onye ono, l'eku onwiya eku bẹ
 okfu l'a-kpọ l'ọkpa ya adaa.
 Ọ tọ dudu onye l'a-pali iya.
 Mu l'a-turu ọku ye lẹ mkpụkpu gẹ mkpụkpu iya ha;
 ọku ọbu adzụa dzụa iwhe lile, nọ iya mgburumgbu-
 ru."
³³ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-
 ọgu l'ekfu ndọwa:
 "Ndu Ízurelu bẹ l'aakpakwa ẹhu,
 ọ bụru nno bụ gẹ l'aakpa iya ndu Juda.
 Ndu kpuru whẹ lẹ ndzụ gudeshia whẹ ike.
 Whẹ te ekwe haa whẹ ẹka tẹ whẹ laa.
³⁴ Obenu lẹ Onye mgbafuta whẹ bẹ shihuru ike.
 Ewha iya bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu.
 Ọo-bya bya agbaarụ whẹ ọdzori, gbashia ya ike,
 nke ọwhu l'oo-me t'a tukfuru ume l'alị whẹ,
 mekwana tẹ ndu ọwhu bu l'alị
 ndu Bábyilọnu ba atukfuru ume.
³⁵ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ:
 Ogu-igba l'a-buru ọgu duru ndu Bábyilọnu!
 Mbụ l'ọo-buru ọgu duru ndu bu lẹ Bábyilọnu,
 mēe ndu ishi iya yele ndibe iya, bụ ndu marụ ágụ!
³⁶ Ogu-igba l'a-buru ọgu duru ndu
 nkfuchiru iya ono, l'ete ekfuje ire-lanụ,
 nke ọwhu whẹ l'a-buru ndu l'eme eswe.
 Ogu-igba l'a-buru ọgu duru ndu ojọgu iya,
 nke ọwhu ntsụ-megvu l'e-gude whẹ ọkpobe egude.
³⁷ Ogu-igba l'a-buru ọgu duru
 įnya iya yele ụgbo-įnya iya,
 yele iwhe bụ ndu ojọgu, byarụ abyabya, nọ iya l'ime,
 nke ọwhu whẹ l'a-bụkotaru ụnwanyi.
 Ogu-igba l'a-buru ọgu duru ẹku iya,
 nke ọwhu l'aa-vukota iwhe iya l'ọgu.

³⁸ Anwụ-akpọkpo l'a-buru ọgu byakfuta mini, dụ iya nụ,
nke ọwhu l'ọo-tashịhu.

Nkele alị ono, bụ alị iwhe l'aagwa agwa dụ shii.
Ọgvu ono, whẹ l'agwa riwaa whẹ ishi.

³⁹ O noo ya, iwhe l'e-bekocha kwaa okpu l'ẹka ono
l'a-buru anụ-egbudu yẹle achị-anmabu.
Ya aburu l'ẹka ono bẹ mgbashị l'a-kwata uwu buru.
Madzụ ta abyadụ l'ebubaaru iya eburu ọdo.
Mbụ lẹ shi l'ogbo rwua l'ogbo bẹ l'eete ebuhedu iya."

⁴⁰ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ:
"Ọo ẹgube ono, Chileke mebyishiru obodo
Sódomu yẹle Gómóra,
yẹle mkpụkpu ọdo, dukube iya nụ
bụ gẹ l'oo-mebyishi alị Bábyilonu,
ya aduhe onye l'e-buru iya nụ,
madzụ ta abya l'a-kwata iya uwu buru.

⁴¹ Leduwho! O nwekwaru ndu shi l'uzo isheli awụ
abya.

Mba, ọkpehu dụ mee ndu eze, ha l'igweligwe b'a
kpaliakwaru, whẹ l'abya.

Ẹka whẹ shi abya bụ l'ẹka alị beru.

⁴² Iwhe whẹ chị bụ ube yẹle arwa.

Whẹ dụ igiri igiri, whẹ buru ndu l'ete enwe obu-
imiko.

Ụzu, whẹ l'atụ dukwa g'ọo ẹka
eze-enyimu l'awhụ gbudugbudu.

Whẹ l'agbakaa l'eli ịnya whẹ eje abya.

Whẹ kpewaru onwowhe giriri
abya tẹ whẹ tsoo gube nwada Bábyilonu ọgu.

⁴³ Eze ndu Bábyilonu nwaru akọ whẹ, ẹka kụdashihu
iya.

Ọtsu-egvu gude iya, iwhe-ọtsulanu byaru iya nụ
dụlewho g'ọo nke nwanyị ime l'eme.

⁴⁴ Lekwa, ọ kwa g'oduu-gburu-agụ shi l'oswa,
nọ l'agụga enyimu Jódanu kwofuta,
bya afuru aturu ọdu l'ọdu aturu, nri dụ shii
o nokwawho gẹ mu l'e-kwo gburumu je achifu
ndu Bábyilonu l'alị whẹ lẹ nzirizehu.

?Oo onye bẹ mu l'a-tụ ẹka họtá t'ọ mee iwhe ono?

?Oo onye dụ g'ọo mu?

?Oo onye sụru gẹ l'oo-ku mu ikpe?

?Oo onye nche-aturu ole, l'a-dụ ike kfouru kpọ mu
iwu?"

⁴⁵ Ngwa, unu ngabẹ nchị nụ iwhe Onye-Nwe-Ọha
tọru l'etomu l'iya l'e-me ndu Bábyilonu,
mbụ iwhe ọ chiru idzu iya l'iya l'e-me alị ndu
Kaludiya.

Ọ tọ dukwa iwhe l'a-kpọshi t'a ba
akpụ ụnwegirima whẹ wuru-wuru kpufu.
Ụnwegirima whẹ ono bẹ ọnodu whẹ l'a-kpọ ọnu ok-
fu.

⁴⁶ Nteke Bábyilonu l'a-da bẹ ụkporo iya l'e-me;
nke ọwhu mgboko l'owhu l'a-nmakọta jijiji.

Olu ẹkwa whẹ angakọta mba gẹ mba ha.

51 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:
"Unu lekwa lẹ mu l'a-kpali onye emebyi t'ọ bya

etsoo

ndu Bábyilonu yẹle ndu bu lẹ Lebu Kamayi ọgu.

² Mu l'e-zhi ndu ọha ọdo tẹ whẹ
byakfuta ndu Bábyilonu ọgu,
mbụ tẹ whẹ bya awhuchaa whẹ awhucha,
mee alị whẹ t'ọ daburu karawhongu.

Whẹ l'a-nọ abyakfuta whẹ ọgu ẹka ẹbo-ẹbo
mẹe mbọku iwhe-ọtsulanu whẹ byalẹwho.

³ Unu be ekwekwa t'onye l'agbajẹ
akfụ seta ube iya nke agbagba.
T'unu be ekwekwa t'o kwaa onwiya ngwọgu.

Unu be emewhodokwa ụnwu
okorọbya ndu Bábyilonu ndzụ.

Unu gbugbushikota ndu ojogu whẹ
kpamụ kpamụ shi nno woru whẹ nụ Chileke.

⁴ Ee-gbushi whẹ, whẹ adashia
gbaagbaa l'alị ndu Bábyilonu.

Mbụ l'aa-nọ emerwu whẹ ẹhu
ọkpobe emerwu l'oma echi-uzo.

⁵ A makwaru-a l'iwhe shi ji alị ndu Ízurelu yẹle nke
ndu Juda

bụ iwhe-dụ-ẹji, whẹ megbaberu

l'iwhu Onye nsọ nke Ízurelu,

Ọle Chileke whẹ bụ iya bụ

Onye-Nwe-Ọha, bụ onye-ishi-igwe-ọgu tẹke ahakwaa
whẹ.

⁶ Unu shi l'alị ndu Bábyilonu gbalaa.

Unu gbakwaa ọso ndzụ unu l'ẹhu l'ẹhu.

Nke ọwhu l'eete emebyishi unu

l'iswi iwhe-dụ-ẹji, whẹ megbaberu,

nkele o rwuakwaru nteke Onye-Nwe-Ọha

l'a-gwata whẹ ụgwọ iwhe whẹ meru,

mbụ nteke l'ọo-kfụ whẹ ụgwọ, gbarụ whẹ nụ.

⁷ Bábyilonu shi buru omogo,

e gude mkpọla-ododo mee l'ẹka Onye-Nwe-Ọha.

O gude iya mee, mgboko l'owhu ngụa iwhe dụ iya
nụ.

Mba gẹ mba ha nguru mmẹe, shi l'omogo ono.

O gudeshia whẹ, whẹ melahaa ọgvu ọgvu.

⁸ Bábyilonu zewaru lẹ mberegede tya ryaaryaa.

Unu ryashia ẹkwa iya ike.

Unu kpatakwaru iya ọgvu-ehuhu

t'o mebe l'ẹka iwhe l'eme iya ẹhuka.

E nweru ike ya eshi nno buru iya emehu.

⁹ Anyi gege emetakwa Bábyilonu

iwhe l'eme iya nụ, ọle o to nwehedu emeta.

T'anyi parụ iya haa t'onyenonu lashia alị iya,

nkele ikpe, nmarụ iya nụ bẹ tsuru ishi l'igweli,

mbụ l'ọ ha l'imeli imeli ja asụ-kfuru l'urwukpu.'

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha meekwaru,

anyi buru ndu dụ chiri ọdo.

Unu bya t'anyi je l'ugvu Záyõnu je akõo iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi meru.'

¹¹ Unu rwapyashia õnu-akfũ unu arwapyashì!
Unu chilishia iwhe unu l'egudeje egbobuta onwunu! Onye-Nwe-Ọha kutsutaakwaru ndu eze ndu Midiya, nkele iwhe ọ tũberu bũ t'o mebyia alì ndu Bábyilõnu. O noo gẽ Onye-Nwe-Ọha l'e-shi gwata ụgwõ iwhe, mbũ ụgwõ iwhe e meru eze-ụlo iya.

¹² Unu wolia ẹkwa-ọhubama gude goshi l'õgu dũ swiru mgbodo Bábyilõnu. Unu cheshi nche ike.
Unu emee tẽ ndu nche nõdu lẹ nche. Unu edokashia ndu mpya-õgu l'ẹgbudu, nkele Onye-Nwe-Ọha l'e-mekwa iwhe ọ tũberu, mbũ iwhe ọ chĩ-buhuhawaru l'iya l'e-me ndu bu lẹ Bábyilõnu.

¹³ Unubẽ ndu ono, bu l'ẹka õnu-iyi ha l'igweligwe, unubẽ ndu ono, nweru ẹku shii, nke unu gvụakwaru.
Eri ndzũ unu b'e gbubufuakwaru.

¹⁴ Onye-Nwe-Ọha, bũ Onye-ishi-igwe-õgu gudeekwa onwiya ria nte sũ lẹ ya l'a-chĩta ikpoto madzũ bya õgu l'obodo unu g'õo ẹka igube kpobataru. Whẹ atũa okoo kpua unu.

¹⁵ Onye-Nwe-Ọha bũ ike iya b'o gude mee mgboko. Ọ bũru mmamagũ iya bẹ o gude mee eliwhe, o shi-hu ike.
O gude ọkwa-ẹnya mee igweli, ọ tũsaa atũsa.

¹⁶ Nteke Onye-Nwe-Ọha deru edede bẹ mini, nõ l'igweli l'atahũje kfukfukfu. Ọomeje iji eshi l'ẹka mgboko beru ekoshi. Oomeje ebemu awa mẹe igweli l'achĩ mini. L'ooomeje tẹ whẹrewhere shi l'ụlo ẹku iya wata ewhe-whe.

¹⁷ Madzũ l'owhu dũbukwaa iberibe. Ọ tọ dũdu iwhe whẹ marũ.
Ndu l'akpũ ụzu bẹ iwhere gudeekwaru lẹ ntẹkpe, whẹ kpũshiru, nkele ntẹkpe whẹ ọbu bũkota ụgho, whẹ ta atũ ume.

¹⁸ Whẹ bũkota ọ-ga-lẹ-mkpa, bũru iwhe e gude eme iwhe ọchi.
O -rwulewho nteke Onye-Nwe-Ọha l'a-nũ whẹ awhũ bẹ ntẹkpe ono l'a-lakõta l'iyi.

¹⁹ Chileke ono, bũ oke-iwhe nke ụnwu Jékõpu ta adũkwa ẹgube ono. Ọo yẹbedua meru iwhe lile; ọ dũ. Ízurelũ bũru ikfu, ọ hõtaru t'ọ bũru oke-iwhe iya. Ẹwha iya bũ Onye-Nwe-Ọha, bũ Onye-ishi-igwe-õgu.

²⁰ Ọ kwa ghu bũ ogbunkũ, mu gude alwũ õgu. Ọo ghu bẹ mu gude gwee mba gẹ mba ha aryaa ryaa.
Ọ bũru ghu bẹ mu gude mebyia alì-eze l'owhu.

²¹ Ọo ghu bẹ mu gude

gwepyyashia ñnya yẹle onye l'agba iya nũ. Ọo ghu bẹ mu gude gwepyyashia ụgbo-ñnya yẹle onye l'agba iya nũ.

²² Ọo ghu bẹ mu gude gwepyyashia nwoke yẹle nwanyị. Ọo ghu bẹ mu gude gwepyyashia ndu bũ ọgurennya yẹle ụnwokorobyia. Ọo ghu bẹ mu gude gwepyyashia nwokoro yẹle nwamgboko.

²³ Ọo ghu bẹ mu gude gwepyyashia onye l'eche atũru yẹle atũru iya. Ọo ghu bẹ mu gude gwepyyashia onye l'akõ okfu yẹle eswi, o gude akõ iya. Ọo ghu bẹ mu gude gwepyyashia ndu bũ ọchi-ọha yẹle ndu bũ ishi.

²⁴ "Mu l'a-nõdu l'iwhu unu kfũa Bábyilõnu yẹle ndu bũkota l'alì ndu Bábyilõnu ụgwõ ejo-iwhe, whẹ meru ugwu Záyõnu." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono ndonoya.

²⁵ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sũ:
"Lekwa, mu bũkwa õgu swiru ghu, gũbe ugwu ono, l'anõje emebyishi iwhe emebyishi; mbũ gũbe onye ono, mebyishiru mgboko l'owhu. Mu l'a-machĩ ẹka daa ghu l'ẹhu. Mu eshi l'õnunu-swõngu-swõngu ugwu wee ghu owe kperekpere wezeta l'alì, mee ghu gũ abũru ugwu, a kpõru ọku.

²⁶ Ọ tọ dũdu ẹwhuru, a bya l'ee-shi l'ime ghu kwata; gude tũa ụlo. Tọ dũ ẹwhuru, a bya l'ee-shi l'ime ghu kwata, gude tũa ukfu ụlo. O noo nkele ẹgbara l'a-kfũ ghu jeye lẹ tututu-mìmi-mi."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

²⁷ "Unu wolia ẹkwa-ọhubama l'alì ono!
Unu gbua opu õgu tsoru mba gẹ mba ha!
Unu dozhia mba gẹ mba ha tẹ whẹ tsoo Bábyilõnu õgu.
Unu je ekua ndu alì-eze gẹ alì-eze ha tẹ whẹ bya etso iya õgu, unu je ekua ndu Araratu, mẹe ndu Mini, mẹe ndu Áshukenazu!
Unu hõtuta onye ishi-õjõgu, l'a-bũru õgu swiru iya!
Unu achifuta ñnya ye t'o zeru gbigbigbi jekfu iya g'õo ẹka igube l'etsu.

²⁸ Unu dozhia mba gẹ mba ha tẹ whẹ tsoo Bábyilõnu õgu,
mbũ ndu eze ndu Midiya, mẹe ndu ọ-chĩ-ọha whẹ, mẹe ndu ishi whẹ, mẹe ndu alì ẹka nõkota whẹ lẹ mkpula gẹ whẹ ha.

²⁹ Alì l'anma jijiji agha gbũrugburu,

nkele iwhe Onye-Nwe-Ọha tųberu l'iya l'e-me ndu Bábýilọnu dųkwa g'ọ dų.

Mbų l'oo-me alį Bábýilọnu l'owhu ya abųru ochuwu, l'ete adųa onye bya l'e-bu iya ebu.

³⁰ Ndu ojọgu ndu Bábýilọnu bę hakwaru ọlwu ọgu laa je akwaburu l'ųlo whę, a tųru o shihu ike.

Ike gvųakwaru whę, whę l'akpųwaa rįgorigo g'ọo ųn-wanyi.

Ibe whę b'a tųwaru ọku ye.

Mgbọro-igwe, o gude gbaa ųwwho iya b'a nyakwashįkotawaru anyakwashį.

³¹ Onye ọkpa-ęgwa l'agba etsokebe ibe iya l'azų, onye ozhi l'etsokebe onye ozhi ọdo l'azų,

l'ęka whę l'eje tę whę zhia eze ndu Bábýilọnu l'a nataakwarų iya obodo iya ibęka ibębo.

³² Ęka l'eerwuje erwu lę mini b'a nochishiwaru ųlo, a tųru o shihu ike b'a tųwaru ọku. Ndu ojọgu bę meji tọfuwaru."

³³ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bų Onye-ishi-igwe-ọgu, mbų Chileke nke ndu Ízureļu l'ekfu ndọwa:

"Nwamgbọko ono, bų Bábýilọnu bę l'aa-dzọkwa tọli-toli,

ya adų g'ọo alį ęka l'eechishi ęswa lę balį.

O to nwehekwa gę l'aa-nọ-beru,

ya erwua nteke l'aa-bya akpata iya g'ọo onye l'akpata iwhe e meberu l'alį."

³⁴ "Nebukadineza, bų eze ndu Bábýilọnu ripyawaru anyi.

O gwewaru anyi aryaka-eryune.

O mewaru anyi; anyi bųru ite iwhoro.

O lwewaru anyi g'ejo agwọ

l'elweje iwhe, gude ęku anyi rijia ęwho,

bya eworu anyi gbųshia agbųshi.

³⁵ T'iwhe-ike, Bábýilọnu meru anyi tukokwaru iya l'ishi."

O nokwa iwhe ndu bu l'ugvu Záyọnu l'ekfu ndono.

"Tę mmee ọchi anyi tukokwaru ndu bu l'alį ndu Bábýilọnu l'ishi."

O nokwa iwhe ndu bu lę Jerúsalemu l'ekfu ndono.

³⁶ Ọo ya bų l'ọ waa iwhe, Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:

"Lekwa, mu l'a-gbarų unu ọdzori, gwata ųgwọ iwhe whę meru unu.

Ęnyimu whę bę mu l'e-me t'ọ

tashįhu, bya emee ọgba mini whę t'ọ tahų atahų.

³⁷ Bábýilọnu l'a-bųru ikpọzu, bųru ęka nkųta-ọswa kwarų okpu.

Ọo-bųru ęka l'aa-nọ akpọru tuu;

tęmenu e gudekwa iya whọ eme iwhe ọchi,

ya abųru ęka l'ete ebua ebu.

³⁸ Ndu Bábýilọnu l'owhu l'abọkaa

ekiri g'ọo oduu-gburu-agų.

Whę l'asųkaa kųruru g'ọo ųnwu oduu nshį.

³⁹ Obenu l'ọo nteke ono, l'ọo-gbanwuhu whę ọku l'ęhu

bę mu l'e-shiru whę nri,

chee whę mmęe t'o me whę l'ęnya,

nke ọwhu whę l'a-chįta ọchi kpọ-kerehugęe akpọ-kerehu,

whę ekuru mgbęnya hutushia,

mbų etehu etehu mgbęnya."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁴⁰ "Mu l'a-kpų whę wuru-wuru

jeshia ęka l'ee-gbushi whę g'ọo ųnwu atųru,

mbų g'ọo ebyila yele egu.

⁴¹ Lewaro g'e gude lwųta ndu Sheshaku;

g'e gude lwų-gbua obodo ono,

ndu mgboko l'owhu shi etu ęwha.

Bábýilọnu buakwa iwhe l'anwų ishi

kpaal'echilabọ mba gę mba ha.

⁴² Ęnyimu byaakwaru utso rikputa Bábýilọnu.

Ọ bųru gborogboro, l'ọoso b'o gude sọ-kputa iya.

⁴³ Mkpųkpu gę mkpųkpu iya ha bę ęgbara kfųkotaru,

ọ bųru alį kpọru nkų,

bųru alį echi-ęgu, mbų alį, l'adųa onye bu iya nų,

tọ dų onye l'eshije iya ghata.

⁴⁴ Mu l'a-hų ọgvu ono, bų Belu àhųhų l'alį ndu Bábýilọnu.

Mu emee ya, ya agbọshikota iwhe o lweru elwe.

Mba gę mba ha ta awųhedu awų-kfuta iya ọdo.

Mgbodo obodo Bábýilọnu bę zeshihuwaru.

⁴⁵ Ndibe mu, unu shikwa l'ime iya lųfuta.

Unu gbakwaa ọso ndzų unu l'ęhu l'ęhu.

Unu gbalakwaaru oke ęhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha.

⁴⁶ Tę meji ba atọfukwa unu, unu ba atsųkwa egvu,

nteke unu l'a-nọ anų akọ iwhe l'eme l'alį ono,

a -kọo nnanų awha-a; awha ọdo a kọo ọdo,

mbų akọ iwhe-ike, dų l'alį ono,

męe g'onye ishi gude etso onye ishi ọgu.

⁴⁷ Ọo ya bų, l'oge l'abyawaa

nteke mu l'a-nų agwa ndu Bábýilọnu awųhu.

Alį whę l'owhu bę l'ee-kpu iwųhu lę ntų.

Ndibe iya, e gburu egbu

adabugeeru gbaagbaa l'ime iya.

⁴⁸ Nteke ono bę imigwe męe mgboko l'owhu,

yele iwhe dųkota iya nų l'a-gų egvu ęhu-ųtso

lę Bábýilọnu bę yifuwaru,

nkele ndu emebyi ono,

shi l'ųzo isheli l'a-bya etsoo whę ọgu."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁴⁹ "Ọ kwa gę Bábýilọnu gbushiru

ndu mgboko l'owhu, bų gę l'ee-gbu yebedua,

mbų l'ee-gbu iya g'o gburu ndu Ízureļu.

⁵⁰ Unubę ndu ọwhu nahųru

ogų-igba iya, unu lųfulekwawho.

Unu ba ejekwa ọkpo ųkfu.

Unu nọdukwa otęnya nyata Onye-Nwe-Ọha.

Unu anyatakwawhọ Jerúsalemu.”

⁵¹ “Iwhere bẹ meru anyi nkele a kọwaru anyi ọnu.
E mechiru anyi iwhe,
nkele ndu ọha ọdo bahuru l'ẹka
dụ-gee nsọ l'ulo Onye-Nwe-Ọha.”

⁵² Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ:

“Mbọku l'abiyakwaa; nteke mu l'a-nụ agwa Bábyilọnu
awhụ.

Iwhe l'a-nọ ada l'alj iya l'owhu bụ ude,
ndu e mekaru iwhe l'a-nọ atsụ.

⁵³ Bábyilọnu jekwa m'ọo l'e-vu je etsua ishi l'ak-
pamigwe,

o -jehudu m'ọo l'e-me t'ẹka,
ọ tushiru ike ono, ha l'eli kpọo adịdaa,
mbụ mee ya; ọ kpọ abahụ,
bẹ ndu emebi l'e-shilekwa iya-a l'ẹka bya emeby-
ishia ya.”

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁵⁴ “Aaryakwa ẹkwa lẹ Bábyilọnu;

oke ọla l'iyi meekwaru l'aatụ
ụzu-ẹkwa l'alj ndu Bábyilọnu.

⁵⁵ Onye-Nwe-Ọha l'alaakwaa Bábyilọnu l'iyi,

oke ụzu ono, l'aanọje atụ l'ime
iya b'o mewaru ọ bụru nyorokotongu.

Ndu ọhogu l'atụ kperekengu
kpekengu g'ọo akpara mini eze-onyimu abyakfuta
iya.

Olu whẹ l'ala imeli imeli.

⁵⁶ Nkele onye emebi byawaru tẹ ya mebyishia Báby-
ilọnu.

Ndu ojọgu Bábyilọnu b'a kpụta-gewaru lẹ ndzụ.

A nyajishiwa akfụ whẹ nwirinwiri,
nkele Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke,
l'akfujẹ madzụ ụgwo iwhe o meru.

Ọ kfufutaje madzụ ụgwo iwhe o meru.

⁵⁷ Mu l'e-me tẹ ndu ishi iya yẹle
ndibe iya, marụ ágụ ngụa mmẹe t'o meje whẹ
l'ẹnya,

mẹe ndu ọchi-ọha mее ndu ishi
l'obodo ono mее ndu ojọgu iya.

Whẹ ekuru mgbenya hutushia,
mbụ etehu etehu mgbenya.”

O nokwa iwhe onye eze ono, bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ
Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

⁵⁸ O waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-
ọgu l'ekfu ndọwa:

“Igbidigbi mgbodo Bábyilọnu bẹ
l'ee-nwutsushi, ya azẹe l'alj.

A tọru ọku ye l'ọnu ẹka ono,
l'eeshije abahụ iya, ha kwagedengu ono.

Anyan diwhe seru iya aburu nrimawhụ.

Ozhi, mba gẹ mba ha jeru iya ike gvụ aburu ozhi,
whẹ jeru doberu ọku.”

⁵⁹ Ọ waa bụ ozhi, onye nkfuchiru Chileke, bụ Jere-
máya zhiru Seraya, bụ nwa Neraya Maseya. Nteke o
zhiru iye ya bụ gẹ Seraya yẹle Zedekaya, bụ eze ndu
Juda lị jee Bábyilọnu. Ọ bụru l'awha kwe Zedekaya
awha ẹno, ọ bụ eze. Seraya ono bụ onye-ishi, l'awhụ
mẹka ụlo ndu ije l'araduje. ⁶⁰ Jeremáya tükolewho ejo-
iwhe, l'a-nwuru Bábyilọnu dekota l'ẹkwo, mbụ iwhe lile
ono, e dekotaru l'okfu ẹhu Bábyilọnu ono. ⁶¹ Jeremáya
sụ Seraya: “I jerwulewho Bábyilọnu, gụkwaa iwhe lile-
e t'a nụ-dzuru. ⁶² Iwhe l'ii-kfufua bụ: ‘Gùbe Onye-Nwe-
Ọha, i kfukwaru sụ l'ii-mebyishi ẹka-a, nke ọwhu bụ
l'eete ebuhedu iya ebu ọdo, je akpaa lẹ madzụ mее
anumanu, mbụ l'ọo-buru ẹka ẹgbara kfuru jeye lẹ tu-
tutu-mimimi!’ ⁶³ Nteke i gụ-geleruwho ẹkwo ono, gụ
ewota ẹwhuru lipyabe iya turu chee l'ime ẹnyimu Yu-
furétisu. ⁶⁴ Iwhe ọdo, l'ii-kfufua ye l'okfu ono bụ: ‘O noo
gẹ Bábyilọnu l'a-tụ ọtu nri ndono, tọ bya l'eseli eseli
ọdo, l'ejo-iwhe ono, mu l'eme t'ọ dakfu iya, ike je l'a-
gvụ ndibe iya.’ ”

O noo ẹka okfu Jeremáya jeberu ndonoya.

Adada Jerúsalemu

52 Zedekaya bẹ gbarụ ụkporo awha l'awha lanụ
nteke ọ watarụ ọbu eze ndu Juda; ọ nọdu lẹ
Jerúsalemu chĩa awha iri lẹ nnanụ. Ewha ne iya bụ
Hamutalu; ada Jeremáya, bụ onye Libyina. ² O meru
ejo-iwhe l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha ẹgube ono Jehoyakimu
meru. ³ Ọ bụru ẹhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha meru g'o
gude iwhe lile, nwụkotaru nụ l'ẹhu Jerúsalemu yẹle Ju-
da nwụa, nke ọwhu bụ l'ọ chifuru ndu Jerúsalemu ono
l'iwhu iya. Zedekaya kwefuru eze ndu Bábyilọnu ike.

⁴ Tọ dụ iya bụ, ọ bụru l'awha kwe Zedekaya awha
tete, ọ watarụ ọbu eze; g'ọnwaa iri dụ l'abalị iri bẹ
Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilọnu chítaru ndu
ojọgu iya l'owhu byakfuta Jerúsalemu ọgu. Whẹ je ak-
waa okpu l'iwhu mkpụkpu ono; tų-whee ya ịga-ọgu
mgburumgburu. ⁵ Whẹ nowheru mkpụkpu ono mgbu-
rumgburu jeye awha, kwe eze Zedekaya awha iri lẹ
nnanụ l'ọchichi. ⁶ O be l'abalị tete l'ọnwaa nke ẹno;
mkpẹgu bya shii lẹ mkpụkpu ono, nke ọwhu bụ l'ọ tọ
dụdu nri ndu bu iya nụ l'e-ri. ⁷ O noo ya, e tsufua mg-
bodo mkpụkpu ono; ndu ojọgu mkpụkpu ono l'owhu
ye ọkpa l'ọso gbalashia. Ọ bụru ẹnyashi bẹ whẹ gude
lufu lẹ mkpụkpu ono. Ẹka whẹ shi lufu bụ l'ọnuzo, dụ
lẹ mgbaku mgbodo labọ, dụ lẹ mgboro mgbabu eze,
whẹ gbarụ kwasẹru ụzo e shi eje nsụda Araba. Nteke
ono bẹ ndu Bábyilọnu nowhekwaduru obodo ono mg-
burumgburu. ⁸ Ndu ojọgu ndu Bábyilọnu chipyabe eze
bụ Zedekaya, je egude iya lẹ barikiti alj Jériko. Ndu
ojọgu iya haa ya gbaa nnanụ nnanụ. ⁹ Ndu Bábyilọnu
gude eze bụ Zedekaya, kputa iya kpuleru eze ndu
Bábyilọnu lẹ mkpụkpu Ribula l'alj ndu Hámatu; eze
ndu Bábyilọnu nọdu l'ẹka ono nmaa ya ikpe. ¹⁰ Ọ bụru

lẹ mkpukpu Ribula ono bẹ eze ndu Bábyilonu gbushiru unwu Zedekaya l'iwhe iya, gbushikwawho ndu bu ishi l'alij ndu Juda. ¹¹ Eze ndu Bábyilonu ono swoshia Zedekaya akpuru-nya, gude mkporo-igwe tugbabe iya kpata lashia Bábyilonu je atua ya mkporo, o ndu l'eka ono jeye o nwuhu. ¹² Obe l'abalij iri l'onwa nke ise; l'awha kwe Nebukadineza awha iri lẹ tete, o wataru obu eze ndu Bábyilonu, owhube Nebuzaradanu, bu onye ishi ndu ojogu ono, l'eche eze ndu Bábyilonu nche bahu lẹ Jerúsalemu. ¹³ O je anwuru oku ye l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha yele ulo eze mee iwhe bu ulo ndu oke amadu, bu lẹ Jerúsalemu, o dzukota iya. ¹⁴ Ndu ojogu ndu Bábyilonu, bu ndu whẹ l'onye ishi ndu ojogu ono, l'eche eze ndu Bábyilonu nche lij jee Jerúsalemu ono; tukolewho mgbodo Jerúsalemu l'owhu nwutsushikota.

¹⁵ Nebuzaradanu, bu onye ishi ndu ojogu ono, l'eche eze ndu Bábyilonu nche bya erwutakota ndu whuduru l'obodo ono lashia alij Bábyilonu, mbu-zhia iwhe bu ndu ejo-eka kagezhia adudu mee ndu gbaru oso ndzu ndu l'eka eze ndu Bábyilonu mewaro ndu odo, whuduru nu l'obodo ono mee ndu l'emeje nka. ¹⁶ Ole Nebuzaradanu bẹ haru uwhodu lẹ ndu ono, kagezhia obu ndu ukpa l'obodo ono, tẹ whẹ letaje mgbabu vayinu nya yele tẹ whẹ jeje ozhi l'egu. ¹⁷ Ndu Bábyilonu nwutsushikota itso ope, du l'ulo Onye-Nwe-Oha, mee ogba-kperekpere, mee abaravuma, e gude ope kpua, dukwawho l'ulo Onye-Nwe-Oha ono, whẹ tuko ope ono g'ọ ha vuta lashia Bábyilonu. ¹⁸ Whẹ vutakwawho ite, mee eze-ago, mee iwhe l'apa oryoku, mee efere, mee iwhe l'aakpoje unwu-isensu oku, mbu-zhia iwhe lile, bu iwhe e gude ope mee, l'eegudeje eje ozhi l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha. ¹⁹ O nokwawho gẹ whẹ chitakotaru okwa mee iwhe l'aakpoje unwu-isensu oku yele ochi, mee ite, mee iwhe o-tukobe oryoku, mee ago, mee ochi, l'eegudeje eme nke ngwo-aja iwhe-angungu. Iwhe lile, bu iwhe e gude mkpola-ododo, mee mkpola-ocha mee bẹ onye ishi ndu ojogu ono vutakotaru. ²⁰ Ope, lakotaru l'itso labo ono yele abaravuma lanu ono, mee oke-eswi iri l'ebo ono, a tukoberu abaravuma ono l'eli yele ogba-kperekpere ono, eze bu Solomonu doberu l'eze-ulo Onye-Nwe-Oha bẹ kpuru gẹ l'aatu onu erwa, du iya nu. ²¹ Itso ono bẹ eli iya nnanu du nji-eka ukporo l'esaa, mgburumgburu iya du nji-eka iri l'esato. Igbidigbi iya du mkpushi-eka eno eno, o bya enweru uji. ²² O buru ope b'e gude kpua ishi itso ono; eli iya du nji-eka esaa lẹ mkpirikpi; a bya egude ope kpaa iwhe-akpakpa yele iwhe du g'ọ akpuru itorokuma yekota iya mgburumgburu gude memashia ya ememashi. Itso nke ebo bẹ bu gẹ owhu du bu g'ọ du yele iwhe du g'ọ akpuru itorokuma, a kpuru ye iya. ²³ Iwhe ono, du g'ọ akpuru itorokuma

ono bẹ du ukporo eno l'iri l'ise l'uzo mgbureku iya. Mkpako iwhe ono, du g'ọ itorokuma, nowheru iwhe ono, a kparu akpakpa bẹ du ukporo ise.

²⁴ O noo ya, onye ishi ndu ojogu ono, l'eche eze ndu Bábyilonu nche bya akputafukwaawho Seraya, bu onye ishi ndu l'agbaje aja nu Chileke lẹ ndzu; kpata Zefanaya, bu o-tsota onye ishi ndu l'agbaje aja nu Chileke yele umadzu eto, l'eche nche l'onu eze-ulo Onye-Nwe-Oha. ²⁵ O bya abya l'ime mkpukpu bya akputa onye shi buru onye ishi ndu ojogu yele umadzu esaa, l'agbazhiru eze idzu, bu ndu owhu a whuru lẹ mkpukpu ono; kpata onye l'ederu onye ishi ndu ojogu ekwo, bukawho onye ishi ndu l'egudeje ndu ojogu alij ono eje ugu yele unwoke alij ono, du ukporo ugbo eto, bu ndu a whuru l'obodo ono. ²⁶ Nebuzaradanu, bu onye ishi ndu ojogu, l'eche eze ndu Bábyilonu nche rwukoo whẹ kpu-jeru eze ndu Bábyilonu lẹ mkpukpu Ribula. ²⁷ O buru lẹ Ribula l'eka ono, l'alij ndu Hamatu bẹ eze ndu Bábyilonu ono ndu gbushia whẹ.

O noo g'e shi kpua ndu Juda lẹ ndzu l'alij whẹ ndono.

²⁸ O waa bu umadzu ole, Nebukadineza kpuru lẹ ndzu:

L'awha kwe iya awha esaa, o wataru obu eze b'ọ kpuru ndu Ju unu madzu ugbo esaa, l'ukporo umadzu ugbo iri lẹ nnanu, l'umadzu eto.

²⁹ O be l'awha owhu kwe iya awha iri l'esato, Nebukadineza wataru obu eze; o shi lẹ Jerúsalemu kpua unu madzu ugbo labo l'ukporo madzu l'umadzu iri l'ebo lẹ ndzu.

³⁰ O be l'awha kwe Nebukadineza ukporo awha l'awha eto, o wataru obu eze; owhube Nebuzaradanu, bu onye ishi ndu ojogu, l'eche eze nche kpua ndu Ju, du unu madzu l'ukporo madzu iri l'esaa l'umadzu ise lẹ ndzu.

Mkpako ndu a kpuru lẹ ndzu bu unu madzu iri lẹ nnanu l'ukporo umadzu iri.

Jehoyakinu nweru onwiya

³¹ L'awha kwe Jehoyakinu ono, shi buru eze ndu Juda ukporo awha l'awha iri l'esaa, a kpuru iya lẹ ndzu bẹ Evilu-merodaku wataru obu eze ndu Bábyilonu. O be g'onwa iri l'ebo gbaru ukporo abalij l'abalij ise, o tufu Jehoyakinu ono, shi buru eze ndu Juda lẹ mkporo, mee ya o nweru onwiya. ³² O kfulahaa okfu njima eyeru Jehoyakinu, bya edobe iya l'onodu, kakota nke ndu eze odo, whẹ l'iya no lẹ Bábyilonu. ³³ Jehoyakinu yefu uwe mkporo iya, tsoru rilahaa nri lẹ teburu eze nteke nteke jeye g'ọ no-beru. ³⁴ Mboku, futaru ishi l'igwe bẹ eze ndu Bábyilonu l'akfuje Jehoyakinu ugwo, l'oogudeje eme mkpa iya jeye nteke o no-beru, mbu jeye mboku o nwuhuru.

Egву-Áwhụ

Iwhe-òtsulanu, byakfutaru Jerúsalemu

1 Lewaro gẹ mkpụkpu ono daburu nkụnyị,
mbụ mkpụkpu ono, madzụ shi jifuta kpaá l'ònu!
Lewaro g'ò bya adụ g'òo nwanyị-mbunu,
mbụ onye ono, e shi marụ ẹwha iya lẹ mba gẹ mba
ha!

Onye ono, shi bụru eze-nwanyị
l'iwhe bụ alị-eze l'owhu bẹ bụwaa nwohuta.
² Ẹnyashi owhu bẹ l'òoryakotaje ẹkwa tsọo kụrukuru.
Ẹnya-mini eshi iya l'ènya gùshihu
bya asọ-kfuru iya l'ishi asa.
Ndu lile, yẹle iya dụ lẹ mma ta
adụdu onye ọwhu l'abyajẹ bya adụya ya obu.
Iwhe bụ ndu yẹle iya l'eshi ọnya bẹ nwuwaru iya
buhaa.

Ntaa bẹ whẹ bụwaa ndu ọhogu iya.
³ Juda bẹ nọ lẹ mkpamẹhu,
bya egude oje ozhi mkpọnwuru,
gbarụ laa alị ọdo je eburu.
Ntaa b'ò buwaa l'echilabọ ndu mba ọdo.

Ọle ọ to dudu ẹka ọ whuru tuta ume.
Ndu l'achị iya nke egude bẹ
gbabutaru iya iwhe l'ẹka ọ nọ l'awhụ.
⁴ Echi-uzo, e shi eje Záyọnu l'agụkaa áwhụ,
o noo nkele ọ tọ dudu onye
l'aghatajẹkwadu iya eje l'oge.

Ọnoguzo lile, bụ ẹka l'eeshije
abahụ iya nụ bẹ dachishihuwaru nụ.
Ndu l'agbajẹ eja lẹ Záyọnu l'atsụ ude.
Iwhe bụ ụnwumgboko Záyọnu l'eje iwhe awhụ.
Záyọnu l'onwiya l'eje
iwhe-òtsulanu, ka l'iwhe-òtsulanu.

⁵ Ndu l'akpa iya ẹhu bụwa whẹ bẹ iwhe lile kuru ishi
l'ẹka.

Ọ tọ dudu iwhe l'atsụ ndu ọhogu iya l'anụ.
Ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ wokfutaru iya awhụ,
nkele emeswe, o mesweru bẹ panụkaru ẹka.
Ụnwegirima iya bẹ lakọtawaru alị ọdo je eburu.
Mbụ lẹ ndu ọhogu kpụkotawaru whẹ lẹ ndzụ laa alị
whẹ.

⁶ Ugву lile, nwada Záyọnu shi
nweru lufukotawaru iya l'ẹhu.
Ndu ishi Záyọnu dūwaa g'òo ele, l'ẹte awhụa iwhe
l'oori.

Ume gvụwaru whẹ l'ẹka whẹ
l'agbarụ ndu l'achị whẹ nụ ọso.

⁷ Ntaa, mkpamẹhu mее iwhe ọgha ririri byarụ
bẹ Jerúsalemu nyatarụ ẹku lile, o shi nweru,
mbụ ẹku ono, o shi nweru l'oge ndụ-ichee.

Nteke ndu nkiya dabarụ l'ẹka ndu
ọhogu, bẹ l'ọoto dūdua onye gbatarụ iya nụ.
Ndu ọhogu iya l'anoje ele iya nlegbu-l'ènya,
aja iya ewenu mее iyi byarụ iya.

⁸ Jerúsalemu meru iwhe-dụ-ẹji, parụ ẹka.
O shiwa l'ome ẹji nno bụru onye
metoshiru onwiya emetoshi.

Ndu lile shi akwabẹ iya ugву bẹ
l'akpọwa iya ẹbo-ẹbo l'afụ,
o noo nkele whẹ whuru iya g'ò gba ọto.
Yẹbedua l'onwiya l'atsụ ude.
O woru iwhe ghachi l'uzo ibe iya ọdo.

⁹ Emetoshi ono, o metoshiru
onwiya bẹ rakuru l'iwhe l'o ye l'ẹhu.
Ọ tọ rịdu ọriri rị-vu ẹgube iwhe l'a-dakfuta iya l'atati-
whu.

Ntaa b'ò dawarụ tsua ọnu l'alị, to nwe onye duru iya
obu.

"Jiko Onye-Nwe-Ọha, leeda
ẹgube iwhe-òtsulanu mu l'eje;
ntaa bẹ ndu ọhogu l'atụ okoo ekpu mu."

¹⁰ Ndu ọhogu bẹ chitakotawaru ẹku lile, whẹ nwe en-
we.

Ọ bya awhụ ndu mba, l'ẹte amaa
Chileke gẹ whẹ wubataru l'ulo-nsọ iya,
mbụ ndu ono, gube Chileke
buchiru ọbata lẹ ndzuko ndu nkeghu.

¹¹ Ndu nkiya a gẹ whẹ ha l'atsụkota ude l'okfu nri.
Whẹ l'ewojeru ẹku whẹ nụ l'okfu nri,
gẹ l'eeshi tẹ whẹ nọdunu ọwhube ndzụ.

"Jiko Onye-Nwe-Ọha lenua ẹnya nyata mu,
nkele a ta agụbedu mu iwhe."

¹² "Tọ dudu iwhe ọ bụ l'ènya
unubẹ ndu l'aghata aghata?
Unu lewheedaa ẹnya elewhe;
marụ m'ò -nweru iwhe awhụ ọdo,
ka iwhe awhụ ọwhu mu l'eje,
mbụ iwhe awhụ, e wokfutaru mu.

Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ iya turu iwhe awhụ ono nụ mu;

mbọku oke ẹhu-eghughu l'enwu iya whuruwhuru l'ẹhu.

¹³ O shi l'imeli zhifu ọku;

o zhiru iya ọ bya atụko mu ọkpu kepyata.
O wotaru ụgbu gechia ẹka mu gege eshi gbafu.

O nwuwhuru mu azu.

O mewaru tẹ mu bụru onye nkunyi.

Mbọkumboku bẹ l'ooomeje t'ẹhu tsushia mu mmee.

¹⁴ Emeswe, mu mesweru b'ọ gakwaru ọnu,

O gude ẹka iya kpa ya akpakpa, o dzegbabe edzegbabe.

Ọ nyabewaru mu iya l'olu.

Onye-nwe-mu nụ bẹ mewaru t'ike gvụ mu, woru mu ye l'ẹka ndu ọkpehu whẹ ka nkemu shii.

¹⁵ Onye-nwe-mu nụ bẹ jikawaru ndu ike dọ l'ọgu, bụ ndu ono mu lẹ whẹ shi nọdu.

O kuru ndu ojogu tẹ whẹ dzukobe bya alwushi mu ọgu;

mbụ tẹ whẹ gwepiyashia unwokorọbya mu ishi.

Onye-nwe-mu nụ dzowaru ada Juda futu-futu, g'ọo onye l'adzoshi mmee l'akpuru vayinu.

¹⁶ Ọo iwhe ono bẹ kparu mu ọrya ẹkwa, mbụ ẹnya-mini l'ala mu motomoto l'ẹnya.

Ọ tọ dudu onye nọ mu ntse, l'a-dụ mu obu, tọ dọ onye l'e-me tẹ mu budzua ume.

Ntaa bẹ unwegirima mu bụwa nkunyi,

O noo nkele ọhogu bẹ l'wụ-gbuwaru nụ."

¹⁷ Záyọnu machiru ẹka iya amachi, ọle ọ tọ dudu onye l'a-dụ iya obu.

Onye-Nwe-Ọha bẹ tawaru iya g'ọo iwu l'eli ishi Jékọpu tẹ ndu

buwheru iya mgburumgburu bụru ọhogu iya.

Jerúsalemụ buakwa onye mmerwu dọ l'ẹhu l'ẹka whẹ nọ.

¹⁸ "Onye-Nwe-Ọha l'eme iwhe kfuru nhamunha.

O noo nkele mu kwefuru ike l'okfu iya.

Unwu eliwhe, unu ngabeedawho nchi,

unu leedanu egube iwhe-ọtsulanu mu l'eje.

Unwu okorọbya mu mee unwumgboko mu bẹ lakotawaru alị ọdo je eburu.

¹⁹ Mu ryakuru ndu mu lẹ whẹ dọ lẹ mma, whẹ gbagbua mu l'eregede.

Ndu nkemu, bụ ndu l'agbajẹ eja mee ndu bụ ọgurenya

bẹ bukotawaa kpurupyata l'ime mkpukpu, l'ẹka whẹ l'achọ nri, whẹ l'e-ri nọdu ndzụ.

²⁰ Oowa, byiko Onye-Nwe-Ọha leedanu g'awhụ mu habe shii.

Eze iwhe-ọtsulanu dọ lẹ ndzụ mu.

Meji l'etsu mu otsu owhe nkele mu kwefunukaru ike.

L'ime mkpukpu b'e gude ogu-igba egbushi madzụ.

A bya l'ulo, ọ bụru mgbu-ọnwu l'egbu.

²¹ Ndu madzụ nwaru ude, mu l'atsụ.

Ọle ọ tọ dudu onye l'a-dụ mu obu.

Ndu ọhogu mu gẹ whẹ ha nwaru nke iwhe-ọtsulanu, mu l'eje.

Ọ bụru ẹswa gbee ji whẹ obu l'ọo ghu meru mu iya. Tẹ mbọku ono, i kfuru okfu iya byanu, nduge whẹ dọ gẹ mu dọ.

²² T'ejo-ememe lile, whẹ l'emegbabe rwunua atatiwhu ghu;

menua whẹ egube ono, i meru mu; iswi lẹ mu mesweru.

Ude, mu l'atsụ bẹ ha l'igweligwe, obu mu dawaa mba."

Ikpe Onye-Nwe-Ọha

2 Lee gẹ Onye-Nwe-Ọha gude ẹhu-eghughu iya kwekputa

ada Záyọnu urwukpu, gbaru tsurikiti.

Ugvu ono, ndu Ízurelu shi nweru je akpa l'igwe b'o wotsutawaru ọ daa l'alị.

Mbọku ono, ẹhu l'eghu iya egbu

bẹ l'ooto nyatadua ẹka l'ooto-kobeje ọkpa.

² Onye-Nwe-Ọha bẹ takuberu

ẹnya laa ẹka lile, Jékọpu bu l'iyi.

Ọo oke ẹhu-eghughu iya b'o gude

kutsushia ẹka ada Juda turu o shihu ike.

Ọ kwatsuwaru alị-eze ono mee ndu eze, l'achị iya nụ shi nno nafu whẹ ugwu whẹ.

³ O gude g'ẹhu l'eghube iya egbu

nafu Ízurelu ike lile o nweru.

O sefuru ẹka-utara iya l'ẹhu whẹ

nteke ọ whuru ndu ọhogu gẹ whẹ l'eje abyakfuta whẹ.

O reru whuruwhuru g'ọo ire ọku l'ẹka Jékọpu nọ, mbụ ire ọku, l'atukọje iwhe o jekfuru rechafu.

⁴ O kwewaru akfu iya g'ọo onye ọhogu.

Ọ kfwaru gude ẹka-utara iya

seta iya jijiji g'ọo onye ọhogu.

Iwhe bụ ndu, dọ ugwu l'ẹnya b'ọ

tukowaru gbukota l'ulo-ekwa nwada Záyọnu.

Ẹhu-eghughu b'o kpukpushiru whẹ g'ọo ọku.

⁵ Onye-Nwe-Ọha gbee dūwaa nū g'ọo ọhogu.

Ọ lakotawaru Ízurelu l'iyi.

Ọ lakotawaru ulo ibe-eze lile, dọ iya nū l'iyi,

bya emewaa t'iwhe bụ ẹka a turu, o shihu ike l'alị ono

bukotaru kpurupyata.

Nggumawhu yele ọrya ẹkwa

b'o mewaru, ọ ka shii l'ẹhu ada Juda.

⁶ O gudewaa ike whokashia mkpuumkpu iya

g'ọo onye whokashiru mgbabu.

Ẹka l'aanoje ndzuko b'o mewaru ọ bụru kpurupyata.

Onye-Nwe-Ọha mewaru, Záyọnu

nyazoshia nteke l'oorije oge mee

mbọku bụ mbọku-otuta-ume.

O gudewa g'ẹhu-eghughu iya l'enwube whuruwhuru
 jika onye eze mee onye l'agbaję eja.
⁷ Onye-Nwe-Ọha bę jikawaru ęnya-mgbeja iya.
 Ọ pawarụ ụlo-nso iya haa.
 O wowaru mgbodo ibe-eze ndu Juda ye ndu ọhogu
 l'ẹka.
 Whę nọdu l'ụlo Onye-Nwe-Ọha
 tụa orooroo g'ọo mbọku, l'eeri oge.
⁸ Onye-Nwe-Ọha chipyawaru iya l'ime obu iya
 lę ya l'e-nwutsushi mgbodo, e gude tų-wheta
 ada Záyonu mgburumgburu.
 Ọ kparụ iya oge mee ya gę l'ọo-dų.
 O to sewhu ẹka azụ jeye ọ lakọta iya l'iyi kparamụ.
 O meru t'agbarara e gude
 tuwheta iya mgburumgburu
 yele mgbodo iya ryaa ẹkwa áwhụ.
 Whę tųko gę whę ha yękpeshihu.
⁹ Ọnu ẹka l'eeshije abahụ iya
 zewaru dabagee adaba l'ime alị.
 Iwhe l'eegudeje atų-chi iya atų-chi
 b'o mebyishiwaru lakọta iya l'iyi.
 Eze, l'achị iya nų yele ndu ishi iya bę lakọtawaru mba
 ọdo
 je akwaburu.
 Ọ tọ dųhedu iwu, l'achị whę nų.
 Ndu nkfuchiru Chileke, nọ l'ime
 iya ta awhujehe ọwhulenyaa, shi Onye-Nwe-Ọha l'ẹka.
¹⁰ Iwhe bų ndu bų ọgurennya ada
 Záyonu bę gwọshitawaru l'alị, ọnu ta adų whę nke
 okfu.
 Whę kpowaru ivovonyi wụa l'ishi, yee uwe ntsọ-
 mawhu whę.
 Ụnwumgboko Jerúsalemụ bę nọduwaa dęe iwhu
 l'alị.
¹¹ Mu ryatagewaru ẹkwa, ęnya kochishigee mu
 ekochishi.
 Meji l'etsu mu whaa-whaa; obu l'adafų mu adafų.
 Iwhe kparụ iya nų bų lę ndu nkemu b'a lakọtawaru
 l'iyi.
 Ụnwegirima nshiji mee ndu e he
 l'ẹka bę ọ-da-mba l'atų-tsukaa atų-tsu l'ime
 mkpųkpu.
¹² Whę l'echi mkpu asuje ne whę: “?Ndee nri, ndęe
 mmęe?”
 O bųru g'ọo-da-mba l'atųkaa
 whę g'ọo ndu e merwuru ẹhu l'ime mkpųkpu,
 bya abųru nteke ndzų whę l'agvų agvų l'ẹka ne whę.
¹³ ?Ọo gųnu bę mu l'e-kfu l'ẹka i nọ?
 ?Ọo gųnu bę mu l'e-gude tųru yeru ghu,
 gųbe ada Jerúsalemụ?
 ?Ọo gųnu bę mu l'a-sų l'ọ dų g'ọo ghu?
 ?Ọo gųnu bę mu l'e-me gude
 dųkọta ghu obu, mbų gųbe nwamgbọko, bų
 Záyonu?

Ọnya tųkoru ghu ẹhu abakọta yoyoyo g'ọo eze-ęny-
 imu,
 ?Ọo onye l'e-me t'ọ kpọhu ghu?
¹⁴ Ọwhulenyaa ndu nkfuchiru
 Chileke nọ l'ime ghu whųru bę ejire dų, ųgho dų iya.
 Whę te ekpuhabudua ejo-iwhe, unu megbaberu
 goshi unu,
 nke ọwhu l'ee-me t'a ba akpųhe unu lę ndzų.
 Iwhe whę kfuru lę whę whųru bųkọta ędzuka.
 Ọ bųru iwhe whę gude edusweshi ghu.
¹⁵ Iwhe bų ndu l'aghata aghata l'akųje ẹka kpua ghu.
 Whę l'akpọ-yikaa ẹhu,
 ewhuwhe ishi l'ẹka ada Jerúsalemụ nọ asuje:
 “?Tọ bųnu-a mkpųkpu-a bų
 mkpųkpu ọbu, e shi ekuje onye ųma, l'ọoma dzuru
 oke;
 ẹhu-ųtso ųnwu eliwhe l'owhu?”
¹⁶ Ndu ọhogu ghu gę whę ha
 sawarụ ọnu whalaa ebukaa iwhu atų ghu.
 Whę l'awhųru ghu okpurọswa, anyarų ghu eze.
 Iwhe whę l'aryakaa bų;
 “Anyi akabę laa iya l'iyi ọbu!
 Ọo ęgube ntanų bę anyi shi leta ęnya iya.
 Ntaa bę anyi nọduwaa ndzų whų ishi iya.”
¹⁷ Onye-Nwe-Ọha bę mewaru iwhe ọ tųberu ememe.
 O mewaru iwhe ọ sųru l'oo-me,
 bų g'ọo kfuru iya nteke tehawaru ęnya.
 Ọ takųbewaru ęnya kwatsua ghu.
 O mewaru t'ọhogu tųru okoo kpua ghu.
 O nokwawho g'ọo kutseru ike ndu
 ono, kpọro ghu ashị ekutse.
¹⁸ T'obu ųnwu eliwhe chiku
 Onye-Nwe-Ọha lę mkpu ẹkwa.
 Gųbe mgbodo, nọ-wheru ada
 Záyonu mgburumgburu;
 t'ęnya-mini shi ghu l'ęnya soje
 gborogboro g'ọo ęnyimu, eswe l'ęnyashi!
 Ba atųtakwa ume ẹkwa ono l'ịjrya!
 Ryatakwa iya t'ęnya kochia ghu ekochi.
¹⁹ Gbalihu chia mkpu l'ęnyashi,
 l'oge nteke ono, nche abalị l'awataję.
 Gųhaa obu ghu wųshi l'atatiwhu
 Onye-Nwe-Ọha g'ọo onye wųshiru mini.
 Chilia ẹka ghu imeli kpọ-kua ya
 l'iswi ndzų ųnwegirima ghu,
 bų ndu ọ-da-mba l'atųkaa l'okfu
 ęgu l'ẹka lile l'ime mkpųkpu.
²⁰ “Jiko Onye-Nwe-Ọha; lenua ęnya whųdu nų.
 ?Ọo onye b'i mejeru ęgube-ę?
 ?Ọo t'ųnwanyi rilahaa anų ųnwegirima whę,
 mbų ųnwegirima ono, whę heru?
 ?Ọo t'e gbulahaa ndu l'agbaję eja nų
 Chileke mee ndu nkfuchiru Chileke
 l'ụlo-nso Onye-Nwe-Ọha?”

²¹ Nwata mēe ọgurenya bẹ
tụkowaru daburu l'ivovonyi, dụ lẹ mkpukpu ono.
Ụnwu okorọbya mēe ụnwumgboko mu
b'e gbushigewaru lẹ mma.
Ọo mbọku iwe dụ ghu l'ẹhu b'i gbugbushiru whẹ.
I gburu whẹ, t'i whuru imiko.
²² Ọo gẹ l'eekuje ndzuko mē l'eeri
oge bụ g'i kukoberu iwhe-ntsumegvu
tẹ whẹ swiwhe whẹ mgburumgburu.
Mbọku iwe dụ Onye-Nwe-Ọha
l'ẹhu bẹ l'ọotoo dūdua onye gbalara nū,
ọ dūa l'ọo onye wafuru nū.
Iwhe bụ ndu mu heru hefuta bẹ
ndu ọhogu mu whẹ lakotawaru l'iyi."

Egву-áwhụ nke ẹhu onye

3 Ọo mbēdua bụ onye takeberu jee iwhe-ọtsulanu,
Chileke shi lẹ mgboro oke ẹhu-eghughu iya
wotaru mu.
² Ọ chifu mu, nwuru mu ye lẹ tsurikiti ẹkpuroochi,
ẹka iwchoro l'ete adūa ilile.
³ Nke bụ ezhi-okfu bụ l'ọonoje
ada mu ẹka l'ẹhu ndapyabẹ eswe l'enyashi.
⁴ Ogwẹhu mu mēe akpọ ẹhu mu b'o mewaru l'oose
ẹli.
O nokwawho g'o meru ọkpu dū
mu l'ẹhu, o tsua ngworingwo.
⁵ Iwhe o gude yebuta mu bụ iwhe ilu dū.
Ọ bụru iwhe-ọtsulanu b'o gude
gbawhee mu mgburumgburu.
⁶ O wowaru mu dobe lẹ tsurikiti ẹkpuroochi
g'ọo ndu ono, ọnwu gburu nteke tehawaru ẹnya.
⁷ O yebubutawaru mu, nyabẹ mu odogoro,
nke ọwhu bụ lẹ mu ta afūdu gbalaa.
⁸ L'ọobuje mu -chia mkpu nta chia
imo, ryaa nta ryaa imo t'ọ gbatara mu,
ya aswọ-chia akụ lẹ nchi jikpa
lẹ ya ta anūdu ekfukfu, mu l'ekfu anū iya.
⁹ O gudewaa ẹwhuru, a washiru awashị dochia mu
uzo.
O mewaru, ụzo mu dū-gee kpokoro kpokoro.
¹⁰ Ọo g'agụ l'akwabẹje bụ g'ọ kwabẹru mu.
Ọ bụru g'oduu-gburu-agụ l'edomije onwiya bụ
g'o domiru onwiya kwabẹru mu.
¹¹ O nwufuru mu l'uzo, mu l'eshije,
je anmabushia mu anū nwirinwiri.
O meru, mu daburu nkunyi.
¹² O kwewaru akfụ iya, ọ bụru
mbēdua bẹ l'ooge t'ọ tūa ya.
¹³ O wotaru akfụ, dū l'ẹkpa-akfụ iya tūa,
ọ bụru mu l'obu gurumu.
¹⁴ Mu bụwaa onye ndu nkemu
l'anoje anma ụzu nchichocho.

Mu bụru onye l'anoje aguru l'egvu, eswe l'enyashi
gude aja mu ewenu.
¹⁵ Ọo mgbilu b'o gude nū-jia mu ẹwho.
Ọ bụru age b'o gude chejia mu ẹwho.
¹⁶ O gudewaa ekpekere gwee mu eze ryaaryaa,
bya adzowaa mu tōli tōli lẹ ntụ.
¹⁷ E mewaru mu áwhụ ẹhu-guu.
Mu nyazowaru iwhe ẹhu-utso bụ.
¹⁸ Oo ya meru, mu l'ekfu sụ: "Ugву mu bẹ gvūwaru,
yẹle iwhe mu l'ele ẹnya iya l'ẹka Onye-Nwe-Ọha nọ."
¹⁹ Mu nyataru iwhe-ọtsulanu yẹle ririri, mu l'aghawhe,
mbụ mgbilu yẹle age mu l'amị.
²⁰ Ọobuje nteke mu nyataru iya, ẹhu aruru mu.
²¹ Ọle iwhe lanu l'ọobuje mu rita,
ẹhu alawhu mu azu l'oru iya bụ:
²² Lẹ n-yemobu Onye-Nwe-Ọha ta agvudu agvu l'ẹhu
anyi.
O noo nkele obu-imiko iya te enwedu eberu.
²³ N-yemobu Onye-Nwe-Ọha yẹle
obu-imiko iya l'aduje ọwhuu ọwhuu l'utsu g'utsu ha.
I bụ onye gbara t'e gude ire ghu ẹka l'uzo paru ẹka.
²⁴ Iwhe mu l'ekfufe l'ime obu mu
bụ l'ọo Onye-Nwe-Ọha bụ iwhe mu ketaru.
Ọo ya meru g'o gude mu je l'a-nmēe anmēe
ngabẹru iya.
²⁵ Onye-Nwe-Ọha l'anoje emeru
ndu kwabẹru iya nū iwhe dū ree,
mbụ ndu ono, l'achọ iya nū.
²⁶ Iwhe dū ree bụ tẹ madzụ nọdu
nggujungguji ngabẹ tẹ Onye-Nwe-Ọha dzọo ya.
²⁷ Ọ dū ree tẹ madzụ vua iwhe ẹrwa dū l'okorọbya.
²⁸ T'onye ọbu nọdu nggujungguji vuje iya nkunyi iya,
o noo nkele ọo Onye-Nwe-Ọha boru iye ya.
²⁹ T'onye ọbu gẹe ọnu l'alị,
nkele o nweru gẹ l'ọo-dū, ya awhu iwhe l'oolle ẹnya
iya.
³⁰ T'o dobe ishi nchi iya t'onye l'echi iya ẹka chita ike
iya.
Ya ahaa t'e gude iwhe-iwhere nū-jia ya ẹwho,
³¹ nkele Onye-Nwe-Ọha te jikadu madzụ jeye lẹ gbu-
ruru.
³² Oomeje t'iwhe ọtsu ude bya,
ọle oo-goshikwawho lẹ ya bụ onye obu-imiko.
O noo nkele n-yemobu iya nyiberu anyibe.
³³ Ọ tọo nọjedu atso iya utso
tẹ ya wokfuta ụnwu eliwhe iwhe-ọtsulanu,
yẹle iwhe ọtsu ude.
³⁴ T'i whudu ọdzopyashi ndu a
turu mkporo lẹ mgboko ishi.
³⁵ T'i whudu ọnafu madzụ iwhe,
rwuberu iya nū, l'atatiwhu Ọkalibe-Kangokotaru-Nu.
³⁶ T'i whudu ọnafu madzụ
iswi-odu-mma, rwuberu iya nū.
Iwhe lile ono g'ọ ha kpamu bẹ

Onye-Nwe-Ọha l'ete achọdua.
³⁷ Ọo onye l'e-kfu okfu, ya eree,
 m'ọ bụa lẹ Onye-Nwe-Ọha tūru iwu t'o ree?
³⁸ Ọo Ọkalibe-Kangokotaru-Nu
 l'a-dụ ike kfu sụ t'iwhe-oma mee ya eree,
 mee t'ejo-iwhe mee ya eree.
³⁹ Ọo gụnu meru, madzụ nọ ndzụ l'aguje ngirima
 nteke l'aahụ iya àhùhù iwhe-dụ-ẹjị o meru?
⁴⁰ T'anyi gbuada ụzo anyi nke, ghachaa ya aghacha.
 T'anyi lwakfuta Onye-Nwe-Ọha.
⁴¹ T'anyi wolía obu anyi imeli, anyi achiliaru Chileke,
 nọ l'imigwe ẹka anyi l'imeli sụ:
⁴² "Anyi meswewaru bya
 ekwefuwa ike, tiki gụaru anyi nvụ.
⁴³ I gude ẹhu-eghughu whukpua
 onwoghu gude chia anyi ọso.
 I gburu anyi, t'i meru anyi obu-imiko.
⁴⁴ I gude urwukpu whukpua onwoghu
 nke ọwhu l'adụ iwhe anyi kfuru
 nụ ghu, dụ ọwhu bya l'e-rwu ghu nchị.
⁴⁵ I mewaru, anyi bụru ọdu-ọwhu-ọli l'ẹnya ụnwu-eli-
 whe,
 mbụ l'i mewaru, anyi bụru ndu ụnwu-eliwhe jikaru
 ajika.
⁴⁶ Ndu ọhogu anyi gẹ whẹ ha
 sawarụ ọnu whalaa ekfubyishi anyi.
⁴⁷ Ntsụ-megvu bẹ guderu anyi.
 E gvuru anyi nsụ gude gbaberu anyi ọnya t'anyi da-
 ba.
 Kpurupyata yele ọla-l'iyi dakfutawaa anyi."
⁴⁸ Ẹnya-mini l'anoje agba mu gorogoro l'ẹnya
 egube ono, mini l'anoje asọ gborogboro l'enyimu.
 O noo nkele ndu nkemu b'a lakotawaru l'iyi.
⁴⁹ Ẹnya-mini ta abyadụ l'asọ-buhu mu l'ẹnya,
 t'ọ bya l'akfushi akfushi
⁵⁰ jeye nteke Onye-Nwe-Ọha
 l'e-shi l'imigwe lezhita ẹnya l'alj whudunu.
⁵¹ Iwhe ẹnya mu whuru meru; mu l'atsụ ude.
 Ọ bụru iswi ọnodu, ụnwada mkpukpu mu ọdu.
⁵² Ndu ọhogu mu whẹ l'anoje achị
 nta mu g'ọo onye l'achị nta nwenu
 l'ebe ọdu iwhe mu meru whẹ.
⁵³ Whẹ nwuru mu ye l'ime iduma tẹ whẹ kpawhua ishi
 mu.
 Whẹ l'aturu mu ẹwhuru ntụpyabe.
⁵⁴ Mini tukpuru mu ishi, mu rịa lẹ mu lawarụ maa mu
 l'iswi.
⁵⁵ Mu ọdu l'okpurohu iduma ono ryaku ghu
 t'j gbatarụ mu, gube Onye-Nwe-Ọha.
⁵⁶ I nuru iwhe mu kfuru ghu sụ:
 "Ba agbakwa mu nkuchi l'aryaku ono,
 mu ryakuru ghu t'j gbatarụ mu."
⁵⁷ I byarụ mu ntse nteke mu ryakuru ghu,
 j sụ tẹ mu ba atsushi egvu.

⁵⁸ Gube Onye-Nwe-Ọha, ọ kwa ghu kfuchitaru ọnu
 mu,
 bya agbafuta ndzụ mu.
⁵⁹ Gube Onye-Nwe-Ọha, j
 whuraru ejo-iwhe e meru mu;
 hanuru mu enge!
⁶⁰ I whuru ọdu ọvuma, whẹ l'avuru mu,
 mee ejo idzu, whẹ l'achiru mu.
⁶¹ Gube Onye-Nwe-Ọha, j nuru-a ọdu ekfubyi,
 whẹ gude ọnu ekfubyishi mu,
 yele ejo idzu, whẹ l'achiru mu,
⁶² mbụ whatawhata ndu ono, l'etso mu okfu l'adzuru
 mu,
 mekwawho ejo idzu ono, whẹ
 l'anoje achiru mu mbokumboku.
⁶³ Lee l'ọbuje, whẹ -kfuru akfuru me whẹ -nọdu anọ-
 du
 whẹ agụ mu l'egvu gude aja mu ewenu.
⁶⁴ Jiko Onye-Nwe-Ọha, gwatanu whẹ ụgwo, gbaru
 whẹ nụ,
 lele iwhe whẹ meru dụ.
⁶⁵ Kwechia whẹ obu ekwechi,
 gụ atụ whẹ ọnu.
⁶⁶ Gude iwe chia whẹ ọso, gụ alaa whẹ l'iyi
 lẹ mkpula imigwe nke Onye-Nwe-Ọha.

Ọnodu Jerúsalem nteke ọ daru

4 Lewaro gẹ mkpọla-ododo ono, shi egbu zaazaa,
 bya agbachishihu.
 Lewaro gẹ mkpọla-ododo ono,
 roru aroro bya enwekputa l'ẹnya.
 Ẹwhuru ọlo-nsọ dakashihuwaru nnanu nnanu l'echi-
 ụzo.
² Ụnwu Zayonu, vugee oke ọnu aswa,
 mbụ ndu ono, vu oke ọnu aswa
 g'ọo okpobe mkpọla-ododo;
 b'e mewaru, whẹ dụ g'ọo ite, e gude urwa kpua,
 mbụ l'e mewaru whẹ, whẹ yokposhihu
 g'ọo ite bụ ẹka nkiti bẹ onye l'akpu ite gude kpua ya.
³ Awuru bụ-gee iwhe l'ewota era chebe ụnwu iya.
 Ọle ndu nkemu bẹ ejo obu dụ whẹ
 nụ dụ g'ọo nke enyi-nwenu.
⁴ Ẹgu era metawaru ụnwegirima, whẹ hegee l'ẹka
 jeye ire nyaku-geeru whẹ l'akpo.
 Ụnwegirima whẹ tsoru aryọ-whe aryọ nri,
 ọle ọ tọ dudu onye l'anuje whẹ iya nụ.
⁵ Ndu ono, shi eri g'ẹhu ha whẹ,
 bẹ wushiwaru lẹ mbaduzo aryokaa aryọ nri.
 Ndu ono, e heru l'eli ẹku bẹ l'azejewaa l'ikpọzu.
⁶ Awhuwhu, ndu nkemu l'ata bẹ ka shii
 karu nke ndu obodo Sodomu,
 mbụ Sodomu ono, e gude nji-ẹnya lanu mebyia,
 t'ọ dụ onye gbajeru whẹ nụ.

7 Ndu ishi whẹ shi egbu whoowhoo karụ eberugo.
Whẹ shi acha ụcha karụ mini-ẹra-eswi.
Ogwehu whẹ shi nee zhirikiti karụ ewhuru rubyi.
Whẹ shi eke ẹhu karụ ewhuru, safaya.
8 Ọle ntaa bẹ whẹ ka unyi ite-ọku oji uji.
Ọ tọ dudu onye l'ahụbejekwadu whẹ ama l'ụzo.
Akpọ, dụ whẹ l'ẹhu rekuwaru l'okpu.
Ọ kpọhuwaru gbengu g'oo oshi.
9 Ndu e gburu lẹ mma kakwa
mma amamẹ ndu ẹgu gburu;
mbụ ndu ẹgu gude ogbu-lẹ-nwayọo mee ome-l'iwe
jeye whẹ nwushihu nkele whẹ ta awhudu nri, a kọ-
taru l'alị.
10 Ụnwanyi, nweru obu-imiko
bẹ gudewa ẹka whẹ shia anụ ụnwegirima whẹ eshi.
Ọ bụru iya bụ nri whẹ nteke
ọla-l'iyi byakfutaru ndu nkemu.
11 Onye-Nwe-Ọha gude g'oke
ẹhu-eghughu iya habe vụa ọvuma.
Ọ wushiru ẹhu-eghughu iya ono, l'enwu whuruwhu-
ru.
Ọ tọru ọku chee lẹ Záyọnu,
o kepyashia itso, gude Záyọnu.
12 Ndu eze, l'achị mgboko te ekwetadu,
ndu mgboko l'owhu te ekweta
lẹ ndu ndumashi mее ndu ọhogu bẹ
l'a-dụ ike bata l'ọnu ẹka
l'eeshigeje abahụ Jerúsalemu.
13 Iwhe kpatarụ ọ nwụa nno
bụ iwhe-dụ-ẹji, ndu nkfuchiru Chileke,
bu l'obodo ono megbaberu.
Ọdo bụ ejo-iwhe, ndu l'agbajẹ ẹja
nụ Chileke l'ime iya megbaberu;
mbụ ndu ono, nọdu l'ime obodo
ono gbua ọchi ndu dụ chiriiri.
14 Ntaa bẹ whẹ tsoru mbaduzo
aghawhe ririri g'oo ndu l'atsọ ishi.
Whẹ gude mmee ọchi, whẹ gburu merwushia on-
wowhe;
nke owhu bụ lẹ whẹ ta adudu nke t'ọ dụ onye l'e-byi
ẹka l'uwe, whẹ ye l'ẹhu.
15 Ụnwu eliwhe l'achị whẹ
shashasha asuje:
"Sha-a; unu lufu! L'unu vu mmerwu!
Sha-a, unu lufu! Unu lufu!
Ba adukwa onye unu l'e-chiru ẹhu!"
Tọ dụ iya bụ, whẹ gbafula wata anọ aghawhe ririri;
Ndu mba gẹ mba ha l'asuje:
"Whẹ ta abyadu l'anodubaa l'ẹka-a ọdo."
16 Onye-Nwe-Ọha l'onwiya bụ iya
gude ẹka iya chikashia whẹ.
Ọ tọ byadu l'a-kpabaa whẹ ishi ọdo.
Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bẹ
ndu madzụ l'ẹte akwabehedu ugву;

t'e meheru ndu bụ ọgurenya ree.
17 Ọwhu kagezhianu bụ l'anyi lewaru ẹnya onye ọgba-
ta,
ike dụ ẹbo gvụ anyi, ọ bụru anyi nke mmaka.
Anyi nọ l'ulo-nche eche mba, l'ẹte adụa ike dzọta anyi.
18 Ọobuje ẹka anyi dzọru ọkpa,
unwu eliwhe awata onyo igbiri ọkpa anyi,
o mee anyi te ejejehe l'echi-uzo anyi.
Ndzụ anyi l'agvụakwa. A gụwaru
abalị ole, anyi l'a-nọ-beru ọgu;
o noo nkele ndzụ anyi bẹ l'agvụwaa agvụ.
19 Ndu l'achị anyi ọso ka ugo,
l'ewhe l'akpamigwe owhe ewhewhe ọso.
Whẹ chiru anyi ọso l'ugvu ugву,
whẹ geparu l'echi-ẹgu kwaberu anyi.
20 Onye ono Onye-Nwe-Ọha wuru mmanụ l'ishi,
bụ iya bụ onye nọdu ọnodu ume anyi l'atu
bẹ nwulahuru l'iduma, whẹ turu,
mbụ onye ono, anyi riru l'anyi l'a-nọ lẹ mkpula iya
nweru ndzụ lẹ mba gẹ mba ha.
21 T'ẹhu tsoje ghu uto, gụ etee ẹswa gube ada Edọ-
mu,
mbụ gube onye ono, bu l'alị Uzu.
Ọle omogo iwhe-ọtsulanu nke ghu l'abyaakwaa.
Ii-ngụ mmее dụ iya nụ, ya atsụ ghu atsutsu;
gụ agbabẹ onwoghu ọto.
22 Gube ada Záyọnu, awhụwhu,
l'ijita l'iswi ejo-iwhe ono, i meru bẹ gvụwaru nụ.
Ọ tọ hahedu ghu t'ij nọ ọdu l'alị ọdo.
Ọle gube ada Edọmu bẹ l'oo-nụ
áwhụ ejo-iwhe ono, l'iimegbabe.
Iwhe-dụ-ẹji ono, l'iime bẹ l'oome t'ọ gbafula iwhe.

Ndu Jerúsalemu l'ekfu anụ Chileke t'o meeru whẹ obu- imiko

5 Jiko Onye-Nwe-Ọha, nyatanụ eje ndakfu dakfu-
taru anyi.
Lenua ẹnya whụ iwhe-iwhere, anyi l'eje.
2 Alị anyi bẹ lakotawaru ndu lwaru alwa l'ẹka.
Ibe anyi lakotawaa ndu ọha ọdo l'ẹka.
3 Anyi bụwaa ndu a tọru mgbe, bụru ndu l'ẹte enwee
nna.
Ne anyi whẹ bẹ dūwaa g'oo unwu-mbunu.
4 Mini anyi l'angụ angụ bẹ anyi l'azụje azụ.
Nkụ anyi gude eshi nri bẹ anyi l'akfujẹ ugwo iya.
5 Ndu l'achị nta anyi bẹ tẹwaru anyi l'ukfu.
Ike gvụwaru anyi, whẹ ta anukwanu anyi nhafu ẹka.
6 Anyi chiliwaru ndu Íjiputu yele ndu Asiriya ẹka
nnta gẹ l'ee-shi t'anyi whụa nri, l'e-dzuru anyi.
7 Nna anyi whẹ bẹ meru iwhe-dụ-ẹji nwushihu.
Ntaa bụ anyibedua l'evu onwu iwhe whẹ meru.
8 Ndu bụ ohu bụ whẹ l'achị anyi.
Tọ dụ onye l'a-nafuta anyi l'ẹka whẹ

nggẹ anyi nweru onwanyị.
⁹ Anyi l'alọje ishi anyi alọ tẹmenu anyi awhụ nri, anyi l'e-ri,
 nkele mgbugbu madzụ bẹ parụ ẹka l'echi-ẹgu.
¹⁰ Akpọ ẹhu anyi l'evo chichichi g'ọo ovokọku.
 Iwhe kparụ iya nụ bụ ejo mkpẹgu.
¹¹ Ụnwanyi b'e gudeshiru
 l'ọkpehu jekfu whẹ azẹe lẹ Záyọnu,
 gudeshikwaawho ụnwumgboko
 l'ọkpehu jekfu whẹ azẹe l'ime obodo, dụ-gee lẹ Juda.
¹² Ndu ọhogu anyi bẹ gude ẹka
 whẹ swi-gbushia ndu ishi anyi.
 Whẹ te eyeru ndu bụ ọgurennya anyi whẹ ẹso.
¹³ Unwokoro bẹ whẹ gudeshiru
 l'ọkpehu tẹ whẹ gweje iwhe l'ẹwhuru ogwe iwhe.
 Ụnwegirima unwoke l'ada bẹbeji l'ivu nkụ e boru
 whẹ.
¹⁴ Ndu bụ ọgurennya ta anọjehedu
 ndzuko l'ọnu-abata mkpụkpu.
 Ụnwu okorọbya ta agujehe egvu, whẹ shi anọje agụ.

¹⁵ Ẹhu-utso ta aduhedu l'obu anyi.
 Ote egvu anyi ghọwaru nggumawhu.
¹⁶ Okpu-eze shiwa anyi l'ishi dafu.
 Nshọ anyi nkele anyi mewaru iwhe-dụ-ẹji!
¹⁷ Ọo iwhe ono kparụ g'o gude meji tọfu anyi.
 Ọ bụru iya kparụ, ẹnya kochigee anyi ekochi.
¹⁸ Nkele ugву Záyọnu bẹ dachihuru adachihu
 awuru l'akfụ-whekaa ya.
¹⁹ Ọo gube Onye-Nwe-Ọha l'achị,
 ọ bụru ghu l'a-nọ achị jeye lẹ gbururu.
 Oshi-eze ghu l'aduje g'ọ dụ shi l'ogbo rwua l'ogbo.
²⁰ ?Ọo gunu meru l'inyazoje anyi ntekenteke?
 ?Ọo gunu meru, ị parụ anyi haa nọo ọdu?
²¹ Wowhutanu anyi azụ l'ẹka ị nọ, jiko Onye-Nwe-Ọha,
 nduge anyi lwakfuta ghu ọdo.
 Menua t'ọnodu anyi dụ ọwhuu
 ọwhuu, ẹgube ọ dughawa lẹ mbụ.
²² ?Tọo woo l'ị swawaru ẹka ghu
 swaa ọkpa ghu tukobe anyi tọo?
 ?Tọo l'ẹhu l'eghunuka ghu egwu l'ẹka anyi nọ?

Izikeḷu

Ọwhulenyà nke ivuruzo, Chileke goshiru Izikeḷu

Iwhe nọ-gee ndzụ yẹle Ọdu-biribiri Onye-Nwe-Ọha

1 L'abalị ise l'ọnwà ẹno l'awha nke ụkporo l'iri, bẹ mu tso ndu Jada ono a kpuru lẹ ndzụ nọdu lẹ mgboro ẹnyimu Keba; a guhaa imigwe ghebe ọnu, mu whụ ọwhulenyà, shi l'ẹka Chileke. ² Awha ono bụ awha, kwe eze Jehoyakinu awha ise, a kpuru iya lẹ ndzụ. Lẹ mbọku nke ise l'ọnwà ono, ³ bẹ Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mube onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, bụ Izikeḷu nwa Buzi lẹ mgboro ẹnyimu Keba, dụ l'alị ndu Bábyilọnu. Mube Izikeḷu nọdu l'ẹka ono ike Onye-Nwe-Ọha bya mu l'ẹhu.

⁴ Mu bya elee ẹnya, iwhe mu whuru bụ oke wherewhere, shi l'uzo isheli ewhe abya. Urwukpu rwachia mgboko, ọku shi iya nụ l'eme pẹremu pẹremu, iwhoro l'egbu iya zaazaa. Echilabọ ọku ono l'ekeshiewho jajaja g'ọo ope. ⁵ L'echilabọ urwukpu ono b'ọ nweru iwhe ẹno, dụ g'ọo iwhe nọ-gee ndzụ nọ iya nụ. Whẹ gbakọta ụgbugba madzụ. ⁶ Whẹ nwegeeru iwhe ẹno ẹno l'ẹhu l'ẹhu, nweru akwẹka ẹno ẹno l'ẹhu l'ẹhu. ⁷ Ọkpa kfukotarụ whẹ ọto, whẹ nwegeeru akọkpa g'ọo eswi, egbukaa ngerengere g'ọo ope, e teru mmanụ. ⁸ Whẹ nweru ẹka dụ-gee g'ọo nke madzụ lẹ mkpula akwẹka whẹ lẹ mgburẹku whẹ ẹno. Whẹ ẹno bẹ nwekotarụ iwhe mee akwẹka. ⁹ Akwẹka whẹ ono tsugbabegee l'ibe iya. Ọ bụru ẹka whẹ cheberu iwhe bẹ whẹ l'echebegbujerụ iya; whẹ ta aswị-jijedụ aswị-ji mẹ whẹ tųgbuwaru.

¹⁰ A bya l'ụgbugba iwhe whẹ, whẹ ẹno ono bẹ nwekotarụ iwhe madzụ l'uzo atatiwhu, nweru iwhe oduu l'uzo ẹka-utara, nweru iwhe eswi l'uzo ẹka-icha; nweru iwhe ugo l'uzo azụ. ¹¹ O noo g'iwhu dụ whẹ ndono. Akwẹka whẹ bẹ whẹ chilishiru imeli. Whẹ nwekotarụ akwẹka ẹbo-ẹbo l'ẹhu l'ẹhu, akwẹka ono tsugbabegee lẹ nke ibe iya, akwẹka labọ ọwhu kpuchia whẹ ẹhu. ¹² Ọo Ẹka whẹ cheberu iwhe bẹ whẹ l'echebegbujerụ iya; ọ bụru ẹka ume, l'edu whẹ nụ cheberu bẹ whẹ l'echebeje, whẹ ta aswị-jije aswị-ji mẹ whẹ tųgbuwaru.

¹³ Iwhe ono, nọ-gee ndzụ ono bẹ gbarụ ụgbugba g'ọo icheku-ọku, l'enwu kfukfukfu, enwu g'ọo ọku

ogọwa. Ọku l'enwu l'echilabọ iwhe ono, nọ-gee ndzụ ono. O nwuru je azụ, ya enwuru je iwhe. Ọku ono l'eke zhiizhii, ebemu-igwe shi iya awa whoo whoo. ¹⁴ Iwhe ono, nọ-gee ndzụ ono l'ezhikaa whaa whaa; whẹ zhiru je iwhe, whẹ ezhiru je azụ g'ọo ebemu-igwe.

¹⁵ Gẹ mu l'ele iwhe ono, nọ-gee ndzụ ono ẹnya, bẹ mu whuru ọkpa ọgba-kperekpere, nọ l'alị lẹ mgboro iwhe ono, nọ ndzụ, nwegeeru iwhe ẹno ẹno ono. ¹⁶ Ọ waa bụ ụgbugba ọkpa ọgba-kperekpere ono yẹle g'e gude mee ya ndọwa: Ọkpa ọgba-kperekpere ono whẹ ẹno bẹ nwekotarụ ụgbugba lanụ. Oogbukaa ngerengere g'ọo ẹwhuru-egbe. E meru iya ọ dulewho g'e woru ọkpa ọgba-kperekpere ọdo pyokafu l'ime iya.

¹⁷ Ọ bụru ẹka whẹ cheberu iwhe bẹ whẹ l'echebegbujerụ iya lẹ mgburẹku whẹ ẹno, whẹ ta aswị-jijedụ aswị-ji mẹ whẹ tųgbuwaru.

¹⁸ Ogboromọnu ọkpa ọgba-kperekpere ono b'e swiru eswiswi ọ ha l'eli; dụ egvu. A kpọ-fushia ya ụzo mgburumgburu. ¹⁹ L'ọobuje iwhe ono, nọ-gee ndzụ tųgburu; ọkpa ọgba-kperekpere ono atųgburu etso whẹ l'azụ. Nteke bụ l'iwhe ono, nọ-gee ndzụ bẹ shi l'alị gbalihu; ọkpa ọgba-kperekpere ono agbalihukwawho. ²⁰ Ọ bụru ẹka ume, l'edu whẹ nụ cheberu bẹ whẹ l'echebeje; ọkpa ọgba-kperekpere ono awụ-lihu tsoru whẹ nkele ume ono, l'edu iwhe ono, nọ-gee ndzụ bẹ nọ l'ime ọkpa ọgba-kperekpere ono. ²¹ Iwhe ono, nọ-gee ndzụ tųgburu, ọkpa ọgba-kperekpere ono atųgburu; ọ kfuru, ọkpa ọgba-kperekpere ono akfuru; o shi l'alị gbalihu, ọkpa ọgba-kperekpere ono etsoru whẹ gbalihu nkele ume ono, l'edu iwhe ono, nọ-gee ndzụ bẹ nọ l'ime ọkpa ọgba-kperekpere ono.

²² L'eli ishi iwhe ono, nọ-gee ndzụ bẹ iwhe halẹwho gbosaa tukoru iya, achakọta pemupemu g'ọo iwhe e gude onyo mee, dụ egvu l'ẹnya. ²³ Lẹ mkpula iwhe ono, ha gbosaa ono bẹ akwẹka whẹ jakashihuru ajakashihu kfụ-geeru ọto, whẹ l'etsukaa lẹ nke ibe whẹ. Whẹ nwekwaruwho akwẹka ẹbo-ẹbo l'ẹhu l'ẹhu, kpuchitaru whẹ ẹhu. ²⁴ Nteke whẹ tųgburu bẹ mu nuru ụda akwẹka whẹ gẹ l'ọowhu gbudugbudu g'ọo eze mini, ada g'ọo olu-okfu Ọkalibe-kakọta-ike, adakwawhọ g'ọo igidi ọkpa ndu ojogu. L'ọobuje whẹ jeta keshita l'ẹka lanụ, whẹ ewozeta akwẹka whẹ. ²⁵ Whẹ jeta l'ẹka lanụ bya ewozeta akwẹka whẹ ono, olu-okfu agbụfu l'eli iwhe ono, ha gbosaa ono, tukoru whẹ l'eli ishi.

²⁶ L'eli iwhe ono, ha gbosaa ono, tukoru whẹ l'eli ishi b'o nweru iwhe dṽ g'ọo oshi-eze, e gude ẹwhuru, l'eekuje safaya mee. Iwhe ọbu dṽ g'ọo madzṽ sugaru l'elikoro iwhe ono, dṽ g'ọo oshi-eze ono. ²⁷ Wata l'ẹka dṽ g'ọo ukfu iya jeye l'ishi iya bẹ mu whuru iwhe dṽ iya g'ọo ope l'eke jajaja, dṽlewho g'ọku gbarṽ iya mgburumgburu. Wata l'ẹka dṽ g'ọo ukfu iya jeye l'uzo alṽ iya bẹ mu whuru iwhe dṽ g'ọo ọku, iworo iya l'eke zhijzhii mgburumgburu. ²⁸ Ọo gẹ evu-mini l'enwuje roboo l'urwukpu mbọku, mini l'achṽ bṽ g'iworo ono, gbarṽ iya mgburumgburu ono keru zhii.

O noo g'ọdu-biribiri Onye-Nwe-Ọha ono gude gbaa ndono. Mu whuru iya daa kpube iwhe l'alṽ, mu nṽa olu onye l'ekfu eyeru mu.

Onye-Nwe-Ọha l'eku Izikeḷu t'o jeeru iya ozhi

2 Ọ sṽ mu "Nwa ndiwhe; gbashi agbashi kfuru akfuru. O nweru iwhe mu l'e-kfuru ghu." ² Gẹ l'ookfu eyeru mu, bẹ Ume Chileke batarṽ mu l'ime bya ekulia mu ekuli; mu kfuru l'ọkpa mu labo. Mu nṽa gẹ l'ookfu eyeru mu. ³ Ọ sṽ mu: "Nwa ndiwhe; mu l'ezhi ghu t'i jekfu ndu Ízureḷu, mbṽ ndu mba ono, kwefuru mu ike. Whẹ lẹ ndṽ-ichee whẹ bẹ kwefuru mu ike byeye ntanṽa. ⁴ Whẹ bṽ ndu obu nmarṽ mkpigbi, bṽru kpọkponyi. Ọo ya meru mu l'ezhi ghu t'i jekfu whẹ je asṽ whẹ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bṽ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa. ⁵ Mẹ whẹ ngaberu iya nchṽ mẹ whẹ ta angabẹ iya nchṽ; whẹbe ndu ono, bṽ ọzo-ulo, kwefuru ike amarṽ nṽ l'onye-nkfuchiru Chileke bẹ whẹ l'iya nojewaru.

⁶ "Gṽbedua, nwa ndiwhe; ba atsṽkwa whẹ egvu; ba atsṽkwa egvu l'okfu, whẹ l'a-nọ ekfu. A makwarṽ-a l'ogvu l'uke bẹ nọ-where ghu mgburumgburu, ọ bṽru l'ẹka akpṽ jiru eji b'i bu. Ba atsṽkwa okfu, whẹ l'e-kfu egvu; t'ugbugba whẹ be emekwa t'ẹhu nmajẹ ghu kpakpakpa; a makwarṽa lẹ whẹ bṽ ọzo-ulo, kwefuru ike. ⁷ Kfuaru whẹ okfu mu mẹ whẹ ngaberu iya nchṽ mẹ whẹ ta angabẹ iya nchṽ, nkele whẹ bṽ ọzo-ulo, kwefuru ike.

⁸ "Ọle ọbu, nwa ndiwhe; ngabẹ nchṽ l'iwhe mu l'ekfuru ghu. Be ekwefukwa ike g'ọo ọzo-ulo ono, kwefuru ike. Saa ọnu asa, ria iwhe mu l'anṽ ghu." ⁹ Mu bya elee ẹnṽa whṽ g'a machṽru mu ẹka. Iwhe dṽ l'ẹka ono bṽru ẹkwo, a gwọru agwọgwo. ¹⁰ Ọ whṽshia ẹkwo ono l'iwhe mu; e dee ya iwhe l'iwhe mẹ l'azṽ. Iwhe e deru iya bṽ: áwhṽ atsọru mu-ee; nshọbukwa mu nshọ.

3 Ọ sṽ mu: "Nwa ndiwhe; ria iwhe e doberu ghu l'iwhe; taa ẹkwo agwọgwo ono tṽgburu je ekfuru yeru ọzo-ulo ndu Ízureḷu."

² Mu bya asaa ọnu; o woru ẹkwo agwọgwo ono ye mu l'ọnu tẹ mu taa. ³ Ọ sṽ mu: "Nwa ndiwhe; taa ẹkwo agwọgwo ono, mu l'anṽ ghu t'o ji ghu ẹwho." Mu taa ya; l'ootso mu rẹngu-rẹngu l'ọnu g'ọo mmanṽ-ẹnwu.

⁴ Ọ sṽ mu: "Nwa ndiwhe; jeshia l'ọzo-ulo ndu Ízureḷu je ekfuaru whẹ iwhe mu sṽru t'i kfua. ⁵ Ndu mu l'ezhi ghu t'i jekfu ta abṽkwa ndu ọha-ntsṽ, t'ọ bṽ ndu okfu whẹ l'atsṽ lanṽ; ọ kwa ọzo-ulo ndu Ízureḷu bẹ mu l'ezhi ghu t'i jekfu. ⁶ Ọ tọ bṽkwa igweligwe ndu ọha-ntsṽ; t'ọ bṽ ndu okfu whẹ l'atsṽ lanṽ, mbṽ ndu l'itii nṽ okfu whẹ bẹ mu l'ezhi ghu t'i jekfu. Ọle ọ -bṽru ndu ono bẹ mu zhuru ghu t'i jekfu, whẹbedua gẹge angabekwaru ghu nchṽ. ⁷ Obenu l'ọzo-ulo ndu Ízureḷu bẹ l'ẹte abṽkwaa l'angaberu ghu nchṽ, nkele whẹ ta angajẹduru mbẹdua nchṽ. Mkpata iya bṽ l'ọzo-ulo ndu Ízureḷu gẹ whẹ ha bẹ obu nmarṽ mkpigbi; whẹ bukotarṽ kpọkponyi. ⁸ Ọle mu l'e-me t'obu nmaa ghu mkpigbi g'ọ nmarṽ whẹbedua, mee ghu t'i bṽru kpọkponyi gẹ whẹbedua bṽ. ⁹ Mu l'e-me t'obu ghu shihu dṽngu g'ọo ekpekere, mbṽ t'ọ ka ẹwhuru oshihu dṽngu. Ọ bṽru iya bṽ t'i ba atsṽkwa whẹ egvu; t'ugbugba whẹ be emekwa t'ẹhu anmanma gude ghu; a makwarṽa lẹ whẹ bṽ ọzo-ulo ndu kwefuru ike."

¹⁰ Ọ byakwa asṽ mu: "Nwa ndiwhe; ngabekwa nchṽ ree l'iwhe lile, mu l'ekfuru ghu, gṽ akwakọbe iya l'ime obu ghu. ¹¹ Tṽgbua jekfu ndibe unu ono, a kpuru lẹ ndzṽ je ekfuru whẹ sṽ whẹ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bṽ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa. Mẹ whẹ ngaberu iya nchṽ mẹ whẹ ta angabẹ iya nchṽ."

¹² Tọ dṽ iya bṽ, Ume Chileke bya apalia mu oroke-imeli-imeli, mu nṽa oke ẹwhu l'a-whṽ gbudugbudu l'uzo azṽ mu asṽje: "T'a nọdukwa l'ẹka Onye-Nwe-Ọha bu jaa ọdu-biribiri iya ajaja!" ¹³ Mu nṽa ọda akwẹka iwhe whọ, nọ-gee ndzṽ gẹ l'oochi puka puka l'eli ibe iya, mẹ ọda ọkpa ọgba-kperekpere whọ, nọ whẹ lẹ mgboro; ọda iya ono l'adazhiawho g'ọo oke ẹwhu l'a-whṽ gbigbigbi. ¹⁴ Ume Chileke bya apalia mu oroke-imeli-imeli pafṽ; mu gude obu ilu mẹ ẹhu-eghughu tṽgburu. Ẹka Onye-Nwe-Ọha dṽ mu shii l'ẹhu. ¹⁵ Mu bya ejerwua Telabibu lẹ mgboro ẹnṽimu Keba, bṽ ẹka ndu ono, a kpuru lẹ ndzṽ bu. Mu lẹ whẹ nọ abalṽ ẹsaa l'ẹka ono; ọnu kpuru mu okfu.

A hotaru Izikeḷu t'ọ bṽru onye nche

(Izk. 33:1-9)

¹⁶ O rwua lẹ ngvucha abalṽ ẹsaa ono; Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sṽ mu: ¹⁷ "Nwa ndiwhe; mu mewaru ghu t'i bṽru onye l'ẹche ọzo-ulo ndu Ízureḷu nche. Nteke ṽ nṽjeru okfu, shi mu l'ọnu, nmajekwaaru whẹ ọkwa, mu nmarṽ. ¹⁸ Mu -sṽ onye ejo-ememe l'ọo nwṽhu, tṽ nmarṽ onye ọbu ọkwa, mbṽ tṽ sṽ iya t'ọ parṽ ejo ọzo l'ooshi haa, nke ọwhu l'ọo-bṽru onye a dzọru ndzṽ; onye ejo-ememe ono l'a-nwṽhukwa l'ejo-iwhe, l'oome, ọle mmee-ọchi iya bṽ l'ẹka ghu bẹ mu l'a-ji aji iya. ¹⁹ Nteke bṽ l'ṽ nmarṽ onye ejo-ememe ono ọkwa, to kwe sefu ẹka l'ejo-ememe ono parṽ ejo ọzo ono l'ooshi haa, ya anwṽhu l'ejo-iwhe l'oome, ọle gṽbedua bẹ gbawarṽ ishi onwoghu. ²⁰ Odo bṽ lẹ, onye dṽ chṽriri

parụ ome iwhe dụ chiriiri haa, melahaa ejo-iwhe; mu atochiaru iya iwhe ụzo t'o vukota daa nwụhu. Ọo-nwụhu l'iswi ejo-iwhe ono, l'oome, o noo nkele i ti nmaduru iya okwa iya. Iwhe dụ chiriiri ono, o shi emeje bẹ l'aata anyatahēdu anyata owu, ọle mmee-ochi iya bụ l'eka ghu bẹ mu l'a-ji aji iya. ²¹ Ọle ọ -buru l'i nmaru onye dụ chiriiri okwa t'o bo meshi iwhe-dụ-ẹji; ọ haa ome iwhe-dụ-ẹji ọbu; ya anọdu ndzụ, nkele ọ nuru okwa, i nmaru iya, gubedua l'onwoghu eshi nno gbaa ishi onwoghu."

E meru Izikeḷu t'o bo kfuhe okfu

²² Ike Onye-Nwe-Ọha bya abya mu l'ehu ge mu nọdu l'eka ono; ọ sụ mu: "Gbalihu jeshia lẹ nsuda; ọo l'eka ono bẹ mu l'a-nọdu kfuhe yeru ghu."

²³ Mu bya agbalihu jeshia lẹ nsuda ono; mu whu ọdu-biribiri Onye-Nwe-Ọha g'ọ dụ l'eka ono, dulewho g'oo ọdu-biribiri ono, mu whuhawaru lẹ mgboro enyimu Keba; mu daa kpuhe iwhe l'alj. ²⁴ Ume Chileke ono bya abata mu l'ime, kulia mu kfuhe. O kfuhe yeru mu sụ mu: "Tugbua je agụ-chia onwoghu l'ulo ghu. ²⁵ Gube nwa ndiwhe; aa-tu ghu eri kee ghu egbu t'i ba afutaje afuta l'eka ndu ọdo nọ. ²⁶ Mu l'e-me t'ire nyakuru ghu l'akpo t'i be ekfu okfu, nke ọwhu l'ijiti bajeru ndu ono mba nkele whẹ bụ ndu ọzo-ulo, kwefuru ike. ²⁷ Ọle ọbu; mu kfulerwho okfu nū ghu bẹ mu l'a-kuha ghu ọnu akuha, gụ asụ whẹ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa. Onye l'a-ngabẹ iya nchi t'ọ ngabẹ iya, onye l'ete angabẹ iya nchi, t'ọ haa ya angabẹ, nkele whẹ bụ ndu ọzo-ulo, kwefuru ike.

Ee-goshi ge l'ee-shi yebuta Jerúsalemu mgburumgburu

4 "Gube nwa ndiwhe; pata urwa, a kpuru o chia balibali dobe onwoghu l'iwu; see ya obodo Jerúsalemu l'eli. ² See ya eka e yebutaru iya eyebuta, mee eka e gvuru iya ose-ogu, mee mgbodo, e shi enyiba iya enyiba, mee eka a kwaru iya okpu, mee ishi-okpo e gude akukposhi mgbodo iya mgburumgburu. ³ Wota gbamugbamugwu igwe gvube t'ọ buru mgbodo igwe nọkahu gụ l'obodo ono. Gụ echebe iwhe l'obodo ono; t'ọ dụ g'ọ eka e yebutaru eyebuta; t'ọ buru ghu yebutaru iya. Iwhe ono l'a-bu iwhe-ohubama duru ọzo-ulo ndu Izurelu.

⁴ "I -megee nno; zee azee gbube mgburuku eka-icha; vuta onwu iwhe-dụ-ẹji ndu ọzo-ulo Izurelu meg-baberu. Iwhe-dụ-ẹji ono bẹ l'ii-vuzhiawho onwu iya jeye abali ole, l'ii-zekota gbube onwoghu nno. ⁵ Mu dobewaru ghu ukporo abali ugbo iri lẹ tete l'abali iri, l'ii-vuta onwu iwhe-dụ-ẹji ono ndu Izurelu metag-baberu. Ujiku lanu bẹ nọ onodu awha owu, whẹ meru iwhe-dụ-ẹji. ⁶ I nọ-dzule iya whọ; gụ aghachi mgburuku eka-utara, vuta onwu iwhe-dụ-ẹji ọwhu ndu

ọzo-ulo nke Juda metagbaberu. Iwhe mu doberu ghu t'i vuta onwu iya ono bụ ukporo abali ugbo labo. Abali lanu bẹ nọ onodu awha owu, whẹ meru iwhe-dụ-ẹji.

⁷ "Chebe iwhe l'iwhe ono, l'egoshi eyebuta ono, l'ee-yebuta Jerúsalemu, gụ agbaru eka nkiti gude nk-fuchiru kfuhe ge l'ọo-dụ obodo ono. ⁸ Lekwa lẹ mu l'a-tu ghu eri kee ghu egbu, nke ọwhu l'ijiti gha aghagha jeye nteke l'ọo-gvu mbu eyebuta ono.

Iwhe l'egoshi mkpegu l'a-dụ lẹ Jerúsalemu

⁹ "Hata witi, mee bali, mee agwa, mee azama, mee igberi, mee supelutu, wukotaru iya ye l'iwhe lanu, gude iya meta buredi. Ọo ya bẹ l'ii-rije l'ime ukporo abali ugbo iri lẹ tete l'abali iri ono, l'ii-zekota gbube mgburuku egbube. ¹⁰ Nri ono bẹ l'ii-tubataje atubata; t'erwa iya dụ ukporo shekelu. Iwhe l'ii-rije iya bụ ugbo lanu lẹ mboku, gụ erije iya lẹ mboku lẹ mboku. ¹¹ O nokwawho ge l'ii-tataje mini atata; tataje iya nkere boturu mini ishii ngwa ugbo lanu lẹ mboku. ¹² Taa buredi ono ge l'aataje akara bali. Gudeje ekpirikpo-nshi madzu mekwata oku ghee ya t'enya l'oha whu iya."

¹³ Onye-Nwe-Ọha bya asu mu: "Iwhe iwhe ono l'egoshi bu ge ndu Izurelu l'e-shi ria nri, e merwuru emerwu lẹ mba ono, mu l'a-chifu whẹ tẹ whẹ laa."

¹⁴ Tọ dụ iya bu, mu sụ: "Haa-e! Nnaji-Ọha, bu Onye-Nwe-Ọha; mu te emerwujekwa onwomu emerwu. Eshi mu bu nwata byeye ntaa bẹ mu l'ete erijekwaa iwhe nwuhuru anwuhu ye l'iwhe anu dzugburu; anu, l'aaso nso teke epyojebukwa mu l'onu."

¹⁵ Ọ sụ mu: "Ngwa, mu l'a-ha ghu t'i kuta nshi eswi gude mekwata oku ọbu ghee buredi ọbu, obeta ọwhu l'ii-gude ekpirikpo-nshi madzu."

¹⁶ Ọ bya asu mu: "Nwa ndiwhe; mu l'e-me t'eka nri l'eshije abyaru ndu Jerúsalemu chihu. Whẹ l'a-tubataje nri atubata chiru obu l'eka eri iya; whẹ atataje mini atata anma kpakpakpa angu iya. ¹⁷ Uko nri ye l'uko mini l'a-duru whẹ. Onye lejeru ibe iya enya; onu akpuru iya okfu nkele whẹ l'a-jokota ehu wufu. Iwhe l'a-kpa iya nu aburu iwhe-dụ-ẹji ono, whẹ l'emegbabe.

Iwhe l'egoshi adada Jerúsalemu

5 "Gube nwa ndiwhe; pata ogu-igba, l'atsụ nkọ; woru iya mee aguba, e gude akpu ishi; gude iya kpua egbushi ye l'iji-agba. Wota iwhe l'eegudeje atu erwa iwhe tu erwa egbushi ono ye l'iji ono; gụ ekekahu iya uzhi eto. ² Mboku eyebuta ono, i yebutaru obodo Jerúsalemu ono kfu shiru, gụ ekpota egbushi ono ye l'iji ono uzhi lanu je akpo oku l'echilabo obodo Jerúsalemu. Kpota uzhi lanu ọdo gude ogu-igba ghubushia ya eghubushi t'o dzuru obodo ono mgburumgburu. Gụ ekpota ọwhu meru iya eto whekashia l'imeli. O noo ge mbedua l'a-mita ogu-igba chia ndibe mu baa whẹ ebaa. ³ Ọle ọbu; kpotakwa egbushi ono

yele eji-agba ono nwanshi kekoo l'onumonu uwe ghu. ⁴ Gu ekpotakwa iya who nwanshi odo chiru ye l'oku t'o kepyashia ya. Oo ya be oku l'e-shi nwukoru l'ozo-ulo Izurelu l'owhu."

⁵ O waa iwhe Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: "Lee Jerusalemu ndowa. Mu doberu iya l'echilabo mba ge mba ha; ndu ali, du l'iche l'iche no-whee ya mgburumgburu. ⁶ O le whe kwefuru ike le nsu mu, mee l'iwhe mu toru okpa iya; bya egoshi l'ejo-ememe, whe l'eme be ka nke mba ge mba ha shii mee nke ndu ali ono, no-wheru whe mgburumgburu. Ndu Jerusalemu be jikaru odobe nsu mu jika otso iwhe mu toru okpa iya. ⁷ Oo ya bu l'o waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Eshi-owhu unube Jerusalemu bu ekfu-ba-anu amame ndu mba, no-wheru unu mgburumgburu, to buhe l'unu l'etso iwhe mu toru okpa iya, unu te edobe nsu mu, o bu-chiaru omelali ndu mba ge mba ha ono, no-wheru unu mgburumgburu be unu l'eme; ⁸ oo ya bu l'o waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Mbèdua l'onwomu buakwa ogu swiru unube Jerusalemu. Mu l'a-nu unu chijk-fuu l'enya mba ge mba ha. ⁹ Mu l'e-kwobe iswi ahuma ono, unu megbaberu mee unu iwhe mu l'eteke emebua, tohe le mu bya l'emebaa ya odo. ¹⁰ Ndu nwuru unwu be l'e-rije anu unwu whe; unwegirima eri anu ndu nwuru whe nu l'echilabo unu. Mu l'a-nu unu chijk-fuu, woru ndu wafuru nu chikashia te whe dzuru eka lile.

¹¹ "Mu vuru-a ishi mu ge mu vu iya; o nokwa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono. Oo ya bu l'eshi owhu unu gude nteke ono, bu iwhe l'aaso oyi yele ome ahuma merwushia ulo-nsu mu, be mu l'e-wofu enya l'eka unu no; mu ta abyadu l'ele unu enya l'iwhu whuru unu imiko, mu te edobe unu ndzu. ¹² Nkere eto ndibe unu be bu ejo ehu-ba-du-mma yele mkpegu l'e-gbushi whe l'ime obodo unu; nkere eto odo buru ogu-igba be l'a-ta ishi whe l'azu obodo; nkere eto odo buru mbèdua l'a-chikashi whe te whe dzuru eka lile; mu l'a-mita ogu-igba mu chia whe baa whe ebaa.

¹³ "O noo nteke ehu-eghughu mu l'a-kfushi ndono; oghu-damadamu mu ejizeta; ehu abya adu mu ree. Nteke mu megeeru whe iwhe lege l'ooghube mu, whe amaru l'okfu mube Onye-Nwe-Qha kfu nu whe be bu okoowhoo be mu gude kfua ya. ¹⁴ Mu l'e-me unu t'unu buru kpukpuru-swoo, unu aburu ndu e gude atu le ntonu le mba ge mba ha, no-wheru unu mgburumgburu mee l'enya ndu l'aghata aghata.

¹⁵ "Unu l'a-buru iwhe e gude atu le ntonu mee ndu l'aja ewenu; unu aburu iwhe e gude alo ndu odo eka le nchi mee ndu l'aakporu tuu le mba ge mba ha ono, no-wheru unu mgburumgburu; nteke ono, mu l'e-gude ehu-eghughu mu mee oghu-damadamu mu nua unu chijkfuu, baaru unu mba, daru engiringaa en-

giringaa. Mbèdua bu Onye-Nwe-Qha kfuakwaru nke-mu. ¹⁶ Mu l'a-gba unu akfu ono, e huru ewuma, bu mkpegu bu iya bu akfu, l'a-la unu l'iswi. Mu l'a-gba iya unu t'o laa unu l'iswi. Mu abya emee te mkpegu kabaa njo eje eje; mee t'eka nri l'eshije abaru unu chihu. ¹⁷ Mu l'e-zhi mkpegu yele ejo anu-egbudu te whe buru ogu swiru unu; whe anashia unu unwegirima unu g'oo onye l'ana nfu. Ejo ehu-ba-du-mma yele mgbugbu madzu l'a-buru ukporo-mini kpota unu; mu edobe ogu-igba t'o taa ishi unu. Mbèdua bu Onye-Nwe-Qha kfuakwaru nkemu."

Nke omebyishi eka l'aagwaje iwhe

6 Onye-Nwe-Qha bya ekfuru okfu yeru mu su: ² "Nwa ndiwhe; ghaa iwhu l'ugvu g'ugvu ha le Izurelu; gude nkfuchiru kfua ge l'oo-du whe. ³ Su whe agha: 'Unube ogvu g'ugvu ha le Izurelu, unu nukwaa okfu, Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu. O waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfuru eze ogvu, mee unwu ogvu nshii, mee onu-iyi, mee nsuda ndowa: Unu lekwa le mu byakwa l'eworu ogu-igba dobe t'o buru ogu swiru unu, mu byakwa l'emebyishi eka unu l'agwaje iwhe. ⁴ Enya agwa unu be l'ee-nwukposhi enwukposhi, gwee eka unu l'akpoje isensu oku ryaaryaa, mu awhya ndibe unu terii togbo l'iwhu agwa unu. ⁵ Odzu unube ndu Izurelu be mu l'a-pata togbo l'iwhu agwa unu, tukaa okpu unu nnanu nnanu l'enya agwa unu mgburumgburu. ⁶ Eka unu bu, eka unu bu, be mkpukpu iya l'a-buru eka egbudu fuchiru. Eka unu l'agwaje iwhe be mu l'e-me t'o dakposhihu, mu emee enya agwa unu t'o dakposhihu buru eka a gbaru oso. Mu l'e-tsopyashi agwa unu laa ya l'iyi. Eka unu l'akpoje unwu-isensu oku aburu eka e gweru ryaaryaa, iwhe unu meru l'eka unu aburu iwhe yifuru eyifu. ⁷ Ndu a whuru terii be l'a-dashu gbaagbaa l'echilabo unu, unu amaru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha.

Uwhudu l'e-whudu

⁸ "O le o nweru ndu mu l'a-ha te whe nodu ndzu, mbu ndu l'a-nahu ogu-igba; whebedua be l'aa-chikashi je edobe le mba ge mba ha mee l'ali du iche iche. ⁹ Ndu ono wafuru nu l'a-nodu le mba ono, a kpu whe le ndzu laa nyata mu. Whe l'a-bya anyata g'o du-be mu eji le whe bu ndu du ghele-ghete-ghete l'obu whe, shi nno haa mu etsotso; woru enya swobe l'agwa, gwalahaa. Whe l'a-du onwowhe ashu l'ejo-iwhe, whe meru mee ahuma, whe megbaberu. ¹⁰ Nteke ono be whe l'amaru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha; l'okfu ono mu kfu ru su le mu l'e-wokfuta whe ejo-iwhe be l'abudu nke mmaka.

¹¹ "O waa iwhe Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Kua eka pyamu, dzoo okpa gidimu, chia mkpu su: "Alikwa mu iya!" L'iswi ejo ahuma ono, ndu ozo-ulo

Ízurelu l'emegbabe. O kwa ogu-igba, mee mkpegu, mee ejo ehu-ba-du-mma l'a-ta ishi whẹ. ¹² Ndu no otęnya be bu ejo-ehu-ba-du-mma l'e-gbu whẹ, ndu no ntse aburu ogu-igba l'a-ta ishi whẹ, ndu wafuru nu no du ndu aburu egu l'e-gbu whẹ. O noo ge mu l'e-shi zupyaabe whẹ oghu-damudamu nkemu ndono.

¹³ Nteke ono, unu amaru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha, mbu nteke l'aa-whu-gbushi ndibe unu tukaa odzu whẹ l'eka agwa whẹ no, mee l'ęnya agwa whẹ mgburumburu, mee l'eli ugvu hakota l'eli, mee l'onunu eze ugvu, mee le mkpula oshi jakashihuru ajakashihu, mee le mkpula achi nweru ekwo, mbu-zhia l'eka lile, whẹ l'akpoje unwu-isensu, l'eshi kwekwekwe oku nu agwa whẹ. ¹⁴ Mu l'a-tuchi eka dabẹ whẹ l'ehu; mee ali ono t'o buru eka egbara kuru mee eka daburu iworo, watalewo l'echi-egu byeye le Ribula je akpawarọ l'eka whẹ bukota. Nteke ono whẹ amaru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha.'"

Oge ikpazu dukwaa ntse

7 O noo ya, Onye-Nwe-Qha bya ekfuru okfu yeru mu su: ² "Nwa ndiwhe; o wakwa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfuru ali Ízurelu ndowa: Nke unu gvakwaru! Ali ono gbaa mgburumburu be nkiya gvakwaru. ³ Nke unu be gvakwaru. Mu l'a-gbaha ehu-eghughu mu eka t'o bya ekpukpushi unu. Mu l'e-kpe unu ikpe lege umere unu du du, kfu unu ugwo akpamara lile, unu l'emegbabe. ⁴ Mu ta abyakwa l'ele unu ęnya l'iwu whuru unu imiko, mu ta abya l'a-ha unu ewoma. Mu kfujekwa unu ugwo lege umere unu du du, mee nke akpamara ono, unu l'ete kwee sefu eka unu. Nteke ono unu amaru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha."

⁵ O waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha be l'ekfu ndowa: "Ejo-iwhe be kwawaru onwiya nkwatankwa; lekwa iya ge l'ooje abya. ⁶ Oge ikpazu unu ruwakwaru! Oge ikpazu unu ruwakwaru! Oge ono l'abyapyabekwa unu abyapyabe! O ruwakwaru erwurwu! ⁷ Unube ndu bu l'ali-a; ala-l'iswi byakfutaakwaru unu. Oge ono be ruwakwaru erwurwu. Mboku obu nokwa ndende, mbu mboku, utsu l'a-da; ehu-utso ta aduhedu l'ugvu g'ugvu ha odo.

⁸ "O to nwehedu ge l'aan-beru ntaa mu awushi unu oke ehu-eghughu mu, mee t'iwe mu kpukpushi unu. Mu l'e-kpe unu ikpe lege umere unu du du, kfu unu ugwo akpamara lile, unu l'emegbabe. ⁹ Mu ta abyadu l'ele unu ęnya l'iwu whuru unu imiko, mu ta abya l'a-ha unu ewoma. Mu kfujekwa unu ugwo lege umere unu du du, mee nke akpamara lile, unu l'emegbabe. Nteke ono unu amaru l'oo mbedua, bu Onye-Nwe-Qha be keru unu egube orwu ono."

¹⁰ "Oo ntanu bu mboku obu l'eeme unu ejo-iwhe obu, mbu l'o ruwaru erwurwu. Ala-l'iswi obu be gba-

fuhuakwaru agbafuhu, nkele iwhe-kpanganga, unu l'eme be paru eka; ekuku unu l'eku onwunu nowa je etsua ishi l'igweli. ¹¹ Iwhe-kpanganga be bu mkpuru, l'ee-gude nua ndu mgbashi ahwu. O to nwe du onye l'ime whẹ bya l'a-whodu, mbu l'o to nwe du onye l'a-whodu nu l'ikpoto ndu ono; eku whẹ ta awhodu, to nwe onye bu okakaa bya l'a-whodu l'ime whẹ. ¹² Oge ruwakwaru. Mboku be nokwa ndende; nteke ozuta iwhe azuta yele oore iwhe ere l'ete enwehe ishi, nkele oo ge Onye-Nwe-Qha l'a-tukoshi onye owa oke ehu-eghughu iya bu ge l'oo-tukoshi iya onye owhu. ¹³ Onye reru iwhe ere ta abyadu l'a-gbatakwadu iwhe o reru l'eka onye o reru iya jeye ge whẹ labo l'a-no-beru, nkele Onye-Nwe-Qha l'a-tukoshi whẹ oke ehu-eghughu iya. Ejo-iwhe, whẹ l'eme be mewaru to nwe onye l'ime whẹ l'a-du ike adzo onwiya ndu. ¹⁴ Whẹ gbuwaru opu-ogu, bya akwakobewa ehu, ole o to nwe du onye l'ime whẹ du ike jee ugu, nkele Onye-Nwe-Qha be tukoshiwaru whẹ oke ehu-eghughu iya ge whẹ ha.

Ee-me ndu Ízurelu ome-l'iwe

¹⁵ "Ogu-igba l'egbukwa l'azu obodo, ejo ehu-ba-du-mma yele mkpegu l'egbu l'ime iya. Onye no l'egu bu ogu-igba l'e-gbu iya. Onye no l'ime obodo buru ejo ehu-ba-du-mma yele mkpegu l'a-vu anu iya l'akpaa. ¹⁶ Ndu wafuru nu be l'a-gbaru lasha l'ugvu je anodu akwa ekwa hee hee g'oo ndo, no le nsuda; onyenonu akwaka ekwa hee hee nke ejo-iwhe, whẹ megberu. ¹⁷ Onyenonu be eka l'a-tsukota mee, ikpere awhukota whẹ gorigori g'oo eka mini l'akpa ute. ¹⁸ Whẹ l'e-ye uwe ahwu, ehu anmakota whẹ kwekwekwe. Iwhere l'e-ji whẹ iwu, whẹ erwushia egbushi l'ishi ya achahu whẹ swarishari. ¹⁹ Whẹ l'e-tuwhashi mkpola-ocha whẹ l'oma echi-uzo; mkpola-ododo whẹ aburu whẹ iwhe l'aaso nsọ. Mkpola-ocha yele mkpola-ododo be l'ete adudu ike adzofuta whẹ mboku, Onye-Nwe-Qha l'awushi oke ehu-eghughu iya. O to dudu ike eme t'iwe l'agu whẹ nu gu-buhu whẹ; to du ike anu-ji whẹ ewho, o noo nkele oo ya meru whẹ daba l'ome ejo-iwhe. ²⁰ Whẹ gude nke uma, l'oma whẹ mbu iyagba ono, whẹ l'anyaje gude eku onwowhe eku, bya egude iyagba ono mee ejo agwa, whẹ l'agwaje yele iwhe ono, whẹ meru, l'aasokaa oyi. O buru iya meru mu je l'e-me iya t'o buru iwhe whẹ l'a-nodu aso nsọ.

²¹ "Mu l'e-woru iya ye ndu oha odo l'eka t'o buru arya, whẹ vutaru l'ogu, mee ya t'o buru iwhe ndu ejo-ememe, bu le mgboko-o nataru le nfu. Whẹ eworu iya merwushia. ²² Mu l'e-wocha iwu ewocha te ndu ono merwushia eka ono, mu yeru ęnya ono, mbu te ndu l'ana nfu tsufua eka ono bahu je emerwushia ya.

²³ "Meshia egbirigba dobe, nkele iwhe jiru ali ono bu ogbu-ochi; mkpukpu iya buru ome iwhe-kpanganga

bẹ jiru iya nū. ²⁴ Mu l'e-duta ndu mba, kagee onwe ẹnya-ọovu tẹ whẹ bya anatakoṭa whẹ ibe whẹ. Ekuku ono, ndu nweru ọkphehu l'eku onwowe bẹ mu l'e-me t'ọ laa, ẹka whẹ doberu nsọ aburu ẹka e merwushiru emerwushi. ²⁵ Iwhe l'eye egvu byalẹwho, whẹ achọla-haa ẹka ẹhu l'a-dụ whẹ guu, ọle ọ tọo dudu. ²⁶ Ejo iwhe-ọtsulanu l'a-kwa nkwatankwa, uruguruma ejo-iwhe ede ndepyaabe, whẹ aryọje ndu nkfuchiru Chileke tẹ whẹ goshinu whẹ iwhe whẹ whuru l'owhulenyaa. Ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke te enwehedu iwu, whẹ l'ezhijekwadu, ndu bụ ọgurennya te enwehe ọzo, whẹ l'a-kpo-zhikwadu. ²⁷ Onye eze whẹ l'a-nọdu agụ áwhụ, onye ishi whẹ aburu onye ọzo chiru. Ndu alị ono l'owhu bẹ ẹka l'a-nọdu awhụ kwekwekwe l'ẹka whẹ l'atsụ egvu. Mu l'e-gude g'umere whẹ dū mee whẹ iwhe, mu egude gẹ whẹ gbarụ kpee whẹ ikpe. Nteke ono whẹ amarụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha."

Ọwhulenyaa nke ẹbo, Chileke goshiru Izikele

Ejo akpamara ndu Ízurẹlu l'eme l'eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha

8 L'abalị ise l'onwa ishii l'awha nke ishii, a kpuru anyi lẹ ndzụ bẹ mu lẹ ndu bụ ọgurennya ndu Juda nọdu l'ọlo mu; ike Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha bya abya mu l'ẹhu. ² Mu bya elee ẹnya whụ iwhe dū g'ọo madzụ. Wata l'ẹka dū g'ọo ukfu iya jeye l'ọkpa iya bẹ dulewho g'ọo ọku; wata l'ukfu iya jeye l'ishi iya l'egbulewho zhizhii g'ọo ope l'eke jajaja. ³ Ọ bya amachia iwhe dū g'ọo ẹka l'ota mu l'egbushi. Ume Chileke ono l'ọ-lia mu al'ọ-li, mu keru l'imeli. Mu nọdu l'owhulenyaa ono, ọ pata mu jeshia Jerúsalemu je edobe mu l'onu ẹka ono, bahuru l'ime, l'eeshije abahụ l'onoguzo ono, dū l'uzo isheli eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha, mbụ l'ẹka ono, e doberu agwa ọbu l'akpatsuje Chileke okoowhoo.

⁴ Mu nọdu l'ẹka ono whụ ọdu-biribiri Chileke nke ndu Ízurẹlu; ọ dū-zhiawho g'ọo ono, mu whujeru l'owhulenyaa whọ, mu whujeru lẹ nsuda. ⁵ Tọ dū iya bụ, ọ sụ mu: "Nwa ndiwhe; palia ẹnya apali leedaa l'uzo isheli." Ọo ya bụ, mu bya apalia ẹnya lee l'uzo isheli whụ agwa ono, l'akpatsuje Chileke okoowhoo g'ọ dū l'onu ẹka l'eeshije abahụ l'uzo isheli, l'onoguzo ẹka l'aakpojeru Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja ọku.

⁶ Chileke bya asụ mu: "Nwa ndiwhe; ?i whuru-a iwhe ndu-a l'eme, mbụ ejo akpamara ono, ọzo-ọlo ndu Ízurẹlu nọdu l'ẹka-a eme, shi nno achifu mu achifu l'ọlo nsọ mu? Ọ bụru rọ ntaa bẹ l'iji-takebe whụ ejo akpamara, whẹ l'eme."

⁷ Ẹka ọdo, o duru mu jee bụ l'ẹka l'eeshije abahụ l'oma-ogbuduwhu eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha ono. Mu bya elee ẹnya whụ ẹnu, dū lẹ mgbodo iya. ⁸ Ọ sụ mu: "Nwa ndiwhe; tja ẹnu lẹ mgbodo ono." Ọo ya bụ, mu bya atja ẹnu lẹ mgbodo ono jeye ọzo dū iya. ⁹ Ọ sụ

mu: "Bahụ je awhụ ejo akpamara, whẹ nọdu l'ẹka ono eme." ¹⁰ Mu bya abahụ je awhụ g'unwu anụ, dū l'iche l'iche, l'awụ l'ẹwho chipogeeru l'ẹka e seru whẹ lẹ mgbodo ono mgburumgburu, mee unwanu, l'aaso asọ, mee agwa ndu Ízurẹlu. ¹¹ Ndu bụ ọgurennya ndu Ízurẹlu dū ọkporo madzụ ugbo ẹto l'umadzu iri abarụ agwa ono ẹja. Onye tso whẹ nū bụ Jazanaya nwa Shefanu. Onyenonu parụ iwhe l'oogudeje akpo unwu-isensu ọku l'ẹka; ẹnwuru-ọku isensu ono shi l'iwhe ono akpụ tụtutu. ¹² Ọ sụ mu: "Nwa ndiwhe; ?i whuru iwhe ndu bụ ọgurennya ndu Ízurẹlu nọdu l'ẹka ono, gbarụ ọochi eme? Onyenonu bẹ nọdu l'ọlo agwa iya l'ẹhu l'ẹhu. Whẹ l'asuje lẹ Onye-Nwe-Ọha ta awhujedu whẹ. Lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ jikawaru al'a."

¹³ Ọ byakwa asụ mu ọdo: "Ọ bụru rọ ntaa bẹ l'iji-takebe whụ ejo akpamara, whẹ l'eme." ¹⁴ Ọ bya eduru mu jeshia l'onoguzo, dū l'uzo isheli ẹka l'eeshije abahụ l'eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha; mu whụ unwanyi gẹ whẹ doshiru l'ẹka ono aryakaa ẹkwa agwa whẹ, bụ Tamuzu.

¹⁵ Ọ sụ mu: "?Nwa ndiwhe; i whuru iya? Ọ bụru rọ ntaa bẹ l'iji-takebe whụ ejo akpamara ka ọwaa shii."

¹⁶ Ọ bya eduta mu bahụ l'ime ime ọma-ogbuduwhu eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha. L'onu eze-ọlo Chileke ono bẹ iwhe rwuru unwoke ọkporo l'ise nọ, l'echilabọ nwulo, dū l'onu-abahụ ono yele ẹka l'aakpojeru Onye-Nwe-Ọha ngwo-ẹja ọku. Whẹ woru azụ gbẹeru eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha ono, ghaa iwhe l'uzo ẹnyanwu-awata. Whẹ whuzekota iwhe l'uzo ẹnyanwu-awata ono l'abakaaru ẹnyanwu ẹja.

¹⁷ Ọ sụ mu: "?i whuru egube iwhe ono, nwa ndiwhe? ?Ọ dū huswa huswa l'ẹnnya, mbụ akpamara ono, ọzo-ọlo ndu Juda nọdu l'ẹka-a eme? Ọo zhiawho iwhe-kpanganga bẹ whẹ meru o ji al'a, shi nno kpatsubaa mu ẹhu-eghughu. Leduwho gẹ whẹ l'eme mu iwhe-iwhere, ka l'iwhe-iwhere. ¹⁸ Ọo ya l'a-kpata, mu egude ẹhu-eghughu mee whẹ iwhe. Mu ta abyadụ l'e-le whẹ ẹnnya l'iwhe whuru whẹ imiko, mu ta abya l'e-dobe whẹ ndzụ. Whẹ l'e-chigezhia mkpu ye mu lẹ nchị, ọle mu ta abyadụ l'angarụ whẹ nchị."

E gbushiru ndu l'agwa agwa

9 Chileke bya echishia mkpu ike ye mu lẹ nchị sụ: "Unu bya ẹka-a, unubẹ ndu ono, e doberu t'unu nua obodo ya nū áwhụ. T'onyenonu pakwaru ngwoṅu iya l'ẹka byatashia." ² Nteke onowho, unwoke ishii shi l'onoguzo nke imeli, dū l'uzo isheli eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha kfufuta. Onyenonu l'ime whẹ pageeru iwhe e gude egbu madzụ l'ẹka. O nweru nwoke ọbu whẹ lẹ whẹ lị, yeru uwe ọcha turu mkpara-ekwo lẹ mgburẹku. Whẹ wubata bya akfuru lẹ mgboro ẹka ono, e meru l'ope, l'aakpojeru Chileke ngwo-ẹja ọku.

³ Nteke ono bẹ ọdu-biribiri Chileke nke Ízurẹlu shi-waa l'ẹka ono, o shi nọdu l'eli iwhe ono, nwegeeru ak-

węka whọ gbalihu je anọdu l'ọnu eze-ulo Chileke. Onye-Nwe-Qha bya agbaku nwoke ono, yeru uwe ọcha turu mkpara-ekwo le mgburęku ono oku, ⁴ sụ iya: "Jegbakota obodo Jerúsalemu g'ọ ha. Ndu l'agụ áwhụ arya ekwa akpamara ono, l'emegbabe l'obodo ono be l'ii-me iwhe-ohubama l'egedege ọnu iwhu."

⁵ Mu bya anụ ge Chileke sụru ndu ọwhua: "Unu tsoru onye ono jegbakota obodo ono gbushia ndu unu whuru. Unu be elekwa madzụ ęnya l'iwhu whuru iya imiko, t'unu be edobekwa whę ndzụ. ⁶ Unu gbushikota unwoke ọgurennya, mee unwokorọbya, mee unwumgboko, mee unwegirima, mee unwurukpo, nọ iya nụ. Ọle t'ęka unu be edenyikwa ndu e meru iwhe-ohubama ono l'ęhu. ęka unu l'a-wata whę egbugbu bụ l'ulo-nso nkemu." Ọo ya bụ, whę wata whę egbushi le ndu bụ ọgurennya, nọ l'eze-ulo Chileke.

⁷ Chileke sụ whę: "Unu merwushia eze-ulo ono emerushi; t'unu gbushia madzụ kùbe l'oma-ogboduwu eze-ulo ono. Ngwa unu tųgbua!" Ọo ya bụ, whę tųgbua je awata ogbushi madzụ l'obodo ono.

⁸ Nteke ono, whę l'egbushi madzụ ono be bụ mu whuduru nwękinyi mu, mu daa kpube iwhu l'alị chishia mkpu sụ: "Oowa! Nnaji-Qha, bụ Onye-Nwe-Qha, ?iime t'i gude g'ęhu l'eghuba ghu egbu l'ęka Jerúsalemu nọ gbushikota ndu wuduru nụ le İzurelu?"

⁹ Ọ sụ mu: "Ejo-iwhe, ọzo-ulo ndu İzurelu mee ndu Juda l'eme be parụ mebyi ęka. Iwhe jiru alị ono bụ ogbu-ochi, iwhe jiru Jerúsalemu bụru ome iwhe l'uzo l'akfuru nhamunha. Whę l'anọduje ekfu le Onye-Nwe-Qha jikawaru alị ono, mbụ le Onye-Nwe-Qha ta awhụ-jedu whę. ¹⁰ Mu ta abyadu l'e-le whę ęnya l'iwhu whuru whę imiko, mu ta abya l'e-dobe whę ndzụ. Mu l'a-kfụ whę ųgwo iwhe whę mekotaru."

¹¹ Nwoke ono, yeru uwe ọcha turu mkpara-ekwo le mgburęku bya abata sụ Chileke: "Mu meekwaru iwhe i sụru tẹ mu mee."

Ọdu-biribiri Chileke lufuru l'eze-ulo Chileke

10 Tọ dụ iya, mu bya elee ęnya whụ iwhe dụ g'ọ oshi-eze, e gude ęwhuru safaya mee g'ọ tukoru l'eli iwhe whọ, hagee gbosaa gbosaa. Ọ bụru l'eli ishi iwhe whọ, nọ-gee ndzụ nweru akwęka b'o tukoru. ² Onye-Nwe-Qha bya asụ nwoke ono, yeru uwe ọcha ono: "Bahụ je awhakahụ onwoghu l'echilabọ ọkpa ọgba-kperekpere ono, dụ le mkpula iwhe ono, nwegeeru akwęka. Vọta ọku l'echilabọ iwhe ono, nweru akwęka ono; vọ-jia ęka ghu woru iya ghaa l'obodo ono."

Mu l'ele iya ęnya, ọ bahụ. ³ ęka iwhe ono, nwegeeru akwęka ono kfuru bụ l'uzo ọhuda eze-ulo Chileke ono nteke nwoke ono bahuru. Urwukpu bya asọ-kputa ọma-ogboduwu eze-ulo ono nke ime iya. ⁴ Ọdu-biribiri Onye-Nwe-Qha shi l'eli iwhe ono, nwegeeru akwęka ono palihu je anọdu l'ọnu eze-ulo Chileke. Ur-

wukpu bya asọ-kputa eze-ulo ono. Ogbu-zaazaa ọdu-biribiri Onye-Nwe-Qha bya eji ọma-ogboduwu eze-ulo Chileke ono ejiji. ⁵ Iwhe ono, nweru akwęka be ıda akwęka iya rwugeeru ọma-ogboduwu ono, dụ l'ọnu nřuta; ıda iya dulewho g'ọo ęka Chileke, bụ Ọkalibekakota-ike l'ekfu okfu.

⁶ Nteke Onye-Nwe-Qha sụru nwoke ono, yeru uwe ọcha ono t'ọ vọta ọku l'echilabọ ọkpa ọgba-kperekpere ono, mbụ l'echilabọ iwhe ono, nwegeeru akwęka; nwoke ono bahụ je akfuru le mgboro ọkpa ọgba-kperekpere lanụ. ⁷ Nnanụ l'ime iwhe ono, nwegeeru akwęka ono bya amachia ęka guta ọku, dụ l'echilabọ ęka ono, iwhe ono, nwegeeru akwęka ono nọ. Ọ vọta ovokoku ono nụ nwoke ono, yeru uwe ọcha ono. Nwoke ono gude iya lufu.

⁸ Iwhe ono, nwegeeru akwęka be nweru iwhe dụ g'ọo ęka madzụ le mkpula akwęka whę. ⁹ Mu bya elee ęnya whụ ọkpa ọgba-kperekpere ęno, nọkùbe iwhe ono, nwegeeru akwęka. Ọkpa ọgba-kperekpere ono be nọkùbe-gee iwhe ono, nwegeeru akwęka ono l'ęhu l'ęhu. Ọkpa ọgba-kperekpere ono l'egbukaa ngerengere g'ọo ęwhuru-egbe. ¹⁰ Ọkpa ọgba-kperekpere ono whę ęno be nweru ųgbugba lanụ. Ọ dulewho g'e woru ọkpa ọgba-kperekpere ọdo pyokafugee l'ime iya. ¹¹ Ọ ęka whę cheberu be whę l'echebeje le mgburęku whę ęno; whę ta aswi-jijedu aswi-ji me whę tųgbuwaru. L'ọbuje nteke ọkpa ọgba-kperekpere ọwhu nọ l'iwhu tųgburu, whę atųgburu; whę ta aswi-jijedu aswi-ji me whę tųgbuwaru. ¹² ęhu whę l'owhu mee okpurukpu whę, mee ęka whę, mee akwęka ọkpa ọgba-kperekpere ono whę ęno b'a kprofushikotaru ųzo mgburumgburu. ¹³ Mu nua ge l'eeekaa ọkpa ọgba-kperekpere ono: "Ọkpa ọgba-kperekpere, l'agbawheje mgburumgburu."

¹⁴ Iwhe ono, nwegee akwęka ono be nwekotaru iwhe ęno ęno l'ęhu l'ęhu. Iwhe nke mbụ dulewho g'ọo nke nwa oke-eswi; iwhe nke ębo dulewho g'ọo nke madzụ; iwhe nke ęto dulewho g'ọo nke oduu; iwhe nke ęno dulewho g'ọo nke ugo. ¹⁵ Iwhe ono, nwegeeru akwęka ono bya angu-lihu angu-lihu. Iwhe ono be bụ iwhe whọ, nọ-gee ndzụ, mu whųjeru le mgboro ęnyimu Ke-ba. ¹⁶ Iwhe ono, nwegeeru akwęka ono tųgburu; ọkpa ọgba-kperekpere ono atųgburu tsoru whę, whę chilishia akwęka whę tẹ whę whelihu l'alị; ọkpa ọgba-kperekpere ono ta alufujedu whę alufu le mgboro. ¹⁷ Whę kfuru; ọkpa ọgba-kperekpere ono akfuru. Nteke whę ngų-lihuru; ọkpa ọgba-kperekpere ono angu-lihu tsoru whę nkele ume, l'edu iwhe ono, nọ-gee ndzụ ono be nọ l'ime ọkpa ọgba-kperekpere ono.

¹⁸ Tọ dụ iya bụ, ọdu-biribiri Onye-Nwe-Qha ono shi l'ọnu eze-ulo Chileke ono lufu; je anọdu l'eli iwhe ono, nwegeeru akwęka. ¹⁹ Mu l'ele whę ęnya; iwhe ono chilishia akwęka whę shi l'alị whelihu; ọkpa ọgba-kperekpere ono tųgburu tsoru whę. Whę je anọdu

I'onoguzo, du l'uzo enyanwu-awata eze-ulo Onye-Nwe-Qha. Qdu-biribiri Chileke nke Izurelu nodu whe l'eli.
²⁰ Qo whe bu iwhe ono, no-gee ndzu, mu whuru le mkpula Chileke nke Izurelu le mgboro enyimu Keba. Mu bya amaru l'oo iwhe ono, nwegeeru akwaka ndono.

²¹ Whe nwekotaru iwhu eno eno mee akwaka eno eno l'ehu l'ehu; iwhe dulewho g'oo aka madzu du-gee whe le mkpula akwaka. ²² Iwhu whe dukotalewho g'oo iwhu iwhe ono, mu whuru le mgboro enyimu Keba. Eka whe cheberu be whe l'echebeje nhamunha.

Ee-gbushi ndu Jerusalemu

11 Ume Chileke bya apalia mu je edobe l'onoguzo, du l'uzo enyanwu-awata nke eze-ulo Onye-Nwe-Qha. L'onu aka l'eeshije abahu l'onoguzo ono be unwoke ukporo l'ise no. L'ime whe be mu whuru Jazanaya nwa Azuru mee Pelatiya nwa Benaya. Q buru whe bu ndu ishi ndu ono.

² Onye-Nwe-Qha su mu: "Nwa ndiwhe, o kwa ndu-a l'anoduje achij ejo-idzu, o buru whe l'anoduje le mgbazhi t'e mee ejo-iwhe l'obodo-o. ³ Whe l'asuje: 'Nteke l'aa-tushi ulo teke agbabekwaa. Obodo-o dukwa ududu ite-oku; anyibedua du ududu anu du iya l'ime.' ⁴ Qo ya bu, kfua ge l'oo-du whe, kfua ge l'oo-du whe, nwa ndiwhe."

⁵ Ume Onye-Nwe-Qha bya abya mu l'ehu. Q su mu te mu su: "Q waa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Iwhe unube ndu ozo-ulo Izurelu l'anoduje ekfushi be mu makotakwaru; maru iwhe l'agbataje unu l'oriri. ⁶ Ndu unu gbuwaru l'obodo-o be paru aka shii; iwhe jiru oma echi-uzo iya bu odzu ndu unu gburu egbu.

⁷ "Qo ya bu l'o waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Ndu ono unu gbushiru kube l'obodo ono be bu anu ono; obodo ono buru ite-oku ono, ole mu l'a-chifu unu achifu l'obodo ono. ⁸ Unu l'atsi ugu-igba egvu, ole mu l'e-wota ugu-igba dobe t'o taa ishi unu; o noo iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono. ⁹ Mu l'achifu unu achifu l'obodo ono woru unu ye l'eka ndu oha odo, shi nno nua unu chijkfuu. ¹⁰ Ogu-igba l'a-ta ishi unu, mu je l'a-nodu l'oge ali ndu Izurelu nua unu chijkfuu. Nteke ono unu amaru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha. ¹¹ Obodo-o ya nu te ekpuchikwa unu g'ite-oku l'ekpuchije anu du iya l'ime. Mu l'a-nukwa unu chijkfuu l'oge ali ndu Izurelu. ¹² Unu l'a-maru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha. Unu jikaru edobe iwhe mu toru okpa iya mee nsu mu, o gbegbe-chia buru omelali ndu mba odo, buwheru unu mgburumgburu be unu l'eme."

¹³ O noo ya, mu l'ekfukwada nkfuchiru ono, Pelatiya nwa Benaya gbabuhu nwuhu. Mu bya adaa kpuhe iwhu l'ali chishia mkpu ike su: "Oowa; Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha! ?Iime t'i gbushikota ndu wuduru nu le Izurelu te whe gvụ kparamu kparamu?"

Ukwa, Chileke kweru ndu Izurelu.

¹⁴ Onye-Nwe-Qha bya ekfuru okfu yeru mu su:

¹⁵ "Nwa ndiwhe; ndu bu le Jerusalemu l'ekfukwa okfu ehu unwune ghu bu iya bu unwune ghu ono, bu ndu ozo-ulo Izurelu a kpuru le ndzu asuje: 'Ndu ono a kpuru le ndzu be nonukakwa otanya l'eka whe l'anodu abaru Onye-Nwe-Qha aja. Ali-a bu ali, a nuru anyi t'o buru anyi nwe iya.'

¹⁶ "Qo ya bu t'i su whe l'o waa iwhe Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha be l'ekfu ndowa: A makwaru-a le mu woru whe je edobe le mba aka tegeeru enya, mbu le mu woru whe tukashia l'ali, du l'iche l'iche, ole mu l'abulekwaru-a ulo-nsu duru whe l'ali ono, whe laru l'ime nwoke ha nwanshi.

¹⁷ "Qo ya bu, t'i su whe l'o waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Mu l'e-shi le mba, du iche iche chikobewhu unu azu, mbu le mu l'e-shi l'ali ono, a chikashiru unu rwukobe unu. Mu eworu ali Izurelu nu-whu unu azu.

¹⁸ "Whe l-walawho be whe l'e-wofukota iwhe l'aaso oyi l'ime iya mee akpamara, l'eemegbabe iya. ¹⁹ Mu l'eme t'obu buru whe nnanu, mu eworu ume owhuu ye whe l'ehu. Mu l'e-wofu obu ewhuru ono, whe nweru, mee te whe nweru obu du belebele. ²⁰ Qo ya bu, ngge whe emeje iwhe mu toru okpa iya, edobe nsu mu, eme iya ememe. Nteke ono whe aburu ndibe mu, mu aburu Chileke whe. ²¹ Ole ndu ono, kpuru obu ye l'obaru agwa ono, l'aaso oyi aja mee l'akpamara ono, whe l'emegbabe, be mu l'a-gwata ugwo iwhe whe l'eme. O nokwa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono."

Qdu-biribiri Onye-Nwe-Qha lufuru le Jerusalemu

²² To du iya bu, iwhe ono, nwegeeru akwaka bya achilishia akwaka iya, okpa ogba-kperekpere no-gee whe le mgboro tsoru whe tugburu. Qdu-biribiri Chileke nke Izurelu tukuru whe l'eli. ²³ Qdu-biribiri Onye-Nwe-Qha ono bya eshi l'echi obodo ono palihu je atukuru l'eli ugu, du l'uzo enyanwu-awata obodo ono. ²⁴ Mu nodu l'owhulanya ono, Ume Chileke bya apalia mu je edobe l'eka ndu ono, a kpuru le ndzu nodu le Babylonu. Qo ya bu, iwhe ono, mu l'awhu l'owhulanya ono mihu. ²⁵ 16 Mu woru iwhe ono, Onye-Nwe-Qha goshiru mu kotataru ndu ono, a kpuru le ndzu.

Onye nkfuchiru Chileke no onodu onye a kpuru le ndzu

12 Onye-Nwe-Qha bya ekfuru okfu yeru mu su:

² "Nwa ndiwhe; o kwa l'echilabo ndu ozo-ulo kwefuru ike b'i bu. Whe bu onweru enya awhuge uzu; buru onweru nchi; anuge iwhe. Iwhe kparu iya nu bu le whe bu ndu ozo-ulo kwefuru ike.

³“Oo ya bụ, nwa ndiwhe, gwokobe iwhe ghu g'oo onye a kpụ lẹ ndzụ ala alị ọdo. T'ọ bụkwaru l'eswe nteke whẹ l'a-nọ ele ghu ẹnya, bẹ l'ii-gwota tųgbua. Tųgbua l'ibe ghu tẹ whẹ leje ghu t'ị lashia ẹka ọdo. O nweru ike iwhe ono abya edoo whẹ ẹnya, t'a gufuro lẹ whẹ bụ ndu ọzo-ulo kwefuru ike. ⁴O belewho l'eswe nteke whẹ l'ele ghu ẹnya, gwofutakota iwhe ghu g'oo onye a kpụ lẹ ndzụ ala alị ọdo. L'urwenyashi, gụ akwalia nteke whẹ l'ele ghu ẹnya, tųgbua g'oo ndu a kpụ lẹ ndzụ ala alị ọdo. ⁵Tẹ whẹ leje ghu ẹnya tufua ụzo lẹ mgbodo ghu shi iya vughashia iwhe ghu. ⁶Tẹ whẹ leje ghu ẹnya t'ị pata iwhe ono tukobe l'ukuvu; vuta iya vu-fu l'ọochi ẹnyasi. Kwechia iwhe l'iwhe ghu t'ị ba awḥu alị ẹnya nkele mu mewaru ghu t'ị bụru iwhe-ogba-ama dūru ndu ọzo-ulo Ízureḷu.”

⁷Oo ya bụ, mu bya emee ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha sūru mu tẹ mu mee. O be l'eswe, mu bya egwofutakota iwhe mu g'oo iwhe onye a kpụ lẹ ndzụ ala alị ọdo. O rwua l'urwenyashi mu gude ẹka mu gvufua ụzo lẹ mgbodo ono. Mu bya achishia iwhe mu l'ọochi ẹnyasi, whẹ l'ele mu ẹnya, mu parụ iya tukobe l'ukuvu tųgburu.

⁸O be l'utsu echile iya; Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ⁹“Nwa ndiwhe; eshi-owhu ndu ọzo-ulo Ízureḷu, bụ ọzo-ulo ndu ono, kwefuru ike l'aji ghu: ‘?Oo gūnu bẹ l'iime nno?’ ¹⁰Iwhe l'ii-kfuru whẹ bụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Ozhi-a bụ onye ishi Jerúsalemu mee ndu ọzo-ulo Ízureḷu l'owhu, bụ ndu bu iya nụ b'ọ dūru. ¹¹Sụ whẹ lẹ gụbedua bụ iwhe-ogba-ama dūru whẹ; l'ọo ẹgube ono, i meru bẹ l'ee-me whẹ. Whẹ l'a-būru ndu a kpuru lẹ ndzụ lashia alị ọdo. ¹²Onye owḥu bụ onye ishi l'ime whẹ l'a-pata iwhe iya tukobe l'ukuvu l'ọochi ẹnyasi shia ụzo, l'aa-tufuru iya lẹ mgbodo lufu. Oo-kwechi iwhe l'iwhe t'ọ bọ whụ alị ẹnya. ¹³Mu l'e-woru ụgbu mu ghaarụ iya t'ọ daba iya, mu eduru iya je edobe lẹ Bábyilonu, bụ alị ndu Kaludiya, ya anọdu l'ẹka ono nwūhu; ọ tọo whūdu alị ono ẹnya. ¹⁴Ndu ibe whẹ ono, nọ-wheru iya mgburumgburu bẹ mu l'a-chikashi nnanụ nnanụ tẹ whẹ dzuru ẹka lile, mbụ ndu ono, l'ejeru iya ozhi mee ndu ojogu iya. Mu amita ogu-igba chja whẹ baa whẹ ẹbaa.

¹⁵“Whẹ l'a-marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha mẹ mu chikashile whẹ whọ; whẹ dzuru mba gẹ mba ha, whekashia whẹ, whẹ dzuru alị lile. ¹⁶Ọle mu l'e-me tẹ nwa olemole nahụ ogu-igba, mee mkpegu, mee ejo ẹhu-ba-dụ-mma. Oo ya bụ nggẹ whẹ anọdu lẹ mba gẹ mba ha, whẹ jeru kfushikota akpamara, whẹbe ndu Ízureḷu megbaberu. Nteke ono whẹ amarụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.”

Onye nkfuchiru Chileke, ẹhu l'awḥu kpakpakpa

¹⁷Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ¹⁸“Nwa ndiwhe; gude ẹhu-anmanma ria nri ghu, gude onma-kpakpakpa mee ọtsu-egvu ngua mini. ¹⁹Sụ ndu alị-a: ‘Ọ waa bụ iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi ndu bu lẹ Jerúsalemu, bụ alị Ízureḷu: Whẹ l'a-chijeru uche l'ẹka eri nri whẹ, whẹ anmajẹ kpakpakpa angụ mini. Alị whẹ l'owhu bẹ l'ee-gwoswakota iwhe lile, dụ iya nụ nkele ndu bu iya nụ l'eme iwhe-kpanganga. ²⁰Mkpukpu, bụ ẹka madzụ bu shii bẹ l'ee-me t'ọ dakashihu daburu chakongu, alị ono l'owhu aburu ochuwu. Nteke ono unu amarụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.’”

²¹Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ:

²²“Nwa ndiwhe; ?ndẹe iwhe ọ futaru mbụ ẹtu ono, unu l'anmajẹ lẹ Ízureḷu sụ: ‘Uboku l'agvụakwa, iwhe a whuru l'owhulenyta adukwa owḥu meru nụ.’ ²³Oo ya bụ t'ị sụ whẹ agha: Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu l'e-me t'ẹtu ono buhu, mbụ t'a nmabuhu ẹtu ono l'alị Ízureḷu. Iwhe l'ii-kfuru whẹ bụ lẹ uboku dukwa ntse nteke iwhe a whuru l'owhulenyta l'e-medzukota ẹgube a whuru iya. ²⁴O noo nkele owḥulenyta iwḥoro bẹ l'ẹte aduhedu, nkfuchiru ụgho ta aduhe l'ọzo-ulo Ízureḷu. ²⁵Mbẹdua bụ Onye-Nwe-Ọha l'e-kfufe okfu, iwhe mu kfuru avua l'ẹbe akpọ ukfu. Oo l'ogbo unu bẹ mu l'e-kfufe okfu mewa iya whọ gẹ mu kfuru iya, mbụ unubẹ ndu ọzo-ulo ono, kwefuru ike. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu.”

²⁶Onye-Nwe-Ọha byakwa ekfuru okfu yeru mu ọdo sụ: ²⁷“Nwa ndiwhe; ndu ọzo-ulo Ízureḷu bẹ l'anojekwa ekfu l'owhulenyta ono, i whuru bẹ bụ iwhe l'a-noda ọdu temenu ya emede; iwhe l'iikfufe bụru iwhe l'e-tee-da ẹnya temenu ya avua. ²⁸Oo ya bụ t'ị sụ whẹ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: A ta akpohedu ukfu ọdo okfu mu avukota. Iwhe mu kfuru bẹ mu l'e-me gẹ mu kfuru iya. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke l'ekfu.”

Okfu e kfuru l'ishi ndu gude ụgho ekfuchiru Chileke

13 Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ²“Nwa ndiwhe; gude nkfuchiru kfua gẹ l'ọo-dụ ndu l'ekfuchiru Chileke lẹ Ízureḷu. Gude nkfuchiru kfua gẹ l'ọo-dụ ndu ono, bulewho iwhe gbataru whẹ l'uche bẹ whẹ l'ekfufe whẹ asụ lẹ whẹ l'ekfuchiru Chileke. Sụ whẹ agha: Unu nukwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu! ³Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Nshọ ndu eswe ono, bụ ndu nkfuchiru Chileke, mbụ ndu ono, l'anọduje etso iwhe obu whẹ kfuru whẹ l'ẹbe abụ l'ọ nweru iwhe whẹ whuru. ⁴Unubẹ Ízureḷu, ndu nkfuchiru unu bukwa ọga-lẹ-mkpa g'oo nkuta-oswa, nọ l'ochuwu. ⁵Whẹbe ndu nkfuchiru te ejeduru ẹka mgbodo ndu Ízureḷu

gbashiru oru, nke te weh t ukwaa ya atukwa t' o kfu ru shihu ike nteke ogo l'a-bya le mboku nke Onye-Nwe-Qha. ⁶ Owhulanya, weh l'awhuje bu owhulanya iworo. Iwe weh l'asuje l'oo-me buru ugho. Weh l'asuje le Onye-Nwe-Qha suru l'ebe abu l'oo Onye-Nwe-Qha be zhiru weh nu, weh nodu weh ele enya t'iwe, weh kfu ru vaa. ⁷ Owhulanya, unu l'awhuje bukotakwa iwhe iworo, iwe unu l'asuje l'oo-me buru ugho. Unu l'asuje le mube Onye-Nwe-Qha suru l'ebe adu iwe mu suru.

⁸ "Oo ya bu l' o waa iwe Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Eshi-owhu unu l'ekfuje okfu iworo, owhulanya, unu l'awhuje buru ugho, be mu nokwaru unu l'ejo. O nokwa iwe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono. ⁹ Ndu nkfuchiru ono, l'awhuje owhulanya iworo mee ndu ono, l'anoje agho ugho su le weh l'ekfu iwe l'e-me nu be mu l'a-da aka l'ehu. Weh ta anodudu l'eka ndu nkemu l'achi idzu, ewha weh ta abahu l'ekwo e deshiru ozo-ulo ndu Izurelu, okpa weh ta abya l'a-tu l'ali ndu Izurelu. Oo ya bu, ngge unu amaru l'oo Mu bu Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha.

¹⁰ "Iwe kparu iya nu bu le weh dusweru ndu nkemu uzo su l'ehu du guu nteke eh l'adu guu. Ndibe mu be turu mgbodo; wehbedua gude iwhe-ocha chia ya echichi. ¹¹ Kfuaru ndu ono, gude iwhe-ocha chia mgbodo ono, le mgbodo ono l'a-dashikwa. Eze mini l'a-chi gbadagbada nmaa ya, aka-mini adaru kpua ya, oke wherewhere ewhe l'eli iya, ¹² mgbodo ono aburu gburugudungu. Ndu madzu ta abyadu l'a-ji unu su: 'Ndenu urwu iwhe-ocha ono, unu chiru le mgbodo ono beru?'

¹³ "Oo ya bu l' o waa iwe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Mu l'e-gude oke ehughe mu mee t'oke wherewhere whee, mu egude eh iwe mee t'eze mini chia gbadagbada, gude oghu-damudamu mee t'aka-mini daa mebyishia iwe. ¹⁴ Mgbodo ono, unu gude iwhe-ocha chia be mu l'e-nwutsushi, mee ya t' o whogu buru gwoo l'ali nke owhu aka a turu ukfu iya l'a-daburu kpabaa. Mgbodo ono l'e-ze tupyabe unu tughushia. Oo ya bu, unu amaru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha. ¹⁵ O noo ge mu l'e-shi kpukpushi mgbodo ono oke ehughe mu; kpukpushikwa iya whu ndu ono, gude iwhe-ocha chia ya, mu akakwanuru unu le mgbodo ono mee ndu chiru iya echi be nkewhe gvwaru, ¹⁶ bu iya bu ndu nkfuchiru Izurelu ono, bu ndu kfu ru okfu eh Jerusalemu, mbu ndu ono, l'awhujeru iya owhulanya ehughe-odu-guu nteke eh l'adu guu. O nokwa iwe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu.

Okfu e kfu ru l'ishi unwanyi, gude ugho ekfuchiru Chileke

¹⁷ "Nwa ndiwe; gbanwaa iwhu agbanwu kfu ru okfu maberu unwanyi ibe unu, mbu ndu ono, bulewho

iwe gbataru weh l'uche be weh l'ekfuje. Gude nkfuchiru kfu ge l'oo-du weh. ¹⁸ Su weh agha: O waa iwe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha be l'ekfu ndowa: Nsho unube unwanyi ono, l'adzukoje ogvu gbaru le nkwo-aka, mbu unube ndu ono, l'emeshije nkelishi nu ndu du l'iche l'iche te weh gude eke madzu oswe. ?Unu l'e-ke ndibe mube Onye-Nwe-Qha oswe; haa ndu nkunu dobe te weh gaaru unu mkpa? ¹⁹ Unu ta akwabedu mu ugvu l'iwhu ndibe mu nkele unu l'asuje te weh nu unu nwochi-l'eka balu ye ibiribe buredi. Unu futu unu adzuaru weh mkpokoro ejire; gude ejire ono egbushi ndibe mu ono, l'angabejeru unu nchi; ndu l'ete agbaa te weh nwuhu be unu l'egbuje, dobe ndu owhu l'ete agbaa te weh nodu ndu, ndu.

²⁰ "Oo ya bu l' o waa iwe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Ogvu ono, unu gba l'eka gude eke ndu madzu oswe be dukwa mu eji. Mu l'a-gbabushi ogvu ono l'eka unu; mee te ndu ono, unu keru oswe nweru onwowhe goo nwenu, e mefuru l'etse. ²¹ Nkelishi unu be mu l'a-lakashu alakashi; nafuta ndibe mu l'eka unu. Weh ta anoduhedu unu l'eka t'unu chi nta weh. O noo nteke unu l'a-maru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha.

²² "Unu gudewa ejire mee t'obu chifu ndu du chiriri, bu ndu mu l'ete achoo t'obu chifu, unu bya emee te ndu ejo-ememe nweru mgbamume nke owhu weh l'ete eshi l'ejo-iwe, weh l'eme lufuta dzoo onwowhe ndu, ²³ eshi-owhu o du nno, unu ta abyadu l'a-whukwadu owhulanya iworo odo, unu te ekfu l' o waa iwe l'e-me nu odo. Mu l'a-nafuta ndibe mu l'eka unu. Nteke ono unu amaru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha."

Chileke l'anma ndu l'agwa agwa ikpe

14 To du iya bu, uwhodu le ndu bu ogurenya Izurelu byakfuta mu, bya anodu anodu l'atatiwhu mu. ² Onye-Nwe-Qha kfu ru okfu yeru mu su: ³ "Nwa ndiwe; ndu-a be kpokwaru obu ye l'agwa weh, temenu o buru agwa ono l'enwuko weh eye l'ome ejo-iwe. ?Ndee ge mu l'e-shi haa weh te weh bya mu njita l'eka? ⁴ Oo ya bu, kfu ru weh su weh l' o waa iwe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Iwe bu onye shi l'ozo-ulo Izurelu, kporu obu ye l'agwa, mbu onye kwezhiwaru haa t'agwa ono nwuru iya ye l'ome ejo-iwe; onye obu -byatashia njita l'eka onye nkfuchiru Chileke; mbedua, bu Onye-Nwe-Qha akaru onye obu ge l'oo-du iya l'ikpoto agwa ono l'ogwa. ⁵ O noo ge mu l'e-me iya ndono gude kpowhu ego ozo-ulo ndu Izurelu azu; mee te weh lwakfutawhu mu azu, mbu ndu ono, gudewa ogwa agwa lufu l'eka mu no.

⁶ "Oo ya bu, kfu ru ozo-ulo ndu Izurelu l' o waa iwe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: T'unu dawhu azu paru agwa ono, unu l'agwa haa; t'unu wofu enya l'akpamara ono, unu l'emegbabe.

⁷“O noo nkele onye shi l'ozo-ulo Ízureḷu, m'ò bụ onye shi eshishi bya eburu lẹ Ízureḷu; onye obu òbụ onwiyi l'eka mube Onye-Nwe-Ọha nọ, kpọru obu ye l'agwa, mbụ kweta haa ya t'ò nwuru iya ye l'ome ejo-iwhe; onye obu -byatashia njita l'eka onye nkfuchiru Chileke, mbedua, bụ Onye-Nwe-Ọha akarụ iya gẹ l'ọo-dụ iya. ⁸ Mu l'a-tanwuberu onye obu iwhe, mee ya t'ò bụru iwhe e gude alọ ndu ọdo ẹka lẹ nchi; mee ya t'ò bụru onye l'aanma l'ejo ẹtu. Mu l'e-kefu iya l'oke l'echilabọ ndibe mu. Ọo ya bụ, unu amarụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.

⁹“Ọ -bụru l'onye-nkfuchiru Chileke b'e dusweru; o kfuwa ọwhu, l'ẹte abụa ya; ọ kwa mube Onye-Nwe-Ọha bẹ meru t'onye-nkfuchiru ono kfuwa ya, nke ọwhu mu l'a-machi ẹka mu daa ya l'ehu, mbụ gbuwa ya egbu t'ò bọ nọhe l'echilabọ ndibe mu bụ ndu Ízureḷu. ¹⁰ Ọo whẹ vu ejo-iwhe ono, whẹ meru. Ọo awhụ, a nuru onye nkfuchiru Chileke ono bẹ l'aa-nụ onye ono, jeru njita l'eka iya. ¹¹ Ọo ya bụ nggẹ ozo-ulo ndu Ízureḷu alufu-beru mube Onye-Nwe-Ọha l'eka, whẹ egudeberu ome iwhe-dụ-ẹji emerwushi onwowhe. Nke ọwhu whẹ l'a-bya aburu ndibe mu, mu aburu Chileke whẹ. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.”

Nowa, Daníyelu ọwaa Jobu

¹² Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ¹³“Nwa ndiwhe; ọ -bụru lẹ mkpukpu bẹ meru iwhe-dụ-ẹji l'eka mube Onye-Nwe-Ọha nọ l'okfu l'e te egudedu ire whẹ ẹka; mu amachia ẹka daa whẹ l'ehu, mee t'eka nri l'eshije abyarụ whẹ chihu, shi nno wobataru whẹ mkpẹgu, gbushia madzụ mee anumanu, nọ iya nụ. ¹⁴ Ọ -bụru mọo l'umadzu ẹto ono, bụ Nowa, mee Daníyelu, mee Jobu bẹ bu l'ime mkpukpu ono, iwhe l'a-dzọ whẹbedua bụ chiriri ono, whẹ dūgee. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁵“Ọ -bụru lẹ mu harụ ejo anụ-egbudu t'ò bya eswechita alị ono atagbushi ndu bu iya nụ; mee ya t'ò bụru ochuwu, mbụ nke ọwhu bụ l'anụ-egbudu obu bẹ meru t'ò dụ onye l'a-dụ ike aghata iya aghata, ¹⁶ ọ -bụru mọo l'umadzu ẹto ono bẹ bu l'ime mkpukpu ono, bẹ mube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi mu gẹ mu vu iya, bẹ umadzu ẹto ono ta adukwa ike adzofuta unwu whẹ nwoke mee ndu nke nwanyi. Ọo whẹbedua kpụ bẹ l'aa-dzọta; alị ono adaburu bụru ochuwu.

¹⁷“Ọ -bụru l'ọo ogu-igba bẹ mu yeru t'ò bya ataa ishi ndu alị ono; sụ t'ogu-igba ono vọo alị ono kfurukfuru; gbukota madzụ mee anumanu, nọ iya nụ; ¹⁸ ọ -bụru mọo l'umadzu ẹto ono bẹ bu l'ime mkpukpu ono, bẹ mube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi mu gẹ mu vu iya, bẹ umadzu ẹto ono ta adukwa ike adzofuta

unwu whẹ nwoke mee ndu nke nwanyi. Ọo whẹbedua kpụ bẹ l'aa-dzọta.

¹⁹“Ọ -bụru l'ọo ejo ẹhu-ba-dụ-mma bẹ mu yeru t'ò bya l'alị ono, gude oke ẹhu-eghughu mu mee tẹ whẹ laa l'ochi, shi nno gbushia madzụ mee anumanu, nọ iya nụ; ²⁰ ọ -bụru mọo l'umadzu ẹto ono, bụ Nowa, mee Daníyelu, mee Jobu bẹ bu l'ime mkpukpu ono, bẹ mube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi mu gẹ mu vu iya, bẹ whẹ ẹto ono ta adukwa ike adzofuta unwu whẹ nwoke mee ndu nke nwanyi. Ọo whẹbedua bẹ l'ee-shi lẹ chiriri, whẹ dū dzọta.

²¹“O noo nkele ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Ọ -bụru mọo lẹ mu yeru uzhi iwhe ẹno, l'eye egvu t'ò bya anụ Jerúsalemu awhụ bụ iya bụ ogu-igba, mee mkpẹgu, mee ejo anụ-egbudu, mee ejo ẹhu-ba-dụ-mma, shi nno gbushia madzụ mee anumanu, nọ iya nụ. ²² Ọ dū-gezhi kwaa nno bẹ l'ee-nwelekwaa-a ndu ọwhu l'a-wafu nụ, mbụ unwoke mee unwanyi olemole, l'e-shi l'ime mkpukpu ono futa. Nteke whẹ l'a-byakfuta unu bẹ bụ unu whulewho umere, whẹ l'eme yeḷe agwa, whẹ l'akpa; whẹ adụa unu obu l'ejo-iwhe ono, mu wokfutaru Jerúsalemu, mbụ l'iwhe lile, mu meru Jerúsalemu. ²³ Whẹ l'a-dụ unu obu nteke unu whuru umere, whẹ l'eme yeḷe agwa, whẹ l'akpa, unu amarụ l'iwhe lile ono, mu meru Jerúsalemu bẹ mu te emedu lẹ nkiti labọ. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.”

A turu Jerúsalemu yeru oshi vayinu, ọku keru

15 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ²“Nwa ndiwhe; ?ndẹ iwhe oshi vayinu gude ka ẹkali oshi ọdo, dū l'oswa ree? ³ ?O nweru iwhe oshi iya dū nke ememe? ?Ee-gude iya pyita mkpọ l'eekebeje iwhe? ⁴ Iwhe ọ dū ree bụ t'ò bụru nkụ l'eeye l'ọku. Ọku ekee ya ishi labọ, kepyashia echilabọ iya ekepyashi, ?o nweru iwhe ọ dukwadu nke ememe? ⁵ Nteke ọ dū mgburumgburu bẹ l'adudua rọ iwhe e gude iya eme, ?ochia ntaa, ọku keru iya bẹ l'ee-gude iya mee gunu?

⁶“Ọo ya bụ l'owaa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Ọ kwa gẹ mu wotaru oshi vayinu l'iwhe bụ oshi, dū l'oswa t'ò bụru nkụ l'eeye l'ọku, bụ gẹ mu l'e-wota ndu bu lẹ Jerúsalemu. ⁷ Mu l'a-tanwube iwhe mee whẹ iwhe. Ọo l'ezhi lẹ whẹ nahuru ọku, ọle ọo ọku l'e-kegbushi whẹ. Unu l'a-marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha nteke mu l'a-tanwube iwhe mee whẹ iwhe. ⁸ Mu l'e-me alị ono t'ò daburu iworo, nkele whẹ ta abudu ndu e gude ire whẹ ẹka. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu.”

Jerúsalemu bụ obodo, l'ete gudee ire iya ẹka

16 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ²“Nwa ndiwhe; mee tẹ Jerúsalemu marụ akpamara l'oome. ³ Sụ Jerúsalemu l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha

bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfuru iya ndọwa: Ẹka i shi futa, bụ ẹka a nwuru ghu bẹ bụ l'alị Kenanu. Nna ghu bụ onye Amọru, ne ghu buru onye Hetu. ⁴ O to nwedu onye by-ibufuru eri mkpuru-otubo ghu mbọku a nwuru ghu; t'o nwe onye safuru ukpu; t'e hu ghu unu l'ẹhu; t'a whu-kpu ghu ẹkwa. ⁵ O to nwedu onye Ieru ghu ẹnya l'iwhu whuru ghu imiko, mbu l'o to nwedu onye nweru obu-imiko l'ẹka i nọ nke t'ọ dọ iwhe ono, owhu l'oo-meru ghu. A nwuru ghu laaso ghu oyi; a pata ghu je etuwaha etuwaha l'oma ẹgu.

⁶ "Tọ dọ iya bụ, mu l'aghata, mu whu ghu gẹ l'iir-waswi onwoghu lẹ mme ghu. Ọ buru g'i zẹe potoo lẹ mme ghu ono bẹ mu sọru ghu: 'Nọdu ndzụ!' ⁷ Mu bya emee ghu, i wata evuvu, vua mụgamuga g'oo oshi, gvuru l'egu. I vuta dajarahu, kaa kpurukutu, ẹra bya akfu-geeru ghu akfuru l'obu, ẹji gbaa ghu iyotiyoti. Ọ buru gube onye shi gbaru oto togboru.

⁸ "Mu ghatadekwa ọdo lee ghu ẹnya bya awhu l'i kawaru kpurukutu nke ọlaru nwoke l'ulo. Mu woru onumonu uwe mu whu-kpua ghu; gude gbochia ghu oto. Mu bya eribuaru ghu nte; mu lẹ ghu gbaa ndzụ; i buru nkemu. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁹ "Tọ dọ iya bụ, mu bya egude mini ghu ghu ẹhu, sashia ghu mme ono, bya eworu mmanu-mbeleke hua ghu; ¹⁰ yebe ghu uwe, a kparu l'oma ụma, bya eworu akpokpa e gude akpo mee yee ghu. Mu bya eworu okpobe ẹkwa-ọcha nmabẹ ghu, bya eworu uwe ẹji yee ghu. ¹¹ Mu bya eworu iyagba dojia ghu ẹhu, woru echi mgbalẹka gbabẹ ghu, woru iwhe-onyal'olu nyabẹ ghu. ¹² Mu yee ghu eregede-imi, yee ghu eregede-nchi, woru okpu l'ama ụma kpube ghu l'ishi. ¹³ O noo g'e dojiru ghu mkpola-ododo mee mkpola-ọcha l'ẹhu. Uwe, l'iyeje buru okpobe ẹkwa-ọcha mee uwe ẹji mee uwe, a kparu l'oma ụma. Nri, l'iirije buru nri, e meru l'okpobe uturutuu-bali, mee mmanu-olivu. I buru ụma anyiganyi, bya aburu eze-nwanyi. ¹⁴ Ụma ono, l'ima bẹ meru ẹwha ghu ngashia mba gẹ mba ha. Ụma ono, l'ima bẹ dzuru oke nkele mu meru ghu i dọ ugwu l'ẹnya. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁵ "Ọle ụma ono, l'ima bẹ gbechia bya evude ghu gbade, i gude l'ima ụma wata ọgba okpara, gude ori ogori awha onwoghu kutukutu l'ẹhu ndu l'aghata aghata, woru ụma ghu ono ekeshiru whẹ. ¹⁶ Uwe ghu b'i haru chita kowhaa l'ẹka l'igwaje iwhe gude iya memaa ẹka ono emema, ọ buru l'ẹka ono bẹ l'jinoduje agba okpara ono. Ẹgube iwhe ono, l'iime ta adukwa nke ememe, to duroo nke ememe owu. ¹⁷ O nok-wawho g'i wotaru iyagba, e meru lẹ mkpola-ododo mee lẹ mkpola-ọcha mu ono gude iya meshia okee nteke gwalahaa shi nno awhatashi onwoghu. ¹⁸ I bya achita uwe ono, i kparu l'oma ụma woru kwaa nteke ono ngwa, bya eworu mmanu mu yele isensu mu ono

woru nu iya. ¹⁹ Nri ono, mu nuru ghu bụ iya bụ okpobe uturutuu-witi, mee mmanu-olivu, mee mmanu-enuwono, mu gude azu ghu b'i wotakwaruwho nu nteke ono t'ọ buru ngwo-ẹja, mkpo iya dọ ree. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

²⁰ "Owhu kagee nu bụ l'i chitaru unwegirima unwoke mee unwanyi, i nwushiru mu gude gwaa nteke ono t'ọ buru ngwo-ẹja nri, i nuru whẹ. Ọkpara ono, l'igba ono te edzudia nke t'i haa ya agbagba to? ²¹ I gbushiru unwegirima mu, woru whẹ nu t'a kporu nteke oku. ²² Akpamara ono, l'imegbabe mee okpara ono, l'igba bẹ kpuchiru ghu ẹka l'iwhu, ti nyatahe nteke ono i shi buru nwata, mbu nteke i shi gbaru oto togboru, arwaswi onwoghu lẹ mme ghu.

²³ "Iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu eyeru ghu l'ejo-ememe ono, l'imegbabe bụ, nshobukwaa ghu nsho, nshobukwa ghu nsho! ²⁴ I twhashiru ọlo nwanishi, twhashia ẹka l'igwaje iwhe l'aguga aguga oji. ²⁵ L'ishi mbaduzo nonu b'i turu ẹka l'igwaje iwhe, shi nno woru ụma ono, l'ima whaa kutukutu. Onye l'aghata aghata bẹ l'iwojeru agada tukaaru, ogori l'iiri buru iwhe l'aka shii mbokumboku. ²⁶ Gu lẹ ndu Ijiputu bẹ riru ogori, mbu ndu obutobu ghu ono, ẹgu nwanyị l'anoje enwu whuruwhuru l'ẹhu. Ogori l'iiri buru iwhe l'aka shii mbokumboku, shi nno akpatsu mu ẹhu-eghughu. ²⁷ Ọo iwhe ono bẹ meru, mu machiwaa ẹka abya ghu adada l'ẹhu, temenu mu kebotawaa iwhe l'oke alị ghu. Mu wowaru ghu nu ndu ohogu ghu, bụ unwanyi Filistiya, ẹhu l'achi oku, mbu ndu ono, urwu-alị ono, l'irwu l'eme iwhere. ²⁸ Ogori gu lẹ ndu ọdo l'eri te edzuduru ghu; i chiru ndu Asiriya jeshia; gu lẹ whẹ whaa onwunu kutukutu; whẹ te edzukwaru ghu who. ²⁹ Ogori ono bya aka ghu njo l'ẹhu l'ẹka gu lẹ ndu Babilonu nọ, bụ iya bụ ndu ono, l'agba ikike ngho, obenu lẹ whẹ te edzukwaru ghu who.

³⁰ "Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: I bụ onye meji l'atofuje egwegwa, ọo ya meru, i tsoru emewheshi g'oo nwanyị-okpara, iwhere gvuru l'iwhu! ³¹ I woru ọlo nwanishi yele ẹka l'igwaje iwhe twhashia l'echi-uzo. Ọle i tji natajedu okpoga g'oo unwanyi okpara ọdo. ³² I bụ nwanyị, l'eri ogori, l'akaje oswaru unwoke ọdo amame ji l'alụ ghu alulu! ³³ Onye, l'agba okpara bẹ nwoke l'akfuje ugwo tẹ yele iya zẹe. Obenu lẹ gubedua l'agbeje anu unwoke iwhe tẹ gu lẹ whẹ zẹe, mbu l'jinuje whẹ n-wolazu tẹ whẹ shi l'ẹka dọ iche iche bya alaru ghu l'ulo. ³⁴ Ọgba okpara nkeghu gbakwaru iche l'ẹka unwanyi ọdo nọ. O to nwedu onye l'achije ghu azẹe. O to nwedu onye l'akfuje ghu ugwo tẹ gu l'iya zẹe, ọo gubedua l'agbeje kfu ndu ọdo ugwo tẹ whẹ laru ghu l'ulo; nkeghu gbabukwaru iche.

³⁵ "Ngwa, gube nwanyị-okpara ono; nua iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: ³⁶ Ọ waa bụ iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: I whufuru onwoghu iwhe l'ẹhu gbaru oto, bya eworu onwoghu haaru ndu l'abyakfutaje ghu

azẹẹ whẹ l'awhatoshi l'ijigwa ntekpe, bya egbushia unwegirima ghu gude agwa iya. ³⁷ Eshi-owhu o du nno be mu l'e-rwukota ndu lile ono, l'abyakfutaje ghu azẹẹ bu iya bu ndu ono, l'emeje t'ehu kpeneshihu ghu, mbu ndu i yeru obu mee ndu i kpuru ashi. Mu l'e-rwukota whẹ te whẹ no-whee ghu mgburumgburu buru ogu duru ghu. Mu l'a-nodu l'iwhu whẹ whufu ghu iwhe l'ehu te whẹ whu ghu l'eka i gba oto. ³⁸ Mu l'e-kpe ghu ikpe, l'eekpeje nwanyi, riru ogori yele onye gburu ochi. Mu l'e-gude oke ehughe-eghughu iwhe ono yele okoowhoo iwhe ono wokfuta ghu onwu shi nno gwaa ghu maa. ³⁹ Mu abya enwuru ghu haaru ndu ono gu le whẹ l'azeje; whẹ enwutsushia ulo nwanshi ghu ono; nwukposhia eka ono, l'ijigwaje iwhe. Whẹ l'e-yefu ghu uwe ghu; nyafu ghu iyagba ghu; paru ghu haa t'i gbaru oto togboru. ⁴⁰ Whẹ l'a-chita ikpoto madzu bya etso ghu ogu; ndu ono egude ewhuru tugbuwa ghu; gude ogu-igba saa anu ghu nwirinwiri. ⁴¹ Whẹ l'awuru oku ye l'ulo ghu t'o dzuwa ya; nua ghu awhu l'eka igweligwe unwanyi odo l'ele ghu enya. Mu l'e-me t'okpara ono, l'ijigba buru kperemu, gu akfu-buhu unwoke ugwo te whẹ lajeru ghu l'ulo. ⁴² O noo nteke ehughe-eghughu mu l'a-dazhita; mu ekobuhuru ghu okoowhoo; mu abya ejizeta; ehughe-eghubuhu mu eghe.

⁴³ "I ti nyatadu g'o shi duru ghu le nwata; i gude iwhe ono, l'iimegbabe akpatsu mu ehughe-eghughu. Oo ya meru g'o gude mu je l'a-gwata ghu ugwo iwhe ono, i meru. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono. ?Oo gunu meru i rilaha ogori yekobe l'akpamara owhu, l'iimegbabe?"

⁴⁴ "Sua, ndu l'anma etu l'a-nmakutajekwa ghu l'etu su: 'Oo ge ne du bu ge nwa iya nwanyi l'aduje.' ⁴⁵ Oo ge ne ghu du bu ge gubedua dukwawho, mbu ne ghu ono, kpuru ji iya mee unwegirima iya ebo-ebo l'afu. Oo g'unwune ghu nwanyi du bu ge gubedua dukwawho, mbu unwune ghu nwanyi ono, kpuru ji whẹ mee unwegirima whẹ ebo-ebo l'afu. Ne unu bu onye Hetu, nna unu buru onye Amoru. ⁴⁶ Onye bu nwune ghu nwanyi nke ogurennya bu Sameriya. Eka yele unwada iya bu be bu l'uzo isheli eka i bu. Nwune ghu nwanyi nke nwata be bu Sodomu. Eka yele unwada iya bu be bu l'uzo ohuda eka i bu. ⁴⁷ I nwutaru eka whẹ melaha umere, whẹ l'eme mee akpamara, whẹ l'eme; o noo te edzuru ghu; umere nkeghu gbẹ bya aka njo amame nkewhe. ⁴⁸ Nnaji-Oha, bu Onye-Nwe-Oha be l'ekfu su: Mu vuru-a ishi mu ge mu vu iya, be nwune ghu nwanyi, bu Sodomu yele unwada iya te emejekwaru egube iwhe gu l'unwu-ada ghu meru.

⁴⁹ "Iwhe bu ejo-iwhe, nwune ghu nwanyi ono, bu Sodomu meru bu owa: Yebedua yele unwada iya be kunukaru onwowhe ekuku, whẹ nweru oke ewho, bya aburu ndu ori iwhe-nkuni, whẹ te eyeru ndu ukpa mee ndu l'adua g'o haru whẹ eka. ⁵⁰ Whẹ shi eku onwowhe eku; eme akpamara l'iwhu mu. Oo ya meru mu

tufu whẹ g'oo ekpu-utara ge mu whuru iya. ⁵¹ Iwhe-du-aji ndu Sameriya meru te ekedu owhu gubedua meru ebo. Akpamara, i meru be ka nke unwune ghu ono shii. Akpamara nkeghu be meru t'o du g'oo l'unwune ghu nwanyi be du chiriri mee elede iya enya. ⁵² Vukwaru iwhe-iwhere, i meru onwoghu; o noo l'i mewaru, o nweru eka l'aa-hata unwune ghu nwanyi ahata owhu. Iwhe-du-aji, i megbaberu be ka nke whedua nkajishi; o buru iya meru; o du ge-woo le whẹ ka gubedua odu chiriri. T'iwhere bukwaru nkeghu; vukwaru iwhe-iwhere, i meru onwoghu, nkele i meru o du ge-woo l'unwune ghu nwanyi be du chiriri.

⁵³ "Ole g'o dule-zhia be mu l'e-me te Sodomu yele unwada iya mee Sameriya yele unwada nkiya lwawhukota azu l'onodu oma whẹ. Mu l'e-mekwawho gube Jerusalemu t'i lwawhu azu l'onodu oma nkeghu g'oo whedua. ⁵⁴ Oo ya bu l'iwhere l'a-bulekwa-a nkeghu. Iwhe iwhere ono, i meru onwoghu be unwune ghu nwanyi l'e-gude iya dua onwowhe obu. ⁵⁵ Unwune ghu unwanyi, mbu Sodomu yele unwada iya mee Sameriya yele unwada iya l'a-bya adawhu azu l'onodu mbu, whẹ shihawa nodu. Gubedua gu l'unwu-ada nkeghu abya adawhukwawho azu l'onodu mbu, unu shihawa nodu. ⁵⁶ ?Ti shidu egudeje onu atu-byishi nwune ghu nwanyi ono, bu Sodomu nteke ono, i shi ekukwadu onwoghu nwaha-ge-l'ohaha; ⁵⁷ mbu temenu ejo-ememe ghu futade iwhe? Ntaa b'o duwaa ghu nno nkele unwada Edomu mee unwada Filistiya gudewa ghu eme iwhe ochi, mbu ndu ono, no-wheru ghu mgburumgburu bu iya bu ndu ono, l'akpo ghu ebo-ebo l'afu. ⁵⁸ Vukwaru iwhe i ritaru l'ogori mee iwhe i metaru l'akpamara. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono.

⁵⁹ "O waa iwhe Nnaji-Oha, bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: Mu l'a-kfu ghu ugwo iwhe i meru, o noo nkele o to nwedu iwhe i guberu nte ono, i riburu mu, shi nno mebyia ogbandzu ono, mu le ghu gbaru. ⁶⁰ Obenu le mbedua l'a-nyata ogbandzu ono, mu le ghu gbaru nteke ono, i bu nwata. Mu le ghu l'a-gba ndu, l'a-no jeye le gbururu. ⁶¹ A bya le gubedua; ji-nyata umere ono, i shi emeje; iwhere iya egude ghu nteke mu l'edulataru ghu unwune ghu nwanyi; nke ogurennya mee nke nwata. Mu l'e-duta whẹ dulataru ghu te whẹ buru unwada ghu. Ole o noo te etsokwa l'ogbandzu mu le ghu gbaru. ⁶² Mu l'e-me t'ogbandzu mu le ghu du owhuu; gu amaru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Oha. ⁶³ Mu l'aguru ghu nu l'ejo-iwhe ono, i megbaberu, ole i nyata-je iya; iwhere iya egude ghu; onu aburu ghu kpurukujingu l'eka iwhere du ghu. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu."

Etu, e gude ugo labo yele oshi vayinu nmaa

17 Onye-Nwe-Oha bya ekfuru okfu yeru mu su:
² "Nwa ndiwhe; tua ilu; gude etu kfuaru ozo-ulo

ndu Ízureḷu okfu. ³ Sù whẹ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Ugo, ha shii, akwẹka iya ha shii; ẹba iya hagee ogologo ogologo, tẹmenu o fua ẹba kwọtokwoto l'ẹhu dengashia ya iwhe edengashi, bẹ byarụ ugwu ugwu Libanonu, je awọru ẹka l'ọnunu oshi sida, ⁴ kakwota ọnunu oshi sida ono; gude lashia alị ẹka l'aagba ikike ngho, o woru iya dzabẹ l'obodo ono, l'aagba ikike ngho ono.

⁵ "O nokwawho g'o wotaru mebyi iwhe shi l'alị Ízureḷu je akya l'alị, iwhe l'emehuje emehu. Ọ kuru iya l'aguga ẹka mini jiru ejiji nke ọwhu l'oo-vuta evuta g'oo oshi wilo, gvuru lẹ mgboro mini. ⁶ Mebyi iwhe ono bya efuta bụru oshi vayinu, dọ nwa mkpudalị; ọ bya awata ababa; bakashihu. Ẹkali iya tsee ogologo whobe ọzo imeli ẹka ugo ono nọ; ọgbaragbu iya gbamia agbami l'ime alị. Tọ dọ iya bụ, ọ bụru oshi vayinu; mokashia ẹkali; ẹkwo iya kpuru gayii.

⁷ "A bya enweru ugo ọdo, hakwawho shii, akwẹka iya hakwawho shii; tẹmenu o fua ẹba kwọtokwoto l'ẹhu. O noo ya, ọgbaragbu oshi vayinu ono gojia jekfushia ya; ẹkali iya gobe jekfushia ya nke ọwhu l'oo-gbajẹ iya mini. ⁸ Oshi vayinu ono b'a dzabẹru l'ẹka alị dọ ree l'aguga ẹka mini jiru ejiji nke ọwhu l'oo-mokashi ẹkali; mishiya akpuru; bụru oshi vayinu, dọ ugwu.

⁹ "Sù whẹ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Ọo-wadụ nọ mbụ oshi vayinu ono? Ọgo mbụ whọ te ewhetadu iya nọ l'ọgbaragbu, jikoshia akpuru iya mee t'irwu, o rwutaru nke ọwhuu nwulwashihu? Ọ tọo chọdu ọkpẹhu; tọo chọ t'a ha l'igwe tẹmenu e wheta iya l'ọgbaragbu. ¹⁰ Ọ -buru nọ mọo l'e whetaru iya je adzabẹ l'ẹka ọdo, ọo-wadụ nọ? Wherewhere ọzo ẹnyanwu-awata jia ya l'ẹhu, tọo nwulwashihudu nọ? Tọo nọdudu nọ l'ẹka a dzarụ iya nwulwashihu?"

¹¹ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ¹² "Kfuru ndu ọzo-ulo ono, kwefuru ike sù whẹ agha: Ọunu ta amadụ iwhe iwhe ono futaru? Kfuru whẹ l'eze ndu Bábyilonu bẹ byarụ Jerúsalemụ bya akpata eze yeḷe ndu ishi obodo ono kpuru lashia Bábyilonu. ¹³ O duta onye shi l'uwhu eze onye lanu yeḷe iya gbaa ndzụ, bya emee ya t'ọ ribuaru iya nte. Ọ chitakwawho ndu nweru ẹnya l'alị ono chifu, ¹⁴ nke ọwhu alị eze ono l'a-lwa alị, ya eje ewolitahe ishi ọdo, iwhe l'emechia whẹ awafu bụ lẹ whẹ doberu ọgbandzu whẹ gbarụ. ¹⁵ Obenu l'eze bẹ kwefulerua ike, ye ndu ozhi iya tẹ whẹ jeshia Íjiputu je achitaru iya inya mee ikpoto ndu ojogu. Ọo-mekotadu iya nọ? Onye l'eme ẹgube iwhe ono, ọo-ladunu ẹwoma? Ọo-mebyi ọgbandzu ono laa ẹwoma?"

¹⁶ "Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha bẹ l'ekfu sụ: Mu vuru-a gẹ mu vu iya, bẹ onye eze ono l'a-nodu lẹ Bábyilonu nwuhu nkele o too dobedu iwhe o riiburu lẹ nte mee ọgbandzu ono, yeḷe onye eze ndu Bábyilonu gbarụ, bụ onye doberu iya l'oshi-eze ono. ¹⁷ Fero yeḷe

ndu ojogu iya, ike dọ, mee ikpoto ndu o nweru ta adukwa ike eyetaru iya ẹka l'ogwu, mee ndu Bábyilonu bya akoshia ogudu tya ose-ogwu tẹ whẹ gude gbua igweligwe madzụ. ¹⁸ Ọ tọo byazhidua l'a-la ẹwoma, o noo nkele o to dobedu iwhe o riburu lẹ nte yeḷe ọgbandzu ono, ọ gbarụ.

¹⁹ "Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu vuru-a ishi mu gẹ mu vu iya, bẹ nte ono, o riburu to dobe iya mee ọgbandzu ono, o mebyiru bẹ mu l'e-me t'ọ tukoru iya l'ishi. ²⁰ Mu l'agharu iya ugwu, l'a-nma iya g'oo ọnya. Mu l'a-kpuru iya jeshia Bábyilonu je anya ya awhu l'ẹka ono nkele o to kwedu tẹ mu gude ire iya ẹka. ²¹ Ndu ojogu iya, a pyiru ẹka hota bẹ l'a-gbata gbabaruu ogu-igba, l'a-takota ishi whẹ. Ndu ọwhu wafuru nọ bẹ l'a-chikashi tẹ whẹ dzuru ẹka lile. Nteke ono unu amarụ lẹ mbẹdua bụ Onye-Nwe-Ọha bẹ kfuwaru nkemu.

²² "Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:

"Mbẹdua l'onwomu l'e-gude ẹka

mu kajita ọnunu oshi sida ono, tseru ogologo, mbụ lẹ mu l'a-kajita ẹka dọ nonwunonwu l'oshi ono, je eworu iya dzabẹ l'ugwu, ha l'eli ha ewhekerewhe.

²³ Mu l'a-dzabẹ iya l'ugwu Ízureḷu, kakota l'eli.

Oshi ono emokashia ẹkali,

mishiya akpuru, bya aburu oshi sida, dọ ugwu.

Unwu-enu l'udu iya l'udu iya abya anodu iya akpa ẹkfunu.

Ẹkali iya aburu aguguru, unwu-enu ono l'a-noduje.

²⁴ Oshi dukota l'egu l'a-marụ l'ọo Mụ bụ Onye-Nwe-Ọha.

Mbụ lẹ mu l'emeje oshi, ha l'eli t'ọ dọ nwa mkpudalị, mu l'emeje oshi dọ nwa mkpudalị t'ọ ha l'eli.

Mu l'emeje oshi, dọ oyii t'ọ kpõnwua,

mu l'emeje oshi kpõnwuru akpõnwu t'ọ jakerehu.

"Mbẹdua bụ Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu, mu je l'e-me iya gẹ mu kfuru iya."

Onye l'eme iwhe-dụ-ẹji bẹ l'a-nwuhu

18 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ² "Ọo gunu bẹ ẹtu ono, unu l'anmajẹ l'alị Ízureḷu futaru? Mbụ ẹtu ono, unu l'anmajẹ sụ:

"Ndu bụ nna bẹ riru gurepu, l'anwu ọnu, ọ kpõlahaa unwegirima eze ihu."

³ "Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha bẹ l'ekfu sụ: Mu vuru-a ishi mu gẹ mu vu iya, bẹ unu ta anmahedu ẹtu ono ọdo lẹ Ízureḷu. ⁴ Sụa, ndzụ madzụ l'owhu bukwa mbẹdua nwe iya. Ndzụ ndu bụ nna mee ndzụ unwegirima bẹ bụ mu nwekota iya. Onye l'eme iwhe-dụ-ẹji bẹ l'a-nwuhu.

⁵ "Madzụ -buru onye dọ chiriri; bụru onye l'eme iwhe iwu kfuru; l'eme iwhe kfuru nhamunha; ⁶ onye ọbu bụru onye l'ete erije iwhe a gbarụ ẹja l'ugwu ẹka l'aag-

waję iwhe, tọ barų agwa ọzo-ọlo ndu Ízureḷu eja; onye ọbu te ejekfuje nyee madzų ibe azęę; tọ lajęru nwanyi, nsọ l'eme l'ọlo; 7 tọ bu onye l'akpaję onye ọdo ęhu; bųru onye l'ewojeru iwhe mkpalęka, onye ji iya ųgwo nųru iya nų-whu onye ọbu azų, bųru onye l'ęte ana nfų; l'oowojeru nri iya nų onye ęgu l'eme; woru uwe chęę onye l'agba ọto, 8 onye ọbu bųru onye l'ęte ejeje madzų ųgwo tukobe iya ọnwurunwa; to jeje madzų ųgwo ele ęnya urwu, bųru onye l'esefuje ęka l'iwhe dų eji; bųru onye l'ekpeshijeru madzų yele ibe iya okfu l'ųzo kfųru nhamųnha. 9 Ọ bųru onye l'emeje iwhe mu tọru ọkpa iya; l'oogudeje ire-lanų dobe nsọ mu. Onye l'eme ęgube ono bę bų onye dų chįriri. Onye ọbu bę l'a-nọdu ndzų. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bų Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

10 "Onye ọbu -nwųta nwa, nwa iya ono ghaa rii melahaa iwhe-ike; gbulahaa ọchi; 11 emewaro iwhe ọdo, nna iya l'ęte emejebua, mbų l'oorije iwhe a gbarų ęja l'ugvu ęka l'aagwaję iwhe; emebyishi nyee madzų ibe iya, 12 bųru onye l'akpa ndu ųkpa męę ndu l'adųa g'ọ harų whę ęhu; bya abųru onye l'anawhe nfų, onye l'ęte ewojeru iwhe mkpalęka, onye ji iya ųgwo nųru iya nų-whu onye ọbu azų, bųru onye l'abarų agwa eja; emekashi akpamara; 13 ọ bųru onye l'ejeje madzų ųgwo ọnwurunwa, bųru onye l'ejeje ųgwo ele ęnya urwu. Onye l'eme ęgube ono ?l'ọo-nọdu-a ndzų? Waawaa, ọ tọo nọdudu ndzų! Onye l'eme ęgube akpamara ono nwųhujekwa, mmee-ọchi iya atukoru iya l'ishi.

14 "Ọle ọ -bųru lę yebe nwata ono l'onwiya bya anwųta nwa, nwata ono whųkota iwhe-dų-ęji, nna iya meg-baberu, jįka ome gę nna iya meru, 15 mbų too rije iwhe a gbarų ęja l'ugvu ęka l'aagwaję iwhe, tọo barų agwa ọzo-ọlo ndu Ízureḷu eja, too mebyishije nyee madzų ibe iya, 16 tọo kpa madzų ęhu, tọo nataję madzų iwhe mkpalęka, tọo bų onye l'ana nfų, bųru onye l'ewojeru nri iya nų onye ęgu l'eme, woru uwe chęę onye l'agba ọto, 17 bųru onye l'esefuje ęka l'ejo-iwhe, bųru onye l'ete ejeje madzų ųgwo ọnwurunwa, too jeje ųgwo ele ęnya urwu, ọ bųru onye l'edobeje nsọ nke mųbe Onye-Nwe-Ọha, eme iwhe mu tọru ọkpa iya. Onye l'eme ęgube ono ta anwųkwa ọnwu ejo-iwhe, nna iya meru. Ọo-nọdu ndzų. 18 Obenu lę nna iya nwųhufutaje l'ejo-iwhe, l'oome nkele ọ bų onye l'eri madzų urwu, bųru onye l'ana madzų ibe iya nfų, bųru onye l'ęte eme iwhe dų ree l'echilabọ ndibe whę.

19 "Ọle aji, unu l'agbeje aji bų: 'Ọo gųnu meru nwa ta anwųje ọnwu iwhe-dų-ęji, nna iya meru?' Ọ -bųru nwa-ta bę l'eme iwhe iwu kfuru męę iwhe kfųru nhamųnha, bya asaa ęnya lę mini eme iwhe mu tọru ọkpa iya, bę nwata ọbu nọdufutajekwa ndzų. 20 Onye meru iwhe-dų-ęji bų iya l'a-nwųhu. Nwa ta anwųdu ọnwu iwhe-dų-ęji, nna iya meru, nna ta anwų ọnwu iwhe-dų-ęji, nwa iya meru. Ọdu-chįriri nke onye dų chįriri bę l'a-

laru iya, ejo-ememe nke onye l'eme ejo-ememe alaaru iya.

21 "Onye l'eme ejo-ememe ghaa rii parų iwhe-dų-ęji, l'oome haa melahaa iwhe mu tọru ọkpa iya; eme iwhe iwu kfuru męę iwhe kfųru nhamųnha, onye ọbu nọdufutajekwa ndzų; ọ tọo nwųhudu. 22 Emeswe, o shi emesweje ta adųdu ọwhu l'aa-nyatakwadų agų atukobe iya. Ọo-nọdu ndzų; eshi-ọwhu l'ome iwhe dų chįriri. 23 Ọnwu onye l'eme ejo-ememe ta atsọkwa mu ųtso. Iwhe kachia mu ųtso bų l'ọ harų ejo ųzo, l'ooshi nọdu ndzų. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bų Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

24 "Nteke bų l'ọo onye dų chįriri bę gharų rii parų iwhe dų chįriri ono, l'oome haa, melahaa ejo-iwhe, melahaa ųdu akpamara, onye l'eme ejo-ememe l'emeje; ?ọo-nọdu ndzų mbų onye ọbu tọo? Iwhe dų chįriri lile, o mekotaru ta adųdu ọwhu l'aa-nyatakwadų mọo nnanų. Ọo-nwųhufutajekwa, o noo nkele ọ bų onye l'eete egudee ire iya ęka, bųru onye l'eme iwhe-dų-ęji.

25 "Ọle unu l'agbeje ekfu sų l'iwhe Onye-Nwe-Ọha l'eme ta akfųduru nhamųnha. Unu ngabę nchį unubę ọzo-ọlo ndu Ízureḷu! ?Unu sųru l'iwhe mu l'eme ta akfųduru nhamųnha? ?Tọ bų-chidua unubędua l'eme iwhe l'ęte akfųaru nhamųnha? 26 Nteke onye dų chįriri gharų rii parų iwhe dų chįriri, l'oome haa; melahaa ejo-iwhe, bę onye ọbu l'a-nwųhukwa. Ishi ọnwu iya bų ejo-iwhe ono, o meru. 27 O nokwawho gę bų onye l'eme ejo-ememe ghaa rii parų ejo-ememe, l'oome haa, melahaa iwhe iwu kfuru męę iwhe kfųru nhamųnha, onye ọbu adzọta onwiya ndzų. 28 Eshi-ọwhu ọ kpọ-whuru ęgò azų parų emeswe ono, o shi emeswe haa b'ọ nọdufutajekwa ndzų, ọ tọo nwųhudu. 29 Ọle, unubę ọzo-ọlo ndu Ízureḷu l'egbeje ekfu sų l'iwhe Onye-Nwe-Ọha l'eme ta akfųduru nhamųnha. Unubę ọzo-ọlo ndu Ízureḷu, ?unu sųru l'iwhe mu l'eme ta akfųduru nhamųnha? ?Tọ bų-chidua unubędua l'eme iwhe l'ęte akfųaru nhamųnha?

30 "Ọo iwhe ono meru g'ọ gude mu je l'e-kpe unubę ọzo-ọlo ndu Ízureḷu ikpe. Onyenọnu bę mu l'e-kpe ikpe lęge iwhe o meru dų dų. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bų Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. T'unu daa onwunu ųta parų omesweshi iwhe ono, unu l'eme haa, nke ọwhu ejo-iwhe, unu l'eme l'ęte eme unu t'unu bųru kpurupy-ata. 31 Unu jįshia onwunu mmeswe, unu l'eme l'ęhu; meberu onwunu obu ọwhųú męę ume ọwhųú. ?Ọo gųnu meru unu l'a-chọru onwunu ọnwu; unubę ọzo-ọlo ndu Ízureḷu? 32 Ọ tọ dųdu onye ọnwu iya l'atsọ mu ųtso. T'unu daa onwunu ųta lwawhu azų bya anọdu ndzų. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bų Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

Egву-aawhу, a guru ndu ishi ndu Ízurẹlu

19 “Gуaru ndu ishi ndu Ízurẹlu egvu-áwhу, ² sу whẹ agha:
 “Ne unu shi buru ne oduu-gburu-agу, nọ l'echilabo oduu.

O shi azeje l'echi ẹka unwu oduu-gburu-agу nshiji dọru.

O shi anọduje ehe unwu iya.

³ O heru nwa iya lanу jeye o kafuta buru oduu, shihuru ike.

O nwuru ge l'eeshije gbuta anу lajashia.

O bya atalahaa anу madzу pyaapyaa.

⁴ Mba dу iche iche be nuru ako-etu iya.

Whẹ mee ya, o nwulahu l'iduma whẹ.

Whẹ gude aga kota iya, kpua ya wuru-wuru lashia Íjiputu.

⁵ Nteke ne oduu ono whuru l'iwhe ya l'ele enya iya l'ehu nwa iya ta adudu lege o leri enya iya, o duta nwa iya odo, hee jeye o kafuta buru oduu, shihuru ike.

⁶ Nwa oduu ono bya etsoru ibe iya ejewhe, nkele o kafutawaru buru oduu, shihuru ike.

O bya anwua ge l'eeshije gbuta anу lajashia,

O bya atalahaa anу madzу pyaapyaa.

⁷ Ẹka whẹ turu o buru agbarike b'ọ zupuyashiru, o mee mkpukpu whẹ; o buru ochuwu.

Ekiri, o boru be meru otsu egvu gude alі ono yele ndu bu iya nu.

⁸ Tọ dу iya bu, mba, dу iche iche, shi l'alі, dу iche iche, gbarу iya mgburumgburu bya iya otso oгу.

Whẹ bya eworu ugbu whẹ ghaaru iya o nwulahu l'iduma whẹ.

⁹ Whẹ nwuchia ya l'iwhe, gude aga kpua ya wuru-wuru, kpụ-jeru eze ndu Bábyilonu.

Whẹ nwuru iya ye le mkporo.

A nu-buhu olu iya l'ugvu ndu Ízurẹlu.

¹⁰ Ne ghu be dу g'ọo oshi vayinu, a dzaru le mgboro mini.

O mja mebyi nweru ekwo nkele mini, tsuru iya l'ehu.

¹¹ Oshi iya be shihuru ike dу nke t'e gude iya meta mkpalẹka onye eze.

Vayinu ono bya evuta ha l'eli je etsua ishi l'igweli.

Onyenonu be whuru g'ọ habe l'eli mee g'ọ nweberu ekwo.

¹² Ọle ndu ẹhu l'eghu eghu whetaru iya l'ukfu; tja l'alі.

Wherewhere, shi l'uzo

enyanwu-awata bya amikpoo mebyi iya amikpo.

A bya ajikoshia akpuru iya.

Ẹkali iya ono, shihuru ike kpokota nkụ; oku kepyashikota iya.

¹³ A bya eworu iya je adzaa l'echi-egu ntaa, l'alі, kpuru gbengu, mini l'adua.

¹⁴ Oku shi l'oshi vayinu ono

gbanwuhu dzua ekali iya yele mebyi iya.

Ẹkali shihuru ike ta anọhe iya

nke t'e gude iya meta mkpalẹka onye eze.”

O kwa egvu áwhу ndono; e je l'aa-gу iya oгу egvu-aawhу.

Ndu Ízurẹlu l'ekwefuru Chileke ike

20 Tọ dу iya bu, o rwua l'abalі iri l'onwa ise l'awha nke esaa, uwhodu ndu bu ogurenya Ízurẹlu by-atashia njita l'eka Onye-Nwe-Ọha. Whẹ bya adoshia l'iwhu mu. ² Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu su: ³ “Nwa ndiwhe; kfuru yeru ndu bu ogurenya Ízurẹlu sу whẹ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: ?Ọo njita be unu byaru mu ajita tọo? Mu vuru-a ishi mu ge mu vu iya, be mu ta abyakwa l'e-kwe t'unu jita mu iwhe. O nokwa ge Nnaji-Ọha, bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁴ “Nwa ndiwhe; ?і kwakobewaru t'i kpee whẹ ikpe? ?і kwakobewaru t'i kpee whẹ ikpe? Tja whẹ akpamara ono, nna whẹ megbaberu l'iwhu. ⁵ Sу whẹ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mbọku mu hotaru Ízurẹlu be mu paliru ẹka imeli ribuaru ẹpa Jekopu nte; mu bya emee, whẹ marу onye mu bu nteke whẹ nọ l'alі Íjiputu. Mu paliru ẹka imeli ribuaru whẹ nte sу whẹ: Ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu. ⁶ Ọo mbọku ono be mu nodu ribuaru whẹ nte le mu l'e-dufuta whẹ l'alі Íjiputu je edobe whẹ l'alі, mu chotaru whẹ, mbу alі mini-era eswi yele mmanу-enwu jiru ejiji bu iya bu alі kagezhia uma l'iwhe bu alі nonu. ⁷ Mu suru whẹ t'onyenonu parу agwa ono, l'asọ oyi ono, whẹ swoberu enya haa, te whẹ be egudekwa ogwa agwa ndu Íjiputu merwushia onwowhe. O kwa Mu bu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke unu.

⁸ “Ọle whẹ kwefuleru mu-a ike, jika le whẹ ta angabeduru mu nchi, tọ dу ge whẹ ha harу ogwa agwa ono, l'asọ oyi ono, whẹ swoberu enya, whẹ ta aha ogwa agwa nke ndu Íjiputu. O noo ya, mu kpebua le mu l'ekpukpushi whẹ oke ẹhu-eghughu mu, mbу le mu l'eworu ẹhu-eghughu mu zube whẹ l'ehu l'alі Íjiputu.

⁹ Obenu le mu gude iswi t'ewha mu be emebyihu l'iwhu mba ono, ndu Ízurẹlu shi buru le nkewhe parу whẹ haa, nkele mu noduhawa l'iwhu ndu ono, mee te ndu Ízurẹlu marу onye mu bu, bya ekfuaru whẹ le mu l'e-dufuta whẹ l'alі ndu Íjiputu. ¹⁰ Tọ dу iya bu, mu bya edufuta whẹ l'alі Íjiputu, duru whẹ je dobe l'echi-egu.

¹¹ Mu bya eworu iwhe mu toru okpa iya te whẹ tsoje doberu whẹ, bya egoshi whẹ nsọ mu, owhu bu onye doberu iya nu onye obu anodu ndzụ. ¹² Mu wokwaruwọ mbọku-otuta-ume doberu whẹ t'ọ buru iwhe-ohubama, dу l'echilabo mu le whẹ nke owhu whẹ

l'a-marū l'ọo mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha l'emeje whẹ tẹ whẹ dū nsọ.

¹³ “Ọle ọzo-ulo ndu Ízureḷu bẹ kwefulerua mu ike l'echi-ẹgu, jịka lẹ whẹ te emedu iwhe ono, mu tọru ọkpa iya tẹ whẹ meje, jịka lẹ whẹ te edobedu nsọ mu ono, bụ onye doberu iya nū onye ọbu anọdu ndzụ. Whẹ woru mbọku-ọtuta-ume nkemu merwushia t'ọ dūhe nsọ. Mu rja nke tẹ mu kpushi whẹ oke ẹhu-eghughu mu l'echi-ẹgu ono gude mee tẹ whẹ bụru kpurupyata. ¹⁴ Obenu lẹ mu parū whẹ haa l'iswi t'ẹwha mu be emebyihu l'iwhu mba ono, mu nọdu l'iwhu whẹ dufuta ndu Ízureḷu. ¹⁵ Mu nọdukawho l'echi-ẹgu l'ẹka ono palia ẹka imeli ribuaru whẹ nte lẹ mu te eduhedu whẹ eje l'alị ono, mu nūru whẹ, mbụ alị ono mini-ẹra eswi yeḷe mmanụ-ẹnwu jiru ejiji ono. ¹⁶ Mkpata iya bụ lẹ whẹ jikaru odobe nsọ mu, haa otso iwhe mu tọru whẹ ọkpa iya tẹ whẹ tsoje, bya eworu mbọku-ọtuta-ume nkemu merwushia t'ọ dūhe nsọ, nkele ẹka obu whẹ ka anọno bụ l'ogwa agwa. ¹⁷ Ọle mu whuleru whẹ ẹ imiko, haa whẹ egbushi, haa ome tẹ whẹ chihu l'echi-ẹgu ono. ¹⁸ Ọo l'echi-ẹgu ono bẹ mu nọdu sụ ụnwegirima whẹ: 'Unu be etsokwa ọkpa nna unu whẹ, unu be edobekwa nsọ whẹ, unu be egudekwa ọgwa ntẹkpe whẹ merwushia onwunu! ¹⁹ Ọ kwa Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu. Iwhe unu l'a-nọdu etso bụ iwhe mu tọru ọkpa iya, unu akwabẹru nsọ mu ẹnya, meje iya ememe. ²⁰ Unu dobe mbọku-ọtuta-ume nkemu nsọ t'ọ bụru iwhe-ọhubama dū l'echilabọ mu l'unu, nke ọwhu unu l'a-ma l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu.'

²¹ “ Ọle ụnwegirima whẹ bẹ kwefuru mu ike, jịka lẹ whẹ te etsodu iwhe mu tọru whẹ ọkpa iya, mbụ lẹ whẹ ta akwabẹduru nsọ mu ẹnya mee ya ememe, mbụ nsọ mu ono, bụ onye meru iya nū, ya nọdu ndzụ. Tẹmenu whẹ merwushikwaawho mbọku-ọtuta-ume nkemu t'ọ dūhe nsọ. O noo ya, mu rja nke tẹ mu kpukpushi whẹ oke ẹhu-eghughu mu, mbụ tẹ mu woru ẹhu-eghughu mu byabẹ whẹ l'ishi l'echi-ẹgu ono. ²² Ọle mu sewhuru ẹka azụ, parū whẹ haa l'iswi t'ẹwha mu be emebyihu l'ẹnya mba ono, mu nọdu l'iwhu whẹ dufuta whẹ. ²³ Mu byakwa anọdu l'echi-ẹgu ono palia ẹka imeli ribua nte lẹ mu l'a-chikashi whẹ tẹ whẹ dzuru mba gẹ mba ha, tūkaa whẹ nnanụ nnanụ l'alị, dū iche iche, ²⁴ o noo nkele whẹ jikaru odobe nsọ mu, jịka ome iwhe mu tọru ọkpa iya, bya eworu mbọku-ọtuta-ume nkemu merwushia t'ọ dūhe nsọ. Ẹka ẹnya whẹ gbechia dū bụ lẹ ntẹkpe ono, nna whẹ gwarū. ²⁵ Ọo ya bụ, mu kwee tọoru whẹ ọkpa iwhe l'adụ ree, bya edoberu whẹ nsọ ọwhu, l'ẹte eduba whẹ lẹ ndzụ. ²⁶ Mu panuru whẹ haa, whẹ gude ẹja, whẹ l'agbajẹ merwushia onwowhe, mbụ whẹ kpọlahaa ọkpara whẹ ọku nū agwa. Ọ bụru nnta gẹ l'ee-shi tẹ mu nua whẹ awhụ bẹ mu gude mee iwhe ono, nke ọwhu whẹ l'a-marū l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.'

²⁷ “ Ọo ya bụ, nwa ndiwhe, kfuru yeru ọzo-ulo ndu Ízureḷu sụ whẹ agha: 'Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Ụzo ọdo, nna unu whẹ shi kfubyishia mu bụ lẹ whẹ te edobedu onwowhe ọga.

²⁸ O noo lẹ nteke mu duru whẹ bata l'alị ono, mu riburu whẹ lẹ nte lẹ mu l'a-nū whẹ bẹ l'abuje, ẹka whẹ whuru ugwu, m'ọ bụ oshi, nweru mkpẹekwo, whẹ anọdu l'ẹka ọbu wata ọgba ẹja. Whẹ gude ẹja ono, whẹ l'agba kpatsua mu ẹhu-eghughu. Ẹka ono bẹ whẹ nọdu kpọo isensu, l'eshi kwẹkwẹkwe ọku, nọdu iya gbaa ẹja mmẹe. ²⁹ Mu jia whẹ sụ: 'Ẹka ono, unu l'ejeje ọgwa iwhe ono bụ gūnu?' ” Ọo ya meru, e kulaha ẹka ono Bama † byeye ntanụ.

³⁰ “ Ọo ya bụ, kfuru ọzo-ulo ndu Ízureḷu sụ whẹ agha: Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Ọo gūnu meru unu hata omerwushi onwunu egube ono, nna unu whẹ merwushiru onwowhe? Mbụ unu hata ọgwa agwa whẹ ono, bụ iwhe l'asọ oyi, shi nno eri ogori?' ³¹ Ẹja ono, unu l'agba ono mēe ụnwegirima unu ono, unu l'akpoje ọku gude gbaa ẹja, mbụ l'agwa ono, unu l'agwa bẹ unu gude emerwushi onwunu byeye ntanụ. Unubẹ ndu Ízureḷu ta abyahekwa mu njita ọdo. Mbụ lẹ mu vuru-a ishi mu gẹ mu vu iya, bẹ unu l'ẹte abyadụ l'a-jitabaa mu iwhe ọdo. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Onye-Nwe-Ọha l'a-safu ejo-ududu, dū lẹ Ízureḷu

³² “ 'Unu l'asuje l'unu chọru t'unu dū g'ọo ndu mba ọdo, mbụ t'unu dū g'ọo ndu mgboko, bụ ndu l'abarū mkpirikpi oshi mēe ẹwhuru ẹja. Ọle iwhe ono, unu l'ari ta abyadū l'a-nwụ anwụ. ³³ Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: Mu vuru-a ishi mu gẹ mu vu iya, bẹ bụ ẹka-ike mēe ọkpehu mēe ẹhu-eghughu bẹ mu l'e-gude achi unu. ³⁴ Mu l'e-goshi unu ẹka-ike mu mēe ọkpehu mu mēe ẹhu-eghughu mu mēe mu dufutalewho unu lẹ mba ono, unu nọkota mēe l'alị ono, a chiru unu je edobe. ³⁵ Mu l'a-chiru unu bata l'echi-ẹgu ndu mba ono; mu anọdu l'ẹka ono kpee unu ikpe iwhe l'iwhu. ³⁶ Ọo gẹ mu kperu nna unu whẹ ikpe l'echi-ẹgu alị Íjiputu bẹ bụ gẹ mu l'e-kpe iya unu. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ³⁷ Mu l'edoberu unu mkpuru, unu l'a-nọ awughashi lẹ mkpula, mu agụ unu ọgu, mu emee unu t'unu dobeje ọgbandzu ono, mu l'unu gbarū. ³⁸ Iwhe bụ ndu kwefuru ike mēe ndu mesweru mu nū bẹ mu l'a-tufu g'ọo ẹkpu-utara l'echilabọ unu. Ndu ono bẹ mu l'e-dufuta l'alị ono, whẹ larū, ọle whẹ ta abyadū l'a-whụ alị Ízureḷu ẹnya ọdo. Nteke ono bẹ unu l'a-marū l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.

³⁹ “ 'A bya l'unubẹ ọzo-ulo ndu Ízureḷu, ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Unu g'unu

† Bama bẹ futaru ẹka l'aagwaje iwhe.

ha je agwaję ntekpe unu g'ęhu ha unu. Ọle e -megee be unu ngabęfutaje nchị l'iwhe mu l'ekfuru unu, unu ahaa omerwushi ęwha mu l'agwa ono, unu l'agwa męe l'ęja ono, unu l'agba.' "

Onye-Nwe-Ọha l'e-goshi obu-imiko iya l'ęhu ndu l'anųru iya okfu

⁴⁰ Nnaji-Ọha, bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sų: "Ọo l'ugvu mu, du nsọ, mbų l'eze ugvu, du l'alị Ízuręlu be unube ọzo-ọlo ndu Ízuręlu kpaa-whuu l'a-nọduje abarų mu ęja. Ọo l'ęka ono be mu l'a-nọdu nata unu. Ọ bųru l'ęka ono be mu l'a-sų t'unu wotaru mu iwhe unu gude abya mu agwagwa męe iwhe kagezhia ree, unu l'anų mu yele ngwo-ęja unu, du nsọ. ⁴¹ Mu dufutalewho unu le mba ono, unu nọkota męe l'alị ono, a chikashiru unu je edobe, be mu l'a-nata unu g'ọo ngwo-ęja, mkpọ iya du ree; mu anọdu l'iwhu mba ge mba ha goshi le mu bu onye du nsọ l'ęka unu nọ. ⁴² Nteke mu l'e-duru unu lwata alị Ízuręlu, bu alị ono, mu riburu le nte le mu l'anų nna unu whę be unu l'a-marų l'ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha. ⁴³ Unu l'a-nọdu l'ęka ono nyatakọta umere, unu mekotaru męe iwhe unu meru gude merwua onwunu; ęhu alaa unu ashị l'ejo-iwhe ono, unu meg-baberu. ⁴⁴ Nteke mu l'e-gude iswi ęwha mu mee unu iwhe be unu l'a-marų l'ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha. Iwhe mu l'e-me unube ọzo-ọlo ndu Ízuręlu be mu l'ęte emekwa iya unu g'ejo-iwhe unu męe ųrwu-alị unu habe. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

⁴⁵ Tọ du iya bu, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sų: ⁴⁶ "Nwa ndiwhe; ghachi iwhe l'ųzo ọhuda kfudeshia ndu ọhuda ęhu; gude nkfuchiru kfuru maberu ọswa, du l'alị ndu ọhuda. ⁴⁷ Kfuru ọswa, du l'ọhuda sų iya: 'Nụkwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu! Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu byakwa l'anwųru ọku ye l'ime ghu. Ọku ono adzųkota iwhe bu oshi, nọ ndzų l'ime ghu męe ọwhu kpọru nkų. Ire-ọku ono l'a-bųru echinyi echinyi. Shizhi-awho l'ųzo ọhuda jeye l'ųzo isheli; iwhe bu onye ọku ono whųru iwhe be l'ọo-nmanwųshi anmanwųshi. ⁴⁸ Iwhe bu madzų l'owhu l'a-marų l'ọo mube Onye-Nwe-Ọha be yeru ọku ono; temenu t'a bya l'e-chinyi iya echinyi.' "

⁴⁹ Tọ du iya bu, mu sų: "Haa! Nnaji-Ọha, bu Onye-Nwe-Ọha mę whę l'a-sųkwa l'iwhe mu l'ekfu bu okfu ętu."

Onye-Nwe-Ọha l'a-mịru ndu Ízuręlu ogu-igba

21 Tọ du iya bu, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sų: ² "Nwa ndiwhe, ghachi iwhe le Jerúsalem, kfuwa ge l'ọo-dųa maberu ęka ono, du nsọ. Gude nkfuchiru kfuwa ge l'ọo-dų alị Ízuręlu. ³ Iwhe l'ii-kfuru alị Ízuręlu bu l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu

ndọwa: Lekwa, mu byakwa ọgu swiru ghu. Mu l'a-mịta ogu-igba mu l'ọbo gude gbugbua ndu du chiri męe ndu ejo-ememe, bu l'ime ghu. ⁴ Eshi-ọwhu mu l'e-gbu ndu du chiri męe ndu ejo-ememe, bu l'ime ghu egbugbu, ọo ya bu le mu l'a-mịta ogu-igba mu l'ọbo gude gbukota madzų lile, mu l'e-shi iya egbugbu l'ọhuda jeye l'isheli. ⁵ Nteke ono be madzų lile l'a-marų le mube Onye-Nwe-Ọha be mịru ogu-igba mu l'ọbo iya; mu ta abya l'a-mịba-whu iya azų ọdo.

⁶ "Nwa ndiwhe; tsųa ude! Dọkaa obu ghu tsųa ude, nọdu whę l'iwhu taa kpọkpọ. ⁷ Nteke whę jiru ghu iwhe l'įtsuru ude. Iwhe l'ii-kfuru whę bu l'o nweru nzhi, l'eje abya nų. Nzhi ọbu byalęwho be l'oo-me t'obu yoshihu madzų; ęka akųdashihu madzų lile. Oo-me t'obu daa madzų mba; ikpere awhųkota whę kwekwekwe g'ọo mini, l'akpa ute. T'unu lekwa nzhi ọbu ge l'oo-je abya, mbų l'oo-mefutajekwa. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

⁸ Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sų: ⁹ "Nwa ndiwhe; gude nkfuchiru kfuwa sų l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:

"Ogu-igba, ogu-igba,
a bawarų ogu-igba l'ọotsu nkọ,
mbų l'e kworu iya l'igbegiri l'ọowhu onyo.

¹⁰ A barų iya t'e gude iya gbua madzų.

E kworu iya l'igbegiri t'ọ gbuje zaazaa g'ọo ebemu-igwe.

"?Anyi l'a-kwawarọ tegburu ęswa? Ọnwu mu, o to nwedu iwhe unu gųberu àhùhù ono, l'aabya unu àhùhù, to nwe iwhe unu gųberu ęka ono, l'aalọ unu le nchị.

¹¹ "Ogu-igba ọbu be l'eekwowa l'igbegiri,
nke ọwhu l'ọo-dų nke egude.

A bawarų iya ababa, kwowa iya l'igbegiri
ge l'ọo-dų, e woru iya nų onye mgbugbu madzų.

¹² Nwa ndiwhe; ryaa ękwa, chia mkpu,
nkele ogu-igba ono bukwa ndibe mu be l'ọocho
abya.

Ọo ndu bu ishi le Ízuręlu be l'ọocho abya.

E nwuwaru ndu bu ishi le Ízuręlu
męe ndibe mu tųhaaru ogu-igba ono t'ọ takọta ishi
whę.

Ọo ya bu t'i tsua ęka l'obu gwa áwhų.

¹³ "Ọ kwa iwhe adata b'ọ bųru unu. ?Ọo gųnu ọdo, l'e-me mę whę jika le nzhimanų ta alwadų whę azų, gba-haa l'aa-hųfutaje whę àhùhù ọbu, ęhu whę chọru? O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁴ "Ọo ya bu, gųbe nwa ndiwhe
kfuwa nkfuchiru, gų echia ęka pyamų.

T'ogu-igba ono gbua mgbu labọ je le nke ęto.

Ọo ogu-igba, e gude egbu madzų.

Mbų l'ọo ogu-igba, e gude asa madzų ọsa ękfu.

Oo-shi ibęka ibębo bya eyechia whę,

¹⁵ nke owhu meji l'a-tofu whẹ
 buru whẹ l'ohu ewho tsurumu,
 igweligwe aburu gburugudungu l'alj.
 Ogu-igba, l'ee-gude gbushia whẹ
 bẹ mu wookwaru dobegee l'onuzo whẹ
 t'o gbuje zaazaa g'oo ebemu-igwe.
 A bawarụ iya gẹ l'oo-du e gude iya gbushia madzụ.
¹⁶ Gube ogu-igba, ghua zaramụ l'eka-utara mee l'eka-
 jcha.
 Mbụ-zhiawho ẹka a gharụ ghu iwhe t'i gbua.
¹⁷ Mbẹdua l'e-chikwawho ẹka
 pyamụ, iwe agvụ mu l'ehu.
 Mbẹdua bụ Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu."

Ogu-igba nke eze ndu Bábyilonu

¹⁸ Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha byakwa ekfuru okfu
 yeru mu ọdo sụ mu: ¹⁹ "Nwa ndiwhe; mee echi-uzo
 labọ ẹka eze ndu Bábyilonu l'e-tsoru nteke l'oo-gude
 ogu-igba iya bya ogu. T'echi-uzo labọ ono watakotak-
 wa l'alj lanụ. Ẹka echi-uzo ono l'a-gbakahu ẹbo bahụ
 l'ime mkpukpu l'ime mkpukpu bẹ l'ii-gvube iwhe-
 ohubama. ²⁰ Mee echi-uzo ono nnanụ t'ọ bahụ lẹ
 mkpukpu Raba, dụ l'obodo Amọnu, gụ emee nnanụ t'ọ
 bahụ lẹ mkpukpu Juda, dụ lẹ Jerúsalemụ, bụ obodo a
 tushiru ike. ²¹ Eze ndu Bábyilonu ono l'e-jeta kfurụ l'eka
 ono echi-uzo ono gbakahuru ẹbo, mbụ l'ishi echi-uzo
 ono whẹ labọ. Ọo-kfurụ lẹ mbaduzo ono tụa ido. Ọo-
 nmangaa arwa iya anmanga; kpata nwogvu iya ishi;
 bya elee ẹnya lẹ meji anụ, ọ gwarụ iwhe; gude marụ
 ẹka owhu l'oo-chebe echebe. ²² Ido owhu, l'a-daba iya
 l'eka-utara bụ nke Jerúsalemụ. Ẹka ono bẹ l'oo-je
 edobe iwhe l'ee-gude kụkposhia Jerúsalemụ; ya ezhia
 t'a wata ogbushi madzụ; ya echia mkpu ogu; woru
 iwhe l'ee-gude kụkposhia Jerúsalemụ dobe l'onu ẹka
 l'eeshije abahụ iya, a bya akoshia ogvudu lẹ mkpukpu
 ono, gvushia ya iga ogu. ²³ Ndu bu lẹ Jerúsalemụ ta
 abyadụ l'e-kweta l'iwhe ono bụ iwhe l'e-me eme;
 nkeshi owhu whẹ l'eze ndu Bábyilonu gbahawarụ
 ndzụ. Obenu l'oo-nyataru whẹ lẹ whẹ meru ejo-iwhe;
 ya akpukota whẹ lẹ ndzụ. ²⁴ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe
 Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Eshi-owhu
 unu mewaru a marụ g'unu l'emebe ejo-iwhe, nkeshi
 owhu ọ bụ l'okpa-jaajaa bẹ unu l'anoje eme mmeswe
 nke unu nke owhu bụ l'iwhe-du-aji unu, l'emegbabe bẹ
 futakotaru iwhe l'iwhe lile, unu l'eme; eshi ọ dụ nno bẹ
 l'aa-kpukota unu lẹ ndzụ.

²⁵ "Gube onye ono, l'emewushi onwoghu ono, mbụ
 gube onye iwe ono, bụ ishi ndu Ízurẹlu; mbọku
 nkeghu ruwakwaru, mbụ nteke l'aa-nụ ghu chijikfuu!
²⁶ Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu
 ndọwa: Lafụ okpu-ekwa ono l'ishi, kpufu okpu-eze
 ono, i kpu, l'iwhe ta amahẹkwa kfurụ g'o shi kfurụ.
 Ndu lwarụ alj bẹ l'ee-woli imeli; ndu e woliru imeli bẹ

l'ee-me tẹ whẹ lwa alj. ²⁷ Mkpokoro-ulo mkpokoro-ulo!
 Mu l'e-me mkpukpu ono t'ọ buru mkpokoro-ulo. A ta
 abyadụ l'a-tuwu iya azụ jeye nteke onye ọ gbarụ l'a-
 bya; mu eworu mkpukpu ono nụ iya.'

²⁸ "Nwa ndiwhe; gude nkfuchiru sụ l'ọ waa iwhe Nna-
 ji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa l'ishi ndu
 Amọnu l'onodu iwhe-iwhere ono, whẹ l'eme ndu
 Ízurẹlu; sụ whẹ:

"Ogu-igba! Ogu-igba.

A mifutawaru iya gẹ l'oo-du
 e gude iya gbua madzụ pyaapya.

A bawarụ iya gẹ l'oo-du ya ataa ishi madzụ,
 mbụ l'oogbuwaa zaazaa g'oo ebemu-igwe.

²⁹ "Owhuleny a'aahujeru unu bụ owhuleny
 mmaany, ẹja, whẹ l'agbajeru unu bukotaru ejire. Iwhe
 ono g'ọ ha bẹ l'aa-gakọ nyabẹ ndu iwe ono l'olu, mbụ
 ndu ono, uboku nkewhe ruwaru, bụ nteke l'aa-nụ
 whẹ chijikfuu ikpazụ. ³⁰ Mjibawhu ogu-igba ono azụ
 l'obo iya. Ọo l'eka unu futaru bẹ mu l'a-nodu kpee unu
 ikpe, mbụ l'alj ono, a nodu meta unu. ³¹ Mu l'e-kpuk-
 pushi unu oghu-damudamu nkemu; mu awhukashia
 oke ẹhu-eghughu mu puu t'o kpushi unu g'oo oku. Mu
 l'e-nwuru unu nụ ndu l'eme igiri, mbụ ndu bụ emebi
 bẹ whẹ dụ l'ozo iya. ³² E gude unu mee nkụ oye l'oku;
 mmee unu adọru shimu-shimu l'echilabọ alj ono. Unu
 aburu ndu l'ete anyatajẹhe anyata owhu. Mbẹdua
 Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu."

Ejo-iwhe, ndu Jerúsalemụ l'eme

22 Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu
 yeru mu sụ: ² "Nwa ndiwhe; ?i kwakobewaru
 ikpe l'ii-kpe? ?i kwakobewaru ikpe l'ii-kpe mkpukpu
 mgbumochi ono? Ngwa woru akpamara lile, l'oome
 tụa ya l'iwhu. ³ Sụ iya l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-
 Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Gube mkpukpu-a, i gude ogbu
 ọchi loru ọla-l'iswi tụa onwoghu, gude ogwa agwa
 emerwushi onwoghu. ⁴ Ọchi i gburu b'i gude wotaru
 onwoghu ikpe-anmanma, ọ buru agwa, i doberu b'i
 gude merwushia onwoghu, shi nno mee t'uboku
 nkeghu gbaa kpiridamu, mbụ t'awha, l'ii-nọ-beru
 byarwukebe. Ọo ya meru mu je l'e-me tẹ ndu mba gẹ
 mba ha koje ghu onu, mee tẹ ndu alj, dụ l'iche l'iche
 meje ghu iwhe-ochi. ⁵ Ndu bu l'ukfu ntse mee ndu bu
 otẹnya l'a-nodu aja ghu ewenu nkele i bụ mkpukpu,
 l'ete ekwee ejipyabe.

⁶ "Leduwho gẹ ndu bụ ishi lẹ Ízurẹlu, bụ ndu nọ-gee
 l'ime ghu gude ike, whẹ nweru egbushi madzụ. ⁷ Ndu
 nna mee ndu ne ta adudu iwhe a guberu whẹ l'ime
 ghu. Ndu byarụ abyabya bẹ l'eemekpa ẹhu l'ime ghu.
 Ndu nna whẹ l'anohẹe mee unwanyi-mbunu buru ndu
 l'eme kpakpa-wewe l'ime ghu. ⁸ Ẹka, duru mu nsọ bẹ
 dụ ghu nde l'ẹnya; i merwua mbọku-otuta-ume mu.
⁹ O nweru ndu l'anoduje l'ime ghu asụ asulasu gẹ l'ee-

shi t'e gbua ochi, o nweru ndu l'anoduje l'ime ghu eri iwhe a gwaru iwhe l'eli uguv, ndu odo l'anoduje l'ime ghu awhatoshi onwowhe. ¹⁰ O buru l'ime ghu be uwhodu l'alajeru nyee nna wehe l'ulo. O kwawho l'ime ghu be unwoke uwhodu l'ejeje akwakoru l'eli nwanyi, no le nso awhatoshi. ¹¹ Oo l'ime ghu be nwoke l'ejeje akwakoru le nyee nwoke ibe iya eme ahuma, o buru l'ime ghu be nwoke l'anoduje emerwushi nwune nyee ya, o kwa iya who be nwoke l'anoduje merwua nwune iya nwanyi. ¹² Oo l'ime ghu be l'aanoduje kfu ndiwhe ugwo te wehe gbua ochi. Unu l'ejeje ugwo nata ntukwase mee ntukobe l'eli iya; unu l'anoduje eri ibe unu urwu, nke owhu unu l'e-nweru iwhe. Unu nyazowaru mu. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono.

¹³ "Mu l'e-chi aka pyamu l'urwu ugho ono, i ritaru mee l'ochi ono, e gbushiru l'ime ghu. ¹⁴ ?I duja ike nweru obu? ?Eka l'e-shihudu ghu nu ike t'i takeru mboku ono, mu l'e-do ghu imo? Mbdua bu Onye-Nwe-Oha kfuakwaru nkemu, mu je l'e-me iya ge mu kfu iya. ¹⁵ Mu l'a-tukashi unu le mba ge mba ha. Mu l'a-chikashi unu t'unu dzuru alj, du l'iche l'iche. Mu l'e-me t'emerwushi ono, unu l'emerwushi onwunu buru getumu. ¹⁶ Ii-buru mkpukpu, l'ete akwabegvu l'anya mba ge mba ha, nteke ono gu amaru l'oo mbdua be bu Onye-Nwe-Oha."

¹⁷ To du iya bu, Onye-Nwe-Oha byakwa ekfu yeru mu su: ¹⁸ "Nwa ndiwhe; ozo-ulo ndu Izurelu be dukwa mu g'oo egbabala iwhe. Mbdu le wehe dukota g'oo ope, mee igwe, l'eegudeje eme ogbongu, mee iwhe-igwe mee tanjila, no l'oku uzu. Iwhe wehe bulewho bu egbabala mkpola-ocha. ¹⁹ Oo ya bu l'oo waa iwhe Nnaji-Oha, bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: Eshiowhu unu bukotawaa egbabala iwhe, be mu l'ekpokobe unu onu le Jerusalemu. ²⁰ Mbdu l'oo egube ono, l'ee-kpotaje mkpola-ocha, mee ope mee iwhe-igwe mee tanjila, mee igwe, l'eegudeje eme ogbongu wuru ye l'oku uzu ya achaa gbarara dazehu; bu ge mu l'e-gude iwe mee oke ehueghughu mu kpokobe unu ndono, unu adazeshihu. ²¹ Mu l'e-kpokobe unu onu; whunwua oke ehueghughu mu g'oo oku l'ehu unu, unu anodu l'echilabo iya dazeshihu. ²² Oo ge mkpola-ocha, l'adazehuje l'oku uzu; bu g'unu l'a-nodu l'echilabo mkpukpu ono dazehu. Nteke ono unu amaru l'oo mbdua, bu Onye-Nwe-Oha be tukoshiru unu oke ehueghughu mu."

²³ To du iya bu, Onye-Nwe-Oha bya ekfu yeru mu su: ²⁴ "Nwa ndiwhe; kfu yeru alj ono su iya l'oo bu alj, l'ete adua ocha, mbdu alj mini l'ete agbashibua l'oge oke ehueghughu. ²⁵ Ndu nkfuchiru Chileke be no l'ime mkpukpu ono achij ejo idzu, wehe du-gee g'oo oduu-gburu-agu, l'aba hanyi hanyi alajashi anu, o gburu. Wehe ripyawaru madzu, nakoo eku mee iwhe l'erekaa ire. Wehe mewaru igweligwe unwanyi buru mbunu

l'ime mkpukpu ono. ²⁶ Ndu l'agbaje aja nu Chileke l'ime mkpukpu ono be mebyishiwaru iwu nkemu, tuko iwhe mu, du nso merwushikota. Wehe l'ewojeru iwhe du nso kpagbabe l'iwhe l'adua nso. Wehe te ezhijedu madzu odu iche du l'iwhe l'aaso nso ye le iwhe l'aata aso nso. Wehe lesweru mboku-otuta-ume nkemu enya nke owhu bu le wehe shi nno mebyishia uguv wehe gege anu akwabegvu mu. ²⁷ Ndu ishi, l'achij mkpukpu ono be dukota g'oo aguu, l'alajashi anu, o gburu nwirinwiri. Wehe l'egbu ochi, egbushi madzu ge wehe l'ee-shi nweru eku onye obu l'uzo, l'akfuaru nhamunha. ²⁸ Ndu nkfuchiru Chileke, no le mkpukpu ono be l'ekpuchije ejo iwhe ono ekpuchi. Owhulanya, wehe l'awhujebu kota ugho; nkfuchiru, wehe l'ekfujebu ejire. Wehe l'asuje l'oo waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa; l'eba abu le Onye-Nwe-Oha kfu. ²⁹ Ndu alj ono be yeru aka l'ori onye odo urwu mee ona nfu. Ndu ukpa mee ndu l'adua g'oo haru wehe be wehe l'akpa ehue, eme ndu mbyambya mmegbu, anafu wehe iwhe rwuberu wehe nu.

³⁰ "Mu bya etsoru chokashide madzu l'echilabo wehe, bu onye l'a-tu mgbodo l'alj ono, mbdu onye l'a-kfuru buru ugbo gbobuta alj ono te mu be emebyishi iya, too nwe onye mu whuru. ³¹ O kwa iya bu mu wu-kputa wehe oke ehueghughu mu, gude ehueghughu mu, l'enwu tawhu tawhu kegbushia wehe g'oo ndu oku keru, o buru iwhe ono, wehe megbaberu be mu tukoberu wehe l'ishi." O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono.

Unwune labo, l'eri ogori

23 To du iya bu, Onye-Nwe-Oha bya ekfu yeru mu su: ² "Nwa ndiwhe, o nweru unwanyi labo, bu ne lanu nwuru wehe. ³ Unwune labo ono be wataru ogba okpara le Ijiputu. Wehe wataru ogba okpara ono nteke wehe bukwa du unwumgboko nshii. Oo l'eka ono be wehe nodu a pyitoshia wehe era, mbdu l'oo aka ono be wehe nodu e tsushia wehe era l'obu. ⁴ Onye nke ogurenya be ewha iya bu Ohola, ewha nwune iya nwanyi owhua buru Oholiba. Mu luru wehe alulu, wehe buru unyomu mu, wehe nwushia unwegirima unwoke mee unwegirima unwanyi. Ohola be nodu onodu Sameriya, Oholiba nodu onodu Jerusalemu.

⁵ "Ohola be mu nwekwadu enwe l'eka o kfu wata ogba okpara. O gulahaa ya te ye le ndu ono, o yeru obu, bu ndu ojogu Asiriya wata azeze. ⁶ Ndu ono be l'eyeje uwe, du urwukpu-urwukpu gude kwaa onwowhe ngwa, wehe bu-gee ndu o-chi-oha, bu-geeru ndu-ishi. Ge wehe ha bukota akatikoro unwokoroby, du-gee uguv l'anya, agbakaa inya. ⁷ O meru onwiya nwanyi-okpara doberu ndu nweru enya le Asiriya. O gude ololikipakpa ono, ye le iya l'eme wata ogwa agwa wehe, shi nno merwua onwiya. ⁸ Okpara ono, o shi ag-

bagba le Íjiputu be l'ooto kwedua haaahaha. Yele unwoke be wataru azeze le nwata, whe tsushia ya era l'obu, o buru g'o guru whe be whe l'ejekfuje iya. ⁹ O noo g'o gude, mu woru iya nwuhaaru ndu ono, l'alaru iya l'ulo bu iya bu ndu Asiriya, mbu ndu ono, egu te whe l'iya zee l'anoje alo iya kpakpakpa. ¹⁰ O buru ndu ono be gbaberu iya oto, chita unwegirima iya unwoke mee unwanyi chifu, gude ogu-igba gbugbua yebedua. Unwanyi nmalahaa ya l'ejo etu nke awhu ono, a nuru iya.

¹¹ "O noo ya, nwune iya nwanyi, bu Oholiba whugezhikwaru iwhe ono, ole ololikpakpa egu nwoke nkiya be ka shii amame nke nwune iya ono; ogba okpara nkiya kakwawho shii amame nke nwune iya ono. ¹² Yebedua be egu te yele ndu Asiriya wata azeze lokwaruwho kpakpakpa, mbu ndu o-chi-oha whe mee ndu ishi whe mee ndu ojogu whe, l'akwaje onwowe ngwa, agbakaa inya, mbu akatakpo unwokorobya, duggee ugvu l'enya. ¹³ Mu wha le yebedua be merwufuaru onwiya, le whe labo be yekotaru aka lege l'oodua.

¹⁴ "Mbedua, bu Oholiba be kwataru akwata yemia ishi l'ogba okpara obu. O whuru unwoke, e seru le mgbodo, o buru ndu Kaludiya, e huru penti uswe-uswe, ¹⁵ whe kegbakota akpo l'ukfu l'ehu l'ehu, kebegee ekwa l'ishi l'ooku jilajila. Whe dukota g'oo ndu ishi l'ehu l'ehu, egoshi ugbugba ndu Babylonu bu iya bu ndu Kaludiya. ¹⁶ Awuhwu, o whuru ndu ono, e seshiru le mgbodo ono, o gulahaa ya te whe l'iya zee. O zhia ozhi t'e je ezhia whe le Kaludiya. ¹⁷ To du iya bu, ndu Babylonu wuru byakfuta iya te whe l'iya zee obu. Whe gude g'egu iya ha whe l'ehu merwua ya. Whe merwutabe iya nke owhu bu le ndu ono megeeru bya adu iya ashj. ¹⁸ Okpara ono b'o wataru agbagba l'okpa jaa-jaa, o wata ogba onwiya oto, oo ya bu o dulahaa mu ashj, egube ono, nwune iya du mu ashj. ¹⁹ Ole okpara obu l'ogba be bya aka iya njo l'ehu, g'o nyataru g'o shi agbabe iya nteke o bu nwamgboko nodu le Íjiputu. ²⁰ L'eka ono be odu-g'obu-ia whe shi anoje agu iya te whe l'iya zee, mbu ndu nweru ehuegbara g'oo nkakfu-igara, buru ndu ehuegwake whe l'ekelihuje g'oo nke inya. ²¹ Oo ya bu l'egu nwoke ono, shi anoduje enwu ghu whuruwhuru l'ehu nteke i bu nwamgboko le Íjiputu be l'anojekwadua agu ghu, mbu nteke ono, e shi anoje etsushi ghu era l'obu, apyitoshi ghu l'era."

²² "Oo ya bu, gube Oholiba, o waa iwhe Nnaji-Oha, bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: T'i whudu ndu ono, i yeru obu ono, i megeru kpo ashj ono be mu l'a-kpatsu-ta te whe wata ghu otso okfu ibeka ibebo, ²³ mbu ndu Babylonu, mee ndu Kaludiya, mee ndu Pekodu, mee ndu Showa, mee ndu Kowa, whe le ndu Asiriya ge whe ha, mbu ndu ono, bugbaa akatikoro unwokorobya, duggee ugvu l'enya bu iya bu ndu ono bugbaa o-chi-oha, mee ndu-ishi, mee ndu-ishi ugbo-inya, mee whebe

ndu ono, no-gee l'oke okwa, bu ndu l'agbakaa inya. ²⁴ Whe l'e-shi l'uzo isheli gudegee ngwogu mee ugbo-inya mee ugbo-inya-ivu, whe achiru ndu ojogu, l'ekpo rwuturwutu byakfuta ghu ugu. Whe l'a-no-whe ghu mgburumburu chiru iwhe l'eegudeje ezeru ugu nke eze iya mee nke nshii, kpuru okpu-igwe. Mu l'e-seru ghu nu whe te whe nua ghu awhu l'uzo owhu whe l'anuje madzu awhu. ²⁵ Mu l'e-gude ehueghughu zhiberu ghu okoowhoo nke owhu ndu ono l'e-gude obu iwe myee ghu ukpazhi-onwonu. Whe l'e-befu ghu imi mee nchi. Whe egude ogu-igba gbugbushia ndu owhu whoduru l'ime ghu. Unwegirima ghu unwoke mee unwanyi be whe l'a-natakota, oku ekegbushia ndu owhu whoduru nu. ²⁶ Whe l'e-yetakota ghu uwe ghu, nata ghu eguru aka, i nweru. ²⁷ Mu l'e-me t'urwali ono, i shi rwuta yele okpara ono, i shi agbagba le Íjiputu buhu nke owhu bu l'itii leshihedu enya odo l'udu iwhe ono, tii ritaha Íjiputu l'oriri odo."

²⁸ O noo nkele o waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: "Mu byakwa l'e-seru ghu ye l'eka ndu ono, i kporu ashj, mbu ndu ono, rifuwaru ghu l'ehu ono. ²⁹ Whe l'e-gude mkpomashi mee ghu iwhe, natakota ghu iwhe lile, i setaru l'anya. Whe l'a-gbabe ghu oto gu adaburu iwhoro. Iwhe-iwhere ono, l'iime onwogu bu iya bu okpara ono, l'igba be l'aa-tu jalaa. Oo urwu-ali ono, l'irwu yele okpara ono, i tisoru agbawhe ³⁰ be bu iya wotaru ghu ge l'oodua ono, o noo nkele i woru onwogu togbo ndu mba ge mba ha mebyishia, i woru onwogu zhiberu agwa whe, shi nno merwua onwogu. ³¹ I nwutaru aka nwune ghu nwanyi. Oo ya l'e-me mu aparu omogo iwhe-otsulanu dee ghu l'eka."

³² "O waa bu iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu:

"Ii-ngu iwhe du l'omogo ono,
nwune ghu nwanyi nguru,
mbu omogo ono, ha galagala, du omilomi.
Aa-chi ghu ochi jaa ghu ewenu,
o noo nkele omogo ono be iwhe jiru eji.

³³ Awhu l'e-ji ghu onu, ya eme ghu l'enya g'oo mme.
Omogo obu bukwa kpurupyata
yele ala-l'swi be jiru iya nu,
bu iya bu omogo nwune ghu nwanyi ono, bu

Sameriya.

³⁴ Ii-ngu iya whoo ya olu.
Ii-tujashi iya ibiribe ibiribe,
gude iya lajashia onwogu era alajashj.

Mu kfuakwaru nkemu. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono."

³⁵ "Oo ya bu, l'o waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: 'Eshi-owhu i nyazowaru mu, woru mu dobe l'uzo azu, o kwa iya bu t'i vuru ejo-iwhe, o nwutaru ghu mbu urwu-ali ono, l'irwu yele okpara ono, l'igba.'"

³⁶ Tọ dọ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya asụ mu: “Nwa ndiwhe; ?ị kwakọbewaru ikpe, l'ii-kpe Ohola yeḷe Oholiba? Tụa whẹ ahụma ono, whẹ l'emekaa l'iwhe. ³⁷ Whẹ l'eri ogori, egbu ọchi. Whẹ l'agwa agwa, shi nno eri ogori. Whẹ l'ewojeru ụnwu, whẹ nwutaru yeḷe Onye-Nwe-Ọha gude gbaaru agwa whẹ ono ngwo-ẹja-nri. ³⁸ Iwhe ọdo, whẹ mefiaru mu mbọku ono bụ lẹ whẹ merwuru ẹka dọru mu nsọ; merwua mbọku-otuta-ume nkemu. ³⁹ Ọo mbọku, whẹ gburu ụnwegirima whẹ gude gbaaru agwa whẹ ono ẹja bẹ whẹ bahuru l'ẹka ono, dọru mu nsọ je emerwua ya. Ọ kwa iwhe ono bẹ whẹ meru l'ulo mu.

⁴⁰ “Whẹ zhiru ndu ozhi tẹ whẹ je ekuaru whẹ ndu shi otęnya tẹ whẹ bya. Gẹ ndu ono byaru, b'ị saru onwoghu degeberu whẹ, tee uryi ęnya, bya egude iyagba memashia onwoghu. ⁴¹ Unubẹ unwune ono l'asugajeru l'oshi, l'enwu ęnya demudemu. A bya edozhia teburu l'iwhe unu, unu achita isensu nkemu mee mmanu mu wukobe iya l'eli. ⁴² Ikpoto ndu ono, bụ ewhereke-ngvu bẹ swotoberu uzu l'ẹka whẹ lẹ nwata nwanyi ono nọgbabe. Ndu ono bẹ bụ unwoke l'angu anguruma, e shi l'echi-ęgu dubata. Whẹ bya agbabe ụnwanyi ono echi l'oshi-ẹka, kpube whẹ okpu, l'ama mma l'ishi. ⁴³ Tọ dọ iya bụ mu sụ ?tọ nua ogori bẹ whẹ lẹ nwanyi-a l'eri, lẹ yeḷe nwanyi, gbatagewaru ọkpara kpojoshihu? ⁴⁴ Whẹ l'ejekfuje nwanyi ono azẹe. Ọo ẹgube ono unwoke l'anoje ekpukfu nwanyi-ọkpara azẹe, bụ gẹ whẹ l'anoje ekpukfu ụnwanyi ụrwu-alị ono, bụ Ohola yeḷe Oholiba azẹe. ⁴⁵ Ọle ndu l'e-kpe whẹ ikpe bẹ bụ unwoke, dọ chiriri. Whẹ l'e-kpe whẹ ikpe ogori mee ikpe ọchi nkele whẹ bụ ụnwanyi l'eri ogori, egbu ọchi.”

⁴⁶ “Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Unu kua obukobuko whẹ tẹ whẹ bya eyee whẹ egvu, gwoo whẹ tutua. ⁴⁷ Ndu ono, bụ obukobuko ono l'a-tu whẹ ẹwhuru, gude ogu-igba gbuta whẹ tuta. Whẹ abya egbushikwaawho ụnwegirima whẹ unwoke mee ụnwanyi, tọshia ọku l'ulo whẹ.

⁴⁸ “O noo gẹ mu l'e-shi mee t'urwu-alị kfushi l'alị-a, nke ọwhu l'ọo-buru iwhe l'ee-gude a nmaru ụnwanyi gẹ whẹ ha ọkwa, tẹ whẹ ba awọta ẹka unu. ⁴⁹ Unu l'e-je tjitoo l'urwali ono, unu l'arwu. Unu l'e-vuru ejo-iwhe, l'ọo-nwutaru unu, mbu agwa ono, unu l'agwa gude eme iwhe-dụ-ẹji. O noo nteke, unu l'a-maru l'ọo Mu bụ Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha.”

Ẹtu e gude ite, e shiberu l'ọku anma

24 O noo ya, o rwua l'abalị iri l'onwa tete l'awha nke tete, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ² “Nwa ndiwhe; dee iwhe ntanụ bụ l'ekwo, mbu ntanụ ọwa, nkele ọo ntanụ bẹ eze ndu Bábyilonu wataru oyebuta Jerúsalemụ mgburumgburu.

³ Nmaaru ọzo-ulo ono, kwefuru ike ẹtu sụ whẹ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: “Kpokfube ite l'ọku, kpokfube iya l'ọku, kuru mini ye iya.

⁴ Gụ ebushia anụ ibiribe ibiribe chiru ye iya.

Ye iya ibiribe iya ọwhu kagezhia

ree, mbu ụtakfu iya yeḷe ukfumeka iya.

Woru ọkpu ẹka ọ kagezhia ree chi-jia ya achi-ji.

⁵ T'ọ bukwaru anụ aturu, kacha ree.

Doo nkụ l'ike ite ono.

Shia anụ ono t'ọ gheree-ghere.

Shia yeḷe ọkpu iya eshishi.

⁶ “O noo l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Nshọ obodo, l'egbu ọchi! Nshọ ite, gbaru egba, mbu ite, ẹgba iya l'ete ehofu ehofu. Gushia anụ ono nnanu nnanu; ba atukwaru iya ido gude maru m'ọ nweru ọwhu l'aa-ha. ⁷ Ọchi ono, obodo ono gburu bẹ dukwaa g'ọ dọ. Oogbuje madzụ gbashi mee ya l'eli ẹwhuru; ọ tọ gbashijedu iya l'oma-alị nke ọwhu ivovonyi gege ekwekpuje iya. ⁸ Mmee ọchi ono, o gburu bẹ mu haru t'ọ dọ l'ẹwhuru ono; t'e be ekwekputa iya iwhe, mbu t'ọ dọ nno akpatsu mu oke ẹhu-eghughu nke ọwhu mu l'e-gude iya gwa.

⁹ “Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Nshọ obodo, l'egbu ọchi! Mbẹdua l'e-gude ẹka mu dokwawho nkụ edodo, kpabe iya ọku akpabe.

¹⁰ “Doo nkụ edodo,

kpabe iya ọku akpabe.

Shia anụ ono t'ọ gheree eghere;

yekwa iya iwhe l'emeje tẹ mkpọ iwhe tsọje uto.

Gụ ahua ọkpu iya ahuhu.

¹¹ “Gụ apata ite iwhoro shikwase l'eli ovokoku, haa ya t'ọku ngaa ya, mbu shia ya t'ope, e gude mee ya chaa gbarara, nke ọwhu inyi, dọ iya nụ l'a-dazehu; ọku atachashia ẹgba, dọ iya nụ. ¹² Ẹza lile, mu sekotaru bụ mu nke mmaanụ, nkele ẹgba ono ọ gbaru te ekwedu alufu, o too kwedu t'ọku tachashia ya. ¹³ Ọ kwa ụrwu-alị ono, l'irwu bẹ bụ inyi dọ gube Jerúsalemụ l'ẹhu. Mu seru eli see alị tẹ mu safu ghu mmerwu ono l'ẹhu; t'i kwe tẹ mu safu ghu iya. Eshi ọ dọ nno bẹ l'aataa abyadu l'a-safukwadu ghu iya asafu ọdo, jeye nteke mu l'a-zube unu ẹhu-eghughu mu g'ọ dọ mu ree.

¹⁴ Mbẹdua bụ Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu, tẹ-menu oge rwuakwaru nteke mu l'e-me t'ọ nwua gẹ mu kfuru iya. Mu ta abyadu l'a-kpọ laa azu l'ememe iya, mu ta abya l'a-whu imiko, mbu lẹ mu ta anonyadua sụ lẹ mu te emehedu. Ọo g'unu l'e-me bẹ mu l'e-gude nua unu áwhu. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.”

Anwūhu Nyee Izikeḷu

¹⁵ Tò dū iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ¹⁶ "Nwa ndiwhe; mu byakwa l'egude agbẹka lanụ wota onye ono, i yeru ẹnya. Ọle-a, ba agụkwa áwhụ iya, ba aryakwa ẹkwa iya, t'ẹnya-mini ba afụtakwa ghu l'ẹnya. ¹⁷ Tsụa ude, ọle ba atsụkwa iya ọwhu l'aa-marụ. Ba agụkwa áwhụ anwūhu ono. Woru ẹkwa, l'iikeje l'ishi kee, yee akpọkpa ghu. Be ekechikwa ọnu, be erikwa nri onye awhụ byarụ l'erije."

¹⁸ Iwhe ono bẹ mu kọru ndu madzụ l'ụtsu, o be l'urwenyashi iya, nyee mu nwūhu. O rwua l'ụtsu iya, mu bya emekotagezhia iwhe lile, a sụru tẹ mu mee. ¹⁹ Ndu madzụ bya asụ mu: "Tiji kaduru anyi iwhe iwhe ono l'a-futaru anyi?"

²⁰ Tò dū iya bụ, mu sụ whẹ lẹ Onye-Nwe-Ọha kfuru okfu nū mu, ²¹ tẹ mu kfuru ọzo-ụlo ndu Ízureḷu sụ whẹ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu byakwa l'eme ẹka-dụ-nsọ mu t'ọ bọ dūhe nsọ, mbụ ẹka ono, bụ agbarike unu ono, unu gude eku onwunu eku, mbụ ẹka ono, unu yeru ẹnya, bụru ẹka dū obu unu ree. Ụnwegirima unu unwoke mée ụnwanyi, bụ ndu unu harụ l'ụzo azụ bẹ ogu-igba l'a-takota ishi whẹ. ²² Unu emee gẹ mu meru, haa okechi ọnu unu ekechi; haa ori ọga nri, ndu áwhụ byarụ l'erije. ²³ Ẹkwa, unu l'ekeje l'ishi bẹ unu l'e-kebe l'ishi; woru akpọkpa unu yee. Unu ta agụdu áwhụ, unu ta arya ẹkwa. Ọle ejo-ememe, unu meru bẹ l'e-me t'unu jọo ẹhu wufu, unu atarụ ibe unu kíkiki. ²⁴ Izikeḷu l'a-buru unu iwhe-ọhubama. Unu l'e-mekotagezhia iwhe o meru. Iwhe ono nwūdelewho unu amarụ l'ọo Mu bụ Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha.

²⁵ "A bya lẹ gụbedua, nwa ndiwhe; mbọku ono, mu l'a-nafu whẹ agbarike whẹ ono, mbụ ẹka ono, bụ ishi ẹhu-utso whẹ, bụru ẹka whẹ l'egudeje eku onwowhe eku, mbụ ẹka ono, whẹ yeru ẹnya ono, bya aburu ẹka dū obu whẹ ree, mbụ mbọku ono, mu l'a-nafu whẹ ụnwu whẹ unwoke mée ụnwanyi; ²⁶ mbọku ono bẹ onye gbarụ ọso ọgu l'a-bya akọru ghu nke iwhe ono. ²⁷ Mbọku ono bẹ l'iji-sa ọnu kfuru okfu yeru onye ono, gbarụ ọso ọgu ono. I wata okfu okfu; i tiji bụhedu ọno-t'okfu-okfu. Ọo ya bụ, l'iji-buru whẹ iwhe-ọhubama. Whẹ amarụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha."

Okfu e kfuru l'ishi ndu Amọnu

²⁵ Tò dū iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ² "Nwa ndiwhe; ghaa iwhe l'ẹka ndu Amọnu nọ, gude nkfuchiru kfuru gẹ l'ọo-dụa nū whẹ. ³ Kfuru whẹ sụ whẹ: Unu nụkwaa okfu Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu. Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Nkeshi ọwhu unu kuru ụlo-nsọ mu hụu nteke ono, e merwuru iya, unu kuru alị Ízureḷu hụu nteke ono, e meru iya ọ bụru ochuwu,

unu kuru ọzo-ụlo ndu Juda hụu nteke ono, a kpuru whẹ lẹ ndzụ laa alị ọdo, ⁴ eshi-ọwhu ọ dū nno, bẹ mu l'e-nwuru unu nū ndu ụzo ẹnyanwu-awata tẹ whẹ lwụta unu t'unu bụru nkewhe. Whẹ l'e-dobe ọdu whẹ l'alị unu, whẹ akwashia uwu buru l'ibe unu. Ọo whẹ l'e-ri akpuru iwhe unu, ngụa mini ẹra-eswi unu. ⁵ Mkpukpu Raba bẹ mu l'e-me t'ọ bụru ọdu inya-kamelu, mu emee alị ndu Amọnu t'ọ bụru obodo, aturu l'a-doshije. O noo nteke unu l'a-marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.

⁶ "Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Nkeshi ọwhu unu chiru ẹka pyamu, dzoo gidimu gidimu, kpọru alị Ízureḷu orwube l'iwhe byarụ iya nū, t'ọ dū iwhe unu guberu iya, ⁷ ọo ya bụ lẹ mu l'a-machi ẹka daa unu l'ẹhu. Mu l'e-nwuru unu nū mba gẹ mba ha t'unu bụru arya whẹ vutaru l'ụwha. Mu l'e-kefu unu l'oke mee t'unu bụ-buhu mba ẹka unu; mu emee t'unu tọhu bụ-buhu alị ẹka unu. Mu l'e-me unu aburu kpurupyata, ọo ya bụ unu amarụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha."

Okfu e kfuru l'ishi ndu Moabu

⁸ Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "Moabu mée Siye bẹ sụru l'ọzo-ụlo ndu Juda te enwedu ọdu iche duru whẹ lẹ mba gẹ mba ha ọdo.

⁹ Eshi-ọwhu ọ dū nno, bẹ mu l'e-me t'ẹka iya nke Moabu gheru karawhongo watazhiawho lẹ mkpukpu dū l'ọnu ẹgu, bụ ẹka alị ono gude eme ọnu, mbụ Betu-jeshimotu mée Bálu-meyonu mée Kiriyatayimu.

¹⁰ Moabu yeḷe Amọnu bẹ mu l'e-nwuru nū ndu ụzo ẹnyanwu-awata tẹ whẹ lwụta iya t'ọ bụru nkewhe nke ọwhu Amọnu l'a-buru ẹka a zoharu azọha l'iwhe bụ mba gẹ mba ha. ¹¹ Ndu Moabu bẹ mu l'a-nū awhụ. Ọo ya bụ whẹ amarụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha."

Okfu e kfuru l'ishi ndu Edọmu

¹² Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "Ndu Edọmu bẹ gwataru ụgwọ iwhe ndu Juda meru whẹ, whẹ shi l'ụgwọ iwhe ono, whẹ gwataru whẹ mee mmeswe, parụ ẹka. ¹³ Nkeshi ọwhu ọ dū nno b'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu l'a-machi ẹka daa Edọmu l'ẹhu. Madzụ mée élwù, nọ iya nū bẹ mu l'e-gbushikota; ẹgara akfua ya. Wata lẹ mkpukpu Temanu jeye lẹ mkpukpu Dedanu bẹ l'ee-gude ogu-igba mee whẹ ọzara-l'ukpo. ¹⁴ Mu l'e-shi l'ẹka ndibe mu, bụ ndu Ízureḷu gwata ndu Edọmu ụgwọ iya. Whẹ l'e-gude g'iwe habe mube Onye-Nwe-Ọha l'ẹhu mée g'oghu damudamu mu habe gwaa ndu Edọmu ọchi nke ọwhu whẹ l'a-marụ iwhe bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha gwataru ụgwọ iwhe. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

Okfu e kfulu l'ishi ndu Filistiya

¹⁵ Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: "Ndu Filistiya be gwataru ugwo iwhe e meru whe, mbu le whe gude obu mgbashi gwata ugwo iwhe e meru whe. Whe gude mkpomashi, whe shi nteke l'aamaa kpo ndu Juda achọ ọzo, whe l'eshi kpanyia whe enya. ¹⁶ Nkeshi owhu o du nno b'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu l'a-machi eka daa ndu Filistiya l'ehu. Ndu Keretu be mu l'e-me te whe chihu; mee ndu bu le mgboro eze-enyimu, bu ndu owhu whoduru nu te whe buru kpurupyata. ¹⁷ Mu l'akwata akwata gwata whe ugwo, iwhe whe meru. Mu l'e-gude oke ehu-eghughu nkemu nua whe awhu. Whe amarụ l'oo Mu bu Onye-Nwe-Ọha nteke mu gwataru whe ugwo ono."

Okfu e kfulu l'ishi ndu Taya

26 L'awha nke iri le nnanu l'abali mbu l'onwa ono be Onye-Nwe-Ọha kfulu yeru mu su: ² "Nwa ndi-whe; nkeshi owhu mkpukpu Taya kfulu okfu ehu Jerusalemu su: 'Hu! Onu-abata ono, shi buru mkpaku ndu ohamoha be dakposhihuwaru nu. Mgbo e yeru iya be ghewaru karawhangu, nke owhu mu l'a-bahu iya. Ntaa obodo ono dakposhihuru be mu bya l'enweru iwhe.'

³ "Eshi-owhu o du nno b'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Gube Taya; mu nokwaru ghu l'ejo oshi. Ọo g'eze-enyimu l'a-tuje akpara gbukungu bu ge mu l'e-nwuta ikpoto mba, whe aturu gbukungu bya azupyabe ghu. ⁴ Whe l'a-kutsushi mgbodo Taya, nwutsushia ulo-eli, du iya nu. Eja mkpokoro-ulo iya be mu l'a-koshikota akoshi, mee eka ono t'ọ buru akpakpamara ewhuru. ⁵ Ọo-buru akpakpamara ali, du l'echi eze-enyimu, bu eka ndu l'egbu ema l'e-gebeje ugbo whe. Mu kfuakwaru nkemu; o noo iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Ọo-buru arya, mba ge mba ha wutaru l'ogu." ⁶ Unwada iya, bu ndu bu l'egu be ogu-igba l'a-takota ishi whe. Nteke ono whe amarụ l'oo Mu bu Onye-Nwe-Ọha.

⁷ "Nkele o waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu l'e-shi ọzo isheli duta Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu, mbu eze, ka eze t'ọ byakfuta Taya ogu. Ọo-chi inya, mee ugbo-inya, mee inya-ogu, mee ikpoto ndu ojogu iya byatashia. ⁸ Nebukadineza l'e-gude ogu-igba gbugbushia unwada ghu, bu ndu bu l'egu. Oo-gvu ose-ogu yebuta ghu; tja iga-ogu gbawhee ghu mgburumgburu; ya anmabe iwhe e gude ezeru ogu gude tsoo ghu ogu. ⁹ Ishi-okpo, l'eegudeje akukposhi ulo be l'oo-tsu le mgbodo mkpukpu ghu kwalwumu; ya egude ngwogu iya nwutsushia ulo-eli, du l'ime ghu. ¹⁰ Inya, l'oo-chi l'a-buru okpo rwuturwutu; udzu eja, whe l'a-vokashi l'e-

kpuchikota unu ekpuchi. Igidi ndu l'agbaru iya inya-ogu mee nke okpa ugbo-inya iya mee nke ugbo-inya iya l'e-me mgbodo mkpukpu Taya anmakota kwekwekwe nteke Nebukadineza l'a-ọ abahu le mkpukpu ono g'oo onye l'abahu le mkpukpu, e tsufuru mgbodo iya etsufu. ¹¹ Oo-gude akokpa inya iya nmaa echi-ozo ghu agbidigba; gude ogu-igba iya gbugbushia ndibe ghu; ya akụ-tsushia ndu ono bu oke itso ghu; whe aburu gburugudungu l'ali. ¹² Eku ghu be whe l'a-vokashi avokashi; lwua ngwa-aswa ghu alwulwu. Whe l'e-nwutsushi mgbodo mkpukpu ghu; mebyishia ulo ghu, du ugu. Ewhuru ghu mee oshi ghu mee mkpokoro-ulo ghu be whe l'e-vuta je akube l'eze-enyimu. ¹³ Uda egvu, shi adaje le mkpukpu ono l'a-buru getumu. A nu-buhu uda une, e shi akpoje iya. ¹⁴ Mu l'e-me ghu t'i buru akpakpamara ewhuru nkuchi. Ii-buru eka ndu l'egbu ema l'e-gebeje ugbo whe. A ta abyadu l'a-tukwa ghu atukwa odo, mbedua bu Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Ekwá-áwhu ehu Taya

¹⁵ "Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfulu mkpukpu Taya ndowa: Nteke l'ji-da be ali, no le mgboro eze-enyimu l'a-nmakotakwa kwekwekwe. Whe l'anmakota kwekwekwe l'ude, whe l'a-tsụ mbu ndu e mekaru iwhe mee le bujibuji, whe l'alwu mbu ndu a nodu l'ime ghu egbushi. ¹⁶ Nteke ono be ndu ishi, l'achi ndu bu le mgboro eze-enyimu l'e-nyizeshi l'oshi-eze whe; yeshia uwe-eze whe wushi, yeshia uwe whe e memaru emema wushi. Ehu-anmanma l'a-kwa whe ngwa l'ehu; whe agwodoshihu l'ali anma rwuurwuu nmapyabe. Onu akpuru whe okfu l'onodu ghu. ¹⁷ Whe l'a-rya ekwá-áwhu ehu ghu su:

"?Egube e mekwanuru i buru kpurupyata, gube mkpukpu ono, a maru ewha iya ono, mbu gube mkpukpu, bu ndu l'akpa le mini bukota iya.

Gube mkpukpu ono, shi buru onye ike ka le mini, mbu gubedua mee ndu bu l'ime ghu. Ndu lile, bu l'eka ono b'i shi ekopyabeje ntsu-megvu.

¹⁸ Ntaa be ndu ali mgboro eze-enyimu nmakotaru kwekwekwe l'adada, i daru.

Ali, mini so-where mgburumgburu l'eze-enyimu b'ọ tujiru eka g'i meru daa.'

¹⁹ "O waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu l'e-me ghu t'i buru mkpukpu egbara kfulu, mbu t'i du g'oo mkpukpu l'ete ebua ebu. Mu l'e-gude iswina byakfuta ghu; mee t'oke mini rikputa ghu. ²⁰ O noo nteke mu l'a-turu ghu chee l'iduma te gu le ndu l'a-la le wurukutu ali-maa liru lakfu ndu owhu l'hawaru iya nu nteke teru enya. Mu l'e-me ghu t'i lashia

mgboko azu iya owhu; lakfu ndu tahawaru eja nteke l'aamaa. Ndu gu le whe l'a-li ala bu ndu l'a-la l'iduma nke owhu l'i tji futaha afuta odo; t'a bya l'e-wowhu ghu azu l'alj ndu no ndzu odo. ²¹ Mu l'e-me ghu t'i laa ejo alala. I tji byadu l'a-nobaa ndzu odo. Aa-choghu ghu achoghu, eje awhuhe ghu enya odo. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono."

Ekwa-awhu nke ebo, a ryaru l'ehu Taya

27 To du iya bu, Onye-Nwe-Oha bya ekfuru okfu yeru mu su: ² "Nwa ndiwhe: ryaa ekwa ehu Taya. ³ Kfuru Taya, bu mkpukpu ono, du l'ogologo eka ono, l'eeshije abahu l'eze-enyimu, mbu mkpukpu ono, whe le ndu bu le mgboro eze-enyimu l'azugbaru aswa, su whe l'o waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: "Gube Taya, jinoduje eto onu ekfu su le uma, l'ijima be dzuru oke. ⁴ Odo bu l'eka i swechitaru be no jeye l'eze-enyimu. Le ndu turu gube mkpukpu ono be meru ghu i buru mma anyiganyi. ⁵ Le ndu kuru ugbo-mini ghu be bu l'ugvu Seniru be whe gburu oshi payinu gude kua ya. Itso ugbo-mini ono bu oshi sida, shi l'ugvu ugvu Libanonu be whe gude pyjaru ghu iya. ⁶ O buru oshi achigvuru l'alj Bashaanu be whe gude pyishia eku-ugbo ghu, gude oshi sayipuresu shi le mgboro eze-enyimu Sayipurosua gbaa oma ugbo-mini ghu ono, bya arwu-wheta iya okpu-enyi l'oma. ⁷ Okpobe ekwa-ocha, shi le Ijiputu, a kparu l'oma uma b'e tuberu l'eli ugbo-mini ghu, l'ooku pepee. E tuberu iya t'o buru ekwa-ohubama ghu. Iwhe e kwere l'oma ugbo-mini ono te mini ba abahujeshi iya be bu ekwa, du urwukpu-urwukpu mee ekwa ododo, shi le mgboro eze-enyimu mkpukpu Elisha. ⁸ Unwoke Sayidonu mee unwoke Aruvadu be shi akporu ghu ugbo. Unwoke Taya, bu ndu maru ome nka buru whe l'angakotaru ghu ugbo-mini. ⁹ Ndu bu ndu bu ogurenaya Gebalu, l'emeje nka be l'etsoje ugbo-mini ghu akuchishiru ghu eka o fushihuru uzo. Iwhe bu ugbo-mini, nokota l'eze-enyimu, mee ndu no l'ugbo-mini ono be l'abyaje ghu ozuta ngwa-aswa. ¹⁰ "Ndu ojogu shi Peshiya, mee ndu owhu shi Ludu, mee ndu owhu shi Putu be shi tsoru buru ndu ojogu ghu. Eka whe koberu iwhe l'eegudeje ezeru ogu mee

okpu-igwe whe bu l'eli mgbodo ghu. Whe meru ghu i du ugvu. ¹¹ Unwoke Aruvadu; whe le ndu nke Helaku be bu whe l'echeru ghu mgbodo ghu nche mgburumgburu. Unwoke Gamadu buru whe l'echeru ghu ulo-eli ghu. Eka whe l'ekobeje iwhe l'eegudeje ezeru ogu bu l'eli mgbodo ghu mgburumgburu. Oo whe meru, uma, l'ijima dzua oke.

¹² "Ndu Tashishi be gu le whe shi azugburu aswa nkele i nweru eku, paru eka l'udu iya l'udu iya. Whe shi egudeje mkpola-ocha, mee iwhe-igwe, mee igwe, l'eegudeje eme ogbongu mee tanjila zu-nweta ghu ngwa-aswa. ¹³ Ndu Javanu, mee ndu Tubalu, mee ndu Mesheku be gu le whe shi azugburu aswa. Whe shi egudeje ohu mee arya, e meru l'ope zu-nweta ghu ngwa-aswa. ¹⁴ Ndu Betu-togarama shi akputaje inya ozhi, mee inya ogu, mee inya-mulu, gude bya azu-nweta ghu ngwa-aswa. ¹⁵ Ndu Dedanu be gu le whe shi azugbaru aswa. Igweligwe ndu bu le mgboro eze-enyimu be shi buru ndu aswa ghu. Whe l'egudeje okpu-enyi mee oshi, l'eejuje eboni kfu ugwo iwhe whe zuru ghu. ¹⁶ Ndu Aramu be gu le whe shi azugbaru aswa, o noo nkele iwhe l'iimefuta be ha l'igwe. Ewhuru, l'ere ire, l'eejuje emeraludu, mee ekwa ododo, mee ekwa, a kparu l'oma uma, mee ekwa ocha, mee ewhuru koralu, mee ewhuru rubyi be whe shi egudeje bya azu-nweta ghu ngwa-aswa. ¹⁷ Ndu Juda mee ndu Izurelu be gu le whe shi azugbaru aswa. Whe shi egudeje witi, shi le Minitu, mee igberi, mee mmanu-enwu, mee mmanu-olivu yele mmanu, l'eehuje l'eka iwhe du bya azu-nweta ghu ngwa-aswa.

¹⁸ "Ndu Damasukosu be gu le whe shi azugbaru aswa, o noo nkele iwhe l'iimefuta be ha l'igwe; odo bu l'i nweru eku, paru eka l'udu iya l'udu iya. O buru mme, shi le Helubonu mee eji-anu ocha be whe shi egudeje bya azu-nweta ghu ngwa-aswa. ¹⁹ Ndu Danu mee ndu Javanu, shi le Uzal be l'azuje ghu ngwa-aswa. Whe shi egudeje igwe, gbuchafuru egbuchafu, mee oshi kasiya, mee kalamosu bya azu-nweta ghu ngwa-aswa. ²⁰ Ndu Dedanu be gu le whe shi azugburu aswa ukpo, l'aawu-kobeje l'eli inya nokoru agba. ²¹ Ndu Arabu mee ndu ishi ndu Keda l'owhu be shi buru ndu aswa ghu. Whe shi achijeru aturu mee ebyila yele egu gude bya azu-nweta ghu ngwa-aswa. ²² Ndu Sheba mee ndu Raama, l'agba ngho be gu le whe shi azugburu aswa. Whe shi egudeje okpobe mmanu, l'es-hi kwekwekwe mee ewhuru, l'ere ire mee mkpola-ododo bya azu-nweta ghu ngwa-aswa. ²³ Ndu Haranu, mee ndu Kane, mee ndu Idenu, mee ndu l'agba ngho, shi le Sheba, mee ndu l'agba ngho, shi le Ashuru, mee ndu nke Kilimadu be gu le whe shi azugbaru aswa.

²⁴ Ndu ono be gu le whe shi azugbaru aswa uwe, l'amakaa uma, mee aswa ekwa, du urwukpu-urwukpu, mee aswa ekwa, a kparu l'oma uma, mee jilajila ukpo, tukashiru iwhe atukashi, l'aatoje l'oma-ulo, mbu owhu

e gude eri, shihuru ike dzua; lia ya nke kpukpurukpu.
²⁵ Ugbo-mini Tashishi be bu gube Taya, be whe l'anoduje evuru ngwa-aswa.

"I dulewho g'oo ugbo-mini,
 a turu ivu chimu-chimu,
 mbu ugbo-mini, a turu ivu,
 l'anyi dukuu, l'oose l'eze-enyimu.

²⁶ Ndu l'akpo ghu nu be kporu
 ghu je edegebe l'echi eze-enyimu.

Wherewhere, shi uzo enyanwu-awata bya azujashia
 ghu

l'echi eze-enyimu ono.

²⁷ Eku ghu g'o ha, mee ivu ghu, mee ngwa-aswa ghu,
 mee ndu no l'ime ugbo ghu mee ndu l'akporu ghu
 ugbo,

mee ndu l'emechijeru ghu aka ugbo ghu l'eshi mini,
 mee ndibe ghu, l'agba ikike ngho,
 mee ndu ojogu ghu ge whe ha,
 mee ndu lile, tso l'ugbo ghu;
 ge whe ha be l'e-nwulahukota l'echi
 eze-enyimu mboku, ugbo l'e-kpu ghu.

²⁸ Mkpu ndu l'angaru ghu ugbo ono l'e-chi l'e-me
 ogbigbo eze-enyimu anmakota jijiji.

²⁹ Ndu l'egudeje eku-ugbo akpo
 ugbo l'a-paru ugbo whe buhaa.

Ndu l'anga ugbo-mini mee ndu l'etso ugbo-mini ono
 be l'e-je akfucha akfucha l'aguga eze-enyimu.

³⁰ Whe l'e-chi mkpu ehuru ghu, ryaa ekwa tsoo kurukuru.

Whe l'e-kpota ivovonyi ghaa onwowhe l'ishi,
 rwaswia onwowhe le ntụ.

³¹ Whe l'a-kpushiru ghu ishi; woru uwe ahuru yee.

Whe l'e-gude obu ahuru jiru eji ryaa
 ekwa ghu, gya ahuru tsoo kurukuru.

³² Nteke whe l'a-rya ekwa ghu be whe l'a-gu ahuru
 ehuru ghu.

Whe l'a-guru ghu egvu ahuru su:
 "Oo mkpukpu ole be djeru g'oo mkpukpu Taya.
 Mbu mkpukpu ono, e meru onu
 buru iya kpurukujingu l'echi eze-enyimu?"

³³ Nteke e vu ngwa-aswa ghu daa eze-enyimu
 b'o rwuru igweligwe mba aka.

Eku ghu, paru aka mee ngwa-aswa ghu
 b'i gude mee t'eka jibe ndu eze nke mgboko.

³⁴ Ntaa be mini zujashiwaru ghu l'ohu eze-enyimu.
 Unu tuko gu le ngwa-aswa ghu
 mee ndu tso ghu nu buru kpirichongu.

³⁵ "Iwhe meru ghu nu be nwukotaru ndu bu le mg-
 boro eze-enyimu ishi kpaa. Ndu eze, l'achj whe nu be
 ehuru nmakotaru ruurwu l'eka egvu l'atsụ whe. Iwhu
 dukota whe mgbanwu mgbanwu. ³⁶ Ndu l'agba ikike
 ngho le mba ge mba ha be l'awhuru ghu okpurōswa
 l'iwhe byaru ghu nu. Ntsu-megvu l'a-kpa ghu nri l'ehu;
 o je l'e-me ghu ti ba aduhe adudu owhu."

Okfu e kfu l'ishi eze ndu Taya

28 To du iya bu, Onye-Nwe-Oha bya ekfu okfu
 yeru mu su: ² "Nwa ndiwhe; kfu onye ishi ndu
 Taya su iya l'o waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha
 l'ekfu ndowa: I gude ekuku, ruru ghu obu su l'oo ghu
 bu Chileke; l'i sugaru l'oshi-eze Chileke l'echi eze-eny-
 imu. Obenu l'oo madzu mmaka b'i bu, i ti budu
 Chileke, e gudezhiaro l'irije l'i maru iwhe g'oo Chileke.
³ Irije l'i maru agu karu Daniyelu. Mbu l'o to dudu iwhe
 e domiru ghu edomi. ⁴ L'oo mmamagu ye le enya, i
 kwaru be meru i nweru eku. O buru iya meru i gude
 mkpola-ododo mee mkpola-ocha dojia ulo-eku ghu.
⁵ L'oo l'i maru enya oozu aswa be meru eku ghu kabaa
 shi. Eku obu, i nweru mee ghu ekuku ria ghu obu.

⁶ "Oo ya bu l'o waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-
 Oha l'ekfu ndowa: Nkeshi owhu i ruru l'i nweru mmam-
 agu g'oo Chileke, ⁷ be mu l'e-rwuta ndu oha odo; whe
 abya etso ghu ugu. Ndu mu l'e-rwuta te whe byakfuta
 ghu be bu ndu obu kagezhia ota ivomini l'iwhe bu
 mba ge mba ha. Whe l'a-mita ogu-igba whe gude
 mebyishia uma ono, l'iima mee mmamagu ono, i
 nweru. Uguvuno, i du be whe l'a-gwo le ntụ. ⁸ Whe l'e-
 nwuru ghu ye l'iduma, gu anwu onwu ike l'echi eze-
 enyimu. ⁹ ?Ii-nwekwadua onu, l'ii-gude su l'i bu Chileke
 nteke ndu ono, l'e-gbu ghu nu l'a-bya? Ndu ono, l'e-
 gbu ghu -byalewho be l'ji-maru l'oo madzu mmaka b'i
 bu; l'i ti budu Chileke. ¹⁰ Ii-nwu onwu gbaru onye l'ete
 amaa Chileke l'eka ndu oha odo ono. Nkele mbedua
 kfuakwaru nkemu. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-
 Nwe-Oha l'ekfu ndono."

Ge eze ndu Taya l'e-gude daa

¹¹ To du iya bu, Onye-Nwe-Oha byakwa ekfu okfu
 yeru mu su: ¹² "Nwa ndiwhe; ryaa ekwa ehuru eze ndu
 Taya. Su eze ono l'o waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-
 Oha l'ekfu ndowa: I bu onye shi dzua oke l'uzo futaru
 iwhe; buru onye shi nweru mmamagu shii; temenu i
 bukwaruwho mma anyiganyi. ¹³ Eka i shi nodu bu le
 Idenu, bu mgbabu Chileke. Oo ewhuru, l'erekaa ire b'i
 shi gude choo onwoghu mma, mbu ewhuru Rubi, mee
 topazu, mee emeraludu, mee kirisolayitu, mee
 onikusu, mee jasupa, mee safaya, mee tokwasu, mee
 berilu. O buru iwhe e meru le mkpola-ododo b'i gude
 memaa onwoghu. Oo mboku, e keru ghu b'e dozhiru
 iwhe lile ono doberu ghu. ¹⁴ Oo ghu bu cherubu ono, a
 wuru mmanu l'ishi t'o cheje nche, mbu l'o ono iwhe ya
 wuru ghu mmanu l'ishi t'i buru. I shi nodu l'eli ugu,
 du nso, bu ugu Chileke. I jeru ije l'echilabo ewhuru
 lahuru oku. ¹⁵ E ta amajeduru ghu ejo aka l'umere
 nkeshi mboku, e keru ghu jeye nteke a whuru ejo-iwhe
 le ndu ghu. ¹⁶ Ikike ngho, l'igba be meru ghu i mela-
 haa iwhe-kpanganga ye le iwhe-du-iji. Oo ya meru, mu

chifu ghu t'i gude iwhere lufu l'ugvu Chileke; mu nwu-fu gube cherubu ono, l'echi nche t'i lufu l'ewhuru ono, l'ahụ ọku. ¹⁷ Obu shiwa enyi ghu kiti kiti nkele jima ụma. I gude l'i bu onye du ugwu mebyishia mmamagu, i nweru. Oo ya meru iwhe mu pataru ghu tua l'ali; woru ghu pafu l'iwhu ndu eze te whẹ kparu ẹku nu ẹnya whẹ. ¹⁸ Oo ikpoto ejo-iwhe, i megbaberu mee ngho ono, i gude ugho agba b'i gude merwushia ẹka i doberu nsọ. O buru iya meru; mu menwua ọku l'echil-abo ghu t'o kegbua ghu. Mu meru ghu; i buru ntu, wushiru l'oma-ali l'ẹnya ndu whuru ghu nu. ¹⁹ Iwhe bu mba, maru ghu nu b'ọ kpuberu onu mbu iwhe meru ghu nu. Ntsu-megvu be kwawaru ghu ngwa. O je l'e-me ghu tji ba aduhe adudu owhu."

Okfu e kfuru l'ishi mkpukpu Sáyidonu

²⁰ Tọ du iya bu, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu su: ²¹ "Nwa ndiwhe; ghaa iwhu le mkpukpu Sáyidonu; gude nkfuchiru kfuwa ge l'ọ-du iya. ²² Su iya l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Lekwa le mu nokwaru ghu l'ejo oshi; gube Sáyidonu. Iwhe mu l'e-me ghu be ndu madzu l'a-kwabẹ mu ugwu. Whẹ l'a-maru l'ọ Mu bu Onye-Nwe-Ọha nteke mu l'anu mkpukpu ono awhu; goshi le mu bu onye du nsọ. ²³ Mu l'e-me te nchikarehu byakfuta iya, mmee-ochi atuko echi-uzo iya sogbakota. Odzu madzu l'a-tu gbaagbaa l'ime mkpukpu ono, mbu ndu e gude ogu-igba gbugbushia le mkpukpu ono mgburumgburu. Nteke ono be whẹ l'a-maru l'ọ Mu bu Onye-Nwe-Ọha.

Aa-goru onu-oma nu ndu Izurelu

²⁴ "Ndu mba ono, kporu Izurelu ashị, bu ndu buwheru whẹ mgburumgburu taa abuheduru ogvu adzukashi whẹ, whẹ ta abuhuru agarambo alakashi whẹ. Whẹ l'a-maru l'ọ Mu bu Nnaji-Ọha, bu Onye-Nwe-Ọha."

²⁵ O waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: "Nteke mu l'e-shi le mba ge mba ha ono, a chikashiru ndu Izurelu dulatawhu whẹ azu be mu l'e-shi l'ehu whẹ goshi mba ge mba ha ono le mu bu onye du nsọ. Nteke ono be ndu Izurelu l'e-buru l'ali ẹka whẹ ono, mu nuru onye ozhi mu, bu Jekopu. ²⁶ Whẹ l'e-buru tusaru ẹhu l'eka ono; nodu iya kwashia uwu; yeshia ya oshi vayinu. Whẹ l'e-buru tusaru ẹhu nteke mu l'anu ndu mba ono, shi kpo whẹ ashị awhu, mbu ndu ono, buwheru whẹ mgburumgburu. Whẹ amaru l'ọ Mu bu Onye-Nwe-Ọha buru Chileke whẹ."

Okfu e kfuru l'ishi ndu Ijiputu

²⁹ O rwua l'awha nke iri, g'onwa iri du l'abalị iri l'ẹbo, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu su: ² "Nwa ndiwhe; ghazhiaru Fero, bu eze ndu Ijiputu iwhu; gude nkfuchiru kfuwa ge l'ọ-du iya, kfukwawho

ge l'ọ-du ndu Ijiputu ge whẹ ha. ³ Kfuwa su l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Lekwa mu nokwaru ghu l'ejo oshi; gube Fero, bu eze ndu Ijiputu, mbu gube oke ejo agiyi ono, zee l'echi onu-iyi ghu ono. I suru l'enyimu Nayilu be bu ghu nwe iya; l'ọ gubedua meru iya doberu onwoghu. ⁴ O le mu l'e-gude aga-ema kota ghu agba; mee t'ema, bu l'onu-iyi ghu ono nyapo-geeru ghu anyaporu l'ekiri. Mu l'e-kota ghu kofuta l'onu-iyi ghu; gu l'ema obu, nyapo-geeru ghu anyaporu l'ekiri. ⁵ Mu l'e-wheta gu l'ema ono, shi l'onu-iyi ghu tua l'echi-egu. Ẹka l'ii-je adaa bu l'owhoroto egu. O to dudu onye l'a-pata ghu eje elili. Mu l'a-paru ghu haaru anu-egbudu mee unwu-enu te whẹ kpa ghu nri l'ehu. ⁶ Nteke ono be ndu lile, bu le Ijiputu l'amaru l'ọ Mu bu Onye-Nwe-Ọha.

"Ishi buru oshi ikpuruma l'ehu ndu Izurelu. ⁷ O shi abuje, whẹ je te whẹ kube ghu ẹka, gu agbakwohu yijashia whẹ ẹka. O shi abuje whẹ je te whẹ dawhube ghu, gu agbajihu, whẹ akabarahu daa dakwo ọkpu-ukfu. ⁸ Oo ya bu l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu l'e-gude ogu-igba bya ghu l'ehu, gbugbushia iwhe bu madzu mee elwu, i nweru. ⁹ Ali Ijiputu be egbara l'a-kfu, ya aburu ochuwu. O noo nteke whẹ l'a-maru l'ọ Mu bu Onye-Nwe-Ọha. Nkeshi owu i suru l'enyimu Nayilu be bu ghu nwe iya, l'ọ gubedua meru iya, ¹⁰ oo ya bu le mu buwa ogu swiru gu l'enyimu ghu ono. Ali Ijiputu l'owhu be mu l'e-me t'ọ buru okorobo-egu; mee t'egbara kfuwa ya, watazhiawho le mkpukpu Migudolu jeye le mkpukpu Sevene, mbu jeyewaro l'oge ali ndu Kushi. ¹¹ Madzu-igbalekoma ta abyadu l'e-gude okpa iya ghaa ya; anu-egbudu ta abya l'e-gude okpa iya ghaa ya. E te ebudu iya ebu ukporo awha labo gbereggedengu. ¹² Mu l'e-me t'egbara kfuwa l'ali Ijiputu l'iwhu bu ali egbara kfujewaru. Ukporo awha ugbo labo be egbara, l'a-kfu le mkpukpu du-gee ya nu l'iwhu bu mkpukpu egbara kfujewaru. Mu l'achikashi ndu Ijiputu ono le mba ge mba ha, tukashia whẹ nnanu nnanu te whẹ dzuru ali, du l'iche l'iche.

¹³ "O le o waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Ukporo awha ugbo labo ono gvulewho be mu l'e-shi l'iwhu bu mba ẹka ono, a chiru ndu Ijiputu laa dulatawhu whẹ azu. ¹⁴ Mu l'e-dulata ndu Ijiputu ono, a kpuru le ndzu; duru whẹ dobewhu azu l'ali Paturosu, bu ali ẹka whẹ futaru. Whẹ l'a-nodu l'eka ono buru ali-eze, ẹnya lwaru. ¹⁵ Oo yebe Ijiputu be ẹnya l'a-kagee alwalwa l'ali-eze nonu. O too wolitahe-du ishi ọdo l'eka mba ge mba ha no. Mu l'e-me whẹ te whẹ lwaa ali shii nke owu bu l'o too nwehedu mba, whẹ bya l'a-chibaa ọdo. ¹⁶ O to dudedu iwhe Ijiputu bya l'a-bubaa nke t'ozo-ulo ndu Izurelu kpokwaduru obu yeru iya ọdo. Ndu Izurelu l'e-gudeje onodu Ijiputu, no l'iya nyata l'ọ ejo-iwhe be whẹ meru nteke ono whẹ shi kporu obu yeru whẹ achọ eyemekwa l'eka whẹ.

O noo nteke whẹ l'a-marụ l'ọo Mu bụ Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha."

Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu l'a-lwụta Íjiputu

¹⁷ O be l'abalị mbụ l'ọnwá mbụ l'awhá nke ụkporo l'ẹsaa; Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ¹⁸ "Nwa ndiwhe; Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu bẹ chítaru ndu ojogu iya je alwúshi ndu Taya ogo nke ike l'ike. Oke ivu, ndu ojogu ono vuru mee ishi whẹ bụkotaru ishi-ọnma; ukuvu dakota whẹ akiri. Oke e megeeru Nebukadineza yeḷe ndu ojogu iya ta adu urwu, whẹ ritaru l'ogu ono, whẹ lwúshiru ndu Taya. ¹⁹ Ọo bụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu l'e-woru alí Íjiputu nụ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu. Nebukadineza l'e-gwo ẹku ndu Íjiputu; vọ arya whẹ avu gwoo whẹ tuta. Iwhe ono, o gworu l'a-buru iwhe l'oo-gude kfu ndu ojogu iya ụgwo. ²⁰ Mu nwaru iya Íjiputu t'ọ buru ụgwo ozhi iya nkele ozhi yeḷe ndu ojogu iya jeru bụ mu bẹ whẹ jeru iya. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

²¹ "Mbọku ono bẹ mu l'e-me t'ike du ndu Ízureḷu; mee gube Izikeḷu t'í saa onu asa kfuaru whẹ okfu. O noo nteke whẹ l'a-marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha."

Onye-Nwe-Ọha l'a-gwa Íjiputu ọchi

30 O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ² "Nwa ndiwhe; gude nkfuchiru kfu sụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa:

"Chia mkpu sụ

Nshọbukwa mbọku ono!"

³ O noo nkele mbọku obu duakwa ntse, mbọku nke Onye-Nwe-Ọha bẹ duakwa ntse. Mbọku ono l'a-whụ-chi awhụ-chi g'ọo urwukpu.

Ọo-buru oge mba nonu l'e-je ningaa.

⁴ Ogu-igba l'a-dakfuta Íjiputu.

Iwhe-ọtsulanu adu lẹ Kushi.

Nteke ono bẹ odzu ndu e gburu egbu l'a-da gbaagbaa lẹ Íjiputu, a tuko ẹku whẹ gwokota.

Obodo ono ezekposhihu jeye l'ukfu iya.

⁵ "Ndu Kushi, mee ndu Putu, mee ndu Ludu, mee ndu Arabu gẹ whẹ ha, mee ndu Libiya mee iwhe bụ ndu alí, whẹ lẹ whẹ gbaru ndu gẹ whẹ ha bẹ ogu-igba l'a-takota ishi whẹ lẹ ndu Íjiputu.

⁶ "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Ndu turu ike yeru Íjiputu bẹ l'a-da. Ndu ono, bụ agbarike, o gude anga l'unga aburu swachamu. Ee-shi lẹ Migudolu gbua whẹ lẹ mma jeye lẹ Sevene. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁷ "Íjiputu bẹ egbara l'a-kfu l'iwhe bụ alí, egbara kfu-jewaru. Mkpukpu du-gee ya nu l'e-ze dakposhihu

l'iwhe bụ mkpukpu ọdo, zejewarunu dakposhihu. ⁸ O noo nteke whẹ l'a-marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, mbu nteke mu l'a-nwuru ọku ye lẹ Íjiputu, ndu turu ike yeru iya aburu aryaka-eryune.

⁹ "Mbọku ono bẹ mu l'a-chiru ndu ozhi ye l'ugbo-mini zhia whẹ tẹ whẹ je eyee ndu Kushi egvu, mbu ndu ono, tsuru onwowhe l'anya ono. Mbọku Íjiputu l'a-la l'iswi bẹ iwhe-ọtsulanu l'a-byakfuta ndu Kushi ono. Mbọku obu l'abyakebekwa abyakebe.

¹⁰ "Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu l'e-shi l'eka Nebukadineza bụ eze ndu Bábyilonu mee t'ikpoto ndu Íjiputu tohu.

¹¹ Nebukadineza l'onwiya yeḷe ndu ojogu iya, bụ ndu obu kagezhia ọta ivomini lẹ mba gẹ mba ha bẹ l'ee-duru bata l'alí ono tẹ whẹ laa ya l'iyi. Whẹ l'a-mita ogu-igba whẹ tso ndu Íjiputu ogo, gbushia whẹ kube l'alí ono. ¹² Mu l'a-mishikota mini, du l'enyimu Nayilu. Mu eworu alí ono ree ndu l'eme ejo-iwhe. Mu l'e-shi l'eka ndu ọha ọdo mee t'egbara kfu l'alí ono yeḷe iwhe lile du iya nụ. Mbẹdua bụ Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nke-mu.

¹³ "Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu l'e-mebyishikota iwhe bụ ntẹkpe. Mu atuko agwa du lẹ mkpukpu Mefufisu wofukota. L'alí Íjiputu bẹ l'ete enwehedu onye ishi ọdo. Mu l'e-woru ọtsu-egvu ghaa l'alí Íjiputu. ¹⁴ Mkpukpu Paturusu bẹ mu l'eme t'ọ buru ochuwu. Mu anwuru ọku ye lẹ mkpukpu Zowanu t'ọ dzua ya, nua mkpukpu Tebesu awhu. ¹⁵ Mu l'e-kpukpushi mkpukpu Sinu oke ẹhu-eghughu mu, mbu mkpukpu ono a turu o shihu ike lẹ Íjiputu. Mu l'emekwawho t'ikpoto ndu mkpukpu Tebesu tohu. ¹⁶ Mu l'a-nwuru ọku ye lẹ Íjiputu. Iwhe-ọtsulanu, paru ẹka bẹ l'a-byakfuta ndu mkpukpu Sinu. Mgbodo mkpukpu Tebesu bẹ l'ee-tsufushi etsufushi. Mkpukpu Mefufisu eburu lẹ mkpamehu mbokumboku. ¹⁷ Unwokorobyia mkpukpu Onu mee ndu nke mkpukpu Pyi-besetu bẹ l'ee-gude ogu-igba gbushia. Ndu mkpukpu ono l'owhu bẹ l'aa-kpukota lẹ ndu. ¹⁸ Uboku l'a-gbakota ọochi lẹ mkpukpu Tehafinehesu nteke mu l'e-mebyi ike ọchichi ndu Íjiputu, mee t'ike ono whẹ gude anga l'unga gvụ. Urwukpu l'a-whuchi Íjiputu. Unwada iya l'owhu aburu ndu a kpuru lẹ ndu. ¹⁹ O noo awhu mu l'a-nu ndu Íjiputu ndono. O noo nteke whẹ l'a-marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.' "

Aa-nyakwoshi eze ndu Íjiputu okpu-eka

²⁰ O noo ya, o rwua l'awhá nke iri lẹ nnanu g'onwa mbu du l'abalí ẹsaa, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ²¹ "Nwa ndiwhe; ya nyakwookwaru Fero bụ eze ndu Íjiputu okpu-eka. O too nwedu onye keberu iya iwhe l'eka obu, to nwe onye gbaru iye ya agbagba kpaa ya iwhe nke ọwhu l'oo-mehu, shihu iya ike; nke t'ọ du ike paru ogu-igba. ²² Ọo ya bụ l'ọ waa

iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu: Mu buakwa ogu swiru Fero bu eze ndu Ijiputu. Mu l'a-nyakwoshi iya okpu-eka, mbu le mu l'a-nyakwo iya eka owhu du iya ree, nyakwobaa ya eka owhu a nyakwohawaru iya, mu emee t'ogu-igba dafu iya l'eka. ²³ Ndu Ijiputu be mu l'a-tukashi te we dzuru mba ge mba ha, chikashia we te we dzuru ali du iche iche. ²⁴ Mu l'e-me t'okpu-eka shia eze ndu Babylonu ike, mu eworu ogu-igba mu dee ya l'eka. Owhube Fero be mu l'a-nyakwoshi okpu-eka anyakwoshi, ya anodu l'iwhe eze ndu Babylonu tsua ude g'oo onye e tsugbuwhodoru ndzu ubele. ²⁵ Mu l'e-me t'okpu-eka shia eze ndu Babylonu ike, mee te nke Fero kudashihu. Nteke mu l'e-woru ogu-igba mu dee eze ndu Babylonu l'eka, ya ewheeru iya ndu Ijiputu; o noo nteke we l'a-maru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Oha. ²⁶ Mu l'a-tukashi ndu Ijiputu nnanu nnanu te we dzuru mba ge mba ha, chikashia we te we dzuru ali du iche iche. Nteke ono be we l'a-maru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Oha."

Ijiputu du g'oo oshi sida

31 O noo ya, o rwua l'abali mbu l'onwa eto l'awha nke iri le nnanu, Onye-Nwe-Oha bya ekfuru okfu yeru mu su mu: ² "Nwa ndiwhe; kfuru Fero bu eze ndu Ijiputu yele unukurunu ndu nkiya su we:

"?Oo onye be l'aa-su l'o paru eka g'oo ghu?

³ Leduwho Asiriya, o bu akparakpa oshi sida du l'ugvu ugvu Libanonu, nweru ekali l'amakaa uma, kpuru gayii sachia oswa obu o gvuru.

O ngefuru engefu ha ogologo je asu-kfuru l'ur-wukpu.

⁴ Oo mini be meru iya o vuta evuta.

O buru mini shi l'ime ali be meru iya o tsee ogologo. Enyimu mini be l'aso l'eka oshi ono gvuru, o buru eka ono be mini shi asuru oshi lile du l'oswa ono.

⁵ Oo iwhe ono meru o ngefuru kakota oshi lile, du l'oswa ono l'eli.

Ukfu iya be ha kpigidimu, ekali iya tsee ogologo, o noo nkele mini ha shii l'eka ono.

⁶ Oo l'ekali iya be enu lile l'akpaje ekfunu.

Anu-egbudu buru l'ukfu iya be we l'azuje unwu. Aguguru iya kpuchia oke mba oke mba.

⁷ Oshi ono be ha shii ama uma, ekali iya tsekota ogologo nkele o chiru ogbaragbu iya we l'eka mini ono ha shii.

⁸ Oshi sida dukota le mgbabu Chileke ta atuduru iya.

Oshi payinu te enwedu ukfu g'oo nke iya.

Oshi pulenu be ekali iya ta atuduru nkiya.

O to nwedu oshi du le mgbabu Chileke l'aturu iya l'uma.

⁹ Oo mbedu be meru iya t'o maje uma ono, mokashia ekali l'igweligwe.

Oshi lile du le Idenu l'awhuru iya uwhu enya, mbu oshi dukota le mgbabu Chileke.

¹⁰ "Oo ya bu l'o waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu su: O ngefuru engefu ha l'eli vua je asu-kfuru l'urwukpu, gude nke l'iya ha l'eli eku onwiya ekuku; nkeshi owhu o du nno ¹¹ be mu l'e-woru iya ye l'eka onye okpehu kagee le mba ge mba ha t'o gwaa ya ndogolo yele ejo-ememe l'oome ha. Mu jikawaru iya ajjika. ¹² Ndu oha odo bu ndu mba, obu taru mini l'asakwoshi iya asakwoshi wushi paru iya haa. Ekali iya l'a-togbo-geeru l'ugvu mee le nsuda. A nyakwoshia un-wu ekali iya wushi l'eka mini du l'ali ono. Ndu mgboko l'owhu l'e-shi le mkpula aguguru iya wufukota paru iya haa. ¹³ Oo l'eli oshi ono eka iya owhu o daru ada be un-wu-enu l'e-begojeru, anu-egbudu agba ekali iya gorogoro. ¹⁴ Oo ya bu, nke owhu t'o bo duhe oshi gvuru le mgboro mini l'e-vuta ha ogologo odo, mbu vua je asu-kfuru l'urwukpu. T'o bo duhekwa oshi no l'eka l'oomita mini l'e-vuta ha l'eli egube ono odo nkele onwu be dukwa swiru we nu, mbu l'oo ali-maa be we l'ala, we l'alakfu ndu nwuhuru anwuhu bu l'ali-maa, we le ndu l'ala l'iduma.

¹⁵ "O waa iwhe Nnaji-Oha, bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: Mboku, oshi ono l'a-la ali-maa be mu l'e-me te mini ime ali kpuchia ya shi nno ryaa ekwa iya. Mu l'e-me t'enyimu haa asoso, mee te ngele tashihu. Mu l'e-gude anwuhu oshi ono nwuhuru mee t'ochi gbakota l'ugvu ugvu Libanonu, mu emekwawho t'oshi dukota l'oswa ono lwakota ekwo. ¹⁶ Uda oshi ono l'a-da be mu l'e-gude mee te mba ge mba ha nmakota jijiji, nteke mu l'e-nwuta iya tu l'ali-maa t'o lakfu ndu no l'iduma. Oshi lile, shi le mgbabu Idenu mee eguru oshi kagezhia ree, shi l'ugvu ugvu Libanonu, bu oshi nowaa anono l'ali maa, mbu oshi lile, shi amita mini ree be obu l'a-bya eguzeta. ¹⁷ Ndu lile, shi nodu le mkpula aguguru iya be l'e-tsoru iya lashia ali-maa lakfu ndu e gude ogu-igba gbushia, mbu ndu ono shi eyeru iya eka.

¹⁸ "?Ndee oshi l'aturu ghu l'oma uma mee l'odu biribiri l'iwhe bu oshi Idenu? Obenu le gu l'oshi Idenu be l'aa-tuko nwuta ye l'ime ime ali-maa bu eka gu le ndu l'ete amaa Chileke mee ndu e gude ogu-igba gbushia nodukota. Onye o bu l'ehu bu Fero yele unukurunu ndu nkiya. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono."

Egvu-aawhu, a guru l'ishi Fero

32 L'abali mbu l'onwa iri l'ebo l'awha nke iri l'ebo be Onye-Nwe-Oha kfuru yeru mu su: ² "Nwa ndiwhe; gva egvu-awhu l'ishi Fero bu eze ndu Ijiputu. Kfuru yeru iya su iya: Iiwotaje onwoghu l'i bu oduu nke

mba ge mba ha. Oe o o g'ejo oke-agiyi bu l'eze-enyimu du bu lege i du. I heru gabaa hefuta l'enyimu gude okpa sworua mini enyimu obu, o wata oshi uwuru-uwuru.

³ "O waa iwhe Nnaji-Oha, bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: Mu l'e-gude ikpoto mba meru ugbu nmata ghu. Whe l'e-gude ugbu mu ono loo ghu whele whele lofuta. ⁴ Mu l'a-tu ghu l'oma ali, mu l'a-tu ghu owheleka tuwha l'oma egu. Mu l'e-me t'unwenu ge whe ha bya eripyabe ghu, mu emee t'anu-egbudu ge whe ha bya avua ghu kpatakpa. ⁵ Anu ghu be mu l'a-tukashi nnanu nnanu l'ugvu; mu emee t'odzu ghu nodu le nsu da koo eko gbafushihu. ⁶ Mmee, shi ghu l'ehu alwashu be mu l'a-gbakota l'ali ono jeye l'ugvu. Eka mini shi asoshi be l'a-bukota mmee nkuchi. ⁷ Mu menyile ghu who enya, mu eworu iwhe guchia akpamigwe mee te kpkonde no iya nu gbakota tsurikiti. Mu egude urwukpu kpuchia iwhu enyanwu, mee t'onwa be echihe. ⁸ Iwhe lile no l'igweli, bu iwhe l'emeje t'iworo du be mu l'e-me t'o gbakotaru ghu oochi. Mu l'e-me t'ekpuroochi so-kputa ali ghu. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono.

⁹ "Mu l'e-me t'obu du ikpoto mba eji nteke mu l'e-me t'ola-liswi zupyabe ghu l'echilabo mba du l'iche l'iche, mbu l'ali eka l'itii mahaa. ¹⁰ Mba du l'iche l'iche be mu l'e-me t'ishi nwua kpa l'iwhe byaru ghu nu. Ndu-eze whe be mu l'e-me t'ehu nmakota anma l'onodu l'eje abyakfuta ghu, mbu nteke ono mu l'a-nodu l'iwhu whe wheeru ghu ogu-igba mu. Mboku l'ji-da be bu e gudekwadua iya l'eka ekfu ehua awata whe anmanma, onyenonu awata otsu egvu nkele o too madu iwhe l'e-me ndzu iya.

¹¹ "Nkele o waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu: Ogu-igba eze ndu Babylonu be l'a-bya erwukfuta ghu iya. ¹² Mu l'e-me t'ogu-igba ndu ono okpehu du taa ishi unukurunu ndu nkeghu. Mbu l'oo ndu mba ono, bu ndu akpo-ego-lanu be unu le whe l'e-me. Iwhe ono Ijiputu gude eku onwiya eku be whe l'e-me t'o buru iwhe kuru ewho l'ali. Unukurunu ndu Ijiputu aburu kpurupyata ge whe ha. ¹³ Eswi iya g'o ha be mu l'e-gbushikota le mgoro mini. Madu ta abyadu l'e-gudebaa okpa iya sworua mini ono odo, eswi ta abyala l'e-gudebaa okpa iya sworua ya odo. ¹⁴ O noo nteke mu l'e-me te mini whe doo risaa, mee t'enyimu whe soje gborogboro g'oo mmanu olivu. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono. ¹⁵ Oo nteke mu l'e-me Ijiputu t'o buru eka egbara kuru woru ali ono mee t'o bu ihu iwhe l'a-du iya nu, mbu l'oo nteke mu l'e-gbushikota ndu lile bu l'eka ono, nteke ono be whe l'a-maru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Oha.

¹⁶ "O noo bu egvu-awhu unwada shi le mba ge mba ha l'a-nodu aguru iya ndono. Whe l'a-gu iya l'ishi Ijiputu yele unukurunu ndu Ijiputu. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono."

Egva-awhu, a guru l'ishi Ijiputu

¹⁷ O noo ya, o be g'onwa mbu l'awha nke iri l'ebo du l'abali iri l'ise, Onye-Nwe-Oha bya ekfuru okfu yeru mu su: ¹⁸ "Nwa ndiwhe; ryaa ekwa ehua unukurunu ndu Ijiputu. Mee whe te whe tsoru ndu mba ono a maru ewha whe wuba l'ali-maa, lakfu ndu owhu nohawa ano le nsu. ¹⁹ Su whe agha:

"?Oo onye be unu ka oma uma?"

Unu wuba l'ali-maa t'unu le ndu l'ete amaa Chileke tuko wushiru.

²⁰ Whe l'a-dashi l'eka ndu ono e gburu l'ogu-igba daru. A mitaakwaru ogu-igba obu, t'a kpufuta iya yele unukurunu ndu nkiya obu. ²¹ Ndu okpehu, nokota l'ali-maa l'e-kfu okfu ehua Ijiputu yele nke ndu ono turu ike yeru iya su: Whe wubatawaru l'ali-maa obu bya awushiru, mbu ndu ono l'ete amaa Chileke bu ndu e gburu l'ogu-igba.

²² "Asiriya be no l'eka ono yele ndu ojogu iya l'owhu. Ilu ndibe iya e gburu egbugbu be no-where iya mgburumgburu, mbu ndu ono e gude ogu-igba gbushia.

²³ Ilu whe be bu l'okpurohu nsu b'a tushiru iya. Ikpoto ndu nkiya be ze-where ilu iya ono mgburumgburu. Ge whe ha b'e gbukotaru egbugbu, mbu l'oo ogu-igba be takotaru ishi whe bu iya bu ndu ono, shi emeje te ot-su-egvu du l'ali ndu no ndzu.

²⁴ "Ilamu be nokwawho l'eka ono yele unukurunu ndu nkiya, no-where ilu iya mgburumgburu. Ge whe ha b'e gbukotaru egbugbu, mbu l'oo ogu-igba be takotaru ishi whe. Whe bahuru l'ali-maa le ba amaa Chileke bu iya bu ndu ono, shi emeje te ot-su-egvu du l'ali ndu no ndzu. Whe vuru iwhere whe ge whe vu iya tsoru ndu ono l'ala le nsu. ²⁵ A garu ugbooshi doberu ndu Ilamu l'eka ndu ono e gburu egbugbu no. Unukurunu ndu nke whe be ilu whe no-where mgburumgburu. Ge whe ha bukota ndu l'ete amaa Chileke, e gude ogu-igba gbushia. Whe l'emeje t'otsu-egvu du l'ali ndu no ndzu, obenu le whe vuwa iwhere whe ge whe vu iya tsoru ndu l'ala le nsu. Eka e doberu whe bu l'eka e doberu ndu e gburu egbu.

²⁶ "Mesheku mee Tubalu be nokwawho l'eka ono mee unukurunu ndu nkewhe, no-where ilu whe mgburumgburu. Ge whe ha be bukota ndu l'ete amaa Chileke e gude ogu-igba gbushia, nkele whe shi emeje te ot-su-egvu du l'ali ndu no ndzu. ²⁷ ?To budu eka lanu be whe le ndu ojogu ono l'ete amaa Chileke wushiru, mbu ndu chi ngwogu whe l'eka lasha ali-maa? E swiberu whe ogu-igba whe l'ishi woru iwhe whe l'egudeje egbobuta onwowe tukobegge whe l'okpu, nkele ndu ojogu ono shi emeje t'otsu-egvu du l'ali ndu no ndzu.

²⁸ "Gubedua l'onwoghu, bu Fero be l'aa-nyakwohu ebo wushi l'eka ndu l'ete amaa Chileke wushiru. Gu le

ndu ono e gude ogu-igba gbushia awuṣhiru l'ẹka lanu. ²⁹“Edomu be nokwawho l'ẹka ono yeḷe ndu-eze iya meḷe ndu-ishi iya ge whẹ ha. Okpehu shi du whẹ, ọle whẹ wuṣhiwaru l'ẹka ndu ono e gude ogu-igba gbushia wuṣhiru. Ndu whẹ le whẹ wuṣhiru l'ẹka lanu be bu ndu l'ete amaa Chileke, mbu ndu nḡhawa anọ le nsu.

³⁰“Ndu ishi ndu ọzo isheli ge whẹ ha meḷe ndu Sanyi-donu l'owhu be nokotakwawho l'ẹka ono. Whẹ vu iwhe onwowhe ge whẹ vu iya tsoru ndu e gburu egbu laa, nkele whẹ shi egudeje okpehu du whẹ nu eye madzu egvu. Whẹ le ndu e gburu egbu be wuṣhiru l'ẹka lanu le whẹ ba amaa Chileke. Whẹ vuru iwhe onwowhe ge whẹ vu iya tsoru ndu l'ala le nsu.

³¹“Fero yeḷe unukurunu ndu ojogu iya -whule whẹ whọ, Fero egude iya du onwiya obu l'unukurunu ndu nkiya ono e gude ogu-igba gbugbushia. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³²“Oo ezhi-okfu le mu meru Fero, o mee te ọtsu-egvu du l'alẹ ndu nọ ndzu, ọle Fero yeḷe unukurunu ndu nkiya be l'aa-wuṣhi l'ẹka ndu l'ete amaa Chileke wuṣhiru, mbu ndu ono, e gude ogu-igba gbushia. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.”

Izikeḷu bu onye-nche ozo-ulo ndu Ízureḷu

(Izk. 3:16-21)

33 O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu su: ²“Nwa ndiwhe; kfuru ndibe unu su whẹ: O buru le mu gude ogu-igba abyakfuta alẹ ono ogu, ndu alẹ ono -wofuta onye lanu le ndibe whẹ t'ọ buru onye-nche, ³ onye ono -lee enya wha ogu-igba obu ge l'ooje abyakfuta alẹ ono, bya egbu opu-ogu gude karu ndu alẹ ono, ⁴ onye -nuru uda opu-ogu ono jika ongabe nchi, ogu ono bya bya eria onye obu, ọ kwa onye obu be vu ọchi onwiya. ⁵ Eshi-owhu ọ nuru uda opu-ogu ono jika ongabe nchi be kwa iya l'e-vuru ọchi onwiya. Ọ bu l'ọ -ngaru nchi mee ya adzo onwiya ndzu. ⁶ Ọle ọ -buru l'onye-nche obu be whuru ogu-igba ono ge l'ooje abya jika l'iya te egbudu opu-ogu gude karu ndu madzu; ogu ono bya bya eria madzu l'ime whẹ be onye obu, o riru l'e-vukwaru ejo-iwhe o megbaberu nwuhu, ọle ọ kwa onye-nche ono be mu l'a-ji aji mee ya.

⁷“Su nwa ndiwhe, mu meekwaru ghu onye-nche nke ozo-ulo ndu Ízureḷu. Ọo ya bu le nteke i nujeru okfu shi mu l'onu, nmakwaru whẹ okwa mu nmaru. ⁸ Mu -su onye l'eme ejo-ememe: 'Gube onye ejo-ememe-e, i nwuhufutajekwa,' ti karu iya t'ọ paru iwhe l'ooome haa be onye ono, l'eme ejo-ememe l'e-vukwaru ejo-iwhe o megbaru nwuhu, ọle ọ kwa gubedua be mu l'a-ji aji mee ya. ⁹ Nteke bu l'i nmaru onye l'eme ejo-ememe okwa t'ọ paru ejo-iwhe l'ooome haa too kwe, ya evuru

ejo-iwhe iya nwuhu, ọle gubedua be gbawaru ishi onwogu.

Okfu ẹka madzu

¹⁰“Nwa ndiwhe; kfuru ozo-ulo ndu Ízureḷu su whẹ agha: Ntekenteke be unu l'asuje: Mmeswe anyi yeḷe iwhe-du-ẹji, anyi megbaberu be buru anyi oke ivu. O mewaru anyi kpojoshihu. ?Ndee ge ndzu l'e-me du anyi? ¹¹ Su whẹ le mbedua bu Nnaji-Ọha, bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu su: Mu vuru-a ishi mu ge mu vu iya, be onwu onye ejo-ememe nwuru ta atsojekwa mu utso, ọ chia t'onye l'eme ejo-ememe paru ejo-iwhe l'ooome haa bya anodu ndzu. Unu ghaa umere! Unu ghaa umere paru ejo-iwhe unu l'emegbabe haa! ?Ndenu g'e meru unu hatachia onwu, unube ozo-ulo ndu Ízureḷu?

¹²“Nwa ndiwhe; kfuru ndu alẹ unu su whẹ agha: Iwhe du chiriri, onye du chiriri meru ta abyakwa l'adzo iya m'a -nonyaa o melahaa iwhe-du-ẹji, ejo-ememe onye ejo-ememe meru te eme iya t'ọ laa l'iswi m'a -nonyaa ọ ghaa umere paru ejo-ememe l'ooome haa. Onye du chiriri nonyaa melahaa iwhe-du-ẹji be l'ete gudekwa nkele o shi buru onye du chiriri haa ya t'ọ nodu ndzu. ¹³ A makwaru-a le mu suru l'onye du chiriri be nodufutaje ndzu, ọle ọ nodu le ya du chiriri melahaa ejo-iwhe be l'ooto nwedua iwhe du chiriri ono o shi emeje, l'aanyatakwa du ilile. Oo-vuru ejo-iwhe l'ooome nwuhu. ¹⁴ A makwaru-a le mu suru l'onye ejo-ememe be nwuhufutaje nu, ọle ọ paru iwhe-du-ẹji l'ooome melahaa iwhe kfuru nhamunha mee iwhe du chiriri, ¹⁵ ọ -buru l'onye ejo-ememe ono be wotaru iwhe ọ nataru ndu o jeru ugwo le mkpaleka nu-whuru whẹ azu, wolahu iwhe o zhitaru l'oshi, bya edobelahaa iwu, l'anu ndzu, to mehe ejo-iwhe, ọo ya bu l'ọo-nodufutaje ndzu, ọ to byadu l'anwuhu. ¹⁶ O to nwedu iwhe-du-ẹji o megbaberu du owu a bya l'anyatakwa du guru kpua ya ọdo. Eshi-owhu o mewaru iwhe kfuru nhamunha mee iwhe du chiriri b'ọ nodufutaje ndzu.

¹⁷“Ọle ọbuje ndibe unu nodu whẹ asu l'iwhe Onye-Nwe-Ọha l'eme ta akfuduru nhamunha, l'ẹka ọo bukwanu whẹbedua gbẹ-chia eme iwhe l'ete akfuaru nhamunha. ¹⁸ Onye du chiriri nonyaa paru ome iwhe du chiriri haa melahaa ejo-iwhe be l'ọo-nwuhukwa l'ejo-iwhe obu. ¹⁹ Nteke bu l'onye ejo-ememe be nonyaru paru ome ejo-ememe iya haa melahaa iwhe kfuru nhamunha mee iwhe du chiriri be l'ọo-nodukwa ndzu l'iswi iya. ²⁰ Obenu l'unube ozo-ulo ndu Ízureḷu l'abuje unu nodu unu asu l'iwhe Onye-Nwe-Ọha l'eme ta akfuduru nhamunha. Mu l'e-kpe onyenonu l'ime unu ikpe g'iwhe o meru du du.”

E zhiru ozhi le Jerúsalemu daru

²¹ O be l'awha nke iri l'ẹbo a kpuru anyi le ndzu, mbu g'onwa iri du l'abalẹ ise, nwoke lanu, gbaru ọso le

Jerúsalemu byakfuta mu bya asu mu: "Jerúsalemu be dakposhihuakwaru nu." ²² O noo ya, l'urwenyashi unyawhu iya temenu nwoke ono gbaru oso ono byakfuta mu be eka Onye-Nwe-Qha duhawa mu l'ehu. Onye-Nwe-Qha bya akuha mu onu, mu kfulahaa okfu, temenu nwoke ono byakfutade mu l'utsu iya. Oo ya bu, onu kuhaa mu, mu bu-buhu onye l'ete ekfu okfu.

Iwhe-du-aji ndu Izurelu meru

²³ To du iya bu, Onye-Nwe-Qha bya ekfuru okfu yeru mu su: ²⁴ "Nwa ndiwhe; ndu bu l'eka ono, dakposhihu-ru adakposhihu l'alij Izurelu be l'anoduje ekfu su: 'Ebirihamu shi buru onye lanu; oshi nwekotaru ali-a. Obenu l'anyibedua be ha l'igweligwe; e wowaru ali ono nu anyi t'o buru oke-iwhe anyi nwe enwe.'

²⁵ "Oo ya bu, su whe l'o waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: G'unu bu ndu l'ataje anu mme, unu woru enya swobe l'agwa unu, temenu unu buru ndu l'egbu ochi, unu riru l'alij ono l'a-bukwaduru nkunu? ²⁶ G'o bu l'ogu-igba unu be unu keru ike yeru, unu l'eme mkparwu du iche iche, onyenonu l'emebyishi nyee nwoke ibe iya. ?Unu riru l'alij ono l'a-bukwaduru nkunu?

²⁷ "Su whe l'o waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu: Mu vuru-a ishi mu ge mu vu iya, be ndu ono, kwaburu l'eka ono, dakposhihu adakposhihu ono be bu ogu-igba l'a-ta ishi whe. Ndu owhu no l'oma egu be mu l'e-woru nu anu-egbudu t'o vaa whe kpatakpata. Ndu owhu no l'eka a tushiru ike mee ndu owhu no l'ogba be bu ejo-ehu-ba-du-mma l'e-gbushi whe. ²⁸ Ali ono be mu l'e-me t'o buru ochuwu, egbara kfuru. Ike iya ono o gude anga l'unga aburu iwhe gvuru agvu. Egbara l'a-kfu l'ugvu nokota le Izurelu nke owhu bu l'o to dudu onye l'a-ghakwadu agha. ²⁹ O noo nteke whe l'a-maru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha bu iya bu nteke mu l'e-me t'alij ono buru ochuwu, egbara kfuru l'iswi mkparwu du iche iche whe megbaberu.

Iwhe Onye-Nkfuchiru l'ekfu be Izurelu ta angabedu nchi

³⁰ "A bya le gubedua nwa ndiwhe, ndu alij unu be dokoberu le mgboro mkpokoro mgbodo ono mee l'onu ulo l'onu ulo ekfu okfu ehuhu. Onyenonu nodu ya asu ibe iya: 'Unu bya anu okfu shi Onye-Nwe-Qha l'onu!' ³¹ To du iya bu, whe zeru gbigbigbi byakfuta ghu egube whe l'abyajehawaa, ndibe mu ono bya adoru ghu l'iwhu ngabe ghu nchi l'olu, ole whe l'anu-gejee ya whe ajika iya ememe. Oo l'onu be whe l'asuje le whe yeru mu obu, ole eka obu whe l'aduje bu ge whe l'e-shiria urwu l'uzo wuru-wuru. ³² L'enya nkewhe be iwhe i du g'oo ya nwekiya bu onye l'agu egvu, l'emeje ehuhu-utso, mbu onye olu-egvu iya du ree, buru onye maru oku ngwa-egvu. Nkele whe l'anu-geje iwhe i kfuru whe

ajika iya ememe. ³³ Oo nteke iwhe ono megeeru vaa ge l'oo-vu egube whe, temenu whe ebebe maru l'onye-nkfuchiru Chileke be shi noduta l'echilabo whe."

Onye l'echi aturu yele aturu iya

34 To du iya bu, Onye-Nwe-Qha bya ekfuru okfu yeru mu su: ² "Nwa ndiwhe; gude nkfuchiru kfua ge l'oo-du ndu l'echi Izurelu g'oo onye l'echi aturu. Gude nkfuchiru su whe l'o waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha kfuru ndowa: Nsho ndu l'echi Izurelu g'oo onye l'echi aturu, mbu ndu ono, bulewho ehuhu whe be whe maru nwekiya. ?To gbadu nke te ndu l'echi aturu buru aturu whe be whe l'eleta enya azu-ji ehuhu? ³ Unu l'agbeje aami whe era, ebushi whe eji l'ehu gude akwashu uwe, egbushi ndu owhu eba tsuru l'ehu. Obenu l'unu te eletadu enya azu-ji igwe aturu ono ehuhu. ⁴ Ndu owhu ike l'adua be unu l'ete mejedu t'ike du. Ndu owhu ehuhu l'eme be unu l'ete emejedu t'ehu du whe mma. Ndu owhu mekaru iwhe be unu l'ete ekechijedu iwhe l'eka obu, whe mekaru iwhe obu. Ndu owhu kpawhuhuru akpawhuhu be unu l'ete eduwhujedu azu, ndu owhu tuwhahuru etuwhahu be unu l'ete achojedu. Oo eka ike yele ehuka be unu gude achi whe. ⁵ Oo le whe te enwedu onye l'echi whe nu g'oo onye l'echi aturu meru iwhe whe gbakashihuru je aburu nri unu anu-egbudu l'eri. ⁶ Unu aturu mu be jekashihuru nnanu nnanu dzuru ugu ugu mee ugu hagee l'eli. Unu aturu mu be jekashihuru nu dzuru mgboko l'owhu, to du onye l'akpa ishi whe, to du onye l'achohu whe nu.

⁷ "Oo ya bu, unube ndu l'echi aturu ono, unu nu iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu. ⁸ Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu su: Mu vuru-a ishi mu ge mu vu iya, be eshi-ohu igwe aturu mu be l'enwedua onye l'echi whe nu, anu nodu egbushi whe, mbu whe bya aghoo nri unu anumanu, mbu l'eshi owhu ndu l'echi aturu nkemu l'ete akpaje igwe aturu mu ono ishi, whe buru omaru ehuhu whe l'ete amaa nke igwe aturu mu ono, ⁹ eshi-ohu o du nno bukwa t'unube ndu l'echi aturu ono nu okfu Onye-Nwe-Qha l'ekfu. ¹⁰ O waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Unu ledunu, mu bukwa ogu swiru ndu-nche aturu ono. Mu l'a-ji whe aji igwe aturu mu ono. Mu l'e-me te whe chebuhu igwe-aturu ono, mee te ndu-nche aturu ono ba aduhe ike anu onwowhe nri. Mu l'a-nafuta aturu mu ono l'onu whe, nke owhu whe l'ete aburu whe nri.

Onye-Nwe-Qha bu Onye-Nche aturu oma

¹¹ "O waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Ledunu, oo mbedua l'e-gude eka mu je achoo igwe-aturu mu ono chota whe. ¹² Oo egube onye l'echi aturu l'achojehuru iya, jekashihuru ejekashihu chota bu ge mbedua l'a-cho aturu nkemu chota. Mu l'a-nafu-

takota whẹ l'ẹka ono whẹ jekashihuru je anọdu mbọku ono, mgboko whuchiru awchuchi gbaa tsukiriti. ¹³ Mu l'e-dufutakota whẹ lẹ mba ẹka ono whẹ nọkota, shi l'obodo whẹ nọ rwukobe whẹ, duru whẹ dulata l'alj nkewhe. Ẹka mu l'a-nọdu eche whẹ bụ l'oma ugvu ugvu dụ lẹ Ízureḷu mee l'aguga aguga mini mee l'ẹka ndu madzụ bukota ebu l'alj ono. ¹⁴ Ẹka mu la-nọdu eche whẹ bụ l'ẹka irwu, dụ ree dụ. Ọ bụru l'eli ugvu Ízureḷu bẹ whẹ l'a-nọduje akpa nri. Whẹ l'a-dọshije l'alj irwu, dụ ree dụ l'ẹka ono. Whẹ l'a-tajẹ nri l'ẹka nri ha shii l'ugvu ugvu dụ lẹ Ízureḷu. ¹⁵ Ọo mbẹdua l'e-gude ẹka mu eche aturu mu, ọ bụru mu l'a-chijeru whẹ je edobe l'ọdu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁶ "Ndu ọwhu tuwhahujeru nụ mu achọo whẹ, ndu ọwhu l'akpawhuhu akpawhuhu mu eduwhu whẹ azụ. Ndu ọwhu mekaru iwhe mu ekebeje whẹ iya iwhe. Ndu ọwhu ike l'adụ mu emejee t'ike dụ whẹ. Ndu ọwhu ha okporokpo mee ndu ọwhu ike dụ bẹ mu l'e-mebyije emebyi. Mu l'a-nọdu eche aturu ono egube ọ gbarụ t'e cheje whẹ.

¹⁷ "A bya l'unubẹdua bụ aturu nkemu, ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu l'e-kperu aturu l'aturu ibe iya ikpe, kperu ebyila yeḷe mkpi ikpe. ¹⁸ Ọkpobe nri ono unu l'eri bẹ unu l'atụ ọko nke t'unu gude ọkpa dzọtoshia nri ọwhu unu riwhodoru eriwhodo. Ẹguru mini unu l'angụ bẹ unu l'atụ ọko nke t'unu gude ọkpa sworushia ọwhu unu ngụ-whodoru. ¹⁹ Ọ nụ iya bụ t'aturu mu taa nri ọwhu unu gude ọkpa dzọtoshia, ngụ mini ọwhu unu gude ọkpa sworushia.

²⁰ "Ọo ya bụ l'ọwaa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfuru whẹ ndọwa: Mbẹdua l'onwomu l'e-kperu aturu ọwhu ha okporokpo yeḷe aturu ọwhu joru ẹhu ikpe. ²¹ Eshi-ọwhu unu gude mgbureku mee ukuvu unu enwungashi aturu ọwhu ike l'adụ, gude mpu unu adukashi whẹ ẹhu jeye unu chikashia whẹ nnanụ nnanụ, ²² bẹ mu l'a-bya adzofuta igwe-aturu mu ono t'a ha whẹ emegbu. Mu l'e-kperu aturu l'aturu ibe iya ikpe. ²³ Mu l'e-wofuta onye lanụ t'ọ bụru onye-nche aturu ono. Onye ọbu l'a-buru onye-ozhi mu Dévidi, bụ onye l'a-nọdu eleta whẹ ẹnya. Ọo-nọdu eleta whẹ ẹnya bụru onye l'a-nọdu eche whẹ ọkpobe echeche. ²⁴ Mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha bẹ l'a-buru Chileke whẹ. Onye-ozhi mu Dévidi aburu onye-ishi whẹ. Mbẹdua bụ Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu.

Ọgbandzu Ẹhu-guu

²⁵ "Mu lẹ whẹ l'a-gba ndzụ ẹhu-guu, mu achjaru whẹ ejo anụ-egbudu l'alj ono nke ọwhu whẹ l'e-buru l'echi-ẹgu kuje mgbenya l'egbudu tusa ẹhu. ²⁶ Mu l'a-goru whẹ ọnu, goru ọnu nụ ẹka nọ-whekotaru ugvu mu mgburumgburu. Mu l'e-meje tẹ mini chjaru whẹ lẹ mgbẹ iya. Mini ọbu l'a-buru mini ọnu-oma. ²⁷ Oshi,

gvuru l'ẹgu l'a-nọdu amikaa mebyi, alj emehuje iwhe e meberu iya. Whẹ anọdu l'alj whẹ tusa ẹhu. Whẹ l'amaru l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha nteke mu l'a-gbajishi odogoro igwe ono e yeru whẹ, mbụ nafuta whẹ l'ẹka ndu ono gbarụ whẹ ohu ono. ²⁸ Mba gẹ mba ha ta abyadụ l'a-lwubaa whẹ alwulwu ọdo, anụ-egbudu alj ono ta abya l'e-gbushibaa whẹ ọdo. Whẹ l'e-buru tusa ẹhu. O to nwedu onye bya l'e-ye whẹ egvu. ²⁹ Mu l'a-nụ whẹ alj, a ma ama, l'oomehujẹ iwhe nke ọwhu bụ l'ẹgu ta abyadụ l'e-mebaa whẹ l'alj ono, ndu mba gẹ mba ha ta abya l'a-jabaa whẹ ewenu ọdo. ³⁰ Ọo ya bụ nggẹ whẹ amaru lẹ mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke whẹ bẹ nọ swiru whẹ nụ, ọwaa lẹ whẹbedua bụ ọzo-ulo ndu Ízureḷu bẹ bụ ndibe mu bẹ whẹ bụ. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

³¹ "Unubẹ aturu nkemu, bụ aturu mu l'azụ azụ, ọo madzụ bẹ unu bụ, mbẹdua bụru Chileke unu. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

E kfuru iwhe l'e-me ndu Edọmu

35 O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ² "Nwa ndiwhe; ghaa iwhu l'uzo ugvu Siye gude nkfuchiru kfu gẹ l'ọo-dụ iya. ³ Iwhe l'ii-kfuru iya bụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu buakwa ọgu swiru ghu gube ugvu Siye. Mu je l'a-tuchi ẹka mu daa ghu l'ẹhu, mee ghu t'j bụru ochuwu ẹgbara kfuru. ⁴ Mkpukpu ghu l'owhu bẹ mu l'e-me t'egbara kfu kota, gụ aburu ochuwu. Ọo ya bụ nggẹ j maru l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.

⁵ "Eshi-ọwhu j kporu ndu Ízureḷu ashj l'eshi edenwede, shi nno nwuru whẹ ye l'ogu-igba nteke whẹ nọ l'iwhe-otsulanu, mbụ nteke awuhwu, whẹ l'ata kabaa shii. ⁶ Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu vuru-a ishi mu gẹ mu vu iya, bẹ mu l'e-dobe ghu nke egbugbu, ọ bụru ndu mgbugbu madzụ l'a-nọdu achj ghu ọso. Ọo ya bụ l'eshi ọwhu ikpe ọchi nmaru ghu bẹ bụ ọchi l'a-nọ achj ghu ọso. ⁷ Ugvu Siye bẹ mu l'e-me t'ọ bụru ochuwu ẹgbara kfuru, gbushikota ndu l'eje eje alwa alwa l'ime iya. ⁸ Iwhe mu l'a-kube l'ugvu ghu bụ odzu ndu e gburu egbu. Ndu e gburu l'ogu-igba l'a-da gbaagbaa l'ugvu ghu mee lẹ nsuda nsuda ghu mee l'onu mini ghu. ⁹ Mu l'e-me ghu t'j bụru ochuwu jeyewaroya, mkpukpu ghu ta adu onye bya l'e-bu iya ebu ọdo. O noo nteke l'ji-maru l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha.

¹⁰ "Eshi-ọwhu i gudewaa ọnu ghu sụ lẹ mba labo-ọ mee mkpukpu nọkota iya nụ bẹ l'a-buru nkeghu, mbụ l'ji-natakota whẹ tẹ whẹ bụru nkeghu, e gudezhiaro lẹ Onye-Nwe-Ọha nọ l'ẹka ono, ¹¹ ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu vuru-a ishi mu gẹ mu vu iya, bẹ mu l'e-meru goshi ghu l'ẹhu-eghughu ono yeḷe ẹnya-kfurukfuru ono i gude mkpọ-

mashi, i kporu whẹ dobe whẹ l'ehu ono. Mu l'e-me t'unu maru onye mu bu nteke mu l'a-wata unu onu áwhu. ¹² Nteke ono be mu l'e-mekwawho t'i maru le Mu bu Onye-Nwe-Qha be nukotaru ejo-okfu ono i kfu-ru tukobe ugvu ugvu Ízurelu nteke ono i suru: 'E mewaru whẹ, whẹ buru ochuwu, e wowaru whẹ nu anyi t'anyi lwua alwulwu.' ¹³ Mu nukotaru g'i gude etokashiru mu onu, mbu g'i gude ekfutoshibe mu.

¹⁴ "O waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Mu l'e-me ghu t'i buru ochuwu ngge eliwhe l'owhu etee eswa iya. ¹⁵ Oo g'i teru eswa nteke oke-iwhe ozo-ulo ndu Ízurelu shi buru ochuwu, o noo ge mu l'e-me ghu ndono. Ii-buru ochuwu mbu gube ugvu Siye mee ali ndu Edomu l'owhu. O noo nteke unu l'a-maru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha.

Okfu e kfu ntu ugvu, nokota le Ízurelu

36 "Gube nwa ndiwhe gude nkfuchiru kfu yeru ugvu, nokota le Ízurelu su whẹ: Unube ugvu Ízurelu, unu nua iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu. ² O waa iwhe Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Eshi-owhu ndu ohogu l'akuru unu hu asuje: 'Ntaa b'o waa anyi nwekota ugvu ugvu ono shi le ndu-ichee.'

³ "Oo ya bu t'i gude nkfuchiru kfu yeru whẹ su whẹ l'o waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Eshi-owhu whẹ meru unu, unu daburu iwhoro, mbu mee unu emekete, unu buru ndu mba ge mba ha odo nwe l'eka mee ndu unwu eliwhe gude ekfu okfu, gude unu asu-whe asulasu. ⁴ Oo ya bu, unube ugvu ugvu Ízurelu, unu nua iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu. O waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfuru eze ugvu nonu, mee unwu-ugvu nshii mee onu mini, mee nsuda nsuda, mee ochuwu ebara kfukotaru, je akpaa l'iwhe bu mkpukpu, a gbakashihu-ru agbakashihu, mbu onoya mba odo, gbakotaru iya mgburumburu lwuru alwulwu, bya emee ya iwhe ochi.

⁵ "Oo ya bu l'o waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu: O kwa okoowhoo mu, l'enwu tawhu tawhu be mu gude ekfu okfu-a amaberu mba odo, du iche iche mee ndu Edomu l'owhu. Whẹ gude ehu-utso du whẹ l'obu gude le mu du whẹ nde l'anya woru ali mu mee iwhe eka whẹ, nke owu whẹ l'a-lwu eka elwu l'akpaje nri, du iya nu alwulwu.

⁶ "Oo ya bu, gude nkfuchiru kfu nke ehu ali Ízurelu, kfu ntu eze ugvu nonu, mee nwugvu nshii, mee onu mini, mee nsuda nsuda, nokota iya nu su whẹ l'o waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: O kwa okoowhoo, shi l'oke ehu-eghughu mu be mu gude ekfu okfu-a, o noo nkele mba ge mba ha be menukawaru unu iwhe-iwhere. ⁷ Oo ya bu l'o waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu: Mu ribukwaru

iya le nte su l'iwhe bu mba ono, no-whokotaru unu mgburumburu be l'ee-me iwhe-iwhere nkewhe.

Alwalwa ndu Ízurelu

⁸ "Ole unubedua, bu ugvu ugvu Ízurelu be l'e-mokashi ekali, unu amjuru ndibe mu bu Ízurelu mebyi, nkele o too tehedu enya ntaa whẹ alwa l'uwhu. ⁹ Nkele mu twardu ike yeru unu, mu je l'a-gharu unu iwhe. Aa-ko unu akoko kua unu akuku g'oo mebyi iwhe. ¹⁰ Mu l'e-me te madzu kabaa shii l'ime unu, mbu ozo-ulo ndu Ízurelu ge whẹ hakota. Mkpukpu unu be l'ee-buchishikota ebuchishi, e woru eka dakposhihuru adakposhihu tukwa. ¹¹ Madzu mee elwu be mu l'e-me te whẹ kabaa shii l'ime unu, whẹ azua azuzu ka l'igwe. Mu l'e-me t'e buchia unu egube ono o shi du le mbu. Mu l'e-me t'iwhe duru unu le ree amame g'o shi duhwaru unu. Oo ya bu ngge unu amaru l'oo Mu bu Onye-Nwe-Qha. ¹² Mu l'e-me te madzu bu iya bu ndu Ízurelu jee ije l'eli unu. Whẹ l'e-nweru unu l'eka, unu aburu oke-iwhe whẹ. Unu ta abyadu l'a-gbabe whẹ eka nwa odo.

¹³ "Oo ya bu l'o waa iwhe Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Nkeshi ndiwhe l'ekfu l'unu l'egbu madzu bya eme ali unu ume nwa, ¹⁴ oo ya bu l'unu ta abyadu l'e-gbubaa madzu odo, unu ta abyahẹ l'emebaa ali unu ume nwa odo. O nokwa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono. ¹⁵ Mu te ekwehedu t'unu gude nchi unu nubaa ejo-okfu mba ge mba ha l'ekfuru unu odo, mbu le mu te ekwehedu te whẹ mee unu iwhe-iwhere odo, temenu mu te ekwehe te mba unu kpokuta iwhe daa odo. O nokwa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono."

Ishi ahuhu, a huru ndu Ízurelu

¹⁶ O noo ya, Onye-Nwe-Qha byakwa ekfuru okfu yeru mu su: ¹⁷ "Nwa ndiwhe; nteke ozo-ulo ndu Ízurelu shi buru l'ali eka whẹ be whẹ gude umere whẹ mee iwhe whẹ meru merwushia ali ono. Umere whẹ be shi du mu oyi-oyi g'oo egube-e nwanyị l'anọ le nsọ. ¹⁸ Oo ya bu, mu kwee tukoshi whẹ oke ehu-eghughu mu l'iswi ochi, whẹ gbugaberu l'ali ono mee nke ogwa agwa ono, whẹ gude merwushia ali ono. ¹⁹ Mu kwee chikashia whẹ, whẹ dzuru mba du iche iche, whẹ gbakashihu dzuru mkpukpu le mkpukpu. Ikpe mu kperu whẹ be mu kperu whẹ iya g'umere whẹ du mee g'iwhe whẹ meru gbaru. ²⁰ Whẹ bya ejerwua le mba ono, iwhe bu eka whẹ jeru, whẹ awata omebyishi ewha mu du nsọ, nkele ndu madzu kfulahaaru su: 'To du ndu obu kuru onwowhe ndibe Onye-Nwe-Qha du egube-e, whẹ futakwaro l'ali iya.' ²¹ Iwhe rwuru mu l'ehu bukwa nke ewha mu ono du nsọ ono, ndu Ízurelu meru o buru iwhe l'eekfubyishi ekfubyishi le mba ono whẹ laru alala ono.

Chileke l'a-gbanwe onodu ndu Ízurelu

²² “Oo ya bu t'i sù ọzo-ulo ndu Ízurelu l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: Ọ tọ bukwa iswi ẹhu unubẹ ọzo-ulo ndu Ízurelu bẹ mu gude abya ome iwhe-e, ọ kwa iswi ẹwha mu ono du nsọ, unu mebyishiru lẹ mba ono unu laru ala. ²³ Mu l'e-meru goshi l'ọ du nsọ mbu oke ẹwha mu ono e mebyishiru lẹ mba gẹ mba ha, mbu ẹwha ono unu mebyishiru l'ẹka whẹ nọ. Ọo ya bu nggẹ mba ono amaru l'ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha mẹ mu gudelewho unu goshi l'ẹwha mu bẹ du nsọ. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

²⁴ “Nkele mu l'e-shi lẹ mba ọdo dufuta unu, mu eshi l'alị du iche iche rwukobe unu, dulata unu l'alị nke ẹka unu. ²⁵ Mu l'e-whe unu mini doru rịsaa l'ẹhu, unu abya aburu ndu l'aata asọ nsọ, mu atarwua unu mmerwu, shi l'agwa unu gwaru, nke ọwhu unu l'a-buru ndu l'aata asọhe nsọ. ²⁶ Mu l'a-nu unu obu ọwhuu, ye unu ume ọwhuu l'ẹhu. Mu l'e-wofu unu obu ono, nmaru unu mkpigbi g'ọo ẹwhuru nu unu obu ọwhu du belebele. ²⁷ Mu l'e-ye unu Ume mu l'ẹhu mee unu t'unu meje iwhe mu toru ọkpa iya mẹe t'unu leta ẹnya edobe nsọ mu. ²⁸ Unu l'e-buru l'alị ono mu nuru nna unu oche whẹ, unu abya aburu ndibe mu, mu aburu Chileke unu. ²⁹ Mu l'a-nafuta unu l'ẹka iwhe lile l'emewuje unu. Mu l'e-ku nri oku mee ya t'ọ duru unu, duru unu nke etsutsu iya. Mu ta abyadu l'e-wota mkpegu doberu unu. ³⁰ Oshi-omi bẹ mu l'e-me t'ọ kabaa ọmi mebyi, mu emee t'iwhe e meberu l'alị ka omehu emehu nke ọwhu mba gẹ mba ha l'e-mebuhu unu iwhe-iwhere l'okfu ẹgu. ³¹ Nteke ono bẹ unu l'a-nyata ejo umere unu mẹe iwhe l'adua ree unu megbaberu, ẹhu alaa unu ashị l'ejo-iwhe ono unu megbaberu mẹe ejo-ahuma ono unu meru. ³² Tẹ mu mekwaa t'unu maru l'ọ tọ budu l'iswi ẹhu unu bẹ mu kwoberu je l'e-me iwhe ono. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. T'iwhere onwunu mekwaa unu, mbu t'iwhere ji unu iwhu l'ejo umere ono unu l'eme, unubẹ ọzo-ulo ndu Ízurelu!

³³ “Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mbọku ono mu l'a-safu unu mmerwu l'ẹhu bẹ mu l'e-me t'a bya eburu eburu lẹ mkpukpu unu, a tukwaa ẹka ono dakposhihuru adakposhihu atukwa. ³⁴ Alị ono, shi daburu iwhoro bẹ l'aa-kokota akoko t'ọ bọ dabuheru iwhoro g'ọ shi daburu iya l'ẹnya ndu l'aghatajẹ iya nu. ³⁵ Ndu madu l'ekfulahaa sù: “Alị-a, shi daburu iwhoro bẹ gbẹ dọwanu g'ọo mgbabu Idenu. Mkpukpu-a, shi dakposhihu nu-a buru ochuwu ẹgbara kfuru b'a gbẹ tẹwa nu o shihu ike, tẹ-menu e buchishikotawa iya nu ebuchishi.” ³⁶ O noo nteke mba whoduru nu, buwheru unu mgburumgburu l'a-maru l'ọo mbẹdua, bu Onye-Nwe-Ọha bẹ gude

ẹka mu tukwa-zhia ẹka ono shi dakposhihu nu ono, tẹ-menu ọ buru mu dzakwazhiru iwhe l'ẹka ono e shi mebyishia emebyishi. Mbẹdua bu Onye-Nwe-Ọha bẹ kfuakwaru nkemu, mu je l'e-me iya gẹ mu kfuru iya.'

³⁷ “Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: Mu l'a-ha ọzo-ulo ndu Ízurelu tẹ whẹ ryofua mu iwhe mu l'e-meru whẹ. Mu l'e-me tẹ whẹ zua azuzu ha l'igwe g'ọo aturu. ³⁸ Whẹ l'a-ha l'igwe g'ọo igwe-aturu e gude abya ọgba ẹja, mbu g'ọo igwe-aturu a chi bya Jerusalemu nteke l'eeri oge, a gbaru agbagba. O nokwa gẹ igwe-madu l'e-ji mkpukpu ono shi dakposhihu adakposhihu. Ọo ya bu nggẹ whẹ amaru l'ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha.”

Nsuda, ogbogoro okpu jiru eji

37 Ike Onye-Nwe-Ọha bya abya mu l'ẹhu. Ume Onye-Nwe-Ọha ono pata mu pafu je akfube lẹ nhamunha echilabo nsuda. Iwhe jiru nsuda ono buru okpu. ² O duru mu jewhekota okpu ono mgburumgburu, nsuda ono buru okpu ha l'igweligwe bẹ kuru iya nu. Okpu ono kpokotawaa jegiri-jegiri gẹ whẹ ha. ³ Ọ bya aija mu sù mu: “Nwa ndiwhe okpu-a l'a-du ike ndukota ndu?”

Mu sù iya: “Gube Nnaji-Ọha, bu Onye-Nwe-Ọha, ọ kwa ghu bu onye maru nu.”

⁴ Ọ sù mu: “Gude nkfuchiru kfuru nu okpu ono sù whẹ agha: Unubẹ okpu okponku-a, unu nua okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu! ⁵ Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfuru unubẹ okpu-a: Mu l'e-me t'unu kuta ume nggẹ unu anodu ndu. ⁶ Mu l'e-ye unu akwara l'ẹhu mee t'unu rwuta anu, mu ekwee unu akpo l'ẹhu kuru ume ye unu l'ẹhu, unu abya anodu ndu. Ọo ya bu nggẹ unu amaru l'ọo Mu bu Onye-Nwe-Ọha.”

⁷ Tọ du iya bu, mu bya ekfua nkfuchiru ono g'a sùru tẹ mu kfu ya. Mu gudekwadua nkfuchiru ono l'onu ekfu, a bya l'eledeshia ẹnya ukporo melahaa jogoro jogoro, okpu ono wata edzekfushi, okpu nonu dzekfuru l'okpu ibe iya. ⁸ Mu ledeshia ẹnya, akwara gbakotawa whẹ, whẹ rwukotawa anu, akpo kwekotawa whẹ l'ẹhu, ọle whẹ tẹke atudedua ume.

⁹ Ọ sù mu: “Gude nkfuchiru kfuru nu ntụ-ume, kfuru nu iya nwa ndiwhe. Sù ntume l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: Gube ntụ-ume shi lẹ mgburu ẹno, wherewhere l'eshije ewhe kuba ndu-a e gburu egbu-a l'ẹhu tẹ whẹ nodu-whu ndu azu.”

¹⁰ Tọ du iya bu, mu gude nkfuchiru kfu g'a sùru tẹ mu kfu ya, whẹ bya awata ọtu ume nodu ndu, bya agbashi kfuru akfuru buru oke igwe ndu ojogu. ¹¹ Ọo ya bu ọ sù mu: “Nwa ndiwhe; okpu-a gẹ whẹ ha bẹ bukota ọzo-ulo ndu Ízurelu l'owhu. Whẹ l'ekfu sù: ‘Okpu anyi bẹ kpokotawaru jegiri-jegiri tọ duhe iwhe anyi l'ele ẹnya iya, mbu lẹ nke anyi bẹ gvwaru nu.’

¹² Ọo ya bu, gude nkfuchiru kfuaru whẹ sù whẹ l'ọ waa

iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: Unubẹ ndibe mu, mu l'a-guhashi ilu unu ghebe ọnu, mee t'unu shi l'ime iya gbalishihu, mu eduta unu dulata alì Ízurẹlu. ¹³ Ọo ya bụ nggẹ unubẹ ndibe mu amarụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha mę mu guhashilewho ilu unu ono ghebe ọnu, bya emee t'unu shi l'ime iya gbalishihu. ¹⁴ Mu l'e-ye unu Ume mu l'ẹhu unu abya anọdu ndzụ. Mu eduru unu je edobe l'alì nke ẹka unu. O noo nteke unu l'a-marụ l'ọo mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha bę kfuru iya ekfu bya emee ya eme. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

Ízurẹlu lẹ Juda l'a-tugba buru ndu lanụ, onye-eze lanụ l'achị

¹⁵ Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ¹⁶ "Nwa ndiwhe; wota oshi dee ya iwhe sụ: 'Ọ waa bụ nke Juda yele ụnwu Ízurẹlu bụ ndu whẹ l'iya l'atugba.' Gụ ewota oshi ọdo dekwa ya whọ iwhe sụ: 'Ọ waa bụ nke Jósẹfu bụ iya bụ oshi nke Ífuremu męe nke ndu Ízurẹlu l'owhu, bụ ndu whẹ l'iya l'atugba.' ¹⁷ Woru oshi labọ ono tugbabe t'ọ buru oshi lanụ, mbụ tẹ whẹ ghọo nnanụ dụ ghu l'ẹka. ¹⁸ "Nteke ndibe unu sụru ghu: 'Tiji kaduru anyi iwhe iwhe ono futaru?' ¹⁹ Iwhe l'ii-kfuru whẹ bụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: Mu bya l'ewota oshi Jósẹfu bụ ọwhu Ífuremu gude l'ẹka męe nke ikfu Ízurẹlu, bụ ndu whẹ l'iya l'atugba woru iya tugbabe l'oshi nke Juda nggẹ whẹ aghọo oshi lanụ dụ mu l'ẹka. ²⁰ Nteke oshi labọ ono i deru iwhe dụ ghu l'ẹka whẹ whụa ya, ²¹ gụ asụ whẹ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu: Mu l'e-shi lẹ mba dụ iche iche ndu Ízurẹlu larụ dutakota whẹ. Mu l'e-shi l'ẹka dụ iche iche rwukobe whẹ duru whẹ dulata l'alì nke ẹka whẹ. ²² Mu abya eme whẹ tẹ whẹ kpagba buru mba lanụ l'alì ono l'eli ugwu ugwu Ízurẹlu. Ya aburu onye-eze lanụ l'a-buru eze whẹ gẹ whẹ ha, whẹ abụ-buhu mba labọ bụ-buhu alì-eze e kewaru ekewa. ²³ Whẹ ta abyadụ l'egudebaa agwa whẹ yele iwhe l'aasọ nsọ ono, whẹ l'agwawhe merwushia onwowhe ọdo, whẹ te egudehe oome mmeswe merwushia onwowhe ọdo. Mu l'a-dzọfuta whẹ l'azụ azụ ono whẹ lwarụ gude mee iwhe dụ-ẹji; mu abya emee t'a asọhe whẹ nsọ, whẹ abya aburu ndibe mu, mu aburu Chileke whẹ. ²⁴ Ọo onye-ozhi mu Dévidi l'a-buru eze l'achị whẹ nụ, whẹ enweru onye lanụ l'a-nọdu eche whẹ g'ọo onye l'eche aturu. Whẹ l'a-wata odobe nsọ mu bya eleta ẹnya eme iwhe mu tọru ọkpa iya. ²⁵ Whẹ l'a-bya ebua l'alì ono ndụ-ichee unu whẹ buru, bụ iya bụ alì ono mu nuru onye-ozhi mu Jékọpu. Whẹbedua l'onwowhe, męe ụnwu whẹ, męe nwanwa whẹ l'e-bu l'ẹka ono jeyewaroya. Dévidi, bụ onye-ozhi mu l'a-buru onye-ishi whẹ jeye lẹ gbururu. ²⁶ Mu lẹ whẹ l'a-gba ndzụ ẹhu-guu. Ọg-bandzu ọbu l'a-nọ jeye lẹ gbururu. Mu l'e-me tẹ whẹ

nguru anguru, mee whẹ tẹ whẹ zù azùzù. Mu eworu ọlo-nsọ nkemu dobe l'echilabọ whẹ jeye lẹ gbururu. ²⁷ Mu l'a-kwata uwu buru l'echilabọ whẹ, mu aburu Chileke whẹ, whẹbedua aburu ndibe mu. ²⁸ Nteke ono bę mba dụ iche iche l'a-marụ l'ọo mbẹdua, bụ Onye-Nwe-Ọha l'emeje tẹ ndu Ízurẹlu dụ nsọ, mbụ nteke ọlo-nsọ mu ono l'a-dụ l'echilabọ whẹ jeye lẹ gbururu."

E kfuru iwhe l'e-me Gọgu

38 O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sụ: ² "Nwa ndiwhe; ghachiru Gọgu iwhe, mbụ onye ono bụ ishi lẹ Męsheku męe lẹ Tubalu dụ l'alì Męgoggu, ³ sụ iya l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu bụakwa ọgu swiru ghu gube Gọgu, bụ onye-ishi ndu Męsheku męe nke ndu Tubalu. ⁴ Mu l'a-gha ghu amaga-ewhurewhe gude aga dzugbabe ghu agba lófuta ghu, gụ lẹ ndu ojọgu ghu gẹ whẹ ha, męe ịnya-ọgu ghu, męe ndu l'agba ịnya-ọgu ghu bụ ndu ono, gude ngwọgu kwaa onwowhe chichichi. Whẹ bụ ụnukurunu ndu ojọgu, l'apagejee iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye nke eze iya męe nke nshiji buru ndu l'ewhekaa ogu-igba ewhe. ⁵ Ndu Peshiya, męe ndu Kushi, męe ndu Putu bę turu ike yeru whẹ, gẹ whẹ ha bę pakọta iwhe l'eegudeje egbobuta onwonye, kpukotaru okpu-igwe. ⁶ O nokwawhọ gẹ ndu Goma yele ndu ojọgu whẹ męe ndu Betu-togarama, bụ ndu shi l'ime ime ụzo isheli yele ndu ojọgu nkewhe turu ike yeru ghu. Ndu mba ha l'igwe bę turu ike yeru ghu. ⁷ Kwakobekwa ẹhu, gụ akwagebekwa akwagebe, gụ l'ụnukurunu ndu ojọgu ono, sọwheru ghu mgburumgburu; gụ anọduru whẹ l'ishi-ọgu. ⁸ Aa-nọoda ọdu tẹmenu e kua ghu oku ọgu. L'awha ọwhu dụ l'iwhu bę l'ii-gude ọgu bakfu alì ono, shi l'ọgu eteta eteta, mbụ alì ono e shi l'ikpoto mba chikobe ndu shi iya nụ l'ugwu ugwu Ízurẹlu, bụ ẹka shi bataru ochuwu. E shi lẹ mba dụ iche iche dufuta ndu alì ono, ntaa bę whẹ buwaa l'ẹhu-guu. ⁹ Gubedua lẹ ndu ojọgu ghu gẹ whẹ ha męe ikpoto mba, turu ike yeru ghu bę l'a-swọ-lihu g'ọo oke whẹrewhere, unu abya eswetakota alì ono g'ọo urwukpu. ¹⁰ "Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mbọku ono bę ọriri l'a-gbabata ghu l'uche, gụ agbalahaa ejo-ikumu ¹¹ sụ: 'Mu l'e-je ọgu l'alì, l'ete egudee mgbodo gbobuta mkpukpu, dụ iya nụ. Ndu ono, nọ l'ẹhu-guu bę mu l'e-tso ọgu bụ iya bụ ndu ono, bu túsaa ẹhu. Gẹ whẹ ha bükota ndu bu lẹ mkpukpu, l'ete egudee mgbodo gbobuta, whẹ te enwe ọnogu-zo, l'aagụ-chije agụ-chi, whẹ te enwe mgboro-igwe e gude agbachi iya agbachi. ¹² Mu l'a-lwụ whẹ alwulwu gwoo aya whẹ, mu aghazhia ẹka dabẹ l'ẹka ono, bụ ochuwu e buwa ebubu ntaa męe ndu ono e shi lẹ mba dụ iche iche chikobe, mbụ ndu ono, nwewaru ẹl-wù nwekotaru iwhe ọdo, bụ ndu bu lẹ nhamunha echi-

labo ali ono.' ¹³ Ndu Shiba mee ndu Dedanu yele ndu l'agba ikike ngho, shi Tashishi yele unwu mkpukpu dukota iya nu be l'a-ji ghu su: 'I byawaru t'i gwoo tutua? I chikobewaru unukurunu ndu ojogu ghu t'i bya avua arya, mbu t'i bya evua mkpola-ocha mee mkpola-ododo kpukoo elwu, mbu kwata akwata gwoo iwhe tutua?'

¹⁴ "Oo ya bu nwa ndiwhe, gude nkfuchiru kfuru nu Gogu su iya lo waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: Nteke ndibe mu ono, bu ndu Izurelu l'eburu l'ehu-guu be l'ii-zhilihu ¹⁵ shi l'eka i shi l'ime ime uzo isheli bya, mbu gubedua mee ikpoto mba ono tutu ike yeru ghu ono. Ge whe ha be l'agbakota inya, whe buru unukurunu ndu ojogu paru eka mee ndu ojogu okpehu du. ¹⁶ Unu l'e-zelihu byakfuta ndibe iya bu Izurelu ogu, unu eswetakota ali ono g'oo urwukpu. Le mbe l'iwhe bu mu l'e-duru ghu ye t'i bya ogu l'ali mu ngge mba, du iche iche amaru onye mu bu nteke mu l'e-shi l'eka gube Gogu goshi whe le mu du nsu.

¹⁷ "O waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: Totonua gubedua be mu shi lonu ndu ozhi mu bu ndu nkfuchiru Chileke le Izurelu kfua okfu ehughu l'oge ndu-ichee? Nteke ono be whe kfuru iya igweligwe awha su le mu l'e-bekochaa gude ghu bakfuta whe ogu. ¹⁸ Ole nteke ono, Gogu l'a-bya ogu l'ali Izurelu ono be oke ehughu mu l'e-bulihukwa, o nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono. ¹⁹ Mu gudewa okoowhoo mu ye oke ehughu mu ryaa ya aryarya l'oke ali-onma-jijiji be l'adu l'ali Izurelu nteke ono. ²⁰ Ema, nokota le mini mee enu, l'ewhekota l'eli mee anu-egbudu mee iwhe lile, l'awu l'ewho je akpaa le madzu lile, no le mgboko be l'a-nmakota kwekwe l'iwhe mu. Uguvunonu l'e-zekota ezeze, mgbogidi ezekoshihu, mgbodo ezekota buru gworogodongu l'ali. ²¹ Mu l'e-me t'e shi l'ugvunonu chiru ogu-igba du l'iche l'iche byakfuta Gogu ogu. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono. Onyenonu l'e-gude ogu-igba nkiya rwuchata iya ibe iya. ²² Mu l'e-gude ejo ehughu-ba-du-mma mee mgbugbu madzu nua ya awhu. Mu achia ukporo mini, mee aka-mini, mee oku ye oku-nshegbe gude nmaa ya baabaa-mini ye ndu-ogogu iya mee ikpoto mba ono, tutu ike yeru iya. ²³ O noo ge mu l'e-shi goshi ge mu habe shii mee ge mu du-be nsu, temenu mu je l'e-me t'ikpoto mba maru onye mu bu. O noo nteke whe l'a-maru loo Mu bu Onye-Nwe-Oha.

A l'wugburu Gogu

39 "Nwa ndiwhe; gude nkfuchiru kfua ge loo-duru Gogu su iya lo waa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndowa: Mu buakwa ogu swiru ghu gube Gogu, bu onye-ishi ndu Mesheku mee nke ndu Tubalu. ² Mu l'a-gha ghu amaga-ewhurewhe loo ghu

whelewele. Mu l'e-shi l'ime ime uzo isheli kpua ghu kpufuta t'i je alwushi uguvunonu Izurelu ogu. ³ Mu l'echichafu ghu uta, i gude l'eka-icha, mee t'akfu i gude l'eka-utara nahu ghu daa. ⁴ Eka l'ii-je adaa bu l'eli uguvunonu Izurelu, gu le ndu ojogu ghu mee ndu mba du iche iche ono, tutu ike yeru ghu ono. Mu l'e-woru ghu haaru unu-enu du iche iche mee anu-egbudu te whe kpaa ghu nri l'ehu. ⁵ Eka l'ii-je adaa bu l'oma-egu. Oo mbedua kfuru iya. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono. ⁶ Mu l'e-ye oku l'ehu Megogu mee l'ehu ndu ono bu l'ehu-guu l'aguga eze-enyimu. Oo ya bu ngge whe amaru loo Mu bu Onye-Nwe-Oha. ⁷ Ndibe mu, bu ndu Izurelu be mu l'e-me te whe maru ewha mu ono du nsu. Mu te ekwebahedua t'e mebyia ewha mu ono du nsu emebyi odo. Mba du iche iche be l'a-maru loo Mu bu Onye-Nwe-Oha, bu Onye-Nsu no le Izurelu."

⁸ "Lekwa oobyakwa abyabya! O mefutajekwa. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono. O kwa iya bu mboku obu mu kfuru okfu iya obu. ⁹ Nteke ono be ndu bu le Izurelu l'awu-lishihu je achikoo ngwogu whe gude nk, l'ee l'oku tsukota whe oku, mbu-zhia iwhe-ogbobuta onwonye nke eze iya mee nke nshii mee uta mee akfu mee mkpuru-ogu mee arwa whe. Whe l'e-gude ngwogu ono menwua oku awha esaa. ¹⁰ Nke owhu bu le whe te ejedu okpata nk l'egbudu, whe te ejehe owa nk l'oswa nkele ngwogu ono buwa iya ro be whe l'e-gude emenwu oku. Ndu gworu whe tutua be whe l'e-gwekwawho tutua, ndu lwutaru iwhe whe loo be whe l'a-lwutakwawho nke whe loo. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono.

¹¹ "Mboku ono be mu l'e-meta eka lanu le Izurelu nu Gogu to buru eka l'eeli odzu le nsuda ndu-ije, no l'uzo enyanwu-awata nke eze-enyimu. Eka ono l'a-duchi ndu-ije uzo. O buru l'eka ono be l'ee-li Gogu ye ikpoto ndu l'awu etso iya nu. Iwhe l'ee-ku eka ono bu Nsuda ikpoto unukurunu ndu ojogu Gogu. ¹² Nkele onwa esaa le whuu be ndu Izurelu l'e-likota odzu whe l'eka ono shi nno mecha ali ono emecha. ¹³ Ndu ali ono ge whe ha be eka whe l'a-dukota l'elili whe. Mboku ono mu l'e-goshi odu-biribiri nkemu be mu l'e-me t'a maru ewha whe. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono. ¹⁴ Whe l'a-guta ndu eka-orwu whe bu te whe jewheje ali ono ntekenteke achu odzu ndu a haru l'ali ono pata je elia, shi nno emecha ali ono emecha. Nteke whe l'a-wata aghawhe achu odzu ndu obu be bu me onwa esaa gvulewho. ¹⁵ Nteke whe l'anodu ejewhe l'ali ono be bu onye -whujee okpu madzu ya eworu iwhe-ohubama dokube le mgboro eka okpu obu no jeye nteke ndu l'elije odzu l'e-wota iya je elia le Nsuda unukurunu ndu ojogu Gogu. ¹⁶ Mkpukpu lanu odo, du l'eka ono be l'ee-ku Hamona. O noo ge l'ee-shi mecha ali ono.

¹⁷ “Nwa ndiwhe; ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Kua ụnwu-enu dụ l'iche l'iche mee ụnwu-anumanu l'owhu sụ whẹ: Unu dzukobe, unu shi l'ẹka unu nọkota kpakodzua bya eria iwhe eja mu l'es-hiru unu, ọ kwa eze iwhe eja bẹ mu l'eshi l'ugvu ugvu Ízurẹlu. Unu l'a-ta anụ ngwa mmee-iwhe. ¹⁸ Unu l'a-ta anụ ndu ojogu okpehu dụ ngwa mmee ndụ-ishi nke mgboko-o. Whẹ bụkotawaa ebyila mee aturu mee egghu mee oke-eswi ẹba dụ, shi l'alí Báshanu. ¹⁹ Unu l'a-tata ẹbà-iwhe jeye ya ebufu unu l'imi, unu anguta mmee-iwhe jeye ya awata unu ome l'ẹnya l'iwhe eja ọbu, mu l'eme tẹ mu shiaru unu. ²⁰ Unu l'a-nodu lẹ teburu nkemu taa anụ ịnya ya eji unu mee anụ ndu l'agba ịnya mee anụ ndu ojogu okpehu dụ mee nke ndu ojogu dụ l'iche l'iche. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

²¹ “Mu l'e-goshi mba nọnu ọdu-biribiri nkemu. Mba gẹ mba ha bẹ l'a-whụ egube awhụwhu, mu tarụ whẹ mee gẹ mu gude daa whẹ ẹka l'ẹhu. ²² Wata lẹ mbọku ono tųgbua bẹ ọzo-ulo ndu Ízurẹlu l'a-marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke whẹ. ²³ Mba nọnu amarụ l'iwhe e kwoberu kpua ndu Ízurẹlu lẹ ndzụ bụ lẹ whẹ yeru ẹka l'ejo-iwhe, mbụ l'ọo lẹ whẹ dụ ghele-ghele-ghele l'ẹka mu nọ bẹ meru iwhe mu woharu whẹ iwhe mu, woru whẹ nụ ndụ-ohogu whẹ, whẹ gude ogu-igba gbugbushia whẹ. ²⁴ Mu meru whẹ iwhe yele emerwushi, whẹ merwushiru onwowhe mee emeswe, whẹ mesweru hakọ, mu wohaarụ whẹ iwhe mu ewoha.

²⁵ “Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Mu l'e-shi l'ẹka a kpuru Jékọpu lẹ ndzụ laa duwhu iya azụ, meeru ọzo-ulo ndu Ízurẹlu gẹ whẹ ha obu-imiko. Mu abya ekolahaa okoowhoo nke ẹwha mu ono dụ nsọ. ²⁶ Whẹ l'a-nyazokota iwhe-iwhere ono e meru whẹ mee ghele-ghele-ghele ono whẹ dụ l'ẹka mu nọ nteke ono, whẹ l'e-buru tųsaa ẹhu l'alí whẹ ono, to nwe onye l'eyekwadu whẹ egvu. ²⁷ Nteke mu l'e-shi lẹ mba gẹ mba ha dulata whẹ, bya erwufutakota whẹ l'alí ndụ-ohogu whẹ; mu shilewho l'ẹhu whẹ goshi ikpoto mba gẹ mu dụ-be nsọ, ²⁸ o noo nteke whẹ l'a-marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke whẹ ndono, o noo nkele ọo mu bẹ meru t'a kpua whẹ lẹ ndzụ lashia mba ọdo, ọ bụru mu bẹ rwukoberu whẹ chilata l'alí nke ẹka whẹ. Mu ta abyadu l'a-ha m'ọo onye lanụ t'ọ kwaburu lẹ mba ọdo. ²⁹ O nokwawho gẹ mu l'ẹte abya l'ewoharu whẹ iwhe mu ọdo, eshi-ọwhu mu l'a-wuru ọzo-ulo ndu Ízurẹlu Ume nkemu. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.”

Eze-ulo ọwhúú, a tųru Chileke

40 O rwuleruwho l'awha kwe anyi ụkporo awha l'awha ise a kpuru anyi lẹ ndzụ, lẹ mbido awha ono, g'ónwa dụ l'abalí iri, mbụ l'awha kwe iya awha iri

l'eno nkele a lwutaru obodo Jerúsalemu; mbọku ono gẹdegede bẹ ẹka Onye-Nwe-Ọha bya adụ mu l'ẹhu, o dulia mu l'ẹka ono. ² Mu nọdu l'ọwhulenyia, Chileke l'egoshigbabe mu; o dulia mu swaa jeshia alí Ízurẹlu, ẹka o je atukobe mu bụ l'eli ugvu ọbu ha l'eli g'ọo gunu. L'eli ugvu ono bẹ ọlo, dụ-gee ya l'uzo ọhuda bẹ dulewho g'ọo mkpukpu. ³ Nteke o duru mu je edobe l'ẹka ono bẹ mu nọdu l'ẹka ono whụya nwoke ọbu, ụgbugba ẹhu iya dụ g'ọo ope, ọ kfuru l'ónoguzo gude eri oghu ọcha l'ẹka yele mgboro l'eegudeje atụ iwhe. ⁴ Nwoke ono sụ mu: “Nwa ndiwhe; gude ẹnya ghu whụ, gụ egude nchị ghu nua, t'uche ghu dukwa l'iwhe mu l'abya ghu egoshi, nkele iwhe e kwoberu duru ghu bya ẹka-a bụ nggẹ mu egoshi ghu iwhe ono. Iwhe lile ị whuru kọkotakwaru iya ọzo-ulo ndu Ízurẹlu.”

Ọnu-abata eze-ulo ono nke ụzo ẹnyanwu-awata

⁵ Mu bya awhụya g'e gude mgbodo tų-wheta eze-ulo Chileke ono mgburumgburu. Mgboro ono e gude atụ iwhe ono, nwoke ono gude l'ẹka bẹ dụ nji-ẹka ishii l'ogologo. Nji-ẹka mgboro ono nnanụ bẹ ha g'ọo nkwo ọbochi-ẹka. Ọ bya atụ iwhe lẹ mgbodo ono igbidigbi iya yele ogologo mgboro ono halekwawho ishi nhakọ, eli iya yele ogologo mgboro ono hakwawho ishi nhakọ.

⁶ Ọ tųgbua jeshia l'ọnu-abata ọwhu dụ chebe iwhe l'uzo ẹnyanwu-awata. Ọ bya enyikota eli ẹka l'eeshije enyihu iya bya atụ iwhe lẹ mgboko ọnu-ulo iya, ogologo iya yele mgboro ono halekwawho ishi nhakọ.

⁷ Nwulo-nche dụ iya nụ bẹ ogologo iya ha g'ọo mgboro ono, ọsa iya hakwawho g'ọo mgboro ono. Ụzo, nọ lẹ mgbakụ nwulo-nche ono bẹ dụ nji-ẹka ise. Mgboko ọnu-ulo ẹka l'eeshije abahụ l'ime mkpu ọnu-abata, gharụ iwhe l'uzo eze-ulo ono bẹ ha g'ọo mgboro ono l'ogologo.

⁸ Ọ bya atụ iwhe lẹ mkpu-ọnu-abata, iwhe ọ dụ bụru nji-ẹka ẹsato. ⁹ Ọ tų ogologo okpa-mgbo mkpu-ọnu-abata ono, iwhe ọ dụ bụru nji-ẹka labọ. Mkpu-ọnu-abata ono b'a tųru ọ bahụ l'ime.

¹⁰ E nweru nwulo-nche ẹto ẹto lẹ mgbureku labọ nke ọnu-abata ono, dụ l'uzo ẹnyanwu-awata. Whẹ ẹto ono bẹ hakọta ẹnya nhamunha; mgbodo, dubutaru ọnu-abata ono, dụ lẹ mgbureku labọ hakotakwawho ẹnya nhamunha. ¹¹ Ọ bya atụ ọsa ẹka e shi abahụ l'ọnu-abata ono, iwhe ọ dụ bụru nji-ẹka iri. Ọ tų ọsa ọnu-abata ono, iwhe ọ dụ bụru nji-ẹka iri l'ẹto. ¹² L'atatiwhu nwulo-nche ono b'a tųru mgbodo, eli iya dụ nji-ẹka lanụ. Iwhe nwulo-nche ono dukota bụ nji-ẹka ishii ishii l'ibeka labọ. ¹³ Ọ bya atụ iwhe l'ọnu-abata ono. Ẹka o shi iya atutu bụ lẹ mgbodo azụ nwulo-nche lanụ jeye lẹ mgbodo azụ nwulo-nche ọdo, uswe iya dụ nji-ẹka ụkporo l'ise wata l'ọnu mgbo lanụ jeye l'ọnu mgbo ọdo. ¹⁴ Ọ bya atụ iwhe lẹ mkpu-ọnu-abata ono, ọ dụ

nji-eka ukporo. L'iwu mkpu-onu-abata ono be ogboduwu du mgburumgburu. ¹⁵ Wata l'atatiwuhw onu-abata owhu du l'e jeta akpo-iwuhw jeye l'iwu mkpu-onu-abata owhu no l'ime be du nji-eka ukporo labo l'iri. ¹⁶ Nwulo-nche ono mgburumgburu yeke mgbodo e gude tu-buta nwulo-nche nke ime iya be nwekotaru windo, du-gee werere werere, o buru egube ono b'o nokota le mkpu ulo ono mgburumgburu. Windo ono g'o ha be ghakotaru iwuhw l'ime, e seshia nkfu le mgbureku mgbodo ono, e gude tu-buta nwulo-nche ono.

Oma-ogboduwu nke nfuata

¹⁷ O bya eduta mu bata l'oma-ogboduwu owhu du le nfuata, mu whua mkpu du-gee ya nu yeke eka a wuru ewhuru l'oma-ogboduwu nke nfuata ono mgburumgburu. Eka ono a wuru ewhuru ono be mkpu, du iya nu du ukporo l'iri kpo ya giriri. ¹⁸ Ewhuru ono b'a wuru le mgbureku onu-abata ono g'o ha. A wukotaru iya le mgboro onu-abata ono ogologo ogologo yeke uswe iya ha enya nhamunha. Eka ono a wuru ewhuru ono bu uto-alj. ¹⁹ O bya atua iwhe wata l'atatiwuhw onu-abata ono nke uto alj jeye l'atatiwuhw oma-ogboduwu nke ime ime, o du nji-eka ukporo ugbo ise l'eka iya nke uto enyanwu-awata mee eka iya nke uto isheli.

Onu-abata nke uto isheli

²⁰ O bya atua ogologo mee uswe onu-abata nke uto isheli, mbu ono, du l'oma-ogboduwu nke nfuata. ²¹ O nweru nwulo-nche eto l'ibeka lanu nweru eto l'ibeka iya owhu. Mgbodo, dubutaru onu-abata ono mee mkpu du iya nu be yeke onu-abata nke mbu who ha enya nhamunha. Ogologo iya be du nji-eka ukporo labo l'iri, osa iya du nji-eka ukporo l'ise. ²² Windo, dukota iya nu mee mkpu du iya nu mee nkfu e seshiru iya be yeke onu-abata ono, du ghaa iwuhw l'uzo enyanwu-awata be hakota enya nhamunha. Eka l'aadzobeje okpa enyihu iya du esaa. Mkpu-onu-abata ono du ghaaru iya iwuhw. ²³ O nweru onu-abata l'eeshije abahu l'oma-ogboduwu nke ime. Onu-abata ono be gharu iwuhw l'onu-abata nke uto isheli bu iya bu udu onu-abata, du l'uzo enyanwu-awata. O bya atua iwhe wata l'onu-abata lanu jeye l'onu-abata odo, iwhe o du buru nji-eka ukporo ise.

Onu-abata nke uto ohuda

²⁴ O bya eduta mu shia uto ohuda, mu whua onu-abata du l'uzo ohuda ono. O bya atua mgbodo dubutaru onu-abata iya mee mkpu du iya nu iwhe, whe hakota g'oo ndu owhu. ²⁵ Onu-abata ono yeke mkpu du iya nu b'e yeru windo mgburumgburu, o buru ge windo owhu du bu g'o dukota. Ogologo onu-abata ono be du nji-eka ukporo labo l'iri, osa iya du nji-eka ukporo l'ise. ²⁶ Eka l'aadzobeje okpa enyihu iya du esaa, mkpu

onu-abata iya du l'atatiwuhw iya. A bya eseshia nkfu le mgbodo ono dubutaru onu-abata ono, nnanu nnanu l'ibeka labo ono. ²⁷ O nweru onu-abata du l'ogboduwu nke ime ime l'uzo ohuda. O bya atua iwhe wata l'onu-abata lanu jeye l'onu-abata odo l'uzo ohuda ono, iwhe o du buru nji-eka ukporo ugbo ise.

Onu-abata eka l'eeshije abahu l'oma-ogboduwu nke ime ime

²⁸ To du iya bu, o bya eduta mu shia onu-abata uto ohuda ono bahu l'oma-ogboduwu nke ime ime. O bya atua iwhe l'onu-abata uto ohuda ono, o buru ge ndu owhua ha bu g'o ha. ²⁹ Nwulo-nche, du iya nu mee mgbodo, dubutaru onu-abata iya mee mkpu du iya nu be hakota g'oo ndu owhu. Onu-abata iya mee mkpu du iya nu b'e yekotaru windo mgburumgburu. Ogologo iya be du nji-eka ukporo labo l'iri, osa iya du nji-eka ukporo l'ise. ³⁰ Mkpu-onu-abata be du l'ogboduwu ono mgburumgburu. Ogologo iya be du nji-eka ukporo l'ise, osa iya du nji-eka ise. ³¹ Mkpu-onu-abata du iya nu be gharu iwuhw l'oma-ogboduwu nke nfuata. E seshia nkfu le mgbodo, dubutaru onu-abata iya. Eka l'aadzobeje okpa enyikota iya du ndzokpa esato.

³² To du iya bu, o bya eduta mu bahu l'oma-ogboduwu nke ime ono l'uzo enyanwu-awata. O bya atua iwhe l'onu-abata iya o buru ge ndu owhu ha bu g'o ha. ³³ Nwulo-nche, dukota iya nu mee mgbodo, dubutaru onu-abata iya mee mkpu-onu-abata du iya nu be hakota g'oo ndu owhu. Onu-abata iya mee mkpu-onu-abata du iya nu b'e yekotaru windo mgburumgburu. Ogologo iya be du nji-eka ukporo labo l'iri, osa iya du nji-eka ukporo l'ise. ³⁴ Mkpu-onu-abata du iya nu be gharu iwuhw l'oma-ogboduwu nke nfuata. E seshia nkfu le mgbodo, dubutaru onu-abata iya, nnanu l'eka lanu, nnanu l'eka iya odo. Eka l'aadzobeje okpa enyikota iya du ndzokpa esato.

³⁵ To du iya bu, o bya eduta mu jeshia onu-abata nke uto isheli. O bya atua ya iwhe o buru ge ndu owhu ha bu g'o ha. ³⁶ Nwulo-nche, dukota iya nu mee mgbodo, dubutaru onu-abata iya mee mkpu-onu-abata du iya nu be hakota g'oo ndu owhu, temenu e yekotakwa iya who windo mgburumgburu. Ogologo iya be du nji-eka ukporo labo l'iri, osa iya du nji-eka ukporo l'ise.

³⁷ Mkpu-onu-abata du iya nu be gharu iwuhw l'oma-ogboduwu nke nfuata. E seshia nkfu le mgbodo, dubutaru onu-abata iya. Eka l'aadzobeje okpa enyikota iya be du ndzokpa esato.

Mkpu, l'aanoduje akwakobe ngwo-eka

³⁸ O nweru mkpu a turu ye iya mgbo l'ime mkpu-onu-abata ono du l'onu-abata oma-ogbuduwu. O buru l'ime mkpu ono be l'aasaje iwhe e gude agba eja okpokota-iwhe-okku. ³⁹ O nwekwaruwho teburu labo e

doberu le mkpu ono eka labo bu eka l'eegbuje anu e gude agba eja okpokota-iwhe-oku mee nke ngwo-eja iwhe-du-iji mee nke ngwo-eja ikpe-anmanma. ⁴⁰ L'onu etezhi me l'aabahụ l'onu-abata nke uzo isheli be teburu labo nokwawho le mkpu-onu-abata iya, teburu labo nodukwawho le mkpu-onu-abata owhu no l'ibe iya owhu. ⁴¹ Teburu eno be no l'ibeka lanu, teburu eno no-du l'ibeka iya nke onu-abata. Iwhe o dukota bu teburu esato, bu eka l'eegbuje anu e gude agba eja. ⁴² E nwekwaruwho teburu eno, e gude ewhuru mee, l'eegbuje anu, e gude agba eja okpokota-iwhe-oku. Ogologo iya du nji-eka lanu le mkpirikpi, osa iya du nji-eka lanu le mkpirikpi, eli iya du nji-eka lanu. Oo l'eli iya be l'aatukobeje iwhe lile l'eegudeje egbu anu e gude agba eja okpokota-iwhe-oku mee eja odo, l'aagba agbagba. ⁴³ Mgbodo mkpu-onu-abata ono b'a kubekotaru mkpo mgburumgburu, mbu mkpo, ogologo iya hakota g'oo obochi-eka. Teburu ono g'o ha bukota eka l'aatukobeje anu e gude agba eja.

Mkpu ndu l'agbaje eja nu Chileke

⁴⁴ O bya eduru mu bata l'oma-ogboduwu nke ime. Oma-ogboduwu ono be nweru mkpu labo. Nnanu be du l'ibeka iya nke onu-abata uzo isheli, o ghaa iwhe l'uzo ohuda, nnanu owhu du l'ibeka iya nke onu-abata uzo ohuda, o du ghaa iwhe l'uzo isheli. ⁴⁵ Nwoke ono su mu: "Mkpu owhu gharu iwhe l'uzo ohuda bu nke ndu l'agbaje eja nu Chileke, bu ndu eze-ulo Chileke kuru ishi l'eka. ⁴⁶ Mkpu owhu gharu iwhe l'uzo isheli buru nke ndu l'agbaje eja nu Chileke, bu ndu enya-mgbeja okpokota-iwhe-oku kuru ishi l'eka. Ndu ono bukota unwu Zedoku, bu whe kpu bu o-shi-l'eri Liviayi, l'akpulitajeru Onye-Nwe-Oha ntse bya ejeeru iya ozhi." ⁴⁷ To du iya bu, o bya atua iwhe l'oma-ogboduwu ono, ogologo iya du nji-eka ukporo ugbo ise, osa iya du nji-eka ukporo ugbo ise, mgbureku iya whe eno hakota enya nhamunha. Enya-mgbeja okpokota-iwhe-oku ono buru l'iwhu eze-ulo Chileke ono b'o du.

Eze-ulo Chileke

⁴⁸ O noo ya, o bya eduru mu bahu le mkpu-onu-abata eze-ulo Chileke ono bya atua iwhe le mgbodo, dubutaru onu-abata ono, iwhe o du buru nji-eka ise ise ibeka labo. Onu-abata ono be osa iya du nji-eka iri l'eno; mgbodo dubutaru onu-abata buru nji-eka eto eto be osa iya du ibeka labo. ⁴⁹ Mkpu-onu-abata ono be ogologo iya du nji-eka ukporo, osa iya du nji-eka iri l'ebo. Eka l'aadzobeje okpa enyihu iya be du ndzokpa iri. A kpo be itso eka ebo-ebo le mgbodo ono, dubutaru onu-abata ono.

41 To du iya bu, o bya eduru mu jeshia eze-ulo Chileke, o tua iwhe l'okpa-mgbo dukota iya nu, osa iya du nji-eka ishii ishii ibeka labo. ² Onu eka

l'eeshije abahu iya be osa iya du nji-eka iri. Osa mgbodo a turu le mgbureku labo nke onu-abata iya du nji-eka ise ise ibeka labo. O bya atua iwhe l'eze-ulo ono, ogologo iya du nji-eka ukporo labo, osa iya du nji-eka ukporo. ³ O bya abahu l'ime eze-ulo ono tua iwhe l'okpa-mgbo onu eka l'eeshigeje abahu iya, iwhe whe du buru nji-eka ebo ebo. Onu eka l'eeshije abahu l'eze-ulo ono be osa iya du nji-eka ishii. Mgbodo a turu le mgbureku labo nke onu-abata iya du nji-eka esaa esaa l'osa. ⁴ O bya atua ogologo ime eze-ulo ono o du nji-eka ukporo, osa iya du nji-eka ukporo l'uzo atatiwhu eze-ulo Chileke ono. O su mu: "Eka-a bu Eka Kakota Odu Nso." ⁵ O noo ya, o bya atua iwhe le mgbodo eze-ulo ono, igbidigbi iya du nji-eka ishi, mkpu, du-gee le mgbureku ulo ono du nji-eka eno eno l'osa. ⁶ Mkpu ono be no le mkpokfu le mkpokfu du mkpokfu eto. Mkpokfu ulo ono be nweru ukporo mkpu le mkpu iri l'ehu l'ehu. Mkpu ono g'o ha b'e meru o bahu abahu l'ime, o buru mgbodo be dochiru whe nu, mkpu ono nodukota mgbodo ulo ono l'ime mgburumgburu, mgbodo ono gbagide whe. Oe e te enwedu iwhe e gude gbagide mgbodo nke eze-ulo ono l'onwiya. ⁷ Mkpu ono, du-gee le mgbureku ulo ono be osa iya ka shii eje eje me l'eenyiliberu mkpokfu ulo ono. Ulo owhu a twheru eze-ulo ono mgburumgburu b'a turu le mkpokfube le mkpokfube, nke owhu bu e nyihu iya, mkpu du-gee ya nu aka osa eje eje. Eka l'eeshije enyihu iya be shi l'ulo nke ali iya je aghajaa le nke echilabo jeshia le nke imeli.

⁸ Mu whuru eka a kpu-litaru akpu-lita l'eze-ulo Chileke ono mgburumgburu, o buru iya bu eka a turu ukfu mkpu ono, a tushiru ye iya mgburumgburu. Eka ono a kpu-litaru akpu-lita ono be eli iya ha g'oo ogologo mgboro, l'eegudeje atu iwhe, mbu l'o du nji-eka ishii l'ogologo. ⁹ Igbidigbi mgbodo azu ulo nke mkpu ono a tushiru le mgbureku ulo ono be du nji-eka ise. O nweru eka gheru karawhingu le mgbaku mkpu eze-ulo Chileke ono ¹⁰ ye le mkpu owhu a twheru ogboduwu iya mgburumgburu. Eka ono be osa iya du nji-eka ukporo. ¹¹ Mkpu ono, nokota le mgbureku eze-ulo Chileke b'e yeru onu o yefutakota l'eka ono gheru karawhingu ono. Onu iya nnanu be gharu iwhe l'uzo isheli, odo ghaa iwhe l'uzo ohuda. Eka ono, gheru karawhingu ono be osa iya du nji-eka ise mgburumgburu.

¹² Ulo owhu a turu o ghaa iwhe l'ogboduwu eze-ulo Chileke ono l'uzo eka iya nke enyanwu-ariba be osa iya du nji-eka ukporo eto le nji-eka iri. Igbidigbi mgbodo ulo obu be du nji-eka ise gbaa mgburumgburu, ogologo iya du nji-eka ukporo eno le nji-eka iri.

¹³ O bya atua eze-ulo Chileke ono atutu, ogologo iya du nji-eka ukporo ise. O tua ogboduwu eze-ulo Chileke ono mee ulo ono du l'eka iya nke uzo enyanwu-ariba ye le mgbodo iya, iwhe whe du bu nji-eka uk-

poro ise l'ogologo. ¹⁴ Atatiwhu eze-ulo Chileke ono mee ogboduwu iya nke uto enyanwu-awata be du nji-eka ukporo ise l'osa.

¹⁵ O bya atua ogologo ulo ono gharu iwhu l'ogboduwu eze-ulo Chileke ono l'uto eka iya nke enyanwuariba, tua onu-ulo iya ibeka ibebo, iwhe wha du buru nji-eka ukporo ugbo ise.

Eka-Du-Nso l'eze-ulo Chileke ono mee Mkpu-Kakota-Odu-Nso yele mkpu ono, du ghaa iwhu l'oma-ogboduwu eze-ulo ono ¹⁶ mee mkpu onu-abata iya l'owhu mee werere windo, dukota iya nu mee onu-ulo iya wha eto b'e gude oshi kebushia ekebushi mgburumburu. E kebushiru oma-alu iya mee mgbodo iya mee windo iya. Windo iya b'e kwechishiru ekwechishi. ¹⁷ Mgbodo nke ime eze-ulo Chileke ono mee eka a kpuru tukobe l'eli mgbo iya mee mgbodo nke azu iya, mbu mgbodo eze-ulo ono l'owhu mgburumburu ime iya mee azu iya b'a pyishiru iwhe du ¹⁸ g'oo cherubu mee nkfu. A pyiru iya, nkfu lanu nodu l'echilabo cherubu labo. Cherubu ono nweru iwhu labo l'ehu l'ehu. ¹⁹ Iwhu lanu be du g'oo iwhu madzu, nnanu du g'oo iwhu nwa oduu-gburu-agu. Nnanu b'o cheberu le nkfu ono l'eka lanu, chebe nnanu le nkfu ono l'eka iya owhu. O noo g'a pyikotaru iwhe ono l'eze-ulo Chileke ono mgburumburu. ²⁰ A pyikotaru cherubu ono yele nkfu ono le mgbodo eze-ulo ono wata l'oma-alu iya jeye l'eka tukoru l'eli mgbo iya.

²¹ Okpa-mgbo eze-ulo Chileke ono be nweru mgbureku eno. L'iwhe eka du nso b'e nweru iwhe gbaru ugbugba lanu du iya nu. ²² Enya-mgbeja b'e gude oshi mee, eli iya be du nji-eka eto, ogologo iya du nji-eka labo, osa iya du nji-eka labo. Nggoji enya-mgbeja ono, mee okpa iya, mee mgbureku iya be bu oshi b'e gude mekota iya. O su mu: "Lekwa teburu e doberu l'iwhe Onye-Nwe-Oha." ²³ Eze-ulo Chileke yele Eka du nso bu mgbo ebo ebo du iya. ²⁴ Mgbo ono du njigba labo l'ehu l'ehu, nweru eka l'apyajije iya apyaji. ²⁵ Mgbo eze-ulo Chileke ono b'a pyishiru cherubu mee nkfu egube iya ono a pyishiru iya le mgbodo iya. L'atatiwhu mkpu-onu-abata b'e kpuru oshi. ²⁶ O nweru werere werere windo du le mgbureku mkpu-onu-abata ono ibeka ibebo. A pyishikwaruwho nkfu le mgbureku mgbodo mkpu-onu-abata ono.

Mkpu ndu l'agbaje aja nu Chileke

42 To du iya bu, nwoke ono bya edufuta mu dubata l'oma ogboduwu nke nfu l'eka iya nke uto isheli. O duru mu bahu le mkpu gharu iwhu l'oma-ogboduwu eze-ulo Chileke mee ndu owhu gharu iwhu l'ulo, du l'uto isheli. ² Ulo ono du l'uto isheli be ogologo iya du nji-eka ukporo ise, osa iya du nji-eka ukporo labo l'iri. ³ Ibeka iya lanu be no ghaa iwhu l'eka osa iya du nji-eka ukporo bu iya bu eka ono, du futa l'oma-og-

boduwu. Eka iya owhu nodu ghaa iwhu l'eka a wuru ewhuru, dukwawho futa l'oma-ogboduwu ono. A kpuru iya mkpokfu ulo eto, nweru onu-ulo. Onu-ulo mkpu ono ghakotaru ibe iya iwhu. ⁴ Atatiwhu mkpu ono be nweru eka gheru iya karawhongu l'ime iya, iwhe o du bu nji-eka iri l'osa, du nji-eka ukporo ugbo ise l'ogologo. Mgbo iya b'e yeru l'eka iya nke uto isheli mkpu ono. ⁵ Mkpu nke imeli be hakota kpapyii, nkele onu-ulo, du-gee ya nu be ketaru eka ha shii amame mkpu ndu nke uto alu mee nke echi iya. ⁶ Mkpu, nokota le mkpokfu iya nke eto be l'enwedia itso egube o du nke ogboduwu. O meru oma-ulo iya nke imeli ka nwanshi karia nke alu iya mee nke echi iya. ⁷ A turu mgbodo nke azu iya o kfu l'iwhe mkpu ono l'uto eka iya nke oma-ogboduwu nfu, mgbodo ono be ogologo iya du nji-eka ukporo labo l'iri l'atatiwhu mkpu ono. ⁸ Mkpu, du-gee l'ogboduwu nfu be ogologo iya du nji-eka ukporo l'iri. Ndu owhu gharu iwhu l'eze-ulo Chileke be ogologo iya du nji-eka ukporo ugbo ise. ⁹ Mkpu nke alu be onu iya futaru l'uto enyanwu-awata mee e shi l'oma-ogboduwu nke nfu abahu iya.

¹⁰ L'uto ohuda ogboduwu nke nfu b'e nweru mkpu, a tu-geeru l'aguga aguga mgbodo oma-ogboduwu ono yele mgbodo nke ogboduwu eze-ulo Chileke. ¹¹ Eka gheru karawhongu nodu wha l'atatiwhu. Mkpu ono be yele mkpu nke uto isheli bu iwhe lanu. Ogologo iya be yele ogologo iya ono bu iwhe lanu; osa iya yele ono buru iwhe lanu. Onu eka l'eeshije alufu iya be yele iya bukwawho iwhe lanu. O buru g'e doberu eka tua owhu bu g'a turu owhu. O buru oga mgbo lanu b'e yekotaru wha. ¹² Mkpu nke alu, no l'uto ohuda be onu iya futakotaru l'uto enyanwu-awata, bu eka l'eeshije abahu iya. E nweru mgbodo l'atatiwhu mkpu ono.

¹³ To du iya bu, nwoke ono su mu: "Mkpu nke isheli mee mkpu nke ohuda ono, gharu iwhu l'oma-ogboduwu eze-ulo Chileke ono be bu mkpu, du nso. Oo ya be ndu l'agbaje aja nu Chileke, bu ndu l'akpulitajeru Onye-Nwe-Oha ntse l'a-noduje eri iwhe ngwo-aja, kacha o du nso. Oo le mkpu ono be wha l'e-dobeje iwhe ngwo-aja, kagee o du nso, mbu iwhe ngwo-ajanri mee iwhe ngwo-aja iwhe-du-aji mee iwhe ngwo-aja ikpe-anmanma nkele eka ono be du nso. ¹⁴ Ndu l'agbaje aja nu Chileke bahuwaa l'eka ono du nso ono, te wha be eshikwa iya futa byatashia oma-ogboduwu nke nfu gbahaa le wha yefuru uwe, wha l'eyeje eje ozhi nkele uwe ono dukota nso. Wha l'a-chita uwe odo yee tshenu wha ejede eka ndu odo l'anoduje."

¹⁵ O noo ya, nteke o tu-geru iwhe l'ime eze-ulo Chileke ono, o bya eduta mu shia onu-abata nke uto enyanwu-awata bya atua iwhe l'eka gbaru eze-ulo Chileke ono mgburumburu. ¹⁶ O bya egude mgboro, e gude atu iwhe tua eka iya nke uto enyanwu-awata, o du nji-eka ukporo ise ise ugbo ise. ¹⁷ O bya egude mg-

boro, e gude atụ iwhe ono t̄a ̄ka iya nke ̄zo isheli, ̄ d̄u n̄ji-̄ka ̄kporo ise ise ugbo ise. ¹⁸ ̄ Q̄ bya egude mg-boro, e gude atụ iwhe ono t̄a ̄ka iya nke ̄zo ̄huda, ̄ d̄u n̄ji-̄ka ̄kporo ise ise ugbo ise. ¹⁹ ̄ Q̄ bya aghachi gude mgboro, e gude atụ iwhe ono t̄a ̄ka iya nke ̄zo ̄nyanwu-ar̄iba, ̄ d̄u n̄ji-̄ka ̄kporo ise ise ugbo ise. ²⁰ Iwhe ono b'̄o t̄uru ib̄eka ̄lo ono wh̄e ̄no. Mgbo-do b̄e gbar̄u iya mgburumgburu, ogologo iya d̄u n̄ji-̄ka ̄kporo ise ugbo ise; ̄sa iya d̄u n̄ji-̄ka ̄kporo ise ugbo ise. Mgbo-do ono b'e gude dobuta iwhe d̄u ns̄o ȳle iwhe l'ad̄u ns̄o.

Odu-biribiri Onye-Nwe-Q̄ha batawhuru az̄u l'eze-̄lo Chileke

43 O noo ya, nwoke ono bya eduru mu jeshia l'̄onu-abata ̄whu ghar̄u iwhu l'̄uzo ̄nyanwu-awata. ² Mu wh̄a ̄du-biribiri Chileke nke Ízurūlu g'o shi l'̄uzo ̄nyanwu-awata abya. ̄whu o gude abya l'adalēwho g'̄o ̄whu eze mini, l'awh̄u gbudugbudu. Mgbo-do nwukota whoo l'̄du-biribiri Chileke ono. ³ ̄Whulenyā ono mu wh̄uru d̄ulēwho g'̄o ̄whulenyā mu wh̄uru nteke Chileke byar̄u t'̄iya mebyishia obodo ono, d̄ukwawho g'̄o ̄whu mu wh̄uru l̄e mgboro ̄nyimu Keba. Mu daa kpube iwhu l'al̄j. ⁴ ̄Odu-biribiri Onye-Nwe-Q̄ha bya eshi l'̄onu-abata ono, ghar̄u iwhu l'̄uzo ̄nyanwu-awata bah̄u l'eze-̄lo Chileke ono.

⁵ Ume Chileke palia mu imeli je edobe l'̄oma-ogbo-duwhu eze-̄lo ono nke ime iya. Mu wh̄a ̄du-biribiri Onye-Nwe-Q̄ha g'o jiru eze-̄lo Chileke ono kpimu. ⁶ Ḡe nwoke ono kf̄ukube mu b̄e mu n̄uru olu-okfu onye n̄o l'ime eze-̄lo Chileke ono ekfu eyeru mu ⁷ s̄u mu: “Nwa ndiwhe; ̄nyoru-a b̄u ̄ka oshi-eze mu d̄u b̄uru ̄ka mu l'ad̄z̄obeje ̄kpa. ̄ka-a b̄u ̄ka mu l'e-buru eburu l'echilab̄o ndu Ízurūlu jeye l̄e gbururu. ̄zo-̄lo ndu Ízurūlu ta abyah̄edu l'e-mebyishi ̄wha mu d̄u ns̄o ̄do. Wh̄eb̄dua l'onwowe ̄dua l'̄o ndu-eze wh̄e ta abyah̄edu l'e-gude ogori, wh̄e l'eri m̄e odzu ndu-eze wh̄e mebyishia ̄wha mu ̄do. ⁸ ̄Onu-̄lo wh̄e b̄e wh̄e meru ̄ d̄u l̄e mgboro ̄nu-̄lo nkemu, mee mgbo wh̄e ̄ d̄u l̄e mgboro iya nkemu, ̄ b̄uru mgbo-do b̄u iwhe kewaru mu l̄e wh̄e nw̄ekiya. Wh̄e gude ejo akpamara wh̄e meru mebyia ̄wha mu d̄u ns̄o. O noo iwhe meru iwhe mu gude ̄hu-eghughu mu mee wh̄e, wh̄e b̄uru kpurupyata. ⁹ Iwhe d̄u iya n̄u b̄u t̄e wh̄e shi n̄ta haa ori ogori, wh̄e apashia odzu ndu-eze wh̄e ono ngḡe mu l̄e wh̄e eburu jeye l̄e gbururu.

¹⁰ “Nwa ndiwhe; t̄aru ̄zo-̄lo ndu Ízurūlu ̄nu ḡe eze-̄lo Chileke ono d̄u nke ̄whu iwhere l'e-gude wh̄e l'ejo-ememe wh̄e meru. T̄e wh̄e seta ̄gbugba ̄lo ono. ¹¹ ̄ Q̄ -b̄uru l'iwhere ̄hu wh̄e d̄u wh̄e l'iwhere wh̄e meg-baberu, goshi wh̄e ḡe eze-̄lo ono d̄u d̄u m̄e ̄gbugba iya m̄e ̄nu ̄ka l'eeshije al̄fu iya m̄e ̄nu-abata iya, goshi wh̄e g'a t̄uru iya ̄ d̄u. Ḡu aḡshiaru wh̄e

iwhe b̄u ns̄o eze-̄lo ono m̄e iwu, d̄u iya n̄u. Dekotaru wh̄e iwhe ono edede, nke ̄whu wh̄e l'e-gude ̄nya ndo dobekota iwu, d̄u iya n̄u ȳle ns̄o, d̄u iya n̄u g'̄o ha. ¹² ̄ Q̄ waa iwu nke eze-̄lo Chileke ono: ̄ka ono, n̄o-wheru elikoro ugwu ono mgburumgburu l'a-b̄uru ̄ka kak̄ota ̄du ns̄o. O nokwa iwu nke eze-̄lo Chileke ono.

̄nya-mgbeja

¹³ “Lee ḡe l'̄o-hatabe mb̄u ̄nya-mgbeja l̄e n̄ji-̄ka l̄e n̄ji-̄ka. N̄ji-̄ka ̄bu b̄u n̄ji-̄ka l̄e nt̄u ̄bochi-̄ka lan̄u. ̄zo al̄j iya b̄e l'ee-gvu ̄wara mini mgburumgburu, l'a-d̄u n̄ji-̄ka lan̄u, ̄sa iya ad̄u n̄ji-̄ka lan̄u, ogborom̄onu ̄wara mini ono mgburumgburu ad̄u nt̄u-̄ka lan̄u. Lee ḡe elikoro ̄nya-mgbeja ono l'a-ha nd̄owa: ¹⁴ Wata l'̄uzo al̄j iya ̄ka ono e gvuru ̄wara mini jeye l'uko ̄zo al̄j iya l'a-d̄u n̄ji-̄ka lab̄o, ̄sa iya ad̄u n̄ji-̄ka lan̄u. Wata l'uko nke nsh̄i rwua l'uko nke eze iya l'a-d̄u n̄ji-̄ka ̄no, ̄sa iya ad̄u n̄ji-̄ka lan̄u. ¹⁵ Nham̄nha ̄nya-mgbeja ono l'a-d̄u n̄ji-̄ka ̄no. Ee-chibe mpu ̄no l̄e nham̄nha ̄nya-mgbeja ono, ya etsefuta etsefuta. ¹⁶ Nham̄nha ̄nya-mgbeja ono l'e-nwe mgbur̄e ̄no, hak̄ota ̄nya nham̄nha. Ogologo iya l'a-d̄u n̄ji-̄ka iri l'̄ebo, uswe iya ad̄u n̄ji-̄ka iri l'̄ebo. ¹⁷ Uko iya enwekwaruwho mgbur̄e ̄no, hak̄ota ̄nya nham̄nha, ogologo iya l'a-d̄u n̄ji-̄ka iri l'̄eno, uswe iya ad̄u n̄ji-̄ka iri l'̄eno. Ogborom̄onu iya mgburumgburu l'a-d̄u mkpirikpi n̄ji-̄ka. ̄zo al̄j iya ̄ka e gvuru iya ̄wara-mini ad̄u n̄ji-̄ka lan̄u mgburumgburu. ̄ka l'eeshije enyihu ̄nya-mgbeja ono b̄e n̄o laar̄u ̄zo ̄nyanwu-awata.”

Odobe ̄nya-mgbeja ns̄o

¹⁸ Nwoke ono bya as̄u mu: “Nwa ndiwhe; ̄ waa iwhe Nnaji-Q̄ha b̄u Onye-Nwe-Q̄ha l'ekfu nd̄owa: Lekwa ns̄o, d̄uru ̄nya-mgbeja ono nd̄owa. A t̄u-gele iya wh̄o ̄ d̄u ree nke t'a gbaa ya eja ̄kpkokota-iwhe-̄ku m̄e nke t'a gbash̄i iya mmee iwhe l'eli, ¹⁹ ḡu akp̄uta nwa oke-eswi n̄u ndu l'agbaj̄e eja n̄u Chileke, b̄u ndu Livayi, shi l'̄nya-uwhu nke Z̄ed̄oku, mb̄u ndu ono, l'akp̄ilitajeru mu ntse bya ejeeru mu ozhi. Nwa oke-eswi ono b̄e l'ee-gude gbaa eja iwhe-d̄u-̄ji. O nokwa iwhe Nnaji-Q̄ha b̄u Onye-Nwe-Q̄ha l'ekfu ndono. ²⁰ Har̄u mmee ya nata hua l̄e mpu ̄no ono e chiberu l'̄nya-mgbeja ono, hua ya l'iku uko ̄no ono, d̄u iya n̄u. Ḡu ehugbaru iya l'ogborom̄onu ̄nya-mgbeja ono mgburumgburu. O noo ḡe l'ii-shi mee t'̄nya-mgbeja ono b̄uru ̄ka d̄u ns̄o, gudekwa iya wh̄o saf̄u iwhe-d̄u-̄ji, d̄u iya n̄u. ²¹ Kp̄uta oke-eswi e gude gbaa eja iwhe-d̄u-̄ji kp̄o ̄ku l'̄ka e metaru l'eze-̄lo Chileke ono t'a kp̄oje eja ̄ku l'az̄u ̄ka d̄u ns̄o.

²² “O rwua mb̄oku nke ̄bo ḡu akp̄uta mkpi, l'ete nwee ̄rwu t'e gude gbaa eja iwhe-d̄u-̄ji. ̄nya-mgbeja ono b̄e l'ee-me t'̄o d̄u ns̄o ̄gube ono, e gude oke-eswi wh̄o mee ya ̄ d̄u ns̄o. ²³ I megee ̄ka ono ̄ d̄u ns̄o, shi

I'igwe élwù kpùta oke-eswi mee ebyila l'ete enwee orwu t'e gude gbaa eja. ²⁴ Kpuru whẹ bya l'iwhu Onye-Nwe-Ọha tẹ ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke pyashị whẹ únú l'ẹhu kpọọ whẹ ọku t'ọ buru eja a kpọkotaru ọku nọ Onye-Nwe-Ọha.

²⁵ "Abalị ẹsaa bẹ l'ii-dukfube kpùta mkpi mbọkum-boku t'e gude gbaa eja iwhe-dụ-ẹji. Ẹgube ono bẹ l'ishi l'igwe élwù kpùta oke-eswi mee ebyila l'ete enwee orwu. ²⁶ Abalị ẹsaa bẹ ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke l'asafukota iwhe-dụ-ẹji, dọ l'ẹnya-mgbẹja ono mee ya t'ọ dọ nsọ, shi nno doberu iya Chileke nsọ. ²⁷ Whẹ medzule iya whọ nno abalị ẹsaa ono, wata lẹ mbọku nke ẹsato iya tųgburu bẹ ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke l'a-nọduje agbaru unu eja ọkpokota-iwhe-ọku mee eja ẹhu-guu l'eli ẹnya-mgbẹja ono. O noo nteke mu l'a-nata unu ndono. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bọ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

Iwu, a tųru swibe ọnu-abata nke ọzo ẹnyanwu-awata

44 Tọ dọ iya bọ, nwoke ono bya eduwhu mu azu l'ọnu-abata ọlo-nsọ ono nke nřuta bọ iya bọ ẹka ono, dọ chee iwhu l'ọzo ẹnyanwu-awata. A gu-chia ya agụ-chi. ² Onye-Nwe-Ọha bya asu mu: "Ọnu-abata-a bẹ l'agụ-chi agụ-chi mkpųrumkpuru. O too nwedu agụha, t'e shi iya abahụ abahụ nkele ọo ya bẹ Onye-Nwe-Ọha bọ Chileke nke Ízureḷu shi bahụ. Ọo ya bọ l'ọo-gụ-chi g'ọ gụ-chiru mkpųrumkpuru. ³ Ọo onye ishi unu kpụ bẹ l'aa-ha t'ọ nọdu l'ime ọnu-abata ono ria nri l'iwhu Onye-Nwe-Ọha. Ẹka l'oo-shi bahụ bọ l'ọzo, l'eeshije bata lẹ mkpu-ọnu-abata, shikwa iya whọ lufu."

Iwu nke ọnabata madzụ l'eze-ọlo Chileke

⁴ Tọ dọ iya bọ, nwoke ono bya eduru mu shia ẹka iya nke ọzo isheli lufuta l'atatiwhu eze-ọlo Chileke ono. Mu lee ẹnya whụa ọdu-biribiri Onye-Nwe-Ọha g'ọ jiru eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha ono kpimu, mu daa kpube iwhu l'alị. ⁵ Onye-Nwe-Ọha sụ mu: "Nwa ndiwhe; tųbe nvọ l'iwhe-e, gude ẹnya ghu whẹ ẹbo whụ, gụ asaa nchị ghu asa nọ iwhe mu l'abyarụ ghu ekfuru lẹ nke nsọ, dọ l'eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha. Dekwa ẹnya lẹ mini marụ ẹgube onye l'aa-nabata t'ọ bahụ l'eze-ọlo Chileke mee ẹgube onye l'aa-chị t'ọ lufu l'ẹka dọ nsọ. ⁶ Kfuru unwu okwefu ike ono, bọ ọzo-ọlo ndu Ízureḷu l'ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bọ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: Unubẹ ọzo-ọlo ndu Ízureḷu, t'ọ jebekwaru unu ẹgube ono mbụ ejo akpamara ono unu l'eme, ⁷ mbụ l'anabata ono, unu l'anabatajẹ ndu ọha ọdo l'ọlo-nsọ nkemu nteke unu l'anụ mu nri bọ iya bọ ẹbà-iwhe mee mmee-iwhe, mbụ ndu ọha ọdo ono, l'ete ebua ugwu nke ime obu lẹ nke anụ-ẹhu, e shi nno eze-ọlo mu buru ẹka e merwuru emerwuru. Unu mebyiru ọgbandzu mu yekwaru akpamara ono unu l'emegbabe. ⁸ Unu haru oleta ẹnya l'iwhe dọ nsọ nkemu ẹgube ono mu sụru t'unu

meje iya, ọ bọ-chiaru ndu ọha ọdo bẹ unu yeru tẹ whẹ leta ẹnya l'ọlo-nsọ mu. ⁹ Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bọ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: 'Ba adukwa onye ọha ọdo, l'ete ebua ugwu nke ime obu lẹ nke anụ-ẹhu l'abata l'ọlo-nsọ nkemu, mbụ ndu ọha ọdo ono, bu l'echilabọ ndu Ízureḷu. ¹⁰ Ndu Lívayi, bọ ndu haru mu etsotso; je etsoru Ízureḷu kpawhuhu je anọdu mu otẹnya gwalahaa agwa whẹ bẹ bọ whẹ vu ejo-iwhe, tso iya nọ. ¹¹ Whẹ l'a-buru ndu l'ẹje ozhi l'ọlo nsọ nkemu, whẹ l'anọdu eche ọnu-abata eze-ọlo Chileke nche eje ozhi l'ime eze-ọlo ono. Ọo whẹ l'e-gbuje anụ e gude agba eja ọkpokota-iwhe-ọku, buru whẹ l'agbajẹru ndu madzụ eja ejeru whẹ ozhi. ¹² Ọle eshi-ọwhu whẹ nọdu l'iwhu agwa whẹ gbaa eja, bya edoberu ndu Ízureḷu ejo-iwhe tẹ whẹ kpokuta daa iko bẹ mu ribuakwaru iya lẹ nte lẹ whẹ l'e-vuru ejo-iwhe, tso iya nọ. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bọ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹³ Tẹ whẹ ba abyakwa mu ntse lẹ whẹ l'abyarụ mu ozhi nke ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke, tẹ whẹ ba akpųlitakwa ntse l'ẹka iwhe dọ nsọ nkemu dọ yẹle iwhe kakọta ọdu nsọ. Tẹ whẹ vukwaru iwhere nke akpamara ono whẹ megbaberu. ¹⁴ Ọle g'ọ dọ g'ọ dọ bẹ mu l'e-ye whẹ eze-ọlo Chileke l'ẹka, tẹ whẹ jeje ozhi, dọ iya nọ, eme iwhe lile, l'eeme eme l'ime iya.'

Iwu a tųru swibe ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke l'eze-ọlo ono

¹⁵ "A bya lẹ ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke bọ ndu Lívayi bọ iya bọ ndu ọwhu shi l'eri Zédọku, bọ ndu shi eje ozhi l'ọlo nsọ mu nteke ndu Ízureḷu kpawhuhuru l'ẹka mu nọ, whẹbedua l'a-bya mu ntse bya ejeeru mu ozhi. Tẹ whẹ kfujeru l'iwhu mu nųje mu ẹba anụ mee mmee-anụ. O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bọ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹⁶ Whẹ l'a-bahuje l'ime ọlo-nsọ nkemu, jekube teburu nkemu jeeru mu ozhi, gbaru nọ, ọ whẹ bẹ ozhi mu dọ l'ẹka. ¹⁷ Nteke whẹ bahuru l'ọnu-abata ọma-ogboduwhu nke ime tẹ whẹ chita uwe ọcha yee, tẹ whẹ be eyejekwa uwe eji anụ nteke whẹ l'ẹje ozhi l'ọnu-abata ọma-ogboduwhu nke ime ono yẹle eze-ọlo Chileke. ¹⁸ Tẹ whẹ kejee ẹkwa-ọcha l'ishi, weru ẹkwa-ọcha l'ukfu. Tẹ whẹ be eyejekwa iwhe l'a-nọ etsu whẹ ẹwhuru l'ẹhu. ¹⁹ Whẹ lufudeje jekfu ndu ọdo l'ọnu-abata ọma-ogboduwhu nke nřuta tẹ whẹ yefukwa uwe ono, whẹ shi yee eje ozhi wųshi l'ime mkpu dọ nsọ, chita uwe ọdo yee, nke ọwhu whẹ l'ete egude uwe whẹ chee ndu ọdo ọdu nsọ. ²⁰ Tẹ whẹ be erwushijekwa ẹgbushi l'ishi m'ọ kwanu haa ẹgbushi whẹ t'ọ tsee ogologo. Ọo esebota bẹ whẹ l'e-sebotaje ẹgbushi l'ishi whẹ.

²¹ "Ba adukwa onye l'agbajẹ eja nọ Chileke l'a-nguje mmee mẹ l'ọo-bahụ l'ọma-ogboduwhu nke ime. ²² Tẹ whẹ ba alukwa nwanyi-mbunu m'ọ bọ nwanyi ji iya chifuru achifu. T'onye whẹ l'a-lu bukwaru nwamgboko

yele nwoke l'ete azebu, bu nwa nwanji a nwuru l'ozo-ulo ndu Izurelu, o dya whẹ alya nwanji-mbunu onye l'agbaje eja nu Chileke haru laa maa. ²³ Whẹ l'e-zhije ndibe mu odu l'iche du l'iwhe du nsọ yele iwhe l'adua nsọ, goshi whẹ ge whẹ l'e-shije mee t'oge kpaaru whẹ l'iwhe l'aaso nsọ yele owhu l'ete aso nsọ. ²⁴ Okfu -daa, te ndu l'agbaje eja nu Chileke buru ndu-ikpe, te whẹ leje enya l'ikpe nkemu gude kpeshia okfu obu. Whẹ l'e-dobekota iwu nkemu mee iwhe lile mu toru okpa iya te whẹ meje l'onodu ori oge nkemu, bu owhu a tu-buru atụ-bu. Whẹ edobe mboku otuta-ume nkemu nsọ. ²⁵ T'onye l'agbaje eja nu Chileke be ejekubejekwa onye nwuhuru anwuhu shi nno merwua onwiya. Oe o buru l'oo nna iya m'o bu ne iya m'o bu nwa iya nwoke m'o bu nwa iya nwanji m'o bu nwune iya nwanji l'ete alu ji be nwuhuru nu, t'onye obu merwua ro onwiya. ²⁶ Onye l'agbaje eja nu Chileke merwugee onwiya l'onodu ono t'o guta abali esaa noduru onwiya. ²⁷ Mboku l'oo-bahu l'eka du nsọ l'oma-ogboduwu nke ime eze-ulo Chileke t'iya jee ozhi l'eka du nsọ ono, t'onye obu gbakwa eja ehu iya l'iswi iwhe-du-aji o meru. O nokwa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono. ²⁸ Ndu l'agbaje eja nu Chileke te enwedu oke-iwhe. Oo mbedua bu oke-iwhe, whẹ nwe. T'o bo dukwa oke unu l'e-keru gbata whẹ le Izurelu l'o kwa mbedua bu oke whẹ ketaru. ²⁹ Oo whẹ l'e-rije iwhe e gude gbaa eja nri mee eja iwhe-du-aji mee eja ikpe-anmanma, iwhe lile a goru nu Onye-Nwe-Qha le Izurelu l'a-bukota nkewhe. ³⁰ Iwhe kagezhia ree le mebyi iwhe mbu, shi l'okfu unu l'udu iya l'udu iya mee ngwo-eja l'udu iya l'udu l'iwhe bu ngwo-eja, unu wotaru l'a-bukotaru nke ndu l'agbaje eja nu Chileke. Unu wotaje uturutuu-nri, shi l'iwhe mbu unu metaru l'okfu unu nu ndu l'agbaje eja nu Chileke ono ngge onu-oma adu swiru ozo-ulo unu. ³¹ Te ndu l'agbaje eja nu Chileke be erikwa anu iwhe nwuhuru anwuhu yele owhu iwhe dzugburu adzugbu m'o bu nwenu m'o bu anu-egbudu.

Gẹ l'ee-gude kee alu ono

45 "Unu washide alu ono g'unu l'a-du nweru iya, t'unu wafu alu ono ibeka lanu doberu Onye-Nwe-Qha iche t'o buru alu nsọ, mbu eka ogologo iya l'a-du ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo l'ukporo nji-eka iri, uswe iya adu ukporo unu nji-eka labo l'unu iri. Uswetuma eka ono mgburumburu l'a-buru eka du nsọ. ² L'alu ono be l'ee-kefuta eka mgbureku iya whẹ eno l'a-ha enya nhamunha, ogologo iya l'a-du unu nji-eka lanu l'ukporo ise, uswe iya adu unu nji-eka lanu l'ukporo ise t'o buru eka l'aa-tu ulo nsọ, a bya ekefuta uswetuma eka l'a-du nji-eka ukporo labo l'iri ye iya t'o no-why ya mgburumburu. ³ L'uswetuma alu nsọ ono be unu l'a-wafuta eka ogologo iya l'a-du ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo l'ukporo l'iri, osa iya adu

ukporo unu nji-eka l'unu nji-eka ise. Oo eka ono be ulo-nsọ eka kakota odu nsọ l'a-no. ⁴ Oo-buru ibeka iya owhu du nsọ l'alu ono, buru nke ndu l'agbaje eja nu Chileke ono, bu ndu l'eje ozhi l'ulo-nsọ, mbu ndu ono l'akpilitajeru Onye-Nwe-Qha ntse bya ejeeru iya ozhi. O noo eka ulo ebubu whẹ l'a-du ndono mee ulo-nsọ. ⁵ Ibeka iya odo, l'a-du ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo l'ukporo iri l'ogologo, uswe iya adu ukporo unu nji-eka l'unu nji-eka ise l'a-buru nke ndu Luvayi ono, l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke, eka ono l'a-buru eka whẹ l'e-me obodo, whẹ l'e-buru.

⁶ "Unu buta alu, osa iya du unu nji-eka iri l'ebu l'ukporo nji-eka iri, ogologo iya du ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo l'ukporo nji-eka iri ye t'o gbakfuru l'uswetuma alu nsọ ono t'o buru ozo-ulo ndu Izurelu l'owhu l'e-nweru iya.

⁷ "Onye-ishi unu l'e-nweru alu l'ibeka labo, du l'alu nsọ ono mee ibeka labo, du l'alu nke oha. Oo-shi l'uzo enyanwu-ariba eka iya lanu noo je akpa l'eka iya owhu, shikwawho l'uzo enyanwu-awata eka iya lanu noo je akpa l'eka iya owhu, ya eshi l'oge alu owhu no l'uzo enyanwu-ariba noo ogologo ogologo je aghaa oge alu owhu no l'uzo enyanwu-awata, noo egube ono je ehua ehu l'ibeka iya owhu a washiru ikfu l'ikfu. ⁸ Alu ono l'a-buru oke alu nke onye-ishi le Izurelu. Oo ya bu ngge ndu nkemu bu ndu-ishi akpabuhu ndibe mu ehu. Whẹ l'a-paru ozo-ulo ndu Izurelu haa te whẹ nodu l'alu ono l'ikfu l'ikfu.

⁹ "O waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: T'o jeberu unu egube ono unube ndu-ishi Izurelu. Unu wofu eka l'ome iwhe-kpanganga yele okpapyashi ndu odo ishi, unu meje iwhe l'uzo o du ree mee l'uzo o kfu nhamunha, unu ahaa ochikashi ndibe mu l'ibe whẹ. O nokwa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono.

¹⁰ "Unu nweru iwhe e gudeje atụ iwhe owhu bu okpobe iya mee okpobe nkweka mee okpobe abakochi.

¹¹ "Nkweka obu mee abakochi obu l'a-buru iwhe lanu. Iwhe l'a-laje le abakochi obu bu nkere iri eka, iwhe l'a-laje le nkweka obu aburu nkere iri eka. Eka obu bukwaru okpobe eka e gude atụ iwhe.

¹² "Shekelu lanu l'a-bujeru ukporo gera. Ukporo shekelu e yeru ukporo shekelu le shekelu ise, a bya eyeru iya shekelu iri l'ise l'a-bu mina lanu.

Ngwo-eja e gude abaru Chileke eja

¹³ "O waa bu ngwo-eja, unu l'a-nuje Chileke: Unu shi l'ekpa akpuru witi lanu hata nkere nkweka ishii nu, unu eshi l'ekpa balu lanu hata nkere nkweka ishii nu.

¹⁴ Mmanu olivu, unu l'a-nuje bu ekpemu mmanu lanu l'ime mmanu jiru nkweka iri, m'o bu l'ime mmanu jiru ite-mkpa lanu. Nkweka iri be yele ite-mkpa lanu hako

nkele nkweka iri l'alaje l'ite-mkpa lanu. ¹⁵ Aturu, unu l'akputaje bu aturu lanu l'ime ukporo aturu iri l'aturu ndu Izurelu. Oo ya be l'ee-gudeje gbaa eja nri mee eja okpokota-iwhe-oku mee eja ehu-guu gude iya kfu ugwo iwhe-du-eji ndu Izurelu megbaberu. O nokwa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono.

¹⁶ "Utu ngwo-eja ono be ndu ali ono ge whe ha l'a-tu-geru nu onye bu ishi le Izurelu. ¹⁷ Ozhi, duru onye-ishi ono bu t'o wofutaje iwhe l'ee-gude gbaa eja okpokota-iwhe-oku mee eja nri mee eja mmee nteke l'eeri oge, mbu l'ori oge onwa owhuu mee mboku otuta-ume mee oge ozo-ulo ndu Izurelu l'eeri eri. Oo ya l'e-wofutaje iwhe l'ee-gude gbaa eja iwhe-du-eji, mee eja nri, mee eja okpokota-iwhe-oku, mee eja ehu-guu shi nno kfu ugwo iwhe-du-eji, ndu Izurelu megbaberu."

¹⁸ O waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Abali mbu l'onwa mbu be l'ii-kputaje nwa oke-eswi l'ete enwee orwu gbaa eja gude mecha ulo-nsomecha. ¹⁹ Onye l'agbaje eja nu Chileke be l'e-wota mmee anu ono, e gude gbaa eja iwhe-du-eji ono hua l'okpa-mgbo eze-ulo Chileke mee le mgburuku eno nke uko, du l'enya-mgbeja mee l'okpa-mgbo onu-abata oma-ogboduwu nke ime. ²⁰ O buru egube ono be l'ii-me iya le mboku nke esaa l'ime onwa ono l'ishi onye meru iwhe-du-eji t'o kwabe enya mee ya; t'o ma ama. O kwa nno be unu l'e-shi kfu ugwo iwhe-du-eji, du l'eze-ulo Chileke ono.

²¹ "L'abali iri l'eno l'onwa mbu be unu l'e-rije oge O-jeghata. Abali esaa be unu l'a-ta buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. ²² Mboku ono be onye-ishi l'a-kputa nwa oke-eswi t'e gude gbaa eja iwhe-du-eji l'iswi ehu iya mee l'iswi ehu ndu ali ono l'owhu. ²³ L'ime abali esaa, l'ee-ri oge ono; mbokumboku l'ime abali esaa ono be l'oo-kputaje nwa oke-eswi esaa mee ebyila esaa, l'ete enwee orwu t'e gude gbaaru Onye-Nwe-Qha eja okpokota-iwhe-oku. O nokwawho ge l'oo-kpeje mkpi mbokumboku t'e gude gbaa eja iwhe-du-eji. ²⁴ Oo-wofutaje nkweka bali t'o buru ngwo-eja nri, tso l'oke-eswi ono nnanu; ya ewofuta nkweka bali t'o buru ngwo-eja nri, tso l'ebyila ono nnanu; wofuta konggo mmanu t'o tsoru le nkweka bali ono.

²⁵ "O rwua l'ori oge Ime-Mkpu, l'awataje l'abali iri l'ise l'onwa esaa; l'ime abali esaa l'eerije oge ono be onye-ishi ono l'e-wofutakwawho iwhe lanu ono t'e gude gbaa eja okpokota-iwhe-oku mee eja nri mee mmanu.

Ngwo-eja nke onye-ishi

46 "O waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: Onu-abata oma-ogboduwu nke ime ono, cheru iwhu l'uzo enyanwu-awata be l'aa-gu-chije agu-chi l'ime abali ishii, l'eejeje ozhi. Mboku, l'aa-guhaje iya bu mboku otuta-ume mee mboku l'eeri oge onwa owhuu. ² Onye-ishi l'e-shi le mkpu onu-abata oma-

ogboduwu nke nfuata bahu iya bya akfuru l'onodu iya le nhamunha onu-abata. Ndu l'agbaje eja nu Chileke ewota ngwo-eja okpokota-iwhe-oku mee ngwo-eja ehu-guu nke onye-ishi ono gbaaru iya. Ya anodu le mgboko onu-abata ono baaru Chileke eja. O bagee eja obu ya alufu, ole t'a ba gu-chikwa onu-abata ono agu-chi jeye l'urwenyashi. ³ Ndu ali ono bu l'onu eka l'eeshije abahu l'onu-abata ono be whe l'a-noduje abaru Onye-Nwe-Qha eja mboku otuta-ume mee mboku l'eeri oge onwa owhuu. ⁴ Iwhe onye-ishi unu l'e-wota mboku otuta-ume bya agbaru Onye-Nwe-Qha eja okpokota-iwhe-oku bu unwu aturu ishii, l'ete enwee orwu mee ebyila lanu, l'ete enwee orwu. ⁵ Ngwo-eja nri, l'e-tso l'ebyila ono bu nkweka bali lanu. Ngwo-eja nri, l'e-tso l'unwu aturu ono bu iwhe eka iya gbakfuru ya anu; iwhe l'e-tso l'ogbongu ereshi ono nnanu bu konggo mmanu. ⁶ Mboku l'eeri oge onwa owhuu be l'oo-nu nwa oke-eswi l'ete enwee orwu mee unwu aturu ishii mee ebyila lanu, l'ete enwee orwu. ⁷ Ngwo-eja nri, l'e-tso l'oke-eswi lanu bu nkweka bali; ngwo-eja nri, l'e-tso l'ebyila lanu buru nkweka bali. Ngwo-eja, l'e-tso l'unwu aturu ono bu iwhe eka iya gbakfuru ya anu; iwhe l'e-tso le nkweka bali ono nnanu bu konggo mmanu. ⁸ Nteke onye-ishi l'abahu, t'o shi le mkpu onu-abata bahu, ya eshikwawho l'eka ono futa.

⁹ "Nteke ndu ali ono byaru l'iwhu Onye-Nwe-Qha l'iwhe bu oge l'eeri eri, t'onye -shiru uzo isheli bahu jee obaru Chileke eja shikwa uzo ohuda lufu. Onye owhu -shiru uzo ohuda bahu eshia uzo isheli lufu. T'o bo dukwa onye l'e-shi onu-abata owhu o shiru bahu lufu. T'onyenonu chebekwa iwhu l'eka o cheberu iya shi iya lufu. ¹⁰ Whe l'abahu, t'onye-ishi whe tsokwaru whe bahu; nteke whe l'alufuta alufuta t'o tsokwaru whe lufuta.

¹¹ "Nteke l'eeri oge mee nteke l'eeri oge, a tu-buru atub bu be ngwo-eja nri, l'e-tso le nwa oke-eswi l'a-bu nkweka bali; ngwo-eja nri, l'e-tso l'ebyila aburu nkweka bali. Ngwo-eja nri, l'e-tso l'unwu aturu bu iwhe eka gbakfuru onye be l'oo-nu; iwhe l'e-tso le nkweka bali ono nnanu bu konggo mmanu. ¹² Nteke onye-ishi gude iwhe zuru iya nkwe l'obu bya onu Onye-Nwe-Qha; o beru o buru eja okpokota-iwhe-oku m'o bu eja ehu-guu be zuru iya nkwe l'obu t'o nu iya Onye-Nwe-Qha t'e ghebekwaru iya onu-abata owhu cheru iwhu l'uzo enyanwu-awata onu. T'o gbakwaa eja okpokota-iwhe-oku iya ono m'o bu eja ehu-guu iya ono ge l'ogobaje iya mboku otuta-ume. E megee ya alufu; o lufulewho t'a gu-chia uzo onu-abata ono agu-chi.

¹³ "Mboku, a nwataru anwata be l'oo-kputaje nwaturu, gbaru awaha, l'ete enwee orwu nu t'e gude gbaaru Onye-Nwe-Qha eja okpokota-iwhe-oku. L'utsu g'utsu ha be l'oo-kputaje iya bya anu. ¹⁴ Utsu g'utsu ha be l'oo-wotaje ngwo-eja nri, tso iya nu, mbu nkere nkweka ishii bali yeke nkereto konggo mmanu, e gude

agwo-whube uturutuu-bali obu. O noo bu nsọ duru ngwo-eja nri laanu Onye-Nwe-Qha shi le gbururu rwua le gbururu. ¹⁵ O noo ya, nwaturu ono mee ngwo-eja nri ono mee mmanu ono be l'ee-wofutaje l'utsu g'utsu ha t'e gude gbaa aja okpokota-iwhe-oku.

¹⁶ "O waa iwhe Nnaji-Qha bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: O -buru l'onye-ishi be keru oke-alij iya nu onye lanu l'unwu iya nwoke, be oke-alij obu, o nuru iya bukwa nke nwa iya obu. ¹⁷ Oke o -buru l'oo onye l'ejeru yebe onye-ishi ono ozhi b'o keru oke-alij iya nu, be l'oo-buru nke onye-ozhi iya ono jeye awha onweru-onwonye; o noo nteke oke-alij obu l'a-lawhuru onye-ishi ono azu. Oo unwu iya nke nwoke kpu bu ndu l'enwegburu oke-alij onye-ishi ono keru nu whę.

¹⁸ T'onye-ishi ono ba achifujekwa ndu alij ono l'oke-alij whę shi nno nata whę iwhe whę. Eka l'oo-shi nu unwu iya nwoke oke-alij bukwaru le nke eka iya ngge to du onye ibe mu a nataru iwhe iya."

Akpatanku eka l'eeshije iwhe a gbaru Chileke aja

¹⁹ To du iya bu, nwoke ono bya eduru mu shia onuzo owhu no l'iku onu-abata nke uzo isheli, mbu ono, e shi abahu le mkpu du nsọ ono, a turu doberu ndu l'agbaje aja nu Chileke. Mu ndu l'eka ono wha eka ha whorokoto l'ishimishi uzo enyanwu-arjba. ²⁰ O su mu: "Eka-a bu eka ndu l'agbaje aja nu Chileke l'a-noduje eshi anu, e gburu gude gbaa aja ikpe-anmanma mee aja iwhe-du-aji; nodukwa iya whọ ghee iwhe e gude gbaa aja nri nke owhu whę l'ete gude iya futa oma-ogboduwu nke nfuta shi nno mee t'ọ du nsọ sweru ndu no l'eka ono."

²¹ Nteke ono o bya edufuta mu oma-ogboduwu nke nfuta, bya eduru mu jekota le mgbureku oma-ogboduwu ono whę eno, mgbureku oma-ogboduwu ono whę eno nwekotaru ogboduwu l'ehu l'ehu. ²² Unwu ogboduwu eno, hagee nwanshi be dukota le mgbureku oma-ogboduwu ono. Iwhe ogologo iya duggee bu nji-eka ukporo labo; osa iya duggee nji-eka ukporo l'iri. Whę eno ono hakota enya nhamunha. ²³ Ime ogboduwu ono mgburumgburu whę eno l'ehu l'ehu be gude ewhuru tua ya mgbodo; bya akposhia ya ekfu l'uzo alij iya meta iya eka l'aa-nọ eshi ite. ²⁴ O bya asu mu: "Eka-a bu akpatanku ndu l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke l'e-shije anu ndu Izurelu gude gbaa aja."

Enyimu, shi l'eze-ulo Chileke ono asofuta

47 To du iya bu, nwoke ono bya eduwhu mu azu l'onu eka l'eeshije abahu l'eze-ulo Chileke ono; mu wha mini g'o shi le mkpula mgboko onu-ulo eze-ulo Chileke ono asofuta. Eka l'ososo ala buru uzo enyanwu-awata nkele oo uzo enyanwu-awata be eze-ulo Chileke ono cheru iwhu. Eka mini ono shi asodata bu le mkpula mgboko onu-ulo eze-ulo ono l'eka iya

owhu no l'uzo ohuda bu iya bu l'uzo ohuda nke enyan-mgbeja. ² O bya eshia uzo onu-abata nke uzo isheli dufuta mu; o duru mu jewhee mgburumgburu l'etezhi bata l'onu-abata nke nfuta, du chee iwhu l'uzo enyanwu-awata. Mini ono shi l'uzo ohuda asofuta. ³ Nwoke ono bya atugbuwa uzo enyanwu-awata chiru eri, e gude atu iwhe l'eka, o tuta unu nji-eka labo le nji-eka ukporo iri, o bya eduru mu rugkata le mini ono. Mini ono be mu l'ogba-echi okpa. ⁴ O byakwa atuta unu nji-eka labo le nji-eka ukporo iri odo; bya eduru mu rugkata le mini ono odo; mini ono be mu l'ikpere okpa. O byakwa atuta unu nji-eka labo le nji-eka ukporo iri odo; bya eduru mu rugkata le mini odo; mini ono be mu l'ukfu. ⁵ O byakwa atuta unu nji-eka labo le nji-eka ukporo iri odo; mini ono bya agho enyimu, mu l'ete aduhe ike erwughata. Mini ono be byaru abya shii; buwaru iswina nke bu le mu te erukotadu iya eruru; gbahaa le mu gvuru iya egvugvu gvughata. ⁶ To du iya bu, o jia mu su: "Nwa ndiwhe; ?i whuru iwhe-e?"

Nteke ono o bya eduwhu mu azu l'aguga enyimu ono. ⁷ Mu rwulewho eka ono mu wha ikpoto oshi gvugeeru l'aguga enyimu ono ibeka ibebo. ⁸ O su mu: "Mini-a laso ala uzo enyanwu-awata, shi l'eka ono asoba le nsuda Araba, bu eka o shi asoba l'eze-enyimu. Oobuje nteke mini ono sobaru l'eze-enyimu; mini iya abya adu ree. ⁹ Iwhe bu eka enyimu ono sobaru, be iwhe lile no ndzu, l'etsu iya kakaka l'a-nodukota ndzu. Ema l'a-zushi ha l'igwe l'ime mini ono, o noo nkele mini-a lasobaje l'eka ono. Mini eze-enyimu ono abya edoo risaa. Oo ya bu l'iwhe bu eka enyimu ono sobaru be iwhe no iya nu l'a-nodukota ndzu. ¹⁰ Ndu l'egbu ema l'a-kfujeru l'aguga eze-enyimu ono. Whę l'e-shi le Enu-gedi gee ugbe-ema whę jeye le Enu-egulayimu. Ema, no iya nu l'a-ha l'igwe l'udu iya l'udu iya g'oo ema, no l'oke eze-enyimu. ¹¹ Oke mini uda yele mini alij mmavu be l'ete adudu ree. Aa-ha iya t'ọ buru mmaswi, l'aa-nọ eku eshi unu. ¹² L'aguga enyimu ono be oshio mi l'udu iya l'udu iya l'e-gvukotaru eka ebo-ebo. Oshi ono taa abyadu l'a-lwa ekwo, mebyi iya ta abya l'erishihu erishihu. Whę l'a-nọ amij mebyi owhu l'onwa l'onwa nkele mini, whę l'amita be shi l'ulo-nsọ anwufuta. Mebyi oshi ono l'a-buru nri, mkpekwo iya aburu ogvu."

Oge alij

¹³ O waa iwhe Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: "Lee g'unu l'e-shi kpaa oge alij ono, unu l'ekeshiru ikfu Izurelu whę iri l'ebo t'ọ buru oke-iwhe whę. Josefu l'e-nwe oke-alij labo. ¹⁴ Unu l'e-ke iya enya nhamunha. Mu ribukwaru iya le nte le mu l'a-nu iya nna unu oche whę. Alij-a bu unu be l'oo-daru nke t'ọ buru oke-iwhe unu.

¹⁵ "Lee eka l'a-bu oge-alij ono ndowa:

"L'uzo isheli be l'oo-wata l'oke eze-enyimu l'uzo owhu lufuru Hētulonon je akpaa l'onu Hámatu lufuta le Zedadu, ¹⁶ mee Hámatu, mee Berota, mee Sibirayimu owhu no le mgbaku oge-alí Damásukosu ye le nke Hámatu, je akpaa le Haza Hatikonu, owhu no l'oge alí Hawurunu. ¹⁷ Oge iya l'e-shi l'oke eze-enyimu no je akpaa le Haza Enanu, bu owhu no l'oge-alí Damásukosu nke uzo isheli. Oge-alí Hámatu be no l'uzo isheli eka ono. O noo eka l'a-buru oge-alí nke uzo isheli.

¹⁸ "L'uzo enyanwu-awata be oge-alí ono l'e-shi le mgbaku Hawurunu ye le Damásukosu, noo tugburu enyimu Jódanu ogologo ogologo le mgbaku alí Giledu ye le alí Ízurelu, noo egube ono lufuta l'eze-enyimu nke uzo enyanwu-awata je akpaa le Tama. O noo eka l'a-buru oge-alí nke uzo enyanwu-awata.

¹⁹ "L'uzo ohuda be oge-alí ono l'e-shi le Tama noo je akpaa le mini Meriba nke Kádeshi; noo je alufuta l'onu-iyi ndu Íjiputu jeye l'oke eze-enyimu. O noo eka l'a-buru oge-alí nke uzo ohuda.

²⁰ "L'uzo enyanwu-ariba be bu oke eze-enyimu l'a-buru oge iya jeye le nhamunha eka du l'atatiwhu eka l'eeshije abahu Hámatu. O noo eka l'a-buru oge-alí nke uzo enyanwu-ariba.

²¹ "T'unu keshiaru onwunu alí-a l'ikfu g'ikfu ha le Ízurelu. ²² Unu washia ya t'ò buru oke-iwhe unu mee nke ndu nlwamunlwa, unu le whe bugee, mbu ndu ono, nowaa l'echilabo unu nwushia unu. Unu dobe whe l'onodu ndu a nwuru anwunwu le Ízurelu. Te whe tsoru unu wata alí l'ikfu ge ikfu ha le Ízurelu. ²³ Onye nlwamunlwa l'e-tso ndu o bu l'ikfu nkewhe wata alí nkiya. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono.

Eeke alí ono

48 "O waa bu ewha ikfu ono l'ehu l'ehu: Danu l'e-nwe oke lanu l'uzo isheli. Oge alí iya l'a-wata l'aguga uzo Hētulonon bahu l'onu eka l'eeshije abahu Hámatu je akpaa le Hazaru-enanu, no l'oge-alí Damásukosu l'uzo isheli bya anodu le mgboro Hámatu. Oge-alí iya ono l'a-noo rwua uzo enyanwu-awata je akpaa l'uzo enyanwu-ariba.

² "Asha l'e-nweru oke lanu. Asha ye le Danu l'a-na oge watalewho l'uzo enyanwu-awata je akpaa l'uzo enyanwu-ariba.

³ "Náfutali l'e-nwe oke lanu. Náfutali ye le Asha l'a-na oge watalewho l'uzo enyanwu-awata je akpaa l'uzo enyanwu-ariba.

⁴ "Manáse l'e-nwe oke lanu. Manáse ye le Náfutali l'a-na oge watalewho l'uzo enyanwu-awata je akpaa l'uzo enyanwu-ariba.

⁵ "Ífuremu l'e-nwe oke lanu. Ífuremu ye le Manáse l'a-na oge watalewho l'uzo enyanwu-awata je akpaa l'uzo enyanwu-ariba.

⁶ "Rúbenu l'e-nwe oke lanu. Rúbenu ye le Ífuremu l'a-na oge watalewho l'uzo enyanwu-awata je akpaa l'uzo enyanwu-ariba.

⁷ "Juda l'e-nwe oke lanu. Juda ye le Rúbenu l'a-na oge watalewho l'uzo enyanwu-awata je akpaa l'uzo enyanwu-ariba.

⁸ "Alí owhu ye le nke Juda l'a-na oge l'uzo enyanwu-awata je akpaa l'uzo enyanwu-ariba bu oke alí, unu l'eketa dobe iche. Uswe iya l'a-du ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo le nji-eka ukporo iri; ogologo iya l'a-buru iwhe lanu ye le nke ndu ikfu odo; ya eshi l'uzo enyanwu-awata noo je akpaa l'uzo enyanwu-ariba. Ulo-nso l'a-kfuru iya l'echilabo. ⁹ Oke alí owhu unu l'eketa doberu Onye-Nwe-Oha iche be ogologo iya l'a-du ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo le nji-eka ukporo iri; uswe iya adu ukporo unu nji-eka l'unu nji-eka ise. ¹⁰ Oke alí ono, e doberu nso l'a-buru nke ndu l'agbaje eja nu Chileke. Ogologo iya l'a-du ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo le nji-eka ukporo iri l'uzo isheli; uswe iya adu ukporo unu nji-eka l'unu nji-eka ise l'uzo enyanwu-ariba; bya adu ukporo unu nji-eka l'unu nji-eka ise l'uswe l'uzo enyanwu-awata, ogologo iya adu ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo le nji-eka ukporo iri l'uzo ohuda. Ulo-nso Onye-Nwe-Oha l'a-kfuru iya l'echilabo. ¹¹ Ndu l'e-nwe iya nu bu ndu ono, e doberu nso te whe gbaje eja Chileke l'unu Zedoku, mbu ndu ono, lejeru iya ozhi, temenu whe buru ndu l'ete akpawhuhua akpawhuhu g'oo ndu Lívayi nteke ono, ndu Ízurelu kpawhuhuru. ¹² Oo-buru whe oke alí, gbaru iche, e kefutaru l'oke alí nso ono, bu eka kakota odu nso. O buru whe le ndu Lívayi l'a-na oge.

¹³ "L'eka iya nke ndu l'agbaje eja nu Chileke be l'aa-wee ndu Lívayi oke alí, ogologo iya l'a-du ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo le nji-eka l'ukporo iri; uswe iya adu ukporo unu nji-eka l'unu nji-eka ise. Ogologo iya g'ò ha l'a-dukota ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo le nji-eka ukporo iri. Uswe iya adukota ukporo unu nji-eka l'unu nji-eka ise. ¹⁴ Te whe be erekwa iya ere m'ò bu gbanwe ya agbanwe. Oo ya bu eka kakota ree l'alí ono; to bo bahukwa onye odo l'eka nkele o bu eka duru Onye-Nwe-Oha nso.

¹⁵ "Eka whoduru nu, bu eka uswe iya du unu nji-eka iri l'ebò le nji-eka ukporo iri; ogologo iya du ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo le nji-eka ukporo iri be l'a-buru eka ndu mkpukpu l'a-noo eme iwhe. Oo-buru eka l'aa-tushi ulo mee eka whe l'a-noje eche élwù whe. L'echilabo iya be mkpukpu ono l'a-du. ¹⁶ Lee ge l'oo-ha ndowa: Uzo isheli iya l'a-du unu nji-eka iri le nnanu le nji-eka ukporo ise. Uzo ohuda iya adu unu nji-eka iri le nnanu le nji-eka ukporo ise. Uzo enyanwu-awata iya adu unu nji-eka iri le nnanu le nji-eka ukporo

ise. Ụzo ọnyanwu-arịba adu unu nji-eka iri le nnanu le nji-eka ukporo ise. ¹⁷ Mkpukpu ono l'e-nwe eka elwu l'a-noje ata nri. Ụzo isheli iya l'a-du ukporo nji-eka iri l'ebo le nji-eka iri. Ụzo ohuda iya adu ukporo nji-eka iri l'ebo le nji-eka iri. Ụzo ọnyanwu-awata iya adu ukporo nji-eka iri l'ebo le nji-eka iri. Ụzo ọnyanwu-arịba iya adu ukporo nji-eka iri l'ebo le nji-eka iri. ¹⁸ Ogologo eka whoduru nu l'eka iya owhu du l'uzo oge alị nsọ ono, be ụzo ọnyanwu-awata iya l'a-du ukporo unu nji-eka l'unu nji-eka ise; ụzo ọnyanwu-arịba iya adu ukporo unu nji-eka l'unu nji-eka ise. Oo-nọ l'ogologo eka iya nke oke alị nsọ. Iwhe e metaru l'alị ono l'a-bu nri ndu l'ejeru mkpukpu ozhi l'e-rije. ¹⁹ Ndu l'ejeru mkpukpu ozhi, shi l'ikfu g'ikfu ha le Izurelu bu whẹ l'a-koje iwhe l'alị ono. ²⁰ Iwhe bu eka unu l'e-dobe iche l'alị ono be l'e-nweru ibeka eno, l'a-ha ọnya nhamunha; ogologo iya l'a-dukota ukporo unu nji-eka eto l'unu nji-eka labo le nji-eka ukporo iri; uswe iya adu ukporo unu nji-eka eto l'unu labo le nji-eka ukporo iri bu iya bu oke alị nsọ yele alị nke ndu mkpukpu.

²¹ "Eka whoduru nu l'alị nsọ ono yele alị nke ndu mkpukpu l'ibeka ibebo l'a-buru nke onye-ishi unu. Ooshi l'uzo ọnyanwu-awata eka alị nsọ ono du ukporo unu nji-eka eto l'unu labo le nji-eka ukporo iri nọ je akpaa l'oge alị ụzo ọnyanwu-awata. O buru egube ono be l'oo-dukwawho l'uzo ọnyanwu-arịba eka alị ono, du ukporo unu nji-eka eto l'unu labo le nji-eka ukporo iri je akpaa l'oge alị ụzo ọnyanwu-arịba. Eka ono l'a-nọ ogologo ogologo yele alị nke ndu ikfu g'ikfu ha. Oo-buru nke onye-ishi. Oke alị nsọ ono be yele ulo-nsọ nke eze-ulo Chileke ono l'a-nodukota l'echilabo alị ono. ²² Alị nke ndu Lívayi mee nke ndu mkpukpu be l'a-nokota l'echilabo nke onye-ishi ono. Oke alị onye-ishi ono l'a-nodu le mgbaku alị Juda yele alị Bénjaminu.

²³ "A bya l'ikfu ndu owhu whoduru nu: Bénjaminu l'e-nweru oke lanu l'uzo ọnyanwu-awata je akpaa l'uzo ọnyanwu-arịba.

²⁴ "Símiyonu l'e-nweru oke lanu. Símiyonu yele Bénjaminu l'a-na oge watalewho l'uzo ọnyanwu-awata je akpaa l'uzo ọnyanwu-arịba.

²⁵ "Ísaka l'e-nweru oke lanu. Ísaka yele Símiyonu l'a-na oge watalewho l'uzo ọnyanwu-awata je akpaa l'uzo ọnyanwu-arịba.

²⁶ "Zébulonu l'e-nweru oke lanu. Zébulonu yele Ísaka l'a-na oge watalewho l'uzo ọnyanwu-awata je akpaa l'uzo ọnyanwu-arịba.

²⁷ "Gadu l'e-nweru oke lanu. Gadu yele Zébulonu l'a-na oge watalewho l'uzo ọnyanwu-awata je akpaa l'uzo ọnyanwu-arịba.

²⁸ "L'uzo ohuda be oge iya nke Gadu l'e-shi le Tama nọ je akpaa le mini Meriba nke Kádeshi, shi l'eka ono nọ ogologo ogologo lufu onu-yi Íjiputu je akpaa l'oke eze-enyimu.

²⁹ "Oo ya bu alị obu, unu l'a-washi t'ọ buru oke-iwhe ikfu g'ikfu ha le Izurelu; o noo g'unu l'e-shi keshia ya te ndu nọnu nweru nkewhe. O nokwa iwhe Nnaji-Oha bu Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono.

Onuzo no-gee le Jerúsalemu

³⁰ "Lee eka l'a-buru onuzo, e shi alifu alifu le mkpukpu ono ndowa: Ụzo isheli be l'aa-tu ya du unu nji-eka iri le nnanu le nji-eka ukporo ise. ³¹ Onuzo eto, l'a-du l'uzo isheli bu onuzo Rúbenu mee onuzo Juda mee onuzo Lívayi. Onuzo obodo ono be l'aa-gu ewha ikfu g'ikfu ha le Izurelu.

³² "Ụzo ọnyanwu-awata be l'aa-tu ya du unu nji-eka iri le nnanu le nji-eka ukporo ise. Onuzo eto, l'a-du l'uzo ọnyanwu-awata obu bu: onuzo Jófesefu, mee onuzo Bénjaminu, mee onuzo Danu.

³³ "Ụzo ohuda be l'aa-tu, ya du unu nji-eka iri le nnanu le nji-eka ukporo ise. Onuzo eto, l'a-du l'uzo ohuda ono bu onuzo Símiyonu, mee onuzo Ísaka, mee onuzo Zébulonu.

³⁴ "Ụzo ọnyanwu-arịba be l'aa-tu ya du unu nji-eka iri le nnanu le nji-eka ukporo ise. Onuzo, l'a-du l'uzo ọnyanwu-arịba ono bu onuzo Gadu, mee onuzo Asha, mee onuzo Náfutali.

³⁵ "Mgburumgburu mkpukpu ono l'a-du ukporo unu nji-eka labo l'unu nji-eka ise.

"Watalewho mboku ono jeyewaro be ewha mkpukpu ono l'a-bu: Onye-Nwe-Oha nọ l'eka ono."

Daníyelu

Ndu Ízurelu ẹno eze Һotarú

1 L'awha kwe Jehoyakimu awha ẹto ọ wataru ọbu eze ndu Juda be Nebukadineza, bu eze l'achi ndu Bábýilonu chitaru ndu ojogu iya, whẹ je eyebuta Jerúsalemu. ² Onye-Nwe-Oha woru Jehoyakimu, bu eze ndu Juda ye l'eka Nebukadineza. O mekwaawho ọ haru arya, du l'eze-ulo Chileke gwota. Arya ono b'ogwotaru lashia ali Shina je edobe iya l'eka l'eedobeje ẹku l'ulo agwa iya.

³ Eze bu Nebukadineza bya ekfuru Ashipenazu bu onye ishi ndu l'eleta ibe-eze ẹnya su iya t'ọ haru ndu Ízurelu ono; ndu owhu shi l'eri ndu eze yele ndu owhu shi l'eri ndu a maru ẹwha whẹ dutaru iya. ⁴ Te ndu l'oodutaru iya buru unwokoroby l'ete enwee ẹka e mebyiru whẹ emebi, ndu du uguv l'ẹnya buru ndu nweru uche, maru agu, bya aburu ndu iwhe l'edoje ẹnya ree ẹgwegwa, mee ndu gbaru ooje ozhi l'ibe-eze. Ya ezhia whẹ ge l'ekfufe okfu Bábýilonu mee ge l'eedeje iya ede. ⁵ O noo ya, eze su t'ọ buru oga nri, yebedua l'eri be l'aa-nuje whẹ mboku mboku te whẹ ria. A nu whẹ udu mmee, ya l'anguje te whẹ nguje. Su t'e gude awha ẹto zhia whẹ iwhe. Awha ẹto ono gvulewho whẹ awata ojeru eze ozhi.

⁶ Ndu a hotaru le ndu ono bu ndu shi l'ikfu Juda, ẹwha whẹ bu: Daníyelu, Hananiya, Mishelu owaa Azariya. ⁷ Onye ishi ndu ono, l'eleta ibe-eze ẹnya ono bya agunweshia whẹ ẹwha. Daníyelu b'ọ guru Belutesheza, gu Hananiya, Sheduraku, gu Mishelu, Mishaku, gu Azariya, Abedinego.

Aadata Daníyelu whẹ

⁸ Oe Daníyelu bya ekfua ya rwuheta iwhe l'ia ta abyadu l'ekwobe nri eze yele udu mmee, eze l'anguje merwua onwiya. Oo ya bu, ọ ryoo onye ishi ndu ono, l'eleta ibe-eze ẹnya t'o bo kwekwa te ya merwua onwiya l'uzo du nno. ⁹ Chileke bya emee Daníyelu tuba onye ishi ono l'ẹnya, imiko Daníyelu du iya. ¹⁰ Oe onye ishi ndu l'eleta ibe-eze ẹnya ono be l'atsu eze egvu. O su Daníyelu: "O -buru l'eze be whuru unu, unu joo ya ẹhu l'ẹnya, unu ta adu g'oo unwu ogbo unu, be l'oo-gbufukwa mu ishi. G'ọ bu iya be suru l'ọ waa oga nri, unu l'e-rije yele udu mmee, unu l'a-nguje ndowa."

¹¹ To du iya bu, Daníyelu tua ike ituwhu jekfushia onye owhu, onye ishi ndu ono, l'eleta ibe-eze ẹnya

suru t'o leta yebedua, bu Daníyelu, mee Hananiya, mee Mishelu, mee Azariya ẹnya. O jekfu iya je asu iya: ¹² "Byiko gudenu abali iri data anyibe ndu ozhi ghu. T'ọ bururo ekwo-nri be l'ji-nuje anyi t'anyi ria nguru mini ye iya. ¹³ E -megee gu elele anyi elele maru ọ du iche du l'ugbugba ẹhu anyi l'unwu okoroby ono, l'eri nri eze. Oo iwhe i whuru l'ẹhu anyibe ndu ozhi ghu be l'iigude eme anyi iwhe." ¹⁴ Oo ya bu, o kweta iwhe whẹ kfuru bya adata whẹ abali iri.

¹⁵ Abali iri ono gvulewho, a whu l'ẹhu ka whẹ odu mma mee le whẹ ka okporokpo karu unwu okoroby ono, l'eri nri eze. ¹⁶ Oo ya bu, onye ono l'eleta whẹ nu nuguwaru whẹ ro ekwo-nri, haa whẹ onu nri eze mee mmee eze.

¹⁷ Unwu okoroby ẹno ono be Chileke meru whẹ nweru ishi ekwo, maru ome nka l'ode iwhe mee l'onwuta iwhe. Daníyelu l'onwiya be maru ge l'aakowa owhuleny, maru ge l'aakowa nro.

¹⁸ Oge ono, e gude ezhi unwu okoroby ono iwhe gbadzulewho, eze su t'e dutawa whẹ ro bya. Onye ishi ndu ono, l'eleta ibe-eze ẹnya chita whẹ bya egoshi eze Nebukadineza. ¹⁹ Eze yele unwu okoroby ono kfugbabe okfu. L'ime whẹ ta adudu onye odo, l'aturu Daníyelu mee Hananiya mee Mishelu mee Azariya. Whẹ bya etsoru buru ndu l'ejeru eze ozhi. ²⁰ Iwhe bu iwhe eze kparu whẹ ishi iya, bu iwhe laru l'uzo mmamagu m'ọ bu l'uzo iwhe l'e-shi doo ẹnya be whẹ ka mma ugbo iri, amame ndu jibya mee ndu l'eme amamanshi nokota l'ali-eze iya l'owhu. ²¹ Daníyelu be no-zhiawho l'ogboduwu ibe eze g'ọ no iya jeye l'awha mbu, Sayirosu wataru ọbu eze.

Nro, Nebukadineza roru

2 L'awha kwe Nebukadineza awha labo ọ wataru ọbu eze, b'ọ roru nro du l'iche l'iche. Nro ono l'at-su iya l'ẹhu shii. O kpoo ya mgbenya. ² To du iya bu, eze zhia t'e je ekuaru iya ndu jibya mee ndu l'eme amamanshi, mee ndu l'etsu mgborogvu, mee ndu maru ẹnya kpokponde, te whẹ bya akoru iya iwhe nro ono futaru. Oo ya bu, whẹ bata bya akfuru l'iwhu eze. ³ Eze su whẹ: "Nro, mu roru be l'atsu mu l'ẹhu shii. Mu choru te mu maru iwhe nro ono futaru."

⁴ Oo ya bu, ndu maru ẹnya kpokponde bya egude okfu Aramayiku kfuru yeru eze su iya: "Gube eze; ndzu ghu ndzu gbururu! Zeeru anyibe ndu ozhi ghu nro

òbu, ì rọru nke ọwhu anyi l'a-kọru ghu iwhe ọ fútaru.”

⁵ Eze bya asụ ndu ono marụ ọnya kpokponde ono agha: “Iwhe mu kfuru gbubuwa iya bụ ọwa: Ọo unu l'e-zeru mu nrọ ono l'onwunu, bya akọru mu iwhe ọ fútaru. Ọ -bụru l'unu te emedu iya nno, e bushia anụ unu nwirinwiri, nwutsushia ọlo unu ya adakpọshihu. ⁶ Ọle ọ -bụru l'unu zero mu nrọ ono l'onwunu, bya akọru mu iwhe ọ fútaru, bẹ mu l'a-nyako unu iwhe, bua unu obunggo, kwabẹ unu oke ugwu parụ ẹka. Ọo ya bụ t'unu zeeru mu nrọ ono, kọru mu iwhe ọ fútaru.”

⁷ Whẹ yeru eze ọnu ọdo sụ iya: “Tẹ gube eze gbee vuru ọzo zeeru anyibe ndu ozhi ghu nrọ ono, nduge anyi akọru ghu iwhe ọ fútaru.”

⁸ Eze sụ whẹ: “O doru mu ọnya l'iwhe unu l'eme bụ t'oge gbụlibebaaru agbụliberu, nkele unu marụ lẹ mu kfuwaru iya gbubuwa iya sụ: ⁹ Ọ -bụru l'unu te ezeduru mu nrọ ono mu rọru, bẹ awhụwhu, l'aa-ta unu l'a-bụru iwhe lanụ. Unu gbarụ ikumu t'unu bya anọdu mu l'iwhe dowhube mu, dzushia ejire, t'e gude t'oge ghatta. Unu zeeru mu nrọ ono, mu rọru, nggẹ mu amakwanụru l'unu l'a-dụ ike kọo iwhe ọ fútaru.”

¹⁰ Ndu ono, marụ ọnya kpokponde ono sụ eze: “Ọ tọ dudu madzụ eliwhẹ l'a-dụ ike eme iwhe ono gube eze kfuru. O too nwebudua eze sụjewaru ndu jibya, m'ọ bụ ndu l'eme amamanshi, m'ọ bụ ndu marụ ọnya kpokponde tẹ whẹ meeru iya ẹgube iwhe ono; eze ọbu pahụdua ẹka ọpa agha, m'ọ bụ nwehudua ọkpehu onwe agha. ¹¹ Iwhe gube eze sụru t'e meeru ghu l'atsukwa l'ẹhu. Ọ tọ dudu madzụ igbalekọma l'a-dụ ike ezuru ghu nrọ ono, gbahalẹwho agwa ọwhu, l'ebua l'ẹka madzụ bu.”

Daníyelu whuru nrọ ọbu

¹² Iwhe ono mee, ẹhu eghughu gbanwuhu eze l'ẹhu. Ọ tụa iwu sụ t'e gbushikota ndu mmamagụ nọ l'alị Bábyilonu gẹ whẹ ha. ¹³ Iwu ono bya ejedzuru ẹka lile; ọ bụwaru t'e gbushikota ndu mmamagụ ono b'ọ whuduru. E gudenu iya chọo Daníyelu yẹle ndu otu iya t'e gbushia whẹ.

¹⁴ Ariyọku, bụ onye ishi ndu l'eche eze nche tųgburu tẹ ya je egbushia ndu mmamagụ, nọ l'alị Bábyilonu; Daníyelu jilekwawho obu oyi gude mmamagụ yeeru iya ọnu. ¹⁵ Ọ bya ajịa Ariyọku, bụ onye ishi ndu ono, l'eche eze nche sụ: “?Ọo gụnu meru eze tụa iwu ọwhu l'ada mgbanwụ mgbanwụ ọwa-a?” Ọo ya bụ, Ariyọku bya akọru Daníyelu iwhe ọbu. ¹⁶ O noo ya, Daníyelu bya atųgburu je aryọo eze sụ iya t'ọ gụru oge nụ iya, tẹ ya bya akọru iya iwhe nrọ ono, ọ rọru fútaru.

¹⁷ Tọ dụ iya bụ, Daníyelu dawhu azụ l'ọlo whẹ je akọru ndu otu iya, bụ Hananiya, mẹe Mishẹlu, mẹe Azariya iwhe ọbu. ¹⁸ Ọ sụ tẹ whẹ ryọo Chileke, bu l'imigwe t'ọ whụaru whẹ imiko, goshi whẹ iwhe ono,

bụ iwhe e domiru edomi, nke ọwhu yẹbedua bụ Daníyelu, mẹe whẹbedua bụ ndu otu iya l'ẹte etso ndu mmamagụ, nọ l'alị Bábyilonu laa l'iyi. ¹⁹ Tọ dụ iya bụ, o be l'enyashi, Daníyelu nọdu l'ọwhulenyaa, e kpuhaa iwhe ono, e domiru edomi ono goshi iya. Daníyelu tua Chileke bu l'imigwe ẹwha sụ:

²⁰ “T'a jaa Chileke ajaja jeye lẹ tututu-mimimi.

O noo l'ọo ya nwe mmamagụ nweru ike.

²¹ Ọo ya l'agbanweje ọboku yẹle oge.

Ọo ya l'echije madzụ eze, bụru iya l'akwatsuje iya.

Ndu marụ ágụ bụ iya l'anụje whẹ mmamagụ.

Ndu marụ iwhe bụru iya l'emeje t'iwhe doo whẹ ọnya.

²² Iwhe dụ omilomi yẹle iwhe e

domiru edomi bẹ l'ookpuhaje ghebe ọnu.

Ọ marụ iwhe dụ l'ọochi, iwgoro

nọ-whee ya mgburumgburu.

²³ Ọo gube Chileke nke nna mu

whẹ bẹ mu l'ekele ekele aja ajaja;

nkele ì nụwaru mu mmamagụ yẹle ike.

Ntaa b'i mewaru mu, mu marụ iwhe

ono, anyi shi aryọ ghu t'i meeru anyi.

Mbụ l'i mewaru, anyi marụ nrọ ọbu, eze rọru.”

Daníyelu l'akowa iwhe nrọ eze fútaru

²⁴ Tọ dụ iya bụ, Daníyelu bya ejekfu Ariyọku, mbụ onye ono eze yeru t'ọ gbushia ndu mmamagụ nọ l'alị Bábyilonu. O jekfu iya je asụ iya: “Be ejehekwa ogbushi ndu mmamagụ nọ l'alị Bábyilonu-a. Duru mu jekfu eze tẹ mu kọru iya iwhe nrọ ono, ọ rọru fútaru.”

²⁵ Ariyọku mee ẹgwegwa duta Daníyelu jekfu eze je asụ iya: “Lekwa-a onye lanụ lẹ ndu Juda ono a kpuru lẹ ndzụ, mu whuru, l'a-kọru gube eze iwhe nrọ ono i rọru fútaru.”

²⁶ Eze jja Daníyelu, bụ onye a guru Belutesheza sụ iya: “?Ì-dụ ike zeeru mu nrọ ono mu rọru, kọru mu iwhe ọ fútaru?”

²⁷ Daníyelu yeru eze ọnu sụ iya: “Ọ tọ dukwa onye mmamagụ, ọdua l'ọo onye l'eme amamanshi, ọdua l'ọo onye jibya, ọdua l'ọo onye l'etsu mgborogvu l'a-dụ ike kọru gube eze iwhe e domiru edomi ono, ì sụru t'a kọru ghu. ²⁸ Ọle o nweru Chileke, bu l'imigwe, onye l'egoshije madzụ iwhe e domiru edomi. Ọo ya bẹ wotaru iwhe l'e-bekochaa mee l'ọzo atatiwhu kpuhaa goshi gube eze bụ Nebukadineza. Ishi nrọ ono ì rọru yẹle ọwhulenyaa ono, ì gude uche ghu whụa nteke ono, ì zẹe l'iwhe-azẹe ghu bụ ọwa:

²⁹ “Nteke ono gube eze zẹe azẹe, bẹ ọriri ghu gbarwuru l'iwhe l'e-me l'ọzo atatiwhu. Ọo ya bụ, onye ono l'ekpuhaje iwhe e domiru edomi goshi ghu iya, bya ekpuhaa iwhe l'e-bekochaa mee nụ goshi ghu. ³⁰ Mbẹdua bụ Daníyelu ta abụkwa l'ọo mmamagụ nkemu kagezhia lẹ mmamagụ nke ndu ọdo, meru g'ọ gude e kpuhaa iwhe ono, e domiru edomi goshi mu. Iwhe

meru e goshi mu iya bukwa nke owhu gube eze l'a-ma iwhe nro ono, i roru futaru, maru ishi iwhe i riru l'obu ghu.

³¹ "Sua, gube eze; iwhe i whuru be bu iwhe a kpuru, o du g'oo madzu. Iwhe ono paa ejo aka, egbu zaazaa, kfulu ghu l'iwhe; ugbugba iya l'eye egvu. ³² Iwhe e gude mee ishi iwhe ono bu mkpola-ododo roru aru. Obu iya yele aka iya buru mkpola-ocha b'e gude mee ya. Ewho iya yele utakfu iya buru ope b'e gude mee ya. ³³ Okpa iya bu igwe b'e gude mee ya. A gwakobe igwe l'urwa gude mee obochi-okpa iya. ³⁴ To du iya bu, l'ilekwadua iwhe ono enya, eze ewhuru shi aka o shi kukpofu l'eli ugvu, to bu madzu be gude aka iya kukpota iya. Ewhuru ono behu bya adaa iwhe ono, a kpuru akpu ono l'okpurukpuu-okpa iya ono, e gude igwe yele urwa mee; o tsule iya wo yogiri yogiri. ³⁵ O noo ya, igwe ono, mee urwa ono, mee ope ono, mee mkpola-ocha ono, mee mkpola-ododo ono tukolewho g'o ha gwee ryaaryaa; whe dulewho g'oo eswa, a whushiru l'ereshi l'uguru l'aka, l'eetsuje ereshi. Wherewhere whekashia ya, to du owhu, o haru t'o ka mma l'oo egbabala iya. Ewhuru ono, tupyashiru iwhe ono, a kpuru akpu bya agho eze ugvu, sweta mgboko l'owhu.

³⁶ "O noo nro obu, i roru ndono. Ngwa t'anyi bya akporu gube eze iwhe o futaru. ³⁷ Oo gube eze, be bu eze ndu bukota eze l'eliwhe. O buru ghu be Chileke nke imigwe nuru ali-eze, bya anu ghu okpehu, mee ike, mee ugvu. ³⁸ Oo ghu b'o yeru madzu l'aka, mee anu, bu l'egbudu, mee enu l'ewhe l'eli. O meru t'o buru ghu l'a-nodu achu whe; l'aka lile, whe bu. Oo gubedua bu ishi ono, e meru le mkpola-ododo ono.

³⁹ "I-chi-gelewho; ali-eze odo afuta. Ali-eze ono be enya l'a-lwa l'aka i no. Ali-eze owhu l'e-kwe iya nke eto afutakwawho bya achia mgboko l'owhu. Ono l'a-buru nke ope wo. ⁴⁰ Nke ikpazu iya l'a-buru ali-eze owhu l'e-kwe iya eno. Ono l'e-shihu ike g'oo igwe. Igwe l'emebyishije iwhe o jekfuru gwee ya aryaka-eryune. O buru ge mgboro-igwe l'emebyishije iwhe, bu g'ali-eze onona l'e-mebyishi ali-eze odo, gwee ya ryaaryaa. ⁴¹ Obochi-okpa ono mee mkpushi-okpa ono i whuru, e wotaru igwe gwakobe l'urwa mee, be futaru le; ali-eze ono l'e-bekochaa kekashia onwiya ekekashi. Ole o nweru aka iya owhu l'oo-shihu ike g'oo igwe. Oo lewho g'i whuru, l'aagwakoberu igwe yele urwa bu ge l'oodu. ⁴² Oo egube ono, mkpushi-okpa ono nweru ibiya owhu bu igwe, nweru ibiya owhu bu urwa, bu g'ali-eze ono l'a-du; ibiya lanu l'e-shihu ike, ibiya owhua a-du whugewhuge. ⁴³ Oo egube ono, i whuru, l'aagwakoberu igwe yele urwa, bu ge ndu ono l'e-gude olugba nwany gwaa onwowhe ogwamogwa. Ole whe ta abyadu l'a-tugba buru nnanu, egube ono, l'ete ewotaje igwe gwakobe l'urwa t'o tugba.

⁴⁴ "O buru nteke ndu eze ono, l'a-no achu be Chileke nke imigwe l'e-gude aka iya dobe ali-eze owhu l'ete afua mebyia emebiyi; ochichi ta abya l'e-shi l'ali-eze ono lufu bahu l'aka ndu odo. Oo-gwekota ali-eze owhua g'o ha ryaaryaa, mee ya nke owhu bu le whe ta adubahedua odo. Yebedua adu jeye le tututu-mimimi. ⁴⁵ O noo iwhe o futaru mbu owhulanya ono, i whuru, l'aka a kukpofuru eze-ewhuru l'eli ugvu, to bu madzu be gude aka iya kukpota iya, mbu eze-ewhuru ono, behuru bya adaa l'iwhe ono a kpuru akpukpu; tsujishia igwe wo, mee ope wo, mee urwa wo, mee mkpola-ocha wo, mee mkpola-ododo wo yogiri yogiri.

"Oo Okalibe, bu Chileke be goshiru gube eze iwhe l'e-bekochaa mee l'atatiwhu. Nro ono gube eze roru bukwa l'ezhi; egube ono mu kowaru iya buru g'o du."

Eze l'akwabę Daníyelu oke ugvu

⁴⁶ To du iya bu, eze bu Nebukadineza bedeshihu kpube iwhu l'ali gude baaru Daníyelu eja, bya asu t'e gude ngwo-eja mee isensu gwaa Daníyelu ge l'aagwaje iwhe. ⁴⁷ Eze su Daníyelu: "Oo l'ezhi le Chileke ghu bu Chileke nwekota agwa l'owhu, buru Onye-Nwe-Oha, nwekota ndu eze l'owhu, bya aburu onye l'ekpuhaje iwhe e domiru edomi goshi. Oo ya meru iwhe i du ike goshi iwhe-e, e domiru edomi."

⁴⁸ Eze bya edobe Daníyelu l'oke okwa, nyako iya iwhe ha l'igwe; bya emee ya onye ishi, l'a-no achu ndu ali Babylonu l'owhu, mekwa ya wo onye ishi ndu mma magu lile no l'ali Babylonu. ⁴⁹ Daníyelu bya aryoo eze, o mekwaawho Sheduraku, mee Mishaku, mee Abedinego ndu ishi mgbazhi l'ali Babylonu. Daníyelu l'onwiya b'e meru o buru eburu l'ibe eze.

Agwa Nebukadineza

3 Eze bu Nebukadineza bya egude mkpola-ododo kpu nteke. Eli iya be du nji-aka ukporo eto; uswe iya du nji-aka ishii. Aka o gvuberu iya bu l'aka obu, du whorokoto, l'eeku Dura l'ali Babylonu. ² O noo ya, eze bu Nebukadineza bya ezha ozhi, e je ekukoo ndu nno-chi enya eze, mee ndu okwa whe l'etsota nke ndu nno-chi enya eze, mee ndu o-chi-oha, mee ndu l'agbazhiru eze idzu, mee ndu l'edoberu iya okpoga, mee ndu ogbo-ikpe, mee ndu ishi ndu oka-ikpe, mee ndu lile, nweru okwa l'ali ono; o kua whe te whe bya t'e dobe nteke ono nsu, mbu nteke ono, onye eze ono, bu Nebukadineza kpuru. ³ To du iya bu, ndu ono, gude oke okwa ono bya edzukobe, mbu ndu nno-chi enya eze, mee ndu okwa whe l'etsota nke ndu nno-chi enya eze, mee ndu o-chi-oha, mee ndu l'agbazhiru eze idzu, mee ndu l'edoberu eze okpoga, mee ndu ogbo-ikpe, mee ndu ishi ndu oka-ikpe, mee ndu lile, nweru okwa l'ali ono. Whe dzukobe bya edobe nteke ono, onye

eze bụ Nebukadineza kpuru nsọ. Whẹ gbua onwowhe teteretee l'iwu ntẹkpe ono.

⁴ Onye l'aryaję ozhi aryarya bya aryajaa ya aryaja sụ: "Unu gebekwa-o! A tųakwaru iya ọ bụru iwu, unubę eliwhe l'owhu; unubę mba gę mba ha; unubę ndu l'ekfu okfu alį dų l'iche l'iche, ⁵ lę nteke unu nųru g'uda opyi-ọku, męe ıda opu mmaanų, męe nke ogelenda, męe nke ogumogu, męe nke une, męe nke ųpyi swọkporohuru, męwaro ıda ngwa egvu ọdo; t'unu daa l'alį będeshihu baarų ntẹkpe ono eja, mbų ntẹkpe ono, eze bụ Nebukadineza kpuru lę mkpọla-ododo. ⁶ Onye l'ęte adaa l'alį baarų iya eja bę l'aa-parų chee l'ọku, l'enwu tawhutawhu nteke onowho."

⁷ Ọo ya bụ, anųnu ndu ono, kųru l'ęka ono nųru ıda opyi-ọku ono, męe ıda opu mmaanų ono, męe nke ogelenda ono, męe nke ogumogu ono, męe nke une ono, męe nke ųpyi ono, męwaro ıda ngwa egvu ọdo; eliwhe ono l'owhu, męe mba gę mba ha ono, męe ndu l'ekfu okfu alį dų l'iche l'iche ono tųko daa l'alį będeshihu baarų ntẹkpe ono, eze bụ Nebukadineza kpuru eja.

Ndibe Chileke te ekwedu baarų ntẹkpe ono eja

⁸ O noo ya, ọ bụru nteke ono bę ųwhodu lę ndu marų ęnya kpokponde, fųtaru bya ekfulahaa iwhe ndu Ju meru. ⁹ Whę byakfuta eze bụ Nebukadineza sụ iya: "Gųbe eze, ndzų ghu ndzų gbururu! ¹⁰ Eze, į tųru iwu sụ t'iwhe bụ onye nųru g'uda opyi-ọku, męe ıda opu mmaanų, męe nke ogelenda, męe nke ogumogu, męe nke une, męe nke ųpyi, męwaro ıda ngwa egvu ọdo swọkporohuru; t'onye ọbu daa będeshihu l'alį baarų ntẹkpe ono, i meru lę mkpọla-ododo eja; ¹¹ l'onye l'ęte adaa baarų iya eja bę l'ee-che l'ọku, l'enwu tawhutawhu. ¹² O nwekwaru ndu Ju; ndu i yeru tę whę nọdu lę mgbazhi l'alį Bábýilọnu, mbų Sheduraku, Mishaku lę Abedinego. Gųbe eze, ndu ono ta angakwa nchį l'iwu ono į tųru. Whę te ekwekwa baarų agwa ghu eja, whę te ekwe buaru iwhe ono, i kpuru lę mkpọla-ododo ono iwhu l'alį."

¹³ Ọo ya bụ, Nebukadineza gude g'ęhu l'ęghu iya damųdamu zhia t'e je ekuaru iya ųmadzu ęto ono, bụ Sheduraku, Mishaku lę Abedinego. E je achįta whę byatashia l'iwu eze. ¹⁴ Nebukadineza sụ whę: "Gųbe Sheduraku, Mishaku lę Abedinego, ųunu dųwho ono l'unu jįkaru l'unu ta abadųru agwa mu eja, unu te eburu ntẹkpe mu ono, e meru lę mkpọla-ododo iwhu l'alį, mbų ntẹkpe ọwhu ọ bụ mu gude ęka mu kpųa? ¹⁵ Ngwa, nteke bu l'unu kwakọbewaru, unu -nųlewho ıda opyi-ọku, męe ıda opu mmaanų, męe nke ogelenda, męe nke ogumogu, męe nke une, męe nke ųpyi, męwaro ıda ngwa egvu ọdo, bę l'ọo-dų ree t'unu dashįa będeshihu l'alį baarų ntẹkpe ono, mu meru eja. Ọle nteke unu l'ęte abaarų iya eja, bę l'aa-parų unu

chee l'ọku l'enwu tawhutawhu nteke onowho. Ọo chi ole l'a-dų ike nafųta unu l'ęka mu?"

¹⁶ Sheduraku, Mishaku lę Abedinego yeeru eze ọnu sụ iya: "Gųbe Nebukadineza; anyi ta agọkwa ęgo t'anyi gude gọfu l'okfu ono. ¹⁷ Ọ -bųru l'a parų anyi chee l'ọku, l'enwu tawhutawhu, bę Chileke anyi l'abarų eja l'a-dųkwa-a ike lọfuta anyi l'ime iya; o jekwa l'a-nafųta anyi l'ęka gųbe eze. ¹⁸ Nteke bụ m'ọo l'ọ tọ nafųtadu anyi; iwhe anyi l'eme t'o doo ghu ęnya gųbe eze, bụ l'anyi ta abyadų l'a-baru agwa ghu ono eja, anyi ta abya l'e-buru ntẹkpe mkpọla-ododo ono i doberu iwhu l'alį."

Ọku l'enwu tawhutawhu

¹⁹ Tọ dų iya bụ, Nebukadineza vọru ọku ghųa ęhu; iwhu dų iya ọnwuu ọnwuu l'ęka Sheduraku, Mishaku lę Abedinego nọ. Ọ tųa iwu sụ t'a kponwubaa ọku ono t'ọ kabaa anų enwu tawhutawhu ugbo ęsaa amame gę l'ọdujehawa. ²⁰ Ọ bya asų ndu shihuru ọkpobe ike lę ndu ojọgu iya tę whę kee Sheduraku lę Mishaku lę Abedinego ęgbu parų chee l'ọku ono, l'enwu tawhutawhu ono. ²¹ E gudeshia whę, tųko whę, męe uwe mkpęelanu whę, męe uwe agada whę, męe okpulishi whę, męwaro uwe ọdo whę yegee, kee whę ęgbu parų chee l'ọku ono, l'enwu tawhutawhu. ²² Iwu ono eze tųru bę dųnukaru kpaa kpaa, ọku ono nwunuka tawhutawhu, nke ọwhu bụ l'ire ọku ono nmakọtaru ndu ojọgu ono, patarų Sheduraku lę Mishaku lę Abedinego, tųko whę kegbushia. ²³ Ọmadzu ęto ono, bụ Sheduraku, Mishaku lę Abedinego b'e keru ęgbu, parų chee l'ọku ono, l'enwu tawhutawhu ono wuu.

²⁴ E jia ekfu, Nebukadineza zhilihu l'ęka ọ nọ, nkele ọ whųru iwhe dų iya biribiri. Ọ sụ ndu l'agbazhije iya olu: "Tọ nų-a ọmadzu ęto bę anyi keru ęgbu che l'ọku-a?"

Whę sụ iya: "Ee, gųbe eze, ọ kwa-a nno bụ g'ọ dų."

²⁵ Ọ sụ whę: "Unu lenu; mu whųkwaru ọmadzu ęno, l'ęte anọo l'ęgbu, l'akpawheru onwowhe l'ọma ọku ono, tọ dų iwhe meru whę nų. Onye ọwhu kwe whę ęno dų g'ọo nwa Chileke."

Nebukadineza l'ekele Chileke ekele

²⁶ Ọo ya bụ, Nebukadineza bya ejekube mgboro ọku ono, l'enwu tawhutawhu ono bya arya ya aryarya sụ: "Sheduraku, Mishaku lę Abedinego; unubę ndu l'ejeru Chileke, bụ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu ozhi, unu fųtawaro-o, unu bya ęka-a!"

Tọ dų iya bụ, Sheduraku, Mishaku lę Abedinego lųfuta l'ọku ono. ²⁷ Ndu nnọ-chi ęnya eze, męe ndu ọkwa whę l'etsota nke ndu nnọ-chi ęnya eze, męe ndu ọ-chi-ọha, męe ndu l'agbazhiru eze idzu, wųru byatashia tę whę whų ọmadzu ęto. Whę bya awhų l'ọku ono ta adųdu iwhe o meru whę; l'o to kedu t'ọ ka mma l'ọo ęg-

bushi, dū whẹ l'ishi; to ke uwe, whẹ ye l'ẹhu; whẹ te esi ẹnwuru ọku ẹnwuru ọku.

²⁸ Nebukadineza sụ: "T'a jaa Chileke nke Sheduraku, Mishaku lẹ Abedinego ajaja, mbụ Chileke ono yeru ozozi iya, ọ bya anafuta ndu ozhi iya, bu ndu kweru nkiya. Whẹ jikaru ome iwhe eze kforu; tya ishi ndzu whẹ, m'ọ dabe ọwhu whẹ l'a-baru iwhe ọdo l'abụa Chileke whẹ ẹja, m'ọ bu buaru iwhe ọbu iwhe l'alị.

²⁹ Ọo ya meru, mu l'atụ iwu sụ: L'eliwhe l'owhu, mee lẹ ndu mba gẹ mba ha, mee lẹ ndu l'eekefu okfu alị dū l'iche l'iche, onye kfubiyuru Chileke Sheduraku, Mishaku lẹ Abedinego, a ọo anụ onye ọbu nwirinwiri, nwut-sushia ọlo iya, ya adakposhihu. O noo nkele ọ tọ dudu chi ọdo, l'a-dū ike dzofuta madzụ ẹgube-ẹ, Chileke dzofutaru ndu ọwa."

³⁰ O noo ya, eze bya apalia ọkwa Sheduraku, Mishaku lẹ Abedinego, mee whẹ, whẹ kabaa shii l'alị ndu Bábýlọnu.

Nrọ nke ẹbo, Nebukadineza rọru

4 Ọ waa bu ozhi mube eze bu Nebukadineza l'ezhi t'e zhigbakota unwu-eliwhe l'owhu, mee ndu mba gẹ mba ha, mee ndu l'eekefu okfu alị dū l'iche l'iche lẹ mgboko-o kpaa-whuu:

T'ẹhu dukwa unu guu dū iya unu nke etsutsu iya!

² Ọotso mu utso tẹ mu kọoru unu iwhe-awhuralenya ye lẹ iwhe dū biribiri, Chileke bu Ọkalibe-Kangokotaru-Nu meru mu.

³ Iwhe-awhuralenya Chileke l'eme bu okee ya.

Iwhe dū biribiri l'oome bẹ parụ ẹka.

Chileke l'a-bu eze jeye lẹ tututu-mimimi.

Ọchichi iya l'a-dū shi l'ogbo rwua l'ogbo.

⁴ Mube Nebukadineza bẹ nọdu l'ulo mu; ẹhu dū mu guu; ẹku l'abyaru mu kulakula. ⁵ Mu bya arọ nrọ, yeru mu egvu. Gẹ mu zẹe azẹe l'iwhe-azẹe mu, bẹ iwhe l'ag-bakaa mu l'oriri mee iwhe mu l'awhukaa l'owhulanya yeru mu egvu. ⁶ Ọo ya bu, mu bya atya iwu sụ t'e dutaru mu ndu mmamagu, nọkota l'alị Bábýlọnu tẹ whẹ bya akọoru mu iwhe nrọ ono futaru. ⁷ Tọ dū iya bu, ndu jibya mee ndu l'eme amamansi mee ndu maru ẹnya kpokponde mee ndu l'etsu mgborogvu bya abyatashia. Mu zeeru whẹ nrọ ono, whẹ ta adu ike kọoru mu iwhe ọ futaru. ⁸ L'ikpazu iya; Daníyelu bya abya l'iwhu mu. Daníyelu ono b'a guru Belutesheza, bu ẹwha agwa mu; ume Chileke ọwhu, dū nsọ dū yebe Daníyelu l'ẹhu. Mu bya ezeeru iya nrọ ono sụ iya:

⁹ "Gube Belutesheza, onye ishi ndu jibya. Mu maru l'ume Chileke ọwhu, dū nsọ bẹ dū ghu l'ẹhu, tọ dū iwhe e domiru edomi l'atsuje ghu l'ẹhu amama. Lee nrọ mu rọru ndowa; kọoru mu iwhe ọ futaru. ¹⁰ Ọ waa iwhe mu whuru gẹ mu zẹe azẹe l'iwhe-azẹe mu ndowa: Mu whuru oshi, gvuru l'echilabo mgboko gededede. Oshi ọbu bẹ ha l'eli shii. ¹¹ Oshi ono vutaru

evuta; jaa ajaja shihu ike shii. O vutaru l'eli je asu-kfuru l'igweli, mgboko l'owhu l'awhukota iya. ¹² Mkppekwo iya l'ama uma; ọ mja mebyi godashihu agodashihu; mebyi iya suleruwho ndiwhe l'owhu eriri. Anu-egbudu nọdu l'aguguru dū lẹ mkpula iya edzu ike, ẹnu l'ewhe l'eli kpaa ẹkfunu l'ekali iya buru. Iwhe lile nọ ndzu lẹ mgboko-o buru mebyi iya bu nri whẹ.

¹³ "Gẹ mu zẹe azẹe l'iwhe-azẹe mu arikashi nke ọwhulanya ono, bẹ mu whuru ozozi ọbu, bu onye dū nsọ g'o shi l'imigwe bya. ¹⁴ Ọ ryaa ya aryarya ryashia ya ike sụ: 'Gbuttsua oshi ono egbuttsu, kwashia ya ekali. Jishia ya ekwo, chikoshia akpuru iya tya nnanu nnanu. T'anụ, nọdu iya lẹ mkpula gbakashihukwa, ẹnu kparu iya ẹkfunu buru ewhekashihukwawho. ¹⁵ Ọle haa ukfu iya ye lẹ ogbaragbu iya l'alị. Rwukua ya iwhe igwe ye lẹ iwhe ope, paru iya haa l'ime egbudu l'eka ono.

"T'iji daru kpua ya. Tẹ ye lẹ anu-egbudu tya ya l'ime egbudu nke mgboko. ¹⁶ T'e wofu iya uche madzụ l'ẹhu, ye iya nke anu-egbudu; ya adu ẹgube ono jeye awha esaa.

¹⁷ "Sụ-a, ndu turu iwu-a bukwa ndu ozozi, ọ buru ndu dū nsọ suru l'o noo gẹ l'ọo-dū. Ọo ya bu, t'onye nọ ndzu maru l'ọo Ọkalibe-Kangokotaru-Nu bu onye ndu eze, l'achi ndiwhe l'owhu nọkota l'eka. L'ọo onye, ọ turu obu iya ama bẹ l'oo-meje t'ọ buru eze, l'achi nu, o behuduru ọ buru onye ẹnya kagezhia alwalwa l'iwhe bu madzụ.'

¹⁸ "O noo nrọ, mube Nebukadineza rọru. Ọ buru tẹ gubedua, bu Belutesheza kọo iwhe nrọ ono futaru. Nkele ọ tọ dudu m'ọo onye lanu lẹ ndu mmamagu, nọ l'alị-eze mu, dū ike kọoru mu iwhe nrọ ono futaru. Ọle gubedua l'a-dū ike kowaa ya, nkele ume Chileke ọwhu dū nsọ bẹ nọ ghu l'ẹhu."

Daníyelu l'akọ iwhe nrọ ono futaru

¹⁹ O noo ya, iwhe ono tufu Daníyelu ẹhu, mbu onye ono ẹwha iya bu Belutesheza, ọ tsua ya l'ẹhu. Eze bya asu iya: "Belutesheza; tẹ nrọ ono ye lẹ iwhe ọ futaru ba atufushi ghu ẹhu."

Belutesheza sụ eze: "Onye-nwe-mu nu, nggẹ l'ọ dū g'e shi, nrọ-ọ vua l'ishi ndu kọoru ghu ashị. Nggẹ l'ọ dū g'e shi, iwhe nrọ ono futaru mechia l'ẹhu ndu ohogu ghu, mẹ ya akakwa ree. ²⁰ Oshi ono i whuru, vutaru evuta jaa ajaja shihu ike shii ono, vuta l'eli je asu-kfuru l'igweli, mgboko l'owhu l'awhukota iya, ²¹ mkpekwo iya l'ama uma, ọ mja mebyi godashihu agodashihu; mebyi iya suleruwho ndiwhe l'owhu eriri; ọ buru l'aguguru, dū lẹ mkpula iya bẹ anu-egbudu nọdu edzu ike, ekali iya buru ẹka ẹnu, l'ewhe l'eli kparu ẹkfunu buru. ²² Gube eze, ọ kwa ghu bu oshi ono. Ọo ghu vutaru evuta, jaa ajaja shihu ike shii ẹgube ono. Ọtu-onu ghu bẹ vuru je asu-kfuru l'igweli, i buru eze, l'achi jeye l'eka igwe beru alị beru.

²³ “Gùbe eze, awùwhu ono, ì whùru ojozhi, bù onye dù nsò, shi l'imigwe bya asù: 'Gbutsua oshi ono, mebyishia ya. Haa ukfu iya yèlè ògbaragbu iya l'alì. Rwùkua ya iwhe igwe mée iwhe ope, parù iya haa l'ime ègbudu l'èka ono. T'iji darù kpua ya. Tè yèlè anù-ègbudu tùa ekwege l'ime ègbudu jeye awha èsaa.’

²⁴ “Sù, gùbe eze; lekwa iwhe nrò ono fùtaru ndòwa: Iwhe ono, gùbe eze bù onye-nwe-iyà nù whùru; bùkwa iwhe Chileke, bù Òkalibe-Kangokotaru-Nu tùru g'òo iwu l'oo-me l'èhu ghu. ²⁵ L'aa-chìfu ghu tẹ gù lẹ madzù ba anòhe, gù eje gù l'anù-ègbudu eburu. E mee ghu, gù awata anò ata èwu g'òo eswi, ìji adashia kpua ghu. O noo gẹ l'ì-nò iya awha èsaa jeye nteke l'ì-marù l'òo Òkalibe-Kangokotaru-Nu bù onye ndu eze, l'achì ndiwhe l'owhu nòkòta l'èka. L'òo onye, ò tùru obu iya ama bẹ l'oo-meje t'ò bùru eze l'achì nù. ²⁶ Ukfu oshi ono yèlè ògbaragbu iya ono, a sùru t'a haa l'alì, bẹ iwhe ò fùtaru bù: l'ee-me ghu gù abù-whu eze azù m'ì malèruwho l'òo Chileke bù ishi l'achì nù. ²⁷ Òo ya bù, gùbe eze, t'idzu-a mu bya l'achì-koshi ghu dùkwa ghu ree. Watakwa oome iwhe k'fùru nhamùnhà haa ome iwhe-dù-èji, l'iimegbabe. Gù awata omeru ndu, l'aakpa èhu ree haa ome ejo-iwhe l'iimegbabe. T'a marù, èhu-òdu-guu ghu l'a-nòliberu.”

Gẹ nrò ono gude vù

²⁸ O noo ya, iwhe ono g'ò ha megee medzukota l'èhu eze bù Nebukadineza. ²⁹ A nòlewho ònwa iri l'èbo nkele ò rò-geeru nrò ono, l'oojewhe l'òma elikoro ùloibe eze iya l'alì Bábyilonu. ³⁰ A nònyalewho, yèbe eze sù: “Unu whùwaru g'alì Bábyilonu habe shii. Òo mbedua gèdegede bẹ gude ike òkpehu mu tùa ya t'ò bùru èka mube eze l'e-buru. Mu tùru iya t'ò bùru iwhe l'egoshi g'ò-dù-biribiri mu dù-be ugwu.”

³¹ Eze kpùkwaduru-a okfu ono l'ònu ekfu, olu okfu shi l'imigwe k'fua sù: “Gùbe eze bù Nebukadineza, lekwa iwhe a tùru ò bùru iwu l'oo-me l'èhu ghu ndòwa: Ike ono ì shi gude bùru eze b'a nafùakwaru ghu! ³² Aa-chìfu ghu tẹ gù lẹ madzù ba anòhe, gù eje gù l'anù-ègbudu eburu. Ì-ta èwu g'òo eswi awha èsaa jeye nteke l'ì-marù l'òo Òkalibe-Kangokotaru-Nu bù onye ndu eze, l'achì ndiwhe l'owhu nòkòta l'èka. L'òo onye, ò tùru obu iya ama bẹ l'oo-meje t'ò bùru eze l'achì nù.”

³³ Ekfukfu l'ookfukwadu iya, ò vù l'èhu Nebukadineza g'ò k'furu iya. A chìfu Nebukadineza tẹ yèlè madzù ba anòhe, chìru iya ye l'ègbudu, ò talahaa èwu g'òo eswi. Ìji dashìlahaa kpua ya. Ò nòdu l'ègbudu ono jeye ègbushi iya rwuchia l'òchishia g'òo èba ugo; nvò iya tseshigee g'òo nvò ènu.

Nzhimanù l'alwa eze azù

³⁴ A nò-gelewho awha èsaa ono, mube Nebukadineza bya apalia ènya imeli, ègò bya alwawhu

mu azù. Mu wata okele Òkalibe-Kangokotaru-Nu ekele, jalahaa ya ajaja, kwabèlahaa ya ugwu, mbù onye ono nò ndzù tututu-mimimi.

Òo-bùru ishi chia jeye lẹ tututu-mimimi.

Ò je l'a-bùru eze shi l'ògbo rwua l'ògbo.

³⁵ Ò tò dùdu iwhe madzù

mgboko-o bù l'atatiwhu iya.

Òo iwhe dù iya ree bẹ l'ooemeje

l'èka ùnwu imigwe nò mée l'èka madzù mgboko-o nò.

Ò tò dùdu onye sùru gẹ l'òo-lowhu iya èka azù,

tò dù onye ha nke aji iya sù: “?Òo gùnu bẹ l'iime nno?”

³⁶ O noo ya, ò bùru nteke ono ègò lwawhuru mu azù, bẹ ugwu, mu shi nweru yèlè òdu-biribiri mu lwawhokotaru mu azù. O mee, a wata mu òkwabe ugwu òdo g'ò gbarù t'a kwabèje onye eze. Ndu shi agbazhiru mu idzu, mée ndu a marù èwha whẹ l'alì-eze mu bya achò mu chòta. A bya eworu eze ono, mu shi bùru nù-whu mu azù, mee mu kabaa onwe ike amamẹ g'ò shi dù lẹ mbù. ³⁷ Ntaa bẹ mube Nebukadineza l'ekele eze imigwe ekele, l'akwabẹ iya ugwu, l'ekutsekwa iya whò ekutse. O noo nkele iwhe lile, l'ooome bẹ k'furu nhamùnhà dùkòta ree. Ndu l'eku onwowhe eku bẹ l'ooduje ike wozeta alì.

Èka, deru iwhe lẹ mgbodo

5 Eze bù Belusheza bya emee eriri, ha shii, kua ùnu madzù ugbo labò l'ùkporo iri, bù ndu a marù èwha whẹ l'alì-eze iya tẹ whẹ byarù iya l'eriri ono. Yèlè ndu ono tùko ngua mmẹ. ² Whẹ ngùnyalewho mmẹ ono, Belusheza zhia t'e je ewota omogo, e meru lẹ mkpòla-ododo, mée nke mkpòla-òcha ono, nna iya bù Nebukadineza chítaru l'eze-ùlo Chileke lẹ Jerúsalemù. O zhia t'e je ewota iya tẹ yèbe eze yèlè ndu a marù èwha whẹ l'alì-eze iya, mée unyomu iya, mée ùnwanyi l'òoto òlua l'òkpoku nwanyì gude ngua mmẹ. ³ E je ewotarù iya omogo ono, e meru lẹ mkpòla-ododo mée nke mkpòla-òcha ono, bù iwhe a chítaru l'eze-ùlo Chileke lẹ Jerúsalemù. Yèbe eze yèlè ndu a marù èwha whẹ l'alì-eze iya, mée unyomu iya, mée ùnwanyi l'òoto òlua l'òkpoku nwanyì gude iya angù mmẹ. ⁴ Whẹ l'angù mmẹ ono, aja agwa whẹ ajaja, mbù iwhe ono, whẹ gudegee mkpòla-ododo, mée mkpòla-òcha, mée ope, mée mkpùrumkpù-igwe kpua, mée òwhu whẹ pyítaru l'oshi, mée l'èwhuru.

⁵ A bya l'eledeshia ènya, èka madzù fùtawaa wata ode iwhe l'èka e chiru echichi lẹ mgbodo ùlo-eze, l'iwhe èka a dòberu oryòku. Eze whutoo ènya ele èka madzù ono whoriwhori gẹ l'ooode iwhe ono. ⁶ Tò dù iya bù, eze nwekòta enwenwe. Meji bùru iya l'òhu èwho tsùrumu, nkwo òkpa tsùkòta iya ùwomini; ikpere iya whẹ labò kùgbabe-gee l'ibe iya.

⁷ Eze t̄a mkpu s̄u t'e je ekuaru iya ndu l'eme amamanshi, m̄ee ndu mar̄u ̄nya k̄pokponde, m̄ee ndu l'etsu mgb̄orogvu. Eze bya as̄u ndu mmamaḡu al̄i B̄abyilonu ono: "Onye d̄u-zhiwaa ike ḡuta iwhe e deru l̄e mgbodo-o, bya ak̄ooru mu iwhe ̄ f̄utaru, b̄e l'ee-yee eze uwe ododo; a nyab̄e iya iyagba, e meru l̄e m̄kp̄ola-ododo; onye ̄bu ab̄uru onye nke ̄to, ̄kwa iya kagezhia shii l̄e ndu l'ach̄i al̄i-a."

⁸ T̄o d̄u iya b̄u, iwhe b̄u ndu mmamaḡu nke al̄i-eze ono bya abata, t̄o d̄u onye l'ime wh̄e, d̄u ike ḡuta iwhe e deru l̄e mgbodo ono, t̄o d̄u onye ̄whu d̄u ike k̄waa iwhe ̄ f̄utaru. ⁹ Eze, b̄u Belusheza kabaa avehu, kabakwawh̄o enwekputa. Iwhe ono t̄ufu ndu ono, a mar̄u ̄wha wh̄e l'al̄i-eze iya ̄hu.

Eze yeru t'e je ekua Daníyelu

¹⁰ Eze-nwanȳi n̄a olu eze m̄ee olu ndu ono, a mar̄u ̄wha wh̄e l'al̄i-eze iya, ̄ bata l'ulo ono wh̄e n̄odu eri nri ono, bya as̄u: "Ḡube eze, ndz̄u ghu ndz̄u gbururu!" T̄e mej̄i ba at̄ofushi ghu. Ḡu ahaa enwekputa. ¹¹ L'al̄i-eze ghu-a, nweru nwoke ume Chileke ̄whu d̄u ns̄o d̄u l'̄hu. Nteke nna ghu shi b̄uru eze b̄e nwoke ̄bu shi egoshije l̄e ya nweru uche, b̄uru onye iwhe l'edoje ̄nya, b̄ukwaruwho onye mar̄u ̄kpobe mmamaḡu. ̄o l̄ewho l̄e mmamaḡu iya ha g'̄o nke agwa. Eze b̄u Nebukadineza, b̄u nna ghu meru iya t'̄o b̄uru ishi ndu l'eme amamanshi, m̄ee ndu jibya, m̄ee ndu mar̄u ̄nya k̄pokponde, m̄ee ndu l'etsu mgb̄orogvu. ¹² Nwoke ̄bu b̄u Daníyelu. Iwhe eze ḡuru iya b̄u Belutesheza. O nweru uche dzuru oke, mar̄u iwhe, iwhe l'edoje iya ̄nya ree. L'̄oduje ike k̄waa iwhe nr̄o f̄utaru. A -t̄a ilu, ya ak̄waa ya. Iwhe -l'ats̄u l'̄hu, ya egoshi ḡe l'ee-me iya. T'e je kuada Daníyelu ̄bu t'̄o bya ak̄waa iwhe ̄ f̄utaru, mb̄u iwhe ono e deru nno.

¹³ O noo ya, e je duta Daníyelu byakfuta eze. Eze j̄ia Daníyelu s̄u: "?̄o ghu b̄u Daníyelu, onye lan̄u l̄e ndu eze b̄u nna mu k̄puru l̄e ndz̄u l'al̄i ndu Juda?" ¹⁴ Mu n̄waru ̄tu-̄onu ghu, l'̄i b̄u onye ume Chileke ̄whu d̄u ns̄o d̄u l'̄hu m̄ee l'i nweru uche, iwhe l'edoje ghu ̄nya ree, t̄emenu j̄ mar̄u ̄kpobe mmamaḡu. ¹⁵ Ndu mmamaḡu m̄ee ndu l'eme amamanshi b'e dutawaru bya t̄e wh̄e ḡu iwhe-e, e deru l'̄ka-a, k̄waa iwhe ̄ f̄utaru. Wh̄e ta ad̄u ike k̄waa ya. ¹⁶ Mu n̄uru l'̄ikowaje iwhe iwhe f̄utaru, mu n̄ukwaawho l'i goshije ḡe l'eeme iwhe l'ats̄u l'̄hu. ̄ -b̄uru l'̄i-d̄u ike ḡu iwhe ono, e deru l'̄ka-a, k̄waru mu iwhe ̄ f̄utaru, e yee ghu eze uwe ododo; a nyab̄e ghu iyagba, e gude m̄kp̄ola-ododo mee; ḡu ab̄uru onye nke ̄to, ̄kwa iya kagezhia shii l̄e ndu l'ach̄i al̄i-a."

Ikpe Chileke

¹⁷ T̄o d̄u iya b̄u, Daníyelu bya eyeeru eze ̄nu s̄u iya: "T'iwhe, j̄ ḡege anyako mu d̄uru ghu r̄o. Woru obung-

go, i gege ebu mu buaro onye ̄do. ̄le ̄ t̄o k̄p̄oshikwa t̄e mu ba aḡuru ḡube eze iwhe ono e deru, k̄waru ghu iwhe ̄ f̄utaru.

¹⁸ "S̄ua, ḡube eze; Chileke, b̄u ̄Kalibe-Kangokotaru-Nu b̄e meru nna ghu b̄u Nebukadineza, ̄ b̄uru eze, mee ya ̄ paa ̄ka, meekwa ya wh̄o, o nweru uḡvu, d̄u biribiri. ¹⁹ ̄ka ono Chileke meru iya, ̄ paa ono b̄e meru, ̄nwu-eliwhe l'owhu, m̄ee mba ḡe mba ha, m̄ee ndu l'ekfu okfu al̄i, d̄u l'iche l'iche l'an̄oje anma k̄pakpakpa l'iwhu iya l'̄ka wh̄e l'ats̄u iya eḡvu. Onye ̄ s̄uru l'oo-gbu, b̄e l'oo-gbu, onye ̄ s̄uru l'oo-dobe ndz̄u, b̄e l'oo-dobe ndz̄u. Onye ̄ s̄uru l'̄o-pali imeli, b̄e l'̄o-pali; onye ̄ s̄uru l'oo-wozeta al̄i, b̄e l'oo-wozeta iya. ²⁰ ̄le a n̄nyaaru, ̄ wata oku onwiya ekuku, gude ekuku ono mee obu iya, ̄ nmaa m̄kpigbi; a naf̄u iya ike, o gude b̄uru eze, naf̄u iya uḡvu iya. ²¹ A ch̄ifu iya t̄e yeke madz̄u ba an̄he; e woru uche an̄-eḡbudu ye iya l'̄hu. Yeke nkakf̄u-igara-̄swa buru eburu. ̄ talahaa ̄wu g'̄o eswi, iji dash̄ilaha ekpu iya l'̄hu jeye nteke ̄ bya amar̄u l'̄o ̄Kalibe-Kangokotaru-Nu b̄u onye ndu eze, l'ach̄i ndiwhe l'owhu n̄kota l'̄ka. Mb̄u l'̄o onye, ̄ t̄uru obu iya ama b̄e l'oo-meje t'̄o b̄uru eze, l'ach̄i n̄u.

²² "A bya l̄e ḡubedua, b̄u Belusheza, b̄u nwa iya. Iwhe lile ono b'̄i mak̄otaru; tii kwe wozeta onwoghu al̄i. ²³ I f̄utaru s̄u l̄e ḡu l̄e Onye-Nwe-̄ha ̄whu bu l'imigwe b̄e s̄uru at̄utu. I zhia ozhi, e je ach̄itaru ghu arya, a ch̄itaru l'eze-ulo iya, ḡu l̄e ndu a mar̄u ̄wha wh̄e l'al̄i-eze ghu, m̄ee unyomu ghu, m̄ee ̄nwanyi ono, l'̄ete l̄a l'̄kpoku nwanȳi gude iya nḡu mm̄ee. Unu jaa agwa unu ajaja, mb̄u iwhe ono, e gudegee m̄kp̄ola-̄cha, m̄ee m̄kp̄ola-ododo, m̄ee ope, m̄ee m̄kp̄urumkpu-igwe k̄p̄u, m̄ee ̄whu a pȳiru l'oshi m̄ee l'̄whuru. Mb̄u iwhe l'̄ete awh̄u ̄zo, t̄o n̄u iwhe, t̄o d̄u iwhe ̄ mar̄u. A bya l̄e Chileke ̄whu b̄u iya gude ndz̄u unu, t̄emenu iwhe lile, unu l'eme b̄uru iya b'̄o d̄ukota l'̄ka; unu ta akwab̄e iya uḡvu. ²⁴ ̄o ya meru g'o gude o zhia ̄ka, deru iwhe ono t'o dee iwhe ono o deru.

²⁵ "Iwhe o deru b̄u: MENE; MENE; TEKELU; PERESINU.

²⁶ Iwhe okfu ono f̄utaru b̄u: MENE f̄utaru l̄e Chileke ḡwaru mb̄oku, l'̄i-b̄u eze ̄gu, mewaa t'o jebe nno.

²⁷ TEKELU f̄utaru l'a t̄waru ghu l'iwhu l'aat̄uje iwhe, j̄ darwehu. ²⁸ PERESINU f̄utaru l'al̄i-eze ghu b'e kewaru ̄bo, woru ib̄eka lan̄u n̄u ndu Midiya, woru ib̄eka lan̄u ̄whu n̄u ndu Peshiya."

²⁹ T̄o d̄u iya b̄u, eze b̄u Belusheza bya at̄a iwu, a ch̄i-ta eze uwe ododo bya eyebe Daníyelu; e wota iyagba e meru l̄e m̄kp̄ola-ododo nyab̄e iya l'olu. A rya ya ar-yarya s̄u l'̄o ya b̄waa onye nke ̄to, ̄kwa iya kagezhia shii l̄e ndu l'ach̄i al̄i-eze ono l'owhu.

³⁰ ̄ b̄uru l'̄enyashi ono ḡedegede b'e gburu Belusheza, b̄u eze ndu B̄abyilonu ono. ³¹ Onye Midiya b̄u Daríyosu nata ̄chichi al̄i-eze ono, bya ab̄uru eze ch̄ilaha. ̄guren̄ya iya nteke ono b̄u ̄kporo awha uḡbo ̄to l'awha lab̄o.

Aachíru Daníyelu ejo idzu

6 Daríyosu bya elegee ɛnya, ọ dọ iya ree tẹ ya tọ ụkporo madzụ ugbo ishii ẹka, tẹ whẹ buru ndu nnọ-chi ɛnya eze l'alị-eze ono l'owhu. ² Ọ bya ahọta ụmadzụ ẹto dobe tẹ whẹ buru ndu ishi ọchichi. Daníyelu tsoru l'onye a họtaru. Ọ buru whẹbe ụmadzụ ẹto ono bẹ ozhi, ndu nnọ-chi ɛnya eze ono l'eje dọ l'ẹka nke ọwhu l'ete ọdua iwhe ụsu iya bya l'a-sụ eze. ³ O noo ya, Daníyelu buru ọkaka l'ẹka ndu ishi ọchichi ibe iya ọwhua nọ mee l'ẹka ndu nnọ-chi ɛnya eze nọ nkele o nweru uche, dzuru oke. Eze melahaa tẹ ya mee ya onye ishi, l'a-nọ achi alị-eze ono l'owhu. ⁴ Tọ dọ iya bụ, ndu ishi ọchichi ono mee ndu nnọ-chi ɛnya eze ono; chọkashide iwhe whẹ l'a-gbabe ọkpa gụru nọ Daníyelu l'ọo ẹka ọchichi iya dọ eji, tọ dọ iwhe whẹ whuru, whẹ l'a-guru nọ iya. Whẹ ta awhụ iya mkparwụ l'ẹhu, whẹ ta awhụ ẹka l'ọopa ozhi iya ẹka lanu nkele ọ bụ onye e gude ire iya ẹka. ⁵ Ọo ya bụ, ndu ono sụ: "Ọ tọ dukwa ẹka anyi bya l'a-gbabe ọkpa gụru nọ nwoke-e, bụ Daníyelu, gbahalẹwho l'anyi shiru ụzo ẹka iwu Chileke iya dọ."

⁶ O noo ya, ndu ishi ọchichi ono mee ndu nnọ-chi ɛnya eze ono bya agbaa idzu jekfu eze je asụ iya: "Gube eze bụ Daríyosu; ndzụ ghu ndzụ gbururu! ⁷ Ndu lile, bụ ndu ishi ọchichi l'alị-eze ghu-a, mee ndu ọkwa whẹ l'etsota nke ndu nnọ-chi ɛnya eze, mee ndu nnọ-chi ɛnya eze, mee ndu l'agbazhiru eze idzu, mee ndu ọ-chi-ọha, gbaakwaru idzu sụ tẹ gube eze tọ iwu mee ya t'ọ shihu ike sụ: t'ọ bọ dukwa onye l'e-kfuru nọ Chileke, ya eje adu onye l'aryo madzụ ọdo iwhe l'ime ụkporo abalị l'abalị iri, gbahaa l'ọo gubedua, bụ eze bẹ onye ọbu ryọru iya. L'onye mebyiru iwu ono, a tųru onye ọbu chee l'ime iduma, ẹka a chiru oduu-gburu-agu ye. ⁸ Tẹ gube eze tọ iwu ono dee ya edede l'ẹkwo byia ya ẹka, mee ya t'ọ shihu ike, nke ọwhu l'ete agbanwe iya agbanwe, ẹgube ono ọ dọ, mbụ iwu ndu Midiya mee Peshiya, l'adụ onye l'agbanweje iya agbanwe." ⁹ Ọo ya bụ, eze bụ Daríyosu kweta bya edee iwu ono edede l'ẹkwo, byia ya ẹka o keru.

Eekpe Daníyelu nkfu-gbu

¹⁰ Nteke Daníyelu nuru l'eze yewaru ẹka l'ẹkwo iwu ono, ọ bahu l'ibe iya. O je anọdu l'ulo-eli iya lẹ mgboro ẹka windo iya gheru ọnu, ọ buru windo ọwhu cheru iwhu l'uzo Jerúsalem. L'oogbuje ikpere ugbo ẹto lẹ mbọku ekfu anụ Chileke; ekele iya ekele, bụ ge l'oome-jehawa iya. ¹¹ O noo ya, ndu ono bya agbaa idzu; geta Daníyelu l'ẹka l'ookfu anụ Chileke; aryọ iya t'ọ yeru iya ẹka. ¹² Whẹ wuru jekfushia eze je anyataru iya iwu ono, ọ tųru sụ iya: "Gube eze! Ọ kwa ghu byiru ẹka l'ẹkwo iwu meshia ya ike sụ: t'ọ bọ dukwa onye l'e-kfuru nọ Chileke, ya eje adu onye l'aryo madzụ ọdo iwhe l'ime

ụkporo abalị l'abalị iri, gbahaa l'ọo gubedua, bụ eze bẹ onye ọbu ryọru iya. L'onye mebyiru iwu ono, a tųru onye ọbu chee l'ime iduma, ẹka a chiru oduu-gburu-agu ye?"

Eze yeeru whẹ ọnu sụ: "Ọ buru g'ọ dọ. Yẹbe iwu bẹ kekwaru ge mu tųru iya, ẹgube ono ọ dọ, mbụ iwu ndu Midiya mee Peshiya, l'adụ onye l'agbanweje iya agbanwe."

¹³ Whẹ bya asụ eze: "Daníyelu ono, bụ onye lanu lẹ ndu ono a kpuru lẹ ndzụ l'alị Juda, ta angakwaru gube eze nchi, tọ kpa ishi iwu ono i tųru byia ya ẹka l'ẹkwo; l'oonodujele-ẹ ekfu anụ Chileke iya ugbo ẹto lẹ mbọku, haa gubedua." ¹⁴ Nteke eze nuru iwhe ono whẹ kfuru, ẹhu daa ya kọo. Ọ chọkashide ụzo ge ya l'eshi nafuta Daníyelu. O mekota ike iya, jeye ẹnyanwu rịba l'ishi tọ dọ.

¹⁵ Idzu buru ndu ono nnanu; whẹ jekfushia eze je asụ iya: "Gube eze, nyatanuwho g'iwu ndu Midiya ye lẹ Peshiya dọ; l'eze tųwaa iwu, m'ọ bụ dobe nsọ, mewa iya o shihu ike, bẹ l'aata gbanwehedu iya agbanwe."

¹⁶ Eze ghagee ge l'oo-me iya tọ dọ; ọ tọ iwu, e je akpata Daníyelu, tųru chee l'iduma ono, a chiru oduu-gburu-agu ye ono. Eze sụ Daníyelu: "Tẹ Chileke ghu ono, bụ onye l'jibaru ẹja ntekenteke dzofutakwa ghu!"

¹⁷ A gbata ẹwhuru gude swichia ọnu iduma ono. Eze byia ya echi-mkpushi-ẹka iya gude mee ya ọhubama, byikwa ya whọ echi-mkpushi-ẹka nke ndu a maru ẹwha whẹ, gude mee ya ọhubama, nke ọwhu l'aa-ta agbanwe ọnodu Daníyelu agbanwe. ¹⁸ Eze tųgbua, ọ buru iya ọla ibe iya. Ọ nọkota ẹnyashi ono l'owhu, to kwe oori nri, to kwe t'a kpa nkwa kpengu gude mee t'ẹhu tsoo ya utso. Mgbenya te eshita iya ụzo ɛnya.

Aanafuta Daníyelu l'ẹka oduu-gburu-agu

¹⁹ L'ishi ẹnyangge utsu iya, eze zhilihu tųtube ọso jeshia l'ọnu iduma ono, a chiru oduu-gburu-agu ye ono. ²⁰ O jekubelewho iduma ono ọwhu e cheru Daníyelu, o gude olu áwhụ chia mkpu sụ Daníyelu: "Gube Daníyelu, onye ozhi Chileke ọwhu nọ ndzụ; Chileke ghu ono, l'jibaru ẹja ntekenteke, ọ dọ-a ike dzofuta ghu l'ẹka oduu-gburu-agu?"

²¹ Daníyelu sụ eze: "Gube eze, ndzụ ghu ndzụ gbururu! ²² Chileke mube Daníyelu yekwaru oozhi iya, ọ bya ekfuchishia oduu-gburu-agu ẹka l'ọnu, tọ dọ ẹka o mekaru mu iwhe. Ishi iya bụ l'iswi dọ mu mma l'iwhu Chileke; ọdo bụ l'ọ tọ dudu ẹka mu meru gube eze eji."

²³ Ẹhu tsoo eze utso shii. Ọ tọ iwu sụ t'a lófuta Daníyelu l'iduma ono. A bya alófuta Daníyelu l'iduma ono, tọ dọ ẹka iwhe mekaru iya ilile, nkele ọ dakoberu Chileke iya.

²⁴ Eze tọ iwu, e je achita ndu ono, bụ whẹ seru kpua Daníyelu. A chiru whẹ ye l'iduma ono, a chiru oduu-gburu-agu ono ye, whẹ l'unwu whẹ mee unyomu whẹ.

Whẹ bya l'adarwudeshiwaa l'oma alì iduma ono, oduu-gburu-agu ono wọ-gee whẹ kpokokongu labushia anụ whẹ, zụpyashia okpu whẹ azụpyashi.

Daríyosu l'ekweta lẹ Chileke Daníyelu bụ iwhe

²⁵ Tọ dụ iya bụ, eze bụ Daríyosu bya edee ekwo nù ndiwe l'owhu, nù mba gẹ mba ha mée ndu l'ekfu okfu alì dụ l'iche l'iche lẹ mgboko l'owhu sụ:

T'ẹhu dukwa unu guu dụ iya unu nke etsutsu iya!

²⁶ "Ntaa bẹ mu l'atụ iwu asụ t'iwe bụ onye nọ l'alì-eze mu gbaa mgburumgburu tsuje Chileke nke Daníyelu egvu, kwabeje iya ugvu.

"O noo nkele ọọ ya bụ Chileke ọwhu nọ ndzụ.

Ọo-nọ jeye lẹ tututu-mímimi.

Ẹka ọ bụ eze ta adụdu onye bya l'e-mebyi iya emebyi.

Ọchichi iya te enwe eberu.

²⁷ Ọonafutaje madzụ, dzọfuta onye ọ byarụ.

Oomeje iwhe-awhūrulenyaa, mee

iwhe dụ biribiri l'imigwe mée l'eliwe.

Ọọ ya dzọfutaru Daníyelu l'ẹka oduu-gburu-agu."

²⁸ O noo ya, Daníyelu bụru onye ẹka atụtu nteke ono, Daríyosu bụ eze yele nteke Sayirosu, bụ onye Peshiya bụkwawho eze.

Ọwhulenyaa, Daníyelu whuru

7 L'awha mbụ Belusheza, bụ eze ndu Bábyilọnu wataru achichi, bẹ Daníyelu zee azee l'iwe azee ya; ọ rọọ nrọ, whua ọwhulenyaa. O tehulewho, o dekota nrọ ono ọ rọru l'ekwo. Ọ waa g'ọ rọru nrọ obu ndowa:

² Daníyelu bẹ sụru agha: "Mu nọ l'ọwhulenyaa l'enyashi ono, mu lee ọnya whụ gẹ wherewhere, shi lẹ mgbureku ẹno nke imigwe, ewhe whuwuhwu, aswongashi oke eze-enyimu. ³ Eze anụ-egbudu ẹno, l'adua ọwhu yele ibe iya bụ iwhe lanụ shigee l'ime eze-enyimu ono fushia.

⁴ "Eze anụ-egbudu ono nke ivuruzo bẹ dụ-zhiawho g'ọo oduu-gburu-agu; nweru akwẹka, dụ-gee g'ọo nke ugo. Mu l'ele iya ọnya, a bya akwashia ya akwẹka ono. A palia ya l'alì kfube akfube. O gude okpa iya whẹ ẹbo kfuru gbagbaragba g'ọo madzụ. E woru obu madzụ ye iya l'ẹhu.

⁵ "Mu byakwa elee ọnya, bya awhua anụ-egbudu ọdo, kwe iya ẹbo. Anụ-egbudu ono dụ-zhiawho g'ọo ejo-nkuta-ọswa. A palia anụ ono mgbureku lanụ. Okpu ẹgara dụ ẹto ghashihu iya l'ọnu, whageeru iya awharu l'eze. A sụ iya: 'Gbalihu taa anụ tata iya ike ghu!'

⁶ "O noo kfucha; mu byakwa elee ọnya ọdo bya awhua anụ-egbudu ọdo. Anụ-egbudu onona dụ-zhiawho g'ọo agu-nwoghu. O fua akwẹka ẹno l'okpurukpu g'ọo ẹnu. Anụ-egbudu ono nweru ishi ẹno, ọ bụru iya b'a nuru ikeke t'ọ bụru ishi l'achì nù.

⁷ "O noo ya, mu nọdu l'ọwhulenyaa ono l'enyashi ono ele ọnya, mu bya awhua anụ-egbudu ọwhu kwe iya

ẹno. Anụ-egbudu onona l'anwu ishi kpa, eye egvu; okpehu paa ya mebyi ẹka. Eze dụ iya l'ọnu hagee shii, dụ-gee g'ọo igwe. Iwhe ọ whuru bẹ l'ovuje kpatakpa-ta, laa anụ iya nwirinwiri, gude okpa dzọo ya tọtoli. Anụ-egbudu ono gbaa iche l'ẹka anụ-egbudu ọwhu nọ. O nweru mpu iri.

⁸ "Mu l'elekwadua mpu ono, o fushiru ọnya, o fukwase mpu ọdo, ka nwanshii lẹ mgbakụ iya ọwhu. Mpu ẹto l'ime mpu nke mbụ whọ kwoshihu sọlaaru iya. Nwa mpu nshii ono nweru ọnya g'ọo madzụ, nweru ọnu o gude ajakposhi onwiya.

⁹ "Mu l'ele ọnya gẹ mu l'ele iya:

"A bya egvube oshi-eze.

Onye ono, bụ O-Shi-lẹ-Edenwede

bya asugaru l'oshi-eze ono.

Uwe iya l'achalewho pelepele g'ọo eberugo.

Ẹgbushi, dụ iya l'ishi

l'achalewho degedege g'ọo ẹji aturu, kweru ọcha ọcha.

Oshi-eze ono l'eke whowhowho.

Okpa oshi-eze ono bükotaru oku, l'ata kfukfukfu.

¹⁰ Oku l'asọ gborogboro g'ọo mini shi iya l'iwu asofuta.

Unukurunu unukurunu ugbo olemole l'ejeru iya ozhi.

Unubuku unubuku gbua teterete l'atatiwhu iya.

A bya apalia ikpe; a tūhashia ekwo.

¹¹ "Mu l'elezhiawho ọnya gẹ mu l'ele iya, mu l'anụ gẹ nwa mpu nshii whọ l'ewhe mkpata l'ọnu, ajakposhi onwiya. Mu l'elezhiawho ọnya, a bya awhu-gbua anụ-egbudu ono, mebyishia ogwehu iya, pata iya chee l'oku, l'enwu tawhutawhu. ¹² A bya l'anụ-egbudu ọwhu gẹ whẹ ha; a natakota whẹ ike, whẹ gude achì. Ọle a haru whẹ tẹ whẹ nolibebaaru ndzụ jeye oge erwua.

¹³ "Mu nọdu l'ọwhulenyaa ono l'enyashi ono, mu bya elee ọnya whụ onye obu, dụ-zhiawho g'ọo Abubu-Ndiwhe g'ọo nọ l'urwukpu, shi l'imigwe eje abya. O jekfushia O-Shi-lẹ-Edenwede whọ, e duta iya dukfu iya.

¹⁴ A nù iya ike ọchichi, nù iya ugvu, nù iya ike t'ọ bụru eze. E mee t'unwu-eliwe l'owhu, mée mba gẹ mba ha, mée ndu l'ekfukaa okfu alì, dụ l'iche l'iche baaru iya eja. Ọchichi, dụ iya l'ẹka l'a-nọ jeye lẹ tututu-mímimi, tọ bya l'a-chì-bu achì-bu. Ẹka ọ bụ eze ta abụ egube iya ọwhu l'ee-mebyi emebyi.

Iwhe nrọ ono futaru

¹⁵ "Tọ dụ iya bụ, iwhe ono wata ọotsu mube Daníyelu l'anụ, ọwhulenyaa ono ngashia mu ẹhu ike. ¹⁶ Mu jekfu onye lanụ l'ime ndu ono, kfuru l'ẹka ono, je asụ iya t'ọ kaadaru mu iwhe iwhe ono futaru.

"Ọọ ya bụ, ọ karu mu iya, bya akowaru mu iwhe iwhe lile ono futakotaru sụ. ¹⁷ "Eze anụ-egbudu ẹno ono bụ ndu eze ẹno, l'a-futa lẹ mgboko. ¹⁸ Ọle ndu l'a-nata alì-

eze ono bú ndu d̄uru Ọkalibe-Kangokotaru-Nu l̄e ns̄o. Ọo wh̄ebedua l'e-nwe al̄i-eze ono jeyewaro l̄e tututu-m̄jimi.

¹⁹ “Mu bya ach̄olahaa ọzo mu l'e-shi mar̄u iwhe an̄u-ẹgbudu nke ẹn̄o wh̄o f̄utaru, mb̄u an̄u-ẹgbudu ono, gbar̄u iche l'ẹka ndu ọwhu n̄o; ono l'anw̄u ishi k̄paa wh̄o; nweru eze igwe bya enweru ak̄u-ọkpa ope, mb̄u an̄u-ẹgbudu ono, l'av̄uje iwhe ọ wh̄uru kpatak̄pata; laa an̄u iya nw̄irinwiri; gude ọkpa dz̄o ya t̄olitoli. ²⁰ Mu ch̄okwaawho ọzo, mu l'e-shi mar̄u iwhe ọ f̄utaru, mb̄u mpu iri wh̄o, d̄u iya l'ishi ȳele nwa mpu wh̄o n̄onyaar̄u k̄pofuta; mpu ẹto l'ime mpu nke mb̄u wh̄o kwoshihu s̄o laaar̄u iya, mb̄u mpu ono, nweru ẹn̄ya, nweru ọnu, o gude ajak̄p̄oshi onwiya; bya akak̄ota ibe iya ọpa ẹka. ²¹ Mu l'elezhiawho ẹn̄ya, mpu ono tatso ndu d̄u ns̄o ọgu alw̄u-gbu wh̄e alw̄u-gbu ²² jeye nteke O-Shi-l̄e-Edenwede wh̄o bya bya ebua ikpe; haar̄u ndu ono, d̄u ns̄o enge, mb̄u ndu d̄uru Ọkalibe-Kangokotaru-Nu l̄e ns̄o. Oge gbabelewho, ndu ono, d̄u ns̄o natak̄ota al̄i-eze ono l'owhu.

²³ “O noo ya, iwhe o k̄furu mu bú agha: ‘An̄u nke ẹn̄o ono bú al̄i-eze nke ẹn̄o, l'e-bekochaa d̄u l̄e mgboko. Al̄i-eze ono l'a-gba iche l'al̄i-eze ọdo, d̄u-gee n̄u. Eliwhe k̄paa-whuu b̄e l'ọo-v̄u kpatak̄pata, dz̄o ya t̄olitoli; gwee ya ryaaryaa. ²⁴ Mpu iri ono bú ndu eze iri, l'a-f̄uta ch̄ilaha al̄i-eze ono. Wh̄e ch̄i-gelewho, onye eze ọdo af̄uta bya ach̄ia. Onye ono l'a-gba iche l'ẹka ndu ọwhu ch̄ihawaru n̄u n̄o. Ȳebedua l'a-ka ndu eze ẹto wh̄o ẹkuku. ²⁵ Ọo-n̄o ekfubyishi Ọkalibe-Kangokotaru-Nu; ya akpakwawho ndu d̄uru Ọkalibe-Kangokotaru-Nu l̄e ns̄o ẹhu. Ya agba mb̄o ḡe l'oo-shi gbanwee oge m̄e ḡe l'oo-shi gbanwee iwu. Ndu d̄u ns̄o b̄e l'ee-me, wh̄e alwa iya l'ẹka awha ẹto l̄e mk̄pirikpi.

²⁶ “ Ọle ee-megee k̄pee ikpe; a nata iya ike, o gude ach̄i mebyishia. Ike ta ad̄uhedu iya ọdo jeye l̄e gbururu. ²⁷ T̄o d̄u iya bú, a bya eworu al̄i-eze, m̄e ọchichi, m̄e ọdu-biribiri al̄i-eze, d̄ukota l̄e mgboko n̄u ndu ono, bú ndu d̄uru Ọkalibe-Kangokotaru-Nu l̄e ns̄o. Al̄i-eze wh̄e l'a-n̄o jeye l̄e gbururu. Iwhe bú ndu bú ishi, l'ach̄i n̄u l'a-n̄o abar̄u wh̄e ẹja; eme iwhe wh̄e k̄furu.’

²⁸ “O nokwa k̄porogidi iya ndono. Mb̄e dua, bú Daníyelu r̄inya-zhia ya wh̄o; ọ ts̄ya mu l'an̄u; mu nwekota enwenwe. Mu woleru-a iwhe lile ono kwachia l'ime obu mu.”

Daníyelu l'awh̄u ebyila ȳele mk̄pi l'ọwhulenȳa

8 O be l'awha kwe eze bú Belusheza awha ẹto, ọ watar̄u ach̄i, m̄be Daníyelu byakwa awha ọwhulenȳa ọdo yekwaru iya ọwhu mu vuhawaa ọzo wh̄a. ² Mu n̄odu l'ime l'ọwhulenȳa ono wh̄a onwomu ḡe mu n̄odu l̄e Susa, bú ishi mk̄p̄ukpu Ílamu. Ẹka mu n̄odu l'ọwhulenȳa ono búru l̄e mgboro ẹn̄yimu Ulayi. ³ Mu bya apalia ẹn̄ya wh̄a ebyila g'ọ k̄furu l'aḡuga

ẹn̄yimu ono. Ebyila ono fua mpu lab̄o, hagee ogologo ogologo. Mpu ono nnan̄u b̄e ka ibe iya l'ogologo, ọ búru ono, ka ogologo ono b̄e futakperu az̄u. ⁴ Mu l'elezhiawho ebyila ono ẹn̄ya, l'ooome ẹn̄u. Ọ -k̄furu mbuda mbuda shia ọzo ẹn̄yanwu-ar̄iba; ya ak̄furu mbuda mbuda shia ọzo isheli; ya k̄furu mbuda mbuda shia ọzo ọhuda. Nke ọwhu bú l'ọ t̄o d̄udu an̄u, d̄u ike k̄p̄o iya iwhe, t̄o d̄u an̄u d̄u ike naf̄u iya iwhe o gude. L'ooomezhiawho ḡe s̄oru iya, meta iya jeye ọ wata ọkpa ike.

⁵ Ọ búru iya ndono, mu n̄odukwadia aar̄i iya, a bya l'eledeshia ẹn̄ya, mk̄pi shiwaa l'ọzo ẹn̄yanwu-ar̄iba k̄fufuta, t̄uko mgboko l'owhu ebu maramara; ọkpa te erwukwa iya n̄u al̄i. Mk̄pi ono fua mpu, par̄u mebyi ẹka l̄e mgbak̄u ẹn̄ya iya wh̄e ẹbo. ⁶ Mk̄pi ono jekfushia ebyila wh̄o, nweru mpu lab̄o wh̄o, mb̄u ebyila ono, mu wh̄uru ọ k̄furu l'aḡuga ẹn̄yimu. Mk̄pi ono kworu gbaragbara ejekfu ebyila ono. ⁷ Mu wh̄a g'ọ jekuberu ebyila ono ntse, gude oke ẹhu-eghughu tatso iya ọgu, mb̄u tsuta iya t̄a gw̄orogodoo tsujishia ya mpu lab̄o ono, o furu. Ebyila ono ta ad̄u ike k̄furu k̄p̄o iya iwhe. Mk̄pi ono tsuta iya t̄a l'al̄i dz̄o ya t̄olitoli, t̄o d̄u onye d̄u ike naf̄uta ebyila ono l'ẹka iya. ⁸ Mk̄pi ono bya akpalahaa ike. Ike ono, l'ọkpa pan̄ukade ẹka, a kukwofu eze mpu iya ono. Ọ bya efuchita mpu ẹn̄o ọdo, pageeru ẹka. Mpu ono wh̄e ẹn̄o mab̄e-gee ọnu l'ọzo ẹka ẹn̄o, wh̄erewhere l'eshije l'igweli.

⁹ A n̄onyaa, nwa mpu nsh̄i bya eshi l̄e nnan̄u l'ime mpu ẹn̄o ono futa. Nwa mpu nsh̄i ono bya evuta paa ẹka, wata ọkpa ike l'ọzo ọhuda, m̄e l'ọzo ẹn̄yanwu-awata, m̄e l'ọzo Al̄i-Ọma. ¹⁰ Ọ kpata ike ono kparwua ya ẹka ndu oj̄ogu imigwe n̄o. Ọ har̄u k̄pokponde, d̄u l'igwe chikoshia, ọ dash̄a l'al̄i. O gude ọkpa hua ya d̄ururu. ¹¹ Ọ bya ekutsede onwiya imeli melahaa ḡe-woo l̄e ya ha g'ọ onye ishi ndu oj̄ogu imigwe; bya eshi nno naf̄u iya ngwo-ẹja ono, l'aan̄oje agba an̄u iya mb̄okumboku. O mee ọlo-ns̄o iya t'ọ rehe ire. ¹² Iwhe meru iwhe ndu oj̄ogu imigwe ono gude lwa iya l'ẹka m̄e ngwo-ẹja ono, l'aagbaj̄e mb̄okumboku bú l'eemeswewaa Chileke shii. O mee, ọbaru Chileke ẹja, bú ọkpobe iya búru iwhe a gw̄oru l̄e nt̄u. Iwhe lile, nwa mpu nsh̄i ono yeru ẹka l'agbak̄otaru iya b̄erebere.

¹³ T̄o d̄u iya bú, mu bya an̄u g'onye d̄u ns̄o l'ekfu okfu. Onye ọdo, d̄ukwawho ns̄o k̄furu yeru iya s̄u iya: “?Ọo agha b̄e l'aa-n̄o-beru ya av̄u, mb̄u ọwhulenȳa ngwo-ẹja ono, l'aagbaj̄e mb̄okumboku, m̄e nke emeswe ono, bú iya k̄patar̄u ọla-liswi-a, m̄e nke ọlo-ns̄o wh̄o ȳele ndu oj̄ogu imigwe wh̄o, a har̄u nwa mpu nsh̄i ono l'ẹka, l'ọodzoo wh̄e t̄olitoli ono?”

¹⁴ O yee ọnu s̄u: “Chi l'e-jihu sah̄u ọnu ọnu ugbo ise l'uk̄poro ugbo iri l'ise, t̄emenu e dobewhu ọlo-ns̄o ono az̄u l'ọnodu ọdo ns̄o iya.”

Aakwà ọwhulenyà onò

¹⁵ O noo ya, nteke m̀b̀e Daníyelu wh̀-geeru ọwhulenyà onò, mu ch̀okashide ̀z̀o, l'oo-shi doo mu ẹǹya. Mu bya ele ẹǹya wh̀ onye ọbu, d̀l̀ewho g'ọo madz̀ g'ọ k̀f̀uru mu l'atatiwhu. ¹⁶ Mu ǹya olu-okfu madz̀ g̀e l'ọoda l'ag̀ga ẹǹyimu Ulayi. L'ooku oku as̀je: "Gébiriyelu-e; mee t̀e nwoke-e mar̀ iwhe ọwhulenyà onò f̀taru."

¹⁷ Gebur̀lu bya abyatashia l̀e mgboro ẹ̀ka onò mu k̀f̀uru. Ọ byarwulewho, egvu wata mu ats̀tsu. Mu daa kpube iwhu l'alì. O s̀ mu: "Nwa-ndiwhe. T'ò doo ghu ẹǹya l'ọwhulenyà onò bukwa iwhe l'e-me l'oge ikpaz̀."

¹⁸ O kp̀kwaduru-a okfu onò l'ọnu ekfu eyeru mu, mu daa kpupyaabe iwhu l'alì, mgbenya rwekota mu. Ọ bya akpaa mu ẹ̀ka, bya ekulia mu, mu k̀f̀uru ak̀f̀uru. ¹⁹ Ọ s̀: "T̀e mu bya ekfuaru ghu iwhe l'e-me l̀e mgbel'iwhu, nteke ẹ̀hu l'e-ghu Chileke oke eghughu, nkele ọwhulenyà onò bukwa iwhe l'e-me nteke a tubuwaru atubu l'oge ikpaz̀ b̀e l'ọokpa ẹ̀ka ama. ²⁰ Ebyila wh̀, nweru mpu lab̀ wh̀, ì wh̀uru b̀e nọ-chiru ẹǹya eze ndu Midiya ỳe l̀e nke ndu Peshiya. ²¹ Mkpi wh̀ nọ-chia ẹǹya eze ndu Gírísu. Mpu onò par̀ ẹ̀ka, o furu l̀e mgbak̀ ẹǹya iya b̀uru eze nke ivur̀zo. ²² Mpu ẹǹo onò, futaru g'a kukwofugeeru nke mb̀ wh̀ b̀e nọ-chiru ẹǹya alì-eze ẹǹo, l'e-bekochaa shi l̀e mba onò kewata, ọle ike wh̀ ta ahak̀du.

²³ "Ọchichi bya l'agv̀ wh̀ l'ẹ̀ka, nteke mmeswe ndu onò, l'emeswe Chileke l'erwuwaa l'ishi; o noo nteke onye eze ọdo l'a-f̀ta ndono. Onye eze onona b̀e iwhu l'a-d̀ ọnwuu ọnwuu, ya ab̀uru onye mak̀taru iwhe d̀ omilomi. ²⁴ Ọkpehu l'a-pa iya ẹ̀ka, ọle ọ t̀ọ b̀du l'ike ẹ̀ka iya. Ọo-nòdu emebyishi iwhe l'̀zo, d̀ biribiri. Iwhe lile, l'oome agbar̀ iya b̀erebere. Ndu nweru ọkpehu b̀e l'oo-mebyishi; mebyishia ndu d̀uru Chileke l̀e ns̀. ²⁵ Oo-me t'̀gho ka shii eje eje. Ya eworu onwiya dobe l'onye kak̀ta shii. Ọo nteke ndiwhe z̀haru ẹ̀hu b̀e l'oo-la ikpoto madz̀ l'iyi, je akwagachia Onye ishi, kak̀ta iwhe lile, b̀ ndu ishi ̀zo. Ọle ee-melekwa iya-a, ya ab̀uru kpurupyata, ya eje ab̀ madz̀ b̀e l'oo-shi l'ẹ̀ka e mee ye ya.

²⁶ "A bya bya l'ọwhulenyà nke chi ejihu wh̀ ỳe l̀e nke chi asah̀ wh̀, e k̀f̀uru ghu okfu iya. O noo bukwa who ire-laǹ. Ọle ọbu, kpuchikwada onò ekpuchi, nkele nteke l'oo-me tekwaduru r̀ ẹǹya l'̀zo iwhu."

²⁷ O noo ya, ike gab̀lewho ẹ̀ka gv̀ m̀be Daníyelu. O mee, ẹ̀hu-ba-d̀-mma z̀ mu abalì olemole. Mu ǹta bya agbalihukwa, wata oojeru eze ozhi, mu l'ejeru iya. Ọwhulenyà onò nẁa mu ishi kpaa, to kwe doo mu ẹǹya.

Daníyelu l'ekfu aǹ Chileke

⁹ O rwua l'awha mb̀, Daríyosu nwa Áhazerusu, b̀ onye Midiya g̀degede watar̀ ọbu eze, l'achì alì-eze Bábyilonu l'owhu. ² L'awha mb̀ onò, ọ watar̀ ọbu eze onò, b̀ mb̀dua b̀ Daníyelu g̀uru iwhe e deru l'ẹ̀kwo okfu Chileke, o doo mu ẹǹya, mb̀ okfu Onye-Nwe-Ọha k̀furu ǹ onye nkfuchiru iya, b̀ Jeremáya s̀, l'ẹ̀gbara l'a-k̀f̀ l̀e Jerúsalemu ̀kporo awha ugbo ẹ̀to l'awha iri. ³ O noo ya, mu bya aghaar̀ Onye-Nwe-Ọha, b̀ Chileke iwhe, ekfu aǹ iya, arỳ iya arỳryo. Mu l'aswì ẹ̀gu ekfu aǹ iya, yee uwe áwh̀, kpua onwomu nt̀.

⁴ Mu k̀furu ǹ Onye-Nwe-Ọha, b̀ Chileke mu, d̀shia iwhe-d̀-ẹ̀ji, anyi megbaberu s̀ iya:

"G̀be Onye-Nwe-Ọha, b̀ Chileke, par̀ ẹ̀ka bya ad̀ egvu; g̀be onye l'edobeje ọgbandzu ghu m̀e n-yemobu ghu l'ẹ̀hu ndu yeru ghu obu, eme iwhe ì s̀ru t'e mejee. ⁵ Anyi mewaru iwhe-d̀-ẹ̀ji, mewaa eja-agv̀- l'alì. Anyi b̀ ndu ejo-ememe b̀uru ndu kwefuru ghu ike, nkele anyi te emejehedu iwhe ì s̀ru t'e mee, anyi te edobejehe ns̀ ghu. ⁶ Anyi ta angab̀du nchì l'olu ndu ozhi ghu wh̀, b̀ ndu nkfuchiru ghu, mb̀ ndu gude ẹ̀wha ghu k̀furu okfu ǹ ndu b̀ eze anyi wh̀, m̀e ndu b̀ ishi anyi, m̀e ndu b̀ nna anyi wh̀, m̀e ndu alì anyi g̀ wh̀ hak̀ta.

⁷ "Onye-Nwe-Ọha, ì b̀ onye-d̀-çhìriri. Ntaǹ b̀e iwhe jiwaru anyi iwhe, mb̀ anyìbe ndu Juda, m̀e ndu Jerúsalemu, m̀e ndu Ízur̀lu l'owhu; ndu ọwhu ǹ l'̀kfu ntse m̀e ndu ọwhu ǹ otẹǹya l'alì onò, ì çhìru anyi t̀kaa nnaǹ nnaǹ, nkele anyi te ekwedu t'ì gude ire anyi ẹ̀ka. ⁸ G̀be Onye-Nwe-Ọha; anyìbedua, m̀e ndu eze anyi, m̀e ndu b̀ ishi anyi, m̀e ndu b̀ nna anyi wh̀ b̀e iwhe jikwaru iwhe, nkele anyi mewaru ghu iwhe-d̀-ẹ̀ji. ⁹ Onye-Nwe-Ọha, b̀ Chileke anyi, wh̀nuaru anyi imiko, g̀aru anyi nv̀, nkele anyi kwefuru ghu ike. ¹⁰ Anyi ta aǹduru Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke anyi okfu, mee iwhe ọ s̀ru t'anyi mee, anyi te eme iwhe iwu iya k̀furu, mb̀ iwu onò o shi l'ẹ̀ka ndu ozhi iya, b̀ ndu nkfuchiru iya t̀aru anyi. ¹¹ Ndu Ízur̀lu l'owhu mebyikotawaru iwu ghu, gbak̀taw ghu az̀, j̀ka l̀e wh̀ ta aǹduru ghu okfu.

"O noo iwhe meru g'ọ gude; ọnu, a t̀ru m̀e ikpe, e riburu l̀e nte kpeba, dekota iya l̀e Iwu M̀sisu, b̀ onye ozhi Chileke t̀ko b̀uru iwhe a byab̀ru anyi l'ishi nkele anyi meru ghu iwhe-d̀-ẹ̀ji. ¹² Iwhe onò, ọ s̀ru l'oo-me anyi ỳe ọwhu ọ s̀ru l'oo-me ndu b̀ ishi anyi wh̀; b'ò mekotawaru anyi, nkele o mewaru t'ejo iwhe- ọtsulanu byakfuta anyi. Ọ t̀ọ d̀budua iwhe e mejeru l̀e mkpula igwe-e l'owhu l'owhu, ha g'ọo ọwhu e meru ndu Jerúsalemu. ¹³ Ọo l̀who g'e deru iya l'ẹ̀kwo iwu M̀sisu b̀ g'ejo iwhe-ọtsulanu onò gude byakfuta anyi. Ọle o to medu t'anyi s̀shihu ch̀o ̀zo, anyi l'e-

shi dū gūbe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi l'obu, haa ome iwhe-dụ-ẹji anyi l'emegbabe, ngabẹ nchị l'iwhe bụ ire-lanụ nkeghu. ¹⁴ Ọ bụru iya meru, gūbe Onye-Nwe-Ọha buhakebe ejo iwhe-ọtsulanu ono ẹka, ọ byakfuta anyi, nkele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi bụ onye ẹka iya dū chիրiri l'iwhe lile l'oome. Ọle anyi ta anụduru iya okfu.

¹⁵ "Ntaa, gūbe Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke anyi, bụ onye gude ọkphehu dufuta ndu nkeghu l'alị Íjiputu; gūbe onye meru, a marụ ẹwha ghu byeye ntanụ. Anyi mewaru iwhe-dụ-ẹji, mewaa ẹja-agvụ-l'alị. ¹⁶ Gūbe Onye-Nwe-Ọha, eshi-owhu ì bụ onye-dụ-chիրiri, wofunu ẹhu eghughu ghu mēe ọvuma ono, l'ìivuru mkpụkpu ghu ono, bụ Jerúsalemu, mbụ ugwu ghu ono, dū nsọ. Iwhe-dụ-ẹji, anyi megbaberu mēe ejo-iwhe, nna anyi whẹ megbaberu, mewaru ndu Jerúsalemu mēe ndu nkeghu bụru ndu, ndu ọdo gbarụ anyi mgburumgburu gude eme iwhe ọchi.

¹⁷ "Ntaa, jiko Chileke anyi, nūnu-a ekfukfu, mu l'ekfu anụ ghu mēe aryoryo, mūbe onye ozhi ghu l'aryo ghu. Gūbe Onye-Nwe-Ọha; menua t'iwhoro, shi ghu l'atatiwhu nwua l'ụlo-nsọ ghu ono, ẹgbara kfuru, nke ọwhu ẹwha ghu l'e-keru. ¹⁸ Gūbe Chileke, ngabenu nchị nua ekfukfu-a, mu l'ekfu anụ ghu, sanụ ẹnya whụ g'ẹgbara kfuru lẹ mkpụkpu ono, l'aanọduje eku ẹwha ghu. Iwhe anyi gude aryọ ghu iwhe-e ta abụkwa l'anyi dū chիրiri; ọ kwa l'ì bụnuka onye l'awhujẹ imiko. ¹⁹ Gūbe Onye-Nwe-Ọha, ngabero nchị! Gūbe Onye-Nwe-Ọha, gvaro nvụ! Gūbe Onye-Nwe-Ọha, nūaro iwhe anyi l'ekfu anụ ghu, gū emeeru iya anyi! Ọ kwa nke ọwhu ẹwha ghu l'e-keru! Gūbe Chileke mu, ba akpọshinu ụkfu ememe iya, nkele mkpụkpu ghu ono mēe ndu nkeghu ono bụkwa ẹwha ghu bẹ l'eekuje whẹ!"

Esaa ẹsaa ụzo ụkporo ugbo ẹto l'iri

²⁰ Nteke ono, mu l'ekfu iwhe ono, ekfu anụ Chileke, adushikota iwhe-dụ-ẹji, mu metagbaberu yele ọwhu ndibe anyi, bụ ndu Ízuru metagbaberu, bụ iya bụ nteke ono, mu l'aryo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mu l'iswi ugwu ono, bụ ugwu, dūru Chileke nsọ; ²¹ nteke ono mu l'ekfukwada anụ Chileke bẹ Geburelu, mbụ nwoke ono, mu whujehawaru l'owhuleny nke mbụ whọ, zhiru whaa nzhi lanụ byakfuta mu. Nteke ọ byarụ bụ l'oge nteke l'aagwajẹ Chileke l'urwenyashi. ²² Ọ sụ mu: "Daníyelu, iwhe mu byarụ bụkwa tẹ mu mee t'ẹnya rwua ghu l'iwhe mēe t'iwhe doo ghu ẹnya. ²³ Nteke ono, ì watarụ okfu anụ Chileke bẹ Chileke kfufuru okfu. Ọ bụru iya bẹ mu byarụ tẹ mu karụ ghu iwhe o kfuru, nkele ì bụ onye Chileke yenukaru obu. Ọo ya bụ, t'ì rịkwaa okfu-a arիրi, ya edokwa ghu whọ ẹnya, mbụ owhuleny ono:

²⁴ "Idzu ẹsaa ẹsaa ụzo ụkporo ẹto l'iri b'a tūwaru g'ọo iwu doberu ndibe unu mēe mkpụkpu unu ono, dū nsọ;

tẹ whẹ haa emeswe, whẹ esefu ẹka l'iwhe-dụ-ẹji mēe tẹ whẹ gbaa ẹja gude kfua ugwo ejo-iwhe, whẹ megbaberu, shi nno wobata ọdu-chիրiri ọwhu l'a-dū shi lẹ gbururu jeye lẹ gbururu, nke ọwhu ọwhuleny mēe nkfuchiru Chileke l'a-vụkota. Whẹ awua mmanụ l'ẹka kakota ọdu nsọ.

²⁵ "Ọ waa iwhe l'ìi-ma ndowa yele iwhe l'e-do ghu ẹnya: watazhiewho nteke ono, e kfufuru okfu ono sụ l'ee-me Jerúsalemu t'ọ lwawhu azụ l'ọnodu iya, mbụ l'aa-tụ-whu iya azụ t'ọ kfuru jeye nteke Onye ono, a wūru mmanụ l'ishi t'ọ bụru ishi l'a-bya, bẹ l'a-gbakota idzu ẹsaa ẹsaa ụzo ẹsaa. L'idzu ẹsaa ẹsaa ugbo ụkporo ẹto l'idzu labọ bẹ l'aa-tụ-whu iya azụ; kpaa ya oji; tuwheta iya mgbodo mgburumgburu. Ọle nteke ono l'a-bụ oge iwhe-ọtsulanu. ²⁶ Nteke idzu ẹsaa ẹsaa ụzo ụkporo ugbo ẹto l'idzu labọ ono gvụ-geleruwho, e gbua Onye ono, a wūru mmanụ l'ishi, ya eje aduhe iwhe l'oo-nwekwadu. Ndu nke onye ono, bụ ishi, l'a-bya nū ono, abya emebyishia mkpụkpu ono yele ụlo ono, dū nsọ. Ọ bụru nteke ono bẹ oge ikpazụ l'a-bya g'ọo utso. Ọgu awata adada jeye l'ikpazụ, mbụ l'ọla-l'iswi b'a tū-buwaru dobe l'ọo-dū. ²⁷ Yẹbedua bẹ yele igweligwe madzụ l'a-gba ndzụ, shihuru ike idzu lanụ. Idzu ẹsaa kelewho ẹbo, ya ebuchia ọgwa Chileke, buchia ogwo ngwo-ẹja anụ Chileke. Nteke ono, Onye emebyi abya bya eworu ejo akpamara dobe, jeye nteke l'aa-la Onye emebyi ono l'iyi, bụ iya bụ iwhe a tūburu l'ee-bekochaa mee ya."

Daníyelu l'awhụ ojojhi-imigwe l'owhuleny

10 O be l'awha kwe Sayirọsu awha ẹto, ọ bụ eze ndu Peshiya, a bya ezhia Daníyelu ozhi l'owhuleny. Daníyelu ono bụ iya b'a gūru Belutesheza. Ozhi ono, e zhiru iya bụ iwhe l'e-meggee mee ememe. Iwhe l'oogoshi bụ ọgu, ha shii, l'e-bekochaa daa. Ozhi ono doo Daníyelu ẹnya ree, a bya egoshikwa iya whọ iwhe owhuleny ono futaru.

² Nteke ono bẹ mūbe Daníyelu l'atsọkwadu áwhụ idzu ẹto. ³ Mu te erije ọkpobe nri. Anụ yele mmēe ta akpajẹ mu l'ọnu, mu te ewotaje mmanụ-ehuhu jia onwomu l'ẹhu ilile jeye idzu ẹto ono gvụ.

⁴ Onwa mbụ dulewho l'ụkporo abalị l'abalị ẹnọ, mu kfuru l'aguga oke ẹnyimu Tigrisu. ⁵ Mu bya apalia ẹnya imeli, whua nwoke lanụ yeru uwe ọcha. Ọ bụru akpọ, e meru lẹ mkpọla-ododo rọru arọ b'o keru l'ukfu gude kebuta uwe iya. ⁶ Ẹhu iya l'akwọ mụrumuru g'ọo ẹwhuru, vu oke ọnu aswa, l'aza kirisolayitu; iwhu l'egbu iya whoowhoo g'ọo ebemu-igwe, ẹnya iya whẹ ẹbo-ẹbo l'ekekota iya vavava g'ọo ọku, l'enwu enwu; oshi-ẹka iya mēe oshi-ọkpa iya l'egbukaa maramara g'ọo ope, a hucharu ahucha, olu-okfu iya l'awhụ ẹwhu g'ọo okfu, a dū l'igwe ekfu.

⁷ Ọo mbẹdua, bụ Daníyelu kpụ bẹ whụru ọwhulenyanya ono. Ndu mu lẹ whẹ kpakọru nọdu ta awhụdu iya. Ọle oke egvu bẹ gudeshiru whẹ nụ, whẹ gbalaa je edomishia onwowhe. ⁸ Ọo ya bụ, whẹ gbakashihu haa mu nwẹkinyi mu, mu whụkota oke ọwhulenyanya ono. Ụvo ta aduhe mu, iwhe nwekputa mu ọkpobe enwekputa, ike dọ ẹbo gvụ mu. ⁹ Tọ dọ iya bụ, mu bya anụa olu-okfu iya. Nteke mu nuru olu-okfu iya, mu daa kpupyabe iwhe l'alí, mu ta amahẹ onwomu.

¹⁰ A bya akpa mu ẹka; kulia mu ekuli; ẹka mu yele ikpere ọkpa mu tuko nmakota mu kwekwekwe. ¹¹ Ọ sụ mu: "Gube Daníyelu, onye Chileke yeru obu yeshia ya ike, togbokwa nchị l'alí nụ okfu-a, mu bya l'ekfuru ghu. Gụ egbeshi egbeshi, nkele ọo ezhizhi b'e zhiru mu tẹ mu byakfuta ghu ntaa." Nteke o kfuru okfu ono yeru mu, mu gbeshi, ẹhu l'awhụ mu kpẹkpẹke.

¹² Ọo ya bụ, ọ sụ mu: "Ba atsushi egvu Daníyelu. Lẹ wata mbọku mbụ ono, i woru obu ghu zhia t'iwhe doje ghu ẹnya, bya ewozeta onwoghu alí l'iwhe Chileke ghu, eshi nteke ono bẹ Chileke nuru olu ghu, ọ bụru ekfufu ono, i kfuru nụ iya bẹ mu byaturu. ¹³ Onye ishi alí-eze ndu Peshiya bẹ kwachiru mu ụzo ụkporo abalí l'abalí lanụ. Ọle Máyikelu, bụ onye lanụ l'ime ndu bụ ishi ndu ishi bẹ gbataru mu nụ bya eyetaru mu ẹka. Ọo ya bụ, ọ parụ mu l'onye eze ndu Peshiya ono haa l'ẹka ono. ¹⁴ Iwhe mu byaru bụ tẹ mu mee t'o doo ghu ẹnya, mbụ iwhe l'e-me ndu nkeghu lẹ mgbe l'iwhe nkele ọo iwhe l'e-bekochaa mee l'atatiwhe b'í whụru l'ọwhulenyanya ono."

¹⁵ Nteke o kfuru mu iwhe ono, mu woru iwhe dẹ l'alí, daa shikfuu. ¹⁶ O noo ya, onye ọbu, dọ-zhiawho g'ọo madzụ bya akpaa mu ẹka l'ogboromonu. Mu saa onu wata okfu okfu; mu sụ onye ono, kfuru mu l'atatiwhe ono sụ iya: "Onye-nwe-mu nụ; ọwhulenyanya ono, mu whụru bẹ meekwaru, áwhụ byaru mu shii. Ntaa ta aduhekwa ụvo dọ mu nụ. ¹⁷ Onye-nwe-mu nụ, ụndẹ g'onye ozhi ghu l'e-me kfuru yeru ghu? Nkele ụvo ta aduhekwa mu ilile, tọ dọhe ume, mu kpakwadụ akpakpa owhe."

¹⁸ Tọ dọ iya bụ, onye ono, dọ-zhiawho g'ọo madzụ ono byakwa akpa mu ẹka ọdo, mu rọkota ume.

¹⁹ Ọ sụ mu: "Gube onye Chileke yeru obu yeshia ya ike, ba atsushi egvu. T'ẹhu dukwa ghu guu! Shihu ike! Obu eshia ghu ike!"

Nteke o kfuru mu nno, mu rọkota ume bya asụ iya: "Onye-nwe-mu, kfuru tųgbua nkele i mewaru; mu rọkota ume."

²⁰ Ọ bya asụ: "Ị marụ iwhe meru g'o gude mu byakfutashia ghu? Ntaa bẹ mu bya l'adawhu azụ je alwushi onye ishi ndu Peshiya whọ ọgu. Mu -lwugbugee ya, onye ishi ndu Giríku abya. ²¹ Ọle mu l'e-vuadaru ụzo karu ghu iwhe e deru l'ẹkwo ire-lanụ. Ọ tọ dukwa onye ọdo, l'eyeru mu ẹka tẹ mu lwụ-gbua onye ishi

ndu Peshiya ono, gbahalewho Máyikelu, bụ onye ishi unu.

11 Ọ bya ebe l'awha mbụ, Daríyosu onye Midiya wataru achichi; mbẹdua l'onwomu gbalihu yetaru iya ẹka; gbẹe ya ọkpu ike.

Eze ndu ọhuda mee nke ndu isheli

² "Ntaa bẹ mu l'e-kfuru ghu ire-lanụ. Ndu eze ẹto l'a-futafukwaa lẹ Peshiya. Onye ọwhu l'e-kwe whẹ ẹno l'a-kakota ndu ọwhua gẹ whẹ ha onweru iwhe. Ya eshita l'iwhe ono, o nweru gude nweru ike. Ya abya egude ike ono, o nweru kpalishia madzụ lile tẹ whẹ tsolahaa alí-eze ndu Giríku ọgu. ³ Nteke ono bẹ onye eze, ọkphehu dọ l'a-futa. Ẹka l'ọo-nọ achí l'a-pa ẹka shii, ya eme gẹ sọru iya. ⁴ Ọ watalẹwho achichi, alí-eze iya echikpohu, a bya ekekashia ya ụzo ẹno. Ọle ọ tọ dọdu ẹpa iya, l'ọo-laru, yebedua l'onwiya te enwehe ike lẹge o shi nweru iya. O noo nkele alí-eze iya bẹ l'aa-whota l'ukfu je anụ ndu ọdo.

⁵ "Eze ndu ọhuda bẹ ọkphehu l'a-dụ, ọle onye lanụ lẹ ndu ishi iya l'a-ka iya ọkphehu. Ẹka onye ono l'a-nọ achí l'a-pa ẹka shii. ⁶ A nọlewho awha olemole, whẹ abya atugba bụru nnanụ. Ada eze ndu ọhuda l'a-lakfu eze ndu isheli tẹ whẹ dọ lẹ mma. Ọle ọ tọ dọdu gẹ l'aa-nọ-beru ike, nwanyí ono nweru agvụ. Nwanyí ono mee jí iya mee unwu iya mee ndu dulahuru iya ibe jí iya mee nna nwuru iya nụ bẹ l'ee-gbukota egbu.

⁷ "E -megee bẹ abubu nwanyí ono l'a-futa bya anodu l'ozori iya. Ya awata ọlwushi ndu ojogu eze ndu isheli ọgu, shi nno bahụ l'ẹka a tųru o shihu ike. Oo-mee whẹ ome-l'iwhe, ya alwụ-gbua whẹ. ⁸ Ya egwotakota agwa whẹ, mee nteke whẹ gude ope wụa, mee arya, l'erekaa ire, e meru lẹ mkpọla-ọcha, mee nke mkpọla-ododo. Iwhe lile ono bẹ l'oo-gwotakota lashia Íjiputu. Ya abya anọ awha olemole haa ọlwushi eze ndu isheli ono ọgu. ⁹ Nteke ono bẹ eze ndu isheli ono l'e-je eswechita alí ndu ọhuda. Ọle ọ tọ dọdu gẹ l'ọo-nọ-beru ya alawhu azụ l'alí iya. ¹⁰ Unwu iya abya akwakọbe nke ọgu. Whẹ achikobe ikpoto ojogu, l'a-pa ẹka. Ndu ojogu ono awuru bya g'ọo utso bya eripyabe whẹ. Whẹ awubata lwua ọgu ono jeye l'ẹka a tųru o shihu ike.

¹¹ "Nteke ono bẹ eze ndu ọhuda l'a-tangirihu, gude ẹhu-eghughu jekfushia eze ndu isheli ọgu. Eze ndu isheli abya achikobe ikpoto ojogu, parụ ẹka gude bya. Ọle ndu ọhuda l'a-lwụ-gbule whẹ-e. ¹² A lwụ-gbugelewho ikpoto ojogu ono, eze ndu ọhuda egude iya kula-haa onwiya eku. Ya egbushia unukurunu ndu ojogu ono. Ọle ọ tọ dọ iya l'e-me iya t'ọ bụgbuwaruro onye ike kagezhia. ¹³ O noo nkele eze ndu isheli l'e-je achikobe ikpoto ojogu ọdo, l'a-kwata akwata ka nke mbụ whọ shii. A -nọlewho awha olemole, ya abyatashia ọgu ọdo; chiru ndu ojogu parụ ẹka yele ngwọgu bya.

¹⁴ “Nteke ono bẹ l'aa-ha l'igwe wulihu tso eze ndu ọhuda ọgu. Ndibe unu, bu ndu ọwhu l'eme ike ike ekwefukwaru iya whọ ike, nnta gẹ l'ee-shi t'ọwhulenyia ono vya, ọle ẹka l'e-gvuru whẹ l'alì. ¹⁵ Nteke ono bẹ eze ndu isheli l'a-bya egvushia ose-ọgu lẹ mkpukpu e gude mgbodo gbaa mgburumgburu, ya lwya ya lwuta. Ndu ojogu nke ndu ọhuda ta adu ike akfu-chi whẹ ọzo, ndu ojogu ọwhu, a pyiru ẹka hota ta adukwawho ike akfuru. ¹⁶ Onye ono, byaru iya ọlwushi ọgu ono l'a-nọ eme gẹ sọru iya, tọ du onye bya l'a-du ike kpọ iya iwhe. Ya anọdu noshia ike lẹ Alì-Ọma ono; ike l'oo-gude laa ya l'iyi adu iya l'ẹka. ¹⁷ Iwhe l'oo-whubelewho iwhe eme bu t'o gude ike, alì-eze iya l'owhu nweru gude bata. Yele eze ndu ọhuda abyakwa atugba buru nnanu. Ya ekuta ada iya lanu kee ya t'ọ lya, nke ọwhu l'oo-shi nno lwuta alì-eze ono. Ọle idzu ono, l'ochi te ereduru iya; tọo beru iya urwu. ¹⁸ Nteke ono bẹ l'ọo-dakọbe ghaaru ndu bu l'aguga eze-enyimu iwhe. Ya alwuta whẹ igweligwe. Ọle ọo onye ishi ndu ojogu lanu l'e-bekochaa buchia iwhe-iwhere ono, l'ooome ndu ọdo ono, mee t'iwhere ono bu-chiaru nkiya. ¹⁹ Nteke ono, ya abya adakọbe ghaa iwhe l'ẹka a turu o shihugee ike l'alì ẹka o shi. Ọle okfu l'a-kpọ iya, ya adaa daba l'ẹka l'ete awuhẹ iya ọdo.

²⁰ “Onye ọdo l'a-nọdu l'ozori iya abya afuta. Onye ọbu abya eye onye l'ana akiriko; t'o je anakoo ndu alì-eze ono ẹku whẹ. A -nolewho abali olemole, e gbua onye ono. E tee egbukwa iya l'ehu-eghughu, t'e gbu iya l'ogu.

²¹ “Onye ọdo, l'a-futa bya anọdu l'ozori iya bu onye l'adua iwhe a guberu iya, bu onye l'ete akwabẹ ugwu, gbaru onye eze. Onye ọbu l'e-gude ire-mechemeche gbebata bya anata alì-eze ono; nteke ndu bu iya nu zoharu ẹhu. ²² Ikpoto ojogu bẹ l'oo-me ozara-l'ukpo; whẹ aburu kpurupyata. Ya egbugee gbua onye ishi ogbandzu, whẹ gbaru. ²³ Yele iya l'a-gba ndzu lẹ whẹ l'a-tugba buru nnanu, ọle yebedua l'e-gude ugho eme iya iwhe. Ya achita ndu l'ete abaa nwishi yeru onwiya gude buru onye ike du. ²⁴ Oo-gbebata bya eswechita obodo, kagezhia onwe iwhe nteke whẹ zoharu ẹhu. Iwhe l'oo-me bu iwhe nna iya l'ete emejeeru; nna iya oche whẹ te emeje iya. Ya abya eworu iwhe ọ kwataru l'okwata, mee iwhe ọ lwutaru l'ogu, mee ẹku mmaanu ọdo keshiaru ndu whẹ l'iya li. Ẹka a turu o shigee ike bẹ l'ogbajeru ikumu ọgu. Ọle iwhe ono l'oo-me ta adudu gẹ l'oo-nọ-beru.

²⁵ “Oo-gude ndu ojogu, paru ẹka gbẹe onwiya okpu-ike, tsua ẹka l'obu jekfushia eze ndu ọhuda ọgu. Eze ndu ọhuda ono achita ikpoto ojogu, l'akpa ejo ike je awota iya ọgu ono. Ọle yebe eze ndu ọhuda ono ta adudu ike akporu akporu nkele aa-gbaru iya ejo ikumu. ²⁶ Ndu l'e-gbu eze ono bu ndu whẹ l'iya l'erigba nri. Ọ buru whẹ l'e-me ndu ojogu iya ozara-l'ukpo, gbua ndu ha l'igwe l'iwhe ọgu. ²⁷ Ndu eze labo ono, l'a-

nọ eri nri lẹ teburu lanu, whẹ agbaru ibe whẹ ejo ẹgò; adzuru ibe whẹ ejire. Ọle ẹka l'e-gvugeeru whẹ l'alì nkele oge nteke a tu-buru iya teke erwudua. ²⁸ Eze ndu isheli l'e-gude ẹku, paru ẹka lwawhu azu l'alì, o shi bya. Ọle iwhe l'a-bu obu iya bu tẹ ya mebyia ogbandzu, du nsọ. Oo-me iya g'ọ tuberu; nteke ono ya alashia alì iya.

²⁹ “Nteke a tu-buru iya rwulewho, ya eje eswechita alì ndu ọhuda ọdo. Ọle nke nteke ono ta aduhedu g'ọ du lẹ nke mbu. ³⁰ O noo nkele ndu Kítu l'e-gude ugbo-mini whẹ byakfutashia ya ọgu; obu echifu iya. Ya atsuhu whu azu, je atufuru ogbandzu ono, du nsọ ẹhu-eghughu iya. Ndu l'a-du iya l'obu nteke ono, l'oo-tsuhu whu azu ono bu, ndu l'aswa ẹka whẹ swaa okpa whẹ tukobe ogbandzu ono, du nsọ.

³¹ “Ndu ojogu iya l'a-wulihu wata omerwushi eze-ulo, duru Chileke nsọ mee ẹka a turu o shihu ike, whẹ ebuchia agwagwa ono l'aagwaje Chileke mbokumboku, bya edobe ejo akpamara ọla-l'iyi. ³² Oo-gude ire-mechemeche dota ndu mebyiru ogbandzu ono. Ọle ndu huberu Chileke whẹ ama l'a-kfuru kfushia ike kerafuru iya l'enyia.

³³ “Ndu maru agụ lẹ ndu nke Chileke l'a-kpọ-zhiru ikpoto madzu ọzo; a makwaru-a l'ee-megee gbua whẹ egbu, m'ọ bu kpoo whẹ oku, ndu ọwhu l'aa-kpu lẹ ndzu adu, ndu ọwhu l'ee-gwo iwhe whẹ tutua adu.

³⁴ Nteke ono whẹ l'ada bẹ l'ee-yeru whẹ ẹka nwanshi. Igweligwe madzu awuru bya lẹ whẹ l'etso whẹ, ọle et-sotso, whẹ l'e-tso bua t'ọ buru. ³⁵ Uwhodu lẹ ndu ono, maru agụ bẹ okfu l'a-kpokwa. Okfu ono, l'a-kpọ whẹ nu; bu t'e gude mee tẹ whẹ gbuchafu egbuchafu, a sachafu whẹ iwhe-du-ẹji, wofu whẹ ntupo l'ehu, jeye l'oge ikpazu nkele oge ikpazu ono l'a-byakwa nteke a tu-buru iya.

Eze, l'ekutse onwiya

³⁶ “Eze ono l'a-nolewho eme iwhe sọru iya. Ọo-nọdu ekutse onwiya ekutse, emee onwiya tẹ ya kakota iwhe bu agwa l'owhu shii. Ọo-nokwawho ekfu oke okfu, l'anwu ishi kpa, shii nno ekfubyishi Chileke ọwhu bu iya nwe agwa l'owhu. Iwhe l'ooome l'a-nolewho agaru iya jeye nteke oke ẹhu-eghughu Chileke l'e-kpukpushi iya. O noo nkele iwhe a tubuwaru atubu l'e-medzukota g'a tuburu iya. ³⁷ Eze ono ta abyadu l'agubekwadu agwa ono, shi lẹ nna iya whẹ iwhe ọdo, tọ bya l'a-gubekwadu agwa ono, laru unwanyi l'ehu iwhe ọdo. Ọ tọ du agwa, ọ bya l'agubekwadu iwhe ọdo, nkele oo-me onwiya tẹ ya kakota agwa lile ono shii. ³⁸ Agwa l'oo-nochia akwabẹ ugwu bẹ bu agwa ulo-mgbochi ẹka a turu o shihu ike, mbu agwa ọwhu nna iya whẹ l'amajee. O noo agwa, l'oo-gude mkpola-ododo mee mkpola-ocha akwabẹ ugwu ndono; gudekwawho ẹwhuru, vu oke aswa mee iwhe bu iwhe l'erekaa ire akwabẹ iya ugwu. ³⁹ Oo-keru ike yeru agwa, shi l'alì ọdo jeshia ọgu l'ẹka a

turu o kakota oshihu ike. Ndu huberu iya ama be l'oo-kwabę ugvu, paru eka apaa. Oo-me whę, whę aburu ishi ndu ha l'igweligwe, ya awashia ali nu whę, gude bua whę obunggo.

⁴⁰ "O -rwudelewho l'oge ikpazu, eze ndu ohuda et-sopyaa ya ogu. Eze ndu isheli achita ikpoto ugbo-inya, mee ndu l'agba inya, mee ikpoto ugbo-mini zhiru whaa je awota iya ogu ono. Ya abahu l'ali iya je eswechitakota iya, so-kputa whę g'oo eka utso gbaru. ⁴¹ Ya abahu le Ali-Oma je eswechita iya, gbushia igweligwe madzu. Oo so Edomu, mee Moabu, mee ndu ishi, l'achi Amonu be l'aa-nafuta l'eka iya. ⁴² Oo-machi eka iya dabę mba, du l'iche l'iche l'ehu; Ijiputu ta abya l'a-nahu iya. ⁴³ Eku mkpola-ododo ali Ijiputu, mee nke mkpola-ocha whę, mee iwhe lile, l'erekaa ire, du iya nu l'alwakota iya l'eka. Ndu Libiya mee ndu Itiyopiya anodukota iya le mkpula. ⁴⁴ Ole a nonyalewho, nzhi eshi l'uzo enyanwu-awata mee l'uzo isheli bya eyee ya egvu. Ya egude oke ehu-eghughu zhilihu jeshia te ya gbugbushia ikpoto madzu, mee te whę tohu. ⁴⁵ Eka l'oo-je akpobe agalagala ulo-ekwa onye eze bu l'eka nokahuru eze-enyimu yele eguru ugvu ono du nsọ ebo. Ole enya nyihujenu iya whọ, to duhenu onye bya l'agbataru iya nu.

Oge ikpazu

12 "Sua, o kwa nteke ono be Mayikelu, bu eze onye ishi ono, l'echę ndibe unu nche l'a-gbalihu. Nteke ono be iwhe-otsulanu l'a-du, mbu iwhe-otsulanu owhu, odu g'o bu iya l'eteke adujebua eshi nkeshi owhu mba ge mba ha wataru adudu byeye nteke ono. Ole o rwulewho nteke ono be l'aa-dzofuta ndibe unu, mbu iwhe bu onye a whuru ewha iya le Ekwo Chileke. ² Ikpoto ndu nwuhwaru anwuhu, mbu ndu e kpochiwaru eja l'e-tetakota. Uwhodu l'e-teta nodu ndzu jeye le tututu-mimimi; uwhodu eteta nodu onodu iwhe, buru ndu l'aa-no aso oyi jeye le tututu-mimimi. ³ Ndu maru agu l'a-no egbu zaaza g'oo iwhu akpamigwe. Ndu meru ikpoto madzu, whę buru ndu-du-chiriri eke zhizhii g'oo kpokponde jeye le tututu-mimimi. ⁴ Ole obu, gubedua, bu Daníyelu; kpuchikwaa iwhe e deru l'ekwo ono ekpuchi, gu emee ya iwhe-ohubama ge

l'oo-du jeye l'oge ikpazu. Igweligwe madzu l'e-tSORU agbawhe mbuda mbuda; whę -gbaru shia ibe iya owa, whę agbaru shia ibe iya owhu l'eka whę l'a-cho te whę kabaa omaru iwhe."

⁵ To du iya bu, mube Daníyelu bya elee enya whu umadzu labo odo ge whę kfuğbaaru. Onye lanu kfu ru l'aguga enyimu ono azu iya owa, onye owhu kfu ru l'aguga enyimu ono azu iya owhu. ⁶ Onye lanu l'ime whę tufulekwawho onu su nwoke whọ, yeru uwe ocha whọ, kfu ru l'eli enyimu ono su iya: "Oo nteke ole bu, a no-beru iya, oke iwhe-e, du-gee biribiri-a emedzuko-ta?"

⁷ Nwoke ono, yeru uwe ocha ono, kfu ru l'eli enyimu ono bya ewolia eka-utara iya yele eka-icha iya imeli. Mu nua g'o gude ewha Chileke ono, ndzu iya bu ndzu tututu-mimimi ria nte su l'oo awha eto le mkpirikpi be l'aa-nofua. L'oo nteke e gwegeruwho ndu nsọ ryaaryaa, ike ta aduhe whę, be iwhe ono l'e-medzuko-ta g'o ha.

⁸ Mu nuru iwhe o kfu ru, ole o to dokwanu mu enya. Mu jia su: "Onye-nwe-mu-nu-e, ooo zhia gunu l'a-bu mkpochi-ishi iwhe lile ono?"

⁹ O su mu: "Jeshia iwhe l'iije Daníyelu, o noo nkele okfu ono b'e kpuchiru ekpuchi, mewa iya iwhe-ohubama ge l'oo-du jeye l'oge ikpazu. ¹⁰ Igweligwe be l'aa-sachafu iwhe-du-aji, wofu whę ntupo l'ehu, bya eme te whę gbuchafu egbuchafu. Ole ndu ejo-ememe l'a-nolekwa-a eme ejo-ememe ge whę l'eme iya tugburu. O to dudu onye ejo-ememe, iwhe ono bya l'e-do enya m'oo onye lanu, obenu le ndu maru agu be l'oo-dokotagezhia enya ree ree ree.

¹¹ "Eshi nteke ono, e buchiru ogwa Chileke nteken-teke jeye nteke ono, e doberu akpamara ola-l'iyi ono; iwhe a nowaru bu: unu abali ugbo eto l'ukporo abali eno l'abali iri. ¹² Ehu-utso bu nke onye nodu ngaberu oge ikpazu ono, mbu onye no-kfu ru unu abali ugbo eto l'ukporo abali ishii l'abali iri l'ise ono.

¹³ "O buru nke gubedua; jeshia eka l'iije, te mkpakọ buru l'oge ikpazu ono. Awaha-nka-ezekuna ghu l'abyakwa; o rwulewho l'oge ikpazu, gu eteta bya anata obunggo ghu."

Hosíya

1 Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru Hosíya nwa Beri. Nteke o kfuru iya okfu ono bẹ bụ nteke Uzáya, Jótamu, Éhazu ọwaa Hezekáya shi bụ-geeru eze l'achị ndu Juda l'ẹhu l'ẹhu, mękwawho nteke Jerobowamu nwa Jowashi shi bụru eze l'achị ndu Ízurelu.

Nyee Hosíya yẹle ụnwu iya.

² Nteke Onye-Nwe-Ọha wataru oshi l'onu Hosíya ekfu okfu bẹ Onye-Nwe-Ọha sụru iya: “Je je aluta nwanji, l'agba okpara, gu anwushia unwegirima, a gbataru l'okpara, nkele ndu alı-a bẹ l'agbanuka okpara, whẹ shiwaa nno lufu mube Onye-Nwe-Ọha l'eka.”

³ Tọ du iya bu, Hosíya jenu je aluta Goma bu nwada Dibulayimu. O tsuta ime nwuru iya nwa nwoke.

⁴ Onye-Nwe-Ọha bya asu iya: “Ewha, l'ji-gu nwata ono bu Jezerelu, o noo nkele o to duhedu ge l'aa-nobekwadu, mu agwata ndu onu-ulo Jehu ugwo ochi ono whẹ gburu le nsuda Jezerelu, bya emee t'alı-eze ndu Ízurelu chihu. ⁵ Mboku obu bẹ mu l'a-nodu le nsuda Jezerelu nyajishia akfu ndu Ízurelu wushi.”

⁶ Goma bya atsuta ime odo nwua nwa nwanji. Oo ya bu, Onye-Nwe-Ọha su Hosíya: “Ewha, l'ji-gu iya bu Loruhama, o noo nkele mu te egoshihedu ndu Ízurelu n-yemobu odo, mu ta abya l'a-gubaaru whẹ nvu odo.

⁷ Ole ndu nke Juda bẹ mu l'e-goshi n-yemobu, dzofuta whẹ. Adzofuta, mu l'a-dzofuta whẹ ta abukwa akfu bẹ mu l'e-gude dzofuta whẹ, to bu ogu bẹ mu l'a-lwu gude dzofuta whẹ. Tọ bu inya-ogu, m'ọ bu ndu l'agba inya-ogu bẹ mu l'e-gude dzofuta whẹ. Onye l'ee-shi l'eka iya dzoo whẹ bu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke whẹ.”

⁸ O noo ya, o nafulewho Loruhama onu l'era, mbu Goma, o tsuta ime odo nwua nwa nwoke odo. ⁹ Oo ya bu Onye-Nwe-Ọha su: “Ewha, l'ji-gu iya bu Lowami, o noo nkele unu ta abuhakwa ndibe mu, mu ta abuhe Chileke unu.

Ee-megee dobewhu ndu Ízurelu azu l'onodu whẹ

¹⁰ “Ole e -megee bẹ ndu Ízurelu l'a-hakwa g'oo eja, du l'aguga eze-enyimu, l'ete abyaa l'atukota erwa iya atutu, t'a bya l'agukota iya ogu. Oo l'eka ono a suru whẹ: ‘Unu ta abuhakwa ndibe mu,’ bẹ l'ee-megee nodu kua whẹ unwu Chileke owhu, no ndu.’ ¹¹ Nteke ono bẹ l'ee-me te ndu Juda mee ndu Ízurelu tugba buru nnanu odo, whẹ ahofuta onye lanu, l'a-buru whẹ ishi.

Whẹ abya eshi l'alı ono lwakota, nkele mboku nke Jezerelu ono l'a-buru oke uboku.

2 “Unu kua unwune unu nwoke 'ndibe mu,' unu ekua unwune unu nwanji 'ndu mu yeru obu.’

Ndu Ízurelu whẹ le Goma no l'oshi lanu l'ori ogori

² “Baaru ne ghu mba, baaru iya mba, nkele o to buhedu nyee mu, mu ta abuhe ji iya. Baaru iya mba t'ofu umere nwanji-okpara ono du iya l'iwhu, ya ewofu umere nwanji ogori ono du iya l'obu. ³ Odua bẹ mu l'a-lafukwa iya iwhe o ye l'ẹhu gbabe iya oto, ya agbaru oto g'ogba iya mboku, a nwuru iya. Mbụ le mu l'e-me iya, ya egheru jatoo g'oo echi-egu alı okponku, l'adua iwhe du iya nu; mu emee t'ọ buru egu mini l'e-gbu iya.

⁴ Mu te egoshikwa n-yemobu l'ẹhu unwegirima iya, o noo le whẹ bu unwegirima a gbataru l'okpara. ⁵ Ne nwuru whẹ nu bẹ gbaru okpara; g'o gude tsuta ime whẹ buru iwhe iwhere iya du. Nkele o shi asuje le ya l'a-kfu-tSORU ndu whẹ l'ia l'eshi onya woru onwiya togboru whẹ, nke owhu whẹ l'a-nọ anu iya nri, anu iya mini, anu iya eji-aturu, anu iya ekwa-ocha, anu iya mmanu-ehuhu, anu iya iwhe-angungu.

⁶ “O noo iwhe meru g'o gude mu je l'e-woru ogvul'uke to-chishiaru iya echi-uzo. Mu atua mgbodo gude tuburu iya ye t'ọ bu whu uzo, l'oo-shije lufu alufu.

⁷ Ndu ono, whẹ l'ia l'eshi onya ono bẹ l'oo-nọ achikfu achikfu, ole o to byadu l'a-chikfuta whẹ. Ya achoo uzo l'oo-shi whua whẹ, ole o to byadu l'a-whu whẹ. O noo nteke l'oo-ghaa rii su t'ia lakfuwhu ji ivuruzo, o luru azu, nkele nteke o shi alu onye ono shi karu iya mma karu ntaa.

⁸ “O to madu l'oo mu shi anuje iya witi yele mme vayinu owhuu mee mmanu olivu, t'ọ ma l'oo mu shi anuje iya mkpola-ocha yele mkpola-ododo ono, whẹ wotaru gude eme nke agwa Balu. ⁹ O noo iwhe meru g'o gude mu je l'a-natawhu iya witi mu ono azu, m'ọ chalewho; natawhu iya mee owhuu mu ono azu me oge iya rwulewho. Mu anata iya eji-aturu mu; nata iya ekwa-ocha mu ono, mu nuru iya t'ọ weje haa ogba oto. ¹⁰ Ntaa bẹ mu bya l'a-gbabe iya oto l'iwhu ndu obu, whẹ l'ia l'eshi onya te whẹ whuta iya ejo orwu l'ẹhu; ya eje aadu onye l'a-nafuta iya l'eka mu.

¹¹ Emereme lile l'onoje eme, mee oge, l'oorije l'awha g'awha ha, mee oori onwa-owhuu ya, mee ori-oge mboku-otuta-ume iya, mbu-zhia oge ono, a tuburu

atụ-bu l'oorije, bẹ mu l'e-me ya abụru kperemu. ¹² Mu l'e-mebyishi mgbu vayịnu iya, mebyishia figu iya, bụ ọwhu ọbu ọ sụru l'ọo iwhe ndu whẹ l'iya l'eshi ọnya gude kfua ya ụgwo. Ẹka ono bẹ mu l'e-me ya abụru ẹgbudu; anụ-ẹgbudu avua ya l'akpaa. ¹³ Ujiku olemole ono, ọ kpọru ụnwù isensu ọku nụ Bálu bẹ mu l'a-hùkō-ta iya àhùhù iya. Je akpaa l'ujiku ole, o yeru eregedenchi, mée ụnwu aka ọdo, e gude achọ mma kfu-tSORU ndu whẹ l'iya l'eshi ọnya, shi nno nyazọo mu; ujiku olemole ono bẹ mu l'a-hùkōta iya àhùhù iya." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Onye-Nwe-Ọha l'egoshi n-yemobu l'ẹhu ndibe iya

¹⁴ "O noo iwhe meru g'o gude mu l'eme tẹ mu rali-taru iya ntse. Mu l'e-me tẹ mu rata iya bahụ l'echi-egu, tọ nwẹhu kfuru okfu yeru iya. ¹⁵ Ọo l'ẹka ono bẹ mu l'a-nọdu nụ-whu iya mgbu vayịnu iya azụ. Mu emee tẹ Nsụda Akọru bụru ẹka ẹnya iya l'a-dụ. Ọ bụru ẹka ono bẹ l'ọo-nọdu kweta nkemu g'o shi kweta iya, nteke ọ bụ nwamgboko, mbụ g'o shi kweta iya nteke ono, o shi l'alị Íjiputu afuta.

¹⁶ "O noo mbọku l'ii-beko kua mu ji, l'alụ ghu nụ. I tii kubahedua mu Bálu ghu ọdo. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹⁷ O noo nkele mu l'e-me t'ẹwha Bálu be eshihe iya l'ọnu futa ọdo, ya eje akpọhe ẹwha mu l'ẹnwa ọdo.

¹⁸ "O noo mbọku mu l'a-gbarụ gụ l'anụ-ẹgbudu, mée ẹnu, l'ewhe l'eli, mée anụ, l'awụ l'ẹwho ndzụ ndono. Mu emee t'ogba akfụ, mée ogbu mma, mée ọlwu ọgu ba aduhe adudu owu l'alị ono, nke ọwhu whẹ l'azeje azee, egvu eje anọ atsụ whẹ.

¹⁹ "Mu l'a-lụ ghu gụ abụru nyee mu jeye lẹ tututu-mjimi.

Mu l'a-lụ ghu goshi ghu lẹ mu bụ onye dụ chiriri, bụru onye ikpe iya kfuru nhamunha.

Mu l'e-ye ghu obu, awọru ghu imiko.

²⁰ Mu l'a-lụ ghu goshi ghu lẹ mu bụ onye ire-lanụ.

Ọo ya bụ, gụ marụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha."

²¹ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ:

"Mbọku ono bẹ mu l'a-za akpamigwe oku.

Akpamigwe aza mgboko oku.

²² Mgboko aza iwhe e meberu l'alị oku, za mmee ọwhúú mée mmanụ ólivu oku, ndu ono aza Jezerelu oku.

²³ Mu abya adzabẹ whẹ adzabẹ g'ọo oshi l'alị ono.

Mu l'e-goshi n-yemobu mu l'ẹhu whẹ, mbụ l'ẹhu ndu ono, mu shi sụ lẹ mu te eyedu obu.

Ndu ono, mu shi sụ lẹ whẹ ta abudu ndibe mu bẹ mu l'a-sụ lẹ whẹ bụwaa ndibe mu.

Whẹbedua l'onowhe asukwanu lẹ mu bụwaa Chileke whẹ."

Hosíya yẹle nyee ya doshiru

3 Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya asụ mu: "Tug-bua je egoshi nyee ghu l'i yeru iya obu ọdo. A makwaru-a l'onye ọdo bẹ yeru iya obu; l'oori ogori. Yee iya ro obu ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha yeru ndu Ízurelu; a amakwaru-a lẹ whẹ ghakoberu gwalahaa agwa, bya aswọbe ẹnya lẹ nri, a gwaru l'iwhe."

² Mu tugbunua je agbata iya agbata. Iwhe mu gude gbata iya bụ mkpọla-ọcha, dụ shekelu iri l'ise yẹle ẹkpa balị l'ugvu iya. ³ Ọo ya bụ, mu bya asụ iya: "Nọpyabekwa anọpyabe tẹ mu lẹ ghu buru nọ ọdu. Gụ ahaa ọgba ọkpara, haa ọkpa lẹ nwoke ọdo; mbẹdu l'a-nọdulewho nọ-turu ghu." ⁴ O noo gẹ ndu Ízurelu l'a-nọdu, whẹ eje enwe onye l'a-bụ eze whẹ; whẹ eje enwe onye l'a-bụ onye ishi whẹ; whẹ eje agwa iwhe; whẹ eje enwe ẹwhuru dụ nsọ; whẹ eje enwe uwe ifodu; whẹ eje agwọ ọgvu. ⁵ E -megee bẹ ndu Ízurelu l'a-dakọbe lwawhu azụ wata ọcho Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke whẹ, wata ọcho onye eze whẹ, bụ Dévidi. L'oge ikpazụ bẹ whẹ l'a-whuru godogodo byakfuta Onye-Nwe-Ọha bya anata ọnu-ọma shi iya l'ẹka.

Ikpe a nmaru ndu Ízurelu

4 "Unu nkwaa okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu, unubẹ unwu Ízurelu, o noo nkele Onye-Nwe-Ọha l'ekukwa ndu bu l'alị-a ikpe asuje l'ọ tọ dudu onye ọwhu, e gude ire iya ẹka; n-yemobu ta adu iya; tọ dụ onye maru Chileke l'alị-a kpaawhu. ² Iwhe dụ iya nụ bụle-who mburonu, mée ọdzu ejire, mée ogbu ọchi, mée ozhi oshi, mée ori ogori. Ọlewho lẹ whẹ sụru onowhe l'ẹka nahụ. A -nọdu lẹ whẹ gburu ọchi ọwa, whẹ egbukwase ọdo. ³ Ọo ya meru alị-a l'owhu l'agụ áwhụ. Iwhe bụ ndu bukota iya nụ l'alakaa mii mii. Anụ-ẹgbudu, mée ẹnu, l'ewhe l'eli, mée ẹma, bu l'enyimu l'anwushihu anwushihu l'alị-a.

Ikpe a nmaru ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke

⁴ "Ọle ọbu, t'ọ bọ dukwa onye l'e-ku ibe iya ikpe, ya eje adukwa onye okfu l'a-duru yẹle ibe iya. Ndu mu lẹ whẹ nwe okfu nwẹkiya lẹkwawho unubẹ ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke. ⁵ Unu l'anoje ada igbu-wewee eswe l'enyashi. Ndu nkfuchiru Chileke tsokwaruwho unu ada igbu-wewee. Ọo ya bụ lẹ mu l'a-la ne ghu bụ Ízurelu l'iyi. ⁶ Iwhe ndibe mu gude ala l'iyi bụ, l'ọ tọ dudu iwhe whẹ maru. Eshi-ọwhu unu jikaru l'unu ta amadu mu, o nokwawho gẹ mbẹdua jikaru unu sụ l'unu ta abuhedu ndu l'agbaru mu eja. Eshi-ọwhu unu l'agubee iwu Chileke unu iwhe, o nokwawho gẹ mbẹdua l'ẹte agubee unwu unu iwhe ndono.

⁷ "Ọbuje ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke ka shii eje eje, whẹ aka ome iwhe-dụ-ẹji eje eje l'ẹka mube Onye-Nwe-Ọha nọ. Mu l'a-gbanwe ugwu ono, l'aakwabẹ whẹ,

dobechia whẹ l'ọnodu iwhe. ⁸ Iwhe whẹ l'aga mkpa iya bụ ori iwhe ndibe mu gude gbaa ẹja iwhe-dụ-ẹji, whẹ metaru. Ọo ya meru iwhe l'anoje atsọ whẹ pyoo bụru tẹ ndibe mu meje ejo-iwhe. ⁹ Ọo ya bụ l'ọo iwhe e meru ndu madzụ mmaka bẹ l'ee-me ndu l'agbajẹ ẹja nù Chileke. Mu l'a-tụko whẹ nù áwhụ iwhe ono whẹ l'eme; mu akfụa whẹ ụgwo iwhe whẹ l'eme. ¹⁰ Whẹ l'eri nta ria imo ẹwho ta abyadụ l'e-ji whẹ. Whẹ agbaa ọkpara, nke ukfu mée nke nta, whẹ agbarụ ẹka nwa. Mk-pata iya abụru lẹ whẹ lufuru l'ẹka Onye-Nwe-Ọha.

¹¹ “Ọgba ọkpara, mée ọngu akahụ mmée yele ọngu mmée ọwhúú bẹ mewaru ẹgò swehu ndibe mu. ¹² Ọ bụru ntẹkpe a pyiru l'oshi bẹ whẹ l'ejeje ọkpata ishi iwhe. Mbụ l'ọo nnata ogbogoro oshi bẹ whẹ l'ejekfujẹ t'ọ kfuru whẹ iwhe whẹ l'e-me. Iwhe dusweru whẹ nù bụ ọgba ọkpara, whẹ shiwaro nno dụ tuwhu-tuwhu-tuwhu l'iwhu Chileke. ¹³ Whẹ l'etsojeru agwa iwhe l'eli ugvu, akpọ-whẹ ngwo-ẹja ọku lẹ mgbogidi mgbogidi, mée l'ukfu achị, mée l'ukfu oshi ọpupa, mée l'ukfu oshi terebinti, bụ oshi aguguru iya l'aduje ree l'ẹhu. O noo g'ọ gude ụnwada unu wụru wụba l'ọgba ọkpara, ụnwanyi unu l'alụ alụlu wụba l'ori ogori. ¹⁴ Mu ta àhụk-wa ụnwada unu àhụhù ọkpara whẹ l'agba. Mu ta àhụ ụnwanyi unu l'alụ alụlu àhụhù ogori whẹ l'eri, o noo nkele unubèdua, bụ unwoke whẹ l'anojekwawho akpa l'ụnwanyi ọkpara gẹ dụ unu mma, mbụ l'unu l'ụnwanyi ọkpara ọlo-agwa l'anọduje agwakọ iwhe. Ndu ẹgò sweru bẹ l'a-buru ọla-l'iswi.

¹⁵ “G'unu l'agba ọkpara g'unu l'agba iya, unubẹ ndu Ízurelu, tẹ ndu Juda be eyekwa iya ẹka. Unu be ejekwa mkpukpu Gílugalú. Unu be ejekwa mkpukpu Bẹtu-avenu je ọgwa iwhe. Unu ba agụkwa ẹnwa sụ: ‘Onye-Nwe-Ọha vuru-a ishi iya g'ọ vu iya!’ ¹⁶ Gẹ ndu Ízurelu kweru kpọkponyi g'ọo nwada-eswi, ʔndenu gẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-shi echehunu whẹ g'ọo onye l'eche ụnwu-aturu l'ẹka irwu ẹwu dụ? ¹⁷ Ndu Ífuremu bẹ whẹ l'agwa sweepwaru onwowhe gbagbadj. Unu haa whẹ tẹ whẹ je njere whẹ. ¹⁸ Ọobuje whẹ -ngụ-jigee mmée ishi, whẹ l'ọgba ọkpara whẹ emelaha. Mbụ ndu bụ ọnodu iwhe bẹ whẹ hataru karu ugvu. ¹⁹ Ọo uburu-aga l'e-megee bya ezhikota whẹ, iwhe aburu nke whẹ l'iwhe ono, whẹ l'agwa ono.”

5 “Unu nụkwaa iwhe-e, unubẹ ndu l'agbajẹ ẹja nù Chileke! Unu ngabekwa nchi, unubẹ ndu Ízurelu! Unu gebekwa nchi, unubẹ ndibe eze! Ikpe nmaakwaru unu, nkele unu bụ ọnya, a gbaberu lẹ mkpukpu Mizupa; unu bụru ụgbu e geru l'ugvu Tebọ. ² Ndu ono, kwefuru ike ono bẹ yemiakwaru ishi eyemi l'ogbu ọchi. Ọle mu l'a-nụkwanu whẹ áwhụ gẹ whẹ hakọta. ³ Ndu Ífuremu bẹ mu makotaru gẹ whẹ dụ dụ. Ndu Ízurelu te edomikotadu onwowhe l'ẹka mu nọ. Unubẹ ndu Ífuremu, ntaa bẹ unu bya agbalaha ọkpara. Ndu Ízurelu bẹ mebyihuakwaru emebiyihu.”

Hosíya l'ekfu t'a ba agwashị agwa

⁴ Ejo-iwhe, whẹ l'emegbabe te ekwedu haa whẹ tẹ whẹ lwakfuta Chileke whẹ. Ọgba ọkpara bẹ nawaru whẹ ẹvu, o mee whẹ ta ama onye Onye-Nwe-Ọha bụ. ⁵ Ndu Ízurelu bẹ ekuku whẹ l'eku onwowhe l'agba ẹka-ebe gẹ whẹ gbaru. Iwhe-dụ-ẹji ndu Ífuremu l'emegbabe l'emeje, whẹ ada igbu-wẹewee. O nokwawho gẹ ndu Juda l'a-noje ada igbu-wẹewee ndono. ⁶ Whẹ l'ewuta aturu whẹ mée eswi whẹ jee lẹ whẹ l'a-cho Onye-Nwe-Ọha, ọle whẹ ta awhudu iya, nkele o selawaru azu l'ẹka whẹ nọ. ⁷ Whẹ te ekwedu tẹ Onye-Nwe-Ọha gude ire whẹ ẹka. Ụnwegirima, whẹ zushiru ta abudu whẹ yeshiru ime whẹ. Ọnwa ọwhúú, l'ejẹ abya bẹ whẹ l'iwhe whẹ kọru l'alị whẹ l'a-tụkwa bụru kpukpuru-swoo.

Ọgu, daru ndu Juda whẹ lẹ ndu Ízurelu

⁸ “Unu jekwa egbua opu-ọgu lẹ mkpukpu Gibyiya. Unu awhua ụpyi-ọgu lẹ mkpukpu Rema. Unu chikwaa mkpu ọgu lẹ Bẹtu-avenu. Unubẹ ndu Bénjaminu, ngwa unu wulihu jeshia. ⁹ Ẹgara l'a-kfụ l'alị ndu Ífuremu mbọku, l'aa-nụ whẹ áwhụ. Iwhe-e mu l'ekfuru ikfu g'ikfu ha lẹ Ízurelu bụkwa iwhe mefutaje nụ.

¹⁰ “Ndu ishi ndu Juda bẹ l'eme g'ọo ndu l'anoje awhọ ẹkpè e gude kpa a oge-alị. Mu l'e-kpukpushi whẹ oke ẹhu-eghughu mu t'ọ sọru g'ọo mini sọpyabe whẹ.

¹¹ Ndu Ífuremu bẹ nọkwa lẹ mkpamehu. E gudewaa l'ikpe nmaru whẹ nù egwe whẹ aryaka eryune. Iwhe kparu iya nù bụ lẹ whẹ suru l'ẹka ishi whẹ l'a-la bụ l'iwhe-mmaanụ. ¹² Mu nọ l'ime ndu Ífuremu atapyashi whẹ g'ọo ẹka-mkpu, mu nọdu l'ime ndu Juda eme tẹ whẹ l'erwe urwe. ¹³ Nteke ndu Ífuremu whuru ẹhu, l'eme whẹ nù, ndu Juda bya awhua ọnya, l'aba whẹ nù, ọo ya bụ ndu Ífuremu jeshia Asiriya oku ọkalibe onye eze ẹka ono t'ọ bya eyeru whẹ ẹka. Ọle onye eze ono ta adudu ike mee tẹ whẹ mehu. Tọ dụ ike mee t'ọnya ono l'aba whẹ nù kpọhu. ¹⁴ Sụ, mu l'a-furu ndu Ífuremu g'ọo oduu-gburu-agụ. Mu afuru ndu Juda g'ọo oke oduu-gburu-agụ. Mu l'a-lajashị anụ whẹ nwirinwiri jeru hutushia. Mu menyaa emenya gụ-lia whẹ, bẹ l'otoo dudu onye l'a-dụ ike anafu whẹ l'ẹka mu. ¹⁵ Mu l'a-lawhu azu l'ọnodu mu je anọ-kirishia jeye nteke whẹ l'e-kweta l'ikpe nmaru whẹ, whẹ awata mu achọcho. Whẹ l'a-nodu l'iwhe-ọtsulanu chọshia mu ike.”

Ízurelu te ekwedu daa onwowhe uta

6 “Unu bya t'anyi lakfuwhu Onye-Nwe-Ọha azu, l'ọkwa iya bẹ lajashiru anyi nwirinwiri-a, nke ọwhu l'oo-me t'anyi mehu. O chitaru anyi tuta, o je l'e-gude iwhe kechia anyi ẹka o chibashiru anyi ọnya l'ẹhu.

² Ujiku labọ ntaa bẹ l'oo-me t'anyi gbakerehu. Abalị ẹto ntaa bẹ l'oo-dobewhu anyi azu l'ọnodu anyi, nke ọwhu

anyi l'íya l'e-buru. ³ Unu t'anyi marụ Onye-Nwe-Qha. T'anyi sebaje g'anyi l'e-shi marụ íya. Qo egube ono chi l'asahuje l'utso bu g'abiyaba íya l'a-dụ. Qo buru egube ono igweli l'abyaje mini le mgboko l'udzumini bu ge l'ọo-byakfuta anyi."

⁴ "Unubẹ ndu Ífuremu, ọo ọnu bẹ mụbe Onye-Nwe-Qha gude unu eme? Unubẹ ndu Juda, ọo ọnu bẹ mu gude unu eme? N-yemobu unu dukwa g'ọo imó utso, mbu g'ọo iji daru le gegerere-utso, l'adua iwhe atahu íya bu. ⁵ Qo ya meru g'o gude mu gude ndu nk-fuchiru gbutsua wẹ l'ukfu. Qo okfu onu mu bẹ mu gude whu wẹ awuhwu. Ikpe, mu l'ekpe wẹ l'eke wẹ vaavaa l'ehu g'ọo enyanwu. ⁶ Iwhe l'agu mube Onye-Nwe-Qha bu t'unu mejeeru madu obu-imiko, o to budu t'unu gwaje mu agwagwa. Iwhe du mu ree bu t'unu maru Chileke, o to budu t'unu kpokotaje ngwo-eja oku nu íya.

⁷ "Qo kwa egube Adamu mebyiru ogbandzu mu bẹ wẹbedua mebyiru ogbandzu, mu le wẹ gbaru. Wẹ te ekwe te mu gude ire wẹ eka. ⁸ Giledu bu mkpukpu ndu ejo-iwhe jiru pyimu. Iwhe e tekashiru le mkpukpu ono bulewho mme ndu e gburu ochi wẹ. ⁹ Qo ge ndu abalidegvu l'egepajeru kwaberu madu bu ge ndu l'agbaje eja nu Chileke l'anoduje ege onye wẹ l'e-buta ejo ebuta. Wẹ l'anoduje l'echi-uzo, e shi eje mkpukpu Shékemu egbu ochi. Qo to dudu egube njo, wẹ m-whodoru. ¹⁰ Qo l'ozo-ulo Ízurelu bẹ mu whuru iwhe l'anwu ishi kpa. Qo l'eka ono bẹ ndu Ífuremu no agba okpara, ndu Ízurelu shi nno merwushia onwowe.

¹¹ "A -bía l'ehu unubẹ ndu Juda; a tuakwaru onu mboku l'aa-kpa unu g'ọo onye l'akpa ji.

"Nteke ono bu nteke mu l'e-dobewhu ndibe muazu l'onodu wẹ.

7 "Nteke mu shi eme te mu mee te ndu Ízurelu mehu l'iwhe l'eme wẹ nu, bẹ ejo-iwhe ndu Ífuremu l'eme shi avo-lihuje see mu l'iwhe.

O nokwawho g'ejo-ememe ndu Sameriya shi avo-lihuje.

Wẹ l'anoje eme wuru-wuru.

Ndu oshi ono l'etsufuje ulo madu bahu.

Ndu abalidegvu ono l'ekechije madu l'echi-uzo ananfụ.

² Uche wẹ teke anonyabuedua koro wẹ l'ejo-iwhe ono,

wẹ l'emegbabe bẹ mu nyatakotaru.

Iwhe-du-eji ono wẹ l'eme bẹ yebutawaru wẹ nu.

Ntekenteke bẹ loogbuje teterete nodu mu l'iwhe.

Aagba ejo ikumu l'ibe eze

³ "Ejo-ememe ono wẹ l'eme bẹ l'anoje atso onye eze wẹ utso. Ejire ono wẹ l'adzu l'atsö ndu ishi wẹ utso.

⁴ Ge wẹ ha l'erikota ogori. Egu te wẹ ria ogori l'anoje

enwu wẹ whuruwhuru l'ehu g'ọo oku mbali. Oku mbali bẹ onye gude íya eghe buredi te enwezhiedu íya oku enwezhi, wata nteke o shi ogwo utu buredi ono jeye nteke o koro eko. ⁵ Mboku onye eze anyi l'eri iwhe bẹ ndu ishi l'anguta-gejee mme jeye enya ekee wẹ vaa. Eze ye ndu njamu-ewenu l'atukoje emekaa irogiri. ⁶ Obu wẹ l'aduje g'ọo eka a kporu oku uzu me wẹ gbade waa ejo ikumu. L'enyashi mbokumboku bẹ ehuru l'anoje egu wẹ damudamu. A futu l'utso wẹ avoru oku ghua ehuru.

⁷ "Ge wẹ ha bẹ ehuru-eghughu wẹ l'anoje evo chichichi g'ọo oku uzu. Wẹ l'egudeje ehuru-eghughu gbushia ndu ishi l'achí wẹ nu. Wẹ l'aha ndu eze wẹ nnanu nnanu akpamishi, to du ge wẹ ha ryakuru mu nu te mu gbataru wẹ.

Ízurelu ye ndu mba odo

⁸ "Ndu Ífuremu bẹ wẹ le ndu mba odo gharu eghirigha. Ndu Ífuremu bẹ duwaa g'ọo akara, gheru ibe lanu ibe lanu. ⁹ Ndu oha odo to nwehu ami okpehu wẹ woowo, wẹ ta ama. Ishi l'achakotawaa wẹ ewo ewo, wẹ ta ama. ¹⁰ Ekuku ono ndu Ízurelu l'eku onwowe bu-gekwa iwhe l'agba wẹ ejo eka-ebere. Ole wẹ ta akpadu ishi te wẹ lwakfutawhu Onye-Nwe-Qha, bu Chileke wẹ azu, wẹ ta akpa ishi te wẹ cho ya. ¹¹ Ífuremu bẹ l'ebewhe g'ọo ndo. Qo bu onye iberibe l'ete enwee uche. O bekoru ndu Íjiputu ntaa, ntaantaa ya ebekoru owhube ndu Asiriya. ¹² Eka wẹ l'eje eka wẹ l'eje, bẹ mu l'a-gha ugbu mu gude nwukoo wẹ g'ọo onye nwukoru enu, l'ewhe l'eli. Mu ahua wẹ ahuhuhu ejo-ememe ono wẹ l'eme.

¹³ "Nsho wẹ, nkele wẹ lufuru l'eka mu jewhushihu. Ola-l'iswi bukwaru nke wẹ, nkele wẹ kwefuru mu ike. Mu shi eme te mu gbafuta wẹ. Ole wẹ l'anoje adzushi ejire atukobe mu. ¹⁴ Akpo-ku, wẹ l'akpo-ku mu te erwudu wẹ ohu ewho. Qo zhiawho ekwa witi ye l'ekwa mme vayinu ohu bẹ wẹ l'azeje l'iwhe-azeje wẹ araru mu, egubashi onwowe onya l'ehu. Ole wẹ kwefuru mu ike. ¹⁵ Qo mbdua bẹ zuru wẹ nu, mee t'ike du wẹ. Ole ogbee buru ejo idzu bẹ wẹ l'anoduje achiru mu. ¹⁶ Onye wẹ gharu ihu ta abudu Okalibe-Kangokotaru-Nu. Wẹ l'atuwhu onwowe atuwhu g'ọo akfu, l'adua ree. Ndu ishi wẹ bẹ l'ee-gude ogu-igba gbugbushia, o noo nkele ejo-okfu l'es-hije wẹ l'onu afushi. Ndu alí Íjiputu achia wẹ kifirik-firi."

Iwhe-du-eji ndu Ízurelu meru

8 "Unu yekwa opyi-oku l'onu, nkele ugo beekwaru le mgbagbu l'eka ozo-ulo Onye-Nwe-Qha no. Iwhe kparu íya nu bu le ndu Ízurelu bẹ mebyiru ogbandzu mu, kwekafu ike le wẹ te edobedu iwu mu. ² Ndu Ízurelu l'aryakuje mu su: 'Gube Chileke anyi, o kwa ghu

bẹ anyi maru!'³ Ndu Ízurelu bẹ jikaru iwhe dụ ree; ọhogu jekwanu l'e-rwuta whẹ ọso.

⁴ "Whẹ ọtataru ndu l'a-bụ eze whẹ; tọ bụ mu b'o shi l'ẹka. Whẹ ọta ndu l'a-bụ ishi whẹ, whẹ te eme tẹ mu maru. Whẹ gude mkpọla-ọcha mee mkpọla-ododo, whẹ nweru kpụshia agwa gwalahaa, o jekwanu l'a-la whẹ l'iyi. ⁵ Unubẹ ndu Samériya; agwa nweswi unu ono bẹ mu l'ago-whukwa ago-whu. Ehu-eghughu mụbe Onye-Nwe-Ọha bẹ nwuhwakwaru ọku l'ẹhu unu. Ọo nteke ole bẹ unu l'a-nonyaa unu aburu ndu ẹka dụ ọcha? ⁶ Ọo l'ẹka unubẹ Ízurelu bẹ agwa nweswi ono shi. Onye meru iya nụ bụ onye l'eme nka. Ọ tọ kwa iya bụ Chileke. Agwa nweswi Samériya ono bẹ l'ee-tsu ryaaryaa. ⁷ Ọo whẹwhere bẹ whẹ kuru g'ọo onye kuru akpuru iwhe, whẹ jekwanu l'a-wọta iya uburu-aga. Akpe whẹ ta abyadu l'a-whọta ishi, to ye mebyi. Ọ -buru l'o yeru mebyi eye, ndu ọha ọdo alwuchafu iya. ⁸ Ndu Ízurelu b'e lweekwaru wọo. Whẹ tsowaa ndu mba ọdo buru mkpọkoro iwhe. ⁹ O noo lẹ whẹ tųgburu jeshia Asiriya je aghawhe ririri g'ọo nkakfu-igara-ọswa. Ndu Ífuremu bẹ butaru ndu yele whẹ l'eshi ọnya ebuta. ¹⁰ Ọo ezhi-okfu lẹ whẹ jeru mba gẹ mba ha je ebuta ndu whẹ l'iya l'eshi ọnya, ọle a ta anọhedu ọdu ntaa, mu achikobe whẹ ọnu t'onye eze bụ ọkalibe chia whẹ ọnu l'alj.

¹¹ "Ndu Ífuremu nweru ọnya-mgbeja l'igweligwe, whẹ l'anọduje agba ẹja iwhe-dụ-ẹji. Ọle ọnya-mgbeja ono bụhukwawho ẹka whẹ l'anọduje eme iwhe-dụ-ẹji. ¹² Iwu mu bẹ mu deru edede doberu whẹ ọ ha l'igweligwe. Whẹ wotale iya-a g'ọo iwhe shi mba ọdo bya. ¹³ A bya abya l'iwhe ngwo-ẹja, a nuru mu; whẹ l'egbuje anụ gude gbaaru mu ẹja, taa anụ iya. Ọle Onye-Nwe-Ọha ta anatajedu ngwo-ẹja ono. Ntaa bẹ l'ọo-nyata ejo-iwhe, whẹ l'emegbabe; hụa whẹ àhùhù iwhe-dụ-ẹji ono, whẹ l'eme. Whẹ l'e-megee lawhu azụ l'alj ndu Íjiputu.

¹⁴ "Ndu Ízurelu bẹ nyazowaru onye meru whẹ nụ, kwaa l'ọtushi ọlo ndu eze. Ndu Juda bẹ gudewaa mgbodo tų-wheta mkpukpu, ha l'igweligwe mgburumgburu. Ọle mu l'a-toru ọku ye lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu ono. Ọku ono adzua ẹka ono whẹ turu ọ buru agbarara ono."

Gẹ l'ee-gude hụa ndu Ízurelu àhùhù

9 Unu be etekwa ẹswa, unubẹ ndu Ízurelu! T'ẹhu ba atsokwa unu ọtso gẹ l'ọtso ndu ọha ọdo, o noo nkele unu pawaru Chileke unu haa gbalahaa ọkpara. Iwhe l'aduje unu ree bụ ọgwo, l'aakfu unu l'okpara unu l'agba, ọ buru iya meru unu l'anoje agba ala l'ẹka l'eechije balj. ² Balj unu ta abyadu l'asujekwadu unu eriri, mmẹe vayinu unu ta asuhe unu angungu, ọko mmẹe ọwhúú je l'a-dụ unu. ³ Ízurelu ta anogbuduru l'alj Onye-Nwe-Ọha. Ífuremu l'e-megekwaaw dawhu

azu l'alj Íjiputu, mbụ l'alj ndu Asiriya je anọdu ria nri, l'aasọ nsọ. ⁴ Whẹ nọdu l'ẹka ono bẹ whẹ l'ete agbahe-duru Onye-Nwe-Ọha ẹja mmẹe ọdo. Whẹ ta agbahe ẹja ọdo, l'e-me t'ẹhu tsoo ya ọtso. Ngwo-ẹja whẹ l'a-dụ g'ọo nri e shiru l'ẹka madzụ nwuhuru anwuhu. Ndu riru iya nụ l'a-bụ ndu l'aasọ nsọ. Ọ kwa whẹ l'e-ri nri ono nwẹkinyi whẹ. E te egudedu iya abata l'eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha. ⁵ Ọo gunu bẹ unu l'e-me m'ọ rwulewho l'ori oge ono, a tuburu atubu, mbụ l'ori oge Onye-Nwe-Ọha? ⁶ Nkele whẹ jeshia tẹ whẹ gbalaaru ọla-l'iyi, byaru whẹ nụ, bẹ ndu Íjiputu l'e-rwukoo whẹ. Ndu mkpukpu Mefufisu elia whẹ. Ewu efushia l'eli mkpọla-ọcha whẹ, vugee ọnu aswa. Ami-ogvu efuchishia ibe whẹ.

⁷ Nteke l'aa-hù Ízurelu àhùhù rwuakwaru erwu. Nteke l'aa-kfu onyenonu ọgwo iwhe o metaru gbabeekwaru. Tẹ ndu Ízurelu makwaru ono amaru. Onye nkfuchiru Chileke l'emekwa eswe. Onye l'awhu awu l'eme ọgvu ọgvu. Ishi iya bụ lẹ njo unu, l'eme bẹ paru ẹka apaa, ashj unu kpọru madzụ ibe unu paa ẹka. ⁸ Ọo mu bụ onye nkfuchiru Chileke, l'echi ndu Ífuremu nche, mbụ ndibe Chileke mu. Ọle ọbuje ẹka lile mu shiru, whẹ agbaberu mu ọnya eme tẹ mu daba iya. Whẹ kpọru mu ashj lufu-gee m'ọo l'eze-ọlo Chileke. ⁹ Whẹ yeminukaru ishi l'omebyishi onwowhe, egube ono whẹ meru iya lẹ mkpukpu Gibyiya. Ọle Chileke l'a-nyatakwaaw ejo-iwhe ono whẹ l'eme. Ya hụa whẹ àhùhù iwhe-dụ-ẹji ono whẹ l'eme ono.

Iwhe ọ nwutaru mbụ iwhe-dụ-ẹji, ndu Ízurelu megbaberu

¹⁰ "Nteke mu chọru ndu Ízurelu chọ-vu b'ọ dụle mu whọ g'ọo onye whuru akpuru vayinu l'echi-egu. Nteke mu whuru nna unu oche whẹ b'ọ dụle mu whọ g'ọo onye whuru akpuru mbụ, vu ọzo chaa l'oshi figu. Whẹ jetaleshu rwua Bálu-peyo, whẹ paru onwowhe zhiaru agwa Bálu. Whẹ shiwaro nno buru ndu l'aasọ oyi egube ono, l'aasọ iya agwa ono whẹ yeru obu ono.

¹¹ Ọ-dụ-biribiri ndu Ífuremu l'e-megekwaaw buru whaa whetu g'ọo ẹnu. A ta anwuhedu nwa l'ẹka ono ọdo, ta apahẹ iya ẹwho ime ọdo, ta atsuhẹ iya ime ọdo. ¹² Whẹ-nwuta anwuta hefugezhia ya whọ ree, mu eshi ishi lanu mee tẹ whẹ nwushihukota. Nshobukwa whẹ nteke mu l'a-gberu whẹ azu!"

¹³ Ndu Ífuremu bẹ mu whuru, whẹ dụlewho g'ọo ndu Taya, bụ ndu e yeru g'ọo oshi l'ẹka dụ ree shii. Ọle ndu Ífuremu l'e-megee rwuta unwegirima whẹ je anụ t'e gbushia. ¹⁴ Nunu whẹ iwhe, gube Onye-Nwe-Ọha. Ọo gunu bẹ l'ji-nụ whẹ? Nụ whẹ ẹwho ume-nwa yele era, mini-era l'ete agbafuta.

Awhu, Onye-Nwe-Ọha l'anụ ndu Ízurẹlu

¹⁵ “Ejo-iwhe whẹ l'emegbabe bụ lẹ Gílugalụ bẹ whẹ nọ emekobe iya. Ọ bụrụ ẹka ono bẹ mu nọdu wata whẹ ọkpo ashị. Mu l'e-kwobe iswi ejo-ememe whẹ l'emegbabe chĩa whẹ l'ulo mu. Mu te eyehedu whẹ obu ọdo, nkele ndu ishi whẹ gẹ whẹ ha bẹ kwefukotaru ike. ¹⁶ Ndu Ífuremu b'e mewaru whẹ nwụa l'waa, ọgbaragbu whẹ kpọshihu nkụ. Whẹ te eyehedu mebyi. Whẹ -je m'ọo l'azụshi ụnwu bẹ mu l'e-gbushi ụnwegiri-ma whẹ ọbu, bụ ndu whẹ yeru obu.”

Hosíya l'ekfu okfu ẹhu ndu Ízurẹlu

¹⁷ Chileke mu l'a-jika ndibe iya, o noo nkele whẹ ta anụduru iya okfu. Whẹ l'e-megee tsoru mba gẹ mba ha agha bedee.

10 Ndu Ízurẹlu shi dụ g'ọo vayinu, barụ ababa, ami mebyi. Ọbuje, mebyi whẹ ka shii, whẹ aka ọtushi ẹnya-mgbeja. Alị whẹ ka ree, whẹ aka omema ẹwhuru, dụ nsọ whẹ emema. ² Iwhe jiru whẹ obu bụ ụgho. Ejo-iwhe, whẹ l'eme jekwanu l'a-tukoru whẹ l'ishi. Onye-Nwe-Ọha l'e-nwutsushi ẹnya-mgbeja whẹ ono mebyishia ẹwhuru ono, whẹ doberu nsọ.

³ Ọ bụa ntaa whẹ efulahaa sụ: “Anyi te enwekwa onye eze. Ishi iya bụ l'anyi ta atsụdu Onye-Nwe-Ọha egvu. Ọle, anyi -nwehuduru nụ onye eze ọo gụnu bẹ l'oo-meeru anyi?” ⁴ Whẹ l'ekweje ụkwa iworo; ria nte l'ụgho gude gbaa ọgbandzu. Ikpe, kfuru nhamunha bẹ whẹ l'akpoje ishi akụ shi nno mee, ikpe mkpegbu fushia g'ọo ẹka ejo ẹwu fushiru l'okfu.

⁵ Ndu bu lẹ Samériya l'atsụ egvu agwa nweswi ono dụ lẹ Bẹtu-avenu. Ndu nwe iya nụ bẹ l'agwawaru iya awhu, ndu l'agwajẹ iya nụ l'agwawaru iya ọ-gụ-ẹkwa nkele ọ-dụ-biribiri iya bẹ gvụwaru. ⁶ Agwa nweswi ono bẹ l'ee-megee parụ lashia alị ndu Asiriya t'ọ bụrụ iwhe e wotaru je anụ ọkalibe, bụ onye eze ndu alị ono. Ndu Ífuremu bẹ iwhe iya l'e-gude. Mbụ lẹ ndu Ízurẹlu bẹ iwhe agwa ono l'a-dụ. ⁷ A bya lẹ ndu Samériya, onye eze whẹ bẹ ishi iya l'e-tuwahụ g'ọo otsebere-nkụ, l'ese l'eli mini. ⁸ Mgbogidi ono, l'aanọdu-gejee agwa iwhe dụ lẹ Avenu bẹ l'ee-mebyishikota emebyishi. Ọo ya bụ ishi ome iwhe-dụ-ẹji, ndu Ízurẹlu l'eme. Ogvu lẹ uke l'e-fuchishi ẹnya-mgbeja whẹ efuchishi. O noo nteke whẹ l'a-sụ ugwu g'ugwu ha t'ọ domia whẹ. Whẹ asụ mgbogidi gẹ mgbogidi ha t'ọ dapyabẹ whẹ.

Onye-Nwe-Ọha l'anma ndu Ízurẹlu ikpe

⁹ “Unubẹ ndu Ízurẹlu, nkele unu shi l'ọwhu unu meru lẹ mkpukpu Gibiyia futa bẹ unu ta ahabahedua ẹka aha l'ome iwhe-dụ-ẹji. Ọto bụdunu ọgu, riru ndu ono meru ejo-iwhe lẹ mkpukpu Gibiyia l'e-ri unubedua? ¹⁰ Ọ kwa nteke dụ mu ree, mu abya ahụa unubẹ ndu ono, l'eme ejo-iwhe ono ahụhù. Ndu mba gẹ mba ha

bẹ mu l'e-rwuta, whẹ abya echia unu ọnu l'alị, nkele ejo-iwhe ọbu bẹ unu mewaru nkwere nkwere.

¹¹ “Ndu Ífuremu shikwa dụ g'ọo nwada-eswi, a zuru azuzu ree. Iwhe shi aduje whẹ ree bụ ochi ereshi. Ọle mu l'e-ye ndu Ífuremu odogoro l'ẹguru olu ono whẹ nweru, gude gagbabe whẹ agagbabe; ndu Juda egude whẹ akpazeshi alị akpazeshi; ẹpa Jékọpu egbukposhi alị ọbu egbukposhi. ¹² Sụa, unu sụkaa alị unu ono, darụ akataka, woru akpuru ọ-dụ-chiriri kua ya g'ọo onye kuru akpuru iwhe. Iwhe unu l'a-kpata iya aburu akpuru n-yemobu. O ruwakwaru nteke l'aa-wata ọcho Onye-Nwe-Ọha, nke ọwhu l'ọo-bya achia ọ-dụ-chiriri l'ẹhu unu g'ọo mini. ¹³ Ọle iwhe unu kụ-chiaru bụ akpuru ejo-ememe, unu kpata iya akpuru ejo-iwhe. Iwhe unu riru ụgwo iya bụkwa ụgwo iwhe ẹregede unu nwataru unu.

“Eshi-ọwhu unu kpọru obu ye l'okpehu unu yele ikpoto ndu ojogu, unu nweru, ¹⁴ bẹ l'aa-kuru ụtsụ ọgu kpua ndibe unu tuko ẹka lile, unu turu ọ bụrụ agbarara mebyishikota. Ọo g'ọo dụ nteke Shalumanu mebyishiru mkpukpu Betu-abelu l'oge ọgu bụ gẹ l'ọo-duru unu; nteke ono bẹ ndu ne mee ụnwegiri-ma whẹ b'e gweru aryaka eryune. ¹⁵ O noo gẹ l'oo-be duru unubẹ ndu Bẹtelu ndono, nkele ejo-ememe, unu l'eme panukawaru ẹka. Chi sahulewho bẹ eze ndu Ízurẹlu l'a-bụ kpurupyata.”

Chileke yeru ndu Ízurẹlu obu

11 “Nteke Ízurẹlu bụ nwata bẹ mu yeru iya obu. Ọo l'alị Íjiputu bẹ nwa mu ono nọ, mu kua ya. ² Ọle ọo gẹ mu l'eku whẹ oku, bụ gẹ whẹ l'anoje mu otẹnya. Whẹ l'anoje agwa Bálu akpo ụnwù isensu ọku anụ nteke. ³ Ọbukwaru mu nụ bẹ zhiru whẹbe ndu Ífuremu ụnwu ije. Mu shi esetaje whẹ l'ẹka. Ọle whẹ ta amadu l'ọo mbedua bẹ meru tẹ whẹ mehu l'ẹhu l'eme whẹ nu. ⁴ Mu shi egudeje obu-imiko edu whẹ. Ọ bụrụ obu, mu yeru whẹ bẹ mu gude edu whẹ. Mu shi anyafuje whẹ odogoro, a nyaberu whẹ l'olu bya ewhuzeta ewhuzeta nua whẹ nri. ⁵ “Eshi-ọwhu whẹ jikaru lẹ whẹ ta alwakfutadu mu, bẹ whẹ l'e-megekwa laa alị Íjiputu, onye eze Asiriya aburu ishi chilahaa whẹ. ⁶ Ogu-igba l'e-gbu iwhe me azụ lẹ mkpukpu whẹ, gbukashia mgbo-igwe e yeru l'onu-abata mkpukpu whẹ, taa ishi ndibe whẹ, shi nno mebyishia iwhe lile whẹ chiru idzu iya. ⁷ Iwhe ndibe mu keberu ẹka iya bụ tẹ whẹ gbakuta mu azụ. Ọ bụrụ iya bụ lẹ whẹ ryaku onye ono, bụ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu, ọ tọo byadu l'e-kuli whẹ ekuli. ⁸ “Sụa, Ífuremu, ọndẹ gẹ mu l'e-shi parụ unu haa?”

Ízurèlu, ?ndèe gè mu l'e-shi buhaa unu èka?
?Ndeè gè mu l'e-shi mee unu gè mu meru ndu
Adama?

?Ndeè gè mu l'e-shi mee unu gè mu meru ndu Ze-
boyimu?

Obu mu jizetaakwaru.

Imiko unu dyaakwa mu.

⁹ Mu ta atụ-koshikwa unu oke èhu-eghughu mu.

Mu ta alahèkwa Ífuremu l'iyi ọdo,

o noo nkele ọo mu bụ Chileke, mu ta abụdu madzụ.

Ọo mu bụ onye dụ nsọ ono, nọ l'echilabọ unu.

Mu te egudekwa oke èhu-eghughu mu abyakfuta
unu.

¹⁰ “Whè l'e-megekwa tsolaha Onye-Nwe-Ọha nteke
l'ọo-bọ ekiri g'ọo oduu-gburu-agụ. Ọ -bọlewho ekiri
ono, unwu iya eshi l'uzo ẹnyanwu-ariba nmaru kpak-
pakpa lwatashia. ¹¹ Whè l'a-whuru gorigori g'ọo unwu-
enu shi lè Íjiputu lwa. Whè adụ g'ọo ndo shi l'alì Asiriya
lwa. Mu eduta whè, whè eburu l'ibe whè ọdo.” O nok-
wa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Iwhe-dụ-èji ndu Ízurèlu l'eme

¹² Ndu Ífuremu gudeekwa ụgho gbawhee mu mgbu-
rumgburu. Ọnu-ulo Ízurèlu l'emere mu iwhe l'eregede.
Ọle ọwhube ndu Juda bè Chileke maru, whèbedua bè
goshiru lè whè gbaru t'onye ono dụ nsọ gude ire whè
èka.

12 Ndu Ífuremu bụ lè whèrèwhèrè bè whè l'eri nri.
Ntekenteke bụ whè ọchi whèrèwhèrè, shi l'uzo
ẹnyanwu-awata ọso. Ome iwhe l'ụgho yèle ome iwhe-
kpanganga bè l'aka shii eje eje l'èka whè. Ndu Asiriya
bè whè lè whè l'agbajè ndzụ. Whè l'evutaje mmanu
ólivu ala Íjiputu.

² Onye-Nwe-Ọha bè kukwaru ndu Juda ikpe. Oo-jek-
wanu l'a-hù ẹpa Jékọpu àhùhù ejo-iwhe whè l'eme,
kfuà whè ụgwo g'iwhe whè l'eme gbaru. ³ Nteke
Jékọpu nọkwaduro l'èwho b'ọ wọru nwune iya l'ichiruk-
fu. Ọ bya edzua obu nwoke yèle Chileke gbaa mgba.
⁴ Yèle ojojhi-imigwe bè gbaru mgba, ọ lwu-gbua
ojozhi-imigwe ono. Ọ ryashia ẹkwa ryolaha ojojhi-
imigwe ono t'o meeru iya eze-iwhe-oma. Jékọpu byak-
wa awhu Chileke lè mkpukpu Bètelu yèle iya kfugba
okfu l'èka ono, ⁵ mbu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, bụ
Onye-ishi-igwe-ogu. Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha bụ ẹwha e
gude maru iya! ⁶ Ọo ya bụ, unu lwakfutawhu Chileke
unu azu! Unu eye iya obu, unu ekpe ikpe kfu ru
nhamunha! Unu anmèe anmèe ngabèru Chileke unu
ntekenteke!

Ikpe ọdo Chileke l'eku ndu Ízurèlu

⁷ Whè dụ g'ọo ndu l'agba ngho l'egudeje iwhe e gude
atụ iwhe e meru l'ụgho ere aswa. Iwhe l'aduje whè ree
bụ tẹ whè kputa madzụ. ⁸ Ndu Ífuremu l'asuje: “Anyi

nweru iwhe, ẹku kweru anyi. Anya anyi l'ese l'ekwechi-
je madzụ èka l'ènya tọ bọ whu ejo-iwhe yèle iwhe-dụ-
èji, anyi l'emegbabe.”

⁹ “Ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, buri Chileke unu. Ọo
mu bè dufutaru unu l'alì Íjiputu. Mu l'e-me unu eburu
l'ulo, e gude ẹkwa kpua ọdo; g'unu shi buru iya nteke
ono unu shi erije oge, a tū-buru atū-bu. ¹⁰ Mu shi ekfu-
je okfu yeru ndu nkfuchiru; ọ buri mbèdua shi anọje
egoshi ọwhulenyà, ha l'igweligwe, shikwawhọ l'èka
ndu nkfuchiru ono nmaa ẹtu, ha l'igweligwe.”

¹¹ Mkpukpu Giledu bè l'eeme ejo-iwhe, whè jekwanu
l'a-buru ndu l'abèe l'iwhe. Lè mkpukpu Gílugalù bè
l'eegbuje eswi gude gwaa iwhe. Ọo ya bụ l'ènya-agwa
whè ono l'e-megee dakashihu buri ikpo ẹwhuru kuru
l'èka a kọru okfu.

¹² Jékọpu bè bụ ọso b'ọ gbaru lashia Arámu. Yèbe
Ízurèlu nọdu l'èka ono jee ozhi nnta gè l'ee-shi t'iya lụa
nwanyì. Ọ buri oche aturu b'o gude kwaa aswa lè ny-
ee ya. ¹³ Ọo onye nkfuchiru Chileke bè Onye-Nwe-Ọha
shi l'èka iya dufuta ndu Ízurèlu l'alì Íjiputu. Ọ buri
onye nkfuchiru Chileke b'o shi l'èka iya leta whè ẹnya.
¹⁴ Ífuremu bè kpatsuru Onye-Nwe-Ọha oke iwe. Ọo ya
bụ l'onye-nwe-whè nu l'e-me, ikpe ọchi, whè gburu
atukoru whè l'ishi, ya akfukwaa ya whọ ụgwo iwhe-
iwhere, o meru iya.

Èhu l'eghu Onye-Nwe-Ọha egbu l'èka ndu Ízurèlu nọ

13 O shi abuje Ífuremu kfu okfu, madzụ anmahu
kpakpakpa. Ífuremu shi buri onye e kutseru
ekutse l'alì Ízurèlu. A nonyalewho ọ wata ọbaru Bálu
èja, ikpe nma iya ọ nwuhu. ² Ntaa bè ndu Ífuremu
l'eme iwhe-dụ-èji eje l'iwhe l'iwhe. Whè deru ẹnya lè
mini gude mkpọla-ọcha kpushiaru onwowe ntekepe.
Ntekepe ono g'ọ ha bè bụ ndu l'eme nka gude ẹka whè
kpushia ya. Iwhe l'anọje ekfuru whè bụ ọwaa: “Whè
l'egudeje madzụ agwa iwhe, bya etsutsua agwa
nweswi ọnu.” ³ Ọo ya meru whè je l'a-dụ g'ọo imó utsu
m'ọ bụ whè adụ g'ọo iji utsu, bụ ntaantaa ya
ekosashihu. Whè l'a-dụ g'ọo ẹswa ereshi, l'etsu bu-
ruburu l'èka l'eechije balì m'ọ bụ whè adụ g'ọo ẹnwuru
ọku, shi lè windo ekpofu.

⁴ “Obenu l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha, buri Chileke
unu. Ọo mu dufutaru unu l'alì Íjiputu. Ọ tọ dudu
Chileke ọdo, unu maru gbahaa mbèdua; onye ndzọta
ọdo ta adu gbahaa mbèdua. ⁵ Ọo mbèdua bè maru
unu nteke unu nọ l'echi-ẹgu alì ono, okpomoku l'enwu
whuruwhuru ono. ⁶ Whè ridelewho iwhe èhu whè
chọru rijidelewho ẹwho, whè wata ọnya ndu kiti kiti shi
nno nyazọo mu. ⁷ Ọo ya bụ lè mu l'a-dụ g'ọo oduu-
gburu-agu fularu whè. Mu l'a-kuparu akuparu kwabèru
whè l'aguga echi-uzo g'ọo agụ. ⁸ Mu l'a-zu whè kfu ru
g'ọo ejo-nkuta-ọswa ono, a kufuru nwa l'èhu; mu ala-
jashia whè ikpobu alajashì. Mu l'a-vu anu whè gè

oduu-gburu-agụ l'avujje anụ o gburu, anụ-egbudu alajashia whẹ tọgbo.

⁹“Unubẹ ndu Ízurelu, ọo-la unu l'iyi, nkele unu l'etso mu okfu. Onye unu l'etso okfu bụ onye ono, l'eyeru unu ẹka. ¹⁰?Ọo awe b'ọ nọ mbụ onye eze unu, t'ọ bya adzọo unu lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu unu? ?Ọo awe bẹ whẹ nọ mbụ ndu l'achị unu, mbụ ndu ono, unu kfuru sụ: 'Unu nụ anyi onye l'a-buru anyi eze mee ndu ishi, l'a-nọ achị anyi?' ¹¹ Ọo ẹhu-eghughu bẹ mu gude nụ unu onye eze. Ọ bụru oke ẹhu-eghughu bẹ mu gude nafu iya unu.

¹²“Ejo-iwhe ndu Ífuremu l'emegbabe bẹ l'eedokoberu whẹ edokobe. Iwhe-dụ-ẹji whẹ l'eme bẹ l'eedekota l'ẹkwo. ¹³ Iwhe-ọtsulanu, byarụ whẹ nụ bẹ dụ g'ọo nke nwanyị ime l'eme. Ndu Ífuremu bụ nwa l'ete enwee uche, o rwuru nteke a gege ezeda iya t'okwehe ye ishi futa l'ẹhu ne iya.

¹⁴“?Ọo tẹ mu kfua ụgwọ gbafula whẹ t'alị-maa ba aka whẹ ọkpehu? ?Ọo tẹ mu je agbata whẹ l'ẹka ọnwu? Gụbe ọnwu ?ndẹhunu ike ọbu, l'ii-gudeje abyakfuta madzụ ọgu? Gụbe alị-maa ?ndẹhunu ụdà ọbu, i gba-je gude emebyishi madzụ? Imiko ghu ta abyakwa l'a-dụ mu ilile. ¹⁵ Ífuremu zụkwaa azụzu ọzu agha l'echil-abọ ụnwunna iya, bẹ uburu-aga, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha l'e-shilekwaa l'uzo ẹnyanwu-awata byakfuta whẹ. Uburu-aga ono l'e-shi l'echi-ẹgu bya amichatakota ishi mini ndu Ífuremu ono, mee t'ẹnya-mgba-mini whẹ tashihu. Ya emee t'ẹku lile, whẹ kpatarụ gvukota whẹ l'ẹka. ¹⁶ Ejo-iwhe ndu Samériya megbaberu bukwa whẹ vu iya, nkele whẹ kwefuru Chileke whẹ ike. Ọo ogu-ig-ba l'a-takota ishi whẹ, e gwee ụnwegirima whẹ aryaka eryune, bọ-fushia ụnwanyị ibe whẹ, dụ ime ẹwho.”

Nzhiamanụ ọlwa azụ bụ iwhe-ekweru

14 Unubẹ ndu Ízurelu, unu lwakfutawhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke unu azụ.

Ọo ejo-iwhe unu l'emegbabe meru unu daa kpoo mkpofu nchị!

² Unu gude okfu njima

lwakfutawhu Onye-Nwe-Ọha azụ.

Unu sụ iya: “Gụaru anyi nvụ

l'iwhe-dụ-ẹji anyi mekotaru ghu g'ọ ha.

Gudenu ome odoo nata anyi;
nke ọwhu anyi l'e-gude ọnu anyi
jaa ghu ama shi nno gwaa ghu.

³“Ndu Asiriya ta adụkwa ike adzọ anyi. Anyi te ekeheduru ike eyeru inya-ọgu ọdo, anyi ta abya l'e-gudebaa ọnu anyi kpọ-kua agwa ọdo sụ l'ọo ya bụ Chileke anyi, mbụ iwhe ono, ọ bụ ẹka anyi bẹ anyi gude mee ya. Ọo ghu kpụ bẹ l'awhujeru onye a tọru mgbe imiko.

Chileke l'ekwe ndu Ízurelu ụkwa ndzụ ọwhúú

⁴“Mu l'e-me tẹ whẹ ka mma lẹ tuwhu tuwhu tuwhu ono whẹ dụ.

“Mu l'e-gude obu mu g'ọ ha yee whẹ obu, nkele ẹhu te eghuhedu mu eghughu l'ẹka whẹ nọ.

⁵ Mu l'a-dụ g'ọo iji dashi l'ẹhu Ízurelu.

Yẹbedua abya ajaa dụ pulapula g'ọo nkashị-iyi.

Ọgbaragbu iya agbamia agbami

l'ime alị g'ọo oshi sida, dụ l'ugvu Libanonu.

⁶ Oo-kpofushi akpofushi jakashihu.

Ya amalahaa ụma g'ọo oshi ólivu.

Mkpọ, l'ọo-nọ eshi adụ g'ọo mkpọ

oshi sida, dụ l'ugvu Libanonu.

⁷ Whẹ l'a-lwawhu azụ bya eburu lẹ mkpula mu ọdo.

Whẹ l'a-bakashihu g'ọo ẹka a kuru iwhe-akụ, whẹ asọ pulapula g'ọo vayinu.

Ude l'ọo-nọ ede l'a-tuko ẹka lile chia kpukpū

g'ọo mkpọ mmẹe a kataru l'ugvu Libanonu.

⁸ Gụbe Ífuremu ?Ọo gunu bẹ mu l'agwa jigba?

Ọo mbẹdua l'azajẹ ghu oku, eleta ghu ẹnya.

Mu dụ g'ọo oshi payinu ẹkwo iya dụ oyiru-oyiru.

Mebyi unu l'amị bẹ bụ l'ẹka mu b'ọ shi.”

Mkpochi-ishi iya

⁹ Iwhe bụ onye marụ ágụ kwekwa t'okfu-a doo ya ẹnya. Iwhe bụ onye iwhe l'edoje ẹnya ree gudekwa ẹka l'iwhe okfu-a l'egoshi. O noo nkele ụzo Onye-Nwe-Ọha bẹ kfukwaru akfuru; ndu l'eshi iya nụ buru ndu dụ chiriiri. Ọle ndu l'eme ejo-iwhe bẹ l'anoje ada igbu-wẹe-wee mẹ whẹ melaha tẹ whẹ shia ụzo ono.

Jowelu

1 Ọ waa ẹ́bọ́ okfú Onye-Nwe-Ọ́ha ḱfúru yeru Jowelu nwa Petuwẹ́lu.

Igube byarụ ọ́gụ

2 Unu nụ́kwa iwhe-e, unubẹ́ ndu ẹ́bọ́ ọ́gurennya. Unu ngabẹ́kwa nchị́, unubẹ́ ndu bu l'ali-a l'owhu.

Ụ́du iwhe ọ́wa, ọ́o mejebuwaru l'oge nke unu? Ọ́t'ọ́ mejehawaru l'oge nke nna unu oche whẹ́?

3 Unu kọ́kwaaru iya ụ́nwu unu. T'ụ́nwu unu kọ́oru iya ụ́nwu nke whẹ́bedua. Ụ́nwu nkewhe akọ́oru iya ọ́gbo

ọ́whu l'eje abya l'ụ́zo iwhe.

4 L'iwhe igube, l'etsu dududu tawhodoru ẹ́bọ́ oke igube zebataru bya ataa.

Ọ́whu oke igube tawhodoru ẹ́bọ́ ụ́nwu ọ́gbolanu igube zebataru bya ataa.

Ọ́whu ụ́nwu ọ́gbolanu igube tawhodoru ẹ́bọ́ mkpakparatsụ́ zebataru bya ataa.

5 Unu tehu nwụ́ru ẹ́nya, unubẹ́ ndu anguruma ono. Unu wata ọ́rya ẹ́kwa.

Unu chia mkpu, unubẹ́ ndu ono l'angutaje mmẹ́e mehu eswe, nkele mmẹ́e ọ́whúú, unu gege angụ́ b'a nyiswotawaru unu l'ọ́nu.

6 O nweru mba, zebataru bya ọ́gụ́ l'ali mu-a. Ndu ono ẹ́bọ́ kpehu dọ́ shii, whẹ́ ẹ́buru a gụ́ta agụ́ta.

Eze, dọ́ whẹ́ l'ọ́nu ẹ́bọ́ ẹ́bọ́ eze oduu-gburu-agụ́. Ẹ́pyi, dọ́ whẹ́ l'ọ́nu ẹ́buru ẹ́pyi ne oduu-gburu-agụ́.

7 Whẹ́ tapyashi-gewaru vayinu mu bya akakwoshiwa figu mu wụ́shi.

Ụ́gbo iya ẹ́bọ́ whẹ́ swashi-gewaru tuwha, mekota ẹ́kali iya l'ọ́ocha kpalakpala.

8 Unu gụ́a áwhụ́ g'ọ́o nwamgbọ́ko, yeru uwe-mkpe agụ́ áwhụ́ ji iya, ọ́nwu gburu,

mbụ́ ji lụ́ru iya lẹ́ nwamgbọ́ko.

9 Ngwo-eja nri yeke ngwo-eja mmẹ́e ẹ́bọ́ l'eete ewotajehedu gude bya l'ụ́lo Onye-Nwe-Ọ́ha.

Ndu l'agbajẹ́ eja nọ́ Chileke nọ́ lẹ́ ntsomawhu mbụ́ ndu ono, l'ejeru Onye-Nwe-Ọ́ha ozhi.

10 Okfú, a kọ́ru akọ́ko ẹ́bọ́ lakotawaru l'iyi. Ali l'agụ́kawaa áwhụ́ nkele akpuru iwhe a kuru iya ẹ́bọ́ mebyishihuru nọ́.

Mmẹ́e ọ́whúú ẹ́bọ́ l'ẹ́te adzotajehedu; t'a pyitajehe mmanụ́ ọ́livu.

11 T'ọ́nu kpọ́kwa unu okfú, unubẹ́ ndu l'akọ́ okfú. Unu ryakwa ẹ́kwa, unubẹ́ ndu l'akọ́ vayinu.

Unu gụ́a áwhụ́ witi unu yeke balị́ unu, nkele iwhe e meberu l'ali ẹ́bọ́ yifukotawaru nọ́.

12 Vayinu ẹ́bọ́ kpọ́nwushihwaru nọ́.

Oshi figu nwụ́kotawaa lwaa.

Oshi itorokuma yeke nkfu, mée ụ́dara, mée oshi, dọ́kota l'ẹ́gụ́ ẹ́bọ́ kpọ́kotawaru nkụ́.

O noo ya, iwhe l'emeje madzụ́ ẹ́hu-utso ẹ́bọ́ shiwa nno lakọ́ta swiikpamu.

Eeku oku nzhimanụ ọ́lwa azụ

13 Unu yee uwe áwhụ́ wata ọ́gụ́ áwhụ́, unubẹ́ ndu l'agbajẹ́ eja nọ́ Chileke.

Unu kpọ́o mkpu, unubẹ́ ndu ono l'eje ozhi l'ẹ́nya-mg-beja.

Unubẹ́ ndu ono, l'ejeru Chileke mu ozhi, unu bya eyee uwe áwhụ́ nwụ́a ẹ́nya abali, nkele ngwo-eja-nri yeke ngwo-eja-mmẹ́e ẹ́bọ́ l'ete egudejehedu abya l'ụ́lo Chileke unu.

14 Unu ryaa ya aryarya t'a swiaru Chileke ẹ́gụ́. Unu atụ́a ndzuko dọ́ nsọ́.

Unu kpakodzua ndu ẹ́bọ́ ọ́gurennya mée iwhe ẹ́bọ́ bu l'ali-a l'owhu tẹ́ whẹ́ dzukobe l'ụ́lo Onye-Nwe-Ọ́ha, ẹ́bọ́ Chileke unu,

ryaarụ́ Onye-Nwe-Ọ́ha ẹ́kwa.

15 Ha-e! Gẹ́ mbọ́ku ono l'a-dụ́bukwaa.

O noo nkele mbọ́ku nke Onye-Nwe-Ọ́ha dọ́akwaa ntse.

Ọ́o-ẹ́bọ́ mbọ́ku Ọ́kalibe-kakọ́ta-ike

l'a-tụ́ko iwhe lile mebyishikota.

16 Tọ́ gbadụ́ anyi l'iwhe nteke nri bataberu l'ụ́lo Chileke?

Tẹ́ t'ọ́ gbadụ́ anyi l'iwhe nteke

ẹ́hu-utso yeke ote ẹ́swa gvuru l'ụ́lo Chileke anyi?

17 Mebyi iwhe a kuru l'ali ẹ́bọ́ l'anọ́duje l'ime ali laa ẹ́hu. Ụ́lo, l'aakwakọ́be nri ẹ́bọ́ dabukotaru iwhe.

Ọ́ba nọ́nu dakashihu adakashihu, nkele iwhe e meberu l'ali ẹ́bọ́ mebyishihuru l'ẹ́gụ́.

18 Unu leenu gẹ́ eswi l'aryakaa muu muu.

Élwù l'arya nmaa nmaa, nkele whẹ́ te enwedu nri whẹ́ l'a-ta,

je akpaa l'ụ́nwu aturu ẹ́bọ́ iwhe-ọ́sulanu ọ́bu rwubegeeru.

¹⁹ O kwa gube Onye-Nwe-Ọha bẹ mu l'akpoku,
nkele ọku dzukotawaru ẹka ẹlwù l'atajẹ nri l'echi-
ẹgu;

iwhe bụ oshi, dụ l'ẹgbudu nwukotawa ọku.

²⁰ Anụ-ẹgbudu l'atukakwaa hẹe hẹe aryaku ghu,
nkele ọnu-iyi g'ọnu-iyi ha bẹ tashihuwaru,
ọku dzukotawaa ẹka ẹlwù l'atajẹ nri l'echi-ẹgu.

Igube, l'etsu dududu

2 Unu gbua opu-ọgu l'ugvu Záyonu.

Unu echia mkpu-ọgu l'ugvu mu ono, dụ nsọ.
T'iwhe bụ ndu bu l'alị-a nmakwaa kwekwekwe,
o noo nkele mbọku nke Onye-Nwe-Ọha l'abyaakwa,
mbụ l'o rwuakwaru erwurwu.

² Mbọku ono l'a-gbakọta ẹkpuroochi,
igweli ekpukota ekpukpu.

Mbọku ono bẹ urwukpu l'a-sọ-kputa ẹka lile,
ẹka lile agbakọta tsurikiti.

Ikpoto ndu ojọgu, ike dụ l'awụ gidigidi eje abya
g'ọo ẹka ọochi ishi-ẹnyangge l'asokputa eli ugvu.
Ụdu iya ono ta adujekwa eshi nteke ndu-ichee
tọ bya l'a-duba l'ogbo ọwhu l'eje abya l'atatiwhu.

³ Ọku nọ whẹ l'uzo iwhu adzupyashi iwhe ọ whuru.
Ọku nọdu whẹ l'uzo azụ ere whuruwhuru.

L'uzo atatiwhu whẹ bẹ alị ono
dụlewho g'ọo mgbabu Idenu.

Ẹka whẹ gharụ azụ bụru echi-ẹgu, daburu iwgoro.
Tọ dụ iwhe l'anahuje whẹ anahụ.

⁴ Whẹ gbarụ ụgbugba inya,
ọ bụru g'inya-ọgu l'awuje gelee gelee bụ gẹ whẹ
l'awụkaa.

⁵ Ọo gẹ igidi ụgbo-inya l'ahajẹ bụ gẹ igidi, whẹ l'ede
ha

l'ẹka whẹ l'akfụ kidimu kidimu l'eli ugvu.

Ụkporo whẹ dulewho g'ọo ẹka ọku
l'ata wọwowo etsu ikpuruma okponku.

Whẹ dụ g'ọo ndu ojọgu nweru
okpehu, mbụ lẹ whẹ kwakoberu nke ọgu.

⁶ Ndu mba gẹ mba ha, whuru whẹ nụ l'erwuhugeje
erwuhu.

Iwhe bụ onye whẹ kpọru iwhu l'edobeje iwhu njọ
njọ.

⁷ Whẹ l'eshigabeje eshigabe alwụ
ọgu g'ọo ndu ojọgu, ike dụ.

Whẹ l'enyije mgbodo g'ọo ndu ojọgu.
Gẹ whẹ ha l'akpoje onwowhe giriri adzọ gwamụ
gwamụ.

Ọ tọ dudu onye ọwhu l'ahajẹ ẹka
iya nke iya, kfuba l'ẹka iya ọdo.

⁸ Whẹ ta akpajẹdu ibe whẹ hụbahuba.

Onyenonu l'akfubeje nhamunha adzọ kwamụ
kwamụ.

Whẹ l'akfujẹ jaajaa kfuda l'iwhu ọgu,

whẹ ta anonyajee kpolahaa l'azụ l'azụ.

⁹ Whẹ l'ezehuje zebata lẹ mkpukpu,
tuko mgbodo kfughashia,
nyia enyinyi nyiba l'ime ọlo nonu.

Ọ bụru gẹ ndu oshi l'etsufuje ọlo
bahụ bụ gẹ whẹ l'eshigejee lẹ windo abahụ.

¹⁰ Mgboko l'owhu l'anmakotaje jijiji l'iwhu whẹ.
Igweli l'anmakotaje yikayika.

Ẹnyanwu yele onwa l'agbakotaje ẹkpuroochi.
Kpokponde te ekehe papapa.

¹¹ Onye-Nwe-Ọha nọ l'iwhu ndu
ojọgu iya ede kiriri ekfu iwhe l'e-me nụ.
Ndu ojọgu iya bụ l'ọgu.

Ndu l'emeje iwhe ọ sọru t'e mee bụru aguta l'ọgu.
Mbọku nke Onye-Nwe-Ọha bụkwa
oke ụboku, bya adụ oke egvu.

?Oo onye l'a-dụkwanu ike takeru whụ ishi iya?

Lajaa obu haa uwe

¹² Onye-Nwe-Ọha bẹ l'ekfu sụ:

"Ntaa bụkwaa ẹgwa, unu gudero
obu unu g'ọ ha lwakfuta mu.

Unu gude ọswi ẹgu, mee ọrya ẹkwa mee ọgu áwhu
lwa."

¹³ Unu lajaa obu unu, haa ọlaja uwe unu.
Unu lwakfuta Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke unu
nke l'oomeje eze-iwhe-oma, l'owohuje imiko.

Ẹhu te eghujedu iya egwu ẹgwegwa,
n-yemobu iya nyibe anyibe.
O too bujedu farara wokfutakebe madzụ iwhe-otsu-
lanu.

¹⁴ ?Onye marụ mē l'oo-ghakọbe,
obu ejizeta iya l'ẹka unu nọ, ya agọoru unu ọnu-oma
nke ọwhu unu l'e-shi l'iya nụ Onye-Nwe-Ọha,
bụ Chileke unu ngwo-ẹja-nri mee ngwo-ẹja-mmee.

¹⁵ Unu gbua opyi-ọku lẹ Záyonu.

Unu ryaa ya aryarya t'a swiary Chileke ẹgu.
Unu tya ndzuko dụ nsọ.

¹⁶ Unu kpakodzua ndu Ízurelu l'ẹka lanu.
Unu emee tẹ edzudzu-ọha ono dụ nsọ.
Unu kukoo ndu bụ ọgurenaya.

Unu akpakodzua unwegirima mee ndu ọwhu
l'angukwadu ẹra.

T'onye luru nwanyi nke ọwhúú
hakwaa ime mkpu iya futa.

Nwanyi, a luru nke ọwhúú ahaa ime ọlo iya futa.

¹⁷ Tẹ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke,
bụ ndu l'ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi
nọdu lẹ mgbaku nwulo l'eeshije
abahụ l'eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha
yele enya-mgbeja ryaa ẹkwa sụ:

"Byiko Onye-Nwe-Ọha, whunuaru ndibe ghu imiko.
Be ekwekwa tẹ ndu ono,

bụ oke-iwhe ghu bụru ndu, l'ee-gude eme iwhe ọchi.
Tẹ whẹ ba abụkwa iwhe ndu ọha
odo l'e-gude atụ whukuku.
?Ndenụ g'o gude e je l'anọ ekfuru ndu Ízurẹlu asuje:
"Ọo awe bẹ Chileke unu nọ?" "

Ọnu, Onye-Nwe-Ọha l'e-ye

¹⁸ O noo nteke Onye-Nwe-Ọha
palihuru kolahaa okoowhoo alị ono, bụ nkiya,
bya awhuru ndibe iya imiko.
¹⁹ Onye-Nwe-Ọha bya eyeru ndibe iya ọnu sụ:
"Mu byakwa l'anụ unu witi,
nụ unu mmee ọwhúú, nụ unu mmanụ ólivu.
Mu l'a-nụ iya unu nke ọwhu l'oo-ji unu ẹwho.
Ndu ọha ọdo ta abyadụ l'e-gudebaa unu eme iwhe
ọchi ọdo.
²⁰ Ọhogu ono, shi ụzo isheli
byakfuta unu ọgu bẹ mu l'a-chi-whuru unu achị-whu
Mu l'a-chịru whẹ je eye l'alị ụchi, l'adụa iwhe
l'eemetaje iya.
Ọgbo ivuruzo ọgu whẹ bẹ mu
l'a-chịru ye l'eze-enyimu ụzo ẹnyanwu-awata.
Mu achịru ndu ikpazụ ọgu whẹ ye
l'eze-enyimu ụzo ẹnyanwu-arịba.
Okpo ẹwo mee nshishi odzu whẹ
l'a-tụko ẹka lile chia kpụkpuu."
Iwhe doru ẹnya bụ lẹ
Onye-Nwe-Ọha mewaru iwhe parụ ẹka.
²¹ T'egvu ba atsushi gube alị Ízurẹlu.
T'ẹhu tsọ-chia ghu ụtsọ, gụ ete ẹswa.
Nkele iwhe doru ẹnya bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha
mewaru iwhe parụ ẹka.
²² Unu ba atsushi egvu, unubẹ anụ, bu l'ẹgbudu,
nkele ẹka unu l'atajẹ nri l'echi-ẹgu l'abyawaa ọgbashi
irwu.
Oshi l'abyawaa ọmi mebyi.
Figu yele vayinu l'abyawaa ọmi mebyi jọkfu-jọkfu.
²³ T'ẹhu tsọje unu ụtsọ, unubẹ ndu Záyọnu.
Unu tee ẹswa l'iwhe Onye-Nwe-Ọha,
bụ Chileke unu meru unu
nkele o mewaru tẹ mini ishi-awha chjaru unu lẹ g'ọ
gbarụ.
Ọochiwaru unu mini achịshi iya ike.
Ọochiru unu mini ishi-awha,
achịru unu mini ngvucha-awha
g'o shi achịhwaru iya unu.
²⁴ Ẹka l'eechije witi bẹ witi l'e-ji ejiji.
Nsụ, l'aadzoje mmee, pyia mmanụ,
eji pyimu lẹ mmee ọwhúú yele mmanụ ólivu.
²⁵ "Mube Onye-Nwe-Ọha l'a-kfụ
unu ụgwo awha olemole ono,
igube tapyashịru iwhe unu.
Mu l'a-kfụ unu ụgwo iwhe unu ono, o mebyishiru

mbụ oke igube mee unu ọgbolanu igube
mee mkpakparatsụ mee otsu-dududu igube,
bụ iya bụ ọjogu ono ike dụ,
mu yeru whẹ byakfuta unu ọgu.
²⁶ Iwhe unu l'a-nọ eri eriji ẹwho
bẹ unu l'e-nweru nke etsutsu iya;
Unu egude ọnu unu jalahaa Onye-Nwe-Ọha
bụ Chileke unu ajaja,
mbụ onye ono, meru unu iwhe dụ biribiri.
Sụ-a, ndibe mu bẹ l'ete abyakwaa
l'emebaa iwhe-iwhere ọdo.
²⁷ O noo nteke unu l'a-marụ lẹ mu nọ-ọ lẹ Ízurẹlu,
unu amarụ l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụru Chileke
unu,
l'ọ tọ dūhedu onye ọdo, dūbaa nụ.
Ndibe mu bẹ l'aata abyakwaa l'emebaa iwhe iwhere
ọdo.

Mbọku nke Onye-Nwe-Ọha

²⁸ "E megee l'ikpazụ bẹ mu l'a-wụ Ume mu l'ẹhu
madzụ lile.
Unu unu nwoke mee unu unu
nwanyị ekfuchilahaaru mube Chileke.
Ndu bụ ọgurennya unu arọ nrọ.
Unu okorọbya unu awhụ ọwhulenyia.
²⁹ Mbọku ono bẹ mu l'a-wụ Ume
mu ono l'ẹhu ndu bụ unu ozhi;
unwoke mee unwanyi.
³⁰ Mu l'e-goshi iwhe-awhūrulenyia
l'igweli mee lẹ mgboko l'owhu.
Aa-whụ mmee, whụ ọku, whụ ẹnwuru-ọku, l'akpu
tụlaa.
³¹ Iwhu ẹnyanwu l'a-gbakọta ẹkpuroochi,
onwa ekekota mmee mmee,
temenu ya erwua mbụ oke ụboku nke Onye-Nwe-
Ọha ono
mbụ ụboku ono, dū egvu.
³² Iwhe bụ ndu l'akpọ-ku ẹwha
Onye-Nwe-Ọha bẹ l'aa-dzọta nteke ono,
nkele ọo l'eli ugwu Záyọnu yele Jerúsalemụ
bẹ l'aa-haru dzọta ndu l'aa-dzọta,
ẹgube ono Onye-Nwe-Ọha kfuru iya.
Ndu ọbu, l'aa-dzọta bụ ndu wafuru nụ,
bụ iya bụ ndu Onye-Nwe-Ọha l'e-ku."

Ikpe, l'ee-kpe ndu mba gẹ mba ha

3 "O -rwulewho mbọku ono,
mbụ nteke mu l'e-dobewhu ndu Juda
mee ndu Jerúsalemụ azụ l'onodu whẹ,
² bẹ mu l'e-rwukobe ndu mba gẹ mba ha,
chịta whẹ jeshia nsụda Jehóshafatu.
Mu anọdu l'ẹka ono kpee whẹ ikpe l'okfu ẹhu ndu
Ízurẹlu,

bụ ndibe mu bụru oke-iwhe mu.
 O noo nkele ọo whẹ chikashiru ndibe mu ono,
 whẹ dzuru mba gẹ mba ha, bya awashia alị mu.
³ Whẹ tūru ido gude hakashia ndibe mu,
 chita unwokorọbya je ereshia
 gude kfuwa nwanjị ọkpara ụgwọ azẹ,
 chita unwumgboko je ereshia gude je agaa mmẹe
 ngwa.

⁴ “Sua ?unu l'a-garụ mu lẹ gūnu, unubẹ ndu Taya
 mēe ndu Sáyidonu mēe unubẹ ndu lile, bu l'alị ndu
 Filistiya l'owhu? ?Unu l'eme t'unu gwata mu ụgwọ iwhe
 mu meru tọo gūnu? Ọ -būru l'ọo ụgwọ bẹ unu l'agwa-
 ta mu, bẹ mu l'e-kwokwa gburumu mee ẹgwegwa
 woru ejo-iwhe, unu metagbaberu tukobe unu l'ishi.
⁵ Ọo unu bẹ chitaru mkpọla-ọcha mu mēe mkpọla-
 ododo mu, vuta ẹku mu ono, kagezhia ree je dobe
 l'ulo agwa unu. ⁶ Ọ bụru unu bẹ rwutaru ndu Juda mēe
 ndu Jerúsalemu je eree ndu Girísu shi nno wofu whẹ,
 whẹ nọdu alị whẹ otęnya.

⁷ “Unu lekwa, mu byakwa l'e-je erwufuta whẹ l'ẹka
 ono, unu reru whẹ je edobe. Ejo-iwhe ono unu meru
 bẹ l'a-lawhuru unu azụ. ⁸ Mu l'e-rwuta unu nke unu
 unwoke mēe unwanjị je ree ndu Juda. Ndu Juda eren-
 we whẹ l'ẹka ndu Sabiya, mbụ ndu mba ono, bu
 otęnya. Nkele mụbe Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nke-
 mu.”

⁹ Unu je aryaa ya aryarya l'ọha ọdo sụ whẹ agha:
 Unu kwakobekwa ọgu!
 Unu kukwaa ndu ojogu tẹ whẹ wụ-lishihu!
 T'iwhe bụ ndu l'alwujẹ ọgu kpulitakwaru ntse
 bya awata ọlwu ọgu!

¹⁰ Unu kpukwaa ọgu unu t'ọ bụru ogu-igba!
 Unu akpukwa mma unu, l'egudeje
 akọcha iwhe t'ọ bụru arwa!
 T'onye ike gvuru kfukwaa sụ:
 “Ike dụakwa mu!”

¹¹ Unu mekebe ẹgwegwa bya,
 unubẹ mba gẹ mba ha ono!
 Unu shi l'ẹka unu nọkota bya edzukobe l'ẹka ono!
 Gube Onye-Nwe-Ọha, menua tẹ ndu ojogu nke ghu
 shi l'imigwe lwazeta l'alị!

¹² “Tẹ ndu ọha ọdo wụ-lihu.
 Tẹ whẹ zarụ jeshia nsuda Jehóshafatu,
 nkele ọo l'ẹka ono bẹ mu l'a-nọdu
 kpee ndu mba gẹ mba ha ono,
 buwheru iya mgburumgburu ikpe.

¹³ Unu chilishia mma unu, o noo nkele iwhe e meberu
 l'alị
 bẹ chashiwaru dūwaa nke akpata.
 Unu bya adzoshia mmēe l'akpuru vayinu,
 nkele ẹka l'aadzoshije mmēe bẹ jiwaru godogodo,
 iwhe l'eeyeje mmēe jiwa ebushihu ebushihu.

O noo gẹ ejo-ememe, whẹ l'eme paberu ẹka ndono.”
¹⁴ Igweligwe madzụ, nmarụ
 ẹkfurekfu bẹ dọru lẹ nsuda, l'aanọduje bua ikpe.
 O noo nkele mbọku nke Onye-Nwe-Ọha l'erwuwaa
 ntse;
 o bụru lẹ nsuda ono, l'aanọduje bua ikpe bẹ l'ọo-tụko
 nwua.

¹⁵ Ẹnyanwu yele ọnwa l'a-gbakọta ẹkpuroochi.
 Kpokponde ekebuhu papapa.

¹⁶ Onye-Nwe-Ọha l'a-nọ lẹ Záyọnu abọ ekiri,
 ọo-nọ lẹ Jerúsalemu ede kiriri.
 Mgboko yele igweli anmakọta jijiji.
 Ọle Onye-Nwe-Ọha bụ iya bẹ
 ndibe iya l'a-gbaba lẹ mkpula je anọdu zee ndzụ.
 Ọ ya bụ agbarara, kwachiru unu Ịzurelu.

Iwhe-ọma, l'e-rwube ndibe Chileke

¹⁷ “O noo nteke unu l'a-ma l'ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha,
 bụru Chileke unu, bu ebubu l'ugvu Záyọnu,
 mbụ ugwu ono, dūru mu nsọ ono.
 Obodo Jerúsalemu bẹ l'a-dụ nsọ;
 ndu ọha ọdo ta alwutahedu iya ọdo.

¹⁸ O -belewho mbọku ono bẹ
 ugwu g'ugwu ha l'a-nọ atashị mmēe ọwhúú.
 Unu ugwu nshị agbọ mini-ẹra-eswi jọjọ.
 Mini atụko iwhe bụ iyi, dụkota l'alị Juda asọshi.
 Ọgba-mini agbafuhu l'eze-ulo
 Onye-Nwe-Ọha wata ọgbo jọjọ
 shi nno agbaa mini lẹ nsuda oshi Shitimu.

¹⁹ Alị ndu Íjiputu bẹ ẹgbara l'a-kfụ.
 Alị ndu Edọmu aburu echi-ẹgu, daburu whochangu.
 Ishi iya bụ lẹ whẹ meru ndu Juda iwhe-kpanganga,
 nọdu l'alị whẹ gbushia ndu l'adụ iwhe whẹ meru.

²⁰ Ọle alị ndu Juda bẹ l'ee-buru eburu jeye lẹ gbururu.
 E bua lẹ Jerúsalemu shi l'ọgbo rwua l'ọgbo.

²¹ Ọchi ndu ono, whẹ gburu bẹ
 mu l'agwata whẹ ụgwọ iya;
 mu ta ahadụ tẹ whẹ riru ikpe ọchi ono, nmarụ whẹ
 ẹwoma.”

O noo nkele Onye-Nwe-Ọha bu ebu lẹ Záyọnu.

Émọsu

1 Ọ waa iwhe Émọsu kfuru ndọwa. Émọsu bụ onye lanụ l'ime ndu l'eche atụru. Ẹka o shi bụ mkpụkpu Tekowa. Ọ waa bụ iwhe ọ whuru l'owhulenyanya l'okfu ẹhu ndu Ízurelu. Nteke ọ whuru ọwhulenyanya ono bụ, nteke Uzáya bụ eze, l'achị ndu Juda, Jerobowamu nwa Jowashi bụru eze, l'achị ndu Ízurelu. Ọ whuru ọwhulenyanya ono nọdaa awha labọ temenu o rwude nteke ono alị nmajeru jijiji.

Ikpe, l'ee-kpe mba gẹ mba ha bukube alị Ízurelu

2 Émọsu l'ekfu sụ:
 “Onye-Nwe-Ọha nọkwaa l'ugvu Záyọnu abọ ekiri ọ nọkwaa lẹ Jerúsalemu ede kiriri.
 Ẹka ndu l'eche atụru l'echeje atụru whẹ bẹ kpọshihuakwaru nkụ.
 Elikoro ugwu Kamelu kpọshihuwaa nkụ tұлwahu.”
3 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 “Ndu Damásukọsu l'anoje eme iwhe-dụ-ẹji mmekwase.
 Eshi-ọwhu ọ dụ nno
 bẹ mu l'ete ahakwa tẹ mu ba anụ whẹ áwhụ.
 Ndu Giledu bẹ whẹ l'echije kwalwumu kwalwumu g'ọo onye gude mgboro-igwe echishi ẹswa lẹ balị.
4 Ọo ya bụ lẹ mu l'a-nwuru ọku ye l'ulo eze Hazelu, ya adzụkota agbarara, eze Benu-hadadu turu.
5 Mu l'e-nwutsu mgbo-igwe ono e yeru l'onu mkpụkpu Damásukọsu.
 Mu egbushia ndu bu lẹ nsuda Avenu gbuá onye eze, l'achị mkpụkpu Betu-edenu.
 A kpua ndu Arámu lẹ ndzụ lashia alị Kiru.”
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
6 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 “Ndu Gaza l'anoje eme iwhe-dụ-ẹji mmekwase.
 Eshi-ọwhu ọ dụ nno
 bẹ mu l'ete ahakwa tẹ mu ba anụ whẹ áwhụ.
 Mba owu bẹ whẹ kpuru lẹ ndzụ woru whẹ ye l'eka ndu Edomu.
7 Ọo ya bụ lẹ mu l'a-nwuru ọku ye lẹ mgbodo Gaza, ya adzụkota agbarara, dụ iya nụ.
8 Mu l'e-gbushikota ndu bu lẹ mkpụkpu Ashidodu, gbuá onye eze, l'achị mkpụkpu Ashikelonu.
 Ndu Ẹkuronu bẹ mu l'a-ngufu ẹka dabẹ l'ẹhu shi nno mee tẹ
 ndu whuduru lẹ Fílistiya bụru kpurupyata.”

O nokwa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

9 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 “Ndu Taya l'anoje eme iwhe-dụ-ẹji mmekwase.
 Eshi-ọwhu ọ dụ nno
 bẹ mu l'ete ahakwa tẹ mu ba anụ whẹ áwhụ.
 Mba owu bẹ whẹ kpuru lẹ ndzụ woru whẹ ye l'eka ndu Edomu,
 shi nno mebyia ọgbandzu ọtugba bụru nwune ono, whẹ lẹ mba ono gbarụ.
10 Ọo ya bụ lẹ mu l'a-nwuru ọku ye lẹ mgbodo Taya, ya adzụkota agbarara, dụ iya nụ.”
11 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 “Ndu Edomu l'anoje eme iwhe-dụ-ẹji mmekwase.
 Eshi-ọwhu ọ dụ nno
 bẹ mu l'ete ta ahakwa tẹ mu ba anụ whẹ áwhụ.
 Edomu bẹ gude ogu-igba chia nwune iya ọso, imiko iya ta adụ iya ilile.
 Ntekenteke bẹ ẹhu l'anoje egu iya damudamu l'eka nwune iya nọ,
 temenu obu-ọku nkiya bụru gbururu jeye lẹ gbururu.
12 Ọo ya bụ lẹ mu l'a-nwuru ọku ye lẹ mkpụkpu Temanu,
 ya adzụkota agbarara, dụ lẹ mkpụkpu Bozura.”
13 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 “Ndu Amonu l'anoje eme iwhe-dụ-ẹji mmekwase.
 Eshi-ọwhu ọ dụ nno
 bẹ mu l'ete ahakwa tẹ mu ba anụ whẹ áwhụ.
 Unwanyi, dụ ime l'alị Giledu bẹ whẹ bọ-fushiru ẹwho, l'eka whẹ l'eme t'oge alị nkewhe kabaa ọsa.
14 Ọo ya bụ lẹ mu l'a-nwuru ọku ye lẹ mgbodo mkpụkpu Raba, ya adzụkota agbarara, dụ iya nụ.
 O noo nteke mkpu ọgu l'a-swotabe, ọgu awhuhu ẹwhu g'ọo ẹka oke wherewhere l'ewhe.
15 A kpua onye eze whẹ ye lẹ ndu bụ ishi l'alị-eze whẹ lẹ ndzụ lashia alị ọdo.”
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
2 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 “Ndu Moabu l'anoje eme iwhe-dụ-ẹji mmekwase.”

Eshi-ọ̀whu ọ̀ dọ̀ nno
 bẹ̀ mu l'ẹ̀tẹ́ ahakwa tẹ̀ mu ba anọ̀ whẹ́ áwhụ́.
 Ọ̀kpọ̀ onye eze ndu Edọ̀mu bẹ̀ whẹ́
 kpọ̀ru ọ̀ku jeye ọ̀ kpọ̀o ukfuru.
 2 Ọ̀o ya bụ́ lẹ́ mu l'a-nwụ̀ru ọ̀ku ye l'alị́ ndu Moabu,
 ya adzụ́kota agbarara, dọ̀ lẹ́ mkpụ́kpụ́ Keriyotu.
 Ndu Moabu l'a-nwụ̀shihu mẹ́ whẹ́
 nụ́lẹ̀who ùtsú l'aakụ́ ekpu whẹ́.
 Mbụ́ lẹ́ whẹ́ l'a-nwụ̀shihu nteke
 whẹ́ nọ̀ru mkpu-ọ̀gu mẹ́e ụ́da opu-ọ̀gu.
 3 Onye l'achị́ Moabu bẹ̀ mu l'e-gbu egbugbu,
 gbukota ndu bụ́ ishi alị́ ono gẹ́ whẹ́ ha.”
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ̀ha l'ekfu ndono.
 4 Ọ̀ waa iwhe Onye-Nwe-Ọ̀ha l'ekfu ndọ̀wa:
 “Ndu Juda l'anọ́je eme iwhe-dụ́-ẹ́jị
 mmekwase.
 Eshi-ọ̀whu ọ̀ dọ̀ nno
 bẹ̀ mu l'ẹ̀tẹ́ ahakwa tẹ̀ mu ba anọ̀ whẹ́ áwhụ́.
 Iwu Onye-Nwe-Ọ̀ha bẹ̀ whẹ́ huru l'alị́,
 jị́ka ome iwhe ọ̀ tọ̀ru ọ̀kpa iya t'e meje.
 Iwhe duwhuru whẹ́ nọ̀ bụ́ lẹ́ whẹ́ je
 awata ọ̀gwa agwa ono, bụ́ ụ́gho ono, nna whẹ́
 gwarụ́.
 5 Ọ̀o ya bụ́ lẹ́ mu l'a-nwụ̀ru ọ̀ku ye l'alị́ ndu Juda,
 ya adzụ́kota agbarara, dọ̀ lẹ́ Jerúsalemụ́.”

Ikpe, l'ee-kpe ndu Ízurelu

6 Ọ̀ waa iwhe Onye-Nwe-Ọ̀ha l'ekfu ndọ̀wa:
 “Ndu Ízurelu l'anọ́je eme
 iwhe-dụ́-ẹ́jị mmekwase.
 Eshi-ọ̀whu ọ̀ dọ̀ nno
 bẹ̀ mu l'ẹ̀tẹ́ ahakwa tẹ̀ mu ba anọ̀ whẹ́ áwhụ́.
 Ndu-dụ́-chiriri bẹ̀ whẹ́ l'ereje
 l'ụ́gwo mkpọ́la-ọ́cha whẹ́ jị́,
 ree ndu l'adụ́a g'ọ́ harụ́ whẹ́ l'ụ́gwo,
 sọ̀ru aswa akpọ́kpa labọ́, whẹ́ jị́.
 7 Ndu ụ́kpa bẹ̀ whẹ́ l'adzoje tọ́litoli,
 byarụ́ whẹ́ ishi ye l'ime alị́.
 Ndu nọ́ lẹ́ mkpamẹ́hu bẹ̀ whẹ́
 l'ewojeru iwhe rwuberu whẹ́ nọ́ docha l'agụ́ga.
 Nna yéle nwa l'akpakọ́je ekpukfu nwamgbọ́ko lanụ́
 azẹ́e,
 shi nno metoshia ẹ́wha mụ́be
 Onye-Nwe-Ọ̀ha ono, dọ̀ nsọ́.
 8 L'agụ́ga agụ́ga ẹ́nya-mgbeja bẹ̀ whẹ́ l'azeshije
 l'eli ẹ́kwa, madzụ́ nọ̀ru whẹ́ gude naa onwiya mk-
 palẹ́ka.
 Ọ̀ bọ̀ru l'ime ụ́lo Chileke bẹ̀ whẹ́
 l'anọ́duje angụ́ mee, whẹ́ retaru madzụ́ lẹ́ nre.
 9 Ọ̀o mbẹ́dua bẹ̀ nọ́du l'iwhu whẹ́ laa ndu Amọ̀ru l'iyi,
 mbụ́ ndu Amọ̀ru ono, hagee
 gbagorogodongu g'ọ́o oshi sida, kpọ̀o akpaa g'ọ́o
 achị́.

Mebyi, whẹ́ mị́ru, barụ́ l'eli bẹ́ mu mebyishiru,
 mebyishia ọ̀gbaragbu, whẹ́ chị́ru wụ́a l'alị́.
 10 Ọ̀o mbẹ́dua bẹ́ dufutaru unu l'alị́ Íjiputu,
 dua unu ụ́kporo awha ugbo labọ́ l'echi-ẹ́gu
 tẹ́ mu je anọ́ unu alị́ ndu Amọ̀ru.
 11 Ọ̀o mbẹ́dua bẹ́ shi l'ime ụ́nwu unu unwoke
 wofuta ndu ọ̀whu bụ́ ndu nkfuchiru Chileke,
 ọ́ bọ̀ru mu shi l'ime ụ́nwu okorọ́bya unu wofuta
 ndu ọ̀whu riburu nte ọ́duru Chileke nsọ́.
 Unubẹ́ ndu Ízurelu, ?iwhe mu
 l'ekfu ta abụ́du iwhe meru eme tọ́o?”
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ̀ha l'ekfu ndono.
 12 “Ọ́le unu meru whẹ́ ngwa
 mmẹ́e, mbụ́ ndu ono riburu nte ọ́duru Chileke nsọ́
 ono,
 unu sọ́ ọ̀whube ndu nkfuchiru Chileke tẹ́ whẹ́ be ek-
 fuhe
 iwhe Chileke zhiru whẹ́ ekfukfu.
 13 Unu leenu, mu byakwa l'abyarụ́ unu ishi ye l'ime alị́,
 unu ataa kpọ́kpo-kpọ́ro g'ọ́o
 ọ̀gba-kperekpere, e doru ivu ereshi l'eli.
 14 Ndu ọ̀kpa-ẹ́gwegwa ta abyakwa l'agbala agbala,
 ndu ọ̀kpehu dọ́ ta abya l'enwekwadu ụ́vo,
 ndu-ọ́jọ́gu ta adụ́ ike adzọ́ onwowhe.
 15 Ndu marụ́ ọ̀gba akfụ́ ta adụ́kwa ike atakeru
 atakeru,
 ndu ọ̀kpa-ẹ́gwegwa ta adụ́ ike agbala agbala,
 ndu l'agba inya ta adụ́ ike adzọ́ onwowhe.
 16 Mbọ́ku ọ́bu mbọ́ku ọ́bu, bẹ́
 onye kuru onwiya dike-ọ̀gu
 l'e-tuwhakwa ngwọ́gu iya gbaa ọ́so.”
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ̀ha l'ekfu ndono.

Ndu l'a-gba ndu Ízurelu ẹ́ka-ebe

3 Unubẹ́ ndu Ízurelu, unu ngabẹ́kwa nchị́ l'okfu-a,
 Onye-Nwe-Ọ̀ha kfuru kfugide unu. Ndu o kfuru
 iyi kfugide bụ́ mba ono, o shi l'alị́ Íjiputu dufuta:
 2 “Ọ̀o unubẹ́dua kpelekengu-kpụ́u bẹ́ mu marụ́
 l'iwhe bụ́ mba, nọ́kota lẹ́ mgboko l'owhu.
 O noo g'ọ́ gude mu je l'a-nọ́ unu
 áwhụ́ ejo-iwhe unu l'emegbabe.”
 3 Ụ́madzụ́ labọ́, ?whẹ́ l'alije l'ije
 t'a gụ́fu lẹ́ whẹ́ kwetaru alị́lị́?
 4 Oduu-gburu-agụ́, ?l'ọ́boje ekiri
 l'ọ́swa l'ẹ́be abụ́ l'ọ́ whọ́ru iwhe l'oo-gbu ria?
 Nwa oduu-gburu-agụ́, ?l'ọ́obaje
 hanyị́-hanyị́ kfufuta l'ẹ́ka o bu
 l'ẹ́be abụ́ l'ọ́ nweru iwhe o gudepyaberu?
 5 Ẹ́nu, ?l'ọ́odaje l'ọ́nya, nọ́ l'alị́
 l'ẹ́be abụ́ l'aagbaberu ọ́nya ọ́bu agbabe?
 Ọ́nya a gbaberu agbabe l'alị́
 ?l'ọ́ononyajee kposwee onwiya
 l'ẹ́be abụ́ l'ọ́ dọ́ iwhe dabarụ́ iya nọ́?

⁶ Opu-ọ̀gu dalahaa lẹ̀ mkpụ̀kpụ̀,
 ?ndu bu iya nụ̀ ta atsụ̀du egvu tọ̀?
 Ejo-iwhe, ?l'ọ̀bobyakfutaje
 mkpụ̀kpụ̀, l'ẹ̀be abụ̀ l'ọ̀o Onye-Nwe-Ọ̀ha b'o shi l'ẹ̀ka?
⁷ Ishi iya l'ẹ̀mi iya bụ̀ lẹ̀ Nnaji-Ọ̀ha, bụ̀ Onye-Nwe-Ọ̀ha
 ta adụ̀du iwhe l'ooomeje l'ẹ̀be abụ̀ l'o vu ụ̀zo kpuhaa
 iwhe o
 domiru edomi goshi ndu ozhi iya, bụ̀ ndu nkfuchiru
 iya.
⁸ Oduu-gburu-agụ̀ -bọ̀o ekiri, ?oo onye ha nke ba atsụ̀
 egvu?
 Nnaji-Ọ̀ha, bụ̀ Onye-Nwe-Ọ̀ha -kfu okfu
 ?Oo onye ha nke be ezhi ozhi, o zhiru?
⁹ Ryaa ya aryarya l'iwhe bụ̀
 agbarara dụ̀ lẹ̀ mkpụ̀kpụ̀ Ashị̀dodu
 mę́e l'iwhe bụ̀ agbarara, dụ̀ l'alị̀ Íjiputu sụ̀ whę̀:
 "Unu je edzukoo l'ugvu alị̀ Samériya
 t'unu gude ę́nya unu whụ̀dunu eze
 ụ̀tsú, l'ada l'ẹ̀ka ono mę́e mkpamę́hu, dụ̀ iya nụ̀."
¹⁰ "Whę̀ ta amadụ̀ ome iwhe kfụ̀ru nhamunha."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ̀ha l'ekfu ndono.
 "Iwhe whę̀ kụ̀beru l'agbarara ụ̀lo, whę̀ tushiru bę̀ bụ̀
 iwhe
 whę̀ nakọ̀ru madzụ̀ l'ẹ̀ka ike mę́e iwhe whę̀ narụ̀ lẹ̀
 nfu."
¹¹ Ọ̀o ya bụ̀ l'ọ̀ waa iwhe Nnaji-Ọ̀ha, bụ̀ Onye-Nwe-
 Ọ̀ha l'ekfu ndọ̀wa:
 "Ọ̀hogu l'a-nọ̀- whe alị̀ ono mgburumgburu,
 ya atụ̀ko ẹ̀ka ono, unu kpọ̀beru ike unu nwut-
 sushikota,
 vọ̀ arya, dụ̀kota l'agbarara unu l'owhu."
¹² Ọ̀ waa iwhe Onye-Nwe-Ọ̀ha l'ekfu ndọ̀wa:
 "Ọ̀ kwa g'onye l'echę̀ aturu, jeru tẹ̀
 ya nafuta aturu iya l'ọ̀nu oduu-gburu-agụ̀,
 iwhe ọ̀ dụ̀ ike nata iya bụ̀ru oshi ọ̀kpa iya labọ̀,
 m'ọ̀ bụ̀ ibiribe nchị̀ lanụ̀.
 O nokwa gę̀ ndu Ízurę̀lu,
 l'aa-dzọ̀futa l'a-bụ̀ akpuru ụ̀madzu olemole,
 mbụ̀ ndu ono, bu lẹ̀ mkpụ̀kpụ̀ Samériya,
 dakashihu l'iwhe-azę́e whę̀ mę́e l'egbe-aba whę̀."
¹³ Ọ̀ waa iwhe Nnaji-Ọ̀ha bụ̀ Onye-Nwe-Ọ̀ha, mbụ̀
 Chileke bụ̀ Onye-ishi-igwe-ọ̀gu l'ekfu ndọ̀wa: "Unu nụ̀k-
 waa iwhe-e, mu l'ekfu, unu eje ekfukashiaru iya ndu
 ọ̀nu-ụ̀lo Jékọ̀pu."
¹⁴ "Mbọ̀ku, mu l'a-nụ̀ ndu Ízurę̀lu
 áwhụ̀ emeswe ono, whę̀ mesweru mu
 bę̀ mu l'e-mebyishikwa
 ę́nya-mgbeja, dụ̀kota lẹ̀ mkpụ̀kpụ̀ Bę̀telu.
 Mpu dụ̀kota l'ę́nya-mgbeja ono bę̀
 l'ee-gbujishi, ya awushiru l'alị̀.
¹⁵ Ụ̀lo whę̀ turu kwabę̀ru ọ̀nanwu yę́le ọ̀whu whę̀ turu
 kwabę̀ru udzumini bę̀ mu l'e-mebyishikota.
 Mu enwutsushia ụ̀lo ono, whę̀ gude
 ọ̀kpu-enyi memashia l'ọ̀oma ụ̀ma.

Eze ụ̀lo nọ̀kota iya nụ̀ bę̀ mu
 l'e-me ya adakọ̀ta kpube iwhe l'alị̀."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ̀ha l'ekfu ndono.

Ndu Ízurę̀lu te ekwedu lwakfuta Chileke

4 Unu ngabę̀ nchị̀ l'okfu-a, unubę̀ eswi alị̀ Báshanu,
 mbụ̀ unubę̀ unwanyi ono, bu l'ugvu Samériya.
 Ndu ụ̀kpa bę̀ unu l'anoje akpa ę́hu,
 egwe ndu l'adụ̀a g'ọ̀ harụ̀ whę̀ aryaka eryune,
 unu nọ̀du unu asụ̀ ji, l'alụ̀ unu alulu:
 "Nụ̀ anyi mmeę̀ t'anyi ngụ̀a!"
² Nnaji-Ọ̀ha, bụ̀ Onye-Nwe-Ọ̀ha,
 bụ̀ onye ono, dụ̀ nsọ̀ bę̀ riakwaru nte sụ̀:
 "Oge l'agbabekwaa nteke
 l'ee-gude aga-nko lọ̀o unu wuru-wuru lọ̀fu.
 Ndu ọ̀whu wuduru nụ̀ l'ime unu,
 e gude aga-ę́ma seta whę̀ sefu.
³ Ẹ̀ka l'ee-shi kpushia unu bụ̀ ẹ̀ka ụ̀zo dụ̀ lẹ̀ mgbodo
 unu.
 Onyenọ̀nu echee iwhe nchelanu.
 Ẹ̀ka l'ee-rwuta unu je awushi bụ̀ lẹ̀ Hamonu."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ̀ha l'ekfu ndono.
⁴ "Unu bya lẹ̀ Bę̀telu lọ̀baru lẹ̀ mmeswe unu.
 Unu eje lẹ̀ mkpụ̀kpụ̀ Gílugalu kaba ya rọ̀o ememe.
 Unu lọ̀baru wotaje ngwo-ę́ja unu l'utsu mbọ̀kum-
 boku.
 Unu alọ̀baru wotaje ụ̀zo-lanụ̀-l'ụ̀zo-iri unu
 l'ujiku ę̀to, a nwutaru anwuta.
⁵ Unu wota buredi e yeru iwhe
 l'eekeje buredi gude gbaa ę́ja obunggo.
 Unu -nụ̀deje Chileke iwhe zuru
 unu nkwe l'obu, unu arya ya aryarya.
 Unu kua ya l'edzudzu-ọ̀ha, nkele
 ọ̀o ę́gube iwhe ono l'aduje
 unu ree ememe, unubę̀ Ízurę̀lu."
 O nokwa iwhe Nnaji-Ọ̀ha bụ̀ Onye-Nwe-Ọ̀ha l'ekfu
 ndono.
⁶ "Mu kpọ̀ru unu ę́gu lẹ̀ mkpụ̀kpụ̀ lẹ̀ mkpụ̀kpụ̀,
 mbụ̀ lẹ̀ mu meru, unu ta awhuje nri ria l'ibe unu.
 O noo ta ahụ̀ unu nke t'unu lwakfutawhu mu azụ̀."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ̀ha l'ekfu ndono.
⁷ "Mu meru mini ta achijeheru
 unu lę́ge ọ̀ whọ̀duru ọ̀nwa ę̀to t'iwhe e meberu l'alị̀
 kaa.
 L'ọ̀obuje mu -chiaru mkpụ̀kpụ̀ ọ̀wa
 mini, mu ta achiduru iya mkpụ̀kpụ̀ ọ̀whu.
 Mini -chia l'okfu ọ̀waa, ọ̀ tọ̀ chiduru
 l'okfu ọ̀whu, iwhe e meberu l'alị̀ akpọ̀shihu nkụ̀.
⁸ O nweru ndu ọ̀whu shi lẹ̀
 mkpụ̀kpụ̀ labọ̀ m'ọ̀ bụ̀ ę̀to jeru mbanananaa,
 jeshia mkpụ̀kpụ̀ ọ̀do ọ̀cho mini-angungu,
 whę̀ ta awhụ̀ mini, dzuru whę̀ angungu.
 O noo ta ahụ̀ unu nke t'unu lwakfutawhu mu azụ̀."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ́ha l'ekfu ndono.

⁹“Mu mewaru t'iwhe unu meberu
l'alì mée mgbu vayĩnu unu chashĩa mmanu,
bya emee t'ọ́ tsushia evu.

Igube tapyashĩa oshi ólivu unu yele figu unu.
Ọ́le ọ́ tọ́ hũdu unu nke t'unu lwakfutawhu mu azu.”

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ́ha l'ekfu ndono.

¹⁰“Mu wotaru unu ejo
ẹhu-ba-dụ-mma ẹgube ono, ọ́ dũru ndu Íjĩputu.
Mu gude ogu-igba gbushia unwokorọ́bya unu,
bya erwutakota inya unu.

Mu mee tẹ́ nshishi odzu, rehuru
erehu l'ọ́du-ọ́gu unu kporu laa unu l'imi.
O noo ta ahụ unu nke t'unu lwakfutawhu mu azu.”

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ́ha l'ekfu ndono.

¹¹“Mkpukpu unu bẹ́ mu haru mebyishia
ẹgube ono mu mebyishiru Sódomu mée Gómóra.
Unu dya g'ọ́o otsebere-nku a
lọ́futaru l'ọ́ku t'ọ́ bo kege iya.
O noo ta ahụ unu nke t'unu lwakfutawhu mu azu.”

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọ́ha l'ekfu ndono.

¹²“Ọ́o ya bu l'ọ́ waa iwhe mu
l'e-me unu ndọ́wa, unubẹ́ ndu Ízurẹ́lu.
Eshi-ọ́whu mu l'e-me unu iwhe ono,
ọ́ kwa iya bu t'unu kwakọ́bekwa akwakọ́be nke ojek-
fu

Chileke unu, unubẹ́ ndu Ízurẹ́lu!”

¹³Ọ́ kwa iya bu onye ono, bu iya
meru ugvu, mee whẹ́rewhere.

Ọ́ buru iya bu onye ono l'ekpuhaje
iwhe l'ọ́ori l'ọ́riri goshi madzụ.
Ọ́ buru iya l'emeje tẹ́ chi, bọ́ru abọ́ megee jihu,
bya aburu iya bu onye ono l'adzoje
kwagamụ kwagamụ l'eli mgbogidi nke mgboko.
Ewha iya bukwa Onye-Nwe-Ọ́ha,
mbụ́ Chileke, bu Onye-ishi-igwe-ọ́gu.

Egву-áwhu a guru l'ishi ndu Ízurẹ́lu

5 Ndu Ízurẹ́lu, unu ngabẹ́ nchì l'okfu-a, unu ngabẹ́
nchì l'egvu-áwhu-a, mu l'agu l'ishi unu:

²“Nwamgboko, bu Ízurẹ́lu bẹ́ daakwaru darwua alì,
ọ́ tọ́ gbashibahedua agbashi ọ́do.
A haru iya l'alì l'ẹ́ka ọ́ daburu gbakashihu,
tọ́ dũ onye jeru iya apali.”

³Ọ́ waa iwhe Nnaji-Ọ́ha bu Onye-Nwe-Ọ́ha l'ekfu
ndọ́wa:

“O nweru mkpukpu, dũ lẹ́ Ízurẹ́lu, zhifuru ndu ojọ́gu
dũ unu labọ́ l'ụ́kporo iri tẹ́ whẹ́ jee ọ́gu,
iwhe l'e-megee vuru ishi whẹ́ lwa
bẹ́ bu ụ́kporo ndu ojọ́gu ugbo ise.
Mkpukpu ọ́whu zhiru ndu ojọ́gu,
dũ ụ́kporo ugbo ise tẹ́ whẹ́ jee ọ́gu,

iwhe l'e-megee vuru ishi whẹ́ lwa aburu ndu ojọ́gu
iri.”

⁴Ọ́ waa iwhe Onye-Nwe-Ọ́ha l'ekfuru ọ́nu-ulo Ízurẹ́lu
ndọ́wa:

“Unu chọ́o mu nggẹ́ unu anọ́du ndzụ.

⁵Unu ba achokwa mu lẹ́ Bẹ́telu.
Unu be ejekwa Gílugalu.

Unu ba aghatakwa jeshia Byiyeshaba.
O noo nkele ndu Gílugalu bẹ́ l'aa-kpukwa lẹ́ ndzụ,
e mee ndu Bẹ́telu, ya eje adu iwhe whẹ́ l'a-buk-
wadu.”

⁶Unu chọ́o Onye-Nwe-Ọ́ha nggẹ́ unu anọ́du ndzụ.
Ọ́dua bẹ́ l'oo-rekwa whuruwhuru
g'ọ́o ọ́ku byakfuta ọ́nu-ulo Jósefu, bya ekechafu iya,
ọ́ tọ́ dudu onye nọ́ lẹ́ Bẹ́telu l'a-dũ ike egbota iya.

⁷Nshọ́ unubẹ́ ndu, l'ewojeru ikpe, kfuru nhamunha
kpọ́o ishi akụ, mee ya t'ọ́ buru age,
mbụ́ unubẹ́ ndu l'ewojeru ọ́du-chiriri gwọ́o l'alì.

⁸Ọ́o Onye-Nwe-Ọ́ha bẹ́ meru
kpokponde ono, bu Puleyadesu yele Orayonu.
Ọ́ buru iya l'emeje ẹkpuroochi, ya aghọ́o iwhoro chi-
asahu.

L'ooomeje eswe, ya ekpua ẹhu buru ẹnyashi.
Ọ́o ya bu onye l'ekuje mini, dũ l'eze-ẹnyimu oku,
woru iya kwaa eliwhe l'owhu l'ẹ́hu.
Ọ́ kwa Onye-Nwe-Ọ́ha bu ẹwha iya.
⁹Oomeje tẹ́ kpurupyata lọ́o vaa byakfuta onye ike dũ,
l'ooomeje tẹ́ mkpukpu a tũru ọ́ buru
agbarara buru kpurupyata.

¹⁰Onye unu l'egbejee kpọ́o ashì bu onye ikpe iya
kfuru

nhamunha lẹ́ nggamgbo-ọ́ha.
Ọ́ tọ́ dudu iwhe unu l'agubeje onye l'ekfu ire-lanu.

¹¹Ndu ụ́kpa bẹ́ unu l'adzoje tọ́litolì,
unu l'egudeje whẹ́ naa whẹ́ ereshi whẹ́ l'ẹ́ka ike.
Eshi-ọ́whu ọ́ dũ nno,

a makwaru-a l'unu gude ẹwhuru,
a washiru awashì tushia ulo unu.

Ọ́le unu ta abyadu l'e-bu iya ebu.
A makwaru-a l'unu nweru mgbu vayĩnu, dũ ugvu
l'ẹ́nya,

ọ́le unu ta abyadu l'a-ngu mmee shi iya nu.
¹²Mu maru gẹ́ emeswe, unu mesweru habe l'igwelig-
we

mu maru gẹ́ iwhe-dũ-ẹ́ji, unu meru habe shii.
Ndu-dũ-chiriri bẹ́ unu l'emekpa ẹhu, unu l'eri n-
wọ́lazu,

unu te ekpeje ndu ụ́kpa ikpe kfuru
nhamunha lẹ́ nggamgbo-ọ́ha.

¹³O noo g'ọ́o gude onye nweru mgbamego l'edobeje
ọ́nu ndoo m'ọ́ dadewaa nno nkele a nọ́ l'ejo oge.

¹⁴Unu chọ́o ụ́zo ome iwhe dũ ree, haa ome ẹjo iya,
nggẹ́ unu anọ́du ndzụ.

Ọ́o ya bu nke ọ́whu Onye-Nwe-Ọ́ha, mbụ́ Chileke, bu

Onye-ishi-igwe-ọ̀gu l'e-swiru unu eswiru, ẹ̀gube ono, unu l'asuje l'o swiru unu.

¹⁵ Unu kpọ̀o ome ejo-iwhe ashi; yee ome iwhe dọ̀ ree obu.

Unu kpeje ikpe, kfuru nhamunha lẹ̀ nggamgbo unu; nkele e nwekwaru ike, Onye-Nwe-Qha, mbụ̀ Chileke bụ̀ onye-ishi-igwe-ọ̀gu emeeru unu eze-iwhe-ọ̀ma, unubẹ̀ nwa ndu ọ̀whu whọ̀duru nụ̀ lẹ̀ ndibe Jósefu.

¹⁶ Ọo ya bụ̀ l'ọ̀ waa iwhe o kfuru, mbụ̀ Nnaji-Qha bụ̀ Onye-Nwe-Qha, mbụ̀ Chileke bụ̀ Onye-ishi-igwe-ọ̀gu: "Aa-tụ̀ ọ̀zụ-ẹ̀kwa l'iwhe bụ̀ echi-ọ̀zo nọnu.

Ee-chi o-ji-l'ẹ̀ka-tọ̀gbo-o lẹ̀ nggamgbo lẹ̀ nggamgbo. Ndu l'akọ̀ okfu bẹ̀ l'ee-ku, whẹ̀ abya aryaa ẹ̀kwa gụ̀a áwhụ̀, e kua ndu marụ̀ ọ̀rya ẹ̀kwa-áwhụ̀, whẹ̀ abya aryaa ya.

¹⁷ Ọ̀zụ-ẹ̀kwa l'a-tụ̀shihu l'ẹ̀ka lile, e nweru mgbu vayiṅu, nkele mu l'abyakwa ọ̀gha l'echilabọ̀ unu." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono.

Mbọ̀ku nke Onye-Nwe-Qha

¹⁸ Nshọ̀bukwa unubẹ̀ ndu l'ọ̀ogu ẹ̀gu tẹ̀ mbọ̀ku nke Onye-Nwe-Qha byakebel! Sụ̀a, ọ̀o gụ̀nu kparụ̀ iwhe mbọ̀ku nke Onye-Nwe-Qha l'agụ̀ unu ẹ̀gu?

Mbọ̀ku ono l'a-bụ̀kwa ẹ̀kpuroochi nkụ̀chi, iwchoro ta adụ̀kwa iya. ¹⁹ Ọo-dụ̀kwa g'ọ̀o nwoke nahuru oduu-gburu-agụ̀, je agbabarụ̀ ejo-nkụ̀ta-ọ̀swa. Mbụ̀ l'ọ̀o-dụ̀ g'ọ̀o onye bahuru l'ụ̀lo iya je anọ̀du anọ̀du woru ẹ̀ka tukobe lẹ̀ mgbodo, agwọ̀ shi ẹ̀ka o shi bya ata iya.

²⁰ Mbọ̀ku nke Onye-Nwe-Qha l'a-buru ẹ̀kpuroochi nkụ̀chi, iwchoro ta adụ̀kwa iya. Igweli l'a-whuchi awhuchi, nke ọ̀whu bụ̀ l'iwhoro ta adụ̀du ilile. ²¹ "Ori-oge, unu l'eriru mu bẹ̀ mu kpọ̀kwaru ashi, ọ̀ t'ọ̀ dudu iwhe mu gụ̀beru iya. Edzukobe, unu l'edzukobejeru mu ta adujekwa mu ree.

²² Anụ̀ owu, unu l'akpọ̀je ọ̀ku gude gwaa mu yẹ̀le ngwo-ẹ̀ja-nri, unu l'anụ̀je mu ta adụ̀kwa ọ̀whu mu l'anatajẹ̀. Anụ̀, nmachiru anmachi ono, unu l'egudeje bya agbaarụ̀ mu ẹ̀ja ẹ̀hu-guu, bẹ̀ mu l'ete elejekwa ẹ̀nya.

²³ Unu ba agujeheru mu egvu; o noo l'egvu unu l'anoje ada mu whutuwhutu lẹ̀ nchị. Mu ta angabekwa nchị l'iwhe nkwa unu l'ada.

²⁴ Iwhe mu chọ̀ru bụ̀ t'ikpe, kfuru nhamunha soje gborogboro g'ọ̀o mini! Ọ-dụ̀-chiriri asọ̀ gborogboro g'ọ̀o ẹ̀nyimu, l'ẹ̀te enwee atahụ̀!

²⁵ Sụ̀a, unubẹ̀ ọ̀nu-ọ̀lo Ízurelu, unu nọ̀ru ọ̀kporo awha ugbo labọ̀ l'echi-ẹ̀gu, ?Unu shi agwajẹ̀ mu agwagwa nteke ono? ?T'unu shi anụ̀je mu iwhe nteke ono?

²⁶ Ọle ntaa bẹ̀ iwhe unu kpọ̀ru obu yeru bụ̀ l'ọ̀gvu onye eze unu, bụ̀ Sakutu męe l'ọ̀gvu ibe unu, bụ̀ Kayiwanu, mbụ̀ ọ̀gvu kpokponde ono, unu gwọ̀taru agwọ̀ta.

²⁷ O noo g'ọ̀o gude mu je l'e-me t'a kpua unu lẹ̀ ndzụ̀ chita unu ghaa alị̀ Damásukọ̀su. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono, mbụ̀ onye ono ẹ̀wha iya bụ̀ Chileke, bụ̀ Onye-ishi-igwe-ọ̀gu.

Nshọ̀bukwa ndu l'akpa lẹ̀ ntọ̀sarụ̀-ẹ̀hu

6 "Nshọ̀bukwa ndu nọ̀ l'ugvu Záyọnu akpa lẹ̀ ntọ̀sarụ̀-ẹ̀hu, męe ndu nọ̀ l'ugvu Samériya eke tọ̀haa l'ọ̀ tọ̀ dudu iwhe bya l'eme whẹ̀ nụ̀,

mbụ̀ unubẹ̀ ndu a marụ̀ ẹ̀wha whẹ̀, shi lẹ̀ mba bụ̀ ishi mba l'owhu, bụ̀ ndu ono, ọ̀nu-ọ̀lo Ízurelu l'abyakfutajẹ̀.

² Unu jeedawho mkpụ̀kpu Kalune je awụ̀ iwhe l'eme l'ẹ̀ka ono. Unu -jegee ẹ̀ka ono, unu ejeshia Hámatu, bụ̀ oke mkpụ̀kpu. Unu eshi l'ẹ̀ka ono jeshia Gatu, bụ̀ mkpụ̀kpu ndu Fílis-tiya.

?Whẹ̀ ka alị̀-eze unu ree? ?T'alị̀ whẹ̀ ka nke unu ọ̀ha shii?

³ Unubẹ̀ ndu sụ̀ru lẹ̀ mbọ̀ku ejo-iwhe l'a-nwụ̀ bẹ̀ dụ̀kwaduro otẹ̀nya, unu gudekwanu umere unu eme tẹ̀ mbọ̀ku, iwhe-kpanganga l'e-me l'ẹ̀hu unu kaba ọ̀du ntse.

⁴ Nshọ̀bukwa ndu l'azẹ̀je azẹ̀e tų́kaa onwowhe l'iwhe-azẹ̀e, e gude ọ̀kpụ-enyi memashia, ndu l'egudeje etsetse machishia onwowhe l'ug-booshi,

ndu bụ̀ anụ̀ nwaturu yẹ̀le anụ̀ eswi, nmachishiru anmachishi bẹ̀ whẹ̀ l'egudeje eme nri.

⁵ Mkpọ̀koro egvu, unu l'anoje agụ̀ bẹ̀ unu l'akpọ̀je une eye, unu nweru ngwa-egvu ọ̀whúú, dọ̀ l'iche l'iche g'ọ̀o Dévidi.

⁶ Iwhe unu l'egudeje angụ̀ męe bụ̀ eze ntiko. Mmanụ̀, unu l'ehu l'ẹ̀hu buru oke mmanụ̀, l'eshi kwẹ̀kwẹ̀kwe. Ọle ọ̀la-l'iyi, byakfutaru ndibe Jósefu bẹ̀ unu l'ẹ̀te atsọ̀du áwhụ̀ iya.

⁷ O noo g'o gude unu je l'a-bụ ivuruzo,
l'aa-kpụ lẹ ndzụ laa alị ọdo.
Oke emereme ono, unu
l'amachishije onwunu eme aburu bugemu.

**Ekuku, ndu Ízurẹlu l'eku onwowhe bẹ Onye-Nwe-Ọha
l'akpọha akpọha**

⁸ “Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha gudewaa onwiya
ribua nte, mbụ lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke bụ Onye-
ishigwe-ọgu l'ekfu sụ:

“Ekuku ono ẹpa Jékọpu l'eku
onwowhe bẹ mu l'akpọhakwa akpọha.
Agbarara ọlo ono whẹ tushiru bẹ mu kpọru ashị.
O noo g'o gude mu je l'e-woru ishi mkpukpu whẹ,
mẹe iwhe lile, dụ iya nụ ye l'ẹka ndu ọhogu.”

⁹ Ọ -bụru ọmadzu iri bẹ whoduru l'uwhu lanu, ọnwu
atuko whẹ gbuchafu. ¹⁰ Nteke abubu whẹ byaru, mbụ
onye gbaru t'ọ kposhi odzu whẹ ẹnwa, ọ -buru l'ọ
-byaru tẹ ya pashia odzu whẹ l'ulo ono; o -kua onye
ọwhu nọ l'ime jia ya sụ iya: “?Oo nwebaaru odzu ọdo
whuduru nụ l'ẹka ono?” Ọ -sụ: “Waawa!” Ya asụ iya:
“Taa! Dobe onu ndoo! T'anyi be ejekwa ọko ẹwha
Onye-Nwe-Ọha!”

¹¹ Nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ tųwaru iya ọ bụru iwu,
l'oke uwhu l'a-da gbaa vuu vuu,
nwa uwhu nshiji adaa tsua yogiri yogiri.

¹² Inya ?ogobaje ọso l'ẹka bụ ekpekere nkuchi?
?Eegudeje eswi akọ okoro l'eze-enyimu?
Ọle unu mewaru ikpe, kfouru nhamunha,
ọ bụru iwhe l'egbu madzụ,

unu mee akpuru ọdu-chiriri l'amị, ọ bụru age.
¹³ Unu l'ete ẹswa l'unu lwutaru mkpukpu Lodeba.
Unu l'etowhe onu asuje: “?Tọ dụ l'ike ẹka anyi
bẹ anyi gude lwuta mkpukpu Kanemu?”

¹⁴ Onye-Nwe-Ọha, mbụ Chileke,
bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu sụ:
“Unubẹ Ízurẹlu, mu l'e-je akpatsuta mba l'a-byakfuta
unu ọgu.

Whẹ eshi lẹ mkpukpu Lebo Hámatu kpa unu ẹhu
jeye lẹ nsuda Araba.”

Uzhi ọwhulenyia ise, Émọsu whuru

Ọwhulenyia nke mbụ: Igube

7 Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha goshiru
mu ndowa: Mu nọ l'ọwhulenyia whua ẹka Onye-
Nwe-Ọha l'akwakobe otsu-dududu igube, l'a-bya at-
apyashia iwhe e meberu l'alị, l'efushikaa ome nke
ọwhúú; g'a kpatageeru nke mbụ. Nke mbụ ono bụ
ọwhu l'aanuje eze l'ọo iwhe rwuberu iya nụ. ² Igube
ono tafulewho iwhe rwutaru irwu l'alị ono kpamụ. Mu
chishia mkpu sụ: “Gube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha;
jiko gụnuaru ndibe ghu nvu! ?Ndee gẹ ndibe Jékọpu

l'e-shi wafu l'egube iya ọwa, l'ẹbe abụ lẹ whẹ baru
nwishi!”

³ Tọ dụ iya bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha ejizeta,
bya ekfua sụ: “Ọ waa ta anwuhakwa ọdo.”

Ọwhulenyia nke ẹbo: Ọku

⁴ Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ Onye-Nwe-Ọha goshiru
mu ndowa: Mu nọ l'ọwhulenyia whua Nnaji-Ọha, bụ
Onye-Nwe-Ọha gẹ l'ooku ndibe iya oku tẹ ya gude ọku,
l'enwu enwunwu gwaa whẹ ọchi. Ọku ono bya ekezhi-
awho gẹ l'ooke jeye oke eze-enyimu tashihu; alị
kposhihu nkụ. ⁵ Tọ dụ iya bụ, mu chishia mkpu sụ:
“Gube Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha; byiko be eme-
henu! ?Ndee gẹ ndibe Jékọpu l'e-shi wafu l'egube iya
ọwa, l'ẹbe abụ lẹ whẹ baru nwishi?”

⁶ Tọ dụ iya bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha ejizeta,
Nnaji-Ọha ono, bụ Onye-Nwe-Ọha bya ekfua sụ: “Ọ
waa ta anwuhkwawho ọdo.”

**Ọwhulenyia nke ẹto: Oshi, e gude atụ mgbodo t'ọ
kfouru nsimini**

⁷ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha goshiru mu ndowa: Mu
nọ l'ọwhulenyia whua Onye-ukfu-l'ọha g'ọ kfouru lẹ mg-
boro mgbodo. Iwhe ọ chi l'ẹka bụru ọdo, l'eegudeje
atụ mgbodo t'ọ kfouru nsimini. Ọ bụru ọdo ono b'e
gude tų mgbodo ono ọ kfouru nsimini. ⁸ Onye-Nwe-
Ọha bya ajia mu sụ: “Émọsu, ?ọo gunu b'ị whuru?”

Mu sụ iya: “Ọ kwa ọdo, l'eegudeje atụ mgbodo t'ọ
kfouru nsimini.”

Tọ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya asụ mu: “Lekwa,
mu l'e-woru ọdo ono, l'eegudeje atụ mgbodo t'ọ kfouru
nsimini ono dobe l'echilabo ndu Ízurẹlu, gude goshi
whẹ lẹ whẹ ta akfuduru nsimini. Mu ta ahahedu whẹ
ọdo tẹ mu ba anụ whẹ áwhụ.

⁹ “Enya ẹka ono, Áyiziku doberu bẹ l'ee-mebyishikota.
E tsukposhia ẹka ndu Ízurẹlu doberu nsọ.
Mu l'e-kwolihu palia ogu-igba tatso
ọnu-ulo Jerobowamu ọgu.”

Émọsu yele Amaziya

¹⁰ Tọ dụ iya bụ, Amaziya, bụ onye l'agbajẹ ẹja lẹ
Bẹtelu bya ezhia ozhi t'e je ezhia onye eze ndu Ízurẹlu,
bụ Jerobowamu sụ iya: “Émọsu bẹ nọkwa l'echillabo
ndu Ízurẹlu achiru ghu ejo idzu. Iwhe ọ nọdu kfushia
sukwaru omebyi alị-a. ¹¹ Ọ waa iwhe Émọsu nọdu
kfushia ndowa:

“ Ọ kwa ogu-igba bẹ l'a-ta ishi Jerobowamu;
tọ dųhenu iwhe l'e-me t'a ba akpụ ndu Ízurẹlu lẹ
ndzụ
chita whẹ lufu l'alị whẹ.”

¹² Amaziya gbashi bya ejekfu Émọsu je asụ iya: “Gube
nwowhu l'awhụ ọwhulenyia; lufu l'ẹka-a! Tųgbua lawhu
azu l'alị ndu Juda. Je anọdu l'ẹka ono kpata nri, l'ii-ri; gu

anọdu l'ẹka ono kfuchijeru Chileke! ¹³ Ba anọduhe lẹ Bẹtelu sọ l'iikfuchiru Chileke, nkele ọo ẹka dọru eze lẹ nsọ; ọ bọru iya bẹ eze-ulo ndu Ízurelẹ l'abajẹru Chileke eja nọ."

¹⁴ O noo ya, Émọ̀su yeeru Amaziya ọnu sọ iya: "Mu ta abukwa onye nkfuchiru Chileke, tọ bu onye nkfuchiru Chileke bẹ nwọru mu nọ. Ọo onye l'eche atọru bẹ mu bu, bya abọru onye l'akọ okfu sịkamo. ¹⁵ Ọo ẹka mu nọdu eche atọru bẹ Onye-Nwe-Ọha bya ekua mu sọ mu tẹ tųgbua jekfu ndibe iya, bu ndu Ízurelẹ je ekfuchita ọnu iya. ¹⁶ Ngwa ngabekwa nchị nọ iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu:

"Í sọru tẹ mu be ekfuchihe ọnu
Chileke l'ẹka ndu Ízurelẹ nọ,
mu ahaa ozhi ozhi, Chileke zhiru ndu ọlo Áyiziku."

¹⁷ "Ọo ya bu l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:

"Amaziya, nyee ghu
l'e-megekwa bọru nwanyị-ọkpara lẹ mkpukpu-a;
ogu-igba atakọta ishi unwu ghu nke nwoke mọe nke
nwanyị.

Alị ghu bẹ l'ee-bukashi ebukashi washjaru ndu ọdo,
gubedua l'onwoghu bu l'alị ndu

l'ẹte amaa Chileke bẹ l'iji-nọdu nwụhu.

Ọdo bu lẹ ndu Ízurelẹ te enwedu
iwhe l'e-me t'a ba kpọ whẹ lẹ ndzọ,
chifụ whẹ l'alị whẹ laa alị ọdo."

Ọwhulenyà nke ẹno: Nkata akpọru iwhe charụ acha jiru ejiji

8 Ọ waa bu iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha goshiru mu ndọwa: Mu nọ l'ọwhulenyà whụa nka-ta akpọru iwhe charụ achacha jiru ejiji. ² Onye-Nwe-Ọha bya ajija mu sọ mu: "Émọ̀su; ọo gọnu b'ì whọru?"

Mu sọ iya: "Ọ kwa nkata akpọru iwhe charụ acha jiru ejiji."

Tọ dọ iya bu, Onye-Nwe-Ọha sọ mu: "Ndibe mu ono, bu ndu Ízurelẹ bẹ oge ikpazọ whẹ rwuakwaru. Mu ta ahahẹdu whẹ ọdo tẹ mu ba anọ whẹ áwhụ."

³ Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "O -rwulewho mbọku ono bẹ ọzu-ẹkwa, l'a-da l'ozori egvu, l'aaguje l'eze-ulo Chileke. Odzu ndu nwụhuru anwụhu aha l'igwe kọru l'ẹka lile. Ẹka lile ada nyorokotongu."

Aa-gwa ndu Ízurelẹ ọchi

⁴ Unu ngabẹ nchị; unubẹ ndu l'anoje adzọpyashi ndu l'adọ g'ọ harụ whẹ ishi; unubẹ ndu l'anoje apyigbushi ndu ọkpa, bu l'alị-a; ⁵ mbụ unubẹ ndu l'asuje: "Ọo nteke ole bẹ ori oge ọnwà òwhúú l'a-gvụ nke ọwhu unu l'a-wata oore witi unu? Ọo nteke ole bẹ mbọku-ọtuta-ume l'a-gvụ nke ọwhu unu l'e-vushi witi unu reshia?" Mbụ nke ọwhu unu l'e-bubota tinu balị unu t'ọ

ka ọlwa alị; mee aswa iya t'ọ ọka shii, bya egude iwhe l'aatọje iwhe e meru l'ugho gude kputa ndiwhe. ⁶ Unu ekpota apya witi, a gege awushi awushi yekobe l'okpobe iya ree oke aswa, bya achọo ndu ọkpa, ji ọgwwo mkpọla-ọcha zuta, chọkwaawho ndu l'adọ g'ọ harụ whẹ zuta l'ugwo, sọru aswa akpọkpa labọ, whẹ ji ọgwwo iya.

⁷ Onye-Nwe-Ọha, bu onye ono, ẹpa Jékọpu gude eku onwowhe bẹ riakwaru nte sọ: "Iwhe whẹ meru bẹ mu l'ẹte abyakwaa l'azọha azọha.

⁸ "Alị l'e-megekwa nmaa jijiji l'iswi iwhe ono; áwhụ iya abyarụ ndu bu l'alị ono. Alị ono l'e-ko whụla whụla g'ọo ẹka ẹnyimu Nayilụ byarụ utso; a nmawoo ya anmawo; ya ebulihu; bya azọda g'ọo ẹnyimu Íjiputu.

⁹ "Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: O -rwua mbọku ono bẹ mu l'e-me ẹnyanwu ariba l'iswi l'echilabọ eswe, mu emee mgboko agbakọta ẹkpuroochi l'eswe. ¹⁰ Oge, unu l'erije bẹ mu l'a-gbanwe t'ọ bọru unu nggumawhu. Mu agbanwee egvu ẹhu-utso, unu l'aguje t'ọ bọru unu ẹkwa-áwhụ. Mu l'e-me t'unu yekota uwe-áwhụ g'unu ha, kpushia unu ishi anwụhu l'ẹhu l'ẹhu. Mu l'e-me unu aryaa ẹkwa g'ọo onye l'agu áwhụ nwa nwoke lanọ ọ nwutaru, ọ zubuhu nwụhu. Mbọku ono l'owhu l'a-bọru unu ọkpazhi-ọnwu-ọnu."

¹¹ Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "Oge l'erwuakwa nteke mu l'e-me tẹ mkpẹgu bya l'alị-a. Ẹgu mu l'ekfu okfu iya ta abukwa ẹgu nri, tọ bu ẹgu mini. Ọwhu mu l'ekfu okfu iya bu ẹgu ọnu okfu Onye-Nwe-Ọha. ¹² Madzọ l'e-tsoro aghawhe, o -shi l'ẹnyimu ọwaa ya alufu ẹnyimu ọwhuu, o -shi l'uzo isheli ya alufu ọzo ẹnyanwu-awata. Mbụ lẹ whẹ l'e-shi foo lufu faa l'ẹka whẹ l'achọ ẹka whẹ l'a-nụ okfu Onye-Nwe-Ọha, ọle whẹ ta awhudu iya.

¹³ "Mbọku ono bẹ unwumgboko, l'ama g'ọo gọnu mọe unwokoro, akwara dọ l'ẹhu l'a-veishi l'ẹka ẹkpiri kpọru whẹ jegiri-jegiri. ¹⁴ Ndu ono, l'egudeje ẹwha agwa Samériya ria nte, mbụ ndu ono, l'asuje: 'Ọ -bọru whọ lẹ gube ọgvu Danu bẹ nọ-o ndzọ g'ì nọ iya; ọ -bọru whọ lẹ gube ọgvu Byiyeshaba bẹ nọ-o ndzọ g'ì nọ iya', ndu l'erije ẹgube nte ono l'a-dakọta; whẹ ta fukwa gbalihubaa agbalihu ọdo."

**Ọwhulenyà nke ise:
Ụlo-dụ-nsọ, darụ adada**

9 Mu nọ l'ọwhulenyà whụa Onye-Nwe-Ọha gẹ ọ kfuru lẹ mgboro ẹnya-mgbeja. Ọ sọ: "Wota iwhe vọ l'eli ishi itso, gude eze-ulo-ọ nke ọwhu ukfu-ulo ono l'a-nmakọta jijiji. Vọ ya yọgiri-yọgiri t'ọ zee zepyabe onyenọnu l'iswi. Ndu ọwhu whuduru nọ bẹ bu ogu-igba bẹ mu l'e-gude gbushia whẹ. Ọ tọ dọdu onye bya l'a-gbala m'ọo onye lanọ,

tọ dọ onye bya l'a-nahụ.
² Whẹ -gvukwaa m'ọ beru whẹ gvua nsụ bahụ l'alí-maa,
 mu l'e-yelekwaa ẹka l'ime ẹka ono gụta whẹ.
 Whẹ -nyikwaa m'ọ beru whẹ nyihu eli bahụ l'imigwe,
 mu eshilekwaa l'ẹka ono lọ-zeta whẹ.
³ Whẹ -jekwa m'ọo l'e-domi
 onwowhe l'eli ugvu Kamẹlu,
 mu achilekwaa nta whẹ je akpufuta whẹ l'ẹka ono.
 Whẹ -jekwa m'ọo l'e-domi
 onwowhe l'ọhu eze-ẹnyimu tẹ mu ba awhụ whẹ,
 bẹ mu l'e-zhilekwaa ejo agwọ, bu
 lẹ mini t'ọ je angwa whẹ ẹrwu l'ẹka ono.
⁴ O -beru ndu ọhogu whẹ kpụa whẹ lẹ ndzụ lashia alí
 ọdo,
 mu ezhilekwaa ogu-igba t'ọ je ataa ishi whẹ l'ẹka
 ono.
 Mu l'a-dazhíbe whẹ ẹnya mee whẹ
 ejo-iwhe, mu te emekwaru whẹ iwhe dọ ree."
⁵ Ọ kwa Nnaji-Ọha bụ
 Onye-Nwe-Ọha bụru Onye-ishi-igwe-ọgu;
 onye bụ, o -denyi mgboko ẹka, ya adazeshihu;
 ndu lile, bu iya nụ atsoo ejo áwhụ,
 alí ekoo whụla whụla g'ọo ẹka
 ẹnyimu Nayílu byarụ utso,
 ntaantaa, ya azuda g'ọo ẹnyimu Íjiputu.
⁶ Onye-Nwe-Ọha bẹ tẹru ọlo eli l'imigwe buru,
 woru akpamigwe whụshia l'eli mgboko.
 Mini, dọ l'eze-ẹnyimu bẹ l'ookuje oku,
 woru iya chíaru eliwhe l'owhu.
 Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha bụ ẹwha iya.
⁷ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 "Unubẹ ndu Ízurelu
 ?unu lẹ ndu Kushi ta abụdu iwhe lanụ l'ẹka mu nọ?
 ?Tọ dọ ẹgube mu shi l'alí Íjiputu dufuta ndu Ízurelu,
 bụ gẹ mu dufutaru ndu Fílistiya l'alí Kafuto,
 ọ bụru gẹ mu dufutaru ndu Arámu l'alí Kiru?
⁸ Ọwhu bụ ezhi-okfu bụ lẹ Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-
 Ọha
 gudekwa ẹnya iya awhụkota
 alí-eze ono, l'eme iwhe-dụ-ẹjí.
 Iwhe mu tẹberu bụ lẹ mu l'e-mebyishi whẹ,
 mee tẹ whẹ tọhu lẹ mgboko.
 Ọlẹ ẹpa Jékọpu bẹ mu l'ẹte emedu tẹ whẹ tọhu-gee."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁹ "Sụa, mu l'e-me iya, ya abụru iwu
 mbụ lẹ mu l'a-yọ ọzo-ọlo Ízurelu
 ayọyo yochafuta whẹ lẹ mba gẹ mba ha.
 Mu l'e-ye whẹ lẹ n-yọ yọo whẹ gẹ l'aayoje ẹsusa,
 ọle mu ta abyadu l'ekwe t'ọ dọ akpuru whẹ l'egeda
 l'alí.

¹⁰ Ndu l'eme iwhe-dụ-ẹjí lẹ ndibe
 mu bẹ ogu-igba l'a-takota ishi whẹ,
 mbụ ndu ono, l'asuje l'ejo-iwhe te eshitakwa ẹka
 whẹ nọ,
 t'ọ chisweru whẹ ẹhu."

¹¹ "O -rwua nteke ono bẹ mu l'a-tuwu ọlo Dévidi ono,
 zeshihuru ezeshihu azụ ọdo.

Mu l'a-tụkwa-zhi ẹka ọ
 dakpọshihuru adakpọshihu
 bya emekwaa ya t'ọ bọ bụhe mkpọkoro ọzo-ọlo,
 mbụ tẹ ya kfube; ya adu g'ọ shihawa dọ lẹ mbụ.

¹² Ọo ya bụ lẹ ndu Ízurelu l'a-lwutakota ndu whuduru
 lẹ

Edọmu mẹe iwhe lile, bụ mba,
 mu kuru tẹ whẹ bụru ndu nkemu."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono, mbụ onye
 ono, bụ iya l'e-me iwhe lile ono t'ọ dọ.

¹³ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 "Oge l'abyaakwa nteke bụ; ndu
 l'akpata iwhe e meberu l'alí
 gudekwadu iya l'ẹka akpata, ndu l'akọ ọkoro awata
 akọko,

ndu l'adzoshi mmẹe l'akpuru vayinu gudekwadu iya
 l'ẹka adzoshi, akpuru vayinu awata achashí.

Mmẹe ọwhúú l'e-shi l'eli ugvu alashí gorogoro,
 bya eshi l'eli nwugvu asọ gborogboro.

¹⁴ Ndibe mu ono, bụ ndu Ízurelu ono, a kpuru lẹ ndzụ
 bẹ mu l'e-dulatawhu azụ.

Whẹ atụkwaa mkpukpu whẹ ono, ẹgbara shi kfua
 bya ebuchiwhu iya azụ ọdo.

Whẹ l'a-kọ mgbu vayinu ngwa mmẹe, shi iya nụ,
 whẹ agba mgbabu ria akpuru iwhe shi iya nụ.

¹⁵ Mu l'a-dzabẹ ndu Ízurelu l'alí whẹ gẹdegede,
 t'a bya l'e-whefubaa whẹ

ewhefu ọdo l'alí ono, mu nuru whẹ."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke unu l'ekfu
 ndono.

Obedaya

Onye-Nwe-Ọha l'a-nụ ndu Edọmu awhụ

- 1 Ọ waa ọwhulenyā, Obedaya whuru.
 Ọ waa iwhe Nnaji-Ọha bụ
 Onye-Nwe-Ọha l'ekfu l'ishi ndu Edọmu ndọwa:
 Anyi nụakwaru ozhi, Onye-Nwe-Ọha zhiru.
 E zhiwaru onye ozhi t'o je lẹ mba
 gẹ mba ha je asụ whẹ agha:
 "Unu wulishihu! Unu t'anyi
 wulihukwa jekfu ndu Edọmu ọgu!"
 2 "Mu l'e-me t'unu lwaa alị l'iwhe bụ mba gẹ mba ha,
 mu emee t'ọ bọ dū iwhe l'aa-gūbe unu ilile ilile.
 3 Ekuku ono, l'enyi unu obu kiti
 kiti bụ iya dusweshiru unu ụzo,
 okfu l'unu bu l'ọgba ẹwhuru.
 Ẹka unu kwarụ uwu buru bụ l'ewhekerewhe ugvu,
 o noo iwhe meru g'o gude unu l'anọje ekfu sụ:
 "Oo onye ha gẹ l'ọo-lotsuta anyi l'alị?"
 4 Unu -whegekwa oroke-imeli-imeli g'ọo ugo,
 je akpaa ẹkfunu buru lẹ kpokponde,
 bẹ mu l'e-shilekwaa l'ẹka ono
 dukoshia unu, unu adaa chia onwunu l'alị."
 O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.
 5 "Ndu oshi -byakfuta unu,
 m'ọ bụ l'ọo ndu l'ana nfu bẹ byarụ ibe unu l'enyashi,
 ?tọ dū iwhe dū whẹ ree bẹ whẹ l'e-zhita?
 Ndu l'awọ akpuru vayinu -byarụ unu ọworu vayinu,
 ?whẹ ta awọdu wọ-whodo ọwhu
 ndu l'akpa aakpa l'a-kpata?
 6 Unu leeda g'e gworu unubẹ ẹpa Iso tụtua.
 Ẹku ono, unu domiru edomi b'e vukotawaru kpamụ.
 7 Ọo ndu unu lẹ whẹ gbarụ ndzụ l'a-tụ ike ituwhu chịa
 unu
 l'alị unu, nwuru unu je agbabẹ l'oge-alị.
 Ọo ndu unu lẹ whẹ dū lẹ mma l'e-duwhu unu,
 whẹ akaria unu ẹka.
 Ọo ndu unu lẹ whẹ l'eriko
 l'a-gbabẹru unu ọnya t'unu daba, unu ta ama mọo."
 8 Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa:
 "O -rwua mbọku ono, mu l'a-nụ ndu Edọmu awhụ,
 bẹ mu l'e-me tẹ ndu marụ ágụ l'alị Edọmu buru kpu-
 rupyata,
 mee tẹ ndu iwhe l'edoje ẹnya
 buru kpukpuru-swoo l'alị ugvu ugvu Iso.
 9 Gūbe mkpukpu Temanu, ndu

ọjọgu unu bẹ ntsụ-megvu l'e-gudeshikwa
 nke ọwhu bụ lẹ ndu alị ugvu
 ugvu Iso bẹ l'ee-gbukota egbugbu whẹ atọhu.

Iwhe meru g'o gude e je l'a-nụ ndu Edọmu awhụ

- 10 "Ee-kwobe iwhe-kpanganga
 ono unu meru unwune unu, bụ ẹpa Jékọpu,
 meru iwhe-iwhere nū unu,
 e mee t'unu tọhu atọhu jeye lẹ gbururu.
 11 Nteke ono, ọgu byakfutaru unwune unu ono,
 bẹ unu je akfuru gbẹkee ike eleru whẹ iya l'ẹnya,
 ndu ọha ọdo bya atuko ẹku whẹ gwotakota,
 mbụ nteke ono, o-shi-awe o-shi-awe whẹ bya azukafu
 ọnu-abata mkpukpu whẹ wụba,
 tūa ido gude kekashia Jerúsalemu.
 Unu lẹ ndu ọha ọdo ono bükwa iwhe lanụ.
 12 Unu tege anọdudu ele unwune unu nlegbu-l'ẹnya
 lẹ mbọku ono, iwhe-ẹhuka byakfutaru whẹ.
 Unu tege etedu ẹswa kpua ndu Juda
 lẹ mbọku ono, l'aala whẹ l'iyi.
 Unu tege anọdudu akparu whẹ ngganga
 lẹ mbọku ono, iwhe-ọtsulanu byarụ whẹ.
 13 Unu tege abahudu l'ime mkpukpu ndibe mu
 lẹ mbọku ono, iwhe-ẹhuka byakfutaru whẹ.
 Unu tege anọdudu ele whẹ
 nlegbu-l'ẹnya l'ejo-iwhe ono byakfutaru whẹ nū
 lẹ mbọku ono, ndakfu dakfutaru whẹ.
 Unu tege egwodu iwhe whẹ
 lẹ mbọku ono, ukpuruku kputaru whẹ.
 14 Unu tege akfuduru lẹ n-swikahu
 ụzo egbushi ndibe whẹ, l'agba ọso ọgu.
 Unu tege akpuduru ndibe whẹ,
 wafuru nū kpẹe ndu ọhogu whẹ
 lẹ mbọku ono, iwhe-ọtsulanu byakfutaru whẹ."

Onye-Nwe-Ọha l'e-kpee mba gẹ mba ha ikpe

- 15 "Mbọku, Onye-Nwe-Ọha
 l'e-kpe ndu mba gẹ mba ha ikpe dūakwa ntse.
 Ọ kwa lẹge unu meru ndu ọdo bụ gẹ l'ee-me unubẹ-
 dua.
 Iwhe unu meru bẹ l'a-lawhuru unu azụ.
 16 Ọo ẹgube ono, unu nọ l'ugvu
 mu ono dū nsọ ngua iwhe-ọtsulanu,
 o nokwa gẹ mba lile, gbarụ unu
 mgburumgburu l'a-ngu iwhe-ọtsulanu ndono.

Whẹ l'a-ngụta-gezhia ya ngụbaa egbo gẹgege.
Whẹ l'a-tọhu gẹ-woo lẹ whẹ ta adujedu adudu
owhu.”

Aa-dzọfuta ndu Ízurẹlu

¹⁷ “Ọle ndu nọ l'ugvu Záyọnu l'a-nahụ iwhe-ọtsulanu
ono.

Ẹka ono l'a-dụ nsọ.

Ọzo-ụlo Jékọpu abya enweru oke-iwhe, rwuberu whẹ
nụ.

¹⁸ Ọzo-ụlo Jékọpu l'a-bụru ọku, l'eke whowhowho,
ọzo-ụlo Jósẹfu abụru ọku, l'enwu jaajaa,
ọzo-ụlo Ịso abụkwanuru oshi akpe, l'aa-chịru ye l'ọku
ono,

ọku ono l'e-nwu jeye ya ekepyashihu.

O to nwedu onye ọzo-ụlo Ịso, bya l'a-wafụ m'ọo onye
lanụ.

Nkele mụbe Onye-Nwe-Ọha kfuakwaru nkemu.”

¹⁹ Ndu l'a-bya ebuchishia alị ugvu
ugvu Ịso bụ ndu Juda, shi l'echi-ẹgu ọhuda.
Ndu ọwhu l'e-buchishi alị ndu Filistiya abụru ndu
ọwhu

shi l'alị ọkpa-ugvu, dụ l'ụzo ẹnyanwu-arịba.

Ọo whẹ l'a-bya ebuchishia alị ndu
Ífuremu yẹle alị, dụ lẹ mkpụkpu Samériya.
Ndu Bénjaminu ebuchishia alị Giledu.

²⁰ Igwe-ọha ndu Ízurẹlu ono a

kpuru lẹ ndzụ l'a-nata alị Kenanu
buru je akpaa lẹ mkpụkpu Zárefatu.

Ndu Jerúsalemu a kpuru lẹ ndzụ, bụ ndu ọwhu nọ lẹ
Sefaradu anatakọta mkpụkpu dukota l'echi-ẹgu ọhu-
da.

²¹ Ndu ndzọfuta l'e-nyihu ugvu Záyọnu
je anọdu bụru ishi ndu bu l'alị ugvu ugvu Ịso.
Onye-Nwe-Ọha l'onwiya abụru eze.

Jona

Jona l'agbaru Onye-Nwe-Ọha ọso

1 O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru Jona nwa Amityai sụ iya: ²“Gbalihu jeshia eze mkpukpu Nínive je ekfuru okfu maberu whẹ, nkele ejo-ememe whẹ l'emegbabe bẹ ruwaru ẹka mu nọ.”

³ Ọle Jona gbalihuru vaa ọkpa iya mini ọ buru iya ọla mkpukpu Tashishi l'ẹka l'ogbaru Onye-Nwe-Ọha ọso. O jeshia onu-enyimu mkpukpu Jopa, ọ whua ugbo-mini l'ala Tashishi. Ọ taa ntu ugbo bahu t'ia tsoru whẹ jeshia mkpukpu ono, l'ẹka l'ogbaru Onye-Nwe-Ọha ọso.

⁴ O noo ya bu lẹ Onye-Nwe-Ọha abya eyefu uburu-aga o je aghaa l'eze-enyimu ono. Oke akpara-mini wata atutu, nke owhu bu l'ugbo ono whuduru iwhe ha nwanshi t'ọ zụkashihu. ⁵ Egvu gudeshia ndu nọ l'ugbo ono. Whẹ wata ochi oroko ekushi ogvu whẹ l'ẹhu l'ẹhu. Whẹ l'apashi ivu du l'ugbo ono eche lẹ mini nke owhu ugbo ono l'akaba ogu n-whe.

Nteke ono bẹ Jona nọroo l'alị alị ugbo ono zẹe azẹe ekupyashiru onwiya mgbenya. ⁶ Onye ishi ugbo ono bya ejeta rwua ẹka ọ nọ sụ iya: “?Ọo nwuru ghu agha gube edzu-mgbenya-a. Gbalihu agbalihu, kpokua ogvu ghu. O nweru ro gẹ l'oo-du ogvu obu awhuaru anyi imiko, mee t'anyi ba anwushihu?”

⁷ Ndu nọ l'ugbo ono bya ekfuru yeru onwowhe sụ: “Unu t'anyi tuda ido maru onye ejo-iwhe-e shi l'ẹka iya byakfuta anyi.” Whẹ bya ataa ido obu, ọ nma Jona.

⁸ Tọ du iya bu, whẹ sụ iya: “Karụ anyi onye ejo-iwhe-e shi l'ẹka iya byakfuta anyi. ?Ọo gunu bu ẹka-orwu ghu? ?I shi awe? ?I bu onye alị awe? ?Ọo awe b'a nwuru ghu?”

⁹ Ọ sụ whẹ: “Mu bukwa onye Híburu, onye ya l'abaru aja bu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke nke imigwe, onye ono, bu iya meru eze-enyimu mee eli-mgboko.” ¹⁰ Jona bẹ kọhawaru ndu ono gẹ l'ogbaru Onye-Nwe-Ọha.

Egvu bya egudeshia ndu ono ike, whẹ sụ iya: “?Ọo gunu bẹ i mekwanuru nno?”

¹¹ Akpara-mini, eze-enyimu ono l'atụ l'akabaa nọ aka eje eje. Whẹ bya aja ya sụ: “?Ọo gunu bẹ anyi l'e-me ghu tẹ eze-enyimu-a dajia?”

¹² Ọ sụ whẹ: “Unu palia mu imeli tuba l'ime mini, ọo ya bu, eze-enyimu ono adajia. O doru mu ọnya l'ọo mu bẹ kpatarụ iwhe oke akpara-mini-a wataru atutu.”

¹³ Ndu nọ l'ugbo ono mekota ikike ọkpehu whẹ tẹ whẹ ngazhia ugbo ono t'ọ je akfuru l'ogbigbo enyimu, ọ kpoo whẹ ẹka ememe. O noo nkele akpara, eze-enyimu ono l'atụ kabaa nọ eje eje. ¹⁴ Tọ du iya bu, whẹ chikulahaa Onye-Nwe-Ọha lẹ mkpu ẹkwa asuje: “Jiko Onye-Nwe-Ọha, be ekwekwa t'anyi nwuhu mẹ anyi wofu ndzu nwoke-e. Be ekwekwa tẹ ọchi onye l'adua iwhe o meru tukoru anyi l'ishi nkele ọ kwa g'ọ du ghu ree bẹ gube Onye-Nwe-Ọha meru iya.” ¹⁵ Whẹ bya anmalia Jona tuba lẹ mini ono voo, eze-enyimu ono buru shongu lẹ gbukungu gbukungu ono, o shi atụ.

¹⁶ Nteke ono, egvu Onye-Nwe-Ọha wata ọtsu ndu nọ l'ugbo ono shii. Whẹ gworu ngwo-aja nu Onye-Nwe-Ọha bya eribuaru iya nte lẹ whẹ l'a-buru nkiya.

¹⁷ Onye-Nwe-Ọha bya ewofuta owhomu-ka-azụ t'ọ lwee Jona. Jona nọo ujiku ẹto eswe l'enyashi l'ime ẹwho ẹma ono.

Jona l'ekfu anu Onye-Nwe-Ọha l'ime ẹwho ẹma

2 Jona nọdu l'ime ẹwho ẹma ono kfulahaa nu Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke iya ² sụ:

“Nteke mu l'eje iwhe-ọtsulanu bẹ mu ryakuru Onye-Nwe-Ọha, ọ zaa mu.

Mu nọdu l'ime wurukutu ọhu alị-maa chishia mkpu, i nua olu mu.

³ I patarụ mu tuba l'ime iswina mbụ l'ime ime eze-enyimu; mini rikputa mu.

Akpara-mini yele ọchi gborogboro nkeghu wua mu l'eli.

⁴ Mu kfua sụ: ‘A chifuwaru mu l'atatiwhu ghu. Ọle ọnya mu l'a-dulekwaa l'eze-ulo ghu ono du nsọ ọdo.’

⁵ Mini wọru mu l'olu chji. Iswina l'eri mu eri.

Ẹbakala mini kwechia mu ishi ekwechi.

⁶ Ẹka mu nwulahuru bu l'ime ime alị ugwu mbụ lẹ mu nwulahuru l'ime alị, alị ono taa mu mkporo mgbẹ agvụ agvụ.

Ọle i gufutaleru mu-a l'ime iduma ono tẹ mu nọdu ndzu

gube Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke mu.

⁷ Nteke mmeji shi atofu mu atofu bẹ mu nyataru Onye-Nwe-Ọha.

Ekfukfu, mu kfulu nū ghu
rwulekwa ghu whọ lẹ nchị l'ime eze-ulo ghu ono, dū
nsọ.

⁸ Ndu bụ agwa, l'adū iwhe ọ bụ bẹ whẹ l'agwa
bẹ eze-iwhe-oma, Chileke gege
emeru whẹ te erwujekwa ẹka.

⁹ Ọle mbẹdua l'e-gude olu egvu-ekere agwa ghu.
Iwhe mu riburu lẹ nte nke ememe bẹ mu l'e-
medzukota.

Ndzọta bụ Onye-Nwe-Ọha b'o dū l'ẹka!"

¹⁰ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru
ema ono, o je anwafu Jona l'eli mgboko.

Jona l'ekfu okfu Onye-Nwe-Ọha l'obodo Nínive

3 Tọ dū iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu
yeru Jona nke ugbo labọ sụ iya: ² "Gbalihu jeshia
oke obodo ono, bụ Nínive je aryakashiaru whẹ ozhi
ono mu zhiru ghu."

³ Jona palihu ọ bụru iya oje obodo Nínive ono ẹgube
ono Onye-Nwe-Ọha kfulu iye ya. Nínive bụ mebyi oke
obodo parụ ẹka. Eejeje iya ije abalị ẹto temenu a
ghabua ya l'uswe. ⁴ Jona bya abahụ l'ime obodo ono
wata ije mbọku nke mbụ, aryaję sụ: "Iwhe o wuduru
ntaa bụ ụkporo abalị ugbo labọ, Nínive eyifu." ⁵ Ndu
Nínive bya ekweta nke Chileke. Whẹ kua iwhe t'a swia
ẹgu ryaku Chileke, yee uwe áwhụ wata l'onye ukfu jeye
l'onye nta.

⁶ Nteke ozhi rwuru eze ndu Nínive lẹ nchị, o gbalihu
l'oshi-eze iya, yefu uwe mkpẹelanu iya bya achita uwe
áwhụ yee je agwọru lẹ ntụ. ⁷ Ọ bya ezhia a kua ya
akuku lẹ Nínive gbaa mgburumgburu sụ:

"Ọ waa bụ iwu eze yele ndu a marụ ewha whẹ tūru:

"Tẹ madzụ igbalekoma męe anụ-ęgbudu męe élwù
be ewotakwa iwhe e kuru nri kpa l'ọnu, whẹ ta angu
mini. ⁸ Tẹ madzụ męe anụ-ęgbudu chita uwe áwhụ
yeru. Whẹ aryashia ẹkwa ike ryaku Chileke, onyenonu
esefu ẹka l'ome ejo-iwhe yele ome iwhe-kpanganga.

⁹ ?Oo onye marụ mę Chileke l'e-jizeta wofuru anyi oke
ẹhu-eghughu iya nke ọwhu anyi l'ete anwushihu?"

¹⁰ Chileke whulewho iwhe whẹ meru, mbụ gę whẹ
sefuru ẹka l'ome ejo-iwhe, o jizeta parụ ejo-iwhe ono,
o shi sụ l'iya l'e-me whẹ haa t'o mehe whẹ iya.

Ẹhu l'eghu Jona egbu

4 Ọle Jona bẹ yebe iwhe dū-zhiawho ejo eji, iwe bya
iya l'ẹhu. ² O kfulahaa nū Onye-Nwe-Ọha sụ iya:

"Gube Onye-Nwe-Ọha, ?tọ bụdu iwhe ọbu mu kfulu
nteke ono, mu nọ l'ibe anyi ndowa? Ọ kwa iya kpatarụ
iwhe mu mekeberu ẹgwegwa gbarụ lashia mkpukpu
Tashishi. Nkele mu mahawarụ l'ị bụ Chileke l'emenuka
eze-iwhe-oma, ị bụru onye l'awhūnuka imiko; temenu
ẹhu te eghukebeje ghu egbu, n-yemobu ghu nyibe
anyibe, ị bụru onye l'ejizetaje obu haa ome madzụ ejo-
iwhe, i gege eme iya. ³ Eshi ọ dū nno kwa iya bụ tẹ
gube Onye-Nwe-Ọha wota ndzụ mu ntaa, nkele ọ kak-
warụ mu mma lẹ mu nwuhuru anwuhu karụ lẹ mu nọ-
du ndzụ."

⁴ Onye-Nwe-Ọha bya asụ iya: "?Oo gbarụ nke t'ẹhu
l'eghu ghu egbu?"

⁵ Tọ dū iya bụ, Jona swikfuruhu lufu l'obodo ono je
akpogoru l'ẹka ọbu, dū l'uzo ẹnyanwu-awata obodo
ono. Ọ tūaru onwiya mkpuumkpu l'ẹka ono je anọdu
lẹ mkpula iya t'iya leberu iwhe l'e-bekochaa nwūaru
obodo ono.

⁶ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke bya adzabę nwooshi ụg-
ba-nshi l'eli mkpuumkpu ono Jona nọdu; o futa
bakashihu, bya emee t'aguguru dū l'ẹka ono, nke
ọwhu Jona l'ete anọhe agha gbūrugburu. Oshi ụgba-
nshi ono mee ẹhu tsọ Jona pyoo. ⁷ Ọle a fūtaru l'utsu
echile iya, Chileke yee nwa-ẹhu o je atanwua oshi ụg-
ba-nshi ono, ọ nwua lwaa. ⁸ Anwū chitalewho, Chileke
bya eyefu o-kpo wharawhara nke wherewhere, shi
l'uzo ẹnyanwu-awata, anwū keru Jona l'ishi echi
gbaagbaa nke ọwhu bụ l'ume l'ebuhu iya ebuhu. Ọ dū-
gezhia ya nke t'iya nwūhu anwūhu. Ọ sụ: "Ọ kakwarụ
mu mma lẹ mu nwuhuru anwūhu karụ lẹ mu nọdu
ndzụ."

⁹ Onye-Nwe-Ọha bya asụ Jona: "?Oo gbarụ nke t'ẹhu
l'eghu ghu egbu l'ẹka oshi ụgba-nshi ono nọ?"

Jona sụ iya: "Ee, ọ gbarụ nke t'ẹhu l'eghu mu egbu,
mbụ l'ẹhu l'eghukwa mu damudamu nke anwūhu."

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "?O wabukwaa gę nke oshi
ụgba-nshi ọbu rwuberu ghu l'ẹhu l'ẹbe ọbu ghu dzarụ
iya, t'ọ bụ ghu meru iya o vuta? Oshi ono bẹ chi bya
l'asahụ-deshiwaa o futawa, chi ọdo bya l'asahụ-deshi-
waa ọ nwua lwaa. ¹¹ ?Iwhe l'iikfunu bụ, t'okfu ẹhu
oke obodo ono bụ Nínive be erwushi mu l'ẹhu, mbụ
ẹka ono, ndu bu iya nū ka ụkporo ụnu madzụ ugbo iri
l'ise yele ikpoto élwù, whẹ nweru, whẹ ta ama on-
wowhe ẹka-utara, whẹ ta ama onwowhe ẹka-icha?"

Mayika

1 O waa okfu Onye-Nwe-Qha kfurū yeru Mayika, onye mkpukpu Moręshetu. Nteke o kfurū iya okfu ono bu nteke Jótamu, mee Éhazu, mee Hezekáya shi bu-geeru eze, l'achí ndu Juda. Iwhe ono bu owhulenyá o whuru l'okfu ehu ndu Samériya yele nke ndu Jerúsalemú.

² Unwu eliwhe, unu nukwa iwhe-e mu l'ekfurū unu. Tę mgboko l'owhu yele iwhe lile bu l'ime iya ngabekwa nchi. Nnaji-Qha, bu Onye-Nwe-Qha shikwa l'eze-ulo iya, du nsó agba eka-ebe agbagude unu.

Ikpe, l'eeke ndu Samériya yele ndu Jerúsalemú

³ Unu leduwhe. Onye-Nwe-Qha shiakwa l'eka o bu eje abya. Oonyizetawaa t'iya bya adzongaa le mgbogidi, dukota le mgboko-o.

⁴ Ugwu g'ugwu ha l'a-dazeshihukota le mkpula okpa iya g'oo unwu a ngaberu le mgboro oku. Nsuda ge nsuda ha l'e-kewashihu ekewashihu solahaa gborogboro g'oo mini shi l'owe-kperekpere ugwu asodata l'alí.

⁵ Iwhe kparu iwhe lile ono bu emeswe epa Jékopu mesweru Chileke, mbu iwhe-du-ęji ono ozo-ulo Ízurelu meru. ?Oo onye kparu iwhe epa Jékopu mesweru Chileke? ?Tó budu ndu Samériya be kparu iya nu? ?Oo onye kparu ndu Juda ome iwhe-du-ęji? ?Tó budu Jerúsalemú? ⁶ Onye-Nwe-Qha be l'ekfu su: "O noo g'o gude mu je l'e-me Samériya t'o dakposhihu buru mkpokoro ozo-ulo, l'eebua ebu. Mu l'e-me iya t'o buru eka l'aa-no eme mgbu vayinu. Ewhuru mgbodo mkpukpu ono be mu l'e-nwuru zube le nsuda, mee t'ukfu mgbodo mkpukpu ono zeshihu gheru onu. ⁷ Nteke lile du le mkpukpu ono be l'ee-tsu yogiri yogiri. Iwhe lile, l'aanuje unwanyi okpara ulo agwa whe be oku l'e-kepyashikota. Agwa mkpukpu ono l'owhu be mu l'e-mebyishikota. O noo l'oo l'aswa, l'aakfuje nu unwanyi okpara ulo agwa ono be whe shi nweru iwhe. E je l'e-vuta iwhe ono, whe nweru je anu unwanyi okpara eka odo."

Orya eka yele ogu áwhu

⁸ Oo iwhe ono meru g'o gude mu l'arya eka atso gbuda gbuda. Oo ya meru mu gbaru okpa oto, gbaru

ehu oto. Mu l'a-tso nwurunwuru g'oo nkuta-otswa, kwaa idemini g'oo udukufuku. ⁹ Nkele onya, l'aba mkpukpu Samériya bu akpohu akpohu. Onya obu be sweekwaru Juda. O sokashihuwaru soba l'onoguzo ndibe mu bu iya bu Jerúsalemú.

¹⁰ Unu be ejekwa iya ekfukashi le mkpukpu Gatu. Unu ba aryakwa eka ilile. Unube ndu mkpukpu Betu-otfura, unu rwaswia onwunu l'ivovonyi. ¹¹ Unube ndu bu le Shafiya, unu gbaru oto gude iwhe wua awuwu uzo wughata. Ndu bu le Zenanu, unu ba afutakwa afuta. Ndu Betu-ezelu be áwhu byaru, o noo nkele iwhe shi gbobuta whe nu b'e wofuwaru l'alí whe. ¹² Iwhe ndu bu le Marotu l'eleshi enya iya ike bu nteke whe l'e-zhi ume nkele Onye-Nwe-Qha be dobewaru iwhe-otsulanu o nodu ntse l'onu mkpukpu Jerúsalemú. ¹³ Unube ndu bu le Lakishi, unu woru inya unu je atugba l'ugbo-inya unu. Oo unu vu uzo gbube ishi ome iwhe-du-ęji, unwada Záyonu nwuta iya l'eka unu. Ndu unu wotaru eka whe l'ome iwhe-du-ęji bu ndu Ízurelu. ¹⁴ Iwhe unu l'e-me bu t'unu kwaru arya nu ndu mkpukpu Moręshetu Gatu gude goshi l'unu le whe bukahuwaru. Ndu mkpukpu Akuzibu l'e-meru goshi ndu eze ndu Ízurelu le whe bu ndu eregede.

¹⁵ Ndu Maresha, Onye-Nwe-Qha l'e-ye onye l'a-byakfuta unu bya alwu-gbua unu. Ndu ono, l'aakwabe ugwu le Ízurelu be l'a-gbalashi je ekpuru l'ogba Adulamu. ¹⁶ Unu rwushia egbushi l'ishi, unu akpushia eji, du unu l'ehu goshi l'unu l'atsó áwhu unwegirima unu ono, unu yeru obu. Unu rwushia egbushi t'ishi chaje unu swarishwari g'oo nke udele, o noo nkele ee-megee nafu unu unwegirima unu chita lashia alí odo.

Iwhe l'e-me ndu l'ana alí madzu l'okpehu

2 Áwhu l'a-tsokwaru ndu l'agba ejo-ikumu, mbu ndu ono, l'azeje aze nwua enya abalı l'eka whe l'achí idzu ejo-iwhe, whe l'e-me. Chi sahulewho, whe emee iwhe ono, whe gbaru ikumu iya ono nkele whe kpataru uzo ememe iya. ² Whe l'egudeje oke-enya naa alí madzu mee ulo madzu. Nwoke bu l'uwhu be whe l'anataje ndibe iya nata oke-alí iya.

³ Oo ya bu l'o waa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndowa: "Mu l'achí idzu te mu wokfuta unube ndu ono ejo-iwhe, mbu ejo-iwhe, unu l'ete abyaa l'adu ike whafuta ishi unu. Etsetse l'a-ruhu unu l'ehu, o noo nkele nteke ono l'a-duru unu ejo eji. ⁴ Nteke ono be eliwhe l'e-kfur-

wushi unu ẹhu ekfurwushi, kpọru unu ye l'egvu nggụ-mawhu sụ:

“E meekwaru anyi ọzara-l'ukpo.

Alj ndibe anyi b'a natawaru kekashia.

Onye-Nwe-Ọha natawaru iya anyi

woru keshiaru ndu ono, l'wutaru anyi l'ogu.’”

⁵ Ọ tọ dudu onye l'aa-whụ lẹ ndibe Onye-Nwe-Ọha, bụ onye l'a-nọ-chi ẹnya unu, mbụ onye l'a-tụ ido gude waaru unu alj.

Ndu l'abụa ọkpobe ndu nkfuchiru Chileke

⁶ Iwhe whẹ l'ekfufe bụ: “Be edoshiru anyi nwogodor-igodo ono. Be ekfushiru anyi ụdu iwhe ono; a ta abyakwa l'e-me anyi ẹgube iwhe-iwhere ono. ⁷ Unubẹ ọzo-ụlo Jékọpu ọo dū ree t'a sụ lẹ Ume Onye-Nwe-Ọha bẹ ẹhu l'eghu eghu ọomeje ẹgube iwhe ono ọo l'okfu mu te emejedu iwhe dū ree tọo?

⁸ “Ụboku gbee agvụada agvụ tẹmenu ndibe mu bya aghọo ndu ọhogu. Ndu zọru ẹhu aghata ejeru on-wowhẹ bẹ unu kwachiru ụzo yeshia whẹ uwe-mkpẹe-lanu, whẹ yeru, mbụ ndu l'abụa lẹ whẹ gbarụ ẹnya ọgu. ⁹ Unyomu ndu nkemu bẹ unu l'anoje achifu achifu l'ụlo, whẹ bu ọ dū whẹ ree. Unu nafuwaa ụnwegiri-ma whẹ ugwu ono, mu kwaberu whẹ jeye lẹ gbururu. ¹⁰ Unu gbalihu lufu, ẹka-a ta abudu ẹka unu l'a-tuta ume nkele mmerwu, dū iya nū mebyishiwari iya, to nwehe emekota ọdo.

¹¹ “Nggẹ l'ọo iwhe t'onye ejire mee onye nduswe -futa bya asụ: 'Iwhe mu l'ekfu bukwa t'a nguje mmee yele iwhe-angungu ọdo l'atsụ atsutsu.' O noo ẹgube onye nkfuchiru ndu ono gege egbobe ẹka labọ nata.

E kweru ụkwa ndzọta

¹² “Unubẹ ẹpa Jékọpu, ọwhu bụ ezhi-okfu bụ lẹ mu l'a-tuko g'unu ha chikobe l'ẹka lanu. Ọwhu bụ ezhi-okfu bụ lẹ mu l'a-chikobe unubẹ ndu ono, whoduru l'ozo-ulo Ízurẹlu l'ẹka lanu. Mu l'e-rwukobe unu ọnu g'ọo aturu e rwukoberu ọnu l'ọdu, mbụ g'ọo élwù e rwukoberu ọnu whẹ l'ata nri. Unu abya eji alj unu pyitikomu atụ wówowo nkele unu l'apa l'igwe. ¹³ Onye l'e-gbusaru whẹ ụzo ọsa l'e-vutaru whẹ ụzo. Whẹ l'a-zukafu ọnu ẹka l'eeshije abahụ lẹ mkpukpu fushia. Onye l'e-vutaru whẹ ụzo bụ onye eze whẹ, mbụ l'ọo Onye-Nwe-Ọha l'a-nọru whẹ l'ishi ije ono.”

Aabarụ ndu ishi whẹ lẹ ndu nkfuchiru mba

3 O noo ya, mu bya asụ: “Unubẹ ndu ishi, l'achị ẹpa Jékọpu, unu ngabẹ nchi, mbụ unubẹ ndu l'achị ndu ọzo-ulo Ízurẹlu. Ọtọ bụdu iwhe gbarụ unu t'unu marụ oome iwhe kfuru nhamunha tọo? ² Unu bụ ndu kpọru iwhe dū ree ashị, yee ejo-iwhe obu. Unu l'agbaje

ndibe mu akpọ l'ono ndzy, aswa whẹ anụ l'okpu. ³ Unu l'eri anụ ndibe mu, aswa whẹ akpọ l'ẹhu, etsu okpu whẹ yọgiri yọgiri. Unu l'ebushije anụ whẹ g'ọo onye bushiru anụ chiru ye l'ite.”

⁴ Whẹ l'e-megee ryaku Onye-Nwe-Ọha, ọle ọ tọo zadu whẹ oku. Nteke ono bẹ l'oo-woha iwhu ewoha l'ẹka whẹ nọ nkele whẹ l'eme ejo-iwhe.

⁵ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: “A bya l'ishi ndu nkfuchiru ono, l'anoje edusweshi ndibe mu ono, whẹ asụ lẹ whẹ l'ekfuchiru Chileke, mbụ ndu ono l'abuje onye -vuta nri vee whẹ, whẹ akaa l'ẹhu l'a-dụ onye ọbu guu; onye l'aduheer iwhe ọ tsuberu whẹ l'onu, whẹ akaa l'ọo ejo ọgu l'a-byakfuta onye ọbu.

⁶ Unubẹ ndu ono bẹ chi l'e-jikfukwa l'uzo, unu awụ-buhu ọwhulenyia. Ẹkpuroochi l'a-byakfutakwa unu, unu agbabuhu ẹja t'unu marụ iwhe l'a-bya ememe. Ẹnyanwu l'a-nyihuru ẹgube ndu nkfuchiru ono. Chi ejikfu whẹ l'eswe. ⁷ Ndu l'awhụ ọwhulenyia bẹ iwhere l'e-megee gudeshia. Ndu l'agba ẹja aburu ndu e kpuru iwhu l'oguri. Gẹ whẹ ha l'e-kfuchi ẹka l'iwhu nkele Chileke te eyedu ọnu eyeru whẹ.”

⁸ Ọle mbẹdua b'a tsuru ike atsutsu l'ẹhu. Ume nke Onye-Nwe-Ọha b'e yeru o ji mu ẹhu kpimu, tẹmenu mu nweru uche, mu gude ekpe ikpe kfuru nhamunha yele okpẹhu, mu gude akarụ ẹpa Jékọpu emeswe, whẹ mesweru, akarụ Ízurẹlu iwhe-dụ-ẹji whẹ meru. ⁹ Unubẹ ndu bụ ishi l'achị ọzo-ulo Jékọpu, mbụ unubẹ ndu l'achị ọzo-ulo Ízurẹlu, unu ngaberu mu nchi, unubẹ ndu ono kpọru ikpe-nkfumoto ashị agwasweshi iwhe kfuru akfuru agwasweshi. ¹⁰ Ndu gude ogbu ọchi atụ obodo Záyọnu, gude ome ẹji atụ Jerúsalem. ¹¹ Ndu ishi l'achị whẹ bụ mẹ a -nụadaru whẹ nnuchi-ọnu tẹmenu whẹ ekpee ikpe. Ndu l'agba ẹja anụ Chileke whẹ bụru mẹ a kfụadaru whẹ ụgwọ tẹmenu whẹ ezhia iwhe. Ndu nkfuchiru Chileke whẹ bụru mẹ a nụadaru whẹ okpoga tẹmenu whẹ akarụ whẹ iwhe whẹ whuru. Ọle whẹ tükokwaru-a dawhube Onye-Nwe-Ọha asuje: “Onye-Nwe-Ọha nọkwa l'echilabọ anyi. Ọ tọ dudu ejo-iwhe, bya l'a-byakfuta anyi.”

¹² Ọo ya bụ l'ee-gude iswi unu tųpyaa ugwu Záyọnu atųpya g'ọo ogveja. Jerúsalem aburu mkpọkoro ọzo-ulo. Eli ugwu ono, bụ ẹka eze-ulo Chileke dū aburu ẹka ẹgbudu zechiru ezechi.

Ẹhu-guu ọwhu Onye-Nwe-Ọha l'e-megee wota l'eli ugwu Záyọnu

4 Sụa, o -rwua l'oge ikpazu bẹ l'ee-me t'ugwu ono, a tukoberu eze-ulo Onye-Nwe-Ọha shihu ike, mee ya t'ọ bụru eze l'iwhe bụ ugwu ọdo, dū nū. Ee-me iya t'ọ kakọta ugwu ọdo l'eli.

Ndiwhe awulaha gurutuu gurutuu eje iya.

² Mba ha l'igweligwe l'a-bya ekfulaha sụ:

“Unu bya t'anyi je l'eli ugwu Onye-Nwe-Ọha.

Unu t'anyi je l'ulo Chileke nke Jékòpu.
 Nke owhu l'oo-zhi anyi ụzo nkiya,
 nggè anyi awata otso ụzo owhu, ọ ọturu."
 O noo nkele ọo l'ugvu Záyonu bẹ iwu Chileke l'e-shi
 abya,
 mbụ l'okfu Onye-Nwe-Ọha
 l'e-shi l'obodo Jerúsalemu bya.
³ Ọo ya l'e-kpeshi okfu, duru ikpoto mba l'ibe iya.
 Ọ buru iya l'e-doshiru mba,
 ọkpehu dū-gee okfu, duru whẹ l'ibe whẹ,
 mbụ ndu bu otęnya mee ndu bu l'ukfu ntse.
 Whẹ l'a-kpukwa ogu-igba whẹ ya aburu ọgu,
 whẹ akpukwaa arwa whẹ ya aburu
 nwa mma e gude akocha iwhe.
 Mba ta apalihedu ogu-igba ejekfu mba ọdo ọgu,
 whẹ ta abya l'a-nwubaa g'e shi alwu ọgu ọdo.
⁴ Ẹhu l'a-bya adu whẹ guu, onyenonu erilahaa iwhe
 shi lẹ vayinu iya mee iwhe shi lẹ figu iya.
 Ọ tọ dudu onye l'e-me t'egvu tsua whẹ.
 Nkele o noo iwhe Onye-Nwe-Ọha,
 bụ Onye-ishi-igwe-ọgu gude ọnu iya kfu.
⁵ Mba nonu bụ agwa nkewhe bẹ whẹ l'abarụ ẹja.
 Ọle anyibedua bụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi bẹ
 anyi
 l'abarụ ẹja, anyi je l'a-baru iye ya jeye lẹ tututu-mimi-
 mi.

Iwhe Onye-Nwe-Ọha chiru nke ememe

⁶ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: "O -rwua nteke ono bẹ mu
 l'a-chikobe ndu daru ngvuru, chikobe ndu ono a chifu-
 ru achifu l'alj whẹ mee ndu ono, mu meru whẹ jee
 iwhe-otsulanu. ⁷ Ndu ono, bụ ngvuru bẹ mu l'e-me t'ọ
 buru whẹ l'e-bekochaa whodu. Mu emee tẹ ndu ono a
 chifuru l'alj whẹ buru mba, l'a-kpọ adidaa. Wata nteke
 ono bẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-buru eze l'achị whẹ nū l'eli
 ugvu Záyonu, o je l'a-buru iya jeye lẹ gbururu.
⁸ "A bya lẹ gube nwada Záyonu, bụ ụlo-nche nke
 ndokobe aturu ono bụ Ízurelu, mbụ gube agbarara
 nke ndu Ízurelu; ii-bekochaa buru ishi egube ono i shi
 buru iya lẹ mbụ. Gube nwada Jerúsalemu l'e-megee
 buwhu eze azu ọdo." ⁹ Ọo gunu bẹ l'jiryaru ntaye
 ntaye ono? Ọ futaru l'i tii nwedu onye eze, l'achị ghu
 nū tọo? Ọ nwuhwaru mbụ onye mgbazhi-ego ghu
 meru g'ọ gude iwhe-otsulanu zụ ghu kfu g'ọo nwanjị
 ime l'eme nno? ¹⁰ Gube nwada Záyonu, nodu ghaa
 gburugburu tsua pụu g'ọo nwanjị ime l'eme, o noo
 nkele ntaa b'j bya l'aha mkpukpu-a je akwaburu l'echi-
 egu. I bya l'a-la alj ndu Bábyilonu. Ọo l'eka ono bẹ l'aa-
 nodu nafuta ghu. Mbụ lẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-nodu l'eka
 ono gbafuta ghu l'eka ndu ọhogu ghu. ¹¹ Ntaa bẹ ikpo-
 to mba wulihuwaru ripyabe ghu asuje: "T'e merwua
 Záyonu! T'anyi chiru ęnya yeru iya l'eka l'eemebyi iya!"
¹² Ọle whẹ ta amadu iwhe Onye-Nwe-Ọha riru nke

ememe. Iwhe ọ tųberu nke ememe te edodu whẹ
 ęnya. Nkele whẹ ta amadu lẹ Onye-Nwe-Ọha chikobe-
 waru whẹ g'ọo onye chikoberu ereshi eje echichi.

¹³ "Gube nwada Záyonu, gbalihu chia ọhogu ghu
 whukuwhuku g'ọo onye l'echi ereshi, nkele mu l'e-me
 t'i fua mpu-igwe l'ishi, mee t'akokpa ghu buru ope. Gu
 egude iya gwee igweligwe mba ryaaryaa. Gu egwota
 urwu, whẹ ritaru l'uzo ęregede doberu Onye-Nwe-Ọha
 nsọ; gwota ẹku whẹ nū Onye-nwe-ọha, nwe mgboko
 l'owhu."

Ukwa onye l'e-shi Bétulehemu chia

⁵ Sụ, unu doo onwunu l'itsutsu l'itsutsu, gube
 mkpukpu ono, ikpoto madzụ kuru, nkele ndu
 ọhogu anyi yebutawaru anyi ibeka ibebo. Onye ishi
 ndu Ízurelu bẹ whẹ chị mgboro-igwe echipyashi ishi-
 agbagba-nchj.

² "Ọle gubedua, bụ Bétulehemu, dū l'alj Ifurata. A
 makwaru-a l'j bụ nwa mkpukpu nshji, nọ l'echilabọ ikfu
 Juda. Ọle ọo l'ime ghu bẹ onye ishi Ízurelu l'e-shi lufu-
 ta. Onye ono shiro eshi ndu-ichee noduta, mbụ l'o shi
 l'edenwede noduta."

³ Ọo ya bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-paru ndu Ízurelu haa
 jeye nteke nwanjị ono, ime l'eme l'e-zeda. Nteke ono,
 unwunna whẹ owhu alwakfuta ndu Ízurelu ono.

⁴ Onye ono byalęwho bẹ l'ọo-kfuru l'ike owhu Onye-
 Nwe-Ọha l'a-nu iya mee l'odu-biribiri nke Onye-Nwe-
 Ọha, bụ Chileke iya chee ndibe iya g'ọo onye l'echi
 aturu. Ndibe iya ono eburu guu nkele nteke ono bẹ
 ęwha iya l'e-degbakota mgboko mgburumgburu. ⁵ Oo-
 mee tẹ nchị dū whẹ doo.

Ndzofuta yele ọla-l'iswi

Nteke onye Asiriya ono l'a-byakfuta anyi ọgu l'alj anyi
 bya adzọ ẹka anyi tushiru ike futu-futu, bẹ anyi l'e-
 yefu ndu ẹka shihuru ike, bụ ndu l'echi anyi g'ọo ndu
 l'echi aturu, mbụ ndu ishi anyi tẹ whẹ bya echia onye
 Asiriya ono ọnu l'alj. ⁶ Whẹ l'e-gude ogu-igba hua alj
 Asiriya obu lẹ mkpaba-nkụ. Whẹ amifuta nkogo l'atsụ
 nteku gude saa ndu alj Nimurodu ọsa ẹkfu. Ọo-nafuta
 anyi l'eka onye Asiriya ono mę ọ byalęwho alj anyi, bya
 adzolahaa ije g'ọ dū iya ree l'oge alj anyi.

⁷ Ndu whoduru nū l'ępa Jékòpu l'e-me t'ęhu jia ndi-
 whe l'owhu oyi g'ọo ndu iji, shi l'eka Onye-Nwe-Ọha
 dashiru l'ęhu. Whẹ adu g'ọo egube-ę teshiteshi mini
 l'emeshi l'eli irwu ęwu nkele ẹka ęnya whẹ dū ta abudu
 l'eka madzụ nọ, tọ dū iwhe whẹ l'ele ęnya iya t'unwu-
 eliwhe meeru whẹ. ⁸ Ndu whoduru nū l'ępa Jékòpu l'a-
 tuko mba ọdo dzuru. Whẹ l'a-kparwube l'echilabọ ndi-
 whe. Ọ buru gę ọkpehu l'anya oduu-gburu-agu kfuuk-
 fuu l'eka anu-ęgbudu ọdo nọ bụ g'okpehu l'a-nọ anya
 whẹ kfuukfuu, mbụ lẹ whẹ l'a-dū g'ọo nwa oduu, nọ
 l'echilabọ aturu, bụ: ọo -ghata, ya adzọ-gbushi iwhe ọ

whuru, alajashi iya nwirinwiri, to du onye l'anafuje iya iwhe o kpachiru. ⁹ Eka nke unube Izuru be l'a-ka nke ndu ohogu unu nke owhu bu l'unu l'a-lwu-gbu turu okoo kpua whe, mbu le ndu ono whuru unu ehenu be l'ee-me te whe tohu.

¹⁰ Onye-Nwe-Oha lekfu su: "O -rwua mboku ono be mu l'e-gbushi inya-ogu unu mebyishia ugbo-inya unu. ¹¹ O nokwawho ge mu l'e-mebyishi mkpukpu, dukota l'alj unu nwutsushia eka lile, unu turu o buru agbarara unu. ¹² Mu l'e-me t'anya-maa ono, unu l'eme l'alj unu rwuhu, unu ta abya l'enwebaa ndu jibya odo. ¹³ Mu l'e-mebyishi ntekepe ono, unu pyishiru agwa agwagwa, mebyishikwawho ewhuru alobu ono, unu doberu onwunu agwa. Nke owhu bu l'o to dudu iwhe unu gude eka unu mee, du owhu unu bya l'ewhuzetaru baaru eja odo. ¹⁴ Agwa Ashera ono, unu doberu agwa be mu l'avu l'ogbaragbu mee te mkpukpu unu l'owhu buru kpurupyata. ¹⁵ Mu l'e-gude iwe l'onuma melata mba ono, jikaru ome iwhe mu suru te whe meje."

Chileke lekfu ndu Izuru be l'ee-me whe

6 Unu ngabekwa nchi l'iwhe Onye-Nwe-Oha lekfu. Te gube Onye-Nwe-Oha gbashi kuru l'iwhu eze ugwu doo iwhe obu, e meru ghu. T'unwu ugwu nshij nua iwhe l'ikfu. ² Unube ugwu g'ugwu ha, unu nukwa iwhe Onye-Nwe-Oha l'abya edodo. Unube itso, gude mgboko jeyewaro, unu ngabe nchi nua iwhe obu, l'ada okfu. Nkele Onye-Nwe-Oha be whe le ndibe iya nweru okfu. Ye le ndu Izuru l'e-kfukahu iya l'owhu, l'oo-la.

Onu, Onye-Nwe-Oha yeru

³ "Oowaa; ndibe mu ?Mu meru unu gunu? ?Oo l'uzo, du agha be mu shi buru unu ivu-erwa? Unu yedaru mu onu. ⁴ Mu dufutaru unu l'alj Ijiputu; bya agbafuta unu l'alj ono, unu shi buru ohu; zhia Mosisu t'o dua unu; bya eyeru iya Eronu ye l'eri Miriyamu. ⁵ Unube ndibe mu, unu nyatakwa ikumu ono, o gbaru, mbu eze ndu Moabu, bu Belaku. Unu anyatakwawho onu ono, nwa Beyo, bu Belamu yeru iya. Unu nyatakwa ge ije unu gbaru wata l'odu, no le nsuda oshi Shitimu jeye le mkpukpu Gilugal. Unu nyata iya gude iya maru iwhe Onye-Nwe-Oha meru gude dzota unu."

Iwhe Onye-Nwe-Oha l'achọ

⁶ ?Oo gunu be mu l'e-gude bya l'iwhu Onye-Nwe-Oha bya ewhuzetaru iya l'alj, mbu Chileke ono, ha shii? ?Oo anu ngwo-eja okpokota-iwhe-oku be mu l'e-gude byakfuta iya, mbu nweswi mgbarawha? ⁷ ?Oo-du Onye-Nwe-Oha ree me mu chita unukurunu ebyila bya anu iya; nu iya mmanu, doro chiriri g'oo ebonyi unukurunu ugbo iri? ?Oo te mu wota onye bu okpara mu gude gwaa Chileke shi nno kfu ugwo emeswe, mu

mesweru iya, mbu mu l'e-wota nwa, shi mu l'ehu kfu ugwo iwhe-du-aji, mu meru?

⁸ Onye-Nwe-Oha goshiakwaru gube madzu iwhe du ree, l'ii-meje. ?Ndee iwhe odo, Onye-Nwe-Oha choro l'eka ghu l'abua t'i meje iwhe kuru nhamunha, gu akporu obu ye l'ome obu-imiko ye l'wozeta onwogu alj etso Chileke.

Ikpe, nmaru ndu Izuru be l'ee-me whe

⁹ Unu ngabekwa nchi! O kwa olu Onye-Nwe-Oha lekushi ndu mkpukpu-a egube wo. O kwa otsu gube Onye-Nwe-Oha egwu bu okpobe mmamagu. "Unube ndu ono, doro l'ime mkpukpu ono, unu gebe nchi l'uda echachi ono, l'ada ye l'ee-me nke onye ono, l'echi echachi ono l'onwiya! ¹⁰ Mu ta azohakwa l'o nweru eku, a kparu l'uzo l'akfuaru nhamunha, du l'ulo ndu ejo-ememe. Mu ta azoha l'o nweru iwhe e bubotaru iwhe ebubota gude atu iwhe bu iwhe, Chileke turu onu?

¹¹ ?Ndee ge mu l'e-shi kpefu onye gude iwhe ugho du aturu madzu iwhe, mbu onye meru eregede l'iwhe du lekpa paru nu madzu? ¹² Ndu nweru iwhe le mkpukpu unu bulewo ona ndu ukpa iwhe whe bu ehuru whe. O buru ndu ntuwu-ire bukota iya, temenu whe l'egude-je ire eduwhu madzu. ¹³ O noo g'oo gude mu gudewa ehuru-ba-du-mma egbushi unu, eme t'unu tohu, o noo nkele unu l'eme iwhe-du-aji. ¹⁴ Unu l'e-ri nri, ole ehuru te ejidu unu eji. Unu -ria me unu riru gunu ye l'ehuru, egu arile-e unu uri enya. Unu l'a-bu akpa aghaka, o to dudu iwhe l'a-du unu l'eka. Owhu du unu adu l'eka be mu l'e-me t'ogu ria. ¹⁵ Unu l'a-bu o-koro-ako-akpage-akpa. Unu l'a-pyitaje mmanu l'akpuru olivu, ole o to gaduru unu mkpa ehuru unu. Unu adzoshijee mme l'akpuru vayinu, ole unu ta angudu mme ya. ¹⁶ Iwhe meru o je l'a-du nno bu l'unu meru iwhe eze ono, bu Omiri toru okpa iya, unu yekota eka l'ome iwhe ono, ndibe Ehabu shi anje eme. Unu wotakotaru eka whe eme iwhe whe meru. Oo ya meru mu je l'aha te egbara kfu le mkpukpu unu, mu emee te ndu bu le mkpukpu unu buru ndu l'ee-gude eme iwhe-ochi, ndi-whe ajalaha unu ewenu."

Nshobukwa ndu Izuru

7 Nshobukwa mu nsho, mu dukwa g'oo onye egu l'eme, jeru akpaa l'onanwu nteke a kpatagewaru iwhe e meberu l'alj o gv, to duche akpuru vayinu whodukwaduru l'oshi iya. Mbu nteke ojokfutu akpuru vayinu l'ete aduche te mu wota iya mia, akpuru figu onumbu ono, l'anje agu mu egu ta aduche. ² Saa, ntaa be ndu yeru Chileke obu ta awhoduhedu le mgboko-eliwhe-alj. O to dudu onye obu gwokwaduru iwhoro whoduru nu t'o ka mma l'oo onye lanu. Iwhe onyenonu kwageberu akwage iya bu ogbu ochi. Onyenonu gudewaa ugwu achij nta nwune iya t'o nma-

ta iya. ³ Ẹka l'anoje atsụ whẹ nteku l'ome ejo-iwhe. Ndu ishi l'achị nụ bụlewho iwhe l'aa-nụ whẹ bẹ ẹnya l'aduje whẹ. Ndu ikpe bụru ọnawhe nnuchi-ọnu bẹ whẹ du l'ozo iya. Ọwhube ndu a marụ ẹwha whẹ bụru ejo-iwhe, l'awhọ whẹ l'obu bẹ whẹ l'anoje ekfushi l'ọnu. Ndu ono gẹ whẹ ha bẹ idzu whẹ je agbagba nnanụ. ⁴ Onye e gbee sụ l'ọo ya kagezhia mma lẹ ndu ono bụ onye ọwhu l'adzụ g'ọo uke. Onye e gbee sụ l'ọo ya kagezhia ọbu onye obu gụru iworo bụru onye ọwhu l'akpọ ikpowhu mkpọ g'ọo ami-ogvu.

Oge ọbu, ndu nche unu shi kfuta okfu iya bẹ gbabeekwaru, mbụ nteke ọbu Chileke l'a-gwa unu ndogolo. Ọ kwa ntaa bụ nteke ọbu, l'aa-tụ eyerebeke nụ unu. ⁵ Unu ba adakobekwa madzụ ibe unu! Unu ta azọru onye unu l'iya l'eshi ọnya ẹhu. Unu echekwa ọnu unu l'ẹka nwanyị ono, zẹ-koru unu l'eli ẹhu nọdu. ⁶ Nwa nwoke l'emechijekwa nna, nwuru iya nụ iwhe. Nwa nwanyị l'agbajẹ ne iya okfu. Nye nwa l'agbajẹ nniko iya okfu. Ọgu, swiru madzụ bụ ndibe iya gẹdegede.

⁷ Ọle mbẹdua l'onwomu bẹ bụ Onye-Nwe-Ọha bẹ mu l'a-chịru ẹnya yeru. Mu l'a-nmẹe anmẹe ngabẹru Chileke ono, bụ Onye ndzọta mu; Chileke mu ono je l'a-nụ olu mu.

Ndu Ízurẹlu l'e-mege gbashi ọdo.

⁸ Unubẹ ndu ọhogu mu, unu be etekwa ẹswa kpua mu! A makwaru-a lẹ mu daru ada, ọle mu l'e-megekwa gbalihu ọdo. A makwaru-a lẹ mu nọ l'ọochi, ọle Onye-Nwe-Ọha l'e-megekwa bụru iworo duru mu. ⁹ Eshi-ọwhu mu meru Onye-Nwe-Ọha iwhe-du-ẹji bẹ mu l'e-tsu ẹka l'obu nọ-kirishia l'ẹhu-eghughu ono ọ tukoshiru mu, jeye nteke l'oo-le ẹnya l'okfu ẹhu mu, meeru mu iwhe rwuberu mu nụ. Oo-kufuta mu bya edobe l'ẹka iworo du. Mu egude ẹnya mu whụa gẹ l'oo-shi dzofuta mu. ¹⁰ Nteke ono bẹ ọhogu mu l'e-gude ẹnya iya whụ iya, iwhere eji iya iwhe. Onye ono, shi asuje mu: ?Oo awe bẹ Onye-Nwe-Ọha ọbu, bụ Chileke ghu nọ? bẹ mu l'e-gude ẹnya mu whụ ẹka l'ọo-da bẹbeji. Aa-dzọ iya tọlitoli nmatọ ya anmatọ gẹ l'aanmatọje ẹpotọ, du l'oma echi-uzo.

¹¹ Unubẹ ndu mkpukpu-a, nteke ọtukwa mgbodo unu l'abyakwa. Mbọku ono bẹ l'ee-me tẹ oge alị unu kpọlibebaaru. ¹² Nteke ono bẹ l'ee-shigeje Asiriya abya nkunu, ndu eshi lẹ mkpukpu, du-gee l'alị Íjiputu abya, ndu eshi l'alị Íjiputu jeye l'enyimu Yufurétisu, ndu eshi l'eze-enyimu ọwa jeye l'eze-enyimu ọwhu, ndu eshi l'ugvu ọwa jeye l'ugvu ọwhu. ¹³ Mgboko kpaa-whuu bẹ ẹgara l'a-kfụ, ọ bụru iwhe ndu bu iya nụ kpatarụ; iwhe ono aburu iwhe, l'ọo-nwutaru whẹ mbụ iwhe whẹ l'eme.

Okfu anụ Onye-Nwe-Ọha

¹⁴ Onye-Nwe-Ọha, gudenu mkpuru ghu chee ndibe ghu g'ọo onye l'eche aturu, mbụ ndokobe aturu ono, bụ oke-iwhe ghu ono. Ndu ono, hofuru je eburu nwẹkinyi whẹ l'oswa, mbụ l'alị, ẹwu zeru, bụ ẹka ẹlwù l'akpa nri. Tẹ whẹ nọdunu l'alị Báshanu yele alị Giledu tajẹ nri gẹ whẹ shihawa ata iya nteke ndụ-ichee.

Onye-Nwe-Ọha l'awhuru ndu Ízurẹlu imiko

¹⁵ "Ọ kwa gẹ mu meru iwhe du biribiri nteke ono, unu shi lẹ Íjiputu futa bụ gẹ mu l'e-me iya goshi whẹ ntaa." ¹⁶ Mba gẹ mba ha l'e-gude ẹnya whẹ whụ, iwhere egude whẹ. Ọkpehu whẹ g'ọ ha bẹ l'a-nafukota whẹ. Whẹ eworu ẹka dẹe l'agba. Nchị echihu whẹ echihu, whẹ adalaha nkuchi. ¹⁷ Whẹ egude ire mịchalaha ẹja, du l'alị g'ọo agwo, mbụ g'ọo iwhe l'awu l'ẹwho. Whẹ egude ọnma kwekwekwẹ futakota l'ẹka whẹ turu ọ bụru agbarara. Whẹ egude ọtsu-egvu dakobe lwakfutashia Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi.

¹⁸ ?Oo onye bẹ du g'ọo Chileke, onye l'aguje nvu l'iwhe-du-ẹji, mbụ onye ono l'eleswetaje emeswe whẹ mesweru, mbụ ndu ono, whoduru nụ l'oke-iwhe iya? Ẹhu te eghujedu iya eghu jeyewaro. Iwhe l'aduje iya ree bụ ọwhu imiko. ¹⁹ Ọo-whuru anyi imiko ọdo. Ya egude ọkpa dzogbua iwhe-du-ẹji, anyi meru. Woru ejo-iwhe anyi meru nwuru ye lẹ nwẹbonyi foru ẹgu. ²⁰ Ẹpa Jékọpu bẹ gube Onye-Nwe-Ọha l'e-goshi l'ì bụ onye gbaru t'e gude ire ghu ẹka. Mbụ l'ji-whuru ẹpa Ẹbirhamu imiko ẹgube ono, i riburu iya nna anyi oche whẹ lẹ nte nteke ndụ-ichee.

Néhumu

Onye-Nwe-Ọha bẹ ẹhu l'eghu egbu l'ishi obodo Nínive

1 Ọ waa bụ ozhi e zhiru l'ishi obodo Nínive. Ẹkwo-ọ bẹ bụ ẹkwo e deru ọwhulenyanya ọ whuru mbụ Néhumu onye Ẹlukoshi.

² Onye-Nwe-Ọha bụ onye okoowhoo, bụru Chileke l'agwatajẹ ugwo iwhe. Onye-Nwe-Ọha bụ onye ọgwata ugwo iwhe, bụru onye oke ẹhu eghughu. Onye-Nwe-Ọha l'agwatajẹ ndu kpọru iya ashị ugwo iwhe whẹ meru, l'oodobeje oke ẹhu-eghughu iya l'ẹhu ndu ọhogu iya.

³ Onye-Nwe-Ọha bẹ ẹhu l'ẹte eghukebejedu egbu ẹgwegwa, ọ bụru onye ọkpehu iya parụ ẹka. Onye-Nwe-Ọha ta ahajekwa onye ikpe nmarụ t'ọ laa ẹwoma. Ẹka l'ooshije agha bụ lẹ uburu-aga, l'akpanga akpan-ga

mẹe l'oke whẹrewhere, l'ezhi whukuwhuku. Urwukpu bụru udzu eja l'ọonoje erwukashi l'ọkpa. ⁴ Ọotujeru eze-enyimu iwu t'ọ tahụ, ya atahụ.

Enyimu g'enyimu ha bẹ l'oomeje ya atashihukota. Ụnwu irwu-ẹwu, dụ l'alị Báshanu yẹle ugwu Kamelu bẹ l'oomeje ya akponwushihu. L'oomeje igu ooshi, dụ l'ugvu Libanonu ya enwekota enwe.

⁵ Ugwu g'ugwu ha l'anmakotaje jijiji l'iwhu Onye-Nwe-Ọha, unwu ugwu nshii l'anọduje iya l'iwhu dazehu. Mgboko l'owhu l'etekotaje furafura l'iwhu iya, mbụ eliwhe l'owhu mēe iwhe lile, bu iya nụ.

⁶ Ọo onye l'a-dụ ike kfuru kpọ Onye-Nwe-Ọha iwhu nteke ẹhu l'eghu iya damụ-damu?

?Ọo onye l'a-dụ ike atakeru t'o-kpo-wharawhara ẹhu-eghughu iya kposhi iya? Oke ẹhu-eghughu iya l'aduje g'ọo onye a wụ-kpushiru ọku. Ẹwhuru, nweru akpaa bẹ l'oomeje, ya agba yọgiri yọgiri.

⁷ Onye-Nwe-Ọha bụ onye ọma, ọ ya bụ agbarara l'egbochije ndibe iya nteke whẹ l'eje iwhe-ọtsulanu. Ndu gbabaru iya lẹ mkpula je ezee

ndzụ bẹ l'ọonwubejeru ẹnya.

⁸ Ndu ọhogu iya ono, bụ ndu Nínive bẹ l'oo-gude utso agbagba mee tẹ whẹ tọhu.

Ndu ọhogu iya ono bẹ l'oo-rwuta ọso chịba whẹ l'ẹkpuroochi.

⁹ Ọo ẹgube ejo idzu gụnu bẹ unu l'achiru Onye-Nwe-Ọha? Oo-mekwa nke unu agvụ.

Madzụ ta akpọjekwa iya iwhu ugbo labọ.

¹⁰ Ọ kwa g'ọku l'adzujẹ agarambo, lwuchiru alwuchi yẹle ẹswa akpe, kpọru nkụ

bụ g'ọku l'ekegbushi unubẹ ndu ọhogu iya ono.

¹¹ Ọ kwa l'ime gube Nínive bẹ onye lanụ futaru bya awata ọchiru Onye-Nwe-Ọha ejo idzu, nọdu lẹ mg-bazhi t'e mee ya ejo-iwhe. ¹² Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfuru ndibe iya ndọwa: "A makwaru-a lẹ ndu Asiriya bẹ ike dụ, whẹ ha l'igwe, ọle ee-me whẹ, whẹ anwushihu bụru kpurupyata. A makwaru-a lẹ mu meru unu l'eje iwhe-ọtsulanu, ọle mu te emehedu t'unu jebaa iwhe-ọtsulanu ọdo. ¹³ Ntaa bẹ mu l'anyakashị odogoro ono, ndu Asiriya nyaberu unu l'olu, gbasushia mkpọro ono, whẹ tūru unu."

¹⁴ Onye-Nwe-Ọha bẹ tūwaru iwu l'ishi gube Asiriya sụ: "I tii byadụ l'e-nwe ẹpa, l'e-me t'ẹwha ghu dūgburu. Mu l'e-mebyishi iwhe a pyiru apyi yẹle iwhe a kpuru akpụ, dụ l'ulo agwa ghu. Mu l'a-tụ ilu ghu dobe nkele i bụ onye mmaanụ."

¹⁵ Leedawho ẹnya l'eli ugwu, whuduwho ọkpa onye ono, gude ozhi-ọma eje abya, mbụ onye l'ezhikashi ozhi-ọma nke ẹhu ọdu guu. T'unubẹ ndu Juda rikwaa oge unu, shi nno meeru Onye-Nwe-Ọha iwhe unu kweru iya ụkwa iya. O noo nkele ndu ejo-ememe ta abyadụ l'etsobaa unu ọgu ọdo. Whẹ bụkotaakwaa kpukpuru-swoo gẹ whẹ ha.

Adada obodo Nínive

2 Unubẹ ndu Nínive, onye nchika l'abyakfutakwa unu ọgu. Unu chekwa ọlo-mgbochi unu nche! Unu kwabekwa ẹnya l'uzo unu, l'eshi! Unu rwukotakwa onwunu arwukota! Unu arwukota ike unu g'ọ ha!

² Onye-Nwe-Ọha l'e-me t'ugwu ono, ẹpa Jékọpu shi nweru lwawhuru iya azụ,

mbụ ugwu nke whẹbe Ịzuru. A makwaru-a lẹ ndu emebi bẹ gwowaru whẹ tụtua, mebyishikwaawho ẹkali vayinu whẹ.

³ Iwhe ndu ojogu whẹ l'egudeje gbobuta onwowhe l'ekekota uswe-uswe. Ndu ojogu whẹ yekota uwe, l'ekekaa mmee-mmee. Mgboro-igwe, dọ l'ugbo-inya ogu whẹ l'enwu whawhawha

gẹ whẹ kwakoberu nke ogu ono. Arwa whẹ l'egbukaa sweeswee.

⁴ Ugbo-inya bẹ tukuru woroworo ebu fafafa, whẹ l'awu gbigbigbi eje eje alwa alwa l'oma nggamg-bo.

Whẹ l'ekekota jajaja g'ọo oryoku, ezhiaka whawhawha g'ọo ebemu igwe.

⁵ Ndu ojogu whẹ bẹ whẹ kukobewaru l'eka lanu, whẹ l'eje ije evuko alị evuko.

Whẹ l'ekwaka gburugburu ala lẹ mgbodo mkpukpu ono,

woru iwhe e gude egbochita ogu gude gbobotagee onwowhe.

⁶ Ugbo, gbobutaru enyimu bẹ bahwaru nu. Ibe eze buru ọtsu egwu bẹ jiru iya nu.

⁷ A turu iya ọ buru iwu l'eze-nwanyị bẹ l'aa-kpu lẹ ndu, kpuru iya laa ẹka ọdo. Unwumgboko, l'ejeru iya ozhi awata okwa muu-muu g'ọo ndo, avukaa ẹka l'ikpobu whẹ gbiigbi.

⁸ Obodo Nínive dọ g'ọo okpuru, mini iya l'awufu awufu.

Iwhe whẹ l'aryakaa bu: "Unu kfuru-o! Unu kfuru-o!" Ọle ọ tọ dudu onye gharu ẹnya l'azu.

⁹ Unu vukoo mkpola-ocha! Unu evukoo mkpola-ododo! O noo nkele ẹku, vu oke aswa, dọ iya nu ta agvudu agvu!

¹⁰ Mkpukpu ono bẹ ẹgara kfuwaru. Ọ buwa kpurupyata, mbụ l'ọ buwa ochuwu. Meji tofuwaru ndu bu iya nu. Ikpere l'awu whẹ kwekwekwe. Ehu l'anma whẹ godogodo. Onyenonu dobegee iwhu onwu onwu.

¹¹ ?Ndehunu ẹka ọbu shi dọ g'ọo iduma, oduu-gburu-agu shi buru? Mbụ ẹka whẹ shi anọduje anu unwu whẹ nri, mbụ ẹka oke oduu yele nyee ya shi anọduje akpawhe mee unwu whẹ, ya aadu iwhe l'akparu whẹ nu.

¹² Oduu ono shi egbutaje iwhe l'asujeru unwu iya eriri,

swigbushia anu vuta je akuberu nyee ya. O shi egbuje iwhe bya edojia ogba iya edoji, lajashia anu bya akube lẹ iduma iya.

¹³ Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu su: "Lekwa, mu nokwaru ghu l'ejo oshi. Mu l'e-gude ọku kepyashia ugbo-inya ghu, mu akpukota enwuru-ọku tuu. Unwu oduu-gburu-agu ghu bẹ bu ogu-igba l'atakota ishi whẹ. O to nwe du iwhe mu l'a-haru ghu lẹ mgboko-o t'i gbutaje. T'a bya l'anukwadu olu ndu ozhi ghu ọdo."

Iwhe-dụ-ẹji, obodo Nínive l'emegbabe

3 Áwhụ tsokwaru obodo ono, bu mmee ọchi nkuchi. Ejire yele ọna nfu bẹ jiru iya ẹji, ọna nfu ta agvu iya agvu.

² Unu ngabeduwu nchi nu ıda ẹchachi gẹ l'oda swoo swoo. Ọkpa ugbo-inya l'ada kpekekpeke. Inya l'akfu kwagamụ kwagamụ. Ugbo-inya l'agbakaa kwakwakwa.

³ Ndu l'agba inya bẹ iwhu bohukwaru. Ogu-igba l'egbukawa sweeswee, arwa l'enwukawa whoo whoo. Ndu e gburu l'ogu bu ikpoto, ndu nwuhuru anwuhu kuru kpataa. Odzu madu buru aguta aguta, ndu madu l'akpokutaka odzu ono akpokuta.

⁴ Iwhe kpataru iwhe lile ono bu lẹ nwanyị ọkpara ono l'akpanuka lẹ nwoke. Ọomashi ọma ike buru nwanyị l'agwoshi ogvu ike, onye l'egudeje ori ogori ereshi mba gẹ mba ha, gude ogvu, l'ogwo ereshi ikfu dọ iche iche.

⁵ Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu su: "Lekwa, mu nokwaru ghu l'ejo oshi. Mu l'a-whu-lita uwe ghu gude whu-chia ghu iwhu. Mu emee tẹ mba gẹ mba ha whukota ghu l'eka i gba ọto. Alị-eze dọ l'iche l'iche awukota ghu l'eka iwhere dọ ghu.

⁶ Mu l'a-gbaru iwhe dọ ideyideyi kpua ghu. Mu emee ghu t'ọ bọ duche iwhe l'iji-bu, ndu madu awata anọ enyo ghu enyo.

⁷ Oge l'erwuakwa nteke bu onye whujee ghu, ya agbaru ghu ọso ekfufe su: 'Nínive buakwa ochuwu. ?Oo onye l'a-gu áwhu iya? ?Oo awe bẹ anyi l'a-whu onye l'a-dụ iya obu?' "

⁸ ?I gude gunu ka mkpukpu Tebesu ree, mbụ mkpukpu ono, dọ l'aguga enyimu Nayilu mini nọ-whee ya mgburumgburu, eze-enyimu buru ugbo gbobuta iya, temenu ọ buru mini bu mgbodo, gbawheru iya mgburumgburu? ⁹ Ndu Itiyopiya yele ndu Íjiputu bẹ shi buru agbarike iya, ike ta agvuje whẹ agvu. Ndu Putu mee ndu Libiya shi eyejeru iya ẹka. ¹⁰ Ọle e megeleru-a kpua mkpukpu ono lẹ ndu, whẹ je eburu l'alị ọdo. Unwegirima whẹ nke nshii b'e gwekotaru

ryaaryaa l'ishi mbaduzo. A tya ido gude keshia ndibe whẹ, bụ ndu l'aakwabẹ ugwu. E gude ẹgbirigba kee ndu oke amadụ whẹ ẹgbu.

¹¹ Gụbedua l'onwoghu bẹ l'a-ngụkwawho mmẹe ono, ya awata ghu ome l'enyaa. Ii-nọ edomi onwoghu edomi, gụ achọ ẹka l'iji-gbaba zee ndzụ t'ọ bọ dọ iwhe ndu ọhogu ghu l'e-me ghu. ¹² Ụlo lile i turyu o shihu ike l'adukota g'ọo figu, mebyi iya chashiru l'onu mbụ. A -nmaa ya yikayika, mebyi iya ono adashia dabagee l'onu ndu l'e-ri iya nụ. ¹³ Leedawho ndu ojogu ghu gẹ whẹ dọ-gee g'ọo unwany! Onoguzo alị ghu bẹ gheru onu whosaa tẹ ndu ọhogu ghu zebata. Mgboro-igwe, e shi gude tų-chia ya atų-chi bẹ ọku kepyashiwaru.

¹⁴ Kukwaa mini sụwhashia m'ogwu nteke ndu ọhogu ghu l'a-bya eyebuta ghu! Mee ụlo ono i tushiru ike t'ọ kabaa oshihu ike! Dzọ ẹja yoshia bụloku, gụ emekwaa iwhe e gude ayọ bụloku emekwa! ¹⁵ Ọ kwa l'ẹka ono bẹ ọku l'e-kegbu ghu, ogu-igba asaa ghu ọsa-ẹkfu g'ọo ẹka igube l'ata iwhe pyaapyyaa. Kabaa l'igwe g'ọo nochee-ishi-okobo, kabaa l'igwe g'ọo igube!

¹⁶ Ndu l'azuru ghu aswa b'i mewaru whẹ kabaa l'igwe amame kpokponde, dọ l'igweli, obenu lẹ whẹbedua zebataru g'ọo igube bya atusa akwẹka rwuchata iya iwhe dọ l'alị ono, ọ bụru whẹ ewhefu. ¹⁷ Ndu ishi ghu nyinwuru g'ọo nochee-ishi-okobo;

ndu l'ederu ghu ẹkwo dulewho g'ọo igube, l'etsu gbigbigbi. Mboku oyi l'atsụ bẹ whẹ l'anyinwuje eli mgbodo, anwu ketalewho, whẹ etsukashihu, ọ tọ dudu onye l'a-ma ẹka whẹ tsuru laa.

¹⁸ Gube eze ndu Asiriya, ndu l'echeru ghu aturu bẹ l'ekukaa mgbenya. Ndu a maru ewha whẹ l'alị-eze ghu bẹ chiwaru ẹka ye l'iwhe utakfu zee. Ndu nkeghu bẹ gbawaru nnanu nnanu l'eli ugwu, tọ dọ onye l'e-je achikobe whẹ nụ.

¹⁹ Onya, l'aba ghu nụ te enwekwa akpohu. Ẹka e mekaru ghu iwhe l'asọ yobayoba. Onye nuru gẹ l'oonwuru ghu l'echije ẹka pyamu lẹ nke adada ono, i daru. Nkele ejo-iwhe ono l'iime nteke nteke ta adudu onye l'ooto rwua l'ehu.

Habakuku

Habakuku l'agụ áwhụ

1 Ọ waa bụ ozhi, Onye-Nwe-Ọha goshiru Habakuku l'ọwhulenyà. ² Gụbe Onye-Nwe-Ọha ọo nteke ole bẹ mu l'e-chiberu mkpu eyemeka temenu gụ aza mu? Mbụ nteke mu l'e-chiberu mkpu sụ l'iwhe-ike bẹ dụnuka l'ẹhu mu, temenu gụ agbaarụ mu mkpu? ³ Ọo gụnu meru i kweta tẹ mu whụ ẹka l'eeme ejo-iwhe? Ọo gụnu meru l'iileje ẹnya l'iwhe l'adụa ree gụ ahaa ya? Emebyi yele ome iwhe-ike bẹ nọ mu l'iwhu, ọlwu ọgu yele ose okfu l'etse kụlakula. ⁴ Ọo ya meru g'o gude iwu te erehe ire, t'e mejehe iwhe kfuru nhamunha. Ndu l'eme ejo-ememe ripyaberu ndu dụ chiri, ọ bụru iya meru ikpe ta akalejeru ndu o rwuberu.

Ọnu Onye-Nwe-Ọha yeru Habakuku

⁵ Unu leeda ẹnya lẹ mba gẹ mba ha whuduwho iwhe l'a-dụ unu biribiri, tufu unu ẹhu. O noo l'iwhe mu l'abya ememe l'oge nkunu-a bẹ bụ iwhe unu l'ete abya l'e-kweta l'ọo ọkpobe iya, o behuduru e kfuaru iya unu. ⁶ Nkele ndu mu l'eme tẹ mu kpatsua bụ ndu Bábýilọnu, mbụ ndu mba ono, obu taru ivomini, whẹ l'eme igiri igiri. Whẹ l'aghajajẹ mgboko l'uswe je anata ẹka ndu ọdo bu. ⁷ Whẹ bụ ndu l'aatsụ egvu bụru ndu l'eye egvu. Whẹ bụ iwu ẹka whẹ, ọ bụru iwhe whẹ sụru lẹ whẹ l'e-me bẹ whẹ l'emeje.

⁸ Ịnya whẹ bẹ ọkpa l'atsụ nkọ karu agụ; ka ome igiri amamẹ ágú, l'akpa l'abalị. Ndu l'agbaru whẹ inya l'awu ọso awuwu. Mbụ lẹ ndu l'agbaru whẹ inya shi l'ẹka teru ẹnya awu ọso eje abya. Whẹ l'ezhi whaa whaa g'ọo ivu agba vugavuga achọ iwhe whẹ l'a-dzuta je eria.

⁹ Iwhe whẹ kwoberu abya bụ ome iwhe-ike. Whẹ l'ezhikaa whaa whaa eje abya g'ọo wherewhere, shi ụzo ẹnyanwu-awata, temenu whẹ l'ekpoko madzụ ekpoko akpụ lẹ ndzụ g'ọo ndu l'ekpoko ẹja. ¹⁰ Ndu eze bẹ whẹ l'anoje aja ewenu, ekfubyishi ndu ishi ekfubyishi. Ẹka a tūru o shihu ike bẹ whẹ l'achije ọchi nkele ọ bụa ẹja bẹ whẹ l'ekpokobeje gude lwushi whẹ ọgu lwu-gbua.

¹¹ Whẹ megee, whẹ ezhia whaa g'ọo wherewhere ya aburu whẹ atugbu. Ndu ikpe nmaru bụ ndu ono, ike whẹ nweru bụ chi, whẹ l'abarụ ẹja.

Habakuku l'agụ áwhụ nke ugbo labo

¹² Gụbe Onye-Nwe-Ọha, ọo ire-lanụ l'i shi l'edenwede. Gụbe Chileke mu, dụ nsọ, ị bụ anwuhu anwuhu. Oowaa Onye-Nwe-Ọha, ntaa b'ị hotaru ndu Bábýilọnu dobe t'i gude whẹ kpee anyi ikpe. Gụbe onye ono, bụ eze-ẹwhuru, ntaa b'ị kfuiberu whẹ t'i gude whẹ hụa madzụ àhùhù. ¹³ Ẹnya ghu donukakwaru rịsaa nke t'i gude iya ele ejo-iwhe. I tii ledu ẹnya l'iwhe l'adụa ree. Ọo gụnu meru l'iinoje ele ndu l'eete egudee ire whẹ ẹka gụ ahaa whẹ? Mbụ l'iidobeje ọnu ndoo nteke onye l'eme ejo-ememe l'elwe onye ka iya ọdu chiri olwe wọo?

¹⁴ I mewaru madzụ, whẹ dụ g'ọo ẹma, bu lẹ mini, mbụ lẹ whẹ dụ g'ọo unwu iwhe l'awu l'ẹwho, l'ete enwee ndu bụ ishi, l'achị whẹ nụ. ¹⁵ Ndu Bábýilọnu l'egudeje aga-ẹma whẹ anmakọ madzụ, gude ụgbu-ẹma whẹ anwuko madzụ. Whẹ l'egudeje ụgbu-aghagha whẹ anwuko madzụ, ẹhu atso whẹ, whẹ ete ẹswa. ¹⁶ Ọo ya meru, whẹ gwalahaa ụgbu-ẹma whẹ ono agwagwa, akporu ụgbu-aghagha whẹ unwù isensu nkele ọo ụgbu ono meru whẹ nọdu ndzụ ẹhu ọdu guu, eri ọkpobe nri.

¹⁷ Whẹ l'anodugbuwaro l'ogbuji ụgbu whẹ ono lẹ madzụ, shi nno gbua mba gẹ mba ha, jika lẹ whẹ ta awhuduru whẹ obu imiko?

Ọnu ọdo, Onye-Nwe-Ọha yeru Habakuku

2 Mu bya l'eje akfuru l'ulo-nche mu chelahaa nche, mu l'e-je anodu l'eli ẹka a tushiru ike ele ẹnya tẹ mu maru iwhe Onye-Nwe-Ọha l'e-kfuru nụ mu, mbụ ọnu, l'oo-yeru mu l'awhụ ono mu l'agụ.

² Ọnu, Onye-Nwe-Ọha yeru mu bụ ọwa: "Dee iwhe ị whuru l'ọwhulenyà ono edede, dee ya t'o shia uryi l'eli okpekpu-ekwo nke ọwhu onye l'a-gba m'ọo ọso l'a-guta iya. ³ O noo l'ọwhulenyà ono l'e-medzu mẹ oge iya rwulewho. Oge ono l'agbakwa kparakpara eje abya, ejire ta adukwa iya ilile. A makwaru l'ọo kponukawaru ukfu, ọle nmẹe anmẹe l'ọobyaa. Nkele o mefutajekwa, ọ tọo nọhekwa ọdu ntaa ya emee.

⁴ Ị whụwaru iya l'onye obu l'agụa iwhoro l'a-buru byekfukungu. Obenu l'onye woru onwiya ye Chileke l'ẹka, shi nno dobe onwiya chiri l'a-nodu ọkpobe ndzụ.

⁵“Mm̄ee l'eduswe madz̄y. Ndu nweru oke ẹkp̄iri l'anoje eku onwowhe eku ebu gadagada nteke nteke. Ẹwho l'eghejeru wh̄e ọnu g'ọo ali-maa, temenu wh̄e b̄uru ẹwho eji ọnwu. Mba ḡe mba ha b̄e wh̄e l'erwutaje yeru onwowhe, temenu wh̄e l'alw̄utaje madz̄y l'owhu.

⁶“Ndu ono a lw̄utaru l'ọgu l'e-bechakwaa kọlahaa ndu ono, lw̄utaru wh̄e n̄u ọnu, mb̄u l̄e wh̄e l'a-ja wh̄e ewenu s̄y: ‘Áwh̄y tsokwaru ndu ono, l'ach̄ikoje iwhe l'ab̄ya nkewhe, mb̄u ndu ono, gude iwhe ndu ọdo aba eze. Ọo nteke ole b̄e unu l'e-menyaa iwhe ono meberu?’ ⁷ Unu bya l'amadeshia b̄e ndu ono, ji unu ụgwo l'a-dakọbe taa unu ejo ẹru l'ẹhu. Ndu l'e-me t'ẹhu tee unu kpakpakpa l'a-f̄utakwa. Unu abya ab̄uru wh̄e iwhe-eriri. ⁸ Ikpoto mba b̄e unu gworu t̄utua. Esh̄i-ọwhu ọ d̄u nno b̄e ndu mba ọwhu whuduru n̄u l'egwokwawho unub̄edua t̄utua. Iwhe kpar̄y iya n̄u b̄u nke ọchi ndu ono, unu gburu m̄ee nke iwhe-ike ono, unu megbaberu l'al̄i d̄u iche iche m̄ee l̄e mkp̄ukpu d̄u iche iche m̄ee ọwhu unu meru ndu bu iya n̄u.

⁹“Nsh̄obukwa ndu l'egudeje urwu, wh̄e ritaru l'ụzo l'ad̄ya ree az̄y ndibe wh̄e, mb̄u ndu ono, kwar̄y uw̄hu dobe l'imeli, ẹka wh̄e l'ach̄o ụzo wh̄e l'e-shi nah̄y ḡe l'ọdua! ¹⁰ Ejo ẹtomu ono, unu t̄oru b̄e kp̄uwaru ndibe unu iw̄hu l'oguri, mb̄u l'unu shiwa l'ememe ono, unu meru ikpoto mba wh̄e chihu, mee t̄e ndz̄y unu whugoru awhugoru. ¹¹ Ẹwhuru e gude t̄ya mgbodo ụlo l'e-chikwa mkpu; oshi e gude mee akwa ụlo ataaru iya ọchichi.

¹²“Nsh̄obukwa ndu ono, l'egudeje ogbu madz̄y lw̄uta mkp̄ukpu t̄ukwaa, mb̄u ndu ono, gude ejo-iwhe eme mkp̄ukpu t'o shihu ike. ¹³ S̄ya, Ọt̄o b̄udu Onye-Nwe-Ọha, b̄u Onye-ishi-igwe-ọgu b̄e meru, anya ndiwhe seru b̄uru iwhe d̄u swiru ọku, l'enwu enwu; mba ḡe mba ha b̄uru nsegbu anya b̄e wh̄e seru? ¹⁴ Ọle mgboko l'owhu l'e-megee mak̄otaru ḡe Onye-Nwe-Ọha d̄u-be biribiri, mb̄u l'aa-mar̄y iya ramaa, ẹgube ono, mini d̄u ramaa l'eze-ẹnyimu.

¹⁵“Nsh̄obukwa ndu ono, l'ech̄eje ibe wh̄e mm̄ee, gude ntiko agbar̄y wh̄e iya jeye nteke l'ọo-wata wh̄e ome l'ẹnya nke ọwhu wh̄e l'a-wh̄y ẹka wh̄e gb̄o ọto. ¹⁶ Ọ kwa iw̄here l'e-megee ji unu iw̄hu, o beta ọwhu l'aa-kwab̄e unu uḡvu. Ntaa b'o rwubewaru unu l'ọngu mm̄ee nkunu! Unu nḡya ya gbar̄y ọto! Ọ kwa unu b̄e omogo iwhe-ọtsulanu, shi l'ẹka-utara Onye-Nwe-Ọha l'abyakfuta. Iw̄here, l'a-d̄u unu l'a-ka shii amame uḡvu, e shi akwab̄e unu. ¹⁷ Iwhe-kpanganga ono, unu meru l'ọswa, d̄u l'uḡvu uḡvu Liban̄onu l'a-byar̄y unu ria unu ishi. An̄y-ẹgbudu, unu gburu eḡbu l'e-megee yee unu eḡvu. Iwhe kpar̄y iya n̄u b̄u nke ọchi ndu ono, unu gburu m̄ee nke iwhe-ike ono, unu megbaberu l'al̄i, d̄u iche iche m̄ee l̄e mkp̄ukpu, d̄u iche iche m̄ee ọwhu unu meru ndu bu iya n̄u.

¹⁸“Ọo urwu ḡunu b̄e nt̄ekpe, a pȳj̄ru ap̄ȳi b̄eru l'ẹka ọ kwaa madz̄y b̄e gude ẹka iya pȳj̄ya ya? Ọo urwu ḡunu

b̄e nt̄ekpe a kp̄uru akp̄ukpu b̄eru, mb̄u iwhe ono, l'ezhije iwhe l'ab̄ya ọkpobe-okfu? Ọo mkpa ḡunu b'ọ gar̄y onye meru iya n̄u nke t'ọ kp̄oru obu yeru iya, mb̄u nt̄ekpe ono, l'ete ekfu okfu. ¹⁹ Nsh̄obukwa ndu ono, l'as̄uje mkp̄urumkpu-oshi: ‘Tehu etehu’, mb̄u ndu ono, l'as̄uje ẹwhuru, l'ete eme ụkporo: ‘Gbalihu agbali-hu.’ Ọo nweru iwhe nt̄ekpe l'a-d̄u ike kp̄o-zhiaru unu ụzo iya? S̄ya, iwhe ono b̄ukwa iwhe a w̄uru mkp̄ola-ododo ȳele mkp̄ola-ọcha t̄o t̄u ume.

²⁰“Ọle Onye-Nwe-Ọha b̄e n̄o l'eze-ụlo iya, d̄u ns̄o; t̄e mgboko l'owhu dakwaa kf̄ukfurukfu l'iw̄hu iya.”

Ekfukfu, Habakuku kfuru n̄u Chileke

3 Ọ waa b̄u ekfukfu, onye nk̄fuchiru Chileke, b̄u Habakuku kfuru n̄u Chileke. O gude olu áwh̄y ḡya ya.

² Ḡube Onye-Nwe-Ọha, mu n̄waru ọtu ọnu ghu, iwhe i meru l'eyekwa mu eḡvu ḡube Onye-Nwe-Ọha. Menua iwhe ono ọdo t'ọ d̄u ọwhuu ntaa, anyi n̄o ndz̄y.

Menua t'a mar̄y iya ntaa, anyi n̄o ndz̄y.

Ẹhu -ghutajenu ghu eḡhu, nyatan̄y obu-imiko ghu.

³ Chileke shikwa l̄e Temanu abya, mb̄u l'onye ono, d̄u ns̄o b̄e shi l'uḡvu Paranu abya. Ogbu-zaazaa ya b̄e t̄ukoru imigwe l'owhu sweta, mgboko l'owhu l'aja iya ajaja.

⁴ Ogbu-zaazaa ya d̄u g'ọo ẹka ẹnyanwu war̄y. Ọbochi-ẹka l'ekekaa ya zh̄ij̄zh̄ii. Ọ b̄uru l'ẹka iya b'o domiru ike iya.

⁵ O zhiru ejo ẹhu-ba-d̄u-mma t'o vutaru iya ụzo, zh̄ia mgbu-ọnwu t'o tsokebe iya l'az̄y.

⁶ Ọo akf̄uru, ọ kf̄uru b̄e mgboko nmah̄uru yikayika. Ọ b̄uru ẹnya, o l̄eru b̄e mba ḡe mba ha nmah̄uru kwekwekwe.

Eze uḡvu, shigee l̄e nd̄u-ichee wh̄okashihu nnan̄y nnan̄y.

Ụnwu uḡvu nsh̄ij̄, n̄owaru ọdu zekposhihu.

Ụzo, ọ t̄oru b̄e shi l'edenwede.

⁷ Mu wh̄uru ndu Kushanu l'ẹka wh̄e l'ẹje iwhe-ọtsulanu, mu wh̄ya ndu Midiyanu l'ẹka wh̄e l'anma kwekwekwe.

⁸ Ḡube Onye-Nwe-Ọha, Ọo ẹnyimu b̄e meru iwhe ẹhu shi eḡhu ghu eḡhu? Ọo eze-ẹnyimu b̄e meru iwhe

ẹhu shi eḡhu ghu dam̄udamu nteke ono, i shi agba l'eli in̄ya, mb̄u nteke ono, i shi gude ụḡbo-in̄ya agba eje t'i mee t̄e

ndu nkeghu lw̄y-ḡbua?

⁹ Ube ghu b'i ch̄ifutaru ghebe ọnu bya eworu akf̄y yej̄ia ya eyeji.

Ị bya egude ukporo-mini kpojashia mgboko.

¹⁰ Eze ugву бe whuru ghu nу nmahу kwekwekwe.
 Ukporo-mini bya ekporu ghata.
 Ogbu-mini swokerehu.
 Akpara-mini iya l'atulihuje imeli imeli.

¹¹ Enyanwu yele onwa keru
 jingujingu l'eka whе l'anoduje,
 ge whе whuru akfu ghu ge l'oozhi whaa whaa,
 whua ge l'oogbu zhizhii mbu
 arwa ghu ono, l'enwu oku.

¹² I gude oke ehu-eghughu dzoru
 garamu garamu ghajaa mgboko ebo,
 gude ehu-eghughu dzoro mba ge mba ha futufutu.

¹³ I futaru bya t'i dzota ndibe ghu,
 mbu t'i dzota ndu ono, i hotaru.
 Onye ishi ndu ejo-ememe be i gweru ryaaryaa,
 gbaa ya akpo l'ishi jeye l'okpa.

¹⁴ Oo mkporu ghu b'i gude sufua ndu ishi ojogu whе
 ishi,
 mbu ndu ono, wufutaru bya te whе chikashia anyi.
 Whе turu okoo bya te whе ripyabe ndu ono,
 l'adu-zhidua g'o haru whе, bu ndu no l'edomi.

¹⁵ I gude inya nmaa eze-enyimu agbidigba ghata,

mbu eze mini ono, tseru kulakula.

¹⁶ Nteke mu nuru iwhe ono be ehu nmaru mu anma,
 onu nmakota mu kwekwekwe l'egvu, mu l'atsu.
 Okpu kukah-gee mu akukah, okpa whukota mu
 gorigori.
 Mu l'a-tazhiawho nshi ngaberu mboku iwhe-otsu-
 lanu,
 l'a-byakfuta ndu ono, l'anoge etso anyi oгу.

¹⁷ O behuduru figu ta atu igu,
 oshi vayinu ta amj mebyi,
 oshi olivu te eye mebyi,
 nri, e meberu l'ali te emehu emehu.
 Mbu, o behuduru aturu ta aduhe le mkpu aturu;
 eswi ta aduhe l'uwoko eswi;

¹⁸ mu l'a-nolekwaa ete eswa l'eka Onye-Nwe-Oha no,
 ehu atsо mu le Chileke bu onye ndzota mu.

¹⁹ O kwa Onye-Nwe-Oha, bu
 Chileke mu bu agbarike mu.
 Oomeje mu adu garagara g'oo mgbada.
 Oogoshije mu ge mu l'ahata okpa l'eli ugву.
 O kwa onye ishi egvu b'o duru,
 o buru une be l'aa-kporu ye iya.

Zéfanaya

1 Ọ waa okfu Onye-Nwe-Ọha kfuru yeru Zéfanaya nwa Kushi ndọwa. Kushi bụ nwa Gédaliya, Gédaliya bụru nwa Amariya, Amariya bụru nwa Hezekaya. Nteke o kfuru iya okfu ono bụ nteke Josaya nwa Amonu shi bụru eze ndu Juda.

Onye-Nwe-Ọha l'a-nụ mgboko awhụ

²“Mu l'a-tụko iwhe lile mee ọzara-l'ukpo, t'ọ bọ dūhe ọwhu l'a-dụkwadu lẹ mgboko. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ³ Madzụ yele anumanu bẹ mu l'e-me ọzara-l'ukpo. Mu emee ọnu l'ewhe l'eli yele ọma bu lẹ mini ọzara-l'ukpo. Ndu ejo-ememe bẹ mu l'e-me tẹ whẹ vukota iwhe daa kpọo mkpofu-nchi, bya emee tẹ madzụ tọhu lẹ mgboko.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

⁴“Mu l'a-machikwa ọka daa Juda l'ẹhu whẹ lẹ ndu bu lẹ Jerúsalem l'owhu. Iwhe bụ ndu whuduru nụ lẹ ndu l'abarụ Bálu ọja bẹ mu l'e-me tẹ whẹ chihukota l'alí-a, ọwha ntẹkpe whẹ echihu, ndu l'agwajẹ iya nụ echihu, ⁵ ndu l'anọduje l'ọma okpotsu-ulo abarụ ọnyanwu ọja yele kpokponde mee ọnwá echihukota mękwawho ndu ono l'abajeru Onye-Nwe-Ọha ọja gude ọwha iya agụ ọnwá, bya egudekwawho ọwha Moleku agụ ọnwá, ⁶ ndu ono, gbakọtawaru Onye-Nwe-Ọha azụ echihu, mbụ ndu ono, l'ẹte achọje Onye-Nwe-Ọha, whẹ te ejekfufe iya njita.

⁷“Unu dakwaa kfu-kfurukfu l'iwhu Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha nkele mbọku Onye-Nwe-Ọha l'e-kpe ikpe tẹkwaru l'ukfu. Onye-Nwe-Ọha bẹ kwakọbekwaru anụ, l'oo-gbu egbu. Ndu o kuru lẹ nri b'ọ dobekwaru nsọ. ⁸ Mbọku ono Onye-Nwe-Ọha l'e-gbu anụ iya ono bẹ mube Onye-Nwe-Ọha l'a-nụ ndu ono, bụ ishi áwhụ yele unwegirima ibe eze mee iwhe bụ-zhia ndu l'eme umere ndu ọha ọdo. ⁹ Mbọku ono bẹ mu l'a-tụko ndu ono nwa áwhụ, bụ iya bụ ndu ono, l'engeghataje ọka a gbarụ ogodoo engeghata l'ọnu-abata, mbụ ndu ono, bụ iwhe-kpanganga yele ọgho bẹ whẹ dojiru l'ulo onye-nwe-whẹ nụ.”

¹⁰ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “Mbọku ono bẹ ọzụ-ẹkwa l'a-tụ lẹ Ọnoguzo Ọma, mkpu akpọo lẹ Ọgu Ọwhúú, uguv g'ugvu ha atụko ahaka ọnu kpowa kpowa. ¹¹ Unu ryaa ẹkwa tsọo kụrukuru, unubẹ ndu bukube aswa nkele ndu l'agba nghọ b'e gbukotawaru, mbụ lẹ ndu gude okpoga agba nghọ bẹ bukotawaa kpurupyata.

¹²“O noo nteke mu l'e-ye ọku l'oryọku gvua Jerúsalem choli choli. Mu anụ ndu vutawaru tsụa onwowhe l'enyá áwhụ, mbụ ndu ono, dọru chiriiri g'ọo ike mmẹ; ndu l'angoje ekfu l'ime obu whẹ sụ l'ọ tọ dudu iwhe Onye-Nwe-Ọha bya l'e-me whẹ; l'ọ too medu mma too me njọ. ¹³ Ndu ono bẹ l'aa-vụ ẹku whẹ l'akpaa, ọlo whẹ ezekposhihu. Whẹ l'a-tụ ọlo, ọle whẹ te ebudu iya ebu. Whẹ akọo mgbu vayinu, ọle whẹ ta angudu mmẹ shi iya nụ.”

¹⁴ Oke mbọku ono, Onye-Nwe-Ọha l'e-kpe ikpe bẹ dọkwa ntse, ọ dọwa ntse; ọbya-kebekwa ẹgwegwa. Ọtumu, l'a-kpọ mbọku nke Onye-Nwe-Ọha ono l'a-dụkwa ejo ẹji. Ndu ike dọ l'ọgu l'e-chikwa oji-l'ẹka-tọgbo.

¹⁵ Mbọku ono l'a-bụ mbọku oke ọhu-eghughu nke Chileke. Mbọku ono l'a-buru mbọku oke iwhe-ọtsulanu yele oke ntsomawhu. Mbọku ono aburu mbọku ọla-l'iswi yele kpurupyata. Mbọku ono l'a-gbakọta ẹkpuroochi, igweli ekpukota ekpukpu. Mbọku ono bẹ urwukpu l'a-sọ-kputa ọka lile, ọka lile agbakọta tsurirkiti. ¹⁶ Mbọku ono bẹ opu-ọgu l'a-sọshihu, mkpu-ọgu adashihu lẹ mkpukpu ono, a tų-whereu mgbodo mgburumgburu mee l'ulo-eli ewhekerewhe ono, dọ iya nụ.

¹⁷“Mu l'e-wokfuta madzụ iwhe-ọtsulanu nke ọwhu whẹ l'e-je dakirishi dakirishi g'ọo onye ishi guderu. O noo nkele whẹ mewaru Onye-Nwe-Ọha iwhe-dụ-ẹji. Aa-ghakashị mmee whẹ g'ọo onye ghakaru ọja, a tųkaa anụ whẹ nnanụ nnanụ g'ọo onye tųkaru nshị.

¹⁸“Mkpọla-ọcha whẹ mee mkpọla-ododo whẹ ta adukwa ike anafuta whẹ mbọku ono, Onye-Nwe-Ọha l'e-goshi oke ọhu-eghughu iya. Ọku nke okoowhoo ya bẹ l'a-tụko mgboko l'owhu rechafu. Oo-mee t'iwhe, bukota lẹ mgboko l'owhu tọhu ntọhu lanụ.”

Aaryo tẹ nzhimanụ lwa azụ

2 Unu dzukobe; unu dzukobe; unubẹ mba ono iwhere gvuru l'iwhu, ² tẹmenu oge nteke ono erwua, mbụ tẹmenu mbọku ono ezhia whawhawha zhikota unu g'ọo ọswa ereshi, tẹmenu ọta chichichi ọhu-eghughu Onye-Nwe-Ọha atukoshi unu, mbụ tẹmenu mbọku oke ọhu-eghughu nke Onye-Nwe-Ọha abypyabẹ unu. ³ Unu chọkwaa Onye-Nwe-Ọha, unubẹ ndu alí-a, bụ ndu wozetaru onwunu alí, mbụ unubẹ ndu ono, l'emeje iwhe ọ sụru t'e mee. Unu chọkwaa ọzo ọdu-chiriiri, unu achọo ọzo owozeta onwonye alí,

ikekwe bẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-kpuchita unu mę o rwulewho mbọku ono l'oo-goshi oke ẹhu-eghughu iya.

Ee-mebyishi mba buwheru ndu Ízurẹlu mgburumgburu

⁴ Ee-megee tsukashihu lẹ mkpukpu Gaza, ẹgbara akfua lẹ mkpukpu Ashikelonu. Ndu Ashidodu bẹ l'ee-gude echilabọ eswe chifu, a vua mkpukpu Ẹkuronu l'ogvu. ⁵ Nshobukwa unubẹ ndu bu l'aguga eze-enyimu, mbu unubẹ ndu mba Keretu. Okfu Onye-Nwe-Ọha nmaakwaru unubẹ ndu Kenanu, bu iya bu ndu alí Filistiya. Onye-Nwe-Ọha l'e-me, unu aburu ozara-l'ukpo, ya aduhe onye l'a-whokwadu lẹ ndu bu iya nu. ⁶ Súa alí ono, du l'aguga eze-enyimu ono bẹ l'e-megekwa buru ẹka élwù l'a-ta nri; ya aburu odu ndu l'eche aturu buru ẹka aturu l'adoshije. ⁷ Alí ono, du l'aguga eze-enyimu ono bẹ bu nwa ndu wafuru nu l'ozo-ulo Juda l'e-bekochaa nweru iya, o buru ẹka ono bẹ whẹ l'echeje élwù whẹ. Ya aburu l'ulo ndu Ashikelonu bẹ whẹ l'e-jeje azee mę ọochi byalẹwho. Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke whẹ ejeje agbawhe whẹ nkele oo-me tẹ whẹ lwawhu azu l'onodu whẹ.

⁸ "Mu nukwaru onu ndu Moabu kọru unu yele iwhe ndu Amonu whuru unu. Mbu onu ono whẹ kọru ndibe mu, gude onya ekemeke kfubyishia alí whẹ. ⁹ Ọo ya bu l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bu Onye-ishi-igwe-ogu buru Chileke nke Ízurẹlu l'ekfu ndowa: Mu vuru-a ishi mu gę mu vu iya, bẹ Moabu l'e-bechakwa du g'oo Sodomu, Amonu adu g'oo Gomóra; ọo-bu ẹgbudu yele iduma-mmaswi buru ochuwu jeye lẹ gbururu. Ndu whuduru nu lẹ ndibe mube Onye-Nwe-Ọha l'a-vu aya whẹ avu. Ndu wafuru nu lẹ mba nkemu bẹ alí whẹ l'aburu oke-iwhe whẹ."

¹⁰ Ọo iwhe ono bu urwu, whẹ l'e-rita l'ekuku ono, whẹ l'eku onwowhe nkele ọo ndibe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu bẹ whẹ kọru onu, nyaru ekemeke kpua. ¹¹ Onye-Nwe-Ọha l'e-me iwhe l'a-du whẹ egvu. Ọo-lopyashi agwa mgboko-o alopyashi. Onye nọ l'eka o nọ abalahaaru iya eja mee iwhe bu mba ono eze-enyimu so-whereu aso-whẹ.

¹² "O nokwawho g'ọ du unu, mbu unubẹ ndu Itiyópiya, o kwa ogu-igba Onye-Nwe-Ọha bẹ l'ee-gude whua unu awhuwu."

¹³ Ọo-machi ẹka iya daa ndu isheli l'ẹhu, mee ndu Asiriya tẹ whẹ buru ozara-l'ukpo. Oo-me mkpukpu Nínive t'ọ buru ẹka ẹgbara kfuru, mbu t'ọ buru ẹka kporu gbengu g'ọo echi-egu alí okponku. ¹⁴ Ọo-buru odu ikpoto élwù yele anu ẹgbudu, du l'iche l'iche. Mgbashi-ujiku yele udukufuku akpaa ẹkfunu l'ishi itso du iya nu. Ọrya whẹ bẹ ukporo iya l'e-meje lẹ windo, ikpozu akuru l'onu-ulo l'onu-ulo, o noo nkele ẹka ono, e gude oshi sida mee bẹ l'ee-me t'ọ gheru karawhongu. ¹⁵ O nokwa gę l'ọo-nwuru eze mkpukpu

ono, bu mkpukpu ono shi tsua onwiya l'ẹnya akpa lẹ ntusarehu, mbu mkpukpu ono shi asuje; l'ọo yẹbedua kpu l'ọ tọ dudedu mkpukpu ọdo l'a-turu iya nu. Ọle, lewaro g'ọ bu-be ẹka ẹgbara kfuru. Lewaro g'ọ bu-be ẹka unwu anu ẹgbudu kwaru uwhu buru. Iwhe bu onye ghataru iya nu l'a-nmajẹ ọtsa whuwheeru iya ishi.

Gẹ l'ọo-duru Jerúsalemu lẹ mgbe l'iwhu

³ Nshobukwa mkpukpu ono, kwefuru ike, mbu mkpukpu, mmerwu du l'ẹhu buru mkpukpu, l'eme madzu mmegbu! ² Ọ tọ dudu onye l'onujueru okfu, t'ọ kweje nata ọzo a kpọ-zhiru iya. Ọ tọ dakobejedu Onye-Nwe-Ọha, tọ kpakube Chileke ntse. ³ Ndu ishi, l'achi iya nu bukotakwa oduu, l'aba hanyi-hanyi. Ndu ogbo-ikpe, l'achi lẹ mkpukpu ono bukotaru agú, l'akpa l'abali, l'adua iwhe l'ohaje tẹ chi sakfu. ⁴ Ndu nkfuchiru Chileke, nọ iya nu bukota odu-owhu-ohuru-ukwa, bya aburu oghele. Ndu l'agbajẹ eja nu Chileke l'ime iya bẹ merwushiwaru iwhe du nsọ, whẹ buru ọmaru-iwu-aada-iwu whẹ. ⁵ Onye-Nwe-Ọha, bu onye du chiriri nokwa l'ime mkpukpu ono. O to mejedu iwhe l'adua ree. L'utsu g'utsu ha bẹ l'oo-goshije lẹ ya bu onye ikpe iya kfuru nhamunha. Ọ tọ dudu chi-asahu, o nahujueru iya. Ọle ndu l'adua chiriri ta amajedu iwhe bu iwhere ogvu l'iwhu.

⁶ "Mu mewaru tẹ mba gę mba ha chihu. Eze ọlo-mgbochi whẹ bẹ bukotawaa mkpokoro ọlo. Echi-ọzo whẹ bẹ mu meekwaru o chihukota nke owu bu l'ọ tọ dudedu onye l'aghajekwadu iya. Mkpukpu whẹ l'owhu bẹ ẹgbara kfūwaru, o buru ẹka madzu l'ebuhee ebu, mbu l'ọ tọ dudu onye bu iya nu. ⁷ Mu gbekwanu su lẹ mkpukpu ono tsufutaje mu egvu, mbu l'ọo-nabata ahuhu, a huru iya. Nke owu ẹka whẹ bu l'ete aburu ẹka e mebyishiru emebyishi shi nno nua whẹ awhu. Obenu l'iwhẹ l'anoje enwuka whẹ l'obu bu ome mkparwu l'iwhẹ lile, whẹ l'eme ememe".

⁸ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu su: "Unu nmẹe anmẹe ngaberu mu jeye mboku mu l'e-zhilihu bya agbaa unu ẹka-ebe, iwhe unu meru. Iwhe mu kpeburu bu lẹ mu l'a-chikobe mba gę mba ha l'eka lanu, rwukobe alí-eze du iche iche l'eka lanu, wu-kpushi whẹ oghu-damu-damu mu l'ẹhu, woru okpomoku nke ẹhu eghughu mu g'ọ ha byabẹ whẹ l'ẹhu. Nkele mgboko l'owhu bẹ bu oku, shi l'okowhoo oke ẹhu-eghughu mu l'e-repyashi iya.

⁹ "Nteke ono bẹ mu l'a-gbanwe olu-okfu ndiwe t'ọ gua egugu, nke owu whẹ l'a-tuko akpo-ku ewha Onye-Nwe-Ọha, gude obu lanu abaru iya eja. ¹⁰ Ee-shije l'azu enyimu Itiyópiya egwo iwhe abya mu anunu, mbu ndu ono, l'anoje ekfu anu mu, bu ndibe mu ono a chikashiru nnanu nnanu. ¹¹ O -rwua mboku ono bẹ l'eete emedu ghu iwhe-iwhere lẹ nke iwhe ono, i meru

gude kwefuru Onye-Nwe-Ọha ike. O noo nkele nteke ono bẹ mu l'e-wofu ndu ono, gude ekuku ete ẹswa l'ime unu. Unu ekubuhu onwunu eku l'ugvu mu ono dọ nsọ. ¹² Ẹgube ndu mu l'a-ha l'ime unu bụ ndu woze-taru onwowhe alị mee ndu dọ agu, mbụ ndu ono gbabaru l'ime Onye-Nwe-Ọha je anọdu ezeru ndzụ. ¹³ Ndu whọduru nụ lẹ Ízurelu bẹ l'ete emehedu iwhe l'adụ ree ọdo. Whẹ ta abya l'a-dzụ ejire ọdo, t'a bya l'a-whụ whẹ ụgho l'ọnu ọdo. Whẹ l'e-rije nri zẹe pyakọo onwowhe, ọ tọ dọdu onye bya l'e-ye whẹ egvu."

Egву ẹhu-utso

¹⁴ Gụa egvu ẹhu-utso gube nwada Záyonu!
Gube Ízurelu tịa ụzu ẹhu-utso!
T'ẹhu tsọo ghu utso, gude obu ghu g'ọ ha tee ẹswa,
gube nwada Jerúsalemu.
¹⁵ Ikpe ono, shi nmaa unu bẹ
Onye-Nwe-Ọha tukofuwaru unu l'ẹhu.
Ọ chị-whuwaru ndu ọhogu unu azụ.
Onye-Nwe-Ọha bụ eze l'ẹka gube Ízurelu nọ,
ọ tọ dọdu ejo-iwhe, egvu iya bya l'a-tsụbaa ghu ọdo.
¹⁶ Oorwuwaa mbọku, l'aa-sụ Jerúsalemu:
"Gube Záyonu, t'egvu ba atsụkwa ghu.
Be ekwekwa t'ẹka kụda ghu.

¹⁷ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke
unu bẹ nọkwa l'echilabọ unu.
Ọ bụ onye ojọgu, sụru gẹ l'ọo-dụ ike dzọta unu.
Oo-te ẹswa nweru obu utso l'ẹhu unu.
Oo-gude n-yemobu mee t'ẹhu jia unu dẹe.
Oo-gude egvu ẹhu-utso tee ẹswa l'iswi ẹhu unu."
¹⁸ "Mbọku, e doberu ọnu ori-oge;
bẹ mube Onye-Nwe-Ọha l'e-wofuru unu ẹhu-ụwhu,
mu ekofu unu ejo iwhe-iwhere l'ẹhu.
¹⁹ Sụa, nteke ono bẹ mu l'a-kẹe
ndu l'akpa unu ẹhu ọrwu l'ẹhu,
mu adzọfuta ndu darụ ngvuru.
Mu l'a-chikobe ndu ono, shi kpawhuhu akpawhuhu,
mee tẹ whẹ bụru ndu l'aaja ama,
mee ndu a marụ ẹwha whẹ,
l'iwe bụ alị ono, e shi eme whẹ iwhe iwhere ono.
²⁰ Nteke ono bẹ mu l'e-kulatawhu unu azụ l'ibe unu.
Nteke ono bẹ mu l'a-chikobe unu l'ẹka lanụ.
Mu l'e-me t'unu nweru ẹwha nweru ajaja
l'echilabọ ndu mgboko l'owhu
nteke ono, mu l'e-dobewhu unu azụ l'ọnodu unu.
Mu l'e-me iya, ya agbaa unu l'iwhu."
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Hágayi

Onye-Nwe-Ọha l'eku ndu Ízurèlu tẹ whẹ tųkwaaru iya eze-ulo iya

1 L'awha kwe Daríyosu awha labo o wataru obu eze ndu Peshiya, l'abalị mbu l'onwa nke ishii, be Onye-Nwe-Ọha shi l'onu onye nkfuchiru iya bu Hágayi kfu yeri o-chi-oha, l'achi ali ndu Juda, bu Zerúbabelu nwa Sheyalutiyelu yele onye ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke, bu Jóshuwa nwa Jehozadaku su whẹ: 2 O waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu: "Ndu-a l'anoje ekfu su l'oge teke erwudua nteke l'aatųkwa eze-ulo Onye-Nwe-Ọha." 3 Oo ya meru Onye-Nwe-Ọha shi l'onu onye nkfuchiru iya ono, bu Hágayi ezhi ozhi-a su: 4 "Oo gbechia buru unu b'o gbaru nke t'unu buru l'ulo a turu o du ree, l'eka unu l'elekwa l'eze-ulo yebe Onye-Nwe-Ọha bu mkpokoro ulo?"

5 O waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndowa: "Ngwa, unu lenua enya whu ge l'onwuru unu! 6 Unu koru iwhe shii l'ali, unu kpata iya iwhe l'ete abaa nwishi. Unu l'erije nri, ewho te ejidu unu, unu angwa iwhe-angungu, unu eje angu-ji ewho. Unu l'eyeje uwe, oyi atsulee unu. Ndu l'aakfu ugwo orwu l'anataje ugwo whẹ chiru ye l'ekpa fuhuru uzo."

7 O waa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu: "Unu lenua enya whu ge l'onwuru unu! 8 Unu jeshia l'ugwu je egbukoo oshi bya egude mekwa eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono nke owhu ehu l'a-tso mu utso, a nodukwa iya who kwabe mu ugwu." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. 9 "Unu leri enya t'unu seta iwhe ha shii, o buru iwhe l'ete abaa nwishi be unu setaru. Unu bya ewolahu iwhe obu, unu setaru l'uwhu, mu wha ya onu o whukashihu. ?Oo gunu kparu iya? O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bu Onye-ishi-igwe-ogu l'aji. Iwhe kparu iya nu bu l'ulo mu bu mkpokoro ulo, unu haa ya, onyenonu whuchiru l'omezhi ulo nkiya.

10 Oo iwhe ono meru, igweli chi-buhu mini, ali te emetajehe iwhe. 11 Mbu le mu kuwaru anwu-akpokpo oku t'o bya akpobe l'ali mee l'eli ugwu mee le witi mee le mgbu vayinu mee l'oshi olivu mee l'iwhe bu-zhia iwhe l'eemetaje l'ali, je akpaa le madzu mee l'elwu mee l'anya, madzu seru esese."

12 To du iya bu, Zerúbabelu nwa Sheyalutiyelu yele onye ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke ono, bu Jóshuwa nwa Jehozadaku mee iwhe bu ndu whoduru le ndu Ízurèlu kweta bya emee iwhe Onye-Nwe-Ọha bu

Chileke whẹ kfu, mbu whẹ mee iwhe ono Hágayi, bu onye nkfuchiru Chileke kfu whẹ, egube ono Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke whẹ zhiru iya t'o zhia whẹ. Ndu Ízurèlu tsulaha Onye-Nwe-Ọha egwu. 13 Nteke ono Hágayi, bu onye ozhi Onye-Nwe-Ọha ono bya ezhia ndu Ízurèlu ozhi, Onye-Nwe-Ọha zhiru whẹ su: "Mu nokwa-a swiru unu." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. 14 Onye-Nwe-Ọha bya akpalia obu Zerúbabelu nwa Sheyalutiyelu, onye bu iya bu o-chi-oha, l'achi ali Juda, kpalia obu Jóshuwa nwa Jehozadaku, onye bu iya bu onye ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke bya akpalia obu ndu whoduru le ndu Ízurèlu ge whẹ ha. Whẹ tuko bya eyeko eka l'orwu, du l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono bu Onye-ishi-igwe-ogu, mbu Chileke whẹ. 15 O buru g'onwa ishii ono du l'ukporo abali l'abalị eno l'awha ono, kwe eze bu Daríyosu awha labo o wataru obu eze ndu Peshiya be whẹ wataru orwu ono.

Aatu onu ge eze-ulo Onye-Nwe-Ọha l'a-du-be biribiri

2 O be g'onwa nke esaa gbaru ukporo abali l'abalị lanu, Onye-Nwe-Ọha shi l'onu onye nkfuchiru iya bu Hágayi kfu su: 2 "Kfu yeri Zerúbabelu nwa Sheyalutiyelu onye bu iya bu o-chi-oha, l'achi ali Juda, gu ekfu yeri Jóshuwa nwa Jehozadaku onye bu iya bu onye ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke mee iwhe bu ndu whoduru le ndu Ízurèlu. Su whẹ agha: 3 ?Oo onye l'ime unu be whoduru le ndu whuru ge eze-ulo-o shi du-be biribiri le mbu? ?Oo du unu agha l'enya ntaa? ?To dudu unu g'oo iwhe mmaanu? 4 O le t'obu shia ghu ike ntaa gube Zerúbabelu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. T'obu shia ghu ike Jóshuwa nwa Jehozadaku, gube onye bu onye ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke. T'obu shia unu ike g'unu ha buru ndu ali-a l'owhu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Unu kebe ehu l'orwu ono nkele mu nokwa-a swiru unu. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono. 5 Nteke unu shi l'ali Íjiputu futa be mu kweru unu ukwa le mu l'e-swiru unu. Ume mu nokwa l'echilabo unu. Unu ba atsukwa egwu!"

6 "O waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndowa: 'O bua nwanshi ntaa, mu anmaa igweli yele mgboko yikayika, nmaa eze-enyimu yele ali okponku yikayika. 7 Mu anmaa mba ge mba ha yikayika. Iwhe ono ndu mba lile l'achoshi ike aburu petee.

Mu emee t'eze-ulo-ọ l'owhu jifuta l'ọdu-biribiri. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono. ⁸ Mkpọla-ọcha bẹ bụ mu nwe iya, mkpọla-ododo bụru mu nwe iya. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono. ⁹ Eze-ulo ọwhúú ọwa bẹ ọdu-biribiri iya l'a-kakwa shii amame ọdu-biribiri nke akahụ iya. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono. Ọ bụru l'ẹka-a bẹ mu l'a-nụ ndibe mu ẹhu-ọdu-guu.' " O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

Aji, a jiru ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke

¹⁰ O be g'ọnwa tete gbarụ ụkporo abalị l'abalị ẹno l'ime awha kwe eze bụ Daríyosu awha labọ ọ wataru ọbu eze, Onye-Nwe-Ọha kfurú okfu yeru onye nk-fuchiru iya, bụ Hágayi sụ iya: ¹¹ "Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: 'Jiadaa ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke iwhe iwu kfurú l'ọnodu-a: ¹² Ọ -bụkwanuru lẹ madzụ bẹ wotaru anụ, e doberu nsọ, pyaa ogboromonu uwe iya apyapya gude parụ anụ ono; ogboromonu uwe iya ono jiru lẹ buredi m'ọ bụ l'owhe, e teru etete m'ọ bụ lẹ mmee m'ọ bụ lẹ mmanụ m'ọ bụ l'ọ jiru l'oga nri ọdo, dọ iche. ?O meru tẹ nri ọbu dọ nsọ?" "

Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono sụ iya: "Waawa."

¹³ Hágayi jikwa whẹ ọdo sụ: "Ọ -bụkwanuru lẹ madzụ bẹ byiru odzu ẹka, shi nno merwua onwiya; onye ọbu harụ unwu iwhe ono byia ẹka. ?O meru t'iwhe ono bụru iwhe e merwuru emerwu?"

Ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono sụ iya: "Ee."

¹⁴ Hágayi bya ekfua sụ: "Ọ kwa nno bụ g'ọ dọ ndu-a, mbụ ọha-a mu l'ele ẹgube-ẹ ye l'iwhe lile, whẹ l'eme eme. Ọ bụkwaruwho nno bụ g'ẹja lile, whẹ l'egwo bụ iwhe e merwuru emerwu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Onye-Nwe-Ọha l'a-gọru ndu Ízurelu ọnu-ọma

¹⁵ "Sụa, unu lee ẹnya wata ntanụ tųgburu. Unu lewaro g'ọ shi dọ nteke l'eeteka ewota ẹwhuru kpok-

fube l'eli ibe iya l'eze-ulo Onye-Nwe-Ọha. ¹⁶ Nteke ono shi abuje, madzụ jee ẹka a kuberu ereshi l'ikpo l'ikpo; o lee ẹnya l'iwhe l'aa-gbata iya bụ tinu ụkporo, e megele-e ya aburu tinu iri bẹ l'aa-gbata iya. Onye jeru l'ẹka l'aadzoshi mmee l'akpuru vayinu t'iya kuta mmee, l'e-ji itoto ụkporo labọ l'iri, iwhe l'ọo-kuta aburu itoto ụkporo. ¹⁷ Iwhe lile, unu seru anya iya bẹ mu meru ọ chashia mmanụ tsushia evu, mu gude aka-mini nwa ya awhụ, tọ narụ unu nke t'unu daa onwunu ụta lwakfuta mu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹⁸ Unu lee ẹnya wata ntanụ tųgburu, ntanụ-a, ọnwa tete dọ l'ụkporo abalị l'abalị ẹno. Unu lenua ẹnya g'iwhe dọ, eshi mbọku ono a tųru ukfu eze-ulo Onye-Nwe-Ọha ono. ¹⁹ ?Oo nwekwaduru mebyi-iwhe, dųkwadu l'ọba? Ntaa bẹ oshi vayinu yele figu, mee oshi itorokuma, mee oshi ólivu ta amidekwaa mebyi. Ọle wata ntanụ tųgburu bẹ mu l'a-gọru ọnu-ọma nụ unu."

Onye-Nwe-Ọha meru Zerúbabelu eze

²⁰ Mbọku onokwawho, mbụ mbọku ono ọnwa ono dọ l'ụkporo abalị l'abalị ẹno ono bẹ Onye-Nwe-Ọha bya ekfurú okfu yeru Hágayi ọdokwa nke ugbo labọ iya sụ iya: ²¹ "Kfurú Zerúbabelu bụ ọ-chị-ọha, l'achị alí Juda lẹ mu bya l'anma igweli yele mgboko yikayika. ²² Mu akwatsushia ndu bụ eze l'oshi-eze whẹ. Mu eme-byishia ike ndu bụ eze, l'achị mba gẹ mba ha. Mu akwatsushia ụgbo-inya yele ndu l'agba iya agba. Inya yele ndu l'agba iya agba l'a-da ndatewo, onyenonu egude ogu-igba gbugbua ibe iya." ²³ "O -rwua mbọku ono, o noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu, mu eduta gube Zerúbabelu bụ onye ozhi mu, mbụ gube nwa Sheyalutiyelụ, o noo iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu. Mu l'e-me ghu t'í dọ g'ọ echi-ọhubama, mu gba l'ẹka nkele mu hotawaru ghu." O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

Zakaráya

Onye-Nwe-Ọha l'eku ndu Ízurelụ tẹ whẹ lwakfutawhu iya azụ

1 L'ọnwá ẹsato l'awha kwe Daríyọsu awha labọ, ọ wataru ọbu eze ndu Peshiya, bẹ Onye-Nwe-Ọha kfulu okfu yeru onye nkfuchiru iya bụ Zakaráya nwa Berekaya, mbụ nwanwa Ido. Ọ sọru iya agha: ²“Onye-Nwe-Ọha bẹ ẹhu ghuru eghu shii l'ẹka ndụ-ichee unu nọ. ³Ọo ya bụ, je akaru whẹ l'ọ waa iwhe mube Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: 'Unu lwakfutawhu mu azụ; o noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono; 'nke ọwhu mu l'a-lwakfutawhu unubedua azụ,' o noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono. ⁴Unu ba adukwa g'ọo ndụ-ichee unu whẹ, mbụ ndu ono, ndu nkfuchiru ọwhu gbahawaru nụ ryarụ iya aryarya sụ whẹ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndowa: 'Unu shi l'ejo ndzụ ono unu l'ebu futata, unu esefu ẹka l'ome ejo-iwhe.' Ọle whẹ swọ-chileru-a akụ lẹ nchị jika lẹ whẹ ta angaduru iya nchị. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ⁵Ndụ-ichee unu whẹ ọbu, ?whẹ nọ l'awe ntaa? Ndu nkfuchiru Chileke, ?whẹ l'anogbuwaru rọo ndzụ tọo? ⁶Okfu lile, mu kfulu whẹ mee iwhe mu tọru whẹ ọkpa iya, bụ iwhe mu tọru nụ ndu ozhi mu ono bụ ndu nkfuchiru Chileke, ?too megedua vọ l'ẹhu ndụ-ichee unu whẹ ono tọo? Nteke ono whẹ kwaa nzhimanu sụ: 'Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu meekwaru anyi iwhe ọ tọberu tẹ ya mee anyi, mbụ l'ọ meru yeru anyi lẹge umere anyi mee iwhe anyi l'eme dụ.' ”

Ọwhulenyá Zakaráya whuru l'ẹhu nwoke, l'agba inya

⁷ O be g'ọnwá iri lẹ nnanụ bụ iya bụ ọnwá Shebatu dụ l'ụkporo abalị l'abalị ẹno l'awha kwe Daríyọsu awha labọ ọ wataru ọbu eze; Onye-Nwe-Ọha kfulu yeru onye nkfuchiru Chileke ono bụ Zakaráya nwa Berekaya, mbụ nwanwa Ido. Zakaráya bya asụ:

⁸ L'enyashi bẹ mu whuru ọwhulenyá, mu nọdu l'ime ọwhulenyá ono whụ nwoke l'agba inya, l'eke uswe-uswe! Ọ kfulu lẹ mgbakụ oshi miyituru, gvugeeru l'ẹka ọbu dụ lẹ nkulahu. L'uzo azụ iya bẹ inya dụ l'iche l'iche kfulu, mbụ inya l'eke uswe-uswe mee inya l'acha mmanụ mmanụ mee inya l'acha ụcha.

⁹ Mu jja sụ: “Onye-nwe-mu nụ ?ọ waa bụ olekwa?”

Ojzhi-imigwe, l'ekfu eyeru mu sụ mu: “Mu l'e-goshi ghu iwhe whẹ bụ.”

¹⁰ Ọo ya bụ, nwoke ono, kfulu lẹ mgbakụ oshi miyituru ono bya eyee ọnu sụ: “nya ono bukwa iwhe Onye-Nwe-Ọha zhiru t'ọ bya aghajẹ mgboko ngvudangvu.”

¹¹ Whẹ bya ekfulu yeru Ojzhi-imigwe ono shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, shi kfulu lẹ mgbakụ oshi miyituru ono sụ iya: “Anyi tükookwaru mgboko ghakọta vulavula; mgboko l'owhu bẹ dakwaru gbẹe, nchị dọwa whẹ ndoo.”

¹² Nteke ono Ojzhi-imigwe ono shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha bya asụ: Oowaa, Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu ?ọo nteke ole bẹ l'jino-beru temenu gu awharu Jerúsalemụ mee mkpukpu, dukota l'alj Juda imiko? Mbụ ndu ono i tukoshiru ẹhu-eghughu ghu eshi ụkporo awha ugbo ẹto l'awha iri ntaa? ¹³ O noo ya, Onye-Nwe-Ọha bya ekfulu okfu njima mee okfu ndụ-mu-ọbu yeru Ojzhi-imigwe ono shi ekfu eyeru mu.

¹⁴ Ojzhi-imigwe ono, shi ekfu eyeru mu sụ mu tẹ mu ryakaa okfu ono aryaka sụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndowa: Okoowhoogbuakwaru mu egbu l'okfu ẹhu mkpukpu Jerúsalemụ yele ugvu Záyonu. ¹⁵ Ẹhu l'eghukwa mu damadamu l'ẹka mba gẹ mba ha ọdo nọ, bụ ndu l'akpa lẹ ntusaru-ẹhu. Nteke mbụ bẹ ẹhu shi eghu mu eghu nwanshị nwanshị, ọle ndu mba gẹ mba ha ono bẹ bya emee iwhe-ọtsulanu ndibe mu kabaa njo.

¹⁶ “Ọo ya bụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndowa: 'Mu l'a-lwakfutawhu Jerúsalemụ azụ bya emeeru iya obu-imiko. Eze ọlo mu bẹ l'aa-tụ-whu azụ l'ẹka ono, e gude eri, l'egudeje atụ iwhe atùtù gude tọ Jerúsalemụ.' O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁷ “Ryakabaa ya aryaka sụ l'ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndowa: 'Lẹ mkpukpu iya bẹ iwhe lile l'a-bya aburu ụpete ọdo, Onye-Nwe-Ọha adu Záyonu obu ọdo, ya ahotawhu Jerúsalemụ azụ ọdo.' ”

Mpu ẹno yele ụmadzu ẹno, l'eme nka

¹⁸ Mu bya apalia ẹnya lee bya awhu mpu ẹno. ¹⁹ Mu bya ajja Ojzhi-Imigwe ono shi ekfu eyeru mu sụ: “?Ọ waa bụ olekwa?”

Ọ sụ mu: “Ọ kwa iya bụ mpu, dukashiru ndu Juda mee ndu Ízurelụ mee ndu Jerúsalemụ nnanụ nnanụ.”

²⁰ Onye-Nwe-Ọha bya egoshi mu ụmadzu ẹno, l'eme nka. ²¹ Mu jja sụ: “?Ọo ọ́nu bẹ ndu-a l'abya ememe?”
 Ọ sụ mu: “Mpu ono bẹ ụ́kashiru ndu Juda nnanụ nnanụ mee whẹ t'ọ́ dụ onye jeru ọwhafuta ishi, ọle ndu-a, l'eme nka-a bẹ byaru tẹ whẹ yee whẹ egvu chikwoshia mba gẹ mba ha mpu whẹ, mbụ mpu ono, whẹ maberu ọ́gugu gude adụkashi ndu alị Juda.”

Ọwhulanya Zakaráya whuru l'ẹhu nwoke, gude eri l'eegudeje atụ iwhe atụtu

2 Mu bya apalia ẹnya whụ nwoke ọbu; iwhe ọ́ chị l'ẹka buru eri, l'eegudeje atụ iwhe atụtu. ² Mu jja ya sụ: “?Ọo awe bẹ l'iije?”

Ọ sụ mu: “Mu l'ejekwa tẹ mu tụa iwhe lẹ Jerúsalemu marụ g'uswe iya yẹle ogologo iya hatabe.”

³ Ojochi-imigwe ono, shi ekfu eyeru mu bya atụgburu lufu; Ojochi-imigwe ọ́do jekfu iya ⁴ je asụ iya: “Gude ntụtu ọ́so gbakfu nwokorọ́bya ono, chị eri ono, l'eegudeje atụ iwhe atụtu ono je asụ iya lẹ Jerúsalemu bẹ l'e-megekwa buru obodo igweligwe madzụ mee élwù l'e-buru atụ iya rụkfurukfu, nke ọ́whu bụ lẹ mgbodo, a tụ-whereu iya mgburumgburu bẹ l'ee-nwukafu enwukafu. ⁵ Onye-Nwe-Ọha l'onwiya l'a-bụ ọ́ku kpua g'ọ́o mgbodo nọ-whẹ mkpụkpu ono mgburumgburu gude gbochita iya, ya anọ́du l'ime iya egbu zaazaa.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

Ndu a kpuru lẹ ndzụ b'e kuwhuru azụ tẹ whẹ lwa

⁶ Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: “Shẹ! Shẹ! Unu gbafula l'alị ndu ụ́zo isheli ono, unu je anọ́du ono, mbụ ẹka ono mu chikashiru unu dobe unu tũko ẹka lile dzuru. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ⁷ Shẹ! Unu gbalaa lasha Záyọnu, unubẹ ndu ono bu lẹ Bábyilonu, ⁸ nkele ọ́ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọ́gu l'ekfu ndọ́wa: ‘Onye l'akpa unu ẹka bụkwa nwangiri-ẹnya mu bẹ l'ọ́okpa ẹka.’ ” Onye ono, dụ ugu bya ezhia mu ozhi tẹ mu je ezhia ndu mba ono, vuru arya ndibe unu l'akpa lẹ ya sụru agha: ⁹ “Mu l'e-byi whẹ ẹka l'ẹhu; ndu ono, shi buru ohu whẹ ono avụ arya whẹ l'akpa. Nteke ono unu amarụ l'ọ́o Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọ́gu zhiru mu tẹ mu bya.

¹⁰ “Gua egvu, ẹhu atsoo ghu rịkporikpo gube nwada Záyọnu nkele ntaa bẹ mu l'abyawaa tẹ mu buru eburu l'echilabọ unu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹¹ Nteke ono bẹ ikpoto mba l'a-wukfuta mube Onye-Nwe-Ọha tẹ mu lẹ whẹ tuga buru nnanụ, whẹ aburu ndibe mu. Mu eburu eburu l'echilabọ unu, unu amarụ l'ọ́o Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọ́gu bẹ zhiru mu tẹ mu byakfuta unu. ¹² Onye-Nwe-Ọha l'e-wota Juda t'ọ́ buru oke-iwhe, o nweru l'alị ono, dụ nsọ, ya abya ahoṭa-whu Jerúsalemu azụ ọ́do. ¹³ Tẹ madzụ

l'owhu daa kfu kfurukfu l'iwhu Onye-Nwe-Ọha nkele o shi waa l'ẹka ono, o bu, dụ nsọ ono ngulihu eje abya.”

Ọwhulanya, Zakaráya whuru l'ẹhu Jóshuwa, bụ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke

3 Tọ́ dụ iya bụ, Onye-Nwe-Ọha bya egoshi mu Jóshuwa bụ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke g'ọ́ kfu l'iwhu Ojochi imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha; Sétanu kfu iya l'ụ́zo ẹka-utara atukobe iya okfu l'ishi. ² Onye-Nwe-Ọha bya asụ Sétanu: “Sétanu! Tẹ Onye-Nwe-Ọha bakwaaru ghu mba. Tẹ Onye-Nwe-Ọha ono, bụ iya hotaru Jerúsalemu bakwaaru ghu mba! Tị madụ lẹ nwoke-e ya nụ bẹ bụ otsebere-nkụ, a lofutaru l'ọ́ku.”

³ Uwe Jóshuwa ye l'ẹhu kfu l'iwhu Ojochi-imigwe ono bẹ inyi sọkoro nnanụ. ⁴ Ojochi-imigwe ono sụ ndu kfu iya l'iwhu: “T'unu yefu iya uwe ono, inyi sọkoro nnanụ ono.” Ọ ghachi sụ Jóshuwa: “Leduwho, mu wofuakwaru ghu ejo-iwhe, i metagbaberu l'ẹhu; ntaa bẹ mu bya l'eye ghu uwe, l'egbu temutemu.”

⁵ O noo ya, mu sụ ndu mu l'ezhije ozhi tẹ whẹ wota okpu-ẹkwa, l'ama ụ́ma kpube Jóshuwa l'ishi. Ọ́o ya bụ, whẹ bya ekpube iya okpu-ẹkwa, l'ama ụ́ma woru uwe, l'ama ụ́ma yee ya. Ojochi-imigwe ono shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha kfu ruwho l'ẹka ono.

⁶ Ojochi-imigwe ono shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha ono bya ekfuru yeru Jóshuwa sụ iya: ⁷ “Ọ́ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọ́gu l'ekfu ndọ́wa: ‘Ọ́ -buru l'ii-tsoru ụ́zo mbẹ́dua, l'edobe nsọ́ mu, bẹ l'iji-bụkwa onye ishi l'ulo mu; ọ́ma ogboduwu ụ́lo mu adụ ghu l'ẹka, mu anụ ghu mgbaheka t'i tsojeru ndu Ojochi-imigwe-e, kfu l'ẹka-a byajẹ l'iwhu mu. ⁸ Ngabẹ nchị Jóshuwa, bụ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, gụ lẹ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ibe ghu ono, nọ́du ghu l'iwhu, mbụ ndu ono, l'egoshi iwhe dụ ree l'e-me lẹ mgbe l'iwhu: Sụ-a, mu l'e-me t'onye ozhi mu ono ẹwha iya bụ ẹkali-oshi futa iwhe. ⁹ Lekwa ẹwhuru, mu tọ́gboru l'iwhu Jóshuwa, mbụ ẹwhuru lanụ, moru ẹnya ẹsaa. Mu l'e-de iya iwhe l'eli, o nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọ́gu l'ekfu ndono. Ujiku lanụ bẹ mu l'e-wofu iwhe-dụ-ẹji, ndu alị-a megbaberu. ¹⁰ Mbọ́ku ono bẹ onyenonu l'ime unu l'e-ku ibe iya oku t'ọ́ bya t'unu yokobe onwunu lẹ mkpula vayinu unu yẹle mkpula figu unu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọ́gu l'ekfu ndono.’ ”

Ọwhulanya, Zakaráya whuru lẹ nke iwhe l'aatukobeje oryọku

4 O noo ya, Ojochi-imigwe ono shi ekfu eyeru mu bya abya ọ́do bya etee mu g'ọ́o onye e teru lẹ mgbenya. ² Ọ́ jia mu sụ: “?Ọ́o ọ́nu b'ị whuru?”

Mu sụ iya lẹ mu leru ẹnwa, iwhe mu whuru buru iwhe e meru lẹ mkpọla-ododo, l'aatukobeje oryọku, iwhe tukoru iya l'eli buru ochi l'eeyeje mmanụ oryọku, oryọku, a tukoberu iya dọ ẹsaa, oryọku ono nweru ụzo ẹsaa, l'aagajẹ iya oghu. ³ Iwhe gvuru lẹ mgboro iwhe ono, l'aatukobeje oryọku ono bụ oshi ólivi labọ; nnanụ bẹ gvuru l'ẹka-utara ochi ono, nnanụ gvuru iya l'ẹka-icha. ⁴ Mu bya ajia Ojzhi-imigwe ono shi ekfu eyeru mu sụ iya: “?Ọo gụnu dọ nno onye-nwe-mu nọ?”

⁵ Ojzhi-imigwe ono shi ekfu eyeru mu bya eyeeru mu ọnu sụ: “?Tị madụ iwhe iwhe ono bụ?”

Mu sụ iya: “Mu ta amakwa iwhe ọ bụ onye-nwe-mu nọ.”

⁶ Tọ dọ iya bụ, ọ sụ mu: “Ọ waa bụ okfu Onye-Nwe-Ọha l'ekfu eyeru Zerúbabelu: ‘E te emekwa iya l'okpehu, t'e me iya l'ike; ọ kwa Ume mube Onye-Nwe-Ọha b'e gude eme iya.’ O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono. ⁷ Gube eze ugwu ono, nọ-chiru ụzo, ?i bụ gụnu? L'iwhe Zerúbabelu bẹ l'aa-rwazekota ghu arwaze, gụ abya adụ barikiti. Zerúbabelu l'e-dobe ẹwhuru mkpochi-ishi iya; a tulaaha ụzu sụ: ‘Eze-iwhe-ọma emeeru iya-o! Eze-iwhe-ọma emeeru iya-o!’”

⁸ Okfu Onye-Nwe-Ọha bya erwua mu nchi sụ:

⁹ “Zerúbabelu bụ iya gude ẹka iya gbube ukfu eze-ulo Chileke-e ya nọ, ọ buru iya l'e-gudekwawho ẹka iya tufu iya l'ishi. Nteke ono unu amarụ l'ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu zhiru mu tẹ mu byakfuta unu.

¹⁰ “Iwhe l'oo-me ntaa habekwaa nwahabe l'ẹnwa ndu madụ. Ọle ẹhu l'a-tso whẹ uto mẹ whẹ -whulewho ẹwhuru, Zerúbabelu gude atụ ụlo ono l'ẹka iya.

“A bya l'oryọku ẹsaa whọ; oryọku ẹsaa ono bukwa ẹnwa Onye-Nwe-Ọha, tukoru mgboko l'owhu elekota.”

¹¹ Mu bya ajia Ojzhi-imigwe ono sụ iya: “?Ọo gụnu bẹ oshi ólivi labọ ono, gvuru l'ẹka-utara mée l'ẹka-icha iwhe ono, l'aatukobeje oryọku ono futaru?” ¹² Mu jikwa ọdo sụ: “?Ọo gụnu b'ọ futaru mbụ ẹkali oshi ólivi labọ ono dọ lẹ mgboro uji labọ ono, e meru lẹ mkpọla-ododo, mbụ ẹka ono, l'eeshije amishi mmanụ?”

¹³ O yeeru mu ọnu sụ mu: “?Tị madụ iwhe iwhe ono bụ?”

Mu sụ iya: “Mu ta amakwa onye-nwe-mu nọ.”

¹⁴ Ọ sụ mu: “Iwhe ono nọ-chiru ẹnwa ụmadzu labọ ono a wuru mmanụ l'ishi tẹ whẹ jeeru Onye-Nwe-Ọha, bụ onye nwe mgboko ozhi.”

Ọwhulenyá ẹkwo, l'ewhe ewhe

5 Mu bya apalikwaa ẹnwa ọdo whụ ẹkwo a gwọru agwọgwo gẹ l'owhe l'imeli! ² Ojzhi-imigwe ono sụ mu: “?Ọo gụnu b'i whuru?”

Mu yeeru iya ọnu sụ: “Mu whuru ẹkwo-agwọgwo, l'ewhe l'imeli; ogologo iya bẹ dọ nji-ẹka ụkporo, ọsa iya dọ nji-ẹka iri.”

³ Ọ sụ mu: “Iwhe dọ l'ẹkwo ono bukwa ọnu, Chileke turu dobe l'alị mgburumgburu. Azụ ẹkwo ono nnanụ bẹ sụru lẹ ndu l'ezhi oshi gẹ whẹ ha l'a-tọhu, azụ lanụ ọwhu sụ lẹ ndu ono, l'akpapyabeje iwhe whẹ meru gụ ẹnwa l'a-tọhukwawho. ⁴ Mu l'e-zhifu ntụmonu ono t'ọ kpuba l'ulo ndu oshi mée l'ulo ndu ono, l'akpapyabeje iwhe whẹ meru gude ẹwha mu gụ ẹnwa. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. Ntụmonu ono l'e-je akụkee ike l'ulo ndu ono zaa ya l'ẹza je akpaa l'oshi, e gude kụ ụlo ono mée ẹwhuru e gude tịa ya.”

Ọwhulenyá, Zakaráya whuru l'ẹhu nwanyị, nọ lẹ nkata

⁵ Ojzhi-imigwe ono shi ekfu eyeru mu futa bya asụ mu: “Palia ẹnwa apali whụ iwhe l'eje abya.”

⁶ Mu jia ya sụ: “?Ọo gụnu ndono?”

O sụ mu: “Ọ kwa nkata, l'eegudeje aatụ iwhe bẹ l'eje abya nno.” Ọ sụkwawho ọdo: “Nkata ono nọ-chiru ẹnwa ejo-iwhe, l'eemegbabe l'alị-a gbaa mgburumgburu.”

⁷ A bya ekpulia igbidigbi okfu nkata ono, mu whụ nwanyị nọdu anọdu l'ime nkata ono.

⁸ Ojzhi-imigwe ono sụ mu: “Nwanyị ono bẹ nọ-chiru ẹnwa ejo-ememe.” Ọ bya enwubawhu iya azụ l'ime nkata ono bya eworu igbidigbi okfu nkata ono kpuchiwhu iya azụ. ⁹ Mu bya apalia ẹnwa whụ nwanyị labọ, l'ewhe pẹ abya ụzo ẹka mu nọ. Whẹ l'ewhe ajikaa akwẹka puka puka, akwẹka whẹ dulewho g'ọ akwẹka eze-ọku-eswi-uda. Whẹ bya adzụ-lia nkata ono whẹgburu mgbakụ alị yẹle igwe.

¹⁰ Tọ dọ iya bụ, mu sụ Ojzhi-imigwe ono shi ekfu eyeru mu ono sụ iya: “?Ọo awe bẹ whẹ pahunu nkata ono eje?”

¹¹ Ọ sụ mu: “Whẹ pa iya eje alị Shina tẹ whẹ je atụaru iya ụlo. Whẹ tẹ-gelewho ụlo ono, whẹ emeta iwhe l'aatukobe nkata ono l'ẹka ono.”

Ọwhulenyá ụgbo-inya ẹno

6 Mu bya apalikwawho ẹnwa ọdo whụ ụgbo-inya ẹno gẹ whẹ shi lẹ mgbakụ ugwu labọ ekpushi. Ugwu ono bụ ugwu ope. ² Ụgbo-inya nke mbụ bụ inya, l'eekkaa uswe-uswe bẹ l'okpu iya nọ, nke ẹbo buru inya, l'ejikaa uji bẹ l'okpu iya nọ, ³ nke ẹto buru inya, l'achakaa ụcha bẹ l'okpu iya nọ, nke ẹno buru inya, tükashiru iwhe l'ẹhu bẹ l'okpu iya nọ. Ịnya ono g'ọ ha bẹ nwekotaru ọkpehu. ⁴ Mu bya ajia Ojzhi-imigwe ono shi ekfu eyeru mu ono sụ iya: “?Ọo gụnu bẹ iwhe ono futaru Onye-nwe-mu nọ?”

⁵ Ojzhi-imigwe ono bya eyeeru mu ọnu sụ mu: “Ọ kwa wherewhere, l'eshije lẹ mgburẹku ẹno nke mgboko ewhe bẹ whẹ bụ. O zhiawhọ ntaa ntaa bẹ whẹ shi l'iwhe onye nwe mgboko l'owhu futa. ⁶ Ịnya ọwhu l'ejikaa uji bẹ l'okpu ụgbo nkiya chebe ụzo isheli. Ịnya ọwhu l'achakaa ụcha l'okpuru nkiya chebe ụzo ẹnwan-

wu-aríba, ìnya ọwhu tųkashiru iwhe l'ẹhu lọkpuru nkiya chebe ọzo ọhuda."

⁷ Ìnya ono wufuta kwojilaha te wẹ je etsoru mg-boko l'owhu ghajẹ vulavula. Ojoshi-imigwe ono sọ wẹ: "Unu tųgburu je aghawheje lẹ mgboko." Wẹ tųgburu je awata aghawhe lẹ mgboko. ⁸ Tọ dọ iya bọ, Ojoshi-imigwe ono ryaku mu sọ: "Leenu, ìnya ọwhu tųgburu ọzo isheli meekwaru t'obu jizeta mu l'alì ishe-li."

Okpu-eze e kpuberu Jóshuwa

⁹ Onye-Nwe-Ọha bya ekfuru okfu yeru mu sọ: ¹⁰ "Nata mkpọla-ọcha yẹle mkpọla-ododo l'ẹka Heludayi mẹe Tobayija mẹe Jedaya, bọ ndu shi lẹ Bábyilonu, bọ ẹka e shi kpọ wẹ lẹ ndzọ lwa. Gudekwawho ujiku lanu ono jee ibe Josáya nwa Zéfanaya. ¹¹ Mkpọla-ọcha ono yẹle mkpọla-ododo ono bẹ l'ì-nata gude mee okpu-eze kpube onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, bọ Jóshuwa nwa Jehozadaku l'ishi. ¹² Gọ asọ iya lẹ Onye-Nwe-Ọha, bọ Onye-ishi-igwe-ọgu bẹ sọru agha: 'Lee nwoke ọbu ẹwha iya bọ Ekalì-Oshi. Oo-shi l'ẹka ọ kakfuru mokashihu je atukwaa eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha. ¹³ Ọo yẹbedua l'a-tukwa eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha, ya anata ugwu, rwuberu onye eze, ya anọdu l'oshi-eze iya chilaha. Onye l'agbajẹ ẹja nọ Chileke l'a-nokubekwa oshi-eze iya ono nchì adu wẹ labọ doo.' ¹⁴ Okpu-eze ono bẹ l'ee-dobe l'eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha t'ọ bọru iwhe l'ee-gudeje nyata Heludayi mẹe Tobayija mẹe Jedaya mẹe Josáya nwa Zéfanaya."

¹⁵ "Ndu bu otẹnya l'a-bya eyeta ẹka t'a tọ eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha ono. Nteke ono bẹ unu l'a-ma l'ọo Onye-Nwe-Ọha, bọ Onye-ishi-igwe-ọgu bẹ zhiru mu tẹ mu byakfuta unu. Iwhe ono l'e-mekotakwa mẹ unu lezhita ẹnya anọru Onye-Nwe-Ọha, bọ Chileke unu okfu."

Onye-Nwe-Ọha jikaru ọswi ẹgu l'erwua l'ọhu ẹwho

⁷ L'ime awha kwe Daríọsu awha ẹno ọ wataru ọbu eze, be Onye-Nwe-Ọha kfuru okfu yeru Zakaráya l'abalì ẹno l'ọnwa tete, bọ ọnwa Kisilevu. ¹² Nteke ono bẹ ndu Bẹtelu zhiwaru Shareza yẹle Regemu-mẹleku mẹe ndibe wẹ ọdo tẹ wẹ je aryọta iwhe-ọma l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, ³ yẹle tẹ wẹ jita ndu l'agbajẹ ẹja l'eze-ọlo Onye-Nwe-Ọha bọ Onye-ishi-igwe-ọgu mẹe ndu nkfuchiru Chileke sọ wẹ: "Mu l'a-tsọ áwhu swia ẹgu l'ọnwa ise ẹgube ono, mu shi meta iya eshi awha ole-mole ntaa?"

⁴ Ọ kwa iya bọ lẹ Onye-Nwe-Ọha bọ Onye-ishi-igwe-ọgu abya ekfuru okfu yeru mu sọ mu agha: ⁵ "Kfuru ndu alì-a gẹ wẹ ha mẹe ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke sọ wẹ agha: 'Egu ono unu l'aswije, tsọ áwhu l'ọnwa ise mẹe l'ọnwa ẹsaa, eshi ọkporo awha ugbo ẹto l'awha iri

† Kisilevu bọ ọnwa tete l'ọgu awha ndu Híburu.

ntaa, bẹ bọ nke mmaka; ọ tọ bukwa mbẹdua bẹ unu l'aswi-turu iya. ⁶ Ọdo bọ l'iwhe-eriri mẹe iwhe angungu ono, unu l'anọje eri angu bukwa nke ẹhu unu. ⁷ Ọ kwa iya bọ okfu ọbu, Onye-Nwe-Ọha shi l'ọnu ndu nk-fuchiru iya kfua l'oge ndu-ichee nteke ono, Jerúsalemu yẹle mkpọkpu, nọ-where iya mgburumgburu shi bọru ẹka madzọ bu ebu, bọru ẹka iwhe bọ ọpete, mbu nteke ono, madzọ shi bugeeru l'echi-ẹgu ọhuda mẹe l'ọkpa-ugwu, dọ l'ọzo ẹnyanwu-aríba.' "

⁸ Onye-Nwe-Ọha byakwa ekfuru okfu yeru Zakaráya sọ: ⁹ "Ọ waa bọ iwhe Onye-Nwe-Ọha bọ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: 'Unu dobejekwa ire-lanọ l'iwhe unu l'eme eme, unu egoshije obu-ọma yẹle obu-imiko l'ẹka ndu ọdo nọ. ¹⁰ Unu ba anọjekwa akpapyashi nwanjimbunu mẹe nwa-nwogbee mẹe onye byaru abyabya yẹle onye ọkpa ishi, ya adujekwa onye l'agbaru ibe iya ejo ẹgò l'ime obu iya.'

¹¹ "Ọle wẹ te ekwedu ngabẹ nchì, wẹ nyalaha mg-baaku woru iwhe swọ-chishia nchì tẹ wẹ ba anu iwhe ono. ¹² Wẹ meru obu wẹ ọ nmaa mkpigbi g'ọo ẹwhuru, jika lẹ wẹ ta angadu nchì l'iwhe iwu l'ezhi, mẹe l'okfu ono, Onye-Nwe-Ọha, bọ Onye-ishi-igwe-ọgu shi l'ẹka Ume nkiya kfuru nọ wẹ, mbu ọwhu o shi l'ọnu ndu nkfuchiru Chileke ọwhu, gbaru nteke ndu-ichee kfua. Ọ bọru iwhe ono meru Onye-Nwe-Ọha bọ Onye-ishi-igwe-ọgu vọru oke ẹhu-eghughu tukoshi wẹ. ¹³ Eshi-ọwhu mu kuru wẹ oku wẹ ta angaberu mu nchì, wẹbedua l'e-kukwa mu wọ oku, mu ta angaduru wẹ nchì, o nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha bọ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono. ¹⁴ Mu gude uburu-aga zhikashia wẹ nnanu nnanu, wẹ dzuru mba gẹ mba ha, wẹ l'ẹte amahawaa. Alì ono bya aburu ẹka wẹ paru haa ọ bọru ochuwu, tọ dọhe onye l'anọjekwadu eje eje alwa alwa l'ime iya. Egu alì ono bẹ wẹ meru ọ bọru ochuwu."

Onye-Nwe-Ọha l'ekwe ọkwa lẹ ya l'e-dobewhu Jerúsalemu azu l'ọnodu iya

⁸ Onye-Nwe-Ọha, bọ Onye-ishi-igwe-ọgu bya ekfuru okfu yeru mu. ² Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bọ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: "Okooohoo gbukwaru mu egbu l'okfu ẹhu Záyonu, okooohoo ẹhu iya bẹ l'enwukwa mu whuruwhuru l'ẹhu." ³ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndọwa: "Mu l'a-lwawhuta azu lẹ Záyonu, mu l'e-buru eburu lẹ Jerúsalemu. E kulaha Jerúsalemu Obodo ire-lanọ, kulaha ugwu nke Onye-Nwe-Ọha bọ Onye-ishi-igwe-ọgu Ugwu, dọ Nsọ." ⁴ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bọ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: "Unwoke ọgurennya mẹe unwanjinochee l'a-wata adokobe ọdo l'ọma nggamgbo Jerúsalemu, onyenonu apageeru mkpuru ọgurennya iya l'ẹka. ⁵ Unwokoro l'unwumgboko l'a-nọ atsu rufurufu l'ọma mkpọkpu ono egvu egvuregu."

⁶ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: "Iwhe ono l'a-dụkwa biribiri l'ẹnya ndu whọduru nụ nteke ono, obenu l'ọ tọ dudu biribiri l'ẹnya nke mbẹdua." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono. ⁷ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: "Mu l'a-dzọfuta ndibe mu l'ẹka ndu alị ụzo ẹnyanwu-awata mee l'ẹka ndu alị ụzo ẹnyanwu-arịba. ⁸ Mu l'e-dulatawhu whẹ azụ tẹ whẹ bya eburu lẹ nhamunha Jerúsalem. Whẹ aburu ndibe mu, mu aburu Chileke whẹ l'ire-lanụ mee l'ụzo dọ chiri." "

⁹ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: "Unubẹ ndu l'anụ okfu-a ntanụ, bụ okfu ono, ndu nkfuchiru Chileke shi nteke e gbuberu ukfu ụlo Onye-Nwe-Ọha-a bụ Onye-ishi-igwe-ọgu kfu; t'ẹka ba atsukwa unu mmee nggẹ a tụa eze-ulo ono tufu iya l'ishi. ¹⁰ Tẹmenu a wata ọtu ukfu ụlo ono bẹ l'eete eshidua akfujẹ madzụ ụgwọ-ozhi ọwhu l'eewhoro anụmanu, tọ duroo onye shi akpajẹ lẹ ntusaru-ẹhu l'iswi ọhogu nkele mu shi mee onyenonu t'ọ buru ọgu duru ibe iya. ¹¹ Obenu lẹ ntaa ọwa bẹ mu l'abyahẹkwaa l'eme ndu ọwhu whọduru nụ gẹ mu meru ndu nke mbụ ono. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono. ¹² Whẹ l'e-gude ẹhu guu mebe iwhe l'alị, vayinu eyelahaa mebyi, alị emetalahaa iwhe, igweli achilahaa mini. Iwhe ono g'ọ ha bẹ mu l'e-doheru ndu ono whọduru nụ t'ọ buru nkewhe. ¹³ Ọ kwa ẹgube ono mba lile shi egudeje unubẹ ọzo-ulo Juda mee ọzo-ulo Ízuru atụ lẹ ntọnu, o nokwa gẹ mu l'a-dzọfuta unu ndono, unu aburu ndu a gọru ọnu-oma nụ. Unu ba atsukwa egvu, ẹka eje atsukwa unu mmee."

¹⁴ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: "Ọ kwa ẹgube ono mu shi tubua lẹ mu l'eme unu ejo-iwhe nteke ono, nnaji unu whẹ kpatsuru mu oke ẹhu-eghughu, obu te ekwe jizeta mu, o nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono; ¹⁵ o nokwawho gẹ mu tubuwaru ntaa lẹ mu l'emeru ndu Jerúsalem ọyele ọnu-ulo Juda ree. Unu ba atsushi egvu. ¹⁶ Ọ waa bụ iwhe unu l'e-mejezhiawho: Unu kfujee ire-lanụ l'ẹka ibe unu nọ, unu ekpeje ikpe kfuru nhamunha l'ulo-ikpe unu, mbụ ikpe ọwhu l'emeje tẹ nchị dọ ndoo. ¹⁷ Unu ba agbajekwaru madzụ ibe unu ejo ẹgò l'ime obu unu, unu eje akpapyabejekwa iwhe unu meru gụa ẹnwa. Iwhe lile ono bẹ mu kpọko-takwaru ashi. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono."

¹⁸ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu bya ekfuru okfu yeru mu ọdo. ¹⁹ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: "Unu wota ẹgu ono, unu l'aswije l'ọnwaa ẹno mee l'ọnwaa ise mee l'ọnwaa ẹsaa mee l'ọnwaa iri, mee ya t'ọ buru unu oge ẹhu-utso mee oge ote ẹsua, t'ọ buru ori oge ẹhu-utso l'ẹhu ọzo-ulo Juda. Iwhe unu l'e-me bụ; t'unu yee ire-lanụ obu ọyele nchị-ọdu-ndoo."

²⁰ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: "Lẹ mgbe l'iwhu bẹ ndu ha l'igweligwe l'e-shigee lẹ mkpukpu ha l'igweligwe awụ abya Jerúsalem. "

²¹ Ndu bu lẹ mkpukpu ọdo l'a-gbalihu je asụ ndu ọdo: 'Unu bya t'anyi kpakọ dzebe je aryọo Onye-Nwe-Ọha t'o meeru anyi iwhe-oma, unu bya t'anyi kpakọ je achọo Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu. Mbẹmua l'e-jeshiakwa.' ²² Ikpoto madzụ mee mba nweru ọkpehu l'a-wuru bya ọcho Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu lẹ Jerúsalem, whẹ abyakwawho tẹ whẹ ryọo ya t'o meeru whẹ iwhe-oma." ²³ Ọ waa iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu: "Nteke ono bẹ ọmadzu iri, shi lẹ mba ọdo, l'ekfukaa okfu alị dọ l'iche l'iche l'a-byajẹ alọta ẹka jikfu jikfu l'uwe onye Ju asuje iya: 'Tẹ anyi tsoru ghu l'anyi nuru lẹ Chileke swiru unu eswiru.'" "

Ikpe l'ee-kpe ndu ọhogu Ízuru

9 Ọ waa bụ okfu, Onye-Nwe-Ọha kfuru l'eli ishi alị Haduraku; okfu ono jekwawho l'a-tukoru Damásukosu l'ishi. O noo l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha bẹ dọ l'ẹhu unwu-eliwhe ẹgube ono ọ dọ l'ẹhu ikfu Ízuru. ² Ẹnya iya bẹ dọ l'ẹhu obodo Hámatu, bụ obodo, whẹ l'alị Haduraku narụ ọnu-ẹgu, dọ l'ẹhu obodo Taya, bya adukwawho l'ẹhu obodo Sáyidonu, t'a gufukwaro lẹ whẹ marụ ome nka shii. ³ Obodo Taya gudeekwa mgbodo tų-while onwiya mgburumgburu. Mkpọla-ọcha b'ọ kuberu o nyiru g'ọo ẹja, kùbe mkpọla-ododo o nyiru g'ọo ikpọzu, dọ l'aguga echi-uzo. ⁴ Obenu lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ l'a-nafu iya iwhe ono, o nweru, nwuru ẹku iya ye l'eze-enyimu. Ọku adzua obodo ono dzufu l'ishi.

⁵ Obodo Ashikelonu l'a-whu iwhe ono, egvu aba iya; obodo Gaza awhukwa ya whọ taa kpokpo-kpororo l'iwhe-otsulanu. O nokwawho gẹ l'ọo-dọ obodo Ẹkuronu ndono; iwhe o shi ele ẹnya iya l'a-buru iya nke mmaanụ. Onye eze nke Obodo Gaza l'a-nwuhu anwuhu, ọwhube Ashikelonu aburu ẹka madzụ l'ete ebuhe ebubu. ⁶ Ndu l'e-buru lẹ Ashidodu bụ ndu a nakọru utu mmee nwua, ekuku ono, ndu Filistiya l'eku onwowhe aburu kperemu. ⁷ Mu l'e-me t'ọnu whẹ ba akpajehẹ l'anụ-mmee, whẹ ahaa ori nri, l'aasọ nsọ. Ndu wuduru l'ime iya l'a-buru nke Chileke anyi, ya adu g'ọo ẹkali ikfu Juda, Ẹkuronu abya adu gọo ndu Jebusu. ⁸ Ọle mu l'a-nọ-whe ụlo mu mgburumgburu chelahaa ya nche t'ọ bọ duche onye l'e-buru fafafa bata iya, ya aduhe onye l'akpapyashijekwadu ndibe mu ishi nkele mu gudewaa ẹnya mu whẹ ẹbo-ẹbo whukotawaa gẹ l'oonwuru ndibe mu.

Abyabya eze Záyonu

⁹ Gube nwada Záyonu, tee ẹsua teshia ya ike! Gube nwada Jerúsalem, tụa uzu ẹhu-utso!

Lekwa onye bụ eze ghu gę l'ooje abyakfuta ghu.
 Ọ bụ onye dị chiriiri, bụru onye l'adzoje madzụ.
 O wozeru onwiya ali, nokoru l'eli nkakfụ-igara eje
 abya,
 mbụ l'ọ nọ l'eli nwa nkakfụ-igara.
¹⁰ Mu l'e-wofu ụgbo-inya-ogu l'alị Ífuremu,
 wofu inya-ogu lę Jerúsalemu,
 wofukwawho ụta e gude alwụ ọgu.
 Onye eze unu ono l'a-rya iya
 aryarya sụ tę mba lile buru l'ęhu guu.
 Alị-eze iya l'e-shi l'eze-ęnyimu
 ọwa sechia lufu l'eze-ęnyimu ọdo,
 shikwawhọ l'ęnyimu Yufurétisu
 nọ jeye l'ęka mgboko beru.

Odobewhu ndibe Chileke azụ l'ọnodu whę

¹¹ "A -bya l'ęka gụbedua nọ, mu l'e-kwobe iswi ọg-
 bandzu
 ono mu lę ghu gude mmee-anụ gbaa, haa ndibe
 ghu ono,
 nọ lę mkpọro iduma, mini l'adụa ono
 tę whę nweru onwowe.
¹² Unu lawhu azụ lę agbarara unu,
 unubę ndu mkpọro ono, ęnya tọru l'ụzo.
 Iwhe mu l'ekfuru unu ntanụ bụ
 l'iwhe lile bę mu l'e-me t'ọ
 lwadzukotarun unu nkwere labọ.
¹³ O noo lę mu l'e-kwe Juda g'ọo onye kweru ube,
 mu emee Ífuremu t'ọ bụru akfụ e gude agba iya.
 Mu l'a-kpatsu unwoke Záyọnu
 tę whę bụru ọgu swiru unwoke Giríku.
 Mbụ lę mu l'e-me tę whę dų g'ọo
 ọgu-igba, ndu ojọgu gude alwụ ọgu l'ęhu whę."
¹⁴ Nteke ono bę Onye-Nwe-Ọha l'a-whęshihuru ndibe
 iya,
 ya atufu akfụ iya whaa g'ọo ebemu-igwe.
 Nnaji-Ọha, bụ Onye-Nwe-Ọha l'e-gbu opu-ọgu,
 ya anọdu l'oke wherewhere,
 shi l'ụzo ọhuda adzọnga ije adzọnga.
¹⁵ Onye-Nwe-Ọha, bụ
 Onye-ishi-igwe-ọgu l'e-gbobuta ndibe iya.
 Whę emebyishia iwhe ndu
 mgbęka ono, bụ ndu ọhogu whę, lwụ-gbua whę.
 Whę l'a-tụ ụzu g'ọo ndu mmęe l'atsụ.
 Whę ewhekaa mmee ndu ọhogu
 whę ono, ya asọkoo ęka lile
 g'ọo mmee anụ, e gburu gude gwaa iwhe.
¹⁶ Mbọku ono bę Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke whę
 l'a-dzọfuta whę,
 nkele whę bụ aturu iya bụru ndibe iya.
 Whę l'a-nọ enwu ęnya demudemu l'alị ono g'ọo okpu-
 eze,
 e gude ęwhuru, l'enwu ęnya

demudemu memaa emema.

¹⁷ Alị ono dụnukakwa ree bụru iwhe manụkaru ụma.
 Ereshi alị ono l'e-me t'ụnwu-okoro bya deru yọkoo,
 mmęe ọwhúú emekwaawho
 t'ụnwu-ada nwụa ọnu-ọchi.

Onye-Nwe-Ọha l'a-nwụberu ndu Juda ęnya

10 Unu ryọo Onye-Nwe-Ọha t'ọ mee tę mini ishi
 awha chjaru unu. Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha l'emeje
 tę igweli chaa achacha. Ọ bụru iya l'emeje tę mini
 meeru ụnwu eliwhe yęshiyeshi, bya emee t'iwhe
 onyenonu kọru l'okfu jaa ajaja dųkota nonwu nonwu.
² Madzụ l'ęjeje njita l'ogvu męe l'ęka ndu l'agba ęja.
 Obenu l'iwhe whę l'ekfujeru whę bųkota ejire, tęmenu
 okfu whę bụru ọga-lę-mkpa okfu. Ụwhodu bụ ndu
 l'akọwa nrọ l'ụzo ụgho; obu, whę l'aduje madzụ bụ
 iwhe-iwhoro. O noo g'ọo gude madzụ whukashihu nọdu
 l'iwhe-ọtsulanu g'ọo aturu, l'enwee onye l'eche iya nų.
³ "Ehu l'eghukwa mu damudamu l'ęka ndu l'eche
 aturu ono nọ; mu jekwanu l'a-nų ndu ishi ono awhụ. O
 noo lę Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'a-
 nwụberu aturu iya whę ęnya bụ iya bụ ọzo-ulo Juda,
 mee whę tę whę dų g'ọo inya-ọgu, dų ugvu l'ęnya. ⁴ Ọo
 lę Juda bę ęwhuru gude ụlo l'e-shi futa, ọ bụru iya bę
 nturu, gude ụlo-ękwa l'e-shi futa, ọ bụru iya bę ube e
 gude alwụ ọgu l'e-shi futa, ọ bụru iya bę ndu ishi, dų
 l'iche l'iche l'e-shi futa. ⁵ Ndu Juda l'a-jiko bụru ndu ike
 dų. Whę l'e-gude ọkpa dzọo ndu ọhogu whę gbudug-
 budu l'ępotu dų l'echi-ụzo. Whę alwụa ọgu gbakaa ndu
 gude inya alwụ ọgu nkele Onye-Nwe-Ọha swiru whę
 eswiru.

⁶ "Mu l'e-me t'ọzo-ulo Juda shihu ike,
 mu adzọo ọzo-ulo Jósefu.
 Mu l'e-me tę whę lawhu azụ l'ọnodu whę,
 nkele imiko whę dų mu.
 Whę abya adų g'ọo ndu mu l'ęte eshia jįka ajįka,
 nkele ọo Mu bụ Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke whę;
 mu je l'a-zaję whę oku.

⁷ Ndu Ífuremu l'a-bų ndu ike dų,
 ęswa eji whę obu g'ọo ndu nguru mmęe.
 Ụnwu whę l'a-whų iya tee ęswa,
 obu atsolahaa whę rįkporikpo
 l'iwhe Onye-Nwe-Ọha meru.

⁸ Mu l'e-gude okpurọswa kukobe whę.
 Ishi iya bụ lę mu l'a-gbafuta whę,
 whę abya aha l'igweligwe gę whę shihawaa ha.

⁹ A makwarụ-a lę mu chikashiru
 whę, whę dzuru mba gę mba ha,
 ọle whę l'a-nọdule l'alị teru ęnya nyata mu.
 Whę l'ụnwegirima whę l'a-tuko wafu lwatashia.

¹⁰ Mu l'e-shi lę Íjiputu dulata whę,
 mu eshi lę Asiriya rwukobe whę,
 chiru whę je edobe l'alị Giledu

mee l'ugvu ugvu Libanonu,
jeye nteke eka ono l'ete edzuhe whe anodu.

¹¹ Whe l'a-da eze-enyimu iwhe-otsulanu,
mu emee t'akpara mini iya lwazeta,
ogbu-mini enyimu Nayilu atahukota atahu.
Ekuku ono, ndu Asiriya shi eku
onwowhe l'a-bu iwhe e wozeru alj,
mgboro ono, shi buru ike ndu
Ijiputu aburu whuchakangu.

¹² Mu l'e-me, ike adu ndibe mu l'eka Onye-Nwe-Qha
no,

whe egude ewha mu adzonga mgboko."
O nokwa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono.

11 Gube ugvu Libanonu, gufu uzo ghu ghebe onu
nke owhu oku l'e-kepyashi oshi sida ghu
ekepyashi!

² Gube oshi payinu, ryaa ekwa tsoo kurukuru,
nkele oshi sida be whofuwaru bya adaa.
Oshi ono, bu oshi du-gee biribiri be lakotawaru l'iswi.
Gube achu ono gvuru l'alj

Bashanu, ryaa ekwa tsoo kurukuru,
nkele oke oswa b'a sukashiwaru.

³ Ngabedawho nchi le mkpu ndu l'eche aturu l'akpo,
nkele eka ono whe l'echeje aturu b'e mebyishige-
waru.

Ngabedawho nchi l'uja ono unwu oduu-gburu-agu
l'agbo,

nkele oke etsukala ono no l'aguga
enyimu Jodanu b'e mewaru o gheru karawhongu.

Uzhi umadzu labo, l'eche aturu

⁴ Onye-Nwe-Qha bu Chileke mu be suru agha: "Unu
wata oche aturu ono e doberu nke egbugbu t'oj taja
ewho. ⁵ Ndu ono, l'abyaje azua ya, l'azuje iya gbu eg-
bu, a haa whe ewoma. Ndu owhu l'ere anu iya ere no-
du whe asu: 'T'ajaja bukwaru nke Onye-Nwe-Qha, o
noo l'anyi nwewaa iwhe.' Ndu l'eche aturu ono te en-
wedu obu-imiko l'eka aturu ono no. ⁶ Oo ya bu le mu
ta abyahedu l'a-whuru ndu bu l'alj-a imiko odo. O nok-
wa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono. Mu l'e-me te
madzu daba ibe iya l'eka, mee te madzu daba l'eka
onye eze iya. Whe egwee mgboko aryaka-eryune, o to
dudu onye mu l'a-dzota l'eka whe."

⁷ Oo ya bu, mu bya awata oche aturu ono e doberu
nke egbugbu. Ndu mu l'echeru iya bu ndu l'eme nke
aturu. Mu nweru mkpuru labo, mu gude eme nke
aturu ono. Mkpuru ono nnanu be mu guru Iwhe-Qma,
gua owhunalanu Atugbabe. Mu bya awata oche aturu
ono. ⁸ O nweru umadzu eto odo, mu le whe tukoru
eche aturu ono bu ndu kporu mu ashj. Umadzu eto
ono be mu chigburu l'ime onwa lanu nkele mu ta adu-
du ike gudepyabe onwomu l'eka whe no. ⁹ Mu ghachi
bya asu aturu ono su iya: "Mu te echehekwa unu odo.

Te ndu owhu l'a-nwuhu nu nwuhukwa, ndu owhu l'a-la
l'iswi alaa ya, ndu owhu wuduru eria anu ibe whe."

¹⁰ Mu bya apata mkpuru mu ono, l'aza Iwhe-Qma nya-
jihu ebo gude mebyia ogbandzu, mu le ndiwhe l'owhu
gbaru. ¹¹ Oo ya bu, mu nodu mboku ono mebyia og-
bandzu ono. Ndu ono, l'eme nke aturu ono, bu ndu
l'ele mu l'enya bebe maru l'oo Onye-Nwe-Qha be gude
iwhe ono, mu meru nno ekfu okfu. ¹² Mu su whe: "O-
-buru l'oj du unu ree, unu akfua mu ugwo mu, nteke
l'oodua unu egudekwa iya roo." Whe bya akfua mu uk-
poro mkpola-ocha le mkpola-ocha iri.

¹³ To du iya bu, Onye-Nwe-Qha su mu: "Je eye okpoga
ono l'eka l'eeeyeje okpoga, mbu igbidi okpoga ono, whe
suru l'oo iwhe aswa iya ha g'oo ya." Mu kwee chita uk-
poro mkpola-ocha le mkpola-ocha iri ono je eye l'eka
l'eeeyeje okpoga l'eze-ulo Onye-Nwe-Qha. ¹⁴ Mu byak-
wawho anyajia mkpuru mu nke ebo ono, l'aza Atug-
babe, shi nno mebyia abubu ono Juda ye le Izurelu bu
nwune.

¹⁵ Onye-Nwe-Qha bya asu mu: "Ngwa chilia ngwa-oru
odo je abubaaru onye l'eche aturu. Nke ugbo iya-a be
l'ji-buru o-ga-le-mkpa. ¹⁶ O noo le ntaa be mu bya
l'ewofuta onye l'eche aturu l'alj-a, bu onye l'ete abyaa
l'a-kpa ishi aturu owhu l'ala l'iswi, to bya l'achoj ndu
owhu l'etuwahahu etuwahahu, to bya l'emebe ndu owhu
iwhe mekaru ogvu, to bya l'anu ndu owhu ehuru
gbashiru ike nri. Iwhe l'a-buru ehuru iya bu te ya taa anu
ndu owhu gbaru eba, aswoshi whe aku-okpa.

¹⁷ Nshobukwa oga-le-mkpa onye l'eche aturu ono,
mbu onye ono, l'apajeru aturu ono haa! T'ogu-igba
yebufukwa iya eka mee enya eka-utara! T'eka iya
l'owhu nwuhukotakwa anwuhu, ishi abyaruru iya l'enya
eka-utara!"

Ndu ohogu Jerusalemu be l'aa-la l'iyi

12 O waa bu okfu, Onye-Nwe-Qha l'ekfu l'eli ishi
ndu Izurelu. Onye-Nwe-Qha ono, bu iya tusaru
akpamigwe atusa, buru iya turu ukfu mgboko bya eye
madzu ume l'ehu be suru agha: ² "Leenu, mu bya l'e-
me Jerusalemu t'oj buru ntiko mme, ndu buwheru iya
mgburumgburu l'a-ngutaje ada bebeji. Whe l'e-yebuta
Juda, yebutakwawho Jerusalemu. ³ Nteke ono be mu
l'e-me Jerusalemu t'oj buru agbugaragbu ewhuru l'ehu
mba ge mba ha. Mba jeru iya apali l'e-buta onwiya ejo
ebuta. Mba lile, no le mgboko l'a-kpakoj akpakoj bya et-
so iya ogu. ⁴ Nteke ono be mu l'e-me te inya-oggu tsula-
haa egvu, mee t'ogvu byaru ndu l'agba iya nu. O nok-
wa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono. Mu l'e-me te
inya ndiwhe kpukota ishi. Obenu l'ozo-ulo ndu Juda be
mu l'a-nwuberu enya. ⁵ Nteke ono be ndu ishi ndu Ju-
da l'a-no ekfukaa l'ime onwowhe su: 'Okpehu, du ndu
bu le Jerusalemu be shikwa l'eka Onye-Nwe-Qha bu
Onye-ishi-igwe-ogu, bu Chileke whe.'

⁶“Nteke ono be mu l'e-me ndu ishi ndu Juda te whe chaa gbarara g'oo mbeji e shiberu l'oku, l'ata kfu-kfu, mbu g'oo oku, l'aba whowhowho l'eswa ereshi. Whe ekegbushia ndu no-where whe mgburumburu l'uzo aka-utara mee l'uzo aka-icha. Ndu Jerusalemu anodulekwaa ge whe no l'alj whe, ya eje adu iwhe l'e-me whe nu.

⁷“Ndu Onye-Nwe-Qha l'e-vu uzo dzota bu ndu Juda, nke owhu ugwu, l'aa-kwabeg ozo-ulo Devidi yeke ndu bu le Jerusalemu ta akadu nke ndu Juda shii. ⁸Nteke ono be Onye-Nwe-Qha l'e-gbobuta ndu bu le Jerusalemu, onye kagee arwuhu l'ime whe l'e-nwe okpehu g'oo Devidi, ozo-ulo Devidi awata whe edudu g'oo Chileke, mbu g'oo ndu o vutaru uzo mbu Ojoshi imigwe shi l'eka Onye-Nwe-Qha. ⁹Nteke ono be iwhe mu l'a-no achokashi uzo iya bu ge mu l'e-shi mebyishia mba l'etso Jerusalemu ogu.

¹⁰“Ozo-ulo Devidi mee ndu bu le Jerusalemu be mu l'a-wuru ume eze-iwhe-oma mee nke okfu anu Chileke nke owhu whe l'a-palije enya lee onye ono whe nmaru arwa, whe awata oya ekwa iya g'oo onye l'arya ekwa nwa lanu o nweru, gbabuhuru nwuhu, mbu whe at-soru iya gbudagbuda g'oo onye okpara iya nwuhuru. ¹¹Nteke ono be uzu-ekwa l'a-swotobe le Jerusalemu g'oo uzu-ekwa, a turu l'iswi Hedadu Rimonu ono, du le barikiti alj Megido. ¹²Ekwa l'a-swotobe l'alj ono, a rya iya l'uwhu l'uwhu. Enya-uwhu ndu ozo-ulo Devidi l'a-no arya nkewhe, unyomu whe arya, enya-uwhu ndu ozo-ulo Netanu arya nkewhe, unyomu whe arya. ¹³Enya-uwhu ndu ozo-ulo Livayi arya nkewhe, unyomu whe arya, enya-uwhu ndu ozo-ulo Shimeyi arya nkewhe, unyomu whe arya. ¹⁴Enya-uwhu ndu owhunalanu ge whe ha, mbu l'enya-uwhu nonu l'a-no arya nkewhe, unyomu whe arya.

Qsafu iwhe-du-aji

13 “Nteke ono be l'aa-guharu ozo-ulo Devidi yeke ndu bu le Jerusalemu enya-mgba-mini ghebe iya onu t'o safu whe iwhe-du-aji yeke mmerwu, du whe l'ehu. ²Nteke ono be mu l'e-hufu ewha agwa, no l'alj ono nke owhu l'ete anyatajeha iya anyata odo. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Qha bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono. Ndu ono, suru le whe bu ndu nkfuchiru Chileke be mu l'e-wofu, wofu ejo maa bu l'alj ono. ³O nweru onye -futaru su le ya bu onye nkfuchiru Chileke, nna iya le ne iya bu iya bu ndu nwuru iya nu asu iya: 'Ii-nwuhukwa, o noo nkele i gude ewha Onye-Nwe-Qha adzu ejire.' Onye obu nmata aka kfuchilahaaru Chileke, te nna iya le ne iya bu ndu nwuru iya nu nmagbua ya. ⁴O rwulewho nteke ono be iwhere l'e-gudeje onye suru le ya bu onye nkfuchiru Chileke l'udu iwhe l'oo-no awhukaa le nkfuchiru iya obu. Oo-yebuhu uwe eji eji ono o gude eduwhushi madzu su le ya l'ek-

fuchiru Chileke. ⁵Iwhe l'oo-gbechia wata ekfukfu bu le ya ta abukwa onye nkfuchiru Chileke, le ya bukwa onye l'ako okfu. O buru omebe iwhe l'alj be ya gude buru eshi nteke ya bu nwokoro. ⁶O nweru onye jiru iya su iya: 'Onya owa, tukoru ghu okpurukpu naru bu gunu?' Ya asu iya: 'O kwa aka e mekaru mu iwhe l'ibe onya mu.'

Onye l'eche aturu b'e chiru iwhe, aturu iya gbakashihu

⁷“Gube ogu-igba, zhilihu je etso onye ono l'eche aturu mu ono ogu, je etso onye ono, no mu ntse ogu.” O nokwa iwhe Onye-Nwe-Qha bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono. “Je ataa ishi onye nche aturu ono, t'aturu ono gbakashihu. Mbdua l'a-tufu aka daa ndu nke nshii l'ehu. ⁸L'alj ono mgburumburu, e-kee ndu bu iya nu uzhi eto, uzhi labo be l'ee-gbukota egbu, uzhi lanu l'ime nkereto ono awhodu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Qha l'ekfu ndono. ⁹Uzhi lanu l'ime nkere eto ono be mu l'e-kporu ye l'oku nuchaa whe anucha ge l'aanuchaje mkpola-ocha, bya adata whe ge l'aadataje mkpola-ododo. Ndu ono l'e-ku ewha mu, mu aza whe oku. Mu l'a-su le whe bu ndibe mu, whebedua asu le mube Onye-Nwe-Qha bu Chileke whe.”

Onye-Nwe-Qha l'abya te ya buru eze

14 Lekwa le mboku Onye-Nwe-Qha l'e-kpe ikpe l'abyakwa, mbu mboku, l'ee-gwo arya unube ndu Jerusalemu tutua, nodu l'iwhu unu kee ya. ²O noo le mu l'e-rwuta mba ge mba ha, whe awuru bya ogu le Jerusalemu. Whe alwua obodo unu lwuta, gwoo arya du l'ulo unu tutua, gude unwanyi unu l'ike whaa kutukutu. Nkere ebo ndu obodo ono be l'aa-kpu le ndzu, ole ndu owhu wuduru nu ta adudu onye bya l'e-dufu whe edufu l'obodo ono. ³Nteke ono be Onye-Nwe-Qha l'e-je alwushi mba ge mba ha ono ogu egube ono, ool-wujehawaa l'oge ogu. ⁴Mboku ono be l'oo-kfuru gedemu l'eli ugwu olivu ono, du chebe iwhu l'uzo enyanwu-awata Jerusalemu. Ugwu Olivu ono eshi l'uzo enyanwu-awata kekahu ebo jeye l'uzo enyanwu-ariba, oke nsuda, nweru ogbu anokahu iya l'echilabo, ibeka ugwu ono nnanu akpoliberalu laa uzo isheli, ibeka lanu akpoliberalu laa uzo ohuda. ⁵Unu l'e-shi le nsuda ugwu mu ono rebe oso gbalaa nkele nsuda ugwu mu ono l'a-no jeye le Azelu. Unu l'a-gba oso g'unu gbajeru iya l'alj onma jijiji ono, mejeru nteke Uzaya bu eze ndu Juda. O noo nteke Onye-Nwe-Qha bu Chileke mu yeke ndu nkiya l'a-lj bya ndono.

⁶Mboku ono be iwhoro ta adudu, oyi ta atsü.

⁷Mboku ono l'e-likolewho onu. Eswe ta adudu, enyashi ta adu, iwhoro l'a-dukota mee l'enyashi. Onye maru ge mboku ono l'a-du du bu Onye-Nwe-Qha.

⁸Mboku ono be mini, l'anu ndzu l'e-shi le Jerusalemu asoshi. Nkere lanu asoru laa eze-enyimu owhu du l'uzo

enyanwu-awata, nkere lanụ asọru laa eze-enyimu ọwhu dị l'ụzo enyanwu-arịba, ọo-nọ asọ l'udzumini asọ l'ọnanwu. ⁹ Onye-Nwe-Ọha abya aburu eze, l'achi mgboko l'owhu. Nteke ono bẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ bụ Onye-Nwe-Ọha ono, ọ bụ bẹ l'ọo-buru, ewha iya aburu iwhe ọ bụ.

¹⁰ Alị ono g'ọ ha bẹ l'aa-rwazekota arwaze ya eshi lẹ Geba dị barịkitii jeye lẹ Rimonu, dị l'ụzo ọhuda Jerúsalem. Ọle Jerúsalem l'a-suru gèdee tsefu ha l'imeli imeli, shi l'ọnoguzo Bénjaminu nọo jeye l'akahụ ọnoguzo, mbụ jeye l'ọnoguzo Mgbureku, bya eshik-wawho l'ụlo-eli Hananelu nọo jeye l'ẹka l'aapyishijeru onye eze mmẹe l'akpuru vayinu. ¹¹ Jerúsalem abya aburu ẹka madzụ bu ebu. Ọla l'iswi ta abyadụ l'abatatabaa ya ọdo. Ndu madzụ eburu iya nwee ntusaru-ẹhu, ọ tọ dudu iwhe l'e-me whẹ.

¹² Ọ waa bụ nchikarehu, Onye-Nwe-Ọha l'e-wota doberu mba, tsoru Jerúsalem ọgu: Whẹ l'a-nọdu ndzụ anụ, dị whẹ l'ẹhu ereshihu ereshihu, akpuru-ẹnya adụ whẹ l'ukuku ẹnya ereshihu, ire adụ whẹ l'ọnu reshihu.

¹³ Nteke ono bẹ Onye-Nwe-Ọha l'e-me iwhe ọotsu egvu abyakfuta whẹ, onyenonu eje awọru ibe iya l'ẹka, whẹ alwukfuru ọgu. ¹⁴ Ndu Juda l'a-lwụ ọgu ẹhu Jerúsalem. A tuko ẹku, ndu mba, buwheru whẹ mg-burumgburu kparụ gwotakota, mbụ mkpọla-ododo, mbụ mkpọla-ọcha mée ẹkwa bẹ l'ee-gwotakota gwoo ya nke etsutsu.

¹⁵ Ọ buru udu nchikarehu ono bẹ l'ee-wokfuta inya mmaanụ mee inya-mulu mee inya-kamelu mee nkak-fụ-igara mee iwhe bụ anụ nọ l'ọdu-ọgu ndu ọhugu ono.

¹⁶ E megee, ndu wafuru l'ẹka mba gẹ mba ha ono, tsoru Jerúsalem ọgu ejejee Jerúsalem awha g'awha ha je abaarụ Eze, bụ Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu ẹja, whẹ erikwaawho oge Ime-mkpu. ¹⁷ Mba nọ lẹ mgboko-o l'ẹte ejee Jerúsalem je abaarụ Eze ono, bụ Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu ẹja, bẹ mini l'a-byakwaa l'a-chiru whẹ. ¹⁸ Ọ -buru lẹ mba Íjiputu te ejedu je emee oke iya nke whẹ, Onye-Nwe-Ọha ewokfuta whẹ ẹgube nchikarehu ono, o doberu mba gẹ mba ha ono, jikaru lẹ whẹ te ejedu ori oge Ime-mkpu ono. ¹⁹ Ọo ya bụ áwhụ, l'aa-nụ ndu Íjiputu yele mba gẹ mba ha, l'ete ejee Jerúsalem je eria oge Ime-mkpu ono.

²⁰ O -rwulewho nteke ono bẹ iwhe l'ee-dekota l'ọku-mgbirigba, a nyaburu inya l'olu bụ: Ọ duru Onye-Nwe-Ọha lẹ nsọ. Ite oshi iwhe dị l'eze-ulo Chileke bẹ l'e-dobeje nsọ g'ọo ochi ono, l'aduje l'ẹnya-mgbeja.

²¹ Iwhe bụ ite oshi iwhe dukota lẹ Jerúsalem mee lẹ Juda l'a-dukotaru Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu lẹ nsọ. Ndu byarụ ọgwa Chileke l'a-patajẹ ite ono gude shia anụ whẹ gburu gude agwa Chileke ọbu. Nteke ono bẹ ndu l'agba nghọ ta anohedu ọdo l'ulo Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu.

Malakayi

Chileke yeru ndibe iya obu

1 Ọ waa bụ ozhi Onye-Nwe-Ọha zhiru Malakayi t'ọ zhia ndu Ízurelu.

² Onye-Nwe-Ọha l'ekfu sụ: "Mu yekwaru unu obu." "Iwhe unu gbee ekfu bụ: 'Ọo gụnu bẹ goshiru l'i yeru anyi obu?'"

Onye-Nwe-Ọha sụ: "Ọo kwa lẹ Iso yẹle Jékọpu bụ nwune? Onye ọwhu mu yeru obu bụ Jékọpu. ³ Ọwhube Iso bẹ dụ mu ashi. Ugvu ugvu alí Iso bẹ mu meru ọ bụru ẹka ẹgbara kfuru, mu woru alí iya haaru nkuta-ọswa, bu l'echi-ẹgu."

⁴ Ọ -bụru l'ẹpa Iso, bụ iya bụ ndu Edomu bẹ l'ekfu sụ: "Mkpukpu anyi bẹ zekposhihuru ezekposhihu, ọle anyi l'a-tụkwa iya t'ọ kfuru ọdo."

Ọle iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu bụ: "Tẹ whẹ tūnua ya gẹ whẹ l'a-tụ iya, tẹ mu nwut-sushia ya. Ndu madzụ l'e-ku whẹ ejo mba, ndu Onye-Nwe-Ọha doberu ẹhu-eghughu iya jeye lẹ gbururu.

⁵ Unu l'e-gude ẹnya unu whụa iwhe ono, unu asụ: 'Onye-Nwe-Ọha bẹ ike iya pakwaru ẹka je akpaa l'ẹka l'abụa alí ndu Ízurelu.'

Aabarụ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mba

⁶ "Sụa, nwa l'akwabẹjekwa nna iya ugvu, nwozhi l'akwabẹje onye-nwe-iyā nụ ugvu. Ọ -būruwho lẹ mu bụ nna unu ọo awe bẹ unu doberu ugvu, rwuberu mu nụ? Ọ -būruwho lẹ mu bụ Onye-nwe-unu ọo awe bẹ unu doberu ẹso, gbaru t'unu yeru mu?" O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfuru unubẹ ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, bụ ndu l'akpọ ẹwha mu ẹbo-ẹbo l'afu.

"Unu l'a-jikwaro sụ: 'Ndeẹ g'anyi shi akpọ ẹwha ghu ẹbo-ẹbo l'afu?'"

⁷ "Ụzo unu shi akpọ ẹwha mu ẹbo-ẹbo l'afu bụ l'unu l'egudeje nri, l'aasọ nsọ bya atushi l'ẹnya-mgbeja mu.

"Unu l'a-jikwaro ọdo sụ: 'Ndeẹ ụzo, anyi shi emerwushi ghu?'"

"Ụzo unu shi emerwushi mu bụ l'unu l'asuje l'ẹnya-mgbeja nke mube Onye-Nwe-Ọha ta agbadu t'a gube iya iwhe. ⁸ Nteke unu gude anu, l'atsọ ishi bya agbaarụ mu ẹja ọtọ bụdu unu ome ejo-iwhe? Nteke unu gude anu, l'ete ọkpa mee anu, ẹhu l'eme bya agbaarụ mu ẹja ọtọ bụdu unu ome ejo-iwhe? Unu kpitanu anu, dū nno je akpẹe onye bụ ọ-chi-ọha alí unu, t'unu maru me

ẹhu l'a-tsọ iya ọtso, ya emeeru unu iwhe-ọma." O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

⁹ "Sụa, unubẹ ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, unu gudedaa ẹgube ngwo-ẹja ono je aryọo Chileke t'ọ meeru unu eze-iwhe-ọma, t'unu maru ọo-nata iya unu? O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

¹⁰ "Ngge l'ọ dū g'e shi onye lanu l'ime unu gụ-chia mgbo eze-ulo mu ono agụ-chi, t'unu haa anọ akpọ ọku, l'adua iwhe ọ bụ l'ẹnya-mgbeja mu. ẹhu ta at-sọhekwa mu ọtso l'ẹka unu nọ. Ọ tọ dukwa ngwo-ẹja, unu gude bya, mu l'a-nata l'ẹka unu ilile. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

¹¹ Lẹ mba gẹ mba ha, shizhiawho l'ẹnyanwu-awata jeye l'ẹnyanwu-ariba bẹ ẹwha mu hakwa shii. ẹka lile bẹ l'aakporu mu ụnwù isensu ọku, agbaru mu ẹja guru egu, nkele ẹwha mu bẹ ha shii lẹ mba gẹ mba ha." O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

¹² "Ọle unubedua l'anoje emetoshi ẹwha mu. Ụzo unu shi emetoshi ẹwha mu bụ agha; l'unu l'arije l'ẹnya-mgbeja mube Onye-Nwe-Ọha ta adudu iwhe ọ bụ, unu l'arijekwaawho l'ọo ẹka l'aa-bya atushi nri, l'aasọ nsọ.

¹³ Unu l'asuje: 'Egube iwhe ọwaa gvakwaru anyi ike.' Unu kfugee nno, unu anyaarụ mu eze." O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

"Unu l'egudeje anu e zitaru l'oshi mee anu, l'ete ọkpa mee anu, ẹhu l'eme bya l'unu l'agbaru mu ẹja. ?Unu l'ari lẹ mu l'a-nata unu ẹgube ẹja ono? O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono. ¹⁴ Onye l'aghọ ugho bukwa onye a turu onu, mbu onye nweru anu bu okee ya, o ribua nte lẹ ya l'a-kpẹe ya Onye-Nwe-Ọha, e megee ọ buri anu, ọrwu dū l'ẹhu b'ọ gude gbaarụ mube Onye-Nwe-Ọha ẹja. Unu maru amarụ lẹ mu bukwa onye eze, parụ ẹka. Mba lile l'atsukota mu egvu." O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

Aalọ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ẹka lẹ nchi

2 "Unubẹ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke; ọ waa bukwa ẹka mu l'alọ iya unu lẹ nchi. ² Unu -jika l'unu ta an-gadu nchi l'iwhe mu l'ekfu, jika l'unu te egudedu obu unu akwabẹ mu ugvu, bẹ mu l'a-tụkwa unu onu, tūa iwhe ndiwhe l'ewotaje bya anu unu onu. Mu gbekwaa tūwaa onu ọbu atutu dobe, o noo nkele unu te egude-

du obu unu akwabẹ mu ugvu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

³“Leenu, mu l'a-nụ ẹpa unu kpakuduu. Mu l'e-woru nshị anụ ọbu, unu gburu gude gbaa ẹja hua unu l'iwhe. A tuko unu lẹ nshị anụ ọbu mee ntụ ekpofu. ⁴O noo nteke unu l'a-marụ l'ẹka ono, mu loru unu lẹ nchị ono bụ nduge ọgbandzu mu lẹ ndu Lívayi ekeru. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

⁵“Ọgbandzu mu lẹ ndu Lívayi gbarụ bụ lẹ mu l'a-nụ whẹ ndzụ, nụ whẹ ẹhu-ọdu-guu. Mu mechakwaa nụ whẹ iya gẹ mu kfuru nke ọwhu whẹbedua l'a-kwabẹ mu ugvu. Whẹ kwabekwa mu ugvu ọbu bya eyeru mu ẹso. ⁶Iwhe whẹ shi ezhi bụ ọkpobe okfu. Okfu, bụ okfu urwe ta adudu whẹ l'ọnu. Mu lẹ ndu Lívayi ono shi tųba bụru nnanụ, ẹhu dụ whẹ guu, ọ bụru iwhe kfuru nhamunha bẹ whẹ shi emeje. Igweligwe madzụ bẹ whẹ meru, whẹ sefu ẹka l'ome iwhe-dụ-ẹji.

⁷“Iwhe gbarụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke l'ememe bụ; t'ọ zhije madzụ t'ọ marụ Chileke ọkpobe amama. Iwhe gbakwanuru madzụ l'ememe bụru; t'ọ choru onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke jee, je eshi l'ọnu iya nwuta iwhe iwu Chileke kfuru. O noo l'onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bụ onye ozhi Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu. ⁸Ọlẹ unubẹ ndu ọbu, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bẹ harụ ẹka ọzo ọwhu unu gege anọ eshi shilaha ọzo ọwhu l'ẹte agbaa unu l'eshishi. Unu gudewaa iwhe unu l'ezhi mee igweligwe madzụ, whẹ ye ẹka l'ome iwhe-dụ-ẹji. Unu mebyiwaru ọgbandzu ono mu lẹ ndu Lívayi gbarụ.” O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono. ⁹“Ọo ya meru, mu je l'a-gha rii mee unu t'ọ bọ dụ iwhe ndu Ízurelu l'a-gube unu, unu ta abudu akụ unu ta abụ ẹkfu l'ẹnya whẹ mẹ unu -nọdu iya-a g'unu nọ iya, haa ome iwhe mu sụru t'unu mee; ọ bụru madzụ bẹ unu l'anoje abọ ẹbo nteke unu l'ezhi iwu mu.”

Ndu Juda te ekwedu t'e gude ire whẹ ẹka

¹⁰ ?Tọ dụ nna lanụ bẹ anyi tųkoru nweru? ?Tọ dụ Chileke lanụ tųkoru anyi kee? ?Ndẹhunu g'ọ nwuru l'ọbojuje, anyi kwechaa madzụ ibe anyi ụkwa, anyi te emehedu iwhe ọbu anyi kweru ụkwa iya, e shi nno, anyi emerwua ọgbandzu ono, shi l'ẹka ndụ-ichee anyi whẹ?

¹¹ Ndu Juda te emehakwa iwhe whẹ kweru Chileke ụkwa ememe. Ọ bụru ahuma bẹ whẹ l'eme lẹ Jerúsalemu mee l'alị Ízurelu kpaawhuu. Mbụ lẹ ndu Juda bẹ merwuwaru ọlo-nsọ ono Onye-Nwe-Ọha yeru obu, okfu lẹ whẹ je alwushia unwanyi ndu ọha ọdo, l'aagwa iwhe. ¹² Sụa, tẹ Onye-Nwe-Ọha mekwaa t'onye meru ẹgube iwhe ono tọhu l'ibe Jékọpu, o beru ọ bụru onye. Mbụ onye l'abuje, o megee ẹgube iwhe ono, ya

egudele-e iwhe bya lẹ ya l'agbarụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu ẹja.

¹³ Ejo-iwhe ọdo unu l'emeje bụ lẹ unu l'anoje akwashi ẹnya-mini, ẹnya-mini, shi unu l'ẹnya l'anoje asọ gborogboro l'eli ẹnya-mgbeja Onye-Nwe-Ọha. Unu l'anoje arya ẹkwa echi mkpu, l'iswi lẹ Onye-Nwe-Ọha te elejedu ẹnya lẹ ngwo-ẹja unu l'anụ iya, tọ natajẹ unu ngwo-ẹja unu. ¹⁴ İi-jikwaro sụ: “?Ishi iya-e?” Ishi iya bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha nọdu nteke gụ lẹ nwanyi ono, i luru l'okoro bya gbarụ ndzụ lẹ mbọku ono, unu luru. Yẹbe nwanyi bẹ nọ-turu ghu nụ, ọo nwanyi l'edobeje ọgbandzu gụ l'iya gbarụ gude lụa, ọlẹ gubedua te emejedu ụkwa ono, i kweru iya.

¹⁵ ?Ọ kwa lẹ Onye-Nwe-Ọha meru unu ẹbo, unu bụru onye lanụ, obu unu bụru nnanụ? ?Ọo gunu bẹ Onye-Nwe-Ọha kwoberu mee t'unu bụru nnanụ? Iwhe o kwoberu mee ya bụ t'unu nwushia unwegirima, l'a-bụ nke Chileke. Ọo ya bụ, t'unu kwabẹru onwunu ẹnya, t'ọ bọ dukwa onye l'a-hajẹ ome iwhe o kweru nyee ya l'ụkwa, mbụ nwanyi ono, unu luru l'okoro bya.

¹⁶ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke nke Ízurelu l'ekfu sụ: “Ọ dukwa mu ashị lẹ nwoke chifuru nyee ya l'iya ta aluhe-du. Nwoke, meru nyee ya ẹgube ome-l'iwe ono bẹ dukwa mu ashị.” O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu l'ekfu ndono.

Ọo ya bụ, unu kwabẹru onwunu ẹnya, t'unu ba abụ ndu nyee unu l'ẹte egudee ire unu ẹka.

Mbọku ikpe dukwa ntse

¹⁷ Unu l'ekfuchinukaakwa Onye-Nwe-Ọha nchị.

Unu l'a-jikwaro sụ: “?Ndẹhunu ọzo, anyi shi ekfuchi Onye-Nwe-Ọha nchị?”

“G'unu shi ekfuchi iya nchị bụ l'unu l'asuje lẹ ndu l'eme ejo-iwhe bẹ dukota ree l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha, mbụ l'iwhe whẹ l'eme l'atsọ iya ọtso.” Ọdo bụ l'unu l'ajije sụ: “?Ndẹhunu Chileke ọbu l'ekpeje ikpe kfuru nhamunha?”

Onye-Nwe-Ọha l'ezhi onye l'e-vu ọzo bya emechaaru iya ọzo

3 Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu bẹ l'ekfu sụ: “Unu lekwa, mu l'e-zhi onye ozhi mu t'ọ vuru mu ọzo je emechaaru mu ọzo. O noo nteke bụ ejia ekfu, Onye-Nwe-Ọha ono, unu shi leta ẹnya iya ono aburu wherekete l'eze-ọlo iya. Onye ozhi ono, ẹnya dụ unu t'unu whua l'a-bya arya nke ọgbandzu mu arya. Leenu, ọobyakwaa.”

² Ọlẹ ọbu ?Ọo onye l'a-dụ ike atakeru tẹ yẹle iya mee mbọku ono? ?Ọo onye l'a-dụ ike kfuru kpọ iya iwhe mẹ ọ byalẹwho? Nkele ọ byalẹwho bẹ l'ọo-dụ g'ọo ọku, dụ l'iwhe otiti, ọ-kpụ-ọzu gude anucha igwe, dukwawho g'ọo ọkpobe ncha ọ-sa-uwe, l'egudeje asa uwe. ³ Ẹpa Lívayi bẹ l'ọo-nucha anucha, mee whẹ tẹ whẹ gbucha-

fu dū g'ọo mkpọla-ododo mee mkpọla-ọcha, a hūru l'ọku nke ọwhu whẹ l'a-nọ agbaru Onye-Nwe-Ọha ọkpobe ẹja, gbaru iya nū. ⁴ O noo nteke, ngwo-ẹja ndu Juda mee ọwhu ndu Jerúsalem l'anu Onye-Nwe-Ọha l'a-bya atsolahaa Onye-Nwe-Ọha uto g'o shihawaa atsoje iya le mbu l'oge ndu-ichee.

⁵ "Mu l'a-kpilitakwaru unu ntse bya ekpee unu ikpe. Mu l'e-me korokoro tua unu jalaa, mbu unube ndu ono, l'agwo ogvu mee ndu l'eri ogori mee ndu l'akpa-pyabeje iwhe whẹ meru gwa enwa mee ndu l'esebofu-je iwhe l'aswa ozhi ndu jeru whẹ ozhi mee ndu l'anoje akpa unwanyi-mbunu mee unwu-ogbee ehu mee ndu l'anafuje ndu mbyambya iwhe rwuberu whẹ nū, mbu unube ndu ono, l'ete atsu Onye-Nwe-Ọha egvu. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono.

Uzo lanu l'uzo iri

⁶ "Sua, mube Onye-Nwe-Ọha ta agbanwejekwa agbanwe. O kwa iya meru unube epa Jekopu teke echihua. ⁷ Unu shi l'oge nke nna unu oche whẹ gbakuta mu azu jika ome iwhe mu toru okpa iya t'e meje. Unu lwakfutawhu mu azu nke ọwhu mu l'a-lwakfuta unube-dua." O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono.

"Unu l'a-jikwa su: ?Ndee uzo anyi l'e-shi lwakfutawhu ghu azu?"

⁸ "Oo du ree le madzu gude ugho ezhi Chileke oshi? Unubedua l'ezhikwa mu ro oshi.

"Unu l'a-jikwa su: ?Ndee uzo anyi shi ezhi ghu oshi?"

"Oshi unu l'ezhi mube Onye-Nwe-Ọha bu l'unu te ekejedu iwhe unu nweru uzo iri nu mu uzo lanu, unu ta anuje mu iwhe. ⁹ Sua, unu buakwa ndu a turu onu nkele unube mba owhu tukoru ezhi mube Onye-Nwe-Ọha oshi. ¹⁰ Unu tuko uzo-lanu-l'uzo-iri unu g'o ha wobata l'ulo, l'aakwakobeje eku mu nke ọwhu nri l'a-du l'eze-ulo mube Chileke. Unu mee ya nno gude dalee mu, unu awhu le mu l'a-guharu unu uzo l'imigwe wuharu unu iwhe-oma, wua ya nke etsutsu iya. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono. ¹¹ Mu l'a-dachi unwehu te whẹ ba atapyashishi iwhe unu koberu l'alj, mu emee te mebyi vayinu unu ba anọ erishihu l'okurutu. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono. ¹² Nteke ono be mba nonu l'e-ku unu ndu Chileke goru onu-oma nu nkele alj unu l'a-nọ atso uto ebubu." O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono.

Odu l'iche duru ndu du chiriri mee ndu l'eme ejo-ememe

¹³ Onye-Nwe-Ọha be l'ekfu su: "Unu kfuakwaru mu ejo okfu shii.

"Unu l'a-jikwaro su: ?Oo egube ejo okfu gunu be anyi kfu ghu?"

¹⁴ "Iwhe unu kfu bu l'ojeru mube Chileke ozhi bu iwhe mmaanu. Unu kfu su: ?Oo gunu be anyi l'erita l'anyi l'eme iwhe Onye-Nwe-Ọha kfu ye anono, anyi l'anoduje tsuyoo l'iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu, goshi l'iwhe-du-aji, anyi meru l'atsi anyi lanu? ¹⁵ Uzo anyi whutaru iya ntaa be bu l'oo ndu l'eku onwowhe eku bu ndu ehu l'atsi uto. Mbu l'oo ndu l'eme ejo-iwhe be iwhe l'ejeru ree, o to bulekwa ono, whẹ l'egudeje ome ejo-iwhe data Chileke, ya eje adu iwhe l'oo-me whẹ."

¹⁶ To du iya bu le ndu ọwhu l'atsukwanu Onye-Nwe-Ọha egvu bya ekfu okfu yeri ibe whẹ. Onye-Nwe-Ọha gebelekawho nchi nu iwhe whẹ l'ekfu. A bya edee ekwo l'iwhe Onye-Nwe-Ọha, dee iwhe l'ee-gudeje nyata ndu ono, l'atsi egvu Onye-Nwe-Ọha akwabẹ iya ugu ono.

¹⁷ Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu su: "Whẹ l'a-buru ndu nkemu. Mboku mu l'a-bya ogba-zhi eku mu be mu l'a-gukwaru whẹ ye le ndu bu nkemu. Mu l'e-meru whẹ obu-imiko egube ono, nna l'emejeru nwa, kweru nkiya. ¹⁸ Nteke ono be unu l'a-whu odu iche du le ndu du chiriri mee le ndu l'eme ejo-ememe. Unu awhukwawho odu iche du le ndu l'ejeru Chileke ozhi ye le ndu l'ete ejeru Chileke ozhi.

Mboku, Onye-Nwe-Ọha l'e-kpe ikpe l'agbabeekwa

⁴ "Mboku l'agbabeekwa. Iwhe-otsulanu, l'a-du mboku ono l'evokwa chichichi g'oo ovokoku. Ndu l'eku onwowhe eku mee ndu l'eme ejo-iwhe l'a-du g'oo ewu okponku. Mboku ono be oku l'e-ke whẹ kee m'oo ogbaragbu whẹ mee ekali whẹ, o to dudu ọwhu l'oo-kewhodo m'oo nnanu. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha, bu Onye-ishi-igwe-ogu be l'ekfu ndono. ² A bya l'unubedua, bu ndu l'eyeru ewha mu ugu; odu-chiriri nke mube Onye-Nwe-Ọha l'awaru g'oo enyanwu bya emee t'ehu du unu mma. Unu akpolahaa enwuda g'oo nweswi nshii, shi l'uwoko futa. ³ Mboku ono, mu l'e-me engiringaa be unu l'a-dzopyabe ndu ejo-ememe l'okpa. Ya aburu ge l'eerwuje ntụ bu g'unu l'e-gude obochi-okpa unu rwua whẹ." O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha bu Onye-ishi-igwe-ogu l'ekfu ndono.

⁴ "Unu nyatakwa iwu ono, mu turu nu onye ozhi mu Mosisu, mbu iwhe ono, mu toru okpa iya mee nsọ ono, mu nuru iya l'ugvu Horebu t'o bya anu ndu Izurelu l'owhu.

⁵ "Unu lee le mu l'e-zhiada onye nkfuchiru ono, bu Elayija t'o bya temenu ya erwude l'oke mboku ono du egvu, bu mboku nke Onye-Nwe-Ọha ono. ⁶ Elayija obu byalewho be l'oo-gozhitaru unwegirima obu nna whẹ. Ya agozhitaru ndu bu nna obu unwegirima whẹ.

Ọdumeka bẹ mbedua l'abakwa bya emee alị unu
ozara-l'ukpo."

Mátiyu

Eri Jisọsu Kuráyisutu

(Luk. 3:23-38)

1 Ọ waa bụ eri Jisọsu Kuráyisutu; g'e shi nwụa whẹ. Jisọsu Kuráyisutu shi l'ẹpa Dévidi. Dévidi shi l'ẹpa Ébirihamu.

² Ébirihamu bụ nna Áyiziku, Áyiziku bụ nna nke Jékọpu, Jékọpu bụ nna Juda yele ụnwunna iya.

³ Juda bụ nna Pérezu mee Zera. Ne ụmadzu labọ ono bụ Tama.

Pérezu bụ nna Hézeronu, Hézeronu bụ nna Arámu,

⁴ Arámu bụ nna Amínadabu, Amínadabu bụ nna Nahushonu,

Nahushonu bụ nna Sálumonu,

⁵ Sálumonu bụ nna nke Bóazu.

Ne Bóazu bụ Réhabu.

Bóazu bụ nna nke Óbẹdu,

onye ne iya bụ Rutu.

Óbẹdu bụ nna Jesi.

⁶ Jesi bụ nna Dévidi,

mbụ Dévidi ono,

shi bụ eze lẹ ndụ-ichee.

Ọwhube Dévidi bụ nna Sólomonu.

Onye bụ ne Sólomonu bụ nwanyi ọbu ọ lujeru mbụ nwoke, ẹwha iya bụ Uráya.

⁷ Sólomonu bụ nna Rehobówamu.

Rehobówamu bụ nna Abáyija.

Abáyija bụ nna Asa.

⁸ Asa bụ nna Jehóshafatu,

Jehóshafatu bụ nna Jóramu,

Jóramu bụ nna Uzáya,

⁹ Uzáya bụ nna Jótamu,

Jótamu bụ nna Éhazu,

Éhazu bụ nna Hezekáya.

¹⁰ Hezekáya bụ nna Manáse,

Manáse bụ nna Émọsu.

Émọsu bụ nna Josáya,

¹¹ Josáya bụ nna Jekoniya

yele unwune iya nteke ono,

a kpuru ndu Ízurelu lẹ ndzụ,

whẹ je eburu l'alị Bábyilonu.

¹² Tọ dụ iya bụ l'a kpụta-gelewho ndu Ízurelu, whẹ laa alị Bábyilonu ono,

Jekoniya bụ nna Shiyálutiyele, Shiyálutiyele bụ nna nke Zerúbabelu.

¹³ Zerúbabelu bụ nna Abiyudu,

Abiyudu bụ nna nke Elíyakimu,

Elíyakimu bụ nna Azọ.

¹⁴ Azọ bụ nna Zédọku,

Zédọku bụ nna Ákimu,

Ákimu bụ nna Elíyudu,

¹⁵ Elíyudu bụ nna nke Eliyéza,

Eliyéza bụ nna Mátanu,

Mátanu bụ nna Jékọpu,

¹⁶ Jékọpu bụ nna Jósẹfu,

bụ iya bụ ji Méri,

Méri bẹ bụ iya bụ onye nwuru

Jisọsu, l'eeku Kuráyisutu.

¹⁷ Ọo ya bụ l'iwhe ọ dụ bụ: ọgbo iri l'ẹno wata l'ọgbo Ébirihamu whẹ rwua lẹ nke Dévidi whẹ; ọ dukwawho ọgbo iri l'ẹno wata l'ọgbo Dévidi whẹ rwua nteke a kpukoru ndu Ízurelu lẹ ndzụ laa alị Bábyilonu; watak-wawho nteke ono a kpukoru ndu Ízurelu lẹ ndzụ laa alị Bábyilonu rwua lẹ nteke a nwuru Kuráyisutu ọbu, bẹ bụkwawho ọgbo iri l'ẹno.

G'e gude nwụa Jisọsu

(Luk. 2:1-7)

¹⁸ Ọ waa g'e gude nwụa Jisọsu Kuráyisutu ndọwa: Lẹ g'ọ nwuru bẹ bụ lẹ Jósẹfu bẹ gbaberu Méri, bụ ne Jisọsu iwhe nke alulu. Jósẹfu teke edutaa ya, ọwhu l'a-bụkwawanu lẹ yele iya zẹbuwaa. A bya l'amadeshia, Méri gbee dọwaanu ime. Ọ bụ Ume-Dụ-Nsọ bẹ ime ono shi l'ẹka.

¹⁹ Ji iya ono, bu Jósẹfu bụkwawanuru onye dụ chiri. L'oomekwanu t'iya be eme Méri iwhe iwhere l'edzudzu-ọha. Ọ chọkashide ọzo, l'oo-shi jịka ọlu Méri tẹ ba ama. ²⁰ L'ọorikwadia iwhe ono, ojojhi-imigwe shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha byakfuta iya lẹ nrọ bya asụ iya: "Jósẹfu; o-shi-l'eri Dévidi, ba atsushi egvu ọlu Méri. Lẹ nwata ono ọdu ime iya ono kwa Ume-Dụ-Nsọ b'ọ shi l'ẹka iya. ²¹ Ọo nwata-nwoke bẹ l'ọo-nwụ. Iwhe l'iji-gu iya bụ Jisọsu. O noo nkele ọo-dzọta ndu nkiya l'ẹka iwhe-dụ-ẹji whẹ metagaberu."

²² Iwhe lile-e bẹ mekotaru nụ nke ọwhu iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha shi l'ọnu onye nkfuchiru iya kfuwa l'avukota bụ iya bụ iwhe ono e kfuru sụ: ²³ "Lekwa lẹ nwamgbọko yele nwoke l'eteke azẹbua l'a-tsuta ime

nwụa nwata nwoke; iwhe l'aa-gụ iya bụ Imánuwelu." Iwhe Imánuwelu fútaru bụ lẹ Chileke nọdu swiru anyi.

²⁴ Tọ dụ iya bụ lẹ Jósẹfu etehulewho lẹ mgbenya ono, o mee gẹ ojojhi-imigwe ono, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha kfuru iya. O je eduta Méri nteke ono t'ọ bụru nyee ya. ²⁵ Ọlẹ Jósẹfu yẹle Méri ta azejekwa jeye o zeda nwụa nwata nwoke ono. Jósẹfu gụa nwata ono Jisọsu.

Abyabya ndu mmamagụ, shi ụzo ọnyanwu-awata

2 Tọ dụ iya bụ, ọ bụru nteke Hérodu shi bụru eze b'a nwuru Jisọsu lẹ mkpụkpu Bétulehemu dụ l'alị Judíya. A nwụle iya whọ, ndu mmamagụ shi l'ụzo ọnyanwu-awata byatashia Jerúsalem. Whẹ rwua bya akpawhede ishi asuje: ² "Ndenụ nwata ọbu a nwuru, l'a-bụ eze ndu Ju? O noo nkele anyi whuru kpokponde l'ụzo ọnyanwu-awata, l'egoshi l'aanwuru iya. Anyi byatashia t'anyi bya abaarụ iya ẹja."

³ Tọ dụ iya bu, eze ono bụ Hérodu nulewho iwhe ono whẹ kfuru, ẹhu rwurwuhu iya, rwurwuhukwawho ndu Jerúsalem l'owhu. ⁴ Ọ bya ekukobe ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke gẹ whẹ hakọta mee ndu o-zhi-iwu whẹ dzua. Ọ jilaha whẹ ẹka l'aa-nwụ-zhia Kuráyisutu ọbu. ⁵ Whẹ sụ iya: "Ọ kwa lẹ Bétulehemu, dụ lẹ Judíya bẹ l'aa-nwụ iya. O noo l'onye nkfuchiru Chileke deru iya l'ekwo sụ:

⁶ "Gube Bétulehemu, dụ l'alị Juda, m'ọ tọ bụkwa ghu bẹ kakọta ọlwa alị l'iwhe bụ mkpụkpu a marụ ẹwha iya l'alị Judíya. O noo l'ọ l'ime ghu bẹ onye ishi l'e-shi lufuta, bụ iya bụ onye ishi, l'a-nọ eleta ndu nkemu, bụ Ízurelụ ọnyanya lẹge onye l'eché aturu l'eletaje aturu iya.'" "

⁷ Tọ dụ iya bụ, Hérodu bya ekua ndu mmamagụ ono, shi l'ụzo ọnyanwu-awata ono l'edomi, bya akpafuta whẹ ishi ẹgube oge nteke kpokponde ono lufutaru gẹdegede. ⁸ Ọ bya ezhi whẹ tẹ whẹ jeshiwaro Bétulehemu ọbu. Sụ whẹ: "Unu je atọ-zhiawho nwehu chọo nwata ọbu. Unu -whụle iya whọ t'unu dawhukwa azụ bya akarụ mu, nke ọwhu mu l'e-jekwawho je abaarụ iya ẹja."

⁹ Ọo ya bụ, whẹ nụ-gelewho ozhi ono, eze zhiru whẹ, whẹ jibe iya jeshia. Alufuta whẹ l'alufuta, gube kpokponde-e, whẹ whuhawaruro l'ụzo ọnyanwu-awata whọ lufutakwa ọdo bya evutakwaru whẹ whọ ụzo ọdo. O jezhiawho jeye o jerwua ẹka nwata ono nọ. O keshita l'ẹka ono, keleruwho jingu jingu l'imeli. ¹⁰ Whẹ whulewho kpokponde ono ẹhu tsoshia whẹ uto ike. Whẹ wata oote ẹswa. ¹¹ Whẹ bya abahụ l'ime ụlo ono bya awhụa nwata ono, whụa Méri bụ ne iya. Whẹ bya ebyishi ikpere l'alị baarụ nwata ono ẹja, bya atọhaa ẹkpa, whẹ yeru ẹku whẹ wofuta iwhe nyakogee nwata ono. Iwhe ọbu, whẹ nyakoru iya bụ, mkpọla-ododo, mee furankisensu, mee meru. ¹² Tọ dụ iya bụ, Chileke

byakfuta whẹ lẹ nro bya asụ whẹ tẹ whẹ ba adawhuhbukwaa azụ l'ibe Hérodu. Whẹ kwe tughua, shia ụzo ọdo lashia alị whẹ.

Jósẹfu whẹ l'agba ala alị Íjiputu

¹³ Tọ dụ iya bụ, ndu mmamagụ ono tughuleruwho, ojojhi-imigwe shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha byakfuta Jósẹfu lẹ nro bya asụ iya: "Gbeshi duta nwata ono yele ne iya gbagbua lashia Íjiputu. Unu nọdu l'ẹka ono jeye nteke mu l'e-zhi unu t'unu lufuta. Lẹ Hérodu byakwa l'achọ nwata ono l'ọnyanya mmee t'iya gbua ya."

¹⁴ Tọ dụ iya bụ, Jósẹfu gbeshi l'enyashi duta nwata ono yele ne iya, whẹ jibe iya lashia Íjiputu. ¹⁵ Whẹ nọ-zhiawho l'ẹka ono jeye Hérodu nwuhu.

Ọ bụru iya bụ l'iwhe ọbu, Onye-Nwe-Ọha kfuru avụ, mbụ ọwhu o shi l'onu onye nkfuchiru Chileke kfuhawaa sụ: "Ọo l'alị Íjiputu bẹ je ekufuta Nwa mu."

Hérodu l'egbushi unwegirima-nshiji lẹ Bétulehemu

¹⁶ A nonyalewho Hérodu marụ lẹ ndu mmamagụ ono bẹ bụ edoha bẹ whẹ doharu iya, ọ voru ọku ghua ẹhu. Ọ bya atụa iwu t'e gbushikota iwhe bụ unwegirima unwoke, a nwuru l'alị Bétulehemu l'owhu, mee ndu ọwhu a nwuru lẹ mkpụkpu lile ọdo, dụ-wheru whẹ mgburumgburu. E shizhia ya who egbugbu lẹ ndu a nwuru nke ọwhu je akpaa lẹ ndu nọwaru awha labọ. Iwhe meru o mee ya nno bụ aji whọ, ọ jiru ndu mmamagụ whọ, whẹ kọoru iya oge nteke kpokponde whọ beberu futa.

¹⁷ Ọ buru nno bụ g'ọ shi vya mbụ iwhe ono, Jere-máya onye nkfuchiru Chileke kfuhawaru sụ:

¹⁸ "A nuru ụzu-ekwa lẹ Rema, mbụ ẹkwa anwuhu yele oke nggumawhu. Ọ kwa Réchélu l'arya ẹkwa unwu iya to kwe t'e gbota iya egbota, nkele unwu iya bẹ gvwaru nụ."

Jósẹfu whẹ shi lẹ Íjiputu alwa

¹⁹ Tọ dụ iya bụ lẹ Hérodu abya anwuhulewho, ojojhi-imigwe shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha bya abyakfuta Jósẹfu lẹ nro gẹ whẹ nọkwadu l'alị Íjiputu, bya asụ iya:

²⁰ "Gbeshi duta nwata ono yele ne iya lashia alị Ízurelụ, o noo lẹ ndu shi achọ ishi nwata ono bẹ nwushihukotawaru nụ."

²¹ Ọ gbeshi duta nwata ono yele ne iya whẹ lashia alị Ízurelụ. ²² Tọ dụ iya bụ, Jósẹfu nulewho lẹ nwa Hérodu, ẹwha iya bụ Akiléyọsu bẹ bụwaa eze, l'achi Judíya l'ozori nna iya bụ Hérodu, ọ tsulahaa egvu gẹ ya l'e-me je eburu l'ẹka ono. A bya anmaarụ iya ọkwa ọdo lẹ nro. Ọ bụwaru iya rọo meru ọ tughua lashia Gálili. ²³ O je akwata uwhu buru lẹ mkpụkpu Názaretu. Ọ bụru nno bụ g'e shiwaro iwhe ndu nkfuchiru Chileke kfuhawaru vukota. Nkele whẹ kfuru sụ: "Ee-ku iya onye Názaretu."

Ozhi, Jónu baputizimu l'ezhi

(Mak. 1:1-8; Luk. 3:1-18; Jón. 1:19-28)

3 A bya anọta-be rwua nteke ọbu, Jónu ọwhu l'emeje baputizimu byabya anọdu l'echi-ẹgu Judíya, kfulahaa okfu Chileke sù: ²“Unu daa onwunu ọta haa ome iwhe-dù-ẹji unu l'emegbabe, lwakfuta Chileke, o noo lẹ Chileke byakwa l'egoshi l'ọọ ya bụ eze.” ³ Ọ kwa Jónu bẹ bụ onye ọbu Ayizáya onye nkfuchiru Chileke kfuluru okfu ẹhu iya sù:

“O nweru onye l'echi mkpu l'echi-ẹgu asuje:

‘Unu mechaaru Onye-Nwe-Ọha ọzo.

Unu mee ogborogbo ọzo iya t'ọ kfu-geeru nhamunha.’”

⁴ O noo ya, uwe Jónu l'eyeje l'ẹhu bụ uwe ọbu e gude ẹji inya-kamẹlu kpa; l'oogudeje aji e gude akpọ-anụ mee kebuta iya l'ukfu. Iwhe bụ nri iya bụru igube yele mmanụ-ẹnwu. ⁵ Tọ dọ iya bụ lẹ Jerúsalemú l'owhu, mẹe Judíya l'owhu, męwaro ndu lile, buwhękotaru Jódanu mgburumgburu tũko zafutakota, eze gbigbigbi, awụ awụ-kfu iya tẹ whę je anọta iwhe l'ookfu. ⁶ Whę bya anọdu adushikaa iwhe-dù-ẹji, whę metagbaberu; l'oomeje whę baputizimu l'enyimu Jódanu.

⁷ Tọ dọ iya bụ, ọ whulewho igweligwe ndu Fárisii męe ndu Sádusii, l'awụ abya t'e mee whę baputizimu, ọ sù whę: “Unubę unwu, oguji-nwaka nwushiru-a! ?Ọo onye bya agbaarụ unu ama t'unu gbalaarụ oke-ẹhu-eghughu ono, Chileke l'a-bya tẹ ya tufuru unu ono?”

⁸ Unu mịa mebyi g'ọo oshi-ọmi. Mebyi unu l'a-mịta bụ umere, l'e-goshi l'unu dawarụ onwunu ọta hawaa ome iwhe-dù-ẹji unu l'emegbabe lwakfutawaa Chileke.

⁹ T'unu ba arikwa l'unu l'a-sù: ‘Mbę Ébirihamu bũroo ochee-oroke anyi.’ L'ọ be nke t'ọ dọ nno bę Chileke l'adụkwa ike mekota ẹwhuru-a dọ-gee ẹgube-ẹ, t'ọ bũkotaru unwu Ébirihamu. ¹⁰ Mbụ lẹ ntaa b'a dabęekwaru ogbunkụ l'ogbaragbu iwhe bũkota oshi. Ọo ya bụ l'iwhe bụ oshi, l'amịa mebyi dọ ree, e gbutsua ya chee l'ọku. ¹¹ Lẹ mbędua, bụ Jónu kwa mini bę mu l'egudeje eme unu baputizimu, gude goshi l'unu dawarụ onwunu ọta, hawaa ome iwhe-dù-ẹji, lwakfutawaa Chileke. Ọle onye ọwhu l'abyanụ bę kakwa mu l'ishi ka mu l'ọkpa. Onye ono bę mu l'ete edzuzhiduanu gę mu l'a-chiru iya akpọkpa. O noo onye ọwhu l'e-gude Ume-Dụ-Nsọ męe ọku mee unu baputizimu. ¹² O gudewaa ẹka-epete iya l'ẹka, l'oo-gude whushia ẹswa lẹ witi iya vuta ọwhu bụ witi vuba l'ime mkpu witi. Ya ekpota ọwhu bụ ẹswa iya nwuru ye l'ọku, bụ agbanyi agbanyi, ya ekepyashia ya.”

Jónu l'eme Jisọsu baputizimu

(Mak. 1:9-11; Luk. 3:21-22)

¹³ O noo ya, Jisọsu shi lẹ Gálili byatashia Jódanu, Jónu mee ya baputizimu. ¹⁴ Jónu melahaa t'ia jįka sù iya: “Ọ

kwa mbędua bụ Jónu b'ọ gbechia rwube tẹ mu bya t'i mee mu baputizimu, i gbechia bya asụ l'ọọ tẹ mu mechia ghu baputizimu.”

¹⁵ Tọ dọ iya bụ, Jisọsu sù iya: “Haarọ t'e mee ya roo nno nta-a. Nkele o noo g'anyi l'e-shi medzukota iwhe lile Chileke sũru t'anyi mee.”

Tọ dọ iya bụ lẹ Jónu ekweta.

¹⁶ Emege, l'eemege Jisọsu baputizimu ono, o shilewho lẹ mini ono fũtade eli-mgboko, igweli bukahulewho ẹbo gheru ọnu. Ọ whụa Ume Chileke g'ọ dọ-zhiawho g'ọo ndo ewhezeta iya l'ẹhu. ¹⁷ O noo ya, a nua olu-okfu shi l'imigwe ono sù: “Ọo onye ọwa bụ Nwa mu, mu yeru obu; oomeje ẹhu atso mu uto.”

Sétanu l'adale Jisọsu

(Mak. 1:12-13; Luk. 4:1-13)

4 Ọo ya bụ, Ume Chileke bya eduta Jisọsu duba l'echi-ẹgu tẹ Oshifutuswe data iya. ² O rwua ẹka ono je anọo ọkporo abalį ugbo labọ, eswe l'enyashi, swikota ẹgu. E megelewho ẹgu gũlahaa ya. ³ Nwanda-ta ono, bụ Oshifutuswe byakfuta iya bya asù iya: “Ọ -bũru l'į bụ Nwa Chileke, sũdaa ẹwhuru-a t'ọ ghoshia nri.”

⁴ Jisọsu sù iya: “E deru iya ede l'ẹkwo Okfu Chileke sù: ‘Ọ tọ bũdu nri kpụ bę bụ iwhe madzụ l'egudeje nọdu ndzụ. Iwhe madzụ l'e-gude nọdu ndzụ bụ iwhe bũ-zhia okfu, shi Chileke l'ọnu.’”

⁵ Tọ dọ iya bụ, Oshifutuswe ono duta iya bahụ l'obodo ono dọ nsọ, bụ Jerúsalemú, duru iya je edobe l'ọnonu swọngu swọngu eze-ọlo Chileke, ⁶ sù iya: “Ọ -bũru l'į bụ Nwa Chileke, shinu l'eli ẹka-a kfũdaada l'ali, nkele e deru iya l'ẹkwo Okfu Chileke sù:

“ ‘Chileke l'e-kfuru-a ndu

ojozhi-imigwe iya tẹ whę leta ghu ęnya.

Whę egbobe ẹka pata ghu pafu

nggę t'į kpopyashi ọkpa l'ẹwhuru.’ ”

⁷ Jisọsu sũkwa iya whọ: “Obenu l'e dekwaru iya who l'ẹkwo Okfu Chileke sù: ‘Be ejekwa ọdata Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu.’ ”

⁸ Ọo ya bụ, Oshifutuswe ono dutakwawho Jisọsu ọdo, bya eje enyihu eze ugwu ọbu, halęwho l'eli g'ọo gũnu, je egoshikota iya alį-eze ndiwhe g'ọ ha swikpamu męe iwhe lile, dọ ree, dũkota iya nũ. ⁹ Ọ sù Jisọsu: “Ọo ghu bę mu l'a-nũkota iwhe lile-e g'ọ ha, m'ọ -bũ-zhiaru-a l'įi-da kpube iwhe l'ali, baarụ mu eja.” ¹⁰ Ọo ya bụ, Jisọsu sù iya: “Gbeshi l'ẹka ono Sétanu; l'e deru iya ede l'ẹkwo Okfu Chileke sù: ‘Ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu bę bụ onye l'įi-baru eja, ọ bũkwaru iya whọ kpụ bụ onye l'įi-nọ ejeru ozhi.’ ”

¹¹ Tọ dọ iya bụ lẹ Oshifutuswe ono aparụ iya haa, ndu ojozhi-imigwe bya eyelahaaru iya ẹka.

Jisòsu l'awata ozhi okfu Chileke lẹ Gálili

(Mak. 1:14-15; Luk. 4:14-15)

¹² O rwulewho nteke Jisòsu nuru l'a tɔwaru Jònu mkpòro, o gbeshi dawhu azu lẹ Gálili. ¹³ O gbeshi lẹ Názaretu lasha je eburu lẹ Kapániyomu. Obodo ono bẹ dukube aguga eze-enyimu Gálili, mbu l'alì Zébulonu mee l'alì Náfutali. ¹⁴ Oo ya bu nggẹ iwhe ono Ayizáya onye nkfuchiru Chileke kfuru a-vukota, owhu sɔru:

¹⁵ "Gube alì Zébulonu mee alì Náfutali, du l'uzo eze-enyimu Jòdanu azu iya owhu. Gube Gálili, bu eka ndu mba ge mba ha bu.

¹⁶ Ndu ono, nɔkwadua l'ime ekpuroochi bẹ l'ee-megee wha iworo paru eka. Ndu ono, buwaa ebu l'alì ono, gbakotaru tsurikiti ono,

mbu alì ono, bu anwuhu dukota iya ono; ndu ono bẹ iworo nwuakwaru whoo."

¹⁷ O noo ya, o buru nteke ono bẹ Jisòsu shilewho wata anọ aya ozhi-oma ono shi l'eka Chileke aryarya sɔ: "Unu daa onwunu ɔta haa ome iwhe-du-ẹji, unu l'emegbabe lwakfuta Chileke; o noo lẹ nteke Chileke bya l'e-goshi l'ọo ya bu eze bẹ tẹkwaru l'ukfu."

Jisòsu l'eku ndu mbu, wataru otso ɔzo ɔzo iya

(Mak. 1:16-20; Luk. 5:1-11)

¹⁸ O be nteke Jisòsu tsoru aguga eze-enyimu, du lẹ Gálili ogologo, o wha unwune labo bu ndu l'egbu ɛma. Onye lanu bẹ ewha iya bu Sáyimonu, l'eejuje Pyita. Ewha nwune iya owhu bu Ánduru. O wha whẹ ge whẹ l'agha ugbu l'eze-enyimu. ¹⁹ Jisòsu sɔ whẹ: "Unu bya etsoru mu tẹ mu mee unu ndu l'e-rwutaje madzu ge l'eerwutaje ɛma." ²⁰ O bebelewho ekfutsuta iya, whẹ hakota ugbu, whẹ gude egbu ɛma tsolahaa ya. ²¹ O shi l'eka ono jeliberu nwanshi, o whukwaa unwune labo ọdo: Jémusu nwa Zébedi mee Jònu nwa Zébedi ge whẹ lẹ nna whẹ Zébedi tukoru nọdu l'ime ugbo whẹ, edokwa ugbu whẹ edokwa. Jisòsu kua whẹ. ²² Ekuku l'ooku whẹ, whẹ halẹkwawho ugbo ono, haa nna whẹ tsolahaa ya.

Jisòsu l'ezhi iwhe; aya iya aryarya; emekwawho tẹ ndu ẹhu l'eme mehukota

(Luk. 6:17-19)

²³ Jisòsu tuko Gálili g'ọ ha jegbakota, ezhi okfu Chileke l'iwhe bukota ɔlo-ndzuko ndu Ju, ekfukwawho okfu Chileke asuje whẹ lẹ Chileke byaakwaa l'e-goshi l'ọo ya bu eze. O mekwaawho t'iwhe bukota ndu ẹhu, du iche iche l'eme, mewaro ndu iwhe-ememe mmaanu ọdo, du iche iche l'emekaa; o mee whẹ, whẹ mehukota, m'e -beta o buru oga ẹhu, du ọdu agha. ²⁴ Ewha

Jisòsu degbakota Siriya mgburumgburu. Whẹ tuko apatakaru iya iwhe bu ndu ẹhu l'adua mma, mee iwhe bukota ndu ẹhu mmaanu ọdo, du l'iche l'iche l'emekaa, mee ndu iwhe l'eme whẹ nu l'emenuka whẹ ẹhuka shii, mee ndu ogvu bu l'ẹhu, mee ndu ndakfukfu l'atuje, mee ndu iwhe lonwu-geeru ibe ẹhu lanu. O noo ya, Jisòsu mekota whẹ ge whẹ ha, whẹ mehukota. ²⁵ Igweligwe madzu shi lẹ Gálili tsoru iya, mee ndu shi Obodo-iri, mee ndu shi Jerúsalem, mee ndu shi Judíya, mee ndu shi azu ɛnyimu Jòdanu azu iya owhu. Whẹ tuko wuru gidigidi tsoru iya.

Jisòsu l'ekfu okfu Chileke l'eli ugwu

5 Jisòsu bya awha igweligwe ndu ono, o nyihu eli ugwu je anodu anodu. Ndu l'etso ɔzo iya wukfuta iya. ² O wata whẹ ozhi iwhe sɔ whẹ:

Okpobe ẹhu-utso

(Luk. 6:20-23)

³ "Ehu-utso bu nke ndu wozetaru onwowhe alì l'iwhu Chileke,

nkele whẹ l'e-ri urwu l'ọo Chileke bu eze whẹ.

⁴ Ehu-utso bu nke ndu áwhu byaru, nkele Chileke l'e-megee dua whẹ obu.

⁵ Ehu-utso bu nke ndu l'eme odoo, nkele ọo whẹ l'ee-bekochaa nweru mgboko-o.

⁶ Ehu-utso bu nke ndu ẹgu tẹ whẹ du chiriri l'anoje agu g'ọo ẹgu nri yele ẹgu-mini, nkele Chileke l'e-megee mee t'ewho ji whẹ.

⁷ Ehu-utso bu nke ndu nweru obu-imiko, nkele Chileke l'e-mekwaru whẹ whọ obu-imiko.

⁸ Ehu-utso bu nke ndu obu guru iwíhóró, nkele whẹ l'ee-bekochaa wha Chileke.

⁹ Ehu-utso bu nke ndu l'eme tẹ nchi du ndoo, nkele ọo whẹ bẹ l'ee-ku unwu Chileke.

¹⁰ Ehu-utso bu nke ndu l'aakpa ẹhu, nke l'ọo lẹ whẹ l'eme iwhe du Chileke ree, O noo lẹ whẹ l'e-ri urwu l'ọo Chileke bu eze whẹ.

¹¹ "Ehu-utso bu nke unu nteke ndiwe l'akọ unu ọnu, akpakwawho unu ẹhu, adzushikaa ejire l'ete adua nke anunu ekpu unu, nke l'ọo l'unu bu nke mube Jisòsu.

¹² T'ẹhu tsoje unu utso, t'unu teje ɛswa, o noo l'obungo unu paru eka l'imigwe. O kwawho ge whẹ l'akpa unu ẹhu ono bu ge whẹ kpakwaru iya whọ ndu nkfuchiru Chileke ono vu unu ɔzo."

Unu mee iwíhóró

(Mak. 9:50; Luk. 14:34-35)

¹³ "Oo unubedua bẹ bu unu nke mgboko-o. O lẹ nteke unu tsɔnyaarun unu-unu t'ọ tsɔhe iya, unu l'eshizhia agha mebakwadua ya t'ọ ghokwa-zhia tsoje unu-unu ọdo. O tọ dɔhedu iwhe ọdo o dukwadu ree

ememe gbahaa t'a wúshia ya tẹ madzụ dzọpyashia ya l'ọkpa.

¹⁴ “Ọo unubedua bẹ bụ iwhoro nke mgboko-o. Mkpukpu tukoru l'eli ugwu bẹ l'eete edomijekwa edomi. ¹⁵ T'a nwujeru ọku ye l'oryoku wota eze efere kpupyabe iya. Ọ kwa edobe bẹ l'eewotaje iya dobe l'eli iwhe l'eedobeje oryoku, nke ọwhu ìwhóró iya l'angashikota; iwhe bụ ndu nọ l'ụlo ono awhụ ìwhóró iya. ¹⁶ Ọo ya bụ t'ìwhóró unu ngashia nno l'ẹka ndiwhe nọ, nke ọwhu whẹ l'a-whụkwanu iwhe dụ ree unu l'emekota, shi nno jaa Nna unu bu l'imigwe ajaja.

Iwhe Jisọsu l'ezhi lẹ nke iwu

¹⁷ “Unu ba arịkwa l'iwhe mu byarụ bụ tẹ mu bya echikpo iwu Mósisi, ọdua l'ọo iwhe ndu nkfuchiru Chileke kfurú. Mu ta abyakwa iya echikpo. Iwhe mu gbee bya bụkwa tẹ mu bya emedzukota iya g'ọ ha. ¹⁸ O noo l'iwhe mu l'ekfuleruwuho unu bụ l'igwe l'a-gvukwa alị agvụ, ọle ọ tọ dukwa m'ọo akpuru okfu lanụ, ọdua l'ọo iwhe lanụ, kagezhia nwaritiriti, tso l'iwu, dụ ọwhu bya l'evunyaa ire vubuhu iya, jeye nteke iwhe lile ono l'a-vukota. ¹⁹ Ọo ya bụ l'onye mebyiru iwu Chileke, mbukwa e -beru ọ bụru ọwhu kakota ọlwalí, l'oozhikwawho ndu ọdo tẹ whẹ mekwaawho nno, ọo onye ono bẹ l'a-kakota-gezhia ọlwalí l'ẹka Chileke bụ eze. Ọle onye l'eme iwhe iwu ono sụru t'e mejee, l'oozhikwawho ndu ọdo tẹ whẹ mejekwa iya who, onye ono l'a-bukwa onye ha shii l'ẹka Chileke bụ eze. ²⁰ O noo ya, iwhe mu l'ekfu bụ: l'ọ -bụdua l'unu ka ndu o-zhi-iwu męe ndu Fárisii ome iwhe dụ chիրiri l'ęnya Chileke bẹ Chileke l'ęte abyakwaa l'a-buru eze unu.

Jisọsu l'ezhi nke ẹhu-eghughu

²¹ “Unu nụwaru lẹ ndu nteke ndụ-ichee b'a sụru: 'Be egbukwa ọchi. Onye gburu ọchi bẹ l'eepekwa ikpe.' ²² Ọle mbemua l'ekfuru unu ntaa sụ: l'iwhe bụ onye ẹhu l'eghu eghughu l'ẹka nwune iya nọ, bẹ l'aa-kpụjekwa bya l'iwhu onye-ikpe. Iwhe bụ onye kọru nwune iya ọnu, bẹ l'aa-kpuru je l'iwhu ndu ọgbo-ikpe. Iwhe bụ-zhia onye gude ọnu iya sụ nwune iya: 'Gube onye eswe-e,' onye ono l'enwukwa onwiya eye l'ọku alí-maa. ²³ Nteke ọ -bụ l'ì nọ l'iwhu ęnya-mgbeja Chileke, ì -bya l'a-nụ Chileke iwhe, ì bya anọdu l'ẹka ono nyata l'o nweru nwune ghu, i melwuru; ²⁴ haa iwhe ono i gude bya anunu l'iwhu ẹka ono vuru ụzo tųgburu jeeda tẹ gụ lẹ nwune ghu ono doshiada; nteke e megeeru gụ abya anụwaro Chileke iwhe l'jini iya.

²⁵ “Nteke onye gụ l'ia dụ l'okfu kpụ ghu eje kọtu, kebe ẹhu mee tẹ gụ l'ia doshia ya ęwegwa nteke unu nọkwadu l'echi-ụzo t'ọ bọ bụ: unu -rwua, ya akpuru ghu nụ onye ikpe, onye ikpe akpụta ghu kpęe ọgbogu, ọgbogu ekwokata ghu chee lẹ mkporo.

²⁶ Iwhe mu l'ekfu bụ: ì tji fütakwa l'ẹka ono ilile jeye

nteke l'ji-kfụ-geeda iwhe e gbuburu ghu iwu iya; ì -kfuwuho iya m'ọo afụ bẹ l'ęte ahakwa ghu.

Nke ori ogori

²⁷ “Unu nụhwaru l'a sụru: 'Be erikwa ogori.' ²⁸ Ọle mbemua sụkwannuru unu l'o -nwezhiwaru onye leri nwanjị ęnya, ẹhu nashihu iya, nke ọwhu nwanjị ono guru iya ęgu ejekfu, onye ono bẹ gudeekwaa obu iya ria ogori. ²⁹ Ọo ya bụ, ọ -buru l'ọo ęnya ẹka-utara ghu l'a-kpatarụ ghu ome iwhe-dụ-ęji, swofule iya whọ tuwhaa. O noo l'ọ kakwarụ ghu mma l'i tuwharu ibe ẹhu ghu nnanụ, amamę l'ẹhu ghu dzuru oke; a pata ghu l'owhu chee l'ọku-alí-maa. ³⁰ Nteke bụ l'ọo ẹka-utara ghu l'a-kpatarụ ghu ome iwhe-dụ-ęji, gbubufu l'ia who tuwhaa. L'ọ kakwarụ ghu mma l'i tuwharu ibẹhu ghu nnanụ, amamę l'ẹhu ghu dzuru oke; a pata ghu l'owhu chee l'ọku-alí-maa.

Ọchifu nwanjị

(Mát. 19:9; Mak. 10:11-12; Luk. 16:18)

³¹ “E kfukwaruwho sụ: 'T'onye l'achifu nyee ya, t'onye ọbu vujeedaa ụzo deru ẹkwo nụ iya l'ia ta aluhedu tẹhenu ya achifuwa iya rọ.' ³² Ọle mbemua sụkwannuru unu agha: nwoke chifuru nyee ya, tọ bụ l'ọo lẹ nwanjị ọbu l'eri ogori bẹ meru ọ chifu iya, nwoke ono bẹ meekwaru tẹ nwanjị ono riye ogori, tẹhenu nwoke luru nwanjị onye ọdo chifuru achifu bẹ l'erikwawho ogori.

Ori nte

³³ “Ọdo bụ l'unu nụwaru lẹ ndu nteke ndụ-ichee b'a sụru: 'Nteke i riburu lẹ nte l'ọ waa iwhe l'ii-meru Onye-Nwe-Ọha, mekwaaru Onye-Nwe-Ọha iwhe ọbu i riburu lẹ nte l'ii-meru iya; ba ahakwa iya ememe.' ³⁴ Ọle mbemua sụkwannuru unu: t'unu be erikwa nte eriri owu. Be egudekwa igweli ria nte, o noo l'igweli bükwa oshieze Chileke. ³⁵ Ti gudeje alí ria nte, o noo l'ọ kwa alí bụ ẹka Chileke l'adzobeje ọkpa. Unu be egudekwa Jerúsalemú ria nte, o noo lẹ Jerúsalemú bükwa obodo onye eze ono, ha shii ono. ³⁶ Unu be egudekwa ishi unu ria nte, o noo l'ọ tọ bụdu l'unu l'a-dụ ike eme t'ọ ka mma l'ọo akpuru ęgbushi lanụ, dụ unu l'ishi t'ọ chaję ụcha, ọdua l'ọo t'ọ jije uji. ³⁷ Iwhe l'ii-kfufe nwękiya bụlewo: 'Ee', ya abükwanuru ee; ọwhu bụ 'Waawa, ya abükwanuru wawa.' O -nweru iwhe ọdo i kfurú, l'abụa ono bẹ waakwa Oshifutuswe zhiru ghu t'i kfuaya.

Ọgwata ụgwọ iwhe

(Luk. 6:29-30)

³⁸ “Unu nụkwaru l'iwu Mósisi bẹ sụru: 'Onye meru ęnya pyahụ madzụ ibe iya, t'e mekwaawho t'ęnya pyahulata yębedua, nteke bụ lẹ madzụ chikwofuru madzụ ibe iya eze, t'e chikwofulatakwa iya who ụgwọ

iya.'³⁹ Ọle mbemua l'ekfuru unu sù: onye meru ghu ejo iwhe be ejekwa ọgwata onye ọbu ụgwọ iya. Onye chiru ghu ẹka l'agbagba nchị ẹka-utara dobefuuru iya nke ẹka-icha.⁴⁰ Nteke bụ l'o nweru onye l'eje t'ia gbaarụ ghu ẹkwọ lẹ kọtu, nggẹ ya nata ghu uwe l'iyeje l'ime ẹhu, hakwaa ya t'o yetafua ghu uwe ọwhu l'iyeje l'eli ẹhu.⁴¹ Nteke bụ l'o nweru onye kebutaru ghu l'okpu sù lẹ gụ l'ia lifutaje jee manyịru lanụ, tsowaru iya ro tẹ gụ l'ia jee manyịru labọ.⁴² Madzụ -ryọjee ghu iwhe, nụkwa onye ọbu iwhe ọbu ọ ryọru ghu, tẹhenu o -nweru onye byarụ ọnguta iwhe ghu, ba ajikakwa l'ị tị ngẹdu iye ya.

Oye ndu ọhogu obu

(Luk. 6:27-28,32-36)

⁴³ "Unu nùhawaru l'a sùru: 'Unu ye ndu unu lẹ whẹ l'eshi ọnya obu, unu akpọ ndu ọhogu unu ashi.'⁴⁴ Ọle iwhe mbemua l'ekfuru unu bụ: unu ye ndu ọhogu unu obu. Unu ekfujeru nù Chileke l'iswi ẹhu ndu ono, l'akpa unu ẹhu,⁴⁵ nke ọwhu unu l'a-bụ unu nke Nna unu ọwhu bu l'imigwe. O noo l'ọo ya l'emeje t'enyawu waarụ ndu l'eme ẹji mēe ndu l'eme ree. Ọ kwarụ iya whọ l'emeje tẹ mini chjaru ndu dụ chjiriri mēe ndu l'adụ chjiriri.⁴⁶ Nteke bụlewho l'ọo ndu yeru unu obu bẹ bụ ndu ọwhu unu yeru obu nwẹkiya, ọo ẹgube obunggo gunu bẹ Chileke l'e-bu unu l'ono? Ọto hẹdua nno bụ gẹ ndu l'ana akjiriko l'emeje iya?⁴⁷ Nteke bụ l'ọlewho ndu unu lẹ whẹ l'eshi ọnya bẹ unu l'ekeleje ekele kpụ, ọo gunu bẹ bụ iwhe ọbu unu ka ndu ọdo ememe? Ọto hẹdua nno bụ gẹ ndu l'ete amaa Chileke l'emeje?⁴⁸ Ọo ya bụ t'unu dzua oke gẹ Nna unu bu l'imigwe dzuru.

Ome iwhe-oma

6 "Unu kwabekwa ẹnya t'unu ba anọ eme t'anya l'oha whụ unu l'unu dụ chjiriri. Ọdumeka bẹ Nna unu ọwhu bu l'imigwe l'ete abyakwaa l'ebu unu obunggo iya.

² "Ọo ya bụ, nteke l'iime iwhe-oma be ejekwa akfuru lẹ nggamgbo ryaa ya aryarya. Be emekwa gẹ ndu iwe-l'obu-ochi-l'onu-eze whẹ ono l'emeje l'ime ọlo-ndzuko ndu Ju mēe l'agụga echi-uzo. Whẹ l'anọjelewho eme iya nggẹ ndiwhe ajaa whẹ. Tẹ mu kfukwaaru iya unu hoo haa; ọwaakwaa obunggo iya bẹ whẹ l'anatadzu nno.³ Ọle nteke l'iime iwhe-oma, be ekwekwa t'ẹka-icha ghu marụ iwhe ẹka-utara ghu l'eme.⁴ Ọo ya bụ l'iwhe oma l'iime bẹ l'ii-meje gẹ-woo l'iime iya l'edomi, ọo ya bụkwanu Nna ghu ono, l'awhujẹ iwhe e meru l'edomi ebua ghu obunggo iya.

Okfu anụ Chileke

(Luk. 11:2-4)

⁵ "Nteke unu l'ekfu anụ Chileke, t'unu be emejekwa g'ọo ndu iwe-l'obu-ochi-l'onu-eze whẹ ono. Whẹbedua bẹ iwhe l'aduje whẹ ree bụ tẹ whẹ je asugabe onwowhe l'echi ọlo-ndzuko ndu Ju mēe l'agụga echi-uzo ekfu anụ Chileke, nke ọwhu ẹnya l'oha l'a-whudzuru whẹ. Tẹ mu kfukwaaru iya unu hoo haa; ọ waakwaa obunggo iya bẹ whẹ l'anatadzu nno.⁶ Ọle ọbu, nteke gụbedua l'ekfu anụ Chileke, tujburu bamihukwaro l'ime mkpu ghu, guchia ọzo aguchi nọdu l'eka ono kfuru nù Chileke bụ Nna ghu, l'aata awhujẹ l'ẹnya. Ọo ya bụ nke ọwhu Nna ghu ono l'awhujẹ iwhe l'eeme l'edomi l'e-bukwanu ghu obunggo iya.

⁷ "Nteke unu l'ekfu anụ Chileke, t'ọ bọ bụkwa iwhe unu kfugehawaru unu ekfuwhu iya azụ ọdo, gude edo nwogodorigodo g'ọo ndu l'ete amaa Chileke. Whẹbedua l'anoje arị lẹ Chileke l'a-nụ olu whẹ mē whẹ dota iya l'igwe.⁸ Ọo ya bụ, t'unu ba awotakwa ẹka whẹ, lẹ Nna unu bẹ mahaakwarụ iwhe unu bya l'a-sù t'ọ nù unu tẹmenu unu kfude t'ọ nù iya unu.

⁹ "Ọ waa g'unu l'e-kfujẹ nù Chileke ndowa:

" 'Nna anyi ọwhu bu l'imigwe;
t'e dobe ẹwha ghu nsọ.

¹⁰ Goshinu l'ọo ghu bụ eze.

T'e mejee iwhe bụ uche-obu ghu lẹ mgboko,
lẹge l'eemeje iya l'imigwe.

¹¹ Nunu anyi nri mbọku lẹ mbọku;
nri l'e-dzu anyi eriri l'uboku.

¹² Gụaru anyi nvụ l'emeswe, anyi mesweru ghu,
lẹge anyibedua l'agujekwaruwho
ndu mesweru anyi nvụ.

¹³ Be ekwekwa t'anyi dalahụ l'iwhe l'a-data anyi.
Nafuta-chikwaa anyi t'anyi ba
abahụ l'eka Onye-Ejo-Ụboku.'

¹⁴ O noo l'ọ -bụru l'unu l'agujeru ndu ọdo nvụ l'iwhe-dụ-ẹji whẹ meru unu, Nna unu ọwhu bu l'imigwe l'agujekwaruwho unu nvụ nteke unu meru iya iwhe-dụ-ẹji.¹⁵ Ọle ọbu, nteke bụ l'unu ta agujeduru ndu ọdo nvụ mē whẹ -mee unu iwhe-dụ-ẹji, ọo ya bụ lẹ Nna unu ta abyadụ l'a-guru unu nvụ l'iwhe-dụ-ẹji unu meru iya.

Ọswi ẹgu ekfu anụ Chileke

¹⁶ "Nteke unu l'aswi ẹgu ekfu anụ Chileke, unu ba agbanwụbejekwa iwhe agbanwụbe, lẹge iwe-l'obu-ochi-l'onu-eze whẹ ono l'emeje. Nkele whẹ l'edobeje iwhe oshihu-uka oshihu-uka, nke ọwhu bụ onye whuru whẹ nù, onye ọbu amawaruro lẹ whẹ l'aswi ẹgu ekfu anụ Chileke. Tẹ mu kfukwaaru iya unu hoo haa; ọ waakwa obunggo iya bẹ whẹ l'anatadzu nno.¹⁷ Ọle nteke l'iswi ẹgu, swakwaa iwhe jia mmanụ,¹⁸ nke ọwhu l'ọoto dya

onye l'ama l'iswi ẹgu, gbahalewho Nna ghu ono, l'ete awhuje l'enyanya. Ọo ya bu Nna ghu ono l'awhujẹ iwhe l'eeme l'edomi ebukwanua ghu obunggo iya.

Ẹku imigwe

(Luk. 12:33-34)

¹⁹ “Unu ba akpakwa ẹku kuberu onwunu lẹ mgboko-o, bu ẹka l'ọo-gba ẹgba, mkpu atapyashija ya, ndu oshi eje egwoo ya. ²⁰ Unu gbechia kpa ẹku doberu onwunu l'imigwe, mbu l'ẹka l'ọtotoo byaa l'a-gba ẹgba, mkpu ta atapyashija iya, ndu oshi te eje iya egwota. ²¹ O noo l'ọo ẹka ẹku ghu kakota ghu mkpa du, be bu ẹka obu ghu l'adujekwawho.

Íwhóró nke ogwehu

(Luk. 11:34-36)

²² “Ọo enya be bu oryoku, no l'ehu madzu; ọo ya bu lẹ nteke enya doru ghu edo, ogwehu ghu abukotaru íwhóró nkuchi. ²³ Ọle nteke enya l'ete edoo ghu edo, ogwehu ghu abukotaru ẹkpuroochi nkuchi. Nteke bukwanu l'íwhòrò, du l'ime ghu gbee buru ẹkpuroochi; ha, lewaro g'ehu obu l'a-bukota tsurikiti ẹkpuroochi!

Chileke me iwhe enwenwe

(Luk. 16:13; 12:22-31)

²⁴ “Ọ to dudu onye l'achitaje nnaji labo ejekotaru ozhi l'ugbo lanu, t'ọ bo kpo onye lanu ashija ye onye owhu obu, ọdua ya eyeru ẹhu l'ozhi nke onye lanu, apa nke onye owhu ẹka lanu. Unu ta anokwa etso ọzo Chileke, unu achikwawho nta ẹku l'ugbo lanu.

²⁵ “O noo iwhe meru mu su unu, t'unu ba achikwa uche l'ẹka l'okfu ndzu unu; l'okfu iwhe unu l'e-ri ọdua l'ọo iwhe unu l'a-ngu. Unu eje achije uche l'ẹka l'okfu uwe, unu l'e-yeje l'ehu. ?Mẹ ndzu ta akanu mkpa karu nri. ?Mẹ ogwehu ta akanu mkpa karu uwe. ²⁶ Unu lewaro unwu-enu l'ewhe l'eli; o too mebejekwa iwhe l'alij, to jeje akpata l'ẹka e meberu iya woba l'oba, ọle Nna unu, bu l'imigwe l'anijekwaa azu whẹ. Unu ta amadu l'unubedua ka obu okpobe iwhe amame unwu-enu. ²⁷ ?Tẹ ndee onye owhu obu lẹ g'unu ha bu: ?o -chinyaaru uche l'ẹka, ya eyekwa ujiku owhu lẹ ndzu iya.

²⁸ “?Ọo gunu meru unu chiru uche l'ẹka l'okfu uwe oye l'ehu? Unu lewaro nkashiji-iji gẹ l'ọonoje evukaa l'ime ẹgbudu; o too sejekwa anya, ọo gbajẹ oghu gude kwaa uwe. ²⁹ Ọle iwhe mu l'ekfuru unu bu; o to dukwa m'ọo Sólomonu whọ, bu iya kagezhia oyetaru uwe, l'ama ọma, yeru owhu l'amabe ọma g'ọo nkashiji-iji lanu. ³⁰ Ọ -buru lẹ Chileke letaberu ẹswa du l'ẹgbudu enya nno, nke anọ eme iya t'ọ ma ọma l'iwhe bu: o -nọdu ndzu l'ẹgbudu ntanu, echile e tsebe iya l'oku; ?too gbechiduanu ka unu oleta enya, akwa unu ngwa? mbu unubedua, ekwekwe unu kweru l'ete abaa

nwishi-a. ³¹ Ọo ya bu, t'unu ba achijeshi uche l'ẹka ekfu: ?O zhia gunu be anyi l'e-ri? Ọdua ?O zhia gunu be anyi l'a-ngu? ọdua ?O zhia gunu be anyi l'e-ye l'ehu? ³² O noo l'ọo iwhe lile ono be ndu l'ete amaa Chileke tukoru achokaa. Nna unu, bu l'imigwe machakwaru-a lẹ mkpa iwhe lile ono be dukota unu. ³³ Ọo ya bu, t'unu vuadaru ọzo chọdaa ọzo gẹ l'ee-shi tẹ Chileke buru eze lẹ ndzu unu, mẹ gẹ l'ee-shi t'unu dobe onwunu chiriri l'iwhu Chileke ono; iwhe lile ono g'ọ ha abukotaru iwhe Chileke l'e-yekwaru iya unu eyekwa. ³⁴ Ọo ya bu, t'unu ba achijeshi uche l'ẹka l'iswi echile, l'echile l'achija uche l'ẹka l'okfu ẹhu onwiya. Nsogbu nke ntanu dzuwaru ntanu.

Okpe ndu ọdo ikpe

(Luk. 6:37-38,41-42)

⁷ “Unu be ekpekwa ndu ọdo ikpe nggẹ Chileke te ekpekwaro unu ikpe. ² Ishi iya buru l'ọo iwhe unu gude kpee ndu ọdo ikpe be l'ee-gude kpee unubedua. Ọ buru iwhe unu gude turu iwhe nu ibe unu be Chileke l'e-gudekwawho turu nu unubedua. ³ ?Ndee iwhe meru l'ijihuje nwa mkpaba du nwanna ghu l'enya, ọle i tiji whukwanu owhu ha g'ọo osweru, du ghu l'enya nke ghu? ⁴ Ọdo bu, ?ndekwanu gẹ l'iji-gbee su nwanna ghu ono: 'Gebe tẹ mu whufu ghu mkpaba ono du ghu l'enya, l'ẹka owhu ha g'ọo osweru dukwa ghu-a l'enya nke ghu? ⁵ Gube iwe-l'obu-ochi-l'onu-eze! Vuadaru ọzo mefuada osweru ono du ghu l'enya nke ghu, nggẹ i du ike whu-rweta ọzo whufu mkpaba du nwanna ghu l'enya.

⁶ “T'unu be ewojekwaru iwhe duru Chileke nsọ togboru nkuta, a nonyadaawho whẹ ghakobe bya anmabushilaha unu anu anmabushi. Unu be ewojekwaru akà unu, bu iwhe vu aswa shii, togboro ezhi, a nonyadaawho ezhi ono gude okpa dzopyashia ya, ghakobe bya alaa unu nwirinwiri.

Onu iwhe, ọcho iwhe ọwaa oku ẹka l'uzo

(Luk. 11:9-13)

⁷ “Unu kfujee t'a nu unu iwhe, aa-nu iya unu! Unu chọjee iwhe, unu l'a-chota iya! Unu kujee ẹka l'uzo, aaguharu iya unu. ⁸ O noo l'iwhe bu onye suru t'a nu iya be l'aanujekwa, onye choru nu l'aachotaje, onye kuru ẹka be l'aa-guharu ọzo. ⁹ Tẹ ?ndee g'unu ha du onye owhu nwa iya l'a-su iya t'ọ nu iya buredi, ya eje eworu ewhuru nu iya? ¹⁰ Nteke bu l'ọo ẹma b'ọ suru t'ọ nu iya, ya achiru agwo nu iya? ¹¹ Ọo ya bu, o -buru l'unubedua, bu ndu l'eme ejo-iwhe l'amaje nu unu unu iwhe du ree ?o chianu Nna unu ono, bu l'imigwe ta amadu nu unu okpobe iwhe, mbu unubedua ndu suru t'ọ nu iya unu?

¹² “Ọo ya bu, t'unu mejeeru ndu ọdo iwhe bukota-gezhi iwhe du unu tẹ ndu ọdo meeru iya unu. O noo

iwhe bụ iya chikotaru iwu Mósísu mee iwhe ndu nk-fuchiru Chileke kfurú.

Ọnuzo, dū nwa wẹrere

(Luk. 13:24)

¹³ “Unu shia ụzo ọwhu dū nwa wẹrere bahụ. O noo l'ụzo ọwhu bụ: madzụ -shia ya onye ọbu alaa l'iyi bẹ ọnu iya ha whosaa, ogborogbo ụzo iya ka ntse eshishi, ọ bụru iya b'a dū l'igwe awụ eshi. ¹⁴ Ọle ụzo ọwhu l'eduje madzụ bahụ lẹ ndzụ, o noo bẹ ọnu iya dū nwa wẹrere tẹhenu ụzo iya l'atsụ l'anụ eshishi, ndu whuru iya nụ habekwa nwa-ahabe.

Oshi ọmi yele akpuru iya

(Luk. 6:43-44)

¹⁵ “Unu zelajekwaaru ndu ono l'anọje adzushi ejire lẹ whẹ bụ ndu nkfuchiru Chileke. Mbụ ndu l'anọje eme ódòò gẹ whẹ bụ aturu; e je ama lẹ whẹ bụ ágú, l'adzugbu aturu. ¹⁶ Unu l'e-gudewaro umere whẹ marụ ọga madzụ, whẹ bụ. ?Aawọtaje akpuru-ẹra-nwata l'agarambo? ?Tẹ l'aawọtaje ujiru l'oshi uke? ¹⁷ O nokwawho g'iwhe bụ-zhia ọkpobe oshi l'amítaje akpuru dū ree. Ejo oshi l'amítaje ejo akpuru. ¹⁸ Ọ tọ dükwa ọkpobe oshi mítajeru mebyi, dū eji. O nokwawho gẹ l'oto dükwanua ejo oshi mítajeru mebyi, dū ree. ¹⁹ Iwhe bükota oshi l'ete amia mebyi, dū ree bẹ l'ee-gbutsu parụ chee l'ọku. ²⁰ Ọo ya bụ, l'unu l'e-gudewaro umere ndu ono, l'adzushi ejire sụ lẹ whẹ l'ekfuchiru Chileke l'eme, marụ ọga madzụ whẹ bụ.

Mu ta amadụ onye unu bụ

(Luk. 13:25-27)

²¹ “Ọ tọ bụgbabekwa gẹ l'aahajẹ eku mu: ‘Onye-Nwe-Ọha, Onye-Nwe-Ọha,’ bẹ Chileke bụ eze lẹ ndzụ whẹ. Onye ọ bụ eze lẹ ndzụ iya bụlekawho onye meru iwhe dū Nna mu ono bu l'imigwe ree. ²² Mbọku ikpe ono bẹ l'aa-ha l'igwe sụ mube Jisọsu: ‘Onye-Nwe-Ọha-e! Onye-Nwe-Ọha-e! Mẹ anyi shikwa egudeje ẹwha ghu ekfuchiru Chileke, anyi shi egudejekwawho ẹwha ghu achishi ọgvu, shi egudejekwawho ẹwha ghu emekota igweligwe iwhe-awhūrulenya.’ ²³ Nteke ono bẹ mu l'a-karụ whẹ sụ whẹ: ‘Mu ta amajekwa onye unu bụ ilile. Unu gbashikwa mu l'iwhu g'unu ha unubẹ ọ-karia-ẹka whẹ ono!’

Ụmadzụ labo, l'atụ ọlo

(Luk. 6:47-49)

²⁴ “Ọo ya bụ l'iwhe bụ onye l'anukota okfu lile-e mu l'ekfushi-a, emekota iya eme bẹ l'a-dụ g'ọo nwoke marụ ágú, gvumiru alị egvumi tịa ọlo iya l'eli ẹwhuru. ²⁵ Tọ dū iya bụ l'igweli abya achia oke mini, wherewhere whee, utso bya agbaa: ọ bükotaru l'eli ọlo ono, ọlo ono ta ada, o noo nkele ọo l'eli ẹwhuru b'e

gbuberu ukfu iya. ²⁶ Ọle onye l'anụ okfu-a, mu l'ekfu-a, onye ọbu te eme iya eme bẹ dọa g'ọo onye eswe, je je atụa ọlo iya l'eli nveja. ²⁷ Igweli bya achia oke mini, utso bya agbaa, wherewhere whee: ọ bükotaru l'eli ọlo ono, gube ọlo whohunu daa gburugudu, daa nke ọwhu ọ dū biribiri.”

Ike, shi Jisọsu l'ẹka

²⁸ Tọ dū iya bu Jisọsu kfugelewho iwhe ono; iwhe ono, l'oozhi kpúbekota ndu nuru iya nū ọnu okfu. ²⁹ O noo l'oozhi iwhe g'ọo onye ike dū l'ẹka. O to zhidu iya g'ọo ndu o-zhi-iwu whẹ.

Jisọsu l'eme t'onye njokirehu l'eme mehu

(Mak. 1:40-45; Luk. 5:12-16)

8 Tọ dū iya bụ, Jisọsu shilewho l'eli ugwu ono nyizeta, igweligwe madzụ wuru tsoru iya. ² Nwoke lanụ njokirehu l'eme bya abyakfuta iya, bya abaarụ iya ẹja sụ iya: “Onye-Nwe-Ọha, ọ -buru l'ọ dū ghu mma l'uche bẹ l'ji-dükwa ike mee mu tẹ mu mehu, t'a ba asọhe mu nsọ.” ³ Jisọsu bya amachia ẹka mee nwoke ono l'ẹhu sụ iya: “Ọ dū mu mma l'uche, mehuwara buru onye l'aata asọhe nsọ.” Nteke onowho, njokirehu ono mishihu nwoke ono l'ẹhu. ⁴ Jisọsu sụ iya: “Ba adubukwaa onye l'ii-kfurú iya. Tugbulekwaruwho je egoshi onye l'agbajẹ ẹja nū Chileke onwoghu t'o lerwee ghu ẹnya. Gụ eje egwodzua ngwo-ẹja ono onye e meru t'a ba anọhe asọ nsọ l'anuje, bya anụ Chileke lẹge Mósísu turu iya l'iwu. Ọo ya bụ nke ọwhu ọha l'a-tukota marụ l'ẹhu dọwa ghu mma.”

Jisọsu l'eme t'ẹhu dū nwozhi

onye ishi ojogu mma

(Luk. 7:1-10)

⁵ Tọ dū iya bụ lẹ Jisọsu abahudelewho Kapaniyomu, o nweru onye ishi ojogu l'achị ndu ojogu ukporo ugbo ise, byakfutaru iya bya aryọo ya aryọyo sụ iya: ⁶ “Onye-Nwe-Ọha, nwozhi mu bẹ dabukwaru l'ọlo ntaa, ọ bụru iwhe l'eme iya nū l'emeshi iya ike, nke ọwhu l'oto ghajẹ agha, mbụ ọ lẹwho l'oojegbu onwiya l'iwhe-otsulanu.”

⁷ Jisọsu sụ iya: “Mu l'a-bya bya emee ya t'o mehu.”

⁸ Onye ishi ojogu ono sụ iya: “Onye-Nwe-Ọha mē mu ta adukwa nke l'ji-bata ibe mu. Iwhe mu l'ekfu kwaa t'i kfuwa okfu-ọnu mmaanụ, i -kfuwa iya bẹ nwozhi mu ono l'e-mehulekwawho. ⁹ Lẹ mbemua bükwa onye nọ madzụ l'ẹka, o nwekwaruwho ndu ojogu nọ mbemua l'ẹka. L'obuje, mu -sụ onye ọwa: ‘Jee ọwa,’ onye ọbu ejee ya. Mu -sụ onye ọdo: ‘Bya,’ ya abya. Mu abya asụ nwozhi mu ọwa: ‘Mee ọwa,’ ya emee ya.” ¹⁰ Jisọsu nulewho iwhe ono, ọ tufu iya ẹhu. Ọ sụ ndu l'awụ etso iya: “Iwhe mu l'ekfuleruwho unu bụ: l'alị Ízurelu kpaawhuu bẹ mu l'ẹteke awhujekwaa onye kwetaberu g'ọo

nwoke-e ya. ¹¹ Iwhe mu l'ekfuru unu bu l'aa-dụ l'igweligwe shi l'ụzo ọnyanwu-awata mee l'ụzo ọnyanwu-ariya bya, whẹ lẹ Ébirihamu, mee Áyiziku, mee Jékọpu anọdu ria nri nteke ono Chileke l'e-goshi l'ọo ya bu eze. ¹² Aa-gbechia chita ndu ọwhu ọ gbarụ nke tẹ whẹ buru ndu Chileke bu eze whẹ ọbu chiru ghaa l'ogbo-duwhu ẹka ẹkpuroochi gbarụ tsurikiti. O noo ẹka whẹ l'a-nọdu ryaa ejo ẹkwa, taa ikireze." ¹³ Jisọsu kfugee nno, ọ sụ onye ishi ojọgu ono: "Jeshiwaro, l'ọo g'i kwetaru l'ọo-duru ghu bu gẹ l'ọo-duru ghu." Ọ buheruwho nteke ono bẹ nwozhi nwoke ono mehulekwaruwho.

Jisọsu l'eme igweligwe ndu ẹhu l'emekaa tẹ whẹ mehu
(Mak. 1:29-34; Luk. 4:38-41)

¹⁴ Jisọsu bya abata ibe Pyita, ọ bya awhụa lẹ ne nyee Pyita bẹ zee l'ẹwhoku. ¹⁵ Ọ bya abya nwanị ono ẹka l'ẹka. Ẹwhoku ono nwubuhu iya, ọ gbalihu kwalahaaru Jisọsu ẹbyii. ¹⁶ O be l'urwenyashi mbọku ono, e dutageeru Jisọsu igweligwe ndu ọgvu bugee l'ẹhu. L'oogudeje okfu-ọnu iya chifukota ejo-maa ono g'ọ ha, mekota iwhe bu ndu ọwhu iwhe l'emekaa, o mekota whẹ ẹhu dukota whẹ mma. ¹⁷ Iwhe lile ono bẹ mekotaru nụ, nke ọwhu iwhe o kfuru mbụ Ayizaya onye nkfuchiru Chileke l'a-vukota. Mbụ ọwhu o kfuru sụ: "O vutaru iwhe-ememe, l'eme anyi l'onwiya, vutakwawho ẹhu-ba-dụ-mma l'eme anyi."

Ndu l'ee-bekochaa etso ụzo Jisọsu
(Luk. 9:57-62)

¹⁸ Tọ dụ iya bu; Jisọsu bya awhulewho igweligwe ndu ono, nọ-where iya mgburumgburu, ọ sụ ndu l'etso ụzo iya: "Unu t'anyi dafu azu ọnyimu azu iya ọwhu." ¹⁹ Nwoke lanu, bu onye o-zhi-iwu byakfuta iya bya asu iya: "Sua, O-zhi-iwhe, mu l'a-nọ-zhiawho etso ghu eje iwhe bu ẹka l'iije." ²⁰ Jisọsu sụ iya: "Uwhegu nweru ẹnu ẹka l'oraduje, ẹnù, l'ewhe l'eli nweru ẹkfunu ẹka l'oradujekwawho. Ọle Abubu-Ndiwhe te enwedu ẹka bu ẹka l'oo-dobeje ishi." ²¹ Onye ọdo lẹ ndu l'etso ụzo iya sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha, ngabekwawho tẹ mu je elidadaa nna mu." ²² Jisọsu sụ iya: "Bya etsoru mu, haa ndu nwuhuru anwuhu tẹ whẹ lia ndu nke whẹ nwuhuru anwuhu."

Jisọsu l'eme tẹ wherewhere nọdu doo
(Mak. 4:35-41; Luk. 8:22-25)

²³ Jisọsu bahulewho l'ugbo, ndu l'etso ụzo iya tsoru iya. ²⁴ Ọo ya bu, eze oke wherewhere wata ewhewhe, wheshide ike nke ọwhu oke akpara-mini tulahaaru l'eze-onyimu ono, nke ọwhu mini l'abyawaa oji ugbo whẹ ono, ọle Jisọsu bẹ zzero eku mgbenya. ²⁵ Whẹ byakfuta iya bya ekutee ya sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha dzọo anyi, l'ugbo l'abakwa anyi ekpukpu." ²⁶ Ọ sụ whẹ: "Oowa! Unube ndu-a ekwekwe unu kweru l'ete

abaa nwishi-a. Ọo gunu meru unu l'atsụ egvu?" Ọ gbalihu nteke ono baaru eze oke wherewhere ono mba mee eze-onyimu ono; mgboko ono tuko daa rig-bidingu. ²⁷ Iwhe ono dụ ndu ono biribiri, whẹ kfulahaa sụ: "Ọo egube madzụ gunu bẹ nwoke-e bu? Ọnye ọwhu oke wherewhere mee eze-onyimu l'anukaaru okfu?"

Jisọsu l'eme tẹ unwoke labo ọgvu bu l'ẹhu mehu
(Mak. 5:1-20; Luk. 8:26-39)

²⁸ Tọ dụ iya bu lẹ Jisọsu adafulewho azu eze-onyimu azu iya ọwhu, bu iya bu alị nke ndu Gádara. O rwua ẹka ono yele unwoke labo ọgvu bugee l'ẹhu dzuda. Ndu ono buru l'ẹka l'eelije madzụ bẹ whẹ shigee futa. Ọgvu jiru whẹ ẹhu kpikpirikpimu. Ẹngiringaa whẹ l'anoje eme bẹ kposhiru tọ duhewaro onye egvu l'ekweje t'ọ dụ ike je ọgha l'uswe ẹka ono. ²⁹ Whẹ chishia mkpu sụ: "Ọo gunu bẹ anyi lẹ ghu jigba, Nwa Chileke? L'ijiyawaa t'i bya eshi ntaa wata anyi ọnu áwhu l'oge beke erwua?" ³⁰ O nweruwho ikpoto ezhi, nọdu whẹ nwa-oteny l'ẹka ono akpa nri. ³¹ Ọgvu ono tuko ryolaha Jisọsu sụ iya: "Ọ -bukwaru l'ichifu anyi, hakwaa t'anyi wuba l'ime ikpoto ezhi who." ³² Jisọsu sụ whẹ: "Unu lobaru." Ọgvu ono zefuta l'ẹhu unwoke ono wuba igwe ezhi ono l'ẹhu. Tọ dụ iya bu, ikpoto ezhi ono g'ọ ha achapuhaa ọso gburugburugburu, gbazeta l'owe kperekpere ẹka ono, je awuba l'eze-onyimu ono. Mini rigbushikota iya g'ọ ha. ³³ Ndu l'echi ezhi ono gbakashihu, je edokota iwhe lile ono, meru nụ l'ime mkpukpu, dokwaawho g'ọ nwuru ndu ono, ọgvu shi bugeeru l'ẹhu ono. ³⁴ Tọ dụ iya bu lẹ mkpukpu ono l'owhu awufuta, byakfutashia Jisọsu. Whẹ whulewho Jisọsu, whẹ ryolaha ya t'ọ gbashi lufuru whẹ l'alị whẹ.

Jisọsu l'eme onye iwhe lonwuru ibehu lanu t'o mehu
(Mak. 2:1-12; Luk. 5:17-26)

9 Ọo ya bu, Jisọsu bya abahu l'ugbo, daa eze-onyimu ono, lwatashia mkpukpu whẹ. ² O nweru ndu pataru iya nwoke iwhe lonwuru ibehu lanu. Nwoke ono zee l'iwhe-azee a paru iya bya. Jisọsu whulewho lege ndu ono gude kwetabe lẹ ya l'a-dụ ike mee tẹ nwoke ono jee ije, ọ sụ nwoke ono iwhe lonwuru ibehu lanu: "Nwa mu, nweru iya obu. A gwaru ghu nvu lẹ iwhe-dụ-ẹji i metagbaberu." ³ Tọ dụ iya bu, ndu o-zhi-iwu haru arị l'ime obu whẹ sụ: "Nwoke-e l'etukwa onwiya Chileke." ⁴ Jisọsu malẹkwaruwho iwhe dụ whẹ l'obu, ọ sụ whẹ: "Ọo gunu meru iwhe unu l'arị ejo ọriri l'obu unu? ⁵ Ọndee ọwhu ka ntse ekfukfu: Ọo t'a sụ iya: 'A gwaru ghu nvu l'iwhe bu-zhia iwhe-dụ-ẹji i metagbaberu,' tọo t'a sụ iya: 'Gbalihu jee ije?' ⁶ Ọo l'ọo nggẹ unu makwanuru lẹ Abubu-Ndiwhe bẹ nweru ikike ọguru madzụ nvu l'iwhe-dụ-ẹji onye ọbu metagbaberu lẹ mgboko-o." Ọ sụ nwoke ono iwhe lonwuru

ibèhu lanu “Gbalihu l'èka ono pata iwhe-azèe ghu lashia ibe ghu.”⁷ Nwoke ono zhilihu tugburu lashia ibe iya.⁸ Igweligwe ndu ono whulewho iwhe meru nu, whè tsulahaag egvu jalaha Chileke, onye bu iya meru tẹ ndu madzụ dụ ike mee egube iwhe ono.

Jisọsu l'eku Mátiyu

(Mak. 2:13-17; Luk. 5:27-32)

⁹ Tọ dụ iya bu, Jisọsu futa l'èka ono, tugburu lufushia. O jenyazhiawho l'echi-uzo, o whua nwoke lanu ewha iya bu Mátiyu g'ọ sugaberu onwiya l'ulo okpoga akiriko. Jisọsu sụ iya: “Mátiyu, tsoru mu.” Mátiyu gbashilekwawho tsoru iya.¹⁰ Oo ya bu, Jisọsu whẹ je erilahaa nri l'ibe Mátiyu. Igweligwe ndu akiriko odo mewaro ndu odo mmaanụ, laamakwaruwho ejo eka tukokwawho bya anodu l'èka ono, whẹ lẹ Jisọsu mee ndu l'etso ụzo iya tuko eri nri.¹¹ Ndu Fárisii whule iya whọ, whẹ sụ ndu l'etso ụzo iya: “?Ndenu g'e meru onye l'ezhije unu iwhe je anodu yele ndu akiriko mee ndu odo mmaanụ, laamakwaruwho ejo eka tuko eri nri?”¹² Jisọsu nule iya whọ, o sụ: “Ndu ehu dụ mma ta akpajekwa ishi onye l'eme ogvu, o kwa ndu ehu l'eme be l'akpaje iya.”¹³ Sụ, unu je anwua iwhe okfu owa futaru: ‘Iwhe l'agụ mu ta abukwa t'unu gwaję mu agwa. Iwhe l'agụ mu nu bu t'unu mejeeru madzụ obu-imiko! O noo nkele mu ta abyadụ oku ndu dụ chiriri, o kwa ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji be mu byaru ekuku.’”

Nke ọswi ẹgu

(Mak. 2:18-22; Luk. 5:33-39)

¹⁴ Tọ dụ iya bu, ndu l'etso ụzo Jonu baputizimu byakfuta Jisọsu bya asụ iya: “?Oo gunu meru iwhe anyi lẹ ndu Fárisii l'atukoje aswị ẹgu ekfu anụ Chileke nteke nteke, owhube ndu l'etso ụzo ghu ta aswije?”¹⁵ Jisọsu sụ whẹ: “?O dụ ree tẹ ndu e kuru tẹ whẹ bya aswaa ẹswa nwanyị guje áwhụ l'èka onye obu kuru whẹ l'ẹswa-nwanyi ono kabekwadia nodu swiru whẹ? Ole mbọku nokwaa abya nteke l'aa-nafu whẹ onye ono, l'alụ nwanyị nke owhuu, bu iya kuru whẹ l'ẹswa-nwanyi ono. O noo nteke whẹ l'aswilahaa ẹgu ndono.”

¹⁶ “O tọ dudu onye l'ewotaje ekwa owhuu gude gbachia eka akahụ uwe lakahuru alakahụ. O noo lẹ nke owhuu obu, e gbee gude jee t'a gbachia ya l'a-lak-abaa akahụ uwe ono, njọ egbeenu kabaanụ njọ l'egube ụzo, l'a-dụ iya nteke ono.”¹⁷ O nokwawho ge l'eete awujeru akuru mmee owhuu ye lẹ akahụ ẹda mmee †, l'akaa aka. Onye wuru iya ye iya, mmee ono agbafua ẹda mmee ono. Mmee ono awushihu, ẹda mmee ono abukwaruwho iwhe iyi yitaru. Akuru mmee owhuu be l'aawujeru ye l'ẹda mmee owhuu, karu aka. Oo ya bu, whẹ ẹbo ono atukokwanu dụ.”

† Ndu Ízurelu l'eyeye mmee l'ẹda e gude akpo-anụ mee. Ẹda mmee nkewhe be yele mbo mmee nke anyi bu iwhe lanu.

Nwa onye ishi mee nwanyị nsọ l'eme

(Mak. 5:21-43; Luk. 8:40-56)

¹⁸ Tọ dụ iya bu, Jisọsu kpukwaduru-a iwhe lile ono l'onu ekfuru whẹ, onye lanu l'ime ndu ishi ulo-ndzuko byakfuta iya bya abaarụ iya ẹja sụ iya: “Nwatibe mu nke nwanyị be bulekwawho ntaa b'ọ tubuhuru ume. Ole g'ọ dụ lẹ, bya bya ebyia ya eka. Eka ghu -rwuzhi-wa iya l'ehu be l'ọo-nodua ndzụ.”¹⁹ Jisọsu yele ndu l'etso ụzo iya wulihu tsoru iya, whẹ jeshia.

²⁰ O nweruwho nwanyị, nọ l'èka ono nsọ nwanyị mewaru awha iri l'ẹbo. Nwanyị ono shia Jisọsu ụzo azu bya emee eka l'ogboromonu uwe iya.²¹ O noo lẹ gube nwanyị sūhawaru onwiya: “Eka mu rwuzhiakwaa mbukwaa m'ọo l'uwe Jisọsu be mu l'e-mehulekwawho.”²² Jisọsu bya aghachi whua ya, bya sụ iya: “Nwada mu, tẹ obu shihu ghu ike. Ekwekwe i kweru be mewaru ghu i mehu obu.” Shitalewho nteke ono, nwanyị ono mehu.

²³ Jisọsu rwulewho ibe onye ishi ulo-ndzuko ono, o bya akpolwu igwe-ọha nọ l'èka ono atụ uzu mee ndu l'awhụ opu.²⁴ O sụ whẹ: “Unu futa-gezhi g'unu ha. Lẹ nwamgboko ono ta anwuhukwa anwuhu, o kwa mgbenya be l'ooku.”

Whẹ nma iya uzu nchichocho. ²⁵ A chishi-gelewho igweligwe ndu ono etezhi, Jisọsu bya ekpuba l'ime ulo je alota nwamgboko ono l'èka. O teta gbalihu.²⁶ Akọ iya ngakota uswetuma iya ono mgburumgburu.

Jisọsu l'eme unwoke labọ, l'atsọ ishi tẹ whẹ whuje ụzo

²⁷ Jisọsu futakwa l'èka ono, tugbua, jenyalewho l'echi-uzo, unwoke labọ, l'atsọ ishi l'etso iya; whẹ l'echi mkpu asuje: “Nwa Dévidi, meeru anyi obu-imiko!”²⁸ Jisọsu bahulewho l'ulo, ndu ono, l'atsọ ishi byakfuta iya l'ulo ono. Jisọsu sụ whẹ: “Unu kwetaru-a lẹ mu l'a-dụ ike mee iwhe ono?” Whẹ sụ: “Ee!”²⁹ Tọ dụ iya bu lẹ Jisọsu abya emee whẹ eka l'anya sụ: “T'ọ dukwaru unu g'unu kwetaberu.”³⁰ Whẹ sakota ẹnya. Whẹ whulahaag ụzo. Jisọsu bya anmashiaru whẹ okwa ike sụ whẹ tẹ whẹ be emekwa t'o nweru onye l'a-ma nu.³¹ Whẹ tugbulerua lufu je ekfukashikota nke Jisọsu, o ngakota alị ono mgburumgburu.

Jisọsu l'eme onye l'ete ekfu okfu t'o kfu okfu

³² Whẹ lufudelewho, e dutashiaru Jisọsu onye obu ogvu bu l'ehu. Onye ono te ekfu okfu.³³ Jisọsu chifulewho ogvu ono, nwoke ono kfulahaag okfu. Iwhe ono kpubekota ndu ono, dọru l'èka ono onu okfu. Whẹ sụ: “Ha! Whẹ teke awhubukwaa egube iya owa lẹ Ízurelu.”³⁴ Ndu Fárisii sụ: “O kwa ike nke onye ishi iwhe bukota ogvu be l'oogudeje achishi ogvu.”

Jisọsu l'emere igweligwe madzụ obu-imiko

³⁵ Jisọsu tũko iwhe bụ obodo męe mkpụkpu ejewhe, ekfu okfu Chileke l'ulo-ndzuko ndu Ju. L'onoje ezhi ozhi-oma nke abụbu ono, Chileke bụ eze. L'oomekaa t'iwhe bụ ndu ẹhu l'eme męe ndu ẹhu mmaanụ ọdo l'eme mehukota, e -behuduru iwhe ọbu, l'eme whę nụ dụ ọ dụ agha. ³⁶ L'ọobuje nteke ọ whuru igweligwe ndu ono, imiko whę adụ iya, nkele whę bụ ndu iwhe larụ nghogeka, whę ta amahę gę whę l'e-me iya. Whę dụ-gelewho g'ọo igweligwe aturu l'enwee onye l'eleta iya ęnya. ³⁷ Jisọsu sụ ndu l'etso ụzo iya: "Iwhe e meberu l'alị dyaakwaa nke t'a bya akpata iya. Iwhe ono bę kwataru paa ęka shinene. Ọle ndu l'ese anya t'a kpata iya bę hanuka nwanshị. ³⁸ Unu kfuru nụ Nnaji nwe iwhe e meberu l'alị t'o ye ndu l'a-bya akpaaru iya iwhe ono."

Ndụ-ishi-ozhi iri l'ẹbo

(Mak. 3:13-19; Luk. 6:12-16)

10 Ọo ya bụ, Jisọsu kua ụmadzu iri l'ẹbo ono l'etso ụzo iya tę whę byakfuta iya. Ọ bya ezhi whę tę whę gudeje ike chifuje ọgvu, męe tę whę mejee iwhe bụ ndu ẹhu, dụ-gee iche iche l'emekaa tę whę mehu, męe ndu ẹhu mmaanụ ọdo, dụ iche iche l'emekaa tę whę mehukota. ² Ẹwha ndụ-ishi-ozhi ono whę iri l'ẹbo bụ:

onye nke mbụ bụ Sáyimonu, bụ iya bę l'eeukuje Pyita,
męe nwune iya Ánduru,
męe Jémusu nwa Zébedi,
męe nwune iya Jọnu Zébedi,
³ męe Fílipu,
męe Batólomiyu,
męe Tómosu,
męe Mátiyu onye l'ana akirikọ,
męe Jémusu Álufiyosu,
męe Tádiyosu,
⁴ męe Sáyimonu ọwhu tso l'ogbo l'adzọ tę alị ndu Ju duru ndu Ju,
męe Júdasu Isukáryotu, bụ iya megeeru nọdu lę mgbazhi t'e gude Jisọsu.

Jisọsu l'ezhi ndụ-ishi-ozhi

tę whę jee ozhi

(Mak. 6:7-13; Luk. 9:1-6)

⁵ Ọ buru ndụ-ishi-ozhi iri l'ẹbo-ọ bę Jisọsu zhiru tę whę je ekfua okfu Chileke. Nteke l'oozhi whę ozhi-oma b'o kfuru whę iya rwụa whę iya arwụ lę nchị sụ whę: "T'unu ba abahụkwa ibe ndu l'ete abụa ndu Ju, unu ta abahụ lę mkpụkpu ndu Samériya. ⁶ Iwhe unu l'e-me bụkwa t'unu tųgbulekwaruwho jekfu ndu Ízurelu ono bụ ndu dụ g'ọo ụnwu aturu tuwhashihuru etuwhashihu. ⁷ Unu je ezhia whę sụ whę agha: 'Chileke

l'abyaakwaa egoshi l'ọo ya bụ eze.' ⁸ Unu emekwaawho ndu ẹhu l'eme tę whę mehu. Unu emee ndu nwuhuru anwuhuru tę whę teta nọdu ndzụ. Unu emekwaawho ndu njokirehu l'eme tę whę mehu t'a sọ-buhu whę nsọ, unu achia ọgvu l'ẹhu ndu ọwhu ọgvu bu l'ẹhu. A nuru iya unu ẹwoma. O nokwawho g'unu l'a-nụ iya ndu ọdo ẹwoma. ⁹ Unu be eyekwa okpoga l'ekpa uwe unu. ¹⁰ T'unu be egudekwa ẹkpa l'ije unu ono, t'unu be eyekwa uwe nkwere labọ. Unu ba achikwa akpokpa ọdo nke iche, unu te egude oshi-o-gude-l'ẹka. O noo nkele ọo onye seru ese b'ọ gbarụ t'o rijee iwhe o seru anya iya.

¹¹ "Iwhe bụ mkpụkpu m'ọ bụ uwu-mba unu bahụ-jeru, unu vujeru ụzo leeda ęnya onye l'e-kweta t'unu bata. Onye nataru unu, t'unu bulekwaruwho l'ibe iya. Unu be ejekwa obuwhę l'uwhu l'uwhu, unu bupyabekwa l'uwhu ọbu jeye nteke unu l'a-futa l'ibiya ọwhu ọbu. ¹² Uwhu bụ-zhia uwhu, unu bahụjeru, t'unu vujekwaru ụzo kele whę ekele sụ whę: 'T'ẹhu ọdu guu dukwa unu.' ¹³ Nteke ọ dụ ndu ono ree mbụ abyabya unu byaru, ọo ya bụ ekele ẹhu ọdu guu, unu keleru whę aduru whę lę ree. Ọle nteke bụ l'abyabya unu byaru ta adudu whę ree, ekele ẹhu ọdu guu unu keleru whę alwawhuru unu azu. ¹⁴ Ọle onye jikaru t'unu ba abatashiru iya l'uwhu, jikafua lę ya ta angabedu nchị l'okfu Chileke unu l'ekfu, unu -lufudekwa l'ibe onye ono, ọbu lę mkpụkpu ono, t'unu jishikwaa udzu-eja dụ unu l'ọbochi-okpa gude goshi whę l'ẹka unu lufuakwaru iya. ¹⁵ Ọle tę mu mekwaa ya t'o doo unu ęnya ree: gę l'ọo-nwuru ndu alị Sódomu męe ndu Gómóra l'e-gbekwaa buru iwhe ahata amame lęge l'ọo-dụ obo-do ono mbọku ikpe.

Mkpamehu, l'abya nụ

(Mak. 13:9-13; Luk. 21:12-17)

¹⁶ "Unu lekwa! L'unu dyaakwa g'ọo ụnwu-aturu, mu chiakwaru unu ye t'unu jeshia ẹka ágú jiru eji. Ọo ya bụ, t'unu malekwaruwho mmamagu gę agwo l'amaje iya. Unu adu odoo g'ọo ndo. ¹⁷ Ọle t'unu zejekaruru ndiwhe. O noo lę whę l'e-gudeshi unu kpụ-jeru ndu ikpe, e chia unu iwhe l'ulo-ndzuko lile, whę nwe enwe. ¹⁸ O noo ya, ya aburu l'iswi ẹhu mube Jisọsu bę l'ee-kwobe kpukata unu bya edobe l'iwhu ndu ọ-chi-ọha męe l'iwhu ndu eze, nnta gę l'ee-shi t'unu kfuaru whę okfu ẹhu mube Jisọsu, kfukwaru iya whọ ndu l'ete abụa ndu Ju. ¹⁹ Ọle nteke whę gudeshiru unu, t'unu ba achikwa uche l'ẹka nke iwhe unu l'e-kfu ọdua l'ọo g'unu l'e-dobe ọnu kfua ya kpefu onwunu. O noo lę oge iya -rwulewho, bę iwhe unu l'e-kfu l'a-gbabataa unu l'ọnu. ²⁰ O noo l'ọ tọ bụdu unubedua l'ekfu okfu ono, ọo Ume Chileke, mbụ Chileke ono bụ Nna unu ono, bu l'ime unu l'ekfu iya.

²¹ "Sụa, nwune l'a-gbakwaru nwune iya ye t'e gbua, nna agbaru nwa iya ye t'e gbua, ụnwu madzụ awata

okwefuru ndu nwuru whẹ nọ ike, bya emee t'a kputa whẹ gbushia. ²² Madzọ lile l'e-kwobe nke l'ọo l'unu bu ndu nke mu kpọ unu ashị. Ọle onye dọ ike taa nshi nọpyabe mu l'ẹka jeye l'ikpazọ bẹ Chileke l'a-dzọfu-talekwaa. ²³ Unu -bahụkwa lẹ mkpụkpu lanu, whẹ -kpaa unu ẹhu, t'unu hakwaa mkpụkpu ọwhu ọbu tugburu jeshia lẹ mkpụkpu ọdo. Ọle iwhe mu l'eme tẹ mu kfulu unu bu l'unu te ejekotagekwa mkpụkpu lile dọkota l'alj Ízurelu l'owhu, tẹ Abụbu-Ndiwhe bẹka abyaa.

²⁴ "Onye l'anwụ iwhe l'ẹka onye l'ezhije iwhe ta akajekwa onye ono l'ọonwu iwhe l'ẹka iya onwe ẹnya, ọ kwaru nno bu gẹ nwozhi l'ete akajẹ onye nwe iya nọ shii. ²⁵ T'onye l'anwụ iwhe l'ẹka onye l'ezhije iwhe makwaruwho l'ọo-dakfukwa iya who lẹge ọ dakfuru onye ọbu l'ezhi iya iwhe, ya adakfukwawho nwozhi g'ọ dakfuru onye nwe iya nọ. Ọ -buru l'ọo onye nwe ọlo bẹ whẹ kuru Biyélezebọbu, o chia nọ ndibe iya bẹ whẹ l'ete akadụ nọ anọ ekfubyishi.

Onye unu l'a-tsujje egvu

(Luk. 12:2-7)

²⁶ "Ọo ya bu, t'unu ba atsujekwa madzọ egvu. L'ọ tọ dọkwa iwhe e kpuchiru ekpuchi, l'ete emekochaa kpuhaa, tọ hẹ l'ọ dọ-zhia iwhe e domiru edomi, l'ete emekochaa madzuru. ²⁷ Iwhe mu kfulu unu l'ẹkpuroochi bẹ unu l'e-kfu l'iwhoro, iwhe unu nuru l'ẹka l'aadzọ iya lẹ ndzudzuka, t'unu jekwa aryaa ya aryarya t'onyenonu nọ-dzuru iya. ²⁸ Unu ba atsukwa ndu bu ogwehu mmaanụ bẹ whẹ l'a-dọ ike gbua egvu, mbụ ndu bu, whẹ -gbugewaa ogwehu, whẹ eje aduhe ike gbua maa onye ọbu. Onye unu l'a-tsujje egvu bu onye ono, bu; o -gbugee egbu, ya enwekwaruwho ike l'oo-gude mee ogwehu onye ọbu yele maa ya, ya aburu iyi l'ọku-alj-maa. ²⁹ ?Tọ bụnua peni lanu bẹ l'eereje ọchi-l'igwe labọ? Ọle ọ tọ hẹkwanu m'ọo l'ọdu m'ọo nnanụ ọwhu l'adarwuje alj, m'ọ -bua l'ọo uche Nna unu ono. ³⁰ Mbukwa ẹgbushi, dọ unu l'ishi b'ọ gụkotakwaru ọgu nnanụ nnanụ. ³¹ Ọo ya bu, t'unu ba atsushi egvu, l'unu ka mkpa karu igweligwe ọchi-l'igwe.

Ọnodu l'edzudzu-ọha ekfu l'a bu nke Kuráiyisutu

(Luk. 12:8-9)

³² "Ọo ya bu l'iwhe bu onye kfulu l'edzudzu-ọha kfu l'ia bu nke mube Jisọsu bẹ mu l'e-kfukwawho lẹ mu bu nke onye ono l'iwhu Nna mu ono, bu l'imigwe. ³³ Ọle onye kfulu l'edzudzu-ọha kfu lẹ ya ta amadu onye mube Jisọsu bu, onye ono bẹ mu l'e-kfukwawho lẹ mu ta amadu onye ọ bu l'iwhu Nna mu bu l'imigwe.

Ọ tọ dọ nchị-ọdu-ndoo, ọo ogu-igba

(Luk. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ "Unu ba arikwa l'iwhe mu byaru bu tẹ mu bya emee tẹ nchị dọ ndiwhe ndoo lẹ mgboko. Mu ta abyakwa ome tẹ nchị dọ ndoo. O gbechikwa buru ọgu e gude ogu-igba alwu bẹ mu byaru eyeye. ³⁵ O noo l'iwhe mu byaru bu tẹ mu seta nwoke yele nwa iya ishi l'ishi bugba, seta nwata nwanyị yele ne iya ishi l'ishi bugba, seta nyee nwa madzọ yele niko iya ishi l'ishi bugba. ³⁶ Ndu l'e-gbee buru ọgu swiru madzọ l'a-bu ndu ọnu-ọlo onye ọbu gededede.

³⁷ "O noo l'iwhe bu onye ka oye ne iya obu, ọbu l'ọ ka oye nna iya obu karu g'onye ọbu yeru iya mube Jisọsu te ekweshikwa ọbu onye nkemu. O nokwawho g'onye ka oye nwa iya nwoke obu, ọdua l'ọo nwa iya nwanyị l'ekweshikwaawho ọbu onye nkemu. ³⁸ Iwhe bu onye l'ete evutaa oswebe ọnwu iya vuru etso mu te ekweshikwa ọbu onye nkemu. ³⁹ L'iwhe bu onye l'achọ tẹ ndzọ iya buru iya urwu erita lẹ mgboko bẹ l'e-tuwha ndzọ iya. Ọle onye kwoberu iswi ẹhu mube Abụbu-Ndiwhe tuwhaa ndzọ iya l'e-nwe ndzọ tututu-mimimi.

Obunggo

(Mak. 9:41)

⁴⁰ "Sua iwhe bu onye gude obu iya nata unu ree-ree-ree bẹ bukwa mube Jisọsu bẹ onye ọbu gude obu iya nata ree-ree-ree. Onye gudekwanu obu iya nata mube Jisọsu ree-ree-ree bukwa onye ono, zhiru mu nọ b'ọ gude obu iya nata ree-ree-ree. ⁴¹ Iwhe bu onye gude obu iya nata onye nkfuchiru Chileke ree-ree-ree, nke l'ọo l'onye ọbu bu onye nkfuchiru Chileke bẹ Chileke l'e-bukwa obunggo, l'eebuje ndu nkfuchiru Chileke. Onye gudekwanu obu iya nata onye doberu onwiya chiriri ree-ree-ree, nke l'ọo l'onye ọbu doberu onwiya chiriri bẹ Chileke l'e-bukwawho obunggo, l'eebuje ndu dọ chiriri. ⁴² Ọdo bu l'iwhe bu onye keru onye lanu l'unwegirima-a mini, mbụ e -behukwaduru ọ -buru m'ọo oku mini oyi lanu, mbụ iwhe onye ọbu kwoberu kee ya mini ono buru l'ọo l'ọ bu nke mube Jisọsu, iwhe mu l'ekfuleruwu unu bu l'onye ono bẹ Chileke bujekwa obunggo iya."

Ndu Jonu baputizimu l'ezhi ozhi

(Luk. 7:18-35)

11 Jisọsu zhigelewho ndu l'etso ọzo iya whẹ umadzu iri l'ẹbo ono iwhe, o shi l'ẹka ono gbashi je awata oozhi ozhi-ọma. Ọ tuko obodo g'obodo ha ezhi iya arya iya aryarya. ² Tọ dọ iya bu lẹ Jonu anodu l'ọlo mkpọro l'ẹka ọ nọ, nua eze iwhe Kuráiyisutu ọbu l'emeshikaa. O ye ndu l'etso ọzo iya sụ tẹ whẹ je ajita

iya sù iya: ³“?Oo gùbedua bụ onye obu, l'abyanu obu, t'anyi leje enya onye odo?”

⁴Jisosu sù ndu ono Jonu zhiru ozhi ono sù: “Unu je akporu Jonu iwhe lile-e, unu gude nchi unu anukaa mee owhu unu gude enya unu awhukaa. ⁵Unu sù iya le ndu l'atso ishi be leeme te we whulaha uzo, ndu ngvuru lejewaa ije, leeme ndu njokirehu l'eme te we mehukota, ndu l'ada nkuchi l'anuwaa iwhe le nchi, ndu nwuhuru anwuhu be leemekwawho te we teta ndu ndzu. Leezhi ndu ukpa ozhi-oma. ⁶Sua, ehutu sù nke onye ono mube Jisosu l'ete abua ukfu akpopyashi okpa.”

⁷Ndu ono Jonu zhiru tugbuleruwho ala, Jisosu kfula-haaru igwe-oha ono okfu ehuru Jonu sù we: “?Oo gunu be unu jeru awhuhu l'echi-egu? ?Oo ogowa, wherewhere l'enwunga enwunga? ⁸?O bukwanuru gunu be unu jeru awhuhu? ?Unu jeru t'unu je awhu nwoke gbakuru onwiya ekwa, l'ama uma? Unu lee le ndu l'agbakuje onwowhe ekwa, l'ama uma bu ndibe ndu eze. ⁹Mbu ?o huru gunu kparu iwhe unu lufuderu? ?Unu jeru t'unu je awhu onye nkfuchiru Chileke to gunu? Ee! O noo iwhe unu jeru ndono. Ole mu sù unu; onye ono unu whuru be gbekwa ka onye nkfuchiru Chileke nkajishi shinene. ¹⁰Oo ya bu onye ono Chileke kuru okfu ehuru iya l'ekwo Okfu Chileke sù: 'Lee onye ozhi mube Chileke, mu lezhi iya t'o vuru ghu uzo je emechaaruu ghu uzo ghu.' ¹¹Iwhe mu l'eme te mu kuru unu bu: l'o to dukwa onye kabaa Jonu baputizimu shii l'iwhe bukota iwhe nwanyị nwuru anwuwu. Ole t'unu lenuwho l'onye e gbee sù l'oo ya be enya nkiya kagee olwa alị l'iwhe bu ndu Chileke bu eze we be ka Jonu shii. ¹²Eshi nkeshi nteke Jonu baputizimu byaru byeye ntaa, be Chileke shilekwawho goshita l'oo ya bu eze, ndu ohogu iya shi nkeshi ono meta te we gude ikike-okpu kposhia ya, ndu okpehu l'eme te we gude ikike-okpu wukfuta iya. ¹³O noo l'iwhe bu okfu ndu nkfuchiru Chileke kfukotaru g'o ha mee iwu shi l'eka Mosisu be shizhiawho kpata aka mata l'abubu ono, Chileke bu eze byeyegekwa l'oge nke Jonu. ¹⁴Oo ya bu, nteke bu l'o -du unu uwhere ekweta, unu ekweta. O kwa Jonu be bu Elayija obu e kuru l'oo-bya obu. ¹⁵Onye uzo-nchi du t'o nukwa iya who!

¹⁶“Ole obu ?o zhia gunu be mu l'a-sù le ogbo elenu-a du g'o ya? We dulewho g'oo unwegirima, doru l'oma aswa, ekuje ibe we oku, ekfu eyeru we asuje: ¹⁷'Anyi whuru unu opu, unu te ekwe ote egvu; anyi gwa ogu-ekwa, unu te ekwe tsoo ahwu.' ¹⁸O noo le Jonu be byaru nu, to du iwhe l'ookweje eriri, t'o nguje iwhe-angungu, we sù: 'Ogvu bukwa nwoke-e ebu l'ehu.' ¹⁹Mbedua bu Abubu-Ndiwhe bya abyakwanu bya eride eri, ngude angu, we sù t'e leedawho le nwoke-e bu o-ri-nri, buru angungu anyi-g'anyi, buru onya ndu akiriko mee ndu l'eme iwhe-du-aji. Ole iwhe mmam-

agu Chileke l'eme b'e gude maru le mmamagu Chileke ono bu iwhe kuru nhamunha.”

Iwhe l'ee-me obodo, jikaru Jisosu

(Luk. 10:13-15)

²⁰To du iya bu le Jisosu abalahaaru obodo ono g'o ha mba, mbu obodo o kagezia o meshi igweligwe iwhe-awhurulunya. L'obaru we iya nke l'oo le we te ekwedu daa onwowhe uta, haa ome iwhe-du-aji lwakfuta Chileke. O sù we: ²¹“Nshoo gube Korazinu! Nshoo gube Betusayida! Nkele ngge l'oo iwhe e wotaru iwhe-awhurulunya e meshiru l'ime unu je emeshia l'ime Taya yele Sayidonu me we gege eyehaakwaro uwe-ntsomawhu, gwoo onwowhe le nu gude goshi le we dawaru onwowhe uta, haa ome iwhe-du-aji we l'emegbabe, lwakfuta Chileke nteke tehawaruu enya. ²²Ole g'o du egube-e ntaa be mu sù unu: iwhe l'awuru ndu Taya mee ndu Sayidonu mboku Chileke l'ekpe ikpe l'a-bukwa iwhe ahata, amame lege l'oo-du unubedua. ²³Gubedua, bu Kapaniyomu! ?O du-gee ghu nke t'e kulia ghu t'i sukuru l'igweli. ?Ti madu l'aagbeenu kwada ghu, kwadarwaa oku-alimaa. O noo le ngge l'oo iwhe l'e wotaru iwhe-awhurulunya ono e meshiru l'ime ghu je emee le Sodomu; me Sodomu gege adukwa byeye ntau-a. ²⁴Ole iwhe mu l'ekfu bu l'iwhe l'awuru ndu Sodomu l'a-kwa iwhe ahata mboku ono, Chileke l'ekpe ikpe, amame lege l'oo-du gubedua.”

Byakfuta Jisosu bya atuta ume

(Luk. 10:21-22)

²⁵Nteke ono kwawho be Jisosu yeru onu sù: “Mu l'ekkele ghu ekele Nna, bu ghu bu onye nwe igwe, nweru alị. Iwhe mu kwoberu ekele ghu bu l'i domiru iwhe lile-e te ndu maru agu mee ndu iwhe l'edoje enya ba ama iya. O gbechia buru unwegirima nshi-a ya, l'ete amaa agu be i gbechia bya atokashiaru iya. ²⁶Ee, Nna, o nolewho g'o zuru ghu nkwe l'obu, o bukwaruwho nno bu g'o du ghu ree t'i mee ya.

²⁷“Sua, Nna mu yekotawaru mu iwhe lile l'eka. O to dukwa onye maru onye Nwa bu gbahaa Nna. O nokwawho ge l'oto dua onye maru onye Nna bu, gbahalawho Nwa, odo buwaa l'oo onye Nwa ono hotaru goshi iya.

²⁸“Unu byakfuta mube Jisosu g'unu ha buru ndu l'esegbu onwunu l'anya, buru ndu e boru ivu-erwa. Mu l'ezhi iya unu, t'unu tuta ume. ²⁹O noo le mu bu odomodoo, buru onye wozetaru obu alị. Unu bya te mu l'unu liru ngge unu nwuta mu iwhe l'eka. Mu l'eme te meji nmakfuru unu anmakfuru. ³⁰L'iwhe mu boru unu te unu vuru ta abudu iwhe l'anyi erwa. Ivu nkemu du wherekpongu.”

Mbọku ọtuta-ume ndu Ju

(Mak. 2:23-28; Luk. 6:1-5)

12 Ọ bya ebe ujiku lanu, mbọku ono buru mbọku ọtuta-ume ndu Ju, Jisọsu l'aghata l'egu ẹka a kuru iwhe ọbu du g'ọ akpe. Ndu letso ọzo iya gbukolahaa ishi-iwhe ono ata nkele egu l'agukwanu whẹ. ²Tọ du iya bu le ndu Fárisii awhule whẹ whọ, whẹ su iya: "Leedanu me ndu letso ọzo ghu be lemekwa iwhe duru anyi le nsọ ememe mbọku ọtuta-ume." ³Jisọsu su whẹ: "Unu teke agudua ekwo-okfu Chileke gu-vu iwhe Dévidi meru nteke egu l'agu iya, agu ndu yele iya li? ⁴L'ọ bahuru l'ulo Chileke je ewota buredi e doberu nsọ l'iwhe Chileke taa. Buredi ono te erwubedu Dévidi l'atata, t'o rwube ndu yele iya li. Ọlewho ndu l'agbaje eja nu Chileke b'o rwuberu kpọ. ⁵?Tọ l'unu teke aguvubukwaawho l'ekwo iwu Mosisu le ndu l'agbaje eja nu Chileke be jeru ozhi l'eze-ulo Chileke le mbọku ọtuta-ume. Whẹ shi nno mebyia iwu mbọku ono, to hekwal'ikpe nmaru whẹ. ⁶Iwhe mu l'eme te mu kfuru unu bu l'iwhe ọwhu ka eze-ulo Chileke ono ike nokwa l'ekaa. ⁷Ngge l'unu maru iwhe o futaru mbu okfu ono Chileke kfuru su: 'Iwhe l'agu mube Chileke bu t'unu mejeeru madzu obu-imiko, o to bukwa t'unu gwaje mu agwagwa.' Ngge l'ọ iwhe unu maru iwhe iwhe ono bu, unu tege anokwa anma ndu iswi du mma ikpe. ⁸O noo l'ọ Abubu-Ndiwhe be bu Onye-nwe mbọku ọtuta-ume."

Jisọsu l'eme t'onye iwhe lonwuru ẹka lanu mehu

(Mak. 3:1-6; Luk. 6:6-11)

⁹Jisọsu futa l'eka ono tugburu bahu-shia l'ulo-ndzuko ndu Ju. ¹⁰O nweruwho nwoke lanu obu iwhe lonwuru ẹka lanu, no l'eka ono. Ndu no l'eka ono choo iwhe whẹ l'a-su le Jisọsu meru, whẹ ji iya su: "?Tọ bu du nu omebyi iwu m'e -mee t'onye ẹhu l'ete adu mma mehu le mbọku ọtuta-ume?" ¹¹Jisọsu su whẹ: "?O nweru onye l'ime unu, l'e-nwe aturu lanu kpọ, aturu ono adalahu l'ime iduma mbọku ọtuta-ume? ?Onye ono te ejedu je apafuta iya? ¹²Madzu te egbedaanu ka aturu o bu okpobe iwhe. Ọo ya bu l'ome iwhe-oma mbọku ọtuta-ume ta adukwa le nsọ." ¹³O kfugee nno, o su nwoke ono: "Machia ẹka ghu amachi."

Ọ machia ya. Ẹka ono bya eteta, du iya g'ọ ọwhua. ¹⁴Ndu Fárisii ono wufuta etezhi bya achilaha idzu ge whẹ l'e-shi megbua Jisọsu.

Nwozhi, Chileke hotaru

¹⁵Jisọsu maleruwho l'o noo iwhe whẹ l'achi idzu iya, o lufuta l'eka ono tugbu. Igweligwe madzu wutsori iya. O mekota iwhe bu ndu ọwhu ẹhu l'eme whẹ mehukota. ¹⁶O kfuru whẹ kfushiaru whẹ iya ike su whẹ te whẹ ba akojeshi onye ya bu l'edzudzu-ọha.

¹⁷Iwhe lile ono be mekotaru nu nke ọwhu l'ọo-vu mbu iwhe ono Chileke shi l'onu Ayizaya onye nkfuchiru Chileke kfua su: ¹⁸"Ọ wakwa onye l'ejeru mu ozhi ndowa,

ọo mu gude ẹka mu hota iya.

Ọo onye mu yeru obu, bukwaruwho onye l'emeje te obu jidata mu.

Mu l'e-ye iya Ume mu l'ehu

t'o mee t'iwhe bukota mba ge mba ha,

du le mgboko-o makotaru le mu l'e-kpe whẹ ikpe.

¹⁹O to jekwa ọtu ntutu-ego, too jehunu ochi mkpu.

Tọ dahunu onye bya l'a-nu olu iya l'echi-uzo.

²⁰Ọ to byakwa l'e-me te nke onye no l'iwhe-otsulanu gvụ.

Tọo hahunu onye ume l'ebuhu ebuhu

t'ume buhurwee ya.

Oo-gudelewho ẹka iya g'o gude jeye nteke

iwhe kfuru nhamunha l'a-ka ejo-iwhe ekuku.

²¹Ọo ya bu onye mba ge mba ha l'a-tuko ele enya iya."

Ẹka ike Jisọsu shi

(Mak. 3:20-30; Luk. 11:14-23)

²²Tọ du iya bu l'e dutaru Jisọsu nwoke lanu ogvu bu l'ehu; ogvu ono be meru nwoke ono l'otso ishi, too kfukwawho okfu. Jisọsu bya emee nwoke ono o whulaha ọzo, kfulaha okfu. ²³Ọ kpubekota ndu ono ge whẹ ha onu okfu, whẹ su: "?M'ọ to bunua onye-e be bu Nwa Dévidi obu?" ²⁴Ndu Fárisii nule iya whọ, whẹ su: "Nwoke-e tege adukwa ike achifuje ogvu ngge l'ọ to bu l'o gude ike ogvu Biyélezebọbu bu iya bukota ishi l'iwhe bukota ogvu kpaawhu."

²⁵Jisọsu maru iwhe whẹ l'ari, o su whẹ: "Alí-eze -kewaa onwiya ẹbo selaha okfu, alí-eze obu bukwa iyi. Nteke bu l'ọo mkpukpu, ọdua l'ọo ndu uwhu lanu be keru onwowhe ẹbo selaha okfu, ya echihu. ²⁶Nteke bukwanu le Sétanu be bya achifutade Sétanu, ọo ya bu le mkpaka du l'ibe iya, o -dúwaa nno, ?ndekwadu ge alí-eze iya l'e-me keru? ²⁷Ọ -bunuru l'ọo Biyélezebọbu be mu gude ike iya achishi ogvu, ?ọo onye be unwu unu whẹ gude ike nkiya achishi nke whẹ? Ọ kwa iya bu l'ọo unwu unu ono l'e-goshiworo l'ikpe nmaru unu.

²⁸Nteke bukwanu l'ọo Ume Chileke be mu gude achishi ogvu obu, ọo ya bu l'o noo iwhe l'egoshi le Chileke buwaa eze l'eka unu no.

²⁹"?Tẹ nde ge madzu l'e-mezhia bahu l'ulo mkparawa, akwara du l'ehu, je egwoo iwhe iya l'okpehu, m'ọ -budua l'onye ono be vuada ọzo kee mkparawa ono egbu togbo, temenu ya egwowaro iwhe l'ulo iya.

³⁰"Onye mu l'ia l'ete abua ẹhu bukwa onye ohogu mu. Onye l'ete etsoo mu achikobe iwhe achikobe be l'akpakashi iya akpakashi. ³¹O noo iwhe meru mu su unu agha: iwhe lile bu iwhe-du-aji, madzu l'emegbabe be Chileke l'a-gukotakwaru whẹ iya nvu, ya a-guk-

waaru whẹ whọ nvụ l'ekfubyishi, whẹ l'ekfubyishi Chileke. Ọle onye kfubyiru Ume-Dụ-Nsọ bẹ Chileke l'ete abyakwaa l'aguru iya nvụ. ³² Iwhe bụ onye l'ekfuru Abubu-Ndiwhe ejo okfu bẹ l'aa-gụkwaru iya nvụ, ọle onye kfubyiru Ume-Dụ-Nsọ bẹ l'aata abyakwaa l'aguru nvụ. A ta agụkwaru iya onye ọbu lẹ mgboko ọwa, a nọ ntaa, t'a guru iyẹ ya lẹ mgboko ọwhuu, l'a-bya nụ.

Oshi ọmi mēe akpuru iya

(Luk. 6:43-45)

³³ “Unu l'eme t'unu wọta akpuru dū ree l'oshi, unu yeru, unu vukwaro ụzo meeda oshi ọbu t'ọ dū ree. Nteke bụ l'unu te eletadu oshi ọbu ọnya, o -mebyihu, unu amarụ l'akpuru iya l'a-dụkwawho ẹji. Ọo iwhe akpuru oshi mītaru bẹ l'eegudeje marụ ẹgube iwhe oshi ọbu bụ. ³⁴ Unubẹ ụnwu, oguji-nwaka nwushiru-a, ?ndenu g'okfu ọma l'e-me shi unu l'ọnu l'ẹka unu dū ẹji l'onwunu? Nkele iwhe ọnu l'ekfuje bẹ bụ iwhe jiru obu ebushihu ebushihu. ³⁵ L'okpobe madzụ l'eshije l'okpobe iwhe dū iya l'obu wofuta okpobe iwhe, ejo madzụ l'eshijekwanu l'ejo iwhe dū iya l'obu wofuta ejo iwhe.

³⁶ “Tẹ mu kfulekwaru iya who unu, lẹ mbọku ikpe Chileke bẹ onyenonu l'a-bya akfuru, kaa ishi iwhe o kwoberu kfu iwhe bụ-zhia mkpokoro okfu, shijezhia ya l'ọnu futa. ³⁷ O noo l'ọo okfu shi madzụ l'ọnu bẹ l'ee-gude gya onye ọbu l'onye dū chiri. Ọ bụkwaruwho okfu shi madzụ l'ọnu bẹ l'ee-gudekwawho nma iya ikpe.”

Eekfu tẹ Jisọsu goshi l'ọo Chileke zhiru iya

(Mak. 8:11-12; Luk. 11:29-32)

³⁸ Tọ dū iya bụ, o nweru ndu o-zhi-iwu mēe ndu Fárisii, harụ bya asụ iya: “O-zhi-iwhe, meeru anyi iwhe-awhūrulanya, bụkwanu iwhe l'e-goshi anyi l'ọo Chileke zhiru ghu l'ezhi.”

³⁹ O yeeru whẹ ọnu sụ whẹ: “Ọgbo elenu-a bẹ panụkakwaru ẹji; whẹ te ekwe nọpyabe Chileke l'ẹka. Whẹ l'achọ t'e goshi whẹ iwhe-awhūrulanya, l'e-goshi l'ọo Chileke zhiru mu tẹ mu bya l'ezhi. Ọle ọ tọ dūkwawho iwhe-awhūrulanya ọdo a bya l'e-goshi whẹ, gbahaa iwhe ono, nwuru l'ẹhu Jona bụ onye nkfuchiru Chileke. ⁴⁰ Mbụ ọo gẹ Jona nọkotaru ujiku ẹto, eswe l'enyashi l'ime ẹwho owhomu-ka-azụ; bụ gẹ Abubu-Ndiwhe l'a-nọ abalị ẹto, eswe l'enyashi l'ime alị. ⁴¹ Ndu Nínive bẹ l'a-gbalihu mbọku ikpe, nma ọgbo elenu-a ikpe. O noo lẹ ndu Nínive bẹ darụ onwowhe ụta, haa ome iwhe-dụ-ẹji whẹ l'emegbabe lwakfuta Chileke gẹ Jona je ekfuru yeru whẹ. Ọle t'unu lekwanu, l'onye ka Jona nkajishi bẹ nọkwa l'ẹka-a ntaa. ⁴² Eze-nwanyị ono l'achị ndu Shiba bẹ l'a-gbalihu mbọku ikpe, nmaa ọgbo elenu-a ikpe, o noo l'ọo shi l'ẹka ono mgboko beru bya

onuta olu-okfu mmamagụ Sólomonu. Ọle t'unu lenu l'onye ka Sólomonu nkajishi nọ l'ẹka-a ntaa.”

Iwhe l'akpatajẹ ọgvu alwawhu azụ

(Luk. 11:24-26)

⁴³ “Ọobuje nteke a chifuru madzụ ọgvu l'ẹhu, ọgvu ono eje etsoru echi-ẹgu ẹka-mini l'adụ aghawhe, achọ-whe ẹka l'ọo-nmēe anmēe. Nteke o jenyaaaru tọ dū ẹka ọ whuru, ⁴⁴ ya asụ lẹ ya l'a-dawhushiwaa azụ lẹ akahụ ọlo iya whọ. Nteke ọ byatashiaru bya awhua l'ọ daburu iwhoro, a zawa iya aza dozhigee ya ree, ⁴⁵ ya eje achita ọgvu ẹsaa ọdo, kabaarọ yēbedua igiri yeru onwiya, whẹ awuba je eburu l'ẹka ono. Ndzụ onye ono abya aka nọ amamẹ lẹ g'ọ shi dū nteke mbụ whọ. O nokwawho gẹ l'ọo-dụ ọgbo elenu-a, metageeru ejo-iwhe, ọ wọ whẹ l'ekpiri ndono.”

Ne Jisọsu mēe unwune iya

(Mak. 3:31-35; Luk. 8:19-21)

⁴⁶ O noo ya, Jisọsu kpukwaduru-a okfu ono l'ọnu ekfu eyeru ndu ono, ne iya mēe unwune iya shi rwua, bya akfuru l'etezhi zhia ozhi t'e kuaru whẹ Jisọsu tẹ whẹ l'iya whụ. ⁴⁷ Onye lanụ sụ iya t'ọ gebekwawho lẹ ne iya mēe unwune iya bẹ kfukwaru l'etezhi eme tẹ whẹ l'iya whụ. †

⁴⁸ Ọ sụ onye ono kfuru iwhe ono: “?Ọo onye bụ ne mu? ?Tọo onye bụ unwune mu?” ⁴⁹ Ọ bya ewhee ẹka lẹ ndu l'etso ụzo iya; sụ: “Lee ndu bụ whẹ bụ ne mụbe Jisọsu, bụru unwune mu. ⁵⁰ Ọo iwhe bụ onye l'eme iwhe dū Nna mụbe Jisọsu ree, mbụ Nna mu ono bu l'imigwe, o noo onye bụ nwune mu nke nwoke, bụru nwune mu nke nwanyị, bụkwaruwho ne mu.”

Ẹtu, e gude onye l'atụ iwhe akụ anma

(Mak. 4:1-9; Luk. 8:4-8)

13 Ọ kwaruwho lẹ mbọku lanụ ono bẹ Jisọsu shi l'uwhu futa, tūgbua je je anọdu l'aguga eze-enyimu. ² Igweligwe madzụ zakọo bya adọ-whee ya mgburumgburu. Ọ bụru iya meru, ọ bahụ l'ime ụgbo lanụ, l'ese l'eli mini je anọdu. Igwe madzụ ono kuru l'eli-mgboko. ³ O gude ẹtu zilahaa whẹ iwhe ha l'igweligwe. Ọ sụ whẹ: “Ọo nwoke lanụ bẹ jeru ọtu iwhe akụ. ⁴ Nwoke ono l'atụ iwhe akụ ono, ọ harụ daa l'aguga echi-uzo, ụnwu-enu bya atutua ya lwee. ⁵ Ndu harụ nashihu daa l'ẹka bụ ẹjagiri dū iya, bụ ẹka anụ-alị l'adụ shii, e jia ekfu, o fushiwanu ome l'anụ-alị ono, igbi l'ete akwataa dū ono. ⁶ Anwụ chidelewho, ụnwu iwhe ono, fushiwanu ome ono nwulwashihu, nkele whẹ ta agbabedu ọgbaragbu l'ime alị. ⁷ O nweru ọwhu darụ l'ẹka ọgvu dū l'ali, yẹle ọgvu ono fushia. Ọgvu ono vushia kpagbushia mebyi iwhe ono. ⁸ Ndu harụ daa l'ẹka alị dū ree, ọ nọdu l'ẹka ono mīshia mebyi.

† Ụwhodu l'ekwo gbarụ lẹ mbụ, e deru l'okfu Giriku bẹ l'ete ede-duaru vẹsu 47 yekobe iya ẹgube, e deru iya l'ẹka-a.

Ndu mītaru ụkporo ugbo ise, ndu mīta ụkporo ugbo ẹto, ndu mīta ụkporo l'iri.

⁹“Onye ụzo-nchị dū t'ọ nua ya.”

Iwhe meru g'ọ gude Jisọsu l'egudeje ẹtu ezhi iwhe
(Mak. 4:10-12; Luk. 8:9-10)

¹⁰ Ọo ya bụ, ndu l'etso ụzo iya byakfuta iya bya asụ iya: “?Ndee iwhe meru i gude ẹtu ẹtu ekfuru ndu-a okfu?” ¹¹ Jisọsu sụ whẹ: “Ọo unubedua bẹ Chileke meru t'unu marụ iwhe ono e shi domigee edomi lẹ nke eze ono, Chileke bụ, ọle whẹbedua bẹ l'eete emekwaa tẹ whẹ marụ iya. ¹² O noo l'iwhe bụ-zhia onye nataru iwhe ono mu l'ezhi, bẹ l'ee-me t'ọ mabaaru Chileke, marwee ya amarwe. Ọle onye ọwhu l'ete anataa iwhe ono mu l'ezhi, bẹ nwanwa iya ọwhu ọ marụ bẹ Chileke l'e-gbeenu natafua ya. ¹³ O noo iwhe meru iwhe mu gude ẹtu ẹtu ekfuru whẹ okfu. O noo lẹ whẹ l'e-leje ẹnya nta lee imo, ya aadụ iwhe whẹ l'awhujẹ. Whẹ l'anụ-gejezhia iwhe lẹ nchị nta nua imo, ya aadụ ọwhu l'e-pyoba whẹ nchị. Tọ dū ọwhu bya l'e-do whẹ ẹnya. ¹⁴ Ọo l'ẹhu whẹ b'ọ vukotaru mbụ iwhe ono, onye nk-fuchiru Chileke bụ Ayizáya kfuru, ọwhu o kfuru sụ:

“Unu l'a-nga nchị nta ngaa imo,
ọle ọ tọ dudu iwhe l'e-do unu ẹnya.

Unu elee ẹnya nta lee imo,
ọle ọ tọ dudu iwhe unu bya l'a-whụ.

¹⁵ O noo lẹ whẹ nmaru obu mkpigbi.

Whẹ swochishia nchị takube-gee ẹnya.
Ọ byanu mẹ whẹ egudekwa ẹnya whẹ whua,
gude nchị whẹ nua,
mẹ obu whẹ emee t'o doo whẹ ẹnya,
mẹ whẹ adakọbe lwakfuta mube

Chileke tẹ mu dzọo whẹ.’

¹⁶ Sụa, ẹhu-utso bụ nke unu nkele unu dū ike gude ẹnya unu awhụ ụzo, unu gude nchị unu anụ iwhe.

¹⁷ Iwhe mu l'ekfuleruwho unu bụ lẹ igweligwe ndu nk-fuchiru Chileke mẹe ndu dū chiri b'ọ gushikwaru ẹgu ike tẹ whẹ whua iwhe-e, unu l'a-whụ, ọle whẹ ta awhụ-du iya. Ọ gukwaa whẹ whọ ẹgu tẹ whẹ nua iwhe-e, unu l'anụ-a, ọle whẹ ta anudu iya.

Jisọsu l'akọ iwhe ẹtu ono bụ
(Mak. 4:13-20; Luk. 8:11-15)

¹⁸ “Unu gbebekwa nchị tẹ mu karu unu iwhe ọ bụ mbụ ẹtu onye l'atụ iwhe akụ ono. ¹⁹ O nweru onye l'anuje iwhe l'ekfu lẹ nke eze ono, Chileke bụ, ọle o too dojedu iya ẹnya. Onye-Ejo-Ụboku ono, bụ Oshifutususwe abya anafu iya iwhe ono a turu, dū iya l'ime obu. Ọo ẹgube onye ono bẹ bụ ndu onona, a turu l'aguga echi-uzo. ²⁰ Ndu ọwhu a turu l'ẹka ẹjagiri dū bẹ bụ onye ọwhu bụ nteke ọ nū-geeru okfu ono, ya egude ẹhu-utso natakebe iya ree. ²¹ Ọle ọ tọko gbabe-dua ya ogbaragbu l'obu. Nteke ọ kpokwaduru-a nwuk-

fu, iwhe-otsulanu -byakfutale iya who, ọdua ya aburu nteke l'aakpa iya ẹhu nkele o kwetaru okfu ono, ya aburu iya bụ iwhe l'a-kpata ya adafu, buhaa okfu ono. ²² Ndu ọwhu a turu l'ẹka ogvu dū l'ali, bụ onye ọwhu nuru okfu Chileke, ọle ọ rinuka ọriri ẹhu iya. Oyenuka ẹnyumi l'ẹku batanu bya akpalahaa okfu ono ẹhu, tọ mīhe amimi. ²³ Ọle ndu ọwhu bụ mebyi a turu l'ẹka alị dū ree, o noo ndu ọwhu l'anụ-gejee ya, whẹ ewota iya ye l'obu whẹ. O noo ndu ọwhu l'eyeje mebyi. Ọwhu l'a-mīta ụkporo ise, ọwhu l'a-mīta ụkporo ẹto, ọwhu l'a-mīta ụkporo l'iri.”

Ẹtu e gude ohu witi anma

²⁴ Jisọsu bya anmaaru whẹ ẹtu ọdo sụ whẹ: “Gẹ Chileke l'e-shi goshi lẹ ya bụ eze bẹ l'a-dulewho g'ọo nwoke hataru akpuru ereshi, dū ree, je aghaa l'ali. ²⁵ O be l'enyashi ujiku lanu nteke e kushigewaru mgbenya, onye ọhogu nwoke ono bya achita ohu witi je aghakwaawho l'ẹka ono nwoke whọ gharu witi whọ. Ọ ghagee ya, ọ buru iya alala. ²⁶ Witi ono dū l'ẹka ono fushia wata amimi. Ọwhube ohu iya who fushikwaawho wata amimi, ọ buru nteke ono b'e gbee maru l'ọo ohu witi.

²⁷ “Ndu ozhi oke-nwe-uwhu ono byakfuta iya bya asụ iya: ‘Onye-nwe-anyi, ?m'ọ tọ nua witi dū ree b'ij gharu l'ali ghu whọ? ?Ndehunu g'ọ bya anwude ọwhu ohu iya gbee dūwa iya nū?’

²⁸ “Nwoke ono sụ whẹ: ‘Ọo onye ọhogu mu bẹ meru iwhe ono.’

“Ndu ozhi iya ono sụ iya: ‘I choru t'anyi je arwushia ya?’

²⁹ “Nwoke ono sụ whẹ waawa, woo whẹ: ‘Unu haa ya rọ. Unu -jeshia ya arwushi bẹ ẹka l'a-ba unu mba, unu arwufu ọwhube witi, dū ree. ³⁰ Unu ha ya rọ tẹ whẹ tuko vua jeye nteke l'ee-bu iya. Lẹ nteke ono bẹ mu l'ekfuru ndu l'ebu iya t'e vuadaru ụzo rwushiada ohu iya ono, chikobe l'ẹka lanu, sweshia ya l'ukfu l'ukfu t'a kpọo oku, tẹmenu e vua ọwhube witi nteke ono je akuberu mu lẹ mkpu witi mu.’ ”

Ẹtu, e gude akpuru oshi mọtadu anma
(Mak. 4:30-32; Luk. 13:18-19)

³¹ Jisọsu bya anmaaru whẹ ẹtu ọdo sụ whẹ: “Gẹ Chileke l'e-shi goshi lẹ ya bụ eze bẹ l'a-dulewho g'ọo akpuru iwhe-akụ mọtadu, nwoke wotaru je aghaa l'okfu iya. ³² Akpuru iwhe ono bụ iya kakota vitiviti l'akpuru oshi, l'aakuje akụ l'ali. Ọle ọbuje nteke ọ byabya evufuta, ya akakota iwhe bụ iwhe l'aakuje akụ l'eli. Ya abya aburu oshi, nke ọwhu unwu-enu l'ewhe l'eli l'abyaje bya akpalahaa ẹkfunu l'ekali iya.”

Ètu, e gude iwhe-l'ekoje-buredi anma

(Luk. 13:20-21)

³³ Jisòsu byakwa anmaaru whẹ ètu òdo sù: “Gẹ Chileke l'e-shi goshi lẹ ya bụ eze l'a-dùlewho g'òo iwhe-l'ekoje-buredi, nwanyị hataru nwanshị gwakọbe l'utu-rutuu-iwhe l'eegudeje eme buredi, mbụ uturutuu-iwhe jiru efere nkweka èto. O wota iya dobe jeye ò tuko koo eko.”

Jisòsu gude ètu ezhi iwhe

(Mak. 4:33-34)

³⁴ Ò bụ-zhiaruwho ètu ètu bẹ Jisòsu gude zhikota whẹ ozhi-oma. O to nwezhidua okfu o kfuru whẹ, l'abukotaa l'ètu l'ètu b'ò gude kfuru whẹ iya. ³⁵ Iwhe ono bụ nke owhu iwhe onye nkfuchiru Chileke kfuru l'a-vụ, owhu sùru:

“Mu l'e-gude ètu ètu ekfuru eyeru whẹ.

Mu l'e-kfuru whẹ iwhe ono e shi domita edomi nkeshi e meru mgboko.”

Jisòsu l'akọ iwhe ètu ono o gude ohu ereshi nmaa bụ

³⁶ Òo ya bụ, Jisòsu ghaa igwe-oha ono l'èka ono, bahù-shia l'ùlo. Ndu l'etso ụzo iya byakfuta iya bya asu iya: “Kọnuaru anyi iwhe ò bụ mbụ ètu nke ohu ereshi ono t'ò doo anyi enya.” ³⁷ Ò sù whẹ: “Onye ono l'agha mebyi iwhe ono, dù ree bẹ bụ Abubu-Ndiwhe. ³⁸ Alì èka ono ò gharu iya buru mgboko-o l'owhu. Mebyi iwhe ono, dù ree buru ndu Chileke bụ eze whẹ. Qwhua, bụ ohu iya whọ buru unwu onye ohogu Chileke, bụ iya bụ Onye-Ejo-Uboku ono, bụ Sétanu. ³⁹ Ohogu ono, bụ iya gharu ohu ereshi ono buru Oshifutuswe. Nteke ono l'ee-bu ereshi ono buru gẹ l'òo-dù nteke mgboko-o gvudeleruwho. Ndu l'ebu iya ebu buru ndu ozozi-imigwe.

⁴⁰ “Òo gẹ a rwushiru ohu ereshi ono je akpoo oku bụ gẹ l'òo-dù nteke mgboko-o l'a-gvụ. ⁴¹ Abubu-Ndiwhe l'e-zhi ndu ozozi-imigwe iya tẹ whẹ je arwushi-gezhia iwhe bụ iwhe l'akpataje tẹ madzụ mee iwhe-dù-èji, whẹ achishi-gezhia ndu l'emeje iwhe-dù-èji gẹ whẹ hakota l'echilabọ ndu, Chileke bụ eze whẹ, ⁴² chiru whẹ ye l'ota chichichi oku. Èka ono bẹ madzụ l'a-nodu ryaa ejo ekwa taa ikireze. ⁴³ Ndu owhu dù chiriri l'iwhu Chileke l'a-nò egbu zaazaa g'òo enyanwu l'èka Nna whẹ Chileke bụ eze. T'onye ụzo-nchị dù nukwaa ya whọ.

Ètu labọ e gude iwhe l'eerenuka ire anma

⁴⁴ “Lẹ Chileke bụ eze bẹ dù g'òo iwhe obu, vu oke aswa, e domiru edomi l'ègu. Onye lanu je awhua ya, o kpochiwhu iya azu, teru eswa lashia. Ò laa je atuko iwhe lile o nweru reshikota je azu alì ono.

⁴⁵ “Onye maru iwhe ò futaru, mbụ lẹ Chileke bụ eze bẹ l'emeje g'òo eze onye l'agba ngho, onye ono l'acholewho akà, l'amashi uma ike, l'oo-zu. ⁴⁶ Ò chonyaa ya, ò whua owhu obu aswa iya paru èka shii, ò lashia je ereshikota iwhe lile o nweru je azu ya.

Ugbu-ema

⁴⁷ “Lẹ Chileke bụ eze bẹ dukwaa g'òo egube-è l'ee-wotaje ugbu-ema ghaa l'eze-enyimu, ugbu ono alokoo igweligwe ema dù l'iche l'iche. ⁴⁸ Ema ono, jilewho ugbu ono eji, a bya akpu ya kpufuta iya l'eli-mgboko. A kpufutale iya whọ l'eli-mgboko, a bya ahoo ya hotachaa ndu owhu dù ree ye lẹ nkata, e kpokoo ndu owhu dù eji je awushia. ⁴⁹ O noo gẹ l'òo-dù nteke mgboko-o l'a-gvụ ndono. Ndu ozozi-imigwe l'a-lufuta bya ahoshia ndu l'eme ejo iwhe, hofu whẹ l'èka ndu dù chiriri no. ⁵⁰ E je achiru whẹ ye l'ota chichichi oku. Èka ono bẹ madzụ l'a-nodu ryaa ejo ekwa taa ikireze.”

Iwhe owhuu mee akahu iwhe

⁵¹ Jisòsu jì whẹ: “?Ò kwa l'iwhe lile mu kfuru dokotawaru unu enya?”

Whẹ sù iya: “Ee-o!”

⁵² Ò sù whẹ: “Òo ya bụ l'iwhe bụ onye l'ezhi iwu, nonyaa bya anwuta l'oo Chileke bụ eze nkiya, onye ono dulewho g'òo nwoke, kwaru oke-uwhu. Nwoke ono tuko-gezhia iwhe owhuu mee akahu iwhe gwofu l'ulo iya èka o doru oku iya, dù iya lẹ mkpa.”

Aajika Jisòsu lẹ Názaretu

(Mak. 6:1-6; Luk. 4:16-30)

⁵³ Jisòsu nmashi-gelewho ètu ono, ò futa l'èka ono tugburu lufushia, ⁵⁴ lashia mkpukpu iya. O rwua èka ono, ò tugburu bahù l'ulo-ndzuko ndu Ju je ezhilaha whẹ iwhe. O zhia iwhe ono, nke owhu èhu jishihuru ndu ono, no l'èka ono oyi. Whẹ tuko kfulahaa sù: “?Ò zhia awee bẹ nwoke-e shi nwutakota egube mmam-agu owa-e? ?Ndenu g'ò meru maru emekaa egube iwhe-awhurulanya owhu dù egube-è? ⁵⁵ ?Mẹ ò tọ nù-a nwoke kapinta whọ nwuru iya? Mbụ, ?tọ dù Méri bụ ne iya? Mbụ, ?tọ nù iya-a bụ nwune Jémusu, mee Jófesu, mee Sáyimonu, mee Júdasu? ⁵⁶ ?Tọ dù unwune iya nke nwanyị bẹ anyi lẹ whẹ tukuru buru l'èka-a egube-è? ?Ò bụ-zhihunuaru awe bẹ nwoke-e je je anwutahunu egube iwhe owa?” ⁵⁷ Iwhe ono kposhia whẹ okweta iwhe l'ookfu.

Jisòsu sù whẹ: “Onye nkfuchiru Chileke bẹ l'aanoje akwabẹ uguv l'èka lile òdo ta agufulekwa iya whọ lẹ mkpukpu a nwuru iya mee l'ibe iya.” ⁵⁸ Ò buru iya meru t'ò dühewaro igweligwe iwhe-awhurulanya, Jisòsu meru l'èka ono. Iwhe kparu iya buru ekwekwe ono whẹ l'ete ekweta nkiya.

Anwùhu Jónu baputizimu

(Mak. 6:14-29; Luk. 9:7-9)

14 O noo ya, ọ bụru nteke ono bẹ Hérodu bụ ọ-chi-ọha, l'achi Gálili nuru iwhe Jisọsu l'eme. ² Ọ sụ ndu l'oozhije ozhi: "M'ọ kwa Jónu baputizimu bẹ tetaru nọdu ndzụ ọdo, o nokwa iwhe meru l'ọduje ike eme iwhe-awhürulenyala lile ono, l'oomekaa." ³ Iwhe meru bukwanuru lẹ Hérodu l'onwiya bẹ zhijeru, e je egude Jónu kee ya ẹgbu, ye iya l'ulo mkpọro. Ọ bụru l'okfu ẹka Heródiyasu b'o shi, mbụ nwanyị ono, Hérodu nataru nwune iya Filipu l'ulahaa. ⁴ Jónu l'anoje ekfuru Hérodu sụ: "Ọ tọ dukwawho ree, a makwaru mę t'i je anata nwune ghu nyee ya l'ulahaa." ⁵ Ọ dų-gezhia Hérodu nke t'o gbua Jónu, obenu l'o shi anoje atsụ ndu Ju egvu nkele whę lile bẹ kwetakotaru lẹ Jónu bụ onye nkfuchiru Chileke.

⁶ Tọ dų iya bụ l'ọ bya ebenu mbọku, Hérodu l'erije iwhe gude anyata mbọku a nwuru iya, nwa Heródiyasu nke nwanyị byabya etee egvu l'atatiwhu ndu ẹbyii Hérodu. Ẹhu tsọo Hérodu uto. ⁷ O kwobe iya kweta nwata nwamgbọko ono ukwa, riaru iye ya nte sụ iya l'iwhe ọ sụ-zhiaru tẹ ya nụ iya bẹ ya l'a-nụ iya.

⁸ Ne iya nwuru iya ye, ọ byakfuta Hérodu bya asụ iya: "Iwhe l'iji-nụ-zhia mu whọ bụ, t'i ye ishi Jónu baputizimu l'okwa dęe mu l'ẹka-a."

⁹ Ẹhu rwurwuhulekwawho eze ono. Ọle eshi-ọwhu o kwetawaru ukwa ono, rikwaawho nte tukobe iya l'iwhu ndu ẹbyii iya ono, ọ sụ t'a nukwa nwata ono iwhe ọ sụru t'a nụ iya. ¹⁰ O zhi, e je egbuta Jónu ishi l'ulo mkpọro l'ẹka ọ nọ, ¹¹ ye l'okwa bya apęe nwata nwamgbọko ono. Nwata parụ iya je apęe ne iya. ¹² Ndu l'etso uto Jónu bya apata ogweze iya je elia, tųgbua nteke ono je akọoru Jisọsu iwhe meru nụ.

Jisọsu l'anụ unu madzụ iri l'ẹbo l'umadzu ukporo ugbo iri nri

(Mak. 6:30-44; Luk. 9:10-17; Jón. 6:1-14)

¹³ Ọo ya bụ, Jisọsu nulewho iwhe ono meru nụ, ọ futa l'ẹka ono bahụ l'ugbo jeshia ẹka daru ore nwękiya. Igweligwe ndu ono nulewho lẹ Jisọsu bẹ gudewaa ugbo tųgbua, whę shi lẹ mkpukpu gę mkpukpu ha gude okpa etso iya. ¹⁴ O shi l'ugbo ono futa, ọ whua igweligwe madzụ, ha shii gę whę dọru l'ẹka ono, imiko whę dų iya shii. Ọ bya emee ndu ẹhu l'eme whę mehukota.

¹⁵ O rwulewho l'urwenyashi, ndu l'etso uto iya jekfu iya je asụ iya: "Mę ẹka-a kwa echi-ẹgu, tẹmenu ike gvuwaa uboku; sukawho igweligwe ndu-a tẹ whę bahu-gee lẹ mkpukpu lile-e dų-whereu anyi mgburumburu ja akpata nri ria."

¹⁶ Jisọsu sụ whę: "Ọ to dukwa ree tẹ whę tsoru ejewe nno. Unubędua nụ whę nri tẹ whę ria."

¹⁷ Whę sụ iya: "Mę mkpakọ iwhe anyi gude l'ẹka-a kwa ishi buredi ise, ọwa ẹma labọ kpụ."

¹⁸ Ọ sụ whę: "Unu chitaru mu iya l'ẹka-a." ¹⁹ Ọo ya bụ, ọ sụ igwe-ọha ono tẹ whę nọdu-gezhia anọdu l'ẹka ono unwu irwu ẹwu dų. Ọ bya achita ishi buredi ise ono męe ẹma labọ ono bya apalia ẹnya imeli, kele Chileke ekele nri ono. Ọ bya anyawashia ya nụ ndu l'etso uto iya. Ndu l'etso uto iya kekashiaru iya igweligwe ndu ono. ²⁰ Whę tųko gę whę ha rijishikota ẹwho. Whę bya atutua ibiribe iya ọwhu e riwhodoru, o ji nkata iri l'ẹbo. ²¹ Unwoke, li lẹ ndu riru nri ono bekwaru l'unu madzụ iri l'ẹbo l'umadzu ukporo ugbo iri, t'a gufukwa iya unwanyi męe unwegirima, li iya nụ.

Jisọsu l'ẹje ije l'eli mini

(Mak. 6:45-52; Jón. 6:15-21)

²² Nteke onowho, Jisọsu sụ ndu l'etso uto iya tẹ whę bahụ l'ugbo vuru iya uto dafu azu iya ọwhu, tẹ yębedua nọdu kfuadaru igweligwe ndu ono tẹ whę laa guu. ²³ Ọ sụ-gelewho ndu ono tẹ whę laa guu, ọ tųgbua jeshia je anọdu l'ugvu nwękiya tẹ ya kfuru nụ Chileke. Ọochi bya, ọ nọdukwawho l'ẹka ono nwękiya. ²⁴ Nteke ono, ọwhube ugbo ono gbee nọduwanu l'echilabọ eze-ẹnyimu ono. Oke akpara-mini l'atụ, o mee; ọnga ugbo ono l'atsụ whę lanu nkele whęrewhere l'ewhe iwhe-whu. ²⁵ O rwulewho l'okọku mbụ ọha ẹnu, Jisọsu jeru ije l'eli mini jekfushia whę. ²⁶ Ndu l'etso uto iya whule iya whọ gę l'ooje ije l'eli mini ono, ẹhu nmalahaa whę anma nkele whę nọdu nụ g'ọ bụ maa. Whę tsuhu egvu chishia mkpu.

²⁷ Nteke onowho, Jisọsu kfuru yeru whę sụ whę: "Obu shihu unu ike, l'ọo mbedua. Unu ba atsushi egvu."

Pyita l'ẹje ije l'eli mini

²⁸ Pyita sụ iya: "Ọ -bunuru l'ọo ezhi-okfu l'ọo ghu, sụ nụ mu tẹ mu jee ije l'eli mini byakfuta ghu."

²⁹ Ọ sụ iya: "Ngwa, byanụ!" Ọo ya bụ, Pyita nyifuta l'ime ugbo ono; jeru ije l'eli mini jekfushia Jisọsu. ³⁰ Pyita whua akpara-mini ono, l'atụ nụ, ọ tsulahaa egvu. Ọ tsudelewho egvu ono, ọ damilahaa l'ime mini ono. O chishia sụ: "Onye-Nwe-Ọha, dzoo mu-o!"

³¹ Jisọsu machi-kebe ẹka selia ya sụ iya: "Oowa! Ekwekwe nke ghu ta abazhidua nwishi ilile. ?I kwoberu gunu bọlahaa obu ẹbo?" ³² Yęle Pyita bya atuko bahụ l'ime ugbo ono. Oke whęrewhere ono whebua. ³³ Ndu l'etso uto iya, nọkota l'ugbo ono tųko baaru iya ẹja sụ: "Ọo whọ l'ezhi l'iji bụ Nwa Chileke."

Ndu ẹhu l'emekaa lẹ Genésaretu

(Mak. 6:53-56)

³⁴ Tọ dų iya bụ: whę daghalewho mini ono bya afuta lẹ Genésaretu. ³⁵ Whę futalewho, ndu ẹka ono hụbeko-

ta Jisọsu ama. Whẹ zhi, a gbawhekota l'obutobu ẹka ono mgburumgburu je apafutaru iya ndu ẹhu l'adua mma gẹ whẹ hakota. ³⁶ Whẹ l'aryoje iya t'o kwe-e t'ẹka whẹ rwua ya l'ẹhu, mbukwa e -behuduru ọ buru-a m'ọo l'ọnu uwe iya. Iwhe bu ndu chiru uwe iya ẹhu bẹ mehukotaru l'iwhẹ l'eme whẹ nọ.

Omelali ndu-ichee ndu Ju

(Mak. 7:1-13)

15 Ọo ya bu, o nweru ndu Fárisii mée ndu o-zhi-iwu, shi Jerúsalemu wuru wukfuta Jisọsu. Whẹ bya asu iya: ² “Ọo gunu meru iwhe ndu l'etso ọzo ghu l'emebyije omelali, shi lẹ ndu-ichee anyi whẹ? Ọo gunu meru whẹ ta akwoje ẹka akwo temenu whẹ eride nri gẹ nsọ alí ndu Ju sọru ta akwojee ya?”

³ Jisọsu sọ whẹ: “?Ndẹe ishi iwhe unubedua kwobekwanuru haa anọ eme iwhe Chileke sọru t'e mejee, gbee je emelaha omelali, madzọ doberu? ⁴ Nkele Chileke bẹ sọru: ‘Yejeru ne ghu lẹ nna ghu ugwu;’ suk-wawho: ‘Onye whuru ne iya m'ọ bu nna iya iwhe t'e gbua onye ono egbu.’ ⁵ Ọle unubedua bya lekfu ekfu unu sọ: ‘Ọ -buru lẹ madzọ bẹ sọru nna iya, ọbu l'ọo ne iya l'iwhẹ ya gege egude kwọ whẹ bẹ bukwa iwhe a nuru Chileke, ⁶ ọo ya bu l'ọ tọ gbahedu nke t'onye ono ghaa ẹnya l'ẹhu ne iya lẹ nna iya.’ Unu gude l'unu l'eme omelali, unu mee okfu Chileke ọ buru iwhe mmaanọ. ⁷ Lekwaa unubẹ iwe-l'obu-ochi-l'ọnu-eze whẹ-e! Ayizáya, bu onye nkfuchiru Chileke kfulekwaruwho okfu ẹhu unu g'unu dọ nteke o kfuchiru Chileke sọ: ⁸ ‘Ndu-a bukwa eli ọnu bẹ whẹ gude akwabe mu ugwu,

Obu whẹ bẹ teru ẹnya l'ẹka mu nọ.

⁹ Whẹ l'abarọ mu ẹja nggonggo.

Ọ buru iwu, madzọ turu bẹ whẹ l'ezhi gẹ-woo l'ọo iwu

nke mube Chileke.’ ”

Iwhe l'emerwuje madzọ

(Mak. 7:14-23)

¹⁰ O kukoo igwe-ọha ono tẹ whẹ byakube iya ntse. Ọ sọ whẹ: “Unu ngabekwa nchi l'iwhẹ-e mu bya lekfu ngẹ o doo unu ẹnya. ¹¹ Ọ tọ bukwa iwhe madzọ l'eri l'ọnu l'emerwuje onye ono. Iwhe l'emerwuje madzọ bẹ bu iwhe shi madzọ l'ime obu futa iya l'ọnu.”

¹² Ọo ya bu, ndu l'etso ọzo iya byakfuta iya bya asu iya: “?I maru-a l'iwhẹ ono, i shi ekfu shi egwu ndu Fárisii egwu gẹ whẹ l'anọ iya?”

¹³ Ọ sọ whẹ: “Iwhe bu-zhia oshi ọwhu l'ẹte abua Nna mu, bu l'imigwe gude ẹka iya dzabe iya bẹ l'ee-whefukwa ewhefu. ¹⁴ Unu haa whẹ rọo, lẹ whẹ bu ndu l'atsọ ishì, l'edukwawho ndu l'atsọ ishì. Ọ -buru l'onye l'atsọ ishì bẹ l'edu onye l'atsokwawho ishì g'ọo ya, bẹ whẹ l'atukokwa dalaje l'iduma.”

¹⁵ Pyita sọ iya: “Menua tẹ ẹtu ono doo anyi ẹnya.”

¹⁶ Jisọsu sọ whẹ: “?Unubedua bẹ iwhe-e l'ete edoduaro ẹnya byeye ntaa? ¹⁷ ?Unu ta akabedu maru l'iwhẹ madzọ l'eri l'ọnu bu l'ẹwho bẹ l'ọobahuje, ya eshi ẹka ono a nyifu iya? ¹⁸ Ọle iwhe lile ọwhu shi madzọ l'ọnu bu l'obu b'o shi iya futa. Ọ bukwaru iya whọ bu iwhe l'emerwuje madzọ. ¹⁹ O noo l'ọo l'ime obu madzọ bẹ l'ooshikotaje mbu iwhe bu-zhia ejo ọriri gẹ ejo ọriri ha, ogbu madzọ shi iya. O shi iya mbu ọkpa lẹ nwanyị mee ọkpa lẹ nwokoro mee ori ogori mee ozhi oshi mee ọdzu ejire mee okfurwushi madzọ. ²⁰ O noo iwhe bu iya l'emerwuje madzọ ndono. L'e gude ẹka, l'ete akwo akwo kwo eri nri te emerwujekwa madzọ ilile.”

Nwanyị l'ete abua onye Ju, woru onwiya ye Jisọsu l'ẹka

(Mak. 7:24-30)

²¹ Jisọsu gbalihu l'ẹka ono tugburu jeshia alí, dọwheru Taya yele Sáyídonu mgburumgburu. ²² Ọo ya bu, nwanyị Kenanu ọbu, bu l'ẹka ono byakfuta iya bya echishia sọ: “Onye-Nwe-Ọha, tẹ imiko mu dọ ghu rọ! ?I nua Nwa Dévidi. Lẹ nwa mu nwanyị bẹ ọgvo bu l'ẹhu. Ọgvo ono gude iya agwa iya ọchi.”

²³ Jisọsu te ekfuru okfu ilile yeru iya. Ndu l'etso ọzo iya bya aryolaha ya sọ: “Chifunu nwanyị-a, l'etsowhe anyi egube-ẹ, aryachishi anyi nchi-a.” ²⁴ Jisọsu sọ whẹ: “Ọ tọ dukwa ẹka ọdo Chileke zhiru mu tẹ mu jee, gbahaa tẹ mu jekfu ndu Ízurelu, bu unwu aturu tuwashihuru etuwashihu.”

²⁵ Nwanyị ono bya adaa l'iwhu Jisọsu sọ iya: “Onye-Nwe-Ọha, byiko yeru mu roo ẹka!”

²⁶ Jisọsu sọ iya: “Ọ tọ dudu ree t'e wota nri unwegiri-ma nọ unwu-nkuta.”

²⁷ Nwanyị ono sọ iya: “Ee, l'ọ dọ nno, Onye-Nwe-Ọha, ọle ọbu mẹ unwu-nkuta l'akabekwaa tutua unwu onu nri dashiru l'alí nteke onye-nwe-whẹ nu l'eri nri.”

²⁸ O kfulewho nno, Jisọsu sọ iya: “Aa-oo! Gube nwanyị ọwa, ekwekwe nke ghu habukwaa shii. Tẹ Chileke meeru ghu iwhe ono, mkpa iya dọ ghu.” Shitalewho nteke ono gededede, nwatibe nwanyị ono mehu.

Jisọsu l'eme tẹ igweligwe ndu ẹhu l'adua mma mehu

²⁹ Jisọsu shi l'ẹka ono tugbu ọdo je etsoru aguga aguga eze-enyimu Gálili ogologo. O shiwaro ẹka ono je enyihu eli ugwu, je anọdu. ³⁰ Ọ nọdu l'ẹka ono, igweligwe madzọ wuru byakfutashia ya; edutakaaru iya ndu ngvuru mee ndu ẹhu l'edzua oke mee ndu l'atsọ ishì mee ndu l'ete ekfu okfu mewaro igweligwe ndu ọdo iwhe l'emekaa. Whẹ bya achiru whẹ wushi iya l'iwhu. O mee whẹ, whẹ mehukota. ³¹ O noo ya, iwhe ono dukota igweligwe ndu ono biribiri gẹ whẹ whuru lẹ ndu l'ete eshia ekfu okfu kfulahaaru okfu; ndu ẹhu

l'edzua oke, ẹhu dzua whẹ oke, ndu ngvuru jelahaa ije, ndu l'ete eshia awhụ ụzo bya awhulahaa ụzo. Whẹ jalahaa Chileke ndu Ízurẹlu ajaja.

Jisọsu l'anụ unu madzụ iri nri

(Mak. 8:1-10)

³² Jisọsu bya ekua ndu l'etso ụzo iya sụ whẹ: “Imiko igweligwe ndu-a dukwa mu, unu awhụa lẹ mu lẹ whẹ nọwaru ujiku ẹto ntaa l'ẹka-a, tọ hẹ l'ọ dukwadu nri whẹ gude, whẹ l'e-ri. Mu ta adukwanu ike asụ whẹ tẹ whẹ swiri ẹgu lashia. Lẹ mu -kfu ya nno bẹ ọdamba l'a-tukwa whẹ l'ụzo mẹ whẹ lade.”

³³ Ndu l'etso ụzo iya sụ: “?Oo awee bẹ anyi l'a-whụkwanu buredi l'e-dzukota igbudu iwhe-e, dọru l'echi-ẹgu l'ẹka-a.”

³⁴ Jisọsu sụ whẹ: “?Oo ishi buredi ole bẹ unu gude?”

Whẹ sụ iya: “Oo ẹsaa, ọwaa unwu-ema olemole, li iya nụ” ³⁵ Oo ya bụ, ọ sụ tẹ igweligwe ndu ono nọdukota anọdu l'alị l'ẹka ono. ³⁶ O bya achita ishi buredi ẹsaa ono mẹ ẹma ono bya ekelegee Chileke ekele, o kelegelewho Chileke ono; ọ nyawashia ya nụ ndu l'etso ụzo iya, ndu l'etso ụzo iya bya ekeeru iya igweligwe ọha ono, kedzukuraru whẹ iya. ³⁷ Gẹ whẹ ha ritagee ri-jishia ẹwho. Whẹ bya atutukoo ibiribe iya ọwhu whẹ ri-whodoru. O ji nkata-ivu ẹsaa. ³⁸ Ndu riru nri ono l'un-woke dọ unu ugbo iri, t'a gufukwaro unwanyi mẹ un-wegirima.

³⁹ O sụ ndu ono tẹ whẹ lashiwaro, yẹbedua bahu l'ugbo tugbua jeshia alị Magadanu.

Ndu Fárisii sụru tẹ Jisọsu meeru whẹ iwhe-awhūruleny

(Mak. 8:11-13; Luk. 12:54-56)

16 Ndu Fárisii mẹ ndu Sádusii bya agbaarụ iya ọnya okfu, gude eme tẹ whẹ nmata iya. Whẹ bya asụ iya t'ọ meeru whẹ iwhe-awhūruleny, l'e-goshi whẹ l'ọ whọ Chileke bẹ zhiru iya t'ọ bya. ² O yeeru whẹ ọnu sụ whẹ: “Oobuje o rwua l'urwenyashi, ak-pamigwe kehu yorokoto, unu ahabuhulekwawho l'echile iya bẹ mbọku l'e-kekwa ẹhu, eshi-ọwhu igweli dọ ẹgube-ẹ. ³ Nteke bụ l'ọ ọtsu bẹ unu tehudeshiaru, igweli chwaa erwu erwurwu, unu asụ l'igweli l'a-chik-wa ọlwa-gorogoro ntanụ, eshi-ọwhu igweli ọbu doberu iwhe ẹgube-ẹ. Sụa, eshi-ọwhu unu l'amajechaa ekfu gẹ ọboku l'a-dụ dọ mẹ unu lee ẹnya l'akpamigwe ?ndekwanu g'ọ gude unu ta aduje ike kọ iwhe ọ bụ, mbụ iwhe-e l'emekaa l'ogbo elenu-a. ⁴ Ogbọ elenu-a bẹ panukakwaru ẹji. Whẹ te ekwe nọpyabe l'ẹka Chileke. Whẹ l'achọ t'e goshi whẹ iwhe-awhūruleny l'e-goshi l'ọ Chileke zhiru mube Jisọsu tẹ mu bya ọkpobe iya. Oke ọ tọ dukwanu iwhe-awhūruleny ọdo a bya l'e-goshi whẹ, gbahaa iwhe ono, nwuru l'ẹhu Jona.”

O kfugee nno ọ gharu whẹ l'ẹka ono tugbua.

Jisọsu l'anmaru ndu l'etso ụzo iya ọkwa nke ejo nzhi ndu Fárisii

(Mak. 8:14-21)

⁵ Ndu l'etso ụzo iya bya erwua azụ ẹnyimu azụ iya ọwhu, whẹ bya anyata nteke ono lẹ whẹ zoharu ogude buredi. ⁶ Jisọsu sụ whẹ: “Unu kwakwaa ẹnya zelajeeru iwhe-l'ekoje-buredi ndu Fárisii mẹ iwhe-l'ekoje-buredi ndu Sádusii tọ be emebyi unu.”

⁷ Whẹ kfulahaaru ibe whẹ sụ: “Oo l'ọ l'anyi te egud-edu buredi meru l'ookfu nno.”

⁸ Jisọsu maru iwhe whẹ l'ekfu, ọ sụ whẹ: “Oo-wa! Ekwekwe nke unu hanukakwa nwanshi. ?Oo gunu meru unu l'ekfu l'onwunu l'onwunu l'unu te egudedu buredi? ⁹ ?Toko doduaro unu ẹnya? ?Unu ta anyatahedu lẹ mu gudenua ishi buredi ise nukota unu madzụ ugbo iri l'ẹbo l'ukporo umadzu ugbo iri nri. ?T'unu ta anyatahedu nkata-ivu ole unu tutu-jiru ọwhu e riwhodoru eri-whodo? ¹⁰ ?Unu ta anyatafukwaawho ishi buredi ẹsaa ọwhu mu kedzuru unu madzụ iri, t'unu ta anyatahedu nkata-ivu ole, unu tutu-jiru ọwhu e riwhodoru eriwhodo? ¹¹ ?O nwuhunuru aghaa o gude unu ta ama l'ọ t'ọ bụdu okfu buredi bẹ mu l'ekfu nteke ono mu sụru unu t'unu zelaaru iwhe-l'ekoje-buredi ndu Fárisii mẹ nke ndu Sádusii, t'ọ bo mebyi unu?”

¹² Oo ya bụ, ọ bya edoo whẹ ẹnya nteke ono l'ọ t'ọ bụdu iwhe-l'ekoje-buredi bẹ l'ookfuru whẹ tẹ whẹ zelaaru, l'iwhe l'ookfuru whẹ tẹ whẹ zelaaru bụ iwhe ndu Fárisii l'anọje ezhi mẹ ọwhu ndu Sádusii l'anọjek-wawho ezhi.

Pyita l'akọ onye Jisọsu bụ

(Mak. 8:27-30; Luk. 9:18-21)

¹³ Oo ya bụ, Jisọsu bya abata ibeka iya nke Sizaríya Fílipayi. O jilaha ndu l'etso ụzo iya: “?Oo onye bẹ ndi-whe l'asuje-zhia lẹ mube Abubu-Ndiwhe bụ?” ¹⁴ Whẹ sụ iya: “Ndu l'ahajekwaru sụ l'i bụ Jonu baputizimu; ndu l'ahajeru sụ l'i bụ Eláyija; o nwekwaruwho ndu ọwhu haru sụ l'i bụ Jeremáya; ndu l'asuje l'i bụ onye lanu lẹ ndu nkfuchiru Chileke.”

¹⁵ O sụ whẹ: “Unubedua ?unu l'asujekwanu l'ọ onye bẹ mu bụ?” ¹⁶ Sáyimonu Pyita tufulewho ọnu sụ iya: “Oo ghu bụ Kuráyisutu ọbu bụ iya bụ Onye Ndzota ono, bụ Nwa Chileke ono, nọ ndzu.” ¹⁷ Jisọsu sụ iya: “Ehu-utso bukwa nke ghu, Sáyimonu nwa Jona. O tọ bukwa madzụ bẹ meru i maru ọkpobe-okfu ono. L'ọ kwa Nna mu, bu l'imigwe bẹ meru i maru iya. ¹⁸ Sụa, l'iwhe ọdo mu l'ekfufuaru ghu bụ, ọo ghu bụ Pyita; ọo l'eli eze ẹwhuru-a bẹ mu l'a-tụ chọchi mu. O tọ dukwa m'ọo anwuhu bya l'a-dụ ike kposhia ya. ¹⁹ Mu l'a-nu ghu irigodo, l'ii-gude egoshi l'ọ Chileke bụ eze. Oo ya bụ l'iwhe bụ-zhiwaa iwhe i jikaru l'ọ tọ dudu ghu ree lẹ

mgboko-o bẹ Chileke nọkwawho l'imigwe jįkaak-wawho l'ọ tọ dudu iya ree. Iwhe bukwanu iwhe ị sụru l'ọ dọ ghu ree lẹ mgboko-o bẹ Chileke nọduakwawho l'imigwe sụ l'ọ dọ iya ree.”²⁰ O kfugee nno, ọ bya asụ ndu l'etso ọzo iya ono t'ọ bọ dukwa onye whẹ l'e-kfuru l'ọo yẹbedua bụ Kuráýisutu ọbu.

Jisọsu l'ekfu lẹ ya l'e je iwhe-ọtsulanu; nwụhu

(Mak. 8:31—9:1; Luk. 9:22-27)

²¹ Jisọsu shiwaro nteke ono wata anọ ekfuru ndu l'etso ọzo iya sụ: “Mu jefutaje Jerúsalemu, mu jefutajek-wawho iwhe-ọtsulanu, ha l'igweligwe l'ẹka ndu bụ ọgurenya męe l'ẹka ndu ishi ndu l'agbaję eja nụ Chileke męe l'ẹka ndu o-zhi-iwu, whẹ egbua mu. Mu anọ abalį labọ, mbọku ọwhu l'e-kwe iya ęto mu eshi l'onwu teta nọdu ndzụ ọdo.”²² Pyita bya ekucha iya ekucha, balahaaru iya mba sụ iya: “Tụswekwa, ba atụshiru onwoghu ejo ama, lẹ ęgube iwhe ono ta abyakwa l'a-nwuru ghu ilile, Onye-Nwe-Ọha.”

²³ Jisọsu bya aghaa ęnya lee Pyita sụ iya: “Gbashi mu l'iwhu gube Sétanu-a. Ntaa bẹ l'iime t'į bụru ọkfu nochia mu ọzo. Iwhe l'įiri ta abudu uche Chileke, ọo uche madzụ bẹ l'įiri.”

Otso Jisọsu

²⁴ Tọ dọ iya bụ, Jisọsu sụ ndu l'etso ọzo iya: “Onye l'ọgu ęgu tẹ ya tsoje mu, t'onye ono swefu ęnya l'ęhu onwiya, onye ọbu evulia oswebe ọnwu nkiya bya etsoje mu. ²⁵ O noo l'iwhu bụ onye l'eme tẹ ya dzọo onwiya ndzụ bẹ kwa etuwaha bẹ l'ootuwaha ndzụ iya ọbu. Onye ono, kwobekwanuru okfu ęhu mube Abubu-Ndiwhe tuwhaa ndzụ iya lẹ mgboko-o bẹ l'e-nwekwanu ndzụ tututu-mįmimi. ²⁶ Tẹ ?ndęhunu urwu ọbu madzụ ritaru, m'ọ -nwekotageeru iwhe lile, dọ lẹ mgboko-o tuwhaa ndzụ iya? ?Ọo ęgube iwhe dọ ọ dọ agha bẹ madzụ l'e-gude gbata ndzụ iya. ²⁷ O noo lẹ Abubu-Ndiwhe l'a-bya ekpee ndiwhe ikpe. Ọ -byadę bẹ l'oo-gude ọgvù, l'egbu zaa-zaa gę Nna iya l'egbu yele ndu ojozhimigwe iya alįru, ya abya akfua onyenọnu ọgwọ, rwuberu iwhe onye ono meru. ²⁸ Sụa, tẹ mu mekwaa ya t'ọ doo unu ęnya: O nwekwaru ndu haru kfuru l'ẹka-a ntaa l'a-fua nwụhu jeye nteke whẹ l'a-whụada nteke Abubu-Ndiwhe l'a-bu eze, gude ugwu męe ike, dọ biribiri egbu zaazaa abya.”

Jisọsu l'egbu zaa-zaa l'eli ugwu

(Mak. 9:2-13; Luk. 9:28-36)

17 A nọlewho abalį ishii, Jisọsu duta Pyita yele Jęmusu męe ọnu, bụ nwune Jęmusu yeru onwiya; whẹ je enyikota eze ugwu ọbu, ha l'eli shii je anọdu nkunyi whẹ. ² Chileke mee Jisọsu, ọ chanwee l'atatiwhu whẹ. Atatiwhu iya l'egbulewho zaazaa g'ọo ęnyanwu, ọwhube uwe iya kelahaa whoriwhori g'ọo anwu eswe.

³ A bya l'eledeshia ęnya, whẹ whụa Mosisu yele Eláyija gę whẹ lẹ Jisọsu l'edzu idzu.

⁴ Ọo ya bụ, Pyita bukorohu sụ Jisọsu: “Onye-Nwe-Ọha, ọ dulekwawho ree l'anyi nọ l'ẹka-a. Ọ -buru l'ọo dọ ghu ree bẹ mu byakwa l'a-tu mkpuumkpu ęto l'ẹka-a, nnanu nke ghu, nnanu nke Mosisu, nnanu aburu nke Eláyija.”

⁵ Ọ kpukwaduru-a okfu ono l'onu ekfu, urwukpu, l'achalewho kpalakpala bya asọ-kputa whẹ. Olu okfu shi l'urwukpu ono ekfuje sụ: “Onye ọwa bụ Nwa mu nwoke, mu yeru obu, ọo ya l'emeje ęhu atsọ mu ọtso. Unu nųjeeru iya okfu.”

⁶ Ndu l'etso ọzo iya ono nulewho olu-okfu ono, whẹ daa kpube iwhu l'alį. Whẹ l'atsụ egwu atsushi iya ike. ⁷ Jisọsu bya ebyigee whẹ ẹka sụ whẹ: “Unu gbashi, t'unu ba atsushi egwu.” ⁸ Whẹ bya agbashi bya achįkaa ęnya, chįkaa ęnya, tọ dųhe onye ọdo whẹ whuru, t'a gųfulewho Jisọsu nwękiya.

⁹ Whẹ nyizetalewho l'eli ugwu ono, Jisọsu kfushiaru whẹ iya ike sụ whẹ: “Tọ bọ dukwa onye unu l'e-kfuru iwhe ono unu whuru jeye nteke Abubu-Ndiwhe l'e-shi-ada l'onwu teta nọdu ndzụ.”

¹⁰ Ndu l'etso ọzo iya sụ iya: “?Ọo hunu gunu kpataru ndu o-zhi-iwu l'asuje lẹ Eláyija vufutaje ọzo byaada?”

¹¹ O yeeru whẹ iya onu sụ whẹ: “Ọ kwa ezhi-okfu lẹ Eláyija vufutaje ọzo bya bya edozhia iwhe lile t'ọ dukota ree g'ọ dųhawaa lẹ mbu. ¹² Ọle tẹ mu kfulekwaru iya-a unu: lẹ Eláyija bẹ gbee byahaakwanu, whẹ ta ama l'ọo ya, whẹ kputa iya mee gę dọ whẹ mma. O nokwawho gę whẹ l'e-me tẹ Abubu-Ndiwhe shi whẹ l'ẹka jee iwhe-ọtsulanu.” ¹³ Ọ bụru nteke ono bẹ ndu l'etso ọzo iya bya amaru l'ọo ọnu baputizimu bẹ l'ookfuru whẹ okfu iya.

Jisọsu l'eme t'onye ndakfukfu l'atụ mehu

(Mak. 9:14-29; Luk. 9:37-43a)

¹⁴ Whẹ byakfutarewho igwe-ọha ono, o nweru nwoke, byakfutaru iya bya ebyishi ikpere l'iwhu iya sụ iya: ¹⁵ “Onye-Nwe-Ọha, menuaru nwa mu nwoke obu-imiko, lẹ ndakfukfu l'atuje iya, mbu l'ootu iya atushi iya ike. Ọ tųakwaru iya chee l'ọku męe lẹ mini ugbo ole-mole. ¹⁶ Mu gbęenu dutawa iya dukfuta ndu l'etso ọzo ghu, whẹ ta adu ike mee ya t'ọ mehu.”

¹⁷ Jisọsu sụ whẹ: “Oowa! Unubę ọgbo ejo obu ọwa, bụ ndu l'ęte ekwetaje nke Chileke. ?O zhia nteke ole bẹ mu l'unu l'a-nọ-beru? ?O zhia nteke ole bẹ mu l'a-tata nshi ęhu unu taberu? Unu dutaru mu nwata iya ọbu l'ẹka-a.” ¹⁸ Jisọsu bya abaarų ọgwu ono mba. Ọgwu ono shi l'ęhu nwata ono lufu. Wata nteke ono, ọ buru nwata ono emehu.

¹⁹ E megelewho, ndu l'etso ọzo Jisọsu wuru byakfuta iya nteke ọ nọ nwękiya bya asụ iya: “?Ọo gunu meru anyi ta adu ike chįfu ọgwu ono?”

²⁰ Ọ sụ whẹ: "Iwhe kparụ iya nụ bụ lẹ ekwekwe unu te eshihudu ike. O noo l'iwhe mu l'eme tẹ mu kfuru unu bụ: ekwekwe unu -habezhiwaa shii g'ọo nworirikirikekwe akpuru mọsutadu bẹ unu l'a-sụkwa eze ugwu-a: 'Ugwu, whọfu onwoghu l'ẹka-a je egvuru l'ẹka whọ.' Ya awholia onwiya ọbu. Ọ tọ dukwa iwhe l'akpọ unu ẹka ememe. ²¹ Ọ lẹkwawho ọswi ẹgu mẹe okfu anụ Chileke bẹ l'eegudeje chiwhua ẹgube ọgwu ọwa †."

Jisọsu l'ekfu ọdo lẹ ya l'a-nwuhu, teta nọdu ndzụ
(Mak. 9:30-32; Luk. 9:43b-45)

²² O be ujiku lanụ, ndu l'etso ọzo Jisọsu dzukobe lẹ Gálili, Jisọsu sụ whẹ: "Abubu-Ndiwhe bẹ l'ee-megekwa akpuru kpẹe ndiwhe l'ẹka, ²³ whẹ emegbua ya. Ọ nọle-who abalị labọ ọwhu l'e-kwe iya ẹto, Chileke emee ya, ya eshi l'onwu teta nọdu ndzụ ọdo." O rwua whẹ l'ẹhu shii.

Ọtu akiriko eze-ulo Chileke

²⁴ Tọ dọ iya bụ lẹ Jisọsu mẹe ndu l'etso ọzo iya ab-yarwulewho Kapániyomu. Ndu l'anajẹ akiriko eze-ulo Chileke bya abyakfuta Pyita bya aji iya: "Tọ tujedu akiriko mbụ onye l'ezhije unu iwhe?"

²⁵ Pyita sụ whẹ: "Waawa, ọtujekwa-a."

Pyita batalẹwho l'ulo, Jisọsu vuru ọzo tufu ọnu sụ iya: "Ndeẹ, gubedua yeru ọnu agha Sáyimonu? Ọ dọ ghu g'ọo ndu ole bẹ l'atuje akiriko meward utu mmaanụ ọdo nụ ndu eze nke mgboko-o? Ọo ndibe eze, tọo ndu ọdo mmaanụ?"

²⁶ Pyita sụ iya l'ọo ndu ọdo.

Jisọsu sụ iya: "Ọo ya bụ lẹ ndibe ndu eze ta alidu iya. ²⁷ Ọle ọbu, nnta gẹ l'ee-shi t'ọ bọ bụ l'anyi l'akpatsu whẹ iwe! Tugbukwaa ntaa je ewota aga-ẹma ghu jeshia l'eze-ẹnyimu je awata ọnma ẹma. ẹma mbụ, l'a-byarụ ghu l'aga, nmata iya, gụ avọhaa ya ọnu. Ii-whụ iya okpoga l'e-dzu akiriko nke mu lẹ ghu. Wota iya je atya ya."

Onye kakọta shii

(Mak. 9:33-37; Luk. 9:46-48)

18 Nteke onowho bẹ ndu l'etso ọzo Jisọsu by-atashiaru bya asụ iya: "Ọo onye kakọta shii lẹ ndu Chileke bụ eze whẹ?"

² Jisọsu bya ekua nwata nshiji, kuta iya kfube l'echil-abọ whẹ, ³ sụ whẹ: "Iwhe mu l'eme tẹ mu kfuru unu bụ: ọ -bụ-zhidua l'unu gbanweru bya adụ g'ọo ụnwegirima, unu ta afukwa buru ndu Chileke bụ eze whẹ.

⁴ Iwhe bụ onye wozetaru onwiya alị dọ g'ọo nwata nshiji-a bẹ bụ iya kakọta shii lẹ ndu Chileke bụ eze whẹ.

⁵ Onye ono, kwoberu iswi ẹwha mube Jisọsu gude obu

iya nata nwata nshiji, ha ẹgube-ẹ ree-ree-ree bẹ byak-wa mbẹdua bẹ onye ọbu gude obu iya nata ree-ree-ree."

Onma ọkwa ome tẹ ndu ọdo mee iwhe-dụ-ẹji

(Mak. 9:42-48; Luk. 17:1-2)

⁶ "Ọle onye mekwanuru onye lanụ l'ụnwegirima-a, wowaru onwowhe ye mu l'ẹka-a, t'ọ shiswee ọzo ono b'ọ gọgo kalẹkwaruwho onye ọbu mma nggẹ l'a patarụ eze ẹwhuru-uswe libe iya l'olu, nwuru iya chee l'ẹka ogvulogvu dọ l'eze-ẹnyimu. ⁷ Nshọo unubẹ ndiwhe, o noo l'iwhe l'alọjeru madzụ ẹka ye l'ome iwhe-dụ-ẹji bẹ jiru mgboko eji. Ọ tọ dukwa gẹ l'ee-mezhia t'iwhe l'a-nọje alọ madzụ ẹka eye l'ome iwhe-dụ-ẹji ba adụ, ọle ọbu, nshọkwanuroo onye bụ iya bẹ l'oo-shi l'ẹka iya mbụ ẹgube iwhe ono.

⁸ "Ọ -buru l'ọo ẹka ghu, ọbu l'ọo ọkpa ghu bẹ l'ak-patarụ ghu ome iwhe-dụ-ẹji, gbubufulekwa iya whọ tuwhaa. Ọ kakwarụ ghu ree l'i gude mkpirikpi ẹka lanụ, ọdua i buru nwangvuru bahụ l'ọkpobe ndzụ, amamẹ l'i nweru ẹka labọ, ọdua i nweru ọkpa labọ, a pata ghu chee l'ọku, bụ ọku mgbe agvụ agvụ. ⁹ Ọ -buru l'ọo ẹnya ghu l'akpatarụ ghu ome iwhe-dụ-ẹji, swọfu iya tuwhaa. Ọ kakwarụ ghu ree l'i gude ẹnya lanụ bahụ l'ọkpobe ndzụ, amamẹ l'ẹnya ghu whẹ ẹbo dzuru oke, a parụ ghu chee l'ọku-alị-maa.

Nwaturu, jehuhuru ejehuhu

(Luk. 15:3-7)

¹⁰ "Unu kwakwaa ẹnya t'ọ bọ dọ ụnwegirima-a, onye ọwhu unu l'a-sụ woo; ẹwha kuru iya nụ kuru iya gunu. Lẹ iwhe mu l'eme tẹ mu kfuru unu bukwa lẹ ndu ojozhi-imigwe, l'eleta whẹ ẹnya bẹ l'anọduje-zhiawho l'iwhe Nna mu, bu l'imigwe nteke nteke. ¹¹ O noo lẹ Abubu-Ndiwhe bẹ byarụ tẹ ya bya adzọo ndu whuhuru ewhuhu ††.

¹² "Ndeẹ g'unu l'arịkwanu iya? Ọ -bukwanuru l'ọ nweru onye nweru ọkporo aturu ugbo ise, nnanụ jehuhuru onye ọbu ta apaduru ọkporo ugbo ẹno l'iri lẹ tete ọwhu haa l'ẹka ono, tugbua jeshia je etsoru ugwu ugwu lewhẹe ẹnya iya ọwhuna, jehuhuru who? ¹³ O -nweru g'ọ meru, ọ whya ya, iwhe mu l'ekfuru unu bụ: l'ọo-kwatakwa ka oteshi ẹswa iya ike amamẹ ọkporo ẹno l'iri lẹ tete ọwhu l'eteshia jehuhuru who. ¹⁴ O nok-wawho gẹ l'oto dọ nteke ọ buje-zhia uche-obu Nna unu ọwhu bu l'imigwe t'ọ nweru ụnwegirima-a m'ọo onye lanụ ọwhu l'a-la l'iyi.

† Ụwhodu l'ekwo gbarụ lẹ mbụ, e deru l'okfu Giriku bẹ l'ete ede-duaru vẹsu 21 yekobe iya ẹgube, e deru iya l'ẹka-a.

†† Ụwhodu l'ekwo gbarụ lẹ mbụ, e deru l'okfu Giriku bẹ l'ete ede-duaru vẹsu 21 yekobe iya ẹgube, e deru iya l'ẹka-a.

Okfu e kfuru nū chōchi l'owhu nke nwanna, mesweru nū

¹⁵ “Nteke nwanna ghu mesweru ghu, jekfu iya l'ẹka o bu gū l'iya labo nọ nwẹka unu je ekfuru iya iwhe obu, o meru ghu. Nteke o nataru iwhe i kfuru, o o ya bu, gu amarū lẹ nwanna ghu ono bẹ i duwhuwaru azu.

¹⁶ Nteke bu l'i kfugeeru, t'ọ nata iwhe i kfuru, gu eduta onye lanu, obu umadzu labo ọdo yeru onwoghu nke ọwhu l'ọobulewho iwhe obu, okfu Chileke kfuru su: ‘Iwhe bu okfu, daru ada, t'ọ buru ẹka-ebe, umadzu labo l'a-gba, obu ẹto bẹ l'ee-gude doshia ya.’ ¹⁷ Nteke bu lẹ whẹ kfugeeru, o nabaru whẹ ẹka, wota iya je atogboru chōchi l'owhu. Nteke chōchi kfugeeru, o nabafuaru chōchi ẹka, o o ya bu, unu ezeeru iya gẹ l'eezejeru onye mbakeshi, okwanu onye ishi akiriko.

¹⁸ “Sua, iwhe mu l'eme tẹ mu karu unu bu l'iwhe bu iwhe unu jikaru l'ọ tọ dudu unu ree lẹ mgboko-o bẹ Chileke nduakwawho l'imigwe jika iya l'ọ tọ dudu ree. Iwhe ọwhu bukwanu iwhe unu saru ẹka nata l'ọ dudu unu ree lẹ mgboko-o, bẹ Chileke nduakwawho l'imigwe nata l'ọ dudu iya ree.

¹⁹ “Odo, mu l'ekfuru unu bu: L'iwhe bu-zhia iwhe unu du nwẹbo nokobe lẹ mgboko-o gude obu lanu kwekota; o -nweru iwhe unu kfuru nū Chileke t'ọ meeru unu, bẹ Nna mu ono bu l'imigwe l'e-meru iya unu. ²⁰ O noo l'iwhe bu ẹka adu ẹbo obu ẹto dzukobe nkele ndu obu bu nkemu bẹ mu nokwa l'echilabo ndu obu.”

Ẹtu onye ejo obu, ji ugwo

²¹ Pyita byakfuta Jisosu bya asu iya: “Onye-Nwe-Ọha ?o ugbo ole bẹ nwanna mu l'e-meswe mu, mu agukotaru iye ya nvu? ?Oo ugbo esaa?” ²² Jisosu su iya: “Waawakwa! O tọ bulekwa ugbo esaa damu. Oo ugbo esaa esaa uzo ukporo ẹto l'iri. ²³ Oo ya bu l'ọ waa gẹ l'ọo-du nteke Chileke l'e-goshi l'ọo ya bu eze. Oo-du g'ọo nwoke onye eze lanu, meru tẹ yele ndu ozhi iya pyazhia nke okpoga iya. ²⁴ Nwoke ono pyazhidelewho okpoga ono, e dutashiaru iya onye ọwhu ji ugwo unukurunu ẹkpa-ego. ²⁵ Nwoke ta abu l'ọ nweru iwhe l'oo-gude kfu ya. Onye-nwe-ia-nu su t'e ree nwozhi ono, ree nyee ya, ree unwegirima ibe iya gẹ whẹ ha, rekotagezhia iwhe lile o nwe enwe t'e gude kfu ugwo ono. ²⁶ Nwoke ono mee nno rwezhita l'ali, byishi ikpere, ryolahaa onye-nwe-ia-nu ono su: ‘Byiko, byiko, onye-nwe-mu, lekwa mu l'ali, tabanua nshi hafu mu roo. Mu l'a-kfukotakwa ghu-a ugwo ono g'ọ ha.’

²⁷ Imiko nwoke ono du onye eze ono. O su iya t'ọ riwaro ugwo ono, t'ọ bo kfukhekwa iye ya ilile.

²⁸ “Tọ du iya bu lẹ nwozhi ono atugburu lufu je awhua nwozhi ibe iya ọdo, ji iya ugwo okpoga, l'abaa ishi. O tu iya onwiya gburumu, pyita iya l'ekpiri su iya: ‘Kfu mu ugwo, i ji mu.’

²⁹ “Nwozhi ibe iya ono rwezhita l'ali, aru iya su:

‘Tanu nshi lẹ mu l'a-kfukwa ghu iya-a.’

³⁰ “O jika jinyia enya l'ọ tọ nwuduru iya, o kpata nwoke ono je atuchia l'ọka-mkporo su t'ọ nodu l'ẹka ono jeye nteke l'ọo-kfu iya ugwo ono. ³¹ Tọ du iya bu lẹ ndu ozhi ibe iya ọwhu awhua ya, ẹhu dalẹ whẹ whọ kọo. Whẹ gbagbua je atuko iwhe ono, nwuru nu shi ishi lanu kọkotaru onye-nwe-whẹ-nu. ³² Oo ya bu, onye-nwe-whẹ-nu ono bya eku nwozhi ono su iya: ‘?I whuru-a gube nwozhi-a, ejo obu l'egbu egbu-a! ?I whuru-a egube ikpoto okpoga, i jikota mu l'ugwo, mu hakotaru ghu iya su t'i ria ya nkele ọo l'i ryoru mu aru. ³³ ?Tọ gbadu nke t'i whuru ibe ghu imiko lẹge mbedua whuru iye gubedua?’ ³⁴ Onye-nwe-whẹ-nu ono gude ẹhu-eghughu kpukata iya je akpuru ye ndu ogbogu l'ẹka, tẹ whẹ nuje iya awhu jeye nteke l'ọo-kfukota ugwo, o ji g'ọ ha.

³⁵ “O nokwawho gẹ Nna mu, bu l'imigwe l'e-me unu l'ẹhu l'ẹhu, mbukwa onye l'ete egudeje obu iya g'ọ ha garu onye mesweru iya nu nvu.”

Jisosu l'ekfu nke ebukahu nwoke yele nyee ya

(Mak. 10:1-12)

19 Tọ du iya bu lẹ Jisosu ekfugelewho iwhe lile ono l'ookfu o palihu lẹ Gálili, o buru iya atugbu. O jeshia ali Judia, du l'azu enyimu Jodanu azu iya ọwhu. ² Igwe-ọha wu-tsoru iya. O mee, ẹhu dukota ndu ọwhu ẹhu l'eme mma.

³ Ndu Farisii byatashia ya adata. Whẹ bya ajilaha ya su: “?O du ree tẹ nwoke chifuje nyee ya m'e behuduru gnu mee?” ⁴ O su whẹ: “?Unu tẹke agubudua l'onye meru madu eshi mbulembu bẹ meru nwoke, mee nwanyị; ⁵ su whẹ: ‘O noo iwhe meru nwoke je l'a-ha nna iya, haa ne iya yele nyee ya atugba. Whẹ ẹbo abya atuko buru onye lanu.’ ⁶ Oo ya bu lẹ whẹ ta abuhedu umadzu labo. Whẹ buwaa onye lanu. Oo ya bu, iwhe Chileke tugbaberu nnanu, t'ọ bo dukwa onye l'e-je iya okekahu ẹbo ọdo.”

⁷ Whẹ su iya: “?O buhunuru gnu meru iwhe Mosisu turu iwu su t'onye byajekwa l'achifuje nyee ya, vujukwaru uzo deru ekwo nu iya lẹ ya ta aluhedu iya, tẹ-menu ya achifuwa iya roo?”

⁸ Jisosu su whẹ: “Ole unu bu ndu ejo obu meru iwhe Mosisu kwetaru t'unu chifu nyee unu. Ole shitalekwawho lẹ mbulembu bẹ l'oto dujukwaaru nno. ⁹ Iwhe mu l'ekfuru unu ntaa bukwanuru: onye chifuru nyee ya je alua nwanyị ọdo bẹ bukwa ogori bẹ l'oori. Gbahakwa lẹ nwanyị obu bẹ l'eri ogori.”

¹⁰ Ndu l'etso uzo iya su iya: “O -buru l'ọ noo g'ọ du l'ẹka nwoke yele nyee ya nọ, b'ọ kalukwawho mma t'a haa nke ọolu nwanyị l'owhu l'owhu.”

¹¹ O su whẹ: “O tọ bukwa madu l'ọha bẹ okfu mu ono l'e-dokota enya. Ndu l'oo-do enya bulekawho ndu ono, Chileke goshiru iya. ¹² L'iwhe kparu iwhe

madzụ l'ete aluje nwanyi dukwa l'iche l'iche. O nweru ndu l'ete adu a'iwhe, o buru nno bu ge we du shi l'ewho ne we. O nweru ndu owhu bu madzụ haru we aha. O nweru ndu owhu rwuchiru obu we le we te emedu nke nwanyi nke owhu we l'a-no ejeru Chileke ozhi ree. T'onye l'a-du ike nata okfu ono natakwa iya."

Jisosu l'agoru unwegirima onu

(Mak. 10:13-16; Luk. 18:15-17)

¹³ Ndu madzụ l'ekutakaaru iya unwegirima nteke ono t'o byigee we eka, kuru nu Chileke l'iswi ehu we. Ndu l'etso ụzo iya l'aabarụ ndu ono, l'ekutaru iya unwegirima ono mba.

¹⁴ Jisosu sụ we: "Unu haa unwegirima te we byakfuta mu. Unu ba akpōshishi we abyabya, l'oo ndu du nno be Chileke bu eze we."

¹⁵ O bya ebyigbaru unwegirima ono eka megee, tug-bua lufu l'eka ono.

Onye nweru iwhe

(Mak. 10:17-31; Luk. 18:18-30)

¹⁶ O be nteke lanu, nwoke lanu byakfuta Jisosu bya asu iya: "O-zhi-iwhe ?nde-zhia iwhe bu iwhe du ree mu l'e-me ngge mu nweru ndu tututu-mimimi?"

¹⁷ Jisosu sụ iya: "?I kwoberu gunu aji mu aji nke iwhe du ree. Okekawho onye lanu kpụ be bu onye dukota ree. Oke nteke bukwa l'ogogu ghu t'i bahu l'okpobe ndu, o kwa iya bu t'i meje iwhe iwu Chileke kuru."

¹⁸ Nwoke ono sụ: "Iwu ?buhunu iwu ole?"

Jisosu sụ iya: "Be egbukwa ochi, be erikwa ogori, be ezhi kwa oshi, ba adzukwa ejire tukobe madzụ ibe ghu. ¹⁹ Kwabe ne le nna, nwuru ghu nu ugu, gu eye madzụ ibe ghu obu g'i yeru iya onwoghu."

²⁰ Nwokorobya ono sụ iya: "Iwhe lile ono ta adukwa owhu kpuleru mu eka l'anya. ?Nde-zhahunua iwhe odo whuduru mu l'ememe?"

²¹ Jisosu sụ iya: "O -buru l'ogogu ghu t'i dukota ree, o ya bu t'i lanu je ereshigezhia iwhe i nwe enwe, chita iwhe i retaru iya keshiaru ndu ukpa. Oo ya bu gu enweru okpobe iwhe l'imigwe. I -megee ya nno, gu abya etsoru mu."

²² Nwata nwokoro ono nulewho onu, Jisosu yeru, ehu rwurwuhulekwa iya who arwurwuhu. O nyigobelekwawho ala ibe iya nkele yebe nwata-nwoke nwenukaru iwhe shii.

²³ Jisosu sụ ndu l'etso ụzo iya: "Te mu kuru iya unu, iwhe l'otsukwanu l'oo lanu te ndu nweru iwhe haa te Chileke buru eze le ndu we! ²⁴ Iwhe odo, mu l'ekfu-fuaru unu bu: l'o kakwa ntse te inya pyoghata l'anya aga, amame t'onye nweru iwhe haa te Chileke buru eze le ndu iya."

²⁵ Ndu l'etso ụzo iya nule iya who, o kpube we onu okfu mebyi shii, we sụ: "?O hunuru onye be Chileke l'a-dzofuta?" ²⁶ Jisosu bya elee we enya sụ we: "Leka madzụ no b'o bukwa ama-ge-l'ee-me, oke o to dudu nno l'eka Chileke no nkele Chileke ta adudu iwhe kpuru iya eka ememe."

²⁷ Oo ya bu, Pyita sụ iya: "Lekwa le anyibedua hakotaakwaru iwhe lile anyi nwe tsolahaa ghu ?o hunu gunu be anyibedua l'e-nwe?" ²⁸ Jisosu sụ we: "Iwhe mu l'ekfuru unu bu le nteke Abubu-Ndiwhe l'a-bya anodu l'oshi-eze iya, l'egbu zaazaa chilahaa mgboko owhu, l'a-byanu be kwa unube umadzu iri l'ebo ono, l'etso ụzo mu l'a-nodu-gekwawho l'oshi-eze iri l'ebo, kpee ikfu iri l'ebo ndu Izuru ikpe. ²⁹ Iwhe odo bu, iwhe bu onye kwoberu iswi ehu mube Jisosu hakota-gee ulo iya, odu l'oo unwune iya nwoke, odu l'oo unwune iya nke nwanyi, odu l'oo nna iya, obu l'oo ne iya, odu l'oo unwu iya, odu l'oo ali iya; onye ono be Chileke l'a-kfukwa ugwo iwhe ha g'oo iwhe ono o haru ugbo ukporo ugbo ise, tēhenu e megekwaaro, ya anu iya ndu tututu-mimimi. ³⁰ Oke igweligwe ndu bu ndu ivuru nta l'ee-bekochaa buru ndu ikpazu, ndu ikpazu ebechakwanua bya aburu ndu ivuru."

Ndu l'aje ozhi le mgbabu vayinu

20 "Nteke Chileke l'e-goshi l'oo ya bu eze be l'oodulewho g'oo oke-nwe-uwhu, nmaru ewa l'ishi enyangge lufu je oobuta ndu ozhi, l'e-je iya ozhi le mgbabu vayinu iya. ² Ye le ndu owhu o whuru bya ekfua aswa iya l'iwhe l'oo-kfuje we l'uboku l'uboku bukwa aswa ozhi ujiku lanu. O chiru we je eye le mgbabu vayinu ono.

³ "Uboku gbakorohu-gelewho, o lufukwa je awhua ndu odo l'akfu-we uzoo uzoo ewoma l'aswa. ⁴ O sụ we: 'Unu tugba jeshikwaawho ozhi le mgbabu vayinu ono. Nteke e megewaruro, mu akfu unu iwhe rwuberu unu.' We kwe iya jeshia.

⁵ "O bekwa l'echilabo eswe, nwoke ono lufushikwa bya eje achita ndu odo yekwawho le mgbabu ono. A nopobekwa jeye l'enyanwu-oswifu-l'ishi, o jekwa achita ndu odo ye le mgbabu ono. ⁶ O-chi-l'omu-nkfu chidelewho, o lufukwa odo je awhua ndu odo no ewoma. O sụ we ?Oo gunu kpataru unu shi eshi utsu kfutaru ewoma l'eka-a byeye nta?"

⁷ "We sụ iya: 'Iwhe obu kwa l'o to dudu onye chitaru anyi je ebua anyi ozhi.'

"O sụ we: 'Unu je etsoru ndu owhu l'ejeru mu ozhi jeeru mu ozhi le mgbabu vayinu mu.'

⁸ "To du iya bu l'o belewho l'urwenyashi, nwoke ono, nwe mgbabu vayinu ono sụ onye-ishi-ozhi iya t'o kua ndu ozhi ono ge we ha kfu we ugwo we. T'o shile iya who akfukfu le ndu owhu byakperu azu jeye le ndu owhu vu ụzo bya who.

⁹ “Tọ dọ iya bụ lẹ ndu ọwhu byakperu azụ gẹ o-chi-l'omu-nkfụ l'echiwaa bya afuta, a kfu koto whẹ aswa ozhi ujiku owhu gẹ whẹ ha swiikpamu. ¹⁰ Ndu ọwhu byaru l'ishi ẹnyangge whọ futa nọ ?a sọru iya sụ whẹ agha lẹ whẹbedua, vu ọzo bya bẹ nke whẹ l'aka shii. Ọ bụleru-a aswa ozhi ujiku owhu a kfu ru ibe whẹ b'a kfu ru whẹbedua l'ẹhu l'ẹhu. ¹¹ Whẹ natagele iya whọ, whẹ guderu oke-nwe-uwhu ono áwhụ ¹² sụ: ‘Ndu ọwa byakperu azụ-a, l'ete ejee ozhi nọo ọdu b'a kfu kwaruwho anyi lẹ whẹ iwhe lanụ, l'anyi bẹ ndu jẹ-tageeru ozhi ntanụ tūhu mkpọko, anwụ eswe ono ta adụ ọwhu larụ anyi mmaanụ.’ ¹³ Ọ bya ekua onye lanụ sụ iya: ‘Ọnya mu, m'ọ tọ dukwa ẹka, mu meru ghu eji ?tọ bụnu-a aswa ozhi ujiku owhu bẹ mu lẹ ghu kfuburu l'ọo aswa ozhi ghu? ¹⁴ Wota okpoga, rwuberu ghu nụ lashia-o, lẹ mu tūru obu mu ama kfu a onye ọwa, byakperu azụ iwhe mu kfu ru gubedua. ¹⁵ ?Tọ tẹ mu be egudeshi iwhe ọwhu bụ iwhe ẹka mu mee gẹ dọ mu mma? ?Tẹ ẹnya l'a-dzụ ghu ogvu l'ọo lẹ mu meru ndu ọwhu ree?’

¹⁶ “Ọo ya bụ lẹ igweligwe ndu bụ ndu ikpazụ l'a-bụ ndu ivuruzo. Igweligwe ndu bụ ndu ivuruzo abya aburu ndu ikpazụ.”

Nke ugbo ẹto Jisọsu l'ekfu nke ọnwu iya

(Mak. 10:32-34; Luk. 18:31-34)

¹⁷ Tọ dọ iya bụ, Jisọsu whẹ l'eje Jerúsalemu. Whẹ jenyaa, o kucha ọmadzu iri l'ẹbo ono l'etso ọzo iya ekucha sụ whẹ: ¹⁸ “Ntaa bẹ anyi l'e-jewaa Jerúsalemu. L'ẹka ono bẹ l'aa-kpuru Abubu-Ndiwhe nụ ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ndu o-zhi-iwu. Whẹ ekpee ya nkfugbu. ¹⁹ Whẹ akpuru iya kpẹe ndu l'ete amaa Chileke tẹ whẹ mee ya iwhe ọchi, chia ya ẹchachi, kpopyabe iya l'oswebe. E -gbua ya ono, ya anọo abalẹ labọ, mbọku ọwhu l'e-kwe iya ẹto, Chileke e mee ya, ya eshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ọdo.”

Iwhe ọnwu Zébedi l'aryo Jisọsu

(Mak. 10:35-45)

²⁰ Ọo ya bụ, ne ọnwegirima ibe Zébedi chilia ọnwu iya, Jémusu yẹle Jọnu byakfuta Jisọsu. Ọ bya ebyishi ikpere l'iwhu iya aryọ iya iwhe.

²¹ Jisọsu sụ iya: “?Ọo gunu?” Ọ sụ iya: “L'iwhe ọbu, mu l'ekfu kwa nke ọnwu mu whẹ ẹbo. Byiko, kwenu mu ọkwa l'onye lanụ l'a-nọdu ghu l'ẹka-utara, onye ọwhu anọdu ghu l'ẹka-icha nteke l'ji-bụ eze ndu mgboko-o.”

²² Jisọsu sụ: “Unu ta amaduroo iwhe unu l'aryo. ?Unu l'a-dụa ike ngua l'omogo iwhe-ọtsulanu, mu l'a-bya angungu?”

Whẹ sụ iya: “Eee, anyi l'a-dụa ike.”

²³ Ọ sụ whẹ: “Unu l'a-ngu l'omogo ọwhu mu l'a-ngu bụ l'ezhi, ọle nke tẹ madzụ nọdu l'ẹka-utara mu ọdua

l'ọo ẹka-icha, o noo ta abudu mu b'ọ dọ l'ẹka. O noo bẹ dọru ndu Nna mu doberu iya ngaberu.”

²⁴ Ọmadzu iri ọwhu nulewho l'o noo gẹ whẹ jeru iya, whẹ wederu unwune labọ ono iwe. ²⁵ Jisọsu bya ekua whẹ, whẹ byakfuta iya, ọ sụ whẹ: “?Unu maru-a lẹ ndu bụ whẹ bụ ishi lẹ mba gẹ mba ha bẹ l'anoje akpa-pyashị ndu ọbu, whẹ l'achị ishi, ndu ọwhu l'ekfu iwhe l'aanụ buri whẹ l'anoje eme tẹ ndu ọdo makwaru l'ọo whẹ ka shii. ²⁶ Ọle ọ tọ byadụ l'a-dụ nno l'ẹhu nke unubedua. L'ẹhu nke unu bụ: onye l'ọogu t'e dobe iya onye ha shii l'ime unu, t'onye ọbu buri onye l'a-nọ ejeru ndu ọwhu ozhi. ²⁷ Iwhe ọdo buri: onye l'ọogu ẹgu tẹ ya buri onye ishi lẹge unu ha, t'onye ono wozeta onwiya alẹ dobe onwiya g'ọo ohu l'ẹka ndu ọwhu nọ. ²⁸ O noo lẹ mube Abubu-Ndiwhe l'onwomu ta abyakwa t'e jeru mu ozhi; iwhe mu gbechia bya kwa tẹ mu bya ejeru ndu ọdo ozhi mee tẹ mu gude onwomu gbaaru Chileke ẹja, t'ọ buri iwhe mu l'e-gude gbata ndzụ igwe-ọha.”

Jisọsu l'eme tẹ ndu l'atsọ ishi whua ọzo

(Mak. 10:46-52; Luk. 18:35-43)

²⁹ Whẹ l'alufutalewho lẹ Jériko, igweligwe madzụ wụ-tSORU iya. ³⁰ Ọo ya bụ, o nweruwho ọmadzu labọ l'atsọ ishi, nọdu l'aguga echi-uzo. Whẹ nulewho l'ọo Jisọsu bẹ l'aghata, whẹ chishia sụ: “Onye-Nwe-Ọha-e! Whuaru anyi imiko! ?I nọaro Nwa Dévidi?”

³¹ Igweligwe ndu ono l'agbochi whẹ nchị asuje whẹ tẹ whẹ dobe ọnu ndoo. Whẹ gbẹenu ka iya ọryashibaa ike sụ: “Onye-Nwe-Ọha-e! Whuaru anyi imiko! ?I nọaro Nwa Dévidi?” ³² Jisọsu kfu shita, kua whẹ whẹ ẹbo ono sụ whẹ: “?Ọo gunu b'ọ dọ unu nke tẹ mu meeru unu?”

³³ Whẹ sụ iya: “Onye-Nwe-Ọha, mee t'anyi whulaha ọzo.” ³⁴ Imiko whẹ dọ Jisọsu. Ọ bya emegge whẹ ẹka l'ẹnya, whẹ watalekwaruwho ọwhu ọzo nteke onowho. Whẹ tsolahaa ya.

Jisọsu l'abahụ lẹ Jerúsalemu

(Mak. 11:1-11; Luk. 19:28-40; Jón. 12:12-19)

21 Whẹ rwulewho l'ugvu Ólivu mee lẹ mgboro mkpukpu Betuféji, dūwaa Jerúsalemu ntse, Jisọsu zhi ọmadzu labọ lẹ ndu l'etso ọzo iya sụ whẹ: ² “Unu bahụ lẹ mkpukpu ono, dọ unu l'iwhu. Unu rwulewho l'oma mkpukpu ono bẹ unu l'a-whua ne nkakfu-igara yẹle nwa iya e libegeeru elibe l'ẹka ono. Unu tọtakota iya chitaru mu. ³ E tebekwaroo t'a ma, o -nwederu onye dọ iwhe o kfu ru yeru unu, t'unu sụ onye ọbu: ‘Lẹ mkpa iya dọ Onye-Nwe-Ọha,’ unu kfu waa nno bẹ l'aa-halẹkwa iya whọ nteke onowho.”

⁴ Iwhe ono meru nke ọwhu iwhe ono, onye nkfuchiru Chileke kfu ru l'a-vukota, bụ ọwhu sọru:

⁵ “Unu kfu ru obodo Záyonu t'o lee:

L'onye bụ Eze iya l'abyakfutaakwa iya.

O wozeru onwiya alj, nokoru l'eli nkakfụ-igara eje abya,

mbụ l'ọo l'eli ọwhube nwa nkakfụ-igara ono b'ọ nọ."

⁶ Tọ dụ iya bụ, ndu l'etso ụzo Jisọsu ono tųgbulek-waruwho jeshia je mee ya g'o zhiru whẹ iya. ⁷ Whẹ kpútashiaru Jisọsu nkakfụ-igara ono yẹle nwa iya ono, bya achita uwe whẹ wukobegee whẹ l'eli okpurukpu, Jisọsu je anọ-koru. ⁸ Ndu ọwhu ka l'igwe lẹ ndu ono chita uwe whẹ tọsaa l'echi-ụzo. Ndu ọwhua jitagee ẹkali oshi tọsaaru iya l'ụzo. ⁹ Igweligwe ndu ọwhu nọ iya l'ụzo iwhe ndu ọwhu l'awụ etso iya l'azụ tuko atụkaa orooro asuje: "Ndo-o! Ndo-o! Nwa Dévidi! Onye Chileke ọru ọnu-oma nọ b'ọ bụ mbụ onye ono, Onye-Nwe-Ọha zhiru t'ọ bya. Ndo-o! Ndo-o! Ọkalibe-Kangokotaru-Nu, bu l'imigwe!"

¹⁰ Tọ dụ iya bụ, ọ batalẹwho lẹ Jerúsalemu, mkpukpu ono l'owhu swokobe. A tuko ajikashi sụ: "Ọo onye ndono? Ọo onye ndono?" ¹¹ Igweligwe ndu ono l'awụ etso iya sụ: "Ọ kwa Jisọsu, mbụ onye nkfuchiru Chileke. Ẹka o shi bya kwa Názaretu, dụ l'alj Gálili."

Jisọsu l'achishi ndu nghọ l'eze-ulo Chileke

(Mak. 11:15-19; Luk. 19:45-48; Jón. 2:13-22)

¹² Jisọsu bya abahụ l'ime eze-ulo Chileke je achishi-gezhia iwhe bụ ndu nọ l'ẹka ono ere iwhe, mee ndu ọwhu l'azụ azụ l'ime eze-ulo ono. O nwutsushikota teburu ndu l'agbanweje okpoga, kpube iya iwhe l'alj mee ekwechi ndu lile, l'ere ndo nọdu-gee. ¹³ Ọ sụ whẹ: "E deru iya l'ẹkwo Okfu Chileke lẹ Chileke suru: 'Ụlo mu bẹ l'ee-kuje ụlo, l'aanọduje ekfu anụ mu.' Ọle unubedua gbenu wotawa iya mebe ụlo ẹka ndu l'ana nfu l'edomije onwowhe." ¹⁴ E megee, ndu l'atsọ ishi mee ndu ngvuru wukfuta iya l'eze-ulo Chileke ono, o mee whẹ, whẹ mehukota. ¹⁵ Ndu ishi ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke mee ndu o-zhi-iwu whulewho iwhe ono dụ biribiri, l'oomeshikaa, nukwaawho gẹ ụnwegirima, dọru l'ime eze-ulo Chileke ono asuje: "Ndo-o! Nwa Dévidi!" Ẹhu ghulahaah whẹ eghe.

¹⁶ Whẹ sụ iya: "Ọ kwa l'jinua iwhe ono, l'aarya?"

Jisọsu sụ whẹ: "Ee!" Woo whẹ: "Unu tẹke agurwudua ẹka ono e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: 'Ọo l'ọnu ụnwegirima nshiji mee ụnwegirima, l'angụ ẹra bẹ l'ee-shi jaa ghu okpobe ajaja!' " ¹⁷ Jisọsu ghaa whẹ l'ẹka ono lufu l'obodo ono jeshia Bétani je aradụ.

Jisọsu l'atụ figu ọnu

(Mak. 11:12-14,20-24)

¹⁸ O be l'utso iya, ẹgu l'agụ Jisọsu nteke l'ọoda-whu azụ lẹ obodo ono. ¹⁹ Ọ whua figu, gvuru l'aguga echi-uzo. O jerwua ukfu oshi ono. O rwua ẹka ono, tọ dụ mebyi ọ whuru iya ilile, gbahalẹwho ẹkwo jiru iya kpimu. Ọ sụ figu ono: "Ị tị byadụ l'amitabaa mebyi ọdo lẹ mgboko jeye lẹ tututu-mimimi." E jia ekfu, oshi ono

nwukota l'waa. ²⁰ Ndu l'etso ụzo iya whua ya, ọ kpube whẹ ọnu okfu. Whẹ sụ: "Ndehunu g'ọ nwuru ọwhu oshi figu-a mewaru-a nno nwụ-kebewaa l'waa?"

²¹ Jisọsu sụ whẹ: "Iwhe mu l'emelewho tẹ mu kfuru unu bụ: ọ -buru l'unu kwezhiwaru ekwekwe, unu ta abọ obu ẹbo; ọ tọ bulekwaa iwhe mu meru oshi figu-a bẹ unu l'a-dụ ike mee nwekiya, ọ tọ dukwa m'e -beru m'ọo unu sụ ugwu-a: 'Wholia onwoghu je echee l'eze-enyimu, ya emelekwaa l'olu unu.' ²² Ọo ya bụ, l'iwhe lile unu gude jekfu Chileke, je ekfuru iya sụ iya t'ọ nọ unu, unu kweta l'ọo-nụ unu iwhe ono, bẹ l'ọo-nukwa iya unu."

Aaji Jisọsu onye ọ deru ike emekota iwhe lile, l'oome

(Mak. 11:27-33; Luk. 20:1-8)

²³ Tọ dụ iya bụ l'ọ bya ebe nteke Jisọsu batalẹruwho l'eze-ulo Chileke, ndu ishi ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke mee ndu bụ ọgurenya mkpukpu wuru byakfutashia ya gẹ l'oozhi iwhe, bya asụ iya: "Ọo onye b'ị deru ike l'ẹka eme iwhe ọwa l'iime? Ọ zhia onye zhiru ghu t'ị bya iya ememe?"

²⁴ Jisọsu yeru whẹ ọnu sụ whẹ: "Unu ngabekwa tẹ mu jjada unu nwa aji lanụ bu: ọ -buru l'unu yeeru mu iya ọnu, mbedua akakwaruwho unu onye mu deru ike l'ẹka eme iwhe lile ono. ²⁵ Sụ ọo onye zhiru Jónu t'ọ bya emee ndiwhe baputizimu? Ọo Chileke zhiru iya tọo madzụ?"

Ọo ya bụ, whẹ ghakashide iya l'ime onwowhe sụ: "Anyi -sụ l'ọo Chileke zhiru iya, ya asụ anyi: 'Ọ kwanuru gunu meru, unu te ekweta iwhe o kfuru?"

²⁶ Nteke bụ l'anyi sukwanuru l'ọo madzụ zhiru iya, anyi l'atsukwa ọha-a egvu. O noo lẹ madzụ kpamụ kpamụ bẹ kwetakotaru lẹ Jónu bụ okpobe onye nkfuchiru Chileke."

²⁷ Ọo ya bụ, whẹ sụ Jisọsu: "Anyi ta amadụ-o."

Jisọsu sukwanu whẹ: "Mu ta afunua karu unu onye mu deru ike eme iwhe lile ono.

Ẹtu, e gude nwoke yele ụnwu iya anma

²⁸ "Ndehunu g'ọ dụ unu mbụ iwhe-e mu l'abya ekfukfu-a? L'ọ nweru nwoke lanụ, nwutaru ụnwegirima unwoke labọ. O be ujiku lanụ, ọ sụ nke ọgurenya: 'Nwa mu, byiko, jekwaaru mu ozhi lẹ mgbabu vayinu ntanụ.' ²⁹ Ọ jika sụ iya: 'Waawa, mu te ejedu,' ọle e megeeru, ọ bya adaa onwiya uta, tųgbua jeshia ozhi ono. ³⁰ Nwoke ono bya ejekfushia nke nwata je ekfukwaaru iya who g'ọ kfuru onye ọwhu. Nwata ono sụ iya: 'Mu l'ejekwaa.' E megee t'ọ jehi. ³¹ Sụ ọo onye ole l'ime ụmadzu labọ ono meru uche-obu nna iya?"

Whẹ sụ iya: "Ọo onye nke ọgurenya who."

Jisọsu sụ whẹ: "Iwhe mu l'emelewho tẹ mu kfuru unu bụ: ndu akiriko mee ụnwanyi okpara bẹ l'e-vukotakwa unu ụzo buru ndu Chileke bụ eze whẹ. ³² O noo lẹ Jónu

byarụ bya egoshi unu ọkpobe ụzo, unu l'e-tso, unu te ekweta nkiya. Ọle ndu akpịrko mee ụnwanyi ọkpara bẹ kwetaru nkiya. Unu gudeekwa ọnya unu whụkwaa lẹ whẹ kwetaru, unu ta ada onwunu ụta, haa ome iwhe-dụ-ẹji unu l'emegbabe, kweta nke Jọnu ono g'o megeeru?"

Ẹtu onye gbarụ mgbabu vayinu

(Mak. 12:1-12; Luk. 20:9-19)

³³ "Sụa, unu gbebekwaro nchị tẹ mu nmaarụ unu ẹtu ọdo. L'ọo nwoke lanụ bụwaa oke-nwe-uwhu bẹ kuru vayinu l'ẹgu, ọ gbaa ya ụwho, bya ebua iduma ẹka l'aanoje adzoshi mmee l'akpuru vayinu ono. Ọ bya atụa nwulo ha l'eli shii, bụ ẹka l'aanọduje eche mgbabu ono. Ọ bya ewota ẹka ono ye l'ẹka ndu-n-nwamụ, o butaru ebuta tẹ whẹ letaru iyẹ ya ọnya. Yẹbedua tųgbua jeshia ọha ọdo. ³⁴ O rwudelewho nteke l'aawọje akpuru vayinu, o zhi ndu ozhi iya tẹ whẹ jekfu ndu-n-nwamụ ono, je anatarụ iya akpuru vayinu nkiya.

³⁵ "Whẹ gude ndu ono, e zhiru ozhi, chia onye lanụ iwhe, gbua onye ọwhu egbu, onye ọwhu bụ ẹwhuru bẹ whẹ turu iya. ³⁶ Ọ byakwa ezhi ndu ozhi ọdo, gbẹenu ka ndu nke mbụ whọ l'igwe. Ndu n-nwamụ ono mekwaa whẹ whọ gẹ whẹ meru ndu ọwhu. ³⁷ E megee, ọ bya ezhi nwa iya t'o jekfu whẹ, asujenu lẹ ya marụ-a l'onye ọwa, bụ nwa iya bẹ whẹ l'a-kabẹe yeru ẹso.

³⁸ "Ndu n-nwamụ ono whụlewho nwa nwoke ono, whẹ tịa l'ishi l'ishi sụ: 'Ehee! Ọo onye ọwa l'emekochaa nweru alị-a mę nna iya nwụhu. Unu bya t'anyi gbua ya woru iwhe ọbu, rwuberu iya nụ.' ³⁹ Whẹ kpụta iya kpufu azụ mgbabu ono je egbua ya.

⁴⁰ "Sụa, onye nwe mgbabu ono -lwalẹwho ?ọo gụnu bẹ l'oo-me ndu-n-nwamụ ono?"

⁴¹ Whẹ sụ iya: "Ọo-bya egbushia ndu-n-nwamụ ono, ejo obu l'egbu egbu ono, mbụ gbua whẹ ejo egbugbu gẹ whẹ ha, wota mgbabu vayinu ono ye l'ẹka ndu-n-nwamụ ọdo, bụkwanu ndu l'a-wọje akpuru iya vutaru iya lẹ mgbe iya."

⁴² Jisọsu sụ whẹ: "Unu tẹke agụbudua iwhe ono, e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ:

" Ọo ẹwhuru ono gẹdegede, ndu l'atụ ụlo jikaru, l'ọo ọ-ga-lẹ-mkpa

bẹ bekocharu bya aburu ẹwhuru, gude ụlo.

O noo buri iwhe Onye-Nwe-Ọha meru,

ọ dụ anyi biribiri l'ọnya!

⁴³ "O noo iwhe meru mu sụ unu lẹ: abubu ono, Chileke bụ eze unu bẹ yẹbe Chileke l'a-nafu unu woru nụ-chia ndu ọdo, umere whẹ l'e-goshi lẹ whẹ l'eme iwhe ya kfulu. ⁴⁴ Onye ngabuhukwanuru daa l'eli ẹwhuru ono bẹ l'e-tsu onwiya ngworingwo, nteke bụ l'ọo madzụ b'ọ dapyaberu, ya egwee onye ọbu aryaka erylune." †

⁴⁵ Tọ dụ iya bụ lẹ ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ndu Fárisii anulewho ẹtu ono, whẹ marụ l'ọo whẹ bẹ Jisọsu nmaturu iya. ⁴⁶ Whẹ melahaa tẹ whẹ gude iya. Ọle whẹ tsuhuru igwe-ọha ono egvu nkele ọha ono l'owhu bẹ kwetakotaru l'ọ bụ onye nkfuchiru Chileke.

Ẹtu nke ẹswa-nwanyi

(Luk. 14:15-24)

22 Jisọsu byakwawhọ anmaarụ whẹ ẹtu ọdo gude yeeru whẹ ọnu sụ: ² "Nteke Chileke l'e-goshi l'ọo ya bụ eze bẹ l'ọo-dulewho g'ọo onye eze lanụ, nwa iya nke nwoke luru nwanyi nke ọwhuu; o shishiaru nwa iya ono nri. ³ Onye eze ono bya ezhia ndu ozhi iya tẹ whẹ je ekua ndu e kuru l'eriri ẹswa-nwanyi ono. Ndu ono te ekwe abyabya.

⁴ "Ọ bya ezhikwa ndu ozhi iya ọdo sụ: 'Unu je asụ ndu ono e kuru l'eriri-a lẹ mu shiakwaru nri ọbu, lẹ mu gbushiakwaru oke-eswi mu mee okiri mu, lẹ mu tųkokwaru iwhe lile dozhigee ree gẹ l'ọo-dụ. Unu sụ whẹ tẹ whẹ byawarọ l'eriri ẹswa-nwanyi ọbu-o!'

⁵ "Ndu ono e kuru l'eriri ono palẹ iya-a ẹka lanụ tųgbu-gee jeshia iwhe duru whẹ nụ. Onye ọwhu l'ejeshia l'okfu iya, onye ọwhu l'ejeshiaro oore nghọ, ọ gbatarụ.

⁶ Ndu ọwhuna gudegee ndu ono, onye eze ono zhiru ozhi t'a bya ezhia whẹ, mee whẹ iwhe iwhere, tųko whẹ gbushia. ⁷ Ẹhu ghua onye eze ono egbu ghushia ya ike. Ọ bya ezhi ndu ojogu iya, whẹ je emegbushia ndu mgbugbu madzụ ono, tọo ọku lẹ mkpukpu whẹ, ọku dzukota iya.

⁸ "T'ọ bya aghaa rii nteke ono sụ ndu ozhi iya: 'Ntaa b'e shigewaru nri ẹswa-nwanyi ọbu, mee ya gẹ l'ọo-dụ. Ọle ndu ono e kuru tẹ whẹ bya eria ya, ta adudu nke eriri iya. ⁹ Unu tųgbua ntaa je l'uzo g'uzo ha, je erwukozhiawho iwhe bụ-zhia ndu unu whuru, g'ike beru unu, unu rwuta whẹ bya l'eriri ẹswa-nwanyi ọbu.'

¹⁰ Ndu ozhi ono jiko wuba-gee l'uzo g'uzo ha, je erwukoo iwhe bụ ndu whẹ whuru, ndu ọma mee ndu ejo iya. Whẹ bya eji ụlo ono, l'eeme nke ẹswa-nwanyi ono kpimu.

¹¹ "Tọ dụ iya bụ l'ọ bya ebe nteke onye eze byarụ tẹ ya bya agbawhee ndu ọbu, byarụ l'eriri ọbu, ọ bya awhua nwoke, l'ete eye uwe ẹswa-nwanyi. ¹² Ọ sụ iya: 'Ha-e! Ọnya mu ?ndenu g'i shi bata l'ẹka-a l'ẹbe abụ l'i yeru uwe ẹswa-nwanyi?' Nwoke ono ta ama iwhe l'ookfu. ¹³ Tọ dụ iya bụ lẹ gube onye eze asụ ndu ozhi iya: 'Unu kekoo ya ẹka yẹle ọkpa pata iya tịa lẹ tsurii ẹkpuroochi l'etezhi, bụ ẹka madzụ l'a-nọdu ryaa ejo ẹkwa taa ikireze!' " ¹⁴ Jisọsu nmagee ẹtu ono, ọ sụ: "Ndu Chileke kuru bẹ hakwa l'igweligwe, ọle ọ kwa nwole-mole b'ọ hotaru."

† Ụwhodu l'ẹkwo gbarụ lẹ mbụ, e deru l'okfu Giriku bẹ l'ete ede-duaru vesu 44 yekobe iya egube, e deru iya l'ẹka-a.

Okfu akirikio

(Mak. 12:13-17; Luk. 20:20-26)

¹⁵ Ndu Fárisii tǔgbua jeshia ọchi idzu gẹ whẹ l'e-shi gude okfu, shi Jisọsu l'ọnu nmata iya l'ọnya. ¹⁶ Whẹ bya eduru ndu l'etsoje whẹ nù mee ndu nke Hérodu ye tẹ whẹ je ajita iya aji. Whẹ bya aji iya aji ọbu sù: "O-zhi-iwhe, anyi marù l'ì bụ onye ire-lanù, ọ bụkwaruwho ire-lanù b'i gude ezhi ọzo Chileke, tọ dọ onye l'jitsu egvu. Tọ dọ onye l'iikfu ele ẹnya l'iwhu. ¹⁷ Anyi sùru agha: ?Ndeẹ g'ọ dọ ghu l'obu? ?Tọ bụdunu omebyi iwu Chileke mẹ anyi-tujee akirikio nù Siza, bụ ishi ọ-chi-ọha Romu?" ¹⁸ Jisọsu malẹruwho lẹ whẹ bụ ndu ejo obu, ọ sù whẹ: "?Ọo gunu meru unu bya agbabẹru mu ẹregede okfu gude eme t'unu nmata mu, unubẹ iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze whẹ-e?" ¹⁹ Unu goshiada mu nù ok-poga e gude atụ akirikio ọbu."

Whẹ bya ewotaru iya akpuru okpoga. ²⁰ Ọ sù whẹ: "?Ọo ishi onye b'e seru iya ẹgube-ẹ, deru ẹwha iya swibe iya?" ²¹ Whẹ sù iya l'ọo nke Siza.

Ọ sù whẹ: "Ọo ya bụ t'unu woru iwhe ọwhu bụ iwhe Siza nù Siza, unu eworu iwhe ọwhu bụ nke Chileke nù Chileke." ²² Whẹ nù ya; ọ dọ whẹ biribiri. Whẹ parù iya haa tǔgbua.

Nke oshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ

(Mak. 12:18-27; Luk. 20:27-40)

²³ Ọ kwarùwho mbọku onowho bẹ ndu Sádusii, bụ whẹ sùru l'onnye nwùhuru anwùhu te eshijedu l'ọnwu teta nọdu ndzụ byakfutaru Jisọsu, bya aji iya sù: ²⁴ "O-zhi-iwhe, Mósisu bẹ sùkwaru: 'Nteke nwoke l'unyaaru nwanyi, nwoke ọbu nwùhu, to dobe akọ, tẹ nwune iya l'upyabe nyee nwune iya ono t'ọ nwùtaru onye ono, nwùhuru anwùhu whọ nwa.' ²⁵ Sù, o nweru ndu dọ ẹsaa l'unwune, anyi lẹ whẹ shi nọdu. Nke ọgurennya l'ụ nwanyi, l'uta iya jeye ọ nwùhu, to dobe akọ lẹ mgboko-o. Ọ parù nyee ya ono haarù nwune iya. ²⁶ Onye nke ẹbo, bụ otsota byakwa al'upyabe nwanyi ono nọk-waawho nwùhu, to dobe akọ. Ọ nwùaru onye nke ẹto nno, nwù-zhiaru whẹ whọ nno jeye l'onnye nke ẹsaa whọ. ²⁷ E megee l'ikpazù nwanyi l'onwiya nwùhuk-wawho. ²⁸ O -rwua nteke l'ee-shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; ?ọo onye ole l'ime ụmadzu ẹsaa ono bẹ nwanyi ono l'a-bù nyee ya? Gẹ whẹ ẹsaa ono l'ukotaru iya l'ẹhu l'ẹhu."

²⁹ Jisọsu yeeru whẹ ọnu sù whẹ: "Unu l'eshiswe ọzo nkele iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke te edodu unu ẹnya, to dokwawho unu ẹnya gẹ ike Chileke beru. ³⁰ Lẹ nteke ndu nwùhuru anwùhu l'e-shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ bẹ nwoke l'a-byahẹkwaa l'alù nwanyi, nwanyi ta abyahẹ l'a-lù ji. Whẹ l'a-dù-gee g'ọo ndu ojzhi-imigwe. ³¹ A bya lẹ nke oshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ?unu tẹke agụbudua iwhe Chileke kfuru unu l'onwiya sù: ³² 'Ọo

mùbe Chileke bẹ bụ Chileke Ébirihamu, bụru Chileke nke Áyiziku, bụru Chileke nke Jékọpu.' Ọo ya bụ lẹ Chileke ta abụdu Chileke ndu nwùhuru anwùhu, ọo Chileke ndu nọ ndzụ."

³³ Igweligwe ndu ono nùle iya who, iwhe l'oozhi mee ẹhu jishihu whẹ oyi.

Iwu ọwhu kakọta mkpa

(Mak. 12:28-34; Luk. 10:25-28)

³⁴ L'ọ bya ebe nteke ndu Fárisii nùleruwho lẹ Jisọsu mewaru ọnu kpuru ndu Sádusii okfu, whẹ bya akpakọo onwowe l'ẹka lanù. ³⁵ A nọnyaa onye lanù l'ime whẹ, bụ onye o-zhi-iwu bya ajilahaa ya njikponu, eme tẹ ya nmata iya l'ọnya. ³⁶ Ọ sù Jisọsu: "O-zhi-iwhe ?ọo iwu ole bẹ kakọta shii l'iwhe bụ iwu ono, a tushiru nno g'ọ hakọta?"

³⁷ Jisọsu sù iya: "Ye Onye-Nwe-Ọha bụ Chileke ghu obu ghu g'ọ ha. Gude ndzụ ghu g'ọ ha mee uche ghu g'ọ ha ye iya obu ono. ³⁸ O noo iwu ọwhu bụ iya kakọta shii, bụkwaru iya whọ kakọta mkpa. ³⁹ Ọwhu kwe iya ẹbo, dükwawho mkpa nno bụru: 'Ye madzù ibe ghu obu lege i yeru iya onwoghù.' ⁴⁰ Ọo l'iwu labọ ono bẹ iwhe bükota iwu Chileke g'ọ ha mee iwhe ndu nk-fuchiru Chileke deru l'ẹkwo tukurorù rwurwee ishi."

Kuráyisutu bụ onye Dévidi l'eku; Onye-Nwe-ia

(Mak. 12:35-37; Luk. 20:41-44)

⁴¹ Ọ bụru nteke ono, ndu Fárisii dzukoberu ẹka lanù bẹ Jisọsu jiru whẹ ⁴² sù: "?Nde-zhia g'unu l'arì iya lẹ nke Kuráyisutu ọbu? ?Ọo onye b'ọ bụ nwa iya?"

Whẹ sù iya: "L'ọo Nwa Dévidi b'ọ bụ." ⁴³ Ọ sù whẹ: "?Ọ kwanù gunu meru iwhe Ume-Dù-Nsọ nke Chileke meru Dévidi o ku iya 'Onye-nwe-mu nù'? Sù: ⁴⁴ 'Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke sùru Onye-nwe mùbe Dévidi:

Nọdu anọdu l'ẹka-utara mu;
jeye nteke mu l'a-chita ndu ọhogu ghu
dobe ghu lẹ mkpula ọkpa.'

⁴⁵ Ọ -bùru lẹ Dévidi bẹ kuru iya 'Onye-nwe-mu-nù' ?ndẹhunu g'ọ gude ọ bụru nwa iya?" ⁴⁶ Tọ dọ onye dọ ike yeru ọnu yeru iya t'ọ kadù mma l'ọo akpuru okfu lanù. Nkeshi mbọku ono, tọ dūhewaro onye tūru ama nke oji iya aji ọdo.

Jisọsu l'ekfu tẹ ba azọkwaru ndu o-zhi- iwu mee ndu Fárisii ẹhu

(Mak. 12:38-39; Luk. 11:43,46; 20:45-46)

23 Tọ dọ iya bụ lẹ Jisọsu abya asù igwe-ọha ono mee ndu l'etso ọzo iya: ² "Ndu o-zhi-iwu mee ndu Fárisii b'a sùru l'ọo whẹ l'ezhije iwhe iwu Mósisu bụ. ³ Ọo ya bụ, t'unu nùjekwaaru whẹ okfu, mejee iwhe bụ iwhe whẹ sùru t'unu mee, ọle t'unu ba awọ-takwa ẹka whẹ. Lẹ whẹbedua bẹ kwa ekfukfu bẹ whẹ l'ekfufe iya l'ọnu, whẹ anọhe eme iya eme l'ẹka. ⁴ Whẹ

l'esweje oke ivu, l'anyị ẹrwa, atsụ lanụ evuvu pata tukobe madzụ l'ukuvu t'ọ vuru, ọle whẹbedua te elekwe iya nụ nvọ elele owu. ⁵ Iwhe bụ iwhe whẹ l'eme bẹ whẹ l'anọjelewho eme nggẹ madzụ awhua whẹ. ?Unu ta awhudu gẹ whẹ l'edeje okfu Chileke whosaa whosaa l'eli akpọ, whẹ l'ekfubegejee l'egedege onu iwuhu? ?Unu ta awhujedu gẹ ogboromonu uwe mkpẹelanu whẹ l'ahaję jikfu jikfu, whẹ egude iya eme nsọ nsọ? ⁶ Iwhe l'adujezhia whẹ whọ ree bụ t'ọ bụru whẹ bẹ l'a-nọdu lẹ nggada ọwhu l'aa-ka whẹ ọkwabe ugwu l'ẹka eriri daru męe tẹ oshi-anọdu ọwhu kakọta ree l'ulo-ndzuko ndu Ju bụru nke whẹ. ⁷ Iwhe l'aduje whẹ ree bụ t'e keje whẹ ekele ugwu ugwu l'ẹka a dọ l'igwe męe tẹ ndiwhe kuje whẹ 'O-zhi-iwhe.' ⁸ Unu be ekwekwa t'e kuje unu O-zhi-iwhe, o noo l'unu nwekwaru onye lanu, bụ iya l'ezhije unu iwhe, unubedua g'unu ha bukota unwunna. ⁹ T'ọ bọ dukwa onye unu l'e-kuje 'Nna' lę mgboko-o, l'ọ kwa Nna lanu bẹ unu nweru bụ iya bụ Nna ọwhu bu l'imigwe. ¹⁰ Unu be ekwekwa t'e kuje unu 'O-zhi-iwhe,' o noo l'ọ onye lanu bụ O-zhi-iwhe, bụ iya bụ Kuráýisutu. ¹¹ T'onye bụ iya kakọta shii lę g'unu ha bụru onye l'a-nọ ejeru ndu ọwhu ozhi. ¹² O noo l'iwhe bụ onye l'ewoli onwiya eli bẹ l'ee-wozeta alj, onye l'ewozeta onwiya alj bẹ l'ee-woli eli."

Jisọsu l'anma ndu iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze ikpe

(Mak. 12:40; Luk. 11:39-42,44,52; 20:47)

¹³ "Nshọ unubę ndu o-zhi-iwu, nshọ unubę ndu Fárisii, unu tukurọ bụru iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze! O noo l'ọ unu bẹ l'anọ-chije ndiwhe ọzo tẹ whẹ be ekweshi tẹ Chileke bụru eze whẹ. Unubedua l'onwunu ta ahajędu onwunu t'ọ bụru eze unu, tẹhenu, ndu ọwhu l'eme tẹ whẹ haa onwowe t'ọ bụru eze whẹ, unu te ekweje t'ọ bụru iya.

¹⁴ "Nshọ unubę ndu o-zhi-iwu, nshọ unubę ndu Fárisii, unu tukurọ bụru iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze! O noo l'unu bụ ndu l'eripyabeje ọlo unwu-mbunu. Unu egude ẹregede ekfu ogologo okfu anu Chileke. Ọo unubedua bẹ Chileke l'a-kagee ọnmashi ikpe ike †.

¹⁵ "Nshọ unubę ndu o-zhi-iwu, nshọ unubę ndu Fárisii, unu tukurọ bụru iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze! O noo l'unu l'angajęru ọgbo daa eze-ẹnyimu, tuko mgboko eliwhe-alj jekota, nnta gẹ l'ee-shi t'unu kfubutaru Chileke mbua m'ọ onye lanu. Nteke unu kfubutaru taleruhwọ onye ọbu unu abya emee ya, ya bya aka unubedua ẹji nke ọwhu ọku alj-maa gbee rwube iya ugbo labọ.

¹⁶ "Nshọ unubę ndu l'atsọ ishi l'eme t'unu goshi ndu ọdo ọzo, unu l'asuje: 'L'ọ tọ duduuroo iwhe iwhe ono bụ mę madzụ gude eze-ọlo Chileke ria nte, ọlewho nteke onye ọbu gude mkpọla-ododo ono, dọ l'ime eze-ọlo ono ria nte, bẹ unu l'asuje l'ọ noo bụ ọgwo tukurọ

onye ọbu l'ishi.' ¹⁷ Unubę ndu eswe-e bukawho ndu l'atsọ ishi. ?Ọo ole ka ibe iya oore ire? ?Ọo mkpọla-ododo eze-ọlo Chileke ono ka ire, tọo eze-ọlo Chileke l'onwiya, bụ iya gbee mee mkpọla-ododo ọbu, ọ bụru iwhe Chileke? ¹⁸ Unu l'asujekwawho l'onye gude ẹnya-mgbeja Chileke ria nte bẹ l'oto dudu iwe ọ bụ, ọlewho nteke onye ọbu gude iwhe anunu, e doberu l'ẹnya ẹka ono ria nte, bẹ unu sụru l'ọ ọgwo tukurọ onye ono l'ishi. ¹⁹ Unubę ndu l'atsọ ishi! ?Ọo ole bẹ ka ibiya shii? ?Ọo iwhe anunu ono ka, tọo ẹnya-mgbeja Chileke, gbee bụru iya meru t'iwe anunu ọbu, a nuru anunu bụru iwhe nke Chileke? ²⁰ Ọo ya bụ l'iwe bụ onye gude ẹnya-mgbeja Chileke eri nte bẹ gudekwawho iwhe lile, tukurọ l'eli ẹka ono eri nte ọbu. ²¹ Onye gudekwanu eze-ọlo Chileke eri nte bẹ gudekwawho ọlo ono l'onwiya mę Chileke, bu iya nụ eri nte ono. ²² Onye gudekwanu igweli eri nte bẹ gudekwawho oshi-eze Chileke mę Chileke ono, nọ iya nụ eri nte ọbu.

²³ "Nshọ unubę ndu o-zhi-iwu, nshọ unubę ndu Fárisii, unu tukurọ bụru iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze! L'unu l'agbakebeje je anu Chileke ọzo-lanu-l'ọzo-iri l'iwe bụzhia mkpẹkwo, l'emeje nri t'ọ tso ọtso męwaro izhoroo męe ọtamazhi męe ahuji, unu ẹgbee haa anọ eme iwhe iwu kfuru l'ẹka ọ karu akaka, bụ iya bụ: odobe ẹka nhamunha kpee ikpe męe anọ emeje obu-imiko męe ọkfushi ike l'iwe e kfuru. O noo iwhe unu gege anọ eme mę unu emekwaro ndu ọwhua, unu shi emehawaa whọ. ²⁴ Unubę ndu l'atsọ ishi l'eme t'unu goshije ndu ọdo ọzo. Unu l'azafuje nwiwe, ha g'ọ nwenwu l'iwe unu l'angụ angungu, unu elwekwanu ọwhube iwhe ha g'ọo inya olwe-wọ!

²⁵ "Nshọ unubę ndu o-zhi-iwu, nshọ unubę ndu Fárisii, unu tukurọ bụru iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze! O noo l'unu l'asaje azu omogo, saa azu ochi, ọle iwhe jiru ime iya bụ ọna ndu ọdo iwhe whẹ l'ẹka ike męe ẹgu ome ejo-iwe. ²⁶ Gube ọwhu Fárisii, l'atsọ ishi! Vujeedaru ọzo saa ime omogo męe ime ochi, ọo ya bụ, azu iya egbuchafukwawho chalahaa ọcha.

²⁷ "Nshọ unubę ndu o-zhi-iwu, nshọ unubę ndu Fárisii, unu tukurọ bụru iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze, nkele unu dọ g'ọo ilu e memaru emema l'ọma ọma l'eli ẹhu iya, o rwua l'ime iya, iwhe jiru iya nụ aburu ọkpu ndu nwuhuru anwuhu męe iwhe rehuru erehu. ²⁸ O nokwawho g'unubedua l'anọje eme l'iwhu ndiwhe gę-woo l'unu dọ chiri, e jee ama l'iwe jiru unu ime bụ iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze męe ejo iwhe."

Jisọsu l'ekfu l'aa-gwatakọta ọgbo elenu-a ọgwo iwhe whẹ meru

(Luk. 11:47-51)

²⁹ "Nshọ unubę ndu o-zhi-iwu, nshọ unubę ndu Fárisii, unubę iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze whẹ ono! O noo l'ọ unu l'atushije ngguji l'eli ilu nnaji ochee unu whẹ,

† Ụwhodu l'ekwo gbaru lę mbu, e deru l'okfu Giriku bẹ l'eeete eye-kobedua vesu 14 g'e deru iya l'ẹka-a.

bụ ndu nkfuchiru Chileke, memakwaawho ilu ndu dụ chիրiri emema, ³⁰ asuje: 'Ngge l'ọo iwhe anyi nọ ndzụ nteke nna anyi ochee whẹ nọ mę anyi tege eyetakwa ẹka l'egbugbu, e gburu ndu nkfuchiru Chileke ono.'

³¹ Unu shi nno gbaa onwunu ama l'unu bụwho ụnwu ndu ono, bụ whẹ gbushiru ndu nkfuchiru Chileke. ³² Ọ dụ ree, unu yenu ẹka mefufua iwhe nna unu ochee whẹ meru mewhodoru unu. ³³ Unubẹ ejo agwọ ono, mbụ unubẹ ụnwu, oguji-nwaka nwụshiru. ?Ndekwanu g'unu l'emekwadu anahụ tẹ b'a nma unu ikpe, kpuru unu ye l'ọku alị-maa? ³⁴ Ọo ya bụ, t'unu lelewho lẹ mu l'e-zhi ndu nkfuchiru Chileke męe ndu mmamagụ męe ndu o-zhi-iwu tẹ whẹ byakfuta unu. L'ime ndu ono b'ọ nweru ndu ọwhu unu l'a-harụ gbua egbu, harụ whẹ kpopyabe l'oswebe, hakwaru whẹ whọ chia ẹchachi l'ulo-ndzuko unu, tsoru kpaa whẹ ẹhu l'obodo l'obodo. ³⁵ Ọo ya bụkwanu nke ọwhu ọchi ndu, dụ chիրiri, unu gburu egbu lẹ mgboko-o l'a-tukoru unu l'ishi, mbụ ndu, unu gburu shitalewho lẹ Ébelu, bụ onye dụ chիրiri je akpaa lẹ mee Zakaráya, bụ nwa Barakaya, mbụ Zakaráya ono, unu gburu lẹ mgbakụ eze-ulo Chileke yẹle ẹnya-mgbeja Chileke. ³⁶ Iwhe mu l'eme tẹ mu karụ unu bụ l'iwhe lile ono bẹ bụkota l'ishi ọgbo elenu-a bẹ l'aa-gwatakọta ụgwọ iya g'ọ ha."

Jisọsu yeru Jerúsalemụ obu

(Luk. 13:34-35)

³⁷ "Oowa! Jerúsalemụ! Gbẹ Jerúsalemụ! I tukuru ndu nkfuchiru Chileke egbugbushi, gudekwawho ẹwhuru atugbushi ndu lile e zhiru tẹ whẹ byakfuta ghu. Ugbo olemole bẹ mu mewaru tẹ mu chikobe ụnwu ghụ ẹka lanụ lẹ gẹ nnukfu-ọku l'achikobeje ụnwu iya l'ime ẹba iya kpupyabe; ti kwe ekwe. ³⁸ Lelewho l'ibe ghu ono bẹ l'aa-parụ haa, ẹgbara akfua ya. ³⁹ Tẹ mu kfuleru ghu iya whọ l'unu ta abyadụ l'a-whụ mu ọdo ilile jeye nteke unu l'a-sụ: 'Chileke gbokwawaru ọnu nụ onye ono gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha abya ono.' "

Ee-megee kutsushia eze-ulo Chileke

(Mak. 13:1-2; Luk. 21:5-6)

24 Jisọsu shi l'eze-ulo Chileke ono lufuta, eme tẹ ya tųgbua jeshia iwhe l'ooje, ndu l'etso ụzo iya byakfuta iya tẹ whẹ bya egoshikota iya eze-ulo Chileke ono l'owhu. ² Jisọsu sụ whẹ: "?Unu whụwaru iwhe lile-e g'ọ hakọta? Iwhe mu l'eme tẹ mu kfuru unu bụ lẹ: ee-megee kutsushigezhia iwhe lile ono akutsushi nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu m'ọo ẹwhuru lanụ bya l'a-kpokfuru l'eli ibiya."

Mkpamehu yẹle iwhe-ọtsulanu l'a-bya tẹmenu mgboko-o agvụ

(Mak. 13:3-13; Luk. 21:7-19)

³ Jisọsu bya enyihu ugwu Ólivi je anọdu anọdu. Ndu l'etso ụzo iya byakfutashia ya nke iche. Whẹ bya asụ iya: "Karụ anyi nteke iwhe lile ono l'e-me. Gụ akafuk-waaru whọ anyi iwhe l'a-bụ iwhe l'ee-gude marụ nteke l'ji-bya męe nteke mgboko-o l'a-gvụ."

⁴ Jisọsu yee ọnu sụ whẹ: "Ọlewho t'unu kwabekwaru onwunu ẹnya t'ọ bọ dụ onye l'e-duwhu unu. ⁵ O noo l'igweligwe madzụ l'a-zarụ ẹwha mu bya. Onye ọwhu nọnu, ya asụ l'ọo ya bụ Kuráýisutu ọbu, whẹ egude nno duwhua ndu hakwa l'igweligwe. ⁶ Unu l'a-nokwa anụ akọ ọgu-egbe, l'aalwụ l'otęnya męe ọwhu l'aalwụ l'ukfu ntse, ọle t'obu be etekwa unu ete. Lẹ iwhe lile ono g'ọ ha mekotajekwa, ọle nteke mgboko l'a-gvụ teke eruwkwaa. ⁷ Mba lanụ l'a-gbeshi je alwushi mba ọdo ọgu. Alị-eze agbeshikwawho je alwushi alị-eze ọdo ọgu. Ejo mkpẹgu l'a-bya. Alị-ọnma-jijiji l'a-nma l'ẹka dụ l'iche l'iche. ⁸ Ọle iwhe lile ono bẹ tųkokwaru bụru obebe iwhe-ọtsulanu, nọ ọnodu nteke nka beberu melahaa nwanyị ime l'eme ẹhuka.

⁹ "O noo nteke whẹ l'a-kpuru unu nụ ndu ishi, a kpaa unu ẹhu gbushia unu. Mba lile dụ lẹ mgboko-o l'ekwobe nke l'ọo l'unu bụ ndu nke mụbe Jisọsu kpọo unu ashị. ¹⁰ O nokwawho nteke ikpoto madzụ l'a-ha ekwekwe, whẹ kweru nke Chileke gbęeru iya azụ. Whẹ l'a-gbarụ ibe whẹ ye kpọo ibe whẹ ashị. ¹¹ Igweligwe ndu l'a-nọ adzushikaa ejire l'ọo Chileke bẹ whẹ l'ekfuchiru l'a-bya lẹ mgboko bya eduwhushia igweligwe madzụ. ¹² Tẹmenu, eshi-ọwhu ejo iwhe l'a-kwata paa ẹka apaa nteke ono bẹ oye obu nke igweligwe madzụ l'e-jihu dẹ. ¹³ Ọle onye dụ ike taa nshi nopyabe mu l'ẹka jeye l'ikpazụ bẹ Chileke l'a-dzọfutalekwaa. ¹⁴ Ozhi-oma bẹ l'aa-rya aryarya ryadzuru iya mgboko l'owhu t'ọ rwua madzụ lile lẹ nchi, tẹ ndiwe l'owhu nụ-dzuru ọkpobe-okfu ono, bụ lẹ Chileke l'eku whẹ tẹ whẹ bya tẹ ya bụru eze whẹ. Ọo ya bụ, e megee nteke ono, mgboko agvụ.

Ejo akpamara

(Mak. 13:14-23; Luk. 21:20-24)

¹⁵ "Sua, nteke unu whụleruwho ejo akpamara ọla-l'iyi gẹ l'ooome l'ẹka dųru Chileke nsọ, mbụ ejo akpamara ono o kfuru unu okfu iya mbụ Daníyelu, bụ onye nkfuchiru Chileke. Tẹ gbẹ onye l'agụ iwhe-e ríkwa ọriri iwhe ọbu. ¹⁶ Nteke unu whụleru iya whọ, tẹ ndu nọ lẹ Judíya gbalakwaa lashia l'ugwu ugwu. ¹⁷ T'onye nọ l'eli ọlo † iya edzuta ike be ejekwa ọgbaba l'ọlo, lẹ ya l'eje ogwota iwhe iya, dụ l'ọlo. ¹⁸ T'onye ọwhu nọ l'ẹgu ba adawhukwa azụ bya ọchita ọkpobe uwe iya.

† Ndu Ju bụ l'eli ọlo bẹ whẹ l'anọduje edzu ike ẹgube ono ndibe anyi l'anọduje l'okpoku edzu ike nke whẹ.

¹⁹ Nshọọ rọọ ụnwanyi, dị ime męe ndu ọwhu he nwa-ta l'angụ ẹra nteke ono. ²⁰ T'unu kfuru nụ Chileke tẹ nteke ono, unu l'a-gba ọso ono ba abụ nteke oyi l'at-sushi ike, ọdo bụ t'ọ bọ bụ mbọku ọtuta-ume. ²¹ O noo l'ejo iwhe-ọtsulanu l'a-dụ nteke ono, mbụ iwhe-ọtsulanu ọwhu ?ọ dū g'ọ bụ iya l'ẹteke aduhaa eshi nkeshi Chileke meru mgboko byeye ntaa; ?ọ dū g'ọ bụ iya ta abya l'a-dụ ọdo. ²² Ọ -bụru l'ọo iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ete egbua nteke eze iwhe-ọtsulanu ono mkpirikpi, o to nwekwa onye l'aa-dzọfuta. Ọle o kwobewaru iswi ẹhu ndu ono ọ họtaru gbua nteke ono mkpirikpi. ²³ O -rwua nteke ono, o -nweru onye sūru unu: 'Unu lee Kuráyisutu ọbu,' ọdua: 'L'ọwhukwa iya l'ẹka whọ,' unu be eyekwaru onye ọbu ọnu. ²⁴ Nkele ndu l'a-nọ adzụ ejire l'ọo whẹ bụ Kuráyisutu ọdua whẹ bụru ndu nk-fuchiru Chileke l'a-dụ-gekwa. Whẹ l'a-nọ emekaa eze iwhe-awhūrulenyā, dū-gee biribiri. Iwhe ono a-bukota nggẹ whẹ duwhua ndiwhe, mbukwa je akpaa lẹ ndu ono Chileke họtaru mę whẹ je l'a-dụ ike mekota iya. ²⁵ Ọle mu dụakwa mbụ kfuru iya unu ntaa, l'ọtoko nwụdee.

²⁶ "Ọo ya bụ, nteke o nweru ndu sūru unu: 'Unu lee ya, l'ọ nọkwa l'echi-ẹgụ' t'unu be ejekwa ẹka ono. Nteke whẹ sūru unu: 'Unu lekwa l'ọ nọkwa l'ime mkpu,' t'unu be eyekwaru whẹ ọnu. ²⁷ L'ọ kwa gẹ ebe-mu-igwe l'emeje whoo l'uzo ẹnyanwu-awata lojaa akpamigwe jeye l'uzo ẹnyanwu-arịba, o nokwa gẹ abyabya Abụbu-Ndiwhe l'a-dụ ndono. ²⁸ O noo l'ọo iwhe bụ ẹka odzu daburu bẹ udele l'e-dzukoje.

Abyabya Abụbu-Ndiwhe

(Mak. 13:24-27; Luk. 21:25-28)

²⁹ "Nteke oke iwhe-ọtsulanu ono bebeleruwho emege bẹ iwhu ẹnyanwu l'a-gbakọta ọochi, ọnwa anyihu, ya anọhe echi echichi, kpokponde dū l'igwe g'ọ ha eshi l'igweli adashị. Iwhe lile, dükota l'igweli l'a-nmawokota anmawo sweshihu. ³⁰ O noo nteke l'aa-whụ iwhe-ọhubama nke Abụbu-Ndiwhe l'akpamigwe. Ọ bụru nteke ono bẹ mba gẹ mba ha, dū lẹ mgboko-o kpaawhuu l'a-rya ejo ẹkwa. O noo nteke whẹ l'a-whụ Abụbu-Ndiwhe g'ọ nọ l'urwukpu, shi l'imigwe egbu za-azaa gude ike, parụ ẹka abya. ³¹ A bya egbua eze opyi-ọku ono, l'oo-gude zhi ndu ojozhi-imigwe iya, whẹ abya ejee l'uzo iwhu, jee l'uzo azu, jee l'uzo ẹka-utara, jee l'uzo ẹka-icha jeye l'ẹka igwe beru, alị beru je edukotata ndu lile ọ họtaru.

Iwhe figu l'ezhi

(Mak. 13:28-31; Luk. 21:29-33)

³² "Sụa, unu gudekwawho figu nwuta iwhe. Ọbuje nteke ọ lalẹruwho ẹkwo rwude irwu ọwhuu, unu amarụ l'okpomọku l'abyawaa. ³³ O nokwawho gẹ ọwa dū: nteke unu whuleruwho iwhe lile ono l'oomekaa,

unu amarụ lẹ Abụbu-Ndiwhe nọwaa ntse, mbụ l'ọ nọwa l'ọnoguzo. ³⁴ Sụa, tẹ mu kfukwaa ya t'ọ dorwee unu ẹnya, l'ogbo elenu-a ta abyakwa l'a-gvụ jeye nteke iwhe lile ono g'ọ ha l'e-mekota. ³⁵ Igwe l'a-gvukwa, alị agvụ, ọle okfu mu ta abyadụ l'e-rebuhu ire.

Ọ tọ dudu onye marụ mbọku ọbu

(Mak. 13:32-37; Luk. 17:26-30,34-36)

³⁶ "Ọle ọ tọ dudu onye marụ mbọku ọbu ọdua l'ọo oge awa iwhe ono l'e-mekota. Ọ tọ dükwa m'ọo ndu-ojozhi, bu l'igwe onye ọwhu marụ iya, Nwa Chileke ta ama iya. † Ọlewho Chileke, bụ Nna nwẹkiya bẹ bụ onye marụ iya nū. ³⁷ Ọ kwa g'ọ dū l'ogbo nke Nowa lẹ ndu-ichee bụ gẹ l'ọo-dū nteke Abụbu-Ndiwhe l'a-bya. ³⁸ Lẹ nteke ndu-ichee ono, nteke utso ono l'ẹteke abya bẹ ndiwhe shi eri angụ, alụ-whẹ nwanyi, ekewhe nwanyi ji jeye mbọku Nowa whẹ bahuru l'eze ugbo ono, ³⁹ ndiwhe ta amarọo iwhe l'akọ akọ jeye nteke utso ono byabya agbakọta mgboko, tuko whẹ gẹ whẹ ha kpota. O nokwa gẹ l'ọo-dū nteke Abụbu-Ndiwhe l'a-bya ndono. ⁴⁰ Nteke ono bẹ unwoke labọ l'a-nọdu l'egu, a bya ezhiikota onye lanụ, haa onye lanụ. ⁴¹ Ụnwanyi labọ l'a-nọ atsụ nri, a bya ezhiikota onye lanụ haa onye lanụ. ⁴² Ọo ya bụ, t'unu cheje nche nkele unu ta amadu mbọku, Onye-Nwe-unu l'a-bya. ⁴³ Ọle iwhe ọdo, unu l'a-ma bụ lẹ nggẹ l'ọo iwhe nwoke, nwe uwhu dū mbụ marụ oge nteke iwhuru l'a-bya ibe iya mę ya eche nche. Ọ tọgo hakwa t'iwhuru ono tsufua ụlo iya bata. ⁴⁴ Ọo ya bụ, tẹ unubedua l'onwunu kwakobekwa, o noo lẹ Abụbu-Ndiwhe l'a-bya l'oge nteke unu l'ete ele ẹnya iya.

Nwozhi, e gude ire iya ẹka

(Luk. 12:41-48)

⁴⁵ "Ọo onye bẹ bụ nwozhi ono, goshiru lẹ ya gbarụ t'e gude ire iya ẹka, tẹhenu ọ bukwaruwho onye marụ ágụ? Ọo ya bẹ bụ onye ono Onye-nwe-iyā-nū doberu t'ọ letaru iya ibe iya ẹnya, nūje ndibe iya oke nri whẹ lẹ mgbe iya. ⁴⁶ Ẹhu-utso bụ nke nwozhi ono, m'ọ -būru lẹ Onye-nwe-iyā-nū ono l'a-lwa, bya awhua ya gẹ l'ooome iwhe ono e zhiru iya. ⁴⁷ Iwhe mu l'ekfuru unu bụ lẹ nwoke ono, nwe uwhu ono l'e-wota iwhe lile o nwe enwe yekota nwozhi ono l'ẹka. ⁴⁸ Ọle ọ -būru lẹ nwozhi ono bụ ejo madzụ, ọ rịa l'obu iya sụ: 'Ha! Onye-nwe-mu-nū-a l'anonukaakwa ọdu shii,' ⁴⁹ ọ bya awata anọ echi ndu ozhi ibe iya iwhe, rilahaa g'ẹhu ha iya, tsolahaa ndu l'angunuka mmęe, wata ọongu mmęe, ⁵⁰ Onye-nwe-iyā-nū l'a-lwa mbọku, l'ooto ole ẹnya iya męe nteke l'ooto maa, ⁵¹ bya asakahụ iya ẹbo guru iya yeru ndu ọwhu bụ iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze, l'ẹka ono bẹ madzụ l'a-nọdu ryaa ejo ẹkwa taa ikireze.

† Ụwhodu l'ẹkwo gbarụ lẹ mbụ, e deru l'okfu Giriku bẹ l'ete ede-duaru Nwa Chileke yekobe iya egube, e deru iya l'ẹka-a.

Ètu, Jisòsu gude igbaragidi ùnwumgboko iri anma

25 “Nteke ono Chileke l'e-goshi l'òo ya bụ eze bẹ l'òo-dùlewho g'òo iwhe meru l'akọ igbaragidi ùnwumgboko iri, chítaru oryòku whẹ gude jeshia onye l'alụ nwanyị nke ọwhuu ndzuta. ² Ùmadzu ise l'ùnwumgboko ono bụru iya ndu eswe, ùmadzu ise bụru iya ndu marụ ágụ. ³ Lẹ ndu ọwhuna, bụ ndu eswe bẹ gbashiru chilishia oryòku whẹ, whẹ te egudehe mmanụ-òku l'iwhe ọdo. ⁴ Ọle ọwhube ndu ọwhuna marụ ágụ bẹ gbashideru, whẹ ye mmanụ iwhe ọku l'ekpemu gude nke iche, gudekwawho oryòku whẹ. ⁵ Onye ono, l'alụ nwanyị ọwhuu ono nọdelewho ọdu l'abyabya, mgbenya byalahaa whẹ l'ẹnya. Whẹ tụn्या ishi kwekengu kwekengu, mgbenya tsushia whẹ.

⁶ “Abalị dalẹwho ẹbo, a ryashia sụ: ‘Wa-yii! L'onye ọbu, jeru ọlu nwanyị ọwhuu ọbu erwua-oo! Unu lufuta gbata iya ndzuta.’

⁷ “Tọ dụ iya bụ l'ùnwu mgboko ono awulihukota bya emezhilahaa oryòku whẹ. ⁸ Lẹ ndu onona, bụ ndu eswe whọ asụ ndu ọwhu marụ ágụ: ‘Byiko, t'unu menuru nwamanụ unu tadaru anyi, l'òku l'anyihuwaa l'oryòku anyi.’

⁹ “Ndu onona, marụ ágụ ono sụ whẹ: ‘Wawa. ?E megekwanua t'ò dzuheru anyi l'unu-e? Unu jekwawho ibe ndu l'agba nghọ mmanụ iwhe ọku je akpata nke unu.’

¹⁰ “Whẹ tųgburu jeshia ya akpata. Ọ bụru nteke ono, whẹ l'eje ọkpata mmanụ ono bẹ onye ono, l'alụ nwanyị ọwhuu byarụ; ùnwumgboko ise ọwhu bụ ndu ọwhu kwakọbewaru ẹhu tsoru iya, whẹ tųko wụba l'ụlo rilahaa eriri ẹswa-nwanyị ono. Whẹ wụbalewho l'ụlo, a guchia ụzo.

¹¹ “Ọ bụru g'a nọnyaadaru bẹ ùnwumgboko ise ọwhu bya ekfulahaa sụ: ‘Onye-Nwe-Ọha! Onye-Nwe-Ọha! Gụharu anyi ụzo.’

¹² “Nwoke ono sụ whẹ: ‘Iwhe mu l'eme tẹ mu kfulu unu bụ: lẹ mu ta amadụ onye unu bụ-o.’

¹³ “O noo iwhe meru mu sụ unu t'unu chejekwawho nche, nkeshi ọwhu unu l'ẹte amaa mbọku ọ bụ, unu ta ama oge nteke ọ bụ.

Akọ ndu ozhi ẹto

(Luk. 19:11-27)

¹⁴ “Lẹ nteke Chileke l'e-goshi l'òo ya bụ eze bẹ l'òo-dùlewho g'òo iwhe meru l'akọ nwoke lanụ, gbashiru bya l'ala ọha ọdo, o kukoo ndu ozhi iya, woru iwhe bụ iwhe o nwe enwe g'ọ hakọta ye whẹ l'ẹka. ¹⁵ Onye lanụ b'ọ nuru ẹkpa-okpoga ise, nụ onye ọwhu ẹkpa-okpoga labọ, nụ onye nke ẹto ẹkpa-okpoga lanụ. Onyenọnu b'ọ nuru lẹge gẹ ike iya beru. Ọ nụ-gee whẹ iya, ọ pali-hu, ọ bụru iya oje iwhe l'ooje. ¹⁶ Onye ono, ọ nuru ẹkpa-okpoga ise tųgbulekwawho nteke onowho gude

iyá jeshia ọgba nghọ. O gude iya gbaa nghọ ono jeye o rita iya ẹkpa-okpoga ise ọdo tukobe iya. ¹⁷ O nok-wawho g'onye ọwhu ọ nuru ẹkpa-okpoga labọ meru iya. Yẹbedua je eritakwawho urwu ẹkpa-okpoga labọ ọdo tukobe lẹ nkiya. ¹⁸ Obenu l'onye ọwhu a nuru ẹkpa-okpoga lanụ; yẹbedua tųgburu je egvua alị libe okpoga Onye-nwe-iyá-nụ ono.

¹⁹ “Tọ dụ iya bụ l'a nọ-zhiewho jeye o be ujiku lanụ, Onye-nwe-whẹ-nụ ono lwanụ tẹ whẹ l'iyá pyazhia okpoga ono. ²⁰ Onye ọwhu, a nuru ẹkpa-okpoga ise whọ byatashia; ọ byata gudekwawho ẹkpa-okpoga ise ọdo bya asụ: ‘Onye-Nwe-Ọha, iwhe ị nuru mu bụ ẹkpa-okpoga ise, ọle ntaa bẹ okpoga ono gbaakwarụ mgburumgburu tukobe onwiya ẹkpa-okpoga ise ọdo; lekwa iya.’

²¹ “Onye-nwe-iyá-nụ sụ iya: ‘I meru ree! Ị bụ ọkpobe onye ozhi, goshiwaru l'e gude ire iya ẹka. Eshi-ọwhu ị goshiwaru l'e gude ire ghu ẹka lẹ nwiwhe, l'ẹte asụ kaa, bẹ mu l'e-me t'ị bụru onye ishi l'iwhe parụ ẹka. Bya tẹ ẹhu tųko gụ lẹ Onye-nwe-ghu-nụ tsọo ụtso.’

²² “Onye ọwhuna, ọ nuru ẹkpa-okpoga labọ byabya asụ iya: ‘Onye-Nwe-Ọha; iwhe ị nuru mu bụ ẹkpa-okpoga labọ, lẹ okpoga ono gbaakwarụ mgburumgburu tukobe onwiya ẹkpa-okpoga labọ ọdo; lekwa iya ndọwa.’

²³ “Onye-nwe-iyá-nụ sụ iya: ‘I meru ree! Ị bụ ọkpobe onye ozhi, goshiwaru l'e gude ire iya ẹka. Eshi-ọwhu ị goshiwaru l'e gude ire ghu ẹka lẹ nwiwhe, l'ẹte asụ kaa, bẹ mu l'e-me t'ị bụru onye ishi l'iwhe parụ ẹka. Bya tẹ ẹhu tųko gụ lẹ Onye-nwe-ghu-nụ tsọo ụtso.’

²⁴ “Onye ọwhu a nuru ọkporo ẹkpa-ego lanụ whọ byakwawho bya asụ: ‘Onye-Nwe-Ọha! Aa! Lẹ mu marụ ghu ree, l'ị bụnuka ejo madzụ. L'iijeje je awọo iwhe l'ẹka l'jikua iwhe, l'iijejekwawho ọtutu iwhe l'ẹka l'jiti tųkaa iwhe. ²⁵ O nokwa iwhe meru mu tsụhu egvu, mu je egvua alị woru okpoga ghu libe. Ọ kwa t'ị narụ iwhe ghu.’

²⁶ “Onye-nwe-iyá-nụ ono sụ iya: ‘Lekwaa gube ọ-nọdu-mkpa-l'egbu-onye-e, ejo obu l'egbu egbu-a. G'ị mawarụ lẹ mu l'awọtaje iwhe l'ẹka mu l'a-kya ya, mu l'atųtųje iwhe l'ẹka mu l'atųkaa iwhe, ²⁷ ?ndenu g'e meru t'ị kabẹ je eyeru mu okpoga mu ono l'ụlo nche okpoga nke ọwhu bụ: mu lwarụ gẹ mu lwarụ egube-ẹ mẹ mu eje ewota okpoga mu, wota ọnwurunwa o tukoberu onwiya.

²⁸ “ ‘Unu nata iwhe mmaanụ ono okpoga ono nụ onye ọwhu nwe ẹkpa-okpoga iri who. ²⁹ O noo l'onye nweru nụ bẹ l'aa-nụbakwaa nggẹ onye ọbu enweru nweru etsutsu iya. Ọle onye l'ete enwee bẹ l'aa-gbẹenu nata nwa nwiya ọwhu o nwe. ³⁰ A bya bya lẹ nke yẹbe ọ-nọdu-mkpa-l'egbu-onye-e, bụ nwozhi-a, unu pata iya tųa lẹ tsurii ẹkpuroochi l'etezhi. Ẹka ono bẹ madzụ l'a-nọdu ryaa ejo ẹkwa taa ikireze.’

Ikpe Ikpaazu

³¹ “Ole nteke Abubu-Ndiwhe l'a-nọ egbu zaazaa abya yele iwhe bukota ndu oozhi-imigwe iya ge wehe hakota be l'oo-nodu l'oshi-eze egbu zaazaa. ³² Nteke ono be ndiwhe je akpaa l'eka wehe beru l'e-dzukota l'iwhu iya. Ya abya ahoo wehe doo iche iche g'oo egube-e onye l'eché aturu l'ahoshije mebyi-eghu l'aturu iya dobe iche. ³³ Owhube aturu be l'oo-chiru dobe onwiya l'uzo eka-utara, ya achiru owhube mebyi egbu dobe l'uzo eka-icha.

³⁴ “Nteke ono be Eze ono l'a-su ndu owhu no iya l'uzo eka-utara: ‘Unu bya unube ndu Nna mu goru onu-oma nu. Unu bya atuko gbaa mgbaria urwu gbaru ndu Chileke bu eze wehe, mbu ono, o kwakobehawaru unu eshi nkeshi ono o meru mgboko. ³⁵ O noo l'egu guru mu, unu nu mu nri mu ria, egu-mini gu mu, unu kee mu mini mu nguta, mu buru mbyambya, unu dubata mu ibe unu. ³⁶ Mu gbaru oto, unu webe mu iwhe, ehududu-mma gude mu, unu leta mu enya, mu shi nodu le mkporo, unu bya mu agbawhe.’

³⁷ “Nteke ono be ndu ono du chiriri l'a-su iya: ‘Onye-Nwe-Oha ?o hunu nteke ole be anyi whuru ghu l'eka obu, egu l'agu ghu, anyi nu ghu nri obu? Odua o buru mini l'agu ghu, anyi kee ghu iya i ngua? ³⁸ Mbu ?oo nteke ole be anyi whuru ghu, i buru mbyambya, anyi dubata ghu ibe anyi obu, odua o buru eka i gba oto, anyi webe ghu iwhe? ³⁹ ?Oo nteke ole be anyi whuru ghu, ehuta adu ghu mma, odua i nodu l'ulo mkporo, anyi bya eleta ghu enya obu?’

⁴⁰ “O noo nteke eze ono l'a-su wehe: ‘Iwhe mu l'eme te mu kfuru unu bu: eshi-owhu unu meru iya eberu o -buru m'oo onye lanu le ndu enya wehe ka olwali le un-wunna mu-a be buakwa mbedua be unu meru iya.’

⁴¹ “Nteke ono, ya abya asu ndu onona, no iya l'uzo eka-icha: ‘Unu lufu mu l'iwhu unube ndu Chileke turu onu. Unu wuba l'ota-chichichi oku ono, l'e-nwuzhiawho gidigidi jeyewaro. O noo eka Chileke meru doberu Os-hifutuswe yele ndu-oozhi iya. ⁴² O noo l'egu guru mu, unu ta anu mu nri te mu ria. Egu mini gu mu, unu te ekee mu mini te mu ngua. ⁴³ Mu buru mbyambya, unu te edubata mu l'ibe unu, mu gbaru oto, unu te ewebe mu iwhe, iwhe shi eme mu, mu nodu l'ulo mkporo, unu te eleta mu enya.’

⁴⁴ “O noo nteke wehe l'a-su iya: ‘Onye-Nwe-Oha ?o hunu nteke ole be anyi whuje-zhiaru ghu l'eka egu l'agu ghu, odua o buru egu-mini l'agu ghu, odua l'oo eka i bu mbyambya, odua l'oo eka i gba oto, odua l'oo ehuta l'eme ghu, odua l'oo eka i no l'ulo mkporo, anyi ta abya eyetaru ghu eka?’

⁴⁵ “Ya asu wehe nteke ono: ‘Iwhe mu l'eme te mu kfuru unu bu: l'eshi owhu unu l'ete emeeru iya t'o ka mma

l'oo onye lanu, enya nkiya kagee olwali l'unwunna-a bu unu l'ete emekwaaru mu iya.’

⁴⁶ “Oo ya bu, wehe alufu iya l'iwhu je abahu l'eka wehe l'a-nọ-zhiewho eje iwhe-otsulanu mgbe agvu agvu. Owhube ndu owhu du chiriri awuba le ndu tututu-mimimi.”

Ndu ishi l'achj idzu ge wehe l'e-shi gbua Jisosu

(Mak. 14:1-2; Luk. 22:1-2; Jon. 11:45-53)

26 Oo ya bu, Jisosu kfugelewho iwhe lile ono l'ook-fu, o su ndu l'etso uzo iya: ² “?O kwa l'unu maru-a l'o wudufuwaru-a ujiku labo ntaa, nke eto iya, a bahu l'oge O-je-ghata. Oo nteke ono be l'aa-kpuru Abubu-Ndiwhe nu t'a kfugbu ya l'oswebe.”

³ To du iya bu le ndu ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke mee ndu bu ogurenya ndu Ju abya edzukobe l'ogboduwu ibe eze onye ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke, ewha iya bu Kayafasu. ⁴ Wehe bya atuko chia idzu ge wehe l'e-shi gude eregede gude Jisosu gbua. ⁵ Ole wehe suru: “?O to kwa ntaa, l'eeri oge-e, a -daa ya ogo ntaa be utsu l'a-dakwa l'echi oha-a.”

Aakwabe Jisosu ugu le Betani

(Mak. 14:3-9; Jon. 12:1-8)

⁶ Jisosu nodulewho le Betani l'ibe Saimonu owhu njokirehu mejeru. ⁷ O nweru nwanyi, gude nwa ite obu, l'amashi uma ike bata ge Jisosu gudelewho nri l'eka eri. Iwhe jiru nwite ono bu mmanu-ehuhu obu, l'ereshi ire ike. Nwanyi ono bya ewota mmanu ono wukputa Jisosu l'ishi. ⁸ Ndu l'etso uzo iya whule iya wo, ehuta ghulaha wehe egbu. Wehe su: “?E kwobehunuru gunu emebyi eguru mmanu owa-a egube-e? ⁹ O noo le mmanu-a be dzukwaru ge bu: e rede iya ere, e reta iya ukporo jomu jomu, chita keshiaru ndu l'amaa ge wehe l'e-me iya.” ¹⁰ Jisosu maleruwho l'o noo iwhe wehe l'ekfu, o su wehe: “?O nua gunu kpataru iwhe unu kpaberu nwanyi-a okfu? Oo ree b'o meru mu egube-e. ¹¹ Unu le ndu l'adua g'o haru wehe bupyabe nteke nteke, ole mbedua be mu l'unu l'ete anopyabedua nteke nteke. ¹² L'iwhe meru o wukputa mu mmanu-a bu t'o shi ntaa kwakobe mu me l'ogvu mboku, l'ee-li mube Jisosu. ¹³ T'o dokwaa unu enya ree l'iwhe bu eka bu-zhia eka araru ozhi-oma-a le mgboko mgburumgburu be l'aa-kojekwawho ako iwhe-e, nwanyi-a meru, gude nyataje nwanyi-a.”

Judasu l'agbaru Jisosu eye

(Mak. 14:10-11; Luk. 22:3-6)

¹⁴ To du iya bu, Judasu Isukariyotu bu onye lanu l'ime umadzu iri l'ebono, l'etso uzo Jisosu bya atugbu jekfu ndu ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke, ¹⁵ je asu wehe: “?Oo gunu be unu l'a-nu mu te mu gbaru iya ye unu l'eka?” Wehe kfu ya ukporo pongu le pongu iri. ¹⁶ O shi-

waro nteke ono chokashide ọzo, l'oo-shi gbarụ Jisọsu ye whẹ l'ẹka ọbu.

Nri-enyashi Ikpazu

(Mak. 14:12-26; Luk. 22:7-23; Jon. 13:21-30; 1 Kór. 11:23-25)

¹⁷ Ọ bya erwua mbọku ọbahu l'oge ono, bukwanu mbọku, l'aatajẹ buredi l'ete ekoo eko, ndu l'etso ọzo Jisọsu byakfuta iya bya asụ iya: “?Ọo awee b'ọ dọ ghu nke t'anyi je edozhiaru ghu t'ị nọdu ria nri oge O-je-ghata-a?”

¹⁸ Ọ sụ whẹ: “Unu tųgbua bahụ lẹ Jerúsalem, unu jekfu onye dọ ẹgube-ẹ, je asụ iya lẹ mube O-zhi-iwhe sųru: ‘Oge mu rwuakwaru erwu, ọ kwa l'ibe ghu bẹ mu l'a-nọdu mu lẹ ndu l'etso ọzo mu ria nri oge O-je-ghata ọbu.’” ¹⁹ Tọ dọ iya bụ lẹ ndu l'etso ọzo iya je emee ya lẹge Jisọsu zhiru whẹ iya, whẹ nọdu l'ẹka ono melahaa nri oge O-je-ghata ono.

²⁰ O belewho l'urwenyashi, Jisọsu ye lẹ ọmadzu iri l'ẹbo ono, l'etso ọzo iya je anọdu tẹ whẹ ria nri ono.

²¹ Whẹ ridelewho nri ono, ọ sụ whẹ: “Iwhe mu l'ekfuru unu bụ: Ọ kwa onye lanụ lẹge unu ha nọdu l'ẹka-a bẹ l'a-gbarụ mu ye l'ẹka ndu l'achọ ishi mu.”

²² Iwhe ono rwua whẹ l'ẹhu, tsude whẹ lanụ, whẹ wa-ta jide iya l'iche l'iche sụ: “Onye-Nwe-Ọha ?ọo mbẹdua tọo gunu? Ọo lẹwho l'ọ tọ dọ mbẹdua.”

²³ O yee ọnu sụ whẹ: “Ọo onye ọwhu mu l'iya l'etsuta-je buredi l'efere lanụ bẹ bụ onye ọbu, l'a-gbarụ mu ye.

²⁴ Abụbu-Ndiwhe l'a-lakwa lẹge e deru iya l'ẹkwo Okfu Chileke. Ọle nshoro onye ono, bụ iya bẹ l'ee-shikwanu l'ẹka iya gbarụ Abụbu-Ndiwhe ye l'ẹka ndu l'achọ ishi iya. Ọ gọgo kalẹkwaru iya whọ mma nggẹ l'ete anwụ iya ilile.”

²⁵ Tọ dọ iya bụ, ọwhube Júdasu ọbu, bụ iya l'a-gbarụ iya ya sụ: “Rábayi, ?tọ bụdunu mbẹdua?”

Jisọsu sụ iya: “Ọ kwa ghu whọ b'ọ shi l'ọnu.”

²⁶ Whẹ gude nri ono l'ẹka eri, Jisọsu bya ewota bure-di, kele Chileke ekele, ọ nyawaa ya nụ ndu l'etso ọzo iya sụ whẹ: “Unu narụ ria. Ọ waa bụ ogwehu mu.”

²⁷ Ọ bya apata omogo, mmẹe dọ, bya ekelekwawho Chileke ekele, ọ pẹ whẹ iya sụ whẹ: ²⁸ “Unu ngụ-dzuru iya g'unu ha, ọ waa bụ mmee mu; mmee a gbashịru l'iswi ẹhu igwe-ọha nggẹ Chileke gvaru whẹ nvụ l'iwhe-dụ-ẹji whẹ metagbaberu. Chileke gude mmee mu ono eme tẹ ọgbandzu, shi mu l'ẹka vuru ire. ²⁹ Ọle iwhe mu l'ekfuru unu bụ lẹ mu ta abyadụ l'angubaa iwhe shi l'iwhe oshi vayinu mịtaru jeye mbọku ono, mu l'unu l'a-ngụ nke ọwhuu nteke Nna mu l'e-goshi l'ọo bụ eze.”

³⁰ Whẹ bya agua egvu jaa Chileke, gụ-gee egvu ono, whẹ tųgbua jeshia l'ugvu Ólivu.

Jisọsu l'ekfu lẹ Pyita l'ee-megee sụ lẹ ya ta amadụ iya

(Mak. 14:27-31; Luk. 22:31-34; Jon. 13:36-38)

³¹ A nonyaa, Jisọsu sụ whẹ: “Unu g'unu hakọta bẹ l'e-wehakotakwa mu gbalashia l'enyashi-a l'okfu ẹhu mu, bụ g'e deru iya l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: ‘Mu l'e-chigbu onye l'echẹ aturu, ikpoto aturu ono agbakashihu.’”

³² Ọle nteke ono, l'ee-melewho mu eshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ bẹ mu l'e-vu unu ọzo tųgbua jeshia Gálili.”

³³ Pyita sụ iya: “Ọ -buru m'ọo lẹ ndu ọwhu gẹ whẹ ha bẹ kwoberu okfu ẹhu ghu haa ghu gbalashia, mbẹdua ta afukwa iya.”

³⁴ Jisọsu sụ iya: “Iwhe mu l'e-kfuru ghu bụ l'enyashi ntanụ-a, tẹmenu okọku chi-asahu aryaa ọrya b'ị gbẹwanu kfuwa ugbo ẹto l'ị tị madụ mu.”

³⁵ Pyita sụ iya: “E-behuduru ọ bya aburu m'ọo lẹ mu lẹ ghu l'a-tụko ala, mu ta afukwa sụ lẹ mu ta amahẹdu ghu.”

Ndu l'etso ọzo Jisọsu ọwhu tųko gẹ whẹ ha kfukota nno.

Jisọsu l'ekfu anụ Chileke lẹ mgbabu l'eejuje Getusémeni

(Mak. 14:32-42; Luk. 22:39-46)

³⁶ Tọ dọ iya bụ lẹ Jisọsu mée ndu l'etso ọzo iya abya aliru rwua ẹka ọbu, l'eejuje Getusémeni. Whẹ rwua ẹka ono, ọ sụ ndu l'etso ọzo iya: “Unu nọdukwa anọdu l'ẹka tẹ mbẹdua kpuliberu ẹka whọ je ekfuru nụ Chileke.” ³⁷ O duta Pyita, duta unwu Zébedi whẹ whẹ ẹbo yeru onwiya, whẹ tųgbua. Áwhụ jizhia ya whọ obu, obu wadẹ iya mini. ³⁸ Ọ sụ whẹ: “Ha! Lẹ meji l'akulekwa mu whọ whẹriwheri, mbukwa nke ọwhu obu l'abya mu echifu.” Woo whẹ: “Unu nọdukwa l'ẹka-a t'anyi tųko cheje nche.” ³⁹ Ọ bya akpuliberu ọzo iwhe nwanshi, ọ daa kfube iwhe l'alị kfuru nụ Chileke sụ:

“Nna mu, ọ -buru l'ọo iwhe l'e-kwe emekota, manuru gẹ l'ii-me nafu mu omogo iwhe-ọtsulanu-a, t'ọ bo rwu mu l'ẹhu. Ọle ọbu, t'iwhe bụ uche-obu ghu mee, t'ọ bọ bukwa iwhe bụ uche-obu mbẹdua l'e-me.”

⁴⁰ Ọ dawhu azụ l'ẹka ndu l'etso ọzo ono, whẹ l'iya lị nọ, bya awhua whẹ gẹ whẹ l'eku mgbenya; ọ sụ Pyita: “?M'ọ waa g'unu dọ? ?Mẹ unu ta adudu ike tẹ mu l'unu chee nche mbua m'ọo awa lanụ? ⁴¹ Unu cheje nche kfufe nụ Chileke, t'ọ bo kwe t'unu daba l'iwhe adata. Obu madzụ bẹ l'ọo-noje ewheshi uwhere ike, obenu l'ọwhube madzụ l'onwiya bẹ tsuru mmee.”

⁴² Ọ bya atųgbukwaa nke ugbo labọ iya, byakwa eje ekfuru nụ Chileke sụ: “Nna mu, ọ -buru l'ọ to nwehedu gẹ l'ii-shi nafu mu omogo iwhe-ọtsulanu-a, t'a gufulewho lẹ mu ngufutaje iya; b'ọ dukwa ree, ọ kwa ọwhu bụ uche ghu l'e-me.” ⁴³ Ọ byakfutakwa whẹ ọdo, by-

atashia, whẹ l'ekukwawho mgbẹnya nkele mgbẹnya jiru whẹ ẹnya eji.

⁴⁴ Ọ pakwaru whẹ haa tugiwa ọdo, byakwa eje ekfuru nẹ Chileke nke ugbo ẹto, kfukwaawho iwhe ono, o kfuhawaru. ⁴⁵ O megee, ọ byakfutashia ndu l'etso ọzo iya ndu ọwhu whẹ l'iya lị bya asu whẹ: “?Unu nọkwadua lẹ mgbẹnya g'unu nọ iya? ?Unu l'atutakwadua ume ọbu g'unu l'atuta iya? Unu lekwa l'o beekwaru. Abubu-Ndiwhe b'a byakwa l'agbaru ye l'eka ndu l'eme iwhe-du-ẹji. ⁴⁶ Unu gbeshi t'anyi je. Unu lekwa onye ọbu, l'oo-shi l'eka iya ndowhu gẹ l'ọobyia.”

Egude Jisosu

(Mak. 14:43-50; Luk. 22:47-53; Jón. 18:3-12)

⁴⁷ Tọ du iya bu, Jisosu kpukwaduru okfu ono l'onu ekfu, Júdasu, bukwa onye lanu l'ime umadzu iri l'ebo ono buru wherekete. Yele igweligwe madzu liru. Whẹ chigbaaru nkogo mee mkpuru. Ndu zhiru whẹ nẹ bu ndu ishi ndu l'agbaje ẹja nẹ Chileke mee ndu bu ọgurenya ndu ju. ⁴⁸ Onye ono, l'a-kpuru Jisosu nẹ whẹ ono kahawarẹ whẹ iwhe ya l'e-me gude goshi whẹ onye ọwhu ọbu. Ọ sūhawaru whẹ: “Ọo onye onona, mu l'e-je etsutsua ọnu bẹ bu onye ọwhu ọbu, unu l'e-gude.”

⁴⁹ Júdasu nyighalekwawho anyigha je ekele Jisosu ekele sụ iya: “Rábayi ?i dūwhoma,” tsua ya ọnu l'asa.

⁵⁰ Jisosu sụ iya: “Ọnya mu, jero je emee iwhe i byaru ememe.”

Ndu ono bya awọ Jisosu ẹka gude iya. ⁵¹ Onye lanu lẹ ndu l'etso ọzo Jisosu tufulewho ẹka mta ogu-igba iya gbu nwohuta onye ishi ndu l'agbaje ẹja nẹ Chileke, sefule iya whọ nchị. ⁵² Jisosu sụ: “Mjru ogu-igba ghu yewhu azu l'obo iya, l'iwhe bu onye l'eme lẹ mma l'alakwa lẹ mma. ⁵³ Tẹ ?jiri lẹ mu ta adudu ike ntaa asu Nna mu t'ọ dzọ mu, mbu ya eye unu-kpuku ndu oozhi-imigwe egwegwa egweregwa, whẹ abya ntaa? ⁵⁴ Ọle ọbu, mu -mekwanua ya nno ?ndehunu gẹ l'ee-shi t'ọ vua mbu iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke? Mbu iwhe e deru sụ l'iwhe-e, l'eme nẹ-a mefutaje lẹge l'ooome ntaa?”

⁵⁵ O noo nteke Jisosu sūru igweligwe ndu ono, wuru bya iya egude: “?Mu bu onye l'ana nfu ọwhu unu chigbaa ogu-igba chiru mkpuru abya mu egude? Mę mu l'unu shikwa anọduje l'eze-ulo Chileke mboku-mboku, mu ezhi unu iwhe, mbu unu te egudekwa mu nteke ono. ⁵⁶ Ọle iwhe ọwa g'ọ ha mewaru nke ọwhu iwhe ndu nkfuchiru Chileke deru l'ekwo Okfu Chileke l'avukota gẹ whẹ kfuru iya.”

Ndu l'etso ọzo iya gẹ whẹ ha paru iya haa gbakashihu.

Jisosu nọ l'iwhe ndu ikpe

(Mak. 14:53-65; Luk. 22:54-55,63-71; Jón. 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Ndu ono, byaru ogude Jisosu dulia ya jeshia ibe Káyafasu bu iya bu eze onye ishi ndu l'agbaje ẹja nẹ Chileke. Ọ buru l'eka ono bẹ ndu o-zhi-iwu mee ndu bu ọgurenya gbee dzukohawanu. ⁵⁸ Pyita l'etso iya roo otẹnya otẹnya jeye whẹ bahu l'oma ogboduwhu ibe eze onye ishi ndu l'agbaje ẹja nẹ Chileke ono. Ọ bya abahu je anokube ndu nche, chiru ẹnya ye tẹ ya whu iya ishi. ⁵⁹ Ndu ishi ndu ono, l'agbaje ẹja nẹ Chileke gẹ whẹ ha mee ndu ọgbo-ikpe l'owhu cholahaa iwhe whẹ l'a-su lẹ Jisosu meru, gẹ l'ee-shi tẹ whẹ kpee ya nkfugbu. ⁶⁰ Tọ du iwhe whẹ whuru, bukwanu iwhe whẹ l'a-su l'o meru, a dūnu-a l'igweligwe agba iya ejo ẹka-ebe. A nonyaa, umadzu labọ futa bya asu: ⁶¹ “Ọ kwa nwoke-e bẹ sūru lẹ ya l'a-du ike mebyishia eze-ulo Chileke, ya atuwu iya azu l'ime abali ẹto.”

⁶² Eze onye ishi ndu l'agbaje ẹja nẹ Chileke gbeshi bya sụ iya: “?Tọ dudu ọnu, l'iye l'egube ẹka-ebe ọwa, whẹ l'agbakaa ghu-a?” ⁶³ Jisosu nọ-kirishilekwaa nwa nggujunguji. Eze onye ishi ndu l'agbaje ẹja nẹ Chileke sụ iya: “Kfukwa mee Chileke, nọ ndzu. ?Ọo ghu bu Kuráyisutu ọbu, mbu Onye Ndzota ono Chileke kweru ukwa iya? ?Ọo ghu bu Nwa Chileke ọbu?”

⁶⁴ Jisosu sụ iya: “Ọ kwa ghu whọ b'o shi l'onu. Iwhe mu l'eme tẹ mu kfuru unu bu lẹ shita ntaa bẹ unu l'awhu Abubu-Ndiwhe l'eka ọ nọ lẹ ẹka-utara Chileke bu iya bu Okalibe-Kakota-Ike. E -megekwawho, unu awhukwaa ya whọ gẹ ọ nọ l'urwukpu shi l'imigwe abya.”

⁶⁵ Tọ du iya bu l'eze onye ishi ndu l'agbaje ẹja nẹ Chileke ono ezhijashia uwe nke yebe onye ishi sụ: “Nwoke-e kfurwuakwaru Chileke ntaa. ?O zhia egube ẹka-ebe gūnu ọdo bẹ anyi l'achokwadu? Ntaa bẹ unu gudewaa nchị unu nua gẹ l'ookfubyishi Chileke.

⁶⁶ ?Ndee g'unu l'ari iya ntaa?”

Whẹ tuko wuko ọnu nnanu sụ: “Iwhe gbaleru iya whọ bu nkfugbu.”

⁶⁷ O noo nteke whẹ wataru anọ avu iya ọnu-mini l'iwhe, chilahaa ya iwhe, ndu haru asaje ẹka waa ya l'ishi-nchị asuje iya: ⁶⁸ “Gube ọwhu sūru l'ọo ghu bu Kuráyisutu, kotadaa onye ọwhu bu iya chiru ghu ẹka ono.”

Pyita l'ago lẹ ya ta amadu Jisosu

(Mak. 14:66-72; Luk. 22:56-62; Jón. 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Ọwhube Pyita bẹ nduro l'etezhi l'ulo-ikpe ono, nwamgboko lanu, buru madzu l'ulo bya abyakfuta iya bya asu iya: “M'i tsokwa lẹ ndu whẹ lẹ ọwhu Gálili-a, bu Jisosu shi atu ọli?”

⁷⁰ Pyita ndu l'edzudzu-ọha ono tuheta iya okpa l'ali sụ: “Lẹ mu ta amakwa iwhe l'iikfu.” ⁷¹ Pyita golihulek-

wawho l'ẹka ono tųgbua je anọdu l'ọnoguzo. Nwamgbọko ọdo whụa ya, sụ ndu nọ l'ẹka ono: "Lẹ nwoke-e bẹ ịkwala lẹ ndu l'etso ụzo Jisọsu ọwhu Názaretu ono."

⁷² Pyita tųa ẹgo ọdo, buru ọnu tukobe onwiya woo: "Mu mazhiakwaru nwoke ọbu, unu l'ekfu okfu iya."

⁷³ A bya akpọkwaa nwụkfu nwanshị, ndu kfu kuba ẹka ono sụ Pyita: "Ba atushi ẹgo, l'ị lịcha ya-a, lẹ olu-okfu ghu bẹ gbawarụ ghu ama."

⁷⁴ Ọ wata anọ akpọ ọrwu ekpu onwiya, erikwawho nte woo: "Mu makwarụ onye nwoke ono bụ."

Nteke onowho, okọku ryaa ọrya. ⁷⁵ Pyita nyata okfu, Jisọsu kfu hawaru iya sụ: "Tẹhenu okọku chi-asahu arya ọrya, b'i kfuwaru nụ ugbo ẹto l'ị tị madụ onye mu bụ." Pyita gbalihu lufushia etezhi, je anọdu ry-atagezhia ẹkwa ẹgube-ẹ aryabaa ya whọ.

Jisọsu nọ l'iwu Páyileti

(Mak. 15:1; Luk. 23:1-2; Jọn. 18:28-32)

27 Chi sahụlewho, ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke gẹ whẹ ha mée ndu bụ ọgurenya ndu Ju bya achia idzu tẹ whẹ gbua Jisọsu. ² Whẹ kee Jisọsu ẹgbu kpụta je akpuru ye ọ-chi-ọha, bụ Páyileti l'ẹka.

Anwụhu Júdasu

(Ndu. 1:18-19)

³ Tọ dụ iya bụ lẹ Júdasu-a bụ iya bụ onye ọbu, gbarụ Jisọsu ye awhụlewho l'e kperu Jisọsu nkfugbu, ọ bya adaa onwiya ụta. Ọ chita ụkporo pọngu lẹ pọngu iri ono chiwhuru ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mée ndu bụ ọgurenya ndu Ju ono azụ ⁴ bya asụ whẹ: "Mu mewaru iwhe-dụ-ẹji, o noo l'ọo onye l'adụa ejo iwhe o metaru bẹ mu gbarụ ye t'e gbua."

Whẹ sụ iya: "Mbụ l'iikfu t'anyi me iya aghaa? Njegelege waakwa ghu rọ."

⁵ Júdasu chiri okpoga ono ghaa l'ime eze-ulo Chileke swihaa ije. Ọ tųgbua lufu je aswị-gbua onwiya.

⁶ Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke bya ewota okpoga ono sụ: "Okpoga-a ta abụkwa iwhe l'ee-yekobe l'okpoga Chileke, eshi-ọwhu ọ bụ aswa mmeeshi madzụ ọwhu." ⁷ Tọ dụ iya bụ lẹ whẹ abya achia idzu, wota okpoga ono gude je azụa alị onye ọ-kpụ-ite, wota gube alị mee ẹka whẹ l'elije ndu mbyambya. ⁸ O noo iwhe mewaruroo, e kulahaa alị ono: "Egu-mmee," shizhiawho mbọku ono byeyekwaa ntanụ-a.

⁹ Tọ dụ iya bụ, iwhe ọbu Jeremáya onye nkfuchiru Chileke kfu megee vaa; ọwhu o kfu sụ: "Whẹ chitaru ọwhu pọngu lẹ pọngu iri ono, bụ aswa, ndu Ízurel harụ kweta lẹ whẹ l'a-kfụ l'ishi iya, ¹⁰ whẹ chitaru iya gude zụa onye ọ-kpụ-ite alị, bụkwanu lẹge Onye-Nwe-Ọha kfu iye ya."

Páyileti l'aji Jisọsu aji

(Mak. 15:2-5; Luk. 23:3-5; Jọn. 18:33-38)

¹¹ Jisọsu kfu ọ-chi-ọha ono l'iwu. Ọ-chi-ọha bya aji iya sụ: "Ọo gbuedua bụ Eze ndu Ju ọbu?"

Jisọsu sụ iya: "Ọ kwa ghu whọ b'o shi l'ọnu." ¹² Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mée ndu bụ ọgurenya l'ekfushikaa igweligwe iwhe-dụ-ẹji, whẹ sụ l'ọ meru, Jisọsu te eyeru ọnu yeru whẹ.

¹³ Páyileti sụ iya: "Tị nọdu igweligwe iwhe-dụ-ẹji ono, whẹ l'ekfukaa l'i megbaberu?"

¹⁴ Jisọsu te ekfuru okfu yeru iya t'ọ ka mma l'ọ akpuru okfu lanụ. Iwhe ono kwata tufu ọ-chi-ọha ono ẹhu nke ba ama gẹ l'ee-me iya.

Eekpe Jisọsu nkfugbu

(Mak. 15:6-15; Luk. 23:13-25; Jọn. 18:39—19:16)

¹⁵ Awha g'awha ha bẹ l'ọbuje, o -rwulewho l'ori-oge O-je-ghata ono, ọ-chi-ọha whẹ ono ahaa onye mkpọro lanụ t'ọ la, mbụ-zhiawho onye whẹ turu ẹka t'a haarụ whẹ. ¹⁶ Nteke ono b'o nweru onye a marụ ẹwha iya a turu mkpọro. Ẹwha onye ono bụ Barábasu. ¹⁷ Tọ dụ iya bụ lẹ ndu ono edzukolewho ẹka lanụ, Páyileti sụ whẹ: "Ndee onye ọwhu ọ dụ unu nke tẹ mu haarụ unu? Tẹ mu haarụ unu Barábasu, tọ ọwhu l'eejuje Kuráyisutu?" ¹⁸ O noo l'ọ marụ l'ọo ẹnya-kfurukfuru bẹ ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke kwoberu kpụta Jisọsu kpụtaru iya.

¹⁹ Páyileti nọdukwadua l'ulo-ikpe ono, nyee ya ye madzụ ta abya asụ iya: "Tọ bọ dukwa iwhe l'ii-me nwoke ono, dụ chiriri-o. Lẹ mu rọkwaru nro l'enyashi, jee iwhe-ọtsulanu, parụ ẹka l'okfu ẹka iya."

²⁰ Ndu ishi ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mée ndu bụ ọgurenya ndu Ju kwakọta igweligwe ọha ono ye, tẹ whẹ sụ t'a haarụ whẹ Barábasu, megbua ọwhube Jisọsu. ²¹ Ọ-chi-ọha ono jị whẹ ọdo sụ: "Ọo onye ole l'ime ụmadzụ labo-ọ b'ọ dụ unu tẹ mu haarụ unu t'ọ la?"

Whẹ ryashia sụ iya: "Ọo Barábasu!"

²² Páyileti sụ whẹ: "Unu sụkwanu tẹ mu mekwanu onye-e, bụ Jisọsu, l'eejuje Kuráyisutu gunu?"

Whẹ tuko gẹ whẹ ha sụ: "T'a kpọpyabe iya l'oswebe." ²³ Ọ sụ whẹ: "Gunu buru ishi iya? Ọo ẹgube ejo iwhe gunu b'o meru?" Whẹ kabaanụ ọryashi ike sụ: "Kpọpyabe iya l'oswebe."

²⁴ Tọ dụ iya bụ lẹ Páyileti abya a nonyaa, marụ l'ọ to nwedu iwhe ya l'ekfuta iya, l'ọ gbechia buru ụtsú l'abya adada, o kuta mini kwọ ẹka l'iwu igwe-ọha ono sụ whẹ: "A-a! Ẹka mu ta adukwa l'ọchi nwoke-e. Gẹ dulekwawho unu mma t'unu mekwaa." ²⁵ Ndu ono gẹ whẹ ha tuko zụa sụ: "Tẹ ọchi iya tukoru anyi l'ishi, ya atokoru l'ishi unwu anyi."

²⁶ Tọ dụ iya bụ, Páyileti haarụ whẹ Barábasu t'ọ la; ọ sụ t'e chia ọwhube Jisọsu iwhe. E chigee ya iwhe ono; ọ

kpúta iya ye whẹ l'ẹka tẹ whẹ je akpopyabe iya l'oswebe.

Ndu ojogu l'aja Jisosu ewenu

(Mak. 15:16-20; Jọn. 19:2-3)

²⁷ Tọ dọ iya bụ, ndu ojogu ọ-chị-ọha ono dulia Jisosu duba l'ụlo-ikpe ọ-chị-ọha ono. Whẹ bya ekukoo ndu ojogu ibe whẹ, whẹ dzua lẹge whẹ ha. ²⁸ Whẹ bya eyeshia ya uwe nkiya, bya achita kpowula kpowula uwe uswe yee ya, ²⁹ whẹ bya egude ogvu kpa okpu-eze kpube iya, pata mkpuru dẹe ya l'ẹka-utara. Whẹ bya ebyishi ikpere l'iwhu iya ajajẹ iya ewenu asuje iya: "Ndzụ ghu ndzụ ogologo, Eze ndu Ju!" ³⁰ Whẹ vushi iya ọnu-mini, wota mkpuru ono emoje iya l'ishi. ³¹ Whẹ megee ya iwhe ọchi ono, whẹ yefu iya kpowula kpowula uwe ono, yee ya uwe nkiya whẹ kpúta iya jeshia tẹ whẹ je akpopyabe iya l'oswebe.

Aakpopyabe Jisosu l'oswebe

(Mak. 15:21-32; Luk. 23:26-43; Jọn. 19:17-27)

³² Whẹ wufuta, whẹ bya awhua nwoke lanu bụ onye Sayirini, ewha iya bụ Sáyimonu. Whẹ yebuta iya t'ọ vutabude Jisosu oswebe ono vuru tso whẹ. ³³ Whẹ jezhiawho jeye whẹ rwua ẹka ọbu, l'eekuje Gologota bụ iya bụ Okpokoro-ishi, ³⁴ whẹ wota mmee, a gwakoberu ogvu, l'atsọ ilu nọ iya t'ọ ngua. O tsule iya whọ l'onu, ọ jika iya angungu. ³⁵ Whẹ kpopyabe iya l'oswebe l'ẹka ono, megee, tọ ido gude kee uwe iya. ³⁶ Whẹ noshia l'ẹka ono chelahaa ya nche. ³⁷ E dee iwhe-dụ-ẹji ọbu, whẹ sọru l'ọ meru kfube l'eli oswebe ono. Iwhe ọbu e deru bụ: "ỌO ONYE-E BỤ JISOSU, EZE NDU JU." ³⁸ A kpopyabefukwaawho umadzu labo, l'ana nfu yeru iya, onye lanu b'a kpopyaberu l'oswebe ọdo l'ibeka ẹka-utara iya. Onye ọwhu l'ibeka ẹka-icha. ³⁹ Ndu l'aghatakaa l'ẹka ono l'ekfubyishi Jisosu, ewhuwheru iya ishi asuje iya: ⁴⁰ "Tọ dọ gube ọwhu ọbu sọru l'ii-kutsushi eze-ulo Chileke, tuwhu iya azu ọdo l'ime abali ẹto, dzonua onwogh. Ọ -bunuru l'ọo ghu bụ Nwa Chileke, shinu l'eli oswebe ono nyizeta."

⁴¹ Ọ kwawho nno bụ gẹ ọwhube ndu ishi ndu l'agba-je ẹja nọ Chileke mee ndu o-zhi-iwu mee ndu bụ ogurennya ndu Ju tukurọ aja iya ewenu asuje: ⁴² "Ọ dzọru ndu ọdo, tọ dọhekwanu ike dzọo onwiya. Ọo ya bụ Eze ndu Ízuru, t'ọ shinu l'oswebe l'ẹka ono nyizeta ntaa nke ọwhu anyi l'e-kweta l'ọo ya whọ bụ Kuráiyisutu ọbu. ⁴³ Mbẹ ọ sọ l'ọo Chileke bụ onye ya ma; ọ suk-wawho lẹ ya bụ Nwa Chileke. Ọ -buru l'ọo ya ezhi-okfu, tẹ Chileke ọbu dzonua ya ntaa, goshi anyi l'ọo ezhi-okfu."

⁴⁴ Umadzu labo ono, l'ana nfu ono a tukurọ whẹ l'iya kpopyabe l'oswebe tuko ekfubyishikwa iya who nnok-wawho.

Ọnwu Jisosu

(Mak. 15:33-41; Luk. 23:44-49; Jọn. 19:28-30)

⁴⁵ Ẹnyanwu keleruwho l'echi ishi, chi jihu l'alị ono l'owhu, mgboko gbazhiawho tsurikiti jeye l'okeswe urwenyashi. ⁴⁶ O belewho l'okeswe urwenyashi ono, Jisosu chishia sọ: "Elayi! Elayi! ?Lema sabakutani?" bụ iya bụ: "Chileke mu! Chileke mu! ?Ọo gụnu meru g'ọ gude i haa mu nkunyi mu?"

⁴⁷ Ndu haru kfu-geeru l'ẹka ono, nule iya who, whẹ sọ: "Ọo Eláyiya bẹ nwoke-e gbee aryaku." ⁴⁸ Onye lanu l'ime whẹ gbagbulekwawho nteke onowho, je ewota sapo tsee lẹ mmee o-shihu-uka, tsebe iya lẹ gbaragbara oshi, dọ ogologo maberu Jisosu t'ọ ngua.

⁴⁹ Ndu ọwhua sọ: "T'a haada iya t'anyi maadaru: ?Eláyiya, bụ onye nkfuchiru Chileke l'a-bya adzọo ya?" ⁵⁰ Jisosu chishia mkpu ike ọdo, ọ tubuhu ume.

⁵¹ Nteke onowho, ẹkwa e gude gechia ime mkpu ẹka ẹnya eze-ulo Chileke dọ shilewho l'ishi gbajahụ ẹbo tarakata je akpa l'alị, alị nmakotakwawho jijiji, oke-ewhuru gbawashihu. ⁵² Iwhe lile bụwho ilu ghekotaru ọnu, igweligwe ndu nke Chileke, bụ ndu shi nwuhugewaa anwuhu shikota l'ọnwu tetakota nọdu ndzụ.

⁵³ Whẹ shigee l'ime ilu ono lufuta. Jisosu bya eshilewho l'ọnwu teta nọdu ndzụ, whẹ tųgbua jeshia Jerúsalem. Igweligwe madzụ whua whẹ.

⁵⁴ Tọ dọ iya bụ l'onye ishi ojogu, l'achi ndu ojogu ukporo ise mee ndu ojogu iya, whẹ l'iya tukurọ eche Jisosu nche whua gẹ alị l'anma jijiji mewaro iwhe lile mekotaru nọ, meji gbabuhu whẹ, whẹ sọ: "Nwoke-e bukwa Nwa Chileke ono l'ezhi."

⁵⁵ O nweru igweligwe unwanyi, kfu-geeru otęnya l'ẹka ono, ele ẹnya tẹ whẹ maru gẹ l'oo-megee nwua. Unwanyi ono bẹ bụ ndu shi lẹ Gálili tsota Jisosu ejeru iya ozhi. ⁵⁶ Méri nke Mágudala bẹ lị l'unwanyi ono. Méri ọwhu nwuru Jémusu, nwua Joséfu liru iya. Ọ likwaru iya whọ mbụ ne unwu Zébedi.

Eli Jisosu

(Mak. 15:42-47; Luk. 23:50-56; Jọn. 19:38-42)

⁵⁷ O belewho l'urwenyashi, oke-amadu lanu ọbu, shi Arimatya tųgbua byatashia. Ewha iya bụ Joséfu. Yẹbedua l'onwiya bukwa onye lanu lẹ ndu l'etso ọzo Jisosu. ⁵⁸ Nwoke ono bya ejekfu Páyileti je aryọo ya t'ọ haa tẹ ya pata odzu Jisosu je elia. Páyileti sọ t'a paru iya pee ya. ⁵⁹ Tọ dọ iya bụ lẹ Joséfu abya eje apatsuta odzu ono, gude ẹkwa ọcha, inyi l'adua kwaa ya gẹ l'aakwajẹ odzu, ⁶⁰ pata iya je enyebe l'ilu nke yẹbe Joséfu. Ilu ọbu b'ọ tųru nke ọwhuu l'ewhuru ọbu, ha shii. Ọ bya agbata eze agbugaragbu ewhuru bechia ọnu ilu ono, tųgbua lashia. ⁶¹ Méri Mágudala mee Méri ọwhu na nọdukawho l'ẹka ono. Whẹ tuko nọdu-gee anodu l'ẹka ono cheberu ilu ono iwuh.

Ilu ono bẹ l'eeche eche

⁶² Tọ dụ iya bụ l'ọ bya ebe echile iya, bu mbọku ndu Ju l'atụtaje ume, ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mée ndu Fárisii bya edzukoo jekfu Páyileti, ⁶³ je asụ iya: “Nnaji anyi mę anyi byakwa anyata l'o nweru nteke nwoke ono, dzugburu onwiya l'ejire ono sụjeru nteke ọ nọkwadu ndzụ lẹ: 'A -nọlewho abalị labọ nke ẹto iya, bẹ mu l'e-shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ọdo.' ⁶⁴ Zhinu t'e cheje ilu iya ono eche jeye l'abalị nke ẹto ono, e menyaanu, ndu l'etso ọzo iya gbalihu je ezhita odzu iya pahaa, kfulahaa lẹ; 'O shiwaa l'ọnwu teta nọdu ndzụ.' L'ejire nke ikpazụ-a bẹ l'a-kakwa shii amamẹ nke ivuruzo.”

⁶⁵ Páyileti sụ whẹ: “?Ọ kwa l'unu nweru ndu ojogu, l'eecheje nche? Unu tųgbua je akwata tuchishia ilu ono ike lẹge ike beru unu.”

⁶⁶ Whẹ tųgbua je achikoo iwhe gbachia ọnu ilu ono ree-ree-ree, mee ya iwhe-ọhubama, chjru ndu nche ye iya. Whẹ wata iya echeche.

Jisọsu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ

(Mak. 16:1-10; Luk. 24:1-12; Jọn. 20:1-10)

28 Mbọku ọtuta-ume ono ghatalẹwho, o rwua l'ishi ẹnyangge mbọku Sọnde, Méri Mágudala mę Méri ọwhuna tųgbua jeshia l'ilu ono. ² E jia ekfu, alị wata anọ anma oke jijiji, o noo l'o nweru ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, shi l'imigwe whezeta, bya eswifu eze-ẹwhuru ono, nọdu anọdu l'eli iya. ³ Ụgbugba iya dulewho g'ọo ebemu-igwe, uwe iya chagee ụcha chaa g'ọo eberugo. ⁴ Ndu nche ono tsuta egvu, nmahụ kpakpakpa, dabugeeru g'ọo ndu nwuhuru anwuhu.

⁵ Ojozhi-imigwe ono sụ ụnwanyi ono: “T'unu ba atsukwa egvu, lẹ mu makwaru l'onye unu l'achọ bụ Jisọsu ono a kpọyaberu l'oswebe. ⁶ Ọ tọ nọhekwa l'ẹka-a. O tetaakwaru nọdu ndzụ, bụnua iwhe o kfuhawaru unu. Unu byanụ awhụ ẹka ọbu, e shi nyebe iya. ⁷ Unu tųgbulekwaruwho ntaa ntaa, je ekfuru ndu l'etso ọzo iya l'o shiwaa l'ọnwu teta nọdu ndzụ. Mbụ l'ọ gbeekwanu vuwaru nụ unu ọzo jeshia Gálili. O noo ẹka unu l'a-whụ iya. O nokwa iwhe mu byarụ unu ezhizhi ndono.”

⁸ Whẹ gude ọtsu-egvu męe oke ẹhu-utso vuta ọzo gbafu l'ilu ono, gbagbua ẹgwegwa jeshia ọkoru ndu l'etso ọzo Jisọsu iwhe ono.

⁹ A bya l'ele ẹnya, Jisọsu byakfutawaa whẹ bya ekele whẹ: “?Unu dųwhoma!” Whẹ bya gbakfu iya bya aburu bẹdee l'alị, gudekaa ya ẹka l'okpa whẹ ẹbo-ẹbo baarụ iya ẹja. ¹⁰ Jisọsu sụ whẹ: “T'unu ba atsukwa egvu. Unu tųgbulewho je akarụ ụnwunna mu tẹ whẹ tųgbua jeshia Gálili, l'o noo ẹka whẹ l'a-whụ mu ndono.”

Iwhe ndu nche l'ekfu

¹¹ Ụnwanyi ono tųgburu, whẹ nọdukwadua l'echi-uzo, ndu ojogu whọ, l'eeche nche who hawarụ vuru whẹ ọzo wuba l'ime Jerúsalemu, je akọoru ndu ishi ndu ono, l'agbajẹ ẹja nụ Chileke iwhe ono, meru nụ.

¹² Ndu ishi ono męe ndu bụ ọgurenya bya edzuko-belekwawho chja idzu, whẹ bya ewota okpoga, ha shii nụ ndu ojogu ono nnuchi-ọnu, ¹³ sụ whẹ: “Unu sụjekwa l'ọo ndu l'etso ọzo Jisọsu bẹ byabya ezhita odzu iya l'enyashi gẹ unu l'eku mgbenya. ¹⁴ E tebekwaroo t'a ma, iwhe-e rwua ọ-chi-ọha lẹ nchi, t'unu dakwaarọ jii, anyi l'e-kfukwaru-a nụ iya, haarụ unu enge t'ọ bọ dụ iwhe l'oo-me unu.”

¹⁵ Whẹ nata okpoga ono, mee g'a sụru tẹ whẹ mee. Whẹ kfu iwhe ono, o debarahu ngakọta alị ndu Ju l'owhu byeyekwaa ntanụ-a.

Jisọsu l'egoshi ndu l'etso ọzo iya onwiya

(Mak. 16:14-18; Luk. 24:36-49; Jọn. 20:19-23; Ndu. 1:6-8)

¹⁶ Tọ dụ iya bụ lẹ ndu l'etso ọzo iya whẹbe ụmadzu iri lẹ nnanụ ono atųgburu jeshia Gálili, whẹ rwua jeshia l'ugvu ono, Jisọsu tųhawaru whẹ ọnu iya. ¹⁷ Whẹ whulewho Jisọsu, whẹ baarụ iya ẹja. Ọle o nwelekwaru-a ndu ọwhu l'ọbo obu ẹbo nke woo: a marụ ọ bụdu iya nụ. ¹⁸ Jisọsu byakfuta whẹ bya asụ whẹ: “Chileke bẹ mewaru tẹ ike lile, dụ l'imigwe męe ọwhu dụ lẹ mgboko-o lwakọta mu. ¹⁹ Ọo ya bụ, unu je emee ndu mba lile tẹ whẹ bụru ndu l'etso ọzo iya. Unu egudeje ẹwha nke Nna męe nke Nwa męe nke Ume-Dụ-Nsọ eme whẹ baputizimu. ²⁰ Unu ezhije whẹ tẹ whẹ meje iwhe lile ono, mu kfukotaru unu t'unu meje. Unu lelewho lẹ mu nọdukwaa swiru unu mbọku-mbọku jeye nteke mgboko l'a-gvụ.”

Makú

Ozhi, Jónu baputizimu l'ezhi ọha

(Mát. 3:1-12; Luk. 3:1-18; Jón. 1:19-28)

1 Ọ waa ishi ozhi-ọma Jisọsu Kuráyisutu Nwa Chileke. ^{†2} Lẹ Ayizáya, bụ onye nkfuchiru Chileke bẹ deru l'ẹkwo sụ lẹ Chileke sụru:

“Nwa mu, mu l'e-zhi onye ozhi mu t'o vuru ghu ọzo je emechaaru ghu ọzo.

³ O nweru onye l'echi mkpu l'echi-ẹgu asuje: ‘Unu mechaaru Onye-Nwe-Ọha ọzo.

Unu mee ogborogbo ọzo iya t'ọ kfu-geeru nhamun-ha.’”

⁴ Ọo ya bụ, Jónu baputizimu bya anọdu l'echi-ẹgu eme ndu madzụ baputizimu, arya iya arya asuje: “Unu daa onwunu ọta, sefu ẹka l'ome iwhe-dụ-ẹji, unu l'emegbabe, lwakfuta Chileke t'e mee unu baputizimu, ọo ya bụ Chileke agụaru unu nvụ l'iwhe-dụ-ẹji ono unu metagbaberu.” ⁵ Ndu alị Judíya l'owhu mee ndu bu lẹ Jerúsalemu gẹ whẹ ha zafutakota byakfuta iya, abya tẹ whẹ nụ iwhe l'okfu. Whẹ bya anọdu ekfushikaa iwhe-dụ-ẹji, whẹ metagbaberu, l'ooomeje whẹ baputizimu l'enyimu Jódanu.

⁶ O noo ya, uwe Jónu l'eyeje l'ẹhu bụ uwe e gude eji inya-kamelu kpa, l'oogudeje aji e gude akpọ-anụ mee kebuta iya l'okfu. Iwhe shi bụru nri iya nteke ono bụ igube ye mmanụ-ẹnwu. ⁷ L'ọoryakwaru iya whọ ndu ono arya asuje: “O nwekwaru onye ọdo l'e-be bya nụ; onye ono bẹ kakwa mu l'ishi ka mu l'okpa; onye ono bẹ mu l'ete edzukwaanu m'ọo gẹ mu l'etsukfuru etsukfuru tofu eri akpọkpa, o yeru l'okpa. ⁸ Mbẹdua bụ Jónu gude mini eme baputizimu. Ọle onye ono l'e-gude Ume-Dụ-Nsọ mee ya unu.”

Ome baputizimu mee adata, Sétanu l'adata Jisọsu

(Mát. 3:13—4:11; Luk. 3:21-22; 4:1-13)

⁹ O rwua mbọku ọbu, Jisọsu shi lẹ Názaretu, dụ l'alị Gálili bya; Jónu mee ya baputizimu l'enyimu Jódanu. ¹⁰ Jisọsu shilewho lẹ mini ono afuta eli-mgboko, ọ whụa igweli g'b bukahuleruwho ẹbo gheru ọnu, Ume Chileke dulewho g'ọo ndo ewhelewho pẹ ewhezeta iya l'ẹhu. ¹¹ A nwa olu-okfu, shi l'imigwe ono sụ: “Ọo gubedua bụ Nwa mu, mu yeru obu, onye l'emeje ẹhu atsọ mu ọtso.”

[†] Ụwhodu l'ẹkwo gbarụ lẹ mbụ, e deru l'okfu Giríku bẹ l'ete ede-duaru Nwa Chileke yekobe iya egube, e deru iya l'ẹka-a.

¹² E jia ekfu, Ume Chileke ono mee Jisọsu o je anọdu l'echi-ẹgu. ¹³ Ọ nọo ọkporo abalị ugbo labọ l'ime echi-ẹgu ono, Sétanu l'aadata iya. Ẹka ono, Jisọsu nọo ono bụleruwho anụ-ẹgbudu bẹ jiru iya nụ. Jisọsu nọdu l'ẹka ono, ndu ojzhi-imigwe l'eyekaaru iya ẹka.

Jisọsu l'eku ọmadzu ẹnọ l'anma ẹma

(Mát. 4:12-22; Luk. 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ A tūlewho Jónu mkpọro; Jisọsu bahụ l'alị Gálili je ezhikashilahaa ozhi-ọma, shi Chileke l'ẹka; ¹⁵ sụ: “Nteke ọbu, Chileke kweru ọkwa iya rwuakwaru erwu; Chileke l'abyaakwaa ogoshi l'ọo ya bụ eze. Unu dakwaawhọ onwunu ọta; sefu ẹka l'ome iwhe-dụ-ẹji; lwakfuta Chileke, unu ekweta l'ozhi-ọma Chileke.”

¹⁶ O be nteke l'ọoghata l'agụga eze-enyimu, dụ lẹ Gálili, ọ whụa ọmadzu labọ, l'anọje egbu ẹma: Sáyi-monu yele nwune iya Ánduru gẹ whẹ l'agha ọgbu l'eze-enyimu. ¹⁷ Jisọsu sụ whẹ: “Unu bya etsoru mu nke ọwhu mu l'e-me unu t'unu bụru ndu l'e-rwutaje madzụ gẹ l'eerwutaje ẹma.” ¹⁸ Ekfutsuta l'ookfutsuta iya, whẹ hakọta ọgbu, whẹ gude egbu ẹma tsolahaa ya. ¹⁹ O bekwadua bya ejeliberu nwanshi, ọ whụa Jémusu yele nwune iya Jónu, tųkoru bụru ọnwu Zébedi. Whẹbedua nọ l'ime ọgbu whẹ, edokwa ọgbu whẹ edokwa. ²⁰ Jisọsu bebelewho awhụ whẹ, o kua whẹ tẹ whẹ bya. Whẹ halẹkwawho nna whẹ Zébedi l'ugbo ono, haa ndu ọwhu e butaru ebuta je etsoru iya.

Nwoke ọgvu bu l'ẹhu

(Luk. 4:31-37)

²¹ Whẹ bya abahụ lẹ mkpukpu Kapániyọmu. O rwua mbọku-ọtuta-ume ndu Ju, Jisọsu bahụ l'ọlo-ndzuko ndu Ju je ezhilaha whẹ okfu Chileke. ²² Iwhe ono, l'oozhi whẹ mee whẹ, ẹhu jishihu whẹ oyi, l'oozhi whẹ iya g'ọo onye ike lile dụ l'ẹka. O too zhidu iya g'ọo ndu o-zhi-iwu. ²³ O nweru nwoke ọbu ọgvu bu l'ẹhu, nọ l'ime ọlo-ndzuko ono. ²⁴ O chishia mkpu sụ: “Jisọsu onye Názaretu ọo gunu bẹ anyi lẹ ghu jigba? Ọi byawaa t'ị kpawhua anyi ọbu? Mu makwarua onye ị bụ. Ọ kwa ghu bụ onye ono dụ nsọ, shi l'ẹka Chileke.” ²⁵ Jisọsu baarụ iya mba sụ: “Dobe ọnu ndoo futa nwoke ono l'ẹhu.” ²⁶ Ọgvu ono nwuta nwoke ono zube lọchia ya, ryarụ ntaye ntaye futa iya l'ẹhu. ²⁷ Ẹhu jishihu whẹ oyi mbụ ndu lile ono, nọ l'ẹka ono. Ọ bụru iya meru whẹ jilaha ibe whẹ sụ: “Ọo gunu dụ egube-ẹ?”

Iwhe ọwa bukwa iwhe ọwhuu. ?Oogudejefua ike abaru ọgvu mba, whẹ eme iwhe o kfulu?"²⁸ E jia ekfu, e kfulkotawaa nke iwhe ono Jisọsu meru, ọ ngakọta alí Gálili mgburumgburu.

Jisọsu l'eme igweligwe ndu iwhe l'emekaa tẹ whẹ mehu

(Mát. 8:14-17; Luk. 4:38-41)

²⁹ Afuta, Jisọsu whẹ l'afuta l'ulo-ndzuko ono yele Jé-musu mee Jónu líru tųgbua. Whẹ bahụ ibe Sáyimonu whẹ, bífukwawho ibe Ánduru whẹ. ³⁰ Ewhoku l'enwu ne nyee Sáyimonu, ọ zeelewho l'ulo, whẹ kfulu iya Jisọsu. ³¹ Jisọsu jekfu iya je egude iya ẹka kpụ-lia ya, ẹwhoku ono nwubuhu iya, nwanyị ono wata whẹ ọkwaru ẹbyii. ³² O be l'urwenyashi mbọku ono gẹ ẹnyanwu ríbaru, a chítaru iya ndu lile ẹhu l'adụ mma mee ndu ọgvu bugee l'ẹhu. ³³ Ndu ẹka ono gẹ whẹ ha zakọ bya adojia ọnu-ulo ono. ³⁴ O mee igweligwe ndu ẹhu dụ iche iche l'eme whẹ mehukota. Ndu ọwhu ọgvu bu l'ẹhu b'o chífukwaru iya whọ, t'o kweje t'ogvu ọbu kfua okfu nkele whẹ marụ onye ọ bu.

Jisọsu l'ekfu okfu Chileke lẹ Gálili

(Luk. 4:42-44)

³⁵ O rwulewho l'okọku ọha-enu nteke chi l'eteke asahya, o gbeshi jeshia l'ẹka daru ore je anodu l'ẹka ono ekfu anu Chileke. ³⁶ Sáyimonu mee ndu ọwhuna tsoru achokashiwhẹ iya. ³⁷ Whẹ whule iya whọ, whẹ sụ iya lẹ madzụ lile tųkokwaru achọ iya. ³⁸ Ọ sụ whẹ: "Unu t'anyi je lẹ mkpukpu ọdo haru dụ-gee anyi ntse ntse, tẹ mu kfuaru whẹ okfu Chileke, l'o noo iwhe mu byaru." Whẹ jeshia. ³⁹ Ọ tuko Gálili g'ọ ha jekota ekfu okfu Chileke l'iwhe bukota ọlo-ndzuko ndu Ju, achífukwawho ọgvu bugee madzụ l'ẹhu.

Onye njokirehu l'eme

(Mak. 8:1-4; Luk. 5:12-16)

⁴⁰ O be ujiku lanu nwoke lanu, njokirehu l'eme bya abyakfuta Jisọsu, bya ebyishi ikpere l'iwu Jisọsu, ryọọ ya sụ: "Ọ -buru l'ọ dụ ghu mma l'uche bẹ l'iji-dụkwa ike mee mu tẹ mu mehu." ⁴¹ Imiko nwoke ono dụ Jisọsu. Ọ machia ẹka mee nwoke ono l'ẹhu, sụ iya l'ọ dụ iya mma l'uche, mehuwara. ⁴² Nteke onowho njokirehu ono mishihu nwoke ono l'ẹhu, ẹhu bya adu iya mma. ⁴³ Jisọsu nmashiaru iya ọkwa ike sụ iya t'ọ tųgbulekwaruwho lashia, ⁴⁴ sụ iya: "Ba adubukwaa onye l'ii-kfuru iya, tųgbulekwaruwho je egoshi onwoghu onye l'agbajẹ aja nu Chileke, t'o lerwee ghu ẹnya elerwe. Gụ eje egwodzua ngwo-ẹja onye e metaru l'iwhe l'eme iya nu l'anuje je anu lẹge Mosisu turu iya l'iwu. Ọo ya bu nke ọwhu ọha l'a-maru l'ẹhu dawa ghu mma." ⁴⁵ Nwoke ono jelee je ekfukashiaru madzụ lile iwhe ono, tuko akokashi akọ ono. Ọ buru iya meru Jisọsu ta afutajehe

l'edzudzu-ọha lẹ mkpukpu. O je anodu l'ẹka ọbu madzụ l'ete ebua ebu. Ndu madzụ shilee l'ẹka lile awu awu-kfuta iya.

Jisọsu l'eme onye iwhe lonwuru ibehu lanu t'o mehu

(Mát. 9:1-8; Luk. 5:17-26)

2 Tọ dụ iya bu, a nọlewho nwidzudzu ono, Jisọsu lwawhu azu lẹ Kapaniyomu. Ọ ngakọta ẹka lile l'ọ nọwaa l'uwhu. ² Igweligwe madzụ zaru wukfuta iya bya aduru l'ẹka ono nke ọwhu l'oto dūhee ẹka a whuru ọzo ilile, mbu m'ọo l'onu-ulo ono. Jisọsu kfula-haaruu whẹ okfu Chileke. ³ O nweru unwoke ọbu, iwhe lonwuru ibehu lanu, umadzu ẹno pa pataru iya. ⁴ A hanuka l'igweligwe kuru l'ulo ono nke bu lẹ whẹ ta adudu ike kpata mkpa pakfu iya Jisọsu. Ọo ya bu, whẹ kwe nyihu eli ọlo ono, je alafua ya ọzo lẹ nhamunha mkpula ibeka iya ọwhu Jisọsu nọ. Whẹ lafulewho ọzo ono, whẹ pata iwhe-azee nwoke ono, iwhe lonwuru ibehu lanu zee, pyoo ya l'uzo ono, pazeta iya l'ime ọlo ono. ⁵ Jisọsu whulewho lẹ gẹ ndu ono gude kwetabe lẹ ya l'a-dụ ike mee tẹ nwoke ono jee ije, ọ sụ nwoke ono ibehu lanu nwuhuru anwuhu ono; "Nwa mu, a gwaru ghu nvu l'iwhe-dụ-ẹji i metagbaberu g'ọ ha." ⁶ Tọ dụ iya bu lẹ ndu o-zhi-iwu, haru nodu l'ẹka ono haru aari l'ime obu whẹ sụ:

⁷ "Ọo gunu bẹ nwoke-e l'ekfu egube-ẹ? Ọ kwa ekfubyishi bẹ l'ookfubyishi Chileke. ?Ndee onye ọdo l'a-dụ ike gwaru madzụ nvu l'iwhe-dụ-ẹji onye ọbu metagbaberu l'abua Chileke kpụ." ⁸ Jisọsu vuru ọzo maru iwhe whẹ l'ari l'obu whẹ, ọ sụ whẹ: "Ọo gunu meru iwhe unu l'ari egube ọriri ono l'obu unu? ⁹ ?Ndee ọwhu ka ntse okfuru nwoke-e, iwhe lonwuru ibehu lanu? Ọo t'a sụ iya: 'A gwaru ghu nvu l'iwhe bu-zhia iwhe-dụ-ẹji i metagbaberu,' tọo t'a sụ iya: 'Gbalihu pata iwhe-azee ghu jalahaa ije?' ¹⁰ Ọo l'ọo nggẹ unu makwanuru l'e zhiru Abubu-Ndiwhe t'ọ gujeeru madzụ nvu iwhe-dụ-ẹji onye ọbu metagbaberu lẹ mgboko-o." Ọ sụ nwoke ono iwhe lonwuru ibehu lanu: ¹¹ "Ọo ghu bẹ mu l'ekfuru t'iji pata iwhe-azee ghu lashia ibe ghu." ¹² Nwoke ono zhilihu pata iwhe-azee ya, whẹ tuko gẹ whẹ ha ele gẹ l'ootugburu, ọ kpube whẹ onu okfu, whẹ jalahaa Chileke ajaja sụ: "Ha! Anyi tẹke awhubukwaa egube iya ọwa lẹ mgboko."

Jisọsu l'eku Lívayi

(Mát. 9:9-13; Luk. 5:27-32)

¹³ Jisọsu dawhu azu l'aguga eze-enyimu ono ọdo. Igweligwe madzụ wukfuta iya, o zilahaa whẹ iwhe. ¹⁴ O jenyazhiawho l'echi-uzo, ọ whya Lívayi, bu nwa Álu-fiyosu g'ọ sugaberu onwiya l'ulo okpoga akiriko. Jisọsu sụ iya: "Lívayi, tsoru mu." Lívayi gbashilekwawho tsoru iya. ¹⁵ Ọo ya bu, Jisọsu whẹ je erilahaa nri l'ibe Lívayi. Igweligwe ndu akiriko ọdo mewaro ndu ọdo mmaanu

l'aamakwaruwho ejo ẹka, tųkokwawho nọdu l'ẹka ono, whẹ lẹ Jisọsu mẹe ndu l'etso ọzo iya tųko eri nri ono nkele ẹgube ndu ono ha l'igwe awu etso iya. ¹⁶ Ndu o-zhi-iwu l'ime ndu Fárisii whulewho lẹ Jisọsu bẹ yele ndu ono, l'aamaru ejo ẹka mẹe ndu akiriko tųkoru eriko nri, whẹ sọ ndu l'etso ọzo iya: “?Oo gunu meru o je anọdu yele ndu akiriko mẹe ndu ọdo l'aamakwaruwho ejo ẹka tųko eriko nri?” ¹⁷ Jisọsu nule iya who, ọ sọ whẹ: “Ndu ẹhu dọ mma ta akpajekwa ishi onye l'eme ọgvu, ọ kwa ndu ẹhu l'eme bẹ l'akpajẹ iya. Mu Jisọsu ta abyakwa oku ndu dọ chiriri, ọ kwa ndu l'eme iwhe-dọ-ẹji bẹ mu byaru ekuku.”

Nke ọswi ẹgu

(Mát. 9:14-17; Luk. 5:33-39)

¹⁸ Nteke ono bẹ ndu l'etso ọzo Jonu baputizimu mẹe ndu l'etso ndu nke Fárisii tųkoru aswí ẹgu ekfu anu Chileke. Tọ dọ iya bọ l'o nweru ndu wukfutaru Jisọsu bya aji iya: “?Ndee g'e meru ndu l'etso ọzo Jonu mẹe ndu l'etso ọzo ndu Fárisii l'aswí ẹgu ekfu anu Chileke, ndu ọwhu l'etso ghu nọ ta aswí?” ¹⁹ Jisọsu sọ whẹ: “?O dọ ree tẹ ndu e kuru tẹ whẹ bya ọswa ẹswa-nwanyí swije ẹgu l'ẹka onye ọbu kuru whẹ l'ẹswa nwanyí ono kabekwadia nọdu swiru whẹ? Whẹ ta akabedu aswí ẹgu mẹ ọ nọkwadia l'ẹka ono. ²⁰ Ọle mbọku nọkwaa abya nteke l'aa-nafu whẹ onye ono, l'alọ nwanyí nke ọwhuu, bọ iya kuru whẹ l'ẹswa-nwanyí ono. O noo nteke whẹ l'aswílahaa ẹgu ndono.

²¹ “O tọ dọdu onye l'ewotaje ẹkwa ọwhuu gude gbachia ẹka akahọ uwe, lakahọ alakahọ. Onye meru iya nno, nke ọwhuu ọbu e gude jee t'a gbachia ya alakahọlee, lakata akahọ uwe ono, nọ ẹgbeenu ka nọ l'ẹgube ọzo, l'a-dọ iya nọ nteke ono. ²² O nokwawho gẹ l'oto dọ onye l'awọjeru akuru mmeẹ ọwhuu ye lẹ akahọ ẹda mmeẹ l'akaa aka. Onye wọru iya ye iya, mmeẹ ono agbafua ẹda mmeẹ ono. Mee ono yele ẹda mmeẹ ono atọko bọru iwhe iyi yitaru. Akuru mmeẹ ọwhuu bẹ l'aawọjeru ye lẹ ẹda mmeẹ ọwhuu, karu aka.”

Mbọku ọtuta-ume ndu Ju

(Mát. 12:1-8; Luk. 6:1-5)

²³ O bya ebe ujiku lanu, mbọku ono bọ mbọku ọtuta-ume ndu Ju, Jisọsu l'aaghata l'ẹgu ẹka ọbu a kọru witi. Ndu l'etso ọzo iya gbukolahaa ishi witi ono gẹ whẹ l'aghata l'ẹka ono. ²⁴ Ndu Fárisii sọ iya: “Leedanu ?oo gunu meru ndu l'etso ọzo ghu l'eme iwhe dọru anyi lẹ nsọ ememe mbọku ọtuta-ume?”

²⁵ Jisọsu sọ whẹ: “?Unu teke agudua ẹkwo-okfu Chileke gọ-vu iwhe Dévidi meru nteke mkpa byaru iya, ẹgu l'agọ iya agọ ndu yele iya lẹ? ²⁶ L'ọ bahuru l'ọlo Chileke nteke ọbu Abáyata bọ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke je ewota buredi, dọ nsọ l'iwhu Chileke.

Buredi ono t'e rwubedu Dévidi l'atata, t'o rwube ndu yele iya lẹ. Ọlewho ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke b'o rwuberu kọpọ. Dévidi je ataa ya, nọkwawho ndu yele iya lẹ, whẹ takwaawhọ.”

²⁷ Jisọsu sọ whẹ: “Chileke doberu mbọku ọtuta-ume t'ọ kwojee madzọ, o to kedu madzọ tẹ madzọ kwojee mbọku ọtuta-ume. ²⁸ Oo ya bọ l'ọo Abọbu-Ndiwhe bẹ bọ Onye nwegee nweru mbọku ọtuta-ume.”

Jisọsu l'eme t'onye iwhe lónwuru ẹka lanu mehu

(Mát. 12:9-14; Luk. 6:6-11)

3 Tọ dọ iya bọ, Jisọsu bya atugbua bahọ ọdo l'ọlo-ndzuko ndu Ju. O nweruwho nwoke lanu ọbu iwhe lónwuru ẹka lanu, nọ l'ẹka ono. ² Ndu nọ l'ẹka ono gelahaa Jisọsu ngge tẹ whẹ maadaru, l'oo-me t'ẹka nwoke ono teta gẹ mbọku ono je agba lẹ mbọku ọtuta-ume ndu Ju, nke ọwhu whẹ l'a-sọ l'o noo ọwhu o meru. ³ O sọ nwoke ono iwhe lónwuru ẹka lanu ono: “Gbeshi bya akfuru l'ẹka-a?” ⁴ Jisọsu bya aji whẹ sọ: “Iwu mbọku ọtuta-ume, ?o sọru t'e mejee iwhe-oma, tọo t'e mejee ejo iwhe? O sọru ?t'a dzojee ndzọ, tọo t'e gbujee madzọ lẹ mbọku ọtuta-ume?”

Whẹ dagelewho shiikfuu. ⁵ O gude ẹhu-eghughu lewhee whẹ ẹnya mgburumgburu, áwhu jikwa iya who obu lẹ whẹ bọ ndu obu nmaru mkpigbi. O sọ nwoke ono: “Machia ẹka ghu amachi.” O machia ẹka. Ẹka ono bya eteta iya. ⁶ Ndu Fárisii ono wufuta, tųgbulekwaruwho nteke ono jekfushia ndu nke onye eze, bọ Heródu tẹ whẹ lẹ whẹ chia idzọ gẹ whẹ l'e-shi gbua Jisọsu.

Igweligwe, madzọ nọ l'aguga mini

⁷ Jisọsu yele ndu l'etso ọzo iya tųgburu jeshia l'eze-enyimu Gálili. Igwe madzọ shi lẹ Gálili wọru tsoru whẹ, mẹ-gewaro ndu ọwhu shi lẹ Judiya, ⁸ mẹ Jerúsalem, mẹ Idumiya, mẹe ndu shi l'azọ ẹnyimu Jódanu azọ iya ọwhu, mẹe ndu shi l'obutobu Taya yele Sáyidonu byakfutageeru iya nteke whẹ nọkota-geeru ẹgube iwhe l'oomekaa. ⁹ O sọ ndu l'etso ọzo iya tẹ whẹ kputaru iya nwugbo tẹ ya bahọ nọdu, t'igweligwe ndu ono ba azugbu iya. ¹⁰ Iwhe meru whẹ l'awu abyakfuta iya bọkwannuru l'o mewaru igweligwe madzọ ndu ẹhu l'eme, whẹ mehukota, ọ bọru iya meru ndu iwhe l'emekaa l'akpa húbahuba tẹ whẹ me iya ẹka. ¹¹ L'ọbujelewho nteke ndu ọgvu bu l'ẹhu whuru iya, whẹ ada gbii l'iwhu iya ryangirihu sọ: “Oo ghu bọ Nwa Chileke.” ¹² L'ookfujeru whẹ iya kfushiaru whẹ iya ike sọ whẹ: tẹ whẹ ba akọjeshi onye ya bọ l'edzudzu-ọha.

Jisọsu l'ahọta ndu-ishi-ozhi iri l'ẹbo

(Mát. 10:1-4; Luk. 6:12-16)

¹³ E megee Jisọsu tųgbua je enyikota ugwu, je ekua ndu dọ iya ree whẹ byakfuta iya. ¹⁴ O bya ahọta whẹ

umadzu iri l'ẹbo mee whẹ tẹ whẹ bụru ndụ-ishi-ozhi iya. Ọ họtaru whẹ tẹ whẹ l'iya nọduje, nke ọwhu l'oozhije whẹ tẹ whẹ je ezhia ozhi-oma Chileke. ¹⁵ Ya emekwaawho tẹ whẹ duje ike chifu ọgvu, bu madzu l'ẹhu. ¹⁶ Ẹwha ndu ono bụ: Sáyimonu, onye ọ gụberu Pyita, ¹⁷ Jémusu nwa Zébedi mee nwune iya Jónu nwa Zébedi. Whẹbedua b'ọ gụberu Ụnwu-Ebemu-Igwe. ¹⁸ Ndu ọdo bụ Ánduru, Filipu, Batólomiyu, Mátiyu, Tómosu, Jémusu nwa Álufiyọsu, Tádiyọsu męfua Sáyimonu onye tso l'ogbo l'adzo t'alí ndu Ju duru ndu Ju, ¹⁹ mee Júdasu Isukáriyotu, bụ iya megeeru nọdu lẹ mgbazhi t'e gude Jisọsu.

Ẹka ike Jisọsu shi

(Mát. 12:22-32; Luk. 11:14-23; 12:10)

²⁰ E megee Jisọsu yele ndu ono liru bahụ l'uwhu. Igweligwe madzu wuru wukfuta iya ọdo, nke ọwhu ọ kpọshi-geeru kpọshia whẹ oori nri. ²¹ Ndibe Jisọsu whẹ nua ya, whẹ tugbua jeshia tẹ whẹ kputa iya nkele ndu ono l'ekfu sụ l'iwhu swehuakwaru iya. ²² Ndu o-zhi-iwu, shi Jerúsalemu bya bẹ sụru: "Ọ kwa ishi ọgvu Biyélezebọbu bu iya l'ẹhu." Whẹ sụkwawho: "Iwhe o gude achi ọgvu bụ ike Biyélezebọbu ono, bụ onye ishi l'iwhe bụkota ọgvu swiikpamu." ²³ Ọ bya ekua whẹ, whẹ byakfuta iya. Ọ bya anmashiaru whẹ ẹtu dụ l'iche l'iche sụ whẹ: "?Ndee ge unu riru lẹ Sétanu l'e-me achi sụ Sétanu?" ²⁴ Iwhe ọdo bụru l'alj-eze kewaa onwiya ẹbo selahaa okfu, alj-eze ọbu l'a-dakpohukwa. ²⁵ Nteke bụ l'ọo ndu uwhu lanụ bẹ keru onwowhe ẹbo selahaa okfu, uwhu ọbu echihu. ²⁶ Ọo ya bụ, ọ bụru lẹ Sétanu gude ose okfu kee onwiya ẹbo, ọ tọ dudu ge l'ọono-be, ike agvu iya. ²⁷ Ọ tọ dudu onye furu bahụ l'ulo mkparawa, akwara dụ l'ẹhu, je egwoo iwhe iya nke ọkpụ-ẹhu m'ọ bụ l'onye ọbu vuada ụzo kee ya ẹgbu togbo, tẹhenu ya egwowaro iwhe l'ulo onye ono. ²⁸ Sụ, iwhe mu l'emelewho tẹ mu kfuru unu bụ l'iwhe lile bụ iwhe-dụ-ẹji ụnwu-eliwhe l'emegbabe bẹ Chileke l'a-gụkotaru whẹ iya nvu, ya agụkwaru whẹ whọ nvu l'ekfubyishi whẹ l'ekfubyishi Chileke. ²⁹ Ọle ọbu, onye kfubyishiru Ume-Dụ-Nsọ bẹ Chileke l'ẹte agụkwaru nvu iya. Iwhe-dụ-ẹji onye ono meru bẹ l'e-swizhiaru iya who jeyewaro lẹ tututu-mimimi." ³⁰ O noo nkele whẹ sụru l'ọo ọgvu bu iya l'ẹhu.

Ne Jisọsu mee unwune iya

(Mát. 12:46-50; Luk. 8:19-21)

³¹ Ọo ya bu lẹ ne Jisọsu mee unwune iya eshi rwua, whẹ bya akfuru l'etezhi zhia ozhi t'e kuaru whẹ iya tẹ whẹ l'iya whu. ³² Nteke ono bẹ igwe madzu dọ-wheru iya mgburumgburu. Whẹ sụ iya: "Gebekwawho, lẹ ne ghu mee unwune ghu bẹ kfukwaru l'etezhi eme tẹ gụ lẹ whẹ whu." ³³ Ọ sụ whẹ: "?Ọo ndu ole bụ ne mu yele unwune mu ọbu?" ³⁴ Ọ ghaa ẹnya lee ndu ono dọ-

wheru iya mgburumgburu ono sụ whẹ: "Lee ndu bụ whẹ bụ ne mu bụru unwune mu. ³⁵ Ọo onye ono l'eme iwhe dụ Chileke ree bẹ bụ nwune mu nwoke bụru nwune mu nwanyi; bụkwaruwho ne mu."

Ẹtu e gude onye l'atụ iwhe akụ anma

(Mát. 13:1-9; Luk. 8:4-8)

4 O be nteke ọdo, ọ byakwa awata whẹ ozhi iwhe l'aguga eze-ẹnyimu ono. Igweligwe madzu dọ-whu iya mgburumgburu, nke ọwhu ọ bahuru l'ime ụgbo, l'ese l'eli ẹnyimu ono je anọdu anọdu l'eze-ẹnyimu ono. Igweligwe ndu ono dọru l'eli-mgboko l'aguga eze-ẹnyimu ono swiru iya. ² O gude ẹtu dụ l'iche l'iche zihalahaa whẹ iwhe ha l'igweligwe sụ. ³ "Unu ngabẹ nchi! Ọo nwoke lanụ bẹ jeru ọtu iwhe akụ. ⁴ Nwoke ono l'atụ iwhe akụ ono, ọ haru daa l'aguga echi-uzo. Ụnwenu bya atutua ya lwee. ⁵ Ndu haru nashihu daa l'alj ẹjagiri ẹka anụ-alj l'ẹte adua shii; e jia ekfu, o fushiwanu ome l'anụ-alj ono, igbi l'ẹte akwataa dụ. ⁶ Anwu chidelewho, ụnwu-iwhe ono, fushiwarunu ono nwulwashihu, nkele whẹ ta agbabedu ọgbaragbu l'ime alj. ⁷ O nweru ọwhu daru l'ẹka ẹwu ọgvu dụ l'ime alj. Yele ẹwu ọgvu ono fushia, ẹwu ọgvu ono vushia bya akpagbushia mebyi iwhe ono, whẹ ta amitahe mebyi. ⁸ Ndu haru daa l'ẹka alj dụ ree. Ọ nọdu l'ẹka ono fushia vua, bya amishia mebyi. Ndu mītaru ụkporo l'iri, ndu mīta ụkporo ugbo ẹto, ndu mīta ụkporo ugbo ise." ⁹ Ọ sụ whẹ: "Onye ụzonchi dụ t'ọ nua ya."

Iwhe meru iwhe Jisọsu l'egudeje ẹtu ezhi iwhe

(Mát. 13:10-17; Luk. 8:9-10)

¹⁰ Ọ nọdulewho nwẹkiya ndu nọ nteke ọ nmaru ẹtu ono mee umadzu iri l'ẹbo whọ bya aji iya iwhe ẹtu ono bụ. ¹¹ Ọ sụ whẹ: "Ọo unubedua bẹ Chileke meru t'unu maru iwhe ono e shi domigee edomi l'okfu abubu ono, Chileke bụ eze, ọle ndu ọdo bẹ l'a-nmakotaru iwhe lile ono l'ẹtu. ¹² Nke ọwhu, " whẹ l'e-leje ẹnya nta lee imo, ọle ọ tọ dudu iwhe whẹ l'a-whu. Whẹ angajee nchi nta ngaa imo, ọle ọ tọ dudu iwhe l'edo whẹ ẹnya. Nggẹ l'ọ tọ dụ nno mę whẹ adawhu azu lwakfuta Chileke m'ọ gvaru whẹ nvu." "

Jisọsu l'akọ iwhe ẹtu ono bụ

(Mát. 13:18-23; Luk. 8:11-15)

¹³ Ọ bya aji whẹ: "?Ẹtu-a te edodu unu ẹnya? ?Ndee ge unu l'e-me majeru ẹtu lile mu l'anmaje?" ¹⁴ Onye ono l'atụ iwhe akụ ono l'atụ okfu Chileke. ¹⁵ Ndu ọwhu nọ l'aguga echi-uzo ẹka l'agha okfu Chileke bụ ndu nugeeru iya n, e jia ekfu Sétanu shi rwua bya anafu whẹ okfu ono a kuru l'ime obu whẹ. ¹⁶ Ndu ọwhuna bẹ dukwawho g'ọo mebyi iwhe a turu l'ẹka ẹjagiri dụ. Whẹ

nụ-geeru okfu ono, whẹ gude ẹhu-utso natakebe iya ree. ¹⁷ Ọle ọ tọ gbabedu ọgbaragbu l'ime onwowhe. Nteke whẹ kpọleru-a nwụkfu, iwhe-ọtsulanu -byakfu-tale whẹ whọ, ọdua ya aburu nteke ndu ọdo l'akpa whẹ ẹhu nkele whẹ kwetaru okfu ono; mu aburu iya bu iwhe l'a-kpata whẹ adashia buhaa okfu ono. ¹⁸ Ndu ọwhu bẹ dọ g'ọo iwhe akụ ono ọwhu daru l'ẹka ogvu dọ l'ime alj. Whẹbedua bu ndu nuru okfu Chileke, ¹⁹ ọle whẹ l'arjuka ọriri ẹhu whẹ. Oyenuka ẹnya l'ẹku męwaro iwhe ọdo, l'agukaa whẹ enwenwe batanu, bya akpalahaa okfu ono ẹhu. T'ọ mịhe amj. ²⁰ Ọle ndu ọwhu bu mebyi daru l'alj-ọsu: o noo ndu ọwhu l'anugejee ya, whẹ ewota iya ye l'obu whẹ, o noo ndu ọwhu l'eyeje mebyi. Ọwhu l'amjta ukporo l'iri, ndu amjta ukporo ẹto, ndu ọwhu amjta ukporo ise."

Oryọku be l'eedobeje l'eli ẹka iworo iya l'a-ngashi
(Luk. 8:16-18)

²¹ Jisọsu sụ whẹ: "Ọ dọ onye l'anwujeru ọku ye l'oryọku wota ite kpupyaabe iya, ọdua onye ọbu enwua ya lẹ mkpula ugbooshi? Tọ dọ l'eli ẹka l'aatukobeje oryọku bẹ l'ọo-tukobe iya? ²² O noo l'ọ tọ dudu iwhe e domiru edomi l'ete abua nggẹ e wofuta iya tya jalaa b'e domituru iya, temenu iwhe lile, l'eeme l'edomi bẹ bukawho nggẹ e wofuta iya iworo. ²³ Onye ọzo-nchi dọ t'ọ nua ya." ²⁴ Ọ sụ whẹ: "Unu kwabekwaru iwhe unu l'anụ lẹ nchi ẹnya. Ọo iwhe unu gude turu iwhe nọ ibe unu bu iwhe Chileke l'e-gudekwawho turu nọ unubedua, ọo-gbẹenu nọ unubedua ọwhu ka shii. ²⁵ L'onye nweru nọ bẹ Chileke l'eyekwajeru l'ọwhu o nwe nggẹ ọ kabaa enwenwe. Ọle onye l'ete enwee nọ, bẹ nwanwa iya ọwhu o nwe enwenwe ọwhu bẹ l'ee-gbẹenu natafua ya."

Ẹtu mebyi iwhe l'efu efu

²⁶ Ọ sụkwa whẹ whọ: "Ẹka Chileke bu eze dọ g'ọo nwoke gharu mebyi iwhe l'alj. ²⁷ Chi jihu gube nwoke ekuru mgbenya, chi sahu, ya etehu, mebyi iwhe ono fushia vushia, ya ama g'ọo meru me. ²⁸ Alj l'onwiya l'efu-je iwhe. Iwhe ono l'evuje ọzo fushia, temenu ya abya emee nzirizaa, temenu ya abya nteke ono bya awhọo ishi yee mebyi. ²⁹ Nteke mebyi iya ono kaleruwu aka, nwoke ono, nwe iya nọ e gude mma bya egbuta iya nkele nteke l'eemetaje iwhe e meberu l'alj rwuwaru."

Ẹtu e gude akpuru mọsutadu anma
(Mát. 13:31-32,34; Luk. 13:18-19)

³⁰ O kfugee nno, ọ sụkwa whẹ whọ: "Ọo gunu bẹ anyi l'a-sụ l'ẹka Chileke bu eze dọ g'ọo ya? Mbụ ọo ẹgube ẹtu gunu bẹ anyi l'e-gude kọo akọ g'ọo dọ? ³¹ Ọ dọ g'ọo akpuru iwhe-akụ ono bu mọsutadu, bu iya kakọta vjtiviti l'akpuru oshi, l'aakujẹ akụ l'alj lẹ mg-boko. ³² Ọobuje nteke a kuru iya l'alj ya abya evuta,

kakọta iwhe bu iwhe l'aakujẹ akụ l'eli. Ya abya emeshia ẹkali nke ọwhu unwu-enu l'ewhe l'eli l'abyajenu bya akpalahaa ẹkfunu whẹ l'ime iya." ³³ Jisọsu gude ẹgube igweligwe ẹtu du-gee g'ọo ono zhibaa whẹ okfu Chileke gẹ whẹ l'a-dụ ike t'ọ dotabe whẹ ẹnya. ³⁴ O to nwezhidua okfu, o kfuru whẹ l'abukotaa l'etu l'etu b'ọ gude kfuru whẹ iya. Ọle nteke yele ndu l'etso ọzo iya nodule-who nwẹka whẹ, ya atuko iwhe lile kọkotaru whẹ nke ọwhu l'o-do whẹ ẹnya.

Jisọsu l'eme tẹ whẹrewhere nọdu doo
(Mak. 8:23-27; Luk. 8:22-25)

³⁵ L'urwenyashi mbọku ono, ọ sụ ndu l'etso ọzo iya: "Unu t'anyi dafu azu mini azu iya ọwhu." ³⁶ Whẹ ghaa igbudu ndu ono l'ẹka ono, bahu l'ugbo ọwhu Jisọsu nọduhawaa whẹ l'iya liru tugbua. Ugbo ndu ọdo l'eesokwa whẹ whọ. ³⁷ Whẹ kpọnyaa l'ugbo, oke whẹrewhere wata ewhewhe, oke akpara-mini ono l'atutajeru mini ye l'ugbo ono. Mini jide ugbo ono eji. ³⁸ Jisọsu zẹro l'uzo azu, woru ishi tukobe l'eli iwhe l'aatukobeje ishi eku mgbenya; whẹ tee ya sụ iya: "O-zhi-iwhe tji kpadu anyi ishi? Ugbo l'abakwa anyi ekpukpu." ³⁹ O tehu baaru oke whẹrewhere ono mba, sụ eze-ẹnyimu ono t'ọ deru gẹ, t'ọ be emehakwa ukporo ọdo. Oke whẹrewhere ono whebua, mgboko ono dahu rigbidingu. ⁴⁰ Ọ sụ whẹ: "Ọo gunu meru unu l'at-sụ egvu? Unu te ekwetadu ilile lẹ Chileke l'a-dzo unu?" ⁴¹ Ẹhu nmakọta whẹ kpakpakpa, whẹ kfulahaaru ibe whẹ sụ: "Ọo ẹgube madzụ gunu bẹ nwoke-e bu? Onye ọwhu oke whẹrewhere męe eze-ẹnyimu l'anukaaru okfu?"

Jisọsu l'eme tẹ nwoke ọgvu jiru ẹhu mehu
(Mát. 8:28-34; Luk. 8:26-39)

5 Tọ dọ iya bu lẹ Jisọsu męe ndu l'etso ọzo iya adafulewho azu eze-ẹnyimu azu iya nke ndu Gérasa. ² Alufuta Jisọsu l'alufuta l'ugbo ono yele nwoke ọgvu bu l'ẹhu dzuda. Nwoke ono bu l'ẹka l'eelije madzụ b'ọ shi futa. ³ Nwoke ono bu ebu l'ẹka ono, l'eelije madzụ; ẹngiringaa nwoke ono l'anọje eme ha shii nke bu l'ọ tọ dudedu onye l'aduje ike ketsua ya l'egbu, mbukwa e behuduru ọ buru m'ọo mkpọro b'a turu iya. ⁴ Nteke nteke bẹ l'aatujehawa iya mkpọro l'okpa tya ya l'ẹka, ya azubushilee mkpọro nke ẹka ono chikashia nke okpa nwirinwiri. Tọ dọ onye ike agọta iya dukwadu. ⁵ Nteke nteke! Mbụ eswe męe ẹnyashi bẹ l'onoje aghawhe l'echilabọ ẹka ono l'eelije madzụ męe l'echi ẹka ugvu dọ-gee abọ erwumu. Ya egude ẹwhuru eyijashi onwiya. ⁶ Ọ whulewho Jisọsu l'ẹka tekwadururoo ẹnya, o gude ọso gbakfu iya je ada l'alj l'iwhu iya, ⁷ chia mkpu sụ: "Jisọsu Nwa Chileke, mbụ Chileke ono, bu Okalibe-Kangokotaru-Nu! Ọo gunu bẹ mu lẹ ghu jigba? Mu l'aryokwa ghu whọ, Chileke

l'anụkwa iya whọ, ba abyakwa mu whọ ọnu áwhụ."

⁸ Iwhe meru iya nụ bụkwanuru lẹ Jisọsu dūhawaa mbụ sụ ọgvu ono t'ọ futa nwoke ono l'ẹhu.

⁹ Jisọsu bya aji iya: "Ɔwaha ghu bụ gụnu?" Ɔ sụ iya: "Ɔwaha mu bụ Ụnu-kpụku nkele anyi ha l'igweligwe."

¹⁰ Ɔ ryọo Jisọsu sụ: "Byiko ẹkalali ọwaa ikpere, ba achị-fushi nụ anyi l'alị-a." ¹¹ O nweruwho ikpoto ezhi dọru l'agụga ugwu ono l'ẹka ono akpa nri. ¹² Ɔgvu ono ge whẹ ha ryọlahaa Jisọsu sụ byiko t'ọ hanụa whẹ tẹ whẹ wụba l'ikpoto ezhi ono. ¹³ Jisọsu kweta. Ɔgvu ono zefuta l'ẹhu nwoke ono, wụba ikpoto ezhi ono l'ẹhu. Tọ dū iya bụ l'ikpoto ezhi ono g'ọ ha, rwukwaru l'iwhe beru l'ụnu ise, tükolewho chapuhaa ọso gburugburugburu, gbazeta lẹ kperekpere ẹka ono je awụba l'eze-ẹnyimu. Mini rigbushikota iya g'ọ ha. ¹⁴ Ndu l'eche ezhi ono gbakashihu je edokoshia iwhe lile ono, meru nụ l'ime mkpukpu ono, dooru iya ndu ọwhu bu l'ẹgu. Ɔo ya bụ, whẹ gbashia jeshia tẹ whẹ je awụada iwhe ọbu meru nụ. ¹⁵ Whẹ byakfuta Jisọsu. Whẹ whụa nwoke ono ọgvu shi buru l'ẹhu g'ọ yewaru nụ uwe nọdu anọdu, ẹnya dowaa iya edo. Whẹ tsulahaa egwu. ¹⁶ Ndu ono, nọ l'ẹka ono whụkwanua iwhe nwuru nụ, bya ewota iwhe meru nwoke ono ọgvu shi buru l'ẹhu yele ezhi who kọoru ndu ono, byaru nụ. ¹⁷ Whẹ ryọlahaa Jisọsu t'ọ gbashi lufuru whẹ l'alị whẹ. ¹⁸ Jisọsu bahudelewho l'ugbo, nwoke ono ọgvu shi buru l'ẹhu ryọlahaa ya tẹ yẹ l'ia liru. ¹⁹ Jisọsu jika sụ iya: "Lashia ibe ghu, je ek-fukashiaru ndu nke ghu eze iwhe Onye-Nwe-Ọha meru ghu męe lẹ g'ọ whụta-beru ghu imiko." ²⁰ Ɔ tųgburu lashia, je arakashia eze iwhe Jisọsu meru iya arakashị lẹ Obodo-iri. Iwhe ono Jisọsu meru dukota madzụ lile biribiri.

Nwa Jáyirọsu męe nwanyị nsọ l'eme

(Mát. 9:18-26; Luk. 8:40-56)

²¹ Jisọsu whẹ gude ugbo ono daghalẹkwawho mini ono, jeshia azụ mini azụ iya ọwhu. Igweligwe madzụ zakọo bya anọ-whe iya mgburumgburu. Yẹbedua nọdu l'agụga mini. ²² Onye lanụ l'ime ndu ishi ọlo-ndzuko ndu Ju byakfuta iya, ẹwaha onye ono bụ Jáyirọsu. Jáyirọsu whulewho Jisọsu, ọ daa l'alị lẹ mgboro ọkpa iya, ²³ ryọlahaa ya, eyeru iya ẹkalali sụ: "Nwatibe mu nke nwanyị l'anwụ-nyihuakwa ẹnya, byiko byanụ bya ebyia ya ẹka ghu whẹ ẹbo, dzọo ya t'ọ nọduru mu ndzụ."

²⁴ Jisọsu tsoru iya jeshia. A ha l'igweligwe awụ etso Jisọsu nke ọwhu whẹ gbee akpa iya nụ mkpa. ²⁵ O nweruwho nwanyị, nọ l'ẹka ono, nsọ ụnwanyị mewaru awaha iri l'ẹbo t'ọ buhuje iya ebuhu. ²⁶ O jetashiaru iwhe-ọtsulanu l'ẹka igweligwe ndu l'eme ọgvu. Ɔ tųkowaa iwhe bụ iwhe o nwe enwe mewhushikotaru whẹ tọ dūroo ọwhu l'eme nụ, ọ gbee akanụ njọ aka eje. ²⁷ Nwanyị ono nụkotawaa iwhe Jisọsu l'emeje, o pyobata l'ime igweligwe ọha ono shia Jisọsu ọzo azụ bya emee ẹka l'ogboromonu uwe Jisọsu. ²⁸ O noo lẹ

gube nwanyị sụkwanuru: "Ɔka mu rwuzhiwaa mbụkwa m'ọo l'uwe Jisọsu bę mu l'e-mehulekwawho." ²⁹ Ɔka iya bebelewho erwu l'uwe Jisọsu, nsọ nwanyị ono mebuhu iya. O rwua ya l'ẹhu lẹ Jisọsu mewaru tẹ ya mehu l'iwhe l'eme iya nụ. ³⁰ Jisọsu marụ l'ime onwiya l'ọ nweru ike shi iya l'ẹhu lufu. Ɔ bya aghachi l'echi igweligwe ọha ono sụ: "Ɔo onye meru ẹka l'uwe mu?" ³¹ Ndu l'etso ọzo iya sụ iya: "Ɔ whụ-geeru g'igwe ọha-a l'akpagbu ghu lẹ mkpa, l'ijikwawho ọnye meru uwe ghu ẹka?" ³² Jisọsu bya achikaa ẹnya tẹ ya marụ, ya l'awhụ onye meru iwhe ono. ³³ Nwanyị tsulahaa egwu nkele ọ mawarụ iwhe o meru iya. O gude ẹhu-anmanma bya adaa l'alị l'iwhu iya kfukotaru iya iwhe lile bụ ọkpobe-okfu. ³⁴ Jisọsu sụ iya: "Nwada mu, ekwekwe, i kweru bę mewaru ghu i mehu ọbu. Lashia je eburu guu, l'iwhe l'eme ghu nụ b'e mewaru o mehu." ³⁵ Jisọsu kpukwaduru-a okfu ono l'ọnu ekfu, ndu shi l'ulo onye ishi ọlo-ndzuko who bya bya asụ Jáyirọsu: "Nwa ghu nwanyị nwụhuakwaru. Ɔo gụnu meru l'iikfuchikwadua Onye-Nwe-Ọha nchị?" ³⁶ Jisọsu te eyeroo ọnu l'okfu ono, ndu ono l'ekfu. Ɔ sụ onye ishi ọlo-ndzuko ono: "Ba atsukwa egwu, ọlewho t'obu shihu ghu ike." ³⁷ Tọ dūhe onye Jisọsu kwekwaduru t'ọ tsoru iya ge l'oje ibe onye ishi ọlo-ndzuko ono gbaha Pyita męe Jémusu męe Ɔonu nwune Jémusu. ³⁸ Whẹ rwua ibe onye ishi ọlo-ndzuko ono, ọ bya akpolwu igwe-ọha, nọ l'ẹka ono atụ ọzu. Ɔ whụa ge whẹ l'atsọ áwhụ akwagbushi onwowhe l'ẹkwa. ³⁹ Jisọsu bya abahụ sụ whẹ: "Ɔo gụnu kpatarụ unu l'atụ ọzu, arya ẹkwa. Nwata ono ta anwuhukwa anwuhu, m'ọ kwa mgbenya bę l'ooku." ⁴⁰ Whẹ nma iya ọzu nchichochi. Ɔ chishi-gelewho ndu ono ge whẹ ha etezhi. Ɔ bya eduta nna nwata ono męe ne iya męfua ndu yele iya lị bya abahụ l'ẹka nwata nwamgbọko ono daburu. ⁴¹ Ɔ bya alọta nwata ono l'ẹka sụ iya: "Talita kumi," bụ iya bụ: "Nwata nwamgbọko nshiji, mu sụru t'i teta." ⁴² Nteke onowho nwamgbọko ono teta gbalihu jewhelahaa. Nwamgbọko ono nọwaru awaha iri l'ẹbo eshi a nwuru iya. Iwhe ono kpube ndu ono ọnu okfu nke ba ama ge l'e-me iya. ⁴³ Jisọsu sụ whẹ t'ọ bọ dukwa onye whẹ l'e-me t'ọ marụ. Ɔ sụ whẹ tẹ whẹ nụ nwata ono nri t'ọ ria.

Aajika Jisọsu lẹ Názaretu

(Mát. 13:53-58; Luk. 4:16-30)

6 Jisọsu shi l'ẹka ono tųgbua lashia mkpukpu iya yele ndu l'etso ọzo iya. ² O rwua mbọku ọtuta-ume ọ bahụ l'ulo-ndzuko ndu Ju, je ezhilahaa iwhe. Ụlo ono l'ozhi okfu Chileke ono bę aha l'igweligwe dọru. O zhia iwhe ono nke ọwhu ẹhu jishihuru ndu ono dọru l'ẹka ono oyi. Whẹ tųko kfulahaa sụ: "Ɔ zhia awe-e bę nwoke-e je je anwutakota ẹgube iwhe ọwa?" Whẹ sụkwawho: "Ɔ zhia onye zhiru iya ẹgube mmamagu ọwa? ƆNdehununu g'ọ meru emekaa ẹgube iwhe-awhürulenyia l'adua onye whujeru akọ-ẹtu iya?" ³ M'ọ tọ

nụ iya-a bụ nwoke kapinta-a, mbụ nwa Méri-a? 7Tọ dụ iya bụ nwune Jémusu mee Jósésu mee Júdasu mee Sáyimonu? 8Tọ dụ uniwune iya nke nwanyị whẹ bẹ anyị lẹ whẹ tukururu buru l'ẹka-a egube-ẹ?" Iwhe ono kpọshia whẹ okweta iwhe l'ookfu. 4 Jisọsu sụ whẹ: "Onye nkfuchiru Chileke bẹ l'aanoje akwabẹ ugwu l'ẹka lile ọdo, ta agufulekwa iya whọ lẹ mkpukpu ọ nọdu vuta mee l'ikfu iya mee l'ibe nkiya." 5 Ọ bụru iya meru tọ dūhewaro iwhe dū biribiri ọdo Jisọsu mebaaru l'ẹka ono, ta agufulewho l'o byiru ụmadzu olemole ẹhu l'eme ẹka, whẹ mehukota. 6 Ọ dū iya biribiri lẹ whẹ te ekwetadu nkiya.

Ọo ya bụ, ọ tūgbua tsoru mkpukpu lẹ mkpukpu ọdo zhilahaa okfu Chileke.

Jisọsu l'ezhi ndụ-ishi-ozhi iya tẹ whẹ jee ozhi

(Mát. 10:5-15; Luk. 9:1-6)

7 Jisọsu bya ekua ụmadzu iri l'ẹbo ono, l'oozhije ozhi gbaa whẹ ẹbo-ẹbo zhifu whẹ tẹ whẹ jee, ọ gbee whẹ ike tẹ whẹ chishije ogvu. 8 Ọ sụ whẹ: "Tọ bọ dūkwa iwhe unu l'e-gude eje, t'a gbahaa oshi-o-gude-l'ẹka. Unu be egudekwa nri, unu te egude ẹkpa, unu te eye okpoga l'ẹkpa uwe" 9 Sụ whẹ: "Unu yekwaaro akpọkpa, ọle t'unu be eyekwa nkwere nkwere uwe." 10 Sụ: "Nteke unu bahujeru lẹ mkpukpu, uwhu ọwhu unu bahuru, a -nata unu, unu nọdupyabelekawho l'uwhu ọbu jeye nteke unu l'a-futa l'ibe iya ọwhu ọbu. 11 Ẹka unu jeru ndu ọbu jika unu, whẹ jikafua lẹ whẹ ta angabedu nchi l'okfu Chileke unu l'ekfu, unu lufudekwa l'ẹka ono, unu jishikwaa udzu-ẹja, dū unu l'ọbochi-ọkpa gude goshi whẹ l'ẹka unu lufuakwaru iya." 12 Ọo ya bụ whẹ jeshia je ekfukashiaru ndiwe tẹ whẹ daa onwowhe ụta haa ome iwhe-dụ-ẹji lwakfuta Chileke. 13 Whẹ chishia ogvu ha l'igweligwe, bugee madzụ l'ẹhu, tẹmenu whẹ l'anyikwawho iwhe bụ ndu ẹhu l'eme mmanụ, whẹ mehukota kpanụ kpanụ.

Anwụhu Jọnu baputizimu

(Mát. 14:1-12; Luk. 9:7-9)

14 Eze, bụ Hérodu nwa iwhe Jisọsu l'eme nkele ẹwha Jisọsu ngakọtawaru ẹka lile. Ndu haru sụ l'ọo bụkwa Jọnu onye shi emeje baputizimu bẹ tetaru nọdu ndzụ ọdo, o nokwa iwhe meru l'ọduje ike eme iwhe lile ono, l'oomegbabe. 15 Ndu ọdo sụ l'ọo Eláyija. Ndu ọwhu sụ l'ọo kwawho onye nkfuchiru Chileke dū g'ọo onye lanu lẹ ndu nke ndụ-ichee. 16 Hérodu nule iya whọ ọ sụ: "M'ọ kwa Jọnu-a mu zhiru eje egbutaru mu ishi iya bẹ tetaru nọdu ndzụ ọdo." 17 Iwhe meru bụkwanuru lẹ Hérodu l'onwiya bẹ zhijeru e je egude Jọnu, kee ya ẹgbu, ye iya l'ulo mkpọro. Ọ buru l'okfu ẹka Heródiyasu b'ọ shi. Heródiyasu ono bụ nyee Fílipu. Gube Fílipu-a, l'ekfuru buru nwune Hérodu. Hérodu gbalihu je je anata nyee nwune iya ono lulahaa. 18 Jọnu

l'anoje ekfuru Hérodu sụ: "Ọ tọ dūkwawho ree, a makwaru mē t'i jeshi je anata nwune ghu nyee ya lulahaa." 19 Ẹhu ghulahaa Heródiyasu egwu. Ọ chọ-gezhia ụzo l'oo-shi gbua Jọnu, t'ọ whuhu nū iya. 20 O noo lẹ Hérodu l'onwiya l'atsụ Jọnu egwu. Ọ maru lẹ Jọnu bụ onye dū chiriri, buru onye dū nsọ l'iwhu Chileke. Ọ buru iwhe ono meru Hérodu dobe iya t'ọ bọ dū iwhe l'e-me iya nū. L'ọbuje nteke ọ nūru iwhe Jọnu l'ekfu, ya awhu iya ụwhu l'obu, ya egudelee ẹhu-utso ngabẹ iya nchi. 21 Tọ dū iya bụ l'ọ byanụ erwua ujiku lanu, ọ dabaru nwanyị ono nkele mbọku ono bụ mbọku Hérodu l'erije iwhe gude anyata mbọku, a nwuru iya. O kukota ndu ishi alị ẹka ono mee ndu ishi ndu ojogu mee ndu ishi alị Gálili tẹ whẹ bya l'ori iwhe ono. 22 Ndu ono dzulewho l'ẹka ono, nwa Heródiyasu nke nwanyị bata bya etee egwu l'echi ẹka ono. Ẹhu tsọ Hérodu mee ndu ẹbyii ono byaru nū utso. Eze, bụ Hérodu sụ nwata nwamgbọko ono: "Kfuzhiawho iwhe dule ghu whọ ree, mu l'a-nu ghu; mu l'a-nu ghu iya." 23 O rigee riaru nwata ono nte sụ: "Iwhe i suleruwho tẹ mu nū ghu bẹ mu l'a-nu ghu, e -bekwaru ọ buru m'ọo alị-eze mu b'i sūru tẹ mu kekahu ẹbo nū ghu nnanu." 24 Nwata nwamgbọko ono gbafu je aji ne iya sụ: "?Ọo gūnu bẹ mu l'a-su t'a nū mu?" Ne iya sụ iya t'ọ je asụ iya t'ọ nū iya ishi Jọnu baputizimu. 25 Ọ gbawhu azu, jekfu eze je asụ iya: "Gburu ishi Jọnu baputizimu ye l'okwa pee mu ntaa ntaa, l'o noo iwhe dū mu ree ndono." 26 Ẹhu rwurwuhulekwawho eze ono nkele iwhe ono rwuru iya l'ẹhu, ọle eshi-ọwhu o ribuwaru nte l'iwhu ndu ẹbyii ya ono bẹ l'otoo gbanwehedu iwhe o kfuru. 27 O zhilekwawho onye ojogu lanu l'ime ndu ojogu l'echi iya nteke onowho t'ọ je je egbuta Jọnu ishi pata bya. Nwoke ono tūgbua je egbuta ishi Jọnu l'ulo mkpọro, 28 ye l'okwa wotaru nwata nwamgbọko ono. Nwata pata iya je anu ne iya. 29 Nteke ndu l'etso ụzo Jọnu nūru iya, whẹ je apata ogweze iya je elia.

Jisọsu l'anụ unu madzụ iri l'ẹbo l'ụmadzu ụkporo iri nri

(Mát. 14:13-21; Luk. 9:10-17; Jón. 6:1-14)

30 Ndu-ishi-ozhi bya ejegee lwawhu azu bya akokotaru Jisọsu iwhe lile whẹ mekotaru g'ọ ha mee iwhe whẹ zhikotaru g'ọ ha. 31 A ha l'igweligwe awu abya, madzụ l'awulewho abya, ndu eje, ndu alwa, nke ọwhu ụzo l'ete aduaru Jisọsu yele ndu l'etso ụzo iya, mbunu m'ọo nke ria nri. Ọ sụ ndu l'etso ụzo iya: "Unu futa t'anyi je l'ẹka madzụ l'ebua ebu je anodu nwẹka anyi, kabẹ tuta ume nwanshi." 32 Whẹ kwee bahu l'ugbo tūgbua jeshia ẹka whẹ l'a-nodu. 33 Igweligwe madzụ whua whẹ nteke whẹ l'atūgburu, a hūbekota whẹ ama. Ndu ono shigee mkpukpu gẹ mkpukpu ha gudekota ọkpa gbaru jeshia, vuru whẹ ụzo rwua ẹka ono whẹ l'eje. 34 O shi l'ugbo ono futa, ọ bya awhua igweligwe madzụ gẹ whẹ dọru l'ẹka ono. Imiko whẹ dū iya shii nkele whẹ dulewhoo g'ọo igwe aturu l'ete enwee onye nche

l'eleta whẹ ẹnya. O zhilahaa whẹ iwhe ha l'igweligwe. ³⁵ O rwudelewho l'urwenyashi, ndu l'etso ụzo iya byakfuta iya bya asụ iya: "Mẹ ẹka-a kwa echi-ẹgu, tẹhenu ọochi l'abyawaa ẹgube-ẹ, ³⁶ sụkwawho ndu-a tẹ whẹ bahụ-gee lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu mee l'uwhu l'uwhu ndu-a duwheru anyi mgburumgburu je akpata nri, whẹ l'e-ri." ³⁷ Jisọsu sụ whẹ: "Unubedua l'onwunu nụ whẹ nri tẹ whẹ ria."

Whẹ sụ iya: "Anyi l'e-je azuta buredi owhe pongu bya anụ whẹ tẹ whẹ ria?"

³⁸ Ọ sụ whẹ: "Ọo ishi buredi ole bẹ unu gude? Unu je amaadaru g'ọ ha."

Whẹ je agbadzua ya bya asụ iya: "Ọ dụ ishi buredi ise ọwa ẹma labọ."

³⁹ Ọo ya bụ, ọ sụ whẹ tẹ whẹ kekashia igwe-ọha ono l'itsutsu l'itsutsu tẹ whẹ nọdukota anọdu l'alị l'eli ụnwu irwu ẹwu ono. ⁴⁰ Whẹ bya anọshia, keshia onwowhe l'itsutsu l'itsutsu. O nweru ndu ọwhu dụ ụkporo ise ise, ndu dụ ụkporo labọ l'iri iri. ⁴¹ Ọ bya achita ishi buredi ise ono mee ẹma labọ ono, bya apalia ẹnya imeli kele Chileke ekele nri ono. Ọ bya anyawashia ya nụ ndu l'etso ụzo iya tẹ whẹ dobe iya l'iwhu igwe ndu ono. O kedzuru ndu ono gẹ whẹ ha ẹma labọ ono. ⁴² Whẹ tuko gẹ whẹ ha rijishikota ẹwho. ⁴³ Whẹ bya atutua ibiribe iya ọwhu e riwhodoru o ji nkata-ivu iri l'ẹbo. ⁴⁴ Unwoke lị lẹ ndu ono riru nri ono dụ unu madzụ iri l'ẹbo l'umadzu ụkporo ugbo iri.

Jisọsu l'eje ije l'eli mini

(Mát. 14:22-33; Jón. 6:15-21)

⁴⁵ Jisọsu sụ ndu l'etso ụzo iya tẹ whẹ bahụ l'ugbo nteke onowho vuru iya ụzo dafụ azụ iya ọwhu jeshia Betusáyida, tẹ yẹbedua nọdu kfuadaru igweligwe ndu ono tẹ whẹ lashia. ⁴⁶ Ọ sụ-gelewho ndu ono tẹ whẹ lashia, o jeshia l'ugvu tẹ ya je ekfuru nụ Chileke. ⁴⁷ O be l'urwenyashi, ugbo ono gbee nọduwaa l'echi eze-enyimu ono, yẹbedua nwekiya nọdu l'eli-mgboko l'aguga mini ono. ⁴⁸ Ọ whua l'onga ugbo ono kwataru atsụ whẹ l'ẹhu shii nkele wherewhere l'ewhe iwhewhu, Jisọsu jeru ije l'eli mini jekfushia whẹ. Nteke ono bụwaru okọku ọha-enu. O melahaa tẹ ya ghata whẹ lẹ mini ono. ⁴⁹ Whẹ whule iya whọ gẹ l'ooje ije l'eli mini ono, whẹ nọdu nụ g'ọo maa. Whẹ chishia mkpu. ⁵⁰ Whẹ tuko gẹ whẹ ha whukota iya, ẹhu nmalahaa whẹ anma.

Nteke onowho Jisọsu kfuru yeru whẹ sụ whẹ: "Obu shihu unu ike, l'ọo mu-a. Unu ba atsushi egvu." ⁵¹ Ọ bakfu whẹ l'ime ugbo ono, wherewhere ono whebua. Ọnu kpụ-geeru whẹ okfu. ⁵² O noo l'iwhu Jisọsu meru nteke ọ washiru buredi ono te edodu whẹ ẹnya, o noo nkele whẹ ta aritahedu ọriri rị-vu iya.

Ndu ẹhu l'emekaa lẹ Genésaretu

(Mát. 14:34-36)

⁵³ Tọ dụ iya bụ lẹ whẹ adaghalẹwho mini ono, bya afuta lẹ Genésaretu, bya elibe ugbo whẹ l'ẹka ono. ⁵⁴ Afuta whẹ l'afuta l'ugbo ono, ndu ẹka ono hụbekotawaa Jisọsu ama. ⁵⁵ Whẹ gbabagee l'obutobu l'ẹka ono je apashilaha ndu ẹhu l'adua mma l'eli iwhe-azee whẹ; apa eje iwhe bụ ẹka whẹ nuru l'o noo ẹka ọ nọ. ⁵⁶ Iwhe bụ ẹka o shizhiaru, mbụ uwhu-mba, mbụ mkpụkpu mee obodo, whẹ apashikaa ndibe whẹ ẹhu l'eme bya edoo l'oma-aswa, aryoje iya t'o kwe-e t'ẹka whẹ rwua ya l'ẹhu, e beru ọ -buru-a m'ọo ọnu uwe iya. Iwhe bụ ndu meru iya ẹka bẹ l'emehuje l'iwhu l'eme whẹ nu.

Omelalị ndụ-ichee ndu Ju

(Mát. 15:1-9)

7 Ọo ya bụ, o nweru ndu Fárisii dọru l'ẹka ono mękwawho ndu o-zhi-iwu, haru nọdu iya. Whẹ tukuru shi Jerúsalem bya adokobe l'ẹka ono dọ-whee Jisọsu mgburumgburu. ² Whẹ whua l'o nweru ndu l'emebyi omelalị l'ime ndu ono l'etso ụzo Jisọsu. Ọ buru lẹ whẹ gude ẹka e merwushiru emerwushi eri nri, nke l'ọo lẹ whẹ ta akwọdu ẹka gẹ nsọ alị ndu Ju sụru t'a kwọjee ya. ³ O noo lẹ ndu Fárisii mee iwhe lile bukota ndu Ju ọdo mgburumgburu te erijedu nri mę whẹ akwọ ẹka lẹge nsọ alị whẹ sụru t'a kwọjee ya. Iwhe ono bukwanuru nsọ shi whẹ lẹ ndụ-ichee. ⁴ Tẹ-menu l'ọobuje whẹ shi aswa lwa, whẹ te eridu nri mę whẹ tẹke egudee mini mefu nsọ whẹ. O nokwawho gẹ whẹ l'anoje eme ụnwu nsọ nsọ ọdo shi whẹ l'ichee dụ g'ọo ọosa omogo mee ite mee iwhe e gudegee ope mee mee oshi anọdu. ⁵ Ndu Fárisii ono mee ndu o-zhi-iwu ono bya aji iya sụ iya: "Ọo gunu meru iwhe ndu l'etso ụzo ghu l'ete eme iwhe omelalị ndụ-ichee anyi whẹ sụru t'e mejee? Mbụ whẹ gbee gude ẹka e merwushiru emerwushi eri nri?" ⁶ Jisọsu sụ whẹ: "Ayizaya bụ onye nkfuchiru Chileke kfulekwaruwho okfu ẹhu unu gẹ unu dụ, unubẹ iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze whẹ-e nteke ono o kfuchiru Chileke sụ:

" 'Ndu-a mu bụlekwa eli ọnu bẹ whẹ gude aja mu, obu whẹ tekwaru ẹnya l'ẹka mu nọ.

⁷ Whẹ l'abarụ mu eja nggonggo,

Ọ buru iwu, madzụ turu bẹ whẹ l'ezhi gẹ-woo l'ọo iwu nke mụbe Chileke.'

⁸ Unu l'ahaję iwu Chileke gbee melahaa omelalị madzụ doberu." ⁹ Jisọsu sụkwa whẹ whọ: "Ọ nụwho l'unu manukaru iwhe meru g'ọ gude unu gbechia kpacha iwu, Chileke sụru t'e mejee je emalahaa omelalị madzụ doberu. ¹⁰ Mosisu sụkwaru: 'Yejeru ne ghu lẹ nna ghu ugu' sụkwawho: 'Onye whuru ne iya m'ọ bụ nna iya iwhu, t'e gbua onye ono egbu.' ¹¹ Ọle unubedua bya

l'ekfu ekfu unu sù: 'Ọ -bùru lẹ madzù bẹ sùru nna iya, ọbu l'ọo ne iya l'iwhe mu gege egude kwọo whẹ bẹ bukwa kọbanu, bụ iya bụ iwhe a nùru Chileke' ¹² bẹ unu gụfuakwaru onye ono t'o bo yeheru ne lẹ nna nwuru iya ẹka, unu eje ekwehe ekwekwe owhu t'o yeru whẹ ẹka. ¹³ Unu shi nno gude l'unu l'eme iwhe omelalì unu l'ezihi, mee okfu Chileke: ọ bụru iwhe mmaanụ mwaro iwhe ọdo dukota nno unu l'emekaa."

Iwhe l'emewuje madzù

(Mát. 15:10-20)

¹⁴ O kukoo igwe-ọha ono ọdo tẹ whẹ byakube iya ntse. Ọ sù whẹ: "Unu ngabekwa nchì l'iwhe mu bya l'ekfu nggẹ o doo unu ẹnya. ¹⁵ Ọ tọ bukwa iwhe madzù wotaru lẹ mgboko-o eri l'ọnu l'emewuje onye ono, ọ kwa iwhe shi madzù l'ime futa bụ iwhe l'emewuje iya. ¹⁶ Onye ọzo-nchì dọ t'ọ nua ya." ¹⁷ Ọ ghalẹwho ndu ono l'ẹka ono bahù l'ulo, ndu l'etso ọzo iya jilaha ya iwhe okfu ono o kfulu whẹ ono bụ. ¹⁸ Ọ sù whẹ: "Unubedua dufua g'ọo ndu l'ete adua iwhe l'edoje whẹ ẹnya? Unu ta akabefudua marù l'ọ tọ dọ iwhe madzù wotaru lẹ mgboko-o eri l'ọnu bụ iya l'emewuje onye ọbu? ¹⁹ O noo l'iwhe ono ta abahudu iya l'obu, ọo l'ẹwho bẹ l'ọobahuje, ya eshi ẹka ono a nyifu iya?" Jisọsu kfu nno gude goshi l'iwhe bukota iwhe lile l'eeri eri te emewujedu madzù. ²⁰ Ọ sù whẹ: "Ọo iwhe shi madzù l'ime obu bụ iwhe l'emewuje iya-o. ²¹ O noo l'ọo l'ime obu madzù bẹ l'ooshikotaje mbụ iwhe bụ-zhia ejo ọriri gẹ ejo ọriri ha mee ọkpa lẹ nwanyì; o shi iya mbụ ozhi oshi mee ogbu madzù, ²² mee oori ogori mee oke-ẹnnya mee iwhe bụ-zhia ejo iwhe mee ọgho mee ọruw-alì mee ọkponyiberu iwhe madzù ẹnnya mee okfurwushi madzù mee etsetse mee ome eswe. ²³ Ejo iwhe lile ono g'ọ ha shikota madzù l'ime obu tẹmenu ọ bụru iya bụ iwhe l'emewuje madzù."

Nwanyì l'ete abua onye Ju woru onwiya ye Jisọsu l'ẹka

(Mát. 15:21-28)

²⁴ Jisọsu gbalihu l'ẹka ono tųgbua jeshia alì dọ-whereu Taya yele Sáyidonu mgburumgburu. O rwua ẹka ono ọ bahù l'uwhu lanù je anọdu. Ọ dule iya whọ ọ dọ g'e shi t'o nwe onye marù nù, obenu l'o to domikotadu onwiya. ²⁵ Ọo ya bụ, nwanyì lanù ọbu ọgvu bu nwata ọlo iya nke nwanyì l'ẹhu nua nke Jisọsu. Ọ tųgbulekwaruwho bya adaa l'alì lẹ mgboro ọkpa iya. ²⁶ Nwanyì ono bụ onye Gírísu. Ẹka a nwuru iya anwụ bụ l'alì Finíshiya Sáyira. Ọ bya aryolaha Jisọsu t'ọ chifu ọgvu ono, bu nwata ọlo iya ono l'ẹhu. ²⁷ Jisọsu sù iya: "Ngabekwawho t'a nujifuada unwegirima ẹwho tẹmenu, nke l'ọ tọ dọdu ree t'e wota nri unwegirima nù unwu-nkuta." ²⁸ Nwanyì ono sù iya: "Ee! L'o noo dọ nno Onye-Nwe-Ọha, ọle ọbu mee unwu-nkuta, nọ lẹ mkpula oshi, a tukoberu nri eri l'akabekwaa tųtua

unwu onu nri shi lẹ nri unwegirima dashia." ²⁹ Jisọsu sù iya: "Eshi-ọwhu ì kfulu nno, lashia, l'ogvu ono hawaru nwa ghu." ³⁰ Ọ larwua ọlo iya, ọgvu-a hawaa nwata-a. Ọ zẹ-zhiawho nwagbọrii l'eli iwhe-azẹ whẹ.

Jisọsu l'eme t'onye l'ada nkuchi nulahaa iwhe

³¹ Jisọsu bya alufuta l'alì ono dukube Taya bya aghajaa l'alì Sáyidonu jeshia l'eze-ẹnnyimu Gálili, ọ bya erwua Obodo-Iri. ³² O nweru ndu dutaru iya onye l'ada nkuchi, l'atsukwawho ntsù, whẹ ryolaha ya t'o byia ya ẹka. ³³ O shi l'ẹka ono igweligwe ndu ono dọru duru iya iche bya eye iya mkpushi-ẹka lẹ nchì iya whẹ ẹbo, gbuta onu-mini kpa ya l'ire, ³⁴ ọ palia ẹnnya imeli tsua ude sù iya: Efata, bụ iya bụ: Kosahu!

³⁵ Ime nchì iya whẹ ẹbo kosahukota, ire iya ono tọshihu, o kfulaha okfu gbororo. ³⁶ Jisọsu nmaaru whẹ ọkwa sù whẹ t'ọ bọ dukwa onye whẹ l'ekfuru iya. Ọle ọbuje nteke o kfulu nno, whẹ egbeenu ka iya aryakashì. ³⁷ Ọ tufu ndu lile nùru iya nù ẹhu nke ẹtu, whẹ sù: "Ọo kwa l'i whuru gẹ l'oomekotaje iwhe lile ree, megee mee t'onye l'ada nkuchi nùje iwhe lẹ nchì, mee ndu l'ete ekfu okfu, whẹ kfulaha ya."

Jisọsu l'anù unu madzù iri nri

(Mát. 15:32-39)

8 O rwua ujiku lanù, igweligwe madzù dzukobekwawho ọdo, tọ dọ nri whẹ gude whẹ l'e-ri. Jisọsu bya e kua ndu l'etso ọzo iya sù whẹ: ² "Imiko igweligwe ndu-a dukwa mu, unu awhua l'onye lẹ whẹ nọwaru ujiku ẹto ntaa l'ẹka-a, tọ hẹ l'ọ dukwadu nri whẹ gude, whẹ l'e-ri. ³ Mu ta adukwanu ike asù whẹ tẹ whẹ swiru ẹgu lashia. Mu -kfu ya nno bẹ ọdamba l'a-tukwa whẹ l'ọzo mẹ whẹ ladẹ, o noo l'o nweru ndu ọwhu harù shi ọzo otẹnnya."

⁴ Ndu l'etso ọzo iya sù iya: "Ọo awẹ bẹ l'aa-whukwanu buredi l'e-dzukota ndu-a l'echi-ẹgu l'ẹka-a?"

⁵ Ọ sù whẹ: "Ọo ishi buredi ole bẹ unu gude?" Whẹ sù iya "Ọo ẹsaa."

⁶ Ọo ya bụ, ọ sù t'igweligwe ndu ono nọdukota anọdu l'alì l'ẹka ono. Ọ bya achita ishi buredi ẹsaa ono bya ekele Chileke ekele. O kelegelewho Chileke, ọ nyawashia ya nù ndu l'etso ọzo iya tẹ whẹ keshiaru ndu ono. Ndu l'etso ọzo iya keeru whẹ iya. ⁷ O nwekwaruwho unwu-ẹma, whẹ chì. O kelekawho Chileke lẹ nke ẹma ono, bya anù iya ndu l'etso ọzo iya tẹ whẹ kefuaru iya ndu ono. ⁸ Whẹ ritagee rijishia ẹwho. Whẹ bya atutukoo ibiribe iya ọwhu whẹ riwhodoru. O ji nkata-ivu ẹsaa. ⁹ Ndu riru nri ono rwukwaru unu madzù ugbo iri. Ọ sù whẹ tẹ whẹ lashiwaro. ¹⁰ Yele ndu l'etso ọzo iya bahù l'ugbo tųgbua jeshia alì Dalumanuta.

Eekfu tẹ Jisọsu goshi l'ọo Chileke zhiru iya

(Mát. 16:1-4)

¹¹ Ndu Fárisii byakfutashia Jisọsu, whẹ l'iya tulaḥaa ẹgo. Whẹ sọ iya t'o meeru whẹ iwhe-awhūruleny, bukwanu iwhe l'e-goshi whẹ l'ọo whọ Chileke bẹ zhiru iya ọkpobe iya. Iwhe ono bukwanuru ọnya okfu bẹ whẹ bya agbaarų iya nno tẹ whẹ gude nmata iya. ¹² Ọ tsua oke ude l'ime obu iya zhia ume sọ whẹ: “?Ọo gunu kpatarų ọgbo elenu-a bụ-zhiaruwho iwhe-awhūruleny, l'e-goshi l'ọo Chileke zhiru mu tẹ mu bya bẹ whẹ l'anoje elewhe ẹnya iya. Iwhe mu l'ekfuru unu bụ; ọ tọ dukwa iwhe-awhūruleny, a bya l'egoshi ọgbo elenu-a.”

¹³ Jisọsu whẹ gharų whẹ l'ẹka ono bahų l'ugbo ngag-buru iya jeshia azų mini azų iya ọwhu.

Jisọsu l'amarų ndu l'etso ọzo iya ọkwa ejo nzhi ndu Fárisii

(Mát. 16:5-12)

¹⁴ Ndu l'etso ọzo iya zọḥaa ogude nri, ọ bụleruwho ishi buredi lanų bẹ bụ mkpakọ nri, whẹ gude nọdu l'ugbo ono. ¹⁵ Jisọsu nmaarų whẹ ọkwa sọ: “Unu kwak-waa ẹnya, zelajeeru iwhe-l'ekoje-buredi nke ndu Fárisii mẹe nke Hérodu t'o bo mebyi unu.”

¹⁶ Whẹ kfulahaaru ibe whẹ sọ: “Ọ kwa l'ọo l'anyi te egudedu buredi meru l'ookfu nno.”

¹⁷ Jisọsu marų iwhe whẹ l'ekfu ọ sọ whẹ: “Ọo-wa! ?Ọo gunu meru unu l'ekfukaa l'onwunu l'unu te egudedu buredi? ?Unu ta akabẹdu rja ọriri rj-vu iwhe mu mehawaru ?toko doduaro unu ẹnya; ndẹe g'ọ nwuru iwhe te edoje unu ẹnya ẹgwegwa? ¹⁸ ?Unu nweru ẹnya, unu ta awḥų iya ọzo? ?Unu kfų nchi, unu ta anų iya iwhe? O to nwedu iwhe unu l'anyataje-zhia.

¹⁹ Nteke ono mu gude ishi buredi ise keeru unu madzų ugbo iri l'ẹbo l'ukporo ọmadzu iri. ?Ọ nua nkata-ivu ole bẹ unu tųtu-jiru ibiribe iya ọwhu whọduru nų?”

Whẹ sọ iya l'ọo iri l'ẹbo.

²⁰ “Ọ dų ree! Nteke mu gude ishi buredi ẹsaa keeru unu madzų ugbo iri ?ọ nua nkata-ivu ole bẹ unu tųtu-jiru ibiribe iya ọwhu whọduru nų?”

Whẹ sọ iya l'ọo ẹsaa.

²¹ Ọ sọ whẹ: “?Toko dokwawho unu ẹnya ntaa?”

Jisọsu l'eme t'onye l'atsọ ishi whua ọzo

²² Whẹ bya erwua Betusáyida, e dutaru iya onye l'atsọ ishi. Whẹ ryọlahaa Jisọsu t'o byia ya ẹka. ²³ O sekpu-ta onye ono l'atsọ ishi ono l'ẹka dufuta iya lẹ mkpukpu ono. Ọ bya agbųru ọnu-mini ye iya l'ẹnya, bya ebyia ya ẹka sọ iya: “?Ọ dų iwhe j whuru?” ²⁴ Onye ono, l'atsọ ishi ono palia ẹnya sọ: “Ee; mu whuru madzų, ọle whẹ dų-gee g'ọo oshi l'ejekaa ije.” ²⁵ Jisọsu byakwa ebyia ya ẹka l'ẹnya ọdo. Nwoke ono bya asaa ẹnya, ọ bųru iya

emehu. Ọ whų-rwetalahaa iwhe lile ree-ree-ree. ²⁶ Jisọsu sọ iya t'ọ tųgbua lashia ibe iya, sọ iya t'ọ bọ bahųhekwa l'ime mkpukpu ono, t'o lashilekwawho.

Pyita l'akọ onye Jisọsu bụ

(Mát. 16:13-20; Luk. 9:18-21)

²⁷ Jisọsu yele ndu l'etso ọzo iya tųgbua jeshia lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu dų-gee lẹ Sizaríya Fílipayi. Whẹ jenyaa l'uzo, ọ ji whẹ sọ: “?Ọo onye bẹ l'aasuje lẹ mu bų?”

²⁸ Whẹ sọ iya l'o nweru ndu lasuje l'i bụ Jonu onye shi emeje baputizimu, o nweru ndu l'asuje l'i bụ Eláyija, o nwekwaruwho ndu sųru l'i bụ onye lanų lẹ ndu nk-fuchiru Chileke.

²⁹ Ọ sọ whẹ: “Unubẹdua ?unu l'asujekwanu l'ọo onye bẹ mu bų?”

Pyita sọ iya: “Ọo ghu bụ Kuráyisutu ọbu, bụ Onye Ndzọta ono Chileke kweru ukwa iya.” ³⁰ Ọ nmaarų whẹ ọkwa t'ọ bọ dukwa onye ọdo whẹ l'e-kfuru iya.

Ekfukfu mbų Jisọsu beberu ekfu lẹ ya l'e-je iwhe-ọtsulanu nwųhu

(Mát. 16:21-28; Luk. 9:22-27)

³¹ Ọo ya bụ, Jisọsu bebe kfuaru ndu l'etso ọzo iya iwhe swiru iya nų sọ whẹ: “Abųbu-Ndiwhe jefutajekwa iwhe-ọtsulanu ha l'igweligwe. Ndu bụ ọgurennya mẹe ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nų Chileke mẹe ndu o-zhi-iwu l'a-jjika iya, e gbua ya. Ya anọo abalı labọ, mbọku l'e-kwe iya ẹto, ya eshi l'ọnwu teta nọdu ndzų ọdo.” ³² Jisọsu kfujaaru whẹ okfu ono ekfuja. Pyita kucha iya ekucha sọ iya: “Tųswekwa; ba atųshiru onwoghu ejo ama.” ³³ Jisọsu ghaa ẹnya lee ndu l'etso ọzo iya, gbochia Pyita nchi sọ iya: “Gbashi mu l'iwhu gube Sé-tanu-a. Iwhe l'jiri ta abųdu uche Chileke, ọo uche madzų bẹ l'jiri.”

³⁴ Jisọsu bya ekukota igweligwe ndu ono mẹe ndu l'etso ọzo iya sọ whẹ: “Onye l'ọogu ẹgu tẹ ya tsoje mu, t'onye ọbu swefu ẹnya l'ẹhu onwiya, onye ọbu evulia oswebe ọnwu nkiya bya etsoje mu. ³⁵ O noo l'iwhe bụ onye l'eme tẹ ya dzọo onwiya ndzų, bẹ kwa etuwḥa bẹ l'ootuwḥa ndzų iya ọbu. Onye ono kwobekwanuru iswi ẹhu mube Abųbu-Ndiwhe, ọdua l'ọo nke ozhi-ọma Chileke ono tuwḥaa ndzų iya lẹ mgboko-o bẹ l'a-dzọ onwiya ndzų. ³⁶ Mbų, ?ọo gunu bụ urwu, madzų ritaru, m'o -nwekotagezhiaru iwhe lile, dų lẹ mgboko-o, tuwḥaa ndzų iya? ³⁷ ?Ọo ẹgube iwhe dų ọdu agha bẹ madzų l'e-gude gbata ndzų iya? ³⁸ L'iwhe bụ onye iwhere ẹhu Abųbu-Ndiwhe dų, iwhere ozhi ozhi-ọma dų iya l'ogbo-ọ ya, l'eri ogori eme iwhe-dų-ẹji-a bẹ iwhere onye ono l'a-dųkwawho Abųbu-Ndiwhe m'ọ -byalẹwho okpe ndiwhe ikpe. Ọ byadẹlewho ya egude ugwu, l'egbu zaa-zaa lẹ gẹ Nna iya l'egbu. Nteke ono yele ndų-ọjozhi imigwe dų nsọ l'a-lị bya.”

9 Ọ sụ whẹ: “Iwhe mu l'ekfuleruwho unu bụ lẹ: Ọ nweru ndu haru kfulu l'ẹka-a l'ẹte afya nwuhu jeye nteke whẹ l'a-whụada gẹ Chileke gude ike egoshi l'ọo ya bụ eze.”

Jisọsu l'egbu zaa-zaa l'eli ugwu

(Mát. 17:1-13; Luk. 9:28-36)

2 A ọlẹwho abalị ishii, Jisọsu duta Pyita mee Jémusu męfua Ọnu yeru onwiya, duru whẹ je enyikota ugwu ọbu ha l'eli shii, whẹ je anọdu nweka whẹ. A ọnyaa, ọ gbanwee gbulahaa zaazaa l'atatiwhu whẹ. 3 Ọwhube uwe iya chalahaa degedege, tuko egbu zaazaa nke ọwhu l'adụa onye l'asa uwe lẹ mgboko-o, l'a-satabe iya nno. 4 Ọo ya bụ, whẹ whụa Eláyija mee Mósisiu gẹ whẹ fytaru whẹ lẹ Jisọsu l'edzu idzu. 5 Pyita kfubulihu sụ Jisọsu: “O-zhi-iwhe; ọ dukwa ree g'anyi nọ l'ẹka-a t'anyi tya ebeta ẹto; nnanu nke ghu, nnanu nke Mósisiu, nnanu nke Eláyija.” 6 Iwhe meru o kfua nno bụ l'ọ tọ madu iwhe l'ookfu ekfu nkele whẹ ẹto ono l'atsụ egwu atsushi iya ike.

7 Urwukpu bya asopyabe whẹ l'ẹka ono. Olu-okfu shi l'urwukpu ono sụ: “Onye ọwa bụ Nwa mu nwoke, mu yeru obu. Unu nujeeeru iya okfu.” 8 Nteke onowho, whẹ bya achikaa ẹnya chikaa ẹnya, tọ duche onye whẹ whuru l'ẹka ono ta agufulewho Jisọsu nwękiya.

9 Whẹ shilewho l'eli ugwu ono nyizetade, Jisọsu nmashiaru whẹ ọkwa ike sụ whẹ t'ọ bọ dukwa onye whẹ l'ekfuru iwhe ono, whẹ whuru jeye nteke Abubu-Ndiwhe l'eshiada l'onwu teta nọdu ndzụ.

10 Whẹ pyachia iwhe ono, o kfuru whẹ nno l'obu whẹ, ajikaa ibe whẹ iwhe ọ bụ mbụ oshi l'onwu teta nọdu ndzụ. 11 Whẹ ji iya: “?Ọo gunu meru iwhe ndu o-zhi-iwu l'asuje lẹ Eláyija l'e-vuada ọzo bya?”

12 Ọ sụ whẹ: “Ọo ezhi-okfu lẹ Eláyija l'e-vuadaroo ọzo bya bya edozhia iwhe lile t'ọ dukota ree. Ọle ?ndekwanu g'o gude e dekwaawho l'ekwo Okfu Chileke sụ lẹ Abubu-Ndiwhe l'e-je iwhe-ọtsulanu ha l'urwu, e mee ya gẹ-woo l'ọ tọ dudu iwhe ọ bụ? 13 Ọle tẹ mu kfukwaru iya unu: Eláyija byaakwaru, whẹ kputa iya mee gẹ dū whẹ mma, mbụ mele iya who lẹge iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke kfuru.”

Jisọsu ka ndakfukfu ike

(Mát. 17:14-21; Luk. 9:37-43a)

14 Whẹ byakfutarewho ndu l'etso ọzo iya ọwhuna l'ete etsoo whẹ jee l'ugwu ono, whẹ whụa igwe madzụ dọwheru whẹ mgburumgburu. Whẹ lẹ ndu o-zhi-iwu l'atụ ego. 15 Awhụwhu igweligwe ndu ono beberu awhụ Jisọsu, ẹhu tsolahaa whẹ uto shii. Igweligwe ndu ono gude ọso gbakfu iya je ekele iya ekele. 16 Ọ ji whẹ sụ: “?Ọo gunu bẹ unu lẹ ndu o-zhi-iwu l'atụ?”

17 Onye lanu l'ime igweligwe ndu ono sụ iya: “Onye-ukfu-l'ọha, mu dutaru ghu nwa mu nwoke nkele ọgwu,

guderu iya nu meru iya t'ọ kfu okfu. 18 L'ọbuje nteke ọ kparwutawaru iya l'ẹhu, ya egude iya tya ya l'ali, ọwhu akpushi iya l'ọnu, ya ata ikireze, ya eshihuzhiawho kengaa. Mu ryohawaa ndu l'etso ọzo ghu tẹ whẹ chifu iya ọgwu ono l'ẹhu, whẹ ta adu ike.”

19 Ọ sụ whẹ: “Oowa! Unubẹ ọgbo elenu-ọwa l'ẹte adu iwhe unu l'ekwetaje-e. ?O zhia nteke ole bẹ mu l'unu l'a-nọta nọ-beru? ?O zhia nteke ole bẹ mu l'a-tata nshi ẹhu unu taberu? Unu dutaru mu nwata ọbu.”

20 Whẹ bya eduta nwata ono dujeru iya. Ọgwu ono bebe awhụ Jisọsu, ọ pata nwata ono tya l'ali l'ochia ya, ọ daburu l'ẹka ono ewe owe kperekpere, ọwhu l'akpushi iya l'ọnu.

21 Jisọsu ji nna iya: “?Ọo nteke ole bẹ iwhe-e wataru iya ememe?”

Ọ sụ iya l'ọ shikwa iya ọo lẹ nwata. 22 Woo ya: “L'ọhajeru turu iya chee l'ọku mee lẹ mini ugbo olemole gẹ l'ee-shi t'ọ gbu ya. Sụ iya nteke bụ l'ọ dū iwhe l'iji-dū ike mee byiko t'imiko anyi dū ghu ọo yetanuru anyi ẹka.”

23 Jisọsu sụ iya: “?I sụru l'ọo ọ -buru lẹ mu l'a-dū ike? Ọ tọ dukwa iwhe l'a-kpọ onye kwetaru lẹ Chileke ẹka ememe.”

24 Nna nwata ono chishia sụ: “Mu kwewaru, byiko yetaru mu ẹka tẹ mu kabaa okweshi ike.”

25 Jisọsu whulewho l'igweligwe madzụ l'awu gidigidi abya ẹka ono, ọ baaru ọgwu ono mba sụ iya: “Gube ọgwu l'ete ekfu okfu, l'ijida nkuchi, mu suru ghu t'ij futa l'ime nwata ono. Ba abahuhakwa iya l'ẹhu ọdo.”

26 Ọgwu ono chia mkpu nwata nwata ono tya, l'ochia ya temenu ọ lufuta iya l'ẹhu. Nwata ono dabuleruwho g'ọo odzu. Ndu ono tukonu ekfu l'ọ nwuhwaru. 27 Jisọsu bya esekputa iya l'ẹka kpulia ya ọ gbalihu.

28 Jisọsu bahulewho l'ulo, ndu l'etso ọzo iya ji ya l'edomi sụ: “?Ọo gunu meru anyi ta adu ike chifu ọgwu ono?”

29 Ọ sụ whẹ: “Egube ọgwu ọwa bulewho okfu anu Chileke nwękiya bẹ l'ee-gude achifu iya. Ọ tọ dukwa iwhe ọdo e gude achị iya.”

Jisọsu l'ekfu ọdo lẹ ya l'a-nwuhu; teta nọdu ndzụ.

(Mát. 17:22-23; Luk. 9:43b-45)

30 Whẹ shi l'ẹka ono tugbuja je aghajaa lẹ Gálili. Jisọsu te emezhia t'ọ nweru onye l'a-ma nu, 31 nkele ndu l'etso ọzo iya ono bẹ l'oozhi iwhe. Ọ sụ whẹ agha: “Abubu-Ndiwhe bẹ l'ee-megekwa kpuru kpẹ ndiwhe l'ẹka, whẹ emegbu ya. E gbugee ya, ya a-nọ abalị labo nke ẹto iya, ya eshi l'onwu teta nọdu ndzụ.”

32 Whẹ nu-gee ya, iwhe ono te edo whẹ ẹnya, whẹ l'atsukwanu egwu gẹ whẹ l'e-me ji iyẹ ya.

Onye kakọta shii

(Mát. 18:1-5; Luk. 9:46-48)

³³ Whẹ bya abata lẹ Kapániyọmu, whẹ bahụlewho l'ụlo, Jisọsu jì ndu l'etso ụzo iya sụ: “?Ọo gụnu bẹ unu shi ekfu l'echi-ụzo?”

³⁴ Whẹ te ekfu okfu nkele nteke whẹ nọ l'echi-ụzo bẹ whẹ shi atụ ẹgo onye ọwhu kakọta onwe ọnya lẹge whẹ ha. ³⁵ Ọ bya anọdu anọdu bya ekua whẹbe ụmadzu iri l'ẹbo ono sụ whẹ: “Ọ -bụru l'ọ dọ onye ọ dọ iya nke t'ọ bụru onye ivuruzo, t'onye ono bụru onye ikpazụ, bụkwaruwho onye l'ejeru madzụ lile ozhi!” ³⁶ Ọ bya ekuta nwata nshiji kfube l'echilabọ whẹ. O heta nwata ono sụ whẹ: ³⁷ “Onye ono gude iswi ẹwha mu nata nwata nshiji ha ẹgube-ẹ, bẹ kwa mbẹdua bẹ onye ọbu natarụ. Onye natakwanarụ mụbe Jisọsu ta alẹkwaa mbẹdua b'ọ natarụ, onye ono natakwaruwho onye ono, bụ iya zhiru mu tẹ mu bya lẹ mgboko-o.”

Onye l'ẹte anọru ghu l'ejo oshi bụ ghu

(Luk. 9:49-50)

³⁸ Jọnu sụ Jisọsu: “Onye-Nwe-Ọha, anyi whuru nwoke gude ẹwha ghu achishi ọgvu, anyi gbochia ya nchi nkele o too tsojedu anyi.”

³⁹ Jisọsu sụ: “Unu ba asujeshi iya t'o bo meshi, nke l'o to nwedu onye ono gude ẹwha mu eme iwhe-awhuru-lenya byakwadụ l'ekfubyishikebe ẹwha mu ẹgwegwa nno. ⁴⁰ L'onye l'ẹte anọru anyi l'ejo oshi bẹ bụ onye nke anyi. ⁴¹ Sụa, iwhe mu l'eme t'o doo unu ọnya ree bụ ọwaa: onye kwoberu l'unu bụ ndu nke Kuráiyisutu kee unu oku mini lanụ bẹ Chileke bujekwa obunggo iya.”

Ọnma ọkwa ome tẹ ndu ọdo mee iwhe-dụ-ẹji

(Mát. 18:6-9; Luk. 17:1-2)

⁴² “Ọle onye mekwanuru onye lanụ l'ụnwegirima-a, wowaru onwowe ye mu l'ẹka-a, t'o shiswee ụzo ono; b'ọ gogo kalẹkwaruwho onye ono mma nggẹ l'a patarụ eze ẹwhuru-uswe nyabẹ iya l'olu, nwuru iya chee l'eze-ẹnyimu. ⁴³⁻⁴⁴ Ọdo bụ, ọ bụru l'ọo ẹka ghu l'akpatarụ ghu ome iwhe-dụ-ẹji, gbubufu iya. Ọ kakwaru ghu ree l'ị bụ onye mkpirikpi ẹka bahụ l'ọkpobe ndzụ, amamẹ l'i nweru ẹka labọ, e nwuru ghu chee l'ọku-alịmma, mbụ ẹka ọku iya l'ẹte anyihuje anyihu. ⁴⁵⁻⁴⁶ Nteke ọ -bụ l'ọo ọkpa ghu l'anọje alọ ghu eye l'ome iwhe-dụ-ẹji, gbufu iya, nkele ọ karụ ghu ree l'ị bụ nwangvuru bahụ l'ọkpobe ndzụ, amamẹ l'ọkpa dzuru ghu oke, e nwuru ghu chee l'ọku-alị-maa. ⁴⁷ Ọ -bụru l'ọo ọnya ghu l'akpatarụ ghu ome iwhe-dụ-ẹji, swọfu ọnya ọwhu ọbu tuwhaa, o noo l'ọ karụ ghu mma t'i gude ọnya lanụ bụru onye Chileke bụ eze iya, amamẹ l'ọnya ghu whẹ ẹbo-ẹbo dzuru oke, a parụ ghu chee l'ọku-alị-maa.

⁴⁸ Ọku-alị-maa ono bẹ ikpiri-ẹhonwu, l'anọje ata madzụ

l'ẹka ono ta anwuhujedu anwuhu, ọku ono ta anyihuje anyihu.

⁴⁹ “Ọku l'ee-gude data ghu bẹ l'a-dụ g'ọo únú b'e yeru lẹ ndzụ ghu gude kwakọbe ghu. ⁵⁰ Únú bụ iwhe dọ ree, ọle nteke únú tsonyaaru únú únú t'ọ tsohe iya ?ndenu gẹ unu l'e-shi mee ya t'ọ ghọ-zhita bụru únú tsoje únú únú ọdo? Unu mee ndzụ unu t'ọ bụru únú, a pyashiru ọ tşua l'ẹka unu nọ, unu lẹ madzụ ibe unu eburu l'ẹhu-guu.”

Jisọsu l'ekfu nke ebukahu nwoke yele nyee ya

(Mát. 19:1-12; Luk. 16:18)

10 Jisọsu futa l'ẹka ono tugburu jeshia alị Judiya mee mkpukpu ndu azụ ẹnyimu Jọdanu. A ha l'ig-weligwe wukfuta iya ọdo. O zhilaha whẹ iwhe gẹ l'oozhijehawa whẹ iya.

² Ndu Fárisii bya iya adata bya ajilahaa ya sụ: “?Ọo dọ ree tẹ nwoke chifuje nyee ya?”

³ Ọ sụ whẹ: “?Ọo gụnu bẹ Mósisu turu l'iwu t'e mejee?”

⁴ Whẹ sụ iya: “Mósisu suru t'onye byajekwa l'achifu nyee ya, vujeekwaru ụzo deru ẹkwọ nụ iya lẹ ya ta aluhedu iya, tẹmenu ya achifuwa iya rọo.”

⁵ Jisọsu sụ whẹ: “Ọo l'unu bụ ndu ejo obu meru Mósisu tųaru unu ẹgube iwu ono. ⁶ Ọle eshi mbulembu nteke Chileke meru mgboko b'o melekwaruwho nwoke, mee nwanyị. ⁷ O noo iwhe meru nwoke je l'aha nna iya, haa ne iya je yele nyee ya atugba. ⁸ Whẹ ẹbo abya aburu onye lanụ. Ọo ya bụ lẹ whẹ ta abuhedu ụmadzu labọ. Whẹ bụwaa onye lanụ. ⁹ Ọo ya bụ, iwhe Chileke tugbaberu nnanụ, t'ọ bọ dukwa onye l'e-je iya okekahu ẹbo ọdo.”

¹⁰ Whẹ bahulewho l'ụlo, ndu l'etso ụzo iya jì iya iwhe okfu ono bụ. ¹¹ Ọ sụ whẹ: “Onye chifuru nyee ya je alụa nwanyị ọdo bẹ bụkwa ogori bẹ l'ori. ¹² Nteke bụ l'ọo yẹbedua bụ nwanyị nọnyaaru gbafu l'ibe jì iya je aluta jì ọdo, nwanyị ono l'erikwaa ogori.”

Jisọsu l'agọru ụnwegirima ọnu-ọma

(Mát. 19:13-15; Luk. 18:15-17)

¹³ Whẹ l'eekutakaaru iya ụnwegirima t'o byigee whẹ ẹka, ndu l'etso ụzo iya balahaaru ndu ono l'ekutaru iya ụnwegirima ono mba. ¹⁴ Jisọsu whua ya, ẹhu ghulaha ya eghu. Ọ sụ whẹ: “Unu hakwaa ụnwegirima tẹ whẹ byakfuta mu. Unu ba akpọshishi whẹ abyabya, l'ọo ndu dọ nno bẹ Chileke bụ eze whẹ. ¹⁵ Tẹ mu kfule iya who t'o doo unu ọnya, onye l'ete egudee obu ụnwegirima kweta l'ọo Chileke bụ eze lẹ ndzụ iya ta abyakwa l'aha Chileke t'ọ bụru eze lẹ ndzụ iya.” ¹⁶ Ọ bya ehetalee ụnwegirima ono byidzokotaru whẹ ẹka, gọru ọnu-ọma nụ whẹ.

Nwoke nweru ọku

(Mát. 19:16-30; Luk. 18:18-30)

¹⁷ Jisọsu tųgbuleruwho, nwoke lanų gude ọso gbakfu iya je ebyishi ikpere l'alị l'iwu iya sų iya: "O-zhi-iwhe, bų onye ọma. ?Ọo gųnu bę mu l'e-me nke ọwhu mu l'e-nwe ndzų tututu-mimimi?"

¹⁸ Jisọsu sų iya: "?Ọo gųnu meru l'iiku mu onye ọma; ọ tọ dųdu onye ọdo, bų onye ọma gbahalewho Chileke nwekiya. ¹⁹ I mawarų-a iwhe lile Chileke sųru t'e mejee: 'Be egbukwa ọchi, ti ri ogori, ti zhi oshi, ba adzųkwa ejire tukobe madzų ibe ghu, be emegbutakwa madzų ibe ghu, gų akwabeje ne lę nna, nwųru ghu nų ugwu.'"

²⁰ Nwoke ono sų iya: "Onye-ukfu-l'ọha, eshi nkeshi mu bų nwata ta adzųkwa iwhe ono ọwhu mu doswejeru."

²¹ Jisọsu lee ya ẹnya, ye iya obu. Ọ sų iya: "Ọo iwhe lanų wuduru ghu l'ii-me: lasha je erekota iwhe lile, i nweru, chịta iwhe i retaru iya keshiaru ndu ọkpa. Ọo ya bų gų enweru ọkpobe iwhe l'imigwe. I -megee ya nno, gų abya etsoru mu." ²² Ọ nųlewho iwhe ono Jisọsu kfuru, ọhu rwųrwuhu iya, ọ dzųkfube iwhe tųgburu nkele yebe nwoke bę nwenukaru iwhe.

²³ Jisọsu bya elewhewee ndu l'etso ọzo iya ẹnya mgburumgburu sų whę: "G'ọ gudebukwanua atsų-be l'anų tę ndu nweru iwhe haa tę Chileke bųru eze whę."

²⁴ Iwhe ono, o kfuru nno tųfu ndu l'etso ọzo iya ọhu. Jisọsu kfuwuhu iya azų sų whę: "Unwu mu, mu sųru: G'ọ gudebukwanua atsų-be lanų gę madzų l'e-me haa tę Chileke bųru eze lę ndzų iya. ²⁵ L'ọ kakwa ntse t'inya pyoghata l'ẹnya aga, amame t'onye nweru iwhe haa tę Chileke bųru eze lę ndzų iya."

²⁶ Ọ kabagewa whę roo ọtufu ọhu. Whę sų iya: "?Ọ bųhunuru onye bę l'aa-dzọta?"

²⁷ Jisọsu bya elee whę ẹnya sų whę: "L'ẹka madzų nọ b'ọ bųkwa ama-gę-l'ee-me, ọle ọ tọ dųdu nno l'ẹka Chileke nọ, o noo lę Chileke ta adųdu iwhe kpọru iya ẹka ememe."

²⁸ Pyita sų iya: "Lewaro, anyịbedua hakọtaakwanuru iwhe lile anyi nwe bya etsoru ghu."

²⁹ Jisọsu sų iya: "Iwhe unu l'a-malewho bų l'ọ tọ dųdu onye kwoberu iswi ọhu mųbe Jisọsu, ọdua l'ọo iswi ozhi-ọma ono haa ọlo iya, ọdua l'ọo nwune iya nwoke, ọdua l'ọo nwune iya nke nwanyị, ọdua l'ọo nna iya, ọdua l'ọo ne iya, ọdua l'ọo unwu iya, ọdua l'ọo alị iya, ³⁰ l'aata akfų ọgwọ iwhe ha g'ọo iwhe ono, ọ harų ugbo ọkporo ise lę ndzų iya, mbų ọlo męe unwune nwoke męe nke nwanyị męe ne męe nna męe unwu męe alị; e behuduru iwhe tsųa m'ọo onye ọbu l'ẹhu ọtsu agha. E -megekwanua o -rwua lę mgboko ọwhuu l'a-byanų, Chileke anų iya ndzų tututu-mimimi. ³¹ Ọle igweligwe ndu bų ivurųzo ntaa l'ee-megee bųru ndu ikpazų, ndu ikpazų emegekwanua bya abųru ndu ivurųzo."

Jisọsu l'ekfu nke ugbo ọto lę ya l'anwųhu; teta nọdu ndzų

(Mát. 20:17-19; Luk. 18:31-34)

³² Jisọsu yele ndu l'etso ọzo iya l'ẹje Jerúsalemu, Jisọsu kparų whę ye l'azų vutaru whę ọzo. Ndu l'etso ọzo iya tsųlahaa egwu shii nkele ọ dų whę biribiri. Ndu ọwhu l'awų etso iya l'atsųkwawho egwu. O kucha ọmadzu iri l'ẹbo ono iche wata whę ọkoru iwhe l'ee-megee nwųaru iya. ³³ Ọ sų whę: "Unu lekwa lę ntaa bę anyi l'e-jekwa Jerúsalemu. L'ẹka ono bę l'aa-kpųru Abųbu-Ndiwhe nų ndu ishi ndu l'agbaję ẹja nų Chileke męe ndu ọzhi-iwu. Whę ekpee ya nkfugbu. Whę akpųru iya kpęe ndu l'ete amaa Chileke. ³⁴ Ee-gude iya mee ya iwhe ọchi, vų ya ọnu-mini, chia ya ẹchachi, whę egbua ya. Ya anọ abalị labọ, nke ọto iya, ya eshi l'onwu teta nọdu ndzų ọdo."

Iwhe Jémusu yele Jọnu l'aryọ Jisọsu

(Mát. 20:20-28)

³⁵ Jémusu yele Jọnu unwu Zébedi jekfu Jisọsu je asų iya; "O-zhi-iwhe, o nweru iwhe ọ dųkwanu anyi nke t'i meeru anyi."

³⁶ Ọ sų whę: "?Ọo gųnu b'ọ dų unu tę mu meeru unu?"

³⁷ Whę sų iya: "Menua whę t'anyi nọkuba ghu, onye lanų l'ẹka-utara, onye ọwhu l'ẹka-icha nteke ono l'iji-bų eze egoshi ọdu-biribiri ghu."

³⁸ Jisọsu sų whę: "Unu ta amadųroo iwhe unu l'aryọ ?unu l'a-dų ike ngųa l'omogo mu l'a-ngų? tę ?unu l'a-dų ike t'e mee unu ẹgube baputizimu l'ee-me mu?" †

³⁹ Whę sų iya: "Ee! Anyi l'a-dųa ike."

Jisọsu sų whę: "Unu l'a-dųkwaa ike ngųa l'omogo, mu l'a-ngų, e mee unu ẹgube baputizimu ọwhu l'ee-me mu. ⁴⁰ Obenu nke tę madzų nọdu l'ẹka-utara mu, ọdua l'ọo l'ẹka-icha, o noo ta abųdu mu b'ọ dų l'ẹka. O noo bę dųru ndu Chileke doberu iya ngabęru." ⁴¹ Ọmadzu iri ọwhuna nųlewho l'o noo gę whę jeru iya, whę wederu Jémusu yele Jọnu iwe. ⁴² Jisọsu bya ekukobe whę l'ẹka lanų sų whę: "Unu marų-a lę ndu a sųru l'ọo whę bų ishi l'anọje akpapyashị ndu whę l'achị ishi, ndu ọwhu l'ekfu iwhe lanų l'anọje eme tę ndu ọdo marų l'ọo whę ka shii. ⁴³ Ọle nke unu ta adzųkwa nno. Nke unu bų, onye l'ọogu t'e mee ya onye ha shii l'ime unu, t'onye ọbu bųru onye l'a-nọ ejeru ndu ọwhu ozhi.

⁴⁴ Onye l'ọogu tę ya bųru onye ishi l'ime unu, t'onye ọbu wozeta onwiya alị, dobe onwiya g'ọo ohu l'ẹka ndu ọwhuna nọ. ⁴⁵ O noo lę Abųbu-Ndiwhe ta abyakwa t'e jejeru iya ozhi, iwhe o gbechia bya kwa tę ya jejeru ndu ọdo ozhi, męe tę ya gude ndzų iya gbaarų Chileke ẹja, t'ọ bųru iwhe ya l'e-gude gbata ndzų igwe-ọha."

† Bų iya bų unu l'a-dųdu nų ike jee iwhe ọtsulanu, mu l'e-je, dųkwawho ike nwųhu gę mu l'a-nwųhu.

**Jisòsu l'eme t'onye l'atsò ìshì, ẹwha iya
bù Batimíyòsu whúje ọzo**
(Mát. 20:29-34; Luk. 18:35-43)

⁴⁶ Jisòsu whẹ byarwu-a Jérìko. Tọ dọ iya bù lẹ whẹ afutadelewho l'ẹka ono yẹle ndu l'etso ọzo iya mẹe igweligwe ndu l'awụ etso iya, nwoke l'aza Batimíyòsu, l'atsò ishi nọduwaa l'agụga echi-ọzo aryọ aryọ. Batimíyòsu ono bù nwa Timíyòsu. ⁴⁷ Ọ nùlewho l'ọo Jisòsu onye Názaretu l'aghata, o chishia sù: "Jisòsu Nwa Dévidi, meeru mu obu-imiko!"

⁴⁸ Whẹ l'agbochi iya nchị asùje iya t'ọ dobe ọnu ndoo. Ọ gbẹnu kabaa ya ọryashi ike: "Jisòsu Nwa Dévidi, meeru mu obu-imiko!"

⁴⁹ Jisòsu kfùshita, sù t'e kua ya. Whẹ bya ekua ya sù iya: "Nweru obu, gbalihu; ookukwa ghu oku."

⁵⁰ Ọ chìru ukpo iya ghaa l'alì zhilihu jekfushia Jisòsu. ⁵¹ Jisòsu sù iya: "Ọo gụnu b'ọ dọ ghu tẹ mu meeru ghu?"

Nwoke ono, l'atsò ìshì sù iya: "Onye-Nwe-Ọha, men-ua tẹ mu whúje ọzo."

⁵² Jisòsu sù iya: "Lashia l'ekweta, ì kwetaru mewaru i mehu."

Nteke onowho nwoke watalẹkwawho ọwhu ọzo. O tisoru Jisòsu tųgbua.

Jisòsu l'abahù je Jerúsalemù
(Mát. 21:1-11; Luk. 19:28-40; Jón. 12:12-19)

11 Whẹ rwudelewho Jerúsalemù ntse, whẹ jeta rwua ugwu Ólìvu lẹ mgboro Betuféji mée Bétani, Jisòsu zhi ọmadzu labọ l'ime ndu l'etso ọzo iya, ² sù whẹ: "Unu bahù lẹ mkpụkpu ono, dọ unu l'iwhu, unu -rwulewho l'ọma mkpụkpu ono bẹ unu l'a-whụ nkakfụ-igara, e liberu elibe l'ẹka ono l'ọ tọko dųbua onye nokojeru iya l'eli. Unu tọta iya kpụta bya ẹka-a. ³ E tebekwaroo ta ama; o -nwederu onye jìru unu: 'Ọo gụnu bẹ unu l'eme nno?' Unu sù iya lẹ mkpa iya dọ Onye-Nwe-Ọha, tẹhenu o -megee bẹ l'aa-kpuwhukwa iya whọ azụ l'ẹka-a ntaa ntaa."

⁴ Ọo ya bù whẹ tųgbua bahù lẹ mkpụkpu ono je awhụ nkakfụ-igara ono g'e liberu iya lẹ mgboro ọlo, dọ l'ọnu echi-ọzo. Whẹ tọta iya. ⁵ Ndu nọ l'ẹka ono sù whẹ: "Ọo gụnu bẹ unu l'eme nno? ?Unu l'atọta nkakfụ-igara ono atọta?"

⁶ Whẹ kfuru whẹ iwhe ono Jisòsu sùru whẹ tẹ whẹ kfua, ndu ono haa whẹ, whẹ kpata iya tųgburu. ⁷ Whẹ kpataru iya Jisòsu bya achìru uwe whẹ wukobe nkakfụ-igara ono l'okpurukpu, Jisòsu nokoru iya. ⁸ Ndu harù chita uwe ugwehu whẹ tųsaa l'echi-ọzo, ndu harù tųsaa ẹkwoshi whẹ gbukoru l'ẹgbudu. ⁹ Ndu ọwhu nọ iya l'ọzo iwhe mée ndu ọwhu l'awụ etso iya l'azụ tųko atụkaa orooro asùje: "Ndo-o! Ndo-o! Onye Chileke gọru ọnu-ọma b'ọ bù, mbụ onye ono, Onye-

Nwe-Ọha zhiru t'ọ bya. ¹⁰ Tẹ Chileke gọru ọnu-ọma nù ọkwa-eze onye-ichee anyi ono, bù Dévidi, mbụ ọkwa-eze ono, l'abya ntaa. Ndo-o! Ndo-o! Ọkalibe-Kangokotaru-Nu bu l'imigwe."

¹¹ Ọ bahù lẹ Jerúsalemù. Ọ bahù l'ime eze-ọlo Chileke je egbukota iwhe lile dọ iya nù nke. Ọ nọdu eme nno ọochi byalahaa; yẹle ndu l'etso ọzo iya lịru tųgbua jeshia Bétani.

Jisòsu l'atụ figu ọnu
(Mát. 21:18-19)

¹² O rwua echile iya, ẹgu gụlahaa Jisòsu gẹ whẹ fųtaru lẹ Bétani. ¹³ Ọ nọdu otẹnya whụ figu, ẹkwoshi barụ wula wula, o jeshia tẹ ya je amarụ ọ mịru mebyi. O rwua ẹka ono ọ bụleruwho ẹkwoshi bù iwhe dọ iya nù, nkele o toko rwukwanua nteke figu l'amije mebyi.

¹⁴ Jisòsu tų iya ọnu sù iya: "Madzụ ta abyadụ l'a-wotabaa akpuru ghu ria ọdo jeyewaro."

Ndu l'etso ọzo iya nù iwhe ono, o kfuru.

Jisòsu l'achifu ndu l'azụ aswa l'eze-ọlo Chileke
(Mát. 21:12-17; Luk. 19:45-48; Jón. 2:13-22)

¹⁵ Whẹ bya erwua Jerúsalemù, Jisòsu bahù l'ime eze-ọlo ono je awatalẹkwawho ọchikashi ndu lile l'azụ aswa mée ndu l'ere ere l'ime eze-ọlo Chileke ono. Ọ bya enwutsushigee teburu ndu l'agbanweje okpoga mée ekwechi ndu l'ereje ndo. ¹⁶ Tọ dọ onye o kweru t'ọvuru iwhe ghata l'eze-ọlo Chileke ono. ¹⁷ O zhilaha whẹ iwhe sù whẹ: "Unu ta amadụ l'e deru l'ẹkwoshi Okfu Chileke lẹ Chileke sùru: 'Ọlo mu bẹ l'ee-kuje ẹka ndu mba lile l'a-nọduje ekfu anụ mu.' Ọle unubedua gbenu wotawa iya mebe ọlo ẹka ndu l'ana nful'edomije onwowhe."

¹⁸ Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nù Chileke mée ndu o-zhi-iwu nù ya, whẹ chọlahaa ọzo whẹ l'e-shi gbua ya. Iwhe kparụ iya nù bụkwaru lẹ whẹ l'atsụ egwu l'ookfutawaa madzụ lile eyeru onwiya nkele ndu ono gẹ whẹ ha bẹ iwhe ono l'oozhi dọ-gee biribiri.

¹⁹ O rwua l'urwenyashi Jisòsu whẹ lufu lẹ mkpụkpu ono.

Jisòsu gude figu ono ọ tųru ọnu ezhi iwhe
(Mát. 21:20-22)

²⁰ O be l'utsu echile iya, whẹ ghatadẹ, whẹ whụ figu whọ, ọ tųru ọnu ọnyawhu iya g'ọ nwụkotawaru l'waa jeye l'ogbaragbu. ²¹ Pyita nyata iwhe ọnyawhu ono. Ọ sù Jisòsu: "O-zhi-iwhe, leedanu! L'oshi figu-a, ì tųru ọnu-a nwụkotaakwaru l'waa."

²² Jisòsu sù whẹ: "Unu gude Chileke kfushia ike l'ekwekwe unu kweru. ²³ Iwhe mu l'eme tẹ mu kfuru unu bù, onye sùru ugwu-a: 'Wholia onwoghu je echee l'eze-enyimu,' to me onye ono obu labọ, o kwetalewho l'iwhe ono, ya kfuru l'e-me, oo-melewho lẹge onye ọbu

ƙfuru iya. ²⁴ Ọo ya bụ l'iwhe lile, unu sūru tẹ Chileke nū unu mē unu l'ekfu anū iya, unu kweta l'ọo-nū iya unu, iwhe ono bẹ l'ọ-nūkwā unu. ²⁵ Ọle nteke unu nọdu ekfu anū Chileke, o nweru onye mesweru unu, unu l'agbarū iya ejo égò, unu vuru ụzo gūaru onye ono nvū nke ọwhu Nna unu ọwhu, bu l'imigwe l'a-gūru unu nvū l'ọwhu unubedua mesweru yēbedua. ²⁶ Ọle ọ -būru l'unu ta agūduru ndu ọdo nvū, Nna unu, bu l'imigwe ta abyakwawhọ l'a-gūru unu nvū."

Aaji Jisọsu onye ọ dẹru ike l'ẹka

(Mát. 21:23-27; Luk. 20:1-8)

²⁷ Whẹ jeshia Jerúsalemu ọdo, Jisọsu jewhelahaa l'ime eze-ulo Chileke, ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke mēe ndu o-zhi-iwu mēe ndu bụ ọgurennya bya awukfuta iya. ²⁸ Whẹ sū iya: "Ọo onye b'ị dẹru ike l'ẹka eme iwhe ọwa, l'iime? Ọo zhia onye zhiru ghu t'ị bya iya ememe?"

²⁹ Jisọsu sū whẹ: "Unu gebe tẹ mu jįada unu nwa-ajį lanū. Unu -yeeru mu ọnu; ọo ya bụ mu akarū unu onye mu dẹru ike l'ẹka eme iwhe lile ono. ³⁰ Unu karū mu onye zhiru ọnu t'ọ bya emee ndiwhe baputizimu. Ọo Chileke zhiru iya, tọo madzū?"

³¹ Whẹ ghakashide iya l'ime onwowhe sū: "Anyi -sū l'ọo Chileke zhiru iya, ya asū anyi: 'Ọo kwanūru gūnu meru, unu te ekweta iwhe o ƙfuru.' ³² Nteke bụ l'anyi sūkwānuru l'ọo madzū zhiru iya-a?" Whẹ l'atsūkwānu ndu ono egvu nkele mkpūkpū l'owhu ƙfukotawaru lẹ ọnu bụ ọkpobe onye nkfuchiru Chileke.

³³ Ọo ya bụ, whẹ sū Jisọsu: "Anyi ta amadū-o."

Jisọsu sū whẹ: "Mu ta afūnuu karū unu onye mu dẹru ike l'ẹka eme iwhe lile ono."

Ẹtu, e gude ndu nnwamū, e butaru ye lẹ mgbabu vayinu nmaa

(Mát. 21:33-46; Luk. 20:9-19)

12 Jisọsu gude ẹtu zhilahaa whẹ iwhe sū whẹ: "Ọo nwoke lanū bẹ ƙọru vayinu l'eegudeje eme mmēe. Ọ bya agbaa ya ụwho bya ebua ya iduma; ẹka l'aa-nọje adzọshi mmēe l'akpuru vayinu ono. Ọ bya atya nwūlo ha l'eli l'ewhekerewhe, bụ ẹka l'eenyihuje eche mgbabu ono eche. Ọ bya e wota ẹka ono g'ọ ha ye l'ẹka ndu-n-nwamū o butaru tẹ whẹ letajeru iye ya ẹnya. Ọ tūgbua jeshia ọha ọdo. ² Ọ bya erwua nteke l'eegbuje akpuru vayinu, o zhi onye ozhi t'ọ jekfu ndu-n-nwamū ono tẹ whẹ wẹe ya oke akpuru vayinu ono nkiya. ³ Whẹ gude nwozhi ono chia ya iwhe, gbaḅe iya ẹka ọto nwufu iya, ọ lashia. ⁴ Nwoke ono byakwa bya ezhi onye ozhi ọdo, whẹ gude onye onona tsujashia ya ishi, meru iwhe iwhe nū iya. ⁵ O zhi kwawho onye ọdo. Whẹ gude onye onona gbua ya egbu. O nokwawho gẹ whẹ meru igweligwe ndu ọdo, o zhigeeru; ndu bẹ whẹ chiru iwhe, ndu bẹ whẹ gburu egbu. ⁶ A

nonyaa ọ bụwaru-a onye lanū whuduru, onye ono bụkwānuru nwa iya, o yeru obu. O zhi nwa iya ono t'ọ je, asujenu lẹ ya marū-a l'onye ọwa, kabẹ buru nwa iya-a bẹ whẹ l'a-kabẹe yeru ẹso. ⁷ Ndu n-nwamū ono, l'eche mgbabu ono whūle iya whọ, whẹ zua mgbede sū: 'Ehee! Ọo onye ọwaa l'e-bekochaa nweru alị-a mēe nna iya nwūhu. Unu bya t'anyi gbua ya nggẹ alị ono abūru nke anyi.' ⁸ Whẹ gude iya, megbuu ya, pata iya tya l'azū mgbabu ono."

⁹ O noo ya, Jisọsu jį whẹ: "Ọo gūnu bẹ onye nwe mgbabu ono l'e-me ndu ono? Ọo-bya egbushia ndu ono l'eche mgbabu ono, wota mgbabu vayinu ono ye l'ẹka ndu n-nwamū ọdo. ¹⁰ Unu tẹke agūbudua iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sū:

" Ọo ẹwhuru ono gẹdegede, ndu l'atū ụlo jįkaru, l'ọo ọ-ga-lẹ-mkpa,

bẹ bekocharu bya abūru ẹwhuru, gude ụlo.

¹¹ O noo buru iwhe Onye-Nwe-Ọha meru, Ọ du anyi biribiri l'ẹnya."

¹² Ndu ishi lẹ ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke ono mēe ndu o-zhi-iwu mēe ndu bụ ọgurennya ndu Ju marū l'ọo whẹ bẹ Jisọsu nmaturu etu ono, whẹ melahaa tẹ whẹ gude iya. Ọle whẹ tsūhuru mkpūkpū egvu. Whẹ haa ya gbakashihu.

Okfu akįriko

(Mát. 22:15-22; Luk. 20:20-26)

¹³ Tọ du iya bụ l'a bya aharu ndu Fárisii zhi mēe ndu nke Hérodu tẹ whẹ je egeta iya l'olu-okfu. ¹⁴ Ndu ono e zhiru byakfuta iya bya asū iya: "Onye-ukfu-l'ọha, anyi marū l'ị bụ onye ire-lanū, tẹmenu tọ du iwhe l'įitsu egvu. Tọ dukwawho onye l'iikfu ele ẹnya l'iwu. Iigudeje ire-lanū ezhi ụzo Chileke. Tọ budunu omebyi iwu Chileke mēe anyi -tūjee akįriko nū Siza, bụ ishi ọ-chi-ọha Romu? Anyi l'a-nọje atū iya, tọo t'anyi ba atūjeshi?"

¹⁵ Jisọsu marū l'ọo l'eli ọnu bẹ whẹ l'ekfu iya, ọ sū whẹ: "Ọo gūnu meru unu bya mu adata? Unu wotaadaru mu nū shįru olu tẹ mu leedaa ẹnya."

¹⁶ Whẹ wotaru iye ya. Ọ sū whẹ: "Ọo ishi onye b'e seru iya ẹgube-ẹ, deru ẹwha iya swibe iya?"

Whẹ sū iya l'ọo nke Siza.

¹⁷ Jisọsu sū whẹ: "Ọo ya bụ t'unu woru iwhe ọwhu bụ iwhe Siza nū Siza, unu eworu iwhe ọwhu bụ nke Chileke nū Chileke."

Ọnu, Jisọsu yeru whẹ tūfu whẹ ẹhu.

Nke ooshi l'ọnwu teta

(Mát. 22:23-33; Luk. 20:27-40)

¹⁸ Ndu Sádusii byakfuta Jisọsu. Ọo whẹ bụ ndu sūru l'e te eshidu l'ọnwu eteta anọdu ndzū. Whẹ byakfuta iya bya aji iya sū: ¹⁹ "Onye-ukfu-l'ọha, Mósisu bẹ deru iya anyi l'ẹkwo iwu sū: 'Nteke ọbu lẹ madzū bẹ nwune iya nwoke nwūhuru t'ọ nwūta nwa, ọwhube nyee ya

nọdukwadua, tẹ nwune iya ono lụpyabe nwanyị ono t'ọ nwụtaru onye ọwhu nwụhuru anwụhu whọ nwa.'²⁰ O nweru ndu dị ọsaa lẹ nwune. Onye nke ọgurenya bẹ luru nwanyị, lụ ya nwụhu to dobe akọ. ²¹ Onye nke ọbo je alụpyabe nwanyị ono, ọ nwụhukwawho to dobe akọ. Onye nke ọto b'ọ nwụkwaruwho g'ọ nwuru ndu ọwhu, ²² jeye unwune ọsaa ono lụgba-gezhia nwanyị ono l'ẹhu l'ẹhu nwụshihukota whẹ te edobe akọ. E megee l'ikpazụ, nwanyị l'onwiya nwụhufua. ²³ O -rwua nteke l'ee-shi l'ọnwu teta gbalihu ?ọo onye ole bẹ nwanyị ono l'a-bụ nyee ya? Gẹ whẹ ọsaa ono lụkotaru iya l'ẹhu l'ẹhu-a."

²⁴ Jisọsu sụ whẹ: "Tọ dị iya bụ iwhe ọbu meru g'ọ gude unu shiswee ọzo ọbu ndono nkele iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke te edodu unu ọnya, to dokwawho unu ọnya gẹ ike Chileke beru. ²⁵ Lẹ nteke ndu nwụhuru anwụhu l'e-shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ bẹ nwoke l'a-byahẹkwaa l'alụ nwanyị, nwanyị ta abyahẹ l'a-lụ ji. Whẹ l'a-dụ-gee g'ọo ndu ojozhi-imigwe. ²⁶ A bya lẹ nke oshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ: ?unu tẹke agụbudua akọ ono, e deru l'ẹkwo Mosisu, mbụ l'ẹka ono, o kfuru nke nwa oshi, l'enwu ọku. Ẹka ono bẹ Chileke l'ekfuru Mosisu l'ọo yẹbe Chileke bẹ bụ Chileke nke Ẹbirihamu, bụru Chileke nke Áyiziku, bụru Chileke nke Jékọpu. ²⁷ Ọo ya bụ lẹ Chileke ta abụdu Chileke ndu nwụhuru anwụhu, ọo Chileke ndu nọ ndzụ." Ọ sụ whẹ: "Unu awụwaa l'unu kwataru shiswee ọzo."

Iwu ọwhu kakọta mkpa

(Mát. 22:34-40; Luk. 10:25-28)

²⁸ Nwoke lanụ l'ime ndu o-zhi-iwu, nọ l'ẹka ono anụ iwhe whẹ l'atụ, whụa lẹ Jisọsu yeru ọnu l'aji ono ree. Ọ ji iya sụ: "Tọo iwu ole bụ iwu ọwhu kagee mkpa?"

²⁹ Jisọsu sụ iya: "Iwu ọwhu bụ iya kagee mkpa bụ: 'T'unubẹ ndu Ízurẹlu nụ ya, lẹ Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke anyi bẹ bụ iya bụ Onye-Nwe-Ọha lanụ, dị nụ kpụ. ³⁰ Tẹ g'i ye Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu obu ghu g'ọ ha. Gude ndzụ ghu g'ọ ha mée uche ghu g'ọ ha mée ike ghu g'ọ ha ye Chileke obu.' ³¹ Iwu ọdo, l'etso iya bụru: 'T'i ye madzụ ibe ghu obu lẹge i yeru iya onwoghu.' Ọ tọ dūhedu iwu ọdo ka iwu labọ ono shii."

³² Onye o-zhi-iwu ono sụ iya: "Onye-ukfu-l'ọha, i kfuru ọkpobe-okfu, ọkpobe-okfu, i kfuru bụ lẹ Chileke dū nnanụ: l'ọ tọ dūhedu Chileke ọdo dū nụ t'a gbahaa yẹbedua. ³³ Ọo ya bụ tẹ madzụ ye iya obu iya g'ọ ha, t'ọ gude uche iya g'ọ ha mée ike iya g'ọ ha yekwawho madzụ ibe iya obu g'ọ yeru onwiya. L'iwu labọ ono bẹ dangoru eja, a kpọkotaru ọku mée eja ọdo, a gbarụ nụ Chileke."

³⁴ Jisọsu whụlewho l'o kfuru g'ọo onye nweru uche, ọ sụ iya: "O to tehedu ọnya ntaa Chileke aburu eze lẹ ndzụ ghu." O kfugelewho nno tọ dūhewaro onye je-baarụ ọtu ama nke ọji iya aji ọdo.

?Kuráýisutu bụ Nwa Dévidi tọo Nwa Chileke?

(Mát. 22:41-46; Luk. 20:41-44)

³⁵ Ọ bya ebe nteke Jisọsu l'ezhi iwhe l'eze-ọlo Chileke, ọ sụ: "TNDẹe g'e meru ndu o-zhi-iwu gbee sụ lẹ Kuráýisutu bụ Nwa Dévidi gẹ ³⁶ Dévidi l'onwiya bẹ Ume-Dụ-Nsọ meru ọ sụ:

"Chileke suru Onye-nwe-yẹbe Dévidi:

"Nọdu anọdu l'ẹka-utara mu jeye nteke mu l'a-chịta ndu ọhogu ghu dobe ghu lẹ mkpula ọkpa."

³⁷ Dévidi l'onwiya l'ekukwanu iya Onye-Nwe-Ọha ?ndehunu g'ọ gude ọ bya abụfukwaaruwho Nwa Dévidi."

Ẹhu tsọo igweligwe ndu nuru iya nụ ọtso.

Ọnma ọkwa ndu o-zhi-iwu

(Mát. 23:1-36; Luk. 20:45-47)

³⁸ Nteke l'oozhi iwhe ono b'ọ sụru: "Unu kwabejekwaru onwunu ọnya l'ẹka ndu o-zhi-iwu nọ, mbụ ndu l'ọonoje agụ ẹgu tẹ whẹ yee adawurukutu uwe aghawhe, mbụ ndu iwhe whẹ yeru obu bụ t'e keleje whẹ ekele ugwu ugwu l'ẹka, a dọru adọru, ³⁹ mée tẹ whẹ nọdu l'oshi-anọdu ọwhu kakọta ree l'ọlo-ndzuko ndu Ju mée tẹ whẹ nọdu lẹ nggada ọwhu, l'aaka whẹ ọkwabe ugwu m'e jee l'eriri. ⁴⁰ Ndu l'eripyabeje unwumunu, whẹ egude ẹregede ekfulewho ogologo okfu anụ Chileke. Ọo whẹbedua bẹ l'aa-kagezhia ọnmashi ikpe ike."

Iwhe nwa-mbunu gude obu iya anụ Chileke

(Luk. 21:1-4)

⁴¹ Jisọsu bya eje anọdu anọdu l'agụga ẹka l'eyeje iwhe l'anụ Chileke l'eze-ọlo Chileke, lalahaa ndu l'eye okpoga l'igbe l'eyejeru Chileke iwhe ono, l'anụ iya. Ndu nweru iwhe l'eyekaa oke okpoga. ⁴² Nwa-mbunu lanụ, l'akpaba mkpaba nri bya bya achiru afụ labọ ye. ⁴³ Jisọsu kua ndu l'etso ọzo iya tẹ whẹ bya. Ọ sụ whẹ: "Iwhe mu l'emelewho tẹ mu kfuru unu bụ l'ọ kwa nwa-mbunu-a l'akpaba mkpaba nri-a bẹ kakọta-gee oye okpoga l'iwhe bụ ndu lile ono, shi yeta okpoga l'ẹka-a. ⁴⁴ Ishi iya bụ l'iwhe ndu ọwhu l'eyekaa bụ okpoga tsuru etsu. Ọle nwa-mbunu-a bẹ l'akpaba mkpaba nri; ọ bya atụkolewho iwhe o nweru nụkota, mbụ je akpaa l'iwhe o doberu nke egude akpata nri."

Jisọsu l'ekfu l'ee-megee nwutsushia eze-ọlo Chileke

(Mát. 24:1-2; Luk. 21:5-6)

13 Jisọsu shilewho l'eze-ọlo Chileke ono futa, onye lanụ lẹ ndu l'etso ọzo iya sụ iya: "O-zhi-iwhe leedanu! Leedanu ẹgube ẹwhuru ọwa mée ẹgube ọlo ọwa, g'e gudebukwaa memaa ya."

² Jisọsu sụ iya: "I whụwaru eze-ọlo ono, a turu l'ọoma nno. Ee-megee kutsushigezhia iwhe lile ono akutsushi,

nke bụ l'ọ tọ dudu m'ọo ẹwhuru lanu, bya l'akpokfuru l'eli ibiya."

Iwhe l'e-me temenu mgboko agvu

(Mát. 24:3-14; Luk. 21:7-19)

³Jisosu bya enyihu ugwu Ólivu je anọdu cheberu eze-ulo Chileke iwhe. Pyita mee Jémusu mee Jonu mee Ánduru byakfuta iya nke iche. ⁴Whẹ bya asu iya: "Karụ anyi nteke iwhe lile ono l'e-mekota? Ndeẹ iwhe l'ee-gude maru nteke iwhe lile ono l'a-byawaa ememe?"

⁵Jisosu kfuderu whẹ sụ: "Ọlewho t'unu kwabekwaru onwunu ẹnya t'ọ bọ dọ onye l'eduwu unu. ⁶O noo l'igweligwe madzụ l'a-zaru ẹwha mu bya. Onye ọwhu nonu, ya asu l'ọo yẹbedua bụ iya, whẹ egude nno duwhua ndu ha l'igweligwe. ⁷T'obu be etekwa unu ete nteke unu l'a-nọ anu akọ ọgu-egbe, l'alwu l'otęya mee ọwhu l'alwu l'ukfu ntse, l'iwhe lile ono g'ọ ha mekotajekwa, ọle nteke mgboko l'a-gvu teke eruwkwaa. ⁸O noo lẹ mba lanu l'a-gbashi je alwushi mba ọdo ọgu, alị-eze agbashikwawho je alwushi alị-eze ọdo ọgu. Alị-onma-jijiji l'a-nma l'ẹka dọ l'iche l'iche. Ejo mkpẹgu l'a-bya. Iwhe lile ono bukota obebe iwhe-otsulanu, g'ọo nteke nka beberu melahaa nwanyi ime l'eme ẹhuka.

⁹"Unu kwachafukwaru onwunu ẹnya, o noo l'ee-gudeshi unu kpuleru ndu ọgbo-ikpe dọ iche iche, e chia unu iwhe l'ulo-ndzuko dọ l'iche l'iche, ya aburu iswi ẹhu mu be l'e-kwobe kpukata unu bya edobe l'iwhu ndu ishi mee l'iwhu ndu eze, nnta gẹ l'ee-shi t'unu kfuaru whẹ okfu ẹhu mube jisosu. ¹⁰Obenu lẹ g'e melezhia, e vufutajeeda ọzo kfudzuru ozhi-oma lẹ mba gẹ mba ha lẹ mgboko-o temenu mgboko-o agvu. ¹¹Nteke bụ nteke whẹ gudeshiru unu, ọbu l'ọo ikpe bẹ whẹ l'ekpe unu, unu be evukwa ọzo chiru uche l'ẹka nke iwhe unu l'eekefu. Unu kfulekwawho iwhe bataru unu l'onu nteke ono, o noo l'ọ tọ bọdu unubedua l'ekfu okfu ono, ọo Ume Chileke l'ekfu iya. ¹²Sua, nwune l'a-kpukwaru nwune iya kpee t'e gbua, nna akpee nwa iya t'e gbua. Unwu l'e-me t'a kputa ndu nwuru whẹ nu gbushia. ¹³Madzụ lile l'e-kwobe nke l'ọo l'unu bụ ndu nke mu kpọ unu ashị. Ọle onye dọ ike taa nshi nopyabe mu l'ẹka jeye l'ikpazu bẹ Chileke l'a-dzofu-talekwaa."

Akpamara

(Mát. 24:15-28; Luk. 21:20-24)

¹⁴"Ee-dobekwa akpamara ọla-l'iyi ono, e kfuru unu okfu iya l'ẹka, l'ogbaa t'e dobe iya. Tẹ gube onye l'agu iwhe-e rikwaa ọriri iwhe ọbu. Nteke unu whuleru iya whọ, tẹ ndu nọ lẹ Judiya gbalakwaa lashia l'ugvu ugwu. ¹⁵T'onye nọ l'okpoku iya be ejekwa ogbaba l'ulo l'iya l'ooje ogwoshi iwhe. ¹⁶T'onye ọwhu nọ l'egu ba adawuhukwa azu, bya ọochita okpobe uwe iya.

¹⁷Nshọo rọo unwanyi dọ ime mee ndu ọwhu he nwa-ta, l'angu ẹra nteke ono. ¹⁸T'unu kfuru nu Chileke t'ọ bọ bụ nteke oyi l'atsushi ike. ¹⁹O noo l'ejo iwhe-otsulanu ọwhu l'a-dọ nteke ono, b'ọ dọ g'ọ bụ iya l'eteke aduhada eshi nkeshi Chileke meru mgboko-o, ọ dọ g'ọ bụ iya ta abya l'a-dọ ọdo. ²⁰Ngge l'ọo iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ete egbua nteke mkpirikpi mee t'ọ dọ onye a g'a dzota ilile. Ọle o kwobewaru iswi ẹhu ndu ono, ọ hotaru tẹ whẹ buru ndu nkiya gbua nteke ono mkpirikpi.

²¹"Ọ -buru l'ọ nweru onye suru unu nteke ono: 'Unu lee Kuráiyisutu ọbu,' ọdua: 'Ọ whukwa iya l'ẹka whọ unu be eyekwaru onye ọbu onu. ²²O noo lẹ ndu l'a-nọ adzụ ejire l'ọo whẹ bụ Kuráiyisutu, ọdua whẹ buru ndu nkfuchiru Chileke l'a-dọ-gee nteke ono. Whẹ l'a-nọ emekaa iwhe-awhurulęya, dọ-gee biribiri. Iwhe ono l'a-bu-gezhia gẹ whẹ l'e-shi duwhua ndiwhe, mbukwa je akpaa lẹ ndu ono, Chileke hotaru mẹ whẹ jekwa l'a-dọ ike mekota iya. ²³Ọo ya bụ t'unu kwachafukwawho ẹnya, ya kfukotaakwaru unu iwhe lile mee l'ọ gvukwa nteke ọ nwudekwa."

Abyabya Abubu-Ndiwhe

(Mát. 24:29-31; Luk. 21:25-28)

²⁴"Nteke oke iwhe-otsulanu ono gvuleruwho, iwhu ẹnyanwu l'a-gbakota ọochi, ọnwa anyihu, ya anọhe echi echichi, ²⁵kpokponde eshi l'igweli adashị. Iwhe lile, dukota l'imigwe l'a-nmawokota anmawo sweshihu. ²⁶O noo nteke l'aa-whu Abubu-Ndiwhe g'ọ nọ lẹ urwukpu, egbu zaazaa, gude ike iya paru ẹka eje abya. ²⁷Ya abya eyefu ndu ojojhi-imigwe iya, whẹ abya ejee l'uzo iwhe, jee l'uzo azu, jee l'uzo ẹka-utara, jee l'uzo ẹka-icha lẹ mgboko-o kpaa-whuu jeye l'ẹka igwe beru alị beru, je edutakota ndu lile ọ hotaru."

Iwhe e gude figu anwuta

(Mát. 24:32-35; Luk. 21:29-33)

²⁸"Sua, unu gudekwawho figu nwuta iwhe. Ọbuje nteke ọ laleruwho ẹkwo rwude irwu ọwhuu, unu amarụ l'okpomoku l'abyawaa. ²⁹O nokwawho g'owa dọ: nteke unu whuleruwho iwhe ono gẹ l'oomekaa, unu amarụ lẹ Abubu-Ndiwhe nọwaa ntse, mbu l'ọ nọwaa l'onoguzo. ³⁰Sua, tẹ mu kfukwaa ya t'ọ dorwee unu ẹnya, l'ogbo elenu-a ta abyakwa l'a-gvu jeye nteke iwhe lile ono g'ọ ha l'e-mekota. ³¹Igwe l'a-gvukwa, alị agvu, ọle okfu mu ta abyadu l'e-rebuhu ire."

Ọ tọ dudu onye maru mboku ọbu

(Mát. 24:36-44)

³²"Ọle ọ tọ dudu onye maru mboku ọbu, ọdua l'ọo oge awa iwhe ono l'e-mekaa. Ọ tọ dukwa m'ọo ndu-ojozhi, bu l'igwe onye ọwhu maru iya nu, Nwa Chileke ta ama iya. Ọlewho Chileke bụ Nna nwękiya bẹ bụ

onye maru iya nu. ³³ Unu kwachafukwa enya, t'unu be ekukwaru mgbenya, unu ta amakwa nteke oge ono l'erwu. ³⁴ O dua g'oo nwoke jeru oha odo, o paru ibe iya haaru ndu ozhi iya, o kekashiaru whẹ ozhi whẹ l'a-nọ eje l'ehu l'ehu. O bya ebe l'onye owhu l'eche onuzo, o kfushiaru iya ike su iya t'o chejekwa nche. ³⁵ O kwa iya whọ bu t'unu cheje nche, o noo nkele unu ta amadu mboku Onye-nwe-uwhu l'a-lwa. Unu ta amadu ?oo l'urwenyashi tọo l'echi-abali, tọo l'okoku oha-enu, tọo l'ut-su be l'oo-bata. ³⁶ Oo ya bu, t'o bo me le nzirizihu byakfuta unu l'eka unu l'eku mgbenya! ³⁷ Iwhe mu kfu ru unu be mu l'ekfukwaruwho madzu lile. Unu chejekwa nche."

Idzu nke t'e gbua Jisosu

(Mát. 26:1-5; Luk. 22:1-2; Jon. 11:45-53)

14 Nteke ono b'ọ whoduwaru-a abali labọ temenu a bahu l'ori-oge O-je-ghata mekwawho nteke l'aataje buredi l'ekoo eko. Ndu ishi ndu l'agbaje aja nu Chileke mee ndu o-zhi-iwu l'achokashilewho ọzo whẹ l'e-shi gude Jisosu l'edomi gbua ya. ² Whẹ su: "Ole o tọ kwa ntaa l'eeri oge-e, l'anyi -tụa ya ama ntaa be utsu l'a-dakwa."

Aawu Jisosu mmanu-ehuhu l'ishi

(Mát. 26:6-13; Jon. 12:1-8)

³ O bya ebe nteke Jisosu no le Bétani, o jee ibe Sáyimonu owhu njokirehu shi eme. O ndu l'eka ono eri nri, o nweru nwanyi lanu shi bata. Nwanyi ono bata gude nwite obu l'amashi uma ike. Iwhe du iya nu buru mmanu-ehuhu nadu. Nadu ono bu okpobe nadu guru egugu. Nwanyi ono bya etsufua ite ono wota mmanu ono wu-kputa Jisosu l'ishi. ⁴ Ehu ghulaha ndu haru ndu l'eka ono egu. Whẹ l'ekfu su: "?E kwoberu gunu emebyishi eguru mmanu owa-a egube-e?" ⁵ Manu-a be sukwaru ge bu e -rede iya ere, e reta iya iwhe ka owhu pongu iri, chita keshiaru ndu l'amaa ge whẹ l'e-me." Whẹ balahaaru nwanyi ono mba.

⁶ Jisosu su whẹ: "Unu haa ya. ?Oo gunu kpataru unu kpabe iya okfu? Oo ree b'o meru mu egube-e." ⁷ Unu le ndu l'adu g'ọ haru whẹ bupyabe nteke nteke; nteke dulewho unu ree unu emeeru whẹ ree. Ole mbedua be mu l'unu ta anopyabedu nteke nteke. ⁸ Nwanyi-a mewaru mu iwhe l'oo-du ike mee. O duwaa mbu tee ogwehu mu mmanu gude kwaberu nteke l'ee-li mu. ⁹ T'o dokwaa unu enya ree, l'iwhe bu eka bu-zhia eka, a ryaru ozhi-oma-a le mgboko-o gbaa mgburumgburu be l'aa-kojekwawho ako iwhe-e, nwanyi-a meru, gude nyataje nwanyi-a."

Judasu l'ekweta le ya l'enwuru Jisosu ye

(Mát. 26:14-16; Luk. 22:3-6)

¹⁰ Judasu Isukariyotu, bu onye lanu l'umadzu iri l'ebo ono bya atugburu jekfushia ndu ishi ndu l'agbaje aja nu Chileke te ya je agbaru Jisosu ye whẹ l'eka. ¹¹ Whẹ nule iya whọ ehu tsolahaa whẹ utso, whẹ kweta iya ukwa le whẹ l'a-nu iya okpoga. O chokashide ọzo, l'oo-shi gbaru iya ye.

Nri-enyashi Ikpažu Onye-Nwe-Oha

(Mát. 26:17-30; Luk. 22:7-23; Jon. 13:21-30; 1 Kor. 11:23-25)

¹² O rwua le mboku obahu l'oge ono l'aataje buredi l'ete ekoo eko bu iya bu mboku ono, whẹ l'egbuje nwaruru oge O-je-ghata, ndu l'etso ọzo Jisosu su iya: "?Oo awee b'ọ du ghu nke t'anyi je edozhiaru ghu t'i ndu ria nri oge O-je-ghata-a?" ¹³ O bya ejekfu umadzu labọ le ndu l'etso ọzo iya su whẹ: "Unu bahu l'ime Jerusalemu. Unu -rwulewho eka ono b'o nweruwho nwoke, vu ite ooku mini l'a-byakfuta unu, unu tsoru iya. ¹⁴ Eka o jenyaa ru o bahu, t'unu bahu eka obu je asu onye-nwe uwhu ono, le O-zhi-iwhe be suru: ?Ndee eka o du mbu ọlo-ndu-eyii, e doberu ngaberu mu, bu eka mu le ndu l'etso ọzo mu l'a-nodu ria nri oge O-je-ghata? ¹⁵ Oo-goshia unu ọlo-eli, goshi unu ime mkpu, du l'eli eli iya, ime mkpu ono ha ọsa mebyi shii, e dobegewa iya oshi, dozhigewa iya ree ge l'oo-du, a ndu iya ria nri. Unu bahu l'eka ono je edozhiaru anyi nri obu."

¹⁶ Ndu l'etso ọzo iya ono tugbua bahu l'ime obodo ono. O buleuwho g'o kfu ru whẹ iya bu ge iwhe lile du. Whẹ ndu l'eka ono melaha nri oge O-je-ghata ono.

¹⁷ O rwua l'urwenyashi ye le umadzu iri l'ebo ono liru bahu l'eka ono. ¹⁸ Whẹ ridelewho nri ono, Jisosu su whẹ: "Iwhe mu l'ekfuru unu bu: o kwa onye lanu lege unu ha ndu l'eka-a be l'oo-shi l'eka, ndu l'achọ mu nu akputa mu, mbukwa-a onye mu l'ia tukoru eri nri l'eka-a."

¹⁹ O rwua whẹ l'ehu, whẹ wata iya oji aji l'ehu l'ehu su: "Oo mbedua; ?tọo mu?"

²⁰ O su whẹ: "Oo onye lanu l'ime unube umadzu iri l'ebo-o, mbukwa onye owhu mu l'ia l'etsutaje nri l'ochi lanu. ²¹ Abubu-Ndiwhe l'a-lakwa le g'e deru iya l'ekwo Okfu Chileke. Ole nshokwanuro onye ono, bu iya be l'ee-shikwanu l'eka iya gbaru Abubu-Ndiwhe ye l'eka ndu l'achọ ishi iya. O gogo kalokwaru iya whọ mma ngge l'ete anwu iya ilile."

²² Whẹ gude nri ono l'eka eri, o bya ewota buredi bya ekele Chileke ekele, o nyawaa ya nu whẹ su whẹ: "Unu naru, o waa bu ogwehu mu."

²³ O bya apalia omogo bya ekelekwawho Chileke ekele, o pee whẹ iya, whẹ ngu-dzuru iya. ²⁴ O su whẹ: "O waa bu mmee mu, mmee a gbashiru l'iswi ehu ig-

we-ọha. Chileke gude mmee mu ono eme t'ogbandzu, shi mu l'ẹka vuru ire. ²⁵ Iwhe mu l'ekfuru unu bu ẹ mu ta abyahedu l'a-ngubaa iwhe shi l'akpuru vayinu jeye mboku ono, mu l'a-ngu nke ọwhuu ẹ mgboko ọwhuu nke Chileke."

²⁶ Whẹ bya agua egvu jaa Chileke, gu-gee egvu ono, whẹ tugba jeshia l'ugvu Ólivu.

Jisọsu l'e-kfu ẹ Pyita l'ee-bekochaa sọ ẹ ya ta amadu iya

(Mát. 26:31-35; Luk. 22:31-34; Jón. 13:36-38)

²⁷ Jisọsu sọ whẹ: "Unu g'unu ha l'e-be hakota mu gbalashia, o noo l'e deru iya l'ekwo Okfu Chileke sọ: 'Mu l'e-chigbu onye l'eche aturu, ọwhube aturu ono agbakashihu.' ²⁸ Nteke ono l'ee-melewho te mu shi l'onwu teta nodu ndu be mu l'e-vu unu ọzo jeshia Gálili."

²⁹ Pyita sọ iya: "Mbẹdua ta abyakwa l'a-ha ghu, e -be-huduru ndu ọwhuna hakota ghu."

³⁰ Jisọsu sọ iya: "Iwhe mu l'ekfuru ghu bu l'enyashi ntanu-a; okoku bya l'aryadeshia ọya ugbo labo b'i gbee kfuwanu ugbo ẹto l'i ti madu mu."

³¹ Pyita kfu ya kfushia ya ike sọ iya: "E -behuduru mu ẹ ghu je l'a-tuko laa, mu ta abyakwa l'a-ha ghu." Ndu ọwhu tuko kfukota nno.

Jisọsu l'ekfu anọ Chileke ẹ Getusémeni

(Mát. 26:36-46; Luk. 22:39-46)

³² Whẹ rwulewho l'ẹka obu, l'eekuje Getusémeni, o sọ ndu l'etso ọzo iya: "Unu nodu anodu l'ẹka-a te mu kpuliberu je ekfuru nu Chileke."

³³ O duta Pyita, duta Jémusu yele Jónu yeru onwiya, whẹ tugba, meji l'atofu iya atofu, o tsushide iya lanu ike. ³⁴ O sọ whẹ: "Ha! Meji l'akulekwa mu whọ wheri-where, mbukwa nke ọwhu obu l'abya mu echifu." Woo whẹ: "Unu nodukwa l'ẹka-a, cheje nche."

³⁵ O jelibeleruwho nwanshi, o daa l'alí wata okfu anọ Chileke, sọ t'o wohaaru iya iwhe-otsulanu nke nwa nteke ono m'ọ -buru l'ọo iwhe l'e-kwe emekota, t'o bo rwu iya l'ẹhu. ³⁶ O sọ: "Nna, Nna, ọo ghu bu onye l'adu-je ike mekota iwhe lile, nafu mube Jisọsu omogo iwhe-otsulanu-a! O le obu t'ọ bo bukwa iwhe ọwhu du mu l'uche l'e-me, t'ọ bukwaru iwhe ọwhu du gubedua l'uche."

³⁷ O dawhushia azu bya awhua Pyita whẹ ge whẹ l'eku mgbenya. O sọ Pyita: "Sáyimonu ?I gbeenu eku mgbenya? ?M'i ti dudu ike nwuru enya, eche nche awa lanu? ³⁸ Unu cheje nche, kfuje nu Chileke t'o bo kwe t'unu daba l'iwhe adata. Obu madu be l'ọo-noje ewheshi uwhere ike, obenu l'owhube madu l'onwiya be tsuru mme."

³⁹ O tugbukwaru ọdo jeshia je ekfuru nu Chileke, je ekfukwaa iwhe-e, o kfuhawaru-a. ⁴⁰ O bya adawhukwa

azu byakfuta whẹ, byatashia whẹ l'ekukwawho mgbenya nkele mgbenya kogeeru whẹ enya eko, whẹ ta ama iwhe whẹ l'e-kfuru iya.

⁴¹ O byakfuta whẹ nke ugbo ẹto bya sọ whẹ: "?Unu nokwadia l'oku mgbenya, edzuru onwunu ike g'unu no iya? O duwaa ree ntaa. O bewaru. Abubu-Ndiwhe b'a byakwaa l'agbaru ye l'ẹka ndu l'eme iwhe-du-ẹji.

⁴² Unu gbashi t'anyi je. Unu lekwa onye obu, l'agbaru mu ye ndowhu ge l'ọobyia."

Egude Jisọsu

(Mát. 26:47-56; Luk. 22:47-53; Jón. 18:3-12)

⁴³ Jisọsu kpukwaduru-a okfu ono l'onu ekfu, Júdasu bukwa onye lanu l'umadzu iri l'ẹbo ono, l'etso ọzo iya buru wherekete. Yele igweligwe madu liru. Whẹ chigbaaru mma mee mkpuru. Ndu zhiru whẹ nu bu ndu ishi ndu l'agbaje ẹja nu Chileke mee ndu o-zhi-iwu mee ndu bu ọgurennya. ⁴⁴ Onye ono l'a-gbaru iya ye ono kfuhawaru whẹ iwhe l'oo-me gude goshi whẹ onye ọwhu obu. O sushawaru whẹ: "Oo onye onona mu l'e-jekfu je etsua onu gude kele iya ekele bu onye ọwhu obu whẹ l'e-gude kputa tugba, eche iya nche."

⁴⁵ Erwurwu, Júdasu l'erwu ẹka ono, o jekfulekwawho Jisọsu je etsua ya onu l'asa gude kele iya ekele sọ iya: "O-zhi-iwhe!" ⁴⁶ Ndu ono wochia Jisọsu, gude iya.

⁴⁷ Onye lanu ẹ ndu kfukube whẹ l'ẹka ono mitalewho ogu-igba iya gbu nwohuta eze onye ishi ndu l'agbaje ẹja nu Chileke, sefulekwa iya whọ nchi. ⁴⁸ Jisọsu sọ ndu ono, byaru iya egude: "?Mu bu onye l'ana nfu ọwhu unu chigbaa ogu-igba, chiru mkpuru abya mu egude? ⁴⁹ ?Me mu l'unu shikwa anoduje mboku-mboku l'eze-ulo Chileke, mu ezhi unu iwhe, unu te egudekwa mu. O le iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke medzuje."

⁵⁰ Ndu l'etso ọzo iya tuko ge whẹ ha paru iya haa gbakashihu.

⁵¹ O nweru nwokorobyia lanu obu l'etsole iya-a. Nwokoro ono ta adudu iwhe o we, t'a gufulewho ẹkwa ọcha, o gbakuru onwiya. Ndu ono guderu Jisọsu kpachia ya. ⁵² O nyikufu, paru ẹkwa ọcha ono haa whẹ l'ẹka, gbaru oto gbala.

Jisọsu no l'iwu ogbo-ikpe ndu Ju

(Mát. 26:57-68; Luk. 22:54-55,63-71; Jón. 18:13-14,19-24)

⁵³ To du iya bu ẹ whẹ akputa Jisọsu kpjeshiaru eze onye ishi ndu l'agbaje ẹja nu Chileke. Ndu ishi ndu l'agbaje ẹja nu Chileke mee ndu bu ọgurennya mee ndu o-zhi-iwu zadzua. ⁵⁴ Pyita l'etso whẹ ro l'uzo otanya, tsozhia whẹ whọ nno jeye o tsoru whẹ bahu l'oma ogboduwu ibe eze onye ishi ndu l'agbaje ẹja nu Chileke ono. O je anodu anodu l'ẹka ndu nche no, nyalahaa oku. ⁵⁵ Ndu ishi ndu l'agbaje ẹja nu Chileke ono ge whẹ ha mee ndu ogbo-ikpe l'owhu cholahaa iwhe whẹ l'asu ẹ Jisọsu meru nnta ge l'ee-shi t'e kpee ya nkfugbu.

Tọ dọ iwhe whẹ whẹru o meru. ⁵⁶ Whẹ dọ l'igwe gude ibo agba iya ẹka-ebe, ọle iwhe whẹ kfurú te ebukodu ishi.

⁵⁷ Ndu haru gbashi dzulaha ejiere sù: ⁵⁸ "Anyịbedua gudekwa nchị anyi nwa nteke ọ sùru lẹ ya l'e-mebyishi eze-ulo Chileke-e, bu ẹka b'e gude taya ya, woo l'ime abali ẹto, ya ataya ọdo, l'abua ẹka b'e gude taya ya." ⁵⁹ Tọ hẹkwanu m'ọo l'iwehẹ ono whẹ l'ekfu bukoru ishi.

⁶⁰ Eze onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke gbalihu l'edzudzu-ọha ono ji Jisọsu sù iya: "Tọ dọdu ọnu l'iiye l'ẹgube ẹka-ebe ọwaa whẹ l'agbakaa ghu ẹgube ya?"

⁶¹ Ọ nọ-kirishilekwaa nwa nggujungguji, to kfu okfu. Eze onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke ji iya ọdo sù: "Ọo gubedua bu Kuráyisutu ọbu, mbu Onye Ndzọta ọbu, Chileke kweru ukwa iya? Ọo ghu bu Nwa Chileke ọbu?"

⁶² Jisọsu sù iya: "Ee ọo mbedua bu iya. E-megee bu unu l'a-whukwa Abubu-Ndiwe l'ẹka ọ nọ l'ẹka-utara Chileke bu iya bu Okalibe-Kakota-Ike. E-megek-waawho, unu awhukwaa ya whọ gẹ l'oo-gude ur-wukpu shi l'imigwe abya."

⁶³ Eze onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke lajashia uwe nkiya g'ọ ha sù: "Ọ zhia ẹgube ẹka-ebe gunu ọdo be whẹ l'achokwadu? ⁶⁴ ?Unu nuru-a ekfubyi ono, l'ookfubyishi Chileke? ?Nde iwhe unu chitaru ntaa?" Whẹ tuko nma Jisọsu ikpe sù l'iwehẹ gbalẹru iya whọ bu t'ọ nwuhu anwuhu.

⁶⁵ Ndu haru vulahaa ya ọnu-mini. Whẹ wota iwhe kechia ya ẹnya chilaha ya iwhe asuje iya: "Kotadaa onye chiru ghu iwhe ono." Ndu nche kpata iya, echije iya ẹka l'ishi-nchị.

Pyita l'agọ lẹ ya ta amadu Jisọsu

(Mát. 26:69-75; Luk. 22:56-62; Jón. 18:15-18,25-27)

⁶⁶ Ọwhube Pyita nọdukwaduro l'etezhi l'ulo-ikpe ono, onye lanu l'ime unwumboko l'ejeru eze onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke ono ozhi bya abya. ⁶⁷ Ọ whule-who Pyita l'ẹka l'onyata oku, o lee ya ẹnya sù iya:

"M'i tsokwa lẹ ndu whẹ l'onye Názaretu ono, bu Jisọsu shi atọ ọli?"

⁶⁸ Pyita gọfu sù iya: "Mu ta amakwa iwhe l'iiikfu; tọ hẹ l'ọ doru mu ẹnya." Pyita golihulekwawho l'ẹka ono, tųgbua je anọdu l'ọnu-oguzo. Okọku ryalekwawho ọya nteke ono.

⁶⁹ Nwamgboko ono whukwaa ya ọdo watakwa okfurú ndu kfurú lẹ mgboro ẹka ono sù: "Nwoke-e ya likwa lẹ ndu l'etso ọzo Jisọsu." ⁷⁰ Pyita gọfukwa ọdo.

A bya anọta nwanshi, ndu kfurú l'ẹka ono sù Pyita: "Ba atushi ẹgo, i lichaa ya-a. ?Tji ti bọdu onye Gálili?"

⁷¹ Ọ wata anọ akpọ urwu ekpu onwiya, erikwawho nte woo: "Mu ta amakwa nwoke ono, unu l'ekfu okfu iya ono."

⁷² Nteke onowho okọku ryalekwawho ọya nke ugbo labọ. Pyita nyata iwhe ono Jisọsu kfujeru ono sù lẹ tẹ-

menu okọku ọya ọya ugbo labọ be l'ii-kfuhawanu ugbo ẹto l'i ti madu onye ya bu. O rwua ya l'anu ojii, ọ ryashia ẹkwa.

Jisọsu nọ l'iwehẹ Páyileti

(Mát. 27:1-2,11-14; Luk. 23:1-5; Jón. 18:28-38)

15 Chi sahulewho, ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke, whẹ lẹ ndu bu ogurennya mkpukpu mee ndu o-zhi-iwu mee iwhe lile bu ogbo-ikpe ndu Ju gẹ whẹ hakota bya achi-kebelekawho idzu, e kee Jisọsu ẹgbu kpata iya je akpuru ye Páyileti bu ọ-chi-ọha whẹ l'ẹka. ² Páyileti jilaha ya aji sù: "Ọo gubedua bu Eze ndu Ju ọbu?"

Jisọsu sù iya: "Ọ kwa ghu whọ b'ọ shi l'ọnu."

³ Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke bya ekfushilaha igweligwe iwhe-du-ẹji whẹ sùru l'ọ meru. ⁴ Páyileti byakwa asu Jisọsu: "Tọ dọdu iwhe l'iiikfu? ?L'jinua igweligwe iwhe-du-ẹji whẹ l'ekfukaa l'i meru."

⁵ Jisọsu te ekfu okfu. Iwhe ono tufu Páyileti ẹhu.

Eekpe Jisọsu nkfugbu

(Mát. 27:15-26; Luk. 23:13-25; Jón. 18:39—19:16)

⁶ Awha g'awha ha be l'obuje, o -rwulewho l'ori-oge O-je-ghata, Páyileti ahaaru whẹ onye mkporo lanu t'ọ la. Mbu-zhiawho onye whẹ sùru t'ọ haaru whẹ. ⁷ O nweru onye mkporo lanu, ẹwha iya bu Barábasu. Nwoke ono be li lẹ ndu kwefuru ndu govumenti ike, gbua madu, a taya whẹ mkporo. ⁸ Igwe-ọha bya aryolaha Páyileti t'ọ meeru whẹ iwhe l'ooomejehawaru whẹ. ⁹ Ọ sù whẹ: "Unu choru tẹ mu haaru unu Eze ndu Ju t'ọ la?" ¹⁰ O noo l'ọ doru iya ẹnya l'ọo ẹnya-kfurufuru be ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke kwoberu kpata Jisọsu kpataru iya.

¹¹ Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke kwaru igwe-ọha ono ye tẹ whẹ kebe tẹ Páyileti hachiaru whẹ Barábasu. ¹² Páyileti sù whẹ ọdo: "Unu sukwanuru tẹ mu me onye-e, unu sù l'ọo Eze ndu Ju gunu?"

¹³ Whẹ chishia sù: "Kpopyabe iya l'oswebe."

¹⁴ Ọo ya bu Páyileti sù whẹ: "Ọo gunu bu ishi iya? Ọo ẹgube ejo-iwehẹ du g'ọo gunu b'ọ meru?"

Whẹ kanu ọryashi ike: "Kpopyabe iya l'oswebe."

¹⁵ Ọo ya bu, Páyileti chodenu tẹ ya mee iwhe du igwe-ọha ono ree, ọ haaru whẹ Barábasu t'ọ la. Ọ kpuru ọwhube Jisọsu nọ ndu ojogu tẹ whẹ chia ya echachi. Whẹ chigee ya iwhe, ọ kpuru iya ye whẹ l'ẹka tẹ whẹ je akpopyabe iya l'oswebe.

Ndu ojogu l'eme Jisọsu iwhe iwhere

(Mát. 27:27-31; Jón. 19:2-3)

¹⁶ Ndu ojogu ono bya akpuru Jisọsu bahu l'eze-ulo ọ-chi-ọha, bu Páyileti. Whẹ kukota ndu ojogu ibe whẹ, whẹ dzua. ¹⁷ Whẹ chita okpo-wula-wula uwe uswe yee ya, gude ogvu kpaa okpu-eze kpube iya. ¹⁸ Whẹ l'ekele

iya asuje: “Ndzú ghu ndzú ogologo, Eze ndu Ju.”¹⁹ Whẹ gude mkpuru kúkposhilahaa ya ishi, gbúshilahaa ya onu-mini, whẹ byishiru iya ikpere l'alí gẹ-woo lẹ whẹ l'akwabẹ iya ugvu.²⁰ Whẹ megee ya iwhe ọchi ono, whẹ yefu iya uwe uswe ono, yee ya uwe nkiya, kpúta iya jeshia tẹ whẹ je akpopyabe iya l'oswebe.

Aakpopyabe Jisọsu l'oswebe

(Mát. 27:32-44; Luk. 23:26-43; Jón. 19:17-27)

²¹ Ọo ya bú, whẹ túbua eje, whẹ whúa nwoke Sayiríni, ẹwha iya bú Sáyimonu g'o shi iwhe o jeru al-wa. Ọo nwoke ono bẹ bú nna Alẹguzánda yẹle Rúfọsu. Tọ dú iya bú lẹ whẹ eyebuta nwoke ono t'o vuta oswebe Jisọsu ono.²² Whẹ kpuru Jisọsu rwua ẹka ọbu l'eeukuje Gólugóta bú iya bú “Okpokoro Ishi.”²³ Whẹ nú iya mmẹe ọbu, a gwakọberu mọru, † t'o kwe ngúta ya.²⁴ Whẹ kpopyabe iya l'eli oswebe l'ẹka ono, kekashia uwe iya l'ime onwowhe. Whẹ túa ya ido tẹ whẹ marú ọwhu onyenonu l'a-hata.²⁵ Nteke ono whẹ kpopyaberu iya l'oswebe ono búru nteke ẹnyanwu út-su ketawaru.²⁶ Whẹ dee ejo iwhe ọbu whẹ sọru l'o meru l'eli oswebe ono, bú iya bú l'ọ bú “EZE NDU JU”.²⁷ Whẹ kpopyabefua ọmadzu labọ l'ana nfú lẹ mg-burẹku iya whẹ ẹbo-ẹbo l'ẹka ono, onye lanú l'ẹka-utara, onye ọwhu l'ẹka-icha.²⁸ Tọ dú iya bú l'iwhe ọbu, e deru l'ẹkwo Okfu Chileke avúa, ọwhu kfuru sọ l'a gọru iya yeru ndu l'eme ejo iwhe.

²⁹ Ndu l'aghatakaa l'ẹka ono l'akuru iya huu, atú l'ishi l'ishi asuje: “Eheenu! Tọ dú gube ọwhu ọbu sọru l'imebyishi eze-ulo Chileke tuwhu iya azú l'ime ujiku ẹto?”³⁰ Dzónua onwoghu nyizeta l'eli oswebe ono.”

³¹ Ọ kwarú whọ nno bú gẹ ndu l'agbajẹ eja nú Chileke mẹe ndu o-zhi-iwu tukurú aja iya ewenu asuje: “Ọ dzọru ndu ọdo, tọ dọhekwanu ike dzọo onwiya.

³² Ngwanú! Tẹ Kuráyisutu ọbu, bú Eze ndu Ízurelú nyizetanu l'eli oswebe ono ntaa, whẹ awhúkwanu iya, whẹ ekweta l'ọo ya whọ bú Kuráyisutu ọbu.”

Unwoke ono, a kpakọru whẹ l'iya kpopyabe l'akọkwa iya whọ onu.

Ọnwu Jisọsu

(Mát. 27:45-56; Luk. 23:44-49; Jón. 19:28-30)

³³ Ẹnyanwu keleruwho l'ishi, chi jihu l'alí ono l'owhu, mgboko gbazhiawho tsuríkítí jeye l'okeswe urwényashi.³⁴ O belewho l'okeswe urwényashi ono, Jisọsu chia mkpu sọ: “Eloyi! Eloyi! ?Lema sabakutani?” bú iya bú: “Chileke mu! Chileke mu! ?Ọo gunu meru g'o gude ị haa ya nkunyi mu?”

³⁵ Ndu harú kfú-geeru l'ẹka ono nule iya whọ, whẹ sọ: “Unu gebeedaa, l'ọ dọkwa g'ọo Eláyija bẹ l'ọoryaku.”³⁶ Onye lanú gbagbúru je ewota sapo tsee lẹ mmẹe, shihuru ọka, sapo ono ngugoo mmẹe ono, o

† Ọgvu ọbu, l'eeukuje mọru bẹ l'emeje t'iwhe be eme ẹhuka shii.

wota iya tsebe lẹ gbaragbara oshi, dú ogologo mabẹru Jisọsu t'ọ ngua, sọ tẹ whẹ ngabenu maadarú ?Eláyija l'a-bya ekuzeta iya?

³⁷ Jisọsu chishia mkpu ike tubuhu ume.

³⁸ Ẹkwa, e gude gechia ime mkpu ẹka ẹnya ẹka eze-ulo Chileke dú shilewho l'ishi gbajahú ẹbo tarakata je akpaa l'alí.³⁹ Onye ishi ojọgu l'achí ndu ojọgu ọkpọro ugbo ise, kfuru l'iwhu Jisọsu nteke ono, whúa gẹ Jisọsu chiru mkpu tubuhu ume nno; ọ sọ: “Ọo ezhi-okfu lẹ nwoke-e bú Nwa Chileke.”

⁴⁰ O nweru ọnwanyi kfúkwaruwho otẹnya l'ẹka ono, ele tẹ whẹ whúkota iwhe l'eme nu. Méri onye Mágudala lí l'ọnwanyi ono. Méri, bú ne Jósẹsu mẹe Jémusu nshii líru iya. Ọ líkwaru iya whọ mbú Salómi.⁴¹ Ọnwanyi ono, shi etsoje Jisọsu ejeru iya ozhi nteke ọ nọ lẹ Gálili mẹwaro igweligwe ọnwanyi ọdo, tso iya bya Jerúsalemú tukurúwaruwho dọru l'ẹka ono chíru ẹnya ye.

Eli Jisọsu

(Mát. 27:57-61; Luk. 23:50-56; Jón. 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Nteke ono búwaru urwényashi. Ọo ya bú, Jósẹfu onye Arimatíya jekfu Páyileti. Jósẹfu ono bú onye ndu ikpe tukurú eyeru ugvu. O shikwawho nteke teru ẹnya leta ẹnya nteke Chileke l'e-goshi l'ọo ya bú eze. Ọo ya bú, o gudelewho obu nwoke jekfu Páyileti je aryọo ya t'ọ haa tẹ ya pata odzu Jisọsu je elia, eshi-ọwhu mbọku ono búwaa mbọku l'aakwakọbeje kwabẹru echile iya ono bú mbọku ọotuta-ume ndu Ju.⁴⁴ Ọ dú Páyileti biribiri shii lẹ Jisọsu mewaru-a nno nwuhú-kebe. Ọ bya ekua onye ishi ojọgu ono jí iya: “?Ọo l'ezhi l'ọ nwuhúwaru?”⁴⁵ Páyileti nulewho l'ọnu onye ishi ndu ojọgu ono lẹ Jisọsu nwuhúwaru, ọ sọ Jósẹfu t'o jewaro je apata iya lia.⁴⁶ Jósẹfu bya atúbua je anmata ẹkwa ọcha bya apazeta odzu Jisọsu bya egude ẹkwa ọcha ono kwaa ya, je enyebẹ iya l'ilu, a tųhawaru l'eli eze-ẹwhuru. Ọ bya eswita agbúgaragbu ẹwhuru swichia ọnu ilu ono.⁴⁷ Méri Mágudala mẹe Méri ne Jósẹsu nọdukwawho whúa ẹka ono, e nyeberu odzu Jisọsu.

Jisọsu shi l'ọnwu teta nọdu ndzú

(Mát. 28:1-8; Luk. 24:1-12; Jón. 20:1-10)

16 Mbọku ọtuta-ume ono galẹwho, Méri Mágudala mẹe Méri ne Jémusu nshii mẹe Salómi zúkoo mmanú-ehuhu dú l'iche l'iche tẹ whẹ je etee ya Jisọsu.

² O rwua l'okọku ọha-ẹnu lẹ mbọku mbú l'idzu abalí ẹsaa, whẹ jeshia l'ilu ono nteke ẹnyanwu watawaru.

³ Whẹ l'ekfu l'ime onwowhe: “?Onye l'a-gbúfuru anyi agbúgaragbu ẹwhuru ono e gude swichia ọnu ilu ono?”⁴ Nkele ẹwhuru ọbu parú ẹka mebyi apaa. Whẹ jeshia ọpali ẹnya, a gbúfuwanu ẹwhuru ọbu.⁵ Whẹ bahú l'ime ilu ono. Whẹ whúa nwokorọbya nọdu anọ-

du l'uzo ẹka-utara, yeewho okpo-wula-wula uwe ocha. O du whẹ biribiri, whẹ tsude egvu.

⁶ Onye ono sụ whẹ: "Unu ba atsushi egvu. ?O kwa l'ọ Jisọsu onye Názaretu bẹ unu l'achọ, mbụ onye ono a kpọyaberu l'oswebe? O tetawaru nọdu ndzụ ọdo, ọ tọ nọhekwa l'ẹka-a. Unu lekwa ẹka e shi nyebe iya.

⁷ Unu la ntaa je ekfuru ndu l'etso ụzo iya mee Pyita l'o gbeenu vuwaru unu ụzo jeshia Gálili, o noo ẹka unu l'a-whụ iya, bụnua iwhe o kfuhawaru unu."

⁸ Whẹ lufuta l'ilu l'ẹka ono gbagbua lashia. Onu kug-babe-gee whẹ lẹ nwune iya, ẹhu l'anmakwa whẹ whọ papapa. Egwu, whẹ l'atsụ mee tọ du onye whẹ kfuru okfu yeru.

⁹ Nteke Jisọsu shilewho l'onwu teta l'ishi ẹnyangge mbọku mbụ l'idzu ono b'o vu ụzo mee Méri Mágudala vuru ụzo whụya ya, bụ iya bụ nwanjị ono, ọ chifujeru ọgvu ẹsaa bu iya l'ẹhu. ¹⁰ Méri ono gbagbua je ekfuru iya ndu whẹ lẹ Jisọsu shi alije l'ẹka whẹ dọkoberu, arya ẹkwa iya. ¹¹ Méri kfugeeru whẹ l'o tetawaru mee lẹ ya whụwaru iya l'ẹnya iya, whẹ te ekweta l'ọ ezhi-okfu bẹ l'ookfu.

¹² E megekwa Jisọsu gbaa ụgbugba ọdo byakfuta ụmadzu labọ l'ime ndu l'etso ụzo iya gẹ whẹ l'eje iwhe whẹ l'eje. ¹³ Whẹ gbawhu azụ je ekfuru iya ndu ọwhuna, whẹ te ekwetakwawho l'ọ ezhi-okfu.

Jisọsu l'egoshi ndu l'etsoje iya nụ onwiya

(Mát. 28:16-20; Luk. 24:36-49; Jón. 20:19-23; Ndu. 1:6-8)

¹⁴ E megee, ọ bya abyakfuta ụmadzu iri lẹ nnanụ l'etso ụzo iya gẹ whẹ l'eri nri. O taa whẹ ụta sụ whẹ lẹ

whẹ bụ ndu ejo obu, bụru ndu l'abọje obu ẹbo, lẹ whẹ te ekwedu l'iwhe ndu whuru iya nụ nteke ya tetaru kfuru bụ ezhi-okfu.

Unu je lẹ mgboko owu je ekfua okfu Chileke

¹⁵ Jisọsu sụ whẹ: "Unu jekotagezhia ẹka lile lẹ mg-boko-o ya g'ọ ha je ekfukashiaru whẹ ozhi-oma-a, t'iwhe bụ madzụ kpamụ-kpamụ nụkota iya. ¹⁶ Onye kwetaru nụ, e -mee ya baputizimu bẹ Chileke l'a-dzọta, ọle onye l'ekweta bẹ Chileke l'a-nma ikpe. ¹⁷ Ndu ọwhu woru onwowhe ye iya l'ẹka bẹ bụ iwhe-awhuru-lenya dụ-gee ẹgube-ẹ, whẹ l'a-nọ emekaa bẹ l'ee-gude hube whẹ ama. Whẹ l'e-gude ẹwha mube Jisọsu chifutaje ọgvu, gudekwawho ẹwha mu ghajẹe okfu-alị whẹ kfulahaa okfu Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi whẹ. ¹⁸ Whẹ l'a-chitaje agwo l'ẹka, ya aadụ iwhe l'oo-me whẹ, nteke bụ lẹ whẹ nguru m'ọo iwhe l'egbuje madzụ, ọ tọ dudu iwhe ọ bya l'e-me whẹ, whẹ l'ebyije ndu ẹhu l'adụ mma ẹka, ndu ọbu emehu."

Jisọsu l'alakfu Chileke

(Luk. 24:50-53; Ndu. 1:9-11)

¹⁹ Oo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu kfugeleruwho yeru whẹ, Chileke wolia ya woba l'imigwe. O je anọdu anọdu l'ẹka-utara Chileke. ²⁰ Ndu l'etso ụzo iya laa, je ekfukashilaha ozhi-oma ono l'ẹka lile. Onye-Nwe-Ọha l'eyeru whẹ ẹka l'ozhi ono, shi l'iwhe-awhuru-lenya dụ l'iche l'iche, whẹ l'emekaa egoshi l'ozhi-oma ono whẹ l'ezhi bụ l'ẹka iya b'o shi. O noo g'ọ dụ.

Luku

1 Onye-ukfu-l'oha, bu Tiyofilosu.

A hakwa l'urwuturwu wata ode akọ nke iwhe ono, megbaberu l'echilabọ anyi l'ekwo. ² Ndu ono, deleru iya who ịge a kọru iya anyi, mbụ ndu shi ị mbụ buru ndu whuru l'anya, megee bya aburu ndu gude okfu Chileke ono eje ozhi. ³ Ọ dukwa mu whọ ree, onye-ukfu-l'oha, bu Tiyofilosu, tẹ mu tọru ghu iwhe lile, meru nụ l'okpa iya l'okpa iya eshi mu tọwaa nwẹhu nwụkota iwhe g'iwhe ha ono, daru nụ ono eshi mbulembu. ⁴ Iwhe meru mu l'ede iya bu ngge ị kwata marwee okpobe-okfu ono, e gudewaa onu zhia ghu.

Ozhi nke l'aa-nwụ Jonu baputizimu

⁵ Nteke Hérodu bu eze, l'achi Judiya b'o nweru onye ewha iya bu Zakaraya, onye l'agbaje aja nụ Chileke. O shi l'eri ogbo ndu l'agbaje aja nụ Chileke nke Abayija. Ọ luru nwanyi, shi l'ikfu Eronu, bukawho ikfu ndu l'agbaje aja nụ Chileke. Ewha nwanyi ono bu Elizabethu. ⁶ Whẹ whẹ ebo ono tuko buru ndu du chiriri l'iwhu Chileke. Whẹ tuko edobekota iwu Onye-Nwe-Oha, bu Chileke turu, etsokotakwawho nsọ Chileke g'o ha. Whẹ te emejeduru iwhe a taru whẹ uta. ⁷ Ọle whẹ luru onwowhe jeye whẹ kashihu, whẹ ta anwuta nwa; o noo lẹ Elizabethu ta atsudu ime.

⁸ Tọ du iya bu, Zakaraya l'eje ozhi nke ogba aja Chileke l'iwhu Chileke nkele o kwanu eri ogbo nkiya b'o rwuberu mbu ozhi ogba aja Chileke ono. ⁹ A bya atya ido, bu nsọ duru whẹ nụ, o dabaru iya l'obahu l'ime mkpu eka-du-nsọ, je akporu Chileke unwu-isensu. ¹⁰ Igwe-oha ono dọru l'etezhi, tuko ekfu anu Chileke g'o rwuleruwho l'oge nteke ono l'aanwujeru oku ye lẹ isensu ono.

¹¹ Ojzhi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Oha see Zakaraya l'iwhu, bya akfuru l'eka-utara enya-mgbeja ono, l'aakpoje isensu oku. ¹² Meji tofu Zakaraya g'o whuru iya. Ọ tsulahaa egvu. ¹³ Ojzhi ono su iya: "Ba atsushi egvu Zakaraya, l'okfu i kfuru nụ Chileke be tubawaru iya lẹ nchi. Ntaa be nyee ghu Elizabethu l'a-nwutaru ghu nwata nwoke. Iwhe l'iji-gu iya bu Jonu. ¹⁴ Yẹbe nwata l'e-me ghu ehu-utso, ya emee gu ete eswa. Temenu igweligwe madzu l'e-tekwawho eswa m'a nwule iya whọ. ¹⁵ O noo l'oo-bu onye nweru enya l'iwhu Onye-Nwe-Oha, bu Chileke. T'ọ ba angukwa mmeje, ya eje etsu onu l'iwhe bu-zhia iwhe l'aangu angu l'emeje l'anya. Ume Chileke l'e-shiro l'ewho ne iya buru iya l'ehu. ¹⁶ Ig-

weligwe unwu Izurelu be l'oo-me te whẹ ghachi lwakfuta Onye-Nwe-Oha, bu Chileke whẹ. ¹⁷ Ọo ya bu onye l'e-gude Ume Chileke, gude ike du g'oo nke Elayija, onye nkfuchiru Chileke, vuru iya uto je akwakoberu iya. Oo-gozhitaru unwegirima obu nna whẹ. Ya agotakwawho ndu bu ekfu-ba-anu goru ye l'uto mmamagu owhu ndu du chiriri l'etso. Ya edozhikwaarurwho Onye-Nwe-Oha ndu bu ndu l'akwakobe nke abyabya iya."

¹⁸ Zakaraya su ojzhi-imigwe ono: "Aa ?ndee ge mu l'e-shi maru l'iwhe lile-e bu mebyi okfu, l'eka mu kahwaru temenu nyee mu kahwakwawho."

¹⁹ Ojzhi-imigwe ono su iya: "Ọo mbedua bu Geburelu onye l'anoje l'iwhu Chileke. Ọo Chileke zhiru mu te mu bya bya ekfuru yeru ghu, zhia ghu ozhi-oma-a-ya. ²⁰ Lelewho lẹ ntaa be onu l'a-bu ghu kpurukujingu. I ti byadu l'e-kfubaa okfu odo jeye mboku iwhe lile-e l'a-vukota, eshi owhu l'iiti kwee okfu mu kfuru. Okfu, shi mu l'onu l'a-vukota lẹ mgbe iya."

²¹ Igwe-oha ono dọru ngaberu Zakaraya, whẹ ta amahu nụ iwhe meru l'ono odu l'ime eze-ulo Chileke ono. ²² Ọ futa-deshia tọ duhe ike kfuru okfu yeru whẹ, whẹ maru l'ọ whuru owhulanya l'ime eze-ulo Chileke ono, to kfuhe okfu. Ọ buwaru-a eka be l'oowheru whẹ gude ekfu okfu.

²³ Oge ozhi nkiya l'ulo Chileke gvulewho, o tugburu lashia ibe iya.

²⁴ A nonyalewho nyee ya Elizabethu tsuta ime, o domia onwiya l'ohulo onwa ise owhu. ²⁵ Ọ su: "Ntaa be Onye-Nwe-Oha legeeru mu enya, shia uto du egube-egube mu iwhere l'iwhu ndiwhe."

Ozhi nke l'aa-nwụ Jisosu

²⁶ O belewho l'onwa ishii nke owhu Elizabethu tsutaru ime, Chileke byakwa ezhi ojzhi-imigwe, bu Geburelu, t'ọ je Nazaretu l'alj Galili, ²⁷ je ezhia nwamgboko lanu, ewha iya bu Méri ozhi. Nwamgboko ono be yele nwoke lẹ teke azebukwaa. Onye l'eje iya alulu bu nwoke obu, ewha iya bu Joséfu. Joséfu ono be shi l'epa onye eze ichée ono, bu Dévidi. ²⁸ Geburelu byakfuta Méri bya asu iya: "I duwhoma? Onye Chileke kwaberu ugu ka l'ugvu. Chileke swiru ghu."

²⁹ Méri nua ekele ono, obu wa iya mini. Ọ rja l'obu iya su: "Ọo egube ekele gunu du egube-egube?" ³⁰ Ojzhi-imigwe ono su iya: "Ba atsushi egvu, Méri lẹ Chileke

mewaru ghu eze-iwhe-oma. ³¹ Lelewho l'ji-tsuta ime nwua nwata nwoke, iwhe l'ji-gu iya bu Jisosu. ³² Nwata ono l'a-bu Onye nweru enya, iwhe l'ee-ku iya bu Nwa Okalibe-Kangokotaru-Nu. Onye-Nwe-Oha, bu Chileke l'e-me iya eze g'oo onye-ichee ya, bu Dévidi. ³³ Oo bu eze chia ndu onu-ulo Jékopu jeyewaro ya, t'o bya l'abubuhu eze abubuhu jeye le tututu-mimimi."

³⁴ Méri su oozhi-imigwe ono: "Ndehunu ge mu l'e-shi tsuta ime l'ebe abu le mu le nwoke zebujewaa?"

³⁵ Oozhi-imigwe ono su iya: "Ume Chileke l'a-bya asopyabe ghu, temenu ike nke Okalibe-Kangokotaru-Nu l'a-bya emee ghu ire l'ehu. Oo ya bu le nwata ono l'ji-nwu be l'ee-ku Nwa du nsu nke Chileke. ³⁶ Gu elek-wawho l'abubu ghu, bu Elízabetu tsutafuakwaru ime nwata nwoke le nka. Onwa owa kweekwa iya onwa ishii, mbu onye ono, e shi eku onye l'ete atsui ime ono. ³⁷ O noo le Chileke ta adudu iwhe kporu iya aka ememe."

³⁸ Méri su: "O-woo! Mu nowaa! O kwa le mu nowaa l'eka Chileke. Le gi kfuru meeru mu." Oozhi-imigwe ono tugbua lashia.

Méri l'ije ibe abubu iya Elízabetu

³⁹ E megee, Méri jikobelekawho gude ntutu oso jeshia mkpukpu lanu obu, du l'ali uguvugu Judiya. ⁴⁰ O rwua o bya abahu l'ulo Zakaráya kele Elízabetu ekele. ⁴¹ Elízabetu nulewho ekele ono Méri keleru iya, nwata ono, o du ime iya mee ya ukporo l'ewho. Ume Chileke bya eji Elízabetu ehú. ⁴² O chishia su: "Onye Chileke goru onu-oma nu bi bu l'unwany mgburumgburu, temenu nwa ono, no ghu l'ewho bukwaruwho onye a goru onu-oma nu. ⁴³ O zhia gunu be meru e kwe te gubedua bu ne Onye-nwe-mu-nu kpakfutachia mu? ⁴⁴ O noo le nteke mu nuru ekele ono, i keleru mu be nwata-a, no mu l'ewho meru ukporo l'eka ehú l'atso iya utso. ⁴⁵ Gube nwanyi-a, t'ehu tsoo ghu utso nkele i kwere l'okfu ono, shi l'eka Onye-Nwe-Oha rwua ghu nchi l'a-vu,"

Egvu Méri l'agu gude aja Chileke

⁴⁶ Méri su:

"Obu mu l'ekutse Onye-Nwe-Oha ekutse.

⁴⁷ Mu l'ete eswa iya

Onye Ndzota mu bu Chileke.

⁴⁸ O guberu mube nwanyi, no iya l'eka iwhe, mbu le mube nwanyi owhu bu mu be enya kagee alwalwa.

Lewaro l'ogbo g'ogbo ha l'e-shilewho ntaa

wata anu eku mu onye ehú-utso duru.

⁴⁹ Okalibe ono, bu Chileke meshiwaru mu iwhe nweru ewha.

Ewha Chileke du Nso.

⁵⁰ Obu imiko l'oomejeru ndu l'atsui iya egvu

l'eshije l'ogbo rwua l'ogbo.

⁵¹ O gudewaa aka iya goshi okpu-ehu iya.

O chikashiwaru ndu gude etsetse agba okorobo ego l'obu whu.

⁵² Oolo-zetaje ndu ike du l'eka te whu ba abuhe ndu l'ekfu iwhe l'aanu.

Ndu onodu whu lwaru ali be l'oowolije eli.

⁵³ Ndu egu l'agu be l'oogudeje iwhe-oma nujia ewho.

Ndu owhu nweru iwhe b'o suwaru te whu gbaru aka la.

⁵⁴ O yetawaru ndu nkiya bu Izurelu aka.

O to byadu l'a-zoha t'o bo omejeru whu obu-imiko,

⁵⁵ O noo g'o gude l'oomeje t'iwhe o kfuru

nna anyi oche whu vu,

bu iya bu iwhe o kwere Ebirhamu yele epa iya ukwa iya."

⁵⁶ Méri no-rwua iwhe rwuru onwa eto l'ibe Elízabetu whu temenu o tugburu lashia.

Aanwu Jonu bapuzimu

⁵⁷ Oo ya bu, o gbabe nteke Elízabetu l'e-zeda. O bya ezeda nwua nwata nwoke. ⁵⁸ Obutobu iya mee abubu iya whu nu lege Onye-Nwe-Oha, bu Chileke meberu iya obu-imiko, whu bya whu l'iya tuko swaa eswa.

⁵⁹ Nwata ono nlewho abali esaa, o bya ebe le nke esato iya, e dzukoo t'e bua ya uguvugu. Whu melahaa te whu gu ya nna iya, bu Zakaráya. ⁶⁰ Ne iya su whu:

"Awakwa! L'o to budu iya, l'iwhe l'aa-gu iya bu Jonu."

⁶¹ Whu su: "M'o to dukwa abubu ghu onye owhu l'aza egube ewha ono." ⁶² Whu bya ewheeru nna iya aka gude jia ya iwhe o du iya nke t'a gu nwata ono.

⁶³ O maa aka t'a nu iya okpekpu-ekwo l'eegudeje ede iwhe. A nu iyey ya, o dee su: "Ewha iya bu Jonu." O dukota whu biribiri. ⁶⁴ Nteke onowho onu kuhaa ya, ire tushihu iya. O kfulahaa okfu gude jalahaa Chileke aja-ja. ⁶⁵ Ndu obutobu whu ge whu ha nuru iwhe ono tsulahaa egvu. Iwhe ono ngakota ali uguvugu Judiya ono kpaa-whuu. ⁶⁶ Iwhe bu ndu nuru iya nu dobele iya-a l'obu, whu tuko ekfukaa su: "Oo egube madzu gunu be nwata owa l'e-megee buru?" O noo le Chileke turu iya aka t'o buru onye gbaru iche.

Zakaráya l'ekfuchiru Chileke

⁶⁷ Ume Chileke bya eji nna iya ono, bu Zakaráya ehú, o kfuchilahaaru Chileke su:

⁶⁸ "T'a goru onu-oma nu Onye-Nwe-Oha, bu Chileke Izurelu,

o noo l'o byakfutaru ndu nkiya, bya agbata whu.

⁶⁹ O mewaru te Onye Ndzota, nyiberu anyibe futaru anyi,

l'eri onye no iya l'eka, bu Dévidi.

⁷⁰ Bu iya bu iwhe obu yebe Chileke kfuru l'onu

ndu nkfuchiru iya, duru iya nsu le nteke ndu-ichee;

⁷¹ L'aa-dzọta anyi l'ẹka ndu ọhogu anyi mee l'ẹka ndu anyi dụ ashi.
⁷² T'o meeru anyi obu-imiko ono, ọ sọru ndu-ichee anyi whẹ
 l'ia l'e-me ono mee t'ọ nyata ọgbandzu ono, dụ nsọ.
⁷³ O rihawaru onye ichee anyi bụ, Ébirihamu nte
⁷⁴ l'ia l'a-nafuta anyi l'ẹka ndu ọhogu anyi, t'anyi jelahaaru iya ozhi g'ọo ndu l'ete atsụ egvu,
⁷⁵ Anyi aburu ndu dụ nsọ, buru ndu dụ chiriiri l'iwhu iya jeye nteke anyi l'a-nọ-beru.
⁷⁶ A bya lẹ gube nwata ọwa; iwhe l'ee-ku ghu bụ onye nkfuchiru Ọkalibe-Kan-gokotaru-Nu.
 O noo l'ii-vu Onye-Nwe-Ọha ọzo je emechaaru iya ọzo,
⁷⁷ je emee tẹ ndu nkiya maru lẹ Chileke l'e-shi l'ogu nvu l'iwhe-dụ-ẹji, whẹ metagbaberu dzọo whẹ.
⁷⁸ O noo l'oogudeje ome odoo, meeru anyi obu-imiko. Oo-mekwaawho tẹ ndzọta ọwhu l'echi echichi g'ọo ẹnyanwu wakfu anyi,
⁷⁹ nggẹ ọ buru iwhoro l'echiru ndu nọ l'ẹkpuroochi, mee ndu ọwhu ọnwu heru galaa asọpyabe, mee t'o duru anyi bahu l'uzo ẹhu-ọdu-guu."
⁸⁰ Tọ dụ iya bụ, nwata ono l'evukwawho, aka aka; akakwawho ọma agụ. Ọ nọ-zhiawho l'echi-ẹgu jeye mbọku, ọ futaru l'edzudzu-ọha ndu Ízurelu.

Anwụnwu Jisọsu

(Mát. 1:18-25)

2 Ọ buru nteke ono bẹ ishi ọ-chi-ọha bụ Siza Ọgósutosu turu iwu sụ t'e deshia ẹwha madzụ kparamụ kparamụ l'ẹkwo, mbụ iwhe bụ-zhia onye bu lẹ mba gẹ mba ha dukota l'alị-eze iya. ² O noo ọgu mbulembu, e vugezhia ọzo gụ. Nteke a guru ọgu ono bẹ bụ Kwíríníyosụ bụ ọ-chi-ọha ndu Siriya. ³ Ọo ya bụ l'onyenonu alashigee ẹka a nwuru iya, jeshia t'e dee ẹwha iya l'ẹkwo.

⁴ Jósẹfu shikwawho lẹ Názaretu, dụ l'alị Gálili lashia Bétulehemu dụ l'alị Judiya, bụ obodo Dévidi, nkele Jósẹfu bẹ shi l'ẹnya ikfu Dévidi, bụkwaruwho onye uwhu ono gẹdegede. ⁵ Jósẹfu yeke nwanyi ono, e kwehawaru l'ọolu ono, bụ Méri liru jeshia t'e dee ẹwha whẹ. Nteke ono bẹ Méri dụwaa ime. ⁶ Ọ buru nteke Méri whẹ nọ lẹ Bétulehemu b'ọ gbaberu iya l'ezeda. ⁷ Ọ bya ezeda nwua nwata nwoke bụ iya bụ ọkpara iya. Ọ bya ewota nwa mpete ẹkwa gude whukpua ya, kuru iya nyebe l'iwhe l'eeyejeru élwù nri nkele ọ tọ dudu ẹka whẹ whuru ọzo ndu l'ọlo-ndu-ije.

Ojzhi-imigwe l'ezhi ndu l'echi aturu ozhi-ọma

⁸ L'ẹka ono b'ọ nweru ndu l'echi aturu, nọ l'ẹgbudu eche igwe aturu whẹ l'ẹnyashi ono. ⁹ Ojzhi-imigwe ono, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha see whẹ l'iwhu; o-gbu-za-

a-zaa nke Onye-Nwe-Ọha nwuwhe whẹ mgburumgburu. Whẹ tsulaha egvu. ¹⁰ Ojzhi-imigwe ono sụ whẹ: "Unu ba atsushi egvu! Unu ngabẹ nchi, mu byaru tẹ mu bya ezhia unu ozhi-ọma, l'eme t'ẹhu tsọo ndiwe l'owhu uto shinene. ¹¹ O noo l'ọo ntanụ-a b'a nwuru unu Onye Ndzọta l'obodo Dévidi, bụ iya bụ Kuráyisutu ọbu, bụ Onye-Nwe-Ọha. ¹² Ọ waa iwhe unu l'e-gude maru ndowa: Unu l'a-whu nwata, a whukpuru nwa mpete ẹkwa, nyebe l'iwhe l'eeyejeru élwù nri."

¹³ A bya l'eledeshia ẹnya, igweligwe ojzhi-imigwe wukfuta ojzhi-imigwe ono, whẹ tuko aja Chileke ajaja asuje:

¹⁴ "Chileke ono, nọ l'imigwe

gbaru t'a kwabẹ iya ugvu.

Amadu, nọ l'alị, bụ ndu kweru

l'o yeru whẹ obu bẹ ẹhu l'a-dụ guu."

¹⁵ Ndu Ojzhi-imigwe ono wufulewho l'ẹka whẹ nọ, wuba l'imigwe, ndu nche aturu ono kfulaha sụ:

"T'anyi jezhiadaa Bétulehemu je awhu iwhe ọbu meru nụ,

Onye-Nwe-Ọha meru t'anyi maru."

¹⁶ Whẹ gude ntutu-oso jeshia. Whẹ rwua, whẹ whua Méri yeke Jósẹfu, whukwaawho nwata ọbu, e nyeberu l'iwhe ọbu l'eeyejeru élwù nri. ¹⁷ Whẹ whu-gele iya whọ, whẹ bya ewota iwhe ono, e kuru l'okfu ẹhu nwata ono bya akọru ndu nọ l'ẹka ono. ¹⁸ Ọ tufukota iwhe bụ ndu nuru iya nụ ẹhu, mbụ iwhe ono ndu l'echi aturu kuru. ¹⁹ Méri tuko-gezhi iwhe lile ono g'ọ ha kwakọbe l'obu iya, tuko iya arikashikwawho. ²⁰ Ndu ono, l'echi aturu lashia. Whẹ l'ala whẹ l'etu Chileke ẹwha, aja iya ajaja iwhe lile ono, whẹ nuru lẹ nchi, whua ya l'ẹnya; ọ buleruwho g'e kuru whẹ iya bụ g'ọ dụ.

Eebu Jisọsu ugvu

²¹ A nọlewho abalị ẹsato, e bua nwata ono ugvu, gụ ya Jisọsu bụ iya bụ ẹwha ojzhi-imigwe kfuhawaruro l'aa-gu iya temenu a tsuta ime iya.

Eeye Jisọsu l'ẹka Chileke l'ime eze-ọlo Chileke

²² O rwua nteke ọ gbaru whẹ l'ome nsọ nsachafu lẹge iwu, shi l'ẹka Mósísu kuru, whẹ kuru iya byatashia Jerúsalem tẹ whẹ bya eye iya Onye-Nwe-Ọha l'ẹka. ²³ Bụ iya bụ iwhe e deru l'ẹkwo iwu Onye-Nwe-Ọha sụ: "Iwhe bụ nwata nwoke vu ọzo waa ne iya ẹkpa-nwa bẹ l'ee-dobejeru Onye-Nwe-Ọha nsọ." ²⁴ Whẹ jekwaruwho tẹ whẹ je anụ ngwo-ẹja t'e gude gbaaru Chileke ẹja, bu iya bụ lẹge e deru iya l'iwu Onye-Nwe-Ọha: Ndukfu labọ, ọdua ya aburu kparaku labọ.

²⁵ O nweru nwoke lanu ọbu, bu lẹ Jerúsalem, ẹwha iya bụ Símiyonu. Nwoke ono bụ onye dụ chiriiri, bụkwaruwho onye l'atsụ egvu Chileke, elekwawho ẹnya onye ono, l'a-dụ Ízurelu obu. Ọ bụ onye Ume Chileke

jiru ẹhu. ²⁶ Ebebenu Ume Chileke ono mehawaro, ọ maru l'ọnwu te eshitadu ẹka ọ nọ jeye nteke l'ọ-whuadaa Kuráyisutu ọbu, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha.

²⁷ Ume Chileke duta iya duba l'eze-ulo Chileke. O rwua nteke ndu nwuru Jisosu ku nwata ono, bu Jisosu bata te we meeru iya lege iwu we kfuru, ²⁸ Simiyonu bya ekuta iya heru jalaha Chileke su:

²⁹ "Onye-Nwe-Ọha,

hawaro ntaa te mube onye ono,
nọ ghu l'ẹka lashia maa l'ẹhu-guu,
bu iya bu iwhe i kfuru.

³⁰ O noo l'ẹnya mu whuwaru Onye Ndzota,

³¹ ọwhu i kwakoberu t'iwhe bu mba lile whu-dzuru,

³² Iwhoro, e gude eme te ndu mba lile maru ghu,

mee iwhe l'a-bu iwhe oja-ama

nke ndibe, bu Izurelu."

³³ Iwhe ono tufu ne le nna nwata ono ẹhu, mbu iwhe ono Simiyonu kfuru l'ẹka nwa we. ³⁴ Simiyonu bya agoru onu-oma nu we su Méri, bu ne nwata ono: "Nwata-a be Chileke hotaru t'ọ buru a -kpokuta a daa, bukwaruwho a -kuba ẹka a gbashi duru igwe madzu le Izurelu; ọ bukwaruwho onye l'aa-ha l'igweligwe jika nkiya, ³⁵ e shikwanu nno madzuru iwhe we l'ari l'obu we. Gubedua, bu ne iya be awhu l'a-nọ agbajashi obu l'okfu ẹhu iya g'ọo ogu-igba b'e gude nmafua ghu obu ono."

³⁶ O nwekwaruwho nwanyi ọbu, l'aza Ana, bu onye nkfuchiru Chileke. Nwanyi ono, bu nwa Fánuwelu. O shi l'ẹnya ikfu Asha. Ọ waa nwanyi nochee, kahwaru akahu. Ji iya luru iya le nwamgboko, we lu awa esaa, ji iya ono nwuhu, t'ọ lutahe ji ọdo. ³⁷ Ọ buru nwa-mbunu jeye ọ nọwaa ukporo awa ugbo ẹno l'awha ẹno, okpa iya ta ahajeru eja l'eze-ulo Chileke ono. L'onoduje abaru Chileke eja, aswi ẹgu ekfu anu iya eswe l'enyashi. ³⁸ Ọ byakwawho nteke ono bya ekele Chileke ekele. Ọ bya ekfu nke nwata ono ye le nchi iwhe bu ndu l'ele ẹnya te Chileke gbata Jerúsalem.

Ndu nwuru Jisosu du iya adawhu azu le Nazaretu

³⁹ To du iya bu le ndu nwuru nwata ono emeko-tagelewho iwhe lile lege iwu Onye-Nwe-Ọha du, we lwawhu azu l'ibe we, bu Nazaretu du le Galili. ⁴⁰ Nwata ono l'evulekwawho ivu eshihu ike, ẹka l'akakwa iya who l'oma agu. Chileke l'emeru iya eze-iwhe-oma.

Nwata ono, bu Jisosu no l'eze-ulo Chileke

⁴¹ Awha g'awha ha be ndu nwuru nwata ono l'eje Jerúsalem m'o rwulewho l'oge O-je-ghata. ⁴² O rwua ge Jisosu gbaru awa iri l'ẹbo, we tuko jeshia Jerúsalem lege we l'ejejawaa. ⁴³ E rigelewho oge ono we tugbua lwatashia. Nwata ono, bu Jisosu noshia le Jerúsalem, ndu nwuru iya nu ta amaroo.

⁴⁴ We tugbua ala, jeekwaa ije ujiku owu, te we wata

iya achochoko nkele we shinu arile-e l'ootso l'igbudu ndu ono, l'awu l'echi-uzo. We cholaha ya l'eka abubu we no mee l'eka ndu we maru no. ⁴⁵ We cho-gee ya, we ta awhu iya, we choru iya dawhushia azu le Jerúsalem. ⁴⁶ We cho ya ujiku labo, o belewho le mboku owu kwe iya eto, we wua ya l'eze-ulo Chileke l'eka ye ndu l'ezhije ndu Ju iwhe nodukota. Ọ ngabe nchi l'iwhe we l'ezhi, ajikwa we who aji. ⁴⁷ Ọ dukota iwhe bu ndu l'anu iwhe l'ookfu biribiri lege iwhe l'edobeje iya ẹnya mee lege o gude asa okfu ree. ⁴⁸ Ndu nwuru iya nu whule iya who, ọ kpube we onu okfu. Ne iya su iya: "Nwa mu ?ndenu g'o gude i mee ya anyi egube-e? ?I maru-a le mu le nna ghu gudekwa ẹnya-mini achoghu?"

⁴⁹ Ọ su we: "Ọ buru gunu be unu l'achoru mu? ?Unu ta amahaada l'o rwuberu mu l'onodu l'ulo Nna mu?" ⁵⁰ Okfu ono, o kfuru we te edo we ẹnya ilile.

⁵¹ O tsoru we lashia Nazaretu. L'oonoje-zhiawho eme iwhe we kfuru iya. Ne iya tukokwawho iwhe g'iwhe ha ono pyachia l'ime obu iya. ⁵² Jisosu l'ama agu eje eje, evukwawho ivu eje eje, ọ du Chileke ree l'obu, du iya ndiwe.

Ozhi Jonu baputizimu l'ezhi

(Mát. 3:1-2; Mak. 1:1-8; Jon. 1:19-28)

3 O rwua l'awha kwe Siza Tayibiriyosu, bu ishi ọ-chi-oha ndu Romu awa iri l'ise, o shi chita, nteke ono be bu Ponchosu Páyileti bu ọ-chi-oha Judiya. Hérodu buru ọ-chi-oha l'alj Galili. Nwanna Hérodu nke nwoke, ewha iya bu Filipu buru ọ-chi-oha l'achí Ituriya mee Tirakonáyitisu. Layséniyasu bukwaruwho ishi ọ-chi-oha l'achí Ábilini. ² Nteke ono be bukwaruwho Ánasu yele Káyafasu be bu ndu ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke. O noo nteke Jonu Zakaraya shi buru l'echi-egu. Ọ buru nteke ono be Chileke kuru iya zhi iya ozhi. ³ To du iya bu, o tsoru alj lile, duweru ẹnyimu Jódanu mgburumgburu ejewe, arya iya aryarya asuje: "Unu daa onwunu uta sefu ẹka l'ome iwhe-du-ẹji, unu l'emegbabe lwakfuta Chileke t'e mee unu baputizimu, ọo ya bu Chileke aguru unu nu l'iwhe-du-ẹji ono, unu metagbaberu." ⁴ Bu iya bu lege e deru iya l'ekwo Ayizaya, bu onye nkfuchiru Chileke su:

"O nweru onye l'echi mkpu l'echi-egu asuje:

'Unu mechaaru Onye-Nwe-Ọha ọzo.

Unu mee ogborogbo ọzo iya t'ọ kfụ-geeru nhamunha.

⁵ Ẹka du nsuda nsuda be l'ee-nwuchikota enwuchi.

Iwhe lile bu ugu mee mgbogidi be l'aa-tuko rwazeshikota arwazeshi.

Ẹka du kpokoro kpokoro be l'aa-rwaze, ya akwofu tururu.

⁶ Iwhe bukota madzu kparamu kparamu l'a-whukota ge Chileke l'e-gude dzoo ndu nkiya.' "

⁷ Ọo ya bụ, Ọonu sụ igweligwe ndu byarụ t'ọ mee whẹ baputizimu: "Unubẹ ndu-a, oguji-nwaka nwụshiru-a! ?Ọo onye bya agbaarụ unu ama t'unu gbalaarụ oke-ẹhu-eghughu ono, Chileke l'a-tụfuru unu, l'abyawaa nụ ono. ⁸ Unu mịa mebyi g'ọo oshi-ọmi. Mebyi, unu l'a-mịta bụ umere, l'e-goshi l'unu dawarụ onwunu ụta, hawaa ome iwhe-dụ-ẹji, unu l'emegbabe lwakfutawaa Chileke. Unu be ekfulahakwaa sụ: 'Mbẹ Ébirihamu bụroo nna onye-ichee unu.' L'ọ be nke t'ọ dū nno bẹ Chileke l'a-dụkwa ike mekota ẹwhuru-a, dū-gee ẹgube-ẹ t'ọ bụkotaru ụnwu Ébirihamu. ⁹ Mbụ lẹ ntaa b'a dabẹkwaru ogbunkū l'ogbaragbu iwhe bụkota oshi. Ọo ya bụ l'iwhe bụ oshi ọwhu l'ẹte amịa mebyi, dū ree, e gbutsua ya chee l'ọku."

¹⁰ Igwe madzụ ono jì iya sụ: "Ọ zhia gụnu bẹ anyi l'eme ntaa?"

¹¹ Ọ sụ whẹ: "T'onye nweru uwe ugwehu labọ, tẹ yele onye l'enweenu kekahu iya. T'onye nweru nri mekwaawho g'onye ọwhu meru."

¹² Ndu akirikọ byakwawhọ t'e mee whẹ baputizimu, whẹ sụ iya: "Ọo gụnu bẹ anyịbedua l'e-me?"

¹³ Ọ sụ whẹ: "Unu ba anatajẹkwa ntukobe tukobe l'iwhe a sụru t'unu nata."

¹⁴ Ndu ojọgu byakwawhọ bya aji iya sụ: "Anyịbedua-e, t'anyi mekwanu agha?"

Ọ sụ whẹ: "Unu be egudejeshi ẹka ike ana madzụ iwhe iya, unu te eboje madzụ ibo gude nno naa ya iwhe iya, t'ugwo l'aakfuje unu tsujee unu l'anya."

¹⁵ Ndu ono daa onwowhe tūbata, whẹ tuko ghalahaa kẹbekebe l'ime obu whẹ sụ: "M'ọo kwa-a yebe Ọonu bẹ bụ Kuráiyisutu ọbu." ¹⁶ Ọonu sụ whẹ: "Mbẹdua kwa mini bẹ mu l'egudeje eme unu baputizimu. Ọle onye ka mu l'ishi ka mu l'ọkpa l'abyaa, mbụ onye mu l'ẹte adụ-zhia iwhe mu bụ l'ẹka ọ nọ, nke tẹ mu tofu iya eri akpọkpa iya. O noo onye ọwhu l'e-gude Ume-Dụ-Nsọ mée ọku mee unu baputizimu. ¹⁷ O gudewaa ẹka-epete iya l'ẹka, l'oo-gude whụshia ẹswa lẹ witi iya, vuta ọwhu bụ witi vuba l'ime mkpu witi. Ya ekpota ọwhu bụ ẹswa iya nwuru ye l'ọku, bụ agbanyi agbanyi, ya ekepyashia ya."

¹⁸ Ọonu gude ozhi-ọma ono, l'oozhi whẹ, adụ whẹ ọdu l'ụdu dū iche iche. ¹⁹ Ọle ọ-chị-ọha bụ Hérodu bẹ Ọonu jekfuru iwhe l'iwhe je akarụ iya l'ọ meru iwhe-dụ-ẹji l'okfu ẹhu Heródiyasu, bụ nyee nwanna iya mewardo iwhe ọdo dū-gee ọdo, Hérodu ono megbaberu.

²⁰ Hérodu bya emefuaro ọka njọ tukobe iya nkele ọ kpọtaru Ọonu je atụa ya mkpọro.

Ọonu l'eme Jisọsu baputizimu

(Mát. 3:13-17; Mak. 1:9-11)

²¹ Tọ dū iya bụ, ndu ono bya, Ọonu megele whẹ who baputizimu; Jisọsu byakwawhọ, o mee yebedua. Jisọsu l'ekfu anụ Chileke, kfụkwaduru-a ekfu anụ Chileke ono, igweli bukahulewho ẹbo gheru ọnu. ²² Ume Chileke dūlewho g'ọo ndo whezeta bya anọdu iya

l'ẹhu. A nụa olu-okfu, shi l'imigwe ono sụ: "Ọo gubedua bụ Nwa mu, mu yeru obu, onye l'emeje ẹhu atso mu ụtso."

Eri Jisọsu

(Mát. 1:1-17)

²³ Jisọsu bẹ nọru iwhe rwuru ụkporo awha l'awha iri temenu ọ wata anọ eje ozhi iya. A suleruwho l'ọo nwa Jósefu. Jósefu bụru nwa Heli. ²⁴ Heli bụru nwa Mátatu, Mátatu bụru nwa Lívayi, Lívayi bụru nwa Méliki, Méliki bụru nwa Jánayi, Jánayi bụru nwa Jósefu. ²⁵ Jósefu bụ nwa Matatáyasu, Matatáyasu bụru nwa Émọsu, Émọsu bụ nwa Néhumu, Néhumu bụru nwa Hésuli, Hésuli bụru nwa Nágayi. ²⁶ Nágayi bụru nwa Máatu, Máatu bụru nwa Matatáyasu, Matatáyasu bụ nwa Sémeyinu, Sémeyinu bụru nwa Jóseku, Jóseku bụ nwa Joda. ²⁷ Joda bụ nwa Jowánanu, Jowánanu bụru nwa Risa, Risa bụru nwa Zerúbabelu, Zerúbabelu bụru nwa Shiyálu-tiyẹlu, Shiyálutiyẹlu bụru nwa Nẹri. ²⁸ Nẹri bụ nwa Méliki, Méliki bụru nwa Adi, Adi bụru nwa Kósamu, Kósamu bụru nwa Elumádamu, Elumádamu bụru nwa Ẹru. ²⁹ Ẹru bụ nwa Jóshuwa, Jóshuwa bụru nwa Eliyéza, Eliyéza bụru nwa Jórimu, Jórimu bụru nwa Mátatu, Mátatu bụru nwa Lívayi. ³⁰ Lívayi bụ nwa Símiyọnu, Símiyọnu bụru nwa Juda; Juda bụru nwa Jósefu, Jósefu bụru nwa Jónamu, Jónamu bụru nwa Eliyakimu.

³¹ Eliyakimu bụ nwa Melíya, Melíya bụru nwa Mena, Mena bụru nwa Matáta, Matáta bụru nwa Nétanu, Nétanu bụru nwa Dévidi. ³² Dévidi bụ nwa Jesi, Jesi bụru nwa Óbẹdu, Óbẹdu bụru nwa Bóazu, Bóazu bụru nwa Sálumonu, Sálumonu bụru nwa Nahushonu.

³³ Nahushonu bụ nwa Amínadabu, Amínadabu bụru nwa Áduminu, Áduminu bụru nwa Anị, Anị bụru nwa Hézeronu, Hézeronu bụru nwa Pérezu, Pérezu bụru nwa Juda. ³⁴ Juda bụ nwa Jékọpu, Jékọpu bụru nwa Áyiziku, Áyiziku bụru nwa Ébirihamu, Ébirihamu bụru nwa Tẹra, Tẹra bụru nwa Nahọ. ³⁵ Nahọ bụ nwa Sérugu, Sérugu bụru nwa Reyu, Reyu bụru nwa Pélegu, Pélegu bụru nwa Iba, Iba bụru nwa Shela,

³⁶ Shela bụ nwa Káyinanu, Káyinanu bụru nwa Afákusadu, Afákusadu bụru nwa Shemu, Shemu bụru nwa Nowa, Nowa bụru nwa Lamẹku. ³⁷ Lamẹku bụ nwa Metúsela, Metúsela bụru nwa Ínọku, Ínọku bụru nwa Járẹdu, Járẹdu bụru nwa Mahálalelu, Mahálalelu bụru nwa Káyinanu. ³⁸ Kenanu bụ nwa Ẹnoshi, Ẹnoshi bụru nwa Seti, Seti bụru nwa Ádamu, Ádamu bụru nwa Chileke.

Sétanu l'adale Jisọsu

(Mát. 4:1-11; Mak. 1:12-13)

4 Ume-Dụ-Nsọ bya eji Jisọsu ẹhu. O shi lẹ Jódanu lashia. Ume Chileke duta iya, o je anọo l'echi-ẹgu, ² ụkporo abalị ugbo labọ. Oshifutuswe datakọta iya

nteke ono. Ọ nọkota ụkporo abalị ugbo labo ono, t'ọ dụ nri o riru. O nodzugele iya who, ẹgu gūlahaa ya.

³ Oshifutuswe ono sụ iya: "Ọ -buru l'ị bụ Nwa Chileke, sụdaa ẹwhuru-a t'ọ ghoo nri." ⁴ Jisọsu sụ iya: "E deru iya ede l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: 'Ọ tọ bụdu nri kpụ bẹ bụ iwhe madzụ l'egudeje nọdu ndzụ.'" "

⁵ Oshifutuswe ono bya eduta iya je anọdu l'ewhek-erewhe. Lẹ nji-ẹnya lanụ b'o goshikotawaru Jisọsu alj-eze ndiwhe swiikpamu, ⁶ sụ Jisọsu: "Ọo ghu bẹ mu l'eme t'ị buru onye l'a-nọ achikota iwhe lile-e mee iwhe dụ ree, dukota iya nụ, o noo l'ọo mu b'e yeru iya l'ẹka, temenu ọ buru onye dụ mu mma l'obu bẹ mu l'a-nụ iya. ⁷ Ọo ya bụ, ị -bazhiwaru mu ẹja, mu ahakotaru ghu iwhe lile ono."

⁸ Jisọsu sụ iya: "E deru iya l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: 'Ọo Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu bẹ bụ onye l'ji-baru ẹja, ọ bukwaru iya who kpụ bụ onye l'ji-nọdu l'ẹka.'" "

⁹ Oshifutuswe ono bya edulikwaa ya jeshia Jerúsalem, duru iya dobe l'ẹka kakota l'eli l'eze-ulo Chileke sụ iya: "Ọ -buru l'ị bụ Nwa Chileke, shinu l'eli ẹka-a kfu-daada l'alj, ¹⁰ nkele e deru iya l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: 'Chileke l'e-kfuru-a ndu ojojhi-imigwe iya tẹ whẹ leta ghu ẹnya cheje ghu nche. ¹¹ Whẹ l'e-gbobe ẹka wota ghu nggẹ t'ị kpoppyashi okpa l'ẹwhuru.'" "

¹² Jisọsu sụ iya: "E deru iya l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: 'Be ejekwa ọdata Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu.'" "

¹³ Oshifutuswe ono datagele iya who, ọ parụ iya haa nke nwa nteke ono.

Jisọsu l'awata oje ozhi lẹ Gálili

(Mát. 4:12-17; Mak. 1:14-15)

¹⁴ Jisọsu nọdu l'ike nke Ume-Dụ-Nsọ Iwatashia Gálili. Ọ ngakota iwhe bukota alj buwhetaru Gálili mgburumgburu. ¹⁵ L'oonoje ezhi whẹ iwhe l'ime ụlo-ndzuko ndu Ju g'ọ ha. Madzụ lile tuko jakota iya ama.

Aajjka Jisọsu lẹ Názaretu

(Mát. 13:53-58; Mak. 6:1-6)

¹⁶ Ọo ya bụ l'ọ bya abahụ lẹ Názaretu, bụ ẹka a nọdu hefuta iya. O rwua mbọku otuta-ume ndu Ju, ọ bya abahụ l'ulo-ndzuko ndu Ju, bụ iwhe l'ooomejehawa. Ọ gbashi tẹ ya gụa iwhe. ¹⁷ A bya anụ iya ẹkwo, o deru mbụ Ayizáya onye nkfuchiru Chileke. Ọ bya awhuhaa ẹkwo ono chota ibe iya ọwhu e deru sụ:

¹⁸ "Ume Onye-Nwe-Ọha dụ mu l'ẹhu,

o noo l'ọ hotawaru mu

tẹ mu je ezhia ndu ụkpa ozhi-oma.

O zhiru mu tẹ mu je ezhia ndu a kputaru

lẹ ndzụ l'aa-ha whẹ, mu emee ndu l'atsọ ishi tẹ whẹ whulaha ụzo.

O zhikwa mu who tẹ mu je eme ndu l'aakpa ẹhu

tẹ whẹ nweru onwowhe.

¹⁹ Mẹ tẹ mu bya aryakaa l'awha Onye-Nwe-Ọha l'a-dzo ndu nke iya rwuakwaru."

²⁰ Ọ whuchia ẹkwo ono g'a whuhawaru iya pẹwhu iya nwozhi ụlo-ndzuko ono azụ, bya anọdu anọdu. Iwhe bụ ndu nọ l'ulo-ndzuko ono chī-zhiaruwho ẹnya wube iya. ²¹ O kfuderu whẹ sụ: "Ntanu-a bẹ iwhe lile-e, e deru l'ẹkwo-ọ unu nuru ọwa vuru lẹge e deru iya."

²² Whẹ tuko zua mgbede, okfu oma l'afushi iya l'onu, dụ whẹ biribiri. Whẹ sụ: "M'ọ tọ nụ-a nwa Jósẹfu-a dụ egube-ẹ?"

²³ Ọ sụ whẹ: "O doru mu ẹnya l'unu l'a-nmaru mu ẹtu-a sụ: 'Tẹ gube ọwhu l'eme ọgvu metanu onwoghu l'iwhe l'eme ghu nụ. Anyi nwaru iwhe i mekotaru lẹ Kapániyomu, menua ya l'alj nke ghu.'" ²⁴ Ọ sụ whẹ: "Iwhe mu l'ekfuru unu bụ, e te egbobekwa ẹka labo nata onye nkfuchiru Chileke lẹ mkpukpu iya. ?Unu nwaru iya. ²⁵ Unu nyatakwa l'unwu-mbunu bẹ jikwaru Ízurelu ejiji nteke Eláyija nọ, bụ iya bụ nteke ono igweli buchiru mini awha ẹto l'onwa ishii, ejo mkpẹgu bya l'alj ono mgburumgburu. ²⁶ Ọle ọ tọ dukwa unwu-mbunu ono m'ọo nnanu onye ọwhu Chileke zhiru Eláyija to je eyeru ẹka, ọ kwaro nwa-mbunu ọbu bu lẹ Zárefatu l'alj Sáydonu b'e zhiru iya t'ọ je ụlo iya. ²⁷ O nokwawho gẹ ndu njokirehu jiru alj Ízurelu ejiji nteke Eláyisha onye nkfuchiru Chileke nọ. Ọle ọ tọ dukwa m'ọo onye lanu, e meru o mehu lẹ njokirehu nke iya, ọ kwaro Némanu onye Siriya."

²⁸ Whẹ nukobelewho iwhe ono, ẹhu wata oghu iwhe bụ ndu lile nọ l'ulo-ndzuko ono egwu mebyi shii. Whẹ tangirihu. ²⁹ Whẹ swolihu chifu iya lẹ Názaretu. Whẹ duta iya je enyikota onunu-swongu-swongu ugwu, bụ ẹka mkpukpu whẹ tukoru, melaha tẹ whẹ nọdu l'ẹka ono nwukota iya, t'ọ bya asua ishi isuwhu l'alj. ³⁰ Ọ bya aghajale whẹ-ẹ l'echilabo tugbua lufushia.

Nwoke ọgvu bu l'ẹhu

(Mak. 1:21-28)

³¹ Jisọsu gbazeta tugbua bahụ Kapániyomu dụ lẹ Gálili. L'oozhi whẹ iwhe lẹ mbọku otuta-ume ndu Ju.

³² Iwhe ono l'oozhi whẹ mee whẹ, ẹhu jishihu whẹ oyi nkele okfu l'ookfu goshiru who l'ọo Chileke zhiru iya.

³³ O nweru nwoke ọgvu bu l'ẹhu nọ l'ime ụlo-ndzuko ono. Nwoke ọgvu ono chishia oke mkpu sụ: ³⁴ "Paru anyi haa. Jisọsu, onye Názaretu! ?Ọo gunu bẹ anyi lẹ ghu jigba. ?Ibyawaa t'i kpawhua anyi ọbu? Mu makwaru-a onye ị bụ. Ọ kwa ghu bụ onye ono, dụ nsọ shi l'ẹka Chileke."

³⁵ Jisọsu baaru iya mba sụ: "Dobe onu ndoo, futa nwoke ono l'ẹhu!" Ọgvu ono nwuta nwoke ono zube l'alj l'edzudzu-ọha l'ẹka ono futa iya l'ẹhu, tọ dukwanu ẹka o mekaru iya iwhe.

³⁶ Ọ dụ ndu lile ono, nọ l'ẹka ono biribiri, whẹ kfulaha sụ: "Egube okfu ọwa bukwa ole-e? Onye ọwhu l'egudeje egube nsarasa-ẹnya ọwa mee ike sụ ọgvu t'ọ

wufuta, whẹ awufuta.”³⁷ Ude Jisọsu dekota l'ẹka lile l'iwhe bukota mkpukpu du-where ẹka ono mgburumgburu.

Jisọsu l'eme igweligwe ndu ẹhu l'eme tẹ whẹ mehu
(Mát. 8:14-17; Mak. 1:29-34)

³⁸ O gbalihu lufuta-shia l'ulo-ndzuko ono, ọ bya abahụ ibe Sáyimonu. Ẹwhoku l'enwu ne nyee Sáyimonu, whẹ bya aryọo ya t'ọ marụ gẹ l'oo-me nwanyị ono. ³⁹ Ọ bya akfukube iya, baarụ ẹwhoku ono mba, ẹwhoku ono nwubuhu nwanyị ono. Nwanyị ono zhilihu kwalahaarụ whẹ ẹbyii.

⁴⁰ Ẹnyanwu nyihudelewho, iwhe bụ onye nweru onye ẹhu l'eme, ẹgube ẹhu ọ bụ-zhiawho, duta whẹ dukfutashia Jisọsu. Ọ byakọta whẹ ẹka, mee whẹ whẹ mehukota. ⁴¹ Ọgvu l'awufutajekwawho l'ẹhu igweligwe ndu o bu l'ẹhu, echikaa mkpu asuje: “Ọo gụbedua bụ Nwa Chileke!”

Ọle ọobajeru whẹ mba. Too kweje tẹ whẹ kfuwa okfu nkele whẹ marụ l'ọo ya bụ Kuráyisutu ọbu.

Jisọsu l'ekfu okfu Chileke lẹ Judíya
(Mak. 1:35-39)

⁴² Chi sahulewho, o gbashi jeshia l'ẹka l'ọo-nọdu nwekiya. Igweligwe madzụ tsoru achokashi iya, whẹ bya abyakfuta iya. Whẹ melahaa tẹ whẹ sede iya t'ọ bọ hahe whẹ ẹka ọdo. ⁴³ Ọ sụ whẹ: “Mu zhifutajekwawho ndu mkpukpu ọdo ozhi-oma ono, bụ iya bụ nke ẹka Chileke bụ eze, nkele o noo iwhe e kwoberu zhi mu tẹ mu bya ndono.”

⁴⁴ L'ọorya okfu Chileke aryarya l'ulo-ndzuko ndu Ju dọ lẹ Judíya.

Jisọsu l'eku ndu mbụ, l'etso ọzo iya
(Mát. 4:18-22; Mak. 1:16-20)

5 Ọ bya ebe ujiku lanụ gẹ Jisọsu kfuru l'agụga eze-enyimu Genésaretu, igweligwe madzụ l'akpa hụbahuba abya ọnu okfu Chileke. ² Ọ whụa ụgbo labọ dọ l'agụga mini ono. Ndu l'egbu ẹma, shi nọdu iya lufuwaa, je anọdu asa ụgbo-ẹma whẹ asa. ³ Jisọsu bya abahụ l'ime ụgbo ono nnanụ, ọwhu bụ nke Sáyimonu. Ọ sụ Sáyimonu ono t'ọ nwubaadaa ụgbo ono lẹ mini nwanshi. Ọ nọdu anọdu l'ime ụgbo ono, zilahaa ndu ono kuru l'ẹka ono iwhe.

⁴ O kfuwelewho iwhe l'okfu, ọ sụ Sáyimonu: “Ngabaadaa ụgbo ono l'ẹka iswina dọ, je t'unu ghaa ụgbo unu ono lẹ mini gbukoo ẹma.”

⁵ Sáyimonu sụ iya: “Nnaji-Ọha, anyi tųkokwaru ẹnyashi owu sekota anya iya, ọ bụleru-a anyi nsegbu anya mmaanụ. Ọle eshi-ọwhu i kfuwaru ẹgube-ẹ bẹ anyi l'aghakwa ụgbo-a lẹ mini ọbu.” ⁶ Whẹ melewho g'ọ kfuru, whẹ gbukoo igbudu ẹma. O ji ụgbo ono nke ọwhu o gbee mede t'ia lakaa ụgbo ono. ⁷ Whẹ wheeru

ndu l'egbu ẹma ibe whẹ, nọ l'ime ụgbo ọwhu ẹka tẹ whẹ gbataru whẹ. Whẹ bya eyejia ụgbo labọ ono l'ẹma nke ọwhu ọ wataru adami lẹ mini.

⁸ Sáyimonu Pyita whulewho iwhe ono, ọ bya adaa l'iwu Jisọsu sụ iya: “Byiko, Onye-Nwe-Ọha, parụ mu haa jeshia iwhe l'iije, o noo lẹ mu bụ onye l'eme iwhe-du-ẹji.” ⁹ O noo lẹ biribiri ẹma ono, whẹ gbukoru bẹ chiru Sáyimonu ẹhu mee ndu yele iya lị. ¹⁰ O nokwawho g'ọ dọ ọwhube unwu Zébedi, whẹ lẹ Sáyimonu tųkoru egbu ẹma ono, mbụ Jémusu nwa Zébedi yele Jọnu nwa Zébedi. Ọo ya bụ Jisọsu sụ Sáyimonu: “Ba at-sushi egvu. Shilewho ntanụ-a tųgburu bẹ l'ii-noje er-wutaru mu madzụ g'ọo ẹma.”

¹¹ Whẹ bya akpufuta-gee ụgbo whẹ l'eli-mgboko, whẹ hakọta iwhe lile tsolahaa Jisọsu.

Jisọsu l'eme t'onye njokirehu mehu
(Mát. 8:1-4; Mak. 1:40-45)

¹² O be ujiku lanụ, gẹ Jisọsu nọ lẹ mkpukpu lanụ ọbu, tọ dọ iya bụ lẹ nwoke lanụ ọbu, njokirehu tųkoru ẹhu narụ abyakfuta iya. Ọ whulewho Jisọsu, ọ daa buaru iya iwhe l'alí ryọo ya sụ iya: “Onye-Nwe-Ọha, ọ -buru l'ọ dọ ghu mma l'uche bẹ l'ii-dụkwa ike mee tẹ mu mehu.”

¹³ Jisọsu bya amachia ẹka; mee nwoke ono l'ẹhu sụ iya: “Ọ dọ mu mma l'uche, mehuwaro.” Nteke onowho njokirehu ono mishihu nwoke ono l'ẹhu. ¹⁴ Tọ dọ iya bụ lẹ Jisọsu akarụ iya t'ọ bọ dúbukwaa onye l'oo-kfuru iya sụ iya: “Tųgbulekwaruwho je egoshi onwoghu onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke t'ọ lerwee ghu ẹnya. Gụ egwoo ngwo-ẹja, onye e metaru l'iwhe l'eme iya nụ l'aanuje lẹge Mósisu tųru iya l'iwu, t'a gbaarụ ghu. Ọo ya bụ nke ọwhu ọha l'a-marụ l'ẹhu dọwaa ghu mma.”

¹⁵ Ọle a gbẹnu kabaa anọ ekfukashi nke Jisọsu, kfukashita iya nke ọwhu igweligwe madzụ wųkoru abya tẹ whẹ bya anụ lẹ nchi whẹ mee t'ọ mee whẹ tẹ whẹ mehukota l'ẹhu l'emekaa whẹ nụ. ¹⁶ Jisọsu l'atsula-je je anọdu l'echi-ẹgu kfuru nụ Chileke.

Jisọsu l'eme onye iwhe l'onwuru ibẹhu lanụ t'ọ mehu
(Mát. 9:1-8; Mak. 2:1-12)

¹⁷ O rwua ujiku lanụ gẹ Jisọsu l'ezhi iwhe, ndu Fárisii mee ndu o-zhi-iwu nọdukawho l'ẹka ono. Whẹ shigee lẹ mkpukpu gẹ mkpukpu ha dọ lẹ Gálili mee Judíya, shigekwaawho Jerúsalemụ bya. Ike Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke mee ya; ọ dọ ike mee t'ẹhu dųkota ndu iwhe l'eme mma. ¹⁸ O nweru nwoke lanụ iwhe l'onwuru ibẹhu lanụ, unwoke pa l'eli ugbooshi bya. Whẹ chọo ọzo whẹ l'e-shi pabata iya l'ime ẹka ono, je edobe iya l'iwu Jisọsu, whẹ ta awhụ iya. ¹⁹ Whẹ mee nta mee imo tẹ whẹ kpabata ọzo, tọ dọ nkele a hanuka l'igweligwe kuru l'ẹka ono. Ọo ya bụ whẹ kwee nyihu eli ọlo ono, je alafua ya ọzo l'okpotsu iya pyoo ugbooshi

ono, nwoke ono zee, shi l'uzo ono mee ya o rwua alí l'iwihu Jisosu. ²⁰ Jisosu whulewho lege ndu ono gude kwetabe le ya l'a-dụ ike mee te nwoke ono jee ije, o su nwoke ono: "Ọnya mu, a gụwaru ghu nvụ l'iwhe-dụ-ẹji, i metagbaberu g'ọ ha."

²¹ Tọ dụ iya bụ le ndu o-zhi-iwu mee ndu Fárisii aríla-haa l'ime obu whẹ sụ: "Ọo egube madzụ gụnu dụ egube-ẹ l'ekfubyishi Chileke ekfubyishi-a? Ọndẹ onye ọdo l'a-dụ ike gụaru madzụ nvụ l'iwhe-dụ-ẹji onye ọbu metagbaberu l'abụa Chileke nwekiya?"

²² Jisosu malẹkwaruwho iwhe whẹ l'arí l'obu whẹ, o sụ whẹ: "Ọo gụnu meru iwhe unu l'arí egube ọriri ono l'obu unu? ²³ Ọndẹ ọwhu ka ntse ekfukfu? Ọo t'a sụ iya: 'A gụwaru ghu nvụ l'iwhe bụ-zhia iwhe-dụ-ẹji, i metagbaberu' tọo t'a sụ iya: 'Gbalihu jelahaa ije?' ²⁴ Ọo l'ọo nggẹ unu makwanuru l'e zhiru Abụbu-Ndiwhe t'ọ gụjeeru madzụ nvụ l'iwhe-dụ-ẹji onye ọbu metagbaberu le mgboko-o." O sụ nwoke ono, iwhe l'onwuru ibe hu lanu: "Ọo ghu be mu l'ekfuru t'i gbalihu pata ug-booshi ghu lashia ibe ghu."

²⁵ Nwoke ono zhilihu l'edzudzu-ọha ono pata ug-booshi iya tugbua lashia ibe iya aja Chileke ajaja. ²⁶ O kpube ndu ono, nọ l'eka ono ge whẹ ha ọnu okfu. Ibirikoko iya gudeshia whẹ, whẹ jalahaa Chileke ajaja. Whẹ sụ: "Anyi akabebukwaa whua iwhe ka ọnya anyi ntanụ ọwa."

Jisosu l'eku Lívayi

(Mát. 9:9-13; Mak. 2:13-17)

²⁷ E megelewho Jisosu tugbua lufuta-shia l'eka ono, o bya awhua onye ishi akiriko, ewha iya bụ Lívayi g'ọ sụ-gaberu onwiya l'ulo okpoga akiriko. Jisosu sụ iya: "Lívayi tsoru mu." ²⁸ Lívayi gbashilekwawho hakota iwhe l'ooome tsoru iya.

²⁹ Lívayi bya emeeru Jisosu nri, haa shii l'ibe yebe Lívayi ono gude kwaru iya ebyii. Igweligwe ndu akiriko mewaro ndu ọdo bya anodu whẹ tuko eri nri ono. ³⁰ Oo ya bụ le ndu Fárisii mee ndu ishi whẹ, bụ ndu o-zhi-iwu delahaaru ndu l'etso ọzo Jisosu nwirinwiri sụ: "Ọo gụnu meru unu le ndu akiriko me-gee ndu-a, l'aamakwaruwho ejo eka tuko eriko, angukokwawho?"

³¹ Jisosu sụ whẹ: "Ndu ehu dụ mma ta akpajekwa ishi onye l'eme ogvu, o kwa ndu ehu l'eme be l'akpaje iya. ³² M;ube Jisosu ta abyakwa oku ndu dụ chiriri, o kwa ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji be mu byaru te whẹ daa onwowhe uta, haa iwhe-dụ-ẹji, whẹ l'emegbabe byakfuta Chileke."

Nke ọswi egu ekfu anu Chileke

(Mát. 9:14-17; Mak. 2:18-22)

³³ Ndu Fárisii ono sụ iya: "Ndu l'etso ọzo Jonu l'anoje aswi egu nteke nteke, whẹ ekfukwawho anu Chileke, o nokwawho ge ndu l'etso anyibedua l'emeje, ọle ndu

ọwhu l'etso ọzo gubedua l'anoje eri, angu g'ehu ha whẹ."

³⁴ Jisosu sụ whẹ: "Unu l'akpobeje ndu e kuru te whẹ bya eswa-nwanyi egu, l'eka onye ọbu kuru whẹ l'eswanwanyi ono kabekwadia nodu swiru whẹ? ³⁵ Ole mboku nokwaa abya nteke l'aa-nafu whẹ onye ono, l'alụ nwanyị nke ọwhuu, bụ iya kuru whẹ l'eswanwanyi ono. O noo nteke whẹ l'aswilahaa egu ndono."

³⁶ O bya anmaaru whẹ etu sụ: "A ta alakatajekwa uwe ọwhuu gude gbachia akahụ uwe. Onye meru iya nno onye ọbu alakaa uwe ọwhuu ono alaka, temenu ibiribe uwe ọwhuu ono yele akahụ uwe ono ta arapyabedu.

³⁷ O tọ dukwa onye l'awujeru akuru mmee ọwhuu ye l'akahụ eda mmee l'akaa aka. Onye wuru iya ye iya, mmee ono agbafua eda mmee ono. Mee l'ishi onwiya awushishihu; temenu eda mmee ono a-buru iwhe iyi yitaru. ³⁸ Akuru mmee ọwhuu b'a wufutaje ye l'eda mmee ọwhuu, karu aka. ³⁹ O tọ dudu onye ngu-gejeedaru akahụ mmee nke ọwhuu gulahaa ya, o noo l'osuje l'akahụ iya whọ dukwaa ree."

Abụbu-Ndiwhe bụ Onye-nwe mboku-otuta-ume

(Mát. 12:1-8; Mak. 2:23-28)

6 O bya ebe ujiku lanu, mboku ono buru mboku otuta-ume ndu Ju, Jisosu l'aghata l'egu eka a kuru iwhe dụ g'ọ akpe. Ndu l'etso ọzo iya gbukoo ishi iwhe ono, gude eka anyiswashi iya eswa ata mebyi iya.

² Ndu Fárisii haru sụ: "Ọo gụnu meru unu l'eme iwhe duru anyi le nsọ ememe mboku otuta-ume?"

³ Jisosu sụ whẹ: "Unu teke agubudua ekwo-okfu Chileke gu-vu iwhe Dévidi meru nteke egu l'agu iya, agu ndu yele iya li? ⁴ L'ọ bahuru l'ulo Chileke je ewota buredi, dụ nsọ l'iwu Chileke taa. Buredi ono be onye ọdo l'ete atajekwa. Okekawho ndu l'agbaje eja nu Chileke be l'ataje iya nu. Dévidi je ataa ya, nukwawho ndu yele iya li whẹ takwaawho."

⁵ Jisosu sụ whẹ: "Ọo Abụbu-Ndiwhe be bụ Onye-nwe mboku-otuta-ume."

Jisosu l'eme t'onye iwhe lonwuru eka lanu mehu

(Mát. 12:9-14; Mak. 3:1-6)

⁶ O bya erwukwaa mboku otuta-ume ọdo, Jisosu bahukwa l'ulo-ndzuko whẹ je ezhilahaa whẹ iwhe. O nweruwho nwoke lanu ọbu, iwhe lonwuru eka-utara alonwu, nọ l'eka ono. ⁷ Ndu o-zhi-iwu mee ndu Fárisii gelahaa Jisosu nggẹ te whẹ maadaru ?I'oo-me te madzụ mehu l'iwhe l'eme iya nu mboku ono, bụ mboku otuta-ume ndu Ju nke ọwhu whẹ l'a-suje l'o noo iwhe o meru. ⁸ Ole Jisosu maru iwhe dụ whẹ l'obu, o sụ nwoke ono iwhe lonwuru eka lanu ono: "Gbeshi bya akfuru l'eka-a." Nwoke ono gbalihu je akfuru l'edzudzu-ọha ono. ⁹ Jisosu sụ whẹ: "Te mu jjada unu nwa-aji: Iwu mboku otuta-ume ndu Ju ono ?o suru t'e

mejee iwhe-oma, t'ọ sọru t'e mejee ejo iwhe? Ọ sọru ?t'a dzojee ndzọ, t'ọ t'e mebyijee ndzọ?" ¹⁰ Ọ bya aghaa ẹnya, ledzuru whẹ ẹnya gẹ whẹ ha, sọ nwoke ono: "Ngwa machia ẹka ghu amachi." Ọ machia ẹka. Ẹka ono bya eteta iya.

¹¹ Whẹ swolihu wata ọchi idzu iwhe whẹ l'e-me Jisọsu.

Jisọsu l'ahọta ọmadzu iri l'ẹbo

(Mát. 10:1-4; Mak. 3:13-19)

¹² O rwua ujiku lanu, Jisọsu jeshia ẹka ọbu ugwu ha l'igweligwe jeshia okfuru nu Chileke. O kfuru nu Chileke ẹnyasi owu mgburumgburu. ¹³ Chi sahu-who ọ bya ekukotagezhia iwhe bu ndu l'etso ọzo iya họtta whẹ ọmadzu iri l'ẹbo. Ọ gwa ndu ono ndu-ishi-ozhi iya. ¹⁴ Ẹwha ndu ono bu: Sáyimonu onye ọ guberu Pyita mee nwune iya Ánduru mee Jémusu, Jónu, Fílipu, Batólomiyu, ¹⁵ Mátíyú, Tómosu, Jémusu Álufiyọsu mək-wawho Sáyimonu, ọwhu tso l'ogbo l'adzo t'alí ndu Ju dọru ndu Ju, ¹⁶ mee Júdasu Jémusu mee Júdasu Isukáryọtu, bu iya megeeru nọdu lẹ mgbazhi t'e gude Jisọsu.

Jisọsu l'ezhi iwhe, emekwawho tẹ ndu ẹhu l'eme mehu

(Mát. 4:23-25)

¹⁷ Jisọsu yele ndu ono, ọ họtaru ono tuko shi l'eli ugwu ono kpozeta, whẹ tuko bya anodu l'oma ali, whẹ l'igweligwe ndu ono l'etso iya nu mee oke igweligwe ndu ọwhu shigee lẹ Judíya l'owhu mee Jerúsalemu mee ndu shi l'onu eze-ẹnymu Taya yele Sáyidonu, bukota ndu byaru onuta iwhe l'oozhi mee ndu byaru t'o mee whẹ tẹ whẹ mehuchaa l'iwhe l'eme whẹ nu. ¹⁸ Ndu lile ogvu l'akpa ẹhu b'o meru, whẹ mehukota. ¹⁹ Ikpoto ndu ono tuko emekaa t'ẹka whẹ rwua ya l'ẹhu nkele ike shi iya l'ẹhu l'emeje t'ẹhu dukota whẹ mma gẹ whẹ ha.

Ẹhu-utso yele awhu atsotso

(Mát. 5:1-12)

²⁰ Jisọsu bya apalia ẹnya dazhibe ndu l'etso ọzo iya sọ:

"Ẹhu-utso bu nke unube ndu ukpa, nkele unu l'e-ri urwu l'ọo Chileke bu eze unu!

²¹ Ẹhu-utso bu nke unube ndu ẹgu l'a-gu ntaa; nkele ẹwho l'e-ji unu.

Ẹhu-utso bu nke unube ndu l'arya ẹkwa ntaa; nkele unu l'a-chi ọchi.

²² Ẹhu-utso bu nke unu nteke madzọ l'a-kpo unu ashí, ekefu unu l'oke, akọ unu onu, eku unu ndu ejo-iwhe nkele unu kweru nke Abubu-Ndiwhe.

²³ "T'ẹhu tsoo unu utso mboku ono, unu kfulihu akfulihu tee ẹswa nkele obunggo unu parọ ẹka l'imigwe,

o noo l'o nokwawho gẹ nna whẹ ndu-ichee mekotaru iya ndu nkfuchiru Chileke gẹ whẹ ha.

²⁴ "Ọle nshokwanu unube ndu nweru iwhe,

o noo nkele unu natakotawaru iwhe rwuberu unu.

²⁵ Nshọo unube ndu ẹwho jiru ntaa,

nkele ẹgu l'a-gu unu.

Nshọo unube ndu ono, l'achi ọchi ntaa,

o noo l'unu l'a-rya ẹkwa gwa áwhu.

²⁶ Nshọo unu nteke madzọ lile l'a-tuko ekfukaa l'unu l'eme ree,

nkele o nokwawho gẹ nna whẹ ndu-ichee

shi ekfujeru iya ndu gude ugho ekfuchiru Chileke."

Ye ọhogu obu

(Mát. 5:38-48; 7:12a)

²⁷ "Ọle iwhe mu l'akarọ unube dua l'anu iwhe mu l'ek-fu bu: Unu ye ọhogu unu obu. Unu emejeeru ndu kporu unu ashí iwhe-oma. ²⁸ Unu gojeru onu-oma nu ndu turu unu onu. Unu kfujeru nu Chileke l'iswi onye l'akọ unu onu. ²⁹ Onye chiru ghu ẹka l'agbagba nchi, dobefuaru iya agbagba nchi ọwhu. Onye yetaru ghu uwe ugwehu ghu, hakwaawho t'onye ono yetafua ọwhu i yeru l'ime ẹhu. ³⁰ Nuje onye byaru ghu ọryota iwhe i nweru, iwhe ọbu ọ byaru aryota. Onye wotajeru iwhe ghu, ba akpahẹkwa onye ọbu ishi iya ọdo. ³¹ T'ọ buru iwhe bu onye ọdo mee ya unu, ya adu unu mma l'obu be unu l'emeje onye ọdo.

³² "Nteke ọ bulewho l'ọo ndu yeru unu obu be unu yeru obu kpọ. Ọ hunu ẹgube urwu gunu be ono beru unu? Nkele ndu l'eme iwhe-du-ẹji be bukawho onye yeru whẹ obu be whẹ l'eyeje. ³³ Nteke ọ bulewho l'ọo ndu l'emejeru unu ree be unu l'emejeru ree ọo ẹgube urwu gunu be ono beru unu? Nkele o nokwawho gẹ ndu l'eme iwhe-du-ẹji l'emejekwawho. ³⁴ Nteke bu l'o zhiawho ndu unu l'ele ẹnya l'unu l'a-nata iwhe l'ẹka whẹ be unu l'ejeje ugwo ọo ẹgube urwu gunu be ono beru unu? Lẹ ndu l'eme iwhe-du-ẹji be l'ejejekwawho ndu l'eme iwhe-du-ẹji ibe whẹ ugwo nggẹ whẹ nata onwurunwa iwhe ha g'ọo ugwo ọbu whẹ jeru. ³⁵ Unu ye ọhogu unu obu. Unu mejeeru whẹ ree. Unu ejeje madzọ ugwo, unu be elebehekwa ẹnya t'onye ọbu kfua ya unu nke ọwhu obunggo unu l'a-hakwaro shii. Unu abukwaruwho unu nke Okalibe-Kangokotaru-Nu, bu Chileke, o noo nkele ndu bu o-ria-omata mee ndu bu ejo madzọ be Chileke du-gekwaaruro odoo. ³⁶ T'unu buru ndu obu-imiko lẹge Nna unu bukawho onye obu-imiko."

Okpe ndu ọdo ikpe

(Mát. 7:1-5)

³⁷ "Unu be ekpekwa ndu ọdo ikpe nggẹ Chileke te ekpekwaro unu ikpe. Unu ta anmahunu ndu ọdo ikpe nggẹ Chileke ta anma unu ikpe. Unu gwaru ndu ọdo

nvu nggę Chileke gęaru unu. ³⁸ Unu nęje madzų iwhe, nggę Chileke anękwawho unu. Iwhe Chileke l'a-nų unu bę bų iwhe a tujiru atuji, tsųa ya atsųtsu, yojia ya ayoji o ji godogodo awųshihu awųshihu. O noo l'ọo iwhe unu gude tųru nų ibe unu bę bų iwhe Chileke l'e-gudekwawhọ tųru nų unubędua."

³⁹ Ọ bya anmakwaaru whę whọ ętu sų: "Onye l'atso ishi ọooduje onye l'atso ishi g'ọo ya? Whę ta atųkodu dalaje l'ime iduma? ⁴⁰ Onye l'anwų iwhe l'ęka onye l'ezhije iwhe ta akajękwa onye ono l'onwu iwhe l'ęka iya oonwe ęnya. Ọle onye l'anwų iwhe bųkwa: ọ -nwų-ta-gee iwhe l'eezhi iya, ya abya aha g'ọo onye ono l'ezhi iya iwhe ono.

⁴¹ "Ndeę iwhe meru l'ijiwhuje mkpaba, dų nwanna ghu l'ęnya, ọle i ti whųkwanu ọwhu bų osweru, dų ghu l'ęnya nke ghu? ⁴² Ọdo bų: ?Ndekwanu gę l'ji-gbee sų nwanna ghu ono: 'Nwannaji anyi, gebe tę mu whųfu ghu mkpaba ęswa ono, dų ghu l'ęnya' l'ęka gųbedua l'awhųkwaanu ono ha g'ọo osweru dų ghu l'ęnya nke ghu. Gųbe iwe-l'obu-ọchi-l'onu-eze! Vuadaru ọzo mefuada osweru ono, dų ghu l'ęnya nke ghu, nggę i dų ike whų-rweta ọzo, whųfu mkpaba, dų nwanna ghu l'ęnya."

Oshi ọmi yele akpųru iya

(Mát. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ "Ọ tọ dųkwa ọkpobe oshi mįtajeru mebyi dų ęji, o nokwawho gę l'ọoto dųkwanua ejo oshi mįtajeru mebyi dų ree. ⁴⁴ Ọo akpųru, oshi mįtaru bę l'eegudeje marų ęgube oshi ọ bų. A ta awọtajekwa ujiru l'oshi uke, tọ dų onye l'awọtaje akpųru-ęra-nwata l'ęgbara. ⁴⁵ Lę ọkpobe madzų l'eshije l'ọkpobe iwhe dų iya l'obu wofuta ọkpobe iwhe, ejo madzų l'eshijekwanu l'ejo iwhe dų iya l'obu wofuta ejo iwhe, o noo l'iwhe l'ookfu l'onu bų iwhe shi iya l'obu ebushihu ebushihu."

Ọmadzu labọ l'atų ọlo

(Mát. 7:24-27)

⁴⁶ Jisọsu sų whę: "Ọo gųnu kpatarų iwhe unu l'anọje eku iya 'Onye-Nwe-Ọha; Onye-Nwe-Ọha,' ọle unu te emejekwanu iwhe mu sųru t'unu mee. ⁴⁷ Iwhe bų onye byakfutaru mu nų bya anųa okfu mu, ọ tųko iya g'ọ ha eme eme bę mu l'e-goshi unu onye ọ dų g'ọo ya. ⁴⁸ Onye ono dų g'ọo nwoke l'atų ọlo, o gvumia alį egvumi tųa ukfu-ọlo ono l'ęwhuru. O be nteke utso gbarų, mini bya agbawhee ọlo ono, to nwunga iya rọo enwunga owhu nkele e gvumiru alį egvumi tųa ukfu iya ree-ree-ree. ⁴⁹ Ọle onye l'anų okfu iya, t'o me iya eme bę dų g'ọo onye gbubeleruwho ọlo l'elikoro alį mmaanų, tọ wa alį awa tųa ukfu iya. Utso byapyabę iya, ọ whọhuro nteke ono roo daa, dakpọshihu gwee onwiya aryaka eryune."

Jisọsu l'eme tę ęhu dų nwozhi onye ishi ojọgu mma

(Mát. 8:5-13)

7 Jisọsu kfushigelewo iwhe ono, l'ookfu, ndu ono kųru l'ęka ono nųkota, ọ bahų-shia Kapáníyomu.

² O nweru onye ishi ojọgu ndu Romu iwhe l'eme nwozhi iya nke ọwhu l'ọobyanya anwųhu. Nwozhi ono b'o yeru obu shii. ³ Onye ishi ojọgu ono nųlewo nke Jisọsu, ọ bya ezhia ndu bų ọgurennya ndu Ju tę whę je aryọo Jisọsu t'ọ bya bya adzọo nwozhi iya ono ndzų.

⁴ Whę byakfuta Jisọsu bya akwatazhia ryọshia ya ike sų iya: "Byiko jero je eme t'o mehu, l'ọ kwa onye gbarų nke t'i meeru iya iwhe ono, ⁵ o noo l'o yeru ndu alį anyi obu, tęmenu ọ bųru iya tųru anyi ọlo-ndzuko anyi-a."

⁶ Jisọsu tsoru whę jeshia. Ibe nwoke ono dųkubele iya whọ ntse, onye ishi ojọgu ono zhi ndu ọnya iya tę whę byakfuta Jisọsu bya asų iya: "Onye-Nwe-Ọha, be erihewaro awhų je abyabya, o noo lę mu ta adųkwa nke l'ji-bata ibe mu. ⁷ O nokwawho gę mu l'adųa nke tę mu byakfuta ghu l'onwomu. Iwhe mu l'ekfu kwaa t'i kfuwa okfu-ọnu mmaanų, i kfuwa iya bę nwozhi mu ono l'e-mehulekwawho. ⁸ Lę mbędua bųkwa onye nọ madzų l'ęka, o nwekwaruwho ndu ojọgu, nọ mbędua l'ęka. L'ọobuje, mu -sų onye ọwa: 'Jee ọwa' onye ọbu ejee ya. Mu -sų onye ọdo: 'Bya' ya abya. Mu abya asų nwozhi mu ọwa: 'Mee ọwa' ya eme ya."

⁹ Jisọsu nųlewo iwhe ono, ọ tųfu iya ęhu; ọ bya aghachi sų igwe ndu ono l'awų etso iya: "Mu sųru agha, ọ tọ dųkwanu m'ọo l'alį Ịzurelu bę mu l'ęte awhųjekwaa onye kwetaberu g'ọo nwoke-e ya."

¹⁰ Ndu ono, e zhiru bya alwawhushia azų l'uwhu, nwozhi ono mehugewaa ree-ree-ree.

Jisọsu l'eme tę nwa nwa-mbunu teta

¹¹ Lę ntsulọhu nteke ono, b'e megeeru Jisọsu tųgbua jeshia obodo ọbu l'eejuje Nenu. Ndu l'etso ọzo iya mee igweligwe ndu ọdo tsoru iya jeshia. ¹² O rwukubedelewo ọnu ęka l'eeshije abahų obodo ono ntse, ọ whųa gę l'aapafųtawaa odzu nwoke ọbu, bų ne iya nwa lanų eje elili, tęmenu ne iya ọbu bųru nwa-mbunu. Igweligwe madzų shi l'ime mkpųkpu ono, l'awų etso nwanyị ono. ¹³ Ọo ya bų, Onye-Nwe-Ọha whųlewo nwanyị ono, imiko iya dų iya. Ọ sų nwanyị ono: "Gbeluma; ba aryahe ękwa." ¹⁴ Jisọsu bya ejekube ndu ono pa odzu ono bya emee ęka l'igbe odzu, e vu odzu ono. Ndu vu iya nų keshita. Ọ sų: "Nwokorọbya, mu sųru ghu t'i teta nọdu ndzų." ¹⁵ Onye ono, nwųhuru anwųhu ono bya agbashi, kfulahaa okfu, Jisọsu duru iya dee ne iya.

¹⁶ Ndu ono, dọru l'ęka ono gę whę ha tsųlahaa egvu. Whę jalahaa Chileke sų: "Ọkalibe onye nkfuchiru Chileke afųtaru anyi-o! Chileke kpakfutaakwaru ndu nkiya-o!"

¹⁷ E kfuokota nke Jisọsu l'alí Judíya mgburumgburu męwaro ndu buwheru whę mgburumgburu.

Ndu ozhi Jonu baputizimu

(Mát. 11:2-19)

¹⁸ Ndu l'etso ọzo Jonu bya atọko iwhe g'iwhe ha ono kọkotaru Jonu. ¹⁹ Jonu bya ekua ọmadzu labọ lę ndu l'etso ọzo iya zhi whę tę whę je ajita Onye-Nwe-Oha su iya: "Ọo gubedua bu onye ọbu, l'abyanu ọbu, tọo t'anyi leje ẹnya onye ọdo?"

²⁰ Ndu ono byakfuta Jisọsu bya asu iya: "Jonu baputizimu zhiru anyi t'anyi bya ajita ghu: "Ọo gubedua bu onye ọbu l'abyanu ọbu, tọo t'anyi leje ẹnya onye ọdo?"

²¹ Nteke ono bę Jisọsu l'eme t'igweligwe ndu ẹhu l'eme mehukota męe ndu oke ẹhu dọ l'iche l'iche l'emekaa męe ndu ọgvu bu l'ẹhu męwaro igweligwe ndu ọwhu l'atsọ ishi b'o mekotakwaruwho whę whula-haa ọzo. ²² Ọ su ndu ono, Jonu zhiru ono: "Unu je akọoru Jonu iwhe lile unu whuru męe ọwhu unu nuru lę nchi unu. Unu su iya lę ndu l'atsọ ishi b'e meru, whę l'awhụwaa ọzo, ndu ngvuru l'ejewaa ije, e mewaa ndu njokirehu l'eme, whę mehukotawaa, ndu l'ada nkuchi l'anụwaa iwhe lę nchi; ndu nwuhuru anwuhu b'e mewaru whę teta ndu ndu. L'eezhi ndu ọkpa ozhi-oma. ²³ Sọ, ẹhu-utso bu nke onye ono mube Jisọsu l'ete abua ọkfu akpopyashi ọkpa."

²⁴ Ndu ono, Jonu zhiru ono tųgbulewho lashia, Jisọsu kfulahaaru igwe-ọha ono okfu ẹhu Jonu, su whę "Ọo gunu bę unu jeru awhụwhu l'echi-ẹgu. Ọo ogowa wherewhere l'enwunga enwunga. ²⁵ Ọ bukwannuru gunu bę unu jeru awhụwhu. ?Unu jeru t'unu je awhu nwoke, gbakuru onwiya ẹkwa l'ama ọma. Unu lee lę ndu l'egudeje ọkpobe uwe, l'amanuka ọma kwaa onwowhe ngwa, eriji ẹwho, angu-jikwawho ẹwho bu ndibe ndu eze. ²⁶ Mbụ ?ọ hunu gunu ọdo bę unu jeru awhụwhu. ?Unu jeru t'unu je awhu onye nkfuchiru Chileke tọo gunu. Ee! O noo iwhe unu jeru ndono. Ọle mu sọru unu: onye ono, unu whuru bę gbekwa ka onye nkfuchiru Chileke nkajishi. ²⁷ Ọo ya bu onye ono, Chileke kfuru okfu ẹhu iya l'ekwo Okfu Chileke su: 'Lee onye ozhi mube Chileke, mu l'ezhi iya t'o vuru ghu ọzo jee emechaaru ghu ọzo.' ²⁸ Iwhe mu l'eme tę mu kfuru unu bu: l'ọ tọ dukwa onye kabaa Jonu baputizimu shii l'iwhe bukota iwhe nwanyị nwuru anwu. Ọle t'unu lenuwho l'onye e gbee su l'ọo ya bę ẹnya iya kagee alwalwa lę ndu Chileke bu eze whę bę ka Jonu shii."

²⁹ Ndu ono gę whę ha męe ndu akiriko nua iwhe ono, Jisọsu kfuru, whę jaa Chileke l'ọ bu onye dọ chiriri, eshi ọbu Jonu megeeru whę baputizimu. ³⁰ Ọle ọwhube ndu Farisii męe ndu o-zhi-iwu bę jikaru uche Chileke l'onwowhe, buru ndu Jonu l'ete mee baputizimu.

³¹ Jisọsu su whę "Ọ zhia gunu bę mu l'a-turu ọgbo elenu-a yeru? Ọo gunu bę mu l'a-su lę whę dọ g'ọo

ya? ³² Whę dulewho g'ọo unwegirima, dọru l'oma nggamgbo, ekuje ibe whę oku su: 'Anyi whuru unu opu, unu te ekwe ote egvu, anyi gwa ọgu-ekwa, unu te ekwe tsọo áwhu.' ³³ O noo lę Jonu baputizimu bę byaru nu, tọ dọ iwhe l'ookweje eriri, t'ọ nguje mmeę, unu su: 'Ọgvu bukwa nwoke-e ebun l'ẹhu.' ³⁴ Mbędua, bu Abubu-Ndiwhe bya abyakwanu, bya eride eri, ngude angu, unu su te eleedawho lę nwoke-e bu o-ri-nri, buru angungu-anyi-g'anyi, buru ọnya ndu akiriko męe ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji. ³⁵ Ọle iwhe mmamagu Chileke l'eme b'e gude maru lę mmamagu Chileke ono kfuru nhamunha."

Jisọsu l'akpafu ibe Sáyimonu onye Farisii

³⁶ Tọ dọ iya bu l'onye lanu lę ndu Farisii ezhia Jisọsu t'ọ bya lę nri l'ibe iya. Ọ bya ejeshia ibe nwoke Farisii ono, je anodu lę nri ono. ³⁷ Nwanyị ọbu bu nwanyị ọkpara, shi l'ime mkpukpu ono nulewho lę Jisọsu nọ lę nri l'ibe onye Farisii, o gude ite, mmanu-mbeleke, l'ere ire shii jiru eji gude byatashia. ³⁸ Ọ bya akfuru iya lę mgboro ọkpa wata anọ akwashị ẹnya-mini. L'okwashi Jisọsu ẹnya-mini ono l'okpa iya whę ẹbo, gude ẹgbushi dọ iya l'ishi ehucha iya, etsutsu iya ọnu l'okpa, awu iyę ya mmanu ono. ³⁹ Onye Farisii ono, kuru Jisọsu oku nri whule iya whọ, ọ rilahaa su: "Nggę lę nwoke-e bu onye nkfuchiru Chileke l'ezhi, m'ọ gogo makwaa ẹgube onye nwanyị-a l'eme iya ẹka-a bu, mbu maru gę l'oomebe iwhe-dụ-ẹji."

⁴⁰ Jisọsu su iya: "Sáyimonu, tę mu kfuduru ghu whọ iwhe."

Sáyimonu su iya: "Ọo kwa ole O-zhi-iwhe?"

⁴¹ Jisọsu su iya: "O nweru nwoke lanu l'agbeje madu mkpu. Nwoke ono bya ejee ọmadzu labọ ọgwọ. Onye ọwhu b'o jeru ọgwọ ọkporo ọngwu labọ lę ọngwu iri. O jee onye ọwhu ọgwọ ọngwu ise kpu. ⁴² A nonyaa whę ta adu ike kfu ya ọgwọ ono, ọ haaru whę okpoga ono tę whę ria whę whę ẹbo ono. Ọo onye ole l'a-ka iya oye obu l'eka ọmadzu labọ ono?"

⁴³ Sáyimonu su iya: "Ọ dukwa mu g'ọo onye ọwhu ọ haru ọwhuna ka shii whọ."

Jisọsu su: "I kfuzhiru." ⁴⁴ Ọ bya aghaa ẹnya l'eka nwanyị ono nọ su Sáyimonu: "I whuru-a nwanyị-a? Mu bataru ọlo ghu, ti kee mu mini tę mu kwọchaa ọkpa, ọle nwanyị-a bę gudewaa ẹnya-mini kwọo mu ọkpa, gude ẹgbushi iya huchaa ya. ⁴⁵ Ti tsutsu mu ọnu ekele, ọle eshi mu bataru ọlo ghu bę nwanyị-a l'ese-fudua ẹka l'anọ etsutsu mu ọnu l'okpa. ⁴⁶ Tị wu mu mmanu l'ishi gude kwaru mu ẹyịi, ọle yębedua gudewaa mmanu-mbeleke l'ere ire shii wu mu l'okpa. ⁴⁷ Ọo ya bu, tę mu kalęru ghu-a: A gukotawaru nwanyị-a nvu l'iwhe-dụ-ẹji ono, o metagbaberu ono, ha l'igweligwe ono. O noo iwhe meru o ye mu obu shii. Ọle onye a guru nvu l'iwhe ha nwanshi bę l'eyeje obu nwanshi."

⁴⁸ Ọ sụ nwanyị ono: “A gụwaru ghu nvụ l'iwhe-dụ-ẹji, i metagbaberu g'ọ ha.”

⁴⁹ Ndu whẹ l'iya tukuroru eri nri ono kfulahaa sụ: “?Ọo onye dū ẹgube-ẹ? Onye ọwhu l'agụjefuaru madzụ nvụ l'iwhe-dụ-ẹji o meru?”

⁵⁰ Ọ sụ nwanyị ono: “Ekwekwe, i kwetaru nke mu dzọwaru ghu, lashia je eburu guu.”

Ụnwanyi, l'etso Jisọsu

8 Lẹ ntsulọhu nteke ono kwawhọ, Jisọsu tuko obo-do lile mee mkpukpu lile jekota arya ozhi-oma ẹka Chileke bụ eze aryarya, ekfukwa iya who ekfu. Yele ụmadzụ iri l'ẹbo ono l'ikwaruwho, ² mee ụnwanyi ọ harụ mee whẹ mehukota l'ogvu bu whẹ l'ẹhu mee ẹhu-ba-dụ-mma mmaanụ ọdo gudegeeru whẹ nụ. Ụnwanyi ọbu whẹ l'iya l'ige-ọbu bụ Méri ọwhu l'eeke Méri Mágudala bụ iya bụ onye ono, Jisọsu chifuru ogvu ẹsaa l'ẹhu, ³ mee Jowána nyee Kuza ọwhu bụ onye Hérodu yeru ẹku iya l'ẹka t'ọ letaru iya ẹnya mee Suzána mewardu igweligwe ndu ọdo waro. Ndu ono gẹ whẹ ha bẹ wofutaru iwhe lile whẹ nweru gude eyeru Jisọsu whẹ ẹka lẹ mkpa whẹ.

Ẹtu, e gude onye l'atụ iwhe akụ anma

(Mát. 13:1-9; Mak. 4:1-9)

⁴ O be nteke igweligwe madzụ zakoberu, ndu shi lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu wukfuta iya, Jisọsu gude ẹtu sụ whẹ: ⁵ “Ọo nwoke jeru ọtu iwhe akụ iya. Nwoke ono l'atụ iwhe akụ ono, ọ harụ daa l'agụga echi-uzo, e gude ọkpa dzopyashia ya, ụnwu-enu bya atutua ya lwee. ⁶ Ndu harụ nashihu daa l'eli ẹwhuru. Efufuta l'oo-fufuta ọ nwulwashihu, nkele mini ta adudu l'ẹwhuru ono. ⁷ O nweru ndu ọwhu harụ daa l'ẹka ogvu dū l'ime alị yele ogvu ono bya atuko fushikota, ogvu ono kpagbushia ya. ⁸ Ndu harụ daa l'ẹka alị dū ree. O fushia vaa, bya amita-gee mebyi ukporo ise ise.”

Jisọsu kfunyaa nno ryaa sụ: “Onye ụzo-nchị dū t'ọ nua ya.”

Iwhe Jisọsu kwoberu nmaa ẹtu ono

(Mát. 13:10-17; Mak. 4:10-12)

⁹ Ndu l'etso ụzo iya bya ajja ya iwhe ẹtu ono bụ. ¹⁰ Ọ sụ whẹ: “Ọo unubedua bẹ Chileke meru t'unu marụ iwhe e shi domigee edomi lẹ nke abubu ono, Chileke bụ eze, ọle nke ndu ọdo bẹ l'aatuko anmaru whẹ l'etu ẹtu nke ọwhu whẹ l'e-le ẹnya nta lee imo, ọle ọ tọ dudu iwhe whẹ bya l'a-whu, whẹ anu iwhe nta nua imo, ọle ọ tọ dudu iwhe bya l'e-do whẹ ẹnya.”

Jisọsu l'akọ iwhe ẹtu ono bụ

(Mát. 13:18-23; Mak. 4:13-20)

¹¹ “Unu lee iwhe ẹtu ono bụ ndowa: Iwhe akụ ono bụ okfu Chileke. ¹² Ndu ọwhu daru l'aguga echi-uzo bẹ bụ

ndu ọwhu nū-geeru iya nū; Oshifutuswe bya anafu whẹ iwhe ono, a kuru l'ime obu whẹ ono tẹ whẹ be ekweta t'a dzofuta whẹ. ¹³ Ndu ọwhu daru l'eli ẹwhuru bụ ndu ọwhu bụ nteke whẹ nū-geeru okfu ono, whẹ kwe-ta gude ẹhu-utso natakebe iya ree, ọle ọ tọ gbabedu ogbaragbu l'obu whẹ, whẹ kwetarwee kpoo nwukfu nwanshi, o belewho nteke iwhe adata byakfutaru whẹ, whẹ docha iya. ¹⁴ Ndu ọwhu daru l'ẹka ogvu dū l'ime alị bẹ bụ ndu ọwhu nū-geeru iya nū, whẹ jenyaa l'uzo whẹ ono, oke ọriri ẹhu whẹ mee ẹku mee iwhe-utso ọwhu dū lẹ ndzụ whẹ, kpanuka whẹ ẹhu, tọ dūhe iwhe ozhi-oma ono meru whẹ l'ẹhu. ¹⁵ Ndu ọwhu daru l'alị dū ree; o noo ndu ọwhu nuru okfu ono, whẹ gude ọkpobe obu-oma gudepyabeshia ya ike, whẹ taa nshi kfukashia okfu Chileke ono tẹ ndu ọdo kweta.”

Oryoku bẹ l'eedobeje l'eli ẹka iworo iya l'a-ngashi

(Mak. 4:21-25)

¹⁶ “Ọ tọ dudu onye l'anwujeru ọku ye l'oryoku, ya ẹg-bee wota iwhe kpupyabe iya, ọdua ya enwua ya lẹ mkpula ugbooshi. Ọo l'eli ẹka l'aatukobeje oryoku bẹ l'aatukobeje iya nke ọwhu onye bataru nū l'a-whu iworo iya. ¹⁷ O noo l'ọ tọ dudu iwhe e domiru edomi l'eete emegge wofuta bya atua jalaa. Tọ dukwawho iwhe l'eme l'edomi l'ete ebekochaa futa iworo, a madzuru iya. ¹⁸ Unu kwabekwaru iwhe unu l'anu lẹ nchị unu ẹnya, o noo l'iwhe bụ-zhia onye nweru nū bẹ Chileke l'e-yekwabaaru. Ọle onye ọwhu l'ete enwee nū, bẹ nwanwa iya ọwhu o doberu sụ l'iya nwe enwenwe ọwhu bẹ l'ẹe-gbeenu natafua ya.”

Ndu l'eme okfu Chileke bụ abubu Jisọsu

(Mát. 12:46-50; Mak. 3:31-35)

¹⁹ E megee, ne Jisọsu mee unwune iya bya abyakfuta iya. Whẹ ta adu ike kpata ụzo jekfu iya nkele madzụ ha l'igweligwe l'ẹka ono. ²⁰ E je asu Jisọsu: “Ne ghu yele unwune ghu nokwa l'etezhi eme tẹ gụ lẹ whẹ whu.”

²¹ Ọ sụ whẹ: “O to nwekwa onye ọdo, bụ ne iya yele unwune iya t'a gbahaa ndu l'anu okfu Chileke, eme iya eme.”

Jisọsu l'eme tẹ wherewhere ndu ndoo

(Mát. 8:23-27; Mak. 4:35-41)

²² O be ujiku lanu, Jisọsu yele ndu l'etso ụzo iya tuko bahu l'ugbo. Ọ sụ whẹ: “Unu t'anyi dafu azu eze-enyimu azu iya ọwhu.” Whẹ ngaru ugbo whẹ jeshia.

²³ Whẹ nganyaa ugbo ono, mgbenya rwekota Jisọsu. Oke wherewhere gude oke akpara-mini byakfuta whẹ l'echi mini ono. Mini wujilaha ugbo-ọ. Whẹ nma l'eto. ²⁴ Whẹ je ekutee Jisọsu sụ iya: “Nnaji-Ọha, Nnaji-Ọha, ugbo l'abyakwa anyi ekpukpu.”

Ọ gbalihu bya abaarụ oke wherewhere ono mba, baarụ oke akpara-mini ono mba, ọ buru getumu. Mg-

boko ono dalẹwho rigbidingu. ²⁵ Ọ sọ wẹ: “?Ndehununu ekwekwe ọbu, unu kweru?”

Whẹ tsulahaa egvu. Whẹ gude ẹhu-anmanma ekfu asu: “?Ọo ẹgube madzọ gunu bẹ nwoke-e bọ? ?Onye ọwhu l'asuje whẹwewhere yẹle mini l'ọ waa iwhe l'oo-me, ya emee g'ọ kforu.”

Jisọsu l'eme tẹ nwoke, ọgvu jiru ẹhu mehu

(Mát. 8:28-34; Mak. 5:1-20)

²⁶ Jisọsu wẹ bya erwua alí ndu Gérasa, dọ lẹ ncheko iwhe Gálili. ²⁷ Alufuta l'oolufuta l'ugbo yẹle nwoke ọbu, ọgvu bu l'ẹhu, shi buru l'ime mkpukpu ono dzuda. Ọ nọwaru ọdu shii toko yebua uwe l'ẹhu, to bu l'ulo. Ẹka o bu bọ l'ẹka l'eelije madzọ. ²⁸ Ọ whulewho Jisọsu, o chia mkpu bya adaa l'iwhu iya wolía olu sọ: “Jisọsu, Nwa Chileke, mbụ Chileke ono, bọ Ọkalibe-Kangokotaru-Nu! ?Ọo gunu bẹ mu lẹ ghu jigba? Mu l'aryokwa ghu whọ aryoryo t'í ba abyakwa mu whọ ọnu áwhu.” ²⁹ Iwhe meru iya nọ bukwanuru lẹ Jisọsu bẹ dọhawaa mbụ sọ ọgvu ono t'ọ futa nwoke ono l'ẹhu. Nkele nteke nteke bẹ ọgvu ono l'egudeshije nwoke ono ike, a tọ ya mkpọro l'okpa, tọ ya l'ẹka, e che iya eche. L'ọtukojeele iwhe ono gbabushia. Ọgvu ono l'emeje iya, ya asahụ lashia l'echi-ẹgu.

³⁰ Jisọsu bya aji iya: “?Ẹwha ghu bọ gunu?”

Ọ sọ iya: “Ẹwha mu bọ Ụnu-kpuku” nkele ọgvu ọbu bẹ ha l'igweligwe buru iya l'ẹhu. ³¹ Ọgvu ono tuko ryọo Jisọsu sọ t'ọ bọ sukwa whẹ tẹ whẹ je awuba l'idumamaa.

³² O nweruwho ikpoto ezhi dọru lẹ mgboro ẹka ono akpa nri l'aguga ugvu, ọgvu ono gẹ whẹ ha ryọo Jisọsu sọ t'ọ hanu tẹ whẹ wuba ezhi ono l'ẹhu. Jisọsu sọ whẹ tẹ whẹ lọbaru. ³³ Ọgvu ono zefuta l'ẹhu nwoke ono, wuba ikpoto ezhi ono l'ẹhu. Tọ dọ iya bọ l'ikpoto ezhi ono g'ọ ha achabuhu ọso gburugburugburu, gbazeta lẹ kperekpere ẹka ono, je awuba lẹ eze-enyimu. Mini rigbushia whẹ.

³⁴ Ndu l'echi ezhi ono whulewho iwhe meru nọ, whẹ gbakashihu je edokota iwhe lile ono, meru nu l'ime mkpukpu, dooru iya ndu bu l'ẹgu. ³⁵ Ọo ya bọ, whẹ wufuta jeshinua eje awhuada iwhe ọbu meru nọ. Whẹ byakfuta Jisọsu. Whẹ whu nwoke ọbu, ọgvu shi l'ẹhu wufu ọbu g'ọ nọkube Jisọsu. O mehuwanu, yewanu uwe l'ẹhu. Whẹ tsuhu egvu. ³⁶ Ndu whuru iwhe nwuru nọ bya akọru whẹ g'e gude dzọo nwoke ono, ọgvu shi ji ẹhu ono. ³⁷ Ọo ya bọ lẹ ndu lile, bu l'alí Gérasa mgburumgburu aryolaha Jisọsu t'ọ lufuru whẹ l'alí nkele whẹ l'atsụ egvu shii. Jisọsu bahụ l'ugbo lashia. ³⁸ Nwoke ono, a chishiru ọgvu l'ẹhu ryolaha Jisọsu tẹ yẹle iya nọdu.

Jisọsu tẹ ekwe. Ọ sọ iya t'ọ bo tsoshi whẹ. Sọ iya: ³⁹ “Lashia ibe ghu je akọru ndu nke ghu eze iwhe Chileke meru ghu.”

Nwoke ono tųgbua je etsoru mkpukpu ono g'ọ ha aryakashí eze iwhe Jisọsu meru iya.

Nwa Jáyirọsu mẹe nwanyí, nsọ l'eme

(Mát. 9:18-26; Mak. 5:21-43)

⁴⁰ Jisọsu lwawhulewho azu, igweligwe ndu ono nata iya okpobe anata nkele onyenonu gbee ngaberu iya angaberu. ⁴¹ O nweru nwoke lanu ọbu, ẹwha iya bọ Jáyirọsu, bọ onye ishi ulo-ndzuko. Ọ bya adaa lẹ mgboro okpa Jisọsu ryọo ya t'ọ bya ibe iya. ⁴² Iwhe ọbu l'ookuru iya bukwanuru l'ọo nwata nwanyí lanu bẹ nwoke ono nwutaru ọdo ta aduhe. Nwata nwanyí ono nọwaru iwhe rwuru awha iri l'ẹbo. Nwata ono l'abya anwuhu.

Jisọsu tsoru iya whẹ jeshia. Igweligwe madzọ l'awu gidigidi, akpa mkpa etso iya ibeka ibe ẹbo. ⁴³ O nwekwaruwho nwanyí, nọ l'ẹka ono, nsọ-unwanyí mewaru awha iri l'ẹbo, t'ọ buhuje iya ebuhu. Nwanyí ono tųkọwaru iwhe bọ iwhe o nwe enwe mewhushikota l'ẹka ndu l'eme ọgvu, tọ dọ onye ọwhu dọ ike meta iye ya. ⁴⁴ Nwanyí ono shia Jisọsu ọzo azu bya emee ẹka l'ogboromonu uwe Jisọsu, nsọ-unwanyí ono, l'eme iya nọ bukwanuruwho getumu nteke ono who. ⁴⁵ Jisọsu sọ: “?Ọo onye meru mu ẹka?”

Tọ dọ onye kwetaru l'ọo ya. Pyita sọ iya: “Nnaji-Ọha, mbụ gẹ igweligwe ọha-a l'ekpo rwuturwutu etso ghu ibeka ibe ẹbo ẹgube-ẹ, akpakwa ghu whọ mkpa.”

⁴⁶ Jisọsu sọ: “O nweruwho onye meru iya ẹka nkele mu mawaru l'ike shi mu l'ẹhu lufu.” ⁴⁷ Nwanyí ono nọnyaa maru l'iya te edomikotadu onwiya, o gude ẹhu-anmanma futa bya adaa l'iwhu iya, bya aryaa ya aryarya l'iwhu ọha iwhe kpataru iwhe ya jeshiaru ome ẹka l'uwe Jisọsu. O kfukwaawho lẹge iya gude mehu nteke ono who. ⁴⁸ Jisọsu sọ: “Nwada mu, ekwekwe, i kweru bẹ mewaru ghu i mehu ọbu. Lashia je eburu guu!”

⁴⁹ Jisọsu kpukwaduru-a okfu ono l'onu ekfu, madzọ shi l'ibe onye ishi ulo-ndzuko whọ, bọ Jáyirọsu bya bya asu yẹbe onye ishi ulo-ndzuko ono: “Hakwaa o-zhi-iwhe, be ekfuchihekwa iya nchí lẹ nwa ghu nwanyí ọbu bẹ tubuhuakwaru ume.”

⁵⁰ Jisọsu nua ya, ọ sọ iya: “Ba atsukwa egvu, ọlek-wawho t'í kweta! I -kwetazhiwaa bẹ nwa ghu l'emehukwaa.”

⁵¹ Jisọsu rwulewho uwhu ono, tọ dọ onye, o kwekwaduru t'ọ otsoru iya bahu l'ulo gbahalewho Pyita mẹe Jonu mẹe Jémusu, ọ wafu ne lẹ nna nwata ono. ⁵² Iwhe bọ ndu nọ l'ẹka ono tuko atsọ áwhu, arya ẹkwa nwata ono. Jisọsu sọ whẹ: “Unu ba atsoshi áwhu l'ọ tọ dọ anwuhu b'ọ nwuhuru, ọo mgbenya bẹ l'ooku.”

⁵³ Whẹ nma iya ọzu nchichochi nkele o doru whẹ enya l'ọo anwuhu bẹ nwata ono nwuhuru. ⁵⁴ Ọo ya bọ, ọ bya esekputa nwata ono l'ẹka, kua ya sọ: “Nwata mu, teta.” ⁵⁵ Nwata ono lwawhu azu lẹ madzọ nteke ono

who. O zhilihulekwawho, Jisosu sụ tẹ whẹ nụ nwata ono nri t'ọ ria. ⁵⁶ Ọ kpube ndu nwuru nwata ono onu okfu. Jisosu sụ whẹ tọ bọ dukwa onye whẹ l'ekfuru iwhe ono, nwuru nụ.

Jisosu l'eyefu ndụ-ozhi iri l'ẹbo

(Mát. 10:5-15; Mak. 6:7-13)

9 Jisosu bya ekukobe umadzu iri l'ẹbo ono, l'etso ọzo iya l'ẹka lanụ, bya agbee whẹ ike tẹ whẹ gudeje ike chifuje ogvu g'ogvu obu l'eshilee ike, mee tẹ whẹ mejee tẹ madzụ mehu l'iwhe l'eme iya nụ. ² Ọ bya ezhi whẹ tẹ whẹ je aryaa nke ẹka, Chileke bụ eze arya mee tẹ whẹ mee ndu ẹhu l'adụ mma tẹ whẹ mehukota. ³ Ọ sụ whẹ: "T'ọ bọ dukwa iwhe unu l'egude eje. Unu be egudekwa oshi-o-gude-l'ẹka, unu te egude ẹkpa, unu te egude nri, unu te egude okpoga, unu te eye uwe nkwere labọ. ⁴ Uwhu, unu bahujeru, unu nopyabelekwawho l'ẹka ono, unu shi l'ẹka ono jeshia mkpukpu ọdo. ⁵ Ẹka unu jeru, a -jika unu, unu lufudekwa lẹ mkpukpu ono, unu jshikwaa udzu-ẹja, dọ unu l'ọbochi-ọkpa, gude goshi whẹ l'ẹka unu lufuakwaru iya."

⁶ Whẹ tugburu je ejewelaha lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu aryakashi ozhi-oma ono, emekwawho tẹ ndu ẹhu l'eme mehukota.

Iwhe tufuru Hérodu ẹhu

(Mát. 14:1-12; Mak. 6:14-29)

⁷ Ọ-chi-ọha, bụ Hérodu nụkota iwhe lile ono, meru nụ, ọ kpube iya onu okfu. O nweru ndu l'ekfu l'ọ Jonu tetaru nọdu ndzụ ọdo. ⁸ Ndu haru sụ l'ọ Eláyija bẹ futa-whuru azu ọdo, ndu sụ l'ọ onye lanụ l'akahụ ndu nkfuchiru Chileke tetaru. ⁹ Hérodu sụ: "Jonu bẹ mbedua gbutaru iya ishi! Ọ kwanu onye bụ onye ọwa, mu l'anụ ude iya ẹgube-ẹ ya?" O noo ya, Hérodu melahaa gẹ ya l'e-shi whẹ Jisosu obu ẹnya.

Jisosu l'anụ unu madzụ iri l'ẹbo l'umadzu ukporo iri nri

(Mát. 14:13-21; Mak. 6:30-44; Jon. 6:1-14)

¹⁰ Ndụ-ishi-ozhi ono bya ejegee lwawhu azu bya akokotaru Jisosu iwhe lile whẹ mekotaru g'ọ ha. O duta whẹ, whẹ jeshia Betusáyida nwẹka whẹ. ¹¹ Igweligwe ndu ono nule iya whọ, whẹ wutsoru iya. Ọ natalekwa whẹ whọ okpobe anata, kfulahaaru whẹ okfu ẹka Chileke bụ eze, mekwaawho ọwhube ndu ẹhu l'eme whẹ mehukota, mbụ ndu l'ogogu ẹgu t'e mee whẹ tẹ whẹ mehu.

¹² O rwudelewhu l'urwenyashi, umadzu iri l'ẹbo ono byakfuta iya bya asụ iya: "Sukwawho ndu-a tẹ whẹ bahu-gee lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu-a mee l'uwhu l'uwhu ndu-a duwheru anyi mgburumgburu je akpata nri, whẹ l'eri, chọo ẹka whẹ l'a-radụ, j whuru-a l'ẹka anyi nọ-ọwa bẹ bụ echi-ẹgu."

¹³ Ọ sụ whẹ: "Unubedua l'onwunu nunu whẹ nri tẹ whẹ ria."

Whẹ sụ iya: "Mẹ mkpakọ iwhe anyi gude l'ẹka-a kwa ishi buredi ise, ọ waa ẹma labọ. Ọtọ t'anyi je l'onwanyi je akpataru igweligwe ndu-a nri?" ¹⁴ Nkele unwoke, dọkwanuru l'ẹka ono l'e-rwukwa l'unu iri l'ẹbo l'unwoke ukporo ugbo iri.

Jisosu sụ ndu l'etso ọzo iya: "Ngwa! Unu mee whẹ tẹ whẹ nọdu-gee anọdu l'alị l'itsutsu l'itsutsu, tẹ whẹ nọdu ukporo ẹbo-ẹbo l'iri iri."

¹⁵ Whẹ bya emee iwhe o zhiru whẹ, mee ndu ono whẹ nọdukota anọdu gẹ whẹ hakọta. ¹⁶ Ọ bya ewota ishi buredi ise ono mee ẹma labọ whọ palia ẹnya l'imeli kele Chileke ekele nri ono. Ọ bya anyawashia ya nụ ndu l'etso ọzo iya tẹ whẹ dobe iya igweligwe ndu ono l'iwu. ¹⁷ Whẹ rijishikota ẹwhọ gẹ whẹ ha. A bya atutukobe ibiribe iya ọwhu whẹ riwhodoru, o ji nkata-ivu iri l'ẹbo.

Pyita l'ekfu nke Jisosu

(Mát. 16:13-19; Mak. 8:27-29)

¹⁸ O be nteke obu Jisosu nọdu nwekiya ekfu anụ Chileke, ndu l'etso ọzo iya nọdukwawho l'ẹka ono whẹ l'iya. Ọ sụ whẹ: "Ọ zhia onye bẹ ndiwhe l'asuje-zhia lẹ mu bụ?"

¹⁹ Whẹ sụ iya: "O nweru ndu l'asuje l'i bụ Jonu baputizimu, o nwekwaruwhu ndu l'asuje l'i bụ Eláyija. Ndu asụ l'ọ onye lanụ l'akahụ ndu nkfuchiru Chileke bẹ tetaru nọdu ndzụ."

²⁰ Ọ sụ whẹ: "Unubedua unu l'asujekwanu l'ọ onye bẹ mu bụ?"

Pyita sụ iya: "Ọo gubedua bụ Kuráyisutu obu bụ iya bụ Onye Ndzọta ono, shi l'ẹka Chileke."

Jisosu l'ekfu okfu nke anwuhu iya

(Mát. 16:20-28; Mak. 8:30-9:1)

²¹ O kfuru whẹ iya kfushiaru whẹ iya ike sụ whẹ t'ọ bọ dukwa onye whẹ l'e-kfuru iwhe ono. ²² Ọ sụ whẹ: "Lẹ mbedua bụ Abubu-Ndiwhe bẹ jefutajekwa iwhe-ot-sulanu, ha l'igweligwe, ndu bụ ogurennya ajika mu, ndu ishi ndu l'agbaje aja nụ Chileke mee ndu o-zhi-iwu ajikakwa mu whọ. Whẹ egbu mu. Mu nọ abalị labọ, mbọku ọwhu l'e-kwe iya ujiku ẹto, mu eshi l'onwu teta nọdu ndzụ ọdo."

²³ Ọ sụ whẹ gẹ whẹ hakọta: "Onye l'ogogu ẹgu tẹ ya tsoru mu, t'onye ono swefu ẹnya l'ẹhu onwiya, onye obu evulia oswebe onwu nkiya mbọku-mbọku vuru tsoru mu. ²⁴ O noo l'iwhe bụ onye l'eme tẹ ya dzọ onwiya ndzụ, bẹ kwa etuwha bẹ l'ootuwha ndzụ iya obu. Onye ono, kwobekwanuru iswi ẹhu Abubu-Ndiwhe tuwhaa ndzụ iya lẹ mgboko-o l'a-dzọ onwiya ndzụ.

²⁵ Tẹ ndẹhunuru urwu obu, madzụ ritaru, m'ọ -nweko-tagezhiaru iwhe lile, dọ lẹ mgboko-o, tuwhaa onwiya,

o dukwanua, o laa onwiya l'iyi? ²⁶ Nkele onye iwhe ẹhu Abubu-Ndiwhe du, iwhe oozhi ozhi-oma iya du iya, iwhe onye ono l'a-dukawho Abubu-Ndiwhe me o -nodulewho l'ogbu-zaazaa nkiya abya mee l'ogbu-zaazaa Nna iya mee l'ogbu-zaazaa nke ndu oozhi-imigwe du nso. ²⁷ O le te mu kfulekwaru iya w ho unu to doo unu enya; o nwekwaru ndu haru kfuru l'eka-a, l'ete afua nwuhu gbahaa le w he whadaru ge Chileke gude egoshi l'oo ya bu eze."

Jisosu l'egbu zaa-zaa

(Mat. 17:1-8; Mak. 9:2-8)

²⁸ A nolewho iwhe ha g'oo abali esato, o kfuru iwhe ono, o duta Pyita, duta Jonu, duta Jemusue je enykota eli uguv jeshia okfuru nu Chileke. ²⁹ O kfunyalewho nu Chileke, iwhe iya gbanwee, uwe iya chafu, gbulahaa zaazaa. ³⁰ A bya l'eledeshia enya, akahu ndu-ichee labo l'ekfuwaa anu iya. Umadzu labo ono bu Mosisu ye le Elayija. ³¹ W hebedua goshikwaruwho onwowe l'ogbu-zaazaa nke imigwe. W he le Jisosu l'ekfu nke anwuhu ono, l'oo-nwuhu, bu iwhe Chileke tberu l'oo-me iya le Jerusalemu. ³² Nteke ono be Pyita ye le ndu w he l'iya li kutehuhawaru nu mgbenya. W he tehu bya aw hu ogbu zaa-zaa ya ono mee umadzu labo, w he l'iya kfuru l'eka ono. ³³ Ndu ono byalewho l'aha Jisosu, Pyita su iya: "Nnaji-Oha, o dukwa anyi ree l'anyi no l'eka-a. T'anyi tu ebeta eto, nnanu nke ghu, nnanu nke Mosisu, nnanu nke Elayija." O le Pyita ta amatadu ishi iwhe l'ookfu ekfu.

³⁴ L'ookfukwadua okfu ono, urwukpu bya aso-kputa w he, umadzu eto ono, l'etso uzo iya tsulahaaa egvu ge urwukpu ono sokputaru w he. ³⁵ Olu-okfu shi l'urwukpu ono tufulewho su: "Onye owa bu Nwa mu nwoke, mu hotaru. Unu nujeeru iya okfu."

³⁶ Olu-okfu ono kfugelewho iwhe ono, o buwaru-a Jisosu be bu onye a whuru l'eka ono nkunyi iya. W he no-kirishia, to du onye w he kfuru iwhe ono, w he whuru.

Jisosu ka ndakfukfu ike

(Mat. 9:14-27)

³⁷ O rwua echile iya ge w he nyizetaleruwho l'eli uguv ono, igweligwe madzu wukfuta iya. ³⁸ Oo ya bu, nwoke lanu no l'ime igweligwe ndu ono chishia su: "Onye-ukfu-l'oha, byiko lenua nwa mu-a enya, l'oo mu nwa lanu. ³⁹ L'o nweru egube ogvu l'abyaje iya nu, o byawa iya ya aryaswerehu, ya atu iya g'oo ndakfukfu, wuhu akpushi iya l'onu. L'obuje o nu-geeda iya aw hu temenu ya ahaa ya. ⁴⁰ Mb u mu ryowaa ndu l'etso uzo ghu te w he chifu iya, w he ta adu ike."

⁴¹ Jisosu su: "Oowa! Unube ogbo ejo obu owa, l'adu iwhe unu l'ekwetaje-e! ?O zhia nteke ole be mu l'a-ta

nshi te mu l'unu no-be?" O su nwoke ono: "Duta nwa ghu obu bya eka."

⁴² Nwata ono byakfutadelewho Jisosu, ogvu ono tu ta nwata ono tu l'ali lochishide iya. Jisosu baaru ogvu ono mba, mee nwata ono o mehu. O duru iya dee nna iya. ⁴³ W he chikafugee enya ele g'ike Chileke habe shii.

Jisosu l'ekfu odo l'iya l'a-nwuhu teta nodu ndzu

(Mat. 17:22-23; Mak. 9:30-32)

O tu ko du-gekwadua ndu ono biribiri mbu iwhe lile Jisosu l'emekaa; o su ndu l'etso uzo iya: ⁴⁴ "T'okfu-a bamikwaa unu l'ime nchi, o noo le Abubu-Ndiwhe be l'ee-megee kpuru kpee ndiwhe l'eka." ⁴⁵ W he ta ama iwhe o kfuru nkele e domiru iya edomi t'o bo doshi w he enya. W he l'atsukwawho egvu ge w he l'eme ji iye ya.

Onye kakota onwe enya

(Mat. 18:1-5; Mak. 9:33-37)

⁴⁶ W he wata anu adzo enya nke onye ka onwe enya lege w he ha. ⁴⁷ Jisosu bya amaluruwho iwhe du w he l'obu, o bya ekuta nwata nshii kfukube onwiya. ⁴⁸ O su w he: "Onye gude iswi mube Jisosu goshi le ya yeru nwata nshii-a obu, bukwa mbedua be onye ono goshiru le ya yeru obu. Onye goshiru le ya yeru mu obu, goshikwaruwho le ya yeru onye ono suru te mu bya obu, o noo l'oo onye enya nke iya kagee olwa ali lege unu ha bu onye kakota onwe enya."

Onye l'ete anooru ghu l'ejo oshi bu onye ghu

(Mak. 9:38-40)

⁴⁹ Jonu su iya: "Nnaji-Oha, anyi whukwaru nwoke gude ewha ghu achishi ogvu. Anyi kposhia ye ya eshi-owhu l'ooto tsoje ghu g'oo anyibedua."

⁵⁰ Jisosu su iya: "Unu ba akposhishi iye ya, o noo l'onye l'ete anooru unu l'ejo oshi be bu onye unu."

Ndu Sameriya l'ajika Jisosu

⁵¹ O rwudelewho ntse ntse mbu mboku l'ee-kubata iya l'imigwe, o tugbua le ya jefutaje Jerusalemu. ⁵² O haru ndu ozhi yefu te w he wuru iya uzo tugburu. Ndu ozhi ono tugbua je abahu le mkpukpu lanu du le Sameriya, je te w he dozhiaru iya eka l'oo-zee. ⁵³ Ndu eka ono jika le w he ta anatadu iya nkele o cheberu iwhe le Jerusalemu. ⁵⁴ Jemusue ye le Jonu, bu ndu l'etso uzo iya whua egube iwhe ono, w he su Jisosu: "Onye-Nwe-Oha ?o du ghu ree t'anyi mee oku t'o shi l'imigwe bya ekepyashia w he?"

⁵⁵ Jisosu bya aghaa enya gbochia w he nchi. ⁵⁶ E megee w he shi eka ono tugbua jeshia mkpukpu odo.

Ndu l'e-bekoo etso ụzo Jisọsu

(Mát. 8:19-22)

⁵⁷ Whẹ jenyaa l'ụzo, nwoke lanụ sụ Jisọsu: "Mu l'a-nọ-je-zhiawho etso ghu eje iwhe bụ ẹka l'iije."

⁵⁸ Jisọsu sụ iya: "Ụwhegu nweru ọnu ẹka, l'ọraduje, ọnu, l'ewhe l'eli nweru ẹkfunu ẹka, l'ọradujekwawho. Ọle Abụbu-Ndiwhe te enwedu ẹka, bụ ẹka, l'oo-dobeje ishi."⁵⁹ Ọ sụ onye ọdo: "Tsolu mu."

Onye ono sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha, ngabekwawho tẹ mu je eliadaa nna mu."

⁶⁰ Jisọsu sụ iya: "Haa ndu nwuhuru anwuhu tẹ whẹ lia ndu nke whẹ nwuhuru anwuhu. Jeshia gubedua l'onwoghu je aryakaa l'ọo Chileke bụ eze."

⁶¹ Onye ọdo sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha, mu l'e-tsokwaru ghu-a, ọle mu l'e-jeeda je asụ ndu ibe mu tẹ whẹ nọ ọwhoma."

⁶² Jisọsu sụ iya: "Iwhe bụ onye paliadaru ọgu tẹmenu onye ọbu ghadẹ ọnya l'azụ, ta alikwa l'ozhi l'egoshi l'ọo Chileke bụ eze."

Jisọsu l'agba ndu ozhi ẹbo-ẹbo tẹ whẹ je ozhi-oma

10 E megelewho, Onye-Nwe-Ọha byakwa bya aho-ta ụkporo madzụ ugbo ẹto l'umadzu iri l'ẹbo ọdo, gbaa whẹ ẹbo-ẹbo, sụ tẹ whẹ vuru iya ụzo jekota l'iwhe bụ mkpukpu lile mee iwhe bụ ẹka lile, yẹbedua l'onwiya l'abya ejeje. ² Ọ sụ whẹ: "Iwhe e meberu l'alị chashakwaru, mbụ ọ kwatakwa ha mebyi shinene, ọle ndu ozhi l'akpata iya akpata ta abadụ nwishi. Ọo ya bụ t'unu kfulu nụ Nnaji, nwe iwhe ono, e meberu l'alị, t'o ye ndu ozhi tẹ whẹ bya akpaaru iya iwhe iya ono. ³ Unu tųgbua jeshia. Unu lekwawho l'unu dųakwa g'ọo ụnwu-atųru, mu chiakwaru unu ye t'unu jeshia ẹka ągụ jiru eji. ⁴ Unu be egudekwa nwẹkpa peni, unu te egude ẹkpa mmaanụ. Unu te egude akpokpa. Unu be ejekwa ome nke okwerwe ekele l'echi-ụzo.

⁵ "Uwhu, unu bahųjeru, unu vujeedaru ụzo sụ: 'Nchị dųkwa unu ndoo l'uwhu-a.' ⁶ Nteke bụ lẹ nwa-nchị-ndoo nọ l'ẹka ono, nchị ọdu ndoo unu abųru nkiya. Nteke bụ l'ọ tọ dųdu, ya alwawhuru unu azụ. ⁷ Unu bulekwaruwho l'uwhu ono rijee, unu angųjekwaawho iwhe bụ iwhe whẹ nųru unu. O noo l'onye l'ese anya b'ọ gbarụ t'ọ nata ųgwo iwhe o setaru. Unu be ebuwhekwa l'uwhu l'uwhu.

⁸ "Nteke o nweru mkpukpu ẹka unu bahųru, whẹ gbobe ẹka labọ nata unu, unu rijelekwawho iwhe a nųru unu. ⁹ Unu mee t'ẹhu dų ndu iwhe l'eme lẹ mkpukpu ono mma. Unu asųkwa whẹ who: 'Chileke l'abyakwa ọburu eze unu.' ¹⁰ Nteke bụ l'unu bahųjeru lẹ mkpukpu, whẹ ta anata unu, t'unu lųfu l'oma ogborogbo ụzo mkpukpu ọbu je asụ whẹ: ¹¹ 'Udzu-ẹja alị unu, tekuru anyi l'okpa bẹ anyi jifuakwaru unu-o! Ọle ọbu, iwhe unu l'a-malẹwho bụ lẹ Chileke byakwa

l'egoshi l'ọo ya bụ eze.' ¹² Ọle iwhe l'a-nwųru ndu Sodo-mu l'a-bųkwanu iwhe ahata mbọku ikpe, amame mkpukpu ono.

Iwhe l'e-me obodo, jikaru Jisọsu

(Mát. 11:20-24)

¹³ "Nshọo gube Korazinu! Nshọo Betusáyida! Nkele nggẹ l'ọo iwhe e wotaru iwhe-awhųrulenya ono, shihuru ike ono, e meru l'ime unu je emeshia l'ime Taya yẹle Sáyidonu mẹ whẹ gege eyehaakwaro uwe ntso-mawhu, gwọo onwowhe lẹ ntų gude goshi lẹ whẹ dawarụ onwowhe ųta, haa ome iwhe-dų-ẹji, whẹ l'emegbabe lwakfutawaa Chileke nteke tehawaruro ọnya. ¹⁴ Ọle g'ọ dų ẹgube-ẹ ntaa bẹ iwhe l'a-nwųru ndu Taya mẹe ndu Sáyidonu l'a-bųkwa iwhe ahata mbọku ikpe mẹ Chileke kpede ikpe. ¹⁵ Gubedua bụ Kapáníyọ-mu! ?Ọ dų-gee ghu nke t'e kulia ghu t'i sukfuru l'igweli? ?Tị madų l'aa-gbeenu kwada ghu, kwadarwua ghu ọku-alị-maa.

¹⁶ "Onye nųru iwhe unu kfulu nųwaru iwhe mu kfulu. Onye jikaru unu, jikaakwaruwho mbẹdua, tẹmenu onye jikakwanuru mbẹdua bųakwawho onye ono, mu shi l'ẹka bẹ onye ono jikaru."

Ndu Jisọsu zhiru ozhi l'alwa l'ẹhu-ųtso

¹⁷ Ụkporo madzụ ugbo ẹto l'umadzu iri l'ẹbo ono bya ejegee, gude ẹhu-ųtso wųlata bya asụ Jisọsu: "Onye-Nwe-Ọha, anyi gude ẹwha ghu kakọta-gee ka ọgvu ike."

¹⁸ Ọ sụ whẹ: "Mu shia ele Sétanu g'o shi l'igweli bya adaa g'ọo ebemu-igwe. ¹⁹ Sųa, mu yewaru unu ike l'ẹka t'unu dzọpyabeje agwọ l'okpa mee akpị mee t'ike nke unu kakọta iwhe bụ ike ọhogu unu ono, bụ Oshifutuswe. Ọ tọ dųdu iwhe fųru ųka meka unu. ²⁰ Ọle ọbu, t'iwhe ẹhu l'a-nọ atso-turu unu ųtso ba abųkwa l'unu ka ọgvu ike, t'ẹhu gbechia tsoje unu ųtso l'e dewaru ẹwha unu l'ẹkwo l'imigwe."

ẹhu l'atsọ Jisọsu ųtso

(Mát. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Nteke ono whọ bẹ Ume-Dų-Nsọ meru iya, ẹhu tsomahu iya. Ọ sụ: "Mu l'ekele ghu ekele Nna, gube onye nwe igwe nweru alị. Iwhe mu kwoberu ekele ghu ekele ono bụ l'i domiru iwhe lile-e tẹ ndu marų ągụ mee ndu iwhe l'edoje ọnya ba ama iya. O gbechia bųru ųnwegirima nshị-a ya, l'ẹte amaa ągụ b'i gbechia bya atokashiaru iya. Ee! Nna, o nolewho g'ọ zųru ghu nkwe l'obu, ọ bųkwaruwho nno bụ g'ọ dų ghu ree t'i mee ya.

²² "Sųa, Nna mu yekotakwaru mu iwhe lile l'ẹka. Ọ tọ dųkwa onye, marų onye Nwa bụ gbahaa Nna. O nokwawho gẹ l'oto dųa onye marų onye Nna bụ, gbahalẹwho Nwa; ọdo bųwaa l'ọo onye Nwa ono hotaru, goshi iya."

²³ Jisọsu yele ndu l'etso ọzo iya nọdulewho nwẹka whẹ, ọ ghachi sụ whẹ: “Ehu-utso bụ nke unubẹ ndu gude ẹnaya unu awụ ihwe-e unu l'awụ ọwa. ²⁴ Unu marụ-a l'igweligwe ndu nkfuchiru Chileke mée ndu eze ha l'igweligwe b'ọ gushikwaru ẹgu ike tẹ whẹ whụ ihwe-e, unu l'awụ-a, ọle whẹ ta awụdu iya. Ọ gụkwa whẹ whọ ẹgu tẹ whẹ nwa ihwe-e, unu l'anụ-a, ọle whẹ ta anụdu iya.”

Ẹtu onye Samériya nweru obu-oma

²⁵ Ọo ya bụ l'onye o-zhi-iwu lanụ agbalihu tẹ ya gudeadaa aji data Jisọsu. Onye o-zhi-iwu ono sụ iya: “O-zhi-iwhe ?ọo gụnu bẹ mu l'e-me nggẹ mu nweru ndzụ tututu-mimimi?”

²⁶ Jisọsu sụ iya: “?Ọo gụnu b'e deru l'ẹkwo iwu ?ndẹe iwhe i gutaru iya?”

²⁷ Nwoke ono sụ iya: “Ekwọ iwu bẹ sụru: ‘Ye Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ghu obu ghu g'ọ ha. Gude ndzụ ghu g'ọ ha, mée ike ghu g'ọ ha, mée uche ghu g'ọ ha ye Chileke obu’ woo: ‘Gụ eye madzụ ibe ghu obu lẹge i yeru iya onwoghu.’”

²⁸ Jisọsu sụ iya: “I kfukotaru iya ree-ree-ree; i -mewaa nno, gụ enweru ndzụ.”

²⁹ Nwoke ono l'emekwanu tẹ ya goshi lẹ ya bụ onye dọ chiri, o gbakota ji Jisọsu ọdo sụ: “?Ọo onye bụ madzụ ibe mu?”

³⁰ Jisọsu nmaaru iya ẹtu sụ: “O nweru nwoke lanụ ọbu shi Jerúsalemu eje Jériko. O je evukota ndu l'ana nfụ. Whẹ gude iya gbabẹ iya ọto, tsua ya tọlitoli, tsug-buwhodowa iya-a ndzụ nwanshi, parụ iya haa l'ẹka ono, ọ nọduwaa dzeedzee ndzụ, whẹ gbakashihu. ³¹ O nweru g'ọ meru, o nweru onye l'agbajẹ eja nụ Chileke l'aghata l'uzo ẹka ono. Ọ bya akpolwu nwoke ono, ọ gbangoo ya, je eshia ọzo ọdo ghata iya tųgburu jeshia iwhe l'ooje. ³² Onye ọnu-ulo Lívayi ghatadẹkwawho l'uzo ẹka ono, ọ bya ebu nwoke ono iwhu, ọ gbangok-waa ya whọ, shia ọzo ọdo tųgbua jeshia iwhe l'ooje. ³³ Tọ dọ iya bụ lẹ nwoke Samériya l'ejekwaro iwhe ọdo, o rwua ẹka ono nwoke ono daburu, imiko iya dọ iya. ³⁴ Ọ bya ejekfu iya je edebechaa ya mmanụ l'ọnya, dọkota iya l'ẹhu, gbashị iyẹ ya mmẹe gude iwhe kechishia ye ya. Ọ bya apata iya tukobe l'anụ-ije iya du-ba iya l'ulo-ndụ-ẹbyii, swiru iya l'ẹka ono. ³⁵ O rwua echile iya, onye Samériya ono chifuta shiru labọ chẹe onye l'eletaje ọlo-ndụ-ẹbyii ono sụ iya: ‘Letakwa iya ẹnaya. Nteke mu lwadeleruwho o -nweru iwhe ọdo i mewhuru l'ishi iya, mu akfua ghu iya.’” O noo ya.

³⁶ “?Ọo onye ole l'ime ọmadzụ ẹto ono goshiru l'iya bụ madzụ ibe nwoke ono vukotaru ndu l'ana nfụ ono?”

³⁷ Onye o-zhi-iwu ono sụ iya: “Ọo onye ọwhu whuru iya imiko who.”

Jisọsu sụ iya: “Laa, je emejee nno.”

Jisọsu l'akpakfu Mata mée Méri

³⁸ Tọ dọ iya bụ lẹ Jisọsu whẹ atųgbukwaru ejelek-wawho iwhe whẹ l'eje. Whẹ jenyalewho l'echi-uzo, ọ bahụ l'oma mkpukpu lanụ. Nwanyị ọbu, ẹwha iya bụ Mata dubata iya l'ibe whẹ tẹ whẹ kwaarụ iya ẹbyii.

³⁹ Nwanyị ono nweru nwune nwanyị ẹwha iya bụ Méri. Méri je anọdu nọkube Onye-Nwe-Ọha anụ okfu iya.

⁴⁰ Mata yenuka ẹhu l'ome nri. Ọ bya ejekfu Jisọsu je asụ iya: “Onye-Nwe-Ọha ?t'i yedu ọnu gẹ nwune mu nwanyị harụ mu ozhi nkunyị mu? Sunu iya t'ọ bya eyeru mu ẹka.”

⁴¹ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Mata, Mata, jikunuka walaa, ajigbushinuka onwoghu lẹ mee ọwa, mee ọwa.

⁴² Ọo iwhe lanụ kpụ bẹ bụ iwhe dọ mkpa. Méri hataak-warụ oke-iwhe ono ọwhu ka ree. Tọ hẹ l'aabya l'a-nafụ iyẹ ya anafụ.”

Jisọsu l'ezhi gẹ l'eekfujeru nụ Chileke

(Mát. 6:9-13; 7:7-11)

11 Ọ bya ebe ujiku lanụ, Jisọsu nọdu l'ẹka lanụ ekfu anụ Chileke. O kfugele iya who, onye lanụ l'ime ndu l'etso ọzo iya sụ iya: “Onye-Nwe-Ọha, zhinua anyi gẹ l'eekfujeru nụ Chileke lẹ gẹ Jónu zhiru ndu l'etso ọzo nkiya.”

² Ọ sụ whẹ: “Nteke unu l'ekfu anụ Chileke t'unu sụje: “ ‘Nna, t'e dobe ẹwha ghu nsọ.

Goshinu l'ọo ghu bụ eze.

³ Nunu anyi nri mbọku lẹ mbọku, nri l'e-dzu anyi eriri l'uboku.

⁴ Gụnuaru anyi nvụ l'iwhe-dụ-ẹji, anyi metagbaberu, nkele anyibedua l'agujekwaruwho onye mesweru anyi nvụ.

Be ekwekwa t'anyi dalahụ l'iwhe l'a-data anyi.”

⁵ Jisọsu sụ whẹ: “T'e wota iya l'onye lanụ lẹge unu ha l'e-je ibe ọnya iya l'echi-abalị je asụ iya: ‘Ọnya-a-e! Jen-ua mu ọgwo ishi buredi ẹto, ⁶ l'ọnya mu, shi ẹka teru ẹnaya bẹ byaru ibe mu, mu te enwe nri, mu l'a-nụ iya.’

⁷ T'e wokwaru iya who l'ọnya ghu ono l'a-nọdu l'ime ọlo sụ ghu: ‘Be ekfuchishi mu nchị! Mu gụ-chiwaru ọzo, swọbe iya iwhe. Mu l'unwu mu zẹwaa azẹe. Tọ hẹ lẹ mu l'agbashikwadu ntaa abya ghu ọnu buredi.’ ⁸ Tẹ mu kfuleruwho unu, ọ -buru l'ọ tọ gbashidu bya anụ iya buredi ono, nkele ọ bụ ọnya iya, ya ekwobenu nkele ookfuchi iya nchị, iwhere ta adụ iya rọ bya anụ iya iwhe ọbu, ọ byaru t'ọ nụ iya. ⁹ O noo iwhe meru mu sụ unu: Unu kfujee t'a nụ unu iwhe; aa-nụ iya unu! Unu chọjee iwhe; unu l'a-chọta! Unu kujee ẹka l'uzo; aa-guharu iya unu. ¹⁰ O noo l'iwhe bụ onye sụru t'a nụ iya bẹ l'aanujekwa; onye chọru nụ l'a-chọtaje; onye kuru ẹka bẹ l'aa-guharu ọzo. ¹¹ Tẹ ?ndẹe g'unu ha, buru nna, dọ onye ọwhu nwa iya l'a-sụ iya t'ọ nụ iya ẹma, ya achiru agwọ nụ iya. ¹² Ọdua nteke nwata ọbu

sɔru t'ò nù iya ẹkwa-ọku, ya aburu akpì bẹ l'oo-woru dẹe ya l'ẹka? ¹³ Ọo ya bụ, ọ -buru l'unubedua, bụ ndu ejo-iwhe l'amajẹ nù ụnwu unu iwhe dū ree ?ọ chianu Nna unu ono, bu l'imigwe ta akabaduanu ama gẹ l'oo-me nù unu Ume-Dụ-Nsọ, mbụ unubẹ ndu sɔru t'ò nù iya unu."

Ẹka ike Jisọsu shi

(Mát. 12:22-30; Mak. 3:20-27)

¹⁴ Ọ byakwa ebe nteke ọdo, Jisọsu l'achifuta nwoke ọgvu, bu iya l'ẹhu, ọgvu ọbu nmaa nwoke ono nswe to kfu okfu. Ọgvu ono l'ẹte ekfu okfu lufulewho nwoke ono l'ẹhu, nwoke ono kfulahaa okfu. Ọ kpube igweligwe ndu ono ọnu okfu. ¹⁵ O nweru ndu ọwhu sɔru l'ọo ike ọgvu Biyélezebọlu, bụ iya bụkota ishi l'iwhe bụkota ọgvu kparamụ-kparamụ b'o gude achishi ọgvu.

¹⁶ Ndu ọwhu bya agbaarụ iya ọnya okfu eme tẹ whẹ nmata iya. Whẹ sù iya t'o meeru whẹ iwhe-awhuru-lenya l'egoshi l'ọo Chileke zhiru iya l'ezhi. ¹⁷ Jisọsu marụ iwhe whẹ l'ari, ọ sù whẹ: "Alì-eze -kewaa onwiya ẹbo selahaa okfu, alì-eze ọbu bụakwa iyi. Nteke bụ l'ọo ndu uwhu lanụ keru onwowhe ẹbo sede okfu, uwhu ọbu echihu. ¹⁸ Nteke bụkwawho lẹ Sétanu bẹ kuru okfu ye l'ibe iya ?ndẹkwadu gẹ alì-eze iya l'e-me keru mẹ unu sù l'ọo Biyélezebọlu bẹ mu gude achishi ọgvu? ¹⁹ Ọ -bunuru l'ọo Biyélezebọlu bẹ mu gude ike iya achishi ọgvu ?ọo onye bẹ ụnwu unu whẹ gude ike nkiya achishi nke whẹ? Ọ kwa iya bụ l'ọo ụnwu unu ono l'egoshiwaro l'ikpe nmarụ unu. ²⁰ Nteke bụkwawho l'ọo ike nke Chileke bẹ mu gude achishi ọgvu ọbu, ọo ya bụ l'o noo iwhe l'egoshi lẹ Chileke bụwaa eze l'ẹka unu nọ.

²¹ "Mkparawa, akwara dū l'ẹhu -kwaa onwiya ngwọgu kwarwee ya akwarwe, eche ibe iya nche ?tì madū l'ọ tọ dudu iwhe l'e-me iwhe iya? ²² Ọle nteke onye ka iya ẹkuku byabya afuru iya lwugbu ya, ya abya atuko ngwọgu ono, mkparawa ono shi tuchobe obu natagee, ya atuko iwhe mkparawa ono gwotakota je ekekashia.

²³ "Onye yele mube Jisọsu l'ẹte abua ẹhu, bẹ bụkwa onye ọhogu mu. Onye l'ete etsoo mu achikobe iwhe achikobe bẹ l'aakpakashì iya akpakashì."

Iwhe l'akpatajẹ ọgvu alwawhu azu

(Mát. 12:43-45)

²⁴ "Ọobuje nteke a chifuru madzụ ọgvu l'ẹhu, ọgvu ono eje etsoru echi-ẹgu, ẹka mini l'ẹte adua aghawhe, achọ-whẹ ẹka iya l'a-nmẹe. Nteke o jenyaa, tọ dū ẹka ọ whuru, ya asụ lẹ ya l'a-dawhushikwa azu l'akahu ọlo iya whọ. ²⁵ Nteke ọ byatashiaru, a zawa iya aza, dozhigee ya ree, ²⁶ ya eje achita ọgvu ẹsaa ọdo, kabaarọ yẹbedua igiri yeru onwiya, whẹ awuba je eburu l'ẹka ono. Ndzụ onye ono ẹgbeenu bya aka njo nteke ono, amamẹ g'o shihawaa dū lẹ mgbe mbu whọ."

Ọkpobe iwhe ekweru

²⁷ Jisọsu kfugelewho iwhe ono, nwanyì lanù l'ime igwe-ọha ono chishia sù iya: "Iwhe kwekwaru nwanyì ọwhu parụ ẹwho ime ghu, chee ghu ẹra."

²⁸ Jisọsu sù iya: "Waawa! Iwhe kwechiaru ndu l'anuje okfu Chileke eme iya eme!"

Eekfu tẹ Jisọsu goshi l'ọo Chileke zhiru iya

(Mát. 12:38-42)

²⁹ O be nteke igwe-ọha ono l'akalẹwho shii aka eje, Jisọsu kfulahaa sù: "Ọgbo elenu-a bẹ panukakwaru ẹji. Whẹ l'achọ t'e goshi whẹ iwhe-awhuru-lenya, l'e-goshi l'ọo whọ Chileke zhiru mube Jisọsu tẹ mu bya ọkpobe iya. Ọle ọ tọ dukwanu iwhe-awhuru-lenya ọdo, a bya l'e-goshi whẹ gbahaa iwhe ono, nwuru l'ẹhu Jona.

³⁰ Mbụ ọo gẹ Jona bụje iwhe-awhuru-lenya l'ẹhu ndu Nínive bụ gẹ Abubu-Ndiwhe bụ iya l'ẹhu ọgbo elenu-a. ³¹ Eze-nwanyì ono, l'achì ndu Shiba bẹ l'a-gbalihu mbọku ikpe nma ọgbo elenu-a ikpe, o noo l'o shi l'ẹka ono mgboko sɔru ishi bya ọnuta olu-okfu mmamagu Sólomọnu. Ọle t'unu lenu l'onye ka Sólomọnu nkajishi nọ l'ẹka-a ntaa. ³² Ọdo buri lẹ ndu Nínive bẹ l'a-gbalihu mbọku ikpe nma ọgbo elenu-a ikpe. O noo lẹ ndu Nínive bẹ darụ onwowhe uta, haa ome iwhe-dụ-ẹji, whẹ l'emegbabe, lwakfuta Chileke gẹ Jona je ekfuru yeru whẹ. Ọle t'unu lekwawho l'onye, ka Jona nkajishi bẹ nọkwa l'ẹka-a ntaa."

Oryọku, dū l'ẹhu bụ ẹnya

(Mát. 5:15; 6:22-23)

³³ "Ọ tọ dudu onye l'anwujeru ọku ye l'oryọku parụ iya je edobe l'azu-utsulo, m'ọbukwanu onye ọbu apata ite kpupyabe iya. Owojechiaru iya tukobe l'eli ẹka l'eedobeje oryọku nke ọwhu iwhe bụ onye bataru l'ulo l'a-nọ awhu iwhoro iya. ³⁴ Ẹnya ghu bẹ bụ oryọku, nọ l'ẹhu ghu. Nteke ẹnya doru ghu edo, ogwehu ghu abukotaru íwhóró nkuchi, nteke bụ l'ẹnya te edodu ghu edo; ogwehu ghu abukotaru ekpuroochi nkuchi. ³⁵ Ọo ya bụ, t'i letakwa ẹnya nggẹ iwhoro ono, dū l'ime ghu ta aburu ẹkpuroochi. ³⁶ Ọ -buru l'ugwehu ghu bụkota iwhoro nkuchi, tọ dū-zhia ẹka l'ogba ọochi, ọnọlewho echi whorowhoro g'ọo nteke oryọku l'enwu, egoshi ghu ọzo."

Nshọo ndu Fárisii mẹe ndu o-zhi-iwu

(Mát. 23:1-36; Mak. 12:38-40)

³⁷ Jisọsu kpukwaduru-a okfu ono l'ọnu ekfu, onye Fárisii bya asụ iya t'ọ bya ibe iya l'eswe bya eria nri-eswe, o kwe tsoru iya je anọdu lẹ nri ono. ³⁸ Ọ kpube onye Fárisii ono ọnu okfu g'ọ whuru lẹ Jisọsu te emedu nsọ ọkwo ẹka, tẹmenu ọ bya l'e-ri nri. ³⁹ Onye-Nwe-Ọha sù iya: "Unubẹ ndu Fárisii l'asajẹ azu omogo, saa

azụ ochi, ọle iwhe doru unu ọnya bụ ọna ndu ọdo iwhe l'ẹka ike męe ome ejo-ememe. ⁴⁰ Unubę ndu eswe ?tọ bụhedu ẹka lanu ono, bụ iya meru azụ iya bę bụ iya meru ime iya? ⁴¹ Ọle t'unu wota iwhe dụ l'ime omogo męe l'ime ochi gude meeru ndu ụkpa ree, unu awhwaro lę nso l'agvuru unu l'iwhe lile.

⁴² "Nshọo unubę ndu Fárisii! O noo l'unu l'akfujeruro akfuru nụ Chileke ụzo-lanụ-l'ụzo-iri l'izhoru męe ụta-mazhi mę-gezhia iwhe lile bụ mkpęekwo l'eerije eriri, unu gbee haa ọdu-chiriri męe oye Chileke obu. O noo iwhe unu gega anọ eme mę unu emekwaro ndu ọwhuna, unu shi emehawaa whọ.

⁴³ "Nshọo unubę ndu Fárisii! Unubę ndu l'ọonoje agụ ęgu t'unu nọdu l'ishi l'ulo-ndzuko, l'ọnojekwawho agụ unu ęgu t'e keleje unu ekele nke iche l'echi ẹka, a ha l'igwe. ⁴⁴ Nshọo unu! Unu dụ g'ọo ilu chihuru echihu l'ete awhua l'ęnya; l'aanoje adzọ iya ọkpa l'eli, t'a ma l'ime iya rehuru erehu."

⁴⁵ Onye lanu, bụ onye o-zhi-iwu sụ iya: "O-zhi-iwhe, nkeshi ọwhu i kfururu nno bęhunu i bakọbeekwaru anyibedua lę mba ọbu."

⁴⁶ Jisọsu sụ iya: "Nshọo unubę ndu o-zhi-iwu! Unu l'apataję ivu-erwa, l'atsụ l'anụ evuvu bo ndiwhe, ọle unubędua te ebyikwanu ivu-erwa ono ẹka t'ọ kadu mma l'ọo mkpüşhi-ẹka unu nnanu rwuru iya. ⁴⁷ Nshọo unu, o noo l'ọo unubędua gbee atüşhije ngguji l'ẹka ndu-ichee unu whę ligeeru ndu whę gbushiru, bụ iya bụ ndu nkfuchiru Chileke. ⁴⁸ Ọo ya bụ l'unu l'egoshi l'iwhe ndu-ichee unu whę meru bę dụ unu ree shii, tę-menu ẹka unu dukwa iya whọ, o noo lę whębedua gburu whę egbugbu, unubędua l'onwunu l'atüşhi ụlo l'ẹka, e liru whę. ⁴⁹ Ọo ya meru iwhe mmamagu Chileke kfururu sụ: 'Mu l'e-zhi ndu nkfuchiru Chileke męe ndu ozhi tę whę jekfu whę. Ndu ono mu l'e-zhi ono bę whę l'a-harụ gbua egbu, whę aharu kpa whę ęhu mmaanụ.' ⁵⁰ Ọo ya bụ l'aa-gwatagezhia ọgbo elenu-a ụgwo ọchi iwhe bụ-zhia ndu nkfuchiru Chileke ono, ndu-ichee whę shi eshi nkeshi mgboko dụ gbushita. ⁵¹ Ee-shizhia ya who agwata lę mmee Ébelu jeye lę nke Zakaráya, bụ onye e megburu lę mgbakụ ęnya-mgbeja Chileke yele eze-ulo Chileke. Sụ, tę mu kfururu iya unu, ọ kwa ọgbo elenu-a bę l'aa-gwata ụgwo mmee whę.

⁵² "Nshọo unubę ndu o-zhi-iwu! O noo l'unu wotaru ire igodo ụlo mmamagu. Unubędua l'onwunu ta abahudu, ndu ọwhu l'eme tę whę bahu bę unu kposhiru abahụ." ⁵³ Jisọsu shilewho l'ẹka ono tugbua, ndu o-zhi-iwu męe ndu Fárisii ono kwata kebe ęhu tat-solahaa ya okfu, tęmenu whę l'akpasakwa iya whọ ọnu, ajikashi iya aji t'o yeeru whę ọnu l'iwhe ha l'urwuturwu. ⁵⁴ Whę l'egekwa iya who tę whę gude okfu, shi iya l'ọnu nmata iya l'ọnya.

Iwhe-l'ekoje-buredi ndu Fárisii

(Mát. 10:26-27)

12 Nteke onokwawho bę unukurunu madzụ za-koru l'ẹka ono nke ọwhu bụ mkpęekwo daa, ya adakoru l'eli madzụ. Ọ bya evuru ụzo kfururu yeru ndu l'etso ụzo iya sụ whę: "Unu kwachafukwa ęnya zela-jeeru iwhe-l'ekoje-buredi ndu Fárisii, bụ iya bụ iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze ono, whę bụ. ² Ọ tọ dukwa iwhe bụ iwhe e kpuchiru ekpuchi l'eete emekochaa kpuhaa, tọ hę l'ọ dụ-zhia iwhe e domiru edomi l'eete emekochaa madzuru. ³ Ọo ya bụ l'iwhe lile, unu kfururu l'ękpuroochi bę l'aa-nukota l'iwhoro, iwhe unu dzuru lę ndzudzuka l'ohulo unu bę l'aa-rya aryarya t'onyenonu nụ-dzuru."

Onye unu l'a-tsuje egvu

(Mát. 10:28-31)

⁴ "Tę mu karu unubędua, bụ ndu ọnya mu iwhe: Unu ba atsukwa ndu bụ ogwęhu mmaanụ bę whę l'a-dụ ike gbua egvu, mbu ndu bụ whę gbugewaa ogwęhu, ya aburu ẹka ono bụ ẹka ike whę beru. ⁵ Tę mu karu unu onye unu l'a-nọ atsụ egvu: Onye unu l'atsuje egvu bụ onye ono, bụ o -gbugee egbu, ya enwekwaruwho ike l'oo-gude nwuru ghu chee l'ọku-alj-maa. Ee! O noo gę mu kfururu. O noo onye unu l'a-nọ atsuje egvu ndono.

⁶ "?Tọ bunnua peni l'abọ bę l'eereje ọchi-l'igwe ise? Ọle Chileke ta adukwa ọchi-l'igwe m'ọo nnanu l'ọonyohaje. ⁷ Mbukwa, ęgbushi dụ unu l'ishi b'ọ gųkotakwaru ọgu nnanu nnanu. Unu ba atsushi egvu. Unu ka mkpa karia igweligwe ọchi-l'igwe."

Ọnodu l'edzudzu-ọha ekfu lę a bụ onye nke Kuráiyisutu

(Mát. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ "Ọdo bụ tę mu karu unu; iwhe bụ onye kfururu l'edzudzu-ọha kfu ya hooaha lę ya bụ nke mube jisọsu bę mube Abubu-Ndiwhe l'e-kfukwawho l'iwhu l'edzudzu-ọha ozozi-imigwe l'onye ono bụ nke mu. ⁹ Ọle onye kfururu l'edzudzu-ọha kfu lę ya ta amadu onye mu bụ, onye ono bę mu l'e-kfukwawho lę mu ta amadu onye ọ bụ l'iwhu edzudzu ọha ndu ozozi-imigwe.

¹⁰ "Iwhe bụ onye l'ekfururu Abubu-Ndiwhe ejo okfu bę Chileke l'a-guru iye ya nvu, ọle onye kfubyiru Ume-Du-Nso bę Chileke l'ete agukwaru nvu.

¹¹ "Nteke bụ lę whę kputaru unu je edobe l'ulo-ndzuko, ọdua l'ọo l'iwhu ndu ishi, ọdua l'ọo l'iwhu ndu govumenti, t'unu ba achikwa uche l'ẹka sụ ?ndę-zhia g'unu l'e-shi ọgofu, ọdua l'ọo iwhe unu l'e-kfu, ọdua l'ọo g'unu l'e-dobe ọnu kfu ya kpefu onwunu. ¹² O noo lę Ume Chileke l'e-goshia unu iwhe unu l'e-kfu nteke ono."

Ẹtu onye eswe baru eze

¹³ Onye lanu l'ime igweligwe ndu ono su iya: "O-zhi-iwhe, ryonua nwune mu nke nwoke te mu l'iya kee iwhe rwuberu anyi l'iwhe nna anyi setaru doberu anyi."

¹⁴ Jisosu su iya: "Nwoke ?oo onye meru mu te mu buru onye l'ekpejeru unu ikpe, odua l'oo te mu buru onye l'a-no ekeru unu iwhe unu?" ¹⁵ Jisosu su oha ono: "Unu tokwa nwehu zelaaru iwhe bu-zhia iwhe l'aak-pataje ooye enya l'eku mgboko-o, l'okpobe ndzu madzu te eshikwa l'eku, o kparu kube ebehuduru eku obu ha agha."

¹⁶ O nmaaru whe etu su: "Oo nwoke lanu, nweru iwhe be je akoo okfu, o kpata iwhe ha shii l'eka ono. ¹⁷ O bya arilaha l'ego su: 'Ndenua iwhe mu l'e-me ntaa ge l'abuhedua le mu nweru eka mu l'a-kubekota iwhe-e?' ¹⁸ O su: 'Mu mawaru iwhe mu l'e-me: Mu l'egbukashi oha mu kpolibebaaru iya t'o kabaa osa, ya abuharuro eka mu l'e-kpoko mebyi iwhe mu mee iwhe mu nwe enwe kube. ¹⁹ Oo ya bu mu asu: Ndu mu, iwhe kwewaru ghu. Iwhe owa zhiawho iwhe l'e-dzu ghu eriri l'awha ha l'igweligwe, dzuta ike ntaa rijezhiawho iwhe eriri, gu angu nke angungu t'ehu tsoje ghu utso.' ²⁰ O Chileke suru iya: 'Onye eswe! Enyashi-a be l'aa-nata ghu ndzu ghu ono. Iwhe lile obu i dokoberu onwoghu-a, ?oo onye l'e-ri iya ntaa?'

²¹ "O noo g'onye l'akparu onwiya eku to dukwanu iwhe o bu l'iwhu Chileke du ndono."

Oye Chileke iwhe lile l'eka

(Mat. 6:25-34)

²² Jisosu su ndu letso uzo iya: "O noo iwhe meru mu su unu t'unu ba achikwa uche l'eka l'okfu ndzu unu mee iwhe unu l'e-ri. Unu eje achije uche l'eka l'okfu uwe, unu l'e-yeje l'ehu. ²³ O noo le ndzu ka mkpa karu nri, ogwehu ka mkpa karu uwe. ²⁴ Lewaro egbenwoku; o too mebejekwa iwhe l'alj, whe te ejeje akpata l'eka e meberu iya, whe te enwe ulo eku, whe ta agba oha; o Chileke l'anojelekwa azu whe. Unu ta amadu l'unubedua ka obu okpobe iwhe, amame enu ugbo ukporo l'unu? ²⁵ Te ?ndee onye owhu obu lege unu ha bu: ?o chinyaarua uche l'eka, ya eyekwa ujiku owhu le ndzu iya. ²⁶ Oo ya bu, o -buru l'unu ta adudu ike emebe nwiwhe habe nwanshi nno, ?oo gunu meru unu chiru uche l'eka l'iwhe odo waro? ²⁷ Unu lewara nkashiyi ge l'ononoje evu; o too sebekwa anya, to gbaje ogu gude kwaa uwe. Oye iwhe mu l'ekfuru unu bu l'o to dukwa m'oo Solomonu who, bu iya kagezhia oyetaru uwe l'ama uma, yeru owhu l'amabe uma g'oo nke nkashiyi lanu. ²⁸ O -buru le Chileke letaberu eswa, du l'egbudu enya nno, nke an oyeje iya uwe t'o ma uma, l'iwhe bu: o -nodu ndzu l'egbudu ntanu, echile e tsebe

iya l'oku, ?too gbechiduanu ka unu oleta enya, akwa unu ngwa? mbu unubedua, ekwekwe, unu kweru l'ete abaa nwishi-a? ²⁹ Oo ya bu, t'unu ba anojeshi kuwhe walaa l'okfu iwhe unu l'e-ri mee iwhe unu l'a-ngu. ³⁰ O noo l'oo iwhe lile ono be bu iwhe ndu l'ete amaa Chileke l'eli-mgboko-o tukoru achokaa. Nna unu mawaru-a le mkpa iwhe lile ono dukota unu. ³¹ Unu choo-daa ge l'ee-shi te Chileke buru eze le ndzu unu, oo ya bu iwhe lile ono abukotaru iwhe l'ee-yekwaru unu eye-kwaru.

Eku imigwe

(Mat. 6:19-21)

³² "Unu ba atsushi egvu unube unu ndokobe aturu l'ete ahaa l'igwe, o noo l'o du Nna unu ree okpobe adudu t'iya mee t'unu l'iya tuko buru eze. ³³ Unu reshigezhia iwhe bu iwhe unu nweru gude meeru ndu l'adu g'o haru whe iwhe-oma. Unu metaru onwunu nwekpa peni owhu bu akahu akahu, kpa eku unu dobe l'imigwe, bu eka l'oo-byaa l'alwa alj nkele ndu oshi te ejedu iya, eka-mkpu ta abya l'a-tapyashij iya. ³⁴ O noo l'oo eka eku unu, kakota unu mkpa du be bu eka obu unu l'adujekwawho.

Ndu ozhi, nwu enya

³⁵ "Unu lishia anuma unu ike l'ukfu, t'oku nwukwawho enwu l'oryoku unu. ³⁶ Unu du g'oo unwokoro, nwu enya ngaberu onye-nwe-whe-nu t'o lwa eswanwanyi, o jeru ngge whe guhakeberu iya uzo me o bya bya akua eka l'uzo. ³⁷ Ehu-utso bu nke ndu ozhi ono bu nteke onye-nwe-whe-nu l'a-byatashia, whe anwuru enya. Te mu kfukwaa ya t'o doo enya, oo-rwukota onwiya bya edobe whe ge whe bu ebyii, yebedua abya bya akwashideru whe nri l'ishi onwiya, whe eria. ³⁸ Ehu-utso bu nke ndu ozhi ono m'o -buru l'echi-abali b'o byakfutaru whe, whe nwukwaduru enya ono, o bu l'okoku-oha-enu b'o byakfutaru whe nno. ³⁹ Oye iwhe odo, unu l'a-ma bu le-a: ngge l'oo iwhe oke-nwe-uwhu du mbu maru nteke iwhuru l'a-bya ibe iya me ya eche nche. O togo hakwa t'iwhuru ono tsufua ulo iya bata. ⁴⁰ Unubedua l'onwunu, unu kwachafukwawho enya, o noo le Abubu-Ndiwhe l'a-bya l'oge nteke unu l'ete ele enya iya."

Ozhi, e yeru ghu l'eka be l'a-ji ghu aji iya

(Mat. 24:45-51)

⁴¹ Pyita su iya: "Onye-Nwe-Oha ?oo anyjbedua be l'inma etu ono anmaturu, to oha?"

⁴² Onye-Nwe-Oha su: "?Oo onye be bu onye ono l'etararu madzu enya l'uwhu, mbu onye goshiru le ya gbaru t'e gude ire iya eka, temenu o bukwaruwho onye maru agu? Oo ya be bu onye ono onye-nwe-iyanu doberu t'o letaru iya ibe iya enya, nuje ndibe iya nri

whẹ lẹ mgbe iya. ⁴³ Ẹhu-utso bu nke onye ono, m'ọ -bũru l'onye-nwe-iyana-nyu ono l'a-lwa, bya awħy iya gẹ l'oomo iwhe ono, e zhiru iya. ⁴⁴ Iwhe mu l'ekfuru unu bu l'onye-nwe-uwhu ono l'e-wota iwhe lile o nwe enwe yekota onye ono l'ẹka. ⁴⁵ Ọle ọ -bũru lẹ nwozhi ono rĩru sũ: 'Ha! Ha! Ha! Onye-nwe-mu-nyu l'anọkwaa ọdu shii tọ lwa' ọ bya awata anọ echikashi ndu ozhi nwoke ono iwhe, unwoke mee unwanyi, eri iwhe eriri anguk-wawho iwhe angungu g'ẹhu ha iya; angushi mmee ike. ⁴⁶ Onye-nwe-iyana-nyu l'a-lwa mbọku l'ooto ole ẹnya iya mee nteke l'ooto maa bya asakahy iya ẹbo, gũru iya yeru ndu ọwhu bu ekfu-ba-anu.

⁴⁷ "Iwhe ọdo bũru; onye ono magerua uche-obu onye-nwe-iyana-nyu, tọ kwakọbe, ọdua t'o me iwhe bu obu onye-nwe-iyana-nyu ono, be l'ee-gudekwa ẹchachi nua ya ąwhu. ⁴⁸ Ọle onye l'ete amaa uche-obu onye-nwe-iyana-nyu, o -meta iwhe ẹchachi be l'aa-tũswi ẹchachi nwa atũswi l'ẹhu. Onye a nũru iwhe ha shii be l'ee-le ẹnya iwhe ha shii l'ẹka, onye e yeru iwhe ha shii l'ẹka t'ọ kwakọbe be l'aa-jikwawho aji iwhe kabaanu shii."

Ọ tọ dũ nchi-ọdu-ndoo, ọo ọbokahu ndiwhe

(Mát. 10:34-36)

⁴⁹ "Mu byaru ọto ọku l'eli-mgboko, mbu ọ dukwa mu nke t'a sũ l'ọku ono l'adzũwaa adzũ ntaa. ⁵⁰ O nweru baputizimu, e mefutaje mu, bu iya bu lẹ mu jefutaje iwhe-ọtsulanu. Obu ta anmakfukwaru mu anmakfuru ilile jeye nteke l'ee-medzuada iya. ⁵¹ ?Unu nọdu gẹ mu byaru ome tẹ nchi dũ ndiwhe ndoo lẹ mgboko. Awakwa, mu l'ekfuru unu l'iwhe mu byachiaru bu tẹ mu bya abokahu madzũ yele ibe iya. ⁵² O noo lẹ shitalewho ntaa be uwhu a dũ ise buru be l'a-ghakahulewhe, ọmadzũ ẹto l'a-bũ ọgu ọmadzũ l'abọ, ọmadzũ labọ abũru ọgu ọmadzũ ẹto. ⁵³ Whẹ l'a-lĩkahu, nna abũru ọgu swiru nwa iya, nwa abũru ọgu swiru nna iya. Ne abũru ọgu swiru nwa iya nke nwanyị, nwa iya nwanyị abũru ọgu swiru ne iya. Niko nwamgboko abũru ọgu swiru nyee nwa iya, nyee nwa abũru ọgu swiru niko iya."

Ọma gẹ ọboku dũ

(Mát. 16:2-3)

⁵⁴ Ọ sũ ndu ono gẹ whẹ ha: "Ọbuje nteke unu whũru igweli, l'oorwu erwu, shi l'uzo ẹnyanwu-arĩba erwu abya, unu ahabuhulekwawho l'igweli byakwa l'eme nwa tẹshiteshi mini. Ya erelekwaruwhe unu. ⁵⁵ Nteke unu whũru lẹ wherewhere shi l'uzo ọhuda ewhe abya, unu asukwa l'okpomoku l'abyaakwaa, ya erekwaa unu. ⁵⁶ Unubẹ ọka l'iwe-l'obu-ọchi-l'onu-ezel! Unu l'amajẹ gẹ unu l'e-shi chĩkaa ẹnya lee l'alĩ, lee l'igweli, unu akọta gẹ mbọku dũ dũ ?ọo gũnu meru unu ta aduje ike kọo gẹ ntaa elenu-a dũ dũ?

Tẹ gũ l'onye gũ l'iya l'ese okfu doshijee

(Mát. 5:25-26)

⁵⁷ "Mbũ ?ọo gũnu meru unu ta achije idzu l'ime obu họt a iwhe dũ chĩriri mee. ⁵⁸ Nteke onye gbarũ ghu ẹkwo kpũ ghu eje kọtu, kebekwa ẹhu tẹ gũ l'iya doshia l'echi-uzo nggẹ onye ono ta akpũru ghu je anũ onye ikpe, onye ikpe akpũru ghu ye l'ẹka ndu ọgbogu; ọgbogu akpũta ghu je atũta ghu mkpọro. ⁵⁹ Tẹ mu karu ghu: 'I tiji fũtakwa l'ẹka ono jeye nteke l'iji-kfũkotaadaa iwhe e gbeberu ghu iwu iya, i -kfuwhodo iya m'ọo afũ be l'aata ahakwa ghu."

Daa onwoghu ọta iwhe-dũ-ẹji, l'iimegbabe

13 O nweru ndu nọ l'ẹka ono nteke ono, kfuru Jisọsu nke ndu Gálili ono Páyileti gbushiru l'ẹka whẹ nọdu agba ẹja Chileke, mmee whẹ gwakọbe lẹ mmee iwhe e gburu Chileke. ² Ọ sũ whẹ: "?Unu doberu sũ lẹ ndu Gálili ono, e gburu nno be kakọta ndu Gálili ọdo ome iwhe-dũ-ẹji kpataru iwhe e meru whẹ nno? ³ Mu sũru unu: Waawa-o! Lẹ nteke ọ bu l'unu ta adadzũ onwunu ọta haa ome iwhe-dũ-ẹji, unu l'emegbabe, lwakfuta Chileke, be unubẹdua l'a-lakotakwawho l'iyi nno. ⁴ Tọo ọmadzũ iri l'ẹsato ọwhu ọlo-eli, ha l'eli shi dũ lẹ Sayilówamu zeshihuru bya atugbushia who, unu nọdu sũ lẹ whẹ ka ndu Jerúsalemũ ndu ọwhu ome ejo-iwhe? ⁵ Mu sũru unu: Waawa-o! Lẹ nteke ọ bu lẹ unu ta adadzũ onwunu ọta haa iwhe-dũ-ẹji, unu l'emegbabe lwakfuta Chileke, be unubẹdua l'a-lakwawho l'iyi nno."

Ẹtu oshi, l'ete amĩa mebyi

⁶ Ọ bya anmaaru whẹ ẹtu-a sũ: "Ọo nwoke lanu be nweru figu, o yeru lẹ mgbabu vayinu iya. Nwoke ono l'abyajẹ iya agbawhe tẹ ya maru, ọ mĩtaru mebyi. Ya aadzũ iwhe l'ọo-whũ iya. ⁷ Ọ sũ onye ozhi mgbabu vayinu ono: 'I whũnua lẹ mu byawaru awha ẹto owhe bya elee ẹnya mebyi l'oshi figu-a, ọle ọ tọ dũdu iwhe ọ mĩtaru. Gbutsua ya! ?Ndee iwhe l'oo-kwobehunu nọdu ndzũ, emebyishiru mu alĩ?' ⁸ Onye ozhi mgbabu ono sũ iya: 'Onye-Nwe-Ọha, byiko hafua ya rọ awha lanu-a tẹ mu tsovua ukfu iya atsovu, yewhee ya ọzu mgburumgburu. ⁹ Nteke bu l'o -beru akele ọ -myĩa mebyi, ọo ya bu l'ọ dũ ree, nteke l'ọoto mĩa, ọo ya bu gũ egbutsuwa iya ro.'"

Jisọsu l'eme tẹ nwanyị họru akfũ mehu lẹ mbọku ọtuta-ume

¹⁰ O be nteke Jisọsu nọ l'ọlo-ndzuko ndu Ju ono nnanu, ezhi iwhe lẹ mbọku ọtuta-ume ndu Ju, ¹¹ o nweru nwanyị ọbu, nọ l'ẹka ono, ọgvu mewaru awha iri l'ẹsato, o mewaa nwanyị ono ọ họo akfũ nke bu l'ọ tọo dujehedu ike machĩa onwiya amachĩ. ¹² Jisọsu bya awħulewhe nwanyị ono, ọ gbaku iya oku sũ iya:

"Nwanyị! I nwewaru onwoghu l'iwhe ono, l'eme ghu nụ." ¹³ Ọ bya ebyibe iya ẹka, nwanyị ono machịa on-wiya nteke ono kfulu nhamunha. O kelelahaa Chileke ekele.

¹⁴ Ẹhu ghulaha onye ishi ụlo-ndzuko eghu lẹ Jisọsu meru t'onye ẹhu l'eme mehu mbọku ọtuta-ume. Onye ishi ono sụ ndu ono: "Abalị ishii b'e doberu t'e jejee ozhi, unu byaję t'e mee unu t'unu mehu l'iwhe l'eme unu nteke ono, unu ba abyajęshi mbọku ọtuta-ume."

¹⁵ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze whę! ?Unu ta atufujedu eswi unu l'ẹhu l'ẹhu, ọdua l'ọ nkakfụ-igara unu l'uwoko iya chiru iya jeshia ẹka l'onguta mini mbọku ọtuta-ume? ¹⁶ Sụa, nwanyị-a bukwa onye ọzo-ulo Ẹbirihamu, Sétanu keru ẹgbu eshi awha iri l'ẹsato-ọ ?tọ gbadu t'a tọfu iya l'ẹgbu ono mbọku ọtuta-ume?" ¹⁷ O kfulęlewho nno iwhere gude ndu ono l'atato iya okfu ono. Ndu ono, ọdu l'ẹka ono tuko telaha ẹsua eze-iwhe-oma ono, Jisọsu l'emekaa.

Iwhe e gude a tųberu ẹka Chileke bų eze

(Mát. 13:31-33; Mak. 4:30-32)

¹⁸ Jisọsu sụ: "Ọo gunu bę abubu, Chileke bų eze du g'ọo ya? Ọo gunu bę mu l'a-turu iya yeru? ¹⁹ Ọ du g'ọo akpuru iwhe-akụ mọtutadu, nwoke wotaru je akụ lẹ mgbabu iya. O fua vuta, bya aburu oshi ẹka iya nke ọwhu unwu-enu l'ewhe l'eli bya bya akpalaha ẹkfunu l'ẹkali iya."

²⁰ Ọ sukwa whę ọdo: "Ọo gunu bę mu l'a-turu yeru abubu, Chileke bų eze? ²¹ Ọ du g'ọo iwhe-l'ekoje-buredi, nwanyị hataru nwanshị gwakọbe l'uturutuu-iwhe l'eegudeje eme buredi, mbụ uturutuu-iwhe, jiru efere nkweka ẹto. O wota iya dobe jeye ọ tuko koo eko."

Ụzo du wẹrere

(Mát. 7:13-14,21-23)

²² Jisọsu l'ejelekwawho ụzo Jerúsalemụ l'ooje. L'oghatakaa l'obodo mee lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu ezhikaa iwhe. ²³ Ọo ya bų, o nweru onye suru iya: "Onye-Nwe-Ọha-e! ?Ndu ọwhu l'aa-dzota, whę l'a-ha nwanshị?"

Ọ sụ whę: ²⁴ "Unu kpata ụzo shia ụzo ọwhu du nwa wẹrere bahu, o noo l'aa-du l'igwe eme t'a bahu, ọle whę ta adudu ike. ²⁵ A nonya-zhiwaa onye nwe ụlo gbashi je agụ-chia ụzo, bę unu l'a-kfuru l'etezhi akụ ẹka l'uzo sụ: 'Onye-Nwe-Ọha, gụhaaru anyi ụzo.'

"Ya asụ unu: 'Mu ta amakwa ndu unu bų, mu ta ama ẹka unu shi-o!'

²⁶ "Unu awata anọ ekfu sụ: 'Mę anyi rikwaru, ngụa l'iwhu ghu, tẹmenu i zhia iwhe lẹ nggamgbo anyi.'

²⁷ "Ọle ọo-sukwawho unu: 'Mu suru lẹ mu ta amadu ẹka unu shi eshi bya, unu gbashikwa mu l'iwhu g'unu ha, unubę ọ-karia-ẹka whę ono!'

²⁸ "O noo ẹka unu l'a-nodu ryaa ejo ẹkwa, taa ikireze nteke unu l'a-nolewho ele Ẹbirihamu ẹnya mee Áyiziku mee Jékọpu mewaro ndu nkfuchiru Chileke gę whę nọ l'ẹka Chileke bų eze, unubędua aburu ndu ọwhu a chifuru achifu. ²⁹ Ndu madu l'e-shi l'uzo ẹnyanwu-awata mee l'uzo ẹnyanwu-ariba mee l'uzo isheli mee l'uzo ọhuda bya l'eriri l'ẹka Chileke bų eze. ³⁰ Unu whulewho l'o nweru ndu bų ikpazu l'ee-mekochaa buru ivuruzo, o nwekwawho ndu bų ivuruzo l'ee-mechakwanua buru ndu ikpazu."

Jisọsu yeru Jerúsalemụ obu

(Mát. 23:37-39)

³¹ Nteke onowho b'o nweru ndu Fárisii bya bya asụ Jisọsu: "Shilekwawho l'ẹka-a tųgbua ntaa lufu lẹ Hérodu l'achokwa tẹ ya gbua ghu."

³² Ọ sụ whę: "Unu je akarụ awuru ono lẹ mu l'a-chifu ọgvu, mekwaawho tẹ ndu ẹhu l'adua mma mehuada ntanu-a yele echile, o be lẹ mbọku ọwhu kwe iya ẹto, ozhi mu agvu. ³³ Ọle g'ọ dule-zhia bę mu l'a-nolewho eje iwhe mu l'eje ntanu mee echile yele nwarechi, o noo l'ọ tọ dudu ẹka ọdo onye nkfuchiru Chileke l'annwuhu gbahaa lẹ Jerúsalemụ.

³⁴ "Oowa! Gube Jerúsalemụ! I tųkoru ndu nkfuchiru Chileke ebugbushi, gudekwawho ẹwhuru atugbushi ndu lile, e zhiru tẹ whę byakfuta ghu. Ugbo olemole bę mu mewaru tẹ mu chikobe unwu ghu ẹka lanu lege nukfu-ọku l'achikobeje unwu iya l'ime ẹba iya kpupyaabe, ti kwe ekwe! ³⁵ Lelewho l'ibe ghu bę l'aa-paru haa, ẹgbara akfua ya. Tẹ mu kfuleru ghu iya whọ l'unu ta abyadi l'a-whu mu ọdo jeye nteke unu l'a-sụ: 'Chileke gọbukwaaru ọnu-oma nụ onye ono, gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha abya ono.'"

Jisọsu l'eme onye ẹhu l'eme t'o mehu

14 Ọ bya erwua mbọku ọtuta-ume lanu, Jisọsu jee ori nri l'ibe nwoke lanu, nọ l'ishi lẹ ndu Fárisii, whę l'egakwa iya who ngge. ² Ọo ya bų, nwoke lanu obu nchachamanu l'eme byawa bya akfuru iya l'iwhu. ³ Jisọsu bya ekfuru yeru ndu o-zhi-iwu mee ndu Fárisii sụ whę: "A sunuru-a t'e mejee onye ẹhu l'eme t'o mehu mbọku ọtuta-ume, t'a suru t'e be emejeshi iwhe du nno?"

⁴ Whę te ekfu okfu. Ọ bya eduta iya bya emee ya o mehu, dufu iya ọ tųgburu lashia. ⁵ Jisọsu sụ whę: "Ndeę gunu ha l'ẹhu l'ẹhu onye ọwhu nwa iya nwoke, ọdua l'ọo oke-eswi iya l'a-daba l'iduma mbọku ọtuta-ume t'onye ọwhu obu ba agbakebe ẹgwegwa je apafuta iya?"

⁶ Whę ta ama gę whę l'e-ye ọnu l'okfu ono.

Owozeta onwonye ali

⁷ Ọ bya anmaaru ndu ono, e kuru ọ nri ono ẹtu g'ọ whuleruwho gẹ whẹ ọta-geeru oshi ndu nweru ẹnya, sụgabe-gee onwowhe. Ọ nmaaru whẹ ẹtu sụ whẹ:

⁸ “Mbọku bụ ọ madzụ kuru ghu l'eriri ẹswa-nwanyị, be ejekwa je anmakoru ọ nggada ndu nweru ẹnya, a nọnyadaawho o nweru onye ọdo ka ghu onwe ẹnya, e kukwaruwho l'eriri ono. ⁹ Onye ono, tukuroru gụ l'iya ku oku ono l'a-byakwa bya asụ ghu: 'Gbashiadanu l'oshi ono tẹ nwoke-e nọdu!' Gụ agbẹe nteke ono nyigobe gude iwhe je anọ-zeta l'oshi ndu ẹnya whẹ lwaru.

¹⁰ Ọle nteke e kujeru ghu oku, jeje anọ-zeta l'oshi ndu ọwhu ẹnya lwaru nke ọwhu bụkwanu nteke onye kuru unu oku byaru ya asụ ghu: 'Ọnya-a, gbashi bya anodu l'oshi ọwa ka ree;' ọo ya bụ a kwabẹ ghu ugwu l'edzudzu-ọha ono, gụ ọ whẹ nọ ọ nri. ¹¹ O noo l'onye bụ onye l'ekuli onwiya eli, bẹ l'ee-kuzeta, onye l'ekuzeta onwiya bẹ l'ee-kuli eli.”

¹² Ọ sụkwawho nwoke ono, kuru iya ọ nri: “Nteke l'iiku ndu madzụ oku nri, ọdua l'eeri oge i kude whẹ, be ekukwa ọnya ghu whẹ, ti ku unwune ghu whẹ, ti ku abubu ghu whẹ, ti ku ndu obutobu ghu whẹ, nweru iwhe. Iwhe meru tii ku whẹ bụ ọ whẹ l'e-kulata ghu, ya agbẹe dụ ge-woo l'ọo ọgwọ iwhe ghu bẹ whẹ l'akfụ ghu. ¹³ Iwhe l'iimejechia bụ, nteke i shiru nri mẹ l'eeri oge, gụ ekujechia ndu ọkpa mẹe ndu l'ete edzua oke mẹe ndu ngvuru mẹe ndu l'atsọ ishi. ¹⁴ Ọo ya bụ l'ẹhu-utso bụ nke ghu nkele whẹ ta afudu kfua ghu ọgwọ iya. Nteke Chileke l'a-kfụ ghu ọgwọ iya bụ nteke ndu maru nke Chileke l'e-shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ.”

Ẹtu ndu l'eku ọ nri

(Mát. 22:1-10)

¹⁵ Onye lanu l'ime ndu whẹ l'iya nọ ọ nri ono nua ya, ọ sụ iya: “Iwhe ẹhu l'aa-tsobukwanua onye ono, l'e-ri nri l'ẹka Chileke bụ eze.”

¹⁶ Jisọsu sụ iya: “O nweru nwoke lanu kwakọbejeru ọkwa-eze ẹbyii. Ọ bya ekukoo igweligwe madzụ. ¹⁷ Oge ori iwhe ono gbabelewho, o zhia nwozhi iya t'ọ je ekua ndu ono, e kuru ọ nri ono, sụ whẹ tẹ whẹ bya l'iwhe lile dükotawaa ree. ¹⁸ E je ezhi gee whẹ iya, gẹ whẹ ha tuko ọru ẹli ye iya. Onye nke ivuruzo suru iya: 'Byiko mę mu ta adukwa ike abyakota, l'o nwekwaru ali, mu zuru ọwhuu, mu l'aje tẹ mu je agbawhee ya ntaa.’

¹⁹ Onye ọwhu sụ: 'Byiko mę mu ta abyakotakwa, ọ mu zükwaru oke-eswi iri, ọ buru iya bę mu l'aje adata ntaa tẹ mu maru l'oojee ozhi.' ²⁰ Onye ọwhu sụ: 'Byiko mę mu ta adukwa ike abya, ọ mu lukwaru nwanyị nke ọwhuu, o nokwa iwhe meru mu ta abyakota.’

²¹ “Ọo ya bụ, nwozhi ono bya akporu onye-nwe-iyana iwhe ono. Nwoke ono nwe uwu gude ẹhu-eghughu sụ nwozhi iya ono: 'Ngwa gbagburu ẹgweg-

wa lufu jeje etsoru oji g'oji ha ọ mkpukpu-a, gụ etsoru iwhe bụ-zhia echi-uzo, je etsoru iya rwukoo ndu ọkpa męe ndu l'ete edzua oke męe ndu l'atsọ ishi męe ndu ngvuru.’

²² “E megee nwozhi ono bya asụ iya: 'Nna, iwhe i suru t'e mee b'e meekwaru, ọle a ta anọ-chishigekwa oshi lile.

²³ “Onye-nwe-nwozhi ono sụ iya: 'Ngwa tųgburu je etsoru uzo g'uzo ha męe ẹswara-uzo e shi eje l'egu je akpakọ madzụ nggẹ ibe mu ji eji. ²⁴ Iwhe mu l'eme tẹ mu karu unu bụ l'ọ tọ dudu ndu ọwhu, e kuhawaru ọ nri ono, dụ onye ọwhu bya l'a-kpa ọnu ọ nri mu t'ọ ka mma l'ọo onye lanu.’”

Iwhe l'oorije onye l'etso uzo Jisọsu

(Mát. 10:37-38)

²⁵ Nteke ono b'a ha l'igweligwe etso Jisọsu. Ọ bya aghachi sụ whẹ: ²⁶ “Onye l'abyakfuta mu nụ, onye ọbu te eye mube Jisọsu obu amame g'ọ yeru ne ọ nna nwuru iya nụ, mbu onye ọbu te eye mu obu amame g'ọ yeru nyee ya męe unwu iya męe unwune iya nke nwoke męe unwune nke nwanyị, mbukwa je akpaa ọ ndzụ iya, onye ono ta abyakwa l'e-tsokota mu. ²⁷ Iwhe bụ onye l'ete evutaa oswebe ọnwu nke ẹka iya vuru etso mube Jisọsu ta abyakwa l'e-tsokota mu.

²⁸ “Sua, ọndee onye ono ọ g'unu ha, l'ari nke ọtu ọlo-eli t'onye ọbu be evuada uzo nọduada anodu gbakọo iwhe l'oo-ri iya, maru ya nwedunu okpoga l'e-dzu iya. ²⁹ Onye ọbu e -mee ya nno, o gvugelewho ukfu-ulo ono, tọ duche ike tuchia ọlo ono, ndu whujeru iya nụ whẹ ajadę iye ewenu sụ: ³⁰ 'Kaa ọwhu jeru ọ ya l'atu ọlo tọ duche ike tų-gee ya.’

³¹ “Tẹ ọndee onye eze ono, l'a-gbashi jekfushia onye eze ibe iya ọgu, ya eje evuada uzo nọdu chįada idzu sụ: 'Ọo onye maru ọo ọkporo unu ndu ojogu l'unu ise bę mu l'a-chi ejekfu onye ọwhu gude ọkporo unu ndu ojogu labọ l'unu iri abyakfuta mu ọgu?’ ³² Nteke l'ọo dọ, onye ọwhu nọdukwaduro l'uzo otęnya, ya ahta madzụ zhi tẹ whẹ je aryọo ya t'e doshia okfu. ³³ Ọo ya bụ l'ọ tọ dukwa g'unu ha bya l'a-bu onye l'etso uzo mu gbahaa l'onye ono swefukotarua ẹnya l'iwhe lile o nwe enwe.

Únú tsuhuru etsuhu

(Mát. 5:13; Mak. 9:50)

³⁴ “Únú bụ iwhe dụ ree, ọle nteke únú tsọnyaaru únú-únú t'ọ tsọhe iya ọo gunu bę l'ee-gude mebaa ya t'ọ ghokwa-zhia tsọje únú-únú ọdo? ³⁵ Ọ tọ duchekwana m'ọo ree t'e ye iya l'ali, ọdua l'ọo l'ikpọzu. Ọo awushi bę l'aa-wushi iya l'etezhi.

“Onye uzo-nchị dụ t'ọ nua ya.”

Aturu, a chọru acho

(Mát. 18:12-14)

15 Ọo ya bụ ịe ndu akirikọ mee ndu ọdo, vu ejo ẹwha akpụlitaderu ntse tẹ whẹ bya angabẹ nchi nuta iwhe Jisọsu l'ezhi. ² Ndu Fárisii mee ndu o-zhi-iwu dederu iya nwirinwiri sụ: "Ntaa bẹ nwoke-e l'anatajẹ ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji whẹ l'iya atụko eri nri." ³ Jisọsu bya anmaaru whẹ ẹtu-a sụ:

⁴ "Ọ -buru l'onye lanụ ịe g'unu ha bẹ nweru aturu ụkporo ugbo ise, nnanụ tuwhahu, onye ọbu ?ta ahadụ ụkporo ugbo ẹno l'iri ịe tete ndu ọwhuna l'echi-ẹgu, chọru nnanụ whọ tuwhahuru jeshia, chọo ya jeye nteke l'ọo-whụ iya?" ⁵ Nteke ọ whuleru iya whọ, ya apata iya tukobe l'ukuvu ete ẹswa ala. ⁶ O -rwua uwu, ya ekukoo ọnya iya whẹ mee obutobu iya whẹ sụ whẹ: 'Unu bya etebude mu ẹswa-o; ịe mu whụakwaru aturu mu-a shi tuwhahu nụ.' ⁷ Sụa, o noo gẹ oke ẹhu-utso l'adụ l'imigwe l'iswi ẹhu onye lanụ, l'eme iwhe-dụ-ẹji, daru onwiya uta haa ome iwhe-dụ-ẹji ono lwakfuta Chileke, amame ụmadzu ụkporo ugbo ẹno l'iri ịe tete bukota ndu ọma, mkpa ọda onwowhe uta, ghaa umere ta aduru whẹ.

Okpoga, a chọru acho

⁸ "Ọdo bụ ?ndenu nwanyi l'e-nwe shiru iri, shiru olu etuwhahu iya, t'ọ bọ nwuru ọku ye l'oryọku zakota ọlo iya aza chọo ya jeye nteke l'ọo-whụ iya. ⁹ Nteke ọ whuleru iya whọ, ya abya ekukoo ọnya iya whẹ mee obutobu iya whẹ sụ whẹ: 'Unu bya etebude mu ẹswa ịe mu whụwaru shiru olu mu-a, shi tuwhahu nụ-a.' ¹⁰ Sụa, o nokwawho gẹ ndu ojochi-imigwe l'e-te ẹswa onye shi eme iwhe-dụ-ẹji, daru onwiya uta haa ome iwhe-dụ-ẹji ono lwakfuta Chileke."

Nwata jewhuhuru ejewhuhu

¹¹ Jisọsu nmaaru whẹ ẹtu ọdo sụ: "O nweru nwoke ọbu nwutaru unwegirima unwoke labo. ¹² Nke nwata nonyaa, ọ bya asụ nna iya: 'Nna, kee iwhe ghu nụ mu ọwhu rwuberu mu nụ.' Nna whẹ ono bya ekekahuru whẹ iwhe g'iwhe ha, o nweru.

¹³ "T'a nọhe iwhe baru ishi, nke nwata ono tụtukobe iwhe lile o nweru palihu ije. Ọ tųgbua lashia ọha teru ẹnya, je anodu l'eka ono kpakashigezhia okpoga iya ịe ndzụ ọla l'iyi. ¹⁴ Ọ kpakagelewho iwhe ono, a nuru iya, ejo mkpẹgu bya l'alị ono, ọ kpabalaha nri akpaba.

¹⁵ O kwe lakfushia onye lanụ ịe ndu a nwuru anwụ l'alị ono. Onye ono zhi iya t'ọ jejeru iya ocheru ezhi l'ẹgu.

¹⁶ Ẹgu guta-be iya nke ọwhu l'ọduje iya nke t'a sụ l'a nuru iya ẹgbo iwhe l'aawushijeru ezhi ono, tẹ ya hata nụ tajia ẹwho, ọle ọ tọ dudu onye l'anuje iye ya.

¹⁷ "Ọ bya ebe nteke a nonyaa, ẹgò rwua ya ọhu ẹwho, ọ sụ: 'Ọ nua ụmadzu ole l'ime ndu nna mu bu-

ru ozhi bẹ nweru nri nweru etsutsu iya, mu nọdu l'eka-a ẹgu l'abya mu egbugbu-a. ¹⁸ Mu l'agbalihu jekfu nna mu je asụ iya: Nna, mu meswewaru Chileke, meswekwaa ghu whọ. ¹⁹ Mu ta agbahẹkwa nke t'i ku mu nwa ghu ọdo. Meje mu gẹ l'iime ndu ono, i butaru ebuta whẹ l'ejeru ghu ozhi.' ²⁰ Nwata ono gbalihu lakfushia nna iya.

"Ọ nọdukwaduro l'eka teru ẹnya, nna iya tufu ẹnya whua ya. Imiko nwa iya ono dụ iya. Ọ gbakfu iya je ebyita iya ọma tsutsua ya ọnu.

²¹ "Nwata ono sụ iya: 'Nna, mu meswekwaru Chileke, meswekwaawho gubedua. Mu ta agbahẹkwa nke t'i ku mu nwa ghu ọdo.'

²² "Nna iya ono sulee ndu l'oozhije ozhi: 'Unu chifutani uwe mkpẹlanu whọ bụ iya kakota-gezhia ọma ọma bya eyee ya. Unu ewota echi bya agbabe iya l'eka. Unu eyee ya akpokpa. ²³ Unu akputa nwada-eswi ẹba dụ l'ẹhu gbuwa t'anyi ria swaa ẹswa nwata-a. ²⁴ O noo ịe nwa mu-a nwuhuru anwụhu, ọle ntaa b'ọ bya anoduwhuwaa ndzụ azụ. O shi jewhuhu ejewhuhu, ọle ntaa b'a whụwaru iya.' Whẹ wata ome ẹswa.

²⁵ "Nteke ono bẹ ọkpara nwoke ono nọ rọo l'ẹgu. Ọ lwarwudelewho uwu ntse, ọ nua ụda nkwa mee egvu, l'eete. ²⁶ Ọ bya ekua onye lanụ l'ime ndu nna iya l'ezhije ozhi sụ: '?Ọo gunu bẹ l'eme l'ibe anyi?' ²⁷ Onye ono sụ iya: 'Ọo nwune ghu lwaru, nna ghu gbuwa nwada-eswi ẹba dụ l'ẹhu nkele ọ whụ-whuru iya azụ ịe ndzụ.'

²⁸ "Ẹhu ghulaha ọkpara iya ono eggu, to kwehe bahụ l'uwu. Nna iya jekfu iya je aryọo ya sụ iya t'ọ bataro. ²⁹ Ọ sụ nna iya: 'Leeda, mu shi jetaru ghu ozhi nkeshi awa bụ awa ole, tọ dụ iwhe i zhijeru mu ọwhu mu kungajeru ọnu akunga. Ọle ị tiki nubukwaa mu t'ọ ka mma l'ọo mkpi tẹ mu ịe ndu ọnya mu gude mee ẹswa. ³⁰ O be nteke nwa ghu ọwa lwaru, onye jwaru je atụko iwhe ghu kpakaaru unwanyi ọkpara, ị kputa eswi ẹba dụ gbuaru iya.'

³¹ "Nna iya sụ iya: 'Nwa mu ?ọ kwa ịe mu ịe ghu bupyabe ebupyabe, iwhe lile mu nwe enwe buru ghu nwe iya. ³² Ọo iwhe rwuberu anyi t'anyi mee ẹswa, t'ẹhu tsọ anyi utso nkele nwune ghu-a nwuhuru anwụhu, ọ bya anodu-whu ndzụ azụ. O shi jewhuhu ejewhuhu, ọle ntaa b'a whụwaru iya.'"

Onye ishi, manukaru ągu

16 Jisọsu sukawho ndu l'etso ọzo iya: "O nweru nwoke lanụ, nweru iwhe, nwekwaruwho onye ishi ndu ozhi iya. Ama bya agbaaru nwoke ono l'onye ono, o yeru l'ishi ndu ozhi iya l'emebyishi ẹku iya emebyishi. ² Ọ bya ekua onye ishi ndu ozhi ono sụ iya: '?Ọo gunu bẹ dụ ẹgube-ẹ, mu l'anụ, l'iime? Kọoru mu g'i gude eletaru mu iwhe mu ẹnya, o noo l'ị tji bubahedua onye ishi ndu ozhi ọdo.' ³ Onye ishi ndu ozhi ono bya

arja sụ: 'Ọ nwa ụnu bẹ mu l'e-me gẹ onye-nwe-mu-nụ bya l'anafu mu obu ishi ndu ozhi iya? Tọ hẹ l'ume dukwadu mu oogbu ogo, o dukwa mu whọ iwhe gẹ mu l'ejeshia ọryọ aryọ. ⁴ Ehee! Mu mawaru iwhe mu l'e-me nke owhu ndiwhe l'e-kwejero tẹ mu bataru whe l'uwhu mẹ a -chifule mu whọ l'obu ishi ndu ozhi.' ⁵ Ọ bya ekukobe iwhe bu ndu lile ji onye-nwe-ya-nu ono ugwo l'ehu l'ehu. Ọ sụ onye nke ivuruzo: 'Ọo ugwo ụnu b'i ji onye-nwe-mu-nu?' ⁶ Onye ononalanu sụ iya l'ọo ugwo ite mmanu ukporo ugbo ise. Ọ sụ iya: 'Ngwa naru ekwo, e deru ugwo, i ji; no-zeta egwegwa dee ite mmanu ukporo labo l'iri.' ⁷ Ọ sụ onye ọdo: 'Ọo ụnu bẹ gubedua ji?' Ọ sụ iya l'ọo ekpa witi ukporo ugbo ise. Ọ sụ iya: 'Naru ekwo-ugwo nke ghu dee ekpa witi ukporo ugbo eno.' ⁸ Nnaji-Ọha jaa onye-ishi-ozhi ono, l'eete egudee ire iya eka ajaja nkele o meru umere onye maru agu, o noo l'unwu-eliwhe bẹ ka oma agu l'iwhe lile ogbo elenu-a l'eme, amame ndu owhu no l'iwhoro Chileke.

⁹ Jisọsụ kfulashia sụ: "O noo iwhe meru mu sụ unu, t'unu gude eku mgboko-o shitaru onwunu ọnya nke owhu bu nteke eku ono laleruwho, e duru unu lashia l'uwhu ono l'ete abyaa l'echihu echihu. ¹⁰ Onye e gude ire iya eka l'iwhe ha nwanshi, bẹ l'ee-gudekwawho ire iya eka l'iwhe ha shii, onye l'ete edobee onwiya chiriri l'iwhe ha nwanshi, ta abyakwa l'e-dobe onwiya chiriri l'iwhe ha shii. ¹¹ Ọo ya bu, o -buru l'eete egudedu ire unu eka l'eka eku mgboko-o du? ndehunu gẹ l'ee-shi gude ire unu eka l'eka okpobe eku du? ¹² Temenu o -buru l'eete egudedu ire unu eka l'eka iwhe onye ọdo du? ọo onye l'a-nukwanu unu owhu l'a-bu nke eka unu?"

¹³ "Ọ tọ dudu nwozhi, l'achitaje nnaji labo ejekotaru ozhi l'ugbo lanu, t'ọ bọ kpọ onye lanu ashị, ye onye owhu obu, ọdua ya eye ehu l'ozhi nke onye lanu, apa nke onye owhu eka lanu. Unu ta anokwa etso ọzo Chileke, unu achikwawho nta eku l'ugbo lanu."

Jisọsụ l'ezhi iwhe bu uche Chileke

(Mát. 11:12-13; 5:31-32; Mak. 10:11-12)

¹⁴ Ndu Fárisii tuko iwhe ono Jisọsụ kfuru nukota g'ọ ha, whẹ bya agbaderu Jisọsụ mgbacha nkele ọo lẹ whẹ yenukaru ọnya l'okpoga. ¹⁵ Ọ sụ whẹ: "Ọo unubedua bu ndu l'anọje emebe onwunu ndu du chiriri l'iwhu ndiwhe, ọle Chileke bẹ makotaru obu unu. O noo nkele iwhe ndiwhe kpọru mkpa gbee buru ejo iwhe l'ọnya Chileke.

¹⁶ "Iwu ono, shi l'eka Mosisu mẹe okfu ndu nkfuchiru Chileke bẹ dutakwaru jeye Jonu baputizimu bya, eshi nkeshi ono b'e shi wata anọ arya ozhi-oma eka Chileke bu eze aryaraya, onyenonu l'adzọ ọzo abahu iya. ¹⁷ Ọle o ka ntse t'igwe gvụ alị agvụ, amame l'akpuru okfu iwu ono nnanu bu iwhe mmaanụ.

¹⁸ "Onye chifuru nyee ya, je alua nwanyi ọdo bẹ bukwa ogori bẹ l'oori, onye lukwanuru nwanyi ji iya chifuru achifu bukwaruwho ogori bẹ l'oori.

Onye eze mẹe onye ukpa

¹⁹ "O nweru nwoke lanu obu, baru eze l'eyeje uwe, l'amashi ọma ike, ereshikwawho ire ike. Nwoke ono l'anọje eri g'ehu ha iya mbọku-mbọku. ²⁰ O nwekwaruwho onye ukpa, ọnya l'aba, ewha iya bu Lázarusu l'adabujeru l'onoguzo onye eze ono. ²¹ L'oonoje agu Lázarusu nggẹ l'ọ dukwanu g'e shi a nu iya unwu onu nri, shi lẹ teburu nri onye eze ono dashia tẹ ya rijianu ewho, owhu kanu njo buru lẹ nkuta l'awujeru bya anodu amicha iya ọnya ono.

²² "A nonyaa, onye ukpa ono nwuhu, ndu oozhi-imigwe kulia ya je edokube Ébirihamu l'imigwe. Onye eze whọ bya anwuhukwawho, e lia ya. ²³ Ọ nọdu l'alimma l'eka o nọdu eje iwhe-otsulanu whua Ébirihamu l'uzo otęnya, whukwaawho Lázarusu g'ọ nokube iya. ²⁴ O chishia sụ: 'Nna MU Ébirihamu, t'imiko mu dunu ghu! Zhinu Lázarusu t'ọ tsee onunu mkpushi-eka lẹ mini bya emee mu l'ire, t'ire jia mu oyi nkele mu no l'oke iwhe-otsulanu l'oku-a!'

²⁵ "Ọle Ébirihamu sụ iya: 'Nwa mu, nyatanu lẹ gubedua nteke i nọ ndzu b'i natakotaru iwhe du ree nke ghu, o nokwawho gẹ Lázarusu natakwaruwho ejo iwhe nteke ono. Ntaa bẹ ehu dọwa iya guu l'eka-a, gubedua nọdukwanu l'oke iwhe-otsulanu. ²⁶ O noo du iya ọo adu. O nweru oke ose, paru eka dubutaru anyi l'unu, t'ọ bọ du onye l'a-du ike ghata shi l'eka anyi no bya eka unu no, tọ dukwanu onye l'a-du ike shi eka unu no byakfuta anyi.'

²⁷ "Nwoke ono sụ iya: 'Ọ du ree, eshi-owhu o du nno nna, byiko zhinu Lázarusu ibe nna mu, ²⁸ o noo nkele mu nweru unwune nwoke ise; zhi iya t'ọ je anmaaru whẹ okwa nggẹ whẹ ta abyakfuta mu l'eka-a, ejo iwhe-otsulanu-a du-a.'

²⁹ "Ébirihamu sụ iya: 'Unwune ghu obu nweru ekwo Mosisu mẹe ekwo ndu nkfuchiru Chileke, tẹ whẹ nuje iwhe ndu onona l'ekfu.'

³⁰ "Ọ sụ iya: 'Wawa nna mu Ébirihamu, t'i madu l'o -nweru onye shi l'onwu teta jekfu whẹ bẹ whẹ l'a-ka ọda onwowhe ọta, haa ome iwhe-du-eji whẹ l'emegbabe lwakfuta Chileke.'

³¹ "Ébirihamu sụ iya: 'Ọ -buru lẹ whẹ ta anudu olu-okfu Mosisu mẹe olu-okfu ndu nkfuchiru Chileke, o nokwawho gẹ whẹ l'ete ekwe; e -behuduru o nwegeeru onye shi l'onwu teta nọdu ndzu.' "

Ome iwhe-du-eji

(Mát. 18:6-7,21-22; Mak. 9:42)

17 Jisọsụ sụ ndu l'etso ọzo iya: "O doru ọnya l'o nwegeeru iwhe du l'iche l'iche l'ee-bekochaa

mee tẹ madzụ shiswee ụzo Chileke, ọle nshokwanu onye ono, l'oo-shi l'ẹka iya. ² Ọ gogo karu onye ono mma nggẹ l'ọ iwhe a pataru ẹwhuru uswe nyabẹ iya l'olu je aparu iya chee l'eze-enyimu, amamẹ l'o meru t'onye lanu l'ime unwegirima-a shiswee ụzo. ³ Unu kwachafuru onwunu ẹnya!

"Ọ -buru lẹ nwanna ghu mesweru ghu, kfulu iye ya, ọ daa onwiya uta haa ome iwhe obu, gu aguru iya nvu. ⁴ Nteke bu l'o mesweru ghu ugbo ẹsaa l'ujiku lanu, ọ byakfutakota ghu ugbo ẹsaa ono bya asu ghu lẹ ya daakwaru onwiya uta, gu agukotaru iye ya nvu."

Ekwekwe

⁵ Ndu-ishi-ozhi su Onye-Nwe-Ọha: "Nna, menua t'anyi kabaa okweshi ike."

⁶ Ọ su whẹ "Nggẹ l'ekwekwe unu kweru nke Chileke habenu m'oo g'oo nwa ọrikirikwekwe akpuru mọsutađu mẹ unu adujekwa ike su eze oshi sikamayinu: 'Whofu onwoghu l'ẹka-a je akpobe onwoghu l'ime eze-enyimu;' mẹ ya emee iwhe unu kfulu."

Iwhe gbarụ nwozhi l'ememe

⁷ "T'e woru iya l'onye lanu lẹge unu ha be nweru ohu, l'akoru iya okoro, ọdua ọ buru onye l'echeru iya aturu. Nteke bu l'ohu ono shi l'egu lwa, ?Ii-su iya t'ọ bya anodulekwawho ria nri? ⁸ ?Iwhe l'ii-gbechia kfulu iya ta abudu: 'Shiaru mu nri ẹnyashi mu ẹgwegwa, gu eye uwe ghu gwofutaru mu nri tẹ mu riada, temenu gubedua eria nke ghu.' ⁹ ?L'oo-kele nwohuta ono ekele nkele o meru iwhe o zhiru iya? ¹⁰ O nokwawho gẹ unubedua du. Unu megelewho iwhe e zhiru unu, unu asu: 'Anyi bu ndu ozhi, l'ete adu iwhe anyi bu, ọlewho iwhe gbaru anyi l'ememe be anyi meru.'"

Jisosu l'eme tẹ ụmadzu iri njokirehu l'eme mehu

¹¹ Gẹ Jisosu l'eje Jerúsalemu ono be l'oghata l'oge Sameriya yele Gálili. ¹² Ọ bahulewho l'oma mkpukpu lanu, ụmadzu iri njokirehu l'eme wu-kfuta iya. ¹³ Whẹ ndu otęnya chia mkpu su: "Jisosu! Onye-Nwe-Ọha! Whunaru anyi imiko!"

¹⁴ Jisosu whu whẹ, ọ su whẹ: "Unu je tẹ ndu l'agbaje ẹja nu Chileke lelee unu."

Whẹ tugbua jeshia, jenyaa l'uzo njokirehu ono mishi-hu whẹ l'ehu. Whẹ mehukota. ¹⁵ Onye lanu whulewho lẹ ya mehuwaru, ọ bya adakobe dawhushia azu, echi mkpu aja Chileke ajaja. ¹⁶ Ọ byarwulewho mgboro okpa Jisosu, ọ bya adaa kpube iwhu l'alj wata iya okele ekele. Onye lanu ono be bu onye Sameriya. ¹⁷ Ọo ya bu Jisosu su: "?Tọ bunua ụmadzu iri b'e meru whẹ mehu? ?Ndehun ụmadzu tete ọwhuna? ¹⁸ ?Tọ du-zihedua onye o rwuru l'ehu tẹ ya dawhu azu bya ekele ekele, gbahalẹwho onye-e, shi alj ọdo-o?" ¹⁹ Jisosu su nwoke

ono: "Gbalihu jeshia iwhe l'iije. Ọo ekwekwe, i kweru nke Chileke meru t'ehu du ghu mma."

Nteke Chileke l'e-goshi l'oo ya bu eze

(Mát. 24:23-28,37-41)

²⁰ Ndu Fárisii ji Jisosu su: "?Ọ hunu nteke ole be Chileke l'e-goshi l'oo ya bu eze obu?" Ọ su whẹ: "Chileke -bya l'egoshi l'oo ya bu eze be l'oo-to mekwa iya nke ọwhu l'aa-whu iya l'ẹnya. ²¹ Ọdua l'oo t'a su: Lee ya l'ẹka-a, ọdua l'ọ whu iya! O noo lẹ Chileke buakwa eze obu l'ẹka unu no ntaa."

²² Ọ su ndu l'etso ụzo iya: "Oge nowho abya nteke l'oo-duje unu nggẹ l'ọ du g'e shi unu nonu m'oo ujiku lanu l'ẹka Abubu-Ndiwhe bu eze, ọle unu ta anodu iya. ²³ O nweru ndu ọwhu l'a-su unu: Unu lekwa iya l'ẹka whọ, ọdua t'unu lee ya l'ẹka-a. Unu be ejekwa, unu te etsohunuru whẹ. ²⁴ O noo l'oo gẹ ebemu-igwe l'emeje whoo l'akpamigwe, shi l'ishi lanu lojaa je asu l'ishi iya ọwhu bu gẹ Abubu-Ndiwhe l'e-me mboku l'oo-bya. ²⁵ Ọle o vufutaje ụzo jeeda iwhe-otsulanu ha l'igweligwe lẹge ọ gbaru iya, temenu ndu ọgbo elenu-a ajikakwa iya whọ. ²⁶ Ọo g'ọ du l'ogbo Nowa whẹ lẹ bu gẹ l'oo-du nteke Abubu-Ndiwhe l'a-bya. ²⁷ Nteke ono be whẹ ndu eri angu; aluwhẹ nwanyi; ekee unwanyi ji jeye mboku Nowa whẹ bahuru l'eze ugbo, ọ kuru. Utso bya agbaa rigbushia ndu ọwhu gẹ whẹ hakota. ²⁸ O nokwawho g'ọ du l'ogbo nke Lotu. Whẹ l'eri angu agba ngho ere, emebekaa iwhe l'alj, atushi ulo. ²⁹ Obenu mboku Lotu lufuru lẹ Sodomu, ore whuruwhuru oku yele nsh-egbe shi l'igweli chia g'oo mini bya ekegbushikota ndu Sodomu gẹ whẹ ha. ³⁰ O noo gẹ l'oo-du mboku Abubu-Ndiwhe l'e-he.

³¹ "Mboku ono rwulewho, t'onye no l'okpoku iya, iwhe iya du l'ulo, be ejekwa iya egwofuta. T'onye ọwhu no l'egu be ejekwa ọla l'uwhu. ³² Nyata g'ọ nwuru nyee Lotu. ³³ Iwhe bu onye l'eme tẹ ndu iya buru iya urwu lẹ mgboko-o l'e-tuwakwa okpobe ndu iya. Iwhe bu onye tuwharu ndu iya lẹ mgboko-o be l'a-ndu ndu tututu-mimimi." ³⁴ Jisosu sukwa whẹ whọ: "Iwhe mu l'ekfulerwho unu bu l'enyashi mboku ono be unwoke labo l'a-zee l'okpo lanu, e zhikota onye lanu haa onye ọwhu. ³⁵ Unwanyi labo l'a-ndu atsụ nri, a bya ezhiikota onye lanu haa onye ọwhu. ³⁶ Ụmadzu labo l'a-ndu l'egu, e zhikota onye lanu, onye ọwhu akwaa."

³⁷ Ndu l'etso ụzo iya su: "Onye-Nwe-Ọha ?ọo l'awee be iwhe ono l'e-me?"

Ọ su whẹ: "Ọo ẹka odzu daburu, o noo ẹka udele l'edzokobeje."

Etu nwa-mbunu yele onye ikpe

18 Jisosu bya anmaaru whẹ etu, o gude goshi whẹ tẹ whẹ kfuje nu Chileke nteke nteke, tẹ whẹ ba asuje l'ike ekfuku iya gvwaru whẹ. ² Ọ su whẹ:

"L'obodo lanu b'o nweru onye ikpe, l'ete atsu egvu Chileke, to du iwhe o kuru madzu. ³ O nwekwaruwho nwa-mbunu bu l'obodo ono, shi abyakfutaje iya nteke nteke bya aryo iya su iya: 'Byiko, kpefunu mu l'eka onye okfu mu.' ⁴ Onye ikpe ono te eyejeru iya onu l'onu mbu. O jikanyalewho, o rja su: 'A makwaru-a le mu ta atsu Chileke egvu, to du iwhe mu kuru madzu. ⁵ O le eshi nwanyi-a kfuchinukawaru mu nchi be mu l'e-kpefu iya l'eka onye okfu iya. Mu -ekpefu ya be l'onolekwa abya ge l'oby-a jeye nteke l'oo-gude iwhe l'ekfu ekfu mja mu mini.' "

⁶ Oo ya bu le Onye-Nwe-Oha asu: "?Unu nuwaru iwhe ono nwoke ono, bu ejo onye ikpe kfu? ⁷ Su, o du unu ge-woo le Chileke te egbechiduanu ka okpefu ndu ono, o hotaru egwegwa, mbu ndu l'echiku iya eswe l'enyashi? ?L'ookpooda ukfu temenu ya eyederu whe eka. ⁸ Wawakwa, te mu kfu iya unu, oo-kpefu whe l'oku l'oku. O le obu nteke Abubu-Ndiwhe byaru ?l'oo-whu ndu kweru ndu iya l'eka l'eliwhe-owa-e?"

Etu onye Farisii mee onye akiriko

⁹ O bya anmaaru ndu owhu doberu su le whe du chiriri gude nno akpo ndu odo ebo l'afu etu-a. O su whe: ¹⁰ "O nweru umadzu labo jeru l'eze-ulo Chileke je ekfu ndu Chileke. Onye lanu bu onye Farisii, onye owhu bu onye akiriko. ¹¹ Onye Farisii ono gbalihu je akfukwaru iche kfu ndu Chileke su: 'Chileke, mu l'etu ghu ewha le mu ta adudu g'oo ndu odo l'ewo iwhe madzu l'eka ike mee ndu l'eme ejo ememe, mu ta akpa le nwanyi, mbu le mu ta adudu g'oo nwoke-e bu onye akiriko-o. ¹² Mu l'aswije egu ujiku labo l'idzu lanu ekfu anu Chileke, mu l'eekeje iwhe bu iwhe rwuru mu eka uzo iri woru uzo lanu ndu Chileke.' ¹³ Onye owhu bu onye akiriko who jekwaro je akfu otanya. To dunu m'oo ike palia iwu apali, gbahalewho eka be l'ootsu l'obu gude aryo Chileke su: 'Chileke, ekalali, whuru mu imiko, mube onye l'emeje iwhe-du-aji.' ¹⁴ Jisu su ndu ono l'ookfu: Te mu kfu unu: onye akiriko ono byakwa l'aladeshia ibe iya Chileke gutawa iya l'onye du chiriri, haa onye owhu, o noo l'iwhe bu onye l'ekuli onwiya eli be l'ee-kuzeta ali, onye kuzetakwanuru onwiya ali be l'ee-kuli eli."

Unwegirima nshii l'abyakfuta Jisu

(Mat. 19:13-15; Mak. 10:13-16)

¹⁵ Oo ya bu, ndu madzu l'edutakaaru Jisu unwegirima, e he l'eka to byaa whe eka. Ndu l'etso uzo iya whu ya, whe balahaaru ndu ono, l'ekutaru iya unwegirima ono mba. ¹⁶ Jisu bya eku whe su whe: "Unu hakwaa unwegirima te whe byakfuta mu. Unu ba akpohishi whe abyabya, l'oo ndu du nno be Chileke bu eze whe." ¹⁷ Su whe: "Te mu kfu iya who t'o doo unu enya, onye l'ete egudee obu unwegirima kweta

l'oo Chileke bu eze iya ta abyakwa l'a-ha te Chileke buru eze iya."

Onye nweru iwhe

(Mat. 19:16-30; Mak. 10:17-31)

¹⁸ Onye ishi ndu Ju lanu ji Jisu su iya: "O-zhi-iwhe, bu onye oma, ?oo gunu be mu l'e-me ngge mu nweru ndu tututu-mimimi?"

¹⁹ Jisu su iya: "?Oo gunu meru l'iiku mu onye oma, o to dudu onye odo bu onye oma, gbahalewho Chileke nwekiya. ²⁰ I mawaru-a iwhe lile Chileke su t'e mejee: 'Be erikwa ogori, ti gbu ochi, ti zhitakwa oshi, ba adzuka ejire tukobe madzu ibe ghu, gu akwabaje ne le nna, nwuru ghu nu ugu.' "

²¹ Nwoke ono su iya: "O toko dubukwaa iwu ono owhu mu doswejeru nkeshi mu bu nwata."

²² Jisu nu lewho ono, o su iya: "O lwaru ghu iwhe lanu l'ii-je emee. Lashia ntaa je ereshikotagezhia iwhe lile, i nwe enwe, chita iwhe i retaru iya keshiaru ndu ukpa. Oo ya bu gu enweru okpobe iwhe l'imigwe. I -megee ya nno, gu abya etsoru mu." ²³ Nwoke ono nu lewho iwhe ono, ehuru rwuru iya nkele o nwenukaru iwhe.

²⁴ Jisu lenya ya enya; o su: "G'o gudebukwaa atsu-be l'anu te ndu nweru iwhe haa te Chileke buru eze le ndu whe. ²⁵ Nkele o kakwa ntse t'inya pyoghata l'enya aga, amame t'onye nweru iwhe haa te Chileke buru eze le ndu iya."

²⁶ Ndu nuru iya nu su: "?O bhunuru onye be l'aa-dzofuta?"

²⁷ Jisu su: "Iwhe kporu madzu eka ememe be bukwa Chileke furu mee ya."

²⁸ Pyita su: "Lewaro anyibedua haru ibe anyi bya et-solahaa ghu-a."

²⁹ O su whe: "Iwhe mu l'ekfu unu bu, o to dukwa onye gude iswi te ya jee ozhi l'egoshi l'oo Chileke bu eze haa uo iya, odu o haa nyee ya, odu l'oo nwune iya, odu o haa ndu nwuru iya nu, odu l'oo unu iya b'o haru, ³⁰ te Chileke ba akfu iya ugu iya nkfungo ntaa, onye ono enwekwaruwho ndu tututu-mimimi l'ogbo owhu du l'iwhe."

Jisu l'ekfu iya nke ugbo eto le ya l'a-nwuhu

(Mat. 20:17-19; Mak. 10:32-34)

³¹ Jisu bya ekucha umadzu iri l'ebu ono ekucha su whe: "Unu lekwa le ntaa be anyi l'ejeekwa Jerusalemu. Oo l'eka ono be iwhe lile ono, ndu nkfuchiru Chileke kfu l'okfu ehuru Abubu-Ndiwhe l'e-mekota. ³² O noo l'aa-kpuru iya nu ndu l'ete amaa Chileke. Ee-gude iya mee ya iwhe ochi, meru iwhe iwhe nu iya, vya ya onu-mini. ³³ Whe echia ya echachi, kpata iya gbua. O belewho le mboku nke eto iya, ya eshi l'onwu teta noo ndu odo."

³⁴ Ndu ono ta adu iwhe ono l'ookfu owhu doru whẹ ẹnya m'ọo nnanu, okfu ono gbachikwaa whẹ whọ ẹnya, whẹ ta ama iwhe o kfuru.

Jisosu l'eme onye arọ l'atsọ ishi t'o mehu

(Mát. 20:29-34; Mak. 10:46-52)

³⁵ Jisosu rwudelewho Jéríko, o nweru onye obu l'atsọ ishi nọdu l'aguga echi-uzo arọ arọ. ³⁶ O nulewho igidi igweligwe ndu l'awughata, o jilahaawhe l'anwu nu.

³⁷ Whẹ sụ iya: "Ọo Jisosu onye Názaretu l'aghata."

³⁸ O chishia sụ: "Jisosu! Nwa Dévidi! Whunuaru mu imiko!"

³⁹ Ndu owhu nọ l'uzo iwhu l'agbochi iya nchị sụ iya t'o dobe onu ndoo. O gbenu kabaa ya ọryashi ike: "Jisosu! Nwa Dévidi whuru mu imiko!"

⁴⁰ Jisosu kfuru zhi t'e dutaru iye ya. O byakubelewho ntse Jisosu sụ iya: ⁴¹ "Ọo gunu b'ọ du ghu nke tẹ mu meeru ghu?"

O sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha mee mu tẹ mu whuje uzo."

⁴² Jisosu sụ iya: "Wata owhu uzo obu, l'ekwekwe, i kweru nke Chileke mewaru ghu t'i mehu."

⁴³ Nwoke ono watalekawho owhu uzo nteke onowho. O tsoru Jisosu etu Chileke ewha. Iwhe bu ndu whuru iya nu jaa Chileke.

Jisosu yele Zakiyosu

19 Jisosu bya abahu le Jéríko aghajale iya-a aghaja. ² O nweru nwoke obu, ewha iya bu Zakiyosu, bu onye ishi akiriko, o nwekwaru whọ iwhe shii. ³ O cholahaa tẹ ya maru onye obu, bu Jisosu, igwe-oha ono te ekwe to kpata uzo whu iya nkele Zakiyosu be ha nwa kpururu. ⁴ Oo ya bu, o gbagbua je enyihu oshi sikamo, du l'uzo iwhu nodu tẹ ya whu Jisosu nkele o noo uzo aka, l'oo-shi ghata. ⁵ Jisosu rwua aka ono. O bya apalia ẹnya sụ iya: "Zakiyosu, nyizeta egwegwa, o noo l'ọo ibe ghu be mu radufutaje ntanu-a."

⁶ O zhidakebe egwegwa gude ehu-utso duta Jisosu duba ibe iya. ⁷ Ehu ghulahaawhe bu ndu whuru iya nu eghu. Whẹ kfulahaawhe sụ: "Leenu le nwoke-e abahu jeshia t'a kwaru iya ebyii l'ibe nwoke-e l'eme iwhe-du-ẹji-a."

⁸ Zakiyosu gbalihu sụ Onye-Nwe-Ọha: "Onye-Nwe-Ọha, iwhe bu iwhe mu nwe enwe be mu l'e-ke uzo labo nu ndu ukpa uzhi lanu. Nteke bu l'ọ -du onye mu rijeru urwu, iwhe o bu iwhe o bu be mu l'a-kfu onye ono iwhe ha g'ọo iwhe mu riru iya urwu iya ugbo eno."

⁹ Jisosu sụ iya: "Ntanu-a b'a dzotaru ndu uwu-a eshi nwoke-e l'onwiya bukawho nwa Ebirihamu. ¹⁰ O noo le Abubu-Ndiwhe byaru tẹ ya choo ndu owhu tuwahuru etuwahu ngge ya dzofuta whẹ."

Etu ndu e yeru okpoga l'eka

(Mát. 25:14-30)

¹¹ Whẹ nunyalewho iwhe ono l'ookfu, o wata whẹ o nmaru etu. Nteke ono be whẹ nokubewaa Jerúsalemu ntse, temenu whẹ dobenu su le Chileke l'abyakebewaa ogoshi l'ọo ya bu eze. ¹² Oo ya bu o sụ: "O nweru nwoke lanu bu eri ndu eze. O jee oha obu teru ẹnya t'e kpube iya okpu-eze temenu ya alwa. ¹³ O byalewho leje, o kuta ndu ozhi iya umadzu iri kekashiaru whẹ pongu iri. O sụ whẹ: 'Unu gude iya gbaje ngho t'iya lwa.'

¹⁴ "Ole nwoke ono be du ndu alj iya ashj. Whẹ yefu ndu ozhi tẹ whẹ tsoje iya azu azu je ekfua l'eka ono l'ọ to dukwa whẹ ree t'o buru nwoke ono l'a-bu eze whẹ.

¹⁵ "Obenu l'e megelerwua, kpube nwoke ono okpu-eze ono. E kpubegele iya whọ okpu-eze ono, o lwa bya ezhia ozhi t'e kuaru iya ndu ozhi-a, ya nuru okpoga, tẹ ya maru urwu whẹ ritaru le ngho whẹ.

¹⁶ "Onye nke mbu bya abya akfuru iya l'iwhu sụ iya: 'Nnaji anyi, pongu olu ghu ono tukobekwaru onwiya urwu pongu iri odo.'

¹⁷ "O sụ iya: 'I meru ree, okpobe onye ozhi mu. Eshi-owhu e gude ire ghu aka l'iwhe ha nwanshi, be mu l'e-ye ghu obodo iri l'eka t'i buru onye ishi whẹ.'

¹⁸ "Onye nke ebo bya asu iya: 'Nnaji anyi, pongu olu ghu ono tukobekwaru onwiya urwu pongu ise.'

¹⁹ "Onye eze ono sụ iya: 'O kwawho obodo ise be l'iji-bu onye ishi whẹ.'

²⁰ "Onye odo bya asu: 'Nnaji anyi, o wakwa pongu olu ghu. Mu wolekwaru iya who kee ngvu le nwa mpebala eka. ²¹ O noo le mu l'atsu ghu egvu-o, l'ehuka paru ghu aka l'ehu. Iiwotaje iwhe l'abua ghu doberu, l'iji-wotaje iwhe l'abua ghu kuru.'

²² "Onye eze ono sụ iya: 'Gube iyi-l'aku-iyi-l'ekfu-a, oo iwhe shi ghu l'onu be mu l'e-gude nma ghu ikpe. Eshi-owhu i maru l'ehuka paru mu aka l'ehu; mu l'eewotaje iwhe mu l'edobee, mu l'awotajekwawho iwhe mu l'akua, ²³ ọo gunu meru t'i yeru mu okpoga mu ono l'ulo nche okpoga nke owhu bu mu -lwaru ge mu lwaru egube-e me mu eje ewota iya wota urwu, o tukoberu onwiya?'

²⁴ "O sụ ndu kfuru l'eka ono: 'Unu nata iwhe mmaanu ono okpoga ono woru nu onye owhu nweru pongu iri whọ.'

²⁵ "Whẹ sụ iya: 'Wa-a! Ọo chia yebedua nweru pongu iri b'i suru t'a nu iya?'

²⁶ "O sụ whẹ: 'Tẹ mu kfuru iya unu, onye nweru nu be l'aa-nubaa owhu ka shii, onye l'ete enwekwa nu-a be l'aa-gbenu nata nwa nwiya owhu o nwe. ²⁷ T'ọ bya ebe le ndu okfu iya-a, bu ndu-a l'ete ekwee tẹ mu bya aburu eze whẹ, unu chita whẹ bya edobe l'atatiwhu mu l'eka-a tuko whẹ gbushikota.' "

Jisọsu l'abahụ lẹ Jerúsalemụ

(Mát. 21:1-11; Mak. 11:1-11; Jọn. 12:12-19)

²⁸ Jisọsu kfugelewho iwhe ono, l'ookfu, ọ tughua jeshia Jerúsalemụ l'ooje. ²⁹ Ọ byarwudelewho l'ugvu ọbu l'eekuje Ólivu bụ iya bụ lẹ mgboro Betuféji mee Bétani, o zhia ndu l'etso ụzo iya ụmadzu labo sụ whẹ: ³⁰ "Unu bahụ lẹ mkpukpu ono dụ unu l'iwhu. Unu rwulewho l'ọnuzo e shi abahụ l'ime mkpukpu ono be unu l'a-whua nwa nkakfu-igara, e liberu elibe l'eka ono l'ọ tọko dūbua onye nọkojeru iya l'eli. Unu tọta iya kpụta bya ẹka-a.³¹ Nteke bụ l'ọ dụ onye jiru unu sụ: '?Unu kwoberu gụnu atọta iya?' Unu asụ onye ọbu lẹ mkpa iya dụ Onye-Nwe-Ọha."

³² Ọo ya bụ, ndu ozhi ono, e zhiru ozhi ono tughua rwua, ọ bụleruwho lẹge o kfuru iya bụ lẹge ọ dụ.

³³ Whẹ tọtadelewho nwa nkakfu-igara ono, ndu nwe iya nụ sụ whẹ: "'Unu kwoberu gụnu atọta nkakfu-igara ono?'"

³⁴ Whẹ sụ whẹ: "Mkpa iya dụ Onye-Nwe-Ọha." ³⁵ Whẹ kpụta nkakfu-igara ono kpụtaru Jisọsu, bya achita-gee uwe ugwehu whẹ wukobe l'eli iya, yetaru Jisọsu ẹka, ọ nọdu iya anọdu l'eli. ³⁶ O jedelewho, ndu madzụ l'atusakaa uwe whẹ l'echi-ụzo.

³⁷ O rwukubedelewho Jerúsalemụ ntse l'eweze ugwu Ólivu, iwhe bụkota igweligwe ndu l'etso iya telahaa ẹswa, echị mkpu aja Chileke l'eze iwhe ono, kpọru gẹ l'aa-nọ atụ ọnu iya, o meru whẹ whụkota. ³⁸ Whẹ sụ: "Onye Chileke gọru ọnu-oma nụ be eze ono bụ, mbụ onye ono, Onye-Nwe-Ọha zhiru t'ọ bya. Tẹ nchị dụ ndoo l'imigwe, t'ugvu duru Chileke, bụ Ọkalibe-Kan-gokotaru-Nu."

³⁹ Ndu Fárisii lị l'igweligwe ndu ono sụ Jisọsu: "O-zhi iwhe ?ti gbochidu ndu ono l'etso ụzo ghu nchị."

⁴⁰ Ọ sụ whẹ: "Iwhe mu l'ekfuru unu bụ lẹ ndu-a -nozhiwaa ndoo, ẹwhuru, dụ l'alị echilahaa mkpu ọbu l'onwiya."

Jisọsu l'arya ẹkwa Jerúsalemụ

⁴¹ Jisọsu rwudelewho Jerúsalemụ, ọ bya apalia ẹnya lee ya, ọ ryashja ẹkwa iya sụ: ⁴² "Gube Jerúsalemụ nggẹ l'ị maduru-a iwhe l'e-me tẹ nchị dụ ghu ndoo ntaa, ọle ntaa b'e domiru iya t'ẹnya ghu ba awhụ iya.

⁴³ Nkele ọo zhiawho ujiku lanụ be ndu ọhogu ghu l'afuru ghu gvuwhe ghu ose ọgu mgburumgburu, gvuwhe ghu iga nowhee ghu mgburumgburu. Whẹ eshi l'eka lile ekpo rwuturwutu bya eripyabe ghu, ⁴⁴ whẹ egbushia gụ l'ụnwu ghu ono, kuru ghu l'ime tsua unu ọtsu ẹkfu. Ọhogu ghu ta ahakwa ẹwhuru lanụ t'ọ kpokfuru ibe iya l'eli ghu, o nokwanu nkele ị tị madụ nteke a byarụ ghu adzọta."

Jisọsu nọ l'eze-ulo Chileke

(Mát. 21:12-17; Mak. 11:15-19; Jọn. 2:13-22)

⁴⁵ Jisọsu bya abahụ l'eze-ulo Chileke je awata ọchikashi ndu nọdu iya ere iwhe. ⁴⁶ Ọ sụ whẹ: "Unu ta amadụ l'e deru l'ekwo Okfu Chileke lẹ Chileke sụru: 'Ụlo mu l'a-bụ ụlo l'aa-nọdu ekfu anụ mu.' Ọle unubed-ua gbẹnu bya ewota iya mebe ụlo ẹka ndu l'ana nfu l'edomije onwowhe."

⁴⁷ L'ọnonoje ezhi iwhe l'eze-ulo Chileke ono mbọku-mbọku. Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ndu o-zhi-iwu mee ndu nweru ẹnya l'echi ọha, chọlahaa ụzo whẹ l'e-shi gbua ya. ⁴⁸ Whẹ ta amahenu gẹ whẹ l'e-me iya nkele ndu ono gẹ whẹ ha dọ-wheru iya mgburumgburu tọgbo nchị anụ iwhe l'ookfu.

Aaji Jisọsu onye ọ deru ike l'eka

(Mát. 21:23-27; Mak. 11:27-33)

20 Obe ujiku lanụ gẹ Jisọsu nọdu ezhi ọha iwhe l'eze-ulo Chileke, arya ozhi-oma ono arya, ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ndu o-zhi-iwu mee ndu bụ ọgurennya wukfuta iya, bya asụ iya: ² "Ọo onye b'ị deru ike l'eka eme iwhe ọwa, l'iime? Ọ zhia onye zhiru ghu t'ị bya iya ememe?"

³ Ọ sụ whẹ: "Mbẹdua l'a-jikwawho unu aji, unu karu mu: ⁴ Ọo onye zhiru Jonu t'ọ bya emee baputizimu ?ọo Chileke zhiru iya tọo madzụ?"

⁵ Whẹ ghakashide iya l'ime onwowhe sụ: "Anyi -sụ l'ọo Chileke zhiru iya, ya asụ anyi: '?Ọ bụhunuru gụnu meru unu te ekweta iwhe o kfuru.' ⁶ Nteke bụ l'anyi sụkwanuru l'ọo madzụ zhiru iya, be ọha l'a-tugbushik-wa anyi l'ẹwhuru nkele ọha sụkwanuru l'anyi maru lẹ Jonu bụ onye nkfuchiru Chileke." ⁷ O noo iwhe meru whẹ sụ iya lẹ whẹ ta amadụ onye zhiru iya nụ.

⁸ Jisọsu sụkwanu whẹ: "Mu ta afunua karu unu onye mu deru ike eme iwhe lile ono."

Ẹtu e gude ndu e butaru ye lẹ mgbabu vayinu anma

(Mát. 21:33-46; Mak. 12:1-12)

⁹ Ọ bya anmaaru ndu ono ẹtu-a sụ: "L'ọo nwoke be gbaru mgbabu vayinu woru iya ye l'eka ndu-n-nwamu, o butaru ebuta tẹ whẹ letajeru iye ya ẹnya. Yẹbedua tughua jeshia alị ọdo je anọo nwodu. ¹⁰ Ọ bya erwulewho nteke l'aawoje akpuru iya, nwoke ono bya ezhi nwozhi iya t'ọ jekfu ndu-n-nwamu ono tẹ whẹ wẹ ya akpuru vayinu ono oke iya nkiya. Ndu ono gude nwozhi ono chia ya iwhe gbabe iya ẹka ọto, nwufu iya ọ lashia. ¹¹ Nwoke ono byakwa ezhi onye ozhi ọdo, whẹ chikwaawho onye onona iwhe, mee ya iwhe iwhere gbabe iya ẹka ọto, nwufu iya ọ lashia. ¹² Ọ bya ezhi onye nke ẹto, whẹ merukwaawho onye onon-alanụ ẹhu chifu iya. ¹³ Onye ono nwe mgbabu vayinu ono sụ: 'Ọ dụ-a ree, lẹ mu maru-a iwhe mu l'e-me ntaa."

Mu l'e-yelewho nwa mu nwoke, mu yeru obu sụ: ọ dukwa mu gę whę l'a-kabee kwabę yębedua ugwu.' ¹⁴ O be nteke ndu ono l'echę mgbabu ono whęleruwho onye onona, whę zụa mgbede sụ: 'Ehęe! Ọo onye ọwa bụ iya l'ee-mekochaa nweru alị-a męe nna iya nwụhu, unu t'anyi gbua ya nke ọwhu alị ono l'a-bụ nke anyi.'

¹⁵ Whę kpụta iya kpụfu l'azụ mgbabu ono je egbua ya.

"Sụa ?ọ dụ-zhia unu g'ọo gụnu bę onye nwe mgbabu vayinu ono l'e-me whę? ¹⁶ Ọo-bya egbushikota ndu ozhi mgbabu vayinu ono, wota mgbabu vayinu ono ye ndu ọdo l'ęka."

Ndu ono nulewho ętu ono, whę tuko sụ: "Tuswekwa! Tę njo gbakwaa ęgbudu."

¹⁷ Ọ bya elee whę ęnya sụ: "?Ọ hunu gụnu ọdo bę bụ iwhe ọbu e deru l'ękwọ sụ:

"'Ọo ęwhuru ono gędegede, ndu l'atụ ụlo jikaru, l'ọo ọ-ga-lę-mkpa,

bę bekocharu bya bụru ęwhuru, gude ụlo.'

¹⁸ Iwhe bụ onye ngabuhukwanuru daa l'eli ęwhuru ono bę l'e-tsu onwiya ngworingwo, nteke bụ l'ọo madzụ b'ọ dapyabęru, ya egwee onye ọbu aryaka eryune."

Okfu akiriko

(Mát. 22:15-22; Mak. 12:13-17)

¹⁹ Ndu o-zhi-iwu męe ndu ishi ndu l'agbaję ęja nụ Chileke mee tę whę gude iya nteke ono nkele whę marụ l'ọo whę b'ọ nmaturu ętu ono, ọle whę l'atsukwanu igwe-ọha ono egwu. ²⁰ Whę gelahaa ya ngge. Whę bya ezhi ndu ngge tę whę mejelekwawho gę whę bụ ndu ọkpobe madzụ, tę whę tũbe nvọ l'iwhe Jisọsu kfuru gude iya nke ọwhu whę l'a-kpuru iya ye l'ęka onye bụ iya bę ike dụ l'ęka, bụ iya bụ ọ-chị-ọha shi Romu. ²¹ Whę jekfu iya je asụ iya: "O-zhi-iwhe, anyi makwaru-a l'ọo nhamunha okfu bę l'iikfu, ọ bụru iwhe kfuru nhamunha bę l'iinoje ezhi, tọ dụ onye l'iile ęnya l'iwhu ekfu, gbahalewho ụzo nke Chileke b'i gude irelanu ezhi. ²² ?Tọ bụdunu omebyi iwu Chileke mę anyi-tujee akiriko nụ Siza, bụ ishi ọ-chị-ọha Romu?"

²³ Ọ malęruwho ęregede whę gbabęru iya, ọ sụ whę: ²⁴ "Unu goshiada mu nụ akpuru okpoga. ?Ọo ishi onye yele ęwha onye b'e deru iya nno?"

Whę sụ iya: "Ọo nke Siza."

²⁵ Ọ sụ whę: "Ọo ya bụ t'unu woru iwhe ọwhu bụ iwhe Siza nụ Siza, unu eworu iwhe ọwhu bụ nke Chileke nụ Chileke."

²⁶ Whę ta aduje ike kfuru l'edzudzu-ọha l'ęka ono gude okfu, shi iya l'onu gude iya. G'ọ gude kfu iwhe ono kpube whę onu okfu, whę te ekfuhewaro okfu.

Nke oshi l'onwu teta ndu ndzụ

(Mát. 22:23-33; Mak. 12:18-27)

²⁷ O nweru ndu Sádusii byakfutaru Jisọsu, bụ whę bụ ndu ono sụru l'ete eshidu l'onwu eteta anọdu ndzụ.

²⁸ Whę bya aji iya aji sụ: "Mósisu deru l'ękwọ iwu sụ: 'Nteke ọ bụ lę madzụ nwụhuru, nyee ya ta anwutaru iya nwa tę nwune onye ono lupyabe nyee nwune iya ono nwutaru iya nwa.' ²⁹ O nweru unwune ęsaa, onye nke ọgurenya je alụa nwanyi, lụa ya jeye ọ nwụhu, to dobe akọ, ³⁰ onye nke ębo lupyabe nwanyi ono, ọ nwukwaawho nno. ³¹ Onye nke ęto nno, jeye whę ęsaa ono lụkota nwanyi ono l'ęhu l'ęhu nwushihukota. Tọ dụ onye ọwhu nwutaru nwa. ³² E megee l'ikpazụ nwanyi l'onwiya nwuhukwawho. ³³ O -rwua nteke l'eeshi l'onwu teta ndu ndzụ ?ọo onye bę nwanyi ono l'a-bụ nyee ya. Gę whę ęsaa ono lụkotaru iya l'ęhu l'ęhu?"

³⁴ Jisọsu sụ whę: "Unwu ọgbo elenu-a l'alutakaa nwanyi, unwanyi l'alutakaa ji, ³⁵ ọle ndu a gutaru lę whę gbaru tę whę shi l'onwu teta ndu ndzụ buru lę mgboko ọwhu l'a-byanu ta alukwa nwanyi, unwanyi ta alu ji. ³⁶ Whę ta abyabahędua l'a-nwuhu anwuhu ọdo, o noo lę whę lę ndu ojojhi-imigwe l'a-bulewho nnanu. Eshi-ọwhu whę bụwaa ndu shi l'onwu teta ndu ndzụ, bę whę bụwaa unwu Chileke. ³⁷ Mósisu bę goshikwaruwho lę Chileke l'emeje ndu nwuhuru anwuhu whę eshi l'onwu teta ndu ndzụ. L'ękwọ iya l'ęka ono, Mósisu ono kfuru nke nwooshi l'enwu ọku b'ọ kuru Chileke: Chileke nke Ébirhamu męe Chileke nke Áy-iziku męe nke Jékọpu. ³⁸ Bụ iya bụ lę Chileke ta abudu Chileke ndu nwuhuru anwuhu, ọo Chileke ndu ndzụ, o noo lę madzụ lile bę nokota ndzụ l'ęnya Chileke."

³⁹ Ndu o-zhi-iwu ono haru sụ iya: "O-zhi-iwhe, i kfukwaru ree." ⁴⁰ Iwhe meru whę kfu nno bụ lę whę ta atuheduro ama nke tę whę jia ya aji ọdo.

Kuráyisutu: ?Ọo bụ Nwa Dévidi tọo Nwa Chileke?

(Mát. 22:41-46; Mak. 12:35-37)

⁴¹ Jisọsu bya asụ ndu Fárisii ono: "?Ndęhununu g'e meru a sụ lę Kuráyisutu bụ Nwa Dévidi? ⁴² Gę Dévidi ọbu l'onwiya kfukwaru l'ękwọ Egvu-ọma sụ:

"'Onye-Nwe-Ọha suru Onye-nwe mube Dévidi:

Nọdu anọdu l'ęka-utara mu,

⁴³ jeye nteke mu l'e-me ndu ọhogu ghu, whę aburu ghu iwhe l'iji-dzopyabe l'okpa.'

⁴⁴ Dévidi kuru iya Onye-nwe-iyana, ọo ya bụ ?ndęhununu g'ọ gude ọ bụru nwa iya?"

Jisọsu l'ekfu t'a kwachafukwaru o-zhi-iwu whę ęnya

(Mát. 23:1-36; Mak. 12:38-40)

⁴⁵ Jisọsu ndu l'iwhu edzudzu-ọha l'ęka ono sụ ndu l'etso ụzo iya: ⁴⁶ "Unu kwachafukwaru onwunu ęnya l'ęka ndu o-zhi-iwu nọ, mbụ ndu bụ iwhe l'aduje whę ree bụ tę whę yee adawurukutu uwe ghawheje, t'e keleje whę ekele ugwu ugwu g'ọo oke-amadu whę l'ęka a dọru adọru, męe t'oshi ọwhu bụ iya kakọta ree l'ulo-ndzuko ndu Ju bụru nke whę, męe t'ọ bụru whę l'a-nọ-

du l'ẹka l'aa-ka whẹ ọkwabe ugvu l'ẹka eriri daru.
⁴⁷ Mbụ ndu l'ẹjeje eripyabe ọlo ọnwu-mbunu. Whẹ egude ẹregede ekfulewho ogologo okfu anụ Chileke. Ọo whẹbedua bẹ l'aa-ka ọnmashi ikpe ike."

Iwhe nwa-mbunu gude obu iya anụ Chileke

(Mak. 12:41-44)

21 Jisọsu bya apalia ẹnya whya ndu nweru iwhe gẹ whẹ l'eyekaa okpoga l'igbe l'eeyejeru Chileke okpoga l'eze-ọlo Chileke. ² Ọ whya nwa-mbunu ọbu l'akpaba nri akpaba g'ọ bya bya achiru afu labo ye. ³ Jisọsu su: "Iwhe mu l'emelewho tẹ mu kfulu unu bu: l'ọ kwa nwa-mbunu-a, l'akpaba mkpaba nri-a bẹ kakota-gee oye okpoga karu ndu ọdo ọwhu gẹ whẹ ha. ⁴ Ishi iya bu l'iwhe ndu ọwhu gẹ whẹ ha l'eyekaa bu okpoga tsuru etsu, ọle nwa-mbunu-a bẹ l'akpaba mkpaba nri, obenu l'ọ wotakotawaru iwhe o gude buru bya echee."

Jisọsu l'ekfu l'ee-bekochaa nwukposhia eze-ọlo Chileke

(Mát. 24:1-2; Mak. 13:1-2)

⁵ Whẹ haru janyazhiawho eze-ọlo Chileke ono ama lẹ g'e gude, gude ẹwhuru du ree, dukwawho egvu tya ya ree mee nke iwhe a nuru Chileke du iya nu; Jisọsu su whẹ: ⁶ "Unu whuru-a iwhe lile-e, unu l'ele ẹnya-a! Mbọku ọbu l'a-byakwaa nteke l'ee-bekochaa kut-sushigezhia iwhe lile ono akutsushi, nke bu l'ọ to dudu m'ọo ẹwhuru lanu, bya l'a-kpokfuru l'eli ibe iya."

Mkpamehu yele iwhe-otsulanu, l'a-bya temenu mg-boko-o agvu

(Mát. 24:3-14; Mak. 13:3-13)

⁷ Whẹ ji Jisọsu su iya: "O-zhi-iwhe ?o zhia nteke ole bẹ iwhe lile ono l'e-mezhahunua? ?Oo gunu bẹ l'a-bu iwhe l'ee-gude maru nteke iwhe lile ono l'abya ememe?"

⁸ Ọ su whẹ: "Ọlewho t'unu kwabekwa onwunu ẹnya to bo du onye l'e-duwhu unu. O noo l'igweligwe madzu l'a-zaru ẹwha mu bya. Onye ọwhu nonu, ya asu l'ọ ya bu ya, sukawho l'ogbaakwa nteke ọbu. Unu be etsokwa whẹ. ⁹ Nteke unu l'a-nọ anu l'ogu-egbe l'ada mee lẹ mkpaka l'aswo l'ibeka iya ọwhu, ọdua l'ọ l'uzo ibeka iya ọwhu, t'unu be ejekwa ọtsu egvu, o noo l'iwhe lile ono g'ọ ha mekotajekwa, ọle oge ikpazu ono te erwukebekwaa ẹgwegwa nno."

¹⁰ Ọo ya bu, ọ su whẹ: "Mba lanu l'a-gbashi je alwushi mba ọdo ọgu. Alẹ-eze agbashikwawho je alwushi alẹ-eze ọdo ọgu. ¹¹ Oke alẹ-ọnma-jijiji l'a-nma l'alẹ lile. Ejo mkpegu mee ẹhu-ba-du-mma l'e-mekota l'ẹka du iche iche. Ahuma l'a-nọ emekaa l'akpamigwe mewaro eze iwhe-ọhubama ọdo. ¹² Ọle temenu iwhe lile ono a nwude bẹ l'ee-vuada ọzo kpa unu ẹhu, gudeshia unu kpuru je edobe l'ọlo-ndzuko ndu Ju, je ekpee unu ikpe, tya unu mkporo, mbu aa-kputa-gekwaa kputa unu bya edobe l'iwu ndu eze mee l'iwu ndu ọ-chi-ọha l'iswi

ẹhu mu. ¹³ O noo nteke ọ gbaru t'unu kfufe ozhi-oma ono l'edzudzu-ọha gude goshi l'unu bu ndu nkemu." ¹⁴ Ọ su whẹ: "T'unu be evukwa ọzo rjada iwhe unu l'ekfu gude kpefu onwunu. ¹⁵ Mu l'e-yee unu okfu l'onu, mee t'unu maru iwhe, nke ọwhu ndu ọhogu unu whẹ l'ete ama gẹ whẹ l'e-ye onu l'iwhe unu kfulu, whẹ ta atukupuhunu unu l'ego. ¹⁶ Ndu nwuru unu l'a-kpu-gekwaaru unu nu t'e gbua, unwune unu whẹ mee abubu unu whẹ mee ndu ọnya unu whẹ, bẹ l'a-tukokwa kpuru unu nu ndiwhe. Aa-hakwaru unu gbua. ¹⁷ Madzu lile l'e-kwobe nkele ọo l'unu bu ndu nke mube Jisọsu kpo unu ashẹ. ¹⁸ Ọle unu ta abyakwa l'a-la l'iswi, mbukwa t'ọ ka mma l'ọo m'ọo ẹgbushi lanu, shi unu l'ishi. ¹⁹ Unu takwaru iya nshi, ọ kwa nshi unu l'a-ta nteke ono l'e-me, unu enweru ọkpobe ndzu."

Jisọsu l'ekfu l'aa-kwakposhi Jerúsalemu

(Mát. 24:15-21; Mak. 13:14-19)

²⁰ "Sua, nteke unu whuruwho gẹ ndu ojogu nowheru Jerúsalemu mgburumgburu, t'unu maru lẹ nteke ọbu l'aa-kwakposhi iya bẹ dwwaa ntse. ²¹ Ọo ya bu tẹ ndu nọ lẹ Judiya nteke ono gbalakwaa lasha l'ugvu ugvu, tẹ ndu ọwhu kuru l'ime mkpukpu wufutachaa, tẹ ndu ọwhu jeru l'egu be ejekwa ọdawhu azu lẹ mkpukpu ono. ²² O noo lẹ mboku ono bukota mboku Chileke l'a-gwa ndiwhe ọchi t'e gude nno t'iwhe, e deru l'ekwo Okfu Chileke vukota. ²³ Nsho ọnwanyi du ime mee ndu l'eche nwa era nteke ono. O noo l'ejo iwhe paru ẹka l'a-du l'eliwhe nteke ono, tẹhenu Chileke egude oke-ẹhu-eghughu iya kpee ndu Izuru ikpe. ²⁴ Aa-haru whẹ gbua lẹ mma, haru whẹ kputa lẹ ndu chikaa whẹ laa mba lile. Ndu l'ete abua ndu Ju l'e-gwe Jerúsalemu aryaka eryune jeye nteke l'oo-rwube whẹbedua."

Nteke Abubu-Ndiwhe l'e-me wherekete

(Mát. 24:29-31; Mak. 13:24-27)

²⁵ "Iwhe ọhubama l'a-nọ emekaa l'ẹnyanwu mee l'ona mee lẹ kpokponde. Ọwhube l'eliwhe bẹ eze-ẹnyimu mee ọchi-ọku mini l'a-nọ eme ẹngiringaa nke ọwhu meji l'a-tofu ndiwhe l'owhu, ya aburu egvu, whẹ l'a-nọ atsu l'e-me iya. ²⁶ Madzu l'a-tsuje egvu vekpeshihu nteke whẹ l'a-nọ ele ẹnya iwhe l'a-nọ abya ememe lẹ mgboko nkele iwhe lile, dukota l'igweli l'a-nmawokota anmawo, sweshihu. ²⁷ Ọo ya bu whẹ awha Abubu-Ndiwhe nteke ono g'ọ nọ l'urwukpu egbu zaaza, gude ike iya, paru ẹka abya. ²⁸ Nteke iwhe lile ono wataleruwho ememe, t'unu gbalihu palia ẹnya l'orwuwaru nteke l'aa-gbata unu."

Iwhe figu l'ezhi

(Mát. 24:32-35; Mak. 13:28-31)

²⁹ Jisòsu bya anmakwaaru whẹ whọ ẹtu-a sù: “Unu lekwaawho ẹnya l'oshi figu mẹẹ l'oshi mmaanụ ọdo. ³⁰ Ọobuje nteke o rwudeleruwho irwu, unu awhya ya marụ l'okpomọku l'abyawaa. ³¹ O nokwawho gẹ ọwa dọ: nteke iwhe lile watalẹruwho ememe, unu amarụ lẹ nteke Chileke l'e-goshi l'ọo ya bụ eze dọwaa ntse.

³² “Iwhe mu l'ekfuru unu bụ, ọgbo elenu-a ta abyakwa l'a-gvụ jeye nteke iwhe lile ono g'ọ ha l'e-mekota. ³³ Igwe l'a-gvụkwa, alị agvụ, ọle okfu mu ta abyadụ l'e-rebuhu ire.

Unu cheje nche

³⁴ “Ọle ọbu, unu chejekwa onwunu nche. Unu be ekwekwa t'ike gvụ unu nke l'ọo l'unu l'eri g'ẹhu ha unu, angynuka mmẹ, mẹẹ l'unu l'achọ-whe ẹku nke mgboko-o, ọdua bẹ mbọku ono l'e-mekwa unu lẹ nzi-rizẹhu. ³⁵ O noo l'iwhe bụ ndu mgboko-o l'owhu gẹ whẹ hakọta bẹ l'ọo-nmata g'ọo ọnya. ³⁶ Ọle t'unu cheje nche nteke nteke, unu ekfu anụ Chileke nggẹ unu dọ ike kfushia ike mẹ iwhe lile ono mede nke ọwhu bukwanu nteke e megeeru, unu akfuru l'iwhu Abụbu-Ndiwhe.”

³⁷ Ọo ya bụ, Jisòsu l'anọje ezhi iwhe l'eze-ọlo Chileke ono mbọku-mbọku. L'ọobuje o -rwua l'enyashi ya eje aradụ l'ugvu ọbu l'eekuje Ólivu. ³⁸ Chi bebe asahụ asahụ, e kporu rwuturwutu wukfuta iya, bya adojia eze-ọlo Chileke ono anụ iwhe l'ookfu.

Aachj idzu ẹhu Jisòsu l'edomi

(Mát. 26:1-5; Mak. 14:1-2; Jón. 11:45-53)

22 O bedelewho nteke oge ono, l'aatajẹ buredi l'ekoo eko dọwaa ntse, bụ iya bụ oge ono l'eerije l'eekuje O-je-ghata, ² ndu ishi ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke mẹẹ ndu o-zhi-iwu nọdu achọkashi ọzo whẹ l'e-shi gbua Jisòsu, ọle whẹ l'atsụ ọha egvu.

Júdasu l'ekweta lẹ ya l'agbarụ Jisòsu ye

(Mát. 26:14-16; Mak. 14:10-11)

³ Sétanu bya abahụ l'ime obu Júdasu onye l'eekujekwawho Isukáryọtu, bukwa-a onye lanụ l'ime ọmadzu iri l'ẹbo ono. ⁴ Ọ bya atụgbua jekfu ndu ishi ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke mẹẹ ndu ishi ndu ọgbogu eze-ọlo Chileke je akarụ whẹ gẹ ya l'e-shi seru Jisòsu ye whẹ l'ẹka. ⁵ Ẹhu tsọlahaa whẹ. Whẹ kweta iya okpoga. ⁶ O kweta iwhe whẹ kfuru. Ọ wata ole ẹnya nteke ya l'e-seru Jisòsu ye ndu ono l'ẹka t'ọha ba ama.

Nri-enyashi Ikpaзу

(Mát. 26:17-30; Mak. 14:12-26; Jón. 13:21-30; 1 Kór. 11:23-25)

⁷ Ọo ya bụ, o rwulewho mbọku ono l'eerije buredi l'ekoo eko, bụ iya bụ mbọku l'eegbuje nwaturu ono, e gude anyata O-je-ghata mbụ. ⁸ Jisòsu zhi Pyita yẹle Jónu sù whẹ: “Unu je emeeru anyi nri-enyashi nke oge O-je-ghata t'anyi bya eria.”

⁹ Whẹ sù iya: “?Ọo awẹe b'ọ dọ ghu t'anyi je anọdu mee ya?”

¹⁰ Ọ sù whẹ: “Unu leenu, nteke unu bahuleruwho l'ime Jerúsalemu bẹ nwoke vu ite oku mini l'a-byakfuta unu, unu tsoru iya bahụ l'uwhu, ọ bahuleruwho.

¹¹ Unu sù onye nwe uwhu ono l'ozhi-iwhe sùru t'ogoshi unu ime ọlo, mu l'a-nọdu ria nri oge O-je-ghata mu lẹ ndu l'etso ọzo mu. ¹² Oo-goshi unu ọlo-eli, goshi unu ọma-ọlo, dọ lẹ nke imeli iya, ime mkpu ono ha ọsa mebyi shii, e dozhigewa iya ree gẹ l'ọo-dọ. Unu kwakọberu iya anyi l'ẹka ono.”

¹³ Whẹ tųgbua rwua, ọ buleruwho lẹge o kfuru whẹ iya bụ lẹge ọ dọ. Whẹ nọdu l'ẹka ono melahaa nri oge O-je-ghata ono.

¹⁴ Ọ gbabelewho nteke l'eerije oge ono, Jisòsu bya anọdu nke oori nri ono yẹle ndụ-ishi-ozhi iya whẹ iri l'ẹbo. ¹⁵ Ọ sù whẹ: “Ọ kwatarụ ewheshi mu uwhere ike tẹ mu l'unu riada nri oge O-je-ghata-a, tẹhenu mu ejede iwhe-ọtsulanu. ¹⁶ O noo lẹ-a; tẹ mu kfuleruwho unu: Mu te erihakwa iya ọdo jeye nteke mu l'e-ri ọkpobe iya nteke ono, Chileke l'e-goshi l'ọo ya bụ eze.”

¹⁷ Ọ bya apalia omogo kelegelewho Chileke ekele, ọ sù whẹ: “Unu narụ ngụ-dzuru lẹge unu ha! ¹⁸ O noo lẹ mu l'ekfuru unu lẹ shita ntaa bẹ mu l'ete angubahedua mmẹ shi l'akpuru vayinu jeye nteke Chileke l'e-goshi l'ọo ya bụ eze.”

¹⁹ Ọ bya ewotakwawho buredi bya ekelekwawho Chileke ekele bya eworu iya wakashiaru whẹ sù whẹ: “Ọ waa bụ ogwẹhu mu, mu nuru l'iswi ẹhu unu. Unu meje iya gudeje nyatajẹ mu.” ²⁰ Whẹ rigelewho nri ono; ọ bya anụ whẹ omogo ono sù whẹ: “Omogo ọwa bẹ l'egoshi ọgbandzu ọwhuu, shi Chileke l'ẹka. O gude mmee nkemu, a gbashiru l'okfu ẹhu unu mee iwhe ono, o kweru ọkwa iya o relahaa ire.

²¹ “Ọle t'unu lekwaawho l'onye ọbu bụ iya l'e-seru mu ye bẹ mu l'ia tųkokwaru eriko nri. ²² O noo lẹ Abụbu-Ndiwhe l'a-la lẹge ọ gbarụ iya l'alala, ọle nshọkwanuro onye ono l'ee-shi l'ẹka iya gbarụ Abụbu-Ndiwhe ye l'ẹka ndu l'achọ ishi iya.”

²³ Whẹ wata jide ibe whẹ onye ọwhu ọbu lẹge whẹ ha sù: “?O zhia onye l'e-mezhia iwhe dọ nno?”

Ntutu-ẹgo onye ọwhu ka nụ

²⁴ Ndu l'etso ọzo iya wata dzọde onye ọwhu bụ iya kakọta shii lẹge whẹ ha. ²⁵ Jisòsu sù whẹ: “Ndu bụ ndu

eze lẹ mgboko-o l'anoje akpapyashị ndu whẹ l'achị ishi. Ndu ishi, l'achị l'ikike ọkpehu b'e gbee ekuje o-me-l'uko. ²⁶ Ọle ọ tọ dudu nno l'ẹka ọwhu unubedua nọ. L'ẹka ọwhu unubedua nọ bẹ gbechia buru: onye ọwhu bu ishi lẹge unu ha du g'ọo ya kakọta ọlwali. T'onye ishi dobe onwiya g'ọo nwozhi. ²⁷ ?Ọo onye ole bẹ ka shii ?ọo onye ọwhu nọdu anọdu eri nri ka shii, tọo onye ọwhu l'akwashịru iya nri ono? ?Tọ du onye ọwhu nọdu anọdu eri nri ka? Ọle mbedua nọdu g'ọo nwozhi unu l'echilabọ unu.

²⁸ "Mu l'unu nọkotaru l'iwhe adata mu g'ọ ha. ²⁹ Ọo ya bu l'ọolewho gẹ nna mu meru mu eze bu gẹ mu l'e-me iya unu, ³⁰ nke ọwhu unu l'eri, ngụkwaawho l'ẹka mbedua l'eri, l'ẹka ono mu bu eze, mbu unu anọdu-gee l'oshi-eze kpee ọzo-ulo iri l'ẹbo nke ndu Ízurelu ikpe."

Jisọsu l'ekfu nke ẹgo Pyita l'ago (Mát. 26:31-35; Mak. 14:27-31; Jọn. 13:36-38)

³¹ A nonyaa, Jisọsu gbaku Pyita oku sụ iya: "Sáyimonu, Sáyimonu, lekwa lẹ Sétanu sụakwaru t'a haa ya t'iya datakọta unu g'unu ha, t'a whụchaa unu gẹ l'aawhujẹ ẹsua lẹ witi. ³² Ọle mu kfuwaru nọ Chileke t'i be ebuha ekwekwe, i kweru. Ọo ya bu nteke i dawhuleruwho azu lwakfuta mu, gu emee t'unwunna ghu kfu ru kfu shia ike."

³³ Pyita sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha mę mu dozhiakwaru onwomu nke etso ghu eje mkpọro mę etso ghu ala maa."

³⁴ Jisọsu sụ iya: "Tę mu kfu ru ghu iwhe Pyita; okọku-chi-asahụ -bya l'aryadeshia ọrya b'i kfuwaru ugbo ẹto l'i tị madu onye mu bu."

Okpoga, ẹkpa męe ogu-igba

³⁵ Ọo ya bu Jisọsu sụ whẹ: "Nteke ono mu zhifujeru unu t'unu je, t'ọ bọ dukwa iwhe unu l'e-gude eje ono, t'unu be egudekwa nwękpa peni, unu te egude ẹkpa, unu te egude akpọkpa ?ọ du-zhia iwhe uko iya kọru unu?"

Whẹ sụ iya l'ọ tọ dukwa.

³⁶ Ọ sụ whẹ: "Ọle ntaa bu t'onye nweru nwękpa peni, t'onye ọbu wota iya, t'onye nweru ẹkpa mmaanu, t'onye ọbu wota iya nyaru. T'onye l'enwee ogu-igba, ree uwe iya zuta iya. ³⁷ O noo l'iwhe mu l'ekfuru unu bu l'iwhe ono, e deru l'ekwo Okfu Chileke deturu mu bẹ vujekwa lẹge e deru iya. Mbụ iwhe ono e deru sụ: 'A guru iya yeru ndu ẹjo iwhe.' O noo l'iwhe lile, e deru l'okfu ẹhu mu bẹ l'a-vukotakwa."

³⁸ Whẹ sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha, lekwa ogu-igba labọ, anyi gude."

Ọ sụ whẹ: "Ọ dụwaa ree."

Jisọsu l'ekfu anu Chileke l'ugvu Ólivu

(Mát. 26:36-46; Mak. 14:32-42)

³⁹ Jisọsu lufuta bya atugburu jeshia l'ugvu Ólivu bu iwhe l'ooomejehawaa. Ndu l'etso ọzo iya tsoru iya. ⁴⁰ O rwua ẹka ono ọ sụ whẹ: "Unu kfuwaru nọ Chileke t'ọ bo kwe t'unu daba l'iwhe adata."

⁴¹ Ọ haa whẹ tugbu kpuliberu ẹka ọbu halẹwho g'ọo nheka ẹwhuru, o byishi ikpere kfu ru nọ Chileke sụ:

⁴² "Nna, ọ -buru l'ọ du ghu mma l'obu, nafunu mu omogo iwhe-ọtsulanu-a, ọle t'ọ bọ bukwa iwhe du mbedua l'uche l'e-me, t'ọ bu-chikwaaru iwhe ọwhu du gubedua l'uche l'e-me." ⁴³ Ojozhi-imigwe shi l'imigwe bya ese iya l'iwhu, bya emede t'obu shihu iya ike.

⁴⁴ Obu walahaa ya mini, awashị iyẹ ya ike. Ọ kabaa anọ ekfu anu Chileke. Ẹwhuru shi iya l'ẹhu du-gelewho g'ọo mmee akwa patapata l'ali.

⁴⁵ O kfu gelewho nọ Chileke, ọ bya agbashi l'ẹka ono bya ejekfu ndu l'etso ọzo iya. O rwudeshia whẹ l'eku waa mgbenya awhụ. ⁴⁶ Ọ sụ whẹ: "Ọo gunu kpataru unu l'eku mgbenya? Unu gbalihu kfu ru nọ Chileke t'ọ bo kwe t'unu daba l'iwhe adata."

Eegude Jisọsu

(Mát. 26:47-56; Mak. 14:43-50; Jọn. 18:3-11)

⁴⁷ Jisọsu kpukwaduru-a okfu ono l'onu ekfu, igweligwe ndu madzụ wuru bya ẹka ono. Onye du whẹ nọ bu nwoke ono, ẹwha iya bu Júdasu, bukwa-a onye lanu l'ime umadzu iri l'ẹbo ono l'etso ọzo Jisọsu. Ọ bya ejekube Jisọsu ntse bya etsutsua ya onu gude kele iya ekele. ⁴⁸ Jisọsu sụ iya: "Júdasu ?ọo otsutsu onu ekele bẹ l'ii-gude seru Abubu-Ndiwhe ye t'e gbua?"

⁴⁹ Ọ bya ebe nteke ndu nọkuba iya nọ whuru iwhe l'abya ememe whẹ sụ: "Onye-Nwe-Ọha, t'anyi gbuwaro mma-a?" ⁵⁰ Onye lanu gbu nwohuta onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke mma. Ọ buru l'uzo-nchi b'ọ gburu iya mma ono. Ọ tukole iya whọ nchi ẹka-utara pafu.

⁵¹ Ọle Jisọsu sụru: "Be emehkwa ọdo!" Ọ bya ebyia nwohuta ono ẹka lẹ nchi ono, nchi ono du iya g'ọ shihawaa du iya.

⁵² Jisọsu sụ ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke męe ndu ishi ndu ogbogu eze-ulo Chileke męe ndu bu ogurennya byaru iya egude: "?Mu bu onye l'ana nfu ọwhu unu chigbaa ogu-igba, chiru mkpuru abya?"

⁵³ Mu l'unu l'anoje mboku-mboku l'eze-ulo Chileke, unu ta awoje mu ẹka. Ọle ntaa b'ọ gbaru unu l'ememe iya, ntaa bẹ ike Oshifutuswe, bu ike ẹkpuroochi l'achiwaa."

Ẹgo Pyita

(Mát. 26:57-58,69-75; Mak. 14:53-54,66-72; Jọn. 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Whẹ kpachia Jisọsu kpata jeshia ibe eze onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke. Pyita nọduro otęnya etso whẹ azu azu. ⁵⁵ Whẹ mekwatalewho oku l'echi ogbo-

duwhu ono bya anọ-whe iya mgburumgburu, Pyita je anọkube whẹ. ⁵⁶ A nọnyaa, nwata nwamgbọko, l'eezhi-je ozhi l'ụlo; whụa Pyita l'ẹka ọ nọ l'iworo ọku ono, ọ dazhịbe iya ẹnya sụ: "Nwoke-e bẹ yẹle Jisọsu shik-wawho alije."

⁵⁷ Pyita gọfu sụ iya: "Nwanyị-a, mu ta amakwa iya ilile." ⁵⁸ A nọpobe nwanshị, onye ọdo whụkwaa ya whọ sụ iya: "Gụbedua lịkwawho lẹ ndu ono l'etso iya." Pyita sụ iya: "Nwoke ibe mu, mu ta alịkwa iya-o!"

⁵⁹ A nọnya-zhiakwaro, onye ọdo kfushilaha ike sụ: "Ọ kwa ọkpobe-okfu lẹ nwoke-e bẹ yẹle Jisọsu shi atụ ọli eshi-ọwhu ọ bụ onye Gálili."

⁶⁰ Pyita sụ iya: "Nwoke ibe mu, mu ta amakwa iwhe l'iikfu-o!"

Ọ kpụkwaduru-a okfu ono l'ọnu ekfu, okọku ha ọnu. ⁶¹ Onye-Nwe-Ọha bya agha ẹnya lee Pyita. Pyita nyata okfu, Onye-Nwe-Ọha kfuru lẹge o gude sụ iya, lẹ tẹhenu okọku arya ọrya ntanụ-a bẹ l'ii-kfuakwanu ugbo ẹto l'ị tị madụ onye ya bụ. ⁶² Ọ tųgbua lufu etezhi, je anọdu ryatagezhia ẹkwa ẹgube-ẹ aryabaa ya whọ.

Eechi Jisọsu iwhe; aja iya ewenu

(Mát. 26:67-68; Mak. 14:65)

⁶³ Ọo ya bụ, ndu ono swiru Jisọsu jalaha ya ewenu, echi iya iwhe. ⁶⁴ Whẹ kechikwa ya whọ ẹnya, asuje iya: "Kọdaru anyi onye bụ iya chiru ghu ẹka ono!" ⁶⁵ Whẹ l'ekfushiwaro iwhe ọdo ha l'igweligwe gude akọ iya ọnu.

Jisọsu nọ l'iwhe ọgbo-ikpe ndu Ju

(Mát. 26:59-66; Mak. 14:55-64; Jọn. 18:19-24)

⁶⁶ O rwua l'ụtsu iya ndu bụ ọgurenya ndu Ju mee ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ndu o-zhi-iwu, bya anọkobe kpụta iya jeshia l'iwhe ndu ọgbo-ikpe whẹ.

⁶⁷ Whẹ sụ iya: "Ọ -bunuru l'ọo ghu bụ Onye-Ndzoata ọbu Chileke kweru ụkwa iya ọbu, kfuleru iya who anyi."

Ọ sụ whẹ: "Ọ -buru lẹ mu kfuru iya unu bẹ unu l'ete ekwekwa. ⁶⁸ Nteke bụ l'ọo aji bẹ mu jiru unu, unu te ekwekwa eyeru mu iya ọnu. ⁶⁹ Ọle shita ntaa bẹ Abụbu-Ndiwhe l'a-nọdu l'ẹka-utara Ọkalibe ono, kakọta ike bu Chileke."

⁷⁰ Whẹ tuko sụ: "Bụ iya bụ l'ọo ghu bụ Nwa Chileke ọbu?"

Ọ sụ whẹ: "Ọ kwa unu sụru l'ọo mu bụ iya."

⁷¹ Whẹ sụ: "Ọ hunu ẹgube ẹka-ebe, dụ ọ dụ aghaa ọdo bẹ anyi l'ele ẹnya iya? Anyi nwaru iya l'ọnu iya l'onwanyi."

Jisọsu nọ l'iwhe Páyileti

(Mát. 27:1-2, 11-14; Mak. 15:1-5; Jọn. 18:28-38)

23 Ọo ya bụ igwe-ọha ono, ọdu l'ẹka ono zalihu kpulia Jisọsu kpufushia Páyileti. ² Whẹ rwule-

who ẹka ono, whẹ wata okfushi iwhe ọbu whẹ sụru l'ọo meru sụ: "Anyi whụkwaru nwoke-e ya, gẹ l'ooduwushi ndibe anyi. Ọ jikakwaru t'anyi ba atụjeshi akirikọ nụ Siza, l'ookfukwawho l'ọo yẹbedua bụ Kuráy-isutu, buru eze."

³ O noo ya, Páyileti jị Jisọsu: "Ọo gụbedua bụ Eze ndu Ju ọbu?"

Ọ sụ iya: "Ọ kwa ghu whọ b'ọ shi l'ọnu."

⁴ Páyileti sụ ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee igwe-ọha ono: "Ọ tọ dukwa ejo iwhe mu whuru nwoke-e meru."

⁵ Whẹ kabaa okfushi ike sụ: "Iwhe o tsoru ezhiwhe bẹ bụlewho iwhe l'egbuka mkpukpu anyi egbuka, mbụ o zhikotaakwaru iya alị Judiya mgburumgburu, ntaa ọ bya awata iya ezhiwhe lẹ Gálili zhitawa iya rwua ẹka."

Jisọsu nọ l'iwhe Hérodu

⁶ Páyileti nulewho iwhe ono ndu Ju kfuru, ọ bya aji sụ: "Ọo onye Gálili?" ⁷ Ọ malẹruwho lẹ Jisọsu bẹ shi l'ibiya ọwhu Hérodu l'achi, ọ sụ whẹ tẹ whẹ kpụtakwa iya kpụ-kfu Hérodu. Nteke ono bẹ Hérodu nọ lẹ Jerúsalem. ⁸ Hérodu whulewho Jisọsu, ẹhu tsoo ya ụtso, o noo l'ọo shihawaa nteke teru ẹnya chọta tẹ ya whụ iya, o noo l'ọo núnukawaru ọtu ọnu iya. L'ogukwa iya whọ tẹ ya gude ẹnya iya harụ whụa iwhe-awhuru-lenya, l'ọo-harụ mee. ⁹ O noo iwhe meru ọ jia ya aji nọo nwodu, ọle Jisọsu ta adudu ọnu, o yeru iya. ¹⁰ Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ndu o-zhi-iwu bya akfukube iya ọnwuu ọnwuu whube iwhe ekfushi iwhe ọbu, whẹ sụru l'ọo meru. ¹¹ Hérodu yẹle ndu ojogu iya whẹ tuko aja Jisọsu ewenu emekwa iya who iwhe iwhe. A nọnyaa, Hérodu bya achita uwe l'ama ụma amashị iya ike, bụ uwe oke-amadụ bya eyee Jisọsu, zhi t'a kpwhuru iya Páyileti azụ. ¹² Páyileti yẹle Hérodu bya aburu ọkpobe ọnya eshi mbọku ono nkele whẹ shi karụ ogvu yeru ibe whẹ l'ẹnya nteke mbụ iwhe ono l'eteke emee.

Eekpe Jisọsu nkfugbu

(Mát. 27:15-26; Mak. 15:6-15; Jọn. 18:39—19:16)

¹³ Ọo ya bụ lẹ Páyileti abya ekukobe ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ndu l'achi ọha mee ọha ono l'owhu sụ whẹ: ¹⁴ "Unu dutaru mu nwoke-e bya asụ mu l'ọo eduwhu bẹ l'ooduwushi ndibe unu, mu byakwa aji ya aji l'iwhe unu, tọ hẹkwa l'ọo dụ iwhe lile ono, unu sụru l'ọo iwhe o meru, ọwhu mu whuru ẹka ikpe iya nmaru iya. ¹⁵ O nokwawho gẹ Hérodu l'ete awhụ, meru g'ọ gude ọ sụ t'a kpwhuru iya anyi azụ. Unu awhụkwa l'ọo tọ dudu iwhe nwoke-e metaru nke t'a kfgubua ya. ¹⁶ O noo iwhe meru mu je l'e-chi iya ẹchachi parụ iya haa."

¹⁷ Iwhe bụ-zhia oge O-je-ghata l'eeri awha g'awha ha b'a sụru tẹ Páyileti wẹfujeru whẹ onye mkpọro lanu.

¹⁸ Igwe-oha ono tuko ge we ha chishia su: "Wofuru anyi nwoke-e hachia Barabasu t'o jeru onwiya!"

¹⁹ Nwoke obu bu Barabasu be bu onye no mkporo ochi, o gburu mee nke utsu o kujeru le mkpukpu kwe-furu govumenti ike.

²⁰ Panyileti bya ekfuru yeru we odo nkele oosebazi-awho ge lee-shi te ya haa Jisusu. ²¹ We chishia odo su: "Kpopyabe iya l'oswebe! Kpopyabe iya l'oswebe!"

²² Panyileti sukwa we odo nke ugbo eto: "?Oo gunu bu ishi iya? ?Oo egube ejo iwhe gunu b'o meru? O to dukwa ejo iwhe mbedua whuru, o meru, l'ikpe onwu ta anmakwa iya. Iwhe l'e-me nu bukwa le mu l'e-chi iya echachi paru iya haa."

²³ We l'atawaro wokowoko ekfushi ike t'a kpogbua ya l'oswebe. We ryaa ryata. ²⁴ Panyileti bya ebua ikpe su t'o me le nke we obu. ²⁵ O bya ewefu nwoke ono, no mkporo ochi, o gburu mee nke utsu, o kuru, bukwa nu onye we suru t'o haaru we. O su t'a kpopyabe owhube Jisusu l'oswebe, bu iwhe du we ree.

Aakpopyabe Jisusu l'oswebe

(Mat. 27:32-44; Mak. 15:21-32; Jon. 19:17-27)

²⁶ Oo ya bu, we bya akputa Jisusu tugbua. We lufu echi-uzo, we bya akpachia nwoke Sayirini, shi legu alwa ewha iya bu Sayimonu. We bo iya oswebe ono, Jisusu vu su iya t'o vuru iya tsoje Jisusu obu lazụ.

²⁷ Ikpoto igweligwe oha ono l'awu gidigidi etso iya lazụ mewaro unwanyi l'arya ekwa, atsọ awu iya. ²⁸ A nonyaa; Jisusu bya aghaa enya lee we su: "Unwu-ada Jerusalemu, unu ba aryashi ekwa mu, unu ryaa ekwa onwunu mee ekwa unwu unu. ²⁹ Ishi iya buru le mboku obu nowho abya nteke unu l'a-su: 'Ehu atsokwanua unwanyi, ehu we keru ekeru utso l'eteke atsuba ime, nwa ta angubua we era l'obu.' ³⁰ O noo nteke unu l'a-suje ugwu g'ugwu ha: 'Ugwu dapyabe anyi!' Unu asuje owhube mgbogidi: 'Domia anyi!' ³¹ Sụ o -buru l'o waa ge we l'eme oshi ntaa o du oyii ?ndezhia ge lee-metabezhia ya nteke o kporu nku?"

³² We kpukwaruwho umadzu labo odo etso iya. Umadzu labo ono meru ejo iwhe. A chita we jeshia akfugbushi. ³³ We rwulewho eka obu l'eejuje "Okpokoro-Ishi". We kpopyabe iya l'oswebe l'eka ono mee ndu ejo iwhe labo wo, onye lanu l'eka-utara; onye owhu l'eka-icha. ³⁴ Jisusu su: "Nna, gvaru ndu-a meru iwhe-e nu nkele we ta amadu iwhe we l'eme."

We tu ido gude kee uwe iya. ³⁵ Igwe-oha ono kfu-kwaruwho l'eka ono ele iya enya. Owhube ndu l'achi oha l'aja iya ewenu asuje iya: "Odozoje ndu odo, t'o dzonua onwiya m'o -buru l'o ya bu Kurayisutu obu, shi l'eka Chileke, bu iya bu onye o hotaru."

³⁶ Ndu ojogu l'ajakwa iya wo ewenu. We byakfuta iya bya anu iya mee oshihu uka t'o ngua, ³⁷ su iya: "O -buru l'o ghu be bu Eze ndu Ju, dzonua onwogu!"

³⁸ O nwekwaruwho iwhe e deru kpube l'eli oswebe ono su: "OO ONYE-E BU EZE NDU JU." E deru iya l'okfu Giriku, dee ya l'okfu Latinu, dee ya l'okfu Hiburu.

³⁹ Onye lanu l'ime ndu ono, a kpopyabekotaru we l'iya kokwaa ya wo onu su iya: "?O dunu mu-a g'oo ghu bu Kurayisutu obu? Dzonua onwogu, dzoo anyibedua."

⁴⁰ Onye owhu gbochia ya nchi su iya: "?Tj tsufudua Chileke egvu l'eka a nmaru gu le nwoke-e oga ikpe lanu, bu iya bu ikpe onwu. ⁴¹ Ikpe owhu a nmaru anyibedua kfuru nhamunha l'oo iwhe anyi meru be anyi l'eri urwu iya, obenu le nwoke-e ta adudu iwhe-du-aji o metaru." ⁴² O bya asu Jisusu nteke ono: "Jisusu, byiko nyatakwa mu nteke l'iji-bulewho eze."

⁴³ Jisusu su iya: "Ee! Iwhe mu l'ekfuleru ghu who bu: Ntanu-a be mu le ghu l'a-no l'ogboduwu Chileke."

Anwuhu Jisusu

(Mat. 27:45-56; Mak. 15:33-41; Jon. 19:8-30)

⁴⁴ Enyanwu keleruwho l'ishi; chi jihu l'ali ono, eka lile tuko gbakota tsurii, jeye o rwua l'oke-eswe-urwenyashi. ⁴⁵ Iwhu enyanwu gbakota ochi, ekwa, e gude gechia ime mkpu eka enya eka eze-ulo Chileke du, gbajahu ebo tarakata. ⁴⁶ Jisusu chia mkpu su: "Nna, mu yeru ghu ume mu l'eka." O kfu-gelewho nno, o tubuhu ume.

⁴⁷ Onye ishi ndu ojogu l'achi ndu ojogu ukporo ugbo ise whulewho iwhe meru nu, o jalaha Chileke ajaja su: "Haa! Okpobe okfu, nwoke-e bukwa onye du chiriri!"

⁴⁸ Iwhe bu-gezhia igweligwe ndu ono kuru l'eka ono byaru te we bya awu iwhe l'eme nu, whulewho iwhe meru nu, we tsulaha eka l'obu ebu mkpu eje ala. ⁴⁹ Iwhe bu ndu marwetaru Jisusu; lufuchaa l'unwanyi ono, shi le Galili tsoru iya, kfuru otanya elekota iwhe lile ono l'eme nu.

Eli Jisusu

(Mat. 27:57-61; Mak. 15:42-47; Jon. 19:38-42)

⁵⁰ O nweru nwoke ewha iya bu Josefu; onye Ju, shi Arimatiya. Nwoke ono be tso l'ogbo-ikpe, buru ezhigbo madu; bukwaruwho onye du chiriri. ⁵¹ O to dudu nteke o du-zhia l'idzu iwhe ono we chiru mee iwhe ono, we meru. Yebdua shiwa nteke teru enya leta enya nteke Chileke l'e-goshi l'oo ya bu eze. ⁵² Nwoke ono bya ejekfu Panyileti je aryo ya t'o haa te ya pata odzu Jisusu je elia. ⁵³ E megee, o bya eje apazeta iya bya egude okpobe ekwa ocha kwaa ya, bya eje enyebi iya l'ilu, a tuhawaru l'eli eze-ewhuru, ilu ono teke adubudua onye e lijeru l'ime iya. ⁵⁴ Mboku ono buru mboku nkwakobe, bu chi iya sahu ya aburu mboku otuta-ume, ebebenu mboku otuta-ume ono l'aagbabe-waa.

⁵⁵ Ʋnwanyi ono whẹ lẹ Jisọsu shi lẹ Gálili liru tsokwaruwho Jósefu jee. Whẹ gbua ilu ono nke; hube iya ama; whụkwawho lẹge e nyeberu odzu Jisọsu. ⁵⁶ Whẹ lwa bya egwokoo iwhe l'eshi mkpọ mee mmanụ-mbeleke nke ote l'odzu ono.

O rwua mbọku ọtuta-ume, whẹ tuta ume lẹge iwu whẹ sụru tẹ whẹ mejee ya.

Jisọsu shi l'ọnwu teta; nọdu ndzu

(Mát. 28:1-10; Mak. 16:1-8; Jón. 20:1-10)

24 O rwulewho l'ishi ẹnyangge mbọku mbụ l'idzu bụ iya bụ mbọku chọchi, ụnwanyi ono wota mmanụ-mbeleke ono, whẹ kwakọwaru gẹ l'ọo-dụ ono, gude iya jeshia l'ilu Jisọsu. ² Ọo ya bụ, whẹ rwudeshia e swifuwaa ewhuru ọbu, e gude swichia ọnu ilu ono. ³ Whẹ bahụ iya l'ime, whẹ ta awhụ iya odzu Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu. ⁴ Whẹ kfuru l'ẹka ono arikashi iwhe ono. Ọ tufu whẹ ẹhu. Whẹ bya l'eledeshia ẹnya, unwoke labọ yegeeru uwe l'egbu zaa-zaa bya akfukube whẹ. ⁵ Whẹ tsulahaa egvu, whẹ wogeeru iwhe kpube l'alj. Unwoke ono sụ whẹ: “Ọo gunu meru iwhe unu l'achọ onye nọ ndzu l'ẹka ndu nwuhuru anwuhu nọ?” ⁶ Ọ tọ nọhedu l'ẹka-o, o tetaakwaru nọdu ndzu ọdo. Unu nyatakwa iwhe ono, o kfuru unu nteke ọ nọ lẹ Gálili sụ lẹ ⁷ yẹbe Abụbu-Ndiwhe bẹ l'ee-seru ye l'ẹka ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji, whẹ akpopyabe iya l'oswebe, o belewho ujiku ẹto iya, ya eteta nọdu ndzu ọdo.” ⁸ Ẹnya rwua whẹ l'okfu ono. ⁹ Whẹ shi l'ilu ono lwatashia bya eje akọoru iya ụmadzu iri lẹ nnanụ whọ mẹwaro ndu ọwhu gẹ whẹ ha. ¹⁰ Ʋnwanyi ọbu bụ Méri Mágudala mee Jowána mee Méri ne Jémusu mẹwaro ụnwanyi ọdo tso whẹ nụ. Whẹ kọoru ndụ-ishi-ozhi iwhe ono. ¹¹ Iwhe ono dọ whẹ lẹ nchị g'ọo okfu eswe, whẹ te ekweta l'ọo ezhi-okfu. ¹² Pyita zhilihu gbagbua ọso jeshia l'ilu ono. O rwua bya ewhuzeta ewhuzeta nyoo ime ilu ono. Iwhe ọ whuru nwẹkiya bụleruwho ẹkwa-odzu ono. Ọ dakọbe ọ bụru iya ụla. Iwhe ono meru nu kpube iya ọnu okfu.

Ndu l'edzu idzu eje Eméyọsu

(Mak. 16:12-13)

¹³ Mbọku onowho bẹ ụmadzu labọ lẹ ndu l'etso ụzo iya lị eje mkpukpu ọbu l'eejuje Eméyọsu. Wata lẹ Jerúsalemu jeye l'ẹka ono bụlewho manyịru ẹsaa. ¹⁴ Whẹ l'edzulekwawho idzu nke iwhe lile ono, meru nụ. ¹⁵ Whẹ gudekwadu idzu ono, l'ẹka edzu, aghakashikwawho iwhe ono, Jisọsu l'onwiya byakfuta whẹ, whẹ l'iya lịchia. ¹⁶ Ọle e kpuchiru whẹ ẹka l'ẹnya, whẹ ta ahube iya ama. ¹⁷ Ọ sụ whẹ: “?Ọo ẹgube idzu gunu bẹ unu l'eduzhia tsoru echi-ụzo nno?” Whẹ bya akfushita nkele áwhụ jiru whẹ obu. ¹⁸ Onye lanụ l'ụmadzu labọ ono, ẹwha iya bụ Kulíyopasu sụ iya: “?Ọ zhia ghu whọ bụ onye byarụ abyabya lẹ

Jerúsalemu, l'ẹte amaa iwhe ono, nwuru l'ẹka-a l'idzudzu-a?”

¹⁹ Ọ sụ whẹ: “?Ọ bụ-zhiaru ẹgube iwhe gunu?”

Whẹ sụ iya: “Mbụ nke Jisọsu onye Názaretu bụ onye nkfuchiru Chileke, mbụ onye shi l'iwhe l'oome eme, mee okfu o kfuru l'ọnu goshi l'iwhe Chileke mee l'iwhe ọha g'ike nkiya habe shii. ²⁰ Sụ: mee gẹ ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ndu ishi anyi whẹ gude seru iya ye nma iya ikpe ọnwu, kpụta iya kpopyabe l'oswebe. ²¹ Mbukwa onye-e anyi shi ele ẹnya iya l'ọo ya l'a-bya agbata Ízurelu-a. T'a gufukwaro ono, nnanụ-a kweekwa abalị ẹto iwhe ono meru. ²² Ọwhu kanụ bụru l'ụnwanyi anyi lẹ whẹ l'atụ ọli harụ bya ekfulekwawho iwhe tujiru anyi ẹka. Ʋnwanyi ono bẹ gude ọnmewa ụtsu je l'ilu ono. ²³ Whẹ rwua, whẹ ta awhụ odzu iya. Whẹ lwa bya asụ lẹ whẹ whụ-gekwaru whụa awhụ, woo: ọ bụru ndu ojojhi-imigwe bẹ whẹ whuru, woo ojojhi-imigwe ono sụ whẹ lẹ Jisọsu nọduakwa ndzu. ²⁴ Sụ: tọ dọ iya bụ lẹ ndu anyi lẹ whẹ l'anoje abya aharu jee l'ilu ọbu l'ẹka ono. Whẹ rwua ọ bụleruwho g'ụnwanyi ono kfuru iya bụ lẹge ọ dọ, ọle onye ọbu whẹ chọru jee bẹ whẹ l'ẹte awhukwa-a nụ.”

²⁵ Jisọsu sụ whẹ: “Oowa! Unu búbukwa ndu eswe, mbụ unubẹ ndu ono l'akpụ onwunu akpukpu okweta iwhe ndu nkfuchiru Chileke kfuru. ²⁶ To rwubedu Kuráiyisutu erwube l'o jefutaje iwhe-ọtsulanu tẹmenu ya abahụ l'ẹka l'ee-goshi ugwu Chileke kwabẹru iya.” ²⁷ Jisọsu bya eshizhiawho l'ẹkwo Mósisu g'ọ ha mee ẹkwo ndu nkfuchiru Chileke, shi iya ishi lanụ tọkashiaru whẹ iwhe e deru l'okfu ẹhu iya l'ẹkwo Okfu Chileke nnanụ nnanụ.

²⁸ Whẹ rwukubedelewho mkpukpu ono, whẹ l'eje, o melahaa umere gẹ ya l'aghata atugbubaa. ²⁹ Whẹ sede iya sụ iya: “Byanụ t'anyi radụ g'ọochi l'abyawaa, ike gvuwaa ụboku ẹgube-ẹ.” O tsoru whẹ bahụ tẹ whẹ je aradụ. ³⁰ Ọo ya bụ whẹ byalẹwho l'eri nri, ọ bya ewota buredi ono bya ekele Chileke ekele wajashia ya nụ whẹ. ³¹ Ẹnya kosahu whẹ nteke ono, whẹ bya ahube iya ama. O mihi, whẹ whụ-beru iya. ³² Whẹ kfude l'ime onwowhe sụ: “?Ọ kwa l'iwhe ono, o shi ekfu shi awhụ whẹ sasasa l'obu nteke ono o shi ekfuru eyeru whẹ l'ụzo, mbụ nteke ono l'ọtokashiru anyi iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke?”

³³ Whẹ zhilihulekwawho nteke ono, gbawhu azụ lẹ Jerúsalemu. Whẹ rwudeshia ndụ-ishi-ozhi ono whẹ iri lẹ nnanụ dọkobewaa l'ẹka lanụ mee ndu whẹ lẹ whẹ nọ. ³⁴ A bya ekfuru ụmadzu labọ ono lẹ Onye-Nwe-Ọha tetaakwaru l'ezhi, lẹ Sáyimonu whụakwaru iya.

³⁵ Whẹbedua bya akọo iwhe meru nụ l'ụzo, kọkwaawho gẹ whẹ gude hube iya ama nteke ọ wajarụ buredi.

Jisọsu l'egoshi ndu l'etso ọzo iya onwiya

(Mát. 28:16-20; Mak. 16:14-18; Jón. 20:19-23; Ndu. 1:6-8)

³⁶ Whẹ kpukwaduru-a iwhe ono l'ọnu ekfu, Jisọsu ọbu kfuwaru l'echilabọ whẹ sụ whẹ: "Unu buru guu."

³⁷ Whẹ dabirihu. Meji tofu whẹ. Whẹ nọdunu g'ọo maa bẹ whẹ whuru. ³⁸ Ọ sụ whẹ: "?Ọo gunu meru unu l'atsụ egvu? Ọo gunu mekwaruwho iwhe unu l'abọ obu ẹbo." ³⁹ Woo whẹ: "Unu lee ẹka mu mẹe ọkpa mu. Unu maru l'ọo mu gẹdegede. Unu mee mu ẹka, unu awhuwaro nkele maa te enwejekwa anu-ẹhu mẹe ọkpu g'unu l'elenua lẹ mu nweru-a."

⁴⁰ O kfulẹwhe nno, ọ bya egoshi whẹ ẹka iya goshi whẹ ọkpa iya. ⁴¹ Ẹhu-utso mẹe akpa-jijii iya mee whẹ, whẹ te ekweta ọkpobe ekweta. Ọ sụ whẹ: "?O nwezhiaru iwhe l'eri eri, unu nweru l'ẹka-a?" ⁴² Whẹ bya alabata ẹma, a huru ahụ nụ iya. ⁴³ Ọ nata iya nọdu whẹ l'iwhe l'ẹka ono taa. ⁴⁴ O sụ whẹ: "Iwhe-e bẹ bu-gezhia iwhe mu kfuhawaru unu nteke mu l'unu nọ, sụ unu l'iwhe lile, e deru l'okfu ẹhu mu l'ẹkwo iwu Mosisu mẹe lẹ nke ndu nkfuchiru Chileke mẹe l'ẹkwo Egvu-oma bẹ vukotaje lẹge e deru iya."

⁴⁵ Ọ bya emee ọriri rwua whẹ ọhu-ẹwho nke ọwhu iwhe e deru l'ẹkwo okfu Chileke l'e-do whẹ ẹnya. ⁴⁶ Ọ

sụ whẹ: "E deru sụ lẹ Kuráyisutu ọbu jefutaje iwhe-ot-sulanu, ya anwuhu, o -belewho lẹ mbọku nke ẹto, ya eshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ, ⁴⁷ sụ l'ee-gude ẹwha iya ryaa ya arya lẹ Chileke l'a-guru madzụ nvu l'iwhe-dụ-ẹji onye ọbu metagbaberu mẹe onye ọbu -dakwa onwiya uta, haa ome iwhe-dụ-ẹji ọbu. Ee-shi iya aryarya lẹ Jerúsalemu gudezhia ya who mkpurudumulanu ryagba iya mgboko-o mgburumgburu. ⁴⁸ Ọo unubedua l'e-kfuru ndu ọdo iwhe lile-e, unu gude ẹnya unu whukota. ⁴⁹ Unu lekawho lẹ mu l'e-zhilataru unu iwhe ono, Nna mu kweru unu ukwa iya. Ọle t'unu nọpya-belekwawho l'obodo-o jeye nteke Chileke l'a-tsụ unu ike iya ono, shi l'imigwe atsutsu l'ẹhu, ya erikputa unu ẹhu."

Jisọsu l'alawhu azụ l'imigwe

(Mak. 16:20; Ndu. 1:9-11)

⁵⁰ Ọo ya bu, Jisọsu bya eduta whẹ dubekwaro Bétani. Ọ bya achilia ẹka iya eli gọlahaaru whẹ ọnu-oma.

⁵¹ L'ogoru whẹ ọnu-oma ono jeye ọ haa whẹ. Chileke wolia ya woba l'imigwe. ⁵² Whẹ baaru iya ẹja tųgburu lawhushia lẹ Jerúsalemu azụ. Ẹhu l'atsọ whẹ utso shii.

⁵³ Whẹ rwua bya anọlahaa l'eze-ulo Chileke mgburumgburu ekele Chileke ekele.

Jónu

Okfu, l'anụ ndzụ

1 Lẹ mbụlembu bẹ onye ono, bụ Okfu Chileke nọ-duhawaa. Okfu ono bẹ yẹle Chileke nọhaakwa. Okfu ono bụru Chileke. ² Onye ono bẹ yẹle Chileke shilewho eshi mbụlembu nọduta. ³ Oo l'ẹka iya bẹ Chileke shi mee iwhe lile. O tọ dụ-zhidua iwhe Chileke meru owhu o meru lẹbe o nọ iya. ⁴ Oo ya bẹ ndzụ shi l'ẹka, o bụru ndzụ ono bẹ bụ iwchoro dūru ndiwhe. ⁵ Iwchoro ono l'echi l'ẹkpuroochi, ẹkpuroochi ono ta aduje ike sọpyabe iwchoro ono. ⁶ O nweru nwoke obu Chileke yeru t'ọ bya. Ẹwha iya bụ Jónu. ⁷ Iwhe o byarụ bụ t'ọ bya ekfua nke iwchoro ono. O byarụ t'ọ bya ekfuaru iya oha lile, nke owhu whẹ l'a-nụ ozhi ono kweta. ⁸ O tọ kwa yẹbedua, bụ Jónu bẹ bụ iwchoro obu. Iwhe o byarụ kwa t'ọ bya akarụ ndiwhe g'iwchoro ono dū dū. ⁹ Oo iwchoro ono bẹ bụ ọkpobe iwchoro owhu bụ iya byarụ l'eli-mgboko-o bya echilahaaru ndiwhe l'owhu. ¹⁰ Onye ono, bụ Okfu Chileke ono nọduhawaa l'eli-mgboko-o. O bụru l'ẹka iya bẹ Chileke shi mee mgboko, ọle ndiwhe ta ahụbedu iya ama. ¹¹ O byakfutaru ndu nkiya, ndu nkiya ono jịka lẹ whẹ ta anatadụ iya. ¹² Ọle iwhe bụ ndu nataru iya nụ, mbụ ndu woru onwowhe ye iya l'ẹka, ndu ono b'ọ meekwaru tẹ whẹ bụru ụnwu Chileke. ¹³ Abubu ono, whẹ bụ ụnwu Chileke ta abukwa gẹ l'aanwuje madzụ b'a nwuru whẹ, tọ bụ l'ọo ẹgu nwa meru a nwua whẹ, tọ bụ lẹge madzụ ritaru iya l'obu, onye nwuru whẹ nụ bụakwa Chileke. ¹⁴ Tọ dū iya bụ lẹ Okfu ono abya aburu madzụ, anyi l'ia buru eburu. Anyi gude ẹnya anyi whua ọdu-biribiri nkiya, bụ ọdu-biribiri rwuberu iya nụ eshi-owhu o bụ Nwa nwoke lanụ, Nna iya bụ Chileke nwutaru. Iwhe bụlewho ndzụ iya bụ eze-iwhe-oma yẹle ire-lanụ. ¹⁵ Jónu bya ekfulahaa nke Nwa Chileke ono arya iya aryarya asuje: "O nokwa onye obu, mu shi ekfuru unu okfu iya nteke ono, mu sūru unu: 'Onye l'ee-bekochaa bya bẹ kakwa mu l'ishi ka mu l'ọkpa, o noo nkele a bya l'aanwụ-deshia mbẹdua, onye ono nọduhawaa nụ.'" ¹⁶ Eze-iwhe-oma nkiya kporu gẹ l'aaa-nọ atụ onu iya. O bụru l'eze-iwhe-oma iya ono bẹ l'ooshije emeru anyi lile eze-iwhe-oma; o megee ya, ya emeru ọdo tukobe iya. ¹⁷ Oo l'ẹka Mosisu bẹ Chileke shi tūaru anyi iwu. Eze-iwhe-oma yẹle ire-lanụ shikwanu l'ẹka nke Jisosu

Kuráyisutu bya. ¹⁸ O to nwedu onye gudejebuwa ẹnya iya whụ Chileke. Oo Nwa lanụ ono yẹle Chileke bụ Nna tūgbaru bụru nnanụ ọkpobe iya bẹ bụ onye meru anyi maru gẹ Chileke dū dū.

Ozhi Jónu onye l'emeje baputizimu

(Mát. 3:1-12; Mak. 1:1-8; Luk. 3:1-18)

¹⁹ Tọ dū iya bụ, ndu Ju Jerúsalemu zhi ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke mee ndu ishi l'eri Lívayi tẹ whẹ je ajita Jónu sụ iya: "Oo onye b'ị bụ?"

²⁰ Jónu yelekwaru whẹ who onu; o tọ jikakwa l'ia te ekfuduru eyeru whẹ; o kfujalekwaru whẹ iya whọ sụ: "O tọ kwa mbẹdua, bụ Jónu bẹ bụ Onye-Ndzota obu Chileke kweru ukwa l'ia l'e-zhi t'ọ bya."

²¹ Whẹ jị iya sụ iya: "O bụhunuru onye b'ị bụ? Oo ghu bụ Eláyija?"

Jónu sụ whẹ: "Wawa; mu ta abukwa Eláyija."

Whẹ jipyabe iya ọdo sụ iya: "Oo gubedua bụ onye nkfuchiru Chileke obu anyi l'ele ẹnya iya?"

O sụ whẹ: "Wawa." ²² Whẹ sụ iya: "Oo bụ-zihunua onye b'ị bụ? Yeru anyi onu t'anyi maru iwhe anyi l'e-je ekfuru ndu zhiru anyi. Nde-zihunua g'i kfuru okfu ẹhu ghu?"

²³ Jónu gude okfu ono, Ayizáya deru l'ekwo yeeru whẹ onu sụ:

"Oo mbẹdua bụ onye ono olu mu

l'echi mkpu l'echi-egu asuje:

'Unu mee ụzo Onye-Nwe-Ọha l'e-shi t'ọ kfuru nsụmini!'"

²⁴ O noo ya, ndu ono byarụ ojita Jónu iwhe ono kwa ndu Fárisii bẹ zhiru whẹ iya nụ. ²⁵ Whẹ jia Jónu sụ: "O bụru l'ị tị bụdu Kuráyisutu, tị bụ Eláyija, tị bụkwawho onye nkfuchiru Chileke, ọ nwuhunua agha o gude l'iimeje baputizimu?"

²⁶ Jónu sụ whẹ: "Oo mini bẹ mbẹdua gude eme baputizimu. Ọle o nweru onye unu l'ia tso nọdu, unu l'ete amaa. ²⁷ Oo ya bụ onye obu l'e-be bya, mbụ onye ka mube Jónu shii, ka mu iya nke owhu mu l'edzua gẹ mu l'a-tofu eri akpokpa iya."

²⁸ Ẹka iwhe lile ono mekotaru bụ lẹ Bétani l'azụ ẹnyimu Jódanu azụ iya owhu, bụ ẹka Jónu shi anọduje eme ndiwhe baputizimu.

Jisòsu bu Nwatùru Chileke

²⁹ O be echile iya, Jónu whà Jisòsu gè l'ooje abyakfuta iya, ọ sù: "Unu lekwa onye ọbu bu Nwatùru Chileke. Ọ kwa yèbedua l'e-gude onwiya gbaa ẹja nwefukota iwhe-dù-ẹji ndiwhe l'owhu meru. ³⁰ Sù l'ọ kwa iya bu onye ono, mu kfuru okfu ẹhu iya nteke ono mu sùru unu l'o nweru onye l'e-be byanù. L'onye ọbu kakwa mu l'ishi ka mu l'okpa, o noo l'aabya l'anwùdeshia mbèdua bu Jónu, onye ono nòduhawanu. ³¹ Sù lẹ mbèdua te eshikwa marù onye ọbu; ọle ọo nggè ndu Ízurelù amaru iya bẹ meru g'o gude mu bya egude mini eme baputizimu."

³² Jónu kfukwaawho iwhe o gude ẹnya iya whà sù: "Mu whùru Ume Chileke g'o shi l'imigwe dù-zhiawho g'ọo ndo bya anọdu iya l'ẹhu. ³³ Mbèdua te eshikwa marù iya, ọle onye ono, zhiru mu tẹ mu bya egude mini mee baputizimu sùru mu: 'Ọo onye ono l'iji-whù gè Ume Chileke shi l'imigwe bya anọdu iya l'ẹhu bu iya bu onye ọbu l'e-gude Ume-Dù-Nsọ eme baputizimu.' ³⁴ Sù, ntaa bẹ mu gudewaa ẹnya mu whà ya, mu kfukwaruwho ekfu l'ọo onye ono bu Nwa Chileke ọbu."

Ndu mbù, l'etso Jisòsu

³⁵ Ọ byakwa ebe echile iya, Jónu kfukwaruwho l'ẹka ono yèlè ọmadzu labọ lẹ ndu l'etso ọzo iya. ³⁶ Ọ whà Jisòsu gè l'ọoghata ọ sù: "Unu lekwa onye ọbu bu Nwatùru Chileke ọbu."

³⁷ Tọ dù iya bu l'ọmadzu labọ ono, l'etso iya nù anùlewho iwhe ono o kfuru, whẹ haa yèbe Jónu tsolahaa Jisòsu. ³⁸ Jisòsu bya aghachi whà whẹ gè whẹ l'etso iya. Ọ sù whẹ: "Ọo gunu bẹ unu l'achọ?"

Whẹ sù iya: "Rábayi, ọo awee bẹ l'jiraduje?" Iwhe Rábayi fùtaru bu O-zhi-iwhe.

³⁹ Ọ sù whẹ: "Unu byanù bya awhù iya." Tọ dù iya bu lẹ whẹ etsoru iya je awhù ẹka ọbu l'ọoraduje. Whẹ l'iya nọfufuwaro mbọku ono. Nteke ono, whẹ byarù ono bu l'oke-eswe-urwényashi.

⁴⁰ Onye lanù l'ime ọmadzu labọ ono, nùru okfu Jónu tsolahaa Jisòsu bu Ánduru, nwune Sáyimonu Pyita.

⁴¹ Ánduru vuru ọzo lọbaru je achovuada nwune iya Sáyimonu sù iya: "Anyi whàkwaru Mezáyá ọbu." Iwhe Mezáyá bukwanu bu Kuráyisutu. ⁴² O duta Sáyimonu dutashiaru Jisòsu.

Jisòsu lee Sáyimonu ẹnya sù iya: "Ọo ghu bu Sáyimonu nwa Jónu. Iwhe l'aa-noje eku ghu ntaa bu Kífasu" bu iya bu Pyita. Iwhe Pyita fùtaru bu "Ewhuru."

Jisòsu l'eku Fílipu yèlè Natáníyelu

⁴³ O be echile iya, Jisòsu chía l'iya l'e-je Gálili. Ọ whà Fílipu bya asù iya: "Tsuru mu." ⁴⁴ Fílipu ono bu onye Bètusáyida. Ọ kwawhọ Bètusáyida ono bu ẹka a nwùru Ánduru yèlè Pyita. ⁴⁵ Fílipu kwe iya hm, bya eje achọ

Natáníyelu chọ-vu sù iya: "Anyi whàkwaru onye ọbu Mósisu deru okfu ẹhu iya l'ẹkwo iwu, tẹmenu ndu nk-fuchiru Chileke dekwaa ya whọ. Ọo ya bu onye ọbu bu Jisòsu onye Názaretu nwa Jósèfu."

⁴⁶ Natáníyelu tífulewho ọnu sù iya: "Ọo nwezhiaru iwhe dù ree l'e-shi lẹ Názaretu?"

Fílipu sù iya: "Byanù bya awhù l'ẹnya ghu."

⁴⁷ Jisòsu whùlewho gè Natáníyelu l'ẹje abyakfuta iya, ọ sù: "Onye ọwaa bu ọkpobe onye Ízurelù, l'ẹte abù a onye ntuwhu."

⁴⁸ Natáníyelu sù iya: "Ndehunu g'i meru marù mu?"

Jisòsu sù iya: "Mu whàhadaru ghu rọo nteke whọ i shi nọdu l'ukfu figu whọ tẹmenu Fílipu bya eku ghu."

⁴⁹ Natáníyelu sù iya: "O-zhi-iwhe, ọo gùbedua bu Nwa Chileke ọbu. Ọo gùbedua bu Eze ndu Ízurelù ọbu."

⁵⁰ Jisòsu sù iya: "Ọ waa l'ọo lẹ mu sùru ghu lẹ mu whùru ghu l'ukfu figu whọ kpatarù iwhe i kwetarù? Ii-bekwaroo whùbaa iwhe ọdo kabaa ọwa shii." ⁵¹ Sù: "Iwhe mu l'akarù unu bu: unu l'a-whù g'igweli gheru ọnu, whùkwaawho gè ndu ojozhi Chileke l'enyiba enyiba l'imigwe, enyizetakwawho enyizeta awù awù-kfuta Abùbu-Ndiwhe."

Okee nwanyì lẹ Kena

2 A nọlewho ujiku labọ, o be lẹ nke ẹto iya, o nweru nwanyì, l'eekee lẹ mkpukpu Kena ọwhu dù lẹ Gálili. Ne Jisòsu nọdukawho l'ẹka ono. ² Jisòsu yèlè ndu l'etso ọzo iya jee ẹka ono, l'eekee nwanyì ono, nkele e kukwanuru whẹ tẹ whẹ bya. ³ Ọ bya ebe nteke a ngù-geeru mmẹe, a gataru ọ gvù, ne Jisòsu jekfu iya je asù iya: "Ndu-a te enwehekwa mmẹe."

⁴ Jisòsu sù iya: "Ha! Nwanyì-a; ọo mbèdua b'ọ dùru? Oge nteke mu l'e-me iwhe ono, ẹnya dù ghu teke erwudua-o."

⁵ Ọle ne iya sùlekwaru-a ndu l'akwashì nri l'ùlo ono: "Iwhe bu iwhe ọ sù-zhiaru t'unu mee, t'unu melekawawho iwhe ọbu."

⁶ O nweru whọ mgbaja ishii, e gude ọrwa kpà gvugeeru l'ẹka ono, ndu Ju l'egudeje eme nsọ ọsafu mmerwu. Iwhe l'alajẹ lẹ mgbaja ono nnanù bu galọnu ọkporo je l'ọkporo l'iri. ⁷ Jisòsu sù ndu nkwashì nri ono: "Unu kujishia mgbaja ono lẹ mini g'ọ hakọta." Whẹ kujishikota iya ọ kpaa l'ogboromọnu mgbaja ono. ⁸ Ọ sù whẹ: "Ngwa, unu gbatawa iya rọo ntaa je anù onye ono bu iya bu ishi l'eriri-a." Whẹ gbata iya je anù iya.

⁹ Onye ishi l'eriri ono bya etsua ọnu lẹ mini ono ghọwaru mmẹe. Ọ tufu iya ẹhu mbù ẹka ẹgube mmẹe ono shihunu. Ọlewho ndu ono, l'akwashì nri, bu whẹ kuru mini ono marù ẹka o shi. Ọo ya bu, ọ bya agbaku nwoke ono, byarù ọlu nwanyì ono oku ¹⁰ sù iya: "Ibe ghu l'evujeedaa ọzo pashia mmẹe ọwhu dù ree a ngùada, nteke mmẹe dùlewho madzù l'ẹnya tẹmenu a

pashíde ojogvu ojogvu mmée. Ọ waa bẹ i gbee kpacha mmée ọwhu dọ ree byeye ntaa!”

¹¹ Jisọsu meru iwhe-awhūruleny mbùlembu ono, o meru lẹ Kena Gálili, mee ya gude goshi ọdu-biribiri nkiya. Ndu l'etso ọzo iya kweta nkiya.

¹² E megelewho iwhe ono, Jisọsu, mée ne iya, mée unwune iya nke nwoke, mée ndu l'etso ọzo iya tųgbua jeshia Kapániyomu. Whẹ je anọo nwidzudzu ono l'ẹka ono.

Jisọsu l'achįshi ndu l'agba nghọ l'eze-ọlo Chileke

(Mát. 21:12-13; Mak. 11:15-17; Luk. 19:45-46)

¹³ Oge ono, ndu Ju l'erije, bọ O-je-ghata dųwaa ntse, Jisọsu tųgbua jeshia Jerúsalemu. ¹⁴ O rwua, ọ bya abahų l'ime eze-ọlo Chileke dų lẹ Jerúsalemu. Ọ whųa ndu nọ l'ẹka ono ere eswi mée atųru mée ndo, whųk-waawho ndu l'agbanwe okpoga gẹ whẹ nọkwawho l'ẹka ono agbanweshi okpoga l'eli teburu whẹ. ¹⁵ Ọ bya achįta ọdo meta ẹchachi gude chįkashikota whẹ gẹ whẹ ha l'ime eze-ọlo Chileke ono, chįkashigee, mée atųru, mée eswi ono. Ọ bya aghakashįa okpoga ono, ndu ono l'agbanweshi, kpubegege teburu whẹ iwhe l'alj. ¹⁶ Ọ bya abaarų ndu ọwhu l'ere ndo mba sų whẹ: “Unu chįfu iwhe ono l'ẹka-a. Ọ tọ dų ọlo Nna mu bẹ unu l'e-dobe ọlo aswa.” ¹⁷ Ndu l'etso ọzo iya bya anyata iwhe ono e deru l'ẹkwo-okfu Chileke, sųru: “Obu, mu yeru ọlo ghu l'enwu whuruwhuru g'ọo ọku, ọ bųru n-yemobu ono l'e-ri ishi mu.”

¹⁸ Ọo ya bų, ndu Ju sų iya: “?Ndẹnu iwhe l'iimeru goshi anyi, anyi l'e-gude marų l'iwhe ono, i meru b'i meru l'orwuberu iya?”

¹⁹ Jisọsu sų whẹ: “Unu kutsushia eze-ọlo Chileke-e, ọo ujiku ẹto kpų bẹ mu l'e-gude tųkwaa ya, ya adų-whu azų lẹge o shihawaa dų.”

²⁰ Ọo ya bų, ndu Ju ono sų iya: “?I sųru l'ọo ujiku ẹto bẹ l'ii-gude tų-whu eze-ọlo-ọ azų, mbų eze-ọlo, a tųru ọkporo awha labọ l'awha ishii-a b'i sųru l'ii-tų ujiku ẹto?”

²¹ Ọle eze-ọlo Chileke, Jisọsu l'ekfu okfu iya ọbu bẹ bų onwiya gẹdegede. ²² O noo iwhe meru ọ nwųhu-gee, Chileke mee ya o shi l'ọnwu teta nọdu ndų, ndu l'etso ọzo iya nyata l'ookfujehawaru iwhe ono. Ọ kwa iya bų lẹ whẹ ekweta iwhe e deru l'ẹkwo-okfu Chileke, kwe-takwawho iwhe Jisọsu kfuru.

Jisọsu marų onyemonye

²³ Nteke ono, Jisọsu nọ lẹ Jerúsalemu gẹ l'eerikwadu oge O-je-ghata ono bẹ igweligwe madų kwetakwaru nkiya. Iwhe meru iya bųkwaru lẹ whẹ whųkotaru iwhe-awhūruleny l'oomegbabe. ²⁴ Ọle Jisọsu te egudedu ire whẹ ẹka nke l'ọ makọtaru gẹ onyenonu dų dų. ²⁵ Ọ tọ bųdu nke woo t'a bya akọdaru iya gẹ madų dų dų,

eshi-ọwhu yẹbedua l'onwiya makọtaru iwhe dų madų l'obu.

Nikodímọsu l'ejekfu Jisọsu

³ O nweru nwoke lanų ọbu, ẹwha iya bų Nikodímọsu. Nikodímọsu bẹ tso l'ogbo ndu Fárísii. Ọ bųk-waruwho onye ishi ndu Ju. ² Ọ bya ebe l'enyashi ujiku lanų, nwoke ono tųgbua byakfuta Jisọsu bya asų iya: “O-zhi-iwhe, anyi makwarųa l'i bų onye l'ezhije mmam-agų, tẹmenu ọ bųru Chileke yeru ghu t'į bya. Ọ tọ dų-du onye fųru ome eze iwhe lile-e l'iimegbabe l'abųa lẹ Chileke kfųru onye ọbu l'azų.”

³ Jisọsu sų iya: “Iwhe meru eme bų ọwa, ọ -bųru l'a ta anwųdu madų ọdo bẹ onye ọbu l'a-byakwaa l'e-tso l'onye Chileke bų eze lẹ ndų iya.” ⁴ Nikodímọsu sų iya: “?Ndẹe gẹ l'ee-shi nwųa madų ọdo nteke ọ kahųwaru akahų? ?L'ọo-bahų-whu azų l'ẹwho ne iya, je anọdu t'a nwųa ya nke ugbo labọ?” ⁵ Jisọsu sų iya: “Iwhe mu l'eme t'o doo ghu ẹnya bų: ọ -bųru l'eete egudedu mini yẹle Ume-Dų-Nsọ nwųa madų ọdo bẹ onye ono l'a-byakwaa l'a-bų onye Chileke bų eze lẹ ndų iya. ⁶ Onye madų nwųru mée iwhe shi l'ẹka madų bųkota nke madų. Onye Ume-Dų-Nsọ nwųru mée iwhe shi l'ẹka Ume-Dų-Nsọ, tųkota bųru nke Ume-Dų-Nsọ. ⁷ T'ọ bọ dųkwa ghu biribiri lẹ mu sųru l'aanwų-whuje unu azų ọdo. ⁸ Whẹrewhere l'anoje ewhe ala ẹka dų iya mma, gų anųlewho ọkporo iya, ọle į tį makwanų ẹka o shi, tį ma ẹka l'oowhe ala, o nokwawho g'ọ dų iwhe bų onye Ume-Dų-Nsọ nwųru ndono.”

⁹ Nikodímọsu sų iya: “?Ndẹ-zhia g'ẹgube iwhe ono l'e-me nwųa?”

¹⁰ Jisọsu sų iya: “?I bų onye l'ezhi iwhe lẹ Ízurelų, iwhe dų nno te edo ghu ẹnya. ¹¹ Iwhe mu l'akarų ghu bų, l'ọo iwhe anyi marų bẹ anyi l'ekfuje, ọ bųru iwhe anyi whųru l'ẹnya bẹ anyi l'atųje ọnu iya, ọle unu te ekwetadu lẹ nke anyi bų iya. ¹² Mbų sų, ọ -bųru lẹ mu kfuru unu iwhe nke mgboko-o, unu te ekweta iya, ?ndẹk-wanu g'unu l'e-shi kweta mẹ mu kfuderu unu g'iwhe nke imigwe dų. ¹³ Ọ tọ dųdu onye bahųjeru l'imigwe t'a gųfulewho onye ono, shi l'imigwe bya, bų iya bų mbẹdua, bų Abųbu-Ndiwhe. ¹⁴ Ọ kwa gẹ Mósisu gude-je mkpųru wolía agwọ ono, e gude ope mee l'echi-ẹgu, bų g'e wolifutaje Abųbu-Ndiwhe, ¹⁵ nke ọwhu bųkwanu onye woru onwiya ye iya l'ẹka, onye ono enweru ndų tututu-mįmimi.

¹⁶ “Lẹ Chileke bẹ yenukaru ndiwhe obu, yetabe whẹ iya nke ọwhu ọ nųru Nwa lanų, o nwe kpų nke ọwhu bųkwanu onye wowaru onwiya ye Nwa iya ono l'ẹka t'onye ọbu ba ala l'iyi. O chia ndų tututu-mįmimi bẹ onye ono l'e-nwe. ¹⁷ Iwhe Chileke kwoberu zhi Nwa iya t'ọ bya lẹ mgboko-o ta abųkwa t'ọ bya ekpelahaa ndiwhe ikpe. Iwhe ọ byaturu kwa t'e shi l'ẹka iya dzọo ndiwhe. ¹⁸ Onye nọ iya l'ẹka bẹ l'ẹte anmakwa ikpe, obek-

wanu l'onye l'ete ekwee woru onwiya ye iya l'ẹka b'e gbee nmahawarọ ikpe, o noo nkele onye ono te ekwetadu nke Nwa Chileke ono, bụ Nwa lanu. ¹⁹ Gẹ Chileke l'e-gude bua ikpe ono bụ: L'iwthoro ono byaru lẹ mg-boko-o, ndiwe gbee haa iwthoro ono hatachia ẹkpuroochi, nke l'ọ l'iwhe whẹ l'eme bukota ejo iwhe. ²⁰ Iwhe meru nu bukwaru l'onye l'eme ejo iwhe l'akpoje iwthoro ashị, onye ono te eshitajedu ụzo ẹka iwthoro dụ: a nonyadawho ejo iwhe obu, l'oomegbabe gbafuta iwhe. ²¹ Ọle onye l'eme ire-lanu l'afutaje bya anodu l'ẹka iwthoro dụ, nke owhu l'aa-whu-dzuru iya maru l'iwhe l'ooome bẹ ẹka Chileke dukwawho."

Jisosu yele Jónu onye l'emeje baputizimu

²² E megelewho, Jisosu yele ndu l'etso ụzo iya tugbua jeshia alị Judiya. Whẹ kpọo nwukfu l'ẹka ono, l'oomeshi ndu madzụ baputizimu. ²³ Jónu l'emekwawho baputizimu nkiya lẹ Ínónu. Ínónu bẹ dukube Sélimu ntse. Ọ nọdu l'ẹka ono eme baputizimu nkele mini ha shii l'ẹka ono. Ndiwe l'awu awu-kfuta iya l'ẹka ono, l'oomekaa whẹ baputizimu. ²⁴ Nteke ono bukwanuru nteke l'eteke atya Jónu mkpọro. ²⁵ A nonyaa, ndu l'etso ụzo Jónu, whẹ l'onye Ju lanu obu tukfuta ego gẹ l'eemeje nke nsọ osafu onwonye mmerwu. ²⁶ O noo ya, whẹ turu iya byakfuta Jónu bya asụ iya: "O-zhi-iwhe, ?i whunuawho l'onye obu gu l'iya shi nọdu l'azụ Jọdanu azụ iya owhu, mbụ onye ono, i shi atụ onu iya, ọ kwa iya nọ l'ẹka-a ntaa eme baputizimu, ndu madzụ l'awu gidigidi ejekfu iya?"

²⁷ Jónu sụ whẹ: "Ọ tọ dukwa onye dụ iwhe ọ bya l'anata m'ọ -bua iwhe Chileke nuru iya. ²⁸ Unubedua l'onwunu kabekwaa buru ndu eto, nuru nteke mu kfuru sụ l'ọ tọ kwa mube Jónu bụ Kuráyisutu obu, Chileke kweru ukwa iya, l'ọ kwa ezhizhi b'e zhiru mbedua tẹ mu vuru iya ụzo bya. ²⁹ Sụ, ọ kwa nwata nwokoro, l'eje ọlu nwanyị bẹ nwanyị obu, a bya l'ekkee ya nọturu. Onya nwata-okoro l'abujekwa ọ -kfuru l'ẹka onya iya ono nọ, anụ iwhe l'ookfu, ẹhu atsọ iya uto. Ọo mube Jónu bụ onya Jisosu. Ọ buru iwhe ono meru ẹhu kwata atsoshi mu uto ike ntaa atsọfu mu iya l'ishi. ³⁰ Ẹwha Jisosu kafutaje ode ude eje eje, nke mube Jónu aka ọlwali eje eje.

Onye shi l'igwe bya

³¹ "Ọo onye ono, shi l'igwe bya ono bẹ bụ iya bụ onye kakota shii lẹ g'a ha. Onye shi lẹ mgboko bulewho nke mgboko-o, temenu l'onojelewho ekfu g'ọo ndu mg-boko-o, onye ono, shi l'imigwe bya bẹ bụ iya kakota shii lẹ g'a ha. ³² Ọo iwhe ọ nuru lẹ nchi iya, whua ya l'enya bẹ l'ookfuje. Ọle ọ tọ dudu onye l'ekweje nata ozhi iya. ³³ Onye ono, nataru ozhi, l'oozhi bẹ gudewa ono kweta lẹ Chileke bụ ọkpobe iya. ³⁴ O noo nke l'onye ono, Chileke yeru ono l'ekfu okfu, Chileke kfuru.

Iwhe meru iya buru lẹ Chileke ta ahatadu Ume-Du-Nso ahata nu iya. ³⁵ Chileke, bụ Nna yeru Nwa iya obu, o wokotaakwaru iwhe lile-e ye iya l'ẹka. ³⁶ Onye wowaru onwiya ye l'ẹka Nwa Chileke ono bẹ nwewaru ndzụ tutu-mimimi, ọle onye l'ete anaru Nwa Chileke okfu bẹ ndzụ ono l'abyakwaa l'erwube ẹka. Onye ono bẹ oke-ẹhu-eghughu Chileke l'adukwaro swiru jeyewaro lẹ tututu-mimimi."

Jisosu yele nwanyị Samériya

4 Ndu Fárisii nua lẹ ndu l'awu etso Jisosu buwaro ndu l'etso ụzo iya, l'oomeshi whẹ baputizimu bẹ ka mebyi shii, amame ndu owhu l'awu etso Jónu buwaro ndu l'etsoje iya l'oomeshi whẹ baputizimu. ² Ọle ọ tọ dụ-zhikwaa onye Jisosu gude ẹka iya mee baputizimu, gbahaa ndu l'etso ụzo iya l'emeje iya. ³ Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisosu nulewho lẹ ndu Fárisii nwaru nke baputizimu ono, ọ gbalihu lẹ Judiya tugbua dawhushia azụ lẹ Gálili. ⁴ Ụzo owhu o shiru eje Gálili ono bẹ l'oghaja lẹ Samériya.

⁵ O noo ya, Jisosu jenyaa, o rwua lẹ mkpukpu lanu obu, l'eejuje Sáyika lẹ Samériya. Mkpukpu ono bẹ dukube ẹgu ono, Jékọpu nuru nwa iya Jósẹfu. ⁶ O nwekwaruwho welu, Jékọpu turu, dụ l'egu ono. Nteke Jisosu rwuru ẹka ono buru g'enyanwu l'alwawaa l'ishii. O rwudeshia ẹka ono, ike ije gvwa iya mebyi ree. O je anodu lẹ mgboro welu ono.

⁷ O nweru nwanyị, byaru oseta mini lẹ welu ono. Nwanyị ono bụ onye Samériya. Jisosu sụ iya: "Nwanyị kee mu nu mini tẹ mu ngua." ⁸ Nteke ono bẹ ndu l'etso ụzo Jisosu tugbuwaru bahu-shia l'ime mkpukpu jeshia ọkpata nri, whẹ l'e-ri.

⁹ Nwanyị Samériya ono sụ iya: "Ọ dụ-zhia ọdu agha meru iwhe ọ bụ gube onye Ju gbee sụ mube nwanyị Samériya tẹ mu kee ghu mini t'i ngua?" Iwhe nwanyị ono kwoberu kfua nno bẹ bụ lẹ ndu Ju whẹ lẹ ndu Samériya te erigbaduru.

¹⁰ Jisosu sụ iya: "Ha! Ngge l'ọ iwhe l'i maru iwhe-oma ono, Chileke l'emejeru madzụ, mbụ ọ -buru l'i makwanuru onye-e suru t'i kee ya nu mini-a amama owu mee ya ẹgbee buru gubedua gega aryọ iya mee ya anu ghu mini, l'anuje ndzụ t'i ngua."

¹¹ Nwanyị ono sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha, gẹ l'odukwanua iwhe i gude, l'ii-gude seta mini obu, welu-a b'i maru-a l'ọ dụ omilomi. Ọ hunu awe bẹ mini obu, l'anuje ndzụ shi ghu? ¹² ?T'i bya aka nnaji ochee anyi Jékọpu shii, bụ iya turu anyi welu-a, tu-gee ya, ngua ya mini, unwu iya ngua ya mini, élwù lile, o nweru ngukwaa ya whọ mini?"

¹³ Jisosu sụ iya: "Ọ tọ dukwa onye nguru mini welu-a, mini l'ete agule-ẹ ọdo. ¹⁴ Ọle onye, nguru mini owhu ọ bụ mbedua l'a-nu iya bẹ mini l'a-byadua l'agubaa agugu owu jeyewaro lẹ tututu-mimimi. O noo lẹ mini

owhu mu l'a-nụ onye ono l'a-dụwa iya ọ l'ẹhu bụru iya ishi ngele l'anoje anwụshi mini, l'anụje ndzụ tututu-mjimi.

¹⁵ Nwanyị sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha, byiko, nūnu mu ẹgube mini ono tẹ mu ngu-a nke ọwhu bụ mu -ngu-gee ya, mini ta abyahewaro l'agubaa ya ọdo, ya ahakwanụ nke ọbyaje okuta mini l'ẹka-a."

¹⁶ Jisọsu sụ iya: "Lanụ je ekua ji ghu tẹ gụ l'iya liru bya ẹka-a."

¹⁷ Nwanyị ono sụ iya lẹ ya ta alụkwa ji.

Jisọsu sụ iya: "Ọo ghu ezhi-okfu. I -sụ l'i tị lụdu ji b'ọ bụ ghu ọkpobe-okfu. ¹⁸ Iwhe meru mu sụ l'ọo ọkpobe-okfu b'i kfulu bụ l'i bụ nwanị mgbawhe ji. I lụwaru unwoke ise, tẹmenu onye ọwhu gụ l'iya bu ntaa ta abụkwanu m'ọo ji ghu. Ọo ire-lanụ b'i kfulu nno."

¹⁹ Nwanyị ono sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha, ntaa bẹ mu marụ l'i bụ onye nkfuchiru Chileke. ²⁰ Nna anyi whẹ bụ l'ugvu-a bẹ whẹ shi anọduje abarụ Chileke ẹja. Ntaa bẹ unubẹ ndu Ju bya asụ l'ọolewho lẹ Jerúsalemụ bẹ l'aanọduje abarụ Chileke ẹja."

²¹ Jisọsu sụ iya: "Nwanyị, kwetalee iwhe mu l'ekfuru ghu, oge l'agbabeekwa nteke l'adụhee onye bya l'anọdu l'ugvu-a baarụ Chileke bụ Nna ẹja, ta anọduhe lẹ Jerúsalemụ abarụ iyẹ ya. ²² Unubẹ ndu Samériya bẹ bụ iwhe unu l'ete amaa bẹ unu l'abarụ ẹja, anyịbedua, bụ ndu Ju bụ iwhe anyi marụ bẹ anyi l'abarụ ẹja nkele ọo l'echilabọ ndu Ju bẹ ndzọta ono shi. ²³ Ọle oge l'agbabekwaa mbụ o gbee rwuakwanu erwu, mbụ nteke ndu l'abarụ Chileke, bụ Nna ẹja ọkpobe abarụ l'e-gude Ume-Dụ-Nsọ mee obu whẹ g'ọ ha abarụ iyẹ ya lẹge ọ gbarụ. O noo ẹgube ndu ọ dụ Chileke, bụ Nna ree tẹ whẹ baje ru iya ẹja ndono. ²⁴ Chileke bụ Ume. Ọo ya bụ lẹ ndu l'abarụ iya ẹja gudefutaje Ume-Dụ-Nsọ abarụ iya ẹja ono ọkpobe abarụ."

²⁵ Nwanyị ono sụ iya: "Mu makwarụ-a lẹ Mezaya ọbu l'a-bya bụ iya bụ onye ọbu, l'eeukuje Kuráiyisutu, l'ọ -byalẹwho bẹ l'ọo-tụko iwhe g'iwhe ha kọkotaru whẹ."

²⁶ Jisọsu sụ iya: "Ọo mbẹdua, l'ekfu eyeru ghu bụ iya bụ Kuráiyisutu ọbu."

²⁷ Whẹ l'ekfukwadu-a nno, ndu whọ l'etso ụzo iya shi rwua. Ọ tufu whẹ ẹhu gẹ whẹ bya awhụa gẹ Jisọsu yele nwanị l'edzu idzu. Ọle ọ tọ dudu onye ọwhu jiru nwanị ono sụ iya: "Ọo gūnu bẹ l'iicho?" Whẹ ta aji Jisọsu: "Ọo kwoberu gūnu ekfuru eyeru nwanị ono?"

²⁸ Tọ dụ iya bụ lẹ nwanị ono agbaghaa ite-okumini iya ono l'ẹka ono, gbagbua gbaba l'ime mkpukpu ono je echiaru ndu ọdo mkpu sụ whẹ: ²⁹ "Unu byadụwho bya awhụ nwoke, tukuru iwhe bụ-zhia iwhe mejeru koshiaru mu. Mu ta amakwa ọo-bụ iya bụ Kuráiyisutu ọbu, Chileke kweru ụkwa l'ọo-bya?" ³⁰ Whẹ wufuta l'ime mkpukpu ono wụ-kfuta Jisọsu.

³¹ Nteke ono, nwanị ono tųgburu bẹ ndu l'etso ụzo Jisọsu ryọru iya sụ iya: "O-zhi-iwhe, kabero ria nri."

³² Ọ sụ whẹ: "Mu nwerua nri, mu l'e-ri, unu l'ete amaa."

³³ Ọo ya bụ ndu ono, l'etso ụzo iya kfude l'ime onwowe sụ: "Ọ nweru onye kabẹ wotaru iya nri?"

³⁴ Jisọsu sụ whẹ: "Iwhe bụ nri mu bụ tẹ mu mee iwhe dụ onye ono, zhiru mu nụ mma l'obu mee tẹ mu jekota ozhi, o zhiru mu g'ọ ha jefu iya l'ishi. ³⁵ Tọ dụ unu l'anmajẹ ẹtu sụ: 'Mbẹ ọ bụwa-a ọnwa ẹno ntaa; ya erwua nteke l'aakpatajẹ iwhe e meberu l'alị.' Ọle mu l'ekfukwaruwho unu sụ: Unu paliadawho ẹnya leedawho l'okfu, a kọru akọko, gbua ya nke whuduwho l'iwhe e meberu l'alị kashiwaru dūwaa nke akpata. ³⁶ Onye ono, l'akpa iwhe ono, e meberu l'alị bẹ l'aakfujekwa ụgwo ozhi, o jeru. Onye ono, l'achikobekwawho mebyi iwhe, l'a-nọdu l'ẹka lanụ ngaberu ndzụ tututu-mjimi. Ọ kwanụ iya bụ nke ọwhu ndu ono, l'akụ iwhe ono akụku mee ndu ọwhu l'akpa iya akpakpa l'a-tụko swaa ẹswa. ³⁷ O noo ẹka iwhe ọbu, e kfulu gude bụru ọkpobe-okfu, mbụ iwhe ono, e kfulu sụ: 'Onye lanụ l'emebeje iwhe l'alị, onye ọdo eje akpata iya akpata.' ³⁸ Mu zhiru unu t'unu je akpata iwhe e meberu l'egu l'ẹka unu l'ete ejee ozhi. Ọo ndu ọdo jeru ozhi l'egu ono, ọle ntaa bẹ unubẹdua jewaa je erilahaa urwu, dụ l'anya ono, whẹ seru."

³⁹ Igweligwe ndu Samériya, shi lẹ mkpukpu ono bya bya eworu onwowe ye Jisọsu l'ẹka nke l'ọo lẹ nwanị ono sụru whẹ: "Ọ koshikotaru mu iwhe bụ-zhia iwhe mu mejeru." ⁴⁰ Tọ dụ iya bụ lẹ ndu Samériya ono abyakfuta Jisọsu, whẹ ryọo ya tẹ whẹ l'iya nọtabaa. O kwe, whẹ l'iya nọo abalị labọ lẹ mkpukpu ono.

⁴¹ A dūbaa l'igwe kwobe okfu, shi iya l'ọnu kweta. ⁴² Whẹ sụ nwanị ono: "Ntaa ta ahẹkwa iwhe i kfulu anyi kpataru iwhe anyi kwetar. Iwhe meru anyi kweta bụkwa l'anyi gudewaa nchị anyi anụ iya l'onwanyi marụ l'ọo ọkpobe-okfu l'ọo onye-e bụ onye ọbu bụ iya bụ Onye Ndzọta mgboko-o l'ezhi."

Jisọsu meru nwa onye ishi alị; o mehu

⁴³ Ọ nọ-gelewho abalị labọ ono l'ẹka ono, ọ tųgbua jeshia Gálili. ⁴⁴ O noo nkele ọo Jisọsu ọbu l'onwiya gude ọnu iya kfuhawaro sụ, l'onye nkfuchiru Chileke bẹ l'ete akwabejedu ugwu l'alị, a nwuru iya. ⁴⁵ Tọ dụ iya bụ l'ọo rwulewho Gálili, ndu bu lẹ Gálili ono gbobe ẹka labọ nata iya nkele whẹ whukotaru iwhe lile ono, o meshiru lẹ Jerúsalemụ nteke ono, l'eeri oge l'ẹka ono nkele whẹbedua jekwaruwho ori-oge ono lẹ Jerúsalemụ.

⁴⁶ Ọo ya bụ, Jisọsu bya atųgbua dawhushia azụ lẹ Ke-na Gálili bụ iya bụ ẹka ono, o mejeru mini ọ ghọo mmẹe. O nweru onye ọruw mbeke lanụ, ẹhu l'adụa nwa iya mma lẹ Kapániyomu. ⁴⁷ Nwoke ono nulewho lẹ Jisọsu shi waa Judíya bya Gálili; o jekfu iya je aryọo ya t'ọ bya emee nwa iya t'ọ mehu l'ọonwuhukwa anwuhu. ⁴⁸ Ọo ya bụ, Jisọsu sụ iya: "Ọ -bụdua-a l'unu gude ẹnya

unu whya iwhe-awhūrulenya, dū biribiri bẹ unu l'ẹte abyakwa l'e-kweta."

⁴⁹ Onye ọrwu mbeke ono sū iya: "Onye-ukfu-l'ọha, byiko byarọ t'anyi je, a nọnyaanu, nwa iya ọbu nwūhu."

⁵⁰ Jisọsu sū: "Tugbua lashia lẹ nwa ghu ono l'a-nọdu-ru ghu-a ndzū."

Nwoke ono kweta iwhe ono, Jisọsu kfuru iya ono, tugbua lashia. ⁵¹ Nwoke ono nọdukwadu-a l'uzo ala, ndu l'ejeru iya ozhi gbata iya ndzuta bya asū iya lẹ nwa iya ono mehuakwaru.

⁵² Ọ bya aji whẹ: "Ọo ẹgube oge nteke ole bẹ nwata ono beberu wata ọka mma?" Whẹ sū iya: "Ọlekwawho l'orifu nri-eswe l'eswe ụnyawhu † bẹ ẹwhoku ono nwubuhuru iya." ⁵³ Nna nwata ono nyata l'ọolewhe oge nteke ono gededede bẹ Jisọsu sūru iya tẹ ya lashia lẹ: "Nwa ghu l'a-nọduru ghu-a ndzū." Tọ dū iya bụ lẹ nwoke ono mẹe ndu ibe iya atuko gẹ whẹ ha woru onwowhe ye Jisọsu l'ẹka.

⁵⁴ O noo buri iwhe-awhūrulenya nke ẹbo, Jisọsu meru g'o shi lẹ Judíya bya Gálili.

Jisọsu yẹle nwangvuru agugu okpuru

5 E megelewho, o nweru oge, ndu Ju l'eri. Jisọsu tugbua jeshia Jerúsalemu. ² Lẹ Jerúsalemu b'o nweru nwokpuru ọbu, dū iya nū. Uzo, l'eeshije abahū l'okpuru ono bẹ dū uzhi ise. Iwhe l'eeukuje okpuru ono l'okfu Arámayiku bụ Betusáta. Okpuru ono dū lẹ mgboro Onoguzo-atūru. ³ Ndu ẹhu l'ẹte adya mma bẹ ha l'urwu zẹ-gee l'ime ẹka ono, l'eeshije abahū l'okpuru ono, mbū ndu l'atsọ ishi mẹe ndu ngvuru mẹe ndu iwhe l'onwushiru ibe ẹhu lanū. Whẹ tuko zeshia l'ẹka ono ngaberu nteke mini ono l'e-me ukporo. ⁴ Gẹ l'oonwujekwanu bụ l'ọobuje a nọtawho nwanishi, ojozhimigwe shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha abya l'okpuru ono bya akparwya mini ono. Onye iwhe l'eme, vuzhiwaa ọzo ye ọkpa lẹ mini ono nteke ono mẹe a kparwya ya, onye ọbu emehu l'iwhe l'eme iya nū. ⁵ O nweru nwoke lanū nọdu l'ẹka ono, nyawarū ẹhu ukporo awha l'awha iri l'eshato. ⁶ Jisọsu byalẹwho bya awhya ya marū l'o shihawa nteke teru ẹnya zeta l'ẹka ono, ọ sū iya: "Ọ dū ghu ree t'e mee ghu t'i mehu?"

⁷ Nwoke ono, ẹhu l'eme sū iya: "Onye-ukfu-l'ọha, ọ tọ dudu onye mu nweru, l'a-parū mu chee l'okpuru-a mẹ a -kparwya mini ono, l'ọobuje nteke mu mederu tẹ mu ye iya ọkpa, onye ọdo evuwaru mu ọzo."

⁸ Jisọsu sū iya: "Gbalihu gwọta ute ghu wata ooje ije."

⁹ Nteke onowho nwoke ono mehulekwawho, ọ gwọta ute iya ọbu jelaha ije.

Mbọku ono iwhe ono, nwuru buri mbọku ọtuta-ume ndu Ju. ¹⁰ Ọo ya bụ, ndu Ju sū nwoke ono, e metaru l'iwhe l'eme iya nū: "Ntanū kwa mbọku ọtuta-ume ?

makwarūa lẹge i gwọtaru ute ghu eje nno b'i daakwaru l'iwu, dūru anyi ntanū?"

¹¹ Ọ sū whẹ: "Ọo nwoke ono, bụ iya meru mu, mu mehu bẹ sūru mu tẹ mu gwọta ute mu jeje ije."

¹² Whẹ jī iya: "Ọo ẹgube madzū gūnu bẹ nwoke ọbu bụ, sūru ghu tī gwọta ute ghu jelaha ije?" ¹³ Ọwhu ka njo buri lẹ nwoke ono, e meru o mehu l'iwhe l'eme iya nū ta amadūnu m'ọo onye ọbu, metaru iya nū. Iwhe kparū iya bukwaru lẹ Jisọsu kwoberu l'igweligwe madzū parū ẹka l'ẹka ono lufu, ọ buri iya atugbu.

¹⁴ E megelewho, Jisọsu bya awhūwhu nwoke ono azū l'ime eze-ulo Chileke sū iya: "Lenu lẹ ntaa b'i mehuwaru. Be ejebuhekwa ome iwhe-dū-ẹji ọdo nggẹ iwhe ọdo, kabaa njo ta abyakfuta ghu."

¹⁵ Nwoke ono nyigobelekawho lufu je je akarū ndu Ju l'ọo Jisọsu bụ onye ọbu, meru iya; ya mehu. ¹⁶ O noo iwhe ọbu kpararū ndu Ju chilahaa nta Jisọsu nkele ọo mbọku ọtuta-ume b'o meru iwhe ono. ¹⁷ O noo ya, Jisọsu sū whẹ: "Nna mu l'ejelekwa ozhi gẹ l'ooje iya byeye ntaa, mbẹdua l'ejekwawho."

¹⁸ Iwhe ono Jisọsu kfuru mee ndu Ju kabaanū anọ achọ ọzo gẹ whẹ l'e-shi gbua ya. Iwhe whẹ kwoberu achọ tẹ whẹ kpawhua ishi iya ta abulekwa l'ọ tūruru nsọ mbọku ọtuta-ume whẹ, ọwhu kabaa whẹ nū eghughu bukwa l'o gbee ekunu Chileke "Nna mu" bụ iya buni lẹ yẹle Chileke bẹ halẹwho ẹnya nhatanha.

Ike nke Nwa

¹⁹ O noo iwhe meru Jisọsu sū whẹ: "Iwhe unu l'amalẹwho bụ l'ọ tọ dukwa iwhe Nwa l'egudeje ike nke ẹka iya eme l'onwiya l'abya iwhe ọ whuru lẹ Nna iya l'eme; o noo l'ọo iwhe Nna l'eme bukawho iwhe Nwa l'emeje. ²⁰ Nna bẹ yeru Nwa iya obu. Oogoshikotaje iya iwhe l'oome l'onwiya. Oo-goshibakwaa ya nū iwhe ka ọwa shii t'o mee nke ọwhu l'ọo-dū unu biribiri. ²¹ L'ọ kwa gẹ Nna l'emeje ndu nwūhuru anwūhu whẹ eshi l'onwu teta gbalihu, ya anū whẹ ndzū bụ gẹ Nwa Chileke l'e-woru ndzū nū ndu dū iya l'uche. ²² Ọ tọ dukwa onye Nna l'egude ẹka iya ekpe ikpe, o wokotaru nke ikpe ye Nwa iya ono l'ẹka. ²³ Ọo ya bukwanu nke ọwhu ndiwe l'owhu l'a-kwabẹje Nwa uguv gẹ whẹ l'akwabẹje Nna iya. Onye ono l'ẹte akwabẹ Nwa uguv ta akwabẹkwa iya Nna ono bụ iya bụ onye zhiru iya nū.

²⁴ "Sua, iwhe mu l'emekwawho t'o doo unu ẹnya bụ l'iwhe bụ onye ono nū-zhiwaru okfu nkemu; kweta nke onye ono, bụ iya zhiru mu tẹ mu bya bẹ nwewaa ndzū tututu-mimimi, onye ono ta abyadū l'akfuru t'e kpee ya ikpe, onye ono shiwaa l'onwu bahū lẹ ndzū. ²⁵ Tẹ mu mekwaa ya t'o doo unu ẹnya ree, mbọku l'agbabeekwa, mbū o gbee rwaakwanu erwu nteke ndu nwūhuru anwūhu l'a-nū olu nke Nwa Chileke, ndu ọwhu nūru iya nū l'a-nọdu ndzū. ²⁶ Ọo gẹ ndzū shi Nna l'onwiya l'ẹka bụ gẹ Nna mekwawho tẹ ndzū shi Nwa iya

† Gẹ kuloke kuru nnanū l'eswe ụnyawhu.

l'ẹka. ²⁷ Ọ nụkwaruwho Nwa ono ike t'o kpejee ikpe, bua ya ebu, nke l'ọo ya bụ Abụbu-Ndiwhe. ²⁸ T'iwhe-e be ejikwa unu ẹnya, lẹ mbọku l'agbabeekwaa nteke iwhe bụkota ndu nọ l'ilu gẹ whẹ hakọta l'a-tụko nua olu iya. ²⁹ Whẹ eshi l'ilu whẹ fụtachaa. Ndu ọwhu shi eme iwhe dụ ree l'e-teta nọdu ndzụ, ndu ọwhu shi eme ejo-iwhe etetakwawho t'a nma whẹ ikpe.

Iwhe l'egoshi l'ike dụ Jisọsu l'ẹka

³⁰ “Sua, ọ tọ dudu iwhe mu l'egudeje ike nke ẹka mu mee l'onwomu, o noo l'ọo gẹ Chileke sụru tẹ mu kpee ikpe bụ lẹge mu l'ekpeje iya, tẹmenu ikpe nkemu bụru ikpe, kfururu nhamunha. O noo lẹ mu te ekpedu g'ọ dụ mu mma l'obu. Ọlewho g'ọ dụ onye ono, zhiru mu nụ mma l'obu bụ gẹ mu l'ekpeje.

³¹ “Nteke ọ -bụ lẹ mu gbee bya atụlahaa ọnu onwomu, ọ kwa iya bụ l'iwhe ọbu, mu l'ekfu ta abudu irelanu. ³² Ọle o nweruroo onye ọdo bụ iya l'atụ ọnu mu, mbụ iwhe ọwhu mu tūberu nvo bụru l'iwhe onye ono l'ekfu l'okfu ẹka mu bụ ọkpobe-okfu. ³³ Ọo unu yefuru ndu-ozhi tẹ whẹ byakfuta Jónu, Jónu kfukwaaru unu nke ọkpobe-okfu ono. ³⁴ Iwhe mu l'ekfu ta abukwa l'ọo tẹ madzụ bya atuje ọnu mu, iwhe mu kwoberu agba ọkpa l'okfu ono, Jónu kfuru kwa nggẹ adzọo unu.

³⁵ Jónu bụ oryọku, l'enwu enwu, ekekawho jajaja. O shikwawho ewhe unu uwhere t'unu nọdu l'iworo iya ono swaa ẹswa, kpọo nwukfu. ³⁶ Iwhe mu l'emegbabe egoshi unu kakwa ọtu ọnu iya amame ọwhu Jónu tūru. Iwhe meru iya nū bụru l'ozhi ono, Nna mu zhiru mu tẹ mu bya ejee, jefu iya l'ishi ono, mbụ ozhi ono g'ọ ha, mu l'ejee ntaa, l'atukwa ọnu mu l'ọo whọ Nna bẹ zhiru mu tẹ mu bya. ³⁷ Nna mu ono, bụ iya zhiru mu tūakwawho ọnu mu. Unu tẹke anubukwaa olu Nna mu ono, unu ta awhuje iya ọwhu unu maru g'ọ dụ dụ.

³⁸ Unu ta akwakọbekwa okfu, shi Nna mu l'ọnu l'ime obu unu, o noo l'unu te ekweduru woru onwunu ye onye ono, ọ bụ iya zhiru t'ọ bya ono l'ẹka. ³⁹ Unu l'anoje enyocha iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke nọdu sụ l'o noo ẹka unu l'e-shi nweru ndzụ tututu-mimimi. Ẹkwo okfu Chileke ono tūkotakwaru atụ ọnu mube Jisọsu. ⁴⁰ Ọle lenu l'unu kweru ike l'unu ta abyakfutadu mu nggẹ unu nweru ndzụ.”

⁴¹ Ọ sụ whẹ: “Ọ tọ dukwa nteke mu l'ele ẹnya tẹ ndiwhe bya ajaja mu ama. ⁴² Ọle mu makwaru-a l'unu te eyedu Chileke obu. ⁴³ Ọo ike nke Nna mu bẹ mu gude bya. Mu bya, unu jika mu. Ọle nteke ọ dulewho onye ọdo, gude ike nke ẹka iya byatashia, o noo onye ọwhu unu l'a-nata. ⁴⁴ ?Ndehununu g'unu l'e-shi woru onwunu ye mube Jisọsu l'ẹka? L'unubẹ ndu l'abuje ibe unu l'ajakposhi unu; ẹhu atsọhu unu rikpotongu. Tọ bụ m'ọo l'unu l'achọ ọzo, unu l'e-shi tẹ Chileke ono bụ iya bụ Chileke kpụ jaa unu. ⁴⁵ To bọ dukwa unu gẹ-woo l'ọo mbẹdua l'e-je agbaa unu mgbamu l'atatiwhu Nna

mu, onye l'agba unu mgbamu gbekwaanu bụru Mosisu whọ unu chiru ẹka kwẹ whọ. ⁴⁶ Nggẹ l'ọo iwhe l'unu kweru nke Mosisu mẹ unu ekwekwawho nke mbẹdua, o noo nkele Mosisu deru dekuta mu l'ẹkwo. ⁴⁷ Nteke bụ l'unu te ekwetadu iwhe o deru ?ndehunu g'unu l'e-shi kwe l'okfu mube Jisọsu bụ unu iwhe?”

Jisọsu l'anụ unu iri l'ẹbo l'ukporo iri nri

(Mát. 4:13-21; Mak. 6:30-44; Luk. 9:10-17)

6 E megelewho ya, Jisọsu tūgbua jeshia azụ eze-enyimu Gálili azụ iya ọwhu, bụkwa iya whọ bụ eze-enyimu Tayibíriyasu. ² Igweligwe madzụ l'awu gidigidi etso iya nkele whẹ whụwaru iwhe-awhuru-lenya, o meshiru nteke ono, o meru ndu ẹhu l'adua mma whẹ mehuchaa. ³ Jisọsu bya enyikota ẹka ono, bụ ọ-ka-l'ugvu-ugvu ono je anọdu anọdu l'ẹka ono yele ndu l'etso ọzo iya. ⁴ Nteke ono bẹ oge ono, ndu Ju l'erije, l'eejuje oge O-je-ghata dūwa ntse. ⁵ Jisọsu bya apalia ẹnya whua lẹ ndu l'awu abyakfuta iya ha l'igwe shii. Ọ sụ Fílipu: “?Ọo awee bẹ anyi l'a-zuta buredi tẹ ndu-a ria nri?” ⁶ Iwhe o kwoberu kfua nno ta abukwa l'ọ tọ madu iwhe l'oo-me, oomelekwa tẹ ya maadaru iwhe Fílipu l'e-kfu.

⁷ Fílipu sụ iya: “Mẹ l'ee-gudekwa iwhe ka ukporo pọngu zua buredi m'ọ -būruwho l'ee-me t'o rwugbaru whẹ l'onu ilile.”

⁸ Onye lanu lẹ ndu ono, l'etso ọzo iya, mbụ Ánduru, bụ nwune Sáyimonu Pyita sụ iya: ⁹ “O nwekwaru nwata nwokoro nshiji, nọ l'ẹka-a, gude ishi buredi balí ise, ọwa ẹji ẹma labọ, o bekwanu ?ọ dukwanu iwhe iwhe ono bụ l'ẹka igwe ọha-a nọ?”

¹⁰ Jisọsu sụ whẹ: “Unu kfuru whẹ tẹ whẹ nọdu-gee anọdu l'alí.” Whẹ noshia l'alí l'ẹka ono. Ẹka ono bẹ un-wu irwu ẹwu dū shii. Unwoke, nọ l'ẹka ono dū unu iri l'ẹbo l'ukporo iri. ¹¹ Jisọsu bya achita buredi ono, bya ekelelewho Chileke ekele, ọ bya ekeshiaru iya ndu ono, nọ l'ẹka ono. O mekwaawho ọwhube ẹma whọ nno. Onyenonu rita rijia ẹwho iya. ¹² Whẹ rijishichaa ẹwho whẹ, Jisọsu sụ ndu l'etso ọzo iya: “Unu tūtukobe unu ibiribe iya ọwhu whẹ riwhodoru t'ọ bọ dū ọwhu l'a-la l'iyi.” ¹³ Whẹ bya atutua unu ibiribe iya ọwhu shi l'ishi buredi ise ono; tūtu-jia ya nkata-ivu iri l'ẹbo, bụ ọwhu ndu ono riwhodoru.

¹⁴ Ndu ono whulewho iwhe-awhuru-lenya ono, Jisọsu meru; whẹ sụ: “Ọ kwa ọkpobe-okfu l'ọo nwoke-e bụ onye nkfuchiru Chileke ọbu, l'a-bya mgboko-o!” ¹⁵ Jisọsu maleruwuwhọ lẹ whẹ l'abya iya akputa nke ẹhuka tẹ whẹ mee ya eze whẹ, o dawhushia azụ ọdo l'ugvu ugwu who nwẹkiya.

Jisòsu l'eje ije l'eli mini
(Mát. 14:22-33; Mak. 6:45-52)

¹⁶ O rwulewho l'urwenyashi, ndu l'etso ụzo iya tųgbua jeshia l'eze-ęnyimu whę. ¹⁷ Whę bahų l'ųgbo, ngagbųru iya eme tę whę ghabua lę mini ono jeshia Kapáníyomu. A nọ jeye ọchi kpua ęhu, Jisòsu ta abyakfuta whę. ¹⁸ Oke whęrewhere wata ewhewhe nke ọwhu eze-ęnyimu ono watarų ọtu oke akpara-mini atųshi iya ike. ¹⁹ Whę ngalęwho ųgbo ono iwhe rwuru manyiru ęto je l'ęno; whę whųa Jisòsu gę l'ooje ije l'eli mini ono eje abyakųbe ųgbo whę. Meji tọfu whę. ²⁰ Jisòsu sų whę: "Unu ba atsųshi egvu, l'ọ kwa-a mbędua!" ²¹ Ọ bųru l'ookfuru nno meru o whede whę uwhere tę whę kubata iya l'ųgbo whę. E jia ekfu, ųgbo whę ono lųfuwanu l'eli-mgboko ęka whę l'eje.

A dų l'igwe achọ Jisòsu

²² Ọ bya ebelewho echile iya, ndu ọwhu shi nọdu l'azų eze-ęnyimu azų iya ọwhu bebe marų l'ọo ųgbo lanų bę likwaduru-a l'ęka ono. Whę makwarųwho lę Jisòsu te etsodu ndu l'etso ụzo iya bahų l'ųgbo nke whę, l'ọo ndu ono, l'etso ụzo iya tųgburu nwęka whę. ²³ O nwekwaruwho igweligwe ųgbo ọdo, shi Tayibíriyasu byakųbe ęka ono ntse bų iya bų mgboro ęka ono, whę nọdu ria buredi whę nteke ono, Onye-Nwe-Ọha kelegeleruwho Chileke ekelewho. ²⁴ Ọo ya bų, igwe-ọha ono whųlewho lę Jisòsu ta anọdu l'ęka ono, ndu l'etso ụzo iya ta anọ iya; whę tųko wųba l'ųgbo chọru Jisòsu jeshia Kapáníyomu.

Jisòsu bų nri, l'anų ndzų

²⁵ Whę chọ-vulewho Jisòsu l'azų eze-ęnyimu ono azų iya ọwhu, whę sų iya: "O-zhi-iwhe, ọ hųnu nteke ole b'i rwuru azų iya-a?"

²⁶ Jisòsu sų whę: "Iwhe mu l'eme t'o doo unu ęnya bų l'iwhe unu kwoberu achọ-whe mu ntaa ta abųkwa l'ọo l'unu whųru iwhe-awhųrulenya, mu meru, iwhe unu kwoberu achọ mu kwa lę mu nųru unu buredi, unu ria, rijia ęwho. ²⁷ Ọwhu t'unu be esegbushihe onwunu l'anya nri ọwhu bų ọla-l'iyi. Unu sejechia anya nri ọwhu l'a-nọ-zhiewho anų unu ndzų tututu-mįmimi bų iya bų ọwhu mųbe Abųbu-Ndiwhe l'a-nų unu. O noo l'ọo mbędua, bų Abųbu-Ndiwhe bę Chileke, bų Nna meru t'e shi l'ęka whųa ike, l'egoshi l'o noo iwhe meru yębe Nna sų t'ọ bya."

²⁸ Whę jį iya: "Ọo gųnu bę anyi l'a-nọ eme ya abųru iya bų l'anyi l'eje ozhi Chileke?"

²⁹ Jisòsu sų whę: "Iwhe ọbu, bų ozhi Chileke bų t'unu woru onwunu ye onye ono, Chileke zhiru t'ọ bya ono l'ęka."

³⁰ Ọo ya bų, whę sų iya: "Ndęe! Ọo ęgube iwhe-awhųrulenya, dų ọdu agha bę l'ii-meru goshi anyi

t'anyi gude ęnya anyi whų iya, kwetakwawho woru onwanyi ye ghu l'ęka ọbu? ?Ndęnu iwhe ọbu, l'ii-me? ³¹ Lę nteke ndų-ichee bę nna anyi ochee whę rikwaru nri ono, bų mana nteke ono, whę nọ l'echi-ęgu. Ọ kwa iya bų iwhe ọbu, e deru l'ękwo Okfu Chileke sų: 'Ọ nųru anyi nri, shi l'imigwe t'anyi ria.' "

³² Jisòsu sų whę: "Iwhe mu l'akarų unu bų: Nri onona, Nna mu shi l'ęka Mósisu nų unu ono kwa nri ọwhu shi l'ọkpobe nri ọwhu shi l'imigwe. ³³ Nri ono, Chileke l'anųje ono bę bųkwa onye ono, shi l'imigwe bya, tę-menu ọ bųru iya bų onye l'anųje ndiwhe ndzų."

³⁴ Whę sų iya: "Onye-Nwe-Ọha, byiko nųjenu anyi ęgube nri onona nteke nteke."

³⁵ Jisòsu sų whę: "Ọ kwa mbędua l'onwomu bų nri l'anųje ndzų, onye byakfutaru mu nų bę ęgu l'a-byadųa l'agųbaa ọdo, ọdo bųru l'onye ono, kweru nọdu mu l'ęka bę ęgu-mini l'ęte agųdu ọdo. ³⁶ Ọle mu kfuakwaru iya unu sų unu l'unu whųwaru mu, obenu l'unu te ekwetadu woru onwunu ye mu l'ęka. ³⁷ Ọle iwhe bų ndu lile Nna mu nųru mu l'a-byakfutakota mu, tọ hę lę mu bya l'a-chįfu iwhe bų onye byakfutaru mu nų. ³⁸ O noo l'ọo l'imigwe bę mu shi bya. Iwhe mu byarų ta akwa tę mu bya emee uche-obu nke onwomu, ọ kwa uche-obu onye zhiru mu tę mu bya bę mu byarų ememe. ³⁹ Iwhe bųkwanu uche-obu onye ono, zhiru mu nų bų t'ọ bọ dųkwa ndu lile ono, o yeru mu l'ęka onye ọwhu l'a-nahų mu tuwhahu m'ọo nnanų, gbahaa tę mu tųko whę mee tę whę tetakota gbalishihu nọdu ndzų mbọku ikpazų. ⁴⁰ O noo l'iwhe dų Nna mu ono ree bų t'iwhe bų onye whųru Nwa iya, wokwaruwho onwiya ye iya l'ęka t'onye ono nweru ndzų tututu-mįmimi. Mu emekwaawho onye ọbu ya eshi l'ọnwu teta nọdu ndzų mbọku ikpazų."

⁴¹ Ọo ya bų, ndu Ju dederu iya nwirinwiri l'ęka ono nkele ọo l'ọ sųru: "Ọo mbędua l'onwomu bų nri ọbu, shi l'imigwe bya." ⁴² Whę sų: "?Mọ tọ nųa nwoke-e bų Jisòsu nwa Jósefu, mbų onye anyi marų nna iya, marų ne iya majia ya ęnya? ?Ndęhunu g'o meru ọ bya asų ntaa lę ya shi l'imigwe bya?"

⁴³ Jisòsu sų whę: "Unu be edeshiroo nwirinwiri l'ime onwunu. ⁴⁴ Ọ tọ dųdu onye ono bya l'a-byakfuta mu nų, m'ọ -bųa l'ọo Nna mu ono, zhiru mu nų kulitaru onye ọbu, nteke ono mbędua l'onwomu emee onye ono, ya eshi l'ọnwu teta nọdu ndzų mbọku ikpazų.

⁴⁵ Ndu nkfuchiru Chileke dekwaru l'ękwo sų: 'Ọo Chileke l'e-zhi onyenonu iwhe.' Iwhe bų onye ono, nųwaru nke Nna, nọdukwawho iya whę l'ęka, nwųta ęka iya, l'a-byakfuta mųbe Jisòsu. ⁴⁶ Iwhe mu l'ekfu ta abųkwa l'ọ dų onye whųjebuwaru Nna ono, gba-halęwho onye ono, bų iya shi Chileke l'ęka bya. Ọo yębedua bų onye whųjebuwaru iya. ⁴⁷ Iwhe mu l'ekfuleruwho unu bų: l'onye woru onwiya ye mu l'ęka bę nọkwa ndzų tututu-mįmimi. ⁴⁸ Ọo mbędua, bų Jisòsu bų nri l'anų ndzų. ⁴⁹ Nna unu oche whę riru nri ono, bų

mana l'echi-egu, whẹ nwuhulee. ⁵⁰ Ọle nri owa, shi l'imigwe bẹ bụ nri ọwhu l'anuje ndzụ, mbụ nri ọwhu bụ: onye riru iya nụ, onye ọbu ta anwuhuhedu anwuhu. ⁵¹ Ọo mube Jisọsu bụ nri, nọ ndzụ, shi l'imigwe bya. Onye bụ-zhia onye riru nri ono l'a-nogbuwaruroo ndzụ jeye lẹ tututu-mimimi. Nri ono, mu l'a-nụ ono bụ anụ-ẹhu mu. Mu l'e-woru iya nụ l'iswi ẹhu ndu mg-boko-o."

⁵² Ndu Ju tugbushide onwowhe lẹ ntutu-ego sụ: "Ndeẹ gẹ nwoke-e l'e-me nụ anyi anụ-ẹhu iya t'anyiria?"

⁵³ Jisọsu sụ whẹ: "Tẹ mu kfu ya t'o doo unu ẹnya. Ọ -bụdua l'unu riru anụ-ẹhu Abubu-Ndiwhe, ngua mme ya bẹ unu l'ete enwekwa ndzụ l'ime ẹhu unu. ⁵⁴ Iwhe bụ onye ono, l'eri anụ-ẹhu mube Jisọsu, angụ mme mu bẹ nwewaa ndzụ tututu-mimimi, tẹhenu mu je l'e-me onye ono ya eshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ mbọku ikpazụ. ⁵⁵ O noo l'anụ-ẹhu mu kwataru bụru ọkpobe nri eriri, mme mu bụkwaruwho ọkpobe iwhe angungu. ⁵⁶ Onye ono, l'eri anụ-ẹhu mu, angukwawho mme mu nọwaa l'ime mu, mu nọdukwawho onye ono l'ime. ⁵⁷ Ọo Nna ono bụ iya bụ ishi ndzụ zhiru mu tẹ mu bya, ọ bụkwaru iya whọ bẹ mu kwoberu nọdu ndzụ. O nokwawho g'iwhe bụ onye ono, l'eri anụ-ẹhu mube Jisọsu l'e-kwobe mube Jisọsu ọbu nọdu ndzụ. ⁵⁸ Ọo ya bụ l'o noo nri ọbu, shi l'imigwe bya ndono. Ọ tọ bụdu ẹgube iya ọwhu ochee-oroke unu whẹ rigeeru, whẹ nwuhulee. Onye bụ onye riru nri-a l'a-nogbuwaruroo ndzụ jeye lẹ tututu-mimimi."

⁵⁹ Iwhe ono bụkota iwhe Jisọsu nọdu kfushia nteke l'oozhi iwhe l'ulo-ndzuko ndu Ju lẹ Kapaniyomu.

Okfu ndzụ tututu-mimimi

⁶⁰ Ọo ya bụ, igweligwe madzụ lẹ ndu l'etso Jisọsu bya anụ iwhe ono, whẹ sụ: "Ha! Okfu owa l'atakwa ẹrwu lẹ nchi. Ọ t'ọ dukwa nke anunu."

⁶¹ Ọle Jisọsu mawaru l'onwiya lẹ ndu l'etso iya nụ l'ede nwirinwiri l'okfu ono, ya kfuru. Ọ sụ whẹ: "Ọo iwhe ono, mu kfuru l'eghu unu eghu? ⁶² Nde-zhia gẹ l'ọo-dụ mẹ unu whua Abubu-Ndiwhe g'ọ tugburu imeli alawhu azụ l'eka, o shi nọduhawaa? ⁶³ Ọo Ume Chileke l'anuje ndzụ, ọwhube anụ-ẹhu madzụ bẹ bụ iwhe mmaanụ l'ete adua iwhe ọli. Okfu mu shi nkeshi-a kfushitaru unu bụkwa Ume, bụkwaruwho ndzụ. ⁶⁴ Ọle m'o nwekwaru ndu ọwhu l'eteke ekwee woru onwowhe ye mu l'eka lẹge unu ha-a." O noo lẹ Jisọsu shihawaro lẹ mbulembu maru ndu ọwhu ọbu, l'ete ekwee woru onwowhe ye iya l'eka, makwaruwho onye ọwhu ọbu, l'ee-megee mee t'a kpata iya. ⁶⁵ Ọ sụ: "O noo iwhe ọbu, mu kwoberu sụ unu l'ọ tọ dudu onye furu byakfuta mu l'abua l'ọo Nna mu b'o shi l'eka."

⁶⁶ Jisọsu kfugelewho iwhe ono, ọ bụru iya kpataru igweligwe ndu ono, shi etso iya nụ ono tsuwuchaa azụ,

whẹ te etsojehe iya. ⁶⁷ Jisọsu sụ ọwhube ọmadzu iri l'ebo ono, l'etso ọzo iya: "Ndeẹ gẹ unubedua l'arj iya, unu l'a-gbakashihufua?"

⁶⁸ Sáyimonu Pyita sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha ọ hunu onye ole ọdo bẹ anyi l'a-nọ agba agbakfu? Ọo gubedua gude okfu, l'anuje ndzụ tututu-mimimi. ⁶⁹ Anyi kwe-taakwaa, anyi byaakwaa amarụ l'ọo ghu bụ onye ono, dụ nsọ, shi Chileke l'eka."

⁷⁰ Jisọsu sụ whẹ: "Tọ dụ mbedua gude ẹka mu họtununu, mbụ unubẹ ndu ozhi iri l'ebo ono? Ọle ọo onye lanu l'ime unu gbechia bya aburu Oshifutuswe."

⁷¹ Onye l'ookfu iwhe ono ele ẹnya bükwanuru Júdasu, bụ nwa Sáyimonu Isukariyotu, o noo l'ọo Júdasu bụ onye ọbu, l'ee-megee gbaa ikumu, e gude iya, mbụ ọ bükwaru-a onye lanu l'ime ọmadzu iri l'ebo ono, l'etso ọzo Jisọsu.

Jisọsu yele unwune iya

7 E megelewho, Jisọsu tsoru Gálili ejewhe. Ọ tọ dudu iya l'obu tẹ ya jewheje lẹ Judíya. O noo nkele ndu Ju, nọ l'eka ono l'achọ ọzo gẹ whẹ l'e-shi gbu ya. ² Nteke ono bẹ oge ndu Ju tẹwaru l'ukfu, mbụ Oge-ime-mkpu. ³ Ọo ya bụ, unwune Jisọsu sụ iya: "Shikwawho l'eka-a lufu, tugbu jeshia Judíya nke ọwhu ndu l'etso ọzo ghu l'a-whu ẹgube eze iwhe dụ biribiri, l'ime. ⁴ Ọ tọ dukwa onye l'anoje edomi iwhe l'ooome edomi mẹ onye ọbu l'emewho t'ọha maru iya. Eshi-ọwhu i tukuru ẹgube eze iwhe ono eme, menua tẹ ndu mg-boko-o makotaru ghu." ⁵ O noo l'unwune iya l'onwowhe te ekwetazhidaanunukiya.

⁶ Ọo ya bụ Jisọsu sụ whẹ: "Ọ tọko gbabedua mbedua l'ejeje ntaa, ọle unubedua ta adudu nteke unu gbashiru, unu ta atugburu jeshia. ⁷ Ndu mgboko-o ta afudu kpọ unu ashi, ọle mbedua bẹ whẹ kpọru ashi. Iwhe meru whẹ kpọ mu ashi bụ lẹ mu l'anojelewho ekfuru whẹ l'olewho ejo iwhe bẹ whẹ l'eyeje ẹka. ⁸ Unubedua tugbu jeshia l'oge ono lẹ mbedua teke ejedekwaa. O noo lẹ nteke ọwhu mu l'e-me iwhe ono, ẹnya dụ unu teke erwurwedua." ⁹ O kfu nno nọkirishia lẹ Gálili.

Jisọsu nọ lẹ Oge-ime-mkpu

¹⁰ O rwua nteke unwune iya jeshigeleruwho oori Oge-ime-mkpu ono, Jisọsu pyota onwiya epyota jeshia, o to jedu l'okpa-jaajaa. ¹¹ Ndu Ju tsoru elewhe ẹnya iya l'eka ono, l'eeri oge ono asuje: "Ndehununu ẹka ọ nọ? Ndehununu ẹka ọ nọ?"

¹² Whẹ l'adzụ-whelewho whatawhata ekfu okfu ẹhu iya l'eka ono, e jiru ejiji ono. Ndu haru sụ: "Ọ kwa ọkpobe madzụ." Ndu sụ: "Ọo ejire, o chia ndiwhe b'o tsoru eduwhushi." ¹³ Ọ bụru egvu, whẹ l'atsụ ndu Ju bẹ kpataru tọ dūhununu onye dū ike kfufua iwhe ono nke ọwhu l'aa-nụ iya.

¹⁴ O rwudelewho l'echilabọ oge ono, Jisọsu bahụ l'eze-ulo Chileke je ezhilahaa iwhe. ¹⁵ Ọ dụ ndu Ju biribiri. Whẹ sụ: “?Nde-zhia gẹ nwoke-e meru maberu ẹkwo ẹgube-ẹ lẹbe abụ l'ọ gbajeru ọkpa l'ẹka l'aanwu ẹkwo ilile?”

¹⁶ Ọo ya bụ, Jisọsu sụ whẹ: “Iwhe mu l'ezhi ta abụkwa mu b'o shi l'ẹka. Onye o shi l'ẹka iya bẹ bụ Chileke ono, bụ iya zhiru mu. ¹⁷ Onye ono, l'oggu ẹgu t'o mee obu Chileke l'a-makwaa iwhe-e mu l'ezhi ?o shi l'ẹka Chileke, tọo ike nke onwomu bẹ mu gude ezhi iya.

¹⁸ Onye ono, gude ike nke onwiya ekfu bẹ bụ ọja-ama onwiya bẹ l'ọcho, ọle onye ono, l'eme t'onye zhiru iya nū jaa ya bụwaro onye l'egoshi lẹ ya gbarụ t'e gude ire iya ẹka, ọ tọ dukwa ẹka ntupo dụ iya l'ẹhu. ¹⁹ ?Tọ dụ Mosisu doberu unu iwu? Ọle, lenu l'ọ tọ dudu g'unu ha onye ọwhu l'emeje iwhe iwu ono kfuru. ?Unu kwoberu gunu eme t'unu gbua mu ntaa?”

²⁰ Ndu ono sụ: “Ọo gụ l'ogvu l'eme. ?O zhia onye l'eme tẹ ya gbua ghu ọbu?”

²¹ Jisọsu sụ whẹ: “Mbẹ ọ kwadua iwhe lanụ bẹ mu meru lẹ mbọku ọtuta-ume, ọ tufu unu ẹhu. ²² Ọo l'ọ lẹ Mosisu sụru, a -nwujee nwata-nwoke, ọ -nọlewho abali ẹsato, t'unu bujee ya ugwu meru g'o gude unu l'ebugejee whẹ iya m'e behuduru ọ -daba m'ọo lẹ mbọku ọtuta-ume. T'a gbahakwaarọ l'ọ tọ bụdu Mosisu wataru nke obu ugwu ono. Ọo rọo ochee-oroke unu whẹ wataru iya. ²³ Ọ -buru l'iwhe unu l'ekwoebe bua nwata ugwu lẹ mbọku ọtuta-ume bụ nggẹ t'e doswe iwu Mosisu ?ọ bahunuru gunu meru iwhe ẹhu l'eghu unu egbu nkele ọo lẹ mu meru onye ẹhu l'ete adu mma, o mehu lẹ mbọku ọtuta-ume? ²⁴ Ọwhu t'unu be elejekwawho madzụ ẹnya l'iwhu ekpe ikpe, unu kfubeje ikpe nhamunha kpee.”

Ọo Jisọsu bụ Kuráiyisutu ọbu

²⁵ Ọo ya bụ, ndu Jerúsalemu haru sụ: “?Tọ bunu-a nwoke-e, l'aachokashi t'e gude gbua bẹ dụ ẹgube-ẹ? ²⁶ Ọ gbenu bya akfuru l'edzudu-ọha l'ẹka-a asa kaa kaa, tọ dụ onye l'eyeru iya ọnu ẹgube-ẹ. ?Tẹ l'ọ bunu lẹ ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke mawaru l'ọo ya bụ Kuráiyisutu ọbu, Chileke kweru ukwa iya? ²⁷ Ọle mẹ nteke Kuráiyisutu ọbu l'a-bya ta adukwa onye l'ama ẹka, o shi. Ọwhube onye ọwa bẹ anyi kabekwa maru ẹka, o shi.”

²⁸ Ọo ya bụ, Jisọsu zhinyaa iwhe l'eze-ulo Chileke ono, ọ ryaaru whẹ iya aryarya sụ whẹ: “?Unu madurunu onye mu bụ ilile? ?Unu maru-a ẹka mu shi? Ọ tọ kwa ike ẹka mu bẹ mu gude bya. Onye ono, zhiru mu nū tẹ mu bya ono bukwa ire-lanụ, ọle unu ta amadu iya. ²⁹ Ọo mbẹdua maru iya. Iwhe meru mu maru iya bụ l'ọo ẹka, ọ nọ bẹ mu shi, temenu ọ buru iya zhiru mu tẹ mu bya.”

³⁰ Whẹ chode gẹ whẹ l'e-shi t'ẹka whẹ kpa ya, ọle ọ tọ dudu onye ọwhu ẹka iya rwuru iya l'ẹhu nkele oge nkiya teke edzudua. ³¹ Ndu kweru nkiya l'igwe-ọha ono halee mebyi shii. Whẹ l'ekfuje sụ: “Kuráiyisutu ọbu -byalewho ?l'oo-mebaa iwhe dụ biribiri, l'a-ka ọwaa, nwoke-e shi eshi-a meta-a?”

E yefuru ndu nche tẹ whẹ je egude Jisọsu

³² Ndu Fárisii bya anu whatawhata ono, ndu madzụ l'adzụ lẹ nke Jisọsu. Ọo ya bụ, ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke mẹe ndu Fárisii yefu ndu nche tẹ whẹ je egude Jisọsu. ³³ Ọo ya bụ, Jisọsu sụ: “Ọ kwa tẹ mu l'unu nọfua nwanshi, mu a-lakfushiakwaro onye ono, bụ iya zhiru mu tẹ mu bya. ³⁴ Mbụ unu l'a-chọ mu nta, chọo mu imo, ọle unu ta abyadu l'a-whu mu; ẹka mu nọ bẹ unu l'ete afukwaa bya.”

³⁵ Ndu Ju ono tuko kfulahaa l'ime onwowhe sụ: “O zhia ẹgube awee bẹ nwoke-e l'abya alala, anyi l'ete adu ike jebe? ?Ọo onye maru l'okwakonu nke ojeshi obo-do ndu Girisu bụ iya bụ ẹka ndu Ju gbakashihuru laa je eburu, jeshia ẹka ono je ezhia ndu Girisu iwhe, tọo gunu? ³⁶ Bükwanu iya meru g'o gude o kfude sụ l'anyi l'a-chọ iya nta, chọo ya imo, ọle anyi ta abyadu l'awhu iya. Sükwawho ọdo l'ẹka iya nọ bẹ anyi l'ete afukwaa bya. ?O zhia gunu bẹ iwhe ono bu?”

Mini, l'anụ ndzụ

³⁷ O belewho lẹ mbọku l'eerifuta oge ono bụ iya bukwanu uboku, kakota mkpa l'oge ono; Jisọsu gbalihu kfuru akfuru ryaa ya aryarya sụ: “Onye mini l'agụ t'onye ọbu byakfuta mu bya anguta ọkpobe mini. ³⁸ L'onye woru onwiya ye mube Jisọsu l'ẹka bẹ iwhe ono, e deru l'ekwo Okfu Chileke l'a-vukota l'ẹhu onye ọbu, mbụ ọwhu, sụru: ‘L'ọo l'ime ẹhu onye ono bẹ ngele ono, l'asoshi mini, l'anuje ndzụ l'a-du.’ ” ³⁹ Ọo Ume-Dụ-Nsọ bẹ Jisọsu kwoberu kfua iwhe ono, o kfu-ru, mbụ Ume-Dụ-Nsọ, ndu woru onwowhe ye iya l'ẹka l'a-nata. Lẹ nteke ono bẹ l'eteka anudua whẹ iya, o noo lẹ Jisọsu bẹ l'eteke ewolidua dobe l'ọdu-biribiri Chileke l'imigwe.

Igwe-ọha l'abokahu onwowhe ẹbo

⁴⁰ Igwe-ọha ono nulewho iwhe ono, o kfuru, whẹ haru sụ: “Ha! Nwoke-e bukwa onye nkfuchiru Chileke ọbu, anyi l'ele ẹnya iya ọbu l'ezhi.”

⁴¹ Ọle ndu haru sụ: “Ọo ya bụ Kuráiyisutu ọbu, Chileke kweru ukwa lẹ ya l'e-ye t'ọ bya.”

Ndu haru sụ: “?Ọo nua lẹ Gálili bẹ Kuráiyisutu ọbu l'e-shi bya? ⁴² Mẹ ẹkwo-okfu Chileke sükwaru lẹ Kuráiyisutu ọbu l'e-shi l'eri Dévidi. L'ọo lẹ Bétulehemu bẹ l'aanwu iya bụ iya bụ mkpukpu ẹka, a nwuru Dévidi.” ⁴³ Tọo dụ iya bụ lẹ ndu ono ekwoebe okfu ẹhu Jisọsu bokahu

ẹbo. ⁴⁴ Whẹ haru choo ọzo, whẹ l'e-shi t'ẹka whẹ kpaaya, ọle ọ tọ dudu onye ọwhu ẹka iya rwuru iya l'ẹhu.

Ndu ishi ndu Ju bu ekwegekwe

⁴⁵ Ndu nche ono, whẹ zhiru ozhi dawhu azu lakfushia ndu ishi ndu ono, l'agbaje ẹja nu Chileke mee ndu Farisii ono, bu whẹ zhiru whẹ ozhi. Whẹ rwua, ndu ono, zhiru whẹ nu ji whẹ: "Oo gunu meru unu ta akpu-tahe iya?"

⁴⁶ Ndu nche ono su whẹ: "Ha-a! Anyi teke awhubudua onye lekfu g'oo ya!"

⁴⁷ Ndu Farisii ono su whẹ: "O duswefuwaru unubedua? ⁴⁸ Akọ kojeru unu lonweru onye ishi anyi, ọdua l'oo onye Farisii, wojeru onwiya ye iya l'ẹka? ⁴⁹ A bya abyakwanu l'owhube igweligwe ọha ono, bu iwu Mosisu be whẹ l'ete amadu be Chileke tukwaru onu."

⁵⁰ Oo ya bu, Nikodimosu bu onye lanu le ndu Farisii ono, kwa iya whọ be kpakfujeru Jisosu su whẹ: ⁵¹ "E-tso iwhe iwu anyi kfuru be anyi l'ete anmakwa madu ikpe me anyi teke anu onu okfu iya, marweta iwhe obu, o meru."

⁵² Whẹ su iya: "Gubedua bafua onye Galili? Lerwenua enya lekwo Okfu Chileke, gu awhu l'ọ tọ dudu onye nkfuchiru Chileke, l'e-shi le Galili."

Nwanyi, e guderu l'eka l'oori ogori

⁵³ Whẹ wukahu, onyenonu lashia ibe iya.

8 Oo ya bu, ọwhube Jisosu tugburu jeshia ugwu Olivu. ² O rwulewho l'onma-ewa utsu echile iya, ọ tugburu ọdo byatashia l'eze-ulo Chileke. Igweligwe madu zakoo l'eka ono bya adọ-whẹ iya mgburumgburu. O bya anodu anodu wata whẹ ozhi iwhe. ³ Tọ du iya bu le ndu l'ezhije iwu mee ndu Farisii kpu ru nwanyi, whẹ gudejeru l'eka l'oori ogori kpu futaru iya. Whẹ kpu-ta iya bya edobe l'echilabo whẹ l'eka ono. ⁴ Whẹ su Jisosu: "O-zhi-iwhe, nwanyi-a b'e guderu l'eka ye le nwoke zee. ⁵ Le iwu whẹ be Mosisu suru t'e gudeje ewhuru tugbu onye a whuru l'oome egube iwhe du nno. ?Ndee g'ọ du ghu t'e me iya ntaa?" ⁶ Iwhe ono whẹ lekfu nno be bu onya okfu be whẹ gbaberu iya te whẹ maru; ọ du iwhe whẹ l'e-gude nmata iya, l'o noo ọwhu o mesweru. Jisosu bya etsukfuru etsukfuru gude mkpushi-eka iya delahaa iwhe l'alj. ⁷ Whẹ jinya-zhia ya whọ aji t'o ye onu. A nonyaa, ọ gbalihu su whẹ: "O-buru l'ọ du onye ono le g'unu ha l'eka-a, l'eteke emebua iwhe-du-ẹji, t'onye ono vuru ọzo wota ewhuru tu nwanyi-a." ⁸ O tsukfukwaru ọdo gude mkpushi-eka iya delahaa iwhe l'alj ọdo. ⁹ Whẹ nulewho iwhe ono, whẹ hahude nnanu nnanu alufukaa. O noo ya, whẹ shizhi-awho ahahu le ndu bu ọgurennya alufu jeye ọ waru Jisosu kemoru nwekiya ye le nwanyi ono, kfuru iya l'atatiwhu. ¹⁰ Jisosu bya agbalihu su iya: "Nwanyi

?ndehunu whẹ? ?Tọ dudedu onye ọwhu kfuru anma ghu ikpe obu?"

¹¹ Nwanyi ono su iya: "O tọ dukwa, Onye-Nwe-Ọha."

Jisosu su iya: "O nokwawho ge mbedua l'ete anma ghu ikpe. Tugbukwaa lashia, ọle be emehewa iwhe-du-ẹji ọdo."

Jisosu bu iwhoro nke ndu mgboko

¹² Jisosu kfuru yeru whẹ ọdo su: "Oo mbedua bu iwhoro nke ndiwhe, onye bu onye l'etso mu nu ta abyadu l'eje ije l'ekpuroochi gbahaa iwhoro ndu l'a-du iya l'ẹhu."

¹³ Oo ya bu, ndu Farisii su iya: "Ntaa b'ọ gbee buru gubedua l'onwoghu bya atulaha ọnu onwoghu, iwhe ono, l'ikfu ta adukwa ọwhu bu ire-lanu."

¹⁴ Jisosu su whẹ: "Wawa, mu l'atuhudu m'oo ọnu onwomu, unu maru amaru l'iwhe mu lekfu bukotakwa ire-lanu. O noo nkele mu maru ẹka mu shi, makwaruwho ẹka mu l'ala, ọle unubedua ta amadu ẹka mu shi, unu ta ama ẹka mu l'ala. ¹⁵ Unubedua lekpe ikpe ge madu lekpeje. Mbedua ta adudu onye mu lekpe ikpe. ¹⁶ Temenu ọ -buhuduru m'oo l'oo te mu kpee ikpe be ikpe nkemu bu ikpe, kfuru nhamunha. O noo nkele ọ tọ du mbedua nweka mu lekpe ikpe ono. Onye mu l'ia lekpe iya bu Nna ono, bu iya zhiru mu te mu bya. ¹⁷ Ọle e dekwaru iya lekwo iwu unu su le nteke umadzu labo l'agbawa ẹka-ebe l'iwhe be iwhe ono bunuwho okpobe-okfu. ¹⁸ Mu l'atuwaa ọnu onwomu, tẹhenu Nna mu ono, bu iya zhiru mu te mu bya l'atukwawho ọnu mu."

¹⁹ Oo ya bu, whẹ ji iya: "Ndenu Nna ghu obu?"

Jisosu su whẹ: "Unu ta amakwa mu, unu ta ama Nna mu. Ngge l'oo iwhe l'unu maru mbedua me unu amakwaruwho Nna mu."

²⁰ Okfu ono b'ọ nodu l'eka l'eedobeje okpoga, a tukotaru Chileke kfushia nteke ọ no l'eze-ulo Chileke ono ezhi iwhe. Ọle ọ tọ dukwa onye chiru iya ẹhu nke egude nkele oge nteke l'ee-gude iya teke erwudua.

Unu ta abyadu ẹka ya l'ala

²¹ Jisosu su-whu whẹ azu: "Mu l'a-la, unu l'a-cho mu nta cho imo, ọle unu ta achọ-vukwa mu. Unu l'e-vu iwhe-du-ẹji, unu meru, unu l'e-vu iya l'ishi g'unu vu iya nwushihu. Ẹka obu, mu l'ala be unu l'afudua bya."

²² Oo ya bu ọwhube ndu Ju su: "Oo kabehunu gbua onwiya meru g'ọ gude ọ su: 'Ẹka mu l'ala be unu l'afudua bya?'"

²³ O su whẹ: "Unubedua shi l'eka lwaru alj, ọle mbedua shi l'imeli. Unu bu ndu nke mgboko-o, ọle mbedua ta abudu onye nke mgboko-o. ²⁴ Mu suru unu l'o noo iwhe meru iwhe unu l'e-vu iwhe-du-ẹji, unu meru, unu l'e-vu iya l'ishi g'unu vu iya nwushihu, mbu unu jekwa l'a-noduwaro l'iwhe-du-ẹji obu, unu metaru obu

nwùshihu t'a gùfulewho l'unu bya bya ekweta l'òo mu bya onye mu bya."

²⁵ Whẹ jì iya: "ʔòo onye b'ì bya?"

Jisòsu sù whẹ: "Òo onye ono, mu shizhiawho lẹ mbùlembu kfutaru unu lẹ mu bya ono bẹ mu bya. ²⁶ O nwegekwaaru igweligwe iwhe mu l'e-kfu kfukuta unu məkawho igweligwe iwhe mu l'e-kpe unu ikpe iya, ọle onye ono, zhiru mu nù bẹ bya onye ire-lanù, tẹ-menu ọ bụru iwhe mu nùru l'ònu onye ono, zhiru mu nù bẹ mu l'aryajẹ aryarya tẹ ndiwhe nù-dzuru."

²⁷ Ndu ono ta ama l'òo Chileke, bya Nna bẹ l'ookfu ama ẹka. ²⁸ Ọo ya bya, Jisòsu sù whẹ: "Nteke unu l'ewo-lilewho Abùbu-Ndiwhe kpopyabe l'oswebe, o noo nteke unu l'a-ma l'òo 'Mu bya onye mu bya.' O noo nteke unu l'a-makwawhọ l'ọ tọ dudu iwhe mu l'egudeje ike ẹka mu mee, l'ọlewho iwhe Nna zhiru mu bẹ mu l'anoje ekfu. ²⁹ Tẹmenu mẹ onye ono, bya iya zhiru mu ono kfukwaruwho swiru mu, ọ tọ wehakwa mu, o noo l'ọ zhiawho iwhe dọ Nna mu ono mma l'obu bẹ mu l'anoje eme nteke nteke."

³⁰ Igweligwe ndu nùru nteke Jisòsu l'ekfu iwhe ono kweta nkiya.

Ohu lẹ amadụ

³¹ Ọo ya bya, Jisòsu sù ndu Ju ono, kwetaru nkiya: "Ọ -bùru l'unu l'emezhiwaa iwhe-e, mu l'ekfua, mu amaru l'unu bụwhoo ọkpobe ndu l'etso ụzo mu. ³² Unu amakwanuru ọkpobe-okfu, ya bụru ọkpobe-okfu ono l'a-tọ unu l'uli, mee t'unu ba abụhe ohu."

³³ Whẹ sù iya: "Mẹ anyi shikwa l'eri Ébirihamu, tẹ-menu tọ bya l'ọ dọje onye gbajeru anyi ohu iya-e! ʔỌ hụnu ole bya nke ọto unu l'uli, mee unu t'unu ba abụhe ohu ọwhu l'iikfu?"

³⁴ Jisòsu sù whẹ: "Unu gebenu tẹ mu karu unu iwhe mu l'ekfu, l'iwhe bya onye l'eme iwhe-dụ-ẹjì bẹ bụakwa ohu iwhe-dụ-ẹjì. ³⁵ Ohu te ebugbujekwaru l'ibe onye-nwe-iyana nù jeye lẹ tututu-mimimi. Ọo nwa, a nwuru anwu l'uwu l'ebugbujeru iya jeye nteke madzụ nọ-beru. ³⁶ Ọo ya bya, ọ -bùru lẹ Nwa ono meru t'unu ba abụhe ohu, ọo ya bya l'unu l'a-bụkwanu ndu a tọru l'uli ọkpobe atoto. ³⁷ Mu makwaru-a l'unu shi l'eri Ébirihamu, ọle lenu l'unu l'achọ g'unu l'e-shi gbua mu, nke l'òo l'unu te ekwetadu haa okfu mu t'ọ bata unu l'ẹhu. ³⁸ Iwhe mu l'ekfu okfu mu bya iwhe mu gudewaa ẹnya mu wha l'ẹka Nna nọ, iwhe unubedua l'emekwanu bụru iwhe unu nùru l'ònu nna unu whẹ."

³⁹ Whẹ sù iya: "M'ọ kwa Ébirihamu bya nna anyi." Jisòsu sù whẹ: "Nggẹ l'òo iwhe unu bya unu Ébirihamu mẹ unu emekwaa iwhe Ébirihamu meru. ⁴⁰ Ọle ntaa bẹ unu l'a-chọ ụzo, unu l'e-shi gbua mu, lẹ mube onye bya ire-lanù, mu nùru Chileke l'ònu bẹ mu kfuru unu. Ọ tọ kwa egube iwhe dọ nno bẹ Ébirihamu meru. ⁴¹ Ọo iwhe nna unu meru bẹ unu l'eme. ʔUnu nwaru iya?"

Whẹ sù iya: "Ọ tọkwa l'ọkpara b'a gbataru anyibedua, m'ọ kwa Nna lanù bẹ anyi nwe bya iya bya Chileke."

⁴² Jisòsu sù whẹ: "Nggẹ l'òo Chileke bya Nna unu mẹ unu eyekwa mube Jisòsu obu, o noo nke l'òo l'ẹka Chileke nọ bẹ mu shi gbalihu byatashia. Mu ta anonyalekwawho gude ike nke onwomu byatashia. Ọ kwa Chileke zhiru mu tẹ mu bya. ⁴³ ʔNde g'e meru iwhe mu l'ekfu te edoje unu ẹnya? Iwhe meru iya nù bya l'unu te ekwetadu l'unu l'a-nù okfu mu. ⁴⁴ Unu bya unu Oshifutuswe. Ọ bụru Oshifutuswe ono bya nnaji unu. Iwhe dọ unu ree l'obu bụru g'unu l'e-shi mee iwhe dọ nnaji unu ono ree. Nnaji unu ono bẹ shizhiawho lẹ mbùlembu bataru onye mgbugbu madzụ. Ẹka iya ta adujeru l'ire-lanù nkele ọ tọ dudu ire-lanù, dọ iya l'ònu. Nteke ọ dzuru ejire b'a mawaru l'òo iwhe gbaru egube onye ono, ọ bẹ bẹ l'ooome, o noo l'ọ bẹ ejire maa, tẹmenu ọ bụru iya bya nnaji ejire l'onwiya. ⁴⁵ Ọle mbedua, bya Jisòsu l'ekfu ire-lanù, ọ bụru iwhe ono meru unu te ekwetaje lẹ nkemu bya iya. ⁴⁶ Nde g'unu ha onye ọwhu l'afuta bya agbaa ọku l'iya whujeru iwhe-dụ-ẹjì, mube Jisòsu mejeru? Nteke bya l'òo ire-lanù be mu l'ekfu ʔòo gunu kpataru unu te ekwetaje lẹ nkemu bya iwhe? ⁴⁷ Onye baa Chileke bẹ bya Nna iya l'anuje okfu Chileke. Iwhe meru iwhe unu l'ete anuje okfu Chileke bya l'unu ta abudu unu Chileke."

Jisòsu yele Ébirihamu

⁴⁸ Ndu Ju sù iya: "ʔI cheru sù l'ọ tọ buda anyi ọkpobe-okfu mẹ anyi sù l'ì bya onye Samériya, ọgvu dọ l'ẹhu?"

⁴⁹ Jisòsu sù whẹ: "Ọ tọ dukwa ọgvu, dọ anyi l'ẹhu, ọ kwa Nna mu bẹ mu l'akwabẹ ugwu, unu gbee agwo mbedua l'ẹja. ⁵⁰ Lẹ ba abụ lẹ mu l'adzo oja-ama nke ẹka mu. O nweru onye lanù ọdo, l'achọ t'a jaje mube Jisòsu ajaja, ọ bụru onye ono l'e-kpe ikpe. ⁵¹ Mbụ-a, tẹ mu kanuru unu, l'iwhe bya onye l'eme iwhe mu l'ekfu ta abyadu l'a-nwuhu anwuhu jeye lẹ tututu-mimimi."

⁵² Ndu Ju sù iya: "Ntaa bẹ anyi kabẹ maru l'ogvu dọ ghu l'ẹhu l'ezhi. Ébirihamu nọru eli nọo alì, ọ nwuhulee. Iwhe bụkota ndu nkfuchiru Chileke gẹ whẹ ha nwuhukotakwawho, m'ọo ya b'ì bya asu anyi l'iwhe bya onye l'eme iwhe i kfuru ta afudu nwuhu anwuhu jeye lẹ tututu-mimimi. ⁵³ ʔI bya aka nnaji anyi Ébirihamu shii, bekochakwaaruro nwuhu anwuhu? Ọwhube ndu nkfuchiru Chileke nwuhukwawho anwuhu. ʔO zhia onye bẹ l'iikfu l'ì bya?"

⁵⁴ Jisòsu sù whẹ: "Ọ -bù l'òo tẹ mu bya ajajẹ onwomu ntaa mẹ ajaja ono, mu l'aja onwomu ta adu iwhe ọ gogo abụ. Ọo Nna mu ono, unu suru l'òo Chileke unu l'aja mu ajaja. ⁵⁵ Ọle unu tẹke amadua ya. Mbēdua mawaru iya. Nggẹ l'òo iwhe mu suru lẹ mu ta amadua iya mẹ ya aburu ejire bẹ mu l'adzụ g'òo unubedua. Ọle mu maru iya, mu l'anoje eme iwhe o kfuru. ⁵⁶ Nnaji unu Ébirihamu bẹ ẹhu tsoru uto l'ọ gude ẹnya iya

whụa mbọku mube Jisọsu l'a-bya. Ọ whụa ya, ẹhu tsọo ya ọtso."

⁵⁷ Ọo ya bụ, ndu Ju sụ iya: "G'ị tiki nọ-bee awha ụkporo ugbo labọ l'awha iri-a, b'i gbee whụwanu Ébirihamu?"

⁵⁸ Jisọsu sụ whẹ: "Iwhe mu l'eme t'o doo unu ẹnya bụ lẹ: a byakwa l'anwudeshia Ébirihamu mu bụwaru onye mu bụ."

⁵⁹ Ọo ya bụ, whẹ kwakọlahaa ẹwhuru tẹ whẹ bya atụya ya, Jisọsu domia onwiya lufushia l'eze-ulo Chileke ono.

Jisọsu l'emeta nwoke, shi ọtso ishi l'ẹwho ne iya

9 Jisọsu l'aghata ejekwara ẹka l'ooje, ọ whụa nwoke ọbu, shi ọtso ishi l'ẹwho ne iya. ² Tọ dọ iya bụ lẹ ndu l'etso ọzo iya aji Jisọsu sụ iya: "O-zhi-iwhe ọo onye mesweru? Ọo nwoke-e metaru iwhe-dụ-ẹji, tọo ndu nwuru iya nụ, mbụ kpatakwanuru iwhe a bya l'anwudeshia ya, l'ọotsowaa ishi?"

³ Jisọsu sụ whẹ: "Ọ tọ bụkwa lẹ nwoke-e mesweru, ndu nwuru iya nụ te emeswe, bẹ meru iwhe l'ọtso ishi. Iwhe kparụ iya nụ bụ t'e shichia l'ẹhu iya goshi g'ike Chileke l'erebe ire. ⁴ Anyi jefutajekwa ozhi nke onye ono, bụ iya zhiru mube Jisọsu nteke iwhoro dukwadu. O noo l'enyashi l'abyawaa, nteke l'aduheer onye l'adukwadu ike eje ozhi. ⁵ Lẹ ntaa mu nọkwadu l'eli mgboko-o bẹ bụ mu bụ iwhoro nke ndu mgboko-o."

⁶ O kfulẹwho iwhe ono, ọ gburu ọnu-mini tọgbo l'alj, gude ọnu-mini ono gwọ-whube ẹja, meta ẹja ono tee nwoke ono l'ẹnya, ⁷ sụ iya: "Tugbua je aswaa iwhe l'okpuru Sayilowamu." Iwhe Sayilowamu futaru bụ: "Onye e zhiru". Ọo ya bụ, ọ tugbua je aswaa iwhe l'okpuru ono. Ọ dawhushia azụ l'owohuwaa ọzo.

⁸ Ndu obutobu ono mée ndu shi awhuje iya l'ẹka l'ọoryo aryọ jilaha sụ; "Tọ bụnu-a nwoke-e shi anọduje l'alj aryọ aryọ-ọ?"

⁹ Ndu sụ: "Ọ kwa iya-a!" Ndu sụ: "Ọo ejire, ọ tọ dọ iya, onye ọwa bụ onye shiru iya nụ."

Nwoke ono sụ: "Ọ kwa mu-a-o!"

¹⁰ Whẹ jị iya: "Ndee g'e meru i whulahaazozo?"

¹¹ Ọ sụ whẹ: "Ọo nwoke ọbu, l'eeke Jisọsu gwọru ẹpototo tee mu l'ẹnya labọ, sụ mu tẹ mu tugbua je aswaa iwhe lẹ Sayilowamu. Ọo ya bụ, mu tugbua je aswaa iwhe, mu whulahaazozo."

¹² Whẹ jị iya: "Ndee ẹka ọ nọ?"

Ọ sụ whẹ: "Mu ta amahakwa."

Ndu Fárisii l'ajj onye ono, shi atsọ ishi ono aji

¹³ Whẹ duta nwoke ono, shi dọ mbụ atsọ ishi dukfuta ndu Fárisii. ¹⁴ Mbọku ono, Jisọsu gwọru ẹpototo ono tee nwoke ono l'ẹnya ọ whulahaazozo bẹ bụ mbọku ọtuta-ume. ¹⁵ Ndu Fárisii bya ajikwa nwoke ono ọdo t'ọ kọo g'o shiru ọ bụ l'ọ whude ọzo. Ọ sụ whẹ: "O metaru ẹja

tee mu l'ẹnya mu whẹ ẹbo, mu je aswaa iwhe, mu whulahaazozo."

¹⁶ Ndu Fárisii haru sụ: "Nwoke ono te eshikwa l'ẹka Chileke, nggẹ l'ọ shi l'ẹka Chileke mée ya edobejekwaa nso, dọ lẹ mbọku ọtuta-ume."

Ndu ọwhu sụ: "Nde-zhia g'onye l'eme iwhe-dụ-ẹji l'eme emekota ẹgube iwhe-awhurennya ọwhu dọ-gee nno?" Whẹ bọkahu onwowhe ẹbo.

¹⁷ A nọnyaa, ndu Fárisii ono bya ajikwa nwoke ono ọdo sụ iya: "Ndee ọnu ọwhu gubedua yeru l'okfu ẹhu nwoke ono eshi-ọwhu ọ bụ iya meru ghu, i whulahaazozo?"

¹⁸ Ndu Ju ono te ekwetadu ilile lẹ nwoke ono shi atsọ ishi, a bya emee ya, ọ whulahaazozo ntaa, jeye nteke whẹ je ekua ndu nwuru nwoke ono, e meru ọ whulahaazozo, ¹⁹ jị whẹ: "Ọo onye ọwa bụ nwa unu ọbu, unu shi sụ l'a bya l'anwudeshia, l'ọotsowaa ishi? Ndehunu g'e meru ọ bya awhulahaazozo ntaa?"

²⁰ Ndu nwuru nwoke sụ: "Iwhe anyi mabeleruwu bụ l'onye-e bụ nwa anyi. Iwhe ọdo buri l'ọ shi ọtso ishi l'ẹwho ne iya. ²¹ G'e meru mee ọ bya awhude ọzo ntaa bẹ anyi l'amahakwa. Tọ hẹkwa l'anyi maru onye ọbu, meru iya ọ whulahaazozo. Unu jítakwa iyẹ ya t'ọ kfua l'ọnu iya eshi-ọwhu ọgurennya iya dọwaa shii." ²² Iwhe ndu nwuru nwoke ono kwoberu kfua nno bụ lẹ whẹ l'atsụ ndu Ju egvu, o noo lẹ ndu Ju chihawaru iya sụ l'ọ-bụ l'ọ nweru onye gude ọnu iya sụ l'edzudzu-ọha l'ọo Jisọsu bụ Kuráyisutu ọbu, whẹ ekefu onye ọbu l'oke, sụ t'ọ bọ batahakwa ọlo-ndzuko whẹ ọdo. ²³ O noo iwhe meru, ndu nwuru iya nụ sụ: "Unu jítakwa iya, o meruroo ree, ọ bụwaru ọgurennya."

²⁴ Ọo ya bụ, whẹ byakwa ekua nwoke ono, shi atsọ ishi nke ugbo labọ sụ iya: "Kwabẹ Chileke ugvu kfuaru anyi ire-lanụ, l'anyibedua l'onwanyị bẹ makwaru-a lẹ nwoke ono bụ onye l'eme iwhe-dụ-ẹji."

²⁵ Nwoke ono sụ whẹ: "Ọ-buru lẹ nwoke ono bụ onye l'eme iwhe-dụ-ẹji bẹ mu l'amakwaa, iwhe lanụ, mu ka ogude ẹka bụ lẹ mu shi atsọ ishi, ọle ntaa bẹ mu l'awhuhwaa ọzo."

²⁶ Whẹ jị iya: "Ndee g'o nwuru gụ l'iya? Ndee g'o meru mee ghu ọbu, i whulahaazozo?"

²⁷ Ọ sụ whẹ: "Ọ kwaa iwhe lanu-a, mu kfuhawaru unu, unu te egbebe iya nchị. ?Unu kwoberu gunu acho tẹ mu kfua ya ọdo t'unu nua? Unubedua l'achofua t'unu buru ndu l'etso ọzo iya?"

²⁸ Whẹ kọderu iya iwhe sụ iya: "Ọ kwaro gubedua bụ onye l'etso ọzo iya, anyibedua bụkwa ọzo Mosisu bẹ anyi l'etso. ²⁹ Ọ buru Mosisu bẹ anyi maru lẹ Chileke kfuru okfu nụ. Ọ buru onye ọwa bẹ anyi l'ete amakwaa ẹka, o shi."

³⁰ Nwoke ono, shi atsọ ishi bua sụ: "Ha-e! Ọ buri gunu? Ọ waa dukwa mbedua biribiri! Unu ta amadu ẹka, o shi, ọle o mewarunu mu saa ẹnya mu whẹ ẹbo whulahaazozo. ³¹ Iwhe doru ẹnya bụ lẹ Chileke ta an-

gajəduru ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji nchị. Obekwanu l'onye bụa onye l'abarụ Chileke ẹja, eme iwhe dụ Chileke ono ree l'obu bẹ Chileke ono l'angajeru nchị. ³² Eshi nkeshi mgboko-o dụ bẹ l'ọ tọko dúbukwaa onye nujeru l'ọ dụ onye mejeru onye shi l'ẹwho ne iya ọtso ishi, ọ bya awhulaha ụzo. ³³ Ngge l'ọo iwhe nwoke-e l'ete eshia Chileke l'ẹka, m'ọ tọ dükwa iwhe ọ gogo dụ ike mee."

³⁴ Whẹ vù iya pyii; sù iya: "L'ijbya anyi ozhi iwhe lẹ gube onye ngupyaberu ejo ememe l'era?" Whẹ chifu iya.

Ọtso ishi nke ndu Fárisii

³⁵ Jisọsu nua lẹ whẹ chifuru nwoke ono, ọ bya eje achovu iya sù iya: "I kwere nke Abubu-Ndiwhe?"

³⁶ Nwoke ono sù Jisọsu: "Ọ hụnu onye bụ Abubu-Ndiwhe ọbu? Kanuru mu iya ngge mu kweta nkiya."

³⁷ Jisọsu sù iya: "I gudekwa-a ẹnya ghu whua onye ọbu. Mbụ ọ kwa iya l'ekfu eyeru ghu ntaa."

³⁸ Nwoke ono sù iya: "Oowo, Onye-Nwe-Ọha, lẹ mu kwetaakwaru." Nwoke ono bya ebua iwhe l'alị baaru iya ẹja.

³⁹ Jisọsu sù iya: "Iwhe mu kwoberu bya l'eli-mgboko bụ tẹ mu kpee ikpe nke ọwhu ndu l'atsọ ishi l'a-whula-haa ụzo, ndu l'awhụ ụzo ekpukota ishi."

⁴⁰ Ndu Fárisii, harụ nókube iya nua iwhe ono, whẹ sù iya: "L'iikfu l'anyịbedua l'atsọfua ishi tọo gunu?"

⁴¹ Jisọsu sù whẹ: "Ngge l'ọo iwhe l'unu l'atsọ ishi m'ọ tọ dükwa iwhe-dụ-ẹji, gege adu unu l'ẹhu. Obenu ntaa, unu sùru l'unu l'awhụ ụzo-ọ bẹ unu vukwawho iwhe-dụ-ẹji, unu metaru g'unu vu iya."

Onye l'eché aturu

10 Jisọsu sù whẹ: "Iwhe mu l'akarụ unu bụ lẹ: onye l'ete eshia l'ọnuzo bahụ lẹ mkpu aturu, onye ono shia ẹka ọdo nyiba iya, onye ono bukwa iwuru, bụru onye l'ana nfu.² Ọo onye shiru ọnuzo bahụ lẹ mkpu aturu bẹ bụ onye l'eché aturu. ³ Ọo onye ono bẹ onye l'eché mkpu aturu ono l'aguhajeru ụzo, ọ bụru onye l'eché aturu bẹ aturu ono l'anuje olu iya, ya abya ekugbaru ọwhu bụ aturu nkiya l'ẹwha l'ẹwha chita whẹ, eduzhi whẹ ụzo. ⁴ Nteke ọ chifuta-geleruwho aturu nkiya, ya evuta ụzo, aturu iya lile ono awụ etso iya etso nkele whẹ mawaru olu iya. ⁵ Whẹ te ekwetakwa etso onye ọdo. Ọ kwa ọso bẹ whẹ l'agbee agbaru onye ọbu, o noo lẹ whẹ ta amadu olu ndu shi uswe."

⁶ O noo ẹtu, Jisọsu nmaru whẹ, ọle iwhe l'ookfuru whẹ te edodu whẹ ẹnya.

Jisọsu bụ onye obu-ọma, l'eché aturu

⁷ Ọo ya bụ, Jisọsu bya asụ-whu whẹ azụ ọdo: "Iwhe mu l'eme t'ọ doo unu ẹnya bụ l'ọo mbedua bụ ọnuzo mkpu aturu. ⁸ Iwhe bụ ndu vu mu ụzo bya bukota ndu iwuru, bụru ndu l'ana nfu. Ọle aturu ono te eyedu

onu yeru whẹ. ⁹ Ọo mbedua bụ ọnuzo ono. Onye shiru mu nụ bahụ bẹ l'aa-dzofutakwa onye ono. Onye ono l'a-nọ abata abata, alufu alufu, onye ono awhujee ẹka l'ọo-tabata nri. ¹⁰ Iwhe onye iwuru l'abyaje-zhiawho ememe kpụ bụ tẹ ya zhita oshi mee tẹ ya gbua mee tẹ ya mee t'iwhe lile laa l'iyi. Ọle iwhe mbedua l'onwomu kwoberu bya bụ ngge aturu ono enweru ndzụ, tẹ whẹ nweru ndzụ nweru etsutsu iya.

¹¹ "Ọo mbedua bụ onye obu-ọma ọbu, l'eché aturu. Onye obu-ọma, l'eché aturu l'ekwobeje iswi aturu iya tya ishi ndzụ iya. ¹² Onye ọwhu e buru ebu l'a-paru aturu ono haa, gbalaa nteke ọ whuru agụ-nwoghu ge l'ọoonya ọta-gbushi aturu ono, iwhe meru l'ooomeje iya nno bụ nke l'ọ tọ bụdu iya l'eché iya, tọ bụ iya nwe iya. Ọo ya bụ agụ-nwoghu ono abyakfuta aturu ono bya achikashia whẹ. ¹³ Onye ono, e butaru ebuta ono l'agbalaje nkele ọo ebuta b'e butaru iya. Ọ tọ dudu iwhe o kuru aturu ono. ¹⁴ Ọo mube Jisọsu bụ onye obu-ọma ọbu, l'eché aturu. Mu maru ndu ọwhu bụ nkemu, ndu ọwhu bụ nkemu maru mu. ¹⁵ O nokwawho ge Nna mu maru mu. Mu l'ekwobeje iswi aturu mu tya ishi mu. ¹⁶ Mu nwekwaruwho aturu ọdo l'ete etsoo ndu ọwa. Mu jefutajekwawho je achitafua whẹ. Whẹ atuko anu olu mu. Ọo ya bụ, whẹ atuko nmagba buri igwe aturu lanu, nweru onye lanu, l'eché whẹ nụ.

¹⁷ "Iwhe kpataru iwhe Nna mu yeru mu obu bụ nkele mu turu ishi ndzụ mu nke ọwhu mu l'a-natawhu iya azu. ¹⁸ O to nwekwa onye bụ iya nataru mu ndzụ mu ono. Ọ kwa mbedua turu obu mu ama tya ishi ndzụ mu ọbu. Ọo mbedua b'ọ dụ l'ẹka. Mu -sù lẹ mu l'a-tu ndzụ mu, mu atya ya, mu -sù lẹ mu l'a-natawhu iya azu, mu anatawhu iya azu. O noo iwhe Nna mu zhiru mu."

¹⁹ Ndu Ju kwobekwawho okfu ono, Jisọsu kfuru bokahu onwowhe ẹbo ọdo. ²⁰ Whẹ dụ l'igwe sù: "Ọ kwa ọgvu dụ nwoke-e l'ẹhu, tẹmenu ọgvu l'emekwa iya who. ?Unu kwoberu gunu je angabe nchị l'iwhe ono, l'ookfu?"

²¹ Ndu ọdo sù: "Okfu ọwa, l'ookfushi ta abukwa okfu onye, ọgvu dụ l'ẹhu. ?Unu whujeru ẹka ọgvu dụ ike mee onye l'atsọ ishi, ọ whude ụzo?"

Ndu l'ajika Jisọsu

²² O rwua nteke ono, l'eeri oge lẹ Jerúsalemu bụ iya bụ oge ono, l'eeriye gude nyata nteke ono, a tu-geeru eze-ulo Chileke, woru iya ye iya l'ẹka; nteke ono bẹ bụ nteke oyi l'anoje atsushi ike. ²³ Jisọsu l'ejewhe l'ime eze-ulo Chileke, l'ibeka eze-ulo ono, ibiya ọwhu bụ Ọnuzo Sólomonu. ²⁴ Ọo ya bụ, ndu Ju bya adowhe iya mgburumgburu sù iya: "Ndee nteke bụ anọ-be iya tẹ gụ emee t'anyi kabẹ zhia ume? Ọ -buri l'ọo ghu bụ Kuráyisutu ọbu, salẹwho onu kfuru iya anyi."

²⁵ Jisòsu sù whẹ: “Mu dýhaakwa mbù kfuru iya unu, unu jika ekweta. Iwhe búkota ozhi ono, mu l'eje ono, bú ozhi Nna mu zhiru tẹ mu jee, búkota iwhe l'agbarù mu ẹka-ebe. ²⁶ Ọle unu te ekwekwawho nkele unu ta alídu lẹ ndu ọwhu bú atùru nke múbẹ Jisòsu. ²⁷ Atùru nkemu l'anúkaa olu mu, mu marù whẹ, whẹ l'anoje awù etso mu. ²⁸ Iwhe mu l'anúje whẹ bú ndzù tututu-mímimi. Whẹ ta afúkwa laa l'iyi, tọ dù onye bya l'anafu whẹ l'ẹka mu. ²⁹ Ọo Nna mu ono, bú iya yeru whẹ l'ẹka mu, bẹ bú onye kakọta shii, tọ dù onye l'a-dù ike anafu whẹ l'ẹka Nna mu ono. ³⁰ Mbẹdua mu lẹ Nna mu bú onye lanù.”

³¹ O noo ya, ndu Ju ono bya akwakọo ẹwhuru nke ugbo labọ tẹ whẹ tya ya. ³² Jisòsu sù whẹ: “Mu goshiakwaru unu igweligwe ẹguru ozhi, shi Nna mu l'ẹka ?O zhia ole l'iwhe ono, mu meshiru ono bẹ unu kwoberu atù mu ẹwhuru?”

³³ Ndu Ju ono sù iya: “Ọ tọ kwa nke ẹguru ozhi, l'iije bẹ anyi kwoberu eme t'anyi tù ghu ẹwhuru. Iwhe anyi kwoberu eme t'anyi tù ghu ẹwhuru kwa l'iikfurwushi ẹwha Chileke. O noo nkele ọo gùbe madzù mmaanù wotaru onwoghu mebe Chileke.”

³⁴ Jisòsu jì whẹ: “?T'e dedu iya ede l'ẹkwo iwu unu sù: 'Mu sùru l'unu búkota chi l'ẹhu l'ẹhu.' ³⁵ Anyi makwarù-a l'iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke te enwedu echikpo, ọ -bùru lẹ Chileke kuru ndu ono, o yeru okfu iya l'ẹka chi l'ẹhu l'ẹhu, ³⁶ ?ndẹe iwhe meru unu sù l'ọo ekfurwushi bẹ mu l'ekfurwushi ẹwha Chileke nkele ọo lẹ mu sùru: 'Ọo mbẹdua bú Nwa Chileke? Mbù m'ọ kwa Chileke ọbu họtaru mu zhi mu tẹ mu bya lẹ mgboko. ³⁷ Ọ búru l'iwhe mu l'emekaa te eshidu l'ẹka Nna mu, t'unu be ejekwaro okweta nkemu. ³⁸ Nteke ọ bú l'ọo iwhe shi Nna mu l'ẹka bẹ mu l'emekaa, unu kwetanu l'iwhe lile ono, mu l'eme ono shi Nna ono l'ẹka, e beruro unu te ekwetanu m'ọo nke múbẹ Jisòsu. Unu -kweta, ọo ya búkwanu ya edoo unu ẹnya, unu amakwarùwho lẹ Nna nọ mu l'ime, mbẹdua nọdu Nna l'ime.”

³⁹ Whẹ wulihu ọdo tẹ whẹ gude iya, ọ nyíkufu whẹ l'ẹka.

⁴⁰ Ọ túbua ọdo, je adaa Jódanu lufu azù iya ọwhu, rwua ẹka ono, Jónu shi anoje eme baputizimu lẹ mbù je anọdu l'ẹka ono. ⁴¹ A dù l'igweligwe wukfu iya. Whẹ l'ekfukaa sù: “Ọ tọ dúkwa iwhe-awhùrulenya, Jónu meru, ọle iwhe bú iwhe Jónu kfuru l'okfu ẹhu nwoke-e búkotakwa ọkpobe-okfu.” ⁴² Igweligwe madzù kweta nkiya l'ẹka ono.

Onwu Lázarusu

11 O nweru nwoke lanù ọbu, ẹwha iya bú Lázarusu, bú onye Bétani. Nwoke ono bẹ ẹhu l'adùdua mma. Bétani bú mkpùkpù Méri yẹle nwune iya nke nwanyi, bú Mata bu. ² Méri-a bú nwanyi ono,

mekochaaru wota mmanù, l'eshi mkpọ bya etee Onye-Nwe-Ọha l'ọkpa iya whẹ ẹbo gude ẹgbushi dù iya l'ishi huchashia ye ya. Ọ búru nwune iya nke nwoke ono, bú Lázarusu bẹ ẹhu guderu.

³ Ọo ya bú, unwune iya nke nwanyi whẹ zhia ozhi t'e zhia Jisòsu l'ọnya iya ono, o yeru obu bẹ ẹhu l'eme.

⁴ Jisòsu nùle iya whọ; ọ sù: “Ẹhu ono, l'eme Lázarusu te emetakwa iya nke anwùhu. Ọ kwa iwhe l'e-gude kwabẹ Chileke ugvu, eshikwa iya whọ jaa Nwa Chileke ajaja.”

⁵ Jisòsu yenukaru Mata obu mẹe nwune iya nke nwanyi mẹe Lázarusu. ⁶ Ọo ya bú, Jisòsu nùlewho lẹ Lázarusu daburu l'ẹhu; ọ kpọo nwùkfu nọfua abalì labọ l'ẹka ono, ọ nọ. ⁷ E megelewho, ọ sù ndu l'etso ọzo iya: “Unu t'anyi dawhu azù lẹ Judíya.”

⁸ Ndu l'etso ọzo iya sù iya: “O-zhi-iwhe m'ọ bú-wok-waa ntaa bẹ ndu Ju shi eme tẹ whẹ gude ẹwhuru tug-bua ghu. ?Ọo ya b'ì sùru l'iidawhu azù l'ẹka ono ọdo?”

⁹ Jisòsu sù: “?Tọ dù awa iri l'ẹbo bẹ dù l'eswe ujiku lanù? Onye ono, l'eje iwhe l'echi-eswe ta akpokutajekwa iwhe daa, o noo l'onye ono gude iwhoro nke elimgboko-o awhù ọzo. ¹⁰ Ọle onye l'eje ije l'enyashi l'akpokutaje iwhe daa nkele iwhoro ono ta adùdu iya l'ẹhu.” ¹¹ O kfugelewho iwhe ono, ọ sù whẹ: “Ọnya anyi Lázarusu bẹ mgbenya rwekotaakwaru, ọle mu l'e-jek-waa je ekutee ya lẹ mgbenya ọbu.”

¹² Whẹ sù iya: “Onye-Nwe-Ọha, ọ -bùru l'ọo mgbenya bẹ l'ooku bẹ l'oo-mehuakwaro nteke o tehuru.” ¹³ Ndu l'etso ọzo iya gbẹenu nọdu g'ọo mgbenya mmaanù bẹ Lázarusu l'eku. Ọle iwhe Jisòsu l'ekfu nteke ono bú l'ọ nwùhuwaru anwùhu. ¹⁴ Tọ dù iya bú lẹ Jisòsu ekfuru whẹ iya kajaa ya akaja sù whẹ: “Lázarusu nwùhuakwaru. ¹⁵ Ọ kwarọ iswi ẹhu unu bẹ meru ẹhu l'atsọ mu ọtso lẹ mu ta anọdudu l'ẹka ono. Ọo iwhe ono l'e-me t'unu kweta, ọle ọbu, unu gbashi t'anyi jekfu iya.”

¹⁶ Tọmosu, bú onye l'eeukuje Ejima sù ndu gẹ whẹ tukuroru etso ọzo Jisòsu: “Unu t'anyi tsokwaru Onye-Nwe-Ọha jee nke ọwhu anyi l'iya l'a-nwùhukota l'ẹka lanù.”

Jisòsu l'onwiya bú oteta l'onwu búru ndzù

¹⁷ Ọo ya bú nteke Jisòsu byarù, ọ whà lẹ Lázarusu b'e gbee liwanu, ọ nọ-kwewanu idzu l'ilu ono. ¹⁸ Bétani bẹ dúkubekwaa Jerúsalemù ntse. Iwhe ọ bú búlewho iwhe ha g'ọo manyìru labọ m'e -shi Jerúsalemù. ¹⁹ O noo iwhe meru ndu Ju ha l'igweligwe byakfuta Mata yẹle Méri tẹ whẹ bya awhàru whẹ imiko nke nwune whẹ ono, nwùhuru nù.

²⁰ Mata nùlewho lẹ Jisòsu l'abya; ọ gbaje iya ndzuta. Méri nọduro l'ùlo nteke ono. ²¹ Mata sù Jisòsu: “Onye-Nwe-Ọha, ọ -bù l'ọo iwhe l'ì nọ l'ẹka-a mẹ nwune mu nwoke ono tẹge anwùhukwa. ²² Mbùkwa mẹe ntaa bẹ

mu malekwaru-a l'iwhe bụ-zhia iwhe ị sụru tẹ Chileke meeru ghu bẹ l'oo-melekwaru ghu-a iwhe obu."

²³ Jisọsu sụ iya: "Nwune ghu nwoke l'e-tetakwa-a nọ-du ndzụ ọdo."

²⁴ Mata sụ iya: "Mu makwaru-a l'oo-teta nọdu ndzụ ọdo mbọku ikpazụ nteke madzụ l'e-shi l'onwu teta nọ-dukota ndzụ".

²⁵ Jisọsu sụ iya: "Ọo mbedua bụ onye obu l'emeje ndu nwuhuru anwuhu whẹ eteta, mu anụ whẹ ndzụ. Iwhe bụ onye woru onwiya ye mu l'eka l'a-nọdu ndzụ, e be-huduru onye obu nwuhu anwuhu. ²⁶ Temenu iwhe bụ onye nọ ndzụ woru onwiya ye mu l'eka ta abyadụ l'anwuhu anwuhu jeye lẹ tututu-mimimi. ?I kweru l'okfu mu ono, tẹ ti kwetadu?"

²⁷ Mata sụ iya: "Ee-e! Onye-Nwe-Ọha, lẹ mu kwekwaru-a l'ọo ghu bụ Kuráyisutu obu, bụ Nwa Chileke bụ iya bụ onye obu, l'a-bya lẹ mgboko-o."

Enya-mini ghakahuru Jisọsu l'enya

²⁸ Mata kfugelewho nno, ọ bya alaa je ekucha nwune iya Méri ekucha, dzọaru iya ndzudzuka sụ iya: "O-zhi-iwhe nọkwa l'eka-a, mbụ l'ookukwa ghu oku." ²⁹ Ọ nule iya whọ, o zhilihulekwawho lọbaru jekfushia Jisọsu.

³⁰ Nteke ono bẹ Jisọsu l'eteke abatakwaanụ m'ọo l'ime mkpukpu ono. Eka, ọ nọ bukwauro l'eka whọ Mata jekfuru iya. ³¹ Ndu Ju ono, whẹ lẹ Méri nọ l'ulo whẹ l'aadụ iya obu ono wufuta, wutsoru iya gẹ whẹ whuru g'o zhilihuru kfufu etezhi. Whẹ gbee nọdu nụ gẹ l'oojewe waa l'ilu ono ọorya ekwa l'eka ono.

³² Ọo ya bụ, Méri byarwutalewho eka ono, Jisọsu nọ; ọ bya awhule iya whọ, ọ bya arwezhiya iya lẹ mgboro ọkpa sụ iya; "Onye-Nwe-Ọha, ọ -bụ l'ọo iwhe l'i nọ-duhawaa l'eka-a mę nwune mu nwoke tẹge anwuhukwa."

³³ Jisọsu whulewho Méri gẹ l'ọorya ekwa mękwawho gẹ ndu Ju whẹ lẹ Méri obu lị tukuror aryakaa ekwa, ẹhu ghulaha ya egbu, iwhe ono l'atsukwa iya whọ l'ẹhu atsushi iye ya ike. ³⁴ Ọ sụ whẹ: "Ọo l'awee bẹ unu liru iya?"

Whẹ sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha, bya bya awhụ eka obu."

³⁵ Enya-mini ghakahuru Jisọsu l'enya. ³⁶ Ọo ya bụ: ndu Ju sụ: "Oowa-ee! Unu lewaro g'o yeberu Lázarọsu obu."

³⁷ O nweru ndu ọwhu haru sụ: "Ọo futaru lẹ nwoke-e meru onye l'atsọ ishi, ọ whulaha uzo tẹge adudu ike mee Lázarọsu t'ọ bọ nwuhushi?"

Jisọsu l'eme tẹ Lázarọsu shi l'onwu teta gbalihu

³⁸ Anwuhu Lázarọsu ono ghulaha Jisọsu egbu ọdo, ọ tųgbua jeshia l'ilu eka ono, e liru Lázarọsu. Ilu obu bẹ bụ ọgba, e gudekwawho eze-ẹwhuru swichia onu iya. ³⁹ Jisọsu sụ: "Unu swifu eze-ẹwhuru ono."

Ọo ya bụ: Mata bụ iya bụ onye obu, nwune iya nwuhuru obu sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha mę ntaa bẹ l'ọo-

nọkwawu eshi nshi. M'ọ kwarọo ntanụ bụ idzu-a b'e liru iya."

⁴⁰ Jisọsu sụ iya: "Mu ta asudu ghu l'ọ -buru l'i kwetaru, bẹ l'ii-gude enya ghu whụ lẹge Chileke gude egoshi gẹ ya dọ-be biribiri." ⁴¹ Ọo ya bụ lẹ whẹ abya eswifu ẹwhuru ono; Jisọsu bya apalia iwhe imeli sụ: "Nna, mu l'ekele ghu ekele nkele ị nwaru olu mu.

⁴² Mu makwaru-a l'ọ tọ dudu nteke l'iti nje olu mu. Ọle ọo iswi ẹhu ndu-a kfukube eka-a bẹ mu kwoberu ekfu ọwa nke ọwhu whẹ l'e-kweta l'ọo ghu-a zhiru mu tẹ mu bya."

⁴³ O kfugelewho nno, ọ ryashia ya ike sụ: "Lázarọsu; futa l'eka ono." ⁴⁴ Nwoke ono, nwuhuru anwuhu bya afuta yele ekwa ọcha ono, e gude whuchia ya eka mę ọkpa mę ekwa-odzu ọwhu e gudekwawho whuchia ya iwhe. Jisọsu sụ whẹ: "Unu tọshia ya iwhe ono haa ya t'ọ lashia."

Idzu nke t'e gbua Jisọsu

⁴⁵ Igweligwe ndu Ju ono, wutsoru Méri bya egude enya whẹ whua iwhe ono, Jisọsu meru, whẹ kweta nkiya. ⁴⁶ Ọle o nweluru-a ndu ọwhu jekfuru ndu Fárisii je akọoro whẹ iwhe ono, Jisọsu meru. ⁴⁷ Tọ dọ iya bụ lẹ ndu ishi ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke mę ndu Fárisii abya akpakọo ọgbo-ikpe, l'etsoje whẹ ekpe ikpe sụ: "Ndege g'anyi l'e-me iwhe-e? Nwoke-e l'emeshinukakwa igweligwe iwhe-awhūrulenyaa. ⁴⁸ Ọ -buru l'anyi haa ya t'ọ meje iwhe-e l'ooome, bẹ madzụ lile l'a-tųkokwa kwetakota nkiya, ndu Romu l'a-byakwa atuko eze-ulo anyi-a mę mba anyi l'owhu lwua ọlwu-ọchi."

⁴⁹ Ọle onye lanu l'ime whẹ, ẹwha iya bụ Káyafasu bụ iya bụ onye ishi ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke nke awha ononalanụ bẹ sụru whẹ: "Unu ta amakwa iwhe ilile. ⁵⁰ ?Unu ta amadu l'ọo-karu unu mma t'onye lanu nwuhu-chiaru ndu Ju l'owhu, amame l'onye lanu nọ ndzụ; ọha l'owhu tuko buru kpurupyata?" ⁵¹ Ọ tọ bukwa iya gude ike nke onwiya kfua okfu ono, ọle eshi ọ bụ iya bụ onye ishi ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke nke awha ono b'ọ whuru lẹ Jisọsu l'e-bekochaa nwu-chiaru ọha l'owhu onwu. ⁵² Mbụ ọ tọlekwa ọha nwękiya bẹ l'ọo-nwuchiru onwu, ọle ọ kwawho nggẹ o shi nno chikobe unwu Chileke ono, gbakashihuru dzuru mgboko-o tẹ whẹ buru nnanu.

⁵³ Ọo ya bụ, ndu ishi ndu Ju shiwaro eshi mbọku ono chilahaa idzu gẹ whẹ l'e-shi kpanyia ya enya. ⁵⁴ Ọo ya bụ iwhe meru Jisọsu ta akpahę ntusaru-ẹhu l'echi ndu Ju. O shi l'eka ono tųgbua jeshia alị obu, dukube echi-egu, je abahụ lẹ mkpukpu obu, dọ l'eka ono, l'eejuje Ifuremu. Ọ laa eka ono je anọdu yele ndu l'etso uzo iya.

⁵⁵ Nteke ono bẹ oge O-je-ghata ndu Ju tẹwaru l'ukfu. Igweligwe madzụ shichaa l'alị ndu Ju jeshia Jerúsalemu eje emeedaa nsọ ọsafu onwonye mmerwu temenu abahụ lẹ oge ono. ⁵⁶ Whẹ tuko elewhe enya Jisọsu.

Whẹ dzukolewho l'eze-ulo Chileke; whẹ l'ajikaa ibe whẹ: “?Ndeẹ gẹ unubẹdua l'ari iya? ?Ọ dọ unu gẹ l'ọo-bya ori-oge-e?”⁵⁷ Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke mẹẹ ndu Fárisii kfuwaru iya kepyaa ya akọ, sọ l'ọ -bọru l'ọ dọ onye maru ẹka ọ nọ, t'onye ọbu mee tẹ whẹ maru nke ọwhu whẹ l'e-je egude iya.

Jisọsu b'a kwabẹru ugwu lẹ Bétani

(Mát. 26:6-13; Mak. 14:3-9)

12 O wudulewho abali ishii tẹmenu a bahu l'ori-oge O-je-ghata ono, Jisọsu tẹgbua jeshia Bétani. Bétani bọ mkpukpu Lázarusu bu bọ iya bọ nwoke ono, Jisọsu mejeru o shi l'ọnwu teta nọdu ndzọ. ² O rwua ẹka ono, whẹ shiaru iya nri ẹbyii. Ọ bọru Mata bọ onye ọwhu l'akwashiru whẹ nri, ọwhube Lázarusu tsoru lẹ ndu whẹ lẹ Jisọsu tukuroru eri nri ono. ³ Ọo ya bọ, Méri gbalihu je ewota akpamọ, ọ dọ mbọ mmanu ọbu, l'eshi mkpọ, vu aswa. Mmanu ono bọ nadu, guru egu b'e gude mee ya. O je ewota iya bya etee Jisọsu gude ẹgbushi iya huchashia ọkpa Jisọsu ono. Mkpọ mmanu ono tuko ọlo ono vọo kfurukfuru. ⁴ Ọle ọwhube Júdasu Isukáryotu, bọ onye lanu l'ime ndu l'etso ọzo iya, bọ iya bọ onye ọbu, l'e-bekoo mee t'e gude Jisọsu, tufuleruwho ọnu sọ: ⁵ “?Ndeẹ iwhe meru t'e wota mmanu ọwa je eree reta ọwhu ọngwu lẹ ọngwu iri wota keeru ndu l'amaa gẹ whẹ l'eme?” ⁶ Iwhe Júdasu kwoberu kfuwa iwhe ono ta abukwa l'ọo g'ọ bya eyebe ndu l'amaa gẹ whẹ l'eme obu. Iwhe o kwoberu ekfu iya kwa l'ọ bọ iwuhuru. Ọo ya l'egudeje ẹkpa, okpoga whẹ l'aduje, l'oozhitaje iwhe e yeru iya.

⁷ Jisọsu sọ iya: “Sefu nwanyi-a ọnu l'ẹhu, parọ iya haa t'ọ kwakọbe iwhe o gude dobe ngabẹru mbọku l'ee-li mọbe Jisọsu. ⁸ Unu lẹ ndu l'adua g'ọ haru whẹ bupyabe nteke nteke, ọle mbẹdua ta abyadu nke tẹ mu l'unu bupyabe ebupyabe.”

Idzu t'e gbua Lázarusu

⁹ Ọ bya ebe nteke igweligwe ndu Ju nuru l'ọo lẹ Bétani bẹ Jisọsu nọ, whẹ wuru jeshia ẹka ono. Ọ tọ lek-waa Jisọsu bẹ whẹ choru jee kpọ. Whẹ jekwaruwho tẹ whẹ whuada Lázarusu, bọ onye ono, o meru o shi l'ọnwu teta. ¹⁰ Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke chik-waawho idzu lẹ whẹ l'e-gbufukwaawho ọwhube Lázarusu ono. ¹¹ Iwhe meru whẹ sọ lẹ whẹ l'e-gbufua ọwhube Lázarusu bọ nkele ọo l'okfu ẹhu iya bẹ igweligwe ndu Ju kwoberu anashihu ndu ishi whẹ agbakashihu, ejekaa okweta nke Jisọsu.

Jisọsu l'abahu Jerúsalemu

(Mát. 21:1-11; Mak. 11:1-11; Luk. 19:28-40)

¹² O rwua echile iya, ọha ono, byaru ori-oge O-je-ghata ono nua lẹ Jisọsu l'abya Jerúsalemu. ¹³ Ọo ya bọ, whẹ gbafuta-gee, bya abakọo igu-nkfu gude agbata

iya ndzuta. Whẹ l'atọ orooro asuje: “Ndo-o! Onye Chileke ọru ọnu-oma b'ọ bọ, mbọ onye ono Onye-Nwe-Ọha zhiru t'ọ bya. Ajaja bọ nke Eze ndu Ízurẹlu!”

¹⁴ Ọo ya bọ, Jisọsu bya awhua nwa nkakfu-igara, o nokoru iya bọ iya bọ iwhe ọbu, e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sọ:

¹⁵ “Ba atsukwa egvu, gube nwada Záyonu, lẹ ntaa bẹ eze ghu nọkwaa l'eli nwa nkakfu-igara abya.”

¹⁶ Iwhe ono te eshi edoje ndu l'etso ọzo iya ẹnya lẹ mgbe mbọ. Ọle ọ bya ebelewho nteke ono, Chileke kubataru Jisọsu l'ime igwe, kwabẹ iya ugwu ka l'ugwu, whẹ gbee nteke ono rita iwhe ono, e deru l'okfu ẹka iya. Whẹ mewaru iya iwhe ono, ẹkwo-okfu Chileke kfu-ru.

¹⁷ Nteke ono, Jisọsu kuru Lázarusu oku mee ya ọ nọdu-whu ndzọ azọ, shi l'ẹka ono, e liru iya futa b'a ha l'igweligwe dọru l'ẹka ono. Ọ bọru igweligwe ndu ono bẹ kfukashiru ndu ọdo iwhe ono, nwuru nọ. ¹⁸ O noo iwhe meru a habe l'igweligwe nno gbata Jisọsu ndzuta. Whẹ nuhawaru l'ọo Jisọsu bẹ meru iwhe-awhuru-lenya ono. ¹⁹ Ndu Fárisii l'ekfuje l'ime onwowhe asuje: “Unu awhuwaa, l'idzu anyi ọbu abadenu l'alj, unu lewaro gẹ mgboko ọwhu zelihuru awu etso iya.”

Ndu Girisu haru achọ Jisọsu

²⁰ Ndu shi alj Girisu haru liru lẹ ndu jeru ọbaru Chileke ẹja lẹ Jerúsalemu nteke ono, l'eeri oge ono.

²¹ Ndu ono bya awu-kfuta Filipu. Filipu bọ onye Bẹ-tusáyida, bọ mkpukpu, dọ lẹ Gálili. Whẹ wukfuta iya je asu iya: “Nwoke ibe mu ?ndenu gẹ l'eeme t'anyi lẹ Jisọsu whu?”

²² Ọo ya bọ, Filipu je ekfuru iya Ánduru. Ánduru yele Filipu liru je ekfuru iya Jisọsu. ²³ Jisọsu sọ whẹ: “Ehee! O rwuwaru nteke ọbu, l'aa-whu Abubu-Ndiwhe l'odu-biribiri iya. ²⁴ Iwhe unu l'a-malewho bọ l'ọo gẹ akpuru witi lanu l'adabajẹ l'alj rehu tẹmenu ya amide, bukwa gẹ mbẹdua nwuhuje. Mu -anwuhua bẹ mu l'a-bukwa nkunyi. Ọle mu -nwuhu, mu adu g'ọo akpuru witi lanu ono, megeeru vuta bya amishia mebyi, bọ iya bọ l'aadu l'igwe shi l'ẹka mu nweru ndzọ ọwhuu. ²⁵ Onye yeru ẹnya lẹ ndzọ iya l'e-tuwakwa iya, ọle onye kpọru ndzọ iya ashị lẹ mgboko-o bẹ l'e-gude iya gbata ndzọ tutu-tu-mimimi. ²⁶ Onye bọ onye l'ejeru mu ozhi, t'onye ọbu bya etsoru mu nke ọwhu bukwanu: ẹka, mu nọ bẹ bukwanu ẹka onye ọbu, l'ejeru mu ozhi l'a-nọ. Onye bọ onye l'ejeru mu ozhi bẹ Nna mu l'e-yejeru ugwu.

Jisọsu l'ekfu okfu ọnwu iya

²⁷ “Sua, ọ kwa ntaa bẹ obu l'awa mu mini. ?Ndeẹ iwhe mu l'e-kfu? ?Tọ tẹ mu sọ: ‘Nna, dzọo mu l'awa ọwa? Tụswekwa, o kwa iwhe-e l'abya ememe l'awa-a

bẹ mu kwoberu bya. ²⁸ Nna menua t'a whụ ọdu-biribiri ẹwha ghu!"

Tọ dọ iya bụ l'o nweru olu, shi l'imigwe, sọru: "Mu meekwaru a whụ ọdu-biribiri ono, mu jekwanu l'e-mebaa t'a whụ iya ọdo."

²⁹ Igwe-ọha, ono kfu kube ẹka ono nwa olu ono, whẹ sụ l'ọo igweli deru edede. Ndu haru sụ: "Ọ kwa oozhi-imigwe kfu yeri iya."

³⁰ Jisọsụ sụ whẹ: "Ọo iswi ẹhu unu b'e kwoberu kfu okfu ono. Ọ tọ kwa mbẹdua b'e kwoberu kfu ya. ³¹ Ọ kwa ntaa bẹ Chileke l'e-kpe ndu mgboko-o ikpe. Ọ kwa ntaa b'a bya l'e-chikpo ike nke onye ono bụ iya bụ ishi l'achi ndu mgboko-o. ³² Nteke ono l'ee-wolilewho mube Jisọsụ l'alj bẹ mu l'atuko onyemonye dutakota tẹ whẹ tsoru mu." ³³ O kfu nno gude goshi l'aa-kpopyabe iya l'eli oswebe, ya anọdu l'ẹka ono nwuhu.

³⁴ Igwe-ọha ono sụ iya: "Anyi nwaru iwhe e deru l'ekwo iwu whẹ sụ lẹ Kuráyisutu ọbu l'a-nogburu jeye lẹ tututu-mimimi. ?Ndee g'o gude i gbee sụ lẹ Abubu-Ndiwe nwuhufutaje? ?O zhia onye bụ Abubu-Ndiwe ọbu?"

³⁵ Jisọsụ sụ whẹ: "Iwhoro ono bụfukwaa nwanshi bẹ l'ọo-dufua l'echilabọ unu. Unu lobakwaawho nloba ije nteke iwhoro dukwadu l'echilabọ unu, a nonyadaawho, ọochi gude unu. O noo l'onye l'eye ije l'ekpuroochi ta amajedu ẹka l'oowhuku eshi eshi.

³⁶ Ọwhu t'unu kweta nke iwhoro ono nteke iwhoro ono dukwada swiru unu nke ọwhu unu l'a-bu ndu bu l'eka iwhoro l'echi."

Ndu Ju bụ ekwegekwe

Jisọsụ kfu gwelewho iwhe ono, ọ lufu l'eka ono je edomia onwiya, whẹ ta awhu iya. ³⁷ Ọo ezhi-okfu l'o mehawaru iwhe-awhurulunya, ha l'igweligwe l'iwu whẹ, ọle whẹ te ekwetadu l'ọo ya bụ onye ọbu, Chileke zhiru t'ọ bya ọbu. ³⁸ Ọ buru iya bụ l'iwhe ọbu, o kfu mbụ Ayizaya, bụ onye nkfuchiru Chileke avukota g'o kfu iya. Ọ sọru:

"Onye-Nwe-Ọha, ?ọo onye ngabẹ-zhiaru nchi l'iwhe anyi l'ekfu?"

?Ọo onye bẹ Chileke goshiru ike shi iya l'eka?"

³⁹ O noo iwhe meru whẹ te ekweta. Nkele Ayizaya kfu kwaruwho ọdo sụ:

⁴⁰ "Chileke mewaru whẹ, whẹ tsolahaah ishi.

O mewaru whẹ, whẹ buru obu-l'akpu-njo,
A nonyadaawho, whẹ gude ẹnya whẹ whụ ọzo,
Oriri rwua whẹ ọhu ẹwho,
Whẹ bya agbanwee lwakfuta mu tẹ mu gwokwaa whẹ."

⁴¹ Ọo Jisọsụ bẹ Ayizaya l'ekfu okfu iya ono. Iwhe o kwoberu kfu iwhe ono bụ l'ọ whuhawaruro ọdu-biribiri nkiya.

⁴² E jia ekfu, a dukwawho l'igweligwe kweta l'ọo ya bụ onye ọbu, Chileke yeri t'ọ bya, mbukwa je akpa lẹ ndu ishi kwetagekwaaru l'ọo ya. Ọle whẹ ta adudu ike kfu futa iya nkele whẹ l'atsunuka ndu Farisii egvu; a nonyadaawho e kfu whẹ l'oke sụ tẹ whẹ ba abatajẹhe ọlo-ndzuko. ⁴³ O noo lẹ whẹ ka oye ẹnya l'ọja ama ọwhu ndiwe l'aja whẹ amame ọwhu Chileke gẹge aja whẹ.

Okfu, Jisọsụ kfu l'ekpe madzụ ikpe

⁴⁴ Jisọsụ ryaa ya aryarya sụ: "Onye ono, woru onwiya ye mube Jisọsụ l'eka ta abukwa mube Jisọsụ bẹ onye ọbu woru onwiya ye l'eka, ọ kwa onye ono, zhiru mu tẹ mu bya bẹ onye ọbu woru onwiya ye l'eka iya. ⁴⁵ Onye whuru mube Jisọsụ whukwaru onye ono, zhiru mu tẹ mu bya. ⁴⁶ Mbẹdua l'onwomu byaru tẹ mu bya aburu iwhoro l'eli-mgboko-o nke ọwhu bukwanu onye woru onwiya ye mu l'eka t'onye ọbu ba anọdu l'ekpuroochi. ⁴⁷ Onye n-geru-a iwhe-e mu l'ekfu-a, onye ono te emehe iya ememe, mu te ekpekwa onye ono ikpe, o noo lẹ mu ta abyadu okpe ndiwe ikpe. Iwhe mu byaru bukwa tẹ mu dzota ndiwe. ⁴⁸ Sụ, onye ono jikaru mu n, onye ono te ekwe nata iwhe mu l'ekfu bẹ nwekwaruro onye l'ekpe iya ikpe. Ọo okfu ono, mu kfu l'a-bu onye ikpe iya lẹ mboku ikpazu. ⁴⁹ O noo nkele ọ tọ bụdu ike nkemu bẹ mu gude ekfu iwhe mu l'ekfu. Ọo Nna ono, bụ iya zhiru mu, mu bya bụ onye karu mu iwhe mu l'e-kfu, kakwaru mu whọ gẹ mu l'ekfu iya. ⁵⁰ Mu makwaruwho l'iwhe ono, ọ sọru tẹ mu kfu bẹ l'anuje ndzụ tututu-mimimi. Ọo ya bụ l'iwhe bụ iwhe mu l'ekfu bẹ bulewho iwhe Nna sọru tẹ mu kfu bẹ mu l'ekfu."

Jisọsụ l'akwo ọkpa ndu l'etso ọzo iya

13 O wudukwadu ujiku lanu a bahu l'ori-oge O-jehghata. Jisọsụ mawaru lẹ mboku gbabewaru nteke ya l'a-ha mgboko-o lakfushia Nna iya. Jisọsụ shizhiawho lẹ mbu yeta ndu ọwhu bụ nkiya lẹ mgboko-o obu; o yezhia whẹ iya whọ jeye l'ikpazu.

² Tọ dọ iya bụ lẹ Jisọsụ yele ndu l'etso ọzo iya anodukota tuko eri nri-enyashi. Oshifutuswe bẹ yehawaru Júdasu Isukariyotu, bụ nwa Sáymonu oriri l'obu iya t'o je ebyiaru ndu ọhogu Jisọsụ ọzo, whẹ l'e-shi gude iya. ³ Jisọsụ malekwaru-a lẹ Nna iya bẹ yekotaru iya iwhe lile l'eka, maru l'ọo l'eka Chileke bẹ ya shi bya, ọ bukwaruwho Chileke ono bẹ ya l'alakfu. ⁴ Tọ dọ iya bụ lẹ Jisọsụ agbalihu l'eka ono, ọ nọdu ria nri-enyashi ono, chiru uwe ugwehu iya wushi, bya achita anuma-oghu-ẹhu kee onwiya l'ukfu. ⁵ Ọ bya ekuru mini ye l'efere ogu-ẹhu wata okwocha okpa ndu l'etso ọzo iya, gude anuma-oghu-ẹhu ono, o keberu onwiya l'ukfu ehuchashi whẹ mini ono l'okpa. ⁶ Ọ bya abyarulewho l'eka Sáymonu Pyita nọ, Pyita sụ iya: "Tuswekwa,

Onye-Nwe-Ọha ?o gbechia b́uru ghu l'abya mu ọkwo ọkpa?"

⁷ Jisọsu sụ iya: "Iwhe mu l'eme bẹ l'iji makwa ntaa, ọ kwarọ nteke e megeedaru bẹ l'oo-do ghu ẹnya."

⁸ Pyita sụ ya: "E jekwa ewhowho, i ti kwọkwa mbẹdua ọkpa ilile."

Jisọsu sụ iya: "Ọ -b́uru lẹ mu ta akwọchadu ghu ọkpa ono, mu lẹ ghu ebukahu."

⁹ Sáyimonu Pyita sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha, ọ -b́uru l'ọ d́waa nno bẹ l'ọoto b́ukwaa ọkpa bẹ l'ji-kwọ mu nwẹkiya, ji-kwọfukwaa mu rọo ẹka kwọo mu ishi."

¹⁰ Jisọsu sụ iya: "Onye a gh́waru ẹhu bẹ mkpa ọghu ẹhu ọdo l'ad́hedua. Ọ waa ọkpa bẹ onye ono l'akwoje eshi inyi l'ad́ya ya l'ẹhu ilile. Unu g'unu ha l'egbukota temutemu, ọle ọ tọ b́-gekwa g'unu ha." ¹¹ Iwhe Jisọsu kwoberu kfu l'ọ tọ b́du whẹ gẹ whẹ ha l'egbukota temutemu b́ l'ọ marụ onye ọwhu b́ iya l'a-gbarụ iya ye l'ẹka ndu ọhogu iya.

¹² Ọ kwọcha-gele whẹ whọ ọkpa ono, ọ ch́ta uwe ugwehu iya ono yee je anọdu-whu azụ l'ẹka, o shihawaa nọdu. Ọ j́ whẹ sụ whẹ: "?Unu maŕya iwhe ono, mu meru unu ono? ¹³ Unu l'anọje eku ḿbe Jisọsu O-zhi-iwhe mee Onye-Nwe-Ọha. Ọ b́uru unu ezhi-okfu nkele o noo iwhe mu b́ ndono. ¹⁴ Ọo ya b́, eshi-ọwhu ọ b́ mbẹdua, b́ Onye-nwe-unu b́kwaruwho onye l'ezhije unu iwhe gbee bya akwọchaa unu ọkpa, ọ kwa iya whọ b́ l'ọ rwuberu unu t'unu kwọchajee ibe unu ọkpa lẹge mu kwọru iya unu. ¹⁵ L'ọ kwa iwhe unu l'e-letaje mee bẹ mu meru goshi unu nno nke ọwhu unubẹdua l'ele-taje iya mee gẹ mu meru. ¹⁶ Iwhe unu l'amalẹwho b́ l'ohu ta akajẹkwa onye gbarụ iya ń, tọ hẹkwanu l'onye, e zhiru ozhi l'abyajẹ aka onye ọbu, zhiru iya ozhi ono shii. ¹⁷ Unu makọtaru iwhe lile ono. Ọ -b́uru l'unu t́koru iya eme eme bẹ Chileke l'agọkwaru ẹhu-utso ń unu.

¹⁸ "Ọ tọ b́kwa unu l'ọha bẹ mu l'ekfu okfu-a ań. Mu makwarụ-a gẹ ndu mu h́taru d́ d́. Ọle iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke v́futajekwa lẹge e deru iya. Mb́ iwhe ono, e deru sụ: 'Onye ono riru nri mu gbee bya eselia ọkpa eje t'ọ tsuru mu.' ¹⁹ Mu l'ekfukwaru iya whọ unu ntaa l'ọ tọko nẃdee, nke ọwhu b́ nteke ọ nẃderu, unu ekweta l'ọo 'Mu b́ onye ọbu.' ²⁰ Tẹ mu mekwaa ya t'ọ doo unu ẹnya ree; onye b́ onye nataru onye ono, mu zhiru ozhi nabatakwaru mbẹdua; onye nataru mbẹdua nabatakwaru onye b́ iya zhiru mu tẹ mu bya."

Jisọsu l'ekfu l'aa-gbarụ iya ye ndu ọhogu iya l'ẹka

(Mát. 26:20-25; Mak. 14:17-21; Luk. 22:21-23)

²¹ Jisọsu kfugelewho iwhe lile ono, meji ḱlahaa ya whẹriwheri. Ọ sụ whẹ: "Iwhe mu l'eme t'unu marụ b́ lẹ-a: ọ kwa onye lanụ l'ime g'unu ha l'e-seru mu ye."

²² Ndu ono, l'etso ọzo iya bya elegba onwowhe ẹnya nkele iwhe ono t́furu whẹ ẹhu, whẹ ta ama onye

ọwhu ọbu, l'ookfuru ekfuru. ²³ Onye lanụ l'ime ndu ono, l'etso ọzo iya b́ iya b́ onye ọwhu Jisọsu kakọta oye obu bẹ nọkubekwa iya whọ nte nteke ono. ²⁴ Tọ d́ iya b́ lẹ Sáyimonu Pyita ajibuaru onye ono ẹnya, sụ iya t'ọ j́taadaa ya onye ọwhu ọbu, l'ookfuru.

²⁵ Ọ bya anọkubebaa Jisọsu nte sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha ?ọo onye bẹ l'iikfu ama ẹka?"

²⁶ Jisọsu sụ iya: "Ọo onye ono, mu l'a-ń ibiribe bure-di-a, mu tsutaru l'iwhe-e l'eeri nri bẹ b́ onye ọbu." Ọ bya etsutalewho ibiribe buredi ono, o woru iya ń Jú-dasu, b́ nwa Sáyimonu Isukáryọtu. ²⁷ Júdasu tagele-who ibiribe buredi ono, Sétanu wheba iya l'ẹhu. Jisọsu sụ iya: "Iwhe b́ iwhe l'j́bya ememe, mee ya ẹgweg-wa." ²⁸ Tọ d́ ndu gẹ whẹ ha nọdu l'ẹka ono eri nri ono d́ onye ọwhu marụ iwhe o kwoberu kfu iya okfu ono. ²⁹ Ndu harụ ŕa sụ l'eshi ọ b́ Júdasu bẹ l'egudeje ẹkpa, okpoga whẹ l'ad́je bẹ iwhe Jisọsu l'ekfuru iya b́ t'ọ źta iwhe whẹ gude eri oge-e, a bya l'eri, ọdukwan-ua l'iwhe Jisọsu l'ekfuru Júdasu b́ t'ọ ń ndu ọkpa iwhe.

³⁰ Ọo ya b́, ọ natagelewho ibiribe buredi ono, ọ t́g-bua lufu-shia. Nteke ono b́warunu ẹnyasi.

Iwu ọwhuu

³¹ Júdasu t́gbuleruwho, Jisọsu sụ: "Ọo ntaa b'e goshiru ọdu-biribiri Ab́bu-Ndiwhe. Ọ b́kwaruwho l'ẹka mu b'e shiru wh́ya ọdu-biribiri nke Chileke. ³² Ọo ya b́, ọ -b́uru lẹ Ab́bu-Ndiwhe meru t'a wh́ya ọdu-biribiri nke Chileke, o nokwawho gẹ Chileke l'e-me t'e shi l'ẹka iya wh́ya ọdu-biribiri nke Ab́bu-Ndiwhe. Mb́kwa ntaa bẹ l'oo-me t'a wh́ya ọdu-biribiri iya ọbu. ³³ Unu mu, mu l'unu ta anọhekwa iwhe barụ ishi ntaa, unu achọlahaa mu. Ọle ọo iwhe ono, mu kfu ndu Ju bẹ mu l'ekfuru unu ntaa. Ẹka mu l'eje bẹ unu l'ẹte ad́kwa ike abya. ³⁴ Ọle iwu ọwhuu bẹ mu l'at́ru unu: unu ye ibe unu obu, mb́ t'ọ b́uleruwho lẹge mu yeru unu obu b́ g'unu l'e-yeje ibe unu. ³⁵ Ọo obu ono, unu l'e-ye ibe unu bẹ ndu ọdo l'e-gude marụ l'unu b́ ndu l'etso ọzo mu."

Jisọsu l'ekfu lẹ Pyita l'agowhu iya

(Mát. 26:31-35; Mak. 14:27-31; Luk. 22:31-34)

³⁶ Sáyimonu Pyita j́ iya: "Onye-Nwe-Ọha ?ọo awee bẹ l'j́ila?"

Jisọsu sụ iya: "Ẹka mu l'ala bẹ l'j́ t́ d́kwa ike etsoru mu ala ntaa. O chikwa alwakfu bẹ l'ii-gbee lwakfuta mu l'ẹka ono nteke e megeeru."

³⁷ Pyita sụ iya: "Onye-Nwe-Ọha ?ndẹe g'ọ gude mu te etsoleru ghu who ntaa? Mẹ mu l'e-kwobekwa iswi ẹhu ghu swee ẹnya lẹ ndzụ mu."

³⁸ Jisọsu sụ iya: "?I śru lẹ l'j́-d́ ike swee ẹnya lẹ ndzụ ghu l'okfu ẹhu mu? Iwhe mu l'emekwawho tẹ mu kfu ghu b́ l'okọku chi-asahu bya l'aryadeshia ọrya

b'i gòokwaru ẹgo ugbo ẹto sù l'i tì madù onye mu bù.”

Ọo Jisọsu bù ọzo, e shi alakfu Nna

14 Jisọsu sù whẹ: “Tẹ unu ba ayọkwa ọshi l'ime obu unu. Unu woru onwunu ye Chileke l'ẹka, unu ewokwaruwho onwunu ye mụbe Jisọsu l'ẹka. ² L'ibe Nna mu bẹ ọlo ebubu ha l'igweligwe. Nggẹ l'ọ tọ dọ nno ?ndẹhununu gẹ mu g'eme sù unu lẹ mu l'ẹje tẹ mu je emechaaru unu ẹka, unu l'a-nọ? ³ Mu -jelowho je emechageleruwho unu ẹka ọbu, bẹ mu l'a-bya ọdo bya ekuta unu dokube onwomu, nke ọwhu bù ẹka mu nọ, unu anọdukwa iya whọ. ⁴ Unu mawarụ ẹka mu l'ala, unu makwarụwho ọzo, mu shi ala.”

⁵ Tọmosu sù iya: “Onye-Nwe-Ọha mẹ anyi ta amakwa ẹka ọbu, l'ijila ọbu. ?Ndehununu g'anyi meru marụ ọzo, e shi ala ẹka ọbu?”

⁶ Jisọsu sù iya: “Ọo mu l'onwomu bù ọzo ono, ọ bụru mu bù ọkpobe-okfu ono, ọ bụkwaru mu whọ bù ndzụ ono. Ọ tọ dọdu onye l'abyakfuta Nna l'ẹte abụa l'ẹka mụbe Jisọsu bẹ onye ọbu l'e-shi. ⁷ Unu -mazhiwaru mbẹdua bẹ unu l'a-makwawhọ Nna mu. Ọle wata ntaa tųgburu bẹ unu mawarụ Nna, unu whụakwa iya.”

⁸ Fílípú sù iya: “Onye-Nwe-Ọha, goshinu anyi Nna ọbu nggẹ obu nmakfuru anyi anmakfuru.”

⁹ Jisọsu sù iya: “Fílípú, eshi nkeshi-a bẹ mu l'unu shi nọduta t'i ma mu. Onye whuru mbẹdua whụakwaru Nna; ?ndẹhununu g'e meru i sù tẹ mu goshi unu Nna ọbu? ¹⁰ ?T'i kwetadu lẹ mbẹdua nọ Nna l'ime, Nna nọdu mu l'ime? Okfu, mu l'anọje ekfuru unu ta abụkwa l'ike ẹka mu bẹ mu l'egudeje ekfu iya. Ọo Nna mu ono, bu mu l'ime bẹ l'eshije mu l'ime eje ozhi. ¹¹ Ọlewho t'unu kweta lẹ mu nọ Nna mu l'ime, Nna mu nọdu mbẹdua l'ime, ọ dọanu t'unu kwobe iswi iwhe mu l'emeshikaa kweta iwhe mu l'ekfu. ?Unu nọwaru iya? ¹² Iwhe mu l'ekfuleruwho unu bù lẹ: iwhe bù onye nọ mụbe Jisọsu l'ẹka l'a-dụkwawho ike mee iwhe mu l'emekaa. Onye ọbu l'a-kabakwaanụ ome ọwhu ka ọwa shii. O noo lẹ mbẹdua l'alakfuwa Nna mu. ¹³ Sụa, iwhe bụ-zhia iwhe unu gudezhiwaa ẹwha mu sù tẹ Nna mu meeru unu bẹ mu l'e-mekotaru unu. Ọ kwanụ iya bù nke ọwhu l'ee-shi lẹ Nwa whụa ọdu-biribiri nke Nna. ¹⁴ Ọ -dụ-zhia iwhe unu gudezhiwa ẹwha mu sù tẹ mu meeru unu bẹ mu l'e-meru unu iwhe ọbu.

Jisọsu l'ekwe ụkwa Ume-Dụ-Nsọ

¹⁵ “Sụa, ọ -bụru l'unu yeru mụbe Jisọsu obu, t'unu mekotaje iwhe bù iwhe mu tųru unu l'iwu t'unu mee. ¹⁶ Mu l'e-kfuru Nna t'o wotaru unu Onye Ọgbata ọdo, l'a-nọduwaro swiru unu jeye lẹ tututu-mjimi. ¹⁷ Onye Ọgbata ono, Nna l'a-nụ unu bù Ume-Dụ-Nsọ bù iya bù Ume nke ire-lanụ, mbụ onye ndiwhe l'ẹte abyaa l'a-na-ta nkele whẹ ta awhụjedu iya, whẹ ta ama iya. Obek-

wanu l'unubẹdua marụ iya. O noo nkele o bu ebun l'ime unu. O jekwawho l'a-nọdugburu l'ime unu.

¹⁸ “Mu ta ahakwa unu t'unu dajẹ ndamere nwa nwog-bee, mu l'a-byakfutakwaa unu. ¹⁹ Mbụ m'o wuduakwaru nwanshị ntaa ndu mgboko-o eje awhụbahee mu ọdo, ọle unubẹdua l'a-whụ mu. Eshi-ọwhu mu nọdu-a ndzụ bẹ unubẹdua l'a-nọdukawho ndzụ. ²⁰ Ọo mbọku ono bẹ unu l'a-ma lẹ mu nọdu Nna mu l'ime, unubẹdua nọdukwanu mbẹdua l'ime, mu nọdukawho unu l'ime.

²¹ “Ọo onye marụ iwu, mu tųru, eme iya ememe bẹ bù onye yeru mu obu. Onye yeru mu obu, Nna mu eyekwawho onye-ọ obu; mbẹdua eyekwawho onye-ọ obu; mu egoshigezhia onye ọbu onwomu.”

²² Júdasu l'abụkwaa Júdasu Isukáryọtu sù iya: “Onye-Nwe-Ọha, ?ndẹe gẹ l'ii-shi goshi anyi onwoghu; to chidua ndiwhe bẹ l'ii-goshi onwoghu?”

²³ Jisọsu sù iya: “Onye yeru mu obu l'a-nọje eme iwhe mu kfuru. Nna mu l'e-yekwa onye ono obu. Mu lẹ Nna mu alwakfuta onye ọbu, anyi l'iya eburu eburu.

²⁴ Onye l'ete eyee mu obu te emekwa okfu mu. Unu manųrúa l'okfu unu l'anụ ta abụkwa okfu mu. Ọ kwa okfu Nna ono, bù iya zhiru mu tẹ mu bya.

²⁵ “Mu kfukotaakwaru unu iwhe lile-e ntaa, mu l'unu nọdukwadu. ²⁶ Ọle ọo Onye Ọgbata ono bù iya bù Ume-Dụ-Nsọ, mbụ Onye ono, Nna l'e-shi mu l'ẹka zhi-taru unu bẹ l'ezhikota unu iwhe lile, ya emekwaawho t'unu nyatajẹ iwhe lile, mu kfuhawaru unu.

²⁷ “Sụa, mu hawarụ unu ẹhu-ọdu-guu. Ọo ẹhu-ọdu-guu nkemu bẹ mu l'anụ unu. Ọ tọ bụkwa egube ẹhu-ọdu-guu ọwhu ndu mgboko l'anụje bẹ mu l'anụ unu. T'obu ba awajẹkwa unu mini. Unu ba atsujekwa egvu.

²⁸ Unu nọnurua nteke mu sųru unu: ‘Lẹ mu l'alakwaa, ọle mu l'a-lwakfutakwaa unu ọdo.’ Nggẹ l'ọo iwhe l'unu yeru mu obu mẹ unu aswakwaa ẹswa nkele mu l'alakfu Nna. O noo lẹ Nna ono ka mbẹdua shii. ²⁹ Ntaa bẹ mu tųkookwaru iwhe g'iwhe ha tųjashiaru unu nteke l'ọo tọo nwụdee. Ọo ya bụkwanu nke ọwhu unu l'e-kweta nteke ọ nwụderu. ³⁰ Mu te ekfuhekwaru unu okfu anọ ọdu ntaa, o noo nkele onye ishi, l'achị ndu mgboko l'abyawaa, ọle ọ tọ dọdu iwhe l'ọdu ike emebata mu. ³¹ Iwhe meru mu l'emeje iwhe Nna zhiru mu tẹ mu mee bù nggẹ ndu mgboko ọwhu amakwanųru lẹ mu yeru Nna mu obu.”

O kfugee nno sù whẹ: “Unu gbalihu t'anyi lụfu l'ẹka-a.”

Jisọsu bù ọkpobe oshi vayinu

15 Jisọsu kfulashia sù whẹ: “Ọo mụbe Jisọsu bù ọkpobe oshi vayinu. Nna mu bù onye l'eleta mgbabu vayinu ono ẹnya. ² Iwhe bù ẹkali, dọ mụbe Jisọsu l'ẹhu ndu ọwhu l'ẹte amije mebyi bẹ l'ọokwafuje. Ẹkali ndu ọwhu l'amije mebyi bẹ l'ọonoje akọcha akọcha

nke ọwhu l'ọo-dụ ree kabaa ọomi mebyi. ³ Okfu ono, mu kfuru yeru unu ntaa mewaru unu, unu dukota ree. ⁴ Unu nọdu mu l'ime; tẹ mbẹdua nọdu unu l'ime. Ọo gẹ ẹkali oshi l'afua mja mebyi nke ẹka iya, m'ọ -bua l'ọ kakfuru l'oshi vayinu, bukawho g'unu l'afua yee mebyi m'ọ -bụ-zhidua lẹ mu l'unu tųgbaru bųru nnanų.

⁵ “Ọo mbẹdua bų oshi vayinu, unubẹdua bųru ẹkali iya. Onye ọwhu nọdu mu l'ime, mbẹdua nọdu l'ime onye ọbu bẹ onye ọwhu ọbu l'amj mebyi mįshia ya ike, o noo nkele ọ tọ dudu iwhe unu l'a-dų ike eme ilile mę mu l'unu atųgbaa bųru nnanų. ⁶ Iwhe bų onye mu l'iya l'ẹte atųgbaa bųru nnanų bẹ l'ee-tuwakwa etuwha g'ọo ẹkali oshi a kọchafuru akọchafu, ya akpọo nkų. Ẹgube ẹkali oshi dų nno bẹ l'aa-chịta ye l'ọku, ọku ekepyashia. ⁷ Ọ -bųru lẹ mu l'unu tųgbaru bųru nnanų, okfu mu buru unu eburu l'ẹhu, ọ tọ dudu iwhe bų iwhe dų unu ree, unu sųru t'e meeru unu l'eete emeru unu. ⁸ O noo ọzo, l'ee-shi goshi ọdu-biribiri nke Nna mu, mbų t'unu mja mebyi mįshia ya ike, gude nno goshi l'unu bų ndu l'etso ọzo mu. ⁹ Ọo gẹ Nna mu yeru mu obu bų gẹ mu yeru unu. Unu nọpyabelekwawho l'ime n-yemobu ono, mu yeru unu. ¹⁰ Ọ -bųru l'unu l'emee iwhe lile, mu sųru t'unu mee bẹ unu l'a-nọpyabekwaa lẹ n-yemobu nkemu, mbunu-a gẹ mbẹdua mekotaru iwhe Nna mu sųru tẹ mu mee, mu nọpyabe lẹ oye obu nke Nna mu ono.

¹¹ “Sųa, iwhe lile-e bẹ mu l'ekfukotaru unu nke ọwhu ẹhu-ųtso nkemu l'a-bų nkunu męe t'ẹhu tsoo unu ųtso tsofu iya unu l'ishi. ¹² Ọ waa bų iwhe mu tųru unu iwu iya: Unu ye ibe unu obu lẹge mu yeru unu obu. ¹³ O to nwedu n-yemobu ọdo, madzų l'eye ibe iya, ka ọwa, mbų lẹ madzų kwoberu iswi ọnya iya whẹ swefu ẹnya lẹ ndzų iya kweta lẹ ya l'a-nwųhu. ¹⁴ Unu bukota ọnya mu mę unu l'e-mewaa iwhe mu sųru t'unu mee. ¹⁵ Mu te ekubahekwa unu nwozhi ọdo, o noo nkele nwozhi ta amajędu iwhe Onye-nwe-ya-nų l'eme. Iwhe mu l'eku unu bų ọnya mu whẹ nkele iwhe mu nųru l'ọnu Nna mu bẹ mu mekotawaru unu marų. ¹⁶ Ọ tọ bukwa unubẹdua họtaru mu, ọ kwa mbẹdua gbechia họtta unu dobe iche nke ọwhu unu l'a-dų g'ọo oshi-ọmi mja mebyi ono, l'a-nọdugbuwaruro. Ọ kwanų iya bų nke ọwhu bų iwhe unu shi mu l'ẹka sų tẹ Nna nų unu; ya anų iya unu. ¹⁷ Iwhe bų iwu, mu l'a-tųru unu bų t'unu ye ibe unu obu.

Ndųmashi nke ndu mgboko

¹⁸ “Ndu mgboko -kpọo unu ashj, t'unu nyatakwa lẹ whẹ vuhaadaro ọzo kpọ mu ashj ono tẹhenu whẹ bya akpọde iya unubẹdua. ¹⁹ Ngge l'ọo iwhe unu bų ndu nke mgboko-o męe ndu mgboko-o eye unu obu l'unu bu nke whẹ. Ọle mu họtutawaru unu lẹ mgboko-o dobe iche, unu ta abųhe nke whẹ. O noo iwhe meru

whẹ kpọ unu ashj. ²⁰ Unu nyatakwa iwhe ono, mu kfuru unu ono; mu sųru lẹ nwozhi ta akajękwa onye nwe iya nų shii. Ọo gẹ whẹ mekparu mbẹdua ẹhu bų gẹ whẹ l'e-mekpa iya unu. Ọ bųru gẹ whẹ l'ete emeje iwhe mu kfuru bų gẹ whẹ l'ete emekwawho iwhe ọwhu unu kfuru. ²¹ Iwhe whẹ l'e-kwobe mekota unu iwhe ono bų nkele ọo l'unu bų nkemu, o noo lẹ whẹ ta amadų onye ono, bų iya bẹ mu shi l'ẹka bya. ²² Ngge l'ọo iwhe mu ta abya bya ekfuru yeru whẹ m'ọ tọ bukwa whẹ ome iwhe-dų-ẹji, ọle eshi mu byawaru bẹhunu l'ọ tọ dųhekwa iwhe whẹ l'e-gude gọfu nke iwhe-dų-ẹji, whẹ metaru. ²³ Iwhe bų onye kpọru mu ashj bẹ kpọkwaruwho Nna mųbe Jisọsu ashj. ²⁴ Ngge l'ọo iwhe mu l'ete emeshia iwhe onye ọdo l'ẹte adųa ike mee l'echilabọ whẹ męe tọ bukwa whẹ ome iwhe-dų-ẹji. Ọle ntaa bẹ whẹ gude ẹnya whẹ whųkota iwhe mu meshiru; whẹ kpọle mu-a ashj; kpọkwa iya whọ Nna mu. ²⁵ E dekwaru l'ẹkwo iwu sų: ‘Whẹ kpọru mu ashj l'ẹbe adų iwhe mu meru whẹ. Iwhe ono bẹ vųkotaakwaru lẹge e deru iya.’

²⁶ “Sųa, mu l'e-shi l'ẹka Nna mu zhi Onye Ọgbata ono; ya alwakfuta unu. Onye Ọgbata ono, bų Ume-Dų-Nsọ, bų iya bų Ume ire-lanų shi Nna mu l'ẹka. Ọ -byalẹwho, ya ekfua okfu ẹhu mųbe Jisọsu yeru unu. ²⁷ Unubẹdua l'onwunu bųfukwaawho ndu l'a-nọ ekfu iwhe ono, unu gude ẹnya unu whųa lẹ nke mųbe Jisọsu, o noo lẹ mu l'unu shizhiwhọ lẹ mbųlembu nọduta.

16 “Mu kfushikotaru unu okfu lile-e-ya nke ọwhu l'eete eme t'unu shiswee ọzo. ² Ndu Ju l'e-kefukwa unu l'oke t'unu ba abatajẹhe ọlo-ndzuko whẹ. ?Unu nųwaru iya? Mbọku l'abyaakwaa nteke bų onye gbujeru unu, ya arjnu l'ọo Chileke bẹ ya l'ejeru ozhi. ³ Iwhe whẹ l'e-kwobe eme iwhe dų nno bų lẹ whẹ ta amadų Nna, whẹ ta ama mųbe Jisọsu. ⁴ Mu tųkookwa iwhe ono kfukotaru unu nke ọwhu bų: o -rwukwanua nteke whẹ l'e-me iwhe ono, unu anyatajẹ lẹ mu kfuhawaru unu okfu ẹhu whẹ. Mu te ekfuhakwaaru unu iwhe-e lẹ mbųlembu, iwhe meru iya nų bųru lẹ mu shi nọduk-wadu swiru unu.

Ozhi, Ume-Dų-Nsọ l'ejeje

⁵ “Ntaa bẹ mu l'alakfuwaa onye ono, bų iya zhiru mu tẹ mu bya ono. Ọle, mbẹ ọ tọ dudu g'unu ha onye jjeru mu ẹka ọbu, mu l'ala. ⁶ O gbee bųru unu iwhe áwhų, l'ọo lẹ mu tųkoru iwhe lile-e ekfuru unu. ⁷ Ọle g'ọ dųlee, tẹ mu mekwaa ya t'o doo unu ẹnya, o gbechikwaa karų unu ree tẹ mu laa. Ọ -bųru lẹ mu ta aladų bẹ Onye-Ọgbata ono l'ẹte alwakfutakwa unu. Ọle ọo nteke mu larwuleruwho; mu ezhi iya t'ọ lwakfuta unu. ⁸ Nteke ọ byalẹruwho bẹ l'oo-goshi ndiwhe l'ọ tọ bųdu iwhe whẹ l'arj l'ego l'iwhe-dų-ẹji bų, b'ọ bų, goshikwa whẹ whọ l'ọ tọ bųdu iwhe whẹ rjru l'ọo ya bų ọdu chjiriri bẹ bų iya nų, goshi whẹ l'ọ tọ dų iwhe whẹ

riju l'oo ikpe Chileke bẹ bu iya nu. O noo ge l'oogude goshi whẹ l'ikpe nmaru whẹ ndono. ⁹ Oo-goshi l'anono ono, whẹ l'ete anoo l'eka mube Jisosu bẹ bu iwhe-du-aji, whẹ l'eme iya. ¹⁰ Oo-goshikwa whẹ whọ iwhe bu ọdu chiriri nke Chileke, o noo l'oo le mu du chiriri meru mu l'alakfu Nna, unu ta abyahẹ l'a-whu mu ọdo, ¹¹ goshikwa whẹ whọ iwhe ikpe nke Chileke bu nkele onye ono, l'achị mgboko b'e kpewaru ikpe.

¹² "Okfu, mu gege ekfuru unu hakwadiro l'igweligwe, ọ kwa le mu kfushigee ya bẹ l'oo-panukaru unu l'igwe nke ntaa. ¹³ Nteke Ume-Du-Nso ono bu iya bu Ume ire-lanu byaleruwho, ya atuko-gewaro iwhe bu ire-lanu g'ọ ha kpozhiotarun unu ọzo iya, o noo l'ọ to du ike nke eka iya bẹ l'oo-gude ekfu. Ọlewho iwhe ọ nuru le nchi iya bẹ l'oo-kfuje, ya ekfukwaarun unu iwhe l'e-me le mgbe l'iwu. ¹⁴ Ọo Ume-Du-Nso ono l'e-goshi unu ọdu-biribiri nke mube Jisosu, o noo l'oo-wota iwhe ọwhu ọ nuru mu l'onu bya akporu unu. ¹⁵ Iwhe bu iwhe nke Nna bukota nke mube Jisosu. Ọo ya meru mu su l'oo-wota iwhe ọ nuru mube Jisosu l'onu bya akporu unu.

Ndu ryaru eka l'a-chikwaa ochi

¹⁶ "O wuduwarua nwanshi, unu eje awhuhe mu, a -nokwaa nwanshi, unu awhu mu ọdo."

¹⁷ O kfugelewho nno, ndu l'etso ọzo iya haru jide ibe whẹ su: "Ọo egube iwhe gunu bẹ l'ookfuru anyi egube-e? Ọ su le: 'O wuduwarua nwanshi, unu eje awhuhe mu, a -nokwaa nwanshi, a whukwaa mu ọdo.' Sụkwawho: 'Mu l'alakfuakwa Nna.'" ¹⁸ Whẹ su: "Ọ zhia ole bu nke l'ọ wuduru nwanshi? Anyi ta amakwa iwhe l'ookfu ekfu ishi."

¹⁹ Jisosu maru le whẹ bya l'aji iya aji. Ọo ya bu, ọ su whẹ: "Unu l'aji onwunu nke iwhe-e mu shi kfu su: 'O wuduwarua nwanshi, unu eje awhuhe mu, a nokwaa nwanshi, unu awhukwaa mu ọdo?'" ²⁰ Iwhe mu l'eme te mu karu unu bu l'unu l'arya eka gwa ahwu, ọle ọwhube ndiwhe bẹ ẹhu l'a-ọ atso uto. Unu l'a-nokwaa atsu ude l'ime obu, ọle ude ono l'e-megekwa gbanwee, unu anwu ọnu-ochi. ²¹ Ọo nteke ime l'eme nwanji bẹ l'obuje iwhe-otsulanu swiru iya nkele iwhe nkumehu nkiya ruwaru. Ọle ọbuje, nwanji ono zedalewho, ya anyazoshia iwhe-otsulanu ono, shi swiru iya nu. ẹhu atsolahaa ya uto le ya doberu ako l'eli-mgboko-o. ²² O nokwawho g'ọ du l'ehu unu ndono. Ntaa bẹ unu l'a-ọ atsu ude, ọle ujiku lanu bẹ mu l'unu l'a-whukwaa ọdo, nteke ono bẹ unu l'a-nwu ọnu-ochi. Ọ to duhedu onye l'anafubaa unu ẹhu-uto unu ono nteke ono.

²³ "O -rwulewho nteke ono bẹ l'oo to duheduwaro iwhe unu bya l'aji mu. Iwhe mu l'eme t'ọ doo unu ẹnya bu le-a: iwhe bu iwhe unu shi mu l'eka su te Nna nu unu bẹ l'oo-nukota unu. ²⁴ Mbụ-a, ọ toko dubukwaa

iwhe unu shije mu l'eka su t'a nu unu byeye ntaa. Unu kfujeru Chileke t'ọ nu unu iwhe mkpa iya du unu, ọnu iya unu. Ọ kwanu iya bu nke ọwhu ẹhu l'a-tso unu uto tsofu iya unu l'ishi.

Jisosu mewaru mgboko-o eriri

²⁵ "Mu gudeekwaa ẹtu ẹtu kfuru unu iwhe-e. Mboku l'abiyakwaa nteke mu l'ete anmaheru unu ẹtu ẹtu, mbu mu ekfujeru unu nke Nna ono kfujaa ya ekfuja. ²⁶ O rwulewho nteke ono bẹ unu l'eshi mu l'eka su te Nna nu unu iwhe mkpa iya du unu, ọle mu ta asukwa unu le mu l'e-kwobe iswi ẹhu unu je ekfuru yeru iya. ²⁷ O noo le Nna l'onwiya yeru unu obu nkele unu yeru mube Jisosu obu, kweta le mu shi l'eka Chileke no bya. ²⁸ Ọo eka Nna no bẹ mu shi futa byatashia l'eli-mgboko-o, mbu mu l'alufuakwaa le mgboko-o alakfu Nna."

²⁹ Ọo ya bu, ndu l'etso ọzo iya su: "Aa-oo! Lenu le ntaa b'i tukowaru iwhe lile tujashiaru anyi. I ti nmahe-du iya l'etu l'etu. ³⁰ Ntaa bẹ anyi maru l'i makotaru iwhe lile. Ọ to gbahedu nke to du onye l'a-bya ajide ghu aji. Iwhe ọwa mewaru anyi kweta l'i shia l'eka Chileke no bya."

³¹ Jisosu su whẹ: "Unu kwetawaru ntaa? ³² Mboku l'agbabeekwa, mbu ọ gbee ruwanu erwu nteke l'a-achikashi unu nnanu nnanu, onyenonu agbaru ala ibe iya, unu atuko haa mu. Mu ekeru nwekinyi mu, ọle mu te ekekaru nkunyi mu, o noo le Nna kfuwaru-a swiru mu. ³³ Mu kfuwaru unu iwhe-e nke ọwhu ẹhu l'adu unu guu me mu l'unu tugba buru nnanu. Ọlewho ahwu bu iwhe l'atsuru unu l'onu le mgboko-o, ọle t'unu nwekaru iya obu. Mu meekwaru mgboko eriri, turu okoo kpua ya!"

Jisosu l'ekfu anu Chileke

17 Jisosu kfugelewho iwhe ono, ọ palia ẹnya imeli ele igweli su: "Nna, m'ọ gbabeekwaru; menu-a te ndiwhe whu ọdu-biribiri nke Nwa ghu nke ọwhu Nwa ono l'e-mekwawho te ndiwhe whu ọdu-biribiri nke ghu. ² O noo l'oo ghu nuru iya ike, ọ kakota madzu lile ekuku. Iwhe i kwoberu mee ya nno bu nke ọwhu l'oo-nuje ndu ono, i yeru iya l'eka ndu tututu-mimimi. ³ Ndu tututu-mimimi ono buru te whẹ maru ghu, gube onye ono, bu ghu bu ọkpobe Chileke ono kpụ, whẹ amakarunwho Jisosu Kurayisutu, bu onye ọ bu ghu zhiru t'ọ bya. ⁴ Mu nodukwa l'eli-mgboko-o goshi ndiwhe ọdu-biribiri nke ghu, eshi-ọwhu mu tukoru iwhe lile ono, i zhiru mu te mu bya emee mekota.

⁵ Nna, menua ntaa te mu nodu l'odu-biribiri ono, mu shihawa nodu l'atatiwhu ghu; mbu ọdu-biribiri ono, mu shihawaa nodu temenu mgboko du.

⁶ "Mu meekwaru ndu ono, i hotaru le mgboko-o ye mu l'eka ono, whẹ maru ghu. Ọo gubedua nwehawa

whẹ, ọ bụru gụbedua woru whẹ ye mu l'ẹka, whẹ mekotawaa okfu ghu. ⁷ Ntaa bẹ whẹ mawarụ l'iwhẹ lile, ị nūru mu bẹ shi ghu l'ẹka. ⁸ O noo lẹ mu zhiwaru whẹ ozhi ono, i zhiru mu, whẹ natawa iya. Whẹ makwarụwho l'ọo ọkpobe-okfu, mbụ l'ọo ẹka, ị nọ bẹ mu shi bya, whẹ kwetaakwa l'ọo ghu zhiru mu tẹ mu bya.

⁹ "Mu l'ekfu anụ ghu l'iswi ẹhu whẹ. Ọ tọ kwa ndu mgboko bẹ mu l'ekfuru ghu okfu ẹhu whẹ. Ọ kwa ndu ono, i yeru mu l'ẹka bẹ mu l'ekfu nke whẹ, o noo lẹ whẹ bụ nke ghu. ¹⁰ Iwhe lile bụ nke mbẹdua bụkwawho iwhe ghu, iwhe lile ọwhu bụ nke ghu bụkwawuwho nke mbẹdua. Ọ bụru whẹ l'egoshi ọdu-biribiri nke gube Chileke. ¹¹ Lee lẹ ntaa bẹ mu l'alwakfutawa ghu. Mu ta anọhekwa lẹ mgboko-o, ọle whẹbedua nọdukwadua-a lẹ mgboko. Nna, dụ Nsọ, guduenu ike ono, dụ l'ẹwha ghu kwachia whẹ, mbụ ẹwha ghu ono, ị nūru mu ono nke ọwhu whẹ l'a-bụ nnanụ gẹ mu lẹ ghu bụ nnanụ. ¹² Nteke ono, mu shi nọdu swiru whẹ ono bụkwa ike ono, dụ l'ẹwha ghu ono, ị nūru mu bẹ mu shi gude kwachia whẹ. Akwachi ono bụ lẹ mu cheekwaru whẹ tọ dụ m'ọo onye lanụ, whuhuru ewhuhu, t'a gụfulewho onye ono, ọ gbarụ t'ọ tuwhahu. Iwhe meru iya bụkwaru nggẹ iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke emee g'e kfuru iya. ¹³ Ọle ntaa bẹ mu l'alwakfutawa ghu. Iwhe lile bẹ mu tukuru ekfushikaaru ghu ntaa, mu nọkwadu lẹ mgboko-o nke ọwhu whẹ l'e-nweru ẹhu-utso nkemu, ya edzua whẹ oke l'ẹhu. ¹⁴ Mu kfuwaru whẹ okfu, shi ghu l'ọnu; ndu mgboko kpọwaa whẹ ashị, nke l'ọo lẹ whẹ ta abụdu ndu nke mgboko-o, lẹge mbẹdua l'abụa onye nke mgboko-o. ¹⁵ Mu te ekfukwaru ghu t'i wofu whẹ lẹ mgboko, gbahaa t'ị kwachia whẹ t'ọ bọ dụ iwhe Onye-Ejo-Ụboku ono, bụ Oshifutuswe l'e-me whẹ. ¹⁶ Ọo gẹ mu l'ẹte abụa onye nke mgboko-o bụ gẹ whẹ l'abụa ndu nke mgboko-o. ¹⁷ Okfu nke ghu bụ ọkpobe-okfu. Guduenu ọkpobe-okfu ghu ono mee whẹ tẹ whẹ bụru ụnwu ghu. ¹⁸ Ọ kwawhọ lẹ g'i zhiru mu tẹ mu bya lẹ mgboko, bụ gẹ mu l'ezhi whẹ tẹ whẹ je lẹ mgboko. ¹⁹ Ọ bụkwawuwho okfu ẹhu whẹ be mu kwoberu wota onwomu gbaa ẹja ẹhu whẹ nke ọwhu whẹbedua l'a-bụ nke ghu ọkpobe abụbu.

²⁰ "Ọ tọ bụlekwa ndu ọwa kpụ bẹ mu l'ekfu anụ ghu l'okfu ẹhu whẹ; mu l'ekfukwawho anụ ghu l'okfu ẹhu iwhe bụ ndu lile l'a-nụ ozhi-oma, whẹ l'e-zhi kweta nke mbẹdua. ²¹ Mu l'ekfukwawho anụ ghu t'i mee tẹ whẹ bụru nnanụ gẹ whẹ ha. T'ọ bụleruwho lẹge gụbedua, bụ Nna nọ mu l'ime, mu nọdu ghu l'ime bụ lẹge whẹ l'a-nọdu anyi l'ime, tẹ whẹ bụru nnanụ nke ọwhu ndu mgboko-o l'e-kweta l'ọo ghu zhiru mu tẹ mu bya. ²² Ọdu-biribiri ono, ị nūru mu bẹ mu wookwaru ye whẹ l'ẹka nke ọwhu whẹ l'a-bụ nnanụ lẹge mu lẹ ghu bụ nnanụ. ²³ Mu nọdu whẹ l'ime, gụbedua anọdu mbẹdua l'ime nke ọwhu whẹ l'a-bụ nnanụ ọkpobe abụbu nggẹ ndu mgboko amakwanuru l'ọo ghu zhiru mu, mak-

warụwho l'ọo lẹge i yeru mbẹdua obu bụ g'i yeru whẹ iya.

²⁴ "Nna, i wowaru whẹ ye mu l'ẹka. Iwhe mu l'ekfu bụru t'ọ bụru l'ẹka mu nọ bẹ ndu ono l'a-nọdukwawho. Ọ kwanụ iya bụ nke ọwhu whẹ l'egude ẹnya whẹ whụ ọdu-biribiri nkemu, mbụ ọdu-biribiri ono, i kwoberu l'i yeru mu obu nūhaada mu rọo tẹmenu mgboko bya adụ. ²⁵ Gube Nna dụ chիրiri, ndiwhe tẹke amakwaa onye ị bụ, ọle mbẹdua makwaru ghu, tẹhenu ndu-a maakwaru l'ọo gụbedua zhiru mu tẹ mu bya. ²⁶ Mu mewaru whẹ maru ghu, mu jekwa l'e-me tẹ whẹ maru ghu reereeree nke ọwhu n-yemobu ono, i yeru mụbe Jisọsu l'a-dụ l'ime whẹ, mbẹdua anọdukwawho l'ime whẹ."

Eegude Jisọsu

(Mát. 26:47-56; Mak. 14:43-50; Luk. 22:47-53)

18 Jisọsu kfugelewho okfu ono yẹle ndu l'etso ụzo iya liru tųgburu je adafu azu ọnu-iyi Kidirọnu. O nweruwho mgbabu, dụ l'azu mini ono azu iya ọwhu. Jisọsu yẹle ndu ono, l'etso ụzo iya bahu lẹ mgbabu ono. ² Júdasu bụ iya bụ onye ọbu, l'agbaru iya ye makwaruwho ẹka ono nkele Jisọsu bẹ yẹle ndu l'etso ụzo iya l'edzukojuhawaa l'ẹka ono nteke nteke.

³ Ọo ya bụ lẹ Júdasu abyatashia ẹka ono. Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee ndu Fárisii, yeru iya ndu ojogu ndu Romu, yekwaru iya whọ ndu nche eze-ulo Chileke b'ọ dutaru whẹ jeshia ẹka ono. Nteke whẹ l'abya bẹ whẹ chigbaa oryọku mee ọku ogowa mee ngwọgu. ⁴ Jisọsu dūhawaa mbụ maru iwhe l'abya iya ememe, ọ gbata whẹ ndzuta bya asu whẹ: "Ọo onye bẹ unu l'achọ?"

⁵ Whẹ sụ iya: "Ọo Jisọsu, onye Názaretu."

Jisọsu sụ whẹ: "Ọo mbẹdua bụ iya."

Júdasu, bu iya bụ onye ọbu, dụ l'idzu tẹ whẹ gude iya; kfukubekwa whẹ whọ l'ẹka ono. ⁶ Nteke ono Jisọsu sụru whẹ: "Ọo mbẹdua bụ iya." Ndu ono byaru iya egude kpọo galagala laa l'azu l'azu je adashia l'alị gbii gbii. ⁷ Jisọsu jikwa whẹ ọdo sụ whẹ: "Ọo onye bẹ unu l'achọ?"

Whẹ sụ iya: "Ọo Jisọsu, onye Názaretu."

⁸ Jisọsu sụ whẹ: "Mu sụru unu l'ọo mbẹdua bụ iya. Ọ bụru l'ọo mbẹdua bẹ unu l'achọ, ọo ya bụ tẹ ndu ọwa tųgbunua lashia." ⁹ Iwhe ono bụ-gezha nggẹ okfu ono, shi iya l'ọnu avukota, o kfuru sụ: "Nna, ọ tọ dukwa m'ọo onye lanụ, whuhuru ewhuhu lẹ ndu lile ono, i yeru mu l'ẹka."

¹⁰ Ọo ya bụ, Sáyimonu Pyita turuwho nkogo iya. Ọ mịta nkogo ono gbu nwohuta onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke; ọ bụru l'uzo-nchị b'ọ gburu iya mma ono; tųkole iya whọ nchị ẹka-utara pafu. Ẹwha nwohuta ono bụ Málukọsu. ¹¹ Jisọsu sụ Pyita: "Mịru nkogo ghu ye l'ọbo iya. ?Mu ta akabẹ-zhihedua nguko-

ta-gee iwhe l'angũ angũ, dũ l'omogo iwhe-õtsulanu, Nna mu nũru mu?"

A kpũ Jisõsu akpukfu Ánasu

¹² Ɔo ya bũ, ndu ojõgu ono m̄ee onye ishi wh̄e m̄ee ndu nche ndu Ju, bya egude Jisõsu kee ya ẽgbu. ¹³ Wh̄e vuru Ʊzo kpũta iya kpukfu Ánasu. Ánasu bũ nnaji, keru Káyafasu nwa iya nwanyi. Ɔ bũkwanuru Káyafasu l'on-wiya bũ eze onye ishi ndu l'agbajẽ ẽja nũ Chileke nke awha ono. ¹⁴ Ɔ bũkwaruwho Káyafasu ono bũ onye ono, ch̄ishijeru ndu Ju idzu sũ l'õ kachia mma t'onye lanũ nwũhu-chiaru õha.

Pyita l'agõ l'iya ta amadũ onye Jisõsu bũ

(Mát. 26:69-70; Mak. 14:66-68; Luk. 22:55-57)

¹⁵ Sáyimonu Pyita l'etsokwawho Jisõsu l'azũ l'azũ, onye lanũ õdo l'ime ndu l'etso Ʊzo Jisõsu l'etsokwa iya who. Onye lanũ onona bẽ yẽle eze onye ishi ndu ono, l'agbajẽ ẽja nũ Chileke matahawarũ. Ɔo ya bũ, o tsoru Jisõsu bahũ l'õma ogboduwhu ibe eze onye ishi ndu l'agbajẽ ẽja nũ Chileke ono. ¹⁶ Ɔwhube Pyita kƱruroo l'etezhi l'õnu-õguzo. Ɔo ya bũ, onye õwhua l'etso Ʊzo Jisõsu, tso iya bahũ Ʊlo-ikpe whõ bũ iya bũ onye õwhu eze onye ishi ono marwataru, fũta bya eje ekfuru yeru nwata nwamgbõko, bũ iya l'echẽ õnoguzo ono. Nwata nwamgbõko ono haa ya, o dubata Pyita. ¹⁷ Nwamgbõko ono, l'echẽ õnoguzo ono sũ Pyita: "Ɔ dũ g'i lĩnu-a lẽ ndu l'etsoje nwoke-e, e guderu-a?"

Pyita sũ: "Tũswekwa, õ tõ bũkwa mu."

¹⁸ Nteke ono bẽ oyi l'atsũ, õo ya bũ, ndu l'eezhije ozhi m̄ee ndu nche dũhawaa mbũ kpõbe õku icheku kƱwhe iya mgburumgburu anya. Pyita bya akƱkubekwa wh̄e whõ, anyagba ẽhu nkiya.

Ánasu l'aji Jisõsu aji

(Mát. 26:59-66; Mak. 14:55-64; Luk. 22:66-71)

¹⁹ Ɔo ya bũ, eze onye ishi ndu l'agbajẽ ẽja nũ Chileke ono bya ajilahaa Jisõsu aji nke ndu l'etso Ʊzo iya m̄ee nke iwhe l'õonoje ezhi. ²⁰ Jisõsu sũ iya: "Mu tũkwaru iwhe lile tũjashiaru ndu mgboko, mu l'anõjelewho ezhi wh̄e iwhe l'ũlo-ndzuko ndu Ju m̄ee l'eze-ũlo Chileke, bũ ẽka ndu Ju l'edzukobeje. Ɔ tõ dũkwa iwhe mu kfuru dũ õwhu mu kfuru l'edomi. ²¹ ?I kwoberu gũnu aji mu ẽgube aji ono? Ji ndu nũru iwhe mu kfuru, lẽ wh̄e marũa iwhe mu kfuru."

²² Nteke Jisõsu kƱleruwho nno, onye lanũ l'ime ndu nche ono, kƱkubẽ Jisõsu õbu bya agbakpõõ ẽka byia ye ya l'ishi-nchĩ sũ: "¿I marũ l'õo eze onye ishi ndu l'agbajẽ ẽja nũ Chileke bẽ l'iituburu okfu nno?"

²³ Jisõsu sũ iya: "Ɔ -bũru l'õ dũ iwhe-dũ-ẽji, mu kfuru, kfuru edzudzu õha-a iwhe-dũ-ẽji õbu, mu kfuru; tẽ wh̄e nũ. Nteke bũ l'õ waa iwhe kƱru nhamũnha bẽ mu kfuru ?nd̄ee iwhe i kwoberu echi mu ẽka?"

²⁴ Tõ dũ iya bũ, Jisõsu nõdukwa l'ẽgbu ono, e keru iya, Ánasu zhi a kpũta iya kpũ-jeshiaru Káyafasu bũ iya bũ eze onye ishi ndu l'agbajẽ ẽja nũ Chileke.

Pyita l'agõkwawho õdo l'iya ta amadũ Jisõsu

(Mát. 26:71-75; Mak. 14:69-72; Luk. 22:58-62)

²⁵ Sáyimonu Pyita kƱkwaduru-a l'ẽka ono, õ kƱru anyagba ẽhu. A nõnyaa, wh̄e sũ iya: "¿T'i lĩnu-a lẽ ndu ono, l'etsoje onye ono?"

Pyita sũ wh̄e: "Tũswekwa, õ tõ bũkwa mu." ²⁶ Onye lanũ lẽ ndu l'ejeru eze onye ishi ndu l'agbajẽ ẽja nũ Chileke ono ozhi, bũ abũbu nwoke who Pyita ghebufuru nchĩ, tũfulewho õnu ji Pyita sũ iya: "¿Mu ta awħudu ghu-a gẽ gũ l'iya nõ l'ime mgbabu who?"

²⁷ Pyita gõfukwa õdo, okõku ryalẽkwawho õrya nteke onowho.

Jisõsu nõ l'iwu Páyileti

(Mát. 27:1-2,11-14; Mak. 15:1-5; Luk. 23:1-5)

²⁸ Tõ dũ iya bũ lẽ wh̄e akpũfuta Jisõsu l'ibe Káyafasu, kpũru jeshia l'eze-ũlo ikpe õ-chĩ-õha Romu, l'achĩnu. Nteke ono bũwaru ishi ẽnyangge. Ɔle wh̄ebe ndu Ju ta abahũkwa l'eze-ũlo ono nggẽ wh̄e ta atũru nsõ nke õwhu wh̄e l'etso ria oge O-je-ghata ono. ²⁹ Ɔo ya bũ, Páyileti bya ejekfu wh̄e l'etezhi je asũ wh̄e: "¿Ɔo ẽgube iwhe-dũ-ẽji gũnu bẽ unu sũru lẽ nwoke-e meru?"

³⁰ Wh̄e sũ iya: "Nggẽ l'õo iwhe lẽ nwoke-e l'abũa onye l'eme ẽjo iwhe m̄e wh̄e ta akpũtakwaru ghu iya."

³¹ Páyileti sũ wh̄e: "Unubẽdua l'onwunu kpũta iya je egude ekemu-alĩ unu kpee ya ikpe."

Ndu Ju sũ iya: "A tũkwaru iya anyi l'iwu sũ t'anyi ba akfugbujekwa madzũ." ³² Iwhe ono bũ-gezhia nke õwhu iwhe ono, Jisõsu kfuru l'a-vũkota, bũ iwhe o kƱru gude tũa õnu ẽgube anwũhu, ya l'a-nwũhu.

³³ Páyileti bya abahũ-whu azũ õdo l'eze-ũlo ono bya ekua Jisõsu sũ iya: "¿Ɔo gũbedua bũ Eze ndu Ju?"

³⁴ Jisõsu ji iya: "¿Ɔo gũbedua nyĩtaru õnyi ẽhu ghu ekfu iya, t'õo ndu õdo sũru ghu l'õ noo iwhe mu kfuru?"

³⁵ Páyileti sũ iya: "¿Mu bũ onye Ju? M'õ kwarõõ ndu alĩ ghu m̄ee ndu ishi ndu l'agbajẽ ẽja nũ Chileke kpũ ghu kpũtaru mu. ?Ɔo gũnu b'i meru?"

³⁶ Jisõsu sũ iya: "Abũbu ono, mu bũ eze te eshikwa lẽ mgboko-o, õ -bũ l'abũbu, mu bũ eze shi lẽ mgboko-o m̄e ndu ozhi mu ekwe õgu m̄e tẽge akpũru mu nũ ndu Ju. Obenu l'abũbu, mu bũ eze te eshidu lẽ mgboko-o."

³⁷ Páyileti sũ iya: "Ha! ?Ɔo ya bũ l'i bũ eze?" Jisõsu sũ: "Mu bũkwa eze. Ɔ kwawhõ gũbedua bẽ gudewaa õnu ghu kƱa ya. Ɔo tẽ mu bũru eze b'e kwoberu nwũa mu, õ kwarũwho iwhe ono bẽ mu kwoberu bya mgboko-o tẽ mu bya egoshi ndiwhe iwhe õkpobe-okfu bũ. Iwhe bũ ndu l'etso õkpobe-okfu ono l'anũje olu mu."

³⁸ Páyileti jì sù iya: “?Ọ ẹgube iwhe gunu bụ ọkpobe-okfu?”

E kperu Jisọsu nkfugbu

(Mát. 27:15-31; Mak. 15:6-20; Luk. 23:13-25)

Ọo ya bụ, Páyileti jì-gele iya who aji ono, ọ bya alufu jekfuwuhu ndu Ju ono azụ ọdo je asụ whẹ: “Ọ tọ dukwa ejo-iwhe mu whuru nwoke-e meru. ³⁹ Ọle eshi-ọwhu omelalị unu bụ tẹ mu hajeru unu onye mkporo lanu t'ọ la m'e ridelewho oge O-je-ghata ?ọ dọ ree mẹ mu haaru unu Eze ndu Ju ọbu?”

⁴⁰ Whẹ swọkporohu sụ: “Ọ tọ bụdu onye ọwa bẹ l'iji-haru anyi-o, hachiaru anyi Barábasu t'ọ la!” Barábasu ọbu, whẹ sụru t'a haaru whẹ bẹ bukwa onye l'ana nfu.

19 Ọo ya bụ, Páyileti bya akputa Jisọsu sù t'e chia ya iwhe. E chia ye ya, chigoo ya echigo. ² Ndu ojogu bya egude ogvu kpa okpu-eze bya ekpube iya l'ishi, bya achita uwe mkpeelanu, l'eke uswe uswe yee ya. ³ Whẹ byakfuta iya bya asuje iya: “Anyi ekele ghu-o, Eze ndu Ju!” Whẹ l'echikwa iya whọ ẹka.

⁴ Páyileti bya ejekfu ndu Ju ono ọdo je asụ whẹ: “Unu lekwa lẹ mu l'akpufutaakwaru unu nwoke-e nke ọwhu unu l'a-ma l'ọ tọ dudu ejo-iwhe mu whuru, o meru.”

⁵ Ọo ya bụ, Jisọsu futashia kpuru okpu-eze ono, e gude ogvu kpa, yekwaawho uwe mkpeelanu ono, l'eke uswe uswe. Páyileti sù whẹ: “Unu lee nwoke ọbu.”

⁶ Ọ bya ebe nteke onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke mẹe ndu nche whuru iya, whẹ tuko chishia sù: “Kpopyabe iya l'oswebe! Kpopyabe iya l'oswebe!”

Páyileti sù whẹ: “Unubedua l'onwunu kputa iya je akpopyabe iya l'oswebe ọbu, o noo l'ọ tọ dudu ejo-iwhe mu whuru, o meru.”

⁷ Ndu Ju sù iya: “Eshi-ọwhu o gudezhiwaa onu iya sù l'ọo ya bụ Nwa Chileke ọbu b'a kfugbukwa iya, o noo g'iwu anyi sùru t'e mejee onye kfuru nno.” ⁸ Páyileti nulewho iwhe ono, ọ kabaanụ ọotsu egvu. ⁹ Ọ bya abahụ-whu azụ l'ulo ono je aji Jisọsu sù iya: “?Ọ nụ-a awee b'i shi?”

Jisọsu gbagbua ya lẹ nkuchi. ¹⁰ Ọo ya bụ, Páyileti sù iya: “?T'i yeduru mu onu? ?Ọ dọ gẹ tị madu l'ọo mu b'ọ tukuru dọ l'ẹka? Mu -sù t'a haa ghu, a haa ghu; nteke mu -sùru t'a kfugbua ghu l'oswebe, a kfugbua ghu.”

¹¹ Jisọsu sù iya: “I tị ge enwekwa ẹgube ike ọwhu dọ nno l'ẹka mu nọ, nggẹ l'ọ tọ bụ Chileke, bu l'igwe nuru ghu iya. Ọo ya bụ, l'iwhe-dụ-ẹji, o meru mbụ onye ono, meru e gude mu bya akpuru nọ ghu bẹ ka nke ghu shii.”

¹² Páyileti nulewho iwhe ono, ọ chọkashilaha ụzo, ya l'e-shi haa Jisọsu. Ọle ndu Ju chishiaru mkpu sù: “I -hazhiwaa nwoke-e t'ọ la, anyi amarụ l'i tị tuduru ike yeru ishi ọ-chi-ọha, bụ Siza. Iwhe bụ onye gude ike nke ẹka iya mebe onwiya eze bukwaa ọhogu Siza.”

¹³ Páyileti nulewho iwhe lile ono, whẹ kfuru, o dufuta Jisọsu etezhi, yebedua bya anọdu anọdu lẹ nggada

ọbu, onye l'ekpeje ikpe l'aanọduje ekpe ikpe, dọ l'ẹka ọbu, l'eekuje: Ẹka, e gude ewhuru nmalia anmali. Iwhe l'eekuje iya l'okfu Arámayiku bụru Gabata. ¹⁴ Ọ bya ebedelewho l'enyanywu-ọlwa-l'ishi lẹ mbọku ono, bụ chi sahu, ya aburu mbọku l'aawata ori-oge O-je-ghata ono, Páyileti sù ndu Ju: “Unu lee eze unu.”

¹⁵ Whẹ chishia sù: “Kfugbua ya! Kfugbua ya! Kpopyabe iya l'oswebe!”

Páyileti jì whẹ sù whẹ: “?Unu l'ekfu tẹ mu kpopyabe eze unu l'oswebe?”

Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke ono sù: “Anyi te enwehekwa eze ọdo t'a gbahaa ishi ọ-chi-ọha, bụ Siza.”

¹⁶ Tọ dọ iya bụ, Páyileti kpuru iya nọ ndu ojogu tẹ whẹ je akpopyabe iya l'oswebe.

Aakpopyabe Jisọsu l'oswebe

(Mát. 27:32-44; Mak. 15:21-32; Luk. 23:26-43)

¹⁷ Ọo ya bụ, whẹ kputa Jisọsu whẹ l'iya liru tug-bushia, ọ buri iya vu oswebe iya ono jeye whẹ rwua ẹka ọbu, l'eekuje “Ọkpokoro ishi.” Iwhe l'eekuje ẹka ono l'okfu Arámayiku bụ Gologóta. ¹⁸ Ọ buri l'ẹka ono bẹ whẹ kpopyaberu iya l'oswebe. Whẹ kpopyabek-wawho unwoke labọ ọdo l'ẹka ono, kpopya-begee whẹ iche iche; onye lanu l'ẹka iya ọwaa, onye ọwhu l'ẹka iya ọwhu. Jisọsu nọdu whẹ l'echi. ¹⁹ Páyileti bya edek-wawho iwhe edede kfube l'eli oswebe ono. Iwhe ọbu, o deru bụ: JISOSU, ONYE NÁZARETU, EZE NDU JU. ²⁰ Ig-weligwe ndu Ju gụa iwhe ono, o deru ono nkele ẹka ọbu, a kpopyaberu Jisọsu ọbu dukube mkpukpu ono ntse. Okfu, e gude dee ya buri Arámayiku mẹe Látinu mẹe Giriku. ²¹ Ọo ya bụ, ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke mẹe ndu Ju bya asụ Páyileti: “Be edeshi lẹ nwoke-e bụ Eze ndu Ju. Iwhe l'ii-dechia bụ lẹ: Nwoke-e sùru l'ọo yebedua bụ Eze ndu Ju.”

²² Páyileti sù: “Iwhe mu deru bẹ mu dewaru.”

²³ Ọo ya bụ, ndu ojogu ono kpopya-begelewho Jisọsu l'eli oswebe ono, whẹ bya achita uwe iya l'ooyeje l'ehu kee ụzo ẹno; onye ọwhu nonu lẹ ndu ojogu ono, ya ahata ụzo lanu. Whẹ bya achitakwawho eze uwe ime ẹhu iya. Ọwhube ono bụ uwe mkpeelanu, l'ete adua ẹka a gbagbaberu iya agbagbabẹ m'ọo l'ẹka lanu; e shizhiawho l'imeli kwee uwe mkpeelanu ono byeye l'uzo ali.

²⁴ Ọo ya bụ, ndu ojogu ono sù onwowhe: “T'anyi ba alakwa uwe-e alaka, t'anyi tịa ido maru onye l'achita iya nọ.” Iwhe ono tukuru mekota, e shi nno iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke vukota, bu iwhe e deru sù:

“Whe kekashiru uwe mu l'ime onwowhe,

O be l'ọwhube uwe ọwhu mu l'eyeje l'ime ẹhu, whẹ tịa ido tẹ whẹ maru onye l'a-chita iya nọ.”

O noo iwhe ndu ojogu ono meru ndono.

²⁵ Ndu kfuru lẹ mgboro oswebe Jisọsu ono nteke ono bụ ne iya mẹe nwune ne iya nke nwanyị mẹe Méri ny-

ee Kulópasu mee Méri Mágudala. ²⁶ Jisòsu whùlewho ne iya mee onye ono, l'etso ụzo iya, o yeru obu ge whẹ kfụkube ẹka ono, ọ sụ ne iya: "Nwanyị, lekwa nwa ghu nwoke." ²⁷ Ọ sụkwawho onye ono, l'etso ụzo iya: "Lekwa ne ghu." Shitalekwawho mbọku ono, onye ono, l'etso ụzo Jisòsu ono duta Méri lashia ibe iya yele iya je eburu.

Anwụhu Jisòsu

(Mát. 27:45-56; Mak. 15:33-41; Luk. 23:44-49)

²⁸ E megelewho, Jisòsu marụ l'iwhe lile gvùkotawaru ntaa. Ọo ya bụ ọ sụ: "Egu mini l'agukwa mu." Iwhe ono b'ọ kfuru nggẹ iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke a-vùkota g'e deru iya. ²⁹ O nweruwho nwa ite sụru l'ẹka ono mmee vayinu, shihuru ụka jiru eji. Ọo ya bụ, whẹ bya ewota sapo tsee lẹ mmee oshihu-ụka ono, ọ ngugole iya whọ; whẹ bya etsebe iya l'ẹkali oshi ịsopu mabe iya t'ọ rwua ya l'ọnu. ³⁰ Nteke Jisòsu ngugotaleruwho mmee oshihu-ụka ono; ọ sụ: "Ọ gvụwaru." O whozeta ishi, ọ bụru iya ọtu-buhu ume.

Anmafuru Jisòsu mgburẹku

³¹ E megelewho, ndu Ju je aryọo Páyileti tẹ whẹ je akukwoshia ndu ono, a kpọyaberu l'oswebe ono oshi ọkpa, nke ọwhu l'a-patakọta whẹ pafụ. Ishi iya bụru lẹ mbọku ono bẹ bụwaa chi -sahụ; ya aburu mbọku ọtuta-ume. Whẹ l'emekwa nụ t'odzu ndu ono ba atụko dūgee l'eli oswebe ono lẹ mbọku ọtuta-ume ono. Mbọku ọtuta-ume onona bẹ bụ whẹ eriri eriri. ³² Ọo ya bụ, ndu ojọgu ono bya akukwoshia ọkpa onye nke mbụ, kukwoshikwaawho ọkpa onye ọwhu, mbụ ndu ono, a tukuror whẹ lẹ Jisòsu kpọyabe. ³³ Whẹ bya erwua ẹka ọwhube Jisòsu nọ, whẹ whụa l'ọ nwùhuhawaruroo, whẹ haa ya, whẹ ta akukwoshihe yebedua ọkpa. ³⁴ Tọ dū iya bụ l'onye ojọgu lanụ agbashilekwawho wota arwa iya nma Jisòsu lẹ mgburẹku. E jia ekfu, mmee yele mini shi iya l'ẹka ono alwa patapata. ³⁵ Ọo onye whụkotaru iwhe lile-e nteke l'ọnwu bẹ tūru ọnu iwhe ọ whuru. Iwhe ono, o kfuru tukuror bụkotaru ọkpobe-okfu, yebedua l'onwiya makwarụwho l'ọ ire-lanụ bẹ ya l'ekfu. Ọo ya bụ, t'unubedua l'onwunu kwetakwawho. ³⁶ Iwhe lile ono mekotaru nke ọwhu iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke l'a-vùkota lẹge e deru iya. Ọ sụru: "Ọ tọ dūkwaa ọkpu, dū iya l'ẹhu ọwhu a bya l'a-kukwo akukwo m'ọo nnanụ." ³⁷ Tẹmenu o nwekwaru ẹka ọdo, e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: "Whẹ l'e-gude ẹnya whẹ ele onye ono, whẹ nmarụ arwa."

Eeli Jisòsu

(Mát. 27:57-61; Mak. 15:42-47; Luk. 23:50-56)

³⁸ E megelewho, Jósẹfu, onye Arimatíya jekfu Páyileti je aryọo ya tẹ ya pata odzu Jisòsu. Páyileti kweta t'ọ pata iya. Ọo ya bụ, o bya eje apazeta odzu Jisòsu ono pa-

ta pafụ. Jósẹfu ono bụkwawho onye l'etso ụzo Jisòsu, ọle ootso iya l'edomi nke l'ọotsu ndu Ju egvu.

³⁹ Nikodímọsu byakwawho. Ọo ya bụ onye ono dū mbụ byakfutajehawa Jisòsu l'enyashi. Ọ byata vuru mmanụ-ehuhu mēru, a gwọkoberu iwhe l'eekuje alozu. Mmanụ ono l'eshikaa mkpọ mebyi shii. A tukobe mmanụ ono l'igwe, l'aatuje ẹrwa iwhe bẹ ẹrwa iya hakwa g'ọ ẹrwa ẹkpa unu labọ, unu jigeeru eji. ⁴⁰ Whẹ bya apazeta odzu Jisòsu bya egude ẹkwa-odzu, l'acha ụcha yele mmanụ ono, nshishi iya l'atsọ ụtso kwaa ya, bụ ge whẹbe ndu Ju l'akwajẹ odzu whẹ nke elili. ⁴¹ O nweruwho mgbabu, dū l'ẹka ono, a kpọyaberu Jisòsu l'oswebe. O nwekwaruwho ilu, dū lẹ mgbabu ono. Ilu ono b'a tūru nke ọwhuu; tọko dūhawaa onye ọdo, e lijeru iya. ⁴² Ọo ya bụ, whẹ pata Jisòsu je elia l'ẹka ono eshi mbọku ono bụwaa mbọku nkwakọ nke mbọku ọtuta-ume ndu Ju, ilu ono bya adufuaro ntse.

Ilu ọbu daburu iworo

(Mát. 28:1-8; Mak. 16:1-8; Luk. 24:1-12)

20 Ọ bya erwua lẹ geregere chi-asahu, lẹ mbọku mbụ l'idzu abalị ẹsaa bụ iya bụ mbọku Sọnde, g'ọochi dūkwadua, Méri Mágudala gbarụ bya l'ilu ono. Ọ bya awhụa l'a gbụfuwaru ẹwhuru ono, e shi gude swichia ọnu ilu ono. ² Ọo ya bụ, o gude ntutu-oso gbakfu Sáyimonu Pyita mee onye ọwhunalanu, l'etso ụzo Jisòsu, Jisòsu yeru obu; je asụ whẹ: "A pafụakwaru Onye-Nwe-Ọha l'ilu ono. Tọ hẹ l'anyi marụ ẹka a tọgboru iya."

³ Pyita yele onye ono, l'etso ụzo Jisòsu gbalihu tūgburu jeshia l'ilu ono. ⁴ Whẹ whẹ ẹbo ono tūko ye ọkpa l'oso agba eje. Ọle onye ọwhuna, l'etsokwawho ụzo Jisòsu gbagharu Pyita; vuru iya ụzo gbarwua ilu ono. ⁵ Ọ bya ewhuru ewhuru nyoo ime ilu ono, whụa ẹkwa ọcha ono, e gude kwaa Jisòsu lia; g'ọ wushiru l'ẹka ono. Ọle ọ tọ bahudu l'ime ilu ono. ⁶ Sáyimonu Pyita l'agbawa-a etso iya l'azụ. Ọ byarwua ẹka ono, ọ bahụ l'ime ilu ono; ọ whụa ẹkwa ọcha ono g'ọ wushiru, ⁷ mee ẹkwa ono, e gude whukpua ya l'ishi. Ẹkwa nke ishi ono yele ẹkwa ọcha whọ ta awushiduru l'ẹka lanụ. A whụwhukoberu ẹkwa nke ishi dobe iche. ⁸ Tọ dū iya bụ l'onye l'etso ụzo Jisòsu ọwhuna, bụ iya vu ụzo gbarwua l'ilu ono; bya abahukwawho. O je egude ẹnya iya whụa, o kweta. ⁹ O noo lẹ nteke ono bẹ whẹ l'eteke amadụaro iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke, sụru lẹ Jisòsu shifutajẹ l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ¹⁰ Tọ dū iya bụ lẹ ndu ono, l'etso ụzo Jisòsu atūgburu, onye ọwhu nọnu; ya alashia ibe nkiya.

Jisòsu l'egoshi Méri Mágudala onwiya

(Mát. 28:9-10; Mak. 16:9-11)

¹¹ Méri bya akfuru lẹ mgboro ọnu ilu ono arya ẹkwa. Ọ ryanaya ẹkwa ono, o whuzeta ewhuzeta enyo ime ilu

ono. ¹² Ọ whya ọjọzhi-imigwe labọ, yekotaru uwe ọcha; ọdu anọdu l'ẹka ono, e shi dobe ọdzu Jisọsu ono. Onye lanu ọdu l'uzo ishi, onye ọwhu ọdu l'uzo ọkpa. ¹³ Whẹ sọ iya: "Nwanyị ?ọo gunu bẹ l'jiryaru?"

Ọ sọ whẹ: "Iwhe mu l'aryaru bu l'a patawaru Onyewe-mu-nu, tọ hẹ lẹ mu maru ẹka whẹ togboru iya."

¹⁴ Ekfuge, l'ookfuge iwhe ono; ọ bya aghachi whya Jisọsu g'ọ kfuru, ọle ọ tọ madu l'ọo Jisọsu. ¹⁵ Jisọsu sọ iya: "Nwanyị ?ọo gunu bẹ l'jiryaru? ?Ọo onye bẹ l'jicho?"

Méri nọdunu sọ g'ọo onye l'eche mgbabu ono. Tọ du iya bu lẹ Méri asu iya: "Byiko, ọ -buru l'ọo ghu pataru iya pafu, kanuru mu ẹka, i paru iya je atogbo tẹ mu je apata iya."

¹⁶ Jisọsu ku iya: "Méri." Méri bya aghachi gude okfu Aramayiku sọ iya: "Rabónayi" bu iya bu O-zhi-iwhe.

¹⁷ Jisọsu sọ iya: "T'ẹka ghu be erwukwa mu l'ẹhu, o noo lẹ mu tẹke alarwudua l'imigwe jekfu Nna mu. Ọo l'ọ bu, tųgbua jekfu unwunna mu whẹ je asu whẹ lẹ mu l'alawaa imigwe alakfu onye ono, bu Nna mu, buru Nna unu, mbu onye ono bu iya bu Chileke mu, bukwaruwho Chileke unu."

¹⁸ Méri Mágudala jekfu ndu ono, l'etso ọzo Jisọsu je asu whẹ: "Mu gudeekwaa ẹnya mu whẹ ẹbo ẹbo whya Onye-Nwe-Ọha." Ọ sọ whẹ l'ọ kwa iya zhiru iya ozhi-a.

Jisọsu l'egoshi ndu l'etso ọzo iya onwiya

(Mát. 28:16-20; Mak. 16:14-18; Luk. 24:36-49)

¹⁹ O rwua l'urwenyashi mbọku ono bu iya bu mbọku mbu l'idzu abali ẹsaa, ndu l'etso ọzo Jisọsu swochikota iwhe l'ulo, whẹ dọkoberu nkele whẹ l'atsu ndu Ju egvu. A bya l'amadeshia, Jisọsu byawaa bya akfuru whẹ l'echi kele whẹ ekele sọ whẹ: "Unu bukwaru guu." ²⁰ O kelegelewho nno, ọ bya egoshi whẹ ẹka iya whẹ ẹbo; goshi whẹ mgbureku iya. Ẹhu tsọo ndu ono, l'etso iya uto gẹ whẹ whuru Onye-Nwe-Ọha. ²¹ Jisọsu sukwa whẹ ọdo: "T'unu bukwaru guu. Ọo gẹ Nna mu zhiru mu bu gẹ mu zhiru unu." ²² O kfugelewho nno, ọ bya ekushi whẹ Ume sọ whẹ: "Unu nata Ume-Du-Nsọ. ²³ Iwhe bu ndu unu guru nvu l'iwhe-du-ẹji, ndu obu meru bẹ Chileke guakwaru ndu obu nvu. Ndu lile, unu l'aguru nvu l'iwhe-du-ẹji, whẹ meru bẹ Chileke l'ete agukwaaru nvu."

Jisọsu yele Tómosu

²⁴ Ọo ya bu, o nweru nwoke lanu, ẹwha iya bu Tómosu, l'ete anọ l'ẹka ono. Tómosu ono bẹ likwa-a l'umadzu iri l'ẹbo ono, l'etso ọzo Jisọsu. T'ọ nọ l'ẹka ono nteke ono, Jisọsu byaru. Iwhe ọdo, l'eekujefua ya bu Ejima. ²⁵ Ọo ya bu, e megelewho, ndu ọwhu whẹ l'iya tukoru etso ọzo Jisọsu sọ iya: "Anyi whakwaru Onye-Nwe-Ọha obu."

Tómosu sọ whẹ: "Mu te ekwetakwa gbahakwaa lẹ mu gude ẹnya mu whẹ ẹbo-ẹbo whya ichi aga ono l'ọbochi-ẹka iya, mbu mu woru mkpushi-ẹka mu ye l'ẹka ono, aga shi du iya, woru ẹka mu pyokwaawho lẹ mgbureku iya. Ọ dua nno bẹ mu l'ete ekwetakwa."

²⁶ A nọlewho abali ẹsato, ndu l'etso ọzo Jisọsu nọdukwa l'ulo ono ọdo whẹ lẹ Tómosu. A swochikotakwa mgbo ọlo ono aswochi. Jisọsu byalẹkwaa bya akfuru whẹ l'echi, kele whẹ ekele sọ whẹ: "T'unu bukwaru guu." ²⁷ O kfugee nno bya asu Tómosu: "Ngwa, rwua mu mkpushi-ẹka l'ọbochi-ẹka mu l'ẹka-a. Ngwa, mee mu ẹka lẹ mgbureku obu. Tómosu, ba abuhakwa ekwegekwe. Kwetaje!"

²⁸ Tómosu sọ iya: "Onye-nwe-mu-nu, bu Chileke mu!"

²⁹ Jisọsu sọ iya: "?Ọo nke l'ọo l'i whuru mu ntaa kpataru iwhe i kwetaru? Ẹhu-uto b'a goru nu ndu l'awhya l'ẹnya whẹ kwetalee!"

Iwhe e kwoberu dee ẹkwo-ọ

³⁰ Jisọsu nọdukwaawho megbabe igweligwe iwhe ọdo, a whurulenya l'iwhu ndu l'etso ọzo iya, ọle e te edekotadu iwhe ono g'ọ ha l'ẹkwo. ³¹ Ọle ndu ọwhu e deru b'e deru nke ọwhu unu l'e-gude iya kweta l'ọo Jisọsu bu Kuráiyisutu obu, Chileke kweru ukwa iya, bu Nwa Chileke mee t'unu woru onwunu ye iya l'ẹka nke ọwhu unu l'e-shi iya l'ẹka nweru ndzu.

Jisọsu l'egoshi umadzu ẹsaa lẹ ndu l'etso ọzo iya onwiya

21 E megekwaawho, Jisọsu bya egoshikwaawho ndu l'etso ọzo iya onwiya ọdo l'aguga eze-ẹnyimu Tayibiriyasu. Ọ waa g'ọ gude goshi whẹ onwiya obu ndowa. ² Lẹ Sáyimonu Pyita mee Tómosu, l'eekuje Ejima mee Natániyelu, onye Kena Gálili mee unwu Zébedi mefukwaawho umadzu labọ ọdo l'ime ndu ono, l'etso ọzo Jisọsu, tukoru nọdukota l'ẹka lanu. ³ Tọ du iya bu lẹ Sáyimonu Pyita asu whẹ: "Mbẹdua l'ejeekwa l'aga-ẹma."

Whẹ sọ iya: "Anyi l'e-tsokwa ghu eje." Whẹ tuko wufu jeshia l'aga. Whẹ jerwua je atuko bahu l'ugbo ono. Whẹ tuko ẹnyashi owu ono dekota aga, whẹ ta anmata t'ọ kadu mma l'ọo ikpokpa. ⁴ O rwulewho lẹ geregere ẹnyangge, whẹ bya l'eledeshia ẹnya, Jisọsu kfuru l'aguga mini ono, whẹbe ndu ono, l'etso ọzo iya ta ama l'ọo Jisọsu kfuru l'ẹka ono. ⁵ Jisọsu sọ whẹ: "Unwu mu ?ọ du ẹma, unu nmataru?"

Whẹ sọ iya: "Waawa, ọ tọ dukwa."

⁶ Ọ sọ whẹ: "Unu ghaa ugbu unu obu l'uzo ẹka-utara ugbo ono, oo-nwee iwhe unu l'aharu nmata." Ọo ya bu, whẹ bya aghaa ugbu whẹ ono, whẹ ta aduhenu ike lobata iya l'ime ugbo whẹ nkele ẹma, whẹ nmataru bẹ ha l'igweligwe.

⁷ Ọo ya bụ onye onona, l'etso ụzo Jisọsu, Jisọsu yeru obu sụ Pyita: “Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha!” Anụnu, Sáyịmonu Pyita nuru l'ọo Onye-Nwe-Ọha, ọ chita uwe iya yee nkele o to shidu yee uwe iya, gvuda lẹ mini ono gvufushia. ⁸ Ọwhube ndu l'etso ụzo Jisọsu ọwhu nọdu l'ime ụgbo ono l'alọkaa ụgbo ono, ẹma jiru godogodo, eshita ụzo eli-mgboko nkele whẹ ta anọdudu otęnya l'ụzo eli-mgboko. Whẹ nọdua iwhe ha g'ọo nha-ọkpa ụkporo ise. ⁹ Whẹ lufutalewho eli-mgboko, whẹ whua ovokọku l'ẹka ono. Whẹ whua ẹma, daburu l'ọku ono mękwawho buredi. ¹⁰ Jisọsu sụ whẹ: “Unu hataada ẹma ọbu, unu nmatarụ ntaa bya.”

¹¹ Ọo ya bụ, Sáyịmonu Pyita je abahụkwa l'ụgbo ono ọdo je alọfuta ụgbo ono eli-mgboko. Iwhe jiru iya nụ bụ-zhiaruwho akarakpoto akarakpoto ẹma. Ẹma ono, dụ iya nụ tukuru dụ ụkporo ẹma ugbo ẹsaa l'ẹma iri l'ẹbo. Ẹma ono hakwa l'igweligwe g'ọ ha nno, ọle ụgbo ono ta adụkwa ẹka o jeru ome kinyangu nke alakahụ. ¹² Jisọsu sụ whẹ: “Unu bya akpọo ọkpuchi.” Tọ duche ndu ono, l'etso ụzo iya onye ọwhu tura ama nke tẹ ya jị iya sụ: “?Ọo onye b'ị bụ?” Gẹ whẹ tukuraru marụ l'ọo Onye-Nwe-Ọha. ¹³ Jisọsu bya abya ewota buredi ono nụ whẹ, ọ nufukwaa whẹ whọ ẹma whọ.

¹⁴ Egoshi onona, o goshiru whẹ onwiya kwewa iya ugbo ẹto, Jisọsu goshiru ndu l'etso ụzo iya onwiya g'ọ shilewho l'ọnwu teta nọdu ndzụ.

Jisọsu yele Pyita

¹⁵ Whẹ kpọ-gelewho ọkpuchi ono, Jisọsu sụ Sáyịmonu Pyita: “Sáyịmonu nwa Jónu; ?Ị ka oye mbẹdua obu l'ezhi karụ gẹ ndu lile-e yeru mu iya?”

Pyita sụ iya: “Ee, Onye-Nwe-Ọha, ị marụ lẹ mu yeru ghu obu.”

Jisọsu sụ iya: “Nụjekwa ụnwu aturu mu nri.” ¹⁶ Jisọsu byakwa eku iya nke ugbo labọ: “Sáyịmonu nwa Jónu ?i yeru mu obu l'ezhi?”

Pyita sụ iya: “Ee, Onye-Nwe-Ọha, ị marụ lẹ mu yeru ghu obu.”

Jisọsu sụ iya: “Letajekwaru mu aturu mu ẹnya.” ¹⁷ Ọ byakwa eku iya nke ugbo ẹto: “Sáyịmonu nwa Jónu ?i yeru mu obu?”

Áwhụ bya Pyita l'ẹhu lẹ Jisọsu jiru iya nke ugbo ẹto sụ iya: “?I yeru mu obu?” Pyita sụ iya: “Onye-Nwe-Ọha, gubedua l'onwoghu tukuru iwhe lile makotaru, ị marụ lẹ mu yeru ghu obu.”

Jisọsu sụ iya: “Nụjekwa aturu mu nri.” ¹⁸ Sụ iya: “Iwhe mu l'akarụ ghu bụ lẹ: nteke ị bụ nwokoro bya b'ọ bụ ghu l'agbashije chita ẹkwa ghu weru l'ukfu, lobaru jeshia ẹka, dụ ghu uwhere, ọle nteke ị kahuleruwho bẹ l'ii-chili ẹka ghu whẹ ẹbo, onye ọdo abya ewebe ghu ẹkwa ghu l'ukfu, duta ghu jeshia ẹka l'adua ghu uwhere ejeje.” ¹⁹ Iwhe ono b'ọ kuru gude tura ọnu gẹ Pyita l'e-gude nwuhu, shi nno goshi ọdu-biribiri Chileke. Jisọsu kfugelewho iwhe ono, ọ sụ Pyita: “Tsuru mu.”

Jisọsu yele onye l'etso ụzo iya ọwhuna

²⁰ Pyita bya aghaa ẹnya l'azụ, whua onye ọwhuna, bụkwawho onye l'etso ụzo Jisọsu, o yeru obu gẹ l'ootso whẹ. Ọo ya bụ onye onona, nọkuba Jisọsu ntse gẹ whẹ l'eri nri-ẹnyashi whọ, bụ iya jiru iya sụ iya: “Onye-Nwe-Ọha ?ọo onye bụ onye ọbu, l'e-seru ghu ye ọbu?”

²¹ Pyita whule iya whọ, ọ jị Jisọsu sụ iya: “Onye-Nwe-Ọha ?ndẹe gẹ nke onye ọwa dụ dụ?”

²² Jisọsu sụ iya: “Ọ -buru l'ọo uche-obu mube Jisọsu l'ọo-nọdu ndzụ jeye nteke mu l'a-bya ọdo ?ẹka ghu dụ iya l'awee? Tsojezhiawho mube Jisọsu!”

²³ O noo ya, iwhe bụ ụnwunna gẹ whẹ ha kfulahaa l'iwhe ono, o kuru nno bẹ bụ l'onye onona, l'etsokwawho ụzo Jisọsu ta abyadu l'anwuhu anwuhu. Ọle iwhe Jisọsu kuru iya ta abukwa l'ọ tọ byadu l'anwuhu. Iwhe o kuru bukwa l'ọ suru: “Ọ -buru l'ọo uche-obu mube Jisọsu l'ọo-nọdu ndzụ jeye nteke mu l'a-bya ọdo ?ẹka ghu dụ iya l'awee?”

²⁴ Ọo onye ono, l'etso ụzo Jisọsu bẹ l'ekfu iwhe o gude ẹnya iya whua l'iwhe lile-e g'ọ ha. Ọ bukwaru iya whọ deru iwhe lile-e, mbụ anyi marụ l'iwhe o deru b'ọ kuru ire-lanụ.

²⁵ O nwegekwaruroo igweligwe iwhe ọdo, Jisọsu meshiru. Iwhe mu l'arịkwanu buru lẹ nggẹ l'ọo iwhe e mederu t'a tuko iwhe ono g'ọ ha dekota l'ẹkwo nnanụ nnanụ męe mgboko-o l'owhu tẹge edzukwa odobe ẹkwo, e dekotaru iya.

Ozhi ndu ishi-ozhi

1 Nnaji anyi Tiyoofilosu; l'ekwo, mu vu ụzo dehawaru ghu, bẹ mu deru iwhe lile, Jisọsu wataru ememe mẹ iwhe lile, ọ wataru ezhizhi eshi mbulembu, ² jeye mbọku Chileke dutaru iya duba iya l'imigwe. Ọ byalẹwho l'alashi l'imigwe, o shi l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ zhi ndu ono, ọ họtaru tẹ whẹ bụru ndụ-ishi-ozhi iya iwhe whẹ l'e-me. ³ O jegeeru iwhe-otsulanu ono o jeru, nwuhu-gee teta nọdu ndzụ, ọ bya anọo ụkporo abali ugbo labọ. L'ime ụkporo abali ugbo labọ ono b'o goshiru whẹ onwiya lẹ ya nọwaa ndzụ. O goshigee whẹ onwiya ono, o goshibakwaa whẹ iya whọ, nke ọwhu o doru whẹ ẹnya; tọ dühewaro onye l'atụ ego woo: ?m'a maru ọ nọdu-a ndzụ. Whẹ gude ẹnya whẹ whua ya; o kfuru whẹ gẹ Chileke, bụ eze l'e-shi medzua iwhe ọ wataru ememe. ⁴ Ọ bya enweru nteke whẹ l'iya nọkoberu l'ẹka lanu, o kfuru whẹ sụ whẹ: "Unu ba alufukwa lẹ Jerúsalem. T'unu nmekwaa anmẹ ngaberu iwhe ono, Nna kweru ụkwa lẹ ya l'a-nu unu ono, bụ iya bụ iwhe ọma-a, mu kfuhawaru unu okfu iya. ⁵ O noo lẹ Jọnu gude mini mee baputizimu, ọle a -nọlewho ujiku olemole nta-a, bẹ l'ee-gude Ume-Dụ-Nsọ mee unu baputizimu."

Jisọsu l'ala l'imigwe

⁶ Ọo ya bụ, ndụ-ishi-ozhi ono, whẹ lẹ Jisọsu dzuko-belewho, whẹ ji iya sụ: "Onye-Nwe-Ọha, ?o rwwaru nteke l'ii-nuwu ndu Ízurelu alị-eze whẹ azụ tọo gụnu?" ⁷ Jisọsu sụ whẹ: "Ọ tọ gbadu unu l'oma mbọku ọbu, ọdua l'ọo oge nteke ọbu, Nna bẹ gudewaa ẹka iya dobe l'onwiya. ⁸ Ọle Ume-Dụ-Nsọ l'a-bya unu l'ẹhu, ya emee unu, unu eshihu ike, nke ọwhu unu l'a-nọ ekfu iwhe unu whuru, nwuru l'ẹhu mụbe Jisọsu. Unu l'e-kfu iya lẹ Jerúsalem, mẹ l'alị Judiya l'owhu, mẹwaro l'alị Samériya, jeyewaro l'iwhe bụ ẹka mgboko-o jeberu." ⁹ O kfugelewho nno, whẹ nọdu ele iya ẹnya, Chileke kulia ya. Urwukpu domia ya, whẹ whụ-beru iya. ¹⁰ Whẹ dazhibelewho ẹnya l'akpamigwe l'ẹka ono g'o mibageeru. Unwoke labọ, yeru uwe ọcha bya bya akfukube whẹ ¹¹ sụ whẹ: "Unubẹ unwoke Gálili, ?ọo gụnu meru g'o gude unu kfuru l'ẹka-a ele akpamigwe nno? Jisọsu-a, a nataru unu kuba l'imigwe, bẹ bükwawho g'unu l'ele iya, ọ bahu l'imigwe bụ gẹ l'oo-gude bya ọdo."

Onye e gude dochia ẹnya Júdasu

¹² Tọ dụ iya bu, whẹ shi l'ugvu ono, l'eeke ugvu Ólivu lashia Jerúsalem. Ugvu ono m'e -shi lẹ Jerúsalem eje iya, kafu-zhiawho mkpirikpi manyiru. ¹³ Whẹ rwulewho Jerúsalem, whẹ bahu l'ulo-eli. Whẹ shi lẹ nke alị iya bahu lẹ nke imeli iya, bükwanu ẹka whẹ l'akuje orwu. Ndu ono bẹ ẹwha whẹ bụ: Pyita, mẹ Jọnu, mẹ Jé-musu, mẹ Áduru, mẹ Fílipu, mẹ Tómosu, mẹ Batólomiyu, mẹ Mátíyu, mẹ Jémusu nwa Álufiyọsu, mẹ Sáyimonu, bụ onye l'adzo t'alị ndu Ju bụru nke ndu Ju, mẹ Júdasu nwa Jémusu. ¹⁴ Whẹ l'unwanyị tükokwaruwho nọdu l'ẹka ono, mẹ Méri, bụ ne Jisọsu, mẹ unwune Jisọsu ọbu. Ndu ono gẹ whẹ ha bẹ jeru je atuko nọdu l'ẹka lanu, gude obu lanu ekfu anu Chileke.

¹⁵ O rwua ujiku lanu, whẹ dzukowaa nno, mbọku ono bẹ whẹ rwukwaru ụkporo madzụ ugbo ishii l'ẹka ono. Ọo ya bụ, Pyita gbalihu l'echilabọ unwunna ono sụ: ¹⁶ "Unwunna mu, iwhe ono, e dehawaru l'ekwo Okfu Chileke sụ l'oomefutaje bẹ vukotakwaa, bụ iya bụ iwhe ono, Ume-Dụ-Nsọ shihawaa l'ọnu Dévidi kfu l'okfu ẹhu Júdasu ono, bụ iya bụ onye ono du ndu bya bya egude Jisọsu. ¹⁷ Júdasu ono b'e shi guru yeru anyi, o shi tsoru eje ozhi-a anyi l'eje ọwa."

¹⁸ Ọle o gude okpoga, a kfuru iya l'ejo iwhe o meru zua alị. E megee, ọ daa sụ-gbua onwiya, ẹwho gba-fuhu iya, akiri-ẹwho iya g'ọ ha kposhia. ¹⁹ Iwhe bụ ndu Jerúsalem gẹ whẹ hakota nukota iwhe ono, meru nụ. Whẹ gube nwẹgu ono Akeludáma l'okfu ibe whẹ, bụ iya bụ Alị-mmee.

²⁰ Pyita bya asụ: "O noo l'e deru l'ekwo Egvu-oma sụ: "T'ẹgbara kfu l'ibe iya, tọ bọ dukwa onye l'e-bu iya nu."

E dekwaawho sụ:

"T'onye ọdo nochikwaa ẹnya iya jeje ozhi, o shi eje."

²¹ Ọo ya bụ l'ọ dụ mkpa l'anyi l'a-hota onye lanu t'ọ tsoru anyi. T'onye ọbu bükwaru onye lanu l'ime ndu ono, tsohawaa anyi jekota iwhe bụ ẹka anyi lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu jegbaberu, ²² wataru nteke Jọnu l'eme baputizimu jeye mbọku, a nataru Onye-Nwe-Ọha ono kuba l'imigwe. Onye ọbu tsofutaje anyi agba ẹka-ebe lẹ Onye-Nwe-Ọha ono bẹ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ."

²³ Tò dū iya bụ, whẹ bya ahọfuta ụmadzu labọ; Jósẹ-fu, onye l'eekeje Basábasu, ẹwha etushi iya bụ Jósu-tusu; họtakwawho onye ọdo, ẹwha iya bụ Matáyasu.

²⁴ Whẹ bya ekfuru nụ Chileke sụ: “Gùbe Onye-Nwe-Ọha, gùbe onye marụ obu madzụ lile, goshi anyi onye ọwhu ị họtaru l'ime ụmadzu labọ-ọ, ²⁵ t'ò nochia ẹnya Júdasu, bụru onye-ishi-ozhi, meje iwhe ono, Júdasu ono kwasweru ẹnya haa, lashia ẹka gbarụ iya nụ.”

²⁶ Whẹ bya atụaru whẹ ido, ọ dabarụ Matáyasu. E wota iya yekobe ị ndụ-ishi-ozhi iri ị nnanụ ono.

Abyabya Ume-Dụ-Nsọ

2 Ọ bya ebe ị mbọku l'eeri oge Péntikọsutu gèdegede, whẹ tũko gẹ whẹ ha dzukobe l'ẹka lanụ. ² E jia ekfu, ẹwhu shi l'imigwe whuru bya, aada g'ọo ẹwhu oke whẹrewhere bya ejilewho ọlo ono, whẹ dọru eji. ³ Whẹ whụa iwhe dụ-gee g'ọo ọku, l'enwu enwu, jakashihuru ajakashihu g'ọo kekashiru onwiya bya anọdu-gee whẹ l'ishi l'ẹhu l'ẹhu. ⁴ Ume-Dụ-Nsọ ji whẹ ẹhu gẹ whẹ ha. Whẹ ghaa okfu-alị whẹ, gudekaa okfu-alị ọdo, dū l'iche l'iche kfulahaa okfu ịge Ume-Dụ-Nsọ ono meru tẹ whẹ kfufe.

⁵ Tò dū iya bụ, o nweru ndu Ju, bu ị Jerúsalemụ, mbụ ndu Ju, Chileke duru ị nsọ, shigee l'alị, dū ị mgboko mgburumgburu. ⁶ O be nteke whẹ nuru ẹwhu ono, igweligwe madzụ gbakọ-dzua. Ọ tũfu whẹ ẹhu, o noo l'onyenonu bẹ l'anụkaa gẹ l'eekefu okfu-alị iya. ⁷ Ọ kpube whẹ onu okfu, tẹmenu o jikwa whẹ who ẹnya. Whẹ jilaha ibe whẹ ajị sụ: “Ndu-a, l'ekfu okfu-a, whẹ ta abunua ndu Gálili? ⁸ ?Ndekwanu g'ọo gude anyi l'anụkaa whẹ okfu-alị anyi l'onu ẹhu l'ẹhu? ⁹ Mbụ okfu anyibe ndu Pátíya, mée ndu Mídiya, mée ndu Ílamu, mée ndu shi Mesopotémiya, mée ndu shi Judíya, mée ndu shi Kapadósiya, mée ndu shi Póntosu, mée ndu shi Éshíya, ¹⁰ mée-gezhia anyibe ndu shi Firíjiya, mée Pamfíliya, mée anyibe ndu shigee Íjiputu, mée ndu shi Sayiríni l'alị Libíya, bya eyeru ndu ọwhu byarụ abyabya, shi ị Romu, ¹¹ mée ndu Ju, mée ndu l'anwụ ẹka ndu Ju; ndu Kirítu, mée ndu Arabụ, anyi tũkoru anụkaa gẹ whẹ gude okfu-alị anyi ekfukaa nke eze iwhe Chileke l'emekaa.” ¹² Ọ kpube whẹ onu okfu, tẹmenu ọ gbachia whẹ ẹnya. Whẹ nọduwaro ajije ibe whẹ sụ: “?Egube iya ọwa-a bụkwa ole?” ¹³ O nweru ndu ọwhu l'agbcharụ whẹ mgbacha asuje l'ọo mmeẹ guderu whẹ.

Pyita l'asa okfu

¹⁴ Ọo ya bụ, Pyita gbalihu yele ndụ-ishi-ozhi iri ị nnanụ ọwhu bya akfuru. Pyita wata iya aryarya sụ: “Unubẹ ndu Judíya mée ndu lile, bu ị Jerúsalemụ g'unu ha, unu gebekwa-o! Unu ngabẹ nchị l'iwhe-e, mu l'abya ekfukfu-a. ¹⁵ Ndu-a ta angụkwa mmeẹ, bụ iya bụ iwhe unu l'arị. Ọ kabekwa bụru ẹnyanwu l'awata

egube-ẹ ntaa. ¹⁶ Iwhe ọwa gbekwa bụru iwhe ono, o kfuru mbụ Jowelu, bụ onye nkfuchiru Chileke ị nteke ndụ-ichee sụ:

¹⁷ “Ọ waa bụ iwhe Chileke l'ekfu:

‘O -rwulewho l'oge ikpazụ

bẹ mu l'a-wụ-kputa madzụ lile Ume mu.

Ọo ya bụ, ụnwu unu unwoke

mée ndu nke ụnwanyi ekfuchilahaaru Chileke.

Unwokorọbya unu a-whụlahaa awhụ.

Ndu bụ ọgurenya unu arọde nrọ.

¹⁸ Ee! Nteke ono bẹ mu l'a-wụ-kputagee Ume mu ono

wụ-kputa iya l'unwoke mée ụnwanyi, l'ejeru mu ozhi.

Whẹbedua ekfuchilahaaru Chileke.

¹⁹ Mu l'eme iwhe-awhūrulenya l'akpamigwe, dū

l'imeli,

mu emee iwhe jiru ẹnya ị mgboko, dū iya ị mkpula.

Aa-whụ mmee mée ọku mée urwukpu ẹnwuru-ọku.

²⁰ Ẹnyanwu l'a-gbakọta tsurikiti,

onwa ekelaha g'ọo mmee,

Tẹmenu mbọku, Onye-Nwe-Ọha l'a-bya erwua,

bụ iya bụ oke ụboku ono, l'a-dụ biribiri.

²¹ Iwhe bụ-zhia onye ryakuru

Onye-Nwe-Ọha nteke ono bẹ l'aa-dzọfuta.'

²² “Sụa, unwoke Ízurelu, ọ kwa Jisọsu, onye Názaretu, bụ nwoke ono Chileke shi l'iwhe-awhūrulenya mée

iwhe jiru ẹnya, dụ-gee biribiri, o gude iya meshia

l'echilabọ unu, mee t'ọ doo unu ẹnya: l'ọo yebe Chileke

zhiru iya. Iwhe lile ono bẹ unu makọtaru ree l'onwunu.

²³ Ọle a kpuru iya nụ unu, unu shi l'ẹka ọ-karia-ẹka whẹ

kpopyabe iya l'oswebe, gbua ya. Iwhe ono bụru iwhe

Chileke makọtahawaru, chihawa iya achị dobe edobe.

²⁴ Ọle Chileke bẹ tọfuwaru iya l'ẹgbu ono, onwu shi

kee ya mee ya, o shi l'onwu teta nọdu ndzụ, o noo

nkele onwu ta adụdu ike sedekota iya. ²⁵ Lẹ Dévidi bẹ

kfukwaru okfu ẹhu Jisọsu sụ:

“ ‘Mu l'awhụ-jezhiawho

Onye-nwe mube Dévidi nteke nteke.

Nteke nteke bẹ l'ọonoje mu l'ẹka-utara,

t'ọ bọ dū iwhe l'e-me mu nụ.

²⁶ O noo iwhe meru g'ọo gude obu l'atsọ mu ụtso,

ẹhu-utso iya mee, mu l'agụ egvu, aaswa ẹswa.

Mu marụ ị mu nwuhu-gee bẹ l'ii-dobe mu-a ndzụ

ọdo.

²⁷ Lẹ mu makwaru l'ị tị hadu mu l'alị-maa.

Ị tị hadu Onye nke ghu, dū nsọ t'ọ rehu erehu.

²⁸ I goshiwaru mu ụzo ndzụ.

Ii-me t'ẹhu tsọo mu ụtso,

nteke mu nọ l'atatiwhu ghu.'

²⁹ “Sụa, ụnwunna mu, mu l'e-kfujaleruwho unu okfu

ẹhu nnaji oche anyi, bụ Dévidi ekfuja. Ọ tọ buledua l'ọ

nwuhuru anwuhu kpụ, obenu l'e liru iya eli, e bebenu

ilu iya dukwaa; anyi l'ele iya byeye oge, dū g'ọo ntanu-

a. ³⁰ Ọle o shi bụru onye nkfuchiru Chileke; ọ marụ ị

Chileke bẹ kwere iya ukwa iwhe, riaru iyẹ ya nte, sù iya l'ọo eri yẹbe Dévidi ono bẹ ya l'e-shi họtá onye l'a-bu eze, nochia ẹnya iya. ³¹ Ọ whuru iwhe Chileke l'ee-bekoo mee. O kfuw iwhe l'egoshi lẹ Kuráiyisutu l'e-shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ bụ iya bụ nteke ono, ọ sụru:

“Ọ tọ hadụ mu l'alì-maa,

tẹmenu anụ-ẹhu mu ta abya l'e-rehu erehu.

³² Chileke mewaru Jisọsu ono, o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ bụ iya bụ ọwa, anyi gude ẹnya anyi whụ. ³³ Ọo ya bụ lẹ Chileke bẹ woliru iya eli dobe l'ẹka-utara iya. Ọ nataakwaru Ume-Dụ-Nsọ l'ẹka Nna, bụ iwhe-oma, Chileke kwere ukwa iya. Iwhe-e, unu whuru-a mee iwhe-e unu l'anụ-a bukwa iwhe-oma ono, bụ iya bụ Ume-Dụ-Nsọ ono, ọ wụ-kputaru anyi. ³⁴ L'ọ tọ bukwa Dévidi bẹ laru l'imigwe l'onwiya, o noo lẹ yẹbedua l'onwiya kfukwaru sù:

“Onye-Nwe-Ọha sùru Onye-nwe mube Dévidi:

“Nọdu anọdu l'ẹka-utara mu

³⁵ jeye nteke mu l'e-me ndu ọhogu ghu, whẹ aburu ghu iwhe l'iji-dzọpyabe l'ọkpa.”

³⁶ “Ọo ya bụ, t'ọ doo Ízuru lile ẹnya ree, lẹ Chileke bẹ mewaru Jisọsu ono, unu kpọyaberu l'oswebe, t'ọ buru Onye-Nwe-Ọha, buru Kuráiyisutu, bụ Onye-Ndzo-ta.”

³⁷ O noo ya, whẹ nụ-gele iya who, meji tọfu whẹ, whẹ sù Pyita mee ndụ-ishi-ozhi ndu ọwhuna: “Unwunna anyi, ọo gunu bẹ anyi l'e-me?”

³⁸ Pyita sù whẹ: “T'unu daa onwunu uta, haa iwhe-dụ-ẹji, unu l'emegbabe, lwakfuta Chileke, t'e gude ẹwha Jisọsu, bụ Kuráiyisutu mee unu baputizimu g'unu hakota l'ẹhu l'ẹhu, nggẹ Chileke aguru unu nvu l'iwhe-dụ-ẹji ono; unu anata iwhe oma-a, bụ iya bụ Ume-Dụ-Nsọ.

³⁹ L'iwhe ono bẹ Chileke kwekwaru ukwa, lẹ ya l'e-meru iya unu, meeru iya unu unu, meeru iya iwhe bụ-zhia ndu nọdukwa otẹnya mee iwhe bụ onye Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke anyi l'e-ku.”

⁴⁰ Pyita kfugee nno, o kfukwaaru whẹ whọ igweligwe okfu ọdo, nmasharu whẹ ọkwa ike sù whẹ: “Unu dzọdu-a onwunu l'ogbo-ọ, l'a-la l'iyi-a.” ⁴¹ Ọo ya bụ, a dọ l'igweligwe nata ozhi iya, e mee whẹ baputizimu. Mbọku ono bẹ iwhe rwuru unu madzụ ugbo ẹsaa l'umadzu ukporo ugbo iri byakwaru etsoru lẹ ndu kwetaru nụ.

Gẹ ndu chọchi mbụ shi emeje

⁴² Iwhe whẹ yeleruwho ẹhu l'ememe buru anọ abyajehiawho onuta iwhe ndụ-ishi-ozhi ono l'ezhi whẹ, whẹ l'atukoje nọkobe g'ọo unwune gba mgbá eri Nri Onye-Nwe-Ọha mee anọ ekfu anụ Chileke.

⁴³ Onyenonu tsulahaá egvu. Ndụ-ishi ozhi ono l'emeshilewho iwhe-awhurulenya mee iwhe jiru ẹnya, dọ-gee biribiri l'igweligwe. ⁴⁴ Iwhe bụ-zhia ndu lile, woru ndzụ whẹ ye Kuráiyisutu l'ẹka gẹ whẹ ha, tuko

iwhe lile, whẹ nweru nmagbabe, nweru iya l'ọha.

⁴⁵ Whẹ tuko ẹku whẹ g'ọ ha reshikota mee iwhe lile ọdo, whẹ nwe enwe. Whẹ tuko kekashia ya. E ke-tageeru onyenonu lẹge mkpa habe iya l'ẹhu. ⁴⁶ Mbọku-mbọku, whẹ atuko nmagba je anọdu l'eze-ulo Chileke. Whẹ l'atukoje yeko ẹka eri Nri Onye-Nwe-Ọha l'uwhu l'uwhu, whẹ l'egudeje ẹhu-utso mee obu-iwhoro eri iwhe bụ iwhe whẹ l'eri eri. ⁴⁷ Whẹ l'anọje ekelekwawho Chileke. Iwhe whẹ l'eme buru iwhe dọ ndiwhe mma l'obu. Onye-Nwe-Ọha l'eyekwaru whẹ ndu, ọ dzotaru nke ọwhuu mbọku-mbọku.

Eeme onye ngvuru t'ọ mehu

3 O be ujiku lanu, Pyita yele Jonu liru eje l'eze-ulo Chileke l'atangu ẹto nke eswe, bụ nteke l'eekefujeru nụ Chileke. ² O nweru nwoke ọbu, ne iya bya l'anwudeshia, ọ dawaa ngvuru; l'aapataje iya mbokumboku bya edobe l'onuzo ẹka l'eeshije abahu l'eze-ulo Chileke, ibeka iya ọwhu l'eekeje “Onuzo-l'ama-uma”. Nwoke ono bẹ l'aapataje bya edobe l'ẹka ono, t'ọ nọduje l'ẹka ono aryota ndu l'abahu l'eze-ulo Chileke iwhe. ³ Ọ whulewho Pyita yele Jonu gẹ whẹ l'abata l'ime eze-ulo Chileke ono, ọ ryolahaá whẹ iwhe. ⁴ Pyita yele Jonu dazhibe iya ẹnya. Whẹ lenyaa ya, Pyita sù iya: “Lee anyi ẹnya!” ⁵ O lelaahaá whẹ ẹnya dobenu sù g'ọ nweru iwhe whẹ bya l'anụ iya. ⁶ Pyita sù iya: “Mu te enwekwa okpoga, mu l'a-nu ghu, ọle iwhe ọwhu mu nweru bẹ mu l'a-nu ghu: L'ẹwha Jisọsu Kuráiyisutu onye Názaretu, gbalihu jee ije!” ⁷ Ọ lota nwoke ono l'ẹka-utara lọ-lia ya imeli. Nteke onowho, ọkpa iya whẹ ẹbo mee nkwo ọkpa iya tetachaa ya. ⁸ Ọ kfulihu, kfu ru akfuru jelaahaá ije. O tsoru whẹ bahu l'oma-ogboduwu eze-ulo Chileke. L'okfu nkfu, ete ẹsua, ejewhe etu Chileke ẹwha. ⁹ O be nteke madzụ lile whugbaleru iya whọ gẹ l'oojewhe, etu Chileke ẹwha, ¹⁰ whẹ hụbekota iya ama l'ọo ya bụ onye-e, shi nọdu lẹ Onuzo-l'ama-uma l'eze-ulo Chileke aryọ aryọ. Ọ kpube whẹ onu okfu, tufu whẹ ẹhu, mbụ iwhe ono, meru l'ẹhu nwoke ono.

Pyita l'asa okfu l'eze-ulo Chileke

¹¹ O be nteke ndiwhe whuru g'ọ kükuru Pyita yele Jonu onwiya, etso whẹ eshi ẹka whẹ shiru, whẹ gbakọ bya anọdu ele whẹ l'onu-ulo ọwhu, bụ Onuzo Sólomonu. Ọ tufu whẹ ẹhu. ¹² Pyita whulewho ndu ono, ọ sù whẹ: “Unube ndu Ízuru, ọo gunu meru g'ọ gude iwhe-e tufu unu ẹhu? Mbụ ọo gunu meru unu l'ele anyi gẹ-woo l'ọo ike ẹka anyi bẹ anyi gude mee tẹ nwoke-e jee ije? Ọdua l'ọo g'anyi bya abụ-beru ndu l'akwabẹ Chileke ugvu? ¹³ Ọ kwa Chileke nke nna anyi oche whẹ, mbụ Chileke ono, bụ Chileke nke Ébirihamu, bukwaruwho Chileke nke Áyiziku, buru Chileke nke Jékọpu, ọ kwa iya gudewaa iwhe-e, meru nụ goshi

odu-biribiri nke Nwa iya, bu Jisosu. Mbụ onye ono, unu kpuru nụ ndu Romu, unu jikakwa iya whọ l'iwhu Páyileti. Lẹ Páyileti ono chihawaru l'obu iya lẹ ya bya l'aha iya t'ọ laaru onwiya. ¹⁴ Unu jika Onye ono, du nsọ, buk-wawho Onye du chiriri, o gbechia buru onye ono, gburu ọchi be unu suru t'a haaru unu t'ọ laaru onwiya.

¹⁵ Unu shi nno gbua onye ono, bu iya l'anụ ndzụ, ọle Chileke be meru, o shi l'onwu teta ndu ndzụ. Iwhe ono be anyi gudekwa ọnya anyi whua. ¹⁶ Nwoke-e, unu l'ele egube-e, ebebenu ọ buru onye unu maru-a, buk-wa ike nke Jisosu ono be meru iya o mehu, o noo l'anyi kweru l'ike du l'ewha Jisosu ono. Ọ kwa okweta l'ike nke Jisosu be meru nwoke-e l'iwhu unu g'unu ha, ẹhu iya dzua ya oke-e.

¹⁷ "Sua, unwunna mu, mu makwaru-a l'iwhe ono, unu lẹ ndu ishi unu meru Jisosu be unu meru iya l'oma ama. ¹⁸ Chileke shi l'eka ono mee iwhe ọ du mbụ kfu l'onu ndu nkfuchiru iya ge whẹ ha lẹ nteke ndu-ichee, sụ lẹ Onye Ndzota ono, o kweru ukwa iya ono l'e-je iwhe-otsulanu. ¹⁹ Ọo ya bu, t'unu dakwaawho onwunu uta haa ome iwhe-du-ẹji, lwakfuta Chileke. Unu lwawhu azu, lwakfuta Chileke t'o huchafu iwhe-du-ẹji, unu metagbaberu, ²⁰ ngge ẹhu-odu-guu eshikwanu l'eka Onye-Nwe-Ọha rwube unu ẹka mekwawho nke ọwhu Chileke l'e-zhi Onye Ndzota ono t'ọ bya, bu iya bu onye ọ hofutahawaru unu. Onye ono bu Jisosu.

²¹ Ọo-nodu l'imigwe jeye nteke Chileke l'e-me iwhe lile, ya adu-whu azu g'o shihawaa du lẹ mbụ, bu iya bu iwhe ono, Chileke shi l'onu ndu nkfuchiru iya kfuru anyi nteke ndu-ichee. ²² Lẹ Mosisu be kfukwaru sụ: 'Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke l'e-shi l'ime unwunna unu hota onye nkfuchiru Chileke, zhi iya t'ọ bya g'o zhiru mbedua. Onye ono be unu l'a-nọ anujeru okfu l'iwhe lile, o kfuru, unu emeje iya eme. ²³ Onye l'ete anuru onye nkfuchiru Chileke ono okfu be l'aa-hofu l'echilabọ ndu nke Chileke, mee t'ọ laa l'iyi.' ²⁴ Iwhe bu ndu nk-fuchiru Chileke ge whẹ ha, wata lẹ Samuwelu je akpaa lẹ ndu ọwhu l'etso iya nụ, be tukokwaru kfukota okfu iwhe-e, l'emekaa nta-a. ²⁵ Iwhe ono, Chileke shi l'onu ndu nkfuchiru iya sụ lẹ ya l'e-me ono be bukwa unu b'o kfuturu iya, nkele ọo unu bu unwu ndu-ichee ono, Chileke kwetaru ukwa iwhe nteke ono, ọ suru Ebirihamu: 'Ọo l'epa ghu be mu l'e-shi gọoru ndu mgboko owu ọnu.' ²⁶ Chileke yeru Onye l'ejeru iya ozhi, bu Jisosu sụ t'o vuru ọzo byakfuta unu bya agọoru unu ọnu-oma, bu iya bu l'oo-me unu g'unu ha l'ẹhu l'ẹhu, t'unu gbẹru iwhe-du-ẹji ono, unu l'emegbabe azu."

Pyita l'asa okfu l'iwhu ndu ishi ndu Ju

4 Pyita yele Jonu kpukwaduru-a okfu ono, whẹ l'ekfuru ndu ono l'onu ekfu, ndu l'agbaje ẹja nụ Chileke, mee onye ishi ndu ogbogu eze-ulo Chileke, mee ndu ogbo Sádusii wuru wukfuta whẹ. ² Ẹhu l'eghu

ndu ono, wuru bya egbu, nkele umadzu labo ono l'ezhi ndu ono iwhe, aryakwa iya whọ aya asuje l'ee-megee shi l'eworu ono, whẹ woru onwowhe ye Jisosu l'eka mee tẹ whẹ shi l'onwu teta ndu ndzụ. ³ Whẹ kputa whẹ je atuchia l'ulo mkporo nkele ọchi gbawaru nteke ono. Whẹ nọ jeye chi sahu. ⁴ Ọle igweligwe ndu nuru ozhi, Pyita whẹ zhiru be kwetaru l'iwhe whẹ l'ezhi. Ndu ọwhu bu unwoke, li iya nụ rwukwaru iwhe ha g'ọo unu madzụ ugbo iri l'ẹbo l'umadzu ukporo ugbo iri.

⁵ O rwulewho echile iya, ndu ishi ndu Ju, mee ndu bu ogurennya whẹ, mee ndu o-zhi-iwu bya edzukobe lẹ Jerúsalem. ⁶ Anasu, bu onye ishi ndu l'agbaje ẹja nụ Chileke ndukwawho l'eka ono, mee Káyafasu, mee Jonu, mee Alẹguzánda, mewaro iwhe lile, shikota l'eri ndu l'agbaje ẹja nụ Chileke; whẹ tukọ ndukota-gezhia l'eka ono. ⁷ Whẹ bya eduru ndu-ishi-ozhi ono dobe l'echilabọ whẹ, jilaha whẹ ike onye whẹ gude eme iwhe lile ono mee onye zhiru whẹ iya nụ.

⁸ Ume-Du-Nso ji Pyita ẹhu, o kfulahaa sụ whẹ: "Unubẹ ndu ishi mee ndu bu ogurennya ndu Ízurelu, ⁹ ọ -buru l'iwhe unu l'ekpe anyi ikpe iya ntanu-a be bu ikpe iwhe-oma, anyi meru onye ẹhu l'adua mma, mbụ woo, ọo gunu b'e gude mee nwoke ono o mehu?"

¹⁰ t'unu makwaru, mbụ unubẹ ndu lile, nọ l'eka-a mewaro ndu Ízurelu l'owhu l'ọo ike nke ewha Jisosu Kuráysutu, bu onye Názaretu, unu kpopyaberu l'oswebe l'onwunu b'e gude mee nwoke-e o mehu, yebe nwoke bya akfuru l'iwhu unu-a. Ọle Chileke megeeru, bya emee Jisosu ono, o shi l'onwu teta ndu ndzụ.

¹¹ Ọo Jisosu ono b'e deru okfu ẹhu iya l'ekwo Okfu Chileke sụ:

"L'ọo ẹwhuru ono, unubẹ ndu

l'atụ ọlo jikaru, l'ọo ọ-ga-lẹ-mkpa,

be bekocharu bya aburu ẹwhuru, gude ọlo.' †

¹² Ọ tọ dudu onye ọdo, l'a-du ike adzota anyi ta agufule iya whọ Jisosu Kuráysutu kpụ. Tọ dūhunu ewha ọdo lẹ mgboko-o l'owhu, Chileke meru t'a maru, bukwanu ewha, l'a-du ike dzofuta madzụ, gbahaa nke Jisosu ono kpụ."

¹³ Whẹ nulewho ge Pyita yele Jonu l'asa kaa kaa, l'eka whẹ bukwa madzụ mmaanụ, l'abua lẹ whẹ jeru ekwo, ọ tufu whẹ ẹhu. Ọnya rwua whẹ lẹ Pyita whẹ bu ndu whẹ lẹ Jisosu shi atụ ọli. ¹⁴ Whẹ ta amahẹ iwhe whẹ l'ekfu ge nwoke ọbu, e meru, o mehu ọbu kfukubekwa whẹ-e l'eka ono. ¹⁵ Whẹ sụ Pyita whẹ tẹ whẹ lufu l'iwhu ogbo-ikpe ono tẹ whẹ chia idzu. Pyita whẹ lufulewho, whẹ chilahaa idzu. ¹⁶ Whẹ sụ: "Ọo gunu be anyi l'e-me ndu-a? Iwhe bu Jerúsalem l'owhu be madzuaru ntaa l'ọo whẹ be Chileke shi l'eka whẹ mee tẹ nwoke-e mehu. Anyi ta atukwa iya ẹgo. ¹⁷ Sụ l'iwhe anyi l'e-me ngge t'e kfukashihe iya t'o dzuru alị ndu Ju bu t'anyi yeshia whẹ egvu ike, tẹ whẹ be ewhotahekwa ewha

† Egvu. 118:22

nwoke ono ọdo.”¹⁸ Whẹ bya ekua Pyita whẹ, naaru whẹ nkemu sụ whẹ tẹ whẹ be ewhotabahekwa ẹwha Jisọsu ọdo, whẹ te egudehunu ẹwha iya zhia iwhe l'edzudzu-ọha ọdo.

¹⁹ Pyita yẹle Jọnu bya eyee ọnu sụ: “Unu ghanu-a ya hata, ọo ole ka ree l'iwu Chileke: Ọo t'anyi nujeeu Chileke okfu, ọo t'anyi nujeeu iya unu?”²⁰ Nkele anyi ta adukwa ike aha okfu iwhe anyi gude ẹnya anyi whua, nua ya lẹ nchi anyi.”²¹ Whẹ bya anashjaru whẹ nkemu ike haa whẹ, whẹ lashia. O noo l'ọ tọ dudu iwhe whẹ maru, bukwanu okpareka iwhe whẹ l'e-goo ẹka meshia whẹ iwhe ike, nkele ndiwhe tukoru ekele Chileke ekele iwhe ono, meru nu.²² Nwoke ono, e meru o mehu l'uzo ono, du biribiri be noghatawaru awa ukporo ugbo labo.

Ndu nke Chileke l'ekfu anu Chileke t'ọ nu whẹ ike

²³ A halewho Pyita whẹ, whẹ tugburu jekfushia ndu whẹ lẹ whẹ l'alije, je akokotaru whẹ iwhe lile, ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke mee ndu bu ogurenya ono kfulu.²⁴ Whẹ nu-gele iya whọ, whẹ gude obu lanu kwata ekfu anu Chileke sụ: “Onye-Nwe-Ọha, bu Chileke, Onye meru igwe mee alj, mee eze mini mewaro iwhe lile, dukota l'ime iya; ²⁵ gube onye gude ike Ume-Du-Nso mee onye-ichee anyi ono, bu Dévidi, onye shi ejeru ghu ozhi, o dee sụ:

“ Ọo gunu meru iwhe ndu mba lile gude ẹhu-eghughu aba hanyi-hanyi?

“ Ọo gunu meru iwhe ndiwhe l'achije ejo idzu nke mmaanu?

²⁶ Ndu eze, l'achi mgboko kwakobe-geeru nke ogu, ọwhube ndu ishi dzukobegewaawho tẹ whẹ kposhia iwhe Onye-Nwe-Ọha l'eme, mekwawho tẹ whẹ kposhia nke Onye ono, ọ hotaru, bu Kuráiyisutu.’ †

²⁷ Ọo ezhi-okfu lẹ whẹ dzukoru lẹ Jerúsalem l'ẹka-a, mbu Hérodu, mee Pónchosu Páyileti, mee ndu l'ete abua ndu Ju, mee ndu Ízurẹlu tẹ whẹ lwushi Nwa ghu ono, du Nso, bu Jisọsu ono, i hotaru ogu.²⁸ Ọle iwhe ono, whẹ tukoru eme bu tẹ whẹ mee iwhe i chihawaru l'idzu sụ l'o noo gẹ l'ee-me iya.²⁹ Ntaa, Onye-Nwe-Ọha! Leedawho egube nkemu, whẹ l'anaru anyi. Ọo ya bu, nunu anyibe ndu l'ejeru ghu ozhi ike, t'anyi ba atsujehia egvu ilile ilile nke ookfu okfu ghu ono.³⁰ Yetanu ẹka mee tẹ ndu ẹhu l'eme mehukota mee t'anyi gude ẹwha Jisọsu, bu Nwa ghu ono, du nsọ meshia iwhe-awhurulanya, du-gee biribiri.”

³¹ Whẹ kfugeeru nu Chileke, ẹka ono, whẹ nodu nmakota jijiji. Ume-Du-Nso bya eji whẹ ẹhu. Whẹ kwata zhalahaa ozhi-oma Chileke lẹ ba atsujegvu.

Ndu nke Chileke l'agba mgbala l'iwhe lile

³² Tọ du iya bu lẹ ndu lile ono, kweru l'ọo Jisọsu bu Onye-nwe-whẹ-nu gẹ whẹ ha tukoro nmagba buru nnanu. Obu whẹ buru nnanu. Tọ duhe onye ọwhu l'asujekwadu l'iwhe ọwhu ya nweru be bu nke ẹka iya. Iwhe lile be whẹ tukoru nmagbabe nweru l'ọha.

³³ Ndu-ishi-ozhi gude ike, paru ẹka agba ama l'edzudzu-ọha lẹ Onye-Nwe-Ọha, bu Jisọsu shiwaa l'onwu teta nodu ndu. Chileke l'emekwaru whẹ whọ eze-iwhe-oma, paru ẹka shii gẹ whẹ ha.³⁴ Iwhe bu gẹ whẹ hakota ono whukota iwhe mkpa iya du whẹ. Iwhe bu ndu nweru alj mee ulo reshikota iya,³⁵ chitaru ndu-ishi-ozhi ono okpoga, whẹ retaru iya. Whẹ l'ekeshijeru madzu lile okpoga ono, eketaru onyenonu lẹge mkpa nkiya hatabe.

³⁶ O noo g'ọ nwuru, meru iwhe Jósefu mekwaruwho nkiya nno. Jósefu ono bu onye Lívayi, onye a nwuru lẹ Sáyipurọsu. Iwhe ndu-ishi-ozhi guberu iya bu Bánabasu, bu iya bu onye l'agbeje ndu ọdo okpu-ike.³⁷ Yẹbedua je eree alj iya, chita okpoga iya bya eworu ye ndu-ishi-ozhi l'ẹka.

Ananýasu yẹle nyee ya l'adzụ ejire

5 Ọo ya bu, o nweru nwoke lanu ọbu ẹwha iya bu Ananýasu. Yẹle nyee ya, bu Safáyira bya eje eree alj nke whẹ.² Ananýasu habota aswa alj ono dobe, nyee ya makwaruwho, ọ bya ewota uwudu iya ọwhu, bya anu ndu-ishi-ozhi, sụ whẹ l'ọ wakwa mkpakọ iwhe ya retaru l'alj iya ndowa.³ O noo ya, Pyita sụ iya: “Ananýasu, ọo gunu meru g'ọ gude i kweta tẹ Sétanu bata ghu l'obu bya emee ghu t'i dzuuru Ume-Du-Nso ejire, mbu i kweta habota okpoga, i retaru l'alj ghu? ⁴ Nteke ono, l'iitiki ree alj ono, t'ọ du ghu nwe iya? Temenu i regee ya, t'ọ du ghu be okpoga iya du l'ẹka, ọ buru ghu maru iwhe du ghu mma, i ge egude iya mee? Ọo gunu meru i kweta t'egube iwhe du nno bata ghu l'obu? Aa! Ọ tọ kwa madzu b'i dzuru ejire. Ọ kwa Chileke.”⁵ Anunu, Ananýasu l'anu iwhe ono, ọ daa gbaa l'alj nwuhu. Ndu lile, nuru iya nu tsulahaa egvu.⁶ Unwokorọbya wulihu, bya akwaa ya pata pafu je elia.

⁷ A nọlewho iwhe ha g'ọ awa ẹto, nyee ya shi bata. Ọle ọ tọko maduro iwhe meru nu.⁸ Pyita sụ iya: “Ọo mkpakọ iwhe gu lẹ ji ghu retaru l'alj unu ndowa?”

Nwanyị sụ iya: “Ee, l'ọ kwa mkpakọ iya ndono.”

⁹ Pyita sụ iya: “Ọo gunu meru g'ọ gude gu lẹ ji ghu chia idzu t'unu bya adataadaa Ume-Du-Nso? Lekwa ndu jeru ooli ji ghu gẹ whẹ l'alwawho. Ọo whẹ l'apafukwawho gubedua.”¹⁰ Ekfukfu, Pyita l'ekfu iya, nwanyị ono daa gbaa lẹ mgboro okpa Pyita kurwua ẹnya. Unwokorọbya ono batashia, ọ nwuhuwaa, whẹ

† Egvu. 2:1,2

pata iya je elikube ji iya. ¹¹ Ndu chọchi gę whę hakọta męe ndu ọdo, nuru iwhe ono nmahukota byiibiyii.

Ndu-ishi-ozhi kabaa anọ eme iwhe-awhūruleny

¹² Ndu-ishi-ozhi ono meshiaru ndiwhe igweligwe iwhe-awhūruleny, dų-gee biribiri l'echilabọ ndu Ju l'ęka ono. Ndu lile ono, kweru nke Chileke gę whę ha l'egudeje obu lanų je edzukobe l'eze-ųlo Chileke ibęka iya nke Onuzo-Sólomonu. ¹³ Tọ dųhunu ndu ọdo mmaanų, l'ęte alįa l'ogbo ono, jeru ọtu ama nke tę whę tsoru whę, e gudero lę whę bų ndu dųru ndiwhe lę nsọ. ¹⁴ Ọle igweligwe madzų byalękwaru bya ewota ndzų whę ye Onye-Nwe-Ọha, bų Jisọsu l'ęka; unwoke męe unwanyi. ¹⁵ Whę kwobe iwhe ono, ndu-ishi-ozhi ono l'eme pashikota ndu iwhe l'eme je edoo l'agųga echi-ųzo, je enyebegę whę l'iwhe-azęe męe l'ute, nke ọwhu bų Pyita -ghatadę, o beru ọ bų m'ọo inyonyo iya harų whę rwua l'ęhu, t'o mee whę tę whę mehukota. ¹⁶ Igweligwe madzų shi lę mkpųkpu lę mkpųkpu, dųkubę-gee Jerúsalemu ntse gbakọo, patageeru whę ndu ibe whę, ęhu l'eme, męe ndu ejo-maa bu l'ęhu. E mee whę, whę mehukota.

Aakpa ndu-ishi-ozhi ęhu ọdo

¹⁷ Ọo ya bų, onye ishi ndu l'agbaję ęja nų Chileke męe ndu ọli iya, bų iya bų ndu ọwhu tso l'ogbo Sádusii tangirihu, kwoderu whę ekwo. ¹⁸ Whę je egudeshia ndu-ishi-ozhi ono je achiru ye l'ųlo mkpọro. ¹⁹ O rwulewho l'enyashi, ojozhi-imigwe, shi l'ęka Onye-Nwe-Ọha bya agųhashia ųzo ųlo mkpọro ono, bata je edufuta ndu-ishi-ozhi ono sų whę: ²⁰ "Unu je akfuru l'ime eze-ųlo Chileke kọkotaru ndiwhe akọ ndzų, shi l'ęka Kuráy-isutu." ²¹ Ndu-ishi-ozhi ono kwe iya. O be l'ųtsu iya, whę je anọdu l'ọma-ogboduwu eze-ųlo Chileke zhilahaaw iwe. Ọo ya bų l'onye ishi ndu l'agbaję ęja nų Chileke mękwawho ndu ọli iya, ekukoo ndu ọgbo-ikpe ono gę whę ha, bų iya bų ndu ishi ndu Ízurelų tę whę chįa ọkpobe idzu. Whę zhia t'e je l'ųlo mkpọro je atųfu ndu-ishi-ozhi ono kpųtaru whę. ²² Ndu e zhiru jeshia, whę ta awų whę l'ųlo mkpọro ono. Whę dawhu azų bya asų ndu ikpe ono agha: ²³ "Anyi rwukwaru, a tuchirwee ųlo mkpọro atuchirwe pyįa ya ęka. Ndu nche nọdu-gekwaaw nche l'ọnu-ųlo mkpọro ono. Anyi bya atųhaaw ųzo, tọ dų onye anyi whuru l'ime iya." ²⁴ Onye ishi ọgbogu eze-ųlo Chileke męe ndu ishi ndu l'agbaję ęja nų Chileke nų iwhe ono, ọ gbachia whę ęnya, whę rilahaaw iwhe l'e-me nų.

²⁵ Nwoke lanų gbata bya asų whę: "Unu marų-a l'ọo unwoke ọbu, unu tųru mkpọro bę kfųwaru l'ọma-ogboduwu eze-ųlo Chileke ęgube whọ, ezhi ndu nọ l'ęka ono iwhe." ²⁶ Onye ishi ndu ọgbogu ono lųfu, chįta ndu ọgbogu je egude ndu-ishi-ozhi ono kpųta-whu azų. Ọle ndu ọgbogu ono te emedu mgbagiru nteke whę

l'akpųta whę, nkele whę l'atsų egvu, a -nọnyaa ndiwhe gude ęwhuru tugbua whę.

²⁷ Whę kpųta ndu-ishi-ozhi ono bya edobe l'iwhu ndzuko ọgbo-ikpe whę. Onye ishi ndu l'agbaję ęja nų Chileke jilahaaw whę aji sų: ²⁸ "Ọ kwa l'anyi kfuru iya unu kfushiaru unu ike sų unu t'unu be egudehekwa ęwha nwoke ono ezhi iwhe? Unu lewaro ntaa g'unu gude iwhe ono, unu l'ezhi nno zhigba Jerúsalemu. Iwhe unu l'emelewho bų t'unu tukobe anyi ọchi nwoke ono l'ishi."

²⁹ Pyita yele ndu-ishi-ozhi ono sų whę: "Ọ kwa iwhe Chileke sųru t'anyi mee bę anyi l'e-meje. Ọ tọ bųkwa ọwhu madzų kfuru. ³⁰ Chileke nna anyi ochee whę meru tę Jisọsu shi l'onwu teta nọdu ndzų, g'unu kpọpyabe-geeru iya l'oswebe, ọ nwųhu. ³¹ Chileke wolia ya dobe l'ęka-ųtara iya, mee ya Nnaji-Ọha l'owhu męe Onye-Ndzọta, nggę o shi l'ęka ono goshi ndu Ízurelų ųzo, whę l'e-shi daa onwowhe ųta haa ome iwhe-dų-ęji lwakfuta Chileke, nggę ọ gųaru whę nvų lę iwhe-dų-ęji, whę l'emegbabe. ³² Iwhe lile bę anyi bųkotta ęka-ebe iya. O nokwawho gę Ume-Dų-Nsọ ono, Chileke l'anųje onye l'anųru iya okfu bųkwawho onye ęka-ebe."

³³ Ndu ikpe ono nųle iya whọ, whę vọru ọku ghųa ęhu, chįa lę whę l'e-gbushi ndu-ishi-ozhi ono. ³⁴ Onye lanų l'ime whę, ęwha iya bų Gamáliyelu gbalihu tę ya yee ọnu. Gamáliyelu ono tso l'ogbo ndu Fárisii, bųkwawho onye o-zhi-iwu Mósisu, bųkwawho onye ndiwhe l'eyeru ęso. Ọ sų t'a chįta ndu-ishi-ozhi ono chįfu etezhi. ³⁵ Whę lųfulewho, ọ sų ndu ikpe ono: "Ndu Ízurelų, unu gebekwawho! Unu kwakwaa ęnya l'iwhe unu l'abya ome ndu-a. ³⁶ L'unu makwarų l'o nweje-hawaru nteke nwoke ono, ęwha iya bų Tiyúdasu gbalihujeru sų l'ọo ya bų onye lanų, dų nų. Ndu, rwukwaru ųnu madzų tsolahaa ya. E bekokwaaru gbua ya. Ndu ono, l'etso iya ono gbakashįhu. Ọgbo iya ono, ọ watarų laa nke mmaanų. ³⁷ E megekwaaw, o belewho nteke a gudero ọgu, Júdasu, onye Gálili fųtakwa. Ọ hakwarųwho ndu Ju chįtakwawho, whę tsoru iya. E gbukwaa ya who. Ndu ọli iya ono tųko gbakashįhu. ³⁸ O nokwawho gę nke ndu-a bya l'a-dų ntaa. Iwhe mu l'ekfuru unu bų, t'ọ bọ dųkwa iwhe unu l'e-me ndu-a. Unu pakwarų whę haa. Ọ -bųru l'iwhe-e, whę kųbafutaru-a, ọdo bų iwhe-e whę l'eme, ọ -bųru l'o shi l'ęka madzų bę l'ọo-lakwa-a. ³⁹ Ọle nteke o shi l'ęka Chileke, bę unu l'afųkwaa kpọshia iwhe whę l'eme. Ọ -bųru l'ọo Chileke b'o shi l'ęka bę unu l'e-megekwaaw bya awųa l'ọo Chileke ọbu l'onwiya bę unu l'alwųshi ọgu."

Ndu ikpe ono mee iwhe Gamáliyelu kfuru. ⁴⁰ Whę kua ndu-ishi-ozhi ono ye t'e chia whę iwhe, nmaarų whę ọkwa sų whę t'ọ bọ dųkwa mbọku, whę l'e-gudebaaw ęwha Jisọsu ekfu okfu ọdo, whę parų whę haa. ⁴¹ Ndu-ishi-ozhi ono fųta l'iwhu ndzuko ọgbo-ikpe ono; tugbua. ęhu l'atsọ whę lę Chileke bę gųtaru whę lę

ndu dū ree, nke tẹ whẹ jee iwhe-ọtsulanu l'okfu ẹka Jisọsu. ⁴² Whẹ ta aha ozhi iwhe l'oma-ogboduwu eze-ulo Chileke mee l'uwhu l'uwhu mbọku-mbọku; aryakwawho ozhi-oma ono aya l'ọ Jisọsu bu Onye Ndzọta ọbu, Chileke kweru ụkwa iya ọbu, bu Kuráyisutu ọbu.

A họtaru ụmadzu ẹsaa tẹ whẹ yejeru ndu-ishi-ozhi ẹka

6 O be nteke a nọnyaaru, ndu l'etso ụzo Jisọsu l'aka shii aka eje eje; ndu Ju, bu okfu Giríku bẹ whẹ l'ekfu gụlahaaru ndu Ju ọwhu l'ekfu okfu Híburu awhu. Iwhe kparu iya buru lẹ mbọku-mbọku, a -wata oke nri, ọ tọ dudu onye l'akpajẹ ishi nke t'e ketaru unwu-mbunu ibe whẹ, l'ekfu okfu Giríku nri. ² Ndu-ishi-ozhi iri l'ẹbo ono bya eku ndu l'etso ụzo Jisọsu gẹ whẹ ha sụ whẹ: "Ọ tọ dukwa ree t'anyi kwobe lẹ nri sụru nri ta asụ haa anọ ezhi okfu Chileke. ³ Ọo ya bu, unwunna anyi, unu hofuta ụmadzu ẹsaa l'ime unu t'anyi ye whẹ okfu nri ono l'ẹka. Ndu ono l'a-bu ndu, l'aama ẹka oma; Ume-Du-Nso eji whẹ ẹhu; whẹ aburu ndu maru ągu. ⁴ Anyịbedua l'onwanyi, bu ndu-ishi-ozhi l'ewhubelewho iwhu l'anọ ekfu anu Chileke mee anọ ezhi ozhi-oma."

⁵ Whẹ zua gberegbedegbemụ l'iwhe ono, ndu-ishi-ozhi sụru t'e mee ono. A bya ahota Sutivinu, bu nwoke wowaru onwiya ye Onye-Nwe-Oha l'ẹka ọkpobe eyeye; Ume-Du-Nso jikwa iya whọ ẹhu. Whẹ hota Filipu mee Pọrọkorosu, mee Nikéno, mee Táymonu, mee Pámẹnasu, mee Níkolanu, bu onye Ántiyọku; onye ọha ọdo, mewaru onwiya onye Ju. ⁶ Ndu ono, l'etso ụzo Jisọsu duta whẹ dukfuta ndu-ishi-ozhi. Whẹ bya abyabẹ-gee whẹ ẹka l'ishi kfulu nu Chileke l'iswi ẹhu whẹ.

⁷ Okfu Chileke kabaa odzuru mgboko. Ndu l'etso ụzo Jisọsu lẹ Jerúsalemụ kwata akwata aka shii aka eje eje. Igweligwe ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke kweta l'ozhi-oma ono, bya eworu onwowhe ye Onye-Nwe-Oha l'ẹka.

Egude Sutivinu

⁸ Sutivinu ono buru onye Chileke meru eze-iwhe-oma, gudekwa iya whọ ere ire, nke ọwhu l'ọduje ike mee iwhe-awhuruleny, du-gee biribiri l'iwhu ndiwhe. ⁹ Tọ dū iya bu l'o nweru ndu ọgbo ndzuko ndu Ju byakfutaru Sutivinu, whẹ l'iya likfuru lẹ ntutego. Ndu ono shi buru ohu. Ẹka ndu ono shigee bu Sayirini, mee Aleguzándiriya, mee Silisiya mee Éshiya. ¹⁰ Ọle Ume Chileke bẹ nuru Sutivinu mmamagu, nke ọwhu l'ọobuje: o -yewaa onu, ya eje aduhe onye l'a-makwadū iwhe ọdo onye ọbu l'e-kfu. ¹¹ Whẹ je eye ndu madzū okfu lẹ nchi, tẹ whẹ suje: "Anyi nuru nteke Sutivinu l'ekfur-wushi Mosisu ye Chileke." ¹² Whẹ gude nno kpalia ndiwhe, mee ndu bu ọgurennya ndu Ju, mee ndu o-zhi-iwu. Whẹ bya akputa Sutivinu kpujeru ndzuko ọgbo-ikpe ndu Ju. ¹³ Whẹ je eduta ndu bya agbalahaa ya ẹka-

ebe, ebo iya ibo sụ: "Nwoke-e ta adukwa nteke l'ọotoo noje ekfubyishi eze-ulo-ọ dū nsọ mee iwu Mosisu. ¹⁴ O noo l'anyi nuru ẹka l'ookfujẹ sụ lẹ Jisọsu-a, bu onye Názaretu bẹ l'ee-megee nwutsushia eze-ulo-ọ, ya abyakwawhọ bya agbanweshikota omelalị anyi, shi l'ẹka Mosisu." ¹⁵ Iwhe bu ndu lile ono, nọkota l'ulo-ikpe ono tuko chiru ẹnya wube Sutivinu l'iwhu. Iwhu iya l'egbulewho zaazaa g'ọo iwhu ojozhi-imigwe.

Onu Sutivinu l'eye

7 Onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nu Chileke ji Sutivinu sụ iya: "Ọo gẹ ndu-a kfulu iya bu g'ọ nwuru?" ² Ọo ya bu, Sutivinu sụ whẹ: "Ndibe anyi lẹ ndu nna anyi, unu gebekwa-o. Sụ: ọo Chileke, bu onye o rwuberu t'a kwabẹje ugvu bẹ meru tẹ nna anyi ochee, bu Ébirihamu whu ya. Nteke ono bẹ bu lẹ Mesopotémiya bẹ Ébirihamu bu. Ọ tọko lakwaanu m'ọo Hárano. ³ Ọo ya bu, Chileke sụ iya tọ haa ndu ibe whẹ, haa alị iya, jeshia alị, ya l'e-goshi iya. ⁴ Ọ haa alị Kaludiya, tugbua je eburu l'alị Hárano. Nna iya nwuhulewho, Chileke mee ya, o shi l'alị ono lwa bya eburu l'alị-a, unu bu ntanu-a. ⁵ Ọ tọ dukwa alị ono ọwhu Chileke nwaru Ébirihamu t'ọ buru nkiya nteke ono, mbukwa m'ọo ọha-ọkpa lanu. Ọle Chileke kweru iya ụkwa lẹ ya l'a-nu iye ya t'ọ buru alị iya, bukwaruwho nke ẹpa iya. Nteke Chileke kfulu Ébirihamu iwhe ono bẹ Ébirihamu l'eteke anwutakwaa nwa. ⁶ Chileke sụru Ébirihamu; l'ẹpa iya l'e-bekwa laa alị ọdo je aburu ohu, temenu e je l'eme whẹ awhu unu awha. ⁷ Chileke sụ: 'Ọle ndu ono, whẹ l'a-bu ohu whẹ ono bẹ mu l'a-nmakwanu ikpe. E megekwaaro, whẹ afuta l'alị ono bya abalahaaru mu ẹja l'ẹka-a.' ⁸ Chileke bya ekweta Ébirihamu ụkwa iwhe; doberu iya omelalị nke obu ugvu, t'ọ buru iwhe l'oo-gudeje nyata ọgbandzu Chileke. Ọo ya bu, Ébirihamu bya anwuta Áyiziku. Áyiziku nọlewho abalị ẹsaa, nke ẹsato iya; e bua ya ugvu. O nokwawho gẹ Áyiziku buru iya Jékọpu, ọ buru nno bu gẹ Jékọpu buru iya ochee-oroke anyi whẹ ono whẹ iri l'ẹbo.

⁹ "Ochee-oroke anyi whẹ ono koderu nwanna whẹ, bu Jósefu okoowhoo, whẹ kputa iya ree ndu Íjiputu g'ọo ohu. Ọle Chileke bẹ kfulu swiru Jósefu ono ree-ree-ree. ¹⁰ Chileke dzokota iya l'iwhe-ọtsulanu lile, byakfutaru iya nu, nu iya umere oma mee mmamagu l'ibe onye eze ndu Íjiputu bu iya bu Fero. Fero mee Jósefu, ọ buru iya bu onye l'achị alị Íjiputu l'owhu, bukwaruwho onye ishi l'ibe yẹbe eze g'ọ hakota.

¹¹ "A nọnyaa, ejo mkpẹgu bya l'alị Íjiputu l'owhu mee Kenanu. Ọ buru iwhe-ọtsulanu, paru ẹka. Ochee-oroke anyi whẹ ono ta awhuje nri ria. ¹² A nọnyaa; Jékọpu bya anu lẹ nri dū l'alị Íjiputu. Ọ bya ezhi ochee-oroke anyi whẹ tẹ whẹ jee. Ọ buru ono bu ejeje mbu, whẹ jeru. ¹³ O be l'ejeje nke ẹbo, Jósefu mee tẹ whẹ maru lẹ ya bu nwanna whẹ. Fero shiwaro nno madzuru ndibe

Jósefu whẹ. ¹⁴ Ọo ya bụ, Jósefu bya ezhia ozhi t'e je asụ nna iya Jékọpu t'ọ lwatashia Íjiputu mee ndibe iya ge whẹ ha. Iwhe whẹ kpakọru dụ bụ ụkporo madzụ ugbo ẹto l'umadzu iri l'ise. ¹⁵ Ọo ya bụ, Jékọpu laa Íjiputu, bụ iya bụ ẹka yele ochee-oroke anyi whẹ bu jeye whẹ nwụshihu. ¹⁶ E vutakota odzu whẹ laa Shékemu je elia l'ilu, Ébirihamu gudehawaa okpoga zụta ụnwegirima ibe Hamọ l'alí Shékemu.

¹⁷ "O bedelewho nteke Chileke l'e-meru Ébirihamu iwhe ono, o kweru iya ụkwa iya ono, ndibe anyi whẹ, bu lẹ Íjiputu zụshiwaa; ha l'igweligwe. ¹⁸ A nọnyaa, eze ọdo, l'ẹte amaa nke Jósefu bya achide Íjiputu. ¹⁹ Ọ gbabẹru ndibe anyi whẹ ono ẹregede, wata anọ eme ochee-oroke anyi whẹ ono mmegide, nke ọwhu ọ tūru iwu sụ t'onye nwutajeru nwa nke ọwhuu je etuwahjee ya etuwaha nke ọwhu nwa ono l'ẹte anọdu ndzụ.

²⁰ "Ọo nteke ono b'a nwuru Mosisu. Ọ bụru ẹguru nwa, dụ ugwu l'iwhu Chileke. E hee ya ọnwa ẹto l'ime ụlo. ²¹ O be nteke a patarụ iya je ewehaa, nwa Fero nke nwanjị tūruta iya zụ, ọ bụru nwa iya. ²² E zhikota iya iwhe bụ ẹkwo, l'aanwụ anwụ lẹ Íjiputu nteke ono. O shi l'ẹka ono bụru onye-ukfu-l'ọha l'okfu, l'eekfu l'ọnu mee iwhe l'eeme l'ẹka.

²³ "Mosisu nọlewho ụkporo awha ugbo labọ, ọ chipyaa ya l'ime obu iya lẹ ya l'e-je agbawhee ndu alí iya, bụ ndu Ízurelu. ²⁴ Ọ whụa onye lanụ l'ẹka onye Íjiputu l'eme iya mmegide. O gbakfu iya je agbaaru iya ọdzori. O kwobe iwhe ono megbulekwawho onye nke Íjiputu who emegbu l'ẹka ono, shi nno melata iya ụgwo iwhe ono, o meru onye Ízurelu ono. ²⁵ O dobenu sụ lẹ ndu nkiya l'a-maa lẹ Chileke l'ee-megee shi l'ẹka iya mee tẹ whẹ nweru onwowhe, ọle o to dodu whẹ ẹnya. ²⁶ O be echile iya, ọ whụa ẹka ndu Ízurelu labọ l'alwụ ọgu; o jeshia whẹ egbokahu, tẹ ya doshiaru whẹ iwhe l'adarụ whẹ nụ. Ọ sụ whẹ: 'Unu gebe! ?Unu ta amadụ l'unu bụ ụnwunna? ?Ọo gūnu meru iwhe unu l'achọ onwunu okfu?'

²⁷ "Onye ọwhu bụ iya l'achọ okfu nwufu Mosisu sụ iya: '?Ọo onye meru ghu onye ishi mee onye ikpe anyi? ²⁸ ?Tẹ l'iimewaa t'i gbua mu g'i gburu onye Íjiputu ụnyawhu-a?' ²⁹ Mosisu nọlewho iwhe ono; ọ gbafu l'alí Íjiputu gbalaa je eburu l'alí Midiyanu. Ọ nọdu l'ẹka ono meta ụnwegirima unwoke labọ.

³⁰ "A nọlewho ụkporo awha labọ; Mosisu whụa ozozi-imigwe l'echi-ẹgu, dụ l'aguga ugwu Sáyinayi. Ozozi-imigwe ono nọdu l'ọku, l'enwu lẹ nwooshi nshji. ³¹ Mosisu nọdu ele iya; ọ tufu iya ẹhu. O jekubedele iya who ntse tẹ ya marụ iwhe ọ bụ, ọ nua olu Onye-Nwe-Ọha l'ọku ono. Olu ono sụ iya: ³² 'Ọo mbedua bụ Chileke nna ghu ochee whẹ, bụ iya bụ Chileke nke Ébirihamu, bụru Chileke nke Áyiziku, bụkwaruwho Chileke nke Jékọpu.' Mosisu tsulaha egwu, tọ tūhe-warō ama nke ole ẹnya l'ẹka ono ọdo.

³³ "Ọo ya bụ, Onye-Nwe-Ọha sụ iya: 'Yefu akpokpa ghu nkele ẹka ono, i kfuru bẹ bụ alí, dūru mu nsọ.

³⁴ Mu lewaru ẹnya, whụ ẹgube áwhụ, l'eme ndibe mu l'alí Íjiputu. Mu whụwaru iwhe-ọtsulanu, whẹ l'eje, mu byawaa tẹ mu bya adzọ whẹ. Ngwa, bya nta-a tẹ mu zhi ghu Íjiputu.'

³⁵ "Ọ bụkwaru-a Mosisu-a, ndu Ízurelu jikaru, sụ iya: '?Ọo onye meru ghu onye ishi mee onye ikpe anyi?' bẹ Chileke shi l'ẹka ozozi-imigwe iya, Mosisu whuru lẹ nwooshi nshji, l'enwu ọku, hōta zhi iya t'o je aburu onye ishi mee onye l'a-gbata whẹ nụ. ³⁶ Mosisu nọdu meshia iwhe-awhūrulanya, dū-gee biribiri l'alí Íjiputu; shi lẹ Íjiputu ono dufuta whẹ. Ọ byakwa emeshik-waawho iwhe-awhūrulanya, dū-gee biribiri lẹ Eze-ẹny-imu-uswe; mekwaawho ọwhu o meru l'echi-ẹgu, whẹ nọru ụkporo awha ugbo labọ.

³⁷ "Ọo ya bụ, Mosisu ono, sūru ndu Ízurelu lẹ: 'Chileke l'ee-bekochakwaa shi l'echilabọ unu hōta onye l'ekfuchiru iya, zhi g'o zhiru mbedua.' ³⁸ Ọ bụru Mosisu ono bẹ nochiru ẹnya ndu Ízurelu nteke whẹ dzukoro l'ugwu Sáyinayi l'echi-ẹgu ono. Ọo ya l'akajeru ochee-oroke anyi whẹ iwhe Ozozi-imigwe ono kfuru, mbụ ozozi-imigwe ono, byakfutaru iya l'ugwu ono. Ọo ya shi l'ẹka Chileke nata okfu ono, l'anụ ndzụ, wolataru anyi.

³⁹ "Ọle ndụ-ichee anyi nū-geeru iwhe ono, o kfuru whẹ, nyia nchị mmanụ. Whẹ jika iya. Whẹ rilahaa ọ dū g'e shi whẹ dawhu azụ lẹ Íjiputu. ⁴⁰ Ọo ya bụ, whẹ sụ Éronu: 'Doberu anyi agwa, l'e-vutajeru anyi ụzo, l'anyi ta amahedu iwhe meru Mosisu-a, dufutaru anyi lẹ Íjiputu.' ⁴¹ O noo nteke whẹ meshiru agwa ono, dū g'ọo nweswi; wata agwagwa. Whẹ gwoo ngwo-ẹja bya agwaa ya, eme ẹswa nke iwhe ono, ọ bụ whẹ gude ẹka whẹ mee. ⁴² Tọ dū iya bụ lẹ Chileke eswefu whẹ ẹnya, haa whẹ tẹ whẹ gwajẹ kpokponde, dū l'igwe, bụ iya bụ iwhe ọbu, e deru l'ẹkwo ndu nkfuchiru Chileke lẹ Chileke sūru:

" 'Ndu Ízurelu! M'ọ dukwa ụkporo awha ugbo labọ g'unu gbushiru anụ l'echi-ẹgu gwaa iwhe, Ọle m'ọ tọ dukwa ọwhu bụ mube Chileke bẹ unu gburu iya nụ.

⁴³ ?Tọ dū nwulo agwa ono, bụ Molẹku bẹ unu vutaru, vutakwawho kpokponde, unu kpuru akpụ, ọ dū g'ọo agwa unu ono, bụ Réfanu.

Iwhe ono bẹ bụ iwhe unu gude ẹka unu meshia t'unu bajeru ẹja. O noo g'o gude mu je l'a-chita unu chighaa Bábyilonu.'

⁴⁴ "Sua, ndụ-ichee anyi whẹ ono shi nweru ụlo-ẹkwa, bụ ẹka ẹkwo-iwu Chileke shi aduje; ọ bụru whẹ shi egudeje ẹka whẹ kpobe ụlo-ẹkwa ono l'ẹka whẹ jeberu l'echi-ẹgu. Ụlo ono b'e meleruwho lẹ Chileke sūru Mosisu t'e mee ya, bụ iya bụ ẹgube iya ọwhu o goshiru

iya. ⁴⁵ Ndu-ichee anyi whẹ ono wota ọlo ono ye ọgbo ọwhu tso whẹ nọ l'ẹka. E megee, ọgbo onona vuta iya tsoru Jọshuwa je a naa alị ndu ọdo, mbụ alị, ọ bụ Chileke bẹ gude ẹka iya l'onwiya chishihawaa ndu bu iya nọ. Ọlo ono dọ-zhiawho l'ẹka ono jeye l'ọgbo nke Dévidi. ⁴⁶ Dévidi bọru onye yẹle Chileke dọ lẹ mma. Ọ sọ Chileke t'ọ haa tẹ ya tọaru iya ọlo, mbụ ọlo yẹbe Chileke ono, bụ Chileke Jékọpu. ⁴⁷ E megekwanua, ọ bọru Sólomọnu beru tọaru Chileke ọlo ono.

⁴⁸ “Ọle Chileke, bụ Ọkalibe-kangokotaru nọ te ebujedu l'ọlo, e gude ẹka tọa, bụ iya bụ iwhe ọbu, Ayizáya, bụ onye nkfuchiru Chileke kfuru sọ lẹ Chileke sọru:

⁴⁹ “Igweli bụ oshi-eze mu,

Eliwhe bọru oshi-ọdzobe-ọkpa mu.

?Ọo ẹgube ọlo ọnu bẹ unu l'a-tọru mu?

?O zhia ẹgube awee-ya bẹ mu l'a-nọduje atọta ume?

⁵⁰ ?Tọ dọ mbẹdua tọkoru iwhe ono g'ọ ha mekota?

⁵¹ “Unubẹ ndu-a, bụ kpọkponyi, unubẹ ndu-a, kpochiru obu t'unu ba anọ akwabẹ Chileke ugwu, kpochia nchị t'unu ba anọ ozhi, Chileke zhiru. Unu l'ajikajekwawho Ume-Dọ-Nsọ lẹge ndu-ichee unu whẹ jikaru iya. ⁵² ?O dọ-zhia ndu nkfuchiru Chileke ono gẹ whẹ ha m'ọo onye lanu, ndu-ichee unu whẹ l'akpa ẹhu? Ndu ọwhu Chileke zhiru ozhi bẹ whẹ gbukotaru egbu, mbụ ndu ono, bụ whẹ ryaru iya arya nteke ono sọ l'onye lanu ono bụ iya bụ onye dọ chiriri nwẹkiya bẹ l'ee-bechakwaa bya. Obenu nta-a, ọ bya, unu nọdu lẹ mgbazhi, a kpọta iya gbua. ⁵³ Ọo unu bẹ Chileke shi l'ẹka ndu ojozhi-imigwe iya tọaru iwu nkiya, unu te eme iwhe iwu ono sọru t'unu mee.”

Aatugbu Sutivinu l'ẹwhuru

⁵⁴ Ndu ọgbo-ikpe ono l'anọ okfu ono, l'ọtakaa whẹ ẹruw lẹ nchị. Whẹ l'atakaa ikireze g'ẹhu l'eghuhunu whẹ damudamu. ⁵⁵ Ọle Ume-Dọ-Nsọ bya eji Sutivinu ẹhu, ọ palia ẹnya lee l'eli, ọ whọa ogbu-zaazaa nke Chileke, whụkwaawho Jisọsu g'ọ kfuru Chileke l'ẹka-utara. ⁵⁶ Ọ sọ: “Unu leedawho imigwe g'ọ gheru too, Abubu-Ndiwhe kfuru l'ẹka-utara Chileke!” ⁵⁷ Whẹ chishia mkpu swọbe-gee ẹka lẹ nchị. Whẹ wulihu l'ugbo lanu je azugude iya; ⁵⁸ kpọta iya kpọfu l'ime mkpukpu tẹ whẹ je egude ẹwhuru tugbu ya. Ndu ono, l'ẹje iya atugbu chiru uwe whẹ wushiru nwokoro ọbu, ẹwha iya bụ Sọlu.

⁵⁹ Whẹ l'atọ iya ẹwhuru ono, o kua Onye-Nwe-Ọha sọ: “Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu, natakwa ndzọ mu.” ⁶⁰ Ọ daa byishi ikpere, chia mkpu sọ: “Onye-Nwe-Ọha, ba agụkokwaru whẹ iwhe-dọ-ẹji-a, whẹ l'eme mu!” O kfugelewho nno, o kubuhu ume.

8 L'eegbu Sutivinu; Sọlu l'atọ l'ishi l'ishi.

Sọlu l'akpa chọchi ẹhu

O noo ya, e shilewho mbọku ono gẹdegede wata anọ akpa ndu chọchi ẹhu lẹ Jerúsalemu, akpashị whẹ iya ike. Ndu ono, kweru nu gẹ whẹ hakọta gbakashihu, t'a gufule iya whọ ọwhube ndu-ishi-ozhi. Whẹ gbakashihu dzuru alị Judiya mee alị Samériya. ² Unwoke ndu Chileke dọru lẹ nsọ haru bya apata Sutivinu je elia, ryaa ẹkwa iya ryashia ya ike.

³ Sọlu kebelewho ẹhu ekebe eme tẹ ya gbukaa chọchi ọbu; o tsoru jewhelahaa l'uwhu l'uwhu, akpukọ unwanyi mee unwoke achị eye l'ọlo mkpọro.

Filipu gude ozhi-ọma rwua Samériya

⁴ Ọo ya bụ, ndu ono, kweru nu ono, a chikashiru, whẹ dzuru mgboko whubelewho iwhe ezhi ozhi-ọma nke Jisọsu. ⁵ Fílipu jeshia mkpukpu, dọ lẹ Samériya je ekfukashiaru iya ndu ẹka ono, l'ọo Jisọsu bụ Kuráysisutu ọbu, mbụ Onye Ndzọta, Chileke zhiru t'ọ bya. ⁶ Ndu ẹka ono nulewho iwhe l'ookfu, whufuaro iwhe dọ biribiri l'ooome l'ẹka, whẹ ngabekota iya nchị. ⁷ Whẹ whẹ lẹ ndu ejo-maa bu l'ẹhu, ha l'igweligwe bẹ ejo-maa ono l'anọje echikaa mkpu, afutakaa l'ẹhu ndu ọbu. Whẹ whụkwaawho lẹ ndu iwhe lonwushiru ibẹhu lanu mee ndu ngvuru bẹ hakwawho l'igweligwe, o mekotagee whẹ, whẹ mehu. ⁸ Ẹhu-utso tọko mkpukpu ono dzuru.

⁹ O nweru nwoke lanu ọbu, bu lẹ mkpukpu ono, ẹwha iya bụ Sáyimonu. Sáyimonu bụ onye l'ada lẹ mgbashị. L'ọnoje eme iwhe dọ-gee ndu Samériya biribiri. L'ọnoje ekfu lẹ ya ka igwe ka alị. ¹⁰ Mkpukpu ono l'owhu l'anọje awọ gidigidi awọ ejekfu iya: nwata mee ọgurenya. Whẹ sọ l'ọo ya bụ ike Chileke ono, l'eeukuje Eze-Ike. ¹¹ Nwoke ono bẹ shiwaa nteke teru ẹnya gude ọda lẹ mgbashị meta amamanshi nke ọwhu onyenonu tọkoru dobe iya l'okpobe madzọ. ¹² Ọo ya bụ, Fílipu byalẹwho bya ezhia whẹ ozhi-ọma nke l'ọo Chileke bụ eze mee l'ọo Jisọsu Kuráysisutu bụ Onye-Ndzọta, whẹ kweta. A tọko whẹ gẹ whẹ ha mekota baputizimu, unwoke mee unwanyi. ¹³ Sáyimonu l'onwiya kwetakwawho, e mee ya baputizimu. L'ọonokubewaro Fílipu ntse. L'ọobuje ọ whulewho iwhe-awhūrulanya, Fílipu l'emeshikaa, ya akpube iya ọnu okfu.

¹⁴ Ndu-ishi-ozhi ono, nọ lẹ Jerúsalemu nọdu l'ẹka ono nua lẹ ndu Samériya bẹ natawaru okfu Chileke. Whẹ yefu Pyita yẹle Jọnu tẹ whẹ je ẹka ono. ¹⁵ Whẹ rwua ẹka ono, whẹ kfuru nọ Chileke tẹ ndu wowaru onwowhe ye Jisọsu l'ẹka nata Ume-Dọ-Nsọ. ¹⁶ O noo lẹ nteke ono bẹ bukwaada l'ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu b'e gudekwadu mee whẹ baputizimu. Ọ tọ dọdu gẹ whẹ ha m'ọo onye lanu, natawaru Ume-Dọ-Nsọ. ¹⁷ Ọo ya bụ, Pyita yẹle Jọnu bya abyabẹ whẹ ẹka l'ishi; whẹ nata Ume-Dọ-Nsọ.

¹⁸ Sáyimonu whulewho lẹ Chileke bẹ nuru ndu ono Ume-Dụ-Nsọ gẹ ndụ-ishi-ozhi byaberu whẹ ẹka l'ishi. O kweta Pyita yẹle Jónu okpoga. ¹⁹ Sụ: “Unu menua tẹ mu nweru ẹgube ike ono nke ọwhu bụ onye mu byabejeru ẹka l'ishi, onye ọbu anata Ume-Dụ-Nsọ.”

²⁰ Pyita sụ iya: “Tẹ gụ l'okpoga ghu ọbu lakwaa l'iyi! ?Ọo iwhe Chileke l'anuje ẹwoma b'i doberu sụ l'ii-gude okpoga zuta? ²¹ Mẹ tị likwa l'ozhi-a, anyi l'ẹje ọwa, tọ hẹ l'ii-jebude iya anyi. O noo nkele obu ghu ta adudu ree l'iwhe Chileke. ²² Ọo ya bụ t'i dakwawhọ onwoghu ọta l'ejo ọriri ono, l'iri. Ryo Chileke t'a maru ?l'oo-guru ghu nvu l'ejo ọriri ono, i riru. ²³ O noo lẹ mu leru ghu ẹnya, maru l'oo ẹnya-kfurukfuru bẹ gụ l'iya l'eme, tẹ-menu ọ buru ejo ememe, l'ijinoje eme bẹ keru ghu ẹgbu.”

²⁴ Sáyimonu sụ Pyita whẹ: “Byiko t'unu kfuru nọ Chileke t'ọ bọ dọ iwhe ono, unu kfushiru nno, dọ ọwhu l'erwu mu l'ẹhu.”

²⁵ Ọo ya bụ, Pyita mée Jónu gbagee ama iwhe Jisọsu meru; zhigee ozhi-oma Chileke l'ẹka ono, whẹ dawhushia azu lẹ Jerúsalemu. Whẹ l'ala; whẹ l'ezhi ozhi-oma ono echi-uzo echi-uzo l'igweligwe mkpukpu ndu Samériya.

Filipu yẹle nwoke Itiyópiya

²⁶ Ọo ya bụ: ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha bya asụ Filipu: “Gbashi jeshia ọzo ọhuda. Tugbu-zhiaruwho jeye gụ alufu l'echi-uzo ono, shi Jerúsalemu bya aghaja l'echi-egu ẹka whọ ala Gaza.” ²⁷ Filipu kwakọbe tugburu jeshia. Ọ lufulewho echi-uzo ono; ọ whu onye Itiyópiya, a haru aha, kwataru buru eze madu. Ọo ya bẹ l'eletaru Kandési, bụ eze-nwanyi Itiyópiya ẹnya l'eku iya g'ọ ha. O shikwanu jee ọbaru Chileke ẹja lẹ Jerúsalemu. ²⁸ Ọ nọdu l'ime ugbo-inya iya ala ibe iya. Ọ nọdu l'ime ugbo-inya ono agụ okfu Chileke l'ekwo Ayizáya, onye nkfuchiru Chileke deru. ²⁹ Ume Chileke sụ Filipu t'ọ jekube ugbo-inya ono je anokube iya ntse. ³⁰ Filipu jekube iya bya nua gẹ l'ogogu ekwo Ayizáya, onye nkfuchiru Chileke, ọ sụ iya: “?O doru ghu-a ẹnya mbu iwhe l'ijigu?”

³¹ Nwoke ono sụ iya: “?Ndehununu gẹ l'oo-shi doo mu ẹnya m'ọ -dụ onye zhiru mu iya?” Ọ sụ Filipu t'ọ nyibata bya tẹ yẹle iya nọdu l'ime ugbo-inya ono. ³² Ẹka ọbu l'ogogu l'ekwo Okfu Chileke bụ ẹka Ayizáya deru sụ: “Onye ono dọ g'ọo aturu, a kpụ eje egbugbu, o nọo nwandoo g'ọo aturu, l'eebyishi ẹji, to kfu m'ọo akpuru-okfu lanu.”

³³ E meru iya iwhe iwhere, nma iya ikpe inyigirinyi. ?Ọo onye l'a-tukota ọnu ẹpa iya? O noo l'a kpokwofuru ndzụ iya akpokwofu lẹ mgboko-o.”

³⁴ Nwoke ono sụ Filipu: “Byiko, mu suru: ?Ọo onye bẹ onye nkfuchiru Chileke ono l'ekfuru? ?Ọo okfu ẹhu

nkiya bẹ l'ookfu, tọ okfu ẹhu onye ọdo?” ³⁵ Filipu bya awata iya ozhi iwhe. O shilewho lẹ nwa ẹnyoru ẹka ono, l'ogogu wata iya ozhi ozhi-oma nke Jisọsu. ³⁶ Whẹ jenyaa, whẹ rwua ẹka-mini dọ. Nwoke ono sụ: “Lee mini ndowa. ?Ọo gunu l'akposhikwadu t'i bi me mu baputizimu l'ẹka-a?” ³⁷ Filipu sụ iya: “I -gudewaa obu ghu g'ọ ha kweta bẹ l'eemekwa ghu-a baputizimu.” Ọ sụ iya: “Ee! Mu kwetawaru lẹ Jisọsu Kuráyisutu bụ Nwa Chileke.” †

³⁸ Nwoke ono sụ t'onye l'anga ugbo-inya ono kfushi, ọ kfushi. Filipu yẹle nwoke ono liru bya atuko bahu lẹ mini. Filipu mee ya baputizimu. ³⁹ Whẹ lufutalewho lẹ mini ono, Ume Onye-Nwe-Ọha mee Filipu: o mihi, nwoke ono ta awhuhe iya. Onye Itiyópiya ono tugbua lashia iwhe o shi, ẹhu l'atsọ iya utso gẹ l'ọla. ⁴⁰ Ẹka a whwaruroo Filipu ọdo buwaruro lẹ Azótosu. O kfukota okfu Chileke l'iwhe bụ ẹka, ọ ghataru jeye nteke o rwuru Sizaríya.

Jisọsu l'afuru Sọlu l'uzo, Sọlu gbanwee

9 Ọle Sọlu bẹ l'eyekwada ndu l'etso ọzo Jisọsu egvu eyeshi whẹ iya ike, eseshikwawho ẹza ike tẹ ya gbushia whẹ. Ọ tugbua jekfu onye ishi ndu l'agbaje ẹja nọ Chileke, ² je asụ iya t'ọ deru ekwo-ozhi nọ iya, ya l'e-goshije l'ulo-ndzuko ndu Ju mée ya rwua Damásukosu nke ọwhu bụ: ya -whu onye l'etso ọzo nke Onye-Nwe-Ọha, ya atua ya mkporo: ọbu nwoke, ọbu nwanyị, kpuru bya Jerúsalemu.

³ O jenyazhiawho l'echi-uzo Damásukosu, mbu abyaakwa orwu Damásukosu. A nonyaa, iwhoro shilewho l'imigwe bya achalewho vaa chawhe iya mgburumgburu. ⁴ Ọ daa l'alị l'ẹka ono mbu Sọlu. Ọ nua olu-okfu, l'asuje iya: “Sọlu, Sọlu ?ọo gunu meru iwhe l'jikpa mu ẹhu?”

⁵ Sọlu sụ iya: “?Ọo onye b'i bụ Onye-Nwe-Ọha?” Olu ono sụ iya: “Ọo mbedua bụ Jisọsu, bụ onye ọbu, l'jikpa ẹhu. ⁶ Gbeshi bahu l'ime mkpukpu ono, aa-karu ghu-a iwhe l'ii-me.”

⁷ Ndu whẹ l'iya lị l'ije ono kfu-geleruwho l'ẹka ono; iwhe ono kpube whẹ onu okfu nkele whẹ l'anu-a olu ono, ole whẹ ta awhudu onye ọbu, l'ekfu iya nọ l'ẹnya. ⁸ Sọlu gbalihu bya asaa ẹnya; tọ whuhe ọzo. Whẹ gude iya l'ẹka, duba lẹ Damásukosu. ⁹ Ọ nọkota abalị ẹto, tọ whu ọzo; tọ dọ iwhe bụ nri, kparu iya l'onu, tọ ngu nke angungu.

¹⁰ O nweru onye lanu, l'etso ọzo Jisọsu, bu lẹ Damásukosu, ẹwha iya bụ Ananíasu. Onye-Nwe-Ọha byakfuta iya l'owhulanya bya asụ iya: “Ananíasu!” Ananíasu za iya: “Owe Onye-Nwe-Ọha!”

¹¹ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: “Kwakọbe jeshia l'ogborogbo ọzo ono, l'eejuje Ọzo-kfuru-nhamunha. I -rwua

† Ọwhu, e deru l'okfu Giriku, gbaru lẹ mbu te eyekobekwa iya ve-su 37. Ọle anyibedua tsoru ndu ọwhu yekoberu iya nọ ye iya lẹ nke anyi.

I'ulo Júdasu, gu ajia aji onye Tásosu, ewha iya bu Sölu. Q nõwho l'eka ono ekfu anu Chileke. ¹² Q whukwaru nwoke, ewha iya bu Ananýasu l'owhulunya g'o bataru bya abyabẹ iya eka l'ishi, mee ya o whulahaaz ụzo."

¹³ Ananýasu sụ: "Onye-Nwe-Ọha, m'a dukwa l'igwe kọoru mu akọ nwoke-e, kọkotaru mu ejo-iwhe o meru ndu nke ghu lẹ Jerúsalemu. ¹⁴ A sụkwaru lẹ ndu l'agba-jẹ eja nụ Chileke zhiru iya t'ọ bya akputakota iwhe bu onye sụ-zhiaru l'ọo ghu bu Onye-nwe-ia-nu."

¹⁵ Onye-Nwe-Ọha sụ iya: "Jeshiaro, l'ọo mu hotaru iya t'o jeeru mu ozhi. Ọo ya l'e-me tẹ ndu l'ete abua ndu Ju mee ndu ishi whẹ mewarto iwhe bu unwu Ízurelu maru onye mu bu. ¹⁶ Mu l'e-goshikwanu iya iwhe-otsulanu, l'oo-jekota l'okfu ẹhu mu."

¹⁷ Ọo ya bu lẹ Ananýasu atugburu jeshia. O rwua bya abahu l'ulo obu, bya abyabẹ Sölu eka sụ: "Nwana mu Sölu, Onye-Nwe-Ọha, bu Jisosu l'onwiya bẹ zhiru mu tẹ mu bya. Ọo Jisosu ono bu onye ono, goshiru ghu onwiya l'uzo gẹ l'ibya eka-a. Q suru tẹ mu bya emee t'i whulahaaz ụzo ọdo mee t'i nata Ume-Du-Nso."

¹⁸ Nteke ono who, iwhe obu, du-gee g'oo ekiri shi Sölu l'enyashia. Q whulahaaz ụzo. Q gbalihu, e mee ya baputizimu. ¹⁹ Q bya eria nri nteke ono, ike du iya.

Sölu l'ekfu okfu Chileke lẹ Damásukosu

Yele ndu l'etso ụzo Jisosu bya anọ nwabalị olemole lẹ Damásukosu. ²⁰ Q tuko ulo-ndzuko ndu Ju jewhede, wata anọ ezhi nke Jisosu. O kfulahaaz l'ọo Jisosu bẹ bu Nwa Chileke.

²¹ Q tufu ndu maru iya nu ẹhu. Whẹ sụ: "?Mẹ to bunua nwoke-e bẹ bu onye-e, shi egbushi ndu suru l'ọo Jisosu bẹ bu Onye-nwe-whẹ-nu lẹ Jerúsalemu? Mee iwhe o kwoberu bya eka-a kwa tẹ ya bya akpukoo anyi, kpụ-jeru ndu ishi ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke."

²² Sölu l'akalewho okfushi okfu Chileke ike aka eje eje. O goshi l'ọo Jisosu bu Onye Ndzota ono, Chileke kweru ukwa iya, shi ishi lanu hakashiaru whẹ iwhe meru g'o gude o du nno nke owhu ndu Ju, no lẹ Damásukosu l'ete enwehee onu okfu.

²³ A nonyaa, mbu nokwaro ọdu shii; ndu Ju bya bya achia idzu nke ogbu Sölu. ²⁴ Ama bya agbaarụ Sölu l'eemekwa t'e gbua ya. O noo ya, whẹ l'anoje eche onuzo, l'eeshije bahu l'ime obodo ono eche: eswe l'enyashi t'a maru gẹ l'ee-shi whua Sölu gbua. ²⁵ Obenu l'enyashi, ndu oli iya paru iya ye lẹ nkata, a turu eri pyoo l'uzo, du lẹ mgbodo, e gude kpuweta obodo ono mgburumburu, pazeta iya, mee ya, o rwua ali.

Sölu l'adawhu azu lẹ Jerúsalemu

²⁶ Sölu rwua Jerúsalemu bya ejeshia nu tẹ ya jekfu ndu l'etso ụzo Jisosu. Whẹ tuko gẹ whẹ ha tsuhukota iya egvu, nkele whẹ te ekwetadu l'ọ buwaa onye l'etso ụzo Jisosu. ²⁷ Ọo ya bu lẹ Bánabasu abya eyeru iya eka,

bya eduta iya dukfu ndu-ishi-ozhi, bya akọoru whẹ akọ gẹ Sölu gude whua Onye-Nwe-Ọha l'uzo, kọkwaaru whẹ whọ gẹ Onye-Nwe-Ọha obu l'onwiya gude kfuru yeru Sölu. Q tũaru whẹ onu gẹ Sölu gude kfushibe okfu ẹhu Jisosu ike lẹ Damásukosu. ²⁸ Tọ du iya bu, ndu-ishi-ozhi ono kweta t'ọ lwakfuta whẹ mee t'o jeje eka sọru iya lẹ Jerúsalemu. O tsokwaruwho Jerúsalemu ekfushi iya ike l'ọo Jisosu zhiru iya tẹ ya kfu iya l'iswi ẹhu iya. ²⁹ Yele ndu Ju, l'ekfu okfu Giriku l'anoduje atụ ntutego nteke nteke. A nonyaa, whẹ melahaaz tẹ whẹ gbua ya. ³⁰ Unwunna, bu ndu chochi nua ya, whẹ dufu Sölu dube iya Sizaríya, yeru iya eka, o jeshia Tásosu.

³¹ Q kwa iya nu bu lẹ nchi adu ndu chochi ndoo nke nwa nteke ono, mbu ndu chochi lile, nokota lẹ Judíya mee Gálili mee Samériya. Chochi l'apalihi; aka oshihu ike eje eje. Ume-Du-Nso l'eyekwaru whẹ madzu nke owhu obu ka whẹ oshihu ike; whẹ l'eyeru Onye-Nwe-Ọha eso.

Pyita l'eje Lida mee Jopa

³² Pyita tuko eka lile jekota. O be ujiku lanu, o jeshia tẹ yele unwu Chileke, bu lẹ Lida jia. ³³ O rwua eka ono, o whua nwoke obu, ewha iya bu Iníyasu. Nwoke ono bẹ iwhe lonwushiru ibehu lanu, nke owhu o zewaa l'ehu, nõwaa awha esato, t'ọ gbashije agbashi. ³⁴ Pyita ku iya: "Iníyasu! Gbashi, lẹ Jisosu Kuráyisutu bẹ mewaru ghu t'i mehu. Gbalihu lufuta l'eka ono, i daburu." Iníyasu gbalihulekwawho. ³⁵ Ndu bu lẹ Lida mee lẹ Sharonu whua g'o mehuwaru ejewhe, whẹ kweta l'ọo Jisosu bu Onye-nwe-whẹ-nu.

³⁶ Lẹ Jopa b'o nweru nwanyị lanu, bu onye l'etso ụzo Jisosu. Nwanyị ono l'anoje eme ree nteke nteke, l'oonojekwawho emeru ndu l'amaaz gẹ whẹ l'eme iya iwhe-oma. Ewha nwanyị ono bu Tábita, bu iya bu Dókasu l'okfu Giriku bu iya bu umoro. ³⁷ A nonyaa nteke ono, iwhe melahaaz ya. Iwhe obu, l'eme iya nu gbua ya. Whẹ bya aghu-gee ya ẹhu; pata iya nyihu ulo-eli je enyebe iya. ³⁸ Ọo ya bu, ndu l'etso ụzo Jisosu, bu lẹ Jopa nua lẹ Pyita no lẹ Lida, dukubekwa Jopa ono ntse. Tọ du iya bu lẹ whẹ eyefu umadzu labo tẹ whẹ kua Pyita t'ọ bya egwegwa. ³⁹ Pyita kwakobekwawho tsoru whẹ. O rwua, e duta iya nyihu ulo-eli ono, unwanyi-mbunu dowhee Pyita mgburumburu tuko aryakaa ekwa, egoshije Pyita uwe, Dókasu kwashiru keeru whẹ nteke o no ndzu. ⁴⁰ Pyita chishikota whẹ l'eka ono; bya ebyishi ikpere kfuru nu Chileke. Q bya aghaa enya lee odzu ono sụ: "Tábita teta, nõdu ndzu!" Nwanyị ono saa enya. Q whulewho Pyita, o gbalihu nõdu anodu. ⁴¹ Pyita bya aloza iya l'eka yeru iya eka, o kfuru akfuru. Pyita bya ekukoo chochi l'owhu mee unwanyi-mbunu ono, duru Tábita dee whẹ, g'o tetanaru nõdu ndzu. ⁴² Iwhe ono, meru nu ono ngakota Jopa mgburumburu. A kabaanu ọdu l'igwe kweta l'ọo Jisosu

su bu Onye-Nwe-Oha. ⁴³ Pyita buru l'ulo Sáyimonu nọ ọdu lẹ Jọpa. Sáyimonu bu onye l'emeje akpọ-anụ ge l'ọo-dụ, e gude iya eme nka.

Pyita l'awhụ ọwhulanya

10 O nweru onye ishi ndu ojogu, bu lẹ Sizaríya, ẹwha iya bu Koníliyọsu. Ọo onye ishi ndu ojogu, l'achị ndu ojogu ụkporo ise lẹ Ọgbo ojogu Ítali ² Koníliyọsu bu onye l'anoje akwabẹ Chileke ugwu. Chileke duru yele ndu ibe iya lẹ nsọ. Ndu Ju ọwhu l'adụ ọge whẹ maru iya bẹ l'ọonuje iwhe shii, l'ọonoje ekfu anụ Chileke nteke nteke. ³ O be ujiku lanu ọge ẹnyanwu swifuwaru l'ishi; Koníliyọsu whua ojozhi-imigwe, shi l'ẹka Chileke ree-ree-ree l'ọwhulanya, whua ya g'ọ bataru bya eku iya sụ iya: "Koníliyọsu!"

⁴ Koníliyọsu gude ọtsu-egwu lee ojozhi-imigwe ono, sụ iya: "Owe-e! ?Ndee g'ọ dọ Onye-ukfu-l'ọha?"

Ojozhi-imigwe ono sụ iya: "Chileke bẹ nwakwaru ekfufu ono, l'ijinoje ekfu anụ iya, natakwaru whẹ ọma ono, l'iimeje ono. Ntaa bẹ Chileke nyatawaru ghu.

⁵ Haru madu zhi tẹ whẹ je Jọpa je ekuaru ghu nwoke lanu ọbu, ẹwha iya bu Sáyimonu, ẹwha iya bụfukwaawho Pyita. ⁶ Ọ byaru abya. Ẹka ọ nọdu anodu bu l'ulo Sáyimonu, onye l'emeje akpọ-anụ ge l'ọo-dụ, e gude iya eme iwhe. O buwhu l'aguga eze-ẹnyimu."

⁷ Ojozhi-imigwe ono, shi l'ẹka Chileke, shi ekfu eyeru iya tųgbulewhu, Koníliyọsu bya ekua ọmadu labo lẹ ndu l'oozhije ozhi, yeru whẹ onye ishi ojogu lanu. Onye ojogu ono bụkwawho onye Chileke duru lẹ nsọ. Ọ lị lẹ ndu kagee ọnokube Koníliyọsu l'onwiya ntse, ejeru iya ozhi. ⁸ Ọ bya akọ-geeru whẹ iwhe meru nu. O zhi whẹ tẹ whẹ tųgbua jeshia Jọpa. Whẹ tųgbua jeshia.

⁹ O belewhu echile iya ọge ndu ozhi ono l'erwukubewaa Jọpa, Pyita nyihu eli ọlo, dọ barikiti l'echi-eswe jeshia okfu anụ Chileke. ¹⁰ A nọnyaa, ẹgu gụlahaa ya. L'ogugu iya nggẹ l'ọ-dụkwanu g'e shi ya ria nri. Nri shikwaduru l'ọku. O gbee dọ iya g'ọo nwa mgbenya jipyaberu iya ẹnya. ¹¹ Ọ whua g'imigwe gheru ọnu. Ọ whua iwhe shi l'imigwe ono alwa l'alj. Iwhe ono dọ g'ọo ẹkwa ọcha, ha shii, e gude iya l'ishi iya whẹ ẹno, ewozeta iya l'alj. ¹² L'ime ẹkwa ono bẹ l'ọotoo dudu ẹgube anụ, nwe ọkpa ẹno, dọ lẹ mgboko, l'ete adu ya. Tọ dọ ẹgube anụ ọwhu l'awu l'ewho, l'ete adu ya. Tọ dọ ẹgube iya ọwhu l'ewhe l'eli, l'ete adu ya. ¹³ Ọ nua olu, suru iya: "Gbalihu Pyita! Gbu ria!"

¹⁴ Pyita sụ: "Tuswekwa, Onye-Nwe-Oha, mu te erikwa, o nọ lẹ mu teke eribukwaa iwhe iwu Mosisu suru t'e be erishi, ọdua l'ọo iwhe l'aasọ nsọ." ¹⁵ Olu ono sụkwa iya: "Tọ bọ dọhekwa nteke ọdo, l'ji-subaa l'iwhe Chileke suru t'a ba asoshi nsọ bẹ l'aasọ nsọ." ¹⁶ Iwhe ono mee nno ugbo ẹto. E megee, e wolía ya woba l'imigwe.

¹⁷ Pyita rịlahaa iwhe ọwhulanya ono, ọ whuru ono bu. Ọ tufu iya ẹhu. Nteke ono bẹ ndu whọ Koníliyọsu zhiru lewaru ẹnya ọlo Sáyimonu jeye whẹ whua ya, gbee kfuwaru nụ l'ọnu-oguzo. ¹⁸ Whẹ kua oku jị sụ: "?O nweru onye byaru abya, bu l'ẹka-a, ẹwha iya bu Sáyimonu Pyita?"

¹⁹ Pyita nọdu arikwadia iwhe ọwhulanya whọ bu. Ume Chileke sụ iya: "Sáyimonu, lekwa l'ọ nweru ọmadu ẹto, nọ l'ẹka-a achọ ghu. ²⁰ Gbalihu nyizeta je etsolekwaru whẹ who, be ejekwa ọbo obu ẹbo nkele ọ kwa mbedua zhiru whẹ tẹ whẹ bya." ²¹ Pyita nyizeta je asu whẹ: "Ọo mbedua bẹ unu l'achọ ọbu. ?Unu byaru gunu?"

²² Whẹ sụ iya: "Ọo Koníliyọsu, bu onye ishi ndu ojogu l'achị ndu ojogu ụkporo ugbo ise bẹ zhiru anyi t'anyi bya. Ọo onye obu-ọma, buru onye Chileke duru lẹ nsọ. Nwoke ono bu onye ndu Ju l'eyeru ugwu shii. Ọo ojozhi Chileke bẹ zhiru iya t'ọ bya ekua ghu t'ị bya ọlo iya, t'ọ nua iwhe l'iikfu." ²³ Pyita bya eduta whẹ, whẹ radu aradu mboku ono.

Pyita nọ l'ibe Koníliyọsu

O be echile iya, Pyita gbalihu tsoru whẹ. Unwunna, bu lẹ Jọpa hakwaruwhu tsoru iya. ²⁴ O be echile iya, whẹ jerwua Sizaríya. Koníliyọsu bẹ dọhawaa mbu elehawaa ẹnya whẹ, whẹ lẹ abubu iya whẹ mee ndu ọnya iya whẹ, o zhiru tẹ whẹ bya, tuko nọdu ngaberu Pyita whẹ. ²⁵ Pyita batade l'ulo, Koníliyọsu gbakfu iya je adaa, kfupyabe iwhu l'alj l'atatiwhu Pyita, ekele iya ekele. ²⁶ Pyita kpulia Koníliyọsu sụ iya: "Gbalihu agbalihu, lẹ mu bua madu mmaanu lẹge gubedua bu."

²⁷ Pyita l'ekfuwaruro Koníliyọsu okfu jeye whẹ bahu l'ime ọlo Koníliyọsu ẹka ọ whuru igwe-ọha, dọru iya nụ. ²⁸ Ọ sụ whẹ: "Unu maru l'onwunu l'ọ dọ lẹ nsọ l'omelalị anyibe ndu Ju nke t'onye Ju kpakfu onye l'ete abu onye Ju, ọdua l'ọo to nweru iwhe yele onye l'ete abu onye Ju l'a-nodu emegba. Ọle Chileke bẹ goshiwaru mu sụ t'ọ bọ dọkwa onye mu l'a-soje nsọ, tọ dọ onye mu l'a-suje lẹ mmerwu dọ l'ẹhu. ²⁹ Ọ buru iwhe ono bẹ meru mu te ejezhiduaro ọkpa ishi iwhe ọbu, l'ekuru mu, mu tsoleruwhu ndu unu zhiru tẹ whẹ bya ekua mu. Sụ, iwhe mu l'aji ntaa buru: "?Oo gnu bẹ l'iikuru mu?"

³⁰ Koníliyọsu sụ: "Iwhe mu l'ekuru ghu bu, l'ọo oge ntaa echile bya aburu idzu-a, bu iya bu l'atangu ẹto nke eswe bẹ mu nọ l'ulo mu ekfu anụ Chileke. O noo ya, mu bya l'eledeshia ẹnya, onye ọbu, yeru uwe, l'egbu zaa-zaa kfuwaru mu l'iwhe. ³¹ Ọ sụ mu: 'Koníliyọsu, Chileke bẹ nwakwaru iwhe l'iikfu anụ iya. Ọ nyataru iwhe-ọma, l'iimeje. ³² Zhi madu t'e je Jọpa je ekua onye ẹwha iya bu Sáyimonu, ẹwha iya bụfukwaruwhu Pyita. Ọ byaru abya. Ọ nọwhu l'ulo Sáyimonu onye l'emeje akpọ-anụ ge l'ọo-dụ, e gude iya eme nka, bu

l'aguga eze-enyimu.'³³ Tọ dọ iya bụ, mu zhilekwawho madzụ nteke onowho t'a bya ekua ghu. I mekwaa ree g'i byarụ-a. Ntaa bẹ anyi nọkota l'iwhu Chileke, anga t'anyi nwa iwhe Onye-Nwe-Qha l'a-sụ ghu t'i kfuru anyi."

Onu, Pyita l'eyeru Koníliyọsụ

³⁴ Oo ya bụ, Pyita wata ooye onu. O sụ: "Ntaa b'o dowaru mu ẹnaya lẹ Chileke ta abọdu madzụ ẹbo. ³⁵ O to kfudu woo: lẹ madzụ shi alị ọwhu, ọdua o shi alị ọwhu. Iwhe bụ onye l'atsụ-a egwu iya, eme iwhe kfuru nhamunha bẹ dọwa iya ree. Onye ono bẹ l'ọo-nata. ³⁶ Súa, Chileke zhiru ndu Ízurẹlu ozhi, ọ bya eshi l'ẹka Jisọsụ Kuráýisutu zhia whẹ ozhi-ọma ẹhu-ọdu-guu, mbụ Jisọsụ Kuráýisutu ono, bụ Onye-nwe madzụ lile. ³⁷ Unu mawarụ-a eze iwhe ono, watarụ ememe lẹ Gálili jeye o medzuru Judíya ọwhu gẹ Ọnu ryageleruwho nke oome baputizimu arya. ³⁸ Unu nwaru nke Jisọsụ, bụ onye Názaretu, mbụ lẹge Chileke gude mee, Ume-Dụ-Nsọ ji iya ẹhu, mekwawho ike ji iya ẹhu nke ọwhu ọ tukurọ ẹka lile jekota, eme iwhe dọ ree. L'ọobuje onye Sétanu keru ẹgbu, ya atọ onye ọbu, mee ya, ya enweru onwiya nkele Chileke swikwanuru iya. ³⁹ Anyịbedua bẹ gudekwa ẹnaya anyi whụa iwhe Jisọsụ meru l'alị ndu Ju mee lẹ Jerúsalem. Anyi kpụta Jisọsụ ono kpọpyabe l'oswebe, ọ nwụhu. ⁴⁰ Ọle Chileke meru iya, o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ g'ọ nọleruwho abalị ẹto l'ime ilu ono, o mee ya t'o goshi onwiya lẹ ya nọwaa ndzụ. ⁴¹ O tọ bụkwa madzụ lile bẹ whuru iya nụ. O lẹkwawho anyịbedua, l'atụ onu iya-a, bụ ndu Chileke họtaru-a bẹ bụ ndu whuru iya nụ. Anyi l'iya tųkokwaru nọ, ria nri, ngụkwaawho iwhe angungu gẹ Chileke megedaru iya ono, o shi l'ọnwu teta, nọdu ndzụ. ⁴² O zhiru anyi t'anyi zhikashia ozhi-ọma ono t'ọ rwugbaru madzụ lile nchị. Sụ t'anyi ryaarụ iya ndiwe aryarya: l'ọo ya bẹ Chileke meru onye l'e-kpe ndu nọ ndzụ mee ndu nwuhuru anwuhu ikpe. ⁴³ Ndu nk-fuchiru Chileke gẹ whẹ hakọta bẹ kfukotaru okfu ẹhu iya. Whẹ sụru l'iwhe bụ onye woru onwiya ye l'ẹka iya bẹ Chileke l'e-gude ike, dọ l'ẹwha Jisọsụ ono gwaru nvụ l'iwhe-dụ-ẹjị, onye ọbu metagbaberu."

Chileke l'anụ ndu l'ẹte abụa ndu Ju Ume-Dụ-Nsọ

⁴⁴ Pyita kpụkwaduru-a okfu ono l'ọnu ekfu, Ume-Dụ-Nsọ bya ejikotalewho ndu lile, l'anụ okfu ono ẹhu. ⁴⁵ O kpube ndu Ju ono, l'etso ụzo Kuráýisutu, mbụ ndu ono, shi Ọpa onu okfu; lẹ Chileke nụkwaruwho ndu l'ẹte abụa ndu Ju Ume-Dụ-Nsọ. ⁴⁶ O noo l'anyi nuru gẹ ndu ono ghageeru okfu-alị whẹ kfulahaa okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi whẹ, aja Chileke ajaja.

Pyita sụ: ⁴⁷ "Eshi-ọwhu ndu-a natarụ Ume-Dụ-Nsọ gẹ anyịbedua natarụ iya-a ọ hunu gunu ọdo l'akpọshi t'e be eme whẹ baputizimu?" ⁴⁸ O sụ t'e gude ẹwha Jisọsụ,

bụ Kuráýisutu mekota whẹ baputizimu. E megee, whẹ ryọo ya tẹ whẹ l'iya nọ jeye tẹ nwa idzudzu ono gha-ta.

Pyita l'akọru ndu ọwhu nọ lẹ Jerúsalemu iwhe meru lẹ Sizaríya

11 Ndụ-ishi-ozhi mee ụnwunna, nọ lẹ Judíya gẹ whẹ ha nwa lẹ ndu l'ẹte abụa ndu Ju bẹ natarụ okfu Chileke. ² Pyita lwawhulewho azụ lẹ Jerúsalem, ndu Ju wata iya ọta ụta. ³ Whẹ sụ iya: "Ọo gunu meru iwhe i jeru ibe ndu l'ẹte abụa ndu Ju gụ lẹ whẹ rigba nri?"

⁴ Pyita bya eshizhiawho ishi lanụ kọkotaru whẹ iwhe meru nụ g'ọ hakọta nnanụ nnanụ. O sụ whẹ l'iwhe kparụ iya nụ bụ lẹ:

⁵ "Mu nọ lẹ Ọpa. Mu nọdu l'ẹka ono ekfu anụ Chileke, a nọnyaa, ọ dọ mu g'ọo mgbenya jipyaberu mu ẹnaya. Mu whụa ọwhulenyia, whụa g'ẹkwa, ha ọsa shi l'imigwe alwazeta l'alị. Ẹkwa ono b'e gude l'ishi iya whẹ ụzo ẹnọ. O rwukubelewho ẹka mu nọ ntse, ọ kfuru. ⁶ Mu bya elerweta iya ẹnaya, mu whụkota iwhe bụ-zhia anụ, nweru ọkpa ẹnọ mekota iwhe bụ anụ-ẹgbudu mekota iwhe bụ anụ, gude ẹwho awụ mekota iwhe bụ ẹnu, l'ewhe l'eli. ⁷ Mu nwa olu, sụru mu: 'Pyita gbalihu gbua ria!' ⁸ Mu sụ iya: 'Onye-Nwe-Qha, mu te erikwa! L'iwhe iwu Mósisi sụru t'e be eri, ọdua l'ọo iwhe l'aasọ nsọ teke erwubukwaa mu l'ọnu.' ⁹ Olu ono, shi l'imigwe ono sụkwa mu whọ: 'Tọ bọ dọhekwa nteke ọdo, mu l'a-sụbaa l'iwhe Chileke sụru tẹ ba asọshi nsọ bẹ bụ iwhe l'aasọ nsọ.' ¹⁰ Iwhe ono mee ugbo ẹto, e megee, e wolikota iya woba l'imigwe.

¹¹ Nteke ono bẹ ụmadzu ẹto, shi Sizaríya, e zhiru tẹ whẹ bya ekua mu byarwuwaru l'ụlo anyi nọ. ¹² Ume Chileke sụ mu tẹ mu tsolekwaru whẹ whọ, tẹ mu be ejekwa ọbo obu ẹbo. Ụnwunna-a, nọ l'ẹka-a whẹ ishii tsoru mu, anyi jeshia Sizaríya ono, anyi tųko bahụ l'ụlo Koníliyọsụ. ¹³ Koníliyọsụ kọoru anyi lẹ ya whuru ojozhi-imigwe kfuru l'ime ụlo iya; woo ojozhi-imigwe ono sụ iya tẹ ya zhi madzụ t'e je Ọpa je ekuaru iya nwoke, ẹwha iya bụ Sáyimonu, onye l'eekuje Pyita. ¹⁴ Sụ iya lẹ Pyita ono bẹ l'e-kfuru iya okfu, Chileke l'e-gude dzọta yele ndibe iya. ¹⁵ O noo ya, mu bya awatalẹwho okfu okfu, Ume-Dụ-Nsọ byalẹkwawho bya eji whẹ ẹhu lẹ g'ọ jiru iya anyịbedua lẹ mbụ. ¹⁶ Mu nyata lẹ Onye-Nwe-Qha bẹ sụru agha: 'Ọnu gude mini mee baputizimu, ọle unubedua bẹ l'ee-gude Ume-Dụ-Nsọ mee ya.' ¹⁷ Oo ya bụ, ọ -buru lẹ Chileke bẹ nụkwaruwho ndu l'ẹte abụa ndu Ju iwhe ono, ọ nuru anyịbedua, bụ ndu Ju nteke ono, anyi natarụ Jisọsụ Kuráýisutu l'ọo ya bụ Onye-nwe-anyi, sụ ọo onye bẹ mu bụ nke anọ akpọshi iwhe Chileke l'eme?"

¹⁸ Whẹ nụ-gele iya whọ, whẹ tabuhu Pyita ụta, wata okele Chileke sụ: "Oo ya bụ lẹ Chileke bẹ gụhaak-

waruwho ndu l'ete abya ndu Ju uto te whe daa onwowe uto, haa ome iwhe-du-aji, whe l'emegbabe nana ndzu owhuu."

Aawata chochi le Antiyoku

¹⁹ Ndu, a chikashiru le mkpamehu, a kparu ndu chochi g'e gburu Sutivinu gbakashihu tsoru Finishiya mee Sayipurosu mee Antiyoku. O bukeruwho ndu Ju kpu be whe lezhi ozhi-oma ono nteke ono. ²⁰ Ole ndu chochi ono, ndu owhu shi Sayipurosu mee Sayirini tugburu jeshia Antiyoku je aryakasharu ndu l'ete abya ndu Ju, bugee l'eka ono ozhi-oma nke Onye-Nwe-Oha, bu Jisosu. ²¹ Chileke yeru whe eka, a ha l'igweligwe kweta l'ozhi-oma ono, whe lezhi, bya eworu onwowe ye l'eka Onye-Nwe-Oha.

²² E kfukashia nke ekweke ono nke owhu o rwuru ndu chochi Jerusalemu le nchi. Whe yefu Banabasu t'o jeshia Antiyoku. ²³ O rwua je awhua egube eze-iwe-oma, Chileke l'emere ndu ono. Ehu tsolahaa ya utso. O su whe te whe gudelekwawho ire-lanu nopyabeshia ike l'eka Onye-Nwe-Oha lege whe tuberu iya l'obu whe. ²⁴ O noo le Banabasu ono bu okpobe madzu. Ume-Du-Nso jiru iya ehu, o gudekwawho obu iya g'o ha kweta nke Chileke. Oo ya bu, Onye-Nwe-Oha yekwabaa ndu ha l'igwe le ndu chochi.

²⁵ E megee, Banabasu tugburu jeshia Tassosu ocho Solu. ²⁶ O whua ya, o dulia ya byatashia Antiyoku. Whe labo ono noo awha owhu l'eka ono whe le ndu chochi, whe zhikota igweligwe madzu ozhi-oma ono. Oo le Antiyoku b'e vugezhia uto ku ndu l'etso uto Jisosu ndu nke Kurayisutu.

²⁷ Le nteke ono b'o nweru ndu nkfuchiru Chileke, shi le Jerusalemu bya Antiyoku. ²⁸ Onye lanu be ewha iya bu Agabosu. Agabosu gbalihu gude ike Ume Chileke su l'oke mkpegu bya l'abya le mgboko-o mgburumburu. Mkpegu ono bekoachakwaru bya nteke o bu Kulodiyosu bu ishi o-chi-oha ali ono. ²⁹ Ndu nke Kurayisutu ono chia idzu su t'onyenonu tua iwhe ge ike beru iya t'e wolajeru unwunna ndu owhu bu le Judiya.

³⁰ Whe mee ya nno. E wota iwhe obu, a tutaru nu Banabasu ye le Solu, whe wolahuru ndu, e meru ogurenya chochi le Judiya.

E gburu Jémusu, tua Pyita mkporo

12 O buru nteke ono be eze, bu Herodu haru ndu chochi dabu eka, akpa whe ehu. ² O gude Jémusu, bu nwune Jonu gbuta iya ishi. ³ O lee enya, whua l'egbugbu, ya gburu nwoke ono be du ndu Ju ree, o je egudufua owhube Pyita. Nteke o guderu owhube Pyita be bu mboku, l'eeri oge ono, l'aataje buredi, l'eete eyee iwhe l'ekoje buredi. ⁴ O gude Pyita tua ya mkporo. O bya eye ndu ojogu iri l'ishii: gbaa whe eno eno, dobe te whe cheje iya nche. Iwhe Herodu rik-

wanuru buru l'oo e rigee oge ono, woo: ya akpufutaru iya oha. ⁵ Oo ya bu, Pyita ndu l'ulo mkporo, ole ndu chochi l'ekfulewho anu Chileke ekfushi iya ike l'iswi ehu iya.

Ojzhi-imigwe l'adzọ Pyita le mkporo

⁶ O belewho l'enyashi mboku, bukwanu: chi iya -sahu, Herodu akputa Pyita kpufutaru oha, Pyita ndu eku mgbenya. Ndu ojogu labo ndu iya ibeka ibebo eche iya nche. A tua ya mkporo uzhi labo l'eka. Ndu ojogu ndu-gee nche l'onu oka-mkporo ono. ⁷ A bya l'amadeshia, ojzhi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Oha kfwaru l'eka ono, Pyita no. Ulo mkporo ono g'o ha nwukotalewho whoo. Ojzhi-imigwe ono bya enwua Pyita eka, kutee ya su iya: "Ngwa, tehu egwegwa!" Mkporo ono, a tutu iya l'eka labo tushihu dakota l'ali.

⁸ Ojzhi-imigwe ono su iya: "Weru iwhe ghu t'o shihu ghu ike l'ukfu, gu achita akpokpa ghu yee egwegwa." Pyita bya emee g'e kfuru iya. Ojzhi-imigwe ono su iya: "Chita ukpo ghu gbakua onwogu tsoje mu l'azu."

⁹ Pyita tsoru iya, whe lufu l'ulo mkporo ono. Pyita ta ama l'iwehe ono, ojzhi-imigwe ono l'eme be bu iwhe l'eme le madzu. O dobeleru-a g'oo le nro be ya l'aro iya. ¹⁰ Whe bya aghata ndu nche nke ivuruzo, bya aghaa ndu nke ebo, jezhiawho jeye whe jerwua onu eka l'eeshije abata l'ime mkpukpu ono, bu mgbo-igwe b'e gude guchia onu eka ono. Onu eka ono gubaa onwiya, whe ghata tugbua. Whe tsoru uto lanu l'ime mkpukpu ono. Oo ya bu, a bya l'amadeshia, ojzhi-imigwe ono mihuwa paru Pyita haa nwekiya.

¹¹ Nteke ono Pyita bya amaru iwhe shi eme nu, o su: "Ntaa b'o doru mu enya l'iwehe-e be bu iwhe meru le madzu. L'oo Onye-Nwe-Oha zhiru ojzhi-imigwe iya, o bya adzofuta mu l'eka Herodu, dzofuta mu l'eka iwhe lile, bu iwhe ndu Ju l'ari le whe l'e-me mu."

¹² O maleruwu eka o no, o bya atugburu nteke ono jeshia ibe Meri whe bu iya bu ne Jonu Maku. Igweligwe madzu dokoberu l'eka ono ekfu anu Chileke. ¹³ Pyita bya akua eka l'uzo. Nwata nwamgboko, ye le madzu bu, l'eezhije ozhi jeshia omaru onye o bu. Ewha nwamgboko ono bu Roda. ¹⁴ O nulewho olu Pyita, ehu tsode iya utso, tsota iya nke owhu o gbee haa ogha uto ono, o gbawhu azu je aryaaru whe l'o kwa Pyita be kfuru l'onu-ulo ono. ¹⁵ Whe su iya: "?Oo ogvu l'eme ghu?" L'ookfukwaa iwhe l'ookfu ekfushi iya ike. Whe su l'oo bukwa l'oo ojzhi-imigwe, l'edu Pyita.

¹⁶ Pyita l'akukwaa eka-a ge l'ooku iya. A nonyaa, whe bya agubaa uto. O kpu be whe onu okfu ge whe whuru iya. ¹⁷ O meeru whe eka popopo te whe ngabe nchi. O bya eshi ishi lanu kooru whe ge Onye-Nwe-Oha gude dufuta iya l'ulo mkporo ono. O su whe te whe kooru iya Jémusu mee unwunna ndu owhu. O tugburu jeshia eka odo.

¹⁸ Chi sahulewho, o tufu ndu ojogu ono, no nche ehu g'lo nwuru Pyita. Whe gbahy yabayaba. ¹⁹ Hérodu su t'e tsoru cho-whee ya. A cho-gee ya, t'a whu iya. O ji-gee ndu nche ono aji, o zhi t'e gbutachaa whe ishi.

E megee, Hérodu shi le Judiya jeshia Sizaríya je anọ wodu.

Hérodu no ndzu tua ikpiri-ehonwu

²⁰ A nonyaa, okfu daaru Hérodu yele ndu mkpukpu Taya mee Sáyidonu, Hérodu voru oku ghua ehu. Whe bya ahota madzu ye te je aryoo ya. Whe vuru uto je aryoo-butaa Bulásutosu bu iya bu onye l'eleta enya l'ibe eze. Whe ryoo-butale iya wọ temenu whe jekfu eze nteke ono je aryoo ya t'e doshia okfu ono, nke l'ọ l'alj-eze iya b'e shi ewotaru whe nri.

²¹ Obenu mboku, Hérodu turu onu okfu obu, o bya akwaa onwiya l'uwe onye eze iya, bya anodu l'oshi-eze iya, wata anọ eyeru ndu ono onu. ²² Whe tua uto su: "O to buhekwa madzu l'ekfu okfu-a-o! O waakwa iya bu chi!" ²³ Nteke onowho, oozhi-imigwe, shi l'eka Onye-Nwe-Ọha chitalekwawho Hérodu tua gburugudu nkele o haru, e wota ugwu, rwuberu Chileke kpu akwabe yebedua. Ikpiri-ehonwu bya eripyabe iya tagbua. O nwuhu.

²⁴ Okfu Chileke kabaa nu edzuru eka lile; a kabakwaarọ adu l'igwe kweta nke Onye-Nwe-Ọha.

Chileke l'ahota Sọlu yele Bánabasu

²⁵ Bánabasu yele Sọlu jegée ozhi, e zhiru whe, whe shi le Jerúsalemu dawhushia azu le Ántiyọku. Whe duta Jonu Maku, whe l'iya liru.

13 Le chochi, du le Ántiyọku b'o nweru ndu nkfuchiru Chileke, no iya nu mee ndu l'ezhije okfu Chileke. Ewha whe bu Bánabasu, mee Símiyọnu, onye l'eejuje Náyiya, bu iya bu Nwuji, mee Lúsiyọsu, onye Sayirini, mee Sọlu, mee Manéyenu, onye bu yele Hérodu, bu o-chi-ọha b'e hefutaru l'uwhu lanu. ² O be ujiku lanu, whe dokobe aswi egu ekfu anu Chileke, Ume-Du-Nso su whe: "Unu hofutaru mu Sọlu yele Bánabasu te whe jeeru mu ozhi mu kuturu whe te whe bya ejee."

³ Ndu chochi swija egu kfuru nu Chileke bya abyabe whe eka l'ishi whe jeshia.

Iwhe l'eme le Sáyipurọsu

⁴ Eshi o bu Ume-Du-Nso be zhiru Sọlu yele Bánabasu, whe tugburu jeshia Selúsiya je abahu l'ugbo mini jeshia alj Sáyipurọsu, eze-enyimu gbawheru mgburumgburu. ⁵ Whe rwua Sálamisú, whe kfua okfu Chileke l'ulo-ndzuko ndu Ju, du-gee l'eka ono. Whe le Jonu Maku likwaruwho t'o yejeru whe eka l'oje ozhi ono.

⁶ Whe tsoru alj ono, mini gbawheru mgburumgburu ono jeye whe rwua Páfosu, dukwawho l'alj ono. Whe

whua onye Ju, no l'eka ono, l'ada le mgbashj, o suk-wawho le ya bu onye nkfuchiru Chileke. Ewha iya bu Ba-Jisosu. ⁷ O buru onya onye o-chi-ọha, l'achj alj ono, mini gbawheru mgburumgburu. Ewha o-chi-ọha ono bu Séjijyosu Pọlosu. Séjijyosu Pọlosu ono buru nwoke, kwataru maru iwhe shii. O-chi-ọha ono bya ekua Bánabasu yele Sọlu te whe bya, nke l'oggu iya egu te ya nu okfu Chileke. Whe byakfuta iya. ⁸ Oo ya bu, Ba-Jisosu melahaa te ya kposhia iwhe Sọlu whe byaru; nke l'ọ to dudu iya nke te o-chi-ọha ono kweta nke Chileke. Iwhe l'eejuje iya l'okfu Giriku bu Élimasu bu iya bu onye l'ada le mgbashj. ⁹ Oo ya bu, Ume-Du-Nso bya eji Sọlu ehu, bu onye l'eejukwawho Pọlu. O kefuru onye ono, l'ada le mgbashj ono enya ¹⁰ su iya: "Gube nwa Oshifutuswe. Mbụ gube onye l'anọje emebyishi iwhe du ree emebyishi. O to dudu egube ugho, l'itii ghọ, to du egube eregede, i gbawhodoru. ?Oo nteke ole be l'ihazhia ogude ejire ekfubyishi okpobe-okfu nke Chileke? ¹¹ Lee le ntaa be Chileke bya l'ebyi ghu eka l'ehu, watalewho ntaa be l'ji-wata otso ishi. O buru nno bu ge l'itso-zhia ya wọ jeye nwidzudu-a agbaghata."

E jia ekfu-a, enya labo buru iya pyirikiti. O bukulahaa ebuku, chokashide onye l'e-gude iya eka. ¹² Onye o-chi-ọha ono whua iwhe ono meru nu, o kwetalekwawho nke Onye-Nwe-Ọha, bu Jisosu. Okfu ehu Jisosu ono, e zhiru iya kpube iya onu okfu shii.

Iwhe l'eme le Ántiyọku Pyisidiya

¹³ Pọlu whe bya abahu l'ugbo le Páfosu jeshia Pega, bu mkpukpu, du le Pamfiliya. Whe rwua eka ono; Jonu Maku haa whe dawhushia azu le Jerúsalemu. ¹⁴ Whe shi le Pega tugbua jeshia Ántiyọku Pyisidiya. O be mboku otuta-ume ndu Ju, whe bahu l'ulo-ndzuko ndu Ju; je anodu; whe le ndu byaru nu. ¹⁵ A bya agulewho iwhe agugu l'ekwo iwu Mosisu mee iwhe owhu shi l'ekwo, ndu nkfuchiru Chileke deru; ndu ishi ulo-ndzuko su t'e kfuru Pọlu whe: "Unwunna anyi, o -buru l'o nweru okfu, unu l'e-kfu gude gbée ndu-a, no l'eka ume, unu kfua ya." ¹⁶ Pọlu gbalihu, bya achilia eka iya te whe nodu ndoo. O su: "Unu gebekwawho-o! Sua, unube unwoke Ízurelu ibe mu mee unube ndu lile owhu bu ndu Chileke duru le nso, ¹⁷ Chileke ndu-a, bu Ízurelu hotaru ndu-ichee anyi whe, mee whe, whe paa eka nteke ono, whe shi buru mbyambya l'alj Íjiputu. Chileke gude eze ike nkiya dufuta whe l'alj Íjiputu. ¹⁸ O talekwawho nshi, dua whe ukporo awha ugbo labo l'echi-egu. ¹⁹ O gbushia uzhi mba esaa l'alj Kenanu, bya ewota ndibe iya dochia enya ndu shi nweru alj ono, whe nweru alj ono. ²⁰ A no iwhe ha g'oo unu awha l'awha ukporo labo l'awha iri.

"E megee, o bya anude whe ndu ogbo-ikpe jeye l'ogbo nke onye nkfuchiru iya, bu Samuwelu. ²¹ O be nteke a nonyaaru, whe ryoo Chileke t'ọ nu whe eze, l'a-chi

whẹ. Chileke hofutaru whẹ Sọlu, bu nwa Kishu, bu onye shi l'eri Bénjaminu t'ọ buru eze whẹ. Ọ buru iya bu eze whẹ ono; chja whẹ jeye ọ chja whẹ ukporo awha ugbo labọ. ²² Chileke wofulewho onye onona, ọ hata Dévidi t'ọ buru eze whẹ. Chileke kfuwa okfu ẹhu Dévidi sụ: 'Dévidi, bu nwa Jesi bu onye dụ mu l'obu, onye l'e-mekotalewho iwhe lile, ẹnya dụ mụbe Chileke.'

²³ "Ọo onye shi l'eri Dévidi ono, bu iya bu Jisọsu be Chileke meru Onye-Ndzoata ndu Ízurelu, bukwanu iya bu onye Chileke kweru ukwa iya. ²⁴ Jisọsu -bya l'abya, Jonu vuhawaru ọzo ryaaru iya ndu Ízurelu owu ar-yarya te whẹ daa onwowhe uta, haa oome ejo-iwhe, lwakfuta Chileke t'e mee whẹ baputizimu. ²⁵ O rwudelewho nteke Jonu l'a-suchi ozhi iya ono ishi, ọ sụ whẹ: 'Ọo onye be unu doberu sụ le mu bu? Ọ tọ kwa mbẹdua bu onye obu, unu l'ele ẹnya iya obu. Ọle onye onona l'ee-megee etso mu l'azu, onye l'adua iwhe mu bu l'eka ọ nọ nke te mu tofu eri akpokpa, o yeru l'okpa.'

²⁶ "Unwunna mu; unube ndu shi l'epa Ébirihamu mee ndu oha ọdo, nọ l'eka-a, Chileke duru le nsọ. Ọo anyi l'unu be Chileke zhiru ozhi ono t'e zhia anyi l'oo Jisọsu l'adzoje ndzu-o! ²⁷ Ndu bu le Jerúsalemu mee ndu ishi whẹ ta amakwanu m'oo l'oo Jisọsu bu Ọ-dzo-ndzu. O to dokwa whẹ ẹnya ilile mbu okfu ndu nkfuchiru Chileke, l'aagujeru whẹ mboku otuta-ume lile. E megee; whẹ gbeenu mee t'iwhe ndu nkfuchiru Chileke ono kfuru vwa le g'e kfuru iya nteke whẹ kperu Jisọsu nkfugbu. ²⁸ Whẹ sụ te Páyileti haa t'e gbua ya le ba bu l'ọ dụ-zhia iwhe whẹ maru, whẹ l'a-su l'o noo iwhe e kwoberu egbu iya. ²⁹ Whẹ megee iwhe lile, bukewaho iwhe okfu Chileke kfuru l'okfu ẹhu iya, whẹ pazeta iya l'eli oswebe, bya aparu iya ye l'ilu lia. ³⁰ Ọle Chileke meru iya, o shi l'onwu teta ndu ndzu. ³¹ E megee, o goshi ndu ono, whẹ l'iya li shi Gálili jee Jerúsalemu on-wiya, o goshi whẹ onwiya ujiku olemole. Ntaa be ndu ono kfwaru ekfuru ndu Ízurelu iwhe whẹ gude ẹnya whẹ whukota l'okfu ẹhu iya.

³² "Iwhe anyi byaru bu t'anyi bya akooru unu ozhi-oma ono bu iya bu l'iwhe ono, Chileke kweru ndu-ichee anyi whẹ ukwa iya, ³³ b'o meekwaru anyibe ndu-a, shi l'epa whẹ nteke ono, o meru Jisọsu, o shi l'onwu teta; ndu ndzu. Ọ buru iwhe ono b'e deru le Egvu-oma nke ẹbo sụ:

" Ọo ghu bu Nwa nwoke mube Chileke; wata ntanu-a be mu buakwa Nna ghu.'

³⁴ Ọ waa iwhe owhube Chileke kfuru le nke ememe ono, ya l'e-me iya, t'o shi l'onwu teta ndu ndzu, t'ọ bu nwuhuhe ọdo, nke a suroo l'o rehuru erehu. O kfuru sụ:

" Mube Chileke l'e-meru unu iwhe-oma ono, dụ nsọ, bu o-nwe-arwuhu, mu kweru Dévidi ukwa iya.'

³⁵ O noo iwhe meru g'ọ gude o kfukwaawho l'eka ọdo sụ:

" I ti kwedu t'onye nke ghu, i yeru obu rehu erehu.'

³⁶ "Sua, iwhe ono ta abukwa Dévidi b'e kwoberu kfuwa ya, o noo le Dévidi be mekwaru uche Chileke l'ogbo nkiya, o megee ya, ọ bya anwuhu, e lia ya l'eka, e liru nna iya ochee whẹ, ọ ndu l'eka ono rehu. ³⁷ Obenu l'onye ono, Chileke meru, o shi l'onwu teta ndu ndzu te erehuru erehu.

³⁸ "Sua, t'o doo unu ẹnya g'unu hakota, unwunna mu, l'oo Jisọsu ono be Chileke shi l'eka iya ghaaru unu ọzo, unu l'e-shi t'ọ guaru unu nvu l'iwhe-dụ-ẹji, unu l'emegbabe. ³⁹ L'iwu Mosisu ta adukwa ike mee unu t'unu buru ndu dụ chiri l'iwu Chileke. Ọle nteke unu bya bya egude obu unu g'ọ ha, wota onwunu ye Jisọsu l'eka be Chileke l'agukotakwa unu le ndu dụ chiri.

⁴⁰ Ọo ya bu, t'unu letakwa ẹnya t'iwhe ono, ndu nk-fuchiru Chileke kfuru be eme unu. Mbụ iwhe ono, whẹ kfuru sụ:

⁴¹ " 'Unu lewaro! Unube ndu ono,

l'akpo Chileke ẹbo-ẹbo l'afu, t'ọ tufu unu ẹhu, t'unu lakwaa l'iyi.

O noo l'iwhe mu l'e-me l'ogbo nke unu-a bu iwhe unu l'ete abyaa l'ekweta l'oo okpobe-okfu, e -behuduru e kfuru iya unu! "

⁴² Pọlu yele Bánabasụ lufudelewho l'ulo-ndzuko ono, ndu ono ryoo whẹ te whẹ dawhukwa azu mboku otuta-ume ọdo, bya akobaaru whẹ iwhe ono. ⁴³ Ndu ono gbakashihulewho, ndu Ju mee ndu l'ete abua ndu Ju, mewaru onwowhe ndu Ju tsoru Pọlu yele Bánabasụ. Pọlu yele Bánabasụ l'ekfushiru whẹ iya ike sụ whẹ te whẹ ba ahakwa eze-iwhe-oma, Chileke meru whẹ.

⁴⁴ O be le mboku otuta-ume ọdo, o wudu nwanshi mee mkpukpu ono l'owhu awufukota bya ulo-ndzuko ono onuta okfu Chileke. ⁴⁵ Ndu Ju whulewho g'igwe-oma ono l'awu, whẹ kolahaaru whẹ okoowhoo, bya akpobyishilaha iwhe Pọlu l'ezhi, wata iya owu ihu.

⁴⁶ Pọlu yele Bánabasụ kfushilaha ya ike, mbu whẹ ta atsụ egvu ekfu iya sụ whẹ: "Ọo unube ndu Ju b'ọ gbaru nke t'e vuru ọzo zhiada ozhi-oma-a. Ọle eshi unu jikaru iya, unu te ekwe l'unu dụ nke l'unu l'e-nwe ndu tutu-tu-mimimi, be anyi l'a-hakwa unu cheberu mba ndu ọdo, l'ete abua ndu Ju iwu nta-a. ⁴⁷ O noo l'oo iwhe ono be Onye-Nwe-Ọha hotaru anyi, zhi iya anyi nteke ono, ọ sụru:

" Mu hotaru unu t'unu buru

iwhoro, duru ndu l'ete abua ndu Ju.

T'unu gude ozhi-oma ono, Chileke l'e-shi dzofuta ndiwhe gude jedzuru mgboko-o mgburumgburu jeye l'eka o beru.' "

⁴⁸ Ndu l'ete abua ndu Ju nua ya, ẹhu tsolahaa whẹ ut-so, whẹ jalaha ozhi-oma nke Onye-Nwe-Ọha, bu Jisọsu ono ajaja. Ndu Chileke dūhawaa mbu gua le ndu

l'enwee ndzụ tututu-mimimi bya eworu onwowhe ye Kuráýisutu l'ẹka.

⁴⁹ Ozhi-oma nke Onye-Nwe-Oha dzuru ẹka lile lẹ mba ono. ⁵⁰ Ndu Ju kpalia unwanyi, l'ete abua ndu Ju, bukwanu ndu a maru ewha wẹ lẹ mkpukpu ono, bukwaruwho ndu l'anwu ẹka ndu Ju. Ndu Ju kpalia unwanyi ono mee unwoke bu ishi lẹ mkpukpu ono, yeru wẹ oku tẹ wẹ chifu Pọlu wẹ. Wẹ wata omekpa Pọlu yẹle Bánabasu ẹhu, chifu wẹ l'alị wẹ ọbu. ⁵¹ Ndu-ishi-ozhi ono jishiaru wẹ udzu eja, du wẹ l'okpa l'alị wẹ, wẹ tugburu jeshia Ayikóniyomu. ⁵² Ẹhu l'atsọ ndu nke Kuráýisutu, nọ lẹ Ántiyọku uto. Ume-Du-Nsọ jikota wẹ ẹhu.

Iwhe l'eme lẹ Ayikóniyomu

14 O rwukwaawho lẹ Ayikóniyomu, Pọlu yẹle Bánabasu bahulekwawho l'ulo-ndzuko ndu Ju, je ekfua okfu ono kfuta iya nke ọwhu igweligwe ndu Ju mee ndu Girísu woru onwowhe ye Kuráýisutu l'ẹka. ² Ọle ndu Ju ọwhu l'ete ekwetaa jeru je akpalia ndu ọwhu l'ete abua ndu Ju, yeru wẹ oku nke ọwhu wẹ kporu unwanu ono ashị. ³ E megelee, ndu-ishi-ozhi ono nọlee ọdu l'ẹka ono. Wẹ nọdu l'ẹka Onye-Nwe-Oha asa okfu ẹhu iya kaa kaa. Onye-Nwe-Oha mee tẹ wẹ kabaa ọdu ike anọ eme iwhe-awhūruleny, du biribiri. Wẹ shi nno egoshi l'iwhe ono, wẹ l'ezhi lẹ nke ezeiwhe-oma iya ono buwho okpobe-okfu. ⁴ Ndu mkpukpu ono tsua onwowhe ẹbo: ndu zuru yeru ndu Ju l'ọo nke wẹ bu iya, ndu zuru yeru ndu-ishi-ozhi l'ọo nke wẹ bu iya.

⁵ Ndu l'ete abua ndu Ju, mee ndu Ju ọbu l'onwowhe, mee ndu ishi wẹ chia idzu t'e ripyabe ndu-ishi-ozhi ono tugbushia wẹ l'ewhuru. ⁶ Ọo ya bu l'ama abya agbaaru ndu-ishi-ozhi ono, wẹ gbalaa jeshia mkpukpu Lísutura mee Dabyi. Mkpukpu labo ono dukota lẹ Layikóniya, wẹ jegekwaawho alị ọdo, duwhetaru mkpukpu ono mgburumgburu. ⁷ Wẹ je anọdu l'ẹka ono ezhi ozhi-oma ono.

Iwhe l'eme lẹ Lísutura mee lẹ Dabyi

⁸ Lẹ Lísutura b'o nweru nwoke lanu ọbu, iwhe lonwushiru okpa. O shi nọduta ngvuru nkeshi ne nwuru iya. Ọ buheruwho anọdu bẹ l'ọnoduje, toko jebua ije. ⁹ Ọ nọdulewho l'ẹka ono ngabẹ nchị l'iwhe Pọlu l'ekfu. Ọo ya bu, Pọlu whulewho l'ọo kwetawaru nke ọwhu l'eme iya t'ọ mehu. Pọlu bya adazhibe iya ẹnya l'iwhu, ¹⁰ bya apalia olu kfushia ya ike sụ: "Gbalihu kfulu akfulu l'okpa ghu!" Nwoke ono zhilihu tsoru ẹka lile jewhelahaa. ¹¹ Igwe-ọha ono whulewho iwhe Pọlu meru, wẹ gude okfu Layikóniya, bu okfu-alị wẹ chishia sụ: "L'ọo oke agwa, bu iya doberu anyi bẹ ghọ-geeru madzụ byakfuta anyi." ¹² Wẹ sụ l'owhube Bánabasu bu oke agwa Zeyúsu; woo: Pọlu buru agwa ọwhu ewha

iya bu Hémisu nkele ọo ya bu onye ọwhu l'ekfu ekfu, aaka aka. ¹³ Ọo ya bu, onye l'agwajẹ agwa Zeyúsu ono shi l'eze-ulo agwa ono, du l'onu mkpukpu ono, je akpukoo oke-eswi; mekoo igu ooshi bya etubegee ya, lufuta-shia l'onu ẹka l'eeshije abata lẹ mkpukpu ono tẹ yẹle igwe-ọha ono gbua, gude gwaa ndu-ishi-ozhi ono.

¹⁴ Bánabasu yẹle Pọlu nulewho iwhe wẹ l'abya ememe, wẹ zhiwashichaa uwe wẹ ẹbo, gbagbua gbakfu igwe-ọha ono je adaba wẹ l'echi chishia sụ: ¹⁵ "Ndu mu! ?Ọo gunu bẹ unu l'eme nno? ?Unu ta amadu l'anyi bua madzụ g'unu bu? Iwhe anyi byaru kwa t'anyi bya ezhia unu ozhi-oma, t'anyi mee unu t'unu tuko agwa ono, l'ete adua iwhe wẹ bu gberu azu, lwakfuta Chileke, nọ ndzụ, mbu Chileke, bu iya meru igwe mee alị, mee eze-enyimu, mekwaawho iwhe lile, bu ebubu l'ime wẹ. ¹⁶ Lẹ mbulembu b'ọ haru ndiwhe, wẹ l'eshi uto, du wẹ ree. ¹⁷ Ọle oogudeje iwhe du ree, l'oonoje eme, gude egoshi egube onye ya bu. Ọochijeru unu mini, temenu iwhe unu meberu l'alị bẹ l'ooomeje, ya eyee mebyi lẹ mgbe iya, l'oonuje unu nri, nu iya unu nke etsutsu iya, temenu l'ooomejekwawho t'ehu tsọ unu uto." ¹⁸ Wẹ l'ekfu nno mbu ndu-ishi-ozhi ono, o wuduzhiawho nwanshi me wẹ ta adu ike gude iwhe wẹ l'ekfu ekfu l'onu, kposhia mkpukpu ono ọgba eja ono, wẹ tuberu.

¹⁹ L'ọnwukwadua nno, ndu Ju, shi lẹ Ántiyọku Pyisidiya mee lẹ Ayikóniyomu wu-rwua. Wẹ bya ekfubuta igwe-ọha ono, igwe-ọha ono turu ike yeru wẹ. Wẹ bya atulahaa Pọlu ewhuru. Wẹ tuta iya ewhuru ono jeye nteke wẹ doberu ge wẹ tugbuwaru iya. Wẹ l'ọo ya wuru-wuru l'ofu lẹ mkpukpu ono. ²⁰ Ndu nke Kuráýisutu bya adowhe iya mgburumgburu, ọ gbalihu. Wẹ dawhushia azu l'ime mkpukpu ono. O rwua echile iya yẹle Bánabasu liru jeshia Dabyi.

Pọlu wẹ l'adawhu azu lẹ Ántiyọku Siriya

²¹ Pọlu wẹ bya ezhia ozhi-oma nke Chileke shii lẹ Dabyi. Wẹ kfubutakwawho ndu ha l'igwe, wẹ bya et-solahaa uto nke Jisosu. Wẹ tugbua nteke ono dawhushia azu lẹ Lísutura, shiwaro l'ẹka ono jeshia Ayikóniyomu, shikwawho lẹ Ántiyọku jeshia Ántiyọku Pyisidiya. ²² Wẹ je je emee t'obu shihugee ndu nke Kuráýisutu, nọ l'ẹka ono ike. Wẹ bya agbee wẹ okpu-ike tẹ wẹ noshilekwawho ike l'iwhe ono, wẹ kwetaru. Wẹ l'ezhi ndu ono l'iwhe bu ẹka wẹ jeru sụ: "Unu makwaru l'anyi jefutaje iwhe-otsulanu, ha l'igweligwe nnta ge l'eeshi t'anyi bahu l'ẹka Chileke bu eze." ²³ Wẹ bya ahofutachaa madzụ, mee wẹ ọgurenya chochi lẹ chochi lile. Wẹ bya aswija egu, kfulu nu Chileke bu iya bu onye wẹ kwetaru l'ọo ya bu Onye-nwe-whe-nu, wota ndu ono ye iya l'ẹka.

²⁴ Wẹ jegelewho Pyisidiya, wẹ jeshia Pamfiliya. ²⁵ Wẹ bya ekfugee okfu Chileke lẹ mkpukpu Pega,

whẹ jeshia mkpukpu Atáliya. ²⁶ Whẹ shi l'ẹka ono tug-bua jeshiwhu mkpukpu Ántiyọku Siriya azu bu iya bu ẹka ono, a nodu wota whẹ ye l'ẹka Chileke t'o mejeru whẹ iwhe-oma l'oje ozhi ono, whẹ jefuru l'ishi ntaa ono.

²⁷ Whẹ rwua Ántiyọku Siriya; whẹ bya ekukobe ndu chochi l'ẹka lanu, kooru whẹ iwhe lile, Chileke gude whẹ mee; kọkwaaru whẹ whọ gẹ Chileke gude guhaaru ndu l'ete abua ndu Ju uzo, tẹ whẹ kweta nkiya. ²⁸ Pọlu mee Bánabasu, whẹ lẹ ndu nke Jisọsu ẹka ono, nọo ọdu l'ẹka ono.

Ndzuko lẹ Jerúsalemu

15 O nweru ndu shi lẹ Judiya bya bya awata ozhi unwunna ono su: "A ta adzofutakwa unu m'ọ -bu-zhidua l'unu buru ugvu lẹge Mosisu sọru t'e buje iya." ² Whẹ lẹ Pọlu whẹ tukfuta ego. Pọlu yele Bánabasu kfuderu whẹ l'iwhe whẹ l'ekfu bu whẹ ejire. A nonyaa, a bya achia idzu sọ lẹ Pọlu, mee Bánabasu, mee ndu nke Kuráiyisutu, haru nodu lẹ Ántiyọku l'e-je Jerúsalemu je ekfuru ndu-ishi-ozhi, mee ndu e meru ogurennya chochi iwhe ono.

³ Chochi byanu ezhi whẹ, whẹ jeshia. Gẹ whẹ l'ejẹ ono bẹ whẹ shitaru Finishiya lufuta lẹ Samériya, shia ẹka ono jeshia. Iwhe whẹ shi ishi lanu ako l'ẹka lile, bulewho lẹge ndu l'ete abua ndu Ju gude ghachi bya ekweta l'ọo Jisọsu bu Onye-Nwe-Ọha. Unwunna nua iwhe ono; ẹhu tsokota whẹ uto shii. ⁴ Pọlu whẹ rwua Jerúsalemu; ndu chochi mee ndu-ishi-ozhi mee ndu e meru ogurennya chochi gbobe ẹka labo nata whẹ. Whẹ bya akokotaru whẹ iwhe Chileke gude whẹ mee.

⁵ Ndu gba l'ogbo ndu Fárisii, haru buwaru ndu nke Kuráiyisutu gbalihu sọ: "Ndu ono, l'ete abua ndu Ju, wowaru onwowhe ye Jisọsu l'ẹka bẹ bufutaje ugvu, t'e zhia lẹ whẹ mefutajekwa iwhe Mosisu kfuru l'iwu t'e mejee."

⁶ Ndu-ishi-ozhi mee ndu e meru ogurennya chochi bya anokobe tẹ whẹ lerwua ẹnya l'okfu ono. ⁷ E kfunyazhi-awho okfu ono; dzokashinyaa ya; Pyita gbalihu sọ: "Unwunna mu, unu maru-a l'o nweru nteke Chileke hotajeru mu t'ọ buru l'onu mu bẹ ndu l'ete abua ndu Ju l'e-shi nua ozhi-oma-a, kweta l'ọo Jisọsu bu Onye-nwe-whẹ-nu. ⁸ Chileke, onye bu iya maru obu madzu bya egoshi anyi lẹ ya natakwaru whẹ nkele ọ nuru whẹ Ume-Du-Nsọ lẹge ọ nuru iya anyibedua. ⁹ Ọo iwhe anyi bu bẹ whẹ bu l'iwu Chileke, o noo nkele ọ safukotawaru whẹ iwhe-du-ẹji, whẹ metagbaberu. Iwhe meru ọ safu whẹ iya bu lẹ whẹ woru onwowhe ye iya l'ẹka. ¹⁰ Sọ ?unu kwoberu gunu eme t'unu data Chileke sọ l'ọo tẹ ndu ono, buwaa nke Kuráiyisutu ono meje iwhe iwu kfuru? A -bya ekfua ya nno bukwa ivu-erwa bẹ unu l'ebo whẹ, mbu ivu-erwa, anyi l'adua ike vua, nna anyi ochee whẹ ta adu ike vua ya. ¹¹ Awakwa-

o! Anyi kwetaru lẹ Onye-Nwe-Ọha, bu Jisọsu bẹ l'egude nke eze-iwhe-oma ono, l'onoje eme dzọo anyi, ọ bukwaruwho nno bu gẹ l'ọo-dzọ whẹ."

¹² Igwe-ọha ono kwee nọ-kirishia ngabẹ nchi. Pọlu yele Bánabasu kolahaaru whẹ iwhe-awhurulenya, du-gee biribiri, Chileke gude whẹ meeru ndu l'ete abua ndu Ju. ¹³ Whẹ kọ-gele iya whọ, Jémusu gbalihu sọ: "Unwunna mu, unu ngabẹ nchi l'iwhe-e, mu bya l'ekfu. ¹⁴ Lẹ Sáyimonu Pyita kowaru anyi gẹ Chileke meru nteke o beberu hotalahaa ndu l'ete abua ndu Ju tẹ whẹ buru ndu nkiya. ¹⁵ Iwhe ndu l'ekfuchiru Chileke kfuru mee okfu ono, Pyita kfuru je adagba, bulewho iwhe lanu, bukwanu iya bu g'e deru iya l'ekwo okfu Chileke sọ:

¹⁶ "E megelewho bẹ mu l'a-dawhu azu bya edokwaa ọlo Dévidi, zeshihuru ezeshihu. Ọo ọlo iya ono, zeshihuru ezeshihu bẹ mu l'a-tuwu azu ọdo.

¹⁷ Ọo ya bukwanu nke ọwhu ndu ọdo gẹ whẹ hakota l'a-watakwanu ọcho ọzo nke mbẹdua, bu Onye-Nwe-Ọha, bu iya bu iwhe bu mba lile, mu kuru tẹ whẹ bya aburu ndu nkemu. O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu, mbu onye mekotaru iwhe ono g'ọ ha ¹⁸ a maru nteke teru ẹnya."

¹⁹ "Sọ, l'onu ọwhu mbẹdua l'eye bu t'anyi be ejekwa ome iwhe l'atsu ndu l'ete abua ndu Ju ono, wowaru onwowhe ye Jisọsu l'ẹka ono, mbu nke t'anyi sọ l'ọo tẹ whẹ tukota iwhe iwu kfuru mekotaje. ²⁰ T'anyi dechiaru whẹ ekwo sọ whẹ tẹ whẹ be erikwa iwhe a gbaru eja, o noo l'e merwuwaru iya emerwu, tọ dahunu onye l'ejekfu nwanji, l'ete abua nyee ya. Whẹ ta ataje anu, a swi-gburu aswi-gbu, whẹ ta ataje mmee iwhe. ²¹ O noo l'iwu Mosisu b'e shiwaa nteke teru ẹnya guta l'ulo-ndzuko. O to nwedu iwhe bu mboku otuta-ume ndu Ju, l'ete aguje iya. Laaryakwa iya whọ aya lẹ mkpukpu gẹ mkpukpu ha."

Ekwo, l'eede anu ndu Kuráiyisutu, l'ete abua ndu Ju

²² Ọo ya bu, ndu-ishi-ozhi mee ndu e meru ogurennya chochi mewaro ndu chochi l'owhu bya achia idzu, hota madzu yeru Pọlu yele Bánabasu tẹ whẹ jeshia Ántiyọku. Ndu whẹ hotaru bu: Júdasu, onye l'eejuje Basábasu, hotakwawho Sáyilasu. Umadzu labo ono bẹ tukoru liru l'unwunna bu ndu bu ishi lẹ chochi. ²³ A bya edee ekwo nu whẹ. Iwhe e deru l'ekwo ono bu:

Anyibe ndu-ishi-ozhi, mee ndu e meru ogurennya chochi, bu unwunna unu l'ekekota unubẹ unwunna ono, l'ete abua ndu Ju, bu lẹ Ántiyọku, mee lẹ Siriya, mee lẹ Silísiya.

²⁴ Anyi nuwaru l'o nweru ndu shi l'ogbo anyi-a bya egude okfu-onu; kpakashia unu obu mee: obu ta

aduhe unu l'orwu iya. O to kwa anyi zhiru whę te whę bya emee iwhe du nno-o. ²⁵ O noo g'o gude obu buru anyi nnanu, anyi chja ya idzu su l'anyi l'a-haru madzu hota, zhi whę te whę byakwa bya ekfuru iya unu. Ndu ono, anyi zhiru nno be whę l'onya anyi whę, anyi yeru obu, bu Bánabasu yele Pölu likwa. ²⁶ Bánabasu yele Pölu be bu ndu ono, kwobewaru okfu ehu Onye-Nwe-Öha, bu Jisösu Kuráyisutu loo ishi whę alo. ²⁷ Anyi zhiru Júdasu yele Sáyilasu te whę bya l'onwowhe bya egudewaro onu whę kfuwaruro unu iwhe-e, anyi deru edede-e. ²⁸ O noo le Ume-Du-Nso be anyi l'iya tukoru chja idzu su l'anyi te ebodu unu ivu, gbahalęwho ishi okfu-a bu iya bu: ²⁹ T'unu be erikwa iwhe a gbaru eja, unu ta ata mmee iwhe, unu ta ata anu, a swi-gburu aswi-gbu, to du onye l'e-jekfu nwanyi, l'ete abua nyee ya. Unu -mewaa iwhe lile ono be nke oma l'e-mekwaru unu.

Unu buru guu.

³⁰ A su ndu e zhiru ozhi ono te whę jeshia. Whę rwua Ántiyöku, bya ekukobe ndu chöchi ono; bya eworu ekwo ono nu whę. ³¹ Ndu chöchi ono gu-gelewho ekwo ono, ehu tsöo whę utso le nke ozhi ono, meru whę zhia ume. ³² Júdasu yele Sáyilasu, tukokwaruwho buru ndu nkfuchiru Chileke l'onwowhe kfuaru unwunna ono okfu nöo ödu, agbee whę ökpu-ike, emekwawho te obu shihu whę ike. Whę mekwaawho te ekwekwe, whę kweru nke Kuráyisutu kabaa oshihu ike. ³³⁻³⁴ Whę nonyaa l'eka ono, unwunna ono kwakoberu whę su whę te whę laa guu. Whę dawhushia azu, lakfu ndu zhiru whę nu le Jerúsalemü. †

³⁵ Pölu yele Bánabasu je anota le Ántiyöku. Whę le ndu ödo toko ezhi okfu Onye-Nwe-Öha ezhi; arya iya arya.

Pölu yele Bánabasu likahuru

³⁶ A bya anökwaaw ujiku olemole, o be ujiku lanu, Pölu su Bánabasu: "T'anyi dawhugezhia azu l'eka lile, bukota mkpukpu, anyi mewaru t'a maru okfu Onye-Nwe-Öha, je agbawhegezhia unwunna ngge anyi amawaruro ge whę l'eme eshi." ³⁷ Bánabasu su te whę duta Jonu Maku te whę l'iya liru. ³⁸ Pölu sukwanu l'ö ka ree te whę be edukwawho egube onye ono, gbaghawaru whę ge whę nö le Pamfiliya, to tsohe whę jefu ozhi ono l'ishi. ³⁹ Whę tu-tabe iya ego nke owhu a nonyaaru, whę shia iche iche. Bánabasu duta Maku, whę jeshia Sáyipurosu. ⁴⁰ Pölu duta Sáyilasu tugbua. Unwunna woru whę ye l'eka Chileke te Chileke mejeeru whę eze-iwhe-oma. ⁴¹ Pölu jekota Siriya mee Silisiya, je emee t'obu shihu ndu chöchi, nö-gee l'ibiya ono ike.

Tímoti l'etso Pölu yele Sáyilasu

16 Pölu whę bya erwua Dabyi, whę jekwaawho Lísutura. O nweru onye nke Kuráyisutu, bu l'eka ono, ewha iya bu Tímoti. Tímoti be bu nwanyi, bu onye Ju be nwuru iya nu. Nwanyi ono bukwaawho onye nke Kuráyisutu. Nna Tímoti ono buru onye Girisu. ² Unwunna ndu owhu bu le Lísutura mee ndu owhu bu le Ayikóniyomu be tugba-gezhiaru onu Tímoti, su l'ö bu ökpobe madzu. ³ Pölu su le ya l'e-duta Tímoti te yele iya liru. O bya eduta iya bua ya ugvu. Iwhe meru o bua ya ugvu bu l'iwhe bu ndu Ju, bukota l'eka ono be makotawaru le nna Tímoti bu onye Girisu. ⁴ E megee, whę l'iya liru tugburu. Iwhe bu-zhia mkpukpu, whę ghataru be whę l'akokotajeru ndu nke Kuráyisutu idzu ono, ndu-ishi-ozhi mee ndu e meru ögurennya chöchi chiru le Jerúsalemü. Whę l'asuje whę te whę mekota-jekwa iwhe lile ono, a chiru l'idzu. ⁵ Öo ya bu, e mee chöchi lile ono, ö kabaa oshihu ike l'ekwekwe, whę kwetaru nke Kuráyisutu, whę l'akakwawho shii le mböku le mböku.

Tiröwasu: Öwhulanya Pölu

⁶ Whę je te whę bahü le Éshiya je ekfua okfu Chileke l'eka ono, Ume-Du-Nso te ekwe. Whę kwee tugbua ghajaa l'alí Firíjiya mee Galéshiya. ⁷ Whę rwua oge alí Misiya whę le Byitiniya, whę jeshia te whę bahü le Byitiniya, Ume Jisösu te ekwekwawho. ⁸ Whę je aghajaa l'alí Misiya jeshia Tiröwasu. ⁹ O be l'enyashi ge whę rwuru Tiröwasu, Pölu bya awhua awhü, whua onye Masedóniya. Onye ono bya akfuru Pölu l'iwhu; aryoje iya su: "Byiko, ghabunua bata Masedóniya bya eyeru anyi eka." ¹⁰ Pölu whü-gee öwhulanya ono, anyi kwakö-belekwawho nteke ono tugburu, ö buru anyi oje Masedóniya, o noo nkele o doru anyi enya l'öo Chileke be l'eku anyi t'anyi bya ezhia ozhi-oma nke Chileke l'eka ono.

Filipayi: Lídiya l'anata Jisösu t'ö buru Onye-nwe-iyanu

¹¹ Öo ya bu, anyi gude ugbo shi le Tiröwasu tugbua iwhu lanu jeshia Sámoturesu. O be echile iya; anyi shiwaro l'eka ono ngaa bahü Niyápolisü. ¹² Anyi shi le Niyápolisü gude ökpa bamihuwaroya Filipayi bu iya bu ishi alí Masedóniya. Öo mkpukpu eka ono be ndu shi Romu bu. Anyi nöo nwujiku olemole l'eka ono. ¹³ Ö rwunua le mböku otuta-ume, anyi futu l'önu eka, l'eeshije bahü mkpukpu ono jeshia l'aguga enyimü. Eka ono be anyi gbeenu su l'öo eka ndu Ju l'anöduje ekfu anu Chileke. Anyi rwua bya anözeta, wata okfuru unwanyi, dzukoru l'eka ono okfu Chileke. ¹⁴ Onye lanu l'unwanyi ono, nuru okfu ono, anyi lekfu be ewha iya bu Lídiya. Lídiya ono bu onye Tayatáyira. Öogba ngho ekwa uswe uswe. Nwanyi ono ta abudu onye Ju, öle

† Öle Sáyilasu be kpeburu l'iya l'a-nödu l'eka ono.

Chileke dūru iya lẹ nsọ. Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke bya agūhaa obu iya, ọ ngabẹ nchị l'iwhe Pọlu l'ekfu. ¹⁵ E mee yẹle ndu ọlo iya baputizimu. Ọ sụ anyi: "Unu byanụ anọta l'ọlo mu mę unu -kwewaa lẹ mu bụwaa onye nataru Jisosu ọkpobe anata t'ọ buri Onye-nwe-mu-nu." Ọ ryonyaa anyi, anyi jeshia.

Pọlu nọ mkpọro lẹ Filipayi

¹⁶ O rwua ujiku lanu, anyi l'ejewaa ẹka l'aañduje ekfu anu Chileke. Anyi whua nwamgboko obu, bu ohu; temenu ogvu buru iya l'ẹhu. Ogvu ono, bu iya l'ẹhu meru iya l'ogba ẹja, ahajeru akọ iwhe l'e-me l'uzo iwhu. Ọ kwataru gude ogba ẹja ono akparu ndu nwe iya nu oke okpoga. ¹⁷ O tsowhelahaa anyi lẹ Pọlu. L'oochi mkpu asuje: "Ndu-a bukwa ndu l'ejeru Chileke ono, kangokotaru nu ozhi! Whẹ l'a-kọru unu ọzo, l'eeshi dzofuta unu." ¹⁸ Iwhe ono bẹ l'onoje agụ ọgu egvu mbọku-mbọku. A nonyaa, iwhe ono, l'ookfu kabaa ọdu Pọlu ashị, duta iyẹ ya nke ọwhu l'otoo dūhee ike taru iya nshi. Ọ ghachi sụ ogvu ono: "Mu gude ẹwha Jisosu Kuráyisutu ekfuru ghu t'ị lufuta nwata ono l'ẹhu." Ekfutsuta, l'ookfutsuta iya, ogvu ono lufuta nwata ono l'ẹhu. ¹⁹ Ndu nwe iya nu whulewho l'ogvu ono lufuwaru iya l'ẹhu, nke ọwhu l'otoo kpataheru whẹ okpoga, whẹ kpuru Pọlu yẹle Sáyilasulu kpufu whẹ aswa kpukfu ndu ikpe whẹ, ²⁰ bụ iya bụ ndu ikpe Romu, je asu whẹ: "Ndu-a bukwa ndu Ju, byaru tẹ whẹ bya akpataru anyi okfu lẹ mkpukpu. ²¹ Whẹ l'ezhikwa omelali ọwhu l'ete abua ekemu-alị nke anyibe ndu Romu. Mbụ tọ hẹkwanu l'anyi bya l'etso omelali onona."

²² Igwe-ọha ono wulihu tẹ whẹ tsua Pọlu whẹ kputukputu. Ndu ikpe ono lajashia uwe Pọlu mee nke Sáyilasulu; sụ t'e chia whẹ ẹchachi. ²³ E chigee whẹ ẹchachi ono, chibashigee whẹ echibashi; a chiru whẹ ye l'ọlo mkpọro. A sụ onye l'eche ọlo mkpọro ono t'ọ tuchishikwaa ọlo mkpọro ono ike. ²⁴ Onye l'eche ọlo mkpọro ono kwobe l'e kfu nno; chiru whẹ je eye l'ohulo ime ọlo mkpọro ono. Ọ tya whẹ mkpọro, bya achiru whẹ ọkpa pyokafugee l'oshi, a tufushiru ọzo.

²⁵ Abali dalewho ẹbo; Pọlu yẹle Sáyilasulu l'ekfu anu Chileke, agụ egvu anu iya. Ndu whẹ lẹ whẹ tukoru nọdu l'ọlo mkpọro l'ẹka ono ngabẹ whẹ nchị l'olu. ²⁶ A nonyalekwawho, alị wata onma jijiji; kwata anmashi iya ike. Ọlo ono nmakota jijiji jeye l'ukfu-ọlo ono. E jia ekfu, ọlo mkpọro ono gūhashia. Mkpọro, a turu whẹ gẹ whẹ ha tuko mefugezhia. ²⁷ Onye ono, l'eche ọlo mkpọro ono lwutehu, jeshia ole ẹnya, ọlo mkpọro ono ghewarunu onu. Ọ mitalewho ogu-igba iya amita nke tẹ ya bya anmagbua onwiya. ²⁸ Pọlu chishia sụ iya: "Hẹ! Be emekwa! Be emekwa! Tọ bọ dukwa iwhe l'iime onwogu. Anyi tukokwaru-a nọdu-gee l'ẹka-a!"

²⁹ Onye ono, l'eche ọlo mkpọro ono sụ t'a nwutaadaa ọku. O gude ẹhu-anmanma egvu, l'otsu gbagbua je

adaa kpube iwhe lẹ mgboro ọkpa Pọlu yẹle Sáyilasulu.

³⁰ Ọ bya edufuta whẹ sụ whẹ: "Ndu nke mu, ọ zhia gunu bẹ mu l'e-me t'a dzofuta mu?"

³¹ Pọlu whẹ sụ iya: "Woru ndu ghu ye Jisosu, bụ Onye-Nwe-Ọha l'ẹka nggẹ Chileke adzofuta gụ lẹ ndibe ghu g'unu ha." ³² Pọlu whẹ bya ekfuaru iya nke Onye-Nwe-Ọha, kfukwaaru iya whọ ndu lile, nọkota l'ọlo iya gẹ whẹ ha. ³³ Onye ono, l'eche ọlo mkpọro ono duta whẹ nteke onowho l'enyashi ono, je asachaa ọnya ẹka ono, e chibashiru whẹ. E mee yẹle ndibe iya baputizimu l'enyashi onowho. ³⁴ O duta Pọlu yẹle Sáyilasulu lashia ibe iya je anu whẹ nri; whẹ ria. Ẹhu tsoo yẹle ndibe iya uto tsohia whẹ iya ike, nkele ntaa bẹ whẹ byawaru bya amaru Chileke.

³⁵ O be l'utsu iya, ndu ikpe ndu Romu ono zhia ndu ogbogu whẹ tẹ whẹ je asu t'a haa Pọlu whẹ, tẹ whẹ lashia.

³⁶ Onye ono, l'eche ọlo mkpọro bya ezhia ya Pọlu, sụ iya lẹ ndu ishi sukwaru t'a haa gụ lẹ Sáyilasulu t'unu la. Unu tolekwawho nwehu ntaa tugbua lashia l'olu odo.

³⁷ Ọle Pọlu suru ndu ogbogu ono: "E te ejekwa anyi okpe ikpe t'ọ ka mma l'ọo ikpe b'a nmaru anyi. E chia anyi ẹchachi l'edzudzu-ọha, l'ẹka anyi bñhukwaa ndu nweru ikike g'ọo ndu Romu. A chita anyi ye lẹ mkpọro. Ntaa bẹ whẹ suru t'a haa anyi l'edomi t'anyi la. O noo ta abyakwa l'eme anyi l'iwhe. Tẹ whẹ bya l'onwowhe bya edufuta anyi."

³⁸ Ndu ogbogu ono je ekfuru ndu ikpe ono gẹ Pọlu whẹ kfu. Whẹ tsulaha egvu gẹ whẹ nuru lẹ Pọlu yẹle Sáyilasulu bẹ nweru ikike g'ọo ndu Romu. ³⁹ Whẹ je je aryoo Pọlu whẹ aryoo. Whẹ dufuta whẹ l'ọlo mkpọro ono bya aryoo whẹ tẹ whẹ lufuru whẹ lẹ mkpukpu whẹ. ⁴⁰ Pọlu yẹle Sáyilasulu lufuta l'ọlo mkpọro ono bya ejeshia ibe Lidiya. Ọ buru ẹka ono bẹ whẹ jekfuru un-wunna je agbee whẹ ọkpu-ike sụ t'obu shihu whẹ ike, whẹ tugbua.

Iwhe l'eme lẹ Tesalonáyika

17 Pọlu yẹle Sáyilasulu palihi ije je aghajaa Amfipolisulu mee Apolóniya. Whẹ tugbua bahu Tesalonáyika. Mkpukpu ono bẹ ọlo-ndzuko ndu Ju dū.

² Pọlu bya abahu l'ọlo-ndzuko ono, bụ iya bẹ bukwanu iwhe l'onoje eme ẹka ẹka. O dukfube jee ya mboku otuta-ume ẹto, l'oogudeje iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke ekfuru whẹ okfu. ³ O bya emee okfu Chileke ono, o doo whẹ ẹnya, goshi whẹ lẹ Ọ-dzo-ndu, e deru l'ọo-bya, bụ Kuráyisutu bẹ jefutaje iwhe-otsulanu, ya anwuhu, lẹ Chileke mefutaje iya t'o shi l'onwu teta nọdu ndu. Ọ sụ whẹ: "Jisosu-a, mu l'ekfuru unu okfu iya bẹ kwa iya bụ Kuráyisutu obu bụ iya bụ Onye Ndzota, Chileke kwere ukwa iya." ⁴ O nweru ndu ọwhu Pọlu yẹle Sáyilasulu kfutaru, whẹ tsoru whẹ kweta nke Chileke. O nwekwawho igweligwe ndu Girisu, ndu

Chileke dūru lẹ nsọ mee igweligwe unwanyi, a maru ewha whẹ, whẹ kftakwaruwho yeru onwowhe.

⁵ Oḽe ndu Ju kolahaaru whẹ okoowhoo. Whẹ bya eje akpakḽo obukobuko madzū l'aswa bya agbaa ḽgbo. Whẹ kpakaa mkpukpu ono, mkpukpu gbahū yaba yaba. Whẹ buru maramara buba l'ibe Jḽsonu l'ḽka whẹ l'achḽ Pḽlu yeḽe Sáyilasu tẹ whẹ gude whẹ kpufutaru ḽha. ⁶ Whẹ ta awhū whẹ, whẹ bya akpḽta Jḽsonu, hakwarūwho unwanyi anyi ḽdo kpḽta yeru iya. Whẹ kpḽta whẹ kpḽ-jeru ndu ikpe mkpukpu je asū whẹ lẹ ndu-a, tḽkoru mgboko ghakḽta iya olu l'alḽ bẹ byarwuakwaru ḽka-a. ⁷ ḽ buru Jḽsonu bẹ dutaru whẹ duba l'ibe iya. Sū l'ḽ kwa iwu ḽ-chḽ-ḽha, bḽ Siza tḽru bẹ ndu ono gẹ whẹ ha tḽkoru emebyishi, asḽjenu l'o nweru eze ḽdo, ewha iya bu Jisḽsu dḽ nḽ. ⁸ Iwhu gbangahū igwe-ḽha ono mee ndu ikpe mkpukpu ono gẹ whẹ nḽleruwho iwhe ono. ⁹ A bya egbebee Jḽsonu mee ndu ono, a tḽkoru whẹ l'iya gude okpoga, whẹ l'a-sḽbe, bḽkwanu, ḽ -dḽa rḽkpotongu ḽdo, meru lẹ mkpukpu ono, whẹ ewotawhu okpoga whẹ azḽ. Whẹ bya asḽbe iya, a haa whẹ, whẹ lashia.

Iwhe meru lẹ Beriya

¹⁰ O rwulewho l'ḽnyashi unwunna ono melewho ḽgwegwa dufu Pḽlu yeḽe Sáyilasu sḽ whẹ tẹ whẹ jeshia Beriya. Whẹ rwua ḽka ono, whẹ jeshia l'ḽlo-ndzuko ndu Ju. ¹¹ Ndu ḽka ono ka onwe obu-iwhoro, amame ndu Tesalonáyika. L'ḽogu whẹ ḽgu tẹ whẹ nḽa ozhi-ḽma ono. Mbḽku-mbḽku bẹ whẹ l'anḽje agḽ ḽkwo-okfu Chileke tẹ whẹ marū, ?iwhe Pḽlu l'anḽje ekfu bua ezhi-okfu. ¹² Tḽ dḽ iya bḽ lẹ ndu ha l'igweligwe ekweta l'ḽo Jisḽsu bḽ Onye-Nwe-ḽha, mḽwaro igweligwe unwanyi Girḽsu, a marū ewha whẹ, mḽkwawho unwoke Girḽsu.

¹³ Ndu Ju, bu lẹ Tesalonáyika nḽdu l'ḽka ono nḽa lẹ Pḽlu l'ezhiakwa okfu Chileke lẹ Beriya. Whẹ byatashia ḽka ono. Whẹ bya akpakashḽa igwe-ḽha ono kpalia whẹ, yeru whẹ ḽku. ¹⁴ Unwunna dutalekwawho Pḽlu ḽgwegwa vudoru iya t'o rwua l'eze-ḽnyimu. Tḽmoti yeḽe Sáyilasu nḽ-kpe azḽ lẹ Beriya. ¹⁵ Ndu l'evudoru Pḽlu duta iya jeye whẹ dube iya Átḽnsu. Whẹ dawhushia azḽ lẹ Beriya. Pḽlu sḽ whẹ tẹ Sáyilasu yeḽe Tḽmoti byakfutakwa iya ntaa ntaa.

Iwhe l'eme lẹ Átḽnsu

¹⁶ Pḽlu nḽdu lẹ Átḽnsu ngaberu Sáyilasu yeḽe Tḽmoti. ḽ whḽa g'ḽnya-alḽ tḽkoru mkpukpu ono narḽ; obu whḽde iya sasasa. ¹⁷ Whẹ lẹ ndu Ju mee ndu Girḽsu, bḽ ndu ḽwhu Chileke dḽru lẹ nsḽ l'anḽje edzu idzu l'ḽlo-ndzuko ndu Ju. L'ḽojejekwawho aswa mbḽku-mbḽku yeḽe nwa ndu ḽwhu ḽ whḽru l'ḽka ono l'anḽjekwawho ekfu nke Chileke. ¹⁸ O be ujiku lanḽ, ḽ daarḽ Pḽlu yeḽe ndu l'ezhi mmamagu, shi l'ḽgbo ndu Epyikurḽya mee

Sutḽyiku, byarū ḽnu iwhe l'ookfu. Ndu sḽ: “?ḽo gḽnu bẹ onye-e, l'adḽa iwhe ḽ marū-a l'ekfu?” Ndu sḽ: “ḽ dukwa g'ḽo agwa ndu ḽha ḽdo bẹ l'ḽotu ḽnu iya nno.” Iwhe meru whẹ kfude nno bḽ lẹ Pḽlu l'ekfu nke Jisḽsu mee nke oshi l'ḽnwu teta nḽdu ndzḽ. ¹⁹ Whẹ bya egude Pḽlu, duta iya dufuta lẹ nggamgbo Ariyḽpagosu, bḽ ḽka l'aasajḽ okfu, sḽ iya: “ḽogushikwa anyi ḽgu ike t'ḽ karḽ anyi iwhe ḽwhuu ḽwa, l'iikfu okfu iya. ²⁰ Sḽ l'iwhe lile, anyi nḽ-geeru l'iikfuru anyi bẹ bḽkwa anyi nchḽ ḽwhuu. L'ḽ dukwanu nke t'e kfuwa iwhe ḽbu t'anyi marū iya.” ²¹ O noo lẹ ndu Átḽnsu l'owhu mee ndu ḽdo, lwarū iya alwa te enwedu iwhe ḽdo, whẹ l'aga mkpa iya, gbahalḽwho tẹ whẹ ngabḽ nchḽ nḽta iwhe ḽwhuu mee tẹ whẹ kfuje nke iwhe ḽwhuu ono.

²² ḽo ya bḽ, Pḽlu bya akfḽru l'iwhu ndu ono lẹ nggamgbo Ariyḽpagosu ono sḽ: “Átḽnsu, unu gebe-o! Mu sḽru agha, mu whḽwaru l'unu wotanukaru agwa ye l'ḽhu. ²³ O noo l'eshi mu shi jewheta lẹ mkpukpu unu-a bẹ mu whḽkotaru ḽnya-alḽ unu. Mu whḽ-geeru whḽa ḽnya-alḽ ḽwhu e deru l'ḽ waa bḽ: Nke agwa, l'ḽta amaa ewha iya. Onye ono, unu l'abarḽ ḽja lẹ ba abḽ l'unu marū iya bẹ bḽ onye ḽbu, mu l'ekfuru unu okfu iya nta-a.

²⁴ “ḽo ya bḽ Chileke, meru mgboko, mee iwhe lile, dḽ iya l'ime. ḽo ya bḽ onye nwe igwe, nweru alḽ, tḽmenu to buje l'ḽlo, madzḽ gude ḽka iya tḽa. ²⁵ Mkpa iwhe madzḽ l'e-gude ḽka iya seta bya anḽ iya ta adḽkwa iya, eshi-ḽwhu ḽ bḽ iya l'anḽ ndzḽ, anḽ ume, anḽ madzḽ iwhe lile. ²⁶ ḽo Chileke lanḽ ono bẹ meru onye ivurḽzo, ḽ bya eshiwaro l'onye lanḽ ono mee mba lile, dukota lẹ mgboko-o kpaawhuu. ḽo ya dḽhawaro mbḽ gbubua nteke ndu nḽ lẹ mgboko-o l'a-nḽ-be, gbubukwaawho ḽka oge-alḽ whẹ l'a-kpagee. ²⁷ Iwhe Chileke meturu iwhe lile ono bḽ nggḽ ndiwhe chḽo yeḽe Chileke, chḽta iya mḽ whẹ rwadanyaa ḽka iya, o noo lẹ Chileke ta adḽkwa onye ḽ nḽdu otḽnya lḽge anyi ha, mbḽkwa m'ḽo onye lanḽ. ²⁸ O noo l'ḽo ya bẹ gude ndzḽ anyi:

‘ḽ buru iya meru iwhe anyi l'ejewhe,

ḽ bḽhukwaru iya whḽ meru iwhe anyi dḽ adḽdu owhu.’

ḽ dḽa g'ḽo ḽgube-ḽ ndibe unu, l'eme nke egvu gḽru egvu sḽ:

“Anyi tḽkokwaru bḽru unwu iya.’

²⁹ “ḽo ya bḽ l'eshi anyi tḽkoru bḽru unwu Chileke, t'anyi ba arijekwa lẹ Chileke dḽ g'ḽo iwhe e gude ope kpḽa, ḽdua woo: ḽ bḽru iwhe a kpḽru l'ḽrwa, ḽdumeka ḽ bḽru iwhe a pyḽtaru l'oshi. ḽriri madzḽ te erwukwa gḽ Chileke gbarḽ, ḽwhu l'abḽ l'ḽo t'e gude oome nka gude goshi g'ḽ dḽ. ³⁰ Chileke wofuakwaru ḽnya lẹ nteke l'ete eshia marū iya. Ntaa b'ḽ sḽakwaru tẹ madzḽ kpaawhuu, nḽ l'ḽka lile daa onwowhe ḽta, haa ome iwhe-dḽ-ḽji, lwakfuta iya. ³¹ L'o dobeekwaru mbḽku, l'oo-kpe ndiwhe kpaawhuu ikpe, kfḽru nhamunha. Onye l'oo-gude kpee ikpe ono bḽ nwoke

oḅu, o ḥotarū l'onwiya. Iwhe o gude mee tẹ madzū lile marū l'iwhe ono l'e-mekota lẹge ya tūberu iya bụ l'o meru t'onye ono shi l'ḥnwu teta nḍu ndzū."

³² Pḥlu kfufutalekwawho nke oshi l'ḥnwu teta nḍu ndzū ono, whẹ harū gbadḗru iya mgbacha, o nweru ndu owhu sūru: "O dūkwa anyi nggẹ l'o dū g'e shi i kfubaa iwhe owa ḡdo t'anyi nūbaa." ³³ Pḥlu parū whẹ haa l'ẹka ono tūgburu. ³⁴ O nweru ndu tsoru iya nu kweta l'ḡ Jisḡsu bụ Onye-Nwe-Ḡha. Dayonísiyḡsu, bụ onye tso l'ḡgbo Ariyḡpagosu bẹ lẹ lẹ ndu ono, kwetarū mḗfua nwanyị, l'eeukuje Dámarisu mḗwaro ndu ḡdo.

Iwhe l'eme lẹ Kḡrintu

18 E megee, Pḥlu shiwaro lẹ Átḗnsu jeshia Kḡrintu. ² O rwua ẹka ono, o whūa onye Ju, ẹwha iya Akwíla. Ẹka, a nwūru iya anwū bụ lẹ Pḡntosu. O bụ-woo bẹ Akwíla yeḗe nyee ya bụ Prisíla shi Ítali lwa Kḡrintu. Iwhe meru whẹ lwatashia bḡkwaru l'ishi o-chi-ḡha, bụ Kulḡdiyosu bẹ tūru iwu sū tẹ iwhe lile, bụ ndu Ju lū-fukota l'alí ndu Romu. Pḥlu bya eje, whẹ l'iya jja. ³ O rwua, whẹ l'iya nḡduwaro tḡko ese anya ẹhu whẹ, nkele o kwanū ḡga iwhe lanū bẹ whẹ tḡkoru eme gude akpata ẹwho whẹ, bụ iya bụ okwe ẹkwa, e gude eme ḡlo-ẹkwa. Pḥlu l'onwiya bḡkwawho onye l'ekweje ẹkwa. ⁴ L'ḡojeje l'ḡlo-ndzuko ndu Ju l'iwhe bḡ-zhia mbḡku ndu Ju l'atḡtaje ume tẹ ya je edzushi whẹ idzu, kfulahaa nke Chileke, l'ḡonoje eme tẹ ya kfuta ndu Ju mḗe ndu Girísu yeru Jisḡsu.

⁵ Sáyilasū yeḗe Tímoti shi lẹ Masedóniya lwalḗwho, Pḥlu whube iwhe nteke ono l'okfu nke Chileke mbḡku-mbḡku; l'oogoshi ndu Ju l'ḡ Jisḡsu bụ Onye-Ndzḡta ono, Chileke kweru ḡkwa iya oḅu. ⁶ Nteke whẹ jikaderu okfu iya, ekfukwaru iya who ejo okfu, o jja uwe iya pukalangu sū whẹ: "Swaa ẹka mu swaa ḡkpa mu tukobekwa unu, ḡchi ẹhu unu tukokwaru unu l'ishi, l'ẹka mbḗdua ta adḡhekwa iya. Ntaa bḡakwa ndu l'ḗte abḡa ndu Ju bẹ mu bya l'echeberu iwhe." ⁷ O haa whẹ lḡfu-shia, je eburu l'ibe onye Girísu, l'eeukuje Tíshḡsu Jḡ-sutusu. Tíshḡsu ono bụ onye Chileke dūru lẹ nsḡ. Ibe iya bẹ dḡkuba ḡlo-ndzuko ndu Ju. ⁸ Onye ishi ḡlo-ndzuko ono, bụ Kirísupḡsu bẹ yeḗe ndibe iya kpakḡru kweta l'ḡ Jisḡsu bụ Onye-nwe-whẹ-nū. A hakwawḡ l'igweligwe lẹ Kḡrintu ono nḡa nke Jisḡsu; whẹ woru onwowhe ye Jisḡsu l'ẹka, e mee whẹ baputizimu.

⁹ O be l'ḗnyashi ujiku lanū, Pḥlu whūa owhulenyā. Jisḡsu sū iya: "Be ezejhikwaa ḡtsu-egvu, Pḥlu! Kfujelekwawho iwhe l'iikfu, ba adḡkwa nteke l'ji-ha iya. ¹⁰ Mu kfḡkwaru-a swiru ghu. O tḡ dḡkwa onye bya l'a-fḡru ghu, meka ghu iwhe, o noo l'a hakwa l'urwu lẹ mkpḡkpu-a bḡkotaru ndu nkemu." ¹¹ Tḡ dḡ iya bụ lẹ Pḥlu anḡ awha owhu l'ḡnwa ishii l'ẹka ono, zhikota okfu Chileke.

¹² Nteke ono bḡru Gáliyo bẹ bḡ onye o-chi-ḡha ndu Akáya. Ndu Ju bya anḡkobe gude Pḥlu, kpḡfu iya l'ḡlo-ikpe. ¹³ Whẹ sū lẹ Pḥlu l'eme tẹ ya mee ndibe whẹ tẹ whẹ bajḗru Chileke ẹja l'ḡzo, l'abḡa iwhe iwu kfuru.

¹⁴ Pḥlu jeshia oye ḡnu, Gáliyo sū ndu Ju ono: "Nggẹ l'ḡo iwhe l'iwhe-e bḡ okfu l'e mesweru, ḡdua l'ḡo ejo akpamara b'e meru mḗ mu asḡ: Ee! L'ḡ dḡa ree tẹ mu yeeru unubẹ ndu Ju ḡnu. ¹⁵ Ḡle eshi-ḡwhu iwhe unu l'adzḡ bḡ nke ẹwha, mḗe okfu, e kfuru l'ḡnu, mḗe nke iwu unu; a-a, t'unu jekwa edoshia ya l'onwunu. Mu te ekpejekwa ẹgube ikpe ono." ¹⁶ O chishia whẹ l'ḡlo-ikpe ono. ¹⁷ Whẹ tḡko gḗ whẹ ha gude Sosutenisu, bḡ onye ishi ḡlo-ndzuko ndu Ju ono, chingaa ya ẹhu l'iwhe ḡlo-ikpe l'ẹka ono. Gáliyo te eyeru whẹ ḡnu.

Pḥlu l'adawhu azḡ lẹ Ántiyḡku

¹⁸ E megee, Pḥlu yeḗe ḡnwunna byakwa anḡfua nwidzudu ono, o haa whẹ yeḗe Prisíla mḗe Akwíla lḡru bahḡ l'ḡgbo jeshia Siriya g'o rwushigeedaru ẹgbushi iya lẹ Kenkiríya nkele iwhe o kweru Chileke ḡkwa iya b'o mewaru. ¹⁹ Whẹ rwua Éfesḡsu. Whẹ rwua ẹka ono, Pḥlu haa Prisíla yeḗe Akwíla, bahḡ l'ḡlo-ndzuko ndu Ju tẹ yeḗe ndu Ju kfulahaa nke Chileke. ²⁰ Whẹ ryḡo ya tẹ whẹ l'iya nḡtabaa, to kwe. ²¹ O tḡgbua, o sū whẹ lẹ ya l'a-dawhu azḡ ḡdo byakfuta whẹ, m'o -bḡru-a uche Chileke. O bahḡ l'ḡgbo lẹ Éfesḡsu tḡgbua.

²² O rwulewho Sizaríya, o bya egude ḡkpa jeshia Jerúsalemū, je ekele ndu chḡchi ẹka ono. O shiwaro eli eli jeshia Ántiyḡku. ²³ O nḡlekwawho nwansḡ lẹ Ántiyḡku, o tḡgbua ḡdo. O je eshita alí Galéshiya mḗe Firíjiya, emekaa t'obu kabaa oshihu ndu nke Kuráyisutu ike l'ibiya onona.

Apḡlosu l'abya Éfesḡsu mḗe Kḡrintu

²⁴ O nweru onye Ju, ẹwha iya bḡ Apḡlosu, a nwūru lẹ Aleguzándiriya, byarḡ Éfesḡsu. O marḡ gḗ l'eekfuje okfu, makwarḡwho iwhe e deru l'ḡkwo Okfu Chileke mashjaru iya ike. ²⁵ E zhikotahawaru iya nke Ḡzo nke Onye-Nwe-Ḡha, mbḡ o kwatawaa awhḡ iya l'obu awhḡshi iyḗ ya ike tẹ ya kfuru ndu ḡdo nke Jisḡsu, tḗ-menu l'oozhikwa iya whḡ ezhi. Ḡotukoje okfu ẹhu Jisḡsu ono shi ishi lanū ahakashḡ iya nnanū nnanū. Ḡle ẹka, o maberu bẹ bḡlewho lẹ baputizimu ono, Jḡnu shi emeje who. ²⁶ O wata anḡ asa okfu Chileke kaa kaa l'ḡlo-ndzuko ndu Ju ono, t'ḡ tsuje egvu. Prisíla yeḗe Akwíla nḡlewho iwhe l'ookfu, whẹ bya eduta iya duru laa ibe whẹ, je akabaa ya ozhirwe Ḡzo Onye-Nwe-Ḡha ezhirwe. ²⁷ Apḡlosu sū lẹ ya l'e-je alí Akáya. Ḡnwunna, nḡ lẹ Éfesḡsu sū iya l'ḡ dḡkwa ree shii, whẹ bya ederu ẹkwo nḡ iya tẹ ndu nke Kuráyisutu, nḡ l'ẹka ono nata iya ree-ree-ree. O rwua ẹka ono, o kwata yeru whẹ ẹka shii, mbḡ ndu bḡwaa ndu shi l'eze-iwhe-ḡma, Chileke meru whẹ kweta l'ḡ Jisḡsu bḡ Onye-nwe-whẹ-nū.

²⁸ L'ọo tukputaje ndu Ju l'ẹgo l'edzudzu-ọha, l'oogude-jekwawho iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke egoshi whẹ iya ree-ree-ree l'ọo Jisọsu bụ Onye Ndzọta, Chileke kweru ụkwa iya ọbu. Mbụ l'ọo tukputaje whẹ nke ọwhu bụ l'ọ tọ dūhedu onye ọwhu l'amabajekwadia ọnu, l'oo-ye.

Pọlu nọ lẹ Éfesọsu

19 Gẹ Apólosu nọ lẹ Kórintu bẹ Pọlu tųgburu ụzo ẹnyanwu-arija lufu Éfesọsu. O rwua ẹka ono, ọ haru whua ndu l'etso ụzo Jisọsu. ² Ọ jja whẹ: “?Unu natawaru Ume-Dụ-Nsọ nkeshi ono, unu kweru l'ọo Jisọsu bụ Onye-nwe-unu?”

Whẹ sụ iya: “Wawa, anyi tẹke anụbukwaa nke Ume-Dụ-Nsọ.”

³ Ọ jị whẹ: “?Ọo ẹgube baputizimu gunu b'e meru unu?”

Whẹ sụ iya l'ọo baputizimu Jonu.

⁴ Pọlu sụ whẹ: “Jonu shikwa emeje baputizimu gude egoshi l'onye-e bẹ dawaru onwiya uta, hawaa ome iwhe-dụ-ẹji o meru, lwakfuta Chileke. Iwhe ọdo, o shi ekfujefuaru ndu Ju bụ tẹ whẹ wokwaru ndzụ whẹ ye l'ẹka onye ono, l'etso iya l'azụ bụ iya bụ Jisọsu.” ⁵ Whẹ nų-gee iwhe ono Pọlu kfuru, e gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu mee whẹ baputizimu. ⁶ Pọlu bya abyabẹ whẹ ẹka l'ishi, Ume-Dụ-Nsọ bya ẹji whẹ ẹhu. Whẹ ghaa okfu-alị whẹ, kfulahaa okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshigee whẹ, whẹ watalekawho okfuchiru Chileke. ⁷ Ndu ono rwukwaru l'umadzu iri l'ẹbo.

⁸ Pọlu nọkota ọnwā ẹto ọwhu kfukota nke Chileke l'ulo-ndzuko ndu Ju, tọ tsụ egvu. Whẹ l'iya l'anọje atụ ntutego. L'ọnoje eme t'o doo whẹ ẹnya l'ozhi-ọma nke ẹka ono, Chileke bụ eze ono bụ ọkpobe-okfu. ⁹ Ọle ndu ono haru bụru kpokponyi, whẹ te ekweta iwhe Pọlu kfuru. Whẹ wata anọ ekfubyishi Ụzo nke Onye-Nwe-Ọha ono ekfubyishi l'ẹka ono. Pọlu parụ whẹ haa, duta ndu ọwhu bụ ndu nke Kuráiyisutu, whẹ tųgbua. Mbọku-mbọku, ya ejeshia ookfu okfu Chileke l'ulo ẹka l'eedzukoje nke ọnwu iwhe l'ibe Tiránọsu. ¹⁰ O mezhia ya who nno jeye, o mee ya awha labọ ọwhu. Ọo ya bụ, ndu bukota l'alị Éshiya, mee ndu Ju, mee ndu Girisu nọkota okfu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke.

Unwu Sukíva

¹¹ Chileke shi l'ẹka Pọlu eme iwhe-awhūrulenyā, l'eteke emebu-a, ¹² nke ọwhu l'ọobuje: e shi iya l'ẹhu wota nkachifu, ọbu nwampekala ẹkwa gude jekfu ndu ẹhu l'adụma mma, whẹ emehukota l'iwhe ọbu, l'eme whẹ nų; nteke bụ l'ọo ejo-maa bu whẹ l'ẹhu, ejo-maa ọbu alufuchaa. ¹³ O nwekwaruwho ndu Ju, tsoru ejewhe achishikwawho ejo-maa, bugee ndu madzụ l'ẹhu. Whẹ l'anọje eme tẹ whẹ gude ẹwha Jisọsu eme iwhe ono. Whẹ l'asuje ejo-maa ono: “Mu gude ẹwha Jisọsu,

onye Pọlu l'ekfu okfu iya ekfuru ghu t'ị lufu.” ¹⁴ O nweru nwoke onye Ju, bụ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nų Chileke, l'aza Sukíva. Nwoke ono nwutaru unwegirima unwoke ẹsaa. Ọo ya bụ l'ọ bya ebe ujiku lanu, unwegirima ono mekwaawho tẹ whẹ gude ẹwha Jisọsu chifu ejo-maa lẹge ndu ọwhu l'achifuje whọ.

¹⁵ Ejo-maa ono, whẹ l'eme tẹ whẹ chifu sụ whẹ: “Jisọsu bẹ mu maru, makwaruwho ọwhube Pọlu, unubedua ?unu bụ ndu ole?”

¹⁶ Onye ono, ejo-maa bụ l'ẹhu gude ejo ọkpẹhu lwushi whẹ ọgu, nke ọwhu bụ l'ọ ka whẹ ẹsaa ono ike. O meka whẹ iwhe, gbabechaa whẹ ọto. Whẹ shi l'ulo gbafu gbalashia. ¹⁷ Ndu Ju mee ndu l'ete abua ndu Ju, bu lẹ Éfesọsu nọkota iwhe ono, whẹ tsulahaā egvu. A kwabalahaa ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu ọkpobe ugvu. ¹⁸ Igweligwe ndu kwetaru woru onwowe ye Kuráiyisutu l'ẹka bya adushide iwhe-dụ-ẹji, whẹ shi anọje emegbabe. ¹⁹ Ndu shi agwọ mgboro-ogvu chifuta-gezhia ẹkwo, whẹ shi egudeje agwọ ogvu ono, chikobe iya ẹka lanu, kpoo ya ọku l'iwhu ọha. A bya agbakoo aswa ẹkwo ono, ọ bụru ụkporo ẹkpa-ego iri l'ẹbo l'ekpa-ego iri. ²⁰ E shi nno, okfu Chileke goshi ire, dụ iya l'ẹhu, ọ kabakwaawho ojedzuru mgboko, kabaa oshihu ike.

Ùtsú l'etsu lẹ Éfesọsu

²¹ Iwhe ono nwụ-gelewho, Ume-Dụ-Nsọ mee tẹ Pọlu sụ lẹ ya shifutaje Masedóniya mee alị Akáya lufuwaro lẹ Jerúsalem. Ọ sụ lẹ ya jegelewho ẹka ono bẹ ya l'ejekwawho Romu. ²² Ọ bya ezhi umadzu labọ lẹ ndu l'eyejeru iya ẹka: Tímoti yele Ẹrásutosu tẹ whẹ vuru iya ụzo jeshia Masedóniya. Yẹbedua nọtabaadaa l'alị Éshiya t'o jekfude whẹ.

²³ Ọ bụlekwaruwho nteke ono bẹ oke mkpaka bataru lẹ mkpukpu ono. Iwhe kparu iya bụru nke otso Ụzo nke Onye-Nwe-Ọha. ²⁴ O noo l'o nweru onye l'akpu ụzu, l'eme nka shii, l'eegudeje mkpola-ọcha akpushi unwu iwhe l'adụ-gejee g'ọo ụlo eze-nwanyị ndu Éfesọsu, l'eeukuje Atémisu. Ẹwha onye ụzu ono bụ Dimítiriyo-su. Yele ndu l'akpujeru iya iwhe ono gude iya akpa okpoga nke ẹtu. ²⁵ Ọ bya ekukoo ndu lile ono l'ẹka lanu me-gee iwhe lile, bukota ndu ogbo ụzu ono, sụ whẹ: “Ndu nke mu! Unu maru-a l'ọo iwhe-e, anyi l'eme bẹ anyi gude aba. ²⁶ ?Ọ kwa l'unu l'anua-a, tẹmenu unu l'elekwawho iwhe nwoke-e, bụ Pọlu l'eme? Ọ sụru l'agwa, madzụ gude ẹka dobe ta abudu ọkpobe iwhe ilile. Ntaa b'o gudeekwaa nno kfubuta ndu ha l'igweligwe lẹ Éfesọsu, o wuduwaru-a nwanshi nta-a, ya egude iya jekota alị Éshiya l'owhu. ²⁷ Iwhe dụ ẹji, dụ iya nų bụ l'iwhe-e, anyi l'eme-e bẹ l'e-vuta ejo ẹwha. Ọwhu kabaarọ nọ bụru l'eze-ulo eze-nwanyị ono, bụ Atémisu ta aduhedu iwhe l'ọo-bubaa. Ọdo bụ l'aa-paru iya haa,

mbụ eze-nwanyị ono, alị Éshiya l'owhu mēe mgboko owhu l'abyaję ọbaru eja."

²⁸ Ikpoto ndu ono nūnyalewho iwhe ono, l'ookfu; iwhe gbangahụ whę l'ẹhu-eghughu. Whę tų ụzu sụ: "Atémisu Éfesosu bụ eze agwa-oo!" ²⁹ Ûtsú da lę mkpụkpu ono. Whę dzukobe nteke onowho, gude Gáyosu yęle Arisutákọsu, bụkota ndu Masedóniya labọ, whę lę Pọlu l'alije, kpụta whę kpụfuru ọha l'ẹka obodo ono l'edzuje. ³⁰ Pọlu l'onwiya chọde tę ya jekfu ikpoto ndu ono, ọle ndu nke Kuráyisutu te ekwedu t'o je. ³¹ Ndu a marụ ẹwha whę lę Éshiya, bụkwanu ndu whę l'iya l'eshi ọnya zhia ozhi sụ t'e je zhia ya: byiko, tę ba awhụbukwaa ya l'ẹka ono, obodo l'edzuje awhụwhu owhu. ³² Nkele nteke ono bę ùtsú ono dekotaru gbígbigbi l'ẹka ono, whę dzukoru. Ndu l'ekfu nke ne whę, ndu l'ekfu nke nna whę; o noo l'o wuduru męe ya abụru lę ndu lile ono kuru l'ẹka ono ta adudu onye ọwhu marunu m'ọo iwhe ọbu, whę kwoberu gbafuta, nke ewhoroo lę whę marụ iwhe ọbu, l'ada nụ. ³³ Ọo ya bụ, e dobenụ sụ l'ọo nwoke ọbu, ẹwha iya bụ Alęguzánda bę kparụ iwhe l'ada nkele ndu Ju hofutaru iya, nwufu iya ye l'iwhu l'echi ọha ono. Alęguzánda bya ewheeru whę ẹka t'e gebe tę ya dofu onwiya. ³⁴ Whę whụlewho l'ọ bụ onye Ju, whę tųko gę whę ha gude olu lanụ chilahaa sụ: "Atémisu Éfesosu bu eze agwa-oo!" Whę ryazhiawho iwhe ono mkpụrudumulanu jeye iwhe ha g'ọo awa labọ gaa.

³⁵ E megee, onye l'ederu obodo ono ẹkwo bya ekebe ẹhu ryabua whę. Ọ sụ whę: "Ndu Éfesosu! Ọ tọ dudu onye l'amaa l'ọo Éfesosu bụ mkpụkpu, nwe eze-ulo Atémisu ono, bụkwaru iya whọ l'abarụ ntękpe ono, gbarụ iche, shi l'igwe daa eja. ³⁶ Ọ tọ dukwa onye l'a-sụ l'ọo ejire. O noo iwhe meru mu sụ t'unu daa jii. T'unu be emehewa g'ọo ndu l'ęte amaa iwhe ọdo. ³⁷ Unu kpütawaru ndu-a bya ẹka-a, l'ębe abụ lę whę zhitaru iwhe l'eze-ulo eze-nwanyị ono, tẹmenu tọ dų ejo okfu, whę kfuru iya. ³⁸ Sụa, nteke bụ lę Dimítiriyosu męe ndu ọgbo ụzu iya nweru ndu whę sụru l'o nweru iwhe whę meru whę, mbọku ikpe kọtu bę dulekwawho adų, tẹmenu ndu ishi, l'achị mkpụkpu nọdukawho l'ẹka ono. Tę whę je ẹka ono je ekfu iya. ³⁹ Nteke bụ l'o nweru iwhe ọdo, unu l'ekfu, unu ekfua ya męe mkpụkpu dzulewho edzudzu okfu. ⁴⁰ O noo l'ejo iwhe dų iya nų kwa l'aa-sụ l'anyi kparụ ùtsú ntanụ-a, l'ębe abụkwanu l'o nweru ishi iwhe bụkwanu: e -kude anyi, anyi egude iya dofu onwanyị l'ęgube mkpu ọwa-a, a gbakoru ęgube-ę ntanụ-a." ⁴¹ O kfugee nno, ọ sụ whę tę whę lashia, whę wufu lashia.

Iwhe e meru lę Masedóniya męe Girísu

20 Ûtsú ono dazhitalewho, Pọlu bya ekukoo ndu nke Kuráyisutu bya agbęe whę ọkpu-ike tę whę ba tsụkwa egvu. Ọ bya ekelegee whę, ọ tųgbua ọ bụru

iya oje Masedóniya. ² Ọ tųko ẹka ono g'ọ ha jewhekota gude igwe okfu gbęe whę ọkpu-ike. E megee, o jeshia Girísu. ³ Ẽka ono b'ọ nọru ọnwa ęto. A nọnyaa, ọ kwakọbe tę ya bahụ l'ugbo jeshia alị Siriya. Ọle eshi ndu Ju chiru iya ejo idzu lę whę l'iya l'e-me l'uzo bę yębedua chitakwaruwho lę ya l'a-dawhu azụ, je eshita ụzo Masedóniya lashia. ⁴ Ndu tso iya l'ije ono bụ Sópetta, nwa Pírọsu, onye Beriya męe Arisutákọsu męe Sekúndosu. Ụmadzu labọ onona bụ ndu Tesalonáyika. O tsoru iya mbụ Gáyosu, onye Dabyi męe Tíkikọsu męe Tirófimosu, ndu onona bụ ndu Éshiya. Tímoti tsokwaru iya who. ⁵ Ndu onona bę vu anyi ụzo je anọdu lę Tirówasu kfuru-cheru anyi. ⁶ E rigelewho oge ono, l'aataję buredi, l'ete eyee iwhe l'ekoje buredi, anyi bahụ l'ugbo lę Fílipyai tųgbua. A nọlewho ujiku ise; anyi byakfuta whę lę Tirówasu. E rwua ẹka ono, anyi nọo ya abalị ęsaa.

Ejeje ikpazụ, Pọlu l'ęe Tirówasu

⁷ O belewho lę mbọku mbụ l'idzu, anyi dzukobe t'anyi ria Nri-ęnyashi Onye-Nwe-Ọha. Pọlu zhilahaa whę iwhe nkele ọkwakobekwanu nke alala echile iya. O kfuzhiawho okfu jeye abalị daa ẹbo. ⁸ Oryọku ha l'igweligwe l'ime ụlo-eli ẹka ono, anyi nyikotaru je adọru lę nke oroke-imeli-imeli iya ono. ⁹ Nwokorọbya lanụ, l'aza Yútikọsu nọduwho anọdu l'ọnu windo. Pọlu kfunyalewho okfu ono, mgbęnya rwelahaa Yútikọsu. A nọnyaa, mgbęnya ono rwekota iya; o shi lę mkpokfu iya nke ęto l'ẹka ono ngabuhu bya echia onwiya l'alj. E jeshia ya apali, o kekfubewaa. ¹⁰ Pọlu bya enyizeta; bya azęe ya l'eli nmapyabę iya onwiya; gbakua ya ẹka sụ: "Unu ba akwagbushihe onwunu, l'ọ nọwaa ndzụ." ¹¹ Ọ tųgbua dawhu azụ, je anyajaa buredi ono; kee; anyi ria. O kfulahaaru whę okfu ọdo, kfua ya jeye chi sahu. Chi sahulewho, ọ palihu lashia. ¹² Whę duta nwokorọbya ono lę ndzụ. Ọ bụru iwhe e gude dųa whę obu, obu kwata shihu whę ike ọkpobe eshihu.

Pọlu shi lę Tirówasu jeshia Milítọsu

¹³ Anyi bya abahụ l'ugbo ngafụ jeshia Ásọsu, t'anyi je apata Pọlu l'ẹka ono nkele ọ sụru t'anyi gude ụgbo byahejewaro lę ya l'e-gude ọkpa lufuta ẹka ono. ¹⁴ Ọ byakfuta anyi lę Ásọsu, anyi pata iya l'ugbo; jee jeye anyi rwua Mitilíni. ¹⁵ Tọ dų iya bụ l'anyi eshi l'ẹka ono tųgbua, ọ bę echile iya; anyi shi l'ẹka ono gude ụgbo ghaa lę mgboro Kíyọsu. O rwua echile iya, anyi ngarwua Sámọsu. O be echile iya ọdo; anyi rwua Milítọsu. ¹⁶ O noo lę Pọlu kfuahawaru sụ lę ya l'a-gha Éfesosu agha nggę ya te eje ọkpo ụkfu l'alj Éshiya. L'ọ dų iya ęwegwa nkele oome tę ya kebe ẹhu rwuada Jerúsalemu tẹmenu ya erwua mbọku Péntikọsutu.

Pọlu l'asụ ndu e meru ọgurennya chọchi lẹ Éfesọsụ tẹ whẹ nọo ọwhoma

¹⁷ Pọlu nọdu lẹ Milítọsụ zhi t'e je ezhia ndu e meru ọgurennya chọchi lẹ Éfesọsụ tẹ whẹ bya tẹ whẹ l'iya dzuda. ¹⁸ Whẹ byakfutale iya who, Pọlu sụ whẹ: "Iwhe mu l'eme tẹ mu kfuru unu bụ: Unubẹdua l'onwunu mawarụ-a gẹ mu shi emeje eshi nteke ono, mu l'unu shi nọduta, nkeshi mbọku mbụ, mu byarụ alị Éshiya. ¹⁹ Mu wozetaru onwomu alị ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi, mu gude ọnya-mini, gude iwhe-ọtsulanu, byakfutaru mu nu, shikota l'ejo idzu, ndu Ju l'achịru mu eje ozhi ono. ²⁰ Mẹ unu makwarụ-a l'o to nwedụ iwhe shitaru l'uzo ono, Chileke l'e-shi dzọo unu, mu l'ete eshia ishi lanụ tọkashiaru unu, mbụ m'ọ tọ dọkwa ẹka, mu kfuru iya unu azụ okfu m'ọo nnanụ. Mu ryarụ iya unu ar-yarya, zhia ya unu ezhi l'edzudzu-ọha mēe l'ibe unu l'ibe unu g'unu ha l'ẹhu l'ẹhu. ²¹ Mu nmarụ ndu Ju ọk-wa, nmaaru iya ndu l'ete abụa ndu Ju: tẹ whẹ da on-wowhe ụta, haa iwhe-dụ-ẹji, whẹ l'emegbabe, lwakfuta Chileke bya ekweta l'ọo Jisọsụ bụ Onye-Nwe-Ọha. ²² Lẹ ntaa kwa iwhe Ume-Dụ-Nsọ zhiru mu bẹ mu l'eme. Mu l'e-je Jerúsalemụ, tọ hẹkwa lẹ mu marụ gẹ l'ọo-nwuru mu l'ẹka ono. ²³ L'ọo lẹ ọwhu mu ka ogude ẹka bụ lẹ Ume-Dụ-Nsọ l'emeje, iwhe bụ mkpụkpu gẹ mkpụkpu ha mu bahuru, mu awhụa l'oje mkpọro mēe iwhe-ọtsulanu, parụ ẹka swiru mu lẹ Jerúsalemụ ono. ²⁴ Ọle ọ tọ dọdu iwhe mu kuru ndzụ mu. Iwhe mu l'ekfuzhianu bụ tẹ mu jefuzhianu ozhi, mu l'eje l'ishi, mbụ tẹ mu jefukota ozhi ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsụ zhiru mu tẹ mu jee ono bụ iya bụ tẹ mu kfukashiaru ndiwhe nke ozhi-ọma: lẹ Chileke l'a-whuru whẹ imiko.

²⁵ "Ntaa bẹ mu mawarụ l'unubẹ ndu ono, mu tsoru jewhee, zhia ozhi-ọma l'ọo Chileke bụ eze ta awhụbahekwa mu ọdo. ²⁶ O noo iwhe mu kwoberu sụ unu ntanụ-a, onye lekeberu ọnya laa l'iyi, l'ẹka mube Pọlu ta adụhekwa l'ọchi iya. ²⁷ O noo lẹ mu tükowaru iwhe lile, Chileke tüberu shi ishi lanụ tọkashiaru unu. Ọ tọ dọkwa ọwhu mu domiru unu edomi m'ọo nnanụ. ²⁸ Unu leta onwunu ọnya, unu eletakwawho ụnwu-atụru ono, Ume-Dụ-Nsọ yeru unu l'ẹka ọnya. Unu bụru ndu l'azụ chọchi, Chileke gude mmee ono, Nwa iya gbarụ l'oswebe, mee ọ bụru nkiya. ²⁹ Mu makwarụ-a lẹ mu lashilewho bẹ ndu ejo nzhi l'a-wubata g'ọo ejo ágú bya anmakashia unu. Whẹ ta ahakwa igwe aturu ono m'ọo nnanụ. ³⁰ O nweru nteke l'aanonyaa, ya enweru ndu l'e-shi l'echilabọ unu dzulaha ejire. Whẹ egude nno melahaa tẹ whẹ ghọta ndu kweru nke Kuráyisutu tẹ whẹ wọta ẹka whẹ. ³¹ O noo iwhe meru unu je l'ak-wabekwaru onwunu ọnya. Unu nyatajẹkwa lẹ mu kwataru gude ọnya-mini, kebe ẹhu eme unu t'unu tsoru ụzo, kfuru nhamunha. Mu zhiru iya unu l'ẹhu l'ẹhu: eswe l'enyashi awha ẹto ọwhu.

³² "Ntaa bẹ mu l'eye unu l'ẹka Chileke. Mu zhiwaru unu ozhi-ọma nke eze-iwhe-ọma, Chileke meru ndi-whe. Ọo ozhi-ọma ono l'e-chekwa unu. Ọ kwa iya l'a-dụ ike tya unu g'ọo t'unu shihu ike, dọkwawho ike mee unu t'unu lẹ ndu ọdo, bụ ndu nke Chileke gba mgba nweru iwhe ono, o doberu ndu bụ nkiya. ³³ Sụa, unu marụ-a l'ọ tọ dọdu onye ẹgu iwhe o nweru gụjeru mube Pọlu. Ọ tọ dọkwa onye mu sụjeru t'ọ nụ mu afụ, ọdua l'ọo peni, ọdua l'ọo uwe. ³⁴ Unu makwaruwho l'ọo ẹka mu whẹ ẹbo-ẹbo bẹ mu gude jee ozhi jeta iwhe mu gude eme mkpa, duru mu nụ; emekwawho mkpa ọwhu duru ndu mu lẹ whẹ lị. ³⁵ Mu gudewaa nno goshi unu l'anyi l'anoje ejeshi ozhi anyi ike, nke ọwhu anyi l'e-gude nno yetaru ndu ọwhu l'adụa gẹ whẹ marụ iya ẹka. Tẹ anyi nyatajẹkwa iwhe ono, Jisọsụ, bụ Onye-Nwe-Ọha kfuru l'onwiya sụ: 'Onye wotaru iwhe nụ bẹ ẹhu kakwa uto, amame onye ọwhu l'anata iya anata.'

³⁶ Pọlu kfugee nno, o byishi ikpere yele ndu ono gẹ whẹ ha kfuru nụ Chileke. ³⁷ Ọ tųgbudelewho, whẹ tųko bawukota ẹkwa, je arwukua ya ẹka l'olu, tsutsugee ya ọnu sụ iya t'ọ tọkwa ẹhu.

³⁸ Ọ bụru ekfukfu ono, o kfuru lẹ whẹ ta awhụbahedua ya ọdo ono bẹ kakọta whẹ orwu l'ẹhu, whẹ vudozhiaru iya who jeye l'ọnu ụgbo ẹka ụgbo iya dụ.

Pọlu l'eje Jerúsalemụ

21 Anyi sụ whẹ tẹ whẹ nọkwaa ọwhoma. Anyi bya abahụ l'ụgbo tųgbu-zhiawho nhamunha jeye anyi lufuta lẹ Kọsu. O belewho echile iya, anyi ngarwua Rodu. Anyi shi l'ẹka ono ngarụ jeshia Pátara. ² Anyi rwua bya awhụa ụgbo, l'adafu azụ iya ọwhu eje Finíshiya; anyi bahụ iya ngarụ tųgbua. ³ Anyi ngarwulewho ẹka anyi gbewaa elewanu Sáyipurọsụ ọnya, anyi kparụ iya ye l'ẹka-ịcha jibe iya jeshia Siriya. Anyi rwulewho Taya, bụ ẹka l'ee-gwoshi iwhe l'ụgbo ono, vu anyi, anyi nyishia. ⁴ Anyi bya achọta ndu nke Kuráyisutu l'ẹka ono. Anyi chọtale whẹ whọ, anyi lẹ whẹ nọo abalị ẹsaa. Ume Chileke mee: whẹ whụa iwhe l'e-me Pọlu lẹ Jerúsalemụ; whẹ nmaaru iya ọkwa sụ iya t'ọ bo jekwa. ⁵ Anyi nọlewho abalị ẹsaa l'ẹka ono; anyi haa ẹka ono; palihu ije anyi ọdo. Whẹ wuru tsoru anyi; vudozhiaruwho anyi jeye whẹ dufutagee anyi lẹ mkpụkpu Taya, mbụ gẹ whẹ hakọta mēe unyomu whẹ mēe ụnwegirima whẹ. Anyi lufuta-gelewho, anyi tųko byishi ikpere l'ọnu eze-onyimu l'ẹka ono kfuru nụ Chileke. ⁶ Anyi lẹ whẹ kweggee ekele ikpazụ, anyi bahu l'ugbo, whẹ wųgburu lasha ibe whẹ.

⁷ Anyi shi lẹ Taya l'ẹka ono ngarụ tųgbua. Anyi ngazhiawho ụgbo jeye anyi bya abata l'alị Tọleméyisu. Ọo ẹka ono bẹ anyi nọdu-beru l'ugbo l'ije anyi ono. Anyi bya eje ekelekota ụnwunna anyi, anyi lẹ whẹ nọo ujiku ọwhu l'ẹka ono. ⁸ O be echile iya, anyi gude ọkpa

rwua Sizaríya. Anyi rwua ẹka ono, anyi bahụ ibe Fílípú, bụ onye l'ezhi ozhi-oma, anyi l'iya nọdu. Fílípú bẹ lị l'unwoke ẹsaa whọ, a họtajeru tẹ whẹ yetaje ẹka whọ. ⁹ Ọ nwutaru ụnwumgboko ẹno, tọ dụ onye ọwhu l'alụ ji. Ụnwumgboko ono whẹ ẹno tụtota buru ndu l'ek-fuchijeru Chileke. ¹⁰ Anyi nọo nwujiku olemole l'ẹka ono. A nọnyaa, nwoke lanụ ẹwha iya bụ Ágabọsu shi lẹ Judíya bya. Nwoke ono bụ onye nkfuchiru Chileke. ¹¹ Ọ byakfuta anyi bya ewota aji, Pọlu l'egudeje kebuta uwe iya, gude kegbabe onwiya ẹka l'okpa sụ: "Ume-Dụ-Nsọ sụru agha: l'onye nwe aji-a bẹ ndu Ju l'e-keko ẹgube-ẹ lẹ Jerúsalemu kpuru nụ ndu l'amaa Chileke."

¹² Anyi nụ-gele iya who, anyi lẹ ndu nọ l'ẹka ono tuko wata ryode Pọlu t'o bo jeshi Jerúsalemu. ¹³ Ọ sụ: "Ẹk-wa ọwa, unu l'arya bụ gunu? ?Unu gbee eme mu obu ote? Mu dukwa onwomu ree nke ekwobe okfu ẹhu Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu nwuhu lẹ Jerúsalemu, ọ tọ lẹkwaa t'e kee mu ẹgbu kpụ."

¹⁴ Anyi whee ya nkụ, whee ya mini to kweta ekweta, anyi parụ haa sụ: "T'iwhe dụ Onye-Nwe-Ọha l'uche mee."

¹⁵ Anyi nọnyaa l'ẹka ono; anyi kwakọbe jeshia Jerúsalemu. ¹⁶ Ụnwunna, nọ lẹ Sizaríya harụ tsoru anyi. Whẹ dua anyi durwua anyi ibe onye anyi l'eye anọdu, ẹwha iya bụ Menésọnu, onye Sáyipurọsu, mbụ onye shiwaa nteke teru ẹnya buru onye nke Kuráyisutu.

Pọlu l'eye okele Jémusu

¹⁷ Anyi rwua Jerúsalemu, ụnwunna kwata gbobe ẹka labọ nata anyi. ¹⁸ O rwua echile iya, anyi lẹ Pọlu tuko lịru jeshia okele Jémusu. Anyi rwudeshia, ndu e meru ọgurennya chọchi kpakọ-dzuwaa l'ẹka ono. ¹⁹ Pọlu kelegee whẹ, bya eshi ishi lanụ kọkotaru whẹ iwhe Chileke gude ozhi, ya jeru ndu l'ete abụa ndu Ju meeru whẹ. ²⁰ Whẹ nụ-gee iwhe ono, o kfurú; whẹ bya atuko kele Chileke ekele. Whẹ sụ Pọlu t'o lewaro g'iwhe dụ l'ẹka-a; sụ iya l'ikpoto ndu Ju bẹ kwetaakwaru l'ọo Jisọsu bụ Onye-nwe-whe-nu, tẹmenu whẹ whubekwawho iwhe l'ooome iwhe, shi l'ẹka Mósísu. ²¹ L'e kfuakwaru whẹ l'iizhi ndu Ju l'owhu, bụ ndu ọwhu larụ ọha ọdo tẹ whẹ docha iwhe Mósísu, tẹ whẹ be ebujeshi ụnwu whẹ ugwu, woo: whẹ te etsohe omelalị ndu Ju. ²² "Ndek-wawho g'anyi l'e-me iya? Iwhe anyi kwoberu ekfu nno bụ lẹ whẹ nujekwa l'ị lwawarụ. ²³ Iwhe l'ii-me bụ: o nweru ụmadzu ẹno, kweru Chileke ụkwa lẹ whẹ l'e-doheru iya onwowe nsọ, whẹ ta akpụ ẹgbushi, whẹ ta angụ mmee, whẹ tụa ọnu nteke whẹ l'e-mebe iwhe ono. ²⁴ Nteke ọbu, whẹ turu ọnu ọbu gbabeekwa, tsokwaru whẹ je emee nsọ, tso iya nu. Gụ akfuaru whẹ ugwo, iwhe ono l'e-ri whẹ nke ọwhu whẹ l'a-kpụ ẹgbushi. Ọo ya bụkwanu nke ọwhu onyenonu l'a-makwanụ l'iwhe lile ono, a tukurú ekfu l'iime bụkota ntukobe l'aatukobe ghu iya. Whẹ amarụ lẹ gụbedua l'onwoghu

l'atukojekwaa iwhe iwhe Mósísu kfurú emekota. ²⁵ Ọ -buru nke ndu l'ete abụa ndu Ju, bụwaa ndu nke Kuráyisutu, bẹ anyi chihaanaru-a l'idzu, dewaa ẹkw-ozhi zhilajeru whẹ sụ whẹ tẹ whẹ be erijeshi iwhe a gbarụ ẹja, whẹ ta ataje mmee iwhe. Whẹ ta ataje anụ, a swi-gburu aswi-gbu, tọ dụ onye l'e-jekfu nwanyi, l'ete abụa nyee ya."

²⁶ Ọo ya bụ lẹ Pọlu abya eduta ụmadzu ẹno ono yeru onwiya. O belewho echile iya whẹ l'iya je emee nsọ ono l'eze-ulo Chileke. Whẹ shi nno mee, a madzuru l'ọo a -nọfua ujiku ẹsaa bẹ whẹ lẹ ndu ọwhu l'e-gude iwhe bya t'a gbaarụ whẹ ẹja l'ẹhu l'ẹhu lẹge ọ gbarụ.

Eegude Pọlu l'eze-ulo Chileke

²⁷ Abalị ẹsaa ono l'agvuwaa, o be ujiku lanụ, ndu Ju, shi Éshiya harụ whụa Pọlu l'ime eze-ulo Chileke. Whẹ kpalia ikpoto madzụ l'ẹka ono, yeru whẹ oku, whẹ gude Pọlu, ²⁸ chishia mkpu sụ: "Ízurelụ o-ji-l'ẹka togbo-o! Unu gbarụ bya-o, bya eyetaru anyi ẹka-o! Ọ waa nwoke-e, tsoru ẹka lile ejewhe, ezhi ndiwhe iwhe, ekfubyishi ndibe anyi, ezhibyishi iwhe Mósísu, ekfubyishik-wawho eze-ulo Chileke-e. Ọwhu kanụ njo buru l'ọ du-taru ndu l'ete abụa ndu Ju dubata l'eze-ulo Chileke, shi nno merwushia ẹka-a duru Chileke lẹ nsọ." ²⁹ Iwhe whẹ kwoberu ekfu nno bụ lẹ whẹ whujeru Pọlu l'ẹka yele onye Éfesọsu, ẹwha iya bụ Tirófimosu lị, ejewhe lẹ Jerúsalemu. Whẹ doheru sụ lẹ Pọlu du nwoke ono bahụ l'ime eze-ulo Chileke.

³⁰ Mkpukpu ono tuko gbahụ yabayaba. Whẹ gbadzua bya akpụta Pọlu kpufuta l'ime eze-ulo Chileke. A gụ-chishikebe eze-ulo Chileke ono nteke onowho. ³¹ Whẹ l'emekwadua tẹ whẹ gbua Pọlu, o rwua onye ishi ọgbo ojogu ndu Romu, l'achi ẹka ono lẹ nchị l'ùtsú l'adakwa lẹ Jerúsalemu. ³² Ẹgwegwa ẹgwegwa, onye ishi ono chitalewho ndu ishi ojogu mee ndu ojogu whẹ gbak-fushia igwe-ọha ono. Whẹ whulewho onye ishi ono mee ndu ojogu ono, whẹ haa ochi Pọlu iwhe. ³³ Onye ishi ojogu ono bya ejekfu Pọlu bya egude iya sụ t'a tụa ya mkpọro labọ. Ọ buru nteke ono b'ọ gbee bya ajide sụ: "Ọo onye b'ọ bụ? Ọo gunu b'ọ meru?" ³⁴ Ndu l'echi l'ọ meru ọwa, ndu l'echi l'ọ meru ọwhu. A nọdu kfuzhiawho iwhe gbachiru ẹnya nke ọwhu bụ l'onye ishi ojogu ono ta amahedu l'ọo waa iwhe meru nụ ndowa. Ọ sụ tẹ ndu ojogu iya kpụta Pọlu kpụba lẹ mbareke ndu ojogu. ³⁵ Whẹ rwua ọnu ẹka, e shi abahụ lẹ mbareke ono, whẹ pata iya apata gẹ mkpukpu ono deru igidi tẹ whẹ tsugbua ya. ³⁶ Whẹ l'eze gidigidi etso iya l'azụ, echi mkpu asuje: "Chigbua ya! Chigbua ya!"

Pọlu l'eme tẹ ya dzọo onwiya

³⁷ Whẹ jeshilewho tẹ whẹ kpụba Pọlu lẹ mbareke ndu ojogu ọbu, ọ sụ onye ishi ndu ojogu ono: "Tẹ mu kfuwaru ghu roo iwhe?"

Onye ishi ndu ojogu ono sụ iya: “Wa-a! ?Ị maru okfu Giriku? ³⁸ ?Oo ya bu l'ọ tọ bụdu ghu-a bu owhu Ijiputu whọ, bu-woo b'ọ kparu ogu, chita unu ndu mgbugbu madzu ugbo iri laa l'echi-egu je anodu? ?T'ọ tọ du ghu?”

³⁹ Pọlu sụ iya: “Waawa! Mbèdua bukwa onye Ju, a nwuru l'alị Silisiya gèdegede. Mu shikwa Tásosu, bu mkpukpu, a maru ewha iya.” Sụ iya: “Byiko, tẹ mu kfu-ruo yeru ndu-a.”

⁴⁰ Onye ishi ndu ojogu ono bya ekweta t'o yee onu. Pọlu bya akfuru lẹ mgbogidi ẹka, l'eeshije enyiba l'ulo, bya achiliaru igwe-oha ono ẹka tẹ whẹ gebe tẹ ya yee onu. Whẹ dalẹwho nwanjii, Pọlu gude okfu Arámayiku kfulahaaru whẹ okfu, sụ:

22 “Unubẹ unwunna mu mée nna mu whẹ! Unu ngabẹ nchị tẹ mu gọo ẹgo ishi mu l'iwhu unu.”

² Whẹ nua l'ookfu okfu Arámayiku, tọ dūheduwaro onye mebaaru pyimu. Pọlu wata ooye onu sụ:

³ “Mu bu onye Ju, a nwuru lẹ Tásosu Silisiya. Ẹka, a nọdu hee mu hefuta bu lẹ Jerúsalem l'ẹka-a. Onye zhiru mu ẹkwo bu Gamáliyelu. O zhikota mu iwu ndu-ichee anyi whẹ, rwua mu iya arwu lẹ nchị. Oo gẹ unubèdua, tukurọ nọdu l'ẹka-a l'adzoshi nke Chileke ike-e bu gẹ mbèdua shi adzoshi iya. ⁴ Ndu shi etso Ụzo nke Onye-Nwe-Ọha ono bẹ mu shi akpashije ẹhu ike shinene, mbụ l'ọo egbugbushi bẹ mu shi anọje egbugbushi whẹ. Mu shi egudeje unwoke whẹ mée unwanyi whẹ, tya whẹ mkporo. ⁵ Onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nọ Chileke mée ndu bu ọgurennya unu bẹ l'a-gbakwaa ẹka-ebe l'iwhu-e mu l'ekfu bua ọkpobe-okfu. Mu jeru je anata whẹ ẹkwo, e deru nọ unwune anyi ndu Ju, bu lẹ Damásukosu, mu jeshia ẹka ono tẹ mu je egudeshia ndu kwetaru nke Jisosu tya whẹ mkporo kpuru bya Jerúsalem t'a hua whẹ ahụ.

Pọlu l'akọ gẹ ndzụ iya gude gbanwee

⁶ “Oo ya bu, mu l'ejekwaro iwhe mu l'eje, mu rwudelewho Damásukosu g'enyanyu l'alwawaa l'ishi, iwhoro shilewho l'igwe bya enwua zaa, nwuwhe mu mgburumburu.

⁷ “Mu daa kpube iwhu l'alị. Mu nua olu-okfu, sụru mu: ‘Sọlu! Sọlu! ?Oo gunu meru l'jikpa mu ẹhu?’

⁸ “Mu sụ iya: ‘?Oo onye b'ị bu, Onye-Nwe-Ọha?’

“O sụ mu: ‘Oo mu bu Jisosu, onye Názaretu, bu onye obu, l'jikpa ẹhu.’ ⁹ Ndu mu lẹ whẹ lị whua iwhoro ono, ọle whẹ ta anuhedu okfu ono, onye ono l'ekfu eyeru mu.

¹⁰ “Mu jị sụ: ‘Onye-Nwe-Ọha ?oo gunu bẹ mu l'e-me?’ O sụ mu tẹ mu gbalihu bahụ lẹ Damásukosu. Lẹ mu -rwuwaro ẹka ono bẹ l'aa-kọru mu-a iwhe lile, ọ dū Chileke nke tẹ mu meeru iya. ¹¹ Iwhoro ono mee mu, mu tsolahaa ishi. Ndu mu lẹ whẹ lị gude mu ẹka, anyi bahụ Damásukosu.

¹² “Anyi rwua ẹka ono, o nweru nwoke, ewha iya bu Ananýasu, bu onye Chileke duru lẹ nsọ. Nwoke ono l'emekotaje iwhe iwu suru t'e mejee, ọ buru onye ndu Ju lile, bukota l'ẹka ono l'eyeru ẹso. ¹³ Ananýasu ono byakfuta mu bya akfukube mu sụ: ‘Sọlu nwune mu, watawaro owhu ụzo ọdo!’ Nteke onowho, mu whula-haa ụzo, mu whua ya. ¹⁴ O sụ mu: ‘Lẹ Chileke ndu-ichee anyi whẹ bẹ hotawaru gube Sọlu t'ị maru iwhe dū iya l'uche, t'ị whua onye ono, bu iya nwẹkiya bu onye dū chiriiri ono, nua iwhe l'ookfu l'onwiya. ¹⁵ L'iwhu meru ọ dū nno bu lẹ gube Sọlu l'a-gbaru iya ọdzori l'iwhu ndiwhu mgburumburu, kfuaru madzu lile iwhe ono, ị whuru ono mee iwhe ono, ị nuru lẹ nchị ghu. ¹⁶ Sụ, ntaa ?oo gunu ọdo b'ị ngabèbaaru? Gbashi t'e mee ghu baputizimu, safu ghu iwhe-dụ-ẹji, i metag-baberu m'ị kfuwaa l'ị natawaru Jisosu, ọ bụwaru Onye-nwe-ghu-nụ.’

Pọlu l'akọ lẹge Chileke zhiru iya tẹ ya je ezhia ndu l'ete abua ndu Ju ozhi-oma

¹⁷ “Oo ya bu, mu dawhushia azu lẹ Jerúsalem. Mu nọdu l'eze-ulo Chileke l'ẹka mu l'ekfu anu Chileke whua awhu, whua Onye-Nwe-Ọha. ¹⁸ O sụ mu: ‘Mee ẹwegwa lufu lẹ Jerúsalem, lẹ ndu ẹka-a ta angakwa nchị l'iwhu l'ii-kfu l'okfu ẹhu mube Jisosu.’

¹⁹ “Mu sụ: ‘Onye-Nwe-Ọha mẹ whẹ tukurwaru-a makotaru ree-ree-ree lẹge mu shi ejekotaje l'ulo-ndzuko ndu Ju, je atua ndu l'etso ụzo ghu mkporo sụ t'e chia whẹ iwhe. ²⁰ Nteke e gburu onye nke ghu, bu Sutívinu bẹ mu nọkwaa l'ẹka ono, mbukwa mu zukwaa mgbede l'egbugbu, e gburu iya dū ree. O buru mbèdua bẹ nọdu swiru uwe ndu jeru je atugbua ya l'ewhuru.’ ²¹ Onye-Nwe-Ọha sụ mu: ‘Tugburu jeshia, mu l'e-zhi ghu ẹka teru ẹnya t'ị jekfu ndu l'ete abua ndu Ju.’”

Pọlu yele onye ishi ndu ojogu

²² Ndu ono dalẹkwawho nwanjii ngabẹ nchị l'iwhu ono, Pọlu l'ekfu jeye o kfulewho nke ndu l'ete abua ndu Ju ono, whẹ swolihu sụ: “Unu dufu iya l'ẹka-a, unu dufukwa iya who l'ẹka-a! Gbua ya! Gbua ya! O tọ bukwa ẹgube onye dū nke onodu ndzụ!” ²³ Whẹ l'ata wokowoko ekpushi uwe whẹ, ekpoka ivovonyi agha l'imeli. O bukwanuru ẹhu l'eghu whẹ egghu. ²⁴ Eze onye ishi ndu ojogu ndu Romu ono sụ tẹ ndu ojogu kpuba Pọlu lẹ mbareke ndu ojogu. O sụ whẹ tẹ whẹ chia ya iwhe t'a maadaru, ?!oo-kfu iwhe bu iya kpataru iwhe ndu Ju l'adaji ẹgube-ẹ?

²⁵ A bya ekegelewho Pọlu ẹgbu nke t'e chia ya iwhe, ọ sụ onye ishi ojogu ndu Romu lanu, kfuuru l'ẹka ono: “Mu suru agha ?!eechije onye Romu iwhe l'ẹbe abụ l'ekperu onye obu ikpe t'a maru iwhe obu, o meru?”

²⁶ Onye ishi ojogu ono, l'achi ndu ojogu ukporo ise nua ya, ọ bya ejekfu eze onye ishi ndu ojogu whẹ je

asụ iya: “?I marụ-a iwhe i sụru t'e mee? I marụ-a lẹ nwoke-e bụ onye Romu?”

²⁷ Eze onye ishi ndu ojogu ono bya ejekfu Pọlu je asụ iya: “?Oo l'ezhi l'i bụ onye Romu?” Pọlu sụ iya: “Ee!”

²⁸ Eze onye ishi ndu ojogu ono sụ iya lẹ ya kfuwaru oke okpoga, parụ ẹka temenu ya bụru onye Romu.

Pọlu sụ iya: “Obenu lẹ mbedua b'a nwuru, mu bụru onye Romu.” ²⁹ Ndu ono, l'emewaa tẹ whẹ bya ajja Pọlu aji parụ iya haa. Eze onye ishi ndu ojogu ono tsude egvu g'ọ nuru lẹ Pọlu bụ onye Romu. Ọ bụru nwa Romu b'ọ tūru mkporo.

Pọlu nọ l'iwhu ogbo-ikpe ndu Ju

³⁰ O rwua echile iya, eze onye ishi ndu ojogu ono sụ t'a tufu Pọlu mkporo. Ọ bya ezhia tẹ ndu l'agbajẹ aja nū Chileke mēe ndu ogbo-ikpe dzukotagezhia. Whẹ dzulewho, o duta Pọlu bya eduru dobe whẹ l'iwhu. Iwhe l'ọcho-zhiawho bụ tẹ ya marụ iwhe ndu Ju gude-turu Pọlu.

23 Pọlu bya adazhibe ogbo-ikpe ono ẹnya sụ: “Unwunna mu, ọ tọ dū-zhidua iwhe mu marụ, mu l'a-sụ lẹ mu mejeru byeye ntanu-a, bukwanu iwhe mu l'a-sụ l'ọ iwhe obu mu l'anma mu ikpe iya l'iwhu Chileke.” ² Ọo ya bu, Ananíasu, bụ onye ishi ndu l'agbajẹ aja nū Chileke gbalihulewho sụ tẹ ndu kfuwube Pọlu chia ya ẹka l'ọnu. Whẹ chia ye ya. ³ Pọlu sụ iya: “O nokwawho gẹ Chileke l'e-chi ghu iwhe gube mgbodo, e teru ndzu l'eli ono. Ntaa b'i nọ l'ẹka-a eme t'i gude iwu kpee mu ikpe, l'i mekwawho t'i nma l'iwu obu, eshi i sụru t'e chia mu iwhe.”

⁴ Ndu kfuwube Pọlu sụ iya: “Chaa! ?I marụ l'ọ onye ishi ndu l'agbajẹ aja nū Chileke bẹ l'jiko ọnu ono?”

⁵ Pọlu sụ: “Aa, ọ wakwawho ẹkalali, unwunna mu, lẹ mu ta amakwa l'ọ onye ishi ndu l'agbajẹ aja nū Chileke. L'e dekwaru l'ekwo Okfu Chileke sụ: 'Be ekfukwaru onye l'achị ndibe unu ejo okfu.' ”

⁶ Ọo ya bụ lẹ Pọlu awhulewho lẹ ndzuko ogbo-ikpe ono gbarụ ẹbo: l'ogbo ndu Sádusii dū iya, ogbo nke ndu Fárisii dū iya, o chishia: “Unwunna mu, lẹ mu kwa onye Fárisii. Ndu nwuru mu nū bukwaruwho ndu Fárisii. Iwhe e kwoberu ekpe mu ikpe kwa lẹ mu l'ele ẹnya l'ujiku lanu bẹ Chileke l'e-me ndu nwuhuru anwuhu, whẹ eteta ndu ndzụ.” ⁷ Ekfutsuta, l'ookfutsuta iwhe ono, ndu Fárisii mēe ndu Sádusii wata ọswo ọswo. Ogbo ikpe ono bukahu ẹbo. ⁸ O noo l'owhube ndu Sádusii bẹ sụru lẹ Chileke te emedu tẹ ndu nwuhuru anwuhu teta ndu ndzụ ọdo. Whẹ sukawho lẹ ndu ojozhi-imigwe ta adudu, woo tọ dū ndu ọdo, dūbaa, bụ ndu l'ete awhuje l'ẹnya. Ọle ndu Fárisii bẹ tukuru iwhe ono g'ọ ha kwetakota.

⁹ Uzu l'atụ wọwowo aka shii aka eje. Ndu o-zhi-iwu, tsokwanu lẹ ndu nke Fárisii gbalihu kfushia ike sụ: “Ọ tọ dukwa iwhe-dụ-ẹji, anyi marụ nwoke-e meru. ?Oo

onye marụ, ?o maa tọ ojozhi-imigwe bẹ kfujeru yeru iya.” ¹⁰ A nnyaa, ọswo ono paa ẹka nke ọwhu eze onye ishi ndu ojogu gbeenu dobe sụ lẹ whẹ l'alakashiwaa Pọlu nnanu nnanu. Ọ sụ tẹ ndu ojogu iya tsee ya ishi je akputa Pọlu kputatawahu azu lẹ mbareke ndu ojogu.

¹¹ O be l'enyashi mboku ono, Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu bya akfuwube Pọlu sụ iya: “Gudeshikwaa ẹka ghu ike g'i gude iya Pọlu. O noo l'ọo g'i gbarụ ọdzori ẹhu mu lẹ Jerúsalemu l'ẹka-a bụ g'i jefutaje je agbaa ya lẹ Romu.”

Achị idzu t'e gbua Pọlu

¹² Chi sahulewho, ndu Ju dzukota, ribua ya lẹ nte sụ: lẹ whẹ ta abyadu l'akpa nri l'ọnu, tọ dū iwhe angungu, whẹ bya l'e-tsu l'ọnu, l'ẹbe abụ lẹ whẹ gbuadaru Pọlu.

¹³ Ndu ono, riru nte ono kakwa ukporo madzụ ugbo labo. ¹⁴ Whẹ byakfuta ndu l'agbajẹ aja nū Chileke mēe ndu bụ ogurennya ndu Ju bya asụ whẹ: “Anyi ribuakwaru iya lẹ nte l'anyi ta akpadu ọnu lẹ nri, anyi te etsu ọnu l'iwhu angungu jeye nteke anyi l'egbuada Pọlu.

¹⁵ O nokwa iwhe anyi kfuru, ọ kwa iya bụ t'unu lẹ ndu ogbo-ikpe zhiwaa ozhi t'e je zhia eze onye ishi ndu ojogu t'o dutaru unu Pọlu. Unu mekwaa ya, nke ọwhu l'ọo-nodu ari l'unu l'eme t'unu jibaa Pọlu obu aji. Ọle anyi l'e-keru iya l'uzo gbugbua ya, temenu ya erwua ẹka-a.”

¹⁶ Ọo ya bụ, nwata nwokoroby lanu nua l'a-kwaberu Pọlu l'egbudu ono. Nwata nwokoro ono bụ nwune Pọlu nke nwanyị nwuru iya. Ọ tūruta iya je edooru Pọlu lẹ mbareke l'ẹka Pọlu nọ.

¹⁷ Pọlu bya ekua onye ishi ndu ojogu lanu; sụ iya: “Duta onye-e jekfu eze onye ishi ndu ojogu, l'o nweru who iwhe l'oo-kfuru iya.” ¹⁸ Onye ishi ndu ojogu ono bya eduta iya dujeru eze onye ishi ndu ojogu ono bya asụ iya lẹ: “Onye mkporo ono, bụ Pọlu kuru mu sụ tẹ mu dutaru ghu nwata nwokoro-o, l'o nweru okpobe iwhe l'oo-kfuru ghu.”

¹⁹ Eze onye ishi ojogu ono bya eduta iya je anocha anocha jia ya l'ẹka yele iya labo nọ sụ: “?Oo gunu b'i byaru mu ekfuru obu?”

²⁰ Ọ sụ iya: “Lẹ ndu Ju chiru idzu sụ lẹ whẹ l'a-sụ ghu t'i duta Pọlu dufutaru ogbo-ikpe echile, woo: lẹ whẹ l'a-sụ ghu l'ọo ndzuko ogbo-ikpe l'achọ tẹ whẹ jibaa ya aji. ²¹ Ọle be eyekwa ọnu yeru whẹ, o noo l'o nweru ndu kakwa ukporo madzụ ugbo labo, l'e-domi onwowhe l'uzo kwaberu iya. Whẹ riakwaru nte lẹ whẹ te eridu nri; tọ dū iwhe whẹ bya l'angu jeye nteke whẹ l'egbuada Pọlu. Ntaa bẹ whẹ kwabekwaru akwabe ngabẹ. Iwhe whẹ kwaberu ntaa bukwa tẹ whẹ nua ozhi ghu l'ee-duta iya-a bya.”

²² Eze onye ishi ojogu ono sụ iya: “Ba adukwa onye l'iji-sụ l'i dowaru mu iya.” O sụ tẹ nwata nwokoro ono lashia. O tugbua lashia.

E dutaru Pọlu je anụ ọ-chị-ọha, bụ Félisi

²³ Eze onye ishi ndu ojogu ono bya ekua ndu ishi ojogu iya labo sụ whẹ: “Unu je aguta ndu ojogu ukporo iri, ọwa ndu ojogu ukporo ẹto l'iri, l'a-nọ agba l'eli inya mee ukporo iri ọdo, l'a-chị arwa. Unu họtá whẹ kwabẹ akwabẹ, lẹ whẹ l'e-jekwa Sizaríya l'okwa nri ẹnyashi ntanụ-a. ²⁴ Unu hakwaruwho inya dozhia, bukwanu ọwhu Pọlu l'a-nọdu t'unu dua ya gelee gelee t'ọ bọ dụ iwhe l'eme iya nu, t'unu duru iya je anụ ọ-chị-ọha, bụ Félisi.”

²⁵ Eze onye ishi ojogu ono bya bya emee ẹkwo-ozhi sụ:

²⁶ Kulódiyosu Lisiyasu l'ede iya anụ onye-ukfu-l'ọha ọ-chị-ọha, bụ Félisi sụ: Ezogo, mu l'ekele ghu-o.

²⁷ L'ọo ndu Ju bẹ guderu nwoke-e, mu sụru t'e dutaru ghu-a. Whẹ guderu iya eme tẹ whẹ kpanyia ya ẹnya. Tọ dụ iya bụ, ama bya agbaarụ mu g'a nonyaaru l'ọo nwa Romu. Mu rwuta ndu ojogu eje anatsua whẹ iya.

²⁸ Mu melahaa tẹ mu marụ iwhe whẹ gudeturu iya l'o noo iwhe o meru. Mu duru iya jekfu ndzuko ọgbo-ikpe whẹ. ²⁹ Mu whụa l'iwhe ọbu, o meru ta abudu iwhe l'a-kpatakwanụ t'a kfugbua ya, mbụ ọ tọ budunu m'ọo ẹgube iwhe l'oo-je mkpọro. Iwhe whẹ l'ekfu l'o meru bẹ gbarụ ọkpa l'ekemu-alị ndu Ju. ³⁰ Mu bya anụ lẹ ndu Ju chiri idzu tẹ whẹ gbua ya, mu sụ t'e duta iya dukfutashia ghu. Mu sụ tẹ ndu ọbu, l'ekfu iwhe o meru byakfuta ghu bya ekfuwa iya roo l'iwhu ghu.

³¹ Ndu ojogu ono bya emee g'a sụru tẹ whẹ mee. Whẹ duta Pọlu jezhiawho l'enyashi ono, jezhiawho jeye whẹ rwua Antipátirisu. ³² Chi sahulewho, ndu ojogu ọwhu gude ọkpa lawhushia azụ lẹ mbareke. Ndu ọwhu gude inya duru iya jeshia. ³³ Whẹ durwua ya Sizaríya, bya eworu ẹkwo ono nụ onye ọ-chị-ọha ono, duru Pọlu ye iya l'ẹka. ³⁴ O bya agwa ẹkwo ono gụ-gee ya, bya aji Pọlu alị ẹka, a nwuru iya. O nulewho l'ọo lẹ Silísiya, ³⁵ ọ sụ: “Mu l'a-nụ-rwewaroo ọnu okfu ghu ree mee ndu ọbu, l'ekfu iwhe i meru byalẹwho.” O sụ t'e je eduru Pọlu dobe l'eze-ulo Hérodu, cheje iya nche.

Iwhe ndu Ju l'ekfu lẹ Pọlu meru

24 A nulewho abalị ise, Ananíasu, bụ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, mee ndu bụ ọgurenya l'ogbo-ikpe ndu Ju harụ liru jeshia Sizaríya. Whẹ jede, whẹ dukwaruwho onye lọya. Ẹwha onye lọya ono bụ Tétálosu, whẹ l'iya liru jeshia. Whẹ rwua, bya atuko iwhe whẹ sụru lẹ Pọlu meru whẹ, tuko doshiaru ọ-chị-ọha, bụ Félisi. ² A bya ekua Pọlu, Tétálosu wata okfu iwhe whẹ sụru l'o meru sụ:

“Onye-ukfu-l'ọha, ọo g'i doberu ẹka achị anyi meru g'b gude anyi buru l'odoo. Ọo l'i bụ onye marụ ágụ shii bẹ meru iwhe a gbanweshiru iwhe lile ono, a nọdu gbanweshia ntaa, nnta gẹ l'ee-shi t'ọ duru ndibe anyi lẹ ree. ³ L'ẹka lile mee l'uzo dụ iche iche bẹ anyi saru ẹka anyi nabata iwhe lile ono, i nọdu megbaberu anyi, anyi l'ekele ghu ekele iya. ⁴ Nke dota iya l'igwe ta adukwa iya rọ, iwhe mu l'aryo ghu bụ, byiko t'i gbebero nchị nua iwhe-e, anyi byaru ghu ekfuru-a. O kwaa nwakpuru okfu olemole bẹ anyi l'e-kfu. ⁵ Lẹ nwoke-e bẹ anyi lewaru ẹnya, marụ l'ọ bụ onye l'eme t'ejo iwhe tsajẹ nwune. Ọokpataje utsú l'ẹka bụ ẹka ndu Ju bu lẹ mgboko-o mgburumgburu. Tẹmenu ọ buru iya bụ onye ishi ejo ọgbo ono, bụ ọgbo ndu Názaretu.

⁶ Oome tẹ ya merwua eze-ulo Chileke, anyi gude iya eme t'anyi gude ekemu-alị anyi kpee ya ikpe. ⁷ Ọo ya bụ, eze onye ishi ojogu, bụ Lisiyasu bya bya eye iya ẹka, gude ẹka ike nata iya anyi, ⁸ sụ t'anyibe ndu ọbu, guderu iya nụ bya l'iwhu ghu. I -jia nwoke-e aji bẹ l'iji-whuwaro iwhe ọbu, anyi l'ekfuru ghu l'o meru ọbu.”

⁹ Ndu Ju ọwhu tükota gẹ whẹ ha ye iya ẹka sụ l'iwhe lile ono, Tétálosu kfuru bukota ezhi-okfu.

Pọlu l'edofu onwiya l'iwhu Félisi

¹⁰ Ezogo ono bya ewheeru Pọlu ẹka t'o yewaro ọnu. Pọlu sụ:

“Sụ, lẹ mu marụ l'i shiwa nteke nteke teru ẹnya nọduta l'ishi ikpe l'alị-a. O noo iwhe meru, ẹhu l'atso mu uto tẹ mu kfuru l'iwhu ghu dofu onwomu. ¹¹ O toko mekwaa iwhe ka abalị iri l'ẹbo, mu jeru Jerúsalemu tẹ mu je abaarụ Chileke ẹja. Jikwaa whẹ rọ, maadarụ iwhe ono, mu kfuru ọ bụ mu ejire. ¹² Ndu Ju ta awhukwa woo: l'o nweru onye mu l'iya l'atụ ẹgo, whẹ ta awhụ l'o nweru igwe madzụ, mu kpatsuru l'ime eze-ulo Chileke, ọdua l'ọo l'ulo-ndzuko whẹ, ọdua l'ọo l'ime mkpukpu whẹ. ¹³ Ọduanu m'ọo l'ọo tẹ whẹ goshi l'ibo ono, whẹ boshiru mu ono dụ ọwhu bụ whẹ ezhi-okfu. ¹⁴ Ọwhu mu nọdu ghu l'iwhu kweta bụ lẹ mu bụ onye l'abarụ Chileke ndụ-ichee anyi whẹ ẹja lẹ Uzo nke Onye-Nwe-Ọha ono, whẹ l'eejuje ejo ọgbo. Mu kwetakotakarwaruwho iwhe lile ono, e deru l'ekwo iwu Mósisu mee ẹkwo ndu nkfuchiru Chileke. ¹⁵ O bukwaru iwhe ono, ndu-a tükoru ele ẹnya iya bẹ mbẹdua l'elek-wawho ẹnya iya, bụ iya bụ lẹ Chileke l'ee-bekochaa mee onyenonu t'o shi l'onwu teta nọdu ndzụ mee ndu ọma mee ndu ejo-ememe. ¹⁶ O buru iwhe ono meru iwhe anyi l'ekebeje ẹhu eme t'obu ba anma anyi ikpe l'iwhu Chileke mee l'iwhu madzụ.

¹⁷ “Ọo ya bụ, mu je anọ-gelewho awha olemole l'ọha ọdo, mu lwawhu azụ l'alị mu tẹ mu wolataru ndu alị mu okpoga, mu gude eyeru whẹ ẹka mekwawho tẹ mu bya egwota ngwo-ẹja gbaarụ Chileke. ¹⁸ Ọo gẹ mu megeeru nsọ, tso ẹja ono bẹ ndu Ju, harụ shi Ẹshiya

Iwa bya awhya mu l'ime eze-ulo Chileke l'eka ono. O to dukwa igweligwe madzu, mu le whe no l'eze-ulo Chileke ono, to he l'o du eka, mu meru te mu guru oku ye le mkpukpu-a. ¹⁹ O kwa ndu Ju ono, shi Eshiya b'o gbaru nke te whe bya l'iwhu ghu l'eka-a, bya ekfua iwhe whe suru le mu meru, m'o -nweru iwhe whe l'ekfu. ²⁰ Nteke l'oo dvanu m'oo: gu asuada ndu-a, no l'eka-a te whe kfua ejo-iwhe whe whuru, mu meru, bukwanu iwhe e gege anma mu ikpe iya nteke ono, a jiru mu aji l'iwhu ndzuko ogbo-ikpe whe, ²¹ gbahakwaa iwhe lanu ono, mu nokwa l'iwhu ndzuko ogbo-ikpe ono kfushia ike su whe l'iwhe whe kwoberu ekpe mu ikpe ntanu-a bukwa le mu kweru le Chileke l'ee-megee mee ndu nwuhuru anwuhu te whe shi l'onwu teta ndu ndu."

²² Oo ya bu, eshi-owhu Felisi mawaru nke Uzo nke Onye-Nwe-Oha ono ree, o su whe te whe la je angabe, le ya l'e-kpe ikpe ono nteke onye ishi ojogu, bu Lisiya-su byaleruwho. ²³ O bya asu onye ishi ojogu Romu ono, Polu no l'eka t'o letakwa iya enya ree, ole t'o hakwaa ya t'o tusaa ehu, te ndu onya iya whe byajekwa te yele whe jia, whe ejejeru iya iwhe bu mkpa iya.

Polu l'edoru Felisi yele Durusila iwhe obu, l'ada nu

²⁴ Nwidzudzu ono ghatalawho, Felisi duru nyee ya Durusila, bu nwanyi Ju byatashia. O bya ezhi, e je ekua Polu. Whe ngaberu iya nchi, Polu kfulahaa nke ookweta nke Kurayisutu Jisosu. ²⁵ Nteke Polu l'ekfu nke odobe onwonye chiriri mee nke osede onwonye mee nke mboku ikpe Chileke ono, l'a-bya nu ono, Felisi tsulahaa egvu. O su iya t'o jewaro nke nta-a, le ya l'eku iya-a odo nteke uzo du iya. ²⁶ Iwhe l'oori nteke ono buru l'o nweru okpoga n-wolazu, Polu l'a-nu iya. O buru iwhe ono meru l'obuje ntaa ntaa, ya ekua Polu te whe dzuta idzu.

²⁷ A nolewho awha labo, Felisi lufu. O buru nwoke odo, ewha iya bu Poshosu Fesutosu bya anochia enya iya. Felisi paru Polu haa l'ulo mkporo l'eka ono, ge loomehunu te ya mee iwhe du ndu Ju ree.

Polu suru t'ishi o-chi-oha Romu bua ikpe iya

25 A nolewho ujiku eto, Fesutosu lwakfuta ndu ono, o bu o-chi-oha whe. O shi le Sizaraya jeshia Jerusalemu. ² O rwua eka ono, ndu ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke mee ndu ishi ndu Ju bya ekfulahaaru iya iwhe whe suru le Polu meru. Whe ryoo ya, ³ t'o meeru whe iwhe-oma, bukwanu iya bu t'o mee Polu t'o lwawhu azu le Jerusalemu. Whe l'achikwanu idzu te whe keeru Polu l'egbudu gbua ya. ⁴ Ole Fesutosu suru whe le Polu be nokwa mkporo le Sizaraya. Le yebedua, bu Fesutosu b'o habekwaa nwanshi ntaa, woo, ya alashia eka ono. ⁵ Su whe: "Te ndu ishi tsonuru mu bya

Sizaraya, o -buru l'o nweru iwhe-du-eji o meru whe, te whe byawaro bya ekfua ya l'eka ono."

⁶ Fesutosu nokwaru l'eka ono iwhe rwukwaru abali esato je l'abali iri, temenu o lashia Sizaraya. O be echile iya, o je anodu l'ulo-ikpe su t'e dubata Polu. ⁷ Polu batalawho, ndu Ju shi Jerusalemu bya akfu-whe iya mgburumgburu, kfushilaha igweligwe akpamara obu, whe suru l'o megbaberu. To dukwanu owhe whe du ike goshi l'oo whe ezhi-okfu m'oo nnanu. ⁸ Polu bya edolaha te ya dofu onwiya. O su: "O to dukwa eka, mu dosweru iwu ndu Ju ilile, mu te emerwu eze-ulo Chileke, mu te ekfulwu Siza."

⁹ Fesutosu melahaa te ya mee iwhe du ndu Ju ree. O su Polu: "?O du ghu ree t'i je Jerusalemu t'e kpee ghu ikpe iwhe-e, whe suru l'i meru l'iwhu mu l'eka ono?"

¹⁰ Polu su: "Eka-a, mu kfuru gedegede bukwa l'iwhu ogbo-ikpe ishi o-chi-oha Romu, bu Siza, bukwanu eka, o gbaru nke t'e kpee mu ikpe. Gubedua l'onwoghu maru-a l'o to dudu ejo-iwhe mu meru ndu Ju. ¹¹ O noo le ngge l'oo iwhe mu l'eme ejo-iwhe, meta iwhe gbaru t'e kpee mu nkfugbu me mu asu ?mu l'atsuhunu egvu anwuhu? Ole nteke o -bua l'iwhe whe l'ekfu le mu meru whe ta adudu owhe bu whe ire-lanu, o to dukwa onye ha nke akpuru mu nu whe. Iwhe mu kfuru bu t'ikpe mu laa l'iwhu Siza, bu ishi o-chi-oha Romu."

¹² Oo ya bu, Fesutosu bya alaa idzu yele ndu ogbo-ikpe je achigee idzu, o bya asu iya: "Eshi-owhu i suwaru t'ikpe ghu laa l'iwhu Siza be bukwa l'iwhu Siza ono be l'ii-je."

Polu no l'iwhu Agiripa yele Banisu

¹³ O be ujiku lanu, onye eze, ewha iya bu Agiripa mee nwune iya nke nwanyi, ewha iya bu Banisu bya Sizaraya, bya okele Fesutosu. ¹⁴ Whe nolewho ujiku ole-mole l'eka ono, Fesutosu bya ewota okfu ehu Polu kporu Agiripa. O su iya: "O nweru nwoke, Felisi haru mu l'ulo mkporo. ¹⁵ Woo: mu jee Jerusalemu, ndu l'agbaje eja nu Chileke mee ndu bu ogurennya ndu Ju kfulahaaru mu akpamara, whe suru l'o megbaberu. Whe su te mu nma iya ikpe. ¹⁶ Mu su whe l'o to bukwa omelali ndu Romu t'a kpuru onye a suru l'o nweru iwhe o meru nu, l'ebe abuwaa le yele ndu obu, l'odaru whe l'iya noduwaa iwhu l'iwhu dogba iya t'onye obu maru ?l'oo-dofu onwiya l'iwhe ono, a suru l'o meru. ¹⁷ To du iya bu l'o bya ebenu mboku, whe dzuru l'eka-a; mu te ejehewaro okpo ukfu. O be echile iya, mu jeshilekwawho l'ulo-ikpe, zhi t'e je eduta nwoke obu dubata.

¹⁸ Ndu obu, l'ekfu iwhe o meru gbalihu bya eyede onu, to du-zhidua m'oo ejo-iwhe mu gbenu aru l'o noo iwhe obu, o meru owhe whe kparu onu l'o noo iwhe o meru. ¹⁹ Iwhe obu, whe kfuleruwho bukeruwho okfu ge whe l'agbajeru Chileke whe eja, o waa nke nwoke obu, a suru l'ewha iya bu Jisosu, nwuhuhawaru nu, obenu

l'owhube Pọlu sọru l'ọ nọo ndzụ. ²⁰ Woo: mu ta ama iwhe mu l'e-me l'egube okfu, dụ nno. Mu ji Pọlu tẹ mu maadarụ ?ọ dụ iya ree t'o je Jerúsalemụ t'e kpee ya ikpe iwhe whẹ sọru l'o meru l'ẹka ono. ²¹ Pọlu jika sụ t'e cheje iya nche jeye nteke ọ bụ ọkalibe ishi ọ-chi-ọha, bụ Siza Ọgósutosu l'e-kpe iya ikpe. Mu kwekwaa sụ t'e cheje iya nche jeye nteke mu l'e-zhi iya t'o jekfu Siza Ọgósutosu ọbu."

²² Agirípa sụ Fésutosu: "Nggẹ l'ọ dukwanu g'e shi, mu nua olu-okfu nwoke ọbu l'onwiya." Fésutosu sụ ya t'ọ haa, t'o be echile, ya anụ ya.

²³ O be echile iya, Agirípa yẹle Baníisu bya akwata kwaa onwowhe ngwa ndu eze. Whẹ bya abahụ l'ulo-ikpe ono mēe eze ndu ishi ndu ishi ojogu mēe ndu, a marụ ẹwha whẹ lẹ mkpukpu ono. Fésutosu zhi, e je eduta Pọlu dubata. ²⁴ Fésutosu wata okfu okfu sụ: "Eze, bụ Agirípa mēe unubẹ ndu nọkota l'ẹka-a, unu lekwa nwoke, ndu Ju l'owhu, ndu ọwhu nọ l'ẹka-a mēe ndu ọwhu nọ lẹ Jerúsalemụ tukuror echi ichi ẹhu iya ọbu. Mbụ whẹ tukuror echi mkpu sụ t'e be edobekwa iya ndzụ. ²⁵ Ọle ọ tọ dudu iwhe mu whuru, o meru, bụkwanu iwhe l'ee-kwobe kpee ya nkfugbu. Eshi-ọwhu ọ bụ iya gude ọnu iya sụ t'a palia ikpe iya pakfu ọkalibe ishi ọ-chi-ọha, bụ Siza Ọgósutosu, bẹ mu sukwaru lẹ mu l'e-zhi t'e dulajeru iya Siza ọbu. ²⁶ Ọle mu ta amadu ebedebe iwhe bụ iwhe mu l'e-deru ishi ọ-chi-ọha, bụ Siza l'o noo iwhe nwoke-e meru. O nokwa iwhe meru mu dufutaru iya unu, dufutaru ghu iya gubedua gēdegede Eze Agirípa, nke ọwhu bụkwanu: e -legee ẹnya l'ikpe iya, mu amarụ iwhe mu l'e-de. ²⁷ O noo nkele ọ dụ mbēdua g'ọo umere onye eswe, mbụ nke tẹ mu sụ t'e dulia onye mkpọro jeshia, lẹ mu be egoshikwanu iwhe ọbu, a sọru l'o meru."

Pọlu l'edofu onwiya l'iwhu Agirípa

26 Agirípa sụ Pọlu: "Ọ wakwaa ọnu ghu b'ọ choru nta-a, yeekwaro ọnu." Pọlu bya bya achilia ẹka kele iya ekele, wata odofu onwiya sụ: ² "Eze, bụ Agirípa, ẹhu l'atsọ mu ọtso l'iikweru tẹ mu kfuru ghu l'iwhu kfu okfu, gọo gọfu onwomu ntanụ-a l'iwhe lile, ndu Ju sọru lẹ mu l'eme. ³ Iwhe meru ẹhu l'atsọ mu ọtso bụ l'i marụ omelalị ndu Ju ree, makwaruwho iwhe whẹ l'adzọ. Byiko, ngabekwawho nchị ree l'iwhe-e, mu l'abya ekfukfu-a.

⁴ "Iwhe bụ ndu Ju je akpaa l'ẹka whẹ beru makotaru gẹ ndzụ mụbe Pọlu shi dụ nkeshi nteke mu bụ nwata, o noo lẹ mu shizhiawho lẹ dēdeede butaru l'ali, ẹka a nwuru mu mēe lẹ Jerúsalemụ. ⁵ Whẹ makwaruwho mē whẹ -jenu l'ekweta yee ya ọnu nhamunha, lẹ mu shilewho lẹ mbụ gbarụ l'ogbo ono, kakota otube nvọ l'iwhu Chileke anyi ono, bụ iya bụ ogbo ndu Fárisii. ⁶ Ntaa ọwa bẹ mu kfuru l'ẹka-a, l'ekpe mu ikpe nkele mu l'ele ẹnya iwhe ono, Chileke kweru nna anyi oche whẹ

ụkwa lẹ ya l'e-me ono. ⁷ Ọo iwhe ono, o kweru ụkwa iya ono, bẹ ikfu iri l'ẹbo ndibe anyi whẹ ono l'ele ẹnya iya, gude ẹhu-anmanma iya abarụ Chileke eja, eswe l'enyashi. Sụ, Eze, ntaa bẹ ndu Ju sọru lẹ mu mesweru nkele mu l'ele ẹnya iwhe lanụ ono. ⁸ ?Ọo gunu meru l'ootsu unubẹ ndu Ju lanụ okweta lẹ Chileke l'e-me ndu nwuhuru anwuhu tẹ whẹ shi l'onwu teta nọdu ndzụ?

⁹ "Lẹ mụbe Pọlu l'onwomu shikwa arị lẹ mbụ sụ lẹ nggẹ l'ọ dū-zhia iwhe mu l'e-me gude mebyia iwhe lile, a kọ-zhiaru laaru ẹwha Jisọsu, onye Názaretu mē mu emewa iya. ¹⁰ O noo iwhe mu meru lẹ Jerúsalemụ ndono. Mu je je anata ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke ẹkwow, l'egoshi l'ọo whẹ zhiru mu. Mu je akputa igweligwe ndu nke Kuráýisutu tushia whẹ mkpọro. Nteke bụ l'ọo nkfugbu b'e kperu whẹ, mu azụ t'a kfgubua whẹ. ¹¹ Ugbo olemole bẹ mu zhigewaru t'e chia whẹ iwhe l'iwhe bụkota ọlo-ndzuko ndu Ju, eme tẹ whẹ sụ lẹ whẹ te ekwehedu iwhe ono, whẹ kwetaru ono. Okfu ẹhu whẹ ghutabe mu eghu shii nke ọwhu mu shi agbalihuje chiru nta whẹ jeshia alị ọdo.

Pọlu l'akọ iwhe meru ya gbanwee ndzụ iya mēe akọ nke ozhi iya

¹² "Ọ bụru nke iwhe ono bẹ meru, mu jeshia Damásukosu. Ndu l'agbajẹ eja nụ Chileke kwe tẹ mu je, tēmenu ọ bụru whẹ bẹ mu dẹru ike l'ẹka eje. ¹³ Ọo ya bụ, eze; ọ bụru l'echilabọ eswe gẹ mu nọ l'uzo bẹ mu whuru iworo, kakwa ẹnyanwu, dū l'akpamigwe ogbu-zaazaa. Ọ bya enwuwhe mu lẹ ndu mu lẹ whẹ lị mgburumgburu. ¹⁴ Whẹ tuko gẹ whẹ ha dakota kpube iwhu l'alị. Mu nua olu-okfu, e gude Arámayiku ekfu sụ: 'Sọlu, Sọlu. ?Ọo gunu meru iwhe l'jikpa mu ẹhu? Ọ kwa onwoghu bẹ l'iimekata, o noo l'o gbee dū g'ọo eswi, l'emeka onwiya iwhe nkele ọgba ọkpa lẹ mpyipyi oshi, onye nwe iya nū gude achị iya.'

¹⁵ "Mu ji iya sụ: 'Ọo onye b'ị bụ, Onye-Nwe-Ọha?'

"Onye-Nwe-Ọha sụ mu: 'Ọo mu bụ Jisọsu, bụ onye ọbu, l'jikpa ẹhu.' ¹⁶ Jisọsu sukwa mu whọ: 'Gbalihu kfuru akfuru' woo: 'Iwhe mu kwoberu byakfuta ghu bụkwa tẹ mu gụa ghu lẹ ndu l'e-je mu ozhi.' Woo: tẹ mu je ekfukashiaru ndu ọdo iwhe mu whuru ntanụ-a l'okfu ẹhu iya mēwaro iwhe ọdo, ya l'a-nọ egoshi mu lẹ mge l'iwhu. ¹⁷ Woo: 'Mu l'a-dzọta ghu-a l'ẹka ndu Ízurelu mēe l'ẹka ndu ọhamoha, bụ whẹ bẹ mu l'e-zhi ghu t'i je alị whẹ.' ¹⁸ Sụ: 'Ii-je emee tẹ whẹ saa ẹnya nke ọwhu whẹ l'e-shi l'ekpuroochi lufuta bata l'iwhoro mēe nke ọwhu whẹ l'e-shi l'ẹka Sétanu futa, byakfuta Chileke. Ọo ya bụ, whẹ -kwetalewho l'ọo mu bụ Onye-nwe-whẹ-nụ, Chileke aguaru whẹ nvọ lẹ iwhe-dụ-ẹji, whẹ metagbaberu, guru whẹ ye lẹ ndu ọ hotaru tẹ whẹ bụru ndibe mu.'

¹⁹ "Ọo ya bụ, Eze Agirípa, mu ta asukwa waawa lẹ mu tē emedu iwhe ono, mu nuru nteke ono, mu whuru

owhulenyanya whọ shi l'imigwe. ²⁰ Mu vuru ụzo jee Damásukọsu tẹmenu mu bya ejeshia Jerúsalem, bya ejegbawaro alí Judíya mgburumgburu, shiwaro jeshia alí ndu l'ẹte abụa ndu Ju. Ishishi iwhe mu kwoberu jekota ẹka ono g'ọ ha bụru tẹ mu karụ whẹ tẹ whẹ daa onwowhe ụta l'iwhe-dụ-ẹji, whẹ metagbaberu, ghaa umere lwakfuta Chileke. Sụ whẹ tẹ whẹ meje iwhe l'egoshi lẹ whẹ mewaru nno ọkpobe iya. ²¹ O noo iwhe meru; ndu Ju bya egude mu l'ẹka mu nọ l'eze-ulo Chileke, eme tẹ whẹ gbua mu. ²² Ọle Chileke l'eyelekwaru mu whọ ẹka byeye ntanụ ọwa. O noo g'ọ gude mu kfuru l'ẹka-a ekfu iya tẹ onyenonu nụkwa ya whọ: nwata mee ọgurenya; ọ tọ dukwa iwhe ọdo, mu l'ekfu, gbahalẹwho iwhe ono, Mósísu yẹle ndu nkfuchiru Chileke sụ l'oo-me ono. ²³ Lẹ whẹ sukwaru lẹ Onye-Ndzọta ono, Chileke kweru ụkwa iya ono jefutaje iwhe ọtsulanu. E megee, ya abụru iya l'a-bụ onye Chileke l'e-vugee ụzo mee, ya eshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ nggẹ o kfuwanuaru ndu Ju mee ndu l'ẹte abụa ndu Ju l'ọ ya bụ iworo, Chileke l'e-shi dzọta whẹ."

Ọnu Agirípa l'eyeru Pọlu

²⁴ Pọlu donyalewho iwhe ono, Fésutosu ryaswerehu-ru iya sụ: "Pọlu, ọ wakwaa ọgvu chafuru ghu l'iwhe! Oke ẹkwo ọbu, ị nwuru bẹ ọfuakwaru ghu ọgvu!"

²⁵ Pọlu sụ Fésutosu: "Onye-ukfu-l'ọha, ọgvu te emekwa mu. Iwhe mu l'ekfu dokwaru ẹnya, tẹhenu ọ bụru ezhi-okfu. ²⁶ ?Tọ dụ Agirípa ndọwa! Ọ makọtaru iwhe-mu l'ekfu-a ree-ree-ree, tẹhenu mu l'ekfu g'ọnu ha mu nkele mube Pọlu b'ọ doru ẹnya l'ọ tọ dudu iwhe ono ọwhu l'ọ tọ nụkota-gehawaa, o noo l'ọ tọ dudu ọwhu, e meru l'edomi. ²⁷ Sụ, eze, bụ Agirípa ?i kwetaru iwhe ono, ndu nkfuchiru Chileke kfuru? Mu makwaru-a l'i kweru-a."

²⁸ Agirípa sụ Pọlu: "I doberu sụ l'ọ nowawho gẹ l'ii-mekebewaa ẹgwegwa kfubutawaa mu whọ tẹ mu bụru onye nke Kuráiyisutu?"

²⁹ Pọlu sụ iya: "?L'ọo-bụ ẹgwegwa! ?L'ọo-nọ ọdu! Iwhe mu l'ekfuru Chileke bụ tẹ gụ lẹ ndu-a, nọkota l'ẹka-a l'anụ iwhe-e, mu l'ekfu ntanụ-a bukwaruwho iwhe mu bụ, t'a gụfule iya whọ nke mkpọro-ọ."

³⁰ O kfugelewho nno, eze Agirípa mee ishi ọ-chi-ọha Judíya, bụ Fésutosu mee eze-nwanyi, bụ Baníisu mee ndu ọdo, whẹ lẹ whẹ nọ l'ẹka ono tuko wulihu wufu.

³¹ Whẹ wufulewho, whẹ tuko kfulahaaru ibe whẹ sụ lẹ: "Nwoke-e te emetakwa iwhe okfu nke oje mkpọro; ọwhu ọ buroo onye l'eje okfu nke akfugbu." ³² Agirípa sụ Fésutosu: "?I maru-a l'ọ tọ bụ lẹ nwoke-e sụwaru t'ikpe iya lufu l'iwhe Siza, bụ ishi ọ-chi-ọha Romu, a gẹge apakwaru iya haa?"

Pọlu nọ l'ugbo mini eje Romu

²⁷ Ọ bya ebe nteke a chi-geeru iya, ọ wuko l'anyi l'a-nọ l'ugbo eje Ítali, whẹ bya eduta Pọlu mee ndu mkpọro ọdo ye l'ẹka Júliyọsu, bụ onye ishi ọjọgu, l'achị ndu ọjọgu ụkporo ise. Ọ ya bụ onye ishi Ọgbo ọjọgu Ọgósutosu. ² Anyi tuko wuba l'ugbo-mini, wherewhere l'apa, shi Adaramítíyomu, l'abya ooje l'odu-ugbo, dū-gee l'aguga alí Éshiya. O nwekwaruwho nwoke Masedóniya, ẹwha iya bụ Arisutákọsu, a nwuru lẹ Tesalonáyika, anyi l'iya lí; tuko nọdu l'ugbo ono tūgbua. ³ O be echile iya, anyi rwua Sáydónu. E rwua ẹka ono, Júliyọsu meeru Pọlu odoo, kweta haa ya t'ọ je ekekota ndu ọnya iya whẹ tẹ whẹ nū-gee ya nwiwhe, bụ mkpa iya. ⁴ Anyi shikwa l'ẹka ono tūgbua ọdo. Wherewhere shi l'uzo ẹka anyi cheberu iwhe ewhe abya anyi l'ẹhu. Ọ bwaru iya ọo meru, anyi tūgbuwaruro ụzo ẹnyanwu-awata, tsoru aguga aguga Sáyipurọsu, bụ ibiya ọwhu wherewhere l'ete ewhe. ⁵ Wherewhere ngata ugbo ono, anyi nọ, ghabua mini ono l'aguga Silísiya mee Pamfiliya bata l'aguga Máyira, bụ mkpukpu, dū l'alí Lísiya. ⁶ E rwua ẹka ono, onye ishi ọjọgu ono, l'achị ndu ọjọgu ụkporo ise whua ugbo-mini, wherewhere l'apa, shi Aleguzándiriya. Ẹka ugbo ono l'abya ejeje bụ Ítali. Ọ chíru anyi ye iya.

⁷ Anyi gubelewho ẹhu anga iya lẹ nwidzudu ono, mbụ ọ kwataziada tsua l'ẹhu tẹmenu anyi ngarwua ugbo ono mgboro Náydọsu. Wherewhere te ekwehenu t'anyi shia ono. Anyi bya egbujia ugbo ono, shia ụzo alí Kirítu; wherewhere ngarụ anyi shikube Salumóni. ⁸ Anyi jenwua ẹhu g'anyi shiru aguga Salumóni. Anyi bya akwata gbakporu iwhe agbakpo ye lẹ nka, tẹmenu anyi rwua ẹka lanụ ọbu, l'eejuje Ọdu-Ugbo-Ọma; ẹka ono bẹ mkpukpu, l'eejuje Lasíya dūwaa ntse.

⁹ Anyi je anọ-swee oge l'ẹka ono, nọta jeye nteke ije-ugbo l'atsuje l'ẹhu, nọghatakawwho nteke ndu Ízurelu l'emeje omelalí ọoswi ẹgu. Pọlu nmaaru ndu l'anga ugbo ono mee ndu ọjọgu whọ ọkwa sụ: ¹⁰ "Ndu-nwe-munu, iwhe mu whuru bụ l'ije-ugbo anyi-a bẹ l'eebekochaa dū ẹji shii. Ọ tọ bulekwaa l'ivu, dū l'ugbo-ọ mee ugbo l'onwiya l'a-la l'iyi, anyi l'a-lọkwawho ishi anyi alọ." ¹¹ Ọ bụru iwhe onye ishi ugbo ono kfuru mee ọwhu o kfuru mbụ onye nwe ugbo bẹ onye ishi ọjọgu ono, l'achị ndu ọjọgu ụkporo ise ngaberu nchị. Tọ kwatarọ tuzhia ẹwa lẹ nke Pọlu. ¹² Eshi-ọwhu Ọdu-Ugbo ono l'ẹte adua l'ẹgube ẹka l'aa-nọdu nteke oyi l'anọ-je atsụ, ono bẹ ọnu ka awuko sụ t'a tūgbua lufu l'ẹka ono t'a maadaaru, ?anyi l'a-dū ike ngarwua Fínikusu. Fínikusu bụ ọdu-ugbo, dū lẹ Kirítu. Ẹka, l'eeshije abahụ l'odu-ugbo ono dū ẹbo. E -chebe iwhe l'uzo ẹnyanwuaríba bẹ nnanụ gharu iwhe gẹ l'ee-je ala ụzo ẹka-utara; ọwhu ghaa iwhe gẹ l'ee-je ala l'uzo ẹka-icha. Ọ

būru ẹka ono bẹ whẹ l'a-nọdukota nteke ono, oyi l'anọje atsụ.

Oke whẹrewhere byakfutaru Pọlu whẹ l'echi eze-ẹnyimu

¹³ Whẹrewhere shi l'uzo ọhuda wata anọ ewhe nwa ẹreswe ẹreswe, whẹ l'aarinu lẹ whẹ l'a-dụa ike mekota iwhe whẹ tūberu. Whẹ bya alọ-lita mgboro-igwe, a gọru agọ, l'eegudeje lọ-de ụgbo lẹ mini, whẹ lọbata iya l'ụgbo wata ọnga ụgbo ono lẹ mgboro mgboro Kirítu.

¹⁴ A nọlewho nwanshị, oke whẹrewhere shi l'uzo isheli mini ono vọru kfurukfuru byakfutashia whẹ lẹ mini ono. ¹⁵ Ọ bya azukotalekwawho ụgbo ono tųgbua; to kwehe tųgbua ụzo iya onona, whẹrewhere shi abya. Anyi ta amahẹ g'anyi l'e-me iya. Anyi haa whẹrewhere ono, l'ọpa-whelewho anyi eshi ẹka dụ iya mma.

¹⁶ Anyi ghatadelewho lẹ mgboro nwa alị ọbu, l'eekuje Káwuda, dụ l'echi mini ono, whẹrewhere ono te ewheshihe ike g'o shihawa ewhe. Anyi kebeeda ẹhu ekebe, tẹmenu anyi dụ ike kpúbata nwụgbo nke nshii, l'eelibeje l'eze ụgbo, ye l'eze iya ono. ¹⁷ A kpúbata-gelewho nwụgbo ono, l'eegudeje agufuta madzụ, ye l'ụgbo whẹrewhere ono, whẹ bya egude eri kee ụgbo anyi ono mgburumgburu, kee ya gbagbadị nggẹ o shihu ike. Whẹ tsulahaa egvu sụ lẹ whẹ ta amadụ: ?ụgbo ono te ejedunu je elia lẹ nveja, dụ l'agụga mini lẹ Libyiya. Whẹ lọ-zeta ẹkwa ono, l'emeje tẹ whẹrewhere ngagbūru ụgbo, whẹrewhere tọ nwẹhu nteke ono apa ụgbo ono. ¹⁸ Oke whẹrewhere ono l'ewhekawho l'ike l'ike gẹ l'oowhe; enwunga anyi nke ọwhu ndu nọ l'ụgbo ono watarụ ọchishi ivu, dụ l'ụgbo, achị eye lẹ mini g'o beru echile iya. ¹⁹ O bekwa echile iya ọdo, whẹ gude ẹka whẹ l'onwowhe mįshichaa iwhe e gude mee ụgbo ono, chiru ye lẹ mini. ²⁰ A nọkota idzudzu ono, anyi ta awhụjeru ẹnyanwu ẹnya, anyi ta awhụ kpokponde. Oke whẹrewhere ono te ejezhia ọtu mgboro ilile. Anyi swefukotawaro ẹnya lẹ ndzụ.

²¹ Whẹ bya akwata nọo mebyi ọdu, tọ dụ onye ọwhu riru nri lẹge whẹ ha. Ọo ya bụ, Pọlu gbashi, jekfu whẹ je asụ whẹ: "Ndu nke mu, nggẹ l'ọo iwhe l'unu kweru nkemu nọshia lẹ Kirítu mẹ anyi te etuwhashikwa iwhe lile-e, e tuwhashiru-a; mẹ iwhe-e, mebyishihuru-a te emebyishihu. ²² Ntaa bẹ mu l'aryo unu sụ t'obu shihu unu ike. Ọ tọ dukwa t'ọ ka mma l'ọo onye lanụ bya l'etuwha ndzụ iya. Ọlekwawho ụgbo bẹ l'a-la l'iyi.

²³ L'enyashi chi satarụ būru ntanụ bẹ ojojhi-imigwe, shi l'ẹka Chileke, mbụ Chileke ono, bụ iya nwe mube Pọlu; tẹhenu ọ būru iya bẹ mu l'ejeru ozhi byakfutaru mu, ²⁴ bya asụ mu: 'Pọlu, ba atsushi egvu, i jefutaje je akfuru l'iwhu Siza, bụ ishi ọ-chi-ọha Romu. Iwhe ọdo bụ lẹ Chileke l'e-kwobekwawho iswi ẹhu ghu dzọo iwhe bụ ndu lile, gụ lẹ whẹ nọ l'ụgbo-ọ.' ²⁵ Ọo ya bụ, ndu mu, t'obu shihu unu ike nkele mu gude ẹka lẹ

Chileke l'e-mekota iwhe lile lẹge o kfuru mu iya. ²⁶ Ọle o nweru nwalị, ẹnyimu gbawhere mgburumgburu, ụgbo-ọ l'a-parụ anyi je awushi."

²⁷ O be l'enyashi nke mbọku, meru iya abalị iri l'eno, whẹrewhere ono l'apakwadụa anyi atųgburu ụzo mini Mediterenianu. O rwudelewho l'echi-abalị, ndu ụgbo sụ l'ọ dukwa g'alị dųwaa anyi ntse. ²⁸ A bya ewota nwiwhe, l'anyi ẹrwa libe l'eri, bya echee ya lẹ mini ono; a tų ya, ogvurogvu mini ono halewho g'ọo nhẹka ụkporo. A nọnyakwaa, a bya atų ya ọdo, ọ būru nhẹka iri l'ise. ²⁹ Whẹ tsulahaa egvu l'ụgbo anyi ono l'e-je avụ onwiya l'eze ẹwhuru rikashihu. Whẹ bya amifu mgboro-igwe-agogo ẹno, dụ l'azụ ụgbo ono, gude eri tuzetagee ya, ọ bahụ l'ọhu mini je emee ụgbo ono, o keshita l'ẹka lanụ. Whẹ nọdu aryọ byiko tẹ chi sahurọ.

³⁰ Ndu ono, l'anga ụgbo ono melahaa tẹ whẹ haa ụgbo ono, gbalaa. Whẹ bya apazeta ụgbo nke nshii whọ, dẹ lẹ mini. Whẹ mee nno t'e dobe sụ lẹ whẹ l'e-je eshia iwhe ụgbo ono yee mgboro-igwe-agogo lẹ mini.

³¹ Pọlu sụ onye ishi ojọgu ono mẹe ndu ojọgu ono lẹ ndu ụgbo-ọ -lụfuakwaa bẹ unu l'ẹte alwakwa l'ije-e.

³² Ọo ya bụ, ndu ojọgu ono bya ebyibufu eri nwụgbo nshii ono, mini pata iya tųgbua.

³³ Chi sahudelewho, Pọlu ryolahaa whẹ tẹ whẹ kabero ria nri, sụ whẹ: "Ntaa bẹ unu nọwaru abalị iri l'eno, tọ dụ iwhe unu meru l'ọnu. ³⁴ Byiko, unu riaro nri nggẹ ike dụ unu nkele ọ tọ dudu t'ọ ka mma l'ọo ẹgbushi, dụ unu l'ishi, bya l'e-tuwahahu." ³⁵ O kfugee nno; bya ewota buredi kelegee Chileke ekele l'iwhu whẹ gẹ whẹ ha; ọ bya alabashia ya wata atata. ³⁶ Obu bya eshihu whẹ ike. Whẹ tųko gẹ whẹ ha rikotakwawho nri.

³⁷ Iwhe anyi dụ l'ụgbo ono bụ ụkporo madzụ ụgbo iri l'eto l'umadzu iri l'ishii. ³⁸ Onyenonu rijishia ẹwho, a patagee witi, e vu l'ụgbo ono chiru ye lẹ mini nggẹ ụgbo ono dụ wherekpongu.

Ụgbo-mini-whẹrewhere tsukposhuhuru

³⁹ Chi sahulewho, ndu ụgbo ono ta amahezhia mgboko ẹka whẹ nọ anọ, ọlewho lẹ whẹ whuru l'alị zawaru whẹ ntse. Whẹ whụa ẹka mini nwubaru enwuba, whụa l'ẹka ono bẹ alị dụ barikiti l'agụga mini ono. Whẹ sụ tẹ whẹ maadarụ: ?whẹ l'a-dụ ike mee t'ụgbo ono je anmaa lẹ nveja l'agụga mini ono. ⁴⁰ Whẹ gbubushia eri, segudegee mgboro-igwe-agogo ono hakota iya lẹ mini, tọshia ụdo, e gude kegbabeggee eku-ụgbo, l'eegudeje agọ-zhi ụgbo ono nteke onowho. Whẹ bya apalia ẹkwa, dụ l'eli oshi, shi dụ l'iwhu ụgbo nke ọwhu whẹrewhere l'a-wata ọpanga ụgbo ono. Whẹ l'agọ-zhi iya, l'ọla l'ẹka ono, mini nwuru enwu. ⁴¹ Ọle ụgbo ono gbabaru lẹ nveja, dụ l'ime mini ono, ishi ụgbo whẹ liru lẹ nveja ono nke ọwhu ụgbo ono nmarụ l'ẹka ono. Oke akpara-mini tsukashia azụ ụgbo ono nwirinwiri.

⁴² Ndu ojogu ono rìlahaa tẹ whẹ gbushia ndu mkpọro ono nggẹ tọ dọ onye ọwhu l'e-gvufu, gbalaa. ⁴³ Ọle onye ishi ndu ojogu ono l'eme tẹ ya dzọo Pọlu. O sụ t'ọ bọ dukwa onye ọwhu whẹ l'e-gbu. O sụ t'iwhe bụ ndu maru ogvu mini tẹ whẹ kfufu, vuru ụzo gvufu elimgboko, ⁴⁴ tẹ ndu ọwhu gudegee ẹka l'akpakara ụgbo ono mee l'ibiribe oshi ụgbo ono gude iya gvufu. O bụru nno bụ g'anyi gude gvufukota eli-mgboko, tọ dọ g'anyi ha onye ọwhu iwhe mekaru.

Iwhe l'eme lẹ Móluta

28 Anyi tükolewho gvufutakota eli-mgboko, a sụ anyi l'alị ono, mini gbawhere mgburumgburu bẹ ẹwha iya bụ Móluta. ² Ndu ẹka ono meeru anyi obu-oma mebyi shii. Whẹ bya akpọberu anyi ọku sụ t'anyi nyagbaa ẹhu nkele igweli l'achikwanu mini, oyi l'atsụ. ³ Pọlu bya eje erwukota nwa nkụ bya achiru ye l'ọku ono. L'ooye nkụ ono, agwo shi iya wufuta g'uwere ọku rwuru iya l'ẹhu. O bya ata Pọlu l'ẹka kekfuru. ⁴ Ndu ẹka ono whua gẹ agwo ono taru Pọlu l'ẹka kekfuru, whẹ kfulahaa sụ: "Nwoke-e bukwa mgbugbu madzụ. O gvufutaakwaru lẹ mini, ọle mkpafu-alị ta ahakwa iya lẹ ndzụ." ⁵ Pọlu jiru agwo ono chee l'ọku, tọ dọ ẹka o mekaru iya iwhe ilile. ⁶ Whẹ ngabenu, ele nteke ẹka Pọlu l'eko eko, ọdua l'ọo nteke l'ọo-da gbaa nwuhu, tọ dọ; whẹ nọnyaa, tọ dọ iwhe meru iya nụ, whẹ bya aghata iya ọdo sụ lẹ Pọlu bụ okee agwa. ⁷ Nwoke, l'achi alị ono bẹ alị iya jeru bya asụ-kfuru lẹ mgboro ẹka ono. Ẹwha iya bụ Pábuliyosu. Nwoke ono gbobelekawho ẹka labọ nata anyi, chita anyi jeshia ibe iya, je akwaaru anyi ẹbyii ujiku ẹto. ⁸ Anyi jeshia, nna Pábuliyosu ono dabuwaru l'ẹwhoku, ẹwho-mee l'asakwa iya whọ. Pọlu bya abahụ l'ime ọlo iya bya ekfuru nụ Chileke, bya abyaa ya ẹka o mehu. ⁹ Ọo ya bụ, iwhe ono megelewho, iwhe bụ ndu iwhe l'emekaa l'alị ono wuru bya, e mekota, whẹ mehukota. ¹⁰ Whẹ nyako anyi iwhe shii, gude nno kwabẹ anyi ugwu. O rwua nteke anyi bya l'atugbu, whẹ gwokogezhia iwhe mkpa iya dọ anyi yejiaru anyi ụgbo.

E shi lẹ Móluta eje Romu

¹¹ Ọnwa ẹto bẹ anyi nọru l'ẹka ono. Anyi tsoru ụgbo, shi Aleguzándiriya, ẹwha iya bụ: Unwune-Ejima. Ụgbo ono nọkotaru nteke ono, oyi l'anoje atsụ l'odu ụgbo ono l'alị ono. ¹² Anyi bya erwua mkpukpu Sáyirakusu, anyi nọ abalị ẹto l'ẹka ono. ¹³ Anyi shi l'ẹka ono ngazhiawho ụgbo mgburumgburu jeye anyi rwua Ríjiyomu. O rwua echile iya, wherewhere shi l'ụzo azụ anyi wata ewhewhe. O be nwarechi iya, anyi rwua Putiyóli. ¹⁴ O nweru ndu nke Kuráysutu, anyi whuru l'ẹka ono. Whẹ ryọo anyi t'anyi lẹ whẹ nọ abalị ẹsaa, anyi kwee nọo ya nno. E megee, anyi tugbu jeshia Romu. ¹⁵ Ndu nke Kuráysutu lẹ Romu mahawaru l'anyi

l'abya; whẹ leta ẹnya anyi, byarwutagee aswa Ápyiyosu mee oma mkpukpu Ụlo-nri-Ẹto. Pọlu whua whẹ, o kele Chileke ekele, obu ka iya oshihu ike.

Pọlu l'ekfu okfu Chileke lẹ Romu

¹⁶ Anyi rwulewho Romu, a haa Pọlu l'ọokpa l'onwiya. E ye onye ojogu l'ooche iya nche.

¹⁷ A nọlewho abalị ẹto, Pọlu kua ndu bụ ndu ishi ndu Ju, whẹ dzukota l'ẹka ono. Whẹ dzulewho, ọ sụ whẹ: "Unwunna mu, l'a turu mu mkpọro lẹ Jerúsalemu, kpuru nụ ndu Romu, l'ẹbe abụ l'ọ dọ iwhe mu meru ndibe anyi, tọ hẹ l'ọ dọ m'ọo iwhe lanu, mu dosweru l'omelali, shi lẹ nna anyi ochee whẹ. ¹⁸ Sụ, ndu Romu ono bya aji-gee mu aji, mede tẹ whẹ haa mu, gẹ whẹ whuru l'ọ tọ dudu iwhe mu metaru nke t'a kfugbu mu. ¹⁹ Ndu Ju jika, a kwaru mu ye, mu sụ t'a pafuta ikpe mu l'iwhe Siza, ọle ọ tọ dukwa iwhe mu l'a-sụ lẹ ndibe anyi meru mu. ²⁰ O noo iwhe meru mu kua unu, nkele ọogu mu tẹ mu l'unu whugba, kfugba okfu. Iwhe meru unu whua mu lẹ mkpọro, a turu mu egube-ẹ kwa lẹ mu l'ele ẹnya onye ono, ndu Ízurelu tükoru ele ẹnya iya."

²¹ Whẹ sụ iya: "O tọ dukwa ẹkwo, e shi Judíya detaru anyi, l'ekfu okfu ẹhu ghu. Tọ dọ unwunna anyi whẹ ono, onye byaru bya atya onu ghu eji, ọdua woo l'ọ whu iwhe i meru. ²² O dukwa anyi nke t'anyi nuba olu ghu nkele anyi nuru l'ẹka lile b'a tükoleruwho ekfulewho l'ogbo-ọ, i gba ọwa ta adudu ree."

²³ Whẹ tọaru Pọlu onu mboku, whẹ l'e-dzu. O be mboku ono, whẹ kwata ha l'igweligwe bya ẹka ono, Pọlu nọ. Pọlu shizhiawho l'utsu kọoru whẹ iwhe ya whuru, bụ iya bụ gẹ Chileke shiwaa egoshi l'ọo yẹbe Chileke bụ eze. O kọo ya t'o doo whẹ ẹnya ree, kọta iya jeye chi jihu. O gude iwhe e deru l'ekwo iwu Mósisu mee l'ekwo ndu nkfuchiru Chileke, mee tẹ ya kfuta whẹ yeru Jisosu. ²⁴ O nweru ndu ọwhu kwoberu iwhe l'ookfu kweta l'ọo Jisosu bụ Onye-nwe-whẹ-nụ. O nweru ndu ọwhu l'ete ekwetaa. ²⁵ Whẹ kwobe nke iwhe ono kekashia onwowhe. Whẹ bya l'atugbu, Pọlu sụ whẹ: "Aa! Iwhe-e, Ume-Du-Nso shi l'onu Ayizáya, bụ onye nkfuchiru Chileke kfuru ndu-ichee anyi whẹ, abukwanuru mebyi okfu. ²⁶ O sụru:

"Je ekfuru ndu-a lẹ whẹ l'a-nga nchị nta ngaa imo, ọle ọ tọ dudu iwhe bya l'edo whẹ ẹnya.

Whẹ l'e-le ẹnya nta lee imo, ọle ọ to dudu iwhe whẹ bya l'awhu.

²⁷ O noo nkele whẹ bụ ekfu ba anu, whẹ swochishia nchị, takube ẹnya, Ọo byanu mẹ whẹ egude ẹnya whẹ ele, gude nchị whẹ nua mẹ obu whẹ emee t'o doo whẹ ẹnya,

mẹ whẹ adakọbe lwakfuta mbẹdua, bụ Chileke tẹ mu dzọo whẹ.'

²⁸ “Ọo ya bụ l'iwhe unu l'a-ma bụ l'ozhi-oma nke ndzọta ono, Chileke kweru ụkwa iya ono bẹ Chileke zhiwaru t'e je ezhia ndu l'ete abụa ndu Ju. E zhia whẹ iya, whẹ nataakwa iya.” O noo olu Pọlu. ²⁹ O kfugee nno, ndu Ju ono tųkashilahaa ẹgo l'ime onwowhe, tųshide iya ike, whẹ wųru tųgbua.

³⁰ Pọlu chọta ụlo l'ẹka ono buru; akfụ ụgwo iya. O bua awha labọ l'ẹka ono. L'ọonabataje iwhe bụ onye byarụ iya ekele. ³¹ L'ọonoje-zhiawho ekfu ẹge Chileke shi egoshi l'ọo yẹbe Chileke bụ eze, l'ọonojekwawho ezhi iwhe lile ẹ nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráy-isutu. L'ọonoje ekfu g'ọnu ha iya. Tọ tsụ egvu, tọ dųk-wanu onye l'akpọshije iyẹ ya.

Romu

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mụbe Pọlu, onye l'ejeru Jisọsu Kuráýisutu ozhi, bụkwaruwho onye Chileke kuru tẹ mu bụru onye-ishi-ozhi ono, bụkwaruwho onye Chileke ọtaru tẹ mu bya ezhia ozhi-oma iya ono, vụwaru nụ. ² Ozhi-oma ono bẹ bụ iwhe Chileke shi-hawaa l'ọnu ndu nkfuchiru nkiya kwehawaa ụkwa iya nteke tehawaruro ọnya, tẹmenu e dehaakwa iya whọ l'ẹkwo Okfu Chileke. ³ Ozhi-oma ono bẹ bụ nke Nwa iya bụ iya bụ Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu. A -bya l'abụbu, Jisọsu ono bụ madzụ bụ l'a nwuru iya ọ bụru onye shi l'eri Dévidi. ⁴ Chileke bẹ shi l'ike ọwhu o gude mee ya, o shi l'ọnwu teta ndu ndzụ egoshi l'ọ bụ Nwa iya. Ọ ya bụ Jisọsu Kuráýisutu, bụ Onye-nwe-anyi. ⁵ Ọo ya bẹ bụ onye Chileke shi l'ẹka iya meeru mụbe Pọlu eze-iwhe-oma ono bụ iya bụ nke tẹ mu bụru onye-ishi-ozhi; duru ndu ọha, shikota ẹka lile lẹ mgboko-o mg-burumburu duba l'ụzo whẹ l'e-shi kweta mejee iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke nggẹ e shi nno kutsee ẹwha Kuráýisutu. ⁶ Gẹ mu l'edu ndiwhe l'owhu ono, bẹ unubẹ ndu Romu lịkwa iya whọ, mbụ unubẹ ndu Chileke kuru t'unu bụru nke Jisọsu Kuráýisutu.

⁷ Ọo ya bụ lẹ mu l'ede ẹkwo-ọ anụ unu g'unu hakọta lẹ Romu, mbụ unubẹ ndu Chileke yeru obu; kua unu t'unu bụru ndibe iya: Tẹ Chileke bụ Nna yẹle Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iwhe-oma, mekwaawho t'unu buru guu.

Pọlu l'ekfu nke ooje Romu

⁸ Iwhe bụ-zhiadanu mbụ bụ lẹ mu shi Jisọsu Kuráýisutu l'ẹka ekeleru unu Chileke g'unu ha, o noo nkele e kfukotaruru nke ekwekwe, unu kweru nke Chileke l'eliwhe mgburumburu. ⁹ Ọ kwa Chileke marụ lẹ mu l'anoje ekfuru iya okfu ẹhu unu eswe l'enyashi mẹ mu l'ekfu anụ iya. Ọo Chileke ono bẹ mu gude obu mu g'ọ ha ejeru ozhi nke anọ ezhi ozhi-oma nke Nwa iya ono, bu Jisọsu. ¹⁰ Mu l'anoje ekfu anụ iya sụ t'ọ gudenu obu-oma iya; mee tẹ mu kabẹ kpata ụzo bya agbawhee unu. ¹¹ O noo l'ọogu mu agụshi mu ike tẹ mu l'unu whụ nke ọwhu mu l'e-me t'iwhe ọma ọwhu shi l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ rwube unu ẹka. Ọo ya bụ, mu eshi l'abyabya ono, mu l'a-bya mee t'obu shihu unu ike. ¹² Mbụ lẹ-a, l'iwhe mu l'ekfu bụ l'ekwekwe, unu kweru l'e-me t'obu shihu mu ike, ekwekwe nke mu emekwaawho t'obu shihu unu ike. Ọo ya bụ anyi eshi nno yetaru onwanyị ẹka.

¹³ Iwhe unu l'a-malẹwho ụnwunna mu bụ lẹ nteke nteke bẹ mu l'asuje lẹ mu l'abyawaa unu agbawhe, ọle eshi nkeshi ono byeye ntaa b'ọ nwekwaruwho iwhe l'akpọshije mu abyabya. Mu l'atụbeje lẹ mu l'a-bya nggẹ mu harụ ndu ụzo iya nke unu kfuta yeru Kuráýisutu gẹ mu l'ekfutakwa iya whọ l'ọhamoha ọdo, l'ẹte abụa ndu Ju. ¹⁴ Mu jikwa onyemonye ụgwọ ozhi ozhi-oma ono. Mu ji iya ndu Girísu, jiru iya ndu l'abụa ndu Girísu. Mu ji iya ndu marụ ẹkwo, jikwaru iya whọ ndu l'ẹte amaa ẹkwo. ¹⁵ O noo iwhe meru l'ọwhu mu l'obu awhọshi mu iya ike, tẹ mu byakwawhọ bya ezhia unubẹ ndu ọwhu nọ lẹ Romu ozhi-oma ono.

Ike ọwhu Chileke gude adzọ ndiwhe

¹⁶ O noo l'iwhere ozhi-oma ono, mu l'ezhi ono ta adụkwa mu. Ọ kwa ozhi-oma ono bẹ bụ ike ọwhu Chileke gude adzọ iwhe bụkota ndu woru onwowhe ye Kuráýisutu l'ẹka. O gude iya vuru ụzo adzọ ndu Ju, ndu ọwhu l'ẹte abụa ndu Ju tsota whẹ. ¹⁷ Nkele ọ kwa ozhi-oma ono bẹ Chileke gude egoshi gẹ ndiwhe l'e-shi dọ chիրiri l'iwhe iya. Gẹ ndiwhe l'e-shi dọ chիրiri l'iwhe iya ono te enwekwa iwhe ọ bụ gbahaa eworu onwonye ye Kuráýisutu l'ẹka, kweta nkiya wata l'ishi jeye l'ikpazụ. Ọo ya bụ g'e deru iya l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: "Onye woru onwiya ye Chileke l'ẹka, shi nno dobe onwiya chիրiri l'iwhe Chileke, bẹ l'a-nọdukwa ọkpobe ndzụ."

Ndiwhe l'owhu bẹ ikpe Chileke nmakwarụ

¹⁸ Ọ bụru iya meru g'ọ gude Chileke shiwaa l'imigwe goshi gẹ ya l'e-gudekwanu oke-ẹhu-eghughu iya mee ndiwhe, mbụ oke-ẹhu-eghughu, l'eghu iya lẹ ndiwhe kpọru yẹbe Chileke ẹbo l'afụ, eme ejo ememe. Whẹ egude ejo ememe ono, whẹ l'eme arwụshi ọkpobe-okfu ono arwụshi. Chileke l'a-gwakwanụ whẹ ọchi. ¹⁹ O noo l'iwhe bụ iwhe gbarụ madzụ nke t'ọ marụ iya lẹ nke Chileke bẹ dabukotaruru ẹba l'iwhe madzụ ono, o noo l'ọ Chileke bẹ goshiru whẹ iya l'onwiya. ²⁰ Eshi nkeshi nteke Chileke meru mgboko-o, bẹ madzụ shiwaa l'iwhe Chileke meshiru marụ ẹgube onye Chileke ono bụ, mbụ l'ẹte awhụdu iya l'ọnya. A makwarụ-a l'ẹte awhụdu iya ọnya, ọle madzụ gudewaa uche iya marweta l'ike Chileke, nyịberu anyịbe ta agvudu agvụ, tẹmenu ọ bụru yẹbedua gẹdegede bẹ bụ Chileke. Ọo ya bụ lẹ whẹ ta agofuhedu. ²¹ Lẹ madzụ bẹ machakwarụ lẹ Chileke dọ, l'ọ rwuberu erwube t'a kwabeje iya ugwu,

keleje iya ekele, ọle whẹ ta akwabẹdu iya ugwu l'ọo ya bu Chileke; whẹ te ekeleje iya ekele nke iwhe l'ooomeje. Iwhe whẹ gbechia mee nu bu l'ego swekotaru whẹ, sweta whẹ nke ọwhu ọriri whẹ buwaa iwhe mmaanụ. Ọ buwaru irogiri jiru whẹ obu, tọ dūhe iwhe l'edojek-wadu whẹ ẹnya, nke ọwhu obu whẹ gbawarụ nu tsurikiti. ²² Whẹ gude lẹ whẹ sūru lẹ whẹ marụ iwhe jeye whẹ kabaarọ ọbu ndu irogiri. ²³ Whẹ wota ugwu, ẹ gẹge akwabẹ Chileke ono l'a-nodugburu ndzụ jeyewaro, ye l'azụ balahaaru ntekpẹ eja, mbụ ntekpẹ, e megeeru ọ dū g'ọo madzụ, l'ẹte adūa gẹ l'ọono-bejeru, dū g'ọo ẹnu, l'ewhe l'eli, dū g'ọo anụ, dū g'ọo agwọ.

²⁴ O noo iwhe meru Chileke pakwanuru whẹ haa, whẹ melahaa ejo-ememe, bu iwhe l'agụ obu whẹ. Whẹ wata ome ejo umere l'eshi nshi. Whẹ l'ibe whẹ gudelahaa ẹhu whẹ emerwushi onwowhe. ²⁵ Madzụ wata anọ abaarụ iwhe Chileke meru eme eja, akwabẹ iya ugwu, haa Chileke ono, bu iya meshiru iwhe ono, mbụ onye bu iya b'ọ rwuberu t'anyi tuje ẹwha jeye lẹ tututu-mimimi. O noo g'ọ dū. Ọo ya bu lẹ madzụ woru iwhe bu ọkpobe-okfu nke Chileke ye l'azụ kweta iwhe bu ejire.

²⁶ O noo iwhe meru Chileke parụ madzụ haa whẹ l'eebu mbukerebu, eme iwhe dū oyi-oyi. Mbụ nke t'unwanyi whẹ hajee anọ ejekfu unwoke, bu iwhe Chileke keru whẹ keturu, jekfulahaa unwanyi ibe whẹ. ²⁷ O nokwawho gẹ ọwhube unwoke whẹ harụ anọ ejekfu unwanyi, bu iwhe gbarụ whẹ nu, ẹgu tẹ whẹ jekfu unwoke ibe whẹ l'aanoje enwu whẹ whuruwhuru l'ẹhu g'ọo ọku. Nwoke yele nwoke ibe iya awata azẹze. Whẹ watanụ anọ eri urwu, gbarụ ọriri whẹ ono, sweshihuru whẹ nu ono l'ẹhu whẹ.

²⁸ Eshi-ọwhu ndiwhe jikaru lẹ whẹ ta amadụ iwhe bu ọkpobe-okfu lẹ nke Chileke, Chileke panuru whẹ haa, whẹ l'anoje arị ọriri l'ete enwee ishi, watanụ anọ eme iwhe l'ẹte agbaa whẹ nu. ²⁹ Mbụ tọ dū-zhia ẹgube ejo-ememe mee iwhe l'ẹte adūa chiri, whẹ l'ete eme, nke ọwhu l'oobushi whẹ l'imi. Whẹ l'eebu mbukerebu, ana iwhe l'ẹte abụa nke whẹ, edoberu ibe whẹ obu mgbashị. Ẹnya-kfurukfuru paa whẹ ẹka l'ẹhu, whẹ l'egbu ọchi, esewhe okfu, aghọ-whẹ ụgho, emewhe iwhe ashị, asụ-whewawho asulasu. ³⁰ Whẹ l'ekfuru ibe whẹ okfu-azụ, buru ndu Chileke dū ashị, ndu l'egudeje obu-ọku eme ibe whẹ iwhe iwhere, buru ndu l'evu ishi lẹ mkpokfu mee ndu l'etse etsetse. Iwhe whẹ l'anoje arị buleruwuwhọ gẹ whẹ l'e-me mee ejo-iwhe, whẹ te ekweje ome iwhe ne lẹ nna whẹ kfuru whẹ. ³¹ Whẹ bu ndu l'ewotaje iwhe dū ree gube iya ejo-iwhe, whẹ azụa sụ l'ejo-iwhe bu iwhe dū ree, ya eje adukwanu iwhe whẹ kwetaru ụkwa lẹ whẹ l'eme ọwhu whẹ l'eleje nvo. Whẹ te enwedu obu-oma l'ẹka ibe whẹ nọ, tọ hẹ l'ọ dū onye whẹ l'awhujeru imiko. ³² Whẹ bu ndu magezhirua l'ime obu whẹ iwhe bu uche Chileke; makwaruwhọ lẹ ndu l'eme ẹgube iwhe ono bẹ yebe Chileke l'a-nma ikpe ọn-

wu, bu iwhe rwuberu whẹ nu. Whẹ machaarụ iya nno, whẹ l'emekwa iya who. Ọ tọ bulekwa lẹ whẹ l'eme iya l'onwowhe, whẹ l'egbejekwaa zua nkwe lẹ ndu l'eme nno, bẹ bu ree bẹ whẹ l'eme.

Ikpe Chileke nmaru onyemonye

2 O noo iwhe meru mu sụ ghu l'i ti gofukwa gube onye ọwhu l'anma onye ọdo ikpe l'obu, e -behuduru, ?i buru onye. Ọo iwhe ono, l'iikfu l'ime obu ghu l'onye ọdo meru eji, sụ l'ikpe iya nmaru iya, b'i gudekwawho ọnu ghu anma onwoghu ikpe. O noo lẹ gubedua, l'ekpe ikpe bẹ l'emekwawho iwhe ono gededede, l'jinma onye ọdo ikpe iya. ² Ii-sukwa mu rọ l'iwhe anyi maru bu lẹ gẹ Chileke gude ekpe ikpe gude anma ndu l'eme ẹgube iwhe ono ikpe bẹ kfuru nhamunha. ³ Gube nwamadeka, ?i nodu sụ lẹ nteke l'jinmaje ndu l'eme ẹgube iwhe ono ikpe, gubedua l'emekwa iya who l'ishi onwoghu, ?i nodu sụ gẹ l'jinahu ikpe nke Chileke? ⁴ ?Tọo odoo ono, parụ ẹka apaa, Chileke l'eme b'i gude akpọ ẹbo-ẹbo l'afu? ?L'jiri lẹ Chileke bu onye eswe, nke l'obuje madzụ mee ya iwhe-dụ-eji, ya aparụ onye ọbu haa, temenu l'onoje atarụ iwhe nshi shii? ?Ti madu l'iwhe Chileke l'ekwobeje emeru ghu odoo ono bu, l'ooome t'i daa onwoghu uta, ghaa umere, haa ome iwhe-dụ-eji lwakfuta iya. ⁵ Ọle ntaa b'i nweru ejo obu, kwefu ike t'odoo ono, Chileke l'eme be eme t'i daa onwoghu uta, ghaa umere. Ọo ya bu l'ime t'iwhe-otsulanu nkeghu ka shii mboku ikpe ono, Chileke l'e-goshi oke-ẹhu-eghughu iya, goshi gẹ ikpe nkiya dū, bu iya bu ikpe ono, kfuru nhamunha. ⁶ O noo mboku, Chileke l'e-bu onyenonu obunggo rwuberu iwhe o meru. ⁷ Ndu ọwhu taru nshi eme iwhe-oma, kebeshia ẹhu ike achọ tẹ Chileke jaa whẹ ama, kwabẹ whẹ ugwu, bẹ l'ọo-nu ndzụ tututu-mimimi, mbụ ndu keberu ẹhu achọ ndzụ ọwhu whẹ l'ẹte anwuhubahee anwuhu. ⁸ Ọle ọwhube ndu ono, bu whẹ kwefuru ike ono, ndu l'ete eyeje ọnu yeru ọkpobe-okfu ono, ọ bu-chiaru iwhe l'akfuaru nhamunha bẹ whẹ gbee etso, ndu ono bẹ Chileke l'a-tufuru oke-ẹhu-eghughu iya, parụ ẹka. ⁹ Iwhe bu ndu lile, l'emezhia iwhe bu ejo-iwhe, bẹ ọtsu-egwu l'a-byakfuta, Chileke emee whẹ: whẹ ejee iwhe-otsulanu. Oo-vu ọzo dabẹ iya ndu Ju l'ẹhu, temenu ya erwube ndu ọwhu l'ẹte abua ndu Ju. ¹⁰ Ọle onye ono, buwhoo onye l'eme iwhe dū ree bẹ Chileke l'a-ja ama, kwabẹ iya ugwu, mee ya ẹhu adu iya guu jeye lẹ tututu-mimimi. Oo-vu ọzo meeru iya ndu Ju; ndu ọwhu l'ẹte abua ndu Ju et-sota nteke ono. ¹¹ O noo lẹ Chileke ta adudu onye l'oolo ẹnya l'iwhu.

¹² Iwhe bu-zhia onyemonye, l'ẹte amaa iwu Mosisu, onye ono mee iwhe-dụ-eji bẹ Chileke l'a-nmakwa ikpe, whẹ alakwawho l'iyi, e -behuduru whẹ ta ama iwu ono. Iwhe bu ndu Ju lile, bu ndu maru iwu ono, whẹ

l'eme iwhe-dụ-ẹji, bẹ Chileke l'e-gudekwawho iwu ono nma ikpe. ¹³ L'ọ tọ bụkwa ndu l'anụje iwu ono bẹ bụ ndu dụ chիրiri l'iwhu Chileke. Ọ kwa ndu l'eme iwhe iwu sụru t'e meje bẹ bụ ndu Chileke l'a-gụ lẹ ndu dụ chիրiri. ¹⁴ Lẹ nteke ọ -bụ lẹ ndu ọwhu l'ẹte abụa ndu Ju, bụ iya bụ ndu l'amaa iwu Mósisi, gbee egudeje ori-l'ichicho whẹ eme iwhe iwu sụru t'e mee, ọ kwa iya-a bụ lẹ whẹ l'egoshi lẹ whẹ marụ iwhe gbarụ whẹ l'ememe, mbụkwa e -behuduru whẹ ta ama iwu Mósisi. ¹⁵ Umere whẹ l'egoshi l'iwhe iwu kfulu bẹ Chileke dewaru whẹ l'obu. Mbụ ọriri whẹ l'egoshikwa whẹ iya whọ, eshi-ọwhu ọriri whẹ l'anọje anma whẹ ikpe, l'ọ-ohajekwaruwho aharu whẹ enge l'ugbo lanụ. ¹⁶ Mbọku ono, Chileke l'e-kpe ikpe ono bẹ l'oo-shi l'ẹka Kuráyisutu Jisọsu kpee madzụ ikpe iwhe madzụ l'arije domia l'ime obu iya. O noo iwhe ozhi-oma ono, mu l'anọje ezhi ono kfulu.

Ndu Ju whẹ l'iwu Mósisi

¹⁷ A bya l'ẹhu nke gụbedua, bụ onye Ju; iitu onwoghu onye Ju, woru obu dobe l'iwu unu, gude ọnodu unu lẹ Chileke anga ụnga. ¹⁸ I marụ iwhe bụ uche Chileke, ebebenu iwu iya l'egoshi ghu iwhe rwuberu ghu l'ememe mee iwhe l'ete erwubee ghu l'ememe. ¹⁹ I marwetu l'i bụ onye l'edu ndu l'atsọ ishi, i bụru iworo nke ndu nọ l'ẹkpuroochi. ²⁰ I bụru onye l'akpozhiru ndu l'eme eswe ụzo, bụru onye l'ezhi ndu Ju iwhe g'ọo ụnwegirima. O dowaru ghu ẹnya l'i marụ iwu Chileke, bụ iya bụ l'i shi tükota ọkpobe iwhe gbarụ madzụ l'amama lẹ nke Chileke tükota makọtaru. ²¹ Ọo ya bụ, eshi-ọwhu l'ijinoje ezhi ndu ọdo, ọo gụnu meru iwhe l'itii zhije onwoghu? Gube onye l'arya iya arya sụ t'e be ezhiyesi oshi, ọti zhidunu oshi l'onwoghu? ²² Mu sụru gube onye l'ekfu sụ t'e be erijeshi ogori, ọti ridunu ogori l'ishi onwoghu? Gube onye ono, l'akporu agwa tuu ọti jejedunu ozhita iwhe e doberu l'eze-ulo ẹja? ²³ Gube onye l'anga ụnga lẹ Chileke tūru iwu doberu ghu ọti nọjedunu emebyishi iwu ọbu, gude iya eme Chileke iwhe iwhe? ²⁴ L'e dekwaru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: "Ndu ọha ọdo, l'ẹte abụa ndu Ju bẹ l'ekfurwushi Chileke, ọ bụru umere unubẹ ndu Ju kpatarụ iya."

²⁵ Urwu dụ l'obu ugwu bẹ bụ ezhi-okfu, ọle ọlek-wawho m'ọ -bụru l'iimeje-e iwhe iwu sụru t'e mejee. Ọle nteke bụ l'ijinoje emebyishi iwu, bẹ gụ l'onye l'ete ebua ugwu nọkwaa l'oshi lanụ. ²⁶ O nokwawho g'ọ dụ onye l'ete ebua ugwu. Onye l'ete ebua ugwu l'emewaa iwhe iwu kfulu bẹ Chileke l'a-gụkwa whọ l'onye buru ugwu. ²⁷ Ọo ya bụ lẹ ndu l'ẹte abụa ndu Ju ono, bụ ndu l'ete ebua ugwu, bẹ l'a-nma gube onye Ju ikpe. Unubẹ-dua, bụ ndu Ju nweru iwu ono, e deru l'ẹkwo, temenu unu l'emebiykwawho iwu. ²⁸ Iwhe bụ l'a bụ ọkpobe onye Ju ta abụkwa onye ndiwhe sụru l'ọ bụ iya. L'e

buru ugwu l'anụ-ẹhu ta abụkwa ọkpobe obu ugwu. ²⁹ Iwhe bụ l'a bụ ọkpobe onye Ju bẹ bụ onye bụ iya nụ l'ime onwiya. Obu ugwu ọwhu bụ ọkpobe iya bụkwa ọwhu l'eebu l'ime obu onwonye. Obu ugwu ọwhu dū ree l'iwhu Chileke ta abụkwa ọwhu e buru nke l'ọo iwhe e deru l'ẹkwo iwu; ọ kwa ugwu, Ume Chileke buru madzụ l'ime obu onye ọbu bẹ bụ ọkpobe iya. Ẹgube onye ono ta abụhekwaro madzụ l'ajajẹ iya ajaja iya; ọo Chileke bẹ l'ajajẹ iya.

3 Sụ, ọ kwanụ gụnu bẹ onye Ju gude ka onye l'ẹte abụa onye Ju mma? Ndekwanu urwu, dū l'obu ugwu? ² Ọ kwataru baa urwu, ha shii. Ọ tọ dukwa ụzo urwu l'eshia dū iya. Ọwhu bụ-zhiadanu nke mbụ bụ l'ọo ndu Ju bẹ Chileke woru okfu, shi iya l'ọnu ye l'ẹka. ³ A makwaru-a lẹ whẹ haru buru ndu l'ẹte agbaa t'e gude ire whẹ ẹka nteke ono. Ọle ọbu, ọe ge gude lẹ whẹ dū nno sụ lẹ Chileke ta agbahedu t'e gude ire iya ẹka? ⁴ Tẹ njo jekwa ezhi! T'e goshijechia lẹ Chileke bụle-who onye ire-lanụ nteke nteke g'ọ bụ iya; e -behuduru madzụ l'owhu je l'a-bulewho ndu ntuwhu-ire. Ọo ya bụ iwhe ọbu, e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ:

"Ọo okfu ghu Chileke bẹ
l'ee-shi goshi l'i bụ dū chիրiri,
ọ tọ dudu nteke e kuru ghu ikpe t'i kpefu."

⁵ Nteke ọ bụ l'ọo l'anyi ta agbadu t'e gude ire anyi ẹka l'emeje t'a whụ gẹ Chileke gbaberu t'e gude ire iya ẹka, ọo hunu gụnu bẹ anyi l'e-kfu ntaa? Anyi l'a-sụ lẹ Chileke meru ejo-iwhe l'ọ kpaberu anyi oke-ẹhu-eghughu iya? Mu l'ajjakwaa aji-a gẹ ndiwhe ọdo l'anọje aji iya nta-a. ⁶ Anyi l'a-sụ lẹ Chileke meru ejo-iwhe? Tẹ njo jekwa ezhi! Ọ -bụ l'ọ dū nno mẹ, ọndehunu gẹ Chileke gege eme bụru onye l'e-kpe ndiwhe ikpe?

⁷ Iwhe mu l'ekfu bụ: nteke ọ -bụ l'anyi bụ ndu l'atuwhu ire atuwhu, ọ bụru ntuwhu-ire ono l'emeje t'a kabaa ọmaru lẹ Chileke bụ onye ire-lanụ, ya emek-wawho t'a jaa ya ajaja, ọndehunu g'e meru Chileke je l'a-nma anyi ikpe l'anyi l'eme iwhe-dụ-ẹji? ⁸ Ndekwanu g'e meru anyi ta asụ t'anyi meenaro ejo-iwhe nggẹ nke ọma afuta? O nweru ndu l'anọje ekfubyishi mu, ebo mu ibo, sụ lẹ mu sụru t'e meje iwhe-dụ-ẹji nggẹ nke ọma eshi iya futa. Ndu ono bẹ Chileke l'a-nma ikpe, kfulu nhamunha.

Ọ tọ dudu m'ọo onye lanụ, dū chիրiri l'iwhu Chileke

⁹ Ntaa-e? Ọo futaru l'ọnodu nke anyibedua, bụ ndu Ju bya aka nke ndu ọdo, l'ẹte abụa ndu Ju mma t'ọo gụnu? Wawakwa! Anyi ta akazhikwaa whẹ mma ilile. Iwhe anyi goshiru bụ l'anyibe ndu Ju mee ndu l'ẹte abụa ndu Ju bẹ tükoru bụru ndu iwhe-dụ-ẹji woru chii l'ẹkpiri. ¹⁰ Ọo ya-a bẹ bụ iwhe ọbu, e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ:

"Ọ tọ dukwa m'ọo onye lanụ, dū chիրiri l'iwhu Chileke.

¹¹ Tọ dū-zhia m'ọo onye lanụ, nweru uche,

tọ dọ onye l'eseba tẹ ya maru Chileke.

¹² Onyenonu gbewaru Chileke azu.

Whẹ tukowaru gẹ whẹ ha yifukota.

Ọ tọ dukwa onye owhu l'eme iwhe kfu ru nhamunha, t'ọ ka mma l'ọo onye lanu.

¹³ "Okfu, l'eshije whẹ l'onu futa l'anoje eshi nshi g'oo ilu, gheru onu.

Ire whẹ bẹ whẹ l'egudeje eduwhushi ibe whẹ."

Okfu, shi whẹ l'onu bẹ l'egbu

madzu g'oo erwu ejo agwo.

¹⁴ "Iwhe jiru whẹ onu bu owhu

iwhe yele okfu, shi l'obu mgbashij."

¹⁵ "Ogbu madzu ta atajeru whẹ l'eka ike,

mbu le whẹ l'akwagebeje akwagebe iya.

¹⁶ Uzo, whẹ l'eshi l'abuje kpurupyata.

Umere whẹ aburu ahwu tsọ ndu odo.

¹⁷ Whẹ ta amadu iwhe l'emeje tẹ nchi du ndoo."

¹⁸ "Whẹ te eme ele Chileke ilile ilile."

¹⁹ Iwhe owhu ka anyi odo enya bu l'iwhe lile, e deru l'ekwo iwu Chileke bẹ bu ndu ono, a turu iwu ono nu, b'e deru iya deturu. Ọo ya bu, nggẹ tọ dọ onye l'a-gofu; onu aburu onyenonu kpurukujingu, mofua nke owhu onyemonye l'e-shi nno buru onye ikpe nmaru l'iwhe Chileke. ²⁰ Iwhe meru o du nno bukwa l'ọ tọ dọ du onye l'a-su le ya l'e-gude ome iwhe iwu kfu ru buru onye du chiriri l'iwhe Chileke, eshi-owhu iwhe iwu l'emeje bu l'oomeje tẹ madzu maru le ya mewaru iwhe-du-aji.

Iwhe Chileke meru

²¹ Ọle ntaa bẹ iwhe ono, ekwo iwu mee ndu nk-fuchiru Chileke kfu ru mewaru. Chileke bẹ mewaru iwhe rwuberu yebe onye du chiriri. O goshiwaru gẹ ndiwhe l'e-shi dobe onwowhe chiriri l'iwhe iya. Ọ tọ buhekwa iwu b'o gudekwadu eme iya. ²² Ọo gujewaa ndiwhe le ndu du chiriri l'iwhe iya, m'ọ -buru-a le whẹ woru onwowhe ye l'eka Jisosu Kuráyisutu kpu. Iwhe bu-zhia onye wowaru onwiya ye Kuráyisutu l'eka bẹ l'ogoguje le ndu du chiriri. Ọ tọ dukwa onye l'ogogufuje iya m'oo nnanu. ²³ O noo le madzu lile mewaru iwhe-du-aji, shi nno nafu onwowhe uguv ka l'ugvu, Chileke meru tẹ ya kwabẹ whẹ. ²⁴ Ọle Chileke bẹ gude obu-imiko meeru onyemonye eze-iwhe-oma nata whẹ g'oo ndu du chiriri. Iwhe ono bẹ bulewho iwhe-oma, Chileke meru anyi. Iwhe meru o buru iwhe-oma Chileke meeru iya anyi bu le Chileke shiwaa l'eka Kuráyisutu Jisosu gbata anyi l'iwhe-du-aji, woru anyi chiji l'ekpiri. ²⁵ Chileke goshiru Kuráyisutu l'edzudzu-oha t'ọ buru eja, e gude kfu ru uguv iwhe-du-aji ndiwhe meru. Ọ buru mmee ono, Kuráyisutu gbashiru nteke ono, o nwuhuru ono bẹ Chileke kwoberu iswi iya aguru madzu nvu l'iwhe-du-aji, o metaru, mbukwa ndu woru onwowhe ye Kuráyisutu ono l'eka. Chileke

shi nno mee tẹ ya goshi le ya du chiriri. Le nteke ndu-ichee bẹ Chileke shi abuje onye meru iwhe-du-aji, ya atalekwaa nshi wofu enya. ²⁶ Ọle ntaa b'o goshiru gẹ ya l'e-shije eme ndiwhe tẹ whẹ buru ndu du chiriri, o noo le yebedua l'onwiya l'eme tẹ ya goshi le ya du chiriri, bukwaruwho onye l'emeje t'iwhe bu ndu lile, woru onwowhe ye Jisosu l'eka; tẹ whẹ buru ndu du chiriri l'iwhe yebe Chileke ono.

²⁷ Súa, ọo nwekwaduru-a onye nweru iwhe l'oo-gude anga unga l'iwhe Chileke nta-a? Ọ tọ du-zhidua. Ọo buru gunu meru o du nno? Ọto woo l'oo iwhe-oma, anyi metaru l'onwanyi bẹ Chileke l'ele? Wawakwa! Ọ kwa oworu onwanyi ye Kuráyisutu l'eka kpu bẹ l'ooole. ²⁸ O noo l'iwhe anyi mabeleruwho bu le Chileke l'agujekwawho madzu le ndu du chiriri kpu, m'ọ -buru l'onye ono woru onwiya ye Kuráyisutu l'eka. Ọ tọ gujekwa iya nkele ọo le madzu l'eme iwhe iwu kfu ru. ²⁹ Ọto woo: le Chileke bẹ bulewho Chileke ndu Ju kpu? Ọto buhedu Chileke nke ndu owhu l'ete abua ndu Ju? Waawa! Ọ bukwaruwho Chileke nke ndu owhu l'ete abua ndu Ju. ³⁰ Ọlekwawho Chileke lanu kpu bẹ du nu. Ọo Chileke lanu ono bẹ l'aguje ndu Ju, woru onwowhe ye Kuráyisutu l'eka le ndu du chiriri; o bukwaru iya who bẹ l'aguje ndu l'ete abua ndu Ju, wokwaruwho onwowhe ye Kuráyisutu l'eka le ndu du onwowhe chiriri. ³¹ Nteke bu l'anyi suru l'olewho oworu onwonye ye Kuráyisutu l'eka kpu bẹ Chileke l'ele, ọo futaru l'anyi wotanuru iwu ono eme gẹ-woo l'ọ tọ dudu iwhe o bu? Tyswekwa! Iwhe anyi gbechia eme bukwa t'iwu ono vuru okpobe ire.

Iwhe Ébirihamu meru

⁴ Ọndenu g'ọ nwuru nnaji-ochee anyi, bu Ébirihamu? ² Le nggẹ l'oo iwhe o bu l'oo iwhe-oma, Ébirihamu metaru meru g'oo gude Chileke gwa ya l'onye du chiriri l'iwhe yebe Chileke me ya e nweru iwhe o gogo gude anga unga. Ọle o tọ dukwanu iwhe o gude anga unga l'iwhe Chileke. ³ O noo iwhe obu, e deru l'ekwo Okfu Chileke su: "Ébirihamu woru onwiya ye Chileke l'eka, Chileke gwaru iye ya l'odu chiriri." ⁴ Súa, me onye jeru ozhi bẹ l'ete asujekwa l'ugwo a kfu ru iya l'ozhi ono, o jeru ono bẹ bu iwhe a nuru iya ewoma, gbahaa l'oo uguv rwuberu iya nu b'a kfu ru iya. ⁵ Obenu le nteke o du onye woru onwiya ye Chileke l'eka, onye ono ta atuchobehe obu l'oo iwhe-oma, ya gude eka iya meta bẹ Chileke l'e-kwobe gwa ya l'onye du chiriri, bẹ Chileke l'e-kwobekwa nkele onye ono woru onwiya ye iya l'eka gwa ya l'onye du chiriri, mbu Chileke ono, l'emeje ndu meru iwhe-du-aji tẹ whẹ buru ndu du chiriri. ⁶ Ọ kwawho iwhe du nno bẹ Dévidi kwoberu ekfu nteke ono, o kfu ru okfu gbaa okpa l'ehu-utso nke nwoke owhu Chileke l'aguta l'onye

dụ chiriiri, l'èbe abụ l'ọo l'onye ono gude ẹka iya meta tẹ Chileke nata iya. ⁷ Ọ sọru:

“Èhu-utso bụ nke ndu Chileke

guru nvụ l'iwhe whẹ mesweru iya, mbụ ndu Chileke safukotawaru iwhe-dụ-ẹji, whẹ metagbaberu.

⁸ Èhu-utso bụ nke nwoke, ọwhu

Onye-Nwe-Ọha l'ete agukoru iwhe-dụ-ẹji, onye ọbu l'eme iya ilile.”

⁹ Ọ dū g'ọ lẹwho ndu buru ugwu nwẹka whẹ bẹ Chileke l'ekfu l'ẹka-a t'ẹhu tsoo utso kpụ? Tẹ ndu l'ete ebua ugwu lị iya-a? Anyi kfuhaakwaru sụ: “Ébirihamu woru onwiya ye Chileke l'ẹka, Chileke gvaru iyẹ ya l'ọdu chiriiri.” ¹⁰ Ọo nteke ole b'ọ guru iyẹ ya? Ọo guru iyẹ ya nteke l'ootoko bua ugwu, tọo g'ọ buadaru ugwu? Ọ gvaru iyẹ ya t'a nọ anọ t'o bua ugwu. ¹¹ Ugwu ono, o buru gbekwaa buru iwhe-ọhubama, goshiru lẹ Chileke bẹ gvaru iya l'onye dū chiriiri, nkele o woru onwiya ye iya l'ẹka nteke l'ootoko bua ugwu. Ọo ya bụ nggẹ Ébirihamu aburu nna iwhe lile, bụ-gezhia ndu woru onwowhe ye Chileke l'ẹka, mbụ ndu Chileke guru lẹ ndu dū chiriiri, l'èbe abụ lẹ whẹ buru ugwu. ¹² Ọ bukwaruwho nna ndu buru ugwu, ọle ọ tọ kwa l'ọo lẹ whẹ buru ugwu bẹ kpatarụ ọ buru nna whẹ; iwhe meru ọ buru nna whẹ bẹ bukwa lẹ whẹ l'etso ẹka Ébirihamu ono, woru onwiya ye Chileke l'ẹka tẹmenu t'o bua ugwu.

Ọwhu bụ ishi bụ eworu onwonye ye Chileke l'ẹka

¹³ Chileke kweru Ébirihamu yẹle ẹpa iya ukwa sụ whẹ l'ọo whẹ l'e-nwe mgboko-o. Ọ tọ kwa l'ọo lẹ Ébirihamu meru iwhe iwu kfuru meru o kweta iya ukwa iwhe ono. Iwhe meru Chileke kweta iya ukwa iwhe ono kwa l'ọo l'o woru onwiya ye Chileke l'ẹka. Ọ bukwanuru l'o woru onwiya ye Chileke l'ẹka meru Chileke gvaru iyẹ ya l'ọdu chiriiri. ¹⁴ Sụa, nggẹ l'ọo iwhe bụ l'ọo ndu l'eme iwhe iwu kfuru bẹ l'e-nwe mgboko ono, Chileke kweru ukwa iya mẹ oworu onwonye ye Chileke l'ẹka abukwaru iwhe barụ l'alị, mẹ ukwa iwhe ọwhu Chileke kweru tege evuhokwanu ire. ¹⁵ O noo l'iwhe iwu l'emejelewho bụ l'ọokpataje tẹ Chileke tufuru ndiwhe oke-ẹhu-eghughu iya. L'ọ kwa nteke a marụ l'iwu dū b'a marụ l'eemesweje iwhe iwu kfuru.

¹⁶ O noo g'ọ gude iwhe ono, Chileke kweru ukwa iya buru iwhe shi l'oworu onwonye ye iya l'ẹka, gẹ l'ee-shi t'ọ buru iwhe shi l'eze-iwhe-oma, l'oome. E shiwaro nno ukwa iwhe ono aburu iwhe Chileke kweshiru ike doberu iwhe lile, bụ ẹpa Ébirihamu. Ọ tọ buhekwa ndu l'emeje iwhe iwu sọru t'e meje kpụ. Chileke doberu iya who iwhe bụ ndu woru onwowhe ye iya l'ẹka g'ọo Ébirihamu. O noo l'ọo Ébirihamu bẹ bụ nnaji anyibe ndu woru onwanyi ye Chileke l'ẹka g'anyi hakota kparam. ¹⁷ Bụ iya bụ iwhe ọbu, e deru l'ekwo Okfu

Chileke sụ: “Mu mewaru ghu t'ị buru nnaji mba, ha l'igweligwe.” Ọo ya bụ lẹ Ébirihamu bụ nna anyi l'iwhe Chileke, bụ onye o woru onwiya ye l'ẹka, mbụ Chileke, l'emeje ndu nwuhuru anwuhu tẹ whẹ nọdu ndzụ ọdo; l'ooomekwawho iwhe l'eshihawaa dū nū, ya abya adū.

¹⁸ Ébirihamu woru onwiya ye Chileke l'ẹka, nọdu ele ẹnya iwhe nteke l'ootoo dūa iwhe o kede ẹka ele ẹnya iwhe ono. Ọo ya bụ, ọ buru nnaji mba, ha l'igweligwe, buru iya-a bụ iwhe ọbu, e deru l'ekwo Okfu Chileke sụ:

“Èpa ghu l'a-halẹwho l'igweligwe g'ọo kpokponde, dū l'igwe.” ¹⁹ Nteke ono bẹ Ébirihamu gbaakwaru iwhe rwukwaru ukporo awha ugbo ise eshi a nwuru iya. Ọ marụ lẹ ya ta aduhedu ike eye ime. Ọle ọ tọ dukwa nteke o kwenyaaru nke Chileke, ọ kpọru laa azụ sụ lẹ ya bụwanu akabaraka nwoke nnaji ochee, tọ dū nteke ọ bya aride nke nyee ya ono, bụ Séra, l'ete atsu ime.

²⁰ Ọ tọ dukwa nteke obu bojeru iya ẹbo l'iwhe ono, Chileke kweru iya ukwa iya, o noo l'o to nweđu nteke o kwenyajeeru nke Chileke, t'o kweshihe iya ike. O gude anọ akwabẹ Chileke ugwu kabaa okweshi nke Chileke ike. ²¹ O doru iya ẹnya ọkpobe edodo lẹ Chileke furu mekota iwhe ono, o kweru iya ukwa iya. ²² O noo iwhe meru Chileke gvaru iya eworu ono, oworu onwiya ye iya l'ẹka l'ọdu chiriiri. ²³ Ọ tọ kwa iswi ẹhu Ébirihamu nwẹkiya b'e kwoberu dee iwhe ono, e deru sụ: “Chileke guru iyẹ ya l'ọdu chiriiri.” ²⁴ Ọ kwa l'iswi ẹhu anyibedua b'e kwobekwaruwho dee ya, mbụ anyibe ndu Chileke l'e-megee guta l'anyi bụ ndu dū chiriiri; mbụ ndu woru onwowhe ye Chileke l'ẹka, bụ iya bụ onye meru Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu, o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ.

²⁵ Jisọsu ono bẹ Chileke haru, o gude onwiya gbaa ẹja ọha nwuhu, nke ọwhu l'ọo-safu iwhe-dụ-ẹji, anyi megbaberu. Chileke bya emee ya o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ gẹ l'ee-shi tẹ ya gva anyi lẹ ndu dū chiriiri.

Ọdu lẹ mma onye lẹ Chileke

5 Ọo ya bụ lẹ Chileke gvaru anyi lẹ ndu dū chiriiri, nkele ọo l'anyi woru onwanyi ye iya l'ẹka. Ntaa bẹ anyi shiwaa l'ẹka Onye-Nwe-anyi Jisọsu Kuráysutu, buwaru guu l'ọnodu anyi lẹ Chileke. ² Ọo Jisọsu Kuráysutu ono bẹ shi l'ekwekwe, anyi kweru nkiya duba anyi l'eze-iwhe-oma ọwaa, anyi gude nọdu ndzụ-a. Èhu l'anọje atso anyi l'anyi l'ele ẹnya l'anyi lẹ Chileke l'e-megee gba mgbal'ọdu-biribiri iya. ³ Ọ tọ lẹkwaa ono kpụ bẹ ẹhu l'ekwobeje atso anyi utso. Èhu l'anọjekwawho atso anyi utso mẹ anyi l'eje iwhe-otsulanu, nkele anyi whụwaru l'ọo l'iwhe-otsulanu bẹ anyi l'eshije nwuta ọta-nshi. ⁴ Ọ bukwaru ọta-nshi l'emeje t'anyi shihu ike nteke iwhe adata byaru. Anyi eshi nno kabaa ọkfushi ike l'iwhe anyi l'ele ẹnya iya. ⁵ Mbụ mẹ ole-ẹnya-iwhe ono, anyi l'ele ono te emebyijekwa anyi iwhe. Iwhe mekwaru t'o mebyije anyi iwhe bụ lẹ Chileke l'onwiya mewaru t'anyi maru l'ime obu anyi gẹ

ya yeberu anyi obu. Ụzo, o shi mee t'anyi maru iya bu l'ọ nuru anyi Ume-Du-Nso. Ọ buru Ume-Du-Nso ono l'emeje t'anyi maru n-yemobu Chileke ono.

⁶ L'ọ kwaro nteke ono, l'ete adu ike, du anyi nke oome iwhe du ree l'iwhe Chileke, be Kurayisutu byaru bya anwuhu l'iswi ehu ndu l'ete atsu egvu Chileke. Iwhe ono bukwaru nteke Chileke tuseru l'oo-me b'o meru. ⁷ Ọ kwatakwaru atsu l'ehu ge l'ee-shi whua onye l'a-tu ishi iya l'iswi ehu onye du chiriri. Ọle a -chode iya achode b'e -kele ehu, a whukwa-a onye l'a-du ike tu ishi iya l'iswi onye oma. ⁸ Obenu le Kurayisutu be nwuhuru l'iswi ehu anyi nteke anyi bukwa ndu l'eme iwhe-du-aji, shi nno goshi le Chileke be yenukaru anyi obu. ⁹ Ọ ya bu l'eshi owhu Chileke shiwaa le mmee, Jisosu gbashiru gu anyi le ndu du chiriri l'iwhe iya, be l'okabakwaanu adu ike shi l'eka Kurayisutu ono dzofuta anyi ngge ya ta atufuru anyi oke-ehu-eghughu iya. ¹⁰ Su, eshi-owhu anyi shi buru ohogu Chileke; Chileke bya eshiwa l'anwuhu ono, Nwa iya nwuhuru mewaa, anyi buru onya iya, be ntaa anyi buwaa onya iya-a be ndzu Kurayisutu, du anyi l'ehu l'e-gbekwaanu kabaanu odzofuta anyi l'oke-ehu-eghughu Chileke. ¹¹ Ọle o to buledua ono nwekiya, anyi l'etekwawho eswa l'onodu anyi le Chileke du mma. Iwhe ono buru iwhe shi l'eka Jisosu Kurayisutu, bu iya mewaru, anyi buru onya Chileke nta-a.

Ádamu mee Kurayisutu

¹² Su, o kwa nwoke lanu be iwhe-du-aji shi l'eka bata le mgboko. Onwu shikwawho l'eka iwhe-du-aji ono batakwawho le mgboko. Ọ ya bu, onwu shiwaro nno ndu swiru madzu, nkele madzu lile mewaru iwhe-du-aji. ¹³ Iwhe-du-aji be dzuakwaru mgboko temenu iwu bya. Ọle iwhe-du-aji be l'ete agutajedu l'ọ iwhe-du-aji l'eka l'atua iwu dobe. ¹⁴ Ọle onwu shilekwaa l'ogbo nke Ádamu whẹ gbua ndiwhe jeye l'ogbo nke Mosisu. O gbugekwaaru gbua ndu l'ete emeswee iwu ono lege Ádamu mesweru iya.

Ádamu l'onwiya bu inyonyo onye owhu l'e-be bya, bu iya bu Kurayisutu. ¹⁵ Ọle iwhe-oma nke Chileke be l'aa-ta atukwaru eyeru iwhe-du-aji owhu Ádamu meru. Iwhe o gude du iche pakwaru eka. Le Ádamu meru iwhe-du-aji. A ha l'igweligwe nwuhu, nkele ọ l'o meru iwhe-du-aji ono. Obekwanu le Chileke be mewaru ndu ha l'igwe eze-iwhe-oma. Eze-iwhe-oma ono yele iwhe-oma shi l'eka iya, bu iya bu nwoke lanu ono, bu Jisosu Kurayisutu be nyiberu anyibe. ¹⁶ Ọ nyiberu anyibe nke owhu iwhe-oma ono kwataru dangoo iwhe-du-aji ono, nwoke lanu ono, bu Ádamu meru. O noo nkele ikpe, Chileke kperu l'iwhe-du-aji ono, nwoke lanu ono meru be nmakotaru ndiwhe l'owhu. Ọle iwhe-oma owhu Chileke meru be nyiberu iwhe-du-aji ha l'urwu. Ọ buru iwhe-oma ono be meru l'oguje ndiwhe le ndu du

chiriri. ¹⁷ Su l'ọ iwhe-du-aji, nwoke lanu meru be onwu shi l'eka nwoke lanu ono chilahaa g'ọ eze. Ọle anyi shiwaa l'eka Jisosu Kurayisutu nata iwhe kabaa shii. Iwhe bu-zhia ndu nataru eze-iwhe-oma nke Chileke ono, nyiberu anyibe mee iwhe-oma, bu iya bu ọdu chiriri; iwhe bu ndu ono l'e-shi l'eka onye lanu ono, bu Jisosu Kurayisutu ndu ndzu tsoru iya buru eze achi.

¹⁸ Ọ ya bu, l'ọ g'emeswe lanu, Ádamu mesweru kpataru iwhe Chileke nmakotaru onyenonu ikpe, buk-wawho ge Chileke shi l'odu chiriri ono, Kurayisutu du mee t'ikpe kaleru onyemonye te ndzu du whẹ. ¹⁹ Nkele ọ ge nwoke lanu ono meru iwhe Chileke suru t'o bo mekwa, e shi nno Chileke nmakota madzu lile ikpe, buk-wawho g'e gude l'onye lanu owhu meru iwhe Chileke suru t'o mee, Chileke gu igweligwe madzu le ndu du chiriri l'iwhe iya.

²⁰ Iwhe meru e megee tu iwu dobe bukwa t'a kabaa omaru g'iwhe-du-aji habe shii. Ọle ọ nteke a kabaa oma g'iwhe-du-aji habe shii be eze-iwhe-oma nke Chileke l'a-kabaa shii okpobe akaka. ²¹ Ọ mgbu-onwu be iwhe-du-aji gude egoshi le ya l'erenuka ire. Ọ nok-wawho g'ọ bu ọdu chiriri be eze-iwhe-oma nke Chileke shi egoshi ge yebedua l'erebe ire. Ọ buru ọdu chiriri ono, shi l'eka Onye-nwe-anyi Jisosu Kurayisutu ono l'edu anyi eduba le ndzu tututu-mimimi.

A bya l'iwhe-du-aji be anyi nwuhuru anwuhu

6 Su, ?anyi l'e-yezhia onu oye agha ntaa? ?To woo: l'anyi l'a-ọ eme iwhe-du-aji ngge eze-iwhe-oma nke Chileke akabaa shii? ² Tuswekwa! Ọ to dukwa nno. L'a -bya l'iwhe-du-aji be anyi nwuhakwaru anwuhu. ?Ndehunu g'iwhe-du-aji l'e-me gudekwadu-a ndzu anyi? ³ E shiwaa le baputizimu, e meru anyi, anyi le Kurayisutu Jisosu tugba buru nnanu. Ọ kwa iya be mu l'aji su: ?Unu ta amadu l'ọ baputizimu ono be woru anyi tugbabe l'anwuhu ono, Kurayisutu nwuhuru? ⁴ Le nteke ono, e meru anyi baputizimu ono be anyi l'ia tukookwaru nwuhukota; a tukota anyi l'ia likota eli. Ọ ya bu le-a, ọ ge Kurayisutu gude eze ike nke Nna ono, du biribiri shi l'onwu gbalihu ndu ndzu, buk-wawho g'anyi l'a-du ike ndu ndzu owhuu.

⁵ Su, o -buru l'anyi le Kurayisutu tugbaru buru nnanu l'egube onwu ononalanu o nwuru, o kwa iya bu le Chileke l'e-me t'anyi shi l'onwu teta g'o meru yebedua, anyi l'ia anodu ndzu owhuu. ⁶ Owhu ka anyi odo enya bu le-a; l'e wotaru akahu iwhe anyi shi buru je atuko yele Kurayisutu kpopyabekota l'eli oswebe; ọ ya bukwanu ngge e mebyia ike ejo obu ono, anyi shi nweru nteke ono, bulewo iwhe-du-aji be anyi shi maru, ngge anyi ta abuhe ohu iwhe-du-aji. ⁷ L'ọ kwa nteke madzu nwuhuru be yele ike oome iwhe-du-aji gbaru buhu. ⁸ Su, nteke o bukwanu l'anyi le Kurayisutu

bẹ tųgbaru nwųhu, bẹ anyi marų l'anyi l'iya l'a-tųkok-wawho nọdu ndzų. ⁹ O noo l'iwhe doru anyi ęnya bų l'eshi Chileke meru tẹ Kuráyisutu shi l'ọnwu teta nọdu ndzų, bẹ l'ọoto nwųhuhedu ọdo. Anwųhu ta afųhedu kabaa ya ike ọdo. ¹⁰ Anwųhu ọwhu ọ nwųhuru, bų l'ọ nwųhuru ugbo lanų kpų nggẹ ya mee iwhe-dų-ęji eriri. Ndzų ọwhu ọ nọdu ntaa bųakwaru tẹ yẹle Chileke bųru nnanų jeyewaro ya. ¹¹ O nokwawho g'unu l'a-gųje onwunu l'unu bų ndu nwųhuru anwųhu m'a bya l'ẹka iwhe-dų-ęji dų. Ọle eshi unu lẹ Kuráyisutu Jisọsu tųgbawaru bųru nnanų, bẹ bųwaa Chileke bẹ unu nọduru ndzų.

¹² Unu be ekwekwa t'iwhe-dų-ęji bųru iwhe l'a-nọ achį unu g'ọo eze l'ẹhu unu ọwa-a, bų ẹhu ọwhu l'a-nwųhu anwųhu, nke ọwhu l'ooomeje unu t'unu mee ejo-iwhe l'agų unu. ¹³ T'unu be ekwekwa tọ dų iwhe dų unu l'ẹhu g'ọ halẹkwaa nwanshi, unu l'e-woru haarų iwhe-dų-ęji t'ọ bųru iwhe l'oo-gude ejekfu iwhe-dų-chįriri ọgu. Iwhe unu l'e-gbechia mee bų, t'unu pakọtaru onwunu haarų Chileke; l'unu bųwaa ndu shiwaa l'ọnwu teta bya anọdu ndzų. Ọo ya bųkwanu nggẹ Chileke egudekwanu unu alwų ọgu iwhe-dų-chįriri. ¹⁴ Iwhe-dų-ęji ta afųhedu ka unu ike, eshi-ọwhu iwu l'ete ekehee unu ęgbu; o noo lẹ ntaa bẹ Chileke gudewaa eze-iwhe-ọma iya tọo unu l'uli nke iwu ono.

Anyi ta abųhedu ohu iwhe-dų-ęji

¹⁵ Sųa, ?ọ fųtaru l'anyi l'a-nọduwaro eme iwhe-dų-ęji, nkele ọo l'eze-iwhe-ọma nke Chileke tọwaru anyi l'uli; iwu ono te ekehe anyi ęgbu? Tųswekwa! ¹⁶ Unu ta amahaadaa lẹ nteke unu woru onwunu tọgboru madzų melahaa iwhe o kfuru gẹ-woo l'unu bų ohu iya, bẹ unu bųwaa ohu onye ọbu, unu l'anųru okfu. Nteke bų l'ọo iwhe-dų-ęji bẹ unu tųru onwunu tọgboru bųru ohu iya, unu anwųhukwanu anwųhu, bųkwanu iwhe tso iwhe-dų-ęji. Nteke ọ bųkwanu l'unu dobeleruwho onwunu l'unu l'a-nọ emeje iwhe Chileke kfuru, ọo ya bų ya agųkwana unu lẹ ndu dų chįriri l'iwhu iya. ¹⁷ O nweru nteke unu shi bųru nwohuta iwhe-dų-ęji. Ọle mu l'ekle Chileke ekele lẹ ntaa bẹ unu gudewaa obu unu g'ọ ha eme iwhe bų ọkpobe-okfu ono lẹge e zhiru iya unu. ¹⁸ Eshi-ọwhu a tọwaru unu l'uli, iwhe-dų-ęji shi kee unu bẹ unu bųwaa ohu nke ọdu chįriri. ¹⁹ Mu gudeekwaa ẹhu nwohuta yẹle onye-nwe-iyana nų anmarų unu ẹtu, ọdua bẹ iwhe mu l'ekfu l'ete edokwa unu ęnya. Nteke mbų bẹ unu shi tųru onwunu tọgboru ejo umere, l'eshi nshi mẹe oyemi ẹka l'ome iwhe l'ẹte adųa chįriri, nnta gẹ l'ee-shi t'iwhe-dų-ęji tsajẹ nwune. O nokwawho g'unu l'a-tųru onwunu g'ọ ha tọgboru oome iwhe-dų-chįriri nggẹ ndzų unu abųkọtaru nke Chileke.

²⁰ Nteke unu shi bųru ohu iwhe-dų-ęji, bẹ bųkwa iwhe-dų-ęji ono shi bųru onye-nwe-unu. Ọ tọ bųkwa

ọdu chįriri. ²¹ ?Ndehununu iwhe bų urwu, unu ritaru l'iwhe-dų-ęji ono, unu shi eme ono? Mbų iwhe ono, iwhe iya bya bya adų unu ntaa ono? Ẹka ọ sų-chiru ishi mbų iwhe ono bẹ bųkwa anwųhu. ²² Ọle ntaa b'a tọwaru unu l'uli, iwhe-dų-ęji shi kee unu, unu bųwaa ohu nke Chileke. Urwu, unu ritaru iya bųru lẹ ndzų unu bųkota nke Chileke. Ẹka onoya sųberu ishi nkiya bųru lẹ ndzų tututu-mįmimi. ²³ O noo nkele ųgwo oome iwhe-dų-ęji l'akfujẹ madzų bų ọnwu. Obenu l'iwhe ọma, Chileke l'a-nų bų ndzų tututu-mįmimi ọwhu shi l'ẹka Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráyisutu.

Ẹtu iwhe l'emeje mẹ ji nwanyį nwųhu

7 Sųa, ųnwunna mu, ọ kwa unu bẹ mu l'ekfuru ntaa, mbų unubẹ ndu tųkoru marų iwu. ?Unu ta amadų l'ọo nteke madzų nọ ndzų bẹ iwu ono l'abųje onye-nwe-iyana nų. Onye ọbu -nwųhuwaa, iwu ono ta abųhedu iya. ² Unu gudenu nwanyį, l'alų ji gee ya. Eke-mu-alį bų lẹ nwanyį, l'alų ji nọfutajẹ l'ẹka ji iya jeye nteke ji iya l'a-nọ-be. Ọle nteke a bya anọnyaa ji iya ono nwųhu, bẹ nwanyį ono nwewaa onwiya. Iwu ono, shi sedepyaabe iya ta adųhedu iwhe ọ bųkwadu. ³ Bų iya bų lẹ nteke ono, ji iya nọkwadu ndzų, o -je alųta ji ọdo, a sų l'ọo ogori bẹ l'oori, nteke ọ -bų lẹ ji iya nwųhuru, ya abųru nwanyį, e doberu nke okee ji. Ọ tọ dųhedu iwu, segude iya nteke ono. Ọ tọ bųhedu iya ori ogori, m'ọ -je alųta ji ọdo. ⁴ Sųa, o nokwawho g'ọ dų l'ẹhu unu ndono ųnwunna mu. Ọo iwu shi bųru ji unu, ọle unu lẹ Kuráyisutu tųkọwaru nwųhu. Ọo ya bų l'eshi ọwhu unu nwųhuwaru bẹ iwu l'ẹte abųhekwa ji unu. Mbų l'ọ tọ dųhekwa iwhe unu l'iya jigba. E megekwa, unu byakwa anọdu-whu ndzų azų ọdo nteke ono, Kuráyisutu tetaru nọdu ndzų ono. Ntaa bẹ bųakwa onye ono shi l'ọnwu teta nọdu ndzų ono bẹ bų ji unu, nke ọwhu anyi l'a-nọdu ndzų, dų nhamųnha mejee iwhe dų Chileke ree. ⁵ O noo lẹ nteke ono, anyi nọduk-wadu ndzų ono, anyi shi nọdu eme g'ọ gųru anyi ono, bẹ ęgu ejo-iwhe ono meru anyi t'anyi meje iwhe-dų-ęji. Ọ bųru iwu ono bẹ meru t'ęgu ome iwhe-dų-ęji ono nwujẹ anyi whuruwhuru l'ẹhu. Iwhe l'ọolotajekwanu tukobe madzų mbų ome iwhe-dų-ęji bųru ọnwu. ⁶ Ọle ntaa bẹ Chileke mewaru anyi t'ọ bọ dųhe iwhe anyi l'iwu l'ejigbazhia ilile. Anyi nwųhuwaru nahų iwhe ono, shi kee anyi ęgbu ono. Ọo ya bų l'anyi nọwaa ndzų ọwhuu, ọwhu shi l'ẹka Ume-Dų-Nsọ; ejeru Chileke ozhi. Anyi te etsohedu akahų ųzo ono, bų iya bų iwu ono, e deru l'ẹkwọ ono gude eje ozhi ono.

Iwu yẹle iwhe-dų-ęji

⁷ ?Ọo hųnu gųnu bẹ l'e-kfu ntaa? Anyi l'a-sų l'iwu ono l'onwiya bẹ bų iwhe-dų-ęji tọo gųnu? Tųswekwa, anyi te ekfukwa nno. Ọle mu tẹge amadų iwhe bų iwhe-dų-ęji, nggẹ l'ọo iwhe iwu l'ẹte adųa. Ọo iwu ono meru,

mu maru iya. Mu tege amakwa iwhe obu bu oke-nya, ngge o -bu l'iwu ono ta asu: "T'e be enwekwa oke-nya." ⁸ Iwhe-du-aji be shi l'iwu ono, suru t'e be enweshi oke-nya kpata uzo kpatsushia mu iwhe bukota egu ejo-iwhe, du l'iche l'iche. O noo l'eka l'ete atua iwu dobe be egu oome iwhe-du-aji bukwa iwhe nwuhuru anwuhu. ⁹ O nweru nteke mu shi nodu mu ta ama nke iwu ono, suru t'e be enweshi oke-nya. O bya ebe nteke iwu ono byaleruwho; iwhe-du-aji tetakwa gbakerehu; ¹⁰ iwu ono nmakwanua mu ikpe onwu. O buru iwu ono gedegede, bu iwu gege egoshi mu uzo ndzu tututu-mimimi gbee nmaa mu ikpe onwu. ¹¹ O noo l'iwhe-du-aji be kpataru uzo gude iwu ono ghogbua mu l'ugho, shi l'eka iwu ono gbua mu.

¹² Oo ya bu l'iwu ono g'o ha be shikota Chileke l'eka, iwhe ono, e deru l'iwu ono shikwawho Chileke l'eka; bukwaruwho iwhe-du-chiriri, buru iwhe du ree. ¹³ Oo ya bunu l'oo iwhe ono, du ree ono gbenu bya akpataru mbedua anwuhu? Tuswekwa, o to bukwa iya. Oo iwhe-du-aji be gude iwhe ono, du ree kpataru mu anwuhu, ngge e shi nno t'a why-dzuru iwhe-du-aji, maru l'oo iwhe-du-aji. Oo ya bu le Chileke be shi l'iwhe e deru l'iwu eme t'iwhe-du-aji goshikota lege yebe iwhe-du-aji duta-be oyi oyi.

Iwhe labo, l'akpa nya l'ehu madzu

¹⁴ Iwhe anyi maru bu l'iwu shi l'eka Ume Chileke, ole mbedua be bu madzu mmaanu bu iya bu onye, iwhe-du-aji gbaru ge laagbaje ohu. ¹⁵ Umere mu l'ishi onwomu l'agbachijekwa mu nya, o noo le mu te emeje-du iwhe du mu nke te mu mee ya. Iwhe mu l'agbe-jechia mee be bu iwhe du mu ashj ememe. ¹⁶ Su, eshi-owhu iwhe mu l'egbejchia eme bu iwhe mu maru l'o to dudu mu ree; oo ya bu l'oogoshi le mu kwetaru l'iwu du ree. ¹⁷ Oo ya bu l'e -kfude iya ekfu nta-a, o to bukwa mbedua l'eme iwhe ono, du mu eji ono. Iwhe l'eme iya nu bukwa iwhe-du-aji ono, buwa mu ebu l'ehu ono. ¹⁸ L'iwhe owhu mu maru bu l'o to du-zhidua iwhe du ree, du mu l'obu ilile ilile, bu iya bu l'o bu egube madzu ono, mu shi buru nteke ono mu shi anje eme iwhe-du-aji, l'agugbabe mu. Mu l'emeje te mu mee iwhe du mu ree ememe, ole mu ta adujedu ike mee ya. ¹⁹ Iwhe meru iya buru le mu te emeje-du iwhe du ree, du mu nke te mu mee ya. Olowho ejo iya ono, l'ete adua nke te mu mee ya ono be mu l'emeje. ²⁰ Su, l'o -buru l'iwhe mu l'egbeje eme be bu iwhe owhu l'adua mu ree, be kwa iya bu l'e -kfude iya ekfu, be l'ootoo bukwa mbedua l'anoje eme iwhe ono, du mu eji ono. Iwhe l'eme iya nu be bu iwhe-du-aji ono, buwa mu ebu l'ehu.

²¹ Oo ya bu, mu shiwaro nno maru l'oo waa g'iwhe mgboko du; l'oo nteke mu l'eme te mu mee iwhe du ree, ya abuleruwho ejo iya l'agbabaje mu l'eka. ²² L'ime

onwo nke mu be iwu nke Chileke l'akwatajekwa atso mu utso l'obu. ²³ Ole mu whuru iwu odo, dukwaro iche, l'anoje achu uzo l'ehu mu. Iwu onona be ye le iwu owhu du mu ree l'uche who l'anoje akpa nya. Iwu onona, du iche who l'atuje mu mkporo kpuru nu iwhe-du-aji, bu owhu bu ebu l'ehu mu aturu mu iwu.

²⁴ Nshobukwaa mu nsho! Alakwaa mu. O zhia onye be l'a-dzo mu l'onodu owa, mu no ntaa-ee? Ntaa be iwhe swiru mu nu bukwa anwuhu. ²⁵ Mu l'ekele Chileke ekele. Mu shi l'eka Jisosu Kurayisutu bu Onye-nweanyi, bu iya dzoru mu l'onodu ono ekele iya. Oo ya bu le mbedua l'onwomu gudewaa uche mu kwe le mu l'anoje eme iwhe iwu ono, shi l'eka Chileke suru t'e mee. Obenu l'obu egube madzu ono, mu shi buru nteke mu shi anje eme ejo-iwhe l'agugbabe mu, l'anoje enwu mu eye te mu meje iwhe iwu nke iwhe-du-aji suru t'e mejee.

Ume, l'anu ndzu owuhu

8 Oo ya bu le ntaa be l'ooto duedua ikpe, Chileke bya l'a-nmakwadu ndu whe le Kurayisutu Jisosu tugbaru buru nnanu. ² O noo l'iwu nke Ume Chileke l'aturu mu ntaa be bu ike, l'eshije l'eka Kurayisutu Jisosu duru madzu bahu l'uzo ndzu. Oo ike ono be tofuru mu l'ike nke iwu ono, bu iya l'eshije l'iwhe-du-aji duru madzu ye l'onwu. ³ Iwhe iwu ono l'ete aduje ike mee nkele oo le madzu ta adujedu ike mee iwhe iwu kfuru, be Chileke mekotawaru. O yewaru Nwa iya gedegede, o bya aburu madzu, nweru anu-ehu, iwhe-du-aji l'aanoje eme te ya kpata iya uzo l'ehu g'oo eh nke anyi. Nwa iya ono bya egude onwiya gbaa eja oha, safu anyi iwhe-du-aji, anyi meru; shiwaro nno mebyia ike nke iwhe-du-aji. Chileke shi l'ehu ono, Kurayisutu nweru ono nma iwhe-du-aji ikpe. ⁴ Iwhe Chileke kwoberu mee iwhe ono bu ngge anyi du ike mekota iwhe ono, kfuru nhamunha ono, iwu suru t'e mee. O noo le ntaa be buwaa Ume Chileke be l'edu anyi le ndzu anyi, o to buhedu egube madzu ono, anyi shi buru nteke anyi shi anje eme ejo-iwhe l'agu anyi be l'edu anyi. ⁵ Ndu l'eme iwhe egube madzu ono, whe shi buru suru te whe mee, be bulewho ge whe l'e-me mee iwhe du whe ree be bu iwhe whe du l'ozo iya. Ndu owhu l'emekwanu iwhe Ume Chileke suru te whe mee, buru ge whe l'e-me mee iwhe du Chileke ree be whe l'anoje eseba. ⁶ L'anjo ese anya t'e mejee iwhe du Ume Chileke ree, be bukwa ndzu buru eh-guu. Ole ono l'ozo anjo eme iwhe l'agu egube madzu, anyi shi buru nteke anyi shi anje eme ejo-iwhe l'agu anyi, be bu anwuhu bu urwu, l'eeritaje iya. ⁷ O buru iwhe ono be meru, onye nlewhe l'ozo anjo eme iwhe l'agu egube obu iya ono buru ohogu Chileke. O to mejedu iwhe iwu Chileke kfuru, mbu to hekwa l'onye ono l'a-du ike

eme iya ememe owhu. ⁸ Ndu ono, l'emeje iwhe l'agug-babe whẹ ta afukwa mee iwhe dụ Chileke ree.

⁹ Ọle unubedua te emejedu uche unu. Ọ waa iwhe Ume-Dụ-Nsọ l'ekfu bẹ unu l'eme, mbukwa m'ọ -buruwho lẹ Ume nke Chileke buwhoo unu ebubu l'ẹhu. Iwhe bụ onye l'ete enwee Ume ono, Kuráiyisutu l'anuje ono l'ẹhu iya, ta abukwa onye nkiya. ¹⁰ A makwaru l'unu l'a-nwuhu, nkele ọọ l'unu meswewaru. Ọle ọ -buru lẹ Ume nke Kuráiyisutu bẹ bua unu ebubu l'ẹhu bẹ Ume ono bukwa ndzụ, nke l'ọọ lẹ Chileke gwaru unu lẹ ndu dụ chիրiri. ¹¹ Nteke ọ -bụ lẹ Ume Chileke ono, meru tẹ Jisọsu shi l'ọnwu teta, nọdu ndzụ bu l'ime unu, ọọ ya bụ lẹ yebedua, meru tẹ Kuráiyisutu Jisọsu ono shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ l'e-mekwawho t'ẹhu unu ono, bụ ọwhu l'a-nwuhu anwuhu nọdu ndzụ. Chileke l'e-shi l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ ono bu unu l'ẹhu mee iwhe ono.

¹² Ọọ ya bụ unwunna mu, o nweru iwhe gbarụ anyi l'ememe. Ọle iwhe ono, gbarụ anyi l'ememe ta abukwa t'anyi mejee iwhe l'agụ egube obu ono, anyi shi nweru who. ¹³ Lẹ nteke unu l'eme iwhe shigee l'uche-obu unu bẹ unu l'a-nwuhukwa anwuhu. O bewho lẹ nteke unu shi l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ kpapya umere ono, shi l'uche unu ono ishi; t'ọ buru iwhe nwuhuru anwuhu, ọọ ya bụ unu anọdu ndzụ. ¹⁴ L'ọ kwa iwhe bụ ndu lile, kweru tẹ Ume Chileke buru onye l'a-nọ edu whẹ nụ bụ unwu Chileke. ¹⁵ Lẹ Ume-Dụ-Nsọ, Chileke nuru unu ta abukwa Ume, l'e-me t'unu buru ohu l'iwhu Chileke, ọdua l'ọọ t'unu bya atsulahaa egvu ọdo. Iwhe Ume ono l'emejehia bụ l'ooomeje unu t'unu buru unwu Chileke. Eshi-ọwhu Ume ono bu anyi ebubu l'ẹhu, bẹ anyi l'eku-je Chileke: "Nna! Nna!" ¹⁶ Ọọ Ume Chileke ono bẹ l'emeje t'ọ doo anyi ẹnya l'obu anyi lẹ ntaa bẹ anyi bụwaa unwu Chileke. ¹⁷ Ọọ ya bụ l'ọ -buru l'anyi bụwaa unwu iya, ọọ ya bẹ bụ l'anyi bụwaa ndu Chileke l'a-nụ iwhe o kweru unwu iya ukwa iya. Ọọ-nụ anyi iwhe ono, ọ nwaru Kuráiyisutu. Nkele ọ buru l'anyi lẹ Kuráiyisutu gba mgba eje iwhe-ọtsulanu bẹ Chileke l'ee-megek-waa mee t'anyi gbarụ mgba l'ọdu-biribiri nke Kuráiyisutu.

Ọdu-biribiri ọwhu dụ l'iwhu

¹⁸ Iwhe doru mu ẹnya bụ l'iwhe-ọtsulanu ọwaa, anyi l'ẹje ntaa ta asukwanu m'ọọ gẹ l'ee-woru iya turu yeru ọdu-biribiri, Chileke l'e-megee dobe anyi. ¹⁹ L'iwhe lile, Chileke meru eme bẹ l'ọnma anmanma l'ẹhu tẹ whẹ whụ nteke Chileke l'e-goshi unwu iya ọdu-biribiri ono. ²⁰ Iwhe meru iya bukwaru l'iwhe lile ono, Chileke meru eme b'ọ turu ọnu t'ọ tuko buru iwhe larụ l'iyi. Ọ tọ lẹkwaa l'ọọ iwhe lile, Chileke meru ememe meru iwhe-dụ-ẹji l'onwiya, ọ kwa iwhe tso ikpe, Chileke nmaru madzụ lẹ madzụ mesweru. Ọle Chileke mekwawho t'iwhe lile ono, o meru eme ono leje ẹnya, ²¹ l'ujiku lanu bẹ ya

l'a-gbuwbu ọnu ono, ya turu iya sụ t'ọ rekashihu. Ya abya emee nteke ono t'iwhe lile ba abuhe ohu iwhe-dụ-ẹji, t'ọ bahụ-chia l'ọdu-biribiri nke unwu yẹbe Chileke. ²² Iwhe anyi maru bụ l'iwhe lile, Chileke meru eme bẹ l'atsukaa ude iwhe-ọtsulanu g'ọọ nwanyi, ime l'eme mbukwa byeye nta-a. ²³ Ọle ọ tọ bukwa iwhe Chileke meru eme nwẹkiya. Anyibedua l'onwanyi bụ ndu nweru Ume Chileke l'ime onwanyi, mbụ Ume, Chileke yeru anyi l'ẹhu gude egoshi lẹ ya l'ee-megee meeru anyi iwhe ono, o kweru anyi ukwa iya; anyibedua l'atsukwawho ude l'ime onwanyi, g'anyi l'elekwawho ẹnya lẹ Chileke l'e-goshi lẹ ya natawaru anyi t'anyi buru unwu iya, bụ iya bụ nteke Chileke l'a-gbata ẹhu anyi l'owhu. ²⁴ Chileke dzotawaru anyi, ọle ọ ndzota ono bẹ anyi l'elekwadu ẹnya nteke l'oo-dzu oke. Ngge l'ọọ iwhe l'iwhe ono, anyi l'ele ẹnya iya rwubewaru anyi ẹka, m'ọ tọ dūhekwa iwhe anyi gẹge asụ l'ọ noo iwhe anyi l'ele ẹnya iya. ?Ọọ onye nọduje elewhe ẹnya iwhe o gbee natawaa? ²⁵ Nteke bụ l'anyi tẹke anatadua iwhe ono, anyi l'ele ẹnya iya, ọọ ya bụ anyi anmẹe anmẹe leje ẹnya iya.

²⁶ O nokwawho gẹ Ume Chileke l'anọje eyeru anyi ẹka, nkele ike ta adudu anyi nke ọta-nshi; ebebe tọ henu m'ọọ l'anyi maru gẹ l'eekefuje nụ Chileke lẹge ọ gbaru t'anyi kfuje nụ iya. Ọọ ya bụ l'ọọ Ume Chileke l'onwiya l'egudeje ude ọwhu bulewho yebedua maru iwhe l'ookfu ekfu anuru anyi Chileke. ²⁷ Ọọ Chileke ono, bụ yebedua l'enyoje obu madzụ bẹ mawaru iwhe bụ uche nke Ume-Dụ-Nsọ, o noo lẹ Ume-Dụ-Nsọ l'anọje ekfu anu Chileke l'okfu ẹhu unwu Chileke lẹge ọ dụ Chileke ree.

²⁸ Anyi maru l'iwhe lile, l'anọje emekota l'ẹhu ndu yeru Chileke obu bẹ l'anọje emekota nke ọwhu l'ọdu-duru whẹ lẹ ree, mbụ ndu lile ono, Chileke kuru lẹge ọ tūberu. ²⁹ Ishi iya buru lẹ Chileke bẹ mahawaru ndu ọwhu bụ ndu nkiya temenu mgboko-o dụ, mbụ ọ họtahawaa whẹ tẹ whẹ buru ndu l'a-dụ gẹ Nwa iya dụ, tẹ Nwa iya ono buru ọgurennya whẹ m'a gudekwanu unwunna iya l'owhu. ³⁰ Ọọ ndu Chileke họtawaru b'ọ kuru. Ọ buru ndu ono, o kuru b'ọ guru lẹ ndu dụ chիրiri. Ọ buru ndu ono, ọ guru lẹ ndu dụ chիրiri ono b'ọ dobewaru l'ọdu-biribiri iya.

Ọ tọ dudu iwhe l'akposhi tẹ Kuráiyisutu be eye anyi obu

³¹ ?Anyi l'e-yezhia ọnu oye agha l'iwhe ono ntaa? Ọ -buru lẹ Chileke nọdu swiru anyi, ?ọọ onye furu ụka mekata anyi? ³² Chileke ta alọ-whukwa Nwa iya azu. O dukwaru iya ye t'ọ bya anwuchiaru anyi g'anyi ha ọnwu. Eshi-ọwhu Chileke shi nno nụ anyi Nwa iya, ?o zhia egube iwhe gunu bẹ l'ooto shidu Nwa iya ono l'ẹka nụ anyi ẹwoma? ³³ ?Ndee onye ha nke asu lẹ ya l'eku ndu ono, Chileke họtaru ikpe? Ọ tọ dukwa. Gẹ Chileke ọbu

l'onwiya gbẹ mewaa t'ikpe ba anmahẹ whẹ. ³⁴ ?Oo onye ha nke ọonma whẹ ikpe? Ọ tọ dukwa. O noo lẹ Kuráýisutu Jisọsu l'onwiya bẹ bụ onye kwoberu iswi ẹhu whẹ nwụhu. Ọ tọ bụlekwa ono kpụ; ọwhu kakọtanu bụkwa l'o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ, je anọdu l'ẹka-utara Chileke ekfu anuru anyi Chileke. ³⁵ ?O dughia iwhe ha nke akpọshi tẹ Kuráýisutu be eyehe anyi obu? ?Oo iwhe-ọtsulanu ha nke akpọshi iya. ?Tọo oke mkpa, ?ọo mkpamẹhu, ?tọo mkpẹgu, ?tọo ba awhụ iwhe weru l'ukfu, ?tọo iwhe ọlo ishi onwonye alọlo, ?tọo l'e gburu anyi lẹ mma ha nke ememe iya. ³⁶ Ọ dukwa-a g'ọo iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ:

"Oo l'iswi ẹhu ghu bẹ ọnwu

l'anọje eme t'iya gbua anyi mbọku-mbọku.

Aanọje eme anyi g'ọo aturu, a chitaru eje egbushi."

³⁷ Ọ tọ dudu iwhe furu ọkposhi tẹ Kuráýisutu be eyehe anyi obu. O noo l'iwhe lile ono l'e-mekota, ọle anyi l'es-hije l'ẹka onye ono, yeru anyi obu kakọta iya ike, mee ya eriri. ³⁸ L'ọwhu ka mu odo ẹnya bụ l'ọ tọ dudu iwhe l'a-dụ ike akpọshi t'o bo yehe anyi obu, o yeru anyi; anwụhu ta afukwa kpọshia ya, ndzụ ta afụ kpọshia ya, ndu ojojhi-imigwe męe ndu l'ekfu iwhe l'aanụ l'imigwe ta afukwa iya, tọ dụ iwhe dụ nta-a, ọdua l'ọo ọwhu l'emegge dụ nụ furu kpọshia ya, tọ dụ ike furu iya nụ.

³⁹ Igwe ta afukwa iya, alị ta afụ iya. Ọ tọ dudu iwhe bụ iwhe Chileke meru eme, furu gẹ l'ọo-nafu anyi oye obu ono, Chileke shi l'ẹka Onye-nwe-anyi Kuráýisutu Jisọsu ye anyi.

Chileke lẹ ndu ọ họtaru

9 Iwhe mu l'ekfu bẹ bụkwa ọkpobe-okfu. Mu bụ onye nke Kuráýisutu, ọ tọ kwa ejire bẹ mu l'adzụ. Ume-Dụ-Nsọ bu mu ebubu l'ime obu, l'ọnonoje eme tẹ obu mu marwetaje iwhe gbarụ iya nụ. Ọ bụru obu mu ono meru t'o doo mu ẹnya lẹ mu ta adzudu ejire.

² Áwhụ l'ejije mu obu, tọ dụ nteke l'ọoto nọje atsụ mu l'ẹhu, nke ọwhu l'oorwuje mu l'anụ ojii, ³ mę mu nyata ndu nke mu, ndu mu lẹ whẹ bụ mmee lanụ. Ọduje mu nke t'a sụ lẹ mu bụ onye Chileke turu ọnu tẹ mu lẹ Kuráýisutu ba atugbahe, m'ọ -buru l'ọ noo iwhe l'a-dzọ whẹ. ⁴ Ọo whẹ bụ ụnwu Ízurelu, ọ bụru whẹ bẹ Chileke họtaru tẹ whẹ bụru ụnwu iya. Ọ bụru whẹ b'ọ goshiru ọdu-biribiri iya. Ọo whẹ b'ọ kweshiru ụkwa iwhe ya l'emeru whẹ tukobe l'ogbandzu whẹ l'iya ono, ọ bụkwaru whẹ whọ b'ọ turu iwu nụ. Ọo whẹ b'ọ goshiru gẹ whẹ l'a-bajeru iya ẹja, ọ bụkwaru whẹ whọ b'ọ nuru iwhe o kweshiru whẹ ụkwa iya. ⁵ Whẹ shi l'ẹpa ochechochee anyi whẹ, tẹmenu Kuráýisutu l'onwiya bụru eri whẹ m'a -bya l'abubu ọ bụ madzụ. T'e tuje Chileke ono kangokotaru iwhe lile ẹwha jeye lẹ tututu-mimimi. O noo g'ọ dụ.

⁶ Sụa, iwhe mu l'ekfu ta abukwa woo, l'iwhe ono, Chileke kfuru nno bẹ bụwaa iwhe barụ l'ali, o noo l'ọ tọ

bụgbabekwaro iwhe shi lẹ Ízurelu bụ ọkpobe Ízurelu. ⁷ Tọ bụ gẹ whẹ ha bụkota ọkpobe ụnwu Ébirihamu, nke l'ọ lẹ whẹ shi l'ẹpa iya. L'iwhe Chileke kfuru Ébirihamu bẹ bụkwa l'ọ sụru iya: "Ọ kwa ndu shi l'eri Áyiziku bẹ bụ ndu l'a-bụ ụnwu ghu kpụ." ⁸ Iwhe iwhe ono l'egoshi bụ l'ọ tọ bụdu iwhe bụ ndu, a nwuru anwunwu mmaanụ bẹ bụ ụnwu Chileke. Ọo ndu Chileke kweru Ébirihamu ụkwa l'ọo-nwuta bẹ bụ ndu, l'aagụ eye l'ọkpobe ụnwu Ébirihamu. ⁹ Lẹge Chileke gude kweta Ébirihamu ụkwa iwhe ono bụ l'ọ sụru iya: "Egube ntaa akele bẹ mu l'a-dawhu azụ, Séra anwuta nwata-nwoke."

¹⁰ Tọ bụlekwa l'ọo ono kpụ. Ọ kwawhọ nno bụ g'ọ dụ l'ẹhu ụnwu Ribeka whẹ ẹbo ndono. Whẹ shi lẹ nna lanụ, bụ iya bụ Áyiziku, bụ nna anyi ono, shi lẹ ndu-ichee. ¹¹ Ọle tẹmenu t'a nwua whẹ, bẹ Chileke zhihawaru Ribeka ozhi ẹhu ụnwegirima ono; mbụ nteke l'ootoko duzhiduaro iwhe ụnwegirima ono dzuwaru ememe ilile; ọwhu l'a-bukwa lẹ whẹ meru ree, m'ọbu lẹ whẹ meru eji. Ọ kwanuru gẹ l'ee-shi tẹ ahota ono, Chileke họtaru onye lanụ buleruwho lẹge ọ túbewahawaru iya l'uche iya, ¹² bẹ meru iwhe ọ sụru Ribeka: "Onye nke ọgurennya l'ụnwu ghu ono l'a-nọje ejeru nke nwata ozhi." Ọo ya bụ lẹ ndu ọwhu Chileke họtaru b'ọ họtaru lẹge ọ túbewu iya l'uche iya. Iwhe o kwoberu họtawhẹ ta abukwa woo: l'ọo nke ree, whẹ metaru l'onwowhe. ¹³ Ọo ya bụ iwhe ọbu, e deru l'ẹkwo Okfu Chileke lẹ Chileke sụru: "Jékọpu bẹ mu yeru obu, ọwhube Isọ dukwanu mu ashị."

¹⁴ ?Anyi l'e-yezhia ọnu oye agha ntaa. ?Anyi l'a-sụ lẹ Chileke te emedu iwhe dụ ree? Anyi te ekfukwa nno ilile. ¹⁵ O noo l'ọ sụru Mosisu: "Ọo onye ọ dụ mu nke tẹ mu meeru eze iwhe-oma bẹ mu l'e-meru iya. Onye ọ dụ mu nke tẹ mu whuru imiko bẹ mu l'a-whuru iya." ¹⁶ Ọo ya bụ l'ọ lẹwhu obu-imiko bẹ Chileke l'egudeje ahota madzụ. Ọ tọ bụkwa uche madzụ, ọdua l'ọo iwhe onye ọbu metaru l'ike nke ẹka iya bẹ l'ogugu eye. ¹⁷ O noo l'ẹkwo Okfu Chileke kfuru sụ lẹ Chileke sụru Fero: "Iwhe mu kwoberu mee ghu eze, ta akwa iwhe ọdo, gbahaa tẹ mu gude ghu goshi g'ike mu habe, męfua nke ọwhu ndiwhe l'owhu l'e-shi nno maru onye mu bụ." ¹⁸ Ọo ya bụ lẹ Chileke l'emejeru madzụ gẹ yebe Chileke túbewu l'uche iya. O nweru ndu l'ọowhujeru imiko, o nweru ndu ọwhu l'ọokpo-chije obu whẹ.

Ẹhu-eghughu męe obu-imiko nke Chileke

¹⁹ A makwaru-a l'onye lanụ l'ime unu l'a-gbashi ji mu sụ mu: "Ọ -buru l'ọ noo g'ọ dụ ndono, ?ọ nwununa agha o gude Chileke l'anọjekwawho ata madzụ uta? ?Chileke -túbewaa l'ọo waa iwhe l'oo-me, ?onye hakwadu nke egboberu iya?" ²⁰ Ọle gube nwa madzụ ọwhu l'a-sụ l'iwhe Chileke meru ta adudu ree, ?i bụ gunu? Ite, a kpuru l'urwa ta ajjekwa onye ọbu, kpuru

iya sụ iya: “Ọ nwuru agha meru ị kpụa mu g'ị kpuru mu-a?” ²¹ ?Tọ dọ ọ-kpụ-ite bẹ maru gẹ dọ iya mma, l'oo-me ụrwa, e gude akpụ ite. Mbụ, ?ọ -sọ iya lẹ ya l'e-gude ọga ụrwa lanu kpụa ite labọ tẹ nnanu buru ite, gheru eghe, l'eeyeje iwhe a zuru oke aswa, ọwhu aburu ite l'ee-gudeje eme iwhe ọdo ?tọo kpudu iya?

²² ?L'ị sụkwana aghaa, m'ọ -buru l'ọo Chileke l'eme ẹgube iwhe ono? O nweru ndu, Chileke meru tẹ ya gude goshi oke-ẹhu-eghughu iya mee g'ike nkiya beru. A makwaru-a lẹ ndu ono ghawaru g'o gogo gudewaa oke-ẹhu-eghughu iya mebyia whẹ, ọle ọotakwaduru whẹ nshi shii. ²³ O nwekwannuru ndu ọwhu Chileke gude eme tẹ ya goshi l'odu-biribiri nkiya te enwedu ẹtu. Ndu onona b'ọ whuru imiko, bụ whẹ bụ ndu ono, ọ tūbehawaru lẹ yehe whẹ l'a-gbaru mgba l'odu-biribiri nkiya ono. ²⁴ Mbụ ọ bukwaru anyibedua bụ ndu ọwhu ọbu, ọ whuru imiko ọbu. Ọ tọ bụlekwa lẹ ndu Ju kpụ b'ọ shi họtanya, o shikwawho l'echilabọ ndu ọha ọdo, l'ete abụa ndu Ju họtanya. ²⁵ Ọ buru iwhe ono b'ọ kfuru l'ekwo Hosiya sụ:

“Ndu ono, l'eshia buru ndibe mu
bẹ mu l'ee-bekochaa kua 'ndibe mu.’

Mba ono, mu l'eshia ye obu,
bẹ mu l'ee-bekochaa kua 'mba, mu yeru obu.’

²⁶ Tẹmenu ọ buru lẹ nhamunha ẹka ono, e shi sụ whẹ l'unu ta abudu ndibe mube Chileke,
bẹ l'aa-nodu kua whẹ unwu
Chileke ọwhu nọ ndzụ.”

²⁷ Tẹmenu Ayizaya onye nkfuchiru Chileke chikwaawho okfu ẹhu ndu Izurelu lẹ mkpu sụ: “Unwu Izurelu hahukwadu m'e -beru whẹ ha g'ọo ẹja, dọ l'alị b'ọ kwawho nwa ndu ọwhu l'ete abaa nwishi bẹ l'aa-dzofuta. ²⁸ O noo nkele Onye-Nwe-Ọha bẹ l'e-mekota iwhe lile o kfuru ndiwhe. Oo-mekota iya ẹgwegwa, mee ya ree-ree-ree lẹge l'ọo-dụ.” ²⁹ Ọ dukwawho g'ọo iwhe ono, Ayizaya kfuhawaruro tẹmenu o mee sụ: “Ọ tọ bụ-zhia lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Onye-ishi-igwe-ọgu te ekwedu t'eri anyi tọhu mẹ anyi agvukwa g'ọo Sódomu, mbụ mẹ ya emee anyi iwhe o meru Gómóra.”

Ụkfu l'akpopyashi ndu Izurelu ọkpa

³⁰ ?Anyi l'e-yezha ọnu oye agha ntaa? Ẹka anyi l'a-sube iya ishi bụ agha; lẹ ndu ono l'ete abụa ndu Ju l'ete eshia kebe ẹhu eseba tẹ Chileke gụa whẹ lẹ ndu dọ chiri bẹ Chileke gụakwaru lẹ ndu dọ chiri l'iwhu iya, nkele ọo lẹ whẹ woru onwowhe ye Kuráiyisutu l'ẹka.

³¹ Ọle ọwhube ndu Izurelu, bụ ndu keberu ẹhu eme iwhe iwu kfuru, nke ọwhu Chileke l'a-gụ whẹ lẹ ndu dọ chiri, ta adukwa ike mekota iya. ³² ?Ọ bukwanuru gunu bẹ kparu iya? Iwhe kparu iya nọ buru lẹ whẹ te esebadu tẹ Chileke kwobe lẹ whẹ woru onwowhe ye iya l'ẹka gụa whẹ lẹ ndu dọ chiri. Whẹ gbee gudechia iwhe whẹ gude ike nke ẹka whẹ meta eseba. Whẹ shi

nno vukota ẹwhuru ono, ọ buru ụkfu akpopyashi whẹ ọkpa. ³³ Ọo ya bụ iwhe ono, e deru l'ekwo Okfu Chileke lẹ Chileke sụru:

“Unu leedawho! Mu wowaru ẹwhuru,
l'a-nọ akpopyashi ndiwhe ọkpa togbo lẹ Záyonu,
mbụ eze-ẹwhuru, whẹ l'e-vukota daa iko.

Ọle onye woru onwiya ye l'ẹka onye ono,
bụ iya bụ ẹwhuru ono ta
abyakwa l'akwa iya nzhimanu.”

10 Unwunna mu, iwhe dọ mu ree l'obu, bya aburu iya bụ iwhe mu l'anoje ekfu anu Chileke t'ọ meeru iya ndu alị mu ono, bụ ndu Ju bụ: t'ọ dzofuta whẹ. ² L'iwhe ọwhu mu marwataru bụ l'ọ kwataru agụ whẹ ọkpobe agugu tẹ whẹ meje uche Chileke. O noo bẹ mu kabekwa agbaru whẹ ọdzori iya. Ọle gẹ whẹ gude eme iya bẹ whẹ l'ete egudedua ọkpobe mmam-agu eme iya. ³ Eshi-ọwhu whẹ l'ete amaa gẹ Chileke l'eshije mee madzụ onye dọ chiriri, bẹ iwhe whẹ l'achọ bụ tẹ whẹ tsoru ụzo nke ẹka whẹ meta iwhe Chileke l'a-guta whẹ lẹ ndu dọ chiriri. Whẹ shigee nno jika anọje eme iwhe bụ uche Chileke. ⁴ Lẹ Kuráiyisutu bẹ meekwaru t'iwu ba abuhe ụzo, Chileke shi agụ madzụ l'onye dọ chiriri, ọo ya bụ t'iwhe bukota ndu wochiaru onwowhe ye Kuráiyisutu l'ẹka buru ndu Chileke l'a-gụ lẹ ndu dọ chiriri.

Chileke l'a-dzofuta onye kweru nke Kuráiyisutu

⁵ Ọ wakwa gẹ Mosisu deru lẹ nke ndu l'eme tẹ Chileke gụa whẹ lẹ ndu dọ chiriri mẹ whẹ mee iwhe iwu kfuru ndowa; “Ọ sụru l'onye l'emekotaje iwhe iwu kfuru l'e-gudekwa iya who nodu ndzụ.” ⁶ Ọle ọwaa iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke l'ọo ụzo Chileke l'e-shi gụa ndu woru onwowhe ye Kuráiyisutu l'ẹka lẹ ndu dọ chiriri l'iwhu yebe Chileke ono. E deru sụ: “T'ọ bọ dukwa nteke l'ii-je ọori sụ: ?Ọo onye l'a-dụ ike laa l'imigwe, mbụ je ekuzeta Kuráiyisutu?” ⁷ Tọ dūhunu nteke l'iri sụ: “Ọo onye l'e-nyizeta nyiba l'alị-maa, mbụ shi l'alị-maa kufuta Kuráiyisutu?” ⁸ Sụ, ?ọo gunu b'e deru? Iwhe e deru bụ l'a sụru agha: “Okfu Chileke nọ ghu ntse. Ọ buru iya bụ iwhe ị kpụ l'ọnu, ọ bukwaru iya whọ bẹ l'ijinoje arị l'obu ghu.” Ọo ya bẹ bụ ozhi-oma ọbu, anyi l'ezhi ọbu, bụ iya bụ l'onye Chileke nataru bẹ bụ onye woru onwiya ye Kuráiyisutu l'ẹka. ⁹ Nteke ọ -bụ l'i gude ọnu ghu kfua ya kfushia ya ike l'ẹka ndu ọdo nọ l'ọo Kuráiyisutu bụ Onye-Nwe-Ọha ọbu; gude obu ghu g'ọ ha kweta lẹ Chileke meru iya, o shi l'onwu teta nodu ndzụ, bẹ Jisosu ọbu l'a-dzofutakwa ghu. ¹⁰ O noo nkele onye gude obu iya g'ọ ha woru onwiya ye Kuráiyisutu l'ẹka, bẹ Chileke l'a-gụ onye ono l'onye dọ chiriri, tẹmenu onye gude ọnu iya kfua ya l'ẹka ndu ọdo nọ bẹ Kuráiyisutu l'a-dzofutakwawho. ¹¹ O noo l'e dekwaru l'ekwo Okfu Chileke sụ: “Onye bụ onye woru onwiya ye iya l'ẹka ta abyakwa l'akwa iya nzhimanu.” ¹² Nke t'a

bya abokahude madzụ ẹbo ta aduhedu. L'onye owhu bu onye Ju, woo: onye owhu buru onye Girisu ta aduhakwa, o noo l'ọ kwawho Onye-Nwe-Oha lanu ono be bu Onye-Nwe-wohe-nu ge wehe ha. Iwhe bukota ndu l'ekfu anu iya be l'oomejeru eze-iwhe-oma, paru eka apaa. ¹³ O noo l'e dekwaru iya whọ su: "Iwhe bu onye l'abarụ Onye-Nwe-Oha eja be l'ọ-dzofuta."

¹⁴ ?Ndehunu ge wehe l'eshikwanu abarụ iya eja me wehe evuada ụzo woru onwowhe ye iya l'eka? ?Te ndekwanu ge wehe l'e-me woru onwowhe ye iya l'eka me wehe teke anubua eka l'ekfu okfu iya? ?Te ndekwanu ge wehe l'e-shi nua okfu iya obu m'ọ -buru l'ọ to dudu ndu l'ezhi ozhi-oma ono? ¹⁵ ?Ndekwanu ge ndu ozhi-oma l'e-shi je ezhilahaa ozhi-oma m'ọ -budua l'e zhiru wehe te wehe je ezhia ya? Ọ kwa iya be bu iwhe meru iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke su: "G'ehu l'anobukwaa atsọ wehe le nke ndu ono, l'ezhi ozhi-oma ono."

¹⁶ Ọle ọ to bu-gekwa ndu lile, e zhiru ozhi-oma ono ge wehe ha be kwetaru iya nu. O noo le Ayizaya kfukwaru su: "Onye-Nwe-Oha, ?ọ hunu onye be kwetaru iwhe ọ nuru anyi l'onu?" ¹⁷ Ọo ya bu l'eworu onwonye ye l'eka Kuráyisutu shi l'onuta ozhi-oma ono. Ozhi-oma ono bukwanuru ozhi-oma, shi l'okfu nke Kuráyisutu.

¹⁸ A bya l'ehu ndu Ízurelu, mu l'aji su: "?Oo anunu be wehe l'ete anudua ozhi-oma ono too gunu?" Waawakwa! Wehe nuchacharu iya-a, o noo l'iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke be sụru:

"Ndu l'ezhi ozhi-oma ono chiru okfu Chileke le mkpu, mbu okfu wehe ngakota eliwe mgburumgburu jeye l'eka igwe beru ali beru."

¹⁹ Iwhe ọdo, mu l'aji bu: "?O futaru l'ozhi-oma ono te eshidu doo ndu Ízurelu enya too gunu?" Le nke mbu bu le Mosisu l'onwiya yewaru onu l'iwhe ono, mu jiru onoya l'eka o deru le Chileke sụru agha:

"Mube Chileke l'e-gude mba, l'abua Okpobe mba meru okoowho ye unu l'ehu.

Mu egude mba, l'eme irogiri gude kpatsua unu iwe."

²⁰ Temenu Ayizaya kabakwaa ya nu okfushi ike, l'ọ togbokwaru iya l'ebedebe nteke ono, o deru su le Chileke sụru:

"O gbekwanu buru ndu l'ete eshia achọ mube Chileke be mu haru, wehe whua mu.

Ọ buru ndu l'ete eshia aji aji mu be mu goshiru onwomu."

²¹ Ọ byakwanu l'okfu ẹhu nke ndu Ízurelu, o gbee su: "O to nwezhidua nteke mu l'ete amachije eka cheberu ndu ono, jikaru iwhe mu l'ekfu, kwefuru mu ike le wehe ta adawhudu azu byakfuta mu."

Chileke ta atukokwa ndu Ízurelu ge wehe ha jikakota

11 Te mu jikwaa aji ọdo: ?Oo ajika be Chileke jikawaru ndu nkiya? Tuswekwa! Ọ to jikakwa

wehe. Le mbedua l'onwomu bukwa onye Ízurelu, mu shi l'epa Ébirihamu, bukwaruwho onye ọzo-ulo Bénjaminu. ² Chileke ta ajikakwa ndu nkiya, bu ndu o vu ụzo hotahawaa. Unu ta amadu iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke, mbu lege Eláyija gude chia Chileke ichi ẹhu ndu Ízurelu. Ọ sụru Chileke: ³ "Onye-Nwe-Oha; i whụwaru ge wehe tukoru ndu nkfuchiru ghu gbushigee, nwutsushia enya-mgbeja ghu, ọ buwaru mbedua nweka mu be whoduru nu, wehe l'emekwawho te wehe gbufua mu." ⁴ Ọle, ?unu maru ge Chileke yeru iye ya onu? Ọ sụru iya: "Eláyija, ?ti madu le mu doberu iwhe ha g'oo unu madzụ ugbo iri l'esaa l'umadzu ukporo ugbo iri, bu ndu l'ete ewotabua ikpere wehe byishiru Bálu le wehe l'abarụ iya eja?" ⁵ Sụ, l'o nokwawho g'ọ du nta-a. O nwekwaru-a nwa ndu owhu Chileke gude eze-iwhe-oma ono, l'oome haru hota. ⁶ Chileke gude eze-iwhe-oma ono, l'oome hota wehe. Ọ to bukwa nke iwhe wehe gude ike nke eka wehe meta b'o kwoberu hota wehe. Ngge l'ọ iwhe bu l'ọ iwhe wehe gude ike nke eka wehe meta b'o kwoberu hota wehe me eze-iwhe-oma ono, Chileke meru tege abuhakwa eze-iwhe-oma.

⁷ Sụ, ?ọo awe be anyi l'a-kpochi okfu ono ishi nta-a? Eka anyi l'akpochi iya ishi bu l'ọ to budu ndu Ízurelu l'owhu be whukotaru iwhe wehe l'achọ. Ọlewho nwa ndu onona, Chileke hotaru be iwhe wehe l'achọ rwuberu eka. Ndu owhu ge wehe ha be Chileke meru nchi chishihu; kpochishia wehe obu, ⁸ bu iya bu iwhe obu, e deru l'ekwo Okfu Chileke su: "Ume, Chileke yeru wehe l'ehu be nmaru wehe nswe, mee wehe to duhe iwhe wehe l'e-gudeje enya wehe whua, to duhe iwhe wehe l'e-gudeje nchi wehe nua, mbukwa byeye ntanu-a, du egube-ẹ."

⁹ Dévidi dekwaawho su:

"Toge ono, wehe l'eri bukwaru etse, l'ee-gude nmata wehe ge l'aanmataje enu.

Ya abukwaruwho onya, wehe l'a-daba, ya abukwaruwho iwhe l'e-me te wehe daa, t'a gwata wehe ugwo iwhe wehe meru.

¹⁰ T'enya gbakwaa wehe ọochi, t'ọ bọ du iwhe wehe l'ahụ.

Te wehe jetakwa iwhe-otsulanu hoo akfu jeyewaro ya."

¹¹ Mu byakwa ajia ọdo su: Ndu Ízurelu ?wehe kabu vukota iwhe nke owhu wehe darwuru ali, wehe ta aduhe ike gbalihu? Tuswekwa! Ọ to dukwa nno. Ọo okpa ono, wehe hasweru be meru g'ọ gude Chileke wata anọ adzofuta ndu owhu l'ete abua ndu Ju, ngge e shi nno t'owhube ndu Ízurelu kolahaa okoowho. ¹² Ọo emeswe ono, ndu Ju mesweru meru g'ọ gude urwu kwata gbaarụ ndiwe l'owhu. Iwhe ono, bu iyi yia wehe gbee buru iwhe meru t'urwu kwata gbaarụ ndu l'ete abua ndu Ju. Sụ me urwu l'a-kwatakwa kabaanụ shii okpobe akaka me ndu Ízurelu ge wehe ha dawhu azu lwakfuta Chileke.

Chileke l'a-dzofutakwawho ndu l'ete abua ndu Ju

¹³ Ntaa bukwa unube ndu owhu l'ete abua ndu Ju be mu lekfu eyeru. Saa, mu l'eme t'unu maru le Chileke mewaru te mu buru onye-ishi-ozhi, t'o buru mbedua l'anoje ezhi ndu l'ete abua ndu Ju ozhi-oma ono. Eshio-whu o du nno, be ozhi ono, mu l'eje ono l'anoje eme mu t'ehu tso mu utso, ¹⁴ nke owhu bu Chileke -kwenu, mu egudeje iya eme ndu ali mu, bu ndu Ju te we kojeru unu okoowhoo, ngge mu shi nno haru we dzofuta. ¹⁵ Nkele o kwa nteke we jikaru Chileke be Chileke gbee mee te yele ndiwe du le mma. Saa, ?oo gunu l'e-mekwanu me Chileke natala we wha odo? Iwe l'e-me bu le ndu nwuhuru anwuhu l'e-shi l'onwu teta nodu ndu odo.

¹⁶ Iwe odo, unu l'a-ma bu l'e -wotawaa iwe mbu, a wabataru l'ishi buredi woru nu Chileke gude gbaaru iya eja be ishi buredi ono l'owhu bukotaakwa nke Chileke. O nokwawho g'o du ndono l'oshi. Nteke bu l'ogbaragbu-oshi bu nke Chileke be ekali iya l'owhu bukotakwawho nke Chileke. ¹⁷ Saa, le ndu Ju be dukwa g'oo oshi olivu uwhu, a haru ekali iya kwashibota. Unubedua, l'ete abua ndu Ju be du g'oo ekali olivu egu, e wotaru bya akakfube l'eka, a kwafuru ekali nke uwhu wha; a kakfube iya, o teta nodu ndu. Ntaa be unu shi-waa l'ogbaragbu olivu nke uwhu wha, amitaje mini gude nodu ndu. ¹⁸ Oo ya bu t'unu be ejekwa osu l'o to dudu iwe ekali iya owhu, a kwashiru wha bu. Mu sara: ?Oo gunu be unu l'e-kwobe eku onwunu? Unu nyatakwa l'o to kwa unu sede ogbaragbu-oshi ono, l'o chia ogbaragbu-oshi ono be sede unu.

¹⁹ Ji-gbeenu sa: "A kwafuwaru ekali oshi ono nke owhu l'aa-kakfube gubedua." ²⁰ O noo bukwaru ezhi-okfu. Ole iwe meru a kwashia ya kwa le we te ekwedu woru onwowe ye Kurayisutu l'eka. A byakwanu akakfube unubedua, unu kfushia ike nke l'oo l'unu woru onwunu ye iya l'eka. Oo ya bu t'unu be egudekwa iya tsee etsetse. Unu kwabe-chikwaru onwunu enya. ²¹ Chileke ta ahakwa ndu Ju ono, bu we du g'oo okpobe ekali oshi ono, owhu shi l'uwhu wha nke ewoma. Oo ya bu, o -buru l'o to hadu we ewoma, ?o chianu unubedua be l'oo-bya ahaa ewoma. ²² O nowaro iwe unu l'e-gude wha le Chileke bu odomodoo, unu awhukwawho l'oomeje madu iwe kpanganga. O meru ndu jikaru iya nu iwe kpanganga. O mekwanuaru gubedua odoo, mbukwa m'o -buru l'i -kweru nopyabe l'odoo obu, o meru ghu, odumeka b'o kwafujekwa ghu g'o kwafuru ndu owhu. ²³ Nteke bu le ndu Ju ta ajikagbuduru eze-iwe-oma nke Chileke be Chileke l'e-wolekwaru we-e dobewhu azu l'eka we shihawaa nodu, o noo le Chileke l'a-du ike wowhu we azu l'onodu mbu we ono. ²⁴ Lewaro ya, unube ndu-a l'ete abua ndu Ju, du g'oo ekali oshi olivu

egu. A bya akwata unu l'eka ono woru je akakfube l'oshi olivu nke uwhu wha, mbu o buru iwe e meru ge l'ete emejhawaa iwe. Owhube ndu Ju dukwanu g'oo ekali olivu uwhu. Oo ya bu l'oo-kabakwaanu Chileke ntse ewota ekali ono, o shi kwafu wha kakfube l'oshi, ekali oshi ono, shihawaa kakfuru.

Chileke l'a-dzo ndu Izurelu l'owhu

²⁵ Unwunna mu, o nweru iwe bu okpobe-okfu, unu l'eteke amahaa, mu l'eme t'unu maru ngge unu te ejeje ori l'unu manukaru iwe. Iwe unu l'a-ma bu l'o to bukwa ge ndu Izurelu bu ndu ejo obu ntaa bu ge we l'a-bugbuwaru iya ro jeyewaro. Nteke ejo obu we ono l'a-no-be bukwa nteke ndu l'ete abua ndu Ju, Chileke hotaru l'a-tukowaa dawhuchaa azu lwakfuta iya. ²⁶ Oo ya bu nteke ono, a tuko iwe bu Izurelu l'owhu dzoo, bu iya bu iwe e deru l'ekwo Okfu Chileke sa:

"Onye Ndzota l'e-shi le Zayonu bya.

Oo-tuko ejo ememe, unwu

Jekpu shi eme wofukota we l'ehu."

²⁷ Chileke kfu sa:

"O wakwa ogbandzu, l'e-shi mu l'eka ndowa, mu l'a-gukotaru we nu l'iwe-du-eji, we mekotaru."

²⁸ A -bya le nke ozhi-oma ono b'o gbekwaa buru iwe ekweru kweru unu le we bu ohogu Chileke, nkele we jikaru ozhi-oma ono. Ole, a -bya le nke ahota ono, Chileke hotaru ndu Ju be we bukwa ndu Chileke yeru obu l'iswi ehun-ichee anyi we. ²⁹ Le Chileke ta agbanwejekwa iwe o riwaru nke ememe l'ehu ndu, o hotaru te we buru ndu nkiya, mbu ndu o hotaru mewaru we iwe-oma. ³⁰ L'unube ndu l'ete abua ndu Ju shikwa buru ndu l'ete ekweje eme iwe Chileke kfu-ru, ole ntaa be Chileke whuru unu imiko, nkele oo le ndu Ju te ekwedu ome iwe o kfu. ³¹ O nokwaa g'o du ndu Ju ndono. Ntaa be we l'ete ekwekwa ome iwe Chileke kfu, ngge Chileke awharu we imiko g'o whuru iya unubedua. ³² Oo ya bu le Chileke haru onyemone te we be ekweshi ome iwe ya kfu ngge ya wharu onyemone imiko.

O to dudu onye makotaru ge Chileke du-be biribiri

³³ Ha! Ge Chileke du-be biribiri. O to dukwa onye maru ge l'oo-tu onu okwa-enya nkiya. Mmamagu nkiya te enwe etu. O to dukwa onye furu ge l'oo-ma iwe Chileke tuberu; to du onye furu ge ogoshi uzo, Chileke l'eshije eme iwe iya. ³⁴ O dukwaa g'oo iwe okfu Chileke kfu sa:

"?O zhia onye maru uche Onye-Nwe-Oha?

?O zhia onye be suseru iya l'o waa iwe l'oo-me?

³⁵ ?O zhia onye nuseru iya iwe,

owhu l'abu l'onye obu l'a-su iya

t'o jekwa akfu ya ugwo iwe iya?"

³⁶ Ọo ya meru iwhe lile. Ọ bukwaru iya whọ bẹ iwhe lile shi l'ẹka iya dọ; ọ bukwaru iya whọ bẹ iwhe lile dọ dọ-turu. T'ọja-ama bọru nke Chileke jeye lẹ tututu-mimi-mi. O noo g'ọ dọ.

O jeru Chileke ozhi l'ono ndzu

12 Ọo ya bọ, ụnwunna mu, eshi-ọwhu Chileke l'awhuru anyi imiko ọwhu ha nno bẹ mu l'aryok-wa unu sọ, t'unu woru onwunu nọ Chileke ọkpobe anunu. Unu bọru iwhe nọ ndzọ, unu gude gbaarọ Chileke ẹja, mbọ iwhe unu doberu Chileke nsọ, bukwaruwho iwhe dọ Chileke ree. O noo iwhe bọ ọkpobe ọbaru Chileke ẹja ndono. Ọ bọru ono bọ iwhe rwuberu iya nọ. ² Unu be ekwehekwa t'a kwakọta unu ye t'unu meje lẹge ụnwu-eliwhe l'anoje eme. Iwhe unu l'e-mechia bọ t'unu haarọ Chileke onwunu t'ọ bọru iya, l'anoje agbanwe obu unu; t'uche unu bọru iwhe ọwhuu nke ọwhu unu l'a-duje ike marọ iwhe bọ uche Chileke, bọ iya bọ iwhe dọ iya ree, bọru iwhe ọ natarọ, bukwaruwho iwhe l'ete adọ ẹka ọrwo dọ iya.

³ Iwhe mu kwoberu ekfuru unu iwhe-e, mu l'abya ekfufu kwa lẹ Chileke bẹ mewaru mu eze-iwhe-oma; mu l'ekfuru iya unu g'unu ha sọ, t'unu ba arijekwa l'unu ha g'unu l'ahaa. Iwhe unu l'e-mejechia bọ t'unu dojee ẹnya ndo majeru iwhe unu l'ari. Chileke bẹ nọakwaru onyenonu lẹge unu ha oke iwhe-oma nkiya, bọ iwhe-oma, shikwanu l'ekwekwe, unu kweru nkiya. O noo iwhe l'e-goshije onyenonu iwhe l'ọo-nọ ariru onwiya ndono. ⁴ L'ọ nokwa g'ọ dọ l'ẹhu madzọ ndono, l'ogwehu lanọ l'enweje ibẹhu, ha l'igweligwe, whẹ atọko emekota iwhe dọ l'iche l'iche. ⁵ O nokwawho g'anyi ha l'igweligwe, ọle anyi shiwa l'atugba ono, anyi lẹ Kuráyisutu tugbaru bya abọru ogwehu lanọ. Ntaa bẹ anyi dọ g'ọo ibẹka ẹhu dọ l'iche l'iche, ọwhu nonu ya eme t'ibẹka iya nkiya dzua oke. ⁶ Anyi nwegbaarọ iwhe-oma, Chileke meru nọ anyi l'ẹhu l'ẹhu, onyenonu b'ọ nọleruwho iwhe-oma ono lẹge eze-iwhe-oma nke onye ọbu ha. Ntaa bukwa t'anyi gudeje eze-iwhe-oma ono mee iwhe lẹge ọ gbarọ. Nteke ọ bọ l'ọ -dọ onye Chileke meru iwhe-oma nke t'onye ọbu kfuchijeru iya, t'onye ọbu kfuchijekwaru iya lẹge o goshiru iye ya l'ekwekwe, o kweru. ⁷ Nteke ọ -bọ onye Chileke meru iwhe-oma nke t'ọ jejeru chọchi ozhi, t'onye ono yekwaru chọchi ẹka. Nteke ọ -bọ onye Chileke guru l'ozhi iwhe, t'onye ọbu zhijekwa iya. ⁸ Nteke ọ -dọ onye ọwhu o yeru t'onye ọbu dọjee obu, t'onye ono nọdulek-wawho l'ọdu madzọ obu. T'onye, lanọ ibe iya iwhe gudejekwa obu-iwhoro nọ iya onye ọbu. T'onye nọ l'ishi kebejekwa ẹhu jeshia ozhi ike. T'onye l'awhuru onye ọdo imiko gudejekwa ẹhu-utso whọaru iyẹ ya.

⁹ Yekwa madzọ ibe ghu obu ọkpobe eyeye. Unu jijekwaru ọba yeru ejo-iwhe, gudepyabeshia ẹka l'ome iwhe bọ iwhe-oma. ¹⁰ T'onyenonu yeje ibe iya obu

ọkpobe eyeye gude goshi l'unu tọkoru bọru ụnwunna lanọ. T'onyenonu kajekwa ọkwabe ibe iya ugwu amame onwiya. ¹¹ Unu jeshijekwaa ozhi ike t'unu ba abukwa ndu ẹnyiru. Unu hakwaa tẹ Ume-Dọ-Nsọ meje unu ire l'ẹhu, shi nno mee t'ọjeru Onye-Nwe-Ọha ozhi whọje unu l'obu. ¹² T'iwhe ono, unu l'ele ẹnya iya ono mejee t'ẹhu tsọo unu utso. Unu atajekwawho nshi me unu l'ẹje iwhe-otsulanu. T'unu ba atugbejekwa ẹka l'anọ ekfu anọ Chileke. ¹³ Unu eyeru ibe unu, unu lẹ whẹ tọkoru bọru ndu nke Chileke ẹka lẹ mkpa, dọru whẹ nọ. Unu ekebeje ẹhu kwaarọ ndu byarọ ibe unu ẹbyii.

¹⁴ Unu gojeru ọnu nọ ndu l'akpa unu ẹhu. Unu sọje Chileke t'ọ meeru whẹ ree, t'ọ bọ tọ-whukwa whẹ l'ono. ¹⁵ Ndu ọdo l'aswa ẹswa, t'unu tsokwaru whẹ swaa ẹswa ọbu, nteke bọ l'ọo ẹkwa bẹ ndu ọdo l'arya, unu tsokwaru whẹ ryajẹ iya. ¹⁶ T'uche unu l'ibe unu bọjeru nnanọ. T'unu be edobejekwa onwunu g'unu l'ahaa. Iwhe unu l'e-mechia bọ t'unu lẹ ndu ẹnya lwarọ alı megbaje iwhe. Unu ba anojekwa eme g'unu bọ nwọmaru-ọ-machaa whẹ.

¹⁷ Unu be egudejekwa ejo-iwhe gwata madzọ ụgwọ ejo-iwhe onye ọbu meru unu, iwhe unu l'e-mechia bọ t'unu kebeje ẹhu meje iwhe madzọ lile l'a-ma l'ọo iwhe dọ ree. ¹⁸ Unu kebe ẹhu meje t'unu l'onyenonu dọ lẹ mma l'iwhe bọ iwhe unubẹdua l'onwunu l'eme eme. ¹⁹ Ndu mu yeru obu, unu ba agwatajekwa ụgwọ iwhe e meru unu-o. Unu hajekwaa tẹ Chileke gude oke-ẹhu-eghughu nkiya gwata onye ọbu ụgwọ iwhe ọbu, o meru unu. L'e dekwaru l'ẹkwo Okfu Chileke lẹ Chileke bẹ sọru: "Ọo mube Chileke b'ọ dọ l'ẹka mbọ ọgwata ụgwọ iwhe. Ọo mbẹdua l'a-kfọ ụgwọ. O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono." ²⁰ Iwhe unu l'e-mejechia bọ: ẹgu -gutaje onye gọ l'iya dọ l'okfu, nọ iya nri. Nteke ẹgu-mini l'agọ iya, chọoru iya mini t'ọ ngọ. Lẹ nteke l'iime nno bẹ bọ iwhere bẹ l'iimeta ekpu iya l'ishi, iwhe ono ahọya ya ọku l'ẹhu. ²¹ Unu be ekwejekwa t'ejo-iwhe mee unu eriri. Iwhe unu l'e-mejechia kwa t'unu gudeje iwhe-oma l'wọ ejo-iwhe.

Onye nke Kuráyisutu yele ndu govumenti

13 T'onyenonu mejekwa iwhe bọ iwhe ndu govumenti sọru t'e mee. O noo l'ọ tọ dọdu govumenti, bọ iya nonyaaru bọru govumenti, l'ẹbe abọ l'ọo Chileke bẹ doberu iya nọ, ọ bukwaru Chileke bẹ yeru ndu ọwhu l'achı achı nta-a. ² Ọo ya bọ l'onye jikaru lẹ ya te emedu iwhe govumenti kfuru bẹ bukwa ndu ishi, Chileke yeru bẹ onye ono jikaru. Ndu l'emekwanu iwhe dọ nno bẹ l'eseko ikpe ekpu onwowhe l'ishi. ³ Lẹ ndu l'eme iwhe dọ chıriri ta atsujekwa ndu govumenti egvu. Ọo ndu l'eme iwhe-dọ-ẹji bẹ l'anoje atsọ ndu ishi egvu. Nteke bọ l'ọ dọ ghu nke tı ba atsujeshi onye ishi, l'achı nọ egvu, ọo ya bọ t'i mejekwa iwhe dọ chıriri, gọ

awhụ l'onye ishi l'e-gbee jaa ghu ama nke iwhe i meru. ⁴ O noo l'onye ishi ono, l'achị nụ bụkwa onye ozhi Chileke; iwhe l'ooje bụru iwhe l'a-duru ghu lẹ mma. Ọle nteke i mekwanuru iwhe l'ẹte adụa ree, tsujekwa iya egvu, o noo l'ẹte anonyakwaa ye iya t'ọ hujee madzụ ahụhu. Ọo onye ozhi Chileke, bụkwaruwho onye l'ahụ ndu l'eme ejo-iwhe ahụhu gude egoshi oke-ẹhu-eghughu Chileke. ⁵ O noo iwhe meru unu je l'eme-je iwhe ndu govumenti sūru t'unu mejee. Ọ tọ bụlek-waa t'unu mee ya gbalaaru oke-ẹhu-eghughu Chileke, iwhe mu l'ekfu bụkwa t'unu meje iwhe unu marụ l'obu unu l'ọo iwhe gbarụ unu l'ememe.

⁶ O nokwawho iwhe meru unu je l'a-kfujee okpoga akiriko. O noo lẹ ndu govumenti bẹ bụ Chileke bẹ whẹ l'ejeru ozhi, whẹ l'anọje eme tẹ whẹ jee ya lẹge ọ gbarụ. ⁷ O noo iwhe meru unu je l'emejeru whẹ iwhe rwuberu whẹ nụ. Onye o rwuberu t'unu tua akiriko nụ, unu tūa ya nū onye ọbu, onye o rwuberu t'unu tūa utu aswa nū, unu atūa ya nū onye ọbu, onye ọ gbarụ l'oyeru ẹso, unu eyeru onye ọbu ẹso, onye ọ gbarụ l'okwabe ugvu, unu kwabẹ onye ọbu ugvu. Unu mejeeru onyemonye iwhe rwuberu iya nū.

Oye madzụ ibe ghu obu

⁸ T'ọ bọ dukwa iwhe unu l'e-jije madzụ ugwo iya t'a gufulewho ugwo iwhe lanu ono, unu ji ono bụ iya bụ t'unu ye ibe unu obu. Onye yeru ibe iya obu mekotaak-waru iwhe Chileke tūru l'iwu t'e mejee. ⁹ O noo l'iwu ono g'ọ hakota bụ iya bụ, be erikwa ogori, ti gbu ọchi, ti zhita oshi, ti nwe oke-ẹnya mewaro unwu iwu lile ọdo likota iya nū, iwu ono g'ọ hakota bẹ tukuroru je achiru ishi swokfube l'iwu lanu-a bụ iya bụ: "T'i ye madzụ ibe ghu obu g'i yeru iya onwoghu." ¹⁰ Onye yeru madzụ ibe iya obu te emejekwa iya iwhe-dụ-ẹji. O noo g'ọ gude oye ibe ghu obu bụru omekota iwhe iwu kfuru.

Kwakọbe nke abyabya Kuráýisutu

¹¹ Sụa, iwhe mefuaru g'ọ gude unu je l'atukoje iwhe lile ono eme bụkwa lẹge ntaa gbarụ, mbụ l'ọo rwuwaru nteke unu l'e-shi lẹ mgbenya tehu. O noo lẹ ntaa bẹ nteke ono l'aa-dzofuta anyi kaakwa ntse ntse amame lẹge o shi tebe ẹnya nteke ono, anyi beberu woru onwanyi ye Kuráýisutu l'ẹka. ¹² O teekwaru ẹnya abalı daru ẹbo; chi-asahu dukwa ntse. Ọo ya bụ, unu t'anyi dochanu iwhe l'eeme l'ekpuruoochi, kwaa onwanyi ngwogu ọwhu anyi l'e-gude alwu ọgu l'iworo. ¹³ T'anyi watanu ome umere, gbarụ anyi l'ememe l'iworo eswe. T'anyi haa anọ eri angu-sweshi onwanyi iwuhu, haa ongunuka mmee. T'anyi docha okpa lẹ nwanyi mee okpa lẹ nwoke, mewaro ejo umere ọdo. Anyi ahakwaahọ osehwe okfu, haa oke-ẹnya. ¹⁴ Iwhe unu l'e-mechia bụ t'unu tukolewho umere Onye-Nwe-Ọha,

bụ Jisosu Kuráýisutu g'ọ ha meje. T'unu ba ahakwa ọbu egube madzụ ono, unu shi bụru t'ọ kpata unu ọzo l'ẹhu, mee unu t'unu meje iwhe l'agụ iya nū.

Ba aturwushikwa madzụ ibe ghu

14 Onye kwetawaru l'ọo Jisosu Kuráýisutu bụ Onye-Nwe-Ọha, toko shihua ike l'ekwekwe, o kweru, t'unu hajekwaa ya t'unu l'iya ndu. Ọle t'unu l'iya be ejekwa ọtu ẹgo l'iwhe ọ sūru l'ọ waa g'ọ dū ndowa. ² O nweru ndu l'ẹte adụa iwhe whẹ l'asọ nsọ eriri. Ọle onye who ekwekwe iya l'ẹteke eshuhua ike who bẹ l'atsukwadu egvu, a -nonyaa ya ria egube iwhe ono, ọ buru iya ome iwhe-dụ-ẹji. Iwhe l'oorije abuleruwho ẹba owhe. ³ Ọo ya bụ, t'onye whọ l'ẹte adụa iwhe l'ọoso nsọ eriri ba akpokwa onye ọwhu ẹbo-ẹbo l'afu l'ọo too ridu gẹ ya l'eri. Onye ọwhu bulewho ẹba owhe bẹ l'oorije, eje aturwushikwa onye ọwhu l'adụa iwhe l'ọoso nsọ. Iwhe meru g'ọ gude tọo turwushi iya bụ lẹ Chileke nataakwaruwho yebedua. ⁴ Ọo onye b'i bụ? Nke t'ọ bụru onye l'ejeru onye ọdo ozhi bẹ l'iji-nọ aturwushi. Ọo Onye-nwe-iyana bẹ l'anna iya ikpe me l'ooome ẹji, nteke bụ l'ooome ree, ya ajaa ya l'ooome ree. Ọle onye ozhi ono l'a-nokwaa eme ree; o noo lẹ Onye-nwe-iyana bẹ ha gẹ l'oo-me iya t'ọ meje ree.

⁵ O nweru onye l'e-dobelewho ujiku lanu sụ l'ọo noo mboku ọwhu kagezhia ya lẹ mkpa karu mboku ndu ọwhu; o nweru onye l'a-sukwanu lẹ mboku ta adudu ọwhu ka ibe iya mkpa. T'onyenonu kfuleruwho l'owhu ọ kfuru kfushia ya ike. ⁶ Onye riru l'ọo nweru mboku ọwhu ka ibe iya mkpa, bẹ l'eme iya gude akwabẹ Onye-Nwe-Ọha ugvu. Onye ọwhu l'adụa iwhe l'ọoso nsọ eriri l'erikwa iya who gude akwabẹ Onye-Nwe-Ọha ugvu. O noo l'onye ono bẹ l'ekelejeeda Onye-Nwe-Ọha ekele temenu ya eride iya. Onye ọwhu nweru iwhe l'ọosuje lẹ ya te eridu l'emekwa iya whọ gude akwabẹ Onye-Nwe-Ọha ugvu, ekelejekwawho Chileke ekele nke nwa ndu ọwhu ya l'erije. ⁷ Ọ tọ dukwa g'anyi ha onye ọwhu ndu ndzụ ndu-turu onwiya, tọ dū onye l'anwuhu anwuhu nwuhu-turu onwiya. ⁸ Anyi -ndu ndzụ bẹ bụkwa Onye-Nwe-Ọha bẹ anyi ndu-turu iya. Nteke bụ l'ọo anwuhu bẹ anyi nwuhuru bẹ kwawhọ Onye-Nwe-Ọha bẹ anyi l'anwuhu alakfu. Ọo ya bụ l'anyi bụ nke Onye-Nwe-Ọha me anyi ndzụ me anyi nwuhuru anwuhu. ⁹ O noo lẹ Kuráýisutu bẹ nwuhugeeru, ọ bya anodu ndzụ ọdo, nke ọwhu l'ọo-bụ Onye-Nwe-Ọha ndu nwuhuru anwuhu mee nke ndu ndzụ. ¹⁰ Sụa, gube nwamadeka, ?ndenu g'ọ gude l'iturturwushi nwanna ghu? Ọdo bụ: ?ọ nwuru agha o gude l'jikpo iya ẹbo-ẹbo l'afu? ?T'i madu l'anyi lile l'eebekochaa kfuru l'iwuhu Chileke, onye bụ iya l'e-kpekota anyi ikpe? ¹¹ O noo l'e deru l'ekwo Okfu Chileke sụ lẹ Chileke sūru:

“Mu vuru-a ishi mu gę mu vu iya,
bę onyenonu l'e-megee
byishikotaru mu ikpere l'alį whuzeru mu,
gude goshi l'ọo mu kakọta ike.
Onyenonu l'e-mekochakwaa kfua
sụ l'ọo mụbe Chileke bę bụ Chileke.”

¹² Ọo ya bụ l'onyenonu lę g'anyi ha l'ẹhu l'ẹhu bę l'a-
kfuru l'iwhu Chileke doo iwhe anyi shi meta l'eli-mg-
boko-o.

Ba akpatakwa tę nwanna ghu mee iwhe-dụ-ẹji

¹³ Ọo ya bụ t'anyi ba aturwushijekwa ibe anyi. Iwhe
anyi l'e-mechia bụ t'anyi kfua ya kfupya ya akụ l'anyi
ta abụjedu ụkfu kpopyashia nwanna anyi ọkpa, ọdua
l'ọo t'anyi meta iwhe l'e-me iya t'o mee iwhe-dụ-ẹji.

¹⁴ Eshi-ọwhu mu lę Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu tųgbaru
bụru nnanụ, bę iwhe ka mu odo ęnya bụ l'ọ tọ dudu
iwhe l'eeri eri ọwhu mu l'asọkwadu nsọ eriri. Ọle nteke
ọ bụ l'o nweru onye kfuru sụ l'iwhe dụ ęgube-ę bę ya
l'asọkwa nsọ, ọo ya bụ iwhe ono aburu iwhe l'aasọ nsọ
l'ẹhu nke onye ono kwa. ¹⁵ Nteke ọ bụ l'ọo iwhe eriri b'i
gude mekata nwanna ghu; ọo ya bụ l'i tii mehedu iwhe
l'egoshi l'i yeru iya obu. Ọo ya bụ, t'iwhe l'iiri l'ọnu ghu
ba akpatakwa tę nwanna ghu ono, Kuráýisutu
nwuchiru ọnwu laa l'iyi. ¹⁶ Ọo ya bụ t'unu be ekwekwa
t'iwhe ono, unu sụru l'ọo iwhe dụ ree ono vuta ejo
ęwha. ¹⁷ L'iwhe bụ lę Chileke bụ eze ta abụkwa ọnu ori-
mori, tọ bụ angungu angungu b'ọ bụ. Iwhe bụ lę
Chileke bụ eze bę kwa ọdu chįriri, męe nchį ọdu ndoo,
męe ẹhu-utso ọwhu shi l'ęka Ume-Dụ-Nsọ. ¹⁸ Onye bụ
onye l'ejeru Kuráýisutu ozhi l'uzo dụ nno bę l'eme iwhe
dụ Chileke ree, emekwawho iwhe dụ ndiwhe ree.

¹⁹ Ọo ya bụ, t'anyi whubelewho iwhu meje iwhe ono,
l'emeje t'a dụ l'odoo, mbụ iwhe ono, l'a-nọ eme t'ibe
unu kfushia ike l'ekwekwe, whę kweru nke Chileke.

²⁰ Be ekwobekwa nke iwhe l'iiri l'ọnu ghu mebyia iwhe
Chileke l'eme. Ọ tọ dukwa iwhe bụ iwhe l'eeri eri dụ
ọwhu dụ nke ọoso nsọ l'iwhu Chileke. Obenu l'iwhe-
dụ-ẹji bụ tę madzụ gude iwhe l'oori l'ọnu mee tę ndu
ọdo mee iwhe-dụ-ẹji. ²¹ Ọ kachikwaa mma t'į ba atashį
anụ, tį ngụ mmęe, tọ dụ-zhia iwhe ọdo, l'ii-je ememe,
bụ iwhe l'a-gbęe mee tę nwanna ghu mee iwhe-dụ-ẹji.

²² Iwhe i kweru, iwhe i kweru l'iwhe ono, e kfushiru
ono tọ buleruwho iwhe duru gụ lę Chileke. Onye ẹhu
l'atsọ utso bükwa onye meru iwhe ọ rįru l'ọ dụ ree
ememe, tọ dụ nteke obu iya l'ata iya uta l'a marų mę
ya te eje ememe. ²³ Ọle nteke bụ l'obu madzụ l'ata iya
uta l'iwhe l'ọo-bya eriri, ọ kwa iya bụ lę Chileke l'a-nma
onye ono ikpe m'o -ria ya, o noo l'iwhe l'oome ta abụ-
du nno bụ g'ọ dụ iya l'obu. Iwhe bụ iwhe madzụ l'eme,
obu iya ta asụ iya l'ọ dọ ree, b'ọ bụakwa onye ọbu
ome iwhe-dụ-ẹji m'o -mee ya.

Ọwota ęka Jisọsu Kuráýisutu

¹⁵ Anyibe ndu kwetawaru nke Chileke, obu shi-
huwa anyi ike l'a-nọ atarų ndu ọwhu ekwekwe
whę l'eteke eshiahua ike nshi, eyeru whę ęka l'iwhe bụ
ęka l'ọotsu whę l'ẹhu. Tọ bọ bụlekwawho ẹhu anyi ẹhu
anyi bę anyi l'emeje. ² O chia t'onyenonu lęge anyi ha
meje iwhe dụ nwanna iya ree bụ iya bụ iwhe l'a-duru
iya lę ree. Ọo ya bụ nggę obu akabakwanų ya oshihu
ike l'iwhe nke Chileke. ³ O noo lę Kuráýisutu ta abükwa
ẹhu iya ẹhu iya b'o shi emeje. Iwhe meru nų bụlewho
iwhe ono, e deru l'ękwo Okfu Chileke deturu iya sụ:
“Iwhe bükota ejo-iwhe e kfuru ghu bę mbędua vutako-
taru ọnwu iya.” ⁴ L'iwhe lile, e deru nteke ndụ-ichee b'e
dekwaru t'o zhia anyi iwhe. Oozhije anyi t'anyi taa nshi,
l'ọduje anyi obu nke ọwhu anyi l'a-dụ ike takeru ele
ęnya iwhe Chileke kweru anyi ụkwa iya. ⁵ Tę Chileke
ono, bụ iya l'emeje t'anyi taarų iwhe nshi, bụru iya,
l'aduje anyi obu mee t'unu gude otso ęka Kuráýisutu
Jisọsu t'obu bụru unu nnanụ. ⁶ Ọo ya bụ, nggę unu
tųko g'unu ha nmagba gude obu lanų, gudekwawho
olu lanų aja Chileke ajaja, mbụ Chileke bụ iya bụ Nna
nke Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu.

Ozhi-ọma bụ nke ndiwhe l'owhu

⁷ Ọo ya bụ t'unu hajęe t'unu l'ibe unu tųgba lęge
Kuráýisutu hakwarųwho unu l'iya tųgba, nggę e shik-
wanu nno jaa Chileke ajaja. ⁸ L'iwhe mu l'ekfu bę bụ, lę
Kuráýisutu bę byarų bya aburu onye ozhi ndu Ju, nnta
gę l'ee-shi tę ya mee t'iwhe ono, Chileke kweru ndụ-
ichee anyi whę ụkwa iya ono vükota. Ọo ya bụ nke
ọwhu l'oo-shi nno goshi lę Chileke bụ onye ire-lanų,
l'emeje iwhe o kfuru. ⁹ Iwhe ọ byakwarųwho bụ nggę
ndu l'ęte abụa ndu Ju jaa Chileke ajaja, l'ọowhunukaru
whę imiko, bụ iya bụ iwhe ọbu, e deru l'ękwo Okfu
Chileke sụ:

“Ọo ya meru g'o gude mu je l'etu
ghu ęwha l'echilabọ ndu l'ęte abụa ndu Ju.
Mu egude ęwha ghu agų egvu gude aja ghu ajaja.”

¹⁰ E dekwaawho sụ:

“Unubę ndu l'ęte abụa ndu Ju,
t'unu lę ndu Chileke hotaru tųkokwa tee ęswa!”

¹¹ A sükwawho ọdo:

“Unubę ndu l'ęte abụa ndu Ju,
unu jaa Onye-Nwe-Ọha ajaja g'unu ha.
Ndiwhe l'owhu, unu jaa ya ajaja!”

¹² Ayizáya byakwawhọ bya ekfua sụ:

“Onye shi l'ępa Jesi bę l'a-bya!
Ọo ya l'e-tsefuta bya aburu eze
iwhe bụ ndu l'ęte abụa ndu Ju,
ọ bụru iya bụ onye whę l'a-nọ ele ęnya iya.”

¹³ Tę Chileke ono, bụ onye l'emeje t'anyi leje ęnya
iwhe o kweru anyi ụkwa iya mee t'ẹhu-utso unu dzua

oke, ya emekwaawho t'unu buru guu g'unu ha, nkele unu kweru nkiya. Ọo ya bukwanu nke ọwhu unu l'e-gude ike nke Ume-Dụ-Nsọ kabaarọ ole-ẹnya-iwhe ono, Chileke kweru ụkwa iya.

**Iwhe meru Pọlu dee
ẹkwo-ozhi-a g'o deru iya-a**

¹⁴ Ụnwunna mu, unubedua bẹ mu maakwaru majia unu ẹnya, l'iwhe unu maru bulewho ome iwhe du ree, l'unu maru iwhe bu uche Chileke maru iya nke ọwhu unu dzuru g'unu l'a-nọ akpozhiru ibe unu ụzo. ¹⁵ Ọle o nwekwaruwho nwiwhe mu l'eme tẹ mu haru nyat-acharu unu. Ọ buru iwhe ono meru g'o gude o nweru ẹka mu l'ahajeru kfu iwhe ono kfushia ya ike ọkpobe ekfukfu l'iwhe ono, mu deru unu ono. Mu dee ya nno, mu ta atsụ egvu, o noo lẹ Chileke bẹ kwabewaru mu ugvu ha shii, ¹⁶ mee mu tẹ mu buru onye ozhi Kuráýisutu Jisọsu; je ezhia ndu l'ete abua ndu Ju ozhi. Mu l'eje ozhi rwuberu onye l'agbaje aja nu Chileke l'ozhi ozhi-oma ono, shi l'eka Chileke. Ọo ya bu nke ọwhu ndu l'ete abua ndu Ju l'a-bu aja, Chileke l'a-nata, whẹ abukwaruwho iwhe Ume-Dụ-Nsọ l'e-me t'ọ buru iwhe e doberu Chileke nsọ. ¹⁷ Ọo ya bu lẹ mu l'a-nọ etu onwomu ewha ozhi, mu l'ejeru Chileke eshi mu lẹ Kuráýisutu Jisọsu tųgbawaru buru nnanu. ¹⁸ Ọ tọ dukwa iwhe mu l'atu ama ekfukfu; t'a gufulewho iwhe ono, Kuráýisutu shi mu l'eka mee, bu iya bu l'o meru tẹ ndu l'ete abua ndu Ju bya aburu ndu l'eme iwhe Chileke kfu. Iwhe ono bẹ Kuráýisutu gude okfu-onu mu mee iwhe mu l'eme ememe mee, ọ du nno. ¹⁹ O gudekwawho ike nke anọ eme iwhe-awhurulenyia, dukota biribiri mee ike nke Ume-Dụ-Nsọ gude mee ya. Ọo ya meru g'o gude mu l'anojelewho arya ozhi-oma nke Kuráýisutu aryarya l'eka lile watazhiawho lẹ Jerúsalem gudezhia ya who jeye mu rwua Ilirikumu. ²⁰ Iwhe lanu, l'anojelewho awhoshi mu ike l'obu buru tẹ mu je ekfua okfu Chileke, ọle ọ tọ bukwa tẹ mu je iya ekfukfu l'eka a mahawaru nke Kuráýisutu, t'ọ bọ bukwa woo: lẹ mu gbee gbashi je atulaha ụlo l'eli-ulo, onye ọdo gbu-beru egbube. ²¹ Ọ dua g'ọo iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke sụ:

“Ndu lile ono l'eteke akotabuaru
akọ iya bẹ l'e-gudekwaa ẹnya whẹ whụ.
Ndu l'eteke anubua akọ iya,
bẹ akọ ẹhu iya l'e-dokwawho ẹnya.”

Pọlu l'eje tẹ yele ndu Romu jia

²² Ọo iwhe ono meru g'o gude o nweru iwhe kposhiwaru mu ugbo olemole tẹ mu ba abya nke unu. ²³ Ọle ntaa bẹ eshi-ọwhu mu jekotawaru iwhe gbaru mu l'ejeje l'uswetuma iya ọwa-a, temenu mu nọwaa nu awha olemole mu shi meta gẹ mu l'e-me bya tẹ mu l'unu jia, ²⁴ bẹ mu l'arikwa lẹ mu l'a-du ike mee ya nta-

a. Mu l'ari lẹ mu l'a-bata mẹ mu jedelewho Supenu. Mu l'unu kpọ-gee nwukfu nwanshi gude t'obu shihu mu ike, unu eduwa mu roo ije, tẹ mu jeshia ẹka ono. ²⁵ Ọ -buru nke ntaa bẹ bukwa ndu nke Chileke lẹ Jerúsalem mu bẹ mu gude iwhe ewojeru tẹ whẹ mee ẹka l'atsụ whẹ l'ẹhu. ²⁶ Lẹ ndu nke Kuráýisutu lẹ Masedóniya mee Akáya bẹ chiri idzu tya iwhe t'a nu ndu nke Chileke lẹ Jerúsalem, ndu ọwhu l'adua g'ọ haru whẹ. ²⁷ Whẹ tųkwaru obu whẹ ama nu iwhe ono. Mbụ e -kfude iya ekfu bẹ unu maru l'ọ dụwaa g'ọo ụgwọ whẹ jiru iya ndu nke Chileke lẹ Jerúsalem, lẹ nteke ọ bu lẹ ndu l'ete abua ndu Ju bẹ whẹ lẹ ndu bu ndu Ju gba mgba l'iwhe oma, shi l'eka Ume-Dụ-Nsọ ono, Kuráýisutu meru nu ndu Ju ono, ọo ya bu l'ọ gbaru tẹ whẹ gude ẹku whẹ, whẹ kpataru gude yeru ndu Ju ono ẹka. ²⁸ Nteke mu je ezhigelewho ozhi ono je anule whẹ who okpoga ono, a tataru whẹ, bẹ mu l'e-shiakwaro jeshia Supenu, mu eshiwaro bata nteke ono. ²⁹ Ọwhu mu maru bu lẹ nteke mu byaru bẹ mu l'e-me t'iwhe oma, shi l'eka Kuráýisutu dzua oke l'eka unu nọ.

³⁰ Ụnwunna mu, mu l'aryo unu sụ t'unu kwobe iswi ẹhu Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu mee nke oye obu ọwhu shi Ume Chileke l'eka lwu-bude mu ọgu ono, kfufe nu Chileke l'iswi ẹhu mu, ³¹ tẹ Chileke be ekwekwa tẹ ndu ono, jikaru ozhi-oma ono l'alị Judiya fuaru mu l'uzo mēfua t'iwhe ono, mu gude eje dukwawho ndu nke Chileke lẹ Jerúsalem ree anata. ³² Ọo ya bu, ọ -buru uche Chileke, mu egude ẹhu-utso byakfuta unu, t'anyi nọta nke ọwhu l'ọo-buwa mu rọo odzuta ike. ³³ Tẹ Chileke ono, bu iya l'emeje t'anyi buru guu swiru unu. O noo g'ọ du.

Pọlu l'ekelekota ndu ọ maru l'ẹhu l'ẹhu

16 Mu l'eme t'unu maru nwanna anyi nwanyi, bu Fibi, onye nọ lẹ Kenkiríya ejeru chọchi du l'eka ono ozhi. ² Unu kwobe iswi ẹhu Onye-nwe-anyi nata iya ọkpobe anata lẹge ọ gbaru ndu nke Chileke l'ememe. Unu yeru iya ẹka l'iwhe bu-zhia iwhe mkpa iya du iya l'eka unu nọ, l'o yekwaru ikpoto madzu ẹka mbukwa je akpaa lẹ mbedua l'ishi onwomu.

³ Unu keleru mu Prisíla yele Akwíla ndu anyi lẹ whẹ tųkoru ejeru Kuráýisutu Jisọsu ozhi; ⁴ ndu kwoberu iswi ẹhu mu lọo ishi whẹ alọlo. Ọ tọ bukwa mu-a l'ekete whẹ nweka mu, nke iwhe whẹ meru unu. Iwhe bu chọchi lile, du l'alị ndu l'ete abua ndu Ju kpaa-whuu bẹ l'ekelkwa whẹ whọ. ⁵ O nokwawho gẹ unu l'e-keleru mu chọchi ono, l'edzukobeje l'ibe whẹ.

Unu kelekwaru mu roo Epenítosu, bu ọkpobe onya mu, mu yeru obu, ọo ya bẹ bu onye vugezhia ụzo woru onwiya ye l'eka Kuráýisutu lẹ Éshiya. ⁶ Unu kelekwaru mu who Méri, onye jeru unu ozhi jeshia ya ike. ⁷ Unu ekelekwawho Andurónikosu yele Júniasu; ndu mu lẹ whẹ bu ndu Ju lanu, bukwa who ndu mu lẹ whẹ

shi tuko ndu le mkporo. Whe bu ndu kwataru duru madzu lile le nso l'eka ndu-ishi-ozhi no, temenu whe vuru mu uto buru ndu nke Kurayisutu.

⁸ Unu kelekwaru mu who Ampuliyatosu, bu onya mu, mu yeru obu; onye mu l'iya tukoru ndu Onye-Nwe-Qha l'eka. ⁹ Unu keleru mu Ubansu onye anyi l'iya tukoru ejeru Kurayisutu ozhi lanu mewawho onye ono, mu yeru obu, bu Sutakisu. ¹⁰ Unu kelekawho Apelisu onye gudewaa umere iya goshi le ya kfushiru ike l'ekwekwe, ya kwetaru nke Kurayisutu. Unu ekelekawho ndu ibe Arisutobulosu. ¹¹ Unu kelekawho Herodiyonu onye mu l'iya tukoru buru ndu Ju. Unu ekelekawho ndu bu l'ibe Nasisosu; ndu nowaa l'eka Onye-Nwe-Qha.

¹² Unu kelekawho Tirayisina yele Tirayifosa; ndu l'ejeru Kurayisutu ozhi kwata ejeshi iya ike, unu ekelekwaru mu who onye mu yeru obu, bu Pesisu, bu onye jewaru Kurayisutu ozhi jeshia ya ike. ¹³ Unu ekelekawho Rufosu, bu onye ono, gbaru iche l'ojeshi ozhi nke Onye-Nwe-Qha ike. Unu kelekwaru mu who ne iya, dhukwawho g'o buwaa ne mu. ¹⁴ Unu kelekwaru mu who Asinkiritosu, Fulgonu, Hemisu, Paturobasu, Hemasu, mewaro unwanna anyi odo, whe le whe tukoru ndu l'eka ono. ¹⁵ Unu kelekwaru mu who Filologosu, Juliya, Niryosu, mee nwune iya nke nwanyj, mee Olimpasu mewaro iwhe lile bu ndu nke Chileke whe le whe tukoru ndu l'eka ono.

¹⁶ Unu kelekwa ibe unu ekele tsutsua whe onu. Ndu nke Kurayisutu, nokota le chochi ge chochi ha l'ekelkota unu.

Iwhe unu l'e-meje

¹⁷ Unwanna mu, mu l'aryokwa unu aryosusu t'unu letakwa enya me l'ogvukwa ndu ono l'anoje eme t'unu nweru ekwo; ndu l'egudeje nno akpakashi iwhe chochi kwetaru l'oo okpobe-okfu. Iwhe whe l'anoje eme be yele iwhe ono, e zhiru unu l'ete ebukojekwa ishi. Unu jikwaru uba yeru whe. ¹⁸ O noo le ndu l'eme egube iwhe ono ta abukwa Onye-nwe-anyi Kurayisutu be whe l'ejeru ozhi, o kwa iwhe ekpiri iya du whe be whe l'ese anya iya. Whe l'eteje unu tee mmanu l'okfu gude iremechemeche edusweshi ndu l'ete aaaa iwhe bu ejo iwhe uto. ¹⁹ O to dukwa onye l'eteke anua lege unu

gude egoshibe g'unu l'emebe iwhe ozhi-oma ono kfu-ru. O buru iwhe ono meru g'o gude ehu l'a-noje atso mu utso. O le o dukwanu ngge l'o du g'e shi unu l'egudeje mmamagu majeru iwhe bu iwhe du ree, sefukwanu eka l'iwhe l'adua ree. ²⁰ Chileke bu iya bu onye nchi-odu-ndoo shi l'eka l'e-mekwa egwegwa mebyia ike Setanu. Chileke obu egbee mee nteke ono t'unu dzopyashia Setanu l'okpa. Te Onye-nwe-anyi Jisosu Kurayisutu mekwaaru unu eze-iwhe-oma.

²¹ Timoti, bu onye mu l'iya tukoru eje ozhi be l'ekelkwaro unu. Lusiysosu, mee Jensonu, mee Sosipeta whe, ndu mu le whe tukoru buru ndu Ju l'ekelkwaro unu.

²² Mbedula, bu Teshiyosu, l'ederu Polu ozhi, l'oozhi l'ekwo-o, bukwawho onye unu l'iya shi l'eka Kurayisutu tugba buru nnanu l'ekelkwaro unu.

²³ Gayosus, onye mu bu l'ibe iya, o buru l'ibe iya be chochi owu l'edzukoje, yebdua l'ekelkwaro unu. O nokwawho ge Erasutosu, mbu onye owa-a, bu iya l'edobejeru oha okpoga whe l'ekelkwaro unu yele nwanna anyi, bu Kwotosu.

²⁴ Te Onye-nwe-anyi Jisosu Kurayisutu meeru unu g'unu hakota eze-iwhe-oma.

Ajaja Chileke, Polu gude akpochi ozhi iya ishi

²⁵ T'anyi jaa Chileke ajaja, l'oo ya l'a-du ike mee t'unu kfuru kfushia ike l'ekwekwe, unu kweru nkiya. O buru ozhi-oma ono, mu l'ezhi ono be l'oo-gude eme t'unu kfushia ike obu, mbu ozhi-oma ono, l'ekfu okfu ehu Jisosu Kurayisutu, egoshikwawho iwhe ono, Chileke shi le mbu domita edomi eshi nkeshi nteke l'aamaa. ²⁶ O buru iwhe ono b'o gbee bya emee nta-a, a maru. Ntaa be okpobe-okfu ono be shiwaa l'iwhe ndu nkufuchiru Chileke deru bahu g'oo ite, a nduzu iya. Ntaa be Chileke, l'ete adua nteke l'aa-su l'o noo nteke, o shi, to du nteke l'aa-su l'o noo nteke l'oo-no-be, zhikwaru e woru okpobe-okfu ono mee ohamoha ge whe ha, whe madzuru iya, nke owu l'ee-kwetadzuru emeje iwhe o suru t'e mee. ²⁷ T'e shi l'eka Jisosu Kurayisutu jaa Chileke ajaja, mbu onye lanu ono, bu yebdua nwekiya bu Chileke, o buru iya nwekiya nwe mmamagu. T'a jaa ya ajaja jeye le tututu-mimimi! O noo g'o du.

1 Kórintu

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbedua, bụ Pọlu, mbụ mụbe onye Kuráiyisutu Jisọsu kuru, mee tẹ mu bụru onye-ishi-ozhi iya. Ekuku ono, o kuru mu ono bẹ bụkwa iwhe dọ Chileke l'uche. Onye mu l'iya yekoru ẹka ede ẹkwo-ọ bụ nwanna anyi Sósutenisu.

² Ndu anyi l'ede iya anụ bẹ bụ chọchi nke Chileke, bụ ndu ọwhu nọ lẹ Kórintu. Anyi gude iya ekele unubẹ ndu Chileke doberu nsọ t'unu bụru nkiya, nkele ọo l'unu lẹ Kuráiyisutu Jisọsu tųgbaru bụru nnanụ. Anyi l'edekwa iya who anụ iwhe bụ ndu nọ l'ẹka whẹ nọ abarụ Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráiyisutu ẹja. Jisọsu ono bẹ bụ Onye-nwe-whẹ-nụ, bụkwaruwho Onye-nwe-anyibedua.

³ Anyi l'ekfu tẹ Chileke, bụ Nna anyi mẹe Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráiyisutu meeru unu eze-iwhe-ọma, mekwaawho t'unu buru guu.

Ekele nke iwhe-ọma, shi l'ẹka Kuráiyisutu

⁴ Mu l'anoje ekeleru unu Chileke ekele nteke nteke nke eze-iwhe-ọma ono, o shi l'ẹka Kuráiyisutu Jisọsu meeru unu. ⁵ Nkele unu lẹ Kuráiyisutu tųgbaru bụru nnanụ, unu shi nno baa eze l'iwhe lile, shi l'ẹka iya. Unu tųko-gezhia okfu-ọnu makọtaru, makọtakwaruwho mmamagụ. ⁶ Ozhi ẹhu Kuráiyisutu ono b'e mewaru, ọ dọ unu l'obu, dushia ya unu ike. ⁷ Ọo ya meru tọ dọ iwhe bụ iwhe ọwhu Ume Chileke l'anuje anụ ọwhu ọko iya dọru unu ilile, mbụ g'unu nọdu ngaberu nteke Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráiyisutu l'adawhu azụ goshi onwiya l'ọdu-biribiri iya. ⁸ Jisọsu ono l'e-me unu t'unu shihu gbagbaradịngu jeye lẹ mgbe ikpazụ. Ọo ya bụ, t'ọ bọ dọ ẹka l'aa-ta unu ọta mbọku ono, Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráiyisutu l'e-kpe ikpe. ⁹ Chileke bụ o-me-g'o-kfuru. Ọ bụru Chileke ono bẹ kuru unu t'unu lẹ Nwa iya Jisọsu Kuráiyisutu bya aburu nnanụ, gbarụ mgba l'iwhe lile, mbụ onye ono, bụhukwawho Onye-nwe-anyi.

Ọkpa ẹnya, dọ lẹ chọchi

¹⁰ Sụ, ụnwunna mu, ọ kwa Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráiyisutu bẹ mu gude ẹwha iya l'aryọ unu aryọ, sụ t'ọnu unu wụkoje nnanụ l'iwhe lile, bụ iwhe unu l'ekfu g'unu hakọta. Ọo ya bụ, t'ọ bọ dọ ẹka ọkpa ẹnya l'a-dọ l'echilabọ unu. Unu tųgbakwa bụru nnanụ ọkpobe aburu. T'ọriri unu bụru nnanụ, idzu unu aburu nnanụ. ¹¹ Ụnwunna mu, l'iwhe mu kwoberu ekfu iwhe-e

ẹgube-ẹ bụkwa lẹ ndibe Kulóyi bẹ byawarụ bya akọoru mu kọ-rwuaru mu iya alị l'unu kwarụ lẹ ntọtogo.

¹² Mbụ iwhe mu l'ekfu bụkwa l'a sụru l'unu l'anoje adzọkashi; onye ọwhu asụ lẹ yẹbedua bụ nke Pọlu, onye ọwhu asụ lẹ ya bụ nke Apólosu, onye ọwhu asụ lẹ ya bụ nke Kífasu, onye ọwhu asụ lẹ ya bụ nke Kuráiyisutu. ¹³ Iwhe mu l'aji bụ: ?A gbẹnu bya ekekashiwanu Kuráiyisutu ọbu ekekashi? ?Ọo mbedua, bụ Pọlu bẹ nwụhuru l'iswi ẹhu unu l'eli oswebe, tọ kwaa Kuráiyisutu? ?Ọo ẹwha mụbe Pọlu b'e gude mee unu baputizimu?

¹⁴ Tẹ Chileke lebukwaaru mu ẹka l'ọ tọ bụ Kirísupọsu yele Gáyosu mẹ mu asụ l'o to nwekwa g'unu ha mbụkwa m'ọo onye lanụ, mu meru baputizimu. ¹⁵ Ọo ya bụ, t'ọ bọ dọkwa g'unu ha, onye ọwhu l'a-sụ l'e gude ẹwha mu mee ya baputizimu tẹ mu bụru onye-nwe-iyana.

¹⁶ Ẹhee! Mu mekwaruwho Sutẹfanasu yele ndibe iya baputizimu. A gbachiha ndu ono ya, bẹ l'ooto dodua mu ẹnya nke l'o nweru onye ọdo, mu meru baputizimu. ¹⁷ O noo l'ọ tọ dọ ome baputizimu bẹ Kuráiyisutu zhiru mu tẹ mu bya emeje. Iwhe o zhiru mu tẹ mu bya emeje bụ tẹ mu bya ezhiye ndiwhe ozhi-ọma. Tẹ mu be egude okfu okfu, l'egoshi mmamagụ ndiwhe zhi iya, a nonyakwaa, ọ tųrwua ike ono dọ l'anwụhu, Kuráiyisutu nwụru l'eli oswebe.

Kuráiyisutu bụ ike, bụru mmamagụ, shi l'ẹka Chileke

¹⁸ L'okfu nke anwụhu ono, Kuráiyisutu nwụhuru l'eli oswebe bẹ bụkwa iwhe ẹswè l'ẹnya ndu l'ala l'iyi, ọle l'ẹhu nke anyibedua, l'aadzọfuta adzọfuta b'ọ bụ ike, shi Chileke l'ẹka. ¹⁹ L'e dekwaru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ lẹ Chileke sụru:

“Mmamagụ ndu marụ iwhe bẹ mu l'e-mebyishigezhia emebyishi.

Mu l'e-me ọriri ndu ọwhu sụru

lẹ whẹ marụ iwhe, ya aburu iwhe mmaanụ.”

²⁰ Ọo ya bụ, mu sụru agha, ?ọ hụnu awee bẹ ndu ọbu, marụ mmamagụ kfuru nta-a? ?Ọo awee bẹ ndu marụ oke ẹkwo kfuru nta-a? Mu sụru, ?ọo awee bẹ ndu marụ okfu lẹ mgboko-o kfuru? Chileke meekwaru tẹ mmamagụ, ndiwhe marụ bụru iwhe ẹswè.

²¹ A makwaru-a lẹ Chileke meru madzụ nke ọwhu l'oo-shi lẹ mmamagụ, yebe Chileke nuru iya marụ iya, ọle madzụ gude lẹ ya manụkaru mmamagụ, buhaa egude mmamagụ ono marụ Chileke. O noo g'e meru,

Chileke sù lẹ ya l'e-gude iwhe ono, ndu marù iwhe sùru l'ọ iwhe éswè, bụ iya bụ ozhi-oma ono, anyi l'ezhi, mbụ nke anwùhu ono, Kuráiyisutu nwùhuru l'oswebe, l'o noo iwhe ya l'e-gude dzọo madzù. Onye bụ onye natarù ozhi-oma ono bẹ Chileke dzọtaakwaru. ²² Ndu Ju bẹ bụ iwhe-awhùrulenyà bẹ whẹ sùru t'e goshi whẹ, ọwhube ndu Girísu bụkwanuru mmamagù bẹ whẹ l'achọ. ²³ Ọlẹ iwhe anyịbedua l'ezhi ozhi iya bụ l'a kpopyaberu Kuráiyisutu l'eli oswebe. O noo ọkfu, l'anoje akpopyashi ndu Ju ọkpa; ọ bụru iwhe-eswe l'enyà ndu l'ete abụa ndu Ju. ²⁴ Ọlẹ ndu onona, Chileke kuru, mbụ ndu Ju mee ndu l'ete abụa ndu Ju bẹ Kuráiyisutu ono bụ ike Chileke, bụkwaruwho mmamagù, shi Chileke l'ẹka. ²⁵ O noo l'iwhe Chileke l'eme, ọ dọ g'ọo ya ome éswè bẹ gbẹkwaa ka mmamagù ndiwhe nka-jishi, tẹmenu iwhe dọa g'ọo arwùhu, Chileke rwùhu iya bẹ kakwawhọ ụnwu-eliwhe ike.

Gẹ Chileke l'eshije eme iwhe iya

²⁶ Ọo ya bụ, ụnwunna mu, unu nyatakwa iwhe unu shi bụru tẹmenu Chileke bya ekua unu. Unu te eshikwa ha l'igweligwe maberu iwhe lẹge ndiwhe, marù ẹkwo l'amabeje iya; unu te eshi ha l'urwu nweru ẹnya; ndu shi l'oke madzù te eshikwawho baa nwishi. ²⁷ Ọlẹ Chileke họtaleru-a iwhe dọ ẹreswe ẹreswe l'enyà ndiwhe gude meru iwhe iwhe nù ndu marù iwhe. O họtakwawho iwhe ọwhu rwùhuru arwùhu l'enyà ndiwhe gude meru iwhe iwhe nù ndu ọkpụ-ẹhu dọ. ²⁸ Chileke bẹ họtaru iwhe ẹnya l'eliwhe-e, mbụ iwhe l'adọ iwhe ndiwhe kuru iya. Ọo iwhe whẹ sùru l'ọ tọ dọdu iwhe ọ bụ b'ọ họtaru, gude mee iwhe ndiwhe rjiru l'ọ ọkpobe iwhe t'ọ bọ dọ iwhe l'ọo-bụ. ²⁹ Ọo ya bụ, tọ bọ dọ madzù igbalekọma, l'e-je ọnga onwiya unga l'atatiwuh Chileke. ³⁰ Ọlẹ unubẹdua bẹ Chileke mewaru, unu lẹ Kuráiyisutu Jisọsu tųgba bụru nnanù, tẹmenu ọ byakwawhọ emee ya, ọ bụru mmamiwhe nke anyịbedua. Ọo ya b'ọ shi l'ẹka, ọ bụru iya bụ l'anyi aburu ndu dọ chjiriri l'iwhe Chileke. Anyi shi iya l'ẹka bụru ndibe Chileke, bụkwaruwho ndu ọ gbatarù l'iwhe-dụ-ẹji, pyjitaru anyi l'ẹkpiri. ³¹ O nokwa iwhe ọbu, ẹkwo-okfu Chileke kfuru sù: "T'onye ọ dọ nke tẹ ya ngajẹ unga, t'onye ọbu ngajẹ unga eze iwhe Onye-Nwe-Ọha meru."

Kuráiyisutu l'eli oswebe

² Sù, ụnwunna mu, lẹ nteke mbụ ono, mu byakfutaru unu bya ezhia unu ozhi-oma nke Chileke ono, a marwataru l'ọ ọkpobe-okfu, bẹ mu l'egudekwaa ire-mẹchemeche zhia ya unu, mu ta abya unu egoshi lẹ mu nwùru ẹkwo, bụru nwọmaru-ọ-machaa. ² O noo lẹ mu dọ mbụ chjia ya l'obu mu sù lẹ mu l'a-nọlewho eme gẹ-woo l'ọ tọ dọdu iwhe mu marù l'echilabọ unu, t'a gufule iya whọ Jisọsu Kuráiyisutu nwẹkiya, bụ iya bụ

onye a kpopyaberu l'eli oswebe. ³ Iwhe ọdo bụru lẹ nteke ono, mu l'unu shi nọdu bẹ ike l'ete adọdua mu, mu shikwawho anoje atsushi egvu ike; ẹhu shi etekwa mu who ete shii. ⁴ Iwhe mu kfuru ekfu mee ozhi, mu zhiru ezhi ta abụkwa iwhe mu bya egude ire-mẹchemeche woo lẹ mu manụkaru iwhe kfu, nnta gẹ l'ee-shi t'e kweta iya. Iwhe mu gbẹ-chia mee nu bụ lẹ mu goshiru unu l'ọ Ume Chileke yẹle ike nke Chileke bẹ l'ere ire l'okfu ono, ⁵ nke ọwhu ekwekwe, unu kweru nke Kuráiyisutu l'ete eshi lẹ mmamagù nke madzù, gbahaa t'ọ shichia l'ike nke Chileke.

Mmamagù nke Chileke

⁶ Ọlẹ, ọobujekwaa nteke mu lẹ ndu dzuru oke l'iwhe nke Ume-Dụ-Nsọ l'ekfu, mu egude mmamagù ekfu eyeru whẹ. Ọlẹ ọ tọ bụkwa mmamagù, shi l'ẹka ndiwhe, tọ bụkwa who mmamagù, ọwhu shi l'ẹka ndu ike ọwhu l'achj mgboko l'owhu; whẹbedua bẹ Chileke l'emekwaa ike whẹ ọbu t'ọ bụru iwhe mmaanù. ⁷ Mmamagù ọwhu mu l'egudeje ekfu bụkwa mmamagù ọwhu Chileke shi domia edomi, mbụ mmamagù ọwhu o meru tẹ ndiwhe ba ama. Mmamagù ọbu bụ lẹ Chileke kfuhawaru iya roo dobe edobe tẹmenu o mee mgboko l'anyi l'ia l'a-gba mgba l'ọdu-biribiri iya. ⁸ Ọ tọ dọkwa ndu ono, l'achj ndiwhe l'owhu dọ m'ọo onye lanù, marù mmamagù ono. Nggẹ l'ọ iwhe whẹ marù iya mẹ whẹ te eje ọkpopyabe Onye-Nwe-Ọha ono l'oswebe, mbụ Onye-Nwe-Ọha ono yẹle Chileke gba mgba l'ọdu-biribiri iya. ⁹ Obenu l'iwhe ono, e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sùru:

"Iwhe ẹnya l'ẹteke awhùbua, nchj ta anujeru iya, tọ dọ onye rj-vujeru iya l'oriri l'oo-me, ọo egube iwhe ono bẹ Chileke doberu ngaberu ndu yeru iya obu."

¹⁰ Chileke shiwaa l'ẹka Ume nkiya goshi anyi iwhe ono, o shi domia edomi. Unu marù-a lẹ Ume Chileke l'avofuta-gejee iwhe bụkota iwhe e domiru edomi je akpaa l'idzu Chileke chjiruro l'ime obu iya nke ememe dobe. ¹¹ Sù, ọo onye marù iwhe dọ ibe iya l'obu? Ọo onyenonu marù iwhe dọ l'ime obu nke yẹbedua. O nokwawho gẹ l'oto dọ onye marù iwhe dọ Chileke l'obu, t'a gufulewho Ume Chileke. ¹² Sù, ọ tọ bụkwa Ume nke ndiwhe bẹ anyi natarù, ọ kwa Ume, shi Chileke l'ẹka bẹ anyi natarù, bụ iya bụ Ume, l'e-mekwanu t'anyi makọtaru iwhe-oma, Chileke meshig-baberu anyi.

¹³ Ọo ya bụ l'ọ tọ bụkwa okfu, e gude mmamagù ndiwhe zhia anyi bẹ anyi l'egudeje ekfu iwhe ono. Iwhe anyi l'egudeje ekfu iya bụkwa okfu, Ume Chileke zhiru anyi. Ọo ya bụ, nggẹ anyi ewotaje ọkpobe-okfu, shi l'ẹka Ume Chileke kọoru ndu Ume Chileke bu l'ẹhu t'ọ doo whẹ ẹnya. ¹⁴ Madzù mmaanù, Ume Chileke l'ete ebua l'ẹhu ta anatajẹkwa iwhe shi Ume Chileke l'ẹka, o

noo l'iwhe ono dū iya ẹreswe ẹreswe l'ẹnya. To dojek-wa iya who ẹnya, gẹ l'abụa l'ọ bya l'ama urwu iya m'ọ -bụdua lẹ Ume Chileke dū iya l'ime, eyeru iya ẹka.

¹⁵ Obenu l'onye Ume Chileke bu l'ẹhu l'amakọtaje urwu iwhe lile, ọle ọ tọ dudu madzū mmaanū, l'adujekwanu ike marū iwhe ọwhu onye ono l'eme. ¹⁶ Ọo ya bẹ bụ iwhe ọbu, e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ:

“?Ọo onye marū uche-obu Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke?

?Ọo onye bẹ l'a-dū ike akarū iya iwhe l'oo-me?” Obekwanu l'anyịbedua, nweru uche nke Kuráýisutu bụ iya l'emeje t'anyi rije ọriri gẹ Kuráýisutu ọbu l'arị.

Ndu, l'ejeru Chileke ozhi

3 Ụnwunna mu, mu ta adụkwa ike ekfuru unu okfu, l'eekfuru ndu Ume Chileke bu l'ẹhu. Eshi-ọwhu unu bụkwadu ndu l'etso ụzo nke ndu mgboko-o, bẹ mu kfukwaru unu okfu, l'eekfuru ndu dūkwadu g'ọo ụnwegirima, a nwuru nke ọwhuu l'iwhe nke Kuráýisutu. ² O noo g'ọ gude, mu chee unu mĩlinko, tọ bụ nri shihuru ike bẹ mu nuru unu, eshi-ọwhu unu l'eteke eshia dzua eriri iya. Mbụ lufukwa m'ọo lẹ ntaa bẹ unu l'eteke edzukwaa nu m'ọo eriri iya. ³ O noo l'unu l'emekwadia umere ndiwhe. Eshi-ọwhu unu l'ekwokwadia ekwo, akpawhe ẹnya l'echilabọ unu, ?unu ta amadū l'unu l'etsokwadia ụzo nke ndu mgboko-o, emekwawho umere ndiwhe? ⁴ Eshi-ọwhu unu l'anọje ekfukaa l'ẹhu l'ẹhu sụ: “Mu bụkwa nke Pọlu,” onye ọwhu asụ: “Mbẹdua bụru nke Apọlosu;” ?tọ dū iya ọbu bụ l'unu l'emekwadia umere g'ọo ndu Ume Chileke l'ete ebua l'ẹhu?

⁵ Mbụ, Apọlosu ono, ?bunua onye? tọo Pọlu, ?bụ onye? Ọ tọ dudu iwhe ọdo, anyi bụ, gbahaa ndu l'ejeru Chileke ozhi, ndu goshiru unu ụzo, unu shi bya eworu onwunu ye Jisọsu l'ẹka. Anyi g'anyi ha bẹ nwekotaru iwhe Onye-Nwe-Ọha sụru t'anyi mee. ⁶ Iwhe anyi meru dū g'ọo ẹgube l'aakujẹ akpuru oshi. Ọo mbẹdua bẹ kuru akpuru oshi ono akụ, o fushilewho, ọwhube Apọlosu bya agbaa ya mini. Ọ bụkwanuru Chileke bụ onye meru t'o vuje ivu. ⁷ Sụa, onye kuru akpuru iwhe ono mẹe onye gbarū iya mini ta adụkwa iwhe whẹ kfuberu bụru. Onye ọwhu bụ iwhe bụ Chileke ono bụ iya bụ onye meru t'o vua. ⁸ Onye ọwhu kuru iwhe akụ mẹe onye ọwhu gbarū iya mini bẹ tukuror eje ozhi lanū. Uzhi ụmadzu labọ ono bẹ Chileke l'e-bukota obunggo ozhi, whẹ jeru l'ẹhu l'ẹhu. Onye jeru g'ọ jeru, ya ebua ya obunggo lẹge ozhi, o jeru dū. ⁹ L'ọ kwa Chileke bẹ anyi l'iya tukuror gba mgba eje ozhi ono. Unubẹdua dū g'unu bụ ẹka Chileke kọru okfu.

Tẹmenu unu dūkwawho g'ọo ụlo, Chileke l'atū. ¹⁰ Mu gude iwhe-ọma, Chileke yeru mu l'ẹka tẹ mu gude jeeru iya ozhi mee iwhe onye marū ọtu ụlo ọkpobe atūtu l'emeje. Mu gvuberu ukfu-ụlo, onye ọdo l'atū ụlo

l'eli iya. Ọle t'onye l'atū gẹ l'ọotu letakwawho ẹnya marū ẹgube ụlo, l'ọotu l'eli ukfu-ụlo ono. ¹¹ O noo lẹ Chileke gudeekwa ẹka iya gbube ukfu-ụlo ọbu. Ọo Jisọsu Kuráýisutu bụ ukfu-ụlo ono. Ọ tọ dūhedu onye ọdo furu kpaghata ukfu-ụlo ono, Chileke gbubewaru, je egbube ukfu-ụlo ọdo. ¹² Lẹ nteke a byarū l'eli ukfu-ụlo ono b'ọ nweru ndu l'e-gude mkpọla-ododo atū iya ụlo, ndu egude mkpọla-ọcha; ndu l'egude ẹwhuru, l'ereshi ire ike, ya enweruro ndu ọwhu bụ oshi bẹ whẹ l'e-gude atū nke whẹ, ndu egude ọnma, ndu abụkwaruro ẹta bẹ whẹ l'e-gude atū nke whẹ. ¹³ Ọle onyenonu bẹ l'aa-ma g'iwhe o gude tūa nkiya dū-be ree mbọku ikpe ono, Chileke l'e-wofuta iya l'ebedebe. Ọku, l'a-dzū mbọku ono bụ: ọ -dzū-gee, a whū ozhi onyenonu jeru iwhe. Ọku ono bẹ l'a-dzū iya gude data iya, goshikwanu g'ọ gbarū gba. ¹⁴ Onye ọwhu ọku l'ekke iwhe o gude tūa ụlo l'eli ukfu-ụlo ono, Chileke ebua ya obunggo. ¹⁵ Ọle onye ọwhu ọku keru nkiya, ya a-buru onye ọbu iwhe iyi yitaru. Ọle yẹbedua l'ishi onwiya bẹ l'aa-dzọtakwanu, ọle adzọfuta nkiya bẹ l'a-dūa g'ọo onye a lọfutaru l'ọku icheku.

¹⁶ Sụa, ?unu ta amadū l'unu bụ eze-ụlo Chileke, lẹ Ume nke Chileke bu ebua l'ime unu? ¹⁷ Onye l'emebyi eze-ụlo Chileke bẹ Chileke l'e-mebyikwawho. O noo l'eze-ụlo Chileke bẹ dūkwa nsọ, ọ bụkwaru unubẹdua l'ishi onwunu bụ eze-ụlo iya ọbu.

¹⁸ T'ọ bọ dūkwa g'unu ha, onye ọwhu l'a-nọ agho- wheru onwiya ụgho. T'onye l'arị lẹ ya marū iwhe l'ogbo elenu-a, t'onye ọbu hakwaawhọ ọri ẹgube ọriri ono, bya aburu onye eswe nke ọwhu bụ: e -megekwanua; onye ọbu aburu onye marū iwhe ọkpobe amama. ¹⁹ O noo nkele iwhe ndiwhe gbẹenu gube mmamagū lẹ mgboko-o bẹ bụ iwhe eswe l'iwhe Chileke. L'e dekwaru iya ede l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: “Ọo Chileke bụ onye l'egudeje ndu marū ágū l'ẹregede whẹ.” ²⁰ E dekwaru iya whọ l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: “Onye-Nwe-Ọha makwarū-a l'ọriri ndu marū iwhe bụ mkpọkoro iwhe.” ²¹ Ọo ya bụ, t'ọ bọ dūkwa onye l'e-gudeje madzū ibe iya anga unga. O noo l'e -kfude iya ekfu bẹ iwhe lile tukuror bụru iwhe unu; ²² m'ọ bụ Pọlu m'ọ bụ Apọlosu m'ọ bụkwanu Kífasu; mgboko owu mẹe ndzū mẹe ọnwu. Iwhe l'eme lẹ mbọku elenu-a mẹe ọwhu l'e-me lẹ mgbe l'iwhe; iwhe lile ono bẹ tukuror bụkotaru iwhe unu. ²³ Unubẹdua tukurorwawho bụkotaru iwhe nke Kuráýisutu, Kuráýisutu bụkwanuru nke Chileke.

Iwhe ndụ-ishi-ozhi Kuráýisutu l'egoshi anyi

4 Sụa, unu be ewojekwa anyi g'anyi bụ ndu ọdo, gbahaa ndụ-ozhi Kuráýisutu; ndu Chileke yeru tẹ whẹ letaje ẹnya l'okfu Chileke ono, bụ okfu ọwhu Chileke shi domia edomi. ² Iwhe l'aanọje achọ l'ẹka onye l'eleta ozhi ẹnya t'o mee ta abụkwa iwhe ọdo, gbahaa t'onye ọbu bụru onye Onye-nwe-iyana gude

ire iya ẹka. ³ L'ẹhu nke mu, bẹ mu ta akpakwaro ishi l'unu doberu mu nno, odua lẹ madzọ kperu mu ikpe ozhi, mu jeru; lẹ mbẹdua l'onwomu ta adukwa nteke mu sọjeru l'ọ waa gẹ mu dọ ndọwa. ⁴ O noo l'ọ tọ dọdu iwhe mu whuru onwomu l'ẹhu, bụ iwhe mu l'a-sụ l'ọ noo ẹka mu shisweru ọzo, ọle ọ tọ kwa iwhe ono goshiru lẹ mu kpefuwaru. Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha bẹ bụ onye l'e-kpe mu ikpe. ⁵ Ọo ya bụ, t'ọ bọ dushi onye unu l'e-jewaa okpe ikpe mkpehe, l'ọ boko rwua nteke l'ee-kpe ikpe; ikpe bụ nteke Onye-Nwe-Ọha byazhiaruwho, ya ekpee ya. O noo nteke l'oo-wofuta iwhe e shi domia l'ochi bya edobe l'iwhoro, ya abya ewofuta iwhe bụ idzu, madzọ chiru nke ememe, bụ iwhe dọ iya l'ime obu, togbo iya l'ebedebe. O noo nteke madzọ lile l'ẹhu l'ẹhu l'a-nata ọja-ama Chileke ọwhu rwuberu iya nu.

⁶ Unwunna mu, ọ kwa nggẹ unu maru iwhe mu l'ekfu bẹ meru iwhe mu wotaru iwhe lile ono tọbe l'ẹhu mu lẹ Apólosu. Mu gude ẹhu mu lẹ Apólosu anmaru unu ẹtu nggẹ unu nwuta iwhe ono, e kfuru sụ: "Unu be emeghatajekwa iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke." Sụa, t'ọ b'ọ dukwa g'unu ha, onye ọwhu l'e-gudeje onye lanu eku onwiya, ya eme onye ọwhu lolajola. ⁷ O noo iwhe meru mu ji sụ: ?O nwezhiaru iwhe i gude kango ndu ọdo? ?Oo gunu b'i nweru ọbu, l'ẹte abụa iwhe Chileke nuru ghu? Ọ -bukwanuru l'ọo Chileke nuru ghu iya, ?oo gunu meru iwhe i gbee gude iya eku onwoghu gẹ-woo l'ọ tọ bụhedu iwhe a nuru ghu anu?

⁸ ?Unu gbee nwekotawarunu iwhe lile ẹhu unu chọru? ?Unu gbee nwewarunu ẹku-l'ụba? ?Unu bukotawanu eze, anyibedua ta abụ? Ọ dukwa ree, ọ gbekwaanu dọ mu t'a sụ l'unu bukotawaa eze. Mbụ ọ -bukwanuru l'unu bụwaa eze mẹ anyibedua abyanu t'anyi tuko buri eze ọbu, nweru ẹnya. ⁹ Ọle ọ dukwa mu gẹ Chileke wotawaru anyibedua, bụ ndu-ishi-ozhi nke Kuráyisutu dobe l'ikpazu. Anyi nọwaa g'ọo ndu e doberu nke akfugbu l'edzudzu-ọha, mbụ t'anyi buri iwhe ndu mgboko owu bụ iya bụ ndiwhe mẹe ndu oozhi-imigwe l'a-byajẹ eleta. ¹⁰ Anyi kwoberu okfu ẹhu Kuráyisutu buri ndu eswe, unubedua gbee shiwanu l'ẹka Kuráyisutu buri ndu maru iwhe. Anyi bụ ndu ọvo l'ẹte adu, ọle unubedua gbenu shihu ike. Anyi bụ ndu l'eeme lolajola, ọle unubedua b'e gbee kwabẹ ugwu. ¹¹ Sụa, ẹgu l'anọjekwa agụ anyi mbukwa byeye nta-a, ẹgu-mini l'anọje agụ anyi, anyi l'ewe nkiriba iwhe, l'aaku anyi pyaapya, anyi tsoru mgboko aghawhe ngvudangwu, anyi te enwe uwu, ¹² anyi gbee gude ẹka anyi ese anya, nnta gẹ l'ee-shi t'anyi mejee ẹka l'onu. Nteke a turu anyi onu, anyi agoru onu-oma nu onye ọbu. Nteke bụ l'ọo ẹhu bẹ l'aakpa anyi, anyi enweru iya obu. ¹³ E -kfubyishia ẹwha anyi, anyi ekfuru okfu belebele nu onye ọbu. E meru anyi, anyi buri ikpozu nke ndiwhe, mbụ ideyideyi, e gude ẹza zafu l'ẹka lile. O noo iwhe anyi bụ l'ẹnya ndiwhe byeye l'oge, dọ g'ọo ntanu.

¹⁴ Iwhe mu kwoberu ederu unu iwhe-e ta abukwa t'ọ mee unu iwhe iwhere. Iwhe mu gbechia eme kwa tẹ mu gude iya mee unu t'unu tsoru ọzo, kfuru nhamun-ha l'unu bụ unu mu, mu yeru obu. ¹⁵ L'unu -nwegek-waaru m'ọo nweru unukuru ndu l'eleta unu ẹnya l'ọzo nke Kuráyisutu; nna unu ta ahakwa l'igweligwe. Ọ kwa mbẹdua bụ nna unu, nuru unu ndzọ, shi l'ẹka Kuráyisutu Jisọsu, eshi-ọwhu ọ bụ mbẹdua bẹ bya ezhia unu ozhi-oma ono. ¹⁶ O noo iwhe meru, mu l'aryo unu aryọ sụ: byiko, t'unu natanu ẹka mu. ¹⁷ O nokwa iwhe meru mu ye Tímoti t'ọ byakfuta unu. Tímoti ono bẹ eshi-ọwhu ọ bụ mu zhiru iya otso ọzo Onye-Nwe-Ọha b'ọ bụwaa nwa mu, mu yeru obu; tẹ-menu ọ buri onye goshiwaru lẹ ya gbaru tẹ mu gude ire iya ẹka. Nteke ọ byaru bẹ l'ọo-nyataru unu gẹ mu l'egudeje etso ọzo Kuráyisutu Jisọsu ono, mbụ lẹge mu l'ezhije iya l'iwhe bụ chochi gẹ chochi ha l'ẹka lile.

¹⁸ O nwekwaruro ndu hawaru eku onwowhe l'echil-abo unu eme gẹ-woo, lẹ mu te ebehedu agba okpa l'ọzo iya nke unu ọdo. ¹⁹ Ọle a ta anohedu ọdu nta-a, mu abya mẹ Chileke kwenu. Nteke mu byawaru, mu awhwaro iwhe ndu ono, l'eku onwowhe nno l'adu ike mee, tọ lẹ whẹ bulewho nwọ-karu-onu akage-ẹka. ²⁰ O noo l'iwhe bụ lẹ Chileke bụ eze ta abukwa okfu, l'ekfu l'onu, ọ kwa iwhe gude ike ere ire. ²¹ ?Ndee ọwhu ka unu ree? ?Oo tẹ mu gude echachi byakfuta unu bẹ ka unu ree, t'ọo tẹ mu gude obu-iwhoro bya l'olu odo?

Urwu-ali, haru dọ l'ime chochi

5 Sụa, mu l'anukwaa l'unubẹ ndu chochi haru arwu urwu-ali. L'ejo urwu-ali, unu haru arwu duta-be eji nke ọwhu bụ lẹ ndu l'ẹte amaa iwu Chileke ta abyadu nu m'ọo l'atu ama nke ememe iya, mbụ nke tẹ nwoke dutaje nyee nna iya dobe l'ulo iya g'ọo nyee ya. ² Unu l'ekukwawho onwunu. ?Unu ta amadu l'ọ gbachiaru nke t'iwhe unu meru rwujee unu l'ẹhu? Unu kufukwa onye meru iwhe ono l'oke t'ọ bọ nọduhekwa l'echilabo unu. ³ L'a makwaru-a lẹ mu ta anodudu l'ẹka unu nọ l'ẹnya mu, ọle obu mu dukwaa l'ẹka unu nọ. O nokwa g'ọo gude mu gude ike nke Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráyisutu nma onye ono, meru akpamara ono ikpe gẹ-woo lẹ mu nọ l'ẹka ono. ⁴ Unu -nokobelewho nteke ono, obu mu anodukwawho l'ẹka unu nọ, ike nke Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráyisutu anodukwawho l'ẹka ono, anyi nọ ono. ⁵ Ọo nteke ono unu dzukotaru bẹ unu l'eworu ẹgube onye ono ye l'ẹka Sétanu t'ọ mebyia ogwehu iya nke ọwhu Chileke l'a-dzofuta ndzọ iya mboku ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-bya.

⁶ Sụa, ekuku ono, unu l'eku onwunu ta adukwawho ree. ?Unu ta amadu l'ọo nwa uturutuu-iwhe shihuru ọka l'ekoje buredi; ọwhu a chi lẹ nwobochi-ẹka bẹ l'ekolije ishi buredi owu? ⁷ Unu tọ nwẹhu safuchaa

akahụ iwhe-l'ekoje-buredi bụ iya bụ iwhe-dụ-ẹji ngge unu dụ g'ọo buredi dụ ọwhuu ọwhuu, dụkwawho ree. O noo gẹ Kuráiyisutu meru unu t'unu dụ eshi nteke ono, ọ safuru unu iwhe-dụ-ẹji ono, unu meru, bụ iya bụ nteke ono, o wotaru onwiya mee nwaturu oge O-je-ghata; gude onwiya swata anyi ẹja; gbaa nù Chileke. ⁸ Ọo ya bụ, t'anyi wata ori oge ono lẹge ọ gbarụ nta-a bụ iya bụ t'anyi be egudekwa buredi ọwhu akahụ iwhe-l'ekoje-buredi dụ, bụ iya bụ ejo-iwhe mee nshiruma gude eri iya. Unu t'anyi gude buredi ọwhu iwhe-l'ekoje-buredi l'adụ adụdu ọwhu ria ya bụ iya bụ ọndu ndzụ ọwhu mmerwu l'adụ ilile mee anọ eme iwhe ire-lanụ.

⁹ Mu deekwaru unu ẹkwo sụ unu t'unu lẹ ndu l'akpa lẹ nwanyị mee ndu l'akpa lẹ nwoke be emegbajekwa iwhe. ¹⁰ Ndu mu l'ekfuru ta abụkwa ndu ono, l'ete amaa Chileke, eme ẹgube iwhe ono, tọ bụ ndu ẹnya-kfukurufuru; tọ bụ ndu l'ana nfu, tọ bụ ndu l'agba ẹja. Ndu onona bụkwa unu -jeshia whẹ ezelarụ b'ọ bụlekwa iya whọ bụ t'unu l'ufulewho alufu lẹ mgboko-o. ¹¹ Iwhe mu shi ekfu bụkwa t'unu jjeru ụba yeru onye kuru onwiya nwanna, onye ọbu gbee akpa lẹ nwanyị, ọdua l'ọkpa lẹ nwoke, ọdua onye ọbu bụru onye ẹnya-kfukurufuru, ọdua ọ bụru onye l'agba ẹja, ọdua ọ bụru onye okfu-azụ, ọdua ọ bụru onye l'angunuka mmee, ọdua ọ bụru onye l'ana nfu. Ọ kwa ẹgube onye ono be mu sụru t'unu l'ia be erikokwa iwhe ilile.

¹² Ọ -bụru nke ndu l'ete amaa Jisọsu, ?nke mu l'ole, nke eje whẹ ọnma ikpe? Ndu ọwhu ọ gbarụ unu t'unu kpee ikpe be bụkwa ndu ọwhu tso lẹ ndu chọchi. ¹³ Ọkwa Chileke be l'e-kpe ndu ọwhu l'ete amaa Jisọsu ikpe. L'ekwo-okfu Chileke sụkwaru: "T'unu chigbujee mgbashị l'igbo, o beru, tẹ ọdo be eberu iya."

Ọgbaru ụnwunna ẹkwo

6 Ndenu g'o meru l'ọbujẹ ọ bụru m'ọo l'o nweru g'unu ha, onye okfu l'adarụ yele ibe iya, onye ọbu ẹgbee pata iya pakfushia ndu l'ete amaa Chileke tẹ whẹ kpee? ?Ọo g'unu meru whẹ ta apatajẹ iya pakfu ndu nke Chileke ibe whẹ tẹ whẹ kpeshia? ² Tọo woo: l'unu ta amadụ l'ọo unubedua, bụ ndu nke Chileke l'emegee kpee ndiwhe l'owhu ikpe? Ọ dụ ree! Eshi-ọwhu ọ bụ unu l'e-kpe ndiwhe l'owhu ikpe, ?unu ta akabedụ dụ ike nọkobe kpeshia ụnwu iwhe ono l'adụ ọwhu bụ okfu, nchị ọdo l'a-nụ? ³ ?Unu ta amadụ l'ọo anyibedua be l'ee-megee kpee ndu ojozhi-imigwe ikpe? Ya abụchiaru nu ụnwu okfu ọwhu l'ada l'eliwhe be unu l'ete adujedụ ike kpeshia. ⁴ Ọo ya bụ, ọ -bụru l'ẹgube okfu ono duru unu, ?ndehunu g'o gude unu l'ewotaje iya je edooru ndu ono, unubẹ chọchi sụru l'ọ tọ dudu iwhe whẹ bụ? ⁵ Iwhe meru mu l'ekfu iwhe-e bụ nggẹ iwhe iya dụ unu. ?Ọ futaru l'ọ tọ dudu tọ ka mma l'ọo onye lanụ l'echilabọ unu, bụ onye marụ ágụ nke ọwhu l'oo-

doshije okfu, l'adarụ nwanna yele nwanna iya? ⁶ L'ọ gbechijee bụru: nwanna -gbashi, ya eje agbaaru nwanna iya ẹkwo l'iwhu ndu l'ete amaa Chileke.

⁷ Ọgba ẹkwo ono, unu l'anoje agbarụ ibe unu ono ta adukwa ree, ọ kwa ejo iwhe be unu l'eme ekpu onwunu. O benu m'ọo l'ono, ?ọo g'unu kpatarụ unu ta aduje ike taa nshi m'e -mee unu ẹji, ?tọ kachiaro mma l'ọo unubedua be onye ọdo gbẹchia gude ụgho eme iwhe l'ete akfuaru nhamunha? ⁸ Unubedua l'onwunu l'agbejeenu eme ibe unu ẹji; gude ụgho eme ibe unu iwhe l'ete akfuaru nhamunha, ọle ibe unu bụkwawho nwanna unu. ⁹ ?Unu ta amadụ lẹ ndu l'ete adụ chiriiri be l'ete etsodua lẹ ndu Chileke bụ eze whẹ? Unu be ekwekwa t'e duru unu ghaa ụzo. Lẹ ndu ụrwu-alị mee ndu l'agba ẹja mee ndu l'eri ogori mee onye nwoke l'ejekfujẹ nwoke ibe iya azee nwoke lẹ nwanyị, ¹⁰ mee ndu oshi mee ndu ẹnya-kfukurufuru mee ndu l'angunu-ka mmee mee ndu okfu-azụ mee ndu l'ana nfu; ndu lile ono ta adukwa gẹ whẹ ha m'ọo onye lanụ, bya l'etso lẹ ndu Chileke bụ eze whẹ. ¹¹ O noo gẹ unu shi harụ dụ-gee ndono. Ọle Kuráiyisutu safuchaaru unu iwhe-dụ-ẹji, unu meru, mee unu, unu bụru ndu nke Chileke, dükota Chileke ree. Ọo l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráiyisutu mee l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ be Chileke shi gụa unu lẹ ndu dụ chiriiri l'iwhu iya.

Ụhu ghu l'owhu bụ nke Chileke

¹² O nweruro onye l'a-sụ l'ụzo duru iya iworo tẹ ya meje gẹ sọru iya. O noo bụ ezhi-okfu, ọle ọ tọ bụdu iwhe lile be bụ: i -mee ya, ya aduru ghu lẹ ree. L'ẹhu nke mbedua be ụzo dükwaru mu iworo tẹ mu meje iwhe sọru mu, ọle mu te ekwekwa t'ọ dụ iwhe l'e-wota mu dobe gẹ mu bụ ohu iya. ¹³ A nonyaa gụ asụ mu: "Lẹ nri b'e meru t'ọ lajẹ l'ẹwho, e mekwaawho ẹwho tẹ nri lajẹ iya." O noo bụ ezhi-okfu. Chileke be l'e-bechakwanua tuko iwhe labọ ono mebyia. Iwhe mu l'ekfuru ghu bụkwanu l'iwhe Chileke meturu ẹhu madzụ ta abụkwa t'ọ gude iya rwuje ụrwu-alị. Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráiyisutu b'ọ meturu iya, temenu Onye-Nwe-Ọha l'onwiya bükwaruwho Onye-Nwe-Ọha, bụ iya nwekota ẹhu madzụ. ¹⁴ Chileke be kuliru Onye-Nwe-Ọha; o shi l'onwu teta; nọdu ndzụ; ọ bükwaruwho nno bụ gẹ l'oo-gude ike iya kulia anyibedua.

¹⁵ ?Ọ dụ g'unu ta amadụ l'ogwehu unu bụ ẹkali ẹhu Kuráiyisutu? ?Ndenu gẹ mu l'e-shi bya ewota ẹkali ẹhu Kuráiyisutu je atsee l'ẹhu nwanyị ọkpara? Tẹ njọ ba akwa mu! ¹⁶ Unu ta amadụ l'onye jekfuru nwanyị ọkpara be yele iya tųgbawaru bụru onye lanụ. O noo l'e deru iya ede l'ekwo Okfu Chileke sụ: "Whẹ ẹbo abya atuko bụru onye lanụ." ¹⁷ Obenu l'onye yele Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu tųgbaakwanuru, be ye l'ia bükwawho nnanụ lẹ Ume Chileke.

¹⁸ Ndu mu, unu jiru ụba yeru ụrwu-alị-o. Iwhe lile ọdo, bụ-zhia ejo iwhe l'emezhia ememe ta adụkwa ọwhu l'emebyi anụ-ẹhu madzụ, ọle ọwhube onye l'arwụ ụrwu-alị l'emewushi anụ-ẹhu iya. ¹⁹ Unu ta amadụ l'ogwẹhu unu bụ eze-ulo dū nsọ nke Ume-Dụ-Nsọ ono, bu ebu l'ime unu, mbụ Ume-Dụ-Nsọ ono, unu nataru l'ẹka Chileke? O noo iwhe meru to bụhe unu nwe onwunu. ²⁰ Unu bụwaa aswa, Kuráýisutu zuru azụ. O noo iwhe meru g'o gude unu je l'e-gude ogwẹhu unu kutsee Chileke.

A bya lẹ nke ọlu nwanyị

7 A bya abya lẹ nke iwhe ono, unu deru mu l'ekwozhi ono. Iwhe dū ree bụkwa tẹ nwoke be ejejeshi ọlu nwanyị. ² Ọ waakwa nggẹ madzụ ta anọ akpawhe lẹ nwanyị meru g'o gude mu sụ tẹ unwoke: onyenonu l'ẹhu l'ẹhu lụtajẹ nwanyị nke ẹka iya, nwanyị nonu eje aluta ji nke ẹka iya. ³ Tẹ nwoke lajẹru nyee ya l'ulo lẹge ọ gbarụ iya; eshi-ọwhu l'oolu iya alụ. O nokwawho gẹ nwanyị l'a-lajẹru ji iya l'ulo lẹge ọ gbarụ l'ọo ya bụ ji iya. ⁴ O noo l'ọ tọ dū nwanyị, l'aalụ alụ bẹ nwe ẹhu iya. Ọo nwoke nwe ẹhu nyee ya. O nokwawho g'ẹhu nwoke l'ete abụkwaa ya whọ nwe iya. Ọ kwawho nwanyị nwe ẹhu ji iya. ⁵ Tẹ nwoke ba ajikajekwa ojekfu nyee ya, ọwhube nwanyị ta ajikajehunu ji iya azẹe, t'a gụfulekwawho l'unu chiru iya achị sụ l'ọo t'unu haa onwunu nke nwanteke ono nke ọwhu unu l'e-dobelewho uche l'anọ ekfu anụ Chileke ọkpobe ekfukfu. Ọle nteke unu kfuburu nke okfu anụ Chileke ọbu gvulekwawho, t'unu watakwa anọ azẹe ọdo, a nonyaadawho; Sétanu nwuru unu ye l'ome eji nkele unu ta adudu ike sedekota onwunu.

⁶ Ọle iwhe-e, mu l'ekfuru unu-a bụkwa nkele mu kwetaru t'ọ dū nno; ọ tọ bụkwa woo: l'ọo iwu, a tūru atụ dobe. ⁷ Ọ -daru g'ọo mbẹdua mẹ mu asukwa l'iwhe dū-zhia mu whọ ree, bụ ọ dū g'e shi; madzụ lile dukota gẹ mbẹdua dū-a, ọle onyenonu nwekotaru iwhe-oma, dū iche, Chileke woru ye iya l'ẹka. Ọ -nụ onye lanu ọga iya ọwa, ya anukwaro onye ọwhu ọga iya ọdo.

⁸ Sụa, ọ -buru nke ndu l'ete alu ji mēe ndu l'ete alu nwanyị mēe unwanyi ọwhu ji whẹ l'ete anọhee, ndu onona bẹ iwhe mu l'ekfuru whẹ bụkwa l'ọ kachia mma tẹ whẹ daburu lẹ mgbegere tẹ whẹ ba alu nwanyị, whẹ ta alu ji, tẹ whẹ dabuchiaru lẹge mbẹdua daburu iya ọwa. ⁹ Ọle ọ -bụkwaru lẹ whẹ ta adudu ike esedekota onwowhe t'unwoke lütakwa nwanyị, ọwhube unwanyi aluta ji. O noo kakwawho mma, amamẹ l'unu nọdu ata nshi ọkpehu l'iwhe l'agukwaa onye ọbu agushi iya ike.

¹⁰ Ọ bya ebe lẹ ndu ọwhu l'aluwaa ji mēe unwoke, ndu ọwhu l'aluwaa nwanyị, whẹbedua bẹ mu l'aturu iwu, mbụ ọ tọ bụkwa mbẹdua gedegede l'aturu whẹ iwu ono, ọ kwa Onye-nwe-anyi Jisọsu. Ọ sụkwaru tẹ

nwanyị ba adukwa nteke l'ọosu lẹ ya ta aluhedu ji iya. ¹¹ Nteke bụ lẹ nwanyị bẹ lufuru lẹ ya ta aluhedu ji iya, tẹ nwanyị ọbu kpogakwaru t'o bo jekwa ọluta ji ọdo. Nteke l'ọ dūa tọ dawhukwawho azu je tẹ ye lẹ ji iya doshia. Tọ bọ dukwa nteke nwoke l'a-chifu nyee ya.

¹² A bya lẹ nke ndu ọwhu whoduru nu, whẹbedua bẹ mu sụkwaru; ọ waa kwa mbẹdua l'ekfu iya, ọ tọ bụhekwa Onye-Nwe-Ọha, sụ: nteke ọ -bụ l'onye nke Kuráýisutu, l'alụ nwanyị, l'ekwetaa nke Kuráýisutu, t'onye ọbu ba achifukwa iya m'ọ -buru lẹ nwanyị ọbu bẹ kwetaru-a lẹ ye lẹ iya l'a-tuko nọdu. ¹³ Nteke bükwanu l'ọo nwanyị, kweru nke Kuráýisutu bẹ l'alụ nwoke, l'ete ekwee nke Kuráýisutu, tẹ nwanyị ono ba alufukwa l'ibe ji iya ono, m'ọ -buru-a lẹ nwoke ono kweru-a lẹ ye lẹ iya l'a-nọo alu. ¹⁴ Sụa, lẹ nwoke, l'ete ekwee nke Kuráýisutu l'alụ nwanyị, wowaru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka bẹ shiakwa l'ẹka nyee ya ono bụwaru nke Chileke. O nokwawho gẹ nwanyị l'ete ekwee nke Kuráýisutu alu nwoke, kweru nke Kuráýisutu shiwa l'ẹka ji iya buru nke Chileke. O noo l'ọ bụ l'ọ tọ dū nno mēe unwu, whẹ nwutaru adukwa Chileke eji. Ọle eshi ọ dū nno ntaa bẹ whẹ bụakwa nke Chileke. ¹⁵ Ọle ọ bụ, ọ -buru lẹ nwanyị ono, l'ekwee nke Kuráýisutu b'ọ guderu ẹgu tẹ ya lufu l'ibe ji iya ono, wowaru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka, ọdu ọ buru nwoke ono, l'ekwee b'ọ guderu tẹ ya chifu nyee ya ono, wowaru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka, t'onye ọwhu ọbu meero gẹ dū iya nma. L'egube iwhe dū nno te enwekwa nwoke ọdua l'ọo nwanyị, kweru nke Kuráýisutu, l'eegude egude. O noo l'iwhe Chileke kwoberu kua anyi bụ tẹ nchị dū anyi ndoo. ¹⁶ Mbụ, gūbe nwanyị, wowaru onwoghu ye Kuráýisutu l'ẹka, ?ndee g'i meru maru lẹ ji ghu te eshidu ghu l'ẹka woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka? O nokwawho g'ọ dū gūbe nwoke, wowaru onwoghu ye Kuráýisutu l'ẹka, ?ndee g'i meru maru lẹ nyee ghu te eshidu ghu l'ẹka wofuaru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka?

Onyenonu dulewho lẹge Chileke kwaru iya

¹⁷ T'onyenonu mejelewho iwhe Chileke keru nū iya t'ọ mejee; ya emejekwa iya whọ gẹ Chileke sūru t'ọ meje iya nteke ono, o kuru iya. O noo iwu ọwhu mu l'a-tulewho edoberu iwhe bükota chọchi, nọ l'ẹka lile. ¹⁸ Mbụ iwhe mu l'ekfu l'ẹka ono bụ: t'onye gudewaa omelalị ndu Ju bua ugwu, temenu onye ọbu bya aburu onye nke Kuráýisutu ba achikwaru iya uche l'ẹka. T'onye bụwaa nke Kuráýisutu, onye ọbu teke ebua ugwu be ejehekwa iya who ebubu. ¹⁹ O noo nkele e buru ugwu l'ete ebu ta adukwa iwhe ọ pataru l'iwhu Chileke. Ọwhu a maru bụ okfu bükwa t'e meje iwhe Chileke sūru t'e mee. ²⁰ Ọo ya bụ t'onyenonu dulewho lẹge ọ dū nteke Chileke kuru iya. ²¹ Nteke ọ -bụ l'i bụ ohu nteke Chileke kuru ghu be ejekwaru iya ọchiru uche l'ẹka, gbahakwaa ọ -buru l'i maru ọzo, l'ii-shi gbaa on-

woghu, ọọ ya bụ gụ emenua ya ọbu nwerunu onwoghu. ²² L'onye Chileke kuru ọ bya yele Kuráyisutu tųgba bụru nnanụ nteke onye ono bụ ohu, t'onye ọbu nyatakwa le Onye-Nwe-Ọha tọwaru iya l'uli, iwhe-dụ-ẹji shi libe iya. O nokwawho g'onye l'ete abụa ohu nteke Chileke kuru iya gbee bya abụakwaru ohu nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Kuráyisutu. ²³ Unu bụakwa aswa. Kuráyisutu zuru azụ. Ọọ ya bụ t'unu ba adawhubahek-waa azụ je aburu ohu nke ndu mgboko-o. ²⁴ Ọọ ya bụ, ụnwunna mu, t'onyenonu byiko dulewho g'ọ dụ nteke Chileke kuru iya, t'onye ono ọdulekwawho l'atųgba, yele Chileke tųgbaru.

Ndu l'eteke aludee ji mee ndu l'eteke aludee nwanyi

²⁵ A bya abya ntaa l'ehu nke ụnwanyi, l'ete alu ji mee unwoke, l'ete alu nwanyi, ọ tọ dukwa iwu, mu l'a-sụ le Onye-Nwe-Ọha turu doberu unu. Ọle mbędua l'e-kfu g'ọ dụ mu l'obu, eshi-ọwhu e shiwaa l'imiko ọwhu Chileke l'awhuru mu, mu buru onye goshiwaru l'ọ gbarụ t'unu gude ire mu ẹka.

²⁶ Ọọ ya bụ l'iwhe mu l'arịkwanu bụ l'eshi ọwhu iwhe-ọtsulanu habe ẹgube-ẹ ntaa bę iwhe kalęwho ree bụ t'onyenonu ọduleruwho onwiya g'ọ nọ. ²⁷ Mbụ ọ -buru l'jiluwaa nwanyi ba asukwa l'i tji luhedu iya. Nteke bụ l'i tiki ludedua, be ejekwa ọkpa ishi nke ọlu nwanyi. ²⁸ Ọle ọ tọ bukwa iwhe-dụ-ẹji b'i meru m'ọ -buru l'i je alu nwanyi. Nteke ọ bukwanu l'ọo nwamgboko bę je aluta ji, nwamgboko ọbu te emeswekwa. Ọ kwa l'iwhe mu l'ekfu bụ le ndu, l'alụ nwanyi mee ụnwanyi, l'alụ ji bę vu iwhe-ọtsulanu nke eli-mgboko-o l'ishi. Ọ kwaro ishi unu bę mu l'adzọ: t'unu ba adaba l'iwhe-ọtsulanu ọwhu ha nno.

²⁹ Ụnwunna mu, l'iwhe mu l'ekfukwa bụ le mbọku l'agvụakwa. Tę ndu l'alụ nwanyi watazhiawho ntaa mejezhiawho ge-woo le whę ta aludu nwanyi. ³⁰ Tę ndu ọwhu áwhụ tsuru l'onu mejekwaaro g'ọ tọ dudu iwhe l'a-tsų whę lanu. Tę ndu ọwhu ẹhu l'atsọ uto mejekwa ge-woo l'ehu ta atsodu whę uto, ndu ọwhu nweru ngwa-aswa mejekwa ge whę te enwedu ngwa-aswa. ³¹ Tę ndu l'emezhia iwhe whę l'eme le mgboko metajekwaro g'ọ tọ dudu iwhe iwhe ono bụ, o noo le mgboko-o, dų ẹgube-ẹ bę l'agvụakwa agvụ.

³² Sụa, iwhe mu l'eme tę mu kfuru unu bụ t'unu haa ọchiwhe uche l'eka. T'iwhe nwoke, l'ete alu nwanyi l'akweje onu bulekwaruwho ge ya l'e-me jeeru Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu ozhi bụ iya bụ ge ya l'e-shi mee iwhe l'a-tsų Nna ono uto. ³³ Ọle ọwhube onye l'alụ nwanyi bę bulewho iwhe nke mgboko-o bę l'ọochijeru uche l'eka, bụ iya bụ ge ya l'e-shi mejee nyee ya t'obu tsoje iya uto. ³⁴ Tọ dų iya bụ, onye ọbu achiru ụzo iwhe labọ arị. O nokwawho ge nwanyi, l'ete alu ji mee nwamgboko, l'ete alu ji dų ndono. Iwhe whę l'eyejeru ẹhu bulewho ge whę l'e-shi jeeru Onye-Nwe-Ọha ozhi,

ge whę l'e-me wota ẹhu whę mee ọriri whę doberu Chileke nsọ. Ọle ọwhube nwanyi, l'alụ ji bę bụ-zhiawho iwhe nke eli-mgboko-o bę l'oojejeru ẹhu, bụ iya bụ ge ya l'e-shi mee t'obu tsoje ji iya uto.

³⁵ Sụa, iwhe mu kwoberu ekfushi iwhe lile-e kwa le mu l'eme tę mu yeru unu ẹka. Mu te emekwa tę mu lowhu unu azụ. Iwhe mu gbę-chia eme bukwa tę mu mee unu; t'unu meje iwhe kfuru nhamunha, gbarụ unu l'ememe, t'ọ bọ dų iwhe l'e-wofuje ọriri unu l'ojeru Onye-Nwe-Ọha ozhi.

³⁶ Sụa, nteke bụ l'ọo nwoke bę lụ-bugeeru nwanyi, a nnyaa, ọ dų iya ge ya te emedu umere, gbarụ iya l'ememe l'eka nwanyi ono nọ, mbụ ọ -buru l'onye ono ta adudu ike sedekota onwiya, t'onye ọbu mekwaa ge dų iya mma, t'onye ono jekwa t'e kee ya nwanyi ono. Ọ tọ bukwa iya ome ẹji. ³⁷ Ọle onye obu shihuru-a ike; ọ gude obu iya kfushia ya ike le whę ta aludedua nkele ọ maru l'ọ to tsudu iya l'ehu, le ya l'adua ike sedekota onwiya, ọ tọ dukwa ẹji mee nwoke ono sụ le ya teke ejededua t'e kee ya nwanyi ono. Onye ono mekwaru ree. ³⁸ Ọọ ya bụ, l'onye jeru; e kee ya nwanyi, ọ lubuwaru bę mekwaru ree. Onye ọwhu hakwanuru nkiya kakwanu ome ree.

Nwa-mbunu

³⁹ Nwanyi, l'aalụ alu bę ji iya nwekwa enwe nteke ji iya ọbu ọdudukwada. Ọle mbọku, a nnyaaaru, ji iya ono nwuhu, o noo nteke ụzo duru nwanyi ono iwhoro t'ọ je aluta onye ọdo, dų iya ree. Ọle ọ -bya l'alụ t'ọ lukwaa onye kweru nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu. ⁴⁰ Ọle ẹhu ge akakwa iya guu me ọ nọdu t'ọ je ọluta ji ọdo. O nokwa ge mbędua, bụ Pọlu kfuru. Mbụ mu l'aarịkwa le Ume Chileke bukwa mu whọ l'ehu.

Ori iwhe a gbarụ ẹja

8 Onu ọwhu mbędua yeru le nke iwhe a gbarụ ẹja bụ: l'a makwaru-a l'unu suru l'anyi lile tųkoru maru agụ. Iwhe ẹgube ọma agụ ono, unu suru l'unu maru l'emeje bụ l'ooemeje madzụ ya eku onwiya eku, ọle ọwhube oye obu l'anoje ekutse chọchi ekutse. ² Ọ -buru l'ọ nweru onye l'arije le ya maru agụ, onye ono tęke amarwukwaa agụ lege ọ gbarụ iya l'amama iya. ³ Ọle onye yeru Chileke obu bę Chileke malekwaru-a.

⁴ Ọọ ya bụ, a -bya le nke ori iwhe a gbarụ ẹja l'agwa, iwhe anyi maru bụ l'ọ tọ dudu iwhe bụ iwhe l'agwa agwa, dų ọwhu dų iwhe ọ bụ ilile; ọ bukota okorowho iwhe. Anyi makwaruwho l'ọ tọ dudedu Chileke ọdo dų ny, t'a gufulewho Chileke lanu ono kpụ. ⁵ Mbukwa e behuduru o nweru m'ọo igweligwe iwhe dų-gee l'imigwe mee l'eliwhe, bụ-gee iwhe l'ewhebaje l'agwa, melahaa ire; a wata anọ abarụ iya ẹja. E -kfude iya ekfu bę iwhe e doberu edobe l'aabarụ ẹja hakwa l'igweligwe. Iwhe l'aasụ-gejee l'ọo ụwa madzụ hakwawho

l'igweligwe. ⁶ Obekwanu l'iwhe doru anyịbedua ọnya bụ ị Chileke bụ Chileke lanụ kpelekengu-kpụu. Ọo Chileke lanụ ono bẹ bụ iya bụ Nna, bụ iya bẹ iwhe lile shikota l'ẹka, ọ bụru iya bẹ anyi nọdu-turu ndzụ. Ọ bụkwaruwho Onye-Nwe-Ọha lanụ kpụ bẹ dụ nụ bụ iya bụ Jisọsu Kuráýisutu. Onye bụ iya bẹ Chileke shi l'ẹka iya mee iwhe lile, tẹmenu ọ bụkwaru iya whọ bẹ anyi shi l'ẹka iya nọdu ọkpobe ndzụ.

⁷ Ọle unu marụ-a l'ọ tọ bụdu madzụ lile maberu iwhe ẹgube ono. L'o nweru ndu gudekwadua omelalị whẹ nke ọwhu l'ọbujẹ whẹ l'eri iwhe ono, a gbarụ ẹja nta-a, uche whẹ aduzhia ya whọ l'ọ iwhe a gbarụ ẹja. Ọo ya bụ, whẹ arịlahaa l'iwhe ono, whẹ riru ono bẹ merwuru emerwu l'iwhu Chileke, eshi obu whẹ ono l'asuje whẹ l'iwhe ono, whẹ meru ono ta adụkwa ree. Iwhe kparụ iya nụ aburu l'ọkpobe okfu ono, whẹ marụ ono teke eshihudua whẹ ike l'obu. ⁸ Ọ tọ bụkwa iwhe eriri l'e-me t'anyi kabaa ọbyakube Chileke ntse. Ọ tọ dükwa iwhe o wofuru anyi l'ẹhu mę anyi eria ya; tọ hẹkwa l'o meru anyi: anyi bya akabaa ree l'iwhu Chileke m'ọ bụle anyi riru iya.

⁹ Ọwhu ọbu, ọwhu ọbu, ọlekwawho t'unu kwachafu ọnya l'iwhe unu l'eme; t'unubedua, ọkpobe-okfu ono, unu marụ shihuru ike l'obu be eduta ndu ọwhu ọkpobe-okfu, whẹ marụ l'eteke eshiahua ike l'obu nwuru ye tẹ whẹ ye ẹka l'ome iwhe-dụ-ẹji. ¹⁰ T'e wota iya ị gube onye marụ ágụ bẹ nọ l'ulo ẹja, eri iwhe a gbarụ ẹja, ị nọdukwadu eri iya, onye ọkpobe-okfu ono l'eteke eshiahua ike l'obu bya awhua ghu, ?tọ dụ iya bụ l'i gbee agbẹe ya ọkpụ-ike t'o je asẹe onwiya asẹe l'ori iwhe ono, a gbarụ ẹja? ¹¹ Ọo ya bụ l'onye ono, ọkpobe-okfu ono l'eteke eshia ike l'obu bẹ shiwa l'agụ ọbu, ị marụ laa onwiya l'iyi, mbụ nnata nwanna ghu ono, bụ l'iswi ẹhu iya bẹ Kuráýisutu kwoberu nwụhu. ¹² Ọo ya bụ ị nteke unu meru nno bẹ unu meswewaru ụnwunna unu nkele unu mekataru whẹ l'obu nteke ọkpobe-okfu ono l'eteke eshiahua whẹ ike l'obu. Ọ kwa iya whọ bụ l'unu shiwaa l'ẹhu ụnwunna unu ono meswee Kuráýisutu l'iwhe ono, unu meru ono. ¹³ O noo iwhe meru mu sụ, l'o -bekwa t'ọ bụru l'ọ iwhe l'eeri l'ọnu l'a-kpata tẹ nwanna mu mee ẹji, mu ebuchilewho ọta anụ ilile t'ọ bọ bụ mu bẹ l'oo-shi l'ẹka tẹ nwanna mu melahaa ẹji.

Pọlu jikaru iwhe rwuberu iya nụ

9 Sụa, ?o nweru madzụ, bụ iya l'anoje aturu mu iwhe mu l'e-me? ?Mu ta abudu onye-ishi-ozhi? ?Mu te egudedu ọnya mu whua Onye-nwe-anyi Jisọsu? Mbụ, mu sụru agha: ?tọ bụdu unubedua bẹ bụ iwhe l'egoshi ị mu jeru-a Onye-Nwe-Ọha ozhi nkele unu l'iya tųgbaru bụru nnanụ. ² Ọ -bụhuduru m'ọo ị mu ta abudu onye-ishi-ozhi Jisọsu l'ẹka ndu ọdo nọ; mu aburu iya nụ l'ẹka unu nọ. O noo nkele ọo unubedua

bẹ bụ iwhe-ọhubama, l'e-goshi ị mu bụ-a onye-ishi-ozhi Onye-Nwe-Ọha, eshi unu bụwaa ndu whẹ ị Onye-Nwe-Ọha tųgbaru bụru nnanụ.

³ Ọ waa iwhe mu l'asajẹ ndu l'ekfu l'iwhe Pọlu l'eme ta abudu iya ndowa. ⁴ Mu l'asuje whẹ: ?to rwubedu anyibe ndu-ishi-ozhi nke t'a nuje anyi nri mę iwhe angungu nke ozhi ono, anyi l'eje. ⁵ Mu sụru: ?to rwubedu anyi t'anyi meje iwhe ndu-ishi-ozhi ọdo l'eme, mbụ meje g'ọo unwune Onye-Nwe-Ọha mę Kífasu whẹ? Mbụ l'ọ gbarụ nke t'anyi luta-gee nwanyi, l'etso ụzo nke Kuráýisutu dujeru je iwhe bụ ẹka anyi l'eje. ⁶ T'ọ woo: l'ọlewho mu ị Bánabasu bẹ bụ ndu l'e-seje anya kpata nri, anyi l'e-rije. ⁷ Akọ kọtajeru unu l'onye ojuju l'anoje eje ọgu; ya abụkwaru iya whọ l'anoje akfụ onwiya ụgwọ? ?Akọ kọtajeru unu l'o nweru onye kọgejeeru vayinu, e megee; onye ọbu haa ori akpuru, shi iya nụ? Mu sụru: ?akọ kọjeru unu l'o nweru onye doberu igweligwe aturu, too rije iwhe shi l'aturu ono?

⁸ Ọ dụ unu gę mu l'ekfu iwhe-e nke l'ọo l'ọo iwhe ndiwhe l'ekfujẹ? Waawakwa! O nokwawho iwhe iwu kfukwaruwho ndono. ⁹ O noo l'e deru iya ede l'ekwo iwu, Chileke turu nụ Mósisu sụ: "Unu be ekechijekwa eswi ọnu mę unu mee ya l'odzoshiru unu ẹswa ị balị l'uda balị unu." ?Ọ dunu unu g'ọo eswi bẹ Chileke l'ayọ ẹyo ẹhu iya ono? ¹⁰ Ọ kwa okfu ẹhu anyi bẹ l'ookfu nno. Ọo anyịbedua b'e kwoberu dee iwhe ono l'ekwo Okfu Chileke. Unu marụ-a l'onye l'akọ ọkoro l'anoje akọ iya, ele ọnya iwhe ya l'e-meta l'ẹka ọbu. Onye l'echishi ẹswa l'iwhe e meberu l'alị l'echishikwa iya whọ, tųgbo ọnya ị ya l'e-metakwa iya who iwhe. ¹¹ Nteke bụ l'anyi kwaru iwhe-oma, shi l'ẹka Ume Chileke l'echilabọ unu, ?ọ kariru anyi ẹka mę anyi wotaje iwhe l'eele l'ọnya l'ẹka unu, rijee nọdu ndzụ. ¹² Ọ -buru l'unu l'ekwetajechia haa ndu ọdo tẹ whẹ rita urwu iwhe ha nno l'ẹka unu, ?tọ kachidua anyịbedua erwube t'anyi gbẹnu ka orita unu iwhe l'ẹka?

O rwubekwaru anyi ọbu, ọle ọbu mę anyi tẹke atubukwaa ya ama. Iwhe anyi l'emejechia bụ l'anyi l'atukoje iwhe lile nwụ-gbua l'obu, gę l'ee-shi t'ọ bọ dụ ẹka ọ bụ anyịbedua chia l'e-gbee egbuchi ụzo ozhi-oma nke Kuráýisutu egbuchi. ¹³ ?Unu ta amadu ị ndu l'eje ozhi l'eze-ulo Chileke bẹ Chileke sụru tẹ whẹ rijee iwhe shi l'eze-ulo l'ẹka ono. Ndu l'eche ọnya-mgbeja Chileke l'eketajekwawho iwhe e gude gbaarụ Chileke ẹja. ¹⁴ O nokwawho gę Onye-Nwe-Ọha turu iwu iya sụ tẹ ndu l'ezhi ozhi-oma ono rijee iwhe shi l'ozhi-oma ono, whẹ l'ezhi.

¹⁵ Ọle ọbu mę mu teke ajibukwaa unu aji ẹgube iwhe ono. Tọ hẹkwanu m'ọo l'ekwo-ozhi-a, mu l'ederu unu bụ tẹ mu karụ unu ntaa l'o noo iwhe rwuberu mu ndono. Ọ kachia mu mma ị mu nwuhuru anwụhu. Mu ta abyakwa l'ekwe t'o nweru onye l'e-me ụnga ono, mu l'anga t'ọ bụru mu mkpokoro okfu. ¹⁶ Unu marụ-a l'iwhe mu l'egudeje anga ụnga ta abukwa ị mu l'ezhi

ozhi-oma ono. Ozhi ozhi-oma ono bẹ bụ iwhe mu jefutaje. O noo l'ọ-bụ áwhụ tso mu m'ọ -bụru lẹ mu te ezhidu ozhi-oma ono. ¹⁷ Ọ -bụ lẹ mu l'ezhi ozhi-oma ono, ọ bụru ozhi, mu zhiru onwomu mẹ mu elelahaa ẹnya obunggo, rwuberu mu nụ. Ọle mu l'ejẹ iya nkele ọ bụwaa ozhi, Chileke yeru mu l'ẹka. Mu l'ejẹ iya lẹge ohu l'anọje ejẹ ozhi, onye-nwe-iyana-nụ zhiru iya. ¹⁸ ?Ntaa bụ gụnu bẹ bụ obunggo mu ọbu? Iwhe bụ obunggo mu bụ lẹ mu l'anọje ezhi ozhi-oma ono; mu ta anatadụ aswa iya; bụkwa iya bụ iwhe gbarụ mu l'ememe l'ozhi ono, mu l'ezhi.

Ome iwhe lile l'iswi ẹhu ozhi-oma ono

¹⁹ A makwaru-a l'ọ tọ dudu madzụ, bụ iya l'aturu mu iwhe mu l'ejẹ, tọ dụ onye mu bụ ohu iya. Ọle mu gudewa ẹka mu mee onwomu ohu madzụ lile, nnta gẹ l'ee-shi tẹ mu gude ozhi-oma ono kabaa okfubutaru Kuráiyisutu madzụ l'urwu. ²⁰ L'ọbujẹ nteke mu lẹ ndu Ju nọ, mu awata ome umere ndu Ju, gẹ l'ee-shi tẹ mu kfubutaru Kuráiyisutu ndu Ju. Ọ tọ bụkwa iwu Mósísisu bẹ mu gude buru. Ọle ọbujẹ nteke mu lẹ ndu gude iwu Mósísisu buru nọ, mu awata anọ eme g'ọo onye gude iwu ono buru. Iwhe mu l'ekwobejekwanu mee ya nno bụru tẹ mu shi nno kfubutaru Kuráiyisutu ndu gude iwu ono buru. ²¹ Nteke mu lẹ ndu l'ete ekfu nke iwu nọ; mu ahagezhia nke iwu sụru iwu ta sụ, nnta gẹ l'ee-shi tẹ mu kfubutaru Kuráiyisutu ndu l'ete ekfu nke iwu. Sụ, iwhe ono ta akwa iya bụ woo: lẹ mu tẹ medu iwhe iwu Chileke kfulu. O noo lẹ mbẹdua gude iwu Kuráiyisutu buru. ²² Nteke mu lẹ ndu ọkpobe-okfu, whẹ marụ l'ete eshíhua ike l'obu nọ, mu emelaha g'ọo onye ọkpobe-okfu ono l'ete eshíhua ike l'obu nggẹ mu shi nno kfutaru Kuráiyisutu ndu ono. Ọo ya bụ l'iwhe bụ-zhia iwhe madzụ sụru l'iya bụ, mu abụkwaruwho iwhe ono, nnta gẹ l'ee-shi tẹ mu shi l'iwhe bụ-zhia ụzo, mu l'a-dụ ike shia gude harụ ndiwe kfuta yeru Kuráiyisutu t'ọ dzọo whẹ.

²³ Iwhe mu kwoberu emekota iwhe ono bụ iswi ozhi-oma ono nggẹ mu l'ikwanuru l'iwhe oma, dụ iya nụ. ²⁴ Unu ta amahaada l'ọbujẹ nteke l'aagba ọso, iwhe bụ ndu l'agba iya nụ atụko atụ ẹgo iya, ọle ọ kwa onye lanụ kpụ l'e-beje nata obunggo ọso ono. Ọo ya bụ t'unu kebe ẹhu gbajẹ ọso ono nggẹ unu bụru ndu l'anata obunggo iya. ²⁵ Iwhe bụ onye l'akwakọ nke ọtu ẹgo ọso l'ekebeje ẹhu sede onwiya l'iwhe lile, l'oome. Iwhe l'ookwobeje sede onwiya bụ nggẹ ya nata obunggo, tso l'ọso ono, mbụkwa obunggo, l'ete adụ gẹ l'ọo-nọ-be ya emebyishihu. Ọle ọwhube anyịbedua, tso Kuráiyisutu l'esedeje onwanyi nggẹ anyi nata obunggo ọwhu l'a-nọwaro jeye lẹ tuutuu-yooyoo. ²⁶ Sụ l'ọ noo iwhe meru g'ọo gude mu l'agba ọso ono eme tẹ mu gbaru-a ẹka, a kparu mu oge tẹ mu gbarua. Ọ bụkwaruwho iwhe ono meru mu te etsu ẹka g'ọo onye l'et-

su wherewhere ẹka. ²⁷ Iwhe mu l'emejehia bụ lẹ mu l'etsuje iya onwomu tsushia ya ike nke ọwhu mu l'esede onwomu ọkpobe esede t'ọ bọ bụ: mu -kfutagee ndu ọdo yeru Kuráiyisutu, mbẹdua ẹgbee bụru onye, Chileke l'e-megee jika ajika.

10 Sụ, ụnwunna mu, unu nyatajẹkwa g'ọo nwuru nna anyi ochee whẹ. Unu nyatakwa lẹge whẹ hakota bẹ nọru lẹ mkpula urwukpu ono. Gẹ whẹ ha jekota ije l'alị ọkponku ghaa l'eze-enyimu ono. ² Whẹ gẹ whẹ ha bẹ Chileke gude urwukpu ono mẹe eze-enyimu ono mee baputizimu tẹ whẹ bụru ndu l'etso ụzo Mósísisu. ³ Gẹ whẹ ha tuko rikota ọga nri lanụ ono, shi l'imigwe; ⁴ ngụkotakwawho mini ono, shi l'ẹka Ume Chileke. Unu maru-a lẹ whẹ nguru mini ono, shi lẹ ẹwhuru ono, l'ete awhua l'ẹnnya. ẹwhuru ono bẹ bụ iya bụ Kuráiyisutu. Ọ bụru ẹwhuru ono bẹ tsoru whẹ nụ. ⁵ Ọle ọbu mẹe ndu ọwhu bekocharu mee iwhe l'adụ Chileke mma l'obu bechakwaaru ka shii. Ndu onona bẹ ishi whẹ whushihukwanuru nteke ono, whẹ nọ l'echi-egu ono.

⁶ Sụ, iwhe lile ono tükowaru bụru iwhe l'alọ anyi ẹka lẹ nchị t'anyi gude kwachafu ẹnnya, t'egu ome ejo-iwhe ba aguje anyi lẹge ọ guru ndu onona. ⁷ T'unu ba agbajẹkwa ẹja l'iwhe, l'ọ nokwa gẹ whẹ haru eme nteke ono bụ iya bụ iwhe ọbu, e deru l'ekwo Okfu Chileke sụ: "Ndu Ízurelu dọru eri nri, angu iwhe angungu, whẹ nọnyaa wulihu telaha egvu." ⁸ T'unu be ejekwa oye ẹka l'orwu urwu-alj, bụ lẹge whẹ hakwaruwho rwua ya nteke ono, e bekochara, unu madzụ ụkporo ugbo labọ l'unu iri l'esa l'ụkporo iri dakota ọdaleba nwushihukota l'akpuru ẹnyanwu lanu. ⁹ T'unu be ejekwa ọdata Onye-Nwe-Ọha, bụ gẹ whẹ haru data iya lẹ nteke ndu-ichee ono, agwo tagbushia whẹ. ¹⁰ Unu ba agujekwa áwhụ, bụ lẹge whẹ hakwaruwho gụa ya, ozozi-imigwe ono, bụ o-gbu-madzụ, shi l'ẹka Chileke bya atuko whẹ gbushikota.

¹¹ Sụ, iwhe lile ono bẹ nwukotaru nụ l'ẹhu whẹ t'ọ bụru iwhe l'ee-gude nmaaru anyi ọkwa, e deshikwaa ya who l'ekwo t'ọ bụru iwhe l'ee-gude ezhi anyi iwhe, l'unu maru-a l'ogbo ọwa anyi nọ bụ ogbo iwhe lile l'agvụ.

¹² Ọo ya bụ t'onye l'arị lẹ ya kfulu kfulushia ike, kwakwaaru onwiya ẹnnya, a nọnyaanu ọ daa. ¹³ L'ọ tọ dukwa iwhe adata, byakfutajewaru unu l'ete abụ ẹgube iwhe adata, l'abiyakfutajekwawho ndu ọdo. Ọle Chileke bụ onye l'emeje iwhe ọ sụru lẹ ya l'e-me. Ọ tọ byadu l'ekwe t'a data unu dataghata unu lẹge ike unu ha. Iwhe l'oo-mechia bụ lẹ nteke l'aadata unu bẹ l'oo-goshikwawho unu ụzo, unu l'e-shi nahu iwhe adata ono. Ọ kwanu iya bụ nke ọwhu unu l'a-dụ ike nwugbua ya l'obu.

¹⁴ Ọo ya bụ, ndu mu yeru obu, unu haa nke ọgba ẹja-ọ. ¹⁵ Ọ kwa okfu, l'eekfujeru ndu ẹgọ rwuru ọhu-ẹho bẹ mu l'ekfuru unu ọwa. Unu gudewaro ẹnnya ẹnnya lee

l'iwhe ono, mu l'ekfu. ¹⁶ Sù, omogo ono, anyi tukuru gude angù, gude anyata nri Onye-Nwe-Ọha, mbụ nri Onye-Nwe-Ọha ono, bụkwawho iwhe anyi l'ekele Chileke ekele iya, ?tọ dụ mmee Kuráýisutu bẹ anyi gba mgba angù l'omogo ono? ?Tọo buredi ono, anyi l'awashije ata ono, ?tọ bụdu ẹhu Kuráýisutu bẹ anyi tukuru gba mgba nno? ¹⁷ Eshi-owhu ọ bụ buredi lanụ dụ, bẹ anyịbedua tukurwaru bụru anụ-ẹhu lanụ ebe-hukwaduru anyi ka ẹswa l'igu, eshi anyi tukurwaru atadzuru buredi lanụ ono.

¹⁸ Unu lewaro iwhe ndu Ízurelù l'emeje. Lẹ ndu Ízurelù l'atajẹkwa anụ ono, e gude bya agbaa ẹja nù Chileke l'ẹnya-mgbẹja ono. Iwhe bụ ndu lile, tarù anụ ono bẹ shiakwa l'atata ono, whẹ tarù anụ ono, a nuru Chileke, whẹ lẹ Chileke tųgba bụru nnanụ. ¹⁹ ?Unu marụ-a iwhe mu l'eme tẹ mu kfuwa l'ẹka ono? ?Ọ dụ unu gẹ-woo l'iwhe mu l'eme tẹ mu kfuwa bụ l'o nweru iwhe iwhe l'aagwa agwa, ọdua l'ọo iwhe ọbu, e gude gwaa ya bụ. ²⁰ Wawakwa! Iwhe mu l'ekfu bụ lẹ ngwo-ẹja, ndu l'ẹte abụa ndu Ízurelù l'egwotaje gbaa, bụ ọgvu bẹ whẹ l'agbajẹ iya nù. Ọ tọ bụkwa Chileke bẹ whẹ l'agba iya anụ. Mu ta abyakwanụ l'ekwe t'unu l'ogvu tųgba bụru nnanụ. ²¹ Unu ta abyakwa l'anọ angù iwhe shi l'omogo nke Onye-Nwe-Ọha, unu angụkwawho ọwhu shi l'omogo nke ọgvu. O nok-wawho gẹ unu l'ẹte abya l'anọ eri nri lẹ teburu nke Onye-Nwe-Ọha, unu erikwawho lẹ teburu nke ọgvu. ²² Tẹ ?anyi l'e-gbẹe kpata tẹ Onye-Nwe-Ọha koje okoowhoo? ?Ọ dụ unu g'anyi ka Chileke ike?

²³ Unu sụru l'a harù onyenonu t'o meje iwhe sọru iya nù. O noo bụkwa ezhi-okfu. Ọle ọ tọ bụdu iwhe l'ọha bụ: e -me ya, ya aduru onye ọbu, meru iya lẹ ree. A harù onyenonu t'o meje gẹ dụ iya mma, ọle ọ tọ bụdu iwhe l'ọha bẹ l'emetse chọchi emetse. ²⁴ Tọ bọ dųkwa onye l'a-nọjlewho ele ẹnya iwhe l'a-dųru iya lẹ ree. T'onye ọbu choje-chia iwhe l'a-dųru ibe iya lẹ ree.

²⁵ Iwhe bụ-zhia anụ, l'eere ere l'aswa, unu zųtaru, t'unu tajẹkwaa ya whọ. T'anụ, unu zųru l'aswa ba abụkwa iwhe l'a-nọ eme t'obu unu nmajẹ unu ikpe nke ọwhu unu l'a-wata ọkpa ishi g'o shi shi. ²⁶ L'e dekwaru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: "Mgboko l'owhu mẹe iwhe dųkota iya nù bụkotakwa nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke."

²⁷ Sù, nteke onye l'ete ekwee nke Kuráýisutu kuru unu t'unu bya l'eriri, unu kweta l'unu l'e-je, unu -jee, unu rilekwawho iwhe lile, e wofutaru bya anụ unu t'unu ria, t'unu be ekwekwa t'iwhe ono wata unu ọnma ikpe l'obu nke ọwhu unu l'a-kpọchalaha mkpọcha nke g'o shi shi. ²⁸⁻²⁹ Ọle nteke bụkwa l'o nweru onye tųfuru ọnu sụ ghu: "Iwhe-e bụkwa iwhe a gbarụ ẹja," be erikwa iwhe ọbu mẹ l'ogvukwaro onye ono, kfuwu ghu iwhe ono mękwaro mẹ l'ogvu obu ọnma ikpe. Obu ọnma ikpe, mu l'ekfuru bụkwa obu nkiya, ọ tọ bụkwa nke gụbedua. Sù, ọle ọbu, ọ tọ bụkwa obu onye ọdo l'a-nọ

anma mu ikpe tẹ mu ba anọ eme gẹ sọru mu. ³⁰ Eshi-owhu mu l'ekeleje Chileke ekele mẹ mu bya l'eri nri, ?ndẹhunu g'o gude ọ bụru iwhe ono, mu keleru Chileke ekele tẹmenu mu ride iya b'e gbee akpoyiru mu ẹhu lẹ mu l'eri iya?

³¹ Ọo ya bụ, unu l'eri iwhe-o; ọdua ọ bụru nke angun-gu bẹ unu l'angụ-o, mbụ-zhiwaro iwhe bụ iwhe unu l'eme, t'unu meje iya t'ọ bụru iwhe l'ee-gude aja Chileke ajaja. ³² Tọ bọ dųkwa onye l'a-bụ ọkfu akpopyashi onye ọdo ọkpa: m'ọ -bụ onye Ju, m'ọ -bụ onye l'ẹte abụa onye Ju, m'ọ -bụ chọchi Chileke. ³³ Ọle-who gẹ mu l'eme ono bụ g'unu l'a-nọje eme, mbụ gẹ mu l'anọje eme tẹ mu mee iwhe lile t'ọ dụ onyenonu ree. Mu ta achọjekwa iwhe l'a-dųru mu lẹ ree, gbahaa iwhe l'a-dųru igweligwe ndu ọdo lẹ ree nggẹ a dzọta whẹ.

11 Ọo ya bụ t'unu tsoje ẹka mu lẹge mbẹdua l'etso ẹka nke Kuráýisutu.

Nwanyị, l'ẹje ọbaru Chileke ẹja

² Mu l'aja unu ajaja l'unu l'anyatajẹ mu nteke nteke, tẹmenu unu gudeshikwaawho iwhe ono, chọchi l'ezhije ono ike, e yeru mu l'ẹka, mu bya ezhia ya unu. ³ Ọle iwhe lanụ, mu l'eme t'unu makwaruwho bụ l'ọo Kuráýisutu bẹ bụ ishi iwhe lile, bụ-zhia onye nwoke, nwoke bụkwannuru ishi nke nwanyị, l'ọoolu alụ. Ọ bụkwannuru Chileke bụ ishi nke Kuráýisutu. ⁴ Onye bụ-zhia nwoke l'ekfu anụ Chileke l'ẹka l'aabarụ Chileke ẹja, ọdua onye ono l'ekfuchiru Chileke, onye ọbu -kpuru okpu l'ishi, onye ono l'emechishikwa Kuráýisutu iwhe. ⁵ Obekwanu l'onye nwanyị l'ekfu anụ Chileke, ọdua l'ookfuchiru Chileke, to ke iwhe l'ishi, nwanyị ono kwa ji iya bẹ l'oomechishi iwhe. Nwanyị ono yẹle nwanyị ọwhu rwushiru ẹgbushi nkiya erwushi bẹ bụlewho iwhe lanụ. ⁶ Lẹ nteke bụ lẹ nwanyị te ekebedu iwhe l'ishi; tẹ nwanyị ọbu kpashilenuwho ẹgbushi iya ọbu akpashị. Ọle eshi-owhu ọ bụ iwhe iwhe nke tẹ nwanyị kpashia ẹgbushi iya akpashị, ọdua l'ọo t'o rwushia ya erwushi, ọ kwa iya bụ t'unubẹ ụnwanyị kebeje iwhe l'ẹgbushi unu ọbu. ⁷ L'ọ tọ gbakwa onye nwoke t'o kpuchia ishi iya l'okpu, nkeshi ọwhu Chileke meru iya, o shia yẹbe Chileke ono; tẹmenu ọ bụru onye nwoke bẹ l'egoshi gẹ Chileke dụ-be biribiri. Obenu l'owhube nwanyị bẹ bụlewho gẹ nwoke dųta-be biribiri bẹ l'ooogoshi. ⁸ Unu nyatakwa l'ọ tọ bụkwa nwoke bẹ Chileke gude iwhe shi nwanyị l'ẹhu mee, o chia nwanyị b'o gude iwhe shi l'ẹhu nwoke mee. ⁹ Tọ hẹ l'ọo nwoke b'o meru t'ọ bụru nke nwanyị, o chia nwanyị bẹ o meru t'ọ bụru nke nwoke. ¹⁰ O noo iwhe meru nwanyị je l'ekebeje iwhe l'ishi gude goshi l'ọo ji iya nwe iya mękwawho mẹ l'ọ gvukwaro ndu ozozi-imigwe. ¹¹ Ọle g'ọ dulekwaa, ọ tọ dųkwa iwhe nwanyị bụ mẹe e -wofu nwoke, tọ dųkwawho iwhe nwoke bụ mẹe e -wofu nwanyị l'atųgba-a,

anyi lẹ Kuráyisutu tųgbaru-a. ¹² Ọ kwa iwhe shi l'ẹhu nwoke bẹ Chileke gude mee nwanyi, ọ bụkwaruwho nwanyi bẹ l'anwuje nwoke. Ọle whẹ labọ ono bẹ tųko-ru shikota l'ẹka Chileke ono, bụ iya meru iwhe lile.

¹³ Unu lekwa ya ẹnya l'onwunu; ?ọo gbarụ nke tẹ nwanyi nọdu l'ẹka l'aabarụ Chileke ẹja kfujeru nụ Chileke, l'o bo okechi iwhe l'ishi? ¹⁴ ?Unu ta amadụ lẹge madzụ gbarụ bẹ nwoke l'eme onwiya iwhe iwheere m'ọ -haa ẹgbushi iya, o rwuta rwuba iya l'ọnu? ¹⁵ Ọle nteke onye nwanyi nwe ẹgbushi ogologo b'ọ bụ-gewaro iwhe l'oo-gude ama ụma. L'ẹgbushi ogologo bẹ Chileke nuru nwanyi t'ọ bụru iwhe l'e-kpuchije iya ishi. ¹⁶ Nteke bụ l'o nweru onye l'atụ ẹgo l'ọ tọ dudu nno; iwhe lanụ, mu l'ekfuleruwho onye ọbu bụ l'anyi te enwehekwa omelalí ọdo, anyi gude abarụ Chileke ẹja, chọchi Chileke te enwehekwaruwho ọdo.

Ori Nri-ẹnyashi Onye-Nwe-Ọha

(Mát. 26:26-29; Mak. 14:22-25; Luk. 22:14-20)

¹⁷ A bya abya l'iwhe ọwa, mu l'abya ekfukfu-a, mu ta ajakwa unu ajaja iya, o noo l'edzuko, unubẹ chọchi l'edzukoje l'egbekwa bụru: ọkpata nke t'ọ yeru unu ẹka, ya ẹgbeenu bụru iwhe l'egbuchi ndu ọdo ọzo. ¹⁸ Ọwhu bụ-zhiadanu nke mbụ bụ lẹ mu nuru l'unu l'anoje abọ onwunu ẹbo me unu dzukobe, mbụ ọ dukwa mu gẹ iwhe ono harụ bụru ezhi-okfu. ¹⁹ Mu marụ-a l'ọo ezhi-okfu l'ọ tọ dụ-zhidua gẹ l'ee-mekata t'olu unu ba ahajeru daa iche iche. Ọo ya bụkwanu nke ọwhu l'aa-makwanu ndu l'eme iwhe gbarụ whẹ l'ememe. ²⁰ O nokwa iwhe meru tọ bụ Nri-ẹnyashi Onye-Nwe-Ọha bẹ unu l'erije mẹ unu dzukobe ono, ²¹ eshi-ọwhu l'ọobuje unu -gbashi, onyenonu apata nri nkiya; eri, angụ. E -rigele iya whọ, ẹgu agụ ndu ọwhu l'ọo-nọ agụ, ndu ọdo anguta-gee mmee, ya eme whẹ l'ẹnya. ²² Haa! ?M'ọ dụ g'unu te enwedu ọlo, unu l'a-nọduje l'ibe unu eri nri ọbu, angukwawho nke angungu? ?Tẹ ọlewhu l'unu l'emekwadu t'unu kpọo chọchi Chileke ọ dụ ẹbo l'afụ; eme ndu ọwhu l'ẹte adụ gẹ whẹ marụ iya iwhe iwheere? ?Mu l'a-sụ-zhia unu agha-a nta-a? ?Mu l'a-nọ etu unu ẹwha iya? Wawakwa! Mu te emekwa nno.

²³ Iwhe ono, mu zhiru unu ono bẹ bụkwa Onye-Nwe-Ọha bẹ kfuru mu iya nu, lẹ yẹbedua, bụ Onye-nwe-anyi Jisọsu bẹ wotaru buredi l'ẹnyashi mbọku ono, e doru iya ye, ²⁴ bya ekelelelewho Chileke ekele iya, o wota iya nyawashia sụ: "Ọ waa bụ ogwehu mu, mu gude gbaa ẹja l'iswi ẹhu unu. Unu meje iwhe-e gude nyatajẹ mu." ²⁵ Whẹ rigelewho Nri-ẹnyashi ono, o wotafukwaawho ọwhube omogo sụ: "Omogo ọwa bẹ l'egoshi ọgbandzu ọwhuu, shi Chileke l'ẹka bụ iya bụ ọgbandzu ọwhuu, o gude mmee mụbe Jisọsu mee, o vuru ire. Nteke bụ nteke unu nguru iya, unu gudeje iya nyatajẹ mu." ²⁶ Jeye nteke Onye-Nwe-Ọha ọbu l'a-bya ọdo, nteke bụ-zhia nteke unu l'eri nri-a, angụ mmee

l'omogo bẹ unu l'ekfusaakwaa anwuhu ono, Onye-Nwe-Ọha nwuhuru l'oswebe.

²⁷ Sụa, onye bụkwanu onye riru buredi ono, ọdua ọ bụru l'ọ nguru iwhe angungu, shi l'omogo nke Onye-Nwe-Ọha l'ọzo, l'akfuaru akfuru, onye ono bẹ Chileke l'a-nma ikpe l'o meru ogwehu Onye-Nwe-Ọha yele mmee ya iwhe-dụ-ẹji. ²⁸ Ọo ya bụ tẹ madzụ nyochajekwa onwiya ime, temenu ya eria buredi ono, ngua iwhe ono shi l'omogo ono. ²⁹ L'onye l'eri angụ; onye ono te eleta ẹnya, marweta iwhe ogwehu Kuráyisutu bụ bẹ l'eritakwa ikpe atụ-kobe onwiya l'ishi, angutakwawho ikpe atụ-kobe onwiya l'ishi. ³⁰ O nokwa iwhe meru ikpoto madzụ l'ime unu bụru ndu arwuhu, ndu harụ daburu l'ẹhu; ọnwu harụ ẹgbushi ndu ọwhu l'oogbushi. ³¹ Ọle nteke anyi vuzhiwaa ọzo kpee onwanyi ọkpobe ikpe, ọo ya bụ lẹ Chileke te ekpeheduwaro anyi ikpe, hụa anyi ahuhu ono. ³² Ọle nteke ọ bụkwanu lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ gude ẹka iya kpee anyi ikpe, kpegee ya hụa anyi ahụ bẹ iwhe o kwoberu eme iya bụkwa tẹ ya be ejehe ọnmagbabe anyi lẹ ndiwhe tųko nma ikpe.

³³ Ọo ya bụ, ọnwunna mu, nteke unu dzukotajeru nke ori Nri-ẹnyashi Onye-Nwe-Ọha ono, t'unu nọdujekwa ngaberu ibe unu. ³⁴ Nteke bụ l'o nweru onye ẹgu l'agụ, t'onye ono vuru ọzo riada nri l'uwhu. O noo iwhe unu l'e-meje ndono, a nonyakwaanu, Chileke nma unu ikpe nke edzuko obu, unu l'edzukoje.

A bya abya l'iwhe lile ndu ọwhu, bẹ waakwaro mu -bya bẹ mu l'e-yefua ya ọnu.

Iwhe ọma, shigee l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ

12 A bya abya lẹ nke iwhe-ọma, shigee l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ bẹ mu sụkwaru, ọnwunna mu, mu l'emelekwawho tẹ mu kfu ya t'unu marụ iya. ² Unu marụ-a lẹ nteke ono, unu shi bụru ndu l'ete eshia kwe-ta nke Kuráyisutu bẹ unu makwaru-a gẹ ọnodu unu shi dụ. Unu manuru-a gẹ ọgvu shi anoje alowhu unu alowhu nteke bụlewho nteke o guderu unu, l'eedotaje unu doru je, t'unu gwajẹ nteke, bụ iwhe l'ete ekfu okfu. ³ O noo g'ọ gude mu l'eme tẹ mu mee ya t'ọ doo unu ẹnya l'ọ tọ dukwa onye gude Ume Chileke ekfu okfu l'a-dụ-zhia ike sụ: "Jisọsu bụbukwaa onye vu ọnu." Tọ dukwawho onye l'a-dụ ike sụ lẹ Jisọsu bụ Onye-Nwe-Ọha, t'a gụfulewho l'onye ọbu gude Ume-Dụ-Nsọ ekfu iya.

⁴ Iwhe ọma, shi l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ bẹ dukwa l'iche l'iche, ọle ọ kwa Ume-Dụ-Nsọ lanụ kpụ bẹ l'anukota iya. ⁵ O nokwawho g'uzo, e shi ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi dukwawho l'iche l'iche, ọ bụkwaruwho Onye-Nwe-Ọha lanụ kpụ b'a tųkoru ejeru ozhi ono. ⁶ Ike, Chileke l'eyeje madzụ l'ẹhu t'ọ gude mee iwhe bẹ dukwa l'iche l'iche. Ọle ọ kwaa Chileke lanụ ono bẹ l'emekotaje ike ono t'ọ ree ire l'ẹhu iwhe bụ onye o yeru iya. ⁷ Chileke

shi l'ẹka onyemonye l'ẹhu l'ẹhu egoshi g'ike Ume-Dụ-Nsọ l'erebe ire, t'ọ buru iwhe l'a-nọ abẹru ọha urwu. ⁸ Mbụ-a, onye lanụ bẹ Ume-Dụ-Nsọ ono l'eyeje ike l'ẹhu nke ọwhu onye ono l'a-nọje ekfu okfu, l'egoshi lẹ Chileke nuru iya mmamagụ, Ume ono eye onye ọdo ike l'ẹhu nke ọwhu l'oo-kfuje okfu, l'egoshije lẹ ya maru Chileke ọkpobe amama. Ya abụkwaru-a Ume lanụ ono l'emekotaje iya. ⁹ Ya abyakwawhọ bya eye onye ọdo ike l'ẹhu, mbụ ike nke okweta nke Chileke gudeje iya emekaa iwhe dụ-gee biribiri, ya abụkwaru Ume-Dụ-Nsọ lanụ ono. Onye ọdo bẹ l'oo-yero ike l'ẹhu nke t'ọ mejee t'onye ẹhu l'eme mehu; ya abụkwaru-a Ume-Dụ-Nsọ lanụ ono kpụ. ¹⁰ Onye ọdo bẹ l'ooyeje ike l'ẹhu t'ọ meje iwhe-awhūrulenyā, ya eye onye ọdo ike l'ẹhu nke okfuje okfu, l'e-goshi ozhi Chileke zhiru iya, ya eye onye ọdo ike l'ẹhu nke ọkokashije iwhe shi l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ mee ọwhu l'eshia ya; ya eye onye ọdo ike l'ẹhu nke t'ọ ghajee okfu-alị iya, kfulahaa l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'e-goshi iya, ya eye onye ọdo ike l'ẹhu nke akọje iwhe l'eekefu l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ goshiru. ¹¹ Ọle ọ tuko-buru Ume-Dụ-Nsọ lanụ bẹ l'anụkotaje iwhe lile ono. Onyenonu bẹ l'ooomejeru iwhe-oma, dụ iche iche lẹge ọ turu obu iya ama lẹ ya l'e-me iya.

Ogwehu lanu yele iwhe lile, mokashiru iya nu

¹² Lẹ chọchi Kuráiyisutu dukwa g'ọo ogwehu lanu. Ogwehu madzụ l'emokashijekwa ekali l'igweligwe. A makwaru-a l'iwehe mokashiru l'ogwehu bẹ ha l'igweligwe, ọle ọ bụlekwa ogwehu lanu g'ọ bụ iya. ¹³ O noo l'iwehe bụ-zhia lẹ g'anyi hakota ?i bụ onye Ju: ?tị tị bụdu onye Ju, ?i bụ ohu: ?i bụ amadu? Ume-Dụ-Nsọ tūkotaru anyi nmagbabe, anyi buru ogwehu lanu nteke ono, anyi meru baputizimu, anyi tuko gbawaru mgba lẹ Ume-Dụ-Nsọ ono, bụ iya bẹ l'eyeje anyi ike l'ẹhu.

¹⁴ L'ogwehu anyi l'onwiya ta akpukokwa owu bukeruwho iwhe lanu. Iwehe dụ iya nu hakwa l'igweligwe. ¹⁵ Ngge l'ọo iwhe ntaa t'okpa bya asu l'eshi ya l'ete abua eka lẹ ya ta abukwa iwhe dụ l'ẹhu, ?oo iwhe ono l'a-kposhi iya ọ bụ iwhe dụ l'ogwehu? ¹⁶ Odua l'ọo tẹ nchị sụ l'eshi ọwhu ya l'ete abua ọnya bẹ ya l'abukwaa ibeka ẹhu madzụ, iwhe ono, o kfulu ta akposhikwa iya ọbu iwhe mokataru madzụ l'ẹhu. ¹⁷ Ngge l'ọo iwhe ẹhu anyi g'anyi ha tukuror buru ọnya lanu, ?oo gunu b'e ge egudeje anu iwhe? Nteke ọ bukwanu lẹ ngge l'ọo iwhe ogwehu anyi l'owhu tukuror buru nchị lanu, ?oo gunu b'e ge egudeje anu nshishi iwhe? ¹⁸ Ọle g'ọo dụ ntaa bụ l'ọo Chileke meru ẹhu madzụ, bya emobechaa ibehu lile ono dukota iya lẹge ọ tüberu iya. ¹⁹ Ngge l'ọo iwhe iwhe lile tukuror kpukoo buru iwhe lanu mee ogwehu ta adukwa. ²⁰ Ọle g'ọo dụ ntaa bụ l'ogwehu nweru ibehu l'igweligwe, ọle ọ tūkokwaru-a buru ogwehu lanu.

²¹ M'ọ tọ dukwa nteke ọnya l'a-gbashi, ya asu eka woo ya ?l'ogaru iya lẹ gunu? O nokwawho ge l'ọo tọ

dụ nteke ishi l'a-gbashi sụ okpa l'ọ tọ gaduru iya lẹ mkpa. ²² Ge l'oduje-chia gbee buru l'ọo ibeka ẹhu anyi ibe iya ono e gbee arị l'ọo iwhe mmaanụ bẹ gbẹ lihukwaruwho l'iwehe ọwhu l'aga mkpa. ²³ Ọ buru ibeka iya ọwhu anyi l'arinu sụ l'ọ tọ gbadu nke ta akwabẹ iya uguv bẹ anyi l'egbejee kwaa ngwa gude kwabẹ iya uguv, ka l'ugvu. Ọ buru ibeka iya ọwhu anyi l'eme tẹ ba awhujeshi bẹ anyi l'akajẹ oleta ọnya karu ibe iya ọdo, ²⁴ mbụ leta iya ọnya, mkpa iya l'ete adu ibe iya ọdo. Ọle Chileke dzekfuleru-a ogwehu madzụ, ọ buru nnanu; woru uguv, ka l'ugvu kwabẹ ibeka iya ọwhu l'ete akwaberwee uguv. ²⁵ Ọ kwanu iya bụ nke ọwhu ibehu yele ibe iya l'ete anọhe agaru onwowhe ọnya, gbahaa tẹ whẹ tuko letaje ibe whẹ ọnya. ²⁶ Nteke iwhe l'eme ibe ẹhu lanu ẹhuka, ya emedzukwaruwho ẹhu l'owhu ẹhuka. Nteke bụ l'ọo uguv b'a kwabederu ibe ẹhu lanu, ogwehu anyi l'owhu atuko swadzuru ẹswa iya.

²⁷ Sụ, ọ kwa unube chochi bụ ogwehu Kuráiyisutu. Onyenonu l'ẹhu l'ẹhu buru ibe ẹhu motaru iya nu.

²⁸ Chileke bya egoshi onyenonu iwhe l'ọo-nọ eme, o vuru ọzo họtā ndu ọwhu l'a-bụ ndu-ishi-ozhi. Ọ bya ọdo; ọ họtā ndu ọwhu l'a-bụ ndu l'ekfuchiru iya nu, ọ bya lẹ nke ẹto, ọ họtā ndu l'a-nọ ezhi iwhe, ndu l'etsota ndu onona buru ndu l'a-nọ eme iwhe-awhūrulenyā. Ọ họtakwawho ndu ọwhu o yeru ike l'ẹhu tẹ whẹ mejee t'onye ẹhu l'adu mma mehu, họtakwawho ndu l'a-nọje eye eka mee ndu mkpozhi, l'a-nọje akpozhiru chochi ọzo; ọ họtā ndu ọdo tẹ whẹ buru ndu l'a-ghajẹ okfu-alị whẹ kfulahaa l'okfu, Ume dụ Nsọ l'e-goshi whẹ. ²⁹ Ọ tọ bụdu chochi l'owhu bẹ tūkotaru buru ndu-ishi-ozhi, whẹ ta atukota buru ndu l'ekfuchiru Chileke, ọdua l'ọo ndu l'ezhi iwhe. Ọ tọ bụdu ge whẹ ha bẹ nwedzuru ike nke ome iwhe-awhūrulenyā, ³⁰ tọ bụ whẹ l'ọha bẹ Chileke yedzuru ike l'ẹhu nke ome t'onye ẹhu l'eme mehu, tọ bụ ọha l'aghajẹ okfu-alị whẹ kfulahaa l'okfu, Ume dụ Nsọ goshiru whẹ, tọ bụhunu ọha l'a-duje ike akọ iwhe ono l'eekefu l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ goshiru.

³¹ Sụ, t'onyenonu yeje ẹhu l'a-nọ eseba t'iwehe oma ọwhu ka mkpa rwube iya eka. Ọle mu l'e-goshizhidanu unu ọzo ọwhu bụ iya kwataru kabaaro mma.

N-yemobu

13 Sụ, o to nwekwa m'e -behuduru mu l'aghajẹ okfu-alị mu; egudeje iwhe bụ-zhia okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshije madzụ gude ekfu okfu, mbụ gudegee gude ọwhu ndu ojojhi-imigwe l'egudeje ekfu, n-yemobu -rwuhu mu l'ẹhu bẹ mu bulekwaa njaja ogele, m'ọ kwanu atangu, l'adachi madzụ nchị. ² Sụ, ọ tọ dukwa m'e -beru Ume-Dụ-Nsọ yegezhia mu ike l'ẹhu tẹ mu kfuje okfu, l'egoshi ozhi, Chileke zhiru, mu magezhiaru Chileke ọkpobe amama, makotaru iwhe lile o shi domia edomi, kabagezhia okweta nke Chileke

ono kweshia ya ike, mbụ kwetabe iya nke ọwhu bụ mu -sụ ugwu t'ọ whọfu l'ẹka ọ nọ je anọdu l'ẹka whọ, ya awhọfu, mu kwetabe nke Chileke nno, mu te eye madzụ ibe mu obu bẹ l'ọ tọ dukwaa iwhe mu bụ. ³ Ọ tọ dukwaa e -beru m'ọo mu tuko iwhe lile, mu nweru kekashiaru ndu ukpa, kweggee kwe t'e wota mu kpoo ọku; mu te eye madzụ ibe mu obu, ọ tọ dukwaa urwu, mu ritaru iya.

⁴ Oye obu l'emeje tẹ madzụ taa nshi l'iwhe lile, dag-baru yele onye ọbu, o yeru obu. Ọ bụru oye ndu ọdo obu l'emeje madzụ ya eme odo. Ọ bụru oye ndu ọdo obu l'emeje tẹ madzụ be enweje oke-ẹnya. Onye yeru ndu ọdo obu ta anọjekwa ekuchashi onwiya; tọo nọje etu onwiya iwhe lanụ, dū nū. ⁵ Oye ndu ọdo obu l'emeje tẹ madzụ be eme iwhe l'ete adūa ree l'ẹnya, ọ bukwaru iya whọ l'emeje tẹ madzụ ba abụ onye ụswara. Onye yeru ndu ọdo obu te enwejekwa obu-ọku; onye ono ta amajẹ nke odobe iwhe l'obu. ⁶ Onye yeru madzụ ibe iya obu ta aswajekwaru ẹswa yeru iwhe l'eeme, iwhe ọbu t'a kfuru nhamunha. O chikwaa iwhe kfuru nhamunha bẹ onye ono l'aswajeru ẹswa kpua. ⁷ Onye yeru madzụ obu ta avujekwa ọvuma l'iwhe bụ-zhia iwhe onye ono meru iya. Ọ bukwaruwho oye ndu ọdo obu l'emeje tẹ madzụ kwetaje lẹ nke ọma l'iwhe bụ-zhia iwhe byarụ nū. O nokwawho gẹ l'ooomeje tẹ madzụ leje ẹnya nke ọma l'iwhe lile. Ọ bukwaru oye obu ono l'emeje tẹ madzụ nwugbua iwhe l'obu, e beru ọ bụru m'ọo ẹgube iwhe gūnu.

⁸ N-yemobu l'adugbujeru jeye lẹ tututu-mimimi. Ike nke okfu okfu, l'egoshi ozhi, Chileke zhiru l'e-mechaa gvụ; o nokwawho gẹ nke ọgha okfu-alị madzụ, kfulahaa l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'e-goshi l'e-mechaa gbaa buhu. O nokwawho gẹ nke l'a marụ Chileke ọkpobe amama l'a-gvukwawho. ⁹ L'ọmaru Chileke ọkpobe amama ọwhu anyi marụ mee okfu okfu egoshi ozhi Chileke ọwhu anyi l'ekfu ntaa te edzukwa oke. ¹⁰ Ọle nteke Chileke l'e-goshigelewho anyi iwhe ọwhu dzuru oke, iwhe bukota iwhe l'ete edzua oke, ewhushihu.

¹¹ Lẹ nteke mu shi bụru nwata bẹ mu shi anọje ekfu g'ọo ụnwegirima, mu shi anọje agba ẹgò g'ọo ụnwegirima, mu shi arije ọriri g'ọo ụnwegirima. Mu bya abuleruwho onye bụ ọgurennya, mu tuko umere ụnwegirima pakotaru haa. ¹² Lẹ ntaa bẹ anyi gudeekwaa onyo awhụ iwhe lile inyoki-inyoki. Ọle o -rwulewho nteke ono bẹ anyi lẹ Kuráyisutu l'a-whugba onwanyị ihu l'iwhe. Ntaa bẹ mu marụ iwhe lile ibe lanụ ibe lanụ; o -rwua nteke ono bẹ mu l'a-makota iwhe lile ọkpobe amama lẹge Chileke marwetaru mbèdua ntaa.

¹³ Ọo ya bụ l'ọo uzhi iwhe ẹto-ọ ya bẹ l'a-whodu bụ iya bụ ekweta; ole-ẹnya-iwhe mee n-yemobu, whẹ whẹ ẹto ono tukuror bụru iwhe l'ete afua gvụ agvụ, ọle ọwhu kakota shii bụ n-yemobu.

Oyeba ọnu l'iwhe ọma, shi l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ

14 O noo iwhe meru mu sụ unu t'unu kebelewho ẹhu sebaje t'unu ye ibe unu obu. Ọle ọbu; t'iwhe ọma ono, dū iche l'iche, shigee l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ gushijekwa unu ike. Kelekele nke iwhe-ọma nke okfu okfu, l'egoshi iwhe Chileke zhiru. ² L'onye gharụ okfu-alị iya kfulahaa l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi iya ta abukwa madzụ bẹ l'ookfu anụ, ọ kwa Chileke bẹ l'ookfu anụ. Ọ tọ dukwaa onye ọdo l'ookfu eyeru, eshi l'adūa onye marụ iwhe l'ookfu, onye ono bẹ gude Ume Chileke ekfu iwhe Chileke shi domia edomi. ³ Obenu l'onye l'ekfu okfu, l'egoshi ozhi Chileke zhiru iya bụ madzụ bẹ l'ookfu eyeru. Onye ono shi nno ekutse madzụ lile ekutse, eyeru whẹ ọku t'obu shihu whẹ ike, adukwa whẹ whọ obu. ⁴ Onye gharụ okfu-alị iya, kfulahaa l'olu-okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi iya bukwa onwiya bẹ l'ookutse, obenu l'onye l'ekfujẹ okfu, l'egoshi ozhi Chileke zhiru iya bẹ bụ chọchi bẹ l'ookutse ekutse.

⁵ Iwhe gẹge adū mu ree bụ t'unu g'unu ha ghajee okfu-alị unu, kfulahaa l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi unu, ọle ọ gogo kabaa ree m'ọ -būru l'unu l'ekfu okfu, l'egoshi ozhi Chileke zhiru unu, l'onye l'ekfuchiru Chileke nno bẹ kakwa onye gharụ okfu-alị iya, kfulahaa l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi iya, t'a gbahalekwawho l'o nweru onye dū ike kọo iwhe ono, l'ookfu. Ọ kwanụ iya bụ, okfu ono aburu iwhe l'a-nọ ekutse chọchi ekutse. ⁶ Mbụ-a, ụnwunna, mu -byakfuta unu, bya aghaa okfu-alị mu, wakpọoru unu okfuru okfu l'okfu ọwhu Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi mu; ?ndenu urwu, unu ritaru iya? Ọwhu urwu dūru unu bukwa lẹ mu byarụ bya egoshilahaa unu iwhe ọwhu, shi Chileke l'ẹka, ọdo bụ lẹ mu bya bya ezhilahaa unu t'unu marụ Chileke ọkpobe amama; ọdo bụ lẹ mu bya bya ekfulahaaru unu okfu, l'egoshi ozhi, Chileke zhiru mu, ọdo bụ lẹ mu bya bya awata anọ ezhi unu iwhe Chileke kfuru.

⁷ Unu lewaro ẹnya l'iwhe dū g'ọo opu mee ogumogu, tukuror bụ-geeru iwhe l'ete atụ ume. Unu marụ-a, l'ọ tọ dūdu onye l'ama iwhe l'ookfu m'ọ tọo dafuta ụda ree.

⁸ Nteke bụ l'onye l'egbu opyi-ọku te egbudu iya gẹ l'eegbuje iya, t'a marụ l'ọgu l'abya, ?ọo onye byakwanụ l'eje ọkwakobe nke ọgu. ⁹ Ọo ya bụ, l'o nokwawho g'ọ dū l'ẹhu unu ndono. Nteke ọ -bū l'unu gharụ okfu-alị unu, kfulahaa l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi unu, unu l'ekfu okfu, l'ete amaa iwhe ọ bụ, ?ndehunu gẹ l'eemehunu marụ iwhe ọbu, unu l'ekfu. ?Unu ta amadū l'okfu, unu l'ekfu bụ wherewhere bẹ unu l'ekfu iya anụ.

¹⁰ A ta tūkwa iya ẹgo nke woo: a marụ okfu-alị, dū l'iche l'iche, dū lẹ mgboko-o bẹ bụ aguta l'ọgu, ọle o to nwedu m'ọo nnanụ, l'ete edoje ndu l'ekfu iya nu ẹnya.

¹¹ Ọle nteke bụ lẹ mu ta anudu okfu-alị ọbu, ọo ya bụ, mu aburu ọha-ntsụ l'ẹnya onye l'ekfu iya nū, yẹbedua

abụkwawhu onye ọha-ntsụ l'ènya nke mu. ¹² O nokwawhu g'ọ dụ l'èhu unu, eshi-ọwhu iwhe-oma, shi l'èka Ume-Dụ-Nsọ l'agụ unu agụ, t'unu kebekwa ẹhu t'ọ dụ unu shii l'èhu nke ọwhu l'ọo-bụkwawhu iwhe-oma l'a-nọ ekutse chọchi ekutse.

¹³ Ọo ya bụ t'onye gharụ okfu-alị iya, kfulahaa l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi iya kfujekwawhu nụ Chileke t'ọ nụ iya ike tẹ ya kọo ya, t'a marụ iwhe ya l'ekfu. ¹⁴ O noo lẹ nteke mu gharụ okfu-alị mu, gude okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi mu gude ekfu anụ Chileke bẹ bụkwa obu mu bẹ l'ekfu anụ Chileke, uche mu bẹ ẹka iya l'adụkwaa ya. ¹⁵ Ọ kwanụ gụnu ọdo bẹ gbarụ mu l'ememe? Iwhe mu l'e-me bụ lẹ mu l'e-gude Ume Chileke dụ mu l'obu, mu egudekwawhu uche mu ekfu anụ Chileke. Mu egudekwawhu Ume Chileke ono, dụ mu l'obu mée uche mu agụ egvu anụ iya. ¹⁶ Ọ -bụru l'i gude Ume-Dụ-Nsọ, dụ ghu l'obu ekele Chileke ekele, ọndèhunu g'onye ọdo, nọ l'èka ono, l'ète amaa okfu ọbu, i gude ekele Chileke ekele l'e-me sụ: "O noo g'ọ dụ," mę onye ọbu amaa iwhe l'iikfu? ¹⁷ Onye onona bẹ l'ọoto kutsek-waa ekutse, e behuduru l'iikeleje Chileke tee ya unu tee ya mmanụ.

¹⁸ Mu l'anoje ekele Chileke ekele lẹ mbedua l'onwomu kakọta unu aghaję okfu-alị mu, gude okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshije mu ekfu. ¹⁹ Ọle ọbu; o bekwanu nke tẹ mu nọdu l'èka chọchi dzukoberu ghaa okfu-alị mu, gude okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi kfushia igweligwe okfu, mu ahatachiaro egude uche mu kfua nwakpuru okfu ise nweru ishi. Ọ kwanụ iya bụ nke ọwhu mu l'a-nọ ezhi ndu ọdo iwhe.

²⁰ Ụnwunna mu, t'unu ba arijeshi ọriri g'ọo ụnwegiri-ma nshiji. T'unu dọje g'ọo ụnwegiri-ma nshiji mę a -bya lẹ nke ome ejo-iwhe. Nteke a byarụ l'ọriri, unu enweru ọriri ndu bụ ọgurennya. ²¹ L'èkwọ iwu Chileke b'e dekwawu iya sụ lẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke sụru:

"Mu l'e-gude okfu-alị ọdo, dụ-gee iche iche, gudekwawhu

okfu ndu ọha-ntsụ kfuru yeru ndu nkemu.

Ọle m'ọ tọ hẹkwawu m'ọo lẹ whę

bya l'angabę nchị l'iwhe mu l'ekfu."

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

²² Ọo ya bụ l'ọgha okfu-alị onye, kfulahaa l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi madzụ bụ iwhe e meru t'ọ bụru iwhe l'a-buru ndu l'ete ekwetaa nke Chileke iwhe-ọhubama, ọ tọ bụdu nke ndu nke Kuráýisutu. Okfu okfu, l'egoshi ozhi, Chileke zhiru ta abụkwa nke ndu l'ete ekwetaa nke Kuráýisutu, ọ kwa nke ndu kwetaru nu.

²³ Ọo ya bụ lẹ-a, lẹ nteke ndu chọchi l'owhu dzukoberu, onyenọnu tuko ghaa okfu-alị iya, kfulahaa l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi, a nọnyaa bẹ onye shi eshi bya, ọkwawu onye l'ete ekwee nke Kuráýisutu byakfuta unu, bẹ ndu ono l'a-sulekwawhu l'ọo ọgvu l'eme unu. ²⁴ Ọle nteke ọ bụ l'onyenọnu l'ekfu okfu, l'egoshi ozhi, Chileke zhiru, onye l'ete ekwee nke Kuráýisutu, ọk-

wanu onye shi eshi bata; ọunu ta amadụ l'iwhe ono, l'oonukota ono l'a-nọ anma iya ikpe l'obu, ya ekwobe iswi iya kpowhulata égò azụ marụ iwhe-dụ-ẹji, dụ iya l'èhu. ²⁵ Iwhe ono, l'oonuko nno, abya avolishikotaru iya iwhe lile, l'ọori l'ego. Ọo ya bụ onye ono adaa kfube iwhe l'alị balahaaru Chileke ẹja, watakwawhu okfu sụ: "Ọo whọo ọkpobe-okfu, l'unu lẹ Chileke nọwhoo l'èka-a."

Gę l'ee-meje iwhe l'eeme lẹ chọchi

²⁶ Sụa, ụnwunna mu, ọ dụ unu g'ọo gụnu bẹ mu l'ekfu? Iwhe mu l'ekfu bụ, nteke unubę chọchi dzukoberu, t'onye gudeje egvu ọma, onye egude okfu Chileke ezhi iwhe, onye egoshi unu iwhe ọwhuu, shi Chileke l'èka, onye ọdo aghaa okfu-alị iya kfulahaa l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi iya. Onye ọdo akọ iwhe okfu ono bụ. Sụa, t'onye l'eme ọwhu l'ooome meje iya t'ọ bụru iwhe l'ee-gude ekutse unu ekutse. ²⁷ O -nweru ndu l'agha okfu-alị whę ekfu okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi, t'ọ bụru nwakpuru ụmadzụ ẹbo, ọbu ẹto kpụ, ọo l'ọo t'onyenọnu kfufe nkiya m'o -rwubele iya who. Onye lanụ lẹge unu ha akọ iwhe ọbu, l'ookfu. ²⁸ Nteke bụ l'ọ tọ dudu onye l'akọ iwhe ọ bụ, tẹ whę tükokwa gę whę ha dobekota ọnu whę ndoo; t'onye ọwhu nọnu kfujekwawhu yeru onwiya, ya ekfu anụ Chileke. ²⁹ Tę ndu l'ekfu okfu, l'egoshi ozhi, Chileke zhiru whę dükwawhu ẹbo, ọ bụ ẹto kfua, ndu ọwhu elerwee iwhe whę kfuru ẹnya. ³⁰ Nteke ọ -bụ lẹ Ume Chileke goshiru onye ọdo, nọ lẹ ndzuko l'èka ono iwhe shi iya l'uche, t'onye nke mbụ whọ, shi ekfu okfu who dobelek-wawhu ọnu ndoo. ³¹ Unu l'a-dükwaa ike sedekota onwunu ekfu okfu, l'egoshi ozhi, Chileke zhiru unu nnanụ nnanụ, t'onyenọnu nwuta iwhe temenu Ume Chileke eyekwaruwho madzụ lile ọku t'obu shihu whę ike.

³² Nteke o nweru onye Ume-Dụ-Nsọ nuru iwhe-oma nke t'ọ kfufe okfu, l'egoshi ozhi, Chileke zhiru iya bẹ onye ono l'a-dųjekwaa ike segude onwiya mę l'ookfu iya. ³³ L'unu makwarụ-a lẹ mkpalwube te eshikwa l'èka Chileke. Iwhe shi l'èka Chileke bụkwa nchị-odu-ndoo.

³⁴ A bya l'èka ụnwanyi nọ. T'unu meje lẹge iwhe bükota chọchi ọdo, bụ chọchi Chileke l'emeje. T'ụnwanyi nọduje nwandoo mę chọchi dzukobewaa. Lẹ mu te ekwekwa t'ụnwanyi kfua okfu l'edzudzu-ọha chọchi. Iwhe whę l'emejehia bụ tẹ whę wozetaje onwowhe alị, l'o noo iwhe ẹkwọ-okfu Chileke kfuru ndono. ³⁵ Ọ -bụru l'o nweru iwhe whę l'achọkwawu tẹ whę marụ, tẹ whę kpata ji whę ishi iya mę whę laakwarọ l'uwhu. O noo l'ọo iwhe iwhe tẹ nwanị bya akfujeru l'èka chọchi dzuru edzumedzụ kfufe okfu.

³⁶ Sụa, ọ dụ unu g'ọo l'èka unu bẹ bụ ẹka okfu Chileke shi? Ọtọ unu bẹ bụ ndu beberu nua okfu Chileke? ³⁷ T'onye rjuru lẹ ya bụ onye l'ekfuchiru Chileke, ọdua lẹ ya natarụ iwhe-oma, shi l'èka Ume Chileke, t'ọ

doo onye ono ęnya l'iwhe lile-e, mu l'ederu unu-a buk-wa iwu, shi Onye-Nwe-Qha l'ęka. ³⁸ Onye l'ekua iwhe lile ono iwhe, a ta byakwawhọ l'e-ku iya iwhe.

³⁹ Ọo ya bụ, ụnwunna mu, t'ọ gushije unu ęgu ike t'unu kfuje okfu, l'egoshi ozhi Chileke zhiru. Ọle t'unu be ebuchikwa nke ọgha okfu-alị onye, kfulahaa l'okfu, Ume-Dụ-Nsọ l'egoshi. ⁴⁰ Ọlewho t'a tukoje iwhe lile mee t'ọ wụa ryinaa l'ęnya, e mekwa iya who l'orwu-beru iya.

Oshi l'ọnwu teta nke Kuráiyisutu

15 Ụnwunna mu, ntaa bę mu bya l'a-nyatabaarụ unu nke ozhi-oma ono mu zihawaru unu. Ozhi-oma ono bę unu natarụ, ọ bụru iya meru ekwekwe unu kweru nke Kuráiyisutu shihu ike. ² Ọ kwa iya-a ọbu bụ lę Kuráiyisutu gude ozhi-oma ono adzọ unu, mbuk-wa mę unu gudeshia ya ęka ike lęge mu zhiru iya unu, gbahalękwawho l'ekwekwe unu kweru bę bụ iwhe mmaanụ.

³ L'iwhe ono, kakọta mkpa, bụ iwhe e yeru mu l'ęka, mu zhia ya unu ono, tẹmenu ọ bukwaru iwhe e deru l'ękwo Okfu Chileke l'o noo gę l'ọo-dụ ndono bụ lę Kuráiyisutu bę nwụhuru l'iswi iwhe-dụ-ęji, anyi metag-baberu. ⁴ L'ọ nwụhu-geeru ono, e lia ya; ọ nọ abalị labọ nke ęto iya, Chileke kulia ya. Ọ bụlekwaruwho nno bụ g'e dehawaru iya l'ękwo Okfu Chileke. ⁵ Ọ gbalihulewho, o goshi Pyita onwiya, Pyita gude ęnya iya whụa ya; e megee, ọ byakwawhọ egoshi ndụ-ishi-ozhi iri l'ębo whọ onwiya, whębedua whụkwaa ya whọ. ⁶ Sụ, e megekwaawho, ọ bya egoshikwa onwiya ọdo, ụnwunna anyi ndu kakwa unu madzụ lę madzụ ụkporo ugbo ise whụa ya l'ugbo lanụ. Ndu onona hakwaru nọdukwadua ndzụ ntaa ọwa-a, ọle eshi nteke ono b'o nwekwaru-a ndu ọwhu hawarụ nwụhuwaa lę ndu ono. ⁷ E megee, ọ bya egoshi Jémusu onwiya, ọ bya nteke ono bya ewota onwiya goshikwawho ndu ọwhua, buk-wawho ndụ-ishi-ozhi gę whę ha.

⁸ Ọ bya ebe l'ikpazụ iya, o goshi mu onwiya, mu whụa ya. Lę mbędua bę unu mawarụ-a l'e guderu mu egude; mu bya aburu onye-ishi-ozhi. O gbee dụ g'ọo ęgube-ę l'aasụje l'e kworu nwata ekwo nwụa. ⁹ O noo l'ọo mbędua bę kagee ọlwalị l'iwhe bukota ndụ-ishi-ozhi Jisọsu je akpaa l'ęka whę beru, mbụ mu ta ag-bazhiduanu m'ọo nke t'e ku mu onye-ishi-ozhi Jisọsu. Iwhe mekwaru iya nụ bụru lę mu shi anoje akpa chọchi Chileke ęhu. ¹⁰ Obenu lę Chileke bę gude eze-iwhe-oma nkiya mee mu, mu bụru onye-e, mu bụ ntanụ-a, mbụ tọ hękwa l'eze-iwhe-oma ono, Chileke meru mu ono bę bụ iwhe larụ mmaanụ. Mę mu gbęk-waanu bya akakọta ndụ-ishi-ozhi ọwhuna ojeshi ozhi ike. A makwarụ-a l'ọ tọ dụ mu meru iya l'onwomu, l'ọo ike nke Chileke meru ire ono l'ęhu mu. ¹¹ Ọo ya bụ, t'ọ bụ mu zhiru unu ozhi ono, t'ọ bụ l'ọo whębedua, ọ

kwa iwhe lanụ ono bę anyi tukuru ezhi, ọ bụru iwhe lanụ ono bę unu kweru.

Oshi l'ọnwu teta nke anyi

¹² Sụa, ozhi ono bụ l'e mewaru Kuráiyisutu, o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. Sụ, ńdęhunụ g'e meru unu gbee harụ kfude ntaa lę Chileke tee emedu ndu nwụhuru anwụhu tę whę shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ọdo?

¹³ Nteke bụ l'ọo ezhi-okfu lę Chileke te emedu ndu nwụhuru anwụhu tę whę teta nọdu ndzụ ọdo, ọo ya bụ lę Chileke te emedu Kuráiyisutu t'o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ¹⁴ Nteke bukwanu lę Chileke te emedu Kuráiyisutu: o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ, ọo ya bụ l'iwhe ono anyi l'ezhi ono bụ iwhe mmaanụ, ekweta unu kwetarụ nke Kuráiyisutu bukwaruwho iwhe mmaanụ. ¹⁵ Ọ tọ bụlekwa l'ọo iwhe mmaanụ kpụ. Oogoshikwawho l'ọo ntukobe bę anyi l'atukobe Chileke, eshi anyi l'ekfu l'ọo Chileke ono bę meru Kuráiyisutu, o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. Sụ, ọ -bunuru l'e megeeru, Chileke te emehe ndu nwụhuru anwụhu, whę shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ, ọ kwa iya bụ l'anyi dzuru ejire. ¹⁶ Lę nteke bụ lę Chileke te emedu ndu nwụhuru anwụhu tę whę teta, nọdu ndzụ ọdo, ọo ya bụ lę Chileke ọbu te emekwawho tę Kuráiyisutu shi l'ọnwu teta, nọdu ndzụ ọdo. ¹⁷ Nteke ọ bukwanu lę Chileke te emedu Kuráiyisutu: o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ, ọ kwa iya bụ l'ekwekwe unu kweru nke Kuráiyisutu bę bụ iwhe mmaanụ, tẹmenu iwhe-dụ-ęji, unu l'emegbabe tukokwaruwho unu l'ishi lęge o tukuru iya unu. ¹⁸ Ọ kwa iya bụ lę ndu ono, whę lę Kuráiyisutu tųg-baru bụru nnanụ tẹmenu whę nwụhu ono bę lawarụ l'iyi. ¹⁹ Nggę l'ọo iwhe ọ bụ l'ọo lę ndzụ ọwa, anyi nọ ntaa kpụ bụ mkpakọ ęka anyi l'eleberu ęnya iwhe Kuráiyisutu l'e-meru anyi męe ya búbukwaaru iya bụ l'ọo anyịbedua b'ọ gbarụ nke t'a kagee ọwhuru imiko lę mgboko.

²⁰ Obenu l'ọ tọ dudu nno. Iwhe bụ ire-lanụ iya bụ lę Chileke mewaru Kuráiyisutu, o teta nọdu ndzụ. Ọ bukwaru iya bụ onye mbụ, Chileke meru o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ gude goshi lę ya l'e-bekochaa mee tę ndu nwụhuru anwụhu tetagezhia nọdu ndzụ. ²¹ Sụ, ọ kwa gę ọnwu shi l'ęka nwoke lanụ debarahu, bę buk-wawho gę oshi l'ọnwu teta nweru ndzụ ọwhuu shikwawho l'ęhu nwoke lanụ. ²² Ọo gę madzụ lile l'anwụhuję nke lę whę shi l'ęhu Ádamu, bę buk-wawho gę iwhe bụ ndu whę lę Kuráiyisutu tųg-baru bụru nnanụ l'e-nwekwawho ndzụ ọwhuu. ²³ Ọle Chileke l'e-me onyenonu: ya eteta nọdu ndzụ nteke o rwuberu iya. Kuráiyisutu bụ iya bụ onye mbụ-a bę vuwaa ọzo, ndu bụ ndu nkiya etsota iya m'ọ -byalęwho. ²⁴ E megelewho, tẹmenu ya ebe lę mgbe ikpazụ, bụ nteke Kuráiyisutu l'e-woru ike, o gude bụru eze ye Chileke, bụ Nna l'ęka, nteke ono bę l'oo-mewaa t'ike gvukota iwhe lile, bukota ndu ishi męe

ndu ike dị l'ẹka mée nke ndu gude ike gẹ whẹ hakọta. ²⁵ Kuráyisutu bụfutajekwa eze achị mgboko jeye nteke Chileke l'e-me tẹ Kuráyisutu ono dzọpyabe ndu ọhogu iya ọkpa. ²⁶ Iwhe bụ ọhogu ikpazụ, l'oo-mebyi ire, dị iya l'ẹhu bẹ bụ ọnwu. ²⁷ O noo l'e dekwaru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: "Chileke mewaru iya: ọ dzọpyabekota iwhe lile l'ọkpa iya." Ọwhu doru ẹnya bụ lẹ Chileke gụfuru onwiya l'iwhe lile ono, o meru Kuráyisutu: ọ dzọpyabekota l'ọkpa ono. ²⁸ Ọle nteke e meleruwho tẹ Nwa Chileke bụru ishi iwhe lile, o noo nteke l'oo-woru onwiya ye l'ẹka Chileke ono, meru t'ọ bụru ishi iwhe lile ono nke ọwhu Chileke l'a-bụkwanu ishi iwhe lile.

²⁹ Ọ dumeke mu asụ, ?ndẹe gẹ l'ee-mekwanu ndu ono? mbụ ndu ono e meru baputizimu l'iswi ẹhu ndu nwụhuru anwụhu. ?Ọo gụnu bẹ whẹ l'ele ẹnya iya? Ng-gẹ l'ọo iwhe l'iwhe l'ekfu bụ ezhi-okfu lẹ Chileke te emedu ndu nwụhuru anwụhu tẹ whẹ teta nọdu ndzụ; ?ndẹe iwhe e kwoberu eme baputizimu l'iswi ẹhu ndu ono, nwụhuwaru anwụhu? ³⁰ ?Ọo gụnu meru g'ọ gude anyi l'aanọje alọ ishi anyi alọ nteke nteke? ³¹ Ụnwunna mu, ọ kwa ekuku ono, mu l'egudeje unu eku onwomu l'atụgba ono, mu l'unu tųgbaru lẹ Kuráyisutu Jisọsu, bụ Onye-Nwe-Ọha bẹ meru g'ọ gude mu l'ekfuru unu sụ: lẹ mu l'anọduje l'ọnu ọnwu mbọku-mbọku. ³² ?Ọo gụnu bẹ bụ urwu, mu ritazhiaru iya, gẹ mu l'anwụhu lwụru ọgu lẹ Éfesọsu g'ọo onye yele anụ-ẹgbudu l'al-wụ iya. ?Ọ hụnu urwu gụnu dųru mu iya, m'ọ -bụru lẹ Chileke te emegedua mee ndu nwụhuru anwụhu tẹ whẹ teta nọdu ndzụ ọdo. Ọ kwa iya bụ t'anyi tsoru os-higboma, nmarụ ẹtu sụ: "T'anyi rianu, ngụa g'ẹhu ha anyi nke nwantanụ, anyi nọdu ndzụ; o -bewaro echile, anyi l'a -nwụhu, anyi anwụhuwaro."

³³ Unu be ekwekwa t'e duwhua unu. A nmakwarụ ẹtu sụ l'ọo "Ejo ọli l'emebyije umere ọma." ³⁴ Ọwhu t'iwhu doo unu, unu haa ome iwhe-dụ-ẹji. Iwhe mu kwoberu ekfushi iwhe lile-e kwa t'iwhere kabenu dų unu. L'ọ nweru lẹ g'unu ha, ndu ọwhu l'ẹte amaa Chileke ilile.

Agwẹhu, l'ee-gude shi l'ọnwu teta

³⁵ O nweruwho onye l'a-gbashi jja sụ: "?Nde-zhia gẹ Chileke l'e-shi mee tẹ ndu nwụhuru anwụhu teta nọdu ndzụ? ?Nde-zhia ẹgube agwẹhu, whẹ l'e-nwe mẹ whẹ lufuta?" ³⁶ I bụbukwanua onye eswe! ?Tị madụ l'iwhe i meberu l'alị te erwutajedu ọdo, m'ọ -bụa l'ọ vuada ọzo rehuada ẹwa. ³⁷ Unu lenua oshi omi. Ọ tọkwa gẹ l'ọo-duje nteke o vutageeru bụ gẹ l'ọduje nteke anyi kuru iya. Iwhe anyi l'akujẹ bụkwa akpuru iya, mbụ dų g'ọo akpuru witi męwaro akpuru iwhe ọdo, dų-gee l'ọga l'ọga. ³⁸ Ọle Chileke l'egudeje ẹka iya meru ụgbugba nụ iya lẹge ọ dų yẹbe Chileke ree. Ọnuje akpuru iwhe lile akpẹhu ọwhu l'e-kwe iya ekwe.

³⁹ Unu marụ-a l'anụ-ẹhu iwhe lile ta agakọdu bụru iwhe lanụ. Madzụ bẹ nweru akpẹhu nkiya, anụ nweru

akpẹhu nkiya, ẹnu nweru akpẹhu nkiya, ẹma nwekwaruwho akpẹhu nkiya.

⁴⁰ Iwhe dų l'imigwe bẹ nwekwaruwho ụgbugba nkiya. Iwhe ọwhu dų l'alị nwekwaruwho ụgbugba nkiya. Ọle biribiri nke ụgbugba ẹhu iwhe dų l'imigwe bẹ dų iche, biribiri nke ụgbugba ẹhu nke iwhe dų l'alị dųkwawho iche. ⁴¹ Ẽnyanwu nweru biribiri nkiya iche; biribiri nke ọnwu dųkwawho iche, o nokwawho gẹ kpokponde nweru biribiri nkiya iche. Nke kpokponde bụ l'ọ nweru ọwhu l'akajẹ ibe iya oke zhizhii.

⁴² O nokwawho gẹ l'ọo-dų nteke Chileke l'e-me ndu nwụhuru anwụhu, whẹ eteta nọdu ndzụ. Ẽhu madzụ dųkwaa g'ọo akpuru iwhe a kuru l'alị. Ọo iwhe l'e-rehu erehu. Ọle nteke Chileke l'e-me ẹhu madzụ ono, ya eshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ọwhuu bẹ l'ọo-bụ iwhe l'a-byahẹe l'erehubaa erehu. ⁴³ Ẽhu madzụ e liru eli bẹ ike l'adụdua, tẹmenu ọ dųkwawho oyi oyi l'ẹnya. Ọwhu Chileke l'e-me ya eteta bẹ l'e-nwe ọkpẹhu, ya ama ụma; dųkwawho biribiri. ⁴⁴ Nteke e liru iya b'ọ bụ iwhe shi nweru ndzụ g'ọo ụnwu-eliwhe, nteke Chileke l'e-me iya t'ọ teta bẹ l'ọo-bụkota iwhe nweru ndzụ, bụkota nke Ume Chileke. Eshi-ọwhu o nweru ndzụ ọwhu bụ nke ụnwu-eliwhe, bẹ l'oo-nwekwawho ndzụ ọwhu bụkota nke Ume Chileke. ⁴⁵ L'e dekwaru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: "Chileke bẹ meru onye ivuruzo, bụ Ádamu t'ọ bụru madzụ, nọ ndzụ." Ọ bya emee Ádamu nke ikpazụ bụ iya bụ Kuráyisutu t'ọ bụru ume, l'anụ ndzụ. ⁴⁶ Ọ tọ bụkwa ụgbugba shi l'imigwe bẹ l'abuje ivuruzo, ọ kwa ụgbugba nke eliwhe-e bẹ l'evuje ọzo, nke imigwe etso iya etso. ⁴⁷ Ádamu nke mbụ bẹ Chileke gude ẹja shi l'alị mee, ọle Ádamu nke ẹbo shikwanu l'imigwe. ⁴⁸ Madzụ lile bẹ nwekotaru ẹhu, dų g'ọo nke Ádamu onona, e gude ẹja, shi l'alị mee. Ọle ndu bụ nke Ádamu, ọwhu shi l'imigwe l'e-nwe ẹhu, dų g'ọo nkiya bụ iya bụ ọwhu shi l'imigwe. ⁴⁹ Ọlewho g'anyi shiru nke onye ono, Chileke gude ẹja, shi l'alị mee, bụ g'anyi l'e-shi nke onye onona, shi l'imigwe.

Nteke Kuráyisutu l'a-bya ọdo

⁵⁰ Ụnwunna mu, iwhe mu l'ekfufuaru unu bụ: l'iwhe nweru anụ-ẹhu, nweru mmee ta abyakwa l'a-bahụ l'ẹka Chileke bụ eze. Iwhe l'erehuje erehu ta anọgba-jekwaru jeyewaro.

⁵¹ Unu tọgbo nchị tẹ mu kọoru unu akọ, ẹnya madzụ l'ete erwua; bụ iwhe Chileke shi domia edomi. G'anyi ha ta atụkokwa anwụshihukota, mbụ Chileke l'atụkowanu g'anyi ha gbanwekota lẹ nji-ẹnya lanụ.

⁵² Mbụ, a bya l'aji-deshia ẹnya birimu bẹ Chileke gbanwekotawaru anyi m'e gbulewho opyi-ọku ono, l'ee-gbu gude goshi lẹ mgbe ikpazụ ọbu bewaru. Nteke e gbuleruwho opyi-ọku ono, Chileke abya emekota ndu nwụhuru anwụhu, whẹ eshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ọdo nke ọwhu whẹ l'ẹte anwụhubahee anwụhu, ya

abya agbanwekota anyjbedua. ⁵³ Iwhe unu l'a-ma bụ lẹ agwẹhu ọwa, l'e-rehu erehu-a bẹ chítafutajekwa agwẹhu ọwhu l'ete erehu erehu kpua onwiya. Agwẹhu ọwa, l'anwụhuje anwụhu-a bẹ chítafutajekwawho agwẹhu, l'ete anwụhuje anwụhu kpua onwiya. ⁵⁴ Nteke agwẹhu ọwa, l'e-rehu erehu-a chítaleruwho agwẹhu ọwhu l'ete erehu erehu kpua onwiya, ọwhube agwẹhu ọwa, l'a-nwụhu anwụhu-a chíta agwẹhu ọwhu l'ete anwụhu anwụhu kpua onwiya, o noo nteke iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke l'a-vụ g'e deru iya. Ọ sọru:

“Chileke mebyiwaru ọnwu,

Iwụa ya ọlwochi.”

⁵⁵ “Gube ọnwu, ?ndehunu ike ọbu, l'iigudeje eme madzụ eriri?

Mu sọru: ?ndehunu ụda ọbu, l'iigudeje agba agba?”

⁵⁶ Iwhe ọnwu gude eme ire bụ iwhe-dụ-ẹji, ike nke iwhe-dụ-ẹji bụru l'iwu b'o shi. ⁵⁷ Ọle tẹ Chileke leeru anyi ẹka yẹbedua, meru t'anyi shi l'ẹka Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu l'wụ-gbua iwhe lile.

⁵⁸ O noo iwhe mu kwoberu sụ, unubẹ ụnwunna mu, mu yeru obu, unu kpọo onwunu g'ọo abarụ, kfulu kfulushia ike, t'unu be ekwekwa t'e nwingaa unu enwunga. Ẹka unu kangojekwawho l'ọjeru Onye-Nwe-Ọha ozhi, nyiberu anyibe nteke nteke, eshi unu mawarụ l'anya, unu gude ike nke Jisọsu ese ta abụdu unu ọla-l'iswi.

Okpoga, e gude eyeru ndu nke Kuráýisutu ẹka

16 A bya lẹ nke okpoga ono, unu gude obu unu anụ ndu nke Chileke lẹ Jerúsalem; o noo bẹ mu sụkwaru t'unu meje iya lẹge mu zhiru iya chọchi, dukota lẹ Galéshiya tẹ whẹ meje iya. ² Iwhe bụ oge chọchi futaru afuta, t'onyenonu lẹge unu ha wofutaje iwhe lẹge Chileke meleruwho ike iya beru; woru kwakọbeje iche, t'ọ bọ bụlewho mu -byaada tẹmenu unu ẹgbee nteke ono nakọlahaa ya. ³ Nteke mu -byalẹruwho, mu ederu ẹkwo nụ ndu unu l'a-ọfuta tẹ whẹ gude iwhe ono, unu nuru wolahu Jerúsalem. ⁴ Nteke bụ l'ọo iwhe gbarụ nke lẹ mbẹdua l'onwomu l'e-je; ọo ya bụ; whẹ etsoru mu, anyi ejeshia.

Iwhe Pọlu rjiru nke ememe

⁵ Mu l'a-byakwaa agbawhee unu mẹ mu shilewho alj Masedóniya, lẹ mu l'arịkwa lẹ mu l'e-shita ụzo ẹka ono. ⁶ Ụzo -dụ, mu l'unu anọduwaro mẹ mu bya, ọdua mu anọo nu nteke oyi l'anoje atsụ nke ọwhu bụkwanu: mu -bya l'eje ẹka, bụ ẹka mu l'eje, unu edua mu ije. ⁷ L'ọ bụru nta-a, mu l'aghata aghata-a bẹ tọ dukwaa mu l'uche tẹ mu l'unu whụ. Mu l'arịkwa lẹ nteke mu byarụ bẹ mu l'unu l'a-nọ nwọdu m'ọ -bụru uche-obu Onye-Nwe-Ọha.

⁸ Ọle mu l'a-nọdutakwaa lẹ Éfesọsu jeye nteke l'eeri oge Péntikọsutu. ⁹ O noo lẹ Chileke meekwaru ụzo

duru mu iwhoro ọkpobe aduru tẹ mu jeje ozhi oye ẹka jeshije iya ike, tẹmenu ndu l'eme tẹ whẹ kposhia mu iya ha l'igweligwe.

Tímoti yẹle Apólosu

¹⁰ Nteke Tímoti byarụ, unu letakwa ẹnya, mee ya t'ọ túsaa ẹhu. L'unu manuru-a l'oojeru Onye-Nwe-Ọha ozhi gẹ mbẹdua l'ejekwa iya who. ¹¹ Ọo ya bụ t'unu be emekwa iya g'ọo onye l'adua iwhe e kuru iya. Nteke ọ lwaderu, t'unu dukwaa ya ije nggẹ o gude ẹhu-utso lwakfuta mu, lẹ mu l'elekwa ẹnya iya; elekwawho ẹnya ụnwunna anyi ndu ọwhu l'etso iya abya.

¹² Ọ -buru nke nwanna anyi Apólosu, bụkwawho onye onona anyi l'ia tükokwaruwho ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi, mu kfuakwaru iye ya kfulushia ya ike sụ iya tẹ yẹle ụnwunna anyi ndu ọwhu l'ibukwaa bya agbawhee unu, ọle ọ tọko bụdua obu iya nke abyabya nta-a. Ọo nteke ụzo dule iya whọ bẹ l'ọo-bya.

Okfu, Pọlu gude akpochi iya ishi

¹³ Sụa, unu kwajekwaa ẹnya, unu kfulu kfulushia ike l'ekwekwe unu kweru nke Kuráýisutu, unu mejekwaa iwhe mkparawa l'iwhe bụ iwhe unu l'eme, tẹ Chileke mekwawho unu t'unu shihu ike. ¹⁴ Unu gudeje oye obu mejee iwhe bụ iwhe unu l'eme eme.

¹⁵ Ụnwunna mu, unu marụ-a l'ọo Sutéfanasu yẹle ndibe iya bẹ bụ ndu e vugezhia ụzo kfuta yeru Kuráýisutu l'alj Akáya, tẹmenu whẹ wofutaakwa onwowhe dobe sụ lẹ whẹ l'a-nọjelewho eyeru ndu nke Chileke ẹka. ¹⁶ Iwhe mu l'ekfu bụ t'ọ bụru ẹgube ndu ono bẹ unu l'a-nọ anuru okfu. O nokwawho g'unu l'a-nọ anukwaru iya whọ iwhe bụ ndu lile, anyi lẹ whẹ gba mgba eje ozhi-a; esekwawho anya ẹhu chọchi.

¹⁷ Ẹhu tsokwaru mu utso lẹ Sutéfanasu yẹle Fochunétosu mẹ Akáyikọsu byarụ ẹka-a, o noo l'abyabya ono, whẹ byarụ dukwaa mu g'ọo unubẹdua byarụ. ¹⁸ Whẹ mewaru obu kakwa mu whọ oshihu ike; kakwawho unubẹdua eshihu. O noo ẹgube ndu l'a-dụjeru unu lẹ nsọ.

¹⁹ Ndu chọchi Éshiya l'ajikwaro unu. Akwila yẹle Prísila mẹ ndu chọchi, l'edzukoje l'ulo whẹ gudekwawho obu whẹ ajj unu ?j dụwho ọma, mbụ unubẹ ndu unu lẹ whẹ tugbaru lẹ Kuráýisutu bụru nnanụ.

²⁰ Iwhe bụ ụnwunna anyi gẹ whẹ ha l'ajikotakwaro unu.

Unu keleje ibe unu ekele tsujee whẹ ọnu lẹge ọ gbarụ ụnwunna lanụ.

Ekele ọwhu shi l'ẹka Pọlu gẹdegede

²¹ Ekele ọwa bụ mbẹdua gude ẹka mu ede iya sụ: Lẹ mụbe Pọlu l'ajikwaro unu: ?j dụwho ọma-o?

²² Onye l'ete eyee Onye-Nwe-Ọha obu t'onye ono bụkwawho onye Chileke tuwhuru l'ọnu.

Marana ta, bụ iya bụ: Byiko, Onye-Nwe-Ọha bya-o!
²³ Tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru
unu eze-iwhe-ọma.

²⁴ Mu yekotaru unu obu g'unu ha nkele anyi l'unu
tụkoru tųgba lẹ Kuráýisutu Jisọsu bụru nnanụ.

2 Kórintu

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbẹdua, bụ Pọlu l'ede; mbụ mube onye Chileke kuru mee tẹ mu buru onye-ishi-ozhi nke Kuráýisutu Jisọsu. Onye mu l'iya l'ede ẹkwo-ọ bụ nwanna anyi Tímoti.

Ndu anyi l'ede iya anụ bụ chọchi nke Chileke lẹ Kórintu mọe iwhe bụ ndibe Chileke l'alị Akáya l'owhu.

² Tẹ Chileke, bụ Nna anyi yẹle Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iwhe-ọma, mekwaawho t'unu buru guu.

Pọlu l'ekele Chileke

³ Unu t'anyi kele onye ono, bụ Chileke, bukwaro iya whọ bụ Nna nke Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu. Ọo ya bẹ bụ Nna ọwhu obu imiko nkiya nyiru gẹ l'aa-nọ atụ ọnu iya, buru Chileke ọdu obu l'owhu shikota l'ẹka.

⁴ Ọo ya bẹ bụ onye l'aduje anyi obu l'iwhe bukota-gezhia iwhe-ọtsulanu, byakfutaru anyi nke ọwhu anyi l'a-dụkwanu ike dya ndu ọdo, l'eje iwhe-ọtsulanu obu g'ọ dulee. Anyi egudejekwanu ọdu obu ono, Chileke l'adụ anyi gude adụ ndu ọdo. ⁵ O noo l'ọo g'anyi l'eketa oke l'iwhe-ọtsulanu ono, Kuráýisutu jeru bẹ bụ g'anyi l'e-ketakwawho oke lẹ ọdu obu ono, shi l'ẹka Kuráýisutu ọbu. ⁶ Sụa, ọ -buru l'anyi nọ lẹ mkpamẹhu; mkpamẹhu ono bukwa gẹ l'ee-shi t'obu shihu unu ike, tẹmenu anyi nọdukwa iya whọ, nnta gẹ l'ee-shi t'a dzọfu-ta unu. Nteke bụ lẹ Chileke l'adụkwanu anyi obu, o noo buru iwhe unu l'e-gude rwuchia obu, taa nshi nteke unu l'a-nọ eje ẹgube iwhe-ọtsulanu ono anyi l'eje. ⁷ Ọobuje anyi -nyata unu, anyi asụ l'anyi marụ-a l'unu l'a-kfushia ike. Iwhe meru anyi l'arije iya nno bụ l'anyi marụ l'ọo g'unu l'eketa oke l'iwhe-ọtsulanu ono, anyi l'eje bụ g'unu l'e-ketakwawho oke l'obu ono, Kuráýisutu l'adụ anyi.

⁸ Unwunna anyi, iwhe anyi l'eme t'unu makotaru bukwa nke iwhe-ọtsulanu ono, anyi nọdu jee lẹ Ẹshia. Njenwu-ẹhu, anyi jeru l'ẹka ono b'e metakwaru anyi nke ọwhu ọ dụ g'ọo onye e boru ivu, l'anyi-kwo iya olu. Mbụ ẹrwa iya dọpyabetakwanu anyi nke ọwhu anyi l'ẹte arihenu m'ọo l'anyi l'e-megee bya aburu ndu ndzụ ọdo. ⁹ Mbụ sụa, anyi shi rịa l'e kpewaru anyi nkfugbu. Ọle iwhe ono bẹ tukurọ buru iwhe l'e-me t'anyi ba arije l'anyi l'a-dụ ike dzọo onwanyị mękwawho t'anyi wotachia onwanyị ye Chileke l'ẹka bụ iya bụ Chileke ono, l'aduje ike mee t'onye nwuhuru anwuhu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ¹⁰ Ọ dzotaru anyi l'ejo ọgu ono, ge

ri anyi ishi ono. Mbụ ọ bukwaru nno bụ gẹ l'ọonoje adzọ anyi adzọ. Ọo ya bụ onye anyi l'ele ẹnya l'ẹka l'ọodzọ anyi ọdo. ¹¹ Unubẹdua l'onwunu, t'unu yekwaruwho anyi ẹka, kfuje nuru anyi Chileke. Ọo ya bukwanu a ha l'igweligwe kele Chileke ekele ẹhu anyi. Mbụ; e kele iya nke eze-iwhe-ọma ono, o meru anyi, l'ọ nuru olu ikpoto ndu l'ekfu anụ iya.

G'ọ nwuru, meru Pọlu gbanwee iwhe ọ tumberu nke ememe

¹² Obu anyi bẹ meru iya, o doo anyi ẹnya lẹ ntupo ta adudu l'umere anyi, ntuwuhu-ire ta adụ iya, kelekele mę a bya l'ẹhu anyi l'unu. Umere anyi kfuru nhamunha l'iwhu Chileke. O noo iwhe ọbu, anyi gude anga unga ndono. Ọ tọ bukwa lẹ mmamagụ nke ndiwhe b'ọ shi. Ọ kwa eze-iwhe-ọma, Chileke l'eme. ¹³ Iwhe anyi l'ederuwho unu bukwa iwhe bụ: unu -gụa ya, unu adụ ike makotaru iwhe o kfuru. Mu l'elekwa ẹnya l'iwhe ono l'atuko dokota unu ẹnya ree-ree-ree; ¹⁴ mbụ iwhe ono, doberu unu ẹnya ibe lanụ ibe lanụ ono nta-a. Unu marụ lẹ mbọku, Onye-nwe-anyi Jisọsu l'a-bya b'ọ bụ anyibedua l'a-bụ iwhe unu l'e-gude anga, lẹge unubẹdua l'a-bukwanu iwhe anyi l'e-gudekwawho anga.

¹⁵ Ọ kwa l'ọo doru mu ẹnya l'unu marụ iwhe ono meru g'ọ gude mu shi sụ lẹ mu l'e-vuada ọzo bya agbawhee unu. Abyabya mu ono gege eme mę iwhe ekweru unu nkwere-labọ. ¹⁶ Iwhe mu doberu bụ lẹ mu l'a-byaadaa bya agbawhee unu, mu eshiwaro eli eli jeshia Masedóniya. Mu -lwadẹru mę mu abatakwhọ ọdo mę unu eduwa mu roo ije tẹ mu jeshia Judíya. ¹⁷ Ọ dọ unu gẹ mu shi agha onwomu agha nteke ono, mu shi tya ije mu ọbu nno? T'unu doberu sụ lẹ mu l'ekfufe iwhe nke mu g'ọo ndiwhe, l'akwagebeje akwagebe tẹ whẹ sụ: "Ee", sụkwawho: "Wawa" l'ugbo lanụ? ¹⁸ Ọo Chileke ono, bụ Chileke gbarụ t'e gude ire iya ẹka bẹ marụ l'iwhe anyi nọdu kfukotaru unu ta abukwa izuwu nkwe okfu "Ee" yẹle "Wawa". ¹⁹ Lẹ Jisọsu Kuráýisutu ono, bụ Nwa Chileke ono, anyi tukurọ kfuaru unu okfu iya, mbụ Sulivánọsu kfuru unu, Tímoti kfua ya, mbẹdua bya egudekwawho ọnu mu kfua ya, ta abukwa ẹgube onye l'abuje ọ sụnyaa: "Ee", ya abya asụ: "Wawa" l'ugbo lanụ. G'ọ gbẹ-chia dọ kwa lẹ Kuráýisutu ono -sụwaa: "Ee" bẹ oomedzufe iwhe o kfuru. ²⁰ Ọo ya bụ lẹ Chileke shi l'ẹhu yẹbe Kuráýisutu ono emedzuko-ta iwhe lile, ọ sụru lẹ ya l'e-me. O noo g'ọ gude anyi

l'eshije l'ẹka Kuráyisutu ono zya mgbede sụ: Amenu, nggẹ e shi nno kwabẹ Chileke ugvu. ²¹ Ọo Chileke bẹ bụ onye l'emeje t'onye l'unu kfuru kfishia ike lẹ Kuráyisutu. Ọo Chileke meru t'onye l'unu kweta nke Kuráyisutu, ọ bụkwaru iya whọ họtaru anyi. ²² O meru anyi iwhe-ohubama l'ẹhu, gude goshi l'anyi bụ nkiya, o wota Ume-Dụ-Nsọ iya, ye l'ime obu anyi gude goshi iwhe ono, o kweru ukwa lẹ ya l'e-bechaa meeru anyi.

²³ Ọo Chileke ono bẹ bụ onye mu l'aryaku l'ẹka-ebe mu. Ọo ya marụ l'ọo ejire, ọdua l'ọo ezhi-okfu bẹ mu l'ekfu. Iwhe kposhiru mu, mu tẹke abyaa Kórintu byeye ntaa bụkwa nggẹ mu ta abanụkaru unu mba shii.

²⁴ Anyi te emekwa t'ọ bụru anyi l'a-tubujeru unu iwhe unu l'e-kweta, eshi unu kfishiru ike l'ekwekwe, unu kweru nke Kuráyisutu. Iwhe anyi l'adzọ bụkwa t'anyi l'unu tuko gba mgba mee t'ẹhu-utso unu kabaa shii.

2 O noo g'ọ gude mu gude obu mu g'ọ ha sụ lẹ mu tẹke abyadẹdua ụzo iya nke unu, bya akpatsua unu áwhụ ọdo. ² Lẹ nteke ọ buchia l'ọo mu l'akpatsua unu áwhụ ọdo, ọo hunu onye ole ọdo bẹ l'e-me t'ẹhu tsoje mu utso, l'abụhee ndu obu, mu kpatsuru áwhụ-a? ³ O nokwa g'ọ gude mu dee iwhe ono, mu deru l'ekwo, t'ọ bọ bụ: mu -bya, ya aburu ndu obu gege eme t'ẹhu tsoo mu utso l'agbechia kpatsua mu áwhụ. L'iwhe doru mu ẹnya bụ l'unu -mezhiwaa, ẹhu tsoo mu utso bẹ ẹhu l'a-tsohukwaa unubedua utso. ⁴ Nteke mu l'ederu unu ekwo ono bẹ l'ootsukwa mu l'ẹhu shii. Áwhụ jizhia mu who obu, mbụ ẹnya-mini awhụ fukwaru mu l'ẹnya. Mu te edekwa iya tẹ mu kpatsua unu áwhụ. O chikwaa t'ọ bụru iwhe l'e-me t'unu marụ lẹ mu yeru unu obu.

Ọguru onye a huru ahụ nvụ

⁵ Ọo -buru l'ọo dọ onye kpatsuru onye ọdo áwhụ, ọ tọ bụkwa mbedua bẹ onye obu kpatsuru iya, ọ kwa unu g'unu ha b'ọ kpatsuru áwhụ ono, ọle tẹ mu be ejeshi iya roo ekfunuka. Iwhe mu l'ekfulewho bụ l'ọo wuduru mee ya abụkotaru unu g'unu hakota b'ọ kpatsuru áwhụ obu. ⁶ Onye ono bẹ mu l'ekfukwa lẹ ahụhu ono, unu ha l'igwe hụ ya bẹ duwaa ree. Unu ba ahụhekwa iya ọdo. ⁷ Iwhe unu l'e-gbechia mee bụ t'unu gabẹlewho ẹka ntaa gụaru iya nvụ, unu adụ ya obu; a nonyadaawho ọ tsota áwhụ, obu chifu iya. ⁸ Ọo ya bụ, byiko, iwhe unu l'e-me ntaa bụ t'unu natawhu iya azụ nggẹ ọ marụ l'unu yeru iya obu. ⁹ Iwhe mu kwoberu deeru unu ekwo whọ bụkwa tẹ mu dataledaa unu; marụ: ?unu l'emekota iwhe lile ono, mu sụru t'unu meje. ¹⁰ Iwhe bụ onye unu guru nvụ bẹ mbedua l'ishi onwomu gụakwaru nvụ. Iwhe lile, mu guru madzụ nvụ iya, mbụkwa m'ọ -bụkwaru l'ọo nweru iwhe mu guru madzụ nvụ iya, bẹ bụkwa l'iswi ẹhu unu bẹ mu nọ l'iwhu Kuráyisutu gụ ya. ¹¹ Ọo ya bụ nke ọwhu l'eeshikwanu nno nọ-chia Sétanu t'ọ bo gbagbu anyi

l'eregede; eshi anyi tukuru makotaru iwhe ọ tüberu, majia ya ẹnya.

Ọlu nọ lẹ Tirówasu

¹² Sụa, lẹ nteke ono, mu rwuru Tirówasu je ozhi ozhi-oma nke Kuráyisutu bẹ mu rwukwaru je awhụa lẹ Kuráyisutu gụhawaru ụzo, gheberu mu ọnu okpobe eghebe tẹ mu jeeru iya ozhi. ¹³ Ọle mu rwuru, ẹhu te egvuru mu egvuru nkele mu rwuru; mu ta awhụ nwanna anyi Táytosụ l'ẹka ono. Tọ dọ iya bụ lẹ mu aparụ whẹ haa, tųgbua, ọ bụru mu oje Masedóniya.

Otso Kuráyisutu atụ okoo

¹⁴ Ekele bụru nke Chileke l'ọo shiwaa l'atųgba ono, anyi lẹ Kuráyisutu tųgbaru bụru nnanụ edu anyi; anyi l'ejewhe atụ okoo nke ọwhu bụ ẹka lile anyi jeru, e shi l'ẹhu anyi marụ onye yẹbe Chileke bụ mee nke ọwhu ozhi-oma ono l'a-vọ ẹka lile kfurukfuru g'ọo iwhe mkpọ iya l'eshi kwẹkwewke. ¹⁵ E -kfude iya ekfu, mu asụ l'ọo l'iwhu Chileke bẹ anyi dọ g'ọo mkpọ ozhi-oma ono, mbụ mkpọ ono, vọru kfurukfuru rwua ẹka ndu Kuráyisutu l'adzota adzota nọ, vọkwaru iya whọ jekfu ndu ọwhu l'ala l'iyi. ¹⁶ L'ẹhu ndu ọwhu l'ala l'iyi bẹ mkpọ ozhi-oma ono l'eshikwa whẹ ọnwu-ọnwu, eshigbu whẹ eshigbu. Ọle l'ẹhu nke ndu ọwhu Kuráyisutu l'adzota adzota b'ọ bụ mkpọ iwhe l'emeje tẹ ndzụ dọ whẹ. Ọo ya bụ, ọo onye furu jekota egube ozhi ọwhu dọ nno? ¹⁷ Anyi te egudekwa ozhi-oma ono agba nghọ, bụ iwhe igweligwe ndu ọdo gude okfu Chileke eme. Ọle anyibedua, Chileke zhiru-a bẹ l'egudeje obu-iwhoro ekfu okfu ono l'iwhu Chileke bụ iya bụ iwhe gbarụ ndu l'ejeru Kuráyisutu ozhi. Anyi te emedu t'anyi gude iya ria urwu.

Akahụ iwu yele nke ọwhuu

3 ?Ọo dọ unu g'anyi watawaru anọ ajakposhi onwanyi ọdo? Tọo woo: l'ọo tẹ ?e deedaru ekwo l'anyi bụ ndu ire-lanụ nọada anyi t'anyi goshi unu lege ndu ọdo l'anụje iya unu, ọdua ọ bụadaru l'ẹka unu bẹ anyi l'a-natadaa egube ekwo ono parụ lege ndu ọdo l'apajẹ? Ọ tọ dudu nno. ² Ọo unubedua l'onwunu bẹ bụ egube ekwo ono nke anyi-o, mbụ ọwhu e deru dobe anyi l'obu t'onyenonụ gụjee ya t'ọ doo ya ẹnya. ³ Ọo t'unu goshije l'ọo unubedua bẹ bụ ekwo ọwhu Kuráyisutu deru nụ anyi t'anyi goshije, mbụ ekwo ọwhu l'ete abụa mini-ekwo b'e gude dee ya. Iwhe e gude dee ya bụ Ume nke Chileke, mbụ Chileke nọ ndzụ. Ẹka, e deru iya ta abụ l'ẹwhuru, dọ g'ọo okpekpu. Ẹka e deru iya bẹ bụ l'obu madzụ.

⁴ Iwhe anyi kwoberu ekfu iya nno bụ lẹ Kuráyisutu mewaru anyi t'anyi gudeje ire Chileke ẹka. ⁵ Iwhe mu l'ekfu ta abụkwa l'ọo nweru ike, dọ anyi l'ẹhu, bụkwanu iwhe anyi l'e-kede ẹka ekfu l'anyi dzuru g'anyi l'e-me

egube iwhe ono. Lẹ ike, anyi nweru bẹ bụkwa Chileke b'o shi l'ẹka. ⁶ Ọo yẹbedua bẹ bụ onye meru, anyi dzua nke t'anyi meje t'a maru nke ogbandzu owhuu ono shi iya l'ẹka. Ọ tọ bụhekwa iwu, e deru l'ẹkwo bẹ l'ọnu anyi nta-a. Ọ kwa Ume-Dụ-Nsọ nkiya bẹ l'ọnuje. L'iwu owhu e deru l'ẹkwo l'egbukwa mgbu-ọnwu, ọle Ume Chileke l'anýje ndzụ.

⁷ Sụa, ọ kwa l'ẹwhuru, dụ g'ọo okpekpu b'a pyiru iwu ndụ-ichee ono l'eli iya. T'a gụfukwaro l'iwu ono bẹ Chileke turu goshi lẹ madzụ lile nwuhuje l'ọo l'e doswewaru iya, o noo bẹ dukwa iche, ọle a nuleruwho iwu ono, ọcha-vaa nke Chileke nwua vaa nke owhu ụnwu Ízurẹlu l'a-dụa ike lee Mósísu ẹnya l'iwu. Ogbu za-azaa ono bụlekwaru-a iwhe l'e-chihu echihu. ⁸ Ọ -buru l'akahụ ụzo iwu ono bẹ shi l'ọcha-vaa owhu dụ nno, ọo chia ụzo owhuu ono bụ iya bụ ụzo nke Ume-Dụ-Nsọ bẹ l'ete egbeduanu ka ogbu zaa-zaa, mbụ ụzo ono, bụ: e -shia ya, e nweru ndzụ tututu-mímimi. ⁹ Ọo ya bụ, ọ -buru l'ụzo nke iwu ono bẹ meru Chileke nmalẹe ndi-whe ikpe ọnwu l'egbu zaa-zaa nno, ọo chianu ụzo nke Ume-Dụ-Nsọ, l'emeje ndiwhe tẹ whẹ buru ndu dụ chjiriri l'iwu Chileke ta akadunu ogbu zaa-zaa? ¹⁰ Ọo ya bụ l'e -kfude iya ekfu, mu asụ l'ogbu-zaazaa nke ụzo mbụ whọ ta aduhedu iwhe ọbu l'ẹka ogbu-zaazaa ono, nyiru gẹ l'aa-nọ atụ ọnu iya dụ nta-a. ¹¹ Lẹ nteke ọ bụ l'ụzo nke iwu ono, l'echihu echihu ono goshiberu ogbu-zaazaa nke Chileke nno, ọo ya bụ l'ụzo nke Ume-Dụ-Nsọ ono l'a-nogburu jeyewaro bẹ l'a-kabaarọ ogoshi ogbu-zaazaa Chileke.

¹² Ọo ya bụ l'eshi ẹnya anyi dụ l'egube iwhe dụ nno bẹ anyi nwewaru ọnu-okfu. ¹³ Mẹ anyi te emekwa g'ọo Mósísu, jeru je achita ẹkwa whuchia iwu tẹ ndu Ízurẹlu ba awhụ iya iwu jeye nteke ogbu-zaazaa ono l'a-tọdaa nwẹhu nyihu-geeda. ¹⁴ Tọ bụkwa lẹ whẹ ta awhudu iya. Chileke kwechishiru whẹ ẹnya nkele ọobuje whẹ l'agụ ẹkwo nke ogbandzu Chileke lẹ ndụ-ichee ono, mbụkwa byeye ntanụ; ya adụ gẹ-woo l'egube ẹkwa ono kwechikwaru whẹ whọ iwu, tẹ whẹ ba ama iwhe whẹ l'agụ. Ọlewho atugba onye lẹ Kuráýisutu nwẹkiya l'a-tọfu ẹkwa ono. ¹⁵ Mbụ, ọobujekwa nteke l'agụ ẹkwo iwu Mósísu ono, mbụkwa byeyekwaa nta-a, ya adụ gẹ-woo l'e gude egube ẹkwa ono kwechia uche whẹ. ¹⁶ Ọle, ọ dụ-a g'ọo egube-ẹ ẹkwo-okfu Chileke kfuru nke Mósísu sụ: "Ọobuje nteke ọ ghachiwaru Onye-Nwe-Ọha iwu, ẹkwa ono awhufu." ¹⁷ Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ Ume-Dụ-Nsọ ọbu. Ọo l'ẹka ọ nọ mbụ Ume-Dụ-Nsọ nke Onye-Nwe-Ọha ono bẹ ndu nọ iya nụ l'a-bụ ndu a tọru l'uli. ¹⁸ Ọle anyibedua g'anyi ha, bụ ndu owhu l'adụa iwhe whuchiru anyi iwu nteke anyi l'ele ogbu-zaazaa nke Chileke ẹnya bẹ l'ogbanwe anyi nke owhu anyi l'a-bụ ndu dụ g'ọo onye ono, anyi l'ele ẹnya ono. Ọo ya bụ, ogbu-zaazaa nke Chileke eshi nno akabaa shi eje eje lẹ ndzụ anyi. Onye

o shi l'ẹka iya buru Onye-Nwe-Ọha ono, bụ Ume-Dụ-Nsọ l'onwiya.

Anyi dụ g'ọo ite ụrwa

4 Ọo ya bụ l'eshi Chileke whuru anyi imiko, wota ozhi ono sẹe anyi l'ẹka bẹ ike l'ete abyahẹkwaa l'agvụ anyi l'ejeje iya. ² Iwhe owhu anyi jikaru bụ iwhe lile, l'adụa ree, l'eeme l'edomi. Anyi te egudekwa ẹregede eme iwhe anyi l'eme; anyi ta agwa okfu Chileke ogwamogwa. Anyi l'egbechijee ekfu ọkpobe-okfu ono tya ya jalaa. Anyi l'anọduje l'iwu Chileke eme iya nno nke owhu onyenonu l'e-shi l'obu iya maru egube ndu anyi bụ. ³ Lẹ nteke ọ bụ l'ozhi-oma ono, anyi l'ezhi bụ iwhe e gude iwhe kwechia, ọ kwa l'ẹhu nke ndu owhu l'ala l'iyi b'e kwechiru iya iwhe ọbu. ⁴ Lẹ Sétanu, bụ iya l'achị mgboko-o bẹ wookwaru ẹka pyichia ndu ono, bụ ekwegekwe ono l'uche whẹ, tẹ ya mee nke owhu whẹ l'ete awhụ iwhoro, shi l'ozhi-oma ono, l'echiru whẹ whorowhoro. Iwhoro ono l'egoshi ogbu-zaazaa nke Kuráýisutu. Ọ kwa lẹ Kuráýisutu ono b'e gbee whụa Chileke l'onwiya. ⁵ Ọo ya bụ l'ọ tọ bụkwa onwanyị bẹ anyi l'anoje ekfu t'a maru. Onye anyi l'anoje ekfu t'a maru bụkwa Kuráýisutu Jisọsu, mbụ l'ọo ya bụ Onye-Nwe-Ọha. Anyibedua l'ime onwanyị bẹ bụlekwaru ndu kwoberu iswi ẹhu Kuráýisutu ejeru unu ozhi. ⁶ Ọ kwa Chileke ono, sụru t'iwhoro shi l'ẹkpuroochi nwua whoo, bẹ bụkwawho Chileke, meru t'iwhoro nkiya chije l'ime obu anyi. Ọo ya bụ tẹ ndiwhe maru ọdu-biribiri nke Chileke, mbụ ọdu-biribiri shi l'iwu Kuráýisutu egbu zaazaa.

⁷ Mbụ sụa, anyi dulewho g'ọo ite, e gude ụrwa kpua, Chileke wota iwhe ono l'ereshi ire ike ono bụ iya bụ iwhoro iya woru dẹe l'ime iya. Iwhe meru ọ dẹe yẹ ya nno bụ t'a maru l'ike iya ono, nyiberu anyibe ono ta abudu anyi b'o shi l'ẹka, l'ọo yẹbedua b'o shi l'ẹka.

⁸ Aanoje akpa anyi ẹhu ntekenteke l'ẹka lile, ọle ọ tọ bụkwa l'aakpapyajẹ anyi ishi. A nonyaa, iwhe haru tsude anyi l'ẹhu nke owhu anyi l'ete amajẹhe iwhe anyi l'eme, ọle obu l'eshijelekwaa anyi ike. ⁹ Eewokfutaje anyi iwhe-ọtsulanu, ọle Chileke te ewehajedu anyi, eechitsuje anyi l'alị, ọle e te echigbujedu anyi echigbu.

¹⁰ Mbọku-mbọku bẹ anyi l'ejeje iwhe-ọtsulanu ono, Kuráýisutu Jisọsu jeru nteke ono, l'ọobya anwuhu ono. Ọ kwa iya whọ bụ nggẹ a whụkwanu ndzụ ono, Chileke meru; Jisọsu teta nọdu nta-a, mbụ a whụ iya l'ẹhu anyi. ¹¹ Ọ tọ dukwa nteke anyi l'ete ebegojeru l'onu ọnwu l'iswi ẹhu Jisọsu. Ọo ya bụkwanu nke owhu l'aa-whụ ndzụ shi l'ẹka Jisọsu, dụ anyi l'ẹhu ọwa-a, bụ iwhe l'anwuhu anwuhu-a. ¹² Ọo ya bụ l'ọnwu nọdu swiru anyi, ndzụ shikwanu l'ọnwu ono swiru unu.

¹³ Sụa, l'ẹkwo-okfu Chileke b'e dekwaru sụ: "Mu woru onwomu ye Chileke l'ẹka. O noo iwhe meru mu l'ekfu okfu iya." Ọ kwawhọ l'anyi kweru nke Chileke g'ọo

onye ono, kfuru iwhe ono bẹ kpatarụ iwhe anyi l'ekfuk-wawho okfu iya. ¹⁴ Ishi iya bụru l'anyi marụ lẹ Chileke ono, meru Onye-Nwe-Ọha bụ Jisọsu Kuráýisutu, o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ bẹ bụkwawho g'o meru Jisọsu ono, o teta nọdu ndzụ, bụ gẹ l'oo-mekwawho anyịbed-ua, anyi eteta nọdu ndzụ, ya atụko anyi l'unu duta nteke ono dobe onwiya l'iwhe. ¹⁵ Iwhe lile ono g'o ha bụkota l'iswi ẹhu unu. Ọo ya bụ nke ọwhu eze-iwhe-oma nke Chileke l'a-kabaarọ orwube ndu ha l'igwe ẹka. Eze-iwhe-oma ono emee t'a dụ l'igwe kabaa okele Chileke ekele, shikwawho nno kwabẹ iya ugvu.

Ibe anyi dụ l'ẹka Chileke nọ

¹⁶ Ọo ya bụ l'ike ta abyakwa l'a-gvụ anyi l'oje ozhi ono. A makwarụ-a l'ẹhu anyi bụ urweke-ngwọpya, tẹ-menu l'ọnwuhuwaa anwụhu, ọle ọwhube ndzụ ọwhuu ono, Chileke nuru bẹ Chileke ono l'anoje eme, ya adụ ọwhuu ọwhuu mbọku-mbọku. ¹⁷ O noo lẹ nwa iwhe-ọtsulanu-a, anyi l'aje, l'ẹte abyaa l'anọ ọdu-a, bẹ l'ee-megee wotaru anyi ugvu ka l'ugvu. Mbụ ugvu ọwhu nyịberu anyịbe, l'adụ onye marụ ọtu ọnu iya, tọ hẹ l'ọ bya l'agvụ. ¹⁸ Iwhe anyi keru ike yeru ta abụkwa iwhe l'eele l'ẹnya, o chia iwhe ẹnya l'ẹte awhuje. O noo l'iwhe l'eele l'ẹnya ta adudu gẹ l'ọo-nọ-be, obenu l'ọwhube iwhe l'ẹte awhua l'ẹnya bẹ l'anogbujeru jeyewaro.

5 L'anyi marụ lẹ nteke a whụkafuleruwho nwa ekfuke-e, anyi bu l'eli-mgboko-o, mbụ ogwẹhu anyi-a, nteke a whụkafuru iya bẹ anyi nweru-a ogwẹhu ọwhuu bụ iya bụ uwhu ọwhuu, Chileke kwarụ doberu anyi. Ụlo onona ta abudu ẹka b'e gude mee ya. Ọo ụlo ọwhu anyi l'a-nọdu jeyewaro lẹ tututu-mimimi l'imigwe. ² Jeye nteke anyi l'a-nọ-gee lẹ mgboko, anyi eje anọhe iya bẹ anyi l'anọ-zhiawho atsụ ude. Mbụ iwhe l'agushi anyi ẹgu ike bụru nteke Chileke l'e-me, anyi ewota ogwẹhu ọwhuu ono, Chileke l'e-shi l'imigwe nụ anyi yee g'ọo onye yeru uwe. ³ Ọo ya bụ, nteke anyi chitakwanuru ogwẹhu ọwhuu ono yee onwanyi g'ọo uwe, anyi ta aduhedu g'ọo ndu gba ọto l'iwhe Chileke. ⁴ Lẹ nteke anyi nọkwadua l'ogwẹhu ọwa-a, anyi nweru nta-a, bẹ anyi l'anokwaa atsụ ude g'anyi vu ivu-erwa, tọ hẹkwanu m'ọo l'ogogu anyi ẹgu oyefu ogwẹhu ọwa-a, anyi nwe nta-a. Iwhe gbee agụ anyi ẹgu bụ t'e gbee yepyabe anyi ogwẹhu ọwhuu ono l'eli iya. Ọ kwanụ iya bụ mee ogwẹhu ono eshi nno lwemia ogwẹhu ọwa-a, l'e-megee nwụhu anwụhu-a. ⁵ Ọ kwa Chileke l'onwiya bẹ bụ onye l'eme ire l'ẹhu anyi, nnta gẹ l'ee-shi t'ẹhu anyi yee ogwẹhu ọwhuu ono g'ọo uwe. Ọo Chileke ono bẹ bụ onye nuru anyi Ume-Dụ-Nsọ, gude goshi anyi iwhe ono, o kweru ukwa lẹ ya l'e-me ono.

⁶ O noo iwhe meru, obu l'eshihujezhiawho anyi ike g'o shihuru iya anyi nteke nteke. Iwhe anyi ka ogude

ẹka bụ lẹ nteke anyi nọkwadu ndzụ l'ogwẹhu ọwa, bẹ anyi nọkwadua Onye-Nwe-Ọha otẹnya. ⁷ Iwhe anyi gude buru bụkwa eworu ono, anyi woru onwanyi ye Chileke l'ẹka, ọ tọ kwa l'anyi whuru iya l'ẹnya. ⁸ Obu kwataru shihu anyi ike. Ọ gogo kachikwaaru anyi mma l'anyi lufuru l'ogwẹhu anyi ọwa, lakfu Onye-Nwe-Ọha l'ibe iya ono je eburu. ⁹ Ọo ya bụ l'iwhe anyi l'atubeje-zhiawho bụ t'anyi meje iwhe dụ iya ree: ?mẹ anyi nọ l'ibe iya ono, ?mẹ anyi nọ lẹ mgboko l'ẹka-a. ¹⁰ Lẹ anyi g'anyi hakota byafutajekwa bya akfuru l'iwhe Kuráýisutu ono m'ọ byalẹwho okpe ikpe. Ọo ya bụ nke ọwhu onyenonu l'a-nata iwhe rwuberu iya nụ, ?ọ bụ nke ọma, ?ọ bụ ẹji iya. Onyenonu anata lẹge o meru nteke ọ nọ ndzụ l'eli-mgboko-o.

Oshi l'ẹka Kuráýisutu eshita Chileke ọnya

¹¹ Ọ kwa l'anyi l'anoje atsụ Onye-Nwe-Ọha egvu nkele anyi makwanuru l'ọo ya l'e-kpe ikpe ono bẹ meru g'o gude anyi l'a-nọje eme t'anyi kfuta ndiwhe yeru iya. Ọle ọo Chileke bẹ makotaru g'anyi dụ dụ; mu l'arịkwawho l'unu makwaruwho anyi l'obu unu. ¹² Anyi ta ajakposhikwa onwanyi l'iwhe unu ọdo. Iwhe anyi gbechia eme bụ t'anyi goshi unu iwhe unu l'a-gbabe ọkpa gude anyi anga nggẹ unu majekwanuru ọnu, unu l'e-ye yeru ndu ono, l'egudeje gẹ whẹ gbarụ l'eli ẹhu anga ono, whẹ ahakwaa egude gẹ whẹ gbarụ l'ime obu whẹ anga. ¹³ Mu ta amadu, ?ọ dụ unu gẹ ẹnya ta adudu anyi mma? Aa! Ọ -buru l'ọ dụ nno bẹ iwhe anyi l'ekfu bụkwa nke iswi ẹhu Chileke. ?T'iwhe dya anyi whoo? Iwhe -dya anyi whoo, unu amarụ l'ọo okfu ẹhu unu bẹ anyi l'ekfu. ¹⁴ L'iwhe bụ iya l'emeje anyi; anyi eme iwhe-e, anyi l'eme ọwa bụkwa oye obu ono, Kuráýisutu yeru anyi. O noo l'iwhe kwataru dorwee anyi ẹnya edorwe bụ l'ọo onye lanụ bẹ nwuhuru l'iswi ẹhu ọha. Ọo ya bụ l'ọo ọha nwuhuru. ¹⁵ Ọ nwuchiru ọha l'owhu ọnwu. Ọo ya bụ nke ọwhu ndu nọ ndzụ l'ẹte anọdu ndzụ ono nọdu-turu onwowe; o chia tẹ whẹ nọdu iya nọdu-turu onye nwuhuru-chiru whẹ nụ; e megee Chileke bya emee ya, o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ.

¹⁶ Sụ, lẹ shita ntaa tųgburu bẹ l'ẹte aduhedua onye anyi l'elekwadu ẹnya, ndiwhe l'ele amadu tẹmenu anyi amarụ g'onye ọbu gbarụ. Ọ -bụkwaduru m'ọo l'ọ nweru nteke anyi shi eleje Kuráýisutu ẹnya, ndiwhe l'ele madzụ marụ g'ọ gbarụ, bẹ l'ọ tọ dūhekwa nno nta-a. ¹⁷ Ọo ya bụ l'iwhe bụ onye yele Kuráýisutu tųgburu buru nnanụ bẹ Chileke keru nke ọwhuu. Ọ tọ bụhedu onye o shi buru b'ọ bụkwadu. Ntaa b'ọ bụwaa onye ọwhuu. ¹⁸ Iwhe lile-e bẹ bụkota Chileke b'o shi l'ẹka. Lẹ Chileke ono bẹ shi l'ẹka Kuráýisutu mee yẹbe Chileke lebuhu anyi ẹnya g'ọo ọhogu iya, mechia anyi t'anyi buru ọnya iya. Ọ bya eworu ozhi nke ome tẹ ndu ọdo bụkwaruwho ọnya iya ye anyi l'ẹka. ¹⁹ Ọo ya bụ lẹ

Chileke shi l'ẹka Kuráýisutu lebuhi ndiwhe mgburumgburu ẹnya g'ọo ọhogu iya. O mechia ndiwhe l'owhu tẹ whẹ bụru ọnya iya, tọ gụkoheru whẹ iwhe-dụ-ẹji whẹ l'emeje iya. Tẹmenu o zhikwawho anyi ozhi ono t'anyi wota je ezhia whẹ nggẹ whẹ shi nno bụru ọnya iya.

²⁰ Ọo ya bụ l'anyi bụ ndu nochiru ẹnya Kuráýisutu. Chileke gbee shi l'ẹka anyi aryọ ndiwhe aryoryo. Anyi nochiru ẹnya Kuráýisutu aryọ unu sụ unu: t'unu kwe tẹ Chileke nata unu t'unu bụru ọnya iya. ²¹ Kuráýisutu te emejeduru iwhe-dụ-ẹji. Ọo Chileke bẹ meru: o vuta iwhe-dụ-ẹji, anyi meru l'iswi ẹhu anyi nke ọwhu anyi l'e-shi Kuráýisutu ọbu l'ẹka tuko bụru ndu dụ chիրiri lẹge Chileke l'onwiya dụ chիրiri.

6 Anyi l'aryọkwawho unu aryọ mbụ anyibe ndu anyi lẹ Chileke gba mgba eje ozhi-a sụ: eshi-ọwhu unu natawaru eze-iwhe-ọma ono Chileke l'eme, t'unu be emekwa iya g'ọo iwhe l'adụ iwhe ọ bụ. ² Lẹ Chileke sụkwaru.

“Ọo nteke ọ gbarụ l'onga nchị bẹ mu ngabẹru nchị l'olu ghu.

Mu adzọkwaa ghu whọ lẹ mbọku nke adzọta.”
 Ọ kwa ntaa bẹ bụ nteke ọ gbarụ l'ọnata eze-iwhe-ọma ọwhu Chileke l'eme. Ọ kwa ntaa bẹ bụ mbọku o gbarụ t'a dzọta unu.

Oje iwhe-ọtsulanu l'iswi ozhi-ọma

³ Ọ tọ dukwa onye ọ dụ anyi nke t'a sụ l'o kfubyishiru ozhi-a, anyi l'eje. O noo g'e meru, anyi l'anọje eme t'ọ bọ dụ onye umere anyi l'e-gbee bya aburu ụkfu akpopyashi ọkpa. ⁴ Iwhe anyi l'emejehia bụ l'iwhe lile, byarụ anyi bẹ anyi l'egudeje egoshi l'anyi bụ ndu l'ejeru Chileke ozhi, anyi l'atajẹ nshi mẹe iwhe-ọtsulanu byakfuta anyi mẹe nteke oke mkpa byarụ mək-wawho nteke anyi nọ lẹ mkpagbu, ⁵ mẹe nteke l'echi anyi iwhe mẹe m'a tụa anyi mkpọro mẹe nteke a kuru ụtsú kpua anyi. Anyi ata nshi nteke anyi l'ejegbu onwanyi l'ozhi, anyi te edobeje ishi l'oshi, anyi l'azeje ẹgu. ⁶ Sụ, lẹge anyi gude egoshi l'anyi bụ ndụ-ozhi Chileke bụ anọ eme t'ọ bọ dụ ẹka ntupo l'a-dụ lẹ ndzụ anyi mẹe anọ egoshi l'anyi marụ Chileke. Anyi l'atajẹru iwhe nshi; anyi nweru obu-ọma. Anyi l'eshije l'ike ono, Ume-Dụ-Nsọ l'anuje egoshi iya, shita l'oye ndu ọdo obu, anyi l'egudeje n-yemobu ọwhu l'abụa n-yemobu eli ọnu, gude goshi iya. ⁷ Anyi eshikwawho l'okfu irelanụ mẹe l'ike, shi l'ẹka Chileke egoshi iya. Ngwọgu, anyi l'akwajẹ onwanyi, gude alwụ ọgu, gudekwa iya who adzọ onwanyi l'ọgu bụ anọ eme iwhe dụ chիրiri l'iwhe Chileke. ⁸ Anyi l'egoshijekwawho l'anyi l'ejeru Chileke ozhi mẹ l'aakwabẹ anyi ugvu, egoshi iya mẹ l'eewhu anyi iwhe, egoshi iya nteke a harụ ekfubyishi anyi, egoshikwa iya who mẹ l'ekfu l'anyi l'eme ree. Ndu ahara eme anyi gẹ-woo l'ọo ejire bẹ anyi l'adzụ,

ndu ekweta l'anyi bụ ndu ire-lanụ. ⁹ O nweru ndu sụru lẹ whẹ ta amadụ iwhe anyi l'arị l'obu, o nwekwawhu ndu ọwhu marụ iwhe anyi l'arị. Anyi l'anọje anwụhu anwụhu, ọle unu l'eleenaa l'anyi nọkwaa ndzụ. Eechije anyi iwhe, ọle e te echigbujedu anyi echigbu. ¹⁰ Eemejeru iwhe ọtso áwhụ, l'e-ji anyi obu nụ anyi, ọle ẹhu l'anọjelee atso anyi ụtso nteke nteke. Anyi bụ ndu ụkpa, ọle anyi l'emejekwa igweligwe ndu ọdo, whẹ enweru iwhe. Ọduje g'ọ tọ dudu iwhe anyi nweru, ọle ọ tọ dukwanu iwhe anyi l'ete enwee.

¹¹ Sụ, ndu ọnya mu whẹ lẹ Kórintu! Anyi tükookwaru iwhe lile tujashiaru unu, anyi yeru unu obu yeshia ya unu ike. ¹² Anyi ta akpochikwaru unu obu, o gbechikwaa bụru unubedua kpochiru anyi obu. ¹³ Ntaa bẹ bükwa okfu, nnaji l'ekfuru unwu iya bẹ mu l'ekfuru unu, sụ t'unu ye anyi obu yeshia ya anyi ike, lẹge anyi yeru iya unubedua.

Ozelaru iwhe dụ Chileke ẹji

¹⁴ T'unu lẹ ndu l'ete ekwetaa nke Chileke ba atugbakwa bụru nnanụ. O noo l'unu dụ iche, whẹ dụ iche. Mbụ ?ndẹhununu gẹ ndu dụ chիրiri, whẹ lẹ ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji l'e-shi bụru ẹhu? ?Ndẹ-zhia gẹ iworo yele ẹkpuroochi l'e-me bụru ẹhu? ¹⁵ Kuráýisutu yele Oshifutusuwe ta afukwa chia idzu t'olu whẹ wụko nnanụ nke tẹ whẹ megba iwhe. Ọo ya bụ, ?o zhihunua ẹgube iwhe gụnu bẹ onye kweru nke Chileke yele onye l'ekwee nke Chileke l'a-gba mgba? ¹⁶ Sụ ?ndẹ-zhia gẹ l'eeshi wota eze-ulo Chileke yele ulo ẹja bya edogbabe. Ọ kwa anyi bẹ bụ eze-ulo Chileke, mbụ Chileke, nọ ndzụ. Lẹ Chileke kfukwaru iya l'onwiya sụ:

“Mu l'e-buru eburu l'ime whẹ, tsojeru whẹ eje iwhe bụ ẹka whẹ l'eje.

Mu aburu Chileke whẹ, whẹ aburu ndibe mu.”

¹⁷ O noo iwhe meru Chileke kfukwaawho sụ:

“Unu hofuta onwunu l'echilabọ whẹ futa, bya anọdu iche.

T'unu be edenyijekwa ẹka l'iwhe e merwuru emerwu,

nggẹ mu natakwarọ unu.

¹⁸ Ọo ya bụ nggẹ mu bụru Nna unu,

Unu aburu unwu mu nke unwoke mẹe unwu mu nke unwanyi.

O noo iwhe Onye-Nwe-Ọha ono, bụ Ọkalibe-kakọta-ike l'ekfu ndono.”

7 Sụ, ndu mu yeru obu; eshi-ọwhu Chileke kwetaru anyi ụkwa iwhe dukota nno, unu t'anyi safukotanu onwanyi iwhe bụ-zhia iwhe l'emerwuje ogwehu mẹe ọwhu l'emerwuje obu madzụ. T'anyi tsuje Chileke egvu, t'anyi kebe ẹhu bụru ndu dobekotaru onwowhe nsọ nke ọwhu anyi l'a-bükota nke Chileke ọkpobe abubu, meje iwhe bụ iwhe ọ sụru t'anyi meje-e.

Èhu-ùtso Pòlu

² Unu menua t'anyi marụ l'anyi dụkwadua unu l'obu. Ọ tọ dụkwa g'unu ha, onye ọwhu anyi duwhuru, tọ dụ onye ọwhu anyi gude ẹregede rigbua iwhe iya. ³ Iwhe mu l'ekfu ta akwa woo: l'ọo aturwushi bẹ mu l'aturwushi unu, eshi mu kfuhawaru iya lẹ mbụ sụ unu l'unu dụ anyi l'obu shii. Anyi l'unu bụ nnanụ, anyi -nọ ndzụ; anyi -nwuhuru anwuhu. ⁴ Mu ta atsujekwa egvu okfuru unu okfu l'iwhu. Ọo unu bẹ mu l'egudeje anga. Anyi nọkwa l'iwhe-ọtsulanu, ọle unu l'aduje mu obu. Mbụ, ọobuje mu -nyata unu, ẹhu atsọ mu ọtso atsoshi mu iya ike.

⁵ Lẹ nteke anyi bataru lẹ Masedóniya, bẹ ẹhu l'egvukwaaru anyi egvuru. L'aakpalẹwho anyi ẹhu l'ẹka lile, anyi shiru. Ẹka lile bụleruwho okfu okfu; obu l'awakwawho anyi mini. ⁶ Ọle Chileke ono, bụ onye l'aduje onye áwhụ byaru obu bẹ gude abyabya ono, Táytosụ byaru dọ anyi obu. ⁷ Mbụ, tọ lẹkwaa abyabya iya ono bẹ duru anyi obu nwẹkiya; akọ, ọ nọdu kọkotaru anyi lẹge unu gude dọ ya obu bẹ lịkwawho l'iwhe duru anyibedua obu. O kfukwaruwho anyi sụ l'ogushi unu ẹgu ike tẹ mu l'unu whụgba mẹe l'unu daru onwunu ọta iwhe unu meru mẹe l'unu l'agbajeru mu ọdzori. O noo iwhe megeeru, ẹhu kabaa mu ọtso ọtso nta-a.

⁸ O noo l'ọ -buhuduru m'ọo l'ekwo-ozhi-a, mu deru bẹ kpatsuru unu áwhụ, ọ tọ kujakwa mu obu. Nteke ọ gọgo kọja mu obu kwa nteke mu bya awhụ lẹ mu gude iya kpatsua unu áwhụ, e -behuduru ọ buri-a m'ọo nke nwanteke ono. ⁹ Ọle ntaa bẹ ẹhu l'atsowa mu ọtso. Ẹhu-ọtso mu ta abukwa l'ọo lẹ mu meru, unu l'agụ áwhụ. Ẹhu-ọtso mu bụ l'unu gude ọgu áwhụ ono daa onwunu ọta, haa ome iwhe-dụ-ẹji unu l'emegbabe Chileke. Áwhụ onona bẹ mekwaru, unu mee iwhe dụ Chileke ree. Ọo ya bụ l'ọ tọ dụkwa ẹka anyi mekataru unu. ¹⁰ L'ọ -buri l'a taru madzụ ọta; ọta ono mee onye ono; o gude nggumu áwhụ iya mee iwhe dụ Chileke ree, bẹ áwhụ ono l'emejekwa t'onye ono daa onwiya ọta, haa iwhe-dụ-ẹji l'oomegbabe, lwakfuta Chileke. Onye ono ta akwahẹkwaro nzhimanu lẹ ya daru onwiya ọta. E shi nno, Chileke adzọo onye ọbu. Ọle ọ -buri lẹ madzụ b'a taru ọta, ẹhu ghulaha onye ono eghu, onye ọbu eshi nno laa l'iyi. ¹¹ Unu lewaro iwhe ọgu áwhụ ono, dụ Chileke ree meru. Unu lewaro g'unu yeberu ẹhu l'anọ eme t'anyi maru l'unu dụ chiriri l'iwhu Chileke. ?Unu whụwaru g'iwhe meru nu nwụberu unu ọku l'ẹhu. Unu lewaro g'unu l'atsụ-be egvu iwhe l'e-me nụ. Unu lewaro gẹ eghoro mu duta-be unu. Unu lewaro gẹ l'oolwube unu l'obu t'unu gbachiaru mu ọdzori. ?Unu whụwaru gẹ l'oonma-be unu ẹhu t'unu hụ onye ono, mesweru unu ahụ. L'ime iwhe lile ono bẹ unu mewaru; a maru l'ọ tọ dudu ẹka ọ nmaru unu.

¹² Ọo ya bụ l'edede, mu deru ẹkwo-ozhi ono ta akwatakwa buri l'iswi onye ọwhu mesweru bẹ mu kwoberu dee ya, tọ bukwanu l'iswi onye ọwhu ọbu, o mesweru. Iwhe mu kwoberu dee ya kwa nggẹ unu maru gẹ unu l'a-gbaberu anyi ọdzori l'iwhu Chileke. ¹³ Ọo ya bụ l'ọodukwawho anyi obu. A gbachiharo nke obu ọwhu unu duru anyi, anyi lẹ Táytosụ bẹ ẹhu kabakwaanụ ọtso nkele unu g'unu ha bẹ tukuror mee obu iya, ọ nmakfuru anmakfuru l'iwhe lile. ¹⁴ Lẹ mu tukuror Táytosụ ọnu unu, gude unu anga ọngá; e megee, ọ buri gẹ mu turu iya ọnu unu bụ g'unu dụ. Unu te emechihekwa mu iwhu. Anyi l'anọje-zhiawho ekfuru unu ọkpobe-okfu nteke nteke. O nokwa g'iwhe anyi kfuru Táytosụ l'okfu ẹhu unu bukota ọkpobe-okfu. ¹⁵ Ọo ya meru iwhe l'ọokabajee unu oyeshi obu ike nteke ọ bya anyata l'unu g'unu ha l'atukojee eme iwhe mu suru t'unu mee mẹe lẹge unu gude ọtsu-egvu mẹe ẹhu-anmanma nata iya l'ibe unu. ¹⁶ Ntaa bẹ ẹhu kwatakwaru atsọ mu ọtso, atsoshi mu iya ike lẹ mu gude ire unu ẹka ọkpobe egude l'iwhe lile.

Gẹ ndu nke Kuráiyisutu l'a-nuje iwhe

8 Iwhe anyi l'eme t'unu maru unwanu mu, kwa nke eze-iwhe-oma ono, Chileke nọdu meshiaru chọchi lile, dükota lẹ Masedóniya. ² O noo lẹ mkpamẹhu ono, a kparu whẹ bẹ dataru whẹ datashia whẹ ike. Ọle ẹhu tsoleru whẹ-ẹ ọtso tsoshia whẹ iya ike nke ọwhu whẹ saru ẹka ọkpobe asasa nụ Chileke iwhe, l'ẹbe abụ l'ọ dụ iwhe whẹ nweru ilile. ³ Gẹ mu l'ekfubele iya who bụ lẹ whẹ nuru nwa gẹ ike beru whẹ, mbụ nukwawho nughata gẹ ike beru whẹ. Mbukwa whẹ tukwaru obu whẹ ama; ⁴ aryọ anyi, aryoshi anyi ike t'anyi kwero tẹ whẹ lẹ ndu nke Kuráiyisutu ọdo gba mgba nuje iwhe t'e gude gbajeru ndibe Chileke lẹ Jerúsalem. ⁵ Sụ, iwhe ono buri iwhe whẹ meru tọ bụ l'anyi ri-vujeru iya l'ego. Whẹ vuada ọzo bya ewoodaru onwowhe ye Onye-Nwe-Ọha l'ẹka; temenu tẹ whẹ bya ewokwaruwho onwowhe yekwawho anyi l'ẹka bụ iya bụ iwhe zuru Chileke nkwe l'obu. ⁶ O noo iwhe meru anyi ryọo Táytosụ yẹbedua, bụ iya gbuberu ishi nke oje ozhi ono, sụ t'ọ melekawho iwhe l'ooome, t'ọ yetakwaru unu ẹka t'unu jefufua ozhi ono, unu l'ẹje l'ishi, mbụ ozhi ono, unu l'ẹje lẹ nke iwhe-oma ono. ⁷ Iwhe lile, unu nweru bẹ unu nwekwaru, nweru iya nke anyinyi: unu kweru ekwekwe kweta iya nke bya awhuduwho, unu l'ekfu okfu Chileke, ekfu iya nke anyinyi, unu maru nke Chileke mebyi shii, unu kebekwawho ẹhu eyetaru ndu ọdo ẹka, unu yekwawho anyi obu yeshia ya ike. Ọo ya bụ t'unu nukwawho iwhe, nugharu iya ẹka, t'e gude jee ozhi-oma nke iwhe-oma ono.

⁸ Iwhe mu l'ekfu ta abukwa l'ọo eyebuta bẹ mu l'eyebuta unu. Iwhe mu gbechia eme bụ tẹ mu goshikwanu

unu gę l'owho-be ndu ọdo l'obu tẹ whẹ yeta ẹka, shiwaro nno mee unu t'unu goshi l'oye obu nke unu bẹ bu ọkpobe iya. ⁹ O noo l'unubedua bẹ makwaru-a eze-iwhe-oma ono, Onye-nwe-anyi Jisosu Kuráiyisutu meru, mbụ; a makotaru l'ọ bu onye nweru iwhe shii, ọle o kwobeleru-a iswi ẹhu unu mee onwiya onye ukpa. Iwhe o meru bukwanuru tẹ ya shi l'onye ukpa, ya bu mee unu t'unu nweru iwhe shii.

¹⁰ Mbụ, ọnu ọwhu mbedua l'eye l'okfu ono bu lẹ-a; l'ọ karu unu mma ntaa t'unu mefufua iwhe ono, unu wataru ememe eshi akawhu, o noo l'ọ tọ buledua l'ọo unubedua bẹ vu ọzo chja idzu iya, ọ kwawho unubedua bẹ vu ọzo wata iya ememe. ¹¹ Unu kebenu ẹhu meje iya jeye nteke unu l'e-mefu iya l'shi. T'ọ bukwaruwho lẹge ọ whoru unu l'obu, unu wata iya ememe, bu gę l'ọo-whọ unu l'obu t'unu mefu iya l'ishi. T'iwhe unu l'e-gude eme bukwaru nwa gę ike beru unu. ¹² Lẹ nteke buwho l'owho ghu l'obu t'i nu Chileke iwhe, bẹ Chileke l'a-natakwa iwhe i nuru iya ọkpobe anata. Chileke bẹ l'atuje iwhe madzu nuru iya lẹge onye obu nwetaberu. Ọ tọ tuka iya lẹge onye obu l'enwee.

¹³ Ọ tọ bukwa l'iwhe mu l'ekfu ntaa bu l'ọ tẹ mu pata ivu, ndu ọdo vu, bokwoo unubedua olu, tẹ whębedua gbaru ẹka. ¹⁴ Ọle eshi unu ka ndu ono onwe iwhe shii nke nwa nta-a, bẹ mu l'ekfukwa l'iwhe du ree bu t'unu gbataru whę lẹ mkpa, kparu whę nu. Nteke ọwhu ọ kpakwanuru unubedua, whę agbataru unu; m'ọ -buru lẹ whę nwekwaru shii. Ọo ya bu l'unu ibeka ibebo bẹ tukuroru eyeru onwunu ẹka ẹnya nhamunha. ¹⁵ Ọ kwa iya bu iwhe obu, e deru l'ekwo Okfu Chileke su:

“Onye kpotaru iwhe shii te ekpotakwa iya nke etsutsu, onye ọwhu kpotaru nwanshi, nkiya te epehukwanu.”

Táyitosu męe ndu l'eyeru iya ẹka

¹⁶ Anyi l'ekele Chileke ekele shii, o noo l'ọo gę l'owho anyi l'obu t'anyi yeru unu ẹka bu gę l'owhokwawho Táyitosu. ¹⁷ Ọ tọ buledua l'ọ nataru aryoryo, anyi ryoru iya nwekiya, ọle ọwhokwa iya whọ l'obu tẹ ya yeta ẹka shii. O noo iwhe meru iwhe ọ turu obu iya ama su lẹ ya l'a-byakfutashia unu. ¹⁸ Anyi l'eye nwanna anyi nwoke tẹ yele iya liru. Nwanna anyi nwoke ono bẹ bu onye a kwatazhiaru eyeru ugwu lẹ chochi gę chochi ha, ọ buru g'ọ gude ezhi ozhi-oma ono bẹ kparu iya nu. ¹⁹ A gufukwaro onona; ọ kwa chochi owu hotaru iya, ye iya su t'ọ tsoje anyi je ozhi ono, anyi gude agbataru ununna anyi ono. Anyi gude ozhi ono ekutse Onye-Nwe-Ọha, gudekwa iya who egoshi gę l'owho-be anyi l'obu t'anyi yeta ẹka.

²⁰ Anyi tọkwaru nwehu doo ẹnya ndo eme nke ọwhu l'oto du onye l'a-ta anyi uta lẹge anyi gude eme nke iwhe-oma ono, nyiru ọtu ọnu iya, e yeru anyi l'ẹka. ²¹ L'iwhe anyi tberu nke ememe bukwa t'anyi meje iwhe du ugwu l'ẹnya. Ọ tọ bulekwa iwhe ọwhu du ugwu l'ẹnya Onye-Nwe-Ọha kpọ; ọ kwa t'ọ bukwaruwho iwhe ọwhu du ugwu l'ẹnya ndiwhe.

²² Temenu anyi l'eyekwawho nwanna anyi ọdo su tẹ whę tuko liru bya. Nwanna anyi ono bẹ anyi l'adata-jekwaa nteke nteke; maru l'iwhe l'awhoshi iya ike l'obu bu gę ya l'e-shi eyeta ẹka. Ntaa b'ọ gbekwaan kabaa anọ awhọ iya l'obu tẹ ya yeru unu ẹka nkele o gude ire unu ẹka ree-ree-ree nke ba ama gę l'ee-me iya. ²³ A bya l'owhube Táyitosu bẹ mu suru l'ọo ya bu onye kwe mu onye ẹbo, mbụ onye mu l'iya tukuroru je ozhi-oma ono, gude eyeru unu ẹka-a. Ununna anyi ndu ọwhu whę l'iya li bukwa ndu nọ l'ozori chochi gę chochi ha, whę bukwaruwho ndu l'ekutse Kuráiyisutu.

²⁴ Unu goshikwa whę l'unu yeru anyi obu ọkpobe eyeye. Ọo ya bu nke ọwhu chochi gę chochi ha l'a-makwanu l'unga ono, unu l'egudeje anyi anga bẹ unu l'anga l'orwuberu iya.

Ome iwhe-oma

9 Mu te ejeheduro oderu unu ekwo nke iche nke iwhe unu l'a-nu ndu nke Chileke lẹ Jerúsalem. ² L'ọ dokwaru mu ẹnya l'owho unu l'obu shii t'unu yeta ẹka. Ọ kwa unu bẹ mu gude anga l'iwu ndu Masedóniya. Mu suru whę l'unube ununna anyi whę ono, nọ lẹ Akáya bẹ kwakobekwaru nke oye ẹka ono eshi akawhu. Awhowho ono, l'owho unu l'obu nke t'unu yeta ẹka wuduakwaru nwanshi męe ya akpalikotata whę gę whę ha tẹ whę yeta ẹka ono. ³ Iwhe meru iwhe mu suru t'ununna-a bya bu: nggę unga ono, anyi gude unu anga ta abụ anyi iwhe baru l'alı; gbahachia tọ dulewho lẹge mu kfuhawaru iya bu iya bu l'unu kwakobewaru nke oye ẹka ono. ⁴ L'ọ -bukwaru lẹ mu lẹ ndu Masedóniya bẹ haru liru bya, anyi bya awhu l'unu tẹke akwakobedua ilile, ọ kwa iya bu l'iwere aburu nke anyi, o noo lẹ mu suru whę l'unu kwakobewaru ree, ọ buru unubedua bẹ iwere nke unu l'a-kabaa shii. ⁵ O nokwa iwhe meru mu su l'ọ du ree t'ununna-a vuru mu ọzo byaada ibe unu, bya evuru ọzo kwakobe iwhe ono, unu kweru ukwa l'unu l'a-nu ono. Ọo ya bu nke ọwhu l'aa-makwanu l'unu turu obu unu ama anu iya, l'ata atukfubedu iya unu atukfube.

Chileke nuru anyi nggę anyi nuje iya

⁶ Iwhe unu l'anyatajlewho bu ọwa: l'onye ono, l'ete akpa iwhe ha l'urwu l'alı, ta akpatajekwa iwhe ha shii. Onye kwanuru iwhe l'urwu l'alı bẹ l'akpataje iwhe ha shii. ⁷ T'onyenonu nulewho lẹge ọ zuru iya nkwe l'obu.

T'ò bọ ọ̀dúkwá onye l'a-nụ ọ̀whu bụ: ọ -nụ-gee ya, ya abya atsọ́lahaá nwurúnwuru, ya aadúkwá onye l'a-nọ anụ́ iya gẹ-woo l'ọ́o ụtu ya tufutaje. O noo l'ọ́o onye gude ẹ́hu-ụtsó anụ́ bẹ́ Chileke l'eyeje obu. ⁸ Iwhe unu l'a-malẹ́who bụ́ lẹ́ Chileke bẹ́ bụ́ onye dzuru gẹ́ l'oo-meru unu iwhe-ọ́ma, meeru unu nke etsutsu iya, mbụ́ nke ọ̀whu unu l'e-nwekotaje iwhe lile, bụ́ iwhe mkpa iya dụ́ unu. Unu enwekwaruwho iwhe, nweru iya nke anyịnyị nke ọ̀whu unu l'e-wofutaje iya gude eme iwhe-ọ́ma. ⁹ Ọ́o ya-a bụ́ iwhe ọ́bu, e deru l'ẹ́kwo Okfu Chileke sụ:

“Ọ́osaje ẹ́ka asa nụ́ ndu ụ́kpa iwhe.

Iwhe-ọ́ma, l'ọ́onoje eme te enwedú agvụ́gvu.”

¹⁰ Ọ́o Chileke ono, bụ́ iya l'anụ́je onye l'emebe iwhe l'alị́ akpuru iwhe ọ́bu, l'ọ́okuje, nụ́kwa iya whọ́ nri, l'oorije, bẹ́ bụ́kwawho onye l'a-nụ́ unu akpuru iwhe mkpa iya dụ́ unu, unu akụ́a. Ọ́o ya bụ́ onye l'e-me t'iwhe unu meberu l'alị́ mehu emehu nke ọ̀whu unu l'a-kabaa enwenwe, gude iya eme iwhe-ọ́ma ono unu l'eme. ¹¹ Oo-me unu t'unu nweru iwhe ọ́kpobe enwenwe nke ọ̀whu unu l'anọ́je eme iwhe-ọ́ma nteke nteke, ọ́o ya bụ́kwánu nke ọ̀whu l'aa-ha l'igwe keleje Chileke ekele iwhe-ọ́ma, unu shi l'ẹ́ka anyi emeru whẹ́. ¹² L'ozhi-a, unu l'eje-e ta abụ́lekwaá mkpa ndu nke Chileke bẹ́ l'oogbo nwẹ́kiya. Iwhe l'oomefua bụ́ l'aa-ha l'igwe kele Chileke ekele, kele iye ya nke anyịnyị. ¹³ Ọ́ kwa iwhe ono, unu l'eme ono bẹ́ l'egoshi l'unu kweru nke Chileke kweshia ya ike. Ọ́ kwanụ́ iya bụ́ a ha l'igwe jaa Chileke ajaja. O noo l'ọ́ tọ́ bụ́ledua l'unu gude iwhe ono, unu meru ono goshi l'unu kwetaru ozhi-ọ́ma nke Kurá́yisutu ono, unu goshiakwaruwho l'unu l'emeje iwhe ozhi-ọ́ma ono kfulu. Bụ́ iya bụ́ l'unu l'asajẹ́ ẹ́ka ọ́kpobe asasa mee iwhe-ọ́ma lẹ́ge nwa ike beru unu. Unu eshi nno unu lẹ́ whẹ́bedua mẹ́waro ndu ọ́do atụ́ko gba mgba l'iwhe unu nwe enwe g'ọ́ ha. ¹⁴ Ọ́o ya bụ́ lẹ́ whẹ́ l'a-nọ́ ekfu anụ́ Chileke l'iswi ẹ́hu unu; l'ọ́ogukwa whẹ́ agụ́shi whẹ́ ike ọ́ dụ́ g'e -shi unu whụ́gba nkele eze-iwhe-ọ́ma nke Chileke bẹ́ parụ́ ẹ́ka apaa l'ẹ́hu unu. ¹⁵ Unu t'anyi kele Chileke ekele nke iwhe-ọ́ma iya ono, mbụ́ iwhe-ọ́ma ono, kariru gẹ́ l'aa-nọ́ atụ́ ọ́nu iya.

Ọ́ tọ́ bụ́kwá madzụ́ yeru Pọ́lu ozhi, l'ooje l'ẹ́ka

10 Ntaa bẹ́ bụ́kwá mbẹ́dua, bụ́ Pọ́lu l'ishi onwomu bẹ́ l'aryọ́ unu aryọ́. A sụ́kwaru l'ọ́obuje: mu -nọ́du unu l'iwhu; mu atsụ́ egvu gẹ́ mu l'e-me kfulu unu okfu; nteke mu nọ́dulewhoo unu otẹ́nya; mu ekfude okfu ikike ikike. Ọ́le ntaa bẹ́ mu gudekwa odoo yẹ́le obu-ọ́ma, dụ́ g'ọ́o nke Kurá́yisutu; ² aryọ́ unu sụ́: t'unu be emetakwa iwhe mu l'e-kfulu unu okfu ikike ikike mẹ́ mu -byalẹ́who. Ọ́ tọ́ bụ́kwánu ono bẹ́ l'aajj aji woo: ?a marụ́ mu l'e-kfulu ndu ono, sụ́ru l'anyi l'emelewho iwhe l'agụ́ anyi okfu ikike ikike. ³ L'a makwaru-a

l'anyi bu l'eli-mgboko-o, ọ́le anyi ta alwụ́du ọ́gu g'ọ́o ndu mgboko-o. ⁴ Ngwọ́gu ọ̀whu anyi gude alwụ́ ọ́gu nke anyi ta abụ́kwá ngwọ́gu nke ndu mgboko-o. Ọ́o ngwọ́gu ọ̀whu shi Chileke l'ẹ́ka, bụ́kwánu ngwọ́gu ọ̀whu shihuru ike shii. Ọ́o ya bẹ́ bụ́ ngwọ́gu ọ̀whu l'aduje ike kwakpọ́shia ẹ́ka ike ọ́gu Oshifutuswe dụ́-gee. Ọ́ kwa iya whọ́ bẹ́ anyi l'e-gudeje mebyia ntụ́mego ụ́gho. ⁵ Ọ́ bụ́ru ngwọ́gu ono bẹ́ anyi gude emebyishi oku onwonye ono, e gude tochia ụ́zo; tobuta t'a ba ma Chileke. Anyi l'atụ́koje iwhe lile, bụ́ ọ́riri, madzụ́ l'arị́ arị́ lwugbukota; mee t'ọ́ dụ́ lẹ́ge Kurá́yisutu sụ́ru t'ọ́ duje. ⁶ Ntaa bẹ́ anyi kwabẹ́waru akwabẹ́ nke t'anyi hụ́a iwhe bụ́-zhia ekfu-ba-anụ́ mẹ́ unu -mekotawaa iwhe lile, a sụ́ru t'unu meje.

⁷ Iwhe unu l'iya l'eme bụ́kwá l'unu te elerwejedu iwhe ẹ́nya elerwe. Onye gụ́tawaru onwiya lẹ́ ya bụ́ onye nke Kurá́yisutu; t'onye ono nyatajeru onwiya l'ọ́o gẹ́ ya bụ́ onye nke Kurá́yisutu bụ́ gẹ́ anyị́bedua bụ́ iya. ⁸ Ọ̀whu unu l'a-tụ́be nvo bụ́ lọ́ tọ́ dụ́kwá mu iwhe m'e -behuduru; mu kwata gudenuka ike ono, Onye-Nwe-Ọ́ha yeru anyi l'ẹ́ka ono anga l'ụ́nga. Ike ono b'ọ́ yekwaru anyi l'ẹ́ka t'anyi gude metsee unu emetsee. Ọ́ tọ́ nụ́kwa iya anyi t'ọ́ bụ́ru iwhe anyi l'e-gude alozeta unu alozeta. ⁹ O noo iwhe mu l'ekfu sụ́ t'unu be edobekwa sụ́ lẹ́ mu gude ẹ́kwo-ozhi eme tẹ́ mu yee unu egvu. ¹⁰ O nweru ndu l'ẹ́gbeje sụ́: “Ẹ́kwo-ozhi, Pọ́lu l'ede bẹ́ okfu iya l'anoje adanụ́ka kpaa kpaa lẹ́ nchị́; bya eshihunukawwho ike. Nteke anyi l'iya nọ́dulewho iwhu l'iwhu; ya agbẹ́e nyjhu; okfu iya eje adụ́he iwhe l'ọ́obụ́.” ¹¹ T'ọ́ doo ẹ́gube onye ono ẹ́nya l'ọ́o iwhe anyi deru l'ẹ́kwo-ozhi nteke anyi l'unu l'ẹ́te anọ́dukota, bẹ́ bụ́kwawho iwhe anyi l'e-me l'ẹ́ka mẹ́ anyi l'unu nọ́dukotalewho.

¹² Ọ̀whu anyi l'ẹ́te abyadụ́a l'a-tụ́ ama bụ́ nke t'anyi wota onwanyị́ je agụ́kobe lẹ́ ndu ono, l'anoje atụ́ ọ́nu onwowhe ono. Ọ́dua l'ọ́o nke t'anyi bya asụ́ l'ẹ́go atụ́aru anyi lẹ́ whẹ́. Whẹ́ bụ́ ndu eswe, mbụ́ whẹ́bedua, bụ́ madzụ́ ibe whẹ́ bẹ́ whẹ́ l'egudeje atụ́ru onwowhe; gude gẹ́ ibe whẹ́ ha; eleta gẹ́ whẹ́bedua habe. ¹³ Ọ́le anyị́bedua ta atujekwa ọ́nu onwanyị́ tughata iya lẹ́ge Chileke tūberu anyi t'anyi rwua. Gẹ́ anyi l'atụ́-bejelewho ọ́nu onwanyị́ bụ́ lẹ́ge ozhi, Chileke doberu anyi t'anyi jee gbarụ́ gba. Ozhi ono bẹ́ ọ̀whu anyi l'eje l'echilabọ́ unu tūkokwaru lị́ru iya. ¹⁴ Anyi ta atughatakwa ọ́nu iwhe anyi meru; eshi anyi gudewaa ozhi-ọ́ma nke Kurá́yisutu ono rwugee ẹ́ka unu nọ́ gẹ́degede; t'e bebenu ọ́ bụ́ru anyi bẹ́ bụ́ ndu mbụ́, wotaru iya unu. ¹⁵ Ọ́o ya bụ́ l'anyị́bedua ta atughatajedu ọ́nu onwanyị́ gẹ́ Chileke tūberu t'anyi rwua. Ọ́o ya bụ́ l'anyi te egudejedu ozhi, ndu ọ́do jeru anga l'ụ́nga. Iwhe anyi gbee ele ẹ́nya iya bụ́kwá l'unu l'a-nọ́ aka okweshi ike aka eje eje; anyi akabakwanụ́a oje ozhi, kabaa shii l'echilabọ́ unu; o noo l'anyi l'anoje-zhiawho eme iwhe lẹ́ge Chileke tūberu iya anyi. ¹⁶ Ọ́o ya bụ́kwánu nke

owhu anyi l'e-zhikota ozhi-oma ono; zhigatachaa ya mkpukpu nke unu; zhiwaru iya ro tugburu. Oo ya bukwanu nke owahu l'abuhēe ozhi, onye odo jeru l'eka nkiya be anyi l'e-gude anga l'unga.

¹⁷ L'ekwo okfu Chileke kfukwaru su: "Onye l'anga un-ga; t'onye obu gudekwa iwhe Onye-Nwe-Oha meru ngaa ya." ¹⁸ O noo l'o to bukwa onye ono, l'atu onu onwiya b'a kagee ogube iwhe. Onye owahu l'aagubeje iwhe be bukwa onye owahu o bu Onye-Nwe-Oha l'atu onu iya.

Ndu ozhi owahu l'ete abua okpobe iya

11 Byiko, unu talekwawho nshi te mu kabē-zhia kfua g'oo onye egò sweru, mu buru ete-aja-onwiya. Mu makwaru-a l'unu kwetawaru. ² Le mu l'ekokwaru unu okoowhoo lege Chileke l'ekoje-e. O noo l'unu du mu g'oo nwamgboko, nwoke le teke engebua okpa, doberu onwiya oga, mbu nwamgboko, mu doberu nke oke ji, mbukwa nke te mu kee ya onye lanu kpu bu iya bu Kurayisutu. ³ Ole mu l'anoje atsu egvu su: ?mu manuru teke agbaghashiduanu unu obu, merwushia uche unu t'unu be egudehe obu unu g'o ha ye Kurayisutu obu okpobe eyeye. O nokwa ge agwo meru gude ejo eregede duwhua lifu. ⁴ O noo l'unu gude ehutu kweta nke onye ono, byaru bya awataru unu okfuru nke Jisusu odo, l'abuhēkwa Jisusu owahu anyi kfuru unu okfu iya-a, temenu unu kwekwawho nata Ume odo, du iche, l'abua Ume-Du-Nso owahu unu nataharu, unu kwekwawho nata ozhi-oma odo, du iche, l'ete abua owahu unu kwetahawaru. ⁵ L'iwhe mbedua l'arijekwa bukwa l'o to budu mu be enya nke mu gbee bya akagee alwalwa l'eka nke ndu ono, l'ezhi unu ozhi-oma ono, l'etu onwowhe nwomaru-o-machaa whe. ⁶ O -buru m'oo le mu ta amadu ge l'eekfuge okfu be mu mazhiaru nu Chileke okpobe amama. Anyi gudeekwaa iwhe lile goshikota iya unu l'eka lile.

⁷ O chia njo be mu meru le mu wozetaru onwomu ali nke owahu Chileke l'e-kuli unu eli? Mbu mu bya ezhia unu ozhi-oma Chileke ono ewoma, t'o du iwhe mu suru t'unu kfua mu? ⁸ Me nteke mu shi eje ozhi l'echilabọ unu ono, be bukwa ndu chochi odo shi anoje akfu mu ugwo. Mbu o du ge-woo le mu l'ana whe nfu ge l'ee-shi te mu yeru unu aka. ⁹ O to dukwawho onye mu kfuchijeru nchi l'ime unu t'o yeru mu aka nteke ono, mu no l'ibe unu mkpa l'egbu mu egbu. O noo l'unwunna anyi, ndu shi Masedoniya be wotakotaru mu iwhe bu iwhe mkpa iya du mu. O kwa ge mu l'unu shi nodu iya nteke ono bu g'anyi l'a-nodukwa iya wo m'e megee. O kwawho ge l'ooto dua onye mu bu ivu-erwa swiru nteke ono bu ge mu l'e-dobe onwomu te mu ba abu iya. ¹⁰ Mu gude okpobe-okfu nke Kurayisutu, du mu l'ehu ekweta ukwa-a su l'o to dudu madzu ig-

balekoma, a nwuru anwu l'alj Akaya, furu mee t'unga-a, mu l'anga buru iwhe mmaanu. ¹¹ ?Ndeno g'o gude mu yee ya onu nno? O futaru le mu te eyedu unu obu? O Chileke maru le mu yeru unu obu.

¹² Mu ta abyakwa l'a-ha ome iwhe ono, mu gude l'eka eme nta-a. Oo ya bu nke owahu mu l'e-mekwanu ndu-ozhi owahuna te whe be enwehe iwhe whe l'a-gbabe okpa eku onwowhe; ekfu su l'o kwawho ge anyibedua l'ese anya ozhi-oma ono bu ge whe l'esehukwa iya-a. ¹³ Unu ta amadu le ndu onona ta abukwa okpobe ndu-ishi-ozhi nke Kurayisutu. Whe bu ndu l'ejje ozhi l'ugho. Mbu ndu l'emeje onwowhe, e dobeno su le whe bu okpobe ndu-ishi-ozhi Kurayisutu. ¹⁴ Mbu, o to kwatakwaro buru iwhe tufuru ehutu, eshi-owahu Setanu l'emeje onwiya, e dobeno su l'o bu oozhi-imigwe, l'egoshi iwhoro nke Chileke. ¹⁵ Oo ya bu l'o to buhedu iwhe du oke biribiri m'o -bu le ndu l'ejjeru Setanu ozhi wota onwowhe mee t'e dobeno su le whe bu ndu l'ejjeru Chileke ozhi. Nteke o rwuru mboku ikpazu be Chileke l'a-gwa whe ochi, gude kfua whe ugwo iwhe whe meru.

Iwhe-otsulanu, Polu l'ejje

¹⁶ A lwawhukwa mu azu l'iwhe mu kfuhawaru, t'o bo dukwa onye l'a-no arj le mu bu onye eswe. Nteke bu l'o noo iwhe unu l'ari, unu haanu te mu buru onye eswe obu, kfuru yeru unu nke owahu mu l'a-nga unga nwilile. ¹⁷ Iwhe owa, mu l'abya ekfufu ntaa be mu makwaru-a l'o to du Onye-Nwe-Oha be suru te mu kfua ya. Mu -ngalahaa unga be mu l'angakwa iya g'oo onye egò sweru. ¹⁸ Ole eshi ndiwhe l'egudeje iwhe nke mgboko-anga l'unga be mbedua l'a-ngakwawho unga nke mu. ¹⁹ To buhedu l'oo l'unu manukaru iwhe meru g'o gude unu l'egudeje ehutu kweta haa ndu egò sweru t'unu le whe nodu. ²⁰ Unu l'atajelee nshi no-kirishia, a nonyaa onye lanu abya ewota unu aka, odua onye ono abya ghogbua unu, odua onye ono abya ewolide onwiya eli l'iwu unu; odua ya bya awakwasu unu aka l'iwu nke gbaa. ²¹ O dukwa mu iwhere ekfufu. O to dukwa nteke ike du mu nke ome egube iwhe du nno. Ole owa, mu l'abya ekfufu ntaa be bukwa okfu onye egò sweru. Saa, iwhe lile, bu iwhe ndu odo turu ama nke egude anga unga be mbedua gudekwawho anga unga nke mu. ²² Ndu ono ?whe bu ndu Hiburu? A-a! Mbedua buhukwa iya wo. T'oo ?unwu Izuru bu whe bu? Mbedua bukwa iya wo. ?Te whe shi l'eri Ebirihamu? Mbedua shikwa iya wo. ²³ Su-a, ?whe bu ndu l'ejjeru Kurayisutu ozhi? O noo be mbedua gbee kakwa whe nu abubu. Ntaa be mu l'ekfuakwa g'oo onye iwhu swehuru. Mu suru le mu ka whe iya abubu-o, ge mu jelarwu whe l'ozhi nke Kurayisutu, mu kakwaa whe wo ogba mkporo nnaweru, a kakwa mu wo ochita

èchachi l'urwu karu whèbedua, nteke nteke bẹ mu l'ebegojeru l'onu onwu. ²⁴ O dọ ugbo ise gẹ ndu Ju gudewaa èchachi chia mu onu iwhe ukporo l'iri lẹ tete whẹ ono. ²⁵ Ndu nke Romu chiakwa mu who iwhe ugbo ẹto, a kwawaa ẹwhuru tugbuwhodowa mu-a ndzu ugbo lanu. Eze ugbo-mini kpuwa mu ugbo ẹto, mbu o nweru owhu mu nowaru lẹ mini eswe l'enyashi mgburumgburu. ²⁶ L'ikpoto ije ono, mu jekotaru bẹ mu lowaru ishi mu alo l'utso gbaru nu, loo ishi mu alo l'eka ndu l'ana nfu mee l'eka ndu Ju ibe mu mee l'eka ndu l'ete abua ndu Ju. Mu jee iwhe mini wharu mu l'eze l'oma obodo mee l'echi-egu mee l'echi eze-enyimu mee l'eka ndu l'abua okpobe ndu nke Kurayisutu. ²⁷ Mu jewaru ozhi shihuru ike gbubua ẹwhuru, nteke nteke bẹ mu l'ejekwawho iwhe mu l'ete ekuje mgbenya, egu guwaru mu, ekpiri kpowa mu nkụ. Mu jewaru owhu mu l'eria nri, mu nowaa l'oyi, mu te enwe iwhe tugbobe l'ehu. ²⁸ ?Mu lẹ ole agu? O lẹ o nwekwaruwho iwhe odo, oriri iya l'echije mu ẹhu mboku-mboku. Iwhe obu bu lẹ mu l'anojlewho agba mgbamego chochi nke Kurayisutu g'o ha. ²⁹ O lẹ oobuje nteke bu l'o dọ onye yeru ẹka l'ooome iwhe-dụ-ẹji, ya ahukwa mu whọ oku l'obu.

³⁰ O -buru lẹ mu ngafutaje unga, iwhe mu l'e-gude anga unga bukwa iwhe l'egoshi gẹ ike gv-beru mu. ³¹ O kwa Chileke bu Nna Onye-Nwe-Oha ono, bu Jisusu. Sọ, tẹ ekele buru nkiya jeye lẹ tututu-mimimi. O kwa iya bu onye maru l'o to dudu owhu bu mu ejire l'iwhe lile ono, mu l'ekfu. ³² Lẹ nteke mu shi nodu lẹ Damasukosu bẹ o-chi-oha obodo ono, bu onye nochiru ẹnya Aritasu, bu eze ndu ono, wotakwaru ndu ojogu l'eche nche, dochia onoguzo ẹka l'eeshije abahu l'ime obodo ono tẹ whẹ gude mu. ³³ To dọ iya bu l'e wota mu ye l'ime nkata, pyoo mu lẹ ntufu, dọ lẹ mgbo-do, e gude kpuwhe obodo ono mgburumgburu, mu shi l'eka ono nahu iya gbalaa.

Iwhe Chileke goshiru Pọlu l'owhulenyia

12 A makwaru-a l'urwu ta adudu l'unga, o lẹ mu ngafutaje unga ono. Ntaa bẹ mu bya l'awata okfu nke owhulenyia mee iwhe Onye-Nwe-Oha goshiru mu. ² O nweru nwoke lanu, mu maru, bu onye nke Kurayisutu, Chileke zhikotaru; o jerwua mkpokfu igweli nke ẹto. A nokwaru awha iri l'eno, iwhe ono meru. O lẹ mu ta amahẹkwa: ?onye ono jerwuru iya l'onwiya, to owhulenyia b'o whuru iya. O kwa Chileke nwekiya maru g'o nwuru. ³ Iwhe owhu kazhia mu whọ odo ẹnya bu lẹ Chileke zhikotaru nwoke ono, worwua ya ogboduwu Chileke. O lẹ mu ta amahẹkwa ?o jerwuru l'onwiya, t'oo l'owhulenyia? O kwa Chileke bu onye maru nu. ⁴ Nwoke ono nodu l'eka ono nu-gee iwhe o nuru, kpọru onu ekfukfu, temenu Chileke te ekwe tẹ madzu gude onu iya whota iya. ⁵ Oo ya bu l'oo

nwoke ono bẹ mu l'e-gude anga unga, o lẹ mu te egudekwa onwomu anga unga, gbahalewho lẹ mu l'anga unga l'ike gvuru mu. ⁶ O -buru lẹ mu jeshia onga unga nke onwomu bẹ l'otoo bukwa mu roo ego esweswe, o noo nkele iwhe lile, mu gẹge anọ ekfu g'abukotalewho okpobe-okfu. O lẹ mu te ejekwaro onga unga. O noo lẹ nteke mu jederu onga unga b'o nweru onye l'a-wata ariri lẹ mu kabaa shii, ya aparu iwhe o whuru mu l'ehu mee iwhe o nuru, mu kfuru haa.

⁷ Chileke goshinukaru mu iwhe dọ biribiri. O buru iya meru g'o gude Chileke bya aloru iwhe lanu ye mu l'ehu. Iwhe ono bẹ dọ g'oo ikpowhu-mkpọ; akpọ mu çekiriri l'ehu nke owhu mu l'ete eje oku onwomu. Iwhe ono nodu onodu ojozhi Sétanu, e zhiru; o bya akẹ mu orwu, gude gọ-zeta mu nggẹ mu te eku onwomu lẹ nke iwhe ono. ⁸ Iwhe ono bẹ mu ryowaru Chileke ugbo ẹto t'o mee t'iwhe ono paru mu haa. ⁹ Iwhe Chileke l'ekfujeru mu bu: "T'eze-iwhe-oma, mu meru ghu tsujee ghu l'ẹnya." Lẹ nteke ike nke Chileke l'akajẹ mu ire l'ehu bu nteke ike gvuru mu. Oo ya bu iwhe obu, ẹhu l'atsọ mu utso lẹ mu gude l'ike gvuru mu anga l'unga; nnta gẹ l'ee-shi t'ike nke Kurayisutu meje mu ire l'ehu. ¹⁰ O noo iwhe mu suru l'ike ono, gvuru mu nu ono bẹ dūwaa mu ree, iwhe iwhere, l'eeme mu mee iwhe-otsulanu mee mkpamehu mee oke mkpa lile ono, l'anoje emewhe mu, bẹ dūwa mu ree l'iswi ẹhu Kurayisutu. L'oo nteke ike gvuru mu bẹ ike nkiya l'aduje mu ire l'ehu.

Pọlu l'agba ego ndu Kórintu

¹¹ Ntaa bẹ mu meekwaru g'oo onye ego sweru. O lẹ o kwa unubedua bẹ kpataru iwhe mu meru nno. L'iwhe gbaru unu l'ememe bu l'unu gẹge anọ etu mu ẹwha. L'a makwaru-a l'o to dudu iwhe mu bu, o lẹ o to bukwa mu bẹ ẹnya nke mu bya akagee alwalwa l'eka ndu ono l'ezhi unu ozhi-oma ono, ajakposhi onwowhe ono no. ¹² Mu takwaru nshi, meshia iwhe-awhurulenyia, dukota biribiri, meshikwaawho iwhe tufuru ẹhu l'echilabọ unu. Iwhe ono bukotaru iwhe mu gude goshi unu lẹ mu bu onye-ishi-ozhi Kurayisutu. ¹³ ?O nwezhiaru uto odo, mu kabaa omeru chochi odo ree, mu l'emeeru unu, t'a gufulewho lẹ mu ta asudu t'unu kfu mu ugwo. A-a! O wakwawho ẹkalali-o! Eshi ono gbee buwaru eji, mu mee ya unu.

¹⁴ O waa kweekwaa ugbo ẹto, mu jikoberu nke obyia uto iya nke unu. Mu -bya bẹ mu l'ete asukwa t'unu kfu mu ugwo nkele iwhe mu l'achọ abya ta abukwa okpoga unu. Oo unubedua l'onwunu bẹ mu l'achọ abya. O to bukwa unwegirima bẹ l'akpajẹ ẹku doberu ndu nwuru whẹ nu, o kwa ndu nwuru whẹ nu bẹ l'egbechijee kpaa ẹku doberu unwu whẹ. ¹⁵ Mu l'e-gudelewho okpobe ẹhu-utso, mewhushiaru unu iwhe mu

nweru; tya ishi mu, nnta gę l'ee-shi t'ọ dọru unu lę mma. ?Unu l'e-gbee yepeta mu obu nkele ọọ lę mu yenukaru unu obu?

¹⁶ O nwekwaru-a ndu ọwhu haru kwe lę mu te eshidu buru unu ivu-erwa. Ọle o nwekwaru-a ndu ọwhu, l'a-su lę mu shi bunukaru onye ẹregede, lę mu gude ọgho nmata unu. ¹⁷ ?Ọ bya anwude aghaa? ?O nwezhiaru iwhe bu ndu ono, mu zhiru tę whę byakfuta unu onye ọwhu mu gbee shi l'ęka iya ria unu urwu? ¹⁸ Mu ryokwaru Táyitọsu sọ iya t'ọ bya; mu sukawho nwanna anyi ọwhuna t'o tsoru iya. ?O nweru iwhe unu l'a-su lę Táyitọsu byaru bya erita unu? ?Tọ buleduwho umere lanu bę mu l'iya l'eme: ?tọ buleduwho ọzo lanu bę mu l'iya l'emeje iya?

¹⁹ ?T'unu shi eshi nkeshi-a bunu rita l'iwhe anyi l'eme bu g'anyi l'e-me gofu l'atatiwhu unu? Wawakwa-o! L'iwhe anyi l'anọjelewho ekfu bę anyi l'ekfu maru l'anyi l'ekfu iya l'iwhe Chileke, temenu anyi lę Kuráýisutu tuga buru nnanu. Ọo ya bu, ndu mu yeru obu, l'iwhe lile, anyi l'anọje eme bę anyi l'anọdujekwa eme t'anyi gude metsee unu. ²⁰ Mu l'atsukwa egvu sọ: ?mu maru tọ budu nu nteke mu byaru, unu eje aduhe nu gę mu riru l'unu l'a-du, mu eje aduhekwawho unu g'unu riru lę mu l'a-du. Mbụ mu ta abyadu nu bya awhu l'unu l'anọje aswo-whe uswo, ekwohe ekwo, buru ndu obu-oku, l'unu l'akpawhe ęnya, ewhuwhe onwunu iwhe, agba ibe unu mgbamu, ekuwhe onwunu eku, buru ndu mkpaka. ²¹ Mu l'atsukwa egvu sọ lę nteke mu byaru l'ogiya-a, mu l'a-bya lę Chileke l'e-wozeta mu alj l'iwhe unu, mu awata ọrya ękwa ekpu igweligwe ndu ono, mehawaru iwhe-du-ęji, whę te ekwekwawho daa onwowhe uta haa ome iwhe-du-ęji ono, whę l'emegbabe; lwakfuta Chileke; haa ejo umere, l'eshi nshi, haa urwu-alj mę tę whę ba abuhero ndu iwhere gvuru l'iwhe.

Ọnma ọkwa, Pọlu gude akpochi iya ishi

13 Abyabya ọwa, mu bya l'a-bya ntaa bę kweekwa iya ugbo ęto, mu l'a-bya unu agbawhe. ękwo okfu Chileke b'e dekwaru sọ: "Onye e kuru ikpe bę l'ęte anmajekwa ikpe m'ọ -bu-zhia l'a du ębo, ọbu ęto agba iya ęka-ebe." ² Ndu ono, meru iwhe-du-ęji bę mu nmaakwaru ọkwa męwaro ndu ọwhu gę whę ha. Mu l'anmakwaru whę iya whọ nta-a, mu l'ęte anọdua l'ęka ono, gę mu nmahawaru whę iya l'ọwhu mu byajeru nke ugbo l'abọ, lę mu -bya bę mu l'ęte ahakwa tę whę riru iya. ³ Ọo ya bu, unu eshikwanu nno maru lę Kuráýisutu gude mu-a ekfu okfu. L'unu sukwaru t'e goshi unu iwhe l'e-me t'unu maru l'o gude mu-a ekfu okfu. Kuráýisutu ono te emejekwa g'ọo onye ike gvuru mę loomeru unu iwhe. Iwhe l'oo-mechia bu l'oo-goshi gę

okpehu iya habe l'ęka unu ọ. ⁴ L'a makwaru-a l'ike te eshidu dukwadu iya nteke ono, a kọpyaberu iya l'oswebe. Ọle ntaa bę bu ike nke Chileke b'o gude ọdu ndzu. Ọ kwawho g'ike l'ete eshia dukwadu iya bu gę l'ooto shia dukwadu anyibedua. Ọle ntaa bę ike nke Chileke l'e-me anyi, anyi anọdu ndzu gę Kuráýisutu ọo iya, ike adu anyi g'ọ du iya nke ọwhu ike l'a-du anyi l'iwhe bu-zhia iwhe anyi l'emeru unu.

⁵ Sọ, unu dataję onwunu, nyochajee obu unu enyocha nggę unu gudeje nno maru: ?unu ọshikwaduru-a ike lę ekweta, unu kweru nke Kuráýisutu. ?Unu ta amadu lę Kuráýisutu Jisọsu bę bu ebu l'ime unu? T'a gufulekwawho l'unu datawaru onwunu whu l'unu te ekwetahedu, ya aburu iya bu l'o to budu ebu l'ime unu. ⁶ Ọwhu mu gude ęka bu l'unu l'e-megee maru l'anyibedua te edochakwa ekweta ono, anyi kwetaru nke Kuráýisutu. ⁷ Iwhe anyi l'anọje ekfu anu Chileke bu t'o bo kwekwa t'unu mee iwhe l'ęte adu ree. Ọ tọ bukwa t'e gude goshi l'anyi bu nwomaru-ọ-machaa, o chikwaa t'unu meje iwhe du chiriri, e -behuduru ?o -je m'ọo l'a-du gę-woo l'anyibedua dochawaru ekweta ono, anyi kwetaru nke Kuráýisutu. ⁸ L'ọ tọ dukwa t'ọ kadu mma l'ọo iwhe lanu, anyi furu du ike mee gude mebyia okpobe-okfu nke Chileke, gbahachia l'anyi l'anọje eme iwhe l'iswi nke okpobe-okfu ono. ⁹ Ọo ya bu l'ęhu l'anọje atsọ anyi uto m'ọ -buru l'ike gvuru anyi, unubedua shihu ike. O noo g'ọ gude anyi l'anọje ekfufua anu Chileke t'o mee t'unu lwawhu azu l'onodu, dukota ree shii. ¹⁰ Mu l'ede iwhe-e nta-a, mu l'unu l'ęte anọ l'ęka ono. Iwhe mu kwoberu edeshi iya bu nggę mu te eje ogude ike ono, Onye-Nwe-Ọha nuru mu je ome ęngiringaa mę mu bya. Ọo ya bu nggę mu te egude ike ono, Onye-Nwe-Ọha yeru mu l'ęka t'e gude metsee unu emetse hulaha unu ahụ.

Ekele

¹¹ Sọ, unwunna mu, mu l'asukwa unu ntaa t'unu ọo ọwhoma. Unu kpatakwa ọzo lwawhu azu l'onodu, dukota ree. Unu nujeru mu okfu. T'onyenonu kweje lę nke ibe iya bu iya. Unu eburu l'olu odoo. Ọo ya bu nke ọwhu Chileke ono yeru anyi obu, emejekwawho t'anyi buru l'ęhu ọdu guu l'e-swiru unu.

¹² Unu keje ibe unu ekele tsujee whę onu lęge ọ gbaru unwunna lanu.

¹³ Iwhe bu-zhia ndu nke Chileke l'ibiya ọwa l'ekelekwawo unu.

¹⁴ T'eze-iwhe-ọma nke Onye-Nwe-Ọha, bu Jisọsu Kuráýisutu mę oye obu nke Chileke mę ike ono, Ume-Du-Nsọ meru t'anyi l'unu gba mgbawo nweru, dzukotaru g'unu hakota.

Galéshiya

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbedua, bụ Pọlu, onye e meru t'ọ bụru onye-ishi-ozhi Jisọsu Kuráiyisutu.

Onye-ishi-ozhi ono, e meru mu ta abụkwa madzụ meru mu iya, tọ bụ madzụ b'o shi l'ẹka. Ọ kwa Jisọsu Kuráiyisutu yẹle Chileke b'o shi l'ẹka. Chileke, bụ Nna bẹ bụ iya bụ onye meru tẹ Jisọsu ono shi l'onwu teta nọdu ndzụ. ² Ụnwunna anyi, mu lẹ whẹ nọ l'ẹka-a bẹ mu lẹ whẹ tükowaru ekele iwhe bụ chọchi, dükota lẹ Galéshiya ekele.

³ Sụa, iwhe mu l'ekfu anụ Chileke, bụ Nna anyi; ekfukwa iya who anụ Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráiyisutu bụ tẹ whẹ meeru unu eze-iwhe-oma, whẹ emekwaawho t'unu buru guu.

⁴ Ọo Kuráiyisutu ono bẹ wotaru onwiya gbaa eja ọha, nwụhu; shi noo safụ anyi iwhe-dụ-ẹji, anyi metag-baberu gẹ l'ee-shi tẹ ya dzọfuta anyi lẹ mgboko ọwa, ejo-iwhe jiru ejiji-a. Iwhe ono bụru uche-obu Nna anyi Chileke b'o meru nno. ⁵ Anyi l'ekfukwa tẹ oja-ama bụru nke Chileke jeye lẹ tututu-mimimi! O noo g'ọ dụ-o.

Ozhi-oma lanụ kpụ bẹ dụ nụ

⁶ Iwhe ọwa kpụbekwaru mu ọnu okfu: lẹ Chileke bẹ kuakwaru unu nggẹ Kuráiyisutu shi l'eze-iwhe-oma ono, o meru unu dzọfuta unu, ọ bụru iya bẹ l'ọoto dụ-zhiduaro g'a nọ-bewaru, unu gbẹwaru nụ Chileke ono, bụ iya kuru unu azụ, gbее chebewanu iwhe l'ozhi-oma ọdo, gbarụ iche. ⁷ E -kfude iya ekfu bẹ l'ọoto dükwaa ozhi-oma ọdo, dụ nụ, ọkwaa l'o nweru ndu l'akwasweshi unu iwhe, mbụ ndu l'eme tẹ whẹ gbanwee ozhi-oma nke Kuráiyisutu ono. ⁸ A-a! Nteke ọ bụkwa l'ọo anyibedua, ọdua l'ọo ojojhi, shi l'imigwe bya bya ezhilahaa unu ozhi-oma ọwhu yẹle ọwhu anyi zihawaru unu l'ete ebukohee ishi, tẹ Chileke tuwhukwaa onye ọbu l'ọnu t'ọ laa l'iyi. ⁹ Ọo iwhe anyi kfuhawaru bẹ mu l'ekfu ọdo ntaa sụ: Onye l'ezhi unu ozhi-oma ọwhu yẹle ọwhu anyi zhiru unu l'ete ebukohee ishi, tẹ Chileke tuwhukwaa onye ọbu l'ọnu t'ọ laa l'iyi.

¹⁰ Ọ dụ unu gẹ mu l'eme tẹ mu kfua iwhe l'atsọ ndiwhe ụtso lẹ nchị? Ọ dụ unu gẹ mu l'eme tẹ ndiwhe sụ lẹ mu bụ onye ọma? Wawakwa! Iwhe mu l'eme tẹ mu mee kwa iwhe l'a-dụ Chileke ree. Nggẹ l'ọo iwhe mu l'eme tẹ ndiwhe sụ lẹ mu bụ onye ọma mẹ mu ta abụkwa onye ozhi Kuráiyisutu.

Gẹ Pọlu shi bụru onye-ishi-ozhi

¹¹ Sụ; iwhe unu l'a-malẹwho ụnwunna mu; bụ l'ozhi-oma ọwhu mu l'ezhije ta abụkwa l'uche madzụ b'o shi.

¹² O noo l'ọ tọ bụdu madzụ b'o shi l'ẹka, tọ bụ madzụ kpozhiru mu ụzo iya. Ọo Jisọsu Kuráiyisutu goshiru mu onwiya, woru ozhi-oma ono ye mu l'ẹka.

¹³ Unu nụwarua gẹ ndzụ mu shi dụ nteke ono, mu shi eme nke omelalị ndu Ju l'egudeje abarụ Chileke eja, nụkwaawho lẹge mu shi kpa chọchi ẹhu nke ba ama gẹ l'ee-me iya. Unu nụwaru l'iwhe mu shi ese anya iya bụ tẹ mu mebyia chọchi ono l'owhu l'owhu.

¹⁴ Mu shi atụkojelewho iwu ndu ono mekota lẹge a tūru iya. Mu mezhiaru iya who, meta iya nke ọwhu mu tükoru igweligwe ndu mu lẹ whẹ bụ l'ogbo kakọta iya ememe, tẹmenu omelalị ndụ-ichee anyi whẹ shi anọjekwa awhọ mu l'obu awhọshi mu iya ike.

¹⁵ Ọle Chileke bẹ họtahaadaru mu rọo t'a nọo anọ nwụa mu, mbụ kwobe iswi eze-iwhe-oma iya kua mu tẹ mu jeeru iya ozhi. Ọo l'ọo lẹ, ọ dụ iya ree bẹ meru iwhe, ¹⁶ o goshiru mu Nwa iya ono, gẹ l'ee-shi tẹ mu kfua okfu-ẹhu iya tẹ ndu l'ẹte abụa ndu Ju madzuru iya. Nteke iwhe ono nwuru bẹ l'ọoto dükwaa madzụ, kfụ ẹka, kfuru ọkpa, mu je achi-koshi idzu iya. ¹⁷ Mu te ejekwawho Jerúsalem nke tẹ mu jekfu ndu vu mu ụzo bụru ndụ-ishi-ozhi je whẹ ọkpata ishi. Iwhe mu mechiaru bụkwa lẹ mu gbalihuru tūgbua bahụ Arabụ, shiwaro ẹka ono dawhu azụ lẹ Damásukọsu. ¹⁸ A nọlewho awha ẹto; mu tūgburu jeshia Jerúsalem tẹ mu je amarụ Pyita. Mu l'iya nọo abalị iri l'ise. ¹⁹ Ọle ọ tọ dükwa ndụ-ishi-ozhi ono ndu ọwhu dụ onye ọwhu mu whuru, gbahalẹwho Jémusu, bụ nwune Onye-Nwe-Ọha.

²⁰ Ọo Chileke nwẹkiya bụ onye marụ l'iwhe lile-e, mu nọ l'iwhe iya ederu unu, ta adụdu ọwhu bụ ejire, mu l'a-dzụ iya. ?Unu nụwaru iya?

²¹ Tọ dụ iya bụ lẹ mu abya atūgbua, ọ bụru mu oje alị Siriya; jekwawho alị Silísiya. ²² Gẹ l'ekfu-a ta abụkwanu l'ọ dụ iwhe bụ-zhia ndu chọchi Kuráiyisutu lẹ Judíya gẹ whẹ ha, dụ ndu ọwhu mawarụ onye mu bụ.

²³ Iwhe whẹ l'anụlewho lẹ nchị lẹ nchị bụlewho l'a suru: "Onye-e, shi akpa anyi ẹhu-a bẹ l'aryaakwa ozhi-oma nke t'e kweta nke Kuráiyisutu aryarya. Mbụ ekwekwe ono, o shi eme tẹ ya mebyia emebyi ono." ²⁴ O noo iwhe meru whẹ l'ekeleje Chileke ekele okfu ẹhu mu.

Pòlu mee ndu-ishi-ozhi owhuna

2 A nòlewho awha iri l'èno, mu lè Bánabasu liru dawhushia azu lè Jerúsàlemu. Mu dutakwawho Táyitòsu, mu l'iya lifuaru. ² Iwhe meru mu jeshia éka ono bu l'òo Chileke bè goshiru mu iya, sù tẹ mu jeshia ya. Mu lè ndu ono, bu ndu ishi whẹ bya anòkoo iche. Mu bya ewota ozhi-òma ono, mu zhiru ndu l'ète abua ndu Ju shi ishi lanu hakashiaru whẹ. Iwhe mu kwoberu mee ya nno bu tẹ anya ono, mu sehawaru mee owhu mu l'ese ntaa ba abu mu nsegbu anya. Whẹ zua mgbede. ³ O tọ dukwa onye, whẹ yebutaru t'ò bua ugvu. Mbukwa je akpagee lè Táyitòsu-a, l'ète abua onye Ju-a, bu onye-e kwe mu onye èbo-ò, ta adukwa onye kebutaru iya sù l'òo t'ò bufuta ugvu. ⁴ O lè g'ò dule-zhia b'ò nwekwaruwho ndu meru tẹ whẹ bua ya ugvu, ndu ono bẹ bu ndu pyobataru bya emede gẹ whẹ bu ndu nke Kuráiyisutu, t'a ma lè whẹ ta abudu iya, l'òo ngge bẹ whẹ byaru egege, tẹ whẹ bya egeta g'anyi gbeta-beru iwu ono azu nkele ọo l'anyi bu ndu nke Kuráiyisutu Jisòsu. Iwhe whẹ shi achọ ọzo iya bu tẹ whẹ mee anyi t'anyi mejelewho iwhe iwu nke whẹ kfulu lẹge ohu l'anoje eme iwhe onye gbaru iya nu kfulu iya. ⁵ O lè anyi te ekwedu yeru whẹ nhafu-éka éka ilile t'ò kadu mma l'òo ugbo lanu, nnta gẹ l'ee-shi t'anyi kwakoberu unu iwhe ono, bu okpobe-okfu ono, bu ozhi-òma ono. ⁶ O lè ndu ono, a sùru lè whẹ bu ndu ishi ono, mbu iwhe meru: mu l'ekfu iwhe-e egube bukwa lè mu ta akpadu ishi, whẹ bu ndu ishi mẹ whẹ ta abu nkele Chileke ta adudu onye l'òole ẹnya l'iwhu sù: ndu ono, a sùru lè whẹ bu ndu ishi ta adukwa iwhe ọdo, whẹ yeru onu sù tẹ mu yebaa l'ozhi-òma ono. ⁷ Iwhe whẹ gbetchia mee bu lè whẹ whuru lè Chileke wowaru ozhi-òma ono ye mu l'èka tẹ mu je ezhia ya ndu l'ète abua ndu Ju, mbunua g'ò woru iya ye owhube Pyita l'èka t'ò je ezhia ya owhube ndu Ju. ⁸ O noo l'òo gẹ ike nke Chileke reru ire l'èhu Pyita, ọ buru onye-ishi-ozhi, zhia ndu Ju ozhi-òma ono, bukwa who gẹ ike nke Chileke reru mu ire l'èhu, mu buru onye-ishi-ozhi, zhia ya ndu l'ète abua ndu Ju. ⁹ T'ò du iya bu lè Jémusu mee Pyita mee Jonu, bu ndu ono, a sùru l'òo whẹ bu ndu ishi, gude chọchi-a, abya amarù l'òo Chileke yeru mu ozhi-òma ono l'èka. Whẹ zua, kwee mu lè Bánabasu l'èka, bya ekweta l'anyi lè whẹ tukoru buru nnanu. Anyi lè whẹ bya atuko, idzu buru anyi nnanu lè mu lè Bánabasu l'a-nọ ezhi ozhi-òma ono l'echilabọ ndu l'ète abua ndu Ju, tẹ whẹbedua je ezhiye iya l'echi ndu Ju. ¹⁰ Iwhe lanu, whẹ sùru t'anyi mee bu t'anyi nyatajekwa ndu chọchi, daru ukpa. O noo buru iwhe shi whotahawa mu l'obu ememe.

Mba, Pòlu baru Pyita lè Ántiyòku

¹¹ O bya ebe nteke Pyita byaru Ántiyòku, mu kfulu iya l'iwhu baru iya mba l'edzudzu-òha nkele o nweru iwhe o meru, lwuru iya nu. ¹² Lè nteke mbulembu bẹ Pyita ye lè ndu l'ète abua ndu Ju shi erigbaje nri. Tọ du iya bu l'òo bya ebelewho nteke ono, ndu whẹ lè Jémusu nọ byakfutageleru iya who, ọ bokata onwiya sù lè ye lè ndu ono, l'ète abua ndu Ju te erigbahekwa nri ọdo. Iwhe kparu iya nu bukwanuru lè Pyita l'atsù egvu ndu Ju ono, sùru l'onyenonu bufutaje ugvu. ¹³ Unwunna anyi ndu Ju owhua bya eyefua éka l'ote obu, du Pyita whẹ obu. Mbù lufuchaa lè Bánabasu bẹ whẹ kwakota-geeru; o tsoru whẹ buru ndu ote ono. ¹⁴ O bya ebe nteke mu byabya awhua l'ènya, lè whẹ te etsodu ozhi-òma ono lè nhamunha iya, mu kfulu l'iwhu ndu chọchi gẹ whẹ ha sù Pyita: "Lewaro gẹ gbubedua bu onye Ju gbee bya emede umere g'òo onye l'abua onye Ju; ?ndehunu g'òo gude l'iime t'i kebuta ndu l'ète abua ndu Ju tẹ whẹ meje iwu ndu Ju?"

Oworu onwonye ye l'èka Kuráiyisutu nwèkiya l'a-dzọ ndu Ju, dzọ ndu l'ète abua ndu Ju

¹⁵ Sù, a makwaru-a l'anyibedua b'a nwuru: anyi buru ndu Ju, anyi ta alidu lè ndu l'ète amaa iwu Chileke. ¹⁶ O lè anyibedua maru l'òo tọ budu ome iwhe iwu kfulu bẹ l'e-me madzu t'ò buru onye du chiriri l'iwhu Chileke. Onye du chiriri l'iwhu Chileke nwekiya bẹ bulewho onye woru onwiya ye Jisòsu Kuráiyisutu l'èka. Ọo ya bu l'anyibedua bẹ wookwaruwho onwanye ye Jisòsu Kuráiyisutu l'èka nggẹ anyi buru ndu du chiriri l'iwhu Chileke nkele anyi kwetaru nke Jisòsu Kuráiyisutu, ọ tọ bukwa nke l'òo l'anyi l'eme iwhe a turu l'iwu. O noo l'òo tọ dudu onye Chileke l'agu l'onye du chiriri nkele ọo l'onye obu meru iwhe a turu l'iwu. ¹⁷ O noo l'anyibedua, bu ndu Ju l'emekwawho t'anyi lè Kuráiyisutu tugba buru nnanu nggẹ o mee anyi t'anyi buru ndu du chiriri l'iwhu Chileke. O kwa iya bu l'anyi kwewaru l'anyi buhukwawho ndu l'eme iwhe-du-èji g'òo ndu l'ète amaa iwu Chileke. Nteke ọ bu l'òo noo g'òo du, ?ọ futaru lè Kuráiyisutu bẹ l'eme tẹ ome iwhe-du-èji kabaa shii? Wawakwa! ¹⁸ O gbee buru nteke ọ bu lè madzu vu ọzo mee ya t'ò doo ẹnya l'òo tọ buhedu ome iwhe a turu l'iwu l'emeje tẹ Chileke gwa madzu l'onye du chiriri, tẹ menu t'onye obu gbee nteke ono dawhu azu je awata iya ememe, bẹ bu nteke onye ono bu onye l'emebyi iwu. ¹⁹ Mu gudeekwa ome iwu bya awhua lè mu nwuhuru anwuhu, l'iwu gbuwaru mu egbugbu. O kwa iya bu, mu wofu iya ẹnya gẹ l'ee-shi tẹ mu nọduru Chileke ndu. ²⁰ A kpopayabewaru mu lè Kuráiyisutu l'oswebe. Ọo ya bu l'òo tọ buhedu mbedua nọ ndu. O waakwa Kuráiyisutu bẹ nọdu ndu l'ime ẹhu mu. Ndu

owhu mu nõdu l'eliwhe-e ntaa bukwa lẹ mu woru onwomu ye Nwa Chileke l'ẹka bẹ mu kwoberu nõdu iya, mbụ onye ono, yeru mu obu, tụa ishi iya l'okfu ẹhu mu. ²¹ Mu ta ajikakwa eze-iwhe-oma nke Chileke. Ọ -buru l'ọo ome iwu bẹ bụ iwhe l'e-me madzụ, onye ọbu adụ chիրiri l'iwhu Chileke mẹe ya abukwaru iya bụ lẹ anwuhu, Kuráyisutu nwuhuru tege enwedu ishi.

Okweta nke Kuráyisutu nwẹkiya l'adzọ ndzụ

3 Oowa! G'eswe nke unu habukwaa unubẹ ndu Galéshiya. ?Ọo onye kabẹ mee unu, unu l'eme g'ọo ndu arwarụ ẹka l'iwhu. ?Tọ bụdu unu bẹ mu shi ishi lanụ hakashiaru nke anwuhu ono, Jisọsu Kuráyisutu nwuhuru l'oswebe, o dokota unu ẹnya? ² Iwhe lanụ mu l'a-ji unu bụ, ?ọo iwhe iwu kfuru bẹ unu meedaru tẹmenu unu nata Ume-Dụ-Nsọ ono, unu natarụ ono? Wawakwa! Unu natakwarụ Ume-Dụ-Nsọ ono nkele unu nuru ozhi-oma nke Kuráyisutu ono, unu woru onwunu ye iya l'ẹka. ³ ?Q nwuhunuru aghaa o gude unu buru ndu eswe? Lẹ mbụ bẹ unu gude Ume nke Chileke wata anọ etso Kuráyisutu. ?Q hụnu gunu meru iwhe unu parụ Ume Chileke ono buhaa, gbee dovenu sụ l'ọo ike nke unu bẹ unu l'e-gude tsokota Kuráyisutu ọbu? ⁴ Sụa, iwhe lile ono, unu gude ẹnya unu whukota, ?ọo bụ nke mmaanụ tọo gunu? Ọle ọ bụ, ọ tọ dukwa mu g'ọo nke mmaanụ. ⁵ Lẹ Chileke bẹ l'anọje anụ unu Ume-Dụ-Nsọ, ya emeshikwawho iwhe-awhürulenya l'echilabọ unu. Ọo ya bẹ mu l'aji sụ: ?L'ootukoje iwhe lile ono emeshi nkele ọo l'unu l'eme iwhe iwu kfuru, t'ọ kwaa l'ọo l'unu nuru ozhi-oma ono, unu woru onwunu ye Kuráyisutu l'ẹka?

⁶ Unu lewaro iwhe ẹkwo-okfu Chileke kfuru l'okfu ẹhu Ébirihamu. Ọ sụru: "Lẹ Ébirihamu woru onwiya ye Chileke l'ẹka, woo: Chileke gvaru iyẹ ya l'ọdu chիրiri." ⁷ Ọo ya bụ l'unu l'eleenu iya ẹnya, l'ọ kwa ndu kweru iwhe Chileke kfuru bẹ bụ ndu bụ unwu Ébirihamu. ⁸ Ẹkwo okfu Chileke kfukwaawho sụ lẹ Chileke l'e-me ndu l'ẹte abụa ndu Ju tẹ whẹ buru ndu dụ chիրiri mẹ whẹ woru onwowhe ye iya l'ẹka. Chileke vuhawaru ụzo zhia Ébirihamu ozhi-oma ono sụ iya: "Ébirihamu, ọo l'ẹka ghu bẹ mu l'e-shi meeru ndiwhe l'owhu eze-iwhe-oma." ⁹ Ọo ya bụ l'eshi ọwhu Ébirihamu woru onwiya ye Chileke l'ẹka, Chileke gọoru iya ọnu-oma; b'ọ nokwawho gẹ Chileke l'a-gọru ọnu-oma nụ iwhe bụ ndu woru onwowhe ye iya l'ẹka.

¹⁰ L'iwhe lile, bụ ndu ike gbee kachia l'ome iwhe iwu kfuru, mbụ ndu sụru l'ọo ome iwu l'a-dzọ whẹ bẹ bukwa ndu vu ọnu. O noo l'e deru l'ẹkwo iwu ndu Ju sụ: "Onye ono, l'ẹte atukotaa iwhe lile, e dekotaru l'ekwo iwu eme g'ọ ha bẹ bukwa onye vu ọnu." ¹¹ Iwhe lanụ, doru ẹnya ree bụ l'ọ to nweddu onye bya l'a-dụ ike gude nkele ya l'eme iwhe iwu kfuru buru onye dụ chիրiri l'iwhu Chileke. O noo l'ederu sụ: "L'onye ono,

woru onwiya ye Chileke l'ẹka, shi nno dobe onwiya chիրiri l'iwhu Chileke bẹ l'a-nọdukwa ọkpobe ndzụ."

¹² Ọle ome iwhe iwu kfuru yẹle oworu onwonye ye Chileke l'ẹka ta adukwa iwhe whẹ jigba, o noo l'e dekwawuwho sụ: "Lẹ ndu l'emekota iwhe lile, iwu kfuru l'eshikwawho nno nõdu ndzụ."

¹³ Kuráyisutu gbafutaru anyi lẹ mburọnu, iwu ono meru anyi vuru, eshi-owhu o vutachiaru anyi mburọnu ono, gege egbu anyi nkele ẹkwo-okfu Chileke sụru: "Iwhe bụ-zhia onye a swi-gburu l'eli oshi bukwa onye larụ lẹ mburọnu." ¹⁴ Kuráyisutu bẹ larụ lẹ mburọnu ono nnta gẹ l'ee-shi t'eze-iwhe-oma, Chileke sụru lẹ ya l'e-meru Ébirihamu, shi l'ẹka Kuráyisutu Jisọsu rwube ndu l'ẹte abụa ndu Ju ẹka. Anyibedua eshikwanu l'ekwekwe, anyi kweru nke Kuráyisutu nata Ume ono, Chileke kwehawaru ukwa iya lẹ ya l'a-nụ anyi ono.

Iwu yẹle Ụkwa, Chileke kweru

¹⁵ Unwunna mu, tẹ mu gudezhiadanu iwhe anyi l'emeje nmaaru unu ẹtu ọwa: Madzụ -kee ekpe dee ya l'ẹkwo, byia ya ẹka ta adukwa onye l'emebyije iya. Tọ dukwawho onye l'eyekwaje iya iwhe, mbụ a makwarụa l'ọo ekpe, madzụ keru. ¹⁶ Sụa, ọ kwa Ébirihamu yẹle onye shi l'eri iya bẹ Chileke kweru ukwa iwhe. Ọ tọ sụkwa iya l'ọo yẹle ndu shi l'eri iya nggẹ l'ọ kfuru iya nno m'e gudekwanu nno makwanuru l'ọo igweligwe madzụ. Ọ sụru iya l'ọo yẹle onye shi l'eri iya bụ iya bụ l'ọo onye lanụ ono, bụ Kuráyisutu ọbu. ¹⁷ Mbụ l'iwhe mu l'ekfu bụ lẹ-a: l'ogbandzu ono, shi l'ẹka Chileke bẹ Chileke kweru ukwa sụ lẹ ya l'e-me iwhe ya kfuru. Sụa, iwu ono, a nọdaru unu awha l'awha ukporo l'iri gẹ Chileke kwegedaruroo ukwa ono tẹmenu t'ọ bya, ta afukwa mebyia iwhe Chileke kwewaru ukwa iya. O to mekwa ukwa iwhe ono, Chileke kweru t'ọ buru iwhe mmaanụ. ¹⁸ Nggẹ l'ọo iwhe bụ l'ọo e meeda iwhe iwu kfuru tẹhenu tẹ Chileke emee iwhe o kweru ukwa iya, m'a malẹruwho l'ọ tọ bụdu l'ọo lẹ, o kweru ukwa iwhe meru l'ooome iya. Obenu lẹ Chileke bẹ nuru Ébirihamu iwhe o kweru iya ukwa iya nkele ọo l'ọ kwetaru iya ukwa iya.

¹⁹ Sụa, ?ọ húnuru gunu b'e kwoberu tụa iwu? Iwhe a tuturu iwu bụ t'iwu goshi iwhe ome iwhe-dụ-ẹji bụ. Iwhe e kwoberu tụa ya bụ t'ọ nõdu jeye nteke onye ono, shi l'eri Ébirihamu l'a-bya bụ iya bụ onye ọbu, Chileke kweru ukwa iwhe doberu ọbu. Ọo Chileke turu iwu ono bya eshi l'ẹka ndu oozhi-imigwe woru iya nụ onye ẹto ono, bụ Mósisu nochiru madzụ, t'ọ tųaru ndiwhe. ²⁰ L'ọ kwa a -dụ ẹbo eme iwhe bẹ l'aachọje onye ẹto. Ọle nteke bụ l'ọo onye lanụ l'ekwe ukwa nwẹkiya bẹ mkpa nke onye ẹto l'aduhakwa. Ọo Chileke bụ onye lanụ ono.

²¹ ?Q futaru ntaa l'iwu ono l'emebyi iwhe Chileke kweru ukwa iya tọo gunu? Awakwa! Ọ tọ dukwaro nno.

O noo lẹ nggẹ l'ọo iwhe o nweru iwu, a tųru gude ndzų mee ọdu chįriri l'iwhe Chileke abųru l'odobe iwu b'o go shi. ²² Ọle ẹkwo-okfu Chileke bẹ l'egoshi lẹ ndiwhe gẹ whẹ hakọta bẹ iwhe-dų-ẹji pyitaru l'ẹkpiri. Iwhe o kwoberu goshi iya bų t'iwhe ono, Chileke kwetaru ụkwa lẹ ya l'e-meru onye wotaru onwiya ye Kuráýisutu Jisọsu l'ẹka bųleruwho ndu woru onwowhe ye Kuráýisutu l'ẹka bẹ l'oo-meru iya kpų.

²³ Sų; lẹ nteke Chileke l'ẹteke agųhaaru anyi ọzo t'anyi woru onwanyị ye Kuráýisutu l'ẹka bẹ iwu shikwa yebuta anyi, eche anyi echeche g'ọo ndu nọ l'ọka-mkpọro, jeye nteke Chileke goshiru anyi ọzo t'anyi woru onwanyị ye Kuráýisutu l'ẹka. ²⁴ Ọo ya bų l'iwhe ono bẹ shi eduzhi anyi ọzo g'ọo onye l'eleta ụnwegiri-ma ẹnya, mbų dua anyi jeye Kuráýisutu bya abya nggẹ anyi bųru ndu Chileke gųtaru lẹ ndu dų chįriri nke l'ọo l'anyi woru onwanyị ye iya l'ẹka. ²⁵ Ntaa, Chileke gųhawaru anyi ọzo t'anyi woru onwanyị ye Kuráýisutu l'ẹka bẹ anyi l'anọduhekwa l'ẹka onye ono, l'eleta anyi ẹnya ono bų iya bų iwu.

²⁶ Ọo ya bų l'eshi unu wowaru onwunu ye Kuráýisutu Jisọsu l'ẹka, unu l'iya tųgba bųru nnanų bẹ unu bųkootaakwa ụnwu nke Chileke. ²⁷ Lẹ nteke ono, e meru unu baputizimu, unu lẹ Kuráýisutu tųgbaru bųru nnanų ono, b'e -jeshia ya ekfukfu, a sų l'unu wotaru ndzų Kuráýisutu yee onwunu l'ẹhu g'ọo onye yeru uwe.

²⁸ Mkpọcha nke l'onye ọwa bų onye Ju, woo: onye ọwa ta abų onye Ju ta adųhekwa, tọ dųhe mbų woo: l'onye ọwa bų ohu; onye ọwa bųru amadų, nke l'onye ọwhu bų nwoke, onye ọwhu bųru nwanyị ta adųhekwawho, o noo l'unu g'unu ha shiwaa l'ẹka Kuráýisutu Jisọsu tųgba bųru nnanų. ²⁹ Sų, ọ -bųru l'unu bųwaa ndu nke Kuráýisutu bẹ unu bųakwa ndu shi l'eri Ébirihamu bų iya bų ndu iwhe ono, Chileke kweru Ébirihamu ụkwa iya ono rwuberu.

4 Sųa, ọ waa iwhe mu l'e-gude goshi unu iwhe mu l'ekfu. L'onye bų iya l'e-bechaa ria iwhe nna iya bẹ l'aanọjekwa eme gẹ l'eemeje ohu nteke ọ bų nwata. Mbų a machakwaarųa l'ọo ya nwekota iwhe lile. ² Ọle nteke ono, ọ bųkwadua nwata bẹ l'oonwejewho onye yele iya bu, bų onye l'e-hefuta iya, ya enwekwaruwho onye l'a-nọ eleta iwhe o nweru ẹnya jeye nteke nna nwata ono kfuru sų l'o noo nteke nwata ono gbarų nke l'oogwota iwhe ono. ³ O nokwawho g'ọ dų l'ẹka anyịbedua nọ ndono. Nteke anyi l'ete eshia marų iwhe bẹ ọgvu imigwe, bų whẹ l'achị mgboko-o shi eme anyi ohu whẹ. ⁴ Ọle ọ bya e rwulewho nteke ọ gbarų, Chileke yefu Nwa iya t'ọ bya, ọ bya abųru madzų, nwanyị nwųa ya. Ọ bųru iwhe iwu sųru tẹ ndu Ju mejee bẹ l'ooemeje, ⁵ nggẹ ya shi nno gbata ndu iwu keru ẹgbu nke ọwhu l'ee-gude nno, Chileke anata anyi t'anyi bųru ụnwu iya.

⁶ Ọ bųkwaru l'ọo l'anyi bųwaa ụnwu iya bẹ meru g'ọ gude Chileke woru Ume iya ye anyi l'obu, mbų Ume

ọwhu l'emeje t'anyi kuje Chileke: "Nna!" ⁷ Ọo ya bų l'eshi l'ẹka Chileke, unu ta abųhe ohu. Unu bųwaa ụnwu Chileke. Tẹmenu eshi-ọwhu unu bųwaa ụnwu Chileke, bųana iya bų l'unu lịkwaa lẹ ndu l'e-nwe iwhe ono, Chileke doberu ụnwu iya.

Pọlu l'arị ọriri ẹhu ndu Galéshiya

⁸ Lẹ mbų nteke unu l'eshia marų Chileke bẹ unu shi bųkotaru ohu iwhe l'abųa Chileke. ⁹ Ọ bya ebenu nta-a, unu mawarų Chileke; waawa, tẹ mu kfuchia ya ẹgube-ẹ: Ọ bya ebe nta-a, Chileke mawarų unu bẹ mu sųru ?ndenu iwhe meru unu ghachi adawhu azų alakfu ọgvu ono, shi achị unu ono, l'ẹte adųa ike dų iya nų, tẹmenu ọ bųkwaruwho iwhe mmaanų? ?Ọo gųnu meru unu l'eme t'unu dawhu azų je abųru ohu whẹ ọdo? ¹⁰ Unu l'edzeje mbọku, dzee ọnwa mee oge nteke iwhe meru, mee awha, dobegee ya iche iche. ?Unu doberu sų l'o noo iwhe bų unu l'eme iya Chileke asų l'unu l'eme iya ree? ¹¹ Mu l'atsųkwa egvu ẹhu unu. ?Ozhi ono, mu nọdu jee l'ishi unu ta abųdu mu nų nri-mawhų-e?

¹² Ụnwunna mu, mu l'aryọkwa unu aryọryo sų t'unu dųnu gẹ mu dų, o noo lẹ mbẹdua dųwaa g'unu dų. Ọ tọ dųkwa iwhe-dų-ẹji, unu meru mu. ¹³ Unu makwarųa l'ọo nteke ẹhu l'adųa mu mma bẹ mu bya ezhia unu ozhi-ọma ono lẹ mbų. ¹⁴ E gudekwaro l'iwhe ono, shi eme mu nų shi bųru unu oke iwhe adata. Mu ta adų unu ashị, unu ta asọ mu oyi. Unu gbẹenu metaberu mu ree gẹ-woo lẹ mu bų ojozhi-imigwe, ọdua l'ọo mu bų Kuráýisutu Jisọsu ọbu l'onwiya. ¹⁵ ?Mbų ẹhu ono, shi atsọ unu ųtso nteke ono l'okfu ẹhu mu, ?unu mehunuru ẹhu-ųtso ono aghaa ntaa-e? O noo lẹ mu marų l'ata atųdu iya ẹgo, lẹ nggẹ l'ọ -bų l'ọo iwhe unu dų ike nteke ono mẹ unu aswọtachaa akpųru ẹnya nke unu chįru chẹe mu. ¹⁶ ?Mu gbẹenu bųwaru onye okfu unu ntaa nkele ọo lẹ mu kfuru unu iwhe bų ọkpobe-okfu?

¹⁷ Ndu ono, l'eduwhu unu ono l'emekwaru unu ọnutso shii, ọle t'unu makwarųwho l'iwhe whẹ l'emeturu unu ọnutso ono ta adųkwa ree. Whẹ l'emekwa tẹ whẹ bọfu unu l'ẹhu mu t'unu gbarų tsoru whẹ. ¹⁸ Ọgba-tsoru ndu ọdo l'adųjekwa-a ree, ọle t'unu gbatsọjeru ndu ọbu mẹ whẹ l'ekfu iwhe dų ree. Unu mejekwa nno nteke nteke, t'ọ bọ bųlewho nteke mu l'unu nọ. ¹⁹ Ụnwu mu! Ọo okfu ẹhu unu bẹ mu kwoberu nọdu l'iwhe-ọtsulanu ntaa, mbųkwa g'ọo nwanyị, l'abya ezeda. Mu je l'anọdugburu l'iwhe-ọtsulanu ono jeyenuwho nteke unu l'a-dų g'ọo Kuráýisutu. ²⁰ Ọ dųle mu whọ nke t'a sų lẹ mu l'unu nọ ntaa. Mẹ mu amakwanųru gẹ mu gege edobe ọnu kfuru okfu yeru unu. Ntaa b'ọ tųfukwaru mu ẹhu gẹ mu l'emezhia okfu ẹhu unu.

Ètu Hega yèlè Séra

²¹ Unubè ndu ono, l'òogu ègu t'unu meje iwhe iwu kfulu, unu kaadarù mu ?unu ta anùdu iwhe iwu kfulu? ²² O noo l'e dekwaru sù lè Ébirihamu bè nwùtaru ùnwegirima unwoke labò. Onye lanù bè bụ nwanyị, bụ ohu bè nwùtaru iyè ya. ²³ Onye òwhu bè bụ amadù nwùtaru iyè ya. Onye òwhu ohu who metaru iya b'a tsùtaru ime iya tó dù ùkwa, Chileke kweru swibe l'èhu iya nke iche. Onye òwhu ò bụ amadù whò metaru iya, b'a tsùtaru ime iya nkele òò lè Chileke kweru ùkwa l'aa-nwù iya. ²⁴ Mu gude iwhe ono, mehawaru nù ono anmarù unu ètu; ùnwanyị labò ono, bükota ne ùnwegirima ono bè nochiru ènya ògbandzu labò, shi l'èka Chileke. Onye òwhu bụ Hega bè nochiru ènya iwhe ono, Chileke kweru ùkwa iya l'ògbandzu, shi l'eli Ugvu Sáyinayi bụ iya bụ èka ono, ò tùru iwu nù Mòsisu. Èwha nwanyị ono bụ Hega, bükwawho èwha Ugvu Sáyinayi ono. Ùnwu nkiya b'a nwùru tẹ whè büru ohu. ²⁵ Ugvu Sáyinayi ono bè dù lè Arabù. Ò büru lè Arabù l'èka ono bè ùnwu nwanwa nke Hega bu. Sù, òò gè Hega, bükwanu iya bụ nwanyị òwhu bụ ohu who nochiru ènya Ugvu Sáyinayi ono bè bükwawho g'ò nochiru ènya Jerúsàlemu ntanù-a nkele Jerúsàlemu, bükwanu iya bụ ibe ndu Ju bè iwu mewaru yèlè ndu nò iya nù whè büru ohu. ²⁶ Òlè Jerúsàlemu nke Chileke, bükwanu iya bụ Jerúsàlemu òwhu dù l'imigwe ta abùdu ohu; tèmenu ò büru iya bụ ne nke anyịbedua. ²⁷ O noo l'e deru l'èkwo Okfu Chileke sù:

"T'èhu tsòò ghu ùtso, gùbe nwanyị, èhu iya keru ekeru,

l'èteke atsùbua ime!

Gude èhu-ùtso tee èswa, gùbe nwanyị l'ète amaa iwhe l'eme lè nka nwanyị, ime l'eme!

O noo lè nwanyị ono, e shi gbèru azù ono

bè l'egbee kanù ònwuta nwa karù onye òwhu yèlè jì iya bu ebu."

²⁸ Sù, ùnwunna mu, unubèdua bükwawho ùnwu Chileke gè Áyiziku bụ iya. Mbù l'òò gè Chileke kweru ùkwa l'aa-nwù Áyiziku tèmenu a nwùya ya, bù g'ò kwekwaruwho ùkwa l'unu l'a-bù ùnwu iya, tèmenu unu bya abùru iya. ²⁹ Ò kwawhò g'ò dù nteke ono bù g'ò dù ntaa. Nteke ono bè onye ono, a tsùtaru ime iya g'òò ime nke ndu òdo whò, shi anòje aakpa onye òwhu shi l'èka Ume Chileke whò èhu. Ò bükwaruwho nno bù g'ò dükwawho ntaa. ³⁰ Òlè ?ò nùya gùnu bè èkwo-okfu Chileke kfulu? Ò sùru: "Chìfukwa ohu yèlè nwa iya, o noo lè nwa, shi l'ohu bè yèlè nwa, amadù nwùru ta agbakwa mgba eke iwhe nna whè." ³¹ Òò ya bù, ùnwunna mu, anyi ta abükwa ùnwu, ohu nwùru, anyi bükwa ùnwu nwanyị, bù amadù nwùru.

Unu be ekwekwa t'e mee unu ohu òdo

5 Kuráyisutu bè tòokwaru anyi l'uli, sù t'anyi ba abùhe ohu. Òò ya bù t'unu kfulushia ike. Unu be ekwekwa t'ò nweru onye l'e-gude iwu mee unu t'unu bùbaaru ohu òdo.

² Sù, tẹ mbèdua, bù Pòlu karù unu: ò -bùru l'òò obu ugvu bè bù iwhe unu gude eme t'unu büru ndu dù chìriri l'iwhu Chileke, òò ya bünua l'abyabya, Kuráyisutu byarù ta adùdu urwu, ò bèru unu. ³ Tẹ mu kfulkwaa ya t'ò bahù iwhe bù ndu ono, buru ugvu lè nchì. T'onye buru ugvu, nnta gè l'ee-shi tẹ Chileke gùya ya l'onye dù chìriri nyatakwa lè ya dobefutaje iwhe lile, iwu kfulu g'ò ha. ⁴ Unubè ndu òwhu l'eme tẹ Chileke gùya unu lè ndu dù chìriri nkele òò l'unu l'eme iwhe iwu kfulu bè bòfuakwaru onwunu l'èka Kuráyisutu nò. Unu nashìakwaru onwunu eze-iwhe-òma nke Chileke. ⁵ Òwhube anyịbedua bè iwhe anyi kwèè èka ele ènya eleshi iya ike lè Chileke l'a-gùta anyi lè ndu dù chìriri l'iwhu iya, bükwa l'anyi natarù Ume-Dù-Nsò nke l'òò l'anyi woru onwanyị ye Kuráyisutu l'èka. ⁶ L'onye yèlè Kuráyisutu Jisòsu tughbaru büru nnanù bè l'ete ekfuekwa nke l'onye òbu buru ugvu, l'ò to bu. Iwhe l'èekfu bükwa nke oworu onwonye ye Kuráyisutu l'èka bù iya bù okweta nke Kuráyisutu òwhu anyi shi l'obu, anyi yeru ibe anyi egoshi.

⁷ Mè unu shikwa aha òkpa ree. Mè unu shikwa et-sokota ùzo ono ree. ?O zhihunua onye kposhiru unu anò eme iwhe bù òkpobe-okfu ono ntaa? ⁸ Iwhe doru ènya bù l'ò tó bùdu Chileke-e, bù iya kuru unu-a bè gbee bya anòdu lè mkpòshi ono t'unu be emehe òkpobe-okfu ono. ⁹ A nmarù ètu sù l'òò nwa iwhe l'ekolije buredi, òwhu a chì l'èka bè l'evulije ishi buredi òwhu. ¹⁰ Òlè atughba òwhu anyi l'unu tughbaru lè Onye-Nwe-Òha bè meekwaru obu shihu mu ike l'èka unu nò. Mbù l'unu l'a-dawhua azù bya etsozhi-a ùzo, wata òri iwhe mu l'arì. L'onye ono, l'akwasweshi unu iwhu ono; onye òbu; onye òbu, bè Chileke l'a-nmakwa ikpe.

¹¹ Obenu, ùnwunna mu, ò -bù l'òò t'e bua ugvu bè mbèdua l'ezhikwada, arya iya arya ono; ?m'ò bühunuru gùnu bè meru l'aakpakwadù mu-a èhu? Ng-gè l'òò iwhe ò dù nno mèè aryarya, mu l'arya lè Chileke l'a-gùlewho anyi lè ndu dù chìriri nke l'òò lè Kuráyisutu nwùhuru l'oswebe, tẹge adükwa onye ò gò-gò nòje eggu eggu. ¹² Nteke bù l'ò zhiawho nke obu ugvu bè l'awhònuka ndu ono l'obu, mbù ndu ono, l'akwasweshi unu iwhu, tẹ whè jenu je ahaa onwowe aháhá.

¹³ L'unubèdua ùnwunna mu b'e kuru t'unu büru ndu a tòru l'uli. A makwarùya l'a tòwaru unu l'uli. Òlè ò bù, t'unu ba atükwaru onwunu tughboru iwhe l'anoje agù unu ègu mèè iwhe unu l'arì l'obu unu t'ò bya eke unu ègbu òdo. Iwhe unu l'e-mechia bù, t'onyenònu ye ibe

iya obu nke ọwhu unu l'anọduje eyeru ibe unu ẹka. ¹⁴ O noo l'iwu ono g'ọ hakọta bẹ tukuru rwurwee ishi l'akpuru okfu lanu ono, kfulu sụ: "Ye madzụ ibe ghu obu g'i yeru iya onwoghu." ¹⁵ Ọle nteke bụ l'unu l'anọje eme g'ọo anụ-ẹworo, l'ete eyeje ibe iya obu, unu wata ọtakashi ibe unu ẹrwu, anmabushi ibe unu anụ; ha! T'unu leta ẹnya; a nonyaa, unu tuko onwunu takota, unu gvụ.

Ume Chileke męe ejo-iwhe l'agụkaa madzụ

¹⁶ Ọle mbędua sụru-o, t'unu hakwaa Ume Chileke t'ogoshije unu ụzo. Ọo ya bụkwanu nke ọwhu unu l'ete emeje ejo-iwhe l'agụkaa unu. ¹⁷ O noo nkele ejo-iwhe, l'agụkaa madzụ bẹ l'ete adujedu Ume Chileke ree. Tọ hẹ l'iwhe ọwhu l'agụ Ume Chileke bẹ dụ uche madzụ ree. O noo nkele iwhe labo ono bẹ l'agaru onwowe ẹnya. Mbụ ọ bụkwaru iwhe ono meru unu ta aduje ike mee iwhe dụ ree, unu rjru nke ememe. ¹⁸ Ọle nteke ọ bụ Ume Chileke l'egoshije unu ụzo, ọo ya-a bụ l'iwu te ekehedu unu ẹgbu.

¹⁹ Sụa, iwhe shigee l'uche madzụ dokwaru ẹnya. I whua anọ akpa lẹ nwanyi, ?tị whudu ejo umere l'eshi nshi, ?tị whudu iwhere ọogvu l'iwu. ²⁰ ?Tị whudu ọgba ẹja męe ọgwo ọgvu, ose okfu męe ọlwu ọgu męe oke-ẹnya męe obu-ọku męe anọ akpawhe ẹnya męe okekashi onwonye akpa iche iche, ²¹ ẹnya-kfurukfuru męe ọngunuka mmęe męe anọ eri angụ-sweshi iwhe męwaro iwhe ọdo, dụ-gee nno. O noo iwhe shikota l'uche madzụ. Sụa, tẹ mu lọkwaa unu ẹka lẹ nchị gẹ mu lọhwaru iya unu. Ndu l'eme nno ta abyakwa l'etso lẹ ndu Chileke bụ eze whẹ.

²² Obekwanu l'iwhe shigee lẹ Ume Chileke bụ: oye obu, ẹhu-utso, nchị-ọdu-ndoo, ọta-nshi, obu-ọma, ụma ọma, ọkfushi ike l'iwhe onye kfulu, ²³ ome bebebe męe osede onwonye. Ọ tọ dudu iwu, a turu sụ l'onye meru iwhe dukota nno bẹ l'aa-nma ikpe. ²⁴ Ndu, bụkwanu ndu nke Kuráýisutu Jisọsu kpopyabewaru iwhe-dụ-ẹji, l'agụkaa whẹ nụ męe ejo umere, shikota whẹ l'uche l'oswebe. ²⁵ Chileke bẹ shiwaa lẹ Ume nkiya nụ anyi ndzụ ọwhuu. Ọo ya bụ, unu t'anyi hanu tẹ Ume ono goshije anyi ụzo. ²⁶ T'anyi ba anọjekwa eme iwhe nggẹ a jaa anyi. Anyi te emeje ibe anyi iwhe l'eghu iya eghu. Anyi te edoberu ibe anyi oke-ẹnya.

Ivu ibe ghu

6 Ụnwunna mu, ọ -buru l'ọ dụ nteke ọ dụ onye ẹka guderu l'ẹka l'ooome iwhe l'adua ree, t'unubędua, Ume Chileke gude ndzụ unu-a, jikwaa obu oyi duwhu iya azụ l'ụzo, kfulu nhamunha. Ọo l'ọo t'onyenonu letakwa onwiya ẹnya t'e be enwufuaru iya ye l'ome iwhe-dụ-ẹji. ² T'onyenonu gbatajeru ibe iya l'iwhe l'atsụ iya l'anụ nggẹ unu gude nno mekotagee iwu, Kuráýisutu turu. ³ O noo l'onye rjru lẹ ya bụ iwhe l'ọ bọ duk-

wanu iwhe onye ọbụ bụ: Ha! Ọ kwa eswe bẹ onye ono l'eme onwiya. ⁴ Ọ kwa t'onyenonu gudeje ẹnya lee onwiya maru gẹ umere iya dụ dụ. Nteke ọ bụ l'i malẹruwho gẹ umere ghu dụ; gụ ewotaje iwhe i meru tumberu umere, gbaru ghu nụ. Ọo ya bụ l'i tii jeheduro je ewota iwhe i meru tumberu nke onye ọdo. ⁵ O noo l'onyenonu l'e-vukwaru iwhe o shi meta lẹ mgboko-o bya l'iwu Chileke.

⁶ T'onye l'eezhi ozhi-ọma nke Kuráýisutu nujekwa onye ono, l'ezhi iyẹ ya nụ iwhe dụ ree, o nweru.

⁷ Unu be ekwekwa t'e duwhua unu, Chileke ta abụkwa onye l'eme eswe, o noo l'ọo iwhe bụ iwhe madzụ l'akụ bẹ l'ọo-wota akpuru iya. ⁸ O noo l'onye l'eme ejo-iwhe l'agụ iya nụ, bẹ l'a-lakwa l'iyi. Ọle onye l'emewho iwhe Ume Chileke zhiru iya bẹ Chileke l'a-nụ ndzụ tutu-mimimi. ⁹ Ọo ya bụ t'ike ba agvukwa anyi l'ome ree, o noo l'anyi l'e-megekwa whụ urwu iya mę oge iya -belewho mę anyi gudewho ẹka anyi g'anyi gude iya. ¹⁰ Ọo ya bụ t'anyi mejeru onyenonu ree ntaa, ụzo dụ anyi l'ememe iya. Ndu, anyi l'a-kagejehia o meru ree ono bụ ndu anyi lẹ whẹ bụ ndu ọnu-ulo lanu nkele anyi lẹ whẹ tukuraru woru onwanyi ye Kuráýisutu l'ẹka.

Ekele

¹¹ Ntaa ọwa bẹ mu gudekwa ẹka mu gędegede ederu unu ẹkwo ọbu. Unu lewaro gẹ akpuru okfu ọbu hagee okporokpo okporokpo. ¹² Ọ kwa ndu ono, l'eme t'a jaa whẹ ajaja nke iwhe whẹ sụru l'eemefutaje l'eli ẹhu bụ ndu l'eyebutaje unu sụ t'unu bua ugvu. Iwhe whẹ l'ekwobeje eme iya bụ nggẹ ndu Ju ta akpa whẹ ẹhu. Whẹ maru lẹ ndu Ju gęga akpa whẹ ẹhu; ọ bụ l'ọo iwhe whẹ kweru l'ọlewho Kuráýisutu ono, nwuhuru l'oswebe l'a-dzokota whẹ. ¹³ Mę ndu ọbu buru ugvu ọbu ta ahẹkwanu m'ọo lẹ whẹ l'emeje iwhe iwu kfulu. Iwhe ọbu, meru l'ogogu whẹ tẹ whẹ mee t'unu bua ugvu bụ nke ọwhu whẹ l'a-nọ anga unga l'ọo whẹ meru unu mee iwhe-ọhubama l'anụ-ẹhu. ¹⁴ A bya abya lẹ mbędua, mu ta afukwa gude iwhe ọdo ngaa unga; ta agbahaa oswebe Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu. L'eshi ọwhu ọ nwuhuru l'eli oswebe bẹ iwhe nke mgboko-o l'ete aduhakwa iwhe ọ bụ mu; tẹmenu mbędua dukwawho g'ọo onye nwuhuru anwuhu l'iwhe nke mgboko. ¹⁵ Lẹ nke l'e buru ugvu l'ete budu ta aduhakwa iwhe iwhe ono bụ. Ọwhu bụ úkfu nwękiya bụ t'a buru onye Chileke keru nke ọwhuu. ¹⁶ Tẹ Chileke mee t'iwhe bụkota ndu l'etsoje ụzo ono, mu goshiru unu ono buru guu, ya awuhkwaaru whẹ whọ imiko. Ọo whẹ bẹ bụ ọkpobe ndu Ízurelu nke Chileke.

¹⁷ Sụa, shitalewho ntanụ-a; t'ọ bọ dukwa onye l'ekfuchibaa mu nchị. Lẹ ichi iwhe ọwa-a, mu vu l'ẹhu bẹ bụakwa iwhe-ọhubama, l'egoshi lẹ mu bụwaa ohu Jisọsu Kuráýisutu.

¹⁸ Ụnwunna mu, tẹ Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu mekwaaru unu eze-iwhe-ọma g'unu hakọta. O noo g'ọ dụ.

Éfesọsu

1 Èkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbedua, bụ Pọlu l'ede; mbụ mube onye Chileke hotaru, mee tẹ mu buru onye-ishi-ozhi Kuráýisutu Jisọsu.

Ndu mu l'ede iya anụ bụ ndibe Chileke lẹ Éfesọsu, mbụ ndu kwetaru nke Kuráýisutu Jisọsu, whẹ l'iya tųba bụru nnanụ.

² Tẹ Chileke, bụ Nna anyi mee Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iwhe-ọma, mekwaawho t'unu buru guu.

Ọnu-ọma, shi l'ẹka Kuráýisutu

³ Unu t'anyi kele onye ono, bụ Chileke; bukwaawho Nna nke Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu ekele. O noo l'ọo ya goru ọnu-ọma nụ anyibe ndu anyi lẹ Kuráýisutu tųgbaru buru nnanụ. Ọnu-ọma ọbu, ọ goru nụ anyi bụ lẹ Chileke ono meru anyi: anyi shi l'ẹka Kuráýisutu liru l'ọha imigwe. Iwhe mekwanuru ọ dụ nno bụ l'o wotaru iwhe l'aanuje anụ, shi l'ẹka ono nukota anyi. ⁴ Chileke byakwa l'eme mgboko-o, ọ dųhaadaro mbụ shi l'atųg-ba ono, anyi lẹ Kuráýisutu tųgbaru buru nnanụ hota anyi, t'anyi buru ndibe iya nke ọwhu anyi l'a-duru iya nsọ, bukwaruwho ndu l'adųa ẹka iwhe l'aa-ta anyi ųta dụ anyi l'ẹhu l'iwhe iya.

⁵ Chileke kwoberu oye obu ono, o yeru anyi dụ mbụ chihawaa iya achị dobe l'anyi l'a-bụ unwu iya, l'onye ya l'e-shi l'ẹka meeru iya anyi bụ Jisọsu Kuráýisutu. O noo bụlewho iwhe dụ iya mma ememe, ọ dųkwa iya whọ l'uche-obu. ⁶ T'anyi tuje Chileke ewha lẹ nke eze-iwhe-ọma ono, dų biribiri, kpokwaawho gẹ l'aa-nọ atų ọnu iya, o meru anyi ewoma, mbụ anyibe ndu anyi lẹ Nwa iya ono, o yeru obu tųgbaru buru nnanụ.

⁷ Lẹ Nwa iya ono, bụ Jisọsu bẹ gbashikwaru mme ya gude gbata anyi, tẹmenu ọ bukwaru iya whọ bẹ kpatarų Chileke guaru anyi nvụ l'iwhe-dų-ẹji, anyi metagbaberu. Sųa, eze-iwhe-ọma ono bẹ kwatakwarų buru iwhe-ọma, parų ẹka apaa, ọ nọdu megbaberu anyi nno, ⁸ mbụ eze-iwhe-ọma ọwhu o megeeru anyi, meeru iya anyi nke anyinyi.

⁹ Ọ byakwawhọ bya emee t'anyi marų iwhe; anyi enweru ọkpobe ori-l'ichicho nke ọwhu iwhe ya l'eme eme l'e-doje anyi ẹnya. O meru: anyi bya amarų iwhe ono, bụ iwhe o shi domia edomi, bukwanu iwhe ọ rihawaru l'ọo l'ẹka Kuráýisutu bẹ ya l'e-shi mee ya. ¹⁰ Iwhe ono, ọ tųberu ono, bụ iwhe l'oo-me nteke oge iya beleruwho bụ l'ọo-tųko iwhe o gude ẹka iya mee chigbabe, mbụ

iwhe lile, dų l'igwe mee ọwhu dų l'ali; ya abya ewota Kuráýisutu mebe ishi iwhe g'iwhe ha ono.

¹¹ Ọo Kuráýisutu bẹ anyi l'iya tųgbaru, ọ buru iya meru t'anyi liru l'iwhe ono, yẹbe Kuráýisutu ono kweru ndu nkiya ųkwa iya. Ọ buru iya mekwaruwho g'o gude Chileke ono, l'emekotaje iwhe lile lẹge ọ tųbehawaru iya; mekwaa ya who lẹge ọ dų iya l'uche-obu, vuhawaro ųzo hotahawaro anyi. ¹² Ọo ya bụ ngge anyibedua bụ ndu vu ųzo wata anọ ele ẹnya Kuráýisutu, egudekwanu umere anyi l'owhu egoshi gẹ ọdu-biribiri iya habe shii ngge a jaa ya ajaja.

¹³ O nokwawho g'ọ dų unubedua bụ ndu l'ẹte abųa ndu Ju; nteke ono, unu nųleruwho ọkpobe ozhi ono, bụ ozhi nke ndzọta ono, Chileke dzọtaru unu g'unu bya ekweta nke Kuráýisutu. Ọ buru iya bụ lẹ Chileke egude Ume-Dų-Nsọ, o kwetaru ųkwa iya mee unu iwhe-ọhubama, gude goshi l'ọo ya nwe unu. ¹⁴ Ume-Dų-Nsọ ono l'egoshi l'anyi l'a-nata iwhe ono, Chileke kwetaru ndibe iya ųkwa iya, bụ iwhe anyi l'a-nata nteke Chileke l'a-gbata ndibe iya ọkpobe agbata nke mkpochi-ishi. T'anyi jajẹ ọdu-biribiri iya.

Pọlu l'ekfu anų Chileke

¹⁵ O noo iwhe meru g'o gude t'ọ dų-zhia nteke mu l'ẹte anọje ekele Chileke ekele eshi nkeshi nteke ono, mu beberu nųa nke eworu ono, unu woru onwunu ye Onye-nwe-anyi Jisọsu l'ẹka mee nke obu ono, unu yekotaru ndu nkiya. ¹⁶ Mu l'anoje ekele Chileke ekele iya, ekfu anų iya l'iswi ẹhu unu nteke nteke. ¹⁷ Mu l'asųje tẹ Chileke nke Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu, mbụ Chileke, bụ Nna ono nwe ọdu-biribiri nų unu Ume iya, l'e-me unu t'unu marų águ, ya egoshikwawho unu onwiya nke ọwhu unu l'a-ma iya. ¹⁸ Mu l'asųjekwa iya whọ t'o mee obu unu t'ọ whųa iworo iya nke ọwhu unu l'a-makwanų iwhe bụ iwhe o kuru unu t'unu lee ẹnya iya, unu amakwarųwho g'eze iwhe o kweshiru ndu nkiya ųkwa iya habe l'igweligwe. ¹⁹ Mękwawho t'unu marų g'ike iya ono, ẹtu iya l'adųa ono, l'emebe ire l'ẹhu anyibe ndu ọwhu kweru nke Jisọsu. Ike ono, l'eme ire l'ẹhu anyi bẹ bukwaawho iwhe lanų yẹle eze ike ono, ²⁰ bụ iya bụ ọwhu o gude mee tẹ Kuráýisutu shi l'onwu teta nọdu ndzų. O kuta iya dobe l'ẹka-ųtara yẹbe Chileke ono l'imigwe, gude kwabẹ iya ugwu. ²¹ Ọo Kuráýisutu bẹ bụ ishi l'ẹka ono. Ọ kakọta iwhe bukota ndu ishi imigwe gẹ whẹ ha mekota iwhe bụ ndu l'ekfu

iwhe l'aanụ l'imigwe gẹ whẹ ha mẹkota iwhe bụ ndu ike dụ l'ẹka l'imigwe gẹ whẹ ha mẹkota nnaji-ọha imigwe l'owhu. Ọ kakọtakwawho iwhe bụ ndụ-ukfu-l'ọha shii, mbụ ndụ-ukfu-l'ọha nke eliwhe-e mee nke eliwhe ọwhu l'a-byanụ. ²² Chileke meru tẹ Kuráýisutu tuko-gezhia iwhe lile dzọpyabekota l'okpa, ọ bya ekuta iya doberu chọchi, t'ọ bụru iya l'a-bụ ishi iwhe lile lẹ chọchi. ²³ Chọchi l'owhu bụkwa ogwẹhu Kuráýisutu. Ọ l'echilabọ chọchi bẹ iwhe Kuráýisutu dzuru edzumedzu. Ọ bụkwaruwho lẹ Kuráýisutu bẹ iwhe nke Chileke dzukwanuru edzumedzu.

Chileke l'anuje ndu nkiya ndzụ ọwhuu

2 Ọ nweru nteke unu shi bụru ndu nwuhuru anwuhu, iwhe kparụ iya nụ bụru l'unu te eshidu eyeru Chileke ọnu, unu shi anojekwawho eme iwhe-dụ-ẹji. ² Nteke ono bẹ unu shi etso ẹka ndiwhe. Unu shi anoje eme iwhe ewhereke-ngvu kfuru, bụ iya bụ onye ọwhu l'achị l'ewhakerewhe, bụkwaruwho ejo ume ono, l'enwukotaje unu ye t'unu karia Chileke ẹka. ³ Anyịbedua g'anyi ha shikwawho tuko etso ụzo ono, mbụ-a, l'anyi shi etsolewho iwhe bụ iwhe l'agụ anyi ẹgu ememe. Iwhe anyi l'emeje bụleruwho iwhe dụ anyi ree l'ẹhu mee iwhe dụ anyi mma l'uche-ọbu. Anyi shikwa lẹ mbụ bụru ndu shi kpatsuwaa oke-ẹhu-eghughu nke Chileke kpube onwanyị g'ọo ndu ọwhu.

⁴ Ọle Chileke bụ onye l'emeje obu-imiko mee nke et-sutsu iya. O yeru anyi obu, yeta iya anyi nke ọwhu ọ kariru gẹ l'aa-nọ atụ ọnu iya. ⁵ Anyi shi l'emeswe ono, anyi mesweru Chileke bụru ndu nwuhuru anwuhu, ọle Chileke bẹ mewaru: anyi lẹ Kuráýisutu bya atuko nọdu ndzụ. T'unu ba azọhakwa l'ọo eze-iwhe-ọma Chileke l'eme b'o gude dzọo unu. ⁶ Anyi lẹ Kuráýisutu Jisọsu tųgbaru bụru nnanụ, Chileke tuko anyi l'iya mee: anyi tetakota nọdu ndzụ, o mekwaawho anyi t'anyi l'iya tuko nọdu l'imigwe. ⁷ Ishishi iwhe o kwoberu mee iwhe lile ono bụ nke ọwhu l'oo-bekochaa goshi ọgbo ọwhu dụ l'iwu lẹge eze-iwhe-ọma nkiya kwataru bụru iwhe nyịberu ọkpobe anyịbe mee t'o goshi whẹ g'obu-ọma nkiya, shi l'ẹka Kuráýisutu Jisọsu habe l'ẹhu anyi. ⁸ Ọo l'ọo lẹ Chileke l'emenuka eze-iwhe-ọma meru g'o gude ọ dzọo unu. Adzọta ono, a dzọtaru unu shi l'ekwekwe unu kweru. Ọ tọ dukwa iwhe unu l'eyekwabaa ya. Adzọta ono ta abụkwa obunggo iwhe unu setaru l'anya. Ọlekwawho iwhe-ọma, Chileke meru unu ẹwoma. ⁹ Tọ hẹ l'ọo nke ree, unu l'eme. Ọo ya bụ tọ bọ dukwa onye l'e-je oku onwiya. ¹⁰ Anyi tųkokwaru bụru iwhe Chileke gude ẹka iya mee. Ọo Kuráýisutu Jisọsu b'o shi l'ẹka iya kee anyi nke ọwhu anyi l'a-duje ike jee ọkpobe ozhi, ọ dūhawaa mbụ kwakoberu anyi t'anyi bya ejee.

Ndibe Kuráýisutu bụ nnanụ

¹¹ Ọo ya bụ, t'unu nyatakwa iwhe unu shi bụhawaru. Unubẹ ndu a nwuru, unu bụru ndu ọha ọdo, ndu Ju l'ekuje "ndu l'ete ebua ugvu". Whẹbedua l'anaje eku onwowhe lẹ whẹ buru ugvu, gude goshi lẹ whẹ bụ ndu nke Chileke. Ọle ugvu whẹ ono bụlekwawho iwhe bụ ẹka bẹ madzụ l'egudeje mee ya l'eli ẹhu. ¹² Unu nyatakwa lẹ nteke ono bẹ unu l'ete eshidua nọdu Kuráýisutu l'ẹka. Unu shi bụru ndu ọha ọdo, l'ete aguaru yeru ndu Ịzurẹlu, Chileke họtaru tẹ whẹ bụru nkiya; ẹka unu te eshi dụ l'iwhe bụkota ụkwa iwhe ono, Chileke nọdu kweshia ndu nkiya. Tọ dụ-zhia iwhe unu shi ele ẹnya iya lẹ mgboko-o. Unu te eshi maru onye Chileke bụ. ¹³ Ọle ntaa b'e shiwaa l'ẹka Kuráýisutu Jisọsu onye unu l'iya tųgbaru bụru nnanụ, Chileke kulitaru unu ntse, l'unubẹ ndu shi nọdu iya otẹnya. O noo lẹ Kuráýisutu gude mmee ya safu iwhe-dụ-ẹji unu metagbaberu. ¹⁴ Ọo Kuráýisutu ono l'onwiya bẹ bụ ẹhu ọdu guu nke anyi, mbụ yẹbedua, meru anyịbe ndu Ju mee ndu l'ete abụa ndu Ju, anyi tuko bụru ndu lanu. Ọo ya bụ, o shi l'anwuhu ono, ọ nwuhuru nwukpofu ndumashi ono, dụ g'ọo mgbodo, bụ iya shi bọkahu whẹ, whẹ bụru onwowhe ọhogu. ¹⁵ Iwhe o meru bụ l'o meru iwu ndu Ju te erehe ire mewaro nsọ nsọ mee omelalị omelalị, dukota iya nu. Iwhe Chileke l'eme tẹ ya mee bụ tẹ Kuráýisutu shi nno gude mba labọ ono metaru onwiya ndu lanu whẹ l'iya tųgbaru bụru nnanụ, whẹ aburu mba ọwhuu, t'o shi nno mee tẹ nchị dụ ndoo, ¹⁶ mee tẹ Kuráýisutu gudekwawho anwuhu ono, ọ nwuhuru l'eli oswebe gude chikpoo ndumashi ono mee t'o gudekwawho ọnwu oswebe ono, mee mba labọ ono tẹ whẹ bụru nnanụ t'o duwhu whẹ azu dukfuta Chileke. ¹⁷ O noo iwhe Kuráýisutu kwoberu bya bya ezhidzuru madzụ lile ozhi-ọma nke nchị-ọdu-ndoo, zhia ya unubẹ ndu l'ete abụa ndu Ju, unubẹ ndu shi nọdu Chileke otẹnya; ya ezhikwaa ya whọ ndu Ju, bụ ndu shi nọdu iya ntse. ¹⁸ Ọ kwa Kuráýisutu b'e shi l'ẹka iya, ọ bụru iya bụ l'anyi g'anyi ha, mbụ anyịbe ndu Ju mee ndu l'ete abụa ndu Ju, anyi bya aburu ndu l'aduje ike gude ume lanu bya akfuru l'iwu Nna ono. ¹⁹ Ọo ya bụ, l'unubẹ ndu l'ete abụa ndu Ju; ta abụhekwa nlwamunlwa, shi alị ọdo lwa, unu ta abuhe mbyambya. Ntaa bẹ unu bụwaa ndu a tųkoru whẹ lẹ ndibe Chileke nwua l'ẹka lanu, unu tųkokwawho bụru ndu ọnu-ulo Chileke. ²⁰ Ntaa bẹ Chileke gudeekwaa unubedua atụ-tse ụlo iya ọwhu, bụ ndu-ishi-ozhi mee ndu shi ekfuchiru Chileke, b'o gude gbube ukfu iya. Ọ bụru Jisọsu Kuráýisutu l'onwiya bụ ẹwhuru dụ g'ọo itso, gude ụlo ọbu. ²¹ Ọo ya bụ onye gude ụlo ono g'ọ ha gudeshia ya ike; ọ bụkwaru iya whọ l'eme t'o vua, bụru eze-ulo, e doberu Onye-Nwe-Ọha nsọ. ²² O nokwawho g'unu l'iya tųgbaru ọ tųkokwawho unu atụ, unu lẹ ndu

odo; t'a tya unu g'oo ọlo ngge unu buru eze-ulo ẹka Ume Chileke l'e-bu.

Ozhi, Pọlu jeru ndu l'ete abua ndu Ju

3 O noo ishi iwhe meru g'o gude mu l'anoje ekfu anu Chileke, mbu mbedia, bu Pọlu, onye nọru Kuráyisutu Jisọsu mkpọro l'iswi ẹhu unube ndu l'ete abua ndu Ju. ² O doru mu ẹnya l'unu nọwaru le Chileke shiwaa l'eze-iwhe-oma iya ono ye mu ozhi-a l'eka, su te mu jee ngge o duru unu le mma. ³ Chileke wota iwhe ono, o shi domia edomi tokashiaru mu, mu maru iya. Mu tsokotahaakwaru iwhe ono onu le mbu, ole mu gburu iya mkpirikpi. ⁴ Nteke unu guleruwho iwhe ono, mu dehawaru, unu eshiwaro l'eka ono mawaruro g'o dotaberu mu ẹnya mbu iwhe nke Kuráyisutu ono, Chileke shi domia edomi. ⁵ Le nteke ndu-ichee be Chileke l'ete eshikwa emeje te ndiwhe maru iwhe nkiya ono, o domiru edomi. Ole Chileke shiwaa l'eka Ume-Du-Nso nkiya tujashia ya ntaa nke owhu ndu, o hotaru dobe iche, mbu ndu-ishi-ozhi mee ndu nk-fuchiru iya l'a-ma iwhe ono. ⁶ O waa iwhe obu, o shi domia edomi ndowa: le ndu l'ete abua ndu Ju be whe le ndu Ju gbawaa mgba l'onu-oma ono, shi l'eka Chileke. Whe tukowaru dzekfuru l'ehu onye lanu, tukokwawho liru l'iwhe Chileke shi l'eka Kuráyisutu Jisọsu kwe ukwa iya. Oo ozhi-oma ono meru t'anyi maru iya nta-a.

⁷ Oo ozhi-oma ono be mu l'ese anya iya. Chileke hotaru mu nke te mu jejee ozhi-oma ono, o noo buru eze-iwhe-oma, o meru mu nke ewoma. O gude nno goshi mu ge ike iya l'emebe ire l'ehu mu. ⁸ Iwhe bukota ndu ẹnya lwaru le ndu nke Chileke, bu mbedia be ẹnya nke mu kagee alwalwa, o buleru mu-a be Chileke gbee meeru eze-iwhe-oma nke te mu buru onye l'etsojeru ohamoha lile kfukashiaru ndu l'ete abua ndu Ju nke ozhi-oma ono, shi l'eka Kuráyisutu, mbu eze-iwhe-oma, paru ẹka nke bu l'oriri madzu te erwudu le g'o ha. ⁹ Oo mu b'o yeru te mu mee te ndiwhe je akpaa l'eka whe beru whua ge Chileke l'eshije eme iwhe o tumberu. Chileke, onye bu iya meru iwhe lile, chijaakwaru iwhe ono dobe edobe temenu o mee mgboko-o, ole o shizhiawho eshi nkeshi ono domia ya edomi. ¹⁰ O buru ntaa be Chileke l'e-shi ndu chochi l'eka mee te ndu l'achj ndu ishi lile l'imigwe mee ndu l'ekfu iwhe l'aanu l'imigwe maru ge mmamagu nke Chileke gbakota-gezhiaru. ¹¹ Chileke mekotagezhiaru iwhe lile ono lege o rihawaru iya roo eshi awha nwinyari-inyari. Onye o shi l'eka iya medzua ya bu Onye-nwe-anyi Kuráyisutu Jisọsu, ¹² bu onye anyi kwetaru nkiya, o bya emee; anyi l'iya tugba buru nnanu nke owhu obu l'ete anophe ete anyi furafura, anyi enweru onu-okfu, anyi enweru iwhe anyi l'egude ẹka bya akfuru l'iwhu Chileke. ¹³ O noo ishi iwhe meru mu l'ekfuru unu su

unu; byiko byiko t'unu be ekwobekwa iswi iwhe-otsu-lanu-a, mu l'aje l'okfu ẹhu unu tugbee ẹka l'ehu Kuráyisutu, l'o kwa iwhe l'e-wotaru unu ugwu.

Oye obu Kuráyisutu yeru anyi

¹⁴ Oo iwhe ono meru g'o gude mu l'egbuje ikpere l'ali ekfu anu Chileke, bu Nna. ¹⁵ Onye bu iya be ikfu g'ikfu ha l'imigwe mee l'eliwhe-e shi l'eka iya gbube ishi ndzu whe. ¹⁶ Mu l'anojekwawho ekfu anu Chileke t'o shi l'odu-biribiri iya, nyiberu anyibe, shi l'eka Ume-Du-Nso iya nu unu ike te obu shihu unu ike. ¹⁷ Mu l'ekfujekwaruwho nu Chileke te Kuráyisutu bata bya eburu unu eburu l'ime obu, eshi-owhu unu kwewaru nkiya me-fukwaawho t'oye obu mee unu t'unu shihu ike lege og-baragbu l'emeje oshi ya eshihu ike; t'oye obu ono mekwaawho unu t'unu shihu ike ge ukfu-ulo l'emeje ọlo, ya eshihu ike. ¹⁸ Ngge unu le ndibe Chileke ge whe hakota aduje ike t'o doo unu ẹnya, mbu ge ndzota, Chileke dzotaru unu habe osha shii, hakwawho ogologo shii mee g'o habe l'imeli mewaro omilomi iya, ¹⁹ mee t'unu makwaruwho l'oye obu nke Kuráyisutu paru ẹka. A makwaru-a l'o to dudu nteke du onye bya l'a-makota iya nu. Oo ya bukwanu a toko-gewaro ge Chileke gbaru gba whudzukota l'ehu unu.

²⁰ T'ajaja buru nke Chileke ono, l'aduje ike meeru anyi iwhe, meru nke anyinyi ye iya mebyi okpobe eye-ye, mbu megee ya, meghata g'anyi l'aduje ike su t'o mee, megee mee owhu anyi l'ari-vua l'oriri. Egube ike owa, o gude eme ire owa l'ehu anyi shihubukwaaru ike. ²¹ T'e shi chochi l'eka tuje iya ewha, shikwawho l'eka Kuráyisutu Jisọsu tuje iya ewha ono jeyewaro le tututu-mimimi. O noo g'o du.

Ndu l'etso Jisọsu bu nnanu

4 O noo iwhe meru mbedia bu onye a turu mkpọro nkele oo le mu l'ejeru Onye-Nwe-Oha ozhi l'aryo unu su t'unube ndu nke Chileke ndukwa ndzu meje iwhe Chileke tumberu nteke ono, o hotaru unu ono. ² Unu wozetaje onwunu ali, unu emeje odo, unu atajeru iwhe nshi, unu anwu-gbujee iwhe ibe unu meru unu l'obu, shikwanu nno goshi l'unu yeru ibe unu obu. ³ Unu kebejekwa ẹhu t'unu ba aha obu nnanu ono, Ume Chileke meru t'unu buru. Te Chileke mee te nchi du unu ndoo ngge unu l'ibe unu buru nnanu g'unu bu iya. ⁴ Saa, eshi-owhu anyi tukowaru natawaa Ume-Du-Nso lanu be anyi tukookwaruwho buru ogwehu lanu, o nokwawho g'o bu iwhe lanu be Chileke kuru anyi t'anyi bya eleje ẹnya iya. ⁵ Oo Onye-Nwe-Oha lanu kpọ be du nu, o buru iwhe lanu be anyi kweru, o kwaruwho baputizimu lanu be du nu. ⁶ Oo Chileke lanu du. Oo ya bu onye bu Nna anyi g'anyi ha. Oo ya bu onye iwhe lile kuru ishi l'eka, o gude madzu lile eje ozhi iya, o bukwaruwho l'ime anyi g'anyi ha.

⁷ G'anyi ha bẹ Chileke nùkotaru eze-iwhe-oma l'èhu l'èhu. Ọ bụru lẹge Kuráýisutu gude kee ya bụ g'a nuru iya anyi. ⁸ Ọ dukwaa g'ọo iwhe ọbu, e deru l'èkwo Okfu Chileke sụ:

“Nteke ono, ọ lashiru l'imigwe

b'o dukotaru igweligwe ndu,

ọ kpukoru lẹ ndzụ l'ọgu yeru onwiya.

O kekashikwaaruuwho ndiwhe iwhe ewoma.”

⁹ Ọ dū ree, ọ -būru l'a sūru l'ọ larū l'imigwe, ọ kwa iya bụ l'o vuada ụzo shi l'imigwe bya mgboko, rwurwee imime alị. ¹⁰ Ọ kwawhọ yẹbe onye ono, nyizetaru bẹ bụ onye nyikotaru nū, tūko imigwe g'ọ ha ghatakōta nke ọwhu ọ tūkoru ẹka lile ghatakōta. ¹¹ Ọo ya bẹ bụ onye ọbu meru ndiwhe ree ewoma. Ree ewoma ọbu, o meru whẹ bụ l'ọ tūru ẹka lẹ ndu ọwhu l'a-bū ndū-ishi-ozhi, ọ tūa ẹka lẹ ndu ọwhu l'a-bū ndu nkfuchiru Chileke, ọ tūa ẹka lẹ ndu ọwhu l'a-bū ndu l'ẹje ozhi-oma, ọ tūa ẹka lẹ ndu ọwhu l'a-noje eleta chọchi ẹnya, ọ tūkwaawho ẹka lẹ ndu ọwhu l'anoje ezhi-okfu Chileke. ¹² Iwhe meru o mee ya nno bụ tẹ ya shi whẹ l'ẹka mee ndibe Chileke nke ọwhu whẹ l'a-dū ike jeeru Kuráýisutu ozhi iya mēfua nke ọwhu ogwēhu Kuráýisutu l'e-vutse. ¹³ O noo gẹ l'ọo-dū jeye nteke anyi l'a-tūko būru ndu tūgbaru būru nnanū nke l'ọo l'anyi tūkowaru kweta nke Nwa Chileke mēe nkele anyi mawarū iya, majia ya ẹnya; o nokwa iwhe l'e-me t'anyi bükwaruwho ndu l'e-tsefuta etsefuta būru madzū ọwhu, dzuru oke g'ọo Kuráýisutu. ¹⁴ Ọ kwawhọ iwhe lile ono, meru Kuráýisutu dzua oke bẹ l'e-mekwawho t'anyibedua dzua oke nke ọwhu anyi l'ete abūhe ụnwegirima uwhere-okfu ndu ejo nzhi l'a-noje akwawhu akwawhu g'ọo ụgbo akpara-mini l'apanga l'echi ẹnymu. Onye vutabewaru nno bẹ ndu ejo nzhi l'ete eduwhuhekwa, mbū ndu ejo nzhi, l'egudeje ẹregede mēe ụgho eduwhushi ndu ọdo. ¹⁵ Iwhe anyibedua gege emeje bụ t'anyi yeje ibe anyi obu kfujee ire-lanū nggẹ anyi gudeje nno evu evu l'iwhe lile, mbū evu evukfu Kuráýisutu yēbedua bụ iya bụ ishi anyi. ¹⁶ Ọo ya l'emeje t'ogwēhu l'owhu dzekfua lẹ nkwo iya lẹ nkwo iya būru nnanū. Nteke ono, bẹ ogwēhu l'owhu l'a-tūko evu ivu, shihu ike, eshi-ọwhu iwhe lile, e meru ọ dukota l'èhu tūkoru emekaa iwhe rwuberu iya nū. O nokwa gẹ l'ọo-dū l'èhu Kuráýisutu mēe ndu nkiya yekota ibe whẹ obu.

Kuráýisutu l'anūje ndiwhe ndzụ ọwhuu

¹⁷ Ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ zhiru mu nu tẹ mu kfua ya kfushia ya ike sụ, tẹ ndzụ unu ba adūhekwa g'ọo ndzụ nke ndu l'ete amaa Chileke, mbū ndu égò sweru, ¹⁸ ndu ọriri whẹ gbakōtaru ọochi. Ndu ono bẹ ndzụ ono, Chileke l'anūje l'ete erwubekwaa ẹka. Iwhe mekwaru iya būru lẹ whẹ kpochiru obu, tọ dū iwhe whẹ marū lẹ nke Chileke. ¹⁹ Iwhere gvụakwaru whẹ l'iwhu, whẹ tūru onwowhe tōgboru umere, l'eshi nshi. Whẹ

wata ome ọ-darū-gbaa iwhe l'ete adūa ree, meta iya nke ọwhu whẹ tūwaru onwowhe tōgboru ụrwu-alị dū-gee l'iche l'iche.

²⁰ Ọ tọ bükwa ẹgube iwhe ono bẹ unu nwūtaru l'ẹka Kuráýisutu anyi ọbu. ²¹ Iwhe ọwhu doru mu ẹnya bụ l'unu nūwaru okfu ẹhu iya; tēmenu e zhikwaawho unu ọkpobe-okfu dū l'èhu Jisòsu eshi-ọwhu unu l'iya tūgbaru būru nnanū. ²² Ọo ya bụ, t'unu haa akahū umere ono, unu shi anoje eme nteke ono unu l'eteke eshia būru ndu nke Kuráýisutu. Ọo akahū umere ono bẹ ẹgu iya meru unu, unu ta ama l'ọo onwunu bẹ unu l'aghōru ụgho, ọ bükwaru iya whọ l'emeje, unu alaa l'iyi. ²³ Tẹ Chileke mee obu unu mēe uche unu t'ọ būru iwhe ọwhuu. ²⁴ Unu yee umere ọwhuu ono g'ọo onye yeru uwe bụ iya bụ umere ọwhu Chileke meru o shia ya. Ẹgube umere ono l'egoshije onwiya lẹ ndzụ, kfūru nhamūnha mēe lẹ ndzụ dū nsọ.

²⁵ Ọo ya bụ, unu ba adzūjekwa ejire. T'onyenōnu kfujee ibe iya ire-lanū, eshi-ọwhu anyi tūkoru būru ndu tūgbaru nnanū l'èhu Kuráýisutu. ²⁶ Ẹhu ghudeje unu eghu; t'unu be ekwekwa t'èhu-eghughu ono kpata t'unu mee iwhe-dū-ẹji, ọdua l'ọo t'èhu ghugbuwaruro unu nno jeye t'ẹnyanwu rība. ²⁷ T'unu be ekwezhikwaa tẹ Oshifutuswe kpata unu ụzo l'èhu. ²⁸ T'onye l'ezhi oshi hakwaa ozhi oshi, gude ẹka iya wata ose anya; gude setaje iwhe l'uzo kfūru nhamūnha, l'oo-gude aga mkpa ẹhu iya mēe ọwhu l'oo-gudeje agbataru ndu mkpa byarū. ²⁹ T'unu be ekfujekwaru ibe unu ejo okfu. T'ọ bụ-chikwaaru okfu oma bẹ bụ iwhe l'eshije unu l'ọnu, bükwanu iya bụ okfu l'a-nọ ekutse madzū ekutse, akwōkwawho ndu nūru iya nū lẹ mkpa. ³⁰ Unu be emekwa Ume-Dū-Nsọ iwhe áwhū. Ọo Ume-Dū-Nsọ ono bẹ Chileke gude mee unu iwhe-ọhubama gude egoshi l'ọo ya nwe unu. Ọo ya bụ iwhe Chileke yeru unu l'ẹka gude egoshi lẹ mbọku l'a-byakwaa, bụ mbọku yẹbe Chileke l'a-gbata unu. ³¹ Unu hakwaa obu-ilu mēe obu-ọku mēe ẹhu-eghughu. Unu ba aswojekwa ụswo, unu ta akpōjehe iwhu. Unu be edobekwaru ibe unu ejo obu ebekwaru onye ọbu mee m'ọo unu gūnu. ³² Unu mejechiaru ibe unu odoo, whūjeeru whẹ imiko. Unu agūjeeru ibe unu nvū lẹge Chileke shi l'ẹka Kuráýisutu gūaru iya unubedua.

Umere, gbarū ndu nke Kuráýisutu

5 Eshi-ọwhu unu būwaa ụnwu Chileke, o yeru obu, t'unu nata ẹka iya nggẹ unu dū g'ọ dū. ² T'unu gude ndzụ unu g'ọ ha goshije l'unu yeru ibe unu obu lẹge Kuráýisutu yeru iya anyi, kwobe okfu ẹhu anyi swefu ẹnya lẹ ndzụ iya, gude onwiya gbaarū Chileke eja, dū Chileke ree.

³ Ọo ya bụ, eshi unu būwaa ndibe Chileke bẹ l'ọoto dūhekwa ree t'unu ye ẹka l'urwali mēe ejo umere l'eshi nshi, unu be edobekwa ẹnya-kfūrukufuru l'ẹka iwhe

madzọ ibe unu dọ. T'ọ bọ dọ-zhikwaa ejo-iwhe ono g'ọ ha ọwhu l'ee-jezhia owkota ọnu ilile l'ẹka unu nọ. ⁴ T'ọ bọ dukwa nteke unu l'ekfufe okfu erehu, unu eje ekfufe rigbarigba okfu, unu eje atuje ireche-ọnu. Iwhe unu l'e-mechia bọ t'unu gudeje ọnu unu kele Chileke ekele. ⁵ Ọwhu unu l'a-tube nvọ bọ l'ọ tọ dudu onye l'arwu ur-wu-alj; ọdua l'ọo onye umere iya l'eshi nshi, ọdua l'ọo onye ẹnya-kfurukfuru, ọ tọ dukwa ọ dọ g'ọ bọ ndu ono l'a-bahọ l'ẹka Kuráiyisutu yẹle Chileke bọ eze. Onye ẹnya-kfurukfuru dukwaa g'ọo onye l'agba ẹja l'iwhe.

⁶ T'unu be ekwekwa t'ọ dọ onye l'e-gude mkpọkoro okfu duwhua unu. O noo l'ọo iwhe g'iwhe ha ono bẹ l'e-me tẹ Chileke tufuru ndu l'ẹte anuru iya okfu oke-ẹhu-eghughu iya. ⁷ Ọo ya bọ, t'unu lẹ whẹ ba atukwa ọli. ⁸ L'unubedua l'onwunu shikwa nọdukota l'ekpuroochi, ọle ntaa unu bọwaa ndibe nke Onye-Nwe-Ọha bẹ unu nọduwaa l'iwhoro. Ọo ya bọ, t'unu meje umere l'e-goshi l'unu nọ l'iwhoro. ⁹ O noo nkele iwhe iwhoro l'akpataje bọlewho umere ọma mẹe odobe onwonye chiriiri mẹe ire-lanọ. ¹⁰ Unu kebeje ẹhu nwujee ome iwhe dọ Onye-Nwe-Ọha ree. ¹¹ T'unu be etsokwa ndu ono, l'emekaa iwhe mkpa iya l'ẹte adọ; iwhe ono bọkota iwhe ndu bu l'ekpuroochi l'anoje eme. Iwhe unu l'e-mechia bọ t'unu voshijee iwhe-dọ-ẹji, whẹ l'eme, tọ whẹ iya jalaa l'iwhe. ¹² Iwhe ono, whẹ l'anoje eme l'edomi ono bẹ dọtaru ẹji nke ọwhu iwhe iya l'ete ekwezhiduanu m'ọo t'e je iya owkota ọnu ilile. ¹³ Ọle nteke e wofutaru iwhe lile iwhoro; a whukotawa iya rọ iwhe. ¹⁴ O noo nkele iwhe lile, bọ iwhe e wofutaru iwhoro bẹ bọwaro iwhoro l'onwiya. O noo g'ọ gude e kfu sọ:

“O-ku-mgbenya! Tehu nwuru ẹnya shi l'anwuhu, i nwuhuru teta gbalihu.

Tẹ Kuráiyisutu bọru iwhoro chijeru ghu g'ọo ọnwa.”

¹⁵ Ọo ya bọ, t'unu kwakwaa ẹnya l'egube umere, unu l'anoje eme nta-a. Unu meje g'ọo ndu maru iwhe, t'unu be emejehe g'ọo ndu l'amaa iwhe. ¹⁶ Ọ -dọ nteke nwuzo dọje unu nke ome iwhe-ọma, unu ba ahajekwa t'ọo laa unu ẹwoma, o noo nkele iwhe-dọ-ẹji pakwaru ẹka lẹ mgboko-o nta-a. ¹⁷ Ọo ya bọ, t'unu ba abukwa ndu eswe. Unu kebe ẹhu sebaje t'unu maru iwhe dọ Onye-Nwe-Ọha ree, t'unu meeru iya.

¹⁸ Unu ba angunukajekwa mmẹe nke ọwhu l'ọo-nọ eme unu l'ẹnya. O noo nkele oodujeru madzọ ye lẹ ndzọ ọla-l'iyi. Iwhe unu l'e-mechia bọ t'unu kwe tẹ Ume-Dọ-Nsọ bya ẹji unu ẹhu. ¹⁹ Unu gudeje egvu-ọma mẹe egvu-ekele mẹe egvu ọdowaro shikota l'ẹka Ume-Dọ-Nsọ gude kfujeru okfu yeru ibe unu, mbukwa okfu, l'e-meje t'obu shihu whẹ ike. Unu gọjeeru Onye-Nwe-Ọha egvu-ekele, unu agujekwaaru iya whọ egvu-ọma. Unu gudejekwa obu unu kejeje iya ekele. ²⁰ Unu gudeje ẹwha Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráiyisutu kejeje Chileke, bọ Nna ekele iwhe lile.

Umere, gbaru nwoke yele nyee ya

²¹ Unu wozejekwa onwunu alj l'ẹka ibe unu nọ; shi nno goshi l'unu l'akwabẹ Kuráiyisutu ugvu.

²² Unubẹ unwanyi, unu wozetaje onwunu alj l'ẹka ndu bọ ji unu whẹ nọ gude goshi l'unu wozewaru onwunu alj l'ẹka Onye-nwe-anyi Kuráiyisutu nọ. ²³ L'ọ kwa nwoke bọ ishi lẹ nyee ya lẹge Kuráiyisutu bọ ishi lẹ chọchi, o noo l'ọo Kuráiyisutu ono l'onwiya bọ onye ndzọta ogwehu iya ono, bọ chọchi. ²⁴ Ọ kwawhọ gẹ chọchi wozeru onwiya alj l'ẹka Kuráiyisutu nọ bọ gẹ unwanyi l'e-wozeje onwowhe alj l'ẹka ji whẹ nọ l'iwhe lile.

²⁵ Unubẹ unwoke, unu yeje nyee unu obu lẹge Kuráiyisutu yeru iya chọchi wota ndzọ iya nọ l'iswi ẹhu chọchi. ²⁶ Iwhe o kwoberu mee ya nno bọ: ya gudegezhiawho mini yele okfu-ọnu iya sacharwee chọchi ọ dọ ree, ya egudekwa iya who mee ya t'ọ dọru Chileke nsọ; ²⁷ nke ọwhu l'oo-kulataru onwiya chọchi, ya adọ g'ọo nwanyi, l'eeje alulu nke ọwhuu, mbu nwanyi, l'ama ọma, l'ẹte adọ iwhe tsetaru iya l'ẹhu, iwhe te ese iya ẹli mọwaro iwhe ọdo, dọ-gee nno, o dobechiaru Chileke onwiya nsọ; tọ dọ-zhia ẹka ọta dọ iya l'ẹhu ilile. ²⁸ O nokwawho gẹ unwoke l'e-yeje nyee whẹ obu lẹge whẹ yeru onwowhe. Lẹ nwoke, yeru nyee ya obu bọakwa onwiya b'ọ yeru obu. ²⁹ O to nwedu onye l'akpọje ẹhu iya ashi. Onye ọbu l'egbejechia azu iya azu, eleta iya ẹnya. O nokwawho gẹ Kuráiyisutu l'anoje emeru chọchi. ³⁰ Ọo anyi bọ-gee iwhe kfukataru iya l'ẹhu. ³¹ O nokwa iwhe ọbu meru e dee l'ekwo Okfu Chileke sọ: “O noo iwhe meru nwoke je l'a-ha nna iya, haa ne iya yele nyee ya atugba. Umadzu labọ ono atuko bya aburu onye lanu.” ³² Okfu ono, Chileke shi domia edomi ono, e deru l'ẹka ono dukwa omilomi shii. Iwhe mbẹdua whuru l'ẹka ono bọ l'ọo okfu ẹhu Kuráiyisutu yele chọchi bẹ l'ookfu ama ẹka. ³³ Ọle ookfukwaruwho unu l'ẹhu l'ẹhu sọ: l'onyenonu yefutaje nyee ya obu g'ọ yeru iya onwiya, tẹ nwanyi nonu goshije lẹ ji iya dọru iya lẹ nsọ.

Umere, gbaru unwegirima mẹe ndu nwuru whẹ nọ

6 Unubẹ unwegirima, iwhe rwuberu unu l'ememe bọ t'unu nọjeeru ndu nwuru unu okfu, o noo l'ọo uche Onye-Nwe-Ọha t'unu meje nno. ² “Kwabeje nna ghu mẹe ne ghu ugvu.” O noo iwu mbu, Chileke tugeeru kweru ukwa iwhe tukobe iya; ukwa iwhe ọbu bọ: ³ “nggẹ ọ dọru ghu lẹ ree mẹe nke ọwhu ndzọ ghu l'a-bu ndzọ ogologo lẹ mgboko-o.”

⁴ Unubẹ ndu bọ nna, unu be emejekwa unwegirima unu iwhe l'eghu whẹ egghu. Iwhe unu l'e-mejechia bọ t'unu zhije whẹ iwhe, unu adujee whẹ ọdu l'uzo nke ndu ọwhu bọ ndibe Kuráiyisutu.

Umere, gbarụ ohu yẹle onye gbarụ iya nụ

⁵ Unubẹ ndu ọwhu bụ ohu, unu nujekwaaru ndu bụ nnaji unu nke eliwhe-e okfu, unu gudejekwa ọchi uche l'ẹka mēe ọtsu-egvu nujee ru whẹ okfu ono. Unu egude obu-iwhoro me iya gẹ-woo l'ọo Kuráýisutu bẹ unu l'emeru iya. ⁶ Ọ tọ bụlekwa nteke whẹ l'ele unu ẹnya bẹ unu l'a-nọje eme iya nggẹ a jaa unu. Unu gude-jechia obu unu meje iwhe dọ Chileke ree, bụkwanu iya bụ iwhe rwuberu ndu bụ ohu nke Kuráýisutu. ⁷ Unu egudeje obu-oma jejee ozhi e zhiru unu, l'unu bụ ohu, l'ejeru Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu ozhi, ọ tọ bụkwa madzụ mmaanụ bẹ unu l'ejeru iya. ⁸ Unu amarụ l'iwhe dọ ree madzụ l'eme bẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu l'e-bu onye ono obunggo iwhe dọ ree ono, o shi eme mēe onye ọbu, ọ bụ ohu, ọ bụ amadụ.

⁹ Unubẹ ndu bụ nnaji, unu emejekwaaruwho ohu unu nno. Unu haa anọ anawheru whẹ nkemu. Unu anyatajekwa l'unu l'ohu unu ono bẹ tukuroru nweru Onye-Nwe-Ọha lanụ l'imigwe. Yẹbedua bẹ onyenonu ha ẹnya nhamunha l'iwhe iya.

Ngwọgu nke Chileke

¹⁰ Iwhe mu gude akpochi iya ishi bụru, unu nọshia ike l'atugba ono, unu lẹ Onye-Nwe-Ọha tugbaru nke ọwhu ike iya ono, nyiberu gẹ l'aa-nọ atụ onu iya l'e-me unu t'unu shihu ike. ¹¹ Unu tuko ngwọgu, shi l'ẹka Chileke kwaa onwunu nke ọwhu unu l'a-dụ ike kfulu, lwu-gbua iwhe bụkota ejo ẹregede nke Oshifutuswe. ¹² L'ọ tọ bụkwa madzụ mmaanụ bẹ anyi l'ia l'alwụ ọgu. Ndu anyi lẹ whẹ l'alwụ bụkwa ndu l'achị ndu ishi lile l'imigwe mēe ndu l'ekfu iwhe l'aanụ l'imigwe mēe ndu imigwe, nwe mgboko-o, l'agba tsurikiti-a mēe ig-weligwe ejo ndu-ọgu, nọkota l'imigwe. ¹³ Ọo ya bụ, t'unu chilikota ngwọgu, shi l'ẹka Chileke, unu chilikota iya nta-a! Ọo ya bụkwanu nteke ejo ụboku ono rwuleruwho, unu adụ ike kfulu kfulushia ike, mbụ unu lwu-gee ọgu ono, unu akfuleru-a kfulushia ike l'ẹka unu kfulu.

¹⁴ Sụa, t'unu kfulu kwabẹ akwabẹ! T'unu gude ire-lanụ kee onwunu g'ọo onye gude aji kebuta uwe iya

l'ukfu. T'unu wota ọdu chiri mebe uwe-igwe, ndu l'eje ọgu l'egudeje gbobuta obu whẹ. ¹⁵ Unu gudeshia ozhi-oma nke ẹhu ọdu guu ono ike t'ọ bụru akpọkpa, unu l'e-ye l'ọkpa; gude kfulushia ike tẹ ẹturu ba alọkata unu. ¹⁶ Unu gudefukwaawho ekwekwe, unu kweru nke Jisọsu t'ọ bụru iwhe unu l'e-gbobeje gude ezeru onwunu, gude iya anashị akfụ, Onye-Ejo-Ụboku ono, bụ Oshifutuswe l'agbarụ unu. Mbụ akfụ ono, l'enwu ọku, shi l'ẹka Sétanu. ¹⁷ Unu nata ndzọta, Chileke dzọtaru unu t'ọ bụru okpu-igwe, unu l'e-kpu. Unu ewota okfu Chileke gude l'ẹka t'ọ bụru ogu-igba, Ume Chileke yeru unu l'ẹka. ¹⁸ L'iwhe g'iwhe ha ono bẹ unu l'a-nọ ekfuru Chileke sụ; t'ọ yetaru unu ẹka. Unu nọdulekwaawho l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ kfulu nụ Chileke nteke nteke. O noo iwhe meru unu je l'anwuje ẹnya nteke nteke. T'unu ba ahakwa okfu anụ Chileke l'iswi ẹhu ndu nkiya. ¹⁹ Unu kfulukwaruwho nụ Chileke l'iswi ẹhu mu, tẹ Chileke ye mu okfu l'onu nteke bụ nteke mu sarụ onu tẹ mu kfulu okfu, tẹ mu ba atsujẹ egvu nke iwhe ono, dọ omilomi ono, ozhi-oma meru t'anyi marụ. ²⁰ Ọo l'iswi ozhi-oma ono bẹ mu kwoberu bụru onye nọ; nọdu-turu Jisọsu, e gudekwaro lẹ ntaa bẹ mu nọ lẹ mkpọro. O noo iwhe meru mu l'ekfu sụ t'unu kfulu nụ Chileke tẹ mu nweru obu saje ozhi-oma lẹge ọ gbarụ mu tẹ mu saje iya.

Ekele ikpazụ

²¹ Mu mawarụ l'ọgu unu t'unu marụ g'anyi l'eme eshi l'ẹka-a. Nwanna anyi Tíkikọsu, bụ onye anyi yeru obu, mbụ onye e gude ire iya ẹka l'oje ozhi Kuráýisutu, l'e-kfuru-a unu iwhe lile nke ọwhu unu l'a-ma ọnodu mu. ²² O nokwa ishi iwhe mu kwoberu zhi iya, t'ọ bya agbawhee unu l'onwiya, ọo-kwaruro unu g'anyi l'eme eshi nggẹ obu eshihukwanu unu ike.

²³ Tẹ Chileke, bụ Nna anyi mēe Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu nụ unwanna anyi gẹ whẹ ha ẹhu ọdu guu; mekwaawho tẹ whẹ ye ibe whẹ obu mēe tẹ whẹ kweta nkiya. ²⁴ Tẹ Chileke mekwaaruwho unu eze-iwhe-oma; unubẹ ndu lile ono, yeru Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu obu; ye iye ya nke tututu-mimimi.

Fílípáyí

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbedua, bụ Pọlu, mu lẹ Tímoti, bụ ndu l'ejeru Kuráýisutu Jisọsu ozhi.

Ndu anyi l'ede iya anụ bụ ndu nke Chileke lẹ Fílípáyí gẹ whẹ hakọta, mbụ ndu ono, whẹ lẹ Kuráýisutu tųg-baru bụru nnanụ. Anyi l'edekwa iya who anụ ndu ishi chọchi whẹ mẹe ndu l'ejeru chọchi whẹ ozhi.

² Tẹ Chileke, bụ Nna anyi mẹe Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iwhe-ọma, mek-waawho t'unu buru guu.

Pọlu l'ekfu anụ Chileke l'iswi ẹhu ndu nke Chileke

³ Mu l'anọje-zhiawho ekele Chileke ono, mu l'ejeru ozhi ekele l'iswi ẹhu unu nteke bụ nteke mu l'arị ọriri ẹhu unu. ⁴ Nteke nteke mu l'ekfu anụ Chileke l'iswi ẹhu unu g'unu ha bẹ mu l'egudejekwa ẹhu-ụtso ekfu anụ iya. ⁵ O noo l'eshi nkeshi mbọku mbụ ono, unu nọru ozhi-ọma nke Kuráýisutu bẹ unu shizhiawho yetataru mu ẹka l'anọ arakashị iya t'a nụ-dzuru iya gbururu by-eye ntaa. ⁶ Iwhe lanụ ọwhu mu ka ogude ẹka bụ lẹ Chileke ono bụ iya bụ onye wataru ome iwhe-ọma ono l'ime obu unu bẹ l'e-gudezhiawho nno eme, jeye nteke l'oo-mefu iya l'ishi lẹ mbọku ono, Kuráýisutu Jisọsu l'a-bya. ⁷ O noo ẹgube ọriri, mu l'arịru unu nkele o noo iwhe gbaru mu l'ememe, eshi unu dụ mu l'obu. L'unu g'unu ha bẹ mu l'unu tųkoru gba mgba l'eze-iwhe-ọma ono, Chileke l'emeru mu lẹ mkpọro-ọ, mu nọ ọwa; anyi tųkokwawho gba mgba l'eze-iwhe-ọma nke ọgbaru ozhi-ọma ono ọdzori, gbakwaruwho mgba l'eze-iwhe-ọma nke anọ eme iya t'o shihu ike. ⁸ Sụa, ọ kwa Chileke bẹ bụ onye maru l'ọo ọkpobe-okfu bẹ mu l'ekfu sụ l'eghoru unu g'unu ha gbugeekwaru mu egbu. Eghoro unu ono, dụ mu nụ ono bẹ bụkwa l'oye obu Kuráýisutu Jisọsu l'onwiya yeru anyi b'o shi.

⁹ Iwhe mu l'anọje ekfu anuru unu Chileke bụ t'o mee t'obu ono, unu yeru ibe unu kajẹ shii eje eje, unu ak-abakwaawho ọma yẹbe Chileke ọkpobe amama, ya emekwawho unu t'unu dụ ike marweta iwhe gbaru unu l'ememe l'iwhu iya, ya edokota unu ẹnya. ¹⁰ Ọo ya bụ nggẹ unu dụje ike họtaje iwhe ọwhu dụ ree mee nke ọwhu bụkwanu mbọku ono, Kuráýisutu l'e-kpe ndiwhe ikpe rwulewho, ya elewaro l'unu doberu onwunu ọga, ya aduhewaro iwhe l'ọo-ta unu ụta iya. ¹¹ Ya elekwawho l'umere, unu shizhiawho meta lẹ ndzụ unu l'owhu bụkota umere, dụ chիրiri, mbụ umere, shi l'ẹka

Jisọsu Kuráýisutu. Ọo umere ono l'e-me tẹ ndiwhe kwabẹ Chileke egvu, jaa ya ajaja.

Ogude ndzụ onye egoshi l'a nọdu-turu Kuráýisutu

¹² A-a! Ụnwunna mu, iwhe mu l'eme t'unu maru bụ l'iwhe-e ya dakfutaru mu nu bẹ gbee yetabaakwanu ẹka t'ozhi-ọma ono kabanu odzuru mgboko. ¹³ O noo l'iwhe bụkota ndu ọjọgu lile, l'eche ibe onye eze-e nche mewardu ndu lile ọdo bẹ tųkookwaru makotaru ntaa l'ọo lẹ mu l'ejeru Kuráýisutu ozhi b'e kwoberu tųa mu mkpọro. ¹⁴ O wuduakwaru-a mẹe iwhe bụkota-gezhia ụnwunna, anyi lẹ whẹ kweru nke Kuráýisutu gẹ whẹ ha, abụkotawaru ndu chiru ẹka kwẹe lẹ Kuráýisutu, mbụ ọ bụkwaru mkpọro-ọ, a tųru mu-a bẹ kparu iya nụ. Obu kabaa whẹ oshihu ike ntaa, kabaa whẹ oshihu ike ono nke ọwhu whẹ gbee kabaanụ anọ arya ozhi-ọma arya, tọ dūhe onye whẹ l'atsụ egvu.

¹⁵ A makwaru-a l'o nweru ndu gude ekwo ezhi ozhi-ọma nke Kuráýisutu ono, mbụ ndu ono l'eme iya ge-woo l'ọo iwhe l'eeme l'okfu, ọle o nwekwaru-a ndu ọwhu gude obu-iwhoro ezhi iya. ¹⁶ Ndu onona gude obu-iwhoro ezhi iya l'ezhikwanu iya ele lẹ whẹ yeru Kuráýisutu obu. O noo lẹ whẹ maru l'ọo ya bẹ kuru mu tẹ mu bya agbajeru ozhi-ọma ono ọdzori. ¹⁷ Ọle ndu ọwhuna, l'ezhi ozhi-ọma nke Kuráýisutu ọbu g'ọo iwhe l'aakpa ẹnya eme; te egudezhikwaa obu-iwhoro ezhi iya ilile. Iwhe whẹ kebeleruwho ẹhu eme bụ t'iwhe-ot-sulanu-a, mu l'eje lẹ mkpọro-ọ, mu nọdu-a kabaa shii.

¹⁸ Ọle ọbu, ?mu l'eyeru whẹ ọnu? Iwhe mu l'ekfu nu bụ, ?e gude obu-iwhoro ekfu iya, ?ọ bụ l'o nweru iwhe ndu l'ekfu iya l'arị l'uche ekfu iya, iwhe ọbu iwhe obu, meru l'ekfu iya, t'e kfu iya nụ mee t'okfu ẹhu Kuráýisutu jedzuru mgboko. Ọ kwa iwhe ono l'e-me ẹhu at-sọ mu ụtso. Mbụkwa ẹhu jekwa l'a-tsogbuwaru mu rọ ụtso. ¹⁹ O noo lẹ mu maru l'eshi ọwhu unu l'anọje ekfu-anuru mu Chileke, Ume nke Jisọsu Kuráýisutu l'anọje eyeru mu ẹka bẹ mu maru l'ee-megee haa mu. ²⁰ O noo l'iwhe mu doberu ẹnya dobeshia ya ike; elek-wawho ẹnya iya, bụ l'ọ tọ dudu g'ọ dule-zhia lẹ mu ta abyadu l'emeru iwhere nụ onwomu l'iwhe bụ iwhe mu l'eme eme. Iwhe obu l'e-shihujechia mu ike mu eme, mbụ emekwa iya ntaa gẹ mu shi emehawa iya, bụ lẹ mu l'e-gude ndzụ mu g'ọ ha kutsee Kuráýisutu, ?ọ bụ mu lẹ ndzụ, ?ọ bụ mu l'onwu. ²¹ L'ẹhu nke mu bụkwa, mu -nọdu ndzụ bẹ mu l'e-gudekwa ndzụ mu egoshije

l'ọo Kuráýisutu bẹ mu nọduru iya, nteke bụ l'ọo anwụhu bẹ mu nwụhuru, ya abụwaruro l'ọo urwu gbee gbaarụ mu. ²² Obenu l'ọ -bụru lẹ mu nọdu ndzụ l'eli-mgboko-o, bẹ mu l'a-ka ojetaru Kuráýisutu ozhi, ọo ya bụ lẹ mu ta amadụ ọwhu mu l'a-hata. ²³ Uzhi iwhe labọ ono bẹ mu kfuru l'echi, whẹ tuko alọ mu ibeka ibẹbo. Ọle ọwhu ẹgu iya l'agushi mu ike bụ tẹ mu laa, lakfu Kuráýisutu tẹ mu l'iya nọdu. O noo ka mu ree ugbo ụkporo l'unu. ²⁴ Ọle ọkwataru karụ unu ree tẹ mu nọdu ndzụ swiru unu. ²⁵ Eshi-ọwhu iwhe ono doru mu ẹnya bẹ mu marụ lẹ mu l'a-nọdua ndzụ, nọdu swiru unu g'unu ha yetajeru unu ẹka t'ẹhu-utso unu kabaa shii, bụkwanu ẹhu-utso shi l'eworu, unu woru onwunu ye Kuráýisutu l'ẹka. ²⁶ Ọo ya bụkwanu nteke mu kpakfuteruwho unu ọdo, unu akabaa onwe iwhe unu l'agbabẹ ọkpa gude mu anga, eshi mu l'unu tukuroru bụru ndu anyi lẹ Kuráýisutu Jisọsu tųgbaru bụru nnanụ.

²⁷ G'ọ dūlee, t'unu mejelekwawho umere gbarụ ozhi-oma Kuráýisutu ono nke ọwhu bụkwanu mu -dụ ike bya unu agbawhe, ọ -bụ lẹ mu ta aduhedu ike bya, mu a-nūlee ọtu ọnu unu, l'unu kfushikwaru-a ike; uche bụru unu nnanụ, mu anụkwawho l'unu gude obu lanụ ehe onwunu, mu anụkwawho l'unu l'alwukwaa ọgu ẹhu ekwekwe ono, unu kweru, bụ l'ozhi-oma ono b'o shi. ²⁸ Unu be ekwekwa t'ọ dụ-zhia ụzo, ndu ọhogu unu l'e-shizhia dụ-zhia iwhe whẹ l'e-gude yee unu egvu ilile. O noo iwhe l'e-goshi whẹ l'ọo whẹbedua bẹ l'ee-bechaa laa l'iyi, unubedua aburu ndu l'aa-dzọta. Ọo Chileke l'a-tuko iwhe ono mekota. ²⁹ O noo l'unubedua bẹ Chileke mewaru eze-iwhe-oma. Ọle eze-iwhe-oma ono ta abulekwaa t'unu woru onwunu ye Kuráýisutu l'ẹka, ọ kwawhọ t'unu kwobe okfu ẹhu iya jeje iwhe-ot-sulanu. ³⁰ Ntaa bẹ unu tsowa mu alwụ ọgu ono, mu shihawaa lwuta, bụkwa iya whọ bẹ mu l'a-lwụ ntaa. Nteke ono mu shi alwụ iya bẹ unu gude ẹnya unu whụya ya, ọle ntaa bẹ unu l'anụwa iya lẹ nchị unu.

Ọnata ẹka Kuráýisutu

2 Ọo ya bụ, eworu ono, unu woru onwunu ye l'ẹka Kuráýisutu, ọo meru obu unu o shihu ike? Obu ono, o yeru unu, ?l'ọduje unu obu? ?Unu lẹ Ume-Dụ-Nsọ tųgbaru bụru nnanụ? ?Unu l'anọje emeru ibe unu obu-oma, emekwaru whẹ who obu-imiko? ² Ọo ya bụ, t'unu mee t'ẹhu tsoo mu utso tsofu mu iya l'ishi. G'unu l'e-gude mee ya ọbu bụ, t'ọriri unu bụru nnanụ, t'oye obu unu bụru nnanụ, obu aburu unu nnanụ; uche unu abukwaruwho nnanụ. ³ T'unu ba akpajekwa ẹnya me iwhe unu l'eme. Unu be ekujekwa onwunu iwhe unu l'ahaa g'ọo ya l'iwhe bụ iwhe unu l'eme eme. Unu wozetaje onwunu alị l'ẹka ibe unu nọ nke ọwhu onyenonu l'a-rijelewho l'ibe iya gbarụ t'a ka iya ọkwabe ugwu amame yẹbedua. ⁴ T'ọ bọ dukwa g'unu ha onye ọwhu bụlewho iwhe l'a-duru iya lẹ ree bẹ l'ọo-nọ

achọ kpụ, t'onye-o chọjekwawho iwhe l'a-duru ndu ọdo lẹ ree. ⁵ T'uche unu yele nke Kuráýisutu Jisọsu bụ-jeleruwho iwhe lanụ.

⁶ Jisọsu bẹ shizhiewho lẹ mbụlembu dụ-zhiewho gẹ Chileke dụ.

Adudu ono, ọ dụ gẹ Chileke dụ.

Ta adukwa nteke ọ rijeru l'ọo iwhe ya l'ete abyaa l'eswefu ẹnya.

⁷ Ọle iwhe o mechiaru bụ l'ọ turu obu iya ama, swefuro ẹnya l'onodu iya, hatachia lẹ ya l'a-nọduro onodu nwozhi.

A nwua ya, ọ bụru madzụ;

Ọ bya anọo ndzụ lẹ mgboko g'ọo anyịbedua.

⁸ Ọ nọaru Chileke okfu, wozeta onwiya alị.

Ọ nuta-beru iya okfu ono nke ọwhu o kwetaru nwụhu,

bụ iya bụ anwụhu ono, ọ nwụhuru l'eli oswebe.

⁹ O noo g'ọ gude Chileke wolikwanua ya eli mebyi ewoli,

ọ kakọta iwhe lile l'eli,

tẹmenu ọ bya anụ iya ẹwha ono, kakọta shii l'iwhe bụ ẹwha l'aazaję aza,

¹⁰ Nke ọwhu iwhe lile, dụ l'imigwe,

mẹe iwhe lile, dụ l'eli-mgboko-o,

mẹe ọwhu dụ lẹ mkpula alị,

l'a-bụ: whẹ -nụlewho ẹwha Jisọsu ono,

whẹ ebyishi ikpere baarụ iya eja;

¹¹ Mee nke ọwhu onyenonu l'e-kfu l'edzudzu-ọha

l'ọo Jisọsu Kuráýisutu bụ Onye-Nwe-Ọha,

shiwaro nno kwabẹ Chileke, bụ Nna ugwu.

Iwhoro, l'echi l'ekpuroochi nke mgboko-o

¹² Ọo ya bụ, ndu mu yeru obu, nteke ono mu l'unu shi nọdu bẹ unu shi anọjelewho anuru mu okfu. T'ọ bọ bulekwaa nteke mu l'unu nọkota bẹ unu l'a-nụjeru mu okfu. Unu gbekwanu kabaa anuru mu iya ntaa, mu nọdu unu otęnya. Unu gudeje ọtsu-egvu męe ẹhu-anmanma kebe ẹhu meje t'adzodzo ono, Chileke dzọru unu ba abụ iwhe mmaanụ. ¹³ O noo l'ọo Chileke bẹ bụ onye l'ereshi ire ike l'ẹhu unu. Ọo ya l'emeje t'unu chĩa idzu nke ome iwhe dụ iya mma l'obu, ọ bụkwaru iya whọ l'emeje t'unu dụ ike mekota iwhe ọ tųberu.

¹⁴ Sụa, iwhe bụ iwhe unu l'eme, t'unu ba agujekwa áwhụ me iwhe ọbu, unu ta alọjeru ẹli ye iya. ¹⁵ Ọ kwa iya bụ nke ọwhu unu l'a-bụ ndu l'ete adụ-zhidua ẹka l'aa-whuta iwhe uta l'ẹhu unu, unu aburu ndu obu-iwhoro, unu abukwaruwho unwu Chileke, mbụ ndu l'ete emerwu-a onwowhe emerwu l'echilabọ ejo ọgbo-ọ, ẹgọ sweru-a, tẹmenu umere whẹ duta ẹji tsoo ilu. T'ọ bụru gẹ kpokponde l'anọje echi l'enyashi bụ g'unu l'a-bụ iwhoro echiru ndiwhe lẹ mgboko-o; ¹⁶ męe unu gude okfu ono, l'anụ ndzụ ewokfu whẹ. Unu l'emewaa nno, ọo ya bụ lẹ mu nwewaa ishi iwhe mu l'e-gude eku

onwomu mbọku ono, Kuráýisutu l'a-bya ọdo, eshi-
 ọwhu ọso ono, mu nọdu gbaa lẹ mu l'ezhi ozhi-oma
 l'ete abụa mu ọso eswe, anya ono, mu nọdu see ta
 abụ mu nsegbu anya.

¹⁷ Mu kfulu l'iwhe Chileke ntaa g'ọo onye l'agbajẹ eja
 nọ Chileke, mu gude eworu ono, unu woru onwunu ye
 Chileke l'ẹka mee t'ọ bụru eja, mu l'agba anọ Chileke.
 Ọ -buhuduru m'ọo l'ee-wota mee mu gbashi l'eli eja
 ono bụ iya bụ, ọ -buri lẹ mu l'a-nwuhu l'iswi ẹhu unu,
 bẹ ẹhu l'a-nọlekwa atso mu uto. Mu l'unu atuko ete
 ẹswa. ¹⁸ Tọ bukwaruwho nno bụ g'ẹhu l'a-nọ atso un-
 ubedua uto. Unu tsoru mu tee ẹswa.

Tímoti mẹe Epafurodáyitọsu

¹⁹ Mu l'arịkwa lẹ mu ta anọhedu ọdu ntaa mu ezhi Tí-
 moti t'ọ bya agbawhee unu. Mu wookwaru iwhe ono
 ye Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu l'ẹka. Mu l'e-zhi Tímoti
 ono t'ọ bya nke ọwhu l'oo-je, lwakfuta mu bya akọoru
 mu g'unu l'eme eshi, gude dọ mu obu. ²⁰ Ọ tọ dọhedu
 onye ọdo, mu nwe dọ g'ọo Tímoti ono, bukwanu onye
 ọriri ẹhu unu l'echije ẹhu. ²¹ Ndu ọdo gẹ whẹ ha bẹ
 bụlewho ọriri ẹhu whẹ bẹ l'echije whẹ ẹhu, whẹ ta arị-
 vujehkwa iwhe ọwhu bụwaa nke Kuráýisutu Jisọsu
 l'ọriri. ²² Ọle ọwhube Tímoti bẹ unu mawarụ-a l'ọ
 goshiwaru onwiya lẹ ya bụ onye gbarụ t'e gude ire iya
 ẹka. Unu mawarụ-a g'ọ shi tsota mu lẹ gẹ nwa l'anoje
 etso nna iya. O noo g'ọ shi tsota mu, yetataru mu ẹka
 l'ozhi ozhi-oma-a. ²³ Ọo ya bụ lẹ mu l'arịkwawho lẹ mu
 l'e-zhi Tímoti ono ibe unu ẹgwegwa mẹ mu bebelewho
 marụ gẹ l'oo-bekochaa nwụaru mu. ²⁴ Tẹmenu mu
 gudekwawho Onye-Nwe-Ọha ẹka lẹ mu ta anọhedu
 ọdu; mu abya agbawhee unu l'ishi onwomu.

²⁵ Mu byakwawhọ bya arịa l'ọ to nwedu gẹ mu marụ
 mu l'e-me iya ọdo gbahalewho tẹ mu zhi nwanna anyi
 Epafurodáyitọsu t'ọ byakwawhọ bya agbawhee unu,
 bụ onye mu lẹ ya tukuraru eje ozhi, bukwaruwho
 onye mu lẹ ya tukuraru alwọ ọgu ẹhu Kuráýisutu, buk-
 waruwho onye unu zhiru t'ọ wotaru mu iwhe ono mk-
 pa iya shi dọ mu. ²⁶ Mu l'ezhikwa iya t'ọ bya ibe unu ng-
 gẹ unu l'ia jiwaro, o noo l'eghoru unu g'unu ha bẹ shi-
 waa dọta iya, mbukwa o shi tsuta iya lanu l'unu nuru
 l'ẹhu ta adudu iya mma. ²⁷ Iwhe shikwaa eme iya l'ezhi,
 mbukwa meta iya nke ọwhu o wuduru mẹ ya anwuhu.
 Ọle Chileke whuru iya imiko. Ọ tọ lẹdu iya-a b'ọ whuru
 imiko ono, ọ whukwaruwho mbedua imiko, ọdua mẹ
 áwhụ aduru mu nkwere labọ. ²⁸ Ọo ya bụ l'ọ gbẹnu ka
 mbedua owhe uwhere tẹ mu zhikebe iya t'ọ bya t'unu
 l'ia jia nke ọwhu ẹhu l'a-tsokwanu unu uto l'unu
 gude ẹnya unu whua ya ọdo, mbedua arị-buhukwanu
 iya l'ọriri. ²⁹ Ọo ya bụ, t'unu gude ẹhu-uto, gbobe ẹka
 labọ nata iya ọkpobe anata, l'ọo nwanna, unu lẹ ya
 mẹe Onye-Nwe-Ọha tukuraru tugba buri nnanu. Unu
 akwabeje ẹgube unwoke, dọ g'ọo yebedua ugwu. ³⁰ O

noo l'ọ wuduru nwanishi mẹe ishi iya abaa l'ọjeru
 Kuráýisutu ozhi. O swefu ẹnya lẹ ndzụ iya emeru mu
 iwhe unu gẹga a-nọ emeru mu, ọ -bụ l'unu te ebu mu
 otẹnya.

Ọkpobe ọdu chiriri

3 Súa, unwanu mu; ẹka mu l'a-suberu iya unu ishi
 bụ t'unu teje ẹswa l'unu lẹ Onye-Nwe-Ọha tug-
 baru buri nnanu. Odewhu iwhe mu dehawaru azu ta
 atsukwa mu l'anu. Mu l'edewhu iya azu, o noo lẹ mu
 dewhu iya azu bẹ l'oo-me t'unu kabaa ya ogude ẹka,
 mbu iwhe ono, mu kfuhawaru unu. ² Unu kwachafuk-
 waru ndu ono, l'anoje ezhi ejo iwhe ono ẹnya, mbu
 ndu ono, bukota ejo nkuta ono. ?Unu nwanu iya? Unu
 jikwaru uba yeru whẹ, mbu whẹbe ndu ono l'anoje
 ezhi t'e gude iwhe bua anu-ẹhu, su l'ọ noo ẹgube ugwu
 madzụ bufutaje ndono. ³ Iwhe mu kwoberu ekfu iwhe
 ono bụ l'ọo anyibedua bẹ buru ọkpobe ugwu, mbu
 anyibe ndu gude Ume-Du-Nso abaru Chileke eja, anyi
 l'anoje aja Kuráýisutu Jisọsu ajaja iwhe o meru anyi,
 mbu tọ hẹkwa l'anyi l'edobeje obu anyi l'ọo ẹgube
 madzụ anyi bụ l'a-dzoje anyi. ⁴ Ngge l'ọo iwhe ẹgube
 iwhe madzụ bụ l'adzọje iya mẹe ya abukwaru mbedua
 gege enwe iwhe mu l'a-gbabe ọkpa dobe obu l'ọo
 ẹgube madzụ, mu bụ l'a-dzo mu. Ọ -buri l'ọ
 nwezhiaru onye l'arị lẹ ya nwe iwhe ya l'a-gbabe ọkpa,
 dobe obu l'ọo ẹgube madzụ ya bẹ l'a-dzo iya bẹ mbed-
 ua kakwa onye obu enwenwe iya. ⁵ O noo l'a nwuru
 mu, mu nọlewho abali ẹsaa, nke ẹsato iya; e bua mu
 ugwu. A nwuru mu, mu buri onye Izurelu gededede,
 ikfu, mu shi buri ikfu nke Benjaminu. Mu kwataru
 buri onye Hiburu, mbu ọkpotokpo nwa, ndu Hiburu
 nwuru. A bya bya l'ome iwhe iwu ndu Ju kfulu bẹ mu
 shi buri onye Farisii.

⁶ Nteke a byaru lẹ nke iwhe bụ iya shi kakota anọ
 awhọ mu l'obu, mu asu l'iwhe mu shi eme bụ lẹ mu shi
 achị nta chọchi. A bya lẹ nke iwhe ono, bụ iwhe iwu
 kfulu l'ọ noo iwhe bụ onye -meru iya nọ onye ono
 aburu onye dọ chiriri, o noo ta adukwa ọwhu l'aa-ta
 mu uta l'ọ noo ọwhu mu dosweru. ⁷ G'ọ dulee, iwhe lile
 ono, bukota iwhe mu shi anojero arị l'ọo iwhe l'a-baru
 mu urwu bẹ mu kwobewaru iswi ẹhu Kuráýisutu swe-
 fukota ẹnya, gukotaru iya ye l'iwhe bụ mu iwhe ọla-
 l'iswi. ⁸ Ọ tọ lẹkwaa iwhe lile ono nwekiya. Iwhe lile
 ọdo bẹ mu tukuraru gukota l'iwhe tukuraru buri
 mu iwhe ọla-l'iswi. Iwhe meru mu gụa ya l'iwhe ọla-
 l'iswi ono buri l'urwu onona, nyiru gẹ l'aa-nọ atụ onu
 iya bẹ rwubewaru mu ẹka bụ iya bụ lẹ Kuráýisutu Jisọ-
 su bụ iya bụ Onye-nwe-mu-nu bẹ mu mawarụ, majia
 ya ẹnya. Ọo iswi ẹhu iya bẹ mu kwoberu swefukota
 ẹnya l'iwhe lile, mu nwe enwe, t'ọ buri mu iwhe iyi yi-
 taru. Ntaa bẹ iwhe ono bukotaakwa ntụ-ekpofu l'ẹnya
 mu nke ọwhu l'ọo-bulewho Kuráýisutu bẹ buri urwu, mu

l'e-rita kpu, ⁹ mee nke owhu mu l'e-goshikwanu le mu l'iya kwataru tugba okpobe atugba buru nnanu. Iwhe mu l'eme ta abukwa te mu meje ngge a suje le mu bu onye du chiriri, mbu egube odu chiriri owhu bu l'ome iwhe iwu kfuru b'o shi. Odu chiriri owhu mu l'e-goshikwanu le mu du ntaa be bu odu chiriri owhu shi l'eworu ono, mu woru onwomu ye Kurayisutu l'eka. O nokwa odu chiriri owhu, shi Chileke l'eka. O bukeruwho ndu woru onwowhe ye iya l'eka be l'oguje ge whe du egube chiriri ono. ¹⁰ Iwhe meru mu swefukota enya l'iwhe ono, mu nwe enwe; guru iya ye l'iwhe laru l'iswi, bu nke owhu mu l'a-ma Kurayisutu, maru ike ono o gude shi l'onwu teta nodu ndu mee ngge mu le Kurayisutu obu atukokwanu gba mgba l'iwhe-otsulanu ono, o jeru mee ngge Chileke emee te mu du g'oo Kurayisutu l'anwuhu ono, o nwuhuru; ¹¹ nke owhu Chileke l'e-meru mu iwhe mu l'ele enya iya, mbu mee mu eshi l'onwu teta nodu ndu.

Ogbafu oso l'ishi

¹² Iwhe mu l'ekfu ta abukwa l'o rwwaru mu eka erwurwu, odu l'oo le mu dukotawaa ree, ole iwhe mu l'anoje adzoba bu te mu nata obunggo oso mu gbaru, eshi-owhu Kurayisutu Jisusu natawaru mu mebe iwhe eka iya. ¹³ Unwunna mu, mu te ekfukwa le mu natawaru obunggo oso ono. Ole o zhiawho iwhe lanu be mu l'emeje: mu l'atukoje iwhe owhu mu gbaghatawaru ye l'azu zohashichaa, kebezhiawho ehugba agbakfu owhu du mu l'uzo iwhu. ¹⁴ Mu l'anoje adzoba te mu gbafu oso ono l'ishi nke owhu mu l'a-nata obunggo. Obunggo ono be bu ndu tututu-mimimi ono, Chileke shi l'eka Kurayisutu Jisusu kua mu te mu bya anata l'imigwe.

¹⁵ Oo ya bu, t'iwhe bukota ndu l'agu onwowhe le whe tsefutawaru l'enya nke Chileke, bulekwaruwho egube iwhe ono, mu l'ari be whe l'a-noje ari. Nteke bu l'o bya enweru g'o duderu, unu haru ari iwhe odo be Chileke l'e-goshikwaa iya-a unu, ya edoo unu enya. ¹⁶ Oo ya bu, unu t'anyi tsolekwaruwho uzo ono, anyi shi tsota ono, mbu uzo, bu iya be anyi tsoru gbabewaa oso ono eka-a, anyi gbaberu iya ntaa.

¹⁷ Unwunna mu, unu tuko g'unu ha meje ge mu l'eme. Anyi l'egoshiakwa unu iwhe unu l'e-meje. Unu wotalekwawho eka ndu ono, l'eme iwhe ono, anyi l'egoshi unu. ¹⁸ Mu kfuhaakwaru unu iwhe-e ugbo ole-mole, ntaa be mu gudekwa enya mini ekwa ekfuwhuru iya unu azu su, l'o nwekwaru igweligwe ndu umere whe l'egoshi le whe bu ohogu oswebe Kurayisutu.

¹⁹ Ge l'oo-nwuru whe bu le whe l'a-la l'iyi. Iwhe whe l'abarujaja l'oo ya bu chi nke whe bu iwhe l'a-la whe l'ewho. Ya aburu iwhe iwhere iya gege adu whe be whe l'egudeje anga l'unga. O bukeruwho l'iwhe nke mgboko-o be whe woru obu whe dobe. ²⁰ A bya bya

l'anyibedua, ibe anyi du l'imigwe, oo eka ono be Onye Ndzota anyi ono, anyi l'ele enya iya, eleshi iya ike l'eshi bya bu iya bu Onye-Nwe-Oha, bu Jisusu Kurayisutu. ²¹ Oo ya bu onye l'a-gbanwe ehugba anyi-a, l'ete adu iwhe o bu-a, mee ya, ya du g'oo ehugba nkiya, l'egbu za-azaa. Ike, l'oo-gude mee ya bu ike ono, o gude mekota iwhe lile, o lwa iya le mkpula.

Ooma okwa

4 Unwunna mu, mu yeru obu, o nokwa iwhe meru mu su unu t'unu kfushia ike l'atugba ono unu le Onye-Nwe-Oha tugbaru buru nnanu. Eghoro unu l'egbukwa mu egbu. Oo unu bu ehugba-utso mu, o bukeruwho unu bu obunggo mu l'e-gude anga. Mu yeru unu obu shii.

² Mu l'aryo unwany labo ono, bu Yuwodiya ye Sintiki t'obu buru whe nnanu, eshi whe le Onye-Nwe-Oha tukoru tugba buru nnanu. ³ Temenu mu l'aryokwawho gubedua, bu okpobe onya mu, mu le ghu tukoru ejeru Chileke ozhi, t'i yetajekwaru unwany ono eka te whe meje iwhe ono, mu suru te whe mee. O noo le mu le whe tukoru gba mgba see oke anya l'ano ezhiakashi ozhi-oma ono, mekwawho Kelémenti mewaro ndu odo, bukota ndu anyi le whe tukoru jee ozhi ono, bukota ndu ewha whe dukota l'ekwo Chileke deshiru ewha ndu l'a-no ndu tututu-mimimi.

⁴ T'ehugba tsoje-zhiawho unu utso nkele unu le Onye-Nwe-Oha tugbaru buru nnanu. Te mu kfuwhukwa iya azu odo. Mu suru t'ehugba tsoje-zhiawho unu utso.

⁵ T'unu gudeje umere unu goshije ndiwhe l'owhu l'unu bu ndu obu-oma. Onye-Nwe-Oha nokwa ntse. ⁶ T'o bu dukwa iwhe unu l'e-je ochiru uche l'eka; iwhe unu l'emechia bu t'unu gudeje ekfukfu, unu l'ekfu anu Chileke kaju iya iwhe lile, mkpa iya du unu. Unu -medejekwa nno t'unu ba anyazojekwa otu iya ewha.

⁷ Oo ya bukwawho nke owhu ehugba odu guu nke Chileke, bu iwhe kwataru dango ge madu l'e-gude uche iya maru iya, a-buru iwhe l'a-kwachi obu unu mee uche unu l'atugba ono, unu le Kurayisutu Jisusu tugbaru buru nnanu.

⁸ Unwunna mu, eka mu l'a-suberu iya unu ishi bu: t'iwhe l'e-shitajelewho unu l'uche buru oriri iwhe ono, bukota okpobe-okfu, mee iwhe bu iwhe gbaru nke t'e yeru iya ugu, mee iwhe bu iwhe du chiriri, mee iwhe l'ete emerwua emerwu, mee iwhe du ree l'enya, mee iwhe onu wukoru l'o dukota ree, mee iwhe du ugu, mee iwhe bu iwhe l'aaja ama. ⁹ Unu meje iwhe lile ono, unu nwutaru le ndu mu, mee owhu mu zhiru unu ezhi; unu emekwawho iwhe lile, unu nuru mu l'onu, mee owhu unu gude enya unu whu l'ehugba mu. Oo ya bu nke owhu Chileke ono, l'emeje t'unu buru guu l'eswiru unu.

Pọlu l'etu ndu Fílípáyí ẹwha ree, whẹ meru iya

¹⁰ Sọ, tẹ Onye-Nwe-Ọha lebukwaa ẹka, nkele ntaa bẹ unu byawaa emeeru mu ree, goshiru mu ọdo l'unu nyatazhikwaduru mu-a eshi nkeshi nteke who. Unu ta amaduroo iwhe ẹhu l'atsọ mu l'ọo ọtso. Iwhe mu l'ekfu ta abukwa l'unu ta anọjedu ekfu okfu ẹhu mu. Iwhe mu l'ekfuchia kwa l'uzo te eshidu aduje unu t'unu mee ya l'ẹka. ¹¹ Iwhe mu l'ekfu ta abukwa l'o nweru iwhe ọko iya duru mu, lẹ mbẹdua nwutaru l'iwhe mu nweru nwa g'ọ ha g'ọ ha bẹ l'atsuje mu l'ẹnya e -behuduru l'ọonwuru mu ọnwuru agha. ¹² Mu makwaru-a gẹ l'aabuje onye ejo ẹka du, mu makwaruwho gẹ l'aabuje onye baru eze. L'iwhe bu ẹka mu nọ, bẹ iwhe lile ono meekwaru mu tọ dufe iwhe l'abujekwadu mu ẹnya-awhawha l'ẹhu nke mu, mbu lẹ mu l'eriji ẹwho, ọdua lẹ mu kfu ẹgu, ?mu nweru iwhe mẹ mu te enwe, mu anọkirishilekwaa. ¹³ Ọ tọ du-zhidua iwhe mu l'ete adu ike mekota, o noo l'ọo Kuráyisutu bẹ bu onye l'emeje ike adu mu nke ememe iya.

¹⁴ Obenu l'unu meru mu obu-ọma, yetaru mu ẹka nteke mu l'ẹje iwhe-ọsulanu. ¹⁵ Tẹmenu unube ndu Fílípáyí l'onwunu maru lẹ nteke mu beberu wata ozhi-ọma ono lẹ mbu, mbu nteke ono, mu lufutaru lẹ Masedóniya bẹ l'oto nwedua chochi, mu lẹ whẹ tugbaru nnanu, t'a gufulewho unubedua kpọ. Ọo unu bu ndu l'anuje mu iwhe, buru ndu l'anatajekwawho iwhe l'ẹka mu. ¹⁶ Mbu lufuchaa lẹ nteke mu nọ lẹ Tesalonáyi-ka bẹ unu shi emejeru mu mkpa mu mẹ mkpa byaru

mu, unu mekwaru mu mkpa ono iwhe ka ugbo lanu. ¹⁷ Ọ tọ bukwa iwhe ono, unu l'anuje mu ono bẹ mu l'ele ẹnya iya, iwhe mu gbechia ele ẹnya iya bukwa t'unu rita urwu yekwa eyekwa, bu iya bu t'unu kabaa oshihu ike l'eworu ono, unu woru onwunu ye Kuráyisutu l'ẹka. ¹⁸ Mu natawaru iwhe lile ono, unu nuru Epafurodáyitọsu o wotaru mu. Oo-dzugezhia iwhe mu l'eme iya gbenu tsufu etsufu. Iwhe ono, unu nuru bẹ unu nuru mu, nuru nke anyinyi iya ye iya. Iwhe ono, unu nuru mu ono bẹ du g'ọ ẹja l'eshi kwekwewe, mkpọ iya l'akpu tulaa alakfu Chileke. Mkpọ iya ono l'atsọ iya ọtso, o gbobe ẹka labọ nata iya. ¹⁹ Sọ, Chileke ono, mu l'ejeru ozhi bẹ l'a-nukotakwaa unu iwhe bu-zhia iwhe mkpa iya du unu. Ọo l'ẹka Kuráyisutu Jisọsu bẹ l'ooshije hata iwhe nu anyi, mbu hata iwhe l'iwhe ono o nwe, ọdu-biribiri iya kariru gẹ l'aa-nọ atọ onu iya nu unu. ²⁰ T'ọ buru Chileke ono bu iya bu Nna anyi bẹ ajaja l'a-bu nkiya jeye lẹ tututu-mimimi. O noo g'ọ du.

Ekele Pọlu gude akpochi ishi ẹkwo-ozhi-a

²¹ Unu jjaru mu ndu nke Chileke l'ẹhu l'ẹhu, mbu ndu ono, whẹ lẹ Jisọsu Kuráyisutu tugbaru buru nnanu. Unwunna anyi, ndu mu lẹ whẹ nọ l'ẹka-a l'ajikwaro unu. ²² Iwhe bukota ndu nke Chileke, nokota l'ẹka-a gẹ whẹ ha l'ajikwawho unu, kekeleke nke ndu l'ejeru Siza ozhi.

²³ Tẹ Onye-Nwe-Ọha, bu Jisọsu Kuráyisutu meeru unu g'unu ha eze-iwhe-ọma.

Kọlósí

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbẹdua, bụ Pọlu; mbụ mụbe onye Chileke ọtaru, mee mu tẹ mu bụru onye-ishi-ozhi Kuráýisutu Jisọsu. Onye mu l'iya gba mgba ede iya bụ nwanna anyi Tímoti.

² Ndu anyi l'ede iya anụ bụ ndu nke Chileke, mbụ ndu ọwhu nọ lẹ Kọlósí, bụ ụnwunna ndu ọwhu woru onwowhe ye Kuráýisutu l'ẹka; whẹ l'iya tuga bụru nnanụ.

Tẹ Chileke, bụ Nna anyi meeru unu eze-iwhe-oma. Ya emekwaawho t'unu buru guu.

Okfu anụ Chileke tua ya ẹwha

³ Nteke nteke bẹ anyi l'anoje etu Chileke ẹwha bụ iya bụ Nna nke Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu mẹ anyi l'ekfu anụ iya l'iswi ẹhu unu. ⁴ O noo l'anyi nwaru nke ekwekwe, unu kweru nke Kuráýisutu Jisọsu. Anyi nukwaawho l'unu yekotaru ndu nke Chileke obu gẹ whẹ ha. ⁵ Ekwekwe ono, unu kweru nke Kuráýisutu ono mẹe oye obu ono, unu yeru ndu ọdo, bẹ ẹka, o futaru bukwa l'iwhe ono, unu l'ele ẹnya iya. Iwhe ọbu, unu l'ele ẹnya iya ọbu bẹ bụ iwhe ono, Chileke kwakọberu unu l'imigwe. Ọ bụru iwhe ono, a kwakọberu unu l'imigwe b'e meru unu maru nteke ono, a bya bya ezhia unu ozhi-oma ono, bụ ọkpobe-okfu. ⁶ Ozhi-oma ono l'erekwa swaswaswa l'ẹka lile; tukookwa mgboko ejedzuru. Ọ kwaruwho nno bụ g'o jedzuru ẹka unu nọ, erekwawho ire lẹ ndzụ unu eshi nkeshi mbọku ono unu nuru iya, o doo unu ẹnya ree, mbụ iwhe eze-iwhe-oma nke Chileke ono bụ. ⁷ Ọo Epáfurasu, bụ onye anyi yeru obu, onye anyi l'iya tukoru eje ọga ozhi lanu bẹ bụ onye zhiru unu ozhi-oma ono. Epáfurasu ono bẹ goshiwaru lẹ ya bụ onye e gude ire iya ẹka l'ọjeru Kuráýisutu ozhi, ọ bụru iya nochiru ẹnya anyi l'ibe unu, ⁸ tẹmenu ọ bukwaru iya whọ kfuru anyi nke oye obu ono, Ume-Dụ-Nsọ meru unu, unu ye ibe unu.

⁹ O noo ishi iwhe meru anyi ta atugbeje ẹka l'anọ ekfu anụ Chileke l'iswi ẹhu unu eshi nkeshi ono, anyi nuru l'unu woru onwunu ye Kuráýisutu l'ẹka. Anyi lekfujeru nụ Chileke sụ iya t'o mee unu, t'unu makọta-gezhia iwhe dụ iya l'uche-obu mẹe t'o shi l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ nukwawho unu mmamagu ọwhu l'e-meje t'iwhe, bụ uche-obu iya ono doo unu ẹnya. ¹⁰ Ọo ya bukwanu nke ọwhu unu l'a-nọ emeje umere, l'e-mekwanu tẹ ndzụ unu l'owhu bụru iwhe unu l'e-gude kwabẹ Chileke uguu, unu emekwaawho iwhe dụ

Chileke ree l'iwhe lile, unu l'eme eme. Unu eshiwaro nno mejee iwhe bụ iwhe-oma nteke nteke, unu akakwawho ọma-rweta onye Chileke bụ. ¹¹ Anyi l'anoje ekfu anụ Chileke sụ t'o gude ike iya ono, dụ biribiri mee unu, t'unu shihu ike ọkpobe eshihu nke ọwhu unu l'aduje ike taa nshi, nwugbua iwhe lile, bụ iwhe byaru unu l'obu, ya emee t'unu gudeje ẹhu-utso; ¹² tujee Chileke bụ Nna ẹwha nke iwhe lile ono. O noo l'ọo ya bụ onye meru, unu bụru ndu gbaru nke g'unu lẹ ndu nkiya l'a-gba mgba l'iwhe ọ kwakọberu ndu nkiya ono l'ẹka ono iwhoro dukota bụ iya bụ ẹka ono, Chileke bụ eze. ¹³ O noo nkele ọ dzọfutawaru anyi l'ẹka ẹkpuroochi nwe ike nkiya, kuta anyi je ekuru dobe tẹ Nwa iya ono, o yeru obu bụru eze anyi. ¹⁴ Chileke ono, shi l'ẹka Nwa iya ono gbata anyi bẹ l'a-gukwaruwho anyi nvu l'iwhe bụ iwhe-dụ-ẹji, anyi megbaberu.

Onye Kuráýisutu bụ mẹe iwhe l'ooomeje

¹⁵ Ọo Kuráýisutu bẹ goshiru anyi ẹgube onye Chileke ono bụ, mbụ Chileke ono, l'aata awhuje l'ẹnya. Ọo Kuráýisutu bụ onye Chileke doberu l'onodu, kakọta shii l'iwhe lile, o meru eme. Kuráýisutu ono bẹ nọhaadaro tẹmenu Chileke meshia iwhe lile. ¹⁶ Ọo l'ẹka iya bẹ Chileke shi mee iwhe lile, bụ ọwhu dụ l'imigwe mẹe ọwhu dụ lẹ mgboko, ọwhu ẹnya l'awhujẹ mẹe ọwhu ẹnya l'ete awhujẹ, mbụ ndu eze ojzhi-imigwe mẹe ndu bụ nnaji-ọha imigwe l'owhu mẹe ndu l'achi iwhe bụ ndu ishi lile l'imigwe mẹe ndu lile, l'ekfu iwhe l'aanụ l'imigwe. Ọo yẹbe Kuráýisutu ono bẹ Chileke shi l'ẹka iya mee iwhe g'iwhe ha, tẹmenu ọ bụru iya b'o meru iya doberu. ¹⁷ Yẹbedua l'onwiya vukota iwhe lile ọzo dūhaada. Ọ bukwaruwho ike nkiya b'o gude mee, iwhe lile, Chileke meru eme dukota l'ẹka, Chileke dobegeeru iya. ¹⁸ Ọo ya bụ ishi, kpkofuru l'ogwẹhu iya ono, bụ chọchi. Ọo yẹbedua bụ ẹka ndzụ, l'owhu futaru. Ọ bukwaru iya whọ bụ onye mbụ, Chileke vugezhia ọzo mee: o shi l'onwu teta nọdu ndzụ nke ọwhu ọ bụ iya l'e-wota onodu mbụ l'iwhe lile Chileke meru. ¹⁹ Ọo Chileke bẹ chiru iya l'obu iya mee t'ọ bụru l'ẹhu Nwa iya bẹ l'aa-whukota iwhe lile yẹbe Chileke bụ, ²⁰ mẹe t'ọ bukwaruwho l'ẹka Nwa iya ono bẹ ya l'e-shi mee tẹ yẹbe iwhe g'iwhe ha dụ lẹ mma, mbụ iwhe lile, dụ l'imigwe mẹe ọwhu dụ lẹ mgboko. Chileke shi nno gude mmee ono, Nwa iya ghashiru nteke ono, ọ nwuhuru l'oswebe mee: okfu ta aduhuru

yele iwhe g'iwhe ha, o meru. Mbụ l'ọo l'ẹka Nwa iya ono bẹ l'oo-shi mee iwhe lile, dụ l'imigwe mee ọwhu dụ lẹ mgboko tẹ yele yebe Chileke dụ lẹ mma.

²¹ Unubedua l'ifukwaawho lẹ ndu whẹ lẹ Chileke dūwaa lẹ mma ọbu. O noo l'o nweru nteke unubedua shi anoje eme umere, goshiru l'unu ta amadu Chileke. Ọ buru ejo-iwhe unu shi anoje arị l'oriri, eme iya eme bẹ shi mee unu, unu buru ọhogu Chileke ono. ²² Ọle ntaa bẹ Chileke shiwaa lẹ ndzụ, Nwa iya shi nọdu l'eliwhe-e mee anwuhu ono, ọ nwuhuru, mee t'unu l'iya dụ lẹ mma nke ọwhu Nwa iya ono l'e-duta unu, unu aburu ndu dụ nsọ l'iwhe Chileke ono, ya a-dụ ẹka iwhe l'aa-taa unu ụta l'a-duru unu, unu eje abụ ndu l'aama ejo ẹka jeye ya eduta unu bya akfube l'iwhe Chileke ono. ²³ Ọle iwhe unu mefutaje bụ l'unu l'e-kweshigbuleruwho ike l'iwhe unu kweru, unu eshihu ike lege ukfu-ulo l'emeje ụlo t'o shihu. Unu be ekwekwa t'ọ dụ onye l'a-bya emee unu, t'unu wofu obu l'iwhe ono, unu l'ele ẹnya iya. Mbụ iwhe unu shi l'ẹka Ozhi-oma ono, unu nuru wata anọ ele ẹnya iya. Ozhi-oma ono, unu nuru bẹ kwa iya-a bụ Ozhi-oma ọbu, e zhigbaru mgboko owu, mbụ ọ bukwaru iya whọ bẹ Chileke zhiru mbedua, bụ Pọlu tẹ mu je ezhia ndu ọdo.

Ozhi, Chileke zhiru Pọlu t'o je ezhia chọchi

²⁴ Ntaa bẹ ẹhu l'atsokwa mu uto ge mu l'eje iwhe-otsulanu-a, mu l'eje l'iswi ẹhu unu. O noo l'ọo iwhe-otsulanu-a, mu l'eje ntaa bẹ mu gude eyeta ẹka eme t'o dzukota mbụ iwhe wudukwaduru l'iwhe-otsulanu ono, Kuráiyisutu jeru l'iswi ogwehu iya ono, bụ chọchi. ²⁵ Ọo Chileke ono, bụ onye hotaru mu tẹ mu buru onye ozhi chọchi bẹ zhiru mu ozhi-a tẹ mu zhia unu. Ozhi ọbu, o zhiru mu ọbu bụ tẹ mu mee unu t'unu tuko iwhe ya kfulu makotaru, ²⁶ tẹ mu mekwaawho t'a maru iwhe ono, Chileke tūberu lẹ ya l'e-me. Iwhe ono b'o shi domia edomi nke ọwhu l'oto duje-zhia onye majeru iya eshi nkeshi o meru mgboko-o. Ọle ọ bya ebe nta-a, ọ bya egoshi iya ndu ọwhu bụ ndu nkiya, whẹ maru iya. ²⁷ Chileke bẹ rihawaru iya arị dobe l'ọo ndu bụ ndu nkiya bẹ ya l'e-goshi iwhe ono, ya shi domia edomi. L'ọo whẹ bẹ ya l'e-goshi iya tẹ whẹ maru iya, tẹ whẹ maru iwhe ono kporu ge l'aa-nọ atụ ọnu iya, dukwawho biribiri bụ iya bụ iwhe ọ tūberu lẹ ya l'e-meru mba lile, dụ lẹ mgboko. Iwhe ọbu, o shi domia edomi ọbu bụ lẹ: Kuráiyisutu bu l'ime obu unu. Ọo Kuráiyisutu ono bẹ l'emeje t'anyi chiru ẹnya ye l'anyi lẹ Chileke l'agba mgba l'odu-biribiri nkiya. ²⁸ Ọo okfu ẹhu Kuráiyisutu ono bẹ anyi l'anoje arya arya t'onyenonu nuje iya. Anyi l'anoje alọ madzụ lile ẹka lẹ nchi. Anyi l'egudeje mmamagu ezhi madzụ lile iwhe nke ọwhu anyi l'e-me onyenonu: ya abya akfuru l'iwhe Kuráiyisutu buru onye dzuru oke, buru onye bụ yele Kuráiyisutu bẹ tūgbaru buru nnanu. ²⁹ O noo iwhe meru, mu l'anoje eseshi

anya ike, kebe ẹhu eme ge l'ee-shi tẹ mu jeege ozhi ono, Chileke zhiru mu. Ike mu gude eje ozhi-a bẹ bụ ike ono, Kuráiyisutu l'eyeje mu l'ẹhu. O noo ike ọbu l'ere ire l'ẹhu mu ndono.

² Iwhe mu l'eme t'unu maru bụ lẹ mu l'ese anya ẹhu unu eseshi iya ike. O nokwawho ge mu l'ese anya ẹhu chọchi, dụ lẹ Leyodisiya mewaro iwhe bụ ndu ọdo, mu lẹ whẹ l'eteke awhubabua onwanyị iwhe l'iwhe. ² Iwhe mu kwoberu eme iya nno bụ ngge obu shihu whẹ ike mekwawho nke ọwhu oye obu, whẹ yeru ibe whẹ l'e-me tẹ whẹ buru nnanu. Ọo ya bụ, whẹ abya amakota-gee okpobe-okfu ono, whẹ eshiworo nno whukota-gezhia okpobe urwu, nyiru anyi, dụ l'oma-rweta okpobe-okfu ono. Ọo ya bụ, e shikwanu nno, iwhe ono Chileke shi domia edomi edokota whẹ ẹnya. Iwhe ọbu Chileke shi domia edomi ọbu bụ Kuráiyisutu l'onwiya. ³ Ọo yebedua bụ Kuráiyisutu ono bẹ Chileke l'eshije l'ẹka iya mee tẹ madzụ makota-gezhia iwhe bụ mmamagu g'ọ ha, ya amakota-gekwawaruwho iwhe ọbu bụ okpobe-okfu ọbu g'ọ ha. Iwhe ono bẹ bukota iwhe yebe Chileke ono domikotaru edomi l'ime Kuráiyisutu ono.

⁴ Iwhe mu kwoberu ekfu iwhe-e bụ nke ọwhu l'ete adu onye l'a-bya egude ire-mechemeche duwhua unu. ⁵ A makwaru-a lẹ mu ta anodudu l'ẹka ono, unu nọ ntaa, ọle ọ kwa-a l'ẹka ono unu nọ bẹ obu mu dụ. Ẹhu l'atsokwa mu whọ uto ge mu l'ele g'unu gude mekota onwunu ọnu mee lege unu gude buru enwubata enwubata l'eworu ono, unu woru onwunu ye Kuráiyisutu l'ẹka.

Jisosu bu Nnaji-Oha

⁶ Ọo ya bụ: eshi unu gbobewaru ẹka labo nata Kuráiyisutu Jisosu, bụ Onye-Nwe-Oha, t'unu lẹ ya tūgbalekwaruwho buru nnanu tūgburu. ⁷ Tọ bulekwaruwho ge oshi l'agbabeje ogbaragbu l'ime alị bụ g'unu l'a-gbabe ogbaragbu l'ime Kuráiyisutu. T'ọ buru Kuráiyisutu bẹ l'a-bụ ukfu-ulo, unu l'a-nọ atụ ndzụ unu ge l'aatuje ụlo, unu akabaa okweta iwhe ono, e zhiru unu kweshia ya ike. Unu egudejelewho obu unu g'ọ ha tuje Chileke ewha shii, mbụ tuje iya ewha ono nke anyinyi.

⁸ Unu kwakwaa ẹnya t'ọ bọ dụ onye l'e-gude mmamagu nwomaru-ọ-machaa mee ụgho, l'ete enwee ishi bya eduwhua unu, unu etsoheru okpobe-okfu ono. Iwhe ono bukota iwhe shi l'iwhe ndiwhe l'ezhi mekwawho iwhe shi l'ẹka ogvu-imigwe, l'achikota mgboko-o. Ọ tọ kwa Kuráiyisutu b'o shi l'ẹka. ⁹ O noo l'ọo l'ẹhu Kuráiyisutu ono, byaru bya aburu madzụ bẹ Chileke l'onwiya dzukotaru oke, goshikota onye ya bụ.

¹⁰ Chileke bẹ shiwaa l'ẹka Kuráiyisutu ono, unu l'iya tūgbaru buru nnanu mee ndzụ unu, o dzua oke. Ọ buru Kuráiyisutu ono bụ onye ishi, kakota ndu lile l'achi ndu

ishí lile l'imigwe, kakwawhọ ndu lile l'ekfu iwhe l'aanụ l'imigwe.

¹¹ Sụa, ọ kwa nteke ono, unu l'iya bya atugba buru nnanụ ono b'e buru unu ugwu, mbụ ugwu ọwhu l'abụhee ẹka b'e gude bua ya unu. Ọo Kuráýisutu l'on-wiya bụ onye buru iya unu. Ugwu ono, o buru unu bụk-wa ogwehu unu b'o yefuru unu g'ọo onye yefuru uwe, mbụ ogwehu unu ono, iwhe-dụ-ẹji shi tịa whatowhato. ¹² Lẹ nteke ono e meru unu baputizimu b'a tükookwaruwho unu lẹ Kuráýisutu likota eli. Chileke tükookwawho unu l'iya mee, unu tükọ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. O noo l'unu kwetaru l'ike dụ Chileke ono, unu chikwaruwho ẹka kwẹe l'ike iya ono, mbụ ike ọwhu o gude mee Kuráýisutu, o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ.

¹³ O nweru nteke unu shi dụ g'unu nwuhuru anwuhu nkele ọo l'unu mesweru Chileke mee nkele unu te eshidu buhawaa ugwu ọwhu shi l'ẹka Kuráýisutu. Ọle ntaa bẹ Chileke byawaa emee, unu lẹ Kuráýisutu tükọ nọdu ndzụ; ọ gụkotaru anyi nvụ l'iwhe bụ-zhia iwhe-dụ-ẹji, anyi metaru g'ọ ha. ¹⁴ Ọ tükọ-gezhia iwhe bụ iwhe ono e deru l'ẹkwo, bụkwanu iwhe l'egoshi l'anyi darwukotaru iwhe iwu, ọ tịru kfuru huchashikota. Mbụ huchashichaa iwhe ono, e deru ono, shi dūwaa g'ọo ụgwọ, tọpyita anyi l'ẹkpiri lẹ g'anyi ha. Chileke megee nno, ọ bya atükọ iwhe lile ono g'ọ ha je akpọpyabe l'eli oswebe, shi nno mee ya to vuhe ire. Tọ byahẹ l'e-vu ire ọdo jeyewaro. ¹⁵ Ọo nteke who Kuráýisutu nwuhuru l'eli oswebe who b'o chikporu ike ndu l'achị ndu ishi lile l'imigwe mee ike nke ndu lile l'ekfu iwhe l'aanụ l'imigwe, kpụta whẹ lẹ ndzụ, kpufuta whẹ l'edzudzu-ọha nteke ono, yẹbedua l'atụ okoo alwụ-gbu ono, ọ lwụ-gburu whẹ.

¹⁶ Ọo ya bụ, t'ọ bọ dükwa onye l'a-bya anọdu akpọcha-where unu mkpọcha lẹ nke iwhe unu l'eri mee lẹ nke iwhe unu l'angụ angụ. Ọdo bụ t'ọ bọ dükwa onye l'a-bya akpọchaderu unu mkpọcha nke oge, l'eerije eri; l'ọo t'unu dobelekawho mbọku, dụ egube-ẹ rijee oge, ọdua woo: l'ọnwa fụkwaru nke ọwhuu t'a watakwa iya eriri, ọdua l'ọo nke iwhe unu l'emeje lẹ mbọku ọtuta-ume. ¹⁷ Iwu ndu Ju ono g'ọ hakọta e shi tịa lẹ nke iwhe lile ono bẹ shi dükota g'ọo inyonyo iwhe l'e-megee mee lẹ mgbe l'iwhu. Ọle ọwhu bụ ọkpobe iya bụ Kuráýisutu. ¹⁸ Ọo ya bụ t'unu be ekwekwa t'ọ dụ onye l'a-bya akpọshia unu ọnata obunggo ono, Chileke l'e-bu unu. T'unu be ekwekwa tẹ ndu ono, l'ọnoje atso uto tẹ whẹ meje t'a sụje lẹ whẹ wozeru onwowhe alị ono nafu unu obunggo Chileke. Whẹ l'anoje ekfu t'a bajeru ndu ojojhi-imigwe eja, whẹ asụ l'iwhe whẹ gbaberu ọkpa ekfu iya bụ ọwhulenyia, whẹ whuru. Egube ndu ono l'anojelewho ekulewho onwowhe iwhe whẹ l'ahaa g'ọo ya. Ya abuleruwho okorobo égò, l'ete enwee ishi bẹ whẹ l'anoje agba. ¹⁹ Whẹ ta anyatajẹhe-zhikwaa l'o nweru onye bụ ishi chọchi. Ọ kwa Kuráýisutu bẹ bụ ishi chọchi ọbu, chọchi buru og-

wẹhu. Unu maanarụ-a l'ogwẹhu g'ọ ha bẹ dzekfuru lẹ nkwo iya lẹ nkwo iya məkota akwara, dükota l'ẹhu, ọ tükọ dzekfua buru nnanụ. Ọ buru ishi bẹ l'emeje ogwẹhu ono, ya evu ivu lẹge Chileke tüberu t'ọ vuje. O noo g'ọ dụ l'ẹhu Kuráýisutu yẹle chọchi ndono.

Unu lẹ Kuráýisutu tükọru nwuhu, tükokwawho teta nọdu ndzụ

²⁰ Sụa, eshi-ọwhu unu lẹ Kuráýisutu tükọru nwuhukota bẹ Chileke bọfuakwaru unu l'iwhe ọgwu ono, shi l'imigwe l'ezhi, mbụ ọgwu ono, bụ iya l'achikotata mgboko-o. ?Ọo g'unu kpatarụ iwhe unu l'emekwadua g'ọo ndu bükwadua ndu mgboko-o? ?Ọo g'unu meru unu l'emekwadua iwhe o kfuru mbụ iwu ono sūru: ²¹ "Be ebyikwa ẹka lẹ nri ọwa. Be edekwa ọwa-a ire mee t'ẹka ghu be eruwkwa l'iwhe ọwhu." ²² Iwu ono g'ọ ha tükokwaru buleru-a iwhe madzụ l'ezhilewho. O noo nkele iwhe l'eeri eri bụ: e rigewa iya b'ọ gvụwaru. ²³ E -kfude iya ekfu; iwhe ono, whẹ l'ezhi ono bẹ l'abujekwa whẹ l'e-zhi iya, ya adụ ge-woo l'ọo iwhe l'e-me tẹ madzụ maru ágụ. Ọle iwhe whẹ l'anoje ezhi bụ-zhiawho iwhe shi l'uche madzụ bụ iya bụ t'a kwabeje ndu ojojhi-imigwe ugwu mee ememe ono, whẹ l'anoje eme ge-woo lẹ whẹ wozetaru onwowhe alị mee áwhụ ono, whẹ l'anoje anụ ogwẹhu whẹ. Ọle iwhe lile ono ta adukwa ọwhu l'eyetajeru whẹ ẹka tẹ whẹ sedekota onwowhe l'ẹgụ ejo iwhe l'agụ whẹ nụ.

3 Sụa, eshi-ọwhu Chileke mewaru unu, unu lẹ Kuráýisutu tükọ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ, unu nọduwaa ndzụ ọwhuu, t'unu chọjenu ụzo, unu l'e-shi t'iwhe ono dụ l'imigwe rwube unu ẹka, mbụ iwhe dụ l'imigwe ẹka ono Kuráýisutu nọ l'ẹka-utara Chileke. ² Unu woru uche unu dobe l'iwhe dụ l'eli, t'unu be ewoshiru iya dobe l'iwhe nke mgboko-o ọwa-a. ³ O noo l'unu nwuhuhuru anwuhu. Ndzụ unu bẹ Kuráýisutu wowaru domia l'ẹka Chileke. Kuráýisutu ono nọdukwanu l'ime Chileke. ⁴ Ọo Kuráýisutu bẹ bụ ọkpobe ndzụ anyi g'anyi hakọta. Lẹ nteke ono, Kuráýisutu l'adawhulewho azụ ọdo bẹ unu l'etsokwa iya who bya. Unu l'iya agbakwawhọ mgba nweru ọdu-biribiri.

Ndzụ, unu shihawaa nọdu yẹle ndzụ ọwhu unu nọ nta- a

⁵ Ọo ya bụ, t'unu pyigbushia iwhe bükota iwhe nke mgboko-o ọwhu nọdukwadua ndzụ l'ẹhu unu bụ iya bụ iwhe dụ g'ọo ırwu-alị, umere, l'eshi nshi mee egu ome ejo-iwhe, oke-ẹnya, ẹnya-kfukurufuru; o noo l'ẹnya-kfukurufuru dükwawho ẹji g'ọo onye wotaru iwhe ọdo dochia ẹnya Chileke l'ime obu iya. ⁶ Ọo iwhe lile ono bẹ l'e-me oke-ẹhu-eghughu nke Chileke adakfu ndu ono, bụ ekfu-ba-anụ. ⁷ O nwekwaruwho nteke ọwhu unubedua shi emekaa iwhe lile ono. Ọo nteke

ono, unu shi eme iya bẹ ejo-iwhe ono shi gudegee gude ndzụ unu eme gẹ dụ iya mma.

⁸ Ọle nta-a, unu bụwaa nke Kuráýisutu-a bẹ unu l'aha iwhe lile ono. Unu haa ẹhu-eghughu yele obu-ọku. T'unu be edobejekwaru madzụ ibe unu iwhe l'obu, unu te ewhuje madzụ iwhe. T'okfu erehu be eshijekwa unu l'ọnu. ⁹ T'unu ba anojekwa adzụru ibe unu ejire, o noo l'unu hawarụ akahụ umere ono yele ejo ememe, tso iya nụ. ¹⁰ Ọo ya bụ t'unu yee umere ọwhuu ono g'ọo onye yeru uwe. Ọ kwa Chileke ono, nuru unu umere ọwhuu bẹ l'a-noje eme unu t'unu kabaa ọbu ndu ya keru nke ọwhuu. Ọo ya bụ nke ọwhu unu l'a-makọta onye Chileke bụ; marweeru iya amarwe nke ọwhu unu l'a-kabaa ọdu g'ọ dụ eje eje. ¹¹ Eshi-ọwhu ọ dūwaa nno bẹ l'ẹte akpahẹkwa ishi woo: l'onye who bụ onye Ju, woo: onye ọwhu ta abụ onye Ju. T'a kpahẹkwawho ishi nke l'e bụru ugwu, mẹe nke l'ete ebudu. T'e kfu nke l'onye who bụ nlwamunlwa, woo: onye ọwhu bụru onye ime ọswa. T'e kfukwawho nke l'onye who bụ ohu; onye ọwhu bụru amadụ. Ọ tọ dūhekwa iwhe ono ọwhu l'aakpakwadụ ishi iya. Ọo Kuráýisutu bụ mkpakọ-le-n-whuko. O bu ebu l'ime obu unu g'unu ha.

¹² Unu bụ unu Chileke. O yeru unu obu hofuta unu t'unu bụru ndu nkiya. O noo iwhe meru unu je l'awhụjeru madzụ imiko, nwejeru obu-ọma, unu ewozeje onwunu alị, unu emeje odoo, unu atajeru iwhe nshi. Unu tuko iwhe ono g'ọ hakọta chita yee g'ọo uwe. ¹³ Iwhe bụ iwhe-dụ-ẹji, ibe unu mejeru unu, t'unu nwugbujee ya l'obu. Nteke bụ lẹ madzụ meru unu iwhe unu l'a-ta onye ọbu ụta, t'unu gvaru iya nvu. Lẹ Onye-Nwe-Ọha gvakwaru unubedua nvu l'iwhe-dụ-ẹji, unu meru. Ọo ya bụ t'unu gujekwaaru ndu ọdo nvu mẹ whẹ meswee unu. ¹⁴ Ọwhu bụ ukfu l'iwhe lile ono bụru t'unu ye ibe unu obu. T'ọ bụru obu ono, unu yeru ibe unu bẹ l'emekota unu ọnu, t'unu tuga bụru nnanu ọkpobe abubu. ¹⁵ T'ẹhu-guu ọwhu shi l'ẹka Kuráýisutu bụru ẹhu-guu ọwhu l'a-dụ l'obu unu, eduzhi unu ụzo. O noo l'ọo ẹhu-guu ono bẹ Chileke kwoberu kukobe unu nnanu, t'unu bya aburu ogwehu lanu. Unu tuje Chileke ẹwha iwhe ono. ¹⁶ Unu kwe t'ozhi ono, shi Kuráýisutu l'ọnu bya eburu l'ime obu unu dzua ya oke. Unu yetajeru ibe unu ẹka, mee t'ozhi ono kabaa whẹ odorwe ẹnya. Unu gudeje mmamagu Chileke nuru unu yejeru whẹ ẹka ono. Unu egudejekwa iya who alọ whẹ ẹka lẹ nchi. Unu gujeeru Chileke egvu-ọma mẹe egvu-ekele mẹe egvu ọdo mmaanụ, shikota l'ẹka Ume-Dụ-Nso. Unu gude obu unu g'ọ ha meje iwhe lile ono, shi nno tujee Chileke ẹwha. ¹⁷ Iwhe bụ iwhe unu l'eme eme m'ọ bụ ọwhu unu l'ekfu ekfu; t'unu gude ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu mekota iwhe ọbu. Iwhe mu l'ekfu bụ: unu shije Kuráýisutu l'ẹka tujelewho Chileke, bu Nna ẹwha.

Umere, l'eeme l'ibe ndu nke Kuráýisutu

¹⁸ Unubẹ unwanyi, unu wozejekwa onwunu alị l'ẹka ndu bụ ji unu nọ. O noo iwhe gbarụ onye l'etso ụzo Onye-Nwe-Ọha l'ememe.

¹⁹ Unubẹ unwoke, unu yeje nyee unu obu, t'ọ bọ duzhikwaa nteke unu l'ẹte anoje emeru whẹ odoo.

²⁰ Unubẹ unwegirima, unu nujeeeru ne lẹ nna, nwuru unu okfu l'iwhe lile, whẹ l'ekfuru unu nkele o noo iwhe dụ Onye-Nwe-Ọha ree.

²¹ Unubẹ ndu ọwhu bụ nna, unu be emejekwa unu unu iwhe iwe, a nonyadaawho tọ dūhe iwhe whẹ l'atujekwadu ama nke ememe.

²² Unubẹ ndu ọwhu bụ ohu, unu mejekwaa iwhe bụ iwhe ndu bụ nnaji unu zhiru unu. Tọ bọ bulekwawho nteke whẹ l'ele unu ẹnya bẹ unu l'e-meje iya nggẹ a jaa unu. Unu gudejelewho obu-iwhoro meje iya. Iwhe unu l'e-kwobe eme iya nno bụ lẹ Onye-Nwe-Ọha duru unu lẹ nsọ. ²³ Iwhe bụ iwhe e zhireru unu ememe, t'unu whubeje iwhe mee iwhe ọbu; maru l'ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ unu l'emere iya. Unu be emejekwa iya g'ọo madzụ bẹ unu l'emere iya. ²⁴ Unu nyatajekwa l'ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ l'e-bu unu obunggo iya, bụ iya bụ l'ọo-nu unu iwhe ono, o keru ndu nkiya ukwa iya. O noo l'ọo Kuráýisutu bẹ bụ ọkpobe Onye-Nwe-Ọha, unu l'ejeru ozhi. ²⁵ Ọle onye l'eme iwhe-dụ-ẹji bẹ Chileke l'akfukwanu ugwo ọwhu gbarụ iya nụ, e behuduru onye ọbu bụru onye. O noo l'ọ tọ dudu onye Chileke l'ele ẹnya l'iwhu.

4 Unubẹ ndu ọwhu bụ nnaji, nweru ohu, unu mejekwaaru ohu unu iwhe kfuru nhamunha mẹe iwhe rwuberu whẹ nụ. Unu nyatajekwa l'unubedua nwekwaruwho onye bụ Onye-nwe-unu, bu l'imigwe.

Iwhe unu l'a-noje eme

² T'unu ba atugbejekwa ẹka l'anọ ekfu anụ Chileke. T'unu kwachafulekwawho ẹnya t'ike ba agvu unu mẹ unu l'ekfu anụ Chileke. Unu etujekwaa ya who ẹwha mẹ unu l'ekfu anụ iya. ³ Unu kfujekwaruwho okfu ẹhu anyi nụ iya. Unu kfuru nụ iya sụ iya t'o mee t'uzo dū anyi t'anyi zhije ozhi-ọma ono, mbụ t'anyi zhije nke iwhe ono, Chileke shi domia edomi bụ iya bụ Kuráýisutu l'onwiya. Ọ kwa iswi ozhi-ọma ono b'e kwoberu tūa mu mkporo-ọ, a tūru mu-a. ⁴ Unu kfukwaruwho nụ iya t'o mee mu tẹ mu dūje ike kfuje iya nke ọwhu l'oo-do ndiwe ẹnya lẹge ọ gbarụ mu l'ekfufu iya.

⁵ T'unu meje umere g'ọo ndu maru iwhe gbarụ whẹ l'ememe l'ẹka ndu l'abụa ndu nke Kuráýisutu nọ. Nteke bụ nteke ụzo dūje unu, t'unu gudekwa iya zhia ozhi-ọma ono; t'unu ba ahajekwa ụzo ọbu t'ọ laa nke mmaanụ. ⁶ T'okfu unu gujee egu, ya atsoje uto g'ọo iwhe únú tsuru nke ọwhu l'ọo-noje ewhe ndu, unu l'ekfuru iya uwhere tẹ whẹ ngabẹ nchi l'iwhe unu l'ekfu.

Unubèdua amakwanuru gè unu l'e-yejeru onyenonu onu l'aji o jiru unu.

Ekele, Pòlu gude akpochi ishi èkwò-ozhi-a

⁷ Nwanna anyi Tíkikòsu, bụ onye anyi yeru obu bè l'ekfuru-a unu iwhe lile nke owhu unu l'a-ma gè mu l'eme eshi. Tíkikòsu ono bụ onye goshiwaru lè ya gbarù t'e gude ire iya èka. O bụkwaruwho onye mu lè ya tukurù ejeru Onye-Nwe-Ọha ozhi. ⁸ Mu l'ezhiwaa Tíkikòsu ono t'ò bya ibe unu, bya akòru unu g'anyi l'eme eshi mée t'ò bya emee obu t'ò shihu unu ike. ⁹ Onye anyi tukurù yèlè iya ezhi tẹ whẹ liru bya ibe unu ono bụ Onèsimosu, bụ onye anyi yeru obu, bụkwaruwho onye goshifuakwaruwho lè ya gbarù t'e gude ire iya èka, mbụ Onèsimosu nke ibe unu. Whẹ whẹ èbo ono bè l'akòwaruro unu gè iwhe dù l'ibiya-a.

¹⁰ Arisutákòsu, bụ onye mu lè ya tukurù nòdu lè mkpòro l'ajikwaro unu. L'òojikwawho unu mbụ Makù, bụ nwa nwune-nna Bánabasu. E mehaakwaru ozhi èhu iya, o rwua unu nchị. Nteke o shitaru ụzo iya nke unu, t'unu mekwaru goshi l'èhu l'atsò unu ụtso l'ò byarù. ¹¹ L'òojikwawho unu mbụ Jisòsu onona, èwha etushi iya bụ Jòsutusu. Oo ụmadzu èto ono bè bụkwadu ndu Ju, tso mu eje ozhi ono, anyi l'eje gude egoshi l'òo Chileke bụ eze. Oo whẹ l'anoje adù mu obu. ¹² Oojikwawho unu mbụ Epáfurasu nke ibe unu.

Yèbedua bè bụkwawho onye l'ejeru Kuráiyisutu Jisòsu ozhi. Oogudeje obu iya g'ò ha whube iwhe ekfu anù Chileke l'iswi èhu unu, ekfushi iya ike sù tẹ Chileke mee t'unu ba akpòje laa azù, ya emekwaawho unu t'unu makòtaru umere, gbarù onye nke Kuráiyisutu l'ememe òkpobe amarù, ya emekwaawho t'ò wheje unu uwhere ome iwhe bụ uche-obu Chileke. ¹³ Mbèdua gude onu mu ekfu l'onwomu sù l'oosenuka anya èhu unu eseshi iya ike l'okfu anù Chileke ono. L'oose-shinuka anya ono ike l'okfu anù Chileke l'okfu èhu nke ndu Leyodisiya mée lè nke ndu Hiyerápòlisu. ¹⁴ Onye dọkinta ono anyi yeru obu, bụ Luku l'ajikwaro unu. L'òoji unu mbụ Dímasu. ¹⁵ Unu keleru anyi unwunna anyi whẹ ono, nò lè Leyodisiya. Unu ekeleru mu Nimfa mée chọchi ono, l'edzukobeje l'ibe iya. ¹⁶ Unu -gù-gek-waa èkwò-ozhi-a l'ibiya nke unu; t'unu mekwaa ya t'ò rwua ndu Leyodisiya èka nke owhu whèbedua l'a-gùk-wa iya whò. Unu agùkwawho èkwò-ozhi owhu shi Leyodisiya. ¹⁷ Unu zhia Akípòsu lè mu sùru t'ò kebebuk-waa èhu jekota ozhi ono, e zhiru iya t'ò jee l'ozhi ono, anyi l'ejeru Onye-Nwe-Ọha.

¹⁸ Oo mbèdua, bụ Pòlu gude èka mu ede owa ntaa gude ekele unu. T'unu ba anyazòjekwa lè mu nò lè mkpòro.

Tẹ Chileke meeru unu eze-iwhe-ọma.

1 Tesalonáyika

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbẹdua, bụ Pọlu, mu lẹ Sulivánọsu, ọwaa Tímoti abyarụ chọchi Tesalonáyika, bụ ndu nke Chileke, bụ Nna; bụkwaruwho ndu nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráyisutu.

Tẹ Chileke meeru unu eze-iwhe-ọma, ya emekwawho t'unu buru guu.

Umere ndu Tesalonáyika yẹle ekwekwe whẹ

² Nteke bụ nteke, anyi l'ekfu anụ Chileke, bụ Nna anyi bẹ anyi l'anyatajẹ unu. Anyi l'anoje-zhiawho ekele Chileke ekele l'iswi ẹhu unu g'unu ha. ³ Ọ tọ dọ-zhidua nteke, bụ nteke anyi l'ẹte anyatajẹ unu. Anyi l'anyatajẹ g'unu gudewaa ozhi, unu jeru Chileke, goshi l'unu kweshiru ike l'iwhe unu kweru mẹe g'unu gudewaa oseshi anya ike, goshi l'unu yeru iya obu mękwawho lẹge unu gude ọta-nshi, goshi l'ẹnya unu dushi ike l'ẹka Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráyisutu nọ. ⁴ Ụnwunna anyi, anyi makwaru-a lẹ Chileke yeru unu obu, họtá unu, unu bya aburu ndu nkiya. ⁵ O noo l'anyi bya ezhia unu ozhi-ọma ono, tọ bụ okfu-ọnu nwẹkiya bẹ anyi gude zhiá ya unu. Chileke bẹ gudekwa iya who goshi unu l'ike iya bẹ ire dọ, dushia ya ike. Ume Chileke ono bẹ yeru anyi ẹka, anyi dọ ike mee, unu maru ọkpobe amama l'iwhe anyi l'ezhi bụ ọkpobe-okfu. Umere anyi meru nteke anyi l'unu shi nọdukota mewaruro, unu maru ẹgube ndu anyi bụ. Ọ kwa nggẹ ọ duru unu lẹ mma meru g'ọ gude anyi mee ẹgube umere ono. ⁶ Tọ dọ iya bụ, unu bya aburu ndu l'awọta ẹka anyi. Unu shiwaro nno wọta ẹka nke Onye-Nwe-Ọha. Unu te elero l'unu l'ẹje iwhe-ọtsulanu nteke e zhiru unu ozhi-ọma ono, unu gudelee ẹhu-utso, shi Ume-Dụ-Nsọ l'ẹka nata ozhi ono. ⁷ O noo iwhe meru unu bya aburu ndu, ndu lile ọwhuna, woru onwowhe ye Kuráyisutu l'ẹka l'alí Masedóniya mẹe l'alí Akáya byabya awọtade ẹka unubẹdua. ⁸ Ọ tọ bụlekwa l'ozhi-ọma ono, shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, unubẹdua l'ezhi bẹ dzuru Masedóniya yẹle Akáya kpụ, ọle eworu ono, unu woru onwunu ye Chileke l'ẹka bẹ ngakọtaakwaru ẹka lile, ngata iya nke ọwhu l'ọoto dọhee onye anyi bya akọderu iya akọru nke iche. ⁹ Ẹka lile, anyi jeru bẹ l'aanoje ekfukaa g'unu gude nabata anyi nteke ono, anyi byajeru ibe unu mẹe lẹge unu gudewaa sefukotawaa ẹka l'agwa; byawaa bya aghachiwaru Chileke iwhe, jelahaaru iya ozhi, mbụ ọkpobe Chileke ono, nọ ndzụ. ¹⁰ Unu wataakwawho ole ẹnya Nwa iya ono, l'e-shi l'imigwe bya, mbụ Nwa

iyá ono, bụ Jisọsu, o meru o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. Ọo ya bụ onye l'a-dzọ anyi l'oke-ẹhu-eghughu nke Chileke, mbụ oke-ẹhu-eghughu, Chileke l'a-tufuru ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji mbọku ikpe.

Ozhi, Pọlu jeru lẹ Tesalonáyika

2 Sụa, ụnwunna anyi, unubẹdua l'onwunu makwaru-a l'akpakfuta ono, anyi kpakfutajeru unu ta abudu anyi nke mmaany. ² Unu makwaru-a ẹgube iwhe-ọtsulanu, anyi nọdu jegbabe lẹ Fílipyai mẹe g'le gude mee anyi iwhe iwhe l'ẹka ono. Ọle Chileke anyi melekwaru-a obu anyi o shihu ike, nke ọwhu anyi bya ezhia unu ozhi-ọma Chileke ono. Anyi bya ezhia ya unu; anyi te edzekwaro lẹ ndu mkpobyi dọ-where anyi mgburumgburu. ³ O noo lẹ nteke ono, anyi l'aryọ unu t'unu bya aburu ndu nke Kuráyisutu, bẹ iwhe anyi vu l'uche aryọ unu ta abukwa t'anyi bya eduwhua unu, tọ bụ l'ọ dọ ejo iwhe anyi vu l'obu, tọ hẹ l'ọo t'anyi bya egude ụgho haru unu ghọtá bẹ anyi byaru.

⁴ Iwhe anyi l'emejechia bụ l'anyi l'ekfufe iwhe ọwhu bụ uche Chileke t'anyi kfua. O noo lẹ yẹbedua bẹ lewaru anyi ẹnya, maru l'anyi goshiwaru l'ọ gbaru nke t'iya gude ire anyi ẹka; o woru ozhi-ọma ono ye anyi l'ẹka. Anyi te ekfukwa iya t'ọ tsoje madzụ utso lẹ nchi, gbahaa t'anyi kfufe iya gẹ l'ọo-dụ Chileke ree, mbụ onye ono l'eletaje ime obu anyi maru iwhe anyi l'ari. ⁵ Unu makwaru-a l'onwunu l'ọ to nwezhihua nteke anyi gude ire-mẹchemeche kfuru yeru unu nteke ono, anyi byaru ibe unu. Anyi te egbobe unu ẹka l'iwhu melahaa gẹ-woo l'anyi bụ iwhe anyi l'abụa, nnta gẹ l'ee-shi t'anyi rita iwhe l'ẹka unu. Ọ kwa Chileke bụ onye l'a-gbaru anyi ẹka-ebe iwhe-e, anyi l'ekfu. ⁶ Ọ tọ dukwawho onye anyi meru nggẹ ọ jaa anyi. Anyi te emekwa nggẹ unu jaa anyi, anyi te eme nggẹ ndu ọdo jaa anyi. ⁷ A makwaru-a l'eshi ọwhu anyi bụ ndụ-ishi-ozhi Kuráyisutu b'ọ gbakwaru nke t'anyi sụ t'unu vuta mkpa ẹhu anyi, ọle anyi dulekwaru-a unu odoo nteke ono anyi l'unu nọ, anyi kwataru duru unu odoo gẹ nwanyi l'adujeru iya ụnwu iya. ⁸ Anyi yeru unu obu shii. Ọo ya meru iwhe anyi chiru iya sụ l'ọ tọ buledua ozhi-ọma ono kpụ, shi Chileke l'ẹka bẹ bụ iwhe anyi l'unu gba mgba, anyi sụkwaruwho l'anyi l'unu l'a-gbakwawho mgba lẹ ndzụ anyi. O noo l'unu lanukaru anyi l'ẹhu. ⁹ Ụnwunna anyi, unu nyatajẹkwa g'anyi gude seshibe anyi ike, jeta ozhi gbubua ẹwhuru. Nteke ono, anyi

l'ezhi unu ozhi-oma ono shi l'eka Chileke be anyi l'eje ozhi eswe, eje iya enyashi, ejeta nri ewho anyi ngge t'obu du onye owhu anyi l'a-bu ivu-erwa swiru lege unu ha.

¹⁰ Unu l'a-gbaru anyi eka-ebe anyi l'o nowaa g'obu du. Chileke l'onwiya je l'a-gbakwaruwho anyi eka-ebe. Umere, anyi shi emejeru unube ndu kweru ozhi-oma ono be gukwaru egu, kfuru nhamunha. O to du-zhikwaa eka anyi metaru iwhe l'aa-ta anyi uta. ¹¹ Unu makotaru-a l'oo ge nna l'anoje ehe unwu iya bu g'anyu shi gude ehe unu l'ehu l'ehu. ¹² Anyi mewaru unu, obu shihu unu ike; anyi du unu obu; anyi nakwaaru iya wbu unu le nkemu su: t'unu meje umere, du Chileke ree. O Chileke ono be kuru unu te ya buru eze unu mekwawho t'unu l'iya gba mgba nweru obu-biribiri iya.

¹³ Iwhe meru anyi ta atugbeje eka l'anoje ekele Chileke ekele nteke anyi l'ekfu anu iya, bu le nteke unu nru okfu Chileke ono, anyi bya ezhia unu, be unu gbo-beleruwho eka labo nata iya. Unu ta anatakwa iya ku iya okfu madzu. Unu nataru iya ku iya okfu Chileke, mbu o kwaru okfu Chileke bu bu. O noo l'oo Chileke ono be l'eme ire l'ime unube ndu nataru ozhi-oma ono. ¹⁴ Unwunna anyi, oo iwhe ono, nwuru unu be bu iwhe shi nwuru chochi nke Chileke, bu ndu wbe le Kurayisutu Jisusu tugbaru buru nnanu l'alijudiya. Oe-who ge ndu alij unu l'anu unu awbu bu ge ndu alij wbe, bu ndu ju shi anu iya wbebedua. ¹⁵ Oo ndu ju ono be bu ndu ono, gburu Onye-Nwe-Oha, bu Jisusu, gbua ndu nkfuchiru Chileke, wbe chia anyibedua chifu l'alij wbe. Wbe shi nno meta iwhe l'adu Chileke ree swibe onwowhe. Wbe buru ugu swiru madzu lile. ¹⁶ Ge wbe shi buru ugu ono bu le wbe kposhiru t'anyu be ezhi ndu l'ete abua ndu ju ozhi-oma ono, nke owhu Chileke l'a-dzo wbebe ndu ono, l'ete abua ndu ju. O to du-zhidua nteke wbe l'ete emetaje iwhe-du-aji jeye ya awu wbe l'ekpiri. Oe oke-ehu-eghughu nke Chileke be bekocharu dakfu wbe.

Owoho Polu l'obu te ya kpakfu ndu Tesalonáyika

¹⁷ A bya abya l'ehu nke anyi, unwunna anyi, anyi nokwaru nwodu; anyi l'unu ta awbu. Iwhe mu l'ekfu bu l'iwhe anyi l'unu ta akpohedu, owhube obu anyi dukwaa l'eka unu no. Eghoro unu be dutaru anyi shii, nke owhu bu l'anyu shiwaa nteke teru enya sebata ge l'ee-shi t'anyu l'unu wbu odo. ¹⁸ Anyi shikwaa chota g'anyu l'ee-shi kpakfuta unu, mbu le mbedu owa-a, bu Polu l'ishi onwomu be tukwaru iya ama ugbo ole-mole, ole Setanu l'akposhije anyi abyabya. ¹⁹ G'obu dule-zhia, ?o duhununu owhu l'abube unu kpu be bu ndu anyi keru ike yeru; o buru unu l'e-me t'ehu tsoo anyu utso. O buru unu l'a-bu obunggo, anyi l'e-gude eku onwany l'atatiwhe Onye-nwe-anyi Jisusu Kurayisutu, m'o

-byalewho odo. ²⁰ Oo unubedua be bu iwhe l'ee-gude jaa anyi, o bukwaruwho unu bu ehutu nke anyi.

3 O noo ya, a nonya-zhia eghoro unu ono du anyi, nke owhu anyi l'ete adube ike nwugbukota iya l'obu, anyi chipyaa ya l'anyibedua l'a-nodu le Aten-su nkunyanyu anyi, ² zhi nwanna anyi Timoti. Yebedua buk-wawho onye anyi le ya tukoru ejeru Chileke ozhi, mbu anu ezhi ozhi-oma nke Kurayisutu. Anyi zhiru iya t'obu bya eme t'unu kabaa okfushi ike l'iwhe unu kweru, ya emekwaawho obu unu t'obu shihu ike. ³ Ngge t'obu du m'oo onye lanu l'ime unu, l'e-kwobe ehutu-a, l'aakpa unu kpo laa azu. Unubedua l'onwunu be makwaru-a l'ehu-a, l'aakpa anyi be bukota iwhe Chileke hota-hawaru anyi dobe, l'o noo ge l'oo-nwuru anyi. ⁴ Mbu l'anyu dukwa mbu kfuru iya unu, o ghaa unu ohu le nchi nteke ono, anyi no l'ibe unu su unu: l'aa-byakwa l'akpa anyi ehutu, unu l'eleena l'obu nwuru nno obu, bunua iwhe unu tukoru makotaru. ⁵ O noo iwhe kpataru mu nodunyaa, to kwe te mu nwugbukota iya l'obu, mu zhi Timoti t'obu bya amaru g'unu kfushi-beru ike l'ekwekwe unu kweru nke Chileke. Oo egvu be mu tsuhuru su l'ikekwe ya aburu l'obu nweru uzo, nwandata ono, bu Oshifutuswe bya eshiwaa adata unu, anyu ono anyi seru l'ehu unu abya aburu anyi nsegbu anyu.

⁶ Oe nta be Timoti shiwaa ibe unu ono lwawaa, lwakfuta anyi bya ezhia anyi ozhi du ree; l'ekwekwe unu shihuru ike, woo, unu yekwawho ibe unu obu. O kokwaaruwho anyi l'oo idzu oma be unu l'anoje achiru anyi. Kporu anyi l'oo ge eghoro unu l'adu anyi bu ge eghoro anyi dukwawho unu. ⁷ Unwunna anyi, oo l'unu kfuru kfushia ike l'ekwekwe, unu kweru be l'emeje t'obu shihu anyi ike nteke l'aakpa anyi ehutu me nteke anyi l'ee iwhe-otsulanu lile, a pakfutaru anyi. ⁸ O kwa nta, anyi maru l'unu kfuru kfushia ike l'atugba ono, unu le Onye-Nwe-Oha tugbaru be ndu bu anyi okpobe ndu. ⁹ Su, ?nde-zhia g'anyu l'a-wata awata anu ekele Chileke ekele ehutu unu me nke ehutu-utso ono, o meru l'ootso anyi l'iwhe yeb Chileke l'okfu ehutu unu? ¹⁰ Anyi l'egudejekwawho obu anyi g'obu ha ekfu anu Chileke eswe l'enyashi, ekfushi iya ike su t'obu mee t'iwhe anyi l'unu kpo, ngge anyi mekwana eka ekwekwe unu l'eteke shihu ike t'obu shihu iya.

¹¹ Nta bu te Chileke anyi, bu Nna anyi l'onwiya me Onye-Nwe-Oha, bu Jisusu mecharu anyi uzo, anyi l'ee-shi abya unu agbawhe. ¹² Te Onye-Nwe-Oha mekwawho t'unu kabaa oye ibe unu obu, mbu t'unu kwata ye wbe iya yeshia wbe iya ike, ye wbe iya nke anyinyi. Ya bukwaruwho nno bu g'unu l'ee-ye iya iwhe e kuru madzu. O nokwa g'anyibedua yeru iya unu. ¹³ Oo ya bu nke owhu l'oo-me t'obu shihu unu ike, unu akfuru l'iwhe Chileke, bu Nna anyi buru ndu dukota ree, ya eje adu eka uta l'a-du unu l'ehu nteke ono, Onye-nwe-anyi Jisusu ye ndu nkiya l'a-li bya.

Umere, dị Chileke ree

4 Ụnwunna anyi, iwhe ikpazụ bụ ọwa: l'iwhe unu nwutaru l'ẹka anyi bụkwa g'unu l'e-shi gude ndzụ unu eme iwhe dị Chileke ree. Mbụ, ọ bụlekwaruwho iwhe ono, dị Chileke ree bẹ unu l'anojelewho eme. Ntaa bẹ anyi gudekwa ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu aryo unu, ekfuru unu ekfushiru iya unu ike sụ: t'unu kabakwaanụ anọ eme iwhe dị Chileke ree eje eje. ² O noo l'unu mawarụ iwhe ono, anyi shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu nmageeru unu ọkwa iya ẹge unu l'e-shije eme umere. ³ Sụ, iwhe dị Chileke ree t'unu meje iya bụ, t'unu dobe onwunu nsọ l'ẹka iya nọ, mbụ t'unu sefuzhiawho ẹka l'ọkpa ẹ nwanị l'owhu. ⁴ Ọdo bụ; unubẹ unwoke, t'onyenonu marụ gẹ l'oo-shi lụa nwanị l'ụzo kfulu nhamunha, bụ iya bụ ẹge ọ dị Chileke ree mee l'ụzo ugvu l'e-tso iya onye ọbu. ⁵ T'ọ bọ bụkwa ejo ẹgu ojekfu nwanị l'a-lota unu, unu eje alụa nwanị gẹ whẹ l'aluje mbụ ndu ono, l'ete abụa ndu Ju, mbụ ndu l'ete amaa Chileke. ⁶ L'iwhe meru anyi l'ekfu okfu ọolu nwanị ẹgube-ẹ bụkwa t'ọ bọ bụ onye l'e-meswe ibe iya, t'ọ bụ onye l'e-megbuta ibe iya. Anyi kfuhaakwaru iya unu, rwụa ya unu arwụ ẹ nchi, l'onye l'eme ẹgube iwhe ono bẹ Onye-Nwe-Ọha l'a-gwakwa ọchi. ⁷ O noo ẹ Chileke ta abụkwa t'anyi bya emerwushia onwanị bẹ bụ iwhe o kuru anyi oku iya; iwhe o kuturu anyi kwa tẹ ndzụ anyi duru iya nsọ. ⁸ Ọo ya bụ l'onye ono, jikaru iwhe ono ta abụkwa madzụ bẹ onye ọbu jikaru; ọ kwa Chileke b'ọ jikaru, mbụ Chileke ono l'anuje unu Ume-Dụ-Nsọ.

⁹ A bya abya ẹ nke oye ụnwunna unu obu; o noo ta abụhekwa iwhe l'aa-bya edederu unu ede l'ekwo. O noo l'unubedua l'onwunu bẹ Chileke l'onwiya zhiwaru unu t'unu ye ibe unu obu. ¹⁰ Mbụ ọ bụlekwaruwho g'ọ zhiru iya unu ọbu bụ g'unu shi meta iya, unu ye ụnwunna anyi lile, nọ ẹ Masedóniya l'owhu obu. Ọle iwhe anyi l'ekfushiru unu ike, ụnwunna bụ, t'unu kabakwaanụ anọ eme nno tughuru. ¹¹ T'unu jishizhiawho ike nọdu l'olu odoo, unu ejishikwaawho ike lep-yabe ẹnya l'ozhi ẹhu unu, unu ejishia ike gude ẹka unu seta iwhe unu l'e-gude buru, bụnua iwhe anyi kfuahawaru unu. ¹² O noo iwhe unu l'a-nọje eme; ọ bụkwanuru iya bụ umere, gbarụ unu l'ememe l'ẹka ndu l'ete abụa ndu nke Kuráysutu nọ, nke ọwhu whẹ l'akwabeje unu ugvu mee nke ọwhu l'ete adụkwanua onye unu l'a-sụ l'ọo ya bụ l'unu emee mkpa, duru unu.

Abyabya, Onye-nwe-anyi l'a-bya ọdo

¹³ Ụnwunna anyi, iwhe anyi l'eme t'ọ doo unu ẹnya bụ okfu ẹhu ndu nwuhuru anwuhu, nke ọwhu unu l'ete atsojekwanu áwhụ iya g'ọo ndu l'ete ele ẹnya ẹ whẹ ẹ Kuráysutu l'a-nodukota. ¹⁴ Anyi kwetawaru kweshia ike ẹ Jisọsu nwuhu-geeru, ọ bya eteta nọdu

ndzụ. O nokwawho g'anyi kwekwaruwho ẹ Chileke l'eshi l'ẹka Jisọsu tuko ndu woodaru onwowhe ye Jisọsu l'ẹka temenu whẹ nwuhu, mee tẹ whẹ ẹ Jisọsu tuko teta nọdu ndzụ; ya emee whẹ etsoru iya bya.

¹⁵ Sụ, iwhe-e, anyi l'ekfuru unu bẹ bụkwa ozhi, shi Onye-Nwe-Ọha l'ọnu, mbụ l'anyibe ndu ọwhu l'a-nodukwada ndzụ nteke ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-bya ọdo bẹ l'ete evukwaru ndu ọwhu nwuhuhawaru nụ ụzo.

¹⁶ O noo ẹ Onye-Nwe-Ọha ọbu l'onwiya l'eshi l'imigwe alwazeta l'alị echi mkpu ọgu; eze onye ishi ojozhi-imigwe eku oku, e gudekwawho eze opyi-ọku Chileke egbu. Ọo ya bụ, ndu ono woodaru onwowhe ye Kuráysutu l'ẹka temenu whẹ nwuhu evuru ụzo teta nọduko-ta ndzụ. ¹⁷ Whẹ tetagelewho temenu anyibedua, bụ ndu ọwhu nọkwadu ndzụ nteke ono; Chileke afuchata anyi ẹ whẹ; anyi atuko nọdu l'ime urwukpu, anyi ejeshia Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu ndzuta ẹ ewhek-erewhe, nke ọwhu bụ, ẹka Onye-Nwe-Ọha nọduje-zhiawho, anyi anọdu iya. ¹⁸ Ọo ya bụ t'unu gudeje okfu-a gude dọa ibe unu obu.

Nwuru ẹnya; ngabẹru abyabya Onye-Nwe-Ọha

5 Sụ, ụnwunna anyi, ọ t'ọ bụhekwaro iwhe l'aa-bya edederu unu l'ekwo sụ unu l'ọ waa oge nteke ọbu, ọdua l'ọo waa mbọku ọbu iwhe lile ono l'a-nwụ. ² O noo l'unubedua marụ-a ọkpobe amama ẹ mbọku ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-bya l'e-me wherekete. Ọo g'onye oshi l'abyaje l'enyashi nteke l'ete adụa onye l'amaje nteke l'ọoby bụ gẹ l'ọo-bya. ³ O noo l'ọo nteke ndiwhe sụru: "Ha! Ụboku adubukwaa guu nta-a, ọ waakwa t'onyenonu jeje ẹka l'ooje," o noo nteke bụ, a bya l'amadeshia, iyi abyarụ whẹ ẹ nzirizehu gẹ ezeda l'emeje nwanị dọ ime. Ya eme whẹ ẹ nzirizehu nno, bya eyitakota whẹ; ya eje adụ m'ọo onye lanụ, bya l'awafu. ⁴ Ọle ọbu, ụnwunna mu, ọwhube unubedua ta anodukwa l'ekpuroochi nke tẹ mbọku ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-bya mee unu ẹ nzirizehu g'ọo onye oshi. ⁵ O noo l'unu lile bẹ bu l'iwhoro mee l'ẹka iwhoro eswe l'echi. Anyi ta abụkwa ndu bu l'ẹka, bụ ẹnyashi; anyi ta abụ ndu bu l'ekpuroochi. ⁶ Ọo ya bụ l'eshi ọ dọwaa nno, t'anyi be ekukwa mgbenya gẹ ndu ọwhu l'ekukaa. T'anyi nwụ-chiaru ẹnya, t'ẹnya doo anyi rịsaa. ⁷ Ẹ ndu l'eku mgbenya bẹ bụ l'enyashi bẹ whẹ l'ekuje iya. Ọ bụru l'enyashi bẹ ndu l'anguta-gejee mmee akpọ kulakula l'angutaje iya akpọ iya. ⁸ Ọle eshi anyibedua bụ ndu bu l'ẹka iwhoro eswe l'echi, t'anyi donua ẹnya ndo, te ekwekwe anyi kweru nke Chileke yele obu, anyi yeru ibe anyi, bụru uwe-igwe, l'egbobutaje obu, anyi l'e-ye. T'adzota ono, anyi l'ele ẹnya ẹ Chileke l'a-dzota anyi bụru iya bụ okpu-igwe, anyi l'e-kpu. ⁹ Chileke ta atukwa anyi ẹka t'anyi bụru ndu ya l'a-tukoshi oke-ẹhughughu nkiya, iwhe ọ turu anyi ẹka kwa t'anyi bya tẹ ya shi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráysutu dzọo

anyi, ¹⁰ mbụ Jisọsu ono, nwụhu-chiru anyi nke ọwhu bụ e megee anyi l'iya atụko nọdukota ndzụ, ?anyi nọ ndzụ, ?anyi nwụhuwaru anwụhu nteke l'ọo-bya. ¹¹ O noo iwhe meru anyi sụ unu agha, t'unu mejee t'obu shihu ibe unu ike. Unu eyetakwaruwho ibe unu ẹka tẹ whẹ kfushia ike l'iwhe whẹ kweru, bụnu-a iwhe unu l'emenu-a.

Iwhe unu l'e-meje

¹² Ụnwunna anyi, ọ kwa aryọryo bẹ anyi l'aryọ unu sụ t'unu yejeru whẹ ugwu mbụ ndu lile ono, l'ese anya ẹhu unu; bụ whẹ bụ ndu ono, Onye-Nwe-Ọha họtaru tẹ whẹ bụru ndu ishi unu, whẹ abụkwaruwho ndu l'akpozhiru unu ụzo. ¹³ Unu ekwobekwawho ozhi ono, whẹ l'ejeru unu eyeru whẹ ẹso, unu eyeena whẹ-e obu mebyi shii. Unu l'ibe unu eburu lẹ nchị-ọdu-ndoo.

¹⁴ Ụnwunna anyi, ọ kwawhọ aryọryo bẹ anyi l'aryọk-wawho unu sụ: t'unu lọjee ndu ẹnyiru-ozhi ẹka lẹ nchị; ndu ọwhu obu whẹ l'egvuaru egvuru bẹ unu l'e-meje t'obu shihu ike. Unu eyejeru ndu ekwekwe whẹ l'eshihua ike ẹka, unu atajẹ nshi l'ẹka madzụ lile nọ. ¹⁵ Unu akwachafukwa ẹnya t'ọ bọ dọ g'unu ha, l'a-gwata madzụ ụgwọ ejo iwhe onye ọbu meru iya, gbahaa t'iwhe unu l'anoje-zhiawho achị nta iya bụru g'unu l'eshi mejeeru ibe unu ree, unu emekwaru iya who madzụ lile.

¹⁶ T'ẹhu tsojelekwawho unu ụtso nteke nteke. ¹⁷ Unu ba atugbejekwa ẹka l'anọ ekfu anụ Chileke nteke nteke. ¹⁸ Unu keleje Chileke ekele iwhe g'iwhe ha, l'an-

wụru unu g'ọ dulekwaa. O noo iwhe Chileke l'achọ unu l'ẹka ndono, mbụ unubedua, unu lẹ Kuráyisutu Jisọsu tугbaru bụru nnanụ.

¹⁹ Unu ba akpọshikwa Ume-Dụ-Nsọ iwhe l'oome. ²⁰ Unu ba akpọkwa okfu, l'egoshi ozhi, Ume-Dụ-Nsọ zhiru ẹbo ẹbo l'afụ. ²¹ Ọle t'unu datajekwa iwhe lile, unu ahọta iwhe ọwhu dọ ree, gudepyabeshia ya ẹka ike. ²² Unu sefukota ẹka l'iwhe g'iwhe ha, bụ-zhia ejo-iwhe g'ọ dulekwaa.

Iwhe Pọlu whẹ gude akpochi ẹkwo-ozhi-a ishi

²³ Tẹ Chileke l'emeje t'anyi buru guu, mee unu t'unu bụru ndu nkiya ọkpobe abubu. T'ọ dobe ndzụ unu l'owhu, mbụ uche unu, mee obu unu, mee ẹhu unu, ya edobe iya nno t'ọ bọ dọ ẹka ụta l'a-dụ iya jeye nteke Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráyisutu l'a-bya ọdo. ²⁴ Iwhe lile ono bẹ bụ iwhe l'oo-mekota g'ọ ha, o noo l'ọo ya kuru unu, ọ bụru o-me-g'ọ-kfuru.

²⁵ Ụnwunna anyi, unu kfujekwa nụ Chileke l'okfu ẹhu anyibedua.

²⁶ Unu kelekwa iwhe bụ ụnwunna anyi gẹ whẹ ha ekele tsutaje whẹ ọnu.

²⁷ Iwhe mu l'eme tẹ mu kfuru unu bụ: unu gubukwaa ẹkwo-ozhi-a t'ọ rwudzuru ụnwunna l'owhu lẹ nchị, ọ kwa ẹwha Onye-Nwe-Ọha bẹ mu gude ekfuru unu iwhe-e.

²⁸ Tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráyisutu meeru unu g'unu hakọta eze-iwhe-ọma.

2 Tesalonáyika

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbedua, bụ Pọlu, mu lẹ Sulivánọsu, ọwaa Tímoti abyarụ chọchi Tesalonáyika, bụ ndu nke Chileke, bụ Nna anyi; bụkwaruwho ndu nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráyisutu.

² Tẹ Chileke, bụ Nna mee Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráyisutu meuru unu eze-iwhe-ọma, mekwaawho t'unu buru guu.

Ikpe, Kuráyisutu l'e-kpe m'ọ -byalẹwho

³ Ụnwunna anyi, ọ dukakwa g'ọo ụgwo anyi jiru iya, mbụ l'anyi l'a-nọje-zhiawho ekeleru unu Chileke, nkele o noo iwhe rwuberu anyi l'ememe. O noo l'ekwekwe unu kweru nke Chileke bẹ kwatarụ akalẹwho oshihu ike aka eje eje; oye obu, unu lile l'ẹhu l'ẹhu yeru ibe unu l'akakwawhọ shii aka eje eje. ⁴ O noo iwhe meru anyịbedua l'onwanyi l'egudeje unu anga l'ụnga l'iwhe bụkota chọchi Chileke. Ishishi ụnga ọbu, anyi l'anga bụru l'unu rwuchiru obu, kweshia ike l'iwhe unu kweru l'ẹhu ono, a kpakọtaru unu mee l'iwhe-ọtsulanu lile ono, unu jekotaru ono.

⁵ O noo bụru iwhe unu l'e-gudekwanu ẹka marụ ntaa l'ọo ọkpobe-okfu lẹ Chileke l'ekpeje ikpe kfuru nhamunha. Ọo iwhe lile ono, l'eme l'ẹhu unu l'e-me, unu aburu ndu gbarụ nke tẹ Chileke bụru eze unu, bụ iya bụ iwhe ọbu, unu l'anwụ ọnwu iya nta-a. ⁶ Chileke bẹ bụ onye l'e-me iwhe dụ chiriiri, mbụ l'iwhe bụ ndu ono meru, unu l'ẹje iwhe-ọtsulanu ono bẹ l'oo-mekwawho whẹ ejee iwhe-ọtsulanu. ⁷ Unubedua ọbu, l'aakpa ẹhu ntaa bẹ l'oo-me, unu eworu ẹhu unu. O nokwawho gẹ l'oo-me anyịbedua. Nteke l'oo-me iwhe ono bẹ bụ nteke Onye-Nwe-Ọha l'e-shilewho l'imigwe abya yele ndu ojzhi-imigwe iya ono, bụ whẹ l'e-goshi g'ike iya hatabe shii. ⁸ Ọo-nọdu l'ime ọku, l'enwu whuruwuru, shi l'imigwe abya. Ọo-bya agwaa ndu l'amaa Chileke ọchi mee ndu l'ete eme iwhe ozhi-ọma ẹhu Onye-nwe-anyi Jisọsu kfuru. ⁹ Ọchi ọbu, l'ọo-gwa whẹ bụ l'aa-bọfu whẹ l'iwhu Onye-Nwe-Ọha je edobe l'ẹka whẹ l'a-nọdu laa l'iyi jeye lẹ tututu-mimimi. Ọo ẹka ono bẹ whẹ l'a-nọdu, whẹ ta abyahedu l'a-whubaa Onye-Nwe-Ọha ẹnya, whẹ ta abya l'a-whụ ọdu-biribiri iya mee ike iya. ¹⁰ O noo iwhe l'e-me mbọku ono l'ọo-bya. Ọo ya bụ nke owu ndu nkiya, bụ ndu kwehawaru nkiya l'a-kwabẹ iya ugwu, jakwaa ya whọ ajaja. Unubedua l'onwunu bẹ l'a-nọdukawho l'ẹka ndu nkiya ono

nọ, nkele unu kwetaru ozhi ono, anyi bya bya ezhia unu.

¹¹ O noo g'ọ gude anyi l'anoje-zhiawho ekfu anụ Chileke l'iswi ẹhu unu. Anyi l'asuje Chileke anyi ono t'o mee unu t'unu dụ nke ọnodu ndzụ ono, o kuru unu oku iya. T'o gudenu ike nkiya mee t'unu dụ ike mejee iwhe dụ ree, l'agụ unu ẹgu ememe; ya emekwaawho t'o dzua oke mbụ ndzụ ono, unu nọdu nke l'ọo l'unu kweru nkiya. ¹² Ọo ya bụkwanu e shi l'ẹka unu kwabẹ ẹwha Onye-nwe-anyi Jisọsu ugwu. Chileke eshikwanu l'ẹka Onye-nwe-anyi Jisọsu kwabẹ unubedua ugwu. Iwhe lile ono bẹ Chileke l'e-shikota l'eze-iwhe-ọma, l'ooemeje mee nke Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráyisutu mekota.

Ọ-chi-nta Kuráyisutu

2 A bya abya ntaa lẹ nke abyabya Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráyisutu mee nke edzuko, l'oo-me t'anyi dzukobe t'anyi l'iya whụ, tuga bụru nnanụ, bẹ mu l'aryokwa unu, ụnwunna anyi sụ: ² t'ọ bọ tufu-kebekwa unu ẹhu l'oriri, obu te etekebehunu unu ete nkele a sụru unu lẹ mbọku ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-bya rwuakwaru erwu. Unu be eyejekwa ọnu, mbụkwa e behuduru o -nweru onye bya asụ unu l'ọo iwhe Ume-Dụ-Nsọ kfuru bẹ ya l'ekfu, ọdua l'ọ kwa iwhe madzụ kfuru iya bẹ ya l'ekfu, ọdua l'ọo l'ẹkwo-ozhi b'e deru iya, a sụ l'ọo anyịbedua deru iya. ³ Iwhe mu l'ekfulewho bụkwa t'unu be ekwekwa ekwekwe owu t'o nweru onye l'eduwhu unu. O noo nkele mbọku ono ta abyakwa l'abya jeye nteke l'oo-vuadaru ụzo bya, mbụ nteke ono ndiwhe l'e-kwefuru Chileke ikẹ ono mee nteke l'ọo-byaada mbụ Nwa-omebyi-iwu ono, bụ iya bụ onye ono, lafutaje l'iyi. ⁴ Nteke ọ -byalẹruwho bẹ l'ọo-sụ l'ẹgo atọaru yele iwhe lile, ndiwhe l'eku chi g'ọ ha m'ọbu iwhe lile, ndiwhe l'abarụ ẹja. Oo-woru onwiya dobe lẹ ya kakọta iwhe lile ono shii. Mbụ, oo-jegekwa je asugabe onwiya l'eze-ulo Chileke sụ l'ọo yẹbedua bụ Chileke l'onwiya.

⁵ Sụa, unu ta anyatahedu lẹ mu kfuhawaru iya unu nteke ono, mu l'unu tukurọ nọdu? ⁶ Mę unubedua l'onwunu makwaru-a iwhe l'akposhi iya abyabya nta-a. Ọo ya bụ lẹ Nwa-omebyi-iwu ono l'a-byalẹwho lẹ nteke ọ gbarụ iya l'abyabya. ⁷ Ike ono, l'ete awhuje l'ẹnnya, bụ ike nke Nwa-omebyi-iwu ono l'emekwanu ire nta-a. Ọle yẹbedua ta abyakwa l'abya jeye nteke onye ono,

sedekwaduru iya nù l'a-tòcharu iya. ⁸ Ọo ya bụ, ọ tóchaleru iya whọ ono, Nwa-omebyi-iwu ono aby-atachia nteke ono, a whụ-dzuru iya. E megekwanua, Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu egude uwhere ọnu iya gbua ya. Ya abụru zaazaa ono, Onye-Nwe-Ọha l'a-nọ egbu nteke l'ọoby a bụ mkpakọ iwhe l'e-me Nwa-omebyi-iwu ono, ya alaa l'iyi. ⁹ Abyabya Nwa-omebyi-iwu ono l'a-bya bẹ bụkwa l'ike Sétanu bẹ l'oo-shi. Ọ -bya, ya emeshilahaawo iwhe dụ biribiri, dụ-gee l'iche l'iche, bụ iwhe l'a-kpube ndiwehe ọnu okfu. O nokwawho gẹ l'oo-gude ụgho emekwawho iwhe a whurulenya, dụ biribiri. ¹⁰ Ya egude ejo ụgho mgbashị eduwhushi ndu ono, bụwaa ndu l'a-la l'iyi. Mbụ iwhe whẹ l'e-kwobe laa l'iyi ọbu a-bụkwaru lẹ whẹ jikaru lẹ whẹ te eyedu ọkpobe-okfu ono obu, bụ iya gẹge adzọta whẹ. ¹¹ O noo iwhe meru g'o gude Chileke buhaa whẹ, whẹ shiswee ụzo, shisweta iya nke ọwhu bụlewho iwhe l'ẹte abụa ọkpobe-okfu bẹ whẹ l'ekwetaje. ¹² Ẹka ọ wụkoru bụru lẹ ndu lile ono, l'ete ekwetaa ọkpobe-okfu ono, ọ bụ-chiaru ejo iwhe ka whẹ ụtsọ bẹ Chileke l'a-nmakọta ikpe.

Chileke họtaru unu tẹ ya dzọta unu

¹³ Ụnwunna anyi, Onye-Nwe-Ọha yekwaru unu obu. Ọ dụakwa g'ọo ụgwọ, anyi jiru iya, mbụ l'anyi l'a-nọje-zhiawho ekele Chileke ekele l'iswi ẹhu unu, nkele ọ dūhaadaro mbụ họtta unu tẹmenu t'o mee mgboko, nke ọwhu ya l'a-dzọfuta unu, mbụ o jekwa l'e-shi l'ẹka Ume-Dụ-Nsọ l'eme ire l'ẹhu unu mee l'ekwekwe ono, unu kweru l'ọkpobe-okfu ono dzọta unu. ¹⁴ O noo iwhe o shi l'ozhi-oma ono, anyi zhiru unu ku unu oku iya, t'unu lẹ Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu gba mgba nweru ọdu-biribiri iya. ¹⁵ Ọo ya bụ, ụnwunna anyi, unu kfuru kfishia ike, unu egudeshia ya ike mbụ ọkpobe-okfu ono, anyi zhiru unu mę anyi gude ọnu zhia ya unu mę anyi deru iya unu ede l'ekwo-ozhi.

¹⁶ Chileke, bụ Nna anyi bẹ goshiwaru anyi lẹ ya yeru anyi obu. O shi l'eze-iwhe-oma ono, o meru unu dūa unu obu; shiwaro nno mee obu unu, o jewaro l'eshihu ike jeye lẹ tututu-mimimi. Ọ bya emekwaawho, anyi marụ ọkpobe amama lẹ Chileke bẹ l'a-nụ anyi iwhe ono anyi l'ele ẹnya iya. Tẹ yẹle Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu ¹⁷ mee t'obu unu shihu ike, mekwaawho unu t'unu shihu ike fūa nke ome iwhe dū ree, unu l'eme eme, unu ekfujee iwhe dū ree l'ọnu.

Unu kfuje nụ Chileke l'iswi ẹhu anyi

3 Ẹka anyi l'a-suchi okfu anyi ono ishi, ụnwunna anyi, bụru t'unu kfuje nụ Chileke l'iswi ẹhu anyi. Unu sụ iya t'o mee t'ozhi-oma nke Onye-Nwe-Ọha kabaa anọ ejedzuru ẹka lile ẹgwegwa, t'a kwabẹjek-wawho ozhi-oma ono ugwu l'ẹka lile, bụnua g'unu l'ak-wabẹje iyẹ ya. ² Unu ekfukwaruwho nūru anyi Chileke

t'ọ dzọfuta anyi l'ẹka ndu ejo-ememe mee l'ẹka ndu njọ. O noo l'ọ tọ bụgbabedu ndiwehe l'owhu bẹ kweru ozhi-oma ono.

³ Ọle Onye-Nwe-Ọha bụ o-me-g'o-kfuru. Ọo ya bụ onye l'e-me t'unu shihu ike, ya echekwaawho unu t'ẹka onye-ejo-uboku ono be erwu unu l'ẹhu. ⁴ Anyịbedua bẹ Onye-Nwe-Ọha meekwaru, anyi ta awaheru unu obu. O doru anyi ẹnya l'unu l'eme-e iwhe anyi sūru t'unu mejee, unu je l'e-meru iya tūgburu.

⁵ Tẹ Onye-Nwe-Ọha duzhia unu ụzo, nke ọwhu unu l'a-kabaa anọ eye Chileke obu eje l'iwhu mee nke ọwhu ọta-nshi unu l'a-bụ ọwhu shi l'ẹka Kuráýisutu.

Madzụ jefutaje ozhi

⁶ Ụnwunna anyi, iwhe anyi gude ẹwha Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu ekfuru unu ntaa bụ, t'unu jijeru ụba yeru iwhe bụ nwanna, ẹnyiru ozhi dū, too meje iwhe ono, anyi zhiru unu t'unu meje. ⁷ O noo l'unubedua bẹ maru-a l'unu wotafutaje ẹka anyi, mbụ eme g'anyi shi anọje eme nteke ono, anyi l'unu tūkoru nọdu. Anyi te eshikwa bụru ndu ẹnyiru ozhi nteke anyi l'unu shi nọdukota. ⁸ M'ọ tọ dūkwa onye anyi rijeru nri iya nke ẹwoma. Iwhe anyi l'emejechia bụ l'anyi l'ese-tagejee anya eswe l'ẹnyashi jeye ike dū ẹbo agvụ, nggẹ tọ dū g'unu ha, onye ọwhu anyi l'a-pata mkpa ẹhu anyi je ebo t'ọ bụru iya ivu-erwa. ⁹ Iwhe meru anyi shi eme iya nno ta abụkwa l'ọ tọ gbadu anyi nke t'anyi tūkwọ unu mkpa ẹhu anyi. Iwhe anyi kwoberu shi eme iya kwa t'anyi gude umere anyi goshi unu iwhe unu l'ele-taje eme. ¹⁰ Mbụ lufuchakwaa lẹ nteke anyi nọ l'ibe unu bẹ anyi kfuhaakwaru unu iwhe-e kfishia ya ike sụ unu: "Onye kpọru ẹka kpọo ọkpa tọ dū iwhe l'ọrwu, t'ẹ ba anujekwa onye ọbu nri t'o ria."

¹¹ Iwhe anyi kwoberu ekfu iwhe-e bụ l'anyi nūwaru l'ọ nweru g'unu ha, ndu haru bụru ndu ẹnyiru ozhi; ndu iwhe whẹ dū l'ọzo iya bụ-zhiawho lẹ whẹ bụ ojeru-okfu l'eyeru whẹ; tọ dūhe iwhe ọdo, whẹ l'aga mkpa iya.

¹² Anyi gudekwa ẹwha Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu ekfuru ẹgube ndu ono, alọkwa whẹ whọ ẹka lẹ nchị sụ: tẹ whẹ nọdulewho nwandoo seje anya ẹhu whẹ; seta iwhe whẹ l'e-gude buru.

¹³ Sụa, ụnwunna anyi, t'ike ba agvukwa unu l'ome iwhe dū ree.

¹⁴ Nteke bụkwa l'ọ nweru onye jikaru l'iya te emedu iwhe lile, anyi deru l'ekwo-ozhi-a, unu hūbelekawho onye ọwhu ọbu ama. Unu kefu iya l'oke tọ bọ dū-zhia iwhe unu l'iya l'e-jeje emegba, unu mee ye ya nno nke ọwhu iwhere l'a-dū iya. ¹⁵ Ọle t'unu be emekwa iya gẹwoo l'ọo ọhogu unu; iwhe unu l'e-mechia bụ t'unu lọjee ya ẹka lẹ nchị, o noo l'ọo nwanna unu.

Iwhe Pọlu whẹ gude akpochi ẹkwo-ozhi-a ishi

¹⁶ Tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ iya bẹ ẹhu ọdu guu l'eshije l'ẹka, mekwaa t'ẹhu ọdu guu nteke nteke, t'o mekwaawho t'ẹhu ọdu guu ọdu guu ọdu guu l'iwhe bụ iwhe byarụ unu. Tẹ Onye-Nwe-Ọha ọdu swiru unu g'unu ha.

¹⁷ Ekele-e, ọdu l'ẹkwo-ozhi-a bẹ bụ mbedua, bụ Pọlu gude ẹka mu dee ya. Ọ waa gẹ mu l'edeje ede. O noo iwhe unu l'e-gudeje hụbekota ẹkwo-ozhi, mu deru ama.

¹⁸ Tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráiyisutu meeru unu g'unu hakọta eze-iwhe-ọma.

1 Tímoti

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbẹdua, bụ Pọlu; mbụ mụbe onye-ishi-ozhi Kuráýisutu Jisọsu. Ọo Chileke ono, bụ onye l'adzoje anyi mée Kuráýisutu Jisọsu ono, bụ onye anyi l'ele ẹnya iya bẹ zhiru mu tẹ mu bụru onye-ishi-ozhi ono. ² Onye mu l'ede ẹkwo-ọ anụ bụ gụbedua, bụ Tímoti, onye bụ ọkpobe nwa mu nke l'ọ mu bẹ dutaru ghu, ị bya ekweta l'ọo Kuráýisutu Jisọsu bụ Onye-Nwe-Ọha.

Tẹ Chileke, bụ Nna mée Onye-nwe-anyi Kuráýisutu Jisọsu meeru ghu eze-iwhe-oma; meeru ghu obu-imiko, mekwaawho t'i buru guu.

Tẹ ndu l'ezhi ejo nzhi sefu iya ẹka

³ Sụa, nteke ono mu l'eje Masedóniya bẹ mu kfukwaru ghu sụ ghu byiko t'ị nọdulekwawho lẹ Éfesọsu. L'ọ nwekwaru ndu nọ l'ẹka ono ezhi ejo nzhi, tukuru bụkotaru ejire. Ọo ya bụ iwhe ọbu mu l'ekfu sụ t'ị ndu l'ẹka ono nmajeru whẹ ọkwa, sụ whẹ tẹ whẹ be ezhishi iwhe ono, l'ete abụa ọkpobe-okfu. ⁴ Whẹ ahaa anọ akọ-whẹ mkpọkoro akọ-iwhe ndu Ju. Whẹ ahakwaawho nke anọ agushi ndzekfu-ndzekfu ẹwha ndu-ichee, mbụ ẹwha l'ete agvuje agvụ. Ẹgube iwhe ono bẹ bụlewho ntutu-ego bẹ l'ọokpa-lije. O to yetajeduru madzụ ẹka t'ọ mee iwhe Chileke tumberu t'ọ mee, mbụ iwhe ono anyi shi l'ozhi-oma ono, anyi kwetaru marụ. ⁵ Iwhe meru mu nmaarụ ghu ọkwa ono bẹ bụ nke ọwhu ndu nke Kuráýisutu l'e-ye ibe whẹ obu. Mbụ obu ono, whẹ l'e-ye ibe whẹ abụkwaru oye obu ọwhu e gude obu-iwhoro ye mée l'obu marwetaru iwhe gbarụ iya l'ememe mée l'okweta nke Chileke ọkpobe ekweta. ⁶ O nweru ndu hawarụ shiswee ọkpobe ọzo ono, wotawa iya ghaa igharawhu, shiwaro nno wata anọ ekfu mkpọkoro okfu. ⁷ Ndu ono bẹ l'ọogu ẹgu tẹ whẹ bụru ndu o-zhi-iwu lẹbe abụ l'okfu ono, whẹ l'ekfu doru whẹ ẹnya, tọ hẹkwanu m'ọo l'iwhe ono, whẹ l'ekfushi okfu iya ono ike doru whẹ ẹnya.

⁸ Anyịbedua magezhiaru l'iwu Chileke bẹ dụ ree, m'ọ -bụru-a l'etso iya-a lẹge ọ gbarụ t'e tsoje iya. ⁹ Ọle iwhe ọwhu dokwanuru ẹnya bụ l'ọ tọ bụkwa ndu dụ chiri l'iwu Chileke b'e kwoberu tọ iwu. Ndu a tọru iwu doberu bẹ bụkwa ndu l'emebyi iwu mée ọ-karia-ẹka whẹ, tọaru iya ndu ono l'eme iwhe-dụ-ẹji, l'anoje akpọ Chileke ẹbo-ẹbo l'afụ, tọaru iya ndu l'ete etso ọzo Chileke, tọaru iya ndu l'ete adụa iwhe ọwhu bụ nke Chileke ọwhu whẹ doberu nsọ m'ọo nnanụ, tọaru iya

ndu l'egbuje nna whẹ, tọaru iya ndu l'egbuje ne whẹ, tọaru iya ndu mgbugbu madzụ l'owhu. ¹⁰ A tọ ya doberu ndu l'arwuje ırwu-alị mée unwoke, l'ejekfuje nwoke ibe whẹ azẹ nwoke lẹ nwanyị mée ndu l'apa madzụ l'oshi. A tọ ya doberu ndu ejire mée ndu l'agụ-jeru ẹnwa tukobe onwowhe l'iwhe whẹ mechaaru-a. A tųkwaa ya whọ doberu iwhe bụkota ndu l'eme iwhe bụ-zhia iwhe ọdo, l'emewushi ọkpobe-okfu ono, e zhiru unu emewushi. O noo ẹgube ndu a tọru iwu ono doberu ndono. ¹¹ Ọkpobe okfu ọbu, e zhiru unu bẹ shikwa l'ozhi-oma ono, Jisọsu Kuráýisutu yeru mu l'ẹka. Ozhi-oma ono bụkwanuru ozhi-oma nke ọdu-biribiri nke Chileke ono, bụ Chileke dụkota ree, dzukota oke l'ime onwiya.

Pọlu l'etu Chileke ẹwha

¹² Mu l'etu Onye-nwe-anyi Kuráýisutu Jisọsu ẹwha. Ọo ya bẹ bụ onye meru: mu dụ ike eje ozhi-a, mu l'eje-e. Mu l'etu iya ẹwha nkele o lewaru ẹnya, whẹ lẹ mu bụ onye gbarụ tẹ ya gude ire mu ẹka, ọ họtta mu tẹ mu jeeru iya ozhi ono. ¹³ A makwaru-a lẹ mu shi anoje ekfutoshi Jisọsu Kuráýisutu lẹ mbụlembu, shi anoje achi nta iya; shikwawho anoje eme iya iwhe iwhere. Ọle Chileke bẹ whụlekwaru mu-a imiko nkele iwhe ono, mu shi eme bẹ mu shi eme lẹ ọma-ama. Mu te eshikwa kwetawaa nteke ono l'ọo Jisọsu bụ Onye-nwe-anyi. ¹⁴ Tọ dụ iya bụ lẹ Onye-nwe-anyi ono, bụ Jisọsu Kuráýisutu abya awharụ mu imiko, nyiberu gẹ l'aa-nọ atụ ọnu iya. O mee mu, mu bya ekweta l'ọo ya bụ Onye-Nwe-Ọha ọbu; mekwa mu who, mu ye ndu ọdo obu. O noo bụru iwhe l'ooomejeru iwhe bụkota ndu whẹ l'iya tųgbaru bụru nnanụ. ¹⁵ Okfu-a bẹ bụkwa okfu, e gude ẹka, gbarụ nke t'e gbobe ẹka labọ nata iya ọkpobe anata. Okfu ọbu bụ lẹ: Jisọsu Kuráýisutu bẹ byarụ lẹ mgboko-o tẹ ya bya adzofuta ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji. Ọ bụru mbẹdua bẹ shi bụru onye tarụ ishi iwhe bụ iwhe-dụ-ẹji l'eemeje eme. ¹⁶ O noo iwhe meru Jisọsu Kuráýisutu wharụ mbẹdua imiko, mee t'ọ bụru l'ẹhu mu bẹ ya l'e-shi goshi ndu ọdo gẹ ọta-nshi iya l'owhu habe shii. Ọo ya bụ lẹ Jisọsu Kuráýisutu bẹ gude ẹhu mu egoshi ndu ọdo lẹ ya l'a-gbẹnu dzofuta whẹ, nụ whẹ ndzụ tututu-mimimi, ebhuduru iwhe-dụ-ẹji, whẹ meru dụ-behodu ẹji ọdu agha, m'ọ -bụru-a lẹ whẹ woru onwowhe ye iya l'ẹka. ¹⁷ Sụa, tẹ ndiwhe kwabẹ Chileke ugwu, whẹ ajaa ya ajaja, mbụ Chileke ono, bụ

eze, ọ bụru g'ọ bụ eze ono ntaa bụ gẹ l'ọo-bụgburu eze jeyewaro. Ọo ya bụ Chileke lanụ, dụ nu kpụ, ọ bụru iya bụ Chileke ọbu, l'ẹte anwuhuje anwuhu, t'a whuje iya l'ẹnya. Sụ t'a kwabẹ iya ugwu, jaa ya ajaja jeye lẹ tututu-mimimi. O noo g'ọ dụ.

¹⁸ Sụ, Tímoti ọ kwa gụbedua, dūwaa g'ọo nwa mu bẹ mu nmarụ ọkwa-a ye l'ẹka. Iwhe meru g'o gude mu nmaaru ghu iya nno bụ tẹ mu gude iya nyataru ghu iwhe ono, ndu nkfuchiru Chileke kfuru l'okfu ẹka ghu. T'iwhe ono, whẹ kfuru ono mee obu ghu t'o shihu ike nke ọwhu ọ bụ iya l'a-bụ iwhe l'ii-gude alwụ ọgu ẹhu Chileke ono, l'ijilwu ono. ¹⁹ Kwetagbulekwaruwho nke Kuráýisutu; t'iwhe bụ iwhe l'ii-meje bujelekwaruwho iwhe obu ghu marwetaru l'ọo iwhe gbarụ iya l'ememe. O nwekwaru ndu magezhiaru iwhe gbarụ whẹ l'ememe, obu whẹ sụru whẹ tẹ whẹ mee, whẹ te eme iya. Ọ bụkwanuru iwhe ono bẹ kpatarụ ekwekwe ọbu, whẹ kweru nke Kuráýisutu tuko rikashihu erikashihu g'ọo ụgbo-mini, vuru onwiya l'akpaa. ²⁰ Ndu haru tsoru lẹ ndu ono bẹ bụ Hayimeniyosu mee Alẹguzánda. Ndu ono bẹ mu wookwaru ye l'ẹka Sétanu t'ọ nwa whẹ awhụ nke ọwhu whẹ l'a-nwutakwanu l'ọ tọ dudu ree t'e kfutoshije Chileke.

Gẹ chọchi l'e-gudeje abarụ Chileke ẹja

2 Iwhe mbụ, mu l'ekfu ekfushi iya ike bụru, t'e kfujeruru nụ Chileke sụ iya t'o yeru ndu ọdo ẹka, e kfujekwaru iya whọ sụ iya: t'o mejeeru whẹ iwhe mkpa iya dụ whẹ. T'e kfujekwaruwho nụ iya l'iswi madzụ lile g'a ha, e kejelekwawho iya who ekele. ² T'e kfujeruru nụ Chileke l'iswi ẹhu ndu eze mēwaro ndu lile, bụkota ndu ishi, l'achị nụ. Ọo ya bụkwanu nke ọwhu nchị l'a-dụ anyi ndoo, anyi eburu guu mee nke ọwhu anyi l'a-nọ anuru Chileke okfu mēkwawho nke ọwhu anyi l'a-nọ eme umere, gbarụ anyi l'iwhe lile anyi l'eme eme. ³ Sụ, o nokwa iwhe dụ ree ndono. Tẹmenu ọ bụkwaru iya whọ bụ iwhe dụ Chileke ree, mbụ Chileke ono, bụ onye ndzọta anyi ono. ⁴ Ọ dụ Chileke l'uche tẹ ya tuko madzụ lile dzọo. Ọ dukwa iya whọ ?ọ dụ g'e shi madzụ lile byakọta bya amarụ iwhe ono, bụ ọkpobe-okfu ono. ⁵ O noo l'ọo Chileke lanụ kpụ bẹ dụ nụ, ọ bụkwaruwho onye lanụ kpụ bẹ bụ onye l'akfujeruru lẹ mgbakụ Chileke yele madzụ. Onye ọbu bụ Kuráýisutu Jisosu, bụkwawho madzụ l'onwiya. ⁶ Jisosu ono gude onwiya, gbaa ẹja nụ Chileke l'iswi ẹhu madzụ l'owhu, t'ọ bụru iwhe ya l'e-gude gbata whẹ. Ya eshi nno goshi l'iwhe dụ iya l'uche bụ tẹ ya dzọfuta ndiwhe l'owhu. Iwhe ono bụru iwhe meru nụ; nteke Chileke l'onwiya sụru l'o noo nteke l'oo-me. ⁷ O noo iwhe meru ọ họtá mu, mee mu tẹ mu bụru onye-ishi-ozhi nkiya nke ọwhu mu l'e-gude ozhi-oma ono je aryaa arya l'alị ndu l'ẹte abụa ndu Ju, mu ryaa ya arya, mu ezhia ya ezhi nke ọwhu whẹ l'e-

kwetakota ọkpobe-okfu ono. Ọ kwa ezhi-okfu bẹ mu l'ekfu ẹgube-ẹ. Ọ tọ kwa ejire bẹ mu l'adzụ.

⁸ Sụ, iwhe ẹnya dụ mu bụ t'unwoke kfujezhiawho nụ Chileke l'ẹka lile. Tẹ whẹ chiljee ẹka whẹ, gudeje obu-iwhoro kfuje nụ Chileke. T'ẹhu be eghujekwa whẹ eghu, tẹ whẹ ba abojekwa obu ẹbo mẹ whẹ l'ekfu anụ Chileke.

⁹ A bya abya l'unwanyị, iwhe ẹnya dụ mu bụ t'unwanyị rikwaawho ọriri marụ ẹgube uwe whẹ l'e-yeje l'ẹhu. T'unwanyị yejee uwe, gbarụ whẹ nụ. T'iwhe whẹ l'e-gudeje emema onwowhe emema bụru iwhe l'e-goshi lẹ whẹ doberu onwowhe ọga, whẹ sedekwawho onwowhe. T'ọ bọ bụkwa ome ẹgbushi t'ọ bụru iya bụ ẹka ẹnya l'a-nọ eje. T'unwanyị be egudejekwa mkpọla-ododo yele aka emema onwowhe, tọ bụhunu oye uwe, vu oke aswa bẹ whẹ l'e-gude emema onwowhe ọbu.

¹⁰ Iwhe unwanyị l'e-mejehia bụ tẹ whẹ meje iwhe-oma, bụkwanu iya bụ iwhe gbarụ unwanyị, sụru lẹ Chileke dūru whẹ lẹ nsọ l'ememe. ¹¹ T'unwanyị wozeje onwowhe alị ọkpobe ewoze, nọduje nwanggujinguji nwuje iwhe l'eezhi whẹ. ¹² Mu te ekwekwawho tọ dụ nwanyị, l'a-nọ aturu unwoke iwhe whẹ l'a-nọ eme. T'unwanyị jipya-jelekawho onwowhe nwandoo. ¹³ L'ọ kwa Ádamu bẹ Chileke vu ụzo mee, tẹmenu ọ bya eme Iifu. ¹⁴ Ọ tọ bụkwa Ádamu bẹ Sétanu ghọru ụgho, ọ kwa ọwhube nwanyị b'ọ ghọru iya, mee ya: o mebyia iwu, Chileke tūru. ¹⁵ Ọle iwhe Chileke l'e-gude dzọo nwanyị bụ ọnwushi unwu, m'ọ -bụ-zhiaru-a lẹ yebe nwanyị ono nọshiru ike l'ekwekwe o kweru nke Kuráýisutu, whẹ eyekwawho ndu ọdo obu, whẹ aburu ndu nke Chileke ọkpobe abubu, whẹ edobe onwowhe ọga.

Ndu ishi chọchi

3 Okfu-a bẹ kwa okfu, e gude ẹka, kfuru sụ: "Ọ -bụru l'o nweru onye ẹnya dụ tẹ ya bụru onye ishi chọchi, onye ono bụkwa ọkpobe iwhe bẹ l'agụ iya nụ." ² Onye ishi chọchi bẹ bụfutajekwa onye l'ẹte amarụ ejo ẹka. Ọ bụfutaje nwoke, l'alụ nwanyị lanụ kpụ, ya abukwaruwho onye l'esedeje onwiya. Ọ bụfutaje onye nweru uche, ọ bụfutaje onye l'emeje umere, gbarụ onye ishi chọchi. Onye ono bụfutaje onye l'oowhe uwhere tẹ ya kwaarụ ndu bataru ibe iya ẹbyii ree-ree. Ọ bụfutaje onye l'a-dụ ike ezhi ndu ọdo iwhe. ³ T'onye ono ba abukwa onye l'angutaje mmee, ya eme iya l'ẹnya; onye ono ta abuhunu o-chi-gbaa. T'onye ono bụ-chiaru onye l'eme odoo; onye l'ẹte aswoje uswo; onye ọbu bụfutaje onye l'ete eye ẹnya l'okpoga. ⁴ Onye ono bụjekwa onye dụ ike eleta ibe iya ẹnya ree; ya aburu onye unwegirima iya l'anuru okfu; akwabekwa iya whọ ugwu. ⁵ Lẹ nteke ọ -bụ lẹ madzụ ta adudu ike bụru onye ishi l'ibe iya, ?ndehunu g'onye ọbu l'eme dụ ike letakota chọchi Chileke ẹnya? ⁶ T'onye ono

ba abụkwa onye bụ-wokwadia b'ọ bya abụru onye nke Chileke nke ọwhu onye ọbu l'ete awata ome nwọ-ha-g'ia ọ-ha-g'ia, shi nno Chileke anma iya ikpe, g'ọ nmarụ iya Sétanu bụ iya bụ Oshifutuswe. ⁷ Onye ishi chọchi l'a-bụkwawho onye l'ete evua ejo ẹwha l'ẹka ndu l'ete abụa ndu chọchi nọ, ọo ya bụkwanu t'ọ bọ dọ onye l'a-sụ l'ọ whuru iwhe onye ishi meru, a nọnyadaawho, Oshifutuswe gude ẹgube iwhe ono nmata onye ishi ono l'ọnya.

Ndu l'ejeru chọchi ozhi

⁸ Ndu l'ejeru chọchi ozhi bẹ bụfutaje ndu l'eeyeru ugvu; whẹ abụkwaruwho ndu l'abuje whẹ kfua okfu; a marụ lẹ whẹ kfuwaru obu whẹ, tẹ whẹ ba abụkwa ndu l'angunuka mmee, tẹ whẹ ba abụkwa ndu l'anoje acho urwu l'uzo, l'akfuaru nhamunha. ⁹ Tẹ whẹ gude obu whẹ g'ọ ha gudepyabe ọkpobe-okfu ono whẹ kwetaru ono, bụ ọkpobe-okfu, Chileke goshiru anyi, t'obu whẹ ba ataje whẹ uta. ¹⁰ T'e vujeekwaru ọzo letaada whẹ eleta, nteke e letageeru whẹ, tọ dọ ẹka ọnu bọru whẹ ẹbo; ọo ya bụ, e yewa whọ ro ọbu tẹ whẹ jejeru chọchi Kuráýisutu ozhi. ¹¹ Tẹ nyee onye l'ejeru chọchi ozhi bụkwaru onye l'eeyeru ugvu. T'ọ bụkwaru onye l'ete asụ asulasu. Ya abụkwaruwho onye l'esedeje onwiya, ya abụru onye goshiwaru lẹ ya gbarụ nke t'e gude ire iya ẹka l'iwhe lile l'oome. ¹² T'onye l'ejeru chọchi ozhi bụkwaru nwanyị lanụ kpụ bẹ l'ọo-nọ alụ. Ya abụru onye l'a-dụ ike leta unwu iya ree-ree-ree, eletakwawho ibe iya ẹnya ree. ¹³ O noo l'ọ -buru lẹ ndu l'ejeru chọchi ozhi bẹ l'ejerwe iya ejerwe b'ọ gbakwaru nke t'a kwabẹ whẹ ugvu, ka l'ugvu. Whẹ akakwanu adụ ike gude obu oshihu ike aasa iwhe ono, anyi kweru ono kaa kaa, mbụ iwhe ono, anyi kweru nke l'ọo l'anyi lẹ Jisọsu Kuráýisutu tųgbaru bọru nnanụ.

Iwhe Chileke shi domia edomi

¹⁴ Mu l'elekwa ẹnya lẹ mu ta anọhedu ọdu ntaa mu abya agbawhee ghu. ¹⁵ Ọle mu l'edekwaru ghu-a ẹkwo-ozhi-a; o noo lẹ mu ta amadụ gẹ l'oo-me, ya e nweru iwhe l'a-kpata mu akpode ukfu. Iwhe meru mu l'ederu ghu iya bụ t'i gude iya marụ iwhe gbarụ ndibe Chileke l'ememe. Chọchi b'ị maanarụ-a l'ọo ya bụ ibe Chileke, mbụ Chileke ono, nọ ndzụ. Sụa, ọ kwa gẹ itso yele ukfu-ulo l'egudeshije ọlo ike bụ gẹ chọchi gudeshi ọkpobe-okfu ono ike. ¹⁶ A tųkoru kwetakota l'ọkpobe-okfu ono, Chileke shi domia edomi bẹ kwataru paa ẹka mebyi apaa. Chileke goshiru iya anyi, anyi kwetakwa iya whọ. Ọkpobe okfu ọbu bẹ kfuru sụ:

Jisọsu bẹ byarụ lẹ mgboko-o bya abụru madzụ,

Ume Chileke goshi l'ọ bụ onye dọ chiriri.

Ndu-ojozhi-imigwe gudekwa ẹnya whẹ, whụa ya.

E kfukotaru ndu mba lile, dọ lẹ mgboko-o okfu ẹhu iya.

Ndiwhe kweta nkiya,

Chileke bya ekuta iya kuba l'imigwe,
Je akwabẹ iya ugvu, ka l'ugvu.

Ndu ejo nzhi

⁴ Ume Chileke bẹ l'ekfuru iya anyi arwụ iya anyi arwụ lẹ nchị sụ l'ọ rwudelewho nteke Jisọsu l'a-bya b'ọ nweru ndu l'e-docha ọkpobe-okfu ono, anyi kwetaru ono, wata anọ anga nchị l'iwhe ndu ọgvu l'alowhu alowhu l'ekfu, whẹ etsolahaa iwhe ọgvu ono l'ezhi. ² Ndu ono, l'etso iwhe ọgvu ono l'ezhi bẹ l'ahajẹ tẹ ndu iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze whẹ ono gude ejo ejire, whẹ l'anoje adzushi duwhushia whẹ, mbụ ndu ọbu, l'ete amajẹhe iwhe gbarụ whẹ l'ememe nkele Sétanu bẹ gudewaa mkpọrumkpọ igwe, ọku dọ, mee iwhe-ọhubama l'oriri whẹ, gude goshi l'ọo ya nwe whẹ. ³ Ndu dọ nno bẹ iwhe whẹ l'anoje ezhi bụ l'ọ tọ dọdu ree t'a lujẹ nwanyị, whẹ ekfukwawho l'ọ nweru ọga nri ọwhu l'ete adụa ree tẹ madzụ rijee. Ọle ọ kwaa Chileke bẹ meru nri ono sụ t'e rijee ya eri, mbụ tẹ ndu kweru l'ọo Chileke ono bụ Chileke whẹ, rijee ya mẹ whẹ -kelewa iya ekele iya, mbụkwa ndu ono, byawaa bya amawarụ ọkpobe-okfu ono. ⁴ Iwhe lile, bụ iwhe Chileke meru bẹ dukota ree eriri. Ọ tọ dukwa ọwhu gbarụ nke t'a jikaje iya. Iwhe anyi l'e-mejehia bụ t'anyi rijee iwhe g'iwhe ha mẹ anyi kelewaa Chileke ekele iya. ⁵ O noo l'okfu Chileke mẹ ekfukfu ono, e kfuru nọ Chileke ono bẹ mewaru: iwhe ono dukota nsọ l'iwhu Chileke.

Onye l'ejeru Kuráýisutu Jisọsu ozhi ejerwe iya ejerwe

⁶ Ọ -buru l'i wotaru iwhe lile-e, e kfukotaru ghu g'ọ ha kfukotaru unwunna lile bẹ kwa iya bụ l'ị bụ onye l'ejeru Kuráýisutu Jisọsu ozhi, ejerwe iya ejerwe. Ọo ya bụ l'iigoshi l'ọo okfu Chileke ono i kwetaru mẹe ọkpobe iwhe ono, e zhiru ghu, i shizhiawho nkeshi ono tsota bẹ bụ nri, i gude azụ onwoghu. ⁷ Ba angabejekwa nchị lẹ mkpọkoro akọ-iwhe, l'adụa iwhe bụ ọkpobe-okfu, dọ iya nọ ilile, mbụ akọ, tųkoru bụkotaru iwhe mmaanụ. Iwhe l'ii-mechia bụ t'ị hujee onwoghu ahụhu nke ọwhu l'ii-gude nno nọdu ndzụ, dọ Chileke ree. ⁸ O nweru ndu l'anoje àhù ẹhu whẹ àhùhù nke ọwhu whẹ l'e-shihu ike. Àhùhù ono, l'aahù ogwehu bẹ urwu dukwa, ọle urwu ọbu dọ iya nọ ta abadụ nwishi. Ọle ọwhu urwu gbarụ mgburumgburu bụ lẹ madzụ bẹ hùrù obu iya àhùhù nke ọwhu obu iya ono l'a-nọ etso Chileke. O noo lẹ Chileke kweru ukwa lẹ ndu l'eme nno bẹ ya l'emere eze-iwhe-oma lẹ ndzụ ọwhu whẹ nọ ntaa, meru whẹ iya lẹ ndzụ, whẹ l'a-nọ lẹ mgbe l'iwhu. ⁹ Okfu-a bẹ bụ okfu, e gude ẹka, mbụ okfu gbarụ tẹ madzụ lile gbobe ẹka labọ nata iya. ¹⁰ O noo iwhe meru anyi l'ekebeje ẹhu ese anya eseshi iya ike nkele anyi l'ele ẹnya Chileke ono, nọ ndzụ, mbụ Chileke bụ onye ndzọta

ndiwe l'owhu, kelekele nke ndu woru onwowhe ye iya l'ẹka.

¹¹ Kfuru whẹ iwhe ono kfushiaru whẹ iya ike, gu ezhikwaa ya who ezhi. ¹² Be ekwekwa tọ dọ onye l'a-nọ eko ghu ọkpa l'ishi nkele ọọ l'ị bụkwadu nwata. Iwhe l'ii-mechia bụ t'i meje umere, l'a-nọ egoshi ndu ọdo gẹ whẹ l'a-nọ eme iwhe ono, l'eezhi whẹ mẹkota iwhe ọwhu l'iime eme. Gu emejekwawho umere, l'e-goshi ndu ọdo gẹ whẹ l'e-shi ye ibe whẹ obu lẹge gụbedua yeru whẹ iya. Umere ghu emekwaawho tẹ whẹ kweta nke Chileke lẹge gụbedua kwetaru iya. Whẹ edobekwawho onwowhe ọgà lẹge gụbedua doberu onwoghu. ¹³ Iwhe l'ij-nọ-zhiawho eme jeye nteke mu l'a-bya bụkwa: t'ij gujeeru chọchi ẹkwo-okfu Chileke, gu emejee t'obu shihu whẹ ike, gu atụkashijeru whẹ okfu Chileke t'o doo whẹ ọnya. ¹⁴ Ba akwaswekwaru ọnya l'iwhe ọma ono, Chileke meru ghu nteke ono, ndu nkfuchiru Chileke gude ike, Chileke nuru whẹ kfushiaru iya, mbụ nteke ono, ndu e meru ọgurennya chọchi byaberu ghu ẹka l'ishi. ¹⁵ Kebelekawho ẹhu meje iwhe ono, whuberu iya iwhe ewhuberu nke ọwhu madzụ lile l'a-whụ lẹge i gude ejelewho l'iwhu l'iwhu. ¹⁶ Kwakwaru umere ghu ọnya; gu akwakwaa whọ ọnya l'iwhe ono l'ijinoje ezhi ndu ọdo. Mejelekawho iwhe ono g'ọ ha, o noo lẹ nteke l'i -mewa nno, gu a-dzọo onwoghu ndzụ, dzọkwaawho ndu l'anoje anụ iwhe l'iikfu ndzụ.

5 Ba abajekwaru nwoke ọgurennya mba. Iwhe l'ii-mejehia bụ t'i kfujeeru whẹ okfu lẹ nrwe gẹ-woo l'ọo whẹ bụ nna ghu. Mejeeru unwokorọbya gẹ-woo lẹ gu lẹ whẹ shi l'ẹwho lanụ. ² Unwanyi ọgurennya bẹ l'ijinoje emeru gẹ whẹ bụ ne ghu. Gu emekwaruwho unwumgboko gẹ gu lẹ whẹ bụ unwu ne. Iwhe mu l'ekfu bụ t'i bi merwukwa onwoghu l'ẹhu whẹ.

Unwu-mbunu

³ Kwabekwaa unwu-mbunu ugwu. Gu eletaje whẹ ọnya m'ọ -buru lẹ whẹ ta amadu gẹ whẹ l'e-me ilile. ⁴ Nteke bụ lẹ nwa-mbunu bẹ nweru nwa, ọdua l'o nweru nwanwa, t'unwegirima ono nwuta l'ọo whẹbedua l'e-vuada ọzo leta ibe whẹ ọnya, l'o nokwa iwhe gbaru ndu nke Chileke ndono. Ọo ya bụ, whẹ eshi nno melataru ndu nwuru whẹ nụ ree, ndu ono nwuru whẹ nụ meru whẹ. O noo iwhe dọ ree l'iwhu Chileke. ⁵ Ọle tẹ nwanyi, bụwhoo nwa-mbunu, l'ẹte amaa gẹ l'oo-me ilile, to nwe onye l'eleta iya ọnya, tẹ nwanyi ono bụkwaru Chileke bẹ l'ọo-noje ele ọnya l'ẹka. Tẹ nwa-mbunu ono ba atugbekwaa ẹka l'anọ ekfu anụ Chileke eswe l'enyashi. Iwhe l'ọo-noje ekfuru iya bụ t'ọ kwọo ya rọ lẹ mkpa. ⁶ Ọle nwa-mbunu ọwhu, l'anojelewho eme ejo-iwhe dọ iya ree l'obu iya bẹ nwuhakwaru anwuhu, ọ sụ l'ia nọ ndzụ. ⁷ O noo iwhe l'iikfujeru whẹ ndono, mbụ kfu ya kwata kfushiaru whẹ iya ike nke ọwhu whẹ l'a-nọ eme umere, gbaru whẹ nụ.

Ọo ya bụ t'ọ bọ dọ iwhe l'aa-ta whẹ ọta iya. ⁸ Ọ -buru l'o nweru onye haru ndu whẹ l'ia bụ; onye ọbu te eleta whẹ ọnya, kelekele ndu ọwhu bu ndibe whẹ gẹdegede, iwhe onye ono l'egoshi kwa lẹ ya te ekwetadu nke Kuráiyisutu, mbụ mẹe onye l'ete ekwee nke Kuráiyisutu bẹ gbekwaanu ka iya mma.

⁹ Nteke l'aa-nọ edeshi ẹwha unwu-mbunu l'ẹkwo, be edebukwaa ẹwha nwa-mbunu, l'ẹteke anọ-rwua awha ụkporo ugbo ẹto nke ọwhu a nwuru iya. Onye l'ii-deje ẹwha iya bụkwa onye bụ nwoke lanu kpụ b'ọ luru. ¹⁰ Tẹ nwanyi, l'ii-de ẹwha iya l'ẹkwo bụkwaru nwanyi, a tųg-baru ọnu ome ree nkiya. Tọ bụkwaru nwanyi, zųfutawaru unwu iya ree. Nwanyi ono aburu onye l'akwajeru ndu byaru ọlo iya ọkpobe ẹbyii, ya abụkwaruwho nwanyi, gudewaa mini kwọchaa ndu nke Chileke ọkpa, ya abụkwaru nwanyi, yewaru ndu l'ẹje iwhe-ọsulanu ẹka, ya abụkwaruwho onye wowaru onwiya yekota l'ome iwhe-ọma mgburumgburu.

¹¹ Jikajekwa ode ẹwha unwu-mbunu, bụkwadua unwogbaga. O noo l'ọobuje nteke ẹgu iwhe ono, l'aguje whẹ gųtalu whẹ whọ, whẹ agbẹeru Kuráiyisutu azụ; chọlahaa gẹ whẹ l'e-shi je aluta ji ọdo. ¹² Whẹ -mee ya nno bẹ kwa iya bụ lẹ Chileke l'a-nma whẹ ikpe lẹ whẹ te emehedu iwhe ono, whẹ kweru Kuráiyisutu ụkwa iya ono. ¹³ Iwhe ọdo buru nụ l'unwu-mbunu, bụkwadua unwogbaga bẹ l'a-nwulahaa ẹnyiru, whẹ etsoru ekpuwhe l'ọlo. Ọwhu kabaanụ ẹji buru lẹ whẹ l'e-tsojeru edowhe gweregwerewere, whẹ aburu o-jeru-okfu l'eeyeru iya whẹ. Whẹ ekfukwawho iwhe l'agbazhidua whẹ l'ekfuku ilile. ¹⁴ O nokwa iwhe meru mu l'ekfukwa sụ t'unwu-mbunu, bụkwadua unwogbaga je aluta ji ọdo, nwushia unwegirima, leta ọlo whẹ ọnya. Ọo ya bụ nke ọwhu onye ọgu anyi ono, l'ẹte adu ọrwu l'ọo-whuta anyi l'ẹhu, l'oo-gude ekfuru anyi rororo. ¹⁵ O nwekwaru unwanyi-mbunu ono, ndu ọwhu hawarunụ Kuráiyisutu gbee dakọbewaa tsolahaa Sé-tanu. ¹⁶ Ọo ya bụ, o -nweru nwanyi, kweru nke Kuráiyisutu, nweru abubu; abubu iya whẹ ono buru unwu-mbunu; tẹ nwanyi ọbu letakwa abubu iya whẹ ono ọnya. Tẹ nwanyi ono b'a patakwa mkpa ẹhu abubu iya whẹ ono, bụ unwu-mbunu bya ebo chọchi. Tọ bụlekwaruwho unwu-mbunu ọwhu l'ẹte amaa gẹ whẹ l'e-me bẹ chọchi l'a-noje eleta ọnya.

Ndu e meru ọgurennya chọchi

¹⁷ Iwhe gbaru t'e mejee ya bụ t'a kwabẹje ndu, e meru ọgurennya chọchi ugwu, ka l'ugwu, mbụkwa ndu ọwhu l'ejeru chọchi ozhi ree, kelekele nke ndu ono, keberu ẹhu arya okfu Chileke arya, ezhikwa iya who ezhi. ¹⁸ O noo l'e deru iya l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: "Unu be ekechijekwa eswi ọnu mę unu mee ya l'ọodzoshiru unu ẹswa lẹ balị l'uda balị unu." Ọ sụkwawho: "Onye l'ẹje ozhi gbaru nke t'ọ natajẹ aswa ozhi, l'ooje." ¹⁹ Ọ

-būru l'o nweru onye sūru l'onye e meru ọgurenya chọchi bẹ meru ẹji, be eyekwaru onye ọbu ọnu, t'a gbahakwaa l'a dū ẹbo ọbu ẹto agba ọku iya l'onye ono meru-a iwhe ọbu. ²⁰ Ndu ọwhu bụ ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji, gụ abajęeru whę mba l'edzudzu-ọha. Ọo ya bụkwawu nke ọwhu ndu ọwhua l'a-nọwaro atsū egvu ome iwhe-dụ-ẹji.

²¹ Mu nọdu l'iwhu Chileke męe l'iwhu Kuráýisutu Jisọsu męe l'iwhu nke ndu ojozhi-imigwe ono ọ họtaru, e kfururu ghu iwhe-e ekfushiru ghu iya ike sū ghu: t'i tsolekwawho iwhe lile ono, mu nọdu kfurushikotaru ghu g'ọ ha. Ba anmajękwa madzū ikpe nteke gubedua l'ęteke amarwetaa iwhe onye ọbu meru. T'ọ bọ dū-zhikwaa iwhe l'ii-meje lee madzū ęnya l'iwhu. ²² Rijeekwa ọriri tẹmenu gū abyabę madzū ęka l'ishi; be emejekwa iya gburugburu. T'ęka ghu ba adụkwa l'iwhe-dụ-ẹji ndu ọdo l'eme. Dobelekawho onwoghu ọgà.

²³ T'ọ bọ bụlekawho mini kpū bę bụ iwhe l'ii-nguje. Ngutajekwa mmęe nwanshị męe l'ọgvú ẹwho ghu ono męe ẹhu-ba-dụ-mma ono, bụ iwhe l'anoje eme ghu nteke nteke.

²⁴ O nweru ndu ejo iwhe whę l'eme bụ ejo iwhe a tūkoru ele l'ęnya, mbū ọ gbęekwanu dū gę-woo l'iwhe ono, whę metaru bę vuwa whę ụzo eje tę Chileke nma whę ikpe. O nwekwanuru ndu ọwhu bụ a nọnyaada tẹmenu nke whę avọ-lishihu. ²⁵ O nokwawho gę l'ọduje iwhe e meru ree. O nweru ree, madzū l'emee, ya abūru ree, a tūkoru ele l'ęnya. Nteke bụ l'o nweru ree ọwhu, e meru t'a whū iya ntaa, bę bụkwa a nọnyakwaawho bę l'ọ-tūko gbafutachaa iwhe. ?I nūwaru iya?

Ndu bụ ohu

6 T'iwhe bụ ndu bụ ohu gūa onye-nwe-whę nū lę ndu ọ gbarū tę whę kwabęje ugvu. Ọo ya bụ nggę t'e wota ẹwha Chileke męe iwhe ono, anyi l'ezhi gwọo l'ęja. ² Tę ndu bụ ohu, onye-nwe-whę nū bụ ndu nke Kuráýisutu ba akọ-mijekwa ndu ono, nwe whę nū nkele ọo lę whę bụ ụnwunna lanū. Iwhe whę l'emechia bụ tę whę kabaanū anọ ejeru whę ozhi, ejeshi iya ike; eshi onye ono nwe ohu ono kwetakwaruwho nke Kuráýisutu, ọ makwarūwho lę Chileke yeru iya obu. Ọonoje emeru ohu iya ono ree gude ebu iya ng-go ozhi iya ono, l'oojeshiru iya ike.

Tímoti, o noo iwhe l'ii-noje ezhi, gū anmashijekwaawho ọkwa iya ike.

Ejo nzhi męe ọkpobe ęku

³ Sūa, ọ -būru l'o nweru onye ọdo, bya ezhide iwhe ọdo gbarū iche, onye ọbu te ekwe l'okfu nke Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu, mbū okfu, l'anū ọkpobe ndzū, mbū onye ọbu jikafua iwhe ono, anyi zhiru lę nke gę l'ee-shije etso Chileke, ⁴ onye ono bę l'emekwaa nwọ-ha-g'ia ọ-ha-g'ia, l'ębe ọdukwanu iwhe onye

ono marū. Ẹhu, l'eme onye ono bụkwa ntụtego męe anọ abawhe mba okfu, l'adūa iwhe ọ patarū, mbū okfu, bụlewho l'ọokpataje tę madzū doberu ibe iya ęnya-kfurufuru męe anọ akpawhe ęnya męe anọ ekfubuyishi ibe onye męe anọ elewhe ibe onye ejo ęnya, ⁵ whę l'anoje eyeru ibe whę okfu. Ndu dū nno bụ ndu ęgò sweru eswe, bụkwaruwho ndu l'ęte amaa ọkpobe-okfu ono. Whę l'anoje arị l'a-nọ etso Chileke bę bụ ụzo, whę l'e-shi rita urwu.

⁶ O noo bụkwaru ọkpobe-okfu. Madzū l'eritaje oke urwu, m'o -tsoo Chileke. Ọle ọ kwa m'ọ -būru l'iwhe onye ọbu nwe l'atsūje iya-a l'ęnya g'ọ halękwaa. ⁷ O noo l'ọ tọ dūdu iwhe anyi gude bya mgboko-o, o nokwawho gę l'ọto dūa iwhe anyi l'e-gude eshi lę mgboko-o ala. ⁸ Ọo ya bụ, ọ -būru l'anyi nweru iwhe eriri, nweru iwhe oye l'ẹhu, t'o noo tsūjee anyi l'ęnya. ⁹ Ọle ndu l'anoje achọ gę whę l'e-shi kpa a ęku bę bụ ejo-achọ ono, whę l'achọ l'enwujeru whę ye l'ome iwhe-dụ-ẹji. Ọ būru iwhe ono l'abūje ọnya nmata whę. Igweligwe iwhe l'agū whę nū tūkoru būru iwhe mmaanū, tẹmenu ọ būru iwhe l'ebutaje whę anū hūbe l'ọku, tẹmenu l'ọolotaje whę lomia l'ęka whę l'a-nọdu mebyihu, laa l'iyi. ¹⁰ Ọ kwa oye ęnya l'okpoga bę bụ ęka iwhe lile, bụ ejo-iwhe futaru. O nwekwaru ndu bụ l'ọo lę whę l'achọ okpoga bę meru whę shiswee ụzo, parū ekwekwe whę kweru nke Kuráýisutu parū haa. Ọ bụkwaru iya whọ meru g'ọ gude whę gude ęka whę wotaru onwowe iwhe-ọtsulanu, ha l'igweligwe.

Iwhe Tímoti l'e-meje

¹¹ Ọle-a, tę gubedua bụ onye nke Chileke zekotajekwaaru ęgube iwhe ono g'ọ ha, kebe ẹhu meje t'į būru onye dū chiriri, gū emekwawho t'į būru onye l'akwabę Chileke ugvu. Nọshilekwawho ike l'ekwekwe ono, i kweru nke Kuráýisutu, gū eye ndu ọdo obu. Tajękwaru iwhe nshi, gū adụkwawho odoo. ¹² Dūlekawho g'ọo onye marū ọso, mbū, kebelekwawho ẹhu wheje ewhe-whe ọso bụ iya bụ ọso, gbarū onye kweru nke Kuráýisutu. Kebe ẹhu gbaję iya nke ọwhu l'ii-gbarwu ęka, a kparū oge t'a gbarwua nggę į nata obunggo ọso ono bụ iya bụ ndzū tututu-mimimi. Ọo oku nke ndzū ono bę Chileke kuru ghu sū ghu t'į bya enweru nteke ono, į kfururu l'iwhu edzudzu ọha kfu, o doo ęnya sū l'i kwekwaru ọkpobe-okfu nke Kuráýisutu ono. ¹³ Ọo l'iwhu Chileke ono, bụ Chileke ọwhu l'anūje iwhe lile ndzū męe l'iwhu nke Kuráýisutu Jisọsu ono, kfururu l'iwhu Páyleti gbaarū ọkpobe-okfu ono ęka-ebe, ọo l'iwhu whę bę mu nọdu ekfushiru ghu iya ike sū, ¹⁴ t'i tsolekwawho iwhe lile ono, mu kfurushikotaru ghu g'ọ ha. T'ọ bọ dūkwa ęka l'ii-doswe iya m'ọo l'ęka lanū, ọo ya bụ t'ọ bọ dū ọwhu l'aa-guru byabę ghu jeye nteke ono, Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu l'a-bya ọdo. ¹⁵ Ọo nteke o rwuru lę mgbe iya bę Chileke l'e-me t'a whū-

dzuru Kuráýisutu ọbu. Mbụ Chileke ono, dọkota ree, dzukota oke l'ime onwiya; ọ bụru yẹbedua kpụ bẹ bụ Nnaji-Ọha l'owhu, bụru eze, kakọta iwhe lile bụ ndu eze; bụru Onye-Nwe-Ọha ọwhu kakọta iwhe lile, bụ ndụ-nwe-ọha. ¹⁶ Ọo ya kpụ bụ onye l'ete abyaa l'anwụhu anwụhu. Ẹka o bu bẹ iwhoro, dụ iya nụ l'ete ekwejedu tẹ madzụ byakụbe iya ntse. O to nwekwa madzụ igbalekọma, gudejewaa ẹnya iya whụya ya, tọ hẹkwanu m'ọo l'o nweru onye bya l'a-whụ iya. Sụa, t'ọ bụru iya bẹ ndiwhe l'a-kwabẹje ugvu; ike ono, bụ agvụgagvu ono abụru nkiya. O nokwa g'ọ dụ-o!

¹⁷ A bya lẹ nke ndu nweru iwhe l'eli-mgboko-o, iwhe l'ii-kfuru whẹ kfushiaru whẹ iya ike bụkwa tẹ whẹ be egudekwa iya ku onwowhe, whẹ te edobehunu obu whẹ l'iwhe ono, l'adụa gẹ l'ọnono-be ono. Tẹ whẹ dobechia obu whẹ lẹ Chileke ono, bụ o-me-l'uko. Chileke ono l'anụkotaje anyi iwhe lile, nụ iya nke anyinyi nke ọwhu l'oo-me t'ẹhu tsomahu anyi. ¹⁸ Tẹ

ndu ono, nweru iwhe meje iwhe dụ ree, mbụ-a; tẹ whẹ meje iwhe dụ ree ono nteke nteke, tẹ whẹ bụru o-me-l'uko, ya ewheje whẹ uwere tẹ whẹ lẹ ndu ọdo gbaa mgbá l'iwhe whẹ. ¹⁹ Ọo -bụru lẹ whẹ l'eme nno, ya abụru iya bụ lẹ whẹ nweru ọkpobe iwhe, o noo lẹ whẹ l'e-shi nno kụberu onwowhe ọkpobe iwhe, mbụ ọkpobe iwhe l'a-dụru whẹ jeyewaro lẹ mgbe l'iwhu. Ọo ya bụkwanu nke ọwhu bụ nteke mgbe iya beleruwhe, whẹ anata ndzụ, bụ ọkpobe ndzụ. ²⁰ Sụa, byiko Tímoti, kwabẹlekwaruwhe iwhe ono, e yeru ghu l'ẹka ono ẹnya. Gụ ezelajeeru anọ ekfu mkpọkoro okfu l'adụa iwhe ọ patarụ, ba anọdujekwa atụ-whe mkpọkoro ẹgo, bụ iwhe ndiwhe l'ahajeru sụ l'ọo mmamagụ, ọle ọ tọ dudu mmamagụ, ọ bụ. ²¹ O nweru ndu l'anoje arị lẹ whẹ marụ iwhe, whẹ egude lẹ whẹ marụ iwhe, lẹ whẹ marụ iwhe, whua ụzo ekwekwe ono, anyi kweru. Tẹ Chileke meeru unu eze-iwhe-ọma.

2 Tímoti

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbẹdua, bụ Pọlu; mbụ mụbe onye Chileke kuru mee mu tẹ mu bụru onye-ishi-ozhi Kuráyisutu Jisọsu. Ọo Chileke ono bẹ zhiru mu sụ tẹ mu je ekfuru ndiwhe nke ọkpobe ndzụ ono, o kweru ụkwa lẹ ya l'e-shi l'ẹka Kuráyisutu Jisọsu nụ anyi.

² Onye mu l'ede iya anụ bụ gụbe Tímoti, bụ ẹguru nwa mu ono mu yeru obu.

Tẹ Chileke, bụ Nna męe Onye-nwe-anyi Kuráyisutu Jisọsu meeru ghu eze-iwhe-oma; mekwaaru ghu who obu imiko; mekwaawho t'i buru guu.

Pọlu l'ekele Chileke; adụkwawho Tímoti obu

³ Mu l'etu Chileke ẹwha, mbụ onye ono, mu gude obu mu g'ọ ha ejeru ozhi; lẹge nna mu ochee whẹ jeru iye ya; obu mu ta ata mu ụta. Iwhe bụ-zhia nteke bụ nteke mu l'ekfu anụ Chileke, mbụ eswe męe ẹnyashi bẹ mu l'anyatajẹ tua ya ẹwha l'okfu ẹhu ghu. ⁴ Tímoti; mu nyatakwarụ-a ẹnya-mini ono, ghakahụru ghu l'ẹnya. Ọ bụru iwhe ono megeeru eghoro ghu l'egbu mu egbu. Mbụ-a; l'ọogu mu; agushi mu ike tẹ mu lẹ ghu kpogba iwhe ọdo nke ọwhu ẹswa l'e-ji mu obu.

⁵ Mu l'anyatajẹkwaa ọkpobe ekwekwe ono, i kweru nke Onye-Nwe-Ọha. Ekwekwe ono bẹ ne ghu oche Lóyisu męe ne ghu Yunáyisu vuhaada ghu ro ụzo kwetadaa; o dokwaa mu whọ ẹnya l'o nokwawho gẹ gụbedua kwetaru. ⁶ O noo iwhe mu kwoberu anyataru ghu iya sụ ghu; t'i mekwaa iwhe-oma ono t'o meje ire, mbụ iwhe-oma ono, Chileke shi l'ẹka ono, mu byaberu ghu l'ishi nụ ghu nteke ono, mu kfuru nụ Chileke l'iswi ẹhu ghu. ⁷ O noo lẹ Ume-Dụ-Nsọ ọwhu Chileke nuru anyi ta abụdu Ume l'emeje anyi t'anyi tsujẹ egvu. Ume-Dụ-Nsọ, ọ nuru anyi bụ ọwhu l'anujẹ anyi ike; bụkwaruwho Ume n-yemobu, bụkwaruwho Ume l'emekotaje t'anyi dọ ike sedekotaje onwanyị.

⁸ Ọo ya bụ t'i b'i sojekwa ẹnya nke ookfuru ndiwhe l'i bụ onye nke Onye-nwe-anyi ono. Iwhere ẹhu mbẹdua ta adujehunu ghu, mbụ mbẹdua ọwa, a tūru mkpọro l'okfu ẹhu Onye-nwe-anyi ono. Iwhe l'ii-mechia bụ t'i jee oke iwhe-otsulanu nke ghu l'iwhe-otsulanu ono, anyi l'ẹje l'iswi ẹhu ozhi-oma ono. Chileke bẹ l'e-mekwaa t'ike ejeje iya dọ ghu. ⁹ Ọo Chileke ono bẹ bụ onye dzọru anyi; kua anyi sụ t'anyi bya aburu ndu nkiya. Iwhe o kwoberu dzọfuta anyi ono ta abụkwa l'ọo nke iwhe-oma, anyi metaru l'onwanyi. Iwhe meru o mee ya

lẹkwawho l'ọ bụhawaro iwhe ọ tūbehawaru l'o noo gẹ ya l'e-me iya. O noo bụleruwho eze-iwhe-oma; o meru anyi. Eze-iwhe-oma ono, o meru anyi b'o shikwaroo l'ẹka Kuráyisutu Jisọsu mehaadaruro anyi tẹmenu o mee mgboko-o. ¹⁰ Ọle ntaa b'ọ byaa emee, a whụ-dzuru eze-iwhe-oma ono nkele Kuráyisutu Jisọsu ono, bụ Onye Ndzọta anyi bẹ byawaru l'eliwhe-e, bya emebiyi-waa ike nke anwụhu. Ntaa b'o shiakwa l'ozhi-oma ono, mewaa ndzụ ono t'ọ futa iwhe, mbụ ndzụ ọwhu bụ a -nọduwa iya, eje anwụhubahee anwụhu.

¹¹ Ọo Chileke ono bẹ họtaru mu tẹ mu bụru onye l'aryajẹ ozhi-oma ono arya, mu abụkwaruwho onye-ishi-ozhi iya, bụru onye l'e-zhi iya ezhi. ¹² O nokwa iwhe meru mu l'ejekota iwhe-otsulanu-a, mu l'ẹje ọwa, mbụkwa tọ hẹkwa l'iwhere iya l'adujẹ mu. O noo lẹ mu marụ onye mu woru onwomu ye l'ẹka iya, mbụ; o dokwaa mu ẹnya ree l'ọo-dụ ike kwakọbe iwhe ono, mu yeru iya l'ẹka jeye mbọku ikpe. ¹³ Tsolekwaruwho ọkpobe-okfu ono, i nuru mu l'onu t'ọ bụru iya l'a-nọ akpozhiru ghu ụzo gẹ l'iji-nọje ekfu okfu. Gudepya-belekwawho ekwekwe ono, i kweru nke Kuráyisutu yẹle oye obu ono, i yeru ndu ọdo. Iwhe ono bẹ bụkota iwhe tukuror shikota l'atugba ono, anyi lẹ Kuráyisutu Jisọsu tūgbaru bụru nnanụ. ¹⁴ Kwabẹlekwawhuwho ọkpobe-okfu ono, Chileke yeru ghu l'ẹka ẹnya. Ume-Dụ-Nsọ ono, bu l'ime anyi bẹ l'e-mee, gụ adụ ike letakota iya ẹnya.

¹⁵ Mbẹ i makwaru-a lẹ ndu lile, nọ l'al'i Éshiya, bụ ndu mu lẹ whẹ tukuror eje ozhi-a bẹ tūkookwaru gbakashihu, wehaa mu je akpakwaa lẹ Fáyigelosu męe Hemójinizu. ¹⁶ Tẹ Onye-Nwe-Ọha meeru ndibe Onẹsiforosu obu-imiko, o noo nkele o shi anọje agba mu ume, iwhere mu ta adujẹ iya rọ gẹ mu nọ lẹ mkpọro-ọ. ¹⁷ Lẹ nteke o beberu byarwua Romu b'ọ wataleruwuwho anọ a chọ mu, achọshi mu ike jeye nteke ọ whuru mu.

¹⁸ Tẹ Onye-Nwe-Ọha byiko yebukwaaru iya ẹka tẹ Chileke whuru iya imiko mbọku ikpe ono. Gụbedua l'onwoghu bẹ marwetaru-a lẹge o yetaberu mu ẹka lẹ Éfesosu.

Ọkpobe onye l'alwụ ọgu ẹhu Kuráyisutu

2 Ọo ya bụ, gụbedua, bụ nwa mu; tẹ Chileke mee t'i gude eze-iwhe-oma ono, shi l'ẹka Kuráyisutu Jisọsu shihu ike. ² I nūwaru-a iwhe lile ono, mu kfuru l'edzudzu-ọha. Wota iya ye l'ẹka ndu goshiwaru lẹ whẹ

gbarụ nke t'e gude ire whẹ ẹka, bukwanu ndu l'a-dụ ike ezhi iya ndu ọdo.

³ Jekwaa oke iwhe-ọtsulanu nke ghu l'okfu ẹhu Kuráýisutu Jisọsu, bụ iwhe gbarụ ọkpobe onye l'alwu ọgu ẹhu Kuráýisutu. ⁴ O to nwekwa onye ojogu, nọ l'ẹka ọgu l'awhu ẹwhu l'ekweje tẹ ọriri ẹhu iya nwuru iya ye l'ome iwhe ndu l'abụa ndu ojogu l'emeje. Iwhe l'onoje eme nu bụ tẹ ya mee iwhe l'a-nọ atso onyeshi, deru ẹwha iya l'ekwo uto. ⁵ Ọdo bụru l'onye l'agba ọso bẹ l'eete ebujukwa obunggo onye kakota agbagba, m'ọ -bụdua l'ọ gbarụ ọso g'a tūru iwu agbagba iya. ⁶ Ọo onye l'akọ okfu, l'eseshi anya ike b'ọ gbarụ nke t'ọ vujeru ụzo ria iwhe e metaru l'okfu iya ọbu. ⁷ Rikwaa iwhe lile ono, mu l'ekfu ariri, lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ l'e-yetaru ghu-a ẹka mee t'iwhe ono dokota ghu ẹnya.

⁸ Nyatakwa Jisọsu Kuráýisutu ono, Chileke meru, o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. Jisọsu ono, bụ eri Dévidi, ọ bụru iwhe ono bukota iwhe ọbu, ozhi-oma ono mu l'ezhi l'ekfu. ⁹ Ọo l'ọo lẹ mu l'ezhi ozhi-oma ono bẹ meru iwhe mu l'eje iwhe-ọtsulanu-a, mu l'eje-e, mbụ a tū-gee tūa mu mkpọro gẹ-woo lẹ mu bụ onye metaru ejo iwhe. Ọle ọbu, ?ọo a -tū-gee mu mkpọro ọbu, ?a tūhunuru ozhi-oma ono mkpọro. Tūswakwa, ọ tọ dukwa onye ha nke ọotu ozhi-oma ono mkpọro. ¹⁰ O noo iwhe meru mu kwobe iswi ẹhu ndu ono, Chileke họtaru, anwugbukota iwhe lile-e l'obu, ọ kwa iya bụ nke ọwhu Chileke l'e-shikwanu l'ẹka Kuráýisutu Jisọsu dzokwaa whẹ whọ, ya eshi nno nụ whẹ ndzụ, dụ biribiri, bụ ndzụ tututu-mimimi. ¹¹ Okfu-a bẹ kwa okfu e gude ẹka, kfuru sụ:

“Ọ -bụru l'anyi lẹ Kuráýisutu bẹ tukuru
nwuhukota bẹ anyi l'ia l'a-tukokwawho nọdukota
ndzụ.

¹² Ọ -bụru l'anyi l'atajeru iwhe lile nshi,
bẹ anyi lẹ Jisọsu l'a-tukokwawho bụru eze.
Ọ -bụru l'anyi sūru l'anyi ta amadụ onye ọ bụ,
bẹ l'ọo-sukwawho lẹ ya ta amadụ onye anyi bụ.

¹³ Ọ -bụru l'anyi ta akfushijedu ike l'iwhe anyi kfuru,
bẹ yebedua l'akfushijekwa ike l'iwhe o kfuru,
nkele ọ tọ gbanwejedu iwhe o kfuru.”

Onye e kweru l'oojerwe ozhi ejerwe

¹⁴ Nyatajeru whẹ iwhe lile ono, gụ anọduje l'iwhe Chileke kfuaru whẹ iya kfushiaru whẹ iya ike sụ whẹ: tẹ whẹ ba anọjekwa abawhe mba okfu, l'adụa iwhe ọ patarụ. Ọ tọ dukwa urwu dū iya nū, ọ lẹkwaa emebyi bẹ l'oomebyije ndu l'anū iya nū. ¹⁵ Kebe ẹhu goshije whẹ lẹ Chileke dalewaru ghu, gūta ghu l'i bụ onye gbarụ nke t'i jejeru iya ozhi, mbụ l'i bụ onye ozhi iwhere ozhi, l'ooje l'ete adūa, tẹmenu i bụru onye l'anọje ezhirwe ọkpobe-okfu ono ezhirwe, l'ewojeleru iya who tūa jalaa. ¹⁶ Gụ ezelajeeru mkpọkoro okfu l'adūa

iwhe ọ patarụ, o noo l'ẹgube okfu ono l'e-me ndu l'anū iya nū, whẹ alalaha azụ azụ, whẹ anọhe eyeru Chileke ugwu. ¹⁷ Iwhe whẹ l'ezhi l'aduje g'ọo ọnya-mgbawha, l'ababushi anū. Ndu haru liru lẹ ndu ono, l'anọje ekfu ẹgube okfu ono bụ Hayimeniyọsu mee Filitosu. ¹⁸ Whẹ hawarụ anọ etso ọkpobe-okfu ono nkele whẹ sūru lẹ ndu nwuhuru anwuhu gbee shiwanu l'ọnwu teta, nọdu ndzụ. Whẹ gude nno o nweru ndu ọwhu whẹ haru enwunga enwunga, enwufu whẹ l'ekwekwe whẹ kweru nke Kuráýisutu. ¹⁹ Ọle ukfu-ulo ono, shihuru ike, Chileke tūru bẹ bụ enwubata enwubata. Iwhe ọhubama, Chileke deru l'ukfu-ulo ono bụ: “Onye-Nwe-Ọha maru-a ndu bụ ndu nkiya.” Iwhe ọdo, o defukwaaru iya whọ bụ: “T'iwhe bụ-zhia onye sūru woo lẹ ya bụ nke Onye-Nwe-Ọha sefukwawho ẹka l'ome ejo-ememe.”

²⁰ L'ime eze-ulo, ha shii ta abulekwawho iwhe e gude mkpola-ododo yele ope, vukota aswa kpua bẹ l'aduje iya nū kpū. Iwhe a pyiru l'oshi mee ọwhu e gude urwa kpua bẹ l'adū-gejekwaa ya. Ndu bụru iwhe oja-ama, ndu abuleruwho iwhe e gude eme iwhe. ²¹ Ọo ya bụ, ọ bụru l'o nweru onye safukotarū onwiya ejo iwhe ono, mu gushiru ono, ọ kwa iya bụ l'onye ono dūwaa g'ọo iwhe oja-ama ono, mbụ l'onye ono bẹ bukotawaa nke onye nwe ulo ono, l'agaru onye nwe iya nū ọkpobe mkpa, tẹmenu ọ bụru onye, e doberu kwabẹ tọ dū ike jeeru Chileke iwhe bụ-zhia ọkpobe ozhi l'eejeru iya. ²² Ọo ya bụ t'i gbalajeeru ẹgu ome ejo-iwhe ono, l'anọje agukaa unwokorọbya. Iwhe l'ii-mechia bụ t'i kebe ẹhu meje t'i bụru onye dū chiriri, gū egudepyabelek-wawho ekwekwe, i kweru nke Kuráýisutu g'i gude iya. Gū eye ndu ọdo obu, gū lẹ ndu ọdo adukwa l'odoo. O noo iwhe gū lẹ ndu ono, l'egudeje obu-iwhoro akpoku Onye-Nwe-Ọha l'a-tukoje emekota ndono. ²³ Be eyejekwa ọnu l'okfu ntutego eswe, l'ete adūa iwhe ọ patarụ. O noo l'i maanaru-a l'ẹgube iwhe ono bẹ bulewho uswo bẹ l'ookutsutaje. ²⁴ Lẹ nwozhi nke Onye-Nwe-Ọha bífutajekwa onye l'ete aswoje uswo, ọ bífutaje onye dūru madzū lile odoo, onye ono bífutajekwawho onye maru gẹ l'eezhije iwhe, ya aburu onye l'anwu-gbuje iwhe l'obu nteke e meru iya iwhe-dū-ẹji. ²⁵ Ọ bífutaje onye l'ewozeje onwiya alị, akpozhiru ndu l'agbajẹ iya okfu ụzo. O noo l'o nwekwaruro gẹ l'oo-me Chileke ẹgbee yetaru whẹ ẹka, whẹ adaa onwowhe uta haa iwhe-dū-ẹji ono, whẹ l'emegbabe, lwakfuta Chileke, whẹ abya amakotarū ọkpobe-okfu ono. ²⁶ Ọo ya bụ ẹnya abya ekosahu whẹ, whẹ ajifu l'onyo ono, Oshifutuswe nmataru whẹ, bụ iya shi mee whẹ, whẹ l'eme iwhe bụ uche-obu Oshifutuswe ono.

Gẹ umere ndiwhe l'a-dụ l'oge ikpazụ

3 Iwhe lanu ọwhu l'ji-kalewho ogude ẹka bụ l'o -rwulewho l'oge ikpazụ ono bẹ ọkpobe iwhe-ọtsu-

lanu l'a-byakwa. ² O noo lẹ nteke ono bẹ ndiwhe l'a-bùlewhe: onyenonu, ya aburu onwiya bẹ l'oo-ye obu kpú, wẹ aburu ndu ẹkpiri okpoga, buri ndu l'atụ onu onwowhe gẹ wẹ l'ahaa, buri ndu l'eku onwowhe eku, buri ndu l'anoje ewhu ndu ọdo iwhe, bukwaruwho ndu karishiru ne lẹ nna nwuru wẹ nọ ẹka, wẹ aburu o-ria-omata wẹ, wẹ aburu ndu l'ete adu iwhe l'adu-geru wẹ lẹ nsọ. ³ Wẹ aburu ndu madzụ dọ ashị, buri ndu iwhe l'ete alufuje alufu l'obu, buri ndu l'atukobeje madzụ ibe wẹ iwhe l'oomee, buri ndu l'ete aduje ike sedekota onwowhe, buri ndu l'eme igiri g'ọo anụ-egbudu, wẹ aburu ndu iwhe dọ ree l'aduje ashị. ⁴ Wẹ aburu ndu l'enwujeru madzụ ibe wẹ ye l'ẹka ohogu wẹ, wẹ aburu ekfu-ba-anụ wẹ, wẹ etsoru emewhe nwọ-ha-g'ia ọ-ha-g'ia, wẹ aburu ndu ka oye obu l'iwhe-utso amame Chileke; ⁵ wẹ aburu ndu l'anoje eme umere g'ọo ndu kwetaru nke Chileke, ọle wẹ te ekwetakwanu lẹ Chileke bẹ dọ ire. Byiko, kwachafukwaru egube ndu ono ẹnya. ⁶ Ndu dọ nno bẹ bọ wẹ l'a-hajeru ekpuwhe l'ulo l'ulo eduwushiwhe unwanyi, l'ete enwee uche, mbụ unwanyi, metawaru ejo iwhe, ọ kwowaru wẹ ẹhu, iwhe l'alowhu egube unwanyi ono buri ẹgu nọ gẹ nọ ha, dukota iche iche l'anoje agụ wẹ. ⁷ Egube unwanyi ono bẹ l'onoje ewheshi uwhere ike tẹ wẹ nwuta iwhe, ọle wẹ ta abyakwanu l'a-dụ ike takeru marwetakota okpobe-okfu ono. ⁸ Ndu ono, l'anoje eduwushiwhe unwanyi ono bẹ kwachiru okpobe-okfu ono ọzo lẹge Jánẹsu ye lẹ Jámberisu kwachiru iya Mósisu lẹ nteke ndụ-ichee. Ndu ono, l'anoje eduwushi unwanyi ono bẹ ẹgò swewaru, ekwekwe wẹ kweru bẹ bọ ekwekwe, daru l'ẹba l'ẹnya Chileke. ⁹ Ọle ndu ono ta adudu ẹka wẹ l'ejebebaa, madzụ lile atuko whukota lẹ wẹ bọ ndu eswe, mbunu-a lẹge madzụ lile whukotarú lẹ Jánẹsu ye lẹ Jámberisu bọ ndu eswe.

Iwhe Pọlu zhiru Tímoti t'o mejee

¹⁰ Ọle gubedua bẹ tsowaru iwhe mu l'ezhi, l'itsookwawho umere mu, ọ bukwaruwho iwhe mu tọberu lẹ ndzụ mu bẹ bọ iwhe i wopyaberu: ọ buri iwhe i tọberu lẹ ndzụ nke ghu; ọ buri iwhe mu kweru b'i wotaru: ọ bukwaruwho iwhe i kweru. I whukwaruwho gẹ mu l'atabejeru ndu ọdo nshi, whukwawho gẹ mu yetaberu ndu ọdo obu mee lẹge mu l'anwu-gbutabeje iwhe l'obu. ¹¹ I makwaru-a mkpamehu ono, a kparu mu g'ọ ha mee iwhe-otsulanu lile ono, mu nọdu jegbabe, bọ iwhe tukotarú dakfuta mu lẹ Ántiyọku mee lẹ Ayikóniyomu mee lẹsutura. Súa, mkpamehu, dakfutageeru mu l'ẹka ono ta abukwa iwhe ekfukfu. Ọle Onye-Nwe-Ọha dzokotalekwaru mu-a l'iwhe lile ono. ¹² Mbukwa l'iwhe bọ ndu lile, l'ogogu ẹgu tẹ wẹ lẹ Kuráyisutu Jisọsu tuggba buri nnanu, tẹ wẹ shi nno nọdu ndzụ, dọ Chileke ree, bẹ

l'aa-kpakotakwawho ẹhu. ¹³ Ọle ndu bọ ndu l'eme ejo-iwhe mee ndu l'anoje agho ugho gẹ wẹ ha bẹ l'anolewhe aka nọ aka eje eje l'ome ejo-iwhe wẹ l'eme, wẹ egude nno duwhushia ndu ọdo, ndu ọdo eduwhushikwawho wẹbedua. ¹⁴ Ọle ọbu, tẹ gubedua l'onwoghu kfushilekwawho ike l'okpobe-okfu ono e zhiru ghu, bukwa iya wọ bọ iwhe i kwetaru; o noo l'i makwaru-a ndu bọ wẹ, zhiru ghu iya. ¹⁵ Gụ anyatakawho l'i shizhiawho lẹ dedeede makotarú iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke. Ọo iwhe ono, e deru l'ekwo Okfu Chileke ono bẹ l'a-dụ ike mee ghu, gụ enweru mmamagu nke ọwhu Chileke l'e-shi l'ekwekwe, i kweru nke Kuráyisutu Jisọsu dzọo ghu. ¹⁶ Iwhe bọ iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke bẹ shikota l'ẹka Ume Chileke. Mkpa iya dọ t'e gude iya zhi okpobe-okfu ono mee t'e gudeje iya goshi madzụ ẹka o mesweru mee t'e gude iya kpozhia madzụ ẹgò mee t'e gude iya hefuta madzụ t'onye ọbu buri onye dọ chiriri l'iwhe Chileke, ¹⁷ ọo ya bọ nggẹ onye nke Chileke akwakobe-rwee ẹhu; kwabewho akwabẹ ojeru Chileke okpobe ozhi, duru iya nọ g'ọ dulee.

4 Súa, nyatakwa lẹ Kuráyisutu Jisọsu ono bọ iya bọ onye l'e-kpe ndu nọ ndzụ mee ndu nwuhuru anwuhu ikpe l'a-dawhu azu ujiku lanu, bya egoshi l'ọo ya bọ eze. Ọo ya bọ, mu nokwa l'iwhe Chileke ye lẹ Kuráyisutu Jisọsu ono, ekfuru ghu iya ekfushiru ghu iya ike ² sụ ghu t'i ryajekwaa ozhi-oma Chileke ono arya, m'ọ-dụ ndu l'iikfuru iya uwhere anunu mee tọ dọ wẹ iya, gụ eletalekwawho ozhi ghu ẹnya. Goshije madzụ ẹka o mesweru, gụ abajeeru onye meru ẹji mba, gụ egudelekawho ọta-nshi emeje t'obu shihu wẹ ike, gụ ezhijekwa wẹ wọ iwhe. ³ O noo l'o nweru nteke ndiwhe l'ee-bechaa jikalaha okpobe-okfu ono anyi l'ezhi, ya abuleruwho ẹgu ejo iwhe l'agụ wẹ nọ bẹ wẹ l'a-gbatsoru. Wẹ achikoo igweligwe ndu, l'ezhi iwhe ọdo tẹ wẹ bya ezhije wẹ iwhe l'atsọ wẹ utso lẹ nchị tẹ wẹ nuje. ⁴ Wẹ ekwehe ngabẹ nchị l'okpobe-okfu ono. Ọwhu wẹ l'e-chebe nchị aburu l'akọ-iwhe. ⁵ Ọle-a tẹ gubedua l'ishi onwoghu sedekotajekwa onwoghu l'iwhe lile. Iwhe-otsulanu -byajeeru ghu, tajeeru iya nshi. T'ozhi, l'a-duru ghu nọ buri anọ arya ozhi-oma ono arya, gụ ejekotagee ozhi, gbaru ghu nọ, o noo l'i bọ nwozhi Chileke. ⁶ Lẹ mbedua bẹ ndzụ mu dukwa g'ọo eja, l'a gbagewaa agbage, mbụ iwhe mu l'ekfu bọ l'ọ gbabewaru mu l'alala. ⁷ Mu mewaru ike mu l'oso ono, mu gbaru; mu gbaruwaru ẹka a kparu oge. Mu kfushiwaru ike l'ekwekwe, mu kweru nke Kuráyisutu. ⁸ Iwhe wudurunu ntaa buri tẹ Chileke nọ mu obunggo oso ono, o doberu ngaberu mu, mbụ lẹ Onye-Nwe-Ọha ono, l'ekpeje ikpe kfuru nhamunha bẹ l'a-gu mu l'onye dọ chiriri mboku ikpe ono. Mbụ, ọ tolekwa mu-a nwẹka mu bẹ l'oo-bu nggo ono kpú. Oobukotagezhia ya iwhe bọ ndu gude obu wẹ ngaberu abyabya iya.

Ozhi, Pọlu zhiru Tímoti nke iche

⁹ Malẹkwaruwho gẹ l'ii-me byakfuta mu ẹgwegwa.
¹⁰ O noo lẹ Dímasu bẹ wehawaru mu tųgburu nkele iwhe nke mgboko-o bẹ ka iya ree amame Chileke. Ọ tųgbuwaa ntaa jeshia Tesalonáyika. Keresensu bẹ jeru Galéshiya. Táyitọsu jee Dalumésha. ¹¹ Ntaa waakwa Luku nwekiya bẹ ọdu swiru mu. Byiko tẹ gụ lẹ Makụ lịbukwaaru m'ì -byade; lẹ mkpa iya dukwa mu shii t'ọ bya eyetaru mu ẹka. ¹² Lẹ Tíkikọsu bẹ mu zhikwaru Éfesọsu. ¹³ Ì -byata, chítakwaru mu uwe ukpo mu whọ, mu harụ l'ibe Káposu lẹ Tirówasu. Gụ achítakwaru mu whọ iwhe bukota ẹkwo mu g'ọ ha, kekeleke nke ndu onona, e gude pachimenti mee.
¹⁴ Alẹguzánda ọwhu l'akpụ ụzu bẹ mekwaru mu ejo iwhe parụ ẹka. Ọle ọ kwa Onye-Nwe-Ọha bẹ l'a-kfụko-ta iya ụgwo iwhe o meru. ¹⁵ Zelakwaaru iya gụbedua l'onwoghu, l'ọ kwatakwarụ kwachia ozhi-a, anyi l'ezhi ọwa ụzo.
¹⁶ Lẹ nteke mbụ ono, mu vugezhia ụzo kfuru l'ulo-ikpe, gọo ẹgo ishi mu; ta adụzhikwaa onye bụ onye mu, mbụkwa m'ọo onye lanụ. Onyenọnu tųkolek-

waruwho wehaa mu. Byiko tẹ Chileke ba agụbukwaa ya yeru l'ọo iwhe-dụ-ẹji, whẹ mee ya. ¹⁷ Ọo Onye-Nwe-Ọha bẹ bụ onye kfukube mu agbẹe mu ọkpu-ike; ọo ya bụ nke ọwhu mu l'ezhikota ozhi-ọma ono tẹ ndiwhe l'owhu nụ-dzuru iya. Ọ kwa iya whọ bụ onye nafutaru mu l'ọnu oduu. ¹⁸ Ọ kwawhọ Onye-Nwe-Ọha ono bẹ l'a-nafuta mu l'iwhe bụ ejo-iwhe gẹ ejo-iwhe ha, dua mu gelee gelee, duru je edobe l'ẹka ọ bụ eze l'imigwe. Tẹ ọja-ama bụru nkiya jeye lẹ tututu-mimimi. O noo g'ọ dụ.

Ekele, Pọlu gude kpọ-chia ẹkwo-ozhi iya ishi

¹⁹ Jjaru mu Pyírísuka yele Akwíla mee ndibe Onẹsí-forosu. ²⁰ Ẹrásutosu bẹ kwakwarụ lẹ Kọrintu. Tirófimo-su bẹ mu hakwaru lẹ Miltọsu nkele ẹhu ta adụdu iya mma. ²¹ Kebekwa ẹhu byaada temenu ya ebe nteke oyi l'anọje atsụ.

Yúbulosu l'ajikwa ghu rọ. L'ọojikwa ghu whọ mbụ Púdẹnsu mee Láyinọsu mee Kulọdiya mẹwaro ụnwun-na anyi ndu ọwhu gẹ whẹ ha.

²² Tẹ Onye-Nwe-Ọha chee ghu ndzụ.

Chileke emeeru unu g'unu ha eze-iwhe-ọma.

Táiyítósu

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbẹdua bụ Pọlu, bụ onye l'ejeru Chileke ozhi, bụkwaruwho onye-ishi-ozhi Jisọsu Kuráiyisutu.

Chileke họtaru mu, zhi mu tẹ mu bya emee tẹ ndu Chileke họtaru, mbụ ndu ono, wowaru onwowhe ye iya l'ẹka, tẹ mu bya emee whẹ tẹ whẹ kabaa ọnoshi ike. Mu emekwaawho tẹ whẹ marụ iwhe bụ ọkpobe-okfu nke Chileke, bụ iya l'e-me tẹ ndzụ whẹ dụ lẹge Chileke chọru iya. ² O noo l'anyi tukuroru ele ọnya ndzụ tututu-mimimi. Ndzụ tututu-mimimi ono bẹ Chileke, bụ onye l'ete adzujẹ ejire kfuhaakwaruro lẹ ya l'a-nụ anyi tẹmenu mgboko dụ. ³ O belekwawho lẹ mgbe iya, Chileke bụ onye ndzọta anyi mee t'e shi l'ozhi-oma iya marụ ndzụ ono, o kweru ụkwa iya. Ozhi-oma iya ono b'o wotaru ye mu l'ẹka sụ tẹ mu tọkashiaru iya ndiwe t'o doo whẹ ọnya.

⁴ Mu l'edekwanu ẹkwo-ọ anụ ghu Táiyítósu. I bụ ọkpobe nwa mu nkele i kwetaru gẹ mbẹdua kwetaru l'ọ Jisọsu bụ Onye-Nwe-Ọha.

Tẹ Chileke, bụ Nna mẹe Kuráiyisutu Jisọsu, bụk-wawho Onye Ndzọta anyi meeru ghu eze-iwhe-oma, nụkwa ghu whọ ẹhu ọdu guu.

Ozhi Táiyítósu lẹ Kirítu

⁵ L'iwhe meru mu haa ghu l'alị Kirítu bụ t'i dozhia iwhe wuduru nu mẹe t'ị gụa ndu l'a-bụ ọgurennya chọchi lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu lẹge mu kfuwaru ghu iya. ⁶ Tẹ ndu ọbu, l'iji-gu tẹ whẹ buru ọgurennya chọchi bụkwaru ndu l'aata amarụ ejo ẹka, ndu ono aburu ndu l'alụkaa nwanị nnanụ nnanụ kpụ. Tẹ ndu ọbu bụkwaru ndu ụnwegirima whẹ wowaru onwowhe ye Kuráiyisutu l'ẹka, whẹ aburu ndu l'aata amarụ ụnwu whẹ ẹka lẹ whẹ bụ akpa-aghaka; ụnwegirima whẹ ono ba abụkwawho ọ-karia-ẹka whẹ. ⁷ L'onye ishi chọchi bụfutajekwa onye l'ete emeje iwhe l'aa-ta iya ụta nkeshi ọ bụwa iya bẹ bụ onye ishi, l'eleta ozhi Chileke ọnya. Onye ono bụfutaje onye l'ete abụa idzu-chi-l'obu iya, tọ bụhunu onye obu-ọku, tọ bụhunu onye l'angutaje mmẹe, ya eme iya l'ọnya, tọ bụhunu o-chi-gbaa; t'onye ono ba abụkwawho onye l'anoje achọ urwu l'uzo, l'ete akfuaru nhamunha. ⁸ Onye ọbu bụfutaje onye bụ ọ-kwa-ẹbyii, buru onye iwhe dụ ree l'aduje ree, onye uche iya dzuru oke, onye dụ chiriiri, onye umere iya l'egoshi l'ọ bụwho onye duru Chileke nsọ, ya abụkwaruwho onye gude onwiya ẹka. ⁹ Onye ono

bụfutaje onye kfuşiruru ike l'okfu ono, a marụ l'ọ gbarụ t'e gude iya ẹka lẹge e zhiru iye ya, nke ọwhu l'ọo-dụ ike gude anọ ezhi ọkpobe iwhe ono dụa ndu ọdo obu, dushia whẹ iya ike, tẹhenu ya egoshikwawho ndu jikaru iwhe ono, l'oozhi ẹka whẹ jeberu, ọ nahụ whẹ.

¹⁰ O noo l'ọ nweru ndu ha l'igweligwe, bụ ndu kwefuru ike, ndu l'ekfu mkpọkoro okfu gude aghota ndu ọdo l'ughu, kelekele nke ndu Ju, bụwaa ndu nke Kuráiyisutu. ¹¹ T'a kpọ-bujeru okfu ye ẹgube ndu ono l'onu, nkele whẹ l'egudeje ozhi iwhe, whẹ l'etege anọ ezhi, gude chikashia uwhu l'owhu gẹ l'ee-shi tẹ whẹ rita urwu, mbụ ndu iwhe gvruru l'iwhe. ¹² L'onye lanụ lẹ ndu Kirítu, bụ onye whẹ sụru l'ọo ọ-chiru-ọ-kaa bẹ sụkwaru: "Ndu Kirítu gẹ whẹ ha bẹ shizhiakwawho eshi utsu butaru utuwuruku whẹ, whẹ buru ejo-anụ-ẹg-budu, mbụ ndu ọnyiru, ẹkpiri l'egbu egbu." ¹³ Iwhe ono, nwoke ono kfuru buru ọkpobe-okfu; ọo ya bụ, t'ị bashiaru ndu nke Kuráiyisutu mba ike, nke ọwhu ekwekwe whẹ kweru l'a-bụ ọkpobe iya. ¹⁴ Tẹ whẹ ba angakwa nchị l'akọ-iwhe ndu Ju, whẹ ta anga nchị l'iwu ono, ndu ono jikaru ọkpobe-okfu ono turu l'onwowhe. ¹⁵ Ndu obu whẹ dụ iworo l'ẹka Chileke nọ ta adukwa iwhe whẹ l'asọ, obenu lẹ ndu merwushiru onwowhe emerwushi, mbụ ndu l'ete ekwetaa nke Kuráiyisutu ta adukwa iwhe l'ete abujeru whẹ nsọ nsọ. Ọriri whẹ rwuhuru arwuhu, ejo iwhe ta awajẹhe whẹ obu mini. ¹⁶ Whẹ l'anoje ekfu l'onu lẹ whẹ marụ Chileke, ọle whẹ l'egudejekwanu umere whẹ egoshi lẹ whẹ ta amadu iya. Whẹ bụ ndu meru ahuma, whẹ buru ekfu-ba-anụ whẹ, whẹ bụkwaruwho ọ-ga-lẹ-mkpa whẹ, l'ete adua iwhe dụ ree ọwhu whẹ l'a-dụ ike eme.

Ọkpobe okfu, l'anuje ọkpobe ndzụ

2 Ọle ọbu, gubedua l'onwoghu, t'iwhe l'iizhije yele ọkpobe-okfu, l'eezhi ezhi, l'anuje ọkpobe ndzụ dagbalẹkwawho. ² Zhia unwoke ọgurennya t'ọnya doo whẹ risaa, whẹ emeje umere l'egoshi l'ọ gbarụ t'e yejeru whẹ ugwu; tẹ whẹ sedeje onwowhe; tẹ ekweta, whẹ kwetaru nke Kuráiyisutu, mẹe oye obu, mẹe ọtanshi whẹ buru ọkpobe iya. ³ Gụ akarụ ụnwanyi ọgurennya tẹ whẹ meje umere, l'egoshi lẹ Chileke duru whẹ lẹ nsọ; tẹ whẹ ba abukwa ndu asulasu; whẹ ta ngunukaje mmẹe bụwaru-a nwohuta mmẹe; iwhe whẹ l'e-mechia bụ tẹ whẹ zhije iwhe dụ ree. ⁴ Ọo ya bụkwawho whẹ eshi nno zua ụnwanyi ọwhu bụkwadu ụn-

wogbaga tẹ wẹ yeje ji wẹ obu; wẹ eyekwa iya wọ ụnwegirima wẹ; ⁵ wẹ azụkwaa wẹ wọ tẹ wẹ nweru uche, dobe onwowhe ọga; wẹ eletaje ụlo wẹ ẹnya; wẹ aburu odomodoo, bụru ndu l'anuru ji wẹ okfu nggẹ t'e kwobe iswi ẹhu wẹ kfubyishilaha okfu Chileke ekfubyishi.

⁶ Gụ ekfukwaruwho ọwhube unwokorooby tẹ wẹ sedeje onwowhe. ⁷ G'ọ dyle-zhia, gụbedua l'onwoghu l'a-bụ onye l'e-letaje ẹnya eme umere ọma; ọdo bụ, nteke l'iizhije iwhe, gbanwujee iwhe gude ire-lanụ zhi-je iya ọkpobe ezhizhi. ⁸ Kfujee okfu, nweru ishi, mbụ okfu l'ẹte agha agha, nke ọwhu l'ii-gudekwanu nno meru iwhe iwhe nụ ndu okfu ghu; eshi-ọwhu l'ọ tọ dūhen-ua iwhe wẹ marụ, bụ ejo-iwhe, wẹ l'e-gude ekfur-wushi anyi.

⁹ Kfujeru ndu bụ ohu tẹ wẹ nujeeu ndu gbarụ wẹ nụ okfu; t'iwhe lile, bụ iwhe wẹ l'eme bụjeru iwhe l'a-dụ ndu gbarụ wẹ nụ mma l'obu; tẹ wẹ ba awọjekwa wẹ okfu; ¹⁰ wẹ te emejehunu ẹka ntubu. Tẹ wẹ gbetchia goshije lẹ wẹ bụ ndu gbarụ t'e gude ire wẹ ẹka ọkpobe egude l'iwhe lile. Ọo ya bụkwanu nke ọwhu wẹ l'e-gudekota umere wẹ g'ọ ha kutsee iwhe ono, l'eezhi ezhi, shi l'ẹka Chileke, mbụ Chileke bụ iya bụ Onye Ndzọta anyi.

¹¹ Noo lẹ Chileke bẹ goshiru eze-iwhe-oma iya, bụ iya bụ eze-iwhe-oma, l'oo-gude dzọta madzụ lile.

¹² Eze-iwhe-oma ono bẹ l'ezhi anyi g'anyi l'e-shi haa ọndu ndzụ ọwhu anyi l'ete egudee akwabẹ Chileke ugwu mee g'anyi l'e-shi haa ẹgu ejo iwhe nke mgboko. Mbụ eze-iwhe-oma ọwhu l'ezhi anyi g'anyi l'e-shije sede onwanyi, bụru ndu dū chiriri, eyeru Chileke ugwu lẹ mgboko-o. ¹³ Anyi nọduakwaa kwabẹru mbọku ẹhu-utso ono, bụ iya bẹ anyi l'ele ẹnya iya. Ọo mbọku ono bẹ l'ee-goshi ọdu-biribiri Ọkalibe, bụ Chileke ono, bụ Onye Ndzọta anyi bụ iya bụ Jisọsu Kuráiyisutu. ¹⁴ Jisọsu ono gude onwiya gbaa ẹja l'iswi ẹhu anyi nggẹ ya shi nno gbata anyi l'ẹka iwhe-dụ-ẹji mee tẹ ya saa obu anyi t'anyi bụru nkiya, mee anyi ndibe iya; ndu l'ọnoje ewhe uwhere tẹ wẹ mee iwhe dū ree.

¹⁵ Sụa, tũko iwhe ono kfushia, gụ egudekwa iya who anmashiru madzụ ọkwa ike, gudekwa iya who goshije madzụ ẹka o mesweru, gụ egude iya duwhu iya azụ. Tọ bọ dukwaa onye l'a-kpọ ghu ẹbo l'afu.

Umere gbarụ ndu nke Kuráiyisutu

3 Nyatajeru wẹ sụ wẹ tẹ wẹ nọduje l'ẹka ndu ishi, l'achị nụ mee ndu l'ekfu iwhe l'eme nu; tẹ wẹ nọduje wẹ l'ẹka meje iwhe wẹ sụru tẹ wẹ mee; tẹ wẹ bụru ndu kwageberu akwagebe nke oje ozhi, dū ree. ² T'ọ bọ dukwa onye wẹ l'e-kfujeru ejo okfu; tẹ wẹ ba aswọjekwa ụswo; tẹ wẹ bụru ndu obu-oma; tẹ wẹ mejeeru madzụ lile odoo. ³ L'anyịbed-ua l'onwanyi nwekwaru nteke anyi shi bụru ndu eswe;

ndu l'ẹte adụ onye wẹ l'anuru okfu; ndu e dusweru ụzo nke Kuráiyisutu; ndu shi bụru nwohuta ẹgu ejo iwhe l'anoje agụkaa madzụ mee ohu ẹkpiri iwhe dū-gee iche iche. Iwhe anyi shi aduje l'ozo iya mbọku-mbọku buleruwho ejo ọriri mee ẹnya-kfukurufuru; anyi shi dū madzụ ashi; madzụ ibe anyi dukwawho anyi ashi. ⁴ Ọ bya ebenu nteke Chileke, bụ Onye Ndzọta anyi goshiru anyi obu-oma iya mee lẹge o yeberu anyi obu, ⁵ ọ dzọta anyi. Adzọta ono, ọ dzọru anyi ta abụk-wa woo l'ọo iwhe-oma, anyi gude ẹka anyi meta. Ọlek-wawho obu-imiko b'o meru anyi. Adzọta ono bẹ shi l'asasa, ọ saru obu anyi tẹ Ume-Dụ-Nsọ mee anyi t'anyi bụru ndu a nwuru ọdo, ya emekwaawho ndzụ anyi t'ọ bụru ndzụ ọwhuu. ⁶ Chileke bẹ kwatazhiaru shi l'ẹka Jisọsu, bụ Onye Ndzọta anyi nụ anyi Ume-Dụ-Nsọ ono ọkpobe anunu, ⁷ nggẹ anyi bụru ndu o gude eze-iwhe-oma iya gụa lẹ ndu dū chiriri l'iwhe iya mee ndu l'e-ke-ta ndzụ tututu-mimimi, bụ iya bụ iwhe anyi l'ele ẹnya iya. ⁸ Okfu-a bẹ bụkwa okfu, e gude ẹka. Iwhe mu l'eme tẹ mu kfuru ghu bụ t'i kfu ya kfushia ya ike, nke ọwhu ndu wowaru onwowhe ye Chileke l'ẹka l'e-lep-yabe ẹnya, ye ẹhu l'ome iwhe dū ree. Iwhe-e bẹ bụkota iwhe dū ree ọkpobe adudu, bụkwaruwho iwhe l'a-kwọ madzụ. ⁹ Ọle-a, zelajeeru ntutego, l'ẹte adụ iwhe ọ pataru, gụ ezelajeeru ntutego ndzekfu-ndzekfu ẹwha, shi lẹ ndu-ichee, gụ ezelaaru ọswo ụswo mawaro ọba mba nke iwhe shi l'iwu. Ẹgube ntutego ono bụkotakwa iwhe l'adụ iwhe ọ bụ, temenu urwu ta adukwa iya wọ. ¹⁰ Tẹ gụ l'onye l'ebukataje ọgbo lẹ chọchi ba adukwa iwhe unu l'e-megbajekwadu m'i -nmawaru iya ọkwa iya ugbo lanu, ọbu ugbo labo, ụzo te eshi iya. ¹¹ Makwaru l'ẹgube onye ono bẹ ọriri iya gbajohuwaru agbajohu; onye ono l'emewaa iwhe-dụ-ẹji gude anma onwiya ikpe.

Iwhe Táiyítósu l'e-meje bẹ Pọlu gude akpochi ẹkwozhi-a ishi

¹² Mu -zhilewho Átemasu m'ọ bụ Tíkikọsu ọ bya ibe ghu, kebekwa ẹhu byakfuta mu lẹ Níkopolisu ẹgwewa, nkele ọo ẹka ono bẹ mu turu ọnu lẹ mu l'a-nọdu lẹ nteke oyi l'atsuje l'abya nū-a. ¹³ Dufu Zinasu nke lọya mee Apólusu tẹ wẹ tųgbua ije wẹ. Nukwa wẹ iwhe mkpa iya dū wẹ, nggẹ t'ọ bọ dū iwhe ụko iya l'a-duru wẹ. ¹⁴ Mee tẹ ụnwunna anyi wẹ nwuta gẹ wẹ l'e-shije gude anya iwhe dū ree, wẹ l'ese dzọjee ndu ọdo lẹ mkpa, kparu wẹ nū. Ọ -buru lẹ wẹ te emedu iya nno, tẹ wẹ makwaru l'anya ọbu, wẹ seru bụ anya ọla l'iyi.

¹⁵ Iwhe bụ ndu mu lẹ wẹ nọ l'ẹka-a l'ajikwa ghu ọo gẹ wẹ ha. Jiaru anyi ndu anyi yeru obu, ndu anyi lẹ wẹ tųkoru kweta nke Onye-Nwe-Ọha.

Tẹ Chileke meeru unu eze-iwhe-oma g'unu ha.

Fayilímonu

1 Ọo mbẹdua, bụ Pọlu, bụ onye e kwoberu iswi ẹhu Kuráýisutu Jisọsu tịa mkpọro bẹ mu lẹ nwan-na anyi Tímoti tịkoru ede ẹkwo-ozhi-a.

Onye anyi l'ede iya anụ bụ gube onye ono, anyi yeru obu, bụ Fayilímonu, anyi lẹ ghu tịkoru ejeru Kuráýisutu ozhi. ² Anyi l'edekwa iya who anụ gụ lẹ Ápufiia, bụ nwanna anyi nke nwanyi, mēe Akíposu onye anyi l'iya tịkoru alwụ ọgu ẹhu Kuráýisutu; edekwa iya who anụ iwhe bụkota ndu chọchi ono, l'edzukobeje l'ụlo ghu.

³ Tẹ Chileke, bụ Nna anyi yẹle Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iwhe-oma; mek-waawho t'unu bụru guu.

Pọlu l'ekele Chileke ekele ẹhu Fayilímonu

⁴ Mu l'anoje ekele Chileke ono, mu l'ejeru ozhi ekele; iwhe bụ-zhia nteke bụ nteke mu l'ekfu anụ iya l'iswi ẹhu ghu. ⁵ O noo l'i yekotaru ndu nke Chileke obu gẹ whẹ ha, anyi l'anụkwawho l'i nọ l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu nọshia ya ike. ⁶ Iwhe mu l'anoje ekfu anụ Chileke bụ t'o mee t'i gude anọno ono, i nọ l'ẹka Onye-Nwe-Ọha mee tẹ gụ lẹ ndu ọdo tųgba bụru nnanụ ọkpobe abụru. Mbụ iwhe bụkota ndu lile ono, wowaru onwowhe ye Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu l'ẹka. Ọo ya bụ, unu eshikwanu nno kabaa anọ amarweta iwhe lile, bụ iwhe bụkota iwhe-oma, gbarụ anyi l'ememe nke ọwhu l'aa-nọ akwabẹ Kuráýisutu ugwu. ⁷ Sụa, nwanna mu; obu ono, i yeru ndu nke Chileke bẹ kwa iya kagezhia ome t'ẹhu tsọo mu ụtsọ. O meekwaruwho; obu ka mu oshihu ike. Iwhe ọbu, meru ọ dụ nno bụkwaru l'ọo oye obu ono, i yeru ndu nke Chileke ono, bẹ meru obu tukfuru whẹ ume.

Pọlu l'aryọ Fayilímonu aryọ ẹhu Onèsimosu

⁸ Sụa, o noo iwhe meru mu l'aryọ ghu aryọ; a makwaru-a l'ọ gbarụ nke tẹ mu kfuje gẹ ọnu ha mu nkele mu bụ nke Kuráýisutu; iwhe mu l'ekfu bụ: a makwaru-a l'ọ gbarụ nke tẹ mu gude olu ike kajeru ghu iwhe gbarụ ghu l'ememe. ⁹ Ọle ọ nụwho n-yemobu ono bẹ kparụ iwhe mu l'anọnuwho aryọ-chia ghu aryọ. Ọ kwa mbẹdua, bụ Pọlu bụwaa nwoke ọgurennya, bụkwaruwho onye nọ lẹ mkpọro ntaa bẹ l'aryọ ghu iwhe ono. Mkpọro ono, mu nọ bụkwaa nkele ọo lẹ mu l'ejeru Jisọsu Kuráýisutu ozhi meru mu nọdu iya. ¹⁰ Ọ kwa aryọ ẹhu Onèsimosu bẹ mu l'aryọ ghu ọbu. Onèsimosu ono bẹ dụwaa g'ọo nwa mu; o noo l'ọo mu

bẹ kfutaru iya yeru Kuráýisutu. Ọo l'ọka-mkpọro l'ẹka-a bẹ mu nọdu kfuta iya yeru Kuráýisutu ọbu. ¹¹ Lẹ mbụ b'o shi tọ dụ mkpa, l'ọogaru ghu, ọle ntaa bẹ l'ọo-gawaru ghu mkpa, agakwaruwho mbẹdua.

¹² Ntaa bẹ mu l'edufuakwa iya t'ọ lwawhu ibe ghu azụ. Yẹbedua bụ onye dụ mu l'obu shii; duta-be mu l'obu ono nke ọwhu o gbee dụwa mu nụ g'ọo mbẹdua l'alwakfuta ghu. ¹³ Mu shikwa rịa lẹ mu l'a-ha iya tẹ mu l'iya nọdu l'ẹka-a nke ọwhu l'ọo-nọ emeru mu iwhe i giji nọ emeru mu lẹ mkpọro-ọ, mu nọ nkele ọo lẹ mu l'ezhi ozhi-oma Chileke. ¹⁴ Mu rịa ya nno; mu sụ waawa; lẹ mu te esededu iya tẹ mu l'iya nọdu l'ẹbe abụ lẹ mu kfuru ghu iya; i kweta; t'ọ bọ dụ gẹ-woo l'e guderu ghu egude; i meeru mu ree, gụ l'ẹhu ghu l'a-dụ l'okfu. Ọ -bụ-chiaru gụbedua tịru obu ghu ama emeru mu ree; o noo akalẹwho mma l'ọo l'obu ghu b'o shi futa.

¹⁵ Mu -jeshia ekfukfu; mu asụkwa l'o gbee dụ gẹ agbafu, ọ gbafuru l'ibe ghu nke nwa nteke ono bụ nke ọwhu gụ l'iya l'e-megee buwaruro jeyewaro. ¹⁶ A makwaru-a l'ọ bụ ohu, ọle ọ tọ bụhekwaro ohu nke nno nta-a; ọ kaakwa ohu mma. Ntaa b'ọ bụwaa nwanna anyi, anyi yeru obu; kekeleke nke mbẹdua. Gụbedua l'a-kakwa iya nụ oye obu; eshi ọ bụ ohu ghu; bụkwaruwho onye yẹle Onye-Nwe-Ọha tųgbawaru bụru nnanụ.

¹⁷ O noo iwhe meru mu sụ ghu: ọ -bụruwho l'i gutaru mu-a lẹ mu bụ onye gụ l'iya tịkoru ejeru Kuráýisutu ozhi; nata iya ọkpobe anata lẹ giji nata mu ọ -bụ l'ọo mu byarụ. ¹⁸ Ọ -bụru l'o nweru iwhe-dụ-ẹji o meru ghu; ọ bụ l'o -nweru ụgwọ, o ji ghu; gbarụ iya bo mu. ¹⁹ Ọo mbẹdua l'a-kfụ ghu iwhe ọbu, o ji ghu ụgwọ iya. Ọ kwa mbẹdua, bụ Pọlu bẹ gude ẹka mu ede iwhe-e l'ẹkwo. Mu te ejekwaru ghu ro ekfuru l'i bụ onye ụgwọ mu, mbụ l'iiji mu ụgwọ ndzụ ghu l'owhu. ²⁰ Ee-o! Nwanna mu; iwhe mu l'ekfu; byiko; bụ t'i yeru mu ẹka-o; eshi anyi tịkoru bụru ndu kweru nke Onye-Nwe-Ọha; gụ emee tẹ obu mu tukfuru ume; eshi anyi lẹ Kuráýisutu tịkoru tųgba bụru nnanụ.

²¹ Iwhe mu kwoberu ederu ghu ẹkwo-ozhi-a bụkwa lẹ mu marụ l'ii-meru mu-a iwhe mu sụru t'i meeru mu, mbụ mee ya meru etsutsu iya ye iya. ²² Iwhe ọdo, mu l'ekfu bụ t'i dozhikwaaru mu ẹka, mu l'a-nọdu mē mu bya. Lẹ mu l'arịkwa lẹ Chileke l'e-mekwaru-a unu iwhe ono, unu shihawa kfutaru iya okfu iya. Oo-mekwaa tẹ

mu bya nke ọwhu mu l'unu l'a-whụ. ²³ Epáfurasu l'ajikwa ghu rọ. Mu l'iya bẹ tųkokwaru nọdu lẹ mkpọro l'ẹka-a l'iswi ẹhu Kuráýisutu Jisọsu. ²⁴ Whẹ l'ajikwa ghu whọ mbụ Makụ yẹle Arisutákọsu mẹe Dímasu mẹe

Luku, bụ ndu mu lẹ whẹ tųkoru nọdu l'ẹka-a ejeru Chileke ozhi.

²⁵ Tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu mejeeru unu eze-iwhe-ọma. O noo g'ọ dụ.

Híburu

Chileke shi l'onu Nwa iya kfu okfu

1 Lẹ nteke ndu-ichee bẹ Chileke shi l'onu ndu nk-fuchiru iya, kfuru nū ndu-ichee anyi whẹ ugbo olemole l'uzo dū-gee l'iche l'iche. ² Ọ bya ebe ntaa bụwaa oge ikpazu-a, ọ bụru Nwa iya b'o gude kfuru nū anyi. Ọo Nwa iya ono b'ọ họtaru sụ l'ọo ya bẹ iwhe lile kuru ishi l'ẹka. Ọ bụru l'ẹka iya b'o shi mee mgboko-o g'ọ ha. ³ Nwa ono bẹ l'egbu zaazaa, shi nno egoshi lẹ onolewho gẹ Chileke l'egbu zaazaa ndono, ọ bụleruwho gẹ Chileke dū bụ g'ọ dukota kpamụ. Okfu, Nwa iya ono kfuru bẹ ire dū, dushia ya ike. Ọ bụru ire ono, dū l'okfu ono b'o gude sede mgboko l'owhu. Ọ safu-geeru ndiwhe iwhe-dū-ẹji, whẹ metagbaberu; o gbashi je anodu anodu l'imigwe, l'ẹka-utara Chileke bụ iya bụ Onye-Kakota-Ike.

Nwa ono ka ojojhi-imigwe

⁴ Nwa ono bẹ Chileke meru ọ kakota ndu ojojhi-imigwe, ọ kwaruwho nno bụ g'ewha ono, Chileke guru iya dangokwaruwho ewha nke ndu ojojhi-imigwe. ⁵ Lẹ Chileke ta adukwa ndu ojojhi-imigwe ono onye ọwhu ọ sụjeru:

“Ọo ghu bụ Nwa mube Chileke, wata ntanu-a bẹ mu bụkwaa Nna nwuru ghu nū.”

Tọ hẹkwa l'ọ dū ojojhi-imigwe, ọ sụjeru:

“Mube Chileke l'a-bụ Nna ghu, gụ a-buru Nwa mu.”

⁶ Iwhe ọdo bụkwaruwho lẹ nteke Chileke dutaru Nwa iya ono, bụ ọkpara iya t'ọ bata lẹ mgboko b'ọ sūru:

“T'iwhe bụ-zhia ndu ojojhi-imigwe, shi l'ẹka Chileke gẹ whẹ ha bakotakwaru iya ẹja.”

⁷ A bya abya l'ẹka ndu ojojhi-imigwe nọ, iwhe Chileke kfuru bụru:

“Mu meru ndu ojojhi-imigwe mu whẹ dukota g'ọo wherewhere; whẹ bụru ndu ozhi mu, mu meru whẹ dukota g'ọo ọku l'ere whuruwhuru.”

⁸ A byakwanu lẹ nke Nwa iya ọbu, Chileke sụ iya: “Mu sūru ghu gube Chileke.

Ọo g'j bụ eze ntaa bụ gẹ l'ji-bụ-zhia ya whọ jeye lẹ tututu-mimimi.

Ii-gude ọdu chiriiri achị ẹka, j bụ eze.

⁹ Iwhe kfuru nhamunha dū ghu ree, Iwhe l'akfuaru nhamunha dukwa ghu ashị.

O noo g'ọ gude mube Chileke ono, bụ Chileke ghu

hota ghu kwabẹ ghu ugvu, mee ẹhu l'atsọ ghu utso, mbụ ugvu, mē ẹhu-utso ọwhu kwataru ka nke ibe ghu whẹ shii.”

¹⁰ Chileke byakwa eku iya Onye-Nwe-Ọha sụ:

“Eshi mbulembu bẹ bụ gube Onye-Nwe-Ọha meru ali, mee iwhe dū iya nū.

Ọ bụkwaru ghu whọ bẹ gude ẹka ghu mee igwe, mee iwhe lile, dū l'imigwe.

¹¹ Iwhe lile ono l'ee-bekochaa bụru kpurupyata, ọle gubedua l'a-dugburu g'j dū, iwhe lile ono l'ee-bekochaa kashihu g'ọo uwe.

¹² O noo nteke l'ji-whuta iya awhuta whufu g'ọo onye whufuru ukpo.

A bya agbanwee ya gẹ l'aagbanweje uwe.

Ọle gubedua bẹ bulewho onye j bụ bẹ l'ji-bugburu, j nọwaa gẹ l'ji-nọ jeye lẹ tututu-mimimi.”

¹³ Ọ tọ dukwa ndu ojojhi-imigwe onye ọwhu Chileke sụjeru:

“Nodu mube Chileke l'ẹka-utara jeye nteke mu l'e-me

ndu ọhogu ghu, whẹ aburu ghu iwhe l'ji-dzopyabe l'okpa.”

¹⁴ Sụa, ọo gūnu bẹ ndu ojojhi-imigwe bụ-zhia? Whẹ tukuru bükotaru ndu-ojojhi l'ete awhuje l'anya, l'ejekaaru Chileke ozhi, bükwaruwho ndu, Chileke ono yeru tẹ whẹ bya eyeru ndu yẹbe Chileke l'ee-bekochaa dzọ ẹka.

Ndzota, parụ ẹka

2 O noo iwhe meru anyi je l'atuzhi ẹwa l'okfu ono, anyi nuru; a nonyadaawho anyi kpoo gengu-gengu kpofu. ² L'ozhi ono ndu ojojhi-imigwe zhihawaru ono bẹ meru t'a maru l'okfu ono l'ere ire. Ndu jikaru ozhi obu mē ndu jikaru ome iwhe Chileke kfuru b'ọ gwaru ọchi, gbaru whẹ nū. ³ Sụa, ndee g'anyibedua l'eshi nahu ikpe iya, m'ọ -buru l'anyi te ekudu eze adzota ono, Chileke dzotaru anyi ọkpobe iwhe? Ọ kwa Onye-Nwe-Ọha l'onwiya vu ọzo kfulahaa nke ndzota ono. Ndu nuru iya nū byakwanu bya emee t'anyi maru l'ọo ezhi-okfu. ⁴ Chileke l'onwiya goshikwawho l'ọo ezhi-okfu nteke ono, o gude ike iya meshia iwhe-awhuru-lenya, dukota biribiri; wokwaruwho iwhe ono, shigee

I'ẹka Ume-Dụ-Nsọ keshiaru ndu kweru nkiya ẹge ọ du iya mma l'uche.

Jisọsu l'egoshi ọzo ndzọta

⁵ L'ọ tọ bụkwa ndu ojojhi-imigwe bẹ Chileke meru tẹ whẹ bụru ishi ẹ mgboko ono, l'ee-bechaa byanụ, bụ iya bẹ anyi l'ekfu okfu iya ọbu. ⁶ Iwhe Chileke mechiaru bẹ dúnua g'ọo iwhe ọbu o nweru ẹka, e kfulu l'ekwo-okfu iya sụ:

“Gụbe Chileke,

?o zhia gụnu bẹ madzụ bụ nke t'i rivuje iya l'oriri?

?O zhia gụnu bẹ nwa madzụ bụ nke t'i letaje iya ẹnya?

⁷ I meru iya, iwhe ojojhi-imigwe gude ka iya shii ta aha g'ọo inyi-nvọ.

I kwabẹru iya ugvu,

mee ya o nweru ẹnya ẹge l'eemeje onye eze.

⁸ Bya emee ya,

ọ dzọpyabekota iwhe lile, i meru eme l'okpa.”

Sụa, eshi o meru madzụ ọ dzọpyabe iwhe lile l'okpa bẹ bụkwa iya-a bụ l'ọ tọ dudu iwhe ọ gụfuru iya t'ọ ka mma l'ọo nnanụ. Ọle ntaa bẹ l'ẹteke awhudua gẹ madzụ shi bụru ishi iwhe lile ọbu. ⁹ O chia Jisọsu bẹ anyi whuru ẹ Chileke meru iya: ọ ka nwa ọlwalí l'ẹka ndu ojojhi-imigwe nọ, ọle ọ tọ kadu whẹ nwa ọlwalí ọbu nọo ọdu. Mbụ iwhe mekwaru ọ ka ọlwalí ono bụru t'ọ shi l'eze-iwhe-oma ọwhu Chileke l'eme nwụhu l'iswi ẹhu madzụ lile. Anyi whuru iya gẹ Chileke kwabẹru iya ugvu; mee ya; o nweru ẹnya ẹge l'eemeje onye eze nkele ọo l'ọ jeru iwhe-ọtsulanu; nwụhu. ¹⁰ Iwhe lile shikota l'ẹka Chileke, tẹmenu ọ bụru iya bụ ishi iwhe lile. Ọo yẹbedua, bụ Chileke b'ọ gbarụ t'ọ shi l'iwhe-ọtsulanu, Jisọsu jeru; mee t'iwhe gbarụ onye ishi, l'egoshi ndiwhe ọzo ndzọta dzukota oke l'ẹhu iya. Ọo ya bụkwanu nke ọwhu Jisọsu ono l'e-goshije ndiwhe ọzo, ya l'e-shi dzọo whẹ; ya eshikwanu l'iwhe-ọtsulanu ono, o jeru mee ndu ha l'igweligwe tẹ whẹ bụru ndu nke Chileke, mbụ ndu whẹ ẹ Chileke l'a-tụko egbu za-azaa. ¹¹ Ẹ yẹbedua, bụ Jisọsu l'emeje tẹ madzụ dukota ree l'iwu Chileke. Mẹ ndu ọbu, o meru tẹ whẹ dukota ree ọbu bẹ whẹ l'iya tükokwaru shi ẹ nna lanu. O noo iwhe meru tọ dọ Jisọsu iwhe oku whẹ ụnwunna iya.

¹² L'ọ sụkwaru:

“Mu l'e-me t'ụnwunna mu maru gube Chileke.

Mu l'a-kfuru l'echi ẹka ndu nke ghu dzukoberu gụa egvu, gude tua ghu ẹwha.”

¹³ Tẹmenu ọ sụkwawho: “Ọo Chileke bẹ mu l'e-woru onwomu ye l'ẹka.” Ọ sụkwawho ọdo: “Lee mu gẹ mu nọ l'ẹka-a, mu l'ụnwegirima ono, Chileke chiru nụ mu.”

¹⁴ Eshi-ọwhu ụnwegirima ono bụkota madzụ kfụ ẹka, kfuru ọkpa bẹ kwa iya meru iwhe Jisọsu ono gbashileruwho bya aburu madzụ gẹ whẹ bụ. Iwhe meru o mee ya nno bụ nke ọwhu l'oo-shi l'anwụhu

ono, ọ nwụhuru mebyia ike nke Oshifutuswe ono, bụ Sétanu; eshi-ọwhu ọ bụ yẹbe Sétanu ono shizhiawho bụtaru ike, anwụhu gude eme ire. ¹⁵ Ọo ya bụ, Jisọsu shi l'anwụhu ono, ọ nwụhuru tọo whẹ l'uli, mbụ ndu ono shi nkeshi whẹ futaru eliwhe nọduta gẹ whẹ bụ ohu nkele ọo ẹ whẹ l'atsụ egvu anwụhu. ¹⁶ Sụa, iwhe ọwhu kakwanu ọdo ẹnya bụ l'ọ tọ bụdu ndu ojojhi-imigwe b'ọ byaru tẹ ya yeru ẹka; ọo o-shi-l'eri Ébiri-hamu b'ọ byaru tẹ ya yeru ẹka ẹge ẹkwo-okfu Chileke kfulu. ¹⁷ O noo iwhe meru ọ bụru iwhe rwuberu iya erwube l'ọobyafutaje bya aburu madzụ ẹge ụnwunna iya ono bụ l'ọzo iwhe lile. Ọo ya bụkwanu nke ọwhu l'oo-shi nno bụru onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, bụru onye obu-imiko, bụkwaruwho onye e gude ire iya ẹka l'iwhe lile l'oomeru Chileke, nke ọwhu l'e-shi nno Chileke aguaru ndiwhe nvu l'iwhe-dụ-ẹji, whẹ metag-baberu g'ọ ha. ¹⁸ Yẹbedua l'onwiya jewaru iwhe-ọtsulanu; ọ bụkwaru iya whọ iwhe adata. O noo g'ọ gude l'ọduje ike yeru ndu iwhe adata byakfutaru ẹka nta-a.

Jisọsu kakwawho Mósisu

3 Ọo ya bụ, ụnwunna mu, bụ ndu Chileke kukwaruwho t'unu bụru ndu nkiya, unu rijenua ọriri nke Jisọsu ono, bụ onye-ishi-ozhi mee onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke mee a bya l'iwhe ono anyi sụru l'ọo ọkpobe-okfu ono. ² Ẹ yẹbedua goshilekwaruwho Chileke ono, bụ iya hotaru iya t'ọ bụru onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke; ẹ ya bụ onye e gude ire iya ẹka, ọ kwaruwho nno bụ gẹ Mósisu goshikwaruwho Chileke ẹ ya gbarụ t'e gude ire iya ẹka l'ozhi, o jeru ndu Ízurẹlu l'owhu, bụ whẹ bụ ọnu-ulo Chileke. ³ Ọle ọ gbakwaru nke t'a ka ọkwabe Jisọsu ugvu amame Mósisu, mbụ ẹgube ono l'aakajẹ ọkwabe onye turu ulo ugvu amame ọlo ọbu l'onwiya. ⁴ A makwaru-a l'ọ tọ dudu ọlo l'ẹte abụa madzụ turu iya, ọle ọ kwa Chileke bẹ mekwannuru iwhe lile. ⁵ Sụa, Mósisu bẹ bụlekwawho onye ozhi kpụ; o goshiru Chileke l'iya bụ onye gbarụ t'e gude ire iya ẹka l'ozhi, o jeru ndu Ízurẹlu l'owhu; bụ whẹ bụ ọnu-ulo Chileke. Ọ bụru iya goshiru iwhe Chileke bechaaru mee ẹ mgbe l'iwu. ⁶ A byakwanu ẹ Kuráiyisutu; ọ bụru Nwa, l'eleta ọlo Nna iya ẹnya. Nna iya ono bụ Chileke. O goshikwawho Chileke ẹ ya gbarụ t'e gude ire iya ẹka. Ọ bụkwanuru anyibedua bụ ọnu-ulo Nna iya ọbu, m'ọ -kwaru l'obu shihuru anyi ike, anyi dobe obu l'iwhe ono, anyi l'ele ẹnya iya.

Chileke l'e-me tẹ ndu nkiya tuta ume

⁷ Ume-Dụ-Nsọ kfukwaru sụ:

“Nteke unu nuru olu Chileke ntanụ-owa,

⁸ t'unu ba akpochikwa obu unu gẹ ndụ-ichee unu whẹ

shi kpochia ya nteke ono,

whẹ kwefuru mu ike l'echi-ẹgu,

mbụ nteke ono whẹ shi anọje adata Chileke.
⁹ Ọọ ẹka ono bẹ ndụ-ichee unu whẹ nọdu data mụbe Chileke,
 lelekwa mu who elele,
 l'ẹka whẹ whụkwaru-a iwhe mu meru l'ime ụkporo ugbo awha labọ.
¹⁰ Ọ bụru iwhe ono meru g'o gude whẹ mee mụbe Chileke iwhe eghughu.
 Mu sụkwanu whẹ:
 Lẹ whẹ l'arị-sweje ọriri nteke nteke.
 Lẹ whẹ teke ekwetadua shia ụzo, mu sụru tẹ whẹ shia.
¹¹ Tọ dụ iya bụ lẹ whẹ akpatsua oke-ẹhu-eghughu mu,
 mu ribua ya lẹ nte sụ:
 'Whẹ ta abyadụ l'abata l'ẹka mu lẹ whẹ l'a-nọdu tuta ume.'"
¹² Ọọ ya bụ, ụnwunna mu, unu kwabekwaru onwunu ẹnaya t'ọ bọ dụ onye ejo obu l'a-dụ l'ime unu, tọ dūhunu onye ọwhu l'a-bụ onye l'ete ekweje iwhe Chileke l'ekfu, nke ọwhu onye ono l'a-ha otso Chileke ono, nọ ndzụ. ¹³ Iwhe unu l'e-mechia bụ t'unu kfushijeeru ibe unu okfu ike mbọku-mbọku, a fūtashizhiaru ku ntanụ, tẹ whẹ sefu ẹka l'iwhe-dụ-ẹji, t'ọ bọ dụ onye iwhe-dụ-ẹji l'e-duwhu, kpochia ya obu t'ọ bọ nū olu Chileke. ¹⁴ L'anyi tükowaru bụru ndu nke Kuráyisutu, bụ ndu whẹ lẹ Kuráyisutu l'a-tụko gba mgba l'iwhe nkiya, m'ọ -bụru l'anyi kfushileruwho ike l'iwhe ono, anyi shi lẹ mbụ dobeta obu ono jeye l'ikpazụ-a.
¹⁵ O noo l'e deru l'ekwo Okfu Chileke sụ:
 "Nteke unu nuru olu Chileke ntanụ-owa,
 t'unu ba akpochikwa obu unu lẹge ndụ-ichee unu whẹ shi kpochia ya nteke ono,
 whẹ kwefuru mu ike ono."
¹⁶ ?Ọọ ndu ole bẹ nū-gezhiaru olu Chileke ono, whẹ kwefuleru iya ike? ?Tọ bụhedu ndu onoya, Mósísis dufutaru l'alí Íjiputu? ¹⁷ ?Ọọ ndu ole bẹ kpat-suzhiaruwho Chileke ẹhu-eghughu ụkporo awha ugbo labọ? ?Tọ dụ ndu ono meru iwhe-dụ-ẹji, e megee whẹ tükọ nwushihukota l'echi-ẹgu? ¹⁸ ?Ọọ ndu ole b'ọ riburu lẹ nte sụ lẹ whẹ ta abyadụ l'abata l'ẹka whẹ l'iya l'a-nọdu tuta ume? Ọọ ndu ono l'ete ekwee ome iwhe o kfulu onoya. ¹⁹ Ọọ ya bụ l'anyi whụkwaru-a l'iwhe kpatarụ t'ọ kweta tẹ whẹ bata tẹ whẹ l'iya tuta ume bụ lẹ whẹ te ekwedu mee iwhe ọ sụru tẹ whẹ mee.
4 Ọọ ya bụ, l'eshi Chileke kwewaru anyi ụkwa l'anyi l'a-bata l'ẹka anyi l'iya l'a-tuta ume, t'anyi tsujekwawho egvu, kwaa ẹnaya ọkwa nkashị t'ọ bọ dụ onye l'aa-sụ l'ọ metaru iwhe l'e-me t'ọ bo rwu ẹka ono. ² O noo l'ọ kwawhọ gẹ ndụ-ichee ono, Mósísis l'eduzhi ụzo l'echi-ẹgu nuru ozhi-oma lẹ Chileke l'eme tẹ ya dzọo whẹ, bụ g'anyi nuru iya nta-a. Obenu l'okfu ono, whẹ nuru nno ta adụdu mkpa, ọ garụ whẹ. Iwhe meru tọ dụ mkpa, ọ garụ whẹ bụ lẹ whẹ nū-gezhiaru ụkwa,

Chileke kweru, whẹ mee nchị gẹ whẹ ta anụdu iya.
³ Ọlekwawho nteke anyi nuru ozhi Chileke ono, anyi -kweta iya, anyi abahụ l'ẹka ono onye lẹ Chileke l'a-nọdu tuta ume ono. L'ọ kfuakwaru okfu ẹhu ndu l'ete ekwee ome iwhe o kfulu sụ:
 "Whẹ kpatsuru oke-ẹhu-eghughu nkemu,
 mu ribua ya lẹ nte sụ:
 'Whẹ ta abyadụ l'a-bata l'ẹka mu lẹ whẹ l'a-nọdu tuta ume.'"
 O kfu ya nno, l'ẹka ozhi iya gbee gvuhakwaro eshi nkeshi nteke o megeeru mgboko. Anyi marụ l'ọ shi nkeshi nteke ono kwabeta t'a bata l'ẹka ono. ⁴ L'ọ nweru ẹka, o kfukutaru mbọku nke ẹsaa l'ekwo Okfu Chileke sụ: "O be lẹ mbọku nke ẹsaa, Chileke tuta ume iwhe lile o mekotaru." ⁵ Ọle o kfukwaruwho l'ẹka lanụ ono sụ: "Whẹ ta abyadụ l'a-bata l'ẹka ono mu lẹ whẹ l'a-nọdu tuta ume." ⁶ Sụa, ndu vu ụzo nua ozhi-oma ono nke lẹ Chileke l'eme t'ọ dzọo whẹ, ta abahukwa l'ẹka ono nkele whẹ te ekwetadu mee gẹ Chileke kfulu. Ọọ ya bụ l'ụzo dükwadua l'ẹka ono nke ọwhu o nweru ndu l'a-bahụ iya. ⁷ O noo iwhe meru Chileke gbashikwa bya ewota mbọku ọdo dobe, bụ iya bụ "Ntanụ". A bya anọ-zhiakwaro ọdu shii, gẹ abahụ ono rwuhu-geeru temenu Chileke shi l'ọnu onye eze whẹ lẹ ndụ-ichee, bụ Dévidi kfu okfu iya l'ẹka ono, e kfuawaru sụ l'ọ sụru:
 "Nteke unu nuru olu Chileke ntanụ-owa,
 T'unu ba akpochikwa obu unu."
⁸ L'ọ tọ kwa alí Ízurẹlu whọ Jóshuwa du whẹ bahụ nteke ndụ-ichee whọ bẹ l'ookfu okfu iya. Lẹ nggẹ l'ọo iwhe Jóshuwa -duwaa whẹ bahụ l'ẹka ọbu, whẹ lẹ Chileke l'a-nọdu tuta ume ọbu, bụ iya bẹ Chileke l'ekfu okfu iya ọbu mee Chileke te ekfuhekwa nke odobe mbọku ọdo. ⁹ Ọọ ya bụ l'iwhe ono, Chileke kfulu l'egoshi lẹ nteke ndu nkiya l'a-bahụ l'ẹka ono onye l'iya l'a-nọdu tuta ume ono l'abyakwa, mbụ ọtuta-ume ọwhu onye ono l'a-tuta ọkpobe atuta l'iwhu iya.
¹⁰ L'iwhe bụ onye bahuru l'ẹka ono, onye lẹ Chileke l'a-tuta ume ono l'a-tutakwa ume iwhe bụ ozhi, o shi jeta g'ọ ha, lẹge Chileke tutakwanuru ume lẹ mbọku kwe ẹsaa, g'ọ megeeru mgboko. ¹¹ Ọọ ya bụ t'anyi kebe ẹhu bahụ l'ẹka ono yele ndu nkiya l'a-tuta ume ono. T'ọ bọ dükwa g'anyi ha onye l'e-je kwefuru Chileke ike, lẹge ndu Ízurẹlu meru nteke ndụ-ichee ono, whẹ ta abahuhe l'ẹka ono.
¹² L'okfu Chileke bẹ nọkwa ndzụ, emekwawho ire. Ọ kakwa ogu-igba, l'atsụ nkọ iwhu labọ. Ọotsushi nkọ ike nke ọwhu l'ọosujaje madzụ sụ-rwua mgbakụ ọkpụ yele ụmi, mbụ sụ-rwua ẹka obu madzụ dụ, uche iya dụ iya. Ọovofutaje iwhe madzụ l'arị mee-gezhi gẹ madzụ gbarụ l'ime obu iya. ¹³ O to dụ-zhidua iwhe dụ lẹ mgboko-o ọwhu Chileke l'ete awhukotaa. Iwhe lile, dụ lẹ mgboko gbakota ọto, daburu l'ebedebe l'iwhu iya. Ọ

bụru Chileke ono bụ onye anyi l'a-kfuru l'iwhu, kọkọta iwhe anyi meru.

Jisọsu bụ ọkalibe onye ishi ndu l'agbaję eja nụ Chileke

¹⁴ Ọo ya bụ, unu t'anyi kwata gudeshia iwhe ono, anyi sụru l'ọo ọkpobe-okfu ẹka ike, o noo l'anyi nweru ọkalibe onye ishi ndu l'agbaję eja nụ Chileke, mbụ onye tukuru igwe l'owhu ghakọta je anọdu l'imigwe l'ẹka Chileke l'onwiya nọ. Onye ono bę bụ Jisọsu Nwa Chileke. ¹⁵ Ọkalibe onye ishi ndu l'agbaję eja nụ Chileke ono, anyi nweru ono ta abụkwa ẹgube onye l'ete amaa ẹka l'ọotsu anyi lanụ, m'ọ -nahụ anyi. Onye anyi nweru bụ onye iwhe adata dụ-gee l'iche l'iche byakfutawaru nteke ọ nọ lę mgboko-o. Iwhe adata byakfutawaru iya lęge l'ọobyakfutaje anyi, to me iwhe-dụ-ẹji. ¹⁶ Ọo ya bụ t'obu shihu anyi ike t'anyi jerwua os-hi-eze Chileke gędegede bụ iya bụ ẹka Chileke nọ, bụkwaru iya whọ bụ ẹka l'eeshije emeru anyi eze-iwhe-oma, tę Chileke meeru anyi imiko, yejekwaruwho anyi ẹka męe mkpa byarụ anyi.

5 L'iwhe bụ-zhia onye ishi ndu l'agbaję eja nụ Chileke gę whę hakọta bę bụkwa ndiwhe l'edzukobeje shi l'echilabọ whę họtta iya, mee ya onye l'anọ-chije ęnya ọha l'iwhu Chileke. Iwhe whę l'ahọtatujeru iya bụ t'ọ nųje Chileke iwhe ndiwhe nųru iya męe t'ọ gbakwaawhọ eja nụ Chileke lę nke iwhe-dụ-ẹji, ndiwhe ono metagbaberu. ² Yębedua l'ejije obu oyi et-so ndu l'eshiswe ọzo nke l'ọo lę whę bụ ndu l'ete amaa iwhe, o noo lę yębedua l'onwiya bụkwawho onye l'ahajękwaruwho meswee mę l'eenwu iya eye t'ọ mee iwhe-dụ-ẹji. ³ Eshi-ọwhu yębedua bụkwawho onye l'emesweje, b'ọ gbafutajekwaru Chileke eja nke iwhe-dụ-ẹji ọwhu yębedua l'onwiya metaru bụ iya bụ lęge l'ọogbajekwawho eja nke l'ọo lę ọha mesweru. ⁴ Iwhe ọdo bụ l'ọ tọ dudu onye, l'agbashije họtta onwiya kwabę onwiya ugvu nke ọbu onye ishi ndu l'agbaję eja nụ Chileke. Ọo onye Chileke l'onwiya họtaru l'abuję iya, bụ iya bụ g'ọ họtaru Ẹronu lę nteke ndụ-ichee.

⁵ O nokwawho gę l'ọobua Kuráýisutu bę gbashileruwho kwabę onwiya ugvu nke ome onwiya onye ishi ndu l'agbaję eja nụ Chileke. Iwhe mechiaru nụ bụ l'ọo Chileke sụru iya:

“Ọo ghu bụ Nwa mu,
wata ntanụ-a bę mu bụakwa Nna ghu.”

⁶ Ọ byakwa ekfua l'ẹka ọdo sụ:

“Ịi-bụ onye l'agbaję eja nụ Chileke jeye lę tututu-mimimi;

Bụ iya bụ lęge Melikizedeku bụ iya.”

⁷ Nteke Jisọsu bu l'eliwhe ọwa b'ọ shi anoje arya ẹkwa, akwashị ęnya-mini gude ekfu anụ Chileke, aryo iya aryo, mbụ Chileke bụ iya bụ onye sụru lę ya l'a-dzọfuta iya l'ẹka ọnwu. O kfuwa nno Chileke nųa olu iya, o noo l'ọ bụ onye l'ewozetaje onwiya alį kwabę Chileke ugvu.

⁸ Sụ, a makwarụ-a l'ọ bụ Nwa nke Chileke, ọle ọo iwhe-ọtsulanu ono, o jekotaru b'ọ gude nwųta iwhe ome iwhe Chileke sụru t'e mee bụ. ⁹ O bụru gę Jisọsu ono tųkoodaru iwhe Chileke tųberu medzuada b'ọ byarụ bya abụru onye l'adzọtaje iwhe bụ ndu l'eme iwhe o kfuwu, whę bya abụru ndu ọ dzọtaru jeyewaro ya. ¹⁰ O noo lę Chileke bya ahọtawa iya, mee ya ọ bụru onye ishi ndu l'agbaję eja nụ Chileke jeyewaro lę tututu-mimimi gę Melikizedeku bụ.

Unu kwachafuru onwunu ęnya, t'unu ba alakwa azụ

¹¹ O nweru igweligwe iwhe anyi gege ekfu whota iwhe-e ya, ọle ọotsu l'ẹhu gę l'ee-shi kọoru iya unu; o noo l'iwhe te edojedu unu ęnya ęgwegwa. ¹² Ọle e kfude iya ekfu bę unubędua gbaakwaru t'unu bụru ndu gęge abụwaa ndu, l'ezhi ndu ọdo iwhe, obenu l'unu gbee dawhu azụ, bya abụwaru ndu kweshiru gę l'aa-nọ ezhi unu iwhe gbaru nke t'unu mahawaru iya l'okfu Chileke. Unu dųkwadu g'ọo ụnwegirima kweshiru t'e cheje whę ẹra. Ọ bụru unubę ndu ọ gbawaru t'unu dų g'ọo ọgurennya l'erijewaa nri. ¹³ Onye l'echekwadu ẹra bę bụ nwata. Ọ tọko marwetaadua iwhe nke ọwhu l'ọo-ma l'iwhe ọwhu dų ẹji męe l'iwhe ọwhu dų ree. ¹⁴ Obenu lę nri bụ nke ndu bụwaa ọgurennya. Ndu a zųwaru azụ whę mawaru iwhe nke ọwhu bụ whę -lee iwhe ęnya, whę amarụ, ọ dų ree tọ dų ẹji.

6 Eshi-ọwhu ọ dų nno, unu t'anyi dochakota iwhe ono, gbaru t'anyi vuru ọzo maru iya l'ozhi ono, e zhiru anyi nke Kuráýisutu ono. Unu t'anyi gbechia yeru ẹhu l'ọnwu iwhe l'e-me t'anyi bụru ọgurennya, karu ęnya l'ozhi ono. Sụ, t'anyi ba abyashị awata ogbube ishi nke ozhi ivuruzo ono, gbaru t'anyi mahawaru iya ono, mbụ t'anyi wofu obu l'anọ arį l'ọo iwhe-oma anyi metaru bę Chileke l'e-gude dzọo anyi; l'ọ noo bụkwa nke mmaanụ; t'anyi wochiaru onwanyị ye Chileke l'ẹka. ² Ọdo bụ, nke ome baputizimu męe nke ọbyakwase madzụ ẹka l'ishi męe nke lę madzụ lile l'ee-megee shi l'ọnwu teta nọ-duwhu ndzụ azụ, męe nke ikpe ono, l'a-nọwaro jeye lę gbururu, Chileke l'e-kpe ndiwhe. ³ Unu t'anyi nwųlahaa iwhe l'e-me t'anyi bụru ọgurennya, karu ęnya l'ozhi ono. Ndu ọwhu bę anyi l'ee-bekokwaa mee, m'ọ -bụru l'ọ dų Chileke ree t'e mee ya.

⁴ ?Nđe gę l'ee-shi mezhikwadua onye shi etsohawaa iwhoro nke Chileke, a nọnyaa ọ haa ya, t'ọ lwawhwkadu azụ ọdo? Onye ono bę shi bųwaru iwhoro nke Chileke shi edu iya. Ọ bya anatawaa iwhe-oma ọwhu shi l'ẹka Chileke, ọ liru lę ndu gbawaa mgba nweru Ume-Dụ-Nsọ. ⁵ Onye ono magezhiaru-a l'okfu Chileke dų ree, o gudeekwawho ẹhu iya whų g'ike nke mgboko ọwhu l'a-bya nų l'emebe ire. ⁶ Ọ tųkọta iwhe ono makotaru, ọ gbękwaaruwho Chileke azụ. Ọ nyiru ẹka

g'onye ono l'e-mebakwada daa onwiya uto odo, haa iwhe-du-aji, lwakfutakwadu Chileke eshi-owhu o lekebewaru enya akpopyabe Nwa Chileke l'oswebe odo, eme iya iwhe iwhe l'edzudzu-oha.

⁷ Saa, l'ali, l'echaje mini, igweli l'achijeru iya nteke nteke, gude iya eme t'iwhe a kuru iya gaaru ndu kuru iya nu mkpa be Chileke l'a-gokwaru onu-oma nu. ⁸ Ole ali owhu bulewho ewu-ogvu yele ogara-mbo be l'ono-je efushi be bukwa ali uchi gbaru. Ali ono b'o whoduwaru-a nwanshi Chileke atu iya onu. Ee-bekochaa, ya aburu oku l'a-dzu iya. ⁹ Ole-a, ndu mu yeru obu, l'iwhe-e anyi l'ekfu egube-egube bukwa ezhi-okfu, ole anyi makwaru-a l'unu l'e-tsoru uzo owhu ka ree, l'e-me te Chileke dzota unu. ¹⁰ Le Chileke te emejekwa iwhe l'ete akfuaru nhamunha. O to zohakwa ozhi, unu jeru, to zoha g'unu gude yehawaru unwan na eka mee owhu unu l'eyekwawho ntaa. Iwhe ono be tukoru egoshi l'unu yeru iya obu. ¹¹ Iwhe l'agu anyi bu t'onyenonu l'echilabo unu meje goshi lege nke Chileke gude awhoshibe iya ike l'obu, t'onyenonu meje iya nno jeye le mgbe ikpazu, nke owhu iwhe ono, unu l'ele enya iya l'e-rwube unu eka. ¹² Iwhe anyi l'ese anyi iya bukwa t'unu ba abu ndu enyiru. T'unu wota-chia eka ndu ono gude ekweta, whe kwetaru l'okfu Chileke mee otanshi, whe l'ata, gude anata iwhe ono, Chileke nodu kwegbabe ukwa iya.

Iwhe Chileke kweru ukwa iya bu ezhi-okfu

¹³ Saa, nteke ono Chileke kweru Ebirhamu ukwa iwhe ono be bukwa onwiya b'o gude riaru iye ya nte. O gude onwiya riaru iya nte ono nkele o to nwedu onye odo kabaa ya shii, bukwanu iya b'o g'o gude riaru iya nte obu. ¹⁴ To du iya bu lo su: "E -mee eli mee ali be mu l'a-golekwaru ghu-a onu-oma, mee: unwu ghu akwata ha l'igwe." ¹⁵ E megee Ebirhamu taa nshi. O taa nshi ono, o nata iwhe-oma ono, Chileke kweru iya ukwa iya. ¹⁶ Onye l'eri nte be bu ewha onye ka iya shii be l'oogudeje ria ya, l'obuje e riwaa nte l'okfu bu-zhia okfu ndiwhe l'ekfu ekfu, nke ego ebuhu. ¹⁷ O nokwawho ge Chileke shi eme t'o doo whe enya, mbu ndu ono, l'a-nata iwhe ono, o kweru ukwa iya ono le ya ta afudu gbanwee iwhe ya tuseru nke ememe. O buru iya meru g'o gude o ria nte tukobe l'ukwa iwhe ono, o kweru. ¹⁸ Saa, Chileke be kweru anyi ukwa iwhe, t'o bya eriru nte tukobe iya, uzo iwhe labo ono bu-gekwa iwhe l'ete agbanwe agbanwe, o bukwaruwho iwhe Chileke l'ete afua dzuru ejire ye. Oo ya bu, ngge obu eshihu anyi ike, mbu anyibe ndu owhu gbakfuru iya t'o dzoo anyi, t'anyi be eje obo obu ebo nke woo, a maru ?l'oonu anyi iwhe ono, anyi l'ele enya iya. ¹⁹ Iwhe ono, anyi l'ele enya iya ono l'emeje t'obu gvuru anyi egvuru. Oosededeje anyi obu l'eka lanu ge l'eesedeje ugbo l'aguga mini t'o bo du iwhe l'e-me iya nu. Iwhe ono, anyi

l'ele enya iya ono be wotawaru anyi lile l'eka Chileke no. O buru ngge e shi nno, t'anyi bahu l'ime ime ezeulo iya ono bu iya bu eka Chileke l'onwiya no l'imigwe. ²⁰ Oo Jisusu be bu onye vu uzo bahu eka ono l'iswi ehu anyi, nkele oo ya buwaa onye ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke. O buru iwhe ono be l'oo-bu jeye le tututu-mimimi, bu iya bu lege Melikizedeku bu iya.

Melikizedeku shi buru eze, bukwaruwho onye l'agbaje eja nu Chileke

⁷ Melikizedeku ono, anyi l'ekfuru shi buru eze ndu Selemu le nteke ndu-ichee, bukwaruwho onye l'agbaje eja nu Chileke, mbu Chileke ono, bu Okalibe-Kangokotaru-Nu. Nteke ono Ebirhamu shi ugu ono, o gbushiru ndu eze alwa be Melikizedeku ono jeru iya ndzuta. Ye l'iya dzulewho, o goru onu-oma nu Ebirhamu. ² Ebirhamu bya ewota iwhe lile, o lwutaru l'ogu tsua uzo iri, nu iya uzo lanu. A -kokashide iwhe ewha Melikizedeku futaru, be iwhe mbu o bu bu: "Onye eze du chiriri". Iwhe odo ewha iya bufutakwawho bu: "Onye eze l'emeje t'ehu du guu," eshi-owhu o bu eze ndu Selemu. Iwhe Selemu futaru bu ehu odu guu. ³ Melikizedeku te enwekwa ne to nwee nna, to nwe eri eka o shi. A bya l'a madeshia o noduwaa. A ta anwudu iya anwu, to nwuhu anwuhu. Oo ya bu l'o duwaa g'oo Nwa Chileke, nkele o buwaa onye l'agbaje eja nu Chileke jeye le tututu-mimimi.

⁴ Saa, unu whwaru ge Melikizedeku ono bu-be oke madzu. O buta-be oke madzu nke owhu o gbee bu-chiaru yebdua be Ebirhamu ono bu iya bu onye-ichee anyi gbee wota iwhe o lwutaru l'ogu kee uzo iri wota uzo lanu nu iya. ⁵ O kwa ndu l'agbaje eja nu Chileke, shi l'epa Livayi kpu be iwu Mosisu suru te ndu Izurelu nje uzo-lanu-l'uzo-iri l'iwhe whe nweru. O buru whe be iwu suru te whe nataje unwune whe iwhe ono, mbu l'eka whe le whe gbekwa tuko buru unwu Ebirhamu. ⁶ Obenu le Melikizedeku te eshikwa l'epa Livayi. Ole Ebirhamu ono be wotaleru-a uzo-lanu-l'uzo-iri l'iwhe o nweru nu iya, o nata iya. Melikizedeku goru onu-oma nu Ebirhamu, mbu goru onu-oma nu hukwaa Ebirhamu-a Chileke kwegbaberu ukwa iwhe ono. ⁷ A ta ajidu nke woo a maru ?onye l'ago onu-oma, o ka onye l'ogoru iya shii. ⁸ A bya l'ehu nke ndu ono, l'agbaje eja nu Chileke, shi l'epa Livayi, unu awhu l'oo ndu l'ee-megee nwuhu anwuhu be l'anataje uzo-lanu-l'uzo-iri ono. Nteke a byakwanuru l'ehu nke Melikizedeku, unu awhu l'oo yebdua, bu onye ekwo Okfu Chileke kfuwaru l'o to nwuhudu anwuhu be nataru iya nu. ⁹ Saa, e -jeshia ya ekfuku a whu le nteke ono, Ebirhamu keru iwhe iya uzo iri, nu Melikizedeku uzo lanu be buwaa Livayi ono, unwu iya l'anataje utu ono ntaa be shi l'eka Ebirhamu nukwa iya whu Melikizedeku. ¹⁰ A makwaru-a le Livayi be l'eteke anwu-zhiduanu

m'ọ nteke ono. Ọle ọ nọwaa l'ẹhu ochee-oroke iya ono bụ Ébiríhamu nteke ono Ébiríhamu keru iwhe iya ọzo iri, nụ Melikízedeku ọzo lanụ.

¹¹ Sụa, ọ kwa gẹ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, shi l'ẹpa Lívayi nọda bẹ Chileke tūru iwu iya, nụ ndu Ízurẹlu. Ọle ozhi ono, ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke jeru ta adudu ike mee t'iwhe Chileke tūberu lẹ nke gẹ ndiwhe l'e-meje bata l'ẹka ya nọ, vuru ire lẹge ọ tūberu iya. Nggẹ l'ọo iwhe ozhi ono whẹ jeru dū ike mee iwhe ono mẹ e te ejehekwa okfu okfu onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ọdo, bụkwanu iya bụ Kuráyisutu, bụ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, ọle yẹbedua te eshidu l'eri Éronu bụ iya bụ ẹpa Lívayi. Ọo ya bụ l'e tege ejehedu okfu okfu onye ishi ọdo l'agbajẹ ẹja nụ Chileke dū g'ọo Melikízedeku. ¹² Ọle nteke Chileke gbanwewaru onye l'agbajẹ ẹja nụ iya, họtá ndu l'agbajẹ ẹja ọdo, yele ndu ọwhuna l'abụhee iwhe lanụ, ọo ya bụ l'aagbanwefutaje iwu ono. ¹³ Onye-nwe-anyi Kuráyisutu bụ iya bụ onye-e, l'ekfu okfu iya-a bụkwa rọ onye ikfu ọdo, tọ dūhununu onye ikfu whẹ jejeru ozhi nke ọgba ẹja Chileke l'ẹnya-mgbeja Chileke. ¹⁴ O dokotaru ẹnya l'a nwuru iya ọ bụru onye ikfu Juda, tọ hẹkwanu l'ọ dū nteke Mósísisu whotaru Juda ọnu, nteke ono l'ekfu okfu nke ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke.

Onye ọdo l'agbajẹ ẹja, bụ ọ dū g'ọ bụ Melikízedeku

¹⁵ Lee l'ozhi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, shi l'ikfu Lívayi jeru ta adudu ike mee, t'iwhe Chileke tūberu lẹ nke gẹ ndiwhe l'emeje bata l'ẹka ya nọ, vuru ire lẹge ọ tūberu iya. O noo iwhe meru: ọ kabaa ọdo ẹnya g'onye ọdo l'agbajẹ ẹja nụ Chileke futaru bụ iya bụ onye onoya dū g'ọo Melikízedeku. ¹⁶ Abubu ọwhu yẹbedua bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ta abụhekwa nsọ nsọ mẹe iwu iwu, madzụ tūshiru dobe b'o gude bụru iya. Ọ kwa ike nke ndzụ tututu-mímimi ọwhu ọ nọ b'o gude bụru onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke. ¹⁷ L'iwhe ono b'e dekwaru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ:

"Ìi-bụ-zhiawho onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke jeye lẹ tututu-mímimi

lẹge Melikízedeku bụ iya."

¹⁸ Iwu who, Chileke tūhawaru b'o dochaakwaru nkele o to medu ire, tẹmenu ọ bụru mkpọkoro iwhe mmaanụ. ¹⁹ Iwhe meru ọ dū nno bụ l'iwu Mósísisu ono ta adudu onye ọ dū ike mee t'ọ dūkota ree l'iwu Chileke. Lẹ ntaa bẹ anyi l'eleekwaa ẹnya iwhe ka ree. Ọ bụru iwhe ono, ka ree ono, anyi l'ele ẹnya iya, bẹ anyi shiwaa anọkuba Chileke ntse.

²⁰ Iwhe ọdo tso iya bụ lẹ Chileke bẹ rikwaruwho nte ye iya. Ndu ọwhu b'e meru ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, nke ori nte ta adu iya. ²¹ Ọle ọwhube Jisọsu bẹ Chileke meru onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ribuaru iya nte nteke ono ọ sụru iya:

"Onye-Nwe-Ọha ribuaru iya lẹ nte,

ọ tọ fudu gbanwee iwhe, o tūberu nke ememe:

'Ìi-bụ onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke jeyewaro.'

²² Ọ bụru nte ono Chileke riburu bẹ meru Jisọsu: ọ bụru onye Chileke gude egoshi l'ogbandzu ọwa-a, ya riru nte ye-e ka akahụ iya ree.

²³ Iwhe ọdo bụru lẹ ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, shi l'ikfu Lívayi bẹ ha l'igweligwe. Ọobuje onye ọwhu a họtaru, ya abya ejee ozhi nke ọgba ẹja nụ Chileke ono jeye ya akata nka gwugwohu nwuhu. Onye ọdo abyakwa anochia ẹnya iya nkele ọnwu te ekwejedu tẹ whẹ jee ozhi ono jeyewaro. ²⁴ Ọle ọwhube Jisọsu bẹ bụlewho onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, ọ bụ bụshia ya ike, o noo lẹ yẹbedua l'a-nodugburu jeye lẹ tututu-mímimi. ²⁵ Ọo iwhe ono bẹ meru l'ọduje ike dzọo ndu shi iya l'ẹka byakfuta Chileke, mbụ dzọo whẹ tẹ whẹ ndu ndzụ tututu-mímimi. Iwhe ono bẹ l'ọduje ike mee nkele yẹbedua bẹ nọwaa ndzụ tututu-mímimi, ekfujẹ anụ Chileke l'iswi ẹhu whẹ.

²⁶ Ọo ya bụ l'ọo Jisọsu bụ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, bụkwanu ẹgube onye l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ọwhu mkpa iya dū anyi. Ọo onye dū nsọ l'iwu Chileke. Ụta ta adudu iya l'ẹhu, tọ dū ejo iwhe o mejeru. Chileke họturu iya iche l'echilabọ ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji, wolia ya woghakota iwhe bụ igweli l'owhu. ²⁷ Ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ọwhuna shi l'ikfu Lívayi shi anọje eme nke ẹja ono mbọku-mbọku. Whẹ shi anọje agba ẹja ono agbaturu iwhe-dụ-ẹji ọwhu whẹbedua metagbaberu, whẹ agbatukwaru iya who ẹhu ọha l'owhu. Ọle Jisọsu bẹ l'ogobadua nke t'ọ gbaa nkiya g'ọo whẹbedua. Ọ gbarụ nkiya ugbo lanụ sefu ẹka. Ugbo lanụ ono bụ ọwhu o gude onwiya gbaa. ²⁸ Mebyi okfu, iwu Mósísisu bẹ kwa madzụ mmaanụ b'ọ sụru tẹ whẹ bụru ndu ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke, mbụ madzụ mmaanụ l'ahajekwaru-a meswee. Obenu lẹge a nọnyaaru, Chileke bya eria nte whọ, shi nno docha iwu ono b'ọ họtaru Nwa Chileke, mee ya: onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke. Yẹbedua bụ Nwa Chileke ono, bẹ medzuwaru iwhe lile, dūkota lẹ nke gẹ ndiwhe l'e-meje bata l'ẹka Chileke nọ, lẹge Chileke tūberu iya. Iwhe ono b'e medzuru gẹ l'ọo-dū jeyewaro lẹ tututu-mímimi.

Jisọsu bụ onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke l'ẹhu nke anyi

8 Ishi iwhe ono anyi shi kfuta ono bụ: anyi nweru ẹgube onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nụ Chileke ono bụ iya bụ Kuráyisutu onye ọwhu nọdu anọdu l'imigwe l'ẹka-utara oshi-eze Ọkalibe-kangokotaru nụ. ² Yẹbedua l'ẹje ozhi ọgba ẹja nkiya l'ẹka Chileke nọ gẹdegede bụ iya bụ l'eze-ulo Chileke ọwhu dū l'imigwe. Ụlo onona ta abudu madzụ gude ẹka iya mee ya. Ọ rọo Chileke l'onwiya meru iya.

³ Iwhe Chileke hōta-turu iwhe bụ-zhia ndu ishi ndu l'agbaję eja iya bụ, tę whę nųe iya iwhe ndiwhe nųru iya męe tę whę gbajękwawho eja nų iya. Ọo ya bụ, l'o rwuberu erwube t'onye ono, l'agbaję eja nų Chileke ono, bụ iya Kuráýisutu nweru iwhe l'oo-gude agba eja anų Chileke ọbu. ⁴ Ọo ya bụ lę nggę l'ọo iwhe Kuráýisutu ono nọ l'eliwhe-e m'e te ekwekwanu m'ọo t'ọ bųru onye l'agbaję eja nų Chileke, eshi-ọwhu ndu l'agbaję eja nų Chileke lę mgboko-o l'agba eja anų Chileke lęge a tųru iya l'iwu ndu Ju. ⁵ Iwhe whę l'emeje l'ęka l'agbaję eja nų Chileke lę mgboko-o bę bụ-zhiawho iwhe shiru ọwhu onye ishi eja nke anyi ono l'eme l'imigwe, nke mgboko-o bųkwa inyonyo iya nkiya l'imigwe. Lę nteke Mósisu l'eme tę ya kpọbe ọlo-ękwa, l'aagbajęru Chileke eja ono lę nteke ndų-ichee bę Chileke sųkwaru iya: "Nyatakwa mekotalewho ọlo ono t'ọ dųlewho lęge mu tųru ghu ọnu iya l'eli ugwu who." ⁶ Obenu lęge ọ dų nta-a, bụ lę Chileke bę zhiwaru Jisọsu oje ozhi nke ọgba eja Chileke, mbų oje ozhi ọwhu ọnodu iya kwatarų ka shii amame nke ndu l'agbaję eja nų Chileke ọwhua. O nokwawho g'ogbandzu ọwhuu, shi iya l'ęka, o gude gudegbabe madzų yele Chileke kwatarų ka akahų iya ree, o noo l'o shi l'ogbandzu ọwa kweta anyi ọkwa iwhe ka ree amame ọwhu o shi l'ọwhuna kwewho.

⁷ Sųa, ọ -bų l'ųta ta adų l'ogbandzu nke mbų whọ, m'o to jekwa iya edocha wata nke ọgbandzu ọdo. ⁸ Ọle Chileke bę tarų ndu nkiya ųta nteke ono ọ sųru:

"Oo-nwekwa-a mbọku l'aa-nonyaa,
mbędua męe ndu Ízurelu,
męe ikfu Juda agbaa ọgbandzu ọwhuu.

⁹ O noo ta adųhekwa g'ọo ọgbandzu ọwhu mu lę ndų-ichee whę gbarų ono, bų iya bų mbọku ono, mu kpųtaru whę l'ęka kpųfu l'alį Íjiputu.

E megekwaaru, whę mebyia ọgbandzu ono,
mu lę whę gbarų.

Ọ bųkwanuru iwhe ono meru mu te eyebaheeru whę ọnu,

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Ọha l'ekfu ndono.

¹⁰ Ọ waa bų ọgbandzu mu l'ųnwu Ízurelu l'a-gba m'o -rwulewho nteke ono.

Iwu mu bę mu l'a-tųshi ye whę l'ego,
mu l'e-de iya gę l'eedeje ękwo l'ime obu whę,
nggę whę majęru iwhe mu sųru tę whę mee.
Mu a-bųru Chileke whę, whę abųru ndibe mu.

¹¹ Ọ tọ dųhedu onye l'ejekwadu ezhilaha ibiya, ọdua l'ọo nwune iya asų iya: 'Marų Onye-Nwe-Ọha,' o noo lę whę lile l'a-tųkota marų mųbe Chileke, mbų nwata męe ọgurenya.

¹² Mu meru whę obu-imiko l'emeswe, whę mesweshiru mu,
mu ta anyatahębaa iwhe-dų-ęji,
whę nọdu megbabe mu."

¹³ Sųa, eshi-ọwhu Chileke kwegeeru ọkwa iwhe dų nno l'ogbandzu ọwhu bų nke ọwhuu bę iwhe ọ fųtanuru bų lę nke mbų whọ b'o wowaru docha g'ọo iwhe kahųwaru akahų. Tęhenu iwhe l'akahųwaa akahų, at-sųakwawho mmęe ta adųdu gę l'ọ-nọ-bekwadu, ya echihu.

Ọbaru Chileke eja, ọzo nke akahų męe nke ọwhuu

⁹ Sųa, ọgbandzu mbų ono, Chileke yele ndu nkiya gbarų nwekwaru nsọ nsọ l'eedobeje mę l'aabarų Chileke eja, o nwekwaruwho ọlo, madzų gude ęka iya mee l'aanọduje mę l'aabarų iya eja ono. ² Ọlo ono, l'aabajęru Chileke eja ono b'e gude ękwa mee. Iwhe e shi edobeje l'ime mkpu nke mbų l'ọlo ono bų iwhe l'aatukobegejee oryọku męe teburu, e shi atukobeje buredi dųru Chileke nsọ. Mkpu ono b'e kuru ęka-dų-nsọ. ³ A bya lę mkpu ono nke ębo, iwhe e gude gebuta iya bų ękwa, iwhe l'eeukuje mkpu ono bųru ęka-kakọta-ọdu-nsọ. ⁴ Iwhe l'adųje iya bų ęnya-mgbeja, l'aakpọjeru Chileke isęnsu ọku. Iwhe e gude mee ęnya ęka ono, l'aakpọje isęnsu ọku ono bų mkpọla-ododo. Igbe-ogbandzu, Chileke yele ųnwu Ízurelu gbarų dųkwa iya whọ. E gudekwawho mkpọla-ododo kwechishikota igbe ono mgburumgburu. Iwhe dų l'ime igbe ono bų ite, a kpųru lę mkpọla-ododo. Iwhe dų l'ime ite ono bų nri ono, l'eeukuje mana, oshi-o-gude-l'ęka Éronu dųkwa iya whọ, mbų oshi-o-gude-l'ęka ono, e gbutaru dobe o rwulaha irwu. Iwhe ọdo dųfua ya bų okpekpu ęwhuru labọ, Chileke deru iwu iri, ọ sųru t'ųnwu Ízurelu dobekota nteke ono whę l'iya gbarų ọgbandzu ono. ⁵ Iwhe dų l'eli igbe ono bųru Cherubu labọ, l'egoshi lę Chileke nọ l'ęka ono. Whę chįru akwęka whę gbosagee, gude gbobuta okfu igbe ono, l'aanọduje kfųa ųgwo ndu iwhe-dų-ęji, madzų megbaberu. Ọle ọ tọ bųdu ntaa bę mu l'abya eshi ishi lanų kọlahaaru unu g'ęka ono dų dų nnanų nnanų.

⁶ Ọ bųru ęka ono, e meru nno bę ndu l'agbaję eja nų Chileke l'abahųje l'ime mkpu nke mbų ono mbọku-mbọku, je ejee ozhi nke ọgba eja Chileke gbarų whę nų. ⁷ A bya l'ime mkpu nke ębo whọ, ono bųlewho eze onye ishi ndu l'agbaję eja nų Chileke l'abahųje iya kpų. Abahų ono, l'ọobahųje iya kwa ugbo lanų kpų l'awha. Ọ tọ fųkwa bahų iya m'o gudee mmee, l'oo-gude gbaa eja ęhu iya gbafų iwhe-dų-ęji o metaru l'ọma-ama mękwawho mmee, ọwhu l'oo-gude gbafų iwhe-dų-ęji ọwhu ndu nke Chileke metagbaberu l'ọma-ama. ⁸ Iwhe Ume-Dų-Nsọ gude iwhe ono eme t'o doo anyi ęnya ndọwa: Lę nteke ono ęka ono, madzų gude ęka mee, l'aagbaję eja nų Chileke dųkwadu, bę l'ęteke agųhadua ọzo, e shi abahų l'ęka Chileke nọ t'onyenọnu bahų. ⁹ ęka ono, l'aagbaję eja Chileke ono nọdukwa ọnodu ętu, l'egoshi iwhe l'eme ntaa bų iya bų l'iwhe lile, a nųru Chileke męe iwhe bų ngwo-ęja, e gworu nų iya

l'ẹka ono ta afudu mee t'obu onye, l'abarụ Chileke eja nmabuhu iya ikpe. ¹⁰ Iwhe lile, e gude abarụ Chileke eja ono bẹ bụkota iwhe nke mgboko-o b'e gude eme iya. Ọ tuko bụru nsọ nsọ, l'eemekaa ala lẹ nri mee iwhe l'aangu angu mee nsọ nsọ, dọ l'osashi iwhe e gudegee mee nke ọba eja ono. Ọ tuktaru buleruwho nsọ nsọ nke mgboko-o, Chileke sụru t'e tsoje jeye nteke ya l'e-goshi ọzo ọwhu, l'ee-shije abarụ iya eja.

¹¹ Ọle Kuráýisutu bẹ byawarụ ntaa bya aburu onye ishi ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke, mbụ onye ishi ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke, l'etso ọzo ono ka ree, Chileke goshiru ntaa. Ẹka o jeru ozhi nke ọgba eja nkiya bẹ kakwa shii, bụkwaruwho ẹka Chileke ka o gude mee t'iwhe ya tumberu lẹ nke ọdzota ndiwhe vuru ire lẹge ya tumberu iya. Ẹka ono ta adudu l'eli-mgboko, o noo l'ọ tọ bụdu ẹka b'e gude mee ya. ¹² Sụa, ọlekwawho ugbo lanụ kpụ bẹ Kuráýisutu bahuru lẹ Ẹka-kakọta-ọdu-nsọ ono, Chileke nọ. Ọle ọ bahudekwaru iya t'o gude mmee egghu, t'o gude mmee eswi bahụ iya, je agbaarụ Chileke eja. Iwhe o meru bụ l'o gudechia mmee nkiya je agbaarụ Chileke eja l'iswi ẹhu anyi, shi nno gbata anyi l'iwhe-dụ-ẹji, nke ọwhu anyi l'a-bụ ndu a tọru l'uli, anyi aburu ndu nke Chileke jeyewaro lẹ tututu-mimimi. ¹³ Lẹ mbụ b'o shi abuje e -wota mmee egghu, ọbu mmee oke-eswi, obu l'ọo ntụ nwada-eswi, a kpọru ọku, e wota iya whee ndu mebyiru nsọ, ya emee ndu ono whẹ adu ree lẹge nsọ nsọ, tso iwu whẹ gude dọ. ¹⁴ Eshi-ọwhu ọ dọ nno l'ezhi, bẹ mmee nke Kuráýisutu l'a-kabakwaanụ ome ire. Kuráýisutu ono, shi l'ẹka Ume Chileke bụ Ume l'anogbuwaruroo, wota onwiya gbaarụ Chileke eja, l'adua ẹka ntupo dọ iya. Mmee nkiya ono l'a-kabakwaanụ ọsafu obu anyi t'ọ dọ ree l'iwhe Chileke, nke ọwhu anyi l'a-hakwanụ ome iwhe Chileke l'a-nma anyi ikpe ọnwu, letachia ẹnya l'ozhi Chileke ono, bụ Chileke nọ ndzụ.

¹⁵ O noo iwhe meru ọ bụru Kuráýisutu bẹ gudegbabe madzụ yẹle Chileke l'ogbandzu ọwhuu ono. Ọo ya bụ nke ọwhu ndu Chileke họtaru l'e-shikwanu l'ẹka Kuráýisutu nọdu ndzụ ọwhuu ono, Chileke kweru ụkwa iya, whẹ anọduwa iya rọ jeyewaro lẹ tututu-mimimi. Iwhe meru whẹ je l'a-nọdu ndzụ ono bụ lẹ Kuráýisutu nwuhuwaru, shi nno gbatawa whẹ l'iwhe-dụ-ẹji, whẹ metagbaberu nteke ọgbandzu nke mbụ whọ, shi l'ẹka Chileke shi vukwaduru ire.

¹⁶ Ụkwa, Chileke tukoberu l'ogbandzu nkiya dukwa g'ọo onye keru ekpe. Ọobujekwa e -kee ekpe dobe, aavochajekwa iya t'a marụ onye keru ekpe ono nwuhuwaru temenu ya adu gẹ l'e-me iwhe iya ọbu, ¹⁷ nkele ekpe madzụ keru te evujekwa ire nteke onye ono nọdukwadua ndzụ. Nteke l'oovuje ire bụ mę onye ono nwuhulewho. ¹⁸ O noo g'o gude, ọ bụru mmee b'e gude mee ọgbandzu mbụ whọ, o relahaa ire. ¹⁹ Iwhe mbụ bụ lẹ Mosisu kfuru ndu Ízurelu iwhe bụkota nsọ nsọ, dọ l'iwu onoya g'ọ hakọta. O gbashi ọdo bya ewo-

ta oshi ịsopu yẹle eji aturu, eji aturu ono bẹ l'eemeje ya eke uswe uswe, ọ bya ewota iya tsee lẹ mmee un-wu-eswi nshii mee mmee egghu, tsekwa iya whọ lẹ mini gude iya whedzuru l'ekwo iwu ono, e deru iwu ono, whedzukwaru iya who iwhe bụ ndu ono gẹ whẹ hakọta. ²⁰ L'oowhe iya asuje: "Ọ waa bụ mmee, l'egoshi l'ogbandzu unu lẹ Chileke gbarụ vuwaa ire, mbụ ọgbandzu ono, o shi goshi unu iwhe unu l'e-me nggẹ yẹbedua mekwaawho iwhe ya kfuru." ²¹ O nokwawho gẹ Mosisu meru bya ewota mmee ono whedzuru ọlo ono, e gude ẹkwa mee, mbụ ọlo ono, l'aanọduje agba eja Chileke, o whedzukwaru iya who l'iwhe bụkota iwhe e gude abarụ Chileke eja. ²² Mbụ, e -tsode iya lẹge iwu kfuru, ya ewuduwaa nwanshị mee iwhe lile abukotawaru-a mmee bẹ l'eegudeje mee ya, t'ọ safu dọ ree. Tọ hẹkwa l'aaguru madzụ nvụ l'iwhe-dụ-ẹji madzụ metagbaberu, l'ẹbe abụ l'o nweru iwhe e gburu gbashi mee ya.

Eja Kuráýisutu l'asafu iwhe-dụ-ẹji

²³ Ọo iwhe gbarụ l'ememe nteke ono, t'e shi lẹ nsọ nsọ gbashiada mmee ono, mee t'iwhe lile ono, tukuru bụru iwhe shiru ọkpobe iya ọwhu dọ l'imigwe, t'iwhe lile ono tuko bụru iwhe safuru dọ ree. Ọle ọkpobe iwhe ono, dọ l'imigwe bẹ iwhe gbarụ iya nọ bẹ bụ eja ọwhu tükota kakọta ọwhu l'eegbuje anu gude gbaa ree. ²⁴ L'ẹka Kuráýisutu bahuru ta abukwa ẹka l'aagba-je eja Chileke ọwhu ọbu madzụ bẹ gude ẹka iya mee, mbụ ẹka, bụ ẹka meru iya, ọ dọ g'ọo ono, bụ ọkpobe iya whọ. Ẹka, ọ bahuru bụ l'imigwe gededede, bụ iya bụ ẹka ọ nọ l'iwhe Chileke ekfu okfu ẹhu anyi. ²⁵ Onye ishi ndu l'agbajẹ eja nọ Chileke lẹ ndu Ju l'egudeje mmee, l'ete abua mmee nkiya bahụ l'ẹka ono, kakọta-ọdu-nsọ ono awha g'awha ha, je agbaa eja. Ọle Kuráýisutu ta abahukwa l'ẹka ono iwhe ka ugbo lanu. Ọo ugbo lanu kpụ b'ọ bahuru iya, je egude onwiya gbaa eja. ²⁶ Nggẹ l'ọo iwhe bụ l'o jeshiaru nke tẹ ya bahụ l'ẹka ono je agbaa eja; ọ gbagee, ya agbabaa whọ, ọ nọ iya bụ mę ya ejee iwhe-ọtsulanu, je ya njelaga, mbụ o jeege, ya ejebaawho, eshi nkeshi Chileke meru mgboko. Ọle g'ọ nwuru bụ l'o bedeleruwho nteke mgboko l'abyawaa agvugvu nggẹ Chileke e -kpee ndiwhe ikpe, ọ bya bya ejee iwhe-ọtsulanu ono ugbo lanu sefu ẹka, gude onwiya swaa anyi eja nwuhu, shi nno safu iwhe-dụ-ẹji anyi metagbaberu g'ọ ha. ²⁷ Iwhe duru madzụ bụ lẹ madzụ nwuhufutaje ugbo lanu kpụ. Ọ nwuhuwaa ugbo lanu ono, iwhe ọdo l'e-mefua bụ lẹ Chileke l'e-kpe iya ikpe. ²⁸ O nokwawho gẹ Kuráýisutu gude onwiya gbaa eja ugbo lanu kpụ, nwuhu, nggẹ ya shi nno gbafu iwhe-dụ-ẹji igwe-ọha metagbaberu. Oomegee bya nke ugbo labọ, ọle ọ byalẹwho nke ugbo labọ ono ta abuhẹkwa ndu l'eme iwhe-dụ-ẹji bẹ

I'ọobyaturu, iwhe l'ọobyaturu bukwa tẹ ya dzọ ndu ndu ngaberu iya.

10 Iwhe iwu ndu Ju bu, bu iwhe du g'oo nwinyokinyoki inyonyo iwhe du ree, Chileke tberu le ya l'e-me le mgbe l'iwhe. Iwu ono te egoshirwekwa iwhe lile ono, Chileke bekocharu mee le mgbe l'iwhe ono. Ndu l'eme iwhe a turu l'iwhe be l'abyaje ogba eja nu Chileke awha g'awha ha. Whe -byagee whe abyabaawho, mbu whe abyakwawho bya agbaa oga eja lanu ono jeyewaro. O noo iwhe meru iwu ono ta afu du ike mee te ndu l'etso iya nu buru ndu du chiriri l'iwhe Chileke. ?L'o mehunu aghaa mee ya ge whe gbee abyaje ogba eja obu awha g'awha ha; a -gbagee ya, a gbabaa ya who; a -gbagee ya, agbabaa ya who. ² O -bu l'oo iwhe le ndu ono, l'abyaje ogba eja ono shi-waa l'ogba eja ono safu iwhe-du-aji, whe metagbaberu l'ugbo lanu, buwaru ndu du chiriri l'iwhe Chileke me obu whe anmabuhwaa whe ikpe iwhe-du-aji, whe metagbaberu me whe ahakwanu ogba eja anu Chileke. ³ O iwhe l'emejenu bu l'oo eja ono, whe l'anoje agba nno, l'emeje te whe nyataje iwhe-du-aji, whe metagbaberu awha g'awha ha. ⁴ Le mmeeswi mee mmeeswi eghu ta afukwa safu iwhe-du-aji, madzu l'emegbabe.

⁵ O iwhe ono meru g'o gude nteke Kurayisutu l'abya le mgboko-o, o su Chileke:

"I tii ledu enya t'e wota iwhe gbaa gbaaru ghu eja, odua l'oo t'e gwota ngwo-eja bya anu ghu. O iwhe i mecharu bu l'i meru mu, mu buru madzu, nweru ehu owhu mu l'e-wota, gude gbaaru ghu eja nwuhu.

⁶ Ngwo-eja, a kpokotaru oku nu ghu, mee owhu a gbaru l'iswi iwhe-du-aji, e metagbaberu ta adukwa owhu laru ghu l'ehu.

⁷ O ya bu, mu su: 'O waa mu Chileke, le mu l'abyawaa te mu mee iwhe du ghu l'uche, te mu mee iwhe ono, e deru l'okfu ehu mu l'ekwo iwu.' "

⁸ Iwhe ono, o kuru nno b'o vu uzo su: "Iwhe e wotaru gbaa, gbaaru ghu eja, odua l'oo ngwo-eja e gworu nu ghu, odua l'oo ngwo-eja owhu a kpokotaru oku nu ghu mee owhu a gbaru l'iswi iwhe-du-aji, e metagbaberu ta adukwa owhu l'iile enya iya, to du owhu laru ghu l'ehu." O noo iwhe o kuru ndono, o le lenu l'aja ono g'o hakota be l'agbakotalawho lege a turu iwu su t'a gba-je ya. ⁹ O kufugee nno su: "O waa mu Chileke! Mu byawaru te mu mee iwhe du ghu l'uche." To du iya bu le Chileke abyata akahuru ngwo-eja docha, bya ewota ngwo-eja nke Kurayisutu dochia enya iya. ¹⁰ Jisusu Kurayisutu be wotaru onwiya gbaa ugbo eja lanu nu Chileke sefu aka. O shi nno safu anyi iwhe-du-aji, anyi metagbaberu. Iwhe meru o du nno, bu le Kurayisutu meru iwhe du Chileke l'uche t'o mee ya.

¹¹ A bya l'ogbandzu nke mbu, iwhe bu-zhia onye bu onye l'agbaje eja nu Chileke l'akfujeru eme nke eja ono mboku-mboku. Egube eja o gbahawaru, ya agbakwa iya who nteke nteke. O le egube eja g'eja ha ono ta afu-du safu iwhe-du-aji. ¹² Kurayisutu byakwanu bya agbaa nkiya, gbaa ugbo eja lanu gbaaru iwhe-du-aji. O noo buru eja o gbaru l'a-nwaro ere ire jeyewaro le tututu-mimimi. O gbagee ya, o je an-zeta l'eka-utara Chileke. ¹³ O buru aka ono be l'oo-nodu jeye nteke Chileke l'eworu ndu ohogu yebe Kurayisutu ono mee, whe aburu iwhe l'oo-dzopyabe l'okpa. ¹⁴ O ya bu, o shi nno buru ugbo eja lanu b'o gbaru gude mee te ndu o safuru iwhe-du-aji whe metaru buru ndu du chiriri l'iwhe Chileke jeyewaro le tututu-mimimi.

¹⁵ Le Ume-Du-Nso goshikwaruwho anyi l'iwhe ono bu ezhi-okfu, nkele o vuhadaro uzo su:

¹⁶ "O waa bu ogbandzu obu, mu l'unwu Izuru l'a-gba, me mboku ono -rwulewho.

O nokwa iwhe Onye-Nwe-Oha l'ekfu ndono.

Iwu mu be mu l'a-tushi ye whe l'obu whe.

Mu l'e-de iya ge l'eedeje ekwo l'ego whe."

¹⁷ O bya l'ekfu odo o su:

"Mu ta anyatabahakwaa iwhe-du-aji,

whe ndu megbabe mu mee emeswe, whe mesweshiru mu."

¹⁸ O ya bu le nteke o bu le Chileke gwaru ndu nkiya nu l'iwhe lile onoya, o kwa iya bu le mkpa ogba eja ono nke osafu iwhe-du-aji ta aduhedu.

Okpularu Chileke ntse

¹⁹ Ntaa, unwanu mu, owhu anyi gudeshe aka ike bu l'anyi ta atsuhedu egwu obahu l'eka ono, Chileke no ono. O to duhedu iwhe l'akposhikwadu anyi abahu iya. Iwhe anyi l'agbabe okpa bahu iya bu mee ono, Jisusu gbashiru nteke o nwuhuru. ²⁰ Le Kurayisutu be gude-waa ogwehu iya gharu anyi uzo owhu, owhu l'anu ndu. O buru ogwehu iya ono ndu onodu ekwa ono, l'egbobutaje aka l'eeshije abahu l'eka ono, kakota-odunso ono. Ekwa ono bekocharu gbajahu ebo, shi nno goshi l'anwuhu, Kurayisutu nwuhuru ghawaru anyi uzo ono t'anyi bahu l'eka ono, Chileke no. ²¹ Anyi nweru onye ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke, bu iya be eze-ulo Chileke du l'eka. Eshi-owhu anyi nweru onye ishi ndu l'agbaje eja nu Chileke, du nno, mbu onye bu iya be ndu onu-ulo Chileke du l'eka; ²² o kwa iya bu t'anyi gude obu anyi g'o ha, mbu obu kweru kweshia ike le Chileke l'a-nata anyi, gude kpularu Chileke ntse. Le Jisusu be gudeekwa mee ya, whedzuru obu anyi, nke owhu l'ooto duhee to ka mma l'oo nwanteku iwhe-du-aji l'a-nmakwadu anyi ikpe l'obu. Anyi dukwawho g'oo ndu e gude mini doru risaa sachaa. ²³ Unu t'anyi kwata gudeshe iwhe ono, anyi suru l'anyi l'ele

ɛnya iya ono ɛka ike, t'anyi ba atugbekwa ɛka l'ole ɛnya-iwhe ɔbu, nkele Chileke yɛbedua, bu onye kweru anyi ɔkwa iwhe ɔbu bu o-me-g'o-kfuru. ²⁴ Unu t'anyi whubeje iwhe mee iwhe ono, l'a-duru ibe anyi lɛ ree, nke ɔwhu anyi l'emeje ndu ɔdo tɛ whɛ yeje ibe whɛ obu, mee tɛ whɛ meje iwhe du ree. ²⁵ Unu t'anyi ba ahakwa edzukobeje l'ɛka lanu ono, anyi l'edzukobeje. Unu t'anyi ba ahakwa iya, wata agbakashihu. L'o nwekwaru g'unu ha ndu ɔwhu hawaru meta iya, ɔ kworu whɛ ɛhu lɛ whɛ l'a-noje-zhiawho agbakashihu nteke nteke. Unu t'anyi be emeshi iwhe ono. Iwhe anyi l'a-nojechia eme bu t'anyi meje t'obu shihu ibe anyi ike, kelekele nta-a, unu whwawaru-a lɛ nteke Onye-Nwe-Ọha l'a-bya bɛ duwaa ntse.

²⁶ Sɔ, lɛ ntaa bɛ anyi mawaru iwhe bu ɔkpobe-okfu. Ọ -buru l'ɔo ntaa, anyi mawaru ɔkpobe-okfu ono bɛ anyi gbee bya elekebe ɛnya eme iwhe-du-ɛji bɛ l'ɔo-duhekwa ɛja, bya l'asafu iwhe-du-ɛji, anyi metaru. ²⁷ O chia iwhe lanu, du nu nwekiya bu ntsu-megvu iwhe l'e-me nu, bu iya bu egvu ikpe Chileke nkele ɔo ejo ɔku ono l'enwu igiri igiri bɛ bu ɔku l'e-mebyishi iwhe bukota ndu kwefuru Chileke ike. ²⁸ Ọbujekwa onye daru l'iwu Mosisu, a duwaa ɛbo, ɔbu ɛto gbakota iya ɔku iya, a nma iya ikpe, kputa onye ɔbu megbua emegbu, a ta awhujekwaru onye ono imiko. ²⁹ Ọ buru l'eemegbuje onye mebyiru iwu Mosisu emegbu, unu lewara gɛ l'ɔo-du onye ono ledaru Nwa nke Chileke ɛnya, onye ono bɛ Chileke l'a-kakwanu ɔnu awhu, mbu onye wotaru mmee Nwa Chileke gwɔo l'ɛja, mbu mmee ono, Kurayisutu gude mee t'ogbandzu Chileke yɛle madzu vuru ire, ɔ bukwaruwho mmee ono b'o gude sachaa onye ɔbu, t'onye ɔbu buru onye dukota ree l'iwu Chileke. Onye ledaru Nwa Chileke ono ɛnya buakwa Ume-Du-Nso ono, l'emejeru anyi eze-iwhe-oma-a bɛ l'ogwo l'ɛja. Ọ du g'ɔ bu onye ono bɛ Chileke l'a-kabakaanu ɔnu áwhu. ³⁰ L'anyi makwaru onye ono, kfuru sɔ: “Oo mu l'e-melata, ɔo mu bɛ ɔg-wata ugwo du l'ɛka.” Sɔkwawho: “Oo mube Onye-Nwe-Ọha l'e-kpe ndibe mu ikpe.” ³¹ Mbu lɛ-a, l'onye Chileke ono, no ndu nmaru ikpe kwa ejo iwhe jekfutaru iya.

³² Unu nyatajekwa g'o shi du unu lɛ mbulembu nteke ono, unu whuru iworo Chileke ono. Unu nyatajekwa g'unu gude jee iwhe-ɔtsulanu ha l'igwe, unu talɛ nshi, unu te ekwe t'ɔ kakputa unu l'ɛnya. ³³ O nwegeeruro nteke e shi anmajɛ unu uzu nchichocho, mee unu iwhe iwhere l'edzudzu-ɔha, o nwekwaruwho nteke ɔwhu l'abuje e te eme unubɛdua l'onwunu ɛgube iwhe-ɔtsulanu ono, unu asu, unu noduhu nu eme ole, l'unu lɛ ndu ɔwhu l'eeme iya l'a-tuko jee iwhe-ɔtsulanu ɔbu. ³⁴ Unu l'awhutajewaru ndu ɔwhu no lɛ mkporo, ya aduwaa g'ɔo unu no lɛ mkporo ɔbu. Aanakotaje unu iwhe unu nwe enwe lɛ mgboko, unu egudelee ɛhu-utso nwugbu ya l'obu nkele ɔo l'unu maru l'unu nweruro iwhe ɔdo kabaa ree, bu iwhe l'a-

nogbuwaruro jeye lɛ tututu-mimimi. ³⁵ Sɔ, t'obu shihulekwawho unu ike g'o shihuru iya unu, t'unu ba abokwa obu ɛbo, lɛ Chileke l'e-megekwa kfu unu ugwo iya l'iwhe ha shii. ³⁶ Iwhe mkpa iya du unu bu ɔta-nshi, nke ɔwhu unu l'e-mejekwanu iwhe du Chileke l'obu, unu eshi nno nata iwhe o kweru ɔkwa iya. ³⁷ L'ɔ du g'ɔo iwhe e deru l'ekwo Okfu Chileke sɔ: “O wuduwarua nwanshi onye ono, byafutaje nu ono abya, ɔ to nohekwa ɔdu. ³⁸ Onye kwetaru nke mube Chileke kwobe iya, dobe onwiya chiriri l'iwu mu, bɛ l'a-nodukwa ɔkpobe ndu. Ọle nteke ɔ bukwanu l'onye ono tsuwuru azu, ɔ to dukwa mube Chileke mma l'obu.”

³⁹ Ọle anyi ta abudu ndu ɔwhu tsuwuru azu, l'a-la l'iyi. Anyi bu-chia ndu kwetaru woru onwowhe ye iya l'ɛka gɛ l'ee-shi t'ɔ dzoo anyi, t'anyi nweru ndu tututu-mimimi.

Iwhe okwe nke Chileke bu

11 Iwhe ono, bu ekwekwe bu: okeru ike yeru l'iwhe l'eele ɛnya iya, bukwaruwho oma-rweta l'iwhe ono, anyi l'awhua l'ɛnya duwho l'ezhi. ² Ndu ichɛe anyi whɛ bu lɛ whɛ kwetaru nke Chileke meru iwhe whɛ bu ndu Chileke kwetaru lɛ whɛ l'eme ree.

³ Ọo ekwekwe ono, anyi kweru nke Chileke meru g'o gude o doo anyi ɛnya lɛ mgboko bɛ bu okfu-ɔnu bɛ Chileke gude mee ya, mbu l'ɔ to bu du iwhe l'ele l'ɛnya b'e gude mee iwhe-e, ɛnya l'elekaa ɛgube-ɛ.

⁴ Sɔ, ɔo ekweta Ébelu kwetaru nke Chileke meru g'o gude ɔ gbaaru Chileke ɛja, ka nke nwune iya Kenu ree. Ọ buru ekwekwe ono meru iwhe Chileke nataru ɛja ono, ɔ gbaru iya, gude iya goshi l'ɔ bu onye du chiriri l'iwu yɛbe Chileke. Ọ buru ekweta ono, Ébelu kwetaru nke Chileke meru iwhe Ébelu ono nwuhu-geeru, iwhe o meru l'ezhilee anyi iwhe byeye ntanu-a.

⁵ Ọo ekweta Ínoku kwetaru nke Chileke meru g'o gude Ínoku nodukwaduro ndu, Chileke wolía ya, tɛ anwuhu be egbu iya egbugbu owu, to duhe onye maru g'o meru eshi Chileke woliwaru iya. Ekwo okfu Chileke sɔru lɛ Ínoku shi emeje iwhe laru Chileke l'ɛhu, tɛmenu Chileke wolía ya, woba l'imigwe. ⁶ Unu maa-naru-a l'o to nwe du onye l'a-du ike eme iwhe laru Chileke l'ɛhu, gbahalɛwho l'onye ono kwetaadaru nke Chileke. O noo l'onye l'akpulitaru Chileke ntse, vufutaje ɔzo kweta lɛ Chileke du, onye ono ekwetakwawho l'oobuje ndu l'achɔ iya nu obunggo.

⁷ Sɔ, ɔo ekweta Nowa kwetaru nke Chileke meru iwhe ɔ nuru iwhe Chileke kfuru nteke Chileke nmaru iya ɔkwa iwhe l'ee-megee mee, mbu iwhe l'ɔ toko whua l'ɛnya. O mee iwhe Chileke kfuru, kya eze ugbo, Chileke gude dzoo yɛle ndibe iya. O shi nno goshi madzu l'umere ndiwhe du ɛji. Ọ buru ekweta ono

meru iwhe Chileke kwoberu gwa ya l'onye du chjiri. O noo le Chileke l'aguje ndu kwetaru nkiya le ndu du chjiri.

⁸ Oo ekweta, Ébirihamu kwetaru nke Chileke meru g'o gude o mee iwhe Chileke kfuru nteke o kuru iya. O tugbua lufu jeshia alj Chileke kwetaru iya ukwa le ya l'a-nu iya, t'o buru nkiya. Ébirihamu be shi l'alj iya tugbua ije l'ebe abukwanu l'o maru eka l'ooje eje. ⁹ Oo ekweta, o kwetaru nke Chileke meru g'o gude o je eburu l'alj ono, Chileke kwetaru iya ukwa iya. O buru iya g'oo onye lwaru alwa. Ulo yele Áyiziku mee Jékopu shi ebuje bukeruwho ulo, e gude ekwa mee. Whébedua be Chileke kwekwaruwho ukwa iwhe lanu ono, o kweru Ébirihamu. ¹⁰ L'iwhe owhu Ébirihamu shi ele enya iya, bu eze obodo ono, a turu ukfu iya nke owhu l'oo-nowaro jeye le tututu-mimimi, mbu eze obodo owhu o bu Chileke be gude eka iya tua ya ge l'oo-du, bukwaru iya who gude eka iya tua ya l'onwiya.

¹¹ Oo buru ekweta, Séra l'onwiya kwetaru nke Chileke megekwaaruwho g'o gude o buru yebe nwanyj nora, t'o tsuje ime jeye o noghawa nteke o gogo tsuta ime be Chileke meleru-a o tsuta ime le nka. Iwhe kparu iya buru l'o doberu Chileke l'onye l'akfushije ike l'iwhe o kweru ukwa iya. ¹² Oo buru iwhe ono meru g'o gude o buru nwoke lanu ono, bu Ébirihamu be bekocharu buru nna nwuru igwe-oha, le yebe nwoke shi katagewaa nka buwaru-a odzu. Unwu iya megee bya akuru kpataa, ha l'igweligwe g'oo kpokponde du l'igwe, bukwaruwho aguta l'ogu g'oo eja, du l'alj.

¹³ Iwhe bu ndu ono, a gushiru ono be kegeeru ike yeru l'iwhe ono, Chileke kweru whé ukwa iya jeye whé nwushikota. Iwhe ono, Chileke kwegeeru whé ukwa iya te erwukwa whé eka nteke whé nokwadu ndzu. Oe whé whuru iya l'uzo otanya, tukota tee eswa iya. Whé ryaa ya arya le whé whuraru le whé bu mbyambya, bukwaruwho ndu kpafutaru uri le mgboko-o. ¹⁴ Ndu kabé ekfu egube okfu ono, be iwhe whé l'egoshi bu le whé l'achokwadu alj nke eka whé. ¹⁵ Ngge l'oo alj whé who, whé shi futa be eghoro iya l'aduje whé me whé acholekwaa uzo, dawhu azu l'alj whé ono. ¹⁶ Obenu l'eka enya du whé bu l'alj owhu ka ree bu iya bu obodo owhu, du l'imigwe. Oo buru iwhe ono meru g'o gude too duje Chileke iwhere le whé kuru iya Chileke whé nkele o kwakoberu obodo nke imigwe doberu whé.

¹⁷ Saa, o kwa ekweta ono, Ébirihamu kwetaru nke Chileke meru g'o gude o kweta duta nwa iya Áyiziku jeshia egbugbu gude gbaaru Chileke eja nteke ono, Chileke mejeru te ya dalee ya ono. E bekochara Ébirihamu ono, Chileke kweshiru ukwa dutale-e nwa lanu iya ono kpu gude jeshia ogbaru Chileke eja. ¹⁸ Oo Ébirihamu ono be Chileke kweru ukwa su iya: "Oo Áyiziku be l'ii-shi nwushia unwu nwanwa-nwanwa." E bekochara o bukeru-a Áyiziku ono, bu iya nwa lanu, be Ébirihamu kwetaru duta gude jeshia eje agbaaru

Chileke eja. ¹⁹ Ébirihamu bukeruwho iwhe o legeeru enya wha bu le Chileke l'a-du ike mee Áyiziku t'o shi l'onwu teta nodu ndzu, oo ya bu l'e kfude iya ekfu be Áyiziku duwaa g'oo onye shi l'onwu teta nodu ndzu, eshi o megeeru tsoru Ébirihamu lwawhu azu. ²⁰ Oo buru ekweta, Áyiziku kwetaru nke Chileke meru g'o gude o goru onu-oma nu Jékopu yele Iso, kwetakwawho l'onu-oma ono ya goru l'e-rekota lege ya goru iya.

²¹ Oo ekweta, Jékopu kwetaru nke Chileke meru g'o gude o goru onu-oma nukota unwu Joséfu l'ehu l'ehu, temenu o nwuhu. O whuru ewhuru dawhube mkparu iya, nodu nno baaru Chileke eja ge l'ogoo onu-oma ono.

²² Oo ekweta, Joséfu kwetaru nke Chileke meru g'o gude o bya l'anwuhu, o vuru uzo kfu okfu awufu ono, ndu Izurelu megee shi l'alj Ijiputu wufu lasha alj, Chileke kweru whé ukwa iya. O bya egoshikwawho ge l'ee-me okpu iya me whé wufude.

²³ Oo ekweta ono, ne le nna Mosisu kwetaru nke Chileke meru g'o gude whé domia Mosisu onwa eto g'a nwu-geeru iya nkele whé leri iya, maru l'oo nwata du uguv l'enya, whé ta atsú egvu le whé l'emebyi iwu eze Ijiputu turu su: te egbuje iwhe bu nwa nwoke, onye ju zedaru nke owhuu.

²⁴ Oo ekweta, Mosisu ono kwetaru nke Chileke meru g'o gude o vutalewho, o jika t'e be ekuhe iya nwatibe nwa-nwanyj eze ndu Ijiputu. ²⁵ Oo hataro le ya l'etsochia unwu Chileke jee iwhe-otsulanu amame te ya nodu l'eka ehu l'a-no atsú iya utso, meje iwhe-du-aji, mbu ehu-utso l'adua g'oo bya l'a-no-be. ²⁶ Iwhe o kweleruwho eka buru, l'o -buru l'aakpa iya ehu l'okfu ehu Onye Ndzoa ono, Chileke kweru ukwa iya l'oo-bya le mgboko be ono ka iya roo mma amame le ya nwekotaru eku, du l'alj Ijiputu g'oo ha. O noo nkele enya du iya l'obunggo owhu du l'iwu.

²⁷ Oo bukwaruwho ekweta, Mosisu kwetaru nke Chileke meru g'o gude o haa alj Ijiputu tugbua iwu lanu, to je otsu-egvu l'ehu l'e-ghu eze ndu Ijiputu eghu. O tsua eka l'obu no-kirishia ge woo le ya whuru Chileke l'enya, l'ebe abukwanu le Chileke bu onye l'aawhuje l'enya. ²⁸ Oo ekweta, Mosisu kwetaru nke Chileke meru iwhe o gbuberu ishi ori-oge O-je-ghata. Nteke ono o suru ndu Izurelu l'owhu te whé wota mmee nwaruru whegbaa l'iwhe bukota l'onu mgbo ulo whé te ozozi-imigwe, byaru ogbushi okpara ndu Ijiputu ba adu okpara nke ndu Izurelu owhu l'oo-gbu.

²⁹ Oo ekweta, unwu Izurelu kwetaru nke Chileke meru g'o gude whé wughaa l'echi Eze-enyimu-uswe, ejekaa l'oma alj okponku g'oo onye l'eje l'ogborogbo echi-uzo. Ndu Ijiputu jeshia aghata, mini rigbushikota whé.

³⁰ Oo buru ekweta, ndu Izurelu kwetaru nke Chileke meru g'o gude mgbodo, e gude tu-wheta Jériko mgbu-

rumgburu daa gę whę jewhegeeru iya mgburumgburu abalı ęsaa. ³¹ Ọo ekweta, nwanyi ọkpara ono, bụ Réhabu kwetaru nke Chileke meru g'ọ gude a haa ya, ta atụko yęle ndu ono kwefuru Chileke ike mee tę whę laa l'iyi nkele o domiru ndu Ízuru ọno, byaru ngge l'obodo Jériko, shi nno dzọ whę.

³² ?Mu lę ole agụ? ?Ndęnu nteke mu l'a-nọdu gụshiwaro Gídiyọnu whę mee Béraku mee Sámusinu mee Jéfuta, mbụwaro Dévidi whę mee Sámuwęlu whę-o męwaro ndu nkfuchiru Chileke. ?Ndęnu nteke mu l'a-nọdu kọkọta akọ gę whę kwetaberu nke Chileke. ³³ Ọo ekweta, whę kwetaru nke Chileke bę whę gude lwushi mba lile ọdo ọgu, lwụ-gbukota whę kpamu. Ọ bụru ekwekwe ono bę whę shi egudeje mee, ndu alı whę tę whę meje iwhe kfuru nhamunha, whę gudekwa iya who whua gę Chileke gude mewaru whę iwhe o kweru whę ụkwa iya, gudekwa iya who mekwaawho oduu gege egbu whę nu, tọ duche ọwhu dụ ike kụhaa ọnu, ³⁴ gude iya dzonyia ọku l'ata chichichi, gude iya nahu ndu chi nkogo achị whę nke egbugbu. Whę shi bụru ndu ike l'ete eshia dụ, e megekwanua whę bya eshihu ike. Whę shi bụru ọ-karia-ęka-l'ọgu nke ọwhu whę shi achikashije ndu ojọgu ndu ọhamoha nnanu nnanu. ³⁵ Ụnwanyi kwetaru nụ bę whụkotaru ndibe whę, nwushihuru nụ gę whę shikota l'ọnwu, tetachaa. O nweru ndu ọwhu e metaru l'iwe jeye whę nwuhu. Whę hata l'ọ bezhia nke ọwhu whę l'ajika Chileke nnta gę l'ee-shi t'a haa whę, tę whę gbalaa, t'e gbuchia whę roo tę whę nwuhu. Iwhe kparu iya nụ bụ lę whę l'ele ęnya lę Chileke l'e-megee mee: tę whę teta, nọdu ndzu ọwhu ka ree. ³⁶ O nweru ndu a haru chĩa ọchi, chia whę iwhe, tushia whę mkpọro, nwuru whę ye l'ọka-mkpọro. ³⁷ O nweru ndu a tugbushiru l'ęwhuru; o nweru ndu ọwhu e kwobuhugeeru ębo, o nweru ndu ọwhu bụ mma b'e gude gbugbushia whę, whę shi etsojeru aghawhelewho, iwhe whę shi eyeje bụru akpọ egbu mee akpọ aturu, whę kparu ụkpa nri, a kpa whę ęhu mee whę ome-l'iwe. ³⁸ Mgboko dutaru ęji nke ọwhu l'ọ tọo gbaa nke lę whę l'a-nọkọta iya. Whę shi anọje aghawhe l'echi-ęgu mee ęka ugwu dụ. Whę shi ebuje l'ogba mee lę mbalı gę whę l'agba ọso ishi whę. ³⁹ Sụa, ndu-a tukuru bụru ndu ękwo-okfu Chileke l'egoshi lę whę bụ ndu Chileke suru lę whę shi eme ree. Ọ bụru ekweta, whę kwetaru lę nke Chileke ono kparu iya. Whę nọ-gezhia, iwhe ono, Chileke kweru ụkwa iya ono te erwu whę ęka. ⁴⁰ Ọ bụru iwhe meru g'ọ gude ọ dụ nno bụ lę Chileke l'achiru anyi idzu ka ree. Iwhe ọ tüberu bukwanuru lę ya l'e-wota anyi, wota whębedua tųgbabe mee, anyi l'ugbo lanu t'anyi tuko bụru ndu dzuru oke, dukota ree.

Chileke bụ Nna anyi

12 A bya l'ęhu nke anyibedua, iwhe bụ ndu ono gę whę ha tukuraru dowhe anyi mgburumgburu g'ọo onye urwukpu sopyaberu. Whę tukuraru eme t'anyi maru iwhe ekweta nke Chileke ono bụ. Ọo ya bụ t'anyi docha iwhe lile, bụ iwhe l'allowhu anyi azu, dochakota iwhe bụ-zhia iwhe-dụ-ęji ono, l'ete ekweje anyi ọha ęka. T'anyi gude ęka l'obu, whee ewhewhe ọso ono, duru anyi. ² T'anyi dazhibelewho Jisosu ęnya, gba ọso ono, l'ọo ya bụ onye vutaru anyi ụzo ọso nke ekweta nke Chileke, ọ bukwaru iya whę l'e-me t'anyi gbaa ya, gbafu iya l'ishi. Yębedua mawaru ęhu-utso Chileke doberu iya, ọ bụru iwhe ono meru g'ọ gude, o jee iwhe-otsulanu jeye a kpopyabe iya l'oswebe, ọ nwuhu, iwhere, e shi l'ęgube anwuhu ono, ọ nwuhuru mee ya, ta adu ọo iwhe ọ bụ iya. Ntaa b'ọ jewaa je anodu anodu l'ęka-utara oshi-eze Chileke. ³ Unu ritajenu ọriri ritu Jisosu ono tukuraru iwhe-otsulanu ono jekota. Ọ tukuraru iwhe bụ ęjo ememe, ndu l'eme iwhe-dụ-ęji meru iya mee ęjo okfu, whę kfuru iya gbagbukota lę nkuchi. Unu nyataję iya t'ike ba agvu unu, unu ta asuhunu l'unu ta agbahędu ọso ono. ⁴ L'ogu unu l'iwhe-dụ-ęji l'alwu bę unu l'ęteke alwu-rukwa nke ọwhu unu l'a-lwuta iya nwuhu. ⁵ ?Unu zohawaru okfu, Chileke kfuru, gude mee t'obu shihu unu ike l'unu bụ unu iya? Ọ suru:

“Nwa mu, ba arikwa l'ahuhu,

Onye-Nwe-Ọha l'ahụ ghu ta adudu iwhe ọ bụ.

Be egudejekwa l'ọobaru ghu mba, gu alalaha azu azu.

⁶ O noo l'ọo onye Onye-Nwe-Ọha yeru obu bę l'ọohu-je ahụ.

Ọ bụru onye ọ nataru t'ọ bụru nwa iya bę l'oochije iwhe.”

⁷ Ọo ya bụ t'unu rwuchijee obu nteke Chileke l'ahụ unu ahuhu, l'ahuhu ono, bukwa ahuhu, nna l'ahuje nwa iya t'ọ maru iwhe. O nokwa ęgube ahuhu ọwhu Chileke l'ahụ unu ndono, o noo l'unu bụ unu iya. ?T'unu whujehunuru nwa, nna iya l'ahua ahụ t'ọ maru iwhe? ⁸ Nteke ọ bụ lę Chileke ta ahudu unu ahuhu t'unu maru iwhe, lęge l'ọohu unu iya ọdo, ọo ya bụ l'unu ta abudu ọkpobe unu iya, unu bụ ndu a kparu l'uri. ⁹ Ọobujekwa ndu bụ nna anyi whę l'eliwhe-e l'echi anyi iwhe, anyi eyeleru whę-e ęso. ?O chia Nna anyi ọwhu bu l'imigwe bę anyi l'ęte akabadu eworu onwanyi nę nggę anyi shi nno nweru ndzu. ¹⁰ Nna anyi l'eliwhe-e bę l'ahuta-bejelewho anyi ahuhu nwawha olemole lęge ọ dụ whę mma l'obu. Ọle Chileke l'ahuje anyi ahụ nke ọwhu l'ọo-duru anyi lę ree nggę anyi dukota ree g'ọo yębedua. ¹¹ Ọobuje nteke l'ahụ anyi ahuhu t'anyi maru iwhe, ya eme anyi ęhuka, ęhu ta atsoje anyi utso. Ndu ono, kweru a hua whę

àhùhù, hùta whẹ, whẹ marụ iwhe bẹ l'ebekochajekwaa bụru ndu l'eme ree, bụkwaruwho ndu ẹhu l'emegejee dị guu.

Ọnma ọkwa

¹² Eshi-ọwhu ọ dụwaa nno, ọo ya bụ t'unu kfishia ike l'ekwekwe ono, unu kweru nke Chileke, l'ekwekwe unu ono bẹ dụwaa g'ọo ẹka, tsuru mmẹe. Ọ dukwawho g'ọo ọkpa, l'awhụ gorigori. Unu lochia ẹka ono, tsuru unu mmẹe ono alọchi, unu emee ọkpa ono, l'awhụ unu gorigori t'o shihu unu ike. ¹³ Unu tuko-gezhia iwhe bụ-zhia iwhe l'a-duchi unu ụzo wofu. Ọo ya bụ nke ọwhu unu l'ete eme g'ọo ndu ọwhu dị g'ọo ndu ọkpa nwushihuru anwushihu whọ, tẹ ba aparụ okfu Chileke ono haa. L'ọ kwa l'ụzo kfulu nhamunha bẹ ọkpa, nwuhuru anwuhu l'e-teta.

¹⁴ Unu kebeje ẹhu meje iwhe l'e-me t'unu l'onyenonu nọdu lẹ nchi-ọdu-ndoo, unu ekebekwawho ẹhu eseba t'unu bụru ndu dukota ree l'iwhu Chileke, o noo l'onye l'adukotaa ree l'iwhu iya ta afukwa whua ya. ¹⁵ Iwhe unu l'a-kwaberu ẹnya bụ t'ọ bọ dị onye l'agberu eze-iwhe-oma Chileke azụ. Unu eletakwawho ẹnya t'ọ bọ dị onye l'a-bya adu g'ọo ọgbaragbu-oshi, l'atsọ g'ọo age, l'akpofuta l'echilabọ unu, bya aghaswashilaha unu ẹhu, shi nno merwushia igwe-ọha. ¹⁶ Unu letakwa ẹnya t'ọ bọ dị onye l'a-nọ akpa lẹ nwanyi, tọ dūhunu onye l'a-nọ eleda ẹnya l'iwhe nke Chileke g'ọo Isọ. Lẹ Isọ bẹ gudekwa nke ọlolkpakpa nri kweta sụ tẹ nwune iya bwaruro ọkpara, yebe Isọ shi bụru, nnta gẹ l'eeshi tẹ ya ria ugbo nri lanu. ¹⁷ Unu maanaru-a l'e megeeru ọ chọlahaa tẹ nna iya gọoru iya ọnu-oma, a sụ iya l'ogbawaru iya l'azụ ẹka, o noo l'ọ tọ dūhedu gẹ l'oo-shi mezhia iwhe o mebyihawaru. Tọ dū iya bụ, l'ọ gudegee gude ẹnya-mini ẹkwa chọo ọnu-oma ono, ụzo ta aduhe iya.

¹⁸ L'ẹka unu byarụ ta abukwa ugvu Sáyinayi, unu l'e-byi ẹka g'ọo ndu Ízurẹlu nteke ono Chileke nuru whẹ iwu ono. Ọ tọ bukwa ọku ono, l'enwu whuruwhuru bẹ unu byarụ, tọ bụ ẹkpuroochi ono, ọdua l'ọo ẹka ono, gbarụ tsurikiti bẹ unu bataru, tọ bụ oke wherewhere ono, byarụ nụ. ¹⁹ ?Unu nuru iya? Ọ tọ bukwa ụda opu ono, ọdua l'ọo olu-okfu ono, daru g'ọo ebemu-igwe bẹ unu nuru. Lẹ nteke ndu Ízurẹlu nuru olu ono, bẹ whẹ ryokwaru sụ t'o bo kfuhekwa ọdo. ²⁰ Nkele iwu Chileke turu bẹ whẹ suru l'ọ kariru whẹ ẹka, mbụ iwu ono suru: "Iwhe bụ iwhe ẹhu iya chiru l'ugvu-a, mbukwa ebhuduru ọ bụru m'ọo anumanu, t'e gudekwa ẹwhuru tugba ya." ²¹ Iwhe whẹ whuru l'ẹka ono paa biribiri, nke ọwhu Mosisu suru: "Egvu l'atsushikwa mu ike nke ọwhu ẹhu nmaduru mu anma." Ọ tọ bukwa ẹgube ẹka ono bẹ unu byarụ-o.

²² Ẹka unu gbechia bya bụ l'ugvu Záyonu, mbụ obo-do nke Chileke, mbụ Chileke ọwhu nọ ndzụ. Ẹka unu

byarụ bukwa obodo ọwhuu, ẹwha iya bụ Jerúsalemu ọwhu dị l'imigwe, unu byakfuta ndu ozozi-imigwe bụ aguta l'ọgu. ²³ Ẹka unu byarụ bukwa ẹka ono, unu Chileke, o dobekotawaru l'onodu ọkpara dzukoru, ẹhu l'atsọ whẹ uto, mbụ ndu, e deru ẹwha whẹ l'ekwo l'imigwe. Unu byakfutaru Chileke, onye bụ iya l'e-kpe onyenonu ikpe. Ndu unu byakfutaru bụ ndu nwuhuhawaru nụ, dị chiriri, ndu Chileke meru whẹ dukota ree l'iwhu iya. ²⁴ Sụ, onye unu byakfutaru bukwa Jisusu, onye bụ iya gudegbabe madzụ yele Chileke l'ogbandzu ọwhuu ono, unu byakfutakwawho mmee ono, ọ gbashiru l'oswebe, mbụ mmee ọwhu l'ekfu iwhe ka ree amame nke Ébelu.

²⁵ Ọo ya bụ t'unu kwachafukwa ẹnya t'unu ba ajika l'unu ta angaduru onye ono l'ekfu okfu ono nchi. L'eshi ọwhu ndu-ichee anyi whẹ l'ete anahua ikpe Chileke, nkele ọo lẹ whẹ te eyedu ọnu l'iwhe ono, a loru whẹ ẹka lẹ nchi iya ono lẹ mgboko-o, bẹ anyibedua l'ete anahukwa iya mẹ ọ -buru l'anyi jikaru onye ono, nọ l'imigwe, alọ anyi ẹka lẹ nchi. ²⁶ Lẹ nteke ndu-ichee ono bẹ olu-okfu iya nmakotaru eliwhe l'owhu jijiji, ọle ntaa b'o kfuwaru sụ: "Ugbo lanu-fua bẹ mu l'a-nmafua eliwhe jijiji, nmagee, nmaa imigwe." ²⁷ Chileke suru l'ọo "ugbo lanu-fua". Ugbo lanu-fua ono, o kfulu, goshiru l'iwhe lile ono, o mekotaru g'ọ ha bẹ l'oo-mekota t'ọ nma jijiji, ya ewofu iya. Ọo ya bụ nke ọwhu, ọwhu l'ete anmaa jijiji l'a-nodu.

²⁸ Ọo ya bụ t'anyi tuje Chileke ẹwha nkele ọ nwaru anyi oke t'anyi l'ia tuko bụru eze, mbụ eze ọwhu l'adua iwhe furu ụka nmaa ya yikayika. T'anyi tuje iya ẹwha, gudeje ọtsu-egvu akpa-jijiji iya wozeta onwanyi alị kwabeje iya ugvu. ²⁹ Lẹ Chileke anyi bẹ bukwa ọku, l'adua iwhe l'ookewhodoje.

Ome iwhe dị Chileke ree

13 Unu ba ahakwa oye obu ono, unu kwoberu l'unu shiwaa l'ẹka Kuráýisutu bụru ununna, ye ibe unu ono. ² Unu ba azohakwa ọkwajeru ndu byarụ abya ẹbyii ọkpobe akwakwa, l'ọ nwekwaru ndu gudewaa lẹ whẹ l'akwaru ndu byarụ abya ẹbyii jeye whẹ kwaru ndu ozozi-imigwe ẹbyii whẹ ta amarọo.

³ T'unu nyatajekwa ndu mkpọro, t'ọ duje unu g'ọo unubedua nọ lẹ mkpọro ọbu. Unu nyatajekwawho ndu l'eje iwhe-otsulanu, t'ọ dujekwawho unu g'ọo unu l'eje iwhe-otsulanu ọbu.

⁴ T'iwhe bụ-zhia unwoke, l'alụ nwanyi mée unwanyi, l'alụ ji bụru ẹhu l'alulu whẹ ono nke ọwhu l'ete anọ ama alulu whẹ ono ejo ẹka. Tẹ nwoke yele nyee ya ba adukwa onye ọwhu l'eri ogori, shi nno merwua onwowhe. Lẹ nwoke l'akpa lẹ nwanyi mée nwanyi l'akpa nwoke mée ndu l'eri ogori bẹ Chileke l'e-kpekwa ikpe.

⁵ Unu be eyenukakwa ẹnya l'okpoga. T'iwhe unu nweru tsujee unu l'ẹnya. Lẹ Chileke kfuakwaru iya l'on-

wiya sù: “Mu ta agbahakwa ghu ẹka, mu ta abya l'eweha ghu.”⁶ Ọo ya bụ, unu t'anyi kfuşhijenua ike kfuje okfu-a, t'anyi ba atsuje egvu ekfukfu iya. T'anyi kfuje sù:

“Ọo Onye-Nwe-Ọha bụ onye l'eyejeru mu ẹka,
Mu ta abyadụ l'atsụ egvu.

Madzụ ta adụdu iwhe l'oo-mebata mu.”

⁷ Unu nyatajẹ ndu ono bụ whẹ vu ụzo goshi unu ụzo, bụ iya bụ ndu ono, zhiru unu ozhi-oma Chileke. Unu kpolataada ẹgò azụ, nyata gẹ whẹ shi anọje eme nteke ono, whẹ nọ ndzụ jeye whẹ nwùhu, tẹ ekwekwe, unu kweru nke Chileke dukwa g'ọo nke whẹ. ⁸ Jisọsu Kuráýisutu: bụ onye ono ọ bụ, b'ọ bụ ụnyawhu, bụru iya ntanụ-a, o je l'a-bụ iya jeye lẹ tututu-mimimi. ⁹ Unu be ekwekwa t'iwhe l'ezhi ezhi dụ-gee l'iche l'iche shi uswe bya akposwee unu ụzo. Ọ dū ree t'anyi gude eze-iwhe-oma ono, Chileke l'eme shihu obu ike. Omewhe nsọ nsọ, tso nri te emekwa t'obu shihu anyi ike, ọ tọko dūbudua onye tsojeru iya nno, o yejeru ẹka.

¹⁰ Anyi nweru ẹnya-mgbeja ẹka Kuráýisutu gbarụ ẹja nù Chileke, mbụ ọwhu ndu l'agbakwaduru-a Chileke ẹja l'ulo ono, e gude ẹkwa mee l'afya ria iwhe shi iya nù. ¹¹ Onye ishi ndu l'agbajẹ ẹja nù Chileke nke whẹbedua, bẹ l'egudeje mmee ụnwu anụ, e gburu egbu gude bahụ l'ẹka-kakọta-ọdu-nsọ l'ime eze-ulo Chileke, tẹ ya je egude iya gbaa ẹja gbafụ iwhe-dụ-ẹji, ọle anụ, ono a whụ-gburu awhụ-gbu ono bẹ l'eewotajẹ lufu je l'ẹka l'ebua ebu je akpọo ya ọku. ¹² Ọ bụkwanuru iwhe ono meru g'o gude Jisọsu nọdukwanu l'azụ obodo, jee iwhe-ọtsulanu, nwùhu, nnta gẹ l'ee-shi tẹ ya gude mmee ya safụ iwhe-dụ-ẹji ndiwhe metag-baberu. ¹³ Ọo ya bụ, unu t'anyi jekfu iya l'azụ obodo t'a tuko anyi l'iya mee iwhe iwhere. ¹⁴ O noo l'ọ tọ dudu obodo, anyi nweru l'eliwhe-e, bụ obodo ọwhu l'a-dugburu jeye lẹ tututu-mimimi, iwhe gbechia mee nù bụ l'anyi l'achọ obodo ọwhu l'abya nù. ¹⁵ Ọo ya bụ, tọ bọ dukwa nteke anyi l'ahajẹ otu Chileke ẹwha. T'ẹwha ono bụru mgbeja, anyi shi l'ẹka Kuráýisutu agba. Ọo ẹwha ono, anyi l'etu iya l'a-bụ iwhe shi anyi l'ọnu, l'egoshi l'anyi bụwaa nkiya. ¹⁶ Unu ba ahakwa omeje iwhe dū ree, unu ta ahahunu ogudeje iwhe unu nweru eyeru ibe unu ẹka, nkele o noo ẹgube mgbeja ọwhu dū Chileke ree.

¹⁷ Unu mejee iwhe ndu ishi unu sùru t'unu mee, mbụkwa e behuduru l'ọotsu unu m'ọo l'ẹhu ememe. L'ọ kwa ndu ono, bụ ndu ishi ono bẹ l'anọje eche ndzụ unu, eshi-ọwhu whẹ l'ee-megee kfuru l'iwhe Chileke doo gẹ whẹ jetaberu ozhi ẹhu unu. Unu l'e-mezhiwaa iwhe whẹ sùru t'unu meje bẹ whẹ l'e-gudekwa ẹhu-ut-so jee ozhi whẹ ono. Ọdumeka bẹ whẹ l'e-gbekwa eme iya atsu ude, o noo ta adukwa urwu, l'ọo-bẹru unu.

¹⁸ Unu kfujekwaru nuru anyi Chileke. L'ọwhu doru anyi ẹnya bụ l'obu ta anmadu anyi ikpe, mbụkwa to nwezhia nteke l'ọ tọ bụlewhu t'anyi mee iwhe dū ree l'iwhe lile, anyi l'eme eme bẹ anyi l'anọje achọ ụzo iya.

¹⁹ Iwhe mu kwataru aryoshi-zhia unu ike iya, ụnwunna mu bụ: t'unu kfuje nù Chileke tẹ Chileke kwe tẹ mu byakfuta unu ẹgwegwa.

Okfu anụ Chileke

²⁰ Tẹ Chileke ono bụ iya l'emeje t'ẹhu dū guu yekwaru unu ẹka. Ọo ya meru tẹ Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu shi l'ọnwu teta, nọdu ndzụ, bụ iya bụ onye shi l'anwùhu ono, ọ nwùhuru bụru eze onye l'eche anyi gẹ l'eecheje aturu. Ọ bụru mmee, ọ gbashiru nteke ono, ọ nwùhuru b'o gude mee ụkwa iwhe ono, Chileke kweru tukobe l'ogbandzu yele madzụ, o vuru ire jeyewaro lẹ tututu-mimimi. ²¹ Tẹ Chileke ono mee t'unu nweru iwhe lile, bụ iwhe dū ree, ya emee t'unu meje iwhe bụ uche iya. Tẹ Chileke shikwawho l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu mee iwhe bụ iwhe dū iya ree l'obu anyi. T'ọja-ama bụru nke Kuráýisutu jeye lẹ tututu-mimimi. O noo g'ọ dū.

Ekele, e gude akpochi ẹkwo-ozhi-a ishi

²² Ọ kwa aryoryo bẹ mu l'aryo unu, ụnwunna mu sù: t'unu takwaa nshi nù ozhi-a, l'ẹkwo-ọ, mu deru unu-a ta adukwa ogologo. Ọo ya bụkwanu nke ọwhu l'oo-me unu t'obu shihu unu ike. ²³ Iwhe mu l'eme t'unu maru bụ lẹ nwune anyi bụ Tímoti, e shi tuchia, b'a hawaru. Ọ -bùru l'ọ byaru ẹgwa bẹ mu l'iya l'a-tukokwa liru mẹ mu -byadẹ unu agbawhe.

²⁴ Unu jjaru mu iwhe bụkota ndu ishi unu mẹ iwhe bụkota ndu bụ ndu nke Chileke. Ụnwunna anyi ndu l'itali l'ajikwaro unu. ²⁵ Tẹ Chileke meeru unu eze-iwhe-oma g'unu hakọta.

Jémusu

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbedua, bụ Jémusu bụ onye ozhi Chileke, bụru onye ozhi Onye-Nwe-Ọha bụ Jisọsu Kuráyisutu. Ndu mu l'ede iya anụ bụ ikfu iri l'ẹbo ono, bụ ndu nke Kuráyisutu, dzuru mgboko. Ekele mu unu-o.

Ekwekwe yele mmamagụ

² Ụnwunna mu, nteke iwhe adata byakfutaru unu; g'ọ dūlee, unu wojeru iya l'ọo iwhe ẹswa byarụ unu. ³ Unu makwarụ-a l'ọo nteke l'aadata unu nke ekwekwe, unu kweru bẹ unu l'e-shi nwụta ọtaru iwhe nshi. ⁴ Unu talẹkwawho nshi tafụ iya l'ishi nggẹ unu dūkota ree, dzukwaawho oke; t'ọ bọ dū iwhe l'a-whọdu l'ẹhu unu. ⁵ Nteke o nweru g'unu ha onye mmamagụ iya whoduru, t'onye ono sụ Chileke t'ọ nū iya mmamagụ. Ọo-nū iya onye ono, eshi-ọwhu Chileke bụ o-me-l'uko, tẹmenu l'oogudeje obu iwchoro nū onyenonu iwhe onye ọbu sūru t'ọ nū iya. ⁶ Ọle t'onye ono kwetakwa l'iwhe ono, ya sūru tẹ Chileke nū iya, bẹ l'ọo-nū iya. T'onye ono ba abọkwa obu ẹbo; l'onye l'abọ obu ẹbo dū g'ọo akpara mini eze-ẹnyimu, bụ whẹrwhere l'anọje enwunga iya. O nwungaru iya shia ọwhu, ya enwungaru iya shia ọwhu. ⁷ T'egube onye ono ba arịkwa l'ọ dū iwhe ya l'a-nata l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, ⁸ o noo l'onye ọriri iya gbarụ ẹbo, ta akfushijedu ike l'iwhe bụ-zhia iwhe l'oome eme.

Ụkpa yele onwe iwhe

⁹ Tẹ nwanna, darụ ụkpa tuje onwiya nwoke; lẹ ya bụwaa onye Chileke kuliru. ¹⁰ T'onye ọwhu nweru iwhe tukwaawho onwiya nwoke mē Chileke kuze iya. Onye ono l'a-jjishihu g'ọo nzirizaa ẹswa, ¹¹ o noo l'ọobuje ẹnyanwu wata, o -chishidelewho ike, ẹswa anwụa lwaa, nzirizaa ya ajjishihu, mma nkiya agvụ. O noo g'onye nweru iwhe l'a-gbabuhukwawho nwụhu l'iwhe l'oome.

Adata yele onwu eye

¹² Ẹhu-utso bụ nke onye tarụ nshi mē iwhe adata byarụ iya; o noo lẹ nteke a datageeru iya ọbu, t'ọ da, bẹ l'aa-nū iya ndzụ bụ iya bụ obunggo, Chileke sūru lẹ ya l'e-bu ndu yeru iya obu. ¹³ Ọo ya bụ, t'onye l'aadata, ome ejo-iwhe gūlahaa ya, t'ọ bọ sūkwa l'ọo Chileke l'enwu iya eye tẹ ya mee ejo-iwhe ono. O noo l'ọ tọ

dūkwa onye Chileke l'enwuje eye t'ọ mee ejo-iwhe, tọ dūkwanu onye l'enwu Chileke eye t'ọ mee ejo-iwhe.

¹⁴ Ọo ome ejo-iwhe, l'agụ madzụ bẹ l'edotaje iya, ya adaba l'ejo-iwhe. ¹⁵ Ọo ya bụ, nteke ẹgu ejo-iwhe tsụtaru ime, ya anwụa iwhe-dụ-ẹji, iwhe-dụ-ẹji kalẹwho kpurukutu, ya anwụa anwụhu.

¹⁶ Ụnwunna mu, mu yeru obu, unu be eshiswekwa ụzo. ¹⁷ Iwhe lile, l'aanụje anụ, dū ree mē iwhe-ọma, l'ete adụa ẹka ntụpo dū iya bẹ shikotagezhia l'imigwe. O shikota l'ẹka Nna, mekotaru iwchoro, dū l'imigwe bụ iya bụ Nna ọwhu l'ete echinyajee echi, ya anyihu g'ọo ẹnyanwu nke ọwhu l'aa-sụ l'ọ nyihuakwaru woo ọchi gbalahaa. ¹⁸ Ọ tūru obu iya ama, gude okfu ono, bụ ọkpobe-okfu nwụa anyi, t'anyi nochia ishi l'iwhe lile, o keru eke.

Ọnu iwhe lẹ nchị yele ememe iya

¹⁹ Ụnwunna mu, mu yeru obu; lee iwhe unu l'a-malẹwho ndọwa: t'onyenonu bụru onye l'angabeje nchị l'iwhe l'eekefu, tẹmenu ya eyede iya ọnu, ya aburu onye ẹhu l'ete eghuje eghu ẹgwegwa. ²⁰ O noo l'iwhe e gude ẹhu-eghughu eme ta abụkwa iwhe dū chiri l'iwhu Chileke. ²¹ Ọo ya bụ, t'unu shi ishi lanụ tūfu onwunu iwhe bụ-zhia umere, l'eshi nshi mē iwhe bükota ejo ọrwu, unu vu, unu ejia obu oyi nata okfu ono, a kụwaru l'ime obu unu, g'ọo onye kuru akpuru iwhe. Ọ kwa okfu ono l'a-dū ike dzọfuta unu.

²² Ọle-a; t'unu bükwaru ndu l'eme okfu Chileke ono eme, unu ba abụkwa ndu bụlewho anụnu bẹ whẹ l'anụje iya kpụ, l'o noo bükwa ome onwunu eswe. ²³ L'onye l'anụlewho okfu Chileke anụnu kpụ, to mehe iya eme bẹ dūa g'ọo nwoke, l'ele g'iwhu iya dū dū l'onyo, mbụ iwhu shi iya l'ẹwho ne iya. ²⁴ Onye ono letagelewho onwiya l'onyo ono, o bebelee alufu ọ nyazolekwawho lẹge iwhu iya dū dū.

²⁵ Obenu l'onye l'enyochaje iwu ono, l'ete adụa ẹka ntụpo dū iya, mbụ iwu ono, l'atoje madzụ l'uli; onye ono whuberu iya iwhu, onye ono ta abụ onye l'abuje, ọ -nū-gee ya, ya anyazọshia ya, ọ bụru onye l'eme iya eme; Chileke l'e-kwobe nke iwhe ono onye ono l'eme, ọguru ọnu-ọma nū iya.

²⁶ Onye l'arị lẹ ya bụ onye nke Chileke, onye ono te esedeje ire iya, onye ono l'emekwa onwiya eswe. Ememe ọwhu onye ọbu l'eme nke Chileke kwa iya who nke mmaanụ. ²⁷ Lẹ madzụ bụ onye nke Chileke, bük-

wanu iya bụ ọwhu Chileke, bụ Nna anyi kweru l'ọo ọkpobe iya, bụkwaruwho ọwhu l'ete emerwushia emerwushi, bụ anọ akwọ ụnwu nwogbee lẹ mkpa męe anọ eyeru ụnwu-mbunu ẹka l'iwhe l'atsụ whẹ l'anụ męe osefu ẹka lẹ mkparwụ nke mgboko-o.

Ọnma ọkwa nke ọbo madzụ ẹbo

2 Ụnwunna mu, unubę ndu ọwhu kweru nke Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu, mbụ Onye-Nwe-Ọha nwe ọdu-biribiri, t'unu ba abojekwa madzụ ẹbo. ² Sụa, ọ -bụru l'onye nweru iwhe gba echi mkpọla-ododo; kwakwaawhọ onwiya ngwa l'ama ụma batarụ ụlo-ndzuko unu, onye ụkpa yee nwankiriba iwhe batakwawhọ, ³ nteke unu kwabęru onye who kwarụ ngwa whọ ugwu sụ iya: "Byiko bya asugabe onwoghụ lẹ ng-gada l'ẹka-a túsaa ẹhu," unu sụ onye ụkpa whọ: "Kfuru l'ẹka ono," ọdua unu sụ iya: "Bya anọdu l'alj lẹ mgboro ọkpa mu l'ẹka-a." ⁴ ?Tọ dụ iya ọbu bụ l'ikpe nmarụ unu nkele unu l'abọ madzụ ẹbo l'ime onwunu, tẹmenu unu gudekwawho ejo obu ekpe ikpe? ⁵ Unu ngabęduwho nchi, ụnwunna mu, mu yeru obu, ?tọ dụ ndu bụ ndu ụkpa lẹ mgboko-o bę Chileke họtaru tẹ whẹ shi l'ekwekwe, whẹ kweru bụru ndu nweru iwhe l'iwhu yębe Chileke mękwawho tẹ whẹ bụru ndu l'e-nwe urwu, dụ lẹ abụbu yębe Chileke bụ eze whẹ bụ iya bụ iwhe o kweru ndu yeru iya obu l'ụkwa. ⁶ ?Unu gbechia meru iwhe nụ onye ụkpa ono? ?Tọ dụ ndu nweru iwhe l'anọje akpapyashj unu ishi-a? ?T'oo tọ dụ whẹ l'akpų-taje unu jeshia kọtu-a? ⁷ ?Tọ dụ whẹ l'anọje ekfubyishi ęguru ẹwha ono, a gụberu unu ekfubyishi-a?

⁸ Ọ -bụru l'unu l'emezhiwaa iwu ono, shi l'ẹka Chileke, bụ eze bę unu l'emekwaa ree, mbụ iwu ono, e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: "T'i ye madzụ ibe ghu obu g'i yeru iya onwoghụ." ⁹ Ọle-a, unu l'abọ-zhiwaa madzụ ẹbo bę unu l'emekwa iwhe-dụ-ęji, tẹmenu iwu ono l'anmakwawhọ unu ikpe l'unu bụ ndu l'eme ęji. ¹⁰ O noo l'onye l'emekota iwhe iwu kfuru g'ọ ha, onye ọbu mewhodo iya m'ọo nnanụ bę ikpe nmakwaru l'o mebyikotaru iwu g'ọ ha. ¹¹ O noo l'ọ kwawhọ onye ono, sụru t'i bi rishi ogori, bę sụru t'i bi gbushi ọchi. Ọ -bụru l'i tii ridu ogori l'iigbu ọchi; b'j bụakwaa onye l'emebyi iwu. ¹² Ọo ya bụ, t'unu kfujee, unu emejee g'ọo ndu l'ee-gude iwu ono, l'atoje madzụ l'uli kpee ikpe. ¹³ O noo l'onye l'ęte awhụaru madzụ ibe iya imiko bę Chileke l'abyakwaa l'a-whụru imiko m'o -kpede ikpe. Ọle onye l'emeje obu-imiko bę l'ęte atsuhedu ikpe Chileke egvu.

Iwhe bụ l'e kweru nke Chileke

¹⁴ Ụnwunna mu, ?ndęnu urwu ọ bęru madzụ, sụru l'iya kweru nke Chileke, onye ono te egoshi iya l'umere? ęgube ekwekwe onona ?l'adudunu ike dzọo ya-e? ¹⁵ Nteke bụ l'o nweru nwanna ghu nke nwoke ọd-

ua l'ọo nke nwanyj, l'agba ọto, t'ọ whųjekwawho nri ria, ¹⁶ onye lanụ lęge unu ha sụ iya: "Tọkwa ẹhu-o! Laa je anyata ọku, rijia ẹwho ghu," l'ębe abụkwanu l'i nuru iya iwhe bụ mkpa ẹhu iya, ?ndęnu urwu, dụ l'ęgube iwhe onona? ¹⁷ O nokwa gę ekwekwe dụ ndono. Ekwekwe, e kweru nke Chileke t'e goshi iya l'umere bükwa iwhe nwųhuru anwųhu l'onwiya.

¹⁸ Ọle, ọ -dụ onye sụru mu: "L'onye-e kwekwaru nke Chileke, onye ọwhu l'egoshi iwhe l'oome." Mu asụ iya: "Goshiada mu ekwekwe ọbu, i kweru nke Chileke, m'i -gudee iwhe l'iime goshi iya. Mbędua l'e-gudekwanu iwhe mu l'eme eme goshi ghu lẹ mu kweru nke Chileke." ¹⁹ Gụbedua l'onwoghụ kweru lẹ Chileke bụ Chileke lanụ; i meru ree. O nokwawho gę ọgvu kwetachaarụ; nmahụchaa jijiji. ²⁰ Ọle iwhe l'ji-malęwho gube onye mmaanụ ono bụ l'ekwekwe, e kweru nke Chileke t'e meta iya l'umere dakwaru l'ęba. ²¹ ?Ndęnu g'onye-ichee anyi ono, bụ Ębirihamu gude bụru onye dụ chjri l'iwhu Chileke? Ọ kwa iwhe o meru bę kparụ iya nụ nkele o gude nwa iya nwoke, bụ Ȳyiziku je tẹ ya je egbua ya, gude gbaa ęja nụ Chileke l'ęnya-mgbeja Chileke. ²² ?I whųwaru gę ekwekwe, o kweru nke Chileke yęle iwhe o meru dagbalęruwho. Ekwekwe, o kweru bę iwhe ono, o meru goshiru l'ekwekwe ono dzuru oke. ²³ Iwhe e deru l'ẹkwo Okfu Chileke mekwaa lęge e kfuru iya nkele ọ sụru: "Ębirihamu kweru nke Chileke, Chileke gụaru iyę ya l'ọdu chjri, gube iya ọnya Chileke." ²⁴ Unu awhųwaa l'ọo iwhe madzụ l'eme b'e gude agụ iya l'onye dụ chjri, ọ tọ lędua ekwekwe kpų.

²⁵ O nokwawho gę nke nwanyj ọkpara ono, bụ Réhabu dụ. Ọo iwhe o meru bę Chileke kwoberu gụa ya l'onye dụ chjri nkele o dubataru ndu Ju, e zhiru ozhi; yeru whẹ ẹka, whẹ shia ụzo ọdo lashia.

²⁶ Ọo g'ęhu madzụ bụ iwhe nwųhuru anwųhu m'ọ tọ tų ume bükwawho gę ekwekwe, e kweru nke Chileke t'e goshi iya l'iwhe l'eme eme nwųhuru anwųhu.

Ire bụ ọgu

3 Ụnwunna mu, t'unu ba adụkwa l'igwe bụru o-zhi-iwhe; o noo l'unu marụ-a l'anyjbedua, bụ o-zhi-iwhe bę Chileke l'a-ka okpeshi ikpe ike. ² Anyi g'anyi ha l'eshisweje ụzo l'igweligwe. Ọ kwa onye okfu l'ęteke elwubua l'ọnu bę bụ nwoke, dụ onwiya ree. O noo ęgube onye l'a-dųkwawho ike sedekota onwiya.

³ Ọle ọ -bụru l'anyi l'ewojeru mkpųrumkpų igwe gagbabę inya l'ọnu nke ọwhu l'oomeje iwhe anyi sụru t'o mee, bę anyi l'emeje jnyia ono l'owhu: ya eshia iwhe bụ ẹka anyi sụru t'o shia. ⁴ Unu leedaa ụgbo, whęrewhere l'emeje ya agba. Unu whųwaru-a g'ọ habe shi tẹmenu ọ bụru oke whęrewhere l'anọje anga iya, ọle ọ kwa nwagbaragbara eku-ụgbo bę l'eegudeje anga iya; ya eshia iwhe bụ ẹka onye ishi ụgbo l'anga iya eshi.

⁵ O nokwawho gę ire bụ nwiwhe nshiji, dụ l'ẹhu anyi, ọle ọnoje ajakposhi onwiya lę ya l'emenuka ire.

Lewaro gę owhoroto-ęgu habe shii, ọle ọo icheku-ọku lanụ l'emeje owhoroto-ęgu ono: ọku awata iya adzudzu. ⁶ Sụa, ire bukwa icheku-ọku. Ire bę nochiru ęnya iwhe bukota ejo iwhe dụ lę mgboko-o l'ẹhu anyi. Ire l'ekfurwuje ogwẹhu madzụ l'owhu, l'oolotajek-wawho ọku-alị-maa tsebe lę ndzụ madzụ, ọku ono ekee ya kepyashikota, ya eshilewho nteke a nwuru onye ono, kee ya jeye nteke onye ono l'a-nọ-be.

⁷ Ọ tọ dudu ęgube anụ-ęworo, ọdua l'ọo ęnu, ọdua l'ọo unwu anụ l'awụ l'ewho, ọdua l'ọo iwhe bụ lę mini, madzụ l'ęteke agọo jeye ọ gọta iya o buru l'uwhu; ọ tọ dukwa ọwhu l'ęteke agọtaa o buru l'uwhu. ⁸ Obenu l'ire ta adudu madzụ-igbalekoma furu nke agọta iya. Ire bụ ejo-iwhe l'ete egudee ęka, ọ dụ g'ọo ęzẹ ejo agwọ, l'ęgbuje onye ọ tarụ ogbuluwọku.

⁹ Ọo ya bę anyi l'egudeje aja Chileke ono, bụ Nna anyi, bukwaru Onye-Nwe-Ọha, ọ bukwaru iya whọ bę anyi l'egudeje atụ madzụ ibe anyi ọnu, mbukwa-a onye-e, e meru: ọ dụ g'ọo Chileke. ¹⁰ Ọ bụru l'ọnu lanụ ono bę ọgo ọnu yele ọtu ọnu shikota. Unwunna mu, ọ tọ gbadu nke t'ọ dụ nno. ¹¹ Ọ tọ dukwa ęka mini futajeru, ęka ono l'anwufuta mini l'atsọ ọtso, anwukwawho mini ọwhu l'atsọ ilu. ¹² Unwunna mu! Ujiru ta amitajek-wa akpuru igbogo. Ube ta amitaje ujiru. O nokwawho gę l'eete kutaje mini l'atsọ ọtso l'ęnya-umaswi.

Mmamagụ, shi Chileke l'ęka

¹³ ?O nweru onye l'arị lę ya maru ągu, ya nweru uche lęge unu ha? T'onye-o gudekwa ome umere ọma goshi iya męe ome bebebe, shi lę mmamagụ. ¹⁴ Nteke bụ l'ọo oke-ęnya jiru unu obu, unu l'atsọ ilu g'ọo age, unu bụru ndu l'akpa ęnya; ọo ya bụ, t'unu be ejekwa ọjakposhi onwunu nke mmamagụ, o noo l'ọo ejire bę unu gude emebyi ọkpobe-okfu ono. ¹⁵ ęgube mmamagụ onona te eshikwa l'imigwe, ọo l'ęka ndiwhe b'ọ shi. O to shikwa l'ęka Ume Chileke. O shi l'ęka Sétanu. ¹⁶ O noo l'ęka oke-ęnya yele ọkpa ęnya dụ bę mkpaka dukwawho, tọ dukwawho ęgube ejo-iwhe l'ęte adu ya.

¹⁷ Ọle mmamagụ ọwhu shi l'imigwe dụ iche. Onye nweru ęgube mmamagụ ono bę dzuru oke. Onye ono l'a-nọwaro eme odoo, ya eme ọnu-ọtso, ya ekweje t'a chja iwhe idzu. Iwhe o maru bụ omeru ndu ọdo obu-imiko; l'onoje emeshi iwhe dụ ree. Ọ tọ bọjedu madzụ ębo; tọ bụ iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze. ¹⁸ Iwhe ndu l'eme tę nchị dụ ndoo l'amije g'ọo oshi-ọmi bę bụ ndzụ, dụ chjiri l'iwhu Chileke.

Oshita ndiwhe ọnya

4 ?Ọo awee bę ọbawhe mba mba yele osewhe okfu okfu ono, dụ l'echilabọ unu shigee unu? ?Ęka, o shi unu ta abudu iwhe ękpiri iya l'aloshikaa unu? ?T'o

dụ iya bụ iwhe ọbu, bụ ọgu, dụ l'ẹhu unu? ² Ọobuje iwhe -guta unu: to rwu unu ęka, unu ekwobe nke iwhe ono gbulahaa ọchi. Unu konyaaa okoowhoo, ọdua g'ọ dụ, unu eselahaa okfu; balahaa mba. Iwhe l'agụ unu te erwujedu unu ęka, o noo nkele unu ta asujedu Chileke t'ọ nụ iya unu. ³ Unu l'asụ-gejee t'a nụ unu iwhe, e jee anụ iya unu nkele unu l'egudeje ọriri, l'ęte adu ree sụ t'a nụ unu iwhe ọbu, gę l'ee-shi t'unu gude iya mee nwọha-g'iya ọ-ha-g'iya.

⁴ Unubę ndu ono, bụ ọgheleke g'ọo unwanyi, l'eri ogori! ?Unu ta amadu l'onye yele iwhe-ọtso, dụ lę mgboko-o l'eshi ọnya bụwaa ọhogu Chileke? Ọo ya bụ, l'onye hataru l'ọo tę yele ndiwhe shije ọnya bę onye ono l'emekwa onwiya ọhogu Chileke, e behuduru onye ọbu bụru onye. ⁵ ?Tọ dụ unu g'iwhe ono, e deru l'ękwo Okfu Chileke bụ nke mmaanụ, suru lę: "Chileke l'eko okoowhoo Ume ono, o yeru t'o buru l'ime anyi." ⁶ Ọle ndu ọwhu, e gude ire whę ęka bę Chileke l'anuje iwhe-ọma, ka shii. O noo iwhe ọbu, e deru l'ękwo Okfu Chileke sụ:

"Chileke l'akwachije ndu nggangga ọzo.

Ndu ọwhu wozeru onwowhe alị bę l'oomejeru eze-iwhe-ọma."

⁷ Ọo ya bụ, t'unu nọdu Chileke l'ęka. Unu kwe Oshifutswę gagariga, unu awụ l'ọo-gbaru unu ọso. ⁸ Unu nọkuba Chileke ntse, unu awụ l'ọo-nọkubekwawho unu ntse. Unu kwọchaa ęka unu t'o gbu ewheke unubę ndu l'eme iwhe-dụ-ęji. Unu mekwaawho obu unu t'ọ dụ Chileke ree unubę ndu l'abọ obu ębo. ⁹ T'o rwua unu l'ẹhu, t'awhụ ji unu obu, unu kwashja ęnya-mini. Tę nchichochi bụru unu ọtso-awhụ; ęhu-ọtso aburu unu iwhere. ¹⁰ Unu wozetaje onwunu alị l'iwhu Onye-Nwe-Ọha nggę o kulia unu eli.

Ọnma ọkwa okfurwushi nwanna onye

¹¹ Unwunna mu, t'unu be ekfudeshjekwa ibe unu ęhu. Onye ono l'ekfudeshi nwanna iya ęhu, ọdua l'ọo onye l'anma nwanna iya ikpe l'obu bę kwa iwu bę onye ono l'ekfubyishi, tẹmenu ọ kwaruwho iwu ono b'ọ gbee bya ekpede ikpe, ọle nteke l'iikpe iwu ono ikpe, ọo ya bụ l'i tii mehedu iwhe iwu kfuru. Ọ kwa onye ikpe b'ị bụ. ¹² Ọo onye lanu kpụ bę bụ onye l'atuje iwu, ọ kwaru iya whọ bụ onye-ikpe, mbu onye ono, l'aduje ike dzọta, ya adukwawho ike gbua. Ọle, ?ọo onye b'i doberu l'ị bụ gube onye ono, l'anma ibe ghu ikpe?

Ọnma ọkwa nke oku onwonye

¹³ Unu ngabę nchị; unubę ndu l'asuje: "Ntanu; ọbu echile bę anyi l'e-je mkpukpu, dụ ęgube whọ, je anọ awha owu l'ęka ono, gbaa nghọ, rita urwu." ¹⁴ Lę ba bụ l'unu maru gę echile l'a-dụ. ?Ndzụ unu bụ gunu? Unu dụ g'ọo ęnwuru-ọku, l'ekpofutaje, a nọlewho nwanshi, ya ekosahu. ¹⁵ O noo iwhe meru iwhe unu gę

ekfujechia b̄uru: “O -b̄uru l'ọo uche Chileke b̄e anyi l'a-t̄ukokwaa n̄odu-gee ndz̄u, mee ọwa, ọdua anyi emee ọwhu.”¹⁶ O be l'ọwa-a b̄e unu gb̄enu etse etsetse, eku onwunu iwhe igwe-char̄u. T'ẹgube ekuku onona kpo-lahukwa l̄e nt̄u.¹⁷ Ọo ya b̄u l'onye mar̄u iwhe d̄u ree, ọ g'eme, onye ono te emehe iya, ọ kwa iwhe-d̄u-ẹji b̄e onye ono meru.

Okwa, l'aanmar̄u ndu nweru iwhe

5 A bya abya ntaa l̄e nke unub̄e ndu nweru iwhe! Unu ngab̄e nchi! Unu kwash̄ia ẹn̄ya-mini, unu echia mkpu ejo áwh̄u, byakfutaru unu.² Ẹku unu g'ọ ha reshihukotaakwaru ereshihu. Ngwa, unu l'eyeje l'ẹhu g'ọ ha b̄ukotaakwa iwhe ẹka-mkpu tapyash̄i-gewaru.³ Okpoga unu m̄ee mkp̄ola-ododo unu b̄e gbawar̄u ẹgba. Ọo ẹgba ono, ọ gbar̄u l'a-kf̄uru agba unu ẹka-ebe. Oo-kepyashi an̄u-ẹhu unu g'ọo ọku. Ntaa b̄e unu kpar̄u ẹku k̄ube; swibe onwunu l'oge ikpaz̄u-a.⁴ Ndu jeru unu ozhi l'ẹgu b̄e unu gudewaa ụgho kpamia ụgw̄o, unu ḡege akf̄u wh̄e. Áwh̄u, wh̄e l'aḡu b̄e rwuwaru Chileke l̄e nchi. T̄emenu mkpu nke ndu ọwhu kpar̄u unu iwhe unu meberu l'al̄i rwuakwaa Chileke l̄e nchi b̄u iya b̄u Nnaji-Ọha l'owhu.⁵ Unu buwaa l'eli-mg-boko-o t̄usaa ẹhu, eri, anḡu g'ẹhu ha unu; eme nw̄ọha-g'iȳa ọ-ha-g'iȳa, unu gbatawaru ẹba g'ọo an̄u-éb̄a; kwab̄eru mb̄oku, l'ee-gbu unu.⁶ Unu nmawar̄u madz̄u ibe unu, d̄u ch̄iriri ikpe, gbua ya, to yeru unu ọnu.

Ọta nshi m̄ee okfu an̄u Chileke

⁷ Ụnwunna mu, unu tal̄ekwawho nshi n̄odu jeye nteke Onye-Nwe-Ọha l'a-bya. Unu wh̄uwaru-a g'onye k̄oru okfu l'ataj̄e nshi ngab̄eru okfu iya t'o rwuta iwhe urwu d̄u. Ọotaj̄elekwawho nshi jeye igweli ach̄ia mini mb̄u, ch̄ikota mini udzumini, ya atakwawh̄o nshi ono jeye ụboku ewhekarahu.⁸ O nokwawho ḡe unub̄edua l'a-ta nshi, obu eshihu unu ike, o noo l̄e nteke Onye-Nwe-Ọha l'a-bya d̄uakwaa ntse.

⁹ Ụnwunna mu, t'unu ba agujekwaru ibe unu áwh̄u ngḡe t'e kpe unu ikpe. Unu lekwawho l'onye-ikpe kf̄uakwaru l'ọnu mgb̄o.

¹⁰ Ụnwunna mu, unu nyataj̄e-zhiawho ndu nkfuchiru Chileke ono, shi egudeje ẹwha Onye-Nwe-Ọha ekfu

okfu. Unu gude wh̄e nw̄uta ọta-nshi m̄ee iwhe-ọtsulanu byar̄u unu.¹¹ Unu l'eleenaa l'ọo ndu tar̄u nshi b̄e anyi l'ekuje ndu ẹhu-utso b̄u nke wh̄e. Unu n̄uwaru-a nke ọta-nshi nke Jobu. Unu wh̄ukwaawho iwhe Onye-Nwe-Ọha n̄uru iya l'ikpaz̄u nkele Onye-Nwe-Ọha b̄unu-ka onye obu-imiko, b̄ukwaruwho onye ọgbata.

¹² Ọle ọwhu kak̄ota-gez̄hia nu ụnwunna mu, b̄uru t'unu ba agujekwa ẹn̄wa. T̄o b̄o d̄ukwa iwhe unu l'egude ḡua ẹn̄wa, unu be egudekwa igweli ọdua l'ọo al̄i. Unu s̄ujewaa “ee” t'ọ b̄ulekwaruwho: ee; nteke b̄u l'ọo “waawa” b̄e unu kfuru t'ọ b̄ulekwaruwho: waawa, ngḡe Chileke ta anma unu ikpe.

¹³ Ọ nweru g'unu ha onye ọwhu l'eje iwhe-ọtsulanu? T'onye ono kfuru n̄u Chileke. Ọ nweru onye ọwhu ẹhu l'ats̄o utso? T'onye ọbu ḡua egvu gude jaa Chileke aja-ja.¹⁴ Ọ nweru g'unu ha onye ọwhu ẹhu l'ad̄ua mma? T'onye ono kukoo ndu e meru ọguren̄ya ch̄ochi t̄e wh̄e kfuru n̄u Chileke l'iswi ẹhu iya l'iwhu iya. T̄e wh̄e gudekwawho ẹwha Onye-Nwe-Ọha nȳia ya mman̄u l'ishi.¹⁵ Okfu e kfuru n̄u Chileke kweta l'oo-me iya, b̄e l'a-dz̄ota onye ẹhu l'ad̄ua mma. Onye-Nwe-Ọha emee onye ono: ya agbakerehu. Nteke b̄u l'ọo iwhe-d̄u-ẹji b̄e onye ọbu meru, a ḡuaru iȳe ya nv̄u.

¹⁶ Ọo ya b̄u, t'unu kfushijeru ibe unu iwhe-d̄u-ẹji, unu metagbaberu, unu ekfujekwaruwho n̄u Chileke l'iswi ẹhu ibe unu ngḡe e mee t'ẹhu d̄u unu mma. Okfu onye d̄u ch̄iriri kfuru n̄u Chileke b̄e ike d̄utakwaru shii nke ọwhu l'oo-regejee, tachaa al̄i.¹⁷ El̄áyija b̄e b̄ukwaa madz̄u mmaan̄u g'anyi b̄u. O kfuru n̄u Chileke kfushia ya ike s̄u t'igweli buch̄ia mini. A n̄o aw̄ha ẹto l'ọnwa ishii, mini ta atadaj̄eru l'al̄i.¹⁸ Ọ bya ekfukwaru n̄u Chileke ọdo, igweli bya mini. Iwhe e meberu l'al̄i yela-hakwaa mebyi ọdo.

¹⁹ Ụnwunna mu; o -nweru g'unu ha onye ọwhu shisweru ụzo l'okpobe-okfu ono, ọ -d̄u onye ọdo, bya edulatawhu iya az̄u l'uzo, kf̄uru nham̄unha,²⁰ t'onye ono mar̄u l'onye dulatawhuru onye l'eme iwhe-d̄u-ẹji az̄u, mb̄u onye l'eshi ụzo, gberu nko; onye ono b̄e l'a-dz̄ota obu iya l'ẹka ọnwu, t̄emenu o mekwaawho: a ḡuaru iya nv̄u l'igweligwe iwhe-d̄u-ẹji.

1 Pyita

¹ Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbedua, bụ Pyita, bụ onye-ishi-ozhi Jisọsu Kuráýisutu.

Ndu, mu l'ede iya anụ bụ unubẹ ndu Ju ono g'unu ha, gbakashihuru l'alj unu laa oha odo je eburu. Ndu buru lẹ Póntosu; ndu buru lẹ Galéshiya; ndu buru lẹ Kapadósiya; ndu buru lẹ Éshiya mewarto Byitíniya.

² Mbụ unubẹ ndu ono, Chileke, bụ Nna hotaru; mee unu: unu buru nkiya. Chileke bẹ hotaru unu nkele o dūhaadaro mbụ marụ l'unu l'a-bụ ndu nkiya. O bya egude Ume-Dụ-Nsọ mee unu: unu buru nkiya obu nke owhu unu l'a-nọ anuru Jisọsu Kuráýisutu okfu mee nke owhu Jisọsu ono l'e-gude mmee ya; safukota unu iwhe-dụ-ẹji, unu metagbaberu g'ọ ha.

Tẹ Chileke mee t'eze-iwhe-oma nkiya rwube unu ẹka; rwube iya unu nke anyinyi; ya emekwaawho t'unu bu l'ẹhu odu guu okpobe ebubu.

Ole ẹnya ndzụ tututu-mimimi

³ T'anyi jaa Chileke ajaja. Oo ya bụ Nna Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu. O mewaru anyi obu-imiko, nyiru gẹ l'aa-nọ atụ onu iya. O mewaru Jisọsu Kuráýisutu, o shi l'onwu teta nọdu ndzụ. O shi nno nwụ-whu anyi azụ odo. Oo ya bụ lẹ ntaa bẹ anyi l'elewaa ẹnya ndzụ owhu, anyi l'a-nọ jeye lẹ tututu-mimimi. ⁴ Anyi l'elekwawho ẹnya l'anyi l'unu l'a-tuko gbaa mgba nweru iwhe-oma, Chileke doberu unu l'imigwe, mbụ iwhe-oma, l'ete afua rehu erehu; tọ fụ mebyihu emebyihu; tọ fụ kahụ akahụ. ⁵ Oo nkele oo l'unu woru onwunu ye Jisọsu l'ẹka bẹ meru iwhe l'oogudeje ike iya akwachi unu t'ọ bọ dū iwhe l'e-me unu jeye nteke l'oo-goshi unu lẹ ya dzohawaruroo unu. O kwaro l'oge ikpazụ bẹ l'oo-goshi iya unu obu.

⁶ O noo bụ-zhiadanu iwhe unu l'a-nọje ete ẹswa iya; a makwaru-a l'unu jefutaje iwhe-otsulanu, dū l'iche l'iche, bụ iwhe l'a-data unu, ọle ono bukwa nke nwa ntaa. O tọ dukwa gẹ l'oo-nọ-be. ⁷ Iwhe meru unu je l'e-jefuta iwhe-otsulanu ono bụ t'e gude makwanuru l'ekwekwe, unu kweru nke Kuráýisutu ta abudu ekwekwe nggonggo. Sụa, unu lewaro mkpọla-ododo. Mkpọla-ododo bụ iwhe vu oke aswa; ebebenu l'ooomebyihujekwawho emebyihu, ọle ọlekwa l'oku bẹ l'aahuje iya gude daa ya t'a maru, o bụa okpobe iya tọ tọ budu iya. O nokwawho g'a datafutaje ekwekwe unu ono t'a maru, o bụa okpobe ekwekwe, tọ ekwekwe nggonggo. Ekwekwe ono, unu kweru bẹ unu maanaru-a

l'aswa iya ka nke mkpọla ododo nkajishi. A -datagee ya, o -buru l'ọ bụwho okpobe ekwekwe bẹ unu kweru, a jaa unu ajaja, mee unu, unu eke lamu-lamu g'oo iwhoro, shi Chileke l'ẹka; a kwabekwawho unu uguv. Ya aburu mboku ono Jisọsu l'a-bya bẹ l'oo-nwukota nno.

⁸ Unu yeru Jisọsu obu l'ẹbe abụ l'unu gude ẹnya unu whua ya. Unu wowaru ndzụ unu yewa iya l'ẹka l'ẹbe abụ l'unu whuru iya ẹnya ntaa. Oo ya meru ẹhu l'atsọ unu uto mebyi shinene, mbụ ẹhu-uto owhu akọ ẹtu iya l'adua mee owhu dū biribiri. ⁹ Ishi ẹhu-uto unu bẹ shi l'urwu unu duru iya unu l'unu woru onwunu ye iya l'ẹka. Urwu obu, duru iya unu bụ lẹ Jisọsu l'a-dzo unu ndzụ. ¹⁰⁻¹¹ Lẹ ndu nkfuchiru Chileke bẹ dūhaakwawo mbụ kfu okfu adzozo ono, Chileke l'a-dzo unu. O noo lẹ Ume Kuráýisutu bẹ shi dū ire l'ẹhu ndu nkfuchiru ono. Tọ dū iya bụ, o goshikota whẹ iwhe-otsulanu, Kuráýisutu l'e-jekota g'ọ ha; goshikwa whẹ who uguv, Chileke l'a-kwabẹ iya m'ọ -jegge iwhe-otsulanu ono. O noo iwhe meru ndu nkfuchiru Chileke ono choo gẹ whẹ l'e-shi maru iwhe o bụ; whẹ gbukwaa ya who nke tẹ whẹ maru l'oo-do whẹ ẹnya, mbụ iwhe ono, Ume Kuráýisutu, nọ l'ime whẹ kfu. Whẹ mekwawho tẹ whẹ maru gẹ nke adzozo ono, Chileke kweru ukwa iya ono l'e-shi vaa mee tẹ whẹ makwaruwho oge nteke obu, l'oo-vu. ¹² Oo ya bụ, Chileke bya emee ndu nkfuchiru iya ono, whẹ maru l'ozhi ono, ya zhiru whẹ ta abudu ozhi ẹhu whẹ; l'oo unubedua b'e zhiru whẹ iya tẹ whẹ bya ezhia. Ntaa bẹ unu shi-waa l'ẹka ndu ozhi ono, bụ whẹ bya ezhia ya unu; maru iya. Whẹ bya bya egude ike nke Ume-Dụ-Nsọ zhia ya unu. Oo Chileke bẹ shi l'imigwe ye whẹ Ume-Dụ-Nsọ ono l'ẹhu. Ozhi ono, e zhiru unu ono bẹ l'agukakwaa agu ndu oozhi-imigwe whẹ; o -dū g'e shi o nwezhia g'e meru o doo whẹ ẹnya.

Umere, dū Chileke ree

¹³ Oo ya bụ t'unu mee uche unu t'ọ kwabẹ akwabẹ g'oo onye liru anuma l'ukfu, unu esedeje onwunu esede, unu elekwawho ẹnya eze-iwhe-oma, Chileke l'e-meru unu nteke Jisọsu Kuráýisutu l'e-goshi onwiya.

¹⁴ Lẹ nteke unu l'eteke amaa okpobe-okfu ono bẹ bụ ẹgu ejo-iwhe, shi anọje agukaa unu bẹ shi kpuru unu l'ẹka. Eshi-owhu unu bụwaa ndu l'anuru Chileke okfu ntaa, t'unu be ekwekwa t'egu ejo-iwhe ono, l'agukaa

unu buru iya l'a-nọ akpụ-whe unu, g'ọ shihawaa akpụ-whe unu. ¹⁵ Iwhe unu l'e-mechia ntaa bụ t'unu gude iwhe bụ iwhe unu l'eme eme goshi l'unu dū nsọ, lẹ Chileke ono, bụ iya kuru unu bẹ dukwa nsọ. ¹⁶ L'e dekwaru l'ekwo Okfu Chileke lẹ Chileke kfurū sụ: "Unu buru ndu dū nsọ, o noo lẹ yēbedua, bụ Chileke bẹ dū nsọ."

¹⁷ Ọ -buru l'ọobuje unu l'ekfu anụ Chileke, unu eku iya Nna, mbụ Chileke ono bụ iya bụ onye l'ekpejele-who ndiwhe ikpe lẹge iwhe onyenonu meru dū dū, ya adū onye l'ọo-nọ eme ele ọnya l'iwhe. Ọo ya bụ, t'unu gudekwa ndzū unu g'ọ ha tsuje iya egvu lẹ mgboko ẹka-a, a byarū abya-a. ¹⁸ Unu makwarū-a iwhe o riru Chileke tẹmenu ọ gbata unu l'ẹka mkpọkoro umere ono, unu nwutaru l'ẹka nna, nwuru unu. Iwhe ono, o gude kfua aswa ishi unu, gbata unu ta abukwa iwhe l'emebyihuje emebyihu g'ọo mkpọla-ọcha; ọdua l'ọo mkpọla-ododo. ¹⁹ Iwhe o gude gbata unu kwa mmee ono, aswa iya parū ẹka bụ iya bụ mmee Kuráiyisutu. Kuráiyisutu ono bẹ dū g'ọo nwaturu, e gude gbaa ẹja, mbụ nwaturu l'ete adū-zhidua ẹka ọrwu dū iya l'ẹhu ilile, to nwezhia ẹka iwhe tsetaru iya l'ẹhu. ²⁰ O noo iwhe meru iwhe Chileke hotaru iya. Ọ hotaadaru iya rọo tẹmenu yēbe Chileke ono mee mgboko-o. Ọ bya ebe l'oge ikpazū-a; o kwobe iswi ẹhu unu goshi iya ndiwhe. ²¹ Ọo Kuráiyisutu ono bẹ unu shi l'ẹka iya woru onwunu ye Chileke l'ẹka, mbụ Chileke, bụ iya meru iya, o shi l'ọnwu teta nọdu ndzū, bukwaru iya whọ kwabẹru iya ugvu ọwhu shi l'imigwe. Ọo ya bụ, l'unu nọwaa Chileke l'ẹka elekwawho ọnya l'ọo ya l'a-dzọ unu.

²² Sụa, unu l'anoje eme iwhe ọkpobe-okfu ono kfurū. Unu shiwaa nno sachafukota iwhe lile, dū ẹji lẹ ndzū unu nke ọwhu unu byawaa bya eye ụnwunna unu obu, mbụ obu ono, unu yeru ụnwunna unu ta abulekwaa l'ọo iwhe bụ iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze. Ọo ya bụ, t'unu ba ahakwa oye ibe unu obu. Unu kebelekawho ẹhu gude obu unu g'ọ ha ye iya ibe unu obu. ²³ O noo lẹ Chileke bẹ nwuraru unu ọdo. Ọ nwaru unu ndzū ọwhuu. Ndzū ọwhuu ono ta abuhakwa ndzū ọwhu shi l'ẹka ndu nwuru unu; ndzū ọwhu shi l'ẹka ndu ono bukwa ọ-nọta-ọ-laa. Ndzū ọwhuu ono, shi Chileke l'ẹka bẹ l'a-nọwaro jeye lẹ tututu-mimimi, o noo nkele ọo l'okfu-ọnu Chileke bẹ ndzū ono shi. Okfu ọnu Chileke ono bẹ bụ okfu nọ ndzū, tẹmenu o jekwawho l'a-nọ-dugburu jeye lẹ tututu-mimimi. ²⁴ O noo iwhe meru okfu Chileke sụ:

"Madzū lile dū g'ọo ẹswa, meshiru nzirizaa.

Ụma madzū l'ama dukwawho g'ọo ụma nzirizaa ẹswa ono.

Ọobuje ẹswa -kpọwaa nkụ,

nzirizaa ya ono erishihu dashia.

²⁵ Ọle ọwhube okfu Onye-Nwe-Ọha l'a-dū-zhiawho jeye lẹ tututu-mimimi."

Okfu ono bẹ bụ iya bụ ozhi-ọma ono, a bya ezhia unu.

Kuráiyisutu bụ ẹwhuru, nọ ndzū, bụ iya gude ọlo

² Ọo ya bụ, t'unu tya onwunu ẹkpụ tufukota iwhe bụ-zhia ejo iwhe g'ọ ha; t'ọ bọ dūhe onye l'a-nọ adzū ejire, unu ahaa nke iwe-l'obu-ọchi-l'ọnu-eze, unu ahaa ọnya-kfurukfurū, unu ahakwaawhọ okfubyishi madzū ibe unu. ² T'ọ bukwaru g'ẹgu ẹra l'anoje agụ ụnwegirima, a nwuru nke ọwhuu bụ g'okfu Chileke l'anoje agụ unu, mbụ okfu Chileke ono, l'eete agwarwushia agwarwushi, ọo ya bukwanu nke ọwhu unu l'e-gude iya eevu ivu, vuta nke ọwhu Chileke l'a-dzọ unu. ³ Ọo ya-a bẹ bụ iwhe ọbu, e deru l'ekwo Okfu Chileke sụ: "Unu lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ megbawaru-a iwhe, unu whuwaa l'ọ bụnuka onye obu-ọma."

⁴ Unu byakfuta Onye-Nwe-Ọha ono. Ọo ya bẹ bụ ẹwhuru ono, nọ ndzū, Chileke gude gbube ukfu-ọlo iya. Ẹwhuru ono, nọ ndzū ono bẹ ndiwhe hofuru tuwhaa sụ l'ọo ọ-ga-lẹ-mkpa. Ọle lenu: l'ẹnya nke Chileke b'ọ gbechikwaa buru iya b'ọ hotaru; kwabẹ iya ugvu. ⁵ T'unu dulewho g'ọo ẹwhuru, nọ ndzū, e gude atụ ọlo, unu dū nno byakfuta iya tẹ Ume Chileke gude unu tya eze-ọlo Chileke ono, l'ootu. Tẹ Jisọsụ Kuráiyisutu l'onwiya mee unubedua t'unu buru ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke; t'unu buru ndu l'a-nọje agba ẹja, dū Chileke ree anụ iya. ⁶ L'e dekwaru l'ekwo Okfu Chileke sụ lẹ Chileke kfurū okfu ẹhu Kuráiyisutu sụ:

"Lekwaawho lẹ mu gudeekwaa ẹka mu hota ẹwhuru lanu, mu l'eyeru ugvu.

Ẹwhuru ono bẹ mu l'a-togbo t'ọ buru ẹwhuru, nọdu ọnodu itso, gude ọlo ọwhu ọ bụ mbedua, bụ Chileke l'atụ lẹ Záyọnu.

Iwhe bụ onye dawhuberu ẹwhuru ono ta abyakwa l'a-kwa iya nzhimanụ ilile."

⁷ Ọ kwa l'ẹhu nke unubedua, wowaru onwunu ye Kuráiyisutu l'ẹka bẹ ẹwhuru ono bụ iwhe l'aakwẹ ugvu; a bya l'ẹhu nke ndu l'ete ekwee woru onwowe ye Kuráiyisutu l'ẹka bẹ:

"Ẹwhuru ono gededede, ndu l'atụ ọlo jikaru l'ọo ọ-ga-lẹ-mkpa ono bẹ bekocharu bya aburu ẹwhuru, gude ọlo."

⁸ Tẹmenu e dekwaawho l'ekwo Okfu Chileke sụ:

"Ẹwhuru ono bẹ bukwa ẹwhuru, l'anoje akpọ ndiwhe ukfu;

Bukwaruwho ekpekere, whẹ l'e-vukotaje daa iko." Iwhe l'e-me ya akpoje whẹ ukfu bụ lẹ whẹ jikaru lẹ whẹ te ekwetadu okfu Chileke. O noo lẹ Chileke dūhawaa mbụ dobe l'o noo gẹ l'ọo-dū whẹ ndono.

⁹ Ọle ọwhube unubedua bẹ bụ ndibe Chileke, o gude ẹka iya hota. Ọo unubedua bẹ bụ ndu l'agbajẹ ẹja nū Chileke, mbụ Chileke ono, bụ Eze. Unubedua bụ mba, dū nsọ, mbụ ndu Chileke hotaru tẹ whẹ buru nkiya gededede nke ọwhu unu l'e-me t'a maru l'iwhe lile,

Chileke meshiru bẹ̀ bụ́ iwhe gbarụ́ tẹ́ ndiwhe kwabeje iya ugvu iya, mbụ́ Chileke ono, bụ́ iya kuru unu; kufuta unu l'ekpuroochi; kuru unu dobe l'iworo nkiya ono, dọ́ biribiri. ¹⁰ O nwekwaru nteke unu l'ete eshia bụ́ru ndu nke Chileke; obenu lẹ́ ntaa bẹ́ unu bụ́akwa ndu nkiya. O nwekwaruwho nteke unu shi unu ta ama lẹ́ Chileke bụ́nuka onye obu-imiko, ọ́le ntaa b'ọ́ mewaru obu-imiko iya ọ́bu goshi unu, unu whụ́waro.

Umere, gbarụ́ ndu Kurá́yisutu tọ́ru l'uli

¹¹ Ndu mu yeru obu, unu bụ́kwa nkwamunlwa lẹ́ mg-boko-o, tẹ́menu unu byakwa iya whọ́ g'ọ́o onye kpafụ́-taru ụ́ri. O noo iwhe meru mu l'aryọ́ unu sụ́ unu: jiko jiko, t'unu ba atụ́bakwaaru onwunu tọ́gboru ẹ́gu ejo iwhe dọ́ iche l'iche, l'anọ́je agụ́ madzụ́ ẹ́gu ememe. Ọ́ kwa ndzụ́ ọ́whuu ono, Chileke nuru unu bẹ́ ẹ́gu ejo iwhe ono g'ọ́ ha l'anọ́je alwụ́shi ọ́gu. ¹² T'umere unu l'eme eme dọ́taje ree l'iwhe ndu l'ete ekwetaa nke Chileke nke ọ́whu bụ́kwanu: o -nweruro m'ọ́o nteke whẹ́ boderu unu ibo l'unu bụ́ ndu l'eme eji; whẹ́ ele-waa gẹ́ umere unu dọ́-be ree. Whẹ́ ekwobewa iya roo jaa Chileke ajaja mbọ́ku ono, l'ọ́o-bya whẹ́ okpe ikpe.

¹³ Iwhe bụ́ iwhe onye e mezhiaru ishi govumenti sụ́-geru t'e mee, t'unu be ekwefukwa ike l'unu te emedu iya. T'unu kwobeje nkele unu yeru Onye-Nwe-Ọ́ha obu mee ya. Nteke bụ́ l'ọ́o ishi ọ́-chị-ọ́ha unu sụ́ru t'e mee ya, unu mekwaa ya. ¹⁴ Nteke ọ́ bụ́ l'ọ́o ndu l'ejeru iya ozhi, o yeru tẹ́ whẹ́ hụ́jee ndu l'eme ejo iwhe àhụ́, whẹ́ anọ́dukwanu l'edzudzu-ọ́ha jakwaawhọ́ ndu ọ́whu l'eme iwhe dọ́ ree ama. Ọ́ -bụ́ru lẹ́ whẹ́ sụ́ru t'unu mee iwhe ọ́bu, t'unu ba ajị́kwa l'unu te emedu iwhe whẹ́ kfuru. ¹⁵ O noo l'ọ́o iwhe dọ́ Chileke l'uche t'unu gude umere ọ́ma mee t'ọ́nu bụ́ru whẹ́ shọ́ngu, mbụ́ ndu ono, l'ẹ́te adọ́a iwhe whẹ́ marụ́; uche l'ete erwua ọ́hu-ẹ́who. ¹⁶ Kurá́yisutu bẹ́ tọ́okwaru unu l'uli. Ọ́le ọ́ tọ́ bụ́kwa l'ọ́o l'a tọ́waru unu l'uli, l'a-kpata iwhe unu l'a-turu onwunu tọ́gboru ome iwhe-dọ́-ẹ́ji. Iwhe unu l'e-mejehia bụ́ t'unu meje umere, gbarụ́ ndu l'ejeru Chileke ozhi. ¹⁷ Unu kwabeje madzụ́ lile ugvu. Unu yekota ndu lile, bụ́kota unwunna obu. Unu tsujekwa Chileke egvu. Unu akwabejekwawho onye bụ́ eze unu ugvu.

Iwhe-ọ́sulanu ono, Kurá́yisutu jeru bụ́ iwhe-leta-mee l'ẹ́hu nke anyi

¹⁸ Unubẹ́ ndu ọ́whu l'ejeru madzụ́ ozhi, unu wozetaje onwunu alị́ l'ẹ́ka ndu-nwe-unu nọ́; kwabeje whẹ́ ugvu. Unu mejekwaa iwhe bụ́ iwhe whẹ́ zhiru unu ememe. T'ọ́ bọ́ bụ́lekwa onye ọ́whu onye-nwe-iyá-nụ́ dọ́ru odoo; emeru iya ọ́nu-utso bẹ́ l'a-nọ́ akwabẹ́ iya ugvu kpụ́. T'onye ọ́whu onye-nwe-iyá-nụ́ dọ́ru ẹ́huka kwabejekwa iya whọ́ ugvu. ¹⁹ Chileke bẹ́ ẹ́hu l'anọ́jekwa atso utso m'ọ́ -bụ́ru l'unu l'a-nyatajẹ́ l'unu bụ́ ndibe iya,

kwobe iya rwuchia obu eje iwhe-ọ́sulanu, byarụ́ unu. Mbụ́ iwhe-ọ́sulanu, l'eeme unu nke inyigirinyi, l'ẹ́be abụ́ l'ọ́ dọ́ iwhe-dọ́-ẹ́ji, unu meru. ²⁰ Mbụ́ m'ọ́ tọ́ gbakwa nke t'a jaa unu l'unu rwuchiru obu nteke l'eechi unu iwhe l'unu meru eji. Ọ́ kwa nteke unu meru iwhe dọ́ ree; l'eechikwawho unu iwhe inyigirinyi, unu -rwuchia obu nteke ono, ẹ́hee! Chileke ajaa unu nteke ono. ²¹ O noo l'ọ́o t'unu bya ejee ẹ́gube iwhe-ọ́sulanu ọ́whu dọ́ Chileke ree bẹ́ Chileke kuturu unu oku iya. Lẹ́ Kurá́yisutu l'ishi onwiya bẹ́ kwobekwaruwho iswi ẹ́hu unu; jee iwhe-ọ́sulanu. O shiwaro nno meru iwhe-leta-mee doberu unu nke ọ́whu unu l'a-nata ẹ́ka iya. ²² Ọ́ kwa iya bụ́ iwhe ọ́bu, a dọ́haadaro mbụ́ dee l'okfu ẹ́ka iya, l'ẹ́kwo Okfu Chileke sụ́: "Ọ́ tọ́ dọ́kwa iwhe bụ́-zhia iwhe-dọ́-ẹ́ji o mejeru, tọ́ dzujeru ejire." ²³ E whutagezhiaru iya iwhe ẹ́gube-ẹ́, ọ́le o to whulatajekwaru. O jekwaru iwhe-ọ́sulanu ono, o jeru, ọ́le ọ́ tọ́ dọ́kwa onye ọ́ narụ́ nkemu l'ẹ́go atọ́aru yẹ́le iya. Iwhe o mechiaru bụ́ l'o woru onwiya ye Chileke l'ẹ́ka, mbụ́ Chileke ono, bụ́ onye-ikpe ọ́whu l'ekpeje ikpe, kfuru nhamunha.

²⁴ Kurá́yisutu l'onwiya bẹ́ vutawaru iwhe-dọ́-ẹ́ji, anyi metagbaberu g'ọ́ hakọ́ta l'ẹ́hu iya nteke ono, a kfugburu iya l'eli oswebe nke ọ́whu anyi l'a-dọ́ g'ọ́o ndu nwuhuru anwuhu l'ẹ́ka ome iwhe-dọ́-ẹ́ji dọ́. Anyi anọ́-duchia ndzụ́, l'a-nọ́ egoshi l'anyi bụ́waa ndu Chileke gútaru lẹ́ ndu dọ́ chiri. Ọ́o ọ́nya ẹ́chachi ono, e chiru Jisọ́su bẹ́ Chileke gude mee, unu nọ́du ọ́kpobe ndzụ́ ẹ́hu ọ́du guu. ²⁵ O noo l'unu shi agha ririri g'ọ́o aturu, whuru ọ́zo, ọ́le ntaa bẹ́ unu dawhuwaru azụ́ lwakfuta onye ono, l'eche unu g'ọ́o onye l'eche aturu; bụ́kwa iya whọ́ bụ́ onye l'eleta ndzụ́ unu ẹ́nya.

Umere, gbarụ́ nwanyị́ yẹ́le ji iya

3 Tọ́ bụ́kwaruwho nno bụ́ gẹ́ unubẹ́ ndu ọ́whu bụ́ unwanyi, l'alụ́kaa ji l'a-nọ́ eme; t'unu wozetajekwa onwunu alị́ l'ẹ́ka ji unu whẹ́ nọ́. Ọ́o ya bụ́ nke ọ́whu bụ́kwanu: ọ́ -bụ́ru l'o nweru ji unu whẹ́ ono ndu ọ́whu l'ete eye ọ́nu l'okfu Chileke; whẹ́ -whụ́kwana ẹ́gube umere ọ́ma, unu l'eme; ya abụ́waruro umere ono, unu l'e-me l'a-kpata: whẹ́ abya emelaha okfu Chileke; e -beru t'ọ́ dọ́he m'ọ́o okfu Chileke, unu kfuru yeru whẹ́. ² O noo lẹ́ whẹ́ l'e-gudewaro ẹ́nya whẹ́ ele umere, l'ẹ́te adọ́a ẹ́ka ẹ́gbazhi dọ́ iya, unu l'eme eyeru whẹ́ nkele ọ́o l'unu l'atsụ́ egvu Chileke. ³ T'iwhe ọ́riri iya l'e-chije unu ẹ́hu ba abụ́kwa g'unu l'e-shi memaa onwunu emema t'unu ma ọ́ma. T'unu be ewhujekwaru l'ọ́riri g'unu l'e-gude swingashia ẹ́gbushi unu mẹ́ g'unu l'e-shi gude unu iwhe e gude mkpọ́la meshia mę́waro iwhe dọ́-gee nno, bụ́kota iwhe vu oke aswa emema onwunu mẹ́ g'unu l'e-shi eyewhelewho nkwere nkwere uwe, vu oke aswa. ⁴ T'iwhe ọ́riri iya l'e-gbechi-jee chia unu ẹ́hu bụ́-chiaru g'unu l'e-gude dozhirwee

obu unu nke ọwhu ime obu unu ono, l'eete egudeje ẹnya whya l'a-nọ ama ụma, mbụ ọma ụma ọwhu l'a-byaalala ala jeyewaro. Mma onona bụ iya bụ ome odoo mee oji obu oyi. Iwhe lile ono bẹ tųkokwaru bųkotaru iwhe vu oke aswa l'iwhe Chileke. ⁵ Nkele o noo gẹ ụnwanyi shi egudeje emema onwowhe nteke ndụ-ichee. Whẹ shi edobejeru Chileke onwowhe nsọ; ọ bụleruwho Chileke bẹ whẹ shi anọje ele ẹnya l'ẹka. Whẹ shi ewozetaje onwowhe alị l'iwhe ji whẹ. ⁶ Ọ kwawhọ nno bụ gẹ Séra wozetaru onwiya alị l'ẹka ji iya Ébirihamu nọ. Ọ bụru iya meru; o shi emeje iwhe Ébirihamu sųru t'o mee; l'ọkwabeje iya ugvu; eku iya onye-nwe-ia-nụ. Ntaa bẹ unubedua bųakwa ọkpobe ụnwu Séra mę unu l'emeje-e iwhe křuru nhamunha; tọ dų iwhe l'eyejekwadu unu egvu.

⁷ Unubę ndu ọwhu bųkwanu unwoke, l'alųkaa nwanji, unu mejekwaruwho nyee unu umere, dų ree. Unu abųru ẹhu l'alųlu, unu l'alų onwunu. Unu mejeeru whẹ umere, dų ree; eshi unu marų-a lẹ nwanji te enwedu ụvo g'ọo nwoke. Unu letajekwa whẹ ẹnya mejeeru whẹ iwhe mkpa iya dų whẹ. Unu kwabeje whẹ ugvu, gbarų whẹ nų. O noo l'unu lẹ whẹ l'a-tųko shi l'ẹka Chileke gba mgba nweru eze-iwhe-ọma ono bụ iya bụ ndų tututu-mimimi. Unu tųko meje egube umere ono nke ọwhu umere unu l'ete eje ọnochi unu ụzo t'unu be ekfushiru nų Chileke.

Iwhe-ọtsulanu, l'eme madzų nke ịnyigirinyi

⁸ Ẹka, mu l'asuchi okfu mu ono ishi bųru: t'uche unu bųru nnanų. Iwhe-ọtsulanu -byajeru ibe unu; t'o rwujee unu l'ẹhu g'o rwuru iya onye ono, ọ byarų. Unu yekwawho ibe unu obu; l'unu tųkoru bųru ụnwunna lanų. T'unu bųru ndu obu-imiko. Unu wozetajekwa onwunu alị l'ẹka ibe unu nọ. ⁹ Madzų -mejee unu ẹji; t'unu ba agwatakwa onye ọbu ụgwọ iya l'ẹji iya. Onye whujeru unu iwhe; t'unu be ewhuletajekwa. Iwhe unu l'e-mejechia bų t'unu gọjeru ọnu-ọma nų onye ọbu. L'iwhe Chileke kuturu unu oku iya bųkwa tẹ ya gọru ọnu-ọma nų unu. ¹⁰ L'ẹkwọ-okfu Chileke b'e dekwaru sų:

"Iwhe bų onye l'ọogu ẹgu tẹ ndzų iya tsee ogologo; Mbọku mbọku abųru iya nke ọma nke ọma; T'onye ọbu be egudehekawho ire iya tų ịkpoki; Onye ono ta adzųjehunu ejire.

¹¹ T'onye ono gbęeru ome iwhe-dų-ẹji azų; Watachia ome iwhe dų ree.

T'onye ono kebeje ẹhu choje iwhe bų:

O -mee ya; nchị adų doo.

Ọ -chọ-vu l'ia who; t'ọ bọ tugbekwa iya ẹka.

¹² O noo lẹ Onye-Nwe-Ọha, bų Chileke bẹ l'anọje-zhiawho eleta ndu dų chիրiri ẹnya.

L'ọngabejekwawho nchị l'iwhe whẹ l'ekfuru iya Mę whẹ l'ekfu anų iya.

Ọle ọwhube ndu yeru ẹka l'ome ejo iwhe Bẹ l'ọogbejeru azų."

¹³ Sųa, ?ndę-zhia onye ono, l'emekata unu mee l'oowhezhiawho unu uwhere t'unu mee iwhe křuru nhamunha? ¹⁴ Ọle ọ -bųru-a l'ọo l'unu l'e-me iwhe dų chիրiri bẹ meru e wokfuta unu iwhe-ọtsulanu; t'unu hakwaarọ; lẹ Chileke l'a-gọkwaru-a ọnu-ọma nų unu. T'unu ba atsųjekwa madzų egvu; obu ta awajehunu unu mini. ¹⁵ Iwhe unu l'e-mechia bų t'unu gude obu unu g'ọ ha kwabeje Kuráysutu, bų Onye-nwe-unu ugvu; gude goshi iya l'ọo ya whọ bų Onye-Nwe-Ọha ọbu. Unu kwakọbeje-zhiawho ẹhu nteke nteke nke ọwhu bų: o -nweru onye jiru unu iwhe ono, unu l'ele ẹnya iya, unu eyeeru iya ọkpobe ọnu; goshi iya iwhe meru g'ọ gude unu l'ele ẹnya iwhe ono, unu l'ele ẹnya iya. ¹⁶ Ọle-a; nteke unu l'eyeru onye ono ọnu ọbu; t'unu guzetakwa obu l'alị yeeru iye ya, unu emekwaruwho egoshi whẹ lẹ Chileke dųru unu lẹ nsọ. Unu mejee nno nggẹ obu unu ta anma unu ikpe nke ọwhu bųkwanu: o -nweru ndu l'ekfuru unubę ndu nke Kuráysutu ejo okfu, unu egudekwanu umere ọma ono, unu l'eme; mee: iwhere egude ndu ọbu. ¹⁷ L'ọ kakwa mma tẹ madzų jee iwhe-ọtsulanu nkele oome iwhe dų ree; m'ọ -bųru l'o noo iwhe dų Chileke l'uche ndono amame l'ọo ejo iwhe madzų meru bẹ l'ọonwu ọnwu iya. ¹⁸ Unu nyatakwa iwhe nwųru Kuráysutu. Yẹbedua bẹ jekwaruwho iwhe-ọtsulanu. Ọ kwa iwhe-dų-ẹji, ndiwhe l'emegbabe bẹ meru o jee iwhe-ọtsulanu jeye ọ nwųhu. Anwųhu ono b'ọ nwųhuru ugbo lanų sefu ẹka. Yẹbe onye ono, dų chիրiri nwųhuru l'iswi ẹhu ndu l'ete adų chիրiri nke ọwhu l'oo-duta anyi dukfu Chileke. Ọo ogwẹhu iya mmaanų bẹ ndiwhe gburu; ọ nwųhu. Obekwanu lẹ Ume Chileke meru Ume iya: ọ nọdu ndzų. ¹⁹ Ọ bųru ike Ume Chileke ono b'ọ gude bahų lẹ maa jekfu ndu maa ono, a tuchiru lẹ mkpọro; je ekfuaru whẹ okfu Chileke. ²⁰ Lẹ nteke ndụ-ichee ono, Nowa kųru eze ụgbo bẹ ndu nke nteke ono jikakwaru lẹ whẹ ta angabedų nchị l'iwhe Chileke l'ekfu, mbųkwa Chileke talẹkwawho nshi ngakọtaru whẹ jeye nteke a nọnyaaru; ọ haa mini; ọ bya atųko whẹ rigbushikota. Mę ọlekawho ndu l'ete abaa nwishi bẹ bahųru l'ime eze ụgbo ono; iwhe whẹ dų bahų iya bų ụmadzų ẹsato kpų. Chileke shi lẹ mini ono, ụgbo ono l'ese l'eli iya; dzọ whẹ. ²¹ Mini ono bẹ křuru l'ọzori mini baputizimu. Baputizimu-a, a nmarų ẹtu iya l'ẹka-a ta adųjekwa ike safų anyi inyi, dų anyi l'ẹhu. Ọlekwa l'anyi l'egudeje iya aryọ Chileke t'ọ sachaa anyi obu anyi t'obu anyi ono ba anma anyi ikpe. Ọ kwa eteta ono, Jisọsu Kuráysutu shi l'ọnwu teta nọdu ndzų bẹ l'ooshije dzọ anyi. ²² O teta nno; ọ lasha imigwe je anọdu l'ẹka-utara Chileke, bų Nna. Ọo ẹka ono b'ọ nọdu bųru eze, l'achị iwhe lile, bųkota ndu ojojhi-imigwe mękota iwhe lile, ike dų l'ẹka mękwawho iwhe lile, bųkota ndu ishi l'imigwe.

Ndzụ ọwhuu

4 Kuráýisutu bẹ jeru iwhe-ọtsulanu nteke ọ nọ lẹ mgboko-o. Ọo ya bụ t'ọ bụkwaruwho gẹ iwhe-ọtsulanu ono dụ Kuráýisutu l'ẹhu bụ gẹ l'ọo-dụ iya unu, mbụ t'unu kwakọbejekwa akwakọbe nke oje iwhe-ọtsulanu ono. Ọ tọ dụkwa onye jejejeeru ẹgube iwhe-ọtsulanu ono lẹ mgboko-o; onye ọbu gbashi je eyebaa ẹka l'ome iwhe-dụ-ẹji ọdo. ² Ọo ya bụ t'unu watalẹkwawho ome iwhe bụ uche Chileke, unu egudezhia ya wọ nno eme tųgburu lẹ nwa nteke ọwhu unu nọduk-wadua lẹ mgboko ẹka-a. Unu ahakwaa otso ẹgu ejo iwhe l'agụgbabe ndiwhe. ³ Unu lewaro ime nteke unu shi meta iwhe ndiwhe ono, l'ete amaa Chileke l'eme. Ntaa bẹ unu metashiakwaru iya. Sụa, l'eshi nkeshi ono bẹ unu shiwaa nọduta ndzụ, unu te enwe iwhe, unu l'atųjeru onwunu tųgboru ẹgu ejo iwhe l'agụ unu, mbụ ọngunuka mmẹe mẹe uzere mẹe etsozhiaruwho achọwhe ẹka unu l'angụ mmẹe mẹe anọ agwawhe agwa mẹe ọgvu, bụ iwhe Chileke kpọru ashi.

⁴ Ntaa b'ọ gbekwaa bya adụ ndu ono, l'ete amaa Chileke biribiri l'unu te etsojehedu whẹ emewhe ejo ememe ono, unu te etsojehe whẹ nọdu ndzụ ọla-l'iyi ono nta-a. Ọo ya l'akpataje: whẹ ekfuru unu jolajola. ⁵ Ọle mbọku, Chileke l'e-kpe whẹ ikpe l'a-byakwaa. Ọo mbọku ono bẹ whẹ l'a-bya akfuru Chileke l'iwhu; gude ọnu whẹ; shi ishi lanụ dokotaru iya iwhe whẹ meru l'eli-mgboko-o, mbụ Chileke ono gbee kwakọbe-hawanu ẹhu nke okpe ndu nwụhuru anwụhu mẹe ndu nọ ndzụ lẹ mgboko-o ikpe. ⁶ O nokwa iwhe meru Kuráýisutu je ezhia ndu nwụhuru anwụhu ozhi-ọma ono. A makwaru-a lẹ whẹ nwụhuwaru, ọle Kuráýisutu bẹ zhilekwaru whẹ-e ozhi-ọma ono. O noo l'anwụhu ono, whẹ nwụhuru bụkwa ikpe, Chileke nmaru madzụ lile. Iwhe meru o je ezhia whẹ ozhi-ọma ono bụkwa lẹ Chileke bẹ meru t'a maadaru whẹ l'a-nata ozhi-ọma ono; nweru ẹgube ndzụ ọwhu yẹbe Chileke nwe.

Gude iwhe-ọma, Chileke meru ghu jeeru iya ozhi

⁷ Sụa, lẹ nteke mgboko-o l'a-gvụ; iwhe lile, dụ iya nụ agvụ bẹ dụakwa ntse. Ọo ya bụ, t'unu sedejekwawho onwunu t'ęnya doo unu rịsaa nke ọwhu unu l'a-duje ike ekfu anụ Chileke. ⁸ Iwhe ọwhu bụkwanu iya kagee mkpa bụ t'unu yezhiawho ibe unu obu ọkpobe eyeye tųgburu; o noo l'ẹgube oye obu ono l'emejekwa t'a gụaru madzụ nvụ l'igweligwe iwhe-dụ-ẹji o metag-baberu. ⁹ Unu kwajęeru ibe unu ẹbyii. Ọle t'unu ba gųjekwa áwhụ iya. ¹⁰ Eshi-ọwhu Chileke megewaru unu eze-iwhe-ọma, dụ l'iche l'iche; nų-geekwawho madzụ lile iwhe-ọma l'ẹhu l'ẹhu; ọ kwa iya bụ t'onyenonu l'ime unu wota iwhe-ọma ọwhu Chileke nuru iya gude mee iwhe l'a-garụ ibe iya mkpa. Ọ kwa ọ dụ nno; ya aburu iya bụ l'unu bụ ndu letaru ęnya ọkpobe eleta l'iwhe

ọma, Chileke nuru unu. ¹¹ O -nweru onye l'ekfuje okfu; t'onye ọbu kfujele iya who t'ọ dụ gẹ-woo l'ọo Chileke l'onwiya l'ekfu iya. Onye l'eyejeru ndu ọdo ẹka; t'onye ọbu yetashije iya ike; yetabeje iya lẹge Chileke nta-beru iya ike. Ọo ya bụ nke ọwhu l'ee-shikwanu l'iwhe bụ iwhe anyi l'eme eme; ndiwhe eshi l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu kwabẹ Chileke ugvu, mbụ Jisọsu Kuráýisutu ono, eze ike, parụ ẹka bụ nkiya; ọ bụkwaru iya wọ b'ọ gbarụ nke t'a kwabẹ ugvu jeye lẹ tututu-mimimi. O noo g'ọ dụ.

Iwhe-ọtsulanu, ndu nke Kuráýisutu l'e-je

¹² Ndu mu yeru obu; t'ejo iwhe-ọtsulanu ono, l'abyakfutaje unu ba adųjekwa unu biribiri. L'ẹgube ejo iwhe-ọtsulanu ono bụkwa iwhe e gude eme t'a maru ?unu nọshiru-a ike l'ẹka Chileke. T'unu ba arijekwa l'ọo iwhe akọ-ętu iya l'ete adųhawaa bẹ byakfutaru unu. Ọ tọ kwa unu bụ mbụ. ¹³ Iwhe unu l'e-mejechia bụ t'ẹhu tsoje unu ųtso l'unu tųkoru gba mgba eje ẹgube iwhe-ọtsulanu ono, Kuráýisutu jeru. E megekwanua; ẹhu akwata tsoo unu ųtso shinene; m'o -rwua mbọku ono, l'aa-kwabẹ Kuráýisutu ugvu ono, rwuberu iya nų, mbụ unu akwata gude obu unu g'ọ ha tee ęswa. ¹⁴ T'ẹhu tsoje unu ųtso nteke ndiwhe l'ekfujoshi unu nke l'ọo l'unu bụ ndu nke Kuráýisutu. Iwhe meru ẹhu je l'anọje atsọ unu ųtso bụ l'ọo nteke unu l'eje ẹgube iwhe-ọtsulanu ono; Ume Chileke, bụ iya l'emeje t'unu gbaa mgba l'ọdu-biribiri Chileke anọpyabewaro unu l'ẹhu tųgburu. ¹⁵ Ọle t'ọ bọ dụkwa g'unu ha, onye iwhe-ọtsulanu, l'ooje l'a-bụ l'ọo l'onye ọbu gburu madzụ; ọdua ya aburu l'o zhitaru oshi; ọdua ya aburu l'ọo ejo iwhe ọdo, onye ọbu meru bẹ l'ọonwu ọnwu iya; ọdukwanua ya aburu l'ọo l'onye ọbu bẹ bụ onye okfu; t'ẹgube iwhe-ọtsulanu ono ba adakfutakwa unu. ¹⁶ Ọle nteke bụ l'ọo l'unu bụ ndu nke Kuráýisutu; meru unu l'eje iwhe-ọtsulanu; t'iwhere iya ba adųkwa unu. Iwhe unu l'e-mechia bụ t'unu keleje Chileke ekele l'ọo ẹwha Kuráýisutu bẹ l'eeke unu.

¹⁷ Lẹ nteke Chileke l'e-kpe ndiwhe ikpe bẹ ruakwaru. Ọ kwa ndu ọwhu bụ ndibe iya bẹ l'oo-vu ųzo dabẹ ikpe ono l'ẹhu. Nteke ọ bụ lẹ Chileke vu ųzo dabẹ anyi ikpe ono l'ẹhu; ?ndę-zhia gẹ l'ọo-dų-zhia ndu ono, jįkaru ozhi-ọma Chileke? ¹⁸ O noo l'e dekwaru iya ede l'ẹkwo Okfu Chileke sụ:

“Ọ -bųru lẹge Chileke l'e-me dzọta onye dų chįriri bẹ dų g'ọo iwhe e shiru l'ọku;

?Nđę-zhia gẹ l'ọo-nwųru ndu l'ete atsų Chileke egvu;

Mewaro iwhe bụ ndu ọdo, l'ete anųru Chileke okfu gẹ whẹ hakọta?”

¹⁹ Ọo ya bụ, t'iwhe bụ ndu l'eje iwhe-ọtsulanu lẹge ọ dụ Chileke tẹ whẹ jee ya; mejekwa umere ọma. Whẹ ewokwaruwho ndzụ whẹ ye Chileke ono l'ẹka, bụ onye

keru whẹ nụ: bukwaruwho onye l'akfushije ike l'iwhe o kfulu.

Oleta ndu chọchi ọnya

5 Lẹ ntaa bẹ bukwa ndu e meru ọgurennya chọchi bẹ mu l'ekfu eyeru. Lẹ mbẹdua, bụ Pyita bẹ buk-wawho onye e meru ọgurennya chọchi gẹ unubẹdua bụ iya. O noo dụ iya rọo adụ; lẹ mbẹdua gudekotakwa ọnya mu whụkota iwhe-ọtsulanu ono, Kuráyisutu jeko-taru swjikpamu. Mu lịkwaruwho lẹ ndu whẹ lẹ Kuráyisutu gbawaa mgbá nweru ọdu-biribiri iya, bụ iwhe l'ete anọhe ọdu nta-a; Chileke emee: a whụ-dzuru iya. ² Sụa, unu lee iwhe mu l'eme tẹ mu kfulu unu t'o doo unu ọnya ndọwa: Lẹ Chileke bẹ wotaakwaru ndu nkiya ye unubẹ ndu e meru ọgurennya chọchi l'ẹka. Byiko; byiko; t'unu letajekwa whẹ ọnya ree lẹge onye l'eche aturu l'eletaje aturu iya ọnya. T'unu mejekwa iya g'ọo iwhe shi unu l'obu futa; t'unu be emekwa iya g'ọo iwhe e guderu unu egude t'unu mee. Unu mejekwa iya whọ lẹge ọ dụ Chileke l'uche t'unu me iya. T'unu woru obu unu g'ọ ha ye l'ozhi ono. T'unu be edobekwa ọnya l'iwhe unu kwoberu eje iya bụ t'urwu byarụ unu. O noo bukwa iwhe iwhe. ³ T'unu ba anọjekwa eme ndu ono, Chileke yeru unu l'ẹka ono gẹ-woo lẹ whẹ bụ ohu, unu gbarụ agba; woo unubẹdua buru ndu nwe whẹ nụ. T'umere unu bụ-chiaru iwhe whẹ l'eletaje anwụ ememe. ⁴ Unu -mewaa nno; ọo ya bukwanu nteke onye ishi ndu l'eche aturu ono bụ iya bụ Kuráyisutu l'abyalẹwho bya egoshi onwiya; ye eme t'unu nọdu ndzụ tututu-mimimi bụ iya bụ obunggo, dụ biribiri, l'ete anọnyajee anọnya mebyihu emebyihu.

⁵ O noo gẹ mu l'ekfukwaruwho unubẹ ndu ọwhu whẹ l'eleta. Unu wozetaje onwunu alị l'iwhe ndu e meru ọgurennya chọchi. Iwhe mu l'ekfuru unu g'unu ha bụ t'iwhe bụ iwhe unu l'eme eme goshijekwa l'unu wozeru onwunu alị l'ẹka ibe unu nọ, unu eyekwaruwho ibe unu ẹka. O noo l'e deru l'ẹkwo Okfu Chileke sụ:

“Lẹ Chileke l'ajikaje ndu l'eku onwowhe eku.

Ndu ọwhu wozetaru onwowhe alị bẹ l'oomejeru eze-iwhe-oma.”

⁶ Ọo ya bụ t'unu wozeta onwunu alị l'atatiwhe Chileke nke ọwhu l'oo-woli unu eli nteke oge iya rwuru. Chileke ono bẹ kwa iya bụ Ọkalibe-kakọta-ike. ⁷ Unu tuko iwhe lile, unu chị uche l'ẹka l'unu ta amadụ g'unu l'eme iya ye Chileke l'ẹka nkele ọnya iya ta alufujedu alufu l'ẹhu unu.

⁸ T'ọnya doo onyenonu risaa: t'unu cheje nche. Lẹ ọhogu unu ono, bụ Sétanu bẹ tsokwaru-a aghawhe g'ọo oduu, l'aba hanyị hanyị; tsoru achọ-whe onye l'ọo-pata, lwee. ⁹ Unu kweje iya gagariga, unu akfushikwanua ike l'ekwekwe, unu kweru nke Chileke; l'unu makwaru-a l'unwunna unu gẹ whẹ hakọta l'eli-mgboko-o bẹ tükokwaruwho ejekota ẹgube iwhe-ọtsulanu lanu ono. ¹⁰ Ọle; ọo Chileke ono l'onwiya bụ iya bụ onye eze-iwhe-oma lile shikota l'ẹka bẹ kuru unu; t'unu lẹ Kuráyisutu tuga buru nnanụ. Ọo ya bụ t'unu l'iya tuko nọdukota l'ẹka lanu, bụ ẹka ọdu-biribiri iya ono, l'ete agvuje agvụ dụ. Ọo ya bụ lẹ nteke unu jeleruwho iwhe-ọtsulanu ono nọ nwanishi; yẹbedua l'onwiya emee unu, unu adukota ree; ya emee unu, unu eshihu ike; ya emekwaawho unu, unu akabaa ọkfushi ike l'okweta iwhe unu kweru. ¹¹ T'ike lile buru nkiya jeyewaro lẹ tututu-mimimi. O noo g'ọ dụ.

Ekele, e gude akpochi ẹkwo-ozhi-a ishi

¹² Ọ kwa nwakpuru okfu olemole bẹ mu gude deeru unu ẹkwo-ozhi-a. Ọ kwa Sulivánọsu bẹ gude ẹka iya deeru mu iya. Sulivánọsu ono bụ nwanna anyi, mu maru l'e gude ire iya ẹka. Sụa, iwhe mu kwoberu ederu iya unu bụ tẹ mu gude iya mee t'obu unu shihu ike; tẹ-menu mu l'emekwawho tẹ mu gude iya kfulu unu l'iwhe lile ono bẹ tükokwaru buru eze-iwhe-oma, shi Chileke l'ẹka. Unu kfulukwaru kfulushia ike l'eze-iwhe-oma ono.

¹³ Lẹ ndu nke Chileke, nọ lẹ Bábyilonu, mbụ chọchi, Chileke hotakwaruwho g'ọ hotaru unu bẹ l'ajikwaro unu. Makụ, bụ nwa mu l'ajikwawho unu. ¹⁴ Unu kelekwa ibe unu ekele; tsutsujee whẹ ọnu.

Tẹ Chileke mee tẹ unubẹ ndu unu lẹ Kuráyisutu tuga baru buru nnanụ buru guu g'unu hakọta.

2 Pyita

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbedua, bụ Sáyimonu Pyita, mbụ mube onye l'ejeru Jisọsu Kuráýisutu ozhi, temenu mu bukwaruwho onye-ishi-ozhi iya.

Ndu mu l'ede iya anụ bẹ bụ unubẹ ndu ono, kwetaru woru onwunu ye Chileke l'ẹka ẹge anyibedua l'ishi onwanyị kwetakwaruwho. Ekwekwe ono, anyi g'anyi ha kweru bẹ shi l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu, onye bụ iya bụ Chileke anyi, ọ bukwaru iya whọ bụ Onye Ndzọta anyi. Ọ kwa l'ọ bụnuka onye obu-oma meru g'ọ gude o kwe-ta t'anyi l'unu tuko kwetakota nkiya ishi nhamunha.

2 Mu l'ekfukwa tẹ Chileke mee t'unu kabaa ọma yẹbe Chileke ono, ya emekwaawho t'unu kabaa ọma Onye-nwe-anyi, bụ Jisọsu, marụ iya ọkpobe amama eje eje. Ngge eze-iwhe-oma mee ẹhu ọdu guu erwube unu ẹka, rwube iya unu nke anyinyi.

Chileke kuru unu; họtá unu

3 Anyi marwetaru Onye-Nwe-Ọha ono ree-ree-ree, mbụ onye ono, bụ iya kuru anyi t'anyi bya t'anyi ị ya gba mgba l'ọdu-biribiri iya mee l'iwhe ọma, l'ọnoje emegbabe. Ọo l'amama ono, anyi marụ iya bẹ Chileke shi gude eze ike nkiya, nụ anyi iwhe lile, mkpa iya dụ anyi; t'anyi gude nọduru yẹbe Chileke ndzụ; anyi emekwawho umere, l'egoshi l'anyi l'akwabẹ iya ugvu.

4 Ọo eze ike iya ono b'ọ gudekwawho kweshia anyi ụk-wa iwhe dükota ree ọkpobe adudu, mbụ iwhe ono karikwaruwho gẹ l'aa-nọ atụ ọnu iya, ọ kwanụ iya bụ nke ọwhu unu l'e-kwobekwanu iswi ụkwa iwhe ono, o kweshiru anyi gbẹe azụ l'omebyishi onwonye ono, ndu mgboko-o l'emebyishi onwowhe. Iwhe mekwaru iya bukwaru ị whẹ l'etso ẹgu ejo iwhe l'anọje agugbabe whẹ nụ. Unu kwobekwawho nke iwhe ono, o kweru unu ụkwa iya ono t'unu ị Chileke ono gba mgba meje umere ọma ono, l'ooome.

5 Ọo ya bụ, t'unu kebeje ẹhu sebaje t'unu meje umere ọma; yekobe l'anọdu ono, unu nọduwaa Chileke l'ẹka. Iwhe ọdo, unu l'e-mekwaruwho eyekobe l'umere ọma ono, unu l'eme aburu anọ anwụ g'unu l'eshi kabaa ọma Chileke, unu anwụkwawho ome iwhe ọ sụru t'unu mee. **6** Iwhe ọdo, unu l'e-yekobefua l'amama ono, unu marụ Chileke aburu esede, unu l'e-sedeje onwunu. Iwhe ọdo, unu l'e-yekwa l'osede onwunu ono aburu ọtaru iwhe nshi; iwhe l'a-nọ etso ọta-nshi ono aburu ugvu, unu l'a-nọ akwabẹ Chileke. **7** Unu l'akwabẹ Chileke ugvu ono, t'unu hejekwa onwunu l'unu bukwa

unwunna, tukuroru nọdu Kuráýisutu l'ẹka. Iwhe ọdo, unu l'e-yekobe l'oye unwunna obu bụ eyewaro madzụ lile obu. **8** Ọ -buru whọ l'unu l'eme ẹgube umere ono, mbụ unu l'emezhiwa iya eje l'iwhe bẹ unu l'ete abuk-waa ọ-ga-ị-mkpa madzụ whẹ. Ọo ya bụ l'unu l'a-nọle-who akabaa ọma Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráýisutu aka eje eje. **9** Ọle-a, ọ -bukwaru l'ọ nweru onye woru on-wiya ye Kuráýisutu l'ẹka, iwhe lile ono teke erwubee ya ẹka, onye ono dükwa g'ọo onye l'atsọ ishi, mbụ ọle-who l'onye ono ta awhudu ụzo ilile. Onye ono bẹ gbẹwanu nyazowanu l'ọo Jisọsu bẹ sachafukotarun iya iwhe-dụ-ẹji ono g'ọ ha, onye ono metakotarun kpua on-wiya nteke ono, l'ooto wooru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka.

10 Ọo ya bụ unwunna mu; ọ kwa unu bụ ndu Chileke kuru, họtá unu t'unu buru unwu iya. O noo iwhe unu l'e-kwobe kebezhiawho ẹhu eseba t'unu gude umere unu goshi l'unu bụwhoo unwu iya l'ezhi. Ị nteke unu l'emewaa iwhe dụ-gee nno bẹ unu l'ete abyakwaa l'eshiswe ụzo. **11** Unu l'emewaa nno, ta aduhe-zhikwaa iwhe bya l'anọ-chi unu ụzo t'unu ba abahushi l'ẹka Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu bụ eze tututu-mimimi, mbụ Jisọsu Kuráýisutu ono bụ iya bụ Onye Ndzọta anyi.

12 O noo iwhe meru mu je l'anọjelewho anyatajeru unu iwhe lile ono. Mu makwaru-a l'unu makotahawaru iya; temenu unu kfukwaruwho kfushia ike l'ọkpobe-ok-fu ono, e zhiru unu. **13** Mu l'arị l'ọ ka mma tẹ mu ny-atakotarun unu iwhe lile ono ntaa, mu nọkwadu ndzụ; gude gbẹe unu ọkp-ike. **14** O noo ị mu maru-a l'ọ to nwehedu gẹ mu l'anọ-bekwadu ntaa; mu alashia, o noo ị Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráýisutu bẹ goshi-warun mu l'ọ rwuwarun mu l'alala. **15** Mu l'e-kebishizhiawho ẹhu ike anyatajeru iya unu nke ọwhu unu l'ete abyaa l'anyazọ iya anyazọ, mbụ lufu-gee lufu ị nteke mu l'a-lashiwaa.

Ndu gude ẹnya whụa ugvu, Chileke kwabẹru Kuráýisutu

16 Ị nteke anyi l'ezhi unu nke ike Jisọsu Kuráýisutu ono, bụ Onye-nwe-anyi, mbụ nke ike ono, l'oo-gude bya ọdo, bẹ l'ooto bukwa akọ-iwhe, madzụ ritaru l'oriri iya bẹ anyi kọru unu. L'anyibedua l'ishi onwanyị bẹ gudekwa ẹnya anyi whụa ọdu-biribiri iya. **17-18** Ọo nteke anyi l'iya tukuroru nọdu l'eli ugvu ono, Chileke họtaru,

bẹ bụ l'ẹka ono bẹ Chileke, bụ Nna goshiru anyi ogbu-zaazaa iwchoro nkiya, bụkwanu iwhe o gude kwabẹ Jisọsu ugwu. Iwhe ono bẹ meru nteke Chileke, bụ onye ike iya mēe biribiri iya kangokotaru iwhe lile sūru iya: "Onye ọwa bụ Nwa iya nwoke, ya yeru iya obu shii. Ọo ya bụ onye l'emeje iwhe dū iya ree shinene." Mbụ anyi nūkwaa olu ono, shi l'imigwe kfuw iwhe ono.

¹⁹ O nokwa iwhe meru anyi kabaa okweshi ike; l'iwhe lile ono, ndu nkfuchiru Chileke kfuw bẹ bụkota ọkpobe-okfu g'ọ ha. Unu ngabẹjekwa nchị mee iwhe whẹ kfuw; l'ọ kwa unu l'eme iya; bụ l'unu l'eme ree. O noo l'ozhi whẹ ono bụ iwchoro l'echi lẹ mgboko-o, iwhe-dū-ẹji meru; ọ gbakọta tsurikiti-a. Iwchoro ono l'a-nọ-zhiawho echi jeye chi-asahu; Kuráýisutu abya ọdo. Kuráýisutu ono l'a-dū-zhiawho g'ọo kpokponde mbọmuchị, l'anoje echi whorowhoro jeye chi-asahu. Oo-me iwchoro iya ono; ya angashia l'ime obu unu. ²⁰ Ọwhu kagezhia, bụ ọwhu unu l'a-mazhiadanu bụ l'ọ tọ dukwa onye fūru nke egude uche nke ẹka iya marụ iwhe iwhe ono, ndu nkfuchiru Chileke deru l'ẹkwo Okfu Chileke bụ. ²¹ Iwhe meru ọ dū nno bụkwaru l'ozhi ono, ndu nkfuchiru Chileke shi anọje ezhi lẹ ndụ-ichee ta abụdu iwhe whẹ ritaleruwho l'uche whẹ. Ọo Ume-Dụ-Nsọ bẹ l'edu whẹ tẹ whẹ kfuw okfu, shi Chileke l'ẹka.

Ndu l'asuje lẹ whẹ bụ o-zhi-iwhe Chileke, l'ẹbe abụ lẹ whẹ bụ iya

2 Lẹ nteke ndụ-ichee b'o nwejehaakwaruro ndu sūru lẹ whẹ bụ ndu nkfuchiru Chileke l'echilabọ ndu Ízurelu; ọ bụru ejire bẹ ndu ono l'adzūshi sū l'ọo Chileke bẹ whẹ l'ekfuchiru. O nokwawho g'ọ dukwawho ntaa ndono. O nwekwaruwho ndu l'a-nọdu l'echilabọ unu ntaa ekfuwhe t'a sūje lẹ whẹ bụ ndu l'ezhi ọkpobe-okfu; ya abūru ejire bẹ whẹ l'a-nọ adzūshi. Iwhe whẹ l'ezhi abūru ọkpobe-okfu ono bẹ whẹ l'ewotaje gude ẹregede yekobe iya ejire ezhi. Iwhe ono, whẹ yekoberu iya bụkwanuru iwhe l'e-gbee mee t'onye kwetaru iya nu laa l'iyi. Whẹ l'a-jika-gekwa jika Onye-nwe-whẹ-nū, bụ Jisọsu, mbụ onye ono, bụ iya gbataru whẹ l'ẹka iwhe-dū-ẹji, whẹ shi emegbabe. O noo iwhe meru iwhe-dū-ẹji ono, whẹ metaru tukoru whẹ l'ishi. Ọ bụru iya l'e-me; whẹ abūru iyi ẹgwegwa. ² Ikpoto madzū l'e-bechakwaa tsolahaa whẹ melahaa ejo ememe. Ya abūru iwhe whẹ l'a-nọ emegbabe bẹ ndu l'ẹte abūa ndu nke Chileke l'e-kwobe kfubyishide ọkpobe-okfu ono bụ iya bụ ụzo Chileke ono, anyi l'etso. ³ Ndu ono, l'anoje ezhi unu iwhe ono, l'ẹte abūa ọkpobe-okfu bẹ bụ-zhiawho ẹkpiri okpoga bẹ l'eshitaje whẹ iwhe. Whẹ bya l'ekfu; whẹ atuko ejire, dū lẹ mgboko dzūshia kuberu unu. Whẹ egude nno dowhube unu; ria unu ọkpobe urwu okpoga. Ọle a ta anọhekwa ọdu nta-a; Chileke anma ẹgube ndu ono ikpe. O noo nkele Chileke kfuhawaru iya roo lẹ ndụ-ichee dobe

edobe. Mbụ l'iwhe ono, bụ iya l'e-gbu ndzū whẹ te ekujekwa mgbenya.

⁴ Sūa, unu nyatakwa iwhe Chileke meru lẹ nteke ndụ-ichee. Lẹ Chileke ta ahakwa ndu oozhi-imigwe ono, meru iwhe-dū-ẹji tẹ whẹ riru iya ẹwoma. Ọ tūkwaru whẹ chee l'ọku alị-maa. Ọ būru ẹka ono b'a tūru whẹ mkpọro dobe; whẹ nọdu lẹ tsurikiti ẹkpuroochi ngabẹru mbọku ikpe. ⁵ Ọ kwawhọ nno bụ gẹ Chileke l'ẹte ahaa ndiwhe ono, meru iya iwhe dū iya ẹji lẹ nteke ndụ-ichee tẹ whẹ riru iya; o chikwaa eze utso ono, gbarū ụda; gbaa mgboko b'o meru; ọ bya erigbushia ndu mgboko nkele whẹ te eyeduru yẹbe Chileke ugwu. Ndu ọ dzọru kwa nwa akpuru ụmadzu ẹsaa; Nowa kwe whẹ ẹsato. Mbụ Nowa ono, shi anọje aryarū iya ndiwhe arya sū whẹ; byiko ro; tẹ whẹ mejero iwhe Chileke sūru tẹ whẹ mee. ⁶ Chileke bẹ nmakwarūwho mkpukpu Sódomu yẹle Gómóra ikpe; mee ya; ọku dzukota iya; ọ būru ntụ-ekpofu; mkpukpu labọ ono chihu lẹ mgboko l'owhu. Iwhe ono, Chileke megeeru b'o meru gude goshi ndu l'ẹte akwabẹ yẹbe Chileke ugwu ẹgube iwhe ya l'e-me whẹ. ⁷ Ọ lẹkwawho nwoke ono, bụ Lọtu bẹ Chileke dzọru l'alị ẹka ono, ndu ono, l'eme iwhe-dū-ẹji bu. Lọtu ono bụkwanuru nwoke, dū chiri l'iwhe Chileke. Nteke ono shi abūje ndu alị ono l'eme ejo ememe ono, dūtaru ẹji tsọo ilu; ya adū Lọtu ẹji shii; ya atsū iya lanū atsūshi iyẹ ya ike. ⁸ O to nwezhidua oge, fūtaru afūta, nwoke ono l'ẹte anurwushije nchị; whurwushia ẹnya l'ejo ememe ndu ono, yeru ẹka l'ome ejo iwhe l'emegbabe. Iwhe lile ono, l'oogudeje ẹnya iya whūa mēe ọwhu l'ọonu lẹ nchị bẹ l'anoje emeshi iya ẹhuka ike l'obu, mbụ obu yẹbe onye ono, l'ẹte adūa ẹka iwhe l'aa-ta iya ụta dū iya l'ẹhu. ⁹ O noo goshiru lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ marū-a gẹ l'oo-me dzọo ndu woru onwowhe ye iya l'ẹka. Ọ makwarūwho gẹ l'oo-me yeru whẹ ẹka tẹ whẹ nahū iwhe-ọsulanu, byakfutaru whẹ nū. Iwhe ono goshikwawho lẹ Onye-Nwe-Ọha bẹ marū-a gẹ l'oo-shi tuchia ndu l'eme ejo iwhe l'ẹka whẹ l'a-nọdu; a nū-zhia whẹ whọ awhū iwhe-dū-ẹji, whẹ metagbaberu jeye mbọku ikpe. ¹⁰ Ndu ọwhu l'ọo-kagezhia nọ bụ ndu ono, l'eme ejo iwhe ono, mbụ ndu iwhe l'anoje-zhiawho agū whẹ bụ tẹ whẹ mee iwhe g'iwhe ha ono, ẹgu iya l'enwu whẹ whuruwhuru l'ẹhu, mbụ iwhe bụ whẹ mee ya; whẹ emerwushia onwowhe, mbụ ndu l'ẹte adūa onye whẹ l'ekweje nūaru okfu.

Ndu ono, l'anoje ezhi iwhe l'ẹte abūa ọkpobe-okfu ono; ndu ono bụkwa ekfu-ba-anū; whẹ l'anoje eku onwowhe eku; ndu ono ta atsūjekwa egwu okfubyishi ẹwha ndu ono, l'ẹte awhūje l'ẹnya l'ogbu-zaazaa l'igwe.

¹¹ Lẹ ndu oozhi-imigwe bẹ kakwa ndu ono ike ọkpobe akaka; kakwa whẹ whọ onwe ume, ọle ndu oozhi-imigwe ono te ejejekwa je anọdu l'iwhe Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke ekfutoshi whẹ lẹ whẹ l'eme iwhe-dū-ẹji. ¹² Ndu lile ono, l'anoje ezhi iwhe ono, l'ẹte abūa

okpobe-okfu bẹ dọlewho g'ọo anụ-ẹgbudu, l'ete en-wee uche ilile. A nwuru whẹ tẹ whẹ bya anọdu lẹ mg-boko-o t'a nmata whẹ l'onya gbua. Ọo iwhe l'ete edoo whẹ ẹnya ilile bẹ whẹ l'e-gudeje ekfubyishi. Ọo gẹ l'eegbuje anụ-ẹgbudu bụ gẹ l'ee-gbu whẹbedua; whẹ alaa l'iyi. ¹³ O noo urwu, whẹ l'e-rita l'ejo iwhe ono, whẹ yeru ẹka eme. O noo lẹ whẹ l'anoje eme iya; iwhere iya ta aduje whẹ. Mbukwa je akpaa l'echi oke-eswe bẹ whẹ l'anọjelekwa eme tẹ whẹ ria iwhe ono, ẹgu iya l'enwu whẹ whuruwhuru l'ẹhu, mbukwa ẹhu atsolek-wa whẹ-ẹ ọtso mẹ whẹ l'eme iya. Ọo iwhe iwhere mbụ iwhe ono. O noo iwhe meru iwhe-e je l'abukwawho iwhere nke unu mẹ unu haa whẹ, whẹ tsoru unu eri nri nteke unu dokoberu eri nri. Whẹ l'a-nojero ajakposhi unu, unu eje amarọ lẹ whẹ l'aghọ unu ugho. ¹⁴ Lẹ ndu ono bụ ẹnya awhụ nwanyi. Ọobuje ẹnya whẹ whụa nwanyi; ya agụ whẹ; ọ dọ g'e shi whẹ lẹ nwanyi ono zẹe. Ọ tọ gunyajedua whẹ mbụ ẹgu ome iwhe-dụ-ẹji; gubua whẹ agubu. Ọ tọ tajeđuru whẹ l'ẹka ike; whẹ edota ndu ọwhu ọkpa l'ete eshiahua ike l'iwhe ono, whẹ kweru; nmata whẹ l'onya. Iwhe doru whẹ ẹnya bụlewho gẹ whẹ l'e-shi kpata okpoga; whẹ metawaa nke okpoga ono jeye ọ baa whẹ l'uvuru. Ọle Chileke bẹ tųwaru whẹ ọnu. ¹⁵ Whẹ hawarụ ọkpobe ọzo ono, kfuru nhamunha shiswee ọzo; aghawhe ririri. Whẹ mewaru ẹgube umere ono, Bẹlamu, bụ onye nk-fuchiru Chileke lẹ ndụ-ichee meru. Bẹlamu ono bụ nwa Bọsoru. Iwhe Bẹlamu shizhiawho ye ẹnya nteke ono bụlewho okpoga. O yeta iya ẹnya nke ọwhu o shi abuje Bẹlamu -whụ-gee iwhe-dụ-ẹji; ọ -mazhiaru l'ok-poga l'e-rwu iya ẹka; ya ejelee je eme iwhe ọbu nggẹ ya vuta okpoga ọbu. ¹⁶ Chileke baarụ iya mba iwhe ono, l'oome; sụ iya l'ọ kwa iwhe-dụ-ẹji bẹ l'oome l'ọ to kwedu anuru iya okfu. A nọnyaa, ọ bụru nnata nkakfụ-igara, a machacharu-a l'ọ too kfudu okfu bẹ kfula-haaruu okfu g'ọo madzụ; kposhia onye nkfuchiru Chileke ono umere onye ọgvu, l'ọcho ememe.

¹⁷ Ndu ono, l'ezhi ejire ono bẹ bụ ọ-ga-lẹ-mkpa bẹ whẹ bụkota. Whẹ dọ g'ọo okpuru, mini tahwaru. Whẹ dọ g'ọo ẹgube-ẹ igweli l'erwugee erwu nke ọchi mini; wherewhere abya ewhekashia mini ono. Chileke bẹ nmawarụ whẹ ikpe. Ẹka whẹ l'a-nodugburu bụ l'ẹka gbarụ tsurikiti. Ọo whẹ b'e doberu ẹka ono, gbarụ tsurikiti ono ngaberu. ¹⁸ Whẹ l'anoje-zhiawho ekfu g'ọo whẹ ka; g'ọo whẹ ka; ekfuwhe mkpọkoro okfu; whẹ egude iwhe ono, ẹgu iya l'enwu whẹ whuruwhuru l'ẹhu riwaru whẹ uvuru gude kwebe ọnya; nmata ndu ono, bụ-wokwadia bẹ whẹ nahuru ndu ono, l'eshiswe ọzo, whẹ lẹ whẹ shi tuko bụru iwhe lanu. ¹⁹ Whẹ l'ek-wetaje whẹ ukwa l'onye l'emezhiwaa iwhe whẹ l'ezhi bẹ bụ-zhiawho ẹgube umere, dọ onye ono ree bẹ l'ọo-ọ eme. Ọle whẹbedua l'ishi onwowhe te enwekwanu onwowhe. Whẹ bụ ohu umere, l'eshi nshi ono, whẹ l'eme. O noo l'ọo iwhe ka madzụ ike; mee ya eriri bẹ

onye ọbu bụ ohu iya. ²⁰ O nwekwaru-a nteke ndu ono shi maru Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráyisutu ọkpobe amama, mbụ Onye Ndzọta anyi ono. Whẹ te etsohe ejo ọzo ono, l'emewuje madzụ. Tọ dọ iya bụ l'a nọnyaa; ejo umere ono, whẹ shi emekaa dawhu azụ bya eria whẹ uvuru ọdo; ka whẹ ike; mee whẹ eriri. Ọ kwanuru iya bụ; ọnodu ẹhu whẹ abyakwanu aka njo karu g'ọ shihawaa dọ lẹ mbụ. ²¹ Ọ gọ kakwaru ọ dọ g'ọ bụ ndu ono mma lẹ whẹ ta amajedu ọzo, bụ: madzụ -shia ya; Chileke agua ya l'onye dọ chiri amame l'onye ono mageeru-a ọzo nke Chileke t'ọ mege bya atsuwuhu azụ lẹ ya te etsohedu iwu Chileke ono, e zhiru iya. ²² Ọ kwa iya bụ l'iwhe ono, l'aanmajẹ l'etu evuru ire l'ẹhu onye ono bụ iya bụ ẹtu ono, l'aanmajẹ sụ: "Ọo nkuta l'abuje ọ -nwagee ẹnwa; ya eje eriwhu iya azụ." Ẹtu ọdo bụru lẹ: "Ọo ezhi bẹ l'abuje a ghụ-gee ya ẹhu; ya adawhu azụ l'ẹpoto je arwaswilahaa onwiya." O noo gẹ ndu ono dọ ndono.

Onye-Nwe-Ọha l'a-bya ọdo

3 Ndu mu yeru obu; ẹkwo-ozhi-a bẹ kweekwa ẹkwo-ozhi labọ, mu l'ederu unu ntaa. L'ime ẹkwo-ozhi labọ ono bẹ mu dewaru gude agbẹe unu ọkpu-ike nggẹ unu wata anọ arị ọriri iwhe lile ono, e zhiru unu. ² Ọo ya bụ, unu nyatakwa iwhe ono, ndu nkfuchiru Chileke kfuru lẹ nteke ndụ-ichee. Mbụ ndu ono, dọ nsọ. Unu nyatajekwawho iwhe ono, Onye-Nwe-Ọha ono, bukwanu Onye Ndzọta shi l'ẹka ndụ-ishi-ozhi iya zhia unu. ³ Iwhe ọwhu l'e-vuzhiada nụ ọzo doo unu ẹnya ndowa: lẹ tẹmenu mgboko-o agvụ b'ọ nwekwaru ndu, l'ete aduje ike sede onwowhe l'ẹgu ejo iwhe l'enwu whẹ whuruwhuru l'ẹhu, l'a-dụ-gee nteke ono. Whẹ l'a-bya anọdu aja unu ewenu; ⁴ asuje unu: "Mbẹ Jisọsu kwetaru unu ukwa lẹ ya l'a-bya ọdo. ?Ndehununu iya ọbu ntaa? Nna anyi ochee whẹ gvakwaru gẹ whẹ ha t'ọ bya; iwhe lile bẹ dukwaa g'ọo dọ eshi nkeshi mbọku mgboko futaru byeye nta-a; ọ tọ dukwa iwhe gbanwejeru. ?Ọo gunu mehunuru tọo bya ọdo ọbu?" ⁵ Ndu ono, l'ekfu nno bẹ kelekwaru-a eke jika, jinyia ẹnya lẹ whẹ ta aridu ọriri iwhe ono, Chileke meru nteke ndụ-ichee. L'ọo okfu, Chileke kfuru l'ọnu kpụ b'ọ gude mee igweli mee alị. Ọwhube alị shi lẹ mini dọ: ọ bụru mini ono meru ndzụ dọ lẹ mgboko.

⁶ Mgboko ọwhu shi dọ nteke ono bẹ Chileke meru mini: ọ chịa; rigbushia iwhe shi dọ iya nụ; ọ bụru iwhe iyi yitaru. ⁷ Igweli ọwa, anyi nọ lẹ mkpula iya ẹgube-ẹ ntaa mẹe alị ọwa, anyi l'adzọkaa ọkpa bẹ bukwa Chileke bẹ gude okfu-ọnu iya sede iya t'ọ nọdu jeye mbọku ono, ọku l'a-dzụpyata iya. Ọo mbọku oke ikpe Chileke bẹ ọku ono l'e-ke iya. O noo mbọku, Chileke l'a-nma ndu l'ete anuru iya okfu ikpe; mee whẹ whẹ aburu iyi.

⁸ Ndu mu yeru obu; o nweru iwhe lanu, unu l'a-tube nvọ. Iwhe obu bu le Onye-Nwe-Oha ono ta adukwa g'oo anyibedua. L'anya nkiya be ujiku lanu dukwa iya-a g'oo unukurunu awha; unukurunu awha dukwa iya whọ g'oo ujiku lanu. ⁹ Iwhe ndiwhe l'ahajeru ari bu le Onye-Nwe-Oha l'anonukawaa odu. L'abyabya ono, o kweru ukwa le ya l'a-bya be l'oto byahedu, ole o to dudu nno. O mefutaje iwhe o kweru ukwa iya. Iwhe kpataru toko dawhua azu nkeshi ono bukwa l'otaru unu nshi. O to dudu iya nke t'o du onye owhu l'ala l'iyi. Iwhe du iya ree bu te madzu lile daa onwiya uta; te madzu lile sefu aka l'ome iwhe-du-aji; lwakfuta Chileke.

¹⁰ Iwhe l'e-do unu enya bu le mboku Onye-Nwe-Oha l'a-bya be l'anyakwa-a. Mboku ono l'a-bya nteke l'ete aduhee onye l'ele enya iya. Oo-mezhiawho le wherekete bya g'onye oshi l'abyaje. Onye oshi ta adu-du onye l'amaje nteke l'oo-bya. Mboku ono be igweli l'e-deru gbagbagbagba mihu. Iwhe lile, du l'igweli, mbu kpokponde mee onwa mee enyanwu be oku l'adzupyata. Mgboko-o, du egube-e l'owhu mee anya lile, madzu seru dobe iya be oku l'a-dzukota. ¹¹ Eshi-owhu unu mawaru l'iwhe lile-e, du le mgboko-o be oku l'ekepyata; o kwa iya whọ bu t'unu kwachafukwaruwho onwunu enya; meje umere, gbaru unu l'ememe. Unu nujeeru Chileke okfu, unu eworu ndzu unu g'o ha ye iya l'eka t'o bukotaru nkiya. ¹² Unu chi-zhiaruwho enya ye; ngaberu mboku ono, Chileke l'a-bya emebia mgboko. Unu gude obu unu g'o ha bebe ehuru jejeru Chileke ozhi nke owhu mboku ono l'a-byakebe egwegwa. Le mboku ono be Chileke l'a-to oku l'igweli; oke okpomoku apaa aka nke owhu iwhe bukota kpokponde mee onwa mee enyanwu l'a-dazeshihukota. ¹³ Ole Chileke be kwekwaru anyi ukwa igweli owhuu mee mgboko owhuu. O noo buwaa ndu du chiriri l'anya Chileke l'e-bu iya kpu. Oo mgboko owhuu ono be anyi l'ele enya iya.

¹⁴ Oo ya bu, ndu mu yeru obu; o kwa iya bu ge unu l'ele enya iwhe lile ono; t'unu kebelekwawho ehuru dobe onwunu oga; t'o bo du aka unu l'e-meta iwhe l'aa-ta unu uta iya l'iwhu Chileke, unu le Chileke adukwawho le mma. ¹⁵ Unu anyatakwa l'iwhe obu, kpataru Chileke takwadu nshi ngabekwadu; toko mebyia mgboko-o bu l'oomekwadu te ya habaadaru unu uzo t'unu bya te ya dzoo unu. O kwawho iwhe ono be nwanna anyi Polu, anyi yeru obu dehaakwaruwho unu lekwo-ozhi ono, o detaru unu. O kwa Chileke be meru iya: o maru agu; dee ya nno. ¹⁶ L'iwhe bu ekwo-ozhi lile, Polu ono deru g'o ha l'eka lile, o kfu okfu gbaa okpa l'okfu-a; b'o kfu okfu iwhe-e, l'ee-bechaa menu-a. Iwhe lile ono, Polu nodu deshia ono be nkwawhu owhu l'ookfuje; ya eje ekwe doo enya. O buru iwhe ono meru iwhe ndu l'ete amaa iwhe, mbu ndu ono, okpa l'ete eshiahua ike l'ekwekwe, whuru kweru nke Chileke l'ewotaje iya ghaa ya igharawhu; bunua ge whuru l'anoje aghawhe iya igweligwe iwhe odo, e deru lekwo Okfu Chileke. Ya aburu nno bu ge whuru l'emeje jeye whuru eshi nno lota ala-l'iyi tukobe onwowhe l'ishi.

¹⁷ Oo ya bu, ndu mu yeru obu; eshi unu duhawaro mbu makotaru iwhe lile ono; t'unu kwachafukwaru onwunu enya te ndu ejo uboku ono be eduwuhuru unu; te whuru be eme unu t'unu kweta l'ejire ono, whuru l'adzuwhe bu okpobe-okfu. T'unu be ekwekwa te whuru mee t'unu kpaswahu; haa okpobe uzo ono, unu shi kfu kfu shia ike, unu te ekwehuru te whuru mee unu t'unu nyazoo okpobe-okfu ono, unu kwetaru. ¹⁸ Iwhe unu l'emelewho bu t'unu maru Onye-nwe-anyi Jisosu Kurayisutu, bukwa iya whuru bu Onye Ndzota anyi okpobe amama eje eje. Unu anata aka iya nke owhuru unu l'a-du g'oo ya. Oo ya nwekiya kpu bu onye anyi l'a-no-zhiawho akwaburu ugu, akwaburu iya mboku-mboku jeye le tututu-mimimi. O noo g'o du.

1 Jõnu

Okfu, bụ ndzụ, shi l'ẹka Chileke

1 Iwhe-e anyi l'ede l'ẹkwo-ozhi-a anụ unu-a bẹ bụkwa nke onye ono, ẹwha iya bụ Okfu-Chileke bụ iya bụ nke okfu, bụ ndzụ shi l'ẹka Chileke. Okfu ono, l'anụ-je ndzụ ono bẹ shizhiawho lẹ mbụlembu dũta. Anyi nụkwaru iya lẹ nchị whụya ya l'ẹnya, gbaa ya nke, byikwaa ya whọ ẹka. ² Onye ono, bụ ndzụ ono bẹ Chileke meru nke ọwhu e gude ẹnya whụ-dzuru iya, anyi whụwa iya. Ọ bụru iya bẹ anyi l'atũru unu ọnu iya-a. Mbụ l'iwhe ọbu anyi l'ekfuru unu okfu iya; bụ nke ndzụ tututu-mjimi ono. Ndzụ ono bẹ yẹle Chileke, bụ Nna shihawaa nọduta. Chileke bya egoshi iya anyi, mee: anyi marụ iya. ³ Ọo iwhe ono, anyi whụru l'ẹnya, nụya lẹ nchị bẹ anyi l'akọkwaruwho unu-a nggẹ anyi l'unu tũgbabe onwanyị. Atũgbabe ono bụ atũgbabe ọwhu anyi lẹ Chileke bụ Nna mēe Nwa iya Jisọsu Kuráýisutu tũgbaru. ⁴ Iwhe meru anyi l'ederu unu iwhe-e bụ nggẹ ẹhu tsọo anyi l'unu ụtso tsọfu iya anyi l'ishi.

Chileke bụ iwihoro ngarụ mba

⁵ Ọ kwa ozhi, anyi nũru Kuráýisutu ono l'ọnu bẹ anyi l'akọru unu-a; bụ iya bụ lẹ Chileke bụ iwihoro, ẹkpuroochi ta adũdu iya ilile ilile. ⁶ Nteke anyi sũru l'anyi l'iya tũgbaru onwanyị l'ẹka anyi nọdukwadua l'ọchi, bẹ bụkwa ejire bẹ anyi l'adzũ, tẹmenu anyi te eme ire-lanụ. ⁷ Ọle nteke anyi bu l'iwhoro lẹge yẹbedua bu l'iwhoro-o; ọo ya bụ l'anyi l'ibe anyi tũgbawaru, mmee Jisọsu, bụ Nwa Chileke l'asafũje anyi iwhe-dũ-ẹji, anyi metagbaberu g'ọ ha.

⁸ Nteke bụ l'anyi sũru l'ọ tọ dũdu iwhe-dũ-ẹji, anyi metaru bẹ kwa onwanyị bẹ anyi l'aghọru ụgho; tẹmenu ọkpobe-okfu ono ta adũ anyi l'ẹhu. ⁹ Nteke bụ l'anyi bya ekfushiaru iya iwhe-dũ-ẹji, anyi metagbaberu bẹ l'ọo-gũru anyi nvũ l'iwhe-dũ-ẹji ono g'ọ ha, safũkota anyi iwhe bũ-zhia ejo umere, anyi l'eme, eshi-ọwhu ọ bụ onye l'akfũshije ike l'iwhe ọ sũru lẹ ya l'eme, ọ bụkwaruwho onye dũ chĩriri. ¹⁰ Nteke bụ l'anyi sũru l'ọ tọ dũdu iwhe-dũ-ẹji anyi metaru, ọ kwa iya bụ l'anyi mewaru iya onye ejire, okfu iya ta adũ anyi l'ẹhu.

Kuráýisutu bụ ọ-kwọo anyi lẹ mkpa

2 Ụnwu mu; iwhe meru mu l'ederu unu iwhe-e l'ẹkwo kwa nggẹ unu te emeje iwhe-dũ-ẹji, ọle nteke bụ l'ọ nweru onye meru iwhe-dũ-ẹji bẹ anyi nwekwaru-a onye l'ekfuchiru anyi l'iwhe Nna anyi. Onye ọbu bẹ bụ Jisọsu Kuráýisutu, onye dũ chĩriri. ² Jisọsu ono bẹ gude onwiya gbaa ẹja ọha; shi nno mee: Chileke gũkọtaru anyi nvũ l'iwhe-dũ-ẹji, anyi bedua metagbaberu mēwaro iwhe-dũ-ẹji, ndu mgboko owu meru; ọ tọ bụlekwaa-ọ whu anyi metagbaberu nwekiya.

³ Nteke anyi l'emeje iwhe Chileke tũru iwu sũ t'e mejee; ọo ya bụ: anyi amarweta l'anyi marụ yẹbe Chileke ono. ⁴ Onye sũru lẹ ya marụ iya; onye ọbu te emekwanu iwhe ọ tũru l'iwu t'e mejee; onye ono bụkwa utuwuruku; ọkpobe-okfu ono ta adũ iya l'ẹhu. ⁵ Ọle onye l'eme iwhe Chileke kfuru; o noo onye yeru Chileke obu yefu iyẹ ya l'ishi. O noo iwhe l'e-me t'anyi marweta l'anyi l'iya tũgbaru bũru nnanũ ndono. ⁶ Onye sũru lẹ yẹle Chileke tũgbaru bũru nnanũ b'ọ gbakwaru nke t'onye ọbu nọdu ẹgube ndzụ ono Kuráýisutu shi nọdu.

Iwu ọwhuu

⁷ Ndu mu yeru obu; iwu-a, mu l'ederu unu ta abụhekwa iwu ọwhuu; ọ waakwa akahũ iwu, unu shihawaa eshi mbụlembu nwetaru; akahũ iwu ono bụ ozhi ono, unu nũhawaru. ⁸ Ọle a kpọbe iya kfude: mu asũ l'ọ kwaa iwu ọwhuu bẹ mu l'ederu unu. ?Tọ bũhunu iwu ọwhuu bẹ mu l'ederu unu gẹ ọkpobe-okfu iya ono b'e gbee whụwaa l'ẹhu Kuráýisutu mēe l'ẹhu nke unubedua; o noo l'ẹkpuroochi l'agvũwaa agvũ; ọkpobe iwihoro gbee shiwaa unu l'ẹhu abyawaa adũdu.

⁹ Onye sũru lẹ ya nọ l'iwhoro ono, nwanna iya dũkwa iya whọ ashị bẹ bụkwa l'ẹkpuroochi bẹ onye ọbu nọdukwadu byeye ntaa. ¹⁰ Onye yeru nwanna iya obu nọ l'iwhoro ono; ọ tọ dũdu iwhe-dũ-ẹji, onye ono l'emeje bụkwanu iwhe l'e-me t'onye ọdo daba l'ome iwhe-dũ-ẹji. ¹¹ Ọle onye nwanna iya dũ ashị bẹ nọ l'ẹkpuroochi ono; tẹmenu l'ooje daadishi daadishi l'ẹkpuroochi ono; tọ ma ẹka l'ooje eje nkele ẹkpuroochi ono mewaru onye ono: ẹnya bũru iya pyirikiti.

¹² Mu l'ede ẹkwo-ọ anụ unubẹ ndu bụ unwegirima nkele Chileke gudewaa iswi ẹhu Jisọsu gũaru unu nvũ iwhe-dũ-ẹji, unu metagbaberu. ¹³ Mu l'ede ẹkwo-ọ anụ

unubę ndu bụ nna nkele unu marụ onye ono, shizhiawho lę mbụlembu dýta ono. Mu l'edekwa iya who anụ unubę unwokorọbya whę nkele unu lwugbuwaru onye-ejo-uboku ono, bụ Oshifutuswe l'ọgu.

¹⁴ Mu dewaru iya nụ unubę ndu bụ unwegirima nkele unu marụ Nna ono. Mu dewa iya nụ unubę ndu bụ nna nkele unu marụ onye ono, shizhiawho lę mbụ dýta ono. Mu dewa iya nụ unubę unwokorọbya whę nkele unu shihuru ike; okfu Chileke buru unu eburu l'ęhu, unu lwugbuwaa onye-ejo-uboku ono, bụ Oshifutuswe.

¹⁵ Unu be eyekwa mgboko-o obu, unu te eye iya iwhe dý iya l'ime. Onye yeru mgboko-o obu; te eyekwa Chileke, bụ Nna obu. ¹⁶ O noo l'iwhe lile, dýkota lę mgboko-o bụ iya bụ ęgu ejo iwhe l'anọje agụkaa madzụ męę ęgu o nweru iwhe bụ-zhia iwhe ęnya whuru męwaro oku onwonye iwhe igweli charụ l'iwhe mgboko-o; ta abụkwa l'ęka Nna b'o shi; ọ kwa lę mgboko b'o shi. ¹⁷ Mgboko-o męę iwhe dý iya nụ, bụ iwhe tųkoku agụkaa madzụ; tųkokwaru abyawaa ewhushihukota, ọle onye l'eme iwhe dý Chileke l'uche l'a-nọdu ndzụ jeye lę tututu-mjimi.

Ọ-chị-nta Kuráýisutu

¹⁸ Unwu mu; l'oge ikpazụ tęekwaru l'ukfu. Unu nųwaru-a lę Ọ-chị-nta Kuráýisutu l'a-bya; ntaa bę ndų-l'achị-nta Kuráýisutu byaakwaru. O noo iwhe meru; anyi marụ lę ntaa bųwaa oge ikpazụ ọbu. ¹⁹ Ndu ono shiwaa l'echilabọ anyi lųfu; anyi lę whę shihawaa nọduta, ọle ọ tọ dųdu nteke whę bųje anyi. Ngęę l'ọo iwhe whę bų anyi mę anyi lę whę anọdukwa, ọle whę lųfuru ngęę a madzukwanuru l'ọ tọ dųdu gę whę ha m'ọo onye lanų, bų anyi.

²⁰ Ọle unubędua bę Kuráýisutu yeru Ume-Dų-Nsọ iya l'ęhu. Unu makọtaru iwhe ono bų ọkpobe-okfu ono. ²¹ Sųa, iwhe mu kwoberu ede ękwo-ọ ta abụkwa l'unu ta amadų ọkpobe-okfu ono. Iwhe mekwaru mu l'ederu iya unu bųkwa l'unu marụ iya, unu makwarųwho l'ọ tọ dųdu ejire gę ejire ọbu l'adųlee, bų l'ọkpobe-okfu bę l'ooshije.

²² ?Ọo onye bų onye tarų ishi ejire? Ọo onye ono, l'ete ekweta l'ọo Jisọsu bų Kuráýisutu ọbu, Chileke kweru ųkwa iya. O noo onye ọbu bų Ọ-chị-nta Kuráýisutu ndono, mbų onye jįkaru Nna; jįka Nwa. ²³ O noo l'onye ono, jįkaru Nwa; jįkaakwarųwho Nna. Ọle onye kwetaru nke Nwa bę wookwaru onwiya tųgbabe l'ęhu Nna.

²⁴ A byabya l'ęhu nke unubędua; mu l'ekfukwa t'ozhi ono, unu nųru eshi mbụlembu ono nọshilekwawho unu ike l'obu t'unu gudeshia ya ike. L'ọ -bųru l'iwhe ono, unu nųru eshi mbụlembu ono dų unu l'obu dųshia ya unu ike; ọ kwa iya bų unu lę Nwa męę Nna atųgba bųru nnanų, mbų tųgbawaro jeyewaro. ²⁵ Ọ

waa bų iwhe Kuráýisutu kweru anyi ųkwa iya, bų ndzụ tututu-mjimi.

²⁶ O noo bųkwa nke ndu l'eme tę whę kwawhua unu ęnya; duswee unu l'iwhe nke Kuráýisutu bę mu deru unu ono. ²⁷ Ọle unubędua bę Chileke yewaru Ume-Dų-Nsọ nkiya l'ęhu. Mkpa nke t'onye ọdo bya ezhije unu iwhe ta adųheduwaro unu; eshi Ume Chileke ono l'ezhikota unu iwhe lile; tęmenu iwhe l'oozhije bųru ọkpobe-okfu, l'ęte adųa ęka ejire dų iya. Ọo ya bų t'unu lę Kuráýisutu tųgbakwa bųru nnanų lęge unu tųgbaru iya ono eje eje. O nokwa iwhe Ume-Dų-Nsọ ono zhiru unu ndono.

²⁸ Ọo ya bų, unwu mu t'unu l'iya tųgbalekwawho bųru nnanų nke ọwhu bųkwanu nteke o goshileruwho onwiya; obu eshihu anyi ike t'anyi be egude iwhere tsųhu iya egvu nteke l'ọo-bya. ²⁹ Nteke ọ -bų l'unu marụ lę Chileke bų onye dų chįriri; t'unu makwarųwho l'iwhe bų onye l'eme iwhe dų chįriri bę bų nwa Chileke nwųru.

Anyi bų unwu, Chileke nwųru

3 Unu whųwaru-a gę Chileke, bų Nna yetaberu anyi obu nke t'o ku anyi unwu iya, mbų ọ bųkwaru unwu iya ọbu bę anyi bų. Iwhe meru ndiwhe ta ama anyi bų lę whę ta amadų iya. ² Ndu mu yeru obu; lę ntaa bę anyi bųakwa unwu Chileke. Iwhe anyi l'e-be bųru tęke afųtakwaa iwhoro, ọle iwhe ọwhu anyi maberu bų lę nteke Kuráýisutu l'a-bya bę anyi l'a-dų-zhiawho g'ọ dų; o noo l'ọolewho g'ọ dų bų gę l'ọo-dų anyi awų iya. ³ Ọo ya bų l'onye nọ Jisọsu l'ęka ele ęnya abyabya iya ono; t'onye ono bųkwaru onye l'anọje eme tę mmerwu ba adų iya l'ęhu; lę Jisọsu ọbu l'onwiya ta adųkwa mmerwu dų iya l'ęhu.

⁴ Iwhe bų onye l'eme iwhe-dų-ęji bę ikpe nmaakwarų l'onye ono bų onye l'emebyi iwu Chileke; o noo l'ome iwhe-dų-ęji, bųhukwawho omebyi iwu Chileke. ⁵ Unu marų-a l'ọo Kuráýisutu ọbu bę byarų tę ya bya asafų madzụ iwhe-dų-ęji, dų madzụ l'ęhu; tęmenu Kuráýisutu ono l'onwiya ta adųkwa iwhe-dų-ęji, dų iya l'ęhu. ⁶ O to nwekwa onye yele Kuráýisutu tųgbaru bųru nnanų l'emejekwadu iwhe-dų-ęji; tọ dųhunu onye l'eme iwhe-dų-ęji whųjeru iya nų; ọwhu ọ bųroo onye l'ekfu nke l'ọ marų iya.

⁷ Unwu mu; t'unu be ekwekwa t'o nweru onye l'akwawhu unu ęnya; duwhua unu l'iwhe nke Kuráýisutu. Onye l'eme iwhe dų chįriri bę bųkwa onye dų chįriri lęge Kuráýisutu bųkwawho onye dų chįriri. ⁸ Onye l'eme iwhe-dų-ęji bųkwa nke Oshifutuswe; o noo lę Oshifutuswe l'anọje emeswe Chileke eshi mbụlembu. Iwhe Nwa Chileke byaturu bųkwa tę ya mebyishia iwhe Oshifutuswe l'emeje.

⁹ Onye bų onye Chileke nwųru te emejehedu iwhe-dų-ęji; o noo lę Ume Chileke l'emewaa ire l'ęhu onye

ono. Onye ono ta afuhedu mee iwhe-dụ-ẹji ọdo; eshi-
 ọwhu ọ bụwaa Chileke nwuru iya. ¹⁰ Ọ waa gẹ l'ee-
 gude maru ndu bu whẹ bu unwu Chileke mee ndu
 ọwhu bu unwu nke Oshifutuswe. Onye l'ete eme iwhe
 l'uzo, du chiriri te eshikwa le Chileke. Onye l'ete eyee
 nwanna iya obu te eshikwawho le Chileke.

Oye ibe onye obu

¹¹ Unu makwaru-a l'ozhi-oma ono, e shi eshi
 mbulembu ono zhita unu bu t'anyi ye ibe anyi obu.
¹² T'anyi ba adukwa g'oo Kenu. Le Kenu be nokwa l'eka
 onye ejo-uboku-ono, bu Oshifutuswe gbua nwune iya.
 Saa, ọo gunu kpataru o gbua nwune iya ono? Iwhe
 kparu iya nu bu le Kenu obu l'onwiya be umere iya du
 eji; umere nke nwune iya du chiriri.
¹³ Unwunna mu; t'ọ bọ dujukwa unu biribiri l'unu du
 ndiwe ashị. ¹⁴ Iwhe ka anyi odo enya bu l'anyi shi
 nwuhu anwuhu, ọle anyi shiwaa l'anwuhu ono futawaa
 bahuwaa le ndu. Iwhe mekwanuru anyi maru l'o noo
 g'ọ du buru l'anyi yeru unwunna anyi obu. Onye l'ete
 eyee madu ibe iya obu be nwuhukwaduru-a anwuhu
 g'ọ nwuhuru. ¹⁵ Iwhe bu onye nwanna iya du ashị
 buakwa ọchi be onye ono gburu, unu manuru-a l'onye
 gburu ọchi be ndu tututu-mimimi l'ete adudua l'ehu.
¹⁶ Saa, ọ wakwa g'anyi gude maru iwhe obu bu oye
 obu ndowa; le Kurayisutu haru t'e gbua ya l'iswi ehuru
 anyi. Ọo ya bu l'anyibedua b'ọ gbakwaruwho nke t'anyi
 haa t'e gbua anyi l'iswi ehuru onye anyi l'iya tukoru nodu
 Chileke l'eka. ¹⁷ Ọle nteke bu l'ọ du onye ẹku nke mg-
 boko-o byaru; mkpa byaru onye yele iya tukoru nodu
 Chileke l'eka; o be nke t'o yetaru iya eka; o rwuchiaru
 nwanna iya ono obu; ọo gunu be egube onye ono
 l'agbabehunu okpa su le ya yeru Chileke obu? ¹⁸ Unwu
 mu; t'anyi be eyejeshi obu l'eli onu yele ire
 mechemeche; t'anyi gudeje umere anyi goshi l'oo-who
 ezhi-okfu l'anyi yeru-a madu obu.

Onweru obu l'iwu Chileke

¹⁹ Ọo ya bu, anyi l'emewaa nno anyi amaru l'anyi shia
 le Chileke ono bu iya bu okpobe-okfu l'onwiya. Ya
 abuwaru iya roo be anyi l'e-gude mee t'obu kabaa anyi
 oshihu ike l'iwu Chileke obu; ²⁰ m'ọ -buru l'o
 nwezhiaru nteke obu l'anma anyi ikpe; o noo le
 Chileke ka obu anyi shii; temenu o makotaru iwhe lile.
²¹ Unwunna mu; ọ buru l'obu ta anmajedu anyi ikpe; ọ
 kwa iya bu l'anyi ta atuhedu egvu l'iwu Chileke.
²² Anyi l'anataje l'eka iya iwhe bu iwhe anyi suru t'ọ nu
 anyi; o noo l'anyi l'anoje eme iwhe ọ turu l'iwu t'anyi
 meje; temenu anyi l'eme iwhe du iya ree. ²³ Iwhe obu
 bu iya bu iwu obu, Chileke turu su t'anyi meje; bukwa
 t'anyi woru onwanyi ye Nwa iya l'eka, bu Jisosu Kuray-
 isutu mee t'anyi ye ibe anyi obu bu iya bulewho iwhe o
 turu anyi l'iwu su t'anyi meje. ²⁴ Onye l'emeje iwhe

iwu Chileke kuru be bukwa ebu l'ime Chileke; Chileke
 bukwaruwho ebu l'ime iya. Iwhe anyi l'egudeje maru
 le Chileke bu l'ime anyi bu Ume iya ono, ọ nuru anyi.

Ume Chileke yele ume Oshifutuswe

4 Ndu mu yeru obu; t'ọ bọ bu-zhiakwawho ndu
 suru le Ume Chileke bu whẹ l'ehu; bu whẹ kfujee
 okfu, unu ekweta l'oo ezhi-okfu. Unu dalejeekwa iya
 adale t'unu maru: ?Ume obu budu nu Ume Chileke? L'o
 nwekwaru ndu wufutaru dzuru mgboko ntaa. Iwhe
 ndu ono l'anoje ekfu l'abukotaje ejire be whẹ l'anoje
 aduzhi; whẹ asu le whẹ l'ekfuchiru Chileke. ² Saa, unu
 lekwa g'unu l'e-shije maru Ume ọwhu shi l'eka Chileke
 ndowa: Iwhe bu onye kfuzhiwaru l'edzudzu-oha su l'ọ
 bu ezhi-okfu le Jisosu Kurayisutu byaru-a le mgboko-
 o bya aburu madu, unu amaru le Ume, bu onye ono
 l'ehu be bu Ume, shi l'eka Chileke. ³ Iwhe bu onye
 l'ete ekweje ekfu le Jisosu Kurayisutu byaru-a; bya
 aburu madu l'ezhi le mgboko-o, unu amaluruwho le
 Ume, bu onye ono l'ehu te eshidu l'eka Chileke. Ume,
 bu egube onye ono l'ehu bu Ume nke onye ono, bu o-
 chi-nta Kurayisutu. ?Mbe unu nwaru-a le o-chi-nta
 ono l'e-be bya? Ọ byaakwaru. Ọ nokwa anọ le mg-
 boko-o.

⁴ Ọle-a, unwu mu, unubedua shikwa le Chileke. Ndu
 ono, l'aduzhi ejire ono le whẹ l'ekfuchiru Chileke be
 unu lwugbuakwaru. O noo le Ume nke Chileke ono, bu
 unu l'ehu be kakwa ume nke o-chi-nta Kurayisutu ono,
 bu iya l'achi mgboko-o okpehu. ⁵ Saa, ndu ono, l'anoje
 aduzhi ejire ono le whẹ bu ndu nkfuchiru Chileke be
 shikwa le mgboko-o. Ọo ya bu l'iwhe whẹ l'anoje ekfu
 be shi l'oriri ndu nke mgboko-o. Ọ buru iwhe ono
 meru ndiwe l'anoje azuru whẹ mgbede l'oo nke whẹ
 bu iya. ⁶ Anyibedua bu nke Chileke. Ọ buru ndu maru
 Chileke be l'ekweje le nke anyi bu iya. Ndu l'ete abua
 nke Chileke te ekwejekwa l'ọ du iwhe nke anyi bu. O
 nokwa g'anyi l'egudeje marweta ume, bu l'ehu onye
 l'ekfu okpobe-okfu mee ume ọwhu bu l'ehu onye
 l'aduzhi ejire.

Chileke bu oye obu

⁷ Ndu mu yeru obu, unu t'anyi tuko ye ibe anyi obu;
 l'oye obu be shikwa l'eka Chileke, mbu l'onye yeru ibe
 iya obu be bukwa onye Chileke nwuru; ọ bukwaruwho
 onye maru Chileke. ⁸ Onye l'ete eyee ibe iya obu ta
 amakwa Chileke; o noo le Chileke l'onwiya bu oye obu.
⁹ Ge Chileke gude goshibe le ya yenukaru anyi obu bu
 l'o zhiru Nwa lanu, ọ nwuru kpu t'ọ bya le mgboko-o
 ngge anyi shi iya l'eka nodu ndu. ¹⁰ Eka oye obu ọwa
 gude swia iche bu l'ọ tọ budu l'oo anyibedua yeru
 Chileke obu; ọ Chileke goshichiaru l'oo yebedua yeru
 anyi obu. G'o gude goshi iya bu l'o yeru Nwa iya t'ọ bya

egude onwiya gbaa eja oha gude gbafo iwhe-du-aji, anyi metagbaberu.

¹¹ Ndu mu yeru obu; eshi-owhu Chileke yeberu anyi obu nno, b'ogbaru nke t'onyenonu yekwawho ibe iya obu lege anyi ha. ¹² O to dukwa onye whujebuwaru Chileke, ole-a; anyi -yewaa ibe anyi obu; oo ya bu Chileke ebukwanuru anyi eburu l'ehu; temenu oye obu Chileke edzukwaawho oke l'ehu anyi.

¹³ Le Chileke nukwaru anyi Ume nkiya gedegede; o kwa Ume ono, o nuru anyi ono be meru g'o gude anyi maru le yebe Chileke bu ebu l'ime anyi; anyibedua bukwawho l'ime Chileke. ¹⁴ Anyi whukwaruwho l'enya; anyi kfuakwaru iya madzu lile su le Nna yeru Nwa iya t'o bya aburu Onye Ndzota l'adzoje ndiwhe. ¹⁵ Oo ya bu l'onye duzwiwa ike kfuuru l'edzudu-oha; kfuwa le Jisosu bu Nwa Chileke b'a maleruwho le Chileke buwa iya ebu l'ehu; onye obu bukwawho Chileke l'ehu. ¹⁶ Sua, anyi makwaru-a le Chileke yeru anyi obu; anyi wowaru onwanyi ye iya l'eka nkele anyi kwetaru l'oo ezhi-okfu l'o yeru anyi obu.

Chileke bu oye obu l'onwiya. Oo ya bu l'onye gude oye obu buru, be buwaa ebu l'ime Chileke; Chileke bukwawho l'ime onye obu. ¹⁷ Iwhe l'e-goshi l'oye obu dzuru oke l'ehu anyi bu l'obu l'e-shihu anyi ike mboku ikpe ono. O noo l'oo ge ndzu Kurayisutu du bu ge ndzu anyi dukwawho le mgboko-o. ¹⁸ Onye yeru onye odo obu ta aduhekwa iwhe l'otsu onye ono egvu iya. Oye obu owhu bu okpobe iya l'egbejekwaa chiwhua iwhe bu-zhia ntsu-megvu g'o ha. O noo l'o -buru le madzu l'eme iwhe otsu-egvu otsu-egvu; o kwa iya bu l'o maru l'aa-nu iya awhu. O kwa iya bu l'onye ono be oye obu owhu o yeru te edzudu oke.

¹⁹ Anyi yeru Chileke obu nkele o vu uzo ye anyi obu. ²⁰ Nteke o -bu le madzu be nwanna iya du ash; onye ono sukwanu le ya yeru Chileke obu; o kwa ejire be onye ono l'adzu. ?Ndenu g'o bu onye ye le iya bu nwan, bu onye l'oolo l'enya be l'ooto yedua obu; ya abuchiaru Chileke, l'ooto whua l'enya be l'oogbechia je eye obu. ²¹ Jisosu l'onwiya tukwaru iwu-a su t'onye yeru Chileke obu; yekwawho nwanna iya obu. O noo buru iwu owhu o turu anyi l'onwiya.

Okoo, anyi latu ekpu iwhe nke mgboko

5 Sua, iwhe bu-zhia onye kwetaru l'oo Jisosu bu Onye Ndzota obu, Chileke kweru ukwa le ya l'e-zhi t'o bya obu; onye ono buakwa nwa Chileke. Iwhe odo buru l'onye ono -yezhiwaru onye nwuru nwa obu; latukojekwa onye obu ye le nwa iya obu yekota obu. ² Anyi -yezhiwaa Chileke obu eme iwu, o turu anyi: o kwa iya bu anyi amaru l'anyi yeru unwu Chileke obu. ³ Le g'anyi l'e-shije goshi l'anyi yeru Chileke obu bukwa ano emeje iwhe Chileke turu l'iwu su t'e mejee. Mbui iwhe obu, o turu l'iwu iya obu ta abukwa l'otsu l'ehu

ememe. ⁴ Iwhe bu onye Chileke nwuru be l'alwugbuje iwhe mgboko-o; ka iya ike. O kwa l'oo l'anyi wowaru onwanyi ye l'eka Chileke meru g'o gude anyi lwugbuwaa iwhe nke mgboko-o; turu okoo kpua iya. ⁵ Sua, ?oo onye du o-du-agma be latujeru okoo kpua iwhe nke mgboko-o? Oo onye ono, kwetaru l'oo Jisosu bu Nwa Chileke.

Onoru Jisosu l'ekebe

⁶ O kwa Jisosu Kurayisutu be bu onye ono, byaru nu. Nteke ono, o byaru be bu mini b'o gude bya; gudekwawho mmee. O to bulekwa mini nwekiya b'o gude bya; o gude mini ono; gudekwawho mmee bya. Onye l'egoshi l'iwhe ono bu ezhi-okfu bu Ume Chileke nkele oo Ume Chileke l'onwiya bu okpobe-okfu ono. ⁷ Oo ya bu le whe du eto agbaru Jisosu aka-ebe; ⁸ bu iya bu Ume Chileke mee mini mee mmee. Eka-ebe eto ono wukotalewho onu nnanu. ⁹ O noo ge Chileke shi egoshi le Jisosu bu Nwa iya. Anyi l'ekwetaje l'ekebe madzu l'agba. Eka-ebe owhu Chileke l'agba gbekwa kabaanu oshihu ike. ¹⁰ Oo ya bu l'onye kwetazhiwaru nke Nwa Chileke ono be aka-ebe ono duwaa l'obu iya. Onye l'ete ekwetaa nke Chileke be meekwaru Chileke onye ejire nkele onye ono te ekwetadu l'iwhe Chileke l'ekfu l'okfu eh Nwa iya bu okpobe-okfu. ¹¹ Eka-ebe obu bu le Chileke nuru anyi ndzu tututu-mimimi mee le ndzu ono bu l'ehu Nwa iya b'o shi. ¹² Onye ye le Nwa Chileke ono tugbaru buru nnanu be nweekwaru ndzu ono, ole onye ye le Nwa ono l'ete atugbaa buru nnanu te enwekwa ndzu ono.

Ndzu tututu-mimimi

¹³ Sua, iwhe-e mu l'ede be bukwa unubedua unu le Nwa Chileke tugbaru buru nnanu be mu l'ederu iya ngge unu makwanuru l'unu nwewaa ndzu tututu-mimimi ono. ¹⁴ Obu l'eshihuje anyi ike l'iwhe Chileke; o noo l'onuje olu anyi m'o -buru-a l'iwhe anyi suru t'o nu anyi be anyi kfuuru-a g'o du iya mma l'obu. ¹⁵ O kwa iya bu; eshi-owhu anyi maru l'onuje olu anyi l'iwhe bu-zhia iwhe anyi suru t'o nu anyi be anyi maanaru-a l'anyi natawaru iwhe obu anyi suru t'o nu anyi obu.

¹⁶ O -nweru onye whuru nwanna iya l'eka l'ooome iwhe-du-aji, mbu egube iwhe-du-aji owhu l'ete abua: e -mee ya; ya egbuwa onye obu meru iya nu; t'onye ono kfuakwaru nu Chileke l'okfu eh Nwanwa iya ono; te Chileke wota ndzu nu nwanna iya ono, meru iwhe-du-aji ono. O kwa iya bu Chileke anu ndu l'eme egube ejo iwhe du nno ndzu. O nweekwaru iwhe-du-aji owhu bu: e -mee ya; ya egbuwa onye obu meru iya nu. Mu ta asukwa t'e kfuuru nu Chileke l'egube iwhe-du-aji onona. ¹⁷ Iwhe bu-zhia iwhe e meru l'uzo l'ete akfuru nhamunha, be buakwa iwhe-du-aji, ole o nwek-

waruwho iwhe-dụ-ẹji ọwhu bu: e -mee ya; ya eje egbu onye meru iya.

¹⁸ Anyi mawarụ l'iwhe bụ onye Chileke nwuru te emejedu iwhe-dụ-ẹji. Iwhe l'emejenu bụ ị Jisọsu, bụ Nwa Chileke l'anọje eleta onye ono ọnya ọkpobe eleta. Ọonoje eleta iya ree t'ẹka onye-ejo-uboku ono, bụ Oshifutuswe be erwu iya l'ẹhu.

¹⁹ Anyi maakwarụ l'anyi bụ nke Chileke; ị ndiwhe ge whẹ ha bẹ onye-ejo-uboku ono, bụ Oshifutuswe turu gburumu swechita.

²⁰ Iwhe ọwhu anyi makwanuru bụ ị Nwa Chileke byarụ; anyi makwaruwho l'o meru t'ọnya kosahu anyi nke ọwhu anyi byabya amarụ onye ono bụ iya bụ ọkpobe Chileke. Ọo onye ono, bụ ọkpobe Chileke ono, bẹ anyi l'iya tугbaru buru nnanụ. Onye o shikwanu l'ẹka buru Nwa iya ono bụ Jisọsu Kuráýisutu. Yẹbedua, bụ Jisọsu bụ iya bụ ọkpobe Chileke ọbu; bụkwaru iya whọ bụ ndzụ tututu-mimimi l'onwiya. ²¹ Ụnwu mu; t'unu be ekwejekwa t'o nweru iwhe unu l'e-yeru nhafu-ẹka t'ọ bya anochia ọnya Chileke l'ime obu unu.

2 Jónu

¹ Ẹkwo-ozhi-a shi l'ẹka mbedua, bu onye e meru ogurenya chochi. Onye mu l'ede iya anu bu eze-nwanyị ono, Chileke hotaru yele ndibe iya. Eze-nwanyị ono yele ndibe ya be mu yeru obu, iwhe meru mu ye whẹ obu ono bu le mu le whẹ tukowaru maru ezhi-okfu ono. L'ọ to kwa mu nweka mu yeru whẹ obu. Iwhe lile, bukota ndu mawaru okpobe-okfu ono yekwaru whẹ who obu. ² Iwhe mekwanuru anyi ye iya obu ono buru l'okpobe-okfu ono buwaa anyi ebu l'ehu. O bukwaru nno bu ge l'oo-bugbuwaru iya ro jeye le tututu-mimimi.

³ Te Chileke bu Nna yele Nwa iya, bu Jisosu Kuráiyisutu meeru anyi eze-iwhe-oma, meeru anyi obu-imiko; mekwaawho te nchi du anyi ndoo ngge anyi gude irelanu mee oye obu tugba buru nnanu g'anyi tugbanuru iya-a.

Okpobe okfu mee oye obu

⁴ Ehu tsokwaru mu utso tsoshia mu iya ike ge mu haru ndibe ghu whua, mbu ndu owhu l'eme okpobe-okfu ono lege Nna suru t'anyi meje iya. ⁵ Lekwa iwhe mu l'aryo gube eze-nwanyị ono ntaa ndowa: T'anyi ye ibe anyi obu. O to bukwa le mu l'aturu ghu iwu owhuu, o kwa-a owhu anyi natahawaru eshi mbulembu ono bu iya bu t'anyi ye ibe anyi obu. ⁶ Lee iwhe obu bu iya bu oye obu ndowa: T'iwhe anyi l'a-nojelewho eme jeye g'anyi l'a-no-be ndu le mgboko-o, bujeleruwho iwhe Chileke suru t'e mejee. Iwhe obu Chileke suru t'e mejee bulekwawho iwu ono, unu shihawaa eshi mbulembu nuta bu iya bu t'unu yeje ibe unu obu.

⁷ Saa, le ndu l'egudeje eregede duwhua madu be haakwa l'igweligwe wufuta dzuru ẹka lile le mgboko, mbu ndu l'ete ekwetaa le Jisosu be byaru bya aburu madu l'ezhi le mgboko-o. Egube onye ono kwa iya bu onye obu, l'egudeje eregede duwhua madu, temenu o buru iya bu o-chi-nta Kuráiyisutu obu. ⁸ Iwhe unu l'akwachafulewho enya iya bu t'unu be emebukwaa t'iwhe ono, unu seru anya iya ono nahu unu tuwhahu nke ewoma. Unu kwachafukwaru onwunu enya nke owhu unu l'a-natadzuchia obunggo iya anatadzu.

⁹ Iwhe bu onye l'eme iwhe odo eyekwa l'iwhe ono, Kuráiyisutu zhiru, mbu too meje iya lege o zhiru iya, onye ono be yele Chileke l'ete atugbakwaa buru nnanu. Onye l'emekwanu iwhe ono, Kuráiyisutu zhiru ono, loomerwujele iya who l'okelee ya, onye ono be yele Chileke mee Nwa Chileke ono, bu Jisosu tukookwaru tugba buru nnanu. ¹⁰ Iwhe mu l'ekfu bu, o-nweru onye byakfutaru unu, mbu t'o bu iwhe ono, e zhiru anyi be onye obu gude bya, unu be ekwekwa t'o yeru unu ishi l'ulo, nke ewhoro-o l'unu kweru iya ekele. ¹¹ O noo l'onye jiru iya mbukwa-a m'oo ?i du who oma? be yele iya liakwa oli lanu l'iwhe-du-aji lile ono, l'oomekota.

¹² Mu nweru igweligwe iwhe mu gege ederu unu l'ekwo-o, ole o to budu ekwo yele mini-ekwo be mu l'egude dekotaru iya unu, iwhe mu l'ari-chia bu le mu l'akpakfutachia unu, mu l'unu ekfugbawaro l'onu anyi ngge ehu tsokwanua anyi utso tsoufu iya l'ishi. ¹³ Unwu nwanna ghu nke nwanyị whẹ, bu onye Chileke hotaru l'ajikwa ghu roo.

3 Jónu

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbedua, bụ onye e meru ogurennya chọchi.

Onye mu l'ede iya anụ bụ onye ono, mu yeru obu, bụ Gáyosu. Gáyosu bụ onye mu yeru obu nkele ọọ lẹ mu l'iya bẹ tūkowaru maru ọkpobe-okfu ono.

² Sụa, ọnya mu, dụ mu l'obu; iwhe mu l'anoje ekfuzhiawho anụ Chileke bụ t'ọ mekwaa t'iwhe duru ghu lẹ ree, ya emekwaawho t'ọ buru ẹhu-ba-dụ-mma nwekiya bụ iwhe ọko iya l'a-duru ghu, mbụ gẹ mu maanaru-a l'ọkpobe ndzụ ghu ono, dụ ghu l'obu ono bẹ ẹhu dükwawho mma. ³ O nwekwaru unwanna haru bya akọru mu l'ị kfushikwaduru-a ike l'ọkpobe-okfu ono, whẹ kọkwaaru mu whọ lẹ ndzụ ghu l'owhu bukotalawho ndzụ ire-lanụ. Ẹhu tsolahaa mu uto. ⁴ O to nwekwa iwhe ọdo, l'akabajee ome t'ẹhu tso mu uto, t'a gufulewho lẹ mu nuru lẹ ndzụ unwu mu bukotalawho ndzụ ire-lanụ.

Aaja Gáyosu ajaja

⁵ Ọnya mu, dụ mu l'obu; iigoshikwa l'ị bụ onye gbaru t'e gude ire ghu ẹka l'iwhe bụ iwhe l'i meru unwanna anyi, mbụkwa je akpaa l'unwanna, byaru abya. ⁶ Whẹ kọkwaru chọchi-a lege l'iigudeje yebe ndu ọdo obu. Byiko yekwaru whẹ ẹka mẹ whẹ palihude ije whẹ. Tọ bụlekwaruwho iwhe laru Chileke l'ẹhu bẹ l'iimejeru whẹ. ⁷ L'eshi nkeshi whẹ kwoberu iswi ẹhu Kuráyisutu gbashi ije teke adukwa iwhe whẹ kweru nata l'ẹka ndu l'ete abua ndu nke Kuráyisutu. ⁸ Ọ kwa iya bụ l'egube ndu ono b'ọ rwubekwaru nke t'anyi yejeru ẹka ngge ọ bukwanuru iya bụ l'anyi lẹ whẹ atuko gba mgba l'oje ozhi nke ọkpobe-okfu ono.

Dayótirifisu męe Dimítiriyosu

⁹ Mu deru nwekwo-ozhi nụ chọchi, Dayótirifisu ono, bụ onye woru onwiya dobe l'ishi chọchi te eye onu yeru mu. ¹⁰ Ọo ya bụ lẹ nteke mu l'a-byalewho bẹ mu l'a-koshigezhiaru unu iwhe l'oomegbabe bụ iya bụ mkpokoro okfu, l'anoje afushi iya l'onu, l'oogudeje adzushi ejire atukobe anyi. O noo te eji iya ewho. Ọ bya ọdo, ọ jika te unwanna ba abyashi te whẹ lẹ ndu chọchi jia; ọ kposhikwaawho ndu owhu l'owhe uwhere te whẹ lẹ ndu ono jia te whẹ lẹ whẹ ba jikwa, l'obofu whẹ abofu lẹ chọchi.

¹¹ Ọnya mu, dụ mu l'obu, ba anatakwa ẹka ejo-iwhe, natachikwaa ẹka iwhe dụ ree. Ọ kwa onye l'eme ree bụ onye Chileke nwuru, onye yeru ẹka l'ome ejo-iwhe teke awhubukwaa Chileke.

¹² Dimítiriyosu bẹ madzụ lile tų-dzukotakwaru onu ree nkiya, temenu ọkpobe-okfu ono l'onwiya l'atukwawho onu ree nkiya ono, mbedua l'onwomu l'aja iya ajaja. Unu maru-a l'ajaja ono, anyi l'aja iya bụ ọkpobe iya.

Ekele mkpochi-ishi

¹³ Mu nwekwaru-a igweligwe iwhe mu gege ederu ghu, ọle ọ tọ bụdu mkpara-ekwo yeke mini-ekwo bẹ mu l'e-gude dekotaru ghu iya. ¹⁴ Mu l'arikwa lẹ mu ta anohedu ọdu ntaa mu akpakfuta ghu, anyi edzugbawaro idzu iwhu l'iwhu.

¹⁵ Buru guu-o!

Ndu ọnya ghu whẹ l'a-jikwa ghu ọọ ya. Kelegbagezhiaru anyi ndu ọnya anyi whẹ l'ẹhu l'ẹhu.

Judu

1 Ẹkwo-ozhi-a bẹ shi l'ẹka mbẹdua, bụ Judu, onye l'ejeru Jisọsu Kuráýisutu ozhi, bụkwaruwho nwune Jémusu.

Ndu mu l'ede ẹkwo-ọ anụ bụ iwhe bụkota unubẹ ndu ono, Chileke kuru, mee unu: unu bụru ndu nkiya. Chileke ono, bụ Nna bẹ yeru unu obu, unu bụkwaruwho ndu Jisọsu Kuráýisutu kwakoberu t'ọ bọ dọ iwhe l'e-me unu, t'unu nọdu ngabẹru abyabya nke yẹbe Jisọsu Kuráýisutu ono.

² Tẹ Chileke meeru unu obu-imiko, ya emee t'ẹhu dọ unu guu, ya eyekwawho unu obu. T'ọ tųkota iwhe ono meeru unu, meeru iya unu nke anyinyi.

Ndu ejo nzhi

³ Ndu mu yeru obu; l'iwhe mbụ, mu shi rịa lẹ mu l'ederu unu l'ẹkwo-ozhi-a bụ nke adzọdzo ono, Chileke dzọru anyi g'anyi ha, gude goshi anyi lẹ ya yeru anyi obu. Ọle mu bya arị-whu ọriri azụ sụ l'o nweru iwhe ọdo, kachia mkpa, mu l'e-dechiaru unu. L'iwhe ono, ka mkpa ono bụ tẹ mu ryọ-chia unu aryọ, ryoshia unu ike sụ: t'unu bya awata anọ agbarụ ọkpobe-okfu ono ọd-zori, mbụ ọkpobe-okfu ono, Chileke zhiru ndu nkiya ono. Ọkpobe okfu ono bẹ Chileke zhiru anyi sụ: t'anyi kweta iya; tọ bọ dųkwa onye l'e-wofu iya iwhe, tọ dọ onye l'e-yekwa iya iwhe. ⁴ Iwhe mu kwoberu ekfu iya bụ l'ọ harụ nweru ndu l'ẹte akwabẹ Chileke ugwu. Ẹgube ndu ono bẹ tọ-zhiawho nwẹhu pyobata l'echilabọ unu, unu ta ama. Whẹ l'anọje ezhi l'ọ dọa ree tẹ madzụ meje umere, l'eshi nshi, eshi-ọwhu Chileke bụwanu onye l'emeje eze-iwhe-ọma. Whẹ l'ajikaje Jisọsu Kuráýisutu ono bụ iya bụ Onye-nwe-anyi kpụ; bụkwaru iya whọ kpụ bụ onye gude ndzụ anyi. Lẹ nteke ndụ-ichee b'e dehaakwaru iya roo l'ẹkwo Okfu Chileke sụ: lẹ Chileke l'a-nma whẹ ikpe iwhe ono, whẹ l'eme ono.

⁵ Iwhe lile-e bẹ unu makọta-gehaakwaru ree-ree-ree. Ọle iwhe mu l'emelekwa tẹ mu nyatarụ unu bụ lẹ nteke ndụ-ichee bẹ Onye-Nwe-Ọha dzọkwaru ndu nkiya nteke ono, whẹ shi buru l'alị Íjiputu. O mee: whẹ wufuta l'alị ono. Ọle ọ dzo-gekwaaru whẹ nno, megekwaro: o gbushilekwaa ndu ọwhu l'ete ekwee woru onwowhe ye iya l'ẹka. ⁶ Unu nyatakawhọ g'ọ nwuru ndu oozhi-imigwe ono gẹ whẹ ha, mbụ ndu ọwhu kwefuru ike lẹ whẹ ta anọpyabedu l'ẹka, Chileke doberu whẹ tẹ whẹ chije, whẹ te ekwekwawho lẹ whẹ l'e-bu l'ẹka,

Chileke sụru tẹ whẹ buru l'imigwe. Oozhi-imigwe ono gẹ whẹ ha bẹ Chileke tųakwaru mkpọro mgbe agvụ agvụ. Ọ chiru whẹ ye lẹ tsurii ẹkpuroochi. Ọ bụru ẹka ono bẹ whẹ l'a-nọdu jeye l'oke mbọku ono, bụ mbọku, Chileke l'a-nma whẹ ikpe. ⁷ Unu anyatakawhọ g'ọ nwuru Sódomu yẹle Gómóra mẹwaro iwhe bụkota obodo obodo ono, whẹ lẹ whẹ narụ ọnu-ẹgu. L'obodo ono g'ọ ha bẹ tųkwaruwho onwowhe tọgboru ọkpa lẹ nwanji, emekakwaawho akpamara ọdo, l'ẹte adọa nke ekfukfu. Chileke kpọwaru whẹ ọku; ọ bụru nno bụ gẹ l'ọo-nọ anụ whẹ awhụ jeye lẹ tuutuu-yooyoo. Iwhe ono bụkwa iwhe Chileke gude alọ ndiwhe ẹka lẹ nchị.

⁸ Sụa, o nokwawho gẹ l'ọo-dụ ndu ono, l'ezhi iwhe ono, l'ẹte abụa ọkpobe-okfu ono. Whẹ l'aroje nrọ, l'emeje, whẹ emerwushia onwowhe, whẹ akpọ ndu ishi ashi; whẹ l'anọje ekfubyishi ndu ono, l'ẹte awhuje l'ẹnya l'ogbu-zaazaa l'imigwe. ⁹ Ekfubyishi ono, whẹ l'ekfubyishi ndu ono ta adųkwa m'ọo Májikelu, bụ onye ishi oozhi-imigwe, tųru ama nke ememe iya. Lẹ nteke ono, Májikelu ono yẹle Sétanu tųru ẹgo onye ọwhu l'a-pata odzu Mósisu bẹ Májikelu l'atųkwaama nke owu Sétanu iwhe, nnta gẹ l'ee-shi tẹ ya nma iya ikpe. Iwhe o kfulu Sétanu bụlekwaawho: "Tẹ Onye-Nwe-Ọha barụ ghu mba." ¹⁰ Ndu ono bẹ bụ iwhe l'ete edoo whẹ ẹnya bẹ whẹ l'anọje ekfubyishi. Whẹ dọ g'ọo anụ-ẹgbudu, l'ete enwee uche; bụlewho iwhe l'agụ iya nụ bẹ l'ọomaje, ọ bụleru iya whọ bẹ l'ooomeje. O nokwawho gẹ ndu ono dọ ndono. Ọo iwhe l'agụ whẹ bẹ whẹ l'emeje. Ọ bụkwanuru iya l'e-gbu whẹ.

¹¹ Nshọ imiko whẹ! Ọo ejo ọzo ono, Kenu tsoru lẹ ndụ-ichee bẹ whẹ l'etsokwawho, mbụ iwhe ono, o meru, kparụ g'ọ gude o gbua nwune iya. Ọo ẹkpiri okpoga bẹ lotaru ndu ọwa; whẹ shiswee ọzo ono, kfulu nsụmini ono. Whẹ melahaa iwhe Bélamu meru nteke ndụ-ichee ono. Ọ bụru gẹ Kora kwefuru Chileke ike bụ gẹ whẹ kwefuru iye ya. Whẹ jekwanu l'a-la l'iyi g'ọ larụ. ¹² Ọbujẹ whẹ bya anọkuba unu eri nri l'ẹka unu dọkoberu yeko ẹka eri nri egoshi l'unu yeru onwunu obu, bẹ whẹ l'abujẹ iwhe iwhe nọdu l'echilabọ unu. Ọle iwhe ẹhu whẹ ta adųjekwa whẹ, l'ọolewho onwowhe bẹ whẹ letaru ẹnya. Whẹ dọ g'ọo urwukpu, whẹrẹwhere whẹkashiru, mbụ ẹgube-ẹ igweli l'erwugee erwu; whẹrẹwhere abya ewhekashia ya, igweli eje achịhe mini. Whẹ dọ g'ọo oshi-ọmi. Ọle ọ kwa oshi-ọmi ọwhu l'ẹte amije mebyi nteke ọ gbarụ iya l'omyi

mebyi. Ẹgube ndu ono bẹ ọnwu gbuakwaru l'ọno-ndzụ, ọ tọ bụlekwa ugbo lanu bẹ whẹ nwuhuru, o noo nkele e whefuwaru whẹ tuwhaa gẹ l'eewhefufe os-hi. ¹³ Whẹ dukwawho g'ọo akpara-mini, ha shii l'atụ l'eze-enyimu. O noo nkele whẹ l'avọ-lije ejo umere ono, l'eshi nshi, whẹ l'eme, g'ọo ẹka ụwhu mini vọ-lihuru. Whẹ dọ g'ọo kpokponde, l'ewhu ụzo. Ọle ẹka Chileke doberu kwaberu whẹ bụkwa ejo ẹkpuroochi, gbarụ tsurikiti. Ọ bụru ẹka ono bẹ whẹ l'a-nọdu jeye lẹ tututu-mimimi.

¹⁴ Ọ kwa Ínọku bụ onye ọgbo nke ẹsaa l'eri Ádamu. Ínọku ono bẹ Chileke kalẹkwaruwho lẹ ndu ono byajekwa. Ọ bụru iwhe ono meru Ínọku dee sụ: “Unu leenu, Onye-Nwe-Ọha bẹ yẹle ndu nkiya ono, bụ agụta l'ọgu, shi l'imigwe l'a-likwa bya, ¹⁵ bya ekpee ndiwe gẹ whẹ ha ikpe. Oo-goshikota ndu lile ono, l'ete amaa Chileke iwhe lile, whẹ meru iya, bụkwanu iwhe-dụ-ẹji, ya egude emeswe ono, whẹ mesweru iya nma whẹ ikpe lẹ whẹ ta akwabedu iya ugvu, nmakwa whẹ whọ ikpe iwhe bụkota ejo okfu, whẹ gude ekfubyishi ẹwha iya.” ¹⁶ Ndu ono l'abuje-zhiawho; iwhe -byaru whẹ, ya abuleruwho Chileke bẹ whẹ l'anoje ata ụta iya. Mbụ ọobuje iwhe-ọtsulanu -byakfuta whẹ, whẹ aguru Chileke nggurima. Whẹ atụkwaru nụ onwowe tog-boro ẹgu ejo-iwhe, l'agugbabe whẹ. Iwhe l'eshije whẹ l'ọnu abụ-zhiaruwho anọ ajakposhi onwowe mkpoko-ro ajaja. Whẹ whụ-zhia l'o nweru urwu, whẹ l'e-rita madzụ l'ẹka, whẹ ekebezhiawho ẹhu ajakposhilewho onye ọbu.

Ọnma ọkwa mee iwhe l'ee-meje

¹⁷ Ọle ọbụ, ndu mu yeru obu, iwhe mu l'eme t'unu maru bụ: unu nyatajẹ-zhiakwawho iwhe lile ono, ndụ-ishi-ozhi Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráyisutu dọhawaa mbụ kfulu unu. ¹⁸ Mbụ iwhe ono, whẹ shi anọje aguru unu ọgu egvu bụ iya bụ: “O -rwudelewho mgboko-o l'agvugvu b'o nwegeeru ndu l'a-nọ aja unu ewenu. Iwhe whẹ l'a-nọjelewho eko ẹka iya bụ gẹ whẹ l'e-shi

mee ejo-iwhe ono, ẹgu iya l'enwu whẹ whuruwhuru l'ẹhu, mbụ iwhe ẹgu iya l'agụ whẹ nkele ọo lẹ whẹ ta akwabedu Chileke ugvu.” ¹⁹ Ndu l'eme ẹgube iwhe ono bẹ l'akpatajẹ t'ogbo bua onwowe ẹbo kpajẹ iche iche. Ọ kwa ẹgu iwhe dọ lẹ mgboko, l'agụ whẹ nụ bẹ kpụ whẹ l'ẹka, ọ tọ kwa Ume-Dụ-Nsọ gude ndzụ whẹ. ²⁰ Ọle ọwhube unubedua, bụ ndu ọwhu mu yeru obu, t'unu kfulẹkwaruwho kfulushia ike l'ekwekwe ono, dọ iche, unu kweru ono, mbụ ekwekwe ono, shi Chileke l'ẹka. Unu gude ekwekwe ono vuje evu. Unu hajẹ tẹ Ume-Dụ-Nsọ goshije unu g'unu l'e-gudeje ekfu anụ Chileke. ²¹ Unu nọpyabelekawho l'oye obu ono, Chileke yeru unu, unu anọdukawho ngaberu Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu Kuráyisutu t'o meeru unu obu-imiko, mekwaawho t'unu nọdu ndzụ tututu-mimimi.

²² T'unu mejeeru ndu ọwhu l'abokwadu obu ẹbo imiko. ²³ Ẹgube ndu ono bẹ unu l'e-yetajeru ẹka lọfuta whẹ l'ọku. Unu awhujekwaaru whẹ whọ imiko, mbụ ndu ono, bụ ẹgu ejo-iwhe, l'agụ whẹ nụ bẹ gude ndzụ whẹ. Ọle-a, t'unu kwachafujekwaru whẹ ẹnya mẹ unu l'awhuru whẹ imiko ono. Iwhe bụ iwhe bụ nke whẹ bẹ unu l'a-kpọkotakwa ashj, mbụkwa je akpaa l'uwe, whẹ yeru l'ẹhu bụ iya bụ iwhe lile, whẹ l'emekota eme, bụ iwhe ejo ọriri whẹ ono merwushiwaru.

Ajaja bụ nke Chileke

²⁴ T'anyi tua Chileke ẹwha, mbụ onye ono, bụ iya bẹ ike lile dukota l'ẹka. Ọo ya bụ onye ono, l'aduje ike mee unu t'ọkpa be echiswarahu unu t'unu daa, ọ bụkwaru iya whọ l'e-me unu t'ọ bọ dọ iwhe l'aa-ta unu ụta iya nteke l'oo-kuta unu dobe l'ọdu-biribiri iya. Ẹka ono bụ ẹka ẹhu l'a-nọ atso unu ụtso. ²⁵ T'anyi tua ya ẹwha l'ọo ya nwekiya bẹ bụ Chileke kpụ. Ọ bụru l'ẹka Onye-nwe-anyi Jisọsu Kuráyisutu bẹ l'oo-shi dzọo anyi. Tẹ ọdu-biribiri mee ọbu Ọkalibe-Kangokotaru-Nu mee ike mee ọbu ishi, bụhawaa nkiya tẹmenu mgboko dọ, t'ọ bụru nkiya nta-a, bụkwaruwho nkiya jeye lẹ tututu-mimimi. O noo g'ọ dọ.

Qwhulenyā

1 Q waa bu qwhulenyā, Chileke shi l'eka Jisosu Kuráiyisutu goshi ndu l'ejeru Chileke ozhi. Qwhulenyā-a b'e gude goshi iwhe l'ete a-nōhe odu ntaa, ya anwukota. Jisosu Kuráiyisutu be zhiru oozhi-imigwe iya t'o je egoshi Jōnu, bu onye ozhi iya iwhe ono g'ọ ha, nke qwhu l'aa-marū iya. ² Qo iwhe lile, Jōnu whuru b'ọ tukuru g'ọ ha kfukota. Q buru l'ekwo-ọ l'eka-a be Jōnu deshikotaru okfu ono, Chileke kfurū. Iwhe lile ono be bukota okpobe okfu, Jisosu Kuráiyisutu ono goshikotaru iya. ³ Ehu-utso be Chileke nuru iwhe bu onye l'agu ekwo-ọ, e deru okfu, e kfuchiru Chileke. Ehu-utso be Chileke nukwaruwho ndu nuru iya nu; ngabe iya nchi; eme iya eme. Le nteke iwhe lile-e l'e-mekota be dukawa ntse.

Jōnu l'ekele chochi esaa

⁴ Qo mbedua, bu Jōnu be l'ekele unube chochi esaa ono, dukota l'alí Éshiya ekele.

T'eze-iwhe-oma mee ehu odu guu, shi l'eka Chileke buru nke unu. Mbū Chileke ono, bu onye nō ndzū; buru onye shihawaaro nōdudahawaa temenu mgboko dū; temenu ọ buru iya bu onye ono, l'a-bya nu ono. T'eze-iwhe-oma, shi iya l'eka mekwawho qwhu shi l'eka Ume esaa, shi l'eka Chileke buru nke unu jeyewaro, mbū Ume esaa ono, l'anōduje l'atatiwhu oshi-eze Chileke. ⁵ Eze-iwhe-oma mee ehu odu guu ono shikwawho l'eka Jisosu Kuráiyisutu, mbū onye l'akfushije ike l'iwhe lile, l'ookfurū. Qo ya bu onye mbū, Chileke meru; o shi l'onwu teta nōdu ndzū; ọ bukwaru iya who be bu onye l'achikota iwhe lile, bu ndu eze le mgboko-o.

Qo ya bu onye l'eyejezhiewho anyi obu; ọ buru obu ono, o yeru anyi be meru; ọ nwū-chiaru anyi onwu, anyi gege anwū; ọ bukwaruwho mmee ya b'o gude toshia anyi l'egbu ono, iwhe-dū-ēji shi kee anyi. ⁶ Q bya emee anyi; anyi buru eze; mekwaawho anyi; anyi buru ndu l'agbaje eja nu Chileke, mbū ndu l'ejeru Chileke, bukwaruwho Nna iya ozhi. T'ajaja mee ike bukotarū nke Jisosu jeye le tututu-mimimi. O noo g'ọ dū.

⁷ Unu lekwawho l'ọ nōkwaa l'urwukpu abya. Madzū lile l'e-gudekota enya whē whū iya. Ndu lile ono, nmarū iya arwa be l'a-whukwa iya whō. Mba lile, dū l'eli-mgboko-o be l'a-ryakota ejo ekwa l'okfu ehu iya. O noo iwhe l'e-me nu ndono-o. O noo g'ọ dū.

⁸ Chileke, bu Onye-Nwe-Qha be l'ekfu sū: "Qo Mu bu Álufa buru Oméga, mbū onye ono, nō ndzū, buru onye shikwawho eshi nkeshi nōduta temenu mgboko dū, buru onye ono, l'abya nu ono; ọo mu bu Okalibe-kakota-ike."

Jōnu whuru Jisosu Kuráiyisutu l'qwhulenyā

⁹ Qo mbedua be bu Jōnu, bukwaruwho nwanna unu, mbū onye mu l'unu tukuru buru ndu whē le Jisosu tugbaru buru nnanu, ọ bukwanuru iya meru mu l'unu l'agbaje mgba ejekota iwhe-otsulanu lile, anyi l'eje; temenu mu l'unu tuko buru ndu Chileke bu eze le ndzū whē. Mu l'unu l'agbajekwawho mgba nwū-gbua iwhe l'obu. O nweru nteke obu, a kputaru mu je edobe le Pátumosu, bu alí mini gbawheru mgburumgburu, nkele ọo le mu l'ekfu okfu Chileke mekwawho nkele mu l'ekfurū madzū lile nke okpobe iwhe ono, okfu Jisosu Kuráiyisutu goshiru mu. ¹⁰ Q bya ebe ujiku lanū obu, bu mboku Sōnde; Ume Chileke bya ejizhia mu who ehu; mu whulahaawho. Mu l'awhū awhū ono; bya anya olu obu, l'adazhiawho ikike ikike g'ọo opyi-oku l'uzo azū mu. ¹¹ Olu ono sū mu: "Jōnu! Dekotagezhikwaa iwhe lile-e, i bya l'awhū l'ekwo. I -degee ya; gū ezhilahuru iya chochi esaa-a, mu bya l'a-gushi. Chochi esaa obu, l'ii-zhilahuru iya bu chochi Éfesosu mee chochi Suména mee chochi Pégamomu mee chochi Tayatáyira mee chochi Sádisu mee chochi Filadélufiya mee chochi Leyodisíya."

¹² Mu bya aghaa enya l'azū te mu whuada onye ono, l'ekfu eyeru mu. Mu bya aghaa enya ono mu whua oryoku esaa. Oryoku esaa ono bukota mkpola-ododo b'e gudegee mee ya. ¹³ Lechilabō oryoku esaa ono b'o nweru onye kfurū iya nu, dū-zhiawho g'ọo Abūbu Ndiwhe. O yee uwe mkpeelanu. Q bya egudekwawho aji, e gude mkpola-ododo mee, gude kebuta uwe iya ono l'ume. ¹⁴ Egbushi, dū iya l'ishi be l'achazhiawho degedege g'ọo eji aturu, kweru ocha ucha, mbū ọ chagezhiaru chaa g'ọo eberugo. Enya iya dū-zhiawho g'ọo iwhoro oku, l'enwu enwu. ¹⁵ Okpa iya whē ebo l'egbuzhiawho zhizhii g'ọo mkpurumkpu igwe, l'ama uma, a huru l'oku jeye ọ chaa acha, mbū huta iya jeye o gbuchafu. Q bya ekfua okfu; olu iya l'aadalewho g'ọo eka eze mini l'awhū gbudugbudu. ¹⁶ Q chiru kpokponde esaa l'eka-utara iya. Ogu-igba, l'atsū nkō iwhu labō shi iya l'onu afuta. Iwhu onye ono l'egbuzhi-

awho zaazaa g'òo iwhe ẹnyanwu nteke ẹnyanwu Iwaru l'ishi. ¹⁷ Mu whya ya, mu daa kpube iwhe le mgboro okpa iya; dabuzhiaruwho g'òo onye nwuhuru anwuhu. O bya abyabe mu aka-utara iya asuje mu: "Ba atsushi egvu, o mbèdua bu Onye Ivuruzo buru Onye Ikpazu. ¹⁸ O mbèdua bu onye no ndu tututu-mimimi. Abyabya, mu shi bya le mbu bukwa te mu bya anwuhu; mu nwuhukwa obu. O le lekwa le ntaa be mu nookwa ndu tututu-mimimi. L'irigodo, l'eegudeje taha aka onwu no mee owhu l'eegudeje taha alimaa be kwa mu gudekota iya. ¹⁹ Iwhe l'ii-me ntaa bu: iwhe lile-e, i whukotawaru-a be l'ii-de lekwo. I -degele iya who, gu edee iwhe owhu l'egoshi g'iwhe du du ntaa, temenu gu edede iwhe owhu l'e-mekwanu le mgbe l'iwhu. ²⁰ A bya abyale le kpokponde esaa-a, mu chi l'ekautara mee oryoku esaa ono, e gude mkpola-ododo mee, be mu bya l'a-karu ghu iwhe o nochiru enya iya. Le kpokponde esaa ono be nochiru enya ojojhi-imigwe, mbu ojojhi-imigwe, l'anoje elektagee chochi esaa ono. Oryoku esaa ono nochia enya chochi esaa ono."

Ozhi, Kuráiyisutu zhiru chochi Éfesosu

2 "O waa iwhe l'ii-de nu ojojhi, l'eleta chochi Éfesosu enya. Su iya agha: O waa bu ozhi o zhiru t'e zhia ghu, mbu onye ono, chi kpokponde esaa l'eka-utara, ejekwawho ije l'echilabo oryoku esaa, e gude mkpola-ododo. ² Saa, mu makotakwaru-a iwhe lile, unu l'anoje eme g'o ha. Le mu makwaru-a ge unu l'eseshibe anya ike mee lege unu l'atabejeru iwhe nshi. Mu makwaru-a l'unu te ekwejedu te ndu ejo ememe shita aka unu no. Unu datakootakwaru ndu lile ono, suru le wha bu ndu-ishi-ozhi, l'eba abukwanu le wha bu iya. Unu shiwaa nno bya amaru le wha ta abudu iya, l'oo ejire be wha l'adz. ³ Mu makwaru-a l'unu l'atajeru iwhe nshi, l'unu jewaru iwhe-otsulanu l'okfu aka mu jeshia ya ike, unu ta akpo laa azu. ⁴ O le o nwekwaruwho orwu, mu whutaru unu l'ehu. Orwu obu, mu whutaru unu obu bu l'o to buhedu ge unu shi yebe mu obu le mbu, bu ge unu yeru mu iya ntaa. ⁵ O kwa iya wha bu, t'unu nyatakwahwa aka ono, unu jeberu, unu shiswee uzo ono. Unu dakwahwa onwunu uta iwhe ono, du eji, unu l'eme; ghaa umere lwakfuta Chileke; bya emelaha iwhe ono, unu shihawaa eme le mbulembu ono; odua be mu l'abyakfutakwa unu. Mu -byakwanu; mu ewofu oryoku nke unu l'eka o du; t'a gbahalakwawho l'unu daru onwunu uta. ⁶ O le obu g'o dukwaa, iwhe owhu mu hataru unu bu l'ejo iwhe ono, wha l'eme mbu ndu ono, l'eejuje ogbo Nikolasu be unu kporu ashige mbèdua kporu iya.

⁷ T'onye uzo-nchi du ngabekwawho nchi, nya iwhe-e, Ume Chileke, l'ekfuru iwhe bu chochi ge chochi ha. O kwa onye l'alwuje ugu ono lwuta be mu l'e-kwe t'o ria akporu oshi ono, l'emeje t'a nodugburu ndu, mbu oshi ono, gvuru l'ogboduwhu Chileke.

Ozhi, Kuráiyisutu zhiru chochi Suména

⁸ "O waa iwhe owhu l'ii-dekwawho lekwo nu ojojhi, l'eleta chochi Suména enya. Su iya agha: O waa bu ozhi o zhiru t'e zhia ghu, mbu onye ono bu iya bu Onye Ivuruzo, bukwawho Onye Ikpazu, mbu onye ono nwuhuru nu, e megee o shi l'onwu gbalihu. ⁹ Saa, mu makwaru l'unu no l'iwhe-otsulanu. Mu makwaruwho l'unu bu ndu ukpa, ole a -kpobe iya kfude be unu bukwa ndu nweru iwhe okpobe enwenwe l'imigwe. Mu makwaru-a nke ekfubyishi ono, ndu ejire ono, suru le wha bu ndu Ju l'anoje ekfubyishi unu. O du g'o bu ndu ono ta abukwa ndu Ju ilile. Iwhe wha bu chia kwa ndu l'edzukoje; abaru Sétanu eja. ¹⁰ Unu byakwa l'aje iwhe-otsulanu ntaa, ole t'unu ba atsukwa iya egvu. Unu lekwa le Oshifutuswe be l'a-hakwaru unu chita je atushia mkpoto nke owhu l'ee-shikwanu aka ono data unu. Adata obu, l'aa-data unu obu bu l'unu l'a-no l'iwhe-otsulanu jeye abali iri agaa. O le, unu nodulekwa mu wha l'eka ge unu no iya; noshia ya ike, mbukwa eberu e je l'emeta unu iwhe-otsulanu ono nke owhu ishi unu l'a-la iya. Unu nodulekwa mu wha l'eka g'unu no iya; l'ee-megee be mu l'e-kpubekwaa unu okpu-eze, l'e-goshi l'unu lwawaru ugu ono lwuta. Okpu-eze ono bu ndu tututu-mimimi. ¹¹ T'onye uzo-nchi du ngabekwawho nchi; nya iwhe-e, Ume Chileke, l'ekfuru iwhe bu chochi ge chochi ha. O kwa onye l'alwuje ugu ono lwuta be bu onye l'aata abyaa l'e-kwe t'onwu nke ugbo labo ono gbua.

Ozhi, Kuráiyisutu zhiru chochi Pégamonu

¹² "O waa iwhe owhu l'ii-de nu ojojhi, l'eleta chochi Pégamonu enya. Su iya agha: O waa bu ozhi o zhiru t'e zhia ghu, mbu onye ono, gude ugu-igba ono, l'atsi nko iwhe labo. ¹³ Saa, mu makwaru-a aka unu bu, mbu l'unu bu l'eka ono, Sétanu l'achi. O le unu chilekwawu ukfu kwe l'eha mu. Unu ta ago l'unu te ekwehedu le nkemu; lufu-gee le nteke ono, e gburu Antipas, nkele oo l'o kfuru l'edzudu-oha, kfu l'oo mu be ya no l'eka. Antipas unu shi nno goshi le ya gbaru te mu gude ire iya aka; mbu o bukwawho l'echilabo unu be iwhe ono nwuru l'eka ono, Sétanu bu ebubu ono. ¹⁴ O le o nwekwaru unu iwhe olemole, bu orwu, mu whutaru unu l'ehu. O nwekwaru ndu haru nodu l'ime unu; eme ejo iwhe wha nwutaru l'eka Bélamu. O kwa Bélamu ono be zhiru onye eze ono, ehwa iya bu Bélaku le nteke ndu-ichee ono uzo, l'oo-shi duwhua unu Izurelu; duru

whẹ ye l'ome iwhe-dụ-ẹji. O mee ụnwu Ízurelu, whẹ ri-lahaa iwhe a gbarụ ẹja l'agwa; mekwaa whẹ whọ; whẹ wata anọ awharwushi onwowhe whẹ l'ụnwanyi. ¹⁵ O nokwawho g'ọ nweru ndu nọ l'echilabọ unu l'etso iwhe ndu ono, l'eeukuje ọgbo Níkolasu l'ezhi. Ndu ọgbo Níkolasu ono bụkwawho ndu l'eme ejo iwhe g'ọo Bélamu. ¹⁶ Ọ kwa iya whọ bụ t'unu dakwawho onwunu ụta; ghaa umere lwakfuta Chileke, sefu ẹka l'iwhe-dụ-ẹji ono g'ọ ha. Ọdumeka bẹ mu l'a-byakfutaakwa unu ẹgwegwa ẹgweregwa. Mu -byakwanụ abya, mu egude ogu-igba ono, shi mu l'ọnu lwushi ndu ono, l'eme ẹgube iwhe ono ọgu. ¹⁷ T'onye ụzo-nchị dụ ngabekwawho nchị; nua iwhe-e Ume Chileke, l'ekfuru iwhe bụ chọchi ọchọchi ha. Ọ kwa onye l'alwuje ọgu ono lwuta bẹ mu l'a-harụ nri ono, Chileke domiru edomi l'imigwe nụ. Nri ono bụ mana bẹ l'eeukuje iya. Mu l'a-nụkwawho onye ono ẹwhuru, l'acha ụcha, e deru ẹwha ọwhuu. Ẹwha ọwhuu ono ta adudu onye marụ iya nụ, ta agbahalewho onye ọbu, a nuru iya.

Ozhi, Kuráiyisutu zhiru chọchi Tayatáyira

¹⁸ “Ọ waa iwhe ọwhu l'ii-dekwanu nụ ojozhi, l'eleta chọchi Tayatáyira ọnya. Sụ iya agha: Ọ waa bụ ozhi o zhiru t'e zhia ghu, mbụ Nwa Chileke, bụ iya bụ onye ono, ọnya dụ-zhiawho g'ọo iworo ọku, l'enwu enwu, bụkwaruwho onye ono, ọkpa iya whẹ ẹbo l'egbuzhiawho zhizhii g'ọo mkpụrumkpu igwe, l'ama ụma, e huchachagezhiaru; o gbuchafu. ¹⁹ Sụa, mu makotakwaru-a iwhe lile, unu l'anoje eme g'ọ ha, marụ ẹge unu gude yebe ndu ọdo obu, makwaruwho l'unu nọdukwa mu-a l'ẹka g'unu nọ iya, makwaruwho ẹge unu gude ejeshiberu mu ozhi ike mee ẹge unu l'egudeje ataberu iwhe g'iwe ha nshi. Mu makwaru-a l'iwe ọwhu unu l'eme ntaa bẹ danyikotaru ọwhu unu shi eme ẹ mbụ. ²⁰ Ọle o nwekwaruwho ọrwu, mu whutaru unu l'ẹhu. Ọrwu ọbu, mu whutaru unu bụ l'unu harụ tẹ nwanyi ono, bụ Jézebelu nọdu l'echilabọ unu. L'ejo nwanyi ono bẹ l'asuje ẹ ya l'ekfuchiru Chileke okfu, ọle iwhe l'onoje ezhi ndu l'ejeru mu ozhi bụlewho ejire. Ọ bụru iwhe ono, l'onoje ezhi whẹ ono bẹ l'oogudeje dota whẹ ye tẹ whẹ wharwushije onwowhe whẹ l'ụnwanyi, l'oogudejekwa iya who eme tẹ whẹ riye iwhe a gbarụ ẹja l'agwa. ²¹ Mu haakwaru iya ụzo nọ ọdu, t'ọ gude daa onwiya ụta iwhe-dụ-ẹji ono, l'ooome; ghaa umere lwakfuta Chileke, ọle o to kwedu daa onwiya ụta haa ụrwu-alị ono l'ọrwu. ²² O noo iwhe meru mu bya l'eme iya t'ọ zẹe l'ẹhu-ba-dụ-mma. Ndu ono, whẹ l'iya l'anoje eriwe ogori ono bẹ mu l'e-me; whẹ ejee ejo iwhe-otsulanu, parụ ẹka; m'ọ -bụru ẹ whẹ ta adadu onwowhe ụta iwhe-dụ-ẹji ono whẹ l'eme, haa otso yẹbe nwanyi ono. ²³ Ụnwu iya ọge whẹ ha bẹ mu l'e-

gude mgbu-ọnwu je egbushigezhia kpamụ kpamụ. Ọ kwanụ iya bụ nke ọwhu iwhe bụkota chọchi ọchọchi ha l'a-makwanu l'ọo mbẹdua bụ onye ono, l'enyoje uche madzụ; nyoo obu iya, marụ iwhe dụ iya l'ego. Mu l'a-nụkota-gezhi unu g'unu ha iwhe gbarụ unu l'ẹhu l'ẹhu. Onyenonu bẹ mu l'a-nụ iwhe ẹge iwhe o meg-baberu dụ dụ. ²⁴ A bya abya l'unubẹ ndu ọwhu bükwawho ẹ Tayatáyira; unubẹdua te ekwedu ye ẹka l'ejo iwhe ono, ndu ono l'ezhi. Unubẹdua bụ ndu ọwhu l'ẹte amaa iwhe ono, o nweru ndu l'ahajeru sụ l'ọo iwhe e domigeeru edomi ẹ nke ẹhu Sétanu. Unubẹdua ta aduhekwa iwhe ọdo, mu l'asukwadu t'unu mee. ²⁵ G'ọ dulee, t'unu chikwaru ẹka labọ kwẹe l'iwe ono, bụwaa nke unu kpachishikwaa ya ike jeye nteke mu l'a-bya ọdo.

²⁶ Ọ kwa onye l'alwuje ọgu ono lwuta mee onye l'eme iwhe mu kfuru, mbụ onye l'emezhia ya who jeye ẹ mgbe ikpazụ; o nokwa onye mu l'e-ye ike l'ẹka t'ọ bụru onye ishi; l'achị mba lile. ²⁷ Ọlewho ẹge Nna mu yeru mu ike l'ẹka; bụ ọge mu l'e-yekwa whẹ whọ ike l'ẹka; whẹ egude oshi-igwe gude achị mba lile ẹge eze l'achije mkpukpu iya, nke ọwhu whẹ l'e-me mba lile ono, whẹ adu g'ọo ite ụrwa, a tukporu; tsua ya yogiri-yogiri. ²⁸ Ndu ono, mu yeru ike ono l'ẹka bẹ mu l'a-nụ-fukwaawho kpokponde mbọ-muchi.

²⁹ T'onye ụzo-nchị dụ ngabekwawho nchị, nua iwhe-e, Ume Chileke l'ekfuru iwhe bụ chọchi ọchọchi ha.

Ozhi, Kuráiyisutu zhiru chọchi Sádisu

3 “Ọ waa iwhe ọwhu l'ii-de nụ ojozhi, l'eleta chọchi Sádisu ọnya. Sụ iya agha: Ọ waa bụ ozhi o zhiru t'e zhia ghu, mbụ onye ono, bụ iya gude Ume ẹsaa Chileke ono, gudekwawho kpokponde ẹsaa whọ. Sụa, mu makotakwaru-a iwhe lile, unu l'anoje eme g'ọ ha. L'aanojenu eku unu ndu nọ ndzụ, ọle unu bụ ndu nwuhuru anwuhu. ² O wuduakwaru nwanshi ntaa; iwhe ọbu, unu nweru anwunyi-hurwee ọnya. Ọo ya bụ, unu lwutehukwawho nwuru ọnya; kwaberu iya ọnya nke ọwhu l'ọo-gbakerehu. Mu daleekwaru unu; whuwaa l'iwe lile, unu meru ta adudu ọwhu unu metawaru nke ọwhu o dzuru oke l'iwhu Chileke mu. ³ Ọo ya bụ, t'unu nyatakawho ozhi-oma ono, unu nuru ẹ nchị unu, unu kwetakwa iya whọ. Unu kfukwaruwho kfushia ike l'iwe ozhi-oma ono l'ekfu. Unu adakwaawho onwunu ụta iwhe ono, dụ ẹji, unu l'eme; ghaa umere lwakfuta Chileke. Ọ -bükwaru l'unu te elwutehudu nwuru ọnya, bẹ mu l'e-melekwa unu ẹ nzirizehu byakfuta unu, mbụ byalewho g'ọo onye oshi l'ẹte adu onye l'amaje nteke l'ọoby. Ọo ya bụ l'unu ta abyadu l'ama oge nteke mu l'a-byakfuta unu. ⁴ Ọle, o nwekwaru-a nwakpuru ụmadzu olemole, unu ẹ whẹ nọ ẹ Sádisu l'ẹka ono, bụ ndu l'ete emerwushia

onwowhe. Ọo ndu ono bẹ l'e-ye uwe ọcha; mu lẹ whẹ eburu eburu nkele whẹ goshiwaru l'ọ noo iwhe rwuberu whẹ nẹ ndono. ⁵ Ọ kwa onye l'alwuje ọgu ono lwuta bẹ Chileke l'e-yebe uwe ọcha ono. Onye ono bẹ mu l'a-byakwaa l'a-kachafu ẹwha iya l'ẹkwo ẹka, e deshuru ẹwha ndu nọ ndzụ tututu-mimimi. Mu l'akfuru l'iwhe Nna mu mẹe l'iwhe ndu ojojhi iya, nọ l'imigwe, kfuá ya hoojaa sụ l'onye ono bẹ bukwa onye nọ mu l'ẹka. ⁶ T'onye ọzo-nchị dụ ngabekwawho nchị nwa iwhe Ume Chileke l'ekfuru iwhe bụ chọchi gẹ chọchi ha.

Ozhi, Kuráyisutu zhiru chọchi Filadélufiya

⁷ Ọ waa iwhe ọwhu l'ii-de nẹ ojojhi, l'eleta chọchi Filadélufiya ẹnya. Sụ iya agha: Ọ waa bụ ozhi o zhiru t'e zhia ghu, mbụ onye ono, dụ nsọ, bụ iya bụ onye ono bụ iya bụ ọkpobe onye irelanụ ọbu. Onye ono, bụ iya gude irigodo eze ono, bụ Dévidi; onye bụ iya l'abuje: ọ -gụhawaa ọzo, ọ tọ dūhedu onye ọdo, furu guchia ya; nteke bụ l'ọ aguchi b'ọ guchiru iya, ọ tọ dūhedu onye ọdo, furu gūhaa ya. ⁸ Sụ, mu makotakwaru-a iwhe lile, unu l'anọje eme g'ọ ha. Lee lẹ mu gūhaakwaru ọzo gheberu unu ọnu; ọ tọ dūkwa onye furu guchia ya. Mu makwaru-a l'ike ta akwatadu dū unu, ọle unu kfulẹkwarua kfulushia ike l'okfu ono, mu kfuru; emekwa iya who eme, unu ta agofujeru l'unu ta abuhedu ndu nke mu. ⁹ Lee ndu ono, l'edzokobeje abarụ Sétanu ẹja, mbụ ndu ono, l'anọje adzụ-whe ejire sụ lẹ whẹ bụ ndu Ju, lẹ whẹ ba abukwa iya nu, ndu ono bẹ mu l'e-me, whẹ abya ebyishi ikpere l'alị l'atatiwhu unu; baarụ unu ẹja. O noo gẹ mu l'e-shi mee: whẹ amarụ lẹ mu yeru unu obu. ¹⁰ L'ọ nwekwaru nteke iwhe-ọsulanu l'e-be dakfuta ndu bụ lẹ mgboko kpaa-whuu. Iwhe-ọsulanu ono bụ iwhe l'a-datakọta madzụ lile. Nteke iwhe-ọsulanu ono byarụ bẹ mu l'a-kwachikwaa unu, t'ọ bọ dū iwhe l'e-me unu. O noo nkele unu doberu obu l'ozhi ono, mu zhiru unu; bụ iya bụ t'unu kfulkwaru kfulushia ike, unu atajeru iwhe lile nshi. ¹¹ Mu ta anọhekwa ọdu nta-a; mu abya. Unu chikwaru ẹka labọ kwẹe l'iwhe ono, bụwaa nke unu kpachishia ya ike, mbụ t'ọ bọ dū onye l'a-nyichata unu okpu-eze ono, Chileke l'e-gude bua unu obunggo bụ iya bụ ndzụ tututu-mimimi. ¹² Ọ kwa onye ono, l'alwuje ọgu ono lwuta bẹ mu l'e-me, ya adụ g'ọo itso lanụ l'itso, gude eze-ulo Chileke mu. Ya aburu ẹka ono bẹ onye ọbu l'a-nogbuwaruro jeyewaro lẹ tututu-mimimi. Mu abya edee ya ẹwha Chileke mu ono l'ọnu iwhe; dekwaa ya who ẹwha nke obodo Chileke mu ono bụ iya bụ Jerúsalemu ọwhúú. Obodo ono bụ l'imigwe ẹka, Chileke mu ono nọ bẹ l'oo-shi bya. Mu l'e-dekwawho ẹwha ọwhúú mu l'atatiwhu onye ono. ¹³ T'onye ọzo-nchị dụ ngabekwawho nchị; nwa iwhe-e Ume Chileke l'ekfuru iwhe bụ chọchi gẹ chọchi ha.

Ozhi, Kuráyisutu zhiru chọchi Leyodisiya

¹⁴ Ọ waa iwhe ọwhu l'ii-de nẹ ojojhi, l'eleta chọchi Leyodisiya ẹnya. Sụ iya agha: Ọ waa bụ ozhi o zhiru t'e zhia ghu, mbụ onye ono, ẹwha iya bụ: O noo g'ọ dū, mbụ onye ono, ọ gbarụ nke t'e gude ire iya ẹka l'iwhe lile, l'ookfuru anyi, bụru iya bụ onye kfuru anyi ọkpobe-okfu Chileke, bukwaru iya whọ bụ onye iwhe lile, Chileke meru dobe lẹ mgboko-oshi l'ẹka iya. ¹⁵ Sụ, mu makotakwaru-a iwhe lile, unu l'anọje eme g'ọ ha. Mu makwaru-a l'unu ta akọkahudu ibe iya ọwhu unu tso etso, l'unu te egudedu obu unu g'ọ ha etso mu, unu ta aduhunu ike gbafulu ọnu sụ l'unu ta amahẹkwa onye mu bụ. Ha! Ọ gọ dūkwanu mu ree ọ -bụ l'unu kfuru l'okpa lanụ sụ l'unu gude obu unu g'ọ ha etso mu; ọwhu bụ l'unu ta abudu nke mu. ¹⁶ Ọo ya bụ, eshi-ọwhu unu l'ete akfuaru l'unu gude obu unu g'ọ ha etso mu, unu ta akfuru l'unu ta abudu nke mu bẹ mu l'a-jikakwa unu l'owhu l'owhu. ¹⁷ Unu l'anọje ekfu l'unu nweru iwhe, l'unu nweru iwhe; ekfukwawho l'iwhe kwebukwaaru unu; woo tọ dū-zhia iwhe ọko iya dūru unu. Nshọo unu, unu ta amaduroo l'unu gbarụ nke t'a kujeru unu nshọ, unu bụru ndu mkpegu, unu l'atsọ ishi; agbakwawho ọto. ¹⁸ Ọo ya bụ l'ọdu, mu l'adụ unu bụ t'unu byachia bya azuta mbẹdua mkpọla-ododo, a hụwaru l'ọku gude mee ya, ọ dū ree, mkpaba ta aduhe iya nggẹ o mee unu t'unu bụru ndu nweru iwhe. Unu abyakwawho bya anmata mu uwe ọcha yeje, t'unu ba agbahe ọto nke ọwhu iwhe l'a-dū-buhukwanu unu. Unu azutakwa mu whọ ọgva-ẹnya, tee l'ẹnya ono nggẹ unu whulaha ọzo. ¹⁹ L'ọ kwa iwhe bụ ndu mu yeru obu bẹ mu l'abajeru mba, hụa whẹ àhùhù nggẹ whẹ marụ iwhe. Ọ kwa iya whọ bụ, t'unu gudenu obu unu g'ọ ha meje iwhe ono, mu kfuru ono, unu dadua onwunu uta; haa ome iwhe-dū-ẹji, unu l'emegbabe lwakfuta Chileke. ²⁰ Unu lekwaru lẹ mu kfulkwaru l'ọnu-ulo akụ ẹka l'ọzo. Onye -nuru olu mu, gūhaaru mu ọzo, mu abata. Mu l'onye ono eyeko ẹka ria nri, onye ria nke ibe iya, onye eria nke ibe iya. ²¹ Ọ kwa onye ono l'alwuje ọgu ono lwuta bẹ mu l'e-kwe t'ọ nọkube mu l'oshi-eze mu, bụna gẹ mbẹdua lwuru lwuta; mu nọkube Nna mu l'oshi-eze nkiya. ²² T'onye ọzo-nchị dụ ngabekwawho nchị, nwa iwhe Ume Chileke l'ekfuru iwhe bụ chọchi gẹ chọchi ha."

Ọbaru Chileke ẹja l'imigwe

4 Ọo ya bụ, o noo gvulewho, mu bya elee ẹnya ọdo, whua ọzo, gheru ọnu l'imigwe. Olu mbụ whọ, mu shi anuhawaa, mbụ olu ono, l'ada g'ọo opyi-ọku; sụ mu: "Nyibataduwhe bya ẹka-a; byaduwhe tẹ mu goshigezhia ghu iwhe l'e-mekota lẹ mgebe l'iwhe." ² E jia ekfu-a, Ume Chileke bya ejizhia mu whọ ẹhu kpimu. O noo ya, mu bya elee ẹnya, o

nweru oshi-eze, dū l'imigwe l'ẹka ono. O nwek-waruwho onye nọdu iya nū. ³ Onye ono, nọ l'oshi-eze ono bẹ iwhu iya l'egbuzhiawho zaazaa g'ọo ẹwhuru ja-supā; iwhu onye ono l'egbukwawho zaazaa g'ọo ẹwhuru ono, l'anọje eke uswe uswe, bụ káníliyánù. Iwhe duwheru oshi-eze ono mgburumburu bụ evu-mini, l'ekelewho oyii oyii g'ọo ẹgube ẹwhuru emeraludu. ⁴ O nweru oshi-eze ụkporo l'eno ọdo, dū-wheru oshi-eze ono mgburumburu. Ndu bụ ọgurennya ụkporo l'eno nọdu-gee l'oshi-eze ono. Whẹ yegbagezhia uwe, l'acha pelepele l'ẹhu l'ẹhu. Whẹ kpugekwaarurwho okpu-eze, e gude mkpọla-ododo mee l'ishi. ⁵ Ebemu-igwe l'eshi-jelewho l'ẹka ono, oshi-eze ono dū awalẹwho whoo! Whoo! Mu l'anụkwawho olu-okfu, shigee l'ẹka ono. Igweli l'edekwawho edede shikwawho l'ẹka ono agba egbe-igwe. Ọku ogowa ẹsaa dukwawho l'atatiwuhu oshi-eze ono, enwukaa jajaja bụ iya bụ Ume ẹsaa nke Chileke ono. ⁶ Iwhe ọdo, dufukwaawho l'atatiwuhu oshi-eze ono bụ iwhe ọbu, dū g'ọo eze-enyimu, l'awhū onyo g'ọo iwhe e gude onyo mee.

L'echilabọ oshi-eze ono b'o nweru iwhe ẹno, nọ-gee ndzū, nọ iya nū. Iwhe ono bẹ nowhekwarurwho oshi-eze ono mgburumburu. Iwhe ẹno ono bẹ tūkolerurwho ẹhu iya g'ẹhu iya ha mokashia ẹnya iwhu m'azū. ⁷ Nke mbū l'iwhe ono, nọ-gee ndzū ono bẹ dūlewhe g'ọo oduu-gburu-agū; nke ẹbo dūlewhe g'ọo nwa oke-eswi; nke ẹto bẹ nwelewho iwhu, dū g'ọo nke madzū; ọwhu kwe iya ẹno bẹ dūlewhe g'ọo ugo, l'ewhe l'eli. ⁸ Iwhe ẹno ono, nọ-gee ndzū ono bẹ nwegbagezhiaru akwẹka ishii ishii l'ẹhu l'ẹhu. Ọ kwawhọ ẹnya ẹnya bẹ tūkoru akwẹka whẹ ono g'ọ ha narū, l'elikoru iya mẹe l'ime iya. Whẹ l'agụkotaje egvu eswe l'enyashi asuje:

“Ọ dū nsọ; ọ dū nsọ; ọ dū nsọ;

Mbū Onye-Nwe-Ọha ono, bụ Chileke,
Onye bụ iya bụ Ọkalibe-kakọta-ike.

Ọo ya bụ Chileke ono, shihawaa eshi nkeshi nọduta tẹmenu mgboko dū,

ọ bụru onye nọ ndzū nta-a,

ọ bụkwaru iya whọ bụ onye ono, l'abya nū ono.”

⁹ Iwhe ono, nọ-gee ndzū bẹ l'agū egvu ajalẹwho onye ono, nọdu l'oshi-eze ono, bụ iya bụ onye ono, nọ ndzū tututu-mīmimi ono; whẹ l'agū egvu ono gude akwẹ ya ugvu, gude iya etu iya ẹwha. L'ọbuje nteke bụ nteke whẹ gulerurwho egvu ono, ¹⁰ ndu bụ ọgurennya ụkporo l'eno ono adakọta kpube iwhu l'alị l'atatiwuhu onye ono, nọ l'oshi-eze ono, bya abaarū yẹbe onye ono, nọ ndzū tututu-mīmimi ono ẹja. Whẹ ekpushia okpu-eze whẹ wūshi l'iwhe oshi-eze ono asuje:

¹¹ “Ọo ghu bụ Onye-nwe-anyi, bụru Chileke anyi.

Ọ gbarū nke t'a jaa ghu ajaja, gūa eria ugvu,

l'ọo ghu kakọta iwhe lile ike.

O noo nkele ọo gūbedua keru iwhe lile dobe.

Ọ kwawhọ l'ọ dū ghu l'uche meru g'ọ gude whẹ dū,

būru iwhe e keru dobe.”

Nwatūru Chileke ono yẹle ẹkwọ ono, a gwọru agwọ

5 Tọ dū iya bụ lẹ mu abya awhūa l'o nweru ẹkwọ, a gwọru agwọgwọ, o gude l'ẹka mbū onye ono, nọ l'oshi-eze ono. Ẹkwọ ono b'e deru iwhe, iwhu m'azū. A whuchia ya, gude iwhe-ọhubama ẹsaa nyachishia ya. ² Mu bya awhūa ojojhi-imigwe lanū, e yeru ike, ha shii l'ẹka gẹ l'ọrya iya arya asuje: “?Oo onye bẹ l'a-sū lẹ ya tūru onwiya ẹkpū; lẹ ya gbarū nke tẹ ya nyashia iwhe-ọhubama ono, e gude nyachishia ẹkwọ ono, a gwọru agwọgwọ ono; ?ọo onye l'a-bya atūhaa ya?” ³ Ọle ọ tọ dukwa m'ọo onye lanū l'imigwe, ọdua l'ọo l'eliwhe, ọdua l'ọo l'ime alị, dū ike tūhaa ẹkwọ ono, a gwọru agwọgwọ ono, nke ewhoroo i le iya ẹnya l'ime. ⁴ Mu ryagezhia ẹkwa ryabaa ya whọ, nkele ọ tọ dūdu onye gbarū nke t'ọ tūhaa ẹkwọ ono; nke ewhoroo i le iya ẹnya l'ime. ⁵ Tọ dū iya bụ l'onye lanū lẹ ndu bụ ọgurennya ono asū mu: “Ba aryashi ẹkwa. Leenu; Onye ono, ẹwha iya bụ Oduu ono, shi l'ikfu Juda, mbū o-shi-l'eri Dévidi, bẹ l'wụakwaru ọgu ono l'wūta. Ọo ya bụ onye l'a-dū ike tūhaa ẹkwọ ono, a gwọru agwọgwọ ono, nyashia ya iwhe-ọhubama ẹsaa ono, e gude nyachishia ya.”

⁶ O noo ya, mu bya awhūa Nwatūru ono g'ọ kfurū lẹ mgbakū oshi-eze ono yẹle iwhe ẹno whọ, nọ-gee ndzū. Ọ kfu-zhiarurwho l'atatiwuhu ndu bụ ọgurennya ụkporo l'eno ono. Nwatūru ono bẹ dū-zhiawho g'e gbuje-hawaru iya ro gude gbaa ẹja. Nwatūru ono bẹ furu mpu ẹsaa, mokwaawho ẹnya ẹsaa, bụ iwhe nọ-chigeeru ẹnya Ume ẹsaa Chileke, mbū Ume ẹsaa, Chileke zhikashiwaru tẹ whẹ jekashihu dzuru mgboko g'ọ ha. ⁷ Nwatūru ono bya ejekfu onye ono, nọdu l'oshi-eze ono, je anata iya ẹkwọ ono agwọgwọ ono ọ pa l'ẹka-utara. ⁸ Ọ natalẹwho ẹkwọ ono, iwhe ẹno ono, nọ-gee ndzū mẹe ndu bụ ọgurennya ụkporo l'eno whọ, bya adakọta kpube iwhe l'atatiwuhu Nwatūru ono, baarū iya ẹja. Ndu bụ ọgurennya ono bẹ tūkoru pagbaaru eze une l'ẹhu l'ẹhu; gudegekwaawho eze efere, e gude mkpọla-ododo kpua. Iwhe jiru ya nū bụ isensu ono, ẹnwuru iya l'anọje eshi kwẹkwẹkwe. Ẹnwuru isensu ono bẹ nochiru ẹnya ekfukfu ono, unwu Chileke l'anọje ekfu anū Chileke. ⁹ Ndu bụ ọgurennya ono tūko agū egvu ọwhúú asuje:

“Ọo ghu bụ onye gbarū nke t'i wota ẹkwọ ono,
nyashia ya iwhe-ọhubama ono, e gude nyachishia ya.

E gburu ghu egbu, i gudewaa mmee ghu gbatarū Chileke madzū,

mbū ndu shi l'ikfu g'ikfu ha,

mẹe ndu shikota l'iwhe bụkota okfu-alị l'ekfu ekfu,
dükota lẹ mgboko mẹe lẹ mkpukpu gẹ mkpukpu ha,
mẹe lẹ mba gẹ mba ha l'eli-mgboko-o.

¹⁰ I mewaru whẹ, whẹ bukotaru eze, mekwaa whẹ whọ, whẹ bukotaru ndu l'agba ẹja anụ Chileke anyi.

Ọ bụru whẹ l'a-nọ achị ndu mgboko."

¹¹ Ọo ya bụ, mu bya awhua ojojhi-imigwe, ha l'igweligwe. Mu l'anukwawho olu whẹ. Ojojhi-imigwe ono kakwa unukurunu unukurunu ugbo olemole; whẹ hataru l'igwe, nke owhu l'odua onye furu guta whẹ l'ogu. Gẹ whẹ hakota, whẹ l'iwhe ẹno ono, nọ-gee ndzụ mee ndu bụ ogurenanya whọ kfu-whe oshi-eze ono mgburumgburu. ¹² Whẹ l'agụ egvu kwata woliala olu asuje:

"Nwaturu ono, e gburu t'ọ bụru ẹja oha ono b'ọ gbakwaru nke t'e mee t'ike lile lwa iya l'eka, ya atuko iwhe lile nweru, ya enwekotaru mmamagu, ya aburu onye ishi iwhe lile; t'a kwabe iya ugwu, jaa ya ajaja!

T'a jaa ya ajaja, t'a goru onu nu iya."

¹³ Mu nua g'iwhe bukota iwhe Chileke keru eke dobe l'imigwe mee owhu o keru dobe le mgboko mee owhu o keru dobe l'ime alị mee owhu o keru dobe l'eze-enyimu, mu nua gẹ whẹ tukoru agụ egvu asuje:

"Onu oma lile, l'aago ago mee ugwu g'ugwu ha, mee ajaja mee obu onye ishi iwhe lile, tuko bukotaru nke ghu, gube onye ono, nodu l'oshi-eze ono, ya abukwaruwho nke Nwaturu ono jeyewaro le tutu-tumimimi."

¹⁴ Iwhe ẹno ono, nọ-gee ndzụ ono tuko zua: "O noo g'oo du-oo!" Ndu bụ ogurenanya ukporo l'eno ono dakota kfube iwhu l'alị, baaru onye ono, nọ l'oshi-eze ono ẹja, bakwaaru whọ Nwaturu whọ.

Iwhe ohubama, e gude nyachishia ekwo ono

6 Tọ du iya bụ le mu abya awhua gẹ Nwaturu ono byabya anyafu nke mbu l'iwhe-ohubama esaa ono, e gude nyachishia ekwo ono. Mu nua gẹ nnanu l'iwhe ẹno ono, nọ-gee ndzụ gude olu, dulewho g'oo egbe-igwe su: "Ngwaa!" ² Mu bya elee ẹnya, whua inya, l'acha ucha. Onye nokoru iya l'eli agba be gudewho ube, l'eegudeje agba akfu. Onye ono b'e kpuberu okpu-eze l'ishi. O gude inya ono gbagbua jeshia ogu, o jeshia olwu ndu ohogu iya gẹ l'oolwujehawa whẹ.

³ Nwaturu ono byakwa bya anyafu iwhe-ohubama nke ẹbo l'iwhe ono, e gude nyachishia ekwo ono. Mu nukwaa gẹ nke ẹbo l'iwhe ẹno ono, nọ-gee ndzụ sụru: "Ngwaa!" ⁴ Inya odo lufutakwa. Inya ono l'ekelawho uswe uswe g'oo oku. A bya eworu ogu-igba, paru ẹka nu onye nokoru iya l'eli. E zhi iya t'o je emee te ndu mgboko lwushije ibe whẹ ogu, t'o mee te ndiwe gbushije onwowe nke owhu ẹhu odu guu l'ete aduhe le mgboko.

⁵ Nwaturu ono byakwa anyafu iwhe-ohubama ono nke ẹto. Mu nua gẹ nke ẹto l'iwhe ono, nọ-gee ndzụ sụru: "Ngwaa!" Mu bya elee ẹnya, whua inya, l'ejị hunyihunyi. Onye nokoru iya l'eli paru iwhe l'eegudeje atụ ẹrwa iwhe. ⁶ Mu nua iwhe du g'oo olu-okfu, shi l'echil-abo iwhe ẹno ono, nọ-gee ndzụ gẹ l'ookfuge asu: "Iwhe l'erekwa ire nke owhu witi, l'ee-gude aswa ozhi ujiku lanu wuta bu onye lanu be l'oo-ji ewho. Balị, e gude aswa ozhi ujiku lanu wuta buru umadzu ẹto be l'oo-ji ewho. O le t'e be emebyikwa mmanu ye le mme emebi."

⁷ Nwaturu ono byakwa anyafu iwhe-ohubama ono nke ẹno. Mu nua gẹ nke ẹno l'iwhe ono, nọ-gee ndzụ sụru: "Ngwaa!" ⁸ Mu bya elee ẹnya, whua inya, nweru enwe g'oo odzu. Onye nodu iya l'eli buru Anwuhu. Alj-maa l'etso iya l'azu. A bya ekee mgboko uzhi ẹno, woru nnanu ye whẹ l'eka, su te whẹ gude ogu-igba mee mkpegu mee mgbu-onwu mee anu-eworo megbushia iwhe lile, bukota l'uzhi lanu ono.

⁹ Tọ du iya bụ le Nwaturu ono abya anyakafukwa iwhe-ohubama ono owhu kwe iya ise. Mu bya awhua ẹnya-mgbeja Chileke l'eka ono. Iwhe jizhiaruwho mkpula ẹka ono buru maa ndu ono, e gburu l'ike nkele whẹ kwetaru iwhe okfu Chileke kfuru mee nkele whẹ shi anoje eme egoshi le whẹ bu ndu nke Chileke. ¹⁰ Whẹ tuko gẹ whẹ ha ryagbabe orya, ryashia ya ike su: "Onye-Nwe-Oha-ee! Oo ghu be bu onye du nsọ, o bukwaru ghu whọ bu onye l'emeje iwhe g'i kfuru iya. ?O zhia anyi nọ-beedaa agha, tẹhenu gu ekuu ndu bu l'eliwhe, kpaa ishi iwhe anyi meru whẹ, gwata whẹ ugwo egbugbu-a, whẹ gburu anyi?" ¹¹ Tọ du iya bụ, a bya ekekashiaru whẹ uwe mkpeelanu, l'achakaa pelepele. A su whẹ: "Unu nodukwadu tutajero ume, unu latuta. Unu taa nshi, ngabefua nwanshi, l'unu teke edzudia. Unu tutajekwaduro ume jeye nteke unu l'e-dzu edzu. L'ọ kwa g'e gburu unubedua, bu g'e gbujekwawho igweligwe ndu odo l'eliwhe, mbu ndu bukwaruwho un-wunna unu, bukwaruwho ndu lejeru Chileke ozhi lege unubedua jeru iya."

¹² Mu byakwa awhu gẹ Nwaturu ono nyafuru iwhe-ohubama ono nke ishii, alị wata onma oke jijiji an-mashi iya ike, ẹnyanwu jikputa jide g'oo unyi-nwite-oku. Qwhube onwa l'owhu ghokota, kehu yorokoto g'oo mme. ¹³ Qwhube kpokponde, du l'igwe laadashikaa l'alị g'oo figu, l'erishihu akpuru iya ndu owhu dukwadu l'okurutuu, mbu gẹ l'odaje me oke wherewhere l'ewhe, anma iya yika yika. ¹⁴ Igweli gwoo onwiya gẹ l'aagwoje ute gwofu; a whu-beru iya. Iwhe bukota ugwu, du l'eka lile mee alị, mini sowheru mgburumgburu b'a tuko-gezhiaru wofukota l'eka whẹ shihawaa dukota. ¹⁵ Tọ du iya bụ l'iwhe bukota-gezhiu ndu eze nke eliwhe mee ndu bu oke-amadu whẹ mee ndu ishi ndu ojogu mee ndu nweru iwhe mee ndu okpehu du mewaro madzu lile kpaa-whuu, ohu

l'amadụ, tuko je edomishikota onwowhe l'ime oḡba mee lẹ mkpula ewhuru l'eka ugwu dū. ¹⁶ Whẹ l'aryakukaa ugwu ono mee ewhuru ono asuje: "Byiko, unu daa tūpyabenu anyi, domia anyi t'onye ono, nḡdu l'oshi-eze ono ba awhū anyi mee t'oke-ẹhu-eghughu Nwatūru ono be erwu anyi l'ẹhu. ¹⁷ O noo lẹ mboku oḡbu, oke-ẹhu-eghughu onye ono, nḡ l'oshi-eze ono mee nke Nwatūru ono l'a-dakfu ndiwhe bẹ rwwaru nu; tẹ ?ndekwanu rḡo onye l'a-dū ike kfuru kpḡo iya iwuhu?"

Igweligwe ndu Ízureḡu, e meru oḡhubama l'iwhu

7 E megelewho, mu bya awhūa ojozhi-imigwe, dū ẹno, gẹ whẹ kfuru lẹ mgboko l'uzhi ẹka ẹno ono, igwe beru, alḡ beru. Ojozhi ẹno ono segudegee whẹrẹwhere, l'eshije l'uzhi ẹka ẹno ono ewhe t'o bo whehe lẹ mgboko. Tḡ dūhe whẹrẹwhere, l'ewhe lẹ mgboko, to whe l'alḡ; to whe lẹ mini; to whe l'eli oshi. ² Mu bya awhūa ojozhi-imigwe oḡdo g'o shi l'uzo ẹka ẹnyanwu l'awatajẹ eje abya. Ojozhi ono bẹ gude iwhe shi l'eka Chileke ono, nḡ ndzū, mbū iwhe l'ee-gude eme iwhe-oḡhubama l'ẹhu. O bya aryaa ya ryashia ya ike sū ndu ojozhi-imigwe ẹno whḡ, Chileke zhiru tẹ whẹ je emebyishia eliwhe, mebyishia mini, ³ sū whẹ: "T'unu beke emebyidekwaa mgboko, unu eje emebyiwaa mini, unu eje emebyiwaa oshi. Iwhe mbū, anyi l'e-vuada ẗzo mee kwa t'anyi vuadaru ẗzo mee iwhe bū ndu lile, l'ejeru Chileke anyi ozhi iwhe-oḡhubama l'egedegede ḡnu iwuhu." ⁴ A kḡo ẗmadzu ole, e meru iwhe-oḡhubama, mu nūa: whẹ dū ẗnu madzū ẗkporo ugbo iri l'eshato. Ndu ono shi l'ikfu g'ikfu ha l'alḡ Ízureḡu g'ḡo hakḡta.

- ⁵ Ndu, e meru oḡhubama ono l'ẹnya ikfu Juda dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri. Ndu nke ikfu Rúbẹnu dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri. Ndu nke ikfu Gadu dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri.
- ⁶ Ndu nke ikfu Asha dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri. Ndu nke ikfu Náfutali dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri. Ndu nke ikfu Manáse dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri.
- ⁷ Ndu nke ikfu Símiyḡnu dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri. Ndu nke ikfu Lívayi dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri. Ndu nke ikfu Ísaka dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri.
- ⁸ Ndu nke ikfu Zébulḡnu dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri.

Ndu nke ikfu Jósefu dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri. Ndu nke ikfu Bénjaminu dū ẗnu ẗnu ugbo ẗkporo l'ẗnu iri.

Igweligwe ndu oḡdo, bū agūta-l'ḡgu

⁹ E megee, mu bya elee ẹnya, whūa igweligwe madzū, nmarū ẹkfurekfu nke bū l'o to nwedu madzū igbalekḡma, fūru gūta whẹ l'ḡgu. Ndu ono bū ndu shikotagezhia lẹ mba gẹ mba ha, dū lẹ mgboko, shi l'ikfu g'ikfu ha lẹ mgboko-o, shi lẹ mkpukpu gẹ mkpukpu ha, shikota l'iwhe bukota okfu-alḡ, l'eeekfu ekfu, dukota lẹ mgboko-o. Whẹ tḡkota gẹ whẹ ha yekota uwe mkpeelanu, l'achakaa pelepele. Whẹ tḡko gẹ whẹ ha kfū-geeru l'iwhu oshi-eze ono mee l'iwhu Nwatūru ono, pageeru igu-nkfū l'eka. ¹⁰ Whẹ tḡko ryaa ya aryarya, ryashia ya ike asuje: "Adzḡdzo ono, a dzḡru anyi bẹ bukwa l'eka Chileke anyi b'o shi, mbū Chileke ono, bū iya nḡ l'oshi-eze ono. Adzḡdzo ono bẹ shikwawho l'eka Nwatūru ono." ¹¹ Ndu ojozhi-imigwe gẹ whẹ ha tḡko bya akfū-whe oshi-eze ono mgburumgburu mee ndu bū ḡgurennya whḡ mee iwhe ẹno ono, nḡ-gee ndzū. Ndu ojozhi-imigwe ono gẹ whẹ ha bya adaa, kpubegeee iwhu l'alḡ l'atatiwhu oshi-eze ono, baarū Chileke eja. ¹² Asuje: "O noo g'ḡo dū ndono. ḡnu ḡma lile, l'aagḡo agḡo mee ajaja mee mmamagū mee ekele mee ugwu gẹ ugwu ha mee ike mee ḡkpu-ẹhu; t'iwhe lile ono tḡko bukotarū nke Chileke anyi jeye lẹ tututu-mimimi. O noo g'ḡo dū-oo."

¹³ O noo ya, onye lanū lẹ ndu bū ḡgurennya ono bya eku mu, sū mu: ?ḡ dū ghu g'ḡo ndu ole bẹ ndu ono, e yegeeru uwe mkpeelanu, l'acha pelepele ono bḡ? ?ḡ dū ghu g'ḡo awee bẹ whẹ shi?

¹⁴ Mu sū iya: "Nwoke ibe mu mẹ mu ta amakwa ndu oḡbu, kanḡru mu ndu whẹ bu."

O sū mu: "Ndu-a gẹ whẹ hakḡta kwa ndu shigezhia l'ejo oke iwhe-ḡsulanu ono fūta. Whẹ gudewaa mmee Nwatūru ono saa uwe mkpeelanu whẹ ono, l'ḡocha pelepele nno. ¹⁵ O noo iwhe meru whẹ nḡdu l'iwhu oshi-eze Chileke abarū iya eja: eswe l'ẹnyashi l'ime eze-ḡlo iya. ḡo onye ono, nḡ l'oshi-eze ono bẹ l'a-nḡkubeje whẹ, eche whẹ t'ḡo bḡ dū iwhe l'e-me whẹ. ¹⁶ Ẹgu ta abyakwa l'agūbaa whẹ, ẹgu-mini ta agūbahee whẹ. Anwū ta abyahḡkwa l'echi whẹ oḡdo, tḡ dū-zhia okpomḡku iwhe oḡdo, bya l'e-kpo whẹ. ¹⁷ O noo lẹ Nwatūru ono, nḡ l'echilabḡ oshi-eze ono bẹ l'a-nḡ-zhiawho eleta whẹ ẹnya g'ḡo onye l'eche atūru, letaru atūru iya ẹnya. ḡo ya l'e-duje whẹ eje l'eka mini, l'anū ndzū futaru. Chileke l'e-huchagezhia whẹ ẹnya-mini ẹkwa l'ẹnya."

Iwhe ohubama nke esaa, e gude nyachia ekwo ono

8 Tò dù iya bú lẹ Nwaturu ono abya anyafulewho iwhe-ohubama ono nke esaa, e gude nyachia ekwo ono, eka lile buru kpil rigbidingu l'imigwe, jeye iwhe ha g'ò nkerèbo awa lanu gaa. ² Oo ya bú, mu bya awhua oozhi-imigwe esaa ono, l'akfujeru l'iwhu Chileke. A bya anu whẹ opyi-òku esaa.

³ O noo ya, oozhi-imigwe odo bya akfuru l'ènya-mgbeja Chileke. Iwhe, o pa l'eka bú efere, e gude mkpòla-ododo mee, bú iwhe l'eeyeje unwu-isensu akpo oku. Ènya-mgbeja ono bẹ bú mkpòla-ododo b'e gude mee ya. Oo ya bú, a bya anu oozhi ono isensu, ha l'igweligwe t'ò gwakòbe enwuru isensu ono l'ekfukfu ono, ndu nke Chileke l'anoje ekfu anu Chileke ono, t'ò tuko kpuje tulaa jekfu Chileke. Unwu isensu ono yele ekfukfu ono, l'ekfujeru anu Chileke, tuko buru ngwo-èja, oozhi-imigwe ono gude abaru Chileke eja l'iwhu oshi-eze Chileke ono. ⁴ Enwuru isensu ono yele ekfukfu, unwu Chileke l'ekfu anu Chileke shi l'eka, oozhi ono kfuru l'ekpolewho tumibe ala l'iwhu Chileke. ⁵ Oo ya bú, oozhi ono bya avota oku l'ènya-mgbeja Chileke ono, vò-ji efere ono avò-ji, wota iya tuta l'eliwhe. Mgboko swokobe. Igweli l'ede edede, agbakwawho egbe-igwe, l'orya iwhe dù iya l'onu, l'owakwawho ebemu whoo whoo, alì nmahukota jijiji.

Opyi-òku

⁶ Oo ya bú, oozhi-imigwe esaa ono, chí opyi-òku esaa ono, kwakòbe ehu nke tẹ whẹ bya awata oogbu opyi-òku ono.

⁷ Oozhi nke ivuruzo bya egbuga opyi-òku nkiya. Akamini mee oku, a gwakoberu mme l'achi-zhiawho gbadagbada g'ò mini l'eliwhe. Nkereto eliwhe kepyata oku; oku ono kepyatakawho nkereto oshi, dù lẹ mgboko. O kepyatakota iwhe bú eswa oyii.

⁸ Oozhi nke ebo bya egbuga opyi-òku nkiya. A pata iwhe obu, dù g'ò eze ugvu, l'enwu oku whuruwhuru chee l'eze-enyimu, dù lẹ mgboko l'owhu. Nkereto eze-enyimu ghò bukotar mme. ⁹ Nkereto iwhe lile, nò ndzu, bú lẹ mini nwushihukota, nkereto iwhe lile, bukota ugbo-mini mebyishihukota.

¹⁰ Oozhi nke eto bya egbuga opyi-òku nkiya. Eze kpokonde shi l'imigwe bya adaa. Kpokonde ono bẹ l'enwu oku whuruwhuru, g'ò oku ogowa. O dalakwawho dalaje l'iwhe bú nkereto iwhe lile, bú mini mee iwhe bukota eka mini futaru. ¹¹ Ewha kpokonde ono bú Age. Nkereto iwhe lile, bú mini, dù lẹ mgboko gbanwee tsolahaa ilu g'ò age. Igweligwe ndu ngutaru mini ono, bukwanu ndu nọ lẹ mgboko-o nwushihu. Iwhe kpakwanuru iya buru lẹ mini ono l'atsò ilu.

¹² Oozhi nke eno bya egbuga opyi-òku nkiya. E chia iwhe lẹ nkereto enyanwu mee lẹ nke onwa mee lẹ

nkereto kpokonde; oo ya bú, nkereto iwhoro uzhi iwhe eto ono ghò buru ekpuroochi. Nkereto eswe buru iwhe iwhoro l'erwuhè eka; o bukwaruwho nno bú g'ò dakfuru owhube enyashi, mbu o kee onwiya uzhi eto, uzhi lanu kabaa ogha tsurikiti.

¹³ Mu bya elee enya, whua ugo lanu gẹ l'oowhe l'akpamigwe, arya iya arya, aryashi iya ike asuje: "Nshoo unwu-eliwhe! Nshoo unwu-eliwhe! Nshoo unwu-eliwhe! Áwhu l'a-dakfutabukwaa ndiwhe mee oozhi eto-ò, wuduru ntaa gbulewho opyi-òku nke whẹ."

9 Oozhi-imigwe nke ise bya egbuga opyi-òku nkiya. Mu whua kpokonde, shihawaro l'igwe daa l'alì. A bya eworu irigodo, l'ee-gudeje tūhaa eka, l'eeshije enyiba l'iduma-maa, nu kpokonde ono. ² O bya atūhaa eka, l'eeshije nyiba l'iduma-maa ono. Iduma ono watalekawho okposhi enwuru-oku tulaa g'ò eka, a kpoberu icheku. Enwuru oku ono rwachia enyanwu mee wherewhere, mee ya o wata ogha oochi. ³ Oo ya bú, igubelendoke shi l'enwuru-oku ono zefuta, zebata lẹ mgboko. Igube ono b'e yeru ike l'eka tẹ whẹ gbajẹ agbagba g'ò akpi. ⁴ A sūru igube ono t'ò bo mebyikwa eswa, dù l'eliwhe, t'ò mebyi oshi, tò dù-zhia iwhe futaru l'alì gvuru lẹ mgboko, mbu-zhia iwhe ekwo dù owhu l'oo-mebyi. L'ò lẹ ndu l'onuju áwhu búlewho ndu ono, l'ete emee iwhe-ohubama nke Chileke ono l'egedege iwhu. ⁵ Igube ono b'e zhiru t'ò nua ndiwhe áwhu onwa ise, o lẹ t'ò bo gbukwa whẹ egbu. Mmekpa-ehu, l'oo-mekpa ndiwhe bẹ ehuka iya l'a-halewho g'ò ehuka eka akpi gbaru madzu. ⁶ Nteke ono bẹ ndiwhe l'a-nọ achọ anwuhu achọ, o lẹ whẹ ta abyadu l'a-whu iya. Egu tẹ whẹ nwuhu l'a-nọ agu whẹ, anwuhu agbalaa l'eka whẹ nọ.

⁷ Igube ono bẹ bú: eele iya enya, ya adu-zhiawho g'ò inya, e dozhiwaru nke ogude eje odu. Iwhe dụ-gee ya l'ishi bẹ dụ-gee g'ò okpu-eze, e gude mkpòla-ododo mee, owhube iwhu iya dụ-gee g'ò iwhu madzu. ⁸ Egbushi, dù whẹ l'ishi bẹ hagelewho ogologo ogologo g'ò egbushi unwanyi. Eze, dù whẹ l'onu dụ-gezhiawho g'ò eze odu. ⁹ Whẹ yeru iwhe l'ume, gude gbobuta obu whẹ g'ò uwe igwe ndu ojogu. Whẹ l'ewhe ewhe, uda akwèka whẹ aadalewho g'ò uda turoku-inya, ha l'igweligwe, inya, ha l'igweligwe kpu eje odu. ¹⁰ Igube ono nwegeeru uda, whẹ l'egudeje agba agba g'ò akpi. Eka ike dù whẹ, bukwanu iya bú ike ono, whẹ l'e-gudeje anu madzu áwhu jeye onwa ise ono agaa, bukwaru l'uda whẹ ono b'ò dukota.

¹¹ Oozhi-imigwe ono, bukwanu iya bẹ iduma-maa ono dù l'eka bẹ bú iya bú eze whẹ. Ewha oozhi ono l'okfu Híburu bú Abádónu; a bya l'okfu Giríku ewha iya ono bú Apóliyónu bú iya bú Onye-Emebyi.

¹² Tò dù iya bú l'iwhe-òsulanu nke mbu agaa. O wudukwaro uzhi iwhe-òsulanu labò odo.

¹³ Oozhi-imigwe nke ishii bya egbuga opyi-òku nkiya. Mu nua olu-okfu, l'ekfu lẹ mgbureku eno l'ènya-mg-

beja ono, e gude mkpola-ododo mee, du l'atatiwhu Chileke. ¹⁴ Olu ono su ojozhi nke ishii ono, bu iya gude opyi-oku ono: "Toshishia ojozhi-imigwe eno ono, e keru egbu dobe l'aguga enyimu Yufurétisu ono." ¹⁵ Oo ya bu, e wehaa ojozhi eno ono. Iwhe e shizhiawho do-beta whẹ ngabẹtaru bu tẹ whẹ mee iwhe ono, a suru tẹ whẹ mee oge nteke ono gẹdegede, l'awa ono gẹdegede, lẹ mboku ono gẹdegede, l'onwa ono gẹdegede, l'awha ono gẹdegede. Iwhe obu, a suru tẹ whẹ mee bu tẹ whẹ je egbukota nkereto ndu lile, bu lẹ mgboko. ¹⁶ A su mu lẹ ndu-ogu ono, ndu owhu no l'eli inya bẹ du ndekurunde ukporo iri. ¹⁷ Mu whua ndu ono, l'agba inya ono l'owhulenyanya ono, whukwaawho inya obu, whẹ l'agba, uwe igwe, ndu ono yegeeru l'obu bẹ l'ekelawho uswe uswe g'oo oku, ekelawho oyii, ekelawho ododo. Ishi inya whẹ ono du-gee g'oo ishi oduu. Ore whuruwhuru oku mee enwuru-oku mee nshị-egbe shi whẹ l'onu afushi. ¹⁸ O buru uzhi nchikarehu ẹto ono bu iya bu ore whuruwhuru oku mee enwuru-oku mee nshị-egbe bẹ whẹ gude gbushia nkereto madzu, du lẹ mgboko. ¹⁹ Eka ike du inya ono, bukwanu iya bu ike obu, l'oogudeje eme ire bẹ bu l'onu iya mee lẹ mgbodzu iya. Mgbodzu iya ono bẹ dukota g'oo agwo, o nwegeeru ishi. Oo ishi ono bẹ whẹ l'egudeje emerwu madzu ẹhu.

²⁰ O lẹ ndiwhe ta adakwawho onwowhe uta, haa ome iwhe-du-ẹji lwakfuta Chileke, mbu nwa ndu owhu nchikarehu ono gbuhodoru. Whẹ ta ahakwa ome ejo iwhe whẹ l'eme, whẹ ta aha obaru ogvu whẹ mee iwhe a pyiru apyi ẹja, mbu iwhe ono, whẹ gudegee mkpola-ododo mee mkpola-ocha mee ope kpua mee owhu whẹ pyitaru l'ewhuru mee l'oshi. Mbu iwhe tukotaru buru iwhe l'ete awhu uzo, t'o nu iwhe, t'o je ije. ²¹ Whẹ ta adakwa onwowhe uta, haa ome iwhe-du-ẹji, lwakfuta Chileke, whẹ ta aha ogbu madzu, whẹ ta aha oda lẹ mgbashi, whẹ ta aha owharwushi onwowhe whẹ l'un-wanyi, whẹ ta aha ozhi oshi.

Ojozhi-imigwe, gude nwa-ekwo, a gworu agwo

10 To du iya bu lẹ mu awhua ojozhi-imigwe odo, e yeru ike, ha shii l'eka g'o shi l'imigwe alwazeta lẹ mgboko. Urwukpu sowhe iya mgburumgburu. Evu-mi-ni du iya l'ishi. Iwhu iya l'egbu zaazaa g'oo enyanwu. Qwhube okpa iya whẹ ẹbo dukota g'oo oku, l'enwu enwu. Oku ono kpulewhe nmororo g'oo ikegede oshi, ha g'oo gunu. ² O nweru whọ nwa ekwo agwogwo, ha nwanishi, a tūharu atūha, o gude l'eka iya. O dzobe okpa ẹka-utara iya l'eli eze-enyimu, dzobe nke ẹka-icha l'eli-mgboko. ³ O bya echia mkpu, chishia ya ike. Orya iya dulewhe g'oo oduu l'agbo uja. O chilewhe mkpu ono, egbe-igwe esaa ono gbadẹ, kfude yederu iya. ⁴ Mu l'emekwadua tẹ mu bya edee iwhe egbe-igwe esaa ono kfuru, mu bya anua olu-okfu, shi l'imigwe,

suru: "Iwhe ono, egbe-igwe esaa ono kfuru ta abukwa iwhe l'iji-wata edede. To bo dubukwaa onye l'ii-kfuru iwhe ono, i nuru."

⁵ To du iya bu l'ojozhi ono, mu whuru, kfuru l'eli eze-enyimu kfukwaruwho l'eli-mgboko, bya ewolia ẹka-utara iya imeli, ⁶ gude ewha Chileke ria nte, mbu Chileke ono, bu onye ono, ndzu iya bu ndzu tututu-mimimi; bu iya keru igweli mee iwhe lile, du iya nu, kee eliwhe mee iwhe lile, du iya nu, kee eze-enyimu mee iwhe lile, dukota iya nu; o gude iya ria nte l'oruwaru nteke Chileke l'e-me iwhe o tūberu. ⁷ Su: "O kwa nteke ojozhi owhu kwe esaa ono gbuleruwho opyi-oku nkiya bẹ Chileke l'e-medzukota iwhe ono, o rihawaruro arj, kwachia l'obu iya. Iwhe ono b'o kfukotahawaru ndu lile, shi ejeru iya ozhi, bu iya bu ndu l'ekfuchiru iya."

⁸ Olu okfu ono, e gudehawaa shi l'imigwe kfuru yeru mu ono bya ekfuru yeru mu odo su mu: "Je anata nwa ekwo ono, a tūharu atūha, o gude mbu ojozhi ono, kfuru l'eli eze-enyimu, kfukwaruwho l'eli-mgboko."

⁹ To du iya bu lẹ mu abya atugbuwa jekfu ojozhi ono, je asu iya t'o nu mu nwa ekwo ono. O su mu: "Naru iya taa. I -tagele iya who bẹ l'oo-tsokwa ghu ilu jeye l'akiryewho, o lẹ nteke l'ijita iya ata bẹ l'oo-nokwa nu atso ghu rengu-rengu l'onu g'oo mmanu-enwu."

¹⁰ Mu bya anata ojozhi ono nwa ekwo ono taa. Nteke mu l'ata iya bẹ l'ootso-zhia mu whọ rengu-rengu l'onu g'oo mmanu-enwu. Mu tagele iya who, o tso-zhia mu whọ ilu jeye l'akiryewho. ¹¹ O nokwa iya, a sukwa mu whọ: "T'o bo dukwa iwhe l'e-me t'i ba akfufuaru odo l'edzudzu-oha, goshifua ndiwhe iwhe lile, Chileke pyawaru dobe, ya l'e-me l'igweligwe mkpukpu, du lẹ mgboko mee mba lile, mee ikfu mee ndu eze."

Umadzu labo, l'arya okfu Chileke aryarya

11 Oo ya bu, a bya eworu ogowa lanu, du g'oo oshi, l'egudeje atu iwhe nu mu. A su mu: "Gbalihu, je atua eze-ulo Chileke mee ime mkpu ẹka ono, enya-mgbeja Chileke du, gu agua ndu l'abarū Chileke ẹja l'ime eze-ulo ono ugu. ² O lẹ ba atukwa echi ogboduwhe ẹka ono, duwhetaru eze-ulo ono mgburumgburu. Su mu tẹ mu hakwaa ẹka onona, l'o kwa ndu mba, l'ete amaa Chileke b'e doberu iya. Obodo ono, du nsọ ono bẹ ndu mba ono l'e-gude okpa dzoo pyaapya ukporo onwa ugbo labo l'onwa labo. ³ O noo nteke mu l'e-ye umadzu labo, l'a-no ekfuchiru mu. Umadzu labo ono l'e-yegee uwe, l'e-goshi l'awhu jiru whẹ obu. Ya aburu ujiku unu ẹto l'ujiku ukporo ẹto bẹ whẹ l'e-gude zhikotagezhia ozhi, Chileke zhiru whẹ."

⁴ Umadzu labo ono, l'ekfuchiru Chileke bẹ bu oshi olivu labo ono mee oryoku labo ono, gvuru l'iwhu Onye-Nwe-Oha ono, nwe mgboko. ⁵ O -nweru onye jeru tẹ ya meka whẹ iwhe, oku eshi whẹ l'onu futu, bya

ekepyashia onye ono, kepyashikwaawho ndu whẹ l'iya l'achị ejo idzu ono. Mbụ ndu ono, bụwaa ọhogu whẹ ono. Sụa, iwhe bụ onye jeru tẹ ya meka whẹ iwhe bẹ l'ẹte ahakwa t'e be egude ọku ono, shi whẹ l'ọnu keg-bua ya. ⁶ E yeru whẹ ike l'ẹka nke ọwhu whẹ l'a-dụ ike guchia akpamigwe, nke ọwhu igweli l'ẹte abyaa l'a-ta-da mini nteke ono, whẹ l'a-nọkwadu ekfuchiru Chileke ono. E yekwawho whẹbe ụmadzu labọ ono ike l'ẹka tẹ whẹ duje ike mee tẹ mini ghokota mmee mee tẹ whẹ lojeru nchikarehu, dụ-zhia whẹ whọ ree tị ndiwhe nteke bụ nteke duje whẹbe ụmadzu labọ ono ree.

⁷ Nteke whẹ zhigeleruwho ozhi ono, Chileke zhiru whẹ tẹ whẹ bya ezhia, bẹ ejo-anụ-egbudu ono, l'e-shi l'ime iduma-maa ono futa, l'a-bya alwushi whẹbe ụmadzu labọ ono ọgu. Ya alwụ-gbua whẹ gbushia whẹ. ⁸ Odzu whẹ awushiru l'echilabọ eze obodo ono, bụ ẹka ono, a kpopyaberu Onye-nwe-whẹ-nụ l'oswebe jeye ọ nwụhu. Ewha mkpukpu, e gude a nma etu ẹhu obodo ono bụ Sodomu yele Ijiputu. ⁹ Odzu ụmadzu labọ ono bẹ l'eete ekwekwa t'e lia eli. Ndu shi lẹ mkpukpu gẹ mkpukpu ha, dụ l'iche l'iche lẹ mgboko-o mee ndu ikfu g'ikfu ha, dụ l'iche l'iche mee ndu shikota l'iwhe bukota okfu-alị, l'eekfu ekfu, dụ lẹ mgboko mee ndu shi mba lile, dukota lẹ mgboko l'a-wukotaru bya, bya awhụ odzu whẹ. Ya aburu nno bụ gẹ l'aa-whụ-zhi-awho odzu whẹ ono ujiku ẹto lẹ mkpirikpi. ¹⁰ Iwhe bụ ndu bu lẹ mgboko-o bẹ ẹhu l'a-nọ atso uto l'e gburu ụmadzu labọ ono, l'ekfuchiru Chileke. Whẹ eria oge, gwota iwhe jeeru ibe whẹ ẹbyii l'e gburu ụmadzu labọ ono, l'ekfuchiru Chileke, mbụ ndu ono, shi meta madzụ ejo iwhe l'ẹhu. ¹¹ Nteke ono, mu whuru iwhe ono l'owhulenyanya ono, mu bya awhụa l'abalị ẹto lẹ mkpirikpi bẹ galeruwho, Chileke kuru ume-ndzụ ye whẹ l'ẹhu, mee ụmadzu labọ ono, l'ekfuchiru iya, whẹ teta nọdu ndzụ ọdo gbalihugee. Ndu lile, whuru iwhe nwuru nụ tsuhu egvu, atsushi iya ike. ¹² Ọo ya bụ, ụmadzu labọ ono, l'ekfuchiru Chileke nua olu-okfu, e kfushiru ike shi l'imigwe, sụru whẹ: "Unu bata l'ime ẹka-a." Ndu ọhogu whẹ ono l'ele whẹ gẹ whẹ nọ l'ur-wukpu, abahụ l'imigwe. ¹³ Nteke onowho, alị wata ọnma jijiji. Obodo ono kee ụzo iri, ụzo lanụ yifukota. Ndu ọwhu alị ọnma jijiji ono gburu egbu dụ ụnu madzụ iri l'ẹsaa l'ụmadzu ụkporo iri. Ndu ọwhu wuduru nụ tsuhu egvu, jaa Chileke ono, bụ iya l'achị imigwe.

¹⁴ Iwhe-ọsulanu nke ẹbo ono gaa. Ọle lekwa l'ọwhu kwe iya ẹto l'abyaakwa.

Opyi-ọku ono nke ẹsaa

¹⁵ Tọ dụ iya bụ, ojozhi-imigwe nke ẹsaa bya egbua opyi-ọku nkiya. O nweru ikorokfu, swotoberu l'imigwe ono, l'ekfukaa asuje: "Lẹ ntaa bẹ ike nke ọobu-eze l'eli-mgboko buakwa nke Chileke anyi, mee nke Kuráyisutu iya ono. Ọo-bugburu eze, chị-zhiawho jeye lẹ tututu-

mimimi." ¹⁶ Ndu bụ ọgurenanya ụkporo l'eno ono, nọdu-gee l'oshi-eze who, dukota l'iwhu Chileke dagee kpubegee iwhu l'alị, baarụ Chileke ẹja. ¹⁷ Whẹ gude egvu asuje:

"Anyi l'ekele ghu ekele Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, bụ Ọkalibe-kakota-ike.

Onye bụ Chileke, nọ ndzụ, bụru onye shikwawho eshi nkeshi ono nọduta.

Anyi l'ekele ghu l'i goshiwaru ọha l'eze ike ghu ono, parụ ẹka apaa.

I goshiakwaruwho ntaa l'ọo gubedua bụ eze l'achikota iwhe lile.

¹⁸ Lẹ ndu mba lile ono, l'ẹte abụa ndu nke ghu, kwefuakwaru ghu ike.

Ọle o rwuwaru nteke gubedua l'e-goshi oke-ẹhu-eghughu nke ghu,

mee nteke l'ii-kpe ndu nwuhuru anwuhu ikpe, mekwawho nteke l'ii-bu ndu ozhi ghu gẹ whẹ ha obunggo ozhi, whẹ jeru ghu, mbụ ndu l'ekfuchiru ghu,

mewaro iwhe bụ ndibe ghu gẹ whẹ hakota, mekota iwhe bụ ndu i duru lẹ nsọ gẹ whẹ hakota, onye ukfu l'onye nta.

O ruwakwawho nteke l'ii-mebyi ndu ono, l'emebyi mgboko."

¹⁹ Ọo ya bụ, a gụhaa eze-ulo Chileke ono, dụ l'imigwe, mu whụa igbe-ogbandzu ono, shi Chileke l'ẹka l'ime eze-ulo ono. Igweli l'awa ebemu whoo whoo, aryakwawho iwhe dụ iya l'ọnu, ede ede, agbakwawho egbe-igwe. Alị nmahukota jijiji. Igweli l'atụ oke aka-mini.

Nwanyị ono yele ejo-oke-agiyi ono

12 A nonyaa, oke iwhe-ohubama, dụ biribiri wata ememe l'imigwe. O nweru nwanyị lanụ ọbu, yeru ẹnyanwu gẹ l'eeyeje uwe. Ọ kfuru akfuru l'eli ọn-wa. Kpokponde iri l'ẹbo b'o kpu l'ishi g'ọo onye kpu okpu-eze. ² Nwanyị ono bẹ dụ ime, ewho kaakwa iya nke ezeda. Ime l'eme iya emeshi iya ike. Ime nwata ono metabe iya nke ọwhu ọ ryashjaru ẹkwa.

³ Iwhe ohubama ọdo watakwa ememe l'imigwe. Ọ bụru ejo-oke-agiyi bẹ futaru nụ. Ejo-oke-agiyi ono l'eke uswe uswe; o nweru ishi ẹsaa, fua mpu iri, kpugeeru okpu-eze l'ishi iya ono whẹ ẹsaa l'ẹhu l'ẹhu. ⁴ O gude ọdzu iya chikoshigee nkereto kpokponde lile, dụ l'igwe, ọ dashikota l'alị. Ọ bya akfuru nwanyị ono, l'eme tẹ ya zeda l'atatiwhu nke ọwhu bụ: o bebe anwụ-tsuta nwata ọbu, tẹ ya pata iya lwee. ⁵ Nwanyị ono bya ezeda, nwụa nwata-nwoke. Ọo nwata nwoke ono bụ iya bụ onye l'ee-bekochaa bụru eze, gude oshi-igwe achikota mba lile l'eli-mgboko-o lẹge eze l'achije mkpukpu iya. Tọ dụ iya bụ, a bya ezhiikota nwata ono kuru jekfushia Chileke l'ẹka ono, oshi-eze iya ono dụ.

⁶ Nwanyị ono gbalaa gbaba l'echi-egu. L'echi-egu eka ono be Chileke memawaru iya eka l'oo-bu; aa-nu iya nri jeye unu ujiku eto l'ujiku ukporo eto agaa.

⁷ Iwhe ono nwu-gelewho, ogu da l'imigwe l'eka ono. Mayikelu mee ndu ojozhi, tso iya l'azu l'alwushi ejo-oke-agiyi ono ogu. Ejo-oke-agiyi ono yele ndu ojozhi nkiya wota ogu ono. ⁸ Mayikelu whe lwugbua ejo-oke-agiyi ono yele ndu ojozhi iya nkele ike ta akwatadu du whe. A lwugbua whe ono, to duhe eka e kweru te whe nodu l'imigwe. ⁹ A chifu ejo-oke-agiyi ono l'imigwe. O kwa-a ejo-oke-agiyi ono be bu agwo nteke ndu-ichee who. Oo ya bu onye obu, bu Oshifutuswe, buru Setanu, bu iya bu onye obu, l'anoje eduwhu ndiwe l'owhu. A chifu iya l'imigwe l'eka ono chidata iya le mgboko yele ndu ojozhi iya ge whe ha.

¹⁰ Mu nua mkpu, l'eechi l'imigwe su: "O nwuakwaru nta-a. Chileke dzokwaru anyi obu. Chileke goshiwaru ntaa l'oo ya l'achi iwhe lile. Le ntaa be Onye Ndzota ono, Chileke zhiru o bya be goshiwaru ike iya. A chifuwaru onye mgbamụ ono, shi anoje agbawhe un-wunna anyi whe mgbamụ eswe l'enyashi l'iwhu Chileke. ¹¹ O buru mmee Nwaturu ono be un-wunna anyi whe gude lwugbua Setanu ono; iwhe odo, whe gudewkwawho lwugbua ya buru ekfukfu ono whe l'akfujeru l'edzudzu-oha kfu okpobe-okfu nke Chileke ono. O noo le whe swefuru enya le ndzu whe, su l'o buru anwuhu whe anwuhu iya. ¹² Oo ya bu, te gube imigwe tee eswa; te ndu bu l'ime ghu tukokwawho tee eswa. Ole obu, nshokwanu gube eliwhe l'owhu, nsho gube eze-enyimu, o noo nkele Oshifutuswe ono be gudewkwaa ehu-eghughu lwakfuta unu. O noo l'o maru l'oge nkiya ta abahedu nwishi nta-a."

¹³ Nteke ejo-oke-agiyi ono whuru l'a chifuwaru iya l'imigwe chidata iya le mgboko, o chilahaa nta nwanji ono, nwuru nwata-nwoke who. ¹⁴ A bya achee nwanji ono akwaka labo eze ugo who, t'o gude wheje ewhe nahu ejo-oke-agiyi ono, wheba l'echi-egu eka ono, o bu, bu eka l'oo-nodu, a nu iya nri. Eka ono b'o buru awha eto le mkpirikpi, ejo agwo ono ta aduhe ike du iwhe odo, o jeru iya ememe. ¹⁵ To du iya bu l'ejo agwo ono awata ogbo mini l'onu. Mini ono l'aso gborogboro g'oo eze ebonyi. Iwhe l'oomekwanu buru te mini ono bya utso, kpota nwanji ono. ¹⁶ Ali yeru nwanji ono eka. Iwhe ali meru bu l'o saru onu, mini ono, shi ejo-oke-agiyi ono l'onu wula-je iya, o michatakota iya.

¹⁷ Ejo-oke-agiyi ono tufuru nwanji ono ehu-eghughu. O lufushia tugbua jeshia olwushi unwu nwanji ono ndu owhu wuduru nu ogu. Ndu obu, l'ooje olwushi ogu obu bu ndu doberu obu l'iwe Chileke suru t'e mejee mee ndu kfuru kfushia ike l'okpobe-okfu ono, jisosu meru a maru. ¹⁸ To du iya bu l'ejo-oke-agiyi ono eje akfuru l'aguga eze-enyimu.

Ejo anu-egbudu labo, nnanu shi le mini, nnanu shi l'ali

13 To du iya bu, mu whu ejo-anu-egbudu g'o shi l'eze-enyimu ono futa. Ejo-anu-egbudu ono furu mpu iri, nweru ishi esaa. O kpugeeru okpu-eze le mpu iya ono l'ehu l'ehu whe iri. Qwhube l'ishi iya ono g'o ha b'e degbagezhiaru ewha, l'ekfubyishi Chileke ekfubyishi. ² Ejo-anu-egbudu ono, mu whuru be du-zhiawho g'oo agu-nwoghu. Okpa iya be du-zhiawho g'oo okpa ejo-nkuta-oswa. Qwhube onu iya du g'oo nke oduu-gburu-agu. Ejo-oke-agiyi who bya eworu ike, shi buru ike nkiya ye ejo-anu-egbudu ono, shi le mini ono futa l'eka, bya eworu oshi-eze iya nukwa iya who, haaru iya ehu t'o mejezhiawho ge soru iya. ³ Ishi iya ono nnanu, mbu ejo-anu-egbudu ono be ichi onya dukwa. Onya ono kebekwaru le ya gege egbu iya nteke e gburu iye ya. Ole onya ono kpohuwaru. Ejo-anu-egbudu ono du mgboko owu biribiri. Ndiwe l'owhu wutsokotaru iya. ⁴ Ndiwe ge whe ha balahaaru ejo-oke-agiyi ono eja, nkele o yewaru ejo-anu-egbudu ono ike iya l'eka. Whe l'abakwaruwho ejo-anu-egbudu ono eja asuje: "Ndee onye odo, du g'oo ejo anu-egbudu-a? Ndee onye l'adu ike lwushi iya ogu?"

⁵ A haa ejo-anu-egbudu ono t'o kfuge g'onu ha iya, ajakposhi onwiya gude nno ekfubyishi Chileke; a hakwaaru iya who ehu t'o mekotagezhia iwhe soru iya l'ime onwa ukporo ugbo labo l'onwa labo. ⁶ O wata anu ewhu Chileke iwhu, ekfubyishi ewha iya, ekfubyishikwawho eka ono, Chileke bu mekota-gezha ndu owhu bu l'imigwe. ⁷ Chileke haa ya t'o lwushi ndu nke yebe Chileke ono ogu lwugbua whe. A nuru iya ike, l'ooome ge soru iya nu. L'ooome ndiwe, mbu ikfu g'ikfu ha mee mkpukpu ge mkpukpu ha mee ndu shikota l'iwe bukota okfu-ali, l'eekefu ekfu le mgboko-o, mekota-gezha iwhe bu mba ge mba ha, du le mgboko-o, l'ooome whe, whe eme iwhe o suru te whe mee.

⁸ Iwhe bu madzu, bu le mgboko-o kpaawhu l'a-bakotaru ejo-anu-egbudu ono eja. Mbu olekwawho ndu lile, l'ete edee ewha whe l'ekwo Nwaturu ono, e gburu l'iswi ehu oha, mbu ekwo ono, e deshuru ewha ndu l'anu ndu tututu-mimimi, be bu ndu l'anu abaru ejo-anu-egbudu ono eja obu.

⁹ Onye uzo-nchi du ngabekwawho nchi nua ya.

¹⁰ Iwhe bu onye Chileke turu eka l'aa-tu mkporo, ta adukwa g'e meru t'a tu iya mkporo. Iwhe bu onye Chileke turu eka l'ee-gbu le mma, o to dukwa g'e meru t'o bo bu mma be l'ee-gude gbua onye obu. O kwa iya bu, l'unwu Chileke goshifutaje le whe bu ndu l'ata nshi nodu Chileke l'eka ge whe nodu iye ya, noshia ya ike.

¹¹ Mu byakwawho awhu ejo-anu-egbudu odo g'o shi l'ime ali emifuta. Anu ono be furu mpu labo, hagee g'oo nke nwaturu. Ejo-anu-egbudu ono l'ekfu okfu; okfu iya du-zhiawho g'oo nke ejo-oke-agiyi. ¹² O bya

egude ike ejo-anụ-egbudu mbụ whọ melahaa iwhe sọru iya l'iwihu ejo-anụ-egbudu nke mbụ ono. 13 Bya emee ndu mgboko gę whę ha, whę balahaaru ejo-anụ-egbudu nke mbụ whọ ęja, mbụ ejo anụ ono ọnya, e shi gbuā ya l'ishi gęge egbu nteke ọbu, e gburu iyę ya, ọle ọ kpọhuwaru. 14 Ejo-anụ-egbudu nke ębo ono l'emeshilewho oke iwhe-awhūrulenyā, dụ iche iche. Mbụ l'oomekajee mee ọku, ya eshi l'igweli bya adaa l'alij l'iwihu ndiwhe. 15 O gude oke iwhe-awhūrulenyā ono, a harụ iya l'oomeshikaa l'iwihu ejo-anụ-egbudu mbụ whọ, duwhua iwhe bụkota madzụ lile, bu lę mg-boko. 16 O sụ ndiwhe tę whę kpuaru ejo-anụ-egbudu mbụ whọ ntękpe, bajęru iya ęja, mbụ ejo-anụ-egbudu mbụ whọ, e gburu mma, o megelee nyaa. 17 A haarụ ejo-anụ-egbudu nke ębo ono ụzo t'o kuru ume nụ ntękpe ono, a kpuru nụ ejo-anụ-egbudu nke mbụ whọ; t'o kuru ume nụ iya, nke ọwhu ntękpe ono l'a-dụ-je ike kfua okfu, ya emee t'e gbushia ndu l'ete ekwee baarụ yębe ntękpe ono ęja. 18 Ejo-anụ-egbudu nke ębo ono kebuta madzụ lile, onye ukfu l'onye nta, ndu ụkpa męe oke-amadụ whę, ohu l'amadụ. O kebuta madzụ lile, a tųko whę mekota iwhe-ọhubama l'ęka-utara męe l'egedege ọnu iwihu, 19 nke ọwhu bụ l'ọ tọ dudu onye l'azụ aswa, tọ dụ onye l'ere nke erere, gbahalęwho l'e meru onye ọbu iwhe-ọhubama ono. Iwhe ọhubama ọbu bę bụ ęwha ejo-anụ-egbudu ono, ọdo bụ ọgu ono, nọdu ọnodu ęwha iya.

18 Ọo l'ęka-a b'ọ gbarụ nke tę madzụ goshi lę ya marụ ągu. T'onye nweru agụgu-ishi chọ-vuwaro iwhe ọgu ono, nochiru ęnya ęwha ejo-anụ-egbudu ono bụ, o noo l'ọgu ono bę nochikwaruwho ęnya ęwha madzụ. Ọgu ọbu bụ "666" bụ iya bụ unu l'ụkporo iri l'ụkporo ęto l'ishii.

Egву, ndu a gbatarụ l'agụ

14 Mu bya elee ęnya, whụā Nwaturu ono g'ọ kfuru l'ugvu Záyonu. Ndu kfukube iya l'ęka ono dụ unu madzụ ụkporo ugbo iri l'ęsato. Ndu ono bę bụ ndu, e dekotaru ęwha Nwaturu ono l'iwihu, dekwaa ya who ęwha nke Nna iya. 2 Mu bya nua olu-okfu, a nọ l'imigwe kfua. Olu-okfu ono l'adazhiawho g'ọo ęka, eze mini l'awhụ gbudugbudu, l'ọo datakwawhọ g'ọo ęka, igweli l'ede ede, agba egbe-igwe, l'ọodakwawho g'ọo une bę ndu marụ ọkpo une gudegbaa eze une akpọ. 3 Igweligwe ndu ọbu bę kfuru l'iwihu oshi-eze who męe l'iwihu iwhe ęno whọ, nọ-gee ndzụ męe l'iwihu ndu bụ ọgurennya ono, whę kfuru l'ęka ono agụ egvu ọwhuu. Tọ dụ onye ọdo, furu nke ọnwuta egvu ono, ta agbahalęwho whębe unu madzụ ụkporo ugbo iri l'ęsato ono, bụkwanu ndu a gbatawaru l'eliwhe. 4 Ndu ono gę whę ha bę bụkota ndu l'ete emerwuje onwowhe emerwu lę nwanyị. Ndu doberu onwowhe ọga g'ọo nwamgboko, yęle nwoke l'eteke azębua. Ọo ndu ono bę l'anọ-

jelewho awụ etso Nwaturu ono, eje iwhe bụ ęka l'ooje. Ndu ono bụ ndu, a gbafutawaru l'ęka ndiwhe nọ, mee whę: whę dụ g'ọo ęja, a gbarụ nụ Chileke yęle Nwaturu ono. 5 Whę bụ ndu l'adua onye l'a-sụ lę whę dzujeru ejire, tọ dụ-zhia ęka, iwhe uta dụ whę l'ęhu.

Ojozhi-imigwe ęto

6 Mu whụā ojozhi-imigwe ọdo, l'ewhekwaro l'oroke imeli imeli l'akpamigwe. O gude ozhi-oma, l'ęte abyaa l'abụ-buhu ọkpobe-okfu abụ-buhu jeye lę tututu-mimi. Ozhi-oma ono bę l'ooje ezhikotagezhia ndiwhe l'owhu, bụ iya bụ mba gę mba ha, dükota lę mgboko męe ikfu gę ikfu ha męe iwhe bụ ndu shikota l'okfu-alij lile, dükota lę mgboko męe mkpukpu gę mkpukpu ha, dükota l'eli-mgboko-o. 7 Ojozhi ono l'aarya iya arya, arashi iya ike asuje: "Unu tsuje Chileke egvu. Unu kwabejekwa iya ugву. Lę nteke l'oo-kpe ndiwhe ikpe bę beekwaru. Unu bajękwaaru Chileke ęja, l'ọ kwa iya bę meru igweli, mee alij, mee eze-ęnyimu, mekwaawho iwhe bụkota ęka-mini futaru."

8 Ojozhi ọdo, kwe ọwhu ębo bya ewhetsoru nke mbụ ono asuje: "Ike gvụakwaru Bábyilonu! Ike gvụakwaaru Bábyilonu! Obodo ono, a marụ ęwha iya bę ike gvụakwaru nta-a. Mbụ obodo ono, chewaru mba lile mmęe ya ono, bụ oke-ęhu-eghughu Chileke, ọwhu Chileke l'a-tųfuru iya nkele oori ogori."

9 Ojozhi-imigwe ọdo, kwe ndu ọwhu ęto bya ewhetsoru whę, arakwa iya whọ arya, arashi iya ike asuje: "Iwhe bụ onye l'abarụ ejo-anụ-egbudu whọ ęja, l'abarụ iya ntękpe iya; iwhe bụ onye kweru t'e mee ya iwhe-ọhubama l'egedege ọnu iwihu, ọdua ọ bụru l'ęka, 10 onye ọbu bę Chileke l'a-nmakwa ikpe. Iwhe-ọtsulanu, onye ọbu l'e-je męe ikpe, l'aa-nma iya l'e-gbuzhiawho onye ono gworigwori g'ọo onye nguru mmęe, l'aata agwaa agwa. Onye ono ta abyakwa l'a-gbala oke-ęhu-eghughu Chileke. Ee-gude ore whuruwhuru ọku yęle nshị-egbe nua onye ono awhụ l'iwihu ndu ojozhi-imigwe, dụ nsọ męe l'iwihu Nwaturu ono. 11 Ęnwuru-ọku, ọku ono, l'ee-gude nua ndu ono awhụ bę l'a-nọlewho ekpo tımibe ala oroke-imeli-imeli jeye lę tututu-mimimi. A ta abyazhidua l'a-ha whę tę whę tuta ume m'ọo nteke lanu, eswe l'enyashi, mbụ ndu ono, l'abajęru ejo-anụ-egbudu ono ęja, abakwarụ iya whọ ntękpe iya, męe iwhe bụ ndu kwezhiaru, o mee whę iwhe-ọhubama ono l'egoshi ęwha ejo-anụ-egbudu ono."

12 Ọ kwa iya bụ l'unwu Chileke goshifutaje lę whę bụ ndu l'ataję nshi, mbụ ndu l'anọje eme iwhe Chileke kfuru, bụru ndu nọdu l'ęka Jisosu.

13 Mu nua olu-okfu, a nọ l'imigwe kfua sụ: "Dee iwhe-e l'ękwo. ęhu-utso bụ nke ndu l'a-nwụhu watazhiawho ntaa tųgburu, mbụ ndu l'a-nwụhu nkele ọo lę whę woru onwowhe ye Onye-Nwe-Ọha l'ęka."

Ume Chileke nalita iya zya mgbede su: "Oo g'oo du. Ehu l'a-nọ atso whẹ utso l'ezhi, o noo l'ozhi, whẹ jeru be whẹ jefuwaru l'ishi, a tutawaa ume; e jekwanu l'ebu whẹ obunggo ozhi ono, whẹ jeru."

Aakpata ndiwhe g'oo onye l'akpata iwhe e meberu l'alj

¹⁴ Mu bya elee ɛnya, whya urwukpu ocha. Mu whya onye nodu anodu l'urwukpu ocha ono. Onye ono, nodu iya nu du-zhiawho g'oo madzu. Onye ono be kpu okpu-eze, e gude mkpola-ododo mee, o parūwho mma, l'atsū nkọ l'eka. ¹⁵ Ojozhi-imigwe odo shi l'eze-ulo Chileke lufuta, bya aryaku onye ono, nọ l'eli urwukpu ocha ono su iya: "Gude mma ghu ono wata okpata iwhe e meberu l'alj, l'ọ gbabewaru nteke l'aa-kpata iya. Ebebenu mee iwhe e meberu l'alj le mgboko be kashiakwaru duwaa nke akpata." ¹⁶ Tọ du iya bu l'onye ono, nọ l'eli urwukpu ono ewota mma iya ono tya l'eli-mgboko, mma ono kpata ndiwhe ge l'aakpataje iwhe e meberu l'alj.

¹⁷ O nwekwaruwho ojozhi-imigwe odo, shikwawho l'eze-ulo Chileke ono lufuta, mbu eze-ulo ono, du l'imigwe. Yebedua byadekwawho gude mma, l'atsū nkọ.

¹⁸ Ojozhi-imigwe odo, shikwawho l'ime eka ono, ɛnya-mgbeja Chileke ono du futa. Oo ya b'e zhiru t'o gude oku mebyia mgboko. O bya ekua onye ono, gude mma, l'atsū nkọ whọ oku kushia ye ya ike su: "Gude mma ghu ono, l'atsū nkọ je egbutachaa mebyi vayinu ono, du le mgbabu vayinu." ¹⁹ Tọ du iya bu l'ojozhi ono ewota mma iya ono tya l'eli-mgboko. Mma ono tuko mebyi vayinu gbutachaa je achiru iya ye l'eka l'aadzoshije mmee l'akpuru vayinu. Iwhe ono bukwa etu, l'e-goshi eze oke-ehu-eghughu Chileke. ²⁰ A bya adzoshia mmee le mebyi vayinu ono l'eka l'aadzoshije iya l'azu obodo ono. Mmee ono buru mmee madzu. Mmee, a dzofutaru l'eka ono be l'asolekwawho gborogboro g'oo onu-iyi. Mmee ono be sokwaru sorwukwaa eka, ha ogologo g'oo manyiru ukporo iri. O byakwawho utso, hatabe omilomi nke owhu l'oo-nọ ebe inya l'olu mee inya rwuba iya.

Ojozhi-imigwe, gudegee nchikarehu nke ikpazu

15 Tọ du iya bu, mu bya awhya oke iwhe-ohubama odo, l'eme l'imigwe, bu owhu kpuru ge l'aa-nọ atū onu iya. Mu whuru ojozhi-imigwe esaa, gude uzhi nchikarehu esaa. Nchikarehu ono be bu nchikarehu nke ikpazu, Chileke l'e-me te ndiwhe jee. Nteke uzhi nchikarehu esaa ono galeruwuho, oke-ehu-eghughu Chileke agvu.

² Mu whukwaawho iwhe du g'oo eze-ɛnyimu, l'egbu ngerengere ge-woo l'oo onyo yele oku, l'enwu enwu b'a gwakoberu iya. Mu whukwaawho ndu lwugbuwaru ejo-anu-egbudu whọ yele ntekepe iya ono. Ndu ono

bukwawho ndu jikawaru le whẹ ta akwabedu ogo ono, nochiru ɛnya ewha ejo anu ono ugvu. Whẹ kfuru kfukube eze-ɛnyimu ono, du g'oo onyo. Whẹ pageeru eze une, Chileke nu-geeru whẹ. ³ Whẹ l'agū egvu Mosisu, bu nwozhi Chileke, mbu egvu ono, bukawho egvu Nwaturu ono. Whẹ l'agū iya asuje:

"Gube Chileke, bu Okalibe-kakota-ike; iwhe lile, i meshigbaberu be paru eka, dukwawho biribiri.

Oo gubedua bu eze, l'achj mba lile.

Uzo ghu be kfuru nhamunha, buru okpobe uzo.

⁴ Onye-Nwe-Oha, ?nde-zhia onye l'a-su le ya ta atsudu ghu egvu?

?Oo onye ha nke asu le ya l'a-sa onu su

le ya ta akwabedu ewha ghu ugvu?

Oo gubedua kpu bu onye du nsọ.

Mba lile be l'a-bya abaru ghu eja.

O noo le madzu lile be whukotawaru l'iwhe lile, l'iime be dukota chiriri."

⁵ E megekwa, mu bya elee ɛnya odo. Mu whya eze-ulo Chileke g'a guharu ime iya aguha, mbu ime eka ono, o du mbu ulo ono, e gude ekwa mee, bu Chileke b'o shi l'eka, mbu ulo-ekwa ono, nochiru ɛnya ogbandzu, shi Chileke l'eka. ⁶ Ojozhi-imigwe esaa ono, bu whẹ gude nchikarehu esaa ono, shi l'eze-ulo Chileke lufuta. Whẹ yegeeru uwe ocha, l'achakaa pelepele, mbu chageeru ucha egbuwaa zaazaa. Whẹ gude aji, e meru le mkpola-ododo kebutagee ya l'ume. ⁷ Oo ya bu, onye lanu l'iwhe eno ono, nọ-gee ndzu, nu ojozhi esaa ono efere esaa, e gude mkpola-ododo mee. Iwhe e yejishiru l'efere ono g'ọ ha be bu oke-ehu-eghughu Chileke. Mbu Chileke ono, nọ ndzu tututu-mimimi. ⁸ Enwuru oku kposhilewho ji ulo ono kpimu nkele odubiribiri Chileke mee ike Chileke ono be du l'eka ono. Tọ duhe onye du ike bahu l'ime ulo ono jeye nteke uzhi nchikarehu esaa whọ ojozhi esaa whọ gude megedaru.

Efere, e yejishiru oke-ehu-eghughu Chileke

16 Tọ du iya bu le mu anu olu-okfu, e shi l'ime eze-ulo Chileke ono chia g'e chiru mkpu su ojozhi esaa ono: "Unu je ewota efere esaa ono, e yejishiru oke-ehu-eghughu Chileke je ewhoo ya olu le mgboko owhu."

² Ojozhi-imigwe nke mbu bya ewota efere nkiya je ewhoo ya olu le mgboko. Ejo onya, l'aba akpa l'okpu, balahaa ndu lile ono, e meru iwhe-ohubama ejo-anu-egbudu whọ mee ndu l'abarū ntekepe iya eja.

³ Ojozhi-imigwe nke ebo bya ewota efere nkiya je ewhoo ya olu l'eze-ɛnyimu. Mini, du l'eze-ɛnyimu ghọ mmee, dulewho g'oo mmee onye nwuhuru anwuhu. Iwhe bu-zhia iwhe nọ ndzu, bu l'ime mini ono nwushihukota.

⁴ Ojozhi-imigwe nke ẹto bya ewota efere nkiya je ewhoo ya olu l'ọnu-iyi gẹ ọnu-iyi ha mẹe ẹka lile, bụ ẹka, mini futaru g'ọ ha. Mini ghọo tuko bụkotaru mmee. ⁵ Mu nua gẹ ojozhi-imigwe, bụ iya l'eche iwhe lile, bụ mini eche sūru: "Gube Onye ono, dū nsọ, gube Onye ono, nọ ndzū, bụru Onye shi eshi nkeshi nọduta; j bụ onye l'ekpe ikpe nhamunha. ⁶ Lẹ ndiwhe ono, bụ whẹ gbushiru ndu nke ghu, gbukwaawho ndu l'ekfuchiru ghu l'echilabọ whẹ, mbụ gbushia whẹ ghakaa mmee whẹ, b'i cheekwaru mmee whẹ ngua. Iwhe ono, i meru ndiwhe, bụ iwhe gbarū whẹ nū ndono." ⁷ O noo ya, mu nua olu-okfu, a nọdu l'ẹnya-mgbeja Chileke ekfu, mbụ ẹka ono, l'aakpoje ụnwù-isensu oku l'imigwe. Olu ono l'asuje: "Ọo g'ọo dū. Gube Onye-Nwe-Ọha, bụ Chileke, bụ Ọkalibe-kakọta-ike, ikpe, i kperu ụnwu-eliwhe bẹ bụ okpobe ikpe, bụru ikpe, kfuru nhamunha."

⁸ Ojozhi-imigwe nke ẹno bya eje ewota efere nkiya, whoo ya olu l'ẹnyanwu. E mee ẹnyanwu, okpomoku iya rebushilaha madzū anū, nke ọwhu l'oomeje madzū: ya adū g'ọo iwhe a hūberu l'oku. ⁹ Ejo okpomoku iya ono rebushilaha ndiwhe anū, whẹ wata anọ ekfubyishi ẹwha Chileke ono, bụ iya kweru t'e wokfuta whẹ nchikarehu ono. Ọle whẹ te ekwekwanu m'ọo daa onwowhe ụta, haa ome iwhe-dū-ẹji, lwakfuta Chileke bya akwabeje iya ugvu.

¹⁰ Ojozhi-imigwe ono nke ise bya ewota efere nkiya, whoo ya olu l'oshi-eze ejo-anū-ẹgbudu ono. Ọochi bụru kpurumu, bya agbachikota ndu lile ono, kwetaru t'ejo-anū-ẹgbudu ono bụru eze whẹ. Ndiwhe taa ẹrwu l'ire nke ejo iwhe-ọsulanu ono, parū ẹka, whẹ l'eje. ¹¹ Whẹ l'ekfubyishi Chileke ono, bụ l'igwe nke iwhe ẹhu ụwhu ono, whẹ l'eje mẹe nke ejo ọnya ono, l'aba whẹ nū. Ọle whẹ te ekwekwanu m'ọo daa onwowhe ụta, haa ome iwhe-dū-ẹji, lwakfuta Chileke, parū ejo iwhe ono, whẹ l'eme haa.

¹² Ojozhi-imigwe nke ishii bya ewota efere nkiya, whoo ya olu l'eze ẹbonyi. Mini, dū iya nū tahukota nke ọwhu echi-uzo l'a-dū iya, nke ọwhu ndu eze ono, l'e-shi l'uzo ẹnyanwu-awata l'a-ghajajẹ iya dafuta azū iya ọwa. ¹³ Mu bya awhua ọgvu ẹto, dū-gee g'ọo ẹwo gẹ whẹ l'afutakaa. Nnanū shi l'ọnu ejo-oke-agiyi ono futa, nnanū shi l'ọnu nke ejo-anū-ẹgbudu ono futa, nnanū shikwawho l'ọnu nke onye ono, gude ụgho eduwhushi ndiwhe sū l'ọo Chileke bẹ ya l'ekfuchiru. ¹⁴ Ọgvu ẹto ono bẹ shikota l'ẹka Sétanu. Whẹ l'emekaa iwhe-awhūrulenyà. Whẹ jekfukota ndu eze ndiwhe l'owhu je achikobe whẹ ẹka lanū nke ọgu, whẹ nọdu kwaberu mbọku ono, Chileke ono bụ iya bụ Ọkalibe-kakọta-ike l'e-goshi ndiwhe onye ya bụ.

¹⁵ Jisọsu sūkwaru: "Unu lekwawho l'ọ kwa gẹ abyabya onye oshi l'emeje madzū lẹ nzirizehu; bụ gẹ ya l'e-me unu lẹ nzirizehu bya. Ẹhu-utso bụ nke onye ono, nwụ ẹnya; letakwawho uwe iya ẹnya nke ọwhu onye ọbu

l'ẹte agba ọto ejewhe mbọku ono nggẹ iwhe ta adū yẹbe onye ono."

¹⁶ Ọgvu ẹto ono, shi l'ẹka Sétanu bya emee ndu eze nke mgboko gẹ whẹ ha; whẹ bya akpakọo l'ẹka lanū ọbu, l'eekuje Amagédonu l'okfu Hibururu.

¹⁷ Ọo ya bụ, ojozhi-imigwe nke ẹsaa bya ewota efere nkiya; whoo ya ọlu lẹ wherewhere. O nweru olu-okfu, shi l'oshi-eze, dū l'ime eze-ulo Chileke chia mkpu sū: "E mewaru iya nta-a." ¹⁸ Igweli walahaa ebemu whoo whoo. Igweli ono l'edekwawho ede; agba egbe-igwe; aryakwawho iwhe dū iya l'ọnu. Alj l'anma jijiji. Ẹgube alj ọnma jijiji ono teke anmabukwaa lẹ mgboko eshi nkeshi madzū futaru. ¹⁹ Obodo ono, a marū ẹwha iya, bụ Bábyilonu bukahu onwiya ụzo ẹto. Obodo lile ọdo, dukota l'eli-mgboko dakashihukota bụru iwhe iyi yitaru. Chileke teke anyazokwaa obodo ono, a marū ẹwha iya, bụ Bábyilonu mẹe ejo iwhe ono, obodo ono nọdu megbabe. Chileke meru obodo ono; ọ ngua mmee l'eze omogo, e yejiru oke-ẹhu-eghughu nke yẹbe Chileke eyeji bụ iya bụ ikpe ọ nmarū iya. ²⁰ Iwhe bükota alj, mini gbawheru mgburumgburu mishihukota. Iwhe lile, bụ ugvu ta aduhe ọwhu a whubakwaduaru ilile. ²¹ Eze aka-mini, l'anyikaa dukuu g'ọo ẹwhuru-uswe shigee l'igweli alwa berebere l'alj; atugbushi ụnwu-eliwhe. Ndiwhe l'ekfubyishi Chileke nkele eze aka-mini ono l'a-nū whẹ awhū. O noo lẹ nchikarehu, aka-mini ono wokfutaru whẹ kpọru gẹ l'aa-nọ atū ọnu iya.

Eze-nwanyi okpara ono, bụ Bábyilonu

17 Tọ dū iya bụ l'onye lanū lẹ ndu ojozhi ẹsaa ono, shi gude efere ẹsaa whọ abyakfuta mu bya asū mu: "Bya tẹ mu je egoshi ghu gẹ l'ee-gude nma eze-nwanyi okpara ono ikpe, mbụ obodo ono, dū l'ẹka ọnu-iyi ha l'igweligwe. ² Lẹ ndu eze, l'achi mgboko bẹ whẹ l'iya zekota-geekwaa. L'iwhe bụ ụrwu-alj, ndiwhe l'owhu yele obodo ono rwukotaru l'emekwa whẹ l'ẹnya g'ọo mmee."

³ Ọo ya bụ, Ume Chileke byakwa bya eji mu ẹhu kpimu. Ojozhi ono bya eduta mu jeshia l'echi-ẹgu. O noo ẹka, mu nọdu, whua nwanyi, nokoru l'eli ejo-anū-ẹgbudu, l'eke uswe uswe. E dekashia ẹwha l'ẹhu ejo-anū-ẹgbudu ono, l'ekfubyishi Chileke. Ejo-anū-ẹgbudu ono bẹ nwe ishi ẹsaa, fua mpu iri. ⁴ Nwanyi ono gude uwe-mkpeelanu, l'eke uswe uswe kwaa onwiya ngwa ree. Iwhe ọdo, o gudekwawho memaa onwiya emema bụru iwhe e meru lẹ mkpọla-ododo, ọ gbageeru echi, l'ere ire l'ẹka, doo onwiya aka, l'ere ire l'olu. Iwhe ọ pa l'ẹka bụru omogo, e gude mkpọla-ododo mee. Iwhe jiru omogo ono bụru ejo akpamara mẹe ahuma, shi l'urwali, nwanyi ono l'arwugbabe. ⁵ L'egedege ọnu iwhe iya b'e deru ẹwha iya. Ẹwha iya ono dukwa omilomi. Ẹwha ọbu, e deru bụ: "Bábyilonu ono, a marū ẹwha iya, mbụ ne iwhe bükota ndu l'agba okpara mẹe iwhe

bukota ndu l'eme ahuma le mgboko." ⁶ Mu bya elee enya, whu ge nwanyi ono nguta-geeru mmee madzu l'oomo iya l'anya. Ndu obu, o nguru mmee whu bu ndu nke Chileke ono, e gburu l'ike, nkele oo le whu kwetaru l'oo Jisusu bu Onye-nwe-whu nu.

Nteke ono, mu whuleruwho eze-nwanyi okpara ono, o tufu mu ehuru giwhe l'atufuje iya madzu. ⁷ Ojochi-imigwe ono su mu: "Ndoo iwe meru o tufu ghu ehuru? Su mu te mu gebe te ya karu mu iwe du nwanyi ono l'ehuru, bu iwe l'ete abua oha maru iya mee iwe du l'ehuru ejo-anu-egbudu ono, nwe ishi esaa, fua mpu iri, bu iya be nwanyi ono no-koru l'eli iya. ⁸ L'ejo-anu-egbudu ono, i whuru nno b'o nwekwaru nteke o shi nodu ndzu, ole o to nohekwa ndzu ntaa. O wuduakwaru-anwashi nta-a, ya eshi l'iduma-maa ono nyifuta, bya alaa l'iyi. Ndu lile ono, bu l'eliwhe bu iya bu ndu owhu e shiroo eshi nteke Chileke meru mgboko-o, t'e de ewha whu l'ekwo e deshuru ewha ndu l'a-no ndzu tututu-mimimi; ndu ono ge whu ha be l'oo-tufukota ehuru me whu whulewho ejo-anu-egbudu ono, o noo nkele o shi nodu ndzu, ole ntaa be l'oto nohedua ndzu. Ole oo-bekwaa nodu ndzu odo.

⁹ "O noo buru iwe gburu te madzu goshi le ya nweru uche; ya l'arije iwe aru ngge o doo ya enya. L'ishi esaa ono be nochiru enya ugu esaa, nwanyi ono nodu anodu l'eli iya. Iwe odo, o nochifuaru enya iya bu ndu eze esaa. ¹⁰ Umadzu ise le ndu eze esaa ono ta anhekwa. Onye lanu l'ime whu be nokwadu, onye lanu teke afutadua. Nteke o futaleruwho be l'aa-ha iya, ya anodu kpoo ukfu nwashi. ¹¹ A bya abya l'owhube ejo-anu-egbudu ono, shi nodu ndzu, to nohe iya ntaa, yebdua be bu onye eze owhu kwe whu esato, ole ye le ndu eze esaa owhu be nokwaa l'oshi lanu, o jekwaa l'emegee laa l'iyi.

¹² "Mpu iri ono, i whuru be nochiru enya ndu eze iri, bukwanu ndu eze owhu l'eteke ezhia te whu bya achilaha ndiwe. Ee-me: whu l'ejo-anu-egbudu ono, ike adu whu shii, nke owhu whu l'ejo-anu-egbudu ono l'a-gba mgba chia ndiwe awa lanu kpu. ¹³ Ndu eze ono be obu whu l'a-bukotaje nnanu. Whu l'e-wota ike whu mee abubu ono, whu bu eze ye ejo-anu-egbudu ono l'eka. ¹⁴ Whu l'a-tuko ge whu ha swiko ike nnanu, lwushi Nwaturu Chileke ono ugu. Ole Nwaturu ono l'alwugbulekwa whu-e. O noo l'oo ya bu Onye-Nwe-Oha, kakota iwe lile odo, bu ndu-nwe-oha, bukwaruwho eze, kakota iwe lile odo, bu ndu eze. Ndu lile ono, Chileke kuru hota ono, mbu ndu ono, nopyabe iya l'eka, l'alwugbukwa whu whu."

¹⁵ O nokwa iya, ojochi-imigwe ono su mu: "I whuruwu mini ono, nwanyi okpara ono nodu anodu, mini ono be nochiru enya mkpukpu lile, nochia enya ikpoto madzu, nochia enya mba lile mee iwe bukota okfu-alu l'eekefu ekfu, dukota le mgboko. ¹⁶ L'ejo-anu-egbudu ono mee mpu iri ono, i whuru be bu ndu l'a-kpo

nwanyi okpara ono ashu. Whu l'a-natagezhia ya iwe bu iwe o nwe enwe go ha, ya agbaru oto daburu. Whu l'e-rikwawho anu iya, gude oku kepyashia ya. ¹⁷ O noo l'oo Chileke be yeru whu egube oriri ono l'obu, to guje whu egu te whu medzukota iwe yebe Chileke tuberu bu iya bu te ndu ono swiko ike, t'obu buru whu nnanu. Nke owhu whu l'e-wota abubu ono, whu bu eze, ye ejo-anu-egbudu ono l'eka to buru eze, gude eka ike chije whu jeye nteke iwe Chileke kuru l'awukota.

¹⁸ "Nwanyi ono, i whuru be bu iya bu obodo ono, a maru ewha iya, mbu obodo ono, bu iya l'achu iwe bukota eze nke ndiwe l'owhu."

Obodo ono, a maru ewha iya, bu Babylonu be ike gwawaru

18 E megee, mu bya awhua ojochi-imigwe odo, shi l'igwe whezeta. Ojochi-imigwe ono be Chileke yeru ike l'eka, zhi iya ozhi. Ojochi ono nwua vaa, mee eliwhe owhu l'oochi whoroworo. ² O ryaa ya arya ryashia ya ike su: "Ike gwakwaru Babylonu! Ike gwakwaru Babylonu! Obodo ono, a maru ewha iya, bu Babylonu be ike gwakwaru ntaa. Ntaa b'o buakwa eka mkpakwo iwe lile, bukota Oshifutuswe kwaru uwhu. O bukwaru whu eka ndu ojochi Setanu ge whu ha bukota mekota iwe lile, bu enu njo orya mee enu lile, ndiwe kpuru ashu bukota eka ono be whu je akwaa okpu buru. ³ O noo le mba lile, nokota le mgboko-o be ngwawaru mee ya ono bu iya bu urwu-alu ono, nwanyi ono l'arwu. Ndu eze, l'achu ndiwe be whu l'iya zekota-geekwaa. Ndu lile, l'agba oke ngho le mgboko mgburumgburu be shiakwa l'eku ono, nwanyi ono nweru, kpuru ge l'aa-no atu onu iya, bahu, bu-geeru eze."

⁴ To du iya bu le mu anukwaa olu odo, shi l'imigwe su:

"Ndu nke mu, unu futu nwanyi ono, bu Babylonu l'ehuru. Ngge unu te eye eka l'ome ejo iwe l'oomo, Odumeka be unu l'iya l'a-gba mgba le nchikarehu, l'a-byakfuta iya.

⁵ L'iwe-du-ehi, l'omegbabe kukobekwaru l'eli l'eli jeye o ha l'eli go ugu, je etsu ishi l'igwe, temenu Chileke nyatakwaru-a ejo ememe, nwanyi ono l'emeje go hakota.

⁶ T'e mee ya go meru ndu odo, t'a kfu ya ugu nkfulabo l'iwe ono, o megbaberu ndu odo, t'e gude mee l'eme l'anya ugbo labo go nkiya gbajiaru iya omogo ono, o gude gbee ndu odo to ngwa

⁷ T'a gwaa ya ochi, nua ya awhu, ha go ajaja ono, o jaru onwiya,

yèlè ẹ̀ku ono, nyìberu ọ̀tu ọ̀nu iya,
 ọ̀ kparụ̀ swibe onwiya.
 T'e mee ye ya nno, o noo lẹ̀ o nweru nteke
 o shi anọ̀je etu onwiya asuje:
 'Ntaa bẹ̀ mu nọ̀duwaa bụ̀ru eze-nwanyì l'achì ndiwhè.
 Lẹ̀ mu ta abụ̀kwa nwa-mbunu.
 Mu ta abyahunu l'atso áwhụ̀.'
⁸ O noo iwhe meru nchikarehu lile ono,
 dọ̀ ngabẹ̀ru iya je l'a-byakfutakota iya ujiku lanụ̀,
 bụ̀ iya bụ̀ áwhụ̀ mę́e mgbu-ọ̀nwu mę́e mkpę̀gu.
 Ọ̀o ọ̀ku l'e-kegbu iya.
 O noo l'ọ̀o Onye-Nwe-Ọ̀ha, bụ̀ Chileke,
 onye ike iya parụ̀ ẹ̀ka bẹ̀ bụ̀ iya nmarụ̀ iya ikpe."
⁹ Ọ̀o ya bụ̀ l'eze ndiwhè ono, whẹ̀ l'iya shi azeje ono,
 ndu ono, whẹ̀ l'iya l'atụ̀koje emekaa ejo iwhe l'agụ̀ whẹ̀
 nụ̀ ono, ndu ono l'a-rya ẹ̀kwa iya, áwhụ̀ eji whẹ̀ obu
 l'okfụ̀ ẹ̀hu iya mę́ whẹ̀ -whụ̀lewho g'ẹ̀nwuru-ọ̀ku kpoli-
 huru l'obodo ono g'ọ̀ku l'adzụ̀pyashi iya. ¹⁰ Whẹ̀ l'a-
 kfururo l'ụ̀zo otę̀nya ele iwhe l'anwuru obodo ono,
 nkele whẹ̀ l'a-nọ̀kwanu atsụ̀ egvu áwhụ̀ ono, l'aanụ̀ iya.
 Whẹ̀ akfururo otę̀nya sụ̀: "Oowa! Tẹ̀ nọ̀ gbakwaa ẹ̀g-
 budu! Iwhe ọ̀wa ta adụ̀kwa nke ekfukfu. M'ọ̀o gụ̀be
 Bábyilonu-a, bụ̀ obodo, a marụ̀ ẹ̀wha ghu, a makotaru
 l'ì bụ̀ obodo, shihuru ike, b'e gudewawho awa lanụ̀
 nma ikpe, nke ghu gvụ̀ g'ọ̀ gvuru ẹ̀gube-ẹ̀."
¹¹ Ndu l'agba ngho lẹ̀ mgboko-o bẹ̀ l'a-ryakwawho
 ejo ẹ̀kwa nke whẹ̀, tsọ̀ áwhụ̀ ẹ̀hu obodo ono nkele ọ̀
 tọ̀ dọ̀hedu onye l'a-zujekwadu ngwa-aswa whẹ̀ nta-a.
¹² L'ọ̀ tọ̀ dọ̀hedu onye l'azụ̀je whẹ̀ mkpọ̀la-ododo whẹ̀
 mę́e mkpọ̀la-ọ̀cha mę̀waro ogbu ngerengere ẹ̀whuru
 whẹ̀, bụ̀ ẹ̀whuru, l'ere ire, tọ̀ dọ̀he onye l'azụ̀ whẹ̀ aka
 whẹ̀. To dọ̀he onye l'azụ̀je whẹ̀ ẹ̀kwa ọ̀cha whẹ̀ mę́e ẹ̀k-
 wa uswe uswe whẹ̀ mę́e kpongu-kpongu whẹ̀ mę́e
 faragidi uswe uswe mę̀waro unwu oshi, l'eshi mkpọ̀,
 whẹ̀ l'erekaa ere mę́-gee iwhe lile, e gude ọ̀kpu-enyi
 meshia mę́e iwhe e gude oshi mee, vu aswa mę́e
 owhu, e meru l'ope mę́e ọ̀whu, e meru l'igwe mę́e
 ẹ̀whuru-egbe mabulu, l'eegudeje eme ulo. ¹³ Mę́-
 gwaro ẹ̀kwo-owhe ọ̀bu, l'eegudeje mee owhe t'ọ̀ tsoje
 utso, bụ̀ sinamonu mę́e unwu iwhe ọ̀do, bụ̀kota iwhe
 l'anoje eshi mkpọ̀ g'ọ̀o senti mę́e isensu mę́e mę̀ru
 mę́e furankisensu mę́e mmę́e mę́e mmanụ̀ nri mę́e
 uturutuu-witi mę́e witi l'onwiya mę́e eswi mę́e aturu
 mę́e inya mę́e ugbo-inya mę́e ohu, mbụ̀kwa je akpaa
 lẹ̀ madzụ̀ gedegede. ¹⁴ Ndu ngho ono l'asuje obodo
 ono: "Alịkwa mu iya, ntaa bẹ̀ iwhe bụ̀ akpuru oshi ono
 ẹ̀gu iya shi anọ̀je agụ̀ ghu ono bẹ̀ l'ẹ̀te adụ̀hekwa. Ẹ̀ku
 ono, i shi kpaa swibe onwoghu bẹ̀ yifuakwaru nta-a,
 iwhe lile, bụ̀ iwhe l'atsoje ghu utso, bụ̀kwaruwho iwhe
 l'ama ghu ụ̀ma bẹ̀ gvụ̀akwaru nụ̀, mbụ̀ tọ̀ hẹ̀kwa l'ì bya
 l'a-whụ̀ iya ọ̀do ilile." ¹⁵ Ndu ngho ono, shi agbataję̀
 ngho iwhe lile je eree l'obodo ono, rita iya oke urwu bẹ̀
 l'a-kfụ̀-geeru iya otę̀nya nkele áwhụ̀ ono l'aanụ̀ obodo
 ono l'eye whẹ̀ egvu. Whẹ̀ l'a-rya ejo ẹ̀kwa, tsọ̀ áwhụ̀

asuje: ¹⁶ "Oowa! Tẹ̀ nọ̀ gbakwaa ẹ̀gbudu! Iwhe ọ̀wa ta
 adụ̀kwa nke ekfukfu. Gụ̀be obodo-o, a marụ̀ ẹ̀wha ghu
 bẹ̀ shi eyeje uwe ọ̀cha, weru ẹ̀kwa uswe uswe mę́e
 faragidi uswe uswe gude kwamaa onwoghu ngwa ak-
 wama. Iwhe ọ̀do, gụ̀be obodo-o shikwawho egudeje-
 fua memaa onwoghu bụ̀ iwhe e meru lẹ̀ mkpọ̀la-
 ododo, gụ̀ edoo onwoghu echi, l'ere ire l'ẹ̀ka, doo on-
 woghu aka l'olu. ¹⁷ M'ọ̀o wawho awa lanụ̀ kpụ̀ b'e gude-
 waa mee ẹ̀ku ghu ọ̀bu g'ọ̀ ha, ọ̀ bụ̀ru iwhe iyi yitaru g'ọ̀
 yitaru iya ẹ̀gube-ẹ̀."

Iwhe bụ̀-zhia ndu ugbo mini gę̀ whẹ̀ ha mę̀kota-gee
 iwhe bụ̀ ndu l'egudeje ugbo eje iwhe whẹ̀ l'eye mę́e
 ndu l'anga ugbo mę́e ndu l'egudejekwawho ugbo
 tsoru eze-ẹ̀nyimu agba ngho bẹ̀ kfụ̀kota-geeru otę̀nya,
¹⁸ ele ẹ̀nwuru-ọ̀ku ọ̀ku ono, l'adzụ̀ obodo ono. Whẹ̀
 echia sụ̀: "Eshi nkeshi bụ̀ gunu tẹ̀ke adụ̀bukwaa obodo
 deru ude, a maberu ẹ̀wha iya lẹ̀ge a marụ̀ ẹ̀wha obo-
 do-o." ¹⁹ Whẹ̀ ekpota ivovonyi ghaa onwowhe l'ishi.
 Whẹ̀ echi mkpu arya ẹ̀kwa, atso áwhụ̀ sụ̀: "Oowa! Tẹ̀
 nọ̀ gbakwaa ẹ̀gbudu! Iwhe ọ̀wa ta adụ̀kwa nke ekfuk-
 fu. M'ọ̀o gụ̀be obodo-o, a marụ̀ ẹ̀wha ghu bẹ̀ dọ̀
 ẹ̀gube-ẹ̀! Mbụ̀ gụ̀be obodo-o, bụ̀ l'ẹ̀ku ono, i kparụ̀,
 kpọ̀ru gę̀ l'aa-nọ̀ atụ̀ ọ̀nu iya bẹ̀ ndu lile, nweru ugbo, e
 gude tsoru eze-ẹ̀nyimu, agba ngho shikota bahụ̀, bụ̀ru
 eze. M'ọ̀o wawho awa lanụ̀ kpụ̀ b'e gudewaa mee ghu, ì
 bụ̀ru iwhe iyi yitaru, g'ọ̀ yitaru ghu ẹ̀gube-ẹ̀." ²⁰ Ndu bu
 l'imigwe, unu teje ẹ̀swa, l'obodo ono, a marụ̀ ẹ̀wha iya
 bẹ̀ yifuwaru. T'unubẹ̀ ndu bụ̀ nke Chileke tejekwawho
 ẹ̀swa, tẹ̀ ndụ̀-ishi-ozhi mę́e ndu l'ekfuchiru Chileke
 tejekwawho ẹ̀swa. Unu teje ẹ̀swa lẹ̀ Chileke bẹ̀
 nmawarụ̀ iya ikpe ejo iwhe ono, o meru unu.

²¹ O noo ya, Ojoshi-imigwe lanụ̀, ọ̀kpehu dọ̀ bya
 apalia eze-ẹ̀whuru ọ̀bu, ha shii g'ọ̀o ẹ̀whuru uswe,
 palia ya chee l'ime eze-ẹ̀nyimu sụ̀: "O noo gę̀ l'ee-gude
 ọ̀kpehu, chee Bábyilonu ono, bụ̀ obodo, a marụ̀ ẹ̀wha
 iya l'ẹ̀ka, l'ẹ̀te adụ̀hee onye bya l'awhubaa ya ọ̀do. ²² A
 ta abyahę̀kwa l'anubaa ụ̀da nkwa l'ime gụ̀be obodo
 ono ọ̀do ilile. T'a byahę̀ l'agụ̀ egvu l'ime ghu ọ̀do. Opu
 inya yẹ̀le opu ishi ono, shi anọ̀je ada l'ime ghu, ta
 abyahę̀kwawho l'a-da iya ọ̀do ilile. Ọ̀ tọ̀ dọ̀-zhihekwa
 o-me-nka, l'emeje nka, a bya l'a-whubaa l'ime ghu ọ̀do.
 T'a byahę̀ l'anubaa ụ̀da otumu nri l'ime ghu ọ̀do.

²³ Iwhoro ọ̀ku oryoku ta abyahę̀ l'emebaa jaa l'ime ghu
 ọ̀do ilile. Ta byahę̀ l'anubaa ya uzere nke l'eekee
 nwanji, ọ̀dua l'ọ̀o nke l'a lutaru nwanji nke ọ̀whuu. O
 noo lẹ̀ ndu ngho ono, shi buru l'ime ghu agba ngho bẹ̀
 bụ̀ ndu e shi marụ̀ ẹ̀wha whẹ̀ lẹ̀ mgboko-o. I gudewaa
 ọ̀da lẹ̀ mgbashì duwhushia mba lile gę̀ whẹ̀ ha. ²⁴ Tẹ̀-
 menukwawho ọ̀ bụ̀ru l'ime obodo ono b'a whuru
 mmee ndu nkfuchiru Chileke mę́e mmee ndu ọ̀do, bụ̀
 ndu nke Chileke mę́e mmee iwhe bụ̀kota ndu lile ọ̀do,
 e gburu egbu l'eliwhe-ẹ̀."

19 O noo nwụ-gelewho, mu n̄ya iwhe ọdo, l'ada l'imigwe. L'ọda-zhiawho g'ọo olu egvu, a ha l'ig-weligwe agụ. Iwhe whẹ l'agụ b̄uru:

"T'ajaja b̄uru nke Chileke.

Lẹ adzọdzo, m̄e uḡvu, m̄e ọkpehu b̄ukwa Chileke b̄e nwekota iya g'ọ ha.

² L'ikpe, ọ nmaru ndu mgboko b̄e b̄ukwa ọkpobe ikpe, rwuberu whẹ n̄y, ikpe ono k̄f̄ukwaruwho nhamunha.

Ọ nmaru eze-nwanyi ọkpara whọ ikpe, mbu nwanyi ono, gude ak̄funa ono, l'oḡba mee mgboko, ọ b̄uru iwhe iyi yitaru.

Chileke b̄e gwataakwaru iya uḡwo mmee ndu nkiya ono, o gbushiru, ọchi whẹ tukoru iya l'ishi."

³ Whẹ ḡukwaa egvu ono ọdo s̄u:

"T'ajaja b̄uru nke Chileke-o!

Ẽnwuru ọku shi l'obodo ono, ọku

l'adz̄upyashi l'ekpolewho t̄umibe ala l'imigwe.

O noo ḡe l'ọo-n̄o-zhiawho ekpo jeye l̄e tututu-m̄imi-mi!"

⁴ Ndu b̄u ọguren̄ya ụkporo l'eno ono m̄e iwhe eno ono, n̄o-gee ndz̄u dagee kpubegee iw̄hu l'ali, baaru Chileke ẹja, mbu Chileke ono, n̄o l'oshi-eze ono. Whẹ s̄u:

"O nokwa g'ọ d̄u-o.

T'ajaja b̄uru nke Chileke."

Ẽswa nwan̄yi, a luru nke ọwhuu

⁵ O nweru olu-okfu, shi l'oshi-eze ono s̄u: "Unu jaa Chileke ajaja unub̄e iwhe b̄u ndu lile, l'ejeru Chileke ozhi. Unu kele Chileke unub̄e ndu l'ats̄u iya egvu g'unu ha: onye ukfu l'onye nta!" ⁶ T̄o d̄u iya b̄u l̄e mu an̄ya olu egvu, a ha l'igwel̄igwe aḡu. Olu-egvu ono b̄e l'adal̄ewho g'ọo ẹwhu eze mini, l'aw̄hu gbudugbudu, l'odakwawho g'ọo ẹka igweli l'arya ọrya. Iwhe whẹ l'aḡu b̄uru:

"T'ajaja b̄uru nke Chileke!

O noo nkele Onye-nwe-anyi,

b̄u Chileke ono, b̄u Ọkalibe-kak̄ota-ike

b̄e goshiakwaru ntaa l̄e ya b̄u eze l'ach̄i iwhe lile!

⁷ T'ẹhu ts̄o anyi ụts̄o, t'anyi teje ẹswa teshi iya ike,

t'anyi jakwaa ya whọ ajaja nke ọdu-biribiri iya.

L̄e ntaa b'o rwuakwaru nteke onye ono,

b̄u Nwat̄uru Chileke ono l'a-l̄u nwan̄yi.

Nwan̄yi ọbu, l'ọobyā al̄ulu b̄e kwaakwaru

onwiya ngwa ngab̄eru iya.

⁸ Chileke kwewaru t̄e nwan̄yi ono yee

uwe ọcha, l'acha pelepele, l'ẹte ad̄uā ẹka e

merwuru iya emerwu."

Uwe ọcha ono b̄u umere, k̄furu nhamunha, un̄wu Chileke l'eme.

⁹ T̄o d̄u iya b̄u l'ojozhi-imigwe ono as̄u mu: "Dee iwhe-e l'ekwo: Ẽhu-ut̄so b̄e b̄u nke ndu e kuru t̄e wh̄e l̄iru l̄e ndu l'e-ri nri ẹswa-nwan̄yi ono, Nwat̄uru Chileke l'eje al̄ulu." O k̄fugee nno, ọ s̄ukwa mu whọ: "Okfu ono b̄ukwa Chileke gude ọnu iya k̄fua ya, t̄emenu Chileke ono b̄uru onye l'ẹte adz̄uje ejire."

¹⁰ T̄o d̄u iya b̄u, mu bya adaa kpube iw̄hu l'ali nke t̄e mu bya abaar̄u ojojhi-imigwe ono ẹja. Ọ s̄u mu: "Awa! Be ejekwa ememe! M'ọ kwa ḡe ḡubedua ḡu l'un̄wunna ghu b̄u ndu l'ejeru Chileke ozhi b̄u ḡe ȳebedua b̄ukwawho onye l'ejeru Chileke ozhi, mbu un̄wunna ghu ono, b̄u wh̄e b̄e Jis̄osu goshiru ọkpobe-okfu nkiya. Bachiaru Chileke ẹja."

Ọkpobe okfu ono, Jis̄osu goshiru anyi b̄e shi l'ẹka Ume Chileke, b̄u iya l'emeje t̄e madz̄u k̄fuchijeru Chileke.

Onye n̄o l'eli in̄ya ọcha

¹¹ Mu bya awh̄uā ḡe igweli ḡuharu; gheru ọnu. Mu wh̄uā in̄ya ọcha, n̄o iya n̄u. O nwekwaruwho onye n̄o l'eli in̄ya ono. Ẽwha onye ono, n̄o l'eli in̄ya ono b̄u Onye-l'ak̄f̄ushije-ike-l'iwhe-okfuru, m̄e Ọkpobe Okfu. Ookpeje ikpe l'uzo, d̄u ch̄iriri, alw̄ukwawho ọgu l'uzo, d̄u ch̄iriri. ¹² Ẽnya iya l'ekelewho g'ọo iw̄horo ọku, l'enwu enwu. O kpuru okpu-eze, ha l'igwel̄igwe l'ishi iya. O nwekwaruwho ẹwha, e deru iya l'ẹhu. Ẽwha ono ta ad̄udu onye ọdo, maru iya, ta agbahal̄ewho ȳebedua. ¹³ Uwe uḡwehu, o yeru b'a ts̄eru l̄e mmee. Ẽwha onye ọbu b̄u "Okfu Chileke ono." ¹⁴ Iwhe b̄u am̄i, n̄o l'imigwe gudekotagezhia uwe ọcha, l'acha pelepele; l'eete emerwua emerwu gude kwaa onwowhe ngwa. Wh̄e t̄uko ḡe wh̄e ha n̄odu-gee l'eli in̄ya ọcha; aw̄u etso onye ono, n̄o l'eli in̄ya ọcha ono. ¹⁵ Iwhe shi onye ono l'onu l̄ufuta b̄u ogu-igba, l'ats̄u nk̄o, b̄u mma wh̄e l'egude lwuḡbua iwhe b̄u mba lile, d̄u l̄e mgboko. Onye ono abya ab̄uru eze wh̄e, gude oshi-igwe ach̄i wh̄e l̄ege eze l'achije mk̄p̄uk̄pu iya. Ọo ya l'a-dz̄oshi mm̄e v̄ayinu l'ẹka ono, laadz̄oshije mm̄e l'ak̄p̄uru v̄ayinu. Iwhe ono b̄u ẹtu, l'egoshi eze oke-ẹhu-eghughu nke Chileke, b̄u Ọkalibe-kak̄ota-ike. ¹⁶ E dee ẹwha iya l'uwe o yeru; dekwaa ya whọ l'ut̄akfu iya. Ẽwha iya ọbu b̄u: "Eze, kak̄ota iwhe lile ọdo, b̄u ndu eze m̄e Onye-Nwe-Ọha, kak̄ota iwhe lile ọdo, b̄u ndu-nwe-ọha."

¹⁷ Mu bya awh̄uā ojojhi-imigwe, k̄furu l'ime ẹnyanwu. O chia mk̄pu; gude kukota iwhe lile, b̄u ẹnu, l'ewhe l'ak̄pamigwe oku s̄u: "T'unu g'unu ha whegez̄hia bya edzukobe, ria eriri, daru unu. Eriri ono b̄e b̄u Chileke b'o shi l'ẹka. ¹⁸ Unu bya av̄uā an̄u ndu eze m̄e an̄u ndu ishi oj̄ogu m̄e an̄u ndu oj̄ogu m̄e an̄u in̄ya m̄e an̄u ndu ono, l'agba in̄ya ono m̄e an̄u ndiwhe l'owhu: ohu l'amad̄u; ndu ukfu l̄e ndu nta."

¹⁹ Mu bya awh̄uā ejo-an̄u-egbudu whọ m̄e ndu eze nke ndiwhe l'owhu ḡe wh̄e ch̄itawaru ndu oj̄ogu wh̄e

dokobe ẹka lanu nke te we bya alwushi onye ono, no l'eli jnya ocha ono ogu yele ndu ami iya. ²⁰ A kputa ejo-anu-egbudu ono le ndzu. E gudekwawho onye ono, l'egudeje ugho eduwhushi ndiwhe, adzu ejire su le ya bu onye l'ekfuchiru Chileke, l'ebe abu l'o bu iya. Oo ya be bu onye ono, shi abuje: o -nodu ejo-anu-egbudu ono l'iwhu, ya emeshi iwhe-awhurulenyà, bu iya b'o gude ghota ndu ono, kweru t'e mee we iwhe-ohubama nke ejo-anu-egbudu ono mee ndu ono, shi abaru ntekepe iya aja. A kputa onye ugho ono, suru le ya l'ekfuchiru Chileke, kputa ejo-anu-egbudu ono le ndzu je achiru ye l'eze-iduma, bu oku nshigbe l'enwu iya tawhu tawhu. ²¹ A bya egude ogu-igba nke onye ono, nokoru l'eli jnya ocha ono, mbu ogu-igba ono, shi iya l'onu afuta; a bya egude iya tuko ndu owhu wudurunu gbushikota. Iwhe bu enu, du le mgboko-o dzukoo, bya avua anu we kpata kpata, rijishia ewho.

Unu awha labo l'awha ukporo ugbo iri

20 Oo ya bu, mu bya awhua ojazhi, shi l'imigwe abya. O gude irigodo iduma-maa ono l'eka; gudekwawho gwogirigwo, paru aka. ² O bya azulekwawho ejo-oke-agiyi ono gburumu, mbu agwo, nteke ndu-ichee ono bu iya bu Oshifutuswe, buru iya bu Setanu. Ojazhi-imigwe ono bya azu-gude iya; kee ya egbu. Egbu ono be l'oo-nozhiawho jeye unu awha labo l'awha ukporo ugbo iri agaa. ³ Ojazhi-imigwe ono paru iya chee l'ime iduma-maa ono. O chegee ye ya; o guchia ya; tuchia ya ree-ree-ree nke owhu l'oodua onye furu aka taha ya te ejo-oke-agiyi ono futa bya etsoru duwhushia ndu mba lile lege o shi anojehawaa eduwhushi we. Mbu t'o nodu l'eka ono jeye nteke unu awha labo l'awha ukporo ugbo iri ono l'a-gageeda. Nteke o gageleruwho, e wehaa ya t'o kpaanwasari-ehu; noo nwanshi.

⁴ O noo ya, mu bya awhua oshi-eze oshi-eze mee ndu noo iya nu. Ndu ono be bu ndu a hotaru te we kpee ikpe. Mu whukwaawho maa ndu lile, a kfugburu akfugbu nkele oo le we kuru l'edzudzu-oha, kfu l'oo jisosu bu Onye-Nwe-Oha, ndu shi anoje arya okfu Chileke arya. Oo webedua bu ndu ono, l'ete ekwe baaru ejo-anu-egbudu wo aja, we te ekwe baaru iya ntekepe yebe ejo-anu-egbudu ono, we te ekwekwawho t'e mee we iwhe-ohubama nke ejo-anu-egbudu ono l'iwhu, we te ekwe t'e mee we iya l'eka. We tetagewaru nodu ndzu, we le Kurayisutu tuko buru eze, chia unu awha labo l'awha ukporo ugbo iri. ⁵ Eteta ono, ndu ono, a kfugburu akfugbu tetaru bu eteta nke ivuruzo, Chileke meru madzu, o teta nodu ndzu. O le ndu odo, wuduru le ndu ono, nwuhuru anwuhu, ta aduhakwa onye owhu tetakwaduru nu jeye unu awha labo l'awha ukporo ugbo iri ono gagee. ⁶ Ehu-utso l'a-bu nke onye ono, l'e-tso le ndu ivuruzo

ono, Chileke l'e-me, we eshi l'onwu teta nodu ndzu. O noo le ndu ono b'a hotaru te we le Chileke buru l'eka lanu. Ndu ono be onwu nke n-nwulabo l'enwehedua ike l'eka we no. We l'a-bu ndu l'agbaje aja nu Chileke; bukwawho ndu l'agba aja nke Kurayisutu. We le Kurayisutu l'a-tuko buru eze, chia mgboko unu awha labo l'awha ukporo ugbo iri.

A lwugburu Setanu

⁷ Nteke unu awha labo l'awha ukporo ugbo iri ono gwuleruwho; a tofu Setanu l'egbu ono, e keru iya wehaa ya, ya afuta le mkporo ono, a turu iya. ⁸ Nteke ono, ya alufuta shi l'eka ono byatashia oduwhushi ndu mba lile, dukota le mgboko mgburumgburu bu iya bu Gogu mee Megogu. Ya akpakobe we aka lanu te we kwakobe nke ogu. Ndu bu: e -jeshia we ogu ogu, we ahakwa g'oo aja, du l'alj. ⁹ Mu l'awhu awhu ono, wuha ge ndu ono l'adzonga-we le whorokoto mgboko-o, we je anowhegee aka ono, ndu nke Chileke doru mgburumgburu; no-whewkwawho obodo ono, Chileke yeru obu. O le oku shizhiawho l'eligwe enwu whuruwhuru, bya atuko we kegbushikota. ¹⁰ A bya ewota Oshifutuswe ono, bu iya l'anoje eduwhushi we, bya eworu chee le eze-iduma ono, bu oku nshigbe l'enwu iya tawhu tawhu bu iya bu aka, ejo-anu-egbudu wo mee onye ugho wo, suru le ya l'ekfuchiru Chileke no. O buru aka ono be we l'a-nodu, aa-nu we kpakudu: eswe l'enyashi jeye le tututumimimi.

Ikpe Ikpazu

¹¹ To du iya bu le mu abya awhua eze oshi-eze, l'acha ucha, whukwaawho onye noo iya nu. Alj yele igweli wuta oso, gbafu iya l'iwhu gbalaa. To duhe aka, a whuru, alj ono yele igweli ono l'a-nodu. ¹² Mu whukwaawho iwhe bu ndu lile, nwuhuru anwuhu: ndu ukfu le ndu nta ge we kfu-geeru l'atatiwhu oshi-eze ono. O nwegeeru ekwo, a tushashi-geeru atushashi. Ekwo ono b'e deshikotaru iwhe lile, onyenonu mejezhiaru le mgboko. A byakwawho bya atuhaa ekwo odo. Onona b'e deshuru ewha ndu l'a-no ndzu tututu-mimimi. O buru iwhe e deru l'ekwo ono b'e gude ekpe onyenonu ikpe lege iwhe onyenonu meru du du. ¹³ Eze-enyimu bya achifuta-gezhia iwhe bu ndu mini rizezhiaru. Anwuhu yele alj-maa chifutakwawho ndu owhu nwuhukotaru anwuhu. A tuko we ge we ha kpee ikpe l'ehu l'ehu. E kpee onyenonu ikpe lege iwhe o meru du du. ¹⁴ A bya e wota mgbu-onwu, wota alj-maa chiru ye l'eze-iduma ono, oku l'enwu tawhu tawhu. Oo eze-iduma ono, oku ono l'enwu tawhu tawhu be bu onwu n-nwulabo. ¹⁵ Iwhe bu onye l'ete awhua ewha iya l'ekwo e deshuru ewha ndu l'a-nodu ndzu tututu-mimimi be l'eewotaje chee l'eze-iduma ono, oku l'enwu tawhu tawhu.

Imigwe òwhúú yéle alí òwhúú

21 Tò dù iya bú, mu bya awhùà igweli òwhúú yéle alí òwhúú nkele igweli òwhùna, shihawaa dù nù ta adùhedu, alí òwhu shikwawho dù ta adùhekwawho. Eze-ényimu ta adùhekwawho. ² Mu bya awhùà obodo ono, dù nsò bú iya bú Jerúsalemù òwhúú. Mu whùà ya g'o shi l'imigwe éka, Chileke nò alwazeta l'alí. E memagezhia ya l'òoma g'òo nwanyí, a bya l'eeke jí nke òwhúú, mbù nwanyí, a kwamawarù ngwa gè l'òo-dù, jí iya eduta iya. ³ Mu nùà olu-okfu, a nòdu l'oshi-eze ono chia g'e chiru mkpu sù: "Unu lee ibe Chileke ndòwa! Ntaà bè Chileke byakwaa l'a-nòdu swiru madzù eswiru. Ntaà bukwa éka madzù bu bè Chileke l'e-bu, madzù abùru ndibe iya. Chileke l'onwiya l'e-swiru whè eswiru; bùru Chileke whè. ⁴ Oo-huchagezhia whè énya-mini ékwa l'énya. Ònwu ta adùhedu òdo, òtso-awhù ta abyahè l'a-dù, ta abyahè l'aryabaa ékwa; tò dùhe iwhe bya l'emebaa madzù éhuka. O noo l'iwhe lile ono, shi dùkota bè gvùwaru."

⁵ Tò dù iya bú l'onye ono, nòdu l'oshi-eze ono asù: "Lenu, lè ntaà bè mu l'emewaa iwhe lile t'ò bukòtaru iwhe òwhúú." Ò sùkwawho: "Tùko okfu-a dekota l'èkwo, o noo l'ò bukòta òkpobe-okfu, bukwaruwho okfu, gbarù t'e gude iya éka." ⁶ Ò bya asùkwa mu whò: "E mekotageekwaru iwhe lile. Òo mùbè Chileke bú Álùfa bùru Oméga òbu; mbù l'òo mu bú mgbube-ishi iwhe lile, bùru éka iwhe lile sùru ishi. Iwhe bú-zhia onye égu-mini l'agù bè mu l'e-kee mini éwoma. Éka mini ono, mu l'e-kee onye ono shi bukwa l'éka, mini, l'a-nùje ndzù tututu-mìmimi futaru. ⁷ Ò kwa onye l'alwùje ògu ono lwùta bè mu l'e-meru iwhe òma-a: Mu l'a-bù Chileke onye ono, onye ono a-bùru nwa nke mùbè Chileke. ⁸ Òlè òwhube ndu ono, bú ndu l'atsù egvù énya ono mée ndu ono, l'ète akfùshije ike l'iwhe whè kfuru mée ndu tsonyaaru Chileke, whè tsuwu azù mée ndu l'egbu madzù mée ndu l'akpa lè nwanyí mée ndu l'ada lè mgbashí mée ndu l'agwa iwhe mée ndu l'adzù ejire gè whè ha, ndu onona bè iwhe dù swiru whè nù bukwa eze-iduma ono, òku mée nshí-egbe l'enwu tawhu tawhu bú iya bú ònwu n-nwùlabo."

Jerúsalemù òwhúú

⁹ Tò dù iya bú, ojojhi-imigwe lanù l'ime ojojhi ésaà whò, shi chíru efere ésaà ono, uzhi nchìkarehu ésaà ikpazù ono dù byakfuta mu bya asù mu: "Bya tè mu je goshi ghu nwanyí òwhúú òbu, bya l'ala jí bú iya bú nyee Nwatùru Chileke ono." ¹⁰ Ume Chileke bya ejizhia mu whò éhu kpimu. Ojojhi-imigwe who bya eduta mu je enykota eze ugvu òbu, ha l'eli g'òo gùnu. O je egoshi mu obodo ono, dù nsò, bú Jerúsalemù g'o shi l'imigwe éka Chileke nò alwazeta l'alí. ¹¹ Ogbu-zaazaa nke Chileke mee ya: l'oogbulewho ngerengere. Iwhoro

iya l'egbulewho zaazaa g'òo nke éwhuru òbu, kakòta ovu aswa, mbù iworo iya ngashia g'òo iworo éwhuru òbu, l'eeke uswe uswe, l'eeke jasupa. Éwhuru ono l'anòje ama ùma, awhù onyo. ¹² Obodo ono b'e gude mgbodo tuwheta mgburumgburu. Mgbodo ono ha l'eli mebyi shii. E bua ya ònuzo éka, l'ee-shije abahù iya ùzo iri l'èbo. E ye ndu ojojhi-imigwe iri l'èbo tè whè cheje ònuzo ono whè iri l'èbo eche. L'ònuzo ono whè iri l'èbo b'e degbagezhiaru éwha ikfu iri l'èbo ono, dù lè Ízùrelù l'èhu l'èhu. ¹³ E bugeeru ònuzo éka ono, l'eeshije abahù iya èto èto l'éka lanù. L'ùzo éka òwhu gharù iwu l'ùzo ényanwu-awata; b'e buru ònuzo ono èto. E bua èto yeru ùzo ényanwu-aríba, bua èto l'ùzo isheli; bua èto l'ùzo òhali. ¹⁴ Ò bùru éwhuru iri l'èbo b'e gude tùà ukfu mgbodo ono mgburumgburu. Éwhuru ono whè iri l'èbo b'e deshuru éwha ndù-ishi-òzhi iri l'èbo ono, mbù ndù-ishi-òzhi Nwatùru Chileke ono.

¹⁵ Ojojhi-imigwe ono, shi ekfu eyeru mu gudewho iwhe òbu, e gude mkpòla-òdodo mee, dù g'òo ogugumara. Iwhe ono, dù g'òo ogugumara bè bú iwhe l'eegudeje atù iwhe. Ojojhi ono l'emekwanu tè ya bya atùà obodo ono; marù gè ogologo iya yéle uswe iya ha. Ya atùkwaawho ònuzo iya ono mèwaro mgbodo ono, e gude tuwheta iya mgburumgburu. ¹⁶ Obodo ono bè nwe mgburèku èno, halèwho énya nhamùna. Ojojhi ono bya egude iwhe iya ono, dù g'òo ogugumara tùà obodo ono. Ogologo iya yéle òsa iya mée eli iya halèwho énya nhamùna. Iwhe ò dù l'ogologo bùleruwho ùnu manyíru ugbo èto lè manyíru ùkpòro iri l'ise. ¹⁷ Ò byakwawhò bya atùà mgbodo iya. Igbidigbi mgbodo ono dùlèwho nha-òkpa ùkpòro ugbo labò lè nha-òkpa èsato lège madzù l'atùjekwa-o. O noo gè ojojhi-imigwe ono tùru iya. ¹⁸ Iwhe e gude tùà mgbodo ono bú éwhuru uswe uswe ono, l'eeke jasupa. Òwhube obodo ono l'onwiya bú mkpòla-òdodo b'e gude mee ya, megezhia ya l'òowhu onyo. ¹⁹ Òwhube ukfu mgbodo ono b'e gudegee éwhuru, dù-gee l'iche l'iche, l'ereshi ire ike l'egbukaa ngerengere memaa ya: l'òoma ùma. Éwhuru ono

nke mbù bú jasupa,
nke èbo bùru sáfàyà,
nke èto bùru Yágètù,
nke èno bùru Yémèràlùdù,
²⁰ nke ise bùru Yónikùsù,
nke ishii bùru kánìliyánù,
nke ésaà bùru kirísòlàyìtù,
nke èsato bùru berilu,
nke tete bùru topazu,
nke iri bùru kirísòpùràsù,
nke iri lè nnanù bùru jasintu,
nke iri l'èbo bùru Yámítisùtù.

²¹ Ònuzo ono whè iri l'èbo bùru aka iri l'èbo, l'ereshi ire ike b'e gude mee ya. Ònuzo ono whè iri l'èbo l'èhu l'èhu bukòtaru aka lanù bè l'eegudeje mee nnanù.

Qma oji ime obodo ono, buru mkpola, guru egu b'e gude mee ya; megezhia ya: l'owhu onyo.

²² Mu ta awhukwa eze-ulo Chileke l'ime obodo ono, o noo l'oo Onye-Nwe-Qha, bu Chileke bu iya bu Okalibe-kakota-ike be yele Nwaturu ono buwaa eze-ulo Chileke nke obodo ono. ²³ Obodo ono be mkpa iworo anwu yele onwa l'ete aduhekwaaru, o noo l'oo ogbu-zaaza nke Chileke be l'echiru whẹ, owhube Nwaturu ono buru iworo, e gude awhu uto. ²⁴ Oo iworo shi l'obodo ono be mba lile l'e-gude nodu ndzu. Iwhe bukota ndu eze, nokota le mgboko-o evukoo odu-biribiri whẹ vubata l'ime obodo ono. ²⁵ Onuzo aka, l'eeshije abata l'obodo ono l'e-ghekotajeru onu nteke nteke. O to du-zhikwaa nteke a bya l'a-gu-chije iya agu-chi nkele enyashi ta abyadu l'a-du l'eka ono. ²⁶ Qha lile, du l'eliwhe-e be l'a-tuko odu-biribiri, whẹ nwe enwe vukoo bya akube l'obodo ono, whẹ akwabekwawho obodo ono ugu. ²⁷ O le o to nwekwanu ejo iwhe bya l'a-bahu l'obodo ono. Onye meru ahuma mee onye ejire be l'ete ekwekwa t'o bahu iya. Ndu l'a-bahu iya kpu bulek-wawho ndu ono, e deru ewha whẹ l'ekwo Nwaturu ono, bukwanu aka, e deshuru ewha ndu l'a-no ndzu tututu-mimimi.

22 To du iya bu, ozozi-imagwe ono byakwawho bya egoshi mu onu-iyi obu bu iya bu mini obu, l'anuje ndzu tututu-mimimi. Mini ono doziawho risaa, awhu onyo. Eka mini ono shi asofuta bu l'oshi-eze Chileke yele nke Nwaturu ono. ² Mini ono l'aso l'echi oji obodo ono. Oshi, l'anuje ndzu tututu-mimimi gvuru l'aguga onu-iyi ono owa mee l'aguga iya owhu. Oshi ono l'amije mebyi ugbo iri l'ebowha ge awha ha. Oomije mebyi l'onwa l'onwa. Oo oshi ono be l'aakpata-je ekwo iya, gude mebe mba lile ogvu l'iwhe l'eme whẹ nu, whẹ emehu. ³ O to dudu iwhe Chileke turu onu, byakwadu l'anodu l'ime obodo ono.

Iwhe l'a-du l'obodo ono bu oshi-eze Chileke yele nke Nwaturu ono. Ndu l'ejeru iya ozhi l'a-no abaru iya aja. ⁴ Ndu lile ono, l'ejeru iya ozhi ono l'a-whu iya iwhe l'iwhe. Ewha iya be l'ee-degee whẹ l'egedege onu iwhe. ⁵ Enyashi ta aduhedu odo. Mkpa iworo oku oryoku ta aduhe; mkpa iworo anwu ta aduhe odo. O noo le Onye-Nwe-Qha, bu Chileke l'onwiya bu iworo l'echiru whẹ. Whẹbedua l'a-bu eze; chia jeye le tututu-mimimi.

Abyabya Jisosu

⁶ Oo ya bu, ozozi-imagwe ono su mu: "Okfu lile-e bukotakwa okpobe-okfu, bukwaruwho okfu, gbaru t'e gude iya aka. Le Onye-Nwe-Qha, bu Chileke, bu iya be l'anuje ndu l'ekfuchiru iya nu Ume iya be zhiakwaruwho ozozi-imagwe t'o bya egoshi ndu l'ejeru yebe Onye-Nwe-Qha ono ozhi iwhe l'ete anohẹ odu ntaa, ya emee."

⁷ Jisosu sukwaru: "Lekwaawho: le mu l'abyakwa ntaa ntaa. Ehu-utso bu nke onye l'emeje iwhe lile-e, e deru l'ekwo-o, bu ekwo, e deshuru iwhe lile, e kfuchiru mube Jisosu Kurayisutu!"

⁸ Mbẹdua, bu Jonu l'ishi onwomu be bu onye nukotaru iwhe lile-e le nchi mu, wha ya l'enyanya. Mu nu-gele iya whẹ le nchi ono, whu-gele iya who l'enyanya ono, mu bya adaa kpube iwhe l'al'i l'iwhe ozozi-imagwe ono, l'egoshi mu iwhe ono, nke te mu bya abaru iya aja. ⁹ O su mu: "Awa! Be ejekwa ememe." Su mu: "M'o kwa ge gubedua gu l'unwunna ghu bu ndu l'ejeru Chileke ozhi bu ge yebedua bukwaruwho onye l'ejeru Chileke ozhi, mbu unwunna ghu obu, buhwakwaa ndu ono, l'ekfuchiru Chileke mee ndu lile odo, l'emeje iwhe ekwo-o kfu. Oo Chileke be l'iji-bachiaru aja." ¹⁰ Jisosu su mu: "To bu dukwa okfu lile-e, e deshuru l'ekwo-o, owhu l'iidomi edomi m'oo nnanu. Le nteke iwhe lile-e l'emekota be dukwaa ntse. ¹¹ T'iwhe bu onye l'eme ejo-iwhe, mejelekwaruwho ejo-iwhe l'ooome tugburu. T'onye umere iya l'eshi nshi; t'onye obu mejelekwaruwho umere ono, l'eshi nshi tugburu. O le te ndu owhu du chiriri l'iwhe Chileke, gudelekwaruwho aka whẹ ge whẹ gude iya tugburu. T'onye owhu doberu onwiya nsọ dobegbukwaruwho onwiya nsọ g'o doberu iya.

¹² "Mu suru agha-a, mu l'abyakwaa ntaa ntaa. Mu -byata, be mu l'e-gude iwhe obunggo, mu l'e-gude bua onyenonu nggo lege iwhe o meru du du. ¹³ Su, o kwa mbẹdua bu Alfa buru Omega. Oo mu bu Ivuruzo iwhe lile, buru mu be iwhe lile jeburu kfuishi, mbu l'oo mu bu mgbube-ishi iwhe lile, buru mu bu aka iwhe lile suru ishi."

¹⁴ Ehu-utso bu nke ndu l'asaje uwe mkpeelanu whẹ; ya acha pelepele. Oo ndu ono be l'ee-kwe te whẹ wota akpuru, o mitaru mbu oshi ono, l'a-nu ndzu tututu-mimimi taa. O buru ndu ono be l'ee-kwe te whẹ shia onuzo ghata; bahu l'ime obodo ono, Chileke no. ¹⁵ O le owhube ndu ono, bu nkuta-urwali mee ndu lile ono, l'ada le mgbashi mee iwhe bu ndu l'awharwu onwowhe whẹ l'unwanyi mee ndu l'egbu madzu mee ndu l'anoge agwawhe iwhe mee ndu ono, l'abuje aa -dzu ejire; ya atso whẹ utso; whẹbedua adzukurawho ejire l'onwowhe; ndu ono ge whẹ hakota ta abyadu l'a-bahu l'obodo ono. Oo l'azu iya be whẹ l'a-nodu. ¹⁶ "L'o kwa yebe Jisosu l'ishi onwiya be zhiru ozozi-imagwe iya t'o bya emee iwhe bu unube chochi t'unu makotaru iwhe lile-e. Ya bu eri Devidi; bukwaruwho o-shi-l'epa iya. Ya bukwaruwho Kpokonde-Mbo-muchi ono, l'anoge eke zhiizhii."

¹⁷ Ume Chileke ono mee nwanyi owhuu ono tuko su: "Bya-o!"

T'iwhe bu onye nukeru iwhe-e sukwaruwho: "Bya-o!"

T'iwhe bu onye egu-mini l'agu t'onye obu bya; t'iwhe bu onye o du uwhere abyabya; t'onye obu byakwa t'e

kee ya mini ono, l'anuje ndzụ tututu-mimimi. Mini ono bẹ l'ee-kekwa onye ono ẹwoma.

Mkpochi-ishi iya

¹⁸ Mbẹdua, bụ Jonu bẹ l'alọ iwhe bụ onye l'anụ okfu lile, e deru l'ẹkwo-ọ ẹka lẹ nchi, mbụ l'ẹkwo, e deru iwhe lile, e kfuchiru Chileke. Iwhe bụ onye yekwaru iwhe l'iwhe-e, e deru l'ẹkwo-ọ bẹ Chileke l'e-yekwaru iwhe l'iwhe bụkota nchikarehu-a, e kfukotaru okfu iya l'ẹkwo-ọ; tuko iya g'ọ ha byabẹ onye ono l'ishi. ¹⁹ Nteke bụ l'ọ -dụ onye wofuru iwhe l'ẹkwo-ọ, e deru iwhe lile, e kfuchiru Chileke, bẹ Chileke l'e-wofu oke-

iwhe nke onye ono l'akpuru, ọ mītaru mbụ oshi ono, l'anuje ndzụ tututu-mimimi, mbụ oshi ono e kfuru okfu iya l'ẹkwo-ọ, ya ewofukwawho oke-iwhe onye ono l'obodo ono, dụ nsọ, bụkwawho iwhe e kfuru okfu iya l'ẹkwo-ọ. ²⁰ Oo onye ono, meru t'a marụ iwhe lile-e, bụkota ọkpobe-okfu sụru: "Ee! Mu l'abyaakwa ntaa ntaa."

O noo g'ọ dụ. Byiko byanụ-o, Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu!

²¹ Tẹ Onye-Nwe-Ọha, bụ Jisọsu meeru unu g'unu ha eze-iwhe-ọma. O noo g'ọ dụ.